Universidad de Deusto
Biblioteca

Ochamin
4°LIB SEM

47

Universidad de Deusto
Biblioteca

I. H. S.

Libri quatuor sententiarum M°
Guilhelmi Ockam.
Lugduni ap. Joannem Frechsel.
Año 1495.

(Archivo de Loyola).

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabule ad diuersas huius operis magistri Guilhelmi de ocham sup quattuor libros sniarū ānotatōes et ad cētilogij theologici eiusdem cōclusiones facile reperiendas apte prime conducibiles.

M M

SOCIETATIS JESU BIBLIOTECA PROVINCIAE LOYOLAE

Saluador de Ribadeo
Sta Casa de Loyola, y su librería

Universidad de Deusto
Biblioteca

[illegible]ligiosissimo atq; doctissimo viro dño Johāni Tritemio Abbati spanheimēn. decori atq; plidio suo dulcissimo⁊ in pmis venerando Jodocꝰ Badius Ascēsius salutē dicit.

Quādoquidē superioꝝ āno felici fatis(vt sic nūc tempestas habet)auspicio: dyalogos Magistri Guilhelmi de ockam: vir optimus ⁊ in arte impssoria solertissimus. Hō. Jobes trechisel tuo nomini pr̄ obseruāde destinauit: voluit eiusdē sup quattuoꝝ sniaruꝫ argutissima (vt aūt)scripta bis diebus a se quātū fieri potuit: tersissima atq; castigatissima coīpessa tue dignitati iridē destinare. scꝫ eo pacto opēpcuū ⁊ rem gratissimā sese facturū arbitratus oibus nōmodo cōgermanis(qui nūc plurimi sunt)verūetiā cereris. vbicūq; christianitatꝭ orti sint. litterarū bonarū cultoribus. Siquidē de oibus q̄optime meritus es. oiscꝫ tue venerande humanitati obnoxios effecisti: qui eos a mortalitatis iugo tꝫ egregie vindicasti noīa coꝝ atq; lucubrāciōes in laudatissimo tuo de ecclīasticis scriptoribus opꝰ memorādo. Quocirca firmiter(nec inane q̄dē me iudice)sperauerit q̄plurimis lr̄atis viris acceptissimū fore quicq̄d tuo p̄sidio dicatū tuoq; ductu baud indignū emiserit. Lohortatus igit̄ est vt hac nostra epla in pmā facie operis impmenda oibus significē: vt ex aio tue venerabili pīnitati bene velit. q̄tūcq; laboris in hoc ope dirigēdo exhaustū sit. Quoꝝ alterū quidem arbitror fore pspicuū oibus qui has opas ad tuā excellentiā destinatas intelligent: alterꝫ vero notissimū iis qui cū bono iudicio hos codices ab eo impssos cū aliis manu scriptis cōferent. Ēnumero(veluti fidelissimū atq; certissimū testimoniū exhibere possumus)quoniā complures sacre theologie studiosi hoc opꝰ experierūt: cū maximis quidē impēsis trāsscriptum: cū maioribus tñ multo corrigendū viris quibusdā doctis ab hinc plusculos menses cōmisit: arctiore, pfecto lege: ac oli Lucca ⁊ Varrus ab Octauio Augusto egregiū illō virgiliane Eneidos poema emēdare iussi sunt. Illi cñ vt supflua demerēt. nihil tñ adderēt constricti sunt. bis̄o qui hoc opus corrigēdū sus ceperūt. neq; demere quicq̄ neq; addere qō in bonis exemplaribus nō reperiat pmissi. sed quicq̄d seu ignoratia scriptoꝝ deprauatum: seu vitio sciolorꝝ inuersum: seu demū humana fragilitate(que multa ē)errarū offenderit id emēdare: cōuertere atq; corrigere iussi sunt. Quapropter necessū erat multa exēpla non sine maturo iudicio reuisere: quo facto adhuc tñ nōnulla semiplena relicta oportuit. Neq; vero ob eā rem iuste quisq̄ succensuerit bonis illis viris si maluerūt defuncti manib⁹ integram auctoritatē pseruare. q̄ suis etiā fortasse bonis additiūculis scripta ei⁹ imutare. Non aūt opepreciū est recensere que ⁊ quāta ad studiosoꝝ pmoditatē accesserūt ornamēta. facile cñ cuiq; hoc opus lecturo parebit. vt duplici reprobio optima queq; materia et scitu dignissima indicet: vt in singulis questionib⁹ argumētatiōes soluēde(sic cñ loquunt)cum earū soluciōibus psignent: vtq; lr̄arū maiusculārū caracteres ad diuersas materias signandas: aut signatas facile reperiēdas inscripti sint. Multa p̄terea alia id genus ornamēta impssioni iue dictus Johānes Trechsel adhibere curauit: q̄ malim ex ope ipō: q̄ ex hac nr̄a pmendatōe lectores agnoscant. Siquid tñ tantā diligentiā adhuc effugerit: sciāt eꝝ boies sumus: atq; errare potuimus: pinde insi inhumani eē velint clemēter ignoscant. Siquid aūt vel auctorē ipm fefellerit quo minus approbāda asseruerit: nō nīm est iudicare. Nō cñ hec quo ea cōprobaremus impssa aut tuo nomini dedicata sunt. Scimus enī q̄ anxie q̄q; fideliter catholice eccle cohereas. Verū illud vnū ipe mecum tacitus subinde demiror q⁹ quo se auctor ipe receperit: cētā libris eius nō aīaduertente directore destinari ptingat. Leterum vrcūq; est vir excellētissime boni cōsulas pcamur atq; hanc destinatiōem amico sinu pro veteri tuo more suscipias: doctosq; istos coalemānos nostros quos ⁊ ex tuo preconio ⁊ ex Arnoldi Bostij nostri carmelitarū optimi pmendatione iampdē cognosco atq; deamo meo nōie q̄plurima salute vbi cōuenire dabit̄ imprtias. Nec sūma est. Vale dulce litterarū decꝰ atq; plidiū. Ex Lugduno galliarū ad sextū idus nouēbrias ānj bnj. MD.LLLL.xcv.

Tabula questionū ocłā Toperis hu⁊

ius exq̄lissimi facile quaꝫ sibi q̄sq; materiā desiderauerit offēdat: duos indices pposuim⁹. alterū quo q̄stiones gñales i eo sane q̄ subtiliter disquisite: ⁊ pctiones cētilogij nō minus argute ptractate suo ordine p̄notant. Alterū quo p ordinē lr̄ārū seu alphabeticū vtilissima queq; ⁊ scitu dignissima indicant.

Prologi — Prologi questiones. xij.
Questio pma — Utrū sit possibile intellectui viatoris habere notitiā euidētē de veritatibus theologicis.
Secunda — Utruꝫ notitia euidens ullarū veritatū sit scia propie dicta.
Tertia — Utrū passio scibilis de aliquo scientia ꝓprie dicta differat ab eo realiter.
Quarta — Utrum omnis passio sit demōstrabilis de suo subiecto a priori.
Quinta — Utrum in omni demonstratione diffinitio sit medium demonstrandi.
Sexta — Utrū sola ꝓpositio p se scđo mō dicēdi per se sit scibilis scientia ꝓprie dicta.
Septima — Utrū theologia que de cōi lege babeł a theologis sit scientia ꝓprie dicta.
Octaua — Utrum bit⁹ theologie sit realꝝ vn⁹ fm nūeruꝫ
Nona — Utrū de⁹ sub rōne deitat̄ sit subiectū theolo.
Decima — Utrū theologia sit practica an speculatiua ⁊ vtrū sola opatio potētie sensitiue sit praxis.
Undecima — Utrum notitia practica ⁊ speculatiua distinguunt̄ per fines an per obiecta.
Duodecima — Utrū bit⁹ theologic⁹ sit practic⁹ an speculatiu⁹

Questiones primi

libri sententiarū ⁊ pmo distinctōis pme.

Primi libri distin. prime
Questio pma — Utrum tñ omni alio a deo sit vrendum.
Secunda — Utrum frui sit actus solius volūtatis.
Tertia — Utruꝫ fruitio sit qualitas realiter distincta a delectatione.
Quarta — Utrū solus deus sit debitū obiectū fruitiōis.
Quinta — Utrum volūtas possit frui aliquo quod est realiter deus: nō habēdo fruitōnē respectu alicui⁹ qđ est realꝝ deus. Hoc est. Utrum possit frui essentia nō fruēdo sapiētia vel volūtate vel psona. siue fruiyna psona nō fruēdo alia.
Sexta — Utrū volūtas contingenter et libere fruatur fine vltimo.
Distin. secūde — Distinctionis secunde.
Questio pma — Utrū tanta sit idētitas diuine essentie: ⁊ oib⁹ modis idētitatis ex natura rei ad pfectōnes attributales ⁊ iparū pfectionū attributaliū inter se. q̄ta est dine essentie ad dinā eētiā
Secunda — Utrū pfectiones attributales diuine essentie sint realiter ipa diuina essentia.

In quattuoꝝ lib. sniarū

Utruꝫ aliquid reale possit distingui fm rōem ab aliquo reali. — Tertia
Utrū illud qō imediate et ꝓprie denoiat̄ ab intētōe vlis ⁊ vniuoci sit aliq̄ res exāiaꝫ itrinseca ⁊ eētialis illis quib⁹ est cōis ⁊ vniuoca distincta realiter ab illis. — Quarta
Utrū vle et vniuocū sit vera res extra animā realiter distincta ab indiuiduo: in eo tñ realiter existēs realiter multiplicata et variata. — Quinta
Utrū aliq̄d quod est vle et vniuocuꝫ sit realiter extra aiam et natura rei distinctū ab indiuiduo q̄ uis nō realiter — Sexta
Utrū illud quod est vle ⁊ cōe vniuocū sit quō cūq; realr̄ a parte rei extra aiam. — Septima
Utrum vniuersale vniuocuꝫ sit aliquid reale existens alicubi subiectiue. — Octaua
Utrū aliquod vle sit vniuocū deo ⁊ creature. — Nona
Utrum tñ sit vnus deus. — Decima
Utrū cū vnitate numerali diuine eētie stet pluralitas psonarū realiter distinctarū. — Undecima
Distinctionis tertie. — Distin. iij
Utruꝫ pmū cognitū ab intellectu nostro sit diuina essentia. — Questio pma
Utrū diuina eētia sit a nobis cog noscibil̄. — Secunda
Utrū de deo possimus habere plures conceptus quidditatiuos. — Tertia
Utrū deū eē(supposito q⁹ deus sit aliquo mō a nobis cognoscibilis)sit p se notum ⁊c. — Quarta
Utrū vle cōissimū sit pmū cognitū a nobis. — Quinta
Utrū pma notitia intellectus pmitare generatōnis sit notitia intuitiua alicui⁹ singularis — Sexta
Utrū singulare posset distincte cognosci āre cognitōem entis vel cuiuscūq; vlis. — Septima
Utrū ens quod cōe est ad decē pdicamēta et ad deū et creaturā: sit obiectū pmū et adeq̄tum intellectus nostri. — Octaua
Utrū in omni creatura sit vestigiū ipsius sanctissime trinitatis. — Nona
Utruꝫ creatura rōnalis sit ymago trinitatis — Decima
Distinctionis quarte. — Distin. iiij
Utrum hec sit concedēda do⁹trute sermonis deus generat deum. — Questio pma
Utrum hec sit concedenda. Deus est pater ⁊ filius et spiritussanctus. — Secunda
Distinctionis quinte. — Distin. v
Utrū eētia diuina generet vel generet. — Questio pma
Utrū filius generaꝝ de substantia patris. — Secunda
Utrū essentia sit termin⁹ formalis gñatōnis, — Tertia
Distinctionis sexte. — Distin. vi
Utrū pater genuit filiū natura an volūtate. — Questio i
Distinctionis septime. — Distin. vij
Utrū potentia generādi in patre sit aliq̄d absolutū an respectiuū. — Questio pma
Utruꝫ absolutū sub rōne essentie an sub rōne aliqua attributali sit potētia generandi. — Secunda

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula questionū Octāe

Tertia — Utrum potentia generandi posset cōmunicari filio a patre.

Distinctionis octaue

Distin. viij
Questio p̄ma — Utrum simplicitati diuine repugnet eē in aliquo genere p̄dicamētali.
Secunda — Utrū aliq̄d simplr simpler pōt esse in genere.
Tertia — Utrum oē genus diuidat in suas species p differētias constitiuas specierū: 7 diuisiuas ipsius generis.
Quarta — Utrū gen⁹ 7 dīa importēt eandē rem primo.
Quinta — Utrū deus posset diffiniri diffinitione nō data per additamentum.
Sexta — Utruz in omni diffinitione completissima debeāt poni oīa differētie essentiales cum genere p̄mo generalissimo.
Septima — Utrum solus deus sit immutabilis.

Distinctionis none.

Distin. ix
Questio p̄ma — Utrū filius vere generat⁹ a patre.
Secunda — Utrū gnatio in diuis sit vniuoca an eq̄uoca.
Tertia — Utrū generatio filij sit eterna.

Distinctionis.x.

Distin. x
Questio p̄ma — Utrum voluntas sit principium p̄ductiuum spiritussancti.
Secūda — Utrum spūssanctus libere p̄ducatur.

Distinctionis.xi.

Distin. xi
Questio p̄ma — Utrum spūssanctus p̄cedat a patre et filio
Secūda — Utrum spūssanctus possit distinguj a filio si non p̄cederet ab eodem.

Distinctionis.xij.

Distin. xij
Questio p̄ma — Utrum pater et filius sint vnum principium spirans spiritūsanctum.
Secūda — Utrū pater 7 filius spirent spm̄sanctū in q̄tū sunt vnū: an in q̄tum sunt distincti.
Tertia — Utrum pater et filius spirent oīno vniformit spm̄sanctum.

Distinctionis.xiij.

Distin. xiij
Questio p̄ma — Utrū generatio filij sit spiratio spūssancti.
Distin. xiiij
Questio p̄ma — Utruz spiritusācto competat duplex p̄cessio scz temporalis et eterna.
Secūda — Utrum spūssanct⁹ detur in p̄pria persona an tm̄ sm dona sua.

Distinctionis.xv.

Distin. xv
Questio p̄ma — Utrum quelibet p̄sona posset mittere 7 mitti.

Distinctionis.xvi

Distin. xvi
Questio p̄ma — Utrū diuina p̄sona visibiliter mittatur.

Distinctionis.xvij.

Distin. xvij
Questio p̄ma — Utrū p̄ter spm̄sanctū necesse sit ponere charitatē absolutā creatā: aiam formalr informātem ad hoc vt aia deo sit chara 7 accepta.
Secūda — Utrū aliq̄s act⁹ volūtatis possit eē meritor⁹ sine charitate aiam formalr informāte.
Tertia — Utrū de facto omni actui meritorio charitas creata p̄supponatur.
Quarta — Utrum charitas possit augeri.

In quattuor lib. sniarū

Quinta — Utrū charitas p̄fus remaneat i fine augmētationis: supposito q̄ augmentet.
Sexta — Utrū in augmētatōne charitatis aliq̄d realr differēs a p̄ori sibi adueniat.
Septima — Utrum in augmētatione charitatis illud q̄ addit sit eiusdē spēi spēalissime cū charitate p̄cedente separata ab ea.
Octaua — Utrū sit dare sūmā cui repugnet augmentari

Distinctionis.xviij.

Distin. xviij
Questio i — Utrū donū dicat p̄prietatē p̄sonalem.

Distinctionis.xix.

Distin. xix
Questio i — Utrum p̄sone diuine sint sm magnitudinem perfecte equales.
Secūda — Utrū q̄libz p̄sona sit in alia p circūincessionē.

Distinctionis.xx.

Distin. xx
Questio i — Utrum p̄sone diuine sint equales sm potētiā

Distinctionis.xxi.

Distin. xxi
Questio i — Utrum hec sit concedēda de virtute sm̄onis Solus pater est deus.

Distinctionis.xxij.

Distin. xxij
Questio i — Utrū viator⁹ possit aliquod nomen imponere ad distincte significandū diuinā essentiā.

Distinctionis xxiij.

Distin. xxiij
Questio i — Utrum hoc nomen p̄sona sit nomen p̄me intentionis an secunde.

Distinctionis.xxiiij.

Distin. xxiiij
Questio p̄ma — Utrum vnitas qua deus dicitur, vnus sit aliquid additum deo.
Secūda — Utrum trinitas p̄sonarum sit verus numer⁹.

Distinctionis.xxv.

Distin. xxv
Questio i — Utrum p̄sona in diuinis dicat sm substantiā an sm relationem.

Distinctionis.xxvi.

Distin. xxvi
Questio p̄ma — Utrum diuine p̄sone constituant 7 distinguāt per relationes originis.
Secūda — Utrum p̄sone diuine constituantur et distinguant p relationes sub ratione relationum: an per aliquā aliam relationem.
Tertia — Utrum oēs relationes diuine sint constituti ue diuinarum p̄sonarum.

Distinctionis.xxvij.

Distin. xxvij
Questio p̄ma — Utrum in eadē p̄sona sint plures p̄prietates.
Secūda — Utrū verbū intellect⁹ creati sit vera qualitas subiective p̄ducta in mente.
Tertia — Utrum solus filius in diuinis sit verbum.

Distinctionis.xxviij.

Distin. xxviij
Questio i — Utrū inascibilitas sit p̄ris p̄stitutiua p̄peras

Distinctionis.xxix.

Distin. xxix
Questio i — Utrum p̄ncipiū dicat vniuoce de oīb⁹ illis in deo de quibus vere predicat.

Distinctionis.xxx.

Distin. xxx
Questio p̄ma — Utrū omni auctoritate fidei 7 quozūcūq; p̄borum exclusa: facilius posset negari omnis relatio esse aliquid a parte rei quocūq;mō distictū ab omni absoluto et absolut⁹ q̄ teneri.

Tabula questionū octāe

Secunda — Utrum per rōnem naturalē p̄bari posset sex genera que ponūt respectus extrinsecus adueniētes importare aliquas res quocūq;mō distinctas a rebus absolutis.
Tertia — Utrum de intētione p̄bi fuit ponere quēcūq; respectū a parte rei distinctū ab oībus absolutis et ab omni absoluto.
Quarta — Utrum sm rei veritatē ☾quecūq; fuerit intentio p̄bi ☽respect⁹ debeat poni distīgui a p̄te rei ab absolutis
Quinta — Utrum relatio temporalis dei ad creaturam sit relatio realis.

Distin. xxxi
Questio p̄ma — Utrum identitas similitudo 7 equalitas in diuinis sint relationes reales.

Distin. xxxij
Questio p̄ma — Utrū pater sit sapiens sapientia genita.
Secunda — Utrū pater 7 filius diligant spm̄sanctum.

Distinctionis.xxxiij.

Distin. xxxiij
Questio p̄ma — Utrum p̄prietas diuina sit realiter tā eēntia q̄ persona.

Distinctionis.xxxiiij.

Distin. xxxiiij
Questio i — Utrū p̄sona sit realiter essentia diuina.

Distinctionis.xxxv.

Distin. xxxv
Questio p̄ma — Utrum in deo sit scientia ex natura rei
Secunda — Utrū deus intelligat oīa alia a se distincte
Tertia — Utrum diuina essentia sit primum obiectum intellectus sui.
Quarta — Utrū ad hoc vt deus intelligat distincte oīa alia a se requiranť in eo nēcrio distincte relationes rōnis ad ipa intelligibilia.
Quinta — Utruz deus intelligat omīa alia a se p ydeas eorum an aliter.
Sexta — Utrum ydee in mente diuina sint practice an speculatiue.

Distinctionis.xxxvi.

Distin. xxxvi
Questio i — Utrum p̄fectōnes creaturarū in deo cōtente ab eterno distinguanť inter se realiter et a diuina essentia.

Distinctionis.xxxvij.

Distin. xxxvij
Questio i — Utrum esse vbiq; 7 in oībus rebus p essentiā p̄ntiam et potentiā sit, p̄prium soli deo.

Distinctionis.xxxviij.

Distin. xxxviij
Questio i — Utrū deus habeat sciam determinatam et necessariā oīm futurorum contingentium.

Distinctionis.xxxix.

Distin. xxxix
Questio i — Utrum deus possit scire plura q̄ scit.

Distinctionis.xl.

Distin. xl
Questio i — Utrū sit possibile aliquē p̄destinatū dānari et p̄scitum saluari.

Distinctionis.xli.

Distin. xli
Questio i — Utrum in p̄destinato sit aliqua causa sue p̄destinationis: 7 in reprobato sit aliqua causa sue reprobationis.

Distinctionis.xlij.

Distin. xlij

In quattuor lib. sniarū

Utruz deus possit facere omne possibile fieri a creatura — Questio i

Distinctionis.xliij.

Distin. xliij
Utrum deus possit facere aliquā que non fecit nec faciet. — Questio p̄ma
Utrū p̄us cōueniat deo nō posse facere ip̄ossibile: q̄ impossibili nō posse fieri a deo. — Secunda

Distinctionis.xliij.

Distin. xliiij
Utrum deus posset facere mundum meliorez isto mundo. — Questio i

Distinctionis.xlv.

Distin. xlv
Utrū volūtas dei sit causa immediata 7 p̄ma oīm eorum que fiunt. — Questio i

Distinctionis.xlvi.

Distin. xlvi
Utrum volūtas diuina p quācūq; potentiam creature posset impediri. — Questio p̄ma
Utrū p rōem naturalē posset p̄bari q̄ voluntas diuina semp impletur. — Secunda

Distinctionis.xlvij.

Distin. xlvij
Utrū deus posset p̄cipe malum fieri. — Questio i

Distinctionis.xlviij.

Distin. xlviij
Utrum quelibet voluntas creata teneatur se conformare diuine voluntati. — Questio i

Questiones secundi libri sententiarū que sunt.xxvi.

Libri secundi

Utrū creatio actio qua deus dicit formaliter creare differat ex natura rei a creatore. — Questio p̄ma
Utrum creatio passio differat a creatura. — Secunda
Utruz ex hoc q̄ aliq̄s moueat vt finis sequat⁹ ip̄m b̄e aliquod esse reale extra aiam. — Tertia
Utrū deus sit p̄ma cā 7 immediata oīm. — Quarta
Utrū deus sit agens naturale: an liberum. — Quinta
Utrum deus sit causa omniū sm intentionez philosophorum. — Sexta
Utrū cōueniat creature b̄e potentiā creādi. — Septima
Utrum mundus potuit fuisse ab eterno p potentiam diuinam. — Octaua
Utrum motus sit vera res extra aiaz differēs realiter a mobili et a termino. — Nona
Utrum duratio angeli differat ab essentia vel existentia angeli. — Decima
Utrum mensura sit semper nobilior 7 notior ipso mensurato. — Undecima
Utrum tempus habeat esse reale extra aiam a motu et a qualibet re permanente realiter distinctum. — Duodecima
Utrum tempus sit mensura angelorum. — Decimatertia
Utrum angelus intelligat alia a se per essentiam suam: an per species. — Decimaq̄rta
Utrum angelus superior intelligat per pauciores species q̄ inferior — Decimaq̄nta
Utrū angelus accipiat cognitionem a rebus spūalibus an a corporalibus — Decimasexta
Utrum in potentia sensitiua vel organo causa — Decimaseptia

Tabula questionū Ochā

setur aliquid seu aliqua species preter actus sentiendi preuiū naturalit ipi actui sentiēdi

Deciaoctaua Utrū sensibile imprimat speciē suaz in medio distinctam ab eo realiter

Decimanona Utrum angelus malus semp sit in actu malo.

Vigesima Utrum angelus potest illabi cuicunq; creature rationali.

Vigesiaprma Utrum actus rectus t reflexus sint id dē realiter an distincti.

Vigesiasecda Utrum in celo sit materia ciusdez rationis cū materia istorum inferiorum

Vigesiatertia Utrū creatura aliq̄ sit causa ꝓductiōis aialiū

Vigesiaqrta Utrum memoria intellectus t voluntas sint potentie distincte realiter

Vigesiaqnta Utrum oporteat ponere intellectū actiuū.

Vigesimasexta t vltima. Utrum potentie sensitiue differāt realiter ab ipsa anima sensitiua t inter se.

Questiões libri ter

Libri tertij

tij sententiarum que sunt.xv.

Questio prma Utruz solus filius vnitt sibi naturā humanā in vnitatem suppositi.

Secunda Utruz in beata virgine fuerit fomes peccati.

Tertia Utrum beata virgo debeat dici parēs christi secundum naturā humanā

Quarta Utrū habit⁹ sit q̄litas absoluta effectiua act⁹.

Quinta Utrum preter spiritū scīm triplicīter datū necesse sit ponere charitatē informantē animā ad hoc vt anima sit chara t accepta deo.

Sexta Utrum anima christi habuerit summaz grām possibilem haberi in via.

Septima Utrum sit ponere starum in formis.

Octaua Utrum sit necesse ponere in viatore tres virtutes theologicas q̄ pñt remanere in patria

Nona Utrū hec sit cōcedēda. deus factus est homo

Decima Utrū habitus virtuosus sit subiectiue in parte intellectiua.

Vndecima Utrū ois habit⁹ virtuosus generet ex actib⁹.

Duodecima Utrum virtutes sint connexe

Decimatertia Utrum aliquis posset habere actum rectū et virtuosuz respectu alicuius obiecti: respectu cuius est error in intellectu.

Deciaquarta Utrum dolor qui propie est passio et qualitas appetitus sensitiui causetur propie ab apprehensione sensitiua: t nō ab obiecto apprehēso a sensu nec ab actu appetitus t c.

Decimaquita Ultima q̄stio tertij libri q̄ est circa virtutes et dōa. Et sūt.xiiij. quā mō formauim⁹ nō tradūtu in mozē q̄stionū: qr tñ distinctas materias ꝓtinēt: t facilit in formā q̄stionuz redigi pñt pro q̄stionib⁹ in tabula alphabetica bēbunt

Questiones libri

Libri quarti

q̄rti sūt arum: q̄ sunt.xiiij. cū q̄busdaz dubitatoib⁹ q̄ loco.xv. q̄nis hr pñt

In quattuor lib. sniarū

Utrum sacramenta noue legis sint cause effectiue gratie. Questio prma

Utrum cuilibet recipienti baptismuz imprimatur caracter Secūda

Utrū q̄libet digne recipiēs baptismū recipiat gram t oms ꝓtutes necrias ad salutem. Tertia

Utrum corpus christi realiter sub speciebus panis contineatur. Quarta

Utrū actio t passio t ome accns possit inesse corpori christi exīti in eucharistia. Quinta

Utrum substantia panis trāssubstantietur in corpus christi. Sexta

Utrū accidētia separata a subiecto in eucharistia vniformit se habeāt ad actōez t passionem. sicut qn erant conīucta. Septima

Utrū sine pnia possit deleri pctm mortale Octaua

Utrū cuilibet penitēti p sacramētū penitētie gratie t ꝓtutes infundant Nona

Utrū boies resurgent incorruptibiles. Decima

Utrū idē homo numero q̄ pus vixit resurget. Undecima

Utrū aia separata habeat memoriā tā actualez Duodecima
q̄ habituālē eoz que nouit cōīucta.

Utrū quilibet videns diuinā essentiam necrio Decimatertia
apprehēdat eam t oms creaturas.

Utrū volūtas beata necrio fruatur deo. Decimaqrta

Ultimo loco circa finē operis sūt quedā dubitatiōes quas corruptas inuenimus: nec eas supplere ausi sumus: vtpote qui d nō nihil huic operi addendū duximus. optimo tamē q̄ potuim⁹ mō in locū suum nō sine pitioz q̄ nos sumus: auxilio sic redegimus. De dubitationibus additis

Utrū charitas habeat aliquā causalitatē respectu actus meritorij. Dubita. prma

Utruz sit possibile q deus possit de potentia sua absoluta accipe aliquē actū tanq̄ dignū vita eterna ꝑpter solū actū naturalē sine oi infusiōe charitat: vel cuiuscūq; alteri⁹ positi. q̄ tñ n essent accept⁹ d potētia sua ordinata. Secūda

In quo consistat pfecta delectatio t q̄ratio potentie beate. Tertia

Utrū dilectio t delectatio distinguantur Et vtrū ꝑter actū concupiscētie oporteat ponere actū amicitie ab eo distinctum. Quarta

Cui actui debeat premium. Quinta

Huc et cuius sit securitas. Sexta

Quō habeat intelligi q aliōs p actū btificū Primū dubiū
et meritoriū d; conuerti

Qualis est repugnātia inter actū beatificū t actū peccati: et vnde oriat. Scōm

Utrū idē actus beatificus nūero: vel q̄cunq; alius idē existens numero posset primo esse vnius et postea alterius. Tertium

finis tabule questionū Magri Guilbelmi de o[illegible]ā sup q̄rtuo: libros sentēciarū.

Tabula conclusionum

Oncluſiones cē

Centilogij sententiarū q̄stionib⁹ annexi.

c tilogij vt nomen t inscriptio ipius indicat centum sunt: quarum hec est ꝑma.

Cōclusio ꝑma Deus est. Circa hanc cōclusionē diſquirit an deum esse sit demōstrabile t p se notū. an ꝑbabile tm̄. Et arguit ad vtranq; partē sicut t in pleriscq; alijs.

Cō. secunda Non sunt plures dij accipiēdo deuz ꝑ summo bono. que conclusio est a pbo demonstrata. diſquirit etiā de causis an plures possent cē an etiā demonstratū sit a pbo q̄ non possint esse plures mūdi et tenet q̄ non.

Cō. tertia Deus est infinite ꝯrutis intensiue

Cō. quarta Deus est oipotēs. Nota hic argumēta que in oppositum adducunt t soluunt.

Cō. quinta Deus potest facere ome qd nō includit cōtradictionē. Ex hac multa inferunt

Cō. sexta Deus potest assumere oēm creaturā siue ome aliud a se in vnitatē suppositi.

Cō. septima Omnis ꝑpō mere affirmatiua ex t̄minis vlis bus composita in qua nulla ponit negatio. cui⁹ termini suponūt ꝑ aliquo t que nō falsificatur ꝑ suppositis diuinis sine noua impositione terminoz. est possibilis.

Cō. octaua Hec ꝑpō. Deus pr est filius beate ỹginis est possibilis sine noua impositōe terminoz.

Cō. nona Hec ꝑpō. Spūssanctus est homo: q̄ est filius beate virginis: est possibilis.

Cō. decima Pater qui nunq̄ moriebat potest esse mortu⁹

Cō. xi. Filius qui moriebat pōt nūq̄ fuisse mortuus.

Cō. xij Deus est immutabilis.

Cō. xiij. Partes christi cōicant ydeomata sic videlicz q bmōi ꝑpones sunt vere. Caput christi est pes christi. Oculus christi est manus christi et sic de consimilibus.

Cō. xiiij. Homo assumpsit naturā humanā in vnitatē suppositi diuini.

Cō. xv. Non ome aial rōnale mortale est homo.

Cō. xvi. Aliquid p se vnum nō est suppositū alicuius speciei specialissime.

Cō. xvij. Aliquod ens p se vnū non est suppositū alicuius speciei specialissime.

Cō. xviij. Aliqd aial rōnale p se vnū t p se exīns non est suppositū alicuius speciei humane.

Cō. xix. Ex aggregatione siue ex assumptiōe humane nature in vnitatē suppositi diuini: animalia tria resultant: quoz tm̄ est vnū suppositū alicuius simplicis speciei specialissime.

Cō. xx. Vnū t idem corpus numero est in vno loco extensiue: t in alio loco non extensiue consimili extensione.

Cō. xxi. Aliquod corpus replet aliquē locū extensiue quod tm̄ nō est in loco extensiue.

Centilogij. G. de ochā

Non est dare maximū locum quem corp⁹ christi non posset implere. Cō. xxij.

Aliquod corp⁹ extensum potest moueri in alio quo loco pleno in aliquo corpore sine aliqua resistentia illius corporis. Cō. xxiij.

Idem corpus numero cū eadē resistētia intrinseca potest eque velocit moueri in loco pleno sicut pōt moueri in loco vacuo Cō. xxiiij

Corpus christi pōt esse vbiq; sicut deus est vbiq; Cō. xxv.

Corpus christi ē in plurib⁹ locis discōtinuis. Cō. xxvi.

Corpus christi pōt moueri motibus cōtrarijs Cō. xxvij.

Idem corpus extensum potest extensiue esse in pluribus locis simul. Cō. xxviij.

Idē corp⁹ nūero extensū pōt eē vbiq; extēsiue Cō. xxix.

Vnū t idē corpus numero pōt esse i vno loco algidū vel calidū: dulce vel amarū: humidū vel siccū: t sic de alijs qualitatibus t in alio vbi idē corpus existit: non. Cō. xxx.

Idem corpus numero exīns extensiue in pluribus locis simul potest eē albū in vno illoz locoz. et nigrū in alio illoz locorum. Cō. xxxi.

Aliquod corpus per finitā albedinē intēsiue potest esse album in infinitum. Cō. xxxij.

Idem corpus numero potest esse in infinituz albuz intensiue in vno loco t intensiue in infinitum nigrū in alio loco. Cō. xxxiij.

Aliquid pōt esse albū quod nō potest ab aliq̄ visione finite virtutis videri. Cō. xxxiiij.

Aliquod totuz fuit ab eterno cuius quelibet pars incepit esse. Cō. xxxv.

Aliqs homo fuit ab eterno cuius humanitas incepit esse. Cō. xxxvi.

Aliquod totum in aliquo instanti fuit: i quo nulla eius pars fuit. Cō. xxxvij.

Homo christ⁹ fuit aliqd qn̄ nihil fuit bō xp̄s. Cō. xxxviij.

Ex nō substātijs pōt fieri substantia. Cō. xxxix.

Deus habet duas volūtates et duos intellectus t duas scientias t c. Cō. xl.

Deus vult aliquid quod deus nō vult. deus intelligit aliquid qd deus nō itelligit. Et de⁹ scit aliquid quod deus nō scit. Cō. xli.

Unica volitōe deus vult ome qd vult: t itelligit ome quod intelligit: t scit ome qd scit. Cō. xlij.

Unico actu siue vnat⁹ eadē volūtate de⁹ vult ome quod vult: intelligit ome qd intelligit: et scit ome quod scit. Cō. xliij.

Justitia diuina est misericordia diuina. Cō. xliiij.

Quicquid deus facit p iustitiā diuinā facit p misericordiā diuinam. Cō. xlv.

Deus nō fuit misericors ab eno. qd tm̄ debet intelligi iuxta sanū intellectū ibidē positus. Cō. xlvi.

Deus in aliquo instanti nō fuit. id est deus in non iustanti fuit. Cō. xlvij.

De⁹ i aliquo istāti incepit eē: sane itelligēdo. Cō. xlviij.

Deus desinet eē. iuxta sensum ibidē positum. Cō. xlix.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula conclusionum

Cō.l. In a instāti b erit vera si tūc fuerit. de⁹ nō erit
Cō.li. Antеq̄ deus fuit. deus potuisset esse.
Cō.lij. Postq̄ deus nō erit. deus potuit esse.
Cō.liij. Dandū est vltimū instans rei pmanētis in eē
Cō.liiij. Aliqua res incepit esse ⁊ desinet eē que est in
generabilis ⁊ incorruptibilis:
Cō.lv. Una cēntia simplicissima ⁊ penit⁹ indiuisibil⁹
est tres psone realiter distincte.
Cō.lvi. Nullus discursus quē aristoteles vel aliquis
phōrum posuit est formalis.
Cō.lvij. Aliquod suppositum diuinū est aliud suppo-
situm a filio in diuinis. ⁊ tamē nō est aliud a
filio in diuinis.
Cō.lviij. In aliq̄bus termis ab inferiori ad suū supius
affirmatiue sine distributiōe supioris respcū
eiusdē ꝟbi et respectu eiusdē p̄dicati. conse-
quentia penitus nihil valet.
Dō.lix. In oi materia valet aliq̄s discursus formalis
q̄ ab aliquo phōr antiquor ponebat.
Cō.lx. Quilibet catholicus ⁊ fidel⁹ christian⁹ facilē
potest credere alicui cui nullo modo pōt ex
puris naturalibus assentire.
Cō.lxi. Nullus termin⁹ significās distincte aliquam
opationē in diuis: est verificabilis de aliquo
termino cōi tribus personis.
Cō.lxij. Christus fm existentiā diuinā nō est fili⁹ dei:
q̄uis fm suā naturā humanā sibi inunitatez
suppositi assumptā sit filius dei.
Cō.lxiij. Multa sunt vlia que non sunt verificabilia
de aliquo particulari.
Cō.lxiiij. Deus est quantitas.
Dō.lxv. Unitas indiuisibilis est numerus ternarius.
Cō.lxvi. Unitas indiuisibil⁹ est q̄tuor numeri distincti.
Cō.lxvij. Aliq̄s nūerus nō est plura vnitate numerali.
Cō.lxviij. Aliq̄s est nūerus cui⁹ vnitas est equalis toti.
Cō.lxix. Aliquis nūerus est par quē nō potest diuidi i
duo equalia.
Cō.lxx. Alique due psone sic se habēt q̄ vna est equa-
lis alteri et econuerso. et tamen nō sunt plu-
res equales
Cō.lxxi. Persone diuine non sunt eterne.
Cō.lxxij. Alique psone sūt q̄ ab eterno fuerūt ⁊ q̄ nunq̄
incepерūt eē: ⁊ tm nō sunt eterne.
Cō.lxxiij. Plures sunt relationes in diuinis.
Cō.lxxiiij. Non ois relatio in diuinis est psonalis. Ad
sanū intellectū qui ibidē exprimitur.
Cō.lxxv. Aliq̄ relatio in diuis est q̄ nō facit distinctōez.
Cō.lxxvi. Quedā relatio in diuis est p̄pa vni psone tm̄
et quedā duab⁹: ⁊ quedā omnibus tribus.
Cō.lxxvij. Non sūt plures relatōes in diuinis q̄ tres sc3
paternitas filiatio ⁊ spiratio passiua.
Cō.lxxviij. Aliquid naturaliter relatiuū est naturaliter et
proprie absolutum.
Cō.lxxix. Multre relationes verificanē nunc de deo:
que non semp verificabant de deo.

Centilogij. G. de ockā

Aliquis creator fuit ab eterno qui icepit esse Con.lxxx.
creator et aliquis dns ab eterno qui incepit
esse dominus. ⁊ sic de consimilibus.
Deus est sciēcia cuiuslibet scibilis quod est Con.lxxxi.
Scientia a scibilis que semp fuit incepit esse Con.lxxxij.
scientia a scibilis.
Deus aliquid q̄ nūc non scit nec vnq̄ sciuit Con.lxxxiij.
potest scire sine mutatione aliqua sui vel ali
cuius alterius a se
Aliquid q̄ deus scit et prius sciuit: potest nūq̄ Con.lxxxiiij
sciuisse ⁊ nunc non scire
Aliquid quod deus nunq̄ sciuit ⁊ q̄ nō scit i Con.lxxxv.
instanti presenti: potuit prius sciuisse: ⁊ in in
stanti presenti scire
Aliquid q̄ deus asserуit cū iuramēto etiā sen Con.lxxxvi.
sibiliter ↄ id est in presentia aliquor audien
tiū ↄ potest ipsum non asseruisse.
Deus aliquid q̄ reuelauit potest nūq̄ revelasse Con.lxxxvij.
Aliqua beatitudo siue gaudium celeste nō est Con.lxxxviij.
vltimus finis.
Ad beatitudinē tanq̄ ad vltimū finem nulla Con.lxxxix.
virtus est ordinata.
Possibile est aliquez cōtinue operari propter Con.xc.
beatitudinē habendā ⁊ ipm dānari: ita q̄ p
pter aliud non operetur vltimate.
Omnis merces vltiata alicuius virtuose ope Con.xci.
rationis est infinita non tm̄ duratiue: ꝟ etiaz
intensiue.
In decuplo sanctior ⁊ melior nō habebit ma- Con.xcij.
iorem mercedem
Nullus potest per aliqua opera sua meritoria Con.xciij.
premiū maius mereri.
Propter virtutē nō est finaliter bene operādū. Con.xciiij.
Propter virtutē non est finaliter moriendū. Con.xcv.
Nullū gaudiū celeste est subiective in aia bea Con.xvi.
ti: nec est totū vel ps vltimate mercedis.
Quilibet saluatus siue beatus equaliter tene Con.xcvij.
tur diligere deum. Ad istuz intellectū q̄ bea
tior non plus tenetur deū diligere q̄ minus
beatus.
Non tm̄ beati tenētur equaliter deū diligere Con.xcviij.
imo etiam quilibet viator.
Dānatus tenetur tantū deū diligere: quantū Con.xcix.
tenetur beatus.
Dānatus tantuz tenetur deum diligere. quia Con.C. ⁊ vlti
ipsum dānauit: sicut beatus: quia ipsum bea ma.
tificauit. De sunt centuz conclusiones miro
compēdio multaq̄ subtilitate a. M. Guil-
helmo de Ockaz: ordinis fratrum minorum
in centilogio suo theologico discusse. veluti
post opus sentētiarum qui voler comperiet.

¶finis prioris tabule: sequitur
Tabula alphabetica.

Tabula alphabetica

Literū indiciuz

a veluti predictim⁹ est materiaruz exq̄sitarū in b ope sub ordine lit
terario seu alphabetico diligēs annotatio: ad quā plurimū cōducet opis in li
bros: distinctōes: ⁊ q̄stiōes: diuisio quā in frō tribus singularū chartarū inscripsimus. Nec minus cōferet lre ipe maiuscule q̄s in margi-nibus, p vniuscuiusq̄ q̄stionis facili distinctiōe posuimus. In qua re nemo iuste nobis succē-seat: q̄ plures lras posuimus q̄ materias ānotauimus. noluim⁹ em̄ pcludere studiosis ānotandi facultatē: verū ne laboriosa sit bmōi annotatio indices passiz p̄signauimus. Illud etiam tacendū nō est q̄ argumētationū solutiones in qualibet questione vna cū argumētationibus ipis lucide discreuim⁹. Pro huius tabule aūt facili cognitōe sciendū est q̄ in p̄mo libro q̄druplices indices inseq̄ oportebit libri. distinctionis. questionis. ⁊ lre. Nā illud opus p distinctōes discretū inuenimus. In reliquis aūt tribus libris. tres dūtaxat sūt indices: libri. questionis ⁊ alphabeti. Pro libro autem breuitatis gratia scribet interdū li. interdum. lib. Pro distinctōne aliq̄n. di. aliq̄n dist. Pro questione vt plurimum. q. vt patebit ex sequentibus.

Abstractū vt opponit concreto.

Ab. ## Bstractum ⁊ cō

a cretū an i absolut sint synonima. vt deus deitas. bō būanitas. ⁊ cō
similia. lib. i. dist. ij. q. iij. ff
Quō intelligendū est. Eq̄nitas ē tm̄ eq̄nitas
nec vna nec plures: nec vlis nec singular. li.
i. dist. ij. q. vi. K K. ⁊ di. v. q. i. Jl
Vec est vera sed cōtingēs bō est humanitas.
li. i. dist. ij. q. vij. L L
Abstractū p quo supponit. Et q̄ ō abstracto
p̄pe q̄rēdum nō est ād sit. ꝟ q̄d significat eo
q̄ nō habet quid rei sed q̄d nomis In. plogo
q. iij. q̄ cōtinet sub p̄ma p̄ncipali. Item dist.
xiij. li. p̄mo. q. i. L. Et eiusdez libri, dist. xxxv.
q. vi. post H. vbi de p̄uariuis.
An bec sit cōcedēda. bō est humanitas. huma
nitas currit. būanitas est alba. ⁊ consimiles.
lib. i. dist. v. q. i. K. M bō est concretū ꝟ diffe
rentеr q̄ ly albū. ibidem Z
Abstractio vltima quō sit in substātijs ⁊ acci
dentibus fm opi. scoti. ibidem D.
Abstractio conceptuū. vide in ꝟbo Cōcept⁹.
Abstractiua notitia q̄ simul stat cū intuitiua
a quib⁹ causet. li. ij. q. xvi. GG. Et q̄le iudiciū
habeat intellect⁹ mediāte illa. Ibidē JJ

In quattuor lib. sniarū

Abstractiua notitia ñ reḡrit aliq̄d p̄uiū p̄ter
obiectū ⁊ intellectū. li. ij. q. xiij. ⁊. xv. M
Abstractius a materia nō semp est pfectius.
li. ij. q. vij. B
Abstractio intellect⁹ est duplex. libro secūdo.
questionibus. xiij. ⁊. xv. X X
Abstractū ab omni materia ⁊ nō abstractum
differūt specie. li. ij. q. xvij. T
Abstrabere cōceptus sapiētie ⁊ huiuscemodi
a creaturis ⁊ attribuere deo quō contingat
declarat. lib. iij. q. ix. S
Acceptus deo ē q̄ charus est deo. de ꝟ vide in Ac.
ꝟbis char⁹ ⁊ charitas. Acceptabilitas ibiḋ.
Acceptatio dīna nō cadit imediate sup aiam
rōnalem sine charitate media. lib. iij. q. v. B
Juxta opi. ibidē recitatam.
Accidēs accipit vel p forma inberēte nō faci
ente vnū cū subiecto cui inberet vel p p̄dica
bili accīdentaliter. li. i. dist. xxiij. q. i. D
Accidētia solo nūero dīa pūt esse in eodē sub
iecto pcise q̄n faciūt vnū totū alias nō. lib. i.
dist. xvij. q. vij. R. Elide forma.
Accidens dr dupl⁹. li. ij. q. xij. A A
Accidēs fluxibile pōt recipi immediate i sub-
stantia. lib. ij. q. xxiij. ff
Accidētia separata vtrū habeāt eādē actōem ⁊
passionē sicut q̄n erant cōiuncta. li. iij. q. vij.
A. Et sunt ibidē tria. L D E
Accidēs separatū vtrū possit eē p̄ncipiū gene-
randi. ibidē. D. Et vtrū possit corrūpe sbam
ibidē J. Notandū est etiā ibidē de illis acci
dentib⁹ vsq̄ ad f. nē q̄stionis q: pertractanē
plurime difficultates circa ea.
Accidētale accipit dupl⁹. li. iij. q. ix. E
Actuū distinctio nō arguit distinctōem potē
tiarū in. plogo. q. & E E. vbi plura de distinctō
ne actuum per obiecta sua.
Actus idē nō pōt terminari p̄mo ad obiectū
p̄mariū ⁊ secūdariū: ⁊ post tm̄ ad p̄mariū vl
ecōuerso. li. i. dist. i. q. v. D
Actus seu actiōes q̄ sint suppositoz nō bī in
aristotele: ꝟ q̄ actiones ⁊ opatōes reales sūt
singulariū. li. i. di. v. q. i. M
Quo intelligi debeat. Quārū cōtingit eē in
potentia: tm̄ contingit esse in actu. li. i. dist.
xvij. q. viij. S
Actus eternⁿ ⁊ immutabilis pōt transire sup
obiectū de nouo sine alicuius forme nouе p⁹
ductione. li. i. di. xvij. q. i. N
Actio potest tripl⁹ accipi. lib. ij. questionibus
iij. ⁊. v. D. ⁊ ibidem L
Actio et passio quō fundanē in motu. libro. ij.
questione. ix. Z
Actio dei quō sit cōtinua. li. ij. q. x. Z
Actio non dicit respectū superadditū. Et de q̄d

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula alphabetica

nois ipius agere vel actio.li.i.di.xxx.q̄stione secunda/ D
Actio creatio.factio.gubernatio. nō dicūr re spectū rationis.li.i.dis.xxx.q.v.B
Actio quō pōt eē meritoria.li.i.dis.xvij.q.i. K
circa finē.vbi an deus necessitetur.vide M
Actio dei aut alterius an sit trāsiens.li.i dist. xlij.q.i.ff.
Actio itellect? est realis.li.ij.q.xiij.ꝛ.xv.SS
Actio ꝛ passio ꝛ oīe accidēs qō ineſt corpori xpi in celo.vtrū posset eidē ineſſe in eucharistia.li.iij.q.v.A.B.E.D.E.ff.B.D.secūdū varias opiniones que ibidē recitātur.
Actio aliqua an possit redire eadē numero.li. iiij.questione.x. M
Actio diuina.require infra deus.
Actio et agēs etiā notātur infra.cā efficiens.
Actus primus amoris est vere causa efficiens secūdi actus amoris.li.ij.q.iij. P. Et q ꝑm? act? volēdi vitā est cā nolitōis mortis.ibi.U
Actus aliquis amoris concupiscētie ꝓsupponit nēcrio actus amoris amicitie.ibidē BB
Actu eodem potest quis diligere deū ꝛ aliq̄d propter deum.ibidem EE
Actus discurrēdi ꝛ sillogisandi vnde causantur.li.ij.q.xxv. N
Actus rectus ꝛ reflexus vtrum sint idē actus li.ij.q.xxi.A. Et respondeť q sic ſm vnā opi. ibidē que plurib? rōnibus probať ꝛ postea reprobať.ibi.B.Vbi vide an sint distincti.
Actus plures potest vnus simul et semel bne. Et quō vnū ꝓcipit ꝛ alium nō.lib.ij.q.xxi.D. Et quō ex actibus reflexis nō generať bitus moralis.ibi.ff.Et quō quis potest percipere se esse in actu recto.ibidem B
Act? dīntes nūero vel spē quō plures imo infiniti pñt eē respcū eiusdē obiecti.li.ij.q.xxi.Z
Actuū diuersitas nō arguit diuersitatem potentiarū.li.ij.q.xxiij.D
Actus ꝑparatiuus vnde causať.li.ij.q.xxv. P Et quō actus reflexus causať ab actu recto. ꝛ de aliis concurrētibus.ibidem.M ꝛ K
Actus voluntatis quō sit in potestate volūtatis.declaratur ꝛ probať.li.iij.q.iiij.Z
Actus interior ꝛ exterior quō ꝛ quare prohibētur diuersis ꝓceptis.li.iij.q.x. K. Et ibidem nota quō ꝛ quāto sit vnū peccatū mai? alio. Et q intēditur actus voluntatis ꝑ expletionem operis exterioris.ibidem M
Actus indifferēs quō sit dandus ꝛ quō nō.notatur ad longū.li.iij.q.x.M ꝛ P
Actus vnde habeat bonitatē ꝛ malicīā suam ibidē M. Et q ex eo ꝓcise q est cōformis rōi recte nō est quicūq; dicēdus bonus.ibi. K
Actus est cā efficiēs bitus.lib.iij.q.xi.D

In quattuor lib. sniarū

Actuū tanta est distinctio q̄ta habituus, lib. iij.q.xij.B
Actus distincti specie sūt respectu obiectorū distinctor? specie.lib.iij.q.xij.D
Actus aliq̄s quō est nēcrio ꝛ intrinsece ꝟtuosus.ibidem E. Et q actus volūtať est ꝑmo et ꝑncipaliter virtuosus.ibidez ff. Et q nullus alius actus. Jbidem B
Actus q̄dā est bon? ex gne: q̄dā ex circūstātijs et quidā ex ꝑncipio meritorio. Jbidem N
Actus aliq̄s volūtatis vtrū sit indīns notať ſm opi.scoti ipugnatā.ibidē.XX.Et rndeť ſm opi.doctoris ibidē YY. vbi videndū est quō actus pōt dici virtuosus dupl?r.
Act? virtuosi obiecta ptialia q̄ sint ibi.EEE et de circūstantijs eiusdē.ꝛ q̄re bmōi ptialia obiecta scōaria sunt ponēda.Et q̄d sit elicere actū ꝓformiter rōni recte.ibidem.DDD
Actus aliq̄s est ꝟtuosus nēcrio ꝛ intrinsece vt ꝓbať ibidē EEE. Sz de actu nō ꝟtuoso nō fit ꝟtuosus p aliq̄d mere naturale.ibi. fffff
Actū rectū ꝛ ꝟtuosū vtrū aliq̄l possit bne respectu alicui? obiecti respectu cui? ē error in intellectu.lib.iij.q.xij.A.Et rndeť ibidē D.Et q̄d requirať ad ꝟ act? rect? eliciať ꝑmo a volūtate.ibidē B. Et vtrū ad actū ꝟtuosus sufficiat ꝓformitas ad prudētiā actualē vel bitualē.idē E D E.Et instať ꝛ modū ponendi talem prudentiā: ꝛ rndeť ibidē ff
Actus meritor? i volūtate cū quo error pōtstare: ꝛ respectu cui? obiecti. Jbidem J
Act? rect? in volūtate staṫ cū errore inuincibili i intellectu respectu eiusdē obiecti ibidē K Et nō cū errore vincibili ꝛ culpabili.ibi. Z
Actus duo intelligēdi possunt simul eē in intellectu.lib.iiij.q.xij. N
Actus brificus an sit actus rect? an reflexus lib.iiij.q.xij.B. Et vtrū idē actus sit actus rectus ꝛ reflexus.ibidem D.Et a quo causatur talis actus.ibidē K
Actus ꝑm? fantasiādi a quo causať.li.ij.q.xv. O et P.Et vtrū prima cognitio fantasie sit intuitiua an abstractiua. Jbidem O
Actus fidei vnde causať.lib.ij.q.xxv.X
Affectio est dupler.s.iustū ꝛ cōmodi.lib.i.dist. i.q.vi.N.Cetera de hac re quere volūtas.
Affirmatio ꝛ negatio quō sunt in motu ꝛ quō contradicūr.lib.ij.q.ix.O et P
Agere licet nobilius sit in genere q̄ pati: tn̄ aliquod pati reperiť nobilius aliquo agere. lib.i.dist.i.q.ij. D
Agens naturale intēdit rē singularem quam ꝓducit.lib.i.dist.ij.q.iiij.X
Agētia duo aliq̄n idē ꝓducūt. H ē ab agētib? duobus aliq̄n idē ꝓcedit.lib.i.dist.xi.q.i. N

Tabula alphabetica

Agens impeditū nō oportet q semp si pōr remoueat impedimentū.lib.i.dist.i.q.vi.B
Agens oīe de necessitate agit ſm vltimū suę potētie quō debeat itelligi ibidē paulo añ K
Agēs nēcriū q̄nq; depēdet a cōtingēti. puta qn nō est simpl?r necessariū ibidem J
Agens naturale quō vere murať ad relatōez lib.ij.q.ij.M
Agens ꝛ patiēs sūt eiusdē generis. Mn̄ hec ꝓpō habeat veritatē. vide li.ij.q.xvi.ff ff
Agens ꝛ patiens quō cōmunicāt in materia lib.ij.q.xvi.E
Agentia diuersificanť ꝛ eoꝝ diuersitas assignatur.lib.ij.q.xviij.Y
Agens ē p̄stāctus passo. quō hec ꝓpositio habeat veritatē.lib.ij.q.xxv.B
Aggressio terribilū in casu vtrū sit ꝟtuosa et in forti.lib.iij.q.xiij.Z
Al. Album: nigrū et bmōi termini quō ꝟz diuersā suppositione sint i ꝑdicamēto.li.ij.q.ix.D
Alteratio q̄nq; est, ꝑductio q̄nq; sola mutatio sine ꝑductione.lib.i.dist.v.q.iij.M
Alteratio nō est formal?r gnatio. ꝙ est formal?r mutatio ibidē paulo ante N
Am. Amor: ꝓpe est quoddā velle respectu incompleti. Sil?r odiū, ꝓpe est nolle respectu incōpleti.lib.i.dist.i.q.vi.O
Amor est dupler amicitie et concupiscentie Prologi.q.penultima. D. Jtem loco ꝑmo distin.i.q.i. D
Amor sive dilectio ꝛ delectatio realiť distigūť li i.dist.i.q.iij. J. Jtem sunt a diuersis causis efficiētibus: q: dilectio est effectiue a volūtate.sed delectatio est effectiue ab obiecto.ibidem K. Jtem actus amoris est simpl?r nobilior ipa delectatōe idem U
Amor: ꝓcupiscētie ꝓsupponit amorē amicitie lib.i.dist.i.q.iiij. P. ꝛ li.ij.q.iij.BB
Amari pōt aliq̄ res distincti? q̄ cognosci.lib. i.dist.xxij.q.vnica.Z
Amoris ꝑmus actus. Req̄re Act? amoris.
Amor amicitie nō bz cām finalē ꝓstitutā a voluntate creata.lib.ij.q.iij.AA et DD
Amor: amatur seipo. quō hec ꝓpositio habeat veritatē.lib.ij.q.xxi. K
An. Analoga ꝓdicatio nō est ponēda.li.iij.q.ix.E
Analogia accipiť dupl?r ibidem K
Angelus nō bz nisi duas quātitates scz durationis ꝛ plectionis.lib.ij.q.xiij.ff ꝛ D
Angelus quō dīnter ꝺ: eternus respectu dei. Jbidē Z. Et quō nō magis ꝓtendiť eē āgeli q̄ essentia eius ibidem JD
Angelus vtrū intelligat alia a se p essentiam suā vel p spēz.lib.ij.q.xiij.A. Et rndeť ibidē U. de quo plura ibidem kk

In quattuor lib. sniarū

Angelus supior an intelligat p pauciores species q̄ inferior ibidē B. Et rndeť ibidē X
Angelus vtrū accipiat cognitōem a reb? spiritalibus an a corpalib?.li.ij.q.xvi.A. Et rndetur q sic ibidē B. Sz aliter rndeť ꝟz vnā opi. q nullā cognitōnē recipit a reb? ibidē B quā ibidē conlequēter impugnat.
Angelus quō discurrit intelligendo.lib.ij. q. xvi.E et N et Y
Angelus potest accipe notitiā abstractiuā in complexā a reb?.ibidē D. ꝛ notitiā vsuū ibidē J. ꝛ ꝓpōnū ꝓtingentiū. Jbidē K. ꝛ ꝓpōnuz necessariaru ibidem JD
Angelo quō p illapsū res sit pñs ibidē O
Angel? quō intelligat p discursū. ꝛ quō fuerit impfect? in ꝑma sui creatōe.ibidem Y
Angel? malus vtrū semp sit in actu malo.lib. ij.q.xix.A Et rndeť ſm vnā opi.scoti.ibidē. q impugnať in vno ei? dicto ibidem B
Angelus mal? nēcrio ē in aliquo actu volūtať ex natura sua ibidē E. ꝛ aliq̄s actus ē in ipo qui nō est in ei? ptāte ibidem D
Angeloꝝ bonoꝝ ꝓfirmatōis ꝛ maloꝝ obstinationis causa.lib.ij.q.xix.ff ꝛ B
Angeli boni vtrū sint impeccabiles.ibidez Z
Angelus an possit illabi.li.ij.q.xx.A. Et quō possit intuitiue videre aliq̄ actū interiorē creature rōnalis. Rndeť ſm vnā opionē ibidem B. Cōtra quā instať ibidē E. ꝛ ponit alia opi.ibidē D. q improbať ibidē E.
Angelus potest intuitiue videre affectōes ꝛ intellectōes creature rōnalis cuiuscūq; si relinquať sue, ꝓpie nature ibidē ff. Et quō nō videat obiectū talis cognitōis.ibidem B
Angelus vnus quid possit facere circa alium angelū ſm vnā opi.ibidē D. q impugnať et oppositā opi.recitať ibidē J. Quid aūt faciat in parte sensitiua ibidē K. Et quō angel? potest occultare cogitatiōnē suā alij. Et q̄d faciat bon? angelus boiem custodiendo: et plura bmōi.ibidem Z
Angelus vn? quō loquať alteri ibidē JD, vbi impugnať modus dicēdi ipius scoti.
Angelus vn? quō pōt causare aliq̄d in alio angelo.ibidē.i.lib.ij.q.xx. N. Et quo ſm diuersitatez cognitoꝝ pōt vn? angelus in alio cāre cognitionē sue notitie.ibidē O ꝛ P. Et quō angelus videns cogitatōnē alteri? angeli: nō videt intuitiue singulare q̄d est obiectū cogitationis illi? ibidē O. ꝛ talis manifestatō respectu singulariū quō fiat.ibidem Z
Angeloꝝ locutio ſm viā ꝛ opinionē scoti quō fiat: ꝛ quō dictū eius cōtineat veritatē dicti lib.ij.ꝛ.q.xx.U. Et respōdeť ibidez ad rōem eius ꝑncipalem X

Universidad de Deusto
Biblioteca

Angelus vnus quō pōt in alio causare actuale notitiā de aliquo obiecto sibi pr̄ habitualiter noto ⁊ plura cōsilia de eadē materia. Nota i dictis.li.ij.q.xx.Y. in solutionibus dubiorum
Angelus quare obiecto sibi p̄nte vno rēpore magis intelligat aliquā rē q̄ alio.li.ij.q.xxv.b
Angelus malus cur non delectet q̄n eueniūt ea que volunt euenire.li.iij.q.xiij.M
Angelus bonus quare nō tristet q̄n eueniunt opposita eorū que euenire volunt. ibidem R
Anima est quodāmō oīa. quō hec auctoritas intelligatur.li.ij.q.xiij.⁊.xv.ZZ
Anima xp̄i vtrum habuit summā gratiā possibilē haberi in hac vita.li.ij.q.vi.A
Anime infunt tres passiones potentie et habitus.li.iij.q.xi.G
Anime insunt plura que nō veniūt nec venerunt in nostrā notitiā.li.iij.q.ij.P
Anima intellectiua vtrum sit forma specifica hominis ⁊ multiplicabilis ad multiplicationem indiuiduor̄.li.iij.q.x.E
Anima vtrū se possit vnire vtroq; vnibili existente dispositō.ibidem E
Anima separata vtrum habeat memoriā tam actualē q̄ habitualez.li.iij.q.xij.A.Et quor̄ cognitionē potest acquirere.ibidem M
Aialia videntia de nocte habere lumē cōnaturale improbatur.li.ij.q.xvij.N
Animalia vtruz sine substātia aliqua possint produci a forma substātiali vel nccrio producātur a forma accidētali ⁊ non substātiali.li.ij.q.xiij.B. Et respondet fm vnam opi.ibi dē B.que impugnat E. Et alr respondet D
Annihilare accipitur dupliciter.li.ij.q.viij. J
Et.li.iij.q.vi. K
Ap. Appetitus.quere voluntas pro primo libro.
Appetitus capitur dupliciter.li.ij.q.iij.R
Apprehēsio sensibilis delectabilis seu nociui pōt cāre dolorē vel delectationē in appetitu sine mutatione reali eiusdez.li.iij.q.xiij. M
Ar. Ars quō sit practica.li.ij.q.xi.U
Arbitrium.quere infra. Voluntas ⁊ libertas
Argumentum.quere infra. Consequētia.
Ar. Assimilat aliq̄d alteri duplicit.lib.ij.q.xvi.E
Assensus non distinguit ab euidētia.lib.ij.q.xxv.Y.Et mediāte quos quid assentit pposition̄ non euidēti ⁊ etiā euidenti. ibidem Z
At. Attributū diuinū.quere infra. Deus
Au. Auctoritas ⁊c. Due regule valētes ad verum intellectum auctoritatuz:presertim pbi ⁊ cōmentatoris.lib.i.distin.viij.q.ij.ante N
Augmentatio ⁊ susceptio magis ⁊ minus ⁊c. Suscipere magis ⁊ minus accipitur vel realiter vel logicaliter.lib.i.distin.xvij.q.iiij.E. Et distincti.xxx.q.iij.N. Item quomodo q realiter nulla forma suscipit magis ⁊ minus sed logicalit cōcedi potest.dist.xvij.q.iij.E
Item q subiectū forme n̄ augmētat ibidē G
Ad quē autem intellectum cōcedit formas augeri ibidē D. Sitr concedendū est q̄ forma habet latitudinē ibidem ff
Augmētatio est motus extendēdo nomē motus ad mutatōnē.tn augmētari nō est per se inferius ad moueri: licet nō sit naturalr sine motu.lib.i.dist.xvij.q.iij.J
Augmētatio quō se hz ad alteratōez ibidē L
Augmētatio est duplex:extensiua et intēsiua
Extensiua iterū duplex.lib.i.dist.xvij.q.viij. E. Reprobat opinio tenēs q̄ dabilis est termin9 augmēti. vltra quē nō pōt fieri augmētatio ibidem E
Augmētatio extēsiua pōt fieri in infinitū per additionē partis ad partē locor̄ situ distinctam.ibidē ff. Sed augmētatio extensiua p rarefactōem nō pōt fieri in infinitū.ibidē J
Augmētatio forme separate pōt fieri intensiua in infinitū.secus est de cōiūcta de q̄ vtrū q̄ potest pbabiliter teneri.ibidem K
Augmētatione forma p̄cedēs nō corrūpit.li.i.dist.xvij.q.v.E. Reprobat aūt opio tenēs gradus pexntes nō remanere cū sequētibus ibidē L. Item q̄ magis albū ⁊ min9 album nō sunt ppr̄ie cōtraria ibidem ff
Augmētationez fieri p maiorē depuratōem a suo ꝟio reproba t.lib.i dist.xvij.q.vi.E
Augmentationē aliq̄n fieri p additionē alīq̄n nō improbat silr ibidem ff
Augmētatiōez fieri p additionē graduū nō re ꝟone distinctor̄ improbat ibidem J
Augmētatio fit p additōem alicui9 realit distincti a ꝟori cui addit: manētis distincti abeo:faciētis tamē vnū cū eo ibidē K. Item Cur vna forma augeat ⁊ nō alia. Et gnalit q̄ forma pōt augeri. J bidē in questiūcula. Item an illud q̄d in augmētatōne addit forme sit essentiale an accīntale spēi ibidem O
Augmētatio nō potest esse sine generatōe naturalr secus supnaturalr ibidē P. Item q ppter solā cōdensatōez subiecti accns nō intendit:ls subiectū appeat magis tale ibidez R. Item quare quātitatis maioratio nō dicit augmētatio siue intēsio ibidē S. Item non solū q̄litates ꝟium habētes intenduntr. sed etiā nō habētes ꝟiū ibidē V. Item q̄ additō gradus ad gradū nō mutat spēm.ibidem Y
Item improbat opi.tenēs q̄ additū p augmentationē nō participat rōem qualitatis aucte. Nec potest fieri per se sine ꝓiori etiaz per diuinam potentiam. nec intuitiue intelligi sine ꝓiori.lib.i.distin.xvij.q.vij.L.

Augmērata realitas. b est q̄ p augmētationē addit est ꝛa q̄litas:licz prialis.ibidē ff. Item illa realitas addita pōt a deo per se fieri sicut illa cui addit.ibidē B. Item per potentiā dei pars addita pōt intuitiue videri sine ea cui additur.⁊ econuerso:ꝫ non per potentiā naturalē.ibidem D. Item q̄ pars addita vnitur ꝓiori in augmētatione vnitate homogeneitatis.ibidē P. Item q̄ q̄litas intēsior ⁊ remissior nō dīnt specie, vn albedo ⁊ calor ⁊c. sunt spēs specialissime.ibidem T. Item quare ab albedinibus eiusdez intēsionis:⁊ p hoc plus inter se q̄ cū aliis conueniētib9 nō abstrahit cōceptus specificus eisdē adeq̄tus.ibidez X
Augmētatio quomō fiat.li.ij.q.vi.E. Et quō in augmentatione substātie ⁊ qualitatis est quedā generatio.ibidem N
Augmentatio q̄litatis ⁊ quātitatis quō sunt dissikes ⁊ quō siles.ibidem P. Et quō in augmentatione aiator̄ maior est dependētia p tium' q̄ in augmentatiōe iaiator̄. ibidez T
Augmentatio natural' ⁊ supnatural' quō dīnt lib.iij.q.vij.B. Et quō in augmentatione forme nō est stat9.ibidē B. Ubi de ei9 distictōe
Augmētatio quō dīt a gnatione.li.iij.q.xi. D

Ba. Aptismū recipiē

b ti,vtrū cuilibet imprimat caracter li.iij.q.ij.A. Et rndet p opi.ibi.B. Cuius rōnes improbātur.ibidez L
Baptismus nō habet quid rei.ibidē E. Item q̄ re ad baptismū suscipiendū requirit ꝓfensus in adulto ⁊ nō in paruulo.ibidem O
Baptismus.an cuilibet eū digne recipiēti cōferat gratiā ⁊ oīes virtutes necessarias ad salutē.lib.iij.q.iij.A. Et vtrum tollat omnē culpā.ibidez B. Et vtrū in baptismo remittatur omnis pena.ibidem E
Baptismū tollere oēm culpā est solū creditū. ibidem ff. Sed quō in baptismo tollat pena ⁊ que pena dimittatur. ibidem B. Cur autē paruulus nō baptisatus obligetur ad penaz eternam ostendit.ibidem M

Be. Beatificus act9 an cōsistat in praxi an in speculatione. In prologo.q. vltima BB
Beatitudo cōsistit in duobus actibus intellectus scz ⁊ voluntatis:quoz vteræ est a solo deo.li.i.dist.i.q.ij. K ⁊ L. Et in prologo.q.xij. que est vltima q̄stionis q̄rte principalis BB
Beatitudo quō quietat volūtatē: cū volūtas possit aliq̄d vltra appetere.li.i.dist.i.q. iiij. X
Beatitudo accipit pro actu beatifico vel pro obiecto:⁊ est vltimus finis.li.i.dist.i.q.v. L. Plura de britudine dicētur i verbo fruitio.
Beatificus actus,require supra act9 brificus Beatus intellectus vtrū possit videre infinita simul.lib.iij.q.xij. b
Bonū accipit dupl'r.lib.i.dist.iij.q.ij. b. Et lib.ij.q.xij.S
Bona mortificata redeūt p penitentiā. libro quarto questionib9.viij.⁊.ix.AA
Bonitas actus moralis que sit. Et q̄ nō oīs defectus circūstantie requisite ad bonitatē actus moralis facit ipm malū. sed tūc q̄n eliciens actū illū obligat ad bmōi circunstantiam.li.i.dist.i.q.i.Ante J
Bonū meritorū.quere infra Meritū.

Ca. Arū vel acceptū

c esse deo quid sit.lib.i.dist.xvij.q.i. ff. et J. Et q̄ de potētia dei absoluta quis pōt esse carus ⁊ acceptus deo sine oi forma supnaturali sibi inherēte ibidem J
Et q̄ actus potest esse meritor9 sine tali forma ibidem K.
Caritate in anima posita et quacūq; alia forma absoluta supnaturali pōt de9 adhuc eam nō acceptare de potētia sua absoluta ibidez K. Item q̄ acceptatio dīna ad vitā eternā est mere naturalis ⁊ nō ꝓtingēs,pcedēs ex diuina misericordia. Et q̄ sicut ex pur̄ naturalib9 mereri nemo pōt. ita p nullā formā naturalem vel supnaturalē de9 necessitari potest ad acceptādū eū.ibidē. M. Et q̄ bmōi modus dicendi maxime recedat ab errore pelagij beretici ibidem ante M. Item q̄ multiplex ē complacētia diuina ⁊ gnalis ⁊ special.⁊ specialis accipit trtpl'r.ibidem post N. Utrum aūt aliquis possit esse charus vel odibilis deo sine aliquo inherēte nūc vel p̄us ibidem O
Et q̄ nō est necesse q̄ deus diligat ex aliquo inductiuo:sed mere liberaliter diligit quod diligit ibidem S. Quō aūt deus necessario diligat iustitiā castitatez ⁊ ceteras virtutes ibidez T. Et quomodo aliquis sine caritate absolura formaliter inherēte potest esse charus deo ibidem Z
Carus ⁊ acceptus pōt cē actus9 meritor9? sine omni caritate infusa ⁊c.lib.i.dist.xvij.q.ij.D
Sine tn caritate increata q̄ est spūssanctus nullus actus pōt esse meritorius aut deo acceptus.lib.i.dist.xvij.q.iij.B. Item q̄ sine caritate infusa formalr inherēte de facto null9 actus est meritorius ibidem
Caritas quō intendit ⁊ augmētat habet lib. p̄mo.dist.xvij.q.iiij.⁊.v.p totas ferme q̄stiones.annotata sunt etiā supra Augmētatio.
Caritas creata nulla ē nec eē potest infinita tametsi quacunq; charitate creata data pōt in ifinitū maior creari,lib,i,dist,xvij q,v.ij.ff

Universidad de Deusto
Biblioteca

Charitas summa creabilis in subiecto vel ex. an dabilis sit. li. i. dist. xvij. q. viij. ff H. Soluū tur autez rationes in oppositum. ibidem M
Charitatē maiorez posse a deo creari q̄ sit charitas christi nō implicat contradictionez vt ostenditur. ibidem ante Y
Charitas vtrū sit ponēda p̄ter spiritūsanctuz tripliciter datū. li. iij. q. v. A. Et rsp̄ōdet fm vnā opinionē q̄ sic ibidē. Quid autē sit charitas fz illā opinionē. ibidē D. Cōtra quā arguitur. ibi. E. Et cōtra singula eius dicta.
Charitas nec quicunq; habitus virtuosus necessitat deū ad dandū alicui vitā eternā. ibidez. De hoc vide infra de⁹ in verbo charitas.
Charitas habitualis ⁊ peccatū quomō opponātur. li. iij. q. xij. BBB
Charitas vtrū possit infundi sine alijs virtutibus theologicis. li. iiij. q. iij. I ⁊ K
Charitas q̄n infundit: infundūtur etiam virtutes morales. ibidem M
Character quid sit et in quo subiectetur et cui⁹ speciei sit. fm vnā opi. li. iiij. q. ij. B. que ipso batur ibidē L. Et ponitur doctoris sententia ibidem ff. Ubi sex dicta subduntur.
Character an imprimat recipiēti baptismū: nō p̄t probari p rationē naturalē: neq; impro bari: neq; etiā per auctoritatē sumptā ex bi blia. ibidem H. Et q̄ determinatio ecclesie ⁊ congruentia videtur ad hoc. ibidem D. Et qualis sit forma. ibidem I. Et in qua potentia. ibidē K. Et in qua specie q̄litatis. ibidez Z. Et quō sit delebilis. ibidez M. Et cuius sit significatiuus. ibidem N
Caracteres impressi in diuersis sacramentis distinguūtur specie. ibidem N
Causa dupliciter accipit. vel pro re ad cuius positionē aliquid ponit: qō sine tali esse nō possit. vel pro illo qō est prius alio priozitate cō sequētie. li. i. dis. xli. q. i. ff. Item quibus modis aliquid cōuincitur esse causa alterius. li. i. distin. i. q. iij. N Item q̄ omne p⁹us alio tē pore vel natura essentialiter est causa posteriozis. ibidez O. Et q̄ nullus potest esse effectus respectu eiusdem cause sine ordine causali priozis ad posterius ibidez. Sed quid debeat intelligi per rationē causandi. lib. i. dis. vij. q. i. M. Item in quo distinguntur causa per se: et causa per accidens. Et p̄m hoc que propositiones sunt concedende ⁊ que negāde. lib. i. distin. ij. q. r. B. In essentialiter ordinatis non semper est talis ordo primi ad secundum qualis est secundi ad tertium: ⁊ tertij ad quartum ⁊c. In prologo questione nona que est tertie principalis vltima. S
Cause essentialiter ⁊ accidentaliter ordinate non habent illam triplicē differētiam quam scotus assignat. vt probatur. lib. i. distin. ij. q. r. K L M
Causa q̄ sit immedita dicēda. et q̄ ois cā p̄e dicta est causa immediata tam vlis q̄ particularis. lib. i. dist. xlv. q. vnica. D
Causa nō est totalis ꝑ partialis quecūq; se solo effectū p̄ducere nō potest ibidē D
Causa cause semp est cā causati. ibidem E
Cause intrinsece quō ordinant fm mediatū ⁊ imediatū respectu forme aut ꝓpositi ibidem.
Causam q̄ntā Seneca quā ydeā seu exēplar vocat addit quattuoz: causis a pbo posit. vt dz. lib. i. dist. xxv. q. vi. D et N
Causarū inter se ordo nō infert ordinē earum in causando. lib. i. dist. xij. q. iij. E
Causarū cuilibet generi cōrnder ꝓpria causatio lib. ij. q. iij. B
Cause secūde contingētia nō arguit ꝓtingentiam in causa p̄ma. lib. ij. q. iiij. ⁊. v. E
Cause secūde licet agant cū deo nō tū ꝓpter dicentur frustra agere ibidem M
Causare accipit dupl⁹ ibidem BB
Causa potest dupl⁹ accipi. lib. iiij. q. i. D
Causarū p se pōt eē circulatio. lib. iij. q. iiij. K
Cause distincte specie nō semp habēt effect⁹ distinctos specie. Nec sp ad multiplicatōez p̄oris sequit multiplicatio posterioris. In prologo questiōe secda q̄ cōtinet sub p̄ma p̄n. M
Cause efficiēs ⁊ finalis solū ꝓpetūt forme simplici in prologo. q. v. q̄ est. in. ij. p̄ncipali B
Contingēter ꝓducere accipitur duplicit. lib. i. dist. i. q. vi. Z. Item q̄ nulla est potētia ad opposita sine successione. lib. i. distin. xxxviij. questione vnica E
Causa p̄ma dicit vel p̄mitate pfectionis vel illuminationis vel durationis. lib. i. distin. xlv. q. vnica. ff
Causa secūda nō semp eodem mō causat quo mouet a p̄ma. lib. i. dist. xliij. q. i. D
Causa efficiēs dupl⁹ diuidit. lib. iiij. q. i. D. Ut de supra Agere. ⁊ infra Producere.
Causa formalis habet effectuz formalē: nō est ꝓpria locutio. quia ꝓpie non dicit effectus formalis sed effectus forme. lib. i. dist. xxxij. questione. ij. E. Et in eodem libro. distin. xvij. questione. i. R. et lib. iij. questione. v. M Quis autem effectus sit forme. lib. i. distin. xxxij. q. ij. E.
Cause finales possunt esse plures eiusdem rei sicut et plures cause efficientes. In prologo q. xi. q̄ continetur sub. iiij. p̄ncipali B. Plura que ad causam finalem pertinent. quere infra ff finis. que ad formalem quare forma et que ad efficientem: efficiens vel effectus

Ce. Certitudo est dupler adhesiōis ⁊ euidētie in plogo. q. vij. que est. iij. p̄ncipalis. M
Ci. Circūinsessio. Quid sit inesse p circūinsessionem. li. i. dist. xix. q. ij. B. Item quō p̄one diuine sunt inseipis p circūinsessionē. Et in q̄ rōne. Et q̄ illo modo quo pater est in filio p̄ nitas nō est in filio. ibidem L D E
Circūstantie ad bonitatē actus reqsite nō oīs defectus facit ipm actū malū. sed tūc qn̄ elicies actū obligat ad hmōi circūstantiā obligandā. li. i. dist. i. q. i. ante J
Circūscriptiue seu diffinitiue nō potest idem esse in diuersis locis fm opi. recitatā lib. iiij. q. iij. AM. q̄ impugnat ibidē N. Et ad rōnes ei⁹ respondet ibidem M
Co Cognitio. Cognoscere. Notitia in genere. de cognoscere ⁊ cognito pariter notat. li. i. dist. iij. q. ij. U. Item notitia incompleta termiozū et ap̄bensio completi ⁊ iudiciū consequēs realiter differūt. In plogo questione prima p̄ncipali. TT. Item q̄ eiusdem obiecti sub eadem rōne possūt esse due notitie specie distincte ibidem p̄nter.
Cognosci potest res aliqua dupl⁹. scz in se vel in medio termināte. Prima cognitio dicit p pria ⁊ adequata. secūda cōmunis. Et que sit vtraq; in plogo. q. i. Z. in medio. Item lib. i. dist. iij. q. i. D. et eiusdem distinctionis q̄stione secūda. E. Quid autem sit notitia rei in se. Notatur in plogo. questione nona. que est vltima tertie p̄incipalis paulo ante M Sed aliq̄d eē de intellectu alterius q̄d sit. vide li. i. dist. i. q. v. B
Cognosci ita habet res sicut et esse. quomodo intelligi debeat. In prologo dicta. q. ix. Z
Cognitio seu notitia vna potest esse pfectior alia eiusdem speciei in prologo. q. prima p̄incipali. paulo ante finem. Item actus cognitiuus nō potest terminari ad diuersa obiecta secundaria. lib. p̄mo. distin. i. q. v. D
Cognitio. notitia. ⁊ siguū vocāt sepe ab autorib⁹ substātia. li. i. dist. ij. q. iiij. D
Cognoscit quis inimicitiā lupi. quō intelligi debeat li. i. dist. iij. q. ij. K. Item q̄ nulla sba corporea exterior pōt a nobis in se naturali cognosci quicūq; sit de anima intellectiua vl quacūq; substātia que est de substātia cognoscentis ibidem in fine. Plurima autez de cognitione ⁊ notitia diuersa diuersoz ptractātur in plogo. q. ix.
Cognitio seu notitia pfecta incomplexa non requirit notitiā oīm causarum nisi intrinsecarum. tamen ad notitiā complexā de re pfectam bene requirit notitia oīm causarum lib. i. dist. iij. q. ij. M

Cognitionē alteri⁹ inducit aliquid dupliciter scilicet primā vel rememorativā. lib. i. dis. iij. q. ix. B. Et quomō aliqua possunt se mutuo repsentare: ⁊ quodlibet eoz in notitiā alterius ducere ibidem consequenter.
Per nullā notitiā ꝓstituitur res in aliquo esse quod sit mediū inter rē ⁊ actū cognoscēdi. li. i. distin. xxvij. q. iij. I ⁊ U. Item intelligibilia esse in intellectu nihil aliud est q̄ ipa intelligi vel cognosci. ibidē Y. Item quid intelligit q̄n rosa intelligit an species an aliq̄d vle an rosa in esse reali vel in esse intētionali. ibidez Nō semp intellectio est pfectio intelligētis. nec etiā intellectū. li. distin. xxxv. q. ij. E. Nō semp intelligere vilia ē vile. ibi. cōsequēter.
Qu omodo act⁹ intelligēdi p̄t simul esse in intellectu in prologo. q. i. R
Cognitio seu notitia apprehēsiua ⁊ iudicatiua est dupleꝛ. Sicꝛ ⁊ habit⁹ ⁊ hec realit dīnt in prologo. q. i. O. ⁊ TT. Item intellectus respectu mere intelligibiliū habet duplicē notitiā. ibidem ante Z. ⁊ post D
Cognitio seu notitia apprehēsiua est tā respectu cōpleti q̄ respectu incōpleti: ꝑ iudicatiua est tm̄ respectu completi. ibidem O. Et q̄ actus iudicatiu⁹ p̄supponit apprehensiuum ibidē O. Et q̄ ois actus iudicatiu⁹ p̄supponit in eadē potētia notitiā incōpletā termino. ibidem T. Item notitia aliqua incōpleta sufficit ad notitiā iudicatiuā veritatis cōtingentis. ibidem X. Item q̄ nullus actus sensitiu⁹ est causa imediata actus iudicatiui ibidē U. Et q̄ preter notitiā intuitiuā sensus requiritur notitia intuitiua intellectus etiā sensibiliuz ad notitiā iudicatiuā veritatis contingētis. ibidem Y
Cognitio seu notitia euidēs que sit. ibidez E. Notitia euidens est superius ad sapientiam intellectū ⁊ scientiā. Est etiā ꝓpositionis cōtingentis. ibidem continue.
Cognitō seu notitia simplex ⁊ incōplexa vni⁹ rei extra nunq̄ est causa sufficiens cū intellectu respectu p̄me notitie incomplexe alterius rei In prologo. q. ix. q̄ est vltia tertie p̄ncipalis ff. Notitia causalis licet concurrere possit: nō tm̄ sufficeret ad causandū notitiā incomplexā ipius effectus. ibidem M
Cognitio seu notitia intuitiua quid sit. In prologo. q. i. post Z. Differentia inter notitiā intuitiuā ⁊ abstractiuā. ibidem AA. Et q̄ intellectus pro statu isto respectu eiusdez obiecti sub eadē rōe p̄sentati potest habere notitiā intuitiuā ⁊ abstractiuā. ibidem N O P. A notitia intuitiua incipit experimētalis. ibidem ante AA

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cognitio seu notitia intuitiua nō ꝑsupponit aliā notitiā in eadē potētia sed aliqñ in alia. In ꝓlogo.q.i.ℳ in medio. Irez ꝙ nō oim intelligibiliū est notitia intuitiua p statu isto etiā equaliter pñtiū: quia est respectu actuū et nō respectu habituū. ibidem. ℵℵ
Cognitio seu notitia intuitiua an realr distinguaꝫ a iudicio contingētis veritaꝫ significātis rem intuitiue cognitā esse ibidē. ℸℸ. Et ꝙ notitio intuitiua pōt esse respectu rei non exñtis lz nō naturaliter ibidē cōtinue. Per notitiā intuitiuā rei nō exñtis iudicaꝫ rei nō esse. sicut per notitiam rei existentis iudicaꝫ res esse. ibidem. ℨℨ
Cognoscens intuitiue diuinā essentiā potest dubitare hāc ꝓpōnē. Deus est incarnat?. In ꝓlogo.q.vltima. ℕ. Quicquid in se cognoscitur: cognoscitur intuitiue vel abstractiue lib.i.dist.ij.q.ix. ℳ
Cognitio seu notitia abstractiua quid sit. In ꝓlogo.q.i.ℨ Et que sit dīa inter notitiam abstractiuā ⁊ intuitiuā ibidem. ℵℵ
Cognitio seu notitia abstractiua ꝺr duplr vel quia fit respectu cuiuslibet abstracti a multis singularibus. vel quia abstrahit ab exñtia ibidem. ℨ. Notitia abstractiua ꝓsuppōit intuitiuā eiusdē obiecti. libro ꝓmo. dist.ij.q.ix. ℝ. ⁊ in ꝓlo.q.ix. ſſ
Cognitio distincta et cognitio confusa quid differant. Et quid intersit inter cognoscere cōfusum ⁊ cognoscere cōfuse. Irē inter conceptū compositū et simplicē. lib. ꝓmo. dist.iij. q.v. ℕ ℳ ℙ. Cōmunissimū nō est ꝓmo cognitū ꝓmitate gñationis. ibidem. ℳ. Singulare solum potest cognosci confuse ⁊ nō vniuersale. ibidem. ℤ
Cognitio supnaturalis ꝺr duplr. vel quia non pōt naturalr acquiri: vel qz est de veritatib? que ex puris naturalibus nō possunt euidenter sciri. In ꝓlogo.q.vij. ante ℙ
Cognitiones seu notitie reflexe que sint. Et vbi est ponēdus in eis status ne ꝓcedatur i infinitū. In ꝓlogo.q.i. ℣ℳ
Cognitione seu notitia quidditatiua pōt res cognosci: nulla alia re extrinseca cognita. lib. i.dist.ij.q.ij. ℕ
Cognitionū ordo ꝓz. li.i.dist.iij.q.vi. ℸ
Cognosci distincte potest singulare etiā ante cognitionē ēris ⁊ cuiuscūq; vniuersalis. lib. ꝓmo. dist.iij.q.vij. B. Irem ꝙ nō est talis ordo notitiarum siue rationū distinctarum eiusdem rei qualis esset rerum si res sint distincte ⁊c. In ꝓlogo.q.ij. que continē in prima ꝓncipali. post. ℸℸ. Plura de eadez re vide ibidem consequēter.

In quattuor lib. sñiarū

Cognitū ꝓmo a nobis ordine gñationis non est cōmunissimū sed singulare. lib.i. dist.iij. q.v. ℳ. Irem primū distincte cognitū aliquādo est singulare aliqñ vniuersale. ibidez R.S. Non semp totus ordo cōfuse cognitē di precedit totum ordinē distincte cognoscē di. ibidem. ℳ. Irem quomodo cns ⁊ cetera transcendētia ꝓmo imꝑmunt in intellectu. ibidem BB. Quomodo intelligenduz est ꝙ pueri ꝓmo appellāt omnes viros patres ⁊c. et postea determināt vnūquodq; li. ꝓmo dist.iij.q.vi.B. Quādo plura intelliguntur vna intellectiōe oīno idistincte. vnū illoruz nō intelligit ꝑus alio. li.i.dist.xxxv.q.iij. R. ad quartum.
Cognitio dei. vide infra deus.
Cognitione eadē pōt cognosci essentia rei et haberi certitudo quātitatis eius. li.ij.q.xi. ℨ
Cognitionū quedā est intuitiua ⁊ q̄dā abstractiua. li.ij.q.xiij. ⁊ xv. Ɛ
Cognitio ꝓpleri nō est intuitiua ꝑ tm̄ in cōplexa ibidē. Et quō intuitiua pōt supnaturaliē manere in absentia obiecti. ibidem. ſſ
Cognitio intuitiua est duplex ibidē. B. Et ꝙ et nulla cognitiōe intuitiua potest generari habitus ibidem ℕ. Et quomodo ex cognitōne abstractiua generatur habit? ibidē. ℑ Et quō ex ābabus generaꝫ habit?. ibidē. ℝ ⁊. ℨ. ⁊ quō ituitiua dicaꝫ abstractia. ibi. ℳℳ
Cognitio intuitiua quomō sit in quolibet sensu qui habet aliquam cognitionez. ibidē. ℙ
Cognitionem materialē haberi potest dupliciter intelligi. ibidez. ℒℒ. Vbi nota quomō cognitio intuitiua naturaliter potest conseruari a nonente. ꝺꝺ
Cognitio accipitur dupliciter li.ij.q.xxi. ℳℳ
Cognitio in verbo ⁊ in propio genere an sint cognitiones distincte. ibidem. ℑ
Cognitio essentie diuine an nobis sit naturalis. lib.i.ij.q.xiij. Ɛ
Cognoscere scientiam potest aliquis non cognoscendo scibile. lib.iij.q.iij. ℳ
Cognitiuū ⁊c. Immaterialitas non est causa quare aliquid est cognitiuum: sed ipsa natura rei. lib.i.distin.xxx.q.i. Ɛ.
Color qñ causaꝫ in medio. et quādo nō. li.ij.q. xvij. ℕ. ⁊. ℒℒ. Et quō ibi existat materialiē an imaterialiē. ibidē. ℝ. Et quō mouet dyaphanū. ibi. ℳ. Et ꝙ causarū i medio ē eiusdē rōnis cū colore causante. Et quō bz esse spirituale ibi. ℳ. ⁊. ℝ. Et ꝙ non bz duplex esse in ligno ⁊ lapide. ibi. S. Et quō differēter est i medio ꝙ color. ibi. ℳ. Et quō color in medio ⁊ i pariete causant diuersa ⁊ causanē a diuersis ⁊ intrēdunē a diuersis. ibidē. BB. ⁊. ꝺꝺ

Compossibilia fiūt duplr. lib.ij.q.xiij. ſſ
Comparatio quō babeat fieri in spē a tboma siue spēalissima lib.i.di.ij.q.vi. ℨ
Cōicari per ꝓductionē est aliud ꝙ esse terminum formalē ꝓductionis. lib. ꝓmo. distin. v. questione tertia. Ɛ. ꝺ. Ɛ
Cōicabile p ꝓductōem ꝺr multiplr. ibidez. ſſ
Cōicabile ꝺr aliq̄d duplr. per identitatem et per informatōem. li.i.di.ij.q.xi. ℝ
Nibil reale est cōicabile pluribus p identitatem ꝑter diuinā essentiaz. Nec ꝓprie natura cōicatur suppositō sed ē suppositū excepta humanitate christi. li.i.di.ij.q.vij. ℨ
Cōicandi idem pluribus diuersi modi ponūt lib.i.dist.ij.q.iij. ꝺ. in medio.
Cōmunicabile per ꝑdicationē accipitur dupliciter. lib.i.dist.iij.q.vi. ℑ
Cōmunicare ꝓprietates quomodo cōtingat ita ꝙ ꝓprietas vnius possit predicari ꝺ alio. libro tertio. q.i. ℵ
Cōmune et cōmunicabile. vide infra vbi.
Competere. quere infra Conuenire.
Complacere capit duplr. vno modo ꝑ omni velle: alio modo ꝑ delectari. lib.i.dist.i.q.iij. ſſ. Cetera vide supra Caritas.
Compositum. vide Constitutum.
Comprebensio quinq; modis accipitur. libro ꝓmo. dist.iij.q.vij. Ɛ
Comprebēdere capit duplr. lib.iij.q.xij. B
Conceptus noie quid debeat intelligi. lib.i. dist.ij.q.viij. B. Conceptus quid sit an fictū quiddā in anima an realis quedaz qualitas ibidem ꝑ totam questionē.
Conceptus quidditatiui cōuertibiles distinctī nō possunt esse de eadē re sine distinctiōe ex parte rei. In ꝓlogo.q. secūda que sub ꝓma ꝓncipali continetur. ℨℨ. Et similiter lib.i. dist.viij.q.iij. Ɛ
Conceptum competere alicui ꝓmo ⁊ nō ꝓmo quid sit. lib.i.dist.i.q.v. ℸ
Conceptus quidditatiuus describitur. lib.i. dist.iij.q.ij. B. et Ɛ. Maūr de eadem re nō possunt haberi plures cōceptus q̄dditatiui conuertibiles simplices sed denominatiui. dūtaxat ꝓbatur ibidem ℸ
Conceptus nō sunt diuina essentia. lib.i.dist. ij. questione secūda. ſſ
Cōceptus cōis ⁊ q̄dditatiuus predicabilis de differentijs tam in diuinis ꝙ in creaturis pōt abstrahi ab eis. lib.i.dist.xxv.q.i. ꝺ
Conceptus copule vtrum includat ꝺceptuz extremoz. lib.ij.q.i. ℨ. Et in quo sit subiectiue ibidē. Irem ꝙ conceptus quē importat copula potest esse respectiuus. Et bz tm̄ esse obiectiuū in anima. ibidem ℳℳ

Concretum ꝓ quo supponit et ꝓ quo abstractum. vide supra Abstractū. Irem ꝙ bō est concretuz sed aliter ꝙ ly album. lib.i.dist.v. q.i. ℨ. vide supra Abstractum.
Condensatio quomō fiat ꝑm diuersas opi. de ꝙtitate. lib.i.dist.xvij.q.vij. ℝ et ℨ
Conformitas actus volūtatis ad prudentiaz habitualem nō sufficit ad actum virtuosum lib.iij.q.xiij. ꝺ
Conformās se rōni erronee quomō peccat et quomodo nō. Et sīlr difformādo se illi rationi quare peccat ibidem ℳ et ℕ
Cōnotatiui termini nō habent quid rei ꝑ tm̄ quid nois. Nec supponūt ꝓ una re sed ꝓ multis. In ꝓlogo.q.iij. ℨ
Connotato destructoz nullo alio in significato ꝑncipali significato nomē cōnotatiuum nō denoiabit ꝑncipale significatū vt declaratur ꝑm quādam opi. li.ij.q.ij. ℕ
Consequētia seu discursus nō gñat notitiam incomplexā apꝓbensiuā sed tm̄ iudicatiuaz Et quō intellectus distinguit inter deum ⁊ creaturas per discursum. In ꝓlogo.q.vij. post ℝ et ante S.
Consequētia formalis duplr accipitur. lib.i. dist.iij.q.i. ℝ. Et nota ibidem de medio intrinseco consequētie formalis. Et nō esse minus necessarij bene sequit nōesse magis necessarij. Et ad minus impossibile bene sequitur magis impossibile. Similiter ad minus falsum bene sequit aliquādo magis falsum. lib.i.dist.xliij.q.i. ℳ
Consiliatio nō est de fine ꝑ de mediis ad finē In ꝓlogo.q.x. ℳ
Constituta nō est possibile esse eiusdez rōnis quādo constituentia sunt alterius rationis. libro primo. dist.ix.q.ij. ſſ. Irem constituta possunt plus conuenire ꝙ cūstituentia eoz. ibidem ℳ
Conseruatio angeli capit duplr. libro.ij.q.x. ℕ. Conseruare et creare non differūt respectu dei. ibidem ℸ
Contingēs vide ꝓ ꝓmo lib. Ɛā efficiens.
Contingētia cause scde nō arguit cōtingentiam in ꝓma. lib.ij.q.iij. ⁊. v. Ɛ
Continuatio est duplex. lib.ij.q.ix. ℑ
Continuatio quid sit. lib.ij.q.xij. ℸ. Et nota dām inter continuationē successiuoz et permanentium. ibidem ℝ
Continētia ⁊ tempantia quō compbendunē sub gradibus ꝑtutū. li.iij.q.xij. ℑℑℑ
Continens quis sit. lib.iij.q.xv. ℵ
Contradictoria nunq̄ debēt ꝓcedi de eodem niſi habeanē in scriptura sacra vel nēcrio inferanē ex ea. li.i.dist.i.q.v. Ɛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cōtradictoria omnia habēt equalē repugnātiam inter se. lib. i. dist. ij. q. i. D. Item de omnibus ꝓtradictoriis contingit inferre q̄ sūt distincte res vel distincte rōnes vel distincte res et rationes ibidem.
Contradictoria que verificant de eodem vel eisdem diuerse supponētibus. ibi. K
Cōtradictio est via potissima ad distinctiōem pbandam. lib. i. ij. q. i. M
Transitus de cōtradictorio in cōtradictoriuz nō pōt fieri sine mutatione: nisi transitus tē poris sit in causa. lib. i. di. i. q. v. D
Transitus de cōtradictorio in cōtradictoriuz potest esse aliq̄n ꝓpter mutationez in altero extremo. aliq̄n ꝓpter mutationem in aliquo alio quod est neutrū extremū. Aliq̄n ꝓpter solam transitōnem temporis vt ꝓbatur lib. ꝑmo. dist. xvij. q. i. P
Contraria habēt fieri circa idem subiectum. lib. i. dist. i. q. i. T. Sed vtrū omne receptiuū vnius contrarij sit receptiuū alterius. Et an quicq̄d stat cum vno contrariorū stare possit cum reliquo. libro. i. dist. i. q. iij. S. ⁊ lib. ij. q. xvij. E. Item quō vnius oppōnis sint tantū duo extrema ꝑma. Et quomō plura. Et quō tm̄ vnum vni fm̄ spēm sit contrariū. Et quo modo contraria maxime distent. libro. i. dist. ij. q. vi. BB
Contraria aliqua dicunt triplr. lib. i. dist. xxx. questione. iij. M. Item dicunt duplr. lib. ij. questione. xxij. N. Item quomodo opposita. habent fieri circa idem. libro primo. distin xix. q. i. T
Contraria quō scinuicem expellunt. libro. iiij. questionibus. viij. ⁊. ix. Z
Conueniūt plus sortes ⁊ plato: q̄ sortes ⁊ asinus. nō tamen conueniūt in aliquo ꝑ cōueniunt aliquibus. scz suis ꝓpriis substantijs. Et ab ista conuenientia abstrahit cōceptꝰ repsentans sortem ⁊ platonez: et non asinum. lib. i. dist. ij. q. vi. E. Item sortes seipo conuenit specie cum platone et differt ab eo numero. ibidem NN. et OO.
Conuenire aliq̄n attribuit aliq̄bus immediate et alijs mediātibus illis vt calefacere primo conuenit calori ⁊ secūdo igni mediāte calore. Aliq̄n aūt solū illis competūt q̄bus immediate conueniūt. vt inherere ⁊c. lib. ꝑmo dist. ix. q. ij. N. Item aliqua plus conueniunt q̄ alia. et tamen non minus distinguntur. ibidem M
Cōuenire seu competere p essentiā pōt aliq̄d duplr. lib. i. dist. xxxvij.
Conuenire seu competere per predicationez quid sit. quere infra Predicatio.

Conuersio ad deū ⁊ auersio ab eo. vtruz opponātur. li. iij. q. xij. AAA
Corruptio vnius an sit generatio alterius. li. ij. q. ix. LL. Et in eodē. li. q. xvij. E
Corruptibilitas. vide infra materia.
Corpus quomodo posset agere in spiritū. li. ij. q. xvi. S ⁊ T. ⁊ LL. ⁊. q. xix. U
Corpora celestia non acquirūt aliquā pfectionem. hec propositio est falsa. li. ij. q. xvi. BB
Corpus christi vtrū realiter sub speciebus panis cōtineatur. li. iiij. q. iij. A. Vbi recitatur opinio. dicens q̄ ibi sit ex vi cōuersionis substātie in corpus B. Que impugnatur. ibidez L. Et respondetur ad questionē ff
Corpus christi quomodo posset videri sub hostia oculo corporali. li. iij. q. v. K. Et quomodo potest seipsum videre. ibidem Z
Corpus vnum an si sit in duobus locis in vno circunscriptiue et in alio diffinitiue: habeat omia predicata absoluta in vno sicut in alio lib. iij. q. v. J
Corpus vnū numero quomodo potest coexistere pluribus partibus loci. l. iij. q. iij. J
Corpus an possit conuerti in spiritū. notatur lib. iij. q. vi. Z
Corpus beati q̄uis essent in igne non tñ dolere. li. iij. q. xvi. A
Creatio actio qua de⁹ dicitur formaliter creans an differat ex natura rei a creatore. lib. ij. q. i. A. Item an dicat respectū. ibidem. B L D ⁊ in quo sit ibidem E. Et q̄ respectum dicat probatur. ibidem G
Creatio passio vtrum differat a creatura. li. ij. q. ij. A. Item an creatura sit causa productionis animaliū. li. ij. q. xxiij. A
Creatura nō potest esse causa totalis nec ptialis naturalis creature. lib. ij. q. viij. D E. Contra quem modum dicendi. ibidem instatur
Creatura an posset āmbilare. ibidem G ⁊ J
Creatura est de se vel a se nōens. hec ꝓpō nō est simpliciter vera. ibidem R. Et nota quomodo creatura habet eē post nonesse. ibi. X
Creare ⁊ conseruare non differūt respectu dei lib. ij. q. x. N
Creare et creatio pro primo lib. vide potētia.
Culpa vtruz remittatur alicui sine ꝑ enitētia. lib. iiij. questionibus viij. Et ix. M
Culpa originalis nō posset remitti sine remissione culpe actualis in baptismo. Et notat lib. iiij. q. ij. P

Damnatꝰ semp elicit actū malū. lib. ij. q. xix. T nec in damnato est delectatio. ibidem S
Delectatio realr differt a dilectiōe. Et est ab alia causa. lib. i. dist. i. q. iij. J et K
Delectatōis sensitiue īmediata cā ē cognitio sensitiua. sed delectatōis intellectiue ē actꝰ volūtatꝰ ⁊ nō actꝰ intellectꝰ ibidē cōtinue
Delectatō subiectiue est in volūtate nō i actu volūtatis. ibidē T. Item q̄ actꝰ amoris ē nobilio: delectatione. ibidē U. Et q̄ opatio nō est eligibilis ꝓpter delectationē ꝑ ecōuerso. ibidem. Et q̄ delectatio aliter quietat volūtatem q̄ frui. X
Delectatio ꝓpe nō hz obiectū cū nō sit actus si tñ concedaꝝ tūc obiectū eius cē deus ⁊ nō actus. lib. i. dist. i. q. iiij. aure M
Delectatio sequit desideriuz licet nō in damnatis. lib. ij. q. xix. S
Delectatio vtrū possit stare cū actu nolendi. Querit li. iij. q. xiiij. E. ⁊ rndet ibidē G. Item vtrū delectatio vel dolor possit causari in appetitu sensitiuo sine omni actu desiderandi et fugiendi puio disquirit. ibidē N. Item vtrū semp causent ab apphensione puia. ibidē J Et q̄ hmōi passiones pnt esse ita excellēres vt impediāt totaliꝝ vsum rōnis. ibidem K
Delectatio vel tristitia q̄cūq̄ causaꝝ meditāte volitōe vel nolitione. ibidem M
Delectatōes surrepritie vñ causent. ibidē P
Demonstratio accipit largissime large ⁊ ꝓpe In ꝓlogo. q. ij q̄ est sub ꝑma D. Quid de quo et q quid demōstrari pōt. ibidem E. In q̄d ꝓpositio dubitabilis demōstratiue resoluit. ibidem ff. Item q̄ nullus conceptus q̄ddratiuus potest demōstrari a priori de immediate contento sub eo. ibidem X. Quid nomims subiecti conclusionis non pōt esse medium demōstrationis. ibidem DD. Itez nō oporet demonstrationē a priori esse per causam ꝓprie dictam sed sufficit q̄ fiat per idez cui prius conuenit. ibidem N N. Vide totam questionem.
Demōstratio pricularis triplex que solum sit q̄ cām extrinsecā. In ꝓlogo. q. iiij. J
Demōstratō potissima que sit. In ꝓlogo. q. v. D. Medium demōstratōis est q̄nq̄ diffinitio: q̄nq̄ nō. ibidē D. Quādo diffinitio est medium in demōstratōe vri. tunc diffinitio forma lis subiecti est mediū. ibidē K
Demonstratione q. sed nō ꝓpter quid et potissima est demōstrabilis aliqua ꝓpō per se ꝑmo modo. In ꝓlogo. q. vi. D. Item Ad cē demonstrationis requirit q̄ cōclusio sit dubitabilis. ⁊ q̄ pmisse possint causare notitiā conclusionis. ibidem E
Demōstrari pōt eadē conclusio duplici demōstratione: ⁊ q: ⁊ ꝓpr quid. in ꝓlogo. q. ij. JJ
Quomodo intelligitur q demonstrātem nō contingit descendere de genere in genus. In ꝓlogo. q. i. M
Denominatiuū. quere infra vniuocum
Denominatiua p̄dicatio tripliciter accipitur lib. iij. q. ix. D
Dependentia ⁊ independētia non sunt rationes terminādi vel non terminādi vnionem duarum naturarum. li. iij. q. i. Y. Nec illuminatio hoc facit. ibidem AA
Desideriū est duplex. li. iij. q. viij. J
Deus. Hic require quecunq̄ diuinitatē respiciunt que tractantur in primo libro: siue sint essentialia siue personalia: siue ad intra siue ad extra. — Deus ⁊ oīa Deitatis diuinitatez
Deus an supponat pro supposito an pro natura. lib. i. distin. iiij. q. i. G
Deꝰ generat deū. Deus nō generat deū. Deus nō est pater. Deus nō est filius an sint ꝓpositiones cōcedende. ibidem V ⁊ J
Deus est pater ⁊ filius ⁊ spiritussanctus est ꝓpositio concedenda. licet nullū suppositum diuinū sit pater ⁊ filius ⁊ spiritussanctus. li. i. distin. iiij. q. ij. A. quasi per totam questionem. Que autem sint concedēda esse in deo disquiritur pulchre ⁊ breuiter. lib. i. distin. v. q. ij. B. Et eiusdem libri distin. xij. q. ij. ff. Et distin. xiiij. q. i. B. Et alibi sepe.
Deus vt est cognoscibilis a creatura. — Deꝰ cognoscibilis.
Deus potest cognosci intuitiue ⁊ abstractiue. et vtraq̄ illarum notitiarum est ab altera separabilis. In ꝓlogo. q. i. NN ⁊ OO. Item q̄ notitia dei distincta abstractiua est viatori cōmunicabilis. ibidem P P
Deus non est a nobis cognoscibilis ꝓ statu isto in se. ita q̄ essentia diuina terminet actū cognoscendi: ⁊ nihil aliud cōcurrat in ratione obiecti sine cognitiōe propria simplici solum deuz repzesentāte. In ꝓlogo. q. vij. R. Item. q. ix. G. Item. li. i. distin. ij. q. ix. P. Et in eodem li. distin. iij. q. ij. ff.
Diuina essentia propter summā eius simplicitatez non potest cognosci confuse notitia intuitiua vel abstractiua distincta. In ꝓlogo. q. ij. AA
Deus ꝓ statu isto nō pōt cōcipi a nobis ꝓceptu simplici ꝓprio sibi. li. i. distin. ij. q. ix. R
Deus pōt concipi a nobis ꝓ statu isto in aliquo conceptu cōi. predicabili de eo ⁊ de alijs ibidem S. Item deus concipitur a nobis in aliquo quidditatiuo. ibidem T
De deo ⁊ de alijs est aliquis conceptus vnus predicabilis in quid: per se primo mō. ibi. G

In nati vtrum sint detrusi in aliquez locū eis cōueniētem. lib. ij. q. xix. K. Et quō i dānatꝰ est adhuc libertas. ibi. J

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula alphabetica

De deo cognoscimus cōceptus q̄ nō sūt deus realr.sed necvnitatē dei:nec ōmitatē:nec infinitá porentiá:nec bonitatē:nec pfectōem diuinā i se cognoscere possum⁹.li.i.dist.viij.q.ij. M. Unde.Quidditas dei nō cognoscit. a nobis ꝫ bene cōceptus q̄dditatiu⁹.ibidē N
Quomodo aūt deus cognoscit in conceptu ibidē J.et in pluribus locis.
Dei esse nō plus cognoscim⁹ q̄ eius essentiam seu quidditatē. O. Quomō aūt intelligitur q̄ simplr simpler aut toralr intelligit aut toraliter ignorat.ibidem Y. Item q̄ nō bene dictū est M intellectus nō potest toralit diuinam essentiā apprehēderez ideo pticulati apphendit. qm̄ aut tota apprehenditur aut nihil eius. Sed bene potest vnū predicabile ɔ deo apprehēdi sine alio.sed illa nō particulant nec diuidunt diuinam essentiam. libro ꝑmo.dist.ij.q.ij.B
Deus vtrū possit diffiniri diffinitōne nō data p additamentū.lib.i.dist.viij.q.v.B
De deo p̄dicabilia aut sunt res aut cōceptus absolut⁹ vel cōnotatiuus (si tm̄ res p̄dicari p̄nt) Uel sic. Predicabilia de deo aut sunt cōceptus dissticti aut cōes. In plo.q.i.MM
De deo seu in dinis est aliq̄ p̄dicatio p idētitatem que nec est formalis nec in quid.lib.i.dist.ij.q.i.paulo ante R
De deo possunt haberi plures cōceptus q̄dditatiui nō cōuertibiles ꝫ nō plures cōuertibiles.lib.i.dist.iij.q.ij.E. Item q̄ cōceptus infiniti nō est q̄dditatiuus nec pfectior oi alio conceptu possibili haberi de deo.ibidem F
Sed cōceptus bonitatis:intellectus:voluntatis diuine est q̄dditatiuus:eo q̄ inter intellectum:voluntatē et bonitatez in deo nulla penitus est distinctio. Nec cōceptus intellectus magis potest dici denoiatiuus q̄ cōceptus essentie. In plogo.q.ij.X
Quis aūt inter cōceptus q̄dditatiuos p̄dicabiles de deo sit pfectior disquirit satis abūde.lib.i.dist.iij.q.iij.F
Cōcept⁹ aliq̄s cōcretus est q̄dditatiu⁹ respectū dei et cōnotatiuus respectu creature. vt declarat exemplariter.ibidem O
Aliq̄s conceptus est vniuocus deo et creature et aliq̄s nō.lib.i.dist.ij.q.ix. P et U
Deus et creatura parificant in conceptu cōi.ꝫ nō in re aliqua.ibidē ante D
De deo est aliq̄d p̄dicabile quod nec est purū ēntiale nec purū notionale. sed eq̄ualz duobus simul.lib.i.dist.xij.q.i.M
Termini in diuinis multipl⁹ distinguuntur ꝑtum ad dici ꝼm substantiā vel ꝼm relatōez lib.i.dist.xxv.q.vnica.R

In quattuor lib.sniarū

Deus nō est primū cognitū a nobis primitate generatiōis aut pfectionis.li.i.dist.iij.q.i.D
Deuz esse nō est per se notū.li.i.distin.iij.q.iij. per totam questionem.
De deo vtrum possit esse sciētia demōstratiua In prologo.q.ij.J J.post medium. De ordine autem rationuz predicabiliū de deo ꝼm opinionē Jobānis habetur.ibidem S
Deo nihil intrinsecū potest de diuina essentia demonstrari. Quia cognito aliquo distincte cognoscūtur oia q̄ eadē sunt illi.ibi.Z. Lōceptus cōes q̄dditatiui de deo p̄dicabiles:et cōcept⁹ p̄prij cōnotatiui et negatiui nō p̄nt de diuina essentia demonstrari in se a priori. Secus de conceptibus cōnotatiuis cōibus deo et creaturis.ibidem BB. Que autez de deo demōstrari possunt.ibidem EE
Deus habz aliquā passionē secūdo nō dicēdi per se de eo predicabilē.ibidem in fine.
Deo ē aliq̄d pri⁹ positate p̄dicatiōis.ibi.K K
Diuinā ēntiā distincte cognoscēres bñt alios terminos ex quib⁹ formar̄ ꝓpositio p se nota per quam fit demōstratio de deo. q̄ viatores de cōi lege habent.li.i.dist.iij.q.iij.F
De deo quā cognitionē habuerāt philosophi. lib.i.dist.i.q.v.J
Diuina essentia nō pōt cognosci:q̄n cognoscit̄ tur psone.ibi.J M. Ad quē intellectū cōceditur trinitatē ex puris naturalib⁹ cognosci nō posse cū tm̄ sic cog̃scit de⁹ q̄ē trin⁹.ibi. N
De ēntia diuina p̄mo dicit quidā cōceptus q̄ nō dicitur primo de psona.ibidem D
Diuina ēntia est parnitas. est p se nota bñti distinctā terminoꝝ cognitionē. de qua et sibus vide.In prologo.q.ij.Z
Diuina essentia nō pōt cognosci nō cognita p̄ sona:nec vna psona sine alia. Necq̄ quis pōt frui vna sine alia.lib.i.dist.i.q.v.E et Y. Cum vna psona sine alia posset termiare depēdētiā vnionis būane:quare nō cognitiōis:fruitionis aut creationis ꝛc̄.ibidem in fine.
Dei nomē ꝛc̄. quō intelligit q̄ Qui est:est proprissimū nomē inter omnia nomia de deo dicta.li.i.dist.viij.q.i.R. Item q̄ viator pōt imponere nomē ad significandū deū distincte licet nō posset deū distincte cognoscere.li.i. dist.xxij.per totam questionē.
Diuina essentia ꝛc̄. In diuinis nihil differt rōne ab ēntia.li.i.dist.xix.q.i.E
Diuina essentia nō est pōr bñs q̄ sunt in deo pfectione vel origine.li.i.dist.xxv.q.iij.E. Nō est bene dictū q̄ omnia quasi fluunt a diuina essentia.ibidem D. Uide plura ibidem
Diuina ēntia nec gñerat nec gñat: ꝫ p̄cedat q̄ intelligit et creat ꝛc̄.li.i.dist.v.q.i.per totā,

Nomen dei

Diuina essentia

Tabula alphabetica

Diuina essentia nō est materia vl q̄si materia filij.lib.i.dist.v.q.ij.N. Licet aūt psona constituit ex ēntia et relatōe:tm̄ ēntia nō est pōtia et relatio act⁹ p̄pe ēntie. Est tm̄ ēntia fundamentū relatōis.ibidez E ff G. Sz an sit concedēdū q̄ tota ēntia habeat eē p̄puz sibi p̄us origine q̄ sit in filio.ibidē J. De eo latius.li.i.dist.ix.q.iij.J. cōtinue.
Nullū absolutū in dinis est genitū: ꝫ tm̄ psōa relativa.lib.i.dist.xxvij.q.iij.B
An hec sit concedēda. Essentia est generare lib.i.dist.xxvij.q.i.E

Unitas dei

Dei vnitas ꝛc̄. Examinant rōnes scoti quib⁹ p̄bat vnū ē deū.lib.i.dist.ij.q.x.N
Dei vr p̄mi cōseruātis vnitas p̄bat ibidez O
Dei vnitas ñ importat aliq̄d reale additū deo lib.i.dist.xxiij.q.i.K. Item vtrū hec. Deus est vnus sit p se p̄mo modo.ibidē M
Deū esse in p̄dicamēto vtrū repugnet diuine simplicitati.lib.i.dist.viij.q.i.p totā
Deus est immutabilis.lib.i.dist.viij.q.vij.per totā. Quō cōcedēdus est numerus in dinis et de termis nūeralib⁹ videdū ē.li.i.di.xxiij. q.ij.p totā. Et infra in ꝛbo Spiratio.

Principium

Deus p̄ncipiū. Pater et filius sunt vnū p̄ncipium spūssancti: vnus spirator et vn⁹ spiratus:et sibi ffs affirmative sunt concedēde. vt ostendit lib.i.dist.xij.q.i.G. Itē que res formaliter sit illud p̄ncipiū. Nō ēntia nec psona: ꝫ constituta ex ēntia et spiratōe actione ibidē p̄nter. De negatiuis aūt scz q̄ nō sunt duo p̄ncipia et bmōi. vide ibidē D et J. Itez q̄ quātum ad aliq̄d simile ē et q̄tum ad aliq̄d dissile.p̄tem et filiū esse vnū p̄ncipiū spūssancti et hos tres esse vnum p̄ncipium creature. Ibidez K et L. De p̄ncipio,p̄ductiuo habet infra Productio.

Equalitas et similitudo

De personarum equalitate et sibilitudine.
Quō psone sunt i seinuicē p circūinsessionez vide supra Circūinsessio. De psonarū equalitate et sibilitudie recitat opi.tbo,et scoti q̄tū ad modū ponēdi. lib.i.dist.xix.q.i. p totam.
Quō psone sūt eq̄les ꝼm magnitudinē.ibidē N. Sibilitudo.eq̄litas et idētitas nullam dicunt diuersitatē in deo nisi distinctōem psonarū et p̄petatū.ibidē P. Utrū aūt aliq̄ magnitudo sit in vna psona diuina que nō ē in alia. Ibidem U
De psonarū diuinarū eq̄litate ꝼm potentiā q̄ illa diuersimode intelligi pōt.li.i.dist.xx.B
Quid dicit potētia ꝼm modū loquēdi scroꝝ et q̄d distribuit in dictōe oipotētia.ibiō L M
Quid sit eq̄litas i dinis an absolutū an respectiz.ibi. K. Et q̄ potētia gñandi ñ ē potētia et tm̄ p̄ez ñ posse gñare arguit ipotētiā.ibi.Z

In quattuor lib.sniarū

Utrū idētitas:sibilitudo: equalitas sint relationes reales:an rōnis.li.i.dist.xxvi. per totū.
Nō bene dictū est relationes oriri aut pullulare ex natura rei aut ex diuina ēntia.ibi.O
Non est p̄pie concedēdū q̄ eq̄litas est in p̄z ad filiū:ꝫ q̄ pat est equalis filio.ibidem N

Ordo et signa originis

Ordo et signa originis in diuinis.
Diuinarū psonarū ordo et origo. vide relatio.
Quomodo loquendū sit de signis originis et nature.li.i.dist.ix.q.iij.per totam
In diuinis nō est ordo pfectionis non plus q̄ durationis.li.i.dist.xxxv.q.iij.J. De hoc vide infra prioritas. Item q̄ non semper est idez ordo qualitcunq̄ distinctoꝝ q̄ esset eoꝝ si distinguerētur realit. In prologo.q.ij.GG. Et lib.i.dist.xxxv.q.iij.N

Attributa

Perfectio attributalis et Attributū.
Perfectio attributalis accipitur vel pro pfectione q̄ est realit deus: et sic est vna tm̄. Uel pro predicabili de deo: et sic est signū et nō realit essentia.lib.i.dist.ij.q.ij.ff
Utrū pfectiōes attributales distinguātur ab essentia et inter se. vide opi.ibi.B et E
Omnes perfectiones attributales nullo modo distinguātur ab essentia ex natura rei. declaratur.li.i.dist.ij.q.i.N
Sapiētia infinita nō includit bonitatē infinitā:sed est bonitas infinita. Et si eēnt diffinibiles haberēt idē quid rei:licet illi cōceptus habeāt diuersum quid nominis.ibidez O
Nominū attributaliū:quedā sunt absoluta:quedā cōnotatiua:quedā affirmatiua: et quedaz negatiua.li.i.dist.ij.q.ij.ff. Itē attributa nō distinguūtur per cōnotata sic nec generali et ter signa per significata.ibidem G in medio
Omnia attributa vel cōnotāt aliqua realiter distincta vl fūt cōia aliq̄b⁹ realr distinct.ibi.D
Cōpatur opi. doctoris opinionib⁹ alioꝝ.ibidō ante N. De hac re quere infra Perfectio.

Pater

Pater generans.
An concedendū sit et ꝼm quē intellectū q̄ pat beatificatur in filio.lib.i.dist.xij.q.v.Circa S
De illa. Pater intelligit formalit intellectu vt est in seipo nō vt est in filio.ibidem U. Itē Pater nō intelligit filio nec est sapiēs sapia genita.ibidē.et li.i.dist xxxij.q.i.B et E
De illa. Pater p̄iusq̄ genuit est pfecte beat⁹ disquiritur.li.i.dist.i.q.v.E et R
Quomodo pater nihil recipit p productionē filij.li.dist.xix.q.ij.D
Ineptuz est dicere q̄ potētia generādi ptinet ad oipotentiā patris et nō ad oipotentiā filij lib.i.dist.xx.q.i.D
An et quomō illa cōcedi potest. Solus pater est deus.li.i.dist.xxi.per totam

Universidad de Deusto
Biblioteca

Utrum ínascibilitas sit ꝓpetas cōstitutiua pīs. lib. i. dist. xxvij. per totum.
Pater dicit verbo. lib. i. dist. xxxij. q. i. D
Sapiētia ingenita dupl'r accipit negatiue ⁊ positiue vt dicit ꝓprietatē soli patri conueniētē. ibidem B et E
Utrū pater genuit filiū natura an volūtate. Reprobat opi. thome quo ad multa. lib. i. di. vi. p totā questionē q: vnica est.
Potētia gñandi in patre quid sit. lib. i. di. vij. q. i. B. et eadē dist. q. ij. B
Paternitas ⁊ gñare nō distinguunt: sed sunt oibus modis idē. lib. i. dist. xxvij. q. i. E
Paternitas ⁊ spiratio actio in patre nō dīnt realr: sed formalr nō sunt idē dicēde: sed sunt due relatiões. ibidem B et E

Filius

Filius Generatio.

Productio filij in diuinis vere ⁊ ꝓprie est generatio. lib. i. dist. xiij. q. i. D et K
Quō gñatio passiua filij dīt a spiratiōe actiōe Et quō gñatio passiua et spiratio passio differant: illa formalr ista realr. ibidem.
Filius nō est de nihilo ꝑ se ꝑ sba pīs nō tanꝝ de materia vel q̄si materia: ꝑ tanꝝ de aliquo qđ est sibi cōsubstātiale. li. i. di. v. q. ij. p totā.
Ut filius in diuinis nō gñat: plus ꝓpter auctoritatem sacre scripture teneā ꝙ ꝓpter efficaciam rationū. Adducunt tamen plusiones lib. i. dist. vij. q. iij. B
Filius est sapiens sapia genita ⁊ etiā sapiētia ingenita. lib i. dist. xxxij. q. i. E
Generatio filij ꝓprie nec est vniuoca nec eq̄uoca. lib. i. dist. ix. q. ij. E
Spiratio filij est eterna. ⁊ tñ pater est prior filio origine. eadē distin. q. iij. B

Verbū in diuis

Ut solus filius in diuinis est verbū in diuinis. Et ꝙ hoc nomen ūbum cōnotat creaturaz: ꝑ hoc nomē filius nō. li. i. di. xxvij. q. iij. B ⁊ D
Item ūbum qđ est filius nascit de oib⁹ q̄ sūt in scia patris. quō intelligendū est. ibidē. Et in eodē lib. dist. ix. q. iij. S
Quo intellectus cōcedit ꝙ actus dicēdi ē act⁹ memorie ⁊ nō voluntatis. Et quo ꝺ: deus intelligere ꝓ intellectū et nō ꝓ volūtatē. cuz tñ idē sit intellect⁹ ⁊ volūtas. Item ꝙ illa nō eēnt concedēda circūscripta cōnotatiōe terminorum qui circūscribi nō possunt sine noua impositione terminorum discuiritur. lib. i. dist. ij. q. i. B B et E E

Spiritussanctus

Spūssanctus. Spiratio. Dilectio.

Spūssanctus vere. pducit a ꝑe ⁊ filio cui⁹ ꝓncipium elicitiuū est absolutū scz essentia. Si mīr et volūtas. qđ idē sunt oibus modis eēntia ⁊ volūtas. Et quō intelligit ꝙ intellect⁹ ē ꝓncipiū elicitiuū filij ⁊ volūtas spūssancti. libro. i. distinctione decima. questione. i. J
An concedendu⁊ sit ꝙ spiritussctūs in aliquo priori cognoscitur in quo nō ꝓducat. ibi. P
Quomō cōceditur ꝙ volūtas est ꝓr spūscto. ibi. recitant opi. Scoti ⁊ aliox ꝙ spūssanct⁹ libere ꝓducitur. ⁊ ꝙ difficultas hmōi magis ꝓsistit i ñ̄bis ꝙ in reb⁹. iō eas resoluit auctor ad qđ nois termioꝝ. li. i. dist. x. q. ij. B L D E
Proprie accipiēdo libertatē: nō alr spūssctūs libere producitur ꝙ filius. ibidem D
Spiratio spiritussancti quō dīat a gñatione filij ⁊ cur spiratio nō sit gñatio: cū tñ sit ꝓductio viuentis a viuēte. li. i. dist. xiij. q. i. B
Spiratio passiua realiter distinguit a gñatiōe tā actiua ꝙ passiua: sed spiratio actiua ē eaꝫ realr gñatiōi tā actiue ꝙ passiue. ibi. L ⁊ M
Spūssanct⁹ procedit a patre ⁊ filio. li. i. dist. xi. q. i. B ⁊ L. Et dist. xviij. q. vnica B
Reprobātur opiniones thome ad cōclusionē istaz adducte. dicta dist. xi. q. i. B ⁊ L. Silr in sufficiētia rōnuz scoti oñditur. ibidem F. Et conclusio alr ab auctore ꝓsuadetur. ibidez L
Si spūssctus n̄ ꝓcederz a filio nihilominꝰ distingueret a filio qđ ē ꝺ thomā. ea. dist. q. ij. p totā
Licet formalr sequeretur spūssctū nō distīgui a filio si nō ꝓcederet ab eo ꝓpter impossibilitatē añtis nō tñ sequeretur euidēter. ididez K
Pater ⁊ filius spirāt spūssctū vna: nō pluribus spirationibus. li. i. dist. xij. q. i. ante E
Concedendū est ꝙ pater ⁊ filius sunt vn⁹ spirās vnus spirator: vnū principiū ⁊c. ibidem B
Differēter cōceditur ꝙ pater ⁊ filius ⁊ spūssctus sunt vnū principiū creature: ⁊ ꝙ pat ⁊ filius sunt vnū principiū spūssancti. ibidem K
Tā ꝓ: ꝙ filius spirat ꝑ se ꝑ nō ꝓmo: imo cōstitutū et eēntia ⁊ spiratione actiua ꝓcise ꝑ se ⁊ ꝓmo spirat. ibidem D. Aliter autē illa verificatur; deus spirat: ⁊ illa: de⁹ generat. ibi. M
Quō intelligēda sunt dicta autoꝝ de cōcordi volūtate ⁊ mutua dilectione patris et filij q̄ spirāt spūsctū. Et ꝙ illa mutuitas nihil dicit distinctū ab essentia. voluntate ⁊ ꝓsonis lib. i. dist. xij. q. ij. ff B
Quare pater ⁊ filius diligendo se mutuo ꝓducūt spūsctū. Et filius ⁊ spiritussanct⁹ diligēdo se mutuo nō producunt aliam ꝓsonā.
Similiter nec pater ⁊ filius ⁊ spiritussanctus se mutuo diligēdo. ibidem D ⁊ J. Disseritur etiam de amore impenso ⁊ repenso. lib. i. dist. xviij. q. i. D. Et dicta dist. xij. q. ij. B
Pater ⁊ filius: neq; in ꝑtum vnū neq; in ꝑtuz distincti ſm rigorē verboꝝ spirare ꝓcedūtur Et quō ꝓcedit ꝙ spirāt iq̄tū vnū. ibi. L ⁊ M
Quō pater ⁊ filius vniformiter spirāt spiritū sanctū. li. i. dist. xij. q. iij. D

An concedendū sit ꝙ pr̄ ꝑus ab⁹ gine spiret q̄ filiꝰ. ibidē ff. Quō pr̄ ꝓncipalr spirat media te ⁊ immediate ⁊ filius tm̄ immediate. ibidē

Donum

Spūsanctū dici donū non rōne ꝑ autoritate sola cōuincit. lib. i. dist. xviij. q. i. B
Donū dupl'r accipit. vel ꝑ ꝓducto vi amoris vel ꝑ aliquo libere alicui collato. ibidē D
Quō spūssanctus dat patri ⁊ filio ⁊ ecōuerso et ꝑ hoc impēdit ⁊ rependit ⁊ est nexus cōis vtriuscz ibidem Consequēter. Item
Quō spūssanct⁹ nō dat nisi rōnabili creature Et quō dat: an in dono tm̄ an in se. ibidē E Item in eodē lib. dist. xiij. q. ij. E
Licet pr̄ mbil recipiat a filio: tñ spūsctūs dat patri ⁊ filio. dicta dist. xviij. E et ff
Donū nō est ꝓpetas spūssancti, ꝓpe loquēdo: sicut nec verbū ꝓpetas filij: sed donū est ipemet spūssanct⁹. Dari aūt ⁊ donari no q̄lificū q̄ tñ acceptū pōt cōcedi ꝓpetas spūssancti. ibidē G. Item ſm quā acceptōem pt donū dici ꝓpetas spūssancti. ibidē M. Et an ꝓles sint ꝓprietates ꝓsonales in diuinis q̄ tres. ibidē P. Item quō donū vel datuz attribuitur filio. ibidem O

Charitas Dilectio

Spūssanct⁹ est illa charitas qua aliq̄s nēcrio ē charꝰ ⁊ acceptꝰ deo: nec sine eo pōt q̄s op⁹ meritoriū facere. lib. i. dist. xvij. q. iij. B
Quō spūssanct⁹ ꝺ: amor: cū sit ꝓduct⁹ virtute amoris: et sit donū. lib. i. dist. xviij. ff
Diligere ē aliq̄ ēentiale aliq̄ notionale. lib. ꝓmo. dist. xxxij. q. ij. B. Quō hec sit ꝓcedēda pater ⁊ filius diligūt se spūscto ⁊ quid ꝑ talē ꝓpōnem denotat. ibidē continue.

Processio Missio

Processio quot modis accipit notat lib. ꝓmo dist. xiij. q. i. B E
Processio. missio. datio. quō distinguūt. eadē dist. q. ij. B E
Deꝫture ſmonis nō est cōcedendū ꝙ dupler est ꝓcessio spūssancti. Et ad quē intellectuz bēat cōcedi. Et ꝙ tempalis ꝓcessio nō dicit quid vnū. eadē dist. q. i. E
An ꝓcessio tēpalis sit realis: et an sit res aliq̄ absoluta vel respectiua ⁊ an realr differat ab eterna. ibidē consequēter.
Mittere cōuenit oibus tribus. Mitti autez solū duobus. ꝓductis. Item quid sit quid nois vtriuscz. Et ꝙ nō dicūt relationes vlr oppositas. lib. i. dist. xv. per totam.
Missio visibilis quid sit ⁊ ad quid fiat: et q̄d significet. q̄les eriā fuerunt res iste in q̄b⁹ ꝓsona diuina mitti. Et ꝙ solū in tpe noue legis facta est ꝑ missio. li. i. di. xvi. p totam

Relatio tpalis

An relatio temporalis dei ad creaturas sit realis. recitatur et ꝓbatur opinio scoti. libro. i. dist. xxx. q. v. B

Ut nulle sunt relationes nō mutue. ibidem E
Relatio dei ad creaturas nō est relatio rōnis ibidez D. Sz quodāmō pōt dici realis. ibi. J
Quō deus dicitur rpaliter referri ad creaturas. ibidem P ⁊ M. Creans. conseruans. puniēs. premiās. dominus ⁊ similia nō dicūt respectū rationis. ibidem G

Causalitas dei

Potētia dei. Creatio dei. Causalitas dei.
Quid ꝓbi senserūt de causalitate dei satis late disputatur. li. i. dist. xlij. per totam

Potentia dei

Nō pōt probari naturali rōe deū imediate se solo posse producere oēm rem producibilem ibidem ff. Hoc tamē probabiliter tenendū est. ⁊ nihilominꝰ deus nō pōt peccare. ibi. G
Nō pōt probari naturalr ꝙ deus causat cōtingēter ⁊ nō naturalr. Et soluūtur rōnes Thome ⁊ scoti ad oppositū. li. i. dist. xlij. q. i. B E
Tenendū est ꝙ deus cōtingēter agit. ibi. M
Deus potest aliqua facere que nō facit: potest etiā producere aias in infinitū: ⁊ tñ sic ꝓducēdo nunq̄ producet infinitas. ibidem N
Non valet ꝓña. Aliquid ꝓducitur cōtingenter ergo prima causa agit contingēter. ibidē O
Non ꝓius cōuenit deo nō posse facere impossibile ꝙ cōueniat impossibili non posse fieri a deo. Nec affirmatiue ꝓius conuenit deo posse facere possibile: ꝙ conueniat possibili posse fieri a deo: sed sunt simul natura. vt oñ ditur. li. i. dist. xlij. q. ij. ff. Ubi etiam soluunt rationes in oppositum.
An deus pōt facere mūdū meliorē isto: specie vel nūero distinctū. Et an possit facere spēz meliorē oñi specie creata. li. i. dist. xliij. p totā
Deus pōt producere effectus eiusdē spēi. s. indūidua in infinitū: sctm̄ nō infinituz vel infinitos. ibidē M. Et dist. xvij. li. i. q. viij. ff
Propriū esse dei est esse vbiq̄ ꝑ potentiā: ꝓsentiā ⁊ eēntiā: vt declarātur singula mēbra ⁊ ꝓbātur inesse deo. li. i. dist. xxxvij. B
Esse vbiq̄ pōt nature cōperere: ſ nō eo modo quo cōpetit deo. ibi. E. Uide plura. Agere.

Intellectus dei

Intellectus dei. Sapiētia. Ydea. Sciā.
Intellectus diuinus ⁊ voluntas diuina: licet sint simpliciter ꝛdez ⁊ nullo modo distincti. Et ita quicquid illi rei que est intellectus diuinus cōuenit: cōuenit eriā illi rei que est voluntas diuina. Tamen aliquid potest vere ꝓ dicari de illo termino intellectus diuiⁿ. qđ vere negatur de illo termino voluntas diuina: ꝓpter diuersam terminoꝝ ipoꝝ cōnotationē. li. i. dist. ij. q. i. B B
Intellectus diuinus est oibus modis diuina essentia: nec plus ab ea distinctus q̄ eēntia ab essentia. li. i. dist. ij. q. ij. L. Ubi ponitur solutio argumenti in contrarium.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Scientia dei
Scientia est in deo ex natura rei accipiendo sciam large p qualibet notitia.lib.i.di.xxxv.q.i.E. Deū esse sciente pōt aliquo mō demōstrari,ibidē D. Scia q̄ deus est ex natura rei est diuina essentia.ibidem E
Qualis sit illa p̄dicatio. deus est natura itellectualis.ibidē ff. Scia dei nō est effectus demōstrationis eēntie sed alterius ratiōis: lz vniuocāt in vno cōceptu ibidem.
Deū intelligere oia alia a se nō pōt p̄bari rōe: sed renendū est ꝓpter auctoritatē sacre scripture:et soluunt rōnes ad oppositū.libro.i. dist.xxxv.q.ij.D
Reprobat errorē cōmentatoris tenētis q̄ deus nihil aliud a se cognoscat.Jbidem E
De p̄mo obiecto diuine scientie.videndum est lib.i.dist.xxxv.quest.iij.p totam
Deus seu diuina eēntia est obiectū p̄mū dine cognitionis p̄mitate pfectōis sed nō p̄mitate adequatōis.lz sit p̄mū obiectum adequationis f̄m pfectionem.ibidem K
Diuina intellectio nō depēdet ab intellectu intelligibili aut quocūq; alio sicut nec diuina eēntia.ibidem Jlm. Nō p̄us origine intelligit deus se q̄ creaturā.ibidem N
Diuine cognitōnis adequatū obiectū est ens si fuerit vniuocū oibus: sin minus nullus est obiectū p̄marū diuini intellectꝰ. Nō tn̄ sūt plura obiecta p̄maria.ibidem M
Ad hoc vt intellectus diuinus intelligat creaturas:nulla requirit relatio eius ad naturā cognitionis.cadē dist.q.iij. ff
Inter cognitōnes diuinas nulla ponēda sūt instantia quibus p̄us intelligat eēntiā post creaturā.q: vnica intellectōe deꝰ intelligit omnia.ibidem.et questione.v. ff
Deus an p eodē instanti referat ad creaturā, et eōuerso.dicta dist.xxxv.q.iij.B
Deus ab eterno omnia intellexit.ibidem.
Diuina essentia sub eadem rōne repr̄sentat. immo verius intelligit plura.Et quō p̄dicz assimilat distinctis et repūtat determinate plura.ibidem J et K
Deus nō potest scire plura q̄ scit: si accipiat scire p cognoscere.sed si accipiat precise pro cognoscere verū:potest deus scire quod nō scit:sed nō plura q̄ scit. Nec tn̄ pōt mutari ō nō sciente in sciente.lib.i.dist.xxxix.p totam
Non est bene dictū q̄ deus intelligēdo creaturam constituit eam in esse intelligibili.lib.i. dist.xliij.q.ij.E.vbi plura adducūt argumenta.
Deus euidenter et certitudinaliter scit omnia futura contingēria:lz ille modus sciendi nobis declarari nō possit.possumꝰ tamē manuduci.lib.i,dist.xxviij.q.i.L

Predestinatus
Predestinatus. Prescientia dei.
Quicūq; p̄destinatus cōtingēter est p̄destinatus.et p ꝓns pōt dānari.li.i.dist.xl.q.i.B
Prescientia
Propositiones iste et cōsimiles. Predestinatꝰ pōt dānari:prescitus pōt saluari:nō sunt distinguēde q: sunt simplicit vere.ibidem E
Reprobatio
Utrū possibile sit numerū p̄destinatoꝝ augeri vel minui distinguit f̄m cōpositionez et divisionem.ibidem E
De causa p̄destinationis et reprobationis reciratur et postea improbant opiniones Thome et Scoti.li.i.distin.xli.q.i.B L D
Predestinatio et reprobatio in deo nō dicunt aliquid distinctū:et quid importāt.ibidem ff
Reprobatiōis assignabilis est causa:ſ p̄destinationis aliqñ assignat cā:aliqñ nō.ibi.B
Deus nō est acceptor p̄sonarū: ḡa nulli quicq̄ debet.ibidez D. Predestinatio proprie est tm̄ respectu vite eterne:et solavita eterna est effectus p̄destinationis.ibi.J. Nō oīs ordinate volēs finē p̄us vult illū q̄ media, sed verū est hoc de volente finē suū ibidem.
Ydea
Ydea. Quid nois ydee.q.s. est aliq̄d cognitū ad qđ agēs aspicit vt ipsummet vel aliq̄d simile producat.li.i.dist.xxxv.q.v.D
Ydea nō est eēntia diuina:nec ē respect?.ibi.E
Ydea est creatura.ibidem et etiā ante M
Ydea aliqñ est exemplar suiꝑius.ibi.E et ff
Ydee nō sunt rōnes cognoscēdi diuino itellectui neq; similitudines repr̄sentātes creaturas. ibidem ff. Aliquid est ydea suiꝑsius ibidez.
Ydee solū ponūtur vt sint exēplaria.ibi.añ B
Ydee nō sunt in deo subiective.ibidez B et K
Omniū factibiliū sunt distincte ydee:similiter et priū vt materie et forme.ibidem B
Ydee sunt forme singulariū et non generū vel specierū:aut differentiarū: aut negationum: nec mali aut culpe que nō sunt res ibidem.
Deus habet infinitas ydeas sicut potest p̄ducere infinita ibidē. Quō aūt cōcedēduz est deū cognoscere p ydeas vt scz Per:dicat circunstantiā obiecti terminātis.ibidem D
Quomō ydee sunt efne.i.efnalit cognite: et q̄re sic creatura nō dicat efna.ibidem K
Ut Seneca dicit ydeā esse quintā cām.ibi. N
Quomodo intelligēdū est q̄ aia sancta inspicit ydeas.ibidem consequēter.
Deus p̄ducēdo aliquid extra intuetur qđ non est ipse:et quod nonduz est:q: p ipm cōstituēdum. Nec tamē propt̄ hoc aliquo indiget ex se ad producendū. ibidem in fine questionis

Ydee in mente diuina.an sint practice an speculative.lib.i.dist.xxxv.q.vi.p totam.
Uolūtas diuina
Uoluntas et Uolitio diuina.
Uolitio diuina accipit vel p actu q̄ est dina essentia vel abstractiue.lib.i.di.xxxv.q.vi.ff
De diuine volūtatis terminatōe respectu effectus futuri cōtingētis recitat et improbatur opinio scoti.lib.i.dist.xxxviij.q.i.B L
Hec ꝓpō.deū volente a fore possibile est velle a nō fore:est distinguenda f̄m cōpositōem et diuisionē:et quō debeat poni in esse.ibi.M
Voluntas recta diuina conformat rōni recte sed nō p̄mie.lib.i.dist.xli.q.vnica.J
Nō magis volūtas diuina est cā creature q̄ eēntia diuia nec ecōuerso.lib.i.di.xlv.q.i.E
Uolitio diuina nullo mō distinguit ab essentia diuina nec ab ab intellectu diuino.immo termini significātes ista:absolute sine cōnotatione sūt penitus synonimi.ibidē. Volūtas dina est cā imediata oīm q̄ fiūt.ibidē B Et etiā cā p̄ma p̄mitate pfectionis illimitationis et durationis q̄tū ad p̄cedere f̄m naturam:sed nō q̄tuz ad causare.ibidem D
Actus voluntatis diuine nō est p̄axis.vt notatur.lib.i.dist.xxxv.q.vi.ff
Creatio.gubernatō.remūeratō et cetera hmōi quia contingēter fiūt a diuina volūtate sūt vere p̄axes.Et quilibet effectus a deo,p̄ductus. Et ita quelibet creatura pōt dici p̄axis diuina.ibidem consequēter.
Uolūtas dei est multipler. scz beneplaciti et signi:añs et ꝓns.Et volūtas signi est multipler. Et quō illa distinctio intelligenda est vt nō sit distinctio alicui? realr in deo exīt: ſ illius signi volūtas.lib.i.di.xlvi.q.i. p totā
Quid nois volūtatis antecedētis.ibidem E
Deus nō vult antecedēter malum .lz vult antecedēter meritū.ibidem
Contra voluntatē beneplaciti nihil fit. ſ bn̄ contra volūtatē signi.ibidem D
Uolūtas ꝓns siue bnplaciti impediri nō pōt. Secus de volūtate signi.ibidem E
Deus vult oīs homies saluos fieri volūtate antecedēte.ibidem B
Quid est voluntatem alicuius impleri. lib.i. dist.xlvi.q.ij.B. Supposito aūt q̄ deꝰ velit alia a se pōt p̄bari rōne naturali q̄ volūtas dei impediri nō pōt ſ sp implet ibiđ cōtinue
An concedendū sit q̄ deus vult maluz:aut q̄ deus facit malū vel p̄cipit malum. lib.primo dist.lxvij.per totam.
Hmōi ꝓpones deus intelligit malū deus nō vult malū p̄cedunt nō ꝓpter distinctionem a parte rei:sed ꝓpter noiē distātatē a pte creature.lib.i,dist.xj.q.i.E E

Conuenire
Conuenire
An quicquid cōuenit creature conueniat ei a deo.lib.i.dist.xxxvi.p totam.
Cōtinere omnia
Continere oia ꝛc. Utrū p̄fectōes creaturarū contineant a deo.lib.i.dist.xxxvi.p totam.
Multipliciter aliqua intelligunt cōtineri in deo subiective.formalr.obiective.sicut obiectū cognitū formalr.sicut effect? in cā:eminēter ꝛc.et q̄d intelligit p qđlibet illoꝝ. ibidem E
Que in deo cōtinent eminēter distinguunt a deo.ibidem in medio. Exponunt multe auctoritates sanctoꝝ et scripture quib? dicunt creature eē in deo.ibidē D. Ubi exponitur illud Jobis p̄mo. Nō factū est in ipo vita erat ꝛc.Et illud Aug.Que hic varie queris ipe tibi oia erit ꝛc.ibidē J. Et illud eiusdem Ego ero q̄cūq; ab hoib? hōeste ōsiderāt.ibi. K. et illō ero.xxviij.Unda tibi oē bonū.ibi.E
Unitiue continent oia in deo.ibidem M
Deus est viuentiū vita:subsistentiū substātia ibidē N. Ut multa dicunt de deo metaphorice et improp̄e ibidez O. Hec sūt p̄ p̄mo libro annota de hoc nōie Deus.
Deus quō sit cā imediata oīm.Queritur libro.ij.q.iij.et.v.A.Et rndet ibidem ff. Ubi notandum quō potest p̄ducere multa.
Deus vtrū sit cā oīm f̄m intentionē p̄ozum disquirit p diuersas opi.lib.ij.q.vi.A
Deus an sit agens liberū an naturale. li.ij.q. iij.et.v.B.et rndet f̄m quādā opi. ibidē E
Item quō potest aliq̄d de nouo creare sine mutatōe sui.ibidē J.Et quō sit cā imediata ibidem K.de q̄ re vide plura ibidem N
Deus quō sit cā oīm in rōne effect?.ibidez M Sed nota q̄ forme creant et q̄ nō.ibidem N
Deus lz agat mediātibus causis scōis. nō tn̄ dicetur agere mediate.ibidem O
Deus non est mensura oīm alioꝝ quo ad nos. lib.ij.q.xi.J:Et quō sit mensura creature: in eodem libro.q.xij. K K
Deus nō est mensura angeli:nec vn? angelus alterius angeli.lib.ij.q.xiij.E
Deus immediate causat aliquem actuz i volūtate angeli mali.lib.ij.q.xix.E
Deus non peccat.Et vnde est q̄ aliēs homo peccat.ibidem N
Deus nō pōt peccare.lib.iij.q.viij.et.ix.E

Universidad de Deusto
Biblioteca

Deus quō est causa totalis ⁊ esse pōt in volun
tate respectu odij et dilectionis suiꝰ dick.
lib.ij.et.q.xix.M

Deus de potētia sua absoluta potest quēcūq;
acceptare ad vitam eternā sine quocūq; ba
bitu ipm informāte.lib.iij.q.v.J

Deus factꝰ est homo vtrū ℔ sit ꝓcedēda. li.iij.
q.ix.A.Et ibidē nota de his ꝓpōnibꝰ.de ꝰ est
substantia.de ꝰ est homo.⁊ de alijs multis de
quibus dat regula logicalis.

Deus est bō. Hec ꝓpō nō est per se aliquo mō
dicendi p se.ibidē B.Et q̄lis est ea ꝑdicatio
an ēntialis an accītalis.ibidē L. Et an sit
vniuoca an ēquoca.ibidem D

Deus est bō.est ꝑdicatio denoiatiua.ibidē G

Deus est passus.deus est mortuus:et consi
ꝓpōnes an sint cōcedende.ibidem N

Deus factus est bō.⁊ deus incipit esse bō quō
sunt intelligende ⁊ cōcedende.ibidez J. De
cōuersis aūt earūdem vide ibidem L

Deus factus est creatoꝛ quō hec sit cōcedēda
ibidē K.Et sīr hec. Deus est humanatꝰ quō
sit cōcedēda.Et q̄ etiā oīa supioꝛa ad hoīem
possunt ꝑdicari de illo termino deus.ibi. N

Deus pōt esse homo.est ꝑdicatio secūdi modi
dicendi p se.ibidem P

Deus de potentia sua absoluta pōt remittere
culpā nō cōferēdo gr̄am.lib.iiij.q.iij. N

Dictio.vide infra in verbo Signum.

Diffinitio. Quō intelligendū est q̄ diffinitio
dicit quid:et ꝓprīū accīs. In ꝓlo.q.ij. M

Diffinitio quō se habet ad demōstrationē.req̄
re supra Demonstratio.

Diffiuitionū quedā est formalꝫ quedā materialis
Prima datꝫ p ꝓncipia ēntialia ⁊ est sbarū
compositarū. Secūda p causas extrinsecas.
In ꝓlogo.q.v.L

Diffinitio.ex ꝓmīs q̄d rei nō pōt demonstrari
de diffinito.q; est immediata.ibidem N

Termini cōnotatiui nō habēt quid rei sed q̄d
nois. In ꝓlogo.q.iij.L

Diffinitio dicit esse alicuius ꝓmo dupl̄r.lib.i.
dist.ij.q.iiij.E. Item q̄ substātia singularis
non diffinitur.ibidem G

Diffinitio ⁊ diffinitū nunq̄ sunt eadē res: sed
significāt idē. Et quō diffinitio est ꝓncipiuz
cognoscēdi diffinitū.ibidem ff et G

Diffinitōes nō sūt substātie rerū ꝙ significant
substātias rerū ⁊c̄.lib.i.dist.ij.q.vij.L

Diffinitū debet p quālibet partē diffinitōnis
ab aliquo distingui. Et ideo ens nulli ꝰ diffi
nitione intrat.lib.i.dist.ij.q.ix.HG

Diffinitō nō semp facit cognitōez rei distictā
lib.i.dist.iij.q.v.Y. Quō aūt diffinitio facit
cognitionem rei. Jbidem

Diffinitiōe ꝓprie dicta nō est aliquod simplex
diffinibile. Et ideo accidētia nō sunt diffini
bilia.lib.i.dist.viij.q.iij.D

Diffinitio q̄libet bz partes significātes ꝓtes
rei significate p diffinitū.ibidem E

Diffinitio nō data p additamentuz accipitur
dupl̄r.lib.i.dist.viij.q.v.B

Diffinitionē ꝓprie dictā nunq̄ ingredit cōiū
ctio:qua tm̄ omissa fit sepe impꝛopa locutio.
vt declarat ibidem D

Diffinitio cōpletissima quot et q̄s differētias
ēntiales habeat.lib.i.dist.viij.q.vi.B

Diffinitio dat aliq̄n p duas dīas ꝙertibiles
inter se et cū diffinito:quarū vna a materia:
alia a forma sumit. ibidez ff

Diffinitio ostendit dupl̄r.lib.iiij.q.i.B

Diffinitio speciei nō est vna res extra aīmā.
lib.iij.q.vi.G

Difformitas i peccato q̄d sit.lib.iij.q.xij.ZZ

Differentia logicalis q̄d sit.⁊ q̄ est dupl̄r.scz
ēntialis ⁊ accītalis.lib.i.dist.viij.q.iiij.B

Differētia accītalis sumit ab accīre inherēre
vel ab aliquo extrinseco rei.ibidem E

Differētia essentialis sumit tam a materia q̄
a forma.quia vtraq; est de quidditate rei.ibi
dem E.et etiam M

Differentia essentialis an oīs habet dīam sibi
oppositā.lib.i.dist.viij.q.ij.D et K

Quāuis genus ⁊ dīa ꝓ eodem supponunt:tm̄
differētia nō significat ꝓmo id ꝙ quo genus
supponit et ꝙ quo supponit differētia. Sed
quid ꝓmo significet differētia et sīr genus.
lib.i.dist.viij.q.iiij.E

Differētia ꝺr ēntialis:nō q; est de ēntia rei:
sed q; significat aliq̄d ēntiale rei.ibidez G

Quō differētia est qua spēs abūdat a genere
lib.i.dist.viij.q.iij.N

Differētia specifica dupl̄r accipit vel ꝙ differ
rentia ꝓpria spēi vel ꝙ differētia vltima.li.i.
dist.viij.q.vi.ff.circa finem.

Quid interest inter diuersa ⁊ inter differētia. Diuersum
lib.i.dist.ij.q.vi.ff ff

Jndiuidua sunt diuersa.sed nō differētia Jtē
q̄ dīnt gīe vel specie dīnt aut nō sūt differētia
Jtem q̄ nihil reale est quo differētia dīnt: ꝙ
est mediū ꝙbatiuū quo arguit ℔ nō esse illud
et similia.vide ibidem.

De differētijs vltimis. ⁊ an aliqō sit vniuocū
ad eas.lib.i.dist.ij.q.ix.D

Dilectio.require supra Amor.

Diligere deum ꝓpter se:et diligere deum ꝓ
pter aliud sūt actus distincti specie vt ānoꝛ
tat lib.iij.q.x.N

Discursus.require supra. Consequētia.

Discretio quid significet.lib.ij.q.xi.J

Distinctio ⁊ diuisibilitas. Quō intelligēda ē
℔ locutio. Cūm aliq̄d accipit multipl̄r:si accī
pit sic est tale:si sic tūc est tale:accipiēdo di
uersa p ly tale ⁊ tale.li.i.dist.iiij.q.i.ante G

Distingui p aliq̄ pōt multipl̄r intelligi:vel tāq̄
p aliq̄ intrinseca vel tanq̄ p aliq̄ extrinseca.
Jn ꝓlogo.q.xi.G.vbi plura videbis

Distincta formalr oīa sūt scipsis oī alio circū
scripto distincta.lib.i.dist.ij.q.ij.ff. Causalit
aūt distinguūt entia tā realia q̄ rōnis.p illō
a quo causant.ibidē post G

Quicquid habet aliquid realr distinctum ab
alio:distinguit realr ab illo. vnde a quocūq;
distinguunt partes componētes vel cōstitu
entes:ab eodē distinguit compositū vel con
stitutū.lib.i.dist.xi.q.ij.L

Eodē mō quo aliq̄d cōuenit cū aliqbus disti
guit ab eisdē.lib.i.dist.ij.q.vi. MM

Nulla realr distinguūt nisi res ⁊ res:nec rōne
nisi rōnes.nec vt res et rō nisi res ⁊ rō:et p ℔
possum ꝰ notare triplicē distinctōez.li.i. dist.
ij.q.ij.ante G. Et latius de hoc eadē dist.q.
iij.per totam.

Quia diuersa sunt nūero diuersa nō tm̄ eq̄liter
q; quedā etiā specie:q̄dā etiā gīe distinguūt
lib.i.dist.ij.q.vi.DD

Distinctio realis dupl̄r accipit:vel ꝙ distictio
ne rerū quarū vna nō est alia.vl ꝙ distinctōe
earūdem rerum formalr distinctarū.lib.i.di.
ij.q.xi.J. Inter distinctōem realem ⁊ ratiōis
dat mediū.ibidem.

Nec forma arguendi nō valet. Unum manet
alio nō manēte.ergo distinguunt. de q̄ vide
lib.i.dist.i.q iij.L

De oībus q̄litercūq; distinctis verificant aliq̄
cōtradictoria.lib.i.dist.ij.q.i.D

Dupl̄r dicunt aliq̄ primo diuersa: vel q̄a nihil
idem est in vtroq;: vel q; vnū in alio negatur
in ꝓpōne imediata.lib.i.dist.ij.q.vi.ffff. Et
dist.ix.q.ij.N

Distinctio formalis quid sit et vbi ponēda sit
Et solum tūc q̄n ecclie autoꝛitas compellit.
libꝛo ꝓmo.dist.ij.q.i.ff. De hac re:vide supra
Relatio diuina.

Doc ꝓncipium scoti deficit. Quēcūq; ordinē
haberent aliqua si essent realiter distincta:
eūdem habēt quocūq; modo distinguantur.
Jn ꝓlogo.q.ij.N. Et libꝛo primo.dist.
xxxv.q.iij.L

Distinctio inter rē et modū rei qualis sit.li.iij.
q.iij.G. Distinctio bituū est tāta q̄ta actuū
in eodē lib.q.xij.B

Dispositio coꝛpoꝛis multū cōfert ad inclinatio
nem q̄ sit p habitū.lib.iij.q.xi.L

Diuisio aliq̄n est rei in res veras tanq̄ in suas

partes:aliq̄n alicui ꝰ tanq̄ signi in sua signifi
cata.lib.i.dist.ij.q.viij.M

Doloꝛ qui ꝓpe est qualitas ⁊ passio appetitus Do
sensitiui vn causat.lib.iij.q.xiij.A. Et q̄d nō
causat doloꝛes.ibidem B

Doloꝛ ⁊ delectatio respectu cui ꝰ sunt cū fugit ⁊
appetit id q̄ absens est.ibidē L

Distinctio aūt inter illos actus p quam viam
possit ꝓbari.ibidem D

Donū quātum ꝓ ꝓmo libꝛo.require Deus in
verbo spūssanctus.

Donū accipit dupl̄r.lib.ij.q.v. M

Dona spūssancti quare sic vocantur.libꝛo.iij.
questione.viij.L

Duo in actu nō pnt facere vnuz.quō hec ꝓpō Du
sit vera.lib.iij.q.vi. K

Duratio angeli vtruz differat ab essentia vel
ēntia angeli.lib.ij.q.x.A. Rndet ꝙ opi.B
Contra quā instat ibidem E

Duratio nullā rez dicit vltra res pmanentes.
ibidem D.Et cōnotat aliud ab ēntia āgeli
ibidem E. Jtē quō duratio angeli ⁊ ēternitas
differāt.ibidē ff. Et q̄ duratio angeli nō sit
tota simul.ibidem J. Et quō posset destrui
sine angelo.ibidem K

Effectus oīs quō Ef

e bēat cām finalē.lbi.ij.q.iij. NN
Effectū aliquē ꝓduci a cā secūda
demōstrari nō pt.l.ij.q.iiij.⁊.v. K

Effectus forma lis nō ꝓpe dr sed effectus for
me. vide supra Cā formalis. Et quo ad ꝓmū
libꝛū.cetera vide supra Agere.

Effectus idem potest gīari et creari. lib.ij.q.
iiij.⁊.v.Z. Et nota quō ℔ nō includat cōtra
dictionem.ibidem ZA

Effectus eiusdē rōnis habēt causas eiusdem
rōnis.lib.ij.q.xvi.X. Jstud tm̄ nō est vbi verū
vt ꝓbatur ibidem.

Effectuū subordinatio quō impꝛobat et quō
nō.lib.ij.q.xviij.E. Et quare variantur effe
ctus.ibidem X

Effectuuz multoꝝ specie distinctoꝝ potest eē
vna cā equoca immediata.li.iij.q.viij.O

Effectus determinatꝰ quō determinat sibi certū El
agens.lib.iij.q.x.D et J

Elicere actū cōformiter rōni recte q̄d sit.li.iij. El
q.xij.DDD.Electio.vide volūtas.

Energia.vide infra Praxis En

Ens an sit ꝓmū obiectū intellectꝰ libꝛo primo
dist.i.q.iij.G

Ens ꝓma sui diuisione diuidit in ens in aīa ⁊
in ens extra aīaz. Siue in ens reale:⁊ in ens
rōnis. Et ens extra aiam in decē ꝑdicamta.
lib.i.dist.ij.q.viij.ff

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula alphabetica

Ens est vniuocū ad deū ⁊ ad creaturaz: et ad omnia realr existētia: etiā ad differētias vltimas et suas passiones vt docetur libro ꝓmo distin. ij. q. ix. D

Entis passiones nō sunt aliq̄ realia sed cōceptus importātes idē q̄ ens. ⁊ cōnotātes aliquid determinatū. ibidem BB

Ens quomodo se dicit habere ad decem predicamenta. ibidem DD

Enti reali nihil debet attribui ꝑpt fabricatōnem intellect⁹ nisi ꝓdicatū importaret actū intellectus. lib. i. dist. vij. q. i. N

Entis passiones sunt vnū: singulare ⁊c. lib. i. dist. xxiij. q. i. N. vide obiectum.

Ens quō sit subiectū metaphisice notatur et disquirit. lib. iij. q. ix. L

Ens de q̄bus ꝓdicat vniuoce. ibidem Z

Enti in aia ⁊ extra aiam est aliq̄d cōe vniuocū hoc est de ente in aia ⁊ extra aiam pōt aliq̄d dici vniuoce. lib. ij. q. xij. VV

Eq. Equalitatis quadruplex distinctio. ⁊ quid sit equalitas ſm rē. lib. i. di. xix. q. i. L. Quere cetera supra relatio diuina

Equiuocatio tm̄ est in voce ⁊ nō in conceptu lib. iij. q. ix. ff

Equiuocatio quō cōtingat. ibidē M. ⁊ nō ibi quō intelligendū sit hoc dictū. Nā vox ē eadem ⁊ intētio diuersa ⁊c.

Equiuocum. quere infra Vniuocū.

Er. Errās circa aliquaz cōclusionē in particulari stante tali errore nō pōt scire seu credere se errare. lib. iij. q. xij. V

Esse. fuisse. fore. quō differāt ab angelo et deo lib. ij. q. x. B. Et quomodo distinguunt in angelo. ibidem K

Esse in seu modus ēndi in: nō cōstituit predicamentum accidētis. lib. ij. q. ij. L

Esse multiplr accipit: et cum variis casib⁹ cōstruit in diuerso sensu. lib. i. dist. xxxvi. q. vnica. B. De esse repītato: esse cognoscibili: esse cognito; quid sit: an. s. sic quoddam esse diminutū: eternū. An sit de⁹ an creatura ⁊c. ibidem M et P

Esse in dicitur realiter vel per predicationez. lib. i. dist. ij. q. ai. S

Inesse realiter dicitur tripliciter per cōtinentiam ꝓsentiam et consubstantialitatē. lib. ꝓmo. dist. xix. q. ij. B

Et Eternū accipit duplr stricte et large. li. i. dist. xxxv. q. v. R. ad Aug.

Eternitas ⁊ duratio angeli quomō differunt lib. ij. q. x. ff

Eu Euū nō est mēsura angelor. lib. ij. q. xiij. B. et B. Et argumentat ſm vnā opi. ibidem J Contra quā instat ibidem K

Euidētia vel ineuidētia nihil facit ad distinctionē bituū ꝓ obiecta. In ꝓlo. q. xij. M

Euterogenii. Quid requirit ad esse euterogeneum. ibidem E

Exclusiua ꝓpō quō exponi dz. ⁊ signū exclusiuū quot modis capit. li. i. dist. xxi. p to.

Extremi ad extremū nō sp est dare medium. B est transeūdo de extremo ad extremū nō opz semp ire p media. li. ij. q. xvi. DD

Expulsio forme vni⁹ poz est q̄ inductio forme contrarie. lib. iiij. q. ij. D

Acere requiresu

f pra in ꝟbo Agere.

Fātasiādi pm⁹ actus a quo causat. lib. ij. q. xvij. O et P

Et vtrū sit cognitio intuitiua an abstractiua disquirit. ibidē O

Fi Fictum. quere infra in ꝟbo Uniuersale.

Fidei habitus null⁹ pōt in se intuitiue cognoscere. In ꝓlogo. q. i. ꝓnci. XX

Fides aliquor articulor pōt manere in ꝑsona. In ꝓlogo. q. vltima N ⁊ O

Fides infusa vtruz possit eēvna respectu oīm articulor. lib. iij. q. viij. L. Et q̄ respcū cuiuslibet articuli est fides acq̄sita nūero distincta ab alia. ibidē K Et vtrū fides infusa cū intellectione possit esse cā sufficiēs ad eliciendum actū credēdi circa suū obiectū ꝓmū. ibi. M Et quō fides fuit vna in antiq̄s patrib⁹ que in nobis. ibidem N

Fidei hitus quō possit stare cū scia. ibidē. boc est. lib. ij. q. viij. P et O. Et sīr de aliis habitib⁹ oppositis quō se compatiunt. ibi. R

Fidei actus vnde causet. lib. ij. q. xxv. X

Filius in diuis. req̄re supra Deus. Sed vtruz solus sibi vnivit naturā humanā in vnitatez suppositi. lib. iij. q. i. A

Finis dupl⁹ accipit. li. ij. q. iij. B. Et q̄libz subdividit vt notandū est ibidem.

Finis siue cā finalis q̄d sit ꝓpe accipiēdo. ibi. L. Finis est ꝓncipiū in agibilibus. ibi. VV

Final cā ē id p q̄d rndet ad inrogatōez factā p ppt q̄d. Quō h ꝓpō pōt intelligi duplicit ibi. L. Finē acq̄ri p motū ⁊ opatōnez pōt dupliciter itelligi. ibi. ff. Que sit causatio finis ibidē B et V. vbi etiā arguit contra dictum Auicenne. de quo nota ibidē p totum.

Finalis cause causatio est dupler. ibidē J. Et quō moueat agēs ad agendū. ibidem Z. Et alia resolutio dat ibidem M et O

Final cā quō aliq̄ amat amore amicitie et aliq̄ amore cōcupiscētie. ibidē O et S et X et Y et MM. De causalitate finis pstituti a voluntate mediāte actu nolēdi seu odiēdi. ibi. T

Tabula alphabetica

Finis amatus duplex est. scz amat⁹ amore concupiscētie ⁊ amicitie. Prim⁹ est ꝓpter scōz ⁊ frequēter innobilior. In ꝓlogo. q. xi. E

Finis sciētis ⁊ scie quō est idē. ibidē B et L

Finales cāe pōt esse plures respectu vni⁹ sīc⁊ plures efficiētes. ibidē B. vide infra Frui.

Fines immediati pōt eē duo respectu eiusdē. lib. ij. q. iiij. ⁊. v. U

Fin is pstituus a volūtate quō diligat a volūtate vnico actu. lib. ij. q. iij. EE

Finis pōt dupl⁹ intelligi. lib. iij. q. vij. J

Finalē cām habz ois effectus. lib. ij. q. iij. NN

Fluxus forme q̄d dicat. lib. ij. q. ix. S

Fomes peti q̄d sit. lib. iij. q ij. B. Et q̄d opet in nobis et quō, nota ibidē ad longum.

Fomes p quid possit auferri. ibidem J

Forma ē simplex ⁊ invariabilis ēntia ſm autorē sex ꝓncipioz. li. i. di. xxvij. q. vi. L ⁊ M

Forme quō se bnt vt nūeri. lib. i. dist. xxiij. q. ij. S. Letera ꝓ ꝓmo libro. vide Lā formalis

Formal⁹. vide etiā supra relatio in diuinis.

Forme alique creant a deo et alique nō. lib. ij. q. iiij. ⁊. v. N. Et ibidē nota ſm aliā rūsionem q̄ forma nō creat sed ꝓducit a deo i materia Et ibidem q̄ forma que nō potest eē sine subiecto nō creat a deo. ibidem P

In boīe ꝑter formā seu aiam intellectiuā ē ponere vnam aliā formā. lib. ij. q. xxij. D. Et que forma sit ibi extensa. ibidem J

Forma nō dat actū ꝓmuz ꝑ ipa est act⁹ ꝓmus. lib. ij. questionib⁹. iij. ⁊. v. X. Et quō forma corrūpit q̄n opposita inducit. ibidē DD

Forma substantialis agit in fine alteratōnis et quomodo intelligit illa alteratio triplicitē lib. ij. q. xxij. B

Forma quāto est pfectior tanto est actiuior. B ꝓpō nō est vlr vera. lib. ij. q. xxv. D

Forma nulla ē ex natura rei q̄ informāte nēcesit informatū acceptari. lib. iij. q v. B

Forma quō sit augmētabilis. de hac re ponūt quattuor opiones cōcordātes in vna cōclusione. videlz q̄ forma nō augeat ꝑ additōnem noue ptis. li. iij. q. vi. B. L ōtra tres ꝓmas arguit ibidē L. ⁊ q̄ntra opi. ponit ibidē Z

Forma precedens et forma aduenies et gradus aduenientes quid sunt ⁊c. Et q̄ sint distincti. Ibidem O

Formā hīe summū graduz pōt dupl⁹ intelligi lib. iij. q. vij. D. Et vtrum in formis sit ponere statū. Ibidē in ꝓncipio questionis.

Forme augmētatiue sunt duplices. ibidem D

Forme plures quomodo sunt in boīe ostendit lib. iiij. q. vij. ff

Forma b⁹ti in augmēratione quō augeat. lib. iiij. q. x. ff. Expulsio formē, vide Expulsio.

Fortitudinis actus quō inclinat ad audaciaz et timorē. lib. iij. q. xi. O. Et quō ad neutrū inclinat. ibidem P

Frui est actus soli⁹ volūtatis. li. ij. di. i. q. ij. B

Frui accipit large ꝓ actu quo aliquid diligit anq̄ summū siue illud sit habitū siue nō. Accipitur etiā stricte ꝓ actu beatifico tm̄modo ibidem E. Item q̄ volūtas est puris naturalibus potest elicere actum fruitionis ꝫ non meritorium. obiecto fruibili ostenso clare vel obscure. et ita deum et suis naturalibus supra omnia diligere. ibidem D. Jterz q̄ respectu fruitionis beatifice voluntas se non habet actiue. quia a solo deo est. ibidem E. Probabile est q̄ videns diuinā essentiā habeat duos actus fruitionis in volūtate: vnū beatificū a solo deo creatū: aliū nō beatificū naturalr illicitū. Potest etiā teneri q̄ sit vn⁹ sol⁹ et ꝺ a deo creatus. ibidē B

Fruitio beatifica est pfectior visione. allegat ad hoc sanct⁹ Thomas ꝫ alibi dicat contrariuz dictis. li. i. dist. i. ⁊. q. ij. K

Fruitionū quedā est ordinata quedā est inordinata. lib. i. dist. i. q. iiij. E

Fruitionū ordinatarū q̄dā quietat. scz fruitio patrie: quedā nō quietat scz fruitio vie. ibidē Non potest aūt naturalr ꝓbari q̄ fruitio simpliciter quietans sit nobis possibilis. Nec q̄ volūtas nō possit satiari i aliquo citra deum. immo nec q̄ sit quietabilis p quēcunq̄ actum. ꝫ hec oīa sunt fide credita. ibidem ff Obiectū aūt fruitōis patrie ē de⁹ ⁊ nō visio dei. ibidem. N.

Fruitio patrie est amor amicitie succedēs nō desiderio, sed fruitioni vie ibidem P

Fruitionis vie ordinatē est de⁹ obiectū. ꝫ inordinate pōt esse quicq̄d voluntas pōt summe diligere. ibidē O et R

Non pōt q̄s frui eēntia et nō ꝑsona. vel vna ꝑsona ⁊ nō alia. Nec in via nec in patria. lib. i. dist. i. q. v. E. Oppositio aūt admisso nō erit fruitio ordinata. ibidem O

Potest viator scire se frui eēntia: et nō scire se frui ꝑsona. vel vna ꝑsona ⁊ nō alia. ibidem N

Volūtas cōtingēter fruit fine vltimo et pōt eū nolle tā in vl⁹ q̄ in particulari oīsuz clare vel obscure. immo potest nolle deum. libro. i. dist. i. q. vi. P. vsq; U

Beatitudine h est actu bīfico nō pōt volūtas frui licite ꝫ tm̄ illicite. ibidē U

Fruitio quid sit ⁊ cui⁹ sit. lib. iiij. q. xiij. B. Notanda est aūt opi contra quam arguit et ad rōnes cui⁹ respondet ibidē V. Et vtrum necessario eliciat in patria a volūtate. ibidē D. Nota etiā plura de fruitione ⁊ visione. ibidē

Universidad de Deusto
Biblioteca

Audiū quid sit g vide supra in verbo delectatio.
Gñatio in diuinis. vide sup de? Gñare accipiť cōiť p qlibet productione alicui? nō de nobilo ⁊ sic distinguiť cōtra creatōem. Vel stricte p productōe viuēti a viuente. lib. i. dist. xiij. q. i. H
Gñatio triplr accipiť aut p productōne alicui? fm se totū. aut fm partem que pōt eē tmin? formalis. vel generalr p productione alicuius de nouo. lib. dist. xvij. q. vi. P
In omni genere pdicamētali absoluto ē gñatio simplr fm pbm. quia vera productio alicuius illius generis. lib. i. dist. v. q. ij. M
Aliqd pōt cōicari p productionez quod non est termin? illius productionis. ibidem J
Terminus formalis productōnis quid sit: ⁊ qd materialis. ibidē E. ⁊ dist. ix. q. ij. N
Non oīe productū vel genitū habet eē post nō esse. lib. i. dist. ix. q. i. N
Differentia inter generatōem vniuocā et eq̄uocam. et de gradibus gñationis vniuoce: lib. i. dist. ix. q ij. B.
Gñatio homis nō est simplr eq̄uoca et hoc q: gñans ⁊ gñatū sunt eiusdē speciei. Et an termin? formalis. scz aīa intellectiua sit alteri? rōnis ab omni rōne agendi. ibi. O
Gñatio vnius quomō est corruptio alterius. lib. i. dist. xvij. q. v. H. Item q productiones passiue distinguunť sicut producta. lib. i. dist. xiij. q. vnica L
Generatōnis naturalitas quō potest saluari lib. iij. q. iij. ff. Item q idē effectus pōt gñari et creari. lib. ij. q. iiij. ⁊ v. Z
Genitor? per putrefactionē vtrum corpus celeste sit pncipiū. li. ij. q. xxiij. K. Et respōdeť fm opi. scoti q non. Oppositū aūt asseritur ab autore. ibidem L

Genus logicale.

Genus nō est res aliq̄ vel realitas. Nec est de intranearē rei cuius est gen?. Nec est pars speciei nec indiuidui. sed bene est pars diffinitionis spēi. lib. i. dist. viij. q. ij. per to.
Genus lz sit supius et pdiceť p se pmo mō de suo inferiori. nō tn est de eius essentia nec includiť in eo. lib. i. dist. ij. q. vij. X
Res potest intelligi distincte et pfecte nullo supiori intellecto. ibidem Y
Genus nō est materia ppe: sed metaphorice. lib. i. dist. viij. q. ij. O. Item tres conditiones requirunť ad hoc vt cōceptus sit gen?. scz q pdicet de pluribus plus q nūero dīntib? p portionē ad seinuicē fm pfectōez bīntib? ⁊ q nō sint ptes cōtiales alicui? p se vni?. ibi. B
Genus sumiť a tota re. Differētiaq̄ a parte. Item q genus nō sumiť a materia vt q̄dam dicūt. lib. i. dist. viij. q. iiij. D
Genus importat totum esse specierum: non tamen eo modo quo species indiuiduorū. dicta. dist. viij. q. iij. M
Aliquid cōtineri in genere intelligitur dupliciť vel q: gen? de pnoie ipm demōstrante verificatur. vel q: de ipo pnoialiť accepto gen? predicať scdo mō nō pmo gña ⁊ spēs sunt in genere. li. i. dist. ij. q. vij. BB
Generis cōceptus nō includiť in cōceptu spēi nec cōceptus determinātis in conceptu determinabilis. lib. i. dist. ij. q. ix. AA
Cōceptus spēi est ita simplex sicut cōceptus generis. lib. i. dist. viij. q. iij. D
Simplicitas p carentiā cuiuscūq̄ opositiōis non impedit aliquid esse in genere. libro. i. dist. viij. q. i. J. Et. q. ij. B
Non oīe genus diuidiť in suas spēs p dīas essentiales oppositas eadē dist. q. iij. D
Genera accidentiū diuiduntť per differentias accidentales. ibidem G
Genus quare pdicatur in quid ⁊ nō differentia. lib. i. dist. viij. q. iiij. ante E.
Non oīe supius cōtrahiť ad suū inferius per dīam essentialē inferiori. eadē dist. q. iij. Z
Interempto genere interimiť spēs ⁊ indiduū lib. i. dist. ij. q. vij. X
Non oz q̄ oīa cōiūm siue generū diuersorum oīa contēra sint diuersa. li. i. di. ij. q. i. P
Diuersor? generū ⁊ nō subalternatiz positorū diuerse sunt spēs ⁊ dīe quō intelligiť ibidez.
Impossibile est alicui cōuenire rōem spēi cui nō cōuenit rō gener. li. i. di. xix. q. i. L
Plura p pmo libro. vide infra Species
Genus et dīa nō sunt in genere ppie et p se. neq̄ p reductionē. lib. ij. q. ix. K K
Gradus in additiōe forme sūt q̄dā indiuidua. lib. iij. q. vi. H. ⁊ q distinguunť nūero. ibi? J
Gratia que infundiť in penitētia ⁊ alijs sacramentis vtrum sit eadē. lib. iiij. q. viij. ⁊ ix. N
Item quō gr̄a sit duplex. ibidem O. Et quō gratia infusa sit eadē cū gr̄a gratū facientez gratia virtutū. ibidem BB

Gr.

Abit? est duplex

Ma.

b apphēsiuus ⁊ iudicatiu?. In plogo. q. i. pnci. P et SS
Habit? null? inclinat ad actus alteri? bitus nisi mediāte actu ppo. ibidē O
Nullus pōt in se euidēter cognoscere bitus. § bene actū ex bitu vt pbatur ibidem XX
Quō intelligendū est q sunt tm̄ q̄nq̄ habit? veridici. In plogo. q. vij. ante R

Fides credibiliū nō ē habit? veridic? fm pbm ibidem. B est in plogo. q. vij. ante R
Principij ⁊ pclionis nlr diuersarū pclionum sunt habit? diuersi specie distincti. In plogo q. vij. Quoruddā pncipior? ⁊ pclionū pncipij est vnus bitus ibi. ff. in medio.
Habituū idēritas ⁊ diuersitas sequūť vlr idēritatem ⁊ diuersitatē actuū. ibidē continue.
Habit? pncipij est pfectior bitu pclionis. q̄a euidētior. lz nō sit de nobilior obiecto. ibidē J. Habitus pncipij est cā nō coclusionis. § notitie cōclusionis ibidē consequēter.
Habit? vlis ita est directiu? opis sicut practicaris. In plogo. q. xi. P ⁊ M. ⁊ q. xij. X
Habituū nobilitas arguiť ex obiector? certitudine vel euidētia. In plogo. q. xij. Y
Habitus null? ⁊az infusus q̄ acq̄situs est in se laudabilis vel vitupabiliť. lib. i. di. xvij. q. ij. E Nō ē aūt plus de rone habitus cāre delectationē q̄ tristitiā. Et q delectatio pōt eē sine habitu. ibidem G.
Habitus theologicus. q̄re infra theologia.
Habitus de rone sui nō plus includit q̄ inclinet delectabiliť q̄ tristabiliť. li. iij. q. ij. D. Et in eodem lib. q. iiij. T
Habitus vtrū sit qualitas absoluta effectiua actus. lib. iij. q. ij. A. Et rndeť fm vnā opi. q̄ dicit q nō est nisi respectus quidā. ibi. B. Et q nō sit effectiu? actus ibidē L. Sz ȳ vtrūq̄ dictū arguiť ibidē D et E. Et pbatur q sit effectiuus actus. ibidem ff
Habitus corporis est duplex. ibidem V
Habitus inclinatio q̄d sit ⁊ quō operet. ibidem M. Et de habitu vitioso in eo qui bz gr̄am quid operet. ibidē. N. Et quō inclinet p modum pncipij actiui. ibidem U
Habit? supnaturalis quo possum? pfecte vltimuz finē nō pōt naturali rone pbari q sit nobis neccrius. li. iij. q. viij. B ⁊ L. Et q talis habitus posset eē naturalis. ibidē D
Habit? naturales pnt remanere destructis infusis. li. iij. q. viij. S. Habit? infusi q̄re sunt ponēdi cū habitibus acq̄sitis. ibidem X
Habitus ȳtuosus vtrū sit subiectiue in parte intellectiua. li. iij. q. x. A. Et rndeť fm vnam opi. q̄ ponit quattuor pcliones. ibi. B. Que impugnanť ibidē L. Que aūt sit neccitas ponendi hmōi habitū dicit. ibidem D
Habit? est ponēd? i appetitu sensitiuo. li. iiij. q. x. E. Et q ille nō est pprie ȳtus ibi ff. Item q respcū oim respcū quor? ponit bit? in pte sensitiua ē ponēdus bitus in volūtate. ibi. B
Habitus volūtať solūmō est ȳtus. ibidē V
Habit? neccrio ponit ad intelligēdū aliqō obiectum. li. ij. q. xiij. ⁊ xv. S et L

Ba.

Be.

Bo.

Dentitas ⁊ idez

Id.

i require relatio. Ydea ⁊ ymago notabuntur in litterā Y

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula alphabetica

Je. Jerarchici tres actus quō significāt eandem rem.lib.ij.q.xx.R

Inherentia accidentis ad subiectū quō dicat respectū.lib.ij.q.i.ante J.Et q non dicat nisi rem secūde intētionis.Cōtra quod arguit eodem lib.q.ij.R

Im. Impfectius pōt cāre pfectius.li.ij.q.vij.E

Impare executionē actus exteriorus vtruz sit alius act? ab illo quo ās vult efficacit dictatum a recta rōne.lib.ij.q.xij.R R

In. Indiuidua eiusdem rōnis quō sunt silkima et nō alia magis q̄ alia.li.iij.q.vi.M

Indiuiduū.quere singulare et vle.

Ineſſe.require supra Esse.

Infinitū.Require supra.Deus.Item

In infinitū pōt deus causare indiuidua eiusdē rōnis.lib.i.dist.xvij.q.viij.B.Plura require supra Augmētatio et caritas.

Inferius.quere genus.spēs.vniuersale.

Innascibilitas.require supra deus.

Infinita nō oia sunt equalia.li.ij.q.vij.M

Incorruptibilitas et corruptibilitas nulli cōueniūt precise p materiā et formā.lib.ij.q.xij.B.In celo non est causa intrinseca incorruptibilitatis.ibidem ff

Inclinās ad actū aut est potēcia aut obiectū aut habitus quō sit verū.li.iij.q.ij.B

Incōpossibilia sicut et compossibilia aliq̄ esse contingit dupl?r.lib.ij.q.xiij.ff

Intellectus ꝛc. Qualis est pcessus rōnis i suis actibus.Primū cū est oīsio finis ipsi voluntati.deinde volitio finis.hinc consilium intellect? de his que sūt ad finem.sequit electio medij p sententiā dictatiuā.demū ipsarum executōnis.In plogo.q.x.B

Intellectus cognoscit'etiā singlarit'.Et pmo pmitate gñationis simpl?r cognoscit.In plo.q.pma pncipali ante M.Et lib.i.dist.iij.q.v.X.et.q.sexta per totam.

Intellect? quō abstrahit ab hic et nūc.et sil'r a materia et q̄ idem est pmū cognitū sensus et intellectus?.In plogo.q.i.ante.M

Intellect? pōt hre in se diuersos actus secz incompletoz et ppōnis.li.i.dist.i.q.i.N

Intellect? vnico actu potest intelligere ppōnes vel etiā totū discursum.Et lz intellect? illovnico actu intelligit cōclusionē et mios eius:tn̄ scit tm̄ cōclusionē et nō terminos icōplexos.lib.i.dist.i.q.i.K

Intellect? nr habet vim factiuā silis ei quod intuitiue cognoscit:qō fictū nō bz eē reale. sed tm̄ obiectiuū in intellectu.lib.i.dist.xiij.q.i.ante K.et dist.xxvij.q.ij.post K

In itellectu nō est ponēda spēs p̄ua actuiv̄ que sine actu intelligēdi esse nō pōt.ibidē k

In quattuoz lib.sniarū

In intellectu que'sint ponēda.ibidē cōsequēter.Cetera p pmo libro.vide supra Cognitō

Intellectus practicus et pdūiatiuus quō differant.li.ij.q.iij ff ff.Et nota ibidē de obiecto vtriusq̄ et plura alia in cōclusiōib? sequētib?

Intellect? pmo itelligit singulare.li.ij.q.xiij. et.xv.AA.Et quō sit silitudo obiecti.ibidez EE.Et quō sit locus specieruz.ibidem.ff ff. Et q ad itelligēduz est forma necessaria q̄ sit intra intellectū et sit pncipiū quo itelligat. ibidē.JJ. Itē intellect? agēs quō et q̄d cauſet in intellectu possibilu.ibi.R R.Et q̄d sit intellect? possibilis fm pmētatoē.ibi.M

Intellect? ois potēs apprehēdere pncipia sine cōclusionib? pōt discurrere.li.ij.q.xvi.E

Intellectus quō possit hāe notitiā euidentez de contingētibus.ibidē.L.Et q intellectus agēs nō depurat:illustrat ꝛc.nisi vt causa partialis intellectionis.ibidem EE

Intelligēcia est plena formis.quō hec pposicio sit intelligenda.li.ij.q.xvi.ff ff.

Intellectus nō potest habere infinitos act? s mul.li.ij.q.xxi.N

Intellectus agēs et possibilis quō distinguātur.li.ij.q.xviij.M.Et vtrū intellectus agēs habeat aliquā actionez in patria.Et que sit eius actio propria.ibidem R

Intellectū actiuū nō est necesse ponere nisi p pter auctoritates doctoz.li.ij.q.xxv.A

Intelligere:videre:et hmōi sunt vere passiōes denomināt tn̄ p modū actionū.ibidem ff

Intellectio quō possit dici proprie operatio angeli et hois.li.ij.q.xxv.S

Intellectus videns diuinā essentiā.vtruz necessario comprehēdat illā et oēs creaturas.li. iiij.q.xij.A.Et vtrū possit videre vnā creaturā non visa alia.ibidem L

Intensio et remissio conatus in intellectione quō et vnde causant?.li.ij.q.xxv.L

Intensio qualitatū. vide supra Augmētatio.

Intrēsio pma et scda.vide infra Signa et relatō

Insepabilitas nō arguit idētitatez inter aliq̄ li.ij.q.ij.J

Instans nō pōt dare esse pti pterite et future. li.ij.q.xij.S et L. Et quomodo non dicat aliquid absolutū distinctū a rebus permanētibus.ibidem LL.Et quid significet ꝑtuz ad quid rei et quid nominis.ibidem DD.et EE. Et fm aliā opinionē quid significet.ibi.ff ff

Instās dicit indiuisibile.ibi.GG.Et quō continuat pres tpis.ibi.V V. Et quō dicitur distinguere inter pteritū et futurū.ibi.MM

Instans quō possit manere: et plura mstantia simul quomodo maneāt.ibidem LLL

Instrumēto cōpetit duplex actio.li.iij.q.i. D

Tabula alphabetica

Ju Justitia in ārto gradu cū nullo vitio stat. lib. iij.q.xij.AA.Sz neq̄ in ānto gdu.ibi.BB

Justificatio impij quō possit esse sine oi motu bono volūtaris.lib.iij.q.viij.er.ix.M

Li Libertas distin:

l guit cōtra coactionē vel contra fuituē vel ꝺ necitatē oppositaz contingentie.li.i.dist.i.q.vi.M

Libertas capit ānq̄ modis.lib.ij.q.xix.R

Libertas nō stat simpl?r cū indrīntia lib.iij.q. xiij.E.Cetera vide potēcia.voluntas.

Le Lo Lectio.Locutio ꝛc. Necessariū est oi legenti scōz dicta scire et attēdere qn̄ loquunt? de virtute fmonis et qn̄ nō. Et qn̄ imporat? actus exercitatus et qn̄ signatus.lib.i.dist.xxviij J

Locutio est auditio sed nō ecōtrario.et boc in angelis.lib.ij.q.xx.S

Logica.Ad logicū nō ptinet scire ꝺsequētias in particulari.ß tm̄ naturā consequētiarū in vli.Et ideo ois scia vtil logica tanq̄ instrumento quo cognoscit suas ꝺntias in pticulari.In plogo.q.vij.R.Ignorātia logice facit difficultates in scibilib?.li.i.di.ij.q.iij.

Logica est vere practica et silr grammatica et rhetorica.In plo.q.xi.q̄ est penultima N

Logicalis determiatio diminuēs et distrahēs que sit.et quō circa talē committat? fallacia. lib.i.dist.ij.q.vij.M et P

Ludificatio.Require infra Sensus.

Ma Magister senten:

m tiarū quō saluat? in eo q̄d dicit q charitas q̄ diligim? deū et ꝓximū est spūssc̄us.lib.i.di.xvij.q.iij.B

Magis et min? suscipe est q̄dā passio q̄ inest cuicunq̄ materie ꝛc. lib.iij.q.vi.D. Cetera require supra in verbo Augmentatio.

Magnus dicit? aliquis tripliciter,similiter et equalis.lib.i.dist.xix.q.i. K et L

Magnum et paruū quō sunt passiones quātitatis.lib.ij.q.xiij.B

Malum accipit? dupl?r.lib.iij.q.xiij.S

Malū quō est et non a deo.li.ij.q.iiij.er.v. V

Malus quō dicat? ignotās.li.iiij.q.xiij.B

Maria ṽgo vtrū habuit in se fomitē peccati lib.iij.q.ij.A Quō fuit impeccabilis.ibid.E

Maria virgo quō potuit mereri.ibidem D

Maria ṽgo quō pōt saluari ab oi pctō omissi oni.ibi.Et quō i tota vita sua meruit.ibi.ff

Maria ṽgo vtrum debeat dici parēs xp̄i fm naturam humanā.lib.iij.q.iij.A

Maria q̄d opabat in formatiōe corporis xp̄i. et que fuerūt ibi in illa formatōe. ibidem K Et vtrum vere debeat dici mater,ibidem L

In quattuoz lib.sniarū

Mater qualē habeat operationē in gñatiōe prolis disquiritur ad longū.li.iij.q.iij.B.Et quid debeat propie dici mater.ibidem L

Materia celi quō sit in potēcia ꝺdictiōis ad oēm formā.et quō hoc dictū habeat veritatē lib.ij.q.xxij.K. Vtrū autē in celo sit materia eiusdē rationis cū istis inferioribus.disquiritur ibidem a principio questionis vsq̄ E

Materia celi vtruz sit informata aīa intellectiua.Et dicitur q̄ nō.ibi.E.Et quō fm opi. phi materia celi non est distincta a forma et quātitate celi.ibidem M. Vtrū autē nō icorruptibilitatis celi sit ipi intrinseca.ibidez ff

Materia vel forma nulli sunt causa corruptibilitatis vel incorruptibilitatis.ibidez B

Makia quō sibi deſmiet formā.li.iij.q.xi. D

Mediū pbatiuū vel est extrinsecū vel intrinsecū.In prologo.q.ij.K

Mediū demonstratiuū an pōt esse diffinitio indicās quid nois.ibidem.q.v. N et M

Mediū debet esse cā proxima: sed non ppria In prologo.q.v. D. Inter mediū et extrema requirit aliqs alius ordo q̄ positōis.ibi.J

Mediū et causa idem sunt extrēdendo nomen cause.ibidem R Medium rei.

Medio nō concurrēte aliquo modo ex extremis nō fit vnū:vt notatur.li.i.dist.xij.q.i. N

Mediū nō est semp transeundo ab extremo in extremum.lib.ij.q.xvi.DD

Mediū recipit aliq̄d a sensibili.quō hec ppō sit vl'r vera notat?.lib.ij.q.xviij.M.Et q ipz mediū pōt videri p extraneū colorē.ibidē P Et quō aliquod mediū impedit actionem aliquorum et aliud non.ibidem LL

Memoria fm augustinū accipit? vel p habitu derelicto et actu vel p pncipio actus intelligendi:siue sit anima siue informās aīaz: siue cōplectēs vtrūq̄.lib.i.dist.xxvij.q.ij. K

Memoria tripl?r accipitur.lib.iiij.q.xij.B.de memoria et intellectōe aie sepate nota ibidē ad longū per totā questionē.et singularit' de memoria.ibidē ff.Et in qua parte sit ibid? K

Mendaciū.An ās posset mētaliter et sciēter mentiri,lib.i.dist.xxvij.q.ij.Circa.M

Mensura.Quō intelligendū est q̄ in oīni genere sit aliq̄d pmuz:q̄d sit metrū vel mēsura ceterorum.lib.i.dist.ij.q.vi.Y

Mensura vtrū sit semp notior et nobilior mēsurato.lib.ij.q.xi.A. Mensura accipit? multipliciter.ibidez B.Et quō pmo conueniat vni.ibi.L. Et q mensura et mensuratū distinguunt? realiter.Et qn̄:ibidē D. Et qn̄ mensura est impfectior mensurato.ibi.E.Et quō sunt vnigenia.ibidē ff. Et quō idem potest esse mensura et mensuratū,ibidem K

Mde

Universidad de Deusto
Biblioteca

Mensura est quadruplex.li.ij.q.xiij.A.Et nō
est cā eius rei cui⁹ est mensura. ibidem M
Mensura pōt eē inobilior mēsurato: ꝛ tūc no-
tior.lib.ij.q.xi.P. Et nota ꝙ mēsura ꝛ mēsu-
ratū sunt aliqn eiusdē spēi et aliqn nō.ibi.M
Alio modo est aliqd mēsura magnitudinis ꝛ
alio modo multitudinis.lib.ij.q.xij.B
Meritū. Eiusdē est mereri actiue et premiari
passiue.lib.i.dist.i.q.ij.J
Meritorius pōt eē actus volūtatis: sine oīi
habitu supnaturali formaliter inherente de po
tentia dei absoluta.lib.i.di.xvij.q.ij.L D
Nec ex puris naturalib⁹. nec ex q̄cūq causa
creata pōt actus eē meritorius: ꝑ ex ḡtiosa vo
luntate dei actū libere acceptātis.ibi.D
Ad actuz meritorū sufficit ꝙ aliqō ꝑceptum
impleat ꝛ nullū transgrediat: et nō est necē
totam legem impleri.ibidem H et J
Metaphisica.require infra Scientia
Minimū naturale nō est dabile q̄n sēp possit
dividi in ptes mīores in infinitū.li.ij.q.viij.
Missio. vide supra deus in p̄bo spūssanctus.
Modus essendi in.require supra Esse in
Moralis scientia duplr accipit.vel ꝑ ea que
est precise de moribus ꝑut sunt in nra ptate
ꝛ hec est practica.vel ꝑ toto tradito ab auto
ribus in scietijs quas dicūt morales.ꝛ sic est
aggregata ex scientijs practicis ꝛ ex specula
tiuis.In plogo.q.vltima.Z
Mouens. Motor. Motus. Mutatio.
Motus est de cōtrario in cōtrariū ꝑut cōtra-
rietas includit oppositiōem ꝑuatiuā.li.i.di.
xvij.q.iiij.V. Item ꝙ termini motus per se
sunt in cōpossibiles: ꝛ qui sunt termini per se
motus.notaf questione sequenti ff
Quō ad relationē nō est motus vel mutatio.
lib.i.dist.xxx.q.ij.paulo ante D
Non oportet ꝙ mouēs vel agens sint sil cum
moto vel passo.lib.i.dist.xxxvij.q.i.B
Mouēs sub rōe finis vtrū habeat vel necrio
concludaf ip̄m bñe esse reale extra animam.
lib.ij.q.iij.A. Et respondet ibidem K
Motus vtrū sit vera res extra aiam differēs
realiter a mobili ꝛ a termio.lib.ij.q.ix.A. Et
respondet ꝙ sic fm opi.recitatā.ibidem B
Motus alterationis nō dicit aliqd positiuū
vltra res absolutas q̄.ibidem L. Nec motus
augmentationis.ibidem D. Et idem ꝑ
batur de motu locali. ibidem E. Item.
Motus nō est aliqd absolutū exns in genere
p reductōez.ibidē ff. Et generaliter ꝙ nō dicit
aliqd absolutū sup oēs res pmanēres.ibi.B
Et ꝙ nō dicit aliquid respectiuū vltra res p
manētes.ibidē H. vbi nota quid dicat mot⁹
et similiter quid dicat mutatio.

Motus conceptꝰ vel q̄d nois quid sit. Nota
ibidez ꝛ K. Et quō motus sit vnus notabis
ibidem L. Et quomodo motus dicitur sensi-
bile cōmune ibidem. Hoc est lib.ij.q.ix. M
Motus ḡtuz ad suū totale significatū nō pt
esse in instāti.ibi.G. Et quō sit mediū.ibi.X
Mot⁹ ꝛ mutatio q̄d diant.ibi.EE. Et ibidez
nota ꝙsequēter differentiā terminoz motus
acquisitiui ꝛ deperditiui.ibidem ff F. Sz q̄d
mutatio cōnotet.ibidez AA. Et quō descri-
ptio motus data a p̄bo cōperat motui ꝛ mu-
tationi.ibidem BB. Item quomodo mot⁹
sit in predicamēto ꝛ quō nō.ibidē JJ. Item
negationes ꝛ affirmationes quō se cōpatiā-
tur in motu.ibi.LL. Et quō mot⁹ ꝛ termin⁹
nō sūt idē realr nec differt realr.ibi. M M.
De q̄re plura ibidē in rūsionib⁹ notāda sunt
Motus ꝛ terminus vt sint idem q̄d requirat
ibidē N N. Et quō motus localis ceteris cir
cūscriptis est imperfectissimus. ibidē O O
Motus quō sit tēpus.li.ij.q.xij.M
Mot⁹ quō sequatur ḡtitatē spacij.ibi.R R
Mot⁹ primꝰ si nullꝰ esset nō eēt tps.ibi.SS
Mouēs imediatū nō semp est simul cū moto
sed potest distare.li.ij.q.xvij.D ꝛ J
Motus quō varietur.li.iiij.q.x. M
Mutatio q̄d cōnoter ꝛ quō cōuenit cū motu
li.ij.q.ix.AA ꝛ BB. sicut iam dictū est.
Mutatio subita nō mēsuratur instāti.li.ij.q.
xij. JJ. Et quō fit mēsura mutatiōis.ibi. LL
Mutatio tripliciter accipit. Large pro eo q̄
accipit eē vel ecōuerso. Stricte pro eo q̄ re
cipit aliqd q̄ prius nō habuit. vel ecōuerso.
Strictissime pro eo q̄ manēs ante ꝛ post re
cipit q̄ prius nō habuit: vel ecōuerso.lib.i.
dist.viij.q.vij.B. Mundus substātiue.
Mūdus capitur multipliciter.li.i.dist.xliij.q.i.B
Utruz deus posset facere mundū meliorē isto
mundo.ibidem per totuz. Si essent plures
mundi nō oporteret terrā vnius mūdi move
ri ad mediuz alterius.ibidem ff. Ubi solvit
quasdam obiectiones ex p̄bo sumptas.
Mūd⁹ an potuit fuisse ab eterno.li.ij.q.viij.A.
Et ꝙ nō vtraq; ps ꝑbabiliter teneri potest
ostenditur ibidē ad longū. vide totā q̄stionē
Mulier deuirginata seu defiorata non assen-
tiēs per actū volendi si delectetur vñ causet
talis delectatio.li.iij.q.xiij.P
Multiplicitas.quere infra Pluralitas.

Mu.

Ature cuilibz cre

Na.

are repugnat esse in multis. Et si-
militer predicari de multis fm sup-
positionē personalē: ꝛ ita repugnat ei multi
tudo numeralis.lib.i.dist.ij.q.vi.T

Natura lapidis est in lapide ꝛc. nō est ꝑpria
locutio. Secus tū est de christo ꝛ de natura
būana.ibidē in fine q̄stionis. Plura de disti-
ctione reali inf naturā ꝛ suppositū.nota ibi-
dem p totū: ꝛ latius in eadē dist.q.xi. K
Natura esse determinatā ad vnū quō dabeat
intelligi.lib.i.dist.xliij.q.i.D
Natura quid sit.lib.iij.q.i.E
Natura humana assumi in vnitatez suppositi
pōt intelligi duplr.ibidē G. Et vtrū possit
fieri.ibidem V. Item ꝙ in natura vna nu-
mero possunt esse tres persone nō plus facit
illimitatio q̄ limitatio.ibidem AA
Natura non incipit moueri ad id ad quod nō
potest attingere quō hec ꝓpositio habeat ve
ritatem disquirit.lib.iij.q.vij.ff
Naturale accipit multis modis. li.iij.q.iij. ff
vbi nota quō salvatur naturalitas gñatōis.
Nature ratio que sit.lib.iij.q.ij.M
Negatio. Quocūq intellectu circumscripto
vna res nō est alia. Iz b. ꝓpō: Dec res non est
illa.nō sit vera nisi sit intellect⁹ formās eam
lib.i.dist.xxiij.q.i.M
Negationes ꝛ ꝓuationes quō distinguunt a
rebus positiuis.lib.i.dist.ij.q.iij.ante P
Nihil multiplr accipit.lib.i.dist.xxxvi.q.i.P
Nobilitas.quere infra. Perfectio.
Nolitio ꝙditionata quō causat tristitiā. li.iij.
q.xiij.S. Et q̄ sit i ptate volūtat.li.ij.q.iij.Z
Nomen.quere infra in verbo Significare.
Notitia ꝑ ꝓmo libro.quere supra Cognitio.
Notitia quō diuersimode parit a cognoscere
et cognito.lib.ij.q.xxv.G
Notitia est multiplex.lib.ij.q.xvi.E
Notitia practica non omnis dicenda est pru-
dentia.lib.iij.q.xi.V
Notitia ꝓncipij ꝛ quarūcūq cōclusionū dīnt
specie.quō hec ꝓpō habeat veritatē. Et quō
talꝰ distinctio possit cogsci.li.iij.q.xij.D D D
Notionale.require supra Deus
Nugatio q̄n et vbi cōmittit. et vtrū hic Aial
homo sit nugatio.lib.i.dist.viij.q.iiij.L
Numerus nū est aliqua res absoluta per se in
genere. distincta a rebus numeratis.libro.i.
dist.xxiij.q.ij.E. et quasi per totam.
Quō intelligendū est: ꝙ idē est numer⁹ decez
boim et decem canū.ibi.X. et paulo ante.
Numer⁹ triplex assignari pōt. s. eentialis. acci
dētalis. ꝛ mathematicus.ibidē paulo post
Numerus in diuinis. vide supra Deus.

Ob

Biectuz formale

quid sit. In plogo.q.viij.que est
secunda tertie ꝓncipalis L.
Obiectum idez formale potest esse

diuersarū potentiarū ꝛ diuersa obiecta eius-
dem potentie.ibidem.
Obiectum formale visus nō est color.ibidem.
Obiectū primū vel primitate generatōis vel
adequatōis.dicitur dupliciter.vel q̄ est cōis-
simū inter oīia apprehensibilia illius potē-
tie.vel quia q̄libet inferius suū fm suā pro-
priam rationē est apprehensibile a tali potē-
tia.lib.i.dist.i.q.iiij.G. Item in eodem libro
dist.iij.q.i.D
Si ponātur entia rationis nullū est primū ob
iectū intellect⁹. Si naturē nō ponātur ens est
primū obiectū intellectus: vt est vniuocū ad
oīe creatū ꝛ increatū. Ad substātiā ꝛ ad ac-
cidēs.li.i.dist.iij.q.viij.D ꝛ E
Ens est obiectū primuz intellectus primitate
cōitatis: ꝛ tū illud cōe ens nō est motiuū in-
tellectus.ibidem K ꝛ L
Obiectū naturale dicit: vel illud ad q̄ potē-
tia potest naturaliter attigere. vel ad q̄ na-
turaliter inclinatur.ibidē H. Item obiectuz
quō debet esse ꝓportionatū potētie.ibi. N
Obiectū adequatū potētie quid sit: ꝛ quō cō-
cedi potest ꝙ color sit obiectuz adequatū vi-
sus.li.i.dist.ij.q.iiij.K
Obiectū adequatū nō mouet potentiā. quod
manifestū est i obiectis sensuū.li.i.dist.xxxv.
questione.iij.ff. ꝛ consequēter.
Supposito ꝙ ens sit obiectū adequatū intel-
lectus: ad ipsum pōt intellectus naturaliter
attingere: licet nō ad q̄libet sub eo cōtentū
li.i.dist.iij.q.viij.K. in medio.
Obiectū motiuū intellectus est precise singu
lare: et oīe tale licet nō quodlibet pro statu
isto.ibidem paulo ante.
Pro statu isto nihil est motiuuz intellect⁹ nisi
p se sensibile: ꝛ quedā in aia vt act⁹ ꝛ passio-
nes.ibidē M. Cōissimuz apprehēsibile a no
bis pro statu isto est ens vniuocuz ad oē ens
reale.ibidem E. Entia rationis sunt per se
intelligibilia si ponātur. Similit ꝛ falsa ꝛ i-
possibilia que habēt esse obiectiuū tm: etiaz
nullo ente reali intellecto.ibidē D ꝛ ff
Obiectū vt sit presens quid requiratur.lib.ij.
questionibus.xiiij.ꝛ xv. V V
Obiecta dīnt spē. g̃ et act⁹. Dec ꝓpositio q̄
ꝛ quō habeat veritatē.li.ij.q.xxi.M
Obiectuz quodcūq nō pt cognosci ab aliquo
cognitione intellectiua vel sensitiua: q̄n ap-
peritus sequens talē potentiā possit habere
actū circa idē obiectū.li.ij.q.xxiij.M
Obiecta partialia actus ꝓtuoli qui ꝛ quales
sint.li.iij.q.xij.L L L
Oditus eē a deo an q̄s posset sine aliquo inhe
rente nūc vel prius.li.i.dist.xvij.q.i.B ꝛ P

Od

Universidad de Deusto
Biblioteca

Odium dei si causek a solo deo semp causatur ꝓpter bonū finem. lib ij q.xxi. M
Operatio vltima alicuius quō possit dici aliquo modo frui. lib.ij.q.vj. D
Operatōnes distincte qnqz requirūt ꝑncipia distincta: qnqz nō. lib.ij.q.xxiij. S. Et qn̄ b fit et qn̄ non. notatur ibidem T
Operatio vnde dicik viralis. lib.ij.q.xxv. L
Opposita q̄ ordine nature eidē cōueniūt non possunt simul duratiōe alicui conuenire. lib. ij.q.viij. S. vbi ad longū notabis de positiue et de negatiue oppositis.
Oppō. vide supra Cōtraria ⁊ Cōtradictoria.
Oratio exp̄mens quid significak ꝑ nomen est diffinitio. ⁊ hoc quō notak. lib.iij.q.i. J
Ordo essentialis inter causam scām ⁊ ꝑmaz lib.ij. questionibus. iij. et. v. S.
Ordo essentialis est dupler. lib.ij.q.xi. B
Ordo ꝑ primo libro. require supra cā et infra ꝓxitas ⁊ in alijs que ordinem notant.
Originale peccatum quid sit. lib.ij. in fine T
Organū. Vtrū in organo seu potēcia sensitiua causek aliq̄d seu aliqua spēs ꝓpter actum sentiendi ꝓcuiū naturalr ipi actui sentiēdi. lib.ij.q.xvij A. Et respondek fm vnā opi. q̄ sic. ibidē B. Et q̄ i organo seu sensu exterio ri est aliquid impressum. ibidem D

Pa

Anis in sacramē

p to eucharistie nō ānihilak vt dispu tatur. lib.iiij.q.vi. R

Parificari in aliquo capik dupl̄r. li.ij.q.ix. X
Partes in cōtinuo quō sunt in potēcia. notak lib.ij.q.viij. E et ff
Partes multe coexistere possūt vni loco. lib. iij.q.iij. R
Paruulus non baptisatus cur obligek ad penam eternā: ostendit lib.iij.q.iij. M
Passio realis ꝑ primo libro. vide supra Agere.
Passio realis capik dupl̄r. lib.ij.q.ix. M. et in eodem lib.q.xij. VV. et.q.xxiij. MM
Passio capik tripl̄r. lib.iij.q.xi. D. ⁊.q.iiij. P
Passiones quō indinter se habeāt ad laudez et ad vituperium. lib.iij.q.xi. N
Passio an sit potēcia. vide infra Potentia
Passio logicalis accipik vel ꝑ re alicui cōpetente vel ꝑ termino ꝓdicabili secūdo modo dicendi ꝑ se. Et vtroq; modo distinguitur a subiecto q: primo mō est accūs inherens. secōdo mō est conceptus. In ꝓlogo. q.iij. D
Passio secūdo modo accepta q̄libz importat aliquid distinctū realr a subiecto. ibidem ff
Passionū quadruplex distinctio quātū ad ea que important. In ꝓlogo. q.iij. BL
Passio nō ois potest demōstrari de subiecto: vt pote qñ eā cōuenire subiecto est p se notū vel p experientiā. In ꝓlogo. q.ij. L
Passio importās accūs inherēs nō pōt demōstrari de suo subiecto. In ꝓlogo. q.iij. L
Passio que sit demōstrabilis de suo subiecto per diffinitionē subiecti. ibidem per totū
Passio nunq̄ demonstratur inesse subiecto: ꝟ predicari de subiecto: ⁊ quō intelligi debeat passionē inesse subiecto. In ꝓlogo. q.iij. D
Passiones eque ꝑme possunt esse plures vni⁹ ⁊ eiusdē subiecti. In ꝓlogo. q.v. R
Passio non pōt demōstrari de subiecto p causam extrinsecā. li.ij.q.iij. ⁊.v. LL
Passio que includit affirmationē et negationem quō possit demonstrari. li.ij.q.ix. R
Passiuū mere quō nullā habet actionē in suā potestate. li.ij.q.xvi. M
Pater in diuinis. Require supra Deus
Paupras que est virt⁹ quō q̄natur. li.iij.q.x. J
Peccatū quō dicik ꝓpatio. li.ij.q.xj. NR
Peccatuz omissionis est o⁹no sepabile a peccō cōmissionis. li.ij.q.xvij. P. Et q̄ peccās pec cato ꝓmissionis nō necessario peccat peccō omissionis tāq̄ peccato distincto. notak. ibi. ⁊ etiā M. Et qñ q̄s peccat peccō omissiōis ibi. R
Peccatū mortale an possit deleri sine pnia. q̄ritur. li.iiij.q.viij. ⁊.ix. A. Rūdetur aūt. ibi. L ⁊ R ⁊ Z. Vbi nota quid nominis peccati
Per peccatuz mortale nihil corrūpitur. ibi. D
Peccata quō possunt redire eadez nūero. ibi. ff ⁊ Z. Et quid dicat pctm̄ deleri. ibidem J
Peccatū mortale an sit ꝓuatio alicui⁹ positiui. ibi. R. Et quid sit peccatū. ibidem S
Peccati detestatio vtrū sit habitus moralis. an theologicus. ibi. V. Et q̄ peccatuz mortale nō dimittitur post bāc vitā: licet venia le post hanc vitā dimittatur. ibidem AA
Peccatū originale. Vide originale peccatuz.
Peccatū qđcunq; quō sit peccatū ⁊ malum ⁊ quō actus illi qui habēt de cōi lege circumstātiā malā annexā pñt fieri a deo sine circūstātia mala. et quō vnus peccat bmōi actus faciendo ⁊ alius nō. li.ij.q.xix. M
Peccatū quō repugnat gratie ⁊ quomō non. Similiter ⁊ pena. li.iiij.q.ij. E
Peccatū potest esse sine oīi actu positiuo. li. ij.q.x. J. Peccata grauiora aliquādo minus puniūtur q̄ minora. ibidem L
Pena est duplex. li.iiij.q.ij. B
Penitēti cuilibet vtrū p sacramentū penitētie gratie ⁊ virtutes infundātur querit. lib. iiij.q.ix. B. Et respondetur. ibidē P. Et vn de dicatur penitētia. ibi. B. Et quō multipliciter accipitur. ibi. D ⁊ T. Et quis actus penitētie principalius expellat culpā. ibidē V

Perfectio simplr accipik vel ꝑ re ipa cui incō possibilis est q̄uis impfectio: vel ꝑ cōcepru ad quē nulla sequit ipfectio. li.i.di.ij.q.iij. P Item quō fm pfectionez simplr in quolibet melius est ipm q̄ nō ipm. ibidem
Perfectio simplr pro re accipitur dupliciter lib.i.dist.viij.q.iij. D
Perfectio simplr quid sit. lib.i.di.xliij.q.i. M
Utrū indiuidua eiusdē rōnis sint eiusdē pfectionis essentialr. lib.i.dist.xvij.q.vi. N
Perfectibile quō inclinat ad suā pfectionez lib.i.dist.i.q.vi. in fine.
Quādo posteriora generatione sunt ꝓra perfectione. lib.i.dist.i.q.iij. Y
Perfectio vna simplr quō ⁊ quādo repugnat alteri. lib.i.dist.xlij.q.i. M
Perfectio creature est creatura. iō idē ē dicere pfectionē creature vel ipam creaturā esse vel cōtineri in deo. lib.i.dist.xxxvi.q.i E
Perfectiones creaturarū nunq̄ fuerūt realit idem cū deo. Nec ab eterno distinguebātur q: nō fuerunt ab eterno. ibidem et ff
Perfectissimū esse in oīi genere q̄ sit mēsura oīm alioꝝ an verum sit. lib.ij.q.xi. D
Perfectior vel impfectior cognitio arguit ex maiori vel minori ꝓpinq̄tate: ꝟ talis maior vel mino: ꝓpinquitas nō arguit q̄ pautioribus vel pluribus egeat speciebus in cognoscendo. lib.ij.q.xiij. et. xv. ZZ
Per se ⁊ pseitatis modos vide infra Propō.
Persona quid sit: et quid suppositū diffiniti ue. lib.i.dist.xxiij.q.vnica E
Persona et suppositū nō sunt termini secūde intētionis. vt ꝓbatur ibidem D et E
Persona significat ꝑmo totū constitutū ⁊ nō plus vnū constituēs q̄ aliud etiā in diuinis. lib.i.dist.xxv.q.vnica J
Persona quid sit. lib.iij.q.i. B
Persone in diuinis an oīs tres possint assumere vnā naturā: et sibi vnire. lib.iij.q.i. P
Persona pōt accipi ꝑ quid rei vel ꝑ q̄d nois ibidem R. Et quō sit in genere. Item quō includat negationes. ibidem M. in rīsione ad argumentū primū post dubium.
Personari pōt creatura etiā irrōnalis. ibi. U
Philosophi quā cognitōem habuerūt de deo Et quō verū est q̄ ignorauerūt diuinā essentiam. lib.i.dist.xiij.q.vnica p to.
Plenū. hec nota sine dictio diuersimode sumitur. ilib.ij.q.vij. L
Pluralitas. Contra errorē eoꝝ qui multiplicant res fm multitudinē signoꝝ. Et q̄ cuilibet abstracto volūt rem aliquā ab omnibus alijs distinctā assignare. lib.i.dist.xxxi.q.i. Z
Portio superior et inferior: q̄d dicant. li.ij.q.xxiij. M

Postrio est dupler. li.iiij.q.iij. D. fm opi. scoti Contra quam arguik ibidem E
Posterius ⁊ posterioritas. quere infra Prius
Potentia operatiua pōt habere diuersos modos ꝓncipiandi libere: et naturalr: cōtingēs et necessario respectu diuersoꝝ obiectoꝝ. lib.i.dist.i.q.vi. E. Et etiā respectu eiusdem obiecti aliter ⁊ alik dispositi. ibid. post B Item an agēs agat fz vltimū sue potētie. ibi. J
Potentia posterior: incipit ibi: vbi terminat prior. lib.i.dist.iij.q.v. M. circa finem.
In potētijs ordinatis in quodcūq; obiectum pōt potētia inferior in id ⁊ sub eadē rōe pōt supior. ibidē. et questione sequēti B, ꝑ primo libro. plura de potētia. require supra Actus. Cognitio. Intellectus et infra Sensus.
Potentia dupl̄r accipik. lib.iiij.q.iiij. et. v. B
Esse in potētia pōt dupl̄r intelligi. li.ij.q.vi. L
Potētia creādi an deū creature. li.ij.q.vij. A Et dr: q̄ non fm vnā opinionē ibidem ꝓbatur vbi nota rōnes et impugnationes earū. Rūdetur aūt fm opi. doctoris. ibidem D
Potentia habens plures actus simul est perfectior. lib.ij.q.xxi. D
Potētie aie scz memoria. intellect⁹ ⁊ volūtas vtruz sint distincte realr. lib.ij.q.xxiij. A Et rīdek fm vnā opi. q̄ ponit q̄ sint accidentia absoluta supaddita essentie aie. ibidem B
Potentia accipik multipliciter. ibidem E
Potentie aie nihil addūt supra eē ntiā anime nisi tm̄ respectus ad diuersa obiecta. ⁊ ē opi. secūda. ibidē B. Tertia aūt opi. pōit q̄ sint eedē inter se ⁊ ad eēntiā aie realr ꝟ differant formaliter nō sicut respect⁹: ꝟ sicut absoluta. ibidē J Opi. secunda impugnat ibidem D. Et ponik opi. ꝓpria doctoris. ibidez K
Potētia pōt accipi ꝑ omni eo quod ponit in diffinitione q̄d nois potētie. ibidem Z
Potentia q̄n sit passio et q̄n nō. ibidem AA
Potentie sensitiue vtrū dicant realiter ab ipa aia sensitiua ⁊ inter se. lib.ij.q.xxvi. A. Et rīdet fm vnā opi. dicentē q̄ sunt accidētia ⁊c. ibidem B. Que impugnat ibidem E
Potentia anime accipik dupl̄r. ibidem D
Aliquid est in potētia tripl̄r. lib.ij.q.iij. G
Potētia nature ñ ē alia res ab ipa nā. ibi. P
Potentia est dupler. lib.ij.q.iiij. J
Potentia et habitus fm quid distinguuntur lib.iiij.q.ij. D
Potentia organica quid sit: et quid sit mouere organice. lib.iiij.q.v. ff
Puer nō baptisatus. require Parvulus.
Practis ⁊ practicus. Quid sit practis recitando opi. In prologo. q.x. B et E
Et aliq̄ intellectio sit practis ꝓbatur ibidē D

Universidad de Deusto
Biblioteca

Praxis accipit quadrupl'. Primo p opatiõe
cuiuscũq; rei nutis libere vel naturalis. Scõdo
p opatiõe potẽtie cognitiue vel passione cõ
sequẽte cognoscentẽ in quantum cognoscẽs est
Tertio p operatione in nra facultate posita.
Quarto p opatione elicita cõformiter recte
rõni. Jn plogo.q.r. D
Praxis aliqua nec conformiter nec difformit
elicitur rõni recte. ibidem M
Praxis dicit actũ connotãdo volũtatẽ. Et q
eadẽ opatio põr pmo eẽ praxis et deinde nõ
praxis N. Aliqua pura speculatio põr post
esse praxis strictissime sumpta. ibidem O
Non ois opatio exterioz a volũtate imperata
est praxis quãdo scz est pstitura a voluntate
tanq; finis. ibidẽ ꝓnter. Et sz notitia practi
ca sit de opabilibus a nobis: nõ tñ opz q ipa
praxis sit de opabilib? a nobis et contingẽs
dummodo tñ ipa opatio sit talis. ibidem P
Praxis quõ est posterior intellectõe. ibidẽ S
Differentia inter actũ practicuz et praxim ba
berur lib.i.dist.xxxv.q.vi. B
Praxis aliqua est ꝟtuosa. aliq; vitiosa. Jn plo.
q.r. K. Principiũ et cõclusio practica q̃ sunt
ibidẽ J. Et lib.i.dist.xxxv.q.vi B
Quõ distingunt actus practicus. cõsiliativ?.
et speculativus. dicta.q.r. plogi. J. Et quõ
idẽ actus numero sit practicus: cõsiliativus
et speculativus. ibidẽ paulo ante K
Practica scia ⁊ speculativa quõ distinguunt
an p fines an p obiecta. Jn plo.q.ri.p totaz.
Practice scie ⁊ speculative leipis intrinsece ⁊
formal' distinguñt. Aliter aũt p fines ⁊ obiec
ta q̃ sunt ꝺctiones scite tanq; p sibi ppria.
Per subiecta vero attrib utionis nullo modo
rum predictoꝝ distinguñt nccrio. ibidem N
Practicarũ notitiarũ quedã est dictativa scz
prudẽtia. quedã oñsiua vt logica grãmatica
et artes mechanice. ibidẽ N. Et li.i.di.xxxv.
q.vi.L. Sed q̃ notitia dicat practica ratõne
obiecti habet dicta.q.ri. plogi Z
De opib? nris põt eẽ scia speculativa. ibi. M
Quõ prudẽtia dit ab alijs habitib? practicis
ibidẽ O et P. et lib.i.dist.xxxv.q.vi. E
De q̃liber veritate simpl'r practica põt eẽ no
titia simpl'r practica. Jn plogo.q.rij. D
De codẽ habet notitia practica ⁊ speculativa.
ibidẽ N. Habit? respcũ pncipij speculativi
⁊ cõclusionis practice est eq̃aleter practic?
et speculativus: ꝑ formal'r neuter. ibi. P
Practica notitia ꝓpe est notitia vni? ꝺplexi ⁊
nõ pluriũ. ibi. R. Erra opi. dicẽs notitiã pra
ctica eẽ tm in intellectu speculativo. ibi. T ⁊ V
Jntellect? practic? nõ distinguit a speculativo
et iõ bitus vni? est in alio ⁊ econuerso. ibidẽ X

Quõ hec est p se. Habit? practic? est in intelle
ctu practico: ⁊ nõ illa. Habit? practic? est in
intellectu speculativo. ibidẽ aliquãto post.
Esse practicũ aut speculativũ nõ dat habitui
suã nobilitatẽ: ꝑ sumit eã ab obiecto nobilis
ri. ibi. Y. Que aũt ordinatio habit? ad opus
denoiat ipm practicũ. habeẽ ibidem AA
Beatitudo an ꝓsistat in pratı an in speckatõe
ibidẽ BB. Et q̃d sit cõformiter elicere. ibi.
Jn ptãre volũtat nre est facere actũ imo spe
ckatõez eẽ pratı ꝑ nõ ptcã. li.i.di.xxxv.q.vi.
H. ⁊ paulo añ. Jtẽ nõ praxis fit ꝓris. ibi. H
Et praxib? aliqñ gñat bit? practic? aliqñ specu
lativ?. secus est de actibus practicis. ibidem
Jn praxim dirigere quid sit. lib.iij.q xv. J
Predicamentũ. An ꝓdicamẽta distinguant
realr an fm modos significãdi terminorum.
lib.i.dist.xxiij.q.ij. K. et in codẽ libro distin
ctione.ij.q.vij. AA. Jtem q idẽ est in diuer
sis ꝓdicamẽtis: et quõ diuersoꝝ generũ ⁊ nõ
subalternatim positoꝝ diuerse sunt spẽs et
differẽtie. lib.i.dist.xxx.q.iij. Z
Ordo ꝓdicamẽtalis q̃d sit. lib.i.di.ij.q.vij. M
Predicamẽta nõ sunt res extra ꝑ termini im
portãtes res. lib.i.dist.xxx.q.ij. Y
Jn quolibet ꝓdicamẽto est res predicamẽti ⁊
modus ꝓdicandi. lib.ij.q.ij. B
Duo predicamẽta sũt in deo. est improꝑa locu
tio. ibidẽ N. Aliq̃d cõsequ diuersa predicame
ta potest dupl'r intelligi. ibidem O
Cetera quere supra. Genus. Spẽs. Vle.
Predicatũ ⁊ Predicari ⁊c. An subiici ⁊ pdi
cari in ꝓposito debeat attribui signis: an res
bus significat dupleꝝ recitat opi. vñ etiã ꝑ
quid sit subiectũ ⁊ ꝓdicatũ. an signũ vel res
significata. Et vtrũ ꝓpõ componit ex signis
an ex rebus significat. Jn plogo.q.i. Y ⁊ Z
Et lib.i.dist.xxij.q.vnica D
Terminoꝝ quidã nõ ꝓdicant nisi immediate
ita q̃ de nullis terminis vere dicãt nisi q̃b?
immediate et pmo conueniũt vel q aliq̃ in
trinsecũ sibi. Quidã etiã de illis vere dicunt
q̃bus cõueniũt mediate. lib.i.dist.v.q.i. V. ⁊
dist.ix.q.ij. V. et dist.xij.q.i. P
Predicatio terminoꝝ nõ eo mõ accipit in di
uinis quõ in creaturis. li.i.di.v.q.i. O. Quid
sit alicui cõpetere pmo: ⁊ q̃d nõ pmo. ibi. V
Predicatũ reale. i. importãs aliq̃d reale non
potest competere alicui cõi nisi cõueniat ali
cui singulari. lib.i.dist.xvij.q.iij. E
Jn ꝓdicatõib? p se nõ ẽ circul?. li.iij.q.ix. AA
Predicatio denoiatiua capit tripl'r. ibi. D
Premiũ est a pmiante actiue: ꝑ passiue seu re
cepriue a pmiato. lib.i.dist.i.q.ij. J
Prescia ⁊ predestinatio vide supra Deus.

Pri Principiũ pmum. vide etiam supra Deus
Principiũ causale. require supra Causa
Principioꝝ logicaliũ quedã sunt p se nota: q
dã p experientiã. Prima sunt indubitabilia
ꝑ nõ scda. Jn plogo.q.ij. q̃ princ sub pma ff
Privatio. require supra Negatio
Prioritas. De modis ꝓoritat scz ꝓoritate du
rationis. cãlitat. cõitat. dignitat. fz locũ ⁊c.
habeẽ lib.i.dist.ix.q.iij. G. Que aũt ꝓoritas
reperiẽ in diuinis docet ibidem D
Jn quib? ꝓoribus ⁊ posterioꝝ ponẽda sũt sig
na vel instãtia ꝓoritatis. Et vt ꝓus dici põt
in illo ꝓoꝝ ⁊ nõ posterius. ibidem J
De signis ꝓoritat q̃ possunt poni in diuinis ⁊
que nõ: ⁊ q̃ ꝓpones fm hoc concedẽde sũt ⁊
que negande docet lib.i.dist.i.q.v. R. Et la
tius. lib.i.dist.ix.q.iij.p totam.
Que quibus dicunt ꝓra ⁊ posterioꝝ in diui
nis. ostendit lib.i.dist.ix.q.iij. K
Aliq̃bus eisdẽ conuenit diuersi modi ꝓorita
tis. Et idẽ respectu eiusdẽ est ꝓus ⁊ posteri?
fm diuersos modos ꝓoritatis. ibidẽ. Soluũt
aũt rones doctoꝝ in contrariũ. Et declarat
quid sit concedẽdũ ⁊ quid negandũ de illis
signis ꝓoritatis. ibidem M
Prior multiplicato nõ oz posteri? multiplicari
lib.i.dist.xij.q.i. S. Et lib.ij.q.xvi. AA
Pro Processio spũssancti. vide supra de? i ꝟbo. f.f.
Productio et ꝓducere. vide supra Gñatio
Propõ logicalis an ꝓponat et reb? an ex ter
minis. fm duas opiniones põr colligi. Jn
plogo.q.ij.q̃ cõtinet in ꝓma ꝑn. ante Z
Propõ nõ est nisi in mẽte. voce. vel scripto. li.
i.dist.ij.q.iij. M. Jtem solus intellect? põt
facere ꝓpõnem ꝓeter eam que est ꝓlata vel
scripta. lib.i.dist.ij.q.iij. D
Propones multe sola cõsuetudine loquẽtiuz
concedunt in quibusdã terminis: et alie in si
milibus negant. lib.i.dist.xxxv.q.i. ff
Quid reqrit ad veritatẽ ꝓpõnis de ꝑdicato
determinato p abltm sine prepõne. vt b: deus
est sapiẽs sapiẽtia. lib.i.dist.xxij.q.i. B
Non omi ꝓpõni vere de pñti corrũder vna de
ꝓterito necessaria. lib.i.dist.xxxvij.q.i. P
Propõ de possibili q̃ sit ⁊ quõ debeat poni in
esse. lib.i.dist.xvij.q.viij. Y
Propositio p se nota que sit. Jn plogo.q.i. E
Et lib.i.dist.iij.q.iiij. D
Quis ꝓpõ simpl'r nccria de ꝑdicatõe directa ẽ
p se pmo vel scõo mõ. Jn plogo.q.vi. B
Propõ negatiua alia rõe ẽ p se q̃ affirmatiua
ibidẽ ante D. De ꝓpones. Materia est in
potẽtia. bõ põt eẽ albus sũr p se. ibidẽ añ E
Propõ dupl'r dr in pmo mõ dicẽdi p se ⁊ sil'r in
secũdo. vt notat ibidẽ E. in pncipio

Propõ p se scdo mõ quõ in ea ꝑdicatum dr de cã
subiecti. Jn plogo.q.iij. circa finem.
Vox ꝓpõ. Materia est in potẽtia ad formã ẽ
p se pmo scdo mõ fm linco. Jn plo.q.vi. E
Propõ dr imediata vel immediatiõe subiecti
vel cãe: ⁊ quõ sit demõstrabil'. Jn pl.q.viij. E
Sole, ꝓpones sciunt. lib.i.dist.i.q.iij. M
Que ꝓpositio sit scibilis ⁊ que demõstrabilis
docet in plogo.q.ij. B
Propõ in q̃ idem de seipo ꝑdicat est dubitabil':
q: dubitari põt an extrema sint. ibidẽ añ AA
Propõ ꝓditionalis: rpalis ⁊ causal' quõ diant
lib.ij.q.viij. L. Et nõ de hac ꝓpõne. Vtrũ ẽ q̃
est nccẽ est esse quõ sit vera. ibidem M
Propõ cui assentit intellect? est multiplex: et
quõ illis assentit singulis. lib.ij.q.xxv. L
Propõ particularis potest sciri cũ mala intẽ
tione. lib.iij.q.xij. P
Properas accipit tripl'r. vel p intrinseco ⁊ p
pato rei. vt forma sortis: sortiri vel p accrite inhe
rente: vel p ꝓpõ p ꝑdicatõem. li.i.dist.xxviij.
q. vnica B. Nõ ois ꝓperas alicui? p se est cõ
stitutiua illius p se. ibidem ante D
Prudẽtia accipit dupl'r. lib.iij.q.xv. D
Prudentia et ars quõ differũt. Et quõ ars sit
practica. lib.iij.q.xi. V
Prudẽtia accipit q̃ttuoꝝ modis. li.iij.q.xij. D
Prudẽtia pmo illoꝝ modoꝝ accepta põt esse
sine omni actu ꝟtuoso ⁊ habitu. ibidẽ M
Prudẽtia scdo modo dicta põt esse sine ꝟtute
morali. ibidẽ R R. Et sil'r aliq̃ prudẽtia trio
mõ dicta. ibi. SS. imo bñs prudentia q̃rto
mõ dictã põt esse sine ꝟtutibus. ibidem T T
Prudẽtia acrualis q̃ requirat ad actũ ꝟtuosũ
potest dupl'r intelligi. lib.iij.q.xij. E

Pantitas dicit

Pus
q dupl'r. lib.ij.q.ix. N
Quãtitas quõ sit pfectio: q̃lita
te ⁊ quõ nõ. lib.ij.q.xij. O
Quãtitas quid sit. lib.iiij.q.iiij. B. Et q nõ sit
res distincta a re q̃ta ꝓbat ibidẽ milr rõnib?
Et solutiones etiã eoꝝ q̃ tenẽt oppositã impu
gnant. Et rões ad difficultates seu argumẽ
ta alioꝝ soluunt ibidẽ. L. Vide plura ibi. P
Qui Quidditas capit dupl'r. lib.iiij.q.xi. E
Quid aũt intelligẽdũ est noie q̃ditatis sive
entitatis docet lib.i.di.ij.q.vi. O
Jtẽ dist.iij.q.vi. BB. in fine. Jtẽ p q̃ditatẽ
aliq̃n intelligit forma rei. li.i.di.ij.q.viij. DD
Quidditas realis nõ ꝑdicat in se: sed tm fm
quod est vlis. ibidem ante EE
De accidẽte ⁊ substantia simplici verius dr q
sunt q̃ditates q̃ q bñt q̃ditates. lib.i.dist.
viij.q.iij. ante M. circa finẽ questionis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quidditatiua ꝓdicatio strictissime sumpta q̄
sit.ibidē B est lib.i.dist.viij.q.iij.E.in medio
Nō oīe quo bz suū ꝓpuz qō.lib.i.di.ix.q.ij.B
Mō7 quo vbi inueniaṅ7 vbi nō.ibiō ꝓnter.

Adicatio forme

in subiecto quō7 q̄n fiat:et quō7 q̄n nō.lib.iij.q.vi.M
Rarū7 densum quō se habent in augmētatione.lib.iij.q.vi.S
Utrū in rarefactione7 cōdensatiōe noua q̄ritas acq̄rat. Et an ꝓz maneat cū sequēte ꝑm opi.tenētiū q̄ritatē distingui a ſba7 q̄litate Et quō fiat rarefactio 7 cōdensatio ſm opi. oppositā disquirit.li.i.di.xvij.q.vij. K7Z
Rarefactio quō fiat 7 qualis sit mor?: 7 mlta alia de hac materia habēt.li.iiij.q.viij.ab M vsq; in finē qōnis.Quō aūt rarefactio distinguit ab augmētatiōe dicit ibidem R
Ratio ꝓma subsistēdi est ꝓma rō terminādi b ꝓpō quō sit falsa.lib.iij.q.i.N
Ratio quo ad ꝓmū lib.req̄re Intellectus.
Realitas 7 res,p ꝓmo libro.require Ens
Recordādi cā que sit.lib.iiij.q.xij.B.Et an sit actus cōplexus an incōplexus,ibi.D.Et a q̄ potentia eliciat.ibi.J. De eodē nota ibi.M
Nota etiā de habitu gñato ex illo actu.ibiō ꝓ. Et vtruz sit intuitiuus an abstractiuus ibidem M.cōtinue vsq; R
Relatio in dinis supⁿ Deus. Relatio in cōi.
De relationib? late disputat.lib.i.dist.xxx.per totā.et ꝑcipue q̄stione ꝓma. Quid aūt ipoz ter ad aliq̄d 7 q̄d relatio habeāt li.i. di.xxxi.q. vnica D et J.et dist.xxx.q.i.J
Quid intelligendū est p extrema relatōis. di eta dist.xxxi.q.vnica K. Sz q̄d importāt ab stracta relationū.lib.i.dist.xxx.q.ij.L. Item eadē dist.q.iij. K.Et in pluribus locis.
In quo differūt relatio realis et relatio rōnis lib.i.dist.xxx.q.v. K
Relatio rōnis dupliciter accipit.Et q̄d sit relatio rōnis.habeāt lib.i.dist.xxxv.q.iij.E
Relatio nō multiplicat nisi ad mltiplicatōez fundamenti vel terminoz: 7 nō ad solā mltitudinē relativoz.lib.i.dist.xij.q.i.E
In re nihil est nisi absolutū:7 tñ daṅ cōceptus relativ? 7 voz relativa.lib.i.di.xxx.q.i.an P
Precise sequēs rōem naturalē7 nō recipiens aliquā auctē faciliꝰ teneret q̄ nulla ē relatio distincta ab oibus absolutis q̄ oppositū. ibi. M in rñsione autoris. Recitant aūt rōnes scoti in oppositū arguētis ibidē circa ꝓncī.qōnis
Soluūtur aūt hmōi.ibidē O continue.
Non fuit intētio pbi ponere respect? aliquos distinctos a reb? absolutis,li.i.di.xxx.q.iij. p to.

Relativa hoc ipm qō sunt alioz dicunt.Quō b debeat intelligi.ibiō D. Qua diffinitione vnū relativoz diffinit p reliquū. ibi. ante K
Et eiusdē distinctōis.q.v. M
Impropⁿe illud quod referr dicit fundamētuz relationis.ibidem ante K
Relativa quō sunt ꝓxia.ibi. M. Et quō suscipiūt magis et min?.ibi. N. Et quō oia sūt sil natura.ibidez O. Et quō relativa tertij modi distinguunt a relativis duoꝝ primoꝝ modoꝝ.ibidem P. et q. quinta eiusdē distinctionis.xxx.E
Relatio si accipiat vt distinguit ab absolutis nō est ꝓncipiū opatōis.lib.i.dist.xxx.q.iij. L
Ratio ꝓma fundādi identitatē: eq̄litatē: et sikitudinē nō est vnitas:ꝙ res generis ſpē:q̄titatis vel q̄litatis.li.i.dist.xix.q.i. D
Supdicte relatōes nō sunt trāscēdētes.ibi.J
Quō intelligēdū est dictū pbi. Eadē sūt quoꝝ ſba est vna.Eq̄lia quoz q̄tas est vna. Itē Sikia quoz q̄litas est vna.ibiō. P M R et S
De relatōib? extrinsecis sex ꝑdicamētoz nō pōt ꝓbari naturaliꝰ q̄ sint res aliq̄ supaddite fundamēto 7 termino.li.i.di.xxx.q.ij. p totā.
Respect? extrinsec? aduenientes nō sūt quid distinctū ab oibus absolutis,li.i.di.xxx.q.iij. E
Nec p̄nitas nec filiatio.nec actio. nec passio nec q̄n.nec vbi nec cōsilr.ibiō. Itē an inhesio vnio materie cū forma.vnio partiū.dicūt relatōem distinctā ab absolutis ibidē continue
Daṅ modus quo simpliciter negari pōt oīs distinctio relatiōis ab absolutis in diuinis etiam in creaturis.ibi.ff. Et hec ꝓ ꝓmo libro.
Relatio rōnis nihil positiuū dicit sicut nec relatio realis.lib.ij.q.i.D
Relatio q̄tū ad rē est eadē cū suo fundamēto ꝗ q̄tū ad modū ꝑdicādi seu relatiōis differt et facit distinctū ꝑdicamētū ſm opi. henrici de gandauo.lib.ij.q.ij.B. Que ꝓbat mltis rōnibus. Et quō sit alia res a fundamēto:et quō sit absolutū aliq̄d ibidem E.ꝙ aliā opi. Et q nō sit in fundamēto subiective ſm triā opi.ibi.D. Et q q̄dā relatio distinguit a fundamento:q̄dā nō ſm quartā opi.ibidez E. q impugnaṅ.ibi.ff. Nota ad longum
Relatōes etiā si fundaṅ in eodē fundamēto adhuc distinguunt.lib.ij.q.ij.M
Relatio nō est cā alicuius absoluti.ibi.P
Respect? rōnis quō cōparanṅ inter se ſm opi. recitatā 7 improbatam.lib.ij.q.i.ff
Respect? q̄n sūt ponēdi:et vbi.ꝓpter que7 in q̄bus nō.ibi. N. Respect? realis magis fundaṅ in re i effectu q̄ rōnis i re cognita.ibi. N
Respect? est posterior suo fūdamēto7 timio.et q respect? mutui sūt sil nāt7 in itellcū,ibi. O

Respectus nō nccrio requirit vt de nō causa fiat causa.lib.ij.q.ij.B
Respectuū multiplicatio q̄n sequaṫ multipli catōem terminoz 7 q̄n nō.lib.iij.q.i.Z
Res ex nō est mēsura itelligēdi. li ij.q.xi.M
Et ibidem quō de eadem re simplici nō ꝑnt formari distincti cōceptus:et quō sic M
Res materialis aut corpalis quō possit agere in intellectū nostrū.lib.ij.q.xvi.K
Res videt in speculo ſm lineā reflexam.libro ij.q.xviij.BE
Resurrectio an sit possibilis notaṫ lib.iiij.q.x. D. Et quō fiet.ibidem B
Resurgens bō quō sit quodāmō alius eodem lib.q.xi.B.Et vtrū resurgat in quolibz boie aliq̄ portio ꝓmi bois.ibi. K. De eodez nota vsq; ad finē questionis ſm diuersa dubia.

Acramenta no

ue legis vtrū sint cause effectiue gre.li.iiij.q.i.A. Et rñdeṫ ibi.E ſm vnā opi.q̄ impugnaṫ ibiō E
Et ſm auctoris opi.rñdeṫ ibidem B
Sacramentū q̄d sit.ibi.B.Et q sacramenta nō sunt causa gre.ibi.B. Neq; etiā ꝓ ſtrutem eis collatā.ibi. D. Et q nullū respectum rōnis importār.notaṫ ibidem K
Sapientia quot modis accipiat.Et q sit itellectus 7 scia:nō formaliꝰ sed eq̄liter notaṫ in ꝓlogo.q.viij. K. Sed vnde abstrahit cōceptꝰ sapiētie vt est vniuocus deo7 creaturis Et q est cōceptus q̄ditatiuus.lib.i.dist.iij. q.iij. D. Sapia in diuinis req̄re Deus.
Satietas porēte beati dupliciter accipitur. lib.ij.questione.iiij. M
Scire aliq̄n capit ꝓ cognoscere verum. lib.i. dist.xxxix.q.vnica B
Sciētia accipit vel ꝓ habitu simplici vl aggregatiuo.In ꝓlogo.q.i. D
Sciētia eadē specie pōt causaria diuersis ꝓmissis7 distinctis.ibidem ante K
Scia eadez pōt ptinere ad metaphisicā et ad theologiā:7 ſm hoc dici bitus metaphisic?7 theologicus.ibidē.Et in eodē.q.ix.in fine
Scibilis,ppō q̄ sit. In ꝓlogo.q.ij.B
Scia potest etiā causari p experientiaz sine demonstratiōe:7 silr p demōstratōez.ibi. K
Scie due pñt eē eiusdē spēi. immo possunt eē gradus intēsi eiusdē scie.ibidem ꝓnter.
Notitia experimentalis singularis causat sciaz cōclusionis nō se sola. sed mediante notitia ꝓpōnis vlis euidenter note:cū qua tñ nō cōiungit sillogistice.ibidem.
Ad habendū ꝓncipiū arꝰ vel scie aliq̄n sufficit vnū experimētū:q̄nq; re q̄runt plura.ibi. M

Etiā ex vero cōtingēti causat scia,ppōis necrie:nō demonstrative: ꝧ expiméraliter.ibi. Z
Scia ꝓpter quid et scia quia:eiusdē cōclusionis nō differūt specie: licet ipe demōstrationes differant specie.ibidem P
De aliquo simplici nō bñte diffinitionē pt bīe scia ꝓprie dicta.ibidē post JJ in medio.
Quō debet itelligi q nō pōt sciri quid est nisi sciaṫ q: est.In prologo.q.v.in fine.
Nunq̄ scit conclusio nisi ꝓmisse sint euidēter note.In prologo.q.vij. M
Unitas sciētie nō pl? depēdet ex vnitate subiecti q̄ passionis.In ꝓlogo.q.ix.ff p? medium
Scie nō distinguunt nisi ꝓpt distinctionē subiecti vel ꝑdicati cōclonis:7 nō ꝓpt diuersuz modū ꝙliderādi ſbiectū tm. q; b fieri neq̄t nisi ꝓpt mutationē extremoz.ibi. P vsq; M
Scie vnitas vñ accipit. In ꝓlo.q.viij.p totā
Scia aggregatiua vñ bēat vnitatē suā.ibidē an B. Sed quō vni? subiecti est tm vna scia vnitate aggregatiōis.ibidē post Z.Et quō i sciētijs est itare ad vnū ꝓmū. ibidē ante M
Unius cōclusionis est vna scia nūero ibidem
Sciētis 7 scie an sit idē finis.In ꝓlo.q.xi.ff
Sole ꝓpōes sciūtur.li.i.dist.ij.q.iij. M 7 B
Scia vñ dicit realis vel rōnalis.ibidem N
Sciam esse de rebus cōtingit triplr.ibidē M
Metaphisica vtrū sit prior an posterior aliis sciētijs ordine doctrine.lib.i.dist.iij.q.v.paulo post E. Metaphisica est prior in ordine certificandi.ibidem Z
Scia dei pro ꝓmo libro. Vide supra Deus.
Scia moralis accipit dupliciter.li.iij.q.xv.B
Scibile quō sit mēsura scie.lib.ij.q.xi.N
Scia quid significat aut ꝓnotat.li.iij.q.iiij.K
Semē et ratio seminalis quid sit.li.iij.q.iij. E
Et rñdetur ſm opi.scoti impugnatā ibidem Et post ſm opi.docroris.ibidez D.Et q̄re rō seminalis ponatur. notaṫ ibidē E 7 etiaz D
Semē quō se habuit in formatōe corporis xpi ibidē J.Et q̄d ꝑtā virgo.7 q̄d spūsctus.ibi.
Sensualis rō. alia est activa.alia passiua.ibi. N
Sēsus quō cognoscit distinctionē sensibiliū. li.i.dist.ij.q.vi.EE. Sensus cōis apprehendit obiecta sensuū particulariū ibidem.
De multiplici apparētia qua sensus decipit. lib.i.dist.xxvij.q.iij. E 7 K cum sequētibus.
De ludificationibus sensuū.ibidem S
De ymagine apparēte in speculo.ibidem
De apparētia motus arboris in littore.ibidē K
Circuli ex motu virge.ibidē X. Baculi fracti in aqua 7 aere.ibidē M. Duarū candelarū apparentiū vni oculo elevato.ibidē N. Color in collo colūbe.ibidē O.Cuiusdā apparētis ante oculos post solē visum,ibidem O

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sensus obiecta. Vide supra obiectum
Sensus quoq; determinat sibi debitū sitū ob iecti vt pcipiatur. li.ij.q.xiij.ꝛ.xv. BB
In sensu interiori remanet aliquid post actuz sentiendi. lib.ij.q.xvij. D Z ꝛ K. Et quid sit illud. declaratur ibidem L ꝛ S
In sensu interiori est duplex qualitas. ibi. N
Sensibile vtrū imprimat speciē suā in medio distinctā ab eo realiter. li.ij.q.xviij. A. Et respōdet ꝑm opi. q̄ sic. ibi. B. q̄ ꝓbat. ibi. E
Sensibile quō pōt agere i sensum. li.iij.q.i. L
Sensus nō est reflexiuus. li.iiij.q.xij. K
Signū. Significare. Vox.
Signuz aut vox quid signficet primo li.i.dis. .ij.q iiij. P. Sed quid intelligitur per illud qō terminus primo significat. Et quō aliq̄d significat p̄mo ꝛ pro aliis supponit in terminis cōoratiuis. lib.i.dis.viij.q.iiij. ante E. ꝛ post. Sed clarius. dis.xxij.q.i. L
Nō est vlr verū q̄ illud p̄ quē p̄mo significat qō p̄ quē p̄mo apprehendit. dis.xxij. B
Vox vere est vlis: q̄uis nō ex natura sua: ꝑ tm ad placitū p̄mi instituētis. Et est genus vel species. ꝓpositio vera vel falsa ꝛc. li.i.dis.ij. .q.viij. L. Eadez vox est genus ꝛ species. Et vox que est qualitas est gen⁹ subiecti. Et q̄ tota coordinatio predicamētalis terminorū vocaliū cōtinetur sub eodez genere subalterno. ibidem N ꝛ O ꝛ P ꝛ M
Vox pōt imponi pluribus triplr. ꝛ ꝑm hoc est equiuoca a casu: vel a cōsilio. vel vniuoca. li. .i.dis.ij.q.iiij. P vsq; M
Nominū quedā sunt prime impositionis: qdā secūde ipositiōis. Et nominū secē ipositiōis qdā sunt prime intētionis: ꝛ qdā sunt secūde intētionis. li.i.dis.xxij. L. ꝛ xxiij D
Quō autē differāt intētio p̄ma ꝛ intētio scōa ꝛ nomē prime intētionis ꝛ nomē secūde intētionis. ibidē. boc est li.i.dis.xxiij.q.vnica D
In diffinitione quid nominis termini secūde intētionis: ponatur terminus prime intētionis ꝛ ecouerso. vt notatur ibidem Z
Quō itelligitur auctoritas pbi. Sunt q̄ ea q̄ sunt in voce ꝛc. li.i.dis.xxij.q.i. D
Nomen pōt rem distinctius significare q̄ res potest intelligi. ibidem ante K
Significare dicte aliq̄d capit triplr. ibi. añ K. Et q̄ viator pōt iponere nomē ad significandū aliquid distincte: q̄uis ipm nō intelligat distincte. ibi. post Z et ante K in medio.
Vide supra de hac re. Conceptus ꝛ Notitia
Signa originis: ꝛ Signa nature. Vide supra deus in verbo Relatio diuina
Singulare ꝑ idiuiduo. Deꝰ pōt creare i infinitū idiuidua eiusdē rōis. li.i.dis.xxij.q.viij. B

Indiuiduum

Quicq̄d pōt cōuenire alicui indiuiduo cōstat pōt cōuenire oi idiuiduo eiusdē rōnis. ibi. D
Quolibet indiuiduo creato pōt deꝰ aliō creare ꝑi nō destructo. ibidem ff
Nullū est indiuiduū vagū in re: ꝑ oīs res singularis est singulare determinatū. li.i.di.xv.q.vnica M. Aliqs bō ꝛ bō nō differūt terminis acceptis psonaliꝛ ꝑ materialꝛ. ibidem N
Nec caro et bec ossa nō sūt ꝑncipia indiuiduatia boiem. ibidē B. Sba nō indiuiduat per accītia. nec accītia p ſbam ibidem ante D
Cetera quere infra. Elke. et vnū numero.
Sikitudo fundat i vnitate. li.i.di.ij.q.vi. AA
Sincathegoremata q̄d sit: ꝛ quō sit in mente: et a quo abstrahat. lib.i.dist.ij.q.viij. K
Synonima quot mōis dicāt. li.i.di.ij.q.iij. ff
Species. require Genus. Quō aūt species ē collectio multoꝝ in vnā naturaz. Et plures boies sūt vnus homo participatiōe spēi. li.i. dist.ij.q.iiij. Z. Et quō spēs dicunt magis substantie q̄ gña. ibidem BB
Spēs intelligibilis seu q̄ sit rō intelligēdi in abstractiua notitia nō est ponēda. vt dr li.ij. q.xiij. ꝛ xv. O. Itē spēs nō est illō derelictū ex actu intelligendi ꝑ est habitus. ibi. K
Spēs sensibilis q̄ repnt singulare sub rōe singularis. ibi. N et OO. Et q̄ sola spēs i fantasia nō sufficit ad cognitionē. ibi. P
Spēs diuersimode sumit a pbo. li.ij.q.xvi. K
Specularia notitia quot modis dr. In plo. q.xij. BB. Q̄ aliq̄ speculatio sit praxis ly non actus practicus. lib.i.dist.xxxv q.vi. ante B
Spes quō differat a fide ꝛ a charitate. lib.iij. q.viij. ff. Et q̄d sit obiectū spei. ibidem B
Et in qua potētia sit. ibi. D. Et quō possit cē distincta ab aliis. ibidem J
Spūssanctus plus egit in formatiōe corporis christi q̄ beata virgo. lib.iij.q.iij. M
Spūssanct⁹ ꝛ charitas siue quodcūq; donum distinctis donationib⁹ donat. lib.iij.q.v. ff
Spūssanct⁹ datus rōnali creature sufficit ad acceptatiōez ad vitam eternā sine quocūq; alio dono. ibi. L. Et q̄ pōt dari sine charitate. ibi. K. Et vtrū ipi sit ꝓpriū esse donum et nulli alteri cōueniat. ibi. M. Verūtn de potentia dei ordinata nō pōt spūssctus dari sine charitate. ibidem. B est. lib.iij.q.v. N
Spirare ꝛ spūssanctus vide plura Deus
Subiectū ꝑ ꝑmo libro. reqre supra ꝑdicatū ꝛ Scientia. Et vide infra Theologia. Item
Subiectū ꝛ ꝑdicatū quō pñt p se intelligi. Et nullū bz rōem neq; subiecti: neq; ꝑdicati propter defectū alicui⁹ cōceptus scz est. libro. ij. q.i. K. Subiectū habēs passiones quō sit cū eis p se in genere. lib.ij.q.xij. BB

Substātia ꝑma q̄ nō est in genere pōt includere aliq̄d qd nō est formaliꝛ substātia. vt pz in suopposito diuino. li.i.dis.xxvi.q.i. DD
Substātia creata nō agit nisi mediātibus accidētibus: quō hec sit vera. li.ij.q.xvi. P
Substātia corporis xpi pōt ꝓtineri sub spēbus panis. lib.iij.q.iij. D
Substātia panis an trāssubstātietur in corp⁹ christi. lib.iiij.q.vi. A. Et habet questio tres articulos qui notātur. ibidē B. Trāssubstātiatio aūt quid sit. vide ibidē L. Et quid sit termin⁹ formalis illi⁹ trāssubstātatiōis. ibi. E
Item quō sit aliqua mutatio ꝛ ad q̄d termine tur. ibi. ff. Et q̄ possit esse in substātia peristē te. ibi. B. Et quō substātia manēs in esse reali possit trāssubstātiari. ibidem D. Et de eodem nota plurima per totā questionē
Substātia non suscipit magis et minus sicut qualitas. li.iij.q.vi. K
Successio. potētia. imediatio. quid dicāt. lib. .ij.q.ix. L
Suppositū in diuinis. Require supra. Deus
Suppositū in creaturis. Require Creatura.
Suppositū agit ꝛ non natura. ꝑ ꝓpositio q̄n habet veritatē ꝛ q̄n nō. li.iij.q.i. L
Susceptio magi ꝛ min⁹. Reqre Augmētatio
Superius logicaliter. Require Genus.

Actus potest tripliciter sumi. li.iij.q.vij. B

Tantus ꝛ sol⁹ signa exclusiua quō exponi debeāt ratione ipius ꝓpositionis. lib.i.dis.xxi.q.vnica per totam
Tempus vtrū habeat esse reale extra animā. li.ij.q.xij. A. Et rñdetur ꝑm opinionē p triplicē distinctionē. ꝓtra quā instatur. ibi. B. Et respondet autor ad questionē. ibidem O
Tēpus nō est aliq̄d absolutū realiter distinctū a rebus ꝑmanētibus ꝛ motu. ibidem L ꝛ R
Tempus nec quodcūq; aliud successiuū dicit aliquā rē absolutā vel respectiuā distinctā a rebus ꝑmanētibus. ibi. D. Et qd ē tps. ibi. E
Tēpus: motus: ꝛ oē cōtinuū tā successiuū q̄ ꝑmanēs pōt dici cōtinuū ꝛ discretū. ibi. D
Tēpus quō potest quinq; modis accipi. ibi. Z Et q̄ tempus ꝑm quid rei nō differt a motu. sed solū ꝑm quid nois ibidez. Ubi etiā notat de duplici descriptōe eiusdē. Prefea de tota li significato tpis qō ꝓnotat ꝑ nomē. ibi. P
Tēpus quō sit spēs q̄titatis ꝑm pbm. ibi. U. Et quō dicat quātū. ibi. X. Itē quō tēpus sit notius motu. ibidē Z. Item ptes tēporis ꝛ motus C vt motus est tēpus) sunt eedē: siue sit motus velox siue tardus. ibidem NN
Tēpus accipit dupliciter. vt notat ibi. OO

Temp⁹ quō sit velox ꝛ tardū. ibidē B ē lib.ij.q. xij. PP. Et quō est passio motus. ibi. QQ
Temp⁹ est motus realiꝛ vel idē realiꝛ cū motu.
Tempus est passio motus quō bmōi ꝓpones sint vere. ibidem TT
Temp⁹ quō nō possit bre pres sic. ibidē XX
Tempa sunt tot quot sūt motus. ibidez ZZ
Non q̄libet res mēsurat tpe vel instanti. ibidē AAA. Et quō nō sit in genere neq; motus. ibidem BBB. Et quō tpis esse completur er plura alia. ibidem DDD
Tempus vtrū sit mēsura āgeloꝝ. li.ij.q.xiij. A Et respondet q̄ sic. ibidem D
Temperātia ꝛ ꝓtinētia nō differūt nisi penes magis ꝛ minus. lib.iij.q.xi. L
Temperātia ꝛ cōtinētia quō continēt sub gradibus vrtū notat lib.iij.q.xij. JJJ
Temparus ꝛ tempātia dicunt dupliciter. lib.iij.q. xv. B. Et rēpantia ꝑmo mō accepta quō nō distinguit a cōtinentia. ibidem
Terminus cōis a parte ꝑdicati q̄n supponat confuse. lib.ij.q.viij. N
Termin⁹ cōcretus in accītibus pōt bre q̄drupliceꝫ suppōnem. lib.ij.q.xij. EE
Terminus gñationis q̄s sit. lib.iij.q.iij. O
Termin⁹ p dictōe sumpt⁹ q̄tū spectat ad primū libū. require supra Signum
Terminus ꝑductionis. vide supra Productio
Terribiliū aggressio in casu vtrū sit actus virtutis in forti. lib.ij.q.xiij. L

Theologia.

Vtrū notitia euidēs veritatū theologicaruz sit scia ꝓprie dicta. disquirit in ꝓlogo. q.vij. vbi recitant q̄nq; opi. Tres ad ptē affirmatiuā: ꝛ due ad ptē negatiuā quā tenet autor vt patet ibidem circa ꝑncipium questionis.
Credibilia q̄uis possint euidēter sciri: nō tñ a nobis ꝑ statu isto de cōi lege. ibidem K
Omnē notitiā actualē quā bz fidel⁹ ex studio theologie pōt bre infidel⁹ ꝑter fidē. ibidez L
Quid acq̄rat ergo fidelis ꝑ studiū theologie. et sikr infidelis. ibidem O
Non derogat dignitati theologie nre q̄ conclusiones eius nō sciant euidēter. quia neq; ꝑncipia euidēter sciunt. ibidem O
Alie artes quecūq; dicunt ancille theologie bz etiā theologia de aliis iudicare ꝓpter maiorē veritatē in cognit⁹ ꝛ firmiorē adhesionē vt ostendit ibidem consequēter.
Quō aliqui pollent fide qui nō pollēt sciētia theologica docet ibidem L
Esse diuinit⁹ reuelabile nō est rō formal⁹ obiecti theologie. Jn ꝓlogo. q.viij. ante D
Theologia accepta ꝑ bitu fidei ifuso ē vna numero: sec⁹ ꝑ bitu acq̄sito seu fide acq̄sita. B

Universidad de Deusto
Biblioteca

Theologia pro diuersis ptibus habet diuersa subiecta: raz in patria q̄ in via. Quia in aliq̄ pte est de⁹ pater subiectū. Jn aliqua filius: in aliq̄ spūssanctus. Jn aliqua etiā creatura. vt notatur in prologo.q.ix. Z. D quibus autē sit theologia. ostenditur ibidem AA

Quō cōcordētur opiniones loquentiū de subiecto theologie. ostenditur ibidez BB

Theologia nō est vnus habitus numero. nec vna q̄litas eutherogenia. Jn ꝓlogo.q.xij. E

Theologia bz plures ⁊ distinctos bitus. ibi. L

Aliquis habitus theologicus ptinet ad scientiā: aliqs ad prudentiā si fuerit euidēs. alioquin ad nullū positorum. vi. et bicorum. ibi. S

Quid sit veritas theologica. Jn ꝓlogo.q.i. Jf

Aliq̄ veritas naturalis cognita est theologica aliqua tm̄ supnaturalis. ibidem Sequēter

Aliq̄ veritas theologica pōt euidēter cognosci a viatore: aliq̄ nō. ibi. ante K K. ⁊ post DDD

Plura ꝓterea habent de boc p totā. q. ibidē

Theologia nō est simplr speculatiua nec simplicis practica. Jn prologo.q. vltima J. Un alique ptes theologie sunt practice. aliq̄ autem speculatiue. vt declaratur ibidem

Tres virtutes theologie. Vide infra. Virtus

Et Tristitia vtruz possit stare cū actu volendi. li. iij.q.xiij. E. Ad qd̄ respōdetur. ibidem Jf

Omnis tristitia in volūtate causatur mediante nolitione. ibidem O

Elocitas et tar:

De

V ditas quō sunt passiones motus lib.ij.q.ix. O. Et quō pñt saluari in motu. Et penes quid babēt attendi. Ostenditur ibidem ad longum

Verbū ⁊c. De rōe verbi est q̄ sit in mente notitia cognita ⁊ ymago rei. li.i.di.xxvij.q.ij. Z.

Verbū capitur quadrupliciter. ibidem AD

Jtē q̄ pria notitia sit verbū: licet nō sit verbū verū. ostendit ibidē U. Sed vtrū oē verbuz possit gigni ab habitu. ibidem Y

Jtem q̄ cogitatio: et ois bitus intelligēdi sit verbū. declaratur ibidem Z ⁊ AA

Verbū q̄nq̄ dicit duos actus. vnū intellectus ⁊ aliū volūtatis. Quoz pmus tm̄ est verbuz licet sit cū secūdo. ibidē cōtinue vsq̄ ad EE

Utrū oīe verbū sit q̄litas mētis. ibidez LL

Verbū vocale nō significat pricipalit verbuz mētale: ꝑ illd̄ qō ipo:tat v̄bū mētale. ibi. EE

Verbū in diuinis. Require supra. Deus

Veritas theologica. vide Theologia

Veritas eadem ptinet ad distincras scientias aggregatiuas. Potest etiā eē principiuz in vna scientia: ⁊ conclusio in alia: vt declarat. Jn prologo.q.i. ante J. vsq̄ post K

Viatoris intellect⁹ q̄s sit. Jn ꝓlogo.q.i. E

Viatori est notitia abstractiua possibilis: ꝑ nō intuitiua. vt babet ibidem P P

Elia accipit dupliciter. lib.iv.q.ix. Y

Videre visionē suā in v̄bo. Hec ꝓpositio pōt dupliciter intelligi. lib.iij.q.xxi. J

Videns diuinā essentiā. pmo videns deum ⁊ postea creaturaz alio actu videt vnū et alterā. lib.iij.q.xiij. D. Et etiā ibidem E

Visio diuine essentie an sit actus simplex: an complexus. ibidem Jf

Jn visu quid relinquat. li.ij.q.xvij. E. Jtem ibidē dicit quid sit illud: ⁊ quid nō. ibi. Jf. Et quō recipiat in organo. ibidē G et M

Visibile nō causat aliq̄d in medio: alterius rōnis ab ipo: ꝑ eiusdē rōnis. li.ij.q.xvij. Jf ⁊ B

Jrez quō aliq̄d videt fm lineā rectā ⁊ breuissimā ⁊ fm lineā reflexā. Et plura alia nota ibidem que exponunt clarius ibidem Jf Jf

Visio. q̄tum ad primū librum. reqre Sensus.

Virtus moralis potest cē respectu intellectionis. Jn ꝓlogo.q.x. O

Scientia de v̄rute morali dupliciter accipit vel ꝓ ea q̄ ꝑcise est de moribus q̄tenus sunt in ūra pāte. vel ꝓ omni eo q̄d traditur ab autoribus in sciētijs quas appellant morales. Et sic est sciētia aggregata ex habitibus practicis et speculatiuis. Jn ꝓlogo.q.xij. Z

Virtutes trez theologice an nēcrio sint ponende in viatore que possint remanere in patria ostendit lib.iij.q.viij. A

Virtutes theologice quō distinguunt. ibi. E

De vnitate quarū habet. ibiō K. Et vtrū sint tm̄ tres acq̄site sicut sūt tm̄ tres infuse. ibiō.

Virtutes vtrū insint nobis a natura: ⁊ rīdet fm vnam opi. q̄ sic. lib.iij.q.xi, B. Que opi. impugnatur. ibidem E

Virtus moralis quō nō inclinat ad actus cōtrarios vt ꝓncipiū effectiuū. lib.iij.q.xi. O

Quō actus v̄rutis moralis in volūtate est cā ptialis passiōis in appetitu sensitiuo. ibi. K

Et q̄ v̄rutis est excitare passionē. ibi. S

Virtutes quō connectunt. ibiō. X et Y et Z

Virtutes vtrum sint cōnexe. lib.iij.q.xij. A

Virtutes morales bñt quelibet q̄nq̄ gradus de quoz distinctione. Et de virtute heroica nota plurima ibidē B est. li.iij.q.xij. K

Virt⁹ theologica accipit largē ⁊ stricte. ibi. L

Virtutes quō sūt cōnexe inē se. iterū diſq̄rit ⁊ rīdet fm opi. q̄ est sancti Thome de q̄tuor v̄rtutib⁹ cardinalib⁹. ibidē B est li.iij.q.xij. P

Cōtra quā arguit ibidē O. Et ponitur alia opi. henrici de gandauo. ibidem K. Contra quam cōsimiliter arguit. ibidem S. Deinde ponit cōtinue snia ipius doctoris q̄ talis est

Virtutes oīs morales cōnectunt in q̄busdā ꝓncipijs vltimis dictis. lib.iij.q.xij. T

Virtus vna cū recto dictamine sufficiēter inclinat ad pmū actū alterius v̄rutis. ibidē U

Virtus nulla nēcrio coexigit aliā v̄rutē in quocūq̄ gradu. ibi. X. Et q̄ duo pmi ḡdus v̄rut⁹ stant cū vitio ꝺuo alterius virtutis. ibidē Y

Tertius aūt nō stat cū tali vitio. ibidem Z

Virtutes morales ⁊ theologie quō ꝺnectant inter se. lib.iij.q.xij. LL. Et quomodo aliquē cōpatiunt secū vitia seu bitus viciosos alijs virtutibus cōtrarios. lib.iij.q.xv. K

Virtutes morales in tribus pmis ḡdibus illorū q̄ recitant. lib.iij.q.xij. K. nō nēcrio coexigunt v̄rutes theologicas. ibidē LL. Et duo pmi gradus stant cū oppositis v̄rutū theologicarū. ibidem DD. Et q̄ boc nō cōtingat in tertio gradu. ibidē EE. Jn quarto ꝺuo gradu coexigūt v̄rutes theologicas. ibidem Jf Jf

Virtutes theologice nō nēcrio coexigūt oēs v̄rutes morales. ibi. V V. Et q̄ nullū vitiū moralib⁹ v̄rtutib⁹ opposituz secū ꝓpatiāt. ibi. JJ

Virtutes morales stricte sūpte ꝓpatiunt secū vitia moralia bitualia ꝑ nō actualia. ibi. K K

Virtutes morales quō cōnectunt cū bitibus partis sensitiue. ibidē. ZZ. Et pmo q̄ nulla v̄rtus moralis nēcrio coexigit babitū ꝓsilem in parte sensitiua. ibidem et M M

Virtutes quō cōnectāt cū prudētia. ibi. M M Et q̄ nulla v̄rtus nec eius act⁹ sit possibilis sine prudētia. notat ibidē cōclusione prima.

Virtus moralis q̄libet pōt esse sine prudētia pmo ac scōo modo dicta. ibidem M M

Virtus moralis quō possit ⁊ debet cē respectū obiecti supnaturalis. ibidem G H G

Inter v̄rutes morales quō posset ꝓbari distinctio specifica. ibi. B est. li.iij.q.xij. D D D

Virtus heroica quō repiat in omi gradu virtutis declarat ibidem K K K

In acq̄sitōe v̄rutis assignant a pōo. vij. etbi. tres gradus. lib.iij.q.xv. A

Virtus heroica capit dupl⁹. ibidem E

Virtus aliqua q̄n debeat dici virtus heroica. ibidem. Et quō distinguat a ꝯtinētia ⁊ a temperātia. notat consequēter. ibidem D

Virtus⁹ spūalis nō potest esse subiectiue i corpore. lib.iij.q.i. Jf

Virtus moralis potest gñari in volūtate sine prudētia. lib.iiij.q.ij. Z. Oppositū tm̄ posset teneri fm aliam viā ibidem recitatam.

Preter v̄rutes morales natas acquiri ex actibus nostris nō est necessarius alias virtutes ponere. lib.iiij.q.ij. N et etiam S

Virtutes morales nate acq̄ri ex actibus nr̄is nō infundunt in baptismo. ibidem O

Virtutes theologice qualiter infundāt in baptismo. ⁊ boc presertim paruulis late disq̄rit ibidem: boc est libro. iij.q.ij. O

Virginitas que est virtus quomō acquiratur habetur lib.iij.q.x. J

Virtia moralia habitualia nō tamen actualia stant cū v̄rutibus moralibus stricte sumptis vt notatur lib.iij.q.xij. K K

Vita animalis quō possit cōtinuari disquirit subtiliter. lib.iij.q.xi. J

Unitas. Unire. Unio.

De multiplici acceptione hui⁹ dictionis vnū habetur. lib.i. dist.xxiij.q.i. D

Unū vt dicit vnitatē p carentiā quarūcūq̄ partiū: nō importat aliq̄d reale additum eo quod ꝺ: vnū: nec absolutū nec respectiuum. importat tm̄ negationē pluralitat: ꝑ illa negatio nō est in re: ꝑ est eius quid nois. ibi. E

Unū sic acceptū nō est accīs talis vni⁹. ibi. Jf

Quō intelligēdū est q̄ aliqua dicunt esse vnū realiter. lib.i.dist.vi.q.vnica D

Quid interest inter vnitatez seu identitatem numeralem: specificā: et generica. Et vtrum sit aliq̄ vnitas minor vnitate numerali. disquiritur. lib.i.dist.ij.q.iij. D D

Identitas specifica vel generica nō est alicuius nature vlis: sed pluriū individuorum. Et quid est aliqua esse vnū specie vl̄ genere lib.i.dist.ij.q.vi. X

Omne singulare sine vnuz numero seipso est singulare siue vnū numero. ibidem P

Omis res extra aiam est realr singularis ⁊ vna numero seipa et sine addito. ibidem O

Utraq̄ barū concedēda est. Natura bois est de se bec. ⁊ natura bois nō est de se bec. quia sunt subcōtrarie. ibidem K et S

Jtem q̄ natura bomis in quocūq̄ est: dicetur esse de se bec. ibidem S

Quō in vnitate fundat relatio idētitatis. similitudinis ⁊ equalitatis ostendit ibidē A A

Jdentitas realis sola est tanta quāta realis ⁊ formalis. lib.i.dist.xxvi.q.i. L L

Utrū tm̄ sit vnus deus disquirit. li.i.di.ij.q.x. p totam. Et in centilogio. Cōclusione pma

Unitas accipit dupl⁹. lib.ij.q.xij. Jf

Unitas nūeral⁹ dine eēntie an ster cū pluralitate pſonarū realr distinctarū. li.i.di.ij.q.xi. A

Unitas subiecti theologie an sit nūeralis disquirit. Jn ꝓlogo.q.viij. per totam.

Unitas qua deus ꝺ: vnus an sit aliq̄d additum deo. lib.i.dist.xxiij.q.i. p totam.

Unio ⁊c. Jn vnione nature būane ad v̄bū: et accidētis ad subiectū q̄n oz ponere respectū et q̄n nō: fm diuersas vias. lib.ij.q.ij. D

Unio quid sit, ostendit lib.iij.q.i. D

Universidad de Deusto
Biblioteca

Unio an quid addat supra extrema. ibidez E
Unio nature humane cū ꝺbo quō fiat. Rnde
tur ꝑm vnā opi. q̄ ponit tria dicta. ibi. J K L
Que impugnant ibidem consequenter M
Quid aūt terminet illā vnionē. habeķ ibi. O
Unionē terminari ad tres ꝓsonas quō possit
dupliciter intelligi declarat ibidem P
Unio nature būane si natura humana vnireķ
tribus ꝓsonis vtrā cēt vna an plures. ibi. Q
Universale. Quid sit illud qđ imediate deno
minat ab inkētiōe vlis vel vniuoci disputat
latissime. lib. i. diſt. ij. q. iij. et in sequentibus
Circa hoc em recitant diverse et plures opi.
Prima opinio est dicentiuz q vle est vera res
extra aiam intrinseca cuilibz singulari: et de
centia eius: distincta realr a quolibet singu
lari et a quolibz alio vli. nō multiplicabiķ ad
multiplicationē singulariū et c. Pro ista aūt
opi. argumentatur multiplr et variis rōnibus
Improbat tamen lib. i. diſt. ij. q iij. B L D
Secūda opi. q̄ ab aliqbus ꝺr fuisse scoti: tenet
q vle est vera res ex aiam in indiuiduo manēs
sed realr distincta ab indiuiduo: multiplica
ta ꝑ differētiā ꝛbentē. Improbat aūt B opi.
et approbat Jaūū eius. lib. i. diſt. ij. q. v. p totā
Tertia opi. q̄ est scoti: tenet q in re extra aiaz
est natura quodāmō vlis ꝛcta ad indiuiduū
ꝑ diam ꝛbentē cum qua est eadē realiter: sed
distincta formalr. Et hec late ptractatur et
improbatur. libro. i. diſt. ij. q. vi. per totam.
Quarta opi. asserit q vle est res vera: vna nu
mero et singularis: sed cōceptus mētis ꝛfuse
repñtans: equaliter aūt respiciēs quodlibet
singulare. vel est res aliqua vera sequens in
tellectōnē que esset sīlitudo hec respiciēs
omnia singularia. De qua opi. late videndus
est eodem lib. ꝑmo. diſt. ij. q. viij. per totam.
Quinta opinio tenet q vle nullibi sit subiecti
ue: sed sit tm quoddā fictū obiectiue exīs in
anima. Et quō fingiť in anima ymago rei ex
cognite. Hec bmōi ymago fingiť tā ab vno
singulari q̄ a pluribus. Illud etiā fictum est
obiectum cognitū: et exemplar eorum: suppo
nens ꝑ singularibus quoꝝ est similitudo. Et
est vnum invariatū quod predicaķ de pluri
bus. Et sicut vox ex institutione: ita illud fi
ctum est vniuersale ex natura. vt deducitur
ibidem hoc est lib. i. diſt. ij. q. viij. per totam.
Fictū aūt illud tale ē in eē obiectiuo: ōle ē illō
cui? est fictū in eē subiectiuo. ibidē ante D
Item aliqđ ꝺr dupliciter fictū vel q: bz tm esse ob
iectiuum. licet sibi correspondeat aliquid in
esse subiectiuo. vel quia nihil tale sibi corrñ
det. Primo modo vle dicit esse fictum. scōo
modo chymera et consimilia. ibidem D

In quattuor lib. sñiarū

Sexta opinio tenet q̄ vle et cōceptus mentis
sit vera qualitas in aia bñs eē subiectiū: si
gnificās naturalr qđ vox significat ad placi
tum instituēť. Et est tale vle vere res singula
ris. et tm ꝑ dicatōem cōis. de qua ibidē M
Hec aūt opi. duplr teneri pōt. vel q vle bmōi
vel q cōceptus mētis sit intellectō: vel q̄ sit
aliqua qualitas posterior bmōi intellectōne
vt notaķ ibidem paulo ante finem.
Ponunť aūt alie tres opi. a ꝑdict cōuenientes
tñ cū trib? ꝑmis in B q ponūt vle aliquo mō
ex parte rei. de qbus habeť satis diffuse. lib.
ꝑmo. diſt. ij. q. viij. circa ꝓncipium.
Nulla res realr distincta a singularibus et in
trinseca eis est vlis et cōis eis. vt deducit au
tor: lib. i. diſt. ij. q. iij. multo post D
Non est aūt ponendū vle bmōi ad saluandus
ꝑdicationē essentialē: aut sciam realem: aut
rerum diffinitiones. ibidem continue.
Quid intelligat intellectus intelligendo bo
minem. docetur ibidem M
Propter inductionē ꝓpōnis vniuersalis non
oportet ponere vle: qz sufficienter inducitur
ex singularibus: vt habeť ibidem S
Quō aūt aliqđ dicaķ inesse multis per cōem
naturam: docetur ibidem T
Promittens equum nō cōem sed singularem
equum ꝓmittit X et Y
Quō intelligiť q rerū quedā est vniuersalis et
quedam singularis. ibidem L L
Quō vniuersalis homo et particularis homo
sint vnus homo. ibidem L L
Quō vlia sunt incorruptibilia. ibidem
Universalitas nō potest attribui rebus ꝓpō
intellectus considerarōem. ideoq̄ nulla res
qualitercūq̄ considerata est dicenda cē vni
uersalis. lib. i. diſt. ij. q. vij. M et S
Auctoritas commentatoris dicentis q vlia nō
sunt res sed signa predicabilia de rebus non
vlibus sed singularibus. habeť ibi. post T
De ordine cognitionis vlis et singularis: ha
beturlib. i. diſt. iij. q. vi. p totam.
Quō autē vlia sunt notiora singularibus. ha
beť ibidē V. et lib. i.. diſt. ij. q. vij. post L L
Universale per predicationē accipiť duplicit
dicta distinctione. ij. q. vi. J
Quō vniuersalia sunt vbiq̄ et semp. lib. i. diſt.
ij. q. vij. post L L. Et in eodē libro. di. xxx vij.
questione vnica V
Quō vniuersale dicitur ꝓncipalius ens. lib. i.
diſt. ij. q. vij. D D
Universalia dicunť substantie et q̄dditates.
qz significant substantiā. ibidē paulo ante.
Exponunť aūt multe auctes de vlibus. ibidē
circa finem questionis in solutionibus.

Universalia nō solū rerū corporaliū: sed etiaz
spiritualiū sunt. lib. i. diſt. ij. q. viij ante D
Universalia nec sūt substātie nec accidentia.
qz sunt entia rōnis. ibidem E
Universalia et secūde intentiones causantur
naturaliter sine actiuitate intellectus. Et B
quomodo docetur. lib. ij. q. xxv. O
Universū discurrendus est in oībus locis vbi
facta est mentio de vle. et hoc maxime. lib. i.
distin. ij. q. iij. v. vi. vij. viij. et ix. Sed vtrum
generatio in diuinis sit vniuoca an equiuoca
lib. i. diſt. ix. q. ij. per totam.
Universalio est in voce: in conceptu: et in scri
pto. lib. iij. questione. ix. B
Universum accipiť multis modis. ibidem M
Universus conceptus nō addit aliquid supra
vniuocatum. vt ostendiť ibidem Y
Voluntas non cogiť cum deus immediate in
aliquo causat aliquem actum volendi. vt ad
longum deduciť. lib. ij. q. xix. N
Voluntas vult per intellectum. et intellectus
intelligit per voluntatē et cōsimiles ꝓpones
quādo et quomodo sunt vere. Et quid dicat
hec prepositio per in huiusmodi locutioni
bus. lib. ij. q. xxiij. N
Voluntas an sit potētia nobilior q̄ intellect?
an ecōuerso disquiritur. ibidem P
Volitio est causa respectu cognitionis. Et B
quomodo. lib. ij. q. xxv. J
Volitio quomodo sit causa respectu cuiuscū
q̄ cognitionis siue sensitiue siue intellectiue
ibidem U
Voluntas respectu cuius actus sit libera et
respectu cuius nō. lib. iij. q. iiij. O
Volūtas nō necessario conformaķ recte rōni
in eliciendo actum. lib. ij. q. xij. M M
Voluntas humana nō semp est recta qñ con
formatur se in volito voluntati diuine. vt dedu
citur. lib. ij. q. xij. O
Voluntas quomodo possit velle malū et quō
non possit velle malum. ibidem S
Voluntas viatoris nō pōt mereri circa aliqđ
obiectū nisi circa illud potest etiā demereri.
quō hec ꝓpō sit concedenda. ibidem T
Volūtas qñ inclinaķ ad nolendū vel ad volē
dum aliquod obiectū qđ causat dolorez vel
delectatōnē in appetitu sensitiuo. vñ causeť
taliz inclinatio in volūtate notaķ ad longum
ibidem V. qđ est singulariter aiaduertendus.
Volitio et nolitio est duplex. lib. iij. q. xiij. O
Voluntas beata vtrū necessario fruatur deo
libro. iij. q. xiij. A. Et quō moueat. ibidez F F
Et quō voluntas etiā viatoris posset moueri
contra iudicium recte rationis et plura id ge
nus alia notantur ibidem B

Voluntas contingenter ne an libere fruatur
fine vltimo. lib i. diſt. i. q. vi. per totam.
Voluntate ne pater in diuinis filium genuit
an natura. lib. i. diſt. vi. q. vnica. per totam.
Voluntas vtrum sit ꝓncipium productiuum
spiritussancti. lib. i. diſt. x. q. i. A
Voluntatis actus aliquis an possit esse meri
torius sine charitate aiam formaliter informan
te. querit lib. i. diſt. xvij. q. ij. A
Voluntas dei vtruz sit cā ꝓma et immediata
oim eoꝝ que fiunt. lib. i. diſt. xlv. per totam.
Volūtas diuina vtrū p quācūq̄ potētiā crea
ture posset impediri. lib. i. diſt. xlv. q. i. A
Volūtas dīna an semp impleaķ: et an possit p
rōem naturalem ꝓbari. li. i. di. xlvi. q. ij. A
Voluntas creata an quelibet teneaķ se con
formare diuine volūtati. et quomodo. docetur
lib. i. diſt. vltima. q. vltima per totam.
Plura vide supra deus in verbo voluntas. et
ibi in supradictis questionibus.
Vox vel conceptus aliqñ significat vnum et
connotat aliud. lib. iij. q. iij. S
Plura require supra Signum.
Vtri quid sit. quid differat a frui. et an deo sit
vrendum. lib. i. diſt. i. q. i. per totam.

Sequunť quedā que forte ex arte aliū sibi
locū expetereť: sed in hac materia maluimus
commoditati et vtui q̄ mōdositati inseruire.

P ꝑs ē filiꝰ adopti
uus. Quomodo hec ꝓpō pōt cō
cedi. lib. iij. q. ix. B B
In xpo quō fuit tristitia. lib. iij. q.
xiij. S. Et vtrū fuit in ipo aliq̄ rebellio inf
vires supiores et inferiores. ibidem T
Dea quid sit. et
Q quecūq̄ de ea disquiri possūt la
te annotata sunt supra Deus in
verbo ydea. reḡre ibidē p omnia

Ymaginis noie q̄d intelligaķ et in q̄bus cōue
niat cū vestigio et in q̄bus differat ab eodez.
vide lib. i. diſt. iij. q. ix. p totā. Disquiriť enim
ibidē vtrū creatura rōnalis sit ymago trini
tatis. in principio questionis.
De ymagine aūt fictitia vlis in aio. q̄re supra
Universale in recitatione opi. quinte.

Hec sunt que in hoc ope ānotāda duximus
ꝓter que sibi quisq̄ facile plura annotaverit ꝙ
indices litterarios in marginibus positos.

Finis vtriusq̄ tabule huius operis.
Deo gratie.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Prologi sententiarū

Argutissimi atq; ingeniosissimi tā philosophicarū q̄ theologicarū difficultatū doctoris magīi Guilhelmi de ockā anglici: sup quattuor libros sententiarū subtilissime questiones earūdēq; decisiones cū quātis maximis fieri potuit labore atq; solertia correcte: diuino vt precor, auspicio incoant. Et p̄mo sup prologū dictorum libroꝝ: vbi cōmeratis tres p̄incipalibus q̄stionibus q̄ quattuor fūt q̄ octo illis cōnectis: duodecim mouet & dissoluit questiones, Questio p̄ma felicit incipit

A Questio prima principalis.

Circa prolo-

gum primi libri sentētiarum. Quero p̄mo. Utrūz sit possibile itellectui viatoris habere notitiā euidētē de veritatibus theologicis. Et nō. quia euidēs notitia veritatis theologice nō p̄t haberi sine distincta notitia deitatis sub ꝓpria rōne deitatis. Sz talis est impossibilis intellectui viatoris: ergo. maior ptz. q; indistincta notitia non sufficit. q; si sic: cū illa sit nobis possibilis ex puris naturalibus. sequit̄ q; nos ex puris naturalibus possemus habere notitiā euidentē de veritatib? theologicis: quod est manifeste falsū: ergo ad euidentē notitiā veritatis theologice: req̄ritur distincta notitia deitatis. minor ptz: q; notitia sub ꝓpria rōne deitatis cū sit obiectū infiniti & brifici sub rōne brifici ē beatifica: ꝫ talis notitia est ipossibilis itellectui viatoris: ḡ.

Argnitur primo q̄ nō.

Secundo, Scdo sic. si itellect? viatoris haberet notitiā euidentē de veritatibus theologicis: aut ille v̄itates essent sibi p se note: aut p alia sibi notioza. Nō primo mō: q; tūc cognosceret̄ cognitis terminis. Nā tales ꝓpositiones q̄ fūt p se note cognoscūt̄ ab oī appbendēti terminos: & ita essent cuilibet apprehēdenti termi? nos: naturalit̄ note qđ ē manifeste falsū. Nec scdo modo: q; illa notioza aut essent simplicit̄ notioza: aut tm̄ sibi. Nō p̄mo mō: q; nulla ē p? or illa: deus ē trinus & vn?: cū nō sit mediū int deū & tres psonas: cui p?i possit illud p̄dicatū esse. Nec scdo mō: q; nihil posterius p̄t ducere i notitiā euidentē illius ꝑtis: deus ē trinus & vn?. Tertio sic. notitia euidēs de v̄itatib? theologicis ē pfectissima possibilis haberi de aliqua veritate: ꝫ talis notitia nō est possibilis viatori de illis veritatib?: q; tūc beatus nō haberet notitiā pfectioꝛē de eis q̄ viator: qđ est falsū. Tertio,

In oppositum, In oppositum pōt determinate terminos alicuius ꝓpositionis necessarie p se: p̄t euidēter cognoscere illā v̄itatē: q; si sit p̄ma cognoscit cognitis terminis. si nō p̄ma: cognoscit p primā: ꝫ viator pōt determinate ꝓgnoscere (saltē abstractiue) terminos istius veritatis: deus ē trin?

Questio I

et vnus: ergo p̄t euidenter cognoscere illam veritatē: & cadē rōne alias v̄itates theologicas nō p̄mas. Circa istaz. q. p̄mo exponēdi sunt aliqui termini positi i q̄stione: & p̄mo q̄d importet̄ p itellectū viatoris. Scdo quid vocetur noie notitie euidētis. Tertio q̄d p v̄itatē theologicā. Quarto ē p̄ncipaliter ad q̄stionē respondendū. Circa p̄mū ē sciendū: q; itellectus viatoris ē ille: q̄ nō habet notitiā intuitiuā deitatis sibi possibilē de potentia dei ordinata. Per primū excludit itellect? beatorū: q̄ habēt notitiā ituitiuā deitatis. p scdz excludit itellect? dānatoꝝ: quib? talis notitia nō ē possibilis de potētia dei ordinata: q̄uis sit sibi possibilis de potētia absoluta Circa scdm sciendū q̄ sit notitia euidens. dico: q; notitia euidēs ē notitia alicui? veri cōplexi ex notitia terminoꝝ incōplexoꝝ mediate vel imediate nata sufficienter causari. ita scz: q̄n notitia incōplexa aliquoꝝ terminoꝝ: siue sint termini illi? ꝓpositiōis: siue alteri?: siue diuersarū ꝓpositionū: i quocūq; itellectu habēti talē notitiā sufficienter causat vel ē nata causare: mediate vel imediate notitiā talis complexi: tūc illud cōplexū euidēter cognoscit. Ex isto sequit̄ q; notitia euidēs ē i plus q̄ sciētia itellectus vel sapiētia: q; ꝓpositio aliqua contingēs p̄t euidēter cognosci: & tm̄ talis notitia nō ē sciētia: nec itellectus: nec aliqs istoꝝ habituū quos p̄it phs. vi. ethicoꝝ. Si dicat̄ q; notitia cōtingētis v̄itatis nunq̄ sufficiēter causat̄ ex notitia terminoꝝ incōplexoꝝ: q; tūc sciret̄ cognitis terminis: & oīs talis est primū p̄ncipiū & p se notū: ꝫ phm. i. posterioꝝ. ꝫ nulla veritas cōtingēs ē p se nota: ergo. Dicēdū: q; ꝓpositio per se nota ē illa q̄ scit̄ euidenter ex quacūq; notitia terminoꝝ isti? ꝓpositionis: siue abstractiua: siue ituitiua. Sz de ꝓpositione cōtingēti nō ē hoc possibile: q; aliqua notitia t̄miꝝ sufficit ad causādū notitiā euidentez veritatis cōtingentis. ſ. ituitiua: sicut postea patebit. Aliq̄ aūt n̄ sufficit ſ. abstractiua. Unde si aliq̄s videat ituitiue sortē & albedinē existentē i sorte: p̄t euidēter scire q; sortes est albus. Si aūt tm̄ cognoscit sortē & albedinē existentē i sorte abstractiue sicut p̄t aliquis ymaginari i absentia eoꝝ: non sciret euidēter q; sortes essz albus. & ideo nō ē ꝓpositō p se nota. Circa tertiū sciendū ē: q; oēs veritates necessarie viatori ad eternā britudinez habēdā: sunt v̄itates theologice. hoc ptz p beatū Aug̃. xiiij. de trinitate. c. i. sic dicētē. Non itaq; quicq̄d sciri p̄t ab hoīe i hūanis rebus: vbi plimū supuacue vanitatis et noxie curiositatis ē: buic sciētie tribuo: ꝫ id tm̄modo. vbi

a

Universidad de Deusto
Biblioteca

B Arguitur primo

fides saluberrima q̄ ad verā vitā ducit gignit: nutrit: defēdit: ⁊ roborat. Ex isto sequit: q̄ aliq̄ ṽitates naturaliṫ note vel cognoscibiles sūt theologicales: sicut q̄ de⁹ ē: q̄ de⁹ ē sapiēs: q̄ deus ē bon⁹: ⁊ iste sūt necessarie ad salutē. Relique sūt supnaturaliter cognite: sicut de⁹ ē trin⁹ icarnat⁹ ⁊ hmōi. Sz ꝯ B pōt argui. Quia ois ꝓpositio naturaliter cognoscibilis ptinet ad aliquā scientiā naturaliṫ iuentā. Sz eadē ṽitas nō ptinet ad distinctas scientias: ḡ nulla ṽitas naturaliter cognoscibilis ē theologica. Preterea illa ṽitas q̄ pōt ꝑbari aliq̄ subiectū: i qō p̄dicatū habet resolui tāq̄ p mediū: ptinet ad scientiā de isto subiecto qō ēst mediū: et nō ad sciētiā q̄ ē de subiecto ṽitatis ꝑbande: ⁊ tales ꝓpositiōes de⁹ ē sapiēs: bon⁹: ⁊ hmōi: pñt ꝑbari p ens tāq̄ p mediū: sic arguēdo. oñe ens ē bonū: de⁹ ē ens ḡ deus ē bon⁹. ḡ ille ṽitates ptinēt ad sciētiā de ente: ⁊ nō ad scientiā de deo. Cōfirmat: q: iste sūt passiōes ent̄: ḡ ṽitates q̄ ex istis cōsequūtur ptinēt ad scientiā de ēte: ⁊ ad nullā aliā scientiā. ꝓa ptz: q: eiusdē scientie ē cōsiderare subiectū: ⁊ passiones ei⁹: ḡ ad nullā sciētiā ptinet cōsideratio de passionib⁹ nisi ad quā ptinet cōsideratio de subiecto. Preterea. i. posterioꝝ. Nō ꝙngit demōstrātē descēdere de genere i gen⁹. Sz si eadē veritas ptinet ad distinctas sciētias: cōtinger ꝑ pūcipia vnius scientie ꝑbare cōclusiones alterius: et boc ē descēdere de genere i gen⁹: ḡ. Ad pri

C Scō.

C Confirmatio.

C Tertio.

D Ad primū.

mū istoꝝ ad pñs dico: q̄ scientia dupliciter accipiṫ. vno modo ꝑ collectiōe multoꝝ ptinēntiū ad notitiā vn⁹ vel multoꝝ determinatuꝝ ordinē habentiū: sciētia isto modo dicta cōtinet tā notitiā incōplexā terminoꝝ: q̄ notitiā cōplexā: ⁊ boc principioꝝ ⁊ conclusionū: cōtinet etiā reprobatiōes: erroꝝ: ⁊ solutiōes falsoꝝ argumentoꝝ. cōtinet etiā diuisiōes necessarias ⁊ diffinitiōes vt frequēter: ⁊ de sciētia illo mō dicta dī cōiter q̄ i ea ē triplex mod⁹ ꝑcedendi. s. d' uisiu⁹: diffinitiu⁹: ⁊ collatiu⁹: q̄uis B nō sic verū nisi q̄n i ea determinaṫ de aliquo habēte sub se multas spēs: illo mō accipiṫ scientia ꝑ cōpilationē b⁹ autoꝝ ⁊ phi. Sic accipiṫ scia ꝑmo philicoꝝ q̄n dī: q̄ ad nullā sciētiā ptinet arguere ꝯ negātē ꝓncipia: ⁊. i. posteriorū vbi dī: q̄ nulli⁹ sciētie ē ꝑbare sua ꝓncipia et. iij. metaphisice. posterioꝝ iuestigatio ꝑtū ē solutio dubioꝝ. Sic etiā accipiṫ scia q̄n dī. liber metaphisice: vel liber posterioꝝ. ē vna sciētia. ⁊ scia illo mō nō est vna numero: ꝫ cōtinet mltos habit⁹ nō tm̄ spē: ꝫ etiā frequēter genere distinctos: ordinē tū aliqualē iter se habētes ꝑpter quē ordinē specialē quē nō bñt ad alias

scibilia ⁊ cognoscibilia pñt dici vna sciētia: ⁊ illo mō capiēdo sciam nō ē icōueniēs eādē ṽitatē ptinere ad distinctas scias. etiā naturaliṫ iuentas: q: eadē cōclusio i distinctis sciēt̄s ꝑ distincta media pōt euidēter ꝑbari: siue possit demōstratione potissima ꝑbari i illis siue nō nō multū curo: q: illa scia nō solū continet demōstratiōes ꝑprie dictas: ꝫ etiā alias ꝑbationes quascūq; euidentes. Potest etiā eadē ṽitas ē ꝓncipiū i vna scia: ⁊ cōclusio i alia: ⁊ B maxime q̄n aliquid q̄ determinaṫ i vna scia cōtinēt: sicut ꝛferī⁹ sub aliquo determinato in alia scia: sicut ē de ente de quo determiat metaphisic⁹: ⁊ de deo ō quo determiat theolog⁹ Maūt eadē ṽitas possit ptinere ad distinctas sciētias. ꝑz ꝑ cōmentatoꝛē. i. philicoꝝ cōmēto penultimo q̄vult q̄ philicus ꝑbat substātias separatas ēē: ⁊ metaphisicus supponit eas ēē. similiter fm aliquos deū ēē nō tm̄ ꝑbaṫ i scia supnaturali: ꝫ etiā i metaphisica. Similiter ponēdo q̄ B nō ē possibile de sciētijs naturaliter acq̄sitis: tm̄ eadē ṽitas pōt ptinere ad aliquā sciam ꝑprie dictā: et aliā sciam large dictā ꝑ firma adhesione: sicut theologia ē ꝑ maxima sui ptē: sicut postea patebit. Aliter accipiṫ scia ꝑ habitu existente i genere qualitatis distincto ꝯ alios habit⁹ intellectuales. s. ꝯ intellectū: sapientiā: artē: ⁊ prudentiā: ⁊ illo mō ea dē veritas nō ptinet ad distinctas scias: quia vn⁹ cōclusionis nō ē nisi vna scia illo mō dicta: q: quelibet talis scientia ē vna res numero: nō ptinēs notitiā aliarū ꝑmissarū: nec plurimarū ꝛclusionū. Et si dicaṫ q̄ fm p̄dicta eadē cōclusio pōt ꝑ diuersas ꝑmissas demōstrari saltē demōstratiōe q: ꝫ distincte demōstrationes causant distinctas scias: ḡ eadē conclusio ptinet ad distinctas sciētias illo mō dictas Dico q̄ nō semp distincte ꝑmisse causant distinctas sciētias: q: sicut idē calor ꝑ pōt ꝑduci a distinctis causis specie distinctis sz ab igne et sole: ita eadē sciētia fm spēm pōt causari a distinctis ꝓncipijs ⁊ ꝑmissis: sicut magis post parebit. Ad scām dico q̄ eadē ṽitas ptinere pōt ad vtrāq; sciētiā ꝑmo mō dictā: ⁊ si dicaṫ q̄ tūc ille due scie eēnt vna scia: sic scia de aia: ⁊ scia de aia intellectiua sūt vna scia. Dico q̄ nō opz q̄ ille due scie faciāt vnā sciam illo mō dictā nisi scie eēnt ꝑcise de subiecto istius ṽitatis et nō cōsiderarēt nisi passiōes debito mō ordinatas. Si aūt iste scie ꝛsiderāt multa tā subiectū q̄ passiōes nō habentia ordinē debitū requisitū ad vnitatē scie: tales nō faciūt vnā sciam: sicut ē de metaphisica ⁊ theologia q: theo. cōsiderat multa tā subiecta q̄ passiones q̄ nō ptinēt ad metaphisicā. Ad ꝛfirma

K Ad scām.

Ad ꝛfirmatōnē

tiones concedo q̄ iste sunt passiones entis: et ideo pertinent ad metaphisicaz. Sed cū boc stat q̄ pertinēt ad alias sciētias. Similiṫ dato q̄ tales ṽitates sic ꝑbāres passiōes ētis de deo pertinēt ꝑcise ad metaphisicā: tm̄ oēs veritates enūciātes passiones ꝑprias de deo solo ⁊ sub ꝑpria ratiōe deitatis virtualiṫ ꝛentas fm modū loquendi sic arguentiū: pertinēt ad scientiaz de deo sub ꝑpria rōne deitatis. sicut tales veritates deus est trin⁹. deus est infinitus. deus est causa oīm ꝓma. deus est act⁹ ꝓmus. ⁊ sic de multis alijs veritatib⁹ enunciātibus de deo passiones soli deo cōueniētes ⁊ cētas in deo fm rationē ꝑpriā deitaṫ fm eos ergo ista ptinent ad scientiā de deo sub ꝑpria ratiōe deitatis. Si dicaṫ q̄ ille passiones demōstrātur de deo in metaphisica. ⁊ ideo nō ptinēt ad theologiā. Doc nō valz: q: ille passiones nō demōstrātur in metaphisica: nisi demōstratione q:: sed demōstratiōe ꝓpter q̄d demōstrāt de deo in theologia sub ꝑpria rōe deitatis mediate vel imediate. etiā fm eos: ⁊ vltimo in rōes deitatis resoluūtur. Si ergo ꝑ doc q̄ demōstrātur de deo in metaphisica demonstratiōe q̄: ptinēt ad metaphisicā multo magis q: demōstrant de do sub rōe ꝑpria deitatis demonstratiōe ꝑ q̄d fm eos pertinēt ad scientiā de deo sub ꝑpria ratione deitatis.

Si dicaṫ: q̄ tūc idē habitus numero cēt metaphisicus ⁊ theologicus. Dico ꝫ p̄dicta q̄ accipiēdo habitū metaphisicū ⁊ theologicuz sicut cōiter accipitur. et quomō loquimur modo: neuṫ est vnus nūero: sed ptinet multos numero specie ⁊ genere distinctos: ⁊ ideo habit⁹ iste quo cognoscit illa veritas deus est vn⁹: q̄ ptinet ad metaphisicā ⁊ ad theologiā: nec est metaphisicus nec theologicus: sicut nō est cēdēdū q̄ bō est exercitus vel popul⁹: nec domus est ciuitas vel villa: ita habitus ille nec est metaphisicus nec theologicus. Si tm̄ ꝑ habitū esse metaphisicū vel theologicuz intelligūt illū habitū pertinere ad metaphisicū: vel theologicū: pōt ꝓcedi q̄ idē habitus est metaphisicus ⁊ theologicus. Cōcedo enī: q̄ idē habitus numero est pars habitus metaphisici ⁊ etiā theologici: sicut homo est pars populi vl exercitus.

M Ad tertium.

Ad tertiuz dicendū q̄ ꝑbs loq̄tur de scientijs distinctis habētibus omia distincta subiecta: et oēs passiōes distinctas. Et de talibus verū est q̄ non cōtingit per principia vnius sciētie demonstrari conclusionē alterius sciētie. quādo autez subiectū vnius sciētie cōtinēt sub subiecto alterius sciētie: tūc bene cōtingit: vt patet per ipm ibidez: quia scientias sic se habētes excipit ab illa regula vel condi

N Resolutio, q:

Universidad de Deusto
Biblioteca

laicus nescies latinū: multas põt audire ꝓpositiones i latino: quib⁹ nec assentit nec dissentit. ⁊ certū ẽ q̄ intellect⁹ põt assentire vni ꝓpositioni ⁊ dissentire alteri: ergo. Scōa distinctio ẽ: q̄ sicut respectu cōpleri est duplex act⁹: ita respectu cōpleri ẽ duplex habit⁹ correspondens: vn⁹ scz inclinās ad actū apprehēsiuū. alius inclinās ad actū iudicatiuū. Illa distinctio ptz: q̄ aliquis post multas apprehensiones alicuius ꝓpositionis q̄ est neutra: magis sentit se inclinatū ad apprehendēdū ⁊ cogitandū de illa ꝓpositione q̄ ꝑius: ergo habet habitū inclinantē ad actū apprehensiuū. ℳ aūt sit habit⁹ inclinans ad actū iudicatiuum. patz per pḧm. vi. ethicorū vbi pcedit ⁊ lectū ⁊ scientiā ⁊c. Prima ergo conclusio preambula est ista q̄ actus iudicatiuus respectu alicui⁹ cōpleri presupponit actū apprehēsiuū respectu eiusdē. Nec ꝓbatur: q̄ null⁹ habitus inclinat ad act⁹ alterius habit⁹ nisi mediante actu ꝓprio: ad quē primo inclinat. ptz per exemplū: q̄ habitus ꝓncipij nūq̄ inclinat ad actū sciendi aliquā cōclusionē: nisi mediāte actu ꝓprio principij istius ad quē inclinat. Sed habitus apprehensiuus inclinat ad actū iudicatiuū: g̃ primo inclinat ad actū ꝓprium apprehensiuū: ⁊ p cōsequēs simul sunt illi actus. eractus talis apprehensiuus põt esse sine iudicatiuo: ꝑ nō ecouerso. ⁊ ergo est ꝑior naturaliter: et ita aliis presupponit ipsum. minor ptz per experientiā: q̄ ponat⁹ q̄ aliquis primo frequenter cogiter de aliqua ꝓpositione sibi neutra: ita q̄ põpte inclinat ad cogitādū de ista ꝓpositione sibi neutra. et postea incipiat assentire illi ꝓpositioni: ille sentit se põptum ad assentiendū illi ꝓpositioni: post primū assensum ⁊ ad cogitandū de ea: ꝑ istā põptitudinē non habet pcise ab aliquo habitu dereicto ex isto vnico assensu: q̄ si nunq̄ cogitasset de ea prius: nō ita ꝓmpte inclinaret: ergo habet istā põptitudinē saltē partialit ab habitu ꝓs acq̄sitꝰ ex actibus apprehēsiuis: ergo tūc inclinat ad actū ꝓpriū. Cōtra istā ꝟclusionē põt istari. ꝓmo q̄: tūc i eodē intellectu eēnt simul duo actus intelligēdi. Similiter vī: q̄ minor: ꝓncipalis rōnis sit falsa: q̄ q̄n aliq̄s habitus inclinat ad actū alteri⁹ habit⁹: act⁹ ꝓmi habit⁹ ẽ causa sufficiēs act⁹ secūdi. ps ꝑ exemplū. Nā q̄ habit⁹ ꝓncipij inclinat ad act⁹ ꝟclusionis: iō act⁹ ꝓncipij est cā sufficies ad sciēdū cōclusionē. Si ergo habit⁹ apphēsiu⁹ inclinat ad actū iudicatiuū mediāte actu ꝓprio: act⁹ apprehsiu⁹ ẽ sufficiēs cā ad actū iudicatiuū: et ita q̄cūq̄ apprehēderet aliquā ꝓpositiōnē: sta ciuꝫ assentiret eidē vel dissentiret: qō est ma-

Prima cōclusio.

Cōtra conclusionē arguitur ꝑmo. Scōo.

nifeste falsum. Tertio. probatio illius minoris nō valet: q̄ talis qui primo cogitat frequēter de aliqua ꝓpositiōe sibi neutra: ⁊ postea assentit ei: virtute habitus ꝓmo acquisiti ex actib⁹ apprehēsiuis nō assentit illi ꝓpositiōi. sed virtute illius ꝓpositiōis virtute cui⁹ assentit primo illi ꝓpositioni: q̄ nō habet aliquod principiū: ex quo sequit illa ꝓpositio q̄ ꝑius nō habuit: vel aliquā auctoritatē: vel rōez: ꝓp quā nūc ꝓmo assentit. ⁊ ita iste habit⁹ ꝓmo acq̄sit⁹ nō inclinat ad actū assentiēdi. q̄ si talis nō recordaret de ꝓmissis vel auctoritate ꝓp quaz nūc ꝓmo assentit: nō inclinaret ad assentiēdū sed tm̄ ad cogitandū de ea. Ad primū dico ⁊ cōcedo q̄ im eodē itellectu sunt simul plures actus intelligēdi. ⁊ hoc nō tm̄ est verū de actibus ordinat⁹: sicut se habēt act⁹ apprehēsiui et iudicatiui: sed etiaz de actib⁹ disparatis: sicut post dicet. Illā cōclusionē generalē ꝓbo: q̄a ois act⁹ posterior naturaliter actu amoris: distinguit realiter ab actu ꝑiori naturaliter eodez actu amoris. Sed petrus põt diligere sortē: ⁊ scire se diligere sortē. ille act⁹ sciēdi termiatus ad illud cōplexū. petrus diligit sortē est naturaliter posterior isto actu amādi. q̄ act⁹ amādi põt eē sine eo: ⁊ nō ecouerso. g̃ est naturaliter ꝑior eo: et iste act⁹ sciendi est simul cū actu amoris. Sed iste act⁹ amādi ꝓsupponit notitiā incōplexaz sortis: vel aliquā aliā: ⁊ est simul cum ea: g̃ isti tres act⁹ sunt simul: duo in itellectu ⁊ medius in volūtate. ⁊ ideo cōcedo q̄ duo act⁹ itellect⁹ possunt simul eē in itellectu. Ad scām. nego maiorē: q̄ nō sufficit q̄ sit cā ptialis ptz: q̄ habitus vni⁹ ꝓmisse mediāte actu ꝓprio inclinat ad actū sciendi cōclusionē. ⁊ tm̄ ille act⁹ nō est causa sufficiēs: ꝑ bene cū actu ꝓmisse alterius neut tm̄ ꝑ se sufficit: ⁊ gñaliter sufficit q̄ sit causa mediata saltez ptialis. ptz de habitu respectu termini: ⁊ de actu cōclusiōis. Ad aliud dico q̄ talis habēs habitū acq̄sitū ex actib⁹ p̄cedētib⁹ assensum. bene assentit hijs postea ꝟrute ꝓncipij vl auctratis. virtute cui⁹ ꝓmo assentit nō tm̄ totaliter: ꝑ ptialiter: q̄a si talis cēliter se bēret ad ꝓncipiū ⁊ ad auctratē: ⁊ nunq̄ ꝑius cogitasset de ista ꝓpositiōe. manifestū est q̄ nō ita facilit nec totiēs assentiret illi ꝓpositioni: sicut post intēsum habitū acq̄sitū ex actib⁹ p̄cedētibus. g̃ habitus ille aliq̄d facit. ℳ sciēdū q̄ itellectū assentire cōclusiōi ꝟrute alicui⁹ põt esse duplicit: vel q̄ illud aliud est cā assensus. ⁊ sic ꝟrute talis act⁹ apprehēsiui intellect⁹ assentit tali cōclusiōi etiā imediate. sicut itellect⁹ ꝟrute dei dicit assentire tali cōclusiōi: q̄ de⁹ est cā effectiua talis assensus: ⁊ ꝓm aliquos etiā itellect⁹ est cā effectiua ipius. Aliꝫ itellect⁹ assen-

Tertio.

Ad primū argumentum.

Probat conclusio incidētalis.

Ad scām.

Ad tertium.

tit alicui cōclusioni virtute alteri⁹ tāq̄ virtute illi⁹ cui magis assentit: ⁊ sic nō assentit ꝟrute alicui⁹ act⁹ apphēsiui: cū boc tm̄ stat q̄ act⁹ apprehēsiu⁹ sit causa effectiua illius assensus.

Scōa cōclusio.

Ex ista sequit scā cōclusio. ℳ omis act⁹ iudicatiu⁹ ꝓsupponit i eadē potētia notitiā incōplexā terminoꝝ: q̄ ꝓsupponit actū apphensiuū: ⁊ act⁹ apphensiu⁹ respectu alicui⁹ cōplexi: ꝓsupponit notitiā incōplexā terminoꝝ. ꝟm cōmentatorē tertio de aia cōmēto. xxi. vbi distinguit duos act⁹ itellect⁹: scz formationē: et fidē. dicit em̄ sic. Res i q̄b⁹ reperit falsū ⁊ verū. i. i quib⁹ iuenit falsitas ⁊ ꝟitas. i eis ẽ aliq̄ cōpositio ab itellectu materialit q̄ ꝓmo itelligit simplicia. postea subdit. itellect⁹ em̄ ꝓmo itelligit illa simplicia: postea cōponit ea. Ex ista auctō. ꝑz q̄ itellect⁹ nullā ꝓpositionē põt formare vl apphēdere: nisi ꝑius itelligeret simplicia. i. incōplexa. Ite cōmēto. xxij. dicit sic. ℳ tacit hec simplicia itellecta eēvnū ꝑ cōpositionē: postq̄ essent multa: itellect⁹ em̄ materialis ille ꝓsiderat itellecta simplicia: ⁊ cōponit similia ⁊ diuidit diuersa. opz em̄ vtrus apphēdēs simplicia ⁊ cōposita sit eadē. Tertia cōclusio. ℳ null⁹ act⁹ ptis sensitiue ẽ cā imediata ⁊ ꝓxima nec ptialis nec totalis alicui⁹ act⁹ iudicatiui ipsi⁹ itellect⁹. ℌ ꝟclusio põt ꝑsuaderi: q̄ q̄ rōe ad aliquē actū iudicatiuū sufficiūt illa q̄ sūt i itellectu tāq̄ cāe ꝓxime ⁊ imediate. eadē rōne ⁊ ad oēm actū iudicatiuū. Sz respectu alicui⁹ act⁹ iudicatiui sufficiunt ea q̄ sūt i itellectu tanq̄ cāe ꝓxime. s. respectu cōclusiōis: q̄ si sit i itellectu act⁹ sciēdi ꝑmissas statim scit cōclusio omi alio circūscripto: g̃ ad omnē actū iudicatiuū sufficiūt ea q̄ sūt i itellectu tāq̄ cāe ꝓxime. Prēterea. ex quo cāe q̄ sūt i ꝑte itellectiua sufficiunt: frustra ponūt alie cāe. Vijs ꝓmissis ꝓbo ꝓmā cōclusionē sic. ois notitia incōplexa aliquoꝝ terminoꝝ q̄ põt eē cā notitie euidētis respectu ꝓpositiōis cōposite ex terminis aliquib⁹ distinguit ꝟ speciē a notitia incōplexa istoꝝ terminoꝝ: q̄ notitia quātūcunq̄ intendat nō põt esse causa talis notitie euidētis respectu ꝓpositionis eiusdez. ℌ ptz q̄: illa q̄ sunt eiusdē rōis ⁊ eq̄ pfecta possunt in eodē passo equalit disposito hīe effect⁹ eiusdē rōis. vij. thoꝑ. ꝟz certū est q̄ intellect⁹ põt hīe notitiā incōplexaz. tā de sorte: q̄ de albedine. cui⁹ ꝟture nō põt euidenter cognoscere an sit albus vel nō: sicut ꝑ experientiā ptz ⁊ ꝑter illā põt hīe notitiā intuitiuaz. ꝟture cui⁹ põt euidenter cognoscere q̄ sortes sit albus (si sit albus) ergo põt hīe de istis duas notitias incōplexas. quaruz vna põt esse causa notitie euidētis isti⁹ ꝓpositiōis ꝓxingētis: ⁊ alia quā

Probatur cōclusio. videlicet q̄ itellect⁹ nō ꝑ statu isto põt de eodez habere duas notitias incōplexas.

tūcunq̄ intēdat nō. g̃ spē distinguunt. Cōfirmat ꝑ pḧm. i. posterioꝝ. vbi dic̄: q̄ nullū sensibiliū: cū est extra sensum: scim⁹. ⁊. vi. ethi. ca. x. Cōtigētia aūt aliꝫ se habere: cū ex̄ sensum fiāt tūc latēt si sunt vel nō sunt. Sz nūc ex istis aucroritatib⁹ ꝑz: q̄ de sensibili etiā ꝑo statu isto de quo loquit pbs: est possibilis alia notitia incōplexa. virtute cui⁹ põt sciri euidenter si sit vel nō sit. ⁊ tm̄ certū est q̄ de sensibili ⁊ cōtingenti aliꝫ se hīe: q̄n est extra sensum: ⁊ extra speculari est possibilis itellectui aliq̄ notitia incōplexa: ꝟtute cui⁹ nō põt euidenter sciri an sit vel nō sit. Nec valet dicere q̄ notitia incomplexa istoꝝ nō sufficit ad euidentē notitiā isti⁹ veritatis ꝓtingētis: ꝑ req̄rit aliq̄ alia notitia. ℳ manifestū est q̄ ista ꝓpositio albedo est: nō depēdz nec ꝓsupponit aliā notitiā: nisi notionē virtute cui⁹ possiuz scire illā. q̄ illa aut est notitia necessaria: aut cōtingens: nō necessaria. q̄ ex necessario nō sequit ꝓtingēs. Nec ꝓtingēs q̄ eadē rōe illa depēdet ex sola notitia termino⁹: vel erit ꝓcessus in infinitū. iō oportet dicere q̄ respectu alicui⁹ ꝟitatis ꝓtingētis sufficit sola notitia incōplexa alicui⁹ vel aliquoꝝ. ⁊ tm̄ manifestū est q̄ de eisdē põt hīi notitia incōplexa: ⁊ tm̄ veritas illoꝝ ignorari. igit respectu istoruz est duplex notitia incōplexa spē distincta. Cōtra illā ꝓbationē ꝑt instari q̄ nō valet: q̄ nō ꝓbat nisi q̄ de extremis ꝓpositionis cōtingētis vel de aliq̄b⁹ ipoꝛtatis ꝑ extrema põt a nobis hīi duplex notitia talis. sed q̄ vtraq̄ illarū notitiarū sit intellectiua: ⁊ subiciue in itellectu nō ꝓbat. q̄ sufficit q̄ vna sit sensitiua ꝟture cui⁹ põt sciri ꝟitas talis cōtingēs. ⁊ alia sit in intellectu virture cui⁹ nō põt euidenter sciri. Hoc ꝑz q̄ q̄n extrema vel ipoꝛtata seu significata per extrema sensibiliter cognoscunt: tūc põt euidenter cognosci talis veritas cōtingēs. q̄n aūt nō cognoscit sensibiliter ꝫ tm̄ ꝑ ymaginationē vel intellectū. nō ꝑ euidenter cognosci. ⁊ de tali duplici notitia. quarū vna fit ꝑ sensū exteriorē: ⁊ alia ꝑ itellectū vel ymaginationē loquūt auc. addūcte. Hoc confirmat ꝑ pḧm. vi. metha. ⁊ cōmētatorē i cōmēto. xiij. vbi volūt q̄ illa singularia nō fiūt nob⁹ manifesta cū a sēsu recedūt. vñ dicit ibi cōmētator. Sensatū cū a sensu recesserit: remanebit sua sola iformatio i aia: nec ita vt sit certū ipsū eē q̄n necesserit a sensu: ⁊ iō sensibilia nō babēt diffinitionē: q̄ postq̄ recesserūt nō bnt nisi existiationē. Similit cōmētator. vi. ethi. cōmēto. xiiij. dic̄. Cōtingentia tūc eē suspicamur cū i potētia veniūt: ⁊ videm⁹ sensibiliter vt pñtia. Ex istis ꝑz q̄ sēsibilia ꝑ solā notitiā sensitiuā fiūt manifesta quātū ad ꝟitatē cōti-

Cōtra ꝓbationē

Universidad de Deusto
Biblioteca

gētē de eis. Jstud nō valet q; ad notitiā alicuius ꝟitat; cōtingētis nō sufficit notitia ituitiua sēsitiua: ꝫ opꝫ ponere ꝓter illā etiā notitiā ituitiuā itellectiuā: ꝛ iō si itellect⁹ bꝫ notitiā icōplexā extremoꝝ vl significatoꝝ p extrema isti⁹ ꝟitatis assentit illi qñ extrema vel significata extremoꝝ sētiūt: ꝛ qñ nō sētiūt illi non assētit: q̄re opꝫ q aliā notitiā icōplexā bēat ꝺ illis qñ sētiūt: q̄ qñ nō sētiūt. Hoc ptꝫ ex oib⁹ ꝑambulis. q; dictū ē ꝑus: q formatio ꝓpositionis ꝛ intellectu ꝓsupponit notitiā incōplexā termino; fꝫ cōmēta. g̃ eadē rōe notitia euidēs talis ꝟitatis: ꝓsupponit notitiā ituitiuā i se: ꝛ nō sufficit solū notitia ituitiua sēsitiua. Sic nec ad formationē ſ. itellectiue ꝓpositiōis sufficit sola notitia sēsitiua termino; vl significatoꝝ p termios. Si ir ptꝫ: q null⁹ act⁹ potētie sēsitiue ē cā prima ꝛ imediata respectu act⁹ iudicatiui: g̃ si itellect⁹ pōt mō iudicare rē ee vl nō ee qñ sēsibilit sētit sēsibile ꝛ alr nō pōt: oz q aliq̄d i se bēat ꝑuiū illi iudicio qō ꝑus non habuit: ꝛ illud nō pōt ee nisi notitia aliq̄ quā pꝛ nō habuit ꝛ mō bꝫ: g̃. Cōfirmat̄ ꝫ p cōmētatorē. iij. de aīa cōmēto. xxij. i ꝓncipio vbi sic dicit. Si ista singularia itellecta fuerit rerū q̄ sūt nate ee sub rpēi ꝓterito rpe vel futuro rpe tūc itellect⁹ cū illis rebus itelligit tps: i quo sūt. postea cōponit ipꝫ cū eis. ꝛ iudicat: q istе res erūt vel fuerūt: sic iudicat q dyamet⁹ ē asimitri coste: ꝛ post ſubdit. ꝛ ꝟitates ꝛ falsitates nō accedūt solū illis ꝓpositiōib⁹? i q̄b⁹? p̄dicatū ē nomē: ꝫ etiā i q̄b⁹? p̄dicatū ē ꝟbū. Ex istis aucto. pꝫ: q sola notitia ituitiua itellecti ua sufficit ad iudiciū tā; cā ꝓxima: ita q itellect⁹ ita bꝫ cognoscere singularia. ſ. tps bui⁹? ꝛ bui⁹?: sic sēsus. ꝛ ℔ nō pōt ee sine notitia ituitiua sicut alias declarabit: g̃. Per ℔ pꝫ ad oēs aucto. q tales ꝟitates cōtingētes nō ꝑnt sciri de istis sēsibilib⁹? nisi qñ sūt ℔ sēsu: q; notitia ituitiua itellectiua corpū sēsibiliū ꝑ statu isto ñ pōt bīi sine notitia ituitia sēsitia ipoꝝ: ꝛ iō sēsitia ñ supſuit q̄uis sola notitia ituitia itellecta sufficeret si eēt possibile eaꝫ naturaliter ee ꝑ statu isto sine notitia ituitia sēsitiua: sic ē i ag̃elis ꝛ aia sepata. vbi ad notitiā euidētē tanū ꝟitatū nō req̄rit alia notitia ituitia sēsitia sic post diceť. Si dicat q notitia ituitia itellectiua nō destruit ad cessationē alicui⁹ act⁹ sēsitiui: ꝛ ꝑ ꝫs posset aliq̄ ꝟitas ctingēs ee nota euidēs de aliquo sēsibili sine sensatōe illi⁹ sēsibilis Solutio: dico q si ē nō ē incōueniēs ad aliquā trāſmutationē corpalē: puta ifirmitatē vel somnū itellectū cessare ab oi actu itellect⁹: ita ñ ē icōueniēs ad cessationē act⁹ ſ. sēsatiōis sensus exteriorꝭ: cessare notitiā ituitiuā eiusdē. Scō arguo ꝓncipa-

Scō arguitur

lit sic. oē itelligibile a solo itellectu appētibile ꝛ nullo mō sēsibile: cui⁹ aliq̄ notitia icōplexa sufficit ad notitiā euidētē alicui⁹? ꝟitat; cōtingētis de eo: ꝛ aliq̄ notitia icōplexa eiusdē ñ sufficit pōt cognosci ab itellectu duab⁹? cognitiōib⁹? ipē distinctis. Sꝫ affectiōes itellectoꝝ delectatiōes tristicie sūt itelligibiles ꝛ nullo mō sensibiles ꝛ aliq̄ notitia icoplexa earū sufficit ad notitiā earū euidētē: vtrū sint vel nō sint: ꝛ aliq̄ earū notitia nō sufficit: g̃ ꝛc. minor pꝫ q̄tū ad ꝑmā ptē: q; q̄libꝫ experit i se q itelligit. diligit. delectat. tristat. ꝛ illa notitia cū sit respectu ꝓtingētis: nō pōt accipi ex ꝓpositionib⁹? necessariis: g̃ opꝫ q accipiat vel a notitia icōplexa termino; vl ꝑ termios ipoꝝ: ꝛ ab aliq̄ notitia cōplexa ꝛ ctingēti: q accipit a notitia icōplexa termino; vel rerū ipoꝝ: ꝛ aterū vl erit ꝓcessus i infinitū i talib⁹? ꝓtingētib⁹? Et tiū ē ipossibile: q; ē dare statū i talib⁹? Si det scdm vl g̃ illa cōtigēs bēbit aliq̄ē terminū q̄ pōt accipi ab aliquo sēsibili vl nullū. Primū nō pōt dari: q; nulla ē ꝓpositio de aliquo sēsibili ex q̄ scit necessario delectatione ee ivolūtate: sic alibi patebit: ꝛ p ꝫs nulla ē talis ꝓpositio ctingēs ꝟtute cui⁹? pōt euidēt cognosci q̄ille diligit. Si det scdm habetur ꝓpositus ps isti⁹? minoris ptꝫ: q; nō ē icoueniēs q aliqs de aliquo itelligibili ignoret: vtrū sit vl nō sit ꝛ tñ bēat notitiā icōplexā de isto. nō pl⁹ q̄ de aliquo sēsibili. Tñ si itellect⁹? ꝑmo videret delectationē alteri⁹?: ꝛ ira cert⁹ ēēt de delectatione alteri⁹?: sic ꝺ delectatōe ꝓpa: nō eēt dubiū q̄n post delectatōnē eādē: bēret notitiā de ea ꝛ tñ dubitaret ipsā ee q̄uis eēt sic ē de aliquo sensibili ꝑmoviso ꝛ post itellecto. Jsta rō ꝓbat q itellectui ē possibilis duplex notitia rei spectu mere itelligibilis. Prima aūt rō ꝓbat q de facto i statu isto itellect⁹ bꝫ istas notitias respectu sensibiliū. Jsta scda rō posset ꝓfir mari ꝑ beatū Aug̃. xiij. de trini. c. i. vbi dicit si dē porro ipsā quā videt mus q̄ i corde suo ee si credit vl nō ee si nō credit aliē nouim⁹?: nō sicut corpa q̄ videmus oculis corpeis: ꝛ p ipoꝝ ymagines q̄s memoria tenem⁹? ꝛ i absētia cogitam⁹?: ꝫ sic ea q̄ nō videm⁹?. Ex ista aucto. pꝫ q ipa fides q̄ ad nullū sensū ptinet corpis: sic declarat. iij. c. pōt cognosci vna notitia q̄ sufficies ē adiudicādū an sit vl nō sit: ꝛ alia q̄ nō ē sufficies. g̃ due notitie incōplexe spē distincte sūt de ea possibiles Dico g̃ q̄tū ad illū arti culū: q icōplexi ē duplex notitia. q̄rū vna pōt

A Respō sio ad ar ticulum.

esse ituitiua: ꝛ alia abstractiua. vtrū tñ aliq̄ velint vocare talē notitiā ituitiuā nō curo: q; ꝫ solū ītēdo ꝓbare ꝓncipaliter q de eadē re itellectus pōt ꝫe duplicē notitiā icōplexā specie distictā. Sciendū aūt q notitia abstractiua pōt accipi duplicit vno mō q sit respectu alicuius abstracti a multis singularib⁹?: ꝛ sic cognitio abstractiua nō ē nisi cognitio alicuius vniuersal⁹ abstrahibilis a multis. De quo dicetur postea. ꝛ si vniuersale sit vera qualitas existēs i aīa subiectiue: qđ pōt teneri ꝓbabiliter cōcedēdū ē q illud vniuersale possit videri in ituitiue: ꝛ q eadē ē notitia ituitia ꝛ abstractiua illo mō recipiēdo abstractiuā: ꝛ sic non distinguit ex opposito. Aliter accipit cognitio abstractiua ꝑm q abstrahit ab existētia et nō existētia ꝛ ab aliis cōditionib⁹? q̄ cōtingēt accidūt rei vel ꝓdicāt de re: nō q cognoscit aliq̄d p notitiā ituitiuā qđ nō cognoscat ꝑ notitiā abstractiuā: ꝫ idē totaliter et sub eadē rōe cognoscit vtraq; notitia. Sꝫ distinguit ꝑ illū modū: q notitia ituitiua rei ē tal⁹ notitia: virtute cui⁹? pōt sciri vtrū res sit vel nō. si sit q sit res statim iudicat itellectus rē ee. et euidēter cōcludit eā ee: nisi forte impediat ꝓpter impſectionē illi⁹? notitie: ꝛ eodē modo si esset pfecta talis notitia: ꝑ potentiā diuinā cōseruata de re nō existēte: virtute illi⁹? notitie icōplexe cognosceret euidēt illā rē nō ee Similit notitia ituitiua ē talis: q q̄n aliqua cognoscū quoꝝ vnū iberet alteri: vl vnū distat ab altero loco vel alio mō se habet ad alterū: statim ꝟtute illius notitie icōplexe illarū rerū: sciret si res ibereret vel nō ibereret. si distet vl nō distet. ꝛ sic de aliis veritatib⁹? cōtingētib⁹?: nisi ista notitia sit nimis remissa vel sit aliquod impedimētū. Sicut si sortes i rei ꝟitate sit alb⁹?: illa notitia sortis ꝛ albedinis ꝟtute cui⁹? pōt euidēt cognosci q sortes sit albus: dī notitia ituitiua. Et vniuersaliť ois notitia incōplexa termini vel termino; seu rei vl rerū: ꝟtute cui⁹? pōt euideter cognosci aliq̄ ꝟitas ctingēs. maxime de ꝑnti: ē notitia ituitiua. Abstractiua aūt ē ista ꝟtute cui⁹? de re ctingēti nō pōt sciri euidēter vtrū sit vel nō sit. ꝛ ꝑ illū modū notitia abstractiua: abstrahit ab existētia ꝛ nōexistētia: ꝫ p ipam nō pōt euidēt scin de re existēte q existit: ꝛ de nō existēte q nō existit. per oppositū ad notitiā ituitiuā. Similit ꝑ notitiā abstractiuā nulla ꝟitas cōtingēs maxie de ꝑnti pōt euidēter cognosci: sic de fcō ptꝫ: q q̄n cognoscit sortes ꝛ albedo sua i absentia sua: ꝟtute illius icōplexe notitie nō pōt sciri: q sortes ēvl ñ ē: q ē alb⁹? vl nō alb⁹?: vl q distat realit a tali loco vel nō: ꝛ sic de aliis ꝟitatib⁹? cōtingētib⁹?

ꝛ tñ certū est q ille veritates possunt euidenter cognosci: ꝛ ois notitia cōplexa terminoꝝ vel rerū signatarū: vltimate reducit ad notitiā incōplexā terminoꝝ vel rerū significatarū: g̃ isti termini vel res vna alia notitia ꝑnt cognosci q̄ sit illa virtute cui⁹? nō ꝑnt euidenter cognosci tales ꝟitates cōtingētes. Et illa notitia est ituitiua: a q̄ icipit exprimētalis notitia: q; vl rille q̄ pōt accipe de aliq̄ ꝟitate ꝓtingēti exprimētū: ꝛ mediāte illa de ꝟitate nēcaria bꝫ aliquā notitiā incōplexā de aliquo termino: vel de re quā nō bꝫ ille q̄ nō pōt sic expiri: ꝛ iō sic ꝫ pbꝫ ꝓmo metaphisice. ꝛ. ij. posteriorꝝ. scia illoꝝ sensibiliū q̄ accipit ꝑ expientiā de q̄ ipe loquit. incipit a sensu ꝛ a notitia ituitiua sēsitiua istoꝝ sensibiliū: ita vl⁹ notitia scientifica istoꝝ pure itelligibiliū accepta ꝑ expientiā icipit a notitia ituitiua illoꝝ itelligibiliū. Est tñ sciēdū: q aliq̄n ꝓpter impfectōes notitie ituitiue: q; ē valde ipfecta ꝛ obscura. vl ꝓpter alia ipedimēta exprte obiecti. vel ꝓpter alia ipedimēta potētie cognitiue ꝑ accidere q nulle vel pauce ꝟitates ꝓtingētes de re sic ituitiue cognita possint cognosci. Ex istis ꝑnt seq̄ aliq̄ cōclusiones. Pria ꝫ abstractiua ꝛ intuitiua notitia nō dīnt. q̄a abstractiua ꝑ indīnter esse existētis ꝛ nō existētis. ꝑntis ꝛ nō ꝑntis. ituitiua aūt tñ ꝑntis ꝛ existētis realr. quā dīcz ponūt aliq̄ q̄ loquūtur de illa materia. Nec scōo dīnt: q; abstractiua nō attingit obiectū i se sub pfecta rōe. ꝫ tñ sub q̄dā diminuta sikitudie. Jntuitiua aūt attingit obiectū in se sub pfecta rōe. sic dicē q̄dā doctor quotlibꝫ. q. vi. Nec ꝛtio dīnt ꝓ rones motiuas formales. q; ſ. in cognitiōe ituitiua res i ꝓpria existētia est motiua p se obiecti ue. in cognitiōe abstractiua est aliud motiuum in quo res bꝫ eē cognoscibile: siue sit cā ꝟtualiť ꝓtinēs ipaz rē. vt cognoscibilē. siue sit effectus: puta spēs ꝛ sikitudo repsentatiue ꝓtinēs ipam rez cui⁹? est sikitudo. sic dicit idē quotlibꝫ. q. xij. Nec q̄rto dīnt: q; notitia ituitiua nēcaria bꝫ ānexā relationē realē ꝛ actualez ad ipm obiectū. vt est ꝑns in ꝓpria exīntia. Abstractiua aūt nō bꝫ admixtā talē relatiōez ad ipm obiectū: q̄uis bēat relatiōez potētialē: ſ. mēsurabil⁹ ꝛ dependētie. non aūt vnionis: ꝛ ꝑntie: sic idē dicit ibidē. Nec q̄nto dīnt: q; i cognitiōe ituitiua obiectū est ꝑns in ꝓpa exīntia. Jn abstractiua āt obiectū est ꝑns i aliquo pfecte repsentāte ipm sub rōe ꝓpa: ꝛ p se cognoscibile sic dicē idē i quotlz. q. iiij. in li. iij. dist. i. q. viij.

Pria cōclusio il lata.

Pro primo.

Pro scōo.

Pro tertio.

Pro quarto.

Pro quinto.

AA

BZB

Primū pꝫ ꝓ principia istoꝝ: q̄ credo esse ꝛa in hac ꝑte. Nā i li. iij. dist. ix. q. i. ꝓbat. q nulla forma nēcario est ꝓpria i intellectu ꝓ ipa visione sic: q; si aliq̄ forma est ꝓpria ipa visiōe. aut se bꝫ

Primū patet.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad visionē ire ōne cause efficientis: aut in rōne cause materialis. si primo mō: ḡ pōt fieri sine ea: q; q̄cq̄d pōt deus p causā effecientē media tā. ℔ pōt imediate. Si secūdo mō tūc ista forma si per se esset tūc p se posset recipere illāvisionē. Ita arguēdo i ꝓposito aut ista res existens ⁊ pñs bz se i rōne cause efficiētis ad motitiā ituitiuā vel in rōne cause materialis aut formalis vel finalis. Si ꝑmū dek: ḡ pōt fieri sine ea: q; q̄cq̄d pōt de? p causā efficientē mediatā pōt per se imediate. Nec scdo mō: q; tūc re existēte ⁊ destructo itellectu: posset recipere illā notitiā subiectiue. Similiṫ manifestuz est ꝙ illa notitia ituitiua nō ē subiectiue i re ituita. Nec tertio mō manifestū ē: nec quarto mō q: ois notitia pōt eē quocūq; fine excepto ꝑmo destructo: q; nulla res req̄rit plus existentiā finis scd: ꝙ efficiētis scd. Si dicaṫ ꝙ obiectū requirit i rōne obiecti terminātis. Contra. aut obiectū iquātū terminās bz rōnē cause essentialis vl nō. Si sic: arguo sic ꝑ us. si nō tūc arguo sic arguīt isti alij. ois effect? sufficienter depēdz ex suis causis essentialib?: ita ꝙ illis positis oibus aliis circūscriptis pōt sufficiēter poni effect?. Si ḡ obiectū inq̄tū terminās nō bz rōnē cause essentialis respectu notitie ituitiue: ḡ si obiectū inq̄tū terminās destruaṫ fz omnē sui exist̄tiā realē: pōt poni notitia ituitiua: ḡ ipa re destructa pōt poni ipsa notitia ituitia: ⁊ ita notia ituitia p se ⁊ nec̄io nō pl? ē exīntis ꝙ nō exīntis. nec pl? respicit ex istētiā ꝙ nō exīntiā ⁊c̄. p modū pri? declaratū. Abstractia aūt nec respicit exīntiā nec nō exīstentiā: q; p eā nō pōt bri iudiciū ꝙ res existit vel nō existit. Scōm ptz: q; idē totaliter ⁊ sub eadē rōne ex pte obiecti ē obiectū ituitie ⁊ abstractiue. hoc pz: q; nulla ē res saltē i istis iferioīb?: nec aliq̄ alia rō sibi ꝓpa: sub q̄ pōt res intuitiue cognosci: quin illa cognita pōt itellect? dubitare: vtrū sit vel non sit. ⁊ p ꝯns quin possit cognosci abstractiue: ḡ oīe illud ⁊ sub eadē rōne qō erit obiectū intuitiue pōt esse obiectū abstractiue. ⁊ manifestū ē ꝙ q̄cq̄d reale pōt cognosci abstractie: pōt etiā cognosci intuitiue. Similiṫ scōm istos alibi. deitas sub rōe deitatis pōt cognosci absolute: ℔ ista est pfectissima rō dei. Similiṫ ſm eos existentia pōt etiā cognosci abstractie. Tertiū pz p argūēta ꝯ ꝑmā diam: q; de? pōt p idē totaliter causare vtrūq; notitiā: nec opz ꝙ res moveat i ꝓpria existentia p se obiectiue siē ꝓbatū ē. Quartū pz p illud ꝙ relatio realis fz eos nō pōt terminari ad nōens: obiectū autē notitie ituitiue pōt eē nōens: sicut ꝓbatū ē: ⁊ post ꝓbabiṫ. Quintū pz p idē: q; ad notitiā ituitiuā nō requirit ꝙ res sit pñs i ꝓpa existentia: sicut ꝓbatū est. Ideo dico ꝙ notitia ituitiua ⁊ abstractiua sciꝑis differūt: ⁊ nō penes obiecta ⁊ penes causas suas quascūq; ꝙus naturaliter notitia ituitiua nō possit eē tale: ⁊ tñ illa visio terminabiṫ ad colorē tāq̄ ad ꝑmū obiectū: ⁊ eadē rōne visio itellectiua intuitiua. Patet etiā ꝙ intellect? noster ꝑ statu isto nō tñ cognoscit sēsibilia ℔ etiā i particulari ⁊ ituitiue cognoscit aliqua itelligibilia: q̄ nullo mō cadūt sub sensu: nō plus ꝙ substantia sēpata cadit sub sensu: cuiusmōi sunt itellectiones: act? volūtatis delectatio. tristicia ⁊ hmōi q̄ pōt hō expiri inesse sibi. q̄ tñ nō sunt sensibilia nobis: nec sub aliquo sēsu cadūt. Ex eīs alia cognoscāt a nobis i ꝑticulari intuitiue. pz q; hec est mihi euidēter nota ego itelligo: vel ḡ hec est ꝑma ⁊ acceꝑta imediate ex notitia icōplexa terminoꝝ vel rerū: vel scitur ꝑ aliā notiorē ꝑorē. Si ꝑmo mō: ergo cū sit cōtingēs opz ꝙ aliquis termin? vl res ipa: ⁊ata ꝑ terminū intuitiue videaṫ. Quia si ꝑcise itelligiṫ abstractiue: cū talis notitia scōm omēs abstrahit ab hic ⁊ nūc. p taliē nō possit sciri veritas cōtingens: q̄ cōcernit certā diam tpis. ḡ ad hoc ꝙ euidenter cognoscaṫ requiriṫ alia

Secūdū patet.

DD Tertiū patet.

EE Quartū patet.

FF Quintū patet.

BB

DD

notitia intuitiua: ℔ manifestum est ꝙ non sufficit notitia intuitiua rei: ergo requiritur notitia intuitiua intellectionis. Secundū non potest dari quia nulla est contingens ex qua necessario sequitur illa: ego intelligo. vel saltem ꝓpter libertatem voluntatis: nulla est contingens ex qua sequitur ego diligo sortez quia si sequeretur ex aliqua maxime sequeretur ex illa ego cognosco sortez sub ratione boni: vel scio sortez esse diligendū a me: sed quia voluntas potest libere velle oppositum illius quod est dictatū per intellectum. ideo ex nulla tali sequitur ego diligo sortem: et ita illa inter contingentes erit simpliciter prima: ⁊ ita nō pōt euidēter cognosci p aliā priorē. Preterea: sicut tactū ē notitia accepta p experientiā nō pōt eē sine notitia ituitiua. Sz de istis accipiṫ scientia p experientiā: q; ita exꝑimur illa in nobis: sicut quecūq; sensibilia nec plus dubitat aliquis ꝙ diligit vel nō: q̄ ꝙ calefit. Hoc cōfirmaṫ per beatū Augl. xiij. de trini. c. i. vbi dicit. rerū absentiū ꝑns ē fides: et rerū q̄ foris sunt int? est fides. ⁊ rerū etiā q̄ nō videṫ etiā intus est fides. Ex illa aucto. ptz ꝙ q̄uis res aliqua nō videṫ: ℔ tñ cognoscit abstractiue: ipa tñ fides q̄ creditur videṫ: ⁊ nō tñ cognoscit abstractiue. Si dicaṫ ꝙ Augl. loquit de supnaturalib? q̄ nō cognoscūtur a nobis nisi in cōceꝑtu generali. nō valz: q; ſm ipm aliter cognoscit res ⁊ ipa fides: ḡ si cognoscit in generali ad hoc ꝙ fides cognoscaṫ oz ꝙ cognoscatur i ꝑticulari. Similiter sicut pōt haberi fides de reb? supernaturalibus: ita pōt fides bri de reb? ꝑticularib? ꝑus sensatis: et postea abntib? ⁊ remotis: ⁊ tūc rerū ēt ꝑticulariū absentiū q̄ ꝑus a sensu videbātur est fides: ḡ illa tūc tñ cognoscūtur abstractiue ⁊ fides intuitiue. Idē. ca. ij. ꝓbat ꝑmo ꝙ fides nō ꝑtinet ad aliquē sensuz corꝑis ⁊ post sequit: corꝑis ē res illa. nō corꝑoris nec foris est a nobis: ℔ intra nos. Nec eā vnusquisq; videt i alio ℔ vnusq̄sq; in se ipo: ⁊ sequit sentētialiter q̄sq; ḡ fidē videt in semetipso. In alio autem tñ credit eā esse non videt. Ex quo pz ꝙ aliquā notitiā intuitiuā bz de fide ꝓpa: ꝑ quā euidēt̄ scit eaz eē: ⁊ aliā notitiā abstractiuā de fide aliena: ꝑ quā nō scit vtrū sit vl nō sit. Si dicaṫ ꝙ aliā notitiā habet: q; de fide ꝓpria habet notitiaz in particulari. de fide aliena tñ in generali.

Hoc verū est: quia fidē alterius nūc videre nō possumus nec eaz intelligere: nisi cōceptu cōmuni. tamē posito ꝙ nūc intelligim? fidem alterius in particulari: sicut nūc colorē itelligo in particulari quē ꝑus vidi nō esset inconueniens dubitare me vtrū ille credit vel nō: si cut mō nescio: vtrū ille color quē ꝑus vidi mō sit an nō: ⁊ ꝑ cōsequēs aliā notitiā ſm speciē haberez de fide alterius ⁊ de mea: q; si essent eiusdē speciei virtute illius notitie: possem videre illā fidē. si sit: sicut modo possum videre meā fidē quādo est per illā cōmunē ꝓpositionē. Cause eiusdē rationis: habēt effectus eiusdē rōnis. Idē dicit de voluntate. ca. iij. aliud est videre voluntatē suā. aliud alienā: quis fortitan coniectura cōiscerē alienā. Nāc̄ cōdistram romā taz certū habeo in rebus humanis q̄ constantinopolim: cū romā oculis meis viderim. de illa ꝯo nihil nouerim nisi ꝙ aliis testibus credidi: ergo sicut de rebus corꝑoralib? pōt haberi vna notitia qua pōt sciri aliqua veritas contingens: et alia qua nō pōt sciri: ita de rebus spiritualibus ⁊ ita vtraq; illarū notitiarū erit intellectiua. Preterea. ille veritates que inter omnes contingentes certius et euidētius cognoscuntur ab intellectu. habēt terminos vel res importatas maxime notas in particulari intuitiue. Nam notitia veritatis contingentis presupponit necessario intuitiuam in particulari. Sed veritates contingentes de istis mere intelligibilib?, inter omnes veritates contingentes certius et euidentius cognoscuntur ab intellectu a nobis: sicut ptz per experientiā. et per beatuz Augl. xv. de trini. ca. i. Ubi declarat diffuse ꝙ quis possit dubitari de istis sensibilib? nō tamē de talib?. scio me viuere. scio ꝙ volo esse beat?. et scio ꝙ nolo errare. Et post dicit sic: ꝙ duo sūt genera rerū que percipit anim?. vnū earū ḡs per sensus corꝑoris sentimus animo manifesta. illi ꝑbi scilicet academici garrierunt cōtra corꝑoris sensus. animi aūt quasdam firmissimas per seipsum perceptiones rerū verarū quale id quod dixi: scio me viuere. nequaq̄ in dubiū vertere possunt. Ex ista aucto. patet ꝙ intellectus intelligit aliqua: que prius erant sensata: aliqua non. Similiter patet ꝙ iste veritates contingentes de istis veritatibus intelligibilibus euidenter cognoscuntur: ita ꝙ de eis nō potest aliquis habens notitiā qualem habet de fide propria dubitare. Ergo omnes veritates cōtingentes scilicet iste de mere intelligibilibus sunt euidentes. et per consequens non presupponūt aliquas alias exīntibus cognoscuntur. Ex quibus sequitur vlterius: ꝙ ad earum notitiam euidentem requiritur notitia intuitiua alicuius mere intelligibilis. Ne autem ista opinio quātum ad notitiam sensibilium intuitiuam et aliorum mere intelligibilium tanq̄ noua contemnatur.

Adduco verba doctoris subtilis libro. iiij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

di.xlv.q.iij. vbi duas ꝓdictas conclusiones expresse ponit videlz ꝙ intellect⁹ noster intuitiue cognoscit sensibilia: ⁊ etiā cognoscit merē intelligibilia. Cū dicit ꝙ ḡa ps intellectiua habet actū recordādi ꝓprie dictū: ⁊ p ꝯs ꝙ intuitiue cōsūgit actū: virture cui⁹ postea recordat tāḡ obiectū primi. dicit sic de ꝟbo a diuerbū. Dico ḡ quātū ad illū articulū ꝙ intellectiua est memoria: ⁊ act⁹ recordādi ꝓprie dictus. ꝓpositō em ꝙ intellectus nō tm cognoscat vniuersalia (qđ qđēverū ē de intellectiōe abstractia de qua loquit̄ ꝓbs: q: sola ista ē scientifica) ꝫ etiā intuitiue cognoscit illa q̄ sēsus cognoscit: q: pfectior ⁊ supior cognitiua in eodē cognoscit id qđ iferior ⁊ etiā ꝙ cognoscat ꝓpositiones cōtingētes veras. et ex eis sillogisat. formare aūt ꝓpositōes ⁊ sillogisare ꝓpriū ē intellect⁹. illarū aūt ꝟitas ē de obiectis vt intuitiue cognit̄ sub rōne. s. exīntie: sub qua cognoscit a sensu: sequit̄ ꝙ intellectu pñt inueniri oēs cōditiōes ꝑus dicte ptinētes ad recordationē. pōt em ꝓcipere tps et hīc actū post tps et sic de cereris ⁊ pōt breuit̄ etiā cuiuscūq; obiecti recordari cui⁹ pōt memoria sensus recordari: q: pōt illū actū q̄ ē ꝓprimū obiectū intuitiue cognoscere qñ ē ⁊ ita recordari pt postq̄ fuit. pōt etiā recordari multoꝝ obiectoꝝ ꝓprimoꝝ quoꝝ nō pōt sensitiua recordari: vt pote intellectiōis ꝓterite ⁊ volitiōis. Ꝙ em taliū recordatur bō. ꝓbat q: alias nō possz penitere pudēter de malis volitōib⁹: nec pñt̄ ire ad tionē vt ꝑteritā ad futurā cōferre. nec per ꝯs ex illo ꝙ ista speculat⁹ ē ordinare se ad speculādū alia sequētia ex istis. ⁊ breuit̄ destruimur si intellectionū et volitionū pt̄ gritarū nō recordamur. Ystarū aūt nō pōt aliqs sēsus recordari: q: nō cadūt sub obiecto alicui⁹ sensus: ḡ recordatio illa ē ꝑa intellectui. ⁊ hoc rōne obiecti ꝓprimi. Est etiā alia ꝓpa nō solū respectu ꝓprimi obiecti: ꝫ remoti vt ē recordatio q̄ itēdit̄ i necessariū vt nō necessariū vt i obiectū remotū cui⁹ mōi ē recordatio babēs ꝓ obiecto remoto tri angulū hīc. iij. Nā obiectū ꝓprimū recordatis cuiuslibet act⁹ rēdēs i tale obiectū nō pt ē nisi act⁹ ptis intellectiue. Sic ḡ ꝓz ꝙ aliqua recordatio ē ꝑa intellectui ex rōne vtriusq; obiecti. s. tā ꝓprimi ꝙ remoti etiā i rōne obiecti ꝓprimi ē ita ꝑa intellectui: ꝙ non pōt cōuenire sensui. aliqua aūt ex rōne obiecti ꝓprimi cōuenit intellectui: ⁊ tm pōt ꝯuenire sensui: vt puta si intellect⁹ intuitiue intelligeret me videre albū ꝓstea intelligit intellect⁹ vł recordat me vidisse albū. ꝫ qđē obiectū ꝓprimū ⁊ remotū posset ē obiectū recordatōis sensitiue: ꝫ etiā pōt ē

obiectū recordatōis intellectiue. vt qñ collatō fit ex tali recordatione ꝙ discursū ad aliqđ syllogistice ꝯcludendū alicui⁹ tm sensitiue vt pote suprema sensatio ꝓterita. Nā nō pōt ē ꝓximū obiectū: nisi recordatiōis intellectiue vt tactū ē i articulo ꝓcedēti: nec tm recordatio ꝓtinet ad intellectū iq̄tū ꝓcise abstractiue ē intelligēs. Ex istis ꝑz ꝙ iste docto: nō tm sententialiter: ꝫ etiā ꝟbaliter ponit ꝙ intellect⁹ intuitiue cognoscit sensibilia: ⁊ etiā aliq̄ mere intelligibilia. Et si dicat ꝙ iste loquit̄ de aīa sepata: ꝑz manifeste ꝙ nō solū loquit̄ de aīa sepata: ꝫ etiā ꝓ statu isto. Loquit̄ em sic ꝑtz intuēti de aīa q̄ pōt penitere ⁊ q̄ ꝑt se ordinare ad speculādū aliqua ex ꝓmis speculatis. Similit̄ loquit̄ de aīa recordāte de sensationib⁹ ⁊ hmōi ⁊ illa maxime ⁊ ꝓcise ꝙueniūt aie ꝓ statu isto.

Et si dicat ꝙ alibi ponat oppositū parū me mouet: q: ego nō allego eū tāḡ auctorē: nec dico ꝓdictā opinionē: q: ipe eā ponit: ꝫ q: repto verā: ⁊ iō si alibi dixit oppositū nō curo. ꝫ tm tenuit eā: iō seq̄ces sui nō debēt eā cōtēnere tanḡ nouā. Circa scōm articulū dico: ꝙ de⁹ potētia sua absoluta pōt tali duplici notitia cognosci: ita ꝙ vna sit intuitiua: alia abstractiua. tm difficile ē ꝫ ꝓbare: ꝑt tm ꝑsuaderi: q: si nō pōt abstractiue cognosci. vł ꝫ ꝓpter idētitatē et⁹ cū sua exīstētia. aut q: nō pōt apphē di i se nisi cognosceret actualit̄ exīstere: aut q: sibi repugnat ꝙ ista ipfecta cognitio ad ipm termineť. ꝓmū nō ꝑdit: q: ipam exīntia pōt ex natura sua abstractiue cognosci. Nec scōm q: forte talis posset dubitare rē ipam ē: ita ꝙ nō cognoscit ē nisi ꝑ discursū. Similit̄ posito ꝙ ageluꝫ nō possit dubitare se ē: tm posset se cognoscere abstractiue sicut ⁊ alius ag̃elus pōt cognoscere abstractiue illū abstractie ita ergo pōt cognoscere deū abstractiue q̄uis nō possit dubitare deū esse. Nec tertiū ꝑdit: q: ipfecta notitia i potētia ꝑfecta cognitiua nullā ipfectionē pōt ponere i obiecto. Preterea oīa itelligibilia incōplexa pñt cōsimili cognitōe cognosci: ḡ sicut creatura pōt intuitiue ⁊ abstractiue cognosci ita ⁊ de⁹. Circa articulū tertiū dico ꝙ vtraq; illarū cognitionū respectu dei ē ab altera sepabilis. Quia nō essētialiter ordinē neq; cōnexionē habēt iste notitie respectu vnius obiecti q̄ respectu alteri⁹. Sz respectu creature ē vna ab alia sepabilis: ḡ et respectu dei. Preterea si abstractiua nō possz eē sine intuitiua dei: ḡ intuitiua dei eēt causa essentialis respectu abstractiue ꝫ nō nisi extrinseca. ⁊ q̄d pōt de⁹ mediāte cā extrīseca pōt imediate ꝑ se: ḡ pōt bīi abstractiua sine intuitiua. Quarto ꝯcludo ex ꝓdcis ꝙ notitia dei

Quintus articul⁹.

distincta est viatori cōicabilis manēte viatore: q: sola notitia intuitiua repugnat viatori ergo si abstractiua pōt fieri sine intuitiua sequit̄ ꝙ notitia abstractia deitat̄ distincta ꝑt ē i viatore manēte viatore. Circa q̄ntū ad formā q̄stiōis dico ꝙ de⁹ de potētia sua absoluta pōt causare notitiā cuidentē in itellectu viatoris aliq̄rū ꝟitatū theologicarū. ⁊ forte aliq̄ruꝫ nō.

Ad cui⁹ itellectū ē sciēdū. ꝙ ꝓdicabiliū ꝺ do aliqđ est vera res ex aīa ꝫ m vnā opinionē: q: q̄cq̄d pōt intellect⁹ itelligere mediāte simplici notitia: pōt ꝓponere cū alio vel cū ipo. dicēdo ꝫ est hoc. Aliud ꝓdicabile de ꝺ o est tm cōcept⁹ babēs esse obiectiuū tm. ⁊ ꝫz vnā opinionē vere pōt ꝓdicari de deo. nō q̄dez ꝓ se: ꝫ ꝓ re ⁊ ille ꝓcept⁹ vel est simplicit̄ absolut⁹ vł est cōnotatiu⁹: vel ꝙm alios respectiu⁹. Exemplū ꝓmi. si in tali itellectu ꝓdicať ꝑ de deo: si tm res possit ꝓdicari: vel ecouerso. dicēdo de⁹ ē ꝑ: ⁊ paritas ē de⁹. Exemplū scōi. dicēdo de⁹ est ens: de⁹ est itellect⁹: ⁊ sic de aliis. Exemplū tertij. de⁹ est creator vel creatiu⁹. Scōo sciēdū est ꝙ ꝟitatū theologicarū: q̄dā sūt mere cōtingētes: vt de⁹ creat. de⁹ brificat. de⁹ est icarnar⁹. ⁊ sic de aliis. Alie sunt necessarie: ⁊ illaruꝫ q̄dā habēt ꝓdicata cōnotatiua: vt de⁹ est i carnabil. de⁹ est creatiu⁹. ⁊ sic ꝺ aliis. Alia habēt ꝓdicata nō cōnotatiua: ⁊ ꝫ vel res vel cōcept⁹ vniuocos vł cōnotatiuos. Ad ꝓpositū ergo dico cū ꝙm ꝓdicta nulla ꝓpositio cōtingēs pōt cognosci euidenť: nisi ex notitia intuitiua alicui⁹ extremi: vel significati ꝑ extremū. Si aūt talis ꝓtingēs nō possz euidenť cognosci ex cognitōe creature intuitiua. ꝫ necc̄ario ad ꝫ ꝙ cognoscat: opz ꝓsupponere notitiā intuitiuā deitat̄. ⁊ ꝑ ꝯs talē ꝟitatē ꝓtingētē viatore nō possz euidenť cognoscere. ⁊ iō si ista de⁹ est icarnat⁹ nō pōt euidenť cognosci: ex notitia intuitiua nature būane. ꝫ opz hāc notitiā deitatis intuitiuā: quātūcunq; itellect⁹ cognosceret distincte deitatē abstractiue. tm nullo mō ꝟtute illi⁹ pōt euidenť cognoscere deū esse icarnatū. Silit̄ hmōi ꝟitatē. Resurrectio mortuoꝝ erit futura: aīa beata ꝑpetue beatificabit̄. Et hmōi ꝟitates cōtingētes de futuro: cū sit māifestū eas nō posse euidenť cognosci ex notitia intuitiua alicui⁹ creature. nullo mō pñt cognosci a viatore euidenť. Utrū aūt aliqs intuitiue cognoscēs diuinaz essentiā possit eas euidenť cognoscere ē dubiū. Scōo dico. ꝙ si sint aliq̄e ꝟitates nc̄carie habētes ꝓdicata cōnotatiua. quarū notitia euidēs depēdet ex notitia euidēti alicui⁹ ꝟitatis cōtingēt̄: q̄ nō pōt euidenť cognosci a viatore. talis ꝟtute notitie dicte deitatis abstractiue nō pōt euidenť cognosci. Et forte ꝫ de⁹ ē icarnabilis est talis ꝟitas: ⁊ q̄dā alie forte. Qualit̄ aūt notitia euidēs alicui⁹ ꝟitat̄ nc̄carie depēdet ex notitia euidēti veritat̄ cōtingēt̄. sequēti. q̄stiōe dicet̄. Tertio dico. ꝙ ꝟitates nc̄carie i q̄b⁹ res ꝓdicat̄: si res ꝓdicari possit. vł i q̄bus ꝓdicat̄ cōceptus simplicit̄ absolut⁹ sūt euidēter cognoscibiles ꝟtute talis notitie: q: si res ꝓdicat̄ nō pōt ē nisi res q̄ realit̄ de⁹ ē: ⁊ ꝑ ꝯs intellect⁹ distincte itelligēs diuinitatē: scit euidēt̄ ꝙ ꝫ res ē ista. Similit̄ si talis cōcept⁹ ꝓdicat̄: opz ꝙ sit vnus deus ⁊ alius: sicut alias dicet̄. ⁊ ꝑ ꝯs ita pōt scire euidēt̄ ꝓpositionē talē: sicut cognoscēs euidēter albedinē: scit albedinē ē colorē vel qualitatē. Sexto mouēda sūt dubia aliqua ⁊ soluēda. Primū ē de actu apphēsiuo ⁊ iudicatiuo: q: ñ videť duo act⁹ cōpossibiles eidē: q: ipossibile ē aliquē itellectū apphēdere aliquā ꝓpositionē nisi assentiat ei vł dissentiat vł dubitet: ḡ ꝑter actū assentiēdi dissentiendi vł dubitādi: ñ ē ali⁹ act⁹ i itellectu respectu cōpleri. Scōz dubiū ē quō se habēt ad iuicē notitia ic̄ōplexa terminoꝝ et apphēsio cōpleri ⁊ iudiciū sequēs: an omia ista realiter distinguātur: ⁊ an quodlibet idifferenter possit ē sine alio. Tertiū dubiū est de articulo primo: q: nō videť ꝙ est duplex notitia. Et arguūt primo aliqui sic. eiusdē potētie respectu eiusdē obiecti ⁊ sub eadē rōne nō pñt ē distincti act⁹ ꝙm speciē: tū q: actus cū nō dependeāt essentialiter nisi a potētia vel obiecto. opz ꝙ habeāt distinctionē a potētia vel obiecto. tuz q: viij. metha. si agens sit vnū et materia vna effect⁹ erit vn⁹. tū q: ij. de generatōe. idē iq̄tū idē semp facit idē. tū q: ij. de aīa. actus distinguūtur ꝑ obiecta: ḡ respectu eiusdē obiecti et sub eadē rōne nō pñt ē distincte notitie spē. Scōo videtur ꝙ intellect⁹ nō habeat notitiaz intuitiuā. Primo: q: notitia intuitiua ē tm respectu singularis. itellectus aūt intelligit tm vniuersaliť. scōo: q: itellect⁹ abstrahit ab ꝫ nūe nō aūt sic notitia intuitiua. Quartū dubiū est de respectu quoꝝ ē notitia intuitiua ꝓ statu isto ⁊ ꝙ nō sit respectu aliquoꝝ alioꝝ q̄ respectu sensibiliū. Primo: q: act⁹ itelligēdi ⁊ hmōi nō sūt itelligibiles nisi reflexe: notitia aūt intuitiua ē itellectio recta nō reflexa. scōo: q: tūc i intellectu essent simul infinite itellectiōes. q: si prima itellectio intuitiue videat̄ hoc nō ē: nisi ꝫa sufficiēter ē pñs itellectui: ⁊ q: sufficienter est pñs videt̄ intuitiue: nō nisi ꝑ aliā notitiā intuitiuā: ꝫ ista notitia intuitiua ꝑme itellectōis est equaliter pñs: ḡ illa videbit̄ ertia itellectiōe ⁊ eadē ertia cū sit sufficiēt̄ pñs ḡtra: ⁊ sic i infinitū

Si dicat̄ ꝙ possibile est sic ꝓcedere i infini-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tū:nō tm̄ de facto sunt ifinite itellectiões. Lō
tra. causa agēte totali naturali sufficiēter ap
ptoximata passo sufficienter dispōsito si nō a
git i tpe statim ponit effectus: ꝫ causa totalis
respectu itellectiōis tertie est itellectio scda
cū potētia ⁊ passum est sufficiēter dispositū: ḡ
statim ponitur intellectio tertia: ⁊ eadē rōne
quarta ⁊ sic i ifinitū. Hoc etiā videt eē p̄ phm
tertio de aīa vbi dicit q̄ nō sentiēs nihil addi
scit. ꝫ cū speculamur necessariū ē simul fantas
mata speculari. Vbi dicit cōmētator cōmēto
xxxix. q: itellectio itellecta est eadē cū re quā
sensus appēdit i sensato necesse est vt nihil
sentiens nihil addiscat fm cognitionē ⁊ disti
ctionē igit nihil i pticulari itelligit nisi singu
lare. Prefea i de mēo. ⁊ remiſ. Intelligere ñ
ē sine fantasmate. Prefea i de sensu. nihil ē i
tellectu nisi p̄us fuerit i sensu Prefea qđ co
gnoscit ituitiue cognoscitur pfecte: ḡ pōt co
gnosci eē distinctus ab oī alio maxime ituitiue
cognito: ḡ posset euidēter cognosci q̄ act⁹ re
ctus ⁊ reflexus distinguūt si distinguant vel q̄
amor: ⁊ delectatio distinguūt realiter q̄ tm̄ sūt du
bia. Quintū dubiū ē respectu quarū itelle
ctionū ē cognitio ituitiua: an. s. respectu habi
tus vel respectu act⁹: q: nō ē maior rō de acti
bus q̄ de habitib⁹: cū equalit sint p̄ntes habi
tus sicut act⁹. Sextū dubiū ē de notitia in
tuitiua. ⁊ de isto iudicio quo iudicat res eē vl
nō eē: q: aut distinguit realit aut nō: nō pōt di
ci q̄ sic: q: ipossibile ē aliq̄d eē realit idē cū du
obus oppositis: ꝫ stante semp eadē notitia in
tuitiua iuariata i re iudicat rē eē q̄m est ⁊ post
iudicat eā nō eē q̄n nō ē: ḡ neutrū istox iudici
orū ē idē realiter notitie ituitiue: q: nō est ma
ior rō de vno q̄ de alio. Similiter si itellect⁹
p̄mo videret ituitiue albedinē et subiectū suū
⁊ stante semp vna visiōe. p̄mo albedo informa
ret subiectū: ⁊ post p potētiā diuinā separet
iste sic vidēs iudicaret p̄mo hoc ē albū: ⁊ post
hoc nō ē albū: ⁊ ita haberet opposita iudicia
cōpossibilia. eidē notitie ituitiue ⁊c. ergo cuz
neutra ē eadē realiter. Nec pōt dici q̄ distī
guit realit: p̄mo q: cū notitia ē p̄ior: isto iudi
cio sequit q̄ possit fieri p potētiaz diuinā sine
eo: ⁊ ita posset aliq̄s ituitiue cognoscere rē ex
istentē pfecte: ⁊ tm̄ ignorare an res ē vel nō: et
ita aliquis posset diligere ⁊ ignorare se dilige
re: qđ videt eē cōtra augustinū. xv. de trini. c.
xiij. sicut allegatū ē p̄us. Secūdo sequit q̄ ali
quis posset ituitiue videre rē existentē pfecte
⁊ iudicare rē nō eē: q: q̄n aliq̄d absolutū ē ali
cui alteri absoluto cōpossibile si sit ab ipso se
parabile suū oppositū absolutū ē cōpossibile
eidē: q: fm phm idē ē subiectū cōtrarioz. Si

Quintū dubiū.

Sextū dubiū.

militer cōditiones subiecti sepabiles abvtro
q̄ cōtrarioz sunt vtriq̄ cōpossibiles: ḡ si cum
notitia ituitiua rei exist̄tis stat iudiciū qđ ex
tūc ē ab ea sepabile iudiciū oppositū quo res
iudicabit nō eē stabit cū ea. Septimuz du
biū ē: q: nō videt per notitiā ituitiuā de re nō
existente posse euidēter cognosci rē nō eē: ḡa
quero a quo causat illud iudiciuz quo iudicat
res nō eē quādo nō est. aut a tota potētia itel
lectiua: aut a notitia ituitiua rei: aut a re ituī
tiue nota. Nō p̄mū: q: illa manet iuariata si
ue res sit siue nō sit. ḡ cuz sit causa naturalis i
eodē passo nō habebit oppositos effect⁹ etiā
i diuersis tēpoib⁹: ꝫ q̄n res ē tūc iudicat rē eē
ḡ siue res sit siue nō sit: non erit causa totalis
actus oppositi. Per idē pt̄z q̄ non pōt dici q̄
notitia ituitiua sit causa totalis illius iudicij
Nec pōt dici tertiū: q: illa res nō ē simplicit:
ḡ nullius effect⁹ pōt eē cā efficiēs Octauū
dubiū: q: nō videt q̄ notitia ituitiua pōt esse
rei nō existētis: tū q: tūc deus posset beatifica
re itellectū p notitiā ituitiuā: posito q̄ de⁹ nō
eēt. Similit sequit q̄ creatura posset eē tāta
delectatiōe delectata in absentia delectabi
lis: quāta i p̄ntia: q: delectatio sufficiēter pōt
poni: posita notitia ituitiua rei. Nonū du
biū est de eo qđ dī q̄ deus pōt abstractiue co
gnosci distincte: q: aut de⁹ ē p̄ns i se: aut i alio
Si i se: ergo illa ē notitia ituitiua: q: ē rei reali
liter p̄ntis. Nec pōt dici q̄ sit p̄ns i alio: q: illud aliud aut ē cognitū aut tm̄ rō cognoscēdi
non p̄mū: q: nihil aliud a deo ducit i notitiā
distinctā deitatis. Nec scdm: q: nihil aliud a
deo cū sit in ifinitū iperfectius deo repzesen
tat distincte deū sub rōne deitatis. Decimū
dubiū est de hoc q̄ dicit talis notitia cōmuni
cabilis viatori: q: ois notitia abstractiua ali
cuius rei p̄supponit notitiā ituitiuā eiusdē rei
ꝫ ituitiua nō est cōmunicabilis: ḡ nec abstrac
tiua. Ad p̄mū dubiū dico q̄ act⁹ apprehē
siuus distinguit realit ab actu assentiēdi: dis
sentiēdi: ⁊ dubitandi. ⁊ est cōpossibilis cuili
bet eoz. q̄uis forte vniuersaliter nō possit fie
ri naturalit sine quolibet eoz. et iō stat simul
q̄ quicūq̄ apprehendit aliquā ꝓpositionē as
sentit dissentit vel dubitat de ea: ⁊ tm̄ act⁹ ap
prehensiu⁹ distinguit a quolibet eoz. Ad autē
distinguāt realit p̄z p argumētū p̄us factū: q: si
aliquis frequēter eliciat act⁹ dubitativos de
aliquo cōplexo ita q̄ itellect⁹ iclinet ad cogi
tādū de isto cōplexo mediante aliquo habitu
acq̄sito ex actib⁹ p̄cedentib⁹. si postea assenti
ret illi cōplexo ꝓpt̄ aliq̄d p̄ncipiū vel auc. cui
adheret respectu cui⁹ haberet hītū pfecte icli
nātē. iste post p̄mū actū assentiēdi facili⁹ ⁊ p̄m

Septimū dubiū.

Octauū dubiū.

Scda ps dubij.

Nonū dubiū.

Decimū dubiū.

SS
Ad primū dubium.

TT
Ad secundū dubium.

ptius apprehenderet idē cōplexū ⁊ assentiret
eidē: q̄ si nūq̄ habuisz actus dubitativos: er
go aliquod acquisitū quādo eliciebatur act⁹
dubitatiu⁹ alicuius: p̄ius iclinat aliquo mo
do ad p̄mū actū assentiendi mediate vel im
mediate. Sed illud non pōt esse habitus du
bitatiuus: quia iste immediate inclinaret ad a
ctus dubitativos: ⁊ per cōsequēs minus incli
naret ad assensuz q̄ si nunq̄ cogitasset de isto
cuius oppositū experimur. ergo quādo acqui
rebatur habitus dubitatiu⁹. acquirebat etiā
aliquis alius habitus qui adhuc manet ⁊ icli
nat ad actū assentiendi: ergo sicut habitus di
stinguitur realiter ab habitu dubitativo: ita
actus ex quibus generatur distinguūtur reali
ter ab actu dubitativo. Ad scdm dubiū po
test dici probabiliter: q̄ notitia incōplexa ter
minoꝝ: ⁊ apprehensio complexi et iudiciū se
quens differunt realiter: ⁊ quodlibz eoꝝ per
potentiā diuinā est separabile ab alio. p̄mū
p̄z p̄dicta. scdm pōt p̄suaderi: q: a nullo ab
soluto realit distincto ab alio absoluto dz nega
ri quin possit fieri sine eo p potētiā diuinā ni
si apparet euidēs ꝺdictio: ꝫ b nō apparz euī
dēs ꝺdictio. s. q̄ iudiciū sequēs apprehēsionē
sit: ⁊ q̄ apprehensio nō sit: et q̄ apprehensio cōplexi
sit: ⁊ notitia incōplexa terminoꝝ nō sit Si di
cat q̄ euidēs ꝺdictio sit manifesta q̄ aliq̄s as
sentiat alicui ꝓpositiōi: ⁊ tm̄ nō apprehendat eā
⁊ q̄ aliq̄s apprehendat aliq̄d cōplexū: ⁊ tm̄ nō ap
prehendat terminos eiꝰ cōplexi. pōt dici q̄ nō ē
ꝺdictio: q̄ aliq̄s itellect⁹ assentiat alicui ꝓpo
sitioni: ⁊ tm̄ nō apprehendat eā vna apprehensione
distincta realit ab illo assensu tm̄ q̄ assentiret ⁊
nullo mō apprehenderet: icludit ꝺdictionē. ⁊ iō
pōt dici q̄ assensus ē q̄dā apprehensio Sz p̄ter il
lā est q̄dā alia de q̄ p̄us dictū ē. Eodē mō dī q̄
aliq̄s pōt apprehendere aliq̄d cōplexū: ⁊ tm̄ nō
habere notitiā incōplexā terminoꝝ q̄uis beat
notitiā cōplexā q̄ cognoscatur etiā cōplexū ⁊
termini eiꝰ. Si dicat q̄ tunc simul ⁊ semel ter
mini ⁊ cōplexū cognoscunt duab⁹ notitijs. id
posset p̄cedi: q: p̄ter notitiā cōplexā q̄ cogno
scunt termini ē vna notitia incōplexa cuiuscū
q̄ termini ⁊ ista notitia incōplexa nō vī habere
repugnātiā ad notitiā cōplexā: ⁊ ita cū nō ha
beat euidēs exp̄imētū q̄ illa corrūpat p aduē
tū notitie cōplexe nō dz negari quin maneat
aduenīte notitia cōplexa: ⁊ eo mō ꝓportio
nabilit pōt dici de apprehēsione ⁊ iudicio sequē
ti. Et si dicat qūo iste notitie distinguūt. dico
q̄ distinguūt sp̄: nec ē icōueniēs q̄ in eadē po
tētia respectu eiusdē obiecti sint act⁹ distincti
fm sp̄m: sicut post dicet. Quicūq̄d sit de po
tētia dei absoluta. dico q̄ naturalit p̄ma est se

parabilis a duab⁹ sequētib⁹: ⁊ scda a tertia: ꝫ
tertia nullo mō ē sepabilis a duab⁹ p̄mis p̄ce
dētib⁹: nec scda a p̄ma. Et inter alias causas
vna ē rō: q̄ncūq̄ elicit act⁹ apprehensiu⁹ vel iu
dicatiu⁹ elicit ⁊ act⁹ respectu terminoꝝ: ⁊ per
p̄ns generat habit⁹: ⁊ iō mediāte habitu app̄
hensiuo ⁊ iudicatiuo: nō elicit aliq̄s act⁹ nisi
simul iclinet habit⁹ respectu notitie termino
rū. Qui aūt vult dicere q̄ nō ofīe absolutū po
test separari ab alio absoluto sic cōiter tenet
q̄ volitio nō pōt fieri sine cognitiōe: pōt dice
re eadez facilitare q̄ apprehēsio cōplexi nō pōt
fieri sine notitia incōplexa terminoꝝ nec iudi
ciū sequēs sine duab⁹ aliꝰ p̄cedētib⁹ Ad ter
tiū dico sic p̄us q̄ respectu eiusdē obiecti sub
eadē rōne: p̄nt eē due notitie specifice distīc
te. Ad argumētū i ꝓtrariū dico q̄ i eadē po
tētia respectu eiusdē obiecti p̄nt eē tales distī
cte cognitiōes. Ad p̄mā ꝓbationē dico: q̄ se
ipsis distinguūt formaliter: causalit tm̄ distīn
guūt a suis causis essentialib⁹ a q̄b⁹ p̄nt eē: nō
tm̄ sic q̄ necessario requirāt distinctas causas
essentiales: q: ab eadē causa simplicit p̄nt fie
ri plura puta a deo: et iō dependēt essentialit
ab alio q̄ ab obiecto ⁊ potētia: tm̄ loquēdo na
turaliter iste notitie habēt distinctas causas
effectiuas: q: causa effectiua immediata notitie
ituitiue ē ipa res nota: ꝫ causa notitie abstrac
tiue effectiua ē ipamet notitia intuitiua vel
alt⁹ habit⁹ iclinās ad notitiā abstractiuā: sic
alias dicet. Similiter posito q̄ iste act⁹ nō de
penderet essentialit nisi ab obiecto ⁊ potētia
adhuc possent illi act⁹ distīgui specifice. q: nō
ē icōueniēs q̄ idē agēs sit totalit illimitatū ⁊
simplicit vel fm quid ꝓducat i eodē passo ef
fectus specifice distinctos. Et p hoc p̄z ad secū
dā ꝓbationē q̄ agens pōt esse vnū ⁊ materia
vna: et tm̄ effect⁹ plures specie distincti. Ad
p̄m et cōmētatorē dico q̄ itelligūt de agēte
naturali ⁊ sufficiēti ⁊ de formis icōpossibilib⁹
quo se habent forme arche ⁊ scāni: de quibus
exēplificat cōmētator. De itētiōe tm̄ eoꝝ pare
bit alias. Ad tertiā ꝓbationē dico q̄ phs. ij.
de generatiōe ⁊ corrup. loquit de agēte natu
rali qđ manēs idē sēp facit idē: q: s. q̄cūq̄d faē
vno tpe facit alio tpe nisi sit aliq̄ variatio ex
parte passi vel ex parte agētis: vel aliq̄d aliud
ipedimētū: ita q̄ si vno tpe facit vnū: omī tpe
facit vnū: ⁊ si vno tpe facit cētū omī tpe facit
centū. ⁊ ita semp idē: nō tm̄ opz q̄ faciat idē p̄
cise ꝫ pōt facere multa: sicut si sol p eādē virtu
tē ꝓducat i medio calorē et lumē suū. si codez
mō approximat ⁊ mediū eq̄liter disponit: nec
sit aliq̄d aliud ipedimētū: sēp ꝓducit i medio
calorem ⁊ lumē: ⁊ ita semp idē ⁊ tamē multa.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad quartā ꝓbationē dico: ꝙ actus distinguūtur per obiecta: qz semp ex distinctiōe obiectoū quoꝝūnū illo actu appꝛehēdit: ⁊ non aliud sequit distinctio specifica actuū: nō tm ex idēritate obiectoū sequit idēritas act⁹: qz si. a. sit obiectū intellectionis: et. b. obiectū volitionis sequit ꝙ intellectio. a. ⁊ volitio. b. distinguūtur. nō tm sequit si. a. ⁊. b. sint simplicit vnū ꝙ itellectio. a. ⁊ volitio. b. sint vnus act⁹ et ideo quātūcunq; obiectū est idē: tm notitia abstractiua ⁊ intuitiua distinguuntur. Per hoc ptz ad aucto. tertio de aīa: ꝙ scientie secātur quēadmodū ⁊ res: quia ad diuersitatē scibiliū sequitur diuersitas scientiarū: ⁊ tm de eo dē cōplexo possunt esse distincti act⁹ ꝫz spēm: quia fm phm. i. posteriozz. de eodē pōt esse scientia et opinio. similiter erroꝛ et scientia: ⁊ tm actus errandi ⁊ sciendi circa eandē conclusionē specie distinguit. Sciendū tm ꝙ quis de distinctis scibilib⁹ possunt esse distincte scientie: tm de distinctis scibilib⁹ pōt esse vnus habitus equiualēs vel equialēter cōtinēs plures habit⁹? ꝓpositionū vel scibiliū: ita ꝙ neutrū istoū scibiliū pōt esse obiectū totale isti⁹ habitus: sed tm partiale sicut notitia cōplexa que vna existens habet vtrūq; terminū ꝓ obiecto partiali. Ad sextū argumentū ꝓbans ꝙ intellectus nō habz notitiā intuitiuā: quia nō cognoscit singulariter. Dico ꝙ intellectus ꝓ statu isto cognoscit singulare: ⁊ primo sicut alias patebit ⁊ ē primū cognitū primitate generationis. Nec aristo. negat sed ponit ꝙ itellectus itelligit vniuersale. sensus autē cognoscit singulare ⁊ tales ꝓpositiones quasi semp scribit ad itelligendū differentiā iter intellectū ⁊ sensum: nūc ergo ita est ꝙ si intellect⁹ itelligat nō tm singulare sed ⁊ vniuersale ⁊ sensus sentit tm singulare sequit distinctio inter intellectū ⁊ sensū: ⁊ ita ad habendū distinctionē iter sensū ⁊ itellectū quā intēdit ar. nō obuiat quin itellectus intelligat singulare etiā primo licet nō precise. Ad septimū dico ꝙ intellectus nō semp abstrahit ab hic ⁊ nūc in oīni intellectiōe: ꝙuis in aliqua sic abstrahit: quia sicut intellectus habet notitiā per quaz iudicare nō potest de hic et nūc: hoc est ꝙ res sit hic et nūc nō plus ꝙ fantasia ⁊ illa erit notitia abstractiua: et ita habet aliā notitiā per quā cōcernit hic et nūc: qz per eā nisi sit aliud impedimentū ita potest iudicare ꝙ est hic et ꝙ est nunc sicut potest fm alios sensus: et illa abstrahit a materia et a conditionibus materialibus. Dico ꝙ illa abstractio nō est intelligenda ex parte obiecti in omni intellectione

quia dico sicut alias probabitur ꝙ idē totaliter et sub eadē ratione ex parte obiecti est primū obiectū sensus exterioris et itellectus primitate generatiōis: et hoc ꝓ statu isto ⁊ ita obiectū intellectus in illa prima intellectiōe non est magis abstractū: ꝙ obiectum sensus Potest tm intellectus postea abstrahere multa et conceptus cōmunes formare intelligendo vnū conceptoū in re non intelligendo reliquū: ⁊ hoc nō potest cōperire sensui. Si aūt ista abstractio intelligitur vniuersaliter intelligenda est ex parte intellectiōis: quia illa est simpliciter imaterialis non sic autē de cognitiōe sensitiua. Ad quartū dubiū dico sicut probatū est ꝓius ꝙ intellectus noster ꝓ statu isto intelligit aliq̄d mere itelligibile i particulari et intuitiue. Ad primū i cōrariū dico ꝙ ꝓprie loquendo et stricte nulla est itellectio reflexa: quia reflexio stricte sumpta includit ad minus necessario duo: sicut ptz i motu locali reflexo. Accipiendo tm reflexionem large concedo ꝙ illa intellectio est reflexa cū hoc tamē stat ꝙ est intuitiua: sicut ꝓz ꝙ angelus ita bene se ipsum pōt intelligere intuitiue sicut aliū et cum intelligit se ipsum intuitiue habet intellectionē reflexā large. Ad secundū dico ꝙ illud argumentū est contra omnez opinionē: qz si cognosco aliquā rē qualitercūq; ꝫz possum scire me intelligere illā rē. et vlteri⁹ fm beatū Augustinū. xv. de trini. c. xij. possum me scire intelligere illā intellectionē et sic ado. iij. ⁊. v. ⁊ inumerabilia. tunc quero de causa secunde intellectionis quare illa intelligit ⁊ quecūq; datur consimilis pōt dari de tertia et quarta ⁊ sic de aliis: ⁊ erit cōsimile argumentū de notitia abstractiua quod est factū de intuitiua qua videt intuitiue prima intellectio ideo dico ꝓ omnibus: ꝙ standū est in primo qz prima intellectio intuitiue videbit: et illa intellectio ꝓ statu isto impedit secūdā intuitionē non simpliciter sed quia ꝓsentialitas prime intellectionis non sufficit ad secundā intellectionē. causa autē quare non sufficit non pōt dari nisi natura rei: quia iste intellectiones in nullo penitus sibi repugnant: sicut nec obiecta intelligibilia ꝙ tm ita sit per experientia scimus: sed causaz quare intellecta vna re impeditur intellectus alterius rei non pōt dari nisi natura rei quā per expientiā nouim⁹? Nec aliq̄d aliud scire possum⁹: sicut alias dicetur. Ad aucto. pbi et cōmentatoris dico ꝙ ipsi loquūtur de itellectione prima primitate generationis: quia ꝓ statu illo nihil intelligitur primo nisi sensibile. ⁊ hoc est quod dicit commētator: ꝙ intellectio intuitiua eadem est cū

III Ad quartū dubium.

re quā sensus appꝛehendit in sensato vel itelligit de intellectione illoꝝ que abstrabūtur ab illis que primo intelliguntur: et huiusmodi sunt sensibilia: et sic patet ad primā aucto. cōmētatoris. Ad auctoritatē de memoria ⁊ reminiscētia Dico ꝙ nihil itelligere ē sine fantasmate: qz ois cognitio itellectiua ꝓsupponit necessario ꝓ statu isto ymaginationē sensitiuā: tā sensus exterioris ꝙ interioris. Si dicit ꝙ notitia intuitiua est ꝓma: q̄ nulla alia ꝓsupponit: dico ꝙ nulla aliaz ꝓsupponit eiusdē obiecti i eadē potētia. ⁊ tm ꝓsupponit notitiā alia in alia potētia: sicut notitia intuitiua abedinis intellectiua. ꝓsupponit notitiā sensitiuā respectu eiusdē obiecti. similit notitia intuitiua intellectiōis vel affectiōis vel delectatiōis ꝓsupponit notitiā obiecti illius intellectionis: vel affectiōis: vel ꝺlectatiōis. ⁊ sic de aliis. Et tm si esset possibile ꝙ esset amor in voluntate sine omi cognitiōe ꝓuia. notitia intuitiua illius amoris nullā aliā ꝓsupponeret: sed ꝫ nō est possibile ꝓ statu isto Ad aliā auctoritatē de sensu ⁊ sensato dico: ꝙ nō est de intentione pbi. ꝙ nihil intelligit ab intellectu nisi ꝓfuit ꝓius in sensu. ꝫ ꝙ nullū sensibile extrinsecum intelligit ab intellectu nisi ꝓfuit sub sensu. Unde dicit Aristoteles sic. Amplio⁹ cū aliquid iudicam⁹ hec (scz ptes ex quib⁹ cōponit sensibile) cognoscēda nisi mēti: sed nō sunt itelligibilia: nec sentit que exteri⁹? sunt sine sensu. Ubi vult dicere ꝙ illoꝝ q̄ exterius sunt: scz sensibiliū mēs nō sentit. i. intuitiue cognoscit sine sensu. hoc est sine pꝛeuia notitia sensitiua intuitiua eiusdē: ꝓ hoc inuens ꝙ mens potest sentire. i. intuitiue cognoscere aliqua que exterius sunt: ⁊ alia etiā que interi⁹? sunt: cuiusmodi sunt: actus: intellect⁹ volūtatis delectatiōis sine notitia sensitiua ituitiua eoꝝ: ꝙuis notitia sensitiua aliquoꝝ necessario ꝓsupponitur. Ad aliud dico ꝙ forte quando aliquid cognoscitur intuitiue: clare ⁊ perfecte potest discerni ab alio distincto fm speciē intuitiue cognito perfecte ⁊ clare. tamē quādo aliquid cognoscitur intuitiue obscure ⁊ impfecte forte nō oportet. Intellectus autē noster ꝓ statu isto nihil cognoscit clare intuitiue ⁊ perfecte. ⁊ ideo nō pōt discernere hoc a quolz alio: ⁊ ꝓpt hoc nō pōt discernere inf actuz rectū ⁊ reflexū. ⁊ sic de aliis: ꝙuis possit discernere de aliq̄bus aliis. Hoc videt esse de intētione bti Augustini. qui videt dicere ꝙ mēs pt seipam cernere ⁊ tm nō pōt seipam ab aliis discernere Ubi de mēte dicit De tri. lib. x. c. iij. Nō velut absentē q̄rat se cernere. ꝫ pūtez se curet discernere: ne se q̄si ignotū noz̄et: ꝫ ab eo q̄ alterum

II Ad quintum dubium.

yy Ad sextum.

zz Ad septimū dubium.

Universidad de Deusto
Biblioteca

AAA Ad actauū.

caus̄a partiali causet oppositū effectū: ⁊ ideo notitia intuitiua rei ꝑpria ⁊ res causant iudi ciū q̄ res ē q̄n est. quādo aūt ipsa res non est tūc notitia intuitiua sine illa re causabit oppo sitū iudic ū: ⁊ ideo cōcedo q̄ nō est eadē causa illoꝝ iudiciorū: qz vnī causa ē notitia sine re. alteri⁹ causa est notitia cū re tā⁹ cū causa par tiali. Ad octauū dubiū dico q̄ cōtradictio est deū nō esse: ⁊ tn̄ notitiā intuitiuā dei eē: et ideo nō est mirū si sequit̄ icōueniens. Ad aliud dico q̄ nō videt̄ icōueniens quin posset delectatio eē tāta i absentia quāta i ꝓsentia ꝑ potētiā diuinā. Quod cōfirmare possū ꝑ ex emplū beati augustini de lib. ē. c. vbi habetur maria delectatio, mediāte sola notitia abstra ctiua quāto maior posset eē mediāte notitia i tuitiua. Ad. ix. dubiū dicendū ē q̄ deus est ꝑns i se ista ꝓsentialitate q̄ requiritur ad noti tiā ītuitiuā nec ex hoc sequit̄ q̄ sit notitia itui tiua. Tamē si possibile eēt deū nō esse nō req̄ reretur q̄ deus esset ꝑns: nec in se: nec in alio ꝓsente, sicut aliqua ꝓsētialitate ꝓuia co gnitū: sicut modo deus ꝑōt creare notitiā ali cuius nō cristentis sine oīi ꝓuio. Ad vl timū dubiū dico: q̄ oīis notitia abstractiua oīs rei naturaliter scit̄ ꝓsupponit notitiaꝫ intuitiuā ciusdē: cuius rō est: quia nullus itel lect⁹ ꝑōt naturaliter acq̄rere notitiaꝫ alicui⁹ rei. nisi mediāte illa re: rang⁹ mediante causa partiali efficiēte: sed omis notitia ad quā ne cessario coexigit̄ ex natura rei ē ītuitiua: ergo ꝓma notitia rei est intuitiua: tamē deus ꝑōt causare notitiā abstractiuā deitatis ⁊ aliarū rerū: sine notitia ītuitiua ꝓuia: et illa notitia deitat̄ abstractiua est cōmunicabilis viatori

CCC Ad decimū.

DDD Ad argumenta principalia. Ad primum.

Ad primū argumētū principale dico q̄ no titia distincta deitatis sub ꝓpria ratiōe dei tatis est possibilis ītellectui viatoris: ista ta men nō est beatifica: sed tn̄ intuitiua nec oīs notitia obiecti bt̄ifici ifiniti ⁊ beati sub ratio ne beatifica ē beatifica: sed tn̄ intuitiua q̄ nō est ītellectui viatoris possibilis: sed tn̄ abstra ctiua. Ad secundū dico q̄ aliqueveritates que essent theologice tali intellectui essent ꝑ se note: et aliqne forte per alia notiora sibi. ꝝ bi gratia si talis intellectus apprehēderet di stincte in se ipsaꝫ deitatē ⁊ ꝓprietates perso nales ex quibus fit ꝓpositio per se nota. sic dicēdo deus vel deitas est tres persone, talis cm̄ ꝓpositio ꝓpter idētitatē realem perso narū cū diuina essentia: omni apprehendenti in se terminos istos est per se nota: nec posset plus dubitare de ista: q̄ de illa deus ē deitas ꝓter illam ꝓpositionem posset iste intelle ctus formare illam eandē ꝓpositionē quā

Ad secundum.

nos de facto habemus de deo. deus est tres ꝑ sone: que esset euidenter nota. et tamen non per se nota: sed per primaꝫ ꝓpositionem: de qua dictum est que forte sibi est per se nota: et hoc q̄ illa secunda formaliter seqūtur ex ꝓma. Quę aūt iste sint distincte ꝓpositiones. patet ꝓpter distinctionē terminoꝝ: q̄ termini ꝓme ꝓpositionis sunt res in se: si res possit ꝑdicari vel alie intētiones ab se: quas viator habere nō ꝑōt. In secūda aūt termini sunt ipsi cōcept⁹ quos de facto habem⁹: q̄ nec deū in se: nec ali quid q̄d est realit̄ deus possum⁹ cognoscere di stincte in se. Et cuꝫ dicit̄ si tales ꝓpositiones essent sibi per se note: cognoscerent̄ cognitis terminis. ꝯcedo q̄ quicūq; cognoscit illos ter minos nō habēdo alios termios euidenter scit tales ꝓpositiones: ⁊ nō est nobis scōm statuꝫ cōem, possibile. Et quando ꝓbat̄ q̄ illa de⁹ est trinus ⁊ vnus: nō ꝑōt fieri nota per aliā ꝓpo sitionē priorē ⁊ notiorē. Dico q̄ sic: q̄ illud ꝑdi catū ꝑus cōpetit deo in se vel alicui intētioni ipossibili intellectui viatoris: q̄ isti cōceptui quē de facto habem⁹: ⁊ q̄ est subiectū in pro positiōe habita de cōi lege. Ad tertiū princi pale dico: q̄ posito q̄ noticia euidēs veritatis sit ꝑfectissima fm̄ speciē. boc est q̄ nulla noti cia specie distincta ab ista noticia euidēti est ita ꝑfecta. tn̄ vna noticia euidēs eiusdem spe ciei ꝑōt esse ꝑfectior alia eiusdē. ⁊ ita est in ꝓ posito q̄ noticia beati de eadē veritate est ꝑ fectior q̄ noticia alicui⁹ nō beati de eadē. et ꝓ quia noticia intuitiua terminoꝝ causat perfe ctiorē notitiā q̄ noticia abstractiua eoꝝndē. Qui ergo vellet dicere q̄ noticia intuitiua et abstractiua respectu eiusdem distincte specie causabunt effect⁹ distinctos specie. Posset di cere: q̄ noticia euidēs talis veritatis causata a noticia intuitiua deitatis ⁊ triū ꝑsonarū est ꝑfectior: noticia euidēti causata a noticia ab stractiua deitatis ⁊ triū personarū: ⁊ specie di stincta: ⁊ tūc hec esset falsa quelz noticia eui dēs veritatis theologice est ꝑfectissima. ꝓ ali qua esset ꝑfectissima: pura causata a noticia ī tuitiua. Et alia nō esset ꝑfectissima: pura illa que esset causata a noticia abstractiua. Sz cō tra illud est illa ꝓpositio q̄ pluralitas non est ponēda sine necessitate: ideo cū cause distincte specie possint causare effect⁹ eiusdē speciei: ꝑ prer distinctionē specificā inter noticiā intui tiuā ⁊ abstractiuā incōplexoꝝ nō est ponēda distinctio specifica inter noticias cōpleti cau satas ab illis. Et ideo si iste noticie specie di stinguerent̄ oporteret aliquā rationē aliā assi gnare: quod est difficile. Et in hoc finitur hec ꝓma questio principalis.

Ad tertium.

Supposito et questi-

A Ꝓme q̄stioni ꝑma connexa que in ordine est Questio II

Arguitur ꝓmo principaliter,

Secundo

Tertio.

Ad oppositum

Tres articuli.

B Ꝓmus articul⁹ describēs q̄d ꝓpositio scibil⁹ scia ꝓprie dicta,

Ꝓima cōditio.

Scōa cōditio.

one ꝑcedenti: q̄ ꝑ potentiā diuinā multe ꝝ tates pure theologice possint euidenter cognosci Quero. Utrū notitia euidens illarū veritatū sit scia ꝓprie dicta. Qz nō probat̄ sic. oīs scia ꝓpr̄ie dicta est ꝑ causam (q: scire est ꝑ causaꝫ rē cognoscere ꝑmo posterioꝝ) sed nihil ꝑdica bile de ipo deo (cū sit realit̄ ipe de⁹) habz cau sam. igit̄ nihil tale pōt sciri de deo scia ꝓpr̄ie di cta. Scōo sic. oīs scia ꝓprie dicta est effect⁹ demōstratōis. demōstratio aūt est ꝑ diffinitio nē tang⁹ ꝑ mediū. ꝙ deus nō habz diffinitionē cū sit simplicit̄ simplex: g̃ nihil pōt de deo de mōstrari: ⁊ per consequēs nec sciri scia ꝓprie dctā. Tertio sic. oīs ꝓpositio scita scie ꝓpr̄e dctā est ꝑ se scōo mō dicēdi ꝑ se: q: ꝑdicat̄ pas sio de subiecto: ꝙ nihil ꝑdicat̄ de deo: scōo mō dicēdi ꝑ se (q: nō habz passionē: cū passio rea liter distinguit̄ a subiecto) igit̄ nihil tale ꝑdica tur de deo. Ad oppositū. si nō hoc nō est nisi ꝓpt̄ idētitatez ꝑdicati ad subiectū: ꝙ hoc nō ob stat q: de ente est scia ꝓpr̄e dicta: puta metha. et tn̄ nihil realiter differt ab ente: quia tūc esset nōens. Circa illā q̄stionē ꝑmo videndū q̄ ꝓ positio est scita scia ꝓpr̄e dctā. scōo q̄ est scia ꝓpr̄e dicta. tertio ad q̄stionē. Circa ꝓmū di co q̄ ꝓpositio scibilis scia ꝓprie dicta est ꝓ positio neccaria: dubitabilis: nata fieri euidēs ꝑ ꝓpositiōes neccarias. euidenter ꝑ discursuꝫ sil logisticū applicatas ad ipm̄. Per ꝓmā ꝯdi tionē q̄ sit neccaria: excludit̄ ꝓpositio ꝓtīgēs q̄ ꝙuis possit esse euidenter nota: q: tn̄ nō est ne cessaria: ꝙ pōt esse falsa. nō est scibilis scia ꝓ pr̄ie dicta. Scōa ꝯditio: q̄ sit ꝓpositio dubi talis. ꝓz: q: ꝑ ꝫ excludit̄ ꝓpositio ꝑ se nota: q̄ q̄ꝙis sit neccaria: ⁊ possit esse euidēter nota. q: tn̄ nō est dubitabilis. iō nō est scibilis scia ꝓ pr̄ie dctā. Hoc etiā ꝓz ꝑ liconi. i. posterioꝝ. c. i. Ubi dicit: scia ꝓpr̄icipioꝝ nō est acq̄sita ꝑ do ctrinā q: nō docemur neq; addiscimus nisi id q̄d cū ꝓmo cōcipim⁹ est nobis dubiū: aut ap paret nobis falsum: ⁊ post dubiū. vel cōtrariā opinionē manifestat nobis veritas ei⁹. et fm̄ q̄ patet ibidē ipe loquit̄ de cōclusione scibili fm̄ q̄ distinguit̄ cōtra ꝓpr̄icipia. igit̄ oīs cōclu sio scibilis est ꝓmo dubia vel apparet falsa: et postea ꝑ ꝓpr̄icipia manifestat̄ veritas ei⁹. Nō est intelligendū: q̄ necessariū est ꝓpositionez ꝓprie scibilē ꝓmo esse dubiā vel apparere fal sam cuicunq; discēti eā: ꝙ possibile est q̄ sit du bitalis: vel q̄ possit ab aliquo dubitari vel ap parere falsa: ⁊ postea ꝑ discursum sillogisticuꝫ possit fieri nota: ⁊ sic distinguit̄ a ꝓpositiōib⁹ ꝑ se not̄. ⁊ a ꝓmis ꝓpr̄icipijs. Ꝓtez. ij. posterioꝝ

C Cōtra descriptionē quo ad scōam cōditionē Argui tur ꝓmo.

Secundo.

Scōa pars.

Tertio.

Contra tertiā cōditionem.

q̄stiones sunt eq̄les nūcro hijs q̄ ne scim⁹. igit̄ oē scibile est q̄ribile. ꝙ oīe q̄ribile est dubita bile: g̃ oīe scibile scia ꝓpr̄e dicta est dubita bile. Tertia cōditio: q̄ sit nata fieri euidēs ꝑ ꝓpositiōes euidētes applicatas ad ipam̄ per discursuꝫ sillogisticū. q: ꝑ illā distinguit̄ ab ali q̄bus p̄incip̄ijs ꝓmis: q̄ nō sunt simplicit̄ ꝑ se nota: ⁊ ꝑ ꝓsequēs dubitabilia: ꝙ q: nō possunt fieri nota ꝑ discursum sillogisticū. iō non sunt scibilia scia ꝓpr̄e dicta. Verbi gratia illa ꝓ positio. calor ē calefactiu⁹: est necessaria ⁊ du bitabilis: q̄a si aliq̄s actu ap̄p̄henderet calorē ītuitiue solū ꝑ ītellectū. ⁊ nunq̄ sentiret calo rē. nec sentiret calorē calefacere: pura si nullū calefactibile esset calori intuitiue cognito ap proximatū. posset dubitare an calor posset ꝓ ducere calorē. sic dubitat an albedo posset ꝓ ducere albedinē. ⁊ ꝑ ꝫns illa ꝓpositio dubita bilis est: tn̄ illa ꝓpositio ꝑ nullas ꝓpositiōes necessarias euidenter applicabiles ad ipsam ꝑ discursum sillogisticū pōt de nō euidenti fieri euidēs. ꝙ tn̄ fit euidēs ꝑ experientiā sumptaz ex notitia ītuitiua. ⁊ iō nō pōt esse scibilis scia ꝓ pr̄ie dicta. Sz cōtra illā descriptionē pōt in stari ꝓpr̄io. videt̄ q̄ scōa ꝯditio sit falsa. q: aliq̄ ꝓpositio ꝑ se nota est scibilis scia ꝓpr̄e dicta q̄ est demōstrabilis. ⁊ tn̄ nō dubitabilis: g̃ ⁊c. Qz aliq̄ ꝓpositio ꝑ se nota sit demonstrabilis patet ꝑ algazel i pspectiua sua. li. i. c. iij. q: ista est demōstrabilis totū est maius sua pte: et tn̄ ꝙ est ꝑ se nota. Scōo q: omis passio est demō strabilis de suo subiecto: et aliq̄ tal⁹ est ꝑ se no ta: ⁊ ꝑ ꝫns nō est dubitabilis. Silr oīe cōple tū posteri⁹ ꝓpr̄io ꝓpr̄icipio est dēmōstrabile ꝑ ipz q: sillogizando ex ipo erit sillogism⁹ ex ꝓmis ⁊ imediatis ⁊c. Et ꝑ ꝫns erit demonstratio. ⁊ ꝑ ꝫns cōclusio erit scibilis scia ꝓpr̄ie dicta: ⁊ tn̄ aliq̄d cōplexū posteri⁹ ꝓpr̄io ꝓpr̄icipio est ꝑ se no tū: ⁊ ꝑ cōsequēs nō dubitabile. Tertio argui pōr: q̄ illa ꝯditio sit falsa. q: si oīs ꝓpositio sci bilis scia ꝓpr̄e dicta est dubitabilis. g̃ iste in tellect⁹ q̄ nō posset dubitare vel errare: nō posset scire aliquā ꝓpositionē scia ꝓpr̄e dicta. cōse quēs est falsum. q: tūc ītellect⁹ diuin⁹ nullā ꝓ positionē sciret scia ꝓpr̄e dicta. q̄d falsuꝫ est q: scia ꝓpr̄e dicta nullā impfectionē dicit. g̃ nō debz negari a diuino ītellectu. Cōtra ter tiā cōditionē. videt̄ q̄ sit supfluа. q: oīs ꝓpositio neccria: q̄ nō est ꝑ se nota: est scibilis scia ꝓ pr̄ie dicta. ⁊ solū talis. ꝙ oīs ꝓpositio neccria: q̄ nō est ꝑ se nota est dubitabilis. g̃ oīs ꝓpositio dubitabilis est scibilis scia ꝓpr̄e dicta. g̃ posi to dubitabili supfluit ponere aliꝺ. Modo ꝓz ꝑ ꝑm. i. posterioꝝ. vbi docet modū accipiēdi dicēs. q̄ ꝓpr̄icipia cognoscim⁹ inq̄ꝝtiz termios

Universidad de Deusto
Biblioteca

Demõstratio q̃d sit.

D
Ad primũ. Demõstratio capitur tripliciter.

cognoscim?: ḡ oia p̃ncipia cognoscim? cognitis tm̃inis: ḡ nullũ p̃ncipiũ ẽ dubitrabile. Sz oĩs ꝓpositio necessaria ẽ p̃ncipiũ vl̃ ꝯclusio ꝑ ꝓie scibilis. Jdẽ pbs voluit.i.thopicoꝝ dicẽs demõstratio ẽ ex p̃mis ⁊ veris fidẽ sũpscrũt: ḡ in oi demõstratioe cõrigit stare ad p se nota: ⁊ p oĩs oĩe p̃ncipiũ demõstratiõis q̃d ita ẽ p̃ncipiũ q̃ ñ cõclusio ẽ p̃mo ⁊ p se notũ: ⁊ p oĩs ñ ẽ dubitabile. Ad p̃mũ istoꝝ dico q̃ demonstratio p̃r accipi largissime ⁊ ipꝛopiissime: ⁊ sic syllogism? põt dici demõstratio: q̃ nõ est sophistic? nec dyalectic? nec falsigṗh? stricte accipiẽdo: ⁊ sic põt reduci ad demõstrationẽ ꝑz q̃ diuidit syllogism? sufficiẽt i litigiosũ dyalecticũ ⁊ demõstratiuũ. Alr̃ põt dici dẽmõstratõ large ⁊ ipꝛopẽ. ⁊ sic oĩs syllogism? ex necessarijs ⁊ p̃ob? põt dici demõstratio: siue cõclusio sit ꝑ se nota: siue nõ. Tertio mõ accipit demõstratio stricte ⁊ ꝓpe ꝑ syllogismo faciẽte scire ex necessarijs: ita q̃ p̃misse sint nate causare notitiã cõclusioĩs: et isto mõ loq̃t pbs de demõstratiõe ⁊ loquunt doctores ⁊ expositores. Et pb̃ ad argumẽtũ dico q̃ ꝓpositio ꝑ se nota ẽ demõstrabil̃ p̃mo mõ ⁊ scdo: ⁊ sic forte itellexerit ille auctor: ꝑ tertio mõ dico q̃ ꝓpositio nõ ẽ demõstrabil̃: q̃ ꝓpositio ꝑ se nota ꝑcise cognoscit ex notitia termioꝝ. Alr̃ em nõ cẽt ꝑ se nota: ḡ notitia ꝓpositõis ꝑ se note nõ ẽ nata causari ex notitia p̃missarũ: ⁊ ꝑ oĩs nõ ẽ demõstrabil̃. nec scibil̃ sciẽtia ꝓpe dicta

Si dicaꝫ q̃ quis taꝫ ꝓpositio ꝑ se nota sufficiẽt possz sciri ex notitia t̃minoꝝ: t̃n si notitia t̃minoꝝ ñ sufficeret: adh̃c ille p̃misse ex q̃b? inferr̃ causarẽt notitiã illi? ꝓpositõis: ⁊ ꝑ oĩs notitia illarũ p̃missaꝝ ẽ nata causare notitiã illi? ꝑ se noti: ⁊ ꝑ oĩs ẽ demõstrabile. Hoc ñ valet q̃: ꝑ istã rõnẽ p̃mũ p̃ncipiũ possz demõstrari: q̃: si notitia t̃minoꝝ ñ sufficeret: possz sillogisari ex al'q̃b? nor̃ q̃ cãrent notitiã p̃ncipij p̃mi. Si dicaꝫ q̃ p̃ncipiũ p̃mũ si nõ cẽt notũ nihil aliũ ẽt notũ. ⁊ iõ ñ ẽ sciẽ. Bñ valz: q̃ etiã aliq̃ ẽ fcõ aliq̃d ẽ actualr̃ notũ: ⁊ t̃n p̃mũ p̃ncipiũ ñ ẽ actualr̃ notũ: ⁊ ita stat rõ. Jdeo dico q̃ rõe ꝓpositõis scibil̃ ẽ q̃ ei? notitia possit cãri ex notitia p̃ncipioꝝ. ⁊ ita q̃ bẽat rõnẽ dubitabil̃. vñ p rõnẽ p̃cedẽtẽ factã ꝑz q̃ illo mõ quo ẽ scibil̃ ẽ dubitabil̃: q̃ si iõ dicaꝫ scibil̃: q̃ nõ sufficeret notitia t̃minoꝝ: tũc posset cãri ei? notitia ex p̃missis. ita dicẽt dubitabil̃ q̃: si notitia t̃minoꝝ ñ sufficeret possz dubitari ꝺ ea. puta si ꝑpõ illa apꝓhenderẽt sine ꝓpõib? ex q̃b?

deberet sciri. Ad aliã ꝑbationẽ dico: q̃ nõ oĩs passio ẽ demõstrabil̃ ꝺ suo subiecto: ꝑ aliq̃ passio ñ põt sciri inẽẽ suo subiecto: nisi ꝑcise ꝑ expiẽtiã ⁊ nullo mõ ꝑ demõstratiõnẽ: ⁊ hoc t̃n cõtigit ꝺ ꝓpositõe ꝑ se nota: i q̃ ꝑdicaẽ passio ꝺ suo subiecto: ꝑ etiã ꝺ ꝓpositioe frequẽter ñ ꝑ se nota: sic de ista calo: ẽ calefactiu?: et de silib?.

E
Ad secũdũ.

Ad aliã dico q̃ ñ sp cõplexũ nccriũ posteri? põt demõstrari ꝑ p̃ncipiũ p̃mũ. etiã si ex ipso possz iferri sillogistice: ꝑ cũ hoc req̃rit q̃ notitia p̃ncipij possz cãre notitiã posterioris. ⁊ hoc deficit i ꝓposito.

Ad secũdã ptẽ.

Ad tertiũ ꝓcedo q̃ intellect? diuin? ñ hz sciẽtiã sic stricte sumptã: nec ista scia diẽ ꝑfectionẽ simpl'r: ꝑ icludit ipfectionẽ scz q̃ sit nata ꝓduci ab alia notitia cõplexa.

Ad tertiũ.

Ad argumẽtũ cõtra tert.ã cõditionem.

Ad aliꝺ ꝺ tertiã ꝑditõez dico q̃ illa nõ sup fluit. Ad rõnẽ dico q̃ nõ oĩs ꝓpositio q̃ nõ est ꝑ se nota ẽ scibil̃ scia ꝑpe dcã: q̃ multa sũt p̃ncipia p̃ma idemõstrabilia ⁊ imediata. et cũ hoc sũt ꝓpositiões ꝑ se note.

F

Et̃n sciendũ q̃ aliq̃ ꝯclusio ẽ ꝺmõstrabil̃ ꝑ p̃ncipia ꝑ se nota. ita q̃ vltiata resolutio stat ad p̃ncipia ꝑ se nota. Aliq̃ aũt stat ad p̃ncipia n̄ꝑ se nõ: ꝑ ad p̃ncipia nota t̃m ꝑ expiẽtiã: sic mlte sũt passiões q̃ ñ põt cẽ note ꝺ suis subiectis nisi ꝑ expiẽtiã t̃m: sic q̃ calo: ẽ calefactiu?: q̃ gũtas iclinat deorsũ: ⁊ t̃n ista ñ sũt ꝑ se nota ꝑ dubitabilia ⁊ iõ mlta sũt p̃ncipia ꝓma i nulla ꝓꝛa resolubilia: ꝑ ẽ q̃ ex nullis ꝓꝛib? p̃nt iferri ⁊ sciri: ⁊ t̃n ñ sũt ꝑ se nota. ista ẽ itẽrõ bri Augl.i. retracta. c.viij. vbi declarat qũo aia aliq̃s artes attulit secũ ⁊ aliq̃s ñ: q̃ illas artes ꝺ: attulisse secũ: ꝺ q̃b? oꝛdiare iterrogata: recte resp̃ideret sn̄ expiẽtia. ⁊ hoc cõtigit q̃n vltiata resolutio stat ad p̃ncipia ꝑ se nota. tũc em̃ ñ oꝛ nisi q̃ oꝛdiare ꝑponãt ꝯclusiões imediate sequẽtes ex ꝓpositionib? ꝑ se not: ⁊ postea alie imediate sequẽtes ex illis: ⁊ sic sẽp ꝓcedẽdo vsq̃ ad vltias. alias aũt artes ñ attulit secũ q̃. s. ñ resoluũt ad ꝑma p̃ncipia ꝑ se nota: ꝑ t̃n ad p̃ncipia nota ꝑ expiẽtiã. si em̃ resolutõ staret ad p̃ncipia ꝑ se nota: tũc doctoꝛ bñs illã sciaz posset ꝓponere discipl'o p̃ncipia ꝑ se nõ: ad q̃C vr certũ ẽ ꝺdiscipul? recte resp̃ideret: deide posset ꝓponere ꝯclusiões imediate sequẽtes. ad q̃s discipulus recte resp̃ideraz: q̃: videret eas seq̃ ad ꝓpositiões sibi ꝑ se notas. Tertio possz ꝓponere ꝑ positiões imediate sequẽtes ad illas ꝯclusiones ad q̃s ẽt recte resp̃ideraz ꝑ eãdẽ rõnẽ: ⁊ sic ẽt ꝓcedẽdo vsq̃ ad vltias: ꝑ manifestũ ẽ q̃ hoc ñ ꝓtigit oĩb? sciẽtijs: q̃: mlte sũt q̃ ñ p̃nt acq̃ri sn̄ expiẽtia: q̃ui sopinio vel credulitas ꝺ ill' scibilib? possit acq̃ri ꝑ doctrinã ꝑcise: ḡ ille scie nõ bñt p̃ncipia ꝑ se nõ: alie bñt. Et̃n augl. postq̃ explanauit qũo aia attulit artes secũ: ꝑ biũgit

Nec sane oẽs artes eo mõ secũ attulit. aut secũ bz. nã de artib? q̃ ad sensus corꝑis ptinẽt. sicut mlte medicine: sic astrologia. nisi q̃ hoc didicit nõ ꝑ dicere: ca ꝺo q̃ scia ⁊ itelligentia capit. ꝓꝛ illud q̃ ꝺ dixi cui vel a seipso vel ab alio fuerit bñ inꝛogata ⁊ recoꝛdata rnder. Eandẽ sniam ponit. iij. li. detrinitate. Nec etiã est inꝛtio Aristotel' in diuersis locis. Et̃n. i. metha. ⁊. ij. posterioꝝ. docẽs quomõ acquirit notitia ꝑncipioꝝ dic̃. q̃ ex sensu fit mẽoria. ex mẽoria aũt fit expim̃tu. ⁊ ex expim̃to accipit vl'e: q̃ ꝺ est ꝑncipiũ artis ⁊ scie. ⁊ t̃n manifestũ est: q̃ ꝑma ꝓpositio frequẽter accepta ꝑ expiẽtiã est illa: in q̃ ꝑdicaẽ passio de suo subiecto. et q̃ est dubitabil': sic declarat pbs. i. metha. vñ dic̃ ex periẽtia q̃dẽ arte fecit sed inexperientia casuz: fit aũt ars cũ ex mlt̃is expim̃tis alib? cõceptib? vna fit velut de silib? acceptio. acceptõez q̃dẽ eni bie: q̃ callie ⁊ socrati hac egritudine laborãti ꝺ cõtulit. ⁊ ita multis singulariũ exptũ est. q̃ aũt oib? hmõi fm vnã ſpeciẽ detm̃nat, hac egritudine laboꝛãtib? ꝺ cõtulit vt flegma maticis. aut colerĩq̃. aut estu febꝛicitãtib?. art̃ est. Ex ista auctoꝛitate habeẽ. q̃ talis expiẽtia est de dubitabili ꝺ. ⁊ ita ꝑma ꝑncipia in arte ⁊ scia acq̃sita ꝑ expientiã: sunt dubitabilia. et ꝑ oĩs nõ sunt ꝑ se nota. Hoc etiã ptz ꝑ pbs. i. Ethicoꝝ. c. x. dicentẽ. Ex ꝑncipioꝝ hec q̃dẽ inducẽ contẽplata sunt. ꝺ vero sensu. ꝺ aũt cõ suetudie q̃dã. ⁊ alia aũt alit̃. ⁊ ꝑmẽtatoꝛ: ibidẽ

G
Ad primã ꝑbationẽ illi? maioris de ꝑmo posteriꝝ. ꝑt dici duplicit̃. Uno mõ: q̃ loq̃tur de ꝑncipijs ꝑ se notis: q̃a illa cognoscunt̃ cognit̃ terminis. nõ aũt loquit̃ de ꝑncipijs aliꝺ: q̃ põt sciri t̃n ꝑ expiẽtiã: ⁊ nullo mõ ꝑ doctrinã. Alr̃ põt itelligi illud dictũ vl'r de oĩb? ꝑncipijs. q̃ cognoscunt̃ cognit̃ termis. excludẽdo alias ꝓpositiões nccrias ꝓꝛes eis. ex q̃b? sillogistice põt iferri: ⁊ ꝑ eas sciri. nõ t̃n sufficit q̃cũq̃ notitia termioꝝ: sic est de notitia ꝓpositõis ꝑ se note. q̃: ad illaz sufficit q̃cũq̃ notitia termioꝝ sine ituitiua: sine abstractiua. ꝑ req̃rit notitia intuitiua: saltẽ alicui? termini. vel alicui? ipoꝛtati ꝑ terminũ. ⁊ forte req̃runt frequent̃ m̃te notitie ituitiue. sic ponaẽ: q̃ ꝺ sit p̃mũ ꝑncipiũ. oĩs berba taꝫ speciei cõfert febꝛicitãri. ista ꝑ nullas ꝓpositões notioꝛes põt sillogisari. ꝑ ei? notitia accipit ex notitia intuitiua: ⁊ forte multaꝝ. q̃a enim iste vidit q̃ post comestionẽ taꝫ herbe seq̃baẽ sanitas in febꝛicitãte. ⁊ amonit oĩs alias causas sanitaẽ illi?. sciuit euidẽ q̃ ista berba fuit cã sanitaẽ. ⁊ tũc bz experimẽtũ de singulari. Est aũt sibi notũ q̃ oia individua eiusdẽ rõis bñt in passo effect? eiusdẽ rõis eq̃lit̃ dispositio. et iõ euident̃ accipit tanq̃ ꝑ-

cipiũ: q̃ oĩs talis herba ꝓfert febꝛicitãri. Ad auctoꝛitatẽ de ꝑio topicoꝝ dico. q̃ dicit q̃ demõstratio est ex ꝑmis ⁊ veris: vel ex bijs q̃ ꝑ ma ⁊ vera fidẽ sumpserũt: ⁊ ꝺ ꝓcedo. Sed nõ dicit. q̃ est ex ꝑ se notis. vel q̃ ex bijs q̃ sunt ꝑ se nota fidẽ sumpserit: nec sunt idẽ sicut dictuz est ꝑncipia ꝑia. ⁊ ꝑncipia per se nota. Circa scõm q̃d est scia dico. q̃ scia fm q̃ꝺ distinguit̃ cõtra alios hitus itellectuales. de q̃b? loquit̃ pbs. vi. ethicoꝝ. Est notitia euidẽs veri nccrij nata causari ex p̃missas applicatas ad ipsuz per discursum sillogisticũ. Per primã cõditionez excludit̃: ⁊ opinio: ⁊ suspitio: ⁊ fides. ⁊ buiusmõi. q̃: nulla illarũ est euidẽs. Per secũdaz excludit̃ cuidens notitia cõtingentiũ. q̃ nõ est scia ꝓpie dicta: q̃: nõ est veri necessarij. ꝑ tertiã conditionẽ excludit̃ notitia euidẽs p̃moꝝ ꝑncipioꝝ: q̃: illa nõ ꝑ bñ ꝑ discursum sillogisticũ. Dico aũt nata causari. q̃: nõ est nccrium q̃ de facto causeẽ per tales p̃missas. q̃: ꝑ ꝑ experientiã cãri. ꝑ eni aliꝺs sine sillogismo euidenẽ scire: q̃ luna est eclipsabilis ꝑ solã expiẽtiã sine omi sillogismo. ponẽdo q̃ ista sit cõclusio demõstrabilis. Et aũt ista sit scia, ꝓpie dicta põt ꝓbari. q̃a ista scia est bitus veridic?. ꝑ fm pbm. vi. ethicoꝝ. nõ sunt nisi quiq̃ bit? veridici. s. intellect?. sapiẽtia. scia. ars. et ꝓudẽtia ⁊ certũ est q̃ nõ est intellect? nec sapiẽtia. nec ars nec ꝓudẽtia. ḡ reliquit̃ q̃ sit scia. Cõtra t̃n istã vltimã cõditionẽ ꝑt instari. Prio q̃: nõ est silis modus acq̃rendi notitiã ꝑncipioꝝ. ⁊ cõclusionũ. ꝑ notitia aliquoꝝ ꝑncipioꝝ sic dictũ est accipit̃ ꝑ expientiã sine demõstratioe. ḡ notitia cõclusionũ: q̃ est scia ꝓpie dicta: nõ põt accipi ꝑ experientiã sine demõstratione.

D
Scõs articulus.

Scõo aut ista notitia euidẽs ẽ eiusdẽ speciei cũ notitia acq̃sita ꝑ demõstrationẽ eiusdẽ cõclusionis. aut alteri?: nõ prio mõ: q̃: pl'm̃t scia acq̃sita ꝑ õmõstrationẽ. ⁊ scia acq̃sita ꝑ expiẽtiã: q̃ scia q̃: ⁊ scia ꝓpr̃ q̃d. ꝑ ille dim̃t spẽ. i. posterioꝝ. ḡ ⁊c.. Põt cõfirmari. q̃: distincte cãe causãt distinctos effectus. Sed scie quarũ vna habeẽ ꝑ expientiã. ⁊ alia ꝑ õmõstrationẽ. causãt ꝑ distinctas causas spẽ. ḡ distiguunt̃ spẽ. maioꝛ ꝑz. q̃: ad multitudinẽ ꝓꝛis seq̃t multiplicatio posterioꝝ. q̃uis nõ ecõuerso. nec põt dari scõm. q̃: i eodẽ itellectu respectu eiusdẽ cõplexi nõ p̃nt esse due notitie abstractiue distincte spẽ.

Arguitur ꝓmo.

J
Ad primũ.

Ad primũ istoꝝ dicẽdũ. q̃ ꝑ esse cõsilis mod? acquirendi notitiã aliquoꝝ ꝑncipioꝝ. ⁊ aliquarũ cõclusionũ. ꝑ ꝓter istũ modũ cõez est vn? ꝓprius notitie cõclusionũ. s. ꝑ demonstratiõez. q̃ nullo mõ ꝑ ꝺperere notitie ꝑncipioꝝ ꝓꝛioꝝ quoũcũq̃.

K
Ad scõm

Ad scõm põt dici. q̃ notitia ꝯclusiõis acq̃sita ꝑ expientiã. ⁊ notitia eiusdẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

acq̃sita p demõstrationẽ sũt eiusdẽ spẽi: q; nõ
ẽ icouenies distinctas causas specie bñe eosdẽ
effect? specie: sicut sol ⁊ ignis ꝓducũt eũdẽ ca
lorẽ specie: ⁊ vtraq; sine altera ẽ cã sufficies re
spectu caloris. ita ẽ i ꝓposito q; notitia ituiti-
ua aliquor termior vl signator p ꝑmios: vir-
ture cui? accipit notitia cuidẽs alicui? ꝑitat
cõtingẽtis de aliquo singulari ituitiue cogni
tor: ẽ cã saltẽ mediata ⁊ ptialis respectu noti-
tie alicui? ꝯclusiõis demõstrabilis: sic sic? tute
notitie ituitiue accipiat notitia euidẽs istius
ꝑitatis ꝯtingẽt. ista berba sanat talẽ ifirmita
tẽ. illa ẽ cã mediata ptialis notitie isti? ꝯclusi
onis demõstrabilis. ois talis berba sanat. est
aũt ista notitia ituitia cã ptialis tm: q; ista no
titia nõ sufficit nisi euidẽter sciat q; oia idui-
dua eiusdẽ rõnis sũt nata bñe effect? eiusdẽ rõ
nis i passo eiusdẽ rõnis ⁊ cq̃lit dispositor: er p-
ter istã causã notitia ꝑmissarũ põt eẽ cã suffi
ciẽs: ad causandũ notitiã eiusdẽ spẽi respectu
eiusdẽ ꝯclusiõis. ⁊ si ꝑmo sciat ꝯclusio p expiẽ
tiã: ⁊ post eadẽ ꝯclusio sciat p demõstrationẽ
non causabit noua scia distincta specie: ꝟ fiet
vnũ ex gradu ꝑcedẽte ⁊ sequẽte: sic si ꝑmo i li
gno ꝓducat calorẽ p solẽ: ⁊ post itẽdat p ignez

Instantia prima

Si dicat q; ꝑm Aristotelẽ ꝑmo posterior.
Necessariũ nõ põt sciri ꝑ veritatẽ ꝯtingẽtẽ q;
uis possit iferri ex cõtingẽte. g̃ ad acq̃sitionẽ
scie ꝓpe dicte nihil facit notitia ꝑitatis ꝯtin
gẽtis. Dico igit q; itẽtio Aristotelis ẽ q; ne

Z
Rẽpõsio

cessariũ ñ põt demõstrari ꝑ ꝯtigẽs tãq; p ali-
quã ꝑmissã i demõstratiõe p notitiã tm euidẽ-
tẽ alicui? cõtingẽtis ⁊ notitiã vni? veritat ne
cessarie: nõ ordinatis i mõr figura põt accipi
notitia euidẽs ꝯclusiõis demõstrabilis: p mo
dũ declaratũ: q;. s. scirẽt euidẽter ꝯclusio nccria
p vnã ꝯtingẽtẽ euidẽter notã ex q̃ ꝯtingẽti se
quit formaliter ꝯclusio illa demõstrabil: sic seq̃t
formaliter ꝟ berba sanat: g̃ ois berba eiusdẽ spẽi
sanat. ⁊ tenz ista ꝯa nõ p aliq̃d mediũ itrise
cũ: quo adiũcto eẽt syllogism?: ꝟ tenet p medi
uz extrinsecũ. s. p illd mediũ oia agẽtia eiusdẽ
spẽi spãlissime sũt effectiua effectuũ eiusdẽ rõ

Obijcitur primo

nis. Et si dicat isto mõ dato sufficeret vnũ
expimẽtũ ad habedũ ꝓncipiũ art ⁊ scie: q; suf
ficeret scire d vno singulari: q; ẽ ꝓductiuũ ta
lis effect?: si illa ꝯpõ sit vrliter vera. Silr ꝟ

Secũdo.

dato nũq; p expiẽtiã possz sciri ꝓncipiũ artis
⁊ scie: nisi de spẽ spãlissima: ⁊ nõ de genere. q;
ista ꝯpõ oia q̃ sũt eiusdẽ generi sũt ꝓductiua
effectuũ eiusdẽ rõnis vel generis ẽ simplr fal
sa: q; aliq̃ substãtie ꝓducere pñt substãtias: ⁊

Tertio.

aliq̃ accidentia tm. Silr ista ꝯa nõ valet.
ista berba ẽ sanatiua: g̃ ois berba talis spẽi est
sanatiua: q; põt stare oppositũ: q; aliq̃ talr ber-

ba nõ sit sanatia: ꝟ magis ifirmatiua. q; pote
rit bñe ꝟriũ illi? q̃d ẽ sanatiuũ: ⁊ q̃d ẽ i hac ber
ba. Ad ꝑmũ istor dico. q; aliq̃n sufficit vnũ

Ad primũ.

expimẽtũ ad habẽdũ ꝓncipiũ art ⁊ scie. ⁊ ali
q̃n req̃rũtur multa expimẽta. si cñ i ꝓncipio
ꝑmo artis ⁊ scie subijciat spẽs spãlissima: suf
ficit vnũ expimẽtũ: sic ad sciẽdũ istã ꝯponem
ois calor ẽ calefactiu? q̃ ẽ ꝓncipiũ ꝑmũ: suffi
cit euidẽt cognoscere q; iste calor calefacit vl
calefecit. ⁊ ꝟ ꝓpt causã iã dictã. Si aũt subij
ciat aliq̃d cõe ad plures spẽs tũc req̃rũt plu
ra expimẽta. q; req̃rit expimẽtũ de aliquo sin
gulari cuiuscũq; spẽi. sic ad sciẽdũ euidẽter q;
ois act? ẽ gñatiu? habit? requirit expimẽtũ q;
act? ꝓncipij ẽ gñatiu? bit?: ⁊ q; act? ꝯclusiõis
ẽ gñatiu? habit?. ⁊ sic de alijs spẽb?: ⁊ ꝟ ẽ verũ
q̃n tale ꝓncipiũ accipit p expientiã ꝑcise. q; si
accipeꝝ p rõnẽ nõ oporteret. ⁊ tũc talis dedu
ctio nõ tenebit p istã ꝯponẽ: q; cãe eiusdẽ ge
neris sũt effectiue effectuũ eiusdẽ generis vel
eiusdẽ rõnis vel p aliq̃d mediũ cõsile. Pura p
tale mediũ. Quicq̃d cõpetit alicui alicui? ge
neris cõpetere põt alteri eusdẽ generi. vel cõ
simile Sz tenebit p illd mediũ. q; aliq̃d cõpe
tit cuilibet spẽi ꝯtẽte sub aliquo genere cõpe
tit vlr illi generi. ⁊ ita tale ꝓncipiũ de genere
vl de aliquo cõi ad pla alteri? ⁊ alteri? rõnis.
accipiet p expiẽtiã ⁊ aliquo mõ p iductionẽ. s.
inferẽdo vnã vlem de genere ex oib? vl ib? de
oib? spẽb? cõtẽtis sub genere sic si arguerẽ sic
ois bõ ẽ augmẽtabil: ois asin? ẽ augmẽtabil.
ois leo ẽ augmẽtabilis: ⁊ sic de singulis: g̃ oẽ
ial ẽ augmẽtabile. et ꝓpt ꝟ dicẽ pbs: q; aliq̃n
ꝑma ꝓncipia accipiũt p iductionẽ. Tũc ad
argumẽtũ dico: q; sufficit sciri de vno singula
ri ad habẽdũ talẽ ꝓponẽ euidenr notã de spẽ

M
Ad secũdũ.

spãlissima nõ tñ de aliquo cõi ad plura diuer
sarũ rõnũ. Per idẽ ꝑz ad scõm. q; ꝯpõ ꝺ oi
ad plura diuersarũ rõnũ nõ accipiet p istã ꝓ
positionẽ oẽs cãe eiusdẽ generis vel eiusdẽ rõ
nis bñt effect? eiusdẽ generis vl eiusdẽ rõnis.
nec p aliquã cõsimilem: ꝟ p modũ iã expositũ.

O
Ad tertiũ.

Ad tertiũ dico: q; ista nõ ẽ ꝑma ꝯpõ acce
pta p expientiã. ois talis berba ẽ sanatiua ta
lis ifirmitat. nec illa berba ẽ sanatiua talr ifir
mitat nisi ipa ꝟba eẽt rõ ꝓducẽdi talẽ sanita
tẽ. Si cñ aliq̃ ꝗlitas exns i berba sit ꝓncipiũ
sanãdi: tũc illa ꝯpõ i q̃ ꝑdicat sanatiuũ de cõi
ad illã ꝗlitatẽ erit ꝓncipiũ ꝑmũ: ⁊ ista. ois talr
berba ẽ sanatiua erit ꝯclusio demõstrabil: sic
ꝟ ẽ ꝑmũ ꝓncipiũ: ois calor ẽ calefactiu?. ⁊ ista
ẽ ꝯclusio. ois ignis ẽ calefactiu?: ⁊ etiã illd oẽ
calidũ ẽ calefactiuũ. Elerũtn ꝟ ẽ ꝯa bona. ꝟ
berba ẽ sanatiua: g̃ ois talr berba ẽ sanatia: q̃
uis ꝯns ꝟ illatũ esset ꝯclusio ⁊ nõ ꝓncipiũ: q;

talis ꝯsequẽtia tener p illud mediũ necessariũ
⁊ euident notũ. q̃cq̃d absolutũ: vel ꝓpetas cõ
sequẽs absolutũ cõpetit alicui idiuiduo. cuili
ber idiuiduo eiusdẽ rõis ꝑt aliq̃d ꝯsilr cõpete
re. ⁊ iõ ex ꝟ tpo q; ꝟ berba ꝟz q̃litatẽ talẽ q̃ est
ꝓncipiũ sanãdi talẽ ifirmitatẽ: q̃libz talis ber
ba poterit ꝟ bñe. Er q̃n ꝺz q; aliq̃ talr berba nõ
est sanatia. ꝟ magis iductia ifirmitat. Dico q;
stãt simr q; sit iductia talr infirmitat. ⁊ tñ sana
tiua talr infirmitat: ⁊ ꝟ q; nõ est inconueniẽs q;
aliq̃d sit i potẽtia ad vtraq; q̃ sunt ꝓncipia cõ
trariorꝝ. Istud de ista vltia cõsequẽtia est ve
rũ ꝑm theologiã ⁊ ꝑitatẽ. q̃uis pbs ⁊ errãtes
hoc negarẽt. Per ꝟ ad ꝑmã ꝯfirmationẽ di
co. q; nõ sp districte cãe spẽ. bñt distinctos effe
ctus spẽ. nec sp ad mltiplicatiõem ꝓxr sequit
multiplicatio posteriorꝝ. ꝗa ꝑm oẽs multe cãe
essentiales ꝯcurrũt ad eũdẽ effectũ ꝓducẽdũ

P
Ad aliã ꝓbatiõẽ dico. q; scia q; ⁊ ꝓpt q̃d du
plicit accipi pñt. Uno mõ ꝓo demõstratione
q; ⁊ ꝓpt q̃d. Alio mõ ꝓo notitia causata a ꝑ
missis istarũ demõstrationũ. Si ꝑmo. sic dico
q; distinguit spẽ respectu eiusdẽ cõclusiõis: sic
ille demõstratiões respectu eiusdẽ ꝯclusionis
distinguũt spẽ. q; alie ꝑmisse sunt in vna demõ
stratiõe ⁊ in alia. ⁊ isto mõ loquit pbs. i. poste
riorꝝ. Scõo mõ dico. q; nõ distinguũtur spẽ q̃n
tũcunq; notitie ꝑmissarũ: q̃ sunt cãe efficiẽtes
notitie ꝯclusiõis distinguãtur spẽ. Si dicat
q; ꝑm ꝓdicta in ꝓo ꝗstiõe: illa que nõ pñt bñe
eundẽ effectũ spẽ distinguũtur spẽ. ꝟ scia q; q̃n
tũcunq; intẽdat eriã i infinitũ nunq̃ faciet sci
re ꝓpter quid. g̃ scia ꝓpter quid: et quia dis
tinguũtur spẽ. ⁊ eodẽ mõ ꝑt argui de scia acq̃
sita p demonstratiões. ⁊ p expientiã. Rñdeo q;
scia q; nũq̃ facit scire ꝓpt q̃d. q; ad hoc req̃rit
vna alia cã. s. notitia ꝑmissarũ demõstratiõis
ꝓpt q̃d. ⁊ iõ sequr q; distinguitur spẽ a noti
tia ꝑmissarũ illi? demõstratiõis. Predcã opi
nio de vnitate scie acq̃sita p expientiã ⁊ ꝺmõ
strationẽ: marie ꝓbabilitatẽ ꝟz. si scia ꝯclusio
nis distinguat realiter et totaliter a notitia ꝓnci
pior. si ãt nõ distingueret realiter ⁊ totaliter a no

Q
Tertius articul?

titia ꝓncipior nõ baberet ꝓbabilitatẽ. Circa tertiũ articulũ sciendũ. q; circa istã q̃stionẽ
sũt diuerse opiniões. Una q; q̃ntũcũq; de tali
bus ꝟitat? necessarijs theologicis posset eẽ
notitia certa ⁊ euidẽs. tñ illa nõ erit scia. ꝓpe
dcã. Hoc ꝓbat. ꝗa ois scia. ꝓprie dicta acq̃rit
p cãm illi?: q̃ ꝯcludit de subiecto. ꝟ nihil ꝑdi
cabile de deo ꝟz cãm. g̃ ⁊c. Maio: ꝑtz p pbm
ꝑmo posterior: q̃ dicit q; scire arbitramur vnũ
q̃dq; cũ cãz arbitramur cognoscere: p quã res
est. g̃ ⁊c. Si dicit q; pbs accipit ibi cãm nõ p
eã incõplexa: ꝟ ꝓo causa ꝓplexa. Cõtra. pbs

R
Scõa opinio.

ibi dicit expresse q; cũ arbitramur cognoscere
cãm: p quã res est nõ: per quã ꝓplexũ est. Silr
scõo posterior dicẽ. scire opinamur: cũ scimus
cãm. et imediate exẽplificat de ꝗtuor cauf: q̃
sunt cãe rerũ. nõ ꝓplexor. Idem videt sentire
ꝑmo phisicor i ꝑma ꝓpositiõe libri. Hoc etiã
ꝓbat. tũ q; oẽ subiectũ scie est causatũ ⁊ ꝓpo
sitũ: q; ꝟz ꝓpositũ ꝺceptũ q̃ditatiñ: ⁊ denoia
tiuũ. tũ q; oẽ subiectũ scie ꝟz passionẽ differẽ
tẽ realiter a subiecto. tũ q; oẽ subiectũ scie habz
passionẽ demõstrabilẽ de eo p diffinitiõez sub
iecti tanq̃ p mediũ. illa nõ cõpetit deo. g̃ ⁊c.
Dicit tñ ista opinio. q; aliq̃d põt ꝯcludi de ꝺo
a ꝓori. tñ nõ erit scia. ꝓprie dcã. q; nõ est p cãm
realẽ. Contra istã opinionẽ. videt q; primũ et
scõm repugnẽt inter se. q; q̃n aliq̃ cõclusio scit a
ꝓori respectu illi? cõclusiõis est aliq̃s bitus ve
ridic?. ⁊ ñ itellect?. q; ille est ꝑcise respectu ꝓn
cipior: q̃ sunt vel p se nota vel ꝑcise cognosci
bilia p expientiã. Nec sapia. q; illa est tã ꝓnci
pior q̃ cõclm. vi. etbi. Nec ars. nec prudentia
q; ille sũt respectu agibiliuz ⁊ factibiliu tm. g̃
scia. Si dicat q; talis notitia est sapia: sic me
taphisica: q̃ ẽ de ente. q; nõ est p cãm est sapia.

S
Probatio primi

Contra. talr ꝓpositio ꝯclusa p aliq̃d ꝑus: nõ tñ
p cãm realẽ prioẽ ꝑt repiri de istis iferiorꝺ?.
⁊ p ꝯns ꝟz istũ bit? talr ꝯclusiõis nõ erit sapia.
q; nõ est de cauf vlib? ⁊ ꝑmis. nec est itellect?
certũ est: nec ars: nec prudẽtia. g̃ scia, ꝓpe dctã
⁊ tñ nõ erit per cãm realẽ. Assumptũ ꝑz p eos
q; sic p infinitatẽ dei ꝑt oñdi iduisibilitas dei.
ita p itellectualitatẽ aie intellectie ꝑt oñdi in
corruptibilitas aie itellectiue vel simplicitas
vel aliq̃d hmõi. Ideo est alia opinio: q; de ta
lib? ꝟitatib? ꝑt esse scia, ꝓprie dcã: ꝓpt q̃d ⁊ a
ꝓori. ⁊ ista opinio ꝓo declarat. q; pfectiões
essentiales sũt demõstrabiles de essentia, ꝓpt
q̃d ⁊ a ꝓori. Scõo oñdit ꝟ idẽ de notiõibus.
Tertio de respectiuis ad eẽ. Primũ declarãt
q; ordo est inr rões sub q̃b? de? est ꝯceptibilis.
ita q; rõ essentie est oino ꝓria: ⁊ alie rões sequẽ
tes sunt ꝓores aut posteriores: ꝑm q̃ hunc rõi
sũt ꝓpinq̃ores: aut ab ipa remotiores. Hoc ꝑz
q; quẽcũq; ordinẽ realẽ bñent aliq̃ si essent dis
tincta realr ꝯsilez ordinẽ bñt ꝑm rõem vbi sũt
distincta ꝑm rõem. nũc g̃ si essentialia essent dis
tincta realr inr se bñent ordinẽ i oñdo ipam el
sentiã. g̃ si sint distincta ꝑm rõem bñt talẽ ordi
nẽ ꝑm rõez. Minor: ꝑz. q; si pfectiões essentia
les realr distinguerent: puta natura itellectual
pfecta. itellect? pfect?. ⁊ illud p q̃ intellect? ꝟz
obiectũ ꝓportionatũ sibi pñs. ⁊ ipe act? itelli
gẽdi. ⁊ vltra etiã esset ali? act? circa obiecta se
cũdaria ꝟtualiter cõtẽta i obiecto ꝓmario. esset
inr ista talr realr ordo: q; essentia itellectual pfe

Universidad de Deusto
Biblioteca

eta esset ꝓ̄or realiꝫ illa rōne repſentante obie
ctū.⁊ yō iſta repſentās eſſz ꝓ̄or actu itelligēdi
obiectū. ⁊ act⁹ itelligēdi obiectū ꝑmariū eſſz
ꝓ̄or actu itelligēdi realiꝫ obiectū ſecūdariū. ⁊
iſta ꝓ̄po eſſet ꝓ̄pe q̄d. Ihēs naturā imateria
lē pfectā hz itellectualitatē pfectā.⁊ h̄ eſſz p
ꝓ̄er q̄d. Intellectuale pfectū pōt bīe rōne ſi
bi repſentātē pfecte obiectū ꝓ̄portionatū ſi
bi. Iterū h̄ eſſet ꝓ̄pter q̄d. Intellect⁹ pfectus
hēs ꝓ̄portionatū obiectū ſibi pfecte pñs itel
ligit niſi ipediat: ⁊ h̄ ꝓ̄pter q̄d ad cōcludēdū
extremū de extremo. Cōſiſtꝫ pōt argui de ipſa
volūtate ⁊ actu volēdi ⁊c. Scōm declara
tur: q: ſi iſta differrēt realr: memoria pfecta q̄
ſez icludit itellectū ⁊ obiectū ſibi pñs. et act⁹
itellect⁹ vl itelligētie: ⁊ act⁹ exp̄mēdi notitiā
declaratiuā ipſius obiecti q̄ ē dicere: ⁊ ipa no
titia ꝑducta p actū dicēdi q̄ dz verbū: eēt ibi
ſimplicit ordo realr: ita q̄ memoria pfecta i a
ctu eēt ibi ꝑmū: dicere ſcōz: verbū tertiū. Cōſi
milit pōt argui de volūtate ⁊ ſpiratōe ſpūſſā
cti. ⁊ ſic pz q̄ ſp p ꝓ̄ra tāḡ p cauſas ꝓ̄pter q̄d
poſſet ſciri poſteriora: ḡ nūc eſt bmōi ordo eo
rū fm rōnē ḡlis eſſer ſi realiꝫ vt dictū eſt eēnt
iter ſe diſtincta. Iterz ꝑ vtraq; cluſiōe ꝑdicta
arguit ſcōo ſic. In demōſtratiōib⁹ q: ⁊ ꝓ̄pter
q̄d de eodē videt eſſe ordo ꝛtrari⁹. Nā i demō
ſtratiōe q: ꝓ̄us cōcludūt q̄ ſūt ꝓ̄pinq̄ora effe
ctui a quo arguit. ⁊ iſta vident eſſe remotiora
a cā p ſe: ecōuerſo aūt i demōſtratōe ſimplr et
ꝓ̄pt q̄d vbi ꝓ̄us cōcludūt illa q̄ ſūt ꝓ̄pinq̄ora
ipi cāe: ⁊ vltio cōcludit de effectu remoto: ḡ ſi
aliq̄ cōueniūt alicui cāe ḡ ſtatim pñt cōcludi
ex effectib⁹: ⁊ alia q̄ nō pñt. iſta nō vident hīe
ordinē eq̄ imediatū ad talē cauſā: nūc aūt ali
q̄ pñt ꝛcludi de deo ex effectib⁹ ⁊ aliq̄ nō: ḡ h̄
⁊ illa fm ordinē nature inſūt deo. Cōfirmat
qz aliq̄ pñt cognoſci de deo cōfuſo ꝛceptu ali
q̄ nō niſi diſtincto cōceptu. Tertiū ꝓbat ali

Probatio ſcōi.

Probatio tertij

Preterea arguit ſic. de q̄ddītate nō ꝛtēta i ali
quo ꝓ̄ori cōpoſito h̄nte p ſe diffinitiōez ⁊ cāz
⁊ paſſionē a ſe realr diſtictā. ⁊ h̄nte plures ꝛce
ptus denoiatiuos p ſe ſcdo mō. de oī rali ꝑt eē
ſcia ꝓ̄prie dcā tāḡ de ſubiecto. ſ̄ h̄ nō eſt rōne
cōpoſitiōis nec cauſatiōis nec diſtictiōis realr
paſſionis a ſubiecto. ꝑtz de ente. ḡ ꝑcise: qz hz
plures cōcept⁹ ordinatos. ſ̄ bmōi eſt de⁹. ḡ ⁊c.

Contra ſcotum.

Cōtra iſtā opinionē: q̄ntū ad aliq̄ dcā i ea ar
guo ꝓ̄io. q̄ attributa nō pñt de dō demōſtra
ri ꝓ̄pr̄q̄d. ⁊ h̄ de deo diſtincte cognito quomō
loquit doctor iſte. qz null⁹ cōcept⁹ cōis q̄ddīta
tiu⁹: ꝑt demōſtrari demōſtratiōe ꝓ̄pr̄q̄d de
illo q̄ imediate cōtinet ſub eo. qz ral ꝓ̄pr̄ eſt
imediata fm pbm. i. poſterioꝛ. ⁊ p pñs illa nō
eſt altera ꝓ̄or. ſ̄ oīs talis cōcept⁹ eſt cōis deo ⁊
creaturē: vt ſuppono nūc: qz poſtea ꝓbabit. et
eſt cōcept⁹ q̄ddītatiu⁹. qz ſuppoſito ad pñs: et
poſtea ꝓbabit: q̄ inf diuinā eſſentiā ⁊ diuinū
itellectū vel volūtatē nulla eſt diſtinctio: nec
realr: nec rōis. ḡ ꝛcept⁹ bonitat⁹ vel quicūq; tal
eſt q̄ddītatiu⁹. ⁊ p pñs null⁹ tal⁹ pōt de deo de
mōſtrari. Si dicat q̄ oīno de eadē re ſine oī
diſtinctōe pñt eſſe plures cōcept⁹. ſ. q̄ddītati
uus ⁊ denoiatiu⁹. Cōtra. q̄ncunq; q̄cūq oīno
a ꝑte rei exp̄rimit p vnū ꝛceptū eriā p aliū. nō
eſt maior⁹ rō ḡre vn⁹ ſit q̄ddītatiu⁹: quā ali⁹. ſ̄
ſi nulla penit⁹ ſit diſtictio a ꝑte rei inf diuinaz
eēntiā ⁊ itellectū ⁊ actū itelligēdi. nihil ymā
ginabile ꝑt exp̄mi p vnū ꝛceptū: qō nō p aliū.
ḡ vterq; erit q̄ddītatiu⁹; vel neut. Si dicat q̄
exp̄mit idē nō eodē mō. Cōtra. nō ꝑt aſſigna
ri talis diuerſitas mōꝛ: niſi aliquo mō ꝓ̄pr̄ ali
quā nō idētitatē a ꝑte rei. Confirmat iſta rō
qz ille cōcept⁹ q̄ ꝑcise exp̄mit q̄ddītatē: ⁊ nihil
aliud: eſt q̄ddītatiu⁹. nō ei ꝑt alia rō aſſignari
q̄re aliq̄s cōcept⁹ eſt q̄ddītatiu⁹. ḡ oīs ꝛcept⁹
talis eſt q̄ddītatiu⁹. Q̄ aūt ſit imediat⁹ ꝑtz. qz
nihil eſt mediū. qz nec de⁹ certuz eſt. nec aliq̄d
creatū qz illud eſt alterū ꝑdimidēs. ſic q̄n dicit
ſapia q̄dā eſt creata: q̄dā icreata. ſapia ibi ime
diate ꝑdicat de ſapia icreata q̄ nullo mō diſti
guit ab eēntia diuīa. ḡ null⁹ ꝛcept⁹ talis pōt de
mōſtrari a ꝓ̄ori de dō diſtincte cognito. niſi fo
rte demōſtrarē paſſio aliq̄ enti i cōi de dō p ēs
tāḡ p mediū. ita q̄ aliq̄s ꝛcept⁹ cōis deo ⁊ cre
ature ſit mediū i illa demōſtratōe. Scdo ar
guo. q̄ nullū notionale pōt demōſtrari de di
uina eēntia p aliud notionale. qz nulla eſt di
ſtictio ibi: niſi ꝑcise inf eēntiā ⁊ relationē ⁊ re
latiōes inf ſe. ita tn̄ q̄ i ꝓ̄prietatib⁹ vn⁹ ꝑſone
nulla eſt diſtictio. ḡ nō ꝑt ibi eſſe aliq̄d mediū
demōſtrādi vnū de reliquo. Per idē ꝑz ⁊ ter
tiū. qz cōcept⁹ ad ex̄ nō ꝑt demōſtrari de diuīa
eēntia. qz nihil eſt tale mediū ⁊c. Arguo ḡ ſic.

ſi eſſe omipotens vel aliq̄d ſit demonſtrabile
de deo: ḡ aut de diuina eſſentia: aut de ꝑſona
nō de diuina eſſentia m ſc: qz ſi ſic. quero p q̄d
mediū: aut per mediū q̄d ē vera res: aut p me
diū quod eſt ens rōnis vel cōceptus rei. nō ꝓ
mo: qz in deo nō ſunt niſi eſſentia ⁊ ꝑſone ⁊ re
latiōes fm iſtos ſi nō ponat⁹ diſtinctio forma
lis attributoꝛ: ſed nec ꝑ perſonā nec per rela
tionē pōt hoc demonſtrari de diuina eſſentia
quia nō ꝓ̄ius cōuenit perſone vel relatiōi q̄
eſſentie: qz quacūq; perſona accepta vel rela
tione cōuenit alicui alteri q̄d nō eſt illa perſo
na vel relatio: ḡ ꝓ̄ius cōuenit eſſentie q̄ cui
cunq; q̄d nō eſt formaliꝫ eſſentia: ḡ de eſſētia
nō pōt demonſtrari a ꝓ̄ori per aliquā verā rē
tāḡ per mediū. nec per ens rōnis: quia q̄n ali
quid eſt ꝓ̄pr̄ū alicui rei per ꝓ̄ius dicit⁹ de illa
re q̄ de quocūq; ente rōnis vel cōceptu: ſ̄ eſſe
oīpotens eſt ꝓ̄pr̄ū vere rei: ḡ non ꝓ̄ius dicit⁹
de aliquo cōceptu. Nec pōt dici q̄ demōſtra
tur de ꝑſona de demōſtratione a ꝓ̄ori: qz tūc
poſſet aliq̄s ſcire q̄ eſſentia i ſe eſſet oīpotēs
⁊ tn̄ dubitaret de perſona: cui⁹ oppoſitū oſtē
detur ifra. Si dicit⁹ ad oīa iſta q̄ preter eſſen
tiā eſt diſtinctio formal⁹ attributoꝛ. ⁊ illa di
ſtinctio ſufficit ad hoc q̄ vnus cōcept⁹ ſit q̄d
ditatiu⁹ ⁊ alius denoiatiu⁹: ⁊ ad hoc q̄ aliq̄d
demōſtret⁹ de aliquo demōſtratiōe ꝑpa ꝓ̄pr̄
quid ⁊ a ꝓ̄ori. Cōtra. hoc nō ſaluat iſtū docto
rē. primo: qz ponit q̄ oīa iſta poſſunt ſaluari ſi
ne oīi diſtictiōe formali ꝓ̄pter ſolā diſtincti
onē rōnis ⁊ ꝓ̄pter ſolā diſtictionē p relatiōes
rōnis ſe mutuo reſpiciētes. Tū dicit ſic. Una
res pōt virtualiter cōtinere cōcept⁹ quaſi de
noiatiuos q̄ poſſunt ab itellectu diſtīgui a cō
ceptu quidditatiuo: et hoc ꝑcise ſi illi cōcept⁹
ſint tn̄ diſtincti p relationes rōnis mutuo ſe
reſpiciētes: forte tn̄ poſſet poni alia diſtictio
maioꝛ illoꝛ conceptuū q̄ fm relationē rōnis.
Ex iſtis ⁊ aliis ibidē dictis pz q̄ itērō ſua ē po
nere tales cōcept⁹. ſ. quidditatiuū ⁊ denoiati
uū ſine oīi reſpectu ad extra. eriā ſi nō eēt di
ſtinctio formalis. Preterea poſito q̄ eēt di
ſtinctio formalis adhuc nō oporteret q̄ vnus
cōceptus eſſet q̄ddītatiu⁹ ⁊ alius denoiatiu⁹
qz ſi cōceptus intellectus dicit⁹ denoiatiu⁹ et
cōcept⁹ eſſentie q̄ddītatiu⁹. quero: aut conce
ptus intellectus dicit⁹ denoiatiu⁹ reſpectu eſ
ſentie vel reſpectu vni⁹ rei icludēris eſſentia
liter tā eſſentiā q̄ intellectū ⁊ cetera talia di
ſtincta formaliter. ſcōm nō pōt dari qz ex quo
illa res eſſentialiter includit intellectū ⁊ eſſē
tiā: nō plus cōceptus vn⁹ eſt quidditatiu⁹ re
ſpectu illi⁹ q̄ cōceptus alterius: ſicut nō plus
cōcept⁹ materie eſt quidditatiu⁹ reſpectu cō

poſiti q̄ ꝛceptus forme nec ecōuerſo. Nec pō
reſt dici primū. quia ſicut quādo aliqua diſtin
gūtur realiꝫ q̄ntūcunq; faciāt per ſe vnuz: nō
magis cōceptus vnius eſt denoiatiuus reſpec
tu alteri⁹ q̄ ecōuerſo. ſicut paret de materia
⁊ forma. ita quādo aliqua diſtīguūt rn̄ forma
liter nō magis cōceptus vnius erit denoiati
uus reſpectu alterius q̄ ecōuerſo. ḡ nō magis
cōceptus itellectus eſt denoiatiuus reſpectu
eſſentie: q̄ cōceptus eſſentie eſt denoiatiuus
reſpectu intellectus. qz ſicut itellectus nō in
cludit formaliꝫ eſſentiaz. ita nec ecōuerſo. Sz
ꝛceptus eſſentie nō eſt denoiatiuus reſpectu
intellectus. quia tūc per rationē eoꝝ cōcept⁹
eſſentie poſſet cōcludi de intellectu p ꝛceptū
iſtū q̄ddītatiuū intellect⁹. nec cōceptus intel
lectus eſt denoiatiu⁹ reſpectu eſſentie. ḡ opoꝛ
ret dicere q̄ ꝛceptus eſſentie eſt q̄ddītatiuus
reſpectu alicui⁹: qō nō eſt formaliter eſſentia
reſpectu cuius ꝛceptus intellectus nō eſt q̄d
ditatiuus ſed denoiatiuus. ſ̄ hoc eſt ipoſſibi
le. qz probatū eſt q̄ oē rale equaliꝫ includit in
tellectū ſ. cut eſſentiā ⁊ ecōuerſo. Si dicatur
q̄ nō eſt aliq̄d rale vnū qō eſſentialiꝫ ſic iclu
dit ⁊ itellectū ⁊ eſſentiā. ſ̄ ipa eſſentia eſt q̄d
ditas. ⁊ ipa attributa ſunt quaſi paſſiōes ⁊ p
prietates eius. Cōtra. illa que ſunt diſtincta
realiꝫ ꝓ̄pter tn̄ cōpoſitionē faciūt p ſe vnū. ſic
paret de materia ⁊ forma. ḡ multo magis illa
q̄ diſtīguūt formaliꝫ ꝓ̄pter idētitatē realē fa
ciēt p ſe vnū. ḡ eſſentia diuina ⁊ intellect⁹ fa
ciūt per ſe vnū. ḡ illud eq̄ eſſentialiꝫ itellectū
includit ſicut eſſentiā ⁊ ecōuerſo. Cōfirmat
per ꝓ̄cipiū eoꝝ. qz qualē ordinē haberēt aliq̄
ſi eſſent diſtincta realiꝫ talē ordinez habe būt
vbi diſtīguūtur tn̄ formaliꝫ. ſ̄ ſi eſſentia ⁊ in
tellectus eſſent diſtincta realiꝫ: haberēt iſtuz
ordinē q̄ intellectus eſſet poſterioꝛ. ⁊ nō plus
includeret eſſentialiꝫ ⁊ formaliꝫ itellect⁹ eſſen
tiā q̄ ecōuerſo. nec plus cōceptus eſſentie eēt
q̄ddītatiuus reſpectu intellectus q̄ ecōuerſo.
ḡ ⁊ nūc nō erit magis cōceptus eſſentie q̄ddi
tatiuus reſpectu intellect⁹ q̄ ecōuerſo. nec eſt
magis q̄ddītatiuus reſpectu alteri⁹ qō nō eſt
formaliꝫ eſſentia nec intellect⁹. ⁊ cōceptus in
tellectus eſt ita q̄ddītatiuus reſpectu intelle
ctus: ſicut ꝛcept⁹ eſſentie eſt q̄ddītatiu⁹ reſpe
ctu eſſentie. ḡ nullo mō conceptus eſſentie eſt
magis q̄ddītatiu⁹ q̄ cōceptus itellectus. Si
dicit⁹ q̄ cōceptus eſſentie eſt q̄ddītatiu⁹ reſpec
tu pſone. nō aut cōceptus itellectus: nec ali
quis cōceptus attributalis. Cōtra. q̄ncunq;
aliqua habēt ordinē p ſe inf ſe. ita q̄ eſt primū
ſcōm. ⁊ tertiū. ſi primū ⁊ tertiuz faciūt aliq̄d p
ſe vnuz eſſentialiꝫ includēs vtrūq;. neceſſario

Universidad de Deusto
Biblioteca

y

ꝑmũ ſcõm:7 tertiũ faciũt talevnũ:ꝫ per iſtos omi notionali eſſentiale ẽ imediatius eſſẽtie diuine:7 hoc tã poſitiue q̃ negatiue:g̃ ſi eſſen tia 7 relatio cõſtituant aliquid ꝑ ſeynũ.ſ.ꝑſo nã:neceſſe eſt q̃ eſſentiale 7 relatio cõſtituãt aliquid per ſe vnũ eſſentialiter includẽs q̃li bet illoꝝ:ꝫ illud nõ põt eẽ niſi ꝑſona: g̃ ꝑſona eſſentialiter icludit quodlibꝫ eſſentiale: g̃ cõ ceptus talis eſſentialis erit ita q̃ddtatiu? re ſpectu ꝑſone ſicut cõcept? eſſentie vel relatio nis. Ideo dico aliter ad iſtã queſtionẽ. Lir ca quã ſciendũ ꝑmo:q demõſtratio q̃dã eſt q: 7 quedã ꝓpter q̃d. Scõo ſciendũ q illoꝝ q̃ ꝑdicanť de deo:q̃dã ſũt res ſi res poſſit ꝑdica ri:7 q̃dã tm̃ cõceptus. Exẽplũ primi:q: itelle ctus potẽs itelligere diuinã eſſentiã põt etiã intelligere paternitatẽ.filiationẽ.7 ſpiratio nẽ:et oia iſta põt de deo ꝑdicare: q: nõ eſt ma gis rõ q̃ poſſit vnũ cognitũ ꝑdicare ď aliquo cognito q̃ aliud. 7 ita itellect? omẽ cognituꝫ gnito.7 ſic põt ꝑdicare paternitatẽ 7 filiatio nẽ 7 ſpirationẽ de diuina eſſẽtia: q̃uis nobis nõ ſit ꝓ ſtatu iſto talis ꝓpõ poſſibilis:q: nos ꝓ nũc de lege cõi ipam diuinã eſſentiã i ſe vel paternitatẽ i ſe itelligere nõ poſſum?: ꝫ tm̃ in aliquo cõceptu.Exẽplũ ſcõi:ꝑdicãdo ꝓceptũ entis vl ſapie i cõi de deo: dicẽdo de? eſt ens: de? eſt ſapiẽs:7 ita de aliꝭ. Tertio dico:q re ſpectu ꝑdicabiliũ ď deo põt ſubiici vl res ipa q̃ deus eſt. vl aliꝙs cõcept? ꝑdicabilis de illa re. Quid aũt ſit iſte cõcept?:7 quo mõ diſtin guať a re:alias diceť.ꝫ ſuppono ad pñs q̃ nõ eſt realiť nec formaliť ipſa res cui? eſt. Totũ qđ di de ꝑdicatiõe rei i diuinis dꝫ itelligi ſm illã opinionẽ q̃ ponit q̃ itellectio ñ ẽ ſubiectũ nec ꝑdicatũ,ꝓpꝭ:ꝫ obiectũ itellectꝭ:quã opinionẽ reputo ꝓbabilẽ. Scõꝫ aũt aliã opi nionẽ quã reputo etiã,ꝓbabilẽ.ſ.q̃ oẽ ſbiectũ ꝓpꝭ i mẽte ẽ itellectio vl aliq̃ q̃liras iberẽs méti dꝫ dici q̃ ꝓpõ illa quã formatitellectus de diuinitate diſtincte nõ cõponiť ex re:ꝫ intẽ tione diſtinctã diuinitať q̃ nõ ẽ nobis poſſibiľ 7 ſm ꝫ ꝓportionabiliť dicẽdũ ẽ de illa ꝓpõe ſicẽ diceret ď ꝓpõe ſi cõponeret ex re Scõꝫ ꝫ ad iſtã q̃ſtionẽ ꝑma cõcluſio erit iſta. Nil bil itrinſecũ deo põt de diuina eſſentia demõ ſtrari:ita q̃ diuina eſſentia i ſe ſubiciať 7 ali q̃d qđ ẽ realiť dina eſſentia ꝑdiceť in ſe. Hec ꝟcluſio ſic põt ꝓſuaderi. Impoſſibile ẽ q̃ aliq̃ ſint idẽ realiť 7 ituitiue vl abſtractiue diſtin cte itelligãť 7 q̃ dubiteť de idẽtitate coꝝ: q̃a ſi aliq̃ ꝓpõ ſit ꝓ ſe nota:illa erit maxime i qua ꝑdicať idẽ realiť de eodẽ realiť: ꝫ eſſentia di uina ẽ eadẽ realr cũ quolibet qđ ẽ realr de?:g̃

Z
Prima cõcluſio.

nulla talis ꝓpõ ẽ dubitabiľ: nec ꝑ ꝟcluſionẽ demõ ſtrabilis. Scõo omẽ qđ demõſtrať ď aliquo ꝑ ꝓpõ ꝑdicať ď illo ꝑ qđ demõſtrať: ꝫ nihil re aliť idẽ cũ deo põt ꝑdicari ꝓpõ de aliquo q̃ di uina eſſẽtia:q: nihil tale ẽ (ſicut ſuppono ad pñs 7 inferi? declarabiľ) niſi ꝑſona vl aliq̃ re latio Si dicať:ꝫ videť eẽ demõſtratio.pať ẽ paternitas:eſſentia ẽ pr̃: g̃ eſſentia ẽ p̃nitas. Põt dici q̃ ſi itellectui appꝛhẽdẽti eſſentiaz i ſe 7 p̃nitatẽ in ſe eẽt iſta dubitalis 7 poſſꝫ fie ri nota ꝑ ꝑdictas p̃miſſas tũc eẽt ibi demon ſtratio:ꝫ nõ videť q̃ aliꝙs talis intellect? poſ ſit de illa dubitare Si dicať q̃ tũc eẽt ꝓpoſi tio ꝑ ſe nota.7 per pñs eſſet euidẽter nota cui liber intellectui 7 ita nobis. Reſpondeo q̃ il la ꝓpoſitio quã põt habere ſic intelligens di ſtincte deũ ſub rõne deitatis 7 paternitatẽ in ſe eſt ꝓpoſitio ꝑ ſe nota:7 ideo ẽ nota cuilibet potenti illã ꝓpoſitionẽ formare. ꝫ nos ꝓ iſto ſtatu nõ poſſum? habere iſtã ꝓpoſitionẽ:ſicut nec terminos eius:ꝫ habem? vnã aliã.quia in noſtra ꝓpoſitione nobis poſſibili de cõi lege t̃mini ſũt ꝟcept? q̃dã cões fidelib?: 7 ifidelib? ſi illa aũt ꝓpõne quã haberet talis intellect? vnus terminus eſt eſſentia 7 alius p̃nitas.et ꝑ iſtis ſupponũt termini ꝓpoſitionis noſtre nõ ꝓ ſe.7 ſi cõ ſicut termini ſunt diſtincti ita ꝓ poſitiões ſunt diſtincte. 7 ſi põt vna illarũ ꝓ ſe eſſe nota 7 alia dubitabilis ſimpliciť et fo te demonſtrabilis. Hoc põt declarari:q: q̃ di ſtincte intelligeret diuinã eſſentiã 7 ꝑdicaret eã de ſe ipſa nõ poſſet dubitare de illa ꝓpoſi tionẽ:ꝫ eſſet ſibi nota ex terminis:7 tm̃ iſta ꝓ poſitio quã nos habem?: deus eſt deus.eſt du bitabilis:q: iſta equipollet iſti: ens ſummũ et infinitũ eſt ens ſummũ 7 infinitũ. Hoc em̃ di cimus eſſe quid nois dei vel aliquid cõſimile: et tm̃ iſta i qua predicať idẽ de ſe eſt dubitabi lis ſicut vnio illoꝝ q̃ ponũtur a parte ſubiecti dubitabilis eſt:ſicut ſi vnio illorũ eſſet falſa to ta ꝓpõ eſſꝫ falſa ꝓpť falſã iplicationẽ:ſicut ſi nullus bõ eſſet albꝰ:ꝫ eſſꝫ falſa. bõ albꝰ eſt bõ albus:ſicut 7 iſta.aliquid eſt bõ albꝰ:g̃ ſi talis ꝓpõ quã talis intellect? haberet nõ eſt dubi tabilis:7 noſtra eſt dubitabilis:ſũt diſtincte.

AA
Scõa cõcluſio.

Scõa ꝟcluſio ſequẽs ex iſta eſt:q̃ nihil ta le põt demõſtrari de ꝓpoſitione ꝓpter idẽtitatẽ re alẽ ꝓpoſitionẽ cũ quolibet tali qđ de ipa ꝑdicať:et ꝓ pñs nulla talis ꝓpõ põt eſſe dubia habenti eã. Si dicať q̃ q̃uis talis ꝓpõ ſiue eſſentia ſiue ꝓpoſitio ſubiiciať nõ poſſit eẽ dubia cogno ſcẽti illos terminos diſtincte 7 intuitiue. põt tm̃ eẽ dubia cognoſcẽti terminos cõfuſe 7 ab ſtractie. Dico q̃ nulli bñti illos t̃mios põt eẽ dubia:ſiue cognoſcať abſtractiue ſiue intuiti

BB
Tertia conclusio.

CC
Quarta cõclusio

ne:q: ſiue ſic ſiue ſic cognoſcať diuina eſſẽtia: neceſſario diſtincte cognoſcit diuina eſſentia. Unde ipa diuina eſſentia ꝓpter ſummã eius ſimpliciťatẽ nullo mõ põt cognoſci indiſtin cte 7 cõfuſe:q: vnũ cõfuſũ qđ nõ eſt ipa diuina eſſentia:ꝑdicabile tm̃ de ea nõ ꝓ ſe ꝫ ꝓpia di uina eſſentia poſſit cognoſci:7 tũc neceſſario eſt aliud cognitũ 7 ali? terminus.7 hoc nõ tm̃ dico de eſſentia diuina ſed vl̃r de oẽm ſimplici re creata:ſicut infra apparebit. Hoc debet in telligi q̃n illa res ſimpleꝛ cognoſcitur 7 nulla alia: ꝓptervnã opinionẽ quã ꝓbabilẽ reputo illud tm̃ hic dicit ſm aliã opinionẽ. Et ideo dico: q̃ illi termini talis ꝓpõis nullis aliꝭ terminis cognitis nullo modo põt cognoſci ꝟcluſe:ſed tm̃ diſtincte.7 iõ iſta ꝓpõ in q̃ ſubiꝭ ciuntur illi termini 7 nõ aliꝭ: nulli intellectui põt eſſe dubia:7 ideo erit per ſe nota 7 princi piũ et nullo mõ cõclusio. Tertia cõclusio ẽ iſta. Omẽs cõcept? cões ꝑdicabiles in q̃d de deo 7 creaturis nõ põt de diuina eſſentia in ſe de mõſtrari a priori:nec de cõceptu ꝓprio ſibi et ſimplici:ſi talis ſit poſſibilis. Hoc pꝫ:q: queli bet talis eſt imediata:q: omẽ cõe imediate ꝑ dicať de quolibet ꝓxẽto in q̃ ꝓmo diuidiť: ꝫ q̃libet talis cõcept? imediate diuidiť in deuz 7 in creaturã:ſicut ꝓma diuiſio ſapie eſt:q̃ q̃ dã eſt creata 7 q̃dã increata. Similiter intel lect? quidã eſt creatus quidã increatus. 7 bo nitas alia creata alia increata:7 ſic de aliꝭ. g̃ nulla talis eſt demõſtrabilis a ꝑori Si inſte tur q̃ hic ẽ demõſtratio:omẽ ens ẽ bonũ:de? ẽ ens.g̃ de? ẽ bon?. Dico q̃ accipiẽdo bonũ ſm q̃ ꝑdicať i q̃d de deo:nõ ẽ ď demõſtratõ:q: ſic accipiẽdo bonũ 7 ens ſimpliciť ſũt ſynonima accipiẽdo aũt bonũ �fz q̃ connotat ens deter minatũ.q: idẽ ẽ qđ volibile:7 ita ꝓnotat volũ tatẽ:ſic eſt demõſtratio aliquo modo a ꝑori:ꝫ ſic nõ ꝑdicať de deo i q̃d. Quarta cõcluſio eſt q̃ conceptus cõnotatiui 7 negatiui cõmu nes deo et creaturis poſſunt de diuina eſſen tia demõſtrari:et boc ſi aliqui tales ſint de di uina eſſentia in ſe cognita dubitabiles. Hoc ꝓtz. quia omẽ cõmune predicabile adeq̃te de aliquo cõi põt demõſtrari de qualibet cõten to ſub illo cõi ꝓ illud cõe tã̃ ꝑ mediũ:ꝫ tales cõcept? ꝑdicať 7 ꝓmo et adeq̃te de aliquo cõi ad deũ 7 ad creaturas: g̃ ꝓ illud tã̃ ꝑ mediũ põt demonſtrari de qualibꝫ contento.et ideo fo:te hic eſt demonſtratio aliquo modo a ꝓ ori:omne ens eſt bonuz:deus eſt ens.ergo 7c.

Maũt tali ſyllogiſmo acquiratur ſcia ꝑbe dicta: et per ꝟcſequens ſit demõſtratio. patet: quia eſt babitus veridicus:7 non intellectus nec ſapientia 7c. ergo eſt ſcientia. Confir matur. quia nõ minus videtur q̃ ibi ſit demõ ſtratio q̃ in ſillogiſmo ex ſimpliciter poſterio ribus. ꝫ talis concediť eſſe demõſtratio q̃uis nõ potiſſima.g̃ 7 multo fortius iſta. Quinta ꝟcluſio eſt q̃ cõceptus cõnotatiui et negatiui ꝓpꝭ deo nõ ſunt de diuia eſſentia in ſe demõ ſtrabiles a ꝓori.7 ideo eſſe creatiuz.eſſe ops. eſſe eternũ.infinitũ.imortale. 7 ſic de aliꝭ.nõ ſunt de diuina eſſentia in ſe demonſtrabiles. Hoc ꝓbať. q: ois demõſtratio a ꝓori eſt ꝑ me diũ: cui ꝑdicatũ demõſtrabile ꝓpꝰ cõuenit q̃ ſbiecto de quo demõſtreť.ꝫ talia ꝑdicata nul li poſſunt cõperere ꝑ ꝓpꝰ q̃ deo: qđ poſſit eſſe mediũ.q: illud mediũ: aut erit res:aut ꝟcept?. nõ res.q̃a nulla res eſt cui ꝓpꝰ cõueniat poſſe creare q̃ đo.q: de nulla alia re ꝑdicať. Nec cõ ceptus.q: oẽ ꝑdicatũ ꝓpriũ alicui rei ꝑ ꝓpꝰ cõ petit ſibi q̃ cuicũq; cõceptui. Si dicať q̃ ta les ꝟceptus põt demõſtrari de diuina entia ꝑ ſuas diffinitiões tanq̃ ꝑ media.ſicut põt ſic argui.omẽ ꝓductiuũ alicui? de nihilo eſt crea tiuũ.ꝫ de? eſt ꝓductiꝰ alicui? de nihilo.g̃ deus eſt creatiu?. Hec videť eſſe bona demõſtratio q̃a ſillogiſmus eſt bon? ꝓcedẽs ex neceſſariis 7 notioꝛib?:7 ꝓoꝛibus. Reſpõdeo q̃ hic nõ eſt demõſtratio ſimpliciť 7 a priori de q̃ modo eſt ſermo. nec aliq̃s talis ſillogiſmus:q̃ eſt ꝑ diffi nitiões exprimẽtes tm̃ quid nomis eſt ſimpli citer demõſtratio. cui? rõ eſt.q: in oi demõſtra tione ſimpliciť 7 a ꝓori eſt ꝓſupponẽdũ q̃d no minis de oib? terminis.ꝫ ꝓſuppoſito q̃d nois de oibus terminis nõ põt intellect? dubitare de cõcluſione:7 tm̃ ſcire ꝑmiſſaz in qua ꝑdicať diffinitio de ſubiecto ꝟcluſionis. ſicut ſcito q̃ creatiuũ eſt idẽ qđ ꝓductiuũ alicui? de nihilo nõ põt ſcire iſtã ꝓpoſitionẽ. deus eſt ꝓductiu? alicui? de nihilo.7 dubitare illã.deus eſt crea tiuus.7 de tali diffinitiõe eſt verũ:qđ đ:a diffi nitiõe ad diffinitũ:eſt fallacia petitiõis ꝑncipij.7 iõ tales ſillogiſmi nõ ſunt demõſtratões ſimpliciť.de quib? eſt modo ꝑmo. Sexta con cluſio eſt:q̃ oia ꝑdicabilia de deo in ſe: q̃ ſunt dubitabilia de ꝟceptu cõpoſitõ ꝓpio deo q̃ les habem? nos de fcõ ſunt de illo ꝟceptu de monſtrabiles per diuinã eſſentiã in ſe:tanq̃ ꝑ mediũ:vel cognitionẽ diſtinctã deitatis: vl ꝑ aliqđ cõe tanq̃ per mediũ. q: oia talia ꝑdica ta ꝓtius cõueniũt:vel ipi diuine eſſentie:ſicut relatiões 7 notiones vel ꝓpne.7 ſimiliť cõce ptus negatiui 7 connotatiui ,ꝓpꝭ deo.vel ꝑ mo ꝟueniũt alicui cõi đo 7 creaturꝭ.ſiť eẽ. vnũ bonũ.verũ.7 ſic ď aliꝭ. g̃ reſpectu oiz taliũ cõ tigit iueire mediũ ꝑ qđ ꝑt ſillogiſari eẽ ꝓ.

Aliq̃n tm̃ ſufficit facere vnũ ſolũ ſillogiſmũ ali q̃n ſillogiſmũ.cũ ,ꝓſillogiſmo vl ,ꝓſillogiſmis.

DD
Quinta cõclusio

EE
Sexta conclusio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Verbi gratia aliquis nō beatus pōt dubitare iſtam ꝓpoſitionem deus eſt. ⁊ poſtea poteſt deus cauſare noritiaz abſtractiuaz in illo intellectu illo poſito:iſte poterit facere ſyllogiſmū demōſtratiuū i quo erit iſta ꝯcluſio de? ē.quā ꝑmo dubitauit:ita ꝙ in maiori ꝑdicatū iſti? ꝓpoſitiōis quā ꝺ facto habem? ꝑdicabiť de ipa diuina eſſentia in ſe vel de cognitōe di ſtincta eſſentie diuine. ⁊ in ſcḋa ipa diuina eſſentia i ſe ꝑdicabiť de iſto ſubiecto iſti? cōclu ſionis.ac ſi argueret ſic.eſſentia diuina ē: de? eſt eſſentia diuina.ḡ deus eſt Verūtn̄ ille due ꝑmiſſe nō ſunt nobis poſſibiles:ſed tn̄ ꝑnt ap prehendi ab intellectu ituitiue vel abſtractie intelligēte ipam diuinitatē in ſe.et iō ſoli tali ſunt ille cōcluſiones i ſe demōſtrabiles a ꝑori ḡ nō ꝑnt demōſtrari de deo ꝑ aliquod cōe tan ḡ ꝑ mediū. Circa ꝑdicta ꝓeter illa q̄ addu cta ſunt ꝙ primā opinionē ſunt adhuc aliqua alia dubia. Primū dubiū eſt:qz nō videť ꝙ ali q̄d poſſit de deo demōſtrari: qz nihil qḋ cōue nit deo pōt ꝑus cōuenire alij a deo: qz tūc eſſz aliq̄d ꝑus deo. ⁊ ꝓ ns nihil pōt cē mediū de mōſtrādi aliq̄d de deo. Scḋm dubiū ē An de deo poſſint cē plures concept?.ꝙ ſic videť nō obſtāte ſimplicitate dei. ens. vnū. verū. et bonū.dicūr diſtinctos cōcept?:et tn̄ nō dicūr diſtincta entia. Silr diffinitio et diffinitū dicūr diſtinctos cōcept?: ⁊ tn̄ dicūr ſimpliciter eandē rē. Ad ꝓmū ꝑ ſcḋa opinione dico:ꝙ ſicut ꝓbatū eſt ꝑus ꝙ tales cōcept? q̄ dicunť attributales nō ſūt demōſtrabiles de diuina eſſentia in ſe: ⁊ hoc intelligēdo ꝑ cōceptus at tributales cōcept? ſimpliciť abſolutos ſcḋm quod diſtingūtur cōtra connotatiuos ⁊ nega tiuos:.ꝓpter rōnē dictā in tertia cōcluſiōe pre cedēte. Ad ꝓbationē ꝓmā dico:ꝙ nō eſt talis ordo illoꝝ cōceptuū qualis requiriť ad demō ſtrationē ſimpliciter ⁊ a ꝑori:qz ad talē demō ſtrationē ſemꝑ requiriť ordo aliquoꝝ ſe habē tiū ſm ſuperi? ⁊ iferi?. vel ſz ordinē toti? ⁊ ꝑ tis.vel ſm ordinē ſubiecti ⁊ accidētis. vl̄ vbi demōſtrať paſſio de ſubiecto ꝑ diffinitōnē ex ꝓmiſſis pres reales diffiniti.⁊ hoc ad demon ſtrationē ſimpliciť vl̄em et cathegoricā. Exēplū ꝑmi:ſicut paſſio trianguli i cōi pōt demō ſtrari de aliquo cōtēto ſub triāgulo ꝑ triāgu lū tāq̄ per mediū qḋ eſt ſuperi? ad illud cōtē tū. Sicut hic omis triāgulus bz tres āgulos: ysocheles eſt triangulus: ḡ ysocheles bz tres ⁊c. ⁊ voco hic demōſtrationē vl̄em nō ꝓciſe vbi demōſtrať paſſio de ſuo ſubiecto ꝓmo:ſ vbi ꝯcluſio ſimpliciť eſt de oi q̄o loquiť pbs ꝑmo poſterioꝝ.ca.iij. Exēplū ſcḋi ſicut ꝫ pōt dici demōſtratio, omē bn̄s aiaz itellectiuā eſt

Primū dubium.

Secundū.

Ad primū ꝑ ſecūda opinione.

ſuſceptiuū diſcipline: oīs hō bz aiam itellectiuā:ḡ. ⁊c. Exēplū tertij.omē calidū ē calefactiuū:oīs ignis ē calid?:ḡ. ⁊c. Exēplū quarti.oīs figura trib? lineis cōtenta bz tres āgulos ⁊c. oīs triāgulus ē hmōi:ḡ. ⁊c. Scḋs ⁊ terti? mo dus demōſtrādi vltimate ſtāt ad demōſtratō nē ex obliquis:ꝫ iter iſtos cōcept? nō eſt talis ordo:qz nō ſe bn̄t ſicut ſuperi? ⁊ iferi?: manife ſtū eſt.nec exp̄mūt totū ⁊ ꝑt̄:manifeſtū eſt.⁊ ſic de alijs ꝓpter diuinā ſimplicitatē. Vtrum autē ſit aliquis ali? ordo iter iſtos cōcept? nō ē mō ad ꝓpoſitū:de hoc alias. Ad ꝓbationez aſſumpti i illo argumēto q̄n accipiť ꝙ q̄ēcūq; ordinē realē haberēt aliqua ſi eſſent diſtincta realiť. cōſiťem ordinē bn̄t vbi ſunt diſtincta ſz rōnē. Dico ꝓmo ꝙ ſm cōem itellectū multoꝝ qui eſt iſte: ꝙ cōſiťem ordinē haberēt talia ſm rōnē vbi ſunt diſtincta ſz rōnē: ⁊ tn̄ ſunt vnū realiter.iſta ꝓpoſitio ē impoſſibilis ſimpliciter ꝓpter falſaz implicationē: qz ipli cať ꝙ aliqua pn̄t eſſe vnū realiter:⁊ tn̄ diſtin gui ſz rōnē:ſicut alias patebit. Similiter Diſtiū.ij.q.iij.
iſta ꝓpoſitio adhuc eſt falſa intelligendo eaz ſic.ꝙ qualē ordinē haberēt aliqua ſi eſſent diſtincta realiter:talē ordinē habēt rōnes vl̄ cō ceptus correſpondentes illis reb? ſi eſſent: q̄ tn̄ cōceptus nō ſunt vna res:qz nō eſt ſemꝑ cō ſimilis ordo in reb? ⁊ in cōceptib? correſpon dentib?. Exēplū bomo ⁊ albedo ordinātur ſi cut ſubiectū ⁊ accidēs.nō tn̄ ſic ordinātur cō ceptus correſpōdētes. Silr hō ⁊ aial ſi diſtin guerētur realiter vnū eēt porētia ⁊ aliud act? ⁊ neutrū eēt de altero ꝑdicabile ꝓmo mō ꝑ ſe: ꝫ tn̄ ſcḋo mō. nec vnū eēt de itellectu alteri? ⁊ tn̄ vbi mō nō diſtinguūť realiter ꝫ ratiōe nō habēt ordinē talē:qz vnū ꝑdicať de alio.nō ſe cūdo mō:ꝫ ꝓmo mō. Eodē mō eſt de ēte ⁊ deo ꝙ ſi diſtinguerētur realiter vere vnū eēt potē tia ⁊ aliud act?:et tn̄ nō eſt ita modo vbi diſti guūtur ratione. Similter ſi deus ⁊ deitas di ſtinguerentur realiter vnū eſſet perfectius ⁊ aliud imperfectius. nec alterū ꝺ altero ꝓdi caretur ꝑdicatione dicente hoc eſſe hoc:et tn̄ iſti conceptus nō ſic ordinantur.et ideo ex or dine rerū vel de facto vel de poſſibili. non ex ordine rerū poſita poſitione impoſſibili inclu dente contradictionē:debet accipi ordo con ceptuū:nō ḡ etiā in illo caſu eſt ſemper conſi milis ordo inter res et conceptus vel ratiōes paret etiā falſitas illius ꝓpoſitionis:qz ſi cor pus animal homo:et iſte homo diſtingueren tur realiter:inter ea non eſſet ordo ſm ſuperi? et inferius.quia ſicut alias declarabitur: iter res non eſt ordo ſuperioris ⁊ inferioris:⁊ tn̄ in ter iſtos cōcept? eſt ordo ſm ſuperius ⁊ iferi?.

eodē modo de ente ⁊ de deo qz mō bn̄t ordinē iſti cōcept? ſm ſuperi? ⁊ iferi?: ⁊ tn̄ tūc nō bē rent talē ordinem: ſic ergo patet ad maiorem

Ad minorē dico:ꝙ illo caſu ipoſſibili poſito natura itellectual' ꝑfecta et itellect? ꝑfect? ſe haberēt ſic ſubiectū ⁊ accidēs: qz cū illa poſi tio ꝛcludit ꝺictionē:iō nō opz ꝙ ſit cōſilis or do nūc iter cōcept?.nec opz ꝙ nūc vnū poſſit cē mediū ꝛcludēdi aliq̄d de aliquo:ſic ſi de? ⁊ deitas diſtigueréť realiť vel ſcluderēt diſtin cta realr:vnū cēt ꝑs alteri? vl̄ ſubiectū alteri? ⁊ ꝑ cōs vnū poſſet eſſe mediū demōſtrādi ali q̄d de reliquo:⁊ tn̄ mō nō ē ſic. Si dicať ꝙ ꝫ videť cē demōſtratio a ꝑori. oīs natura itelle ctualis ē volitiua:eſſentia diuina ē natura in tellectualis:ḡ ē volitiua. Dico ꝙ accipiēdo vo luntatē ⁊ volitiuū ſm qḋ ē q̄dā cōcept? abſo lut? ſimplr nō connotatiu?:ſic nō ē demōſtra tio:qz ſic ꝫ nō ē imediata.oīs natura itellectu alis ē volitiua:ꝫ iſta eſt imediata:natura diui na ē volitiua:⁊ vna alia i q̄ illud ꝑmū ꝑdicatū ꝑdicať de alio ꝛdiuidēre. Accipiēdo aūt voli tiuū ſm qḋ ē cōnotatiuū:ſic pōt demōſtrari ſi cut dictū ē i.iij.cōcluſiōe. Vn̄ ſic volitiuū idē eſt qḋ poteſ bne actū volēdi. Eodē mō reſpō deo ad illḋ de pſonalib?:qz nō bn̄t talē ordinē q̄ ſufficiat ad demōſtrationē q̄us fortе hēret talē ordinē ſi diſtigueréť realr. Silr poſito ꝙ diſtigueréť realr ⁊ nō haberēt ordinē aliquē il loꝝ de q̄b? dictū ē i ꝓncipio ſoluciōis iſti? ar gumēti:nō poſſet vnū cē mediū demōſtrandi aliq̄d de reliquo: ſic ſi albedo ⁊ dulcedo habe rēt ordinē int ſe:ita etiā ꝙ vnū eēt cā alteriꝰ dūmō nō haberēt aliquē ordinē ꝑdictoꝝ:non poſſet vnū cē mediū demōſtrādi demōſtratio ne vl̄:de q̄ dictū ē aliq̄d de reliquo. Et ſi di cať ꝙ ſm p̄m.ñ.poſterioꝝ:q̄liber cā pōt eſſe mediū demōſtrādi. Rñdeo ꝙ ñ demōſtratiōe vl̄:⁊ quātū ad vl̄itatē ſuppoſitoꝝ ⁊ quātū ad vl̄itatē tm̄:ſicut i alia.q.diceť. Ad aliā rō nē dico:ꝙ nō ē talr ordo ꝛri? i demōſtratiōe qz ⁊ ꝓpť q̄d ſicut iſti ymaginār: qz idē ꝛcludiť i demōſtr.atiōe qz ⁊ ꝓpť q̄d q̄us ꝑ diuerſa me dia.Et ſic reſpōſū ē ad ſcḋm: eodē mō pōt re ſpōderi ad tertiū:ꝙ q̄tūcūq; natura diuina i tellect? ⁊ volūtas diſtigueréť realr:ꝙ tūc poſ ſet oīpotētia demōſtrari de diuina eſſētia ꝑ i tellectū ⁊ volūtatē tāq̄ ꝑ mediū:tn̄ mō nō eſt talr ordo iſtoꝝ ꝓceptuū ꝙ vnū poſſit cē mediū demōſtrādi oīpotētiā de reliquo: qz tūc oīpo tētia nō cōpeteret ꝑmo diuine eſſentie ꝫ itel lectui vel volūtati: nūc aūt ꝑmo cōpetit diui ne eſſentie:qz ꝑmū qḋ cōpetit ꝑcileyni rei nō ꝑt cōpetere primū niſi illi rei.⁊ iō omipotētia nō ꝓmo cōpetit diuine eſſentie:⁊ ē ꝓpō ime

diata ꝑdicādo de eſſentia diuina oīpotentiā Ex hoc ꝑz falſitas illi? ꝓpōnis q̄lis ē ordo re alis ⁊c.qz ſi ſola natura diuina cēt itellectua lis ⁊ volitiua:⁊ natura diuina ⁊ itellect? ⁊ vo lūtas eſſent diſtincta realr:tūc bēret talē ordi nē q̄ q̄q̄d ꝑdicaret de vno ⁊ de alio. ⁊ tn̄ iſti cōcept? nō ſic ſe bn̄t. Silr arguiť de eſſentia diuina.itellectu.actu itelligēdi.habitu ⁊c. qz nō oīs act? intelligēdi ē eſſentia diuina. Silr de facto nō eſt cōſimilis ordo rerū⁊ cōceptuū correſpōdētiū:qz rerū correſpōdētiū cōceptui aialis ⁊ cōceptui hois nō ē ordo ſupioris ⁊ ife rioris:ꝫ ali? ordo. ⁊ tn̄ iſtoꝝ cōceptuū ē talr ordo ⁊ nō ille.⁊ ita illa ꝓpō ꝓpter multas inſtā tias ē ſimplr falſa. Ad vltimū ꝙ illa opinioe ꝛcedo ꝙ de aliquo ſimplici nō habēte diffini tionē pōt cē ſcia ꝓpe dicta:qz pōt cē ſubiectū accidētis qḋ pōt cē mediū demōſtrādi aliq̄d de illo ſimplici. Silr forte ſi illḋ ſimplex cōſti tuať ex diſtictis formalr pōt aliq̄d demōſtra ri de iſto ꝑ alterū ꝓſtitutiuū tāq̄ ꝑ mediū ⁊ ſic forte eēt ꝫ demōſtratio. eſſentia diuina ē crea tiua:pſ ē eſſentia diuina:ḡ pſ eſt creatiu? Et ſilr de ſimplici pōt aliq̄d demonſtrari ꝑ aliq̄d cōe ſibi ⁊ alijs tāq̄ ꝑ mediū:ꝫ ꝑ diffinitōnē tā q̄ ꝑ mediū nihil pōt de eo demōſtrari.qñ ḡ dr ꝙ ſi nec rōne cōpoſitōis ⁊c. de aliquo ē ſcia: ḡ ſolū qz bz cōcept? ordinatos.reſpōdeo ꝙ nō q̄ cūq; ordo cōceptuū ſufficit ad ꝫ ꝙ de aliquo ſit ſcia ꝓpe dicta:ꝫ req̄rit ordo ꝛceptuū ſe ha bētiū ſm ſuperi? ⁊ iferi?.vl̄ exp̄mētiū ꝑt̄ ⁊ to tū.vel ꝛſtituēs ⁊ ꝛſtituti.vl̄ ꝛceptuū exp̄mē tiū ſubiectū ⁊ accns.vl̄ diffinitiōez ⁊ diffinitū ſic dictū ē ꝑus. Et iō poſſito ꝙ cōcept? itelle ctus ⁊ volūtatis ꝑdicabiles de deo bēant or dinē iter ſe:qz tn̄ nullū ordinē ꝑdictoꝝ bn̄t. iō nō pōt vnū cē mediū demōſtrādi aliq̄d de reli quo. Sicut ſi i creaturis itellectus ⁊ volūtas eſſent potētie realiť diſtincte q̄rūvtraq; i me diate ꝑficeret naturā itellectualē ſic aliq̄ po nūt:vnū nō eſſe rō demonſtrādi aliq̄d de reli quo tāq̄ ꝑ mediū. Si dicať ꝙ ꝫ eſt demōſtra tio oīe itellectiuū ē volitiuū aia rōnalis ē in tellectiua:ḡ ⁊c. Reſpondeo ꝙ ſiue ſit ꝫ demō ſtratio,ꝓpť q̄d ſiue nō:nō ē ꝫ demōſtratio ſim pliciť a ꝑori:qz itellect? nō eſt ꝓius ipſa vo luntate tanq̄ ſuū ſubiectū: ⁊ ita volūtas non cōpetit intellectui tāq̄ ꝓmo ſubiecto:ſed cō petit primo tanq̄ ſubiecto ipſi nature que eſt etiā itellectualis ⁊ volitiua. Si dicať ꝙ oīs demōſtratio q̄ eſt per ꝓius eſt a ꝓiori:dico ꝙ nō ſufficit quecūq; ꝓioritas:ſed ꝓioritas ſub iecti requiriť. Si dr ꝙ imo aliq̄n ē demōſtra tio a ꝑori ꝙ eaꝫ extrinſecā Reſpondeo ꝙ illa demenſtratio non eſt vl̄is quātū ad vl̄itatem

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad primū dubitū. tpis ⁊ suppositor. de hoc i alia q̄stiõe. Ad p̄mū dubiū dico q̄ aliquid põt de deo demonstrari. et ideo cõcedo q̄ aliq̄d est p̄us deo p̄dicatione p̄dicationis: ēt tale p̄ius debet cē medium in demonstrãdo aliquid de deo. Ad

Ad scõm. scõm dico: q̄ nunq̄ potest esse distinctio conceptuū nisi p̄p aliquã distinctionē a pte rei. ⁊ hoc vł rerū i eadē re. vel rerū totalit disparatarū: vł distinctarū formalit. ⁊ iõ dico q̄ de deo ñ

Achilles ocham esset distincti cõcept? nisi eēt aliq̃ distinctio dei a sapiẽtia creata: a volũtate creata: ⁊ ab itellectiõe ⁊ volitõe. ⁊ ꝟ distinctio sufficit ad distinctionē istor cõceptuū p̄dicabiliū de deo. ⁊ iõ oẽs tales ꝛcept? vł sũt cões vniuoci deo ⁊ creaturis vł alicui creature vł ꝓntes ad illos. de

Diuin. ſ. q. v. ꝟ alias. Oñ g̃ dr. Enũ verũ bonũ ⁊c. hñt distinctos ꝛcept? ⁊tñ ñ sũt distincta ẽtia. dico q̄ ꝓno tãt distincta. q: verũ cõnotat actũ itelligendi. bonũ actũ volẽdi ⁊c. ⁊ nisi cõnotarẽt aliq̃ distincta realit nõ esset distincti cõcept?. Silr cõcept? supior ⁊ iferior distinguũt. q: vn? ip̃ortat plẽs res q̄ ali?. Eodẽ mõ ẽ de diffinitõe ⁊ diffinito q̄ distinguũt p̄p distinctionẽ rerũ ip̃ortata p̄ diffinitione.

AD AD Ad primũ argumẽtũ p̄tie opinionis. Ad p̄mũ argumentũ p̄me opinionis cũ dr q̄ scire ẽ p causã. dico q̄ phs nõ p̄cise itẽdit loq̃ de cã icõplexa reali et p̄p dicta: ꝟ dr q̄ illo cui p̄mo ꝛpetit aliq̃d mõstrabile: ⁊ ita ẽ cã ꝛtẽdẽdo nomẽ cãe. q̃re illud cõpetit alijs: q: seq̃t formalr q̄ si nõ ꝛpetit sibi q̄ nec cõpetit alijs ⁊ nõ ecõuerso: ⁊ ita nõ põt cõpetere alicui nisi p̄us cõpetat illi: et illd ẽ ertẽsiue cã q̃re cõpetit alijs. Si dr q̄ loquit p̄p ibi de cã: q: dat diffinitionẽ p̄p dictã. dico q̄ ertẽdit cãz ad oẽ subiectũ p̄mũ alicui? p̄dicari ꝺ mõstrabil: ⁊ tñ cũ ꝟ stat q̄ sit ꝺa diffinitõ ⁊ ꝟ sufficit ad itẽt cõez pbi. Ad aliꝺ q̄ nõ oportet subiectũ sciẽtie eẽ causatũ: nec cõpositũ: nec bñe passionẽ realr differẽtẽ nec diffinitionẽ: ꝟ de istis post.

Ad argumẽta p̃ncipalia. Ad argumẽta p̃ncipalia pz. ad p̄mũ q̄ ñ oportet q̄ sp demõstrabile bẽat cãm p̄p dictã: ꝟ sufficit q̄ sit aliq̃d p̄us cui p̄mo ꝓueniat saltẽ scõm p̄dicationez

Ad scõm Ad tertiũ. Ad scõz dr. o. q̄ nõ ois demõstratio ẽ p diffinitionẽ ranq̄ p mediũ. Ad tertiũ dico. q̄ aliq̃d p̄dicat de deo scõo mõ dicẽdi p se: ⁊ qꝺ bz passiões sicut patebit: ꝟ nõ oportet q̄ differãt realiter ab ipo. Questio icidẽtalis.

A Questioni prime principali. secũda icidentaliter ãnexa que ẽ i ordine. Questio. III

Ad euidentiã aliquorũ dictorũ i p̄cedẽti q̃stione: q̃rã aliq̃s breuesq̃stiones. Primo q̃ro. Utrũ passio scibilis de aliquo scia p̄p dicta differt ab eo realr. Ⓜ sic. vi. metha. substãtie nõ ẽ demõstratio: g̃ demõstrabile de aliquo nõ ẽ idẽ realr cũ eo: g̃ distinguit ab eo realr. Ad oppositũ: tũc ꝺ deo

nõ eẽt scia p̄p dcã. Circa istã. q. ẽ vna opinio q̄ passio q̃cũq̄ ẽ eadẽ realr cũ ſbiecto. Et arguit sic. Illud qꝺ scit necrio ineẽ alicui ſbiecto Cita q̄ oppositũ icludit ꝺictionẽ) ẽ realit idẽ cũ illo subiecto: ꝟ i ꝺmõstrator simplr necria scit p̄dicatũ qꝺ ẽ passio necrio ineẽ ſbiecto: g̃ talr passio nõ distinguit realr a subiecto. pbatio maioris. p̄us naturalr alio põt eẽ sine eo absq̄ ꝺictione: ⁊ ꝟ si distinguit realr ab illo. ⁊ p ꝓns nõ scit necrio ineẽ illi subiecto. Jõ dr q̄ aliq̃d eẽ scibile de aliquo subiecto põt intelligi triplicit. Primo: q: distinguit formalr a pte rei ab eo: ita tñ q̄ nõ sit de itellectu ei? qꝺ ditatiuo. ⁊ iõ dicat passio ei?: sicut ẽ de vnita te respectu ẽtis. Scõo: q̄ nõ distinguat nec realr nec formalr: ꝟ tñ p itellectũ: sic creatiuũ: ⁊ talia respectu dei q̃ ip̃ortãt respect? rõnis q̃ p̄dicãt de deo scõo mõ dicẽdi p se: ⁊ p ꝓns sũt p̄p scibilia. Tertio q̄ nõ distinguat nec realr nec formalr nec p itellectũ faciẽtẽ: sicut itellectus facit relatiões rõnis: ꝟ põt essentia diuina cãre in itellectu sibi p̄portionato cõceptũ suũ qꝺditatiuũ: ⁊ silr ꝛceptũ denoiatiuũ ⁊ respectiuũ sicut creatiuũ: q̃ nõ dicit aliud a diuinitate nec realr nec formalr: nec dr respectũ rõnis. q: ex quo ẽ respect? realis expressus ab alio naturalr nõ ẽ aliq̃d factũ p itellectũ cõperãtẽ ⁊ negotiãtẽ: et ita de eadẽ formalitate põt bñi cõcept? realis q̃ddítatiu?: ⁊ ali? cõceptus realis denoiatiu?. ſ. respectiu? nõ q̃ddítatiu?. ⁊ idẽ in re ꝟ aliũ: ⁊ aliũ cõceptũ habz rõnẽ subiecti ⁊ passiõis. ꝟ pz: q: risibilitas: vt dicit aptitudinez ad ridẽdũ necrio ineẽ boi vt subiecto: ⁊ nõ dicit aliã rẽ absolutã nec respectũ accidẽtalẽ: nec respectũ rõnis: q: bõ exp̃it mẽs cõceptũ suũ in itellectu: põt exp̃mere cõceptũ risibilitat̃ añq̄ negociat. silr relatio rõnis nõ ẽ passio realis. Cõtra istã opinionẽ arguo: q̄ passio demõstrabilis de subiecto nõ sit idẽ realr cũ subiecto ⁊ distincta formalit. tũ q: sicut p̄babit post: nõ ẽ distinctio talis nisi inter essentiã diuinã ⁊ relatiões: vbi vnũ nõ est passio alterius. tũ. q: si ꝟ esset possibile adhuc vnũ nõ demõstrarẽt de reliquo: q: p̄p cõposita ex eis eẽt imediata: ⁊ silr illa eẽt p se nota itellectui appẽdẽti terminos i pticulari p pt idẽritatẽ realẽ. Tũ q: q̃cũq̄ sũt vnũ ⁊ idẽ realr aliq̃ facit p se vnũ. ⁊ p ꝓns vtrũq̄ ẽ de p se itellectu alicui? vni? p se: ⁊ ita vnũ nõ ẽ passio alteri? nõ pl? q̄ coloratas est passio albedinis ꝟ istos vł relatio i ꝺinis ẽ passio ꝺine essentie: q: tũc p̃sona cõponerẽt ex ſbiecto ⁊ passiõe. Si ꝺr sic ꝺicũt q̄ coloratas ẽ de p se itellectu albedis. iõ ñ ẽ sua passio Cõtra. si coloratas ẽ ꝺ p̃se

B Prima opinio.

Probatur prima.

C Cõtra primã opinionem.

litter: o3 q̄ i albedine sit aliq̃d de cui? itellectu nõ ẽ coloratas. p ꝓns coloratas erit passio illi? vł ecõuerso: qꝺ manifeste falsũ est ⁊ cõtra eos

Cõfirmat: q: nõ ẽ maior rõ q̄ aliq̃ distincta formalit ⁊ vnũ realit quoz neutrũ ẽ de itellectu alteri? se bẽant sicut subiectũ ⁊ passio. vel nõ factãt p se vnũ q̄ alia: cũ eq̃lit distinguũt: et iõ rõnabilit loquẽdo: ꝟ est ponẽdũ de oĩb? vel de nullis sic distinctis. Cõtra scõm modũ alias patebit qñ ꝓbabitur q̄ creatiuũ opus et hmõi nõ ip̃ortãt respectũ rõis. Cõtra tertiũ p̄mũ vł repugnare. scõo: q: omis ꝛcept? respectiu? necrio ip̃ortat aliquẽ respectũ: sic cõceptus absolut? ip̃ortat aliq̃d absolutũ: g̃ si creatiuũ ẽ ꝛcept? respectiu?: ip̃ortat respectũ aliquẽ ꝟ nõ realẽ ꝟ cos: g̃ respectũ rõnis. añs pz q: si creatiuũ dr ꝛceptũ respectiuũ: g̃ hec vox creatiuũ est respectiua: g̃ ip̃ortat aliquẽ respectũ: g̃ ⁊ ꝛcept?. Preterea ꝓbatũ ẽ p̄us: q̄ de eadẽ re simplici: sine omi distinctiõe nõ p̃nt eẽ duo cõcept?. ſ. q̃ddítatiu? ⁊ denoiatiu? ip̃ortãs eadẽ rẽ: ⁊ ita vna res añ oẽm ꝛceptũ alteri? rei nullo mõ põt exp̃mere tales duplices ꝛcept?

D Ristio auctoris ad questionẽ. Jdeo ad. q. dico q̄ passio põt accipi multiplicit. vno mõ p aliq̃ re q̃ dr alicui rei cõperere. Alio mõ accipit p illo qꝺ p̄dicatur ꝺ aliquo scõo mõ dicẽdi p se. Primo mõ dico q̄ passio vniuersalr distinguit realit a subiecto: q: sic nihil ẽ passio nisi aliq̃ accidẽs vł aliq̃ forma alicui iherẽs realit tãq̄ subiecto. ꝟ isto mõ nõ accipit cõter passio i scietijs. Secũdo mõ dico q̄ vniuersalr passio nõ ẽ idẽ realit cũ subiecto: q: passio isto mõ tñ ẽ q̃dã ꝛceptus p̄dicabilis de aliquo p re: nõ p se. ⁊ vniuersalit ꝛcept? nũq̄ ẽ idẽ realr cũ illo cui? est. Ⓜ aũt passio p̄dicabilis scõo mõ sit q̃dã cõceptus p3. q: passio nõ põt eẽ res ex aiam: cũ nihil sit ex aia3 nisi tñ res singularis: sic post patebit. ꝟ res singular nulla p̄dicat i tali ꝓpõe Verbi gra. i ista. ois bõ ẽ risibilis nõ põt p̄dicari res singularis: q: nõ ẽ maior rõ de vna q̄ de alia: ⁊ p ꝓns q̃liber ibi p̄dicaret qꝺ ẽ manifeste falsũ. q: nihil p̄dicat i ꝓpõe nisi qꝺ ẽ cognitũ ab habẽte ꝓpõnẽ: ꝟ nõ qꝺlibet risibile cognoscit a tali: g̃ p̃cise p̄dicat ꝛcept? ⁊ ñ res

E Triplex ẽ ꝓpõ. Preterea ſm boetiũ libro piar. ꝓpõ bz triplex eẽ. ſ. i mẽte: i voce: ⁊ i scripto: g̃ sp distinct ꝓpõ? i voce cor. respõderẽt distincte ꝓpones i mẽte: g̃ sic iste ꝓpones: sortes ẽ risibilis: plo: est risibilis: distinguũt i voce: ita ꝓpõnabilr in mẽte: ꝟ i voce bñt idẽ p̄dicatũ simplr: g̃ ⁊ i mẽte: ꝟ nulla eadẽ res idistincta p̄dicat de sorte ⁊ platone: g̃ nulla res talis p̄dicat i illis ꝓpõnib? i mente: g̃ cõcept? q̃ p̄dicat: i vna verificat ꝓpria re: ⁊ i alia ꝓ alia. Sciendũ tñ q̄

F Passio realr distinguitur a subiecto.

quis passio nõ sit eadẽ realr cũ subiecto: ⁊ ꝟ vnã opinionẽ ponentẽ q̄ ꝛcept? nõ bz eẽ obiectiuũ ñ distinguit realr a subiecto: tñ nõ p̃nt aliq̃ se bẽe sic subiectũ ⁊ passio realr nisi. ꝓpter distinctionẽ realẽ aliquo mõ ip̃ortarã ꝓ illa: q: sc3 passio quis posset supponere ꝓ subiecto: tñ aliquo mõ ip̃ortat aliã rẽ a subiecto Verbi gra. quis risibile supponat ꝓ boie i ista ꝓpõe ois bõ ẽ risibil. tñ ip̃ortat aliquo mõ actũ ridẽdi. siue ꝓmario siue secũdario nõ curo ad p̃ns ⁊ ꝓp ꝟ põt vnũ eẽ passio alteri?. Eodẽ mõ ẽ dicẽdũ de creatiuo respectu dei. ⁊ vł de oĩb? talib? q̄ ꝟ vnã opinionẽ dicũt passiões respectiue ⁊ de oĩb? ꝛcretis q̃b? cor. respõdẽt abstracta alias res ip̃ortãtia: sic de calido ⁊ frigido ⁊ hmõi fm itentionẽ pbi. Si dicit q̄ corruptibile ẽ passio ſbe cõposite: ⁊ tñ nõ importat aliã rem. Silr eternũ ifinitũ imortale ⁊ hmõi sũt passiões dei. Ad p̄mũ istor dico: q̄ corruptibile ip̃ortat aliã rẽ: q: saltem ptẽ rei q̃ est alia a toto cui? est illa passio. nolo tñ dicere q̄ talis distinctio ptis et toti? sufficit ad ꝟ q̄ vnũ sit passio ⁊ aliꝺ subiectũ: ꝟ tũc qñ etiã ip̃ortat negatio vni? ptis ab alia: vel i actu: vł i potẽtia sic pz ꝺ corruptibili p qꝺ ip̃ortat q̄ vna ps põt ab alia separari: ⁊ p ꝓns negari. tũc est possibile q̄ ꝛcept? ip̃ortãs illã ptẽ sit passio illi? qꝺ ip̃ortat totũ. Ad aliꝺ q̄ eternũ ꝓnotat ẽps qꝺ ip̃ortat aliã rẽ distinctã realr a deo. qũo aũt ꝟ sit declarabit i scõo. Silr ifinitũ. imortale ⁊ hmõi q̃ sũt negatiua. ⁊ vł ois ꝛcept? negatiu? aliquo mõ distinctionẽ rerũ ip̃ortat: sicut alias bz declarari.

Ad p̄mũ alterius opinionis. qñ dr q̄ si passio nõ sit idẽ realr cũ subiecto: põt ab eo separi. Rñdeo q̄ si passio q̃ ẽ aliqua res põt separi a subiecto: ⁊ iõ nõ neccario ineẽ subiecto: ꝟ illa passio nõ ẽ demõstrabil de subiecto: ⁊ iõ nihil ad ꝓpositũ de passiõe illa. De passiõe aũt loquẽdo scõo mõ dicta. illa nõ ẽ eadẽ realr. ⁊ ꝟ vnã opinionẽ nec est distincta realr: q: nõ ẽ res. ⁊ illa nõ demõstrat icesse subiecto realit: ꝟ tñ demõstrat p̄dicari de subiecto nõ p se ꝟ p re. ⁊ ꝟ ẽ possibile. Siue passio ꝓmo mõ dicta qñ ip̃ortat p passionẽ scõo dictã ẽ aliqua res siue subiecto siue nõ. ꝟ ꝟ nõ erit p ꝓpõnẽ pure de p̃nti. ꝟ p ꝓpõnẽ de possibili: vł eq̃ualẽt ꝓpõi de possibili. ⁊ sic ẽ de istis. ois bõ est risibilis. luna ẽ eclipsabilis. ⁊ hmõi: q: iste eq̃alẽt istis: ois bõ põt ridere. luna põt eclipsari q̃ sẽp vere sũt siue res sint i actu siue nõ. ⁊ iõ cõcedo q̄ qñcũq̄ passio ip̃ortat aliquã rẽ nataz inherere subiecto. q̄ nulla ꝓpõ pure de inesse et de presenti est simpliciter necessaria.

Ad primũ mime opinionis.

Tunc ad formã arguendi quando accipit q̄ id qꝺ scit necessario inesse alicui subiecto

Ad formaz argumenti.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ira q̄ opposit̄ icludit ꝺictōnē ē realr idē cū illo subiecto. dico q̄ illa ꝓpō ē distinguēda: q̄ i eē vno mō idē ē qđ iberere realr sic accīs inē subiecto et forma materie. Alio mō idē ē qđ p̄dicari. p̄mo mō ē ꝓpō impossibilr ꝓpē falsā implicatōnē q̄ implicat aliq̄ tale ieē sic alicui subiecto nccrio ⁊ tm̄ q̄ sit idē realr: q̄ formalr repugnāt q̄ ex hꝫ q̄ sic ineſt distinguit realr ab illo. scꝺo mō dico q̄ p̄t eē tal p̄dicatio ira q̄ vr̄ę ⁊min⁹ supponat ꝓ se: ⁊ tūc ꝓpositio p̄ria ē vā. ſ mi⁹ nor tūc ē falsa: q̄ illo mō passio nūq̄ inē subiecto. Si em̄ i ista ꝓpositōe. ois hō ē risibilr vr̄ę termin⁹ supponeret ꝓ se ipa eēt simplr impossibilis: q̄ tūc denotaret q̄ iste cōcept⁹ eēt ille. ⁊ q̄ passio eēt subiectū: qđ ē impossibile. Alr p̄t vr̄ę termin⁹ supponere ñ ꝓ se ſ ꝓ re. ⁊ tūc ē minor vā: ⁊ maior falsa: q̄ tūc nō oz q̄ illꝺ qđ p̄dicat nccario de aliquo sit illꝺ realr nec formaliť. et q̄n dī q̄ ꝑus naturalr alio p̄t eē sn̄ eo abſq; ꝺictōe. de ista ꝓpōe dico q̄ ēvā ꝺ reb⁹ ex aiaz: ſ siue sit vā siue falsa de ētib⁹ i aia nō ē ad ꝓpositū: q̄ ad ꝛclusiōis demōstrationē suf ficit cū alijs cōditōib⁹ q̄ illa ꝛclusio sit nccaria: ita q̄ nullo mō possit eē falsa. ſ si ꝓpositio sit: q̄ ipa sit nccario vā: siue aūt subiectū possit eē, sine p̄dicato vr̄ę cōuerso siue nō nihil ad ꝓpositū. Ad aliud qꝺ inuit̄ q̄ risibilitas n̄ distinguit realr ab hoie nec formalr: nec ꝺicē respectū rōnis nec realē: ⁊ tn̄ ē passio. Rñdeo q̄ risibilitas ꝺicē aliquā rē distinctā realiť ab hoie q̄: risibilitas: ridere: risus: risibile et hmōi hnt aliq̄ꝺ idē significatū qꝺ ꝑmario vl secūdario p oia ista ꝓportat: ⁊ ꝓpť hꝫ p̄t eē passio. Et si q̄rat ꝺ ipa risibilitate q̄ ē a pte rei: quo mō illa distinguit ab hoie: an realr an formaliť. ꝺico q̄ oēs tales ꝓpōes ꝺe cōnotatiuis ꝓcedūt ex falsa ymāginatōe q̄ ymagināt q̄ talia bēant q̄ꝺ rei: cū tn̄ bēant q̄ꝺ nois tm̄: ymagināt em̄ q̄ risibilitas sit aliq̄ꝺ vnū simplr a pte rei ⁊ iō ꝺi: risibilitas realr sic hō vl albedo ē aliq̄ꝺ vnū a pte rei: ita ymagināt ꝺe aliis cōnotatiuis: ſ ista imaginatio ē falsa: ñ em̄ risibilitas nec aptitudo: nec aliq̄ꝺ tale ꝺicē aliq̄ꝺ vnuz a pte rei: nec p se: nec p accidēs: nisi forte ex ꝛsequēti: ſ ꝺicē multa simplr aliquo mō eq̄alēt cōplexo cōpositio ex illis: q̄ eq̄alēt alicui cōplexo: vt risibile eq̄alet isti aliquo mō: aliq̄ꝺ potēs ridere: ita ꝺe albabile: aliquo mō eq̄alz isti aliq̄ꝺ potēs albari: ita q̄ q̄cq̄ꝺ iportat p hꝫ cōple xū iportat etiā aliquo mō p illꝺ icōplexū: ⁊ q̄ talꝺ⁹ q̄cq̄ꝺ iportat p ꝛcretū iportat ēt p abstractū: iō tale cōplexū ⁊ q̄cq̄ꝺ iportat p quācūq; pte illi⁹ coplex: aliquo mō iportat p illud abstractū: et iō nō ꝺz pl⁹ q̄ri q̄ꝺ rei ꝺe illo abstracto q̄ ꝺe illo cōplexo: ſ tm̄ q̄rēdū est q̄ꝺ

nois: ↄiō nō q̄rēdū ē q̄ꝺ ē risibilitas a pte rei ſ tm̄ q̄ꝺ risibilitas significat. ↄē rñdēdū q̄ signi ficat q̄ aliq̄ꝺ pōt ridere. ⁊ iō ꝓpe loquēꝺo de ꝟrute f̄mōis nihil qꝺ ꝓcise significat aliq̄ꝺ vnū: ⁊ ñ significat mlta ē ꝺ aliquo tali abstracto p̄ꝺicabile: ſ tm̄ ↄsimilia abstracta sic ē ꝺe cecitate ꝺe qua nihil ꝑcise significās vnū pōt p̄ꝺicari a quocūq; em̄ ꝺ mōstrato. hꝫ ē falsa. hꝫ ē cecitas. Si ꝺ: q̄ hꝫ nō ē positiuū ſ tm̄ ꝑuatio rñꝺeo q̄ ꝑuatio ⁊ vniuersalr negatio ꝺicē ꝑcise aliq̄s res vl cōnes: ⁊ ita nō ē ymaginādū q̄ ꝑ uatio vl negatio sit aliq̄ꝺ ↄceptibile distinctū a reb⁹ positiuis vl cōnib⁹: ſ ꝺicē illas: sic nōbō ꝺicē aliq̄ꝺ qꝺ nō ē hō: eoꝺē mō cecitas ꝺicē ocu lū nō potēte videre. ⁊ iō sat⁹ sic ē ꝺe istis: ⁊ de aliis. Pōt tm̄ poni exemplū i aliis: q̄ creatiui tas ꝓpe de nulla revna p̄ꝺicať. nō em̄ pt ꝺici q̄ ꝺe? sit creatiuitas nec creatura: q̄ creatiui tas nō ꝺicē aliq̄ꝺ vnū: ſ ꝺicē hꝫ totū qꝺ est aliq̄ꝺ qꝺ pt ꝺ nihilo aliq̄ꝺ ꝓducere. eoꝺē mō ē ꝺ po tētialitate materie: q̄ potētialitas materie n ꝺicē aliq̄ꝺ vnū: q̄ nec rē absolutā nec respecti uā realē: nec respectū rōnis: q̄ ñe materia ē i potētia oi actu irellect⁹ circūscripto: ⁊ ꝑ ons sn̄ oi respectu rōis: ſ ꝺicē q̄ materia pt hꝫ fo mā quā mō nō hz. ⁊ iō i multť argumēť ē falla cia figure dictōis sub noie simplr absoluto ac cipiendo nomē ↄnotatiuū: sic ñe arguēꝺo. q̄c qđ pōt ꝺe? mediāte cā sc̄da pōt imediate p se ſ actū meritoriū pt ꝓducere mediāte actu vo lūtať: q̄ sine eo. ⁊ sic ꝺe aliis multť i qđ? sp̄ē fal lacia figure dictōis: q̄ cōmutať qđ i aliq̄ꝺ se cūꝺū vnū modū loquēꝺi vl i ↄnotatiuū sm̄ a liū modū loquēꝺi. Cn sciēꝺū q̄ risibilitas. aptitudo: et hmōi abstracta mlta apud pbm eq̄uoce accipiūť. nā aliq̄ accipiunť ⁊ suppo nūnt ꝑ eoꝺē: ꝑ quo supponūt sua cōcreta: ⁊ sic eēt ↄcedēꝺū q̄ risibilitas est hō. aliq̄ suppo nūnt ꝓpno aggregato ex oib⁹ q̄ ipoꝛtať siue ꝑ mo sive secūdario p ipm. i. aliq̄ supponūt p̄ci se ꝑ ipis ↄcreť. Ex istis pz ↄsequēť q̄ ↄcept⁹ talꝺ denoiatiu⁹ p̄ꝺicabilis scꝺo mō n causať p̄ cise a re ꝺe q̄ p̄ꝺicať añ oēm ↄceptū alteri⁹?: ſ p̄supponit ↄceptū cuiuscūq; qđ ipoꝛtať p ipz ⁊ iō iste ↄcept⁹ creatiuū nō pōt hāi nisi cogni to aliquo qđ nō ē ꝺe?. pz etiā q̄ nō ē dicēꝺū q̄ eaꝺē res sub vno cōceptu ē subiectū: sub alio ↄceptu ē passio: q̄ ipa res nec sub vno ↄceptu nec sub alio ē passio: ſ ipe ↄcept⁹ ē passio. Cō tra tn̄ p̄ꝺicta vī eē aristoteles. i. thop. q̄ ꝑ eū ꝑ priū distinguit a ꝺiffinitōe ꝑ hꝫ q̄ ꝺiffinitio ꝺicē qꝺ ⁊ ꝓpriū accīs. Silr sm̄ linconiensē. i. poste. ca, ꝺe p se i ꝓmo mō qꝺꝺitas subiecti egrediē tur a qꝺꝺitate p̄ꝺicati i secūdo ecōuerso: ergo in ꝓmo mō subiectū distinguit realr a p̄ꝺicato

Mora.

Ad scōm.

Queritur.

Respondetur.

Notandum.

Cōfirmať: q̄ sm̄ cū ibidez nō ē aliq̄s mod⁹ p̄ꝺicāꝺi p se nisi subiectū sit cā p̄ꝺicati vl ecō uerso. Ad primū istoꝛ ꝺico q̄ pbs irelligit p accideś oīe extrinsecū rei. ⁊ iō ꝓpriū q̄ ipoꝛ tat semp aliq̄ꝺ qđ ē extrinsecū rei. iō nō ꝺicit accideś tale: ita tn̄ q̄ ↄuertibile sit: q̄ accipit ibi accideś vt distinguiť ↄ qđ: ⁊ iō ñe possum⁹ ꝺicere q̄ creatiuū ē ꝓpriū ꝺeo q̄ ↄuertiť cū ꝺeo ⁊ ipoꝛtat creaturā q̄ realiter distinguiť a ꝺeo q̄ uis nō ꝺicat aliq̄ꝺ accideś ꝺei. Ad scōm ꝺi co q̄ non oportet q̄ p̄ꝺicatū distinguať a sub iecto: nec q̄ sit effect⁹ realis subiecti: ſ sufficit q̄ sit causa alicui⁹ q̄ꝺ ipoꝛtať p subiectū: ⁊ vt cōmuni⁹ vel sēp q̄n ꝓpositio ē vere affirmati ua ⁊ p̄ꝺicatio ꝑꝺ ⁊ p se scꝺo mō subiectū vel aliq̄ꝺ ipoꝛtatū p subiectū ē causa alicui⁹ ipoꝛ tati p p̄ꝺicatū: ⁊ hꝫ extēꝺēꝺo causā ad pres ite grales q̄ aliquo mō ꝺicit cause toti⁹?. pꝫ patz ad cōfirmatiōnē. Ad p̄mū principale: nego istā ↄnam: ꝺemōstrabile ꝺe aliquo nō ē iꝺē re aliť cū eo: q̄ ꝺistinguiť realiť ab eo. pz ista istā tia: q̄ ens rōnis nec ē iꝺē cū re nec ꝺistinguiť realiť. ⁊ hꝫ sm̄ opinionē q̄ ponit ētia rōnis ob iectiue i aia. Questio secunda p̄ncipalis.

A Questio. II Principalis prologi que ē i ordie Questio. IIII

Ecūdo quero

B Ad ultipliceś sūt passioneś.

C Prima cōclusio.

Utrū ois passio sit ꝺemōstra bilis ꝺe suo subiecto primo a ꝑori. Sic: q̄ ñ ē maior: rō q̄ vna sit ꝺemōstrabilis q̄ alia ⁊ aliq̄ ē ꝺemōstrabilis: certū ē q̄ ois. Ad op positū ꝺictū est ꝑus q̄ eē creatiuū et hmōi nō pñt ꝺemōstrari ꝺe ꝺeo Ad q̄stionē illā ꝺisti guo ꝓmo ꝺe passionib⁹?: q̄ qđā sūt q̄ ipoꝛtant aliq̄s res absolutas realiť distinctas a suis sub iectis ⁊ eisꝺē formaliť iherētes: sicut se hnt su sceptibile ꝺisciplie: calefactibile ⁊ hmōi. Ali que aūt ipoꝛtāt motū vl mutationē: sic risibi le mobile alterabile. Aliq̄ aūt sūt cōnotatiue sc̄z q̄ cōnotāt aliq̄ꝺ extrinsecū rei. vt creatiuū calefactiuū: ⁊ aliq̄ negatie vl ꝑuatiue. Est g̃ ꝓma ↄclusio ☞ nulla passio ipoꝛtās aliquā rē absolutā formaliť iherētē ē ꝺemōstrabiľ ꝺe suo subiecto ꝓmo. Et voco subiectū ꝓmū illꝺ cui pōt cōpetere oīni alio circūscripto ⁊ nulli ipo circūscripto. Verbi g̃ra aia itellectiua est ꝓmū subiectū respectu susceptibilis ꝺisciplie q̄ oīni alio circūscripto adhuc pōt aia suscipe ꝺisciplinā ⁊ circūscripta aia itellectiua nihil pōt suscipere ꝺisciplinā. ſ homo est subiectuz illi⁹ passiōis: tn̄ nō primū ſ magis secūdariū q̄ hoie ꝺestructo: adhuc pōt aia itellectiua su scipere ꝺisciplinā: ita ē ꝺe aliis accidētibus q̄ cōpetūt tori mediāte aliq̄ parte. Hec cōclu sio ꝓbať. q̄ ꝓpositio imediata nō pōt ꝺemō strari: ſ hꝫ ē imediata: g̃ ista nō pōt ꝺemōstra ri. Si ꝺicať imediata imediatiōe subiecti pōt ꝺemōstrari: q̄ñ erit imediata imediatiōe cāe: sic ista ois triāgul⁹ hz tres ⁊c. ē imediata imediatiōe subiecti: ⁊ tn̄ ꝺemōstrabiľ: ita pōt eē i ꝓpōsito. Hoc nō valet: q̄ nulla ꝓpositio imediata pōt ꝺemōstrari: q̄ hz pbm ꝓpositō imediata ē illa q̄ nō pt̄ eē altera ꝑoꝛ: ⁊ p ons ñ pōt ꝺemōstrari a ꝑori. ⁊ q̄ñ ꝺi q̄ pōt eē imedi ata imediatiōe subiecti q̄uis nō imediata ime ꝺiatiōe cāe. ꝺico q̄ subiectū accipiť ꝺupliciter Vno mō ꝑ aliquo vno termio ꝺ quo natū est aliq̄ꝺ p̄ꝺicari. Alio mō ꝑ oi illo ꝺe quo natū ē aliq̄ꝺ p̄ꝺicari. Primo mō possibile ē q̄ aliq̄ ꝓ positio imediata imediatiōe subiecti: sit ꝺmō strabilis: sic ista. ois triāgul⁹? ⁊c. Scꝺo mō nō ē possibile: q̄ oīe ꝺemōstrabile ꝺe aliquo ne cessario pu⁹ cōuenit medio: qđ nō tm̄ erit cā ſ subiectū. ↄiō ꝺico q̄ ꝺiffinitō triāguli si sit me ꝺiū ad ꝺemōstrāꝺū istā. ois triāgulus hz tres ⁊c. Est p̄mū subiectū illi⁹ passionis vno mō ⁊ triāgul⁹? alio mō. Alio mō pōt ꝺici ad istantiā q̄ talis ꝓpositio imediata imediatione subie cti: nūq̄ ē ꝺemōstrabilis nisi ꝑ ꝺiffinitionē ex p̄mētē ꝺetermiataꝫ ꝓres vl quo ad numerū: vel quo ad essentiā tāq̄ ꝑ mediū cui noti⁹? iest passio q̄ subiecto: q̄ nullo mō ineēt subiecto q̄cūq; illarū ꝓtiū circūscripta: ⁊ ita q̄liber est aliquo mō cā q̄re illa passio ineſt illi subiecto. Verbi g̃ra si ꝺ triāgulo ꝺemōstrareť hꝫ tres ⁊c. hꝫ erit ꝑ ꝺiffinitōnē exp̄imētē ꝺistictas et ꝺeſminatas ꝓres quo ad numerū: pura tres lineas ex qđ? cōponiť triāgul⁹?. Silr corrupti bile eē ē ꝺemōstrabile ꝺe subiecto vel ꝺe sub stātia cōposita: ꝑ ꝺiffinitionē exp̄imētē ꝓres ꝺeterminatas quo ad essentiā. ſ. materiā et for mā: ita q̄ q̄cunq; illarū circūscripta nullo mō eēt subſtātia corruptibilis. hꝫ talꝺ passio q̄ ipoꝛ tat rē absolutā alteri iherētē n̄ ē ꝺemōstrabiľ ꝑ ꝺiffinitionē aliquā: q̄ illa ꝺiffinitio aut ex primeret ꝓres eiusꝺē rōis: aut alteri⁹? ⁊ alteri⁹? rōnis. nō primū: q̄ tūc oporteret q̄ exp̄imerz ꝓres eiusꝺē rōnis ꝺeterminatas quo ad nume rū: ſ hꝫ nō ē possibile: q̄ talis passio possz poni q̄cūq; illarū circūscripta. Verbi g̃ra eē calefa ctibile nō pt̄ ꝺemōstrari ꝺ quocūq; ꝓrale me ꝺiū. q̄ q̄cūq; ꝓte illi⁹ circūscripta adhuc resi ꝺuū ē calefactibile. Nec sc̄z. q̄ oīne accideś absolutū hz subiectū eque simplex: g̃ tāta sim plicitas ē i subiecto ꝓrio q̄nta i accīte: g̃ sub iectū nō plꝰ icludit talē ꝺistictionē ꝓtiū q̄ ac cideś: ⁊ ꝑ ons nō hz talē ꝺiffinitōnē ⁊ hꝫ possz eē sc̄da rō ꝑ ↄclusiōe. Tertio pt̄ hꝫ argui: q̄ il la ꝓpositio cui⁹ ꝓria notitia: ñ pt̄ accipi nisi ꝑ exp̄ictiā mediāte aliq̄ ꝓpositōe ꝓtigēti ñ ē ꝺe

Universidad de Deusto
Biblioteca

monstrabilis: ꝫ ꝗlibꝫ talis ꝓpositio ē bmōi: ḡ ꝛc, maioꝛ ē manifesta: qꝛ respectu omis cōclusionis demōstrabilis sufficit notitia aliquaꝝ ꝓmissaꝝ: ḡ non requiꝛit aliḡ alia causa nisi q̄ reqꝛit ad notitiā premissaꝝ. minoꝛ ꝓbat idu ctiue: qꝛ q̄tūcūq; habeat notitia abstractiua tā de subiecto q̄ de passione tali: nisi ituitiue videat aliq̄d cōtētū sub subiecto ⁊ aliq̄d ipoꝛ tatū p talē passionē virtute cui⁹ cognoscit eui denter ꝙ hoc inest huic nūq̄ euidēter scietur talis ꝓpositio vniuersalis: sicut si aliq̄s ituiti ue vel abstractiue cognoscꝛet aiam itellecti nā ⁊ similiter abstractiue vl̄ ituitiue cognosce ret disciplinā vl̄ scientiā. nisi euidēter cogno sceret aliquā talē singularē. hec aia habet di sciplinā vel scientiā. nūq̄ cognoscꝛet euidēt talē ꝓpositionē vniuersalē. vel si cognoscꝛet cognoscꝛet cognitis terminis: ⁊ p ꝓs esset ꝓncipiū ⁊ nō cōclusio. eodē mō est de aliis: sic ꝙ ignis pōt cē calidus: ⁊ ꝙ terra pōt eē frigida: qđ nō pōt sciri nisi p experiētiā: ḡ nulla talis ē demōstrabilis.

D Secḋa cōclusio.

Triplex subiectū nō primū.

Secḋa cōclusio. Subiectū nō p̄mū pōt itelligi mutipliciter. Uno mō qꝛ nō ē sibi adequatū fm p̄dicationē: ⁊ hoc vel qꝛ excedit sicut superius ad subiectū primū. vl̄ qꝛ excedit̄ sicut quoddā cōtētū sub ꝓmo subiecto. Primo mō se habēt figura ⁊ triāgulus. Secḋo mō ysocheles ⁊ triangulus respectu hūe. iij. Alio mō qꝛ ē totū respectu ꝑmi subiecti. vel qꝛ iporat totū respectu illi⁹ qđ iporat̄ p p̄mū subiectū: sicut hō respectu aie itellectiue ad cē susceptiuū disciplinę. Tertio mō qꝛ ē subiectū sustētās p̄mū subiectū: sic passiones forme ⁊ accīa aliquo mō cōueniūt subiecto. Un ⁊ ignis dī calefactiu⁹. Et fortę aliis modis pōt̄ trigere. Primo mō sep talis passio ē demōstrabil' de suo subiecto nō ꝓmo excedente. Et demōstratio erit pticularꝝ qꝛ sēp iferi⁹ ē mediū concludendi aliq̄d de suo supiori pticulariṫ. Uerbi gꝛa. ois triāgul⁹ habet. iij. aliḡ figura ē triangulus: ḡ aliḡ figura hꝫ tres. Sz si subiectū nō p̄mū excedat̄ a passione. adhuc p subiectū p̄mū pōt demōstrari: sic sic arguēdo. ois triāgul⁹ hꝫ tres. ysocheles ē triāgul⁹: ḡ ⁊c. secḋo mō sp talis passio ē demōstrabilis ḋ subiecto nō ꝓmo p p̄mū subiectū tāq̄ p mediū. Silr dico de tertio mō. Exēplū p̄mi. oīe bñs aiam itellectiuā est susceptiuū disciplinę. ois bō ē bmōi: ḡ ⁊c. Exemplū secḋi oīe bñs caloꝛē ē calefactiuū (ponat ꝙ caloꝛ sit p̄mū subiectū calefactiōis) ignis ē bmōi: ḡ ⁊c.

E Tertia cōclusio.

Tertia cōclusio. Ut passiones cōnotatiue q̄ nō requiꝛūt determinatā distinctionez partiū: aliq̄ nō sūt demōstrabiles: alie aūt sūt demōstrabiles: qꝛ iste nō pōt sciri nisi p exp̄iētiā: ille aūt pōt sciri sine experiētia. Exēpluz ꝑmi. sic ꝙ caloꝛ sit calefactiu⁹ vl̄ ꝙ sol possit p ducere vermē: nō pōt sciri nisi per experiētiā. Exēplū secḋi: sic ꝙ ois triāgul⁹ hꝫ. iij. ⁊c. Dis substātia cōposita ē corruptibil⁹: ⁊ sic de aliis.

Sciēdū ē tm̄ ꝙ in istis duob⁹ modis: scilicet demōstratio ex ꝓpositionib⁹ simplicit̄ p̄mis: opꝫ ꝙ p̄misse sum̄atur i obliquo ⁊ nō in recto. Uerbi gꝛa sic arguēdo. in quocūq; ē aia itellectiua illud ē susceptiuū discipline. i boie ē aia itellectiua: ḡ ⁊c. Sed̄ mō i aliis opz arguere p tales ꝓpositiōes i obliquo: qꝛ arguēdo p ꝓpositiones simplicit̄ i recto: oporteret ꝙ vl̄ abstractū ipoꝛtās illā rē vel accidēs vel cōcretū esset mediū. Si ꝑmo mō tūc altera p̄missaꝝ eēt falsa. Uerbi gꝛa sic arguēdo. ois aia intellectiua ē susceptiua discipline. ois bō ē aia intellectiua: ḡ ⁊c. Ecce ꝙ minoꝛ ē falsa: ⁊ ita est de aliis. Si aūt cōcretū fuerit mediū: tūc altera p̄missaꝝ nō erit simpliciter p̄ma. Uerbi gꝛa. sic arguēdo oīe itellectuū ē susceptiuuꝫ discipline: omis hō ē itellectiu⁹: ḡ ⁊c. Nic maioꝛ nō ē simplicit̄ p̄ma: qꝛ ista ē poꝛ: ois aia ē susceptiua discipline. Si dicit̄ ꝙ sicut ista. oīe itellectiuū ē susceptiuū disciplinę nō ē simpliciter p̄ma: ita nec ista ī quocūq; ē aia itellectiua ē susceptiuū disciplinę. Respondeo: q̄u⁹ ista ꝓpositio nō sit simplicit̄ p̄ma: qꝛ ē altera poꝛ: tn ista icludit p se tāq̄ p̄cipiā illā q̄ ē simpliciter p̄ma: ⁊ hoc sufficit ad talē demonstrationē. Et iō ad ꝫ ꝙ talis ꝙclusio demōstret̄ ex ꝓpositionib⁹ simplr̄ p̄mis: opꝫ ꝙ altera p̄missaꝝ sit ꝓpothetica: ⁊ nō simplr̄ categorica. Et i illa ꝓpothetica dz aliq̄ pseḋ illa ꝓpositō simplicit̄ p̄ma: vel poterit eē talis vltimate: quia oīs aia ē susceptiua discipline. si i aliquo sit aia illud ē susceptiuū discipline. Et cōsimiliṫ ē de aliis.

F Quarta cōclusio.

Quarta cōclusio. Quarta ꝙclusio ē ista: ꝙ ois passio negatiua cui⁹ oppositū pōt euidēter sciri demōstratiue ḋ aliquo p̄dicari tāq̄ ḋ subiecto suo ꝓmo pt demōstrari. Sz de aliis nō ē facile da re certā regulā: q̄ sūt demōstrabiles ⁊ que nō. Hec cōclusio pz: qꝛ tūc p suū subiectū p̄mū tāq̄ p mediū pōt demōstrari talis conclusio: et erit syllogism⁹ i scḋa figura: sic si sciat̄ ꝙ triāgulus ē p̄mū subiectū isti⁹ passiōis hūe tres āgulos ⁊c. ē triāgul⁹. null⁹ ādrāgul⁹ ē triāgul⁹: ḡ null⁹ ādrāgul⁹ hꝫ. iij. ⁊c. Nō aūt ꝓtigit ꝺ mōstrare tales cōclusiōes p̄cise p talia subiecta tāq̄ p media: ꝫ frequēter ꝓtigit p diffinitionē exp̄mētes diffiniti tales cōclusiōes demōstrare et hꝫ marie cōtigit i mathe. Sic ḡ pz ad qōnē ꝙ nō ois passio ē demōstrabil' a poꝛi ḋ suo subiecto ꝓmo.

G Responsio ad stionē.

Responsio ad stionē. Sed ꝺ istā ꝙclusionē pōt obiici p̄mo. ꝙ videt̄ ꝺ itētionē pbi. qꝛ fm pbm ꝓmo poste. ca. de vñ. Uniuersale aūt tūc ē cū ī quo libet ꝓmo demōstrat̄. ḡ semp vl̄e demōstrat̄ de suo subiecto ꝓmo: sic exemplificat ibi pbs.

Secūdo.

Secūdo. Itē ibidē subdit pbs. Cū ḡ quodlibꝫ p̄mū mōstrat̄ duos hūe rectos: aut quodcūq; aliud huic ꝓmo inē vl̄e: ⁊ demōstratio p se bui⁹ vl̄ ē aliοꝝ aūt quodāmō nō p se. Et hꝫ ex toto illo capl̄o vi. hui ꝙ vl̄e sēp est demōstrabile p se de suo subiecto ꝓmo: de aliis secūdario.

Tertio.

Tertio. Itē. c. ix. Omis demōstratiua scia circa tria. ꝫ aurē sūt gen⁹? tps p se passionū specularium ē: ḡ passiones cōsiderāt̄ i demōstratiua scia. Idē dicit ca. vij.

Quarto.

Quarto. Itē pbs vbiq; exēplificat de talib⁹ passionib⁹ sicut de eclipsi. de tonitruo.

Quinto.

Quinto. Itē ij. posteriοꝝ docet pbs demōstrare p oīe genus cause: ḡ oīe qđ hꝫ cām q̄re inē alicui sub iecto ē demōstrabile de eo p illaꝫ cām: ꝫ tales sunt bmōi (vt manifestū est) ḡ ⁊c. Itē. ij. poste. sciētes qꝛ est querit̄ ꝓpter q̄d: ꝫ q̄stio ꝓpter q̄d sicut ⁊ alie: q̄rit de medio fm pbm. ij. poste. c. ij.

Sexto.

Sexto.

H Respōdetur ad primum.

Respōdetur ad primum. Ad ꝑmū istoꝝ dico ꝙ pbs loquit̄ de vl̄i quod primo cōpetit alicui subiecto siue sit demōstrabile siue nō: ꝫ q̄n ē demōstrabile tūc ꝓmo demōstrat̄ de subiecto suo ꝓmo: hoc est cui adeq̄te cōuenit fm p̄dicationē: q̄a sez nulli cōuenit nisi de quo p̄dicat̄. ⁊ omi cōuenit ꝺ quo p̄dicat̄. De aliis aūt demōstratur secūdario sicut p̄dicat q̄si secundario. Hoc idē dico de toto illo capitulo.

Ad secūm.

Ad secūm. Ad aliud dico ꝙ pbs accipit demōstratiuā sciētiā stricte ꝓ demōstratōe. ⁊ dico ꝙ demōstratio accipit passiones: siue sint demōstrabiles siue nō: q̄a p̄ncipia ī demōstratiōe. vel media aliquo mō.

Ad tertiū.

Ad tertiū. Silr pōt dici ꝙ demōstratio ē passionū ꝫ nō seq̄t̄: ḡ oīm. Un ī oi scia aliq̄ passiones sūt demōstrabiles ⁊ aliq̄ nō.

Ad quartum.

Ad quartum. Ad aliud dico: ꝙ p oīe genus cause fit demōstratio pticularis nō vlis. Ad cui⁹ intellectū sciēdū: ꝙ demōstratō dī pticularis. Un mō: qꝛ nō ē de ꝓmo subiecto: et sic accipit pbs ꝓmo poste. c. i. vbi cōpat demōstrationē vl̄ez ad pticularē. Aliṫ dī demōstratio pticularis: qꝛ ꝙclusio nō est de oīm: ⁊ hoc vel q̄tū ad vltimatē suppositoꝝ vel singulariū: vel q̄tū ad vltimatē tpis. Un de demōstratio dī particularis: vl̄ qꝛ p̄dicatū nō cōcludit̄ de oīb⁹ cōtentis sub subiecto: sic si ꝺ mōstrarē ꝙ aliqua figura hꝫ tres āgulos ⁊c. Uel qꝛ q̄tū est ex forma cōclusiōis: nō concludit̄ p̄dicatū ꝑ sēp inesse: ꝫ p aliquo tpe determinato. Et cōiter tales demonstratiōes si sint et simplicit̄ necessarijs: sunt ꝓpotherice cōditionales vel rpales nō categorice. Verbi gratia. ꝙ nulla demōstrationē concludit ꝙ

luna est eclipsabilis. qꝛ ista non pōt sciri nisi p experientiā. sicut nec illa. ꝙ luna est illuminabilis a sole. Et postq̄ ista est scita p expientiā demōstrat̄ ꝙ tali tpe vel tali vl̄ tali eclipsabil' sic arguēdo. Quādocūq; terra inꝑponit̄ inter solē ⁊ lunā: tūc luna eclipsat̄. ꝫ q̄ncunq; sol est in tali situ ⁊ luna in tali: tūc terra inꝑponit̄ inter solē ⁊ lunā. ḡ tūc luna eclipsat̄. Et isto modo fit demōstratio p cām extrinsecā. ⁊ sicut patet ꝓsideratis oīa exēpla: pbs vbiq; tm̄ exēplificat de demōstratiōibus pticularib⁹. Elī exēplificat ibi de ꝓpositiōib⁹ de p̄nti ⁊ de p̄terito ⁊ de futuro. Et ad hoc est rō: qꝛ cā extrinseca rei est tm̄ cā rei in esse in effectu. ḡ nō pōt esse mediū demōstrādi nō ꝙcludēdo aliquā differētiā tēporis. Silr aliṫ possent oīa demonstrari p deū tanq̄ p mediū. qꝛ est cā extrīseca tā efficiens q̄ finalis oīm. ꝫ b̄ est incōueniēs. Et rōne dico ꝙ demōstratione vl̄i scḋo mō dicta ⁊ a poꝛi nulla talis passio demōstrabilis est de suo subiecto ꝓmo. Uerūtī intelligendū qꝛ est aliq̄ passio q̄ nō tm̄ ipoꝛtat talē rem absolutā alteri inhērentē. ꝫ simul cū ꝺ connotat aliquā cām determinatā: cū tm̄ illa res absoluta possit a diuersis causis causari in suo subiecto. tūc nō est inconueniēs: q̄n talis passio demōstret̄ de suo subiecto ꝓmo. Uerbi gꝛa. ponat̄ ꝙ luna essꝫ illuminabilis a sole: ⁊ ab alio planeta: tūc ista cōclusionē luna est illuminabilis ipossibile est demōstrare. ꝫ tm̄ pōt p expientiā euidēter cognosci ꝫ si poueret̄ aliq̄ nomē qđ ipoꝛtaret illumiationē lunę: ⁊ cōnotaret determiate solē. ita ꝙ si lumē causaret̄ in luna ab alio planeta: ⁊ nō a sole ꝙ tunc nō deno⁊aret̄ luna tali noīe. tale ꝑdicabile bene posset de luna demōstrari: qꝛ cognito ꝓmo p expientiā ꝙ sol est corpus luminosuꝫ a quo pōt aliud luminari. et postea cognito ꝙ ille sol possꝫ directe opponi lune tali aliquo tpe quo sibi directe nō opponit̄ planeta alius q̄uis ꝺ nunq̄ esset visum posset demōstratiue cōcludi ꝙ luna esset illuminabilis a sole.

K

Ad sextum.

Ad sextum. Ad aliud dicit̄ ꝙ sciētes qꝛ est pticularit̄ nō vl̄r. q̄rūt ꝓpt̄ q̄d: ⁊ iō querūt de medio in demōstratione pticulari. Elī dicit pbs. Cuꝫ aūt sciam⁹ ipm qꝛipm ꝓpterq̄d q̄rimus. vt sciētes qꝛ deficit. ⁊ qꝛ mouet̄ terra: ꝓpt̄ q̄d deficit. ⁊ ꝓpter q̄d terra mouet̄ q̄rim⁹. Ecce ꝙ iste q̄stiōes sūt de exist̄tia rei. Et si dicat̄ ꝙ notitia sciētifica nō est de re existente nisi ꝙtingēter: qꝛ accidit sibi ꝙ sit in actu. Silr oēs iste ꝓpositiōes sunt ꝙtingētes. ḡ nō ptinēt ad demōstratiōes

Ad primū dico. ꝙ nō est necessariū ꝙ subiectū scie sit in actu. tm̄ in multis vel in oīb⁹ opꝫ ꝙ possit esse in actu: et fz intētionē pbi requiṙ ꝙ aliq̄n ponat̄ in actu. ⁊ iō nō est ista cōclusio

Universidad de Deusto
Biblioteca

luna deficit: ꝫ luna deficit qñ sic opponit soli
z ista ē ncria ꝫz intrionē phi: quis nō ꝫz vi-
tatē loquēdo ō potria dei absoluta: z ista ꝫz
eñ ē ꝛclusio demōstrabil'. Et ꝫ ē qđ dic̄ lico. i.
post. q illa q̄ frequēter fiūt fm q veniūt in de
mōstrationē ncria sūt: ꝫ ē de ꝛtingētib⁹ for-
māt ꝓpões ncrie ypothetice .i. ꝯditionales
vel tpales. Per ꝫ pz ad scōz q pbs p illas p
positiões ꝛtingētes itelligit ꝓpões ncrias
formatas de eisdē tminis. Ad argumentū
A Ad principale argumentum. ꝓncipale ptz q ē maior: rō q vna passio sit de-
mōstrabil' q̄ alia q: aliq̄ passio ꝓsupponit sub
iectū suū bie ptes realr distinctas sine qb⁹ nul-
lo mō posset sibi cōpetere: z p distictā notitiā
illarū ptiū deuenit i notitiā passiōis de subie-
cto. z iō illa ē demōstrabil' p diffinitionē expri
mēt illas ptes tāq̄ p mediū. Aliq̄ aūt passio
quātū ē ex se nullā ꝓsupponit distinctionē ptiū
q̄n simplr pōt poni q̄cūq̄ illarū ptiū circūscri
pta. Et iō nihil ē exp̄mēs q̄cūq̄ intrinseca suo
subiecto cui ꝓprius vel nori⁹ ꝯueniat q̄ subiecto
z iō tal' nō ē demōstrabil'. Alia qō ānexa scōe.

B Questioni secūm de principali alia ānexa q̄ ē i oridie Questio. V

Preterea quero vtrum

in oīm demōstratōe diffinitio sit mediū demō
strādi. Ad sic. i. posterioz: ois q̄stio ē qō mediꝰ
mediū aūt z cā idē sūt i dicēdē: q̄ ois. q. ē. q. ō dif-
finitiōe tāḡ de medio: ꝫ ois ꝛclusio demōstra
bilis ē q̄ribil': q̄ bz terminari p diffinitionē tā
q̄ p mediū. Ad oppositū dictū ē ꝓprius q aliq̄
passio demōstrat de deo: z tm̄ nō p diffinitiōez
Silr aliq̄d demōstrat de ente: z tm̄ nō p diffi-
nitōnē: q̄. Ad istā. q. ē opinio cōis q̄ i oi de
mōstratiōe mediū ē diffinitio. Sz ō medio de
mōstratiōis potissime sūt diuerse opiniones.
Vna opinio ē q mediū in tali demōstratiōe ē
diffinitio passiōis nō subiecti. Et circa istā opi
nionē ꝓmo declarat q̄ ō demōstratō ē potissima
scōo q mediū i ea nō ē diffinitio subiecti ꝫ pas-
sionis. Primū declarat q: fm pbm ꝓmo po-
steriox. quicq̄ sūt ꝯditiões demōstratiōis po-
tissime. f. q sit ꝓpt q̄d. i ꝓma figura. vlis. affir
matia. z oll'ēsiua. Sz i scō libro ponit aliā cō
ditionē: q mediū i ea sit diffinitio formal'. Et
ē alia diffinitio q̄ sumit a forma rei: vel a fine.
Alie aūt diffinitiões sumūt a materia vl' ab ef
ficiēte. Scōz ꝓbat: ꝓmo q nō diffinitio sub
iecti. ꝓmo sic. qn demōstratiões dāt p aliq̄ ge
nera causarū: semp̄ dantur per causas inherē
tie puta p causaz efficiētē inherētie vel p cām
materialē vl' finalē iherētie: q̄ silr qn dāt p cāz
formalē: dāt p cām iherētie passiōis: ꝫ diffini-
tio formal' subiecti nō ē cā formal' iherētie pas
sionis: ꝫ magꝭ efficiēs vl' material': q̄ ꝛc. Itē
mediū demōstrādi potissime dz eē cā ꝓpa z p

Primo opinio. B

Probatio primi.

Probatio scōi.

ꝓma iherētie passiōis: ꝫ diffinitio formal' sub
iecti nō ē hmōi: q: si sic nō esset cā nisi ei⁹: nūc
aūt ē cā ꝓpa exēplaris z ꝓprima ihiecti: q̄ ꝛc.

Itē mediū demōstrādi potissime nō ē me-
diū positiōe tm̄: sicut i quolibz sillogismo ꝫ oz
q̄ sit mediū fm naturā. q: si eēt eq̄ ꝓmo ꝫz na-
turā aut posterioꝝ passiōe nō eēt cā. Et si esset
ꝓꝛ subiecto nō eēt cā ꝓprima: ꝫ diffinitio for-
malis subiecti ē ꝓꝛ subiecto dat' em̄ p ꝓꝛa fm
naturā. z p ꝛns nō mediat fm naturā inē sub-
iectū z ꝑdicatū. Q aūt diffinitio formal' sum
pta a forma sit mediū in demōstratiōe potissi
ma: declarat' p phm. i. posterioꝝ. q: demōstra
tio demōstrās tm̄ ē potioꝝ ō demōstratōe demō
strata. Demōstratio em̄ ē sillogism⁹ ꝫz quē sci
mus in habēdo ipm: absq̄ ꝫ q indigeam⁹ ali
quo alio. Sz sola demōstratio p cām formalē
ē hmōi: q̄ ꝛc. minorē arī. ostēdit p mlta exēpla
q̄ oia sumūt robur fm lin. ex ꝫ q. finis cāt effi
cientē z forma materiā. Si dicat q cāe inui
cē sūt cāe scōo phīsicoꝝ. z fm cōmē. i. phīsico-
rū. Dicēdū ꝫz istā opmionē: q ꝛz cāe sint cāe i-
uicē: tm̄ ꝫ ē nō ignobilioꝝ. Verbi gꝛa finis in
intētiōe causat efficiētē z tūc ꝓmo efficiēs in
ducit finē. Sīl pz q efficiēs nō causat nisi iq̄n
tū causat⁹ a fine. Sz finis causat et nō causat'
ab eo Efficiēs etiā nō causat formā ingētū ipa
causat formal' causat etiā formal' cessante ef
ficiēte. Sīl efficiēs nō ē cā nisi fieri ei⁹. Efficiē
ens etiā nō dat materie eē ꝫ fieri tm̄. Materia
vero nō causat cōpositū nisi ꝓus fm naturaz
causata z ꝓstituta p formā nec tūc causat nisi
sic occasio tm̄. Sz forma sic causat rē formal'r
q ipa ē formal'r q̄cūq̄ res ē, ꝓpe p se: i tm̄ q il-
la posita z oi alia cā amota p ipossibile: res eēt
i specie z genere et i effectu. Vnde ipa est po-
tissima cā rei. Et ideo diffinitio sumpta ex ea
ē potissimū mediū demōstrādi. Scōo q dif-
finitio passionis demōstrāde sit mediū decla-
rat': q: ipla ē cā formalis exēplaris ei⁹ z ꝓpa z
prima in nullo genere cause. Est etiā posteri-
oꝝ subiecto fm naturā z prioꝝ passione sic mē-
sura mēsurato: z p ꝛns mediat fm naturā inē
subiectū z ꝑdicatū. Cōtra istā opinionē ꝓ-
mo ostendo q diffinitio passionis nō ē mediū
q: si sic: aut diffinitio ꝓpe dicta p ꝓncipia itri
seca: aut data p additamētū. Nō ꝓmo mō: q̄a
multe sūt passiones q̄ talē diffinitionē nō bas
bēt: sicut oēs passiones ipoꝝ tātes res absolu-
tas simplices: sic alias patebit. Nec scōo mō
q: illa diffinitio icludit ipz subiectū vl' aliquā
aliā cāz extrinsecā. Si ꝓmo mō nō pōt eē me-
diū: q: mediū nūq̄ dz ꝛtinere alterū terminū:
sicz nec maioꝝ nec extremitatē nec minoꝝ. Si se-
cūdo mō: ḡ nō erit demōstratio simplr vlis: q:

C Contra istā opionem.

declaratū ē i ꝓoꝝ q̄stōe q ꝓ cāz extrinsecā nō
sit demōstratio vlis. Preterea demōstratio
potissima ē ex idemōstrabilib⁹? a ꝓoꝝ. Sz dif-
finitio passiōis ē demōstrabilis de subiecto a
ꝓoꝝ: z p ꝓns nō est ꝓncipiū i demōstratōe po
tissima. Assumptū pz q: bz cāz iherētie sue ad
subiectū: q: subiectū ē cā passiōis z forme sue
fm eos: z p ꝓns fm eos erit cā i cognitiōe dif
finitōis exp̄mētis illā formā. Omis aūt cā ꝫz
eos pōt eē mediū i demōstratiōe a ꝓoꝝ: q̄uis
nō sep potissima. Preterea diffinitio passio-
nis nō differt realiter a diffinito: z p ꝓns nō ē
cā ei⁹ realiter: ꝫ p te demōstratio potissima ē
p cām: ḡ ꝛc. Ad istud respōdet q diffinitio z
diffinitū nō differūt tm̄ fm vocē: ꝫ ꝫz rē rōnis
q̄ ptinet ad signatū vni⁹ z nō ad signatū alte-
rius. Nomē em̄ signat totū quoddā ꝓfusuz vt
circul⁹: ꝫ diffinitio diuidit in singula. Vn̄ illa
explicatio quā nomē scz diffiniti nō signat: p-
tinet ad signatū diffinitiōis. Diffinitio em̄ in-
dicat z explicat diffinitū: nō sic nomē z iō dif
finitio ē mēsura z exēplar diffiniti: nō aūt no-
mē. Cōtra. siue diffinitio differt a diffinito si
ue nō: semp̄ tm̄ explicat cām realē illi⁹ q̄ ipoꝝ
tatur p diffinitū: maxime fm istos ponētes q
ois demōstratio a prioꝝ ē p cām. Sz rei abso-
lute ipoꝝtare p passionē nō est aliq̄ cā realr nisi
extrinseca ꝓpter simplicitatē ipsi⁹: ḡ diffinitio
q̄ ē mediū sumit' a cā extrinseca: z p ꝓns nō est
diffinitio formalis: de q̄ iste loquit'. Cōtra di
cta z modū ponēdi ꝓmo videt' male intellige
re distinctionē phi inter diffinitionē formalē
z materialē: q: ois diffinitio alicui⁹ habentis
cām materialē z formalē explicat tā materiā
q̄ formā: q: aliter nō esset cōuertibilis cū dif-
finito. Illud em̄ q̄ ꝑcise dicit formaz z nullo
mō ipoꝝtat materiā ꝑdicat' ō forma in abstra
cto: z p ꝓns nō ꝛuertit' cū toto habente mate
riā z formā. Preterea q dicit q finis causat
efficiētē: z forma informat materiā. Ista sūt
fōba vel methaphoꝛica z ipoꝝpaꝛ simplr fal-
sa: q: sequeret q aliq̄d causaret deū: cū sit cau
sa efficiēs. Sequeret etiaz q sol q̄cūq̄z cāret
aliquē effectū ꝓpter finē: q tūc cāret. Et tūc
aia intellectiua faciēs aliq̄d ꝓpter malū finē
cāret ab illo malo fine. Qualiter aūt ista fōba
methaphoꝛica sint itelligenda alias patebit.
Silr dicit q forma causat formaliter cessante
efficiēte nō est verū: q̄uis ꝫ sit verū de efficiē-
te scōo: nō de ꝓmo: ḡ efficiēs ꝓmū ē potissime
mediū demōstrādi Silr q dicit q materia nō
causat cōpositiuū nisi ꝓus fm naturā cāra et
ꝓstituta p formā. includit ꝯdictionē: q: mate
ria nō causat' p formā: nisi q: ifomat' a forma:
ꝫ ipossibile ē q ifomet' a forma nisi causet cō-

D Responsio auctoris ad questionē.

positū totū. Totū etiā q̄d scd̄m i illa declarati
one ē falsū: q: materia ē de essentia rei cōposi-
te: aliter em̄ aia itellectiua vel alia forma sub-
stātialis eēt p se i spē z genere: q̄d ē manifeste
falsū Ideo dico ad istā. q. ꝓmo q demōstra
tio potissima ē illa: q̄ ē ꝓpter q̄d. vlis. vtraq̄
vlirare de q̄ dictū ē ꝓus: z affirmatiua Et ex ꝫ
sequit' q sit i ꝓma figura coīpo q ē vlis affir-
mativa. Et q: ē ꝓpt q̄d: sequit' q sit p cām. Si
milit' q: ē affirmatiua ꝑcise sequit' q sit ostēsi-
ua. Scōo dico q demōstratiōis aliq̄n me-
diū ē diffinitio: z aliq̄n non. Exēplū ꝓmi sicut
hīc tres āgulos ꝛc. demōstrat' de triāgulo: z est
se corruptibile ō sba cōposita. Exēplū scōi eē
susceptiuū disciplineꝫ demōstrat' de hoīe: nō p
diffinitionē hois. ꝫ p aiaz intellectiuā: posito
q cōueniat soli aie intellectiue. Istud scd̄m
pbat': q: demōstratio potissima est ex ꝓpōib⁹
simplicit' idemōstrabilib⁹: maxime a ꝓoꝝ. Sz
ꝓpō i q̄ ꝑdicat' ista passio de diffinitiōe hois
nō ē simplr idemōstrabil': imediata z ꝓma. q̄a
illa ē ꝓoꝝ i q̄ ꝑdicat' de subiecto suo ꝓmo. puta
de aia itellectiua: ḡ ꝛc. Itē i medio ral' demō-
stratōis nihil dz poni ni siq̄ bz rōnē cāe ispe-
ctu illi⁹: q: pōt simplr poni i eē oi alio ꝓter for-
mā circūscripto z tm̄ aliq̄d aliō ponit' in illa dif
finitōe. Vn̄ i tali sillogismo eē vi nō cā vt cā:
q: illud q̄ exp̄mit aliā ptē hois nihil facit ad
ꝫ q sibi ist' illa passio Tertio dico q q̄n me
diū est diffinitio: talis diffinitio est diffinitio
subiecti nō passiōis. Doc pz: q: talis diffinitō
dz exp̄mere cāz z aliq̄d necrio req̄sitū ad hoc
q passio ꝑdicet' de subiecto: ꝫ tale ē diffinitio
subiecti: q: exp̄mit ptes subiecti sine q̄b⁹ ipos
sibile eēt passionē illi subiecto cōpetere. Hoc
pz p exēpla: q: diffinitio exp̄mēs ptes triāgu-
li ē mediū z cā q̄re sibi cōpetit ista passio: sic
ptes sbe cōposite sunt cāe q̄re sibi cōpetit cor-
ruptibilitas: q: nisi vna ps eēt ab alia sepabil'
nō posset dici corruptibilis. Hmōi aūt demō
stratōes fiūt i matheматicā. Et q: ille obtinet
locū ꝓmū i demōstratiōib⁹? seu inē demōstrati
ones: iō plūs multas ꝯditōes frequēter attri-
buit demōstratōi q̄ cōperūt mathe. demōstra
tionib⁹?: vel sp: vel ꝓ maioꝝ ptē. Ad rōnes
altern⁹ opinionis. Ad ꝓmā q̄ illa ꝓcedit ex fal
sa ymaginatōe: q: ymaginat' q̄ iherētia passi
onis ad subiectū: vel ipa passio bēat cām for-
malē: q̄ est simplr falsū: q: forma simplex nō
pōt bīe cām nisi efficiēte vel finalē. Nō ma-
terialē: q: illa nō eēt nisi materia vel suū rece-
ptiuū: ꝫ materia nō ē cā forme ꝫ toti⁹. Nec for
malē: q: ipamet ē forma alicui⁹? alteri⁹? z iō nul
la pōt bīe diffinitionē sumptā a sua forma: cū
nulla bēat. z iō tales demōstratiões nō fiūt p

E

F Ad primā prime opinionis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

causaz formalē. ⁊ ita argumentū est ad oppositū. Si aūt intelligit q̄ mediū debet esse cā inherētie. aut cā inherētie. aut cā passionis. Si p̄mo modo. g̃ cū cā inherētie sit tā subiectū q̄ passio. q̄ respect⁹ causaē ⁊ depēdet essentialit tā a fundamēto q̄ a termino. nō pl⁹ vnū est cā formalis respect⁹ q̄ aliud. sequit̄ q̄ si mediū dz accipere cām. q̄ tā diffinitio subiecti q̄ passionis debet esse mediū demōstrādi. Si scōo mō ⁊ nihil est hic cā passiōis nisi subiectuz. sequit̄ q̄ diffinitio subiecti erit mediū. Ad scōm dico. q̄ mediū demonstrādi dz esse cā. p̄ima aliquomō. ℔ est exp̄mēs cām. p̄imā. ⁊ ℔ potissime in genere cause materialis. q̄ debet eē subiectū passiōis. ⁊ ℔ vel p̄imū. sic q̄n demōstrat de subiecto suo nō p̄mo. vel exp̄mēs ptes aliquas essentiales subiecti: ꝑ quas tal⁹ passio cōuenit sibi. ⁊ hmōi nō est diffinitio passiōis. q̄ illa nō p̄cise cāz passiōis exp̄mit. ℔ ipaz passionē. Sz nō oportz q̄ sit cā alicui⁹ alteri⁹. ℔ stat simul q̄ sit cā alteri⁹. ⁊ in eodē genere cāe: ⁊ etiā in alio genere cause. Sic aīa intellectiua pōt esse mediū demōstrādi. ⁊ q̄ homo est intellectiu⁹. ⁊ q̄ est volitiu⁹. ⁊ sic de aliis. ⁊ aīa in eodē genere cāe est cā itellectiōis ⁊ volitiōis. q̄a est subiectū imediatuz vtriusq̄. et ita passio vtraq̄ imediate de ea p̄dicat. ⁊ p ꝯs pōt esse p̄incipiū demonstrādi vtrūq̄ de alio i alio genere cause. q̄ aīa est sb̄iectū itellectiōis ⁊ volitiōis. ⁊ cā formal⁹ bois.

Ad tertiū dico. q̄ inē mediū ⁊ extrema req̄ritur aliq̄s alius ordo realit̄ q̄ positiōe tm̄. et in illo ordine aliq̄n mediū est simplicit̄ p̄mū. Sicut si aīa itellectia sit mediuz demōstrādi esse susceptibile disciplīne de boie est primū in ordine nature. q̄ est inē ista. q̄ semp pars est p̄or natura suo toto. q̄ p̄r esse sine eo. ⁊ nō ecōuerso. ⁊ totū subiectū aliquo mō est pu⁹ natura accidēte. q̄uis nō ita stricte loquendo: sic̄ ps est p̄or toto fm naturaz. ⁊ ex hoc ipo q̄ ps ipa est p̄or in isto ordine pōt esse mediuz in demōstratiōe. ſforte tm̄ in ordine pfectōis: vel in aliquo alio pōt esse ſmplr mediū. q̄a i ꝓposito bō est pfectior aīa intellectia. et aīa itellectiua est pfectior actu intelligēdi ⁊ volēdi. Si dicat q̄ vn⁹? ſbiecti nō p̄nt esse plures passiōes eq̄ p̄me. ℔ ſp vna est p̄ior ⁊ rō demonstrādi vnā de alia. R̄ndeo q̄ vnius subiecti p̄nt esse plures passiōes eq̄ p̄me. ita q̄ neutra sit rō demōstrādi aliā de ſbiecto. q̄uis aliq̄n vna sit rō demōstrādi aliaz de subiecto nō demōstratiōe vl̄i ⁊ simplr. ℔ demōstratiōe priculari ⁊ fz q̄d. Aliq̄n aūt sic ordinant̄: q̄ vna est rō demōstrādi aliā de ſbiecto demōstratiōe vl̄i. ℔ ℔ nō est verū: nisi q̄n vna ip̄ortat subiectū alteri⁹. vel p̄ima diffinitio. ſista ex illo diffinito: q̄a ponat̄ q̄

D Ad scōam.

E Ad tertiam

Obiectio.

R Responsio.

cit aliq̄d subiectiue existēs in subiecto: et sibi p̄mo pōt cōpetere alia passio scōa. Exēplū p̄mi. si quantitas sit alia res a substantia. et sic subiectū q̄litat⁹: tūc q̄ntitas q̄ ip̄orat̄ p passionē ſbe erit mediū demōstrādi passionē ip̄ortantē qualitatē de subſtātia. Exēplū scōi. sic calor ē mediū demōstrādi calefactiuū de igne

Ad illā declaratōnē q̄ diffinitio formalis ē mediū demōstrādi. Dico: q̄ verū est q̄n diffinitio est mediū in demōstratiōe vl̄i: tunc diffinitio formalis subiecti ē mediū: ℔ illa diffinitio nō includit p̄cise formā rei: ℔ dz formalis q̄ includit p̄ncipia rei essentialia. Tūn p̄ inētiōe p̄bi est sciendū: q̄ diffinitiōnū q̄dā est indicās q̄d rei: q̄dā q̄d nois. Scōo sciendū: q̄ diffinitio p̄t cōparī ad diffinitū ⁊ ad illud de quo diffinitū p̄dicat. Silr diffinitio aliq̄n datur p p̄ncipia essentialia: ⁊ illa ē formal⁹. Aliq̄n aūt dat̄ p p̄ncipia alicui⁹ rei extrinseca: ⁊ illa ē materialis. Prima nō pōt cōpetere nisi ſbe cōposite: ⁊ ℔ strictissime accipiēdo diffinitionē formalē. Large tn̄ accipiēdo pōt cōpetere alicui habēti distinctas ptes eiusdē rōis: ⁊ tali diffinitiōe diffiniūt̄ multa mathematica: sic triāgulus q̄drāgul⁹: ⁊ sic de aliis. Tūn triāgul⁹ diffinit̄ q̄ est figura trib⁹ lineis ꝓtenta ⁊c. iste linee nō sunt alteri⁹ rōnis inter se. Et sic large accipit p̄bs diffinitionē formalē. Alie aūt diffinitiones dare p alias cās sunt diffinitiones materiales: ⁊ ℔ q: vt frequēter dāt̄ tales diffinitiones p materiā: extrēdēdo materiā ad oīme receptiuū. Et iste diffinitiōes vt i plurib⁹ sunt diffinitiōes exp̄mētes q̄d nois: nō exp̄mētes q̄d rei. Hoc pōt p̄suaderi: q̄ fm p̄bm eclipsis ē p̄uatio luminis in luna p obiectū terre. Ista diffinitio exp̄mit q̄d nois: q̄ si i luna cauſaret defect⁹ luminis p aliā cām: fm inētionē p̄bi nō diceret eclipsis. Silr ponat̄ q̄ tonitruuz cauſet̄ ex extinctiōe ignis i nube: ⁊ tūc vocat̄ tonitruū: ⁊ tn̄ si son⁹ eiusdē spēi cauſaret̄ i nube ex alia cā nō diceret̄ tonitruū. Et semp ita q̄n diffinitio dat̄ p aliquā cām extrinsecā illa diffinitio est exp̄mēs q̄d nois tm̄. Hoc p̄bat. q̄: diffinitio ⁊ diffinitū cōuertunt̄: ita q̄ semp ꝯa formali ꝓtingit iferre diffinitū ex diffinitione: ⁊ ecōuerso: ℔ si talis diffinitio exp̄meret q̄d rei: nō inferret̄ formalr diffinitio ex diffinito: nec ecōuerso. q̄ simplr posſz illa res fieri sine illa cā extrinseca: salrē p porētiā diuinā: et p ꝯs nō ꝓtingeret arguere ab illa re ad diffinitionē: nec ecōuerso. Verbi gr̄a. si tonitruuz cauſaret̄ ex extinctiōe ignis i nube tā⁹ ex cā extrinseca: ois res q̄ ē alia ab illa cā extriseca pōt fieri a deo sine illa extinctiōe: g̃ nō seq̄ret tūc diffinitio. ſista ex illo diffinito: q̄a ponat̄ q̄

illa res significet̄ p a. tūc nō sequit̄. a est. igit̄ solus ex extinctiōe ignis in nube est. q̄: illo posito aūs est verū: ⁊ ꝯs falluz. Dico g̃. q̄ diffinitio formalis ſp dat̄ p intrinseca et essentialia. ℔ est p cōceptus exp̄mētes p̄incipia intrinseca rei cui p̄mo cōpetit diffinitio. Et q̄ ℔ sit inētio p̄bi p̄z. q: dicit q̄ cā aut est eadē aut alia. hoc nō pōt itelligi q̄ aliq̄n cā sit distincta realr. aliq̄n nō. q: ipossibile est q̄ cā t effect⁹ sūt idē realit̄. g̃ p cām eandē intelligit cām intrinsecā. q̄ pōt dici eadē. q̄a nō simplicit̄ diuersa: sic̄ dicit cōmentator. i. p̄bilicoz. q̄ ps nō est simpliciter alia a toto. Et p cām aliā intelligit cām extrinsecaz. ℔ nūc est ita q̄ materia ita est intrinseca rei cōposite: sicut ipa forma. ⁊ p ꝯs ita cadez q̄uis forma sit ps p̄incipalior. sed nūc est ita q̄ p̄bs vocat diffinitiōes factas fm speciez q̄ nō dāt̄ p aliā cām. illas aūt q̄ dant̄ p alias causas vocat materiales. g̃ formales dāt̄ p cās intrinsecas. alie p extrinsecas. Assumptū p̄z. Illā dicit aristoteles sic. est aūt quorundā q̄dē quedā altera cā. quorūdā nō est. i. altera causa q̄ debebit poni in diffinitiōe exp̄mēre q̄d rei Diffinitiōes q̄dē fm speciē nullū habēt mediū quo demōstrant̄. ℔ diffinitiōes fm materiā facte pūt hīc mediuz. ⁊ sequit̄. habentiū mediuz quorūdā est q̄daz altera cā sbe ⁊ ip̄ius esse ⁊c.

Et ℔ p̄z. q̄ diffinitiōes materiales vocant datas p alteras cās. quarū aliq̄ est demōstrabil⁹. ⁊ aliq̄ nō. et diffinitiōes fm speciē vocat illas q̄ nō dant̄ p alias cās. Quomō ergo se habet iste diffinitiōes ad demōstrationē fm inētionē p̄bi. Dico q̄ diffinitio exp̄mēs q̄d rei nūq̄ pōt demōstrari de diffinito. q̄ semp illa ꝓpositio est imediata. Sc̄o q̄ si esset aliq̄ diffinitio exp̄mēs q̄d rei simplic. illa nō esset demōstrabilis de diffinito. ℔ de illo codē de quo diffinitū esset demōstrabile. Et iō si calor haberet diffinitionē datā p p̄incipia itrinseca. esset demōstrabilis de eodē de quo calor. ⁊ p idez medium. et ita ista diffinitio cēt demōstrabilis siue cōclusio demōstratiōis. hoc est. esset de aliquo demōstrabile. Sz loquēdo de diffinitiōe exp̄mēte q̄d nominis. distinguo de ea. q: dupliciter accipit̄. vel p aliq̄ oōne qua oēs loquētes de nomīe intelligāt p nomē. vel p̄o oōe cui⁹ veritas sequit̄ ex veritate p̄ris oōnis. Prima diffinitio nō pōt demōstrari de diffinito q̄uis posset demōstrari de subiecto. ⁊ ita est p̄incipiū demōstratiōis. Sc̄a diffinitio pōt demōstrari. Verbi gr̄a. oēs p demū intelligūt q̄d p̄bēs nos a frigore ⁊c. et illa diffinitio nō pōt demōstrari de domo. ℔ est p̄incipiū demōstratiōis. Seq̄t aūt. p̄bibet nos a talib⁹ tēpestatibus ⁊c. g̃ cōponit̄ ex corporib⁹ solidis: ℔ non nisi ex lignis ⁊ lapidib⁹. Ponat̄ q̄ non essent aliq̄ alia corpora potētia nos defendere vl̄ p̄hibere: ⁊ ita sc̄a ista diffinitio q̄ nō exp̄mit q̄d rei alicui⁹ pōt demōstrari p̄ p̄oze ⁊ cē cōclusio demōstratiōis. Ex istis aūt cōponit̄ vna diffinitio cōplera exp̄mēs oēs cās ei⁹ necēsarias q: exp̄mit finē ⁊ materiā: cām aūt efficiētē nō exp̄mit: q: nihil refert ad hoc q̄ de ip̄o verificet p̄ncipale q̄d nois: a quo efficiēte cauſet̄: sicut refert de q̄ materia fiat. Ita oēs p demonstratiōnē intell gūt syllogismū faciētē scire: ℔ hoc nō pōt fieri nisi p ꝓpoes necēsarias ⁊c. et iō dz: q̄ demōstratio est syllogismus ex veris ⁊c.

Tn̄ ē aduertēdū q̄ ista demōstratio nō ē simplicit̄ demōstratio vl̄is. ⁊ iō dic̄ p̄bs: q̄ q̄uis aliq̄ cā altera sit demōstrabil⁹: ⁊ aliq̄ nō: ⁊ vnū demōstrat: ⁊ aliud nō demōstrat ℔ demōstrat. Dicit ℔ q̄d̄ mod⁹ q̄ nō sit demōstratio dictū est p⁹us: ℔ ē logic⁹? syllogism⁹ ip̄s? q̄d est. Silr pōt dici q̄ aliquo mō q̄d rei ē demōstrabile p q̄d nois. Supposito em̄ q̄ p boiem intelligat substātia cōposita porēs itelligere ⁊ velle: p̄t cōcludi q̄ cōponit̄ ex corpe ⁊ aīa itellectiua: ℔ iste demōstratōes nō sūt simplr vles. q: nō faciūt scire: ℔ tn̄ inferūt ꝯclusionē ex p̄missis: q: fm Ari. ij. poste. ipossibile ē cognoscere q̄d est nisi cognoscēdo si ē. Si dicat q̄ tūc q̄ nesciret eclipsim ē: nesciret q̄d essz eclipsis. Dico q̄ nō p̄t sciri q̄d ē sine si ē. ℔ ē: nō p̄t sciri q̄d ē sine notitia q̄ scit ℔ ē vl̄ fuisse vl̄ futurū esse: q: alr naturalr nō pōt sciri eē possibile i rerum natura. et q̄ q̄d nois nō icludit ꝺictionē. Et sic loquēdo ꝺ si ē: verū ē q̄ dic̄ ari. q̄ idē ē scire q̄ q̄d est: ⁊ scire cām ipsi⁹? si ē: q: circūscribēdo notitiā ituitiuā et notitiā cārā imediate a notitia ituitia ipossibile ē naturalr scire ꝺ aliq̄ passiōe si ē vl̄ erit: nisi sciēdo q̄ cā sua est vel erit. Et ita sine q̄d ē ℔ ē sine diffinitōe exp̄mēre aliquo mō q̄d: mediāte notitia ituitiua: pōt sciri ꝺ luna q̄ deficit: nesciēdo cām ipsi⁹?. ⁊ ita nesciēdo diffinitrōnē datā p illā cāz: tn̄ abstractiue nō pōt sciri: nisi sciēdo cām. Puta q̄ deficit vl̄ deficiet: nisi sciēdo q̄ terra iterponit̄ vl̄ iterponet̄. Si dicat q̄ notitia abstractiua abstrahit ab existētia. Et silr n̄ p̄t eē cā notitie ñirat̄ ꝓtigēt. Silr ℔ ꝓpō: luna deficit vl̄ deficiet ē ꝓtigēs. Ad p̄mū istoz dico: q̄ notitia abstractiua abstrahit ab existētia: q: nō ē sufficiēs ad sciēdū existētiā i eē determinato tpe: tn̄ cū aliq̄ notitia p̄t eē sufficiēs: sic̄ ꝛz viā p̄bi p̄t sciri q̄ luna determinato tpe eclipsabit̄ q: scit q̄ sol sic mouebit̄: ⁊ q̄ luna silr. ⁊ p ꝯs q̄ iter ponet̄ ira ⁊ p ꝯs luna eclipsabit̄: ⁊ ita tal⁹ notitia nūq̄ p̄t sciri nisi p eāz. Ad scōz: q̄ eodē

I Ad primum

II Conclusio prima

O Scōa conclusio.

D Resolutio doctoris.

P Respō dec⁹

Instatur: Instatur primo. Secundo. Tertio.

Q Respōdetur primo.

Secundo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Prologi

R Ad principale.

mō mediātib? talib? veritatib? pōt scīri veritas p̄ringēs:7 iō sola notitia abstractiua ēmini vel termioꝝ nō sufficit. Ad tertiū:q̄ pōt formari ꝑpō nccria de terminis illis:7 ita sciretur scia ꝑpe dicta: tñ illa p̄ringēs pōt euidē ter cognosci:q̄uis ñ sciri scia ꝑpe dcā. Ad argumētū p̄ncipale dico q̄ cā 7 mediū sūt idē extrēdedo nomē cāe ad oñe illō cui p̄mo cōpetit:7 sine quo ñ pc̄sit alteri cōpetere:7 b̄ i demōstratiōe vlī 7 ꝑpt q̄d. Et q̄n dī q̄ ꝑpt q̄d 7 q̄d ē idē sūt. Dico q̄ b̄ nō ē itelligēdū:q̄ ꝑpter q̄d.i.cā:et q̄d q̄d ē:b̄ ē rota diffinitio simplicit sunt idē:ß q: ꝑpt q̄d.i.cā ponit i diffinitiōe. Et ita ad iterionē pbi sufficit q̄ cā sit ps diffinitōis.ß p3 p pbm.ŋ.poste. Jn oibus manifestū ē q̄ idez sit:q̄d q̄d ē:7 ꝑpt q̄d ē. Et q̄d est defect? lune:ꝓuatio luminis a luna a terre obiectu. Seq̄t alia q̄ ānexa scde.

A Questioni. II principali alia annexa q̄ ē i ordine. Questio. VI Argumētū principale.

Item quero vtrū sola

ꝓpositio p se scdō mō dicēdi p se sit scibil? scia ꝑpe dicta. M nō:q: fm Aristotelē p̄mo posteriox:vbi aliqua p̄dicata ordināt essentialr pmū pōt ostēdi de infimo p mediū:sicut si coꝛpus 7 substātia de boie p aial:ß talis ꝑpō ē p se p̄mo:g̃ 7c. Lōtra. ꝯclusio demōstratiōis ē p se 7 nō p̄mo mō:q:.vi.metha.ñ ē demōstratio subst̄tie:nec ei? q̄d q̄d est: ß oñe p̄dicabile p̄mo mō dīc̄ substātiā rei:g̃ talis nō ē demōstratio. Circa q. p̄mo videndū q̄ ꝓpositio ē p se scdō mō. Scdo. Utrū ois ꝑpō demōstrabilis sit p se scdō mō Circa p̄mū dico q̄ omis ꝑpō necessaria est p se p̄mo mōv l scdo modo. Hoc p3:q: ois ꝑpō simplr necessaria (q̄d dicoꝛpter ꝑpones nc̄rias p accīs cuiusmodi sunt ꝑpones multe de ꝓterito:7 tales sunt nec cessarie p accīs:q: ꝓtingēs fuit q̄ eēnt nc̄rie nec semp fuerūt nc̄rie) ois alia ꝑpō nc̄ria pōt eē euidēter nota:7 p ꝑns ē aliqs habitus veridic? respectu cuiuslibet ꝑpōnis simplicit nc̄rie:ß null? talis habit? respectu necessarij ē nisi respectu ꝑpōis p se: q: tā p̄ncipiū q̄ cōclusio ē p se:g̃ 7c. Preterea p̄mo posse.c.d p se dicit pbs q̄ q̄ neutralr in sūt: b̄ ē nec p̄mo mō nec scdō mō accīa sūt:vt musicū:aut albū aia li. Quero quo itelligit q̄ sūt accīa aut q̄ ꝓtingēt p̄dicāt.7 b̄ ꝑpositū:q̄ ois ꝑpō q̄ nec ē p se p̄mo mō nec scdo mō ē ꝓtingēs: b̄ ē n nc̄ria simplr 7 p se.7 b̄ ē verū q̄n ē p̄dicatio ꝑpter q̄ subiect q̄d natū ē subiect: 7 p̄dicat q̄d natū ē p̄dicari. Si p accidētia itelligat ꝑ̄ accidentia realia b̄ ñ est verū. ḡ talia p̄nt p̄dicari p se scdo mō: saltē i ꝑpositōe de possibili vl equalē ti: sic q̄ luna ē illuminabil? a sole:7 hmōi. Preter.c.vi. dīc̄ pbs. q̄ oē.l.p̄dicabile ō aliquo. aut sic est p̄dicabile p̄mo mō: aut scdo mō: aut fm accīs. Accīa aut ñ nc̄ria sūt. ḡ oē p̄dicabile nc̄rio de aliquo. aut p̄dicat p se p̄mo mō: aut scdo mō. Si dicat. q̄ tūc esset b̄ p se: maīa ē i potētia ad formā: aut ḡ p se ꝓio mō:7 b̄ nō est verū: q: nō p̄dicat diffinitio ō diffinito: nec ps diffinitiōis: aut scdo mō: et tūc forma essz passio maīe. ß ꝑns est fls. q: subiectū est pfectū sua passiōe.7 nō ecōuerso. Pōt dici q̄ b̄ ē p se. q̄ ptinet ad ō̄mōstratōez tā q̄ p̄ncipiū. vel tanq̄ ꝯclo. ḡ est p se. Et eodē mō pt argui de oi ꝑpositōe simplr nc̄caria q̄ sit p se. q: ois talr ptinet ad demōstratōez. Si ō: q̄ tūc b̄ esset p se. ois bō pt eē alb?. ois ignis est calid?. ois calor est calefactus?. ꝑns flm. q: ꝓria nō p̄nt p se p̄dicari de eodē. ß q̄ rōe b̄ essz p se ois bō pt esse alb?. eadē rōe.7 ista ois bō pt esse niger.7 ita ꝓria ō eodē Pōt dici: q̄ ois talr est p se. nec est icōueniēs ꝓria p se p̄dicari de eodē i ꝑpositiōib? de possibili. vel equalentib?.7 ita est in ꝑpositro.

Queritur. C Respondetur.

Sz ad quē modū dz reduci ista. maīa est i potētia ad formā Pōt dici q̄ p se ꝓio mō:7 p se scdo mō accipiūt dupl̄r. Uno mō q̄n p̄dicatū nō dīc̄ aliq̄d totalr distinctū ab ipoꝛtato p sbiectō.7 tūc dz p se ꝓio mō. q̄n nihil ipoꝛtatū p q̄ dicatū tā q̄ p̄dicabile de illo p̄dicato vl̄r 7 nō solū pticlariē est totalr extrisecuz sbiecto.7 sic nihil p̄dicat p se ꝓio mō: nisi p se supioꝛa. et ptes itrīsece rei. vl ipoꝛtātia p̄cise ptes rei. Per se ār scdo mō dr illō q̄d ipoꝛtat aliq̄d distinctū realr ab ipoꝛtato p sbiectū. sic b̄ ois bō est risibil? de? ē creatiu?.7 sic de aliis.7 isto mō b̄ esset p se scdo mō. maīa est i potētia ad formā. Alī videt lico. distiguere dicēs. q̄ q̄ncūq̄ p̄dicatū est cā sbiecti. tūc ē p se ꝓio mō. siue sit cā extrinseca: siue itrīseca. q̄n aut ecōuerso. est scdo mō. Et ita videt q̄ b̄ sit p se p̄io mō. maīa est i potētia ad formā. vl nl̄o mō est p se.7 si sit p se p̄mo mō. eadē rōe erit ecōuerso. forā pt ifōrmare materiā. q: nō est magis forma cā maīe q̄ ecōuerso. Sil̄r sequeret q̄ b̄ essz p se ꝓio mō. q: p̄dicatū ē cā sbiecti.7 ēt p se scdo mō. q: sbiectū ē cā p̄dicati. eo q̄ forma 7 maīa nc̄rio sunt simul? mod? distiguēdi istos mōs: siue scds mod?. q̄d dcm est itelligēdū ē de ꝑpōe pure affirmatiua q: ꝑpō negatia ē p se p̄mo mō.7 tñ nec p̄dicatū dīc̄ ēntiā sbiecti. nec ē cā sbiecti. b̄ ē p se nl̄ bō ē aīal?. Circa scdz dico: q̄ ꝑpō ō̄mōstrabil? ē p se scdo mō. q: sic ois ꝑpō ō̄mōstrabil? ē p se scdo mō. q: ois ꝑpō de quo p̄dicat ꝑ̄ aliquid nata fieri euidēs p q̄scūq̄ ꝑpones euidētes nc̄rias dispositas in mō 7 figura est demōstrabil?.7 isto mō scia distinguit ō intellectū 7 ē cōe ad sciaz q: 7 ꝑpt q̄d. Sz aliq̄ ꝑpō p se ꝓio mō ē dubitabil?.7 nc̄ria. er pt fieri euidēs p ꝑpōes nc̄rias 7c. Sic b̄ ē dubitabil? alicui intellectui. ois asin? est aial. et p se ꝓio mō.7 pt fieri euidēs p aliq̄d mediū. s. p operātiōes.7 hmōi sic arguēdo. oē q̄d mouet se ē aial. ois asin? est hmōi. ḡ 7c. Sz ō̄ videt eē pbs. i. posteriox. pbās q̄ nō oē q̄d sillogizat ex veris 7 idemōstrabilib?.7 imediat demōstrat. Dico q̄ nō ō̄mōstratiōe potissima. sic nec ō̄mōstratio q: est demōstratio potissima. talr ñ. ꝑpō scit scia ꝑpe dcā. fm q̄ scia distiguit ō intellectū. Ꝓtio mō forte nūq̄ scit. ꝑpō euidēter i q̄ p̄dicat genꝰ? sbalternū de gñe sbalterno. nisi cognoscāt oēs spēs ptēte sb gñe iferiori. sic forte nō pt b̄i ꝑcept? p se.7 simpler: nisi cognoscāt oēs spēs.7 tūc nl̄a. ꝑpō talr possz demōstrari. Ad argumētū p̄ncipale. q̄ pbs ibi extrēdit demōstratiōez ad oēz sillogismū ex nc̄riis.7 ꝓuab?. ß ñ ois talr sillogism? ē demōstratio. q: si ꝯclo ñ sit dubitabil?: ñ ē demōstratio. Sic ei nūq̄ ē demōstrō mihi: nisi q̄n scio cōclusionē ꝑ p̄missas. alr em̄ scirē demōstrare m̄ra q̄ credo eē fl̄a. ita nūq̄ est demōstratio simplr nisi q̄n ꝯclo pt sciri ꝑ p̄missas.7 iō dicit pbs q̄ demōstratio est ex cauis ꝯclis.7 ido si p̄missę fuerit vere 7 ꝑpe 7 imediate 7 notiores 7 pores. 7 tñ nō fuerit cāe ꝯclonis. b̄ ē. notitia p̄missarū nō fuerit cā notitie ꝯclonis. nō erit demōstratio.

Ad principale E

Ad argumentuz in oppositum. F

Ad argumēta i oppositū dico. q̄ demōstratio a ꝓri nō est ipius sbe. Questio 3ria p̄cipalis

Tertio principali:

B Questio III principalis q̄ est in ordine. Questio. VII Primū argumētū principale. Secūdū. Tertiū

ter q̄ro. Utrū theologia q̄ de cōi lege bēt a theolog̃ sit scia ꝑpe dcā M sic. Ois bit? intellectualis veridic? respectu vitat̄ nc̄rie. est intellect?. vel sapia. vel scia. vi. erbi. ß theologia nō est intellect?. q: tūc theologia essz p se nota. nec sapiētia. q: sapia est intellect?.7 scia. vi. erbi. ḡ est scia ꝑpe dcā. Scdo sic. theolog? bz pfectiōē bitus q̄ layc?. ß layc? habz fidē respectu istarū vitatū theologicarū nc̄riarū. ḡ theolog? bz pfectiōē bitū fide. ß respectu vitat̄ nc̄rie n est aliqs bit? pfectiōz fide. nisi intellect?. sapia. vl scia. ḡ 7c. Tertio sic .i. ad Lozit. xij. alij dat fmo sapie. alij fmo scie 7c. ß ista scia cū sit donū supnaturale nō pt eē nisi respectu vitatuz theologicarū nc̄riarū. ḡ 7c. Ad oppositū. ille bitus q̄ pcise imitat̄ nō est scia ꝑpe dcā: ß theologia ē hmōi. ḡ 7c.

C Opinio scōa quā tenet Franciscus de marchia.

B Pria opinio quā tenet Thomas p se prima articulo secundo. D De secundo

Circa istā q̄onez sūt diuerse opiniōes. q̄dā tenēt pt affirmatiuā. q̄dā negatiuā. Tenētiū p tē affirmatiaz q̄dā dicūt. q̄ habita fide p̄moꝝ p̄ncipioꝝ theologie respectu quoꝝ nō ē scia ꝑpe dicta: hec cognitio euidēs. in nobis acquirit scia ꝯclusionū sequētiū ex illis p̄missis p̄ncipijs: ita q̄ ꝯclusiones sciūtur scia. ꝑpe dicta q̄uis p̄ncipia nō sūt euidēter nota. Idco dr q̄ duplex ē gen? sciarū. q̄dā em̄ ꝓcedūt ex p̄ncipijs notis lumine naturali itellect?: sicut geometria. q̄dā ꝓcedūt ex p̄ncipijs notis lumine supioris scie: sicut perspectiua ꝓcedit ex p̄ncipijs notificatis p geometriā. Et hoc mō theologia ē scia q̄. q̄ ꝓcedit ex p̄ncipijs notis lumine supioris scie. q̄. s. ē dei 7 beatoꝝ. Illis sicut musica credit p̄ncipia tradita sibi ab arithmetico ita doctrina sacra credit p̄ncipia reuelata a deo. Itē arguit ab alijs: q: dicere oppositū derogat dignitati theologie. 7 sil̄r ꝓriatur veritati. Primū. pbat: q: theologia excellit oēs alias scias. 7 q̄tū ad certitudinē:7 q̄tū ad dignitatē materie: q̄ p̄mo mō p3. q: initit lumini supnaturali q̄d ñ pōt fallere nec falli. Alie aut scie initunt lumini naturali q̄d pōt fallere 7 falli. M scdo mō p3: q: ē de bijs q̄ excedūt rōnē humanā. Lōfirmat. q: alie scie dicūtur ei? ācille. sil̄r bz de alijs iudicare. Scdz. pbat tū q: oīs ei? tractatores vocāt eā sciam. Illis sapiētie p̄mo. dedit illi sciam sāctoꝝ. Sil̄r p̄me ad Lozi. xij. Alij dat sermo sapiētie 7c. Similit Aug̃. xiij. de trini. ca. i. Huic scie tribuo. Tū q: certū ē q̄ habit? itellectiui veridici sūt tñ. v. scīto erbi. sicut argutū est ad p̄ncipale.

Alia ē opinio tenēs ꝓt affirmatiuā q̄ theologia ē vera scia: nō solū q̄tū ad ꝯclusiōes: sed q̄tū ad p̄ncipia: ita q̄ habita fide p̄ncipioꝝ virtute illi? fidei 7 luminis itellect? agētis: acq̄rit scia illoꝝ eoūdē. Hoc pt declarari. q: theologia nec ē intellect?: nec ꝓudētia: nec ars: certū ē. nec fides: q: theologia 7 fides sūt habit? distincti fm Aug̃. xiij. de trini. ca. i. Hec scia nō pollēt plurimi q̄uis polleant ipa fide plurimi. Sil̄r isti sunt distincti habit? quoꝝ sūt distincti act?: ß fidei 7 theologie sūt distincti act?: q: act? fidei ē assentire sine euidentia ex iperio volūtatis. act? theologie ē defendere 7 roborare. fm Aug̃. xiij. de trini. ca. ij. M autē theologia sit scia ꝑpe. q: illud pōt sciri de quo scit q̄ ad ipm nō seq̄t iposs̄ibile: sed de quolibet theologico pōt sciri q̄ ad ipm nō sequit iposs̄ibile: q: vel erit peccatū in forma: et pōt solui: vel i materia 7 pōt negari. q: ex hoc ipo q̄ ē falsa nō ē p se nota. Scdo sic. Intellectus potēs cognoscere aliq̄d sbiectū sub illa rōne sub q̄ icludit oēs veritates scibiles: pōt euidēt cognoscere illas veritates: ß deus sub rōne deitat̄ icludit oīs vitates theologicas 7 pōt sub illa rōne abstractiue cognosci a nob

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tū q intellect⁹ discurrit ad cognitionez dei: aut ḡ de⁹ in fine discursus cognoscit:⁊ habeꝫ ꝓpositū: aut aliq̄d aliꝺ⁊ tūc nō ē i fine discursus. Tū q intellect⁹ distinguit deuz a creaturis: ḡ vtrūz cognoscit sub ꝓpria rone Tertō q: ꝓmū in oīm genere est maxime tale: ꝑ inter oēs sciētias vel habit⁹ intellectuales theologia ē ꝓma. ḡ ⁊c. Quarto. q̄ alr theolog⁹ nō haberet ꝓfectionē habitū q̄ vna verula: qꝺ videꝫ inconueniēs Alia ē opinio tenēs candē partē: q ⁊ ꝓncipia ⁊ cōclusiones sciūtur i theologia: sed hoc est impossibile in fidei lumine ⁊ in lumine naturali: ꝑ i lumine superiori qꝺ ē medīū inter lumē fidei ⁊ lumē gloꝛie qꝺ ē i patria. Hoc ꝓbaꝫ. q: aliꝫ nō clariorē notitiā haberet vn⁹ ꝺ credibilib⁹ q̄ alius licet firmiorē: qꝺ ē ꝺ Augl. vbi dicit: q̄ scia nō pollēt ⁊c. Sz illud pollere ꝓsistit i cognitōis claritate. Si ꝺi: q̄ fides recipit augmētū Cōtra. tunc semp fides ⁊ ista scia eq̄parent: vt q̄to q̄s polleret fide: tāto polleret hac scia: qꝺ ē ꝺ beatū Augl.

D Opinio ꝺcia quā tenet henricus de gandauo.

E Contra conclusionē principalem

Cōtra ꝛclusionē ꝓncipalē in q̄ oēs iste opiniones ꝛcordāt arguo ꝓmo. Q: quātūcūq̄ deporēria dei absoluta posset eē scia ꝓpe dicta deveritatib⁹ theologicis: ⁊ forte in aliq̄b⁹ ita sit de facto q̄tū ad aliquas veritates: tn q̄ sic nō sit ꝼm cōmunē cursū. arguo ꝓmo sic. Ome qꝺ ē euidēter notū: aut ē ꝑ se notū: aut notificatū est ꝑ ꝑ se nota: aut ꝑ experiētiā mediāte notitia intuitiua: ⁊ ꝺ mediate vel immediate Sz nullo istoꝝ modoꝝ pnt ista credibilia esse nota: q: nō sunt per se nota. manifestū est: tūc eīm essent nota infidelibus. Nec notificantur per ꝑ se nota. q: tunc q̄cūq̄ infidelis ordinate interrogatus de eis assentiret: ꝼm beatū Augustinū. i. retract. c. viij. Nec sunt nota ꝑ experientiā notitia intuitiua mediate vel imediate q: omnē notitiā ituitiuā quā habz fidelis: habet infidelis: ⁊ ꝑ ꝯns quicq̄d pōt fidelis scire euidenter mediate notitia intuitiua: ⁊ infidelis. Et ita infidelis posset euidenter scire ista credibilia Preterea nō ē maioꝛ rō q̄ necessaria credibilia sunt scita scia ꝓprie dicta: q̄ q̄ veritates ꝓtingētes credibiles sunt euidēter note modo suo: ꝑ ille nō sūt euidēter note: tūc eīm posset q̄liber scire se eē in caritate: ⁊ q̄ corpus xp̄i ē in altari q̄ vident simplr falsa: ḡ necessaria theologica nō sunt scita scia ꝓpe dicta Scō arguo ꝯ boc q̄ dicūt q̄ fides ꝑsupponit illi scie. Primo sic. nūq̄ duo habitus iudicatiui circa idē obiectū sic ordinātur q̄ vn⁹ necessario ꝑsupponit aliū. Ptz inductiue: q̄ vnis habit⁹ respectu vnius obiecti ꝑsupponit habitū respectu alteri⁹ obiecti. ꝑ ista fides et ista scientia forent circa idē obiectū ꝓz opinio

nes duas vltimas. ḡ ⁊c. Cōfirmaꝫ: q: q̄ rone vnius habit⁹ respectu vn⁹ obiecti ꝑsuppone rer aliū habitū respectu eiusdē obiecti: eadez rone ita esset de oīb⁹ aliis: qꝺ nō ē verū. Itē q̄ nō necessario ꝓsupponit fides infusa. ꝓbo: q: q̄n aliq̄s habit⁹ nihil facit nec disponit ad aliū habitū nisi mediāte actu suo: oīs habitus q̄ inclinat ad eūdē actū videt ꝙsufficere ad aliū habitū acq̄rēdū: ꝑ nihil facit fides infusa ad habitū scientialē acq̄rendū nisi mediante actu fidei q: sicut dictū est i ꝓma. q. nūq̄ habitus inclinat ad actū nō ꝓprie ⁊ ꝑ ꝯns ad aliū habitū nisi mediāte actu ꝓprio ad quē ꝓmo inclinat: ꝑ fides acq̄sita inclinat ad eundē actū fidei ad quē inclinat fides infusa: q: sicut patebit alias habitus infusi nō inclinant ad alios actus q̄ acquisiti: ḡ posset aliquis mediāte fide acquisita acq̄rere habitū scientialē: ḡ fides infusa nō ꝑsupponit. Tertio arguo ꝯ istas opiniones in speciali. ꝓmo ꝛtra ꝓmā. Primo sic. habitus ꝓncipioꝝ est notior et euidentior habitu cōclusionū: ḡ impossibile ē q̄ ꝓncipia tū credant⁹ ⁊ cōclusiones sciātur. ans ptz. q: vnūquodq̄ ꝓpter qꝺ aliud scit: magis scit. Ꝺ est euidēter cognoscit: ḡ ꝓncipia euidenti⁹ cognoscūt q̄ cōclusiones. Preterea sicut se hz opinio ꝓncipioꝝ ad opinionē cōclusionū: ita se hz notitia euidens ꝓncipioꝝ ad notitiā euidentē ꝛclusionū: sed impossibile ē aliquē opinari cōclusionē ꝓpr̄ꝫ ꝓmissas nisi opinet ꝓmissas: ḡ impossibile ē q̄ aliq̄s sciat euidēter cōclusiones ꝑ ꝓncipia nisi sciat boc ē cognoscat euidēter ꝓncipia. Preterea q̄cūq̄ scit euidēter aliquā cōclusionē ꝓpt ꝓncipia: scit euidēter eā scq̄ ex necessariis. ḡ scit euidēter illa ꝓncipia Cōtra secūdā opinionē ꝓmo. quia nō ꝓbat q̄ theologia sit habit⁹ distinct⁹ siue scia ꝓpe dicta: q: ex illa distinctiōe actuū nō pōt ꝓbari q̄ theologia sit scia ꝓpe dicta: q̄a omnē actū quē hz fidelis posset hīc infidelis exercitat⁹ in theologia: ita eīm posset talis infidelis defendere ⁊ roborare fidē. silr ꝑsuadere fidelib⁹ ⁊ infidelib⁹. respōdere rōnib⁹ hereticoꝝ ⁊ infideliū sicut aliquis fidelis. ⁊ tn manifestū est q̄ talis nō haberet sciaz ꝓpe dictā. ḡ ex talib⁹ actib⁹ nō pōt ꝓbari q̄ theologia sit scia ꝓpe dicta Preterea sequeret⁹ q̄ aliq̄s ex puris naturalib⁹ posset ista scire euidēter. q̄a sicut acceptuz est ꝑus: null⁹ habit⁹ iclinat ad actuz alteri⁹ habit⁹ nisi mediāte actu ꝓprio: ḡ q̄cq̄d pōt sciri mediāte tali habitu: pōt sciri sine eo. si actus ꝓpr̄i ei⁹ possz elici sine eo: ḡ cū actus fidei posset haberi sine fide infusa ex puris naturalib⁹: possz illa scia acquiri mediāte fide acq̄sita sine habitu infuso. Cōtra ter

E Cōtra opiniones ꝓmā.

C Cōtra opinionē scōam.

D Cōtra opinionē tertiam.

tiā opinionē. ois habit⁹ infusus habz actū natū elici ab aliquo habitu acquisito: ꝑ nullus ē habitus acquisitus naturaliter inclinans ad actū sciendi credibilia. q: omnē habitū naturaliter acquisitū q̄nē pōt hīc fidelis pōt etiaz habere infidelis: ḡ. maioꝛ ptz inductiue de caritate fide ⁊ spe ⁊ hmōi. nec ē maioꝛ rō de vno q̄ de alio. Preterea oīs actus intellectus est sibi euidenter notus: ḡ iste actus sciēdi eēt euidenter notus intellectui: q: intuitiue. et p ꝯns null⁹ theologus studēs in theologia posset dubitare se habere talē actū: quod est manifeste falsum: q: multi ꝓmagni negant se habere talē actū. Cōfirmatur. non est maioꝛ rō q̄ aliquis credens aliquod credibile sit certus se credere: q̄ q̄ sciens tale credibile sit certus se scire. sed nullus pōt credere aliquod credibile nisi sit certus se credere: ḡ nec scire nisi certus sit se scire. Si dicaꝫ q̄ ꝼm dicta in prima questione aliquid pōt esse intuitiue cognitum et tñ veritates contingentes non possunt sciri euidenter virtute illius notitie: ḡ non est in cōueniēs q̄ iste actus sciendi sit intuitiue cognitus ab alio: et tamē dubitet vtrum credat vel sciat. Hoc non valet: q: q̄is aliquis posset intuitiue cognoscere actum suū: ⁊ tn nescire discernere illum ab alio: tamen posset scire se habere illū actū si ille act⁹ sit in rēsus. Ser bi gratia Si aliquis habeat amoꝛē intensum et delectationē intensam: bene pōt dubitare an amoꝛ distinguatur realiter a delectatione: tamen certus est q̄ amat ⁊ delectatur: ergo si aliquis credat credibilia ⁊ sciat ea: q̄is posset dubitare an istud crederet ⁊ scire distinguātur realiter: tamen oporteret q̄ sit certus q̄ credat et q̄ sciat: ⁊ ita quilibet theologus posset scire boc est euidenter cognoscere se scire credibilia. Preterea quicuq̄ scit euidēter aliquod cōpleꝛo solo imperio voluntatis: ꝑ oporteret q̄ ꝑsuadeat per rationē fortius mouentē intellectuz suū ad dissentiendum vel oporteret q̄ obliuiscatur alicuius euidēter noti. sed theologus quātūcūq̄ studuerit in theologia solo imperio voluntatis pōt dissentire credibilibus. etiam sine rōne fortiꝛ mouente, quia nulla ratio ex falsis pōt fortius mouere q̄ rō. ex veris euidēter notis. nec opz q̄ obliuiscaꝫ alicui⁹ ad ꝯ q̄ dissentiat: ḡ nō hz notitiā euidentē alicui⁹ talis

J Opinio quarta.

Alij renēt ꝓtē negatiuā: ⁊ ꝯ dupliciter. q̄dā sic ꝓbi renent: q̄ ad omnē sciam nobis possibilē possumus naturaliter attingere. ⁊ ideo nihil est credibile mere quin possit sciri euidenter Sz ista opinio nō pōt impꝛobari ꝑ rōnes naturales: sed tñ per aucto. sicut alias patebit.

K Opinio quinta q̄ est scoti.

Alia est opinio que ponit: q̄ q̄uis credibilia possint euidēter sciri. non tn a nobis ꝓ statu isto de cōi lege. ⁊ iō theologia ꝼm q̄ cōiter addiscim⁹ eā nō est scia ꝓprie dcā respectu talium credibiliū. q̄uis aliquoꝝ posset esse scia. ⁊ istā opinionē reputo verā. Ꝺo circa istā opinionē ꝓmo ostendā: q̄ omnē habitū ꝓter fidē quē acq̄rit theologus fidelis respectu credibiliuz pōt acq̄rere etiā infidelis. Scō est videndū q̄lis habitus acq̄rit in theologo ꝓter fidē. Primū ꝓbaꝫ. q: null⁹ habitus ponēdus est in nobis nisi q̄ pōt cōuinci ex aliquo actu nobis manifesto. vel ex auctoritate scripture. sed nec ꝑ aliquē actū nobis manifestū nec per auctoritatē scripture pōt cōuinci talis habitus. ḡ ⁊c. Pria ps mīoris ptz. q: oēm actū ꝓter actū credendi quē habz fidelis pōt hīc infidelis. si esset nutritus inf xp̄ianos: vel exercitat⁹ i theologia. ptz inductiue. Scda ps pz. q: nō iueniꝫ in scriptura q̄ respectu credibiliū sit nisi fides. Ꝺo dico q̄ oēm notitiā actualē tā ꝙpleꝛā q̄ incōpleꝛā ꝓter solā fidē quā pt hīc fidelis. pt hīc infidelis. Circa scōm est vna opinio. q̄ theologi ex studio acq̄runt aliquē habitū vltra fidē. ꝑ ille habitus nō est adhesiu⁹ nec aliquē assensuz causās in intellectu respectu credibiliū. ꝑ est tñmō declarati⁹. ⁊ hz rōem sapie ꝓutis intellectualis de q̄ tractat. vi. ethicoꝝ. ⁊ est lumē ⁊ intelligētia de q̄ scti faciūt mentionē: ⁊ ad quā conant⁹ uenire suis disputationib⁹ ⁊ tractatib⁹ quos ꝯponūt. Q: eīm aliq̄s habitus vltra fidē acq̄rit. ꝓbaꝫ ꝓmo. q: intellect⁹ agēs tanq̄ agēs ꝓncipale: ⁊ ꝓpōes vt instrumēta cānt aliquē habitū intellectualē: ꝑ nō fidē. q: ꝑus de illa ꝓtare fidē habebat. ḡ aliū. Scō q̄ talis hz aliquē actū aliū a credere circa credibile. q: scit rōem reddere: ⁊ ꝓtra ipios defendere: ⁊ in mētib⁹ pioꝝ roborare: et loq̄ sapiam inf ꝓfectos. Preꝛea. ex tali studio aliq̄d acq̄rit. alr eēt vanū. ḡ act⁹ vel habitus: et siue sic siue sic. acq̄rit habitus. Q: aūt nō sit adhesiu⁹? ptz: q: tūc eēt opinio. q: nō posset esse scia vel sapia respectu credibiliū. ⁊ ꝑ ꝯns faceret fidelē formidare circa veritates theologicas. Q: aūt sit declarati⁹? ptz: q: habitus. q̄ facit aliq̄d ymaginari melⁱ⁹ intellectū absq̄ oī adhesione est habitus declarati⁹. facit eīm termioꝝ explicationē. rationū inuoluētiū dissolutionē. exēpla ⁊ manuductōes. rationuz ꝓbabiliuz adminicula ⁊ inductiones. Q: habeat aūt rōem sapie. ptz: q: metha. habz rōnez sapie. ⁊ tn q̄tuz ad aliquos suos actus est tñ declarativa. Sz ista opinio falsa est vt videtur. quia q̄is aliquis habitus acquiritur. tamē ille habitus non habet rationē sapiētie. quia sicut ex dictis patet, omnē habitū quem

M Impꝛobatur opinio aureoli.

Universidad de Deusto
Biblioteca

põt er tali studio acq̃rere fidē: possz etiã acq̃rere sine studio ifidē ꝑ manifestũ ē q ifidelis nõ bz de theologicis verã sapientiã. ergo ↄ.

Preterea sapiẽtia nõ est sine intellectu ↄ scia fm Aristotelẽ. vi. ethi. vbi dicit. Manifestũ ē qm sapiẽtia ē ↄ scia ↄ itellect⁹: bonozabilis oũ natura: ꝑ talis habit⁹ declaratiu⁹ põt ee sine intellectu ↄ scia. tũ q põt stare cũ sola fide fm istũ. tũ q sicut dictũ ē põt ee in infideli ptz p rõnẽ isti⁹: q oẽs act⁹ quos exp̃it fidelis pter actũ credẽdi põt experiri ifidelis: q sciret rõnẽ reddere de fide eãdẽ quã fidelis: ↄ ĩmpios defendere: ↄ i mẽtib⁹ piox roborare: ↄ sapiẽtiã loq̃ in̾ pfectos: eodẽ modo quo fidelis cõfirmat: q sapientia nõ stat cũ erroꝛe circa idẽ: ꝑ iste habit⁹ stat cũ erroꝛe circa credibilia ideo talꝫ habit⁹ nõ ē sapiẽtia. Ideo dico ad istũ articulũ: q theolog⁹ respectu credibiliuz augmẽtat habitũ fidei acq̃site: qñ fides acq̃sita pcedit studiũ suũ. qñ aũt nõ pcedit tũc acq̃rit fidẽ acq̃sitã si sit fidelis. ↄ talis habit⁹ nõ est in ifideli. Preter aũt istũ habitũ de facto ↄ in maiozi pte studẽs in theologia: siue sit fidelis: siue hereticus: siue ifidelis acq̃rit multos habit⁹ sciẽtiales q̃ in alijs sciẽtijs possent acq̃ri. ↄ pter istos acq̃rit multos habit⁹ sciẽtiales ptinẽtes ad nullas scias naturales ptinẽt respectu aũt oĩm siue sint icõplexa siue cõplexa ↄ. ↄ ꝑ siue sint ꝓpones siue sint ꝓne q̃cũq: siue sint scibilia siue credibilia tm: q̃libz studẽs in theologia põt acq̃rere habitũ appbensiuũ Et mediantib⁹ istis habitib⁹ illis põt pdicare: doceꝛe: roboꝛare: ↄ oĩa talia. Q aũt talꝫ habit⁹ pter fidẽ ↄ habit⁹ ꝓnales q̃ põt naturalꝫ acq̃ri nõ sit scia ꝓpe dicta. pz: nihil scit euidẽter ad cui⁹ assensuz req̃rit fides. q habit⁹ iclinãs ad notitiã euidentẽ nõ pl⁹ depẽdet a fide q̃ ecõuerso: ꝑ fm oĩs sãctos ↄ oĩs opinãtes ꝓriuz sine fide nulꝫ põt assentire ꝓiratib⁹ credibilibus: q̃ respectu illarũ nõ ē scia ꝓpe dicta. Si dicaꝫ q tũc pter fidẽ nulla eẽt cognitõ supnaturalis: qõ nõ vr verũ. Respõdeo q cognitio supnaturalis dupliciter accipit. Uno mõ. q nõ põt naturaliter acq̃ri: ↄ isto mõ nulla cognitõ supnaturalis de cõi lege põt pter fidẽ infusam est nobis neccria. Alio mõ dr cognitio supnaturalis q ē deveritatib⁹ q̃ nõ ex puris naturalib⁹ ꝑ supnaturaliter põt euidẽter cognosci: ↄ isto mõ cognitio supernaturalis ē neccria nobis pter fidem

Decisio autoris.

P Ad primũ argumẽtũ aureoli.

Ad primũ argumẽtũ vltime opinionis dico mediãte intellectu agẽte ↄ aliquib⁹ ꝓpõnib⁹

aliq̃n augmẽtat fides acquisita. aliq̃n aũt fides acq̃sita acq̃rit nõ ifusa: nec opz q de rali põbabeat fidẽ sẽp. Alia duo argumẽta ꝓbãt q aliq̃s alꝫ bit⁹ a fide acq̃rit: q̃ ꝓcedo. Ad argumẽtũ q̃ ꝓbat q nõ acq̃rit habit⁹ adhesiu⁹: dico q talis habit⁹ adhesiu⁹ acq̃situs nõ erit opinio: distinguẽdo opinionẽ ↄ fidẽ. et iõ null⁹ habit⁹ adheliu⁹ a fide ifusa ↄ acq̃sita acquirit respectu credibiliũ. Ad aliud cõcedo q põt vocari declaratiu⁹. Ad vltimũ dico: q ille habit⁹ respectu credibiliũ aliꝫ a fide nõ bz rõnẽ sapiẽtie: q põt stare cũ erroꝛe ↄ ee sine intellectu ↄ scia naturaliter. ↄ qñ dr q metba. bz rõ nẽ sapiẽtie. distiguo ꝺ metba. sicut i pma. q. distinxi de scia: q põt accipi: vl ꝑ notitia mediate inclinãte ad aliq̃d cõplexũ. Et ꝓmo mõ dico: q nõ q̃libz ps metba. ē sapiẽtia: q respõdere rõb⁹ sophisticis nõ ē formaliter sapiẽtia q̃us ad ꝺ q aliq̃s sciat euidẽter respõdere ꝑsupponat scientia: ↄ ita i ꝓposito. Si theolog⁹ sciret euidẽter defendere fidẽ ↄ roborare eã: neccrio bẽret sapiẽtiã: ꝺ ñ ē possibile naturaliter. Sedo mõ metba. pr dici sapiẽtia: q̃liter aũt ꝺ sit itelligẽdũ in sequẽti q̃stiõe patebit. Ad ꝓmũ argumẽtũ ꝑ ꝓma opinione. qñ ꝓmo dr q duplex ē genus sciarũ. vnũ q̃ ꝓcedit ex ꝓncipijs ꝑ se notis lumine superiozis scientie ↄ. Dico q q̃is hoc sit verũ i scia subalternata: tm nũq̃ aliq̃s scit illas ꝛclusiones euidẽter: nisi sciat p experientiã vl ꝑ aliq̃s ꝓmissas euidẽter notas. Un nihil ē dicere: q ego scio cõclusiões aliq̃s: q̃a tu scis ꝓncipia q̃b⁹ ego credo q: tu dicis ea Et eodẽ mõ puerile ē dicere q ego scio ꝛclusiões theologie: q: de⁹ scit ꝓncipia q̃b⁹ ego credo q ipe revelat ea. Ad aliud dico q nõ derogat dignitati theologie nostre: q ꝛclusiões nõ scimuntur euidẽter: sic nec derogat dignitati notitie ꝓncipioꝝ theologie: q ipa nõ sciũt euidẽter Et iõ sic sine derogatiõe ꝓncipia nõ sciũt euidenter: ita nec cõclusiones. Et qñ dr q excedit alias: ↄ fm dignitatẽ materie: ↄ fm certitudinẽ: dico q istud argumẽtũ eq̃litꝫ ꝓbat q ꝓncipia sciunt euidẽter: q illa excedũt ↄ fm certitudinẽ: q nõ subdũtur rõni humane. ↄ fm dignitatẽ materie: et ita bene sicut ꝛclusiones.

Ideo dico q certitudo accipit vel ꝑ adhesione vel ꝑ euidẽtia. Primo mõ excedũt: nõ secũdo mõ. q̃ ↄ. Ad ꝛfirmatiõnẽ dico q alie artes dicũt eꝝ ãcille: ↄ q ꝺ aliꝭ bz iudicare ꝓpt maiozẽ veritatẽ in cognitis: et ꝓter firmiozẽ adhesionẽ. Ad aliud dico q oĩs sãcti vocãtur eã scientiã: extendẽdo nomẽ scientie ad notitiã certã: ↄ babitũ appbẽsiuũ illoꝝ quoꝝ quãtũ est ex se nata esset esse scientia et sapientia

Ad argumẽta ꝑ me opinionis.

R Ad argumẽta secunde opinionis

Ad aliud q̃n dr q babit⁹ intellectuales veri dici sunt tm̃ quinq̃. Dico q habituũ veridicoꝝ naturaliter acq̃sitoꝝ sũt tm̃ quinq̃ genera: q̃ enumerat ꝓbs. vi. ethi. q: fm ꝓbm fides fm totuz ũbitũ suũ nõ ē habit⁹ veridic⁹: q: põt ee respectu falsoꝝ sicẽ veroꝝ fm eũ. tm̃ pter illũ habitũ ē aliq̃s habit⁹ veridic⁹ q: sibi nõ põt subee falsuz: ↄ bmõi ē fides respectu credibiliũ theologicoꝝ: siue sit ifusa siue acq̃sita. Aliter põt dici q ꝓbs tm̃ loquit̃ de habitib⁹ euidẽtib⁹ ↄ certis: q̃lis nõ est theologia respectu credibiliũ: q: nõ ē euidẽs: q̃uis sit certus Per ꝺ pz ad argumentũ ꝑmũ sedẽ opinionis: q theologia q̃tũ ad oẽm habitũ iudicatiuũ ē scia vl fides ↄ. Et qñ dr q fidei ↄ theologie sunt distincti act⁹. Dico q ad oẽs illos act⁹ pter credere: suficiũt habit⁹ appbensiui: cũ notitia ꝑnarũ: sic p experientiã pz. Et si dicaꝫ q talis habit⁹ est habit⁹ logicalis. Dico q ad logicaz nõ ptinet scire ꝑnas i ꝑticulari: ꝺ tm̃ naturã ꝓsequẽtiaꝝ in generali: ↄ iõ ois scia vtit̃ logica tãq̃ instrumẽto quo mediãte cognoscit suas ꝑnas i particulari: sicut logic⁹ nõ bz cognoscere istã ꝑnaz esse bonã: terra iterponit̃ iter solẽ ↄ lunã: q̃ luna eclipsat̃: sed boc ptinet ad astrologũ. Ad aliud dico: q illud scit euidẽt̃: de quo scit euidenter q ad ipz nõ seq̃t ipossibile. Doc aũt nõ scit i ꝓposito de aliq̃ ꝓpõne credibili. Un nõ scitur euidẽter q credibile nõ ē ãs in ꝑna i q̃ inferet impossibile. Et qñ dr: q oĩe argumẽtũ peccat i materia vl in forma. ꝛcedo q̃uis hoc nõ possit sciri euidẽter. Un illud argumẽtũ: est sentia diuina ē pater: essentia diuina ē filiꝰ: q̃ filius ē pater: peccat i forma: ↄ tm̃ null⁹ de cõi lege põt euidẽter scire q illud argumẽtũ peccat in forma: sic null⁹ põt euidẽter cognoscere de cõi lege: q vna res absoluta ē plures ꝓsone relatiue distincte realiter. Sil̃r istud argumẽtũ peccat in materia. Deus est ĩmoꝛtalis. nullus homo ē de⁹: q̃ nullus hõ ē ĩmoꝛtalis: q: accipit minoꝛẽ falsã. ↄ tm̃ nullus theolog⁹ de cõi lege põt euidẽter scire q illa minoꝛ est falsa: ꝺ tm̃ credit q est falsa. Ad scõm: nego maioꝛẽ De qua patebit in alia q̃stione. Dico etiã q minoꝛ ē falsa. q: deus nõ põt cognosci a nobis i via sub ꝓpria rõne deitatis: ita q illa cognitione simplici ipsa sola cognoscaꝫ. Ad ꝓmã ꝓbationẽ dico: q in fine discursus statur ad vnũ cõplexũ q̃ fit notũ ꝑ discursũ ↄ prius erat ignotũ: cui⁹ tm̃ oẽs termini ꝑus essent noti notitia incõplexa. Un cũ discursus sit ꝺcise ĩter cõplexa: ꝑ discursum nullo mõ acq̃rit notitia incõplexa cuiuscũq̃ termini. q̃libet talis ꝑsupponit̃ añ finẽ discursus: nec etiã notitia appbensiua cõplexi acq̃rit̃: q illa põt pre

Quertitur.

S Respondetur.

haberi ꝺ ꝑcise ꝑ discursum acq̃rit̃ notitia iudicativa. Uerbi gra: q vult discurrere a creatura ad deũ fm eoꝝ modũ loquẽdi ꝑsupponit notitiã incõplexã ↄ dei ↄ creature: q̃d significat ꝑ vtrũq̃ terminũ. Põt etiã q̃liber cõplexio formari añ discursuz: ↄ ita ois notitia incõplexi. etiã ois act⁹ appbẽsiui⁹ põt ꝑcedere: ↄ nõ acq̃ritur: ꝺ acq̃rit̃ notitia qua assentit̃ huic cõplexo: deus est ens infinitũ: vel aliq̃d est ens summũ: vel alicui tali. Ad scõaz ꝓbationẽ dico: q intellect⁹ distinguit inter deũ ↄ creaturas. q: bz vnũ conceptũ cõpositũ ꝓpriũ: ↄ ab illo negat omnẽ creaturã. Uerbi gra: intellect⁹ ꝑ discursum cõcludit aliq̃d ens cẽ finitũ ꝑmũ ↄ sũmũ: et tũc bz cõceptũ istũ ꝓpriũ deo: ens infinitũ et summũ. ↄ scit q nulla creatura ē bmõi. iõ distinguit istud ens ab oĩ alio. Et si q̃ raꝫ: quare tũc pl⁹ itelligit̃ de⁹ q̃ añ: ex quo nõ bz nisi vnũ cõceptũ cõpositũ: q nõ ē de⁹ realiter.

Respõdeo: q tũc de⁹ itelligit̃. q: habeꝫ vn⁹ cõcept⁹ ꝓpri⁹: nat⁹ ꝑ solo deo supponere: nec est nat⁹ aliꝫ cognosci a nobis i via ex puris naturalib⁹. ↄ de⁹ nõ terminat immediate actũ itelligẽdi nostrũ ꝑ statu istũ: ꝺ tm̃ ille ꝓcept⁹ immediate terminat. Et ꝺ ē q̃d dicẽ bear⁹ Gregl. sup ezechielẽ. Quãtũcũq̃ mẽs nostra i cõtẽplatione dei ꝓfecerit: nõ ad illud q̃d ipe ē ꝺ ad aliq̃d q̃d sub ipo ē attinger. Et istud ē dicẽdus si teneaꝫ q cõcept⁹ nõ ē itellectio vl cognitio ꝺ aliq̃d fictũ ꝑ actũ itelligẽdi: habẽs tale esse obiectiuũ q̃le bz res in esse subiectiuo. Sedm aũt opinionẽ q ponit q ꝓcept⁹ pdicabil⁹ de re nõ ꝑ se ꝺ ꝑ re est ipa intellectio: ↄ q vlia omnia sunt q̃dã itellectiões inhereres menti. videl ee dicẽdũ: q qñ intellect⁹ sic distinguit vt cognoscat deũ ↄ nõ aliud: ꝑuenit ad vnũ cõpositũ ex multis itellectis. b⁹: q̃rũ q̃libet separatim ita itelligit̃ aliq̃d aliud a deo: sic ipe de⁹. tm̃ illo toto cõposito ex omib⁹ illis itellectioib⁹ sil̃r iũctis nõ itelligit̃ nisi de⁹: et ita tũc illi⁹ totius solus de⁹ ē obiectũ: ↄ nihil aliud. Et tali itellectiõe cõposita q̃rũ q̃libz ē cõis deo ↄ alijs. nõ ē icõueniẽs deo q̃n sol⁹ de⁹ itelligaꝫ ea: ꝺ taliter rellectio ñ sufficit ad ꝛitates theologicas habẽdas. Sz ↄ illud vr aucto. beati Gregl. ꝑallegata: q: fm istũ modũ mẽs tm̃ posset i cõtẽplatiõe ꝓficere: q ad ipsã deitatẽ attingeret: ↄ ꝑ ꝛns nõ solũ attigeret ad illud q̃d sub deo ē. Põt dici ꝛz istã opinionẽ: q itertio bri gregl est: q mẽs nũq̃ de cõi lege tm̃ põt ꝓficere q̃n sẽp deueniet ad illd̃ q̃d sub deo est: q: nullã cognitionẽ põt bẽ ꝺ cõi lege i via q̃n illa cognitione vel ꝑte ipsi⁹ intelligaꝫ ita aliud a deo sicut deus: et ita nunq̃ attingit ad illud quod deus est ꝓcise: ꝺ etiã ad illud q̃d sub deo est.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad tertiū dico: q theologia quo ad aliquaz sui partē inter scientias proprie dictas: nec ē prima: nec infima: nec media: quia non est scientia proprie dicta quo ad illam partē. Ad quartum q theologus cognoscit multa que nō cognoscit vetula: tm respectu vnius aliqn ita pfectā notitiā hz vna vetula sic theologꝰ ſ multis aliis carent Ad argumētū p tertia opinione qn dr q nō clarioze notitiā haberet vn? q̄ alī?: cōcedo q nō clarioze. irelligēdo p clarioze euidētioze. q nulli hz euidēter de credibilib?. nec h est ꝓtra beatū Aug̃. q beatus Augustin? extēdit nomē scie. Et iō cōcedo q multi pollēt fide q̄uis nō polleāt hac scia. q̄ scz sciāt exponere scripturā: defendere eā etiā ꝛc. ꝛ iō maioritas in cognitiōe eiusdē credibilis nō cōsistit in cognitiōis claritate. Et qn dr q tūc fides ꝛ scia equiparent. p3 q nō: q h scia vltra fidē dicit multos alios habitus qui nō sunt habit? fidei vt dictū est. Ad ꝓmuz ꝓncipale dico: q omis habit? veridic? euidēs respectu veritatis nec rie est sapiētia vel scia ꝛc. tm habitus veridicus inuidēs pōt esse fides: ꝛ talis ē theologia. p magna sui pte. Similiter respectu talis veritatis est alias habitus q̄ nō est ꝓprie veridicus. q nō est iudicatiuus ſ tm apphēsiu?: et talis est theologia. p aliqua sui pte. Ad scōz p3: q habitus totaꝝ theologi ē pfectio: habitu vn? layci: tm respectu aliquoꝝ credibiliū nō ē sp pfectio. Ad tertiū: q aplus extēdit nomē sapiētie ꝛ nomē scie ad habit? q̄busciſ quō scriptura dz exponi. defendi. roborari ꝛc. Et si q̄rat: q̄d faciunt rōnes ꝓbabiles adducte. p credibilibus. aut inducūt fidē. aut opinionē. aut sciam aut nihil. Pōt dici q augmentāt fidē acq̄sitā: q̄uis nō augmentēt fidē infusaz. Vn etiā tales rōnes aliqn generāt ipam: ꝛ h est qđ dr: q aliqui firmiter qnq opinātur: sicut alii q̄ sciunt. ista opinio ē fides ꝛ nō opinio hz qđ distinguit fidē ꝛc. Alia q̄stio tertie ꝓncipali ānexta.

Cōsimilit quero vtrū

habitus theologie sit realr vnus fm numerū.

Q sic. decimo metaphilice. Primū in oi genere ē maxime vnū ꝛ simplicissimū: ſ habitus theologie ē ꝑm? i genere habituū itellectualiū. q: fm ordinē subiector habituū ē ordo ipsoꝝ habituū: ſ subiectū theologie qđ est ipse deus est ꝑmū subiectū inter oia subiecta. g̃ habitus theologie est maxime vn? ꝛ simplicissimus: ſ aliqs ali? habit? ē vnus fm numerū: g̃ ꝛ theologia. Scđo. vn? generis subiecti est vna scia: ſ subiectū est vnū numero. s. ipe de?: g̃ ꝛ habit? est vnus numero. Tertio, q: tanta est vnitas theologie quāta cuiuscūq; scie naturaliter acq̄site: ſ aliq̄ scia naturaliter acq̄sita est vna fm numerū: g̃ ꝛ theologia. Ad op positū. actus distincti causant habit? distinctos: ſ respectu distictarū veritatū theologicarū sunt actus distincti: g̃ ꝛ habit? distincti.

B Opinio prima.

Ad. q. dicit q theologia est vna: q: vnitas scie est cōsideranda fm vnitatē potētie ꝛ habitus fm obiectū nō quidē materialiter: ſ fz rōnē formalē obiecti. Sz theologia cōsiderat aliquaꝝ vel oia fm q sunt diuinitus reuelata. ꝛ oia ista diuinitus reuelata cōmunicāt in vna rōne formali obiecti hui? scientie: ꝛ iō ē vna scientia. Sz ista rō sicut sonat intellecta pecc̃at multipliciter. Primo q: nec ex rōne vnitatis formalis obiecti pōt cōcludi vnitas potētie vel habit?: nec ex distinctiōe formali obiecti pōt cōcludi distinctio habit? vel potentie.

C Cōtra opiniones primā.

Primū p3. tū q: idē sub eadē rōne formali ē obiectū sensus ꝛ intellect?: q: nihil est sensibile: quin potentia supior pōt in illud sub eadez rōne. Silr nisi idē sub eadē rōne essz obiectū sensus et intellectus: nō est maior rō q actus vnius potentie p̄supponeret actū alterī? potentie: q̄ ecōuerso. Silr in re nō sunt tales distincte rōnes: q: tūc essent res distincte: sicut alias patebit. g̃ cū ipa resit apprehensibilis ꝛ a sensu ꝛ ab intellectu: op3 q sub eadē rōne. Tū q: idē est obiectū sub eadē rōne notitie intuitiue ꝛ abstractiue. Tū q: idē est obiectū intellectus ꝛ volūtatis: q: impossibile est q aliqd sub aliq̄ rōne ignoratū sit volitū. Tū q: idē est obiectū scie ꝛ erroris ꝛ opinionis. Potest eſ vnus circa eādē cōclusionē errare vel opinari: ꝛ ali? scire eā fm pbm ꝑmo poste. in fine Scōm p3: q: ipsi? visus sunt distincta obiecta formalia: pura albedo ꝛ nigredo: et tm potentia est vna. Q aūt ista sint obiecta formalia p3: q: nihil pōt apprehēdi ab aliō potētia nisi obiectū ipsi? formale apphendat: ſ albedo pōt apphēdi a visu nul'o alio apphēso a visu ꝛ eodē mō nigredo: g̃ ꝛc. Si dr q ista sunt obiecta materialia: color aūt ē obiectū formale. silr q nihil pōt apphēdi a visu nisi sub rōne coloris. Cōtra q̄ro q̄d itelligis p rōnē materialē: aut subiectū rōnis formalis: aut aliquid cōtētū sub rōne formali. Si ꝑmo mō sicut ipe exēplificat de boie asino et ligno respectu coloris: tūc albedo ꝛ nigredo nō sūt obiecta materialia: q: nō sunt subiecta coloris: ſ sunt coloꝛes: g̃ formalia. et p ꝓns eadē potētia habet distincta obiecta formalia. Si scōo mō sic nihil ē tale respectu habit? cōpleri. Silr tūc nō ē aliō q̄ dicere: q si sint distincta obiecta adeq̄ta tūc sūt distincte potētie: ſ ō tali nō ē h fms

D Opinio scōa.

Preterea qn dr q nihil apprehēdit a visu nisi sub rōe coloris: aut intelligit q nihil pōt videri nisi coloratū: aut q nihil ꝓt videri nisi ipsa rō coloris: fz q distinguit cōtra alias rōnes inferiores videat Si ꝑmo mō sic stat argumētū: q: albedo pōt videri nullo alio apphēso: g̃ nihil est obiectuz formale nisi sola albedo. Si scōo mō Cōtra. ipa rō coloris fm q distinguitur ꝑ alias rōnes inferiores: est vlis ꝛ in itellectu: ꝛ per ꝓns nullo mō pōt apphendi a sensu

Preterea qn vr albedo sub rōne coloris: q̄ro aut est aliqua rō ꝓticularis: aut aliq̄ rō vlis. Si ꝑmo mō ꝛ nō est nisi hec albedo: q: in ista albedine nō sunt aliq̄ rōnes distincte ꝓticulares: q: tūc essent distincte res fz istū negantē omnē distinctionē formalez: g̃ hec albedo sub ꝓpa rōne videt. Si scōo mō tūc aliqđ vle apprehenderet a visu. Preterea aliqs habitus respicit aliqđ cōplexū: ꝛ tm aliqz termin? sub rōne ꝓpa est obiectū. Preterea mino: sua ē falsa: q: eē diuinitus reuelabile nō ē rō formalis obiecti theologie: tū q: tūc q̄libet ꝓclusio geometrica prineret ad theologiaz: cū q̄libet tal' sit diuinit? reuelabilis: tū q: fm ipm deus sub rōe deitatis ē subiectū theologie. Alia est opinio tenens eādē ꝓclusionē: q: scia q̄ cōsiderat q̄tūcūq; mlta attributa ad vnū subiectū fm vnā rōnē formalē ꝓsideradi: tāta simplicitate ēvn? bit? fz nūerū: quāta q̄cūq; habit? affectiu? ita q nō est mino: simplicitas i habitu metba. i quocūq; gradu q̄s habeat eū q̄ in habitu rēperantie: vl q̄ in albedine. Vn p ꝑmū actū generatiuū habit? hēt tota realitas habit? q̄uis in gradu ipfectissimo. Nec ē differētia int habit? cognitiuos et affectiuos nisi q affectiui generāt ꝛ augmētāt ex actib? cōformib? eiusdē spēi. cognitiui aūt augmētātur aut generāt ex actib? differētib? et alteri? spēi: ꝛ ad illos actus pōt se inclinare ꝛ ita q̄n habit? generat ex actib? ꝓncipiis: dr habit? ꝓncipij: q̄n ex actib? cōclusiōis dr habit? ꝓclusiōis

Probatio prima

ꝛ tūc ꝑmo inclinat ad act? ꝓclusiōis. Pro ista opinione inueniūtur aliq̄ rōnes. Primo: q: cū ex ꝓncipijs cognoscāt ꝓclusiones: ipa ꝓncipalia pfectius cognoscāt. Silr vna ꝓclusio cognita iuꝝ alterā pfecti? cognoscit: qđ ñ eēt verū nisi idē eēt habitus respectu oim istoꝝ.

Secūda. Tertia.

Preterea. ꝑmo poste. Vn? iq̄tū vnū: vna est scia. Preterea alter metba. nō eēt vna nisi vnitate aggregatiōis. Silr tūc nō esset vnitas maior in metba. q̄ inter marbe. et metba.

Quarta.

Preterea in essentialr ordinat necesse ē stare ad aliqđ vnū ꝑmū: g̃ int scias ē vna prima: ꝛ p ꝓns vna nūero

E Cōtra scōam opinionē.

Cōtra istā opinionē Prio, q: dicē q ē vna ꝓpter vnā rōnē formalē ꝓsiderādi. Cōtra isti modi ꝓsiderādi aut se tenēt a pte itellect?: aut a pte obiecti. Nō ꝑmo mō: q: de eadē ꝓclusiōe totalr pñr eē rales diuersi modi ꝓsiderādi i itelligēte: et tm nō erūt distincte scie de ea fm istū: q: fm istuz nō pōt eadē ꝓclusio eē mathe. ꝛ metba. Nec scōo mō q: iste rōnes nō pñr distingui in obiecto: q: tūc essent distincte: qđ ē manifeste falsuz: q: ex natura rei non est talis distinctio fm eos. Preterea: q ꝓncipij ꝛ ꝓclusionis ꝛ diuersarū ꝓclusionū sunt distincti habit?. Arguo ꝑmo sic: q̄cūq; sunt eiusdē rōnis ꝛ eq̄ pfecte in passo eq̄liter dispositō: hñt effect? eiusdē rōnis: ſ habitus pfect? ꝛ intensus generat? ex multis actibus respectu ꝓncipij ꝓcise: ꝛ habit? generat? ex actibus ꝓclusiōis nō magis intēsus nō habēt eosdē effect? fm istos: q: habit? generat? ex actib? circa ꝓclusionē inclinat ad actū consimilē ad quē nūq̄ inclinat habit? ꝓcise generat? ex actib? circa ꝓncipiū fm istos: ꝛ p experientiā: g̃ isti habit? nō sūt eiusdē rōis. Si dr q iste habit? si pficiat pōt iclinare ad actū ꝓclusionis: ſ nō nisi qn generat vel augmētatur ex actib? circa ꝓclusionē. Cōtra. ad h q aliq̄ cā habeat effectū suū nihil refert a q̄ cā ꝓducat: dūmō sit eiusdē rōnis ꝛ eque perfecta Sicut ad h q calor calefaciat nihil refert an ꝓducat ab igne: vl a sole: vl a solo deo: dūmō sit eq̄ intēsus i se: et maxime nihil refert a q̄ cā ꝓducat: a qua nō depēdet in esse: ſ habit? nō dependet in esse nec ab istis actib? nec ab illis: g̃ siue ꝓducat ab istis siue ab illis. si sit eq̄ pfectus poterit in eundē effectū fz spēm. Sz habitus generat? ꝓcise ex mille actib? respectu ꝓncipij nō pōt in eundē effectū in quē pōt habitus generat? ex duobꝰ actib? respectu ꝓclusionis: g̃ nō sunt eiusdē spēi. Cōfirmat: quia cā totali efficiente approximata passo sufficienter dispositō: poterit sequi actio: ſ respectu istius cōclusiōis positō habitu elicito ex actibus circa ꝓncipiū: ponitur cā totalis efficiēs q: act? nō requirit cū nō sit: et passum est sufficienter dispositū: g̃ ꝛc. Si dr q in tali gradu erit inclinās ad ꝓncipiū: in alio ad ꝓclusionē Cōtra. illi grad? nō plus distinguūtur q̄n generātur ex actib? circa ꝓncipiū ꝛ ꝓclusionē: q̄ gradus q̄ generāt ex diuersis actib? circa ꝓncipiū: q: illa que sunt eiusdē rōnis: nō plus distinguūtur q̄ alia eiusdē rōnis: nisi ꝓpter maiorē excessuz in intēsione: sicut due albedines pura. a. ꝛ. b. non plus distinguunt q̄ alie due: pura. c. et. d. nisi. a. plus excedat. b. in intensione q̄. c. excedit. d. Sed habitus generatus ex mille actibus circa ꝓncipiū: plus excedit in intensione habitum generatū ex vno actu

Universidad de Deusto
Biblioteca

circa principiū q̄ habitus p̄ncipij ⁊ ꝯclusiōis generari ex mīnis actib⁹. g̃ isti gradus minus differunt. ⁊ per ꝯsequēs effectus nō minus distinguētur. g̃ si duo gradus generati ex talib⁹ circa principiū nō possunt in tales act⁹ distinctos specie. nec habitus geniti ex actibus circa principiū ⁊ circa ꝯclusionē: qđ est ꝓtra ex periētiā. Cōfirmaī ꝺa q̄cq̄d repugnat alicui forme remisse sicut ꝓtrariū: multo magis repugnat forme eiusdē rōis intēse. ergo si error circa aliquā ꝯclusionē repugnat habitui remisso generato ex actib⁹ diuerlis sciēdi illā cōclusionez. multo magis repugnabit habitui multuz intēso generato ex multis respectu principij si illi habitus sint eiusdē rōnis. sed cōsequēs est manifeste falsuz. g̃ ⁊ ātecedēs. Prefea. semp stat argumentū: q̄ si gradus sint eiusdē rōnis effect⁹ erit eiusdē rōis. Scō arguo sic. sicut arguit quidā doctor. cū intellectu principioꝝ ⁊ sciētia aliquarū conclusionū in geometria: stat ignorātia dispositiōis respectu alterius cōclusionis. sed respectu eiusdē cōplexi nō pñt in eodez simul esse habitus oppositi. g̃ habit⁹ illoꝝ p̄ncipioꝝ ⁊ illarū conclusionū: non est habit⁹ illius cōclusionis respectu cui⁹ est error. Si dicī q̄ cōtraria cōpatiunt̄ se in actibus remissis: vel si vnū sit in gradu infimo: et aliud in sūmo: ⁊ ita est in ꝓposito. q: habit⁹ inclinās ad intelligendū vnū p̄ncipiū tantū est remissus ⁊ impfectus. ⁊ iō stat cū errore circa cōclusionē. Sed habit⁹ inclinās ad intelligēduz p̄ncipiū ⁊ ꝯclusionē simul est pfectus: et ille nō cōpatitur secū ignorantiā cōclusionis.

Cōtra. Pono q̄ habitus inclinās ad cognoscendū principiū tantū sit in sūmo. puta q̄ augmēteī p multa milia actuū circa illud principiū tm̄. ⁊ habitus inclinās ad cognoscēdū cōclusionē generet ex paucis actib⁹ ⁊ circa p̄ncipiū ⁊ circa ꝯclusionē. Hoc posito nulli dubiū est q̄n habit⁹ p̄im⁹ sit pfectior q̄ secūdus. ⁊ tm̄ posito ignorātia dispositiōis respectu cōclusiōis stat cū habitu p̄mo: ⁊ nō cuz scō. g̃ nō est ꝓpī impfectionē habit⁹ p̄mi. Si dicī ad argumentū: q̄ ꝓbat distinctionē illoꝝ graduū. ꝑ nō ꝓbat distinctionē specificā. Cōtra Uncunq̄ cū vno ꝓrioꝝ stat aliq̄d in gradu pfecto. ⁊ aliud in gradu pfecto nō stat cū eī⁹ cōtrario. illa duo pfecta distinguūtur spē. Verbi gratia. Si dulcedo in lacte stat cū albedie. et nigredo nō stat cū albedine. necessario dulcedo ⁊ nigredo distinguūtur spē. Ptz eriā p rōnez. q: q̄n aliq̄ sunt eiusdē speciei: ⁊ sunt pfectā cū quocunq̄ stat vnū ⁊ reliquū. ei ꝯsike. Et ꝺcꝺ repugnat vni. et alteri ei consike. sic ꝺcꝺ stat cū vna albedine: ⁊ cū altera albedine stat

⁊ qđ repugnat vni: ⁊ alteri. Patet ergo ꝓpositio assumpta. Sz nūc ē ita q̄ cū errore circa aliquā ꝯclusionē stat notitia pfecta alicui⁹ alteri⁹ p̄ncipij: ⁊ etiā alicui⁹ alteri⁹ ꝯclusiōis: et cū illo errore ñ stat notitia pfecta eiusdē ꝯclusionis: g̃ iste due notitie pfecte distinguūt̄ spē.

Cōfirmaī ista rō: q: q̄cūq̄z ꝺriaī p̄mo distinctis spē: ita int̄ se distinguūt̄ spē: sic q: calor humiditas ꝺriaī p̄mo frigiditati ⁊ siccitati q̄ distinguūt̄ spē: iō distinguūtur specie. Sed duo errores circa duas ꝯclusiones vlles quarū vtraq̄ ē falsa distinguūt̄ spē: q: repugnāt formaliter: sicut iste ꝓpones repugnāt formaliter: g̃ scie ꝺrie istis errorib⁹ distinguūt̄ specie: ⁊ per ꝑns eadē rōe alie scie diuersarū ꝯclusionū distinguūtur spē. Alia argumēta ⁊ cōfirmationes tenēt virtute istoꝝ duoꝝ p̄moꝝ argumentoꝝ. Preterea q̄ dī de theologia. q̄ ipa ē vna videī simplicit falsū: q: notitia euidēs alicui⁹ necessarij: ⁊ notitia alicui⁹ cōtingētis: siue sit euidēs siue ineuidēs: nō sunt idē habit⁹ numero. Sz in theologia est aliqua notitia euidēs alicui⁹ necessarij sicut declaratū est in p̄ma q̄stione: sicut euidēter scīt q̄ de⁹ ē: ⁊ de⁹ ē bon⁹ vn⁹ sapiēs ⁊ respectu alicui⁹ alteri⁹ necessarij est notitia meuidens: sicut q̄ de⁹ est trinus et vn⁹. Silr veritates cōtingentes cognoscunt̄ in theologia: sicut q̄ deus est incarnat⁹: deus beatificat aiam: ⁊ sic de alijs. g̃ oēs isti habit⁹ nō sūt vn⁹ numero. Ꝺceo ad q̄stionē respō deco: p̄mo de habitu i generali. scō in spāli de theologia. Quantū ad p̄mū ꝺico p̄imo q̄ habit⁹ acquisit⁹ ex actu circa p̄ncipiū tm̄: est ali⁹ ab habitu ꝯclusiōis. Probo: q: semp causa distiguīt a suo effectu: siue sit cā per se: siue cā sine q̄ nō: ꝑ aliquo istoꝝ modoꝝ habit⁹ p̄ncipij est cā respectu habitus ꝯclusionis. Probatio ist⁹: q: posito q̄ aliq̄s acquirat habituz ex actib⁹ circa p̄ncipiū tm̄: ⁊ post cū altero p̄ncipio qō simul erat altera p̄missa applicet ad ꝯclusionē: sciet ipsam euidenter: ⁊ nō sine habitu p̄ncipij: g̃ habit⁹ ille est aliquo modo cā notitie cōclusionis: mediata vl̄ imediata: p se vel per accidens. Preterea notitia p̄ncipiorū est pfectior notitia cōclusiōis. p̄mo posite. ꝑ nihil est pfectius se: g̃ ⁊c. Scō ꝺico q̄ distinctarū ꝯclusionū sunt distincti habit⁹. tū q: demōstratio vlis ⁊ pricularis differūt spē. primo posite. g̃ opz q̄ vel notitia p̄missarū distinguaī spē: vel notitia cōclusionū: ꝑ siue sic siue sic: habeī ꝓpositū. q: opz q̄ vel habit⁹ p̄ncipiorū spē distinguantur vel conclusionū. ⁊ non est maior ratio quare habitus p̄ncipioꝝ distinguantur specie q̄ conclusionum: ergo semper notitie conclusionū distinguuntur specie

Respōsio ad quas duo ostendūt. Primū.

Tertio ꝺico: q̄ p̄ncipioꝝ aliquoꝝ et ꝯclusionū pōt eē idē habit⁹. Hoc ꝓbaī. respectu quorūcūq̄ ē nat⁹ eē aliq̄s hit⁹ respectu quoꝝ ēvn⁹ act⁹: respectu eoūdē pōt eē vn⁹ habit⁹: ꝑ respectu p̄missarū ⁊ ꝯclusiōis pōt eē vn⁹ act⁹: q: nō repugnat sillogismo cōposito ex multis ꝓpositionib⁹ intelligi vno actu q̄ ꝓpositiōi cōposite ex multis t̄minis. ꝑ ꝓpositio intelligiī vno actu. g̃ ⁊c. Ideo ꝺico vniformiī de habitibus ⁊ actib⁹. q̄ semp ꝓportionāt̄ p̄m idētitatē ⁊ diuersitatē: q: semp est tanta idētitas ⁊ diuersitas in habitib⁹ quāta est in actib⁹: et q̄ bus generaī habit⁹ vel augmēt̄aī. Hoc p̄t declarari. q: habitus nō respicit obiectū: nec i rōne obiecti: nec in rōe cause: nisi mediāte actu. Et nō in rōe obiecti. patet. q: nō aliī inclinat ad obiectū: nisi q: inclinat ad actū. Nec causatur ab obiecto: nisi mediāte actu. g̃ ex idētitate obiecti vel diuersitate nō debz argui diuersitas vel idētitas habit⁹: nisi mediāte diuersitate vel idētitate actus. g̃ habitus ⁊ act⁹ in diuersitate ⁊ idētitate sp ꝓportionāt̄ur. Eterū tm̄ p̄o intētione pbi. p̄mo ꝺico. q̄ pbs accipit sciam vnā: vel p̄o collectiōe multoꝝ ordinez determinatū babentiū: vel p̄o multis cōclusionib⁹ scitis babētibus ordinē determinatū. Possunt aūt cōclusiones bīe multiplicē ordinē. vel penes p̄dicata tm̄. vel subiecta tm̄. vel penes vtraq̄. Exemplū p̄mi. si de eodē subiecto p̄dicenī multe passiōes ordinate p̄m superius et inferius. sicut de figura possunt ostēdi passiōes magnitudinis. ⁊ silr passiones sue p̄pzie. et simlit passiōes suoꝝ inferioꝝ. ꝑ tūc est cōclusio pticularis. Exemplū scōi. si passiōes cōes demōstrenī de p̄mis suis subiectis et de inferioribus. sicut si passiones aialis ostendāt̄ur nō tm̄ de aiali. ꝑ eriā de inferioribus. Exemplū tertij. si passiones aialis p̄dicēt̄ur de aiali. ⁊ passiones specierū ꝓpriaruz predicēt̄ur de illis specieb⁹. Et ita ꝓpī talē ordinē vel etiaz cōsimilē potest ꝺici scia vna qualiī alia nō potest que caret ordine ꝑsimili. ⁊ sic accipit pbs sciam vnaz ⁊ alij pbi ⁊ doctores. Circa scōm principale. ꝺico q̄ theologia vno modo ꝯcludit fidē infusam. ⁊ theologia ꝑm istā partē est vna vnitate numerali. q̄a fides infusa est vna numero: sed de hoc patebit in tertio. Alio mō theologia ꝯcludit fidē acquisitā: ⁊ aliquos habitus cuidētes tā ꝓpositionū q̄ ꝑsequētiarū. ⁊ hit⁹ applēsiuos oiz sive cōplexoꝝ. sive ꝯcōplexoꝝ: ⁊ isto mō nō ē vna nūero. Ut eni fides acq̄sita non sit vera numero: patet ex ꝺictis quia actus credendi distinguūtur specie. ergo habitus generati ex illis actibus. Sicut bene ticus habet fidē acquisitā circa vnū articulū,

Secūdū.

II
Primū dubium.

Secundū.

Tertium.

Quartū.

3
Ad primū dubiū

Ad scōm.

Ad tertiū.

Ad quartū.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ꝓpositio necessaria.aut ē ꝑncipiū aut ꝯclusio
si sit ꝑncipiū respectu illi⁹ est intellect⁹.si con
clusio respectu illi⁹ est scia: ḡ si sapiētia eēt re
spectu alicui⁹ vni⁹ sicut ē itellect⁹ ⁊ scia. sapi
entia nō destigueret ab itellectu ⁊ scia. Cō
firmaꝫ ꝓ pbm. vi. etbi. Sapiētis eſ̄ de quoli
bet hīe demōstrationē ē: ḡ sapiētia ē vera de
mōstratio vel notitia demōstratiōis: ⁊ ꝓ oīs
est tā respectu ꝑncipioꝝ q̄ respectu cōclusio
nis. Silr. c. viij. manifestū ꝙ certissima sciētia
rū est sapiētia: ops ḡ sapiēt̄ nō solū q̄ ex ꝑncip
pijs scire: ꝫ etiā circa ꝑncipia verū dicere: q̄re
erit vtiq; sapiētia itellect⁹ ⁊ scia. Ex aucto.
ista ꝑz ꝙ sapiētia est respectu ꝑncipioꝝ: et re
spectu cōclusionū ⁊ ꝙ ē scia ⁊ itellect⁹: ꝫ nō ē
realiter ⁊ formaliꝫ scia ⁊ itellect⁹: q; tūc nō eēt
habit⁹ distinct⁹ ab eis: ḡ erit scia ⁊ itellectus
eq̄aliter: q; ē respectu illoꝝ quoꝝ ē scia ⁊ in
tellect⁹. Si dī: ꝙ tūc respectu oīm necessa
rioꝝ eēt sapiētia. Silr tūc sapiētia ⁊ dēmōstra
tio essent idē: q; demōstratio ī cludit tā ꝑnci
pia q̄ cōclusiones. Ad ꝑmū istoꝝ dico ꝙ sa
piētia dupliꝫ accipiꝫ: stricte et large. Ꝓmo mō
nō est nisi respectu nobilissimoꝝ: ꝓꝑ q̄ dīc
pbs. vi. etbi. c. viij. Ex dictis vtiq; manifestū:
q̄n est sapiētia ⁊ scia ⁊ intellect⁹ bonoꝝ abilis
simoꝝ natura. Et sic loq̄t pbs de sapiētia pri
mo metha. Scdo mō accipiꝫ ꝓ omni habitu re
spectu ꝑncipioꝝ ꝑmoꝝ et ꝯclusionū sequētiū
ex illis: ⁊ isto mō sapiētia iuenīt etiā in artib⁹
mechanicis: ꝓꝑ q̄ dīc pbs: sapiētiā i artib⁹
certissimis. Artes assigna⁹ puta pheidā lato
mū sapiētē ⁊ politicū statui sic ē ⁊c. ⁊ ē. c. viij.
vbi exꝑsse innuit istā distictiōnē. Ad scd̄z ꝙ nō
oīs demōstratiōis est sapiētia: ꝫ oīs demōstra
tionis ꝓꝑ q̄d ē sapiētia large accepta. Cōn in
nulla arte sciēs q; tñ dī: sapiēs: ꝫ sciēs ꝓpter
q̄d. Ad ꝑmū argumētū ꝓ scdam opinionē. di
co ꝙ q̄n ꝯclusiones cognoscūt ex ꝑncipijs tūc ꝑn
cipia ꝑfect⁹ cognoscūt: q; tūc elicit vn⁹ act⁹
respectu ꝑncipioꝝ: ⁊ intēdit habit⁹ ꝑncipio
rū. ꝓꝑ idē ḡn vna cōclusio cognoscit iuꝫ aliā
pfect⁹ cogn̄oscit. Sz si act⁹ sciēdi eliciat cir
ca vnā ꝯclusionē ⁊ nō circa aliā: nō ꝓꝑ ꝫ pfe
ctius cognoscit alia. Ad scd̄m dico: ꝙ vn⁹
subiecti est vna scia nō vnitate numerali: sed
vnitate eiusdē ordinis. Sicut exercit⁹ dī vn⁹
vel ciuitas dī vna: ⁊ ita accipiēdo vnitatē ag
gregatiōis ꝓ oi vnitate q̄ nō est alicui⁹ vnius
numero: cōcedo ꝙ talis sciētia ē vna vnitate
aggregatiōis. Sz illa sciētia ē vna vnitate nu
merali q̄ ēvni⁹ ꝯclusiōis: vel q̄ iclinat ad actū
vnū sciēdi ꝯclusionē. ꝓꝑ ꝑncipia: et ita quot
sūt ꝯclusiones etiā hābētes idē ſbiectū ⁊ tñ di
uersa ꝑdicata: tot sūt scie. ⁊ nō pl⁹ variaꝫ scia

Instatur primo. Scdo

℟

℟espō dek ꝑio.

℟espōdet scdo.

Z

Ad primā secun de opinionis pro bationē.

Ad scd̄m.

ſm numerū ad variationē ſubiecti: q̄ ad varia
tōnē ꝑdicati: q; scia ita respicit ꝑdicatū sicut
subiectū: q; ꝑmo respicit ipam ꝯclusionē cui⁹
subiectū et ꝑdicatū sūt ꝑtes. Ad aliud ꝑz
qūo scia methaphisical̄ē vna vnitate aggre
gatiōis. Si dī ꝙ tūc deficerēt nob mīre me
thaphisice ⁊ mīre naturales scie: ꝓcedo ꝙ cui
libet ꝑ statu isto deficiūt mīre scie ꝑtiales.

Ad tertiā.

Ad quartā.

Ad argumenta principalia.

Ad scōz ꝓcedo ꝙ ē stare ad vnū ꝑmū: et il
lud ꝑmū ē scia vni⁹ ꝯclusiōis ꝑme: vl̄ vn⁹ bit⁹
iclinās ad actū sciēdi ꝯclusionē ꝑmā: ꝓꝑ ꝑn
cipia ꝓxa. Per hoc ad ꝑmū ꝑncipale ꝙ ha
bit⁹ theologie icludit mīros hit⁹ ⁊ iter illos ē
aliqs ꝑus: q̄cūq; sit ille. Ad scōz ꝓz: ꝙ vn⁹
generis ſbiecti ē vna scia: si passio sit vna vl̄ erit
vna vnitate ordis. Ad ⁊tiū etiā ꝓz: ꝙ metha.
ꝓꝑ dīc totū libꝝ metha. ñ ē vna nisi tali vnī
tate ordinis. Alia q̄. ⁊tie ꝑncipali ānexa.

B

Questioni tertie principali alia annexa q̄ i ordine. Questio. IX

Insuper queritur

de⁹ sub ꝓꝑa rōne deitaſ sit ſbiectū theologie
Et nō. q; deo sub rōne deitaſ ñ ꝙueniūt ꝑmo
oēs passiones illi⁹ scie: tū q; mīre ꝑus ꝙueniūt
aliq̄b⁹ creaturis: sīc ꝙ aīa rōnaſ brificabit in
visiōe ⁊ fruitiōe dei: ꝙ resurrectio erit futura
⁊ bmōi: tū q; aliq̄ ꝑmo ꝙueniūt ꝑsonis sīc paſ
generat⁹ ⁊c. ꝫ illd ē ꝑmū subiectū cui ꝑmo ꝙue
niūt oēs passiones illi⁹ scie: ḡ ⁊c. Scdo: q; oē
subiectū scie ꝑt cognosci distincte ⁊ idistincte:
q; ei⁹ notitia idistincta ꝑsupponiſ: et distincta
acq̄riſ. Sz de⁹ nō ꝑt cognosci distincte ⁊ idi
stincte. q; vij. metha. simplex aut totaliꝫ cogno
scit aut totaliꝫ ignoscit: de⁹ aūt ē ifinite simpli
citaſ: ḡ ⁊c. Tertio. q; de⁹ ē subiectū alicuius
scie naturaliꝫ acq̄site: nō ḡ theologie. añs ꝓz.
q; ī metha. ꝓbāt de deo mīre passiones. ꝯna ꝑz
q; idē sub eadē rōe nō ē subiectū diuersarū sci
entiarū. Cōfirmaſ: ꝓbatū i scia iferioꝝ ñ ꝑt
eē subiectū i scia supioꝝ Sz deū eē ꝓbaſ i scia
naturali ⁊ metha. ḡ nō ꝑt eē ſbiectū i theolo
gia. añs ꝓz. q; subiectū ē simpliꝫ ꝑmū i scia. ⁊ ꝓ
ꝑns eēt aliq̄d ꝑus subiecto supioris scie. Ad
oppositū. nobilissim⁹ bit⁹ bz nobilissimū sub
iectū sub nobilissima rōe. theo. ē nobilissimus
bit⁹: ḡ ⁊c. Jn ista q̄stiōe ēvna difficultas: q̄d
ē de rōe subiecti ꝑmi alicui⁹ scie. tō ꝑmo vidē
dū ē ꝺ ea. scd̄o ad q̄stionē. Circa ꝑmū ēvna
opinio: ꝙ rō ꝑmi subiecti ē ꝓtinere i se ꝟtualr
ꝑmo oēs ꝟitates illi⁹ bit⁹. Mꝺ ꝓbaſ ꝑmo sic
q; subiectū ꝑmū ꝓtinet ꝓpōes imediatas. q;
subiectū earū ꝓtinet ꝑdicatū: ⁊ ita euidentiā
tot⁹ ꝓpōnis: ꝓpōes aūt imediate ꝓtinēt cō
clusiones: ḡ ſbiectū ꝓpōnū imediatarū ꝓtinet
oēs veritates illi⁹ habit⁹. Probaſ scd̄o sic
q; primitas accipiſ ꝑmo poſte, ex diffinitione

Opinio scoti i logo.

Probatur pria

Secundō

Tertio.

vniuersalis ſm ꝙ dicit adequationē. obiectū
aūt se habet ad habitū sicut cā ad effectū: nō
est aūt cā adequata nisi ꝓtineat virtualiꝫ totū
effectū. ḡ ⁊c. Exponiſ aūt ꝑmo virtualiꝫ: ꝙ
ꝑmū est illud q̄d nō depēdet ab alio ꝫ alia ab
ipo: ḡ virtualiꝫ ꝓtinere ē nō depēdere ab aliꝭ
in ꝓtinēdo ꝫ alia ab ipo: B ē q; ꝑ impossibile cir
cūscripto oīi alio manēte itellectu ei⁹ adhuc
cōtineret. nihil aliud aūt cōtinet nisi ꝓnēz
eius. Jtē alibi declaraſ ꝫ idē sic. in essenti
aliq̄ ordinaſ necesse ē stare ad aliq̄d simpliciſ
ꝑmū: ꝫ cognoscibilia alicui⁹ scie bnt essentia
lē ordinē inter se ⁊ cognoscibilitaſ: q; ꝯclusi
ones cognoscūt ex ꝑncipijs: ⁊ ꝑncipia tādē si
sint imediata cognoscūtur ex terminis. termi
nus etiā ꝑdicati ꝑncipij cognoscit ex rōe sub
iecti. q; principia cōiter sūt ꝙ se nota scd̄o mō
ḡ subiectū cadit in diffinitiōe ꝑdicati. ex. vij.
metha. Jn isto ḡ ordie tādē ē deuenire ad ali
q̄d subiectū simpler q̄d ē subiectū ꝑncipij. ex
cui⁹ notitia cognoscūt oīa ꝓtinētia ad sciam
⁊ ipa nō cognoscit ex aliis. Cōtra istā opi
nionē: ꝓbo ꝙ nō sit de rōne subiecti cōtinere
virtualiꝫ notitiā passiōis. Scd̄o ꝙ nec ē de rō
ne subiecti ꝓtinere virtualiꝫ passionē. Primū
ꝓbo sic. nō min⁹ virtualiꝫ nec min⁹ pfecte cō
tinet cā efficiēs effectū suū q̄ subiectū suā pas
sionē: ꝫ nō obstāte tali cōtinētia: notitia cau
le nō cōtinet virtualiꝫ notitiā sui effect⁹: ḡ nō
obstāte ꝙ subiectū cōtineret suā passionē: no
titia subiecti nō ꝓtineret notitiā passiōis sue
maioꝝ ē manifesta. q; inē emēs cōtinētias q̄n
res ꝓtēta totaliꝫ ⁊ realiꝫ distinguiſ a ꝓtinēte:
illa ē pfectio: q̄ ē cause efficiētis respectu effe
ctus: vel cōtinētia cāe finalis. q; illa q̄ ē mate
rialis est ipfectioꝝ. silr illa sola cōperit deo. mi
noꝝ est manifesta: q; ſm istū ad distinctas q̄d
ditates cognoscēdas req̄rūt distincte rōnes
cognoscēdi. ḡ notitia distincta vni⁹ q̄ddītatis
sine rōne cognoscēdi ꝓꝑa respectu alteri⁹ q̄d
ditatis: nō sufficit ad cognoscendū aliā q̄ddi
tatē. Si dī: ꝙ tūc requirunt distincte rōnes
cognoscēdi respectu distictarū q̄ddītatuꝫ. q̄n
vna nō cōtinet virtualiꝫ in alia. Cōtra. tunc
ad distincte cognoscēdū oēs q̄ddītates iferio
res sufficeret distincta rō cognoscēdi ipm solē.
q; sol cōtinet virtualiꝫ oēs istas quidditates.

Si dicaſ ꝙ nō sufficit: q̄a sol nō ē cā totalis
istoꝝ inferioꝝ. Cōtra si sic. ḡ req̄rit alia cau
sa ad hoc ꝙ distincte cognoscaſ effectus: cū ḡ
eodē mō ſbiectū nō ſp sit cā totalis passiōis
nō sufficit distincta notitia ſubiecti ad haben
dū distinctā notitiā passiōis. Si dicaſ aliꝫ ꝙ
passiōis ad ſubiectū sūt ꝑles depēdētie ⁊ intri
nsece ꝙ effect⁹ ad suā cām: ⁊ iō notitia ſubie

E

Cōtra hāc opinionem.

cti sufficit: nō notitia sue cause. Cōtra. aliq̄n
passio nō depēdet nisi sicut accīs a suo subie
cto: ꝫ illa ē ipfectio: q̄ depēdētia effectus ad
cām efficientē. Preterea ſm istū doctoꝝ i re
pertorio pisiensi. q. i. q̄n aliq̄ respiciūt ab aliq̄
potētia vl̄ ab habitu: ita q̄ quodlibz illoꝝ per
suā rōnē formalē natuꝫ ē respici a potētia tali
vl̄ habitu. ibi nullū eoꝝ ē ꝑmū obiectū poten
tie ꝑmitare virtutis: ḡ ibi notitia vni⁹ nō ꝓti
net notitiā alteri⁹: ꝫ ſubiectū ⁊ passio frequēt
sic se bnt q̄ sūt distincte res ſz eā. q̄d ꝑz: q; ali
bi ꝓbat iste doctoꝝ q̄ ſubiectū ē cā efficiēs sue
passiōis. aliꝫ em̄ ꝓꝑ nō eēt necria: ꝫ q̄libz res
absoluta distincta ꝑ rōnē suā formalē ē motiua
itellect⁹: q; q̄n aliq̄d ē ꝑmū obiectū adeq̄tuꝫ
potētie q̄libet cōtētū ē motiuū illi⁹: potētie:
ꝫ obiectū adeq̄tū intellect⁹ ē ens: ḡ q̄libet res
ē ꝑ se motiua itellect⁹: ḡ nulla res ē ꝑmū obie
ctū ꝑmitare ⁊tuaſ respectu alteri⁹. Cōfirmaſ
q; q̄d ē motiuū sēs⁹ bz ⁊tuaſ mouēdi itellectū
q; ē ī potētia ad itellectionē: ꝫ accidēs ē mo
tiuū ⁊tuaſ ꝓꝑa ipsi⁹ sensus: ḡ ⁊c. Silr illa res
absoluta posset fieri sine subiecto: ⁊ ꝓ ꝙnsequ
set ſtuitiue videri: ⁊ tñ tūc nō haberet notitia
subiecti. ḡ illa passio ē ꝑ se motiua itellect⁹: et
ꝑ ꝙns notitia vni⁹ nō cōtinet notitiā alteri⁹.

Jsta rō ꝓfirmaſ ꝑ pbm ꝑmo poste. ꝙ deficiē
te sensu deficit scia ſm illū sensū: ꝫ aliq̄n obie
ctū vni⁹ sensus ē cā obiecti alteri⁹ sensus: sīc
ſm multos ⁊ vī itertio pbi q̄litates tāgibiles
q̄ sūt obiecta sensus tact⁹ sūt cāe colo⁹ ⁊ sapo
rū: ḡ ⁊tūcūq; haberet pfecta notitia de tāgi
bilib⁹. si deficeret sensus visus non posset hīi
notitia ꝺ colo⁹ ub⁹. ḡ notitia cāe nō ꝓtinet ꝟtu
aliꝫ notitiā sui effect⁹. Et eodē mō q̄uis iste q̄
litates tāgibiles eēnt ſubiecta aliarū q̄litatū
⁊ ille eēnt passiones eaꝝ: adhuc deficiēte sensu
visus nō cognoscerēt: ḡ notitia ſubiecti nō ē
sufficiēs ad cognoscēdū passionē. Scd̄o ar
guo sic. ſm ꝑncipia istī⁹: qd̄ ꝓtinz ei⁹ notitiā ipfectā: ꝫ notitia
ſubiecti nō ꝓtinet notitiā ipfectissimā ipsius
passiōis: q; nō ꝓtinet q̄d noīs: q; tūc nō eēt ꝑ
cognitio: ḡ nulla notitiā passiōis cōtinet sub
iectū virtualiꝫ. Tertio arguo sic. cōtinētia vir
tualiꝫ notitie ꝯclusiōis marie attribuēda ē me
dio: ꝫ ſubiectū nō ē mediū. ḡ ſubiectū nō cōti
net ꝑmo ꝟtualiꝫ notitiā ꝯclusiōis. maio: ē ma
nifesta: q; mediū ⁊ cā idē sūt. ī. poste. ꝫ ꝓtinē
tia virtualiꝫ marie attribuiſ cāe. Silr possibile
ē bīe distictā notitiā ſbiecti: ⁊ tñ ignorare pas
sionē sibi ineē. ꝓꝑ ignorātiā sue cāe extrinsece
puta possibile ē itelligere abstractiue lunā. ⁊
tñ ignorare an eclipset: q; nescit an terra iter
ponaſ. Si dicaſ ꝙ mediū ē diffinitio ſubie

Universidad de Deusto
Biblioteca

eti.⁊ p ꝯns est subiectū realiť:⁊ ita.si ꝓtinẽtia virtualiť attribuiť medio attribuẽda est etiã ſbiecto. Cõtra. mediũ est cã inherẽtie passio nis ad subiectū ꝑm istos.ꝫ cã illi? inherẽtie est frequenť cã extrinseca q̃ distinguiť realr a subiecto.ptz in exẽplo adducto.g̃ ꝓtinẽtia virtualis magis attribuiť alteri q̃ subiecto. Cõfirmať.qz ꝑm pbm.i.phisicoꝝ.⁊ libro posterioꝝ.i diuersis locis. notitia rei dependet ex notitia oim suaruꝫ causarū.qualiť tñ hoc sit intelligẽdum suarez patebit postea . g̃ notitia passionis nõ tm dependet ex notitia subiecti:ꝫ ex notitia aliarū causarū.igr subiectū nõ ꝑmo ꝓtinet passionẽ.

Quarto arguo sic. ꝑm istū doctorẽ:nihil ducẽ in cognitionẽ alterius nisi qđ ꝓtinet ipm virtualiť vel essentialr. ꝫ multe sunt passiones respectiue vel cõnotatiue ꝑm aliuꝫ modū loquẽdi:q̃ nullo mõ ꝑnt cognosci nisi prius cognito aliquo qđ nõ cõtinet in subiecto nec virtualr nec essentialiť.g̃ notitia subiecti nõ ꝓtinet notitiã illarū passionū. qz nõ ꝓtinet virtualiť notitiã illoꝝ que ꝓsupponũtur notitie passionū. Minoꝛ ptz. qz esse brificabile est passio creature rõnalis.⁊ ista passio nullo mõ põt cognosci nisi cognita beatitudie: ꝯa si sit respectiua cuꝫ notitia illi? respectus depẽdeat ex notitia sui termini.oportet q̃ termin? ꝓcognoscať.eodez mõ si sit cõnotatiua. Silr esse creabile est passio creature. Similiť posse hꝫ caritatẽ est passio creature rõnalis.⁊ silr esse informabile est passio materie.⁊ tñ forma caritas.btitudo. et hmõi q̃ sunt vel termini istarū passionū vel cõnotantť p istas passiões.nõ cõtinenť in istis ſbiectis.nec ꝟtualr.nec essentialr.⁊ p ꝯns notitia ipoꝝ non causať a notitia subiecti. nec p ꝯns istarū passionū qb? notitia ipoꝝ ꝓsupponiť. Si instẽt ꝯ istã rõem.q̃ iste nõ sũt passiones ꝓprie loquẽdo. q:ꝫ subiectū est pfectius sua passiõe.ita nõ est hic. Silr subiectuꝫ est cã sue passiõis efficiẽs.ita nõ est ɓ. Hoc nõ valet qr ille ꝓpões cũ sint nccrie opz q̃ sint p se ꝓio mõ:vel secõ mõ.sicť fuit declaratũ in vna qõe. ꝫ nõ sunt p se ꝑmo mõ.g̃ secõ mõ.⁊ p ꝯns ꝑdicatũ est pcẽtio ſbiecti.nõ tñ opz q̃ ſp sit ꝓpria passio. Et qñ dr q̃ ſbiectū nõ est impfectr? sua passiõe. dico q̃ sive passio in se sit pfectior sive impfectior.aliq̃n aliq̃d iporatũ p passionẽ est pfectr? ipo subiecto.sicť est in ꝓposito.⁊ ita cũ notitia impfectionis nõ cõtineat ꝟtualr notitiã pfectionis.ꝑm istos. sequiť q̃ ſbiectū nõ cõtinet ꝟtualr notitiã illius iporati p passionẽ. nec p ꝯns notitiã passiõis. Et qñ dicit q̃ ſbiectū ẽ cã efficiẽs sue passiõis.ꝫ ondeť postea cẽ ꝑm. Si dicať alr q̃ sufficit cognoscere illud iporatũ p passionẽ i cõi cõceptu sibi⁊ alijs.⁊

Evallo.

D Impugnatio.

talẽ notitiã cõsulam illã continet virtualiter ipm subiectū:⁊ ita notitiã passiõis. Contra. nõ tm sũr iste passiões vt iporãt aliq̃d i cõi: ꝫ vt iporãt aliq̃d i pticulari:sicut cẽ creabile a trib? suppositis subsistẽtib? ivna natura:⁊ tñ iste passiões nũq̃ ꝑnt cognosci ꝟtute subiecti

Quito arguo sic.si subiectū sic ꝓtineret ꝑdicatũ⁊c.seq̃ť q̃ cognito aliquo subiecto q̃libꝫ passio posset de eo euidẽr cognosci: cõclusio ẽ simplr falsa.ꝯña patz.qz posset baberi notitia passiõis ꝟtute notitie subiecti:⁊ bijs habitis posset baberi notitia ꝑmissarū:⁊ tãdẽ notitia cõclusionis.Falsitas ꝯsequẽť ptz: qz si sic oms tales eẽnt euidẽr cognoscibiles. aia itellectiua ẽ beatificabiliť:bõ ꝑt videre diuinã essentiã põt bie caritatẽ q̃ tñ nõ ꝑnt cognosci naturaliter:ꝫ tm supnaturalr. Si dr sic dicẽ iste doctor:q̃ aia vl potẽtia itellectiua nõ ẽ nob naturalr cognoscibiliť sub illa rõe.ꝓa⁊ spãli sub q̃ ad talẽ finẽ ordinaťur:⁊ sub q̃ ẽ gr̃e capax ꝯfir mate.⁊ sic d̃ aljs. ñ em cognoscilť a nobis aia nec natura nr̃a.p statu isto nisi sub rõe aliq̃ generali abstrahibili a sensibilib? sub q̃ nõ ordinaťur ad beatitudinẽ:nec ad visionẽ diuine essẽtie.⁊ iõ iste passiões nõ ꝑnt a nobis cognosci ꝟtute notitie subiecti nobis possibl̃ ꝑ statu isto. Cõtra.aia nr̃a sub illa rõe ẽ naturalr cognoscibilis vl̃a se vl̃ ab aliq̃ alia natura itellectuali:⁊ tñ ille finis a nulla natura itellectuali ẽ naturalr cogñscibil̃. Silr ẽ ꝑpetuabile in infinitũ:ẽ passio istoꝝ iferioꝝ:⁊ tñ nõ põt euidẽter cognosci q̃tũcũq̃ subiecta distincte cognoscať. Preterea ista accidẽtia ꝑm istũ distincte cognoscũť a nobis ꝑ statu isto. ⁊ tñ deꝑdẽtia sui ad substãtiã nõ põt cognosci i particulari sicẽ nec substãtia ipa a q̃ depẽdet ꝯ istũ doctorẽ. Silr ex istis accidẽtib? q̃tũcunq̃ cognoscať distincte⁊ i ꝑticulari:nõ ꝑnt i ꝑticulari cognosci oms sue cãe:⁊ ita vi sať manifestũ q̃ multe sũt passiões creaturarũ q̃ n ꝑnt naturalr cognosci q̃tũcũq̃ subiecta eaꝝ cognoscãtur. Sexto arguo.si sic.g̃ q̃libet passio ẽtis ẽ ꝑ se nota de ente.ꝯns falsũ: ꝓbatio ꝯsequẽtie q:ꝫ si subiectū sic ꝓtinet ꝑdicatũ:g̃ q̃libet ꝓpõ taľ enũtiãs passiões enť de ẽte eẽt nota ex notitia ẽmiꝺ: q:ꝫ cognito subiecto distincte et ꝑdicato statim sciť ꝓpõ.p te:ꝫ ens nõ põt cognosci nisi distincte:q:ꝫ ẽ simplr simpler.p te:g̃ q̃libet taľ ꝓpõ eẽt ꝑ se nota. Silr accipio vnã talẽ ꝓpõnẽ:aut ipa ẽ nota ex ẽminis aut nõ. Si sic bẽť ꝓpositũ. Si nõ:g̃ notitia distincta subiecti nõ ꝓtinet ꝟtualr ꝑmo notitiã passiõis:ꝫ reqrit aliq̃d aliũ qđ ꝓtinet illã notitiã saltẽ particulariť. Si dicať q̃ ẽ vna passio ꝑor quã ꝓtinet ens ꝟtualr.⁊ illa ꝓtinet passionẽ poste

Evallo

E Improbatio.

riorẽ. ⁊ iõ sine ea nõ põt alia cognosci virtute notitie entis. Cõtra.tu exponis q̃ cõtinet ꝟtualiť oi alio p impossibile circũscripto. g̃ circũscripta illa passiõe quã ponis prioꝛẽ adhuc cõtinebit ꝟtualiť. Preterea.saltẽ sequiť illud q̃ a nobis pro statu isto oẽs passiones enť ꝑnt euidẽter cognosci de ente.ꝯa bita notitia enť q̃ nõ põt esse nisi distincta ꝫ istos.stati habeť notitia ꝑme passiõis.⁊ p ꝯns notitia scõe passionis ⁊ tcie ⁊ qrte.⁊ sic de oibus aljs. ꝫ illud est manifeste flm. ꝯa nõ põt a nobis euidẽter cognosci q̃ oẽ ens est a nobis cognoscibile intuitiue.⁊ sic de multis. etiã ꝑm istũ doctorẽ.g̃ ⁊c. Si dicať ad oĩa illa q̃ nõ itelligit ista opinio q̃ notitia incõplexa subiecti sit cã notitie incõplexe passiõis.ꝫ intelligit de notitia ꝯplexa. Cõtra.ꝫ nõ videť esse inrẽtio sua.qz i ꝓria rõe sua dicit q̃ cõclusiones ꝓtinẽtur in ꝓncipijs ⁊ certũ est q̃ illa sola ꝓtinẽtia est illa q̃ est iter cõplexa.postea aũr dicit q̃ ꝓpões ꝓtinenť in terminis.⁊ q̃ termin? ꝑdicaťr in subiecto.g̃ in isto ꝓcessu intelligit q̃ notitia incõplexa ꝓtinet notitiã incõplexã. Silr hoc pz ꝑ expositionẽ ipius de ꝑmo ꝓtinere.qz dicit illud prio cõtinere qđ sic cõtinet q̃ ab aljs nõ depẽdet in cõtinẽdo. ꝫ oĩa alia ab ipo. ꝫ ꝫ nõ posset verũ esse nisi ipm subiectũ cõtinet notitiã incõplexã passiõis. Preterea.ꝫ ptz ꝑ scõam rõem suã qz ibi accipit q̃ subiectũ est cã adequata tot? babiť?.g̃ est cã notitie incõplexe passiõis. Si miliť arguo p rõem suã aliã. qz in cẽntialr ordinatis cõtingit stare ad vnũ ꝑmũ.ꝫ notitie iste incõplexe ordinanť cẽntialr flm euz.g̃ est ꝑma ꝓtinẽs aliã. Silr ꝫ ptz ꝑ exemplũ suũ ibidẽ.qz dicit q̃ ysochoeles cõtinet oẽs passiones triãguli g̃ triãgulus qđ est qđdã incõplexũ cõtinet ꝟtualiť suas passiões. Preterea.i diuersis locis accipit istã ꝓpõem. q̃ obiectũ qđcũq̃ cũ itellectu agẽte vel possibili coopãte ꝫ vltimũ ꝟtutis sue facit sicut effectũ adequatũ cõceptũ suũ ꝓpriũ.⁊ cõceptũ oĩm cẽntialr vel ꝟtualiť inclusoꝝ in eo:ꝫ nõ facit cõceptũ alioꝝ inclusoꝝ essentialr ꝑ discursuꝫ qlis est iter ꝯplexa.g̃ nec alioꝝ ꝟtualr inclusoꝝ. Et q̃ intelligat de notitia incõplexa respectu notitie icõplexe:⁊ nõ respectu cõplexe ptz.qz taľ ꝓtinentia sp est ꝑ discursuꝫ vel ꝑ ꝯnam aliquã. ꝫ ipe vult ibidẽ q̃ ꝟtualr inclusa i aliquo ſbiecto nõ cognoscũtur ex illo subiecto ꝑ discursuꝫ. Vñ dicit ibidẽ sic.ꝑter cõceptũ suũ.ꝓriũ adequatũ⁊ inclusa in ipo altero dictoꝝ modoꝝ nihil ꝑt cognosci ex ſbiecto nisi ꝑ discursuꝫ. ꝫ discursus ꝓsupponit cognitionẽ simpliciter ad qđ discurrit. Preter ea.ibidẽ immediate accipit istaꝫ ꝓpõem.nullus subiectũ facit in aliquo itellectu cõceptũ simpliciter ꝓpriũ sibi:⁊ cõceptũ simpliciter alteri? obiecti: nisi ꝓtineat illud aliud obiectũ esse tialr vel virtualr:g̃ flm eũ subiectũ facit conceptũ simpliciter illi? qđ ꝟtualr ꝛcludit i eo: ꝫ cõcept? simplex vl̃ẽ notitia icõplexa vel cognoscit notitia icõplexa.Cõtra scõm q̃ subiectũ nõ semper ꝛcludat ꝟtualr ipam passionẽ:qz si sic:hoc nõ ẽ nisi vl̃ qz causat aliquã rẽ realr distictã sibi inherẽtẽ vl̃ qz causat cõceptũ isti? rei. Non põt dici secõ mõ:qz nũq̃ põt cãre cõceptũ rei nisi causet notitiã rei ꝫ nõ ẽ cã notitie sicẽ ꝓbatũ ẽ g̃ nec ꝓcept?.nec ꝑt dici prio mõ qz sp passiones ille nõ sũt res absolute realr distincte ꝫ istos:qz creatinũ:verũ bonũ:⁊ hmõi sũt passiones aliquoꝝ:⁊ tñ nõ sunt res ab eis distincte.

Preterea aliq̃n passio iporat aliq̃d pfectr? subiecto:sicẽ ẽ i potẽtia ad formã: q̃ ẽ pfectior ipa materia:ꝫ pfectr? isto mõ nõ cõtinet in ipfectior:tũc em notitia impfectionis cõtineret virtualiť notitiã pfectionis ꝯcos. Ideo q̃ tũ ad istũ articulũ dico ꝑmo q̃ vl̃r nunq̃ notitia vni? rei extra incõplexa ẽ cã sufficiẽs etiã cũ intellectu respectu ꝑme notitie incõplexe alteri? rei. Secõ q̃ subiectũ nõ sẽp continet virtualr suã passionẽ. Tertio q̃ non sẽp notitia distincta subiecti incõplexa⁊ notitia distincta passiõis sufficiũt ad notitiã ꝓpõnis cõposite ex illo subiecto et ista passione. Quarto ostẽdã qđ sit de rõe subiecti ꝑmi. Primũ declarať ꝑ expiẽtiã:q:ꝫ q̃libet experiť in se q̃ quãtũcũq̃ cognoscat intuitiue⁊ pfecte aliquã rẽ nũq̃ ꝑ hoc cognoscit aliã rẽ nisi prebẽat notitiã illi? alteri? rei. Verbi gr̃a si cognoscã ista inferiora:⁊ nũq̃ vidissez corpa superiora: nullã notitiã haberẽ de sole⁊ luna⁊ stellis⁊ hmõi corporib?. Et rõ est:qz oĩs notitia abstractiua alicui? rei i se: vl̃ notitia simpler ꝓpa alicui? rei naturalr loquẽdo ꝓsupponit notitiã ituitiuã eiusdẽ rei.ꝫ notitia ituitiua alicui? rei nũq̃ ꝑt bri naturalr nisi effectiue vl̃ mediate vl̃ imediate ab illa re:g̃ nec notitia abstractiua eiusdẽ⁊ ꝑ ꝯns nulla. maioꝛ ptz⁊ maxie de notitia acq̃sita q̃us alr posser fieri ꝑ diuinã potẽtiã: qz sic argutũ ẽ.inter cãm⁊ effectũ ẽ ordo⁊ depẽdẽtia matime essẽtial̃:⁊ tñ ibi notitia icõplexa vni? rei nõ cõtinet notitiã icõplexã alteri? rei:⁊ ꝫ etiã q̃libet i se expiť: qz quãtũcũq̃ pfecte cognoscat aliquã rez nũq̃ cogitabit cogitatione simplici⁊ ꝓpria de alia re:quã nunq̃ ꝓsupꝑbẽdit nec p sensũ nec p itellectũ. sicẽ si aliq̃s ituitiue videret substãtiã:nũq̃ ꝑ bene distincte cognosceret aliq̃d accidẽs i ꝑticulari. Si dr q̃ si subiectũ cognosceret flm omne suũ eẽ q̃ tũc cognosceret oms passiones: puta si cognosceret ꝑm eẽ flm qđ ẽ subiectũ isti? passiõis co

Prima cõclusio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

gnoscereť ista passio.et sic de alijs. Similiť si cognoscereť causa sub rone cāe ctiā cognoscę reť effectus. Primuz istoz nihil valet.q: ḡro de illis rōnib⁹.aut dicit aliq̄d a pte rei. aut nihil.si nihil.g̃ sine illis pōt subiectū distincte ⁊ pfecte cognosci.si aliq̄d. aut ergo dicit q̄ddam tarē rei.aut ptē q̄dditatis. aut aliq̄d sibi accidērale.Si p̄mo mō habeť ꝓpositū.q: tota q̄d ditas rei pot cognosci sine notitia cuiuscunq; passionis.Si scdo mō dicať illa esse vel rōnes crūt quedā passiones illi⁹rei.⁊ p ons dicere.q si cognosceret fm oia sua esse:vel oēs suas rōnes.est dicere.q si cognosceret subiectuz cuz suis passionib⁹cognoscerētur passiões. Silr cognoscere aliq̄d mquātū est subiectū passionis nc̄rio ꝓsupponit notitiā passiois.g̃ sic cognoscere subiectuz nō est cā notitie passiois.ꝑ magis effect⁹. Ex isto ptz.q: idē subiectū sub eadē rōe a parte subiecti.q̄ rō debet ꝓsupponi passioni.pōt esse subiectū diuersarū passionuz sicut idē sub eadē rōe a pte subiecti pōt eē sub iectū diuersoz accidētiū. q̄uis ꝓpt diuersitatē accidētiū ꝓsequātur diuerse denoiatiões.ꝑ illa sic denoiantia magis habebūt rōez passionuz q̄ subiectoz. Verbi gra. sub eadē rōe a pte subiecti est infrigidabile et calefactibile. ita q̄ istis rōnib⁹q̄ sunt calefactibile ⁊ infrigidabile nulla distinctio ꝓsupponiť a pte subiecti. ⁊ sic̄ declaratū est in alia q̄stione calefactibile ⁊ infrigidabile ⁊ hmōi cuz p̄dicētur nc̄rio de eodē.⁊ p ons p̄mo mō vel scdo mō dicēdi p se. ⁊ nō p̄mo modo:ꝑ scdo mō. 03 q: sint passiões. ⁊ ita est de mobili.de quāto. ⁊ oibus hmōi respectu substātie. q: ille rōes sunt ꝓpt̄ q̄s multi ponūt q: de eodē subiecto sub alia ⁊ alia rōe sunt distincte scie illi⁹subiecti. sicut de corpore inquātū est mobile ⁊ it scia naturalis.de corpore inquātū est quātuz est marbe.q: iste rōes scz esse mobile. ⁊ esse q̄tuz sunt passiones corporis. Et ex isto sequiť.q: ꝓpter distinctionē passionuz sine oi distinctoe a pte subiecti pōt esse distincte scie de eodē subiecto. ⁊ p ons scia illa depēdeꝫ eḡliť a passiõe sic̄ a subiecto.⁊ ita ꝓtinet ꝟtualiť modo suo in passione sic̄ in subiecto suo.⁊ ita subiectū nō p̄mo cōtinet sciam q: depēdet in ꝓtinēdo a passiõe. Scōz nō valet.q: cognoscere cāz sub rōe cause p̄supponit notitiā illi⁹rei q̄ est effect⁹.q: ꝑz eos cā inq̄tuz cā dicit respectū.ꝑ respect⁹ p̄supponit notitiā tuz fundaméti q̄ timini.g̃ illa notitia nō est cā notitie effect⁹.ꝑ magis ecōuerso. Silr sicut q̄ cognoscit cām sub rōne cāe cognoscit effectū. ita q̄ cognoscit effectū sub rōne effect⁹ cognoscit cām.g̃ ꝓpt̄ hoc nō pl⁹ ꝓtinet ꝟtualiť notitia cāe notitiā effect⁹ q̄ ecōuerso. Silr q̄libz

res bz tales rōnes respectu oim rerū: q: nō est aliq̄ res ad quā nō habeat certū excessuz i pfectiõe:ita q: excedat vl excedať.⁊ p ons nō pōt cognosci sub talib⁹ eē nisi oia cognoscāť:⁊ ita q̄libet res notitiā oiz ꝟtualr ꝓtineret. Si dicať sic aliq̄ dicūt:q: cognitionē ꝓperatis ꝓtineri virtualr i aliquo pōt itelligi triplicit.vel tm̄ sic i cā efficiēte:vl sic i obiecto repsentāte: vel sic in subiecto imediate cōtinēte talē passionē q̄ de illo subiecto nc̄rio dr. Illud q̄d cōtinet duob⁹ modis p̄mis virtualr i aliquo nō ptinet nc̄rio ad sciaz de illo: ꝑ illd q̄d ꝓtineť tertio mō. Sz istud nō vr esse ad ꝓpositū:q: tūc subiectū ꝓtinere virtualr notitiā passiōis nō e aliud q̄ subiectū ꝓtinere virtualr passionē:ꝑ subiectū pōt ꝓtinere virtualiť passiones q̄uis nō possit causare notitiā passiōis: g̃ ⁊c̄.

Scōo dico q: subiectū nō ꝓtinet sp virtualiter passionē:q: frequēť passiões sūt q̄dā ꝓceptus respectiui fm aliquos: vel cōnotatiui ꝑz alios.⁊ importāt aliq̄ q̄ nō cōtinēť ꝟtualr sub subiecto. Tertio dico.q: ctiaz nō sp notitia distincta subiecti ⁊ notitia distincta passionis imediate cōtinēt virtualr notitiā illi⁹ ꝓpois imediate:q: ꝑz istū doctoꝛē ista ē imediata:calor ē calefactus. Nec q̄renda ē alia cā q̄re calor ē calefactus nisi q: calor est calor.⁊ tm̄ pōt cognosci subiectū distincte.⁊ silr passio distincte:⁊ ñ ista ꝓpō calor ē calefactus⁹:g̃ ⁊c̄. Assūptū pz.q: si aliq̄s videret calorē ituitiue p itellectū:⁊ cognosceret distincte q: sol calefaceret ista inferioza.si nūq̄ cognosceret p experiētiā q: calor ꝓduceret calorē: q: nullū calefactibile eēt sibi approximatū talis nō pl⁹cognoscet euidēter q: calor ē calefactiu⁹:q̄ q: albedo ē p ductiua albedinis.Et ita notitia distincta subiecti ⁊ passiōis nō sufficiūt ad notitiā talis ꝓpōnis imediate. Jdeo dico q: ad notitiaz talium veritatū frequēter req̄riť notitia intuitiua mediāte q̄ accipiť notitia cuidēs ꝓpōnis cōtingēť sine q̄ notitia cuidēs tal⁹ vēis et nc̄rie bz nō pōt sic̄ declaratū ē supeꝛ⁹. Eodē mō ē de hoīe ⁊ risibili:q: si nūq̄ aliq̄s p experiētiā cognosceret boiem ridere:nesciret vtrū bō esset risibilis an nō Circa quartū dico:q: nō ē de rōne subiecti cōtinere virtualr passiões sicut ḋclaratū ē.nec etiā q: ab ipo denominēť ꝑ speciēť scia:q: subiectū p̄t eē idē simpliciť: idē re.⁊ rōne:⁊ tm̄ scie eē distincte ꝓpt̄ distinctionē passionū.nec ē de rōe subiecti q: a subiecto scia habeat suā dignitatē.q: subiecto existēte eodē.ꝓpt̄ maiorē nobilitatē vn⁹ passionis q̄ alteri⁹ pōryna scia eē nobilioz q̄ alia:sicut scīa q̄ scio q: ois bō ē beatificabilis ē nobilior illa q̄ scio q: ois bō ē risibilis.⁊ tm̄ subiectū est

idē.ꝑ vna passio est nobilior alia. Similiť nobilior est scia qua scio q: aia itellectiua est beatificabilis. supposito q: ḃ sci reť euidēter q̄ illa qua scio q: aia intellectiua est peccabilis. posito etiā q: hec eēt scita scia ꝓpria dicta. Nec de rōe subiecti est q: sit primū q̄ occurrit intellectui i illa scia.⁊ alia sub rōe ei⁹. q: aliq̄n ⁊ p̄us p̄mitate generatiōis:⁊ p̄us p̄mitate pfectōis occurrit passio q̄ subiectū.q: aliq̄n passiões ⁊ sunt notiores.⁊ sunt pfectiores. Verbi gratia passiões ipoztātes accītia sunt notiores ipis subiectis.⁊ fere vl⁹.actus ⁊ opatões ex quib⁹ sumūtur passiões sunt notiores q̄ sbiecta. Si militeꝛ forma q̄ ipoztať p passionē materie est pfectior ipa materia. Et ex ḃ sequiť q: nō est de rōe subiecti q: sit primū mouēs. nec q: sit p̄ma rō mouēdi intellectū ad oēm notitiā ad quaz inclinat talis habit⁹. Nec est de rōne subiecti q: ei⁹ notitia principalr intēdať in scia.q: principalr intēdiť notitia tot⁹ ꝓpois. Silr aliq̄n subiectū eq̄ pfecte ꝑcognoscit. sic̄ luna nō pfecti⁹ cognoscit q: scit q: eclipsať. ꝑ aliq̄d aliud cognoscit de ea q̄ ꝑ p̄us ñ cognoscebať. Jdo dico q: de rōne subiecti scie nō est aliud nisi q: subiciať respectu p̄dicati in ꝓpōe scita scia ꝓpria dicta.ita q: vl⁹ idē.⁊ sub eadē rōe est sbiectū scie.⁊ subiectū ꝛclionis scite. Hoc ḋclaratur. q: aut subiectū scie.⁊ subiectū conclionis sūt idē simpliciter.⁊ babeť ꝓpositū. aut nō sūt idē sed ḃ est ipossibile. q: ipossibile est sciam bñ sine notitia subiecti illi⁹ scie. ꝑ scia pōt bñ sine notitia cuiuscūq; q̄d nō est aliq̄ p̄missaruz.nec ꝛclusio.nec sbiectū ꝛclionis.nec p̄dicatū.nec mediū. g̃ relinquiť q: sit subiectū cōclusionis.

Cōfirmať.q: oē subiectū alicui⁹ scie aliq̄d in cōplexū est.ꝑ ꝑter subiectū cōclionis ⁊ p̄dicatū nullū est incōplexū nisi mediū.⁊ nō ē p̄dicatū cōclionis nec mediū.g̃ ⁊c̄. Si dicať q: ista rō nō ꝓcedit nisi de scia vn⁹ ꝛclionis habita p vnā demōstratiōnē.nūc autē q̄riť de sbiecto scie p quā sciūtur multe cōclusiões. Jsta instātia nō valet.q: q̄n sunt distincte scie ptiales.sic̄ subiectū cuiuslibet scie ptialis se babz ad quā libet sciam ptialē.ita ⁊ subiectū tot⁹ scie iclusiões oēs illas scias ptiales: siue formaliter:siue eq̄ualenť.si sit vnū se habet ad totā illā sciam g̃ sic̄ subiectū scie ptialis ⁊ subiectū ꝛclusiōis sunt simpliciter idez.ita subiectū tot⁹ scie ⁊ subiectū oim ꝛclusionū erūt simpliciter idē. Preterea fm eos subiectū est illud de quo considerāt ꝓprietates ⁊ passiones.ꝑ tale est sp subiectus ꝛclionis vel cōclionū.g̃ de rōne subiecti est q: sit subiectū cōclusiōis vel ꝛclionū. Preꝛea illa est p̄ma ratio subiecti. q̄ posita oi alio circūscripto aliq̄d pōt esse subiectū. ⁊ qua nō posita oi alio circūscripto aliq̄d nō pōt esse subiectū. ⁊ qua nō posita quocūq; alio positio nō pōt eē subiectuz: ꝑ hoc solo posito q: aliq̄d sit subiectū cōclusiōis scite scia ꝓpe dicta vl⁹ cōclusionū. oim alio circūscripto.pura q: nō cōtineat virtualr: ⁊ sic ḋ aliis cōditionib⁹ vere erit subiectū:q: ista scia vere habebit aliq̄ subiectū.⁊ certū ē q: nullū pōt dari nisi subiectū cōclusiōis. Silr. q̄cūq; alia ꝓditiōe posita:si nō sit subiectū i ꝛclusiōe nō pōt eē subiectū in scia. Eodez mō dico:q: rō subiecti vel est ipm subiectū cōclusionis:ertūc rō subiecti ⁊ subiectū sūt simpliciter idē. vl⁹ est ps subiecti. Hoc pz.q: ipossibile est bne sciam ignozata rōne subiecti:ꝑ scia pōt bñ ignozato illo q̄d nō ē aliq̄d cōplexū i demōstratiōe: nec termin⁹:nec ps termini illi⁹ demōstratiōis: g̃ opz q: rō subiecti vel sit cōplexū aliq̄d vl⁹ incōplexū. vl⁹ ps icōplexi : ⁊ nō pōt eē cōplexū nec mediū nec p̄dicatū. g̃ ē subiectū vl⁹ ps subiecti

Cōfirmať.q: sicut rō cognoscēdi se bz ad cognitionē:ita aliquo mō rō subiecti se bz ad scientiā: ꝑ ad cognitionē semp ꝓcurrit rō cognoscendi: g̃ eodē mō ad sciam sp cōcurrit rō subiecti:g̃ ignozata vl⁹ nō erp̄ssa rōne subiecti:nō pōt bñ scia. Si dicať q: q̄n scit⁹ ista cōclusio. ois bō ē susceptibil⁹ discipline . ibi rō subiecti ē aia itellectiua: q: ꝑ eā cōperit homini ḃ passio : ⁊ tm̄ aia itellectiua ibi nō est subiectū nec ps subiecti. Hoc nō valet:q: rō subiecti ꝑz q̄ mō loq̄mur distinguiť:⁊ a p̄dicato ⁊ a medio. Et iō q: aia ē illud p q̄d ꝓuenit ḃ passio hominī: erit mediū demōstrādi illā passionē de homine. ⁊ nō rō subiecti ꝑz q: loq̄mur de rōe subiecti. Sz ꝛ p̄dicta ocurrūt aliq̄ obiectiões. Prima:q: vī q: notitia subiecti ꝓtineat virtualiť notitiā passiōis:q: sicut aliq̄ se bñt in entitate ita se i cognoscibilitate bñt: ꝑ subiectū ē cā entitatis passiōis . g̃ notitia subiecti est cā notitie passiōis. Preꝛea p diffinitionē subiecti sciunť oēs ꝓperates ⁊ passiões ipsi⁹.ꝑz cōmē.i.de aia.⁊.iij.phi.Elñ dic̄.iij.pbi.cōmēto xxxi. Diffinitio q̄ dat q̄ddam tē loco dz bie tria quoz vnū est vt dissoluať q̄stiões accidēres i eo.Scōo vero vt p illā appareat eē rerū existentiū in eo p sensum .s.cā oim accidētiū sensibiliū in eo. Diffinitiões eñ cōplere.nate sūt reddere cām oiz accidētiū existentiū i re. Ex ista aucto.ptz:q: q̄n aliq̄d cognoscit distincte ⁊ diffinitiue:pōt cognosci virtute illi⁹ notitie oīe accidēs illi⁹. ⁊ p ons multoforti⁹ oēs passiones. Preterea. notitia ꝓncipioꝝ cōtinet virtualr notitiā ꝛclusiōis. silr notitia inferioris ꝓtinet notitiā superioris:g̃ nō est incōueniēs vnā notitiā ꝓtinere aliā. Preꝛea notitia similitudinis sicut statue cāt notitiā illi⁹ cui⁹ est similitudo. Scōz dubiū:q:vī q: notitia cārū

Universidad de Deusto
Biblioteca

est sufficies ad causandū notitiā effect⁹: vt vī
velle pbs p̄mo phisicor:⁊ i alijs locis. Ter
tiū dubiū ē:qr n vī q idē sit subiectū scie⁊ sub
iectū ꝯclusiōis.qr cuiuslibet scie sic metba.et
natural⁹ phie ē vnū p̄mū subiectū: et tm̄ nō est
vnū subiectū ꝯclusiōis:ꝑ sunt multa subiecta
multarū ꝯclusionū. Preterea sic se bz obiectū
ad potētiā ita subiectū ad sciam: ꝑ obiectū p̄
mū potētie ē aliq̄d cōe ad oia alia obiecta:er
go subiectū p̄mū scie ē aliq̄d cōe ad omia alia
Preterea cōmē.iij.metba. sic vna scia ꝯsidē
rat de oib⁹ reb⁹ attributis sanitati.s.medicīa
ita vna scia bz ꝯsiderare de oib⁹ reb⁹ attribut
entī:g vī q ens ē p̄mū subiectū oim ꝯclusionū
Quartū dubiū est:q̄d ē subiectū illi⁹ habi
tus quo sciūt p̄ncipia⁊ ꝯclusio. Quitū du
biū est:quo de eodē sub eadē rōne p̄nt eē disti
cte scie. Ad p̄mū istor⁹ dico:q posito q sub
iectū cōtineret virtualr passionē adhuc noti
tia subiecti nō cōtineret virtualr notitiā pas
sionis. Et qn̄ dr:sic aliq̄d se bz ad entitatē⁊ c.
Dico q quātū ad aliq̄d est sīle⁊ q̄tū ad aliq̄d
nō. Quātū em̄ ad ꝑ ē sīle:q sic entitas vni⁹ est
nobilior entitate alteri⁹: ita cognoscibilitas
vni⁹ ē nobilior cognoscibilitate alteri⁹:⁊ noti
tia vni⁹ nobilior notitia alteri⁹. Quātū autez
ad cālitatē nō ē sic.qr si ita eēt: tūc sic notitia
effect⁹ saltē cōplera pōt eē cā notitie cōplexe
ipsi⁹ cāe:ita ipe effect⁹ posset eē cā ipsi⁹ cāe.qd̄
falsū ē. Silr sol ē cā virtualr vermis⁊ cā calor
⁊ tm̄ notitia incōplexa sol nō ē cā notitie in cō
plexe vermis⁊ caloris. Et iō nō obstāte q en
titas vni⁹ eēt cā entitatis alteri⁹. nō tm̄ oportet
ret q notitia eēt cā notitie. Ad aliud pōt di
ci:q diffinitio ē cā oim⁊c.qr in acq̄rēdo cōple
xā notitiā passiōis vl passionū⁊ accidētiū sub
iecti alicui⁹ cōcurrit diffinitio subiecti sic cau
sa ptialis:⁊ ꝑ ipa vl aliq̄ ps eius: qr aliq̄n vna
ps est rō demōstrādi aliq̄s passiōes de subie
cto.aliq̄n alia ps ē rō demōstrādi alias passio
nes de ipo. Sicut de hoie p aiam rōnalē tāq̄
p mediū demōstrat:q p̄t discernere.syllogi
sare.peccare.⁊ bmōi. et de hoie p corp⁹ tāq̄ p
mediū demōstrat:q ē risibil.alterabilis.et sic
de alijs. Et sic apparet cā oim accidētiū p dif
finitionē:⁊ ꝑ vl p se ipsā vl p aliquā sui partē.
Nō tm̄ p̄nt talia sciri sine omni expientia:⁊ ita
diffinitō subiecti nō ē cā total. Alr dr q cōmē.
loquit de diffinitiōe data p additamētū. q̄lis
diffinitio solū pōt cōpetere loco.⁊ illa si sit cō
pleta dz exp̄mere illa p q̄ distiguit. vl pōt no
bis innotescere eius distinctio ab alijs.⁊ ita p
diffinitionē ei⁹ tāq̄ p cāz partialē sciūtur illa
q̄ cōpetūt sibi ⁊ soluūtur q̄stiones difficiles cir
ca naturā ipsi⁹: nō tm̄ p ꝑ excludit notitia alio

Quartū. Quintum.

Ad p̄mū.

rū. Ad aliud. Concedo q notitia vni⁹ obiecti cō
tinet notitiā alteri⁹ obiecti. ⁊ ꝑ tingit p illa
tionē. Sicut qn̄ ꝯclusio infert ex p̄missis. Vel
p cōpositionē: sicut qn̄ ex notitia termini vel
terminor⁹ cognoscit cuidā aliq̄ ꝓpō siue cō
tingēs siue nēcria. Vel p abstractionē: sic co
gnito aliquo singulari virtute illi⁹ notitie p̄t
abstrahi aliq̄d cōe⁊ sic cognosci.⁊ tm̄ sine omi
notitia p̄uia cuiuslibet singularis nō pōt co
gnosci. Et iō notitia illi⁹ singularis erit cā no
titie illi⁹ cōis. tm̄ notitia vni⁹ singularis nūq̄
ē cā sufficies cū intellectu notitie alterius rei
singularis q̄ nō est cōis sibi. Ad aliud. q qn̄
notitia silitudinis cāt notitiā illi⁹ cui⁹ est silī
tudo. illa nō ē cā sufficies cū intellectu:ꝑ nēca
rio requirit notitia habitualis illi⁹ cui⁹ ē silī
tudo. Tm̄ si aliq̄s vide ret statuā bercul⁹:⁊ nul
lā notitiā penit⁹ haberet de bercule. nō pl⁹ q
ꝑ cogitaret de bercule q̄ de achille: ꝑ q̄a ꝑus
nouit bercule⁊ remanet in eo notitia habitu
alis berculis.iō postea q̄n videt silitudinē suā
virtute illius notitie habitual⁹ berculis⁊ ist⁹
visiōis silis. ducit in actū rememorādi de ber
cule.⁊ nō in notitiā p̄mā ipsi⁹ berculis. Et iō
dictū ē ꝑus: q notitia vni⁹ rei extra nō duc suf
ficienter cū intellectu in notitiā p̄mā incōple
xā alteri⁹ rei in se. Et voco notitiā rei in se: qn̄
illa cognitōe nec aliq̄ pre ipsi⁹ aliq̄d aliud ab
illa re intelligit. Per quod excludit instantia
p quā ꝓbat q cognosco papā qué nunq̄ vidi.
Et si q̄ratur. q̄ est cā istor⁹ dictor⁹. Dico q na
tura rei. ꝑ hoc cōstat nobis p experientiā. oia
em̄ p̄dicta experimur in nobis. Ad scōz du
biū dico. q notitia oim cārū sil non sufficit ad
causandū notitiā incōplexā ipsi⁹ effect⁹: ꝓcur
rit tm̄ notitie cārū saltē sic cāe ptiales ad no
titiā cōplexā de effectu. Et ꝑ intelligit pbs q
loquit de notitia discursiua q̄lis solū ē iter cō
plexa. Ad tertiū dico q metba.⁊ matbe. nō
est vnū subiectū loquēdo de virtute sermonis
ꝑ quot sūt subiecta ꝯclusionū tot sūt subiecta
sciarū. Verūm̄ iter illa subiecta pōt eē multi
plex ordo: sicut aliq̄n est ordo p̄dicatiōis. qr in
illa scia demōstrāt aliq̄ passiones de cōi. aliq̄n
de inferiorib⁹ suis. Pōt aūt eē ordo pfectiōis
qr vnū est nobili⁹ ⁊ aliud ignobili⁹. Pōt etiā
eē ordo totalitat⁹. qr vnū vel impor⁹ tatū p vnū
subiectū est totū:⁊ aliud est pars essentiat⁹ vel
integralis. Et frequēter p̄mū subiectū iter oia
subiecta assignat p̄mū subiectū illi⁹ tot⁹ scie
quod tm̄ fm varietatē nō est verū: qr sicut ipa
scia nō est vna ita nec habet vnū subiectū. Jn
ter tm̄ oia illa subiecta pōt est aliq̄d p̄mū p̄mi
tate aliq̄. Sicut in libro phi. p̄mū subiectū p̄
mitate p̄dicatiōis respectu aliquor⁹:⁊ p̄mita

Ad scōm dubiū.

Ad tertiū dubiū.

te perfectōis respectu alior⁹ ⁊ p̄mitate totali
respectu alior⁹. s. respectu materie ⁊ forme: po
nit a multis corpus naturale. Et tm̄ fm rei vi
tatē nō est subiectū tot⁹ libri physicor: ꝑ tm̄ il
lius ptis in qua demōstrāt passiones de ipso
corpe naturali ⁊ nō de ei⁹ cōtrīs: nec de eius
ptibus: nec de quocūq̄ alio. Hoc pz qr idē po
nit subiectū libri phi.⁊ totius philosophie na
turalis. qr in libro phi. determinat de illo i cōi
⁊ in alijs libris de ei⁹ cōtrīs. Silr ideꝫ ponit
subiectū libri p̄or⁹ ⁊ tot⁹ logice: qr in libro po
rū determinat de syllogismo in cōi. ⁊ in alijs li
bris de ei⁹ ꝓtrīs: sicut i libro posterior⁹ ⁊c. vl
de ei⁹ partibus. sicut in libro p̄dicamētorū et
piar. Et tm̄ hoc nō obstāte: distinctor⁹ librorū
ponit ab eis distincta subiecta: ⁊ p ꝑs nō bz
tm̄ vnū subiectū: ꝑ multa subiecta fm multi
tudinē ꝯclusionū bn̄tiū distincta subiecta. in
ter q̄ tm̄ est vnū p̄mū vna p̄mitate p̄dicatiōis
respectu diversor⁹. Et aliq̄n vnū ē p̄mū vna p̄
mitate. ⁊ aliud p̄mū p̄mitate alia. Et ista fo
rte ē cā: q̄re aliq̄ posuerūt q ens ē subiectū me
tba. ⁊ alij q deus: qr inter oia subiecta de⁹ est
p̄mū p̄mitate pfectiōis: ⁊ ens p̄mū p̄mitate
p̄dicatiōis. Et iō dico: q sicut fm oēs phia
naturalis est vna scia extēdēdo vnitatē: ⁊ silr
matbe. ⁊ tm̄ q̄libz istarū bz distinctas ptes ba
bētes distincta subiecta ⁊ p ꝑs nō habēt tm̄
vnū ſbiectū: ita libri phi.⁊ geometria. ⁊ bmōi
ptes p̄dictarū sciarū habēt distinctas partes
habētes distincta subiecta. inter q̄ tm̄ est ordo
sicut declaratū est. Et ita nec libri phi. nec li
bri de aia est tm̄ vnū subiectū: ꝑ sūt distincta
subiecta distinctarū ptiū illarū: in q̄bus de di
stinctis aliq̄ passiones ostēdūt. Et ita aliud ē
subiectū illius ptis in q̄ determinat de aia in
cōi: ⁊ aliud in illa in q̄ determinat de aia sensi
tiua. et aliud illi⁹ ptis in q̄ determinat de aia
intellectiua: ⁊ sic de alijs. Et ꝑ ꝓbat. qr talē
ordinē habēt fm supius ⁊ inferius aia ⁊ aia in
tellectiua ⁊ aia sēsitiva: qualē hn̄t cor⁹p⁹ ⁊ cor
pus celeste. ⁊ gñabile ⁊ corruptibile. Sz ista
cor⁹p⁹ ⁊ celeste cor⁹p⁹. ⁊ cor⁹p⁹ generabile ⁊ cor
ruptibile ponūt subiecta distincta distincta
rū ptiū ꝑbie naturalis: q̄ eodē mō aia ⁊ aia sē
sitiua ⁊ aia intellectiua p̄nt poni distincta sub
iecta illarū partiū illi⁹ scie in qua de eis deter
minat. Silr. sicut aliud ē subiectū libri p̄dica
mētor⁹ in quo determinat de incōplexis q̄ sūt
ptes cōplexor⁹. ⁊ aliud li. piar. in quo determi
nat de cōplexis q̄ sūt ptes syllogismor⁹. ⁊ aliō
libri p̄or⁹ i quo determinat de syllogismo i cōi
cui⁹ p̄dicta sunt partes: ita dico eq rōnabilit
q aliud est subiectū illi⁹ ptis in qua determi
nat de materia p̄ma. ⁊ aliud illi⁹ in qua deter
minat de cōposito. Ad aliud dico: q non sic
se bz subiectū ad sciam sicut obiectū ad potē
tiā. qr obiectū ē illud qd̄ terminat actū poten
tie. subiectū aūt nō ē illud qd̄ scit. nec termi
nat actū scie nisi partialr. ⁊ iō nō est sīle. Ad
aliud dico: q cōmē. accipit ibi sciaz vnā large
et subiectū p̄mū, p illo qd̄ est p̄mū inter omia
subiecta aliqua p̄mitate. ⁊ illo mō ens est sub
iectū p̄mū metba. qr est p̄mū iter oia subiecta
p̄mitate p̄dicationis. Et tm̄ cū hoc stat q distī
ctarū partiū sint distincta subiecta. Et ita de
virtute sermonis dictū cōmē. est falsū qn̄ dic̄
q ens est subiectū metba. qr cū ens nō sit sub
iectū omniū partiū metba. sed vni⁹ vel aliqua
rū certarū partiū nō pōt dici subiectū totius
de virtute sermonis: tm̄ fz intentionē suā ens
est subiectū metba. qr p ist̄ā ꝓpōnē ens est sub
iectū metba. intelligit ist̄ā ꝓpōnē. inter omia
subiecta diversarū partiū metba. ens est p̄mū
p̄mitate p̄dicatōis. Et tunc est sīle de. q. q̄ri
tur: q̄d est subiectū metba. vel li. p̄dicamētor⁹
⁊ de. q. qua q̄rer⁹: q̄s est rex mundi: vel q̄s est
rex tor⁹? xp̄ianitatis. qr sicut diuersa regna ha
bēt diuersos reges: ⁊ nullus est rex tor⁹. et tm̄
aliq̄n bij reges p̄nt habere ordinez inter se. qr
scilicet vnus est potior alio vel ditior: ita nihil
est subiectū tot⁹ metba. ꝑ diversarū ptiū sunt
diversa subiecta. ⁊ tm̄ illa subiecta p̄nt hīe or
dinē inter se: sicut dictū est ꝑus. Ad quartū
dubiū dico: q ille habit⁹ q̄ est equaliter intel
lect⁹ p̄ncipior⁹ ⁊ scia ꝯclusiōis. p subiecto bz
subiectū ꝯclusiōis. qr ops q subiectū sit aliq̄d
incōplexū. ⁊ p̄ter subiectū cōclusiōis nō ē ali
quod incōplexū nisi p̄dicatū vel mediū quor⁹
neutrū ponit subiectū scie. Silr dico: q si sit
possibile q sit aliq̄s habit⁹ vn⁹ respectu p̄nci
pior⁹ ⁊ ꝯclusionū habētiū distincta subiecta. il
lius habit⁹ nō est aliq̄d vnū subiectū: ꝑ habet
multa subiecta. s. oia illa q̄ sunt subiecta disti
cta sciarū q̄b⁹ equalet iste vn⁹ habit⁹. Ad
vltimū dubiū pz ꝑus: q de eodē subiecto p̄p̄
diversitatē predicator⁹ p̄nt esse distincte scie.
Et si dicat q ens cōsiderat in metba. inq̄tū
ens: ⁊ in alia scia inq̄tū subiectū aliquarū pas
sionū determinatarū. ⁊ tm̄ hic nō sūt distincte
passiones ꝑ tm̄ distincti modi cōsiderādi: q̄ so
lus modus cōsiderādi diversus causat diver
sitatē in scientijs. Respōdeo q illud qd̄ con
siderat in metba. ⁊ in alia scia de ente sunt di
stincte passiones: ita q sunt distincte scie de il
lo p̄pter distinctionē passionū. qr in metba. de
illo ostēdūtur passiones entis: ⁊ hoc est cōside
rare de illo inq̄tū est ens. in alia aūt scia cōsi
derāt de illo speciales p̄p̄e passiones: ⁊ ita est
diversitas illarū sciarū habentiū idē subiectū

Ad quartum dubium.

Ad vltimū dubiū

Universidad de Deusto
Biblioteca

propter diuersas passiones ostensas. ⁊ iō mo⸗
dus diuersus cōsiderādi nihil facit ad diuersi
tatē sciētie. Hoc ꝑz. q⁹ aut ista diuersitas mo
di cōsiderādi se tenet a pte obiecti: ita q⁹ ipo
obiecto est aliqua diuersitas. aut se tenet ꝑti⸗
cē a pte itellect⁹ ꝓsiderātis. Si ꝓmo mō cū a p
te obiecti nō sit nisi vel incōplexū vel cōplexū
opz q⁹ sit aliq̄d cōplexū vl incōplexū. ⁊ nō pōt
cē variatio incōpleri nisi sequat variatio cō⸗
pleti. ⁊ opz q⁹ sit ibi aliud ⁊ aliud cōplexū: vel
ꝫ erit alia cōclusio vel alia ꝓmissa. Si sit alia
ꝓmissa adhuc erit eadē scia. ꝫa declaratū ē ꝑ⸗
us q⁹ eadē est scia eiusdē ꝛclusionis ꝓbate per
diuersa ꝓncipia. Si aūt sit alia cōclusio: habe
tur ꝓpositū. q⁹ cū subiectū sit idē opz q⁹ passio
sit alia: ⁊ sit cōclusio distincta. Si dr̄ sēdo mō
hoc nō pōt cē nisi ꝓpter variationē act⁹ intel
ligēdi. Sed nō vr̄ possibile q⁹ respectu eiusdē
cōclusionis simplicit pñt esse act⁹ sciendi di⸗
stincti specie. ⁊ ita nō ē ꝓpe dictū q⁹ diuersus
mod⁹ cōsiderādi causat diuersitatē sciētiarū
et q⁹ idē modus cōsiderādi causat idētitatem
sciētiarū: ⁊ semp distinctio sciarū req̄rit disti⸗
ctionē subiectoꝝ vel ꝑdicatoꝝ. Et hoc ꝑz per
illos sic loquētes. q⁹ dicūt q⁹ naturalis philo⸗
sophia ꝓsiderat aliq̄d iḡtū mobile. et merba.
ꝓsiderat idē mḡtū ens. Sz hoc nō est possibi
le nisi q⁹ cōsideret de aliquo q̄d est mobile. et
quod est ens ⁊ sic de alijs. ⁊ manifestū ē q⁹ ista
sunt distincta ꝑdicata. Hoc etiā cōfirmat. q⁹
semp scientia est respectu alicui⁹ cōpleri: ḡ stā
do ꝑcise i subiecto eodez nō babebit distictio
sciētie. Et hoc est q̄d dicit cōmē. exꝑsse ꝓmo ꝺ
aia cōm̄to. xvij. vbi declarat q̄ūo merba. ꝛsci
entia naturalis diuersas passiōes cōsiderant
⁊ ꝑ illa distinguūtur: sicut ꝑz inspicienti. Et iō
dico vl⁹ q⁹ de eodez subiecto nō pñt cē plures
scie ꝓpe dicte nisi ꝓpter diuersitatē passionū

Resolutio auctoris.

Ad primū prime opinionis.

Ad primū cū dr̄: q⁹
subiectū ꝓmū cōtinet ꝓpones immediatas:
q⁹ subiectū earū cōtinet predicatū. Dico sicut
ꝓbatum est ꝑus q⁹ nec subiectū cōtinet ꝓmo
ꝑdicatū. nec notitia subiecti cōtinet ꝓmo no⸗
titiā ꝑdicati. fm q⁹ ipe exponit ꝓmo cōtinere
quia ad ista babēda req̄runtur distincte rōes
cognoscēdi fm istū doctorē. Sil⁹ aliq̄n predi
catū pfectius est q̄ subiectū: sicut declaratū ē
ideo ⁊c. Dico etiā sicut declaratū est q⁹ nō sep
cōtinent virtualiter notitiā ꝓncipij immedia
ti. quia declaratz ē ꝑus q⁹ aliqua ꝓncipia im
mediata nō cognoscunt̄ et terminis cognit.

Ad scōm.

Ad scōm: q⁹ subiectum non est causa adeq̄
ta totius habitus: sed ipsa notitia subiecti se
habet ad habituz sicut causa partialis ad effe
ctum: q⁹ respectu ꝓncipioꝝ per se notoꝝ notī

tia subiecti ⁊ notitia predicati sunt due cause
partiales quarum neutra sufficit sine alia. Et
si dicit⁹ q⁹ iste due cause nō sunt accidēt aliter
ordinate ḡ essentialiter. ⁊ per ꝯs una virtua⸗
liter cōtinet aliā. Respondeo ꝼz ꝓncipia isti⁹
doctoris q̄ in hac parte reputo vera: q⁹ respe⸗
ctu alicuius effectus possunt concurrere due
cause partiales quarū neutra recipit virtutē
ab alia. ⁊ per ꝯs neutra cōtinet in alia virtu
aliter: nec mouet ab alia: sicut ipse ꝓdidit de
intellectu et obiecto respectu intellectionis.
Ita dico in ꝓposito: q⁹ notitia subiecti ⁊ ꝑdi⸗
cati sunt due cause partiales: ⁊ tñ neutra con
tinetur virtualiter in alia: ⁊ vtraq̄ cōtinet rō
nē ꝓpriā: ⁊ ideo subiectum nō primo virtuali
ter cōtinet: q⁹ ita depēdet in cōtinēdo a predi
caro sicut ecōuerso. ⁊ altq̄n plus depēdet sub⸗
iectum a predicato in ꝓtinēdo q̄ ecōuerso: eo
q⁹ ꝑdicatuz aliquādo perfectꝰ cōtinet. Tñ in
telligēduz q⁹ in istis sciētijs naturaliter inue⸗
tis ꝓprie loquēdo nec subiectuz nec ꝑdicatū
ꝛtinet sed notitie ipsoꝝ. Et hoc fm opinionē
q̄ ponit q⁹ vlia nō habēt nisi esse obiectiuum.

Ad tertiū.

Ad tertiū dico q⁹ in essentialiter ordina⸗
tis cōtingit stare ad aliquod ꝓmum: sed non
opz q⁹ semp sit cōsilis ordo illi⁹ ꝓmi ad scōm.
qualis est sedi ad tertium vl⁹ tertij ad quartuz
Verbi gr̄a. obiectum intellect⁹ et intellectio
⁊ volitio aliquo mō aliquē ordinē habēt: ⁊ tñ
ponēdo q⁹ obiectum sit ꝓmum: tunc nō est cō
similis ordo obiecti ad intellectionē: ⁊ itelle⸗
ctionis ad volitionē: q⁹ volitio nō pōt esse sine
intellectione: ⁊ causatur ab ea. Nō sic aūt ꝛp
intellectio ab obiecto. q⁹ abstractiua intelle⸗
ctio pōt cē sine obiecto. Sil⁹ aliq̄n amor est ꝑ
fectior q⁹ cognitio: ⁊ tñ cognitio est iperfecti⸗
or obiecto. Sil⁹ ista habēt aliquē ordinē essen
tialē. cōpositus. forma. ⁊ materia. nā materia
est ꝓpter naturā q⁹ forma: ⁊ forma est ꝓpter natu⸗
ra q⁹ cōpositum: ⁊ tñ forma est causa cōpositi:
⁊ materia nō est causa forme. Sil⁹ ista ordinā
tur. materia. forma. et accidēs forme: ⁊ forma
est perfectior ⁊ causa accidentis sui. ⁊ tñ ma⸗
teria nec est perfectior nec causa forme. Et ita
ptz q⁹ nō est semper consimilis ordo primi ad
scōm ⁊ scōi ad tertium. Et ideo q̄uis notitia
ꝓncipioꝝ contineat virtualiter notitiā ꝛclu⸗
sionis: tñ non oportet q⁹ semper eodem modo
notitia terminoꝝ contineat virtualiter ꝓmo
notitiā principioꝝ: nec q⁹ notitia vn⁹ termi⸗
ni cōtineat notitiā alterius termi: q̄uis aliq̄
alia prioritate sit prior eo. Similiter nō omis
ordo est ordo causalitatis: ⁊ marie causalitat
effectiue. nā genera ⁊ species ordinātur ⁊ nō
ꝼz ordinē causalitatis effectiue. Et ideo pōt

Decisio ꝙstionis

eoncedi: q⁹ subiectum est primum inter omia
cognoscibilia aliqua primitate: non tamē pri
mitate causalitatis. et ideo non oportet q⁹ cō
tineat virtualiter predicatuz. Similiter q⁹ ac
cipitur: q⁹ principiū si sit, ppositio immediata
cognoscit ex terminis. dictum est prius: q⁹ nō
omne ꝓncipium primuz vel propositio imme
diata est per se nota. Similiter quando acci⸗
pitur terminus predicatus cognoscit ex rōne
subiecti: falsum est. Et qñ dicit⁹ q⁹ subiectū ca⸗
dit in diffinitione ꝑdicati ꝓcedat: cōiter acci
piēdo diffinitionē ad quid rei ⁊ q̄d nois. Sed
diffinitio nō tm̄ dependet ab vna parte ꝛ etiā
ab alia. ḡ ad notitiā ꝑdicati nō tm̄ debet suffi
cere subiectū quod nō est nisi pars diffinitio⸗
nis: sed pōt requiri alia pars. ⁊ ita notitia sub
iecti nō est sufficiens. Vijs visis respōden⸗
dū est ad q. Circa quā. Primo ꝓmittēda sunt
aliqua nēcria ad proposituz. Secundo ad for
mā. q. Circa ꝓmum. Primo distinguo de sub
iecto q̄d accipit⁹ dupliciter. vel prout se tenet
a parte obiecti: ⁊ de illo subiecto dictū ē ꝑus.
Et sic querit. q. Vel accipitur pro illo quod in
formatur. ipsa scientia et sic est aia: sed de hoc
non intelligitur. q. Secundo dico: q⁹ subie⸗
ctū ꝓmo modo dictū pōt accipi dupliciter. vel
pro isto quod supponit in ꝛclusione: vel pro il
lo ꝓ quo supponitur: ⁊ tunc accipit⁹ subiectuz
impropꝛie. Nā nō semp est idē quod supponit
et pro quo supponit. Hoc ꝑz. Nā in ista ꝓpo⸗
sitiōe. omis homo est risibilis. illud quod suppo
nit est aliquod cōe ad omēs homines: siue sit
conceptus siue nō. Sed illud ꝓ quo supponit
est aliquod singulare: q⁹ per istā nō plus deno
tatur nisi q⁹ omne singulare contentū sub ho⸗
mine pōt ridere: et nō denotat⁹ q⁹ aliquod cōe
pōt ridere. Sil⁹ in ista. omne ens est creatū vl⁹
increatū. illud quod supponit est aliquod cōe
deo ⁊ creature: sine sit in voce siue in cōceptu
nō curo mō. ⁊ tñ illud nō supponit nisi pro ali
quo ente singulari. Unde sciendū q⁹ aliq̄n idē
est q̄ supponit: ⁊ ꝓ quo supponit: sicut i ista.
ens est vniuocū deo ⁊ creature: idē ē. Et isto
sequit⁹ tertiū q⁹ dīa est inter subiectū scie: ⁊ ob
iectū scie. Omia subiectū sciētie est subiectuz
cōclusionis Sed obiectū scientie est illud q̄
scit⁹ ⁊ terminat actū sciendi. hmōi aūt est ipa
cōclusio scita. Et ita subiectū est pars obiecti
⁊ si sit obiectum non est nisi obiectū partiale.

B

Quarto dico: q⁹ deus ⁊ vl⁹ omne ens reale
pōt intelligi vel in se: ita q⁹ nihil aliud termi⸗
nat actum intelligendi: sicut nihil aliud q̄ al⸗
bedo terminat actum videndi: ⁊ isto mō non
est possibile nobis intelligere deum pro statu
isto: quia nunq̄ pro statu isto pōt intelligi de⁹

a nobis ita ꝑticulari: sicut hec albedo pōt vi
deri. Vel pōt deus intelligi in aliquo alio: pu
ta conceptu. vel fm aliam opinionē pōt intel
ligi aliqua cognitiōe cōi ilbi ⁊ alijs. vel fm se
torā vel fm suas partes. Et tunc si debeat in⸗
telligi oportet q⁹ ille cōceptus sibi sit ꝓprius
⁊ respectu dei nō pōt esse nisi compositus. Et
isto modo intelligim⁹ deum pro statu isto. nō
em̄ intelligimus nisi totum istud ens primum
et summū ⁊ infinitum vel aliquod tale. Et ita
bic est aliquid quod terminat actū intelligē⸗
di preter deū in se: et illud non est realiter de⁹
q̄uis veraciter predicat⁹ de deo: quia tunc nō
supponeret pro se sed pro deo. Secundū opi
nionē que ponit q⁹ conceptus seu intentio ꝑ⸗
dicabilis de re pro re est realiter ipsa intelle⸗
ctio: potest dici sicut prius tactuz est: q⁹ deus
non potest intelligi quin aliquid aliud intelli
gatur. vel tota intellectione vel partibus. Et
tunc aliquid potest a nobis intelligi dupliciter
vel q⁹ ipsum solum aliqua intellectione intel⸗
ligatur. vel saltem intellectione equiualenti
rali intellectioni respectu illius solius. Et sic
deus non potest intelligi a nobis de commu⸗
ni lege. Vel q⁹ intelligatur aliqua intellectio
ne communi tam ꝼz se q̄ fm partes suas que
nec sit propria simpliciter taz fm se q̄ fm par
tes suas: nec per equiualentiā. Et sic deus in⸗
telligitur a nobis tam intellectione simplici
q̄ compositā ꝼz istū modū ponendi. Quin
to distinguo de scientia: que aliquādo est vna
vnitate numerali: aliq̄n nō. Et si nō: ꝑ cōtigit
dupl⁹: vel q⁹ est respectu diuersarū ꝛclusionū
habētiū idē subiectū. Verbi gr̄a. Si cē suscep
tibile discipline. cē peccabile. cē risibile ⁊ sic
de alijs ostēdat de hoie. Vel ē respectu diuer
sarū ꝛclusionū nō habētiū idē subiectū: sicut
si aliq̄ passiōes ostēdāt de aiali: ⁊ aliq̄ de hoie
⁊ aliq̄ de alino. Sexto distiguo de theologia
nr̄a possibili ꝓ statu isto: ⁊ de theologia possi⸗
bili nobis p diuinā potētiā i itellectu viatoꝝ.
Et illa potest accipi dupliciter: vel q⁹ sit tota
liter respectu eoumdem respectuum quoum est
theologia nostra: vel q⁹ sit veritatum in quis
bus ipse deus i se subijcitur vel predicatur ⁊c.
vel cognitio simplex propria deo. Ex predi
ctis et dictis in priori. q. respondeo ad formaz
. q. et dico. Primo: q⁹ accipiendo subiectuz
pro illo quod supponit: q⁹ deus sub ratiōe dei
tatis non est subiectuz theologie nostre. Hoc
patet: quia subiectum isto modo dictum est
terminus conclusionis: sed deus non est ter⸗
minus conclusionis: quia illud est terminus
conclusionis: quod immediate terminat ac⸗
tum intelligendi vel est actus intelligendi.

Ad primū.

Respōdeo ad primū: q⁹ ꝓpositio ꝑ se nota
est duplex. Quedam ex terminis tm̄ et hec
nō indiget medio ad hoc q⁹ sciatur. Quedam
ex terminis et ex aliquibus ꝓpositionibus
ꝓncipijs. et hec indiget medio. Et ad hoc q⁹
sciatur. Et ad hoc q⁹ ꝓpositio ꝑ se nota sit ꝓ⸗
ncipium. Et ad hoc q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota
sufficit q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota. Et ad hoc q⁹
sit ꝓncipium requiritur q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se
nota. et q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota. Et ad hoc q⁹
sit ꝓpositio ꝑ se nota. sufficit q⁹ sit ꝓpositio
ꝑ se nota. Et ad hoc q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota
requiritur q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota. et q⁹ sit
ꝓpositio ꝑ se nota. Et ad hoc q⁹ sit ꝓpositio
ꝑ se nota. sufficit q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota.
Et ad hoc q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota requiritur
q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota. et q⁹ sit ꝓpositio ꝑ
se nota. Et ad hoc q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota.
sufficit q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota. Et ad hoc
q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota requiritur q⁹ sit ꝓ⸗
positio ꝑ se nota. et q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota.
Et ad hoc q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota. sufficit
q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota. Et ad hoc q⁹ sit ꝓ⸗
positio ꝑ se nota requiritur q⁹ sit ꝓpositio ꝑ
se nota. et q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota. Et ad hoc
q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota. sufficit q⁹ sit ꝓpo⸗
sitio ꝑ se nota. Et ad hoc q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se
nota requiritur q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota. et
q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota. Et ad hoc q⁹ sit ꝓ⸗
positio ꝑ se nota. sufficit q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se
nota. Et ad hoc q⁹ sit ꝓpositio ꝑ se nota re⸗
qu

Universidad de Deusto
Biblioteca

I Scđa conclusio.

sed deus in se nō imediate terminat actuz intelligēdi: sed mediāte aliquo cōceptu sibi ꝓpo nec est ꝓceptꝰ.g̃ ille cōceptꝰ.nō deus. erit subiectū theologie nr̃e. Scđo dico.q accipiēdo subiectū ꝓ illo pro quo supponit. sic respectu alicuiꝰ ptis deus sub rōe deitatis est subiectū. & respectu alicuiꝰ ptis patꝛ vel filiꝰ vel spūssanctus. & respectu alicuiꝰ alteriꝰ creatura. Hoc ptz.qz in aliquib⁹ veritatib⁹ termin⁹ ꝓmo supponit pro ipo deo in se. sic in ista de⁹ creat. de⁹ est patꝛ & filius & spūscūs. & sic de alijs. In aliquib⁹ veritatib⁹ termin⁹ ꝓmo supponit ꝓ pte. sicut in istis. patꝛ generat. pater ꝓsistit ex patꝛ nitrate. & sic de filio & spūsco & creatura. ſ illud pro quo supponit est subiectū isto mō dictū i ꝓpte loquēdo. g̃ &c. Ex istis sequit q diuersa rū partiū theologie sunt diuersa subiecta. & q theologie nō est vnū subiectū. & boc intelligo tā de scia ꝓpte dicta. q̃ de fide. q̃ de bitu ap̃ prehēsiuo. qz theologia pfcā fm pfectōez theologie nobis possibile in via cōtinet oēs bitus supradictos. Tertio dico. q theologia beatoruz si sit respectu eoꝝdez cōplexoꝝ respectu quoꝝ est theologia nr̃a. sic dico ꝓportionabiliť eodē mō & de subiecto illi⁹ theo. & subiecto theo. nr̃e. Sed illa theo. coꝝ q̃ est respectu aliquarū veritatū in quib⁹ ipe deus in se subiicit qz in se intelligit & nō tm̃ in aliquo ꝓceptu. in illis ꝑt de⁹ sub rōe deitatꝭ esse subiectū vtroq; modo. qz & supponit & ꝓ ipo supponit. Supponit em̃ pro seipo. Respectu aūt aliquarū veritatū ipe patꝛ in se erit subiectū. & sic de alijs. Et codez mō dico de itellectu abstractiue cognoscente diuinā essentiā & psonas in se. Si aūt teneať opinio q̃ ponit q ꝑdicabilia sunt i tellectiōes aīe. q̃ sunt realr̃ ipe cognitōes itellect⁹. tūc de⁹ nec in theo. beatoꝝ nec i theo. nostra erit subiectuz tanq̃ illud qđ supponit. sed i theo. brōꝝ respectu veritatū aliquarū erit cognitio simplex ꝓpria do solo subiectū. & respectu aliquarū cognitio nō simplex ſ cōis vl cōposita ex cōib⁹. tm̃ ꝓpria deo. Et ista. supradcā nō tm̃ itelligt de theologia ncr̃ioꝝ. ſ etiā de theo. ꝓtingentiū. qz nō alr̃ accipiendū est ſbiectū in theo. ncr̃ioꝝ & theo. cōtingentiū. qz ſbiectū ꝓpositiōis scite. siue sciať ꝓpte & scienter siue nō scienter. erit subiectū scie: q̃lis est respectu talis ꝓpositiōis. et ſ siue ꝑdicatū sit ꝓmo notū de illo siue de alio. nihil refert. Ex isto sequit. q subiectū veritatū cōtingētiū nō est sp̃ illud cui ꝑdicatū ꝓmo iest. ſ illud qđ est subiectū i illa ꝓpōe. siue sibi ꝓmo insit siue nō Et si illud cui ꝓmo ineſt sit aliud. tūc illarū veritatū erūt diuersa subiecta. Per ꝑdcā p̃ne aliquo mō ſ̃ificari fere oēs opiniones de subiecto theologie. licet forte nō ad intētiōez ponentiū eas. Nā opinio q deus sub rōe deitatis est subiectū theo. pōt verificari. intelligēdo subiectū illud pro quo supponit. & qđ est ꝓmuz aliqua ꝓmitate. Nā inf oia pro quo subiecta ꝓpositionū theologicaruz pnt supponere ipe de⁹ habet aliquā ꝓmitatē. Respectu creaturarū est primū ꝓmitate nature & causalitatꝭ. Respectu etiā ꝑsonaruz est aliquo mō ꝓor. sic̃ post dicek. Nō tm̃ est sic primū ſbiectū notitia eius in itellectu creato q ꝓtineat virtualr̃ notitiā oīm ſ̃iratū. nec est subiectū primū cuiuslibet ptis theologie. qz nō illi⁹ ptis in qua ꝑdicātur passiōes. vel ꝑdicata de ꝑte vel filio. vel spūsctō. vel de creatura. Et bn̄ rō est. qz illud est primū subiectū alicuiꝰ notitie cui ꝓmo ꝙuenit ꝑdicatū. & est subiectū in illa ꝓpositiōe nota. sed hic. patꝛ generat. ꝑdicatū ꝓmo ꝙuenit patri & est subiectū. g̃ est primū subiectū. & ita de alijs. Pōt etiā ſ̃ificari aliquo mō opinio ponēs fm̃ esse subiectū theo. qz est primū intōia subiecta aliqua ꝓmitate. ꝓtinet em̃ diuinā naturā & creatā. Et qz cōtinet diuinā naturaz cū creaturis. & ita valde ipropꝛie ꝑt dici primuz subiectū. Silr̃ ꝑt dici vel poni. q res & signa sunt subiectuz theo. qz in theologia determinat de rebus & de signis. & aliq̃ res sunt subiecta sicut sacrameta tā noue q̃ veteris legis. Non tm̃ oēs res nec oia signa sunt ſbiecta theo. nec nostre nec beatoꝝ. Sed illa opinio de rōnib⁹ puta q deus est subiectū theo. sub rōe glorificatoris videť oīno irratiōabilē. qz oia talia sūt quedā ꝑdicata attributa subiecto. Tm̃ ista est ꝓpositio theologica. de⁹ est glorificator. deus est redēptor. deus est reparator. et sic de alijs. & ita talia nō sunt rō subiecti. ſ ꝑdicata attributa ipi subiecto. Sed tūc est dubiū de qb⁹ est theo. an scz sit de oib⁹. vel de aliquib⁹. & aliquib⁹ nō. Ad hoc pōt dici. q theo. pōt accipi duplicit̃. Vel pro habitu qui est nobis necessarius pro statu isto ad vitā eternā ꝙsequendaz. Et isto modo loquit̃ Aug⁹. xiij. de tri. ca. i. Nō vtiq; q̃cq̃d sciri ab boie potest &c. Alr̃ accipit theo. ꝓ omi habitu simplr̃ theologico. siue sit nobis necessarius ꝓ statu isto & inuestigādus siue nō. Secūdo modo dico. q theo. est de oibus incōplexis. sed nō de oibus cōplexis. Primuz patet. quia nō est aliquod incōplexum de quo non ꝑdicetur aliqua passio theo. sed de oi illo de quo ꝑdicatur passio theo. potest theo. suā passionem predicare. ergo de omni tali potest considerare. Assumptum patet. quia iste

Scoti.

Ut bonauentura.

Ut magistri sententiarum.

CC
Dubitatur

Respondetur.

BB
Cōcordat omēs opiniones.

passiones. creabile. ānichilabile. ꝑpetuabile. & sepabile. ab oīm alio absoluto: factibile sine oīm cā scđa extrinseca: sunt passiōes theologie & multe alie: & iste passiōes vl oēs vl multe de oīm incōplexo ꝑdicāť: et i nulla alia scia ostēdūtur nec cōsiderātur: ſ tm̃ in theo. ꝙsideraťur. Vn̄ sicut metba. q̃ ꝙsiderat de ente pōt ostendere oēs passiōes entis de quolibet cōtento. Et q̃tū ad tales passiōes cōes metba. ē de q̃libet q̃ditate in ꝑticulari qz ille passiōes i nulla scia ꝑticulari cōsideraťur. ita & de⁹. q̃ ꝙsideraťur in theo. est cōmunissimū p̃ cālitatē. Sūt aūt aliq̃ passiōes cōes theologice q̃ cōpetūt oīm effectui: sic̃ ille de q̃b⁹ exemplificatū est. Ideo q̃tū ad tales passiōes bz theo. de quolibet ente in ꝑticulari ꝙsiderare. Et ita pz q theo. isto mō est de oīb⁹ reb⁹ incōpleris. Scđm pz: qz multa sūt cōplexa q̃ i nullo penit⁹ sūt theologica: si cōis triangulus bz tres &c. & bmōi. Et iō de istis nō ē theologia tāq̃ de aliquib⁹ scitis in theo. nisi ꝑdicādo forte aliquā passionē theologicā de istis. Sz loquēdo de theo. ꝓmo mō dico q theologia nr̃a nō est de oīb⁹. nec cōplexis. nec incōplexis: qz intellect⁹ vix sufficit ad illa q̃ sūt necr̃ia ad salutē. Ideo alia nō bz bō ꝓ statu isto inuestigare vel nō opz maxime in ꝑticulari. Ad ꝓmū argumētū ꝓncipale pz: q de⁹ nō est subiectū cuiuslibet ptis theo: sed alicuiꝰ ptis ē vna ꝑsona subiectū: et alteriꝰ ptis alia ꝑsona: & alteriꝰ ptis aliq̃ creatura. fm q diuersę passiōes de illis ꝙsideraťur. Ad scđm cōcedo q simplr̃ simpler si cognoscať in se sine alio obiecto medio q̃ totaliť cognoscit. vl si nō sic cognoscit: totalr̃ ignoraťur. Sz deus nō pōt sic a nobis cognosci: ſ tm̃ mediāte aliquo ꝙceptu medio q̃ ē ꝓmū obiectū illi⁹ cognitiōis. vl mediāte cognitiōe cōi deo & alijs fm se totāvl fm suas ꝑtes. Et q̃n dr̃ oīne subiectū pōt cognosci distincte & indistincte. istā nego ſ sufficit ꝓmo q cognoscať subiectū sine oīni alio & q postea acq̃rať cognitio alicuiꝰ alteriꝰ de illo. & ſ pōt fieri bn̄ & ipo simplici Ad tertiū pz in ꝑma. q. q nō est icōueniēs idē ee subiectū i aliq̃ veritate ꝑtinēte ad diuersas scias ꝓpt diuersa ꝓncipia p q̃ ꝙcludit eadē ꝙclusio Silr̃ pz ꝓ⁹: q ñ ē icōueniēs idē ee subiectū diuersaꝝ sciaꝝ. ꝓpt diuersitatē passionū. Ita ē i ꝓposito. qz ista ꝑitas: de⁹ est ꝓma cā ꝑtinet ad metba. & theo. q: forte ex diuersis ꝓncipijs cōcludit istā vn⁹ & aliꝰ. Silr̃ theo. ꝙsiderat istas ꝑitates: de⁹ ē trin⁹ & vn⁹ & creator. et metba. istas: de⁹ ē bon⁹ & sapiēs & bmōi.

DD
Ad ar. ꝓncipalia

Quarto et vltimo

Questio. IIII principalis que in ordine est.

Questio. X q querēdū esset. An theo. sit practica vel speculatiua. Sz ad euidentiā istiꝰ. q. q̃rā ꝓmo de ipsa practica respectu cuiꝰ. dr̃ aliq̃ notitia practica. Scđo q̃liť distinguit̃ notitia speculatiua a practica. Tertio de ꝓncipali intento.

A
Questio. X

Circa ꝓmū q̃ro. Vtrū sola opatio potētie sensitiue sit practis. Et sic Cōmē. ꝓmo etbi. Practis quā ꝙsueuerit trāsferre i actū ē fm electionē boīs energia. i. opatio: g̃ vī fz istā auctore. q sola opatio sequēs electionez est practis: ſ sola opatio potētie sensitiue seq̃tur electionez. q̃a opatio intellect⁹ ꝓcedit: & ipa electio ē opatō volūtatis: g̃ &c. Ad oppositū. Virt⁹ moralis nō acquirit̃ sine practi: ſ virtus moraľ pōt ee ivolūtate sine oī opatiōe potētie sensitiue: g̃ practis pōt ee sine oī opatiōe potētie sensitiue &c.

B
Opinio prima.

Circa istā. q. fūt due opiniones. Vna opinio est q solū opatio exterior: vl opatio potētie inferioris itellectu & volūtate est practis

Probatio prima

Hoc declarať. qz itellect⁹ practic⁹ respicit ꝓtingētia opabilia a nobis. op⁹ aūt bmōi q̃ itellect⁹ bz ꝓ fine ncr̃io ē op⁹ circa ꝓtingētia. Sic em̃ accipiūt oēs autores actionē. i. put trāsit super agibile vl factibile: q̃ sunt ſbiecta itellectui practico & electiōi. Et penes ſ distinguūt̃ vita actiua & cōtemplatiua.

Secūda.

Prefea q̃libet practis ē opatio fm virtutē moralē. g̃ circa illud ē ꝓpe actio vl practis circa qđ ē electio. electio aūt ē coꝝ q̃ sūt ad finē & ꝓtingētiū &c.

Tertia.

Prefea. vi. etbi. c. iij. dr̃ pbs. Actus q̃dē g̃ ꝓncipiū electio vīi mot⁹. electiōis aūt ꝓncipiū appetitus & rō q̃ gr̃a alicuiꝰ. i. actiōis seq̃ntis electionē quā appetibile cōstq̃t. Prefea gregi. super ezech. Virtus opis est sub volatu cōtemplationis: g̃ vī q practis est ſp sub cōtemplatōe: vl sub actu itellect⁹. & p ꝙs sub actu volūtatis: ſ talis act⁹ est ꝑcise act⁹ potētie inferioris. Dicit̃ g̃ q iste ē ordo rect⁹. q itellect⁹ practic⁹ q̃ ñsatur circa ꝓtingentia inq̃rit: q̃d ꝑsequēdū: q̃d fugiēdū: q̃d diligēdū: & q̃d respuēdū. Quo facto sequit̃ electio volūtatis eligentis bonū ꝓpositū a suo ꝓrio. i. a malo. Electio aūt ē ꝓncipiū actiōis effectiuū. & ſ actio est formaliť practis. q: postq̃ volūtas pretulerit bonū alteri de ostensis sibi ab intellectu practico: tūc impat viribus inferioribus: & etiā itellectui practico. vt adinueniat media p q̃ illud qđ eligit cōsequāť & impat aliis viribus inferioribus vt obediāt & exequātur. Et illud imperiū volūtatis ē actio trāsiens in vires inferiores. et est practis formaliť sive actio fm virtutē moralē q̃ aliq̃s moderat suas passiōes. Et illa actio ē finis itellect⁹ practici: ñ aūt amor q̃ aliq̃s diligit finē p volūtatē. Illa em̃ opatio: nec ē actō: nec factio: ſ opatio ꝙs speculatiōne rei. ſ ꝑfirmať p Ari. vi. metba. q̃ dic̃ q agibile & eligibile idē. ergo &c.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cōtra opiniōz primā.

Sed ista opinio vt falsa. Primo: qr ois opatio cui⁹ notitia directiua ē practica: ē praxis. Vel sic. ois opatio q̄ ē directū notitie practice ē praxis. ℔ opatiōes interiores sūt obiecta notitie practice: g̃ ꝛc. maior vt manifesta. q: si eēt pure speculabilis nullo mō praxis ipsi⁹ esset notitia speculatiua nō practica. mino: p3: qa oēs distinguūt notitiā practicā a speculatiua q: practica ē de opatōib⁹ nr̄is: nō aūt speculatiua. Ihn̄ pbs distinguit. vi. metha. speculatiuā a practica: q: practica ē illoz quoz p̄ncipiū ē i facibile. speculatiua ē eoz quoz p̄ncipiū n ē i facibile: ℔ opationū interioz p̄ncipiū ē i nob g̃ scia illarū ē practica. Preterea ois act⁹ q̄ ē i potestate nr̄a ē speculatiu⁹ vel practicus vel praxis. ℔ opatio volūtatis ē in potestate nr̄a. ꝛ nō ē speculatiua nec practica: qr iste sūt cōditiones actuū itellect⁹. g̃ ē praxis Ideo ē alia opinio: q̄ praxis ē act⁹ alteri⁹ potētie q̄ itellectus. naturalr posterior itellectiōe. nat⁹ elici cōformit rōni recte. ad ℔ vt sit rect⁹. Prima cōditio p3. qr stādo p̄cise in actib⁹ intellectus nulla ē extēsio intellect⁹ qr extra se nō extēdit nisi vt act⁹ eius respicit actū alterius potētie Et si dicat vnū actū extēdi ad aliuz directū p illū. nō ꝓpter ℔ sequit q̄ ꝑcōus act⁹ tal⁹ sit praxis vt mō loq̄mur de praxi: nec p̄m⁹ ē cognitio practica. qr tūc logica eēt practica. qr dirigit i act: b⁹ discurrēdi. Secūda cōditio.

Secūda ꝓditio p3. qr actus nō bnēs ordinē ad intellectuz cuiusmodi sūt act⁹ vegetatiui. aut naturalr p̄cedētes itellectionē vt act⁹ sentiēdi. nō dicūt praxes. nec ad eos extendit notitia practica vt sūt p̄oes intellectiōe. Silr act⁹ potētie appetitiue sensitiue. quaten⁹ p̄cedit actū intellect⁹ nō est praxis. Hoc em̄ mō cōis ē hois ⁊ brutis. Nec respectu istoz actuū ē cognitio practica. nisi qāliquomō moderatiua actuū istoz: et isti act⁹ sequūtur itellectionē moderatiuā vt sūt p ipsam moderati Tertia cōditio p3 ex. vi. ethi. q̄ electō recta nēcrio reqrit rōnē rectā: qō nō tm̄ verū ē de electiōe stricte sūpta: ℔ pari rōe de quacūq; volitiōe recta: q̄ ipa reqrit rōnē recta. Tertia cōditio,

D
Cōtra scām opinionē quo ad primā cōditionē.

ctā cui cōformit eliciat. Omis g̃ praxis vel est volitio vl sequēs volitionē: g̃ ꝛc. Cōtra ista opinionē. Primo ꝫ p̄mā cōditionē ostēdo: q̄ itellectio p̄t eē praxis: sicut argutū ē ꝫ p̄ma opinionē sic. Mis opatio ꝺ qua sic de obiecto ē notitia est praxis. qr ꝑm istū doctoꝛē: notitia practica dī in extēsiōe ad praxim. ℔ de speculatiōe ꝛ actu intelligēdi ē notitia practica: q: de opib⁹ nr̄is ē notitia practica: ꝛ ℔ ē itelligēdū de opib⁹ q̄ sūt i potestate nr̄a: g̃ ipa itellectio cū sit op⁹ ex̄ns i potestate nr̄a ē praxis. Preterea ois opatio sequēs electionē est praxis: ℔ act⁹ intelligēdi sequit electionē ꝛ ꝓsiliū. Pōt em̄ aliq̄s ꝓsiliari an dēat studere an nō: ꝛ post ea eligere studere. g̃ istud studiū sequēs ꝓsiliū ꝛ electionē ē̃e praxis. Preterea ois act⁹ intellect⁹ q̄ ē directiu⁹ alterius act⁹ mediāte actu volūtatis ē act⁹ practic⁹: ꝛ act⁹ direct⁹ est praxis. ℔ vn⁹ act⁹ itellect⁹ vere dirigit aliū actuz mediāte actu volūtatis. g̃ ꝑm⁹ dirigēs ñe erit practic⁹: ꝛ ali⁹ direct⁹ vere erit praxis. maior ē manifesta: q: talis act⁹ vere extēdit ad aliū dirigēdū p ipm. mino: p3. qr dicram̄ quo dictatur ꝓ loco ꝛ tpe ē studēdū i theo. vl alia facultate ñe dirigit mediāte actu volūtatis i actū studēdi. Pōt em̄ volūtas cōformit impare illud studiū: sic dicrat ꝑtus p itellectū: g̃ ꝛc. Si dī q̄ nō extēdit sic mō loq̄mur de extēsione: q: nō extēdit extra se. Hoc nō sufficit: qr bn̄ verū ē q̄ sic posset arrari significatio illi⁹ vocabuli Et eadē facilitate possz arrari significatio vocabuli: q̄ vocarē praxis: qn̄ solū ē extensio ad actū exteriorē. Sz neuꝛ arrario videt vsitata a pbis. qr qn̄ distinguūt istas scias: dicunt: q̄ vna ē de opib⁹ nr̄is: ꝛ alia nō. g̃ sufficit ad notitiā practicā g̃cūq; extēsio ad op⁹ nr̄z tāq̄ ad obiectū. ꝛ p ꝫns quodcūq; op⁹ nr̄m ē praxis vl obiectū praxis. Et ita q̄libet itellectio q̄ ē nr̄a hoc est i potestate nostra: vere erit praxis vel obiectū praxis: ℔ nō obiectū praxis. g̃ erit praxis ipa. Et si dicat: q̄ tūc q̄libet habit⁹ itellectualis eēt practic⁹: qr q̄libet extēdit ad actū q̄ est opus nr̄m. Ista ⁊stātia nō valet. qr extēsio habit⁹ itellectual⁹ practici ad op⁹ nr̄m ē sic ad obiectū ꝑm vsū pboꝛ ꝛ doctoꝛ. q: dicūt q̄ ē de opib⁹ nr̄is ita tāq̄ de obiectis. Nō sic q̄libet habit⁹ actū ꝓ obiecto: ℔ q̄libet habit⁹ bz actū ꝓ actu elicito ab illo habitu. Preꝛea arguo sicut ipe arguit ad ꝓbāduz q̄ electio finis sit praxis. qr illa opatio ē vere praxis ad quā iclinat virt⁹ appetitiua: q: q̄libet tal⁹ virt⁹ ē habitus electiu⁹. iii. ethi. ꝛ electio ē praxis ꝑm istū: ℔ ad cognitionē ꝛ studiū iclinat habit⁹ seu virtus appetitiua. Pōr em̄ aliq̄s inclinari ad virtuose studēdū ꝛ ad speculādū ꝓ loco ꝛ tpe: et ꝑm alias circūstātias debitas ꝑm impiū volūtatis: sic ad oādū ꝛ ad alia opa exteriora: g̃ illa cognitio vere erit praxis. Preꝛea ois act⁹ impar⁹ a volūtate ē praxis: ℔ aliq̄ itellectio imperat a volūtate sic act⁹ alteri⁹ potētie: g̃ ꝛc.

Ad istud respōdet ꝑdict⁹ doctor: q̄ bz speculatio sit q̄dā opatio: ꝛ ita praxis extēdēdo nomē. tm̄ vt praxis dī sola opatio ad quā itellect⁹ p̄t extēdi: nulla itellectio ē praxis. Et ℔ mō accipit: qn̄ ad praxiz dī cognitio practica extēdi Cū g̃ arguit. intellectio ē ipata a volūtate: g̃

ē praxis. nō seq̄tur. Sz seq̄t g̃ ē practica. Ipa em̄ nata ē denoiari accidētalr a praxi ad quā ē extēsibilis. nō aūt est termin⁹ talr extēsionis.

Contra istā respōsionez argutū ē ꝑus. qr ipa intellectio ē termin⁹ extēsionis ꝛ ad eā alia intellectio vere extēdit. q: vna dictat de alia elicēda. ꝛ talia itellectio nō p̄t eē recta i genere moris: nisi eliciat ꝓformit rōni recte. Sic em̄ null⁹ act⁹ exteriꝛ: nec aliq̄s act⁹ cuiuscūq; potētie sensitiue vl motiue vl etiā volūtatis: p̄t eē moralr bon⁹ nisi cōformit eliciat rōni recte ꝛ si eliciat cōformit q̄cūq; istoz: ipe erit rect⁹ i genere moris: ita itellectio nō p̄t eē recta i genere moris nisi eliciat ꝓformit rōni recte. ꝛ si eliciat ꝓformit rōni recte: erit recta. g̃ talis itellectio vere p̄t esse praxis. Preterea q̄ dī q̄ nō sequit: itellectio ē impata a volūtate: g̃ ē praxis. ℔ seq̄t g̃ ē practica. Hoc nō ē verū: qr bn̄ seq̄t: ē impata a volūtate. g̃ ē praxis. q: ꝑm istū doctoꝛē. actus potētie sensitiue nō dī praxis nisi qr impat⁹ a volūtate: g̃ eadē rōne si eq̄ pfecte impet ipa itellectio: ipa eq̄lit dicet praxis. Cōfirmat: qr qn̄ act⁹ impans est praxis. act⁹ impat⁹ etiā ē praxis. Sz nō seq̄t. intellectio ē impata: g̃ ē practicta. qr pura speculatō q̄ nullo mō p̄t eē practica p̄t eē impata a volūtate. ꝛ tn̄ nō p̄t eē practica Cōtra scāz cōditionē. si itelligat q̄ ē posterior itellectione cui p̄t ꝓformari: sic nō ē vera. qr sola notitia i cōplexa sufficit ad praxim ꝑm ꝓncipia istius doctoris ꝛ ꝑm veritatē. Et si intelligat q̄ ꝑsupponit aliq̄ intellectio. verū dicit: qr nūq̄ ē aliq̄s act⁹ praxis nisi sit act⁹ elicit⁹ volūtatis imparat⁹: ꝛ q̄libet talis ꝑsupponit itellectionē. E
Contra secūdam conditionem.

F
Cōtra tertiam.

Cōtra tertiā cōditionē. Aliq̄ opatio ē praxis q̄ nullo mō p̄t elici cōformit rōni recte: sicut illa q̄ elicit ꝓformit opposite rōni recte necessarie. Ihn̄ sic ē aliq̄ dictamē de nēcrio: ita ē aliq̄ de suo oppositō q̄ est ipossibile: ꝛ illi p̄t elici ꝓformit aliq̄ praxis: ꝛ tn̄ nō p̄t elici ꝓformit rōni recte: nec ad ℔ vt sit rect⁹ nec ad ℔ vt nō sit rect⁹. Cōfirmat. qr q̄ rōne act⁹ elicit⁹ cōformit rōni recte ē praxis: eadē rōe act⁹ elicit⁹ cōformit rōni false erit praxis. g̃ nō ois praxis ē nata elici ꝓformit rōni recte Ideo ad istā. q. dico: q̄ difficultas magis cōsistit i nomine q̄ i re. Omēs em̄ vel fere oēs ponūt ista q̄ ē ibi itellectio ostēdēs finē et ea q̄ sūt ad finē: ꝛ q̄ ē ibi volitio finis: ꝛ etiā ꝓsiliū de bijs q̄ sūt ad finē. Post q̄ ꝓsiliū vel inq̄sitionē seq̄t vel seq̄ p̄t inia q̄ dictat de bijs q̄ sunt ad finē ipsi⁹: ꝛ post istā inia q̄ dictat q̄ vnū ē eligēdū ꝛ aliud nō: seq̄t vel seq̄ p̄t electio q̄ dictatū vl sentētiatū eē eligēdū ꝑponit illi q̄ nō ē sic sētētiatū eē eligēdū Post aūt istā electōz seq̄t illud q̄ ē sic dictatū ꝛ sētētiatū: si nō sit aliq̄ impedimētū Verbi gra. alicui ifirmo ostēdit p itellectū q̄ sanitas ē acq̄rēda: ꝛ bz tūc itellect⁹ vnū ꝑncipiū practicū respectu finis. quo dictat q̄ sanitas ē acquirēda. Post istud aūt dictame seq̄t volitio i volūtate: q̄ desiderat sanitatē: q̄uis forte nō nēcrio. Ista aūt volitionē seq̄t ꝓsiliū itellect⁹: vel inq̄sitio q̄ inq̄rit p q̄d melius p̄t attingere ista sanitatē: vtrū p ābulationē: vel potiōem: vel coctura: vl aliq̄ aliā viā. Et post illud ꝓsiliū vl inq̄sitiōez seq̄t inia: q̄ determinate sentētiat q̄ sanitas melius attingit p ista viā determinate vl p aliā determinate. Et ista inia m̄ vl dictamē sequit electio volūtatis vl seq̄ p̄t: q̄ determinate vult ābulare: vl potiōez accipe: ꝛ sic de aliis. Post ea aūt sequit si nō sit impedimētū determinate vl ipa ābulatio vl aliq̄d aliud. Et ista ꝓcessio fere ab oib⁹ etiā diuersimode opinātib⁹ ꝺ praxi ꝓcedit ꝛ ita discrepāt pauci i re. Sz q̄d istorū dēat vocari praxis: ꝛ q̄ nō. de ℔ sūt opiniones. Et iō q: vtēdū ē vocabul⁹ sic vtūt autores ꝛ int autores q̄ loq̄būt de isto vocabulo. cōmētato: euꝛ eius sup li. etbi. frequēti⁹ vsus ē eo. iō ꝑm intētionē suā dicā: q̄d ē praxis. qr etiā ipse cōcoꝛdit vtebat ℔ vocabulo Ari. ꝛ Cōmē. suo Auer. ꝛ alijs pbis Dico g̃ q: ℔ istū cōmē. ꝓmo etbi. Praxis q̄drupl⁹ accipi p̄t. s. large. stricte. stricti⁹. strictissime. Primo mō praxis idē ē q̄ opatio cuiuscūq; virtutis: siue libere: siue naturalis. Hoc p3: qr energia ꝛ praxis isto mō dicta sūt idē: ℔ energia ē opatio cuiuscūq; ⁊tutis: g̃ ꝛc. maior p3 p Cōmē. dicētē: bz itaq; praxis ꝛ energia id ē act⁹ ꝛ opatio ℔z appropatas significatiōes distinguāt: cōiter in acceptis rōnib⁹ praxis ꝓ energia: ꝛ ecōuerso indifferēter ponit: g̃ ois energia ē praxis. mino: p3 p eūdē dicētē Energia siue opatio ē naturalis vniuscuiusq; substātie virt⁹ ꝛ mot⁹. Et rursus: energia est naturalis ois substātie innat⁹ mot⁹. Ex ista aucto. p3 q̄ energia vno mō dicta ē mot⁹ vel actio vel act⁹ cuiuscūq; ⁊tutis siue potētie siue substātie Secōo mō praxis siue energia dī ois opatio cognitiua siue passio ꝓsequēs cognitionē ingētū cognoscēs ē. ℔ ē seq̄t cognitionē. Et isto mō ipa cognitio: ois etiā act⁹ potētie cuiuscūq; q̄ ē cognitiua vl appetitiua ꝛ passiones sz delectatiōes: tristicie: ꝛ hmōi p̄nt dici energie siue praxes. Ihn̄ dic ibi cōmē. energia ē naturalis ꝛ ꝑma sp mobilis virt⁹ itellectiue aie. ℔ ē sp mobilis ipsi⁹ rōnis naturalr ex ipa sp irrigata. Isto p̄t itelligi ꝺ actu cognitio ipsi⁹ itellectus. ꝓ aliꝭ aut̄ opationibus elicitis a potētia appetiua sequitur. Dicūtur etiā energie id ē opatiōes. praxes id est actus vel actiones;

B
Resolutio auctoris.

Resp̄sio auctoris.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vt loqui:ambulare:comedere: bibere ⁊ hmõi
Pro passiõib? aũt seqũt:passiões q̃ naturales
multoties energie siue rões dicũt vt fames
sitis:⁊ hmõi.⁊ eadẽ rõne ⁊ alie passiões. puta
delectatiões ⁊ tristitie:põt dici energie. Ter
tio mõ accipit praxis stricti?:⁊ praxis isto mõ
dcã idẽ ẽ qđ opatio exns i nra potestate. ℔ p3:
q: ois opatio exns i nra potestate ẽ op? ℣tuq
vl vicij: q: ois tal opatio exns i nra potestate
põt eẽ ℣tuosa vl viciosa: ℔ praxis ẽ op? ℣tutis
⁊ vicij: g̃ ⁊c. mino: p3 p cõmẽ. vbi supra dicẽtẽ
Dicit rursus energia op? ℣tuq: id ẽ qđ a ℣tute
opatũ ẽ: ℔ q̃ rõne op? ℣tuq ẽ praxis eadẽ rõne
op? vicij erit praxis. Quarto accipit strictiꝰ
sime: p opatiõe ꝓformit elicita dictamini rõ
nis ⁊ electiõis volũtatis: ⁊ isto mõ praxis ẽ sp
ꝓformit elicita ℓrellectui ꝓsiliativo ⁊ p ons cõ
formit elicita electiõi volũtatis. q: ℨ põm cõ
siliabile et eligibile idẽ. Q aũt praxis sic acci
piat. p3 p cõmẽ. vbi pus dicẽtẽ. Praxis autez
quã ꝓsueuerũt trãsferre i actũ: ⁊ fm electionẽ
bois energia id ẽ opatio. Q aũt p prarim itel
ligat actũ sequẽtẽ electionẽ. p3 p illõ qđ q̃but
dã iterpositis subdit. electio vero ẽ duob? p
positis iudiciũ bois ℔ pre altero ꝓponẽs. Se
quit aũt post electionẽ mot? ⁊ iperus ad actũ
deinde seq̃t vsus ⁊ sic cessat appetit? post vsũ
motũ aũt ⁊ imperũ ad actũ vocat prarim stri
ctissime sumptã: quã pdixit eẽ ℨ bois electio
nẽ opationẽ. vsũ aũt vocat cõsecutionẽ finis:
q: an ꝓsecutionẽ finis nõ cessat appetit?. Ad
ꝓpositũ dico: q ꝑmo mõ ⁊ scõo nõ loquũt do
ctores de prari. q: ad prarim tertio mõ dictaꝫ
saltẽ aliquã extẽdit ℓrellect? practic? respectu
aũt praxis quarto mõ dicte sp ẽ itellect? cõsi
liativ?. Et iõ ad solutionẽ ish?. q. ꝑmo videꝫ
dũ ẽ q̃liter distiguit itellect? practic? ⁊ itelle
ctus cõsiliativ?. Scõo videndũ ẽ: q̃ opatio est
praxis tertio mõ dicta. Tertio. q̃ opatio ẽ pra
xis vltimo nõ dcã. Circa ꝑmũ dico: q itel
lect? practic? ẽ respectu practicoꝝ ꝓncipiorũ
⁊ etiã respectu ꝛclusionũ practicarũ: ⁊ iõ itel
lect? practic? ẽ respectu finis q̃n. ſ. de aliquo fi
ne iudicat q est appetẽdus vl ꝓsequẽd?: ⁊ ℔
ẽ itelligẽdũ. q: ẽ respectu vni? cõpleri: qđ affir
mat aliquẽ finẽ eẽ appetẽdũ ⁊ istud ẽ ꝑmũ ꝓn
cipiũ practicũ i opãdo. Et ℔ mõ dic̃ pbs q sic̃
ꝓncipiũ i speculabilib?: ita finis in agibilib?.
Et rõ bn? est: q: volũtas nihil agit nisi ꝓpt fi
nẽ. ⁊ ℔ vel ꝓpt finẽ dicratũ a rõne: vel ꝓpt fi
nẽ quẽ ex libertate sua sibi pstituit. ⁊ ita omis
actio volũtat: ⁊ p ons ois praxis q̃ nõ ẽ respe

ctu finis: nccrio psupponit volitõnẽ finis. Et
itellect? practic? ẽ respectu ꝓncipioꝝ practi
coꝝ sumptoꝝ a fine. et nõ tm̃ ẽ respectu ꝓnci
pioꝝ: ℔ etiaꝫ respectu cõclusionũ: q: ois ℣itas
confesse se bns apperitui recto ẽ practica: ⁊ ℔ itellect? cõsi
liativ? ẽ tm̃ respectu cõclusionũ practicarum
Dictato em̃ p itellectũ sine oi cõsilio ꝑuio ali
quẽ finẽ eẽ appetẽdũ. ⁊ voluntate appetente
istũ finẽ itellect? ꝛsiliaẽ p qđ mediũ illũ finez
meli? põt attigere. ⁊ habita iuestigatõe: ꝛclu
dit tãdẽ q p tale mediũ determinatũ est finis
attigẽd?. Verbi gr̃a. itellect? dictat ifirmo q
sanitas ẽ appetẽda: post volũtas appetit illã
sanitatẽ: ℔ q: sanitas põt acq̃ri p multa media
⁊ ignorat p qđ meli?. itellect? ꝛsiliaẽ ⁊ inq̃rit
p qđ mediũ pt facili? ⁊ meli? acq̃ri. ⁊ post mul
tã iuestigationẽ ꝛcludit: q p aliq̃ mediũ de
terminatũ: ⁊ respectu illi? ꝛclusiõis dr̃ intelle
ctus ꝛsiliativ?. Et ita pt̃z q respectu quoꝝũcũ
q̃ ẽ itellect? ꝛsiliativ?: respectu eoꝝũdẽ ẽ intel
lect? practic?. Tm̃ sciẽdũ: q idẽ itellect? nũe
ro ẽ practic? ⁊ speculativ? ⁊ cõsiliativ?: tm̃ isti
termini distinguũt ⁊ bn̄t distictas diffinitio
nes exp̃mẽtes q̃d nois. Et ita ẽ itelligẽdũ di
ctũ autoꝝ: q̃n distiguũt iter itellectũ specula
tiuũ ⁊ practicũ ⁊c. q: bn̄t distictas diffinitiões
exp̃mẽtes q̃d nois coꝝ. Tm̃ si diffiniaẽ intelle
ctus speculativ?: ℔ ẽ iste termin? itellect? spe
culativ?: dz sic dici. Intellect? speculativ? ẽ i
tellect? potẽs ꝛsiderare illa q̃ nõ sũt i potesta
te nra. itellect? practic? sic. Intellect? practi
cus ẽ itellect? potẽs ꝛsiderare vl bẽe sciam il
loũ q̃ sũt i potestate nra: ⁊ sic de alijs. Lir
ca scdm dico sic dcm̃ ẽ: q ois opatio q̃ ẽ i pote
state nra, ẽ praxis: ⁊ iõ cũ tã volitio q̃ cognitio
q̃ alij act? exteriores sint i potestate nra: seq̃t q̃
q̃libet istoꝝ vere poterit dici praxis. tm̃ praxis
ꝑmo dr̃ ꝺ actu volũtat: cũ ipa sit prio i potesta
te nra ⁊ nulla alia sit i potestate nra nisi medi
ante ea: ⁊ iõ nulla alia dr̃ praxis ꝑmo Q aũt
ois talꝰ opatõ possit dici praxis vt: q: ois actio
q̃ ẽ i potestate nra põt eẽ ℣tuosa vel viciosa: ℔
ois talꝰ ẽ praxis. g̃ ⁊c. Sic g̃ ista põt dici descri
ptio praxis i cõi Ista aũt praxis diuidit i pra
xim ℣tuosã ⁊ viciosã: q: vtraq̃ illarũ ẽ i pote
state nra. Praxis aũt ℣tuosa põt sic describi.
Praxis ℣tuosa ẽ opatio exists i potestate vo
lũtatis: nata elici ꝓformiter rõni recte ad ℔ q
sit recta. Prima cõditio patz: q: nulla opera
tio que non est existens in potestate voluntaꝫ
tis est virtuosa: sed magis naturalis. Secun
da conditio patet fm pbm. vi. ethi. electio re
cta: ⁊ p ons nec alia opatio recta ẽ sine recta
rõne. q: nõ est maioꝝ rõ de vna opatione q̃ de

Ponũtur tres articuli.

I Primus articul?

Secundus articulus.

alia. Praxis aũt viciosa ẽ opatio existẽs i po
testate volũtatis nata elici diffoꝛmiter rõi re
cte: vl cõfoꝛmiter rõni erronee ⁊ false. Prima
ꝺdirio pz: q: alr nõ eẽt ipurabilis'. q: illud qđ
nõ ẽ in potestate volũtatis nullo mõ ẽ impu
tabile. Scda ꝺdirio pt̃z. q: oĩe malũ eliciꝰ
põt eẽ dictatũ nõ eẽ eligẽdũ Et istis sequn
tur aliq̃ ꝛclusiones. vna q nõ ẽ respectu cuiuſ
libet praxis scia practica: cui notitie bẽat cõ
formari: vel magis ꝓpe cui sit nata elici ꝓfoꝛ
miter ad boc q sit recta. ⁊ boc: q: quãtũcũq̃ ꝺ
oĩi praxi posset eẽ aliq̃ dictamẽ verũ qđ ꝺz
elici vel nõ elici: ⁊ ita aliquo mõ sibi cõfoꝛmat
tm̃ aliqua est praxis mala q̃ nullo mõ põt ꝓfoꝛ
miter elici rõni recte: q: nulla rõ recta põt di
ctare eã eliciendã: sicut nulla rõ recta põt di
ctare q̃ inimicus ẽ odiẽdus ꝺ diuinũ ꝓceptuꝫ

II Scda ꝛclusio.

Alia ꝛclusio sequit q ẽ aliqua praxis q̃ nec
cõfoꝛmit nec diffoꝛmit ẽ elicita rõni recte: sic
illa q̃ elicit posita sola ostensione obiecti p in

III Tertia cõclusio.

rellectũ sine oĩi dictamie ꝺo vl falso. Ter
tia ꝛclusio sequit q praxis nõ dicit formal p
cise aliquẽ actũ: ℔ dicit actũ cõnotãdo volũta
tẽ a q̃ effectiue ⁊ libere ꝓducat: sicut ẽ de actu
meritorio. Et ex boc seq̃t: q eadẽ opatio spe
cie vel forte numero põt eẽ ꝑmo praxis ⁊ post
ea nõ praxis: q: si volũtas libere et ꝓtingẽter
aliquã operatiõnẽ eliciat: tũc illa opatio dicit
praxis ⁊ si post deus illã eãdẽ cõtinuaret sine
oĩi causatiõe vl ꝺservatiõe volũtatis: respe

IIII Tertius articul?

ctu illi? tũc vere diceret nõ praxis. q: nõ eẽt i
sua potestate Circa tertiũ dico: q praxis vl
timo mõ dicta ẽ ois opatio exists i potestate
volũtatis: cõsiliata ab itellectu: respectu cui?
ẽ electio volũtatis. Et isto mõ praxis dr̃ vl ꝑt
dici: tã de actiõe volũtatis q̃ de opatiõe itel
lect?: q̃ etiã de opatione exteriori. Q em̃ pos
sit dici de opatõe volũtatis pz. q: apperitu ex
istẽte respectu sanitat tãq̃ respectu finis ac
q̃rendi põt eẽ dubitatio: an ista sanitas possz
acq̃ri meli? p opationẽ exteriorẽ: vel p amorẽ
vel p odiũ volũtatis: vl etiã p studiũ ⁊ exerci
tiũ intellect?. q: fm medicos: ⁊ expiẽtia docet
q̃ qđliber istoꝝ põt eẽ cã ifirmitatis saltẽ pti
alis: ⁊ etiã cã ptialis sanitat. g̃ de istis põt eẽ
inq̃sitio: p qđ istoꝝ meli? ẽ san tas acq̃rẽda: ⁊
p ons quodliber eoꝝ ẽ ꝓsiliabile: et p ons eli
gibile. ⁊ p ons cũ quodlibet istoꝝ sit opatio ⁊
act? intellect?: ⁊ qđliber istoꝝ poterit eẽ opa
tio sequẽs electionẽ volũtat: ⁊ p ons erit pra
xis vltimo mõ dicta. q: fm Cõmen. vi. ethi. ex
electione act? generat. Eligẽres em̃ qđ a mẽ
te demõstratũ ẽ eẽ bonũ: amore ipsi? opamur
⁊ agim? vt attingam? ipm. Et ita concedo q
pura speculatio põt eẽ praxis isto mõ dicta: q:

P Ad rõnes primã prime opinionis que ẽ henrici bri tonis.

de ipa põt eẽ cõsiliũ: ⁊ respectu ipsi? põt eẽ ele
ctio. Et isto seq̃t etiã q opatio exterioꝝ ipata
a volũtate: nõ ẽ semp praxis isto mõ dicta: q̃a
q̃n opatio ẽ pstituta a volũtate tãq̃ finis: tũc
nõ est cõsiliabilis neq̃ eligibilis. ⁊ p ons nec
ẽ praxis isto mõ dicta fm Ari. dicẽtẽ. iij. ethi.
Cõsiliamur aũt nõ de fimb?: ℔ de bijs q̃ ad fi
nes. Neq̃ em̃ medic? ꝓsiliabit si sanabit: nec
rethor si suadebit: neq̃ politic? si pacẽ faciat:
neq̃ reliquoꝝ aliq̃s de fine: ℔ ponẽtes finẽ ali
quẽ. ⁊ ℔ siue ℨ rõnẽ rectã: siue ℨ pstitutionẽ
volũtatis q̃liter ⁊ p que erũt intẽdũt. Verũ
tm̃ q̃uis nõ quelibet opatio exterioꝝ ipata a
volũtate sit semp praxis isto vltimo mõ: q: tm̃
poterit ordinari ad finẽ vlteriorẽ vere poterit
eẽ praxis. Sic g̃ p3 ad. q. q̃ nõ solũ opatio po
tẽtie sensitiue vel iferioris ẽ praxis: ℔ etiã opa
tio intellect? ⁊ volũtatis põt eẽ praxis ꝓpꝛi?
sime dicta Ad ꝑmũ argumẽtũ ꝑme opiõis
respõdeo: q ℔ inuenit: q notitia practica est
circa opa nostra: ⁊ circa ꝓtingẽtia opabilia a
nobis: ℔ nũq̃ inuenit q praxis siue op? de quo
est notitia practica sit circa ꝓtingẽs alr se bẽe
nec circa aliq̃d qđ ẽ in potestate nra: q̃uis ipa
opatio q̃ est ipa praxis sit ꝓtingẽs alit se bẽe ⁊
opabil'a nobis. Et iõ pura speculatio ⁊ silr di
lectio q̃ sunt opabiles a nobis: q̃uis nõ habe
ant talia ꝓ obiectis: vere sũt praxes. ℣ de ipis
vere erit notitia practica Si dicaẽ q omis

Replicatio.

notitia practica ẽ respectu actiõis vl factiõis
℔ actio ẽ circa agibile: ⁊ factio circa factibile:
g̃ actio ⁊ factio q̃ sũt praxes bn̄t aliq̃d ꝓtingẽs
alr se bẽe. ꝓ obiecto. Respõdeo q nũq̃ inue

Responsio.

nitur a pbo dictũ q habit? practici sunt circa
actionẽ ⁊ factionẽ. ⁊ actio ⁊ factio circa agibi
le et factibile: ℔ dic̃ q artes practice sũt circa
agibile ⁊ factibile: ⁊ tũc accipit ista ꝓ actiõe
⁊ factiõe. Tm̃ dic̃. vi. ethi. Cõtingẽs aũt alr bẽe
se: ẽ aliq̃d ⁊ agibile ⁊ factibile. alterũ aũt ẽ a
ctio ⁊ factio. Vide cõmẽ. i cõmẽto sequẽti lit
terã a'legarã. vbi dic̃ q aliud ẽ practica actiꝰ
na. ⁊ aliud praxis id ẽ actio. ⁊ aliꝺ factiua id ẽ
factio. Et quo pz: q respectu solꝰ actiõis ⁊ so
lius factiõis ꝺe dicẽt actiua vl factiua q̃tũcũ
q̃ nihil sit ibi ꝓtingẽs alr se bẽe nisi sola actio
vl factio. Hoc pz q: multe sũt artes mechani
ce q̃ sũt factiue: quaꝝ aliq̃ nihil ꝓtingẽs a no
bis opabile respiciũt nisi ipsã factionẽ ⁊ tm̃ ve
re sũt practice: sic ars cytharisandi: cãtãdi: et
sic de hmõi ⁊ illa circa q̃ sunt iste opatiões nõ
sũt opabilia a nobis: g̃ q̃tũcũq̃ speculatio ip
sa sit circa obiectũ nõ opabile a nobis: duz tm̃
ipa ꝺe sit opabilis a nob: ꝺe poterit dici pra
xis. Hoc etiã pt̃z per pbm ꝑmo ethicoꝝ. ⁊ no
no metha. q q̃dã sunt opatiões ꝑter quas sũt

Universidad de Deusto
Biblioteca

aliq̃ opa et q̃dã nõ:et tñ de vtrisq; põr cẽ noti
tia practica: sic̃ declarat phs.i.ethi. Vñ in
Cõmentato: ibidẽ. Musico q̃dẽ operãte fm
musicã.id ẽ cantãte:vel fm musicã vrẽte orga
no:7 operãte p illud: deinde quiescente.nullũ
opus ipius restat aut relinquit.ꝟ musica ẽ pra
ctica vere.7 tñ nihil est ibi opabile a nobis ni
si ipa opatio. q̃uis in strumẽtũ musicũ sit opa
bile a nobis per altã artẽ nõ per musicã. Ad
aliud cõcedo. q; praxis strictissime sumpta est
opatio fm virtutẽ moralẽ.et concedo q; circa
ipam est electio.7 iõ ipa est ;tingẽs alit se bñe
7 opabilis a nobis.nõ tñ (sicut declaratũ ẽ)
oportet q; obiectũ ipius praxis sit ;tingẽs alr
se bñe. 7 iõ q: ipa pura speculatio est opabilis
a nobis 7 nõ suũ obiectũ.ideo ipa poterit dici
praxis.sed nõ poterit dici practica. Si dicat
q; tũc moralis virtus essz respectu intellectio
nis.q: habit⁹ electiuus 7 p ons virtus moralis
esset in intellectu.qõ est ;tra pbm.i.7.vi ethi.
Respõdeo.q; accipiẽdo virtutez moralẽ pro
habitu cõi virtuoso qui nõ est intellectualis. q;
aliq̃s bitus moralis est respectu intellectõis.q:
sicut põr aliq̃s bñe actũ bonũ 7 malũ circa in
tellectiones.ita 7 habitũ. Vñ sic̃ aliq̃s peccat
studẽdo tẽpore 7 loco nõ debito.ita meritorie
agit studẽdo pro loco 7 tẽpore: 7 fm alias cir
cũstãtias req̃sitas.7 p ons vn⁹ istor actuũ est
meritorius.7 alius demeritorius. Ita nõ est i
gnies ralẽs habit⁹ correspõdẽtes actib⁹ ge
nerari.nec tñ ꝓpt̃ hoc habit⁹ moralis erit i in
tellectu ꝓprie loquẽdo. q̃a ꝓprie loquẽdo ois
bit⁹ moralis est in volũtate: sic̃ patebit i ;tio.
Vñ sicut bitus volũtatis generat⁹ ex volitiõi
bus q̃b⁹ vult p loco 7 tpe:7 fm alias circũstã
tias vti nccrijs ad salutẽ.ꝟ est moralit̃ ;tuosus
subiectiue ex̃s in volũtate. q̃ etiã nõ est intelle
ctualis:ita ex voltriõib⁹ q̃bus volũtas vult stu
dere 7 intellectualit̃ ꝟsiderare fm debitas cir
cũstãtias generabit̃ bitus moralit̃ virtuosus.
subiectiue ex̃s in volũtate. q̃ etiã nõ est intelle
ctualis.q̃uis ex actib⁹ intellect⁹ipatis a volũ
tate gñetur⁹ vn⁹ali⁹bitus intellectualis. Ad
aliud ;cedo.q; praxis strictissime sũpte sp ele
ctio ẽ cã effi ctia. ꝟ dico q; ista est electio respe
ctu intellectiõis q̃ est pura speculatio. sic̃ respe
ctu cuiuscũq; opatiõis exteriorꝭ. 7 ita ipa effi
cit ab electõe volũtatis sicut opatio exterior.
Ita em̃ possum dubitare 7 cõsiderare an de
beã cõsiderare aliqd pure speculabile.sic̃ pos
sum dubitare 7 cõsiderare an debeã comedere
vel nõ.7 ita possum sentẽtiari 7 ;cludere q; de
beã ꝟsiderare tale speculabile. 7 post istã sen
tentiã possum eligere velle ꝟsiderare. 7 intelle
ctio põt sequi electionẽ: sicut opatio exterior.

Ad scõm.

Fortis replicatio

Responsio.

R Ad tertiam

Ad auctoritatẽ bti Gregorij. Dico q; accipit
opus p;o ope exteriori.7 ita frequent̃ accipiũt
sancti:q: respectu multo: taliũ ẽ psimiliter 7 ele
ctio:q̃uis possit cẽ etiã respectu cõplatiõis
Vñ frequẽt ꝓpter vitã eternã ꝓsequẽdã aliq̃
multũ sollicite inq̃rũt 7 deliberãt:an sit vacã
dũ cõtẽplatiõi vel p̃dicationi aut aliꝭ opib⁹
exteriorib⁹:7 ita ipa cõtẽplatio vere ẽ post ele
ctionẽ.aliq̃n em̃ cõcludũt 7 sentẽtiãt sancti q;
vacãdũ ẽ cõtẽplatõi.7 iõ ;tẽplatio ẽ vere pra
xis. Per p̃dicta pz:q; ꝓcessus iste cõcludit q;
speculatio ẽ vere praxis:q: itellect⁹ practic⁹ n
solũ inq̃rit qd op⁹ exterius ẽ fugiẽdũ:qd ꝓse
quẽdũ. ꝟ etiã ista oia inq̃rit ꝺ opib⁹ iterioribꝰ
7 post seq̃t electio:et post sequit̃ ꝓsecutio elis
gibilis.etiã q̃tũ ad ipm itellectũ et volũtatẽ:
iõ 7c. Ad vltimã auctoritatem.q; agibile 7 eligibile
ẽ idẽ. Et iõ sic̃ ista operatio iterior.s.speccula
tio 7 etiã volitio ẽ agibilis:ita eligibilis.7 iõ
vere erit praxis. Ad p̃mũ alteri⁹ opinionis
q; nõ ẽ de rõne intellect⁹ practici q; se extẽdat
extra totã partẽ rõnalẽ. ꝟ sufficit q; se extẽdat
ad volũtatẽ: 7 ad quẽcũq; actũ mediãte actu
volũtatis.7 iõ sufficit̃ et vn⁹ act⁹ intellect⁹ se
extẽdit ad aliũ actũ itellect⁹ tãq; ad obiectũ.
Et q̃n dr̃:tũc logica eẽt practica:ista ;clusio ẽ
cõcedẽda:sicut post parebit. Argumentuz
pro secõa ꝺditiõe cõcludit qd̃ ꝓbat q; praxis ẽ
posterior intellectiõe: q: omnẽ priorem p̃cedit
aliq̃ intellectio: sicut omnẽ actũ volũtatis p̃
cedit aliqua intellectio: nõ tñ requirit̃ intelle
ctio dictatiua: nec aliqua intellectio cõplexa
p̃or. Ad argumẽtũ p tertia cõditiõe:q; illa
ẽ cõditio praxis bone quã pbs vocat.ij.phi.7
vi.ethi.ca.iij. et cõmẽtato: comẽ.lviij.cuprax
xiã.nõ ẽ aũt ꝺditio praxis i cõi.7 ois praxis re
cta rẽqrit rationẽ rectã ꝟ nõ ois praxis ẽ recta
nec cẽ põt:sic̃ nec ois volitio.iõ 7c. Ad pri
mũ p̃ncipale pz q; sola operatio sequẽs electi
onẽ ẽ praxis quarto mõ dicta:ꝟ nõ solũ opatõ
potẽtie iferioris seq̃t electionẽ.ꝟ ipam sequit̃
tã intellectio (q̃uis vna alia p̃cedat) q; etiã
operatio volũtatis. Põt em̃ qs cõsiliari 7 de
liberare: vtrũ debeat deliberare.7 vtrũ debe
at ꝟsiderare vel nõ.iõ 7c. Sz praxis tertio mõ
dicta respectu cui⁹ dicit notitia practica non
sequit̃ semp electionẽ:ꝟ ipamet electio 7 voli
tio p̃cedẽs est praxis: cũ sit op⁹ nostrũ de quo
ẽ notitia practica. Sz cõmẽ.i aucto.allegata
accipit praxim quarto modo: 7 non tñ tertio
modo. Alia questio quarte p̃ncipali cõnexa.

D Ad rõnes secun de opi.que ẽ fund p primã cõditi

Pro secũda con ditione.

Pro tertia con tione. Eupraxia.

T Ad principa gumẽtũ.

A Questionꝭ te principal ctitur hec ordine est. Questio.

Deinde quero vtrum

notitia practica et speculativa distinguãtur
p fines an p obiecta. Et p fines ꝓbat̃.q: scdo

B Prima opinio Herici ꝺ gãdauo

Probat̃ p̃mo

Scõo

Tertio

E Cõtra p̃mã opi.

methaphisice. Finis speculatiue veritas. pra
ctice aũt opus. g̃ 7c. Cõtra Auicẽna.i.metha
phisice dicit q; scie practice sunt de operibus
nostris nõ aũt speculatiue. Ad istã q̃stionez
dicũt aliqui q; scia speculativa 7 practica di
stinguunt penes fines suos. Distinguit̃ tñ de
fine.quia quidã est finis scie. 7 quidã sciẽtis.
Finis sciẽtie est ille ad quez ordinat̃ scientia.
Finis sciẽtis est ille ad quẽ sciens ordinat̃ sci
entiam. Sic̃ finis sciẽtie est duplex sc̃z per se
et p accidẽs. p̃ncipalis et secũdarius. Finis
p se scie est ad quẽ ex natura sua habet ordina
ri. Finis per accidẽs sciẽtie siue nõ p̃ncipalis
est ille ad quẽ nõ ordinat̃ per se. sed potest ordi
nari et intẽtione sciẽtis. A fine sciẽtis quẽ
sczipe sciẽs intendit. nõ ꝺr scia nec speculati
ua nec practica.sed a fine scie per se p̃ncipa
li:et nõ a fine nõ principali ꝺr sciẽtia specula
tiua vl practica. quia illa sciẽtia que ex se ordi
nat̃ ad cognitionez veri est speculativa.illa q̃
ordinat̃ ad operationẽ boni est practica. Di
citur igit̃ q; sciẽtia practica distinguit̃ a specu
lativa penes finẽ sciẽtie per se 7 p̃ncipalem.
quia finis practice est opus. Finis aũt specula
tiue est veritas. Hoc ꝓbat̃.q: vnusq̃q; effect⁹
distinguit̃ per suã cãm nobilioẽ: sed int̃ oms
causas.causa finalis est nobilissima cũ sit cau
sa causarũ fm auicennã.ergo notitia practica
habet distingui ab alia penes finẽ suũ. Pre
terea vna sciẽtia distinguit̃ ab alia.vel p sub
iectum vel p finẽ.sed notitia practica nõ disti
guit̃ a speculativa p subiectũ. q: de eodez sub
iecto possunt esse et scia speculativa 7 practi
ca.ergo penes fines. Preterea sicut p̃ncipiũ
in speculabilib⁹,ita finis in opabilib⁹.ij. phi
sicoz.sed scia speculativa distinguit̃ ab alia p
sua p̃ncipia.ergo 7c. Hoc patet p pbm.ij.me
taphisice.7.iij.de aia. Vbi dicit. Differt aũt a
speculativa fine. Sic̃ dicit intellect⁹ q̃ ꝓpter
aliquid ratiocinat̃ practicus est. Cõtra istam
opinionẽ oñdo q; practica nõ distinguit̃ a spe
culativa fine.i.p cãm finalẽ. ita sc̃z q; habeat
distinctã cãm finalẽ a cã finali speculativa: ꝟ
idẽ simplr põt eẽ cã finalꝭ vtriusq;. Hoc ꝓbo.p
mo sic.idẽ est finis scie 7 sciẽtis:ꝟ idẽ põt eẽ fi
nis sciẽt̃,ꝓpt̃ quẽ acq̃rit sciaztã speculativã q;
practicã. g̃ 7c.minor pz. q: idẽ est finis agentis
ꝺ est intẽt⁹ ab agente. 7 actiõis sue,seu forme
facte.q: ois finis cuiuscũq; actõis est finis in
tẽtus ab isto agẽte. aut supiore dirigẽte illud
agẽs inferi⁹ sicut in naturalib⁹ idẽ ẽ finis agẽ
tiũ inferiorꝭ 7 itelligẽtie dirigẽtis. 7 a quocũ
q; intẽdat̃.sequit̃ q; idem sit finis agẽtis.ꝺ est
intẽtus ab agẽte 7 actõis sue. Preterea finis
nũq; respicit formã nec materiã nisi mediãte
agente:inq̃tuz.s. mouet efficiẽs ad agendũ.ꝺ
est inq̃tũ itendit̃ ab agẽte: g̃ nõ est cã finalis
nisi q: itendit̃ ab agẽte: g̃ idẽ est finis agent̃.s.
intẽt⁹ 7 forme. Propẽa illud nõ est cã essen
tialis alicui⁹ rei a quo nõ dependet.nec in esse
nec i fieri. ꝺ a tali qd̃ nõ mouet efficiẽs ad agẽ
dũ nõ dependet res quocũq; mõ. Et nõ in esse
ptz:q: fine illo est res in rerũ natura. q; nõ i fie
ri.ptz q: nihilomin⁹ erit res. Propẽa illd̃ a
quo res dependet essentialr:ita q; fine illo res
nõ haberet esse reale. videt̃ esse cã essentialis
illi⁹ rei.ꝺ a fine scient̃ dep̃deret ipa scia realit̃ 7
essentialr:q: fine illo simplicit̃ nõ foret. sic̃ pos
nat̃:q; aliq̃s nõ addisceret sciam speculativaz
nisi ꝓpt̃ lucruz: vel ꝓpt̃ aliq̃d tale:nisi ille tũc
hoc intenderet.simplicit̃ nihil foret illa scia:g̃
illud bz rõem cause: 7 nõ nisi rõem cause finat̃
g̃ 7c. Propẽa p qd̃ cõtingit respõdere ad q̃
stionẽ factã ꝓpt̃ qd bz rõem cause finalis: ꝟ p
finẽ sciẽtis ;tigit respõdere ad q̃stionẽ factã
ꝓpt̃ qd. sic̃ si q̃rat̃ ꝓpt̃ qd est ista scia.;tingit
respõdere p finez scient̃.g̃ 7c. Ideo alit̃ dico
ad q̃stionẽ. 7 p̃mo distinguo de fine:q: accipit
vno mõ ꝓ aliquo acq̃rendo p aliquã opatiõez
sic̃ sanitas est finis deãbulationis. 7 iste finis
est amat⁹:7 desiderat⁹ amore concupiscentie.
Ali⁹ est finis amat⁹ amore amicitie:ꝓpt̃ quez
finis p̃m⁹,pducit̃:q: eni bõ diligit seipm cõcu
piscit sibi ipi sanitatẽ. 7 iõ ad illã babẽdã opa
tur. Sic̃ir:q: aliq̃s diligit deũ sũme ꝓpt̃ se. ideo
oia agit ꝓpt̃ deũ. 7 ita de⁹ est finis oim actuũ
suoꝝ primꝰ finis est ꝺr in intentiõe. 7 vltim⁹ in
executiõe:q: realit̃ est effect⁹:7 cõiter ignobi
lioz illo fine:ad quẽ est saltem agẽte q̃ itendit
eũ. sed scõs finis vt cõiter est peristẽs ipi opa
tiõi. 7 si fm rectã opatõez itendat̃ nõ est igno
bilio: illo qõ est ad finẽ. nec est effect⁹:nec acq̃
rit̃ ꝓpt̃ loquẽdo p ipam opatõez. Scõo di
co. q; finis scie ꝓprie loquendo est illud qõ est
amatũ ab addiscente.siue amore amicitie siue
amore cõcupiscẽtie:fm diuersos modos acci
piendi finẽ ipm q̃ mouet ad discendũ:7 ita ad
acq̃rendũ sciam. Et iõ idez est simplicit̃ finis
q̃ est cã finalis scient̃ 7 scie.nõ tñ ita:q; cã fina
lis scie sit cã final⁹ scient̃.ꝟ qõ illud qõ efficiẽs
itẽdit 7 amat: ꝓpt̃ qõ agit ad acq̃rendũ sciaz
est cã finalis ipius scie. Nõ tñ est cã final⁹ sciẽ
tis:ꝟ est itentũ 7 amatũ a sciente. Verbi gra
tia. Aliq̃s addiscit sciam ꝓpt̃ amorẽ amicitie
ad seipm:7 cõcupiscit ipam sciam sibi,ꝓpt̃ ali
qõ lucrũ acq̃sibile p ipaz sciam.tũc dico q; ipe
met est cã finalis illi⁹ scie: q̃a est amat⁹ amore
amicitie. 7 realr ipa scia nõ,pduceret i effectũ
7 ita ipemet amat⁹ a seipo est cã final⁹ scie. q̃a
ipe sol⁹ est:ad cui⁹ esse sic amatũ sequit̃ scia: 7 ita

Circa q̃stionẽ dicit auct.

C

Universidad de Deusto
Biblioteca

ipemet bz rōem alicui⁹ cause.qz est ad cui⁹ esse
sequīt aliud.7 tñ ipemet nō est causa suiipi⁹.
et ipemet non depēder sic a seipso. Sīr ipm
lucrū vl aliqd tale est cā finalis aliquo modo
ipius scie.qz est p quod rīdeī ad questionē fa
cram,ppter qd. Si em aliqs qrat.qre addiscit
vel quare scia,pducīr.cōuenīēter respōdeī,p
pter lucrū p ipm acquirendū.et tñ illud lucrū
nō est cā finalis ipius sciētis.qz ipe sciens nō
depēdet ab eo essentialr. sed tñ desideratū et
cōcupitū a sciēte,ppter quod agit ad acqren
dum sciam. Hoc potuerit declarari.qz sicut in
agētibus naturalr illud est causa finalis qđ i
tendīr a natura.ita in volūtarijs illud est cau
sa finalis quod intēdīr a volūtate.sed lucrum
vel aliqd tale est intentū a volūtate.ppr qđ
pducīr scia.g illud vere erit cā finalis sciētie
et nō sciētis. Preterea illud quod intēditur
a volūtate diuina in causando vere bz rōnem
cause finalis.nō dei sed scie vel effectus.g ea
dez rōne illud quod intēdīr a volūtate creata
Et per istū modū pōt poni q deus est causa
finalis oim.qz ipe semp amar.Et ppter ipsuz
oia fiūt saltē seipo.7 etiā in naturalib⁹ idē est
simplr finis agētis naturalis et agētis supm
dirigētis. Propter tñ cōia dicta pōt distīgui
de fine scie.vnus est qui simplr potest esse cau
sa finalis,ppie dicta.,ppter quē ipa scia acq
ritur.7 qui mouet agēs ad agendū.7 de illo lo
cutus sum pus. Alius est finis scie qui fm re
ctam rationē debet intēdi ab agente qđ libe
re agit.7 isto modo finis scie practice est opus
vel opari.7 finis speculatiue est ꝯsiderare. ꝗa
rōn abilr addiscēs vel in maiori parte vel sem
per debet istos fines rēdere. si tñ de facto ñ
faciat nō erūt cause finales. qz ipe scie i nullo
dependebūt ab eis. sed alia intēta erūt cause
finales. Si dr q non est de rōne cause finalr
actualr intēdi sed q sit apta nata intēdi. hoc
nō valet.qz de rōne eius est causare actualr si
effectus eyr.7 ita cū nō possit actualr causare
nisi actualr intēdatr nō est causa finalis vel fi
nis nisi actualr intendatr. Si dicatr q boc est
ꝫ phm.iij.de anima.7.vi.methaph.7.i. meta
phisice. Preterea vni⁹ rei est vna cā finalr esse
tialr.sed si ome tale intentū esset causa finalis
essent plures cause finales.cū talia plura pos
sint intēdi. Ad oīs aūctes rīdeo q ꝑcedūt
de fine qui fm rectā rōem saltē vr in pluribus
debet intēdi si oia essent cōuenīēter ordinata
7 ideo quasi ex natura sua bz q sit ordinabilis
ad talem finē.si tñ nō actualr intendatr nō est
vere 7 ppie causa finalis. Ad aliud respon
deo q sicut nō est inconuenīēs.qz eiusdē rei sint
plures cause efficiētes,ppie dicte.quarū que

Euasio.
Reprehēsio

Instantia

B
Respondetur.

liber est sufficiēs iter causas scōas sicut calor
pōt ꝑduci ab igne sine sole: 7 a sole sine igne.
ita nō est inconueniēs q eiusdez rei sint plures
cause finales. ita q qliber,llarū sit sufficiens
in illo ordine causandi. Et ideo eiusdē sciētie
fm spēm possunt esse plures cause finales. Et
eodē modo sicut aliquod efficiēs pōt esse effec
tiuū pluriū effectuū specie distinctoꝝ ita ea
dem causa finalis pōt esse cā finalis plurium
sciarū 7 pluriū effectuuz specie distinctorum.
Tertio dico q aliqua distīgui p aliqua pōt i
telligi multiplr. vel tanq̄ p aliqua intrinseca
vel tanq̄ p aliq̄ extrinseca. Exemplū ꝑmi. sic
aliqua pura homo 7 asinus distinguūr p suas
formas substātiales. Scōo modo ꝓtingit du
plicīr. vel tanq̄ p aliqua q̄ sūt cā distinctōis
ipoꝝ. qz sunt cause ipoꝝ q̄ sunt distincta. 7 tūc
distinctiuū vel est limitatū 7 ppriū. vel illimi
tatū 7 cōe. sicut aliqd est cā illimitata 7 aliqd
limitata. vel tanq̄ p aliq̄ sibi ,ppria. sicut aliq̄
distīguunr p suas ꝓprietates. vel p sua subie
cta. s. qz necessario est aliud subiectū vnius. et
aliud alterius. vel p effectus sibi ꝓpos. Ex his
rīdeo ad questionē q iste scie seipis distīguū
tur intrinsece 7 formalr. sed p fines vel p finē
distīguunr causaliter. sicut causalr distīgu
tur p cām efficiētē. Sed p subiecta scie nullo
pdictoꝝ modoꝝ distīguunr necessario. quia
nec formalr 7 intrisece nec causalr nccrio. nec
tanq̄ p aliq̄ sibi ꝓpa. ꝑ isto vltio mō distīguūr
p obiecta. Ꝫ est ꝓclusiones scitas. Primū ꝑz
qz iste scie sūt forme simplices. sicut alr declā
rabīr de oib⁹ accidētib⁹: ꝗ forme simplices nō
pōnt distīgui intrinsece 7 formalr nisi seipsis
q̄ 7c. Scōm ꝑz. qz ab eodē causalr bz res esse
7 distinctū esse a quolibet alio. g cū qlibz scia
sic̄ qlibet alia res bēat eē luū a cā finali sua. se
quīr q ab ea bz esse distīctū. Et iō dico q po
sito q scia speculatiua 7 practica babeāt ean
dem cām finalē p illā distīguūr causalr. qz il
la in illo genere causandi est cā distīctōis ea
rū. Et isto mō oēs res create distīguūr p deū
q̄ est cā distīctōis oim. Et si dr q nulla distī
guunr p illud in quo ꝓueniūt. Rīdeo q verū
est tanq̄ p sibi ppriū. tñ causalr qñ cā ē illimi
tata vel simplr vel fm qd. nō est inconueniens
q̄n p illud distīguanr in quo ꝓueniūt illo mō
quo ꝓueniūt in illo. Verūm sciendū q acci
piendo finē ,p illo q̄ fm rectā rōnē dz eē finis
mō exposito sic distīguunr p fines tanq̄ per
aliqua ,ppa. qz aliq⁹ est finis vni⁹ 7 alteri⁹. Isto
mō intelligit phs.iij.de aia 7.ij. metaphisice.
er vbiq; vbi dicit eas distīgui p fines. tñ sic
dictū est. iste nō sunt semp cause finales,ppie
dicte. Tertiū ꝑz. q eīm nō distīguanr p sub

II
Respōsio ad
stionē pon
ḡtuor cōclu
nes
Prima cōclu
S.da conclu
Tertia cōclu

Quarta cōclu
Probatio pr
cōclusionis

3
Probatio
de cōclusio

IV
Probatio
cōclusionis

iectū formalr 7 intrinsece manifestū est. quia
subiectū nec est ipa scia. nec de essentia eius.
Et nec distīguunr causalr p illa ꝑz. qz aliqñ
er fere semp pro statu isto ipm subiectū cuz sit
ens rōnis fm vnā opinionē in nullo gñe cāe ē
cā scie. vel saltē possibile est q deus sit cā pci
se scie. 7 p ꝓns subiectū nullo modo causabit.
Et nec distīguanr p subiecta tanq̄ p aliqua
sibi ꝓpa ꝑz. qz idē simplr pōt esse subiectum
notitie speculatiue 7 notitie practice. Nā de
subiecto quod bz aliqs passiones q̄ sunt in po
restate nostra 7 aliqs que nō sūt in ptāte nra
pōt esse notitia speclatiua qua sciunr ille pas
siones que nō sunt in ptāte nra ꝺ illo subiecto
7 etiā notitia practica qua sciunr alie passio
nes que sunt in ptāte nostra de illo eodez sub
iecto. sed aliqꝺ subiectū est bmōi sicut ꝑz: ꝗa
terra multas bz passiões q̄ nō sūt in ptāte nra
sicut terra est rotūda. frigida. sicca. g uis. 7 bu
iusmodi. ita q oīs ille ꝓclusiones si tamē sint
demōstrabiles sunt simplr speculatiue 7 sciū
tur scia naturali. Sīr bz aliquas passiones q̄
sunt in ptāte nra. vel signata illarū passionuz
sunt in ptāte nostra. sicut q terra est arabilis.
pōt sic vel sic coli 7 sic de aliis. 7 de istis est no
titia practica sicut agricultura 7 vniuersalr ex
hoc ipso q ens naturale est materia formaruz
artificialiū. idem est subiectū notitie specula
tiue q: est ens naturale. 7 notitie practice. ꝗa
materia formarū artificialiū. 7 isto mō de bo
mine 7 de anima intellectiua 7 de multis talib⁹
potest eē notitia speculatiua 7 practica. g pe
nes subiecta tanq̄ per aliqua sibi ,ppria nō di
stīguunr. Si dr q ꝓclusiones practice nō re
soluunr in ꝓncipia speculatiua. ergo de eodē
nō pōnt esse iste due notitie. Rīndeo q nō est in
cōueniēs ꝓclusiones practicas saltē mediate
vel particularr deduci ex ꝓncipijs speculabi
libus. Verbi gra. ex isto pure speculabili. s. ter
ra est dura accipiunr multa practica. ,pprer ꝺ
em opz q arer vel frangatr aliquo duro ad boc
q sit apta ad actiões qs agricultor bz exerce
re circa eā. Sīr qz homo est ral vel talis cōdi
tionis. opz q ad ꝺseruatōem sanitatis talis vel
talis adhibeatr medicina. Et vlr ex boc ipo q
in ptāte nostra est bñe opatões etiā circa pure
speculabilia. 7 circa rectā rōnē fm variatōez
ipoꝝ entiū 7 ꝺditionū suarū sunt opatões no
stre diuersimode eligēde. iō ex ꝓncipijs pure
speculabilib⁹ ꝓtingit inferre multas ꝓclusio
nes simplr practicas. Potest tñ dici q illa ꝓn
cipia sūt aliquo modo practica ꝺtualr. tñ fm
modū cōem loquēdi sunt simplr speculatiua.
qz alr nullū ꝓncipiū esset pure speculatiuū. qz
nullū penitus est ꝓncipiū q̄n aliquo mō possit

se bñe ad ꝓxim. Unde ex isto, ois triāgul⁹ bz
tres inartibus mechanicis pōt haberi diuerse
notitie practice. Unde etiā inuenitur aliquā
do q scia practica subalternat speculatiue scie
sicut musica aritbmetice 7 sic de alijs. quod ñ
esset verū nisi ꝓtingeret resoluere ꝓclusiones
practicas in ꝓncipia speculatiua. Quartuz
ꝑz q iste notitie distīguunr p ꝓclusiones sci
tas tanq̄ p ,ppria sibi. ita ꝑz q nccrio est alia
ꝓclusio scita notitia practica. 7 alia scita noti
tia speculatiua. ꝑz qz in illa cōclusiōe q̄ scit no
titia speclatiua nibil ponit opabile a nob cuz
notitia speculatiua nō sit de opib⁹ nris. Jn il
la aūt ꝓclusione que scit notitia practica po
nitur aliqd opabile a nobis. vel aliqd impor
tās opabile a nobis. cū notitia practica sit de
opibus nris. boc est de illis q̄ significāt opera
nra. g alia est ꝓclusio scita vna scia: 7 alia alia
Ideo dico q cū notitia practica sit directiua
alicui⁹ praxis. opz q semp notitia practica ha
beat ꝓxim vel significās ꝓxim: vel opabile
a nobis ꝓ obiecto saltē partiali. 7 cuz notitia
practica sit respectu alicui⁹ ꝓpleri. opz q illa
notitia sit magis directiua opis q̄ notitia incō
plexa cuiuscūq; termini illi⁹ ꝓpleri. Et qñ sic ē
tūc est notitia practica alr nō. Ex isto sequī
tur aliq̄. Unū q de opibus nris. Ꝫ est de termi
nis vel ꝓplexis iportantibus opa nra pōt esse
scia speculatiua. qz de opibus nris pōnt aliqua
sciri aliq̄ notitia q̄ nō magis dirigit q̄ notitia i
complexa. sicut si scia q̄ dilectio est q̄litas. q
est a deo dependēs. 7 sic de alijs. ille em noti
tie nō magis dirigūr q̄ notitia incōplexa di
lectōis. Et isto modo pōt liber de aia ꝓtineri
sub scia speculatiua. Quis quo ad ptē magnaz
sit de opib⁹ nris. Aliud sequīr q logica, rethо
rica. 7 grāmatica sunt vere notitie practice 7
nō speculatiue. qz vere dirigūt intellectum in
operatiom b⁹ suis. q̄ sunt mediāte volūtate i sua
ptāte. sicut logica dirigit intellectū in sillogi
sando: discurrēdo 7 sic de alijs. Potest tamē
distīgui de practica. qz q̄dā est dictatiua. et
quedā tm̄ oñsiua. Prima est illa q̄ determinate
dictat aliqd esse faciēdū vel nō faciendū. 7 sic
loquīr phs. vi. ethicoꝝ. 7. iij. de aia. Et isto mō
nec logica nec rethorica est practica. nec etiā
ars quecūq; mechanica. qz nulla istarū dictat
q dom⁹ est faciēda. sed ꝺ ptinet ad prudentiā
qua scit q̄n est faciēda 7 q̄n nō. 7 q̄n ē opandū
et q̄n nō. Scōa notitia practica est tm̄ oñsiua
qz nō dictat aliqd fugiendū aut ꝓsequēduz. ꝗ
tm̄ oñdit opus quō fieri pōt. ꝓtute cui⁹ notitie
si intellect⁹ dicret id est faciēdū 7 volūtas ve
lit. statiz pōt recte opari. sicut ars edificatoria
oñdit q dom⁹ ꝓponit ex lignis 7 lapidib⁹ 7 ex

Z
Probatio q̄rte

AD
Primū correla.

N
Scōz correlariū.

Universidad de Deusto
Biblioteca

fundamẽto tali. ⁊ talib⁹ parietib⁹ ⁊ tali tecto. et sic de aliis. ⁊ nõ dictat q⁹ dom⁹ est facienda nec qñ ẽ facieda. ℔ ad pudẽtiã ptinet dictare q⁹ tali tpe est facieda. vl̃ sic est agendũ vel sic. Et eodẽ mõ logica ⁊ alie artes fũt tñ ostẽsiue ⁊ nõ dictatiue. fũt tñ directiue. bñtq; tales artes frequẽter: nõ pr̃arim⁹ p obiecto: ℔ obiectus pr̃axis. sicut ars edificatoria bz ipam domũ p obiecto ⁊ nõ pr̃arim vl̃ opatõez ipaz que est in ptãte nr̃a. Sz tũc est ꝺ vnũ dubiũ. q⁹ fm p̃dicta seq̃r q⁹ ois bit⁹ practic⁹ ꝑter istas artes eẽt pudẽtia. ꝯis est falsum. ⁊ falsitas eius pz q⁹ tũc liber ethicor⁹ eẽt pudẽtia. ꝯis ẽ falsus cũ sit de vlib⁹ ⁊ pudẽtia de pticlarib⁹. ꝯña pz q⁹ ois bitus dictatiu⁹ ẽ pudẽtia. q⁹ ois tal⁹ habitus dictatiu⁹ est cuzva rõne actiu⁹. ⁊ p ꝯis pudẽtia. Ad istud dicit scotus q⁹ diffinitio prudentie debet intelligi de bitu actiuo. prio qual⁹ est bitus acq̃sit⁹ ex actibus. Eñ sic ars se bz circa factibilia singlaria ad bitũ exp̃mẽtalem. ita circa agibilia se bz scia moral⁹ ad bitũ prudẽtie q⁹ bitus art⁹ ⁊ scie moral⁹ sunt remoti ad dirigendũ: q⁹ vles. ℔ bitus pudẽtie ⁊ experti. q⁹ gñati fũt ex actib⁹ fũt pticlares ⁊ ppi qui ad dirigẽdũ. Ista expositio est nocia. alio q̃n nulla eẽt scia practica. q⁹ q̃cũq; est habit⁹ actiuus vl̃ factiu⁹. Sed istud q̃tũ ad hoc q⁹ dicit q⁹ habit⁹ tal⁹ nõ est prim⁹ ad dirigẽdũ nõ videt verũ. q⁹ sicut se videt bñe i specl̃abilib⁹ ita in agibilib⁹. ℔ q̃cũq; bñs ppositõez vl̃ez. si subsumat quãcũq; singlarẽ. statim scit ꝯclo. g̃ eodẽ mõ bñs ppositõez vl̃em. q⁹ sic est agẽdũ p tali tpe ⁊ tali loco. ⁊ sic fm alias circũstantias. nõ oz nisi q⁹ oñdat aliq̃d bñs tales habitõnes. ⁊ statim ꝑtute ppositõis vl̃is potẽrit operari. Et si ꝺz q⁹ er ℔ illẽ q⁹ req̃rit tal⁹ oñsio. nõ sufficit cognitio vl̃is. ℔ nõ valet. q⁹ ẽt bit⁹ pudẽtie q̃cũq; sine tali oñsione nõ sufficit. et ita equaliter diriget bitus vl̃is respectu actus. q̃ uis nõ respectu oim. sicut q̃cũq; alius. Preter ea sicut pz in alia questione ista vl̃ia nõ possũt euidẽter cognosci nisi p experiẽtiã. ⁊ p ꝯis ꝓsupponit experiẽtia. ⁊ ita immediate diriget respectu alicui⁹. Ideo dico q⁹ bitus vl̃is alis q̃s ita poterit pfecte dirigere respectu alicui⁹ actus q̃tũ est ex parte sui. sicut quicũq; alius ⁊ frequẽter põt bñ sine experiẽtia singlarium et posito q⁹ posset adhuc pfecte diriget respectu actus. Sed istud videt ꝯ phm. i. metaph. vbi vult q⁹ ars põt esse sine exp̃imẽto. ⁊ q⁹ experti certius operant. Pro intẽtõne phi dico q⁹ dupl̃r põt ꝓtingere q⁹ experti certius opant. aliq̃n ꝓpter exere tiũ organor⁹ exterior⁹. q⁹ ꝓpter taliũ experientiã ⁊ exercitiuz. aliq̃n bõ acq̃rit habitũ in organis. ꝓpter quẽ melio⁹ pat. sicut aliquis addisces musicã vel artẽ citharizandi p exercitiũ actuale melio⁹ operabit q̃ ali⁹ q̃ fortẽ oẽz habitũ intellectuale circa vl̃ia ⁊ circa particularia bz meliozẽ. q⁹ organa alteri⁹. ꝓpter defectũ exercitii nõ sunt aptra. sicut aliq̃s tñ audiendo cantũ ⁊ hmõi põt acq̃rere habitũ itelligibilẽ. ⁊ eodẽ modo ꝓtingere põt in medicina ⁊ in alijs. ad quor⁹ opa req̃runt opa exteriora. Aliq̃n põt ℔ ꝓtingere. q⁹ expti bñt notitiã aliquor⁹ singulariũ et aliquor⁹ vl̃ium quorum alijq̃ nõ bñt euidentẽ notitiã. Vnde exptus inueniendo acq̃rit notitiã multarũ ꝓpositionũ vl̃ium q̃s alius bñs nõ potest. q̃uis exptus nesciat eas p cãs. sed tñ q⁹ aliud scz artifex aliquo modo nouit cãm in vl̃i vel pticulari. sicut aliq̃n ꝓtingit in scia subalternãte. et ꝺ q⁹ tales ꝓpositiões vl̃es magis immediate dirigũt q̃ alie vl̃ores. ⁊ ꝺ expti certius opant. Sz tũc est dubiũ quõ artifices bñt notitiã euidẽtez si talia nõ p̃nt sciri nisi p experientiã. Respondeo q⁹ sicut in alijs aliq̃ p̃ncipia p̃nt sciri p̃cise per experientiã. ⁊ alia q̃ sunt p̃ncipia p se nota. ita in practicis. Aliq̃n fũt p̃ncipia p se nota. ⁊ aliq̃n tñ nota p experientiã. De p̃mis ⁊ de ꝯclonib⁹ sequẽtibus ex illis bz artifex notitiã euidẽtẽ. et silr studẽs in morali pbia sine exercitio. frequenter tñ taliũ nõ bñt exptam notitiã euidentẽ: sed ignorãt ea: vel saltẽ multa eor⁹. Alia aũt sunt p̃ncipia p experientiã nota. ⁊ aliq̃n illor⁹ habẽt artifices notitiã euidẽtẽ ⁊ nõ expti. ⁊ tñ aliq̃n notitiã ꝯclonũ q̃ p̃nt p experientiã sciri bñt expti ⁊ nõ artifices. Et ita p⁹ quõ possibile est q⁹ artifex sit magis sciẽs q⁹ exptus. ⁊ q⁹ exptus certius operẽt. ⁊ tñ notitia vl̃is nõ quecũq; ℔ respectu mimi vl̃is. ita pfecte dirigat respectu alicui⁹ actus. sicut quicũq; alius bitus. Et ideo dico q⁹ si aliq̃s studẽs in morali pbia sine omi actu prudẽtie vel morali posset acq̃rere notitiam oim. ꝓpositionũ vl̃ium q̃s acq̃rit ali⁹ exercitatus. q⁹ ita pfectũ habitũ ⁊ ita pfecte diriget ut habẽret ipe sicut ali⁹. ℔ de facto vel hoc nõ est possibile vel cũ maxima difficultate. ex ꝓpter istã rõnem sicut patebit in tertio. ñ põt prudẽtia separ̃ (in acq̃sitõne ipius) a ꝑture morali. Sz quõ tũc distinguunt scia moral⁹ ⁊ prudẽtia. Dico q⁹ distinguunt sicut bit⁹ magl vl̃is ⁊ min⁹ vl̃is. oz scia moral⁹ est de magis vlib⁹ et prudẽtia de min⁹ vlibus q̃ cognoscunt p̃cise p experientiã ⁊ nõ p deductionẽ ex magis vlib⁹? Sed quõ est tũc prudẽtia circa particularia. Dico q⁹ est circa particularia in acq̃rẽdo de eõ ⁊ virtual⁹. ℔ de ℔ ⁊ de multiplicatõe prudẽtie patebit in tertio. Ex p̃dictis rñdeo ad formã q̃stionis q⁹ scia speculatiua ⁊ practica distinguunt p fines vel p finẽ causal⁹. q⁹ sp fines vel finis

P Rñsio scoti

Imp⁹obat rñsio scoti.

Primũ dubium

Rñsio aristotelis

T Ad p̃mã ratõez alteri⁹ opinionis

Ad scõaz

Ad tertiã

V

W Aliud dubium

X Ad pricipale argumentũ.

Quarte q̃stion i p̃ncipalibus plogi ãnotatis ℔ vltima q̃ in ordine ẽ Questio XII

S Rñsio ad quẽstionis

est eã distinctiõis istarũ sciarũ sicut est eã scia rũ istarũ. accipiẽdo aũt finẽ ꝓpe ℔ illo qõ ꝑz rectã rõem ꝺz eẽ finis. sic distinguunt p fines tanq̃ p aliq̃ sibi. ꝓpa. ℔ est distinctarũ sciarũ sunt distincti tales fines. ℔ scie neutro mõ distinguunt p subiecta. ℔ scõo mõ distinguũt p obiecta. Ad rõnes alteri⁹ opinionis pz dicta Ad p̃mã pz q⁹ scia speculatiua distinguit a practica causal⁹ p finẽ tanq̃ p cãs. ⁊ ℔ siue sit idẽ finis siue alius. ℔ p distinctũ finẽ scõo mõ dctm distinguit tanq̃ p aliq̃d sibi. ꝓpriũ. Ad scõaz pz q⁹ scia speculatiua ⁊ practica distinguũt p obiecta. ℔ ẽ p ꝯclones scitas. Ad tertiã q⁹ scie specl̃atiue distiguũt p scipsal. tñ p p̃ncipia sua distinguunt tanq̃ p ꝓpa. ⁊ q̃tũ ad ℔ nõ ẽ silr de p̃ncipijs respectu ꝯclonũ specl̃abiliũ. et de fine respectu eõclusionũ practicarũ. ⁊ ℔ mari me accipiẽdo finẽ p cã finali. ꝓprie dicta. Ad auctoritatẽ aristotel⁹ pz ꝓpter q⁹ ꝑbs loquit de sine qui ꝑz rectã rõnẽ debet intẽdi: ⁊ tũc sciaz practicã distingui a speculatiua sine nõ ẽ aliq̃ nisi q⁹ scia practica bz aliũ finẽ talẽ q̃ scia speculatiua. Unde sciendũ est q⁹ ꝓpe loquẽdo nihil distinguit ab alio nisi p seipz vel p aliq̃d si bi intrinsecũ. q⁹ sicut vnũquodq; seipso ẽ vnus ⁊ non per aliquod sibi additum. nec per aliq̃d sibi extrinsecum. ita vnũquodq; seipso vel per sibi intrinsecum distinguitur a quocũq; distinguit. tñ ꝺz distingui per aliq̃d ab aliquo quãdo illud est. ꝓpriũ vni ⁊ nõ põt ꝓperere alteri. ita ſ. q⁹ er distinctõe aliquor⁹ tingit inferre distinctionẽ alior⁹. sicut sequit. q̃litas corporalis et spũalis distiguunt. g̃ subiecta earũ distiguũt et ita nõ sequit. albedo ⁊ dulcedo distinguũt g̃ subiecta earũ distiguunt. ⁊ ita impropẽ possunt dici q⁹ sba spũal⁹ distinguit a sba corpea p q̃litatẽ suã. ⁊ tñ lac nõ distinguit a cigno p albedinẽ. Ad p̃mũ p̃ncipale pz. q⁹ finis practice q̃ fm rectã rõnẽ ꝺz intẽdi ẽ op⁹ natũ dirigi p sciam practicã. nõ tñ sp tale op⁹ ẽ cã final⁹ p prie dcã. Tñ p intẽtõe phi sciẽdũ q⁹ finis q̃ ꝺz fm rectã rõnẽ intẽdi scie practice nõ ẽ ꝑtas sicut est finis scie specl̃atiue. sed finis vltim⁹ scie speculatiue est ꝑtas. finis aũt vltim⁹ scie practice nõ est ꝑtas: sed opus.

Demũ quero vtrũ habit⁹ theologic⁹ sit practic⁹: an speculatiu⁹. Videt q⁹ sit speculatiu⁹. q⁹ fm phm. vi. ethicorũ ps aie sciẽtifica (p quã itelligit specl̃atiua) ẽ circa nccia. Rõcinatiua aũt (p quã intelligit practica) ẽ circa ꝓtingẽtia: ℔ theologia ẽ circa nccia. g̃ theologia est speculatiua. Preterea ois notitia specl̃atiua ẽ nobilior⁹ oi practica. ℔ nulla specl̃atiua ẽ nobilio⁹ theologia.

g̃ theologia nõ ẽ p̃tica. maio⁹ pt⁹ q⁹ qñ aliq̃s cõe diuidit⁹ p aliq̃ inferiora oẽ ꝓtẽtu ſb nobilia ori ẽ nobili⁹ oi ꝓtẽto ſb igbiliora. ℔ scia diuidit⁹ in specl̃atiuã ⁊ practicã. ⁊ speculatiua ẽ nobilior⁹ ꝑz ꝑbz. 1. meta. g̃ q̃libz specl̃atiua ẽ nobilior⁹ oi practica. Preꝛea multe ꝑtates theologice sunt etiã meta. sed ꝑtas meta. ẽ speculatiua. g̃ ꝛc. Ad oppositũ illa notitia q̃ est directiua opatiõis volũtarie est practica: theo. est hmõi q⁹ viator⁹ idiget aliquo directiuo i diuinis mãdatis iplendis. ℔ tẽ directiuũ nõ est nisi theologia ꝛc. Circa istã q̃stionẽ fũt diuerse opiniones. Una est q̃ ponit q⁹ est simpl̃r speculatiua q⁹ sic moralis bz speculẽ verũ: ꝺa tñ nõ nisi ad operãdũ bonũ. ⁊ iõ nõ ꝺz speculatiua ℔ practica: sic ista. q⁹ nõ est i ea labor⁹ opis nisi ꝓpter speculationẽ: sic oẽs practice ordinãt ad speculatiuã. ⁊ vita actia ad cõtẽplatiuã. iõ ꝺz dici pure speculatiua. nõ practica. licet vt in plurib⁹ possit dici practica ꝓpter cõsiderationẽ opabiliũ. tñ simpl̃r ꝺz dici scia speculatia. Nec cõclusio ꝓbat ab alijs. prio sic. Dilectio vel act⁹ amoris quo volũtas se vnit deo nõ est praxis. g̃ ꝓpter extensiõez ad illũ actũ amoris nõ dicẽt aliq̃ notitia practica. ℔ ad illũ actũ solũ extẽditur theo. igit⁹ ꝛc. Mãt ille act⁹ nõ sit praxis ꝓbat prio auctoritate phi. xij. metha. vbi dicit q⁹ primũ mouẽs mouet sic amatũ ⁊ desideratũ. g̃ celũ mouet: sic amãs ⁊ desideras: vt sic assimilet⁹ primo mouẽti. ⁊ accipit celũ ꝓut sibi priꝰ igit intelligẽtia mouẽs ipz: ℔ assimilatio marie fit p actũ brificũ q̃ est diligere. ℔ fm ipz britudo cõsistit i speculatiõe. g̃ act⁹ amoris erit speculatio: ⁊ nõ praxis. sic actus brific⁹ est specl̃atio ⁊ nõ praxis. Ja fm cõmẽ. x. ethi. felix p intellectũ est cognat⁹ deo p extẽsionẽ ad ei⁹ dilectionẽ. ℔ felicitas cõsistit i speculatione. g̃ ꝛc.

Jẽ felicitas vltia est speculatia ⁊ nõ practica. ⁊ tñ ꝓbẽdit tã actũ volũtat⁹ q̃ intellectus.

Jtẽ Aug⁹. xij. de tri. c. iij. ⁊ iiij. distiguit inter diuersas portiões aie. q̃rũz vna ꝺz portio supior. in q̃ ponit sapiẽtia ⁊ ymago trinitat⁹ ꝑz ipm. ⁊ tñ est ps cõtẽplatia fm eũ. Ex quo arguit sic. portio supior fm Augustinũ. est ps ꝓtẽplatia ℔ i ipa portõe est mẽoria ⁊ intellect⁹ ⁊ volũtas q̃ sunt ptes ymagis. igit⁹ fruitio ⁊ dilectio prinẽt ad ptẽ ꝓtẽplatiuã. Preꝛea si dilectio dei esset praxis. g̃ metha. esset practica. q⁹ rñ mãdi dilectõez i deo: est rõ essential⁹: ⁊ ñ psonal⁹ ℔ metha. magl cõsiderat ẽntialia q̃ theo. nr̃a notionalia. g̃ si theo. nr̃a sit practica. multo magis metha. Jtẽ metha. cõsiderat de deo rõez bonitat⁹ ⁊ p ꝯis rõez diligibilitat⁹. g̃ si extẽsione ad dilectionez sit scia practica. metha erit practica. Jtẽ de⁹ intelligit in triplici gñe cãe. ſ.

B Pria opinio henrici de gãdauo.

C Ut a brõ thoma

Probatio prima

Scõa

Tertia

Quarta.

Quinta.

Sexta.

Septima.

Universidad de Deusto
Octavus.
Biblioteca

formal'.efficiēt'.7 final'. ḡ mouet sic amatū.ḡ finis metba.nō sic mouet. ḡ metba.est practica

Nona Decima.

Jtē sic theo.nra est directia circa dilectionē dei p aliq̄d supnaturale.ita possibile est hoiez acq̄rere sciaz circa dilectionē dei nāl'r: q̄lē hz bucrūt pbi.illa nō p̄t esse practica. ḡa tūc aliq̄ scia practica natural'r acq̄sita esset nobilioz oi speculatia scia acq̄sita natural'r.qđ est ꝓbm i.7.x.etbi.7.i.meta. ꝓntia pz. qz sicut dilectio dei supnatural' est nobilioz q̄ cognitio dei supnatural'ē nobilioz fide. ita7 dilectō natural'ē nobilioz q̄ cognitio naturalis. et p ꝓns bitus q̄ dirigit circa dilectōez dei erit nobilioz speculatiuo bitu. Jtē theologia nō est de obiecto agibili nec factibili.ḡ7c. Jtē ois bitus practic⁹ pficit intellectū practicū.ꝑ ir el lect⁹ practic⁹ est tm̄ ordinabilis ad aliq̄d se hr̄e. theo. aūt nō ē hmōi.ḡ7c.

D Cōtra thomā et alios

Cōtra istā opinionē. Dēritate simpl'r practica pōt esse notitia simpl'r practica.sed mlt̄e veritates mere theologice sūt simpl'r practice. ḡ de eis pōt eē notitia simpl'r practica ꝑ nō nisi theo.ḡ theo.ē simpl'r practica. Jḋ maioz pz qz sic̄ se hz notitia speculatia ad veritatē speculatiuā.ita notitia practica ad veritatē practicā.ꝑ respectu cuiuslibz veritat' speculatiue pōt eē notitia speculatia.ḡ respectu cuiuslibet veritat' practice pōt esse notitia practica. Sil'r fm istos notitia dr practica vel ab obiecto vel a fine.ꝑ siue sic siue sic.seq̄t q̄ respectu veritat' practice pōt eē notitia practica.qz si dicit practica ab obiecto.sequit q̄ respectu veritat' practice pōt eē notitia practica.ex quo obiectū est practicū.si a fine sequit idē. qz respectu veritat' practice pōt eē aliq̄ notitia directiua partis ḡ7c. Jḋ minoz pz.7. ista est veritas practica.de⁹ ē tali mō colēd⁹ vel subueniēdū ē.p̄io ꝓpt deū.7 sic de multis aliis q̄ sūt pure theologice.ḡ de istis pōt eē notitia practica.et nō nisi theologica.qz nulla scia naturalis inuēta potest eē de ill'.ḡ7c. Si dicat' q̄ ista ꝓsideratio de talib⁹ opib⁹ nō est nisi ꝓpt̄ reꝑplationē eternoz.ad quā ista ordinat'.7 ita cū illa sit speculatiua.ista erit speculatiua marie cū theologia sit vna scia. Contra.ꝑbo q̄ nō est vna scia.q̄a (sicut arguim̄ratū ē pus) respectu distinctarū veritatū q̄rū vna pōt sciri alia ignorata sūt distincte scie.sed possibile ē (7 ita ē freq̄nt) q̄ aliq̄s sciat aliquā veritatē theologicā.7 tm̄ nūq̄ cognouerit de alia.ḡ sūt distincte notitie. Si dicat' q̄ tal' bit⁹ theologic⁹ ēt vn⁹ nūero.nō tm̄ est vna q̄litas nūero omogenia.ꝑ eutherogenia: 7 de tali nō ē inconueniēs q̄ vna acq̄rat' an aliā vel q̄ aliq̄d ster cū vna pte 7 repugnet alteri. ꝑ nō valz.qz nūq̄ ē aliq̄d eutherogēiū nisi vbi ē distinctio specifica.vel saltē sūt aliq̄ alteri⁹ er

*Rūsio thome

E Improbat.

alteri⁹ rōis. De p̄mo pz exꝑpluz i hoie 7 aliis animalib⁹:q̄ nō dicunt eutherogenia:nisi ꝓpt distinctionē accidētiū specifica i diuersis potib⁹ 7 ꝑ si organa nō distinguant̄ per diuersas formas subst̄atiales alteri⁹ 7 alteri⁹ rōis.Exꝑplū scdi pz. accipiēdo ꝓpositū ex materia 7 forma sbali nō vltia.illud nō ꝓprie dicit eutherogeniū.sic ignis:qz cōtinet ptes alteri⁹ rōis. q̄uis illa materia 7 illa forma nō distinguant̄ spē.ꝓ prie.qz nō sunt ꝓpt̄ 7 p se nec i gñe nec i spē.ꝑ tale vere est omogeniū fm pbz. Aliud exꝑplū. verū esset de hoie si organa distinguerent̄ p formas sbales alteri⁹ rōis. Si ḡ illa scia sit q̄litas vna numero eutherogenia.aut ḡ p̄mo mō aut scdo. Nō p̄mo mō.qz tūc iformaret aliq̄d accidētib⁹ distinct' spē:sicut aial informat' accidētib⁹ distinct' spē:sicut aial informat' accidentia.qz nō ēent nisi q̄dā respect⁹ ad distinctas cōclusiones.ꝑ nō est possibile.tū qz ad cōclusionē:cū nō sit nisi ens rōis fm eos:q̄a verū et falsuz sunt i aia. vi.metba.ad ipas nō p̄t eē respect⁹ real'.Tū qz respect⁹ real' nō p̄t acq̄ri aliter de nouo.nisi p acq̄sitionē alicui⁹ absoluti. vl̄ p motū localē.ꝑ nullū tale p̄t dici i ꝓposito ꝓpter discurredo.Tū qz error respectu alicui⁹ cōclusiōis est aliq̄d absolutū.ḡ illud qđ sibi ꝓprie inest est absolutū.qz ꝓria sunt i eodē gñe.ḡ illa distincta spē nō sunt p̄cise q̄dā respectus. ḡ sunt aliq̄ absoluta. Aut ḡ bitus. aut act⁹. Nō act⁹.qz manēt destructi actib⁹.ḡ sunt bitus.et p ꝓns habent ꝓpositū:q̄ respectu distinctarū veritatū sunt distincti bit⁹ specie. Si sit eutherogeniū scdo mō. seq̄ret q̄ q̄litas nō cōponeret ex materia 7 forma. Qn̄ q̄n sunt aliq̄ faciētia p se vnū alteri⁹ 7 alteri⁹ rōis.vere vnū est actus:7 aliud potētia.ꝑ est incōueniēs.q̄a accidētia nō bnt materiā ex q̄:ꝑ tm̄ in q̄.Fz pbm. viij. metba. Si dicit:q̄ ille ptes distinguunt̄ spē.7 tm̄ faciūt vnā sciaz nūero. Contra.illud qđ est p se indiuiduū alicui⁹ spēi nō p̄t esse ps essentialis alteri⁹ spēi. Ꝓz inductiue. Sil'r si cēt ps.esset potētia vel act⁹ respectu alteri⁹ ptis alteri⁹ rōnis. 7 p ꝓns nō esset indiuiduū p se in gñe.ḡ tralia distincta spē nō faciūt vnū nūero. nisi sic mlti boies faciūt vnū regnū vl̄ vnū exercitū nūero.Et si ꝑ habet ꝓpositū. Preterea cadet rōne posset dici.q̄ oēs rōnes scie essent vna q̄litas numero eutherogenia. Preterea nunq̄ est aliquod eutherogeniū:nisi q̄n sunt alteri⁹ 7 alterius rōis.loco 7 situ distincta. 7 ꝑ fm cōem cursuz nature.7 i ptib⁹ determinat' i nūero determinato fm cōem cursuz.Exꝑplū de animalibus 7 plāt. Et iō ignis q̄uis ꝓponat' ex materia 7 forma. non est eutherogeniū. Sil'r q̄n aliq̄s lapis ba

beret distincta accīa i distinct' ptib⁹.nō esset eutherogeniū. ꝑ iste ptes illi⁹ q̄litat' n̄ pnt distinguiloco 7 situ.ḡ nō faciūt vnū eutherogeniū.sil'r ptes totū n̄ p̄t de pte.7 p ꝓns posito bitu vni⁹ ꝑclonis n̄ bīvna scia nisi forte mōstruosa. sic si nasceret hō cū vna māu tm̄. Scdo ex ꝑ arguo ꝓ dcāz m̄sioēz.qz ordo tal' ad ꝓplatōez n̄ facit illā scias eē speculatiuā.qz cū pz cū.ois notitia respectiua tal' ꝑtice p̄mo respiciat op⁹.ḡ tūc q̄ op⁹ possit ordiari ad aliḋ n̄ mīn⁹ dicet ꝑtica.ḡ illa notitia ve dicet ꝑtica . n̄ obstāte tali ordiatōe ad ꝓplatōz. Cōfirmat'.qz pz cū scie ꝑtice ordināt' ad scias speculatiuas.7 tm̄ ille scie ve sūt ꝑtice.ḡ eodē mō ista scia erit ꝑtica. Quis ordiaret' ad ꝓplatōez ēt nōz. Scdo ꝑbo q̄ theo.nō sit simpl'r speculatia.qz ois notitia q̄ ē de opib⁹ n̄ris.vl̄ de ill' q̄ sīgnt opa nra ē ꝑtica . ꝑ i theo.ꝓsiderāt opa nra q̄ sūt i ptāte nra.ḡ7c. Jtē ꝑ ē ꝑbatū q̄ dilectio finis ē pris ḡ notitia q̄ ertēdit ad dilectōez dei ē ꝑtica. tal' ē theo.pz eos.ḡ7c. Preꝛea de illo obiecto circa qđ pōt volūtas rē7 male agere pōt esse notitia ꝑtica . ꝑ circa deū pōt volūtas se hr̄e bñ7 mlē.ḡ de deo pōt eē notitia ꝑtica.ꝑ n̄ nisi theo.Ptū ad act⁹ meritorios7 demeritorios ḡ7c Jō ē alia opio q̄ pōit q̄ ē simpl'r ꝑtica . ꝑ declarat' p̄mo a ꝓri ex obiecto i ordie ad scientē. Ille nāgz bit⁹ ē pure ꝑtic⁹ q̄ ē ꝺ obiecto attingibili a scīente excellētioꝛib⁹ opatōib⁹ 7 p nobiliores act⁹ q̄ sint act⁹ illi⁹ bit⁹. ꝑ pz.tū q̄a tale obiectū ꝓpt̄ ad sciēt̄ nōt spaculabile. tm̄ ꝟt opabile.ꝑ ē opatōib⁹ attingibile.Tū qz medicina 7 oēs practice ex ꝑ ꝑtice sūt.qz obiectū earū ē ab hoie opabile 7 nobiliori mō attingibile q̄ p solū scire. Jdeli⁹ ē ei ignare sanitatē 7 eē sanū.q̄ scire sāitatē 7 eē egrū. Et meli⁹ ē hr̄e ṽrutes q̄ scire q̄d ēt⁹. Fz pbz.ii.etbi.sed bit⁹ theo.hz deū ꝓ obiecto.qđ ē a nob attingibile excellētioꝛib⁹ opatōib⁹ 7 p nobiliores act⁹ q̄ sit intelligere credita.si illi adhereat' p fidē 7 i eū assurgat' p spez.7 diligat' p charitatē. 7 si ei⁹ obediat' ꝑ iliis 7 ꝑcepta nobiliorib⁹ opatōnib⁹ attingit'. ḡ iste bit⁹ ꝑfectꝰ erit ꝑtic⁹. Cōfirmat'.qz q̄n obiectū ē opabile bit⁹ trāsiēs sic ꝓz q̄ marie negociat' circa opa 7 docet opib⁹ ipm attingere ē ꝑtic⁹ theo.ē hmōi. Scdo declarat' ꝑ a posteriori ex fine.qz ille bit⁹ q̄ nō solū hz ꝓ fine actū quē elicit.imo ēt actū quez dirigit ē pure ꝑtic⁹.theo.est hmōi.qz hz actū quē dirigit q̄ ē credere fz aug⁹.ix.de trini. Per istū nā q̄ bitū fides defēdit'.ḡ7c. Alia ē opio ꝺcordās in ꝺclone q̄ ē pure practica. Hoc declarat'.qz exercitio ꝑtice cognitiōis sistit i ꝺformitate ad ꝓri 7 ꝓnitate naturali.ꝑ theo.ē ꝺformis aptitudialit̄ ꝓri.qz dilectōi dei 7 ē ꝑ ea naturalit

Alia opinio
Primū argumentum
Probatio ꝓma

Scdo

Confirmatio

Scdz argmētū.

Opinio scoti.
Argumentuz.

ḡ7c.mīor pz.qz p̄mū obiectū theo.ē ꝺformeve litōi rcē.qz a rōe ei⁹ sumūt' p̄ncipia rcitudis i volitōe.ipz ãt determiat itellectū creatū ad notitiā rectitudis determiate ipi⁹ ꝓpris quo ad oia theo.nccria p⁹ naturalit' q̄ volūtas creata velit.alis nō esset nccria.ḡ ex p̄mo obiecto sequit tā ꝺformitas q̄ ꝓpitas theo.ad volitōez.7 ita extēsio ad p̄ri.a q̄ extēsione cognitio dicenda sit p̄tica. Cōfirmat' ista rō qz cū p̄mū obiectū theo.sit finis vltim⁹ 7 p̄ncipia sūpta a fine vltio sint p̄tica.ḡ p̄ncipia theo.sūt p̄ncipia p̄tica ḡ ꝺcloes sūt p̄tice. Contra istā opi.q̄ pōit theo. eē p̄cise p̄ticā arguo. qz ois notitia practica ē ꝺ aliquo ope nro qđ ē i ptāte nra.qz fz pbz.vi. metb.7 auicē.i.metb.ꝑ distinguit' scia p̄tica a speculatia scia.ꝑ notitie respectu taliū ꝓpōnū. de⁹ ē trin⁹ 7 vn⁹.de⁹ ē oipotēs.de⁹ gñat nō sūt de opib⁹ n̄ris nec de aliq̄ qđ ē i ptāte nra . ḡ n̄ sūt p̄tice.7 tm̄ sūt theo.ḡ theo.nō ē p̄cise p̄tica. Ad istud ꝺr q̄ iste veritates sūt p̄tice.qz ista de⁹ ē trin⁹ icludit virtual'r notitiā rcitudis dilectōis tendēt' i tres psōas.ita q̄ si act⁹ eliceret circa vnā solā ertcludēdo aliā.sic̄ if idel' elicerez eēt act⁹ nō rctūs.sil'r ista.pr gñat.icludit notitiā rcitudis act⁹ q̄ ē circa duas psōas grūvna ē sic̄ ab alia. Contra.si tal' virtual' ꝓtinētia sufficit ad ꝺ q̄ notitia de aliq̄ sit p̄tica cū de eodē ꝑfecto fz istū doctorē nō possit eē scia speculatia 7 p̄tica.seq̄t q̄ q̄lz notitia erit p̄tica. qz qđlibet obiectū icludit notitiā rcitudis volitōnis.pz inductiue.qz bō ex ꝺ q̄ ē ad imaginē dei est magi⁹ diligēd⁹ q̄ asin⁹.ḡ ista veritas bō est ad imaginē dei.erit p̄tica.Et eaꝺ rōe ista.ãgel⁹ ē ad imaginē dei ē practica. Sil'r.ista.aurū est qđ iaiatū erit p̄tica.qz ex ꝺ ipo ē min⁹ diligēdū.7 sic de oib⁹ aliis.7 p ꝓns q̄lz veritas erit practica. Cōfirmat'.qz si ista sit p̄tica.homo ē ad imaginē dei.p dcā. ergo ꝺ hoie pōt eē notitia practica . ergo de eo non pōt esse notitia speculatiua fz istū doctorē.7 eaꝺ rōe de aia intellectiva.7 de ꝑbis sepat' nō pōt eē notitia speculatiua.7 ita scia de aia erit p̄tica.7 mr metba. saltē q̄tū ad aliquā ptē.s. illā q̄ ē ꝺ ꝑbis sepat' erit p̄tica.7 p ꝓns tota erit p̄tica. Preꝛea q̄ rōe ista ē p̄tica.de⁹ ē trin⁹.7 pr gñat.eaꝺ rōe ista erit p̄tica.de⁹ ē vn⁹.qz icludit notitiā rectitudis dilectōis tēdēt' i vnū deū 7 nō i plures.sic̄ ista de⁹ ē trin⁹ icludit notitiā rcitudis dilectōnis tēdēt' i tres psōas fz istū.ḡ simpl'r erit practica.Et eaꝺ rōe ista.de⁹ ē ens infinitū.sūmus bonū.p̄mū mouēs erit practica.ꝑ iste sūt ꝺclones metb.ḡ ꝺclones metb.sūt p̄tice.ḡ p̄ncipia sūt p̄tica.qz fz istū ꝺclones p̄tice nō resoluūt' in p̄ncipia speculatiua.ꝑ tm̄ practica.ḡ metb.7 q̄tū ad p̄ncipia 7 q̄tū ad ꝺclones erit

Universidad de Deusto
Biblioteca

practica. Si d̄r aliꝙ ꝙ deus ẽ aliq̄d opabile. qꝛ
arrigibile p opatões nr̄as. sic dic̄ ꝑus opinās
Ctra. isto mō āgel9 ẽ operabil9 a nob. ⁊ silr̄ au
rū ⁊ oia intelligibilia. g̃ de istis erit notitia p̄
cise practica. ⁊ vlr̄ ois notitia erit practica. q̄a
oē obiectū ẽ attingibile a nob p actū amor̄. Jō
alr̄ dico ad q̄onē q̄ theo. nō est vna notitia vel
scia. ꝫ hz vl̄ plr̄es notitias realr̄ distinctas
q̄rū aliq̄ sūt practice simplr̄ ⁊ aliq̄ speculatiue.
ꝫ̄ declarat. qꝛ ois notitia q̄ nō hz ꝓ obiecto ip
sā praxi. nec aliq̄d opatū p praxi ẽ speculatia. ⁊
ois notitia q̄ hz ꝓ obiecto totali vl̄ priali ipa z
praxi vel opatū p praxi. ꝫ est ꝛminū ipoꝛtātem
praxi vel opatū p praxi. qđ d̄ nouo hz cē ipa z
praxi q̄ est magꝭ directiua oper̄. siue dictatiue
siue onsiue solū q̄ sit notitia incōplexa praxis
ẽ ꝓctica. qꝛ ꝓ ꝫ distinguit notitia speculatia a ꝓ
ctica. sic̄ declaratū ẽ. ꝫ aliq̄ notitie theo. sunt
tales sic̄ iste sūt speculatie. de9 creat mūdū. de9
est trin9 ⁊ vn9. pr̄ gñar̄ ⁊ bmōi. de q̄b9 nō pōt cē
nisi notitia speculatiua. ⁊ aliq̄ vītates sūt ꝓcti
ce. sic̄ de9 ẽ diligēd9 ex toto coꝛde ⁊c. sabbatū ẽ
scificādū. oꝛādū est ꝓ loco ⁊ tp̄e ⁊ bmōi. Dico q̄
q̄ aliq̄ ps theo. ẽ practica. qꝛ ẽ de opib9 nr̄is. ac
cipiēdo opa nr̄a ꝓ oib9 q̄ sūt in ptāte nr̄a. siue
sint opatões siue opata. ⁊ aliq̄ speculatiua: qꝛ ñ
est d̄ talib9. Oppositū firmat: qꝛ ois notitia q̄ ẽ cō
fesse se hñs appetitui reō ẽ practica. ⁊ illa sola
ẽ practica. ꝫ notitia hui9. de9 ẽ sūme diligēd9 a
nob ẽ bmōi. ⁊ ista de9 ẽ trin9 nō ẽ bmōi q̄ ⁊c. ꝫ
sūt ꝑ aliq̄ dubia. Primū. qꝛ nō vr̄ ꝙ theo. ꝓtie
at distictos bit9. qꝛ bit9 nō hñs euidētiā ex ob
iecto nō distinguit ꝫz distictões obiectoꝝ. tūc
.n. oporterꝫ pōere duas fides ifusas. ꝫ iste bit9
nō hz euidētiā ex obiecto. q̄ nō distinguit fm
distictões obiectoꝝ. q̄ nō est duo bitus ꝓpter
distictões speculabiliū ⁊ opabiliū. Pr̄eꝛea lz
ꝫ ꝓbabilit̄ possz dici de the. vt tradit̄ ta ẽ i scri
ptura. tū de theo. in se cui9 obiectū ẽ dīna eēn
tia vr̄ ẽ ꝫ eēntia. nō vr̄ ꝓbabile. nā de illo sbie
cto cū ꝝ̄issīme sit vnū cogñscibile nata ẽ bñ pri
mo aliq̄ notitia ꝛ̄ vna. ꝫ si illa deī̄miat de illis
q̄ nō sūt de ipo ꝫ de alio ꝑmo. illa alia nō erit
theo. in se. Theologia g̃ ẽ vn9 bit9 simplr̄. lz fo
te cū ipa i scriptura possit cē alia notitia q̄ sit
de alio subiecto. Jtē ordo sciarū ꝫz euidentiā
stat ad vnū tm̄. qꝛ ñ pñt cē due. eq̄ ꝑme simplr̄.
Illā vnā euidētiā ⁊ solā dico theo. q̄ sola ꝑmo
ẽ de ꝑmo subiecto theo. Scōz dubiū ẽ q̄ñ. ꝓ
bat̄ aliq̄ ꝛclo practica ꝑ ꝑncipia speculatiua.
ibi respectū totī9 demōstratōis ꝑt ẽ vn9 bit9 sic
⁊ vn9 act9. tūc dubiū ẽ. an ille bit9 sit speculati
u9 an practic9. Tertiū dubiū ẽ de isto bitu ꝓc
tico. an ptineat ad aliq̄d gen9 bituū itellectua
liū. de q̄b9 loq̄t̄ pbs. vi. etbi. Quartū dubiū ẽ
an debeat poni iste bitus practic9 in itellectu

speculatiuo an practico. Quintū ẽ. q̄s istoꝝ bi Quintū
tuū quoꝝ vn9 ẽ speculatiu9 ⁊ alr̄ practic9 sit no Ad ꝑmū dubiū
biliꝝ. Ad ꝑmū istoꝝ dico q̄ sūt distincti bit9
qꝛ sic̄ ꝓz ꝑ expiētiā vn9 acq̄rit̄ an aliū. silr̄ tāta
est distictio bituū theo.. nūc de fcō inviatore.
q̄ta cēt. si sine oī fide infusa acq̄rereī bitus in
theo. qꝛ illo posito cēnt distincti bitus respcū
distictoꝝ scibiliū ⁊ respcū distinctoꝝ credito
rū. sic̄ sūt distincti act9 respcū distinctarū ꝛclo
nū ꝫz illū doctorē q̄ fac̄ ꝑdicta argūnta. g̃ mō
de fcō sūt distincti bitus acq̄siti de q̄b9 dcm̄ ẽ
Prēꝛea bit9 fidei ⁊ bitus scie distinguūt. ꝫ theo.
sic̄ declaratū ẽ ꝑus respcū vn9 hz bitū sciālē. ⁊
respcū alteri9 tm̄ bitū fidei. g̃ ⁊c. Ad ꝑmū in ō
riū dico. q̄ ita distinguūt bitus nō bñs euiden
tiā ex obiecto fm distinctōez obiectoꝝ. sic̄ bi
tus bñs euidētiā ex obiecto. Vñ bñe euidētiā
ex obiecto vel nō bñe euidētiā ex obiecto nihil
fac̄ ad distinctōez bit9 vel nō distictōez. Doc
ꝑz. qꝛ hereticꝰ ꝑmo credēs fide acq̄sita vni ar
ticulo ꝛ postea alteri. postea ⁊rio hz distinctos
bitus respcū illoꝝ distictoꝝ articuloꝝ. Nō ꝑz
qꝛ error respcū vni9 articuli ñ stat cū fide circa
illū articulū ⁊ tm̄ stat cū fide respectū alteri9 ar
ticuli. Aliꝭ nō possz bñe heretic9 fidē acq̄sitam
respcū vn9 articuli nisi bñet fidē respectu alte
rius. cui9 oppositū ꝓ expiētiā ẽ manifestū. g̃ he
retic9 respectu distinctoꝝ articuloꝝ hz distin
ctos bitus. ⁊ tm̄ ille bitus q̄ ẽ fides acq̄sita nō
plus hz euidētiā ex obiecto q̄m fides acq̄sita in
fideli. Silr̄ si illa ꝓpō ēet vīa. seq̄reī q̄ idē esset
bitus fidei oiz articuloꝝ ⁊ oiz bistoriarū. ⁊ oiz
gestoꝝ. q̄ aliq̄s credit d̄ q̄buscūq̄. qꝛ iste bitus
nō hz euidētiā ex obiecto. g̃ nō distinguit fm
distictōez obiectoꝝ. ꝫ ẽ mānifeste falsū. g̃ bñe
euidētiā ex obiecto nihil fac̄ ad distinctōez bi
tus vel nō distictōez. Ad ꝓbatōez q̄m d̄: q̄ tūc
oporteret cē duas fides ifusas. Dico q̄ ñ seq̄t
ꝫ bñ seq̄t q̄ op̄z pōere duas fides acq̄sitas. et
cā isti9 dicēt i ⁊rio. Ad scōz dico q̄ nulla ẽ ⁊the.
in se ita q̄ñ sit in aliq̄ itellectu. si tm̄ loḡ vocā
do theologiā i se illā q̄ hz euidētiā ex obiecto.
sic̄ ẽ in brō. Dico q̄ ibi sūt bitus distincti. vel
saltē ꝑnt cē. ⁊ ꝫ suffic̄ mihi. vñ nō ẽ ꝛdictio. q̄
aliq̄s brūs vidēs cēntiā dīnā nō cogñscat ista z
deus ẽ icarnat9. de9 ẽ in sacm̄to altar̄ colēd9.
Et ita si postea sciat vel credat istam. poterit
bñe aliq̄ bitū quē ꝑus nō habuit. sic̄ poterit
bñe aliq̄ actū quē ꝑus ñ habuit. ⁊ ita ꝓcedo
q̄ ꝑnt ibi cē distincti bitus. Et q̄ñ d̄: q̄ theo. i
se sbiectū ẽ cēntia dīna (vel ꝫ cēntia) ꝓcedo.
Sz dico q̄ de eodez subiecto ꝑnt nē distincte
notitie, ꝓ distictōez ꝑdicatoꝝ. sic̄ declaratū
ẽ in ꝑcedēti q̄one. qꝛ de ēra ꝛsiderat nāl̄ passio
nes nāles. ⁊ de eadē ēra ꝛsiderat agricola pas
siões q̄ ipoꝛtāt aliq̄ q̄ sūt i ptāte nr̄a. ita d̄ deo

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ꝫ
Ophilo autoꝛis

Ꝛ
Primū dubiū

Scōm

Tertium

Quartū

pñt sciri diuerse passiões. ⁊ ꝑ ons poterūt bñ
diuersi bit9. Et q̄ñ d̄: q̄ de ēntia dīna nata ẽ
bñ ꝓmo aliq̄ notitia ꝛ̄ vna. ista ꝑ ꝓcedi si sit
aliq̄ passio q̄ ꝑmo ꝓuenit ēntie dine. ꝫ ꝓcef
so. nihil ad ꝓpositū. qꝛ post illā ꝑmā notitiā si
sit aliq̄ ꝑma. poterit bñ vna alia q̄ erit theo. qꝛ
est de deo sic̄ de sbiecto. Verbi gr̄a. De ēra bēt
ꝓio ista notitia. s. q̄ ēra ẽ dura: vel aliq̄ cōsilis
Jsta posita ꝑt adhuc bñ vna alia. s. q̄ ēra pōt
arari ferro duro. ⁊ vtraq̄ ꝑtinet ad notitiā de
ēra. ⁊ tm̄ vna ꝓ alia. ⁊ vna est practica: ⁊ alia
Jnstatur primo. speculatia. ita poterit cē i ꝓpōsito. Si dicat ꝯ
istā rnsionē. q̄ tūc seq̄rēt q̄ fides respectu arti
culoꝝ aliquoꝝ ꝛ̄ posset manere i ꝓria. ⁊ q̄ꝛuꝫ
ad bitū: ⁊ q̄ntū ad actū. Qꝛ cū q̄cunq̄ notitia
stat ignoꝛātia respectu alteri9. cū eadē stat fi
des respectu eiusdē. g̃ si aliq̄s posset videre di
uinā ēntiā: ⁊ ignoꝛare deū cē icarnatū posset
videre diuinā ēntiā ⁊ hñe actū fidei respectu
Secōo isti9 artic̄li. de9 est icarnat9. Prēꝛea ꝫ posito
theo. nō erit scia practica. q̄a brūs cognoscēs
q̄ de9 ẽ sūme diligēd9 a viatoꝛe nō hz sciaz ꝓa
Tertio. ctic̄ā. qꝛ tūc eadē rōe. ego cognoscēs q̄ celuz ẽ
mouēdū ab āgelo haberē sciaz practicā. Prē
fea. illa notitia ñ ẽ theologica q̄ nō ẽ de ꝺo: sic̄
de sbiecto. ꝫ ista notitia. de9 ẽ sūme diligēdus
de9 ẽ colēd9. deo ẽ obediēdū. nō ẽ de deo sic̄ de
sbiecto. Qꝛ illꝺ ꝺ: sōiectū alicui9 passiōis. cui9
sigñatuz ꝛ̄ recipit illud qꝺ ipoꝛtat ꝑ passiōez. ꝫ
bō ꝛ̄ ⁊ sbiectꝛ recipit dilectiōez: q̄ ipoꝛtat ꝑ
ista passionē. de9 ẽ sūme diligēdus. ⁊ sic ꝺ aliꝭ
q̄ ipe bō ꝛ̄ erit sbiectū taliꝰ ꝛitatis. ⁊ ꝑ ons ꝑ
Ꝺ tinēt ad sciaz de boie: ⁊ ñ ad sciaz de ꝺo. Ad
Rełpōdeť prio. ꝓmū istoꝝ cōcedo. q̄ nō ẽ ꝛdictio. q̄ videṡ di
uinā ēntiā bēat fidē respectu isti9 artic̄li. de9
ẽ icarnat9. sine oī notitia euidēti respectu eius
dē. ⁊ ñ pl9 sciat euidēť q̄ de9 ẽ icarnat9: q̄ nos
mō scim9. Cui9 rō ē. q̄a videṡ ēntiā diuinā ꝑ
carere notitia ituitia nature assūpte. et ꝑ ons
nō poterit scire euidenť an sit vel nō sit. ⁊ per
consequēs an sit vnita vel non: ⁊ per ons sim
plicit̄ ꝓsit credere q̄ ẽ vnita. Sz an fides ma
near i ꝓria de fcō respectu aliquoꝝ articuloꝝ. ⁊
an cū notitia euidēti possit stare fides. siue q̄n
tū ad bitū: siue q̄ntū ad actū. de ꝺ dicēť in ⁊rio
Rełpōdeť scōo. Ad scōm suppositō q̄ brūs cognoscēs q̄ de9
est sūme diligēd9 a viatoꝛe nō bñet sciaz ꝓacti
Tertio cā. tm̄ dico q̄ brūs cognoscēs q̄ de9 ẽ sūme dili
gēd9 ab ipo brō hz notitiā practicā. ⁊ illa erit
theologica. ⁊ ꝺ suffic̄ i ꝓpositō. Ad ⁊rium dico
q̄ posito q̄ taliū ꝛitatū. de9 ẽ sūme diligēdus
de9 ẽ colēd9. deo ẽ obediēdū. ⁊ sic de hmōi. de9
nō essz sbiectū strictissime sūpto sbiecto. q̄a. s.
nō bñent sbiectū: qꝛ. s. nō ēent ꝑpe. qꝛ nō subij
ceret̄ q̄ natū essz sbijci, nec ꝑdicaret̄ q̄ natū

eēt ꝑdicari. Sz deberēt accipi rales. hō hz di
ligere deū ex toto coꝛde suo ⁊c. hō hz obedire
ꝺo. ⁊ sic de alijs. tñ adhuc oēs iste erūt theolo
gice. Qꝛ sic̄ declaratū ẽ ꝑius. scia nō tm̄ reḡrit
sbiectū. ꝫ ēt ꝑdicatū. Et ido siue de9 ponat9 a ꝑ
te sōiecti: siue a ꝑte ꝑdicati: talꝭ ꝛitas erit theo
logica. marie cū ñ possit bñ naturalr̄. Et q̄ñ
ꝺ: q̄ ꝑtinebūt ad sciaz de hoie ex quo hō ẽ sub
iectū in eis. Dico q̄ poterūt ꝑtinere ⁊ ad sciaz
de hoie ⁊ ad sciam de deo. ex quo vnū ponit9 a
ꝑte sbiecti ⁊ aliꝺ a ꝑte ꝑdicati. sic̄ ista. ois hō
ẽ risibilis ꝑtinet ⁊ ad sciam de hoie ⁊ ad sciaz
de risibili. nō tamē q̄ risibile sit sbiectū i ista ꝫ
ꝑdicatū. ita ẽ in ꝓpositō. ⁊ ita erit ꝛitas theo. P
Ad tertiū argumētū doctoꝝ dico q̄ posito q̄
sit status ad vnā sciaz simplr̄. s. ad notitiā pri
me ꝛclonis. adhuc erūt alij bitus theo. q̄ non
sola illa ẽ the. sic̄ nec sola ꝓria ꝛclo geometrie Ꝫ
ẽ geometrica. Ad scōz dubiū dico q̄ q̄ñ ẽ vn9 Ad scōz dubiū.
bitus respectu ꝓcipij speculatiui ꝛclois pra
ctice. ille formalr̄ nō erit speculatiu9 nec practi
cus fm q̄ iste sūt dīe opposite. ꝫ erit eq̄alēr ⁊
speculatiu9 ⁊ practic9. Sicut dictū est supra q̄
bitus ex̄ñs vn9 respectu ꝓncipioꝝ ⁊ ꝛclonis
nec ẽ intellect9 nec scia nisi eq̄alēter. ꝫ est ꝓ
ꝑie sapia. ita iste bitus vn9 formalr̄ nec est spe
culatiu9 nec practicus nisi eq̄alēter. ꝫ nō ha
bem9 vocabulū impositū, ꝓpriū tali bitui. Si Jnstātia ꝓmā
dicat fm ꝑdicta. ois notitia q̄ est de ope nr̄o
tā q̄ de obiecto totali vel priali ẽ practica. sed
talr̄ notitia ẽ de ope nr̄o saltē tanq̄ de obiecto
ptiali. g̃ simplr̄ erit practica Prēꝛea ois notitia Scōa
q̄ ꝓfecte ⁊ imediate ẽ directiua opis ẽ pra Tertia
ctica. ꝫ hñ ẽ hmōi. g̃ ⁊c. Prēꝛea. ista ẽ imediata
diuisio scie ita q̄ nihil sit mediū q̄n ois scia sit R
speculatiua vel practica. Ad primū istoꝝ dico Ad primū
q̄ ois notitia bñs tm̄ vnū cōplexū ꝑ obiecto.
cui9 aliq̄ ꝑs ẽ opus ⁊ ẽ directiua oper̄. est noti
tia practica formalr̄. Si aūt bēat plura cōple
xa ꝑ obiecto totali tūc ꝓprie nō est practica. ꝫ
tm̄ eq̄alēť. q̄. s. tm̄ vz ad op9 ereq̄ndū. ⁊ ita ꝓ
fecte cogñscit illa notitia. sic̄ notitia ꝓprie pra
ctica. si tm̄ accipiaṫ notitia practica ꝑ oī noti
tia q̄ ẽ de ope nr̄o ẽ directiua oper̄. sic ẽ ꝑti
ca. ꝫ tūc speculatiu9 ꝑticū ñ sūt dīe opposite
ꝫ ꝑnt eidē simplr̄ ꝓpetē. nec alr̄ rē opponiť q̄
ꝓductiuū berbeꝛ, ꝓductiuū vmis. ⁊ iō sic idē
sol ꝑ eandē vīturē ẽ ꝓductiu9 vmis ⁊ ꝓductiu9
plāte. ita eadē scia totalr̄ erit speculatiua. q̄ ẽ no
titia q̄ cogñscit ꝓcipiū speculabile vl̄ ēt ꝛclo
speculabil̄. Et erit ꝑtica. q̄ ẽ notitia q̄ cogñscit
cōclo simplr̄ practica. Et isto mō nō loq̄t̄ pbs
de scia speculatiua ⁊ practica. ꝫ tm̄ ꝓio modo
Per ꝫ ꝓz ad scōm. q̄ ois notitia q̄ ꝓfecte ⁊ i
mediate est directiua opis est practica eq̄alēť Ad scōm
c v

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad tertiam.

ſto ſcō mō: ⁊ nō ꝓio mō. Per idē ad tertiū

Ad tertiū dubiū.

ꝙ ē aliqd mediū inf ſciam ſpeculatiuā ⁊ practi cā. qz nō ſūt dare oppoſite. qđ ē equalenf vtrūq; Sīc ē aliqd mediū inf itellectū q̄ ē birus ꝓin cipioꝝ. ⁊ ſciaz q̄ eſt birus ꝛclionū: qđ ē equalē ter vtrūq; ſ. ſapia. Ad tertiū dubiū dico. diſti guēdo de birū theo. practico: ſīc ⁊ de theo. ſpe culatio. Ad ſīc dictū ē in vna q̄ſtiōe. q̄dā birus theo. ē notitia euidēs. ⁊ q̄daz nō ē euidēs. Ira eſt i ꝓpoſito. ꝙ birus practic⁹. q̄dā eſt euidēs. ſīc ille quo euidenf cognoſcif ꝙ vnicuiq; red dēdū ē qđ ſuū eſt. nulli eſt ꝓ bono malū reddē dū. Ali⁹ eſt nō euidēs. ſīc ille quo cognoſcif ꝙ co⁹p⁹ xp̄i i ſacramēto altar⁹ ē adorādū. ⁊ ſic de alijs. Sēđs nō ptinet ad aliquē birū. de qb⁹ loq̄f pbs. vi. etbi. qz tm̄ loq̄f de birib⁹ icl̄nāti bus ad act⁹ euidēres. Sz ꝑm⁹ birus ptinet ad aliquē ill⁹ birū. ſ. vel ad ſciaz: ſi ſub ſcia ibi

T

Ad q̄rtū dubiuz.

ꝓbēdaf tā ſpeculatia q̄ practica. vl̄ ad prudē tiā ſi ſub ſcia nō ꝓbēdaf niſi ſcia ſpeculatiua. Sz ꝫ mag⁹ declarabīf i t̄rtio. Ad q̄rtū dubiū dicif. ꝙ birus theo. practic⁹ dz poni i itellectu ſpeculatiō: n i ite lectu practico. Hoc ꝓbaf. q̄a nullꝰ birus ꝓcedēs ex vl̄ib⁹ ⁊ acq̄ſit⁹ ꝓ rōez vl timā ē ſubiectiue i itellectu practico. cuī⁹ obie ctū ſūt ſingularia ⁊ mod⁹ exp̄imēta⁹. Illi nāq birus. q̄ i itellectu practico ſubiectiue acq̄runf ſūt exp̄imētales ⁊ circa ꝑticularia. vt mecha nici exꝑti abſq; arte. de qb⁹ loq̄f pbs. i. metha. bñt birū ꝓ exꝑientiā abſq; rōe. ꝯ iſte birus nō ē exp̄imētariuſ. nec circa ſingularia. ꝯ eſt cū rōe ⁊ ex vl̄ib⁹. q̄n eſt i itellectu practico ſubiectiue.

Ad cui⁹ itellectū dicif eſſe ſciēdū. ꝙ itellect⁹ practic⁹ ⁊ rō ꝑticularis ſūt idē. itellect⁹ aūt ſpe culatiu⁹ ⁊ rō vl̄ū ſunt idē. Eſt aūt ſciēdū. ꝙ re ſpectu cuiuſcūq; obiecti op̄abil⁹ negociab⁹ pti cularis rō ⁊ rō vl̄is. ⁊ ꝯ ꝫ birus ſūt acq̄ſibiles circa qđcūq; opabile. Vn⁹ q̄dē ꝓ exꝑientiā ⁊ aſ ſuefactionē actuū in rōe ꝑticulari. Ali⁹ ꝫo ꝓ de mōſtrationē vl̄ū i rōe vl̄i. ſiue i itellectu cōtē platio. Vn⁹ nāq; opabile bīz duob⁹ modis ē ar⁹igibile ꝓ itellectū. Et hic eſt. ꝙ ois ſcia q̄ ē de opabili diuidif i practicā ⁊ ſpeculatiaz. Si cut i medicia. Appellaf aūt practica illa q̄ eſt exp̄imētalis. ⁊ in itellectu practico ſubiectiue Theorica ꝫo ē illa q̄ eſt rōcinatiua ex vl̄ib⁹. ⁊ ē i itellectu ꝓplatiuo. Et qz opatōes ſūt circa ſingularia. iō exꝑti abſq; rōe. q̄ bñt primū birus melio⁹ opanf sciētib⁹: ⁊ birū ſcōm bñtib⁹. vt ꝑz .i. metha. Vn⁹ medici bñtes ſcōz habitū nō bñ opāf. dōec ꝓ exꝑientiā acq̄ſierīt ſibi ꝑmū. Sed iſta opi. q̄tū ad ꝛcl̄onē ꝓncipalē pl⁹ē i vbis ꝙ i re: qz voces ſūt ad placitū: ⁊ iō vocādo itelle ctū ꝑticū ꝑciſe itellectū reſpiciērē ſingularia poſſz dici ꝙ birꝰ aliqs ꝑticꝰ ē ſbiectiue in itel

U

*Reſolutio auto.

lectu ꝑtico ē aliqs birꝰ ſpeculatiuꝰ. ⁊ ꝫ bz iſta opi. ꝓcedere. Probo. qz ꝫ cū itellectꝰ ſpeculati uꝰ ⁊ rōvlis ſūt ſimplr idē. ſīc itellectꝰ ꝑticꝰ et rō ꝓticlar⁹ ſūt ſimplr idē. ꝯ itellectꝰ pōt bre bi tū aliquē reſpcū alicui⁹ ſingl̄ar⁹ pure ſpeculabil⁹ ſīc ꝙ iſta lūa tali tꝑe eclipſabit. q̄ iſte birꝰ acq̄ ſit⁹ ē i itellectu ꝑtico. Preꝛea. ꝓ te. birꝰ acq̄ſi tus ꝓ exꝑietiā ē i itellectu ꝑtico. ꝯ aliqs birꝰ vl̄ū tā ſpeculatiuꝰ q̄ ꝑticꝰ acq̄rif ꝓ exꝑietiā q̄ aliqs birꝰ vl̄ū tā ſpeculatiuꝰ q̄ ꝑticꝰ erit in i tellectu ꝑtico. Aſſūptuz ꝑz. qz ꝓ ꝓbz. i. metb. ⁊. ij. poſte. ꝓ exꝑietiā acq̄rif vl̄e. qđ eſt ꝓncipiū art⁹ ⁊ ſcie. Hoc ē ꝑz ꝓ exꝑientiā. qz ſic declara tū ē ꝓ⁹ i aliꝭ q̄oib⁹ mḱta ſē vl̄ia q̄ nullo mō ꝑnt ſciri niſi ꝓ exꝑietiā ſenſuū ⁊ itellect⁹. ꝓ ꝫ ꝑz ꝙ dīe q̄ rō ꝓticlar⁹ ⁊ itellectꝰ ꝑticꝰ ſūt idez. ⁊ q̄ i tellectꝰ ſpeculatiuꝰ ⁊ rōvlis ſūt idez. nō eſt niſi i ſtituere vocabula ad placitū. Preꝛea rō ſua ꝓ quā. ꝓbat nihil valz. qz qñ dz null⁹ birꝰ. ꝓcedēs ex vl̄ib⁹ ⁊ acq̄ſit⁹ ꝓ rōez ē ſubiectiue i itellectu ꝑtico. iſta eſt ſimplr falſa. ꝯ birꝰ. ꝓcedēs ex vl̄i b⁹ vel ſingl̄ar⁹ q̄ nō eſt directiuꝰ opis ē in in tellectu ſpeculatiō. ſi aūt ſit directiuꝰ oper⁹ erit in itellectu ꝑtico. Si dicaf ꝙ ꝓbs dīc ꝙ obie ctū intellectꝰ ꝑtici eſt ſingl̄are ⁊ aliqđ ꝓtigēs aliꝰ ſe bre. ꝯ n valz. qz ibi ꝓbs accipit ꝓticlare ⁊ ꝓtigēs aliꝰ ſe bre n i ſua gñalitate. qz tl̄ia ſūt mḱta naturalia q̄ nō reſpicit itellectꝰ ꝑticꝰ. ꝯ accipit ibi ꝓtigēs alr ſe bre. ꝓ aliq̄ qđ ē i ꝑtare nſa. ⁊ dīc ꝙ itellectꝰ ꝓſiliatiuꝰ eſt reſpcū taliū. Vn⁹. vi. etbi. c. ij. nō loquit de itellectu ꝑtico i cōi. ꝯ de itellectu ꝓſiliatiō quē vocat rōcina tiuū. vn⁹ dīc ꝓſiliari ⁊ rōciari idē. iō dico alir. ꝙ cū itellectꝰ nullo mō diſtiguaf ꝯ ſit ſimplr idē reſpcū oiz birū ⁊ oiz actuū itellectꝰ ſpeculati uꝰ ⁊ itellectꝰ ꝑticꝰ nulla ponūt diſtictōez a p te itellect⁹. ꝯ ſūt diuerſe denoiatōes acceptę a diuerſis birib⁹ q̄ addūf ipi itellectui. ⁊ iō qz i tellectꝰ ꝑticꝰ nō ē niſi itellectꝰ bñs birū ꝑti cū vel actū ꝑticū vel ſaltē natꝰ bre. ⁊ itellectꝰ ſpeculatiuꝰ ē q̄ bz birū ſpeculatiuū vl̄ actū ſpecla tiuū vl̄ ſaltē natꝰ ē bre. devi ꝓ mōis pōt ꝓcedi ꝙ birꝰ ꝑticꝰ ē i itellectu ſpeculatiuo. ⁊ birꝰ ſpecla tiuꝰ ē i itellectū ꝑtico. qz ſipl̄r idē ē q̄ ē itellectūs ſpeculatiuꝰ ⁊ ꝑticꝰ. ⁊ ira ex ꝯ ipo ꝙ aliqs birꝰ ē in intellectu ſpeculatiuo ē in practico intelle ctu. ⁊ ecōuerſo. tm̄ accipiēdo intellectū ſpecla tiuū ⁊ practicū ꝫ ꝙ dicūt birū vl̄ actū ⁊ nō po tētiā tm̄. ſi ſic dicerē. lac albū ⁊ lac dulce. ⁊ nō lac dealbabl̄e ⁊ lac dulcorabl̄e. ſic loq̄ndo. po ſito habitu practico ſequif ꝙ ille habiꝰ eſt in intellectu practico. ⁊ non ſequit neceſſario ꝙ ſit in intellectu ſpeculatiuo. Et eodem modo poſito habitu ſpeculatiuo oz ꝙ hec ſit ꝓa. iſte

*Riſio autē

birꝰ ē i itellectu ſpeculatiuo. ⁊ nō oz ꝙ ꝯ ſit ꝓa iſte birus ē in itellectu practico. Verbi gratia Ponaf ꝙ aliqs bñs birū ſpeculatiuū nō bear aliquē birū practicū. ꝯ poſito. ꝯ ē ꝓa. iſte birus ē in itellectu ſpeculatiuo. q: valz iſtā. iſte birus eſt in itellectu bñte birū ſpeculatiuū. ⁊ tm̄ ꝯ ē falſa illo poſito. iſte birꝰ ē in itellectu practico ꝓpē falſā ꝓplicatōez. q: valz iſtā. iſte birꝰ eſt in intellectu bñte birū practicū. ⁊ eodē mō ſi tm̄ bret birū practicū quēcūq;. ⁊ nō birū ſpecula tiuū. ꝯ eſſz ꝓa iſte birus ē in itellectu practico et ꝯ falſa. iſte birus ē in itellectu ſpeculatio ꝓ pter falſā ꝓplicatōez. ꝯ qñ intellectꝰ bz ⁊ birus ſpeculatiuū ⁊ birū practicū. tūc q̄cūq; birꝰ eſt in itellectu ſpeculatiuo eſt in itellectu practico ⁊ ecōuerſo. ſīc qñ idē lac eſt albū ⁊ dulce. tūc q̄ cūq; albedo ē in lacte albo. ē in lacte dulci: et q̄cūq; dulcedo ē in lacte dulci. ē i lacte albo. ⁊ vl̄ q̄cūq; q̄litas ē i lacte albo ēt ē i dulci ⁊ ecō uerſo. Si tm̄ lac eſſet albū ⁊ nō dulce. tūc albe do eſſz in lacte albo ⁊ nō in lacte dulci. ⁊ ſi eſſz dulce ⁊ nō albū. dulcedo eſſz in lacte dulci ⁊ n in lacte albo. vn dico ꝙ intellectꝰ ſpeculatiuꝰ ⁊ practicꝰ ſe bñt reſpectu birꝰ vel actꝰ practici ⁊ ſpeculatiui. ſīc lac albū ⁊ lac dulce reſpectu al bedis ⁊ dulcedis. vel ſaltē ſe bñt ſicut lac de albabile ⁊ lac dulcorabile. ⁊ accipio ꝯ dealba bile ⁊ dulcorabile. ꝓ illo quod eſt idē qđ aliqđ cui nō repugnat bre albedinē ⁊ dulcedinē. Et tunc ſicut q̄cūq; ē in lacte dealbabili ē m lacte dulcorabili. ⁊ ecōuerſo. ita q̄cūq; ē in itellectu ſpeculatiuo ē in itellectu practico ⁊ ecōuerſo. tm̄ ꝯ tūc erit vera ꝓ ſe. birus ſpeculatiuꝰ ē i itel lectu ſpeculatiuo. nō ꝓ ſe ꝓmo mō nec ſecūdo de qb⁹ loquit pbs ꝓmo poſterioꝝ. qz n ē nccia Sz dz ꝓ ſe. qz nihil ꝯ ipoꝛtaf ꝓ ꝑdicatū qđ nec ē ſbiectū nec accīs receptū in ſubiecto illo. ꝯ iſta ē ꝓ accīs. birus practic⁹ ē in itellectu ſpe culatiuo. qz ꝯ ipoꝛtaf aliqđ ꝓ ꝑdicatū. qđ nec ē ſubiectū notitie practice nec ipa notitia pra ctica. ꝯ ē aliqđ ſine quo ira pōt ee notitia pra ctica in itellectu ſic cū illo. qz ꝑdicatū ipoꝛtat notitiā ſpeculatiuā q̄ in nullo req̄rit ad notitiā practicā. ſaltē ſic ſubiectū. q̄uis aliq̄n ſt cā ef fectiua ipi⁹. ⁊ ita ſicut ꝯ ē ꝓ ſe illo mō quo ꝓbs loquit de ꝑdicatōe ꝓ ſe ꝓmo poſte. in ꝓn. c. de ſtatu ꝑdicatoꝝ. ꝓ ſe. lignū albū eſt albū. qz illi qđ ipoꝛtaf ꝓ ſubiectū ineſt imediate albedo. ⁊ ꝯ ꝓ accīs. lignū durū vel lignū ſiccū ē albū. qz ſiccitas vel duricies ipoꝛtara ꝓ ꝓez ſbiecti nō ē ſubiectū albedis. ⁊ tm̄ ꝯ ē ꝓa. lignū duruz vl̄ lignū ſiccū ē albū. Ira ꝯ ē ꝓ ſe. in intellectu practico ē birꝰ practic⁹. ⁊ ꝯ ſilr. in itellectu ſpe culatiuo ē birꝰ ſpeculatiuꝰ. ſīc ꝯ ē ꝓ ſe illo mō. ſ ligno albo ē albedo, illo mō loquēdo de ꝓ ſe. ⁊

ꝯ ē ꝓ accīs. lignū ſiccū ē albū ⁊ tm̄ ꝓa. Ad rōez alteri⁹ qñ accipiſ. null⁹ habitus ꝓcedēs ex vl̄i b⁹ ⁊ acq̄ſit⁹ ꝓ rōez ē ſubiectiue in itellectu ꝓa ctico. Dico ꝙ ꝯ ē ſimplr falſa. qz ois birus ꝓa ctic⁹ ē i itellectu practico. Et qñ dz ꝙ obiectū intellect⁹ practici ē ſingl̄are. Dico ꝙ obiectuz intellect⁹ practici aliqđ ē ſingl̄are ⁊ aliqđ vl̄e. Et ſi dicaf. ꝯ dīc ꝓbs ꝙ itellect⁹ practic⁹ ē cō tingētiū alr ſe bre. Dico ꝙ de ꝓtute ſmōis dz ꝓcedi ꝙ itellect⁹ practic⁹ ē nccrioꝝ pure ſpe culabiliū ⁊ intellect⁹ ſpeculatiuꝰ opabiliū. qz idē ē intellect⁹ ⁊ ꝓ eodē ſupponūt illa ſbiecta. Et ſrētio pbi ē ꝙ qñ ē itellect⁹ practic⁹. ira ꝙ ime diate dirigar aliquod opabile tūc ē ſingl̄ar⁹ ⁊ alicui⁹ tingēs alr ſe bre. Et rō eſt. qz tūc illud opabile dz cogſci ſi dz dirigi ꝓ intellectuz. ⁊ ꝓ ꝑs tūc intellect⁹ practic⁹ ē reſpectu alicuius ſingl̄ar⁹: ꝯ nō ꝑciſe reſpectu ſingl̄ar⁹. ꝯ frequēt et vt in plurib⁹ ē tūc ēt reſpectu vl̄is. Sic aūt nō ē de intellectu ſpeculatiuo. qz pōt ee ſimplr ſ actu ſuo vltio ſine intellectōe alicui⁹ ſingl̄ar⁹ ꝯ ꝓpē ⁊ p ſe intellect⁹ practic⁹ ē reſpectu opa bil⁹ a nob: ſiue in vl̄i ſiue in ꝓticlari. Nō ſic aūt intellect⁹ ſpeculatiuꝰ mediāte illo habitu rōe cui⁹ denoiaf intellect⁹ ſpeculatiuꝰ. Ultra: qñ dicif ꝙ ois birus eñs in itellectu practico eſt exꝑi mēta⁹. Hoc pōt intelligi dupl̄r. vl̄ ꝙ ſit birus alicui⁹ ꝓpleri imediate accepti a notitia ituiti ua ⁊ ſic ē fl̄a. Vl̄ ꝙ ſit birꝰ alic⁹ ꝓpleri. ſiue me diate ſiue imediate accepti a notitia intuitiua. Et certe talef birꝰ mḱri ſūt vl̄ef. qz mḱriv̄ef mediate accipiūf a notitia ituitiua ꝫ ꝙ docz ꝓbs. i. mera. ⁊. ij. poſterioꝝ. ⁊ iſto mō aliq̄ exꝑi mērales ſūt vl̄es. ꝯ ſic nō loq̄f ibidē. qz ibidez nō vocat talē birū exꝑimēralē. q̄uis dicat ez gñari ex notitia ituiua mediāte exp̄iēto. Aliꝭ accipiſ birꝰ exp̄imēta⁹ ꝓ birtu q̄ imediate acci pif a notitia ituitiua. ⁊ ille ē reſpectu ſingl̄ar⁹ ꝓtingēt. Verūtn̄ ſiue accipiat birꝰ exꝑimen ta⁹ vno mō ſiue alio. ꝯ ē falſa. ois birꝰ exñs i i tellectu practico ē exp̄iēta⁹. qz ꝓter illos ꝑnt ee aliq̄ birꝰ deducti ex ꝓncipijs ꝓ ſe notꝰ q̄ erūt i itellectu practico ex ꝯ ipo ꝙ ſūt practici. Si dicaf ꝙ birꝰ ꝑticꝰ imediate dirigit circa opꝰ. ꝯ ſi birꝰ vl̄is nō imediate ē directiuꝰ n erit ſim plicit⁹ practic⁹. Dico ꝙ birꝰ vl̄is imediate diri git. n tm̄ totalr ꝯ partialiter tm̄. qz ꝓter birtus vl̄es requirit notitia rei ſingularis q̄ dz dirigi vel circa quā debet aliā potentia opari. Et iō eq̄ imediate dirigit birtus vl̄is ſic birꝰ exp̄imē talis q̄ eſt reſpectu ſingl̄ar⁹. ꝓz i arte ꝙ aliqs frequēter faciēs domū. ibi derelinquit quida bitus gñati ex actib⁹ ſingularib⁹. Ille birꝰ non eſtcā efficiēs ad dirigendū circa domū faciē dā qz niſi bēat notitiā lignoꝝ ⁊ lapidū ⁊ bmōi

Universidad de Deusto
Biblioteca

er q̄b⁹ dz fieri dom⁹. iste nō possz artificialr facere. sed hīa notitia illoz statiz vrute hītus p̄cedētis pōt artificialr oparī. Jta hīto habitu vlī. ⁊ hīta cognitōe rei singlaꝝ circa quā dz eē praris. pōt exire in actū opandi. Ex istis pz q̄ tota illa deductio de idēritate itellect⁹ speculatiui ⁊ rōnis vlis. ⁊ de idēritate intellectus practici ⁊ rōis particular⁹ est simplr falsa. Sz de b̄ q̄ dz q̄ expti certius opank̄ q̄ artificiātes pz quō dz itelligi in p̄cedēti q̄one. Un breuiť dico q̄ si artifex nihil igret quod sit exptus: ꝺ scit siue q⁹. siue ꝓpr q̄d oīe illud quod scit exptus. ⁊ ad opus nō req̄rit hītus aliqs exñs in organis corpalib⁹. q̄ ita pfecte ⁊ ita certitudinaliť artifex sic expt⁹. Un innuit de medicina q̄ est speculatiua ⁊ practica. ⁊ q̄ p̄mo hī speckatiua ⁊ postea practica. Dico q̄ medicina ꝓtinet aliquā ptē q̄ est pure speculatiua. ⁊ illa speculabilia ꝑ magna pte sunt p̄ncipia ꝓclonū practicarū. Si aūt medicina aliquor vlīū practicoꝝ vocet speckatiua. q⁹ illa nō est sufficies ad opandū sine alīs. ꝓcedať. q⁹ vocet sūt ad placitū. Ad q̄ntū dubiū dico. q̄ cū vn⁹ hit⁹ nō sit nobilioz alio. nisi vel ꝓpť nobilitat⁹ subiecti vl ꝓpť certitudinē vl euidētiā fz pbz ⁊ Lōmē. i. de aia. hītus speculatiu⁹ theologie⁹ si sit eq̄ euidens erit nobilioz hītu practico. sic scire euidēť q̄ deus est infinit⁹. sūmū bonū. et hmōi ē pfectⁱ q̄ scire q̄ de⁹ est diligēd⁹ a nob Et ita pōt ꝓcedi q̄ aliqs hītus theologic⁹ speculatiu⁹ ē nobilioz aliquo hītu theologico practico. sic. Et si dicať q̄ hit⁹ practic⁹ ē nobilioz. q⁹ quāto plura intelligūť aliqua actu creato. tāto ille act⁹ est pfectioz ꝫ q̄n p̄mo intelligit. de⁹ est trin⁹ ⁊ vn⁹. ⁊ p⁹ intelligit illa ꝓpō. de⁹ est sūme diligēd⁹ a creatura rōali. ita q̄ de⁹ in se in telligať ⁊ nō rm̄ in alio ꝓceptu sicut mō itelligim⁹ deū. q̄cūq̄ intelligit in p̄mo actu intelligit in scdo actu. q⁹ eēntia dīna nō pōt intelligi sine trib⁹ psonis. ⁊ i scdo actu intelligit aliq̄d plus. s. creatura. q̄ scdo act⁹ erit simplr nobilioz q̄ p̄m⁹. ⁊ p ꝓns eadē rōe hītus ē nobilioz p̄mo hitu quo scit q̄ deus ē trin⁹ ⁊ vn⁹. Sed secūd⁹ hit⁹ est practic⁹ fm p̄dicta. ⁊ p̄m⁹ ē speculatiu⁹. g̃ practic⁹ est nobilioz. Ad illō pōt dici q̄ ex nobilitate obiecti marie icōpleri ñ pōt ꝓcludi maioz nobilitas in hitu speculatiuo respectu alicui⁹ ꝓpleri. in quo aliq̄d nō opabile a nob de deo p̄dicať q̄ in hitu practico respectu alicui⁹ ꝓpleri in quo aliq̄d opabile a nobis p̄dicať de deo. Sed forte maioz nobilitas ē. p pť maioz ē certitudinē ꝓpōis. Bē. ppť maioz ncēriť ꝓpōis. Un cū in ꝓpōib⁹ ncēries sūt g̃dus. ista ē magis ncēria de⁹ ē trin⁹ ⁊ vn⁹. q⁹ hic nō p̄dicať aliq̄d iportās aliud a deo de deo. q̄

V
Ad q̄ntū dubiū.

sit ista. de⁹ est sūme diligēd⁹ a creatura rōnali ⁊ ppť istā maiorē ncēritatē dici pōt notitia nobilioz. Ad p̄mū argumētū p̄me opiniōis dico q̄ scia moral⁹ dupl⁹ accipiť Uno mō. p scia q̄ ē p̄cise de morib⁹ q̄ sūt in ptāte nr̄a. ita q⁹ i oī scito ponať aliq̄d iportās aliq̄d q̄ ē i ptāte nr̄a Aliť accipiť. p illa scia fm q⁹ ē tradita ab Aristo. ⁊ a pbis ⁊ a scis. Pmo mō scia moral⁹ ē simplr practica ⁊ nullā ptez hz speculatiuā. q⁹ sic nullū ꝓplerū hz nisi q̄ includit aliq̄d iportās aliq̄d opabile a nob cui⁹ notitia est directiua magis q̄ notitia icōplexa illi⁹ opabil⁹. ⁊ sic scia moral nō speculať aliq̄d verū nisi simplr ꝑticū. vñ isto mō accipiēdo sciaz moralē. istē vita tes. oē q̄ est i aia vel ē passio vel potēcia ⁊c. ⁊ aia diuidit in intellectū practicū ⁊c. ⁊ hmōi q̄ ponūť i libris etbi. nō ptinēt ad sciaz moralē. Scdo mō tales vitates ptinēt ad sciaz moralē. ⁊ sic vna ps scie moral⁹ ē simplr speculatiua ⁊ alia simplr practica. Et rō ē. q⁹ sic dictū ē p̄us. multe ꝓclones practice depēdēt ex p̄ncipijs speculabilib⁹ ⁊ sciunť p ea. ⁊ iō volēs tradere notitiā taliū ꝓclonū practicaꝝ. oz q̄ vtať p̄ncipijs speculabilib⁹ ex q̄b⁹ ꝓclones ille sequūť. ⁊ ppť h̄ in scia morali tradita a pbo ⁊ a scis inueniūť multe vitates simplr speckatiue ꝓuocāt eaz sciam moralē. q⁹ ꝓclones practice morales sūt vltia acq̄sita in illa scia. Si dicať q̄ ē vt boni fiam⁹ est simplr practica. ꝫ notitia taliū vitatū ex q̄b⁹ sequūť ꝓclones practice est vt boni fiam⁹. Sicr illa notitia q̄ ordinať ad op⁹ ē practica: ꝫ oia q̄ ponunť i scia illa ordinant ad op⁹. Ad p̄mū istoz dico q⁹ illa notitia q̄ ē vt boi fiam⁹ ita q⁹ respiciat. p obiecto aliq̄d quo formalr sum⁹ boni moralis ē practica. Si aūt sit cā alicui⁹ notitie imediate diriget nos circa aliq̄d quo sum⁹ moralis boni nō oz. q⁹ isto mō q̄libet notitia pōt se hē ad bonitatē moralē. vel saltē ad aliq̄d op⁹. sic dictū est in alia q̄one de ista. ois triāgul⁹ hz tres ⁊c. Primo mō talis notitia nō ē vt boni fiam⁹. ꝫ tm̄ secūdo modo. ⁊ iō ē simplicit speculatiua. Ad secūdū. ordinari ad op⁹ ē dupliciť vel sic i mediate directiuū. vel sicut aliq̄d ex quo seq̄t tale imediate directiuū vel q̄d ē cā finalis. Primū ē p̄cticū. scdz nō oz q⁹ sit p̄cticū. q⁹ isto mō geometria ordiať ad op⁹. Un geometria illo mō mlt̄ū dirigit latomos i opib⁹ suis. ⁊ cā est. q⁹ sic dictū ē. ⁊ alias forte poťit declarari aliq̄ scia p̄tica ē sbalt̄nā alicui speckatiue. verūtm q̄tū ad ꝓpositū: ñ eodē mō ordināť talia vera speculabilia ad opationes. quō actiones exteriores ordinank̄ ad ꝓplationē. Q⁹ illa ordināť sic p̄ncipia: ex q̄b⁹ depēdēt ꝓclusiones practice Opationes aūt exteriores ordinank̄ ad ꝓpla

I
Ad argumenta p̄me partis

Ad primā

Ad scdam.

Ad scdam.

Instātie dne

tionē. Uel p modū meriti: vr. s. q̄s mereať sibi ifundi talē cōtēplationē. ⁊ tūc est respectu cōtēplatiōis future. vel p modū remouētis. p̄hibēs. Unde multa vicia ipedit cōtēplationē sic gula. luxuria. iracūdia. ⁊ iō oppositе virtutes aliquomō ordinank̄ ad speculatiōez. Tñ ꝫ nō obstāte notitia de talib⁹ erit pure practica aliť scia q̄cūq̄ moralis esset pure speculatiua. q̄d est absurdū. Et ista respōsio ꝓfirmať. q̄a bitus p̄incipioꝝ ordinatur aliquo mō ad notitiā cōclusionū. ⁊ tm̄. ꝓpter talē ordinē nō dz scia. g̃ q̄ntūcūq̄ aliq̄ practica ordinenť ad speculatiōnē. nō. ppť ꝫ dicenť speculatiua: nec ecōuerso

Jdeo dico. q⁹ ordinari ad aliā notitiā: vel nō ordinari nihil facit. sed cōsiderādū est obiectū ⁊ totale ⁊ ptiale. ⁊ fm ꝫ dicēda est notitia speculatiua vl practica. Ad aliud dico. q⁹ actus amoris quo volūtas vnit se deo. si sit in ptāte volūtať est p̄ris. Si aūt nō sit in ptāte volūtatis. sic est de itelligētia mouēte celū fz pbz. ⁊ sic est de actu brifico. sic alias parebit: ñ est p̄ris. Et iō notitia respiciēs illū actū: nō est practica. q⁹ nō est directiua illi⁹. cū totaliť sit ab extrinseco. Si tm̄ teneret: q⁹ act⁹ ille amoris brific⁹: quē nos ponim⁹ esset i ptāte volūtatis ⁊ p ꝓns p̄tis. Adhuc argumētū nō valz. q⁹ diceret q⁹ brifudo cōsistit i speculatōe: ⁊ etiā i p̄ari. q̄a cōsistere: i actu itellect⁹: q̄ est speculatio: ⁊ actu volūtať: q̄ est p̄ris. si cēt i ptāte volūtať. ⁊ ille act⁹ amoris nō esset speculatio. Sic act⁹ volēdi nō est act⁹ itelligēdi. Si dz. q⁹ si ille act⁹ amoris esset p̄ris. tūc notitia p̄cedēs cēt practica. q̄a esset notitia cui cōformit eliceret p̄ris. Rñdeo. q⁹ ille act⁹ ē p̄ris. nō tm̄ notitia p̄cedēs est practica. Cuius rō est. q⁹ ad habēdū actū volūtať: q̄ est in ptāte sua. ⁊ p ꝓns q̄ est p̄ris sufficit notitia icōplexa illi⁹ obiecti: qđ dz amari. ⁊ p ꝓns ñ req̄rit notitia cōplexa. nec p ꝓns notitia practica. cū ois notitia practica sit cōpleta. Et ita est ibi p̄ris sine oi notitia practica. Et q̄n dz. q⁹ illi notitie elicit cōformit p̄ris. Rñdeo. q⁹ nō elicit conformit illi notitie: q̄a tūc aliq̄s act⁹ elicit ꝓformit notitie. q̄n elicit sic dictať eliciēdus. vl sic oñdit posse elici. Sz h̄ nō pōt esse nisi ipe act⁹ rermict illū actū: saltē ptiacit. Sed i ꝓposito illa icōplexa notitia alicui⁹ obiecti diligibil⁹ p̄cedit actū amor⁹ Et iō ipe act⁹ amor⁹ ñ trniat illū actū itelligēdi: nec totalr: nec ptialit. ⁊ iō nō elicit sibi ꝓformit. ⁊ tm̄ est p̄ris. q⁹ ē i ptāte volūtať. Per h̄ ad aliud q⁹ felicitas cōsistit in speculatōe q̄tum ad actū intellectus. ⁊ in vno actu q̄ nec ē speculatio nec p̄axis si act⁹ fruitōis sit a solo deo. q⁹ ille act⁹ nec est actus volūtať. nec ē act⁹ intellect⁹. ⁊ iō nō ē speculatio nec est in ptāte volūtať. ⁊ iō nō est p̄axis. Si tm̄ ille act⁹ eēt in ptāte volūtať: ꝓsisteret felicitas in speculatōe ⁊ in p̄axi. Ad aliud dico q⁹ felicitas vltima q̄ ē actus intelligēdi ē speculatiua. ꝫ illa nō rep̄hēdit actū volūtatis nō plus q̄ actus volūtať ꝓhēdit actū intellect⁹ Tm̄ sciēdū q⁹ notitia speckatiua dupl⁹ accipiť Uno mō. p oi notitia q̄ nō est practica sine sit ꝓplexa siue icōplexa. ⁊ sic felicitas ē notitia speculatiua. q⁹ notitia icōplexa ituitiua deitať. Aliter accipiť notitia speckatiua. p scia q̄ sciť aliq̄d verū pure speckabile. ⁊ sic felicitas nō ē notitia speculatiua. Ad aliud q⁹ beatus aug⁹ nō accipit ptē q̄platiuā nisi. p actu itelligēdi eīa ad quā tm̄ ptinet volūtas. nō sicut ēntialr inclusa. ꝫ sicut vna ps ptinet ad aliā cū q̄ facūnū. ꝫ quō h̄ sit intelligēdū alias patebit. Ad aliud rñdeo q⁹ metaphisica nō ē practica. q⁹ q̄uis de deo sint aliq̄ vitates practice ēr naturalr inuēte. illas tm̄ nō ꝓsiderat metaphisica. q⁹ metaphisica ñ ꝓsiderat aliq̄d h̄ dō q̄d sit i ptāte nr̄a. ꝫ tm̄ illa q̄ nō sūt i ptāte nr̄a sic⁹ de ē inconuptibil⁹. simpler. ppetu⁹ cā oīz ⁊ sic de alijs. ⁊ iō metaphisica ē simplr speckatiua. Jlla tm̄ q̄ ꝓsiderať a metaphisica pnt esse p̄ncipia ad p̄bādū ꝓclones practicas de deo. sic ex h̄ q⁹ de⁹ ē cā oim ē sūme diligibil⁹ vel honorād⁹ vl aliq̄d hmōi. ꝫ ille ꝓclones practice ñ ptinēt ad metaphisicā. ꝫ ad aliquā aliā sciam moralē q̄ erit practica. Si dz. q̄ rōnes vitates speckatiua de deo supnaturalr vitas practica de deo supnaturalr ptinēt ad theologiā supnaturalē. eadē rōe vitas speckatiua de deo naturalr et vitas practica de deo naturalr ptinebūt ad theologiā naturalē. i. ad metaphisicā. ⁊ ita metaphisica saltē fz aliquā sui ptē erit practica. Rñdeo q⁹ extrēdēdo nomē theologie naturalr et nomē metaphisice. pōt ꝓcedi q⁹ metaphisica fz aliquā sui ptē est practica. q⁹ sic vocando metaphisicā. metaphisica fm aliquā sui ptē ē moralr. sic theologia nr̄a fz aliquā sui ptē ē moralr. tm̄. ppe accipiť metaphisica fz q⁹ distinguit ꝓtā phiaz moralē. ⁊ sic ille vitates ñ ptinēt ad theologiā naturalē nec ad metaphisicā. et sic loquūť phi⁹ sci de metaphisica. Ad aliud q⁹ accipiēdo rōes bōrať. p aliquo ꝓceptu absoluto cōi deo ⁊ creaturis. s. bonitati creature q̄ distinguit a creatura sic ꝓsiderať a metaphisica. Sz fm q⁹ quertit cū ēre. sic nō cōsiderať a metaphisica. nisi q̄n cōcludit cōclonē ꝑticaz ex p̄ncipijs speculatiuis. ꝫ alr declarabiť ista distinctio. Ad aliud q⁹ siue deus sit finis siue non hoc habet metaphisica cōsiderare sed nō habet considerare q⁹ mouet cām rationalem habentē actū in sua ptāte. q⁹ nō dz cōsiderare

Ad tertiam

Ad quartam.

Ad quintam.

Ad sextam

Ad septimā

Universidad de Deusto
Biblioteca

Finis prologi

Ad octauā.

an aliq̄ creatura bēat actū i sua ptāte vel nō. ꝫ
p̄tinet ad sciam de aia: vel ad sciam moralē
Ād aliud cōcedo. q̄ scia naturalit acq̄sita cir
ca dilectōz dei est practica. ꝫ ex p̄ nō sequit q̄
sit nobilior bitu speculatio. Tū q: poterit esse
ignobilior. ppt mioꝝ necessitatē sciti: q. ſ. no-
tū notitia practica est conclusio: ⁊ notuz notia
tia speculatia est p̄incipiū: ⁊ ita se habēt sic bi
tus p̄incipii: ⁊ bitus ꝛclusiōis. ꝫ bitus p̄incipij
est notior: q̄ ⁊c. Tū q: aliq̄n i noto notitia spe
culatiua est aliq̄s termin⁹ nobilior p̄ter termi-
nū cōem: q̄ sit termin⁹ p quē distinguit ab illo
qō scitur notitia practica. Sic̄ ꝑz de istis dua
bus. de⁹ est cā efficiēs ſbarum ſepatarū. de⁹ est
ab boie adorādus. Ad aliud ꝑz ꝓ p̄dicta. q̄
aliq̄ ps theologie n̄ est de obiecto agibili nec
factibili. ⁊ iō illa ps non est practica ꝫ specu
lativa. Aliq̄ aūt ps est de obiecto agibili ptia
li. sic̄ illa q̄ est respectu p̄fatū in q̄b⁹ attribuūt
tur deo aliq̄ p̄dicata q̄ ipotāt aliq̄ opa nr̄a. et
iō illa est practica. Ad aliud dico. q̄ theolo-
gia q̄tū ad aliquā suī partē est de illis q̄ ipoz-
tāt cōtingēcia alit se bēe. Ꝫ est illa q̄ sunt i ptā
te nr̄a. ⁊ iō illa ps est practica. Ad p̄mū ꝑ-
ſcōa opiniōe rndeo. q̄ bitus q̄ est de obiecto a
sciēte attigibili p opationē exīntez i ptāte sua.
siue nobiliorē: siue ignobiliorem nihil refert. ⁊
bz illā opationē ꝓ obiecto: saltē ptiali. est vere
practic⁹. Si aūt aliq̄s bitus sit de obiecto sic
attigibili. ⁊ nō bz aliquā talē opatiōez ꝓxo ob
iecto nō est practic⁹. ⁊ q: aliq̄ ps theologie est
de deo sic attigibili: nō tm̄ bz illā opationē ꝓxo
obiecto. iō illa erit speculatiua ⁊ nō practica.
Et iō notitia q̄ scit vel cognoscit q̄ de⁹ gene-
rat. vel q̄ de⁹ creat mundū: nō est practica sed
speculatiua. Sz illa q̄ bz deū ꝓ obiecto. ⁊ etiā
talē opationē exīntē i ptāte opātis scu sciētis.
siue sit nobilior q̄ act⁹ sciēdi: siue nō. est simpli
cit practica notitia. Et iō notitia q̄ cognosci-
tur q̄ deo est obediendū. de⁹ est diligēdus. est
practica. Et q̄ cognoscit q̄ nō est mechanduz
q̄ parētes sūt bonorādi ppt deū. ⁊ sic de aliis
Ad p̄mā ꝓbationē ꝛcedo. q̄ tale obiectū cō
parat ad sciētē: nō tm̄ vt speculabile: ꝫ etiā vt
attigibile. ꝫ nō vt opabile. Et iō sciēs pōt bīe
de illo obiecto: nō tm̄ notitiā speculatiuā. ꝫ ēt
practicā. Sic̄ de auro pōt bīi notitia specula-
tiua. q: est res naturalis nō opabilis a nobis.
⁊ de auro habet aurifaber notitiā practicā. ḡa
aurū est attingibile mediātib⁹ opatiōib⁹ nr̄is.
Ad ſcōam ꝓbationē dico. q̄ nō ex p̄ solū me
dicina ⁊ oēs practice dicunt practice. q: obiec
tū est attigibile mediātib⁹ opatiōib⁹ excellē
tioꝝib⁹: ꝫ ex p̄ q̄ nō tm̄ cōsiderāt ralia attingi
bilia. ꝫ q: etiā ꝑsiderāt ipas opatōes q̄b⁹ attri-

Ad nonā.

Ad decimā.

Ad primuz scōe opinionis.

Ad pmā ꝓbatio nem.

Primi sententiarum

gūtur. Sz q̄ opatōes sint nobiliores q̄ actus
sciēdi vel ignobiliores nihil refert. q: artifex ſ
mechanici habēt notitias practicas de rebus
naturalib⁹. q̄uis ille opatōes sūt ignobiliores ſ q̄ Ad cōfirmatōez
act⁹ illoꝝ sciēdi. Ad cōfirmatōez ꝛcedo q̄ ba
bitus trāsiēs sup obiectū. ⁊ q̄ negotiat circa
opa ⁊c. q̄ ille est practicus. Et iō ꝛcedo q̄ illa
ps theologie q̄ docet deū attingi opatōib⁹ et
negociat circa opa nr̄a est practica. ꝫ aliq̄ ps
theologie nō est tal⁹. ⁊ iō illa ps nō ē practica.
Tū q̄ accipit q̄ deus est opabil⁹. nō est verum
q: deus nō est op⁹. ꝫ attingit a nob mediante Ad ſcōz argt.
ope nr̄o. Ad ſcōz q̄ ille habit⁹ q̄ bz actū quē
elicit ⁊ quē dirigit tanq̄ obiectū saltē ptiale
ē practic⁹. iō aliq̄ ps theologie est practica. q:
aliq̄ bz talē actū ꝓ obiecto. aliq̄ nō. Ad argu
mentū subtil⁹ doctoꝝ ꝓ eadē ꝛclusione dico q̄
nō q̄libet ps theologie est ꝛformis dilectioni
dei. q: sicut dictū est p̄us. tūc dr̄ notitia cōfoz-
mis ptali. q̄n ipa ptalis elicit vel pōt elici. sic̄
dicta est eē eliciēda si illa notitia sit dictatiua.
Si aūt sit oñsiua tm̄. oz q̄ saltē ptalis vl⁹ mi-
nus ptalis sit obiectū illi⁹ notitie. Sz aliq̄ est
ps theologie q̄ nihil opabile bz ꝓ obiecto. Si
cut omnis notitia q̄ aliquo mō pōt valere ad
ptalem eēt practica. q̄libz ṽitas eēt practica.
Vñ ista ignis ē calid⁹ eēt practica. q: cū ignis
ē calid⁹. iō valz ad mltas opatōes hūanas ex-
ercēdas. nec bō mltas opatōes sciret facere
nisi p̄us sciret q̄ ignis ē calid⁹. Eodē mō bō eēt
practica. sol ē calefactiuus. q: cū sol est calefa
ctiu⁹. iō bō se volēs calefacere vadit ad solez.
qō nō faceret nisi sciret solē eē calefactiuū. et
ita a sole. auro. igne. ſra. ⁊ ab aliis reb⁹ natura
lib⁹ sumunt mltа p̄incipia ad recte opandū et
ad ptalēs recte eligēdas. ⁊ tm̄ de istis nō ē tm̄
notitia practica: ꝫ ēt specl⁹atiua. ita de deo nō
obstāte q̄ sit lz imꝛpe ꝛformis volitōi recte
de eo poterit eē n̄ tm̄ notitia practica: ꝫ ēt spe Ad cōfirm.
culatiua. Per ꝫ ꝑz ad ꝓfirmatōez. q: ab illo
qō ē finis sumūt nō tm̄ p̄incipia practica: ꝫ ēt
specl⁹atiua. ⁊ freq̄nt⁹ p̄incipia specl⁹atiua sūt ꝓ
ra p̄incipia practicā. ⁊ p̄incipia p̄ma int̄ practi- ēē Ad p̄ncipale
ca sūt ꝛclones deducte ex specl⁹atis. Ad p̄mū
p̄incipale ꝛcedo q̄ theologia q̄tū ad aliquam
sui ptē ē specl⁹ativa. Ad ſcōz dico q̄ aliq̄ spe
cl⁹ativa est nobilior aliq̄ practica. ⁊ aliq̄ p̄tica
ē nobilior aliq̄ specl⁹ativa. ⁊ iō si vnū cōe sit no
bili⁹ alio. illo mō quo vnū cōe pōt eē nobili⁹ ñ
oz q̄ oē ptētū ſb nobilioꝝ sit nobili⁹ oī cōtento
ſb ignobilioꝝ. ꝫ sufficit q̄ nobilissimū ptētū ſb vno
sit nobili⁹ nobilissimo ſb alio. ⁊ sic ē i ꝓposito.
Ad argum̄tū i oppositū ꝛcedo q̄ illa ps theo
logie q̄ ē directiua opatōis volūtarie ē p̄tica.

ffinis questionū Prologi.

Distinctionis I

Questio prima. distinctionis prime.

Questio I

Primū p̄cipale

Circa primā

C distinctione: i qua magi⁹ ster tractat de frui ⁊ vti.
Quero ꝓio de vti. Utrū tm̄ omi alio a deo sit vtē-
duz. Et nō. arguo dupli ci via. Primo q̄ non omi
alio a deo sit vtendū. primo sic. Ipo actu vtē-
di nō est vtendū: q̄ nō omi alio a deo est vten-
dū. consequētia patet. Añs ꝓbo. q: si sit vten
dum ipo actu vtendi. aut ergo eodez actu. aut
alio. Nō eodē actu. q: nō est idez actus rectus
⁊ reflexus. Nec alio. q: tūc duo actus essent si-
mul in volūtate. Scdo sic. quocūq̄ cōuenit
vti eodē cōuenit abuti. ꝫ aliqua sunt q̄bus nō cō
uenit abuti. ergo aliqua sunt q̄bus nō cōue
nit vti. maior ꝑz: q: opposita habent fieri cir
ca idem. ꝫ vti ⁊ abuti sunt ꝓtraria. ergo circa
qō cōtingit vti: ꝓtingit abuti. minor patet. q:
virtutibus nō cōtingit abuti. q: ſm magistrū
virtutibus nemo male vtit: ergo nemo eis ab
utit. Tertio sic. illo est vtendū: qō est in deuz
referibile: ꝫ multa sunt q̄ nō cōuenit referre in
deū: ergo ⁊c. Maior patet. q: boc est vti. dili-
gere aliq̄d ꝓpt aliud. ⁊ p̄ consequēs oē illud
quo est vtenduz pōt diligi ꝓpter aliud. ꝫ vnū
qōq̄ ꝓpter deū est maxie diligendū. q̄ oē illud
quo est vtendū est in deū referibile. minor ꝑz
Tū q: intēciones secūde: cū nō possint funda
re relationē realē ad deū. nō sunt in deū referi
biles: sil⁹ nō sūt diligēde cū nō sint res. Tū q̄
mala: q̄ nec ꝓpter se: nec ꝓpt aliud sunt amā-
da. nō sunt in deū referibilia. Scdo ostendo
q̄ deo sit vtendū. q̄ omi illo qō pōt esse licite
obiectū amoris cōcupiscētie est vtendū. ꝫ de⁹
licite pōt amari amore concupiscētie. igit deo
est vtendū. Illa maior ꝑz. q: illud qō amat amo
re ꝛcupiscētie: amat ꝓpter aliud amatū amo
re amicitie. Hoc est eni amari amore concupi
scētie. amari ꝓpter aliud amatū amore amici-
tie. q: amari amore concupiscētie. est esse cōcu
pitū vel desideratū alteri. ꝫ q̄ diligit aliq̄d ꝓ
pter aliud vtit illo. Minor ꝑz. q: illud qō est
vtile alicui amato amore amicitie. pōt sibi cō
cupisci. ⁊ p̄ consequēs amari amore cōcupisce
tie. ꝫ de⁹ est vtilis alicui creature rōnali ama
te amore amicitie. igit pōt licite cōcupisci si-
bi. igit illa creatura ꝑt licite vti deo. Ad op-
positū. solo illo est vtendū qō est ad aliud ordi
nabile ⁊ omi illo. ꝫ quodlibz aliud a deo est or
dinabile ad deū: q̄ est finis oim. ⁊ deus nō est
ad aliud ordinabil⁹. ergo ⁊c. Circa istā q̄stio-
nē p̄mo exponēdus est itellect⁹. q. scdo. ad. q.

B Probat q̄ deo sit vtendum.

Ē Circa questionē duo facit.

Jn oppositum.

Questio I

Primum

Circa primū est sciendū q̄ nō intelligit q̄ de
vsu q̄ est opatio cuiuscūq̄ potētie: quō accipi
tur vsus q̄n dicit. cui⁹ vsus bon⁹: ipm̄ q̄ bonū
⁊c. Nec de vsu quo dicimur vti potētijs ad eli
ciendū actus potētiarū. Nec de vsu quo dici-
mur vti habitib⁹ q̄n volum⁹. ꝫ de vsu quo dici
mur vti aliquo tanq̄ obiecto. Et sic intelligē-
do questionē. dico q̄ vti dupl⁹ accipit sc̄z lar-
ge et stricte. Large est oīs actus volūtat⁹ ſm
btm̄ augustinū. r. de trini. c. xi. Stricte aūt ac-
cipit ſm q̄ est aliq̄s actus volūtat⁹ distinctus
cōtra frui. et sic magis in particlari intelligit
questio. Circa quod ꝓmo videndū est quō di
stinguit actus vtēdi ab actu fruēdi. Secūdo
quod est obiectū actus vtēdi. Circa ꝑmū sci
endū q̄ aliq̄s pōt assumere aliq̄d in facultatē
volūtatis dupl⁹. vel ꝓpter se vel ꝓpter aliud.
Primo modo aliq̄d assumit in facultatē volū
tatis. q̄n aliq̄d p̄ntatū volūtati ꝓ intellectum
etiā si sine oi alio p̄ntaret: assumeret in facul
tatez volūtatis. Secūdo mō assumit in facul
tatem volūtat⁹. q̄n aliq̄d assumit in facultatez
volūtat⁹ alio p̄ntato. ita q̄ si illud aliud nō pre
sentaret volūtati vel nō assumeret in facultra
tez volūtatis. illud nō assumeret in facultatē
volūtatis. Primus actus est nō referibil⁹. q̄n
ſ. volūtas elicit aliquez actū circa illud. ita q̄
eūdem actū eliceret etiā posito q̄ nihil aliud
oñderet. sicut si alicui oñderet de⁹. appeteret
deū nullo alio sibi ostēso. Scōs actus est refe
ribil⁹ q̄n nō eliceret act⁹ circa illud si nihil aliō
sibi oñderet. vl⁹ si nihil aliud assumeret i facul
tatē volūtat⁹. sicut q̄n aliq̄s appetit potionez
amarā. quā nō appeteret si nō appeteret sani
tatē. Sed q̄ aliq̄s actus sit nō referibil⁹ pōt esse
dupl⁹. vel q̄ obiectū acceptet tanq̄ ſmū sibi
possibile p̄tari. Vel ē tāq̄ ſme diligēdū ab ea.
vl⁹ absolute q̄ acceptet⁹ absolute assumat in
facultatē volūtatis nec vt summū nec vt non
summū. Primus actus est act⁹ fruēdi. q̄n aliq̄d
acceptat tanq̄ simpl⁹ ſmuz. Secūdus act⁹
nō est ꝓpie frui nec ꝓpie vti. sed tertius actus
est ꝓpissime vti. Circa secundū dico q̄ ob-
iectū vsus i cōi q̄ ē cōis ad vsuz ordinatū ⁊ ad
vsū ordiatū ē quodlibet siue creatū siue icrea
tū. Hoc ꝑz. q: quodlibet quod pōt volūtas re
ferre ad aliud est obiectū vsus. ꝫ volūtas ex li
bertate sua pōt quodcūq̄ referre ad aliud. q̄
pōt vti quocūq̄. maior ē mānifesta. minor ꝑz: q:
quocūq̄ sibi oñso pōt aliq̄d aliō magis diliget
re: ⁊ p oñs pōt diligere ipz pp aliud. Scda cō
clusio ē q̄ de⁹ nō ē obiectū vsus ordiati. q: si sic
aut eēt obiectū volitōis ordiate aut nolitōis.
nō nolitōi⁹. q: null⁹ pōt ordiate odire deū. nec
volitōis. q: tūc posset aliq̄d pl⁹ amari ordiate

.D Circa scōm p̄ma cōclusio

E Scda cōclusio

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tertia cõclusio

q̄ deus. Silr finis vltimus nõ est ad aliquid aliud referibil. sed deus ẽ simplr finis vltim⁹ Tertia cõclusio est q̄ oñe aliud a deo potest esse obiectũ vsus ordinati. Hoc ꝓbar. q: oñe aliud a sume acceptato põt assumi in facultatem volũtatis ꝓpter summe acceptatum. sed deus ordiate summe acceptat. ḡ oñe aliud a deo põt ordinate assumi in facultatẽ volũtat ꝓpter deũ. ⁊ p consequẽs oĩ alio a deo ꝓtigit ordinate vti. maio: p3. q: oñe aliud a sume acceptato aut est bonũ aut malũ. Si bonũ põt esse amatũ ꝓpter sume acceptatũ. Si sit malum põt ordinate esse nolitũ a volũtate ꝓpter summe acceptatũ. ḡ oñe aliud a summo acceptato põt ordinate assumi in facultatẽ volũtatis ꝓpter ipm. ḡ ⁊c.

Primũ dubium.

Sed circa p̄dicta sũt tres difficultates. Pria est de illo medio actu an talis act⁹ sit possibilis. ⁊ an ille act⁹ sit necessario malus vel bon⁹.

Scdm

Scda difficultas ẽ de actu vtẽdi ꝓprissime dicto. an sit simplicit vn⁹ actus numero. vel includat plures actus distinctos numero. quor vn⁹ sit pcise respectu finis ⁊ alius respectu illi⁹ quod est ad finem.

Tertium

Tertia difficultas est tacta in p̄mo argumẽto ꝓncipali. an actus vtẽdi quo ꝙs vtit actu suo ꝓprio vtẽdi sit idem actus numero vel alius.

Ad primũ dubiũ

Ad primã dico q̄ est actus talis mediꝰ quo aliq̄d amat. nec tanq̄ finis simplr vel vltim⁹. nec actualr refert in aliud. Et si dr. si nõ amat ꝓpter aliud. ergo amat ꝓpter se. sed oñe tale amat tanq̄ finis vltimus. Respondeo q̄ tale amat ꝓpter se. q: scz si nihil aliud oñeret vo lũtati adhuc amaret. ⁊ tñ nõ tanq̄ finis vltimus. saltr potitue. Quia tũc aliq̄d amat tanq̄ finis vltimus. qñ acceptat aliq̄d tanq̄ magis amandũ omni alio. vel tanq̄ magis amatũ oĩ alio quod cũq; oñeret sibi amandũ. sed isto modo nõ oñe amatũ ꝓpter se est ꝰmatum tanq̄ finis vltim⁹. q: aliqs apprehẽdẽs ꝟtutẽ et nõ cogitãs de felicitate ꝟtutem appetit. et tñ nõ ꝓpter felicitatẽ. nõ tñ appetit virtutem tanq̄ aliq̄d magis appetẽdũ q̄ quodcũq; aliud si sibi ostẽderet. nec tanq̄ min⁹ appetẽdũ et ita est de amato. ⁊ ita est aliqs act⁹ medius vt dictũ est. Hoc declarat ꝓ p̄bm. i. ethicoꝝ. vbi vult q̄ aliq̄ sint eligibilia ꝓpter alia. aliquid aũt pcise ꝓpter se. nullo mõ ꝓpter aliud. aliquid autem et ꝓpter se et ꝓpter aliud. Unde dicit sic. i. ethicoꝝ. c. vij. Perfecti⁹ autẽ dicimus quod fm se ipm est. pleq̄bile eo quod ꝓpter alterũ. Et quod nunq̄ ꝓpter aliud eligibile bis q̄ fm se ipa. ⁊ ꝓpter hoc eligibilius Et simplr vtiq; pfectũ quod fm seipm eligibile semp. ⁊ nunq̄ ꝓpter aliud. rale vtiq; felicitas maxime videt esse. hanc em̃ eligim⁹ semp ꝓpter seipam et nunq̄ ꝓpter aliud. Honorẽ vero et voluptatẽ. ⁊ intellectũ. ⁊ oẽm vrtutẽ eligimus quidẽ. ⁊ ꝓpter seipam. nullo em̃ adueniẽte eligerem⁹ vtiq; vnũquodq; ipor. eligimus aũt. ⁊ felicitatis gratia p̄ hꝰ su spicates felices fore. Felicitatẽ aũt null⁹ eligit hor. gra. neq; oĩno ꝓpter aliud. Ex quo p3 q̄ aliq̄d est volibile nullo alio p̄tato volũtati. ⁊ ita tũc nõ eligit ꝓpter aliud. ⁊ tñ nõ est finis vltim⁹. sed sitiue ꝓpter aliud. ⁊ tñ nõ est finis vltim⁹. sed ꝓpter aliuꝝ finẽ est eligibile. Et si dicit q̄ ille actus est malus qñ diligit aliq̄d qđ ẽ ad finez et nõ ꝓpter finem. Respõdeo q̄ actus respectu alicuius ad finẽ potest ee nõ malus. q̄uis maxime si nõ apprehendat finis. Et si dicit. q̄ ois defectus circũstãtie req̄site ad actũ bonũ facit actũ malũ. sed circũstãtia finis est requisita ad actũ moral⁹ bonuz. ḡ qñcunq; deficit. actus erit malus. sed in ꝓposito deficit. ḡ ⁊c.

Respõdeo q̄ nõ ois defectus circũstãtie req̄site ad actũ moral⁹ bonũ facit actũ ee malum vel pctm̃. tunc em̃ ignorãtia nunq̄ excusaret. cum tñ fm doctores ⁊ scõs ignorãtia aliqñ excuset a toto. sed qñ deficit aliqua circũstãtia ad quã elicies actũ ꝓ tũc obligat. tũc est act⁹ malus. si aũt nõ obligat tunc ad illã circũstantiam nõ est actus malus. Ita est in ꝓposito. qz in tali casu nõ est iste obligat⁹ ad volẽdũ hꝰ ꝓpter finẽ. si tñ eliceret actũ circa hoc ꝓstitu endo illud tanq̄ finẽ sibi respectu oĩm aliorũ peccaret. Circa scdam difficultatẽ posset aliq̄s cui videri q̄ sit alius act⁹ numero ⁊ specie. ita q̄ talis actus vtẽdi nõ põt esse sine distinctis actib⁹ realr differẽtibus. Et ꝓpter hoc potest argui p̄mo sic. Qñ illud qđ est ad finẽ diligit. ꝓpter finẽ. ⁊ finis ⁊ illd qđ est ad finẽ diligit sed finis ⁊ illud qđ est ad finẽ nõ possũt diligi vno actu. ḡ sunt ibi plures act⁹. Maio: p3. q: illud quod est ad finẽ certũ est q̄ diligit. Alit em̃ nõ eet ibi actus vtẽdi. cũ nõ sit ibi nolitio ipius. Qtiã finis diligat p3. q: ꝓpter quod vnũquodq; tale ⁊ ipm magis. ḡ si illud qđ est ad finẽ diligat ꝓpter finẽ. oportet q̄ finis magis diligat. Mino: p̄bar. q: finis diligit actu fruẽdi. q: diligit ꝓpter se. illud qđ est ad finez mero. idẽ act⁹ numero esset actus vtẽdi ⁊ act⁹ fruẽdi. Sequẽs est falsuz q: iste sũt spes opposite. Scdo põt argui sic. si esset tm̃ vn⁹ actus numero. actus vtẽdi esset pfectio: actu fruẽdi Sequẽs est falsum ḡ ⁊ añcedẽs. ⁊ ꝟsequentia p3. q: eet aliqs actus volũtat pfectio: fruitõe divine essentie. ⁊ p Sequẽs beatitudine. cõsequẽtia p3. q: qñ aliquo actu respiciunt plura obiecta ab aliq̄ potẽtia ⁊ eque pfecte. ille act⁹

3 Ad scdm dubiũ Ritio alius

Confirmatio.

Primũ argumentum

Scdm

est pfectio: q̄ ille actus q̄ respicit pauciora. ꝟ isto posito fruitio: seu actus fruẽdi esset tm̃ respectu finis. actus vtẽdi esset respectu finis: ⁊ respectu illius qđ est ad finẽ: ⁊ eque pfecte respectu finis: sic actus fruẽdi. q: p hoc q̄ aliqs diligit aliquã creaturã. ꝓpter deũ. nõ minus diligit deũ. ḡ actus vtẽdi creatura esset pfectio: actu fruẽdi deo.

Tertium.

Tertio sic. volũtas nõ põt simul ⁊ semel hr̃e duos actus pfectos respectu eiusdẽ obiecti. ꝟ posito actu meritorio in volũtate quo aliqs diligit deũ. ꝓpter se. põt offerri volũtati per intellectũ aliq̄d ordinabile ⁊ diligibile ꝓpter deũ. qđ põt volũtas diligere ꝓpter deũ. ⁊ nõ opz q̄ voluntas dimittat actuz primũ meritoriũ. ḡ tũc ille actus scõs elicitus pcise termiabit ad creaturã. Alit essent simul in volũtate duo actus respectu dei.

Quartũ.

Quarto sic. sicut aliqs põt diligere aliq̄d ꝓpter aliud dilectũ. ita põt detestari aliq̄d ꝓpter aliud. ḡ qua rõne act⁹ diligẽdi aliq̄d. ꝓp aliud est vnus act⁹ nũero babẽs vtrũq; p̄o obiecto eadẽ rõe actus detestãdi aliq̄d ꝓp aliud: seu ꝓpr amorẽ alterius: est vnus habens vtrũq; ꝓ obiecto. ꝟ hoc est ipossibile. q: tũc act⁹ amãdi: ⁊ act⁹ odiẽdi essent vn⁹ act⁹ nũero. Ista vltima ꝟsequẽtia p3. q: si ille act⁹ terminat ad finẽ. Aut illo actu amat finis. aut odit. Nõ odiatur. ḡ amat. ḡ ille act⁹ est act⁹ amãdi: ⁊ est act⁹ odiẽdi: q: aliq̄d illo odit. ḡ ⁊c.

Quintum.

Quinto sic. idẽ act⁹ nũero nõ põt esse intẽsius ⁊ remissus. pfectus ⁊ impfect⁹. ꝟ quicũq; diligit aliq̄d ꝓpter aliud. s. ꝓpter finẽ intẽsius ⁊ pfect⁹ diligit finẽ. ⁊ remissius ⁊ impfecti⁹ diligit illud qđ est ad finẽ. ḡ nõ codẽ actu diligit vtrũq;. Cõfirmat. q: si codẽ actu diligeret vtrũq;. ḡ ita pfecto actu diligit aliqs meritorie creaturam sicut deũ. ⁊ p ꝙs tm̃ diligeret. ⁊ ita de⁹ nõ eet sũme diligẽdus ⁊ sup oĩa: qđ ẽ absurdũ.

Confirmatio.

Sexto sic trio erbi. electio nõ est voluntas. q: electio est eoꝝ q̄ sunt ad finẽ. ⁊ volũtas est ipius finis. ꝟ si esset vn⁹ ⁊ idẽ act⁹ electio ex hꝰ ipo q̄ essz alicui⁹ ꝓpr finẽ esset ipius finis.

Sextũ.

Preterea. sic ꝛtellect⁹ nõ põt intelligere plura: ita nec volũtas põt velle plura. ḡ nec est vnus actus. nec est simul vtriusq; voliti.

Septimũ.

Sed istis rõibus nõ obstãtibus videt. pbabile q̄ possint esse duo act⁹ ⁊ q̄ põt esse vnus act⁹.

Resolutio doctoris.

Hoc põt declarari: qa sicut intellect⁹ se habet ad principia ⁊ cõclusiones: ita se habz volũtas ad finẽ: ⁊ ad ea q̄ sunt ad finẽ. ꝟ intellect⁹ põt scire cõclusionẽ distincto actu ab actu quo cognoscit pricipiũ. ⁊ p vnico actu cognoscere vtrũq;. ḡ eodẽ mõ volũtas põt hr̃e distinctos act⁹ respectu finis ⁊ illi⁹ qđ est ad finẽ. ⁊ vnũ actũ respectu vtriusq;. Maior: p3 de se. q: nõ min⁹ põt voluntas sup obiecta sua q̄ intellect⁹ sup obiecta sua. minor p3 quo ad p̄mã ptẽ. q: notitia ꝓncipij ẽ causa notitie ꝛclonis. sed cã distinguit realr ab effectu suo. ḡ põt ee alius act⁹ quo cognoscit ꝓncipiũ ⁊ quo cognoscit ꝛclo. Scda ps minor p3 q: nõ magis repugnat intellectui ſtelligere vnico actu vnũ discursum vel vnã ꝓnam q̄ vnã. p positionẽ. ꝟ vnico actu põt intelligere vnã. p positionẽ. p3 p pbm. iij. de aia. vbi dimidit operationẽ intellect⁹ in operationẽ simpliciũ ⁊ ꝓpositorum. ḡ si diuisio sit ꝓpria. ita erit vna ſtellectio ꝛpleri sicut incompleti. Preterea si nõ sit vnus actus. ḡ sunt duo actus distinctoꝝ obiectoꝝ. sed hoc est falsũ. q: tũc ꝛponere vel diuidere nõ esset nisi hr̃e diuersos actus respectu diuersorum obiectoꝝ. sed hoc est manifeste falsum. q: tũc ita bene posset sensus ꝛponere ⁊ diuidere sic intellect⁹. q: sensus põt hr̃e distinctos act⁹ distinctoꝝ obiectoꝝ. põt em̃ visus simk videre diuersa alba vel nigrũ ⁊ album. Preterea. iij. de aia. sensus cõis cognoscit dras diuersoꝝ sensibiliũ eiusdẽ sensus. aut ḡ vnico actu aut distinctis. si vno actu. ḡ multo fortius tã intellect⁹ q̄ volũtas vnico actu põt in multa obiecta. si distinct⁹ hꝰ põt sensus particulares. ḡ ꝓpr illam operationẽ nõ oz ponere sensuz cõem. Preterea intellectus in pria vnico actu intelligit pla. ḡa ꝟbũ ⁊ res i ꝟbo fm cõit loqntes. Silr ꝟ coit loqntes vnico actu diligit deũ ⁊ creaturã. ḡ hꝰ ñ ẽ negãdũ ab ist⁹ i via. et q̄ ñ apparet cuidẽ rõ i ꝟbũ. nec experientia nec auctas scripture. Si dr q̄ sint distincti act⁹. tũc neut erit act⁹ vtendi. nõ ꝓmus vt manifestũ est nec scõs ꝓbo. ḡa qñ aliqs actus sine alio a quo põt separari nõ ẽ actus vtẽdi. ille idẽ ꝟiuct⁹ cũ illo nõ erit act⁹ vtẽdi. q: actus ali⁹ nõ facit actũ eundẽ nũero ee actũ vtẽdi q̄ nõ erat ꝓ⁹ actus vtendi. nec ecõuerso. sed ille actus q̄ pcise tminat ad illd qđ est ad finẽ. posset ee sine oĩ actu respectu finis. q: volũtas libere põt ferri in qđcũq; obiectũ sibi oñsum nullo alio oblato. sed hꝰ posito nõ erit actus vtẽdi. q: nõ diligit ꝓpter aliud. nec ḡ qñ sit est cũ actu respectu finis erit act⁹ vtẽdi. Cõfirmat. q: actus q̄ pcise terminat ad vnũ ⁊ põt ee sine oĩ alio nõ tẽdit in aliq̄d ꝓpr aliud. ḡ nõ est act⁹ vtẽdi q̄ tẽdit in aliq̄d ꝓpr aliud. quo em̃ tẽdit in aliq̄d ꝓpter aliud. si nõ tendit in illd aliꝰ. Ad istud põt dici q̄ stricte loquẽdo de actu vtẽdi talis actus q̄ pcise terminat ad aliq̄d nõ sũme acceptatũ hꝰ ẽ nõ acceptatuz tanq̄ summũ nõ est actus vtẽdi. Et ideo põt distingui de actu vtẽdi q̄ triplr accipit. Uno mõ. p omi actu q̄ nõ est fruitio. Alio mõ. p actu tminato ad aliquod obiectũ cãto ex actu fruẽdi respectu alicui⁹. Tertio accipit. p

Universidad de Deusto
Biblioteca

actu q̄ erīs vnus tēdit in aliq̄d ꝓpter aliud.
Primo mō iste actus est actus vtēdi. ⁊ ꝑ siue
sit ꝓiūctus cū alio actu siue nō. Scōo mō act⁹
iste nō ē act⁹ vtēdi. nisi qn causāt ex alio actu
sibi ꝓiūcto. ⁊ isto mō accipiēdo actū vtēdi idē
actus nūero pōt cē ꝑmo actus vtēdi. ⁊ postea
etiā manēs pōt nō esse actus vtēdi. qz potest
ꝑmo causari ab aliquo actu respectu finis vel
ab aliquo actu fruēdi. et postea destructo illo
actu fruendi pōt volūtas illū actum numero
ꝓtinuare. sicut si aliq̄s diligat ꝑmo potionez
simplr qz diligit sanitatē. tūc illa dilectio po-
tionis erit actus vtēdi. qz causāt ab alio actu
et si ꝓtinuet ex libertate volūtat etiā qn sani-
tas actualr nō diligit. tūc nō erit act⁹ vtendi
qz tūc nō causāt ab alio. nec ꝓseruatur ab illo
actu respectu sanitatis. Et tertio mō strictissi-
me accipit actus vtēdi. ⁊ ille semp est idez re-
spectu diuersoꝝ. Et ita dico. q nō est inconue
niēs eundē actū numero esse respectu finis vl
timi. ⁊ illoꝝ que sunt ad finē. Ad ꝑmū argu-
mentū in ꝓiū dico. q qn aliq̄ significāt vnū ⁊
ꝓnorāt diuersa illa q̄uis fm nomē videantur
rēt oppositōem. tn pnt eidē ꝓpetere respectu
diuersoꝝ. sicut est de naturali ⁊ libero ⁊ de cō
tingēti ⁊ necrio q nō possūt ꝓpetere eidez re
spectu eiusdē. tn nō est incōueniēs q cōpetāt
eidē respectu diuersoꝝ sicut volūtas diuia ꝑ
oms est ꝑncipiū ꝓducēdi scilz spm sanctū ne-
cessario. ⁊ tamē ē ꝑncipiū ꝓducēdi creaturaz
ptingēter. Et ita est in ꝓposito q idē act⁹ po-
test esse actus fruēdi respectu finis vltimi. et
tamē esse actus vtendi respectu illi⁹ q̄ est ad
finē. Hoc ꝑz. qz actus dīligēdi deū est fruitio
respectu diuine cēntie. et tamē diligēs deū nō
fruit illo actu. sed vtit eo. Ita poterit dici i ꝓ
posito. Silr intellectus vno actu scit ꝓclonē.
⁊ ꝓ ons nō tm intelligit ꝓclonē illo actu. ꝑ eti
am terminos illius ꝓclonis. ⁊ tn illo actu scit
ꝓclonē ⁊ illo actu nō scit aliq̄d incōplexū illi⁹
ꝓclonis. Ex ita idē actus respectu ꝓclonis dr
scia. ⁊ respectu termini nō dr scia. ꝑ pōt aliter
denoiari. igit n ē inconueniēs eundē actū volū
tatis sortiri diuersas denoiatōes ꝓpter diuer
sitatē obiectoꝝ. vt isto actu dicat volūtas frui
vno obiecto. ⁊ vti alio obiecto. silr aliq̄n ē act⁹
vtendi sine oī actu fruēdi. Ad scōm ꝓcedo q
nō est inconueniēs aliquē actū vtendi esse pfe-
ctiorē aliquo fruēdi actu q̄n ille actus vtendi
est etiā actus fruēdi aliquo obiecto. Unde nō
videt q actus quo diligit creatura ꝑcise ꝓpt
deū. sit imꝑfectior q̄ actus quo diligit ꝓcise
deus ⁊ ꝑ si sit act⁹ eq̄ intēsus. qđ nō semp cōti
git. Un forte fruitio btā i pria erit ꝑcise a solo
deo ⁊ respectu soli⁹ dei. et tn erit ꝑfectior q̄ q̄
cunq̄. q̄ pōt esse simul respectu dei. ⁊ respectu
creature. Naz illa q̄ pōt esse respectu dei ⁊ re-
spectu creature potest elici a volūtate creata.
alia aūt nō. Ad tertiū ꝓcedo. q volūtas ꝑt si
mul habere duos act⁹ ꝑfectos respectu eiusdē
obiecti. maxie qn illud obiectū est obiectū to-
tale respectu vni⁹ actus. ⁊ ptiale tm respectu
alterius. Et ita est in ꝓposito. q qn diligit fi-
nis ꝑcise ꝓpt se. tūc finis ē obiectū totale illi⁹
act⁹. qn nihil termiat illū actū nisi finis. qn aūt
diligit illd qđ est ad finē ꝓpter finē. est tm ob
iectū ptiale. Isto modo dictū fuit ꝑus. q qn ꝑ
mo itelligit aliq̄d incōplexū. ⁊ postea ꝓplexū.
poterit ꝑma notitia remanere cū scōa. aliter em
apprehēsis terminis intellect⁹ nō posset stati
in eodē instāti formare ex illis ꝓpositionē. ⁊ p
ons apphēsio termioꝝ ñ ꝑsupponeret p se cō-
positiōi ⁊ diuisioni. q nihil p se ꝑsupponit ali
cui effectui: nisi qđ pōt manere cū illo effectu.
ꝓpt ꝑ eni ponit pbs ꝓuationē esse ꝑncipiuz
tm accidēs. Qualit tn ꝑ sit intelligendū ali
bi ostēdet. Ad q̄rtum pōt ꝓcedi. q idē actus
nūero respectu vni⁹ ꝑt denoiari detestatio seu
actus detestādi. ⁊ respectu alteri⁹ act⁹ amādi.
qn vnico actu detesto: aliq̄d ꝓpt aliq̄d amatū
eodē actu. Si dicat isti sunt act⁹ oppositi scz
derestari ⁊ amare. q: nolle ⁊ velle sunt act⁹ op
positi. ꝑ derestari est nolle. amare est quoddaz
velle. q̄ tc. Potest dici q sicut act⁹ amandi: ⁊
act⁹ odiēdi nō opponūt: nisi qn idē est amatū
⁊ oditū. qz qn vnū est amatū: ⁊ aliud oditū nō
opponūtur. Ita dicendū est de velle ⁊ nolle.
⁊ frui ⁊ vti. Et iō illa respectu eiusdez nō pnt
eidē ꝓpetere fm q̄ sunt q̄dā cōnotatiua. q̄uis
pnt cōpetere eidē respectu diuersoꝝ. Ad q̄n
tuz concedo. q idē act⁹ nō ꝑt esse intēsus ⁊ re-
missus. tn eodē actu ꝑt aliq̄d diligi itēse: ⁊ ali
q̄d remisse. sic de⁹ intensissime diligit se ipm. ⁊
tn ñ intēsissime diligit quācūq̄ creaturā. Ad
cōfirmationē nego istā cōsequētiā. diligit illd
qđ est ad finē actu eq̄ intēso. q ita intēse. Et rō
oim istoꝝ est ista. qz diligere eq̄ intēse plus cō
norat q̄ act⁹ eq̄ intēsus. de quo alias quomō
dz itelligi patebit. Ista rnsio ꝓfirmat. qz de⁹
vno actu remisso pl⁹ acceptat q̄ oia alia. ⁊ tn
ꝑ posito possibile est q vn⁹ act⁹ creature sit in
tēsior. ⁊ ita nō sequit. diligit actu ita intēso. q
tn diligit. Ad sextū dico q electio nō est vo
lūtas fz intētionē ꝑbi. qz volūtas est respectu
alicui⁹ respectu cui⁹: sic respectu obiecti rotal
nō est electio. Silr volūtas ē ipossibiliū. respe
ctu quoꝝ nō ē electio. Un volūtas vocat q̄ est
respectu vni⁹ tm: ⁊ nō vni⁹ ꝓpt aliud. Electio
aūt q̄ est respectu alicui⁹ ꝓpt aliud ꝓmo volitū.

erit a solo deo actiue. fr visio dine ēntie ⁊ frui
tio q̄ est act⁹ beatifi⁹ bnt ralē ordinē. ⁊ sūt in eo-
dē gne. qz vtrunq̄ ē supnaturale. q̄ cū visio nu
da sit a solo deo actie. fruitio illa erit a solo do
actiue. Ut tn ꝑ possz negari de vtroq̄. Jdo
arguo ꝑmo sic. qn aliq̄ duo sūt supnaturalia.
si ipsecti⁹ ꝓpt sui ꝑfectiōez sit a solo deo crea-
bile. ⁊ ꝑfecti⁹ erit a solo deo creabile. sed bit⁹
caritas ⁊ lumē glie si ponāt sūt supnālia ⁊ ip-
fectio: est act⁹ supnāles eis corrndētes. ⁊ sūt
a solo deo actiue fz cōit loqntes q̄ mlto magis
et act⁹. igit tc. Preterea spālr de actu volūtat
arguo sic. ois potētia libere agēs ⁊ ptingēter
ꝑt de sua potētia absoluta cessare ab actu suo
⁊ ꝑ mediate vl imediate. qđ dico. ꝓpt vnā istā
tiā adducēdā i alia q̄one ꝓxnā opionē. sed vo
lūtas respectu cuiuscūq̄ obiecti libere ⁊ ptin
gēter agit. q̄ simplr ꝺ potētia sua absoluta ꝑt
cessare ab actu suo q̄ volūtas possz simplr face
re se nō beatā. ⁊ ita volūtas bti nō pōt cē ꝑfī
mata i bono. sic nec volūtas viatoris. maioꝝ ē
mālfesta. mioꝝ ptz. qz volūtas nō pōt nc̄itari
respcū cuiuscūq̄. Preterea. nō min⁹ repugt vo
lūtari bti recipe actū brificū a solo deo q̄ vo-
lūtari dānari recipe aliquē actū voluntat a so
lo deo. sed dānat⁹ nō bz se actiue respcū alicu⁹
ius act⁹ volūtat. qz si sic posset se facere sine il
lo actu. ⁊ ꝑ ons sine tristitia. ⁊ ꝑ ons sine pēa.
De illa rōe patebit in scōo. Istas rōnes nō ad
duco tāq̄ isolubiles. qz postea i diuersis q̄stio
nib⁹ dabit⁹ via rndēdi ad eas. teneo tn istā ptē
tāq̄ ꝓbabiliorē. qz respcū bti rudis siue ītelle
ct⁹ siue volūtat sol⁹ de⁹ ē cā effectiua. ⁊ ꝑ. ꝓpt
nobilitatē ipius bti rudis. Sz ꝺ ꝓdicta pōt
argui ꝑmo sic. ois act⁹ volūtat respcū dei cla
re visi ē brific⁹. qz ois talis ꝗerat. fz ꝓcessū
ē q̄ obiecto clare viso ꝑt volūtas frui deo acti
ue. q̄ actiue poterit se bñe respcū illi⁹ fruitiōis.
q̄ erit brifica. Preterea nobili⁹ ē agere q̄ pati
q̄ ꝑ pōt ꝓpetere volūtati respcū illi⁹ ꝑ qđ ma-
xime ꝑficit. q̄ respcū illi⁹ dz se bñe actiue. Pre
terea ꝑmū coīndz merito. q̄ eiusdē ⁊ eoꝺ mō
ē ꝑmiari cui⁹ ē mereri. sz volūtas merek⁹ acti-
ue merek⁹. q̄ ipa ꝑmiabit⁹ actiue ꝑmiabitur.
Ad ꝑmū istoꝝ dico. q talr videt⁹ dīnā ēntiā
ꝑt elicere aliquē actū diligēdi deū. fz ille act⁹
nō erit brific⁹ nec erit maxie ꝗeratiu⁹. qz vn⁹
ali⁹ ꝑfectior magis ꝗerabit. Et si ꝺr q tūc btūs
bñet duos act⁹ fruēdi deo. vnū a solo deo. ⁊ ali
um actiue a scipo. ons videt incōueniēs. ꝓna
pz qz volūtas bti tenet diligere deū q̄ tū pōt.
⁊ oiꝺ⁹ modis q̄ pōt. q̄ si pōt actiue se bñe ad
aliquam fruitionem elicit eā nisi impediatur:
sed nō impedit ꝑ actū beatificū. qz cū illi act⁹
distinguāt spē ⁊ nō ꝺr ienk vn⁹ nō ipedit aliū.

Ad illud pōt dici. ꝓcedēdo: q ꝓsequēs nō est
scōueniēs. q beat⁹ bēat duos act⁹ respectu ꝺi.
vnū a solo deo. ⁊ aliū a deo ⁊ seipo. q̄ āt vlt ne-
gare: ꝑt dicere q ille act⁹ nō elicit a volūtate.
qz de⁹ nō vult sibi coagere ad actū illū. Ad se
cūdū dico. q q̄uis agere in cōi sit nobili⁹ q̄ pa
ti in cōi. qz nobilissimū agēs est nobili⁹ nobilis
simo passo. tn aliq̄ pati est nobili⁹ aliquo age
re. ⁊ respectu eiusdez ⁊ respectu diuersoꝝ. Re-
spectu eiusdē ptz. qz si itellect⁹ ⁊ sensus ēent p
cise passiui. adhuc pati illas cognitiones esset
nobili⁹ q̄ agere eas. Un potētia recipiēs esset
nobilior q̄ obiectū efficiēs. qz illa itellectō eēt
nobilioꝝ. Respectu ēt diuersoꝝ ptz. qz nobili⁹
est recipe itellectiōez q̄ ꝓducere vnū calorez.
iō dico q i nullo repugnat nobilitati volūtat
q̄ sit ꝑcise passiua respectu act⁹ brifici. Si di
cat q̄ saltē sequit volūtatē esse imꝑfectā. Nn
deo q volūtas nō est simplr ꝑfecta. q̄n bēat i
perfectionē aliquā. Ad tertiū dico. q argumē-
tū est mag ad oppositū. qz meritū ⁊ ꝑmū dīnt
se bñe oppositō mō ad actiuitatē merētis ⁊ ꝑ-
miātis. qz de rōe meriti est q̄ sit actie a mērēte
ꝺ de rōe ꝑmij est q̄ sit passiue i ꝑmiato magis
qz ꝑmiuz dz cē actie a ꝑmiāte. Ut āt sit actie a
ꝑmiato ꝑ accidit: imo in ꝑ nō bz rōem ꝑmij in
tm. q̄ si esset a ꝑmiato rotalit: nō haberet rōez
ꝑmij. Et iō dico q eiusdē est mereri ⁊ ꝑmiari. ꝺ
merebit actie ⁊ ꝑmiabit⁹ magis passiue. ⁊ pre
miū erit actie ab illo a quo mereb⁹. s. a ꝑmiāte.
Ad primū ꝑncipale cōcedo: q frui est i potē-
tia nobilissima. Et q̄n ꝺr. intellect⁹ est potētia
nobilissima. cōcedo. ⁊ silr volūtas est potētia
nobilissima. qz illa potētia q̄ est itellect⁹ ⁊ illa
q̄ est volūtas nullo mō distiguūt a pte rei. nec
a pte rōis. sic alias declarabit⁹ ptz. qz illa sunt
noīa significātia idē ꝓnorādo ꝑcise dictos
act⁹. s. itelligēdi ⁊ volēdi. Si tn distiguerent.
dicerē. q potētia volitiua esset nobilioꝝ. ⁊ ꝑ di
cit Thomas. q̄uis alibi dixerit oppositū. Un
in lib. i. distictiōe. i. q. i. dicit sic. Supma ps bz
intellectū ⁊ volūtatez. quoꝝ itellect⁹ est altior
fm ordinē ⁊ volūtas fz ꝑfectionē. ⁊ silis ordo
est in habitib⁹ ⁊ etiā in actib⁹. s. visione ⁊ amo
re. Fruitio aūt noīat altissimā opationē q̄ruz
ad sui ꝑfectionē. Et ita iste ranḡ a ꝑitate coa
ctus dicit b fruitionē q̄ est act⁹ volūtatis esse
nobilioꝝ actu itellect⁹. licet alibi in mulꝯ lo-
cis dicat oppositū. Ad scōm dico. q vna ps
btitudinis est in itellectu. alia in volūtate. de
ꝑ alias. Ad cōfirmationē dico. q btitudo na
tural⁹ si cēt aliq̄ tal⁹ cēt in volūtate sic in itelle-
ctu. nec pbs ponēs eā esse in intellectu negat
felicitatē esse in volūtate. qz non ꝓsistit ꝑcise
in vno actu. sed in duob⁹. Questio tertia.

Z Ad primū argumentū aliorū

Ad scōm

N Ad tertiū.

O Ad quartum

P Ad quintum

Instatur ꝑmo.

Scōo

Tertio

Ad ꝑmū

Q Ad sextum.

D Ad scōm.

J Ad tertiū.

R Ad primū ꝑncipale.

Z Ad scōm.

Ad cōfirmatōez.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Questio III

Argumētū ꝑmū ꝓncipale

Scōm

Tertiū

B
Opinio ꝑma q̄ alt aurcoli

Probatio ꝑma

Secunda

Lez quero vtrū

fruitio sit q̄litas realr distincta a delectatōe. ℳ nō.q: volūtas p fruitōez vltiate q̄etar: ß volūtas nō pōt vltiate q̄etari nisi p delectatōez. g̃ delectatio ē fruitio. Ad maio: p3.q: fruitio est vltimū. g̃ vltiate q̄etar. mio: p3.q: q̄tatio voluntaf dicit quādā delectatōnē. igit illd qō vltiate q̄etar ē delectatio. sil' q̄cq̄d bēat voluntas adhuc q̄rit delectationē si careat ea. igit nūq̄ vltiate q̄etaf nisi p delectatōez. Scdo sic. si distinguit realr. ār delectatio ē pfectio: fruitōe pōerer i delectatiōe. ꝑns ē falsū. igit añs. ꝓna p3. q: felicitas ē pfectissimū accīs qd pōt cōpetere creature rōnali. falsitas ꝑntis p3. q: ß3 pb3 7 ß3 oēs felicitas ꝓsistit in opatōe. delectatio aūt nō ē opatio sed supueniēs opationi. r. etbi. Si d: q: fruitio est pfectio: ō. r. metha. q̄ sūt ꝑora gñatōe: sūt posteriora pfectōe. igitur fruitio si distinguit realr a delectatiōe erit prio: ea gñatōe. igit erit posterio: pfectōe. Tertio sic. si fruitio eēt aliq̄ res prio: delectatōe. 7 oē pr? pōt fieri sine posteriori. igit posset esse fruitio sine delectatiōe. ꝑns ē falsū. q: oē qd ē ꝓpossibile vni ꝯrio: ē ꝓpossibile alteri ꝯrio. g̃ si fruitio ē ꝓpossibil' delectatōi. 7 pōt eē sine ea ergo ē ꝓpossibil' tristitie. et p ꝑns aliq̄s posset frui deo 7 eē miſ. 7 ita btūs 7 miſ sil. Ad oppositū fruitio ē act? elicit?. ß delectatio nō est act? elicit?. ß supueniēs opatōi. r. etbi. g̃ fruitio nō ē delectatio. Ad istā q̄onē dicūt aliq̄. q: ois act? volūtaf affirmatiu? est desiderū vel delectatio. sic ois aō: ē aō: desiderij vl' delectatōis 7 ꝓpositū oē cdiū dicit' p fugā 7 tristitiaz. sic q: oē odire vl' ē aboiari vel fugere vl' tristare 7 ſplicē. 7 ſz ß ois act? volūtaf. put ē ꝑcupiscibil' q̄ q̄dē act? sūt nolle 7 velle sr. iuj. vide lz velle desiderij 7 velle ōlectatōis. nolle fugere 7 nolle displicētie. ß ꝓbaf ꝑmo sic. sic se bz appetit? nāl' i eqrib? sensu carētib?. sic se bz aial' i sensibilib? 7 volūtas i itellectualib?. ß appetit? nāl' nō bz nisi duos act? positiuos 7 duos priuatiuos. Positiuos q̄ō moueri i finē 7 q̄escere i ipo. priuatiuos aūt fugere ab oppositō 7 iq̄etari dū est ſb ipo. g̃ sil' appetit? sensitiu? 7 volūtas bīnt duos act? positiuos. s. desideriū 7 ꝓsecutiōez 7 q̄etez i obiecto. s. delectari. 7 duos negatiuos. quoz prim? cōmīdz fuge 7 resilitōi videlicet abominatio seu detestatio et fuga a malo. Secūdus vero inquietationi scilicz displicentia 7 ꝓtristatio. Secūdo sic si aliquis amio: esset alius a desiderio et delectatione esset vtiq̄ ille amo: q̄ iciтat desideriū 7 faē delectari. ß ille nō ē aliud q̄ delectari 7 ꝓplacere i obiecto 7 cōditiōib? ei?. vt ex ſminis p3. idē em ē dcm: tale q̄d amo. 7 tale q̄d ē ꝓplacēs mihi 7 delectabile. g̃ est delectatio obiecti pntis subsequēs desideriū. 7 delectatio obiecti pntis subsequēs desideriū. Tertio. q: ois amo: ē amo: ꝑcupiscētie vel amicitie. ß ois amo: cōcupiscētie ē desideriū. 7 ois amo: amicitie. vel ē delectatio absentē vel pntis. Quarto. ois amo: ē desiderū vel ꝓplacētia. ß ois ꝓplacētia ē delectatio. p3 ex termis. cōplacet mihi. i. delectabile es mihi. Quinto si sic. ß esſz vt vniret obiecto. 7 trāſformaret i ipm. 7 ḡsceret i amato. 7 amato secōdonaret. ß ß ois ꝓpetūr delectatiōi. Prēterea. Aug?. xiij. ō ciui. dei. c. vij. Amor inhiās. i. desideras bre qō ōsiderat: cupiditas ē. Amor aūt habēs illō qō amat: eoq̄ frues. letitia est seu ōlectatio. Amo: ño fugiēs qō ei aduersat timo: est. Et sequit. illō q̄ si acciderit sentiēs tristitia est. Cū g̃ ipe diuidat ß amorē i amorē ibȳātē q̄ est desideriuz. 7 amorē fruentē eo qō amat q̄ est delectatio. odiū aūt in fugaz ei? qō aduersat. q̄ est timo:. et in abominationē mali qō pns ē: q̄ ē tristitia. māifeste apparet q: fuit ei? itētio oē odiū diuidi i fugā 7 tristitiā. Amore ño i delectationē 7 desideriuz. Sic g̃ ponit opinio ista. q: aliq̄s amo: ē realiē delectatio. 7 aliq̄s nō. Et iō argumēta aliquoz ꝓbantiū q: delectatio 7 dilectō distinguunt realr. nō ꝓclu dūt ꝯ istā opinionē: nec ēt ꝯ illā ꝯ quā arguūt sic patebit. Ido arguo ꝯ istā opinionē sic. q̄n aliq̄ sic se bīnt q: vnū manet alio nō manēte illa distinguunt realr. ß pōt manere dilectio destructo desiderio. 7 ēt destructa delectatiōe. g̃ distinguit realr ab vtroq̄. Sciēdū est q: ista forma arguēdi nō valet sic ſonat. q̄n aliq̄ sic se bīnt q: vnuz manet alio nō manēte. illa distinguunt realr. ß possibile ē q: maneat dilectio 7 nō maneat delectatio nec tristitia. g̃ dilectio distinguit realr a delectatiōe 7 tristitia. ß ē fallacia accidētis. sic alibi est declaratū. ß seq̄t ista cōclusio. g̃ ß ē possibil'. dilectio distinguit realr a tristitia 7 delectatōe. 7 ß suffic ꝯ ꝑdictā opinionē. Ad maio: ē mānifesta. mio: p3. Nā dyabolus tēptās aliquē boiez 7 pduces eū ad pctm vult eū eē i illo pctō: 7 tūc bz aliquē actū volūtaf respectu illi? pcti. q: detinet eū in illo pctō q̄tuz pōt. qō nō faceret sine oi actu volūtatis respectu illi? pcti. 7 tñ nō bz desideriū. q: desideriū fm istū ē respectu ñ biti. Nec bz delectatiōez. q: dānat? nullā delectationē bz. Et ß pt ꝓbari. q: sic beat? se bz ad tristitiā. ita dānat? ad ōlectatiōez. ß beat? nullā penit? bz tristitiā g̃ nec dānat? bz aliquā delectationē. Hoc cō firmaf. q: fm oēs dānat? p? iudiciū nullā bē

R
Ad septimū

Tertiū dubiū S
Ad ꝑmū ꝓncl.

T
Ad scōm

Justatur ꝓma

U
Ad tertiū.

Ad septimū ō: cōiter q: intellect? nō pōt sil' intelligere plura vt plura. ß plura vt vnū. codē mō volūtas nō pōt ferri in plura vt plura. sed in plura vt vnū. Unde spāl' ō: in ꝓposito. q: volūtas pōt ferri in ea q̄ sūt ad finē vel fm q: i finē ordinant. 7 sic ē idē actus volūtaf respectū finis 7 respectu eoz q̄ sunt ad finē. vel pōt ferri in ea fm q: sunt res quedā p se desiderabiles 7 sic ferf in ea distincto actu. Ihn ō: q: in ꝑmo mō ferēdi in ista. 7 illud qō est ad finē est obiectū materiale. 7 sūt vnū obiectū sicut lumē 7 color sunt vnū obiectū. Sed ista rīsio nō valz. q: ita distincte intelligit aliq̄d qn intelligit cū alio sicut qn intelligit sine alio. et ita sub ꝓpa rō ne intelligit. q: pōt intelligi sub ꝓpa rōe differentiua. 7 ita nō intelligit in q̄tū vnū. ß frequēt magī iq̄tū diuersū. Preterea si finis eēt obiectū formale. 7 illō qō est ad finē obiectū, materiale. igit, ꝓpter variationē illi? qō est ad finē nō variaret actus. q: ad variationez obiecti materiāl' nō variat actus. ß ß est falsū. q: tūc idem actus numero eēt diligere deū ꝓpter se. 7 diligere creaturā ꝓpter deū. Ideo dico ad argumentū q: sicut alias patebit intellect? pōt intelligere plura vno actu 7 distinct actu? Et si quer'. aut illa intelligit in q̄tū sunt plura. aut vt vnū. Dico q: nec vt plura nec vt vnum Unde neutra illarū est cū nota reduplicatiōis

De tertia difficultate patebit i vna alia que stione. iō differ' vsq̄ tūc. Ad argumētū pri muz ꝓncipale dico sic' post declarabit' q: actus alio vtendū est obiecto aliquo. 7 ipo actu vtēdi. 7 ꝓcedo ꝓclonē q: in volūtate pnt eē simul duo actus volēdi. Ad scōz dico q: vti aliquo vl' abuti ꝓtingit dupl'r. vel tanq̄ obiecto act? volūtaf. vl' tāq̄ aliquo situ inclināte ad actū sibi ꝓpriū. Et aliis modis ꝓtingit vti vel abuti. sed illi nō sūt ad ꝓpositum. ꝑmo mō dico q: quocūq̄ ꝓuenit vti: ꝓuenit abuti: ß nō ecōuerso. q: sic vti fm q: distinguit ꝯ abuti ē ordiare vti. Nūc aūt deo ꝓuenit abuti. ß nullo mō cōuenit eo vti. q: null? pōt eo ordinate vti. ramē quocūq̄ ꝓuenit ordinate vti: ꝓuenit abuti. q: q: quicq̄d pōt eē obiectū vsus ordinati pōt eē obiectū abusus. Et qn ō: q: ꝓtrutib? nō ꝓtingit abuti. Dico q: ꝓtrutib? ꝓtingit abuti sic obiect q̄ eīn desideraret caritatē ꝓpter se tanq̄ ꝓpt finē vltimū sūme amatū aburetur caritate. et sic de alijs ꝓtrutib?. Unde isto mō fm aliquos ꝑm? āgel? abutebat bitudine. q: apperebat eā sibi inordinate. 7 ꝓpt se tanq̄ ꝓpt finē vltimū. Sedo mō ipa caritate nō ꝓtingit abuti. qa ipa nō ſclinat ad actū malū. 7 sic itelligit magister 7 aug?. Ihn accipiēdo oīe absolutū in quacūq̄ ꝓture qō distinguit' a caritate illo cōuenit abuti. sic declarabit' in ꝛtio libro. Et qn ō: q: ꝯria bīnt fieri circa idē. Dico q: ꝯria bīnt fieri circa idē sl'biectū. 7 iō i quocūq̄ sbiecto pōt eē vsus. 7 abusus sibi ꝯri? 7 ecōuerso. ß nō bīnt fieri circa cundē effectū: nec sp circa idē obiectū. Et iō q̄tūcūq̄ abusus possit esse circa deū nō tñ opz q: vsus sibi ꝯri? possit esse circa cūdē. Sil'r q̄uis ꝓtigat vti aliquo bitu respectu alicui? effect?. nō tñ opz q: possim? abuti eodē bitu respectu alicui? effect?. q: ille bit? nō bz alique effectū. Si ō: q: ex ß sequit q: cōtingat ordiate vti deo. q: vsus ordinat? 7 abusus ꝯriatur. ß respectu dei i volūtate poterit eē abusus. g̃ respectu dei pt eē vsus ordinat? ergo in quocūq̄ pōt esse vnum ꝯrioz subiectiue reliquū pōt eē in eodē sbiectō. Ñdeo q: ille abusus respectu dei nō bz aliquē vsuz ordinatū sibi ꝯriū. q: ois vsus respectu dei est ioordinatus 7 ita abusus. Et iō nō opz q: possit eē in eodez sbiecto. qa non sunt possibiles in rerū natura. Ihn ꝓcedēdū est q: aliq̄ vsus respectu dei ꝯriatur. ß vterq̄ illoz erit abusus. Ad tertiū dico q: oīa sunt in deū referibilia. q: oīa sūt assumēda in facultatē volūtatis ꝓpt deū. Ad ꝯmā ꝓbationē dico q: intētōes scōe sunt in deū referibiles. q: aliq̄s pt velle eas esse illo mō quo sunt. 7 itelligi ad honorez dei. Et qn ō: nō pnt fūdare relationē realē. ꝓcedo: ß ex ß nō seq̄t q: nō sunt in deū referibiles. Ihn qn aliq̄s desiderat potionē futurā ꝓpt sanitatē. vel sanitatez ꝓpt deū. illa referūt. q: desiderant ꝓpt alia. 7 tñ nō fundāt relationez realē. q: nō sunt. Ita pt dici i ꝓposito. Et qn ō: vltra. nō sūt res. g̃ nō referunt in deū. nego ꝯnam. ß opinionē q: ꝓnt q: tñ bīnt esse obiectiuū. q: ēria rōis pnt referri i deū: ex ß ipo q: pnt acceptari eē illo mō quo sūt ꝓpt deū. Ad scāz ꝓbationē dico. q: aliq̄d ordiari vel referri i deū pt itelligi dupl'r vl' tanq̄ volitū ꝓpt deū. vel tanq̄ nolitū ꝓpt deū. Primo mō nō est vrēdū malo culpe. q: nō est volēdū ꝓpt deū. Sedo mō est vrēdū malo culpe: q: est dereſtādū ꝓpt deū. Ihn ō respectu cuiuscūq̄ pt volūtas bre aliquē actū. vel volēdi: vel nolēdi: vel acceptādi: dereſtādi: vel tolerādi. quē nō haberet nisi ꝺo oīso p itellectū volūtati illo ē vrēdū. Si dicaf obiectū act? vrēdi ē vtile. ß nō oīa alia a deo sunt vtilia. sic mala 7 intētōes scōe 7 hmōi. g̃ nō oīa sunt obiecta act? vrēdi. Ñdeo. q: nō oē obiectū act? vrēdi ē vtile. q: vtile ꝓpe est illud qō est appetēdū ꝓpt aliq̄d ꝓsequēdū. vel ꝓpt aliq̄d ꝓservāndū. ß obiectū act? vrēdi ē oē illud qō pt assumi i facultatē volūtatis p quēcunq̄ actū ꝓpt aliꝺ. ita. s. q: volūtas talē actū circa illud. siue

Universidad de Deusto
Biblioteca

actum volēdi.siue actū nolēdi.siue detestādi.
siue patiēdi.siue quēcunq; aliū nō eliceret cir
ca illud.nisi sibi aliud pīntaret.7 assumeret in
facultatē volūtatis.circa qđ etiā bz actū ali
quē. Ad quartū dico q; nō semp volūtas vti
tur illo qđ amat amore ꝺcupie.sed qñ precise
diligit illđ amore ꝺcupie.7 nō amore amicitie
tūc vtit illo. Nūc aūt volūtas nō diligit deuz
pcise amore ꝺcupie:ꝑ eriā amore amicitie. Et
qñ đr ꝑ est vti aliquo diligere ipz ꝓpter aliud
Dico q; ꝑ est verū qñ diligit pcise ꝓpter aliđ.et
ꝑ est qđ dictū est ꝑus.q; vti aliquo ꝓpe est qñ
volūtas elicit aliquē actū circa aliqđ.quē nō
eliceret nisi aliqđ aliud sibi pīntaret. circa qđ
habet actum suum. Questio scđa.

Ecūdo quero de

frui.7 primo Utrūfrui sit act? soli
us volūtat. Et nō.q; act? optim?
er delectabilissim?est in potentia
nobilissima.ꝑ iste act? est optim?7 delectabi
lissim?.7 intellect? est potētia nobilissima fm
pḥm.x.ethi.q; in ea ponit felicitatē. q̄ fruitio
est in potētia intellectiua. Scđo sic.fruitio
est formalr brūdo.q; đr a fructu qđ ē vltimū
cuiusmodi est brūdo. ꝑ brūdo ē opatio itel
lectus fm pḥm.x.ethi.q̄ fruitio erit opatio in
tellect?. Cōfirmat.q; in eadē potētia bz pōi
brūdo naturalr7 supnaturalr.ꝑ brūdo natu
ralis ponit in intellectu fm pḥm.x. ethi. q̄ et
brūdo supnaturalr. Ad oppositū fm beatuz
augustinū.ſfrui est amore inherere alicui ꝓpt
se.sed solius volūtatis est amare.q̄.7c. Circa
istā questionē ꝓmo videndū est q; frui est act?
solius volūtat. Scđo vꝛ̄cēdū est quō volūtas
se bz ad actū istū. Primū ꝓbari sufficiēter nō
pōt.cū voces sint ad placitū.7 iō vtenduz est
eis sicut vtunt autores.ꝑ autores volūt q; frui
sit act? solius volūtat.Ḃ ꝓz.q; fm eos frui đr a
fructu.ꝑ fruct? est vltimuz.q̄ frui erit vltimus
actus.ꝑ act? volūtat est vltim?. Itē act? soli?
volūtatis est maxime quietatiuus.sed frui est
actus maxime quietatiuus.q̄.7c. Maior ꝓz
q; ille actus q̄ est vel delectatio vel ímediata
cā delectatōis marie q̄tat.ꝑ hmōi est act? vo
lūtat solius .q; si delectatio essz i alia potētia
vel sine actu volūtat. q̄ ſtāte eq̄li actu alteri?
potētie staret eq̄lis delectatio. vl'saltē staret
aliq̄ delectatio. ꝙñs ē falsū ꝓz ꝓ expīētiā. q; si
aliq̄s intēse intelligat aliqđ si nō diligat illđ
nō delectat in illo.7 si odit magꝭ tristat. Con
firmat.q; si tristitia est soli?volūtat.q; ꝑz brūm
augustinū est de bis reb? q̄ nob nolēt rīb? acci
dūt.igit delectatio sibi ꝓpria erit soli?volūtat.
cū ꝓpria sint in eodē subiecto. q̄.7c. Hoc ꝓz ēr ꝓ

A Ad quartum

A Questio II

Arguit ꝓmo;

Scđo

Confirmatio

B Circa questionē duo facit

Primum

brūm augustinū.i. de doctrina xp̄iana. ſfrui est
alicui amore inherere ꝓpt se.ꝑ ad solā volūtatē
ptinet alicui inherere ꝓ amorē. q̄.7c. Itez.x. de
tri.c.x. ſfruimur cognit̄ in q̄bus volūtas dele
cta re quiescit. Ín intelligēdū est q; qñ đr q;
fruitio est act? soli? volūtat. nō intēdo negare
q; ꝓprie7 de?rute fmonis loquēdo. fruitio nō
sit act? intellect?.q; sicut alias oñdet intellect?
7 volūtas sūt oīno idē.7 iō q̄cqđ ē in intellectu
est in volūtate.7 ecōuerso.7 ita fruitio est i in
tellectu 7 est act? intellect? et quo ē actus vo
lūtat.ꝑ intēdo dicere q; fruitio nō ē intelliges
re nec scire.7 sic de aliis actib? q̄ dicunt actus
quocūq; mō cognitiui. Et isto mō cōformādo
me mō loq̄ndi aliox itelligo qñ dico fruitiōez
esse actū nō intellect? ꝑ volūtat7 silia. Circa
scđz dico q; frui accipit multiplr. Uno mō lar
ge ꝓ oī actu quo aliq̄s assumit in facultatē vo
lūtat ꝓpt se ran q̄ summū. 7 Ḃ sive sit pñs sive
abns sive sit bitū sive nō bitū.7 Ḃ mō dicimur
nos frui mō in via qñ diligim? deū ꝓpt se tāq̄
sūmū 7 sup oīa. Alio mō accipit stricte ꝓ actu
vltimo brīfico.sicut brī dñr frui in pria. 7 illo
mō nō dicimur mō frui deo. Ista distinctione
ꝓmissa dico ꝓmo q; obiecto fruibili oñs? volū
tati p intellectū sive clare.sive obscure.sive in
particulari.sive in vl'i. pōt volūtas actiue eli
cere actū fruitōis.7 ꝑ ex pur naturalib? circa
illud obiectū. Scđo q; respectu act? beatifici
volūtas nullo mō se bz actiue ꝑ tantū passiue.

C Scōm

D Ad argumentum oppositum.

D Prima ratio

Prima scđo ꝑz q̄tū ad ꝓmā ptē.scz q; si obie
ctū oñdat obscure 7 in vl'i pōt volūtas elicere
actū fruitōis. Ḃ est sūme diligere illđ 7 vl'ē oīa
ꝑz.q; volūtas pōt se ꝙformare rectō dictamini
rōnis sed intellect? pōt recte diccare rale ob
iectū eē sic diligendū. q̄ volūtas pōt cōformāt
talē actū elicere. Alia ꝓ videlz q; ꝓssit i actū
fruitiōis obiecto clare viso ꝑz.q; nō min? pōt
volūtas i obiectū ꝓfecti? cognitū q̄ i obiectū
ípfecti? cognitū. ꝑ volūtas pōt talē actū elice
re circa obiectū obscure cognitū. q̄ mlto magꝭ
circa obiectū clare cognitū. Hoc ꝙfirmat per
rōem ꝓcedēte.q; volūtas pōt se ꝙformare di
ctamini rōnis. ꝑ obiecto clare viso dicat vel
pōt dictari illđ obiectū eē summe diligēdū. q̄
7c. Preꝛea oīs potētia libera pōt brē aliquez
actū circa obiectū sibi oñsū. q̄ volūtas pōt brē
aliquē actū circa deū clare vīsū7 nō bz nccrio
actū inordiatū. igit er pur naturalib? pōt brē
actū ordiatū q̄us ñ meritoriū. igit 7c. Scđa
ꝙclo. q; act? fruitiōis q̄ est brific? nō sit actiue
a volūtate pōt ꝓsuaderi ꝓmo sic. Qñ aliq̄ sūt
ordiata eēntialr7 sūt in eodē gñe. si ꝓmū 7 ipſ
fecti? nō sit actiue ab aliqua creatura. nec to
talr nec ptialr ꝑ a solo deo. supmū 7 vltimum

E Scđa ratio

E Ad primū ꝓbatum.

naliter7 appetit? aialr. Sil'r appetit? nāl'r sp ē actu
us respectu act? quē elicit. Ḉln grane nūq; ap
petit nisi actie agat. vl' mouēdo localit: vl' de
struēdo aliqđ repugnās. Appetit? aūt aialr7
silr rōnalr pōt bīe actū q̄tūcunq; pure passiue se
bēat.7 iō nō est sile. Scđa rō nō cōcludit. qa
deberet ꝓbare q; idē est dicere. ão aliqđ:7 illđ
ꝺlectat me.7 ita narrat fm qđ ñ ꝓbat. Et cm
sit fm ꝓbatū ē:7 ꝑz.q; dyabol?7 q̄libz dāna
t? itēse diligit se.7 tm nāl'r delectatōez bz respe
ctu suiipi?. Silr desiderat brītudinē.7 mlta7
tm i ill'r dlectat. Tūc ei cū itēse ꝺsideraret ali
qua. itēse delectaret i illis. qđ ē manifeste fm
Silr iracūd? ñ delectat i vidcā quā itēse desi
derat. q̄uis delectaret si poneret i eē. q̄ nō oē
desideriū cāt ex delectatōe. Cōfirmat.q; ali
q̄s iracūd? credēs se nō posse vindicare tristat
7 ñ delectat. q̄ illđ desideriū nō cāt ex delecta
tōe7 tm cāt ex āore suiipi?. vl' ex āore amici quē
desiderat vidicare. q̄ nō oīs āor ē desideriū vl'
delectatio. Et ita argumētū ē ad oppositū sic
arguēdo. oē desideriū cāt ab aliquo āore q̄ nō
ē desideriū. ꝑ nō oē ꝺsideriū cāt ex delectatōe
q̄ ē aliq̄s āor. q̄ nec ē desideriū nec delectatio.
Maior bēt ab eo. Minor ꝓbatur ē de deside
rio iracūdi 7 desiderio dyaboli respectu brītu
dinis 7 multox alioz. Ideo dico ad argumē
tū:q; nō oīs āor icitās desideriuz ē delectatio.
Et ꝙplacere ꝓt accipi dupl'r: vel ꝓ oi velle re
spectu alicui? bīti.7 sic nō oē ꝙplacēs ꝺlectat.
Al'r idē ē qđ delectari.7 sic nō oē amarū ꝙpla
cet. ꝑz ꝺ dyabolo q̄ vult istū peccare q̄ peccat
7 tm ñ delectat i peō ipi?. Tertia ēt rō nō cō
cludit. deberet ei ꝓbare: q; oīs āor amicitie est
delectatio. q; oppositū ꝓbatū est: q; aliq̄s dili
git se āore amicitie:7 tm ñ delectat: Ad q̄rtā
ꝑz ꝑus q̄ ꝙplacētia ē ꝺlectatō:7 q̄ nō. Ad q̄n
tā ꝑz. ꝓ idē. q; stricte loq̄ndo aliq̄ illox q̄truox
noiaroꝝ sūt magꝭ effect? āor: q̄ ipe āor.7 aliqui
sūt effect? sepabiles. sic declaratū ē ꝑus. Ad
augustinuz leuit ꝺr q; ē ibi ꝑdicatio cāl'. q; āor
frequēs ē cā delectatiōis 7 letīcie. nisi ipediat
Et q̄lit̄ pōit ipediri. declarabit i scđo. Alia
ē opio scoti. q̄ pōit q; vl' oīs āor realr distiguit
a delectatōe. Hec cōcło ꝓbat multiplr. Prio
sic. act? volūtat ē i ptāte mīa. ꝑ delectatio nō ē
i ptāte volūtat. q; tūc tristicia essz i volūtatis
ptāte. ꝙñs ē fls. q;. v. metha. oē triste ē i uolūta
riū. q̄ tristitia nō ē volūtaria. q̄ nec ē i ptāte vo
lūtat. Preꝛea. q; odiū 7 tristitia dīnt realr. q̄ Scđo
āor 7 delectatio. añs ꝑz. q; odiū nō req̄rit obie
ctū appbēsuz sb rōe exīst. ꝑ tristitia req̄rit ob
iectū appbēsuz sb rōe exīntis: q; nūq̄ cōtristor
nisi cū nolitū eucīt vl' timet euenire. Alias rō
nes, quaruz aliq̄ cōcludūt alique nō, require

Universidad de Deusto
Biblioteca

m Circa quē pō nunt q̄ntor arti culi

J De p̄mo articulo

K De scōo articulo.

in Job. Repor. parisien. di. .q. iij. Jō alr dicē dū ad q̄nē circa quā sic ē p̄cedēdū. Prio videndū ē quō se bñt int se dilectio ⁊ delcātio ꝟ idē titer ⁊ diuersitatē. Scōo quō se bñt ꝟ efficiētia ⁊ effectitatē. Tertio quō se bñt q̄tū ad ſbiectū recipiēs ea. Quarto quō ꝟ nobilitatez qō illoz ē nobilius. Quātū ad p̄mū dico q̄ amor ⁊ delectatio distinguūt realiter. quia si aliqs amo: essz realr delectatio. maxie cū ille q̄ ē i p̄secutōe p̄sus desiderati. ⁊ille nō ē realr delectatio. ḡ null? ē realr delectatio. Assūptū ꝓbarū ē arguēdo ꝟ p̄cedēte opi. Circa scōm dr q̄ dilectio ⁊ delectatio sunt a diuersis cāis secundū efficiētib?. q: dilectio ē effectiue a volūtate. ⁊ delectatio ē effectiue ab obiecto: q: sic obiectū sēsibile ē cā delectatōis i appetitu sēsitiuo. ita obiectū itellectuale ē cā delectatōis i appetitu itellectio. Bñ ēt. ꝓbat. q: q̄ act? diligēdi sit effectiue a volūtate. pz. q: act? volēdi vl diligēdi. ꝓna pz. q: sūt act? opposīti. ḡ sūt eiusdē potētie. sicr vt q̄ act? ē cā liber. Ans pz. q: sic act? diligēdi est respectu boni inq̄tū bonū. ita act? odiēdi est respectu mali inq̄tū malū. q̄ro ḡ. an act? volēdi est a volūtate an ab obiecto. si a volūtate bz. ꝓ positū. nō ab obiecto. q: ꝓuatiuū inq̄tū tale nō ē cā positiui. malū aūt inq̄tū tale ē ꝓuatiuū. ⁊ act? est aliq̄d positiuū. ḡ nō cāt ab obiecto. ḡ a volūtate ⁊ act? delectatōis nō cāt a volūtate: ⁊ ab obiecto. Dic. n. p. r. erbi. c. iij. q: obiecto sensibili sensato sp ē delectatōnis act?. ⁊ p̄mo retho. dic q: delectabile ē cā delectatōis. sicr tristitia q̄ opponit delectatōi ē ab obiecto et nō a volūtate. q: nihil tristat seipz. ḡ nec delectatio ē a volūtate. Sz bō opio nō ē ꝟa. q: q̄n aliq̄d cāl pōt ee sine alō sic cū alio ⁊ illo posito nō pōt ee nisi aliō ponat. nō ē cā effectiua ipius. ꝟ posito actu volūtat cāl pōt ee delectatio sine obiecto sic cū obiecto. ⁊ ipso obiecto posito destruēdo actū volūtat nullo mō pt ee delectatio ḡ obiectū nō ē cā delectatōis saltē imediā. Prēterea pl'alitas nō ē ponēda sn necitate vl certa expiētia. ꝟ posito actu volūtatis solo vl bñ cā sufficiēs ꝺlectatōis. ḡ vl obiectū sup fluē. Prēterea illō q̄d nō ē n ē cā positia alicui?. ꝟ obiectū pōt ee nōēs. vn respcū mltop q̄ nō sūt est delectatio. Si ꝺr q̄ sūt i cognitōe itellect?. ⁊ bñ sufficiē ad bñ q̄ sint cā delectatōis. Conf si bñ. ḡ ipa cognitio erit cā delectatōis. q: bñ nō ē aliq̄d extns realr nisi ipa cognitio vel volitio. ḡ alterū istop ē cā. ꝟ neutrū istop ē obiectū. ḡ obiectū nō est cā. Jō dico q̄tū ad istū articulū q: obiectū nō ē cā imediata delectatōis: ꝟ cā imediata delectatōis ē ipe act? volūtat. Et rō ē q: posito actu volūtat cāli. siue obiectū sit siue n sit. seq̄t cāl delectatio. ⁊ sine

Ad Snīa auctoris.

actu volūtat nullo mō pōt seq̄ delectatio. ḡ so l'actus volūtat erit cā imediata. Si dicat q̄ illa rō nō sufficit. q: respcū eiusdez effect? pnt ee ples cāe q̄rū q̄lz sit sufficiēs. ḡ q̄tūcūq; volitio sit cā sufficiēs delectatōis. ex bō nō seq̄t q̄ obiectū nō sit cā. Silr ex bō q̄ sine volitōe nō pt ee delectatio nō seq̄t q̄ volitō sit cā. q: aliq̄ aliq̄n ordināt quoz neutrū ē cā alterī?. ita q̄ ē ordo effectuū respcū eiusdē cāe: q̄ tn nō ordinātur int se fm ordinē cālitat. exēplū si sol illūinaret aliquā ptē sibi ꝓpiquā ⁊ ps sibi rēotior nō eēt illūinabil' nisi a sole. ppt ei? opacitatē. sol illūinaret illā ptē rēotā. nō aūt pl' ꝑma illuminata eēt tūc ordo int ptē ꝓpiquā ⁊ rēotā. sic ordo effectuū eiusdē cāe. nō tn ordo cāe ad effectū. ḡ silr i ꝓposito poterit volitio nccia presupponi delectatōi ⁊ nō ee cā illi?. Prēterea pp eādē rōez seq̄ret q̄ nō eēt effectiue a volūtate

Ad p̄mū istoz rndeo q̄ quis respcū eiusdē effect? possint ee ples cāe. bñ tn ē ponēdū sine necessitate. puta nisi p̄ expiētiā possz ꝓuici. ita. s. q̄ ipo posito alio ꝺstructo seq̄t effect?. vl' q̄ ipso nō posito quocūq; alio posito n seq̄t effect? Exēplū p̄mi. ꝓbat q̄ ignis ē cā calor'. q: igne ipo posito oīb? alijs amot'. seq̄t calor in calefactibili appropriato. eodē mō. ꝓbat de sole q̄ est cā calor'. q: igne amoto ⁊ sole appropriato seq̄t calefactio. Exēplū scdi. ꝓbat q̄ obiectū ē cā intellectōis ituitie. q: oīb? alijs posit ipo solo amoto n seq̄t notitia ituitia. ḡ obiectū ē cā notitie ituitie. ⁊ tz tle arguūtū p talē ꝓpōez. q̄ cūq; res absoluta req̄rit i ee reali ad ee aliculus: ē cā illi? i aliq̄ gñe cāe. Primū arguūtū tz p istā. ꝓpōez. Dē illō quo posito sequit aliō ē cā illi?. Alr. aliq̄d ee cāz alteri? ꝑt. ꝓbari sn tli expiētia p rōez. ⁊ isto mō. ꝓbat q̄ volūtas ē cā effectia act? sui. q: ois potēcia libera q̄ nō pōt nctari ē cā effectia sui act? ⁊ forte ista rō sola ē ꝟa ices volūtatē ee cāz effectiuā alic? act? sui. Alie aūt rōes. puta fūdate sup tria media. q̄ō petit nē iferioi: nō ꝺz sine nccitate negari a supioi. cāvlis scdā currit ptialr imediate ad ꝓducēdū effm cāe pticlari. ḡ cā ꝑma simplr. Silr co: p nō ē cā tōt alic? spūal. ⁊ bmōi magis sūt ꝓsuasiōes q̄ rōes demstratiue vl nccio ꝟ ices. Cū ḡ nlla talis via pz ad. ꝓbādū delcātōem cāri ab obiecto. nō ꝺz pōi q̄ cāet ab eo. Ad ei posz ꝓbari p expiētiā pz nō ei ꝑmo mō. q: ipz obiectū quocūq; mō pōat nō seq̄t delcātio amota cognitōe ipi? vl' aōta ēt volitōne. nec secūdo mō pz. q: obiecto destructo pōt ee delectatio. Et si posz ꝓbari q̄ posito aliq̄ actu volūtat ⁊ destructo obiecto nō seq̄ret delcātio: tē posz ꝓbari q̄ obiectū ē cā illi? delcātōis. ⁊ iō si posz ꝓbari q̄ posita notitia ituitiua p dinā potētiā sn obiecto nō seq̄ret tāta delcātio

Instatur p̄mo.

Scōo

N Ad p̄mā

O Ad scōm.

ḡta obiecto realr eīste. tē posz ꝓbari q̄ obiectū eēt cā illi? delcātōis vl saltē volitōis precedēt ꝺlcātōez. Silr n ꝺr. ꝓbari p rōez pz. q̄ n p p̄mā. q: obiectū nl' fac ad liberā. ꝓductōez alicui?. ḡ p libratē nō pōt. ꝓbari ee cā cuiuscūq;. Silr p alias rōes n ꝺt. ꝓbari. maxie. q: obiectū pōt nō eīstere posita ꝺlcātōe. Er isto seq̄t q̄ n p̄t sufficiēt. ꝓbari q̄ itellect? ē cā effectia cognitōis ⁊ sufficiē ad saluādū oia q̄ sit ꝺbiectū cognitōis. de bō alias. Ad scōz dico q̄ er tli ordie stat nō solū q̄ ꝑtus n sit cā posteriōr. ⁊ eālit q̄ posteri? sit cā realr effectia ꝓpria. ⁊ vl' null? ꝑt esse ordo effectuū respectu eiusdē cāe sine ordie cālitat ꝓpria ad posteri?. nisi q̄ q̄tū ē ex natura sua cōparāt secū q̄ posteri? i tli ordie sit simplr cā realr ꝓpria i tli ordie. ⁊ ita si volitio sit ꝓ: natura vl' rpe vl' aliquo tli ordie. ⁊ bō p se: ⁊ nō tm p accidēs. ꝟigit iferre q̄ volitio ē cā delectatōis.

P Instantia.

Si istr adhuc: q̄ n est. ꝓbatū sufficiēt. q̄ volitio sit cā ꝺlcātōis. q: q̄n aliq̄ sūt isepabilia aduicē. de neutro illoz ꝑt. ꝓbari q̄ vnū ē cā alteri?. ⁊ act? volēdi ⁊ ꝺlectatō sūt isepabiles ab inuicē naturalr. ḡ nō pl' ꝑt. ꝓbari q̄ act? volēdi est cā ꝺlectatōis q̄ ecōuerso. ⁊ suffice q̄ causēt ab vna ⁊ eadē cā. q: nō est incōueniēs eandez causaz habere distinctos effectus specie simul. sine tali ordine. nisi forte cum ordine persectionis.

Responsio.

Ad istud respōdeo. q̄ si sit possibile. ꝓbari q̄ p potētiā dinā vnū essz sepabile ab alio: ⁊ nō ecōuerso posz forte ꝓbari cālitas i vno respectu alteri? ⁊ nō ecōuerso. ⁊ ita si n posz esse delectatio sine actu volēdi. cū sit. ꝓbatū ꝑ q̄ ꝑt esse act? volēdi sine delectatiōe. seq̄t q̄ act? volēdi sit cā delectatōis. Tn dico q̄ naturalr sunt sepabiles. ita q̄ act? volēdi ꝑt esse sine delectatōe: ⁊ nō ecōuerso. ꝑz q: aliqs bns sūmaz tristitiā ꝑt aliq̄d velle ⁊ illō ꝟsēq̄. ⁊ tn nō delectabiliter illo. ḡ naturalr ꝑt ee act? volēdi sine ꝺlectatōe. ⁊ nō ecōuerso. ḡ ē cā illi?. Ad tertiū ꝟcedo: q̄ n ꝑt sufficiēt. ꝓbari q̄ delectatio ē effectie a volūtate. Ad p̄mū argumētū alteri? opiniōis dico. q̄ obiectū sēsibile n ē cā imediata ꝺlectatōis i appetitu sensitiuo. ⁊ ipa cognitio magis est cā imediata: fm ꝓbz. r. erbi. vbi videt attribuere ipi opatōi cālitatē respectu delectatōis. Si ꝺr q̄ q̄tōe cognitō sēsitiua ē cā imediata ꝺlectatōis i appetitu sēsitio. eadē rō cognitō itellectiua erit cā imediata ꝺlectatōis i appetitu itellectio. Rndeo negādo p̄nam. ⁊ cā ē. q: ꝑt notitiā itellectiaz ⁊ ꝺlectatōez ēt vn? act? volūtat medi?. ⁊ iō erit ille cā: ⁊ ꝑt cognitōes sēsitimā ⁊ delcātōez i appetitu sēsitio n ē tal' act? medi?. ⁊ iō cognitō sēsitia erit cā imediā. ꝺ bō forte alias. Ad scōz arguūtū ꝟcedo q̄ delectatio ⁊ dilectio sr a diuersis agētibus ⁊ illa diuersa agētia n sūt volūtas ⁊ obiectū. ⁊ sūt volūtas ⁊ act? volūtat. Ad ꝓba. ꝟtedo q̄ act? volēdi ē a volūtate q̄tus rō nō valeat. q̄a ēt dilectio nō ē a volūtate sic a cā tōli cū sit ēt ab ipa cognitōne effectiue sic alias declābit. Sz dico q̄ delcātio nō ē ab obiecto q: iō ē obiectū act? ⁊ delcātōis p̄ntis. ḡ a quocūq; obiecto nō ꝑt ee act? volūtat. q: ipz obiectū nō est ēs positiuū ab eo ꝓ pp eādē rōez nō erit delcātio. cū delcātio sit ēs positiuū. ⁊ ita si malū in q̄tū malū sit pure ꝓuatiuū. nō pl' poterit esse delcātio effectie a malo iq̄tū malū. q̄ act?. Et ita vna ps illi? rōis māifeste ꝺstruit aliā. ⁊ q̄n ꝓbat p. p. q̄ obiectū sēsato seq̄t delcātio ꝟcedo. ⁊ ita ipa sēsatio ē cā illi? delctātōis ⁊ eodē mō q: obiecto volito seq̄t delcātio. iō ipa volitio erit cā. Ad aliā aūtē dico q̄ delcābile ē cā delcātōis mediā. ⁊ bō q̄n delcābile nccio ē ꝑus nāl' logndo sic ē de delcābilib? sēlūm pticlari uz. nūq; tn ē cā imediā. Ad ētiā. ꝓba. dico. q̄ tristitia nō ē ab obiecto nisi forte aliq̄n media re: ⁊ imediate ē ab ipo actu volūtat. Si ꝺr. ꝟ oia ista. q̄ tē sp posito actu volūtat seq̄ret delectatio vl' tristitia. q: act? volūtat nō ē cā libera ⁊ nāl'. Rndeo q̄ sp seq̄t delcātio vl' tristitia nisi sit ipedimētū. ⁊ aliq̄n ē ipedimētū. sic q̄n ē sūma tristitia ipedit act? volūtat. a ꝺlcātōe q̄ deberz seq̄ pp ipaz tristitiā.

Ad primas ꝓbationes opinionis scoti.

Ad tertiam

S De ētio articulo.

Circa ētiū articulū sciendū ē q̄ dilectio ⁊ delectatio ꝺfficultas. an delcātō sit ſbiectiue i ipa volūtate vl' i ipo actu volūtat. dico q̄ n ē ſbiectiue i actu volūtat ⁊ i ipa volūtate. Cui? rō ē. q: oē ſbiectū receptiuū alic? ẽ. ⁊ receptiuū alteri? ẽ. ḡ si actus volūtat eēt receptiuus delectatōis tdē actus eēt receptiuus tristitie sibi cōtrarie

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed hoc est incōueniens. ⁊ forte impossibile q̄ aliq̄s sume diligat aliq̄d ⁊ tñ tristet de illo nisi forte ꝑpt aliquē alīū actū. Si dicat q̄ ista ꝓ nō valz. qz ignis ē receptiu⁹ caloꝛ. nō tñ frigiditat. Ad istud pōt dici q̄ ignis de potētia dei absoluta pōt recipe frigiditarē. Si dicat q̄ eodē mō vr q̄ de potentia dei obsoluta pōt stare act⁹ amoꝛ cū tristitia. qz sic oē subiectum receptiuū vni⁹ ẽt receptiuū alteri⁹. ita q̄c q̄d absolutū est ꝓpossibile vni ꝟtuti ē ꝓpossibile reliquo de potētia dei absoluta. ꝑz inductiue. qz q̄cq̄d stat cū albedine: stare pōt cum nigredine. Cōfirmat. qz act⁹ aōꝛ intēsus stat cū tristitia de obiecto eodē. s. cū aliq̄s timet ꝑdere illud qđ diligit. Ad istud pōt dici q̄ talis act⁹ amoꝛ nō stat cū tristitia opposita ꝟtuti illi delectatōi cui⁹ nat⁹ est cē cā. Si dicat vnū vni est ꝟtuū. g̃ si delectatio illa ꝟtuarek illi tristitie. ille act⁹ volūtat nō ꝟtuabit. g̃ poterit stare cū ea. Pōt dici q̄ q̄uis act⁹ ille volūtat nō ꝟtuek ꝓpe illi tristitie tñ sibi repugt. Cū sic in fomis ſbalib⁹ ē incōpossibilitas aliquarū formarū. q̄uis nō ꝓpe ꝟtuent. ita poterit dici q̄ i fomis accītalib⁹ est aliq̄ incōpossibilitas. q̄uis nō ꝓpe ꝟtuent. ⁊ ita oꝛ negare illā ꝓpōem q̄ cuiusc̄ ꝟtuoꝛ eēt aliq̄d absolutū ꝓpossibile q̄ est cōpossibile alteri ꝟtuoꝛ. Et iō q̄uis act⁹ volūtat q̄ est amoꝛ sit ꝓpossibil delectationi. nō tñ oꝛ q̄ sit ꝓpossibil tristitie sibi oppposite.

Si dicat q̄ in fomis ſbalib⁹. q̄ncūc̄ aliq̄d ē possibile vni illarū formarū repugnātiū. ⁊ reliq̄. g̃ ⁊ in fomis accītalib⁹ repugnātib⁹ q̄c q̄d absolutū ē ꝓpossibile vni ⁊ reliq̄. Pōt dici q̄ forma ſbalis ē ꝓpossibil vni forme ſpecifice et nō reliq̄: sic forma sensitiua in boe q̄ distinguit real⁹ ab intellectiua ē ꝓpossibil forme intellectiue ⁊ nō forme asini. Sil⁹ in accītalib⁹. albedo ⁊ intellectio sūt forme repugnātes. qz impossibile ē q̄ sint i eodē subiecto ꝓmo. ⁊ tñ aliq̄d est ꝓpossibile albedini ⁊ nō intellectōi. ita poterit dici i ꝓposito. Ad ꝓfirmatōez rñdeo q̄ illa tristitia q̄ ē de timoꝛe amissiōis boni amati. ⁊ q̄cūc̄ alia nō opponit delectatōi q̄ est in illo obiecto. Et iō poterit act⁹ amoꝛ stare cū tali tristitia. Qui aut̄ vult ꝓcedere illā ꝓpositōez q̄ q̄cq̄d absolutū stat cū vno ꝟtuoꝛ stat cū reliquo. saltē de potētia dei absoluta. et ꝓcedit cū ꝫ q̄ vnū est vni ꝟtuū bz dicere ꝓnk q̄ ꝺ potētia dei absoluta act⁹ amoꝛ pōt stare cū tristitia. Dico g̃ q̄tū ad istū articl̄z. q̄ ꝓbabil⁹ est dicere q̄ delectatio sit ſbiectiue in volūtate ⁊ nō in actu volūtat. q̄uis forte ꝫ sufficiēter ꝓbari nō possit. q̄n rōes possent euadi. Dico tñ q̄ ꝓncipia Ari. pōt ꝫ ꝓbari sufficiēt Nā sic ꝑz i li. ꝓdica. tbe maxie. ꝓpriū ē. q̄ est suceptiua ꝟtuoꝛ. ita q̄ nulli alij pōt ꝫ ꝓpetere. g̃ cū delectatio ⁊ tristitia sint ꝟtia. erūt immediate in aliq̄ ſba ⁊ ꝑ ꝓns neutrū imediate erit in aliquo accīte. ⁊ ita neutrū erit ſubiectiue i actu volūtat. ꝫ i ipa volūtate q̄ ē ipa aīa rōnal Si dicat q̄ quātitas ē receptiua ꝟtuoꝛ. Dico q̄ intētio aristotel fuit q̄ q̄titas nō ē alia res a ſba. ⁊ ita stat sil⁹ fm ari. q̄ sola ſba suscipit cōtria. ⁊ q̄ q̄titas suscipit ꝟtia. Circa q̄rtū articulū dico ad ꝓns. q̄ act⁹ amoꝛ ē simpl⁹ nobilioꝛ ipa delectatōe. Hoc pōt ꝓsuaderi ꝓmo sic cui⁹ ꝟtuū ē peius ⁊ ipfect⁹ illō ē nobilio⁹. ꝫ odiū dei ē peius tristitia. g̃ dilectio ē nobilioꝛ delectatōe. maioꝛ vr māifesta. miꝰ ꝑz q̄ et q̄ vtrū q̄ est accīns. illō qđ ē mag⁹ fugiēdū ē peius: sed odiū dei ē mag⁹ fugiēdū q̄ tristitia. Scōo sic creatura rōnal ē pfectioꝛ oī creatura irrōnali. g̃ illō accīns p qđ distinguit maxie a creatura irrōnali erit pfectius. ꝫ vr q̄ creatura rōnalis mag⁹ distinguit ꝑ volitionē q̄ ꝑ quācūc̄ delectatōez. Assumptū ꝑz. q̄ maxie distinguit ꝑ libertatē q̄ est ꝓncipiū volitōis. Preꝛea vr q̄ aōꝛ amicitie ē pfectissimū accīns qđ pōt alicui ꝓpetere. g̃ ē pfectioꝛ delectatōe. Alīs ꝑz. q̄ ille maxie acceptat a deo. Preꝛea aōꝛ vie ē pfectioꝛ delectatōne vie. g̃ amoꝛ pfie ē pfectioꝛ delectatōe. Preꝛea sicut se bz opatio sensitiua ad delectatōez sensitiuā ꝓntē. sic se bz opatio itellectiua ad delectatōez ꝓntē. ꝫ opatio sēsitiua ē pfectioꝛ delectatōe. g̃ ꝛc. Assūptū ꝑz ꝑ ꝓmē. ꝛ. ethi. Cōmēro. rñ. dicēt. q̄tū aūt mag⁹ delectatōez ꝓpt opatōes ⁊ ꝓpt vīuere ꝓsequimur. ex his magis vtiq̄ aliq̄s credet ⁊ ꝓmū ex his. qz fm ꝟtutes opatōib⁹. si em̄ inq̄tū maxie delectabiles sūt ipe ꝫ nō delectatōis gr̃a studiose agunt. mlt̄as em̄ earū q̄ fm ꝟtutes opatōes eligim⁹. q̄uis tristitie ⁊ labꝛ seu dolꝛ cās exīstes vt i his q̄ fm fortitudinē opatōib⁹ Ex ista aut̄e ꝑz q̄ opatōes nō sūt eligibiles ꝓpter delectatōez. ꝫ ecōuerso vt declarat ibi Cōmē. g̃ delectatio nō ē pfectioꝛ opatōe. ꝫ dz q̄ ista aut̄as nō ē ad ꝓpositū. qz nō bz nisi q̄ aliq̄ opatōes n̄ sūt eligibiles ꝓpt delectatōez ꝫ ecōuerso. sic ꝑz i opatōib⁹ ꝟtutū q̄ nō sūt perfectiores ꝓpt ipas opatōes sēsitiuas. qz ille n̄ sūt ꝓpe opatōes ꝟtutū elicitiue. ꝫ ꝓpt operatōes volūtat ipāt illas opatōes q̄ ꝓpe ⁊ ꝓmo sunt ꝟtuose. Verū ē q̄ ille sūt pfectiores delectatōe sensitiua. q̄uis opatōes sensitiue eēnt ipfectiores delectatōe. ꝫ nō valz. qz fm cōmē. ibi⁹. n tñ i boib⁹ ꝫ ēt in bruk delectatio ē ꝓpt opatōez ⁊ n opatio ꝓpt delectatōez. vñ dic sic dicam⁹ ita q̄ norū ē delectatiōez aialib⁹ ꝓpt opationē a natura datā cē. ꝫ in bruk aialibus

T De q̄rto articulo

T Cōclusio ꝟi⁹ articuli.

Secunda.

J Ad primā.

Ad scām.

R Scōs articulus.

Z Tert⁹ articul⁹ recitat opi. durādi.

Probat primo.

Quarto.

Quinto.

ostēderet maius bonuz. ⁊ ꝑ ꝓns pōt appetere ⁊ amare illud maius bonū. ⁊ ita nō quietat in ista intelligētia. Preꝛea rō Auicēne ē ad oppositū. q̄ scḋa intelligētia si causat tertiā. nō causat eā in ꝟtute ꝓpa ꝫ aliena. ⁊ ꝑ ꝓns nō finit eā ꝟtute ꝓpria ꝫ aliena: qđ aūt finit rōe finis alteri⁹ nō q̄tat illō. g̃ ⁊c. Ad primū istoꝛ posset dici leuit̄. q̄ intelligētia videt illā itelligentiā i q̄ bitificat esse finitā. ⁊ q̄ est aliq̄d pfecti⁹ ea. Et q̄n dr. g̃ pōt appetere illud pfecti⁹ posset dici leuit̄ q̄ nō sequit̄. q̄ itelligētia iferioꝛ nō pōt appetere aliq̄d ꝟ rectā rōem. Nūc aūt dicerēt alij. q̄ ipossibile esset q̄ illa ꝓma in telligētia alit̄ habeat ab itelligētia infima q̄ habeat. ⁊ ita nō pōt alit̄ appeti. vel posset dici q̄ illa itelligētia iferioꝛ nō cognoscit illā itelligētiā supioꝛē. Et ꝑ ꝫ ꝑz. q̄ exꝑimentū qđ nos habem⁹ nō cogeret sic opinātē. q̄ volūtas nostra pōt velle ipossibile. ⁊ nō sic volūtas illa. ⁊ ita nō est sil̄e. Ad scḋm illi negarēt illā ꝓnz itelligētia finit rōem alteri⁹ finis. g̃ nō q̄tat. sic dicerent sensibile nō delectat nisi i ꝟtute alteri⁹. qđ tñ nō dlectat. ⁊ tñ q̄tat appetitū sensitiuū. Circa scḋm dico. q̄ de facto talis fruitio est ponēda. ꝫ ꝫ tñ est creditū et nō ꝟ rōem naturalē. notū est. Circa tr̄iuz est vna opinio q̄ ponit q̄ imediatū obiectū fruitionis nō est deus ipe. ꝫ visio bꝛifica ipius essentie diuine.

Hoc ꝓbat multiplr. ꝓio sic. q̄ncūc̄ volūtas vtit̄ rebus mediāte aliquo actu alio. ita q̄ iste act⁹ est obiectū formale illi⁹ act⁹ vtendi q̄ seq̄t̄ desideriū. g̃ q̄n aliq̄s fruit̄ aliq̄ re fruitōe sequēte actū desideriꝝ. fruet̄ mediāte aliquo actu q̄ erit obiectū formale illi⁹ fruitiōis. Alīs ꝑz inductiue. q̄n aliq̄s ꝓmo desiderat domū. ⁊ post ea ꝓseq̄tur eā ⁊ vtit̄ ea. vtit̄ mediāte ibi ītatōe vl̄ aliquo tali. Preꝛea. Amoꝛ ꝓcupiscētie nō ferk imediate sup rē ꝫ sup actū quo habeat res: ꝫ fruitio est amoꝛ concupiscētie. g̃ nō ferk imediate sup deū ipm ꝫ sup visionē bꝛificā: q̄ ipse de⁹ habeat. Maioꝛ ꝑz inductiue. qz q̄ diligit cibū ⁊ cōcupiscit ipm: obiectuz ibi imediatū nō est ipe cib⁹: ꝫ act⁹ quo habeat cib⁹. s. act⁹ ipe cōedēdi. Minoꝛ ꝓbat. ꝙa fruitio est respectu dei habiti. g̃ respectu act⁹ quo habeat. ⁊ ꝑ ꝓns est amoꝛ ꝓcupiscētie. Preꝛea. fruitio succedit desiderio. g̃ idē obiectū desideriꝝ ⁊ fruitiōis. ꝫ desideriū est respectu actus quo postea habeat de⁹ ⁊ nō respectu dei absolute. nō em̄ desideramus deū nisi q̄: desideram⁹ videre eū. g̃ fruitio nō est de deo absolute. ꝫ de bꝛifica visiōe ipi⁹.

Preꝛea. fruitio est respectu alicui⁹ cōplexi. qz est respectu eiusdē respectu cui⁹ est desideriū. ꝫ desideriū est respectu alicui⁹ cōplexi. g̃ ⁊ fruitio. ꝫ de⁹ est q̄d incōplexū. Preꝛea. illō est obiectū fruitiōis qđ est maxie desideratū. ꝫ b̄ est actus quo videt deus. Preꝛea pōt argui sic. idē est obiectū fruitōis ⁊ delectatōis ꝓntis. ꝫ obiectū delectatōis est ipa visio qz de ea bn̄ sume gaudebit. sil̄r delectatio, puenit et cōiūctōe ꝓuenit̄ cū ꝓuenieti. g̃ est de ipa ꝓiūctōe g̃ de actu quo fit ipsa ꝓiūctio. Sz illa opio vr ee simpl⁹ falsa. qz frui aliquo ē aōꝛe inherere illi. ꝓpter se. sed nihil ē amādū ꝓpt se nisi solus de⁹ g̃ solo deo est fruendū. Preꝛea illo solo est fruendū qđ nō est ad aliud ordinabile. ꝫ oē aliud a deo est ad deū tanq̄ ad finē ordinabile. g̃ nullo alio a deo est fruēdū. Preꝛea aug⁹. i. de doctria xp̄iana. Res q̄b⁹ fruēdū est sūt pr⁹ filius ⁊ spūsc̄us. Iō dico q̄ obiectū fruitōis patrie est ipemet deus. qz amoꝛ amicitie respectū cuiuscūc̄ obiecti est pfectissim⁹. g̃ fruitio est amoꝛ amicitie. ꝫ aōꝛ amicitie t̄minat ad ipsuz deū in se. g̃ fruitio. Confirmat q̄: de⁹ pōt imediate diligi a brō. b em̄ ē possibile respcū creature. q̄ vna imediate diligat aliā. ꝫ illa dilectio q̄ bz pfecti⁹ obiectuz ē pfectioꝛ. g̃ dilectio q̄ deus imediate diligit̄ est nobilioꝛ pfectioꝛ q̄ illa q̄ ipa visio dine ēntie diligit̄. ꝫ fruitio ē amoꝛ nobilissim⁹ g̃ fruitio t̄minat imediate ad deū i se. Preꝛea nō mīꝰ pōt bn̄s bre actū respcū dine ēntie ꝑ se ꝓter actū respcū visiōis dine ēntie q̄ viatoꝛ. ꝫ viatoꝛ pōt illū actū quo desiderat deū videre ⁊ bre bz actū diligēdi deuz i se. ⁊ ille ē nobilioꝛ magꝝ meritoꝛi⁹. g̃ bn̄s ꝓter illū actū quo diligit ipam visiōez dei ⁊ beatitudinez dei. bz vnū aliū pfectioē t̄miatū primo ad ipz deū i se. Assūptū ꝑz q̄: posito q̄ de⁹ nō q̄ ēet bn̄d⁹ al⁹ q̄ bn̄ i via adhuc ēet sume diligēd⁹ ⁊ tñ nō actu desiderādi illo posito. g̃ alio actu q̄ nō ē desideriū. ⁊ ꝑ ꝓns eadē rōe mō i se est diligend⁹. ⁊ nō tñ desiderād⁹. Ex isto arguit̄ sic. pfectioi actui caritat̄ cōrñdet pfectioꝛ actus i pria. ꝫ act⁹ volūtat̄ de bitōe dei cōrñdet actui desideriꝝ vie. igit̄ vn⁹ act⁹ pfectioꝛ cōrñdebit illi actui vie quo de⁹ i se diligit̄. ille ñ pt ee nisi respcū dei i se. ⁊ ille ē pfectissim⁹ g̃ fruitio Preꝛea illo q̄ ē vtēdū nō ē fruēdū. ꝫ illo actu visiōis dei ē vtēdū. g̃ñ ē fruēdū eo. ꝓbatō assūpti. q̄: obiecta eiusdē rōis bn̄t t̄miare act⁹ eiusdē rōis. ꝫ visio vn⁹ bti ⁊ alteri⁹ sūt eiusdē rōis g̃ vtroq̄ ē vtēdū vl̄ vtroq̄ ē fruēdū. ꝫ nō ē fruēdū vtroq̄ q̄: bn̄s nō bz frui actu alteri⁹ bti: ꝫ vti eo. g̃ vtroq̄ ē vtēdū. Preꝛea illō qđ bz rectā rōez pōt ee nolitū nō ē obiectū fruitiōis. ꝫ ista visio pt ee nolita. q̄ vnusq̄sq̄ bz rectā rōez pōt se ꝛformare dīne volūtati. sed ista visio creata pōt ee nolita a deo. g̃ pōt ee nolita a volūtate creata. g̃ nō ē obiectū fruitōis. Preꝛea idē est obiectū fruitōis vie ⁊ patrie, vel saltez

Secto

Ad

Improbat opio

N Rñsio auctoris

Universidad de Deusto
Biblioteca

O Ad rões durādi Ad pmā

nō est obiectū nobilius fruitōis vie q̄ ꝑsie. sed obiectū fruitōis vie est ipemet deus ⁊ nō ipa visio creata dei. g̃ ⁊c. Assumptū ꝑz. q: si visio illa eēt obiectū fruitōis vie. g̃ desideriū illius visiōis eēt fruitio vie. ꝓns ē falsum. q: tūc q̄cū q̄ desideraret illā visionē frueret deo. ꝓns est falsum. q: exns in petō mortali desiderat illaz visionē sed nō fruit deo. Sik dānatus deside rat illā visionē ⁊ tn nō fruit deo. Sik aliq̄s ex puris naturalib⁹ sine fide pōt frui deo. q: sum me diligere eū sup oia. ⁊ tn ꝑsē ꝑ nō oz q̄ desi deret illā visionē. q: pōt ignorare an tal⁹ visio sit sibi possibilis. Ad rōnes alteri⁹ opinionis.

P Ad scdam,

Ad pmā dico q̄ quis vsus qui sequit deside riū fit mediāte aliquo actu. tn act⁹ vrēdi q̄ nō sequit desideriū nec est desideriū. est respectu rei in se. Verbi gra. ex ꝓcepto dino pōt aliquis teneri diligere primū. et posito q: nihil debe ret exercere circa eū ꝑter solū actū amoris. et tūc ille vteret ꝑtimo. ⁊ tn nihil ēminaret illū actū vrēdi nisi ipa res. ⁊ nō aliq̄s actus. g̃ eo dē mō deus diligēdus ē sūme nō mediāte ali quo tali actu termināte ipam dilectionē. Ve rūtamē sicut vsus sequē desideriū ē mediāte aliquo actu. ita ille actus bri q̄ sequit deside riū quo deus desiderat in via fit mediāte ali quo actu. q: mediante ipa visiōe ⁊ mediāte frui tione. ⁊ ita poterūt eē tres act⁹ in ꝑsia. s. visio ⁊ fruitio. ⁊ actus respiciēs deū mediātib⁹ duo bus actib⁹ intellect⁹ ⁊ volūtat. Ad scdaz di co q̄ fruitio nō ē amor ꝓcupiscētie. nō pl⁹ frui tio ꝑsie q̄ fruitio vie. Cui⁹ rō est. q: omis amor ꝓcupie q̄ est ꝑcise amor ꝓcupiscētie ꝑsuppōit amorez amicitie. ita q̄ q̄ aliq̄d diligit amore concupie est aliq̄d magis dilectū amore amicitie. igit si de⁹ precise diligerek amore ꝓcupie eēt aliq̄d magis dilectū q̄ de⁹. q̄d est incōuēiēs Jō dico q̄ fruitio est amor amicitie. Et q̄n dr q̄ fruitio est respectu dei biti dico q̄ verū ē. q: deus est bit⁹. nō tn est ꝑmo respectū illi⁹ bitōis.

Ad tertiam

nec respectū ect⁹ quo habek. ⁊ respectū deitat⁹ i se.

Ad tertiā dico q̄ fruitio nō succedit desiderio nisi q: est post ipm quō succedit fidei. ⁊ succe dit amori vie quo deus diligit in se ⁊ ꝑter se. q̄ est ali⁹ ab actu desiderādi: sic declaratū est. Et istarū duarū fruitionū est idē obiectus. scz deus ipe.

Ad quartam.

Ad quartā ꝑz ꝑ idē q: q̄ quis deside riū eēt respectū alicui⁹ ꝓplexi. nō tn fruitio. quia nō est idē obiectū ꝑmū desiderij et fruitionis.

Ad quintam.

Ad q̄ntā dico. q̄ desideriū ꝓprie ē respectū ali cuius futuri. ⁊ q: actus brificus est futurus et nō deus. Jdeo ꝓcesso q̄ actus beatificus ē sū me desiderat⁹. debet dici q̄ sūme desideratus nō est obiectū fruitōis. sed obiectū illi⁹ sūme

Ad sextā

desiderati est obiectū fruitōis. Ad sextā pōt dici q̄ ꝓprie delectato nō bz obiectū cū nō sit act⁹. Voc tn ꝓcesso dico q̄ obiectū delectatio nis ꝑfris fruitionē est ipemet deus ⁊ nō act⁹ aliq̄s. Et q̄n dr q̄ btus summe gaudebit de vi sione. Dico q̄ sūme gaudebit de ipso deo in se viso sicut ipz sūme diligit. Et q̄n dr q̄ delecta tio ꝓuenit ex ꝓuctōe ꝓueniētis cū ꝓueniente g̃ est de ipa ꝓuctōe. Nego ꝓnam sed erit ō ob iecto illius ꝓuctōis. Circa quartū dico q̄ ob iectū fruitōis nō quietātis q̄lis est fruitio vie. est deus ipe. q: illud est obiectū fruitōis ordina te q̄ est ꝑpter se diligendū. ⁊ tale est sol⁹ deus g̃ ⁊c. Circa q̄ntū dico q̄ obiectū fruitōis ꝓor dinate pōt esse alid a deo. q: scz oīe q̄ appa ret intellectui errāti eē summū bonū. ⁊ etiam illud q̄ nō apparet. q: pōt volūtas ex liberta te sua summe diligere quodcūq; sibi oblatū et ita frui eo. Ad ꝑmū ꝓncipale dico. q̄ nullum aliud obiectū a deo pōt satiare voluntatez. q̄a null⁹ actus respectu cuiuscūq; alteri⁹ a deo ex cludit oēm anxietatez ⁊ tristitiā. q̄n quocunq; obiecto creato habito pōt volūtas aliq̄d aliud cū anxietate ⁊ tristitia appetere. Ad ꝑbatōez dico q̄ act⁹ fruitōis respectu eēntie dine est p fectissim⁹. ⁊ tō ille solus q̄etabit. Et q̄n dr iste est finit⁹. verū ē. ⁊ tn nō poterit attrigi ab alio actu. q: distinguit spe ab illo alio actu. ⁊ argu mentū bz locū q̄n talia quoz vnū est ꝑfectius ⁊ aliud impfectius sūt eiusdē rōnis. nō aūt q̄n sunt alterius rōnis. Sik iste act⁹ excludit oēz anxietatē ⁊ tristitiā. ⁊ B dico naturalr loq̄ndo q̄uis forte de potētia dei absoluta possit ꝓpa ti secū tristitiā ⁊ anxietatē. sicut fuit in xpo ꝑz aliq̄os: ⁊ de B patebit in tertio. Ꝑer. idē ad aliā ꝓfirmationez q̄ oīs alij actus ꝓpatiunt secū tristitiā ⁊ anxietatē. Ad scōm dico q̄ so lus de⁹ ē sūme diligēdus. q: est summū bonus. Et q̄n dr q̄ sicut maximū ad maximū ⁊c. Dico q̄ illa ꝓpō nō est vlr vā. ꝑz cm q: summū ens ē ꝓductiuū ꝑfectissimi effectus. ⁊ tn nō sēp ꝑfe ctius ens est ꝓductiuū ꝑfectioris effectus. q̄a angelus est ꝑfectius ens q̄ quodcūq; bic ꝓfe rius. et tn nō pōt ꝓducere nisi accidēs. cum ta mē multa bic mferiora possint ꝓducere sub stantias. Sed quādo illa ꝓpositio habet veri tatem alias dicek. Ad tertiū ꝑz ꝑus q̄ illo ē fruendū quod est ꝑpter se diligendū. ⁊ nō ꝓ pter aliud. Nunc aūt ē bona honesta sicut vir tutes et bmōi. nō tm ꝑpter se sunt diligenda. sed etiam ꝑpter aliud. ⁊ ideo illis nō est frue dum. Ad vltimū dico q̄ volūtas in fruitōne beatifica quietat. Et quādo dicitur q̄ potest aliquid vltra appetere. Dico q̄ verum est. sed non potest aliquid vltra appetere cum anxie tate et tristitia.

Ad argumenta ꝓncipalia Ad ꝑmū

Q Quar⁹ articul⁹

V Ad scōm

R Quit⁹ articulus.

Y Ad tertiū

S Ad primū ꝑtē

A Questio IIII

Primū argumētū q̄ nō solo deo est fruēdū,

Ad cōfirmatiōē T Ad scōs.

Ad cōfirmatiō

V Ad tertiū

Cōfirmatio

Scōm argumētū

X Ad quartū

Confirmatio

nō est nisi opatio sensitiua. g̃ delectatio ē ꝑpt opationē sensitiuā. ⁊ nō ecōuerso. igit ē ipfecti or. Circa ꝑdicta sūt mkta dubia de q̄bus mō p trāseo. q: in. iiij li. ⁊. iij distinguēnt. Ad primuz ꝓncipale dico q̄ aliq̄d q̄tare volūtate vltia te pōt intelligi dupl⁹. vel q: ē vltimū eligibile ꝑpter se ⁊ nō ꝑpt aliud. vl⁹ q: est aliq̄d p⁹ q̄d nō est aliud q̄tatiuū. ꝑmo dico q̄ fruitio q̄tat vo lūtatē. q: ipsa ꝑpter se est eligibil⁹ nō ꝑpt aliud acquirēdū. scōo mō delectatio vltio q̄tat. q: post delectationē nihil aduēit volūtati q̄tās ipsaz. Et ita ptz q̄ in argumēto ē fallacia eq̄uo catōis. Ad scōm dico q̄ fruitio ē ꝑfectio: de lectatōe. sic declaratū est. Et q̄n dr q̄ q̄ sūt po steriora q̄tatōe sūt ꝓra pfectōe. dico q̄ boc ē verū q̄n illa sūt eiusdē generi ⁊ vnū eēntialr ordinat ad aliud ⁊ est ꝑpt aliud sic ꝑma ē ꝑpt boiem. de quo ponit pbs exemplū. ⁊ puer ordi nat ex itētōe nature vt fiat vir. n sic aūt fruitō est ꝑpt delectationē. g̃ ⁊c. Ad tertiū ꝓcedūt aliqui q̄ deus de potētia absoluta pōt facere fruitōez sine delectatiōe ꝓprie. ⁊ q̄n vlteri⁹ in ferk. ergo pōt esse cū tristitia ꝑz supius q̄d pōt dici ad boc. Questio q̄rta distinctōis ꝑme

Rcfea querovtrū

p solus de⁹ sit debitū obiectū fruitōis nō. Illud cui⁹ actus pōt satiare appetitū pōt ee obiectū debitū fru itōis. ⁊ act⁹ alteri⁹ obiecti pōt satiare volūta tē. g̃ obiectū aliud a deo pōt esse obiectū debi tū fruitōis. maioz ē mānifesta. mioz. ꝑbak. q: q̄n aliq̄ act⁹ alicui⁹ potētie sic se bnt q: vn⁹ ē sim pl⁹ impfectio: ⁊ ali⁹ pfectio: si act⁹ impfectioz pōt satiare potētiaz. multo magis act⁹ pfectioz satiabit eandē. ⁊ possibile ē q: aliq̄s act⁹ volū tak respectū alicui⁹ creature sit pfectioz ⁊ intēsioz q̄ act⁹ volūtak respectū dei. q: cū act⁹ respectū dei sit limit⁹. ⁊ p ꝓns bēat certā ꝓporōez i pfectō ne ad alios act⁹ nō vī includere ꝑdictōnem q̄ fiat aliq̄s actus pfectioz illo actu finito. igit si iste act⁹ finit⁹ ipfectioz satiat. mlto magis alius act⁹ pfectioz satiabit. Cōfirmak ista rō. q: si vn⁹ act⁹ volūtak respectū dei pōt satiare volun tatē. igit act⁹ mltiplicati itm q̄ excedāt actū volūtak respectū dei in pfectōe poterūt satiare volūtatē. igit ⁊c.. Scdo sic. illo ē fruēdū q̄d est sūme diligēdū. ⁊ aliud a deo ē bmōi. g̃ ⁊c. ꝑ bo minorē. q: vnusq̄q magis dz diligere se q̄ q̄dcūq; aliud ꝑm ꝑbz. ix. ethi. Cōfirmak ista rō q: si de⁹ ē sūme diligēd⁹ ⁊ nō eēt nisi q: sūmuz bonū ē sūme diligēdū. ⁊ ꝑz. p. iij. xbo. sic sūmuz ad sūmū ⁊ magis ad magis ⁊ siplr ad siplr. g̃ si sū mū ē sūme diligēdū. magis bonū ē magis diligē dum. ⁊ p ꝓns angel⁹ ē magis diligēd⁹ ab boie q̄

Tertiū

Quartū ꝑbās q̄ deo nō ē fruēdū.

Circa scōm q̄nq̄ ꝑbat articulos

Prim⁹ articul⁹.

Prima opinio Probatio ꝓpria.

Scōs.

Tertio

Quarta

Quinta.

Sexta

D Cōtra opi.

ipemet q̄d ē ō ꝑbm ⁊ scrōs. Tertio sic. illo est fruēdū q̄d ē ꝑpt se diligēdū. ⁊ aliq̄d aliud a deo ē ꝑpt se diligēdū g̃ ⁊c. maioz ꝑz q: oē bonū bōe stū est ꝑpt se diligēdū. q: ē diligēdū oi alio cir cūscripto. ⁊ multa sūt bona bōesta. vt virtures et bmōi. ergo ⁊c. Secundo ꝓncipalr q̄ deo nō sit fruēdū. q: isto nō ē fruēdū q̄d nō pōt ca pacitatē volūtak satiare: nec q̄tare capacita tē volūtak. ⁊ de⁹ ē bmōi. g̃ deo nō est fruendus maioz vī mānifesta. q: fruitio ē q̄tatio volūtak mioz ꝑbak. q: q̄n capacitas alicui⁹ potētie sa tiak. illa potētia nō pōt aliq̄d vlr appetere. ⁊ volūtas bns actū respectū dine eēntie pōt ali q̄d vlr appetē. q: pōt appetē actū respectū crea ture. g̃ ⁊c nō satiak. Ad oppositū. illo solo ē fru endū ad q̄d oia alia ordināt. ⁊ ipm ad nil aliud ordinak bmōi ē sol⁹ de⁹. Circa istā q̄onē sic. pce dā. ꝑmo distiguēdū ē de fruitōe. scōo rndēdus ad q̄onē. Circa ꝑmū ē sciēdū q̄ fruitio ē du pler. s. ordiata ⁊ inordinata. Ordiata ē illa q̄n aliq̄d sūme diligēdū sūme diligit. ⁊ fruitio ordi data ē illa q̄ sūme diligit ⁊ ꝑpt se q̄ minus ⁊ ꝑpt aliud ē diligēdū. ⁊ fruitio ordinata ē duplex q: q̄dā ē q̄tās simplr volūtatē. q̄l dr ee fruitō ꝑsie. Alia nō simplr q̄tat. ⁊ patik secū ēt nālr q̄tatē ⁊ tristitiā. q̄l ē fruitio vie. Circa scōz ꝑmo videndū ē. Utrū nālr possit ꝑbari q̄ aliq̄ fruitio q̄tās ⁊ satiās volūtatē sit nob possibil. Scōo vtrū tal⁹ fō sit ponēda. Tertio q̄d sit obiectū illi⁹ fruitōis. Quarto videndū ē de frui tōe nō q̄tāte nec satiāte. Quito videndū ē de fruitōe inordiata. Circa ꝑmū ē vna opio que pōit q̄ pōt ꝑbari nālr q̄ tal⁹ fruitō ē nob possi bil. ⁊ ꝑbak ꝑmo sic. Cognita potētia altō dis sticre ⁊ pfcē pōt cogisci ois act⁹ ad q̄d nālr or dinak. ⁊ nā bōana pōt nālr cogisci distincte ⁊ pfe cte. g̃ ⁊c. g̃ cū act⁹ tak ⁊ reī vitatē sit nob possi bil ita q̄ volūtas ē i potētia nāli ad talē actū. seq̄t q̄ pōt nālr ꝑbari q̄ ē nob possibil. Prec ea oī cāto cognito pōt cogisci cā a q̄ nālr depē der. ⁊ tal⁹ fruitio ē finis volūtak. g̃ cognita nā volūtak pōt cognosci ille finis. Preterea nālr ē cogscibile q̄ ēs ē ꝑmū obiectū itellect⁹ g̃ nāli ē cogscibile q̄ q̄dlz ꝓrētū sb ēte ē distincte cogscibile ab itellectu. g̃ nālr pōt cogisci q̄ di uia eēntia pōt nude ⁊ pfcē videri ab itellectu. ⁊ p ꝓns eaē rōe q̄ fruitio dine eēntie est volū tati possibil. Preterea obiectū volūtak ē ens. g̃ nō q̄tak nisi i pficissimo ꝓrēto sb ēte. Preterea q̄n potētia respicit mlta n q̄tak nisi i pficissi mo ꝓrēto. g̃ volūtas nō q̄tak nisi i deo. Preterea q̄dcūq; bonū ꝑt appeti a volūtate. g̃ sūmū bonū ꝑt appeti a volūtate. ⁊ p ꝓns n ꝑt q̄tari nisi i sūmo bono. Conk. q̄ tal⁹ fruitio est nobis possibilis nō pōt naturalr ꝑbari. vī. q: ꝑbi iue

Universidad de Deusto
Biblioteca

stigãtes diligẽter q̃s sit finis vltim⁹ operũ bu
manoꝝ nõ potuerũt ad illũ finez attingere. g̃
nõ est verisile q̃ ꝑ possit naturaliꝝ ꝓbari. Pre
terea oẽs rões adducte ad ꝓbãdũ ꝑ sũt solubi
les. g̃ nõ põt illa ꝛclo naturaliꝝ ꝓbari. Preſea
ꝫ oẽs scos ad tenẽdũ talẽ finẽ nob eẽ possibi
lẽ req̃rit fides. ꝑ si possꝫ nãliꝝ ñ eẽt fides nccia.

Jõ q̃tum ad istũ articl̃z dico ꝓmo q̃ nõ põt
nãliꝝ demſari q̃ talꝭ fruitio dine ẽntie est nob
possibil. qz istud est mere creditũ. ⁊ ita nõ põt
dmſari nãliꝝ. Scõo dico q̃ ñ põt nãliꝝ demſari
q̃ volũtas nõ põt ſtiari nec q̃tari in aliq̃ ci
tra deũ. Cui⁹rõ ẽ: qz si possꝫ nãliꝝ ꝓbari q̃ volũ
tas nõ põt q̃tari in aliq̃ finito. aut ꝑ eẽt ꝑ lib
tatẽ volũtat. qz. ſ. volũtas ex ꝑ ipo q̃ẽ libera.
põt appetere qdcũq; volibile. ⁊ illa nũq; ſatia
ri põt nisi in vltio. ãt ꝑ vltatẽ obiecti volũtat
qz. ſ. obiectũ ſuñ ẽ ens in cõi. ⁊ ꝑ ons q̃lz ꝛtẽ
tũ. ⁊ ꝑ ons nõ põt q̃tari nisi i ſũmo. ãt ꝑ capa
citatẽ volũtat. qz. ſ. ẽ capax boni infiniti. ꝓmo
mõ nõ põt ꝓbari. qz nõ põt nãliꝝ demſari q̃ vo
lũtas ꝛtingẽter ferat in q̃libz volitũ. ſic oñ
deẽ i vltia q̃one isti⁹ di. g̃ nõ põt naturaliꝝ ꝓba
ri q̃ volũtate hũte actũ reſpcũ cuiuſcũq; f. niti
poterit appetit⁹ seu volũtas appetere pfect⁹
bonũ, nec ſcõo mõ ꝓbari. qz nõ põt naturaliꝫ
cognosci q̃ q̃ncũq; aliq̃d cõe est appbensibile
ab aliq̃ potẽtia. qz q̃lz ꝛtẽtũ ẽ pfecte cogno
scibile a tali potẽtia. qz põt eẽ ipedimẽtũ ꝓpt
ꝛproꝛtiõez alicui⁹ ꝛtẽti. vl̃ ꝓpt defectũ alicu
ius alteri⁹ cãe. Exẽplũ ꝓmi ꝫ pbz ẽs ꝓmũ ẽ in
proꝑtiõatũ ad cãndũ imediate aliquẽ effcm
i istis inferioꝛb⁹. ⁊ iõ si itellect⁹ nõ põt aliq̃d
cognoscere intuitiue ⁊ in ꝑticlari. nisi moueat
imediate ab obiecto vl̃ cãẽt aliq̃s effect⁹ neu⁹
imediate ab obiecto. iõ nõ ꝑt cognoscere deũ
ituitiẽ ⁊ i ꝑticlari. Exẽplũ ſcõi. si eẽt aliq̃d ob
iectũ q̃ nullo mõ possꝫ appbedi ab itellectu
nisi ꝓus appbẽderet a ſensu si eẽt aliq̃ natura
intelligibl̃ cui repugꝛret ille ſensus. tal⁹ intelle
ct⁹ q̃ us possꝫ appbẽdere vnũ cõe ad oia ista.
nõ ẽt possꝫ in ꝑticlari appbẽdere q̃lz ꝛtẽtuz
Cõfirmat. intellect⁹ nr̃ ꝑ ſtatu isto ꝑt appben
dere vnũ cõe ad ſbam ⁊ accns. ⁊ ẽt nõ ſbaz ſm
istos. Nec põt tertio mõ ꝓbari. qz nõ ꝑt ꝓbari
q̃ volũtas ẽ capax tal⁹ boni. cũ ꝑ sit ſolũ ſupna
turale ⁊ nõ naturale. Jõ dico q̃ nõ põt naliter
demſari q̃n volũtas possit recipe vnũ actũ ab
aliq̃ ente creato. ſic a cã tõli imediata q̃ ſatiet
totũ appetitũ volũtat. ſic ñ põt ꝓbari. q̃ nullũ
ꝺlectabile ſensibl̃e põt q̃tare appetitũ ſẽſiti
uũ q̃diu ſensus retinet oẽz diſpoſitõez ꝓuiã il
li delectatiõi. Tertio dico q̃ nõ põt nãliꝝ ꝓba
ri q̃ volũtas ſit ꝑ quẽcũq; actũ q̃tabil̃. q̃n quo
cũq; actu possibili posito i ipa volũtate possit
libere velle aliq̃d aliꝺ. ⁊ triſtari si careat illo.
Et ita nec põt ꝓbari q̃ volũtas ẽ ſatiabilis ⁊
q̃tabil̃ fruitõe quã de fcõ ponim⁹. nec q̃ ñ ꝑt
q̃tari aliq̃ alia reſpcũ alicui⁹ creature. nec q̃
põt ꝑ quãcũq; q̃tari. nec rões aliꝝ aliquaz
istarũ ꝛclonũ, ꝓbãt ſufficiẽt. Ad ꝓmaz. maiꝛ
ẽ falſa ſic ꝑus dictũ ẽ in q̃one de ſbiecto theo.
qz ibi declaratũ ẽ q̃ põt ſubiectũ diſtincte ⁊ pſe
cte cognosci q̃tũcũq; et illo nõ possit bñ noti
tia de q̃cũq; alia re. Ad ſcõam dico q̃ quo
cũq; causato cognito põt cognosci q̃libz cã in
vl̃. puta q̃ bz finẽ ⁊ efficiẽtẽ. ⁊ mlte ꝺditiões
illarũ causarũ pñt ex illa re cogſci. ꝑ illud q̃ ẽ
cã nõ põt ex quocũq; causato i ꝑticlari cogſci.
vel cognitõe ꝓpa sine eq̃alẽti. Ad tertiã dico
q̃ aliq̃d ẽ obiectũ ꝓmũ alicui⁹ potẽtie. ⁊ hoc
loquẽdo de obiecto ꝓmo ꝓmitate adeq̃tõnis
põt intelligi dupl̃r. vl̃ q; ẽ illꝺ cui⁹ q̃libz ꝛtẽ
tũ in ꝑticlari. ⁊ sub ꝓpa rõne ẽ appbẽsibile ab
illa potẽtia. ⁊ mbil ẽ sic appbẽsibile a potẽtia
nisi de quo illꝺ ꝓdicaꝝ. vl̃ q; ẽ cõissimũ inf⁹ oia
q̃ pñt appbẽdi ab aliq̃ potẽtia: nec põt aliq̃d
appbẽdi ab illa potẽtia nisi de quo ipz ꝓdica
tur. ꝓmo mõ dico q̃ nõ põt naturaliꝝ cogſci q̃ ens
est ꝓmũ obiectũ intellect⁹. qz nõ põt cogſci q̃
q̃libz ꝛtẽtũ sub ẽte est sic cogſcibile ab intel
lectu. ſcõo mõ ẽ possibile. ꝑ tũc nõ est nãliꝝ no
tũ q̃ oẽ ꝛtẽtũ sub tali ꝓmo obiecto ẽ naturaliꝝ
cogſcibile distincte ⁊ in ꝑticlari a tali potẽtia.

Ad aliud. q̃ deberet ꝓbari q̃ potẽtia nõ q̃e
taꝝ nisi in pfectissimo ꝛtẽto sb obiecto cõi. q̃a
si ſensus põt hẽ delectationẽ reſpctũ pluriuz
ſensibiliũ. si eẽt aliq̃d ſensibile min⁹ pfectũ q̃d
ſp approꝛiaret illi ſẽſui. nccrio ſp q̃taret illũ
ſensũ. qz excluderet oẽm triſtitiã ꝓuiã illi dele
ctatõi. ⁊ tñ nõ eẽt pfectissimũ ꝛtentũ sub illo
cõi. Si⁹ q̃ñ nõ q̃libz ꝛtẽtũ est diſtincte ⁊ in ꝑ
ticlari cogſcibile ab illa potẽtia nõ oporteret
q̃ nõ possꝫ q̃tari nisi in ſũmo. Per idem ad
aliꝺ. q̃ nõ ꝓbaꝝ sufficiẽt q̃ potẽtia taꝝ nõ põt
q̃tari nisi in pfectissimo. Ad vltimũ nõ põt
ꝓbari sufficiẽt q̃ oẽ bonũ q̃d põt appeti a vo
lũtate põt ab ea alr̃ bñ q̃ bñ. Et ita ñ videt q̃
opio Auicẽne q̃ ponit q̃ intelligẽtia inferioꝛ
btificaꝝ i itelligẽtia ſupioꝛi: possit p rõez nalez
sufficiẽt ꝛobari. Si dicaꝝ q̃ itelligẽtia ifez
rioꝛ videꝫ ſupioꝛẽ. ãt videt eã eẽ finitã. ãt vidz
eã cẽ ifinitã. ãt ñ vidz ei⁹ finitatẽ nec ifinitatẽ
ꝑ credit eã eẽ ifinitã. si ꝓmo vl̃ ꝛtio mõ. g̃ ñ bti
ficaꝝ i ea q̃: stultu⁹ nl̃ dici põt q̃ q̃ fla opioe sit
aia btã ꝫ aug. liij. ꝺ ci. dei. si aũt nec vidz ei⁹ fi
nitatẽ nec ifinitatẽ. ñ vidz eã pfecte nec ꝓns
ẽ btã: si ãt vidz eã eẽ finitã. g̃ ꝑt itelligẽ aliq̃d
posse eã excedẽ. ita ẽt expimur in nob q̃ possu
mus vltra appetere quodcũq; bonũ aliud qꝺ

A
Questio V

Questio q̃nta distinctionis prime.

Vtro queró vtrũ

q volũtas possit frui aliquo quod est realiter deus nõ habẽ do fruitõem respectu alicui⁹ qꝺ est realr̃ deus. ꝑ est. Vtrũ possit frui eẽntia nõ fruẽdo sapia vl̃ volũtate vl̃ ꝑsona siue frui vna ꝑsona nõ fruẽ do alia. Et sic. qz qꝺ põt ꝺistincte intelligi põt ꝺistincte diligi. sed eẽntia diuina põt intelligi nõ intellecta ꝑsona. g̃ põt diligi nõ dilecta ꝑ sona. maiꝛ ẽ manifesta. qz iste potẽtie sũt eq̃l⁹ abstractõis. mio⁹ ꝑz. qz eq̃ pfecta ẽ fruitio pa trie sicut fruitio vie. ꝑ in via ꝛtingit intelligere eẽntiã nõ intellegẽdo ꝑsonã. g̃ ꝛ in ꝑria. Se cũdo oñe ꝓus põt intelligi ñ intellecto poste riori. ꝑ eẽntia est ꝑ: ꝑsona. g̃ põt intelligi eẽn tia nõ intellecta ꝑsona. ⁊ ꝑ ons voluntas põt frui eẽntia nõ fruẽdo ꝑsona. Cõfirmat. qz itel lectus põt ꝛiũcta in esse diuidere intelligẽdo vnũ ⁊ nõ intelligẽdo reliquũ. igit̃ q̃tũcũq; el sentia sit ꝑsona poterit intellect⁹ intelligere eẽntiã nõ itelligẽdo ꝑsonã Tertio qꝺ bz disti ctã bonitatẽ põt ꝺistincte ẽminare actũ volũ tatis. ꝑ relatio bz ꝺistinctã bonitatẽ sic ꝺistin ctã entitatẽ. g̃ ⁊c. Preẽea vna res põt itelligi nõ intellecta alia re realr̃ ꝺistincta. g̃ põt itel ligi vna ꝑsona nõ intellecta alia ꝑsona. igit̃ cõ tingit frui vna ꝑsona nõ fruẽdo alia. Quito nõ magꝛ repugnat eẽntie ẽminare actũ fruẽdi sine ꝑsõa q̃ repugꝛt ꝑsõe dine ẽminare depẽdẽ tiã nature assũpte sine eẽntia vl̃ sine alia ꝑsõa g̃ cũ ꝑsõa ẽmiat depẽdẽtiã nature assumpte ⁊ n eẽntia nec alia ꝑsõa ẽminare actũ fruẽdi sine ꝑsona. Ad oppositũ. ſfruitio nõ ẽ nisi reſpcũ vni⁹ fruibil̃. qz q̃cq̃d est obiectũ fruitõis est ob iectũ cuiuslibz fruitõis. g̃ nõ ꝛtingit frui aliq̃ nisi fruẽdo oi fruibili. g̃ ⁊c. Ad q̃onẽ ꝺr q̃ nec in via nec i ꝑria icludit ꝺictionẽ. q̃ volũtas fruaꝝ eẽntia nõ fruẽdo ꝑsona. ⁊ q̃ fruaꝝ vna ꝑ sona nõ fruẽdo alia. Dicit igit̃ ꝓmo q̃ possibi le est viatoꝛẽ frui eẽntia nõ fruẽdo ꝑsona. ⁊ ꝺ fruitiõe ꝺdiata. Mꝺ. ꝓbaꝝ. qz ꝓm aug. vij. de tri. c. ij. si eẽntia relative ꝺr nõ ẽ eẽntia. qz oís eẽntia q̃ relatiẽ ꝺr ẽ aliq̃d excepto relatio. Ex quo ꝛcludit li. ij. c. vij. q̃ ꝓpoꝛ si ꝑ nõ ẽ aliq̃d ad se nõ ẽ aliq̃d qꝺ ad alterũ dicaꝝ. ẽ g̃ eẽntia ꝺina aliq̃d obiectũ ꝛceptibile. in cui⁹ ꝛceptu nõ includit relatio. igit̃ sic põt ꝛcipi a viatoꝛe ꝑ eẽntia ꝺina si sit sic ꝛcepta bz rõem ſũmi bo ni. g̃ ⁊ pfectã rõem fruibilitaꝝ. g̃ ꝛtingit ea frui ordinate. Jsta rõ ꝛfirmaꝝ. qz possibile ẽ ꝛclu di ex pur̃ naturalib⁹ eẽ vnũ ſũmũ bonũ. ⁊ tñ ex naturalib⁹ nõ cogſcim⁹ deũ vt trin⁹ est. igitur circa ſũmũ bonũ sic cognitũ põt volũtas bñe

B
Rñsionis ꝓme que est ſcori
Prim⁹ articulus

Primũ ꝑncipale.

Scõm

Confirmatio

Tertiũ.

Quartũ

Quintũ.

In oppositũ.

Cõfirmatio

aliquẽ actuz ⁊ nõ nccrio inordiatũ. g̃ habebit actũ fruitõis ordinatũ circa eẽntiã ⁊ nõ circa ꝑsonã. vt nos ꝛcipim⁹ ꝑsonã. Eẽouerso aũt ñ est possibile ſ. q̃ ordinate fruamur ꝑsona non fruẽdo eẽntia. qz ꝑsona in rõne ſui includit es sentiã. Scõo ꝺr q̃ viatoꝛ põt frui vna ꝑsõa oꝛ dinate nõ fruẽdo alia. Mꝺ. ꝓbaꝝ. qz reſpctũ tri um ꝑsonarũ sũt tres ꝺistincti articuli fidei. g̃ põt ꝛcipi ꝑsona vna cui corrñdet vn⁹ articul⁹ nõ ꝛcipiẽdo aliã cui corrñder alius articul⁹. ⁊ tũc in illa ꝑsona ꝛcipit rõ ſũmi boni. g̃ possibi le ẽ frui vna ꝑsona sic accepta nõ fruẽdo alia.

C
Scõs articulus.

Scõo principaliꝝ ꝺr q̃ nõ includit ꝺictionẽ. q̃n possit eẽ ex pte intellect⁹ ⁊ ex pte volũtatis q̃ vtriuslz actũ terminet eẽntia ⁊ nulla ꝑsõa. vel vna ꝑsona ⁊ nõ alia. puta q̃ intellectus vi deat eẽntiã ⁊ nõ ꝑsonã. vel ꝑsonã vnã ⁊ ñ aliã et q̃ volũtas fruaꝝ eẽntia ⁊ nõ ꝑsona. vel vna ꝑsona ⁊ nõ alia. Doc ꝓuadeꝝ sic. ꝑ ꝓus origi ne q̃ genuit filiũ ꝑfecte est brũs. qz nullã ꝑfe ctionẽ sibi intrinsecã bz a ꝑsona. ꝓducta. bea titudo est ꝑfectio intrinseca ꝑsone btẽ. ꝑ ⁊ illo ꝓoꝛi est beat⁹. g̃ in illo ꝓoꝛi bz obiectuz ꝑfecte btificãs. nõ aũt videt in illo ꝓoꝛe bñe essentiã cõicatã tribus. vt obiectũ. ꝑ vel eẽntiã absolu te: vel vt ẽ eẽntia in vna ꝑ ona tm̃. g̃ ꝑcise non est de rõe eẽntie vt est obiectũ btificũ. vt ipsa btificet ingꝛtũ cõicata trib⁹. ⁊ ita nõ videtur ꝺictio siue q̃tũ ad visionẽ siue q̃tũ ad fruiti onẽ. g̃ simpl̃r ꝓmũ obiectũ btificũ ẽ ipsa ꝺina eẽntia. absolute. g̃ ꝓparãdo ad intellectũ cre atũ est possibile obiectũ ꝓmũ poni sine ſcõo g̃ ⁊c. Modus ponẽdi est iste ois actus bz ob iectũ primũ a quo eẽntialr̃ depẽdet. ⁊ bz obie ctũ secũdariũ a quo eẽntialr̃ nõ depẽdet. ꝑ rẽ ꝺit in illud ꝺtute primi obiecti. licz ergo non possit mãere idem actus nisi habeat habitu ꝺinez ad primũ obiectũ. potest tm̃ mancre idẽ sine habitudine ad ſcm̃ obiectũ. qz ab eo nõ depẽdet. Exemplũ idẽ est act⁹ visiõis ꝺiuine eẽntie ⁊ aliarũ rerũ in eẽntia. ꝑ eẽntia ẽ primũ obiectũ res vise sũt ſcdariũ obiectũ. Nõ possꝫ aũt manere visio eadẽ nisi essꝫ ciusdẽ essentie posset tm̃ manere eadẽ absq; ꝺ q̃ eẽt rerũ visa rũ i ea. g̃ ſic ꝺr̃ põt sine ꝺictõe coꝛpari ad ac tũ ꝓmũ ig̃tũ rẽdit i ꝓmũ obiectũ ñ ig̃tũ rẽdit i ſcõz. ⁊ tñ erit act⁹ idẽ. ita sine ꝺictõe põt co opari ad visiõez eẽntie. qz eẽntia bz q̃si rõez ꝓ mi obiecti ñ coopãdo eidẽ actui visiõis vl̃ frui tõis ig̃tũ rẽdit i ꝑsonã ⁊ pari rõe ig̃tũ rẽdit i vnã ꝑsonã ⁊ ñ i aliã. Lõr̃ istã opi. q̃tũ ad ꝓmũ articlz si itelligat q̃ aliq̃s viatoꝛ põt ordinate diligere eẽntiã ⁊ ñ ꝑsonã. qz. ſ. põt scire se dili gere eẽntiã. ⁊ nõ scire se diligere ꝑsonã. sic bz veritatẽ ⁊ boc ꝓbant argumẽta ſua. Si aute⁊

D
Cõtra opi. ꝓme Primũ articulũ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

intelligat ꝙ aliqs pōt ordinate diligere ipaz
cētriā diuinā.ita ꝙ simplr nō diligat psonaz.
nō videt verū.cui rō est.qz qlibet obligat ad
diligendū illud qō est sūme diligēdū. ℔ psona
diuina ē sūme diligēda. ⁊ ita pfecte diligibilr
sicut ipa cētria.g̃ nō est licitū frui cētria diui
na nō fruēdo psona diua. Prefea p idē pōt.p
bari ꝙ null⁹ viator pōt ordiate frui vna psona
nō fruēdo alia.qz qlibet psona est eq̄ fruibilis
sicut alia ⁊ eq̄ diligibilis.g̃ qlibet eq̄lr obliga
tur ad fruitionē ⁊ dilectōez cuiuscūq; persone
Cōtra modū ponēdi ocōnē oīendo ꝙ nō ē
actus p̄mo terminat⁹ ad obiectū p̄marium et
scōariū.⁊ post ad obiectū p̄mariū tm̄ vel ecō
uerso.p̄mo.qz impossibile est trāsire a ꝺictō
rio ad ꝺictoriū sine oi mutatōe nisi forte.ppt̄
solā transmutationē rpis in actu vel q̄ foret si
tps coexisteret vtriq; ꝺictoriōz.de quo pate
bit in.ij.li.g̃ si p̄mo intelligat obiectū scōariū
ísto actu.⁊ postea nō intelligat. vel ecōuerso.
cū ad verificādū illa ꝺictoria nō sufficiat sola
transitio rpis.oz ꝙ sit aliq̄ mutatio. g̃ cum sit
manifestū ꝙ nō sit aliq̄ mutatio localis ℔.opz
ꝙ sit mutatio aliq̄ acq̄sitiua vel depditiua ali
cui⁹ formalr inhereāt.ex quo nō pōt cē ꝓductio
nec destructio alicui⁹ p se etnis. Et tūc quero
aut est mutatio ad aliquod absolutum aut ad
aliquod respectiuum. non ad absolutuz. quia
non posset poni nisi habitus: vel actus: vel
spēs vel passio. sed manifestū est ꝙ illō acq̄si
tuz vel depditū nec est hitus nec spēs nec pas
sio.g̃ oz ꝙ sit actus.⁊ p ons br̄ ꝓpositū ꝙ nō ē
semp idē actus numero. nec pōt dici ꝙ est mu
tatio ad aliqō respectiuū.qz null⁹ respect⁹ ac
q̄rit̄ de nouo nisi p ꝓductionē vel destructōez
absoluti alicui⁹. vel p motū localē. ⁊ ℔ natura
lit̄.g̃ cū nō sit ℔ mot⁹ localis oz ꝙ aliqō absolu
tū vel destruat vel ꝓducat ⁊ br̄ ꝓpositū. Silr
si sit mutatio ad relationē.aut ad relōez realē
aut ad relationē rōnis.nō p̄mo mō. qz relatio
realis fm̄ istū doctorē nō pōt eē respcū nō ent̄
℔ possibile est illud obiectū qō ponit scōarius
ꝙ sit simplr nōens. qz ponit ꝙ creature eriā n
ertes vidēt inēsse tā obiecta scōaria.g̃ ille
act⁹ nō hz respectū realē ad illa obiecta scōa
ria.⁊ p ons nō erit ℔ mutatio ad respectū rea
lez. Nō pōt esse mutatio ad respectū rōnis.qz
cū talis nō sit ꝺ nouo nisi p nouū actū. oporte
ret ꝙ eēt ℔ aliqs act⁹ nou⁹. Jō dico aliter ad
q̄onē p̄mo ꝙ nec licite nec illicite ꝓtingit frui
cētria nō fruēdo psona. nec in via nec in pria
Cui⁹ rō est.qz nūq̄ de eadē re debent concedi
ꝺictoria nisi habeāt in scriptura sacra. vl ex
dēminatōe ecclie vel cuidēter ⁊ ons formali
ex talibus inferant. ℔ manifestū est ꝙ illa nec

Cōtra scōm

E
Rñsio auctoris

babent ex scriptura sacra: nec ex dēminatōe
ecclie nec sequūtur cuidēt ⁊ formalr ex talib⁹
g̃ ista nō sūt ꝓcedēda. scz ꝙ aliqs fruat cētria
⁊ nō psona. Maioz vidēt satis manifesta. qz si
cut declarabit dist. se. Difficillimū ē intellige
re aliq̄ ꝺictoria verificari de eadez re. nec est
℔ ponendū nisi ppt̄ solā fidē. g̃ ℔ nō ē ponēdū
nisi vbi fides ꝓpellit. sed fides non ꝓpellit ad
aliq̄d ponendū nisi qō br̄ ex scriptura sacra vl
ex dēminatōe ecclie vel cuidēter ⁊ formalr in
ferāt ex talib⁹. Jdeo dico vlr ꝙ quicq̄d ñificat
de dina cētria ñificat de psona ⁊ ecōuerso. ni
si opposituz habeat ex fide mō supradicto. Et
iō dico ꝙ cētria dina nō pōt intelligi. nec in
tuitiue nec abstractiue nisi itellecta dina pso
na. Sed ꝺ ista rōem pōt argui p̄mo qñ vnuz
nō est de intellectu alteri⁹. nō ē ꝺictio vnū in
telligi sine alio. ℔ psona dina nō est de intelle
ctu q̄ditatiuo cētrie. g̃ nō ē ꝺictio ꝙ intelli
gat cētria nō intellecta psona. Prefea alius
est ꝓcept⁹ cētrie ⁊ ali⁹ ipius psone. g̃ est aliqs
ꝓcept⁹ cētrie q̄ nō est ꝓcept⁹ psone. ⁊ ita ista ꝺ
dictoria verificant de cētria ⁊ de psona. non
obstāte ꝙ sint vna res. Prefea pbi habuer
aliquā cognitionē de deo. ℔ penit⁹ nulla habu
erūt cognitōez de q̄cūq; psona dina. g̃ nō obs
tante idētitate dei ⁊ psone dine pōt aliquod
pdicatū ve affirmari de deo et negari ꝺ diuia
psona. Prefea q̄uis idē nō possit affirmari ⁊
negari de eadē re. tm̄ non est inconueniens ali
quid vere affirmari de vna re ⁊ vere negari ab
alia. g̃ quis cogsci nō posset affirmari de cētria ⁊ ita in talib⁹ ꝓceptibus nō plus cognoscitur
⁊ ve negari a psona. qz psona ⁊ cētria sunt diuia cētria vel deus ꝙ psona diuina. Si aūt
eedē res. possibile tm̄ erit ꝙ affirmet̄ de vna p sint aliq̄ cōceptus naturalr cognoscibiles de
sona ⁊ neget̄ de alia ex quo sunt distincte res. deo qui sint ꝓpr̄ diuine cētrie. ⁊ qui nō ꝓpe
A ꝓmū istoz dico ꝙ qñ aliq̄d nō ē ꝺ itellectu rant dinne psone q̄tum ad illos pōt ꝓcedi ꝙ
alterius nec idē realr cū illo pōt ipm intelligi pbi habuerūt cognitionē aliquā de dina cētria quaz nō habuerūt de diuina psona. qz seq̄t
alio nō intellecto. Nūc aūt ita est ꝙ quis rela cuidēter ex creditis. Et iō q̄tū ad oēs instan
tio nō sit de intellectu dine cētrie. qz nō p̄di tias tales est ꝓportō abilr dicēdū. sicut dictū
cat formalr de dina cētria. ē tm̄ eadē realiter est in solutōe p̄cedēti. Tm̄ de talib⁹ ꝓceptibus
cū dina cētria. ⁊ iō nō pōt intelligi cētria nō pbi nō multū se intromiserūt. ℔ p̄cise de illis q̄
intellecta psona. tm̄ aliq̄d eē de intellectu ali ita verificant de psona sicut de cētria: ⁊ econ
cui⁹ pōt dupl̄r intelligi. vel qz nō pōt itelligi: uerso. cuiusmodi sūt tales. imateriale. sūmuz.
nisi illo intellecto. ⁊ sic relatio ē de intellectu eternū. ⁊ hmōi. q̄ ꝓueniūt tam cētrie q̄ psone
cētrie ⁊ ecōuerso. vel qz est ps vel ꝓstituēs ipz dine. Jō rōne taliū ꝓceptuū nō plus cogueit
⁊ sic relatio nō ē de intellectu cētrie. nō tm̄ po pbi dinā cētria q̄ psonaz. tm̄ ℔ nō obstāte pbi
test intelligi cētria sine relatōe ppt̄ idētitatē potuerūt scire istā ꝓpōnē. deus vel dina cē
realē inter cētriā ⁊ relatōez. silr dicēdū est de tria est incorruptibil. cns sūmū. bonuz. ⁊ sic de
cētria ⁊ psona. Ad scōm pōt ꝓcedi. q oīs con aliis. ⁊ nō potuerūt scire istas ꝓpōnes. pr̄ vel
ceptus cētrie est ꝓcept⁹ psone ⁊ ecōuerso oīs aliq̄ psona dina ē p̄mū cns incorruptibile. ⁊ sic
ꝓcept⁹ psone ē ꝓcept⁹ cētrie. tm̄ aliqs ꝓcept⁹ ꝺ aliis. Et isto mō dicūt boies ꝙ potuerūt co
p̄mo ꝺr de cētrie ⁊ nō p̄mo de psona. Et rō est gnoscere deū ⁊ nō trinitatē psonarū. Et rō ē.

Jnstatur p̄mo.

Scōo

Tertio

Ad tertiū

Quarto

G
Rñdet ad p̄mū

Ad scōm

dicit illa psona. sicut esse sapiēs. esse creatiuū
⁊ hmōi p̄mo ꝓpetūt dine cētrie ⁊ nō alicui p
sone primo. nō em̄ creatiuū primo cōpetit pr̄i.
qz ꝓpetit etiaz filio q̄ nō est pr̄. Si dicat. ista
rōnio inficit rōem primā: qz ℔ aliq̄d vere affir
mat̄ de cētria diuina. qō tm̄ vere negat̄ a diui
na psona. sicut ve ꝺr ꝙ cētrie diuine primo cō
petit iste ꝓceptus. ⁊ pr̄i nō ꝓpetit iste ꝓcept⁹
primo. Respōdeo ꝙ ista affirmatio ⁊ negatio
deberz ꝓcedi. qz sequūt̄ ex illā q̄ fide tenem⁹. ex
℔ em̄ ipo ꝙ fide tenemus ꝙ deus est creatiu⁹.
⁊ quicq̄d vere p̄dicat̄ de deo ē creatiuū. qz scz
q̄libet psona diuina. et cū ℔ tenemus ꝙ pr̄i nō
est filius. sequit̄ cuidēter ⁊ formalr ꝙ ille con
ceptus primo ꝓpetit cētrie. ⁊ nō primo patri.
qz primo ꝓpetere alicui est ꝓpetere illi ⁊ nulli
nisi de quo ipz verificat. ꝓpetere alicui nō pri
mo est ꝓpetere alicui ⁊ tamē cū ℔ ꝓpetere ali
cui aliꝰ de quo ipm nō vere p̄dicat. ⁊ ita si esse
cōceptū alicuius est repn̄tare vel significare
aliq̄d ⁊ nō aliud. ꝓcedo ꝙ est aliqs ꝓceptus p
sone qui nō est cētrie. qz est aliqs ꝓcept⁹ psōe
qui p̄cise ꝓpetit vni psone ⁊ nō alteri. ⁊ p con
sequēs nō est cōceptus cētrie. et quo nō vere
ꝓpetit oī illi de quo ꝺr cētria. Ad tertiuz ꝙ
quācūq; cognitionē habuerūt pbi de diuina
essentia. habuerūt de psona. qz pbi nō habue
runt cognitionē de diuina cētria: nisi habēdo
aliquos ꝓceptus simplices cōes deo ⁊ creatu
ris. vl ꝓpositos ꝓprios ⁊ negatiuos. vel cōno
tatiuos ꝓprios. sed oēs tales ꝓcept⁹ ad quos
potuerūt pbi deuenire. eque veraciter ꝓpetūt
cuilibz psone diuine sicut deo vel dine cētrie
⁊ ita in talib⁹ ꝓceptibus nō plus cognoscitur
diuia cētria vel deus ꝙ psona diuina. Si aūt
sint aliq̄ cōceptus naturalr cognoscibiles de
deo qui sint ꝓpr̄ diuine cētrie. ⁊ qui nō ꝓpe
tant dinne psone q̄tum ad illos pōt ꝓcedi ꝙ
pbi habuerūt cognitionē aliquā de dina cēn
tria quaz nō habuerūt de diuina psona. qz seq̄t
cuidēter ex creditis. Et iō q̄tū ad oēs instan
tias tales est ꝓportō abilr dicēdū. sicut dictū
est in solutōe p̄cedēti. Tm̄ de talib⁹ ꝓceptibus
pbi nō multū se intromiserūt. ℔ p̄cise de illis q̄
ita verificant̄ de psona sicut de cētria: ⁊ econ
uerso. cuiusmodi sūt tales. imateriale. sūmuz.
eternū. ⁊ hmōi. q̄ ꝓueniūt tam cētrie q̄ psone
dine. Jō rōne taliū ꝓceptuū nō plus cogueit
pbi dinā cētriā q̄ psonaz. tm̄ ℔ nō obstāte pbi
potuerūt scire istā ꝓpōnē. deus vel dina cē
tria est incorruptibil. cns sūmū. bonuz. ⁊ sic de
aliis. ⁊ nō potuerūt scire istas ꝓpōnes. pr̄ vel
aliq̄ psona dina ē p̄mū cns incorruptibile. ⁊ sic
ꝺ aliis. Et isto mō dicūt boies ꝙ potuerūt co
gnoscere deū ⁊ nō trinitatē psonarū. Et rō ē.

K
Ad quartū.

q̄a ad cognoscēdū istā ꝓpositionē de⁹ est imor
talis: vel primū ens sufficiūt creature. Ad co
gnoscendū aūt istā. psona diuia est primū ens
req̄rit̄ distincta notitia deitat̄: q̄ nō pōt br̄i in
via. Quātūcūq; em̄ t̄mini ꝓpositionū oīm pro
eodē supponāt. qz tm̄ sunt distincti t̄mini et nō
synonimi. pōt vna ꝓpositio sciri alia ignora.
Exemplū pōt poni ad ℔. ponēdo ꝙ sapia di
uina ⁊ oipotētia diuia dicāt in deo simplr eā
dē rē. tūc illa res q̄ est sapia diuia nō pt cogno
sci quocunq; mō: nisi eodē mō cognoscat oipo
tētia diuia. ⁊ tm̄ ℔ nō obstāte. ista ꝓpō pōt esse
nota. de⁹ est sapiens. ⁊ ista ignota. de⁹ est oipo
tēs. Silr ponēdo ꝙ intellect⁹ diuin⁹ nullo mō
distinguit̄ a volūtate. nō pōt intellect⁹ diuin⁹
cognosci: nisi cognita volūtate diuia. ⁊ tm̄ pos
sibile est ꝙ ista sit nota. de⁹ est intellect⁹. ⁊ hec
ignota. de⁹ est volūtas. Silr fm̄ rei veritatē si
cut post declarabit̄. paritas in diuinis nullo
mō distinguit̄ a gñatiōe actiua. et p ons nullo
mō a fideli pt cognosci p̄nitas nisi cognosca
tur eodez mō gñatio actiua. ⁊ tm̄ multi credūt
istā esse verā. p̄mitas cōstituit diuinā psonā. ⁊
n̄ istā. gñatio ꝓstituit psonā. Et iō frequēter p
pter solā variationē t̄minoz pt vna ꝓpositio
esse nota: ⁊ alia ignota. q̄tūcunq; t̄mini ꝓ eis
dē simplr supponāt. ⁊ p ons significatuz vni⁹
t̄mini nō plus cognosceret ꝙ significatū alte
rius. Et ita est i ꝓposito. ꝙ diuia essentia ⁊ pt
psona cognoscit̄ a pbis fm̄ tales cōcept⁹ q̄ cō
ueniūt cētrie ⁊ psone. q̄uis oēm ꝓpositionez
ignorauerūt: in q̄ p̄dicat̄ aliq̄d de ℔ termio di
uina psona. Ad aliud dico. ꝙ nō est ꝓcedēdū
aliq̄d vere affirmari de aliq̄ re: ⁊ ve negari ab
alia re. g̃ tm̄ sunt vna res nūero. ⁊ vna res nūe
ro singlarissima ⁊ simplicissima est vtraq; illa
rū rerū. nisi vbi fides modo p̄dicto ꝓpellit. Et
ita est in ꝓposito. ꝙ q̄uis pr̄ ⁊ fili⁹ distinguāt
realr. tm̄ vna res simplicissima est pr̄ ⁊ fili⁹. s. di
uina cētria. Et iō q̄cq̄d cōpetit vni psone. cō
petit alteri. vbi nō obuiat relatiōis oppositio
vel vbi nō ꝺclaratū est ꝺr̄iū in scriptura sacra
vel ab ecclia. vel sequit̄ formalit̄ ex talib⁹: sal
tē mediātib⁹ ꝓpositiōib⁹ p se notis. Et p3 per
rōez ꝓiorē. qz si intelligat pr̄. intelligit̄ cētria
qz sunt vna res. g̃ si intelligat pr̄. intelligit̄ fi
lius. Et hec est intētio bti Augustini. i. de tri
nita. ca. x. vbi dicit sic. siue audiamus ostende
nobis filiū. siue audiamus ostēde nobis patrē
tātūdez v3. qz neut̄ sine altero pōt ostēdi. vnū
q̄ppe sunt. sicut ait. ego ⁊ pater vnū sum⁹. Et
ista auctoritate p3. q ex vnitate patris ⁊ filij
ostēdit̄ q̄ neuter sine altero pt ostēdi. g̃ ex vni
tate eoz eadē rōe pt ostēdi q̄ neut̄ sine altero
pōt itelligi. Prefea in diuersis locis ex vnita

Universidad de Deusto
Biblioteca

Z Ad argumenta scoti Ad primā ꝓba.

te eoꝝ ostēdit q neuter creat sine alio. ḡ eadē rōne potest ex codē medio oīdi q neuter itelligit sine alio. Ad primū argumentū alteri? opinionis dico q eēntia est aliq̄d obiectū cōceptibile. in cui? cōceptu nō est relatio. q: sc3 relatio nō ꝑdicat ꝑ se ꝑmo mō de essentia. Si aūt intelligat q eēntia est aliquod obiectum ꝛceptibile in cui? ꝛceptu nō includit relatio. sed est aliq̄d sibi extrinsecū & differēs realiter ab eēntia. sic est negandū. sed p̄mo mō ꝛcedo q sic pōt concipi. q: illa eēntia in cui? ꝛceptu nō includit relatio modo exposito potest concipi a viatore. nō in se ℔ in cōceptu aliquo cōi vel ꝓprio. & ideo ꝓtingit ea frui ordinare'. Sz arguēdo. ḡ ꝓtingit ea frui sine ꝑsona. est falsa cia consequētis. Unde cōcedo q ꝓtingit frui eēntia qualit̄cūq; eēntia accipiat etiā abstractiue. sed nō sequit vltra. ḡ cōuenit ea frui nō fruēdo ꝑsona. Si ꝺz. si ꝓtingit frui eēntia ālitercūq; accipiat. ḡ cōtingit ea frui vt ē in vna ꝑsona tm̄. ḡ ꝛuenit ea frui sine alia ꝑsona. Rn̄ deo. negando p̄mā ꝑnam. q: in ānecedēte nō est aliqua falsa implicatio. sed in ꝛnte ē falsa implicatio. q̄m implicat q ꝓtingit eam accidere vt est in vna ꝑsona tm̄. & hoc est mānifeste falsum. q: cū illa sit affirmatiua simplr. seq̄ret q esset in vna ꝑsona tm̄. quod est mānifeste falsum. Si dicat q aliq̄s potest credere eā esse in vna ꝑsona tm̄. & tamen talis pōt frui ea. ergo talis fruet & vt est in vna ꝑsona tm̄. Respō deo negando ꝑnam. q: q̄uis aliq̄s credat eaz esse in vna ꝑsona tm̄. & fruat ea. & ideo credat frui ea vt est in vna ꝑsona tm̄. hoc est. credit istā ꝓpōem esse verā. fruit ea vt est in vna ꝑsona tm̄. nō tm̄ sequit q fruit ea vt est in vna ꝑsona tm̄. ꝓpter falsam implicationē. q: in consequēte implicat q est in vna ꝑsona tm̄. quod tm̄ nō implicat in ista. credit eā esse in vna ꝑsona tm̄. & ideo ꝑna nō valet. sicut nō sequit. aliq̄s credit aliquod corꝑus eē in loco vbi nō est & cognoscit illud corꝑus. ḡ cognoscit ip̄m vt est in loco vbi nō est. Silr nō sequit sortes credit platonē nō esse et cognoscit ip̄m. ḡ cognoscit ip̄m vt non est. ℔ bene sequit q credit istam ꝓpōem esse verā. cognoscit sortē q̄ nō ē.

Ad ꝯfirmatiōez

Ad ꝯfirmationē ꝛcedo. q ex puris naturalib? possumus cognoscere istā ꝓpōem. deus ē summum bonū. & tm̄ ipa eēntia diuina nō plus cognoscit ℔z tales ꝛceptus q̄ trinitas ꝑsonarū q: illud quod cognoscim? ita vere cōperit trinitati ꝑsonarū sicut diuine eēntie. ita cm̄ realiter & ita vere trinitas ꝑsonarū est summū bonum. sicut diuina eēntia est summū bonū. q̄uis ista ꝓpositio sit nobis nota. eēntia diuina est summū bonū. & hec nō: trinitas ꝑsonarum est summū bonū. & hoc q: isti tm̄ini ꝓ eisdē supponūt. q̄uis ℔ nesciat a nobis. Et ita nō plus cognoscit diuina essentia q̄ trinitas ꝑsonaruz. Sic̄ posito q ꝛtellect? sit realit̄ ipa ꝥa aie. nec aliquo mō distinguat. sic̄ post ostendet. tunc i possibile est q ꝥa aie cognoscat nisi ꝛtellect? cōgscat. q: ipossibile est q idē de eodē ⁊ affirmet. & vere neget ab eodē. ḡ nō pōt cognosci ꝥa aie nisi eodē mō cognoscat ꝛntellect?. & tm̄ mult̄ ista ꝓpō est nota. ꝥa aie est ꝥa. & ℔ ignorata. ꝛntellect? est ꝥa. Et rō est. q: nescit a tali ꝓ quo suppomit iste t̄min? ꝛtellect?. Ita est i ꝓpōsito. q: nescit ꝓ quo ꝓ quo supponit iste t̄min? summū bonū. q̄n ꝺz de? est summū bonū. verus sc3 ꝑ vno suppōsito absoluto. vel ꝓ tribꝰ suppositis respectiuis. q̄uis aliq̄ credat se scire q supponit ꝑ suppōsito absoluto. & nō ꝑ tribus suppositis relatiuis. ꝛō poterit ℔ esse nota. de? est summū bonū. & ℔ ignota. de? est tria supposita relatiua. et tm̄ nō plus. tūc ꝛtelligit eēntia diuina q̄ trinitas ꝑsonarū. et sic nō pot ꝛtelligi essentia diuina. nisi ꝛtelligat trinitas ꝑsonaruz ita nō pōt volūtas frui eēntia: nisi fruat trinitate ꝑsonarū. Si dicat. q tūc posset trinitas ꝑsonarū cognosci ex puris naturalib?. sic eēntia diuina ꝑt cognosci ex puris naturalib?. Rn̄ deo q de ſrute sermonis ℔ debz cōcedi. ex puris naturalib? pōt ita bene cognosci trinitas ꝑsonarū sic̄ eēntia diuina. Et rō est. q̄a q̄cq̄d ꝑt cognosci ex puris naturalib? q̄tuz ad cōcept? quos cōit ꝛcludebāt ꝓbi de deo. ita vere ꝓpetit trinitati ꝑsonarū sic̄ eēntie diuie. Et ex puris naturalib? pōt ista ꝓpō esse nota. eēntia diuina est. in q̄ nō subiicit illa eēntia q̄ de? est. & vn? cōcept? q̄ nō est diuia eēntia nec est deus. Et ista ꝓpō trinitas ꝑsonarū ē. in q̄ nō subiicitur illa trinitas q̄ ē in deo. & vn? concept? q̄ nō est de?. nō pōt cē nota ex puris naturalib?. Et sic intelligūt scti & doctores. q̄n dicūt q ex puris naturalib? nō pōt cognosci trinitas ꝑsonarū. ℔ est ex puris naturalibus nō pōt cognosci euidēter ista ꝓpositio cē vera. trinitas ꝑsonarū est de?: vel de? ē tres ꝑsone. Et pōt esse exēpluz ad ℔. q: ista debz ꝛcedi de ſrute sermōis res creabilis ꝑt cognosci ab ꝛtellectu naturalit̄. & tm̄ ℔ nō pōt esse nota euidenter ex puris naturalib?. res creabilis est. Et rō ē. q: q̄uis aliq̄ res possit cognosci in aliquo cōceptu simplici vel ꝓpositio. ꝓprio. tm̄ mltā pñt de illa re ignorari: q tm̄ eq essentialr sibi cōueniūt. Si dicat q si ꝑsone cognoscunt ab intellectu. ḡ intellectus est certꝰ se cognoscere tres ꝑsonas. Dico q ꝑna nō valz. q: q̄uis iste ꝑsone cognoscant in cōceptu tali cōpōsito ꝓprio. nō tm̄ euidēter cognoscit se cognoscere tres ꝑsonas. ℔ euidēter cognoscit se cognoscere aliq̄d. Utrū tm̄ illud sit tres ꝑsone vel vna non pōt euidēter cognoscere. & tm̄ in rei vr̄itate tres ꝑsonas cognosceret nō in se sed in cōceptu aliquo ꝓprio. sed cognitio in tali ꝛceptu nō est aliud q̄ habere talē conceptū & scire q vere ꝑdicat de aliquo ente. Et ideo cognoscere tres ꝑsonas nō ē aliud q̄ cognoscere vnū conceptū ꝓprium tribus ꝑsonis. & scire euidēter q ille ꝛceptus de aliquo ente ꝑdicat. sicut cognoscere tres ꝑsonas nō est nisi cognoscere q aliquod ens est summū bonū. ens ꝑmū actus purus. q: oīa ista verissime competūt diuinis ꝑsonis. Et ita patet ad argumentū q ꝓtingit habere actū ordinatum circa eēntiā nō tm̄ sine ꝑsona. Si dicat ille qui credit tres ꝑsonas nō esse. et vult eas nō esse. nō fruit ꝑsonis sed magis odit. sed aliquis infidelis credit tres ꝑsonas nō eē & vult eas nō esse. ḡ nō fruit eis. & tm̄ talꝰ pōt frui eēntia dīna. q: mltⁱ tales vellēt mori ꝑ deo. q̄ñ eēt nisi diligerēt deū sup oīa. & ꝑ ꝺns fruit ꝺo. Respōdeo q talꝰ fruēs eēntia dīna q̄uis forte ꝓpter errorē in ꝛntellectu & ꝑsumptōez in volūtate nō ordinate: fruit ē dīnis ꝑsonis q̄uis ignoranter. q: nescit se frui illis ꝑsonis. Et q̄n ꝺz. vult eas nō esse. Dico q nō vult eas nō eē. q̄uis credit se velle eas nō esse. ℔ vult eas esse ex bocꝑo q vult rem illā esse que est ille ꝑsone. et ita decipit credēdo se velle illud nō esse q̄ tm̄ vult eē. & ita nunq̄ fruit eēntia nisi fruēdo ꝑsona. q̄uis ignorārer. Si dicat q nō ignoranter fruit deo vel diuina eēntia. & ignorant fruit ꝑsona diuina. ergo aliquo modo cognoscitur ab eo diuina eēntia quō nō cognoscitur ab eo diuina ꝑsona. & ita habet ꝓpositū. Rn̄ deo q ꝑna nō valet. sed ad hoc q ignoranter fruat diuina ꝑsona et sciēter eēntia. sufficit q hec sit sibi nota. iste fruit diuia eēntia. Et isto modo cōcedo q ignoranter fruit ꝑsona. & scienter deo. & tm̄ fruit ꝑsona & numq̄ deo sine ꝑsona cū deus realr sit ꝑsona. Concesso tm̄ q aliq̄s possit frui eēntia nō fruēdo ꝑsona. & q aliquis possit intelligere eēntiā nō intelligēdo ꝑsonā quod tm̄ vt credo difficile est videre. argumentū nō cōcludit q aliq̄s possit ordiate frui eēntia nō fruēdo ꝑsona. Cuius rō est. q: sicut ſm istū doctorē aliq̄d potest distinctius significari q̄ possit intelligi. ita pōt distinctius diligi q̄ intelligi. sicut em̄ ꝛcludēdo q est aliq̄ substātia que est subiectū multoꝝ accidentiū & distincta ab illis. pōt imponi nomē quod sit ꝓprium signū illius distincti ab oībus accētibus. ita cōcludendo. q est aliquod ens distinctū realiter ab omni ente finito. quod est causa cuiuslibz entis finiti & ꝑncipiū nostre beatificatōis future. & sic de aliis cōditionibus. potest volūtas sūme diligere illud. & quodlibet q̄ est idē realr cuz illo. & ad hoc obligat. Et quo intellectus pōt euidēter cognoscere q illud & quodlibz quod est realr ip̄m est summe diligibile. & ꝑ ꝺns cuzquelibet ꝑsona sit realr illud ēs summū q̄ est causa oīm. potest volūtas & debet quālibz ꝑsonam summe diligere. & tm̄ nō pōt ꝛntellect? distincte intelligere & in particulari. nec eēntiā nec ꝑsonā. Et ideo qui fruerēt eēntia & nō ꝑsona. si tm̄ hoc eēt possibile nō ordinate fruerentur. Et iō infideles & heretici q̄cūq;. q̄ credūt se frui deo. & credūt se nō frui diuinis ꝑsonis. nō ordinate fruunt. Ad aliud nego istā ꝛsequentiā. sūt tres distincti articuli respectu ꝑsonarū. ḡ vna ꝑsona pōt ꝛcipi sine alia. Sz tm̄ pōt credi cōcipi vna ꝑsona sine alia. Et rō est q: ad distinctōez articulorꝝ sufficit distinctio signorꝝ. sive ꝛceptuū. sive vocū. et iō possūt eē tres articuli respectu triū ꝑsonarū. ex quo ipe ꝑsone distinguūt realr. nō tm̄ pōt vna ꝛtelligi alia nō ꝛntellecta. sicut ſm istos correlatiōnes distinguūt realr. & ideo potest vna significari vno signo & alia alio. & sūt distincte vr̄itates de distinctis correlatiōib?. & tm̄ ſm istos nō pōt vna relatio intelligi sine alia. ḡ multo fortius ꝑsone diuine (que q̄uis distinguant realr tm̄ vna res simplicissima est iste ꝑsone) sic se habebūt q vna nō pōt intelligi sine alia. quāuis possit significari sine alia. Si dicat q rnsio inficit rōem positionis. q: sic idē affirmat de vna ꝑsona & negat ab alia. ḡ nō est incōueniens q idez affirmat de vna ꝑsona & negat ab alia. Assumptū ꝓz. nā hec est vera. ꝑsona ꝑma significat hoc noie ꝑ. & hec silr est vera. ſcda ꝑsona nō significat hoc noie ꝑ. ḡ eodē modo poterit hec esse vera. ꝑ intelligit. & hec similr filius nō intelligit. Rn̄deo q' vnū sequit ex sacra scriptura & determinatōe ecclie & aliud n̄. Nam aliq̄d significari aliquo noie vel ꝛceptu ad pn̄s est esse illud de quo verificat illud nomen vel ꝛceptus ꝑ quo supponit. Hūc aūt ℔ nomē pater vere ꝑdicat de ꝑma ꝑsona & nō de ſcda. & ideo ꝑma ꝑsona significat hoc noie et nō ſcda. Sed ex parte alia nō ita formalr sequit ex creditis q hec sit possibilis. ꝑma ꝑsona intelligit sine ſcda. Et ideo vlr ꝛcedo q de oīb? talib?. intelligi nō intelligi. frui nō frui. significari nō significari. & de hmōi. debet ꝛcedi q vnū pōt ꝛpetere eēntie & nō ꝑsone. si sit expl̄sum in scriptura sacra. vl ex determinatōe ecclie vel formalr sequit ex illis: & alr nō. Ad argumentuz ꝑ ſcdo articulo q̄n accipit. pater ꝑ origine q̄ generet filiū est ꝑfecte bt̄us. si intelligat q in aliquo signo vel instanti p̄ est bt̄us

D Ad ſcdaz ꝓba.

Q Respondetur.

R Ad rōez ꝑsuasiuā ſcdi articuli

M Obiectio. Responsio.

N Replica

Universidad de Deusto
Biblioteca

in quo nō generat filiū. est ꝓpō simplr falsa. ⁊ sic ꝓcedit argumentū. q; tūc aliq̄d brificaret patrē in aliquo signo vl instāti sine filio. Tū in quocūq; signo vl instāti imaginabili est pr̄ brūs. in eodē gnat filiū ⁊ spirat spūsanctū. et ideo in eodē est filius ⁊ spūsanctus. Si aūt intelligat q; sicut inuenit̄ ꝑonas ī diuis. sic pr̄ ꝑus origine est brūs q; generet filiū. tūc cum nō sit ibi alia ꝑonas originis nisi a quo alius et qui ab alio. iste est intellect⁹ ꝓpōnis. pater ex se est brūs. negatiue. B est. est beat⁹ et nō ē ab alio brūs ꝑncipiatiue. sed nō ex se gnat filium. sed ab alio ꝑncipiatiue bz q; generet filium. sic adhuc est ꝓpō simplr falsa. q; pater nihil bz a filio. nec q; sit brūs. nec q; generz. nec q; sit pater. sed ex se bz q; generat filium. sicut q; sit brūs. Vnde nec pfectionē intrinsecam: nec nō intrinsecā bz a ꝑsona ꝑducta. Si aūt itelligat sic. q; pr̄ est ꝑus brūs q; generet filiū q; est brūs filio nō gnato. et nō est pr̄ filio non gnato. sic adhuc est simplr falsa. q; q̄ncūq; pr̄ est brūs. filio est gnatus. Nec videt posse illa ꝓpositio aliter intelligi. si tū dimittat ꝑonitatē originis. ⁊ accipiat istā ꝓpōz. pater ꝑus aliq̄ ꝑonitate est brūs q; generet filiū. Dico q; ista ꝓpō pōt hꝫ bonū sensum. intelligēdo q; beatitudo pr̄is est aliq̄ ꝑonitate ꝑor gnatōne qua ꝑducit filius ⁊ etiā ipo filio. Et hoc pōt cōcedi q; ibi ē ꝑonitas cuiusdā ꝓcōitatis ⁊ ꝑne. ḡa sequit formalr. a est pater. ḡ a est brūs. ⁊ nō sequit ecōuerso. a est brūs. ḡ a est pater. nā filius est brūs. et tū filius nō est pr̄. nec etiā spūsanctus. Et sub isto itellectu pōt cōcedi ista ꝓpō. Vel forte sub isto intellectu bitudo est ꝓncipiū generādi filiū. et ita ꝑor origine filio aliq̄ modo. et p ꝑnās gnatione p quā ꝑducit. Et cōcessa illa ꝓpōne sub aliquo bono intellectu.

Rādeo vlterius ad rōem qn̄ dr. in illo ꝑori est ꝑfecte brūs. ḡ in illo ꝑon bz obiectū pfecte beatificans. Dico q; si isti ablatiuo adiectiuo. ꝑori corrādeat aliq̄d subst̄atiuū aliud q; pater vl ēntia diuina. vel filius. vel spūsanctus. vel aliq̄d tale. puta intelligēdo q; in illo ꝑori signo vel instanti sit pfecte brūs. ans est simplr falsū. nec sequit ex ꝓpōne priori sub licito intellectu cōcessa. Si aūt suū substantiuū sit ēntia vel pr̄. tūc est iste sensus in illo priori. B est in illa priori ēntia. vl in illo priori patre. est pfecte brūs. Et tūc si intelligat sic. in illa priori ēntia est pfecte brūs. B est. est pfecte brūs ī ēntia q; est ꝑor oī creatura. ⁊ aliq̄ ꝑonitate sc̄z prioritate ꝑne. est priori etiā q̄libet ꝑsona. sic pōt ꝓcedi q; in illo priori ē pfecte brūs. Sil in priori patre. B est in patre q; est ꝑior oī ente creato. ⁊ q; est ꝑior origine filio ē pfectē brūs. et sic sil in priori filio. B est in filio q; est ꝑior oī ente creato. ⁊ spūsctō. ⁊ est pfecte beat⁹. ⁊ sic de aliis. q; libet talis vt subst̄atiuū illius adiectiui intelligit: vel essentia diuia vel ꝑsona. vel ꝑductio seu relatio. pōt ꝓcedi sub conuenīēti itellectu ꝓ nō sp sub eodē vt ptz. Et qn̄ vlterius infert. ḡ i illo priori bz obiectū pfecte brificās. Ista pōt cōcedi sub vno itellectu. q; sub vno intellectu pōt cōcedi q; in filio bz obiectū pfecte beatificās. q; s. q̄cq̄d brificat patrez. vel est in filio p idēntitatē formalē. vel p idēntitatē realē. vel circumsessionē. vel p aliquē aliū modū. Tū etiaz aliquo mō accipiēdo esse in. posset ꝓcedi q; pr̄nitas est in filio. q̄uis ille modus ēndi in nō sit forte vsitatus. Intelligēdo em̄ p esse ī aliquo. oē illud q̄d est alia eadē res nūero cū alio posset cōcedi q; pr̄nitas est in filio. ḡa vna res nūero est pr̄nitas ⁊ filius. Sī dicat q; ꝓ nō videt vera. pat̄ brificat in filio. Rādeo q; nō est magis inconueniēs q; pat̄ brificet in filio. q; q; sit in filio. ꝓ scti ꝓcedunt q; pr̄ est in filio. ḡ ita poterit brificari in filio. Et forte sic intellexit Aug⁹ qn̄ dicit q; pat̄ oia videt in ꝑbo. Sz de B alias. Dico ḡ q; stant simul. q; pr̄ brificat in essentia vt est ꝑor filio aliq̄ ꝑonitate. ⁊ tū q; brificet in essentia inquātuz cōicata trib⁹. q; eadē est. ⁊ ex hoc ipo q; est cōicata trib⁹ est priori tali priōritate ꝑne. Ista tū ꝓpō. pr̄ brificat in essentia vt ē ꝑor filio. pōt hꝫ intellectū verū ⁊ fm. q; si fiat reduplicatio. vt denotet eē ꝑuertibilitas int̄ ꝑdicatū principale et illud sup oð cadit reduplicatio. sic est fa. q; tūc iferret ista q; pr̄ brificaret in oī filio. ⁊ ꝑcise in priori filio ⁊ B est fm. q; brificat in filio ō nō est ꝑor filio Si aūt itelligat q; ꝑdicatū principale in sit vl illi sup qð cadit reduplicatio. sic ē vera. q; ī oī priori filio pr̄ pfecte brificat. q; ⁊ in essentia ⁊ in seipo. Sz ꝑ ista mīsionē videt arguere iste doctor. q; q̄libz ꝑsona itelligit formalr intellectu vt ē in ipa. nō vt ē in alia. nec vt in tribus ex. xv. de trini. Videt ḡ q; q̄libz itelligit pfectē itelligēdo ēntia vt ē in se formalr. ḡ pfecta intellectio q̄ est brifica nō nēcio reōnt ēntia i telligi vt i trib⁹. Probatio ꝓme ꝓne. q; nō minus req̄rit itelligibile q; irellect⁹. ḡ in pfecte itelligēte ex se. nō min⁹ req̄rit q; beat obiectū in se vt formalr itelligibile. q; q; beat itellectū in se vt quo intelligat. Cōfirmat. q; si pr̄ itelligēdo diuinitatez indiget essentia vt in filio. ergo aliq̄d reciperet a filio. vel ab aliquo vt in filio. ꝓna ptz p argumentū phi. xij. metha. cui ꝓbat deū nō intelligere aliud a se. q; vilesceret intellectus eius. q; tūc pfectionez reciperet ab intelligibili. ḡ ita hic. imo qð est magis inconueniēs perfectionē simplicit. puta visionez

beatificā quā reciper pr̄ a tribus ꝑsonis vl ab aliquo vt in trib⁹. Et quo videt seq̄ duo absurda. Primū q; nō oēm pfectionē hz pr̄ a se. Aliud q; nō ois pfectio simpler vel ēntial sit aliquo mō priōr ꝓpriatib⁹. sed aliq̄ quasi posterioz ipis ꝑsonis. puta illa q; est ab obiecto vt i trib⁹. si em̄ intelligibile vt in aliquo ꝑducēdo eēt principiū britudis pr̄is. parer nō eēt brūs a se. xv. de trinit. c. vij. ḡ si ēntia vt in ꝑducto sit p se obiectū britudinis patris. pat̄ nō erit brūs a se. ꝓna ꝑbat̄. q; obiectū vt est obiectuz nō min⁹ requirit̄ ad britudinē q; intellectus.

Reidet

Ad istud rādeo q̄n accipit̄. q̄libet ꝑsona intelligit formalr intellectu vt est in ipa. nōvt ē in alia nec vt in tribus. Hoc pōt intelligi dupliciter. Uno mō q; ꝑsona intelligat intellectu vt in alia ꝑsona. ita q; intelligat illa ꝑsona. et tūc eēt illa ꝑsona. Et isto mō intelligit beat⁹ Aug⁹. xv. de trini. c. vij. In illa trinitate q̄s audeat dicere pr̄em nec spm̄ nec filiū nec spm̄ sanctū intelligere nisi p filiū. nec diligere nisi p spm̄ sanctū. aut memīsse tm̄mō vel sui vel filij vel spūsancti. Et sequit. Si em̄ sol⁹ sibi filius intelligit. vt intelligētia sit. ⁊ sibi. ⁊ patri. et spūsctō. ad illā redit absurditatē vt pr̄ non sit sapiēs de seipo sed de filio. Hoc est sicut ex ꝑsse ibidē exponit brūs augustin⁹. q; filius nō est intelligētia nec sapia ipi pr̄i. vt ipo sapiat vel intelligat. q̄si ipe ex seipo nō bēat intelligentiā vel sapiam. Et eodē mō filius non est britudo pr̄i. quasi pater nō habeat britudinē a seipo. Et isto mō nō brificat ēntia vt i filio quasi p̄cise bēat britudinē a filio vel a tribus ꝑsonis ⁊ nō a se ipo. Si aūt intelligat q; q̄libz ꝑsona intelligit formalr intellectu vt ē in ipa nō vt in alia. quasi possit brificari vel intelligere sine alia ꝑsona. B est impossibile ⁊ cōtra btm̄ augustinū. xv. de trini. c. xv. vbi dicit. Nouit oia deus pr̄ in seipo. nouit ⁊ in filio. ꝑ in se ipo tanq̄ seipm. in filio tanq̄ ꝓbum suū. quod ꝓbum natum est de oibus bis que sūt in seipo Oia silr nouit ⁊ filius in se. sez tanq̄ ea q̄ nata sūt de bis que pr̄ nouit in seipo. in pr̄e autē tanq̄ ea de q̄bus nata sunt q; ipe filius nouit in seipo. Sciūt ḡ inuicē pater ⁊ fili⁹. sed ille gignēdo. iste nascēdo. Et qua auctē pz q; q̄libet ꝑsona nouit oia in q̄libet ꝑsona. ⁊ eadē rōe beatificat in q̄libet ꝑsona. q̄uis pr̄ nō sit beatus qualibet ꝑsona. sicut nec est sapiēs qualibz ꝑsona fm btm̄ Augustinū. Sic ḡ pz quō intelligenda est illa. ꝓpō. q̄libet ꝑsona intelligit formalr intellectu vt est in ipa nō vt in alia. q; sez nō habeat ab alia ꝑsona q; intelligat intellectu. ⁊ hoc loquēdo de ꝑma ꝑsona. Sed cum hꝫ stat q; intelligit ⁊ ēntia in alia ꝑsona et alia z

Ad cōfirmatōes

persona ⁊ q; non possit intelligere seipam nec essentia diuina. nisi intelligēdo quācunq; ꝑsona. Et qn̄ vltra accipit̄. nō min⁹ req̄rit̄ ad intellectionē intelligibile q; itellect⁹. ḡ i pfecte intelligēte se nō min⁹ req̄rit̄ q; habeat in se obiectū vt formalr intelligibile. q; q; habeat itellectū in se quo intelligat. Rādeo q; nō min⁹ requirit̄ itelligibile q; itellect⁹. tū alit̄ req̄rit̄ aliq̄d qð est itelligibile. ⁊ alr intellect⁹. q; itellectus req̄rit̄ vt realr ⁊ formalr idē cū itellectione. ⁊ vt realr idē cū intelligēte. q̄uis nō vt formalr idē. ꝑ aliq̄d qð ē itelligibile nō req̄rit̄ vt formalr idē cū itellectōe. ⁊ pōt realr distinguī ab intelligēte. Et iō nō opz q; oi eodē mō itelligēs bēat itelligibile quo hz intellectū. Et iō q̄uis bēat formalr ex se intellectuz. nō tū oz q; bēat quālibz ꝑsonā intellectā. Hoc pz etiā ex eos. q; ipi ponūt q; pr̄ simplr ⁊ realr intelligat filiū. ⁊ q; itelligit ēntia in filio. ⁊ eadē rōne q; brificat in filio. ⁊ tū nō eodē mō hz intellectū ⁊ filiū fm eos. Sz cōtra. visio q̄ pr̄ videt ēntiā vt est in pr̄e est pfecta. q; brifica. ḡ nō req̄rit ēntiā intelligi vt est in trib⁹. Rel̄ndeo q; hec ꝓsequētia nō valet. q; eodē modo est indistincta re ⁊ rōe. q̄ videt ēntia vt in patre. ⁊ vt in trib⁹ ꝑsonis. nec plus pt visio essentie vt in patre separi a visione essentie vt in trib⁹. q; visio essentie vt in patre pōt separi a visiōe ēntie vt in patre. Et p hoc ptz. q; dictū doctoris nō valet fm ꝓpria sua principia. Nā visio q̄ pr̄ videt essentiā vt in patre. nō distinguit realit nec formalit a visione qua videt essentiā vt in tribus. sed non brificat nisi visione qua videt essentiā. ḡ non brificat nisi visione qua videt essentiā vt in tribus. ḡ nō ꝓius brificat q; videt essentiā vt in tribus. Ad cōfirmationē ꝑ dicti argumēti dico. q; ista ꝓna nō valz. pater intelligit brifica visione essentiā vt in filio. ḡ aliq̄d recipit a filio vel ab aliquo. Et hoc q; filius nec aliq̄d in filio est causa illi⁹ visionis nō plus q; est causa deitat. q; in nullo distinguit visio a deitate. Ad ꝑbationē dico. q; ꝑbs ꝓbat deū nō itelligere aliud a se tanq̄ recipiēs intellectionē ab alio. q; tūc vilesceret intellectus eius. Et isto modo dico q; pr̄ nō itelligit essentiā vt in filio. nec in ꝓmo instāti originis nec in aliquo: imo nunq̄ in ꝓpetuū sic intelligeret essentiā vt in filio. q̄a nunq̄ recipiet aliq̄d a filio. Et ita argumentū ꝑbat. q; pr̄ nunq̄ intelligit essentiā vt in filio. Et hoc verum est. recipiēdo intellectionē a filio: vl ab aliquo in filio. tū vere intelligit essentiā in filio nō recipiēdo intellectionē a filio. Et ita ptz q; nō sequitur primū inconueniēs ad qð deducit. q; pr̄ nihil recipit a filo. q̄uis itelligat filiū ⁊ essentiā

Universidad de Deusto
Biblioteca

fm filio. Adliud etiã incõuenies nõ sequitur
qz eẽntia vt in filio est prior aliq̃ priozitate etiã
ipo. scz priozitate cuiusdã cõitatis. Nã eẽntia
que est in filio est filius. ⁊ tñ pater nõ est filius
Tñ de ista ꝓpõne reduplicatiua. eẽntia vt i fi
lio est prior; ꝓprietate. põt dici q ipa est falsa.
qz infert istã. oĩe quod est in filio est prior. ꝓ
prietate pñs. qđ est falsum de filiatõe. Et ido
q̃tuz ad tales ꝓpões reduplicatiuas. an sint
vere vel false. reducendũ est ad regulas q̃ dicẽ
tur infra. dist. xij. q. ij. de ꝓpõnibus reduplica
tiuis. Et qñ dr q si intelligibile vt in aliquo
producẽdo eẽt principiũ btitudinis pñs. pat
nõ eẽt btũs a se. g̃ si sit obiectũ vt i aliquo pro
ducẽdo nõ est pater btũs a se. Dico q producẽ
dũ põt dupl̃r accipi. vel pro ñ producto. qđ tñ
producẽt. ⁊ sic põa est bona. ꝑ tũc est añs falsũ
qđ sumit̃. scz q filius est producẽdus. Nã isto
mõ accipiẽdo producẽdũ. nũq̃ filius fuit pro
ducẽd⁹ nec vnq̃ erit producẽdus. Alr põt ac
cipi producẽdũ pro producto qđ ⁊ vere produ
ceẽt. sicut fil⁹ semp producit̃ ⁊ semp producẽt.
⁊ sic põa nõ valet. nã obiectũ nõ est principiũ
intellectõis. ⁊ iõ nõ sequit̃. brificat aliquo qđ
est vel erit in producẽdo. g̃ nõ est btũs a se. ꝗa
illa visio est eadẽ toralr in producẽte ⁊ produ
cẽdo. Si dicat̃ q tũc in primo signo originis
in patre non est filius. qz in primo signo filius
nõ est. Dico q s̃gnũ si ꝺcedat̃ in deo nõ põt cẽ
nisi eẽntia vel ꝓsonal̃ relatio. Et ideo idẽ erit
dicere. in primo signo originis filiũ nõ est. ⁊ di
cere. filius nõ est in ꝑte. vel nõ est in eẽntia. vl̃
filius nõ est in p̃nitate. Et de istis ꝑ ꝓdicta q̃d est dicendũ. Ex ꝓdictis rideo ad for
mã q̃stionis q nõ est possibile frui aliquo qđ ẽ
realr deus. seu bñ fruitõem respectũ alicui⁹ qđ
est realr deus. nõ babẽdo fruitionẽ alicui⁹ qđ
est realr deus. ꝓpter idẽtitatẽ realẽ eẽntie ad
ꝓsonas ⁊ relatões dinas. Et si dicat̃ q p̃m p:e
dicta põt haberi ꝺceptus ꝓprius eẽntie dine.
sicut põt haberi nomẽ ꝓprium diuine eẽntie pu
ta tale nomẽ qđ significet idẽ qđ necꝫ ẽ gene
rans necꝫ g̃natũ. ⁊ p ꝓns cũ tante abstractõis
sit volũtas sicut intellectus. poterit voluntas
frui eẽntia nõ fruẽdo ꝓsõa. Dico q q̃is intel
lectio illa eẽt aliquo mõ ꝓpria dine eẽntie. sic
nomẽ tale eẽt ꝓprium. ⁊ ita tũc intelligeret eẽn
tia ⁊ nõ ꝓsona illa intellectõe: tamẽ fruitio nõ
eẽt ꝓpria. imo talis tũc frueret̃ tam essentia q̃
ꝓsona ꝓpter idemtatẽ realẽ eẽntie ⁊ ꝓsone: ⁊
ꝑ. qz expssum est q eẽntia necꝫ est generãs ne
cꝫ ꝓducta. ⁊ q̃liber ꝓsona est generãs vel ꝓ
ducta. ⁊ ꝑ põs talis ꝺceptus est ꝓprius eẽntie
et ꝓbi cõueniẽs ꝓdicationẽ: ⁊ nõ ꝓdicat̃ de
aliqua ꝓsona. nec de ꝓnoie demõstrãte ꝑcise

ꝑsonã. ⁊ boc est tũc cõuertibile cũ boc q dico
eẽntiã intelligi illa intellectõe ⁊ ꝓsonã nõ in
telligi illa intellectõe. Non tñ debet absolute
negari ꝓsonã intelligi illa intellectõe. et boc:
qz q̃is ille ꝺceptus nõ respiciat ꝓsonã tanq̃
subiectibilẽ respectu illius ꝺceptus. tñ dat itel
ligere vel ꝺnotat. vel alio mõ significat ꝓsonã
Et iõ illa intellectõe aliquo mõ ꝓsona intelli
git̃. q̃is nõ eodẽ modo. sicut nec eodẽ modo
significat̃. Et ita ꝑ quõ põt saluari qđ dictuz
est ꝓius. scz q nunq̃ nec abstractiue nec ituiti
ue põt intelligi eẽntia nisi intelligat̃ ꝓsona.
q̃is possit bñ aliãs ꝺceptus ꝓprius dine eẽn
tie. qui tñ aliquo mõ importabit ꝓsonã. ⁊ eoꝺ
mõ aliquo mõ intelligit̃ ꝓsona. Et ita ꝑ quõ
subyno sensu põt cõcedi. q põt intelligi essen
tia nõ intellecta ꝓsona. qz sequit̃ ex creditis i
scriptura vel ex determinatõe eccl̃ie. Sed nõ
ꝺz cõcedi q aliãs põt frui eẽntia nõ fruẽdo ꝓ
sona. qz hec nõ sequit̃ euidẽter ex creditis. Et
ideo qñ aliq̃ sunt idẽ realr. nõ est tanta abstra
ctio volũtatis sicut intellectus. scz q sicut in
tellect⁹ põt intelligere vnũ sine alio mõ supi⁹
declarato. q eodẽ mõ volũtas põt fruivno nõ
fruẽdo alio ꝓpter rõem dictã. Ad ꝑmũ argu
mentũ ꝓncipale ꝑ ia dicta. quõ cõuocẽ ac
cipiẽdo. põt eẽntia intelligi sine ꝓsona. ⁊ quõ
nõ. Ad scõm ꝺcedo q oĩe ꝓus causalitate ⁊
pfectõe põt intelligi a nobis sine poste
riozi. q̃is nõ a deo: sed ꝓus ꝓzitate cuiusdaz
cõitatis. cũ quo tñ est vnũ realr. nõ põt intelli
gi sine illo. bmõi est eẽntia respectu ꝓsone. Et
ꝓpter calumniãtes expono me ⁊ dico. q nihil
aliud intelligo ꝓ eẽntiã esse ꝓiozem ꝓsona. ni
si q eẽntia est tres ꝓsone ⁊ tres relatões. ⁊ nul
la ꝓsona est tres ꝓsone. Ad ꝓfirmationẽ dico
q intellectus põt ꝓiũcta in re diuisim intelli
gere. ꝺ si sint vna res. vel si aliqua vna res sim
plex est illa. nõ põt intellectus intelligere dis
iuisim. Ita est in ꝓposito q eẽntia ⁊ ꝓsona non
sunt ꝓiũcta in se. sicut paries ⁊ albedo ꝓiũgũt
immo sũt vna res. ⁊ iõ nõ põt intelligi eẽntia
nisi intelligat̃ ꝓsona. q̃is albedo possit itelli
gi nõ intellecto pariete. Ad tertiũ dicẽdũ q
relatio nõ ꝺz distinctã bonitatẽ. nec ꝺz etiam
distinctã entitatẽ ab entitate eẽntie. qz relati
o eẽntia nõ sũt due entitates. Et si dicat̃ q
est distincta entitas ab alia relatõe. põt ꝺcedi
q est distincta entitas relatiua. q tñ iste due
entitates relatiue sũt vna simplex entitas ab
soluta. iõ non põt vna intelligi sine alia. Ad
quartũ per idẽ dicendũ est. q vna res põt itel
ligi nõ intellecta alia re. qñ ille due res nõ sũt
vna res simplex. qñ aũt sũt vna res simplex nõ
oportet. Ita est in ꝓposito. qz due ꝓsone sunt

realr vna simplex eẽntia. Ad vltimũ dico. q̃
plus repugnat eẽntie diuine terminare actuz
intelligẽdi sine ꝓsona. q̃ repugnat vni ꝓsone
terminare nature assumpte depẽdẽtiam sine
alia. sic ꝑ ꝺtm aug. pl⁹ repugt vni ꝓsone crea
re sine alia q̃ incarnari sine alia. ꝺ vn̄ ꝺ ẽ notũ
Dico q vnũ est notũ per scripturã. ⁊ aliud nõ.
et ideo debet vnũ cõcedi ⁊ nõ reliquũ. Unde
per rõnez etiã supponẽdo articulũ fidei de tri
nitate nõ põt plus ꝓbari q vna ꝓsona põt in
carnari sine alia. q̃ q vna põt creare sine alia
nec põt ꝓbari plus q relatõ põt esse rõ termi
nãdi dependẽtiã nature assũpte. q̃ q põt esse
rõ terminãdi depẽdẽtiã rei create. Unũ tñ est
tenendũ ⁊ nõ aliud. ꝓpter rõem dictam.

Questio sexta distinctionis prime.

B Questio VI

Exto quero vtrũ

volũtas ꝓtingẽret ⁊ libere fruat̃ fi
ne vltimo. Et nõ. qz volũtas natu
raliter inclinat̃ ad volẽdũ finẽ vltimũ. sic ynũqđcꝫ nalr inclinat̃ in suã pfectionẽ
g̃ nõ põt in oppositũ. qz i quocũcꝫ fuerit oppo
sitũ illu⁹ ad qđ nalr inclinat̃ violẽtat̃. ꝺ volũtas
nõ põt violẽtari. g̃ ⁊c. Ad oppositũ. volũtas ẽ
receptiua volitõis ⁊ nolitõis respcũ cuiuscũcꝫ
obiecti. ꝺ nulli⁹ ẽ receptiua nisi cui⁹ ẽ actiua. g̃
actiue põt i volitõez respcũ cuiuscũcꝫ obiecti
et etiã in nolitionẽ. g̃ libere ⁊ ꝓtingẽter. Ad
q̃onẽ ꝺr q volũtas nõ necẽrio fruit̃ finẽ vltimo
oĩso in vli. Scõo q nec finẽ vltimo oĩso i par
ticlari ꝺ obscure. Tertio q nec finẽ vltio oĩso
clare in ꝑticulari. Primũ ꝓbat̃ ꝑmo sic. Ne
cessitas nalis stat cũ libertate. qz nã ⁊ volũtas
sunt ꝓncipia actiua bñtia oppositũ modũ ꝓn
cipiãdi. g̃ cũ mõ ꝓncipiãdi volũtat̃ nõ stat mo
d⁹ ꝓncipiãdi nature. ꝺ volũtas libere vult finẽ
g̃ n ꝑt necẽtarẽ nãli velle finẽ. nec ꝑ ꝑns aliq̃
mõ necẽria. Assũptũ scz q volũtas libere velit
finẽ. ꝓbat̃. qz eadẽ est potẽtia q̃ vult finẽ ⁊ illõ
qđ est ad finẽ. g̃ eũdẽ modũ agẽdi ꝺz. qz diuer
si modi operãdi arguũt diuersas potẽtias. li
bere aũt opat̃ circa ea q̃ sũt ad finẽ. g̃ circa fi
nẽ. Preterea ꝑm ꝺtm augustinũ. i. retracta.
c. ix. nihil ẽ tã in ꝓtate volũtat̃ q̃ ipa volũtas
qđ nõ intelligit̃ nisi q̃tũ ad actũ elicitum si g̃
actus volũtatis sit in ꝓtate volũtat̃ mediante
actu alter ⁹potẽtie. mtroforti⁹ ẽ in ꝓtate volũ
tatis immediate. ꝺ in ꝓtate volũtatis est velle
vel nõ velle finẽ mediãte actu intellect⁹. qz in
ꝓtate volũtatis est auertere intellectũ a ꝺside
ratõne finis. g̃ ⁊c. Confirmat̃ ista ratio. quia
illud quod nõ impeditũ necessitat̃ ad agendũ
de necessitate remouet. ꝓbẽs actõez si põt.
ergo si volũtas nõ impedita. necessitata ex na

Ad quintũ

Ꝓbat̃ ꝑmo

Secũdo.

Confirmatio

tura sua ad agẽdũ de necessitate. remouet ne
cessario oẽ ꝓbibens illã volitionẽ si põt. ꝓbi
bẽs aũt bãc volitionẽ est nõ cõsideratio finis.
⁊ bãc põt volũtas remouere faciẽdo itellectũ
stare in cõsideratiõe finis. g̃ volũtas de necessi
tate faciet intellectũ stare i cõsideratiõe finis
Ad oppositũ ꝓz. qz qđ ex se necessitat̃ ad agendũ
nũq̃ ꝓhibet: nisi ꝑ aliq̃d repugnãs vincẽs vir
tute eius actiuã. sic ꝓz de graui. ꝓhibet eni a
descẽsu ꝓpter aliq̃d repugnãs vincẽs eius in
clinatoez. ⁊ pari necessitate remouet impedimẽ
tuz si põt. Itẽ arguit̃ scõo sic. oẽ agens de ne
cessitate. agit ꝑm vltimũ potẽtie sue. qz sic nõ
est in ꝓtate eius actio. ita nec modus agẽdi. s.
intẽse vl nõ intẽse agere. g̃ volũtas de necessi
tate voler ꝺ finẽ intẽsissime. ⁊ q̃tũ põt cuius
opposituz exprimur. Tertio sic. potẽtia libera
ꝑ pticipationẽ nõ magis tẽdit in obiectũ pfe
ctũ q̃ in aliud obiectũ. g̃ nec potẽtia libera ꝑ
essentiã. Non est aũt dra inẽ finẽ volitũ ⁊ alia
volita, nisi ex pte obiecti pfectionis. Ad⁹ ꝓz.
qz visus q̃ est potẽtia libera ꝑ ꝑticipationẽ. q̃
tinus actus eius subest iperio voluntatis. nõ
magis necẽrio videt pulcrũ q̃ min⁹ pulcrũ. ⁊ iõ
ab vtroꝫ cõliter auertit. ⁊ vtrũcꝫ cq̃ cõtingẽ
ter videt. Scõo q dicit̃ q nõ necẽrio fruit̃ fi
nẽ i ꝑticulari obscure apꝛehẽlo. ꝑz ex ꝓbatio
ne tertij. Tertiũ ꝓbat̃ scz q volũtas etiã ele
uata ꝑ cantatẽ non necessario fruit̃ vltio fine
clare viso. Primo sic. q̃n ꝓncipiũ elicitiuũ nõ
necessario elicit. habẽs illud ꝓncipiuz nõ ne
cessario agit. ꝺ ꝓncipiuz elicitiuũ eodẽ mõ se
habẽs quo ꝓius q̃n eliciebat ꝓtingẽter actuz
nullo mõ elicit necessario. g̃ nec agens habẽs
illud ꝓncipiũ necessario ager. Volũtas aũt
habẽs eandẽ caritatẽ quã modo ꝺz. ꝓtingent
ꝓus eliciebat actũ fruendi. g̃ modo nõ necẽrio
elicit actũ illũ. cũ nulla talis sit facta mutatio
ex ꝑte eius. Hoc ꝓz in raptu pauli. si ꝓus ha
buit eq̃lẽ caritatẽ cũ ea quã habuit ꝺ raptu il
lo. nulla erat mutatio ex ꝑte volũtatis: nec ꝓn
cipiũ elicitiui. nlla g̃ necessitas eliciẽdi tũc ma
gis q̃ nũc. nec ꝑ consequẽs necessitas agendi
Vel formal̃ sic rõ. necessitas agẽdi nõ põt eẽ
nisi ꝑ aliq̃d intrinsecũ actio ꝓncipio. Per hoc
aũt q intellect⁹ mõ videt obiectũ. nihil nouũ
est intrinsecuz ꝓncipio actio in fruitionẽ. g̃ nec
noua necessitas agẽdi. Ad⁹ ꝓz. ꝓbat̃. alioquin
necessitas agẽdi nõ esset ꝑ rõez ꝓncipij actiui.
⁊ ita ꝑ nichil. vel ꝑ ꝑncipiũ extrinsecũ. ⁊ ꝑ cõ
sequẽs ꝑ illud esset agere. Ad⁹ ꝓz. qz visio
vel nõ est cã fruitionis vel nõ ꝓncipalis. ꝺ ne
cessitas agẽdi nõ est nisi ꝑ aliq̃d ꝓncipio actiuo ꝓncipali intrinsecũ. Nã scõarũ nõ dat actiuitatẽ ꝑncipali. sic nec determinat ipm ad agẽ

C Scõm probabit

D Tertiũ ꝓbabitur

Ad primũ pncl.

Ad scõm

Ad tertiũ

Ad quartũ

Ad formã q̃onis

Universidad de Deusto
Biblioteca

dñ. sed ecouerso ꝓncipale agẽs ex se fm modũ sui vtiꝫ sc̃dario. ita q̃ si nihil in ꝓncipali exclu dat cõtingentiã. tota actio crit ꝓtingẽs. Itẽ aut finis mouet. aut potẽtia mouet. Si finis ptz. q̃ nõ est necessitas. q̃a ille finis ad nullũ actũ creatũ nc̃rio mouet. Si voluntas. ⁊ illa nõ hz dr̃am ex pte obiecti nisi approximatiõez maiorẽ vel minorẽ. tũc arguo. Diuersa approximatio passi ad agẽs nõ causat necessitatẽ: ꝑ tm̃ intẽsiorẽ actionẽ. sicut ptz de calido respectu calefactibiliũ plus ⁊ minꝰ approximator. Diuersa aũt p̃tia obiecti. puta visi ⁊ nõ visi. nõ videt esse nisi diuersa approximatio eiꝰ cir ca qđ dz esse actꝰ volũtatis ad volũtatẽ. q̃ illõ nõ diuersificat nc̃itatẽ: ⁊ ñ nc̃itatẽ. ꝑ tm̃ facẽ intensiorẽ ⁊ minꝰ intẽsũ actũ. Quis ꝛclusiones vt credo sint tenẽde. tm̃ rõnes nõ videt ꝓbare sufficienẽ. Ideo arguo ꝛtra eas. Cõtra ꝓmã cui⁹ virtꝰ stat in hoc q̃ eadẽ potẽtia nõ hz diuersũ modũ ꝓncipiãdi. Arguo. q̃ ista ꝓpositio si itelligat q̃ eadẽ res opatiua indistincta oi modo ex pte rei. nõ habz respectu distinctoꝝ distinctos modos ꝓncipiãdi. est simplr falsa q̃ volũtas diuina nc̃rio est ꝓncipiũ spirãdi spũssti fm istos. ⁊ ipa eadẽ est ꝓncipiũ creã di creaturas ꝓrigent. Ita diceret illi de alia opinione. q̃ eadẽ volũtas est ꝓncipiũ natura le ⁊ nc̃riuꝫ volẽdi finẽ vltimũ. ⁊ eadẽ est ꝓncipiũ cõtingẽs ⁊ liberũ volẽdi ea q̃ sunt ad finẽ. Si dicaꝫ. q̃ ꝓcipiare cõtigenẽ ⁊ nc̃rio põt ꝓpetere eidẽ respectu diuersoꝝ. nõ aũt ꝑn cipiare naturalr ⁊ libere. Hoc nõ valet. q̃ nõ plus repugnãt ꝓcipiare naturalr ⁊ libere diuersa q̃ ꝓcipiare nc̃rie ⁊ ꝓtingenẽ diuersa. Silr ꝫ dato bẽ. ꝓpositũ q̃ nõ est incõueniẽs q̃n volũtas nc̃rio ferat i finẽ. ⁊ tm̃ ꝓtingenẽ i illõ qđ ẽ ad finẽ. ita q̃ ex talib⁹ mõis ꝓcipiãdi diuersis nõ põt oppositũ probari. q̃uis fm istos in vtrũq; ferret libere. Preꝛea. sic̃ posset declarabiẽ itellect⁹ ⁊ volũtas nullo mõ distinguũtur ex parte rei. ⁊ tm̃ fm istũ intellect⁹ nc̃rio causat intellectiones. ⁊ cõtingenẽ ⁊ libere volũtas causat volitionẽ. Preꝛea. q̃ nõ tm̃ idẽ ꝓncipiũ possit esse causa diuersoꝝ spẽ ita q̃ aliquoꝝ sit cã naturalis ⁊ aliquoꝝ libera. ꝑ q̃ respectu eorũdẽ spẽ põt esse cã naturalis ⁊ libera videt. q̃ volũtas fm istũ doctoreꝫ ꝓtingenẽ ⁊ libere causat dilectionẽ suiꝫ pius i seipa. ⁊ ipa eadẽ voluntas naturalr ⁊ nc̃rio causat dilectoꝝ suiꝫ pius in alia volũtate. Assumptũ ꝓ. q̃ fm istũ doctorẽ. obiectũ est cã ꝓtialis: nõ tm̃ act⁹ itelligẽdi: ꝑ etiã act⁹ volẽdi. ꝑ obiectũ distinctũ a volũtate mõ nõ causat illũ actũ illi⁹ volũtat ꝓtingenẽ ⁊ libere. q̃ tũc ille act⁹ esset i ptãte sua. ⁊ ꝓ ꝫ posset nõ diligi ab illa volũtate fm libitũ suũ. qđ est mãifeste falsũ. q̃ necessario causat ab ea. Si dicat q̃ volũtas nõ causat volitionẽ in alia volũtate im mediate ꝑ tm̃ mediãte actu cognoscẽdi. Hoc nõ sufficit. q̃ nõ videt de intentõe ist⁹ doctoris q̃ actus intelligẽdi sit ꝓcise causa effectiua actus volendi. et cũ aliqđ aliõ a voluntate est causa actiua partialis actus volendi. ergo illa cã ꝑtialis erit obiectũ. silr ꝫ dato. saltem hr̃ ꝓpositũ q̃ volũtas est cã cõtingẽs ⁊ libera actus diligẽdi seipam. ⁊ q̃ eadẽ volũtas est cã naturalis ⁊ nc̃ria. vel actus volẽdi in alia volũtate: vel actus intelligẽdi vel spẽi intelligibiliꝫ si req̃rit ante intellectionẽ. Et qđcũq; istoꝝ detur. hr̃ ꝓpositũ q̃ idez respectu vni⁹ põt esse ꝓncipiũ nãle. ⁊ respectu alterius liberuꝫ. Si dicaꝫ q̃ obiectũ nõ est cã effectiua ꝓxie ⁊ p se sed quodã spãli mõ cãndi. Ista respõsio ẽ ꝛtra ꝓncipia istius doctoris q̃ ꝓbat q̃ obiectuꝫ est ptialis cã intellectõis ꝑ hoc q̃ nõ põt poni in rellõ sine obiecto. q̃ videt ponere q̃ obiectũ est ꝓxie cã. Silr eque facilr posset poni q̃ calor nõ causat effectiue ꝓxie. ꝑ quodã speciali mõ cãndi. Preꝛea scda rõ nõ ꝛcludit. q̃ dicerẽt leuiter ad btm̃ augustinũ q̃ intelligit ꝺ actu volũtatis respcũ eoꝝ que sũt ad finẽ. nõ autez de actu volendi respcũ finis. Preꝛea ꝛfirmatio illa nõ videt ꝛcludere. q̃ nõ est incõueniẽs q̃ aliqđ sit in ptãte volũtat mediãte actu alio quo. ⁊ tm̃ q̃ immediate non sit in sua ptãte. q̃n si illud aliud ponat nc̃rio tẽdat in illũ actuꝫ Assumptũ ꝓ. q̃ volũtate tẽdere in aliqđ aũs nc̃rio tendit in ꝛñs scitũ esse ꝛñs. ita q̃ ptãte ꝑma volitõe ⁊ actu illo intellect⁹. volũtas necessitat ad scdam. nec põt nõ elicere scdam nisi destruat ꝑmã. Et ita dicerẽt alij. q̃ ptãte itellectõe finis volũtas necessitat ad volendũ finem. ita q̃ nõ põt nõ velle finẽ nisi destruat intellectõez finis. Si dicat q̃ q̃uis stante volitiõe nc̃rio sequat alia volitio. tm̃ ꝫ nõ est possibile de intellectõe. q̃ nõ est sibi ordo volitõis ad intellectões seu intellectõis ad volitionẽ. q̃lis est vni⁹ volitõis ad aliã. Cõtra. ꝫ nõ sufficit. q̃ volũtas ꝑterit sic disponi q̃ hz aliquẽ actũ in sua ptãte. q̃ nulla fcã variatiõe ꝓuisibili actui. põt libere illũ actũ elicere vel nõ elicere. ⁊ sola intellectiõe de novo supueniẽte volũtas nc̃rio elicit illũ actũ. q̃ nõ est inconueniẽs q̃ aliqs actus sit in ptãte volũtat mediãte actu intellect⁹ posito in esse cuz ceteris dispõnib⁹. ⁊ tm̃ ꝓ intellectionẽ de novo supueniẽte nõ sit simplr in ptãte volũtat. Assumptũ ꝓ. q̃ ponat q̃ aliqs velit efficaciꝫ sanitatem. sed ignoret an potio amara sit nc̃rio req̃sita ad sanitatez ꝓsequẽdã vel nõ. Hoc posito

ille poterit libere velle hr̃e potionẽ amaraz ⁊ nõ velle. ipo aũt incipiẽte credere q̃ nullo mõ poterit hr̃e sanitatẽ sine potiõe amara. stante illa credulitate ⁊ volitõe efficaci ꝑt sanitat. nc̃rio sequet volitio potionis amare. ⁊ ita necessario. sicut ad pñtiã ignis sequit calor in ligno. Ex isto ꝓz q̃ illa ꝓpõ. q̃ illud qđ nõ impeditũ necessitat ad agendũ de nc̃itate removet. ꝓhibẽs actionẽ si potest. nõ est vlr ṽa. q̃a sicut declaratuꝫ est. volũtas hñs certamen. q̃ nullo modo põt ꝛsequi sanitatẽ sine potione amara. ⁊ hñs volitionẽ efficacẽ sanitat. necessitat ad volendũ potionẽ amarã. ita q̃ illi stãtibus nõ potest nõ velle potionẽ amarã. et tm̃ nõ necessitat ad amouendũ oẽ. ꝓhibẽs. q̃ ꝓhibens illã volitionẽ est nolitio sanitat. et tm̃ illã põt libere amouere vel nõ amouere. Ꝺo dico q̃ illa ꝓpõa ẽ de cã tõli. q̃ cã totalr ꝑt eẽ creatura. ita q̃ si aliq̃ creatura of alia creatura circũscripta nc̃itat ad agẽdũ. rẽouet oẽ ꝓhibẽs si põt. nõ aũt ẽa de cã ptiali. ita q̃ vna creatura ꝛuẽt cũ alia ad causandũ. q̃uis aliq̃n sit ꝓpõa. Per ꝺ ꝑz ad ꝓbationẽ illi⁹ ꝓpõnis q̃n accipit q̃ illud qđ ex se necessitatur ad agendũ nũq̃ ꝓhibet nisi ꝑ aliqđ repugnãs vi cẽs vtutẽ eius actiuã. ista ꝓpõ nõ est ṽa nisi ꝺ cã totali. ita q̃ vna creatura sufficit sine alia. sicut ꝑz ꝑ exemplũ de graui. Cũ sic cã ptialis impedit ꝑ solã nõ assistẽtiã alteri⁹ cãe ptialis ita aliq̃n cã vna ptiaꝫ alia sibi assistẽte nc̃rio cãt. nc̃itate tm̃ ꝺitãta. videlz si nõ velit destruere aliã cãm ꝛcurrẽtẽ. ⁊ eadẽ amota aliq̃n ꝓtingẽt causat. Ex isto ꝑz q̃ nõ tm̃ idẽ respectũ diuersoꝝ põt hr̃e diuersos mõs cãndi. sed idez respcũ ciuslꝺ diuersis tpib⁹ ⁊ alr dispositũ. potest hr̃e diuersos modos cãndi. sic̃ volũtas carẽs volitõne efficaci sanitat. vel carẽs opione firma q̃ opinat se non posse ꝛsequi sanitatẽ sine potõe amara. ꝓtingẽter apperit potionẽ amarã. ⁊ tm̃ posita volitõe efficaci sanitat. ⁊ firma opione itellect⁹ q̃ nõ põt alr ꝛsequi sanitatẽ. nõ simplr ꝓtingẽter vult potionẽ amarã ꝑ nc̃iotali scz necessitate. q̃ nõ põt nõ velle nisi velit destruere vel volitionẽ efficacẽ sanitat. vl illã opinionẽ iurellect⁹. Sed ꝺ ꝑdicta põt istari sic istãr isti ꝺ alios. q̃ ipossibile est extremũ respicere aliꝺ extremũ q̃cũq; nc̃itate. q̃n tanta nc̃itate respiciat quodcũq; nc̃rio req̃sitũ inter illa extrema. alioq̃n nc̃riũ depẽderet nc̃rio a nõ nc̃rio. q̃ qua nc̃itate volũtas tendit in potionẽ amarã. ea nc̃itate tendit i volitionẽ sanitat. sine q̃ nõ tendit in potionẽ amarã. Preꝛea. q̃cq̃d nc̃rio q̃escit in aliquo sibi pñte. nc̃rio tenet illud sibi pñs. si habz ⁊ põt. q̃ si volũtas nc̃rio tendit in potionẽ amarã ⁊ quiescit in ea. necessario tenet eã si põt. sed nõ sine volitiõe sanitat. q̃ nc̃rio tenet volitionẽ sanitat. Ad ꝑmũ istoꝝ dico q̃ añs est verũ q̃n illꝺ extremũ est cãvtriusq; ⁊ extremi. ⁊ req̃siti. ⁊ nc̃itate absoluta respicit extremũ ita q̃ nãlr nõ põt poni nisi ponat illud aliꝺ extremũ. q̃n aũt nõ est cã vtriusq;. tũc nõ est ꝑpe extremũ ita q̃ illꝺ req̃sitũ sit mediũ. vl si sit cã vtriusq; et põt simplr ex puris naturalib⁹ põi sine illo alio extremo. tũc nõ oporteret. Et ita est in ꝓpositõ q̃ volũtas est cã. ⁊ volitõis sanitatis. ⁊ volitõis potõis amare. ⁊ ex purꝫ naturalibus põt fieri sine vtraq;. Et q̃n ꝺ. nc̃riũ nõ dependet a nõ nc̃rio. Dico q̃ nc̃riuꝫ simplr nõ põt dependere a nõ nc̃rio. ꝑ illo mõ nulla creatura est nc̃ria. nec aliq̃s effect⁹ sic nc̃rio depẽdet a quacũq; cã. Nõ est tm̃ inconueniens aliquẽ effectũ nc̃rio elici ab aliq̃ cã. ita q̃ nõ sit ꝓ tũc simplr in sua ptãte nisi mediante alio nõ nc̃rio. qđ scz est in sua ptãte. Ad scꝺm dico q̃ q̃n aliq̃d nc̃rio tendit vl req̃scit i aliquo nc̃rio tenet se in illo si põt. q̃n nulla alia cã q̃ est in sua ptãte ꝛcurrit. q̃n aũt ꝛcurrit aliq̃ cã que est in sua ptãte nõ opz. Per ꝑdicta respõderẽt alij ad aliã rõem. ꝛcedẽdo q̃ ꝓsideratõe finis exñte eq̃li. semp equalr volũtas appeteret finẽ. sicut volitõe sanitat exñte eq̃li equaliter apperit potio amara. si opinio firma sit eq̃lis. Unde illa ꝓpositio. omne agens de necessitate agit fm vltimũ sue potẽtie. est vera de causa agẽte necessario omni alio circũscripto et de causa agente necessario nullo cõcurrente. quod sit in sua potestate. nõ aũt de agente necessario quãdo concurrit aliq̃d quod est i sua potestate. Ad aliud argumentũ dicerent faciliter. q̃ nõ est simile. q̃ potẽtia libera ꝑ participationẽ equalr fm indifferentiã ⁊ contingentiam respicit omnia sua obiecta. q̃ si nõ. nõ tm̃ esset libera per participationẽ. ꝑ respectu alicuius esset libera per essentiã. sed potẽtia libera per essentiã nõ sic equaliter fm idifferentiam ⁊ contingentiã respicit omnia sua obiecta. sed aliqua cõtingenter et aliqua necessario. Per predicta patet q̃ rationes ꝓ. tertio articulo nõ sufficiẽter ꝛcludũt. q̃ possz dici q̃ visio diuine eẽntie est cã ptialis fruitionis. q̃ posita necessario volũtas elicit fruitionẽz et sine ea tm̃ ꝓtingẽter. Et ita q̃ q̃tũ ad ꝑmã rõem dicereꝫ. q̃ hñs idẽ ꝓncipiũ elicitiuũ scp eodẽ mõ elicit. nisi ꝛcurrat aliqđ aliud elicitiuũ in vno tpe ⁊ nõ in alio. Si aũt aliꝺ ꝓncipium elicitiuũ ꝛcurrat. nõ opz. Sicut voluntas nc̃rio elicit actũ appetẽdi potõez amarã cõcurrẽnte volitõe efficaci sanitat ⁊ opione firma se nõ posse cõsequi sanitatez sine potione

Cõtra rões scoti.

Cui⁹ẽ beat⁹ Thomas. i. ij. q. x. argumẽto. i. ⁊. ij. ⁊ heri⁹ de gandauo q̃t liber quarto.

Ad ꝓmũ

Thomas ⁊ Ꝺẽnsis

Ad scꝺm

Inſtatur ꝓmo.

Secꝺo

Universidad de Deusto
Biblioteca

amara.⁊ illis nō pcurrētibus. non nēcrio elicit. Per idē ad aliud.q nēcitas agendi pōt eē p aliū ꝓncipiū actiꝝ currēs. Et si dicat q vnū ꝓncipiū actiuū nō tribuit alteri modū agēdi. sicut nec tribuit sibi actiuitatē. ḡ idē ꝓncipiū actiuū respectu eiusdē semp bēbit cūdē modū agēdi. Dico q sicut vna cā ptialis nō tribuit alteri modū agēdi. ḡsi illa aliq̄d recipiat ab ea.⁊ tñ cū illa pōt agere vno mō⁊ sine alia alio mō. nec est cā alia q̄ rēda. nisi q natura illarū cārū ptialiū ē talis. Sz vñ ꝓstat nob q natura illarū est talis. ꝫ est p expiētiā. q expimur q libere⁊ ꝓingēter aī volitōez efficacē sanitatē possum⁹ appetere potionē amaraz vel nō appetere. ñ aūt stante illa volitōe cū firma opione alr nō posse ꝓsequi. Si tñ ꝓcederet q istō ꝓncipiū actiuū respcū effect⁹ eiusdē spēi. semp bēret cūdez modū agendi. adhuc argumēta p dicta nō ꝓcluderēt. q tūc oporteret dicere q cū sit manifestū p expientiā q aliq̄n ad actuz aliquē intellect⁹⁊ actū volitatē. sequit nēcrio⁊ nātr aliqs act⁹ volitatē.⁊ q ille act⁹ cāt suffi cieter ab illis actib⁹ pcedētib⁹ sine actiuitate volitatē.⁊ ita cēt ibi noua nēcitas agendi. nō in ꝓncipio actiuo qō ꝑus ꝓingēter agebat. ꝫ vno nouo ꝓncipio actiuo qō est cā sufficiēs ef fect⁹ act⁹ ponēdi sine nēcitate illi⁹ ꝓncipij pce dētis ꝓingēter agenē. Per pdicta posset dici ad vltimū q̄uis nō fm intētionē illoꝝ ꝫ quos arguit q diuersa talis pntia obiecti cogniti. pu ra vili⁊ nōvili. nō est tm̄ diuersa appropriato. ꝫ est pntia vni⁹ cāe ptialis. cū q volitas est nata agere nēcrio.⁊ sine illa vel nihil agere vel ꝓti genē. vel est pntia vni⁹ cāe sufficiēs sine actiui tate veritatis. sicut credo fm veritatē ponēdū ē altero dictoꝝ modoꝝ. de volitōe sanitatis⁊ opi nione firma. q nō pōt bñ sanitas sine potōne amara. respectu volitōis potōis amare. Ad q̄one ꝓmo pmittā aliqs distictōes. Scdo po nā ꝓclones. Prima distinctio est de ꝓtingēti q dupl̄r accipit ad pns frui aliquo ꝓtingēter sicut⁊ pducere aliq̄d ꝓtingēter. Uno modo q simplr pōt fruī⁊ nō frui. vel pducere⁊ nō pdu cere. Istō mō quicq̄d pducit quēcūq; effectuz pducit cōtingēter. q pōt deus facere q nō ꝑ ducat. Alio mō accipit ꝑ illo qō pduc aliquē effectū.⁊ nullo variato ex pte sua. nec ex parte cuiuslibet alteri⁹. bz in ptāte sua ita nō ꝑduce re sic ꝑducere. ita q ex natura sua ad neutruz determinat.⁊ eodē mō dicendū est de ꝓtingē ter frui.⁊ istō scdo mō intelligit q̄o. Scda di stictio est de libere frui. q libertas vno modo distinguit a coactōe.⁊ sic accipit impropriſſi me. q istō mō libertas pōt ꝓpetere itellectui Alio mō opponit fuituri creature rōnal. et ꝫ vel fuituri culpe. vel fuituri pene. Et ꝫ modo beati sunt liberiores q̄ viatores. q magis liberi a fuiture culpe⁊ pene. Alio mō opponit nēci tati fm q nēcitas opponit ꝓtingēti scdo mō dicto in ꝑoi dis.⁊ sic libertas est q̄dā indiffe rētia⁊ ꝓtingētia.⁊ distinguit cōtra ꝓncipiū actiuū naturale.⁊ sic pōt ꝫ libertate⁊ volūtate. et istō mō distinguūt ꝓncipia actiua. ij. phi.⁊ ix. metb. Hoc etiā ps p damas. q. ꝑbat q bruta nō bñt liberuz arbitrium. q magis aguntur q̄ agūt. aut ḡ intelligit q aguntur fm ſbas eoꝝ.⁊ nihil ad ꝓpositū. q illo mō boies⁊ angeli nō bñnt liberū arbitriū. q aguntur illo mō. aut intelligit de actib⁹ eoꝝ.⁊ tūc q̄ aguntur. aut q actus eoruz sūt ab extrinseco⁊ nō ab intrinseco.⁊ ꝫ nō. q poterit pōi q apperit⁹ sensitiu⁹ causat i seipo effective actus suos sicut ponit de intellectu vl de graui. vel quocūq; alio mouēte se. Aut itel ligit q ideo nō bñt liberū arbitriū. q agūt. i. q nō bñt actus in sua ptāte. nec dīnium super actus suos. ꝫ ꝫ nō est sine indifferētia⁊ ꝓtingē tia. ꝛc. Tertia distinctio est. q sic fm anselmū est quedā affectio ꝓmodi.⁊ quedā affectō iusti. ita est quoddā nolle incōmodi.⁊ quoddā nolle iniusti.⁊ ꝫ verū q̄n velle⁊ nolle elicit fz dictamē rōnis. Quarta distictio est. q sicut q̄dā est velle respcū incōpleti.⁊ ꝫ ppue voca tur amor.⁊ quoddā est respcū ꝓpleti large ac cipiēdo cōpletū. sicut velle bñe bītudine. vel velle esse. vel aliq̄d tale. Ita est quoddā nolle respcū incōpleti⁊ pōt vocari odiū vel detesta tio.⁊ est quoddā nolle respectū ꝓpleti. sic nolle esse vl nolle bñe diuitias. vel nolle bñe bonores⁊ tm̄ nō odit. ppter hoc diuitias nec bonores. nisi accipiēdo large odire. Prima ḡ ꝓclo erit q volūtas ꝓtingenter libere mō exposito fruit fine vltimo oīs⁹ in vli. q scz diligere bītudi nem potest⁊ nō diligere. et pōt appetere sibi bītudinē⁊ nō appetere. Ista ꝓclo psuadetur ꝓmo sic. Illō potest esse nolitū a volūtate. q̄ potest intellect⁹ dictare esse nolendū. ꝫ intellectus potest credere nullā bītudinē possibilē. q potest credere tm̄ statū quē de fctō videm⁹ esse sibi possibilez. ḡ potest nolle oīe illud q̄ isti statui quē videm⁹ repugnat.⁊ p ꝓns potest nolle beatitudinē. Maior est manifesta. q q̄ uis sicut alias declarabit volūtas nō necessa ꝓformet iudicio rōnis. potest tm̄ ꝓformari in dicio rōnis tam recto q̄ erroneo. Cōfirmat ista ratio. q potest nolle illud in quo credit se nō posse ḡtari. ꝫ potest credere nō posse ḡtari in quocūq; sibi possibili. ḡ pōt nolle oīe si bi possibile.⁊ certum est q potest nolle omne

Z Circa q̄onē pōt distinctiones.

AD Scda distinctio.

N Tertia distictio.

O Quarta distictio

P Prima cōclusio.

sibi ipossibile. ḡ q̄libz pōt nolle. Preterea. q cūq; pt efficacit velle añs. pōt velle ꝓns scitū vel opinatū eē ꝓns. ꝫ aliqs pōt efficacit velle nō esse.⁊ pōt scire euidēter. q nō eē brīn ē ꝓns ad nō eē. ḡ pōt velle nō eē beat⁹.⁊ p ꝓns nolle bītudinē. Assumptū pz. q multi vrētes rōe tā fideles credētes vitā futurā. q̄ infideles nul lā vitā futurā credētes: iterfecerīt seipos.⁊ ex posuerūt se morti. ḡ volebāt nō esse. Confir mat rō. q aliq̄ fideles credentes se posse ꝓsequi bītudinē si nō peccarēt. elegerīt peccare. scien tes se vel credētes. ppt tale pctm̄ penā eternā bituros. q̄ nō esset nisi tūc babuissent nolle re spectu bītudinis. nō in cōi tm̄. ꝫ etiā in pticu lari. Scda ꝓclo est. q aliqs pt nolle bītudi nē in pticlari. Et pōt ꝓbari p rōes pcedētes.

O Scda conclusio, R Tertia conclusio.

Tertia cōclusio ē q aliqs pt nolle bītudinē in pticlari creditā esse possibilē. ita q pt nolle bñe bītudinē. Nec cōclusio psuadet. qa q̄cq̄d pōt eē dictatū a recta rōe. pōt cadere sub actu volūtatis. ꝫ recta rō pt dictare q iste carebit sp bītudine. ḡ pōt velle carere sp bītudie. ḡ pt nolle eā. Cōfirmat. q dānat⁹ tā pena sen sus q̄ pena dāni posset si relinq̄ret se cōforma re diuie volūtati tā scite q̄ credite in volito. ꝫ volūtas diuina vult istuz sp carere bītudie. ḡ pōt ꝫ esse volitū a volūtate tali. ⁊ p ꝓns cadē rōe a volūtate viatoris. Preterea quicūq; vult effice aciē aliq̄d. vult oē illō sine quo credit nul lo mō se posse ꝓsequi illud volitū. ꝫ aliqs fidelis credit se nullo mō posse ꝓsequi bītudinē sine bo na vita.⁊ tm̄ nō vult bonā vitā⁊ sanctā seruare. ḡ nō vult efficaciē bītudinē.⁊ p ꝓns eadē rōe pt nolle eā. Quarta cōclio est. q vidēs di uinā essentiā:⁊ carēs fruitiōe bntifica. pōt nol le illā fruitionē. Doc ꝑbat. q sic ꝓbus dictū est q̄libet volūtas pt se ꝓformare volūtati diuie in volito. ꝫ de⁹ pōt velle ispm sp⁊ pro sp carere fruitiōe bntifica. ḡ ꝛc. Preterea. q̄cq̄d pt eē voli tū vel nolitū pro vno tpe.⁊ pro sp. ꝫ volūtas talis pt nolle bñe bītudinē pro aliquo tpe de termiato. puta q̄diu de⁹ vult eā nō bñe fruitio nē bntificā. ḡ pt nolle eā simplr. Quinta ꝓclio est. q talis videt diuinā essentiā. carēs p potē tiā diuinā absolutā dilectiōe dei de quo pare bit in. iiij. pt nolle deū. Doc ꝑbat vel psuadet sic. oē incōmodū pt esse obiectū nolitōis. siue sit vere incōmodū siue estimatū. sic oē cōmodū siue verū siue estimatū pt esse obiectū volitio nis. ꝫ de⁹ pōt esse tale incōmodū saltē estima tū. ḡ de⁹ pt eē obiectū nolitōis. Assumptū pz q talis posset puniri a deo tā pena dāni q̄ pe na sensus. Confirmat. q rpūs nō obstāre q fuerit beat⁹: fuit punit⁹ et suscepit penas cor porales. ꝫ oē punitiuū vel afflictiuū alicui⁹ pt

S Quarta cōclusio

T Quinta conclusio

esse incōmodū illi. vel verū vel estimatū. ḡ de⁹ pōt bñe rōem incōmodi veri vel estimati. Cō tra pdicta sunt multa dubia de quib⁹ patebit in quarto libro in materia de brīdine. ideo transeo. p nūc. Ex pdictis pōt ꝛñderi ad for mā q̄stionis q finis vltimus pōt accipi dupl̄r vel. p brīdine creata possibili volūtati. vl. p obiecto illius brīdis. Primo mō nō est lici tū volūtati frui vltimo fine. ppie loquēdo de frui. pōt tñ ꝓtingēter⁊ libere frui. q pōt non frui ex hoc ipo q ē illicitū:⁊ pōt frui. q si volū tas pōt frui aliquo creato mīn⁹ bono. mīto sor tius bono summo creato sibi possibili. Si aūt accipiat frui large. p actu appetēdi. sic dico q finē vltimū siue ondat in gñali siue in pticlari siue in via siue in patria. pōt absolute volūtas cū velle vel nō velle vel nolle. Et sub ꝫ sensu posite sūt cōclones pcedētes. loquēdo de fine scdo mō. sic dico q in via pōt eē obiectū voli tionis⁊ nolitōis. Si aūt ostendat nude⁊ cla re.⁊ deus suspēdat actiuitatē volūtat respectū volitōis pōt nō eē obiectū volitōis. Si aute⁊ nō suspēdat actiuitatē volūtat. ꝫ relinq̄t eam sue nature. sic est magis dubitandū. de quo dice tur in. iiij. li. Ad argumentū ꝓncipale dico q volūtas ñ natural̄r inclinat i finē nisi accipiē do inclinatōez naturalē q sit fm cōez cursuz. Et de tali inclinatōe nō est verū. q q̄cq̄d fit ꝫ inclinatōnē violētat. Et q̄n ꝫ eē q vnū q̄q; na tural̄r inclinat in ꝓpriā pfectionē. Ista est ne gāda stricte accipiēdo inclīationē. nisi q̄n illō pfectibile est actiuū naturale. cuiusmodi non est voluntas. Et hec de ꝓma distinctōe.

U Ad formā q̄onis

X Ad argumētum ꝓncipale.

Questio ꝓma distin. scde.

Distinctio II

Circa distictōez

A Questio I

Arguit ꝓmo:

c scdam i qua magr tractat de vnitate dine eētie⁊ trinitate ploꝝ rū. Querā ꝓmo de vnitate dīne eētie. Ad cuius euidētiā⁊ ꝓpō nūta q̄ dicēt etiā i isto libro⁊ i libris sequētib⁹ Querā ꝓmo de vnitate dine eētie ad pfectō nes attributales. scdo de idēritate⁊ diuersita te dine eētie ad creaturas. Et tertio de vni tate dei. Circa ꝓmū q̄ro ꝓmo. Utrū tanta sit idētitas dine eētie⁊ oīb⁹ modis idēritatis ex natura rei ad pfectōes attributales⁊ iparum pfectionū attributaliū inter se q̄lis ē dine eēn tie ad diuā eētiā. Et videt q nō. Primo sic ꝓdictoria ꝛificant ex natura rei de dīna essen tia⁊ de pfectōib⁹ attributalib⁹. ḡ nō sūt idem oīb⁹ modis ex natura rei. Añs pz. q ꝫ est ve ra. pfectōes attributales demonstrantur de diuina eētia.⁊ hec est vera. diuina eētia nō demīt de dīna essentia. ḡ ꝛc. Preterea eētia

Universidad de Deusto
Biblioteca

B

Rñsio opi. ꝓme

diuina est fundamētū oim pfectionū attributaliū. nulla aūt pfectio attributalis est fūdamētum oim pfectionū attributaliū. q; nō suiꝑi? g; ꝛc. Ad oppositū ē Anselm? i mono. c. xvii. Quēadmodū itaq; vnū est quicq; eēntialr ō sūma sba d;. ita vno mō vna cōsideratōe ē. q; quid est eēntialr. g; eēntia diuina nullo mō distinguit ex natura rei a pfectōibus attributalib?

Ad q̄onē d;. q; inter diuinā eēntiā ⁊ inter pfectiones attributales nō est tm̄ dīa rōnis. h; est modo ex; psideradi idē obiectū formale. talis distinctio est inter sapiēs ⁊ sapiam. ⁊ vt icp; maior inter sapiam ⁊ viratē. Nec est ibi tm̄ distinctio obiectoꝝ formaliū in intellectu. q; ista nū q̄ est in cognitōe intuitiua nisi sit in obiecto i tuitiue cognito. sed est ibi tertia distinctio p̄cedēs intellectū oi mō. ⁊ est ista q; sapia est in re ⁊ ex natura rei. ⁊ bonitas est in re ex natura rei. Sapia aūt in re formalr nō ē bonitas i re. Quod ꝓbat. q; si infinita sapia eēt formalr infinita bonitas. sapia in cōi esset formalr bonitas in cōi. ⁊ ꝯa. q; infinitas nō destruit rōem formalē illius cui addit. q; in quocūq; g; du intelligit eē aliq̄ pfectio. q; tm̄ est gd? illius pfectōis. nō intelligit destrui rō formal? illius pfectōis ꝓpter istū gdū. ⁊ ita si nō ⁊cludit formalr vt in cōi. nec vt infinitū. Hoc declarat q; includere formalr. est includere aliō in sua rōe eēntiali. ita q; si diffinitō ⁊cludēt assignēt ⁊clusū eēt diffinitio vel ps diffinitōis. sic aūt diffinitō bonitat? m cōi nō bz in se sapiam. ita nec infinite infinitā. Est g; aliq̄ nōidētitas formalis inter sapiam ⁊ bonitatē. inq̄tū eēnt earū diffinitōes distinguēde si eēnt diffinibiles Diffinitio aūt nō tm̄ indicat rōem causatā ab intellectu. sed ꝏditatē rei. est ergo nōidentitas formal? ex pte rei. Et intelligit sic q; intellectus ꝓponēs istā. sapia nō est formalr bonitas nō causat actu collatiuo; viratē illi? ꝓpōis ⁊ in obiecto inuenit extrema. ex quoꝝ ꝓpōne fit act? verus. Et idē argumētū de nōidentitate formali dixerūt antiq̄ doctores. ponētes in dīis eē aliquā pdicatōez verā p̄ identitatē vr; viratē eē bonitatē. nō tm̄ viratē eē bōitatez formalr. Ista opinio? firmat aūcte damasceni. c. iiij. li. i. vbi vult q; inter oīa noīa dicta de deo ꝓprissimū est. q̄ est. q; eē dicit quoddā pelagus infinite ſbe. cetera aūt vt dicit. c. iiij. dicūt illa q̄ circūstant naturā. Illud nō eēt nisi eēt aliq̄ distinctio ex parte rei. nō cm̄ ē pelag? infinite ſbe. ꝓpt̄ h; q; multe relatōes rōnis possunt cāri circa ipm. ita cm̄ p actuz intellectus possunt causari circa quodlibet. Cōfirmat. p Agustinū. viij. de tri. c. ij. vbi ꝓbat q; i dīis nō est aliq̄d maius due ꝑsone q; vna. q; nō aliq̄d verius. q; rō nō valeret si tm̄ eēt distinctio rōnis inter viratē sapiam et magnitudinē. q; nō videt aliud argumentū q̄ si ꝓbaret sapia. g; sapiēs ⁊ ecōuerso. Ad q̄d etiā doctores qui tenēt oppositā opinionez implerēt tor q̄ternos oīdēdoꝝ attributū ex alio. si nō est inter ea nisi tm̄nō diuersus respect? rōnis. Sic em̄ eq̄ pfecte cognoscerek deus q̄tū ad oēm ꝛceptū realē cū cognoscit sub vno attributo. sic si cognoscerek sub rōne oīm attributoꝝ. q; cognitio pluriū relationū rōnis nō facit pfectiorez cognitionē. nec aliq̄d faē ad pfectionē cognitionē realē babēdā de aliquo. Sil? iuꝝ auctrez dama. pdictā ad q̄d assignāt ordinez attributoꝝ quasi eēntia sit fūdamētū. ⁊ q̄dā sint ꝓpiora eēntie. ⁊ q̄dā ꝓpiora emanatōib? si tm̄ sint relatōes rōnis. Sil? aug. ꝯ maximū. Si potes deū pfem intelligere simplicē. ⁊ tm̄ sapienter ⁊ bonū. ⁊ ānumerat ibi multas pfectōes tales. q̄ tomag; vn? deus pōt eē simplex ⁊ tm̄ trinitas. ita q; tres ꝑsone nō sūt ptes vnius dei. Arguit etiā. Si intelligi sine ꝓpositōe ⁊ ptialitate pñt mlte pfectōes simplr. multomagis pñt eē tres ꝑsone in dīitate sine ꝓpōne ⁊ ptialitate. Ad argumētū eēt isto si attributa tm̄ differrēt relatōe rōnis. ⁊ ꝑsone distinguerent realr. Nō ei seqr̄ek. si relatōes rōnis nō faciūt ꝓpōez in aliquo. g; nec relatōes reales. Sil? aug. xv. ō tri. c. i. dicit oīa ista eē equalia. nihil aūt ꝓpe ē sibi equale. Quid em̄ ē dicere q; aliq̄d sub vna relatōe sibiꝑi ē equale sub alia relatōe rōis. Ista opi. ꝓbat mlt̄ pl̄r. Pmo sic. distītō emanatōnū dīaꝝ nccē pūppōit distinctōez ꝓncipioꝝ elicitiuoꝝ. ⁊ nō pūpponūt distinctiōez rōnis. g; ꝓncipia elicitiua distinguūt ex nā rei. Pterea si illa distictio ex nā rei pcedit distictōez emanatōnū ꝑsonarū. g; nō ē vna pducō i dīnis p modū itellect? factiue ⁊ alia p modū libtat?. q; nullū ꝓncipiuz pcedit q̄ ex se alr̄ se bēat ad bāc pductōez q̄ ad illā. ⁊ iste pductōes in q̄b? ē pma distictio oīno vnisoꝝmes si i nālitate vt ia ponite sr̄ i eē. Pterea arguit sic. q̄d vnū ⁊ idē formalr̄ ēs ē principiū pducēdi pl̄a suppositā eiusdē nature. ip̄m nō determinat ex se ad certā pl̄alitatē pducēdoꝝ. Hoc pz inductiue rā i agēte eq̄uoco q; vniuoco g; si eēntia dīna put ē itellect? ⁊ volūtas ēvna ⁊ eadē formalr. ⁊ ē principiū pducēdi pl̄a suppositā i nā dīna. ipa ñ determinat ex se ad certas pl̄alitatē pducēdoꝝ. Assūptū patz. q; si aliq̄d vnū ⁊ idē formal? ex his sit principiū producēdi plura suppositā vni? nature. ⁊tus sua productiua nō ē adeq̄ta pmā productōez nec pmū pductiuū. q; principiū pductiuū q̄ est vnū formalr. si bēat vnā pductōez adeq̄tā ñ pōt sil? in

Probat ꝓmo

Secūdo.

Tertio.

Quarto.

Quinto.

Sexto.

Septimo.

C

Probat opinio aliis argumētis. Primo

Secō

Tertio

Probatio

Confirmatio

Quarto

aliā pductionē eque pfectā. q; tale ꝓncipium pducit pductū toto conamine suo. ⁊ ꝓm oēm gradū actiuitat? sue. g; ꝓncipiū pductiuuz sibi adequatū nō pōt in aliā pductionē. ⁊ p ꝯs nec pōt in aliā pductōnē. ⁊tus sua pductiua nō ē adequata p primā productionē. Sz cuiuscūq; ꝓncipij vni? rōnis formalr̄ ⁊tus nō est adeq̄ta pmū pductū. nec erit adeq̄ta p aliud pductū eiusdē rōnis. nec p tertiū. ⁊ sic in infinitū. cuz eodē mō se habeat in se ⁊ ad illud ꝓncipiū ꝓductiuū. g; ꝯtum est ex se pōt in infinita. Cōfirmat. q; si illud ꝓncipiū pducat duo pducta ordine quodā. aut eadez ⁊ture. aut alia. si alia. habeā ꝓpositū. si eadē. g; ⁊tus illa non fuit tot alr̄ exhausta in ꝓma pductōe. nec p ꝯs in pductio fuit adeq̄ta. Pterea si aliq̄d ꝓncipium pducat distincta pducta plurib? pductionib? eiusdē rōnis. nullū illoꝝ adeq̄bit ⁊tutem productiui ꝓncipij. g; si pducet pl̄a plurib? pductionib? alterius rōnis. nullū illoꝝ adeq̄bit ⁊tutē ꝓncipij pductiui. ꝯa pz. q; nō maior ⁊tus requiritur ad pducendū aliq̄ alteri? rōnis. q̄ ad producendū illa pductionib? eiusdē rōnis. si neutra pductionū eiusdē rōnis sit imperfectior aliis ꝓductōibus. g; si ⁊tus ꝓncipij pduct̄ aliq̄ supposita pductōib? eiusdē rōnis nō sit adeq̄ta p aliq̄s illoꝝ. sequit̄ q; nec erit adeq̄ta. ⁊ si pducant pductōib? alterius rōnis. Arguit g; sic nullū pducēs eodez ꝓncipio formalr̄ vno. pōt sil? pducere plura pducta in pfectōe sibi adeq̄ta. q; oīe pductū adeq̄tū pducēti in pfectōe entitat? adequat sibi in pfectōe sue actiuitat?. et p ꝯs sua actiuitas nō pōt sil? se extendere in aliū terminū eq̄ pfectū. Sed deus pr̄ sil? pduct filiū ⁊ spūsanctū. quoꝝ vterq; adequat pr̄i ꝓfectōe. g; pr̄ nō eodē ꝓncipio formalr̄ vno. pducit filiū ⁊ spūsanctū. Producit aūt filiū siue verbū p intellectū. spūs aūt sanctus producit p volūtatē. g; intellect? ⁊ volūtas in deo pr̄e nō sūt formalr̄ idē. Cōfirmat. q; volūtas vt est potētia dei opativa. nō pōt bre duo obiecta sibi adeq̄ta. q̄uis possit bre vnū obiectū ꝓmarius sibi adeq̄tū. ⁊ aliud scōarius ⁊tualr̄ inclusus in ꝓmario. g; volūtas vt productiua potētia nō bz duo. pducta sibi adeq̄ta. Itē ad ꝓncipale arguit. Filius dei nō libere ⁊ nālr̄ producit. ecōuerso aūt spūsctus nō nālr̄ sed libere spirat. Tm̄ aug. v. de tri. c. iij. spūsctus ꝛō nō est filius. q; ex ⁊t nō quo nat? ⁊ quo dat?. Sed spūsanct? ñ pōt dici libere pduct? ꝓpter libertatē intrinsecā in pductōe sua. q̄ nō est in pductōe filij. tū ꝗa pductōes q̄ fmināē ad spiratū ⁊ natū sunt eq̄nales ⁊ eq̄ nālr̄ respiciūt oppositas relatōes. tū q; actus volūtat̄ create nō est liber formaliter ⁊ solū denoiatiue a libertate volūtat̄, ergo

spūsanct?, pducit libere ⁊ nō nālr̄. ⁊ filius econuerso. q; volūtas dīna est formalr̄ libera et nō intellect?. Pterea productōes nō pñt eē diuerse rōnis. nisi principia earū nō sint idē formalr̄ vel fmini formales nō sint idē formalr̄. ⁊ eēntia q̄ est fmin? formal? vtriusq; ⁊ vna formalit̄. g; ꝛc. Cōfirmat. q; q̄uis productōes i deo scipsis formalr̄ distinguūt. oz tm̄ vt earū distinctio reducat ad modū aliquē nōidētitat̄ i principijs productiuis: aut fmis formalib? productionū. tū q; circūscripte earū fmis formalib? ⁊ principijs nō distiguūt. tū q; ille productōes sūt bitudines ⁊ relatōes: q̄ nō distinguūt nisi penes termios. aut penes fūdamēta. aut penes vtrūq;. Itē si eēntia dīna tm̄ pōr i duas productōes. aut defmiat ad eas ex se. prout ē eadez realr̄ ⁊ formalr̄. aut p ꝓprietates relatiuas. at p aliq̄ in eēntia q̄ nō sūt idē formalr̄. nō primo mō. q; illd q̄ ē oīno id realr̄ ⁊ formalr̄ et se nō defmiat ad diuersa. q; et se ñ bz q̄ magis determinat ad vnū q̄ ad aliū. cū ez se vniformiter se bēat ad vtrūq;. Nec secō mō. q; proprietates relatiue origis vel nō dīnt ab origib?. vl̄ sequūt act? origis. sic sua fūdamēta. si trio mō bī proposituꝝ. Cōfirmat. q; q̄cūq; vni? rōnis formalr̄ ēꝓncipiū diuersarū pductōnū. nō defmiat ex se ad defmiatū ordinē illarū productionuz. ⁊ vel ex ordine passoꝝ. vel ex ordine passi in recipiēdo formā. Exēplū primi. si id obiectū moueat itellectū prio ⁊ scdario volūtatē. Exēplū scdi. si idē ignis calefaciat ⁊ rarefaciat aerem. Pterea. viij. metb. si mā fuerit vna ⁊ agēs vnū effect? erit vn?. ⁊ productōes dīne sūt diuerse. et passa nō sūt distincta. g; ē aliq̄ distinctio i principijs productis. Pterea si aliq̄ sint idē realit̄ ⁊ formalr̄. q̄cūq; pcognoscit vni sine ꝓnotatōe ⁊ respectū ad extrinsecū p se cognoscit alteri. q; eidē i q̄tū eidē realr̄ ⁊ formalr̄ nō ꝓuenit̄ opposita. ⁊ aliq̄d cognoscit intellectui dīno. q̄d nō ꝓuenit formalr̄ volūtati. Tū q; act? dicēdi ñ bū est actus meōrie. ⁊ act? dicēdi ñ bū nō ē act? volūtat̄ sub rōe volūtat̄. q; p actū volūtat̄ producit spūsctus. Tū q; ñ bū producit p actū intelligēdi. nō p actuz volūtat̄. ⁊ spūsctus spirat p actū volūtat̄. nō p actū intellect?. Tū q; de? ex nā rei intelligit p intellectū. nō p volūtatē ⁊ vult p volūtatē nō p intellectū. q; si vellz p intellectū. seqr̄ek q; nālr̄ vellz q̄cūq; vellz. sic nālr̄ intelligit q̄cūq; intelligit. Tū q; volūtas ex se defmiat ad volēdū aliq̄d obiectū eē. Intellect? ex se nō defmiat ad intelligēdū illud obiectū eē. Tū q; intellect? diuinus intelligit mala. volūtas dīna nō vult mala. g; ista nō sunt idē formalr̄. Cōtra istaz opinionē Arguo q; vnū argumentuz quod est equalr̄ contra distinctionē vel nōidentitatez

Quinto

Cōfirmatio

Septimo

Octauo.

D

Iustāt ꝛ opi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

formalē vbicūq; ponit. Et arguo sic. Vbicūq; est aliq̄ distinctio vel nōidētitas. ibi pñt aliq̄ ꝺdictoria de illis verificari. sed ipossibile est ꝺ dictoria verificari de quocūq;. nisi illa vel illa p̄o quib⁹. ſ. supponūt sint distincte res. vel distincte rōes. siue entia rōnis. vl̄ res ⁊ rō. Sed si oia illa sunt ex natura rei. nō sunt distincte rō nes. nec res ⁊ rō. ḡ erūt distincte res. Maior ē manifesta. q; si a. ⁊ b. nō sunt idē oibus modis tūc sunt iste ābe vere. a est idē a oibus modis. ⁊ b nō est idē a oibus modis. ita q̄ esse idē a oi bus modis. ⁊ nō esse idē a oibus modis verifi cat̄ de a ⁊ b. Et ita ipi cōcedūt q̄ sapia diuia ē formalit̄ sapia diuina: ⁊ bonitas diuina nō est formal̄r sapia diuina. ita q̄ esse formal̄r sapiaꝫ diuinā verificat̄ de sapia diuina. ⁊ vere negat̄ de bonitate diuina. ⁊ ita vl̄r. vbicūq; ē aliq̄ di stinctio vel nōidētitas. ibi vere ꝓtingit aliq̄d vere affirmari de vno. ⁊ vere negari ꝺ reliquo Illuminoꝝ ꝓbo. q; oia ꝺdictoria bñt eq̄lē repu gnātiā int̄ se. Tāta em̄ ē repugnātia iter aiam ⁊ nōaiam. asinū ⁊ nōasinū. q̄ta ē int̄ deū ⁊ nō deū. siue ens ⁊ nōens. Nisi forte dicat̄ esse ma ioꝝ repugnātia int̄ ista q̄ illa. ꝑp̄ maioꝝ ꝑfe crionē alicui⁹ ptis in vna ꝺdictione q̄ in alia. Sed ꝫ nō ē ad ꝓpositū. Nūc aūt er aliq̄ꝫ ꝺdi croijs ꝓtingit inferre. q̄ illa de quib⁹ verificat̄ sunt distincte res. vel distincte rōes. vel res ⁊ rō. ḡ vl̄r nūq; idē vere affirmat̄ ⁊ vere negat̄. nisi ꝑp̄ distinctionē rerū vel rōnū. vel rei ⁊ rōis. Assumptū ꝓz. q; sequit̄ formal̄r. A est. ⁊ b nō ē ḡ ibi ē aliq̄ distinctio rerū vel rōis. vel rei ⁊ rō nis. Exēplū ꝑmi. Vr si ſba ē. ⁊ accīs nō ē. seq̄t q̄ nō sunt vna res. ꝫ distincte res in actu vl̄ in potēcia. Sil̄r si vnū ens rōis itelligit̄. pura A ⁊ b. qꝫ ē ens rōis nō intelligit̄. seq̄t q̄ sunt di stincta entia rōis. Sil̄r si a ē extra aiaꝫ. ⁊ b nō est ex̄ aiaꝫ ꝫ obiectie tm̄ in aia. seq̄t q̄ a ⁊ b di stingunt̄. sic̄ ens reale ⁊ ens rōnis. ḡ vt videt̄. ex affirmatiōe ⁊ negatiōe eiusdē de entib⁹ rea lib⁹ ꝓtingit inferre nōidētitatē realē. ḡ si esse idē formal̄r sapiē: ve affirmat̄ de sapia: ⁊ ve ne gat̄ a bonitate. oportet q̄ sapia diuina ⁊ boni tas diuina ipotēt aliq̄ q̄ nō sunt idē realiter.

Confirmat̄ ista rō. q; qua rōe tu dicis. aliq̄d ꝑt vere negari de sapia diuina. ⁊ vere affirma ri de bonitate diuina. nō obstāte reali idētita te ꝑpter solā distinctionē formalē. eadē facili tate dicā vl̄r q̄ esse ⁊ nō esse verificāt̄ de a ⁊ b ꝑp̄ distinctionē formalē. nō obstāte q̄ sint idē realit̄. ⁊ ita perit ois via ꝓbandi aliquā di stinctionē vel nōidētitatē realē int̄ quecunq;. Si em̄ dicas. q̄ asinus nō est rōnalis ⁊ bō ē rō nalis. ḡ distinguunt̄ realr̄ bō ⁊ asinus. Dicā q̄ nō sequit̄. ꝫ sufficit q̄ distinguunt̄ formaliter.

Ad istud argumētū posset dici q̄ qn̄ aliq̄d idem vere affirmat̄ ⁊ vere negat̄ simpliciter ⁊ absolute sine additōe alicui⁹ modi. tūc ꝓtingit inferre nōidentitatē realē. ⁊ ideo bene sequit̄ simplr̄. A nō est er b est. ergo est ibi nōidenti tas realis. Sil̄r sequit̄. sapiētia diuina est sa pientia diuina. ⁊ bonitas diuina nō est sapia diuina. ḡ distinguunt̄ realr̄. vel nō sunt idem realr̄. Sed qn̄ aliquid cū aliquo modo sincate gorematico affirmat̄ ⁊ negat̄ nō requirit̄ nō idētitas realis. sed sufficit nōidētitas formal. ita est ī ꝓposito. Nam ꝫ est ꝫa. sapia diuina ē formal̄r sapia diuina. ⁊ bec sil̄r bonitas diuia nō est formal̄r sapia diuina. Sed hoc nō suffi cit. quia ita sunt ista ꝺdictoria. esse formaliter sapiam diuinā. ⁊ nō esse formal̄r sapiam dinā. sicut illa. esse sapiam diuinā ⁊ nō esse sapiētiā diuinā. ḡ ita ex illa ꝺdictione ꝓtingit inferre nōidentitatē realeꝫ sicut ex illa. vel q̄ rōne tu dicis. q̄ ex ista nō ꝓtingit inferre nōidētitatē realē. eadē rōne dicā ego q̄ nec ex illa. Ideo ꝑpter istaꝫ rōem dico q̄ sapia diuina oīb⁹ mo dis est eadē ēntie diuine quib⁹ ēntia diuia est eadē ēntie diuine: ⁊ sic de bonitate diuia et iustitia. nec est penitus aliq̄ distinctio ex na tura rei. vl̄ etiā nōidētitas. Cuius rō est. q; q̄ nis talis distinctio vel nōidentitas formalis possit poni eque facilr̄ inter ēntiā diuinaꝫ et sapiam diuinā. sicut inter ēntiā ⁊ relationeꝫ q; tm̄ est difficillima ad ponēdū vbicūq; pona tur. nō credo eam esse faciliorē ad tenendam. q̄ trinitatē ꝓsonarū cum vnitate essentie. ideo nō debet poni nisi vbi euidēter sequit̄ ex tra ditis in scriptura sacra vel determinatōe eccle sie. ꝑpter cuius auctoritatē ꝺz ois rō captiva ri. Et ideo cū oia tradita in scriptura sacra. ⁊ determinatōe ecclie ⁊ dictis scōꝝ p̄nt saluari nō ponēdo eaꝫ inter ēntiā ⁊ sapiam. ideo simplr̄ nego talē distinctōeꝫ ibi possibilē. ⁊ eāvl̄r ne go in creatur̄. q̄uis posset teneri in creaturis sic̄ in deo. Ita em̄ credo facile ē tenere trinita tē ꝓsonarū cū vnitate ēntie in creatur̄. sic̄ in deo. nec difficili⁹ est. ꝑp̄ q̄scūq; rōes ī opposi tū. Ex credo q̄ ꝓ statu isto eq̄ posset satisfieri rōnib⁹ ꝓbātib⁹ nō esse tres ꝓsonas in vna ēn tia in creatur̄. sic̄ in deo. nec pōt euidēter cog̃ sci q̄ pl⁹ fac̄ infinitas ad ꝫ q̄ sint ꝑles ꝓsone i vna ēntia q̄ finitas. q; tm̄ vnū est expressū in scriptura. ⁊ aliꝰ nō ⁊ vl̄ repugnr̄ rōni. ideo vnū ē ponēdū ⁊ aliud negandū. Ita dico in ꝓposito q̄ ex tradit̄ i sac̄ scriptura euidēter sequit̄. q̄ ēntia dina nō est formal̄r relatio. sic̄ ꝓpa rebit. ⁊ nō sequit̄ ex istis. nec ex determinatōe ecclie. nec ex dict̄ scōꝝ. q̄ ēntia nō est formaliter sapia. nec rō ꝫ cōcludit. ideo simplr̄ dico q̄

E Rūsio ad instā.

F Rūsio ad aucto.

B

eēntia est formal̄r sapia. ⁊ oibus modis sapia bonitas ⁊c. q; nulla talis distinctio media est ponēda nisi ꝓcise ꝑpter tradita in scriptura.

Unde vl̄r dico q̄ nūq; de aliquo verificatur distingui formal̄r nisi ꝑpter distinctionē realem. qn̄ sc̄z de vno illoꝝ vere ꝺr q̄ ē aliq̄ res. et de reliquo vere ꝺr q̄ nō est illa res. sic̄ relatio ⁊ ēntia distinguūt̄ formal̄r. pura ēntia ⁊ paū nitas. q; videlicz ēntia est filiatio. ⁊ pīnitas nō est filiatio. Sic sil̄r ēntia ⁊ filius distīgūt̄ formal̄r. q; ēntia est pr̄. ⁊ filius nō est pr̄. imo distingui formal̄r nō est aliud sicut ego teneo distinctionē formalē. ⁊ boc est q̄d nois ipius sc̄z q̄ vnū illoꝝ est aliq̄ res absoluta vel relati ua. ⁊ alterū nō est illa res. sicut ēntia est fili⁹ et pr̄ nō est filius. ideo ēntia ⁊ pr̄ distinguūt̄ formal̄r. et quo sunt vna res. q; ēntia est pr̄. ⁊ qn̄ boc possibile est inuenire: tūc est ponenda distinctio formalis. q; nihil aliud voco distīgui formal̄r. ⁊ qn̄ nō est possibile. tūc nō est po nēda. ⁊ iō cū ois res q̄ est ēntia siue illa sit ab soluta siue relatiua. est etiā sapia ⁊ bonitas di uina: ⁊ iustitia diuina. iō ēntia diuina ⁊ boni tas diuina vel sapia nullo mō distinguunt̄. nec formal̄r nec quocūq; mō. Nec aliq̄d ꝺz cōcedi de vno ⁊ negari ab alio nec cū determinatōe quacūq; nec sine determinatōe. nisi mod⁹ grā maticalis aut logicalis impediat. ꝑpter hoc etiā nō debz poni distinctio formal⁹ in creatu ris. q; in nulla vna res simplex ē plures res di stincte realr̄. ⁊ quelz earū. sicut ēntia diuina est plures ꝓsone. ⁊ qlibz earū ꝓsonarū. Et ista est causa quare est hic fallacia accīntis. ēntia est pr̄. ēntia est filius. ḡ filius est pr̄. q; sc̄z ēn tia vnica est plures res realr̄ distincte. sicut ꝫ est fallacia accīntis. bō est fortes. ⁊ bō ē plato. ḡ plato est fortes. ꝑpter ꝫ q̄ bō vere ꝑdicat̄ ꝺ plibus reb⁹ realr̄ distinct̄. Verū tm̄ ꝑp̄. pter uētes est sciēdū q̄ nō intēdo dicere q̄ illa sit cā p̄cisa ⁊ total. ꝫ est cā cū aliis. de q̄bus tm̄ nō est ad p̄ns discutiendū. q; nec totā naturā fal lacie accīntis intēdo nūc declarare. Contra tm̄ rōem ꝑdictā instari pōt q̄ ꝺdictio possit veri ficari sine nōidētitate realis. q; fortes ⁊ bō sūt idē realr̄. ⁊ tm̄ bec est vera. fortes nō est plato. ⁊ bec est ꝫa bō est plato. Sil̄r bō ⁊ aial sūt idē realr̄. ⁊ tm̄ bec est ꝫa. bomo est spēs. ⁊ ꝫ simlr̄. aial nō est spēs. Sil̄r ens est subiectū metha pbisice. vnū nō ē subiectū metaphisice. ꝫ pas sio. et tm̄ sunt vna res. iiij. metaphisice. Sil̄r bomo et risibile sunt vna res. et tm̄ risibile est passio. ⁊ bō nō est passio bois. Sil̄r res vt in deo est ydea vt postea dicet̄. ⁊ eadē res vt pro ducta extra nō est ydea. ⁊ tm̄ est eadē res. Si milit̄ ēntia vt in p̄e ꝓstituit p̄em. et ēntia

II Instatur ꝓmo.

Secō

Tertio

Quarto.

Quinto

Sexto.

vt in filio nō ꝓstituit p̄em ⁊ tm̄ est vna ēntia

3 Ad primū illoꝝ dico. q; vl̄r i creatur̄ talia ꝺ dictoria vel affirmatio ⁊ negatio eiusdē. nūq; verificant̄. nisi ꝑpter nōidētitatē realē. vnde ista verificat̄. fortes nō est plato bō est plato. q; iste termin⁹ fortes ꝑcise supponit. p forte. et iste termin⁹ homo supponere pōt ꝓ platone ⁊ manifestum est q̄ fortes ⁊ plato sūt distincte res. Unde sicut bec est ꝫa. fortes ⁊ bō sunt idē realr̄. ita bec est ꝫa. fortes ⁊ bō nō sūt idē realr̄ nā ꝑma ꝫificat̄. q; bō supponit ꝓ forte. Secūda q; bō supponit ꝓ platone. Si dicat̄ q̄ fortes et bō sūt idē realr̄. nō accipiēdo hoiem ꝓ forte ꝫ ꝓ aliquo cōi ad fortē ⁊ platonē ⁊ sic de aliis. boibus. ⁊ tm̄ aliq̄d ꝫificat̄ de forte ⁊ ꝫe negat̄ ab boie. ⁊ ecōuerso. Rñdeo q̄ si in illa ꝓpone. fortes ⁊ bō sūt idē realr̄. ly bō supponit ꝓ aliq̄ cōi ad fortē ⁊ ad alios boies ⁊ nō ꝓ forte: q̄ ꝫ ē simplr̄ falsa sicut post patebit. Ad scōꝝ ꝓ illō q̄ si in illa ꝓpōe. bomo ⁊ aial sūt idē realr̄. tam bō q̄ aial supponūt ꝓsonalr̄ q̄ ꝫ est simplr̄ ꝫa ⁊ tm̄ de istis etiā supponētib⁹ ꝓsonalr̄ pñt ꝺdi ctoria ꝫificari. sc̄z q̄ bō nō est asin⁹. et q̄ aial ē asin⁹. q; sic ꝫ est ꝫa. bō et aial sūt idez realr̄. sic ꝫ ē ꝫa bō ⁊ aial nō sūt idē realr̄. sic̄ etiā illa est ꝫa bō ⁊ bō non sūt idē realr̄. q; sc̄z ille bō ⁊ ille bō nō sūt idē realr̄. ⁊ iō aliq̄d vere affirmat̄ de boie. et vere negat̄ ab boie. Tm̄ vtraq; illaruꝫ est vera. bomo currit bō nō currit. Si aūt bō ⁊ aial supponūt simplr̄ vel vn⁹? rmin⁹? simplr̄ sup poneret. ⁊ alius ꝓsonalr̄. ꝫ est simplr̄ falsa. bō et aial sunt idē realr̄. ⁊ ideo nō est incōueniēs de ipis supponētib⁹ simplr̄. vl̄ vno supponēte simplr̄ ⁊ alio ꝓsonalr̄ ꝺictoria ꝫificari. Ad aliud q̄ ens est subiectū metaphisice. ⁊ q̄ vnū nō est subiectū metaphisice ꝺr q̄ nō sūt idem realr̄. q; sic sunt distincti ꝓcept⁹. quoꝝ vn⁹ nō est ali⁹. Nec est inconuēiēs phi. iij. metaphisice ꝓbare q̄ isti ꝓcept⁹ sunt vna res. ꝫ q̄ vnū nō significat aliā rē supuenientē enti de qua ens nō ꝑdicet̄ ēntialr̄ ⁊ in q̄d. nūq; tm̄ posset ꝺdi ctoria ꝫificari de ente ⁊ vno. nisi essent distincte res que aliter importarēt̄ p vnū conceptū. et aliter p aliū. ita q̄ habeāt distinctum q̄d nois vel q̄ vnū habeat q̄d nois ⁊ aliud nō. sic ē de ente ⁊ vno. q̄ ens vel nō hz q̄d nois. vel habet aliud q̄d nois q̄ vnū. Unde q̄d nois vni⁹ est. q̄ est ens indiuisū in se. et ab aliis diuisū vl̄ di stictū. id aūt nō ē q̄d nois ent̄. ⁊ ꝓz ꝑ illō q̄d nois importat aliq̄ nōidētitas realē. ⁊ ideo isti ꝓcept⁹ nō sūt synonimi ⁊ pōt aliq̄d ꝑdicari de vno ꝫ et negari ꝺ reliq̄. Ita ē de vno ⁊ bono ⁊ sic ꝺ aliis. q̄ nō ipoꝛtāt distīctas res supuenientes enti. de q̄b⁹ ꝫs nō ꝑdicet̄ ēntialr̄ ⁊ i q̄d ꝫ q̄libz boꝝ ipoꝛtat determinato mō aliq̄ꝺ ens

Z Ad tertiū

Universidad de Deusto
Biblioteca

determinatū.quō nō importat aliqđ aliđ ens
ens aūt importat eodē mō illud ens. ⁊ oē aliđ
⁊ iō in q̄d nois talis ꝛceptus dz poni ēs ī rcō
⁊ illud ens determinatū in obliquo. vt q̄d no
mis veri sit b̄ ens cognoscibile ab intellectu.
quid nois boni sit.ens appetibile a volūtate.
⁊ sic de alijs.⁊ ita vnū importaī in rcō ⁊ aliđ
in obliquo. Ex ex illo sequiī q̄ nō est idēritas
realis inter aliq̄đ importatū p rectū.⁊ illđ q̄đ
importaī p obliquū.⁊ ista nōidētitas realī suf
ficit ad hoc q̄ illi ꝛcept⁹ vel noia nō sint ſyno
nimi.⁊ q̄ aliq̄d p̄dicet de vno ꝛceptu suppo
nēre simplr.⁊ vere negeī de reliquo. q̄uis ali
q̄n quicq̄d vere p̄dicaī de vno illoꝝ supponē
te pſonalr.vere etiā p̄dicet đ alio pſonalr sup
ponēte.sicut in ꝓpolito de ente ⁊ vno ⁊ vero ⁊
bono. Ūn si isti ſmini supponāt pſonalr nihil
pōt vere affirmari de ente ⁊ negari ab vno.et
iō sic accipiēdo ſminos. b̄ est falsa.ens est sub
iectū meraphisice.⁊ b̄ simplr. Unū est passio vel
vnū est posteri⁹ente ⁊ sic de alijs. Aliq̄n aūt
talis nōidētitas realis sufficit ad hoc q̄ vnuꝫ
vere negeī ab alio.⁊ q̄ aliq̄d vere p̄dicetur de
vno ⁊ vere negeī ab alio.etiā vtroq̄ supponē
te pſonalr.⁊ p illū modū verificanī tales ꝓpo
sitōes homo nō est bois. homo nō est homies
Unde p bois nō tm̄ importaī illud q̄đ impor
taī p homo.sed etiā importaī aliq̄d q̄đ habet
dūium sup illud q̄đ importaī p hō. Simplr p bo
mines nō importaī q̄libet res eodē mō quo i
portaī p hō.⁊ vlr tles modi grāmaticales cō
uenientes ꝛceptui ⁊ nōi falsificāī ꝓpōes.⁊ fre
quēter reddūt eas incōgruas ⁊ nō intelligibi
les.Et de talibus ad videndū distinctōes int
sigta eoꝝ.accipiēde sūt ꝯfinitiōes exp̄men
tes q̄d nois eoꝝ.⁊ tūt erit satis clarū. sed q̄lit
tales modi grāmaticales p̄nt q̄ēre ꝛceptui
postea patebit. Ad aliud p idē đ: q̄ b̄ ē vera
hō ⁊ risibile sunt vna res,put supponūt pſona
liter.⁊ ita q̄n supponūt pſonalr. nihil ſificaī
de hoie q̄đ nō verificaī de risibili. ⁊ ecōuerso.
sed si supponūt simplr:sic b̄ est falsa homo ⁊ ri
sibile sunt vna res. q̄ sunt distincti ꝛceptus.
quoꝝ vnus nō est alius.⁊ isto mō ſificanī iste
risibile est passio bois. homo nō est passio bo
minis. Ad aliud ꝛcedo q̄ eadē res est ydea.
et ꝓducta ex̄ .⁊ ideo dico q̄ b̄ est simplr falsa.
res vt ꝓducta ex̄ nō est ydea.q̄ ex̄ ista sequiī.
q̄ res nō est idea.que est simpliciter falsa. Si
dicatur q̄ res aut vt ꝓducta ex̄ est ydea. aut
vt ꝓducta extra non est ydea. Dico q̄ neut̄
est ꝛcedēda. Per idē ad vltimū dico.q̄ b̄ est
simplr falsa.ēntia vt in filio nō ꝓstituit p̄ez
q̄ ex quo reduplicatio ibi q̄ est determinatio nō
distrabēs nec diminuēs manet affirmata.cō

Ad quartū

Ad quintum.

Ad vltimū

tingit simplr inferri q̄ ēntia nō ꝓstituit p̄ez
que est simplr falsa. Ex p̄dictis ad formā que
stionis rndeo q̄ pfectones attributales nullo
mō er natura rei distinguūī ab ēntia diuina
Qualiter aūt distinguāī patebit ex q̄one se
quēti. Ad p̄mā rōem p̄me opinionis rndeo.
q̄ ista ꝓna nō valet. Infinita ſapia est forma
liter infinita bonitas.g̃ ſapia in cōi est forma
liter bonitas in cōi. q: ꝑm istos ens dicit con
ceptū cōem deo ⁊ creaturis.⁊ tm̄ b̄ est vera.ſa
piēta infinita est formalr ens infinitū.⁊ tm̄ b̄
nō est vera.ſapia in cōi est formalr ens in cōi.
Silr hec est vera . ſapia infinita est realr ens
infinitū.⁊ tm̄ ſapia in cōi nō est realr ens ī cōi
quia ista cōmunia etiā ꝑm istos nō sunt nisi q̄
dam ꝛceptus.⁊ ꝛceptus ꝑm istos.vel tm̄ ē ēs
rōnis.q: aliter aliqua res esset cōis deo ⁊ crea
turis.⁊ certū est q̄ vnū ens rōnis nō est aliud
ens rōnis vel ꝛceptus est realr actus intelli
gēdi.⁊ certū est q̄ vn⁹ actus intelligēdi nō est
realr alius actus intelligēdi . g̃ q̄uis ſapiēta
infinita sit formalr ens infinitū.nō oportet q̄
ſapia in cōi sit ens in cōi. Ad ꝓbationē q̄n đ:
infinitas nō destruit rōnē formalē illi⁹ cui ad
dit.concedo. ⁊ ideo q: ifinitas p̄cise additur
ꝛceptib⁹.⁊ nō addit alicui rei sic dicēdo. ſapi
entia infinita est formalr bonitas infinita. iō
ꝛcedo q̄ illi cōceptus simplr distinguunt nec
sūt vn⁹. Ista tm̄ diuersitate nō obstāte.b̄ ē ỹa.
ſapia infinita est formalr bonitas infinita.q̄a
in illa ſmini nō supponūt ꝓceptib⁹ diuersis
quib⁹ adderet infinitas.ꝓ ipa re q̄ dimtas ē
cui nulla infinitas nec aliq̄d addit. ꝑ scipsa ē
infinita ⁊ nō p aliq̄d additū.⁊ iō si i illa ſapia
ifinita est bonitas infinita ſmini supponunt
ꝑ seipis.sicut in ista.ſapia in cōi est bonitas ī
cōi.ita cēt vna falsa ficut reliq̄ ē falsa. Si di
caī q̄ q̄n aliq̄ cōia distinguūī.quodlibet con
tentū sub vno a quolibz ꝓtento sub alio aliquo
mō distinguiī.g̃ oīe contentū sub ſapia ī cōi
aliquo modo distinguiī ab oi ꝓtento sub boni
tate. Confirmaī.q: in libro ꝓdicamētoꝝ
đ:.diuersoꝝ generū ⁊ nō subalternati positō
rum diuerse sūt ſpēs ⁊ dr̃e.g̃ eadē rōne. diuer
soꝝ generū in cōi ⁊ nō subalternatim positō
rum diuersa sūt contēta.sed ſapia in cōi ⁊ bo
nitas in cōi sunt diuersa cōia.g̃ bñt distincta
contēta.nec valet dicere.q̄ sufficit q̄ aliq̄ cō
tenta sint diuersa q̄uis nō oīa.q: diuersoꝝ ge
nerū ⁊ cōmuniū subalternati positoꝝ aliq̄ cō
tenta sunt diuersa ⁊ nō oīa. Ad istud rndeo
q̄ nō opz si sint aliq̄ diuersa cōia q̄ quodlibet
ꝓtentū sub vno ab oi ꝓtento sub alio aliq̄ mō
distinguaī.q: idē oībus modis pōt esse ꝓtētū
sub vtroq̄ ſm pb̄m libro thopicoꝝ. Ad con

Ad tertiū đ: q̄ h̄ ens
q̄ ens

Ad cōfirmatōem

Ad cōfirmatōem

firmatione dico q̄ phs intrēdit de diuersis ge
neri⁹ordinat in eadē p̄dicamēt̄ali coordina
tione.ita q̄ ꝑmo vnū ꝑmū diuidaī in aliq̄ ife
riora quoꝝ quodlibet imediate negaī de alio.
et vnū coꝝ.vel quodlibet eodē mō diuidaī in
alia.quoꝝ vnū vlr negeī a reliquo. ⁊ sic semp
ꝓcedēdo.sicut ſba diuidiī ꝑmo in ſbaꝫ corpo
reā ⁊ īcorpeā.⁊ b̄ est diuisio imediata. nulla
ſba corpea est ſba incorpea ⁊ ecōuerso. Ulteri
us ſba corpea diuidiī eodē mō i corpus animā
tū ⁊ corp⁹ inaiatū. ita q̄ negatio vni⁹ ab alio est
imediata.⁊ sicvlteri⁹ ꝓcedēdo. Consilī modo
si ſba incorpea ꝓtinet multa gña sub se.potest
fieri cōsilis diuisio.⁊ iō in talib⁹ generib⁹ verū
est.q̄ quodlibz ꝓtentū sub vno distinguitur a
quolibet ꝓtēto sub alio.q̄đ ꝓtingit ꝓbare per
illā ꝓpōez immediatā.in q̄ negaī vnū diuidē
tiū gen⁹ ꝑmo.de alio diuidētiū. q̄n aūt genus
ꝑmū nō diuidiī ꝓprie p aliq̄ duo.quoꝝ vnum
vlr negaī ab alio.nō oz q̄ oīe ꝓtentū sub vno
vere distinguaī ab oi ꝓtento sub alio.⁊ b̄ ē q̄đ
dicit p̄bs.iiij. thopi.q̄ q̄n aliq̄d ꝓtineī sub di
uersis generib⁹.oz q̄ vnū istoꝝ generū ꝓtinea
tur sub altero.vel ambo duo sub tertio.sic po
nit exemplū de prudētia q̄ ꝓtineī sub scia tēꝫ
tute tanq̄ sub diuersis generib⁹ quoꝝ neutrū
ꝓtineī sub alio.ꝑ ambo ꝓtinenī sub tertio.puta
sub bitu ⁊ dispōne. Hec etiā est intētio p̄bi.ij.
poste.vbi docet vnū modū diffinitēdi ꝑ diuer
sa cōia.quoꝝ quodlibz ē in pl⁹q̄ diffinitū ⁊ tm̄
totū aggregatū est eq̄le diffinito.q̄đ non esset
possibile. nisi aliq̄d idē ꝓtineret sub differen
tijs cōibus nō subalternis. Jō dico q̄ aliq̄d vnū
pōt ꝓtineri sub diuersis cōibus nō subalternis.
et illa deitas pōt ꝓtineri sub diuersis cōib⁹ in
cōi. vt ſb sapia in cōi.⁊ sub bōitate in cōi tāq̄
sub cōibus q̄dditatis sic̄ post patebit.q̄uis il
la cōia nō sūt subalterna.q: ābo ꝓtinenī ſb ēte.

Ad scđam. Ad scđam dico.q̄ nō dz ꝓprie ꝓcedi q̄ sapia
infinita includit formalr bonitatē infinitā. ꝑ
ꝓprie dz dici⁊ facit q̄ sapia infinita ē forma
liter bonitas infinita. Et iō dico q̄ si sapia ifini
ta q̄ deus est diffinirek.nō poneret in sua diffi
nitōe bonitas ifinita q̄ de⁹ est: ꝑ eēt oībus mo
dis ipa sapia infinita. Et q̄n đ: q̄ si sapia infi
nita eēt diffinibil. ⁊ silr bōitas ifinita q̄ eēnt
diffinitōes distincte.b̄ est simplr falsū. sed tm̄
eēt vna diffinitio q̄ ꝓbēderet sapiam in cōi ⁊
bonitatē in cōi.cui⁹q̄libz ps eēt in plus ⁊ totū
eq̄le. Et si ꝑteruiaī.q̄ aliud est q̄d nois sapie
ifinite.⁊ aliud bonitaī infinite.sicut aliud est
q̄d nois sapie in cōi ⁊ bonitaī in cōi.q̄ si sapia
infinita ⁊ bonitas infinita bṽent q̄d rei.aliud
eēt q̄d rei sapie infinite.⁊ aliud bōitaī ifinite
Dico q̄ nō sequiī.q: ꝓprie q̄d nois non est nisi

cōceptus vel vocis vel signi. Et iō q: hic sunt
cōceptus distincti ⁊ distincte voces.ſapia in
finita.bonitas infinita. q: hic ponūtur conce
ptus cōes vl⁹ voces cōes quib⁹ addit infinitū
Jdeo p̄ne esse distincta q̄d nois. Sz nec talis
distinctio. nec aliq̄ ꝓlixis repiī int̄ ſapiam in
finitā q̄ haberet q̄d rei. ⁊ bonitatez infinitā q̄
haberet q̄d rei. iō nō sunt ibi distincta q̄d rei.
ſ tm̄ vnū. Ad altō cōcedo cū doctorib⁹ātiq̄s
q̄ de deo est aliq̄ p̄dicatio p idēritatē q̄ nō est
formalis nec in q̄d. cuiusmōi est ista p̄dicatio.
essentia est p̄nitas.essentia est creatiua.⁊ sic
de alijs.Quelibet aūt talis essentia est itelle
ctus.volūtas.ſapia.bonitas. vno mō accipiē
do p̄dicata.est p̄dicatio formalis ⁊ i q̄d. Ad
aliud de damasceno. Dico q̄ nō intelligit q̄ b̄
nomē q̄ est dicaī de diuia ēntia in q̄d.⁊ nō b̄
nomē ſapia. ⁊ tm̄ q̄ ſapia dicaī in q̄d de sapia
diuina. q: vtrūq̄ dicit in q̄d de ēntia diuina.
Sz intelligit q̄ ꝑm ꝓprietatē vocis. magr di
cit in q̄d.q̄ ſapiens.iustū.⁊ sic de alijs.q: q̄ est
nō ꝓportat aliq̄đ accñs cuicūq̄ alti aduenīēs.
etiā q̄n accipiī in cōi. Sapiēs aūt.iustū.⁊ sic
de alijs in cōi accepta. ꝓportāt aliq̄đ accñs ali
cui alteri aduenīēs. q: dicūtur de ſapiēte ⁊ iu
sto creato. q̄ nō pōt ee iustus nec ſapiēs nisi ꝑ
aliq̄đ accñs aduenīēs. Et q̄n dicit vltra.q̄ ee
dicit quoddā pelagus infinite ſbe. Hoc ſtelli
gi debz intrālitiue.id ē q̄ est quoddā pelagus
q̄đ est ifinita ſba.nō q̄ sit quoddā pelagus cō
tinēs vel includēs infinitā ſbam. vel infinitā
pfectionē.vel infinitas pfectiōes. sed est infi
nita ſba ⁊ infinita pfectio. Et ꝓprie loquēdo
nec est ifinite pfectiōes realr nec formalr. nec
includit vel cōtinet infinitas pfectiones:nisi
forte creabiles.si infinite sint creabiles.q̄s cō
tinet virtualr tanq̄ res distinctas saltē in po
tētia.q: pōt eas ꝓducere. Et q̄n dicit vltra.q̄
alia noia nō dicūt ſbam.ſ que circūstāt ſbam.
Dico q̄ intētio damas. est q̄ vlr nullū nomē di
ctū de deo dicit imediate ipam ſbaꝫ dei. ita.ſ.
q̄ apprehēdēdo nomē possim⁹ imediate apꝑ
hēdere ipam ſbam dei. vel habere cognitiōez
ꝓpriā dei vel equivalentē. Sed dicūt imedia
te ꝛceptus aliquos p̄dicabiles de deo. qui nō
sunt ipe deus sed circūstār naturā dei. nō ꝑ in
berentiā vel informationē.sed ꝑ p̄dicationez.
Et p̄cise a nobis pōt talis cōceptus apprehē
di imediate ꝓ statu isto.⁊ nullo modo ipa di
uina essentia ſm vnā opinionē. vel nō pōt ha
beri cognitio ꝓpria deo vl⁹ equivalēs ſm aliā
opinionē.Et q̄ hec sit intētio sua ꝑz ꝑ ipm
ca.iiij. vbi dicit sic. Jn đo q̄d est. ipossibile est
dicere ſm ſbam.Et post subdit. Quecūq̄ aūt
dicimus affirmative in deo,non naturā ipius.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed ea que sunt circa naturā eius ostendūt. Et si em̄ bonū ⁊ si iustū ⁊ si sapiēs. ⁊ si quodcunq; aliud dixeris. nō naturā dicis dei. sed ea q̄ sūt circa naturā. Et ista aūctor ps q̄ vlr negat q̄ cunq; nomē dicere naturā dei. q; quocunq; nomine dicto: nō possumus apprehēdere diuinā eēntiā. sed tm̄ modo p̄ceptū qui circūstat diuinā essentiā p̄ dicationē. Vel nō possum⁹ habere cognitionē p̄priā de deo vel equiualentez. Et ideo p̄cedo q̄ diuina essentia nō d̄r pelag⁹ infinite substātie. ppter hoc. q̄ multe relatiōes rōnis circa ipam possunt causari. ℔ ppter cām dictā. Ad aliud aug. vij. de tri. Dico q̄ cōtingit. p̄bare q̄ nō est uerius. ppter solā distinctōez p̄ceptuz q̄ tuncūq; in deo nulla sit distinctio. tm̄ ista distinctio est alia. q̄ inter sapiam ⁊ sapiēs. sicut post patebit. Ad aliud q̄ nō distinguūt fm̄ respect⁹ rōnis. ℔ tm̄ distinguunt rōne: ⁊ illa distinctio sufficit ad p̄bandū vnū p aliud. Et q̄n d̄r q̄ tūc eque pfecte cognosceret deus. cognoscendo ipm̄ sub vno attributo. sicut sub ratiōe oim̄ attributo⁹. Dico q̄ ꝯa nō valz. quia fm̄ istos etiā deus nō potest cognosci nisi sub aliquo cōceptu. ⁊ tm̄ pfectius cognoscit q̄n cognoscit sub pluribus q̄ sub vno. Ultra dico q̄ nō est talis ordo ita q̄ vnū realr̄ sit. p̄p̄ior̄ quis essentie q̄ aliud. vnū tm̄ p̄t nobis esse prius notuz p̄dicari de deo. vel de p̄noie demōstrāte deuz q̄ aliud. ⁊ ad hoc sufficit distictio tal⁹ p̄ceptuū

Ad septimā

Ad vltimā aūctē dico. q̄ nō accipit eqlitatē p̄priē. sed p̄ nō eqlitate. Nec tm̄ dico q̄ aliq̄d sub vna relatiōe rōnis est sibi eqle sub alia relatione rōnis. nec etiā aliq̄d sub vno p̄ceptu est sibi equale sub alio p̄priē. sed illud est sibiipsi

S

Ad p̄mā p̄ba.

equale impropr̄e. hoc est nō ineqle. Ad primā rōem. p illa opione. Dico q̄ distinctio emanationū diuinarū nō p̄supponit distinctionē principioz elicitiuoz. nec ex natura rei. nec distinctione rōnis. Sed sicut videmus in creaturis q̄ idē principiū totalr̄ est principiū elicitiuuz

Ad scōz p̄ba.

diuersoz. ita est in diuinis. Ad aliā dico. q̄ p̄ priē accipiēdo libertatē ⁊ stricte fm̄ q̄ distinguit contra principiū actiuū vel p̄ductiuū naturale. nō est concedēduz q̄ vna emanatio est p modū intellect⁹ siue nature. ⁊ alia p modum volūtatis siue libertatis. q; hoc esset dicere q̄ vna p̄sona p̄duceret naturalr̄. et alia nō p̄duceretur naturalr̄ sed libere. Sed hoc est ipossibile. q; p̄priē loquēdo nihil p̄ducit libere. ⁊ nō naturaliter. nisi quod p̄ducit contingēter. ⁊ potest p̄duci ⁊ nō p̄duci. sed q̄libet p̄sona necessario ⁊ naturalr̄ p̄ducit. Nam ita ex natura habet pater. p̄ducere spm̄ sanctū sicut filiū. et ita necessario p̄ducit spūssanct⁹ sicut filius. Tamen

T

Ad tertiam

methaphorice loquēdo. ⁊ large p̄t aliquo mō concedi q̄ vna p̄sona p̄ducit p̄ modu⁹ nature siue intellectus. ⁊ alia p̄ modū volūtatis siue libere. Et hoc sic intelligēdo. q̄ intellectus et volūtas vno modo p̄ut vsitanr̄ a sanctis connotant actū generādi ⁊ actū spirādi. ita q̄ intellectus dicit ipam diuinā essentiā elicitiuaz actus generādi. ⁊ voluntas dicit ipam diuinā essentiā elicitiuā actus spirādi. Et isto modo p̄cedi p̄t q̄ filius p̄ducit p̄ modū intellectus et spūssanctus p̄ modū volūtatis. Alius tm̄ intellectus dicit p̄t hn̄ sicut p⁹ declarabit. Cōcesso etiā cū eis q̄ filius p̄ducit naturalr̄. ⁊ spūssanctus libere. ⁊ q̄ p̄ncipiū elicitiuū alr̄ se habet ad p̄ductionē filij. ⁊ ad p̄ductionē spūssancti. Dico q̄ nō op⁹ ppter istā diuersitatez ponere talē distinctionē inter p̄ncipia elicitiua. q; sic dictū est distinctōe p̄cedēti. idē totalr̄ indistinctū re ⁊ rōne. p̄t cē p̄ncipiū naturale respectū vni⁹. ⁊ p̄ncipiū liberū respectu alterius. ⁊ idez p̄ncipiū p̄t se alr̄ bre ad vnū ⁊ alr̄ ad aliū. Et ita ois talis alietas vel diuersitas ita p̄t saluari p vnū p̄ncipiū elicitiuū. sicut p plura. Et si dicat q̄ oppositi modi p̄ncipiādi nō possūt cōuenire eidē formalr̄. Dico q̄ tales modi p̄ncipiādi. ſ. naturalr̄ ⁊ libere nō p̄nt sil⁹ cōpetere eidē respectu eiusdē. Ut tm̄ cōueniat eidem respectu diuersoz nō est incōueniēs. ⁊ forte nō est incōueniēs. q̄ p̄petat eidē diuersis tpibus aliter ⁊ alit dispositio etiā respectu eiusdez. sic tactū est in dist. p̄ced. Ad aliā rōem q̄n accipit. quicq̄d vnū ⁊ idē formalr̄ ens est p̄ncipiuz p̄ducēdi plura supposita eiusdē nature. nō determinat ex se ad certā pluralitatē. p̄ducēdoz. Dico q̄ hec. p̄po nō est vlr ña. si tm̄ accipiat q̄ sit p̄ncipiū p̄ducēdi plura supposita eiusdez nature numero. nō p̄t inueniri instantia nisi in p̄posito. q; nusq̄ alibi p̄nt esse plura supposita in certo numero possibili eiusdez nature. Si aūt accipiat q̄ sit p̄ncipiū p̄ducēdi plura supposita eiusdē nature specie ⁊ nō nūero. sic potest p̄po p̄cedi. q; in nulla specie possūt a quocūq; agēte p̄duci tot supposita. q̄n possint plura p̄duci. Si aūt p̄ducta sūt eiusdem generis ⁊ nō eiusdē spēi. p̄t tale p̄ncipiū ex se determinari ad certā pluralitatē fm̄ spēm. sicut sol est p̄ncipiū p̄ducēdi plures effectus fm̄ spēm. ⁊ ex se determinat ad istos. ita q̄ alios fm̄ spēm nō potest p̄ducere. Ita dico in p̄posito. q̄ q; ista supposita nō sunt oino eiusdē rōnis. q̄n sit maior distictio inter p̄em ⁊ filiū ⁊ spm̄ sctm̄ q̄ esse inf̄ istas p̄sonas si q̄libz earū cēt pf̄. vel q̄libet filius. vel q̄libet spūssanct⁹. sicut post dicet. tō idē p̄ncipiū p̄t determinari ex se ad certā pluralitatē. sicut fm̄ opinionez

Auicenne. eadē intelligētia est p̄ncipiū imediate p̄ducēdi aliā intelligentiā. ⁊ corpus celeste. ⁊ determinat ex se ad certā istā pl'alitatē Ita in eēntia diuina. vnica existēs est p̄ncipiū p̄ducēdi filiū ⁊ spm̄sctm̄. ⁊ ex se determinat ad istā pluralitatē.

U

Ad p̄bationem.

Ad p̄bationem q̄n accipit q̄ talis p̄ncipiū p̄tus p̄ductiua nō est adeq̄ta p vnā p̄ductionē nec p vnū p̄ductū. Dico q̄ p̄tutē p̄ductiuā adeq̄ri p aliquā p̄ductiōez p̄t intelligi multipl'r. Uno mō q̄ p̄ductū sibi adequat fm̄ pfectionē. ita q̄ sit eq̄ pfectum. Alio mō q̄ p̄ductū sit pfectissimū p̄ductū in quod p̄t. Et ℔ p̄t intelligi dupl'r. vel positiue. q; ē pfectius oī alio. vel negatiue. q; nihil est illo pfectius p̄ducibile ab illo p̄incipio. Alio mō accipit: q̄ p̄ducat fm̄ totā p̄tutē. ⁊ fm̄ vltimū potētie ⁊ toto conamine illius p̄tut̄. Quarto mō p̄t intelligi ista adeq̄tio. q̄si extēsiua. q̄a p̄t in istā p̄ductionē ⁊ in nullā aliā. Primo mō dico q̄ talis p̄tus p̄ductiua potest adequari p primā p̄ductionē. q; primū p̄ductū potest esse equale sibi in pfectione. Et quādo dicit. ergo nō potest in aliā eque pfectā. nego ꝯsequētiā Ponat em̄ q̄ sit aliq̄s calor q̄ in aliquo passo possit p̄ducere caliditatē sibi eq̄lē. Iste calor sit ⁊ semel in alio passo eq̄liter dispositio. ⁊ eq̄liter sibi approximato. p̄ducet aliū calorē eq̄lem sibi ⁊ alij calorē. Cui⁹ rō est. q; p̄tus p̄ductiua caloris p ℔ q̄ p̄ducit istū calorē in nullo p̄nit⁹ impedit a p̄ducēdo aliū calorē eq̄ pfectuz nisi forte p accns. q; in agēdo dimit a re agēte. Et q̄n d̄r q̄ tale p̄ncipiū p̄ductiuū p̄ducit toto conamine. ⁊ fm̄ oēm gradū actuitat⁹ sue p̄cedo q; calor p̄ducēdo hūc calorē p̄ducit toto conamine ⁊ fm̄ oēm gradū. Sed ex hoc nō sequit. q̄ nō p̄t aliū eq̄ pfectū p̄ducere. ita etiam sol fm̄ totū conamē suū. ⁊ fm̄ oēm graduz pfectōis suc. ⁊ fm̄ oēm gradū actuitat⁹ sue p̄ducit aliq̄d impfect⁹. ⁊ tm̄ p eandē p̄tutē tota lit̄ p̄t p̄ducere aliud nō tm̄ eq̄ pfectū. ℔ etiaz aliq̄d multo pfect⁹. Ita dico in p̄posito. q̄ pfm̄ oēm gradū pfectōis sue ⁊ toto conamie p̄ducit filiū. ⁊ eadē p̄tute ⁊ pfectōe p̄ducit spm̄ sanctū eq̄ pfectum. Et ita isto mō intelligēdo adeq̄tionē p̄tus p̄ductiua est p quālibet adequata. ita p̄ma sic p scōam. Scōo mō itelligēdo adeq̄tionē ⁊ ℔ positiue. Dico q̄ p̄tus p̄ductiua adeq̄ta p vnū p̄ductū. nō p̄t in aliud eq̄ pfectū. ℔ isto mō p̄tus dina nō adeq̄t⁹ p aliquā vnā p̄ductionē. q; nec p p̄mā nec p scōam Sed p illas duas sil'. q; scz illa duo p̄ducta sūt pfectiora oibus aliis p̄ducibilib⁹ a deo. ⁊ ibi ē status. nec est possibil' tertia. Et hoc est ex natura rei q̄ ex se determinat ad istas. Si aūt intelligat illa p̄ductio negatiue. sic dico sic p̄us q̄ virtus p̄ductiua adequata p vnū p̄ductuz p̄t in aliud eq̄ pfectū. sic declaratū est de calore. Si. d. q̄ hoc est ppter diuersa passa. Hoc nihil refert q̄tum ad adequationē. q̄a equalit adequat si p̄ducat p se. sic si p̄duceret in passo. ⁊ ecōuerso. Et ita sp̄ habet ista p̄positio q̄ p̄tus p̄ductiua adeq̄ta p vnū p̄ductū. p̄t in aliud eq̄ pfectū. Tertio mō dico. q̄ p̄t⁹ adeq̄ta p vnū productū nō tm̄ p̄t in eq̄ pfectū sed etiā p̄t i pfectius. Sicut sol in p̄ducēdo calorē virt⁹ sua adequat. q; p̄ducit fm̄ vltimū sue potētie ⁊ toto conamie. ⁊ tm̄ p̄t p̄ducere vnē qui est multo pfectior caloze. Si dicas q̄ hoc est. p̄p̄ diuersitatē passi. Dico q̄ nihil refert q̄n sp̄ sit illa p̄positio vera. q̄ virtus adeq̄ta isto mō p̄t in pfectius. Sic' si esset aliq̄ volūtas q̄ posset ꝯtingēter p̄ducere diuersas volitōes diuersarū sp̄erū p se subsistētes. illa voluntas fm̄ vltimū sue potētie posset p̄ducere vnū individuū spēi iperfectioris. ⁊ p p̄ns virt⁹ sua p̄ductiua esset adeq̄ta. ⁊ tm̄ posset p̄ducere aliud pfectius. Quarto mō dico. q̄ virt⁹ p ductiua adeq̄ta p vnū p̄ductū. nō p̄t in aliud eq̄ pfectū. Sz isto mō virt⁹ p̄ductiua diuina nō est adequata p vnā p̄ductionez nec p aliā. ℔ p ambas simul. ⁊ iō in nullā aliā intrinsecā p̄t.

X

Ad cōfirmatōes

Ad cōfirmationē dico. q̄ eadē virtute p̄ducūtur ista duo supposita ordine quodā. q; ſ. primuz productū est p̄ductiuū scōi producti. Et q̄n dicit. g̃ in p̄ma productōe virt⁹ illa nō fuit exhausta. cōcedo q̄ nec in p̄ma nec scōa est exhausta. Sic' nihil exhaurit de sole. p hoc q̄ p̄ducit vnū effectū vel aliū. Un̄ illud est verbū metaphoricū ⁊ improp̄e dictū. Et q̄n dicit. si nō est exhausta. g̃ nō est adequata. Patz quō ē adequata ⁊ quō nō. Per p̄dicta patz. quō virt⁹ p ductiua si p̄ducat plurib⁹ p̄ductiōib⁹ eiusdez rōnis vel alteri⁹ rōis. quō vnū illoz p̄ductoz adequat virtutē p̄ductiuā. ⁊ quō nō adequat ⁊ quō idē p̄t p̄ducere plura p̄ducta adequata sibi i pfectiōe. Et q̄n dicit. Oīne productuz adequatū producēti in pfectiōe entitat⁹ adeq̄tur sibi in pfectiōe sue actiuitatis. Dico q̄ aliq̄d adequari alicui in pfectiōe sue actiuitatis p̄t itelligi dupl'r. Uel q; est eq̄ pfectū cuz illo p̄incipio actiuo. ⁊ sic cōcedo q; idē est. Uel q̄a est oē p̄ductū vel p̄ducibile ab illo p̄incipio actiuo. ⁊ ℔ est nihil aliud posse correspōdere illi p̄incipio actiuo. ⁊ sic dico q̄ aliq̄d adequat alicui in pfectōe entitatis. ⁊ tm̄ nō in pfectiōe sue actiuitat⁹. Et ita est i p̄posito. sic' pz ℔ vno calore p̄ducēte duos calores sibi equales i pfectiōe. quoz tm̄ neut est sibi eq̄lis i pfcōe actiuitat⁹ sue isto scōo mō. Primo mō. si vnū p̄ductū adeq̄tur p̄tutē p̄ductiuā in pfcōe actiuitat⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

sue: illa ꝑtus poterit se extẽdere in aliũ termi-
nũ eque pfectũ. ⁊ sic est in diuinis. scdo mõ nõ

Ad ꝓfirmationẽ dico ꝙ pater hz filiũ tanꝝ obiectũ ꝑmariũ ⁊ adequatũ. ⁊ sil'r spũsanctũ et seipm. et ita sunt ibi duo producta. quorum vtrũqꝫ est obiectũ adequatũ volũtatis diuie. Et si dicaꝫ ergo sunt duo obiecta ꝑmaria. nõ sequit. Sicut nõ sequit. Pater est ens infinitũ filius est ens infinitũ. g̃ sunt duo entia infinita tñ sunt duo suppositа quoꝝ vtrũqꝫ ẽ obiectuꝫ ꝑmariũ ⁊ adequatũ vno mõ. igit sunt duo producta adeqta vno modo. Ad aliã rõez ꝑz. ꝙ ois libertas respectu spũssancti q̃ nõ ẽ respcũ filij. etiã si ꝑ impossibile esset ibi libertas ꝓdictionis ⁊ ꝓtingẽtie siue indifferẽtie posset saluari ꝑ vnũ ꝑncipiũ formal'r. qð respectũ vnius esset naturale ⁊ respectu alterius liberũ. sicut per duo. quoꝝ vnũ esset naturale ⁊ aliꝫ liberũ

Ad quintam.

Ad cõfirmatõez

Ad aliud ðz ꝙ productões sunt seipis distincte. ⁊ si requirãt aliquã distinctõnẽ. sufficit distinctio terminoꝝ productoꝝ. Ad ꝓfirmatõnem dico. ꝙ nõ opꝫ ꝙ distinctio productionũ reducat ad aliquã distinctionẽ. nec in principijs productiuis nec in terminis formalibus. Et qñ ðr ꝙ circũscriptis earũ ꝑncipijs productiuis ⁊ terminis formalib? nõ distinguuntur Dico ꝙ si circũscribant real'r verus est. et hoc tamen nõ sequit ꝙ distinctio earũ reducat ad illam distinctionẽ tanꝝ primã. Si aũt circũscribant ꝑ intellectum. remanebũt distincte. Vnde si ꝑ impossibile vel possibile videretur intuitiue productiões ille. nõ visa aliq̃ ꝓsona. nec visa ẽntia. dico ꝙ talis intellectus videret illas productiões distingui. Et qñ dicit ꝙ relatiões nõ distinguunt nisi penes fundamenta vel terminos ⁊c. Dico ꝙ seipis distinguunt formal'r. nunꝝ tñ sine distinctõe fundamentoꝝ vel terminoꝝ. nõ tñ tanꝝ ꝓuia. ⁊ hoc saltez verũ est qñ ipe relatiões sunt ꝓstitutiue ⁊ essentiales ipsis. sicut in ꝓpositoꝫ ꝓ post dicetur.

Z
Ad sextam.

Ad aliud ꝙ aliq̃d determiari ex se ad diuersa ꝑt intelligi dupl'r. Vel ꝙ determinet ad vnũ. ita ꝙ respiciat vnũ? nõ aliud ⁊ fiat ꝓꝫ vni. ⁊ isto modo ẽntia diuina nec ex se nec ex alio. nec quocũqꝫ modo ꝑt determiari ad duas productões. qꝫ includit ꝓdictionẽ. scꝫ ꝙ ẽntia sit ꝓpa vtrinqꝫ et neutri. Aliter potest itelligi ꝙ determiat ex se ad diuersa. qꝫ ex se respicit illa diuersa ⁊ qðlibꝫ illoꝝ. illo mõ quo natũ est respicere. ⁊ sic ẽntia dina ex se determiat ad duas productões. ⁊ cũ h̃ staret ꝙ vniformiter se hꝫ ad vtrũqꝫ. Isto mõ ei calor approximat? eq̃liter diuersis passis eq̃ dispositis ex se determinat ad producẽdũ diuersos calores. ⁊ tamẽ ad quẽlibet se habet vniformiter.

Ad cõfirmatõez

Ad ꝓbationẽ dico ꝙ nõ plus ꝑnt diuersa ꝓncipia formal'r determiari ad determiatũ ordinẽ ꝓductiuũ. ꝙ idẽ ꝓncipiũ formalit. qꝫ iter productiões vel ꝓducta nõ ꝑt esse ordo. niũ qꝫ vnũ est ꝑs vel cã alteri? vel pfectius alio. Sz oia illa poterũt ꝓtingere. si ꝓducant ab vno ꝓncipio formaliter: sicut si producãtur a duob?. Ita em̃ poterit idẽ ꝓncipiũ formal'r ꝓducere. ꝑmo ptẽ. scdo totũ sicut cadẽ virt? generatiua ꝑmo ꝓducit ptẽ corpis hũam. ⁊ scdo totũ. sic si essent distincta ꝓncipia productiua Sic sol eadẽ ꝛrute formal'r illumiat ptẽ aeris ⁊ totũ aerẽ. Sil'r eadẽ cã poterit ꝑmo ꝓducere aliquẽ effectũ. ⁊ postea cũ illo tanꝝ cã ptiali poterit producere aliũ effectũ. Ita est in ꝓposito. ꝙ pat' ꝓducit filiũ. ⁊ pater ⁊ filꝰ? producunt spiritũ sctm̃ ꝑ eandẽ virtutẽ. Et si q̃rat. q̃ est causa. Dico ꝙ ita est. sed sola fide est hoc tenẽdũ. nec est possibile aliquẽ in via ista scire q̃ re ita est. Ad aliud. ꝙ auctoritas ꝑbi ⁊ cõmẽtatoꝝ est intelligẽda de formis incõpossibilibus ⁊ agẽtib? naturalib?. Ad aliud cõcedo maiorẽ. ⁊ iõ ꝛcedo ꝙ ãqð cõuenit illi rei q̃ est intellect? diuin? cõuenit illi rei q̃ ẽ volũtas diuina ⁊ ecõuerso. tñ aliꝫ termini ꝑnt eandẽ rez ꝓncipal'r ꝛportare. ⁊ alia distincta cõnotare ꝓpter q̃ distincta cõnotata. põt aliq̃d vere ꝓdicari de vno: ⁊ vere negari de reliquo. sic dictũ est ꝑus. Et ita est in ꝓposito. ꝙ intellect? diuinus ⁊ volũtas diuina. h̃ est isti ſmini cõnotãt determinato mõ grãmatical vel logicali aliq̃ distincta ſm vsuꝫ sanctoꝝ ⁊ doctoꝝ. iõ põt aliꝫ q̃d cõuenire vni ⁊ nõ alteri. Per h̃ ad ꝓmã ꝓbationẽ si debeat ꝛcedi ꝙ act? dicẽdi ẽ act? memorie ⁊ nõ act? volũtatis. debet cõcedi sub isto itellectu ꝙ act? dicẽdi est actus memorie. Hoc est act? elicitus ab essentia diuina tanꝝ actus generãdi. ita ꝙ memoria totũ istud ꝛportat. s. essentiã diuinã elicitantẽ actũ generãdi ⁊ volũtas totũ illud. s. essentiã ꝓductiuã act? spirãdi. ⁊ ita ex mõ significãdi ſm vsum loquẽtiũ sequereꝫ. ꝙ si act? generãdi esset act? volũtatis ꝙ esset ille act? quo essentia est elicitiua actus spirãdi. ⁊ ita esset act? spirãdi. qꝫ act? spirãdi est ꝓncipiũ spirãdi spiritusscti. Sic dico ꝙ deus intelligit ꝑ intellectũ. ⁊ ꝑ illã rem que est realiꝫ ⁊ formaliꝫ volũtas. dicit tñ nõ intelligere ꝑ voluntatẽ. qꝫ nõ oẽ qð intelligit intelligit vlt ꝑ voluntatẽ. ⁊ q̃ sit causa isti? post dicẽt. Si dicis ꝙ circũscribẽdo oia talia cõnotata. ⁊ loquẽdo ꝑcise de ipa re hec est ꝑa act? dicẽdi est actus memorie ⁊ nõ actus volũtaq̃ ⁊ simliꝫ deus intelligit per intellectũ. ⁊ [nõ ꝑ volũtatẽ. ergo in ipa re est aliqua distictio vel nõidẽtitas. Dico ꝙ circũscribẽdo oia cõnota

cc

ta. ita ꝙ ꝑ ista noia. intellectus. volũtas. itelligere. velle. nihil ꝛnotet. sed ꝑcise significetur hoc noie intellectus. illa res q̃ est formal'r itellectus. ⁊ hoc noie volũtas. ꝑcise illa res absoluta q̃ est formal'r volũtas. ⁊ sic de aliꝭ noib? et nõ plus. hac institutõe noua vocabuli fcã. ita hec erit vera. actus dicẽdi est act? volũtat. et deus intelligit ꝑ volũtatẽ. sicut hõ itelligit ꝑ intellectũ. qꝫ tũc termini de nouo instituũt ad significandũ. ⁊ ideo nõ est mirũ si illa ꝓpõ est ꝛa que ꝑus falsa erat. Si dicis volo circũscribere oia ꝛnotata sine noua institutiõe vocabuli. Rñdeo ꝙ hoc nõ est possibile. Vnde si ista vox hoies ꝑcise significaret illõ quod hoc nomẽ homo significat. ⁊ nõ hꝫ aliũ modum grammaticalẽ. puta ꝙ nõ plus esset pluralis numeri q̃ homo. ⁊ sic de aliꝭ grãmaticalibus quod ñ esset hñ possibile nisi de nouo instituendo ad significandũ. qua institutõe facta. ita h̃ esset vera. homo est hoies. sicut h̃ homo est hõ.

Si dicas. nolo loqui de vocib? ꝑ tñ de rebus Dico ꝙ quis velis loqui tñ de rebus. tñ h̃ nõ est possibile nisi mediãtibus vocib? vel ꝓceptibus vel aliꝭ signis. ⁊ iõ ſm ꝙ illa signa q̃cũqꝫ fuerint alr significãt. ⁊ ꝛnotãt vel nõ cõnotant. Aliter ad ꝓpones rñdendũ erit mõ ꝓdicto. Per idem patet ad aliã ꝓbationẽ. ꝙ deꝰ intelligit mala. ⁊ nõ vult. nõ ꝓpter aliquaꝫ distinctionẽ vel nõidentitatẽ a parte dei. ꝑ ꝓpter nõidentitatẽ a parte creature sicut deus beatificat petrũ. ⁊ nõ damnat petrũ. h̃ nõ est. ꝓpt aliquã distinctionẽ formalẽ inter ꝛrutẽ diuinaꝫ beatificantẽ. ⁊ damnantẽ. ꝑ ꝓpter distinctõez inter penã eternã. ⁊ vitam eternã. qꝫ per istaꝫ deus beatificat petrũ. importat totum istud. deus dat petro vitã eternã. ⁊ per istã deus nõ damnat petrũ. denotat totũ istud. deus nõ punit petrũ pena eterna. Et ita pñt ſificari sine oi distinctõe a parte dei. ꝓpter nõidentitatez vel varietatẽ a parte creature. qꝫ deus ꝑ eãdẽ ꝛrutẽ omnibus modis dat petro vitã eternaꝫ et ñ dat sibi penã eternã. Simil'r deus potest creare aliqua ⁊ nõ creat illa. ex hoc nõ sequit ꝙ posse creare ⁊ nõ creare distinguunt formaliter in deo. Ita in ꝓposito. deus vult a ꝑ istaꝫ importat ꝙ a sit. hoc aũt nõ importat ꝑ istam deus intelligit a. ⁊ ideo ista possunt verificari sine omni nõidentitate dei. sicut ⁊ ista. deꝰ potest creare a. deus nõ creat a. Sic' per istam deus vult malũ nihil importat nisi ꝙ deus facit aliquid quod facere nõ debet. ⁊ ꝑ ꝛsequẽs eoipõ importat ꝙ sit creatura. ita ꝙ ꝑ faciens malum importat res faciens aliquid quod nõ debet. quod potest soli creature cõuenire. per istam aũt deus intelligit malũ nõ importatur

nisi ꝙ deus facit vel pmittit aliq̃d fieri ab aliquo creato. qð non deberet illud facere. et ita aliud cõnotat per vnũ ⁊ per aliud. ⁊ ꝓpt hoc sine omi nõidẽtitate a pte dei ꝑt ista verificari. Per idẽ ꝓz quõ sine oi nõidẽtitate a ꝑte dei ꝑt ista verificari. ãqð deus intelligit naturaliter intelligit nõ ãqð deus vult naturaliter vult. qꝫ ãqð deus itelligit nccrio est aliq̃d siue ens reale siue ens rõis: qð mõ sibi ꝛueniẽti vel est vel põt esse. ⁊ tñ non ãqð deus vult nccrio põt inesse. ⁊ iõ nõ necessario nec naturaliter vult. Eodẽ modo ꝑt alie ꝛsimiles ꝓpositiones q̃ vident ꝛtradictorie cõcedi. que tñ ſm rei veritatẽ nõ sunt ꝛtradictorie. ꝓpt tales ꝛnotationẽ. ⁊ h̃ est qð dicit magister li. i. dist. xxv. ꝙ deus ꝓpter diuersos effectus ſonit diuersa vocabula. sicut ꝓuidentia. ꝓdestinationes. ꝑscientia ⁊ sic de aliꝭ. Et ꝓpter talẽ diuersaꝫ cõnotationẽ cõcedit. ꝙ deus aliquos ꝓdestinat: ⁊ aliꝰ ꝑscit ⁊ non predestinat. ⁊ sic de aliꝭ sine oi nõidẽtitate a pte dei. Et iõ si ista noia. itelligere. velle. ⁊ sic de aliꝭ nõ essent cõnotativa. sed ꝑcise quodlibꝫ istoꝝ ꝛportaret illa rez absoluta q̃ deus est sine omi cõnotatiõe nõ plus esset vera. deus intelligit mala q̃ illa deus vult mala.

DD
Ad argumentuꝫ principale.

Ad argumẽtũ principale dico. ꝙ ꝑfectões attributales que demõstrãtur de diuina essentia nõ sunt realiꝫ ipa diuia eẽntia. sicut in sequẽti questione patebit. Ad secundũ dico. ꝙ essentia diuina nõ est fundamẽtuꝫ perfectionũ attributaliũ que sunt realiter ipsa diuina essentia.

Questio secũda dist. ij.

Ꝺpposito ꝙ per

s fectiões attributales nõ distinguãtur ex natura rei a diuia essentia cũ qua sunt idẽ realiꝫ. Quero. vtrũ sint realiꝫ ipsa essentia diuina.

A
Questio. II

Videt ꝙ sic. qꝫ intellect? est realiꝫ ipa diuina essentia. ⁊ similiꝫ voluntas. ⁊ iste sunt ꝑfectões attributales. ergo ⁊c. Maior est manifesta. qꝫ aliꝫ deus nõ esset realiꝫ intelligẽs et volẽs. qð est mãifeste ſm. Minor ꝓz. qꝫ ista attribuũtur deo et creaturis. Ad oppositũ. ꝑfectiões attributales sunt plures. g̃ si nullo mõ distinguãtur ex natura rei a diuina essentia ⁊ sint realiꝫ ipa diuina ẽntia seq̃tur ꝙ diuia ẽntia sit plurificabilis. Ad istã questionẽ est opinio multoꝝ. ⁊ oiꝝ ꝓter illos q̃ ponũt distinctionẽ ex natura rei. ꝙ ꝑfectiões attributales sunt ipa diuina essentia realiter sed inꝑ se ⁊ ab essentia diuina distinguunt solũ rõne. Aliqui aũt ponũt ꝙ hoc nõ est possibile nisi ſm ꝙ intellect? cõparat ipam diuinã ẽntiã ad aliqua realiꝫ distincta in creaturis. Tũ dicũt ꝙ ois pluralitas ſm rationẽ reqrit tria.

B
Prima opinio

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſcz rez circa quā eſt talis pluralitas. vt fundamentū taliū rōnū. ne intellectus appbēdens talia ſit vanꝰ. Scōo q talis diuerſitas nō cōuenit rei in ſuo eſſe reali. ſed ſm q cadit in appbēſionē intellectus. ideo requirit appbenſio eius ab intellectu. ⁊ tertio requirit aliq̄ realis diuerſitas ad quā illud vnuz comparet. q̄a rō vnius ſm q conſiderat in ſe nō eſt niſi vna. Unde lz iſta differentia attributoꝝ continea tur ỹ trahat in cēntia diuina oim perfectiones comphēdente. nō tn poteſt reduci in aliquam operationē intellectus. niſi accipiat in comparatiōe ad diuerſa. nō aūt accipiunt attributa ſm talē opationē. ꝓpter habitudinez cauſe agētis. ſed ſm habitudinē eminētie. Nec aūt nō poſſint ideo plura diſtingui rōne niſi p cōparationē ad plura extra ſe. ꝓbatur ſic primo

Probat ꝑmo

Illud q̄d ſm ſe eſt vnū ſimpliciſſimū ſi conſideretur per ſe tm. ſicut eſt vnū ſimpliciſſimū. ita hz conſiderari ſm vnā ſimpliciſſimā rōnem. g̃ ſi debeāt conſiderari in eo plura rōne hoc erit illd conſiderādo in comparationē ad plura extra ſe.

Scōo

Scōo q̄ iſta diſtinctio attributoꝝ. aut accipit ex parte ipoꝝ attributoꝝ. hz ſe ⁊ abſolute acceptoꝝ. aut ex opatiōe intellect⁹ ea ad inuicez ꝓpāt. ꝑmū n̄ ꝑt dari q̄ q̄ ex ſeipis ⁊ hz nāz ſuā abſolute ſumptā ſūt diuerſa realr ⁊ nā ſua ſūt diuerſa. talis aūt diuerſitas nō pōt eſſe in deo inter abſoluta qualia ſūt attributa. ergo nec ſcōm poteſt dari. q̄ illud q̄d pſupponit diſtinctionē attributoꝝ ſm rōnem nō poteſt eſſe rō talis diſtinctōis. q̄ cauſa nō pſupponit illud cuius eſt cauſa. ſed ecouerſo. Sed comparatō attributoꝝ ad inuicē per opationē intellect⁹ ea ad inuicē comparātis pſupponit diſtinctionem attributoꝝ que comparant. g̃ diſtinctio attributoꝝ ſm rōnē nō poteſt ꝓuenire ex eoꝝ comparatiōe ad inuicē.

Tertio.

Tertio q̄ in creatur⁹ rō generis ⁊ rō differētie que ſolū rōne differt accipiunt a diuerſis rebus in comparatiōe ad diuerſas res. g̃ a ſimili differētia rōnis int̄ attributa accipit ex cōparatiōe ad diuerſas res.

Quarto.

Quarto q̄ ſicut attributa differūt in deo ſola rōne. ita ⁊ ydee. nec differūt niſi in h̄ q̄ idee dicūt formas rerū extra repītatiuas ſm quēdam gradū limitatuz ⁊ determinatū ſm q̄ in deo conſideranť diuerſe imitabilitates quo cēntia diuina a creaturis eſt imitabil⁹. attributa nō importāt pfectiones oim cntiū abſolute ⁊ ſine limitatiōne. ſed in hoc conueniūt. q̄ hincinde nō eſt niſi differētia rōnis: ſed differētia rōnis inter ydeas accipit ex comparatiōe ad diuerſas creaturas ſm diuerſos gradus imitabilitatis. igit̄ ⁊ differētia rationis inter attributa accipit̄ ex comparatiōe dei ad diuerſas perfectiones in creaturis repertas. ꝑt accipiūtur abſolute ⁊ abſq; limitatiōe. ſicut eſt iuſtitia et ſapiētia. ⁊ ſic de aliis. Alij aūt ponūt eandez cōcluſionē. q̄ attributa ſunt ipa diuina cēntia realit̄ ſola rōe diſtincta. Sed illa diſtinctio nō accipit̄ ex cōparatiōe ad aliqua diuerſa realit̄ in creaturis. Sicut diſtinctio rōis ydealis nō eſt in deo niſi q̄ ſit in creatura aliq̄d correſpōdēs. ita nō dicet eſſe in deo bonitas vel ſapiētia. niſi quia eſt bonitas vel ſapiētia in creatura. q̄d eſt manifeſte falſuz.

C
Scōa opin⁹ o q̄ dā hērici de gādauo

Probatio ꝑma.

Secunda.

Prēterea. eque abſolutū q̄d a reſpectu ad creaturas eſt bonitas vel ſapiētia. ſicut ipa ſubſtātia vel ſpirit⁹. ergo ſic nō eſt ſba vel ſpirit⁹ ex reſpectu ad creaturas. ita nec ſapiēs vel bonus. Dicūt ergo q̄ attributa dīnt p ſolos reſpect⁹ rōis nō ad extra. ſed ad intra ſicut pſone diuine diſtinguūtur p relatiōes reales nō ad extra ſed ad intra.

D
Cōtra opinionē.

Cōtra iſtas opiniones ꝑmo arguā in generali cōtra cōcluſionem quā tenēt. q̄ attributa diuina ſunt realit̄ ipa diuina eſſentia ⁊ ſola rōe diſtinguūt. Scōo arguo cōtra eas in ſpeciali.

Cōtra primū.

Cōtra primū arguo. ſic. ſi iſte rōes attributales ſunt diſtincte in deo. aut ſunt ī deo formalit̄ ⁊ ſubiectiue. aut ſunt in deo tm obiectiue. Si ꝑmo mō. ⁊ oē tale eſt ꝑter operationē intellect⁹. ⁊ ex natura rei ergo iſte diſtincte rōes attributales ſunt ex natura rei in deo. ⁊ p ꝯns ſunt diſtincte ex natura rei. q̄d negāt. Si ſcōo mō. ⁊ illud q̄d tm habet eſſe obiectiuū nō eſt realit̄ diuina eſſentia igit̄ ille diſtincte rōes nō ſunt ipa diuina cēntia. Sīlr iſto mō ſunt pcise in ipo intellectu. ⁊ nō ī eſſentia. q̄ ſm eos intellect⁹ eſt hūc aliq̄d ī eſſe obiectiuo. ⁊ nō eſſentie niſi ſub rōe intellect⁹. g̃ ſm iſtos magis debz dici q̄ intellectus formar iſtas rōes circa ſeipm q̄ circa eſſentiā. Similiter iſto mō ipemet creature ſunt in deo. ſīlit̄ tūc nō eſſet in deo ex natura rei. nec ſapia nec bonitas ⁊c. Confirmat iſta rō. q̄ illa q̄ continētur ſub ꝑmis diuidētibus aliq̄d cōe. magis diſtinguunt q̄ que cōtinētur ſub ſcōis diuidētibus. ſed cns ꝑmo diuidit in cns reale. ⁊ cns rōnis ſm iſtos. ergo cns reale ⁊ cns rōis magis diſtinguūtur q̄ duo entia realia. ergo nihil q̄d eſt pcise habēs eſſe obiectiuz ē realr aliq̄d ēs reale. ⁊ p ꝯns ſi iſta attributa bnt tm eſſe obiectiuū. ⁊ p ꝯns ſunt entia rōis. nō pnt eſſe realr ipa eſſentia diuina.

Prēterea. aut intellect⁹ formar iſtas rōes attributales. aut inuenit eas in re. ſi ꝑmo mō. ⁊ nō formar eas in eſſe reali. q̄a tūc eſſent realr ꝑducte. g̃ formar eas pcise in eſſe rōnis. ergo ſunt pcise entia rōis g̃ nō ſunt aliq̄ res extra aiam. ſi inuenit eas in re. g̃ intellectus nihil plus facit ad rōnes attributales. q̄m ad ipam diuinā cēntiā. Tertio ſic. q̄n dr alia eſt rō ſapie ⁊ alia eſt rō bōitatis. aut ratio ibi ſupponit. ꝑ re extra aiam. aut. ꝑ aliquo ente rōnis. Si ꝑmo mō. g̃ ſi ſit alia rō ſapie ⁊ alia ratō bonitatis. eſſet necrio alia res ſapie ⁊ alia res bonitatis. ⁊ ita erūt diſtincte res. Si ſcōo mō ergo rō ſapie nō eſt realr in deo. nec eſt realit̄ deus. g̃ iſta attributa nō ſūt realr ipa dīna eſſentia. Si dr ad iſtas rōnes q̄ ille rōes attributales ſunt in deo ex natura rei. ſed non ſunt diſtincte niſi p opationē intellect⁹. ⁊ ideo ſūt realr ipa diuina cēntia. ꝑ ſolū p operationē intellect⁹ diſtinguūt. Unde in deo ex natura rei eſt bonitas ⁊ ſapia. ꝑ bōitas illa nō diſtinguitur a ſapia ex natura rei. ſed tm̄ p opationē intellectus. ita q̄ intellect⁹ cauſat iſtā diſtinctōnem. ⁊ reducit eā de potētia ad actū.

Cōtra q̄n aliqua oīmode vniformiter ſe bnt añ actus intellect⁹ ⁊ poſt. vel ſemp diſtinguūt vel nūq̄ ſed ſapia diuina ⁊ bonitas ſemp vniformiter ſe bnt añ actū intellect⁹ ⁊ poſt. nulla eſt varia tio cauſat in eis ex hoc ſolo q̄ intelliguntur. g̃ ſi nullo mō diſtinguunt ante opationē intellectus nec poſt. Si dr q̄ ſūt realr vniformit̄ ſe habeāt. nō tn ſm rōez. q̄ aduenit eis p opationē intellect⁹ reſpect⁹ rōnis. ⁊ p illos reſpectus rōnis diſtinguūt.

Cōtra ſicut pōt reſpectus rōnis aduenire ex ꝓparatiōe ſapie ad bonitatē. ita pōt aduenire reſpectus rōnis ex cōparatiōe cēntie ad cēntiā. ⁊ ita nō aliter diſtinguerēt ſapia a bōitate p actū intellect⁹. q̄ cēntia ab cēntia. vel ſapia a ſapia

Prēterea aut iſti reſpectus rōnis ſūt oīno eiuſdē rōnis. aut nō. ſi ſic. g̃ non plus diſtinguit̄ rō ſapie a rōne bonitatis q̄ a rōne ſapie. q̄ ipius ſapie erunt duo reſpectus. vel plures reſpect⁹ rōnis. imo rō bonitatis erit rō ſapie. q̄ nō eſt maior rō q̄ vnus reſpectus facit rōnē ſapie q̄ alt⁹. exquo reſpectus ſunt oīno eiuſdē rōnis. ⁊ añ iſtos reſpectus inter ſapiam ⁊ bonitatē nulla penit⁹ eſt diſtinctio ſi nō ſint oīno eiuſdē rōnis. ergo in fundamētis nō eſt oīno idēritas. vel in terminis. q̄ diuerſitas relatōnis rōnis nō poteſt aliūde conſurgere.

Iſta eſt directe cōtra ſcōam opinionē. q̄uis nō ita directe cōtra primā.

Prēterea iſti reſpectus rōnis ſiue ſint ad intra ſiue ad ex. nullā faciēt diſtinctionez rōnis circa ſapiam et bōitatē. ſicut nec relatōes reales circa cēntiam diuinā faciūt aliquā diſtinctionē realez in cēntia diuina. q̄ ipa realr nō diſtinguit̄. g̃ ſicut ſole relatiōes reales diuine vel pſone cōſtituere p eas diſtinguūtur realit̄ ⁊ nō ipa diuina eſſentia. ſole relatiōes rōnis vel aggregata ex ipis ⁊ ſapia diuina ⁊ diuia volūtate diſtinguū

tur ſm rōem. ⁊ nō illa bonitas ⁊ ſapia q̄ precedūt oēm actū intellectus. Sed illi reſpect⁹ rōis nō ſunt realit̄ de⁹. q̄ quicq̄d eſt realr deus. eſt vna res. ⁊ p ꝯns illi reſpect⁹ eſſent ōe ⁊ nō reſpect⁹ rōis. Sīlr eadē rōne aggregata ex illis relatiōibus rōis ⁊ ſapia q̄ deus eſt ⁊ bonitate q̄ deus eſt. nō ſunt realit̄ de⁹. g̃ nihil q̄d eſt realit̄ deus diſtinguit̄ ſm rōez ab aliquo q̄d ē realit̄ de⁹. ⁊ p ꝯns attributa nō ſunt realr diuina eſſentia. ⁊ tm̄ diſtincta int̄ ſe ſm rōem.

Prēterea. q̄ro q̄d eſt intellectū cāre diſtinctionē illarū rōnū. Aut ꝑ eſt pcise intelligere illā rē. ſiue vno actu ſiue pluribꝰ ita q̄ nihil intelligat niſi res ipa. Aut hoc ē ꝓpare eandē rē ad ſeipam. Aut ꝓpare eandē rez ad aliā vel alias res. Aut formare aliq̄d vel aliq̄ q̄ nō ſunt ibi ex natura rei ꝑ tm̄ p opus intellect⁹. Nō ꝑmo mō. q̄ ꝑ ꝑ ſp q̄ eadē res pcise. ⁊ nihil aliud intelligeret. nulla multitudo ibi cauſat niſi forte q̄ruz ad actū intelligēdi ſi plurib⁹ actibus intelligat. g̃ in deo nūq̄ erit multitudo attributoꝝ q̄ ſint plura attributa ⁊ tm̄ realr ipe de⁹. Sīlr eadē rōe i forte ⁊ in q̄libz re quā poſſuz intelligere poſſum cauſare talia multa. q̄d eſt abſurdū. Nec ſcōo mō q̄ ꝓ talē ꝓparationē nō cauſat niſi forte reſpectus rōis ſm iſtos. ꝑ reſpect⁹ rōis nō eſt realit̄ ipe de⁹. Nec tertio mō. ꝓpt idē. Sīlr eodē mō pōt cōpari q̄libet res ad ſeipaz ⁊ ad alias res ſic cēntia diuina. g̃ oēm talē diſtinctionē quā pōt intellect⁹ facere circa diuinā cēntiā. pōt facere circa oēm rē equalit̄. Si dicit q̄rto mō. bek ꝓpositū q̄ ſunt ibi mltra: quoꝝ nullū eſt ex natura rei. ⁊ p ꝯns nullū illoꝝ eſt realr ipe de⁹

Prēterea. accipio iſtas diſtinctas rōes attributales ſm ꝓpriā rōem ſapie ⁊ ꝓpriā rōem bonitatis. ⁊ q̄ro. aut rō ſapie aliquo mō diſtinguit̄ ab ipa ſapia q̄ ē ibi ex natura rei. aut nullo mō ſi ſic. ⁊ nō niſi rōe. g̃ alia eſt ratio ſapie. ⁊ alia ē rō illius rōis ⁊ erit ꝓceſſus in infinitū. Sīlr ſi aliquo mō diſtinguit̄. aut illa rō eſt ibi ex natura rei. ⁊ ita erit diſtinctio ex natura rei. aut nō ē ibi ex natura rei. et p ꝯns rō attributalis nō eſt in deo ex natura rei. et p ꝯns nō ē realr de⁹ ſi nullo mō diſtiguit̄. g̃ idē ē dicere. alia ē rō ſapiētie a rōe bonitatis ⁊ dicere. alia eſt ſapia a bonitate q̄d ē abſurdū.

E
Cōtra primā opinionē.

Cōtra primaz opinionē q̄n aliq̄ diſtinguunt ſolū p reſpectū ad extra ipoſſibile ē intelligere illa ſine illis extra. ꝑz. q̄a nō pōt intelligi pūct⁹ q̄ ſit ꝓncipiū ⁊ finis niſi intelligant iſte medietates rerū. quarū rerū eſt ꝓncipiū ⁊ finis. ꝑ pōt dici q̄ de⁹ ē ſapiēs ſine ſapientia creature. g̃ ⁊c. Prēterea ſm omnem habitudinē cauſalitatis ⁊ eminētie. pōt eſſentia diuina comparari ad albedinē. q̄ continz albedinē cauſaliter ⁊ eminēter ſicut ſapiētiā.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Contra scōz opi.

Ristio auctoris

et ita albedo pficit in cē suo ⁊ bñ cē sicut ⁊ sa-
piētia. g. ꝓpter talē ꝓpationē nō plus dicetur
deus sapia q̄ albedo. Cōtra scōam opiniōez
qz oia sua argumēta equaliť ꝓbant q̄ attribu-
ta nō distinguanť p opationē intellect⁹. sicut
p respectus ad extra. pz inductiue. Sicut em̄
in deo nō est bonitas vel sapia p respectuz ad
creaturā. ita nec p opationē itellectus nō pl⁹
q̄ deitas vel cētia. Cōfirmať. qz ois pfectio
simplr est indepēdens ab opatione intellect⁹
sic a respectu ad creaturā q̄cūq;. ꝫ sapia dina
est pfectio simplr. g. nō depēdet ab opatōe in-
tellectus. Preterea. eā absolutū q̄d est sapia
q̄ est in deo ⁊ silr bonitas. sicut illa q̄ ē in crea-
tura. ꝫ ista que est in creatura nō includit alis
quos respect⁹. g. nec illa que est realr ipe deus

Preterea distinctio rōnis nō p̄cedit distinctioni reali psonarū. ꝫ pz istos distinctio attri-
butoꝝ est fundamētū ⁊ p̄supponit distinctio-
nī psonarū. g. nō distinguunť sola rōne. Ideo
dico aliter ad questionē q̄ pfectio attributal⁹
pōt accipi dupliciter. Uno mō p aliā pfectōe sim-
pliciter q̄ ē ipse deus realr. Alio mō. p aliquo
p̄dicabili vere de deo ⁊ de oibus trib⁹ psonis
ꝓuctim ⁊ diuisim. Primo mō dico q̄ nō sunt
plures pfectiones attributales. ꝫ tm̄ ē ibi vna
pfectio indistincta re ⁊ rōne. q̄. ꝓpie ⁊ de ꝑtu
te sermonis nō debet dici eē in deo vl̄ in dina
cētia sed est oibus modis ipa diuina cētia.
Secōo modo dico q̄ non sūt nisi ꝓcept⁹ quidā
vel signa q̄ pñt p̄dicari vere de deo ⁊ magis p
prie debēt dici ꝓcept⁹ attributales vel nomia
attributalia q̄ pfectiones attributales. qz p-
prie pfectio non ē nisi res aliq̄. ⁊ tales ꝓcept⁹
non sūt. ꝓpe res. vel non sāt pfectio. vel saltez
nō sunt pfectiones simplr. Isti aūt ꝓcept⁹ at-
tributales vel noia attributalia quedā impor-
tant ipam diuinā essentiā absolute ⁊ affirma-
tiue. quedā ꝓnotatiue ꝓnotādo aliq̄d aliud. ⁊
quedā negatiue. ꝑma sunt sicut intellectus et
volūtas ⁊c. Secda sunt sicut p̄destinās creās
vel creatiuū. tertia sunt sicut incorruptibile ⁊
īmortale. Et isto mō sūt pl̄a attributa p̄dica-
bilia de dina cētia. Et sic intelligēdo q̄nez
dico q̄ pfectiones attributales q̄ pñt ipōpe
dici pfectiones attributales qz importāt pfe-
ctionē simplr. scz ipam diuinā cētiā. non sūt
tm̄ realr ipa diuina cētia. qz sunt p̄cise vel cō
ceptus vel noia. Sed nec ꝓcept⁹ pl̄es nec no
mina sunt diuina cētia. g. talia attributa nō
sunt realr ipa diuina cētia. Qz aūt noia non
sint diuina cētia est manifestū. q̄ nec etiā cō
ceptus pz. qz ꝓceptus nō bz esse sine actu itel-
lectus. ꝫ quicq̄d est realr cētia dina nō depē
det realr ab actu intellectus. sicut nec ipa di-
uia cētia. g. nullus talis ꝓcept⁹ est realr dina
cētia. Preterea vbicūq; est aliq̄ multitudo. ibi
est aliq̄ distinctio. ꝫ attributa sm oēs sūt pl̄a.
g. aliq̄ mō distinguūť inť se. ⁊ etiā ab cētia cū
cētia nō ponať attributū sm eos. aut g. disti
guunť ex natura rei. aut sola rōne. si ex natura
rei. aut igiť formalr. ⁊ ꝫ ipz probatuz est ꝑius. aut
sicut res distincte ⁊ ꝫ negāt oēs. Silr tūc ha-
bereť ꝓpositū. q̄ attributa nō sūt realr cētia
dina. Nec pōt dici scōo mō. q̄ distinguūť inter
se ⁊ ab cētia dina sola rōne sicut ꝓbatū est ꝫ
p̄cedētes opiones. Et adhuc ꝓbo sic. nihil q̄d
realr est dina cētia distiguiť rōne a quocūq;
q̄d est realr cētia diuina. g. attributa nō disti
guunť rōe inter se ⁊ a dina cētia si sint realiť
dina cētia. ꝫ̄a est manifesta. Añs ꝓbať pri-
mo sic. Idem vl̄ distinctū sūt passiones imme
diate conueniētes illi cui cōueniūt ⁊ p ꝫ̄ns sibi
ꝓueniūt oī alio circūscripto. g. si aliq̄d quocūq;
q̄ mō distinguať ab aliquo. vtroq; illoꝝ erūte
mō sibi ꝓueniēte. semp distiguiť ab eo oī alio
circūscripto ⁊ sm se. g. si vnū attributū distin-
guiť rōne ab alio vtroq; illoꝝ posito. circūscri
pta oī opatōe intellectus distinguiť. ꝫ sivtrūq;
illoꝝ sit dina cētia realr vtrūq; illoꝝ erit mō
sibi ꝓueniēti oī opatōe intellect⁹ circūscripta
⁊ p ꝫ̄ns distinguiť ex natura rei ⁊ nō sola rōne
Añs pz. qz sicut vnūq̄q; se bz ad ēs. ita se bz
ad vnū. ⁊ p ꝫ̄ns ad eē distinctū vel indistictuz
g. sicut vnūq̄q; q̄d est realr ex aīa z est scipo ī-
mediate formalr ens. ⁊ nō p aliq̄d extrinsecū.
ita erit ꝫ̄e vnuz ⁊ scipo ⁊ immediate ⁊ formalr
distinctum a quocūq; exīte ꝫ̄silr extra aiam a
quo distinguiť quoquo mō. ⁊ nō p aliud extri-
secū. ⁊ p ꝫ̄ns circūscripta oī opatōe intellect⁹

Tertio sic. idētitas vel distinctio ꝓsequiť ipa
extrema ipis positē in eē. g. si extrema illa sint nul
lo penit⁹ varienť añ opationē intellect⁹ ⁊ post
semp vniformiter distinguūť. ꝫ sapia ⁊ bōitas
dina in nullo penit⁹ varianť p opatōez intelle
ctus. g. ipa p intellectū nō distinguūť. Si dr
q̄ aliquo mō varianť. qz sm eē intellectum. qz
mō sūt intellecta ⁊ ꝑius nō. Cōtra illo mō pos-
sent variari realr. qz act⁹ intelligēdi realr disti
cti pñt ad ipos terminari. ⁊ tm̄ ꝓpter ꝫ non di
cerent distingui realr. Preterea nihil distiguiť
realr ab aliquo nisi sit res ⁊ nō rō vel saltē alte
rum distinctoꝝ. dz eē res. g. nihil distinguiť ab
aliquo sm rōem. nisi sit rō vel alterū sit ratio.
g. saltē alterū attributoꝝ erit rō. ⁊ p ꝫ̄ns illud
nō est realr dina cētia. Cōfirmať. qz nihil re-
ale est idē sibi ipi vel alteri rei sm rōez. qz nihil
est dictū q̄ bō ⁊ asin⁹ sūt idē sm rōem ⁊ nō rea
liť. vel q̄ bō et bō sūt idē sm rationē. g. eodem
mō nihil reale est distinctū sm rōez ab aliquo

reali. ꝫ̄a est plana. qz quicq̄d est idē sm rōem
poreſt esse distinctū sm rōez. ⁊ econuerso. Assū
ptū pz. qz sicut nullus ens rōnis est idem realr
cuicūq; enti rōnis. ita nihil reale pōt esse idez
sm ratōem cuicūq; enti reali. Cōfirmať. q̄a
sicut ens rōnis se bz ad esse idē vel distinctuz
realr. ita ens reale se bz ad eē idē vel distictuz
sm rōem. g. sicut nullū ens rōnis est idē vel di-
stinctū realr a quocūq; ente rōnis. ita nihil re
ale est idē vel distinctū sm rōem a quocūq; re
ali. ergo essentia diuina nec est eadē nec distin
cta sm rationē a quocūq; reali. ⁊ p cōsequēs a
nullo quod est realiter ipa diuina essentia. Et
eodē modo sapia q̄ realr deus est nō distiguiť
sm rōem a bonitate q̄ deus est. Et iō dico. q̄
attributa diuina q̄ sunt plura. non sunt realiť
essentia diuina. Sed attributa q̄ sunt cōcept⁹
si cōceptus sint tm̄ entia rōis. tūc illa attribu-
ta distingūtur inter se sola rōne. q̄a sunt plura
entia rōis. sic plura entia realia distiguiť rea
liter. sed ab cētia diuina distingūūť sic entia
rōis ab ente reali. ⁊ iō nō sunt realr nec forma
liter ipa essentia diuina. p̄dicāť tm̄ vere de ipa
essentia diuina. qz p̄o ipsa vere supponūt. Si
aūt ꝓceptus sint aliq̄ entia. sicut aliqui ponūt
q̄ sint quedā q̄litates mētis. tūc attributa di-
stingūtur re. ⁊ inť se. ⁊ ab essentia diuina. q̄ tm̄
vere p̄dicātur de ipa essentia diuina. qz. p ipa
vere supponūt. sicut voces vere p̄dicantur de
alijs a quib⁹ distingūtur realiť. Et esset q̄tum
ad hoc dicendus q̄ oia eodē mō de cōceptib⁹ ⁊
de vocibz. Si aūt attributa dūr q̄daz noia at-
tributalia. tūc distingūtur realiť inter se ⁊ ab
essentia. Si queriť p q̄d distinguntur. Respō
deo. q̄ sive sint entia rōis sive realia scipis for
maliť distingūtur. causaliť aūt distingūtur p
illud a quo causanť illo mō quo nata sunt cau
sari. Et ex ꝫ pz q̄ nō est bene dictū. q̄ attri-
buta distingūtur p respectus rōis. Tum qz sic
alias patebit. tales respectus rōis nō sunt po
nēdi. tū qz si ponerenť nō distingueret ipa at-
tributa. qz essent q̄d rotaliť accidētalia attri
butis. ⁊ nullo mō de essentia attributoꝝ. ⁊ p
ꝫ̄ns. nec p illos distingunť formaliť. q̄a essent
q̄dā extrinseca. nec etiā cāliť. qz nō sūt cāe attri
butoꝝ. Secōo pz. qz nō est bene dictū q̄ attri
buta distinguunť. qz intellect⁹ nō pōt rotalr di
uinā cētiā apphēdere. ⁊ iō pticulari eā apph-
hēdit. qz diuina essentia nō est sic pticulari ap
prehēsibilis sed vel rotaliť apprehēdiť vel ni-
hil. Nec pōt apprehēdi sub vna rōe reali q̄ sit
realiť de⁹ ⁊ nō sub alia. ꝫ pcise apprehēdunť q̄-
daz p̄dicabilia de diuina cētia q̄ nō pticulāt
nec realiť sunt ipa diuia cētia. ꝫ ꝓpť illa ap-
prehēsa dicit diuina cētia apprehēdi nō ime

diate ꝫ q̄si mediate. Vel sm aliā opinionē ipa
attributa sunt q̄dā intētiones cōes deo ⁊ alijs.

Tertio pz. q̄ nō est bene dictus q̄ attributa
distinguunť p cōnotata. Tuz qz nō oia attribu-
ta sunt ꝓnotatiua. sic patebit i. q. de vniuoca
tiōe entis. Tū qz attributa cōnotatiua nō di-
stinguunť p cōnotata. qz illa cōnotata nō sunt
nisi q̄dā significata p ipa cōnotatiua. Sz nūc
est ita. q̄ signa nō distinguunť p signata sua. qz
sive significēt sive nō. semp equaliť remanēt di
stincta. ⁊ ita em̄ ⁊ equalis distinctio eēt inť hāc
vocē bō. ⁊ hanc vocē aīal. supposito q̄ nihil si
gnificarēt vel q̄ significarēt idē q̄d substātia
⁊ accīs quāta est mō. Et ita nō est bñ dictum
q̄ distinguūť p sua significata. ꝫ scipis distin-
guunť. eodē modo est de cōnotatiuis sive sint
ꝓceptus sive voces q̄ nō distinguūť p sua con
notata. qz supposito q̄ nō cōnotarēt equalr di
stinguerenť. sicut si cōnotarēt. Ista opinio cō
cordat cū dictis tam antiquoꝝ q̄ modernoꝝ.
q̄uis eā neget in diuersis locis. Ipi em̄ dicūt
in diuersis locis q̄ talia diuersa rōne q̄ tm̄ sunt
vna res distinguunť. qz vnū dicit aliq̄d in re-
cto ⁊ aliud in obliquo. ita q̄ importāt diuersa
i obliquo. ⁊ tm̄ idez in recto. Et illo mō pñt oia
distingui. ⁊ silr ponūt aliq̄ q̄ attributa distin-
stinguūť. qz sapia vel iustitia aliq̄d cōnotat in
obliquo. q̄d aliud attributū nō ꝓnotat. ꝫ cōno
tat aliq̄d aliud. Ista aūt nō pñt verificari de
aliquo q̄d est dina cētia. qz ipsa nō importat
aliq̄d in obliquo vel in recto ꝫ magī importat
Sed nec significat in rō vl̄ in obliquo ꝫ magī
significat. Eodē mō iustitia q̄ est ipa dina cē
tia. ipa nō ꝓnotat. qz rei ex nō est cōnotare nisi
forte ex institutōne. g. est aliq̄d aliud a diuina
essentia. ⁊ a diuina sapiētia. vel a diuina boni-
tate quod vocat attributum importās vel si-
gnificans vel connotās aliquid aliud. et illa
sic importātia vel significantia vel connotan
tia que ex hoc ipso nō sunt diuina cētia voco
attributa. Ad primā rōnem pro ꝑmo modo
ponendi dico. q̄ illō q̄d est vnū simplicissimū
sm se potest cōsiderari sub diuersis rationib⁹
q̄uis iste ratones nō sint respectiue vl̄ conno
tatiue. sicut sunt ratio ꝓncipij ⁊ finis que con
ueniūt puncto ⁊ dextrum ⁊ sinistrū que cōue-
niunt colūne. quia possunt esse quidā ꝓceptus
cōmunes p̄dicabiles in quid de illo vno sim-
plicissimo Si tamē intelligeret illa opinio q̄
nō essent aliqua distincta realiter ad q̄ diuina
essentia posset comparari. vel quib⁹ ⁊ diuine
cētie possent esse aliqua cōmunia. nullo mo-
do possent attributa distinguiť cē attributa.
nec scipis nec quibuscūq; alijs. sic concedo. qz
sicut dictū est alias. a re simplici nō possūt for-

D
Ad primā prime opinionis

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad scōam,

mari diuersi ꝓceptus simplices ⁊ ꝓpij ꝑdicabiles in q̄d. Per idē ad aliud dico q̄ ista distinctio attributoꝝ ꝓprie loquēdo ⁊ de vrute ſmonis. accipit ex pte ipoꝝ attributoꝝ absolute ⁊ fz se. nec ex hoc sequit q̄ distinguunt realit qz nō sūt realr in deo. ⁊ ita ex distinctiōe illoꝝ nulla sequit distinctio realis in deo. ꝓcedo tn̄ q̄ si nō eēnt aliq̄ distincta realr vel in deo vel extra nō possent attributa dici distincta. Sz si eēnt ⁊ importarēt aliq̄d q̄ē realr dina eētia essent pure synonima. Et ita ꝓcedo q̄ oia attributa. vel cōotāt aliq̄ distincta realr. vl sunt cōia aliquib⁹ distinctis realr. Ad tertiū ꝓcedo q̄ sicut rō generis ⁊ differētie nō possunt distingui nisi eēnt diuerse res. q̄ tn̄ rones non dicūt respectus ad illas. ita attributa nō distinguerent ⁊ manerēt attributa distincta nisi aliq̄ res distincte importarent. nō tn̄ opz q̄ important respect⁹ ad res illas. Sicut aial non importat respectū ad boiem nec ad asinum. q̄uis importat tam asinū q̄ boiem. Ad quartū dico sicut alias patebit. q̄ ydee nō distinguūt in deo sicut attributa. qz ydee sunt ipe res ꝓducibiles a deo nec ꝑdicant⁹ de deo sic ipa attributa ſe de deo ꝑdicātur. Ad ꝓmā rōnem alterius modi ponēdi dico q̄ ipa sapia nō que est attributū. sed importata p attributū. vere et realr sine oi ꝓparatōne ad extra sine oi opatione intellect⁹ ꝓuia est ipe deus. Sapia tn̄ q̄ est attributū nō est realr in deo ⁊ illa q̄ē attributū nō posset eē. nisi esset aliq̄ alia res distincta realr. Supposito tn̄ q̄ illud attributū sapiētia nec eēt nec esse posset. nihilomin⁹ deus eēt vere sapiēs. ⁊ eadē sapia q̄ nūc est sapiens. Ista tn̄ ꝓpō quā mō formam⁹. scz deus ē sapiens nō esset ꝓa si illa ꝓpō in qua ꝑdicat illa sapiētia que deus est illa eēt tūc ꝓa sicut nūc. sic supposito p impossibile. q̄ nullū aial eēt possibile nec videret etiā a dino itellectu nisi tol⁹ bō. ſ posito illa realr eēt tūc bō aial sic nūc est qz natura bois in boc in nullo variat. ⁊ tn̄ illa ꝓpō bō est aial in q̄ ꝑdicaret gen⁹ de specie nō eēt ꝓa. qz tūc aial nō eēt gen⁹ ad boiem. Si tn̄ ꝑdicaret illud aial q̄ō est bō ō fcō illa tūc eēt tra ꝓa sic nūc est. ſ eēt alia ꝓpō ꝓpter alietatē tm̄im. qz in vna ꝑdicat vnū cōius in alia min⁹ eōe. ⁊ iō dico. q̄ deus nō est sapiēs. qz ē cā sapie create. nec qz ꝓtinet cminēter sapiaz creatā. ſ scio oi alto circūscripto simplr est sapiens. et ipa sapia. Ista tn̄ ꝓpō de⁹ est sapiēs i q̄ ꝑdicat vnū attributū nō eēt ꝓa. nisi eēt aliq̄ sapia ere ata vel in re vel in intellectu dino. ⁊ ita illō attributū nō eēt si nō esset aliq̄ distinctio realis possibilis. illa tn̄ sapia q̄ de⁹ ē nihil min⁹ esset.

Ad tertiā

Ad quartā.

J Ad ꝓmā secūde opi.

K Ad scōam.

Ad scām ꝓcedo q̄ sapia est q̄d ita absolutuz a respcū ad creaturas sicut ipa deitas vl eētia. ⁊ ideo nō plus est sapiens vel minus ex respectu ad creaturas q̄ est de respectu ad creaturas. Ista tamen attributa que non sunt de⁹ ipe. ſ quedā vere ꝑdicabilia de deo nō eēnt nisi eēnt aliq̄ creature vel ſ actu vel in potentia. sicut si nulla eēt creatura nec in re nec i cognitione dina. deus ſe eēt ens. ⁊ tn̄ ſ cōe ens tūc nō eēt. qz nihil est cōe. nisi vel in re vl in cogni tione dina sint aliq̄ pla q̄bus sit cōe. Ad argumentū principale dico q̄ intellect⁹ realr est de⁹ ⁊ sic volūtas realr est de⁹. qz in istis de virtute ſmonis. intellect⁹ ⁊ voluntas nō pnt bre nisi suppōne psonalē. ſ qñ accipit intellect⁹ et volūtas vt sūt attributa. dico q̄ illa est distinguēda. eo q̄ itellect⁹ ⁊ volūtas pnt bre suppositionē psonalē vel simplicē vel materialē. Si psonalē. sic ē simplr falsa. qz null⁹ intellect⁹ nec diuin⁹ nec creat⁹ est attributū. ſ itellect⁹ din⁹ est oibus mōis ipa eētia dina nec pl⁹ distinctus ab eētia q̄ eētia ab eētia. Sic⁹ q̄libz itellect⁹ creat⁹ realr distinguit ab eētia dina nec sibi ꝓpetere pōt. scō mō ⁊ tio ista est ꝑa itellect⁹ ⁊ volūtas sūt attributa. qz tūc fit suppositio p ipis ꝓceptib⁹ vel noib⁹ ⁊ tā ꝓceptus q̄ noia sunt attributa. qz de deo ꝑdicabiles et ꝑdicabilia de oib⁹ psonis ꝓiūctiz ⁊ diuisiz. Et si eodē mō supponerēt in ista ꝓpone itellect⁹ ⁊ volūtas sūt realr dina eētia. ſ. si suppōerēt simplr vl materialr illa eēt simplr falsa. qz nec illi ꝓceptus nec illa noia sūt realr dina eētia q̄uis supponāt p ea.

Questio. iij.

De uidētia ꝓedi

a ctoꝝ q̄ro. Utrū aliq̄d reale possit distingui ſ fz rōez ab aliq̄ reali. Et sic fz ꝓbz ꝓmo phi. ⁊ i diuersis loc aliq̄ sī idē ſbctō ⁊ tn̄ n sūt idē rōe. aliq̄ aūt sūt idē ⁊ ſbctō ⁊ rōe. q̄ aliq̄ quoꝝqdlibz ē reale sī idē rōe. ⁊ p ꝓns eadē rōe aliq̄ realia pnt distingui rōe. Ad oppositū ꝓbatū ē ꝓus. q̄ sic nulla rō ꝑt distingui realr ab alia rōe. ita nihil reale ꝑt distingui rōe ab aliq̄ reali. Ad q̄onē rñdeo fz ꝑdicta in ꝓceō. q. q̄ nihil reale ꝑt distingui nec eē idē rōe cū aliq̄ reali. ita q̄ sic distincto rōnis ⁊ idētitas rōis se hz ad ētia rōis. ita dīa realr idētitas realr se hz ad ētia realia ⁊ ſ forte nō excludēdo distinctionez formalē ⁊ idēritatē vbi dz pōi. Jō dico q̄ nulla res nec a seipa nec a q̄cūq̄ alia potit distingui vl eē eadē rōe. Hoc ꝓbo sic. si aliq̄ eadē res a seipsa vl ab alia redifferat rōe ſ n eēt nisi pp diuersas rōes fabricatas circa eadē rē vl easdē res vl q̄ alr ꝓcipit eadē res ab itellectū. ſ ꝓmū n̄ suffit q̄ sic intellect⁹ pōt formare diuersas rōes circa eandē rē. ita cā realis pōt formare diuersas

A Questio III

B Rndet

Conclusio

Euidia

C Instatur ꝓmo.

Secō

Tertio.

Quarto.

Quinto.

Sexto.

Septimo

Octauo.

Nono

Decimo.

Undecimo

res realiter distinctas circa eandē rē. ſ nō obstante q̄ circa eandē rem ⁊ in eadē re fiāt res diuerse realr distincte nunq̄ dicet q̄ illa res realr distinguit a seipa. Sed q̄ ꝓcise ille res facte vel aggregate et illa vna ⁊ duabus reb⁹ factis distinguūt realr. sic ſi in lacte fiāt albedo ⁊ dulcedo. nunq̄ ꝓpter hoc dicet q̄ lac distinguat realr a seipso. sed q̄ albedo distinguit realr a dulcedine. ⁊ aggregatū ex lacte ⁊ albedine distinguit realr ab aggregato ex lacte ⁊ dulcedie. sicut vnū compositū ex hac materia et hac forma distinguit realr ab vno ꝓposito ex eadē materia ⁊ vlla alia forma. ⁊ nunq̄ dicere tur ꝙ ve q̄ hec materia distinguit a seipa realr. q̄ q̄tūcūq̄ intellect⁹ fabricet diuersas ratōes circa eandē rem nunq̄ dicet q̄ hec res distinguit rōne a seipa. sed q̄ hec rō distinguit rōne ab illa rōne. ⁊ q̄ aggregatū ex hac re ⁊ hac rōe distinguitur aliquo mō rōne ab aggregato ex hac re ⁊ illa rōne. Et ita nunq̄ aliq̄ res distinguit a seipa rōne ꝓpter diuersitatē rationum que nō sunt ipa. sicut nec distinguit realiter a seipa ꝓpter diuersitatē reruꝫ q̄rūcūq̄ q̄ nō sūt ipa. Nec scām sufficit. qz si aliqua res sit alr ⁊ aliter cōceptibilis. aut illud quod ꝓcipitur est idem oibus modis. siue accipiat vno mō siue alio mō. ita q̄ illud q̄ō est obiectū nullo modo nec ſm rem nec ſm rōnem multiplicat. q̄uis ipi modi cōcipiēdi q̄ nō sunt ipa res conceptā multiplicent. aut ipm obiectū aliquo mō multiplicet saltē ſm rōnem. ita q̄ sint plura obiecta formalia ſm modū loquēdi aliquoꝝ. si primo mō arguo sicut ꝓius. q̄ ipa res nō distinguit rōne a seipa. ſ q̄ illi modi cōcipiēdi sic distinguunt re vel rōe. ⁊ ipa res nullo mō. Hoc ꝓfirmo. qz sicut idē multiplicatiōe a parte obiecti pōt alr ⁊ alr ꝓcipi ab intellectu. ita idē sine oi multiplicatōe a parte obiecti pōt aliter et aliter videri oculo corpali. ⁊ alr ⁊ alr audiri et vlr a quocūq̄ sensu sentiri. eodē mō pōt eadem res imaiata alteri rei imaiate aliter et alr approximari. ⁊ tn̄ ꝓpter istā alietatē nō dicet res distingui a seipa nec re nec rōne. Nō re certum est. Nec rōne. qz etiaz ſm istos distinctio rōnis nō causat nisi ab intellectu. q̄ nō a sensu Nec ab aliq̄ re imaiata. q̄ codez mō ꝓpter ſ q̄ res aliter ⁊ alr cōcipit. nō dicet ipa res distingui nec re nec rōne. Si dz q̄ obiectū ipm alio quo modo multiplicat ita q̄ sint plura obiecta formalia. Aut illa multiplicatio est ex natura rei aut tm̄ p actū intellect⁹. Si ꝓmo mō q̄ n distinguit rōe ſ ex natura rei. Si scdo mō arguo sicut ꝓus. q̄ p nullā opatiōnē quā intellectus facit quōcūq̄ siue in rōne siue in re pōt cadez res distingui rōne a seipa. Jdeo dico q̄ excepta distinctōe vel idēritate formali. ⁊ que ē ex natura rei. ⁊ q̄ est difficillima ad intelligendū et q̄ nō est ponēda nisi vbi fides ꝙpellit. nihil distinguit ab aliquo nisi sicut ens reale ab ēte reali. ⁊ ois talr distinctio est distinctiō realr. nec plus depēdet ab intellectu q̄ ipa entitas depēdet ab intellectu. vel distinguit sicut ēs rōnis ab ente rōnis. ⁊ ois talr distinctio est distinctio rōnis. q̄ idēritatē realē simplr excludit. sicut ens rōnis nō pōt eē ens reale. Vel distinguit sicut ens reale ab ēte rōnis. vel ecōuerso. ⁊ illa distinctio stricte ⁊ ꝓprie nec est realr nec rōnis. sic⁹ ipa distincta nec sūt ētia realia nec entia rōnis. sed ē quasi media. qz vnū extremū est ens reale ⁊ aliud est ens rōnis q̄lr aūt debeat vocari nō curo ad pñs. qz hoc est i volūtate loquētiū. vel distinguit sicut aggregatū ex re ⁊ rōne. ab ente reali vel ente rōnis vel a cōsili aggregato. ⁊ illa distinctio sicut nec ꝑcedēs. nec est ꝓprie stricte realis nec rōnis. ꝓpter eandē rōem. Et sicut dico de distinctōe realit rōnis. eodē mō ꝓportionabilr dico de idēritate reali ⁊ rōnis eodē mō ꝓportionabilr sibi opposita. Sed cōtra ꝑdicta pōt argui multiplr. q̄ aliq̄ pñt eē eadē res ⁊ tn̄ distingui rōne. ⁊ hoc ꝓbat multiplr. ꝓmo sic ſm ꝓmē. xij. metb. commen. xxx. in eis q̄ sunt forma nō in materia dispositio ⁊ dispositū reducit ad vnū in esse. et in duo in ꝓsideratione. q̄ dispositio ⁊ dispositū sūt vnū in eē. ⁊ p ꝓns sunt vna res. ⁊ tn̄ sūt duo in ꝓsideratōe. ⁊ p ꝓns si sunt duo sunt distincta. et nō nisi rōne aliqua. q̄ duo distincta rōne sūt vna res. Preterea cōmē. xbidē intellectus ē nar⁹ diuidere adunata in esse in ea et quib⁹ cōponit. q̄ aliq̄ sūt vnē in re. ⁊ tn̄ intellect⁹ diuidit ea q̄ō nō ē possibile sine distinctōe rōnis. q̄ ⁊c. Itē ibidē mltiplicitas in deo nō ē nisi in intellectu nō in eē. q̄ in deo sūt mltа q̄ sūt vnū in eē. ⁊ tn̄ mlta in intellectu. Preterea. iij. metba. ens ⁊ vnū dicūt eandē rē. ⁊ tn̄ distinguūt aliquo mō ⁊ nō nisi rōne. Eodē mō pōt argui de ꝙ ⁊ bono. ō subiecto ⁊ passiōe. Sic⁹ ꝓncipiū ⁊ finis i pūcto aliq̄ distinguūt ⁊ sūt vna res Sic⁹ currere ⁊ cursus sūt vna res. Sic⁹. iij. phi. actio ⁊ passio sūt vn⁹ mot⁹. ⁊ tn̄ aliquo mō distinguūt. Sic⁹ ſm Arī. ⁊ ꝓmē. ꝓmo phi. Alia teria ē eaꝫ fz ſbaz. ⁊ pla fm eē. Preterea ydee i mēte dina realr sūt ipa dina eētia. ⁊ tn̄ distinguūt. qz alr nō eēnt plures ydee. nō magis q̄ plures eētie. Preterea q̄ nō posset differre a seipo vt sortes i foro distinguit aliquo mō a seipo i theatro. Sic⁹ fz ꝓpb. sortes puer differt a seipso sene. q̄ eodē mō eadē res ꝓcepta sb vna rōe dīr a seipa ꝓcepta sub alia rōne ⁊ nō nisi rōne. q̄ ⁊c.

Preterea. iij. vt q̄ aliq̄d distinguit ab aliquo

Universidad de Deusto
Biblioteca

Duodecimo

uec sicut res a re. nec sicut ens rōnis ab ēte rō
nis ⁊c. q⁹ tenebra distinguīt a luce ⁊ ab aliis re
bus. ⁊ tm̄ nullo p̄dictoꝝ modoꝝ. Sīlr negatio
differt ab affirmatōe. ⁊ tm̄ nllo p̄dictoꝝ mōꝝ.

Quarto videt q⁹ attributa dīna sint ipa eēn
tia diuia. ⁊ tm̄ p p̄dicta distinguūt rōne. q⁹ ali
qua est p̄fectio simplr que in quolibz meli⁹ est
ipm q̄ nō ipm. tūc quero. aut ipa p̄fectio sim
plr que in quolibet est meli⁹ ipm q̄ nō ipm est
oībus modis dīna eēntia. aut nō. si sic. g̃ n̄ eēt
nisi tm̄ vna p̄fectio simplr. Sīlr tūc nihil aliō
eēt dicere q⁹ sapia ē p̄fectio simplex. q̄ q⁹ sapiē
tia est dīna eēntia. Si aūt nō sūt idē oīb⁹ mo
dis ⁊ nō p̄t esse nisi dīna eēntia realr. q⁹ tunc
esset aliq̄ p̄fectio simplex q̄ nō esset realr dīna
eēntia. g̃ aliq̄d qō est realr dīna eēntia. ⁊ tm̄ n̄
est oībus modis dīna eēntia. g̃ distinguīt saltē
rōne. Ad primū istoꝝ dico. q⁹ intētio ꝓmē. est
q⁹ p̄nt esse aliq̄ noīa vel ꝛceptus q̄ distinguūt
subiectū ⁊ p̄dicatū. q̄ nata sunt cē in ītellectu
obiectiue. q⁹ solus intellectus potest facere p
positionē. p̄ter ꝓpositionē. platā ⁊ scriptam
⁊ alia bmōi. ⁊ ita in intellectu distinguuntur.
que tamen reducunt ad vnū in esse. sicut duo
signa reducunt ad aliquod vnū signatuz. que
tamen nō sunt realr illud vnū signatum. Ītra
in ꝓposito omnia posteriora de deo nō signifi
cant nisi pcise vnū in deo oībus modis idem.
que tamē nō sunt synonima. q⁹ habēt distincta
significata non in deo sed extra deū. Et q⁹ hec
sit intētio commē. paret p illud quod dicit ibi
dez. sicut est intelligendū cū dicis ipm scilicz
deum esse viuū ⁊ habentē vitā sūt idez in sub
iecto. ⁊ duo fm modū. nō q⁹ significāt idē om
nibus modis. sicut signifiçāt noīa synonima.
nec⁹ sicut p̄ncipale ⁊ secūdariū alias suppositum. q⁹ suppositū significat illud quod signifi
cat p̄ncipale ⁊ aliq̄d magis. vīra ei significat
aliquid nō in subiecto. viuū aūt significat ali
quid in subiecto. scz formā in materia ⁊ bitum
in subiecto. hec g̃ sunt disp̄ones significationū
noīz in eis⁹ que sunt forma in materia. Ex ista
aūctē patet q⁹ loquit̄ de distinctōe noīm signi
ficantiū ⁊ identitate significati. Et vult dice
re q⁹ noīa significātia quedā sunt noīa synoni
ma qualit̄ nō se habēt noīa dicta de deo. quo
rum vnū p̄dicat̄ de alio. quedā sunt noīa se ha
bentia sicut abstractū ⁊ concretū. que siverifi
cent̄ in rebus ꝓpositis. cōcretū significat illō
quod significat abstractū ⁊ aliq̄d aliud realit̄
differēs. sicut ponit ibidē exempla. Si aūt p̄
dicant̄ de deo nō significāt aliq̄d distinctū in
deo. ⁊ hoc est quod subdit ibidē dicēs. q̄n aūt
fuerit ꝓsiderata dispositio ⁊ dispositū in eis q̄
nō sunt in materia reducit̄ ad vnā intētionez

D
Rūr ad primū

oībus modis. et nullus modus est quo p̄dica
tum distinguit̄ a subiecto extra ītellectū. scz
et natura rei. Ex ista aūctē patet q⁹ nō intelli
git aliā distinctionē nisi inter p̄dicatū ⁊ subie
ctum. sed p̄dicatū ⁊ subiectū sunt nomina vel
cōceptus quidā qui tō sunt realr deus. g̃ nul
la q̄ sunt realr ipe deus sunt distincta in itelle
ctu. Et ideo dicit signāter. q⁹ reducit̄ ad vnaz
intentionē oībus modis. ita sicut signa redu
cunt̄ ad vnū signatū oībus modis q⁹ nec disti
guunt̄ re nec rōne. Et ita per dispositionem ⁊
dispositū nō intendit commētator aliquid in
deo realr. sed p̄dicatū ⁊ subiectū que suppo
nunt vere ⁊ ꝓpue. p deo. Si ōr q⁹ fm commē
tatorem ibidē. dispositio ⁊ dispositū nō sūt no
mina synonima. g̃ quis hec noīa vnū ⁊ vita ⁊
bmōi. q̄ sūt cōmunia rebus creatis in quibus
est distinctio realis importata per concretū ⁊
abstractū. ꝓpter talē distinctionē nō cēnt no
mina synonima. tamē ista noīa deus ⁊ deitas
essent synonima. q⁹ nulla penitus distinctio i
portat̄ per ista noīa nisi sit aliq̄ nōidentitas i
deo. Prererea. ibidē cēntia si fuerit accepta
fm q⁹ est posita ⁊ fuerit dispositū aliq̄ dispositione. tūc dispositio ⁊ dispositū vnū erit in p̄e
dicatione ⁊ duo in intētione. put p̄dicatū dif
fert a subiecto. sed tm̄ fm cuz ibidē aliter est in
deo ⁊ aliter in rebus compositis. Et cum p̄e
dicatum equaliter differt a subiecto in vna p
positione ⁊ in alia. si p̄dicatum ⁊ subiectum
sunt p̄cise nomina vel cōceptus. ergo opoz
tet fm eum q⁹ in re ipa aliter sit distinctio i re
bus separatis a materia. ⁊ in rebus compositis
ita q⁹ in separatis sit tm̄ distinctio rationis in
aliis distinctio realis. Prererea ibidem cuz
intellectus componit aliquā ꝓpositionem ex
dispositione ⁊ disposito in talibus rebus. scilz
separatis a materia. tūc nō intelligit ex eis no
mina synonima. ita q⁹ ꝓpositio sit fz nomē nō
fm intentionē. sed intelligit ea esse diuersa fz
assimilationē fm q⁹ intellect⁹ accipit duo. quo
rum ꝓportio ad inuicē alterius ad alterum sit.
sicut p̄dicati ad subiectū. Ad primū istoꝝ po
test dici dupliciter. Uno modo q⁹ illa nomina
que habemus de deo scilicz deus et deitas nō
sunt synonima. quia nomina aliqua sunt qui
bus correspondent aliqui conceptus simpli
ces. vel aliquis conceptus simplex. Et si idez
conceptus simplex correspondeat illis possūt
dici nomina synonima. Aliquibus autem no
minibus non correspondent ijdez conceptus
compositi. et talia nomina non oportet q⁹ sint
synonima. et hoc ꝓpter distinctionē reper
tam in illis conceptibus compositis. cuz vna
pars potest alicui competere cui alia pars nō

Secunda.

Tertia

Ad primā

competit. Ītra est de deo et deitate. fm enim
q⁹ a nobis imponunt̄ eis corrūdet vn⁹ ꝛceptꝰ
ꝓprius deo. q⁹ null⁹ simplex ꝓprius deo ē nob
possibil̄. ⁊ vna pars illi⁹ ꝛceptus ꝓpetit alicui
cui alia ps nō p̄t ꝓpetere. Sicut deus dīc̄ ali
quod ens ītellectuale vel intelligēs ⁊ sic de
aliis que ꝓpetūt deo. ita q⁹ quodlibz est in pl⁹
⁊ totū est eēle. deitas aūt dicit oīa illa magis in
absoluto. ⁊ de illō aliqō abstractū ꝓpetit alicui
cui nō ꝓpetit ꝛcretū et ecōuerso. vt descriptio
erp̄mēs quid noīs deitatis sit ista. ens qō est
sapia volūtas ⁊ bmōi. Alr p̄t dici fm vltiaz
auctē allegataz. q⁹ talia noīa q̄ imponunt̄ fm
assilationē abstracti ⁊ cōcreti vbi sīgnt realit̄
distincta nō sūt synonima. q⁹ p̄cise imponunt̄
fm assilationē istoꝝ. q̄ nō sunt noīa synonima
Et b̃ est qō dicit. q⁹ in talib⁹ accipiunt̄ duo. s.
noīa quoꝝ ꝓportio ad inuicē alteri⁹ ad alterū
est sicut ꝓportio p̄dicati ad subiectū. Et quō
b̃ sit intelligendū subdit dicēs. Intellect⁹ em
nō p̄t intelligere idē bis duob⁹ mōis fm silī
tudinē ad ꝓponē cathegoricā in reb⁹ ꝓpositis
sicut intelligit nr̄a fm silitudinē. b̃ ē intelle
ctus p̄t formare duos ꝛceptus in q̃b⁹ quasi i
telligit deus q⁹ alr nō p̄t intelligi ⁊ b̃ fm silī
tudinē ad duos ꝛceptus. quoꝝ vn⁹ est ꝛcret⁹ ⁊
ali⁹ absolut⁹ formatos de re ꝓposita. ita q⁹ nisi
inueniret in reb⁹ ꝓpositꝰ ꝛcretū ⁊ abstractū di
stingui quo ad signatū. nō formaret tales con
cept⁹ de deo nec imponeret talia noīa. ⁊ talia
noīa nō sūt noīa synonima. ⁊ rō hui⁹ p̄t ee. q⁹
aliq̄s p̄t scire signatū vtriusq⁹ vocabuli. et tm̄
ignorare vtrū vnū p̄dicet de reliquo sic aliq̄s
ignorās vtrū ens simplr p̄mū sit simplex vel co
positū. p̄t scire q̄d intelligit p b̃ nomē deitas
⁊ etiā q̄d intelligit p b̃ nomē deus. ⁊ tm̄ dubi
tare an deitas sit deus. sic p̄t dubitare an al
bedo sit alba. sic ēt p̄t aliq̄s scire q̄d ꝓportat
p b̃ nomē intellectio āgelica ⁊ q̄d importat p
b̃ nomē intelligētia. ⁊ cū b̃ tm̄ ignare an intelli
gētia sit intellectio. q⁹ pbi posuerūt q⁹ sic. q̄d
tm̄ fm rei veritatē est simplr falsum. Et ido ta
lia noīa talit̄ dispositā nō sūt noīa synonima.
q⁹ de noibus synonimis nō p̄t sciri q̄d sīgnt
⁊ tm̄ ignorare vtrū vnū vere p̄dicat̄ de reliquo
pz inductiue. Ueruntm̄ sciendū q⁹ synonima
sūt duplicia. quedā sūt synonima. q⁹ simplr id̃
significāt ⁊ cōnotāt. ita q⁹ nihil significat nec
cōnotat̄ p vnū q̄n eodē mō significat ⁊ ꝓnota
tur seu ꝓsignificat̄ p reliquū. ⁊ sic deitas ⁊ deꝰ
bō ⁊ humanitas. ⁊ multa talia sunt synonima
Ē sic nō accipio b̃ synonima. q̄uis alibi sic ac
cipiā. Alr dīr aliq̄ synonima q̄ significant vt
p̄mo mō. ⁊ p̄ter b̃ tā imponētes q⁹ vtētes oēs
p ea intelligūt q⁹ simplr idē significāt ⁊ cōno

Synonima sunt duplicia.

tant modo p̄dicto. ⁊ isto mō bō ⁊ humanitas.
deus ⁊ deitas nō sūt synonima. ⁊ b̃ q⁹ relique
rūt in dubio q̄tum est ex impositōe istoꝝ noiz
an hec sit v̄a. bō est būanitas. vel falsa. ⁊ ita d̃ S
aliis. Ad scōm p̄z. q⁹ illa eēntia nō p̄t aliter Ad scōm.
disponi: nisi sicut illud de quo aliq̄d predicat̄
disponit̄ ipo p̄dicato. Et tūc dico q⁹ disp̄ositō
er disp̄ositū erūt vnū in p̄dicatōe. b̃ est dictuz
p eodē simplr supponēt. ⁊ tm̄ erūt duo in intē
tione. q⁹ illa seipis erūt duo formalr. quō subie
ctum ⁊ p̄dicatū sunt duo. ita q⁹ nunq⁹ formalr
et realr sunt vnū sed supponūt ꝓpno. sicut hec
vox homo ⁊ hec vox aial sunt vnū in p̄dicatio
ne. hoc est nō sunt vna res realr. sed in illa p̄di
catione supponūt ꝓpna re realr. Et q̄n d̃ fm
ipm. q⁹ aliter est in rebus abstractis ⁊ compo
sitis. Dico q⁹ verū est q̄tum ad illud p quo ter
mini supponūt. Ad aliud p̄z quō talis ꝓpō ē Ad tertiā
nō tm̄ fm nomen scz synonimū. sed dico fz in IJ
tentionē ⁊ assimilationē mō declarato. Ad Ad scōz argu.
scōm dico q⁹ adunata in re sunt aliqua multa
distincta realr faciētia tm̄ vnū in re. sicut se hz
materia ⁊ forma subiectū ⁊ accidēs ⁊ bmōi. d̃
talibus verū est q⁹ intellect⁹ p̄t separare vel
dividere ea. b̃ est p̄t intelligere vnū nō intel
ligēdo reliquū. q̄uis vnū nō sit in re sine reliq̄
vel fm intentionē cōmē. aliq̄n vnū non possit
esse sine reliquo. ⁊ de talibus loquit̄ commen
tator. Unde dicit intellect⁹ natus est dividere
adunata in esse. i. que faciūt vnū in esse ex qui
bus componit̄. q̄uis nō dividant̄ in esse. sicut
dividit materiā a forma. ⁊ formā a composito
ex materia ⁊ forma. Intelligit g̃ tm̄ de rebus
distinctis ⁊ hoc est bene possibile. Ad tm̄ a ⁊ b
sint vna res ⁊ a nō distinguat realr a b. ⁊ tm̄ q⁹
intellectus dividat a. a b intelligēdo a et non
intelligādo b. vel ecōuerso est impossibile. Ad Ad tertiū
tertiū dico q⁹ multiplicitatē esse in deo potest
intelligi multiplr. vel q⁹ sit in deo realr ⁊ sub
iective aliqua multiplicitas. ⁊ b̃ ē impossibile
fm intētionē commēta. aut q⁹ sit multiplicitas
in deo p predicationē. q⁹ esse in vno modo fm
Damascenū in logica sua est dici de re. et isto
modo multiplicitas est in deo. hoc est sūt mul
ta predicabilia de deo. Et ideo sunt tantuz in
intellectu. scilicet obiective fm vnam opinio
nem. vel subiective fm aliam et non in deo.
scilicet realiter et subiective. Ad aliud q⁹ ēs K
et vnum si supponant personaliter poti⁹ sunt Ad quartū
vna res et vna natura q̄ dicant eandem natu
rā. et si sic supponant non aliter distinguūtur
ens et vnum. q̄ ens et ens. et vnum et vnum.
Si aūt supponāt simplr vel materialr. sic nō
sūt vna res nec vna nā. Sz dicūt eādē naturā
et distinguūt̄ inter se. sicut duo cōceptus plr duo

Universidad de Deusto
Biblioteca

noia que nō sunt synonima. quia aliter et aliter significat eandē rē ⁊ naturā mō ꝓpus exposito Et ꝫ est qđ dicit cōmē. iiij. metꝫ. cōmēto. iij. q necesse est vt ens ⁊ vnū significēt eandē naturā nō diuersas naturas. Et post subdit dicēs. q significat vnā cēntiā ꝫ modis diuersis. Et post subdit dicēs. iste homo significat vnū hominē ꝓ ꝓsignificationē. ⁊ tūc ꝓpalat ꝫ nomē vnū. Et tō nō erit dīa iter duas significatiōes nisi q in illo significat vnū ꝓ ꝓsignificatōem ⁊ in hoc ꝓ ꝓpalationē. Ecce q itelligit de nominibus q significāt eandē naturā. nō q sint eadē natura. qualr aūt nō sint noia synonima pōt patere ex ꝓdictis in ꝓcedētibus qstionibus ⁊ partim ex ista q̄one. Per idē dico sic̄ prius ad illud de bono ⁊ vero. q si in ista, ꝓpone. bonū ⁊ verū sunt idē realr termini supponūt personalr. est, ꝓpō vā. si supponūt simplr. ē simplr falsa. Per idē ad illud de ꝑncipio ⁊ fine i pūcto q ꝑncipiū ⁊ finis si supponāt ꝑsonalr. hoc est ꝓ illo qđ est realr ꝑncipiū ⁊ finis. nullo mō distinguūt in re nec rōne. si aūt supponūt ꝓceptibus vel noibus. hoc est simplr vel materialr. sic distinguūt nec sūt vna res sic acceꝑta sed ita significāt eandē rem. iō de eadē re verificant. ꝓnotant tn distinctas mediatas. hoc dictū sit si pūctus sit alia res a linea. sicut cōiter ponit. de quo alias. Ad aliud de curre re ⁊ cursu ꝓ idez. q si supponūt ꝑsonalr potest aliquo mō ꝓcedi q sunt vna res. nec rōne distinguūt. nec aliquo modo distinguūt. nō plus q̄ currere ⁊ currere. vel cursus ⁊ cursus. Si aūt supponāt simplr vel materialr. sic nō sūt vna res. sed signficāt eandē rem ⁊ distinguūt int se. nec vnū realr nec fm rōnē est idē alteri non plus q̄ sortes est idē platoni. Ad aliō de actione ⁊ passione alias patebit. Ad aliud dico sicut patebit alias. q ydee in mēte diuina nō sunt realr ipa diuina essentia. Ad aliud dico q nihil differt a seipō. ⁊ tō de vi fmonis nō dz cōcedi q sortes in foro differt a seipo in theatro vel in choro. q̄ siue sortes sit in choro siue i foro cuz nō sit sik in vtroq; est falsa implicatio si vtrūq; remaneat affirmatū. si aūt scdz negatum tūc si sortes sit in foro erit ḧa. Sortes in foro differt a sorte in choro. q valet istā sortes in foro nō est sortes in choro. q nō erit i choro. Et verū est tūc q sortes in foro nō est realr sortes in choro. sed ex hoc nō sequit q idē differt a seipo. nisi idē eēt sortes in foro ⁊ sortes i choro. Eodē mō nō est dicendū q lac albū differt a lacte dulci. tn ꝓ intētōe loquētiū dico. q intendebāt nō q tales ꝓpōnes de vi fmonis sūt vere. sed q ꝓ ista noia importāt aliqua diuersa. Et certū est q chorus ⁊ forū distinguūt realr. Et eodē mō si autores dicūt q tales ꝓpositiones lac albū ⁊ lac dulce distinguunt. intelligendus est q intelligūt q ista noia importāt aliqua distincta. q̄ importāt albedinē ⁊ dulcedinē. Etiā aliter possunt intelligere q illa aggregata distinguunt. ꝫ hoc nō est de vi sermonis. q̄ de vi fmonis. sic lac albus ⁊ maxime in tali, ꝓpōne nō. bz suppositōez ꝓ aggregato tali. sed pcise ꝓ subiecto. Et si dicit q ꝓ eodez supponerēt lac ⁊ lac albū. ⁊ p ꝑns idē esset dicere. lac est substātia. ⁊ lac albū est substantia

Instātia ꝑma

Scōa.

Ad ꝑmū

Ad scōam

Pretereā ḧ est ṽa. lac albū est aggregatus ꝓ accidēs. aut g̃ ly lac habet suppositionē simplicem. aut ꝑsonalē aut materialē. Non simplicē nec materialē. q̄ nec conceptus nec illa vox est aggregatū ꝓ accidēs ex subiecto ⁊ accidente. g̃ habet suppositionē personalē. ergo quādo supponit ꝑsonalr supponit ꝓ tali aggregato. Ad ꝑmū istoꝝ dico. q̄ quis supponant ꝓ eodē. q̄ tn nō necessario supponunt ꝓ omni eodē. ⁊ q̄ aliq̄d importat per vnum q̄uis ꝓ illo nō supponāt quod nō importat per reliquū. ergo magna est diuersitas ponendo vnū vel reliquū. Ad scōm respōdeo q hec ꝓpositio. lac albū est aggregatū ꝓ accidens ex subiecto ⁊ accidēte. nō est ṽa de ṽrute fmonis. q̄ talia nō habent de ṽrute vocis supponere. nisi ꝑcise ꝓ subiecto. q̄ si possent supponere ꝓ aggregato. tunc sequerēt q lac albū est aggregatū per accidēs. g̃ lac est aggregatū ꝓ accn̄s. q̄ oē lac albū est lac. ⁊ tūc arguat in tertia figura sic lac albū est aggregatū per accidens. oñe lac albū est lac. g̃ lac est aggregatum per accidēs. ꝑclō ē falsa. ⁊ nō minor. g̃ maior. Item q̄n supponit terminus ꝑsonalit. particular ⁊ indiffinita q̄uertunt. g̃ illa cōuertunt aliquod lac albū est aggregatū ꝓ accn̄s. et lac album est aggregatū ꝓ accidēs. sed ista est falsa. aliquod lac albū est aggregatū ꝓ accidens. ergo ⁊ reliqua. Ex isto patet q talium terminoꝝ. homo albus. lac albū. ⁊ huiusmodi nō sunt aliqua suppositā per se. pura talia. iste homo albus. hoc lac albū. ⁊ hmōi. ⁊ aliqua per accidēs. puta sortes ⁊ plato ⁊ hmōi. q̄ terminus supponēs ꝑsonalr si sit cōmunis suppōit ꝓ suis suppositis. sed iste termin? homo albus nō supponit nisi ꝓ sorte ⁊ platone ⁊ hmōi. g̃ nō habet alia suppositā Sciendū est tamen q per se suppositū duplr accipit. Uno modo ꝓ aliquo ꝓ se contēto sub aliquo cōmuni. q̄ cōmune vere predicat de ꝓnoie demōstrāte ꝑcise illud suppositum. Sicut sortes continetur sub homine. ⁊ de ꝓnomine demōstrāte ꝑcise sortem verificatur homo. Nam hec est vera. hoc est homo demonstrando sortem.

Ad quintū

Ad sextum

Ad septimū

Ad octauū

Ad nonū

Ad decimum

Et isto modo talis termin? homo alb? siue albū ⁊ hmōi nō habent suppositā nisi ipa subiecta: ⁊ nō habēt talia duplicia suppositā scz aliqua ꝓ se: ⁊ aliqua ꝓ accidēs. ⁊ sic loquor hic de supposito ꝓ se ⁊ ꝓ accidēs. Aliter dicit suppositum ꝓ se alicuius. q̄n scz de tali supponēte ꝑsonaliter verificat illud cōe. ⁊ illud interius significat aliq̄d de significatis illi? cōis ⁊ nō oia si illud cōe significet plura. ⁊ etiā ꝓnotat aliq̄d cōnotatū ꝓ illud cōe si illud cōe ꝓnotat plura diuersis modis. qđ pōt scīri p diffinitionē exp̄mentē qđ nois ipius. q̄ illō inseri? cisdē mōis cōnotet illa plura cōnotata. q̄uis nō sp oporteat q cōnotet alia ꝓnotata. ⁊ tn de ꝓnoie de mōstrāte illud nō predicat illō cōe. Et sic iste terminus boc albū est ꝓ se suppositū albi. ⁊ nō iste termin? sortes. q: boc albū cōnotat ⁊ significat sicut iste termin? albū. ⁊ tn hec est falsa. ḧ est albū demōstrādo istū terminū boc albū. q: iste termin? nō est albus. Et isto mō dixi alias posse saluari q̄ se ꝑmo mō in multis ꝓpositiōibus. Et sic pōt ꝓcedi q termin? cōis bz aliqua suppositā ꝓ se: ⁊ aliq̄ ꝑ accn̄s. ꝫ ḧ nihil est ad ꝓpositū nostrū ḧ. Sitr seqret homo alb? est aggregatū ꝓ accidēs. g̃ bō est aggregatū ꝓ accidēs. ꝓ illa regulā. a determiabili sumpto cū determinatōne nō distrahēte nec diminuēte. ad ipz determiabile p se sumptū est ꝓsequētia bona. ⁊ ḧ q̄n termini habēt suppositionē ꝑsonalē ⁊ arguit affirmatiē. q: si habeat aliā suppositionē: vel arguat negatiue. nō oportet q scq̄tur. Dico tn ꝓ intētione loquētiū q tales cōcedūtur nō de vi sermōis. ꝫ q: termini iportāt aliqua duo q̄ ꝓ accidēs aggregātur. ⁊ ex vsu loquentiū supponūt ꝓ talib? aggregatis ꝓ accidēs. q̄uis nō de vi sermonis. Et isto mō itelligēdo pñt tales cōcedi. lac albū distinguit a lacte dulci. lac albū nō est dulce: imo lac albū nō est dulce nec lac. Et ita ꝓz manifeste q talibus cōcessis sub illo intellectu nunq̄ sequit idē differre a se: ꝫ q duo diuersa realr distingūtur. Et sub illo itellectu intelligit porphirius q sortes puer differret a se sene. quia aliquā diuersitatē habet q̄n est puer ⁊ q̄n est senex. ⁊ ita tota res aggregata distinguit. ⁊ nō idē a seipō. Eodez modo dico. q oēs tales ꝓpōnes. eadē res ꝓcepta sub vna rōe distinguit a seipa aliter ꝓcepta. ⁊ vlr oēs tales. simplr false sunt de vi fmōis. Ad aliud ꝓz. sup ꝓlogū quō renebra ⁊ ꝓuatio. ⁊ vlr negatio distinguūtur a reb? positiuis. q: scz sunt ꝓceptus distincti. ipamet positiua ⁊ nihil aliud iportātes. Ad vltimū dico. q ꝑfectio simplicit duplicit accipit. Uno modo ꝓprie ꝓ aliqua re vna ꝑfecta: nulla includente impfectiones essentialit, nec nēcio aliquā impfectionē annexā habētē. ⁊ isto modo nulla est ꝑfectio simplr nisi cēntia diuina. Nec sic ꝑfectio simplr pōt cōpetere alicui creature. q: talis ꝑfectō simplr vocata est oi creature repugnās. Aliter accipit ꝑfectio simplr large ⁊ improprie ꝓ omni ꝓceptu ad quē ꝓpa formali nō sequit illud esse impfectus: de quo verificat. sicut nō sequit formalr. a est sapiēs. g̃ a est impfectū. Nec sequit. a est bonū. g̃ a est impfectū. ⁊ sic de multis talibus. Et tales ꝑfectōes simplr sunt multe ⁊ sunt attributa diuina. ⁊ possunt competere creature. q: sūt conceptus quidā cōes deo ⁊ creature. Et sic itelligit anselmus. q in quolibet est melius ipm q̄ nō ipz. scz q: ex tali nō sequit formalr illud ē impfectū de quo verificat. ⁊ ex quolibet sibi i compossibili sequit formalr ipm esse ipfectus Sicut ex hoc q a est sapiēs nō sequit formalr q a est impfectū ⁊ ex quolibet cui repugt formaliter esse sapiēs sequit formalr ipm esse impfectum de quo verificat. ⁊ ita aliquid esse eo melius. Ad argumtū principale dico q ꝑbs nō accipit esse vnū rōne vel distingui ratōne sicut modo loq̄mur in, ꝓposito. sed illa dicit ēē vnū rōne. que habent vnā rōem. boc est vna diffinitione exprimentē quid nois. ⁊ illa distinguī rōne que nō bñt vnā diffinitionē. ⁊ ita tales ꝑtes nihil sunt ad ꝓpositū

Ad argumētum ꝓncipale

Questio. iiij.

Circa identitatē

Questio IIII
Nunq̄ distinctōis cōtinet sepē q̄ones circa idē versantes.

A

Questio huiꝰ q̄rte ꝑma

Primo arguit.

Secōo

Cet distinctionē dei a creatura est q̄ rēdum. An deo ⁊ creature sit aliquid cōmune vniuoce predicabile essentialr de vtroq;. Quia ista questio ⁊ multa dicta ⁊ dicēda in questionib? sequētib? dependet ex notitia nature vniuoci ⁊ vlis. tō ad euidentiā dictoꝝ ⁊ dicendoꝝ querā ꝓmo aliquas questiones de natura vlis ⁊ vniuoci. Circa q̄ ꝓmo quero. Utrū illud q̄ immediate et ꝓxime denoiat ab intentione vlis ⁊ vniuoci sit aliqua vera res extra aiam. intrinseca ⁊ essentialis illis q̄b? est cōis ⁊ vniuoca diuincta realiter ab illis. Primo q sit ṽa res cēntialis et intrinseca illis q̄bus est cōe. q: ꝫ Commē. v. metꝫ. cōmē. vij. Ysti duo boies vlis ⁊ particularis scilicet cui accidit vniuocatio sunt vnuz essentialiter. sed illud quod est vnum essentialiter cum aliquo ente reali extra animā est vera res ⁊ cēntialis alicui rei. ergo homo vniuersalis est vera res extra animā ⁊ essentialis illi quibus est cōmunis. Secūdo q sit res distincta realr videt. q: impossibile est eandē rez ēē corruptibilē ⁊ incorruptibilē. sed vlia sunt incorruptibilia. et illa quibus sunt communia sunt corruptibilia. ergo non sunt eedem res

Ad vndecimū.

P

Ad duodecimū.

Universidad de Deusto
Biblioteca

In oppositꝫ

B Opinio ꝓmꝫ

cum singularib⁹. Ad oppositū. Cōmentator xij. metb. cōmēto. xxij. Unū ⁊ ens sunt eē reb⁹ vbibus q̄ nō bñt esse eē aiam. g̃ fm eus vēa nō bñt esse eē aiam. ꝫ nihil q̄ nō hz esse eē aiaz ē idē realr cū ente eē aiam. g̃ ⁊c. Ad istā q̄onē ē vna opio q̄ q̄liber vlevniuocū est quedā res exñs extra aiam realr in quolibz singulari. et de cētia cuiuslibet singular distincta realr a quolibz singulari. ⁊ a quolibz alio vli. ita q̄ bō vlis est vna ña res eē aiam exñs realr in quolibet boie. ⁊ distinguit realr a quolibz bomie. ⁊ ab aiali vli. ⁊ a sba vli. ⁊ sic de oibus generib⁹ ⁊ spēbus siue subalternis siue nō subalternis. Et ita fm istā opinionē. quot sūt vēa p̄dicabilia in q̄d p se ꝓmo mō de aliquo singulari p se in gñe. tot sūt in eo res realr distincte. quarus q̄libet realr distinguit ab alia ⁊ ab illo singulari. ⁊ oñs iste res in se nullo mō multiplicantur q̄ tūcūq̄ singularia multiplicent̄ que sunt in quolibz idiuiduo eiusdē spēi.

E Ꝓo prima opione ꝓmo arguit

Ꝓo illa opinione arguit multiplr. Primo p rōes. primo sic. Diffinitio ꝓmo est substātie. scdario accñt fm phz. vij. metba. Sed diffinitio nō est ꝓmo substātie singular fm ipm ibidē. g̃ est alia sba a singulari q̄ est ꝓmo diffinibil. ꝫ illa nō ē separata a singularib⁹. q: talis nō est diffinibilis fm ipm phz ibidē. g̃ est de cētia singular. Hec ꝛfirmo. q: aliq̄d in gñe substātie est diffinibile fm oñs. ꝫ indiuiduū nō est diffinibile. q: si sic. quero q̄d pōere⁊ in eius diffinitōe. nō nisi sba fm phm. vij. metb. g̃ aliq̄ sba poneret in eius diffinitōe. ꝫ nō sba singlar. q: aut ipamet sba singlaris q̄ diffinibil est. q̄d est impossibile. q̄a idē nō diffinit se. Nec alia. q: nulla sba singlar p̄dicat vere de alia sba singulari. g̃ op3 q̄ aliq̄ sba vlis ponat in eius diffinitōe. ⁊ p oñs bī positū.

Cōfirmatio ptis

Secūda.

Cōfirmat. q: sba diffinit diffinitōe ꝓpie dicta q̄ est data p genus ⁊ dīaz. tūc q̄ro. aut gen⁹ est res: aut intētio. Si res ⁊ nō singularis res. q: nullus singulare est gen⁹. g̃ est res vlis. ⁊ est de cētia spēi diffinite. q: alr illa species diffinit̄ret p additamētū. q: p aliq̄d q̄d eēt eē essentiā suā. g̃ ꝓter rē singulare est aliq̄ alia res vlis de cētia ipius rei singular. Si autē dr genus ⁊ dīa sūt quedā intētōes. Cōtra sba nō diffinit nisi p sbas p phm. vij. metb. g̃ gen⁹ et dīa sūt sbe. Silr tūc sba diffiniret p additamētū. q: p intētōnes q̄ nō sūt de essentia rei.

Tertia.

Tertio ꝛfirmat. q: diffinitio eē p̄dicat ꝓmo de diffinito. ꝫ nō ꝓmo de aliquo indiuiduo. q̄a tūc de nullo alio ab indiuiduo p̄dicaret. Nec p̄dicat ꝓmo de aliquo extrinseco ipi idiuiduo q: nihil tale est aial rōnale. g̃ p̄dicat p se ꝓmo de aliquo quod nō est aliq̄d indiuiduz. est tm intrinsecū cuilibz indiuiduo. ꝫ nihil est tale ni si res vlis distincta realr ab indiuiduo. ⁊ intrinseca sibi.

Scdo arguit

Scdo arguit sic. Scia realis ē ḃ veris rebus eē aiam. q: p boc distinguit scia realis a scia rōnali. sed nulla scia est ꝓmo de reb⁹ singularibus. g̃ sunt aliq̄ res extra aiam ꝓter res singlares. minor est manifesta fm phm ꝓmo poste. ⁊ p vij. metb.

Tertio arguit

Tertio sic. ḃ vox bomo ꝓmo significat aliquaz rem extra aiam. q: ois vox vniuoca hz ꝓmo vnū significatū. q: p boc differt a voce eq̄uoca. q̄ eque ꝓmo plura significat. sed nō ꝓmo significat aliquā intentōem q: tūc esset nomen scde intētōis. Silr tūc bec esset ña sine oi distinctiōe. intētio scda est bō. q: vox semp ex institutiōe sua hz supponere p suo significato. Sed manifestū est q: ista vel ē simplr falsa vl distinguēda. g̃ ḃ vox bō ñ significat ꝓmo intentionē. g̃ significat aliquā rem extra aiam ⁊ nō ꝓmo rem singularē. q: nō ꝓpus significat vnā q̄ aliā a singlari. ⁊ nō extrinsecā illi singulari. g̃ ⁊c.

Quarto.

Quarto sic. Intellect⁹ pōt intelligere boiez nō intelligēdo aliquē boiez singularē. sed intelligēdo boiez intelligit vnā rem. ergo est aliq̄ vna res tūc intellecta distincta a quolibz boie singulari.

Quinto.

Quinto sic. Primū obiectū adequatū potētie realis ē ña res. Sed ꝓmū obiectū adequatū cuiuscūq̄ potentie siue sensitiue siue intellectiue nō est aliqua res singular. q: tunc nihil apꝑbēderet ab illa potētia nisi illa res singular. vel sub rōne illi⁹ singularis. quoꝝ vtrūq̄ est manifeste falsū. ergo aliqua alia res a re singulari est ꝓmū obiectuz adequatū potētie realis. Maior est mānifesta maxime de potētia sensitiua. q: nihil est apꝑbēsibile a potētia sēsitiua. nisi ña res. g̃ nihil ē obiectū nec adeq̄tū nec ñ adeq̄tū nisi ña res.

Sexto.

Sexto sic. Primū subiectū passionis realis est vna res. ꝫ nulla res singularis est ꝓmū subiectū cuiuscūq̄ passiōis. q: tūc illa passio nulli ꝓueret nisi illi de quo dr illa res singular fz phm ꝓmo poste. ⁊ p consequēs nō competeret alicui alteri rei singulari ei⁹dē rōnis quod ē manifeste falsuz. g̃ passio realis primo competit alteri rei a re singulari. Maior pz. q: tunc subiectū esset imperfectius sua passione. ergo si passio sit realis. subiectū erit reale.

Cōfirmatio ptis

Cōfirmatur p phm. ij. de aia. dyaphoneitas inest aque et aeri nō p rōem aque tm. nec rōne aeris tm. sed rōne nature cōmunis. ergo illa natura ē in vtroq̄. ergo est aliqua natura cōmunis i vtroq̄ differens ab vtroq̄.

Scda

Scdo ꝛfirmat idem. quia primo de generatōe quādo ex aere fit aq̄ manet eadem dyaphoneitas fm numeruz. et nō rōne materie. quia tūc semp maneret sicut materia semp manet. nec rōne forme singlar. quia nulla talis est eadem. ergo ratōne forme

Septimo argu.

cōis. g̃ est aliq̄ forma cōis differēs a q̄libz forma singulari. Septimo sic. Agēs naturale i agēdo intēdit vnā rem. ⁊ nō intēdit rē singlarez. q: qua rōne intēderet vnā intēderet ⁊ aliā cū equalr respiciat quālibz aliā singularē rem eiusdē rōnis sicut illā. ⁊ p oñs intēderet infinita. ⁊ ita frustrarer intētōe sua. cū nunq̄ possit ꝓducere infinita. g̃ intēdit aliquā rem distinctam a singularib⁹.

Octauo.

Octauo sic. Aut genus gñalissimū est vna res. aut tm ꝓceptus mētis Si sit vna res. ⁊ certū est q̄ nulla res singlar est genus gñalissimū. q: nulla talr res singular p̄dicat de oibus cōtentis sub gñe gñalissimo. de quo tm ipm genus gñalissimū vere p̄dicat. g̃ est alia res. Si sit ꝓcept⁹ mētis. g̃ cū ꝓcept⁹ possint esse plēs. sequeret q̄ plura possent esse gña gñalissima substātie.

Nono

Item nono sc̄m ꝓpbiriū collectiuū multoꝝ est spēs in vnaz naturā. g̃ spēs dicit vnā naturā ꝓter illa mltra collecta. Silr ibidē participatiōe spēi plures boies sunt vn⁹ homo. sed nō sunt vn⁹ hō singularis. g̃ est aliq̄s vlis ꝓter pticulares.

Decimo

Item decimo fm phm in p̄dicamētis. Eoꝝ que sunt quedā dicunt de subiecto ⁊ nō sūt in subiecto ⁊ talia nō sunt accidētia. q: fm ipz ibidē. accidētia sunt in subiecto. g̃ cū sint substātie ⁊ nō substātie singulares. q: fm ipm ibidē ille nec sunt in subiecto nec dicunt de subiecto. g̃ ⁊c.

Undecimo

Item vndecimo ibidē. ca. de sba. q̄dā est sba prima quedā sc̄da. sbe ꝓme sunt sbe singlares. ergo ꝓter sbam singularē est alia sba q̄ est sba secūda. s. gen⁹ vel spēs. Et ꝛfirmat. q: ibidē dr q̄ sc̄darū sbarū magis est sba spēs q̄ gen⁹. ergo gña ⁊ spēs sunt sbe ⁊ nō sbe singlares. q: tunc eēnt sbe ꝓme. g̃ sunt alte a singlarib⁹.

Duodecimo

Preterea duodecimo. ꝓmo ptarmenias. rerū. quedā sūt vles quedā particulares. ꝫ vnū diuidētiū non est reliquū. g̃ res vles nō sūt res particulares. nec ecōuerso. g̃ sūt alie.

Tredecimo

Tredecimo sic. primo thopicoꝝ. idē dr triplr. idē genere. idē specie. idē numero. et ḃ arguit. Nec tripler idētitas est realis. ꝫ idētitas specifica nō ꝓuenit ꝓmo i diuiduo. nec idētitas generi. g̃ aliq̄b⁹ alijs rebus.

D Contra opi.

Ista opinio ē simplr falsa ⁊ absurda. tōo arguo ꝛ eā ꝓmo sic. Nulla vna res numero nō variata nec multiplicata est in pluribus suppositis vel singularib⁹. nec etiā q̄buscūq̄ indiuiduis creat simul ⁊ semel. ꝫ talis res si poneret esse vna numero. g̃ nō eēt in plurib⁹ singularibus nec de cētia illoꝝ. Maior est manifesta. q: boc est. ꝓpriū soli dine cētie. q̄ sine oi diuisione ⁊ multiplicatōe est in plurib⁹ suppositis distinctis realr. minorē sc̄z q̄ talis res est vna numero. pbo sic. q̄cunq̄ sunt due res eq̄ simplices realr distincte. quarū neutra maioꝝē pluralitatē rerum sibi intrinsecam includit q̄ alia. vel vtraq̄ illarū est vna nūero vel neutra q: nō est maioꝝ rō q̄ vna illarū sit vna nūero q̄ alia. Vel si vna illarū includit maiorē pluralitatē q̄ alia. ita q̄ nō sint eq̄ simplices. si illa q̄ maiorē pluralitatē includit ⁊ est min⁹ simplex est vna nūero illa q̄ minorē pluralitatē includit ⁊ est magis simplex erit vna nūero. Sz res singularis ⁊ vlis p se sunt due res distincte realr ⁊ eq̄ simplices. vel res vlis est magis simplex. nec maiorē pluralitatē rerū intrinsecā includit vna q̄ alia. scz res vlis q̄ singularis. igr si res singularis est vna nūero. res vlis erit vna numero. Prīa ps istius sillogismi. s. q̄ res vlis et singularis sunt due res distincte realr est cōcessa ab ipis. Sc̄da ptē. s. q̄ res vlis nō includit maiorē pluralitatē reruz q̄ res singularis. ꝓbo. q: si vlis res includit maiorē pluralitatē rerū sibi intrinsecā. aut g̃ maiorē pluralitatez rerū vlisz. vel rerū singulariū. nō rerū vlīū. q̄a accipio vnā illarū rerū vlisz iclusarū. ⁊ q̄ro an includit maiorē pluralitatez q̄ res singularis aut non. Si sic. q̄ro de vna illarū inclusarū sic ꝓbus. ⁊ ita vel stabit q̄ aliqua res vlis nō icludit maiorē pluralitatē reruz q̄ res singularis vel erit ꝓcessus i infinitū. Si nō. ergo illa res vlis que nō includit maiorē pluralitatē q̄ res singularis. erit vna nūero sicut res singularis et p oñs eadē rōe q̄libet alia res vlis erit vna nūero. Nec pōt includere maiorē pluralitatez rerū singulariū. q: tūc nō distingueret a rebus singularib⁹? nisi sic totū a ptē. q̄d est ipossibile ꝛ fm istos singulare includit cētialr ipm vle ⁊ aliq̄d plus. ⁊ p oñs singulare est totuz. ⁊ vle ps fm istos. Silr ex boc sequit ꝓpositū. q: si q̄ libz ps sit vna nūero. totū erit vnū nūero. Cōfirmat. q: fm istos. q̄cūq̄ includit in vli. includit i quolibz ꝓtēto p se sub illo vli. g̃ q̄cūq̄ includit cētialr in boie. includit i sorte cētialr. q: q̄cūq̄ est de cētia boīs est de cētia sortis. g̃ nūq̄ vle includit maiorē pluralitatē rerū singularū nec vlīū. q̄ singulare. ⁊ p oñs est eque simpler. ⁊ p oñs vna nūero. si singlare sit vnū nūero. Silr fz illos vle nō includit singulare. ꝫ ecōuerso. Si dr q̄ includit multas res nō tanq̄ sibi intrinsecas. ⁊ ppt ḃ nō est vna nūero. Cōtra. talis iclusio vel cōtinētia nō excludit vnitatē nūeralez. Sic cū deus ⁊ materia ⁊ q̄libz cā ꝓtinet multas res realr distinctas. ⁊ tm q̄libet talis res est vna nūero. Si dicit q̄ illa res vlis est realiꝫ cōicabilis multis. ⁊ est realiꝫ in multis nō sic aūt res singularis. et iō q̄uis nō includat intrinsece maiorē pluralitatē rerū. nō tm est vna nūero sic res singularis. Cōtra. q̄ro quomō est cōicabilis mltis. ⁊ quō est in mult⁹.

Universidad de Deusto
Biblioteca

aut p idēritatē cuz multis p sui realē multipli
cationē ad multiplicationē illoz in q̄bus est.
Aut ipa in se nō multiplicata nec variata cōi
cat multis. ⁊ est in eis a q̄bus sp remanet rea
liter distincta. Si p̄mo mō. ḡ nō est distincta a
singularib⁹ ꝺ̄ic ipas res singulares. si cōicat
eis p idēritatē. Silr hic est oppositū in adie
cto. q̄ cōicet eis p idēritatē. q; hoc est idē dice
re. q̄ ipemet res cōicant sibijpis. Silr si mul
tiplicātur p multiplicatōez indiuiduoz. ḡ rea
lit̄ tot essent vlia quot singularia. et ita nullū
eoz essz vle. oppositū etiā isti⁹ dicūt dicēdo q̄
est simplicit̄ alia res nō variata in se. exīs tm̄ i
mult̄ realr. Si dicit̄ scdo mō. s. q̄ ipsa nō va
riata in se nec multiplicata cōicat mult̄. et di
stincta remanet realit̄ ab illis. talis cōicabili
tas vel existēcia i mult̄ n̄ excludit vnitatē nue
ralē. tū q; materia vna nūero est successiue i di
uersis realiter. nec magis est vna nūero. q; suc
cessiue exīs in diuersis. q̄ si simul sine varieta
te sui existeret in eisdē. tū q; si forma eadez pfi
ceret simul plures materias nō min⁹ esset vna
nūero. tū q; fm fictionē cōmē. q̄uis intellect⁹
possibilis sit in multis boibus nihilomin⁹ est
vn⁹ nūero. q; distinguit realit̄ a quocūq; illoz
nec m̄ltiplicat in se: q̄uis boies q̄bus vnitur
multiplicent̄. ḡ eodē mō q̄uis ille bō cōis qui
ponit distingui realit̄ sit in m̄tis bōibus sin
gularibus. a quoz quolibz distinguit realit̄. si
tm̄ in se nō multiplicet̄ ꝑ solū boies singulares
in q̄b⁹ est multiplicent̄. erit simplicit̄ vn⁹ nūe
ro. tū q; eēntiā diuina: q̄uis cōicet̄ suppositis
etiā p idēritatē. q; tm̄ ipa in se non multiplicat̄
ꝑ sola suppōsita quib⁹ cōicat multiplicant̄ est
vna nūero. ḡ forti⁹ si ille bō cōis cōicet̄ multis
vt sit in mult̄. a quoz quolibz realit̄ distinguat
si ipe tm̄ in se nō multiplicet̄. ꝑ solū multiplicē
tur boies singulares in quib⁹ est. erit simplicit̄
vn⁹ nūero. Cōfirmat̄ ista rō. q; ois res facies
cū alia re numerū. ita q̄ sit verū dicere q̄ sunt
multe res. vel erit vna res nūero. vel mltе res
nūero. q; ipossibile ē hāe duas res: vel tres res
nisi sint multra. quoz q̄libz sit vnū nūero. Sz
p te res singularis ⁊ res vlis sunt multe res ⁊
plures. igit̄ res vlis est vna res nūero vel mul
te res nūero. ⁊ q̄cūq; det̄ bētur ꝓpositū. Si
ꝺ̄: q̄ mio: nō est vlr ña. q; vnum nūero sit nec
nūerus nō iueniat̄ i oibus rcb⁹ ꝑ tm̄ i cōtinuis.

Cōtra ista rnsio ꝓcedit ꝓpositū. q; ita vere ⁊
ꝓpe ꝓt dici mō suo. q̄ illa res vlis ē vna nūero
sic eēntia diuia est vna nūero. et sic realr ē tus
possibilis q̄ fingit̄ a cōicētatoze est vna nūero
⁊ sic q̄cūq; āgel⁹ est vn⁹ nūero. et aia ītellectia
fm rei ītatē est vna nūero. ⁊ ita p ꝓis cū ois
res vna nūero sit ña res singularis. ois res vlis
erit vere res singularis. Tota rō ꝓcedēs confir
mat̄ sic. ois res faciēs numerū cū alia realr di
stincta est vna res numero vel plēs res nūero.
ꝑ talis res vlis si ponat̄ vere facit numerū cū
re singulari. ḡ ipa est vna res numero vel plēs
res numero. ꝑ nō est plēs numero. q; tūc esset
plura singularia. q; fm istos ⁊ fm veritatē. ois
res vna numero est singularis. ḡ plēs res nūero
sunt plura singlaria. ꝑ nulla vlis est plā singu
laria fm istos. q; fm istos distinguit realr ab oi
bus singularib⁹. ḡ est vna nūero. Maior isti⁹
rōnis est manifesta. q; oēs res faciētes nūerū
sunt nūerate. ⁊ p ꝓis q̄libet illarū est vna fm
numerū. Minoz est etiā manifesta. q; p istas
res singulares et res vlis sunt plēs res realr di
stincte. sicut sūt sortes ⁊ illa res vlis quā signi
ficat bō sūt plēs res ⁊ nō infinite. ḡ finite. igit̄
vel sūt due vel tres vel ātuoz vlr in aliquo cer
to numero. ⁊ nō p̄t dici nisi due. certū ē. vt p3
inductiue. ḡ b sunt due res tm̄. ḡ ita ꝙe erit bic
binari⁹ sicut ille homo ⁊ iste āgel⁹ faciūt bina
riū. ḡ ita vere vtraq; illarū rerū demōrando istā
rem vlem. ⁊ istā rē singularē est vna numero.
sicut tā ille homo q̄ ille āgel⁹ est vn⁹ numero.
Item ofirmat̄ q̄ ista duo vlia. scz bō vlis ⁊ an
gel⁹ vlis sunt seipis vel p aliq̄ intrinseca sibi
due res realr distincte ⁊ nō sūt plures q̄ due. ḡ
vtraq; illarū vere est vna res ⁊ nō plēs. ⁊ p co
sequēs vtraq; illarū est vna numero. Confir
mat̄ oia p̄dicta. q; q̄ro significatū istius voca
buli vnū numero. ⁊ oz dicere q̄ vel significat
illꝺ q̄ est vnū ⁊ nō plā. ⁊ tūc bꝫ ꝓpositū. q; q̄li
bet res vlis ē vna ⁊ nō plēs. vel significat illꝺ
q̄ est vnū ⁊ nō plura. nec est in plib⁹. ⁊ tūc in
tellect⁹ q̄ tūcūq; cēt vn⁹ ⁊ nō plēs. si tm̄ esset in
plurib⁹ n̄ cēt vn⁹ nūero. ⁊ silr eēntia diua. cū sit
in plurib⁹ nō cēt vna numero. Et eodez modo
si b forma cēt in plurib⁹ ꝓposit̄. p potētiā diuā
nō cēt vna nūero. q̄ oia falsa sūt. Vel oz dicere
q̄ significat illꝺ q̄ est vnū ꝯtinuū ⁊ nō plā. cō
tinua. ⁊ tūc āgel⁹ nō cēt vn⁹ numero. nec diua
eēntia nec aliq̄ aia intellectiua. nec aliqua res
simpler. q̄ absurda sūt. Et ita ex oib⁹ p̄dict̄ p3
manifeste. q̄ talis res vlis ipa erit vna nūero.
sic āgel⁹ vel aia vel aliq̄ res nō ꝯtinua. Scdo
arguo. ois res p̄or alia realr distincta ab illa p̄t
ee sine ea. ꝑ p te ipa est p̄or ⁊ realr distincta. er
go p̄t ee sine re singlari. Alr arguo sic. q̄li alī
qua res realr distincta ab aliis rcb⁹ p̄t esse si
ne q̄libet earū diuisim. ⁊ b p naturā ⁊ nō depē
det eēntialr ab aliqua illarū. p̄t ee sine q̄libz
illarum coniunctim. ⁊ boc p potētiā diuinā. sed
sine quolibz boie singulari fm istos p̄t realr
existere illa res vlis q̄ significat p boiez. ergo
p potētiā diuā posset ee illa res vlis sine oi re
singulari. De ista rone ⁊ de illa ppone in q̄ fū
dat alias patebit. Cōfirmat̄ ista rō. q; indiui
duū aliq̄d addit supra naturā fm istos. et hec
aliq̄d faciēs p se vnū cū illa revli. q; si nō. tunc
eēt aliq̄d q̄ nec eēt tba nec accns. ergo nō vr
includere ꝺictionē. q̄ illud additū ꝓseruet a
deo sine oi nā vli aduenīēte. q̄ videt absurdū

Tertio sic. idiuiduū alicui⁹ spēi p̄t creari de
nouo. q̄ tūcūq; maneāt alia indiuidua eiusdez
spēi p̄us creata vl̄ producta. ꝑ creatio est simplr
de nihilo. ita q̄ nihil eēntiale vel intrinsecum
rei simplr p̄cedat in eē reali. ergo nulla res nō
variata p̄existēs in quocūq; idiuiduo ē de eēn
tia isti⁹ indiuidui de nouo creati. q; si sic aliq̄d
eēntiale isti rei p̄cederet. ⁊ p ꝓis nō crearetur
ergo nō est aliq̄ res vlis de eēntia istoz indiui
duoz. q; si sic. illa p̄existeret oi indiuiduo post
p̄mum ꝓductū. ⁊ p ꝓis oia ꝓducta post p̄mum
ꝓductum nō crearent̄. q; nō essent de nihilo.
Preꝛea ois res singularis p̄t ānihilari sine an
nihilatōe vel destructōe alteri⁹ rei singularis. a
q̄ in nullo depēdet. ergo p̄t iste bō ānihilari
a deo nullo alio boie ānihilato vel destructo.
Sed in ānihilatōe vel intrinsecū rei remanet
nec in se nec i alio q̄ in eē reali. ergo nō ē aliq̄
tal⁹ res cōis vtriq; q; tūc illa ānihilaret̄. ⁊ per
ꝓis null⁹ alius bō remaneret fm eēntiā suam
et q̄libz bō saltē corrūpet̄. q; ānihilata q̄cūq;
parte destruit̄ totū. Si ꝑteruiat ꝺ̄ istas rōes
q̄ aliq̄d creat̄ vel annihilat̄ q̄n q̄libet in illo
q̄ est vnū numero in illo creat̄ vel annihilat̄.
nō tm̄ oz q̄ natura cōis sibi ⁊ alijs creet̄ tūc vel
ānihilaret̄. Cōtra creatio est simplr ꝺ̄ nihilo
ita q̄ nihil intrinsecū ⁊ eēntiale rei p̄cedat. si
milr in ānihilatōe nihil rēanet. ḡ si aliq̄d eēn
tiale rei creabili vl̄ ānihilabili p̄cedat ⁊ rēanz
nō ānihilabit̄. Cōfirmat̄. q; ita eēntialis ē in
diuiduo illa res vlis sic̄ q̄cunq; res ꝑticularis.
ita eīm eēntialr fm eos sortes est bō. sic̄ bz bāc
materiā ⁊ bāc formā. ḡ sic̄ sor nō p̄t ānihilari
nec creari. nisi tā b materia q̄ b forma crearet̄
vel annihilaret̄. ita sortes nō poterit creari vl̄
annihilari nisi b res sibi eēntialis simplr ꝑus
sit nihil. vl̄ postea sit simplr nihil. Silr ista nā
cōis est magis eēntialis ⁊ intrinseca isti indiui
duo. q̄ q̄cūq; materia vel potētia materie for
me materiali. ꝑ si forma materiat̄ producat i ma
teria p̄ma de potētia materie. non creat̄ vel si
remaneat materia vl̄ potētia materie. nō ānī
hilat̄ fm istos. ḡ multo forti⁹ si b res intrinseca
isti indiuiduo p̄cedat vel sequat. nō creat̄ vel
nō ānihilat̄. Silr eadem facilitate dicā q̄ ista
res poterit creari. si illud additū nature ꝓius
nō sit purū nihil. dū tm̄ ipa natura ꝑus sit pu
rum nihil. cuz vtriq; sit sibi eēntiale. Quito
arguo sic. Aut iste bō vlis seu cōis ē de eēntia
sortis aut nō: si nō. ⁊ certuz est fm istos. q̄ sor nō
est de essentia isti⁹ bois cois. q; tūc iste bō cōis
nō maneret sine sorte. q̄d negāt. ḡ sūt duo quo
rū neutrū est de eēntia alteri⁹. tūc q̄ro. aut fa
ciūt aliq̄d ꝑ se vnū. ⁊ si sic. ḡ sor nō ē idiuiduuz
si erit ps alicui⁹ ꝑ se vni⁹. Silr tūc nō pl⁹ essen
tialit̄ essz bō. q̄ materia aut forma cū q̄ facit p
se vnū. Si nō faciāt p se vnū. ⁊ vnū nō est acci
dēs alteri⁹. ḡ vtriq; erit p se subsistēs exīs cū
multis. q̄d negāt. et mlta alia absurda q̄ null⁹
sane mētis caperet sequunt̄. si illa res vlis nō
est de eēntia sortis. nec faē cū aliquo p se vnū.

Si dicit̄ q̄ illa res vlis est de eēntia sortis ⁊
nō tota essentia sortis. q; tūc nō esset res alia a
sorte. ḡ est ps essentialr sortis. Ex illo sequunt̄
multa absurda. Primū q; tūc sortes nō magis
esset res singularis q̄ vlis. q; totū nō magis de
notatur ab vna sua pte essentiali q̄ ab alia. sic̄
ꝓpositū nō dicit̄ magis esse forma q̄ materia.
nec ecōuerso. q̄uis forma sit pars p̄ncipalior.
Scdm q; tūc res singularis vere essz materia
rei vlis. ⁊ res vlis esset forma. vel ecōuerso. q̄a
aut illa res singularis addita ⁊ vlis sunt eius
dē rōis aut alteri⁹. nō eiusdē. q̄a tūc nō magis
esset vna vlis q̄ alia. Si alteri⁹. ⁊ oia q̄ sunt al
teri⁹ rōis si faciāt p se vnū. se habeāt sic̄ forma
⁊ materia. ḡ res vlis ⁊ singularis se bīnt sic̄ ma
teria ⁊ forma. Si dicit̄ q̄ b nō est verum. nisi
q̄n vtraq; illarū rerū est singularis. b nō valet
q; eadē facilitate dicā. q̄ q̄n vtraq; rerū est sin
gularis. nō opz q̄ sic se habeat q̄ vna sit mate
ria ⁊ alia forma. Tertio sequit̄ q̄ q̄libz accns
esset vere ⁊ realr cōpositū ex diuersis reb⁹ rea
lit̄ distinct̄. s. ex natura vli tali. ⁊ ex aliquo sibi
addito. Et vlr sequet̄ q̄ tot essent res realit̄ di
stincte i quolibz singulari. quot sunt vlia p̄di
cabilia vniuoce de eodē. Item tūc sor esset alte
rius rōis a platone. q; illa addita plurib⁹ eēnt
diuersarū rōm. Sexto sic arguo. omis res ex
aiaz in gne sbe est susceptiua ꝺrioz. ḡ si sit aliq̄
qua sba vlis q̄e erit susceptiua ꝺrioz. ꝑ nullū
vle est susceptiuū ꝺrioz. ḡ nullū tale vle ē res
realis in gne sbe. Añs p3. p pbm i p̄dicamētis di
cētē. q̄ b est ꝓpe. ꝓprie sbe. Et aūt nullus tale
sit susceptiuus ꝺrioz. pbo. q; sic ꝺria possunt eē
in diuersis idiuiduis eiusdē spēi specialissime
ita ista ꝺria essent i eodē vli simul q̄d est ipossi
bile. ꝓa p3. q; illa idiuidua ꝺria nō p̄nt existe
re. nisi sua cōia vlia existāt. ḡ opz q̄ illa cōia ꝺ
ria sint i aliquo susceptiuo p̄mo. ꝑ nō sunt p̄mo
in aliquo singulari. nec i aliq̄b⁹ singularib⁹. ḡ
sunt p̄mo i aliquo vli. vl̄ i aliq̄b⁹ vlib⁹. ḡ ñ opz
q̄ sint sil̄ i aliq̄b⁹ vlib⁹. ḡ poterunt esse sil̄ in ali
quo vli vno. q; possibile est q̄ illa singlaria in

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄b⁹ sūt accn̄tia singl'aria sint eiusdē spēi spēa-
lissime. Verbi gr̄a. ista aia intellectiua respcū
alicui⁹ pclonis bz sciam. ⁊ alia aia intellectiua
respcū eiusdē bz errorē. tūc scia in cōi. q: ꝑcise
respicit pclionē bāc. ⁊ error in cōi sibi ꝛu⁹. nō
sūt subiectiue in diuersis vlibus ad istas aias
intellectiuas. ergo erūt subiectiue in eodē vl'i.
⁊ p ꝯns aliq̄ ꝯia sūt sil' in eodē subiecto ꝑmo.
Cōfirmat ꝑm istos. Ꝯtetas ꝑmo reperit inter
vl'a. g̃ ⁊ repugnātia ⁊ oppō. ergo ꝯia vl'a nl'o
mō poterūt ee in eodē subiecto ꝑmo. Sil' seq̄-
ret q̄ res vl'is eēt ꝑmo ⁊ p se trāsmutabilis. q:
illō q̄ ꝑmo ⁊ p se recipit aliquā rē subiectiue
vere trāsmutat. ꝫ ꝑm ista⁊ opinionē ponit q̄
natura vl'is ꝑmo recipit ⁊ p se accn̄s vl'e. q: est
ꝑmū subiectū suu⁊. igit̄ ꝑmo trāsmutat. ꝯns ē
falsū. q: ꝑm oēs. act⁹ opatōes ⁊ trāsmutatōes
ꝑmo sunt singlariū ⁊ nō vl'ii. Sil' sequeret
quoddā absurdū in theologia. q̄ aliq̄ō intrin-
secū ⁊ eēntiale in xp̄o eēt dānatū ⁊ miserū. ta⁊
miseria culpe q̄ miseria pene. q: illa natura cō
munis xp̄o ⁊ alijs boibus informaret britudi
ne in cōi ⁊ miseria cōi tam culpe q̄ pene. Sil'
tūc eadē res esset sil' in diuersis loc. multa alia
absurda sequūt ad istā opinionē q̄ n̄ sicut nec
ꝑdicta ꝑpter suā irrōnabilitatē ⁊ absurditatē
eēnt ꝛ eā adducēda. nisi q: fuit opio multor⁹ ⁊
adhuc forte ponit a multē. Cōfirmat istud vl'
timū. q: q̄n sūt duo realr distincta informata ꝛ-
rijs. totū nō pl⁹ denoiat ab vno illor⁹ ꝛnior⁹. q̄
q reliq̄. g̃ si nā būana vl'is exn̄s de eēntia xp̄i.
informaret miseria tā culpe q̄ pene. et certū ē
q aliq̄d q̄ ē de eēntia xp̄i informat britudie.
g̃ xp̄s nō magl denoiabit formalr brūs q̄ mis
q̄ ē absurdū. Cōfirmat. q: oē eēntiale in xp̄o
ē vnitū ꝟbo dino. ꝫ nihil vnitū ꝟbo dino est da
natū vl' miserū. g̃ nulla talis nāvlis q̄ sit recepti
ua ꝛnior⁹ puta britudinis ⁊ miserie est in xp̄o.
Si ꝺ: q nō ē intrētio ꝓbi q: ois sba est susceptī
ua ꝛnior⁹. ꝫ tm̄ ꝑia sba. Cōtra. sic sūt vl'ia sub
stātiarū. ita sūt vl'ia accn̄tiū. g̃ albedo ⁊ nigre-
do in cōi sūt in aliquo subiecto ꝑio vl'i aliq̄ō
ꝫ nō sūt ꝑio in singlarib⁹. g̃ sūt ꝑio in vl'ib⁹.
g̃ ⁊ c. Assumptū ꝑz. q: sicut se bz accn̄s singla-
re ab subiectō singulare. sic accn̄s cōe ad sub-
iectū cōe. g̃ sic accn̄s singlare ē in subiecto sin
gulari. ita cōe in cōi. ⁊ ꝯns sic singulare ē sus
ceptiuu⁊ ꝛnior⁹ sic spēs spēalissima erit susce-
ptiua ꝛnior⁹. Jō dico alr ad q̄onē. q: nulla res
realr distincta a singlarib⁹ reb⁹ ⁊ intrinseca eis ē
vl'is vl' cōis eis. q: talr res n̄ eēt ponēda. nisi ad
saluādā talē ꝑdicationē eēntialē vn⁹ō altero
Vel ad saluādā sciam de reb⁹. ⁊ diffinitōes re
rū quas oēs inuunt arguētes ꝓ opinione pla-
tonis. Sz ꝑmū nō valet. q: eo ipo q ponit i-
trinseca ibi ⁊ distincta a re singulari realit. opz
q sit ps rei. ꝫ ps nō ꝑr ꝑdicari eēntialr de re: si
cut nec materia nec forma ꝑdicat eēntialr de
ꝓposito. g̃ si ꝑdicat eēntialit de re opz q n̄ sup
ponat ꝓ sc: ꝫ ꝓ re singulari. ꝫ talis suppositio
pōt saluari ponendo q ꝑdicet aliq̄d q̄ nō est
tota res. nec ps rei. g̃. ꝓpt talē ꝑdicationē salu
ādā. nō opz ponere tale ꝑdicatū ee aliquā rē
aliā tm̄ intrinsecā rei. Verbi gr̄a. q: ista. ꝑpō bō
est aial. vl' socrates est aial sit eēntialr. ⁊ p se ꝑmo
mō ⁊ in q̄d. ita ꝑt saluari. ponēdo ꝑdicatū nec
esse subiectū realr nec ptē subiecti realit. sicut
ponēdo q ꝑdicatū sit ps eēntialis subiecti. q:
si ponat q ꝑdicatū sit ps eēntialis subiecti. q̄
ro q̄d denotat ꝓ positionē. aut q subiectuz sit
essentialr ꝑdicatū ipm. ⁊ bē est ipossibile. q: to-
tū nūq̄ est essenrialit nec realit sua ps. Aut de
notat q illud q̄ est vere bō. est aliq̄d q̄ ē ne
aial. bē est dicere. q illud ꝓ quo supponit bō ē
illud idē ꝓ quo supponit aial. q̄tūcūq; ꝑdica-
tū q̄ supponit. nō sit illud ꝓ quo supponit i il
la ꝓpōe. Sz bē totū pōt eq̄ bene saluari. ponēs
do q ꝑdicatū nō sit subiectū nec ps sua. sic po
nēdo q sit ps sua. q: eq̄ possibile est q aliq̄d et
trinsecū alicui supponat ꝓ illo sic q ps sua sup
ponat ꝓ eo. g̃. ꝓpt istā ꝑdicationē saluādā nō
opz ponere ꝑdicabile cōe de aliquo. esse sibi i-
trinsecū. Cōfirmat. q: in ista ꝓpōe bō est aial
aut ẽmini supponūt ꝓ seipsis aut nō. si sic: tūc
esset bē ꝓpositio fl'a. q: ẽmini isti sunt distincti.
nec vn⁹ est ali⁹. ⁊ ꝑm opinionē recitatā ꝑps. ⁊
ꝑm ꝟitatē. si nō supponūt ꝓ seipis. g̃. ꝓ alijs a
se. ⁊ ita pōt ꝓperere alicui extrinseco suppone-
re ꝓ alio a se. sic itrinseco. g̃ ⁊c. Nec ꝓpt sc̄m
opz ponere ꝓpt idē. q: ad habēdū sciam realē
sufficit bre. ꝓpōes p se ꝑmo mō ⁊ sc̄o mō. q̄ pnt
bri sine tali alia re. sic declarabit i respōdēdo
ad argumēta. ⁊ ꝓbatū est i ꝑoti rōe. g̃ ⁊c. Nec
opz talē rē ponere ꝓpt tertiū. ꝓpt idē. sic post
ea patebit. Hoc pōt ꝑsuaderi alicui⁹ rōib⁹ lo-
gicalib⁹. Prio sic. q illud a quo aliq̄ō gen⁹ vl'r
negat. nō est res p se ꝓtēta sub isto gñe. sic si bē
sit vera nullū aial est a. a nō erit p se ꝓtētū sub
aiali. ꝫ a tali gñe. puta a gñe gñalissio sbe. q̄lz
tale vl'e vl'r negat. Nā bē ē simplr ꝟa. nulla sba
est a. sit a illud vl'e q̄ significat ꝓ aial. vel sup
ponat ꝓ illo vl'i. ⁊ ita de quocūq; alio. g̃ nullū
vl'e ē aliq̄ res realit ꝓtēta sub gñe sbe. Mai⁹
pz. q: gen⁹ vere ꝑdicat de oi ꝓtēto p se sub illo
gñe. Mi⁹ pz. q̄a accipio rē ipportatā p aial
ꝑm te. ⁊ sit a. tūc bē est ꝟa. nulla sba est a. q: nul
la sba ic⁹ porea ē a. sil'r nulla sba corporea ē a.
Hec vltima pz. q: nullū corpus inaiatū est a.
sil'r nullū corpus aiatū est a. Hec vltima pz. q:
nullū corpus aiatū insensibile est a. sil'r nullus

corpus aiatū sensibile est a. Nec vltima pz. q:
null⁹ bō est a. null⁹ alin⁹ est a. ⁊ sic ꝺ oib⁹ ſpēb⁹
ꝓtēris sub corpe aiato sensibili. g̃ nullū corp⁹
sensibile ē a. ⁊ tz bē argumētū p illā reglaz pbi
⁊ thopicā. A quocūq; negat q̄libz spēs alicui⁹
gener⁹. ab eodē negat illud gen⁹. g̃ si bē sit vera
nulla sba ē a. a nō ē p se res ꝓtēta sub illo gñe
gñalissimo. Preſea ab inferiori ad supi⁹ p se
est bōa ꝯna. q̄n sc: supius ⁊ inferi⁹ supponūt. p
reb⁹ ꝓtētis. q̄uis nō sequit q̄n supponunt. p se
ipis. g̃ sequit bō est spēs. g̃ aial est spēs. q̄ro g̃
quō supponit ly aial. aut pſonalr. ⁊ tūc hec est
falsa. eriaz ꝑm istos. q: nullū aial est spēs. aut
simplr. ⁊ tūc est falsa. q: tūc aial suppoit. p illo
cōi ꝛz istos. ⁊ illa res cōis n̄ ē spēs spēalissima
ꝫ gen⁹. Preſea sequit. oē aial est corruptibi
le p se ⁊ gñabile p se. ergo bē res demſando rez
vl'em iportatā p boiem est p se corruptibil'. et
eodē mō de oibus vl'ib⁹ spēb⁹ spēalissimis ꝓtē
tis sub aiali. ꝯns ē falsū. g̃ añs. ⁊ p ꝯns hec eēt
falsa. oē aial est p se corruptibile. quaz tm̄ null⁹
negat. q: eadē rōne bē est negāda. oē corpus ē
mobile. ⁊ p ꝯns bō. ois bō ē p se risibil'. ⁊ vl'r ois
ꝑsō in q̄ ꝑdicat passio ꝺ suo subiecto cū nō. p
seitatis eēt falsa. q̄ ꝺ est absurdū. Prima ꝯna
pz. q: a supiori ꝺ istributo ad q̄libz p se inferi⁹
q̄ ꝺ est res ꝓtēta sub illo est bona ꝯna. Si ꝺ: q
supius nō ꝺistribuit ꝓ oibus p se inferioribus. ꝫ
solū. p singl'aribus nō. p vl'ibus. Cōtra oē supi⁹
p se ꝺistribuit ꝓ illis ad q̄ imediari⁹ se bz. g̃ cū
illa vl'ia p se sint imediata supiori. p eis primo
ꝺistribuerēt. Preſea gen⁹ vniuoce ꝑdicat de
re vl'i. ⁊ re singulari. q: si nō. ꝑdicat de eis equi
uoce. q̄ negat. g̃ eq̄r ꝺistribuit. p vna re ꝓ pro
alia. q: sine rōe ꝺ: q ꝺistribuit. p vna re p se cō
tēta. ⁊ tm̄ nō. p alia cadē. Cadē ei facilitate di-
cā q ꝺistribuit ꝑcise. p reb⁹ vl'ibus tāq̄. p illis
q̄ imediate ꝓtinent sub gñe. ⁊ nō ꝓ singula-
ribus. Sil'r q̄ rōne vnū vl'e nō ꝺistribuit. p ta-
lib⁹ ꝓtēt. nec aliud. g̃ ens nō ꝺistribuit. p alijs
vl'ibus. ꝫ tm̄ p singl'aribus. ⁊ p ꝯns de ꝟitate ser
monis bē eēt falsa. aliq̄ō ens est vl'e. q̄ negat.
Preſea si bē sit ꝟa. spēs spēalissima est sba. aut
sba supponit simplr aut pſonalr. Si simplr. tē
bē est falsa. q: tūc spēs spēalissima eēt gen⁹ gña
lissimū. Si pſonalr. adhuc est falsa. q: tūc sup-
ponit ꝓ suppositis ⁊ p singularibus. ⁊ p ꝯns
spēs spēalissima eēt aliq̄ō singulare. Jō dico
q nulla talis res est q̄ sit vl'is ⁊ intrinseca illis
quib⁹ est cōis. Ad pmū argumētū alteri⁹ opi-
nionis q̄n accipit q̄ ꝺiffinitio est ꝑmo sbe. Di
co q ꝺiffinitionē ee alicui⁹ ꝑmo. pōt intelligi
dupl'r. Vel q sit illi ꝺe quo ꝺiffinitio primo ⁊
adeq̄te ꝑdicat. ita q ꝺiffinitio ⁊ ꝺiffinitū con
uertant. ⁊ isto mō ꝺiffinitio nō est ꝑmo sbe. q̄a

Ad argumenta hnie opi.
Ad primū

de nulla sba talis ꝺiffinitio ꝑmo ⁊ adeq̄te ꝑdi
cat. Sz ꝺiffinitio isto mō ꝑmo ē alicui⁹ ẽmini
vni⁹ conuertibil' cū ꝺiffinitōe. q̄uis ẽmin⁹ nō sit
realr illa ꝺiffinitō. Quid aūt sit ille ẽmin⁹ post
dicet. Aliē pōt intelligi ꝺiffinitionē ee alicu
ius ꝑmo. q: sc: q aliq̄d est illō cui⁹ ꝑtes ꝑmo p ta
lē ꝺiffinitionē exp̄munt. Et bē pōt intelligi du
pl'r. q: ꝑmo sic q̄libet suplatiu⁹ pōt teneri posi
tiue vel negatiue. Si ꝑmo mō. adhuc dico q
ꝺiffinitio nulli⁹ est ꝑmo. q: nullū est ꝑmo ꝺiffi-
nibile. q: nihil est cui⁹ ꝑtes debeāt exp̄mi. nisi
ꝑtes alicui⁹ singulari. ⁊ ꝑtes bui⁹ singulari non
ꝑtes exp̄munt p ꝺiffinitionē q̄ alterius. Sc̄o
mō dico q ꝺiffinitio ꝑmo est substātie. q: ꝑtes
substātie ꝑmo p ꝺiffinitionē exp̄munt. Mi⁹ ꝺ:
q ꝺiffinitio nō est ꝑio sbe singulari. Dico q bē
est verū ꝑio mō. q: de nulla sba singulari ꝺiffi-
nitio primo vel adeq̄te ꝑdicat. tm̄ isto vltio mō
dico q ꝺiffinitio primo est sbe singulari. q: cui⁹
ꝑtes primo p ꝺiffinitionē exp̄munt. nec talis
ꝺiffinitio de aliquo alio supposito p se vere ꝑ-
dicat. Verbi gr̄a. bē ē vna ꝺiffinitio. aial rōale.
Ista ꝺiffinitio ꝑio est isti⁹ ẽmini bō. q: de isto
ẽmio ꝑio ⁊ adeq̄te ꝑdicat. q: de nullo ꝑdicat
nisi de quo ꝑdicat iste termin⁹ bō. ⁊ de oi de q̄
ꝑdicat iste termin⁹ bō q̄n bz suppositionē ꝑso-
nalē vere ꝑdicat ista ꝺiffinitio si suppoat ꝑso-
nalr. ⁊ io bē ꝺiffinitio ⁊ ꝺiffinitū conuertunt. q: bē
est eē aliq̄ conuertibilia. q de quocūq; ꝑdicatur
vnū ⁊ reliquū. ⁊ econuerso. si supponat ꝑsonalr.
q: de conuertibili⁹ semp est necē q aliq̄d ꝑdice
tur de vno supposito alr q̄ ꝑsonalr. q̄ nō ꝑdi
cat de reliquo ⁊ econuerso. Verbi gr̄a. bō ⁊ risi-
bile conuertunt. ⁊ tm̄ risibile est passio bois ⁊ bō
nō est passio bois. Sic g̃ bē ꝺiffinitio aial rōna
le est primo isti⁹ ẽmi. bō. cui⁹ tm̄ ꝑtes nō exp̄i
munt p ꝺiffinitionē ꝛ. Sc̄o mō ista ꝺiffinitio
nulli⁹ ē ꝑio. q: p istā ꝺiffinitionē nō exp̄imūt
nisi ꝑtes sortis. ⁊ platonis. sic em̄ nihil est aial
rōnale nisi sortes⁹ vel plato. ⁊ sic de alijs singu
laribus. ita nulli⁹ alteri⁹ ꝑtes p istā ꝺiffinitionē
exp̄imūt. ⁊ tm̄ nō plus exp̄imunt ꝑtes sortis q̄
platonis. nec econuerso. g̃ nulli⁹ ꝑtes primo ex-
p̄imunt. ita sc: q alicui⁹ ꝑtes exp̄imāt pri⁹ q̄
ꝑtes cuiuscūq; alteri⁹. Tertio mō ꝑtes sortis pri
mo p istā ꝺiffinitionē exp̄imūt. ⁊ sil'r ꝑtes pla
tonis. q: nulli⁹ alteri⁹ ꝑtes pri⁹ exp̄imūt. Et iō
sic intelligēdo primū ꝺiffinitū dico q sortes ē
primū ꝺiffinitū. ⁊ sil'r plato. ⁊ sic de quolz boie
q: de quolibz tali vere ꝑdicat bē ꝺiffinitio. nec
de aliquo alio supponēte ꝓ severe ꝑdicat ꝫ tm̄
de illis q̄ supponūt ꝓ boibus singularib⁹. Etm̄
si in ista ꝓpone bō est aial rōnale. bō suppo-
neret ꝓ aliquo alio q̄ ꝓ boie singulari. ista eēt
simplr falsa. ⁊ nihil ymaginabile ē aial rōnale.

Universidad de Deusto
Biblioteca

E Instantia prima Secunda.

nisi iste bō vel ille. ⁊ sic de alijs singularib⁹. et p ꝑns eadē rōe. nulli⁹ ꝓtes reales p ista diffinitionē exprimūtur nisi ꝓtes istius bois ⁊ illi⁹. ⁊ sic de alijs singularib⁹. Si diceres. diffinitio ⁊ diffinitū sūt eadē res. ꝑ iste termin⁹ bō nō est eadē res cū ista diffinitiōe. ḡ iste termin⁹ nō ꝑ modo diffinit. Preterea. nulli⁹ singularis ꝓtes exprimūtur. ꝓio p diffinitionē. q⁹ diffinitio ē ꝑn cipiū cognoscēdi pfecte illud cui⁹ ꝓtes ꝓio p diffinitionē exprimunt. ꝑ nulli⁹ singularis ꝓtes pfecte cognoscunt p diffinitōes. q⁹ nō pl⁹ vni⁹ q̄ alteri⁹. ⁊ ita vel nulli⁹ vel cuiuslibet. ꝑ certū est q⁹ nō cuiuslibz. ḡ nulli⁹. Preterea. pbs ꝑmo posterior. dic̄ q⁹ diffinitio ꝓio est ſbe. ⁊ dic̄ q⁹ ſba singularis nō diffinit. Ad primū istor⁹ dico. q⁹ nunq̄ diffinitio ⁊ diffinitū sunt eadē res sic cīm nō sūt idē termin⁹: ita nō sunt eadē res boc nō obstāte ꝙ eadē re supponūt. et ꝑcise ꝙ eadē re. nec alia res significat ꝑmo ⁊ principa liter p vnū. q̄n significet p reliquū. nec aliq̄ō extrinsecū ꝓnotat p alterū eor̄. Et isto mō intelligūt auctores. si dicant q⁹ diffinitio ⁊ diffinitū sunt vna res. q⁹ sc̄z būt vnū significatū. quā intentionē autoris ⁊ etiā aliq̄ moderni q̄uis aliqui eor̄ nō aduertāt tm̄ satis exprimūt. q̄n dicūt frequent̄ q⁹ diffinitio ⁊ diffinitū importāt eādem rem: ⁊ q⁹ significāt eādē rē. et ꝙ ꝑns nō sunt eadē res. sic nec duo signa. vel duo ipor⁹tātia sunt vnū significatū vel iportatū. Ad scām dico. q⁹ nō semp est diffinitio principiū pfecte cognoscēdi q̄libz cuius est diffinitio. q⁹ aliq̄n sic̄ post declarabit. illō cui⁹ est diffinitio pfecte pōt cognosci sine omi diffinitōne. ꝑ bn verū est q⁹ habita diffinitiōe ꝓtes alicui⁹ cui⁹ est diffinitio pñt cognosci esse i illo cui⁹ est diffinitio. Verbi gr̄a. cognit̄ diuersis boib⁹. ⁊ diuersis eos circūstātib⁹ cognitis. tādē accipit hec diffinitio aial rōnale sciēdo. ſ. q⁹ ois bō est aial rōale. qua diffinitiōe bita ab aliquo. si illi pñt̄ aliq̄s bō cui⁹ nulla notitia ꝑ⁹ habuit. ꝑ⁹ tute notitie ꝑdicte diffinitiōis talis cognoscit q⁹ iste ḡ bō quē in se nō cognouit nisi cōfuse q⁹ nō apprehēdit distincte qualibet prē ei⁹. ḥz ꝓtes realr distinctas. ſ. corp⁹ ⁊ aiaz intellectiuā ⁊ ꝑ nō cognosceret nisi haberet ⁊ sciret. q⁹ dicta diffinitio est diffinitio cōis oi bōi. ⁊ ita diffinitio isto mō ducit i notitiā aliquo mō distincte rei singularis. cui⁹ est ꝑmo. vltio mō supi⁹ declarato. ꝑ nō nisi coexistēte notitia ꝓfusa illius rei singularis. Nō tm̄ ꝓprie cognoscit illa res singularis distincte p illā diffinitionē: sed ipropue. sc̄z q⁹ cognoscunt de eo ꝑdicabilia q̄ significāt ꝓtes distinctas illi⁹ rei singularis. ꝑ qualit̄. postea dicet. Ad tertiū dico. q⁹ nō est inc̄ōueniēs plr̄ terminū eq̄uocare i diuersis

C Tertia

F Ad primā.

G Ad scām

D Ad tertiam

locis. maxime q̄n in vno loco satis exprimit se eq̄uocare. Vel pōt dici ad intentionē pbi⁹ cōmē. vij. metb. ⁊ in diuersis locis q⁹ frequenter accipiāt ſbas ꝙ noie vel termino significāte substantiā. ⁊ tūc dico q⁹ diffinitio est ꝑmo ſbe. Bō ē ꝑmo ⁊ adeq̄te ꝑdicat de noie vel termino cōi importāte ꝑcise ſbam singularez. ⁊ isto mō sic dictuz est. diffinitio nō est ꝑte ſbe singularis.

Ad ꝑmā ꝓfirmationē dico. q⁹ nulla res in genere ſbe est diffinibil⁹ ꝑmo mō. ⁊ dico. q⁹ in ei⁹ diffinitiōe nō dz poni ſba q̄cūq̄. ꝑ debēt poni ⁊mini ꝑcise significātes ſbas. ⁊ isto mō dicūt ꝑdicabilia ſbalia. sc̄z ꝑdicabilia solas ſbas importātia. ⁊ sic vocat ꝓmē. predicabilia ſbalia. vij. metb. ꝓmē. v. vbi dicit q⁹ tm̄ sūt tria ſbalia ꝑdicabilia. sc̄z genꝰ dr̄a ⁊ diffinitio. Bō est q̄cūq̄ est ꝑdicabile de ſba ⁊ nō iportat nisi ſbam. vel est genꝰ. vel dr̄a. vel diffinitio. q̄ tm̄ sc̄z genus ⁊ diffinitio ⁊ dr̄a nō sūt ſbe. ꝑ tm̄ sūt signa importātia ſbas. ⁊ ista ponunt̄ in diffinitōe. et n̄ ſbe iportate p genꝰ ⁊ dr̄a. q⁹ nulla ſba importat ꝑ boc genꝰ aial. nisi tm̄ aliq̄d singulare. ⁊ tm̄ nullū tale ponit in diffinitōe. Ad scām ꝓfirmationē dico p idē q⁹ genꝰ ⁊ dr̄a q̄ ponūt in diffinitōe ſpēi nō sūt ſbe. ꝑ ꝑcise importāt ſbas nullū accīns ꝓnotādo. nec tm̄ sunt de ēntia ſpēi. ꝑ ꝓpter ḥ nō sequit q⁹ diffinitio tal⁹ sit ꝑ additamentū. q⁹ nō dz diffinitio ꝑ additamētū. q⁹ aliquid ponit in illa diffinitōne q̄ nō est de ēntia diffiniti. ꝑ q⁹ ponit ibi aliq̄d. q̄ importat ⁊ significat aliq̄d ex̄ ēntiā diffiniti. sicut ista diffinitio. albedo est color disgregatiu⁹ visus ē ꝑ additamentū. q⁹ iste ⁊min⁹ visus ḥ posit⁹ est ex̄ totā ēntiā albedis. i. iportat aliq̄d ex̄ totā ēntiā albedis. Et q̄n dr̄ q⁹ ꝙm pbm ꝓmo phi. ſba nō diffinit nisi p ꝑtes. Dico q⁹ ḥ est sic intelligendū. ſba nō diffinit nisi p ꝑdicabilia importātia ꝑcise ſbas ⁊ nō aliq̄ō accīns. Ad tertiā ꝓfirmationē dico. q⁹ diffinitio ꝑdicatur de diffinito ꝓmo mō dcō nō ꝑ se ꝑ ꝑ diffinito tertio mō dctō. q⁹ in illa ꝓpone ois bō est aial rōnale. ſubiectū ē diffinitū ꝓmo mō ⁊ nō supponit ꝑ se sed ꝑ singulari q̄ō est diffinitū tertio mō

Ad ꝑmā cōfirmatōez primaz gu. ꝓme opi.

Ad scām principale dico. q⁹ scia realis nō ē ſp de rebus tanq̄ de illq̄ immediate sciunt. sed de aliis ꝑ reb⁹ tm̄ supponētib⁹. Ad cui⁹ intellectū ⁊ ꝓpter mltā ꝑ⁹ dicta ⁊ dicēda ꝓpt̄ aliquos inexercitatos in logica. Sciendū q⁹ scia q̄libet sine sit realis sive rōnalis est tm̄ de ꝓpōnibus tanq̄ de illis q̄ sciunt. q⁹ sole ꝓpōnes sciuntur ꝓpō aūt ꝙm boeti. i. ꝓiar. hz triplex esse. sc̄z in mēte. in voce. ⁊ i scripto. Bō ē dictū aliq̄ ꝓpō est tm̄ ꝓcepta ⁊ intellecta. aliqua est ꝓlata. et aliq̄ est scripta. ⁊ ita si ēnt aliq̄ alia signa eod̄ modo instituta ad significandū. sicut voces ⁊

K Ad scām.

M Ad scām argu. ꝓme opi.

littere in illis eēt ꝓpō sicut in istis. ⁊ ido sicut ꝓpō ꝓlata vere ꝓponit ex vocibus. ⁊ ꝓpositō scripta vere ꝓponit ex scriptur⁹. ita ꝓpō tm̄ cōcepta tm̄ ꝓponit ex intellectōibus vel ꝓceptibus seu intentionibus aie. ⁊ ideo sicut ois vox pōt eē ps ꝓpōnis i voce. ita ois intellectio potest esse ps ꝓpōnis in mēte ꝙm vnā opinionez vel ꝓcept⁹ ꝙm aliā opinionē. Sicut aūt vox q̄ est ps ꝓpōnis ꝓlate pōt hr̄e multiplicē suppositione. sc̄z materiale ⁊ ꝑsonalē ⁊ simplicē. sic ꝑ⁹ in istis ꝓpōnib⁹ ꝓlatis ⁊ audit̄ auribus. sc̄z homo est vox dissillaba. in q̄ illa vox tenet materialr. q⁹ illa vox ibi ꝙm q⁹ ꝓpō est vera stat ⁊ supponit ꝑ seipa. Sil⁹ hō currit. ibi stat ꝑsonaliter. q⁹ supponit ꝑ ipis boibus nō ꝑ voce. q̄a illa vox nō pōt currere. In ista aūt bō est spēs illa vox supponit simplr̄ ꝑ aliquo cōi. eodē mō ps ꝓpōnis cōsilis in mēte etiaz circūscribēdo oēz vocē. q⁹ si oino nulli⁹ lingue est. q̄ea dmodo dicit Augu. li. iij. de tri. q⁹ est aliq̄ō ꝓbum q̄ nulli⁹ lingue est ista inquā ps talis ꝓpōis pōt hr̄e suppositionē ꝑsonalē. ⁊ tūc stat ⁊ supponit ꝑ ipis reb⁹ significat̄. si significaret res vel posset habere supositionem simplicem. ⁊ tūc stat ⁊ supponit ꝑ seipa. Per boc ad argumētū dico sicut ista ꝓpō ꝓlata ois homo est risibilis scit̄. sicut cīm ipa est ña. ita vere scit̄. q̄a oēverū pōt sciri. null⁹ aūt nisi furiosus pōt negare q̄n aliq̄ ꝓpones ꝓlate sint ṽe ⁊ aliq̄ false. q⁹ cīm diceret se nunq̄ audiuisse aurib⁹ cor̄ aliq̄ō medaciū. Nihil pōt audiri auribus nisi vox vel sonus. sicut nihil pōt videri oculis cor̄ poralib⁹ nisi color vel lux. ḡ aliq̄ ꝓpones ꝑcise ꝓpositе ex vocib⁹ sunt vere. sicut iste. ois bō ē aial. ois homo est risibilis. spēs ꝑdicat̄ de pluribus dr̄ntib⁹ numero in eo q⁹ q̄d. gen⁹ ꝑdicat̄ de pluribus dr̄ntib⁹ specie. ⁊ sic de alijs que pñt sciri. ita ꝓpō in mēte que nulli⁹ lingue est vere scit̄. Nūc aūt ita est. q⁹ scia aliquarū taliū ꝓpositionū ꝓlatarū est realis. ⁊ aliq̄ rōnalis. et tm̄ illa scita ⁊ oīa ꝓtes ist⁹ vere sunt voces. q̄a cū partes aliquarū supponūt ⁊ stant nō ꝑ seipsis vocibus. ꝑ ꝑ rebus er̄. puta ꝑ subiect̄. ideo illarū ꝓpōnū scia ꝺr̄ realis. Alie aūt ꝓtes alia rum ꝓpōnū stant ꝑ ipis ꝓceptib⁹ mētis. ideo scia illarū pōt dici rōnalis vel logical⁹. ⁊ istarū ꝓpōnū ꝓlatarū bō est vox trissillaba. scia pōt dici grāmatica. ⁊ tm̄ oēs ꝑ pōnes tales ⁊ ꝓtes earū sunt voces. ⁊ solū dicunt̄ ad diuersas scias ꝓtiere. q⁹ ꝓtes dictarū ꝓpōnū ꝑ diuersis supponūt. q⁹ aliq̄ supponūt ꝑ rebus aliq̄ ꝑ cōceptibus mētis. ⁊ aliq̄ ꝑ ipis vocibus. ergo eodē modo ꝓportionabiliter de ꝓpōnibus in mēte. quevere pñt sciri a nobis ꝑ statu ist⁹. q⁹ oīs termini illarū ꝓpo-

sitionū sunt tm̄ cōceptus ⁊ nō sunt ipe substātie extra. q⁹ tm̄ termini aliquarū ꝓpōnū stant ⁊ supponūt ꝑsonalr̄. sc̄z ꝑ ipis rebus extra. sicut in talib⁹. oīne mobile partim est in termino a quo ⁊c. ois bō est risibilis vel ois triāgulus hz tres ⁊c. ⁊ sic de alijs. ideo taliū ꝓpōnū ꝺr̄ esse scia realis. Termini aūt aliarū ꝓpōnū supponūt simplr̄. sc̄z ꝑ ipis ꝓceptibus. sicut in istis. ois demōstratio est ex ꝙmis ⁊ veris ⁊c. homo est spēs ⁊ sic de alijs. ⁊ taliū ꝺr̄ eē scia rōnalis. Nihil ḡ refert ad sciam realē. an termini ꝓpōnis scite sint res ex̄ aiam vel tm̄ sint in aia. dū modo stent ⁊ supponāt ꝑ ipis rebus ex̄. et ita ꝓpter sciam realē nō oz ponere tales res ꝛes dictas realr̄ a rebus singularib⁹. Per boc ad formā argumēti dico. q⁹ sciam esse de rebus pōt intelligi triplr̄. Vel q⁹ ipsa res est scita. et sic nulla scia est de reb⁹ substātialib⁹. maxime q⁹ nihil scit̄ nisi ꝓplexū. ꝓplexū aūt nō ē extra aiam. nisi forte in voce vel in ꝑsili signo. Aliter q⁹ res sint ꝓtes illius q̄ scit̄. ⁊ sic nō oz sciam realē esse de rebus ex̄. Tertio mō q⁹ res sint ila ꝓio quib⁹ ꝓtes sciti supponūt. ⁊ sic scia realis est de rebus. ꝑ nō de rebus ṽbus. q⁹ ꝓio illis nō fit suppō. Nam in ista ꝓpositōe in mente oīne corpus ꝓponit ex materia ⁊ forma singlari. nō fit suppō ꝓio aliquo corpe ṽli. q⁹ nullum tale corpus est. etiā si eēt nō ꝓpōereꝫ ex materia ⁊ forma singulari. Sed scia isto mō ē de rebus singularib⁹. q⁹ ꝓio ipis singularib⁹ ⁊mini supponūt. Et isto mō nō negat pbs esse sciam de singularib⁹. ꝑ scdo mō. q⁹ termini ꝓpōnū scitarū nō sunt res singulares. ꝑ sūt vlia de q̄bus est scia scdo mō. q⁹ vlia sūt termini ꝓpositionū scitarū. Et si aliq̄n inueniat̄ q⁹ scia est de reb⁹ ṽlibus dz intelligi q⁹ est de vlib⁹ ꝑdicabilibus de rebus. Breuiter ḡ ad intentionem pbi est sciendū q⁹ scia realis nō ꝑ hoc distinguitur a rōnali. q⁹ scia realis est de reb⁹. ita q⁹ ipe res sint ꝓpōnes scite vel ꝓtes illarū ꝓpositionū scitarū. ⁊ rōnalis nō est sic de reb⁹. ꝑ ꝑ hoc q⁹ ꝓtes sc̄z termini ꝓpositionū scitarum scia realis stant ⁊ supponūt ꝓio reb⁹. nō sic aūt termini ꝓpositionū scitarū scia rōnali. ꝑ illi termini stant ⁊ supponūt ꝓio aliis. Exemplū ꝑ⁹ de istis. bō est risibilis. ois bō ē susceptibil⁹ discipline. ⁊ sic de alijs que scunt̄ scia realis. ⁊ de istis genꝰ ꝑdicat̄ in q̄d de ḋntibus specie. spēs spēalissima tm̄ ꝑdicat̄ de indiuiduis ⁊ sic de alijs. Ad tertiū dico q⁹ hec vox homo non significat ꝑmo aliquā rem. si ly ꝑmo teneatur positiue. si aūt teneat̄ negatiue. tūc dico q⁹ significat aliquaz rem ꝑmo. q⁹ significat primo quālibet rem singulare de qua ꝑdicat̄. Et si diceres q⁹ tūc eēt vox eq̄uoca. q⁹ vox equiuoca

P Ad tertiū

Universidad de Deusto
Biblioteca

tilla q̄ eq̄ p̄mo pl̄a sig̃t. R̄ndeo q̄ aliquā vocē pl̄a p̄mo sig̃re ꝓtingit triplr. Vel q: ita impōit vni ac si nō ipōeret alteri. ⁊ duob⁹ duab⁹ ipositionib⁹ imponit. sicut est de ꝟ noie sortes imposito duob⁹ boibus. q: vn⁹ imponēs ꝟ nomē sortes isti homini nihil cogitauit de alio. ⁊ eodem mō imponēs alij nihil cogitauit de isto ⁊ talis vox est eq̄uoca. ⁊ dicunt equiuoca a casu. Scō mō ꝓtingit aliquā rem pl̄a significare eque p̄mo. q: multis equalr imponit. ꝟ vna impositiōe. ita q̄ imponēs nō plus intēdebat q̄ significaret plus istā rez q̄ aliā. ⁊ si nihil plus fiat. pōt dici vox eq̄uoca. nō tn̄ a casu ꝑ aliquo modo a ꝓsilio. Sicut si aliq̄s imponat hoc nomen petrus ꝑcise istis tribus boibus. ⁊ ꝟ vna impositiōe q̄ tn̄ eq̄ualet plurib⁹ impositionib⁹ tūc ꝟ nomē nō est equiuocū a casu. ⁊ nec ē vniuocū ꝓpe. q: cuilibet voci vniuoce cōuenit vn⁹ cōceptus secū ꝙuertibilis. null⁹ aūt est cōceptus ꝙuertibilis cū ista voce. q: vltim⁹ conceptus vel est specificus. ⁊ p ꝓ̄s cōis oīb⁹ indiuiduis eiusdē rōnis. vel est ꝛceꝑt⁹ propius alicui indiuiduo. ⁊ p ꝓ̄s null⁹ est medius qui sit ꝑcise cōis istis indiuiduis. ⁊ non alijs. Et ita illa vox nō est ꝓpe vniuoca sed eq̄uoca. ⁊ boc a ꝓsilio. ꝟ est q: ex deliberatōe certa imponit sic istis. Tertio mō ꝓtingit aliquā vocez eq̄ p̄mo pl̄a significare. q: vna impositiōe imponit oibus q̄bus cōceptus determinat⁹ bitus ab imponēte est cōis. ita q̄ sint signa q̄si ordinata. nō q̄ vox p̄mo significet illū ꝛceptū. sed q: imponit ad significandū p̄mo ⁊ ꝑcise oīne illud de quo ꝛceptus p̄dicat. ita q̄ si ꝛceptus de aliq̄bus p̄dicet vno tpe. ⁊ de alijs alio tpe. vox eodē mō importat significata sua. Et talis vox tali mō eq̄ p̄mo pl̄a significās est simpliciter vniuoca. Et talis vox est ꝟ vox bō. q: imponēs hanc vocē bō intēdebat q̄ significaret oēm rem de q̄ ꝛceptus mētis determinat⁹ p̄dicat. ita q̄ qn̄ ille ꝛceptus p̄dicat de re. q̄ tunc vox illā significaret. ⁊ qn̄ nō: nō. Ad ārtū dico. q̄ fm vnā opinionē intellect⁹ intelligēdo boiez nō intelligēdo aliquē boiem singularē nō intelligit rem vnā de gñe substāne. ꝑ tm̄ intelligit quendā ꝛceptū mētis. Quid aūt sit ille cōceptus. post dicet. Sed ꝟ aliā opinionē vere intelligit q̄libet bō singular. nō cognitōe propria nec cōualēti. ꝑ cōi tm̄. Ad q̄rtū dico. q̄ aliq̄d esse obiectū adeq̄tū pōt intelligi dupliciter. Vel q: est aliq̄d apprehēsibile a potētia primo. ita q̄ nihil apprehēdit sub rōne eius. Et sic dico q̄ nihil est obiectū adequatū alicui⁹ potentie. ⁊ max ime sensitiue. q: eq̄ p̄mo apprehendit a visu iste color sicut ille. ⁊ nihil ꝑius apprehenditur q̄ iste color vel ille. ⁊ sic de alijs potētijs

Ad quartū arg.

R Ad quintū

sensitiuis. Scō mō dico q̄ pōt aliq̄d esse obiectū adequatū alicui⁹ potētie. nō de virtute sermonis: ꝑ fm q̄ eq̄ualet vni actui signato qui erit iste. aliq̄d est de quo p̄mo ⁊ adeq̄te predicat esse obiectū talis potētie. vel cē apprehēsibile a tali potētia. Isto mō cuiuslibet potētie sensitiue est aliq̄d obiectū adequatū. q: est aliquod tale de quo adeq̄te ⁊ p̄mo p̄dicat cē obiectū talis potētie. ⁊ tn̄ in rei veritate non est obiectū talis potētie. nec pōt apprehēdi. nec p se nec p accns a tali potētia. Verbi gra. illō cōe color est illud de quo p̄mo ⁊ adeq̄te p̄dicatur apprehēsibile a potētia visiua. q̄a isto cōe color p̄dicat de oī illo q̄ē apprehēsibile a potētia visiua. ⁊ solo tali. ⁊ boc ꝟ opinionē que ponit q̄lit nō apprehendit p se. de q̄ opione siue sit vera siue falsa nihil refert ad ꝓpositū. ⁊ tn̄ hoc cōe color nec⁹ se nec p accns pōt apprehendi a potētia visiua. q: potētia visiua nō est apprehēsiua nisi rei singular. vel saltē non est apprehēsiua gener. Et qn̄ d̄z q̄ nec est obiectum potētie sensitiue nisi ꝛe res. Dicendū q̄ ista ꝛa est de ꝛtute p̄monis. sed tn̄ eq̄ualet isti actui signato. de nullo p̄dicat cē obiectuz potētie sensitiue nisi de ꝛa re q̄ sez est cē aiam. est simplr falsa. q: de isto cōi color pōt esse obiectū potētie visiue. sic dicēdo. ois color est visibilis. ⁊ tn̄ illud cōe nō est ꝛa res extra aiam. et cā. q: esse obiectū potētie visiue nō p̄dicat de illo cōi p se. ꝑ q̄ suis inferioribus. ⁊ ideo in tali ꝓpone bz suppone psonalē nō simplicē. ista em̄. color est visibilis nō est ꝛa nisi p colore singulari. Ad tertū dico q̄ passio realis dupliciter accipit. Uno mō improꝑe. p aliquo q̄d sit ꝛa res ⁊ accns alterius rei. Alio modo dicitur passio realis ꝓꝑie. Proꝑie em̄ d̄z passio. q: p̄dicabit scō mo dicēdi p se. ⁊ d̄z realis. q: ē passio importās vnā rē ex aiaz. nō tn̄ est res extra aiam. Primo mō dico q̄ subiectū passionis realis est ꝛa ⁊ vna res singular. ⁊ sic passio non plus p̄dicat de plurib⁹ q̄ eius subiectū q̄d est res singular. Scō mō subiectū passiōis realis nō est res ex aiam. ꝑ est quidā ꝛceptus mētis supponēs p rebus ex aiam. sicut pz in ista positōe ois bō est risibilis. subiectū nō est aliqua res extra aiam. sed est quidā ꝛcept⁹ mentis supponēs ꝑcise p ipis boibus singularib⁹ q: ad vitatē istius ꝓponis ꝑcise sufficit q̄ risibile ꝛe p̄dicat de quolibet boie particulari. nec requirit q̄ p̄dicet de aliqua re vli. q: tunc nunq̄ talis vlis posset sufficiēter induci ex suis singularib⁹ q̄d est ꝛverā logicā. Et ex isto pōt fieri argumētū p ꝛclone p̄ncipali. q: oēs ꝓpones vles equalr inducunt ex suis singularibus. sed aliqua est vlis ꝓpō q̄ sufficiēter iditur ex singularibus suis. ita q̄ p̄dicatū repugnat cuilibet alteri a singlarib⁹. sicut ista. ois bomo est singular. ⁊ vn⁹ numero. q̄ eodē modo erit de vli quolibet. q̄d simplr erit verū si p̄dicatū repugnat cuilibet alteri a singularibus. q̄ ad verificandū tales ꝓpones vles a parte rei sufficiūt singularia. ⁊ ita tales res vniuersales oino frustra ponunt. Et tota cā est. q: in talibus ꝓponibus termini supponūt psonalr et nō simplr. ꝟ est supponūt p singularibus et nō p speciebus. Et si d̄z. ista ꝓpō est vera bomo ē p̄mo risibilis. aut q̄ fm q̄ homo bz supponem psonalē. ⁊ tūc est simplr falsa. q: null⁹ bō p̄mo est risibilis. aut fm q̄ supponit p ꝛceptu. ⁊ tūc etiā est falsa. q: tūc denotat q̄ ille cōceꝑt⁹ sit p̄mo risibilis. q̄d est manifeste falsū. q: iste cōceptus nec p̄mo nec scōario pōt ridere. ergo oz q̄ sit ꝛa fm q̄ supponit p aliquo medio inter rem singularē ⁊ conceptū. R̄ndeo q̄ sicut dicitur est ad q̄ntū argumentū q̄ hec est falsa de ꝛtute fmōis. homo est p̄mo risibile. sicut ista. aliq̄d est p̄mū obiectū ⁊ adequatū alicui⁹ potentie. ꝟ est ꝛa fm intellectū recte loquētium. q: per ipam intelligūt vnū actū signatū. scilz istū. de boie p̄dicat p̄mo risibile. ⁊ in isto actu signato homo bz supponē simplicē. ⁊ suppōit p ꝛceptu. q: de isto ꝛceptu p̄dicat p̄mo risibile non p se sed p rebus singularib⁹. ⁊ ideo in actu exercitato cōparente qui erit. aliq̄s homo est risibilis. homo bz supponē psonalē. Sicut in isto actu signato. genus p̄dicat de specie. genus supponit p ꝛceptu. q: ꝛceptus genet⁹ predicatur de ꝛceptu speī nō pro se ꝑ pro reb⁹? Et ita in actu exercitato cōparente qui non bz sic exerceri. spēs est gen⁹. ꝑ sic. homo est animal fmini babebūt supponē psonalē. Ad p̄mā cōfirmationē dico q̄ aliqua passio inest mltis p naturam cōem extra aiam. q: est aliq̄d idē in illis manēs in eis successiue. Aliq̄n aūt d̄z ineē illi p naturā cōem. nō p informationē ꝑ p̄dicationes. q: p̄dicatur p̄mo de natura cōmuni. boc est de aliquo cōi ad naturas illoz p̄dicatōez et alterius duoz modoz intelligit pbs de quo alias. Peridez ad scdam confirmationē. q̄ nō manet eadē dyaphoneitas numero. nisi idem subiectū numero maneat. q: fm istos etiā vnū accns numero est p̄mo in vno subiecto nūero.

Ad septimū dico. q̄ agens naturale in agēdo intēdit veram rem singularē. q: illud intēdit quod p se et p̄mo ꝓducit. sed res singularis p se et p̄mo producit. ergo ⁊c. Et qn̄ d̄z q̄ non plus intēdit vnā rem singularē q̄ aliam cum equalr respiciat oēs. R̄ndeo q̄ vnā determinate intēdit eam scz que determinate producet. Unde quia idem est intentū ab agente priori et posteriori. ideo q: agēs p̄mū intēdit aliquid vnū determinate. illud vnū intēdit ab agente naturali. nec equalr respicit quodlibet singulare ab agēte naturali. sicut nec quodlibet idifferēter ꝓducit. De isto tn̄ magis dicet in q̄rto

Cauillatio

Et si proteruiat cōtra boc ⁊ cōtra alia predicta. q̄ bec est vera aliq̄s promittit se daturum alteri aliquē equū. tunc quero. aut iste promittit alteri rē aliquā singularē. aut vlcm. aut cōceptū. Non rem singularē. q: nō plus vnaz q̄ aliā. ⁊ ita vel nullū equū promittit. ⁊ ita posset tenere promissū nullū equū dādo. Uel promittit quēlibet equū. ⁊ ita nō posset tenere promissū nisi dando quēlibet equū. Si promittat rem vlcm. habet propositū. Si ꝛceptū boc nō est verū. q: promittit verā rem. Si tūc posset adimplere promissū nō dando aliquem equum realem. sed tn̄ quendā cōceptū Ista cauillatio nō esset hic ponēda. nisi quia aliqui putant res se scire logicas ponderarēt talia puerilia. propter que ponūt mlta absurda circa suppositionē terminoz. sed boc tractare foret nimis prolixū. ⁊ rediosum. ideo dimitto ⁊ dico q̄ iste promittit verā rem singularē. q: in ista propositione. iste promittit alteri equū. ly equū supponit psonalr pro equis singularib⁹. Unde talis nunq̄ impleret promissū. si daret aliq̄d vniuersale. nisi daret aliquē equū particularem. Unde sicut iste sic dicēdo. promitto tibi vnum equū particularē promittit singularē. ita sic dicendo promitto tibi equū. Et qn̄ d̄z q̄ nō plus promittit vnā rem singularē q̄ aliā. q̄ vel nullam promittit vel quālibet. Nō sequit. sed est fallacia figure dictiōis. commutādo vnū modum suppōnēdi in alium. sicut sic arguēdo. omnis homo est homo singularis. sed nō plus est vnus homo singularis q̄ alius ergo omnis homo est quilibet homo singularis vel nullus. quia in prima homo singularis supponit confuse tantum. et in secunda supponit cōfuse distributiue. Ita est in proposito. in ista propositione promitto tibi equum. ly equū supponit confuse tantum. vel aliquo modo consimili. quia non supponit confuse et distributiue. et ꝓtingit inferre quodlibet singulare sub disiunctione. ita q̄ consequēs sit de disiuncto predicato et non disiunctiua. Quia bene sequitur. promitto tibi equum. igitur promitto tibi istum equū illum vel illū. ⁊ sic de omnib⁹ presentibus et futuris. Sed disiūctiua non sequitur. non enim sequitur promitto tibi equū ergo promitto tibi equum istum vel promitto tibi illum equum. et sic de alijs. Sicut bene sequit. ois homo est animal. ergo ois homo est boc animal vel illud animal. et sic de singulis

Replica

T Rñdeo

S Ad sextū

U Ad primā cōfirmationez sexti arg.

Ad secōz cōfir.

X Ad septimū

Y Responderetur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed nō sequit disiunctiua.ois homo est aial. ḡ ois hō est hoc aial.vl ois hō est illud aial. ⁊ sic de alijs multis talib⁹. Quia sepe termin⁹ ꝑdicatus habz suppositionē ꝓfusaz tm̄. vel aliquā ꝑtū ad ꝑdicata ꝓsilez cū signo distributiuo ꝑcedēti. Verūtn̄ vtrū de vi ſmonis bēat suppositionē ꝓfusaz tm̄ vel nō.ad pns nō curo. Et iō ista omittant.q; ptinent ad logicos. Ignorātia tm̄ istoꝝ facit multa difficilia. ⁊ i theologia ⁊ in alijs sciēcijs realib⁹.q̄ si ista ⁊ ꝓsilia pueri lia'eēnt pfecte scita.eēnt valde facilia: vel nullā penā⁹ haberent difficultatē. Ad.viij.dico q̄ gen⁹ gn̄alissimū est ꝓcept⁹ mētis. q̄lē tm̄ est ynuz gen⁹.parebit in sequētib⁹. Ad.ix.dico. q̄ porphir⁹ vult q̄ spēs est vnū collectiuū mltoꝝ.in vnā naturā nō realē. ſ i vnū q̄ ꝑportat naturas multoꝝ.⁊ iō dicit vna natura p signi ficationē.q; est vnū ꝑportās multa. Et eodē mō plures hoies ptcipatiōe spēi sunt vn⁹ hō. nō vn⁹ hō nūero.nec ois homo cōis. ꝙa etiā ſz istos null⁹ hō est talis hō cōis. ſ vult q̄ de pluribus hoibus ꝓtēt sub vna spē ꝑdicē.ꝙa alia ptcipatio nō est possibilis vn⁹ hō ſ̄ est vn⁹ termin⁹ de quo ꝑdicat hō. q̄n hō supponit simplr si tm̄ ꝑdicē de pluribꝰ hoibus.supponit ꝓsonalit. Ad decimū dicēdū.q; q: pbs in libro ꝑdicamētoꝝ tractat ꝑncipalr de noib⁹ et ſminis ꝓpositionū.⁊ iō illud frequent attribuit ſmino ꝓpōnis q̄ attribuit rei.et aliq̄n ecōuerso. Et rō est.q: purus logic⁹ nō bz disputare vtrū vlia q̄ sunt termi ꝓpōnuz sint res ex aiam vel tm̄ in aia.vel in voce vel in scripto. ⁊ iō nō distiguit. ſ aliq̄n attribuit rei qđ ꝓuenit vli termino ꝓpōis.⁊ aliq̄n ecōuerso. Dico ergo q̄ intellect⁹ suus ibidē est iste. q̄ eoꝝ q̄ sūt.i.nominuz vel termioꝝ ꝑportātiū ea q̄ sunt ꝑ ex aiaz ⁊ vere res. q̄dā dicunt de subiecto. ſ̄ est de ſba ꝑma. q: ipimet termi dicunt de ſba ꝑma. nō ꝓ se ſ̄ ꝓ ipa ſba ꝑma.⁊ nō sunt in subiecto. ſ̄ est nō ꝑportāt rē aliquā exīt̄ē i subiecto.⁊ ecōuerso mō. q̄dā dicunt de subiecto nō pro se ſ̄ ꝓ re. ⁊ sunt in subiecto. ſ̄ est ꝑportāt rez in subiecto exīt̄ē. Et ita in actu signato ſmin⁹ bz eādē suppositionē sp.⁊ tm̄ in duob⁹ actib⁹ exercitat. corresp̄dētib⁹ bz variā suppositiōez. q: i vno simplicē vel materialē.⁊ in alio ꝓsonalē. Ad vndecimū dico.q; ibi nō ē diuisio in res distinctas q̄n ſba diuidit i ſbam ꝑmā ⁊ scdaz. ſ̄ est diuisio in illa q̄ ponūtur in linea ꝑdicamētali. quoruz aliq̄ pñt esse vere res.⁊ aliq̄ simplr nō sunt res q̄ sūt ſbe. Et cā est. q: ſba q̄ est gen⁹ gn̄alissimū de oibus talib⁹ ꝓ se ⁊ in q̄d ꝑdicat. q̄uis de aliquib⁹ ꝑdicet ꝓ se.puta de rebus. si res ꝑdicet. Predicat aūt de aliq̄bus.puta de ꝓceptibus. nō ꝓ se ſ̄ ꝓ re⁹. q: in talib⁹ ꝓpōibus ſmini nō supponūt ꝓ ſe⁊ simplr. ſ̄ ꝓ ipis singlarib⁹ et ꝓsonalr. Verbi gra.in ista propōne.ois hō ē aial.⁊ in ista.oīe aial est corpus.⁊ in ista oīe corpus est substātia.termini nō supponūt pro seipis ⁊ simplr. ſ̄ pro ipis singularib⁹ ꝓsonaliter.⁊ tm̄ q̄libet istarū est ꝓ se ꝑmo mō. ⁊ silr ꝙquoliber istoꝝ ꝑdicat iste termin⁹ ſba. Eodem mō⁊ propt̄ hoc isti termini ponunt in linea ꝑdicamētali. Et isti soli t̄mini vel ꝓsilles se bnt ſm supius ⁊ inferius. Et ita diuisio substātie que est gen⁹ gn̄alissimū. est in illa q̄ ꝑdicantur de mltis.⁊ i illa q̄ nō predicant de mult̄. Ad ꝓfirmationē.q; spēs dicunt magis ſbe q̄ gen⁹. q: aliq̄ impfectiora important ꝓ genus q̄ per spēm. saltē aliqualr.etiā q: sunt propinq̄ora in linea ꝑdicamētali ipi indiuiduo quod solū est res in illo gn̄e.⁊ propt̄ rōnes ꝓbi q̄s pōit ibiđ Et si ꝙr q̄ ꝓbs assignat aliq̄s properates esse cōes substātie ꝑme⁊ scđe. que nō possūt competere nisi rei. sicut esse susceptiuū cōtrarioꝝ. Dicendū q̄ dicit illas esse cōes. nō per realez inherentiā. ſ̄ per verā ꝑdicationē. q: vere pñt ꝑdicari de ꝓceptibus. nō pro se ſ̄ pro reb⁹. sic cē aial. vere ꝑdicat de hac voce hō. q̄n propō proferē hō est aial⁊ ꝑdicat de hac voce homo nō pro se ſ̄ pro re singulari pro q̄ ꝙr hō supponit. Vñ nō denotat q̄ ſ̄ vor hō sit aial. ſ̄ q̄ illa res quā hec vox significat ꝓ̄e est aial. Ad duodecimū p idē. q: illa diuisio est terminoruz importātiū veras res. q: quidā sūt vles. ꝙdam singlares.⁊ vocant res. q: sūt importātes veras res. Ad decimūtertiū rñdeo q̄ triplex est idētitas realis q̄ ꝓuenit ipis rebus. scz idētitas nūeralis ꝓuenit vni soli rei. idētitas aūt specifica nō ꝓuenit vni soli indiuiduo ſ̄ ꝓuenit pluribus indiuiduis. ita q̄ nō ꝑdicat de quocūq̄ vno ſ̄ de plibus. Et q̄ hec sit intrīa pbi patz. q: dicit idē numero q̄dē. ſ. sunt. quoꝝ noīa plā res ꝙo vna vt tunica⁊ vestis. Specie aūt. que cūq̄ sunt plura indistincta ſm spēm vt homo homini. ⁊ equus equo. Nam hec dicunt̄ specie eadem. quecūq̄ sub eadem specie sunt. Similiter autem genere eadez. quecunq̄ sub eodem genere sunt. vt homo ⁊ equus. Et quo pz q̄ idem specie vel idem genere non dicuntur de aliquo quod non est indiuiduum. sed dicūtur de ipſimet indiuiduis. ita q̄ sortes et plato sunt idem specie. et iste homo est idem genere cum isto equo. Hoc est dictum sicut exponit Aristoteles q̄ sortes et plato continentur sub eadem specie. et iste homo continetur sub eodez genere sub quo cōtinet̄ iste equ⁹. Et ita ꝓcedo q̄ aliq̄ est idētitas minoz vnitate. ſ. idētitate numerali. ſ̄ talis idētitas nō est alicui⁹ vniuersalis. sed est ipoꝝ singulariū vel supꝓ positoꝝ. sicut sortes et plato sunt vnū specie.

Ad primū principale respōdeo. q̄ hec ē falsa de ꝛute ſmonis. homo vlis⁊ homo particlar sunt vnū eēntialr. nec hoc intedit cōmē. sed intendit q̄ sunt vnū eēntialr. q: vnū eēntialiter ꝑdicat de reliquo⁊ importat eēntiaz alterius nec tm̄ est realr de eēntia alteri⁹. Ad secūduz dicendū q̄ vlia siue sint uncorruptibilia siue n̄ sint res incorruptibiles. p̄nt tm̄ dici incorruptibilia. q: ſm intentionē pbi de eis semp ꝑdicat esse. ita q̄ hmōi semp est ꝛa. homo ē si ꝓpō illa formaret. nō sic aūt esse semp ꝑdicatur de aliquo singulari sensibili ſm intentionē pbi. q: quocūq̄ singulari demōstrato. hec est contingens: hoc est.

Questio v

Amplius circa idē

quero scđo. Vtrū vle⁊ vniuocum sit ꝛa res ex aiam realr distincta ab indiuiduo. in eo tm̄ realr ers. realr mltiplicata⁊ variata. Et sic. Primo q̄ sit res extra aiam realr distincta ab indiuiduo q: ſm ꝓmē. vij. merb. cōmē. xl vi. vle nō significat ſbam nisi ſbam quā significat ps. ḡ res significata p vle est ps. ſ̄ ps realiter distinguit a toto. ḡ ꝛc. Et aūt sit multiplicata⁊ variata. pz p idē. q: psvariat advariationē tot⁹ cuius est ps. et ſ̄ si simul sit ps multoꝝ totoū. Ad oppositū. ois res extra aiam distincta ab indiuiduo. in eo tm̄ realit ers. realit multiplicata et variata est ps eius eēntialis vel accīs eius. ſ̄ inter totū⁊ partē. silr inter subiectū et suum accīs est talis ꝓportio. q̄ si vnū sit singulare. reliquū erit singulare. ḡ ois talis res ē vere singularis.⁊ p ꝓns nō est vlis. Ad q̄onē est vna opinio q̄ imponit doctoꝝ subtili a q̄busdā. sic ab alijs opinio recitata⁊ improbata in precedente q̄one sibi imponit. Et est opio q̄ vle est vera res ex aiam distincta realiter ab vna dra ꝓbente. realit tm̄ multiplicata⁊ variata p talē dram ꝓbentē. Sed ista opinio videt esse simplicit falsa. q: res realit distincta ab alia re. se ipa vel p aliq̄d sibi intrinsecuz distinguit ab eadā re. ſ̄ humanitas q̄ est in sorte ſm istā opinionē realit distinguit ab būanitate que ē in platone. ḡ scipa vel p aliq̄d intrinsecū distinguit ab ea. ḡ circūscript differētijs ꝓbētibus iste būanitates distinguūt. ſ̄ nō distinguunt specie. ḡ numeralit. ḡ vtraq̄ ipaz se ipa sine dra ꝓbēte est vna numero⁊ singular. Et si ꝙr q̄ iste būanitates nō sūt p se in specie. q: ꝑcise indiuidua nō sunt p se in specie. ⁊ iō scipis nō distinguūt numeralr. ſ̄ nihil ē. q: quis forme nō sint p se in specie. ſ̄ tm̄ ꝓpōsita. tm̄ vere due forme etiaz materijs circūscriptis distinguūt numeralr. Unde due aie separate numeralit distinguūt. ḡ nō obstāte q̄ iste humanitates sortis⁊ platonis nō sint p se in specie. tm̄ nūeralr distinguūt circūscriptis q̄busq̄ realit differētibus. Et si ꝙr q̄ iste humanitates nō distinguunt nisi p dras ꝓbentes. Cōtra būanitas sort⁹ p re realis distinguit a dra ꝓbente illā humanitatē. aut ergo scipa realr distinguit aut p illud ꝓbens. Non p ipm cōtrabēs. q: nihil distinguit ab a p ipm a. sed magis est idem ipi a p a. ergo humanitas scipa distinguitur a differētia contrabēte. ergo sunt hic due res realiter distincte scipis. ſ̄ hoc nō est possibile. nisi vtraq̄ sit vna numero. ḡ humanitas illa distincta realr ab illa differētia contrabēte est vna nūero. ergo⁊ numeralr distincta. ergo nō est hec vna numero p illaz dram ꝓbentē. sed p scipaz. Silr q̄n aliq̄d scipo realr distinguitur ab aliquo sibi extrinseco. eadē rone distinguitur scipo ab alio sibi extrinseco. ḡ si būanitas sortis scipa realr distinguit a differētia cōtrabente. eadē rone scipa distinguit realr ab humanitate platonis. Cōfirmo. q: nō videt contradictio q̄ humanitas sortis separet a differētia contrabēte.⁊ silr humanitas platonis. Cuc quero. aut illa humanitas nō variata que fuit sortis realr distinguit ab illa būanitate q̄ fuit platonis. aut nō. Si sic. habeō ꝓpositū q̄ distinguunt realr scipis. quia p differētias ꝓtrabentes nō distinguunt. cū ille nō sint. Si non distinguunt realr. Contra. impossibile est duas res nō faciētes per se vnū facere vel esse p se vnū. nisi per realē compositionē. ḡ iste būanitates realr componunt⁊ p consequēs bn̄ ꝓpositum q̄ scipis distinguūtur. q: partes eiusdem ꝓpositi semp scipis vel p aliq̄ sibi intrinseca realr distinguunt. Preterea nō est inconueniēs. q̄n saltē p potentiā diuinā quelibz res absoluta intuitiue videat absq̄ visione alterius rei absolute. ergo humanitas q̄ est in sorte potest intuitiue videri sine dra contrabēte. et humanitas q̄ est in platone eodē modo. sed talis videbit eas distingui loco⁊ situ siue p quātitatez siue nō. nō curo. quia nihil refert. ergo videbit eas distingui. sed nullus cognoscit in particulari⁊ distincte aliqua distingui essentialiter nisi cognoscat i particulari ꝓncipia distincta intrinseca. ergo iste būanitates scipis distinguunt. ⁊ per consequēs sunt scipis. Secundo arguo. quia si humanitas sit alia⁊ alia ergo tot erūt spēs specialissime quot sūt individua. consequēs est falsum. q: tunc tot essent gn̄a gn̄alissima necessario quot sūt individua q̄ videtur absurdū. ꝓna pz. q: si humanitas dicat spēm specialissimā. aut humanitas sortis

Replicatio ⁊ Reprobatio

Universidad de Deusto
Biblioteca

et platonis aut alia que nō est hec nec illa. Si primum er nō plus vna q̄ alia. ergo sunt due humanitates hic. quarū vtraq; est spēs specialissima. ⁊ p ꝓns sūt due spēs specialissime. Si detur scōm. q̄ro de illa būanitate q̄ nec est hec nec illa. aut est vera res extra aiaz. ⁊ redit opinio ip̄obata in q̄stione p̄cedenti. aut est tm̄ in aia. ⁊ tūc nullū vl̄e est ex aiam. Eodez mō pōt argui. Si hō sit species. q̄ro pro quo ly hō supponit. aut pro re extra aiam. aut p re in aia. Si scōo mō. habeō ꝓpositū. Si p̄mo mō. aut illa res est soř. vel plato. vel in sorte ⁊ platone non variata nec multiplicata. ⁊ tūc redit p̄ma opinio p̄cedētis q̄stionis. Aut variata ⁊ mīltiplicata. ⁊ tūc habeō ꝓpositū. q̄ tot sunt spēs specialissime quot indiuidua. Et ex hoc sequit. q̄ nulla res est spēs. q; tunc nulla res est cōis. q; nec illa q̄ est in sorte nec illa q̄ est in platone. ⁊ nulla ꝓpositū est p̄ter istas. q̄ tc̄. Prefea. tertio illa res q̄ est determiata ad vnū nec est indifferēs ad multa. nō est vl̄is. ꝑ būanitas q̄ est in sorte. p te est determiata ad vnū nec pōt in alio iueniri. Et fm istā opi. nulla est būanitas nisi q̄ est in soř. ⁊ pla. q̄ nulla res ex aiaz ē vl̄is.

Si dicaf q̄ isti būanitati q̄ est in soř. nō repugnat er se esse cuz alia dř̄a ȝbente. sed p aliq̄d extrinsecū determiatur ad hoc indiuiduū. ⁊ iō q̄rum est ex se. est indifferēs ⁊ cōis. Cōtra illud q̄d p nullā potentiaz pōt plurib⁹ cōuenire nō est realiť et positiue cōe. q̄ si illa res q̄ est in sorte p nullā potētiā pōt esse in alio. nō est realiť positiue cōis. nec cōior q̄ hec forma vel hec materia. q; vtraq; istarū p̄ p poreniā diuinā esse in plurib⁹: saltē successiue. Prefea. sic natura de se nō repugnat q̄ sit cū alio gradu. ita etiā illi graduī nō repugnāt er se eē cū alia natura. ergo tāta cōitas erit in illo gradu indiuiduali ȝbente. quāta in natura ꝓtracta. Hoc cōfirmaf. q; fm istā opinionē. iste gradus idiuidualis ȝbens realiť est cū pluribus naturis cōtractis. scz cū natura oiz generū ⁊ specieru p̄dicabiliū. de illo idiuiduo. ergo realiť iste gradus magis erit cōis ad diuersas naturas vl̄es q̄ quecūq; natura ad diuersa indiuidua. Et si dicas q̄ hic nō est cōitas p p̄dicationē: sed cōitas coexistētie. Hoc nō valet. q̄a ꝓhibis cōitas p̄cise pōt esse nature cōis ad indiuidua. q; fm istā opinionē. illa natura vl̄is est realiť distincta ab isto indiuiduo. q̄ nō est cōis p p̄dicationez talē. sed tm̄ p quādā coexistentiā. vel sicut ps est cōis toti. Ideo dico ad q̄stionē. q̄ in indiuiduo nō est aliqua natura vl̄is realiť distincta a dř̄a ȝbente. q; nō posset ibi poni talis natura nisi esset ps essentialis ip̄ius indiuidui. ꝑ semꝑ inter totū et ꝑtē est ꝓportio. q̄ si totū sit

D Rūsio ad q̄onē

singulare nō cōe. quelibet ps eodē mō est singularis ꝓportionabiliť. nec pōt vna ps plus esse singular⁹ q̄ alia. ergo vel nulla ps indiuidui est singularis. vel q̄libet. sed nō nulla. q̄ q̄libet. Silr si in indiuiduo essent talia duo realiter distincta. nō videf includere ꝯdictionez q̄n vnū istoꝝ posset esse sine altero. ⁊ tūc posset esse gradus indiuidualis sine natura cōtracta vel ecōuerso. quoꝝ v trunq; est absurdū. Silr q̄ nō sit talis natura. ꝓbant fere oēs ratōes posite in priori q̄stione cōtra opinionē ibi improbataz. Ad argumentū principale dico. q̄ vniuersale aliquo mō significat partē. q̄n illō vl̄e est genus ad multa cōposita distincta formis specificis. Cuius rō est. q; in quolibet suo significato neccrio inuenif vna pars eiusdem rōnis. nō sic aūt alia pars. ⁊ ideo magis dicif significare illā partē q̄ aliā. Qualiter aūt hoc sit intelligendū patebit in sequētib⁹. Et ideo vl̄e nō est realiť ps. ⁊ iō nō oz q̄ realiter multiplicetur.

E Ad argumētum ꝓncipale

Questio. vi.

A Questio VI q̄ ē ꝑte q̄stionis tertia

Circa idez quero

c tertio. Utrū aliq̄d quod est vl̄e ⁊ vniuocū sit realiť extra aiaz ex natura rei distinctū ab indiuiduo. q̄ uis nō realiť. Videf q̄ sic. q; natura hois est hec et tm̄ nō est de se hec. q; tūc nō posset eē in alio ergo p aliq̄d sibi additū. ⁊ nō p distinctū realiť q; eade rōne natura albedinis eēt hec p aliq̄d additū distinctuz realiť. ⁊ tūc hec albedo esset realiť ꝓpositā. q̄d videf falsuz. ergo natura est hec p aliq̄d distinctū formaliť additū. Ad oppositum. nulla natura que est realiť indiuiduū est realiť vniuersale. ergo si ista natura sit realiť illud indiuiduū nō est realiť vniuersale. Ad istam questionē dr. q̄ in re extra aiam est natura cadē realiť cū differētia cōtrahēte ad determinatū indiuiduū. distincta tamen formaliť. q̄ de se nec est vniuersalis nec particular. sed incomplete est vniuersalis in re. ⁊ complete fm esse in intellectu. Et q; ista opinio est vt credo opinio subtilis doctoris qui alios in subtilitate iudicij excellebat. Ideo volo totam istam opinionē quā sparsim ipe ponit in diuersis locis hic recitare distincte ꝙba sua que ponit in diuersis locis nō mutādo. Et est de intētione istius doctoris q̄ ꝑter vnitatē numeralem est vnitas realis minor vnitate numerali. que cōuenit ipi nature que est aliquo modo vl̄is. Et ideo potest natura cōtrahibilis primo comparari ad ipm singulare. Scōo potest cōparari ad vnitatē numeralē. Tertio potest cōparari ad esse vl̄e. Quarto ad vnitatē minorē vnitate numerali. Si ꝓpareť ad ipz singulare. sicut

B Rūsio scōi

ponit ista opinio primo q̄ natura nō est de se hec. sed p aliquid additū. Et scōo ponit q̄ illō additū nō est negatio. li. ij. dist. iij. q. ij. Nec aliquod accīs. q. iiij. nec accīntal⁹ entia. q. iij. nec materia. q. v. Tertio q̄ illud additū est i genere substātie ⁊ intrinsecuz indiuiduo. Quarto q̄ natura est ꝓr naturaliť illo ȝbēte. Un dicit ois entitas siue totalis siue ptialis aliqui⁹ generis est de se indifferēs ad hāc entitatē vel illā ita q̄ vt entitas q̄ditatiua est prior naturaliť illa entitate vt h̄ est. Et vt ꝓr est naturaliť. sic nō ꝓcūit sibi er se q̄ sit h̄. ita nō repugnat sibi et rōne sua suū oppositū. Et sicut ꝓpositū non ꝯcludit illā entitatē q̄ est h̄ compositū. ita materia ingtum materia nō includit illā entitatem q̄ est h̄ materia. codē modo de forma. Nō est ergo ista entitas materia vel forma vel cōpositū ingtū quodlibet istoꝝ est natura. ꝑ est vltima realitas entis qđ ē materia. ⁊ ens qđ ē forma. ⁊ entis qđ est compositū. ita q̄ q̄libet cōe ⁊ tm̄ determinabile. Adhuc pōt distingui q̄tūcūq; sit vna res ⁊ plures realitates formaliter distinctas. quarū h̄ formaliť nō est illa. et hec formaliť est entitas singular⁹. ⁊ illa formaliter est entitas nature cōis. Nec pñt iste entitates esse res ⁊ res. sicut possunt esse realitas. vnde accipiť genus. ⁊ realitas vñ accipiť dř̄a ex quib⁹ realitas specifica accipiť q̄nq;. sed ⁊p in codē. siue in parte. siue in toto sumpte sunt realitates eiusdē rei formaliť distincte. Ex isto pz q̄ circa istā dř̄am ȝbēte pōit iste. Primo q̄ dř̄a indiuidualis nō est q̄ditatiua. Scōo q̄ natura est ꝓr naturaliť ista dř̄a ȝbēte. Tertio q̄ nature de se nō repugnat oppositū isti⁹ dř̄e indiuidualis. sicut nec sibi ꝓcuenit ex se ista dř̄a indiuidualis. Quarto q̄ h̄ est verū vl̄e raz in toto q̄ in parrib⁹ suis. er silr q̄ dř̄a indiuidual⁹ ⁊ natura nō distinguunť realiť. sicut res ⁊ res. Quinto q̄ tm̄ distinguūť formaliť. Sexto ponit alibi. vij. q. i. in fine dist. xij. li. ij. q̄ natura ē realiter alia ⁊ alia. cū alio et alio ȝbēte. Un dicit sic. Dis ista q̄ se exīs est ꝓpria illi cui⁹ est. hoc est. vel est ex seipa vel p aliq̄d ȝbens facta pro pria. quo ȝbēte posito nō pōt ineē alteri. Iz nō repugnat sibi ex se ineē alteri. Un ꝓpter h̄ dicē ipe q̄ ydea q̄ imponiť platoni nō est ista sortis. Und sequit ibidem. ydea nō erit ista sortis. q; nec natura sortis. q; nec ex se. ꝓpria nec ꝑ para sorti vt tm̄ sit in eo. sed etiā est in alio fm ipm. scz in platone. Consilr⁹ sinias ponit alibi i diuersis locis. Si aūt ista natura comparef ad vnitatē numeralē. silr ponit q̄ natura ex se nō habet numeralē. nec est illō q̄ immediate denoiaf quacūq; vnitate reali. Est tm̄ realiť vna numero. nec est realiť aliq̄ vnū q̄cūq; vnitate

C Corelaria

reali in duob⁹ indiuiduis. ꝑ in vno tm̄. Unde dicit sic q̄ vnitas realis nō est alicui⁹ existentis in duobus indiuiduis ꝑ in vno. Et cū obiicis quicq̄d est in vno numero. est idē numero. Rñ deo primo in alio illi manifestiori. q̄cq̄d est in vna specie est vnū specie. color q̄ in albedine ē vnū specie. q̄ nō hz vnitatē minorē vnitate spēi Nō sequif. nā sicut alias dictū ē aliq̄d pōt dici aiatū denoiatiue. sicut corpus. vel p se p̄mo mō vt hō. ⁊ ita supficies dr alba denoiatiue. ⁊ supficies alba dr alba p se p̄mo mō. q; subiectū includit p̄dicatum. ita dico q̄ potētionale q̄n ȝbif p actuale informaf ab illo actuali. et p h̄ informaf ab illa vnitate ꝓpte illā actualitatē siue illū actū. Et ita est vnū vnitate ꝓpa illius actualis. ꝑ denoiatiue est sic vnū. nō aūt est de se sic vnū. neq; p̄mo neq; p partē essentialem. Color q̄ in albedine est vn⁹ spē. ꝑ nō de se. nec p se. nec p̄mo. ꝑ denoiatiue tm̄. Dř̄a aūt specifica est vna p̄mo. q; sibi p̄mo repugnat diuidi i pl̄a specie. Albedo aūt est vna specie p se. sed nō primo. q; p aliq̄d intrinsecū sibi vt p illam dř̄am. Ita ꝓcedo q̄ quicq̄d est in hoc lapide ē vnū numero. vel p̄mo vel p se. vel denoiatiue. Primo forte vt illud p qđ vnitas talis ꝓuenit huic ꝓposito. Per se vt h̄ lapis cui⁹ illō qđ est primo vnū hac vnitate est ps. Denoiatiue tm̄ illud porētiale qđ pficiť isto actuali. qđ quasi denoiatiue respicit actualitatē eius ⁊ vnitatē Si aūt tertio mō natura ꝓpareť ad eē vl̄e. sic ponit q̄ de se nō est ꝓplete vl̄e. ꝑ fm q̄ hz esse in intellectu. Scōo q̄ de se ꝓuenit sibi cōitas nō singularitas. Un dicit sic. Ule in actu est illud qđ hz aliquā vnitatē indifferētē. fm quaz ipm est in porētia. prima vt dicaf de quolibet supposito. q; fm ph̄m primo posterioꝝ. vl̄e est qđ est vnū in multis ⁊ de multis. nihil aūt ꝑz quā cūq; vnitatē in re est tale. qđ fm illā vnitatez ꝑcise sit in potētia. prima ad quodlibz suppositū p̄dicatōe dicēte. hoc est hoc. q; licz alicui exīre in re nō repugnat ex se esse in alia singularitate ab illa in qua est. nō tamen illud vere potest dici de quolibet iferiori. videlicet q̄ qđ libet est ipm. Hoc enim solum est possibile de eodem obiecto numero. cōsiderato actu ab intellectu. quod quidē vt intellectū habet vnitatē etiā numeralē obiecti fm quā ipm idem est p̄dicabile de oi singulari. dicēdo h̄ est h̄. Et subdit q̄ in re est cōmune quod nō est de se h̄. et per consequēs de se ei nō repugnat nō hoc. sed tale cōmune nō est vniuersale i actu. quia deficit illa indifferentia fm quam vniuersale completiue est vl̄e. fm quā scz ipz idez aliqua idēritate est p̄dicabile de quolz iduiduo. ita q̄ qđlibet sit ipm. Itē ibidē subdit. q̄ non ita

Universidad de Deusto
Biblioteca

se bñt cõitas ⁊ singlaritas ad naturã. sicut eẽ in intellectu et esse verũ extra aiam q cõitas cõuenit nature extra intellectũ. ⁊ sic singularitas. ⁊ cõitas cõuenit ex se nature. singularitas aũt cõuenit nature p aliqd in re cõtrabẽs ipam. sed vlitas nõ cõuenit rei ex se. ⁊ tõ concedo q queréda est cã vlitaris. nõ tñ queréda est causa cõitaris alia ab ipa natura. Et posita cõitate in ipsa natura fm ꝓpriã entitatẽ et vnitatẽ. necessario oz querere cãm singlaritatis q̃ supaddit aliqd ipi nature cuius est. Si quarto compareẽ natura ad vnitatẽ minorem vnitate numerali. sic põit q ista vlitas nõ est infra rõem quidditatiuã nature. sed ꝑdicatur de ea scõo modo dicẽdi p se. Tñ dicit sic. Hoc modo intelligẽdo naturã bñe vnitatẽ realem minorẽ vnitate numerali. lz nõ habeat eaz de se. ita q sit intra rõem nature. q eq̃nitas ẽ tñ eq̃nitas fm auicẽ. v. metha. tñ illa vnitas ẽ ꝓpria passio nature fm entitatẽ suã ꝓpriã ⁊ primã. Pro cõclusione ꝓme opi. Arguitur ꝓmo

D

Pro cõclusione ꝓme opi. Arguitur ꝓmo

Scõo

Tertio

Quarto

Pro cõclusione ꝓme opi. Arguitur ꝓmo. Scõo. Tertio. Quarto. Pro scõ ꝓncipali isti⁹ opinionis arguit multiplr. Primo sic. Quicqd inest alicui ex sua rõne p se. inest ei in quocũq. g̃ si natura bois de se eẽt hec. in quocũq eẽt natura bois illud esset h homo. Scõo. q cui de se ꝓuenit vnũ oppositũ. eidẽ de se repugnat aliud oppositũ. g̃ si natura de se est vna numero. ex se sibi repugnat multitudo numeralis. Tertio sic. obiectũ intũ obiectũ est ꝓus naturalr actu. et in isto ꝓdicabili ꝓdicarẽ de se. Silr vnitas cõcepti⁹ vel nõ cõcepti⁹ nihil ad intẽtionẽ pbi ibi scz ad ꝓparationẽ vel nõ. g̃ intẽdit ibi naturã specificã eẽ vnã vnitate nature specifice. non aũt intẽdit ipam eẽ sic vnãvnitate numerali. qz in illa nõ fit ꝓparatio. g̃ ꝛc. Prẽterea ꝟ pbꝫ v. metha. ca. de adaliqd. idẽ silr: ⁊ eq̃le fũdanẽ sup vnũ. ꝟ relatio nõ est realis nisi bẽat fundamẽtũ reale ⁊ rõem fundãdi realẽ. ergo vnitas q̃requirit in fundamẽto relatõis silitudis est realis ⁊ nõ nũeral. qz nihil vnũ ⁊ idẽ est silr vel eq̃le sibiꝑi. Prẽterea ãrto. vni⁹ oppõnis realr sunt duo ꝓma extrema realia. ꝟ ꝯtras est oppositio realr. q̃ ꝑz. qz vnũ eoz realr corrũpit alterũ circũscripto oi ope intellect⁹. ⁊ nõ nisi q sunt ꝯtia. ergo vtrũq ꝓmũ extremoz huius oppositionis est reale. vr aũt est extremus. est vnum aliqua vnitate reali et non numerali. quia tũc precise hoc albuz vel precise illud album esset primum contrariuz nigro. quod est inconueniẽs. tunc enꝫ essent tot contraria res pme quot indiuidua. Prẽterea quinto. vnius actionis sensus est obiectum vnum: fm aliquam vnitatem realem. sed non numeralem. ergo est aliqua alia vnitas realis.

Probat dua huius falsitas ꝓme

Primum arguit

tate numerali. ꝙns est falsuz sicut ꝓbabo. v. vi. vijs. g̃ ꝛc. Prima via est talis fm pbꝫ. x. metha. In oi gñe est vnũ ꝓmũ qđ est mertũ ⁊ mẽsura oim q̃ sunt istius generis. Ista vnitas ꝓmi mẽsurãtis est realis. qz pbꝫ ꝓbat q vni cõuẽit ꝓma rõ mẽsurãdi. ⁊ declarat p ordinẽ quõ illd est vnũ cui cõuenit rõ mẽsurãdi in omni genere. Ista etiã vnitas est alicui⁹ intũ est ꝓmuz in genere. qz mẽsurata sũt realia ⁊ realr mẽsurata. ens aũt reale nõ põt realr mẽsurari ab ente rõnis. g̃. Ista aũt realis vnitas nõ est singlaris. qz nullũ est singulare in gñe qđ sit mẽsura oim illoz que sũt in gñe. Nam fm pbm. iij. metha. In indiuiduis eiusdẽ spẽi nõ est hoc ꝓus et illud posterius. qđ ꝓus cẽntialr ordinat ad posterius. Sed cõmẽ. aliter exponit de priore ꝙstituẽte posterius. tñ nihil ad pbm. qz intentio phi. est ibi ꝓcedere cũ platone. qz in indiuiduis eiusdez spẽi nõ est ordo cẽntialis. g̃ ꝛc. Nullũ ergo indiuiduũ est p se mẽsura eoz que sunt in specie sua. g̃ nec vnitas numeralis siue indiuidualis. Prẽterea scõo. pbo q idem ꝙns falsũ sit fm pbm. vij. phi. in specie arboma fit ꝓparatio. qz est vna natura. nõ aũt i gñe. qz genus nõ bz talẽ vnitatẽ. Ista ꝺra nõ est vnitas fm rõem. qz ꝓcept⁹ generis est nũero vn⁹ apd intellectũ. sicut ꝓcept⁹ spẽi. alioqn null⁹ ꝓcept⁹ diceẽt in qd de multis spẽbus. ⁊ ita null⁹ ꝓcept⁹ eẽt genus. ꝟ tot cẽnt ꝓceptus dicti de spẽbus. quot sunt ꝓcept⁹ spẽrũ. ⁊ tũc in singulariꝫ ꝑdicabilib⁹ idẽ ꝑdicarẽ de se. Silr vnitas cõcept⁹ vel nõ cõcept⁹ nihil ad intẽtionẽ pbi ibi scz ad ꝓparationẽ vel nõ. g̃ intẽdit ibi naturã specificã eẽ vnã vnitate nature specifice. non aũt intẽdit ipam eẽ sic vnãvnitate numerali. qz in illa nõ fit ꝓparatio. g̃ ꝛc. Prẽterea ꝟ pbꝫ v. metha. ca. de adaliqd. idẽ silr: ⁊ eq̃le fũdanẽ sup vnũ. ꝟ relatio nõ est realis nisi bẽat fundamẽtũ reale ⁊ rõem fundãdi realẽ. ergo vnitas q̃requirit in fundamẽto relatõis silitudis est realis ⁊ nõ nũeral. qz nihil vnũ ⁊ idẽ est silr vel eq̃le sibiꝑi. Prẽterea ãrto. vni⁹ oppõnis realr sunt duo ꝓma extrema realia. ꝟ ꝯtras est oppositio realr. q̃ ꝑz. qz vnũ eoz realr corrũpit alterũ circũscripto oi ope intellect⁹. ⁊ nõ nisi q sunt ꝯtia. ergo vtrũq ꝓmũ extremoz huius oppositionis est reale. vr aũt est extremus. est vnum aliqua vnitate reali et non numerali. quia tũc precise hoc albuz vel precise illud album esset primum contrariuz nigro. quod est inconueniẽs. tunc enꝫ essent tot contraria res pme quot indiuidua. Prẽterea quinto. vnius actionis sensus est obiectum vnum: fm aliquam vnitatem realem. sed non numeralem. ergo est aliqua alia vnitas realis.

Secũdum

Tertiũ

Quartũ

Quintũ

Probatio maioris. qz poterit a cognoscẽs obiectuz suũ. intũ videlz hac vnitate vnũ. cognoscit ipm intũ distinctũ a quolibet qđ non est vnũ illa vnitate. sed sensus non cognoscit obiectũ intũ est distinctũ a quolibz quod nõ est vnũ illa vnitate numerali. qz null⁹ sensus distinguit hũc radiũ solis differre numeraliter ab alio radio. cũ tñ sint diuersi. ꝓpter motum solis. ꝟ circũscribanꝫ oia sensibilia cõia. puta diuersitas loci vel situs. ⁊ si ponerentur duo quãta silr esse p potentiã diuinã que etiaz essent oino similia ⁊ eq̃lia in albedie. visus nõ distingueret ibi esse duo alba. Si tñ cognosceret alterũ coz intũ est vnũ vnitate numerali. cognosceret ipm intũ est vnũ distinctũ vnitate numerali. Possz etiã iuxta hoc argui de ꝑmo obiecto sensus. qđ est vnũ in se aliqua vnitate reali. saltẽ de obiecto vnius actus sentiendi. qz sicut obiectũ hui⁹ potẽtie inquãtuz obiectũ ꝓcedit intellectũ. ⁊ ita etiã ꝛz vnitatẽ suam realẽ ꝓcedit oẽm actuz intellect⁹. Prẽterea sexto. qz si ois vnitas realis ẽ numeralis ergo ois diuersitas realis est numeralis. ꝙns est falsum. qz diuersitas numeralis intũ est numeralis est eq̃lis. ⁊ ita oĩa cẽnt eq̃ distincta. et tũc nõ plus possz intellect⁹ abstrahere a sorte et platone aliqđ cõe q̃ a sorte ⁊ linea. ⁊ eẽt qđlibet vlẽ purũ figmentũ intellect⁹. Prẽa ꝓna dupliciter ꝓbat. Primo qz vnũ ⁊ multa. idem ⁊ diuersum sunt opposita. ex. x. metha. c. v. quoties aũt ꝺr vnũ oppositoz toties ꝺr ⁊ reliquũ ex ꝓmo thopi. ergo cuilibet vnitati cõsider sua ꝓpria diuersitas. Probat scõo. qz cuiuslibet diuersitatis vtrũq extremũ est in se vnũ ⁊ eo mõ quo est vnũ in se. videt esse diuersuz a reliquo extremo. ita q vnitas extremi vni⁹ videt esse p se rõ diuersitatis alteri⁹ extremi. Cõfirmat etiã alit. qz si tñ est in hac re vnitas realis numeralis. q̃cũq vnitas ẽ in re illa. ẽ ex se vna numero. ergo illud ⁊ illud fm oẽz entitatẽ in eis sũt ꝓmo diuersa. qz in nullo vno aliquo modo conueniẽtia. Confirmat etiã p hoc. qz diuersitas numeralis est h singulare nõ esse illud singulare. suppositis tñ entitate vtriusq extremi ꝟ talis vnitas ẽ necẽsario alteri⁹ extremi. Prẽterea nullo exĩte intellectu. ignis generaret ignẽ ⁊ corrumpet aquã. g̃ est aliq vnitas realis gñantis ad gñatũ fm formã. ꝓpter quam esset gñatio vniuoca. Intellect⁹ no ꝓsideratis. nõ facit gñationẽ esse vniuocã. Prẽterea Auicẽ. v. metha. dicit q eq̃nitas est tñ eq̃nitas. ⁊ q nec est vna nec ꝑles. nec vlis nec particularis. g̃ ꝛc. Prẽterea. impossibile est idẽ eodẽ a pte rei realiter differre ab aliquo ⁊ realr conuenire cũ eodẽ ꝟ sortes realr differt a platone ⁊ realr cõuenit cũ eodẽ. g̃ ꝛc. ⁊ sic bñ ꝓpositũ. Contra scotum

Scõm

Prima ꝓna ꝓbatur primo

Scõo

Cõfirmatio prie

Cõfirmatio scõe

Septimũ

Octauũ

Nonum

Contra scotum. Lõtra istã opinionẽ potest argui duplici via. Primo qz impossibile est in creaturis aliq differre formalr nisi distinguanꝫ realr. g̃ si natura distinguit aliquo mõ ab illa ꝺra ꝟbente. oz q̃ distinguãtur sicut res ⁊ res. vel sicut ens rõnis ⁊ ens rõnis vel sicut ens reale ⁊ rõnis. Sed ꝓmũ negatur ab isto. ⁊ silr scõm. g̃ opz dari tertiũ. g̃ natura quocũq mõ distinguit ab indiuiduo nõ est nisi ens rõnis. Añs ꝑz. qz si natura ⁊ illa ꝺra contrahens nõ sunt idẽ oibus modis. g̃ aliqđ põt vere affirmari de vno et negari a reliquo. ꝟ de eadẽ re in creatur⁹. nõ põt idẽ vere affirmari ⁊ vere negari. g̃ nõ sunt vna res. Minor ꝑz. qz si sic, periret ois via ꝓbandi distinctionẽ rerũ in creaturis. q̃ ꝺictio est via potissima ad ꝓbandũ distinctionẽ rerũ. si igit⁹ in creatur⁹ ab eadẽ re. nihil ab eodẽ ꝓ eadẽ re põt oino idez vere negari et vere affirmari. nulla distinctio realis potest ꝓbari in eis. Confirmat. qz omia ꝺictoria bñt equalẽ repugnantiã. ꝟ tanta est repugnãtia inter eẽ ⁊ nõ esse. q̃ si a est. ⁊ b nõ est. sequit q̃ b nõ est a. g̃ sic est de quibuscunq ꝺictorijs. Si ꝺr de ꝑmis ꝺictorijs est h vez. q̃ per illa ꝓtingit ꝓbare nõidentitatẽ realez. nõ aũt cõtingit hoc per alia ꝓtradictoria. Lõtra. forma sillogistica equalr tenet i omni materia. ergo hic est bonus sillogismus. omne a est b. c nõ est b. g̃. c nõ est a. ⁊ p consequens ita de a ⁊ nõ a est verum. q̃ si hoc est a. ⁊ hoc non a. q̃ hoc nõ est hoc. Sicut si hoc est ⁊ hoc non est. ergo hoc nõ est hoc. ergo cõsimilr in ꝓposito. si ois differẽtia indiuidualis est de se ꝓpria alicui indiuiduo. ⁊ natura nõ est de se ꝓpria cuicũq indiuiduo. sequit q̃ natura nõ est ꝺra indiuidualis ⁊ hoc realr. Si dicat q̃ ꝟ argumentũ nõ valet. qz essentia diuina est filius. et tamẽ pater nõ est filius. ⁊ tamẽ pater est cẽntia. Hec respõsio nõ sufficit. qz sicut est singlare in deo. q̃ tres res sunt vna res numero. ⁊ iõ illa res vna numero est quelibet illarũ triũ rerum. ⁊ tamen vna illarũ triuz non est reliqua ita est singulare et excedẽs omnem intellectũ q̃ non sequit. essentia vna numero est filius. pater non est filius. ergo pater nõ est essentia. Et illud singulare nõ debet poni. nisi vbi auctoritas sacre scripture compellit. Et ideo talis consequẽtia nunq̃ debet negari in creaturis. quia ibi nulla auctas sacre scripture compellit. cum in creaturis nulla vna res sit ꝑles res. et quelibet earũ. Si dicit q̃ talis ꝙsequẽtia est bona. si ambe ꝑmisse sumanꝫ sine omni determinatõne. Et ideo bene sequit. ois differentia indiuidualis est ꝓpria alicui indiuiduo. natura nõ est ꝓpria. ergo natura non est

Universidad de Deusto
Biblioteca

differẽtia indiuidualis realr. Sed si sumak sine determinatõe. tũc est minor falsa. nõ autez tenet vlr. si pmisse accipiãt sb aliq̃ determinatõe certa sm carthegoreumatica. cuiusmodi ẽ de p se. Hoc nõ valet. qz sicut est forma sillogistica vniformis. tã in illis de in eẽ q̃ in illde modo. 7 silr ẽ forma sillogistica tãvniformis q̃ mitta in alijs ppõnibus sumptis cũ alijs determinationib9. sicut sunt p se. inq̃tũ. 7 bmõi. 7 p ꝯs ita est forma sillogistica b. ois homo p se ẽ animal. nullus lapis p se est aial. g̃ nullus lapis p se est homo. 7 p ꝯs vltra null9 lapis est homo Sicut est bic. ome aial de necitate est substantia. nullũ accidẽs de necitate est substantia. g̃ nullũ accidẽs de necessitate est aial. Simlit bic est bonus sillogism9 mixtus. ois homo per se est aial. nullũ albũ est animal. ergo nullũ album est homo. ergo eodẽ modo bic erit bonus sillogismus. ois differẽtia indiuidualis est de p se ppria alicui indiuiduo. natura nõ est de p se ppa. ergo natura nõ est differẽtia indiuidualis. Et silr bic erit bon9 sillogismus. nulla differẽtia realis est realr cõis. natura est realr cõmunis. ergo natura nõ est differẽtia indiuidualis realr. 7 pmisse sunt vere ergo 7 conclusio.

Confirmak. qz sicut semp ex ppõnibus de necessario sequit cõclusio de in esse. ita ex ppositionibus cũ nota pteritj sequeret cõclusio de inesse. 7 boc. qz p se est necessariũ. ergo sicut sequit formalr 7 sillogistice natura necessario ẽ cõmunicabilis. differẽtia contrabẽs nõ necessario est cõmunicabilis. ergo differẽtia ꝯbens nõ est natura. ita sequit. natura p se est cõmunicabilis mult. differẽtia ꝯbens de se nõ est cõmunicabilis multis. ergo differẽtia ꝯbẽs nõ est natura. Nec valet dicere q̃ ꝯclusio est vera puta q̃ differẽtia ꝯbens nõ est natura. quãuis nõ distinguant realr ab inuicẽ. qz sequit. non distinguunt realr. 7 utrũq̃ est res. ergo sũt idẽ realiter. ergo sunt vnũ realr. 7 vltra. ergo vnũ est aliud. 7 p ꝯs ꝑdicatio vnius de alio est ꝑa

Penultima ꝯa patet. qz realr nõ est determinatõ distrabẽs nec diminues. sicut nec formaliter. 7 p ꝯs ab aliquo sumpto cũ tali determinatione ad tm̃ p se sumptũ est formalis ꝯa fz phi regulã scdo Periar. Tota rõ precedẽs confirmak. Naz sicut iste sillogismus regulak p dici de nullo. nulla differẽtia est cõis. natura est cõis. ergo natura nõ ẽ differẽtia. ita iste regulak p dici de nullo. nulla differẽtia est de se cõis. natura est de se cõis. ergo natura nõ est differẽtia. Scda via potest argui ꝯ ꝑdictam opinionẽ q̃ nõ est vera. etiã posito q̃ eẽt talis distinctio. Primo sic. q̃cunq̃ cõuenit alicui realr vnũ oppositoꝝ. ita q̃ vere 7 realr denoiatur ab illo. siue cõueniant sibi ex se. siue p aliꝺ boc stante 7 nõ mutato. reliquũ oppositoꝝ sibi nõ conuenit realr. immo simplr ab eo negabitur. Sed per te ois res extra aiam est realiter singlaris vna numero. q̃uis aliqua de se sit singularis. 7 aliqua rm̃ p aliq̃d additũ. ergo nulla res extra aiaz est realr cõmunis nec vna vnitate opposita vnitate singularitat. ergo realr nõ est aliqua vnitas nisi vnitas singlar. Si dicik q̃ iste due vnitates nõ sunt oppositie realiter. 7 eodẽ modo singularitas et cõmunitas nõ opponunt realr. Contra. si nõ opponũtur realiter. ergo ex nulla oppositõe põt concludi q̃n a parte rei possũt eidẽ pmo cõuenire. ergo nõ potest sufficiẽter cõcludi. q̃n idem 7 p idez oibus modis sit vnũ ista vnitate 7 illa. 7 quin idem 7 p idem oibus modis sit cõmune 7 singulare. Preterea q̃n ꝯsequẽtia repugnãt. etiã antedẽtia repugnabũt. ꝟ sequit. a est cõmune vel vnũ vnitate minori. ergo cũ a stat multitudo opposita vnitati maiori. scz multitudo numeralis. Et sequit. a est vnum vnitate maiori ergo cũ a nõ stat multitudo opposita. scz multitudo numeralis. sed ista repugnãt. cũ a stat multitudo numeral. 7 tamẽ cum a nõ stat multitudo numeralis. ergo ista repugnãt. a ẽ vnũ vnitate minori. a est vnũ vnitate maiori. ꝟ ista est vera p re. a est vnũ vnitate maiori. qz tu dicis q̃ natura est vna numero. ergo ista ẽ falsa. a est vnũ vnitate minori. accipiẽdo a p ipa natura quã dicis semp vnã vnitate maiori. 7 si natura nõ sit vna vnitate minori. multo fortiꝰ nec aliq̃d aliꝺ. Assumptũ pz p istũ. q. ista. q̃ de ista materia dicit sic in tertio argumẽto ꝯtnã opinionẽ q̃ cũ vnitate minori põt stare multitudo sine ꝯdictõe maioris vnitatis. q̃ multitudo nõ põt stare cũ maiori vnitate. qz sibi repugt. Si dz q̃ ista forma arguẽdi nõ valet. qz cũ bomie stat nigredo. 7 cum albo nõ stat nigredo. 7 tm̃ bõ ẽ alb9. 7 a est bõ. g̃ a est albũ. Hoc nõ valet qz accipiẽdo vniformiter stare. altera illaruz est falsa. qz accipiẽdo stare actualr. tũc ꝟ est falsa q̃ cũ sorte stat nigredo. si sortes sit alb9. Accipiendo aũt potẽtialr. tũc hec est falsa. cũ albo nõ stat nigredo. qz cũ albo põt stare nigredo. sicut albũ põt esse nigrũ vel habere nigredinẽ Vl̃ q̃uis nigredo repugnet albedini. nõ tm̃ repugt illi qꝺ ẽ albũ. 7 p ꝯs nõ repugnat albo qz isti duo ẽmini albũ. 7 illꝺ qꝺ ẽ albũ conuertunt. Preterea qꝺ dicẽ q̃ cũ vnitate minori po põt stare sine ꝯdictõe multitudo opposita vnitati maiori. videk repugnare alteri dicto. quo dicit q̃ natura 7 dra indiuidualis nõ dñt realiter. qz quando aliqua duo sunt idem realiter quicq̃d potest p diuinã potentiam esse vnum

Scda via

illoꝝ realiter. põt esse reliquũ. sed ista differẽtia indiuidualis nõ põt esse plura nũero realr dicta. g̃ nec natura q̃ est eadẽ realr cũ ista dra cõtrabẽte põt esse plura realiter. nec p ꝯs põt esse aliq̃ alia res ab ista dra cõtrabẽte. 7 ita natura sine ꝯdictõe nõ cõparit secũ multitudinẽ nũeralez. Cõfirmak ista rõ. qz ome vle realr siue sit ꝓplete vle siue nõ: est realr cõe plurib9 vel saltẽ põt esse realr cõe plurib9. ꝟ nulla res est realr cõis plurib9. g̃ nulla res est vlis quocũq̃ modo. Maior ẽ manifesta. qz p boc distinguit vle a singulari. qz singulare est determinatuz ad vnũ. vle autẽ est indifferẽs ad multa illo modo quo est vle. Minor est manifesta. q̃a nulla res singularis realiter ẽ cõis plurib9. ꝟ ois res ꝼm istos ẽ realr singlaris. g̃ ꝛc. Silr si aliq̃ res ipostata p boiem est cõis plurib9. aut natura q̃ ẽ in sorte. aut natura q̃ ẽ in platone. aut alia terria ab istis. non natura sortis. qz illa ex quo est realr singularis nõ põt esse in platone nec natura platonis. ppr idẽ. nec natura terria. qz nulla talis est extra aiam. qz ꝼm euz. ois res extra aiam. est realr singularis. Cõfirmatur idẽ scdo. qz illud qꝺ nec p potentiã diuinã põt cõicari plurib9. nõ est realr cõe: ꝟ quacũq̃ re demonstrata: illa p potentiã diuinã nõ põt cõicari plurib9. qz est realr singularis. g̃ nulla res est realr 7 positiue cõis. Si dicik. q̃ quis repugnat isti nature eẽ in plurib9. nõ tm̃ repugnat sibi de se: sed. ppter additamentũ cũ quo est vnũ per realẽ idẽtitatẽ. Contra. ista nõrepugnãtia de se nõ est positiua. 7 p ꝯs ista cõitas non est positiua. ita q̃ sit aliqꝺ cõe. sed tm̃ negatiua. 7 p ꝯs nõ est aliqua vnitas positiua nisi tm̃ nũeralis vnitas. Preterea. talẽ vnitatẽ numeralẽ negatiuã possuz attribuere illi gradui indiuiduali. q̃ certe non est ex se et p se pmo modo dicẽdi p se vnus nũero. 7 ita accipiẽdo nõrepugnare ex se vel p se. ꝼm q̃ opponik huic qꝺ est cõuenire alicui p se pmo mõ dicẽdi p se. hec erit vera. isti dre idiuiduali nõ repugnat ex se esse in plurib9. vl nõ repugnat sibi ex se eẽ vnũ vnitate minore vnitate nũerali. q̃a sua opposita est falsa. s. q̃ dra ista indiuidualis p se pmo mõ est vna numero ꝼm istos.

B Scdo arguit pdicti pliter.

Scdo principaliter iuxta istã viã arguo sic. qz si natura esset isto mõ cõis sequeret q̃ tot essent spes 7 genera quot sunt indiuidua. q̃a natura sortis est spes: 7 eadẽ rõe natura platonis. Tũc arguo. q̃cunq̃ aliq̃ sunt realr distincta: quoꝝ vtrũq̃ põt dici spes. tũc sunt plures spes. ꝟ sic est in ꝓposito. g̃ ꝛc. Confirmak. qz ad multitudinẽ subiecti primi sequit multitudo passionis. sed ꝼm istũ. ista vnitas minor est passio nature. ergo sicut natura realr mltiplicak. ita passio cũ sit realis realiter multiplicabik. 7 p cõsequẽs sicut realr sunt due nature i sorte 7 platone. ita erũt realr due vnitates minores. sed ista vnitas mior vel est cõitas vel insepabilis a cõitate. 7 p ꝯs insepabilis a cõi. g̃ sunt duo cõia in sorte 7 platone. 7 p ꝯs due spẽs. 7 per ꝯs sortes esset sub vno cõi. 7 plato sub alio. 7 ita tot essent cõia 7 generalissima quot sunt indiuidua. q̃ videntur absurda. Si dicak q̃ res Euasio
nõ est cõplete vlis. sed solũ ꝟ q̃ est ꝓsiderata Ry
ab intellectu. Cõtra. q̃ro de illo qꝺ imediate Repehẽsio
denoiatur vle. Aut est pcise vna res ex animã Aut erit pcise ens rõnis. aut est aggregatũ ex ente reali 7 ente rõnis. Si detur primũ bẽtur ꝓpositũ q̃ res singlaris est simplr cõplete vle cõtra dictũ ppũ. qz extra aiam ꝼm eos nulla est res q̃n sit realr singularis. 7 p ꝯs eadẽ res q̃ est realr singularis est cõis. 7 nõ plus vna q̃ alia. ergo quot sunt singularia: tot sunt cõplete vlia. Si detur ꝼm. sequitur q̃ nulla res est vlis. nec ꝓpletiue. nec incboatiue. nec in actu nec in potẽtia. qz illud qꝺ per potẽtiã diuinaz nõ põt reduci ad cõpletũ actuz vt sit actuale nõ est tale. nec in potẽtia: nec incboatiue. 7 ꝺ est verũ, vbi non ex boc ipo q̃ reducik ad vnũ actũ remanet potẽtia ad aliũ actũ sic est in diuisione cõtinui in infinitũ. 7 q̃n aliq̃d est in potẽtia ad cõtradictoria. qualit nõ est in ꝓpositio. g̃ si pcise eus rõis est cõpletiue vle. 7 i actu 7 nullo mõ res extra aiam sequik q̃ res ex aiaz nullo mõ est vlis. non plus vna q̃ alia. Si detertiũ babek ꝓposituz. qz semp ad multiplicationẽ cuiuscũq̃ ptis sequik mltiplicatio rori9 vel aggregati. ergo si cõpletiue vle est aggregatũ ex re 7 ente rõis. quot sunt res ex animã quarũ q̃libet est ps totius aggregati. tot erũt talia aggregata. 7 ita stabit. q̃ quot sunt indiuidua tot erũt generagñalissima. Preterea. sic vle est vnũ in multis 7 predicabile de eis. ita cõe est vnũ in multis 7 de multis. 7 ꝑdicabile de eis. sed boc sufficit ad boc q̃ aliq̃d sit ꝓpletiue vle. ꝼm eos. igit oẽ cõe habet q̃quid req̃ritur ad boc q̃ aliquid sit cõpletiue vle. et per ꝓsequẽs ad boc q̃ aliquid sit ꝓpletiue spẽs vl genus. sed ꝼm eos sicut probatũ est cõitas cõuenit nature ex se extra intellectũ. ergo 7 esse cõpletiue vle. 7 p ꝓsequẽs ex quo sicut pbatũ est. quot sunt indiuidua tot sunt cõia. sequitur quot sunt indiuidua tot sunt generagñalissima

Confirmak. quia si illa natura que est in sorte vere est cõis. ergo cũ ꝺstructo sorte destruatur quodlibet cẽntiale sibi. sequik q̃ aliq̃ cõe vere destruak 7 ãnibilletur. 7 certũ est q̃ remaner aliq̃ cõe. ex quo remanet idiuiduũ. Et ex tali ꝓtradictiõe cõtingit inferre distinctionẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

realē fz cos: ḡ vnū illoꝝ cōiuz nō ē realiṫ aliꝺ ⁊ p ꝺñs qñ sunt: sūt plura. Si dicit: q illa natura ē cōis et ꝺ ipo q ē appropata sorti p ꝺiaz ꝺbentē. Cōtra p te. nature extra itellectū zuenit aliq̄ cōitas. q̄ro ḡ p quo supponit ibi natura. aut p ente reali. aut p ente rōnis. scꝺm nō pōt dari. q: ꝺ icluderet ꝺdictionē. Si supponat p ente reali. aut p ēre reali qꝺ ē singulare realr. aut p aliquo ente reali qꝺ nō ē singulare realr. Si ꝓmū. ḡ nō ē cōe. et p ꝺñs nō ē ens cōe. Si ꝺcm scꝺz: ḡ ē aliqua res extra aiaz q̄ nō ē realiter singular: qꝺ tñ negāt q: dicūt q natura ē realiter vna nūero ⁊ singularis. Tertio arguo sic. būanitas in sorte: ⁊ humanitas i platone realiṫ distinguūṫ. ḡ vtraq̄ illarū ē realiṫ vna nūero. ⁊ p ꝺñs neutra ē cōis. Si ꝺr: q iste nature nō sūt distincte nisi p istas ꝺias additas. sicut nec aliq̄ earū ē vna numero nisi p ꝺiaz additā. ⁊ iō neutra ē de se singularis: ꝑ ē de se cōis. Cōtra. ois res seipa vl p aliq̄d sibi intrinsecū distinguiṫ essentialr ab oī alia re a qua essentialiter distiguiṫ. ꝑ humanitas q̄ ē in sorte essentialiṫ distinguiṫ ab humanitate q̄ ē in platone. ḡ seipsa vel p aliq̄d intrinsecuz sibi ab ea distinguiṫ. Nō ḡ p aliq̄d extrinsecū additū illi. maior ptz. q: nihil ē dictū: q sortes distinguiṫ ab isto asino p platonē essentialiṫ. Silr ee idē ⁊ diuersū ꝺsequit ens imediate: ḡ nihil ē idēvl diuersū ab aliquo p aliq̄ extrinsecū. Silr fm pbm ⁊ cōmē. iij. metha. Omne ens ē vnū p essentiā ⁊ nō p additū: ḡ nihil est vnū numero p aliq̄d additū. ḡ natura q̄ ē i sorte: si sit vna nūero. seipa vl aliquo sibi essentialiter erit vna numero. Similiṫ si natura sit vna. ḡ nō ē cōis. ⁊ p ꝺñs nō ē de se cōis. q: ista determinatio: de se: nō ē determiatio distrahēs nec diminuēs: ḡ a negatiōe determinabilis absolute: ad negationē determinabilis cū ista determiatiōe ē bona ꝺña. ḡ sicut sequiṫ: sortes nō ē homo: ḡ nō ē neꝯrio hō. ita sequiṫ: būanitas sortis q̄ ē i sorte nō ē cōis: ḡ nō ē ꝺ se cōis. Cōfirmaṫ. q: qñcūq̄ aliq̄d debet cōuenire alicui de se nō positiue ꝑ negatiue: sicut ꝺr q creatura de se nō est ens. ⁊ q materia de se est ꝑuata: q̄ ⁊ cōsimilia falsa sunt de vi sermonis. ꝑ vera sunt fz q equipollēt q̄busdā negatiuis. puta ralib⁹ materia nō ē de se formata. creatura nō est de se ens tale. q̄uis nō oporteat q aliq̄d insit illi cui ꝺr ex se ꝓuenire. tñ illud simpliciter: saltē p potētiā diuinā pōt sibi ineſſe: sicut creatura simpliciter pōt ee ñ ens. et materia pōt ꝑuari vel ee ꝑuata. ḡ similiṫ humanitas q̄ ē in sorte: pōt ee cōis plurib⁹ boib⁹. ꝺñs ē impossibile: ḡ ⁊ añs. ꝓbo falsitatē ꝺsequētis. q: qñ aliqua sūt idē realiṫ impossibile est q vnū sit idē realiṫ cū aliquo q̄n aliud sit idē realr cū eodez ⁊ hoc est verū in creaturi. ⁊ etiā aliquo mō est verū in deo. q: quis nō sit verus ꝺicere q pat est filius. nō obstāte idētitate tā patris q̄ filij cū essentia diuina. tñ verū est ꝺicere q pat est illa res q̄ est filius. ergo humanitas q̄ est in sorte cū sit eadē realr cū differētia ꝓtrahēte. si humanitas q̄ est in sorte pōt esse realr cuz differētia contrahēte in platone. sequiṫ q differētia ista cōtrahēs. et illa cōtrahēs possent esse vna res. ⁊ p ꝺñs aliqua vna res posset esse sortes ⁊ plato. qꝺ includit cōtradictionē. Quarto arguitur Preterea. q̄c quid a pte rei distinguiṫ ab alio qꝺ nō est de intellectu suo formali pōt intuitive videri sine illo alio. fm istū doctorē: qui etiā ponit q essentia diuina p̄t intuitive videri sine ꝑsona. ergo humanitas que est in sorte. pōt intuitiue videri sine aliqua ꝺra ꝓtrahēte. ⁊ p ꝺñs cū iste humanitates distinguāt̄ loco ⁊ subiecto. p tales intellect⁹ distinguere vnā ab alia sine omi ꝺra ꝺbente. qꝺ nō esset possibile si ꝑcipe distinguerētur p suas ꝺras ꝺbentes. ḡ seipis distinguūṫ nūeraliṫ. Cōfirmaṫ. q: talis intellect⁹ pōt formare talē ꝓpositionē negatiuā ꝺcēdo hoc non est hoc. ⁊ pōt scire istā esse verā. ḡ ista res seipa nō est alia res. Cōfirmaṫ. q: fm istū doctorē formaliṫ cōpossibilia vel repugnātia. suis rōibus formalib⁹ sunt cōpossibilia vel repugnātia. igiṫ eadē rōe. q̄cūq̄ distinguuṫ vel sunt eadē. suis rōibus formalib⁹ distinguuṫ vl sunt eadē. ḡ si iste bumanitates. puta sortis et platonis distinguūtur: realr suis ꝓpr̄is rōnib⁹ formalib⁹: ⁊ p nulla addita distinguūtur. et per ꝺñs q̄libet istarū de se. sine oi addito distinguitur realr ab illa. Assumptū ꝓz. q: ꝺcit sic. Nolandū q sic repugnāt ex ꝓpr̄is rōibus. ita nō repugnātia siue ꝓpossibilitas est ex ꝓpr̄is rōnibus cōpossibiliū. Si ꝺcaṫ q ex hoc ipo q ꝺcis. iste bumanitates distinguūṫ realr. inclusis istas ꝺras ꝺbentes. q: nō sunt iste nisi per istas ꝺras ꝺbentes. ⁊ iō suis rōnib⁹ formalib⁹ distinguūtur. q: iste differētie sunt de rōne formali istarū bumanitatū. ita q istis differētijs circūscriptis non remanet nisi būanitas indistincta. Cōtra. q̄cunq̄ aliqua distinguūtur quocūq̄ modo a pte rei: pōt iponi termin⁹ q̄ p̄cise staret p: o vno ⁊ nō p: o reliquo. Aliṫ em̄ non posset ee aliqua ꝓpositio vera. denotās distinctionē vni⁹ ab alio. Jmpono ergo istū terminuz a. q̄ p̄cise staret p: o illo qꝺ in sorte distinguiṫ formaliṫ ⁊ nō realr a ꝺra ꝺbente. q: p te aliq̄d est in sorte qꝺ distinguiṫ formaliṫ a ꝺra ꝺbēte. qꝺ tñ est idē realiṫ cū illa ꝺra. ⁊ iō est realiṫ singulare. Jmpono etiā istū terminuz b. q̄ p̄cise staret p: o illo qꝺ formaliṫ distinguiṫ a ꝺra ꝺbēte

Tertio arguitur.

Quarto arguitur

in platone. ⁊ tñ ē idē realiter cū illa ꝺra ꝺbentē. tertiū quero Aut. a. ⁊. b. sunt idē realiṫ. aut nō Si sic. ḡ ipsis nō variatis nullo mō distinguūtur realiter. ⁊ p ꝺñs est aliq̄d indistinctū realiter in sorte ⁊ platone. qꝺ isti negāt: q: ponunt q nihil idē realiṫ indistinctū est in sorte ⁊ platone. si nō sūt idē realiṫ. ḡ distinguūṫ realiṫ. ḡ p suas rōnes ꝓpinquas formales. ꝑ iste nō includūt illas ꝺras ꝺbentes p positū. Et ita habeṫ ꝓpositū q seipis distinguūṫ. Et ꝓpterea ꝺ est vera p te a formaliṫ repugnat ꝺre ꝺbenti ipi⁹ platonis. ḡ p ꝓpriā rōnē sibi repugnat. ḡ p ꝓpriā rōnē ab ea distinguiṫ realiṫ. ḡ seipa distinguiṫ realiṫ. ⁊ nō nisi nūeraliṫ. q: nō distinguiṫ specie nec genere. ḡ seipa ē vna numero.

Si ꝺr q q̄cūq̄ repugnāt: vel sunt cōpossibilia suis ꝓpr̄ijs rōnib⁹. vel p aliq̄ eadē realiter cū illis repugnāt. vel sūt cōpossibilia. Hoc nō valet. q: sicut fm istū doctorē pz ibi. nō tñ loquiṫ de repugnātia ⁊ cōpossibilitate rerū realiter distinctarū: ꝑ etiā ꝺ repugnātia ⁊ cōpossibilitate illoꝝ q̄ formaliṫ distinguūṫ. vel sunt cōpossibilia: sicut pz de essentia diuina. ḡ. a. ⁊ b. seipis distinguūṫ. vel erūt idē realiṫ. etiā circūscriptis illis differentijs. ⁊ nō sūt idē realiṫ q: si sic. nūq̄ possent distingui realiṫ: ḡ seipis distinguūṫ. Quarto arguo sic. si natura ꝺbenta esset realiṫ distincta ab oi gradu ꝺbente. natura ex se esset vna numero sic ꝓbatū est in ꝓma q̄stiōe. ḡ cū ista natura ꝓpṫ identitatem realez cū ꝺra ꝺbente nō sit min⁹ vna sequiṫ q ipa erit ex se vna numero. Cōfirmatur. q: natura nihil vnitatis pdit p q̄ q ē cadez realiter cū illo qꝺ ē sūme vnū. ḡ nō min⁹ erit ꝺ se vna p boc q ē eadē realiṫ cū ꝺra idiuiduali: q̄ si distingueret realiṫ a ꝺra individuali. Cōfirmatur. q: fm istū doc. quēcūq̄ ordinē haberēt aliqua si essent distincta realiter. eūdē ordinē habent vbi distinguūṫ aliquo mō. nō tñ realiter sed si differentia cōtrahēs ⁊ natura distinguerentur realiter haberēt ordinē sicut: duo: quorū vtrūq̄ esset vnū numero. ⁊ vnum esset ex se potētia ⁊ aliud actus. ⁊ ḡ consimilē ordinē habebunt vbi distinguūtur formaliter. Jsta cōfirmatio magis est manifesta de natura generis respectu ꝺiarū specificarū. q: si natura colozis nō esset realiter eadē cuz differentia specifica albedinis nec natura colozis eēt eadez realiter cū ꝺia nigredinis. ⁊ cū distinguerent iste nature seipis. haberent ordinē perfectioris et imperfectioris. ḡ vbi mō nō distinguūṫ realiter a differētijs specificis. sed inter se distinguuntur realiter seipis: habebūt eundē ordinē. quod non esset possibile nisi seipis distinguerētur: quia cōtradictio est q̄ aliqua seipis

Quero arguitur.

Ad Sexto arguitur

Dic probat tribus modis q̄ natura et ꝺra idiuidualis nō sunt alteri⁹ rōnis Primo

Secundo,

Tertio

Septio arguit.

se habeant sicut perfectius ⁊ imperfectius. nisi seipis distinguātur. cū pfectū ⁊ impfectū necessario distinguātur. ḡ si mō iste nature specifice seipis habeāt ordinē perfectionis ⁊ impfectionis. seipis distinguūtur Quinto sequereṫ q̄ ille gradus est cōicabilis cū natura. imo de fcto coicaṫ plurib⁹ vniuersalib⁹. qꝺ repugnat nature respectu differentiarū indiuidualiū. ḡ nō minus cōicabilis ē gradus indiuidualis q̄ natura. Sexto. q̄a illa ꝺra ⁊ illa natura. aut sunt eiusdē rōis. aut alterius. Si eiusdē rōnis ergo nō plus est vnū singulare de se q̄ reliquū Si alterius rōis. Cōtra. illa q̄ sunt vna res in creaturis. nō sunt alterius ⁊ alteri⁹ rōnis. sed ꝺra idiuidualis ⁊ natura ꝓtracta sunt vna res ergo ⁊c. Similiṫ maior est simulitudo ⁊ cōuenientia vel eq̄litas inṫ illa q̄ sunt vna res. q̄ inṫ illa q̄ distinguūtur realr. ergo magis vel eq̄liṫ pñt cōuenire in ꝓpr̄iatib⁹ ⁊ passionibus. dū mō tñ oia sint essentialr simplicia vel ꝓpositā ergo si gradus indiuiduales cōtrahentes naturā asimi. cōueniūt in hac passione. q: vterq̄ est de se boc. eque poterit gradus indiuidualis ⁊ natura q̄ est eadē realiṫ cū illo gradu in eadez passione cōuenire. Similiṫ nō sunt min⁹ eiusdez rōnis. a ⁊ b. q̄ sunt idē realr. q̄ a ⁊ d. si distinguātur realr. ꝑ natura q̄ est in sorte. ⁊ natura q̄ est in platone q̄ distinguūtur realr. sunt eiusdē rōnis. ergo multo fortⁱ natura sortis ⁊ ꝺra cōtrahens erūt eiusdē rōis. Silr trūc sortes incluꝺeret aliq̄d alteri⁹ rōis ab illo qꝺ est in platone. qꝺ falluz ē. q: trūc sortes ⁊ plato nō ecnt simpliciṫ eiusdē rōis. Septio. si natura sic ꝺbereṫ p̄cise per ꝺram ꝺbentē distinctā solū formaliṫ. equaliṫ possz ꝓponi vniuocatio realis. ꝺ est alicui⁹ realis a pte rei vniuoci deo ⁊ creaturis. sic pōt poni talis vniuocatio respectu idiuiduoꝝ quoꝝcunq̄ in creaturis. cōsequēs est cōtra eos qui ponūt p̄cise q̄ est aliq̄s cōcept⁹ vniuocus deo ⁊ creature. ⁊ nō aliq̄d a pte rei sicut ponūt ex pte alia. ꝺña ptz. q: nō debet negari talis vniuocatio. nisi q: sequereṫ cōpositio in deo ex aliquo cōtracto. ⁊ aliquo ꝓtrahente. sed ponēdo distinctionē formalē: nō sequiṫ aliqua ꝓpositio. q: illa q̄ tñ formaliṫ distinguūtur nō cōponūt. sicut ptz de diuina essentia et relatione. ergo talis vniuocatio nō repugnat simplicitati diuine. Confirmaṫ. q: nō est maior ratio. q̄ ista distincta formaliṫ cōponant q̄ alia. q̄uis ista magis distigātur q̄ alia. q: qua rōe ponūtur gradus in distinctiōe formali. eadez rōe ponūtur gradus in cōpositiōe ex distinctis formaliṫ. Cōfirmaṫ. q: sicut qñ aliqua distinguūtur realiṫ. siue magis siue min⁹. si faciāt q se vnū. nō est maior rō q̄ ista cōponāt q̄ illa.

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄uis ista min⁹ q̄ illa. Ita si aliqua distinguā-
tur formaliter et faciant per se vnū nō est ma-
ior ratio q̄ ista cōponant q̄ illa. g̃ vel omia dr̄
stincta formaliter facientia vel constituētia p
se vnū: cōponunt. vel nulla. Item discurē-
do per dicta. in me do ponendi videntur mul
ta nō bene dicta. Primū qđ dicit: q̄ natura ē
prior naturaliter hac entitate vt hec est. ꝟ nō
ē verū. tuz q: eadē ratiōe cū sit distinctio forma
lis inter essentiā ⁊ relationē. essentia esset pri
or naturaliter relatione qđ falsum est. tū q: fz
dicta sua alibi. omne prius natura alio: pōt p
potentiā diuinā fieri sine posteriori. sed hoc ē
impossibile de natura: cū sit eadē realiter cuz
differentia contrabente. Assumptū pz. q: po-
nit q̄ oīe prius alio: pōt esse sine eo: ⁊ nō ecō
uerso. Scdo nō videt bene dictū: q̄ differen
tia individualis nō est quidditatiua. q: omne
quod est de essentia alicuius per se in genere:
est de quidditate ipsius: ⁊ per ꝯns est entitas
q̃dditatiua. ꝟ hec differentia individualis est
de essentia individui qđ est per se in genere. g̃
⁊c. Si dicat q̄ req̄rit q̄ sit entitas cōicabil:
q: omis quidditas ē cōicabilis. Hoc videt di-
ctū sine rōne. q: sicut tu ponis q̄ ois q̃dditas
est cōicabilis: ita cadez facilitate ponā q̄ ois
q̃dditas realis ē cōicabilis distinctis specie:
et ita entitas specifica: non erit entitas q̃ddi
tatiua. Videt g̃ dicendū: q̄ ois entitas q̄ ē de
essentia alicui⁹ rei p se vni⁹ ⁊ existentis p se in
genere: est entitas quidditatiua. ita q̄ siue sit
cōicabilis siue sit icōicabilis: nihil refert. imo
veri⁹ debet dici sicut patebit: q̄ nulla entitas
q̃dditatiua realis est cōicabilis: nisi sicut fo-
ma cōicatur materie vel tali modo quo res di
stincta cōicatur rei distincte Tertio nō vide
tur bene dictū: q̄ natura sit indifferens de se.
⁊ tm̄ q̄ realiter sit differentia cōtrahens. q: sic̄
argutū est illud qđ est de se indifferens est in
differens. ꝟ indifferens nō est idē realiter: cuz
nō indifferenti realr̄. g̃ natura ⁊ dīa cōtrahēs
nō sunt idē realiter. Cōfirmat. q: si sit de se i-
differens aut est realiter de se indifferens: aut
nō. si non: g̃ nihil facit ad ꝓpositū. si sic. g̃ pōt
cōicari: qđ prius improbatū est Ex isto sequi
tur: q̄ nō videt bene dictū: q̄ natura sit de se i-
differens. ⁊ tm̄ appropriata per idētitatē. q: si
sit realiter in hoc: repugnat sibi esse in alio. g̃
nō est de se cōis nisi forte negatiue. Quarto
non videtur bene dictū: q̄ natura est realiter
vna numero: q̄uis sit de se cōis. ⁊ sit vna nūe-
ro tm̄ denominatiue. q: q̄n aliq̄ faciunt vel cō
stituūt vnū per se. qua ratione passio vel ꝓpie-
tas formę predicatur denominatiue de mate-
ria: eadem ratiōe ꝓprietas vel passio materie
predicaī denoiatiue de forma. ergo cū natura
⁊ dīa cōtrahēs faciāt vnū p se. qua rōe vnitas
nūeralis predicaī denoiatiue de natura. ita q̄
natura est vna nūero realiī. eadē rōne vnitas
minor q̄ est passio ipius nature predicabiī de-
noiatiue de differētia idiuiduali. ita q̄ dīa in-
diuidualis realiī erit cōis: ⁊ vna vnitate mio
re. ⁊ per ꝯns totū singulare eadē rōne denoia
biī ab vtraq̄ vnitate. ⁊ ita singulare nō plus
erit vnū nūero q̄ cōe vel vnū vnitate minore.

Per illud pz. q̄ illud simile est ad oppositū.
q: sicut dīa specifica nō debet dici vna vnita-
te minore q̄ sit vnitas specifica. ita vnitas ge
neris nō ꝑt dici vna vnitate maiore q̄ sit vni-
tas generis. Quito nō videt bene dictuz qđ
dicit. q̄ vle in actu est illud qđ habet aliquaz
vnitatē indifferentē ⁊c. Quia tunc oporteret
q̄ vle in actu esset vnū in multis ⁊ de multis.
Modo q̄ro. Aut illud vle est ens rōnis. ⁊ per
ꝯns nō est vnū in mltis singularib⁹ extra aiaz
nisi p ꝑdicationē. qđ est dici de multis. g̃ disti
guēdo esse in multis a dici de multis. no ē ve-
rū. Si aūt illud vle sit extra aiaz. ergo est in re
ſm aliquā vnitatē. Serto nō videt bene di-
ctuz. q̄ cōitas ⁊ similit̄ singularitas cōueniūt
nature extra itellectū. ḡa nihil ex itellectū est
cōe. cū ex itellectū sit qđlibet realiī singulare.

Ideo dico aliī ad q̄stionē. ⁊ prio ondā cōclu-
sionē. q̄ qlibz res singularis seipa est singula-
ris. Et ꝟ ꝑsuadeo sic. q: singl̄aritas imediate
cōuenit illi cui⁹ ē. g̃ nō ꝑt sibi ꝓuenire p aliqđ
aliud. g̃ si aliq̄d sit singulare. seipo est singl̄are
Preterea. sic̄ illud qđ est singulare se bz ad esse
singulare. ita qđ ē vle se bz ad eē vle. g̃ sic̄ illud
qđ ē singulare. nō ꝑt p aliqđ addituz sibi fieri
vle vel cōe. ita illud qđ est cōe. nō ꝑt p aliq̄d si
bi additū fieri singulare. ergo q̄cq̄d est singu-
lare per nihil additū: est singulare seipo. Se
cunda cōclusio. q̄ ois res extra aiam est realiī
singularis ⁊ vna numero. q: ois res extra aiaz
vel est simplex vel cōposita. Si sit simplex. nō
includit multas res. sed ois res nō includens
multas res est vna numero. q: ois talis res. ⁊
vna alia res cōsimilis ꝑcise sunt due res. ergo
vtraq̄ illarū est vna numero. ergo ois res sim
plex est vna nūero. Si sit cōposita. tandē op3
deuenire ad certū numerū priū. ⁊ p ꝯns totuz
cōpositū ex eis erit vnū nūero. vel erit vnū ag
gregatiue. Et hoc etiaz pōt argui sub ista fo-
ma. Accipio illā rem quā nō ponis rem singu-
larē. ⁊ quero. Aut inludit plures res. aut nō. si
nō Accipio vnā cōsimilē distinctā realiī. ⁊ ar-
guo sic. Iste res sunt distincte realiī. ⁊ nō sunt
in numero infinito. ergo i numero finito. ⁊ nō
nisi in dualitate manifestū est. ergo sunt ꝑcise

due. et per cōsequēs vtraq̄ illarū erit vna nu
mero. Si aūt includit plures res ⁊ non infi
nitas. ergo finitas ⁊ per ꝯns ibi erit numerus
rerū. ⁊ ita quelibz illarū inclusarū erit vna nu
mero et singularis. Ex istis sequitur: q̄ queli
bet res extra aiāmā seipa est singularis: ita q̄
ipsa sine omni addito est illud quod immedia
te denominaī ab intētione singular. nec sūt
possibilia quecunq̄ a parte rei qualitercunq̄
distincta: quorū vnū sit magis indifferens q̄
reliquū. vel quoz vnū sit magis vnū numero
q̄ reliquū: nisi forte vnū sit perfectius alio. sic̄
iste angelus est perfectior isto asino. ⁊ ita que
libet res extra aiam seipa erit hec. nec est que
renda aliqua causa indiuiduationis: nisi forte
cause extrīsece et intrinsece quādo indiuiduū
est compositū: sed magis esset querenda cau
sa quomodo possibile est aliquid esse cōmune
et vniuersale. Respondeo g̃ ad formā que
stionis: q̄ illud quod est vniuersale ⁊ vniuocū
non est aliquid realiter ex parte rei: distinctuz
formaliter ab indiuiduo. Cum nō sit distin-
ctum formaliter tm̄ paret. quia tunc quando-
cunq̄ predicaretur superius de inferiori: pdi
caretur idem de se: quia superi⁹ et inferius es-
sent eedem res. ꝯns est falsum. Item tunc nū
q̄ ideꝫ genus predicaretur de diuersis specie
bus: sed esset aliud et aliud predicatū: quod vi
detur inconueniens Ad primū argumentū
alterius opinionis dico: q̄ inesse alicui pōt eē
dupliciter. vel realiter. vel ſm predicationem
quomodo dicit predicatum inesse subiecto de
quo dicitur. Primo modo verū est: q̄ cuicūq̄
inest aliquid: inest sibi in quocūq̄. Secundo
modo non oportet: si subiectū sit terminus cō
munis. Et ideo non sequit. si natura hominis
de se sit hec: q̄ in quocūq̄ est natura hominis
q̄ est hic homo: tm̄ ista ꝓpositio. natura homi
nis de se est hec. est distinguēda q̄uis forte nō
de virtute vocis seu sermonis: eo q̄ natura ho
minis pōt supponere simpliciter vel persona-
liter. hoc est eo q̄ pōt stare pro re extra aiaz vl̄
pro se: si secō modo. hec est falsa. natura lapi-
dis de se est hec. quia tunc denotatur q̄ conce
ptus mentis qui est vniuersalis de se sit hic la
pis. et hoc est falsum. quia iste conceptus nec
de se nec per quācūq̄ potentiā pōt esse hic la-
pis: q̄uis possit vere predicari de eo: nō pro se
sed ꝓ re extra. Si accipiatur primo modo. sic
hec est vera . natura hominis de se est hic ho-
mo: et tm̄ cū hoc stat q̄ natura hominis ō se sit
ille homo ⁊ ille homo: imo q̄ natura hominis
de se nō est hic homo: quia cū natura hominis
sit terminus cōis. ille poterunt esse vere sicut
due subcontrarie: quarū vtraq̄ verificatur ꝓ
aliquo alio singulari. q: tūc equipollēt istis pe
ticularibus. aliqua natura de se est hic homo.
que verificaī pro hac natura. ⁊ aliqua natura
de se nō est hic homo. que verificaī pro alia na
tura q̄ nō est hec natura. Et eodez modo sicut
iste stant simul. homo est sortes. homo est pla-
to. ita iste stant simul. natura hois de se est hic
homo. natura hois de se est iste homo. Et q̄n
dicitur. si natura hois de se ē hic hō. g̃ in quo-
cūq̄ est natura hois. illud est hic hō. Respon
deo q̄ nō sequit formaliī de vi sermonis: ꝟ est
fallacia figure dictionis. eo q̄ mutaī vn⁹ mo-
dus supponēdi in aliū. Nā in ista. natura hois
de se est hic homo. ibi natura hominis supponit
determinate. in ꝯne aūt magis supponit ꝑsue
tīm. Tamē quicq̄d sit de hoc. hec est vera. Na
tura hois in quocūq̄ est illud est hic homo. q̄
habz vnā singularē verā. sc̄z hec natura hois
i quocūq̄ est illud est hic homo. Et tūc argue
do sic. Natura hois in quocūq̄ est illud: ē hic
homo. natura hois est in illo hoīe. ergo iste ho
mo est hic homo. est fallacia ꝯsequēt. q: argui
tur ex oībus indiffinitis. Sed quātū ad diuer
sitatē illarū ꝓpositionū. quaruz vna negat: ⁊
alia cōcedit est dicendū vniformit̄ sic̄ de istis
cuiuslibz hois asinus currit. Asinus cuiuslibz
hois currit. Sciendū tm̄ q̄ qñ dicitur natura
hois de se est hic homo. debet itelligi vt sit cō
structio intrāsitiua. hoc est. natura que est ho-
mo est de se hic homo. Ad scām ꝓcedo. q̄ cui
ꝓuenit de se vnū oppositoz. ei de se repugnat
aliud oppositū. ⁊ iō q: natura de se est hec. ſm
q̄ natura supponit ꝑsonaliter. iō cōcedo vni-
formiter q̄ nature repugnat multitudo nume
ralis. hoc est nature repugnat esse in alio: ⁊ na
ture repugnat esse in multis. Prima istarū ve
rificaī pro vna singulari. q: huic nature repu
gnat esse in alio. cū hoc tm̄ stat q̄ nature nō re-
pugnat esse in alio. imo nature de se conuenit
esse in alio. hoc est nature cōuenit esse aliud. q̄
verificaī pro alio singulari. q: sicut dictuz est.
iste due sunt indiffinite. ⁊ per ꝯns cū subiectū
in eis supponat ꝑsonaliter. equipollēt duab⁹
ꝑticularibus. quarū vtraq̄ habz aliquā singu
larē verā. ⁊ per ꝯns vtraq̄ est simpliciī vera.
Ista aūt. nature repugnat esse in mltis est ve
ra pro qualibet singulari. q: cuilibet nature re
pugnat esse in multis. Si dicaī. nature non
repugnat ꝓdicari de multis. ergo nec nature
repugnat esse in multis. Respondeo q̄ aūs est
distinguendū. eo q̄ subiectū pōt supponere ꝑ-
sonaliī. ⁊ sic est simpliciī falsuz. q: q̄libz singu
laris est falsa. sc̄z isti nature nō repugnat. ⁊ illi
nature nō repugnat ⁊c. ⁊ sic de singulis. Vel
pōt subiectū supponere simpliciī. ⁊ sic est aūs

Universidad de Deusto
Biblioteca

verū. quia tūc denotat ꝙ istud cōe natura qđ nō ē in re. sed tm̄ in mente pōt ꝓdicari de multis nō ꝓ se sed ꝓ reb⁹. Primo modo ꝓna ē bona. qz tā i āñte q̄ in ꝓñte supponit subiectū ꝓsonal⁹. ⁊ sicut ꝓns ita ⁊ āns ē falsū. Scđo modo ꝓña nō valet qz in āñte subiectū supponit simpliciter. ⁊ in ꝓñte ꝓsonal⁹. et ita ē fallacia eq̄uocatiōis penes tertiū modū. Si tm̄ subiectū cōsequētis posset habere suppositionē simpliciē. ꝓns esset negandū. ⁊ ꝓña negāda: accipiēdo esse in ꝓ esse in aliquo realiter ⁊ subiectiue qz sic natura in nullo singulari ē: hoc est dictū istud cōe in nullo singulari est subiectiue. Si dicit ꝙ aliquid eđē mō est hoc aliqđ: ⁊ distinguit ab oīi alio hoc aliquo. ꝫ natura de se nō distinguit ab oīi alio hoc aliquo: tūc em̄ nō esset ille lapis: lapis. g̃ de se nō est hic lapis. Respondeo sicut ꝓus ꝙ hec est vera. natura lapidis de se distinguit ab oīi alio hoc aliquo. ꝓ vna singulari: ꝫ ꝙ subiectū supponit ꝓsonal⁹ et hec sil⁹ est vera ꝓ alia singulari. natura lapidis de se est ali⁹ lapis ab isto. ⁊ ideo nō seq̄t ꝙ ali⁹ lapis nō sit lapis: sicut nō sequit. homo distinguit a sorte. vel homo nō est sortes. ⁊ bō est sortes. g̃ sortes nō est sortes vel distinguit a sorte. Est etiā illud argumētū ꝑncipale ad oppositū. qz sicut q̄n alicui cōuenit de se vnuz oppositū: ei de se repugnat aliud oppositū ita q̄n alicui cōuenit vnū oppositū: eidē dum sibi cōuenit illud oppositum repugnat aliud oppositū: sicut si sorti cōuenit eē albū. dū sortes est albus: nō pōt sibi cōuenire aliud oppositū scz ꝙ sit niger. g̃ si natura lapidis est hec natura lapis. dū est hec nō pōt eē in alio. et ita dū est hic lapis: nō pōt eē aliquis lapis quin sit iste. ⁊ ita ꝓz ꝙ argumētū est contra seipsuz. Et iō ꝓ eo ⁊ ꝓ me respondendum est: sicut dictū est. Ad tertium dicendum ꝙ aliquod obiectuz est ꝓius naturaliter ipso actu et aliquod non. et ideo vniuersale nūq̄ est ꝓius naturaliter vniuersaliter ipso actu. nec est ista ꝓpria ratio obiectī intellect⁹: scz vniuersale in actu quia sicut patebit alias ꝓmum obiectum intellectus ꝓmitate generationis est ipsuz singulare. et hoc sub ꝓpria ratione: et non sub ratione vniuersalis. Ad quartū dico. ꝙ nulla est vnitas nature existentis in isto lapide: quin eque primo sit istius lapidis. Tamen distinguo de vnitate. Vno mō dicit vnitas ſm ꝙ denominat precise aliquid vnū et non plura. nec vnum in comparatiōe ad aliud distinctum ab eo realiter: et isto modo dico ꝙ omis vnitas realis est vnitas numeralis. Aliter dicitur vnitas ſm ꝙ denominat plura. vel vnuz in comparatione ad aliud distinctuz realiter. ⁊ isto modo vnitas specifica denotat ipm̄ sortem ⁊ platonē. et vnitas generis denotat istū boiem ⁊ istū asinū. nō aliqđ quocūq̄ modo distinctuz ab ipis indiuiduis. ꝫ denotat imediate ipa indiuidua. Vnde sicut vere dicit. ꝙ sortes ⁊ plato sunt vnū vel idē specie ⁊ sortes est idē spē cū platone: ⁊ ꝙ ille bō est idē vel vnus cū isto spē. ita vere dicit ꝙ ille homo ⁊ iste asinus sunt vere vnū genere. hoc est dictū. ꝙ ista sub eadē specie vel sub eodē genere cōtinetur quā expositionē expresse ponit pbs. i. tho. c. de eodē: sicut dictū est in ꝓma q̄stione istius materie. ⁊ isto modo cōcedo ꝙ nō ois vnitas vel idēritas realis est nūeralis. sed ista vnitas nō cōuenit nature quocūq̄ modo distincte ab indiuiduis. sed cōuenit imediate ipis idiuiduis vel vni in cōparatiōe ad reliquū. quod idē est. Sed qz argumēta vadūt cōtra ꝓmū intellectū. ideo respōdeo ad illa. Ad ꝓmū q̄n dicit ſm pbm. ꝙ in oi genere est vnuz ꝓmū qđ est metrū ⁊ mensura oīm alioꝝ illius generis. Dico ꝙ sicut patebit in scđo libro. ꝙ mensura aliquādo est vera res extra aiam. sicut ꝙ vlnā mēsurat pānus. Aliq̄n mensura est tm̄ quidā ꝛce ptus in mente. Prima mensura dicit esse vna vnitate numerali. sed hec est falsa. ꝙ in oi genere est tm̄ vnū qđ est mensura oīm alioꝝ. ꝫ si habeat veritatē debz intelligi. ꝙ in oi genere est aliqđ qđ est mēsura oīm alioꝝ specie distinctoꝝ. nō aut oportet ꝙ sit mensura oīm alioꝝ. siue distinguātur specie siue nō. ⁊ isto mō sunt plura quoꝝ qđlibet est mensura oīm alioꝝ spē distinctoꝝ. ⁊ qđlibet illoꝝ est vnū vnitate numerali. Et q̄n dicit vnitas ꝓmi mēsurātis est realis. Dico ꝙ si ly ꝓmi teneat positiue. sic ꝫ ē falsa ꝓpter falsaz implicationē. qz nihil est, sic primū mensurās. Si aut teneat negatiue. ꝛcedo eā. qz talia ꝓma sunt multa. scz qđlibz individuū illius speciei. maxime si qđlibz sit eque simpler. Et q̄n dicit. ꝙ nullū singulare est mēsura oīm illoꝝ que sunt in illo genere. cōcedo ꝙ nō individuoꝝ eiusdē speciei. sed est mēsura oīm spē distinctoꝝ. ⁊ hoc sufficit ad ꝓpositum.

Verūtn̄ sciendū. ꝙ pbs vel principaliter vel solū loquit de illis que sunt eiusdez speciei. sic ꝓz per exempla sua ibidē. ⁊ de illis que habēt individua. quoꝝ aliqua sunt maiora: ⁊ aliqua minora. ⁊ vult ꝙ illd qđ est minus aliis sit mēsura alioꝝ. nō tm̄ oīm individuoꝝ illius speciei sed tm̄ illoꝝ que nō sunt ita pua. Ad scđm dico. ꝙ in specie atho. fit cōparatio: nō ꝓpt̄ vnitatē cōceptus: nec pcise ꝓpter vnitatē numeralē: nec pcise ꝓpter vnitatē specificā. siue ponat sicut positū est in ꝓncipio solutiōis istius argumēti, siue ponat ꝗz modū aliquoꝝ falsuz

Ad primum

Rūdetur ad argumenta ꝓbria falsitatē ꝓtia

Ad tertiū.

Ad quartū.

Ad scđm.

ꝓmaginandi. qz tūc in omni specie atho. esset comparatio. sed ꝓpter hoc est comparatio: quia plura individua eiusdē speciei possunt facere vnū individuū. et ideo vbi multa indistincta loco et subiecto possunt facere vnū. ibi ponenda est talis comparatio et nō alibi. Et q̄a hoc est possibile de individuis eiusdē speciei. et non de individuis diuersarū specierū. ideo in specie atho ma. ponit cōparatio ⁊ nō in genere. Verbi gratia. hoc albū dicit albius alio albo. quia habet plures partes albedinis i eo dē subiecto primo. et si isto mō plures ptes albedinis ⁊ nigredinis concurrunt simul ad faciendū per se vnū colorē: illud posset dici coloratius alio. Et quando dicitur: ꝙ ista comparatio nō fit ſm vnitatem numeralē. verus est primo modo loquendo de vnitate numerali. ⁊ ideo fit ſm vnitatem specificam. quia fit ſm duo: quoꝝ vtrūq̄ est vnum numero. nec requiritur aliquod tertiū quocūq̄ modo distinctuz ab istis duobus. Ad tertiū dico: ꝙ ponēdo similitudinem relationū distinctā realiter ab extremis. tunc dicendū: ꝙ sunt hic due similitudines habēres duo fundamēta realia. quorum vtrunq̄ est vnū numero. et ideo illud vnū non est ratio fundādi similitudinem eiusdem ad se. sed est ratio similitudinem fundandi ad aliud. Ad aurem intelligat pbs de vno numero patz. quia post̄ dixit quomodo simile idē er quale dicuntur ſm vnū: postea subdit. vnū aut̄ numero principiū et metrū: ergo non intelligit de aliqua vnitate alicuius quod nō est vnū numero. Sed nunquid est concedendum: ꝙ ista vnitas est ratio fundandi istā relationē Dicendū ꝙ ſm istos qui ponunt istas relationes realiter distingui. non est plus ponendum ꝙ vnitas est ꝓxima ratio fundandi similitudinem: q̄ relationes alteri⁹ modi. Sed differētia est in hoc: ꝙ ad istas relationes requiritur aliqua vnitas realis scđo modo dicta in principio solutionis istius argumenti qualis non requiritur ad alias relationes alterius modi. quia ad illas requiritur saltem vnitas specifica: qualis non necessario requiritur ad alias: q̄uis aliquādo sit ibi talis vnitas Ad quartum dico: ꝙ aliq̄ eē ꝓma extrema oppositionis realis est dupliciter. Vel quia sunt illa de quibus primo positiue predicatur opponi realiter. non tm̄ predicatur de eis ꝓ se: ſm ꝙ habent suppositionē simplicē: sed ꝓ rebus singularibus ſm ꝙ habēt suppositionē personalem. Vel quia in re sūt realiter cōtraria. Primo modo extrema oppositionis realis nō sūt realia. qz iste terminus oppositio realis: non predicatur primo et adequate de quibuscūq̄ rebus. sed tm̄ de cōceptibus ꝓ rebus: vel de vocibus si predicatio sit in voce. ⁊ sic de aliis. Nec tm̄ debet concedi de virtute sermonis ꝙ sunt ꝓtraria. sed dicendū est vniformiter sicut dictū est ꝓius de ꝓmo obiecto adequato potētie sensitiue. ⁊ de subiecto ꝓmo passiōis realis Scđo mō nō sunt tm̄ duo extrema oppositionis realis. sed sunt multa. si sint multe oppositiones reales. Vnde hec albedo ⁊ hec nigredo opponūtur realit. similiter illa nigredo ⁊ illa albedo opponūtur realiter. Et de istis est ꝓt se verum. ꝙ vnū cōtrariox corrūpit reliquū: ⁊ vtrūq̄ illoꝝ est vnū numero. Et q̄n dicit. hoc albū est primū ꝓtrariū nigro. Dico ꝙ ꝓprie albū nō cōtrariat nigro. sed albedo nigredini. ⁊ cōcedo ꝙ hec albedo ꝓmo ꝓtrariat nigredini ſm ꝙ ly ꝓmo tenet negatiue. qz contrariat nigredini ⁊ nihil plus. ſm aut̄ ꝙ ly ꝓmo tenetur positiue sic nihil primo ꝓtrariatur nigredini.

Si dicat ꝙ vnū vni est cōtrariū. ergo multa nō cōtrariātur nigredini. Sil⁹ cōtraria pñt esse in eodē nō sic aut̄ duo individua. Sil⁹ cōtraria maxime distāt. sed duo individua nō maxime distant. Ad primuz dico. ꝙ pbs loquit de vno ſm specie. non de vno ſm numerū. Et quomō vnitas specifica est real⁹ ⁊ a pte rei. dictū est. qz hoc nihil aliud est ꝙ a pte rei esse aliqua plura. que sub eadē specie continētur. ſm pbm. i. tho. Ad scđm cōcedo. ꝙ cōtraria pñt esse in eodē. saltem successiue. Et iō dico. ꝙ nō est cōtradictio ꝙ aqua sit calida etiā in sumo. sicut nec est cōtradictio ꝙ sit summe frigida. si sit status in talibus formis. Ad tertiū dicitur ꝙ cōtraria maxime distant. distāria illa q̄ pōt esse inter individua diuersarū specierum. Cuius tm̄ maxima distantia specifica requirit ad contrarietatē ⁊ cuius nō. alias dicet. Ad quintū dico. ꝙ obiectuz vnius sensationis est vnū vnitate numerali. Et q̄n dicit ꝙ potētia cognoscēs obiectū suū inquātū scz hac vnitate vnū. cognoscit ipm̄ inquantuz distinctū ab omi alio. Dico ꝙ cognoscit illud qđ est distinctū ab omi alio. ⁊ cognoscit illud sub illa rōne per quā distinguit ab omi alio. ꝙa illa rō q̄ est ipamet res terminat imediate actū cognoscēdi. nō tm̄ oportet ꝓpter hoc ꝙ possit discernere vel distinguere ipm̄ ab oī alio. qz ad cognitionē discretiuā plus requirit q̄ ad cognitōez apprehensiuaz. ꝙa cognitio discretiua in actu numq̄ est nisi respectu distinctoꝝ. nec ad ꝫ sufficit ꝙ distincta apprehendātur. nisi ipsa in se sint dissimilia. vel loco ⁊ situ differentia. Et ꝫ est verū. quādo subiecta talia apprehēsa nata sunt facere vnū per se. sicut de qualitatib⁹ sensibilibus ⁊ nō de quibuscūq̄ intellectionibus

Instantia prima

Secunda

Tertia

Ad primā.

Ad scđam

Ad tertiam

Ad quintū argumentum

Universidad de Deusto
Biblioteca

vel amoꝛibus voluntatis: neq; de intelligentijs vel animabus. Et ideo quantumcunq; talia apprehendantur: non oportet q̄ possint discerni propter maximam similitudinem inter illa. tamen si sit potentia intellectiua: potest cognoscere ipsum esse distinctū ab omni alio aliquo tamen certo demonstrato: nō oportet q̄ possit cognoscere ipsum esse distinctum ab omni alio vel ab boc. quia aliqua vniuersalis potest sciri: et tamen multe singulares ignoꝛari. et tamen sensus propꝛie nō potest cognoscere ipsum distinctū a quocunq; quia hoc pertinet ad notitiaz compleram. quia scitur boc non esse boc. Potest tamen sensus discernere boc ab aliquibus: ⁊ ab aliquo non. et aliquando discernere boc ab boc: ⁊ aliquando non. pter aliquam variationez a parte rei. Et ista responsio cōfirmat: quia sensus discernit magis album a minus albo. Tunc quero: aut apprehendit aliquod istoꝝ precise sub ratione cōmuni: aut sub ratione singularis. Si primū et in illa conueniunt. ergo per illā non discernit. Si secundum: habetur propositum q̄ apprehenditur sub ratione singularis. nō q̄ ista intētio singularis sit ratio terminandi: sed q̄ illud qđ immediate denominatur ab hac itētione sit immediate terminans. Et ad cōfirmationem concedo: q̄ primū obiectum intellectus primitate generationis est vnum vnitate numerali et illud precedit. Sed primum obiectum primitate adequationis: si tm̄ aliqđ sit tale nō est vnum vnitate numerali precise quin sit cōmune: nec precedit sicut post dicet

DD
Ad sextum

Ad sextū ꝓcedo q̄ illo modo quo oīmis vnitas realis est numeralis q̄ illo mō oīmis diuersitas realis est numeralis. etiā diuersitas specifica est numeralis. cū fm pbm quecunq; sunt diuersa genere: sunt diuersa specie. ⁊ quecunq; sunt diuersa specie: sunt diuersa numero. Unde diuersitas numeralis est in plus ad diuersitatē specificā et generis. quia sequitur sunt diuersa genere vel specie. g̃ sunt diuersa numero: et nō ecōuerso. Et q̄n dicitur q̄ oīmis diuersitas inquātū numeralis est equalis. Dico: q̄ hec est simpliciter falsa. quia tunc sequeretur q̄ oīmis diuersitas esset equalis: cū inq̄tū non sit determinatio distrahens. Si tm̄ sic intelligatur ꝓ̄ns q̄ oīa que solū differunt numeralitē sunt equaliter diuersa pōt cōcedi in hijs que nō suscipiunt magis ⁊ minus. Et si dicatur: q̄ oīmis vnitas numeralis est equalis. g̃ oīmis diuersitas numeralis est equalis. Dico q̄ non sequitur sub illo intellectu quo añs est verū. sic̄ non sequitur: quecunq; sunt equalia sunt equaliter equalia. quia equalitas nō suscipit magis ⁊ minus. g̃ quecunq; sunt inequalia: sunt equaliter inequalia. ita ē de talib⁹ quādo vnū oppositū suscipit magis ⁊ minus. et nō reliquū: et ita est in ꝓpsito. Ad illud quod innuitur in illo argumēto: q̄ si oīmis diuersitas cēt numeralis: nō plus posset intellectus abstrahere a sorte ⁊ platone aliquid cōmune: q̄ a sorte ⁊ linea. ⁊ quodlibet vniuersale esset purum figmentū intellectus. Dico ad primū: q̄ ex boc ipso q̄ sortes et plato seipsis differunt solo numero et sortes p substātiā suā ē simillim⁹ platoni: oīmi alio circūscripto. pōt intellectus abstrahere aliquid cōe sorti et platoni: qđ nō erit cōe sorti et albedini. nec est alia causa q̄rēda nisi q̄: sortes ē sortes. ⁊ plato ē plato. ⁊ vtrq; ē bō. Si dicat q̄ sortes ⁊ plato pl⁹ cōueniūt realr q̄ sortes ⁊ asin⁹. g̃ sortes ⁊ plato i aliquo reali ꝓueniūt i quo nō cōueniūt realr sortes ⁊ asin⁹: ꝑ nō i sorte nec i platone. g̃ i aliquo alio aliquo modo dicto. ⁊ illud est cōe vtriq;. Respondeo q̄ de virtute sermonis nō debet concedi: q̄ sortes et plato in aliquo cōueniūt. nec in aliquibus. sed q̄ conueniunt aliquib⁹. quia seipsis. et q̄ sortes cōuenit cū platone. non in aliquo. sed aliquo. quia seipso. Si tūc dicat q̄ sortes ⁊ plato cōueniunt in bōie. Dico q̄ ly homine pōt supponere vel simpliciter vel psonaliter. Primo modo pōt concedi quia boc nō est aliud dicere: q̄ q̄ homo est quoddā cōe predicabile de sorte ⁊ platone. Si autē ly homine supponit personaliter ꝓ alia re: sic est simpliciter falsum. quia in nullo bōie cōi. nec in alia re cōuenit. ꝑ cōueniunt rebus. q: bōibus. q: seipsis. Ad formaz g̃ dico: q̄ sortes ⁊ plato plus cōueniūt seipsis realiter: q̄ sortes et asinus. nō tm̄ in aliquo reali. Ad aliud de figmento patet: quomodo ē figmentū: ⁊ quomodo non Ad primā confirmationē istius argumenti dico: q̄ aliqua esse primo diuersa pōt intelligi dupliciter. Uel quia nō est vnuz et idem in vtroq;. ꝑ quicquid est in vno simpliciter et absolute de se nō est aliquid quod ē in alio: ⁊ sic concedo q̄ oīmia induidua sunt seipsis primo diuersa: nisi forte aliter sit de indiuiduis et quoꝝ vno generat aliud. propter idē titatē numeralē materie in vtroq;. Aliter aūt dicuntur aliqua scđo mō ee primo diuersa. q̄n vnū immediate ⁊ primo negatur ab alio. ⁊ iō q̄n vnuz nō immediate negatur ab aliquo: ita q̄ negatiua cōposita ex eis nō sit immediata. tunc sunt differentia: ⁊ nō tm̄ diuersa. Et isto modo oīa indiuidua eiusdē spēi sunt primo diuersa. ꝗa ex eis cōponitur ꝓpositio imediata negatiua. Similiter oēs species cōtente immediate sub aliquo genere sunt primo diuerse. q:

Ad duo que inuntur.

EE
Ad primū.

Ad aliud

FF
Ad primā cōfir.

ex eis cōponitur ꝓpō imediata. et ideo sortes et plato sūt primo diuersa isto modo. ꝑ sortes et iste asinus nō sūt primo diuersa. q: hec est imediata. sortes nō est plato hec aūt nō est imediata. sortes nō est iste asinus. q: hec est imediatio: nullus homo est iste asinus. g̃ nō est bene dictū quod cōiter dicitur: q̄ primo diuersa sūt illa que in nullo cōueniunt. ⁊ differentia sūt illa que in aliquo cōueniūt. Sed primo diuersa sunt illa quoꝝ neutrum differt ab alio per aliquod cōius: a quo alterū primus negetur. Differentia aūt sunt illa quoꝝ vnū negatur ab aliquo. q: aliquid cōius eo primus negatur ab eodē. hoc est primo diuersa sūt illa. q: nihil cōius altero illoꝝ est mediū cōcludendi negatiuaz vnius de altero. Differētia sunt illa. q̄n aliqđ cōmunius altero est mediū cōcludendi negatiuā i qua vnū negatur ab altero. sicut iste homo ⁊ iste asinus differunt. q: homo est mediuz tale. ⁊ similiter asinus. Nā iste syllogismus est bonus. Nullus homo est asinus. iste homo est homo. g̃ iste homo nō est iste asin⁹. Ad hec sit i tentio pbi pz per ipm. x. metha. vbi dicit sic. Differentia vero ⁊ diuersitas aliud. diuersum eñ etiā a quo est diuersū nō necesse aliquo diuersū ee hoc ē nō necesse q̄ sit aliqđ cōius illo quod est diuersū a quo primus imediate negat illud a quo est diuersuz. sicut ad hoc q̄ sortes sit diuersus a platone: nō opz q̄ sit aliquid cōius sorte a quo immediate negatur plato. et a sorte tm̄ mediate. sed ista est imediata. sortes nō est plato. Et ponit pbs rationē oīme aūt aut diuersū aut idē quodcunq; ē ens. Hoc est: oīme ens siue habeat cōius a quo aliud negatur siue non. hoc ens est idē vl diuersū ab alio ente quocunq; demōstrato. Differens vero ab aliquo: aliquo differēs. hoc est. oīme differens ab aliquo differt per aliquid primus ⁊ cōius. a quo aliud imediate negatur. ⁊ ab isto tm̄ negatur mediate. g̃ iste bō differt ab asino per hominē a quo asinus imediate negatur. et ab isto homine tm̄ mediate. Sciendū: q̄ quādo dico istū hominē differre ab asino per hominē accipio differre per aliquid: sicut expono i diffinitione differentie. quando expono q̄ aliqđ differt ab alio per differentiam essentialē. Et iō differre per aliquid: eq̄uoce accipitur in diuersis differentibus. Unde aliquid esse quo differt hoc nō debet intelligi q̄ sit aliquid idem quo vtrunq; differt ab altero. quia hoc est impossibile: quia tunc magis conuenirent q̄ differrent isto. sed debet intelligi q̄ est aliqđ idē quo tāq̄ per mediū ostēditur hoc differēs differre ab illo: sicut per substantiā tāq̄ p mediū ostenditur q̄ homo nō est quantitas, sic dicē

do: nulla substantia est quantitas. omnis homo est substantia. ergo nullus homo est quantitas. ⁊ ita illud medium communiuset q̄ sit homo differens quia semper est genus illius vel species. Et hoc ē quod dicit philosophus Hoc autem ipsum idem C quo supple: differens differt ab aliquo) aut genus aut species: supple est ad illud differens. et non est differentia illius. omne namq; differens differt genere vel specie. Et ita nihil est dictum: q̄ illa que sunt differentia: differunt suis differentijs. et conueniunt in genere si sint in genere: sed debet poni q̄ differunt suis generibus vel suis speciebus. non a parte rei. sed in negatione vnius ab altero: mediata vel imediata. Et ponit philosophus exempla dicens. Genere autem (supple sunt aliqua differentia) quibus nō est communis materia nec generatio adinuicem: vt quorumcunq; est alia figura cathegorie. Ecce q̄ illa que sunt in diuersis predicamētis genere differunt. et per consequēs differunt. Specie vero quoꝝ idem est genus. et tamen species sunt diuerse. Unde dico: q̄ homo et albedo differunt suis generibus: quia vtrunq; habet genus superius per quod potest fieri negatio vnius de alio fm artem quam tradit pbs primo posteriox. Albedo autem ⁊ substantia differunt genere: et q̄nis albedo habeat genus per quod pōt ostendi negatiua in qua negatur albedo a substantia. vel econuerso tm̄ substantia nō habet tale genus. sed ista cōia. substantia et qualitas nō differunt genere nec specie. Et eodē modo ꝓportionabiliter dicendum est de differentib⁹ specie. Et ita cum pbs dicat: q̄ omnia differētia ꝑ q̄ distinguntur contra diuersa differūt genere vel specie. et sortes et plato nec differunt genere ne specie. manifestum est q̄ non differunt. sed sortes et iste asinus differunt. q: differunt specie. Si dicatur q̄ hoc est contra intentionem pbi. quia immediate subdit Dicitur autem genus quo ambo eidem dicuntur fm substantiam differentia. ergo videtur fm ipsum q̄ illa que immediate continentur sub genere: sunt differentia. Similiter Lōmentator ibidem commento. xij. Illa que differunt per differentias formales. sunt illa quorum genus est vnum. Item. v. metha. Differētia dicuntur quecunq; diuersa sunt: aliquid idēntia. et non solum numero. sed specie. aut genere. aut proportione. Amplius quoꝝ diuersum genus contraria. et quecunq; habent in substantia diuersitatem Ad primum istoꝝ dicitur. q̄ illud est genus quod predicatur de aliquibus fm speciem differentibus: q: omne

Instatur primo

Secundo.

Tertio.

Respondetur ad primum

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad scām

Ad tertiū

genus ꝑdicaꝫ de plurib⁹ differentib⁹ specie. nō tñ oīa illa differūt de quib⁹ ꝑdicaꝫ.qz ex aliquib⁹ de quib⁹ ꝑdicaꝫ cōponīt ꝓpō imediata et ex aliquib⁹ nō. Ad scdz dico ꝙ aliq̄ q̄ differūt ꝑ formales dīas.bñt idē gen⁹.⁊ vlr oīs res ex̄ aiam q̄ realiꝫ differunt ꝑ dīas formales habēt aliquod idē gen⁹. qz talia nō sūt nisi inꝺiuidua diuersarū ſpērū.nō tñ opz ꝙ oīa q̄ habent idē gen⁹ differāt ꝑ dīas formales. sic patebit alias. Ad tertiuz dico :ꝙ pbs accipit differentia ibi ꝑ vt ꝓcise cōueniūt reb⁹:⁊ tūc oēs res q̄cūq; sunt diuerse. ⁊ fm aliq̄d idē entia.nō ꝑ idētitatē: ꝫ ꝑ essentialē ꝑdicationē ſ̄ est:aliq̄d idē vere ⁊ in quid de eis ꝑdicaꝫ.⁊ nō solū nūero.ſ̄ ē ⁊ iste res nō sūt solū diuerse fm numerū:sicut sunt inꝺiuidua eiusdez ſpēi.aut genere aut ꝓportione ſupple sunt diuerse.Et talia inq̄ diuersa sūt dīa.nō tñ oīa diuersa sūt dīa.qz ens reale ⁊ ens rōnis sunt diuersa:non tñ sunt dīa.qz nihil idē ꝑdicaꝫ de eis in q̄d.ꝫ opinionē q̄ ponit ens rōnis tñ habere ee obiectiuū.Scdz aliā:aliq̄d ꝑdicaꝫ de eis i q̄d. Si dicas ꝙ si illa q̄ sunt dīa plus ꝓueniūt q̄ q̄ tñ sunt diuersa:g̃ plus ꝓueniret iste ſ̄ ⁊ iste asinus:ꝙ iste ſ̄ ⁊ ille homo. Dico:ꝙ accipiendo dīa sicut accepit pbs.x.metha.sic nō semp differentia plus cōueniūt q̄ ꝑmo diuersa:ꝫ ſufficit ꝙ plurib⁹ differāt.ſ̄ est: ꝙ a plurib⁹ q̄ dicūtur vere de vno illoꝝ.alia vere negent:sicut a plurib⁹ q̄ dicūtur de isto hōie : vere negaꝫ iste lapis:q̄ iste homo. Ad aliā cōfirmationē ꝑ idē. Ad aliꝺ dico:ꝙ nullo existēte itellectu esset aliqua vnitas realis ignis generātis ad ignē genitū: ꝓpt̄ quā diceret generatio vnivoca:ꝫ illa vnitas ſi diceret ꝺ aliquovno: ꝫ diceret de plurib⁹ realiter distinctis:sic dictū ē ideo ⁊c. Ad auctō.auicēne dico:ꝙ nō debz intelligi ꝙ eq̄nitas est tñ eq̄nitas:ita ꝙ eq̄nitas nō sit vna nec plures. nec in itellectu nec in effectu.qz realr eq̄nitas est in effectu.⁊ realiter est singularis:sic em̄ eq̄nitas realr ē cāra a deo.⁊ eq̄nitas ē distincta realiť a deo:ita eq̄nitas ē realiť:⁊ veraciť singularis.ꝫ intelligit Auicenn a ꝙ ista nō cōueniūt eq̄nitati ꝑ se ꝑmo mō nec aliq̄ꝺ istoꝝ ponīt in eius diffinitione:sicut ipemet exꝑmit Si dicaꝫ fm auicēnā:fm alios pbos eq̄nitas ē de se indifferēs vt sit singularis⁊ vt sit vlis q̄o q̄uo ista ē ṽa Aut ſz ꝙ eq̄nitas supponit simplr.aut psonaliter. Si simplr:⁊ iste ꝓcept⁹ nō est indifferēs qz nullo mō pōt esse singularis.g̃ nō ē suppositio simplex.q̄n termin⁹ supponit ꝑ ꝓceptu qꝺ est cōtra ꝑdicta. Si supponit psonalr:tūc est falsum.qz tūc supponit ꝑ singularib⁹: ꝫ nihil singulare est sic indifferēs.g̃ videť ꝙ ꝑter sup

Ad scām cōfir.

ZZ
Ad septimū

RR
Ad octauum

Instantia.

positionē ꝑ cōceptu ⁊ re singulari opz ponere tertiā q̄n termin⁹ supponit ꝑ ipa q̄ꝺditate absolute indifferenti ad vtrūq;. Respōdeo vnifomiter ad alia ꝑdicta:ꝙ hec nō est ṽa eq̄nitas nō est de se vlis nec ꝑticularis. scz indifferens ad eē vle ⁊ ad eē singulare: nisi fm ꝙ ꝑ eē intelligiť vnus act⁹ signat⁹:q̄ est iste: ꝙ de eq̄nitate pōt indifferēter ꝑdicari esse vle ⁊ eē singulare.⁊ in isto actu signato eq̄nitas habz suppositionē simplicē.ꝫ in duob⁹ actib⁹ exercitatis veris correspondētib⁹. eq̄nitas hz diuersam suppositionē.qz in vno habebit suppositionē simplicē.ſ.in isto:eq̄nitas est vlis.⁊ in alio psonalē.scz in isto.eq̄nitas est singularis. Verbi gr̃a.hec ē vera:de hōie ꝑdicaꝫ vox⁊ currere.⁊ in ista ly hō hz suppositionē materialē. qz de ista voce hō ꝑdicaꝫ vtrunq;.Et isti actui signato correspondēt duo act⁹ exercitati veri scz iste hō ē vox in quo ly homo supponit materialr.⁊ iste hō currit.in quo hō supponit psonalr. Ad vltimū dico:ꝙ q̄n cōuenientia et differentia cōpatiūtur se:nō ē incōueniens ꝙ cōueniant eidē ꝑ idē.⁊ ꝛō ꝙ aliqua cōueniant specifice et differāt nūeralr nō ē incōueniens ꝓz ꝑ exēplū ꝓpriū. qz certū est ꝙ natura ℔cta conuenit realr cū differētia indiuiduali.qz ē ea dez res realr cū dīa.⁊ tñ natura differt aliquo mō a cōtrahente tūc q̄o.Aut eodē cōuenit ⁊ differt.aut alio et alio.si eodē: habeo ꝓpositū ꝙ idē eodē indistincto cōuenit realiter cū eo deē ⁊ distinguiť formaliter.⁊ eadē facilitate dicā ego:ꝙ sortes eodē spē ꝓueniť cū pla.⁊ distinguiť numeralr.⁊ itaꝝ de oīb⁹ talib⁹. Si alio ⁊ alio conuenit ⁊ distinguiť:quero de illis: q̄a illa aliquo modo distinguūtur:⁊ tñ cōueniūt. qz sunt vna res. Aut g̃ eodē cōueniūt ⁊ distinguūtur.aut alio et alio.⁊ ita vel erit ꝓcessus i infinitū.vel dabiť ꝙ idē eodē cōuenit sic cum aliquo ⁊ distinguiť sic ab eodē. Et eadē facilitate dicā: ꝙ idē eodē cōuenit specie cū aliquo ⁊ distinguitur numeraliter ab eodē. Si dicaꝫ.oīm intellectu circūscripto:maioz est ꝓuenientia ex natura rei est inter sortē et platonē q̄ inter sortez ⁊ asinū.g̃ ex natura rei sortes et plato conueniunt in aliqua natura:in qua nō conueniunt sortes ⁊ iste asinus. Similiter nisi maioꝛ esset conuenientia inter sortē ⁊ platonē q̄ inter sortem et istū asinū:non plus poſset abstrahi cōceptus specificus a sorte ⁊ platone:q̄ a sorte et isto asino. Ad primū istoꝝ dico:ꝙ consequētia facta non valet:sicut non sequitur:magis conuenit natura intellectualis cum deo:er boc ꝙ est ymago dei:q̄ natura insensibilis que non est ymago dei : et tamen in nullo reali conueniunt quod sit aliquo mo-

ZZ
Respōsio

AA
Ad secūdum.

Instācia pma

Secūda.

Tertio.

BB
Ad quartū

Respōdetur ad primum.

do distinctū ab istis.etiā fm eos: ꝫ seipsis pl⁹ cōueniūt. Ꝓa in ꝓposito: ꝙ sortes ⁊ pla.seipsis plus conueniūt:q̄ sortes ⁊ iste asinus:cum oīi alio circūscripto. Silr ens reale plus cōuenit cū deo q̄ ens rōnis.et tñ deus nō in aliquo conuenit cū vlla creatura: nisi forte in cōceptu. Per hoc pz ad scōm:ꝙ est maioꝛ cōueniētia inter sortez ⁊ pla.q̄ inter sortē ⁊ istū asinū.nō ꝓpter aliq̄ꝺ aliquo mō distinctū:sed seipsis plus conueniūt. Confirmatur ista responsio per dicta eoꝝ: qz accipio duas differētias inꝺiuiduales contrahentes naturā bōis iste differentie plus cōueniūt q̄ vna differentia inꝺiuidualis cōtrahēs naturā bōis.⁊ alia differentia inꝺiuidualis cōtrahens naturam albedinis ꝓbo.qz differentia inꝺiuidualis contrahens naturā bōis conuenit cū natura cōtracta q̄ est eadē res realr cū illa sed illa natura cōtracta:puta natura sortis.plus conuenit cū natura platōis: q̄ cū natura albedinis g̃ plus ꝓueniť cū differentia inꝺiuiduali ℔hēre.⁊ ꝓ oīs a ꝑmo ad vltimū differentia inꝺiuidualis sortis plus cōuenit cū differētia inꝺiuiduali pla. q̄ cū differētia inꝺiuiduali buiꝰ albedinis ⁊ certū est ꝙ distinguiť realiter ab ipsa Aut g̃ eodē pl⁹ cōuenit cū vna q̄ cū alia.⁊ distinguitur realiter ab illa.aut alio. si eodē conuenit cū vna ⁊ distinguiť realiter ab illa.habetur ꝓpositū:ꝙ aliquid eodē pōt cōuenire cū aliquo:⁊ distingui ab eodem.si alio et alio.ergo differentia inꝺiuidualis includeret multa et esset ꝓcessus in infinitū:quoꝝ vtrūq; est i conueniens. Si dicatur ꝙ ista differentia inꝺiuidualis puta sortis:nō er ſe vel per se:sed ꝑ naturā ꝓtractā plus cōuenit cū natura platonis.⁊ cū differentia inꝺiuiduali platonis: q̄ cū natura buiꝰ albedinis. Cōtra. sic inꝺiuidualis differētia sortis cōuenit cū natura platonis:ita econuerſo natura platonis plus conuenit cū dīa inꝺiuiduali sortis q̄ cū dīa inꝺiuiduali buiꝰ albedinis. g̃ aut ex ſe pl⁹ cōuenit aut ꝑ dīam inꝺiuidualē ℔hentē. aut ꝑ naturā sortis. Si ꝑmū ⁊ certū est ꝙ distinguiť ex se.g̃ idē eodē cōuenit ⁊ distinguiť ab eodē.Scōm nō pōt dari.qz tūc illa dīa inꝺiuidualis pl⁹ cōueniret cū vna dīa inꝺiuiduali q̄ cū alia. Nec pōt dari tertiū. qz nūq̄ est aliq̄ꝺ idē realiť cuz aliquo ꝑ aliq̄ꝺ sibi extrinsecū ⁊ realiť distictū a eo. Si dicaꝫ ꝙ q̄uis ex se cōueniat cum ista dīa inꝺiuiduali: nō tñ distinguiť ab ea nisi ꝑ aliquā dīam inꝺiuidualē. Cōtra. natura ex se distinguiť ab oīi dīa inꝺiuiduali. qz ſz eos nō repugnat sibi esse sine q̄cūq; dīa inꝺiuiduali. Preterea due dīe inꝺiuiduales ex ſ̄ ipso ꝙ vtrūq; ē creatura.plus ꝓueniūt q̄ ista creatura de⁹.⁊ de⁹ ⁊ certū ē ꝙ distinguunť. g̃ opz ꝙ idē eo dē mō distinguiť ex cōuenit vel opz ponere ꝓcessum in infinitū. Ad argumētū ꝓncipale ptz:ꝙ natura lapidis de se ē ℔.⁊ iō natura lapidis nō pōt ee in alio.⁊ tñ cū ℔ stat ꝙ natura lapidis nō sit de se ℔:ꝫ illa.⁊ in alio.qz sūt due indiffinite verificate ꝑ diuersis singularibus Tamē sciendū ē ꝙ de vrute sermonis ℔ ē falsa natura lapidis ē in lapide.ꝫ ꝺz ꝓcedi ꝙ natura lapidis ē lapis.tñ de ꝛpō pōt ꝓcedi ꝙ natura bñana ē in ꝛpo.cōiter tñ ꝓcedit. Sz si itelligať: ꝙ natura lapidis vere sit in lapide tāq̄ i aliquo quocūq; mō dicto:ē simplr falsum. Si aūt itelligať ꝙ illa natura ē lapis.verū est.

Reterea circa idē

Questio. VII
que ē quarte que stionis quarta

A

p quarto quero. Vtrū illꝺ qꝺ ē vle ⁊ cōeyniuocū sit q̄uocūq; realr a prerei ex̄ aiam. Et sic.ꝫ cōmē.vij.metha.cōmē. xi. Diffinitio ē idē cū ſba rei.g̃ est aliquo mō ex̄ aiam.⁊ ꝑ oīs omēs ptes sue sūt aliquo mō ex̄ aiaz.ꝫ diffinitio cōponīt ex vlibus.g̃ ⁊c. Ad oppositū. Opposita non pñt cōpetere eidē: ꝫ ois res ex̄ aiaz ē simplr singularis.g̃ nulla res ē aliquo mō vlis. In conclusiōe isti⁹.q.omēs quos vidi ꝓcedāt.dicēres:ꝙ natura q̄ est aliquo mō vlis: saltē i potētia ⁊ icōplete.ē realr in idiuiduo: q̄uis aliq̄ dicāt ꝙ distinguiť realiter. Aliq̄ ꝙ tñ formaliť. Aliq̄ ꝙ nullo mō ex natura rei:ꝫ tñ fm rōnē. vel ꝑ cōsiderationez itellect⁹. Vñ dicūt aliq̄ ꝙ i creaturis ē q̄dā forma:que fm rem et naturam nullam vnitatē hz i se oīno.ꝫ in se ē naturaliť diuisa. ⁊ hz solū vnitatē fm intellectū rōnis: ita ꝙ i ꝑmitate illi⁹ vnitať abꝺ̄ formali alicui⁹ positiui adiectōe.i nullo idiuiduo subsistit: vt ē forma generis:q̄ ē in rerū natura nō ē nisi diuisa per formas spērū. Alia est forma q̄ fm rē⁊ natura in se sic ē vna ⁊ indiuisa.⁊ ab alia diuisa: vt i supposit⁹ nullo formali sibi addito sbsistat vt ē forma cuiuslibet spēi spāliſſime :cui⁹ vnitas ē nō nisi ſz rōnē idiuisa.quātū ē ex̄ se quo ad ꝓtes subiectas. Dicit g̃ ista opinio:ꝙ forma generis nō est vna simpler ex se:ꝫ ex se ē diuisa: ꝫ forma spēi ex se ē vna simpler:⁊ vt sic ē vlis: ꝫ ipa forma vt signata in ℔ supposito ē pricular. Ꝓa q̄ ista opinio ponit q̄ tā forma generis q̄ spēi subsistit i ipis singularib⁹?:q̄uis aliꝺ⁊ aliꝰ

Alij aūt ponūt ꝙ res fm ee suū i effectu est singularis.⁊ eadē res fm ee suū i itellectu est vlis:ita ꝙ eadē res fm vnū ee.vlr fm vnā cōsiderationē ē vlis.⁊ fm aliꝺ ee.vlr fm aliā ꝑsiderationem est singularis. Alij autem moderni ponunt ꝙ eadem res sub vno conceptu est vniuersalis,et sub alio cōceptu,est singularis

C
Opinio scōa

D
Opinio tertia q̄ ē thome⁊ scoti

E
Opinio quarta

Universidad de Deusto
Biblioteca

Resolutio doctoris.

Unde dicūt q superioritas et inferioritas cōucenit rm rei in cōparatione ad intellectū Nā fm auicē.i.metha.vna et eadē res sub vno mtellectu vel conceptu est singularis:7 sub alio est vlis. Hoc modo dico:q omis res positiua extra aiam eo ipso est singularis. 7 hec res sic singularis est apta nata mouere intellectū ad cōcipiēdū ipsā cōfuse. 7 ad cōcipiēdū ipaz distincte. Et voco cōceptū cōfusū:quo intellectus nō distinguit vnā rem ab alia7 sic fortes mouet intellectū ad cōcipiendū hoiem. 7 per illū intellectus nō distinguit nec distincte cognoscit fortē a platone Modo dico:q supius ad fortē puta hō vel aial nō significat aliā rez nisi rē q̄ est fortes:vt rm cōcipit cōfuse. Etiam mouet intellectū ad concipiendū ipm mō nō cōfuso. Et sic dico q hic.fortes est hō: est p̄dicatio superioris de inferiori qđ nō est aliud nisi q fortes est:7 q fortes est fortes absolute vt distincte conceptus:fortes est fortes. 7 fortes est absolute hō vt cōfuse cōceptus. Unde in rei veritate fortes est hō:aial cop? ista oia sūt vnū realiter.nec est superi? nec inferi?.nisi fm intellectū ꝓsiderātē modo dicto. Sic g̃ oēs iste opiniones ponūt q vle 7 singulare sūt ea dē res realr:nec differūt nisi fm rōnē. Et in h discrepāt a trib? opinionib? recitat i trib?.q. p̄cedēt?: oms rm cōueniūt i h q vlia sūt aliquo mō a pte rei:ita q vlia sūt realr in ipis singularib?. Pro ista cōclusiōe pōr argui multiplr. Primo sic. illud qđ realr diuidit i veras res ē ña res. ꝑ forma generis et silr forma spēi diuidūt i veras res tāꝝ in ptes suas subiectiuas 7 eodē mō vle oīe diuidit i ptes suas subiectiuas.g̃ oē tale ē ña res extra aiam. Secūdo sic.oīe qđ est de essentia alicui? rei. 7 includit essentialr in intellectu q̄ditatiuo alicui? rei ex̄ aiam:ē vera res ex̄ aiam.ꝑ oīe gen? oīis spēs:7 vlr oē vle p̄dicabile i q̄d de ña re ex̄ aiam: ē de essentia inferioris 7 includit i intellectu q̄ditatiuo cuiuslibet p se iferioris. g̃ 7c. Cōfirmat.q: ois res ex̄ aiam pōt ee 7 pfecte 7 distincte intelligi sine illo qđ nō ē aliquo mō vera res nec intrinseca sibi.ꝑ nullū indiuiduū pōt vere intelligi nec distincte nō intellecto p se supiori:sic fortes nō pōt itelligi ñ itellecto aiali vl hoie vl quocūq supiori.g̃ qđ cūq super? fortis ē de essentia fortis. 7 p ons vera res ex̄ aiam.q: nullū ens rōnis ē de essentia rei extīs ex̄ aiaz. Tertio sic.ri rerū natura ē aliq̄d p idēitatē cōicabile plib?. ꝑ tale ñ ē nisi vle.g̃ vle ē aliq̄d realr extīs i rerū natura

Conclusio opinionum.

Probatur eorum cōclusio primo

Secundo.

Confirmatur

Tertio.

Quarto.

Quarto.q: oia q̄ sūt i linea predicamētali sūt vere res:7 nō tm̄ entia rōis. ꝑ i linea p̄dicamētali ponūt tā gña q̄ spēs. g̃ sūt vere res ex̄ aiam. Maior ptz.tū q: gen? p̄dicat i q̄d et vniuoce de oib? p se cōtentis sub illo. ꝑ nihil p̄dicat vniuoce de ente reali 7 ente rōis.g̃ oia q̄ sunt p se in genere p̄dicamētali:vel sunt entia realia vel entia rōnis. 7 certū ē q nō omia sunt entia rōnis.g̃ oia sūt entia realia. Tū. q: nihil cōtētū sub aliquo imediate diuidētiuz aliq̄d cōe p se: cōtinet sub aliquo cōtento sub altero diuidētiū. sic̄ si ſba diuidat p substātiā corporeā 7 incorporeā. 7 nihil contētū p se sub ſba corporea:contineat p se sub aliquo cōtento sub ſba incorporea. ꝑ ens ꝑma diuisione diuidit in ens extra aiam 7 ens rōis. 7 ens reale extra aiam:diuidit in decē p̄dicamēta.g̃ cū genera 7 species contineant sub substantia q̄ est vnū p̄dicamētū: nō poterunt cōtineri sub ente rōnis. 7 p ons nō sunt entia rōis ꝑ realia

Probatio primę maioris.

Secūdo.

Tertia

Tū. q: si genera et species essent entia rōis g̃ cū entia rōnis varient ad variationē intellectuū. sequitur q quot sūt intellect?:tot erūt generalissima substantie. Preterea aliqua distinctio est inter suppositū 7 naturā. alioq̄n ita esset bec vera.homo est humanitas sicut h homo est homo. ꝑ suppositū est a parte rei 7 si milit natura.qualit nulla esset distinctio in re g̃ vle est aliquo modo a parte rei. Preterea p aucto.boeti? em̄ dic:q spēs ē totū esse idiuiduoz.g̃ spēs est eadē res cū indiuiduis:g̃ est a pte rei Preterea auctoz.vi.p̄incipioz q̄rit vtrū vlia fiant a natura vel ab arte.7 respondet q fiāt a natura. ꝑ natura operatur occulte i vlib?.nā ꝑducēdo singularia ꝑducit vlia.ois cōitas vt dicit a singularitate ꝓcedit. Ex h arguit sic.illud qđ fit a natura habz esse extra aiaz. ꝑ vle fit 7c. Itē.iij. Tho. interēpto genere:interimit spēs 7 indiuiduū:sed nūq̄ ad interemptionē entis i aia sequit interēptio entis extra aiam.g̃ gen? ē extra aiam. Itē pbs.i. poste. demōstratiōes sunt de ppetuis 7 incorruptibilib?. Et linco. dicit ibidē:q manifestū ē q demōstratio sit de vlib? reptis in singulaarib?.g̃ vlia sunt vere extra aiam. Itē pbs.i. poste. vle sp 7 vbiq̄ ē:7 linco. ibidē dicit sic intelligim? vlia p modū aristotelis formas reptas i quidditatib? singularū siue ꝑticulariuz a q̄b? sunt res ꝑticulares id qđ sūt. tūc vle ee vbiq̄ nihil aliud ē q̄ ipm ee in quolibet ꝑticulari. Et nū em̄ ee ē esse in quolibet suoz locoꝝ. Loca aūt ipoz vniuersaliū sūt ipa singularia in quibus sunt ipa vlia. Itē pbs ꝓmo phi. dicit:q ꝓfusa sūt nobis magis nota g̃ vlia nō sūt p̄cise entia in aia. Itē Lōmen.i.phi.cōmen.iij. intelligit per vniuersalia vniuersalissima que possunt inueniri in istis rebus rerum materialiū. g̃ vniuersalia sunt in singularib?.

Quinto arguitur

Sexto.

Septimo.

Octauo

Nono.

Decimo.

Undecimo.

Duodecimo

Decimotertio

Decimoquarto

Decimoquinto Decimosexto

Decimoseptimo

Lōmentator

Decimooctauo

Decimonono

Uicesimo

Uicesimoprimo

Uicesimosecūdo

Contra opiniones et conclusionē.

Itē ibidē Lōmē.xiij. Intētiones de quib? dicit boc nomē ens.s. vle 7 indiuiduū multuz differunt.g̃ vle est vere ens. Itē ibidē Lōmē.xv. boc nomē ens dicit de intentiōe vlis et ꝑticulari.s.idiuiduo. Itē.iij.metha.dicim? singulare vnū nūero. vle vero qđ i bijs. Itē v.metha.c.de eodē socrates nō in multis.propter qđ nō omis socrates est. Itez.vij.metha.ens significat qđ q̄d est.7 indiuiduū h aliq̄d.g̃ vtrūq̄ est ens reale Et silr idē Lōmē. cōmē.i. Manifestū ē q pmū de quo dī h ens p̄ncipalr 7 simplr:ē illud qđ dī in respōsiōe ad q̄d ē h indiuiduū demōstratū ens ꝑ se.7 ista interrogatio ē ō substātia. Et h pr argui sic. illō qđ ē p̄ncipali? ens q̄ aliq̄d accidēs est ens ex̄ aiam. ꝑ vle est bmōi fm Lōmē. Silr illud p qđ respondet ad q̄d est de substātia:nō est tm̄ res i aia.q: illud nō ē ō q̄dditate rei ex̄. ꝑ q vle substātie respōdet ad q̄d ē indiuiduū. nō p indiuiduū.g̃ 7c. Silr dicit q ista interrogatio ē de substātia. ꝑ ista interrogatio ē de vlī: sic̄ et respōsio est p vle.g̃ 7c. Itē Lomen.iij. q̄dditates sūt substātie.q: sūt ptes substātiarū q̄ sunt substātie in rei veritate.s.ꝑticulariū. Item Lōmē.iij. signū ei? q substātia apd nos manifestio: accidentib?.s.vlia substātie q̄ vlia accidentiū ē q̄ scire indiuiduū substātie per suā vlia substātialia:est pfect? q̄ scire illud p vlia accidētiū. Itē Lōmē.x. Lōsiderem? de hac substātia quā significat: methaphisic? cōsiderat de substātia quā significat diffinitio:ꝑ nō cōsiderat de aliquo idiuiduo.g̃ 7c. Itē Lōmē.xvi. in ꝓncipio. Sba rei ē illud qđ dī in respōsiōe ad q̄d ē h indiuiduū substātie. 7 iō de scripsim? illā substātiā descriptiōe dyalerica: q̄ ē illud qđ significat sermo:q̄ dicit essentiaz rei q̄ ē diffinitio 7 ē illud qđ dī p se.i.qđ p̄dicatur essentialr.7 inuit ipm modū p̄dicabilitū essētialiū.s.diffinitionē Et ista auc.pz:q diffinitio significat substātiā q̄ p̄dicat essētialr et p̄mo mō. ꝑ tale p̄dicatū nō p̄dicat nisi de pluribus.g̃ 7c. Itē Lōmē.xl. declaratū ē ibi q̄d ē substātia q̄ ē q̄dditas.et ista substātia ē p̄dicabilis de illo qđ ē subiectū: 7 q h ē ei? fm q vlis. g̃ aliq̄ substātia ē p̄dicabilis fm q vlis.

Lōtra istā opinionē. Primo ꝺ cōclusionez nō videt q aliq̄ res ex̄ aiam sit substātia vlis nisi forte p volūtariā institutionē. p̄mo q: illa q̄ sūt opposita req̄rūt distincta q̄b? p̄mo ꝺ ueniāt. ꝑ vlitas 7 singularitas sūt bmōi: ꝺ oīis istos.g̃ q p̄mo 7 imediate denoiant ab illis distinguūt. Aut g̃ distinguūt formalr: qđ ē ꝑ ꝓbatū. Aut distiguūt sic̄ res 7 res. 7 p ons redit p̄ma vel scda opinio ꝓbata i p̄mis.q. Aut distinguūt sic̄ ens rōis 7 ens rōis,aut sic̄ ens reale 7 ens rōis. 7 certū ē q illud qđ ē singulare p̄mo 7 imediate nō ē ens rōnis.g̃ illud qđ p̄mo 7 imediate denoiat vle:ē em̄ ens i aia 7 sic nō ē in re. Scdo sic. Aut eadē res realr ē vlis 7 singularis. aut nō. Nō pōr pōt dici q nō:sic̄ ꝓbatū ē i trib?.q. ꝓcedēt?. Si sic. Lōtra illa res q̄ ē singulari nō ē p̄dicabil' de pluribus. ꝑ qđ ē vle ē p̄dicabile de plib?. g̃ nō ē idē Et h ē sic arguere. Impossibile ē ꝺ dicroria p̄mo de eodē verificari. ꝑ p̄dicabile ꝺ plurib? et nō p̄dicabile de plurib? verificāt de vlī 7 singulari fm eos.g̃ nō sūt idē Si dicas q vle nō p̄dicat de plib? nisi p actū intellect? cōpōnēris.7 iō qđ de se nō p̄dicat de plurib? pōt p actū itellect? p̄dicari ꝺ plib? Hoc nō vz.q: nō tm̄ p̄dicari de plib? 7 nō p̄dicari de plib? ꝺ dicūt. ꝑ p̄dicabile de plib? et nō p̄dicabile de plib? ꝺdicūt. Silr posse p̄dicari de plib? 7 nō posse p̄dicari de plib? ꝺdicūt. ꝑ aūt actū itellect? vle pōt p̄dicari de plib?:7 singulare nō ē p̄dicabile:nec pōt p̄dicari de plib? fm eos. g̃ sine oi actu itellect? singulare nō ē vle. Pret ea arguo p rōes pbi p q̄s nitit ꝓbare 7 demōstrare ista ꝓclusionē q nullū vle ē substātia sic substātia rei ē ꝓpa illi? cui? ē substātia. ꝑ vle ñ ē alicui ꝓpū ꝑ ee. g̃ vle nō ē substātia. Si dicat q pbs itēdit ꝓbare q vle nō ē substātia p̄dicabil' ꝓpa. Tñ cōmē. arguit sic. cōmē. tl v. ſba cuiuslibet rei demōstrate ē ei ꝓpria. Vle aūt ē cōe plib? g̃ nō ē ſba ꝓpa. et ita nō ꝓbat absolute q nō ē ſba. ꝑ q nō ē ſba ꝓpa. Dec rīsio nō vz.q: it̄ tio pbi ē arguere ꝺ eos: q̄ posuerūt vlia ee ſbas:sic̄ fuerūt platonici. ipi aūt sic̄ ipe iponit eis ñ posuerūt vlia ee ꝓpas ſbas ꝑ ee. Et in dixerūt ḡsdā ſbas ee ꝑticulares: 7 q̄sdā cōes. g̃ nō sufficit sibi ꝓbare ꝺ eos q nō sūt ſbe ꝓpe. nisi ꝓbet q nō sūt ſbe. Et h arguit sic. Sivle qđ ē cōe plib? est ſba. aut ē oim. aut vni?. nō aūt ē possibile q sit oiz. g̃ erit ſba vni? 7 p ons oia q̄b? ē cōe erūt illd vnū qđ ē impossibile. Itē arguit sic Vle ē qđ p̄dicat de aliquo subiecto ꝑ ſba nō p̄dicat de subiecto aliquo. g̃ vle nō ē ſba. Tertio arguit sic. impossibile ē indiuiduū ſbe cōponi ex q̄litatib?. q: tūc q̄litas eēt p̄or idiuiduo. ita impossibile ē indiuiduū cōponi ex h aliq̄d. g̃ nullū vle ē ps ſbe. 7 p ons cū ñ sit p se exns. ñ erit ſba aliquo mō. Quarto.q: nihil fit ex duob? i actu. g̃ qñ aliq̄ distinguūt 7 faciūt vnū p se: oz q vnū sit potētia et alid act?. 7 p ons si vle eēt ſba:7 si aliq̄d eēt sibi additū. oporet q se bēret sic̄ act? 7 potētia qđ ē icōueniēs. Quito.q: tūc eēt tertius hō Itē.x. metha. dic̄ pbs q impossibile ē aliq̄d vlīū ee ſbaz. Ubi dic̄ Lōmē. cōmē. vij. cū sit declaratū in tractatu de ſba 7 de generibus entis:

Probatio

Improbatio.

Instantia.

Improbatio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

qm̃ impossibile ē vr aliq̃ vniuersaliū sit substãtia. manifestū ē ꝙ vnū vle ñ ē substãtia. Et sequit. ⁊ cū vlia nō sint sbe. manifestū ē ꝙ ens cōe nō ē sba existẽs ex aiam quēadmodū vnus cōe nō ē sba. Et sequit. vnū ⁊ ens ꝓdicata sūt vlia q̃ nō būt ee nisi in aia. Et sequit. cū vlia ñ sint sbe. g̃ neq; gña sūt sbe. Et seq̃t. neq; substã tie sūt gña: q; gña sūt vlia. Et quo pz ꝙ vle nō hz ee nisi in aia tm̃. g̃ nō ē res ex aiaz. Silr p ꝙ ens ⁊ vnū sūt lr̃a. ꝓbat ꝙ nō sūt sbe: g̃ nullū vle est sba. Jtē Lōmē. xij. metha. cōmē. xxij. vnū ⁊ ens sunt ex reb⁹ vlib⁹. q̃ nō habent esse extra aiam: g̃ vle nō ē extra aiam. Jtē Lōmē. xxiij. ꝓncipiū ⁊ vle: nō existit extra aiam. ꝑ in diuidua. Et sequit nullū vle generat vel generat: g̃ nō est in re. Jtē Lōmē. xxix. de ꝑticulari nō fit demōstratio q̃uis ipm̃ tm̃ sit ens in rei veritate: g̃ vle in rei v̄itate nō ē substãtia. nec ens extra aiaz. hoc idē vult. vij. metha. Lōmē. xx. xxi. xxx. ⁊ in alijs locis quasi infinitis.

R Cōtra primū modū ponēdi querit doctor

Lōtra ꝑmū modū ponēdi quero qūo distinguūt natura et designatio nature. si nullo mō. g̃ nō plus est natura vlis q̃ natura designata. Si aliquo mō. Aut fm rē aut fz rōnē. ꝑmū ē ꝑus ip⁹obatū. Si scdo mō seq̃t ꝙ vnū illoz sit tm̃ rō: sicut dictū ē in. q. d̃ attributis: ꝙ nō sit dia media in creaturis patebat ibidem.

L Cōtra secūdū ar. guit.

Lōtra scdz modū ponēdi arguo sic. qñ aliq̃d ꝑcise de noiat aliud. ꝓpr̃ extrinsecū aliq̃d: cuicūq; pōt ꝙuenire illud extrinsecū. et illud denominās ei ꝓportionabilr̃ poterit ꝙuenire. g̃ sivilla q̃ realiter ē singularis ē vlis fm eē suū i itellectu: qđ nō ē possibile nisi ꝓpr̃ itellectionē. g̃ q̃libz res q̃ pōt itelligi cōsilr̃ pōt eē vlis eodē mō. ⁊ ita sortes pōt eē vlis ⁊ cōis platoni: fm eē suū in intellectu. Silr essentia diuina fm eē suū i intellectu poterit ee vlis: q̃uis ipa fm eē suū reale in effectu sit singularissima. q̃ sūt oia absurda. Et cōfirmat. qz qñ aliq̃d repugnat ex natura sua alicui ꝑ nihil extrinsecū pōt sibi competere: ꝑ quilibet rei repugnat ex se ꝙ sit cōis alteri rei. g̃ ꝑ extrinsecū nō pōt sibi illa cōitas ꝙuenire. ⁊ ita siue itelligat siue nō illa res q̃ ē singularis fm vnū eē suū poterit esse cōis seu vlis.

M Cōtra tertiū modum,

Per idē pz ꝙ terti⁹ mod⁹ ē silr falsus ⁊ nō itelligibil: q̃ ponit ꝙ eadē res cōfuse cōcepta ē vlis. ⁊ distincte ꝛcepta sit singularis: qz si res cōfuse cōcepta ē vlis. q̃ro q̃ ē illa res ⁊ sit a. g̃. a. cōfuse cōceptū ē vle. ⁊ ꝑ ꝙns. a. confuse cōceptū ē cōe ipi. b. g̃ b ē ꝑdicatio supioris de iferiori. b. ē. a. cōfuse ꝛceptū. ⁊ ista sortes ē pla. cōfuse cōcept⁹. ⁊ de⁹ ē creatura cōfuse concepta.

Euasio.

Dicit ad istud ꝙ nō seq̃t. qz ista ꝙna nō vz. aial ē sortes cōfuse cōcept⁹. plato ē aial. g̃ plato ē sortes cōfuse cōcept⁹: ꝓpr̃ variationē medij: qz de alio aial ē sermo in maiore et minore. et i re nihil ē cōe eis. sicut em̃ aial significat sortē cōfuse cōceptū ita significat plato nē cōfuse cōceptū. Sz illud nō ē ꝙe nec logice dictū. qz qñ dr aial ē sortes ꝓfuse cōcept⁹ aut aial supponit simplr̃. aut ꝑsonaliṫ. ꝑ ꝑsonaliter aial nō tm̃ est sortes cōfuse ꝛcept⁹. sed aial est sortes distincte cōcept⁹. qz tūc ē vna indiffinita bñs vnā singularē verā. s. istā ꝑ aial est sortes distincte ꝛcept⁹ demōstrādo sortez. Si aūt aial supponit simpliciṫ. aut supponit ꝑ aliq̃ vera re. aut ꝑ ente tm̃ in aia. aut ꝑ aggregato. Si ꝑ re: g̃ aliqua vna res ē cōis. et ꝑ ꝙns vna res ꝑdicaṫ ꝙe de alia re. ⁊ ita sic ꝑ est ꝙa simplicit̃ bō ē aial. vel asin⁹ ē aial. ita erit ꝑ vera. asin⁹ ē sortes ꝓfuse ꝛcept⁹. qz ꝑ te illud cōe ꝑ quo supponit aial i ista. aial ē sortes cōfuse ꝛcept⁹. est sortes ꝛcept⁹. ⁊ nullo mō distinguiṫ a sorte ꝛcepto. g̃ de quocūq; ꝑdicaṫ vnū: ⁊ reliquū. Si vtrūq; supponat ꝑsonaliṫr: g̃ sic ꝑ est ꝙa. asin⁹ ē aial: fm ꝙ supponit aial ꝑsonaliter: ita ꝑ erit ꝙa. asin⁹ ē sortes ꝓfuse ꝛcept⁹: fm ꝙ ꝑdicatū supponit ꝑsonaliṫr. Preterea cū dicꝫ ꝙ supiora ⁊ inferiora ꝙuenit rei ꝑ cōparationē ad intellectū. illud ē simplr̃ falsuz: qz nulla res quātūcūq; ꝛsideret ē indifferens.

Cōfirmat. qz si aliq̃d extrinsecū faciat boiez esse albū. aliq̃d in re ꝙe ē albū: q̃uis nō ex se: ꝑ tm̃ ꝑ cām extrinsecā. g̃ silr̃ si itellect⁹ faciat rē supiorē: ꝙe res erit supior ⁊ indifferēs: q̃uis nō ex se ꝑ tm̃ ꝑ intellectū ꝓfuse rē ꝛcipientē. ⁊ ita dicūt ꝓdictoria. dicēdo ꝙ eadē res ē supior ⁊ iferior. ⁊ ꝙ nihil in re ē cōe vl̃ idifferēs. Pretera falsū est qđ dr ꝙ res sub vno ꝛcepto ē singularis: ⁊ sub alio est vlis. qz res de se singularis nullo mō nec sub aliquo ꝛcepto est vlis. Et rō est qz semp a determinabili sumpto cū aliqua determinatiōe nō distrabēte nec diminuente ad ipm̃ absolute sumptū est formal̃ ꝓna. ⁊ ita seq̃t formal̃r res sub tali ꝛcepto est vlis. g̃ res est vlis. ꝓns falsū est sicut ista est falsa. res est indifferens fm istos. g̃ ⁊ añs est simplr̃ falsuz

Euallo prima.

Si dicaṫ ꝙ hic ē determinatio distrabēs: qz esse intellectū ⁊ esse cognitū ⁊ hmōi sūt determinatiōes distrabēres vel diminuētes. Et ideo sicut nō sequit. cesar opinat⁹ est. g̃ cesar est. ita nō sequit. res sub tali cōceptu ē vlis vl̃ idifferēs. g̃ res est vlis vl̃ indifferens. Silr fm te nō sequit. homo in cōi vel bō cōis est cōcept⁹ mentis. g̃ bō est cōcept⁹ mētis. Primū istoz nō valz. q̃a iste nō sūt determinatiōes distrabētes nec diminuētes cui⁹rō ē qz determinatio diminuens est cū pars alicuius tot⁹ et ꝑmitur denominata sub illa determinatiōe:

Secūda.

Ad primā.

Obiectio.

Q Rēspōdeo

sicut ptz dicēdo: ethyops ē albus fm dentes. ibi em̃ exꝑmiṫ ꝑs denoiata. ⁊ si denoiatio talis pris nō sufficit ad denoiationē totⁱ⁹: tūc ē determinatio diminuēs. Et tūc ē fallacia fm q̃d ⁊ simplr̃. nō arguēdo ad determinabile absolute sumptū: ꝑ arguēdo ad determinationē absolute sumptā: sic sic arguēdo. Ethiops ē albⁱ⁹ fm dētes ꝑ ē babēs albos dētes: g̃ ethiops ē albⁱ⁹. ē fallacia fm q̃d ⁊ simplr̃. nō ē tm̃ fallacia iferēdo determinabile absolute sumptū. sic g̃ ethiops ē babēs dētes. ꝑ i ꝓposito nō exꝑmiṫ talis ꝑs: cū dr vle ē sortes ꝓfuse cōcept⁹. ⁊ iō ñ ē ꝑ determinatio diminuēs. Silr si eēt diminuēs: cōtingeret iferre determinabile absolute supruz. iferēdo g̃ vle est sortes: ꝑ eēt fallacia fm q̃d ⁊ simplr̃ iferēdo determinationē absoluta. sic iferēdo: g̃ vle ē ꝓfuse cōceptū. ⁊ ita haberet ꝓpositū. Silr iste determinatōes ñ sūt distrabētes. qz determinatio distrabēs est qñ absolute repugnat rei. vl̃ saltē existētie ei⁹ cui addit̃. ꝑ denoiat ipm̃: qz denoiat ꝙe ⁊ ꝓpe aliq̃d qđ fuit ꝑs illi⁹. sicut pz de mortuo cū dr hō mortu⁹. qz ipossibile est ꝙ bō sit: ⁊ tm̃ ꝙ sit mortuus. Dicit tm̃ fm cōem vsū loquēdi bō ē mortuus. qz cor⁹ qđ fuit ꝑs ei⁹ ē ꝙe mortuū Sz pz ꝙ nō pōt sic dici i ꝓposito. iō nō sūt iste determinatōes distrabētes. Per ꝑ pz ad scdam: ꝙ ꝑ nō ē determinatio distrabēs nec diminuēs cesar itellect⁹: et iō absolute seq̃t. cesar itellectus ē. g̃ cesar ē Silr cesar i opinione ē: g̃ cesar ē

Si dicaṫ ꝙ fm ꝓbm. i. elen. b ē fallacia fm q̃d ⁊ simpliciṫ ꝑ talis fallacia est ꝑ qñ arguit ab aliquo supto fz q̃d ad ipm̃ suptū simpliciṫ. vel ecouerso. Dico ꝙ hic nō ē fallacia fz q̃d ⁊ simpliciṫ fm Ari. cesar ē in opinione: g̃ cesar ē. ꝑ formalis ꝙna. Sz hic est fallacia fm q̃d et simplr̃ ꝓbs ē cesar in opinione: g̃ ꝓbs ē cesar. Nec solū ē fallacia fm q̃d ⁊ simplr̃ arguēdo a determinabili supto cū determinatiōe diminuēte ad ipm̃ suptū absolute: ꝑ ille modus arguēdi ē tm̃ vn⁹ mod⁹ illⁱ⁹ fallacie. Et alⁱ⁹ modus ē: qñ arguit ab aliq̃ ꝓne habēte ꝑdicatū. ad ē scōm adiacēs sic sic arguēdo. sortes ē i opinione: g̃ sortes ē. Silr ꝑ rosa nō erit rosa ē intellecta: g̃ rosa ē. Et silr̃ hic fm ꝓbm ibidē Albū nō ē bō: g̃ albū nō ē. ꝙ ꝑ sit fallacia manifestū ē. qz certū est ꝙ ꝙna nō vz: g̃ peccat penes aliquā fallaciā ꝑ pz iducitue ꝙ penes nullā aliā. qz maxie videret ꝙ peccaret penes fallaciā ꝙntis: qđ tm̃ nō est verū. qz nec sequit sic. nec ecouerso. Et idē pz de scdo exꝑlo. et iō sp qñ ē aliq̃ ꝑdicatū qđ pōt eq̃liṫ cōpetere enti ⁊ nō enti. siue arguat affirmatiue siue negatiue: ē sp fallacia fm q̃d ⁊ simplr̃. Et ꝑ ē qđ dicit ꝓbs ꝙ nō ē idē ee q̃d ⁊ ee simplr̃: sic nō ē idē ee

R Ad secūdam.

i opinione: ⁊ ee. Silr nō ē idē. nō ee q̃d: ⁊ ñ ee simplr̃. sicut nō ē idē: nō ee bō. ⁊ nō ee simplr̃. ⁊ tm̃ ee in opinione nō ē determinatio diminuēs vel distrabēs: sic nō ee bō. vl̃ ee bō. ꝛz g̃ illd argumētū: qz qñ arguit a determinabili supto cuz determinatōe nō diminuēte nec distrabēte mō ꝑdicto ad determinabile absolute supt⁹. ē bona ꝙna. ⁊ hoc si determinatio sit affirmata nō negata sic seq̃t: sortes ē bō albⁱ⁹: g̃ sortes ē bō. Nō tm̃ sequit negatiue sortes nō est bō albⁱ⁹: g̃ sortes nō ē bō. Et vlr nō seq̃t formaliṫ nisi affirmatiue.

S Rēspōsio ad questionē istā.

Ad secūdam dico ꝙ nō vz. qz i isto ꝓsequēte bō ē cōcept⁹ mētis. pōt subiectū hīe suppositionē simplicē vel ꝑsonalē. si simplicē: ē ꝙna bona. si ꝑsonalē nō vz: ꝓptervariationē suppositiōis. qz i ꝑma supponit simpliciṫ. ⁊ in scda ꝑsonaliṫ: et ita ē fallacia eq̃uocatiōis penes tertiū modū. ⁊ iō sic ꝑ est simpliciṫ negāda: aliās bō ē spēs vel vle. qz in ista ly bō non pōt hīe suppositionē nisi ꝑsonalē. ꝓpr̃ signuz ꝑticulare additū: ita eodē mō ista est negāda simpliciṫ. aliq̃ res ꝓfuse ꝛcepta ē vlis. ⁊ ita impossibile ē ꝙ eadē res sub vno ꝛcepto sit vlis ⁊ sub alio sit singularis. Ex istis pz: ꝙ nō bene dicūt talia cōia ꝙ eadē res sub vna itētiōe sit singularis ⁊ sub alia vl̃. s. vel ꝙ fm tale ee est bō ⁊ fm aliud ee nō ē bō ⁊ multa talia cōsilia. puta si res sic cōsideret tūc ē bō. Si aliⁱ cōsideret vel sub alia ꝓsideratōe tūc ē aliud. qz tales ꝓpōes accipiētes tales determinatiōes iferūt ꝓpōes absolute sine illis determinatōibus. Aliⁱ em̃ eadē facilitare possem dicere: ꝙ bō fm vnū ee vel sub vna ꝓsideratiōe vel itētiōe ē vn⁹ asin⁹: ⁊ sub alia vn⁹ bos: et sub alia vn⁹ leo: qđ est absurdū Et iō tales sunt nimis impropij modi loquēdi. et abijciēdi ab oī mō loquēdi sciētifico. Jdeo aliter ad. q. ꝙ nulla res extra aiam. nec ꝑ se nec ꝑ aliq̃d additus reale vel rōnis. nec q̃litercūq; ꝓsideret vel intelligat ē vlis. qz tāta ē ipossibilitas ꝙ aliqua res sit extra aiam quocūq; mō vlis. nisi forte ꝑ ꝛstitutionē volūtariā. q̃uo ista vox hō q̃ ē singularis ē vlis. quāta ipossibilitas ē ꝙ bō ꝑ quācūq; ꝓsideratiōnē. vel fm qđcunq; ee sit asin⁹. qz qñ aliq̃d ꝓpetit alicui tm̃ denoiarie. siue ꝑ aliq̃d informās siue ꝑ aliq̃d extrinsecū. silr omi illi ad qđ illud informās vel extrinsecū se hz vniformiter. illi tale denoiās eq̃liter ꝙuenict Verbi gra. si aliq̃d sit disgregatiuz visus ꝑcise ꝓpr̃ albedinē informātē q̃q̃d est albū equaliṫ disgregabit: g̃ si res ꝑ cōsiderationē intellect⁹ q̃ est aliq̃d totaliter extrinsecū illi rei est vlis. q̃c q̃d eq̃liter itelligit: erit vniuersale. ⁊ ita omne itellectū erit vle. Si dicaṫ ꝙ res nō ē vlis quocunq; modo itellecta: ꝑ tm̃ confuse intellecta

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ iō ñ ois res ẽ vlis. Jsta ẽ opinio tertia supi⁹ recitata. ℔ respōsio nōvꝫ: qꝛ re p̄cise intellecta distincte pōt formari ꝓpō in q̄ p̄dicaᷓ supi⁹ ō inferiori: sicut si sortes intuitive videaᷓ. saltē p potētiā diuinā. adhuc pōt talis itellect⁹ scire q̄ sortes ẽ bō. q̄ ẽ aial: g̃ sine oī itellectiōe ꝓfusa. ꝓpa alicui bī supi⁹: ꝛ p ꝓns vle siue cōe.

Pretera tūc de⁹ ꝑ̃ ẽet vle: qꝛ de⁹ p te itelligitur ꝓfuse: g̃ si vle sit res intellecta ꝓfuse: deus erit vle. vel de⁹ intellect⁹ ꝓfuse vere erit vlis.

Pretercꝛa visus pōt videre aliq̄d cōfuse: g̃ q̄ rōne re intellecta cōfuse habeᷓ vle eadē rōne re visa ꝓfuse bī vle qō est absurdū. Preterea nulla res simpler pōt itelligi ꝓfuse. si itelligatur: ꝛ tm̄ respectu simpliciū vere ẽvle. Dico g̃ q̄ p nullā ꝓsiderationē vl̄ intētionē pōt rei aliq̄d cōpetere: nisi denoiatōe tm̄ extrinseca ꝛ ℔ p̄cise talia q̄ cōpetūt itellectui vl̄ cōsideratiōi p̄mo ꝛ iō pōt dici res itellecta pōt etiā dici q̄ res cōcipit: ꝛ res ẽ subiectū ꝛ res ẽ p̄dicatū. ꝫ vnā opinionē. qꝛ ℔ nō ẽ aliud q̄ q̄ res tali itellectōe itelligit. ꝛ qō pōt itellectōe itelligi: pt dici vere subiectū ꝛ vere p̄dicatū: ꝛ ps ꝓpōis p̄m illā opinionē: et sic de aliis q̄ oīa ita pnt p̄dicari de diuina essentia sicē de creatura. Et iō si aliqua res sit vlis ꝛ nō alia ℔ nō faᷓ itellect⁹ q̄ pōt vniformit oēs respicere. ℔ erit ex natura rei. ꝛ ꝓpt aliquā diuersitatē i re ita q̄ vnū qō ẽ i re ex se alit se bz ad eēvle q̄ aliud. ꝛ p ꝓns inter illud qō denoiaᷓ ab itētiōe vltatis et illō qō denoiaᷓ ab itētiōe singularitatis ẽ i re aliqua distinctio vel nōidēritas: cui⁹ oppositū ꝓbatū ẽ i ꝓcedētib⁹. q. Pretꝛea arguo sic. forres p̄m nullū eē vl̄ p̄m nullā cōsiderationē est vlis: nec plato: nec iste: sinus: nec ille: ꝛ sic de singulis demōstrādo oīs singulares: g̃ nulla res p̄m vllū eē vl̄ cōsiderationē ẽ vlis. ꝓna pt⁹ arguēdo ab oīb⁹ singularibus ad vniuersalē. Añs pz. qa nō ẽ maioꝛ rō q̄ vna singularis sit ña q̄ alia: ℔ ẽ ña sortes p̄m nullū eēvl̄ cōsiderationē vel modū ẽ vlis. qꝛ si sic: eadē rōne dicā q̄ sortes aliquo mō est plō: ꝛ hō sub aliquo mō ẽ asin⁹. ꝛ lapis ꝛ albedo q̄ oīa sūt absurda Silr si eadē res eēt realr vlis ꝛ singularis: ꝛ oī p̄dicatōe supioris de inferiori eēt p̄dicatio eiusdē de se. qꝛ p̄dicareᷓ vle de pticulari: q̄ sunt eadē res p se qō ẽ absurdū. Jdeo dico q̄ vle nō ẽ i re: nec realr: nec subiectiue. nō pl⁹ q̄ ℔ vox hō q̄ ẽ vna vera q̄litas est i sorte vl̄ i illo qō significat. Nec vle ẽ ps singulaꝛ respectu cui⁹ ẽ vle: nō pl⁹ q̄ vox ẽ ps sui significati: sicē tm̄ ipa vox vere et sine oīmi distinctiōe p̄dicaᷓ de suo significato: nō p se ℔ p suo significato. ita vle vere p̄dicaᷓ de singulari suo: nō p se ℔ p singulari. Et ista ẽ itētio pbi. ꝛ cōmẽ. imo oīs pbox

recte sentientiū de vli. Un̄ Lōmẽ. vij. metha. cōmẽ. xliij. cū declarauerit scz Ari. q̄ illa q̄ significāt diffinitiōes sūt substātie rerū. ꝛ diffinitiōes cōponūt ex vlib⁹? q̄ p̄dicāt de pticularib⁹: icepit pscrutari de vlib⁹. vtrū sint substātie rerū: ℔ tm̄ sūt substātie pticularia de q̄bus p̄dicāt illa vlia: ꝛ ℔ ẽ neccariū in declarādo: q̄ forme indiuiduox̄ substātie sūt substātie. et q̄ in idiuiduo nō sit substātia: nisi materia ꝛ forma pticularis ex q̄b⁹ cōponit. Ex hac aucto. habeᷓ aliqua dicta i hac. q. ꝛ i ꝓcedētib⁹ ꝓmo q̄ diffinitiōes nō sūt substātie rerū. ℔ q̄ significāt substātias rerū: qꝛ dicit illa sunt substantie rerū q̄ significāt diffinitiōes rerū: ita q̄ diffinitiōes sūt signa: ꝛ substātie rex̄ sūt signata ꝛ signū nō ẽ signatū. scdo q̄ diffinitiōes nō significāt vlia. ꝛ ita cū significēt substātias rerū singulariū: significāt aliqua singularia: q̄a dicē q̄ diffinitiōes cōponūt ex vlib⁹? g̃ ipa vlia nō sūt significata p ipas diffinitiōes ℔ sunt signa ꝛ pres diffinitiōis significātes ipa pticularia. qꝛ inf vle ꝛ pticulare nō ẽ mediū. tertio bī q̄ vlia ñ̃ p̄dicāt de pticularib⁹? nō tm̄ sūt i pticularib⁹. qꝛ i pticulari idiuiduo nō sūt nisi materia ꝛ forma pticularꝛ. Et si dicaᷓ q̄ nō ẽ aliq̄ substātia ꝓma nisi materia ꝛ forma pticularis: ẽ tm̄ i idiuiduo substātia scda q̄ nec ẽ materia nec forma pticularꝛ. Hoc ẽ ꝯ itētionē pbi ꝛ cōmẽ. qꝛ eadē rōe deberet dici q̄ i idiuiduo nō ẽ nisi vle: qꝛ nulla ẽ substātia scda nisi vlis. Silr si pbs ꝛ cōmẽ. tm̄ ꝓbāt q̄ vlia nō sūt substātie. eadē rōe deberēt ꝓbare q̄ pticularia nō sūt sbe: qꝛ ñ sūt sbe scde si em̄ aial diuidit̄ p boiem ꝛ asinū eq̄lit̄ dēret ꝓbari q̄ bō ñ ẽ aial: qꝛ nō ẽ asin⁹ q̄ rōe ꝓbaret q̄ asin⁹ ñ ẽ aial qꝛ ñ ẽ bō. q̄rto bī q̄ vlia ñ sūt sbe nec ex eis ꝓponit pticularia. Jtē ꝓmẽ. xlv. Dica⁹ g̃ q̄ ipossibile ẽvt aliq̄d cor. q̄ dicit̄ vlia sit sba alicui⁹ rei. et si declarēt sbas rerū, g̃ vlia ñ sūt sbe: nec de sba alicui⁹? ℔ tm̄ declarant sbas rerū sicē signa. Jtē cōmẽ. xlvij. cū sit declaratū q̄ vlia sūt dispositōes sbax̄: ꝛ vocat dispositōes sbarū: sicē ꝓcedēti cōmēto. p̄dicabilia d̄ sbjs. etiā ipossibile ẽvt ista sint pres sbarū exñtiū p se. Et si dicaᷓ q̄ pbs ꝛ cōmẽ. ꝓbāt q̄ vlia ñ sūt sbe absolute: ℔ q̄ ñ sūt sbe sepate a sēsib⁹ sicē pōit plato. Lōtra ℔ ẽ p cessus pbi. qꝛ ꝓmo ꝓbat q̄ vlia nō sūt sbe. Secūdo q̄ nō sūt talia exēplaria q̄lia posuit plō. Jtē Lōmẽ. iij. metha. cōmẽ. ij. ꝛ. dicē sic. determinatū ẽ q̄ forma et ps ei⁹ sunt substātie. ꝛ q̄ vle nō ẽ substātia neq̄ gen⁹ qꝛ ẽ aliquod vle. Deinde dixit de exēplaribꝰ ꝛc. et intēdit q̄ de hoc nō est pscrutatus in tractatu ꝓcedēti: sed post pscrutabit̄ de ℔ q̄ dicunt q̄dā q̄ sunt sbe

Ad ꝓmus alteri⁹ opinionis

sepate alie a substātijs sensibilibus. ergo de intētione cōmẽ. est q̄ pbs. vij. metha. ꝓbat simplicit̄ q̄ vlia nō sunt sbe. ꝛ post oñdit q̄ nō sūt rales sbe sepate. Ad primū alteri⁹? o. dico q̄ illud qō diuidit̄ in veras res. sic vere cōpositū i suas ptes eēntialit̄ iclusas in illo est ña res. illo mō co:p⁹ diuidit̄ in suas ptes eēntiales ꝛ totū in suas ptes integrales ꝛ fit talis diuisio realiter ex̄ aiaꝫ. Sꝫ q̄n aliq̄d diuidit̄ in veras res tanq̄ signū i sua signata. nō opꝫ. nō pl⁹ q̄ q̄ illud qō diuidit̄ in sbam sit sba. quomō aliq̄ vox diuidit̄ in sbas. tanq̄ signū i sua signata. Jsto scdo mō diuidit̄ spēs ꝛ silr gen⁹? qꝛ in nullo variat spēs vel gen⁹ vl̄ qōcūq; vle ꝓpt̄ talē diuisionē. nec illa m q̄b⁹ diuidit̄ pl⁹ sunt ptes realr q̄ plura significata sunt ptes vocis significatis.

Ad scōm.

Ad scōm dico. q̄ vlr numq̄ supius est de eēntia inferioris. nec includit̄ eēntialit̄ i inferiori. nec i itellectu ei⁹ q̄dditatiuo p̄dicaᷓ tm̄ eēntialit̄ de inferiori. qꝛ declarat essentiā inferioris vel declarat ipmmet inferi⁹. vel rē ipoztatā p inferi⁹? ℔ ẽ p̄dicari i q̄d. vel pse p̄mo mō ꝛ eēntialit̄. Un̄ sic ꝓz aliquos ens dicit vnū ꝛceptū q̄ nō est de eēntia dei vt ps sua eēntiaᷓ. q̄a tūc aliq̄d reale eēt vniuocū deo ꝛ creature. qō negāt. ꝛ tm̄ p̄dicaᷓ in q̄d ꝛ p se p̄mo mō de deo et creatura. Jta dico in ꝓpōsito q̄ nihil a pte rei ẽ vniuocū q̄buscūq; indiuiduis. ꝛ tm̄ est aliq̄d p̄dicabile in q̄d de indiuiduis. Silr sic ipi dicūt. q̄ vle qō est vnū obiectū nūero p̄dicabile de quolibꝫ supposito p̄dicatiōe dicēte. ℔ est ℔ nō est inre. qꝛ nihil in re est sic p̄dicabile. et tm̄ ipa p̄dicatio vocaᷓ eēntialis ꝛ i q̄d: ꝛ p se. Jta dico. q̄ vlr p̄dicatio supioris de inferiore. nō ẽ p̄dicatio alicui⁹ qō quocūq; mō sit in re ex̄ aiam et p ꝓns illud qō p̄dicaᷓ nō est ps rei. nec ẽ de eēntia rei. ꝛ tm̄ p̄dicaᷓ in q̄d de reb⁹? ꝛ cā est. qꝛ nō p̄dicaᷓ p se ℔ p reb⁹ ipis de q̄b⁹ p̄dicaᷓ. Et si dicaᷓ q̄ tūc essꝫ idē dicere sortes est hō. ꝛ sortes est sortes. Ñdeo q̄ ñ seq̄t qꝛ q̄uis hō in ꝓma supponat p sorte. nec possit ꝛ̃ificari nisi p sorte. Aliud ẽ tm̄ illud qō p̄dicaᷓ. ꝛ iō q̄uis aliq̄d idez sit p quo fit p̄dicatio i vtraq; tm̄ aliud est qō p̄dicaᷓ. iō nō est eadē ꝓpō. Silr q̄uis in ista sor est hō ly hō supponat p sorte. nō tm̄ p̄cise p sorte. qꝛ potētionalr fm modū loquēdi logicox̄ supponit p quolibꝫ boie. qꝛ iferē er quolibet. ꝛ tm̄? sp i ralib⁹ supponit p eisdē. qꝛ p oīb⁹ de q̄b⁹ ꝛ̃ificaᷓ. nō tm̄ ꝛ̃ificaᷓ ista. sor est hō nisi p sorte. ꝛ iō nō ẽ idē dicere. sor est hō. ꝛ sor est sor. Ad ꝓfirmationē dico. ꝛ cōcedo q̄ res pt itelligi. nō tm̄ ꝓfuse ℔ etiā pfecte ꝛ distincte nullo supioꝛi itellecto. Et q̄n dr. q̄ sor nō pt intelligi nisi itellecto aiali. Dico q̄ ista pr distinguit. siue de ꝛ̃itate fmōis siue nō. nō curo. q̄a ly

Ad cōfirmatōes

Ad tertium

aiali pōt supponere simplr. ꝛ tūc est fla. qꝛ tūc denotaᷓ q̄ sortes nō pr itelligi nisi itellecto ℔ cōi aial. ꝛ ℔ est simplr fla. vel pōt supponere pro re ꝛ psonalit. ꝛ sic cōcedo. Jsto em̄ mō sor nō pōt currere nisi aiali currēte. qꝛ nec̄rio seq̄t sortes currit. ⁊ḡ aial currit. nō tm̄ opꝫ q̄ illud cōe currat. Jsto modo bō nō pōt itelligi entre nō itellecto. ꝛ tm̄ bō pōt intelligi hoc cōi ente nō itellecto. fꝫ eos maꝛie si illud cōe nō sit aliq̄d reale. sic ipi dicūt. Ad tertiū dico. q̄ nihil cōicabile est reb⁹ p idēritatē. nisi sola essentia diuina trib⁹ suppositis q̄b⁹? est eadē realr. ꝛ iō nō debz ꝓpie ꝓcedi q̄ natura cōicaᷓ suppositō nisi forte dicaᷓ q̄ natura hūana cōicaᷓ ꝑdo ꝛ tūc nō cōicaᷓ sibi p idēritatē. ℔ debz magis p ꝓpie dici q̄ naturalr est suppositū sicē post ostēdeᷓ. Un̄ sicē ipi bñt dicere. q̄ ens qō est cōe do ꝛ creature nō est cōicabile cuilibꝫ p idēritatē. qꝛ tūc aliq̄d reale essꝫ vniuocū deo ꝛ creature sicē fm eos aliq̄d reale est vniuocuꝫ sorti ꝛ platoni. sic dico vlr q̄ nullū vniuocuꝫ ẽ cōicabile vniuocaᷓ p idēritatē. Ad quartuꝫ dico. q̄ nō oīa q̄ sunt i linea p̄dicamētali p se ordinata fꝫ superi⁹ ꝛ inferi⁹ sunt ña res extra aiam. ℔ aliq̄ talia entia sunt tm̄ in aīa. Ad p̄mā ꝓbatiōez ꝓcedo. q̄ gen⁹ p̄dicaᷓ in q̄d ꝛ vniuoce ꝛ p se p̄mo mō de ente reali. siue de ꝓprie demōstrāte ens reale. ꝛ de ente rōis. nō tm̄ pro ente rōis. ℔ pro re. qꝛ illud ens rōis nō habebit suppositiones simplicē ℔ psonalē. ꝛ iō gen⁹? p̄dicaᷓ de spē nō p spē ℔ pro re. Et iō dꝫ sic exerceri iste act⁹ signaᷓ. hō est aial. ita q̄ vtercꝫ termin⁹? stet p re ꝛ psonalr. ita bñt alij dicere q̄ de sapia i cōi p̄dicaᷓ p se p̄mo mō ens. ꝛ simili⁹ de ente reali ꝛ tm̄ sapia in cōi nō est aliq̄d reale extra aiam. qꝛ tūc essꝫ aliq̄d realē vniuocū deo ꝛ creature. g̃ ens qō ẽ p̄cise vniuocū entib⁹? realib⁹? vniuocē p̄dicaᷓ de ente reali et ente rōis. ℔ tūc illud ens rōis nō supponit pro se ℔ pro re. Un̄ q̄n ꝺr sic. oīs sapia est ens reale. hec est p̄dicandō i q̄d ꝛ ad ℔ nō requirit̄: nisi q̄ hec sapia q̄ de⁹? est sit ens reale. et nō requirit̄ q̄ illō cōe vniuocū sit ens reale. Jta dico q̄ ad veritatez ill⁹? oīs bō est aial. sufficit q̄ ille bō sit aial. et q̄ ille bō sit aial. ꝛ sic de aliis reb⁹? singularib⁹. ꝛ nō req̄rit̄ q̄ illud cōe vniuocuꝫ istis boibus sit aial. Et sic de istis oē aial est sba. oē cor.⁹? est sba. oīs color est q̄litas. oīs intētio est qualitas et hmōi.

Ad quartum

Ad primaꝫ ꝓbationem

Ad scdam ꝓbationem

Ad scdam ꝓbationem dēribus de quoꝝ vtroq; supponēte pro re ꝛ̃ificaᷓ diuisuꝫ. ℔ q̄n illud diuisum nō star pro re. ℔ pro aliquo alio nō opꝫ. Un̄ si gña ꝛ spēs essent sbe. nullo mō possent esse entia rōis. ℔ in rei ꝛ̃itate nō sunt sbe. Dico g̃ q̄ aliq̄d esse vel ꝓtineri sub aliquo genere potest itelligi dupliciter.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Vel q̄ est illud de quo ꝑ se ipso. vel de ꝓnoie demōstrante ipm gen⁹ verificaꝫ. ⁊ isto mō tm̄ singularia ꝯtinētur in genere. q̄ sola singularia sūt substātie. ⁊ sola singularia sūt q̄litates ⁊ nec spēs nec gña cōtinētur isto mō sub genere substātie. Alio mō ē aliq̄d in genere. q̄ ē illud de quo nō ꝑ se. ꝑ re vere ipm genus p̄dicatur. ⁊ isto modo genera ⁊ spēs sūt in genere

ℭℭ
Ad tertiā ꝓbatio. Ad quintū ar.

De cōtētis ꝑmo mō ē ꝓpō accepta vera non de scō modo cōtētis. Ad tertiā ꝓbationē patebit in sequēti. q. Ad quintū dico q̄ inᵗ natura ⁊ suppositū aliq̄n est distinctio realis: sicut inter suppositū verbi ⁊ natura assumptā Aliq̄n aūt penitus nulla ē distinctio a pte rei tm̄ isti cōcept⁹ suppositū ⁊ natura distinguūt ⁊ iō pōt de aliquo verificari q̄ sit natura. non tm̄ suppositū. qđ tū ꝑus fuit suppositū. ꝑ h nūq̄ est possibile nisi p corruptionē. vl̄ ꝓ realē assumptionē. Et q̄n dr ꝓ tūc hec esset vera. bō ē būanitas. Dico q̄ nisi aliq̄s mod⁹ sit cathegoreumatic⁹ importat⁹ ſm vsū loquētiū i h noie humanitas impediat. q̄ hec ē ꝓcedēda de virtute sermonis. hec tm̄ ē cōtingēs. hō est humanitas etiā sine corruptōe humanitatis. Ad

Ad sextum

sextū dico: q̄ nō ē intētōis boetij. q̄ spēs sit rotū ee indiuiduoꝝ: ꝑ q̄ significat totū ee indiuiduoꝝ: sicut qđāmō signū qđ nō ē signatū. et h ē vl̄ verū de spē spālissima. nō aūt vl̄ verū ꝺ genere. Qualiter aūt h sit intelligēdū di. viij. patebit. Ad

Ad septimū

septimū dico: q̄ natura occulte opaꝫ in vlīb⁹: nō q̄ ꝓducat ipa vl̄ia ex aiaꝫ tāq̄ aliq̄ realia. ꝑ q̄. ꝓducēdo cognitionē suā in aia: quasi occulte saltē imediate vl̄ mediate ꝓducit illo mō quo nata sūt ꝓduci. ⁊ iō omis cōitas isto mō ē naturalis. ⁊ a singularitate ꝓcedit. nec opꝫ illud qđ ifīd mō fit a natura ee ex aiam: ꝑ pōt ee in aia. Ad

Ad octauum

octauū dico: q̄ interēpto genere ⁊c. Hoc ē sic itelligēdū: q̄ a quocūq̄ vere negaꝫ gen⁹: ab eodē vere negaꝫ spēs ⁊ indiuidū. puta si lapis nō ē aial: nec ē hō nec asin⁹. Nō tm̄ opꝫ q̄ sit ꝓ possibile vel impossibile qđ ē gen⁹ nō eēt q̄ indiuiduū nō essꝫ.

Ad nonum

Ad nonū dico. q̄ pbs itelligit q̄ demōstratio est de ꝓpōib⁹ necessarijs. Ad linco. q̄ vult saluare eū potes dicere: q̄ itelligit q̄ demōstratio est de vlīb⁹ reptis in singularib⁹. q: ipsa vl̄ia sunt in singularib⁹ ꝑ p̄dicationē. q: ꝺe p̄dicabilia de singularib⁹. Ad

Ad decimū

decimū: q̄ vl̄e nō est vbiq̄ ⁊ semp. nisi q: ee alicubi p̄dicaꝫ de vl̄i. nō ꝓ se ꝑ se. ꝑ re q̄ñciq̄ p̄dicaꝫ de singulari. et vl̄ r q̄ quid p̄dicaꝫ de singulari. siue de ꝓnoie demōstrāte singulare. p̄dicaꝫ de vl̄i sumpto ꝑticulariter. Ad linco. q̄ ipe itelligit h idē. si nō recedit a sīa pbi ⁊ a ꝓpria.

Ad vndecimum

Ad. xi. q̄ vl̄ia dicūt magis nota q̄ singularia. nō q̄a sint ꝓpus nota q̄ singularia notitia incōplexa. ꝑ q: cōius ⁊ in plurib⁹ sciunt ꝓprietates cōes de cōib⁹ suppositis. nō ꝓ se ꝑ q̄ ꝓ reb⁹: q̄ sciant ꝓprietates spāles de spālibus. sic postea dicet. Ad. xij. q̄ h damascenū. esse i vno mō idē est qđ dici de ⁊ sic ꝓcedit ibi. Cōmē. q̄ sunt i reb⁹. q: dicunt de reb⁹ ꝑticularib⁹. Ad. xiij. ⁊. xiiij. dico. q̄ ēs reale dicit de idiuiduo ⁊ vl̄i. nō ſm q̄ vl̄e supponit vel stat pro sc: sed ꝓ ꝑticulari. Ad. xv. dicim⁹ q̄ vl̄e i hīs est ꝓ p̄dicatiōem. Ad. xvi. q̄ idē q̄ socrates nō est i multi. h ē nō ꝺr de multi.

Ad duodecimum

Ad. xvij. qđ significat q̄ q̄d est. ſm q̄ q̄d ē ꝺr vl̄e. sic supius significat oia iferiora q̄licūq̄ sint inferiora. siue ꝓpio mō siue scō. ⁊ h ordine quodā de quo supra dictū est. Ad

Ad decimūtertium ⁊ decimūquartū

ꝓmē. p idē q̄ ista vl̄ia vere dicunt ꝓncipali⁹ ens. q: de eis ꝓficaꝫ ens digni⁹ ⁊ nobili⁹ ⁊ ꝑus. nō ꝑ q̄ ponūt simpl⁹. ꝑ ſm q̄ supponūt ꝓsonaliter. ⁊ ita ꝓ tales ꝓpōes intelligunt actꝰ signati. Eodē mō rīdeo ad oēs illas auctoritates. Si dicaꝫ q̄ illud qđ declarat q̄ddītatē indiuidui sbe est sba. ꝑ illud est vl̄e. ⁊c. Dico q̄ ibi itelligit ꝓ illā ꝓpōz vnū actū signatū. s. q̄ de tali spē p̄dicaꝫ sba. ⁊ tm̄ spēs nō est gen⁹. Alibi aūt vbi dicit q̄ talia nō sūt sbe i relligit de ꝺrute ſmōis ⁊ ita ibi. q: nō ꝺicit sibi ipi exponit quō ꝓpō nes ꝓnes q̄ vident ꝺicere itellexit. Ad aliꝺ dico. q̄ pbs ⁊ ꝓmērator ꝓ q̄ddītatē sbarū itelligūt formā q̄ est altera ps cōpositi. sic ꝺz ꝓmēro. ij. et cōmē. ix. vel. vij. ⁊ cōmē. xviij. et i multis aliis locis. ⁊ sic ꝓcedo q̄ q̄ddītates sbarū sunt sbe. ⁊ iō q̄ddītates sunt ꝑticulares ꝓtes ꝑticularium. Ad. xix. q̄ pfecto⁹ est scire ꝑ vl̄ia sbalia ⁊c. q: ista sunt p̄dicabilia in qđ. alia aūt non.

Ad decimūsextum

Ad. xx. q̄ verba. ꝺsiderat de sba quā significat diffinitio. q: illa sba est illud ꝑ quo ꝓficatur multe ꝓpōes. Ad aliud. q̄ diffinitō significat sbam q̄ p̄dicaꝫ. nō q̄ ipamet p̄dicet in se. ꝑ q̄ signū ei⁹ p̄dicaꝫ. ⁊ illud ē ipamet diffintō.

Ad vicesimum ⁊ vicesimumprimum

Ad vltimū ꝑ idē. q̄ ipa q̄ddītas realis nō p̄dicaꝫ in se. ꝑ tm̄ ſm q̄ est vl̄is. h est suū vl̄e p̄dicaꝫ. ⁊ hic est modus loquēdi cōis q̄ nō est ver⁹ de ꝺrute ſmonis. sic nec multi alij qđ⁹ ꝺrimur q̄uis sensus eoꝝ verus sit. quez i alijs locis explicat. Ad argumentū ꝓncipale dico. q̄ de ꝺrute ſmōis nō debz ꝓcedi q̄ diffinitio est idez cū sba rei. nec realiꝫ nec formaliꝫ. sed ꝑ ipam i relligit vnū actū signatū. q̄ de diffinitiōe predicaꝫ ee idē realiꝫ ⁊ oibus modis cū diffinito. ⁊ sic debz exerceri. aial rōale est idē oib⁹ mōis cū hōie. ⁊ ista est vera. Si dicaꝫ q̄ isto mō hec esset vera. gen⁹ ē idē omnib⁹ modis cū spē et q̄ passio est idē oibus modis cū subiecto. q: hec est vera. aial est idē omnib⁹ modis cū hōie. et h

Ad ꝓximum

Ad ꝓximum dr a ꝓximitate. Ad. xi. q̄ vl̄ia dicūt

silr risibile ē idē omnib⁹ modis cū hōie. Respō deo q̄ cōmē. plus adhuc intelligit ꝑ illā ꝓpositionē. s. talē actū signatū. q̄ ꝺz ꝓdicto mō exerceri. ⁊ ꝑter hoc istā ꝓpōnē q̄ nihil significatur ꝑ diffinitionē qđ nō significaꝫ ꝑ diffinitū. ⁊ ecōuerso. q̄uis aliter ⁊ alr. ⁊ illud scōm deficit instantijs adductis. Questio. viij.

A
Questio VIII que ē quarte que tionis. v.

Tem circa dictā

i materiā quinto q̄ro. Utrū vl̄e vniuocū sit aliq̄d reale existens alicubi subiectiue. Et sic. q: vl̄e ꝑmo mouet itellectū. ꝑ illud qđ ꝑmo mouet itellectū ē aliq̄d reale. q̄ ⁊c. Ad oppositū. oīne reale ē singulare ꝑ vl̄e nō ē singulare. q̄ ⁊c. Ad istā. q. possent ee diuerse opiniones quarū multas reputo simpl⁹ falsas. q̄rū tm̄ quālibꝫ aīa ponere ꝙ aliquā improbatā in ꝓcedētib⁹. q.

B
Opinio ꝓma

Prima opinio posset ee: q̄ vl̄e ē cōcept⁹ mētis. ⁊ q̄ iste cōceptus est realiter ipa itellectio: ita q̄ tūc vl̄e nō esset nisi intellectio cōfusa rei. q̄ intellectio q̄ ipa nō plus itelligit vnū singulare q̄ reliquū. ipa esset indīns ⁊ cōis ad oia singularia: ⁊ ita ſm q̄ eēt magis cōfusa ⁊ min⁹ cōfusa eēt magis vl̄e ⁊ minus vl̄e.

Cōtra opi ꝓmā

Contra istā opinionez pōt argui. q̄ oīni intellectiōe aliq̄d itelligit. ⁊ nō aliq̄d singulare ex aiam. q: nō pl⁹ vnū q̄ alterū. nec pl⁹ illud qđ ē q̄ qđ nō ē. q̄ vl̄ nihil tale. vl̄ qđlibet tale itelligit illa itellectōe. ⁊ nō qđlibet. q: tūc infinita intelligūt illa itellectione. q̄ ⁊c. Preterea h ſm oēs vocaꝫ cōcept⁹ qđ terminat actū intelligēdi. ꝑ talis itellectio nō terminat seipsaꝫ ꝓmo. q: nō ē maior rō q̄ vna i tellectio terminet seipsā q̄ alia: ⁊ ita cū itellectio socr̄ nō terminet seipsā ꝓmo nulla terminat seipsaꝫ ꝓmo. q̄ cōcept⁹ nō ē ipa itellectio.

C
Opinio scōa.

Scōa opinio pōt ee: q̄ vl̄e ē spēs aliq̄. q̄ q: equaliꝫ respicit oīne singulare. dr vl̄e. ⁊ ita ē vl̄e i repsentādo: ⁊ tm̄ singulare i essendo. Sed

Contra scōam opinionē.

ista opinio vī cē falsa. q: sic alias declarabiꝫ. talis spēs nō ē necessaria. Scō. q: vl̄e ponit illō qđ itelligit ꝑ abstractōnē itellect⁹. ꝑ illa spēs nō sic itelligit q: aut itelligit i se. ⁊ tūc nec tio ꝓmo itelligit intuitive. aut i alio. et q̄ ons illud aliud ē vl̄e respectu illi⁹. ⁊ tūc quero de illo sic ꝓus. ⁊ ita vel erit ꝓcessus in infinitū. vel species nō erit vl̄is. Preterea tale nō abstrahit ꝑ vere generaꝫ. q: esset vera qualitas generata in intellectu. Alia posset ee opinio q̄ aliqua est vera res sequens actū intellect⁹: q̄ eēt similitudo rei: ⁊ ꝓpter h esset vl̄is. quia equaliter oia respiceret Sed hec opinio nō videtur vera. q: nulla talis est ponēda. q: oīne qđ ē in intellectu: vel ē actus vel passio vel habit⁹ ꝑ nullū istoꝝ posset poni ista res. Iste opinio-

D
Opinio tertia

Arguitur contra opinionē tertiā

nes ꝓcedarēt in hac ꝓclusione. q̄ vl̄e esset in se vera res ⁊ singularis ⁊ nō vna nūero. respectu rerū extra esset vl̄is ⁊ cōis ⁊ indifferēs ad res singulares. ⁊ quasi naturalis similitudo illaꝝ rerū. ⁊ ꝓpt hoc posset supponere ꝓ re eī ⁊ esset aliquo mō de isto vl̄i sicut de statua respectu similiū. illa em̄ eēt in se singlaris ⁊ vna nūero. ⁊ tm̄ indifferēs ad illa similia. nec plus duceret in notitiā vnius q̄ alterius. Silr ſm hoc q̄ poneret q̄ ꝑter intellectionez esset spēs in aia vel habitus. nō plus haberet q̄ intellectio esset realiꝫ vl̄e q̄ spēs vel habit⁹: nec ecōuerso. q̄ qđlibet istoꝝ esset indifferens ad oia singularia. Iste opiniones nō pnt facilē ꝓbari. nec sunt ita ꝓbabiles. nec ita cuident falsitatē ꝓtinēt. sicut opiniones ꝓbate in aliꝭ q̄stionib⁹.

E
Opinio quarta

Quarta posset esse opinio. q̄ nihil est vl̄e ex natura sua sed tm̄ ex institutōne. illo mō quo vox est vl̄is. q: nulla res habz ex natura sua supponere ꝓ alia re. nec vere p̄dicari de alia re. sicut nec vox. sed tm̄ ex institutione volūtaria. ⁊ iō sicut voces sunt vl̄e ꝑ institutionē ⁊ p̄dicabiles de rebus. ita oia vl̄ia. Sz hec nō videt vera q: tunc nihil ex natura sua esset spēs vel gen⁹ nec ecōuerso. ⁊ tūc equaliꝫ posset deus ⁊ sba extra aiam esse vl̄e sicut quicq̄d qđ est in aia. qđ nō videt verū. Ideo pōt aliꝫ dici ꝓbabiliꝫ. q̄ vl̄e nō est aliq̄d reale habēs esse subiectiuū. nec in aia nec extra aiaz. sed tm̄ hz esse obiectiuū in aia. ⁊ est quoddā fictū habēs esse tale in esse obiectiuo quale habz res extra in esse subiectiuo. ⁊ hoc ꝑ istū modū. q̄ intellectus videt aliquā rē extra aiam: fingit ꝙsimilem in mente. ita q̄ si haberet virtutē ꝓducti uā. talē rez in esse subiectiuo nūero distinctā a ꝑori. ꝓduceret extra. ⁊ esset ꝙsimiliter ⁊ ꝓportionabiliꝫ sicut est de artifice. sicut em̄ artifex videt domū vel edificiū aliqđ extra. fingit in aia sua ꝙsimilē domū vel edificiū. ⁊ postea cōsimilē ꝓducit extra. ⁊ est solo nūero distincta a ꝑori. Ita in ꝓposito illud fictū in mēte ex visione alicui⁹ rei extra esset vnū exēplar. ita em̄ sicut domus facta. si fingēs haberet ꝺrutē ꝓductiuā realē ē exēplar ipius artificiati. ita illud fictū esset exēplar respectu singulariū. ⁊ illud ꝑ vocari vl̄e. qđ est exēplar ⁊ indifferēter respiciēs omia singularia extra. ⁊ ꝓpter illā similitudinē in esse obiectiuo pōt supponere ꝓ rebus extra habētibus cōsimile esse extra itellectū. et ita isto mō vl̄e nō est per generationē sed per abstractionē q̄ nō est nisi fictio quedā.

F
Cōclusio ꝓma

Primo igit facia aliqua argumēta ad ꝓbandū q̄ est aliq̄d in aia. habēs tm̄ esse obiectiuuz sine esse subiectiuo. Hoc ꝑmo ptz. q̄a ſm pbm ens ꝓmaria diuisione diuidit in ens i aia et in

Universidad de Deusto
Biblioteca

ens extra aiam. et ens extra aiaz diuidit in decem predicamēta. Tunc quero. quomodo hic accipitur ens in aia. aut p illo qđ tm habz eē obiectiuū. ⁊ habetur ꝓpositū. aut p illo quod habet esse subiectiuū. ⁊ hoc nō est possibile. qz illud quod habet verū eē subiectiuū in aia cōtinetur sub ente: quod ꝑcise diuidit in decem ꝑdicamēta. qz sub qualitate. intellectio em̄ et vlr oīe accidens informās aiam est vera qualitas: sicut calor vel albedo. et ita nō continetur sub illo mēbro quod diuidit cōtra ens: qđ diuidit in decē predicamēta. Preꝛea figmēta habent esse in aia ⁊ nō subiectiuū. qz tūc essent vere res. ⁊ ita chymera et bircoceruus et hmōi eēnt vere res. g̃ sunt aliqua q̃ tm̄ hnt eē obiectiuū. Similiter ꝓpositiones. sillogismi. ⁊ hmōi de quib? est logica non habēt esse subiectiuū. g̃ tm̄ habent esse obiectiuū. ita q̃ eoꝝ eē ē coꝛ cogſci. g̃ sūt talia entia habētia tm̄ eē obiectiuū. Item artificialia in mēte artificis nō videntur habere esse subiectiuuz: sicut nec creature in mente diuina ante creationē. Similiter respectus rōnis cōmuniter ponūtur a doctoꝛibus. Tunc quero. aut tm̄ habēt eē subiectiuū. ⁊ tunc erunt vere res ⁊ reales. Aut tm̄ esse obiectiuū. ⁊ habeā ꝓpositū. Similiter ꝟz istos aliter opinantes. ens dicit conceptū vni uocū. ⁊ tm̄ nullā aliā rē. Similiter omnes qua si distinguūt intentiones scōas ab intētionibus ꝑmis. non vocando intentiōes scōas aliquas reales qualitates in aia. g̃ cū nō sint realiter extra: nō possunt esse nisi obiectiue i aia. Secundo dicerez ista opinio: q̃ illud fictū qđ ꝑmo et immediate denominat ab intentione vltatis ⁊ haberi rōnē obiecti. ē illud quod immediate terminat actū intelligendi. qz nullū singulare intelligitur. qđ q̃dē qm̄ est tale i eē obiectiuo quale est singulare in esse subiectiuo. iō ex natura sua pōt supponere ꝓ ipsis singularibus quoꝝ est aliquo modo similitudo.

De illo etiā verificantur aliqua ꝑdicata veras res ỹportantia. nō ꝓ se sed ꝓo rebus. Et illud est vnū quod ꝓdicatur de pluribus. ita q̃ ipsuz nō est variatū. alioquin nullū genꝰ vere ꝑdicaret de pluribꝰ spēbꝰ. ꝟ necessario esset aliud et aliud. ⁊ cēnt tot genera quot sūt spēs imo nullo modo posset differre genꝰ a specie. nec genus esset in plus q̃ species. Quia si sic. quero quomodo genꝰ differt a specie. aut a ꝑte rei. ⁊ hoc est ꝑus improbatū Similiter hoc dato q̃ a parte rei distinguitur. tūc quero. aut idē genus non variatū ꝓdicatur de pluribꝰ speciebus. aut nō. Si sic. habeo ꝓpositū q̃ aliquid nec variatū nec multiplicatū ꝑdicaꝛ de pluribus: ⁊ nō in re. nisi ſm opinionē recitatā in ꝑma q̃stione. ergo tm̄ in mēte. Si aūt nihil variatū nec multiplicatū ꝑdicaꝛ de pluribus ergo genꝰ nō est in plus q̃ spēs. vel indiuiduū. q̃ certa species variata ꝑdicaꝛ de pluribus. ⁊ indiuiduū variatū ⁊ multiplicatū ꝓdicaꝛ vere de pluribus. Si aūt genus distinguit a spē in cōceptu mētis. aut idē cōceptus ꝑdicaꝛ de pluribꝰ. aut nō. sed tm̄ cōceptus multiplicatꝰ ⁊ variatus. Si sic. habeo ꝓpositū q̃ idē cōceptus non variatus nec multiplicatus ꝑdicaꝛ de pluribꝰ. sed nō ꝓ se. q̃a tūc illa plura essent vnū nō variatū. qđ est ipossibile. Si nō. nō ꝑt dari distictio inꝛ genus ⁊ speciē. ⁊ maxie q̃tū ad maioꝛē cōitatē ⁊ minoꝛē. Sic ergo aliquid idē nō variatū nec mꝛltiplicatū ꝑdicaꝛ de pluribus. ⁊ illud voco ꝛceptū sic fictū mō ꝑdicto

Silr idē est subiectū in ꝓpositiōe vlr ⁊ ꝑticulari. nō tm̄ in ꝓpositiōibus in voce. sed etiā in ꝓpositiōibus in mēte q̃ nullius lingue sunt. ⁊ in illis nō subiicit aliqua res. ergo tm̄ ꝛceptꝰ. Posset ergo dici q̃ sicut vox est vlis: ⁊ genꝰ et spēs. ⁊ tm̄ p institutionē. ita cōceptus sic fictꝰ ⁊ abstractus a rebus singularibus ꝓcognitis est vlis ex natura sua. Et pōt aliqs vti isto mō loquēdi. vocādo cōceptū ⁊ vlē sic fictū. q̃ iste videꝝ modus loquēdi bti Augustini. ⁊ posset alicui videri esse intētio sua qui multa scripsit de ista materia. Hoc ꝑz per ipm. vij. de trinitate. ca. vi. vbi dicit sic. Necesse est cum aiata coꝛpoꝛa lecta vel audita q̃ nō videm? credim? fingit sibi anim? aliqđ in lineamētis formisq̃ coꝛpoꝛ. sicut occurrit cogitāti: qđ verū nō sit. aut etiā qđ verū est. qđ rarissime accidere pōt Subdit. Quis em̄ legētiū aut audientiū que scribit aplus Paulus. s. q̃ de illo scripta sunt. nō signat aio ⁊ ipius apli faciē ⁊ oiz quoꝝ ibi noia cōmemoꝛātur. Et post. ⁊ ipius facies domīce carnis in mirabiliū cogitationū diuersitate variaꝝ ⁊ fingiꝝ. que tamē vna erat. Ex ista auctoꝛitate pōt argui sic. nō minus ſtellectus ex aliquo viso aliqđ rōabiliꝝ cōsimile fingere pōt. q̃ ex visis aliqđ cōsile ꝑus nō viso. ꝟ aliqs ex multis faciebus visis pōt fingere aliqđ ꝓsimile faciei apli vel xpi. vl alicui? alteri? quē nunq̃ vidit. ergo nō est incōueniēs: q̃n de aliquo idiuiduo viso vel intuitiue cognito fingat animus aliqđ ꝓsile ⁊ illud sic fictū nō erit ens reale ꝟ tm̄ cognitū. ⁊ ſm Augustinū pōt ale fictū aliqđ aliud insinuaꝝ. ita ꝑ fictū ex aliquo viso insinuātur ⁊ significātur: quasi omia ꝓsimilia illi ꝑus viso. et hoc nō est aliud q̃ aliquid affirmare ⁊ negare de aliquo sic ficto. nō ꝓo se sed ꝓo re ex qua fingiꝝ vel fingi potest. Verbi gra. aliquis vidēs albedinē singulare. fingit ꝓsimilē in aia sua. sicut artifex ex domo

visa vel pictura fingit consimilē in mente sua et de illa albedine ꝑdicaꝛ tales passiones. albedo est color. albedo est disgregatiua visus ⁊ sic de aliis. et non intendit q̃ illud sic fictū sit color vel disgregatiuū visus: ꝟ q̃ quelibet albedo ex qua pōt fingi sit color vel disgregatiua visus. Unde quia nō pōt omnē albedinez extra cogitare vtiq̃ illo ficto ꝓ omni albedine

Preterea augustinus ca. vij. dicit sic. Neq; i fide nostra quā de dño ieſu xpo babemus illō salubꝛe est: quod animus sibi fingit longe fortasse aliter q̃ res se habet sed illud qđ ſm speciem de homine cogitamus. Habemus em̄ q̃ si regulariter infixam nature humane notitiā ſm quā quicquid tale aspicim?. statim hominē esse cognoscimus. Ex hoc ptz: q̃ quis ꝓpter diuersitatē figure ⁊ colorꝝ aliquoꝝ accidentiū in diuersis hoibus. possumus fingere diuersa que nō sunt similia cuilibz homini. vl fortē nulli eē possim? habere notitiā alicui? fieri quod equaliter se habet ad omēs hōies. ꝟz q̃ nos possumus iudicare de quolibet si ē homo vel nō. Et etiā possim fingere aliquid consimile ꝓius viso: q̃ si haberē virtutē ꝓductiuā nō tm̄ fictiuā; possez tale realiter ꝓducere. ꝑz per Augustinū eodē li. ca. x. vbi dicit sic. Cum audissem a multis ⁊ credidissem magnā eē illam vbē sic mihi narrare potuit. fixi aio imaginē eius quā potui. ⁊ postq̃ imaginē si ex animo meo ꝓferre possem ad oculos hominū q̃ alexandriam nouerunt. ꝓfecto aūt omēs dicerent. nō est ipsa. aut si diceꝛēt. ipsa est mirarer multū. atq; ipsā intuens in aio meo ymaginē quasi picturā eius. ipsā tm̄ esse nescirez. Ex ista auctoꝛ. ꝑz primo q̃ talia possunt fingi. et multo fortius ex visis in se sicut declarat ime diate ante litterā allegatā: q̃ ex nō visis in se. sed in aliis imperfecte cōsimilib?. Scdo q̃ sic fictū vocat similitudo vel ymago vel pictura rei et sicut dicit ibidē: vocat verbū rei. Tertio ꝑz q̃ illud sic fictū vere est obiectū cognitū ab intellectu. et ꝓpter ista pōt esse terminus ꝓpositionis. ⁊ supponere ꝓ oīb? illis quoꝝ ē ymago vel ſlitudo. ⁊ hoc est esse ỹle ⁊ cōmune ad illa. Itē libꝛo. ix. ca. vi. tractans illud. quomodo ex rebus visis diuersa finguntur. ⁊ quomodo ꝓpter diuersitatē rerū coꝛporaliū aliqua sic ficta sunt similia illis de quibus fingūtur. et per cōsequens sic fingens vitur fictis infert in fine ca: dicens. Itaq; de istis ſm illā iudicamus. et illā cernimus rōnalis mētis intuitu. ista vero aut pnria sensib? coꝛporis tangimus. aut ymagines absentiū firas i memoria recoꝛdamur. aut ex ea silitudine talia finguntur. qualia nosipsi si vellem? aut possem? imoliremur. Ex quo ꝑz q̃ talia ficta sunt i esse obiectiuo qualia sunt alia in esse subiectiuo. Preꝛea q̃ talia mens fingat ex ꝑus notis. ⁊ q̃ ipa sint cognita ſm q̃ itellectus pōt iudicare de aliis. exꝑesse dicit Augustin?. x. de trinitate. ca. ij. vbi dicit sic. Fingit aio ymaginē formā qua excitet in amoꝛe. nō aūt fingit nisi ex bijs que iā nouerat. cui? tm̄ forme in aio signate. atq; in cogitatiōe notissime. si eā que laudabat dissimilē fortasse nō amabat. Et imediate declarat. quomō ꝓpter talē similitudinē ipsa singularia in ipa cognoscūtur. ⁊ in ipa aliquō amātur. que oia nō essent vera nisi talia ficta cōitatē quādaz haberēt ad illa ⁊ sibi ꝓsimilia ex q̃bus fingūtur. Et talē cōitatē voco vltatē ſm illā opinionē. nec aliā ponit ista opinio nisi forte ex institutione. quomō vox vel aliqđ signū ad placituz ipositū dicit vlē. Et si dicaꝛ ad oia ista. q̃ nō est possibile talia fingere nisi de istis coꝛporalib? ꝓpositis. ex hoc scz q̃ ꝓtes coꝛ diuersimode cognoscunt ꝑ intellectū. nō aūt est hoc possibile de spūalibus vel simplicibus talē diuersitatē ꝓtiū nō habētibus. Contra. hoc est ipsemet. iij. de trinitate. vbi vult q̃ etiā aia de se ipa pt ꝓsimilē fingere: qđ q̃dē figmentū nō erit ipa aia. ꝟ ipz vere erit cognitū ab itellectu. Un dicē sic. Forte. g̃ nō se amat suppnimēs. sed quod de se fingit hoc amat. lōge fortasse aliud q̃ ipa est. aut si mēs simile sui fingit. ⁊ iō cū hoc figmētū amat. se amat ātequā nouerit. qz illud qđ sui simile est intuet. Nouit ergo alias mentes ex quib? se fingat. ⁊ genere ipo sibi nota esse. Ex hoc ptz. q̃ etiā tale fictuz pōt bri de aia q̃ simpler est. ⁊ hoc q: fictū ē cognitū. ⁊ genus hoc est cōe. ⁊ hoc est ꝓpositus. Un ſm istā opinionē est sciendū. q̃ illud fictū vocat ab Augustino. ymago. silitudo. fantasma. species. Et dicūtur ista ficta ab Augustino in memoria remanere i absentia ſnsibiliū ꝓpter habitū imediate inclinātē ad illa ſtelligēda. ⁊ ita sunt ibi quasi in potētia ꝓpiqua ꝓo q̃nto intellect? pōt facere ea in esse sibi cōuenienti mediāte illo derelicto. nō sic aūt mediāte habitu pōt facere coꝛpoꝛa extra in eē cōueniēti sibi. quia esse sibi cōueniēs est esse reale. Sed cōtra ꝑdicta sunt aliqua dubia. Primuz quia nō videꝝ q̃ aliqđ possit habere esse obiectiuū: q̃n alicubi habeat esse subiectiuū. g̃ talia ficta vere habebūt esse subiectiuū. saltez in mēte Confirmaꝝ. quia oīe qđ est: ē substātia vel accidēs. Scdm dubiū. qz videꝝ q̃ talia nō sunt simulia rebus. qz nullū accidēs pōt assimilari substātie. ꝟ illud fictū plus distaret

D
Contra ꝑdicta mouetur dubia
Primum
Secundū

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tertium.

a substantia q̄ quod cūcz accidens. g̃ non pōt esse similitudo rei extra aiaz. Tertiū. q: nō videtur q̄ talia ficta sint vlia quia dictū est q̄ si intellectus haberet virtutē ꝓductiuā: non tm̄ fictiua produceret consimilia extra. ⁊ si ꝓducerentur sīlia in esse. illa ꝓducta nō plus essent vlia q̄ quecūcz alia. quia oia essent eiusdē rationis numero distincta. sicut ptz de domo ꝓducta ex tali similitudine. ⁊ domo ꝓius nota. ex qua tale sīle fingebatur. g̃ eodez mō ista ficta nō sunt vlia in esse ficto.

Quartū

Quartū dubiū est de conceptibus sincathegoreumaticis ⁊ cōnotatiuis ⁊ negatiuis. vñ possūt sumi vel abstrahi. quia si precise a reb⁹ nō videtur quomodo possunt distingui ab alijs conceptibus q̄ aūt sint tales cōceptus ptz. quia oīm propositioni in voce pōt correspondere cōsimilis in mente. g̃ isti propositioni oīmis homo est aial. ⁊ isti aliquis homo est aial correspōdēt distincte ꝓpositiones in mente. g̃ aliquid correspōdent signo in vna ꝓpositione quod nō est alia

Quintū Primū inconuenientis.

Dubiū quintū est de hoc q̄ dicitur: q̄ vox ē vlis. hoc videtur falsum. q: tunc vox eēt gen⁹ ⁊ species. ⁊ per consequēs tota vna coordinatio ꝑdicamētalis est i vno genere subalterno ipsius qualitatis. Similiter tūc vnū accidēs numero essz genus ad multas substantias. q: vna vox numero. Similiter tūc essent innumerabilia genera generalissima: sicut sunt innumerabiles voces: que oīa sūt absurda. ⁊ multa alia absurda videntur sequi.

Secūdū

Ad primum dubium

Ad primum istoz dicerent sic opinantes q̄ aliqua sunt entia rationis q̄ nullū esse subiectiuum habent: nec habere possunt. sicut em̄ ante creationem creature nullū esse habebāt subiectiuū. et tm̄ fuerūt a deo cognite. ita etiā ab intellectu creato pōt aliquid fingi: quod nullū esse subiectiuum habet. Et quando dicit. quicquid est: est substantia vel accidens illud est verū q̄ quicquid est extra aiam: est substantia vel accidēs nō tm̄ quicquid est in aia obiective: est substātia vel accidens.

Tertiū

Ad scōm

Ad secundum dicerent q̄ talia ficta nō sunt realiter similia: sed magis dissimilantur et distant a substantia plusq̄ accidentia tm̄ sunt talia in esse obiectiuo qualia sunt alia in esse subiectiuo. ⁊ hoc habet intellectus ex natura sua talia fingere qualia cognoscit extra. Unde sicut pōt fingere qualia non cognoscit: et tm̄ cognoscit multa ꝓpter q̄ pōt talia fingere qualia cognoscit

Ad tertiū.

Ad tertiū dicerent q̄ talia sunt vlia: si tm̄ producerentur i esse reali non essent vlia. quia tunc essent simpliciter eiusdē rationis cū alijs. nec est maior ratio q̄ vnū esset vle q̄ reliquū: sed quia de facto ista nō sunt eiusdē rōnis. q: illud fictū simpliciter nō est aial. nec homo. ideo dicerēt vnū magis vle q̄ reliquuz. Si dicat. q̄ fm̄ hoc vle nō est figmentū. Simliē tūc tot eēnt vlia quot intellectus.

Instantia primo Secunda. ID

Ad primū.

Ad pr̄m̄ dicit q̄ vle non est figmentū tale cui nō correspōdet aliquid cōsimile in esse subiectiuo. quale illud fingit in esse obiectiuo. sicut est de chymera. q̄a chymera fingit aliq̄d esse cōpositū ex diuersis aialibus. et tale non pōt esse aliq̄d in rerū natura. sed tale vle est figmentuz cui correspōdet aliq̄d ꝓsile i rerū natura. sicut q̄n fingit aliq̄s cōpositus ex corpe ⁊ aia. illud fictū est vle. Silr si fingatur domus in mēte antec̄ ꝓducat. illud sic fictuz nō est figmentū: sicut chymera vel aliq̄d tale.

Ad scām

Ad scām. siue ꝓceptus siue figmentū variet ad variationē itelligibiliū. siue nō. nō curo ad pr̄sens. Dico q̄ gen⁹ g̃nalissimuz substātie. vel est vnū simplicit nō variatū. vel est vnū p eq̄ualentiā. Per quē modū dicūt alij. q̄ idē ꝑdicat in istis ꝓpositionib⁹ platis sortes est homo. plato est homo. q̄uis realr est alia vox. sed tm̄ est eadē per eq̄alentiā. vt dicūt ⁊ bene. q: ad oia habēda. tm̄ valeret si ꝓferet eadē vox nūero q̄ pius. sicut si ꝓferat illa alia q̄ de facto ꝓferet. ⁊ ecōuerso. ita est in ꝓposito. q̄ sunt tm̄ decē genera g̃nalissima p equiualētiā. siue simplicit sint tm̄ decē. siue nō. siue etiā predicatū variet. siue genus variet. siue nō.

Ad q̄rtū dubiū

Ad quartū dubiū dicerēt. q̄ ꝓceptus sincathegoreumatici ⁊ cōnotatiui ⁊ negatiui nō sunt cōcept⁹ abstracti a rebus. ex natura sua supponēres pro rebus. vel ipsas modo distincto ab alijs cōceptibus significātes. ⁊ ideo dicerēt q̄ nullus cōceptus sincathegoreumaticus vel cōnotatiu⁹ nec negatiuus. nisi tm̄ ex institutiōe. p quē modū omia talia per institutionē de ipa voce et alijs ꝑdicātur. ⁊ vniuersalit̄. nec modi grāmaticales. nec logicales. possunt plus ex se cōpetere istis ꝓceptibus q̄ illis. sed tm̄ ad placitū

Ad 3 Ad scām

Verūtn̄ possunt tales cōceptus iponi. vel cōceptus abstrahi a vocibus. et ita fit de facto. vel semp vel cōiter. Verbi gr̃a. isti voci homo ꝓpetit talis modus grāmaticalis. q̄ est singularis nūeri. nominatiui casus. cōis generis. et sic de alijs. ⁊ isti voci bois cōpetūt alij modi grāmaticales. Silr isti voci homo ꝓpetit q̄ signi ficet determiate rem per se. Isti voci omis sic nō cōpetit. sed q̄ significet tm̄ cum alio. Silr est de ista voce nō. ⁊ de istis. per se. in q̄tum. si. ⁊ hmōi sincathegoreumaticis. tūc ab istis vocibus sic significātibus. abstrahit intellectus cōcept⁹ cōes p̄dicabiles de eis. ⁊ iponit istos cōceptus ad significandū illa eadē que significāt ipe voces extra. ⁊ eodē modo. ⁊ de talib⁹ formar ꝓpositiones cōsimiles. ⁊ habētes ꝑsi

miles proprietates quales habēt ꝓpositiōes prolate. Et sicut pōt istituere tales cōceptus ad sic significandū. ita pōt instituere ipos cōceptus abstractos a rebus ad significādū sub eisdem modis grāmaticalib⁹ sub quib⁹ significant ipse voces. Hoc tm̄ fit cōuenientius p conceptus abstractos a vocibus ꝓpter equiuocationē virandā. quia illi cōceptus sunt distincti sicut ipse voces: q̄uis non omnes sint distincte. conceptus aūt aliquādo nō sunt distincti. Et ita quelibet ꝓpositio talis esset distinguēda. puta ꝓpō correspondens tali propositioni. homo est homines. ⁊ sic de alijs. ⁊ sicut dictū est de istis. sic dicendū est proportionabiliter de omnibus cōnotatiuis negatiuis sincathegoreumaticis: qualia sunt verba. est. currit. ⁊ sic de alijs.

Z Ad quintū

Ad quintū dico q̄ ipsa vox vere est vlis: q̄uis non ex natura sua: ⁊ tm̄ ad placitū instituentis. Et similiter concederent q̄ vox est genus et species. ⁊ genus generalissimū: ⁊ sic de alijs. nec ē plus inconueniēs talia attribuere voci propter placitū institutis: q̄ attribuere voc̄ prolate complexe. q̄ sit vera ⁊ falsa necessaria ⁊ impossibilis. ⁊ tm̄ ꝑ dicitur q̄ ipsa vox est vera: ⁊ q̄ ipsa vox est falsa. quia null⁹ nisi insan⁹ pōt negare quin multa falsa et mendacia dicantur. ⁊ similiter multa vera ⁊ necessaria narrantur. Et eodem modo bec est vera per se primo modo. homo ē animal. et similiter ista est vera per se scō modo etiā in voce. homo est risibilis. ⁊ hec ꝓpositio prolata homo est asinus est impossibilis. ⁊ eodem modo in ista. homo est aial. subiicitur terminus cōis ⁊ ꝑdicatur silr. similiter gen⁹ ꝑdicatur de specie.

Instantia prīa.

Si dicatur q̄ ꝓpositio ꝓlata nō est vera nec falsa: nisi quia ē signū ꝓpositionis in mēte vere vel false. g̃ silr nō erit aliqua vox ꝓlata genus vel spēs. nisi quia signū generis vel speciei. Silr sic idē termin⁹ posset esse genus ⁊ spēs. q: vnus pōt imponere eandē vocez ad significandū oia talia inuidua. et alius ad significandū alia. g̃ ⁊c.

Secunda.

Ad pmā

Ad primū istoz dico q̄ pōt concedi q̄ aliq̄ ꝓpositio est vera in voce: q̄uis nō sit signum alicui⁹ ꝓpōnis in mente de facto: q̄uis quelibet pōt esse signū ꝓpōnis in mente. Et eodez modo concedo q̄ quelibet vox que est genus vel species pōt esse signum generis vel speciei in mente. ⁊ est etiā signū subordinatū cuiuslibet talis de facto.

Ad scām

Scōz est puerile. tm̄ de virtute sermonis debet cōcedi. q̄ ꝓpter diuersas impositiones eadē vox numero est genus et spēs. Nec boc est plus inconueniens q̄ cōcedere q̄ eadē vox numero est equiuoca ⁊ vniuoca. ⁊ q̄ eadem ꝓpō numero sit necessaria ⁊ impossibilis. q̄ oia debēt cōcedi nisi vocet ꝓpositio vera precise illa q̄ significat verū et nō falsum. ⁊ sic de alijs. Naz hec vox homo apud latinos est simplicit vniuoca. ⁊ eadē vox posset a grecis vel alijs imponi ad significandum plura eque ꝓmo. et apud eos esset simpliciter equiuoca. Eodez modo est hec simplicit vera. omis canis est aial. ⁊ est falsa simpliciter. quia habet vnū sensum verū ⁊ aliū falsum. ⁊ io ista eadē numero significat verū ⁊ falsuz. ⁊ boc est eandē ꝓpositionē esse verā ⁊ falsaz.

O Ad scōs inconueniēs quinti dubij

Ad scōs inconueniēs dico. q̄ nō est inconueniēs totaz vnā coordinationē predicamētalē. que ptinet predicabilia per se pmo modo. q̄tum ad omia cōia esse in vno genere subalterno. nec est boc inconueniēs. nec negatur nisi a nō intelligētibus.

P Ad tertiū

Ad tertiū per idē q̄ nō est inconueniens vnā vocē esse genus ad substātiā. sicut nec est inconueniēs aliquā vocez ꝑdicari per se pmo modo de substātia. Tm̄ reputātes ista ⁊ similia falsa. deberēt cōcedere q̄ nullus potest loqui nec̄ verū nec̄ falsuz. nec vnq̄ aliquis audiuit mēdacia nec aliqua vera. ⁊ eodē modo q̄ nec vera nec falsa possūt scribi. ⁊ alia absurda. que borret oīs cōitas humana.

Q Alia opi. aucto.

Cui nō placet ista opinio de talib⁹ fictis in esse obiectiuo. potest tenere q̄ conceptus et q̄libet vle est aliqua qualitas existēs subiectiue i mēte. que ex natura sua est signū rei extra. Itē vox est signū rei ad placitū instituentis. ⁊ tūc pōt dici q̄ per oēm modū sicut voces ⁊ signa volūtarie institura. quedā significāt rem extra ꝓprie ⁊ per se. cuiusmodi sunt cathegoreumata ⁊ quedam sunt que non significāt sed tm̄ cōsignificāt cū alijs. cuiusmōi sunt sincathegoreumata. ⁊ quedam significāt vno mō. ⁊ quedam alio. fm̄ q̄ sunt diuersa accidentia partiū grāmaticaliū. ita sunt quedam q̄litates existētes in mēte subiectiue. quib⁹ ex natura sua ꝓpetūt talia qualia ꝓpetūt vocibus per voluntariaz istitutionē. Nec videt boc magis inconueniēs in intellectu posse elicere aliquas qualitates que sunt naturaliter signa rerū. q̄ q̄ buta alia ⁊ boies aliquos sonos naturaliter emittūt quib⁹ naturaliter cōpetit aliqua alia significare. Est tm̄ in boc differētia. q̄ buta ⁊ boies tales sonos nō emittūt nisi ad significādū aliq̄s passiones vel aliqua accidētia in ipis existētia. Intellectus aūt quia est maioris virtutis q̄tuz ad hoc. potest elicere qualitates ad quecunq̄ naturaliter significādū. Et fm̄ istā opinionez debet cōcedi q̄ q̄libet vle ⁊ gen⁹ g̃nalissimū est vere res singularis. existēs res determiati generis. est tm̄ vlis per predicationē. nō pro se sed pro rebus quas significat. ⁊ ita q: do predi

Universidad de Deusto Biblioteca

mentalis.substantie est vnū cōpositū siue aggregatū ex multis qualitatibus. naturaliter se habentibus fm superius et inferius. Hoc ē q vnū in illo ordine ex natura sua est plurium signū:7 aliud paucorū. Sicut si fieret talis coordinatio ex vocibus.esset tñ in hoc differētia q voces coordinate fm superius et inferi? nō significant illa que significant nisi per voluntariā institutionē. Alia aūt significant naturaliter.7 sunt ex natura sua genera et species. Nec talia argumenta valent contra istā opinionē q qualitas non predicatur de substantia. Et vnū predicamentū remouetur ab omni contento sub alio predicamēto. Nam tales replice et alie multe que possent adduci. habēt veritatē.quādo termini supponūt personaliē Sicut hec est vera.substātia non est qualitas si termini supponant personaliter.7 tñ si subiectū supponat simpliciter.7 predicatū personaliter ipsa est concedenda fm istā opinionē Et ita multa talia cōtra istā opinionē nō valent. Verūtamē ista opinio posset diuersimode poni. Uno modo q ipsa qualitas existens subiectiue in aia esset ipsamet intellectio. Et posz ista opinio declarari:et possent argumenta solui contra eā:sicut alibi declaraui. Aliter posset poni q ista qualitas esset aliquid aliud ab intellectione et posterius ipsa. Et tūc posset respōderi ad motiua pro opinione illa de fictis in esse obiectiuo sicut tactū ē alibi. vbi magis expressi istaz opinionem de intentione aie sine conceptu:ponendo q sit qualitas mētis. Quālibet istarū triū opinionū reputo probabilē:sed que illarū sit verior relinquo iudicio aliorū. Hoc tñ teneo:q nullū vle.nisi forte sit vle per voluntariā institutionē est aliquid existens quocunq modo extra aiam. sed oīe illud quod est vle predicabile de pluribus ex natura sua:est in mente vel subiectiue vel obiectiue.et q nullū tale est de essentia seu quiditate cuiuslibet substantie.et sic de alijs conclusionib9 negatis:quas dixi in.q.precedentibus. Ad argumentū principale dico.q illud quod mouet intellectum primo:non ē vle sed singulare.et ideo singulare intelligitur p̄mo primitate generatiōis.sicut post patebit.

*R Ad p̄ncipale

Iteri? circa hanc

*A Questio. IX que ē quarte que stionis,vi.

v materiaz quero. Utrū aliquod vle sit vniuocū deo 7 creature. Q nō quia illa que sunt primo distincta in nullo vniuocantur.sed deus et creatura sunt huiusmodi.ergo 7c̄. maio: p3.quia illa que in aliquo cōueniunt et in aliquo distinguūtur:magis conueniunt q illa q̄ in nullo conueniunt.g̃ primo distincta in nullo cōueniūt.minor p3.quia nichil magis distinguit ab aliquo q̄ deus a creatura Preterea tale vniuocū predicaretur de pluribus differentibus specie sed oīe tale est genus.ergo deus esset in genere. In oppositū.in equiuocis non est contradictio.fhic ē cōtradictio:nullum ens est deus:aliquod ens est deus.ergo termini sunt vniuoci. In ista .q.respondetur a multis:q nullus conceptus nec aliquod vle est cōe vniuocū deo 7 creature. Aliqui autē tenent:q est aliquis conceptus vniuocus deo et creature: puta cōceptus entis.Et primo probant:q ens est vniuocum deo 7 creature.Et secundo ostēdūt ad que est vniuocū. Primo ergo dicunt:q est aliquis cōceptus vniuocus deo et creature.et ne fiat cōtentio de nomine vniuocationis.conceptum vniuocū dicūt:qui ita est vnus q eius vnitas sufficit ad contradictionem. affirmando 7 negando ipsum de eodem. sufficit etiā p medio syllogistico: vt extrema vnita i medio sic vno sine fallacia equiuocationis concludātur inter se vniri. Et vniuocationē sic acceptam p̄bant tripliciter. Primo sic.oīis intellect? certus de vno cōceptu:et dubius de diuersis. habet conceptū de quo est certus:alium a cōceptibus de quibus est dubius. subiectum includit predicatum.sed intellect? viatoris pōt esse certus de deo q est:dubitando de ente finito vel infinito.creato vel increato.ergo cōceptus entis de deo est alius a cōceptu isto et illo.7 ita neuter ex se 7 in vtroq illoz icludit ergo est vniuoc?. Probatio maioris.quia nullus idem cōceptus est dubius et certus. ergo vel alius.quod est propositū.vel nullus 7c̄. et tūc nō est certitudo de aliquo cōceptu. Secundo arguit sic. nullus cōceptus realis causatur in intellectu viatoris:nisi ab bijs que naturaliter sunt motiua intellectus nostri.ſ illa sunt fantasmata: vel obiectum relucens in fātasmate:7 intellectus agens. ergo nullus cōceptus simplex naturalis fit in intellectu nostro modo:nisi qui pōt fieri virtute istoz. sed conceptus qui non est vniuocus alicui relucēti in fantasmate sed oīno alius prior ad quē iste haberet analogiam.nō potest fieri virtute intellectus agentis 7 fantasmatis: ergo talis conceptus alius analogus:qui ponitur naturaliter in intellectu viatoris nūq̄ erit. 7 ita non poterit aliquis conceptus de deo naturaliter haberi:quod falsum est. Probatio assumpti:obiectum quodcunq siue relucens in se.siue in specie intelligibili:cū intellectu agente vel possibili cooperante.fm vltimū sue virtutis facit sicut effectū sibi adequatū conceptū suū proprium. et conceptū omnium essentialiter vel virtualiter inclusoz in eo:sed ille alius cōceptus qui ponitur analogus. nō est essentialiter nec virtualiter inclusus in isto.nec etiaz est iste.g̃ iste non fieret ab aliquo tali mouente.

In oppositū

Opinio prima

Opinio secda que est scoti

Tertio arguitur sic.oīis inquisitio media ta de deo sic procedit.considerando rōnē formalē alicuius: 7 auferendo ab illa ratione formali imperfectionē quā habet in creaturis.7 reseruando illā rationē formalē:7 attribuēdo sibi omnino summā perfectionē. 7 sic attribuendo illud deo. Exemplū de formali rōe sapie vel intellectus vel voluntatis.considerat eā in se.et fm se.7 ex hoc q ista rō nō includit formaliter imperfectionez aliquā: nec limitationē:remouentur ab ea imperfectiones q̄ cōcomitantur eā in creaturis.et reseruata eadē rōne sapientie et bonitatis.attribuitur ista deo perfectissime. g̃ oīis inquisitio de deo supponit intellectū habere eūdem conceptū vniocū:quē accepit ex creaturis. Secūdo dicūt q ens non est vniuocū dictū in quid de differentijs vltimis:nec de passionib9 propijs entis. Q non de differentijs.probatur:primo sic.si differentie includunt ens vniuoce dictū de eis:et nec n sunt oīno idē.ergo sunt diuersa aliquid idē entia.talia aūt sunt propie differentie ex.v.7.x.metha.g̃ differentie ille vltime erunt propie differentes. g̃ alijs differentijs differunt. Q si ille alie includunt ens q̄ditatiue.arguitur de eis sicut de p̄ozib9 7 erit ꝓcessus in infinituz in differentijs. vel stabit ad aliquas q̄ nō includūt ens q̄ditatiue qđ est propositum. Secdo sic.sicut ens cōpositū cōponitur ex actu 7 potētia in re: ita conceptus cōpositus p se vn9 cōponit ex cōceptu potentionali 7 actuali:siue ex cōceptu determinabili et determināte. sicut g̃ resolutio entiū cōpositoz stat vltimo ad simplicia simplicia. scz ad actū vltimū 7 potentiā vltimā. q̄ sūt p̄mo diuersa:ita q nihil vni? icludit aliq̄d alterius.alioquin nō hoc p̄mo esset act?. nec illud p̄mo esset potentia.qđ em includit aliq̄d potentionalitatis.nō est p̄mo actus.ita opz in conceptib9 omnē cōceptū nō simpliciter simplicē 7 tñ p se vnū. resolui in cōceptū determinabilē 7 determinantē:ita q resolutio ster ad cōceptus simplicis simplices. videlicet ad cōceptū determinabilē tñ.ita q nihil determinās i cludat.et ad cōceptū determinantē tñ: q̄ nō includat conceptū determinabilē.ille conceptus tñ determinabilis.est conceptus entis 7 determinans tñ. est conceptus vltime differentie.ergo isti erūt primo diuersi:ita q vnū nihil includat alterius. De passionibus en

Secundo

Scdo dicit scot?

De differētijs p̄mo arguitur

Scotus arguit̄ p̄mo

Scdo

De passionib9 arguit scotus. Prio

tis probant idem dupliciter. Primo modo sic Passio per se scdo modo predicatur de subiecto p̄mo posterioz. ergo subiectuz ponitur in diffinitione passionis.sicut additum ex codez p̄mo 7 septimo metha.ergo ens in ratione sue passionis cadit vt additum. habet em passiones propias. vt pater.iiij.metha.ca.iij. Si cadit vt additum.ergo non est per se primo modo in ratione quidditatiua cuiuz. Secūdo sic.ens videtur sufficienter diuidi tanq̄ in illa que includunt ipsum quidditatiue. in ens interminatum.7 in.x.genera.et in partes essētiales.x.generū.sed passio entis non est aliqđ x.generū.paret nec er se est ens interminatuz quia conuenit entibus creatis.ergo esset species in aliquo genere vel principium essentiale alicuius generis.sed hoc est falsū. quia oīs pars essentialis in quocunq genere 7 omnes species cuiuscunq generis includunt limitationem.7 ita quodcunq transcendēs esset de se finitum.et sic repugnaret enti infinito.nec posset dici de ipso formaliter: quod falsum est quia omnia transcendentia dicunt perfectiones simpliciter.et conueniunt deo in summo.

Secundo

Tertio arguī pōt.et in hoc cōfirmatur prima ratio ad istam conclusionem.quia si vnuz includat ens quidditatiue: nō includit precise ens.quia tunc ens esset passio sui ipsius.ergo icludit ens 7 aliquid aliud. Sit illd aliud a.aut ergo.a.includit ens aut nō. Si sic.vnuz bis includeret ens. et sic esset processus in infinitum. vel vbicunq stabit illud vltimū qđ est de ratione vnius 7 non includit ens. vocetur.a.vnum ratione entis inclusi non est passio. quia idem non est passio sui. et per consequens illud aliud inclusum quod est.a.est primo passio. et etiam tale quod nō includit ens quidditatiue.et ita quicquid est primo passio entis . ex hoc non includit ens quidditatiue.

Tertio

Quāuis ista opinio quantum ad conclusionem principalem quā tenet sit vera. videtur tamen in duobus deficere. Primo.quia ille rationes illo modo quo nunc fiunt non videntur concludere saltem earuz alique. Secūdo est falsū quod dicit: q ens aliquib9 ē cōmune vniuocū.et non oīnibus existentibus a parte rei. Dico ergo q̄ prima ratio nisi aliter facta non concludit.nisi eniz supponatur vel probetur: q sicut aliquis potest habere tres propositiones in voce habentes distincta predicata: ita q̄ nullum predicatum includatur in alio.scilicet q deus est ens:et q est ens creatum:et ens increatum. vel tales consimiles et vnam scire. et duas dubitare: q ita potest habere tres propositiōes in mente cōsimiles

Defectus opi.

Contra primā rationem

Universidad de Deusto
Biblioteca

habẽtes dictā ꝑdicata. aliꝫ rō nō cōcludit. Et ideo quātū ad istud argumentū nisi reducatur per tertium argumētū suū bene intellectū. Respondendo dico ꝙ intellectus nō est certus de vno cōceptu: sed de duobus sub distinctione est sufficiēter certus. q; dicerent alij: ꝙ formando ꝓpositiones in mente: nō et quibuscunq; signis institutis ad placitū saltē cathegoricis talis intellectus nō formaret nisi duas ꝓpositiones. in quarū vna predicat substantia: et in alia accidens. dicēdo. a. ē ens substantia. et. a. est accidens. et tertiaꝫ formaret de distincto predicato: dicēdo ꝙ. a. est substantia: vel accidens. ⁊ ideo talis nō possꝫ formare ꝓpositionē correspondentē isti in voce. a. ē ens nisi distincte. apprehendendo ⁊ conceptū substantie ⁊ conceptū accidentis. Et ideo rationes ille de imperceptibilitate cōceptuū ꝓpꝫ eorū propinquitatē. vel ꝙ alia est ratio substātie: ⁊ alia accidentis. ⁊ consiles nō valent. Similiter cōtra scōam rationē. Contra scōam

Scōa ratio illo modo quo fit nō videtur valere. q; fundat i ista ꝓpositione: ꝙ obiectū facit in aliquo ītellectu conceptū simplicē propriū sibi: ⁊ conceptū alterius obiecti. si cōtineat ipsius essentialiter vel virtualiter. que ꝓpositio videtur esse simpliciter falsa: sicut declaratū ē in prologo. in. q. de subiecto theo. Tertia etiā ratio posset male intelligi. si ēm intelligat ꝙ aliqua rō formalis inuenta in creatura. siue auferendo ab ea aliquid siue nō. posset deo attribui ⁊ esse in eo. accipit simpliciter falsū. q; nihil qō ē in creatura realr qualitercūq; spoliatur: pōt deo attribui. Hoc etiā est cōsonū dictis suis. quia ipse ponit ꝙ nihil reale est vniuocū deo ⁊ creature. ⁊ per cōsequēs nihil qō est realiter i creatura extra aiam: nisi forte vox. per nullā separationē vel ablationez pōt deo attribui: ꝑ tm attribuitur sibi ⁊ creature vnus concept⁹: qui nec ē in deo nec i creatura extra. quis de vtro q; ꝑdicatur vel pro vtroq;. Sic ꝯ videt ꝙ iste rones nisi melius exꝑmātur: possūt impediri. Contra tertiā

D Contra scōm de differentijs

Contra scōm quod dicit: ꝙ nō est vniuocū differentijs vltimis nec passionib⁹. illo modo quo ipse intelligit differentias vltimas ⁊ passiones arguo sic. ⁊ ostēdo ꝙ ens nō plus ēst vniuocū differentijs nō vltimis ꝙ vltimis. q; ois res vel est per se in genere. vl ꝙ pars essentialis alicuius existentis per se in genere. sed per te differentia vltima est aliquid reale extra aiaz ꝯ opz ꝙ per se sit in genere. vl ꝙ sit pars essentialis cōponens cū alia parte ab ea realiē distincta. sed siue sic siue sic. ens ēm eos predicatur in quid. ⁊ ꝙ ꝑ se vniuoce. maio: probata ē prius vbi probatū est: ꝙ nulla est distinctio a parte rei i creaturis nisi distinctio rerū. Pterea maio: est conuenientia vnius differētie cū alia: q; cū deo. ⁊ iste differentie vltime realiter distinguūtur. ꝯ ēm principia istoꝝ ꝙ aliquid distinguūtur et in aliquo cōueniūt sed illud in quo cōueniunt predicatur de eis i quid ꝯ est aliquid vniuocū eis. ⁊ ita habetur propositū. maior ꝓbatur. quia omnis res creata plꝰ distinguitur a deo: q; a quacūq; re creata. ꝯ cū conueniat cū deo aliquo modo sequitur ꝙ plꝰ cōuenit cū quacūq; re creata. et eadē ratione cū quacūq; realitate creata. Ex ꝟ pōt argui sic. quelibet creatura plus distinguitur a deo: q; ista realitas creata a quacūq; realitate creata. sed non obstante distinctione creature a deo: deo ⁊ creature est aliquid cōe vniuocū. ꝯ istis realitatib⁹ duabus nō obstantibus ⁊ earū distinctione: pōt esse aliquod cōmune vniuocū. Preterea arguo sicut ipse arguit. ois intellectus certus de vno conceptu: et dubi⁹ de duobus: habet aliū conceptuz neutrū ab illis duobus: sed aliquis pōt esse certus de. a. ꝙ est ens: dubitando an sit differentia vltima vl nō vltima. ꝯ est aliquis cōceptus cōmunis differentijs vltimis ⁊ nō vltimis. Ad istā rationē respondet tripliciter. Primo ꝙ talis intellectus q; sit certus de tali ꝙ sit ens: non tm est certus ꝙ ē ens quidditative: sed quasi ꝑ accidens. Secō: ꝙ talis cōceptus est simplr simpler. et ideo nō pōt ēm aliquid concipi. et ēm aliquid ignorari. et ideo circa ipm non est deceptio. vel cm rotaliter attingitur vel non attingitur. ⁊ tunc omino de nullo simplr simplici pōt esse certitudo ēm aliqd eius: ⁊ dubitatio ēm aliud. ⁊ ideo tale simplr simpler ē oino ignotū: nisi fz se totū cōcipiat. Tertio mō respōdet ꝙ ille cōceptus de quo ē certitudo: est alius ab illis de quib⁹ est dubitatio. et si ille certus saluat cū altero utro illoꝝ dubioꝝ: vere est vniuocus: ꝑ nō opz ꝙ insit vtriq; illoꝝ in quid: sed vt sit vniuocus cū eis. vel vt determinabilis ad determinās vel vt denoiabilis ad denominās. Vñ dicūt ꝙ omib⁹ cōceptib⁹ nō simpliciter simplicib⁹ est vniuocū in quid dictū de eis: simplr vero simplicib⁹ ē vniuocū sed vl vt determinabile vel vt denoiabile. nō aūt vt dicūt dicit de eis in quid: q; hoc includeret cōtradictionē. Iste responsiones nō videntur sufficere. Prima non. tuz quia sicut dicis ꝙ intellectus non pōt esse certus de tali differentia ꝙ est ens quidditative: q; sit certus ꝙ est ens: ita dicerent alij ꝙ nullus intellectus pōt esse certus de deo: ꝙ est ens q̄ditative. boc ē: ꝙ iste cōceptus ꝑdicē de deo q̄ditative. q; poneret ꝙ null⁹ ꝏcept⁹ possibil

E Rñdio sco. prime

Secunda

Tertia

F Contra primā sponsionem

nobis ꝑdicat de deo nisi denoiative eo modo quo conceptus negatiui ⁊ ꝓnotatiui ꝑdicantur de deo. Tum quia talis differentia est ens quidditative. ⁊ per cōsequens pōt esse certus ꝙ est ens quidditative. Assumptū ptz. q; quādo aliqua cōponunt tertiū: qua ratione vnum illoꝝ est vera res ⁊ essentialiter extra aiam. ⁊ reliquū. ꝯ si illud cui additur differentia vltima quidditative et essentialiter est ens. eadē ratiōe et differētia vltima addita sibi. Pterea scda responsio nō videt sufficere. q; tanta simplicitas vel maior est in deo: quanta est in quacunq; differentia vltima. sed non obstāte tali simplicitate dei: de⁹ pōt cognosci in aliquo conceptu vniuoco sibi: q̄uis ignoretur in se. ꝯ eadē ratiōe realitas quecūq; vltima pōt cognosci in aliquo cōceptu vniuoco sibi: q̄uis in se ignoretur Tertia etiā responsio nō sufficit. quia sicut dicit: ꝙ opz ꝙ ens sit vniuocū differentijs: nō tm de eis dicit in quid: ita dicerent alij ꝙ nullus ꝓceptus possibilis nobis ꝑ statu isto ꝑdicatur in quid de deo. Unde dicerent ꝙ nihil predicatur de deo nisi tale: puta quod est cā omniū. immoralis. incorruptibil. separatus a materia. que omnia nō predicātur de deo in quid. Preterea: ꝙ simplicitas non impediat ꝑdicationē in quid entis de tali differentia. videtur: quia accipio humanitatē vl aiam intellectiuā cui additur differentia vltima. et quero. aut sit simplr simpler. aut nō. Si sic. ergo de illa nō predicatur ens in quid. q̄ negant. Si non. tunc accipio illa componentia. sint. a. ⁊. b. ita ꝙ. a. sit differentia: ⁊. b. illud cui addit differentia. Et quero. aut. a. sit simpliciter simplex. aut non. Si nō. quero de cōponentibus sicut prius. Si sit simpler simpliciter. Contra. per te omis realitas cōicabilis est quidditatiua ⁊ ecōuerso. sed ista realitas ē de se cōicabilis. quia non est de se bec. ꝯ est cōmunicabilis. ⁊ certū est ꝙ nō nisi differentijs vltimis indiuiduantibus. ꝯ de differentijs vltimis indiuiduātibus ꝑdicatur aliquid in q̄d et vniuoce: quod negas. Si dicatur ꝙ differentia vltima aie intellectiue nō cōicatur differentijs indiuiduātibus. Cōtra. ois realitas que nō est de se bec. ē de se cōicabilis plurib⁹. sed nihil qō est de se cōicabile plurib⁹: cōicat ꝑmo nisi per se sua inferioꝝ. ꝯ dia vltia aie intellectiue cōicatur ꝑmo suis ꝑ se inferioꝝ ⁊ ꝑmo cōtenta sub ea. Et tunc quero. q̄ sūt illa ꝑmo cōtenta sub dia vltima aie intellectiue. aut sunt aie distincte numero. aut die individuales illarū aiarū intellectiuarū. Nō aie intellectiue. quia ille ꝑmo continentur sub aia intellectiua que cōprehendit dias vltimas aie et aliqd cui additur. ꝯ ꝑmo cōicatur illis differentijs individuantibus. et per ꝓns de illis predicatur i quid ⁊ vniuoce. Et si dicat ꝙ differentia vltima aie intellectiue est individualis ⁊ de se bec. Contra. accipio hoc cōe bō: ⁊ q̄ro. an hoc ē simplicit simpler. et tūc de eo non ꝑdicatur ens in q̄d Aut nō est simplr simpler ⁊ tūc accipio vnā ptez eius de cōis cū illo toto cui⁹ est pars. ⁊ quero. aut ē simplr simpler. ⁊ ꝓns de ea nō ꝑdicat in q̄d. ⁊ nō est de se bec. ⁊ ita erit cōicabile ⁊ habeat ꝓpositū. Aut nō est simplicit simpler. ⁊ q̄ro tūc de cōponentib⁹. ⁊ arguo sicut ꝑius. ⁊ ita vel erit processus in infinitū. vel stabit ad aliqd simplicit simpler: qō nō ē de se bec ⁊ ꝓns ē de se cōicabile plurib⁹ ⁊ habeat ꝓpositū. q; illud non poterit esse nisi differentia vltima: cū nō sit passio. Per consimilia arguēta pōt ꝓbari ꝙ ens dicit vniuoce de passionibus: si passiones sint aliqua ex parte rei. sicut iste doctor imaginat. Ad questionē ergo dico: ꝙ deo ⁊ creature est aliquid cōmune vniuocū. Circa q̄ sic ꝓcedā. Primo videndū est de vniuoco quid sit vniuocū q; quid sit vle dictū ē. Secō quomō vniuocū se habet ad sua vniuocata. Tertio ꝙ deo ⁊ creature est aliquid vniuocū. Quarto ꝙ quibuscūq; existēribus quomodocūq; extra aiaz: est aliquid cōmune vniuocū. Circa ꝑmū dico: ꝙ vniuocū ꝓprie accipit ꝑ voce vniuoca. quia accipitur ēm ꝙ distinguit ꝓ equiuocū vel denoiatiuū. ⁊ isto mō nihil est q̄rere: an ens dicat conceptū vniuocū deo ⁊ creature. ꝑ debet q̄ri. an sit aliquis vnus cōceptꝰ alicui⁹ ꝑdicabilis in q̄d de deo ⁊ creaturis. ⁊ ita extendēdo nomē vniuoci: pōt improprie dici ꝙ aliquis cōceptꝰ ē vniuocus. q; aliquis cōceptus est vnus. ꝑ nec propꝛie nec improꝛe debz dici: ꝙ aliquis cōceptꝰ est equiuocus. Primo ꝯ videndū ē de vniuoco fz ꝙ improprie dicitur de conceptu. Secō fz ꝙ propꝛie dicitur de voce vel de signo quocūq; ad placitū instituto Circa ꝑmū dico: ꝙ conceptus vniuocus vno mō pōt intelligi distingui cōtra cōceptū ꝓprium. Alio modo pōt intelligi distingui cōtra ꝓceptū denoiatiuū. Primo mō nullus conceptus vnus ꝑdicabilis de plurib⁹. siue ꝑ se primo modo. siue secō modo. siue per accidens. siue necessario. siue contingenter est cōceptus vniuoc⁹. q; nullus conceptus ꝑdicabilis de plurib⁹ est cōceptꝰ ꝓprius vni rei: de illa ꝑdicabilis ⁊ nō de alio Ideo fz aliquas opiniones: puta ēm illā que ponit cōceptum quoddam fictum habens tm esse obiectiuum. vel ēm illam que ponit conceptum esse aliqd causatū ꝑter ītellectionē: null⁹ ꝏcept⁹ nisi forte institur⁹ ad placitū pōt eē tal⁹ fez

I Ad questionē respondet doctor ꝙ quatuor articulos

K Primus articul⁹ continet duo

L De ꝑmo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

propꝛius vni rei.qꝛ oīs ꝓcept⁹ abstract⁹ a re
cōiter respicit oīe sibi simillimū.⁊ nihil pōt
esse in re:quin saltē ꝑ potentiā diuinā aliquid
possit fieri sibi simillimū.et iō respectu creatu
re cuiuscūq; nullus pōt esse cōceptus proꝓr⁹
naturaliter abstractus quin sit cōis vel possit
p̄dicari de pluribus. Tamē fm opinionē q̄ po
nit cōceptū siue intentionē esse intellectionē
aliter posset poni.ſ.q aliquis cōcept⁹ pōt esse
ꝓpꝛius vni rei. Alio modo cōcept⁹ vniuocus
distinguitur cōtra denoiatiuū.et tūc ois con
ceptus abstractus ab illis quib⁹ est cōis. non
cōnotās aliq̄d:ē eis vniuocus.⁊ cōceptus in
stitutus ad significandū aliq̄d. et ad aliud cō
significandū pōt esse denoiatiu⁹ vel cōnota
tiuus positiue. vel cōnotatiu⁹ negatiue.et iō
in illa ꝓpone q̄ est in mēte nō inuenit aliqua
talis p̄dicatio analoga qñ cōcept⁹ abstract⁹ ab
illis quibus est cōis p̄dicat. Scō dico:q
vniuocū fm q̄ inuenit in voce:et eodē mō ꝓ
portionabiliter fm q̄ inuenit in scripto. vel in
alijs signis quomodocūq; ad placitū instituꝝ
sic distinguit vno mō cōtra equiuocū precise.
Alio mō cōtra equiuocū et denoiatiuū. Ꝓio
modo oīe signū institutū vna impositione ad
significandū plura ꝓpter vnū conceptū cōe
p̄dicabilē de plurib⁹ ita q̄ cōceptus talis ⁊ il
lud signū sint quasi signa ordinata: est signū
vniuocū. et isto modo aial est vniuocū ad bo
minē et asinū.et aial p̄dicat vniuoce de hōie
de asino.⁊ sic de alijs. Scō mō accipit vni
uocū in libro p̄dicamēt oꝝ. et tunc accipit di
stictio isto mō:q denoiatiuū pōt accipi dupl⁹
Uno mō large ꝓ oīi eo qđ p̄dicat de alio:ad
cuius verificationē requiꝝ aliq̄d aliud ex rō
ne modificandi.qđ de ipo ꝛ aliā habitudinē
grāmaticalē p̄dicat Uerbi gra.ad b q̄ b sit a
bō est alb⁹:requiꝝ q̄ hec sit vera,hōi inest al
bedo.ita q̄ albedo aliquo mō significat ꝓ al
bū:q̄ albedo p̄dicat de hoie ꝛ aliū modū grā
maticalē.qꝛ op⁹ q̄ alterū illoꝝ sumat in recto
ita q̄ semꝑ ad tale ꝓpōnē verificandā req̄rūt
due ꝓpōnes.in quarū vna aliq̄d p̄dicet in re
cto de subiecto.et in alia p̄dicet aliq̄d de alte
ro extremoꝝ sumpto in obliquo Alio mō acci
pitur p̄dicatio denoiatiua qñ aliq̄d p̄dicat de
aliquo in obliquo:sic hic.hō ꝓducit a deo.de⁹
ē cā rerū.hōi inest albedo.hō b⁹ albedinē. Ac
cipit aūt vniuocū a pbo fm q̄ distinguit con
tra eq̄uocū ⁊ denoiatiuū. quocūq; mō p̄dicto
rū sit denoiatiuū.Et isto mō accipit distictio
qꝛ oīe p̄dicatū de alio aut supponit ꝓ re de q̄
p̄dicat.nihil aliud cōsignificādo sibi attribui
fm aliquā determinatā attributionē. aut nō.
Si nō.tūc est p̄dicatio denoiatiua, qꝛ in p̄di

De scō.

catione denoiatiua: aut terminus subiect⁹ et
p̄dicatus nō supponūt ꝓ eodeꝛ:sicut qñ alter
eoꝝ sumit⁹ in obliquo:⁊ alter in recto: sicut ꝓ
in ista.hōi inest albedo.forma ē i materia.ma
teria ē pars hōis. Aut si supponāt ꝓ eodē.tñ
ꝑ illā ꝓpositionē signaꝝ aliqua ꝓpositio esse
vera:in qua termini nō supponūt ꝓ eodē:sic i
ista.homo est alb⁹.vel albū est homo. in q̄ sub
iectū ⁊ p̄dicatū supponūt ꝓo eodē.tñ ad veri
tatē istius requiꝝ veritas talis: hōi inest al
bedo vl aliqua equiualēs: in qua ponit aliq̄d
in obliquo quod nō supponit ꝓo eodē ꝓ quo
supponit termin⁹ alius. Si supponat ꝓ eodē
nec aliq̄ talis ꝓpō in obliquo requiraꝝ ad ve
ritatē illius ꝓpōnis:tūc vterq; termin⁹ impo
nitur ad significādū plura. ꝓpter aliquē cōce
ptum cōmunē illis plurib⁹ ab illis abstrahibi
lem.et tūc ē p̄dicatio simpliciter vniuoca.aut
nō sic vterq; terminus vna impositione impo
nitur.⁊ tunc est p̄dicatio equiuoca.Et ita lar
ge accipiēdo p̄dicationē denoiatiuā. ois p̄di
catio vbi subiect⁹ quod natū est subiici ⁊ p̄di
catur quod natū est predicari. vl est equiuoca
vel vniuoca vel denoiatiua. Scō distin
guo de vniuoco:siue dicaꝝ impꝛopꝛie de cōce
ptu siue ꝓpꝛie de voce vel quocunq; signo ad
placitū instituto:qđ tripliciter accipiꝝ. Uno
modo fm q̄ ꝑcise p̄dicaꝝ de pluribus realiter
distictis:q̄ nō sunt vna res realr.ꝑ sūt similli
ma.⁊ isto mō nō inuenitur vniuocatio nisi in
specie specialissima.qꝛ sola individua spēi spe
cialissime sunt sibi simillima.⁊ ꝓpter hoc for
te aliqui antiqui doctores dixerunt q̄ species
specialissima dicit vnā formam. nō aut̄ gen⁹
quia in aliquibus species specialissima pꝛedi
catur de plurib⁹ indiuiduis:q̄ possunt facere
simpliciter vnā formā:ita q̄ totū resultans ex
eis vere erit vnū numero.et indiuiduū eiusdē
rationis cū quolibet indiuiduoꝝ constituen
tiū.et quodlibet eoꝝ tam pars q̄ totum pōt
esse vnū indiuiduū eiusdem speciei. non ē aūt
hoc possibile de quibuscunq; cōpositis cōten
tis sub eodem genere precise. quia talia cōtē
ta sub eodeꝝ genere et distincta specie.nō pos
sunt facere per se vnū eiusdeꝝ generis cū illis.
Et ita dico vl:q illa q̄ sunt vniuoca q̄ sunt si
millima:si per impossibile vel possibile possūt
facere vnū per se:illud vnū erit eiusdē speciei
cū illis.⁊ nō plus esset illud totū ꝑ se cōtentū
sub spē q̄ reliquū. Scō mō dr vniuocū omne
p̄dicabile de pluribus differentib⁹ realiter q̄
nō sunt vna res.nec etiā sunt simillima: ita q̄
cōceptus vn⁹ in quid p̄dicet de eis.et isto mō
genus est vniuocū. Tertio mō dr vniuocū pꝛe
dicabile de pluribus que tamē sunt vna res,

Circa scōm ar.

Circa tertiū quin qꝛ ostendunt⁹

Primum

Secundū.

Tertiū.

Quartū Quintum

Primus ostendit⁹

et boc mō relatio dr vniuoce de relatiōib⁹ di
uinis:q̄ tñ sūt vna res.qꝛ sūt vna essētia nūero

Circa scōm dico q̄ nullū vniuocū est de es
sentia vniuocatoꝝ suoꝝ. nec ponit in eis ali
quid realiter.nec facit cōpositionē cū eis.nec
cū aliquo quod est in eis. qꝛ omne vniuocū est
vl̄e.vel saltꝛ cōe p̄dicabile de illis de quibus
predicatur cōiūctim acceptis in numero plu
rali.sicut sortes et plato sūt hōies. homo ⁊ asi
nus sunt animalia.per quod excludiꝝ essentia di
uina.qꝛ nō predicatur pluraliter.hec em̄ ē fal
sa.pater et filius sūt plures essentie.sed decla
ratū est in.q.precedentibus q̄ nullū vl̄e est de
essentia vel quidditate suoꝝ inferioꝝ.nec fa
cit cōpositionē cū aliquo singulari.nec aliquo
existente in singulari. Circa tertiū dico:q
deo et creature est conceptus vnus cōis:p̄di
cabilis de eis i quid ⁊ per se primo mō. Circa
quod ostēdēdū ē primo q̄ deus nō pōt cogno
sci i se.ita q̄ ipsamet diuina essentia terminet
immediate actū intelligendi nullo alio cōcur
rente in rōne obiecti. Scō q̄ nō pōt cōci
pi a nobis ꝓ statu isto in aliquo cōceptu sim
plici ꝓpꝛio sibi. Tertio q̄ pōt concipi a no
bis in aliquo cōceptu cōi.p̄dicabili de eo ⁊ de
alijs. Quarto: q̄ aliquis talis i quo pōt sic
cōcipi a nobis sit sibi quidditatiu⁹. Et quī
to ex bijs seq̄t q̄ aliq̄s cōcept⁹ vn⁹ ē p̄dicabi
lis de deo:et de alijs i qđ ꝓ se ꝓmo mō. Pri
mū ostendo sic. omis intellectus cognoscens
aliquā naturā in se.nullo alio cōcurrente i rō
ne obiecti:pōt vere cognoscere illā rē esse: i re
vel nō includere ꝓtradictionē. imo nō pōt du
bitare illud obiectū includere cōtradictionē.
sed viator intelligens deū notitia incōpleta:
quātū est possibile viatori.pōt dubitare an in
cludat cōtradictionē. qꝛ pōt dubitare an iclu
dat ꝓtradictionē deū esse. etiā posito q̄ firmi
ter credat q̄ nihil est impossibile esse nisi iclu
dens cōtradictionē.ḡ talis nō cognoscit deū
in se modo exposito.maio⁊ ꝑ⁊. qꝛ hoc est euidē
ter notū q̄ nūq̄ cōcipitur aliquid includēs cō
tradictionē sine plurib⁹ obiectis conceptis.ḡ
concipiēs tñ vnā rē sine pluralitate obiecto
rū:nō pōt dubitare illā rem includere contra
dictionē.mino⁊ ꝑ⁊.qꝛ multi dubitant deū eē.
et vtrū sit possibile deū esse. Preterea.omis
res cognita i se.aut cognoscitur intuitiue aut
abstractiue. ergo si essentia diuina i se cogno
scitur. aut cognoscitur a nobis intuitiue. aut
abstractiue. Non intuitiue ꝑ⁊.qꝛ illa ē beati
fica: que ex puris naturalib⁹ nō est possibil⁹
nobis. Nec abstractiue.qꝛ sicut declaratū est
i ꝓlogo.nulla res pōt cognosci abstractiue
in se a nobis ex puris naturalibus nisi ipsa eo

gnoscatur intuitiue. qꝛ si cognoscatur abstra
ctiue.aut boc erit ꝓ notitiā intuitiuā ciusdē.⁊
habetur ꝓpositū.aut ꝓ spēm rei. ⁊ boc ē incō
uenies:tū qꝛ talis spēs vt post ꝓbabitur nō
est ponēda:tū qꝛ in alijs ꝑ⁊:q̄ spēs nō sufficit
ad notitiā abstractiuaꝫ sine notitia intuitiua
pꝛecuia. Aut cognoscitur abstractiue per noti
tiam intuitiuā alicui⁹ alterius rei.⁊ boc est im
possibile.qꝛ sicut ꝓbatū est in ꝓlogo.nulla
notitia incomplexa: vnius rei pōt esse cā suffi
ciens notitie alterius rei. Scō ostēdo.q̄ Scōm ostēditur
nihil pōt cognosci a nobis ex puris naturali
bus in cōceptu simplici sibi ꝓpꝛio.nisi ipm in
se ꝓcognoscaꝝ.ista ꝑ⁊ iductiue. Aliter em̄ pos
set dici q̄ color cognosci posset a ceco nato in
conceptu ꝓpꝛio coloꝛibus. q̄a non est maioꝛ
rō q̄ deus cognoscatur in conceptu sibi ꝓꝓo.
sine ꝓcognitione ipsius in se q̄ color. ꝑ⁊ q̄ a
tali non pōt concipi color in conceptu sibi ꝓ
ꝓpꝛio.ḡ nec deus. Et ista ratio equaliter ꝓbat
cōclusionē pꝛiorē ex qua sequitur ista. Ter Tertiū ostēditur
tiū ostendo.qꝛ oīe cognoscibile a nobis. aut
cognoscitur in se. aut in conceptu simplici si
bi ꝓpꝛio. aut conceptu composito ꝓpꝛio.
aut in cōceptu cōi sibi ⁊ alijs.sed deus aliquo
modo cognoscitur a nobis.et nō primis duo
bus modis.ḡ tertio mō vel quarto mō. si ter
tio op⁊ q̄ cognoscatur quarto mō. qꝛ cōcept⁹
cōpositus ꝓpꝛius.ex quo nō pōt cōponi ex cō
ceptibus simplicib⁹ ꝓpꝛijs:op⁊ q̄ cōponatur
ex simplicib⁹ ⁊ cōibus. Quartū ostendā ꝓ Quartū ostēdit
vnā rōnē quā facit doctoꝛ iste subtilis:q̄ mihi
concludit:⁊ arguo sic. Si deus cognoscaꝫ in
aliquo cōceptu cōi sibi ⁊ alijs.q̄ro aut ille con
ceptus est q̄ddītatiu⁹.aut denoiatiu⁹. si q̄ddi
tatiu⁹:habeꝝ ꝓpositū.si denoiatiuus: tūc q̄ro
de illo cui attribuis istū conceptū denomina
tiuū.aut est denoiatiu⁹ ⁊ sic est ꝓcessus in in
finitū.aut q̄ddītatiu⁹.⁊ habeꝝ ꝓpositū. Ut
bi gratia.habeo istū cōceptū. pura esse creati
uum.q̄ē scio esse denoiatiuū.⁊ ideo op⁊ ꝓba
bere vnū conceptū cui istū attribuo. pura di
cendo:q̄ aliquod ens est creatiuū.⁊ certū ē q̄
iste conceptus cui iste attribuiꝝ non est deno
minatiuus.vel si sit erit ꝓcessus in infinitū.
vel stabitur ad aliquem conceptum quidditā
tiuū. Et tunc quero.de illo vltimo conceptu
quidditatiuo.aut est cōis deo ⁊ creature ⁊ ha
betur ꝓpositū. Aut est ꝓpꝛius deo.et boc
est improbatū.aut ꝓpꝛius creature.et boc ē
impossibile.quia tunc nō posset supponere ni
si ꝓ creatura.et tunc hec esset falsa.aliquod
ens creatiuū est deus. Ista ratio cōfirmatur.
qꝛ ois cōcept⁹ denoiatiu⁹ b⁊ diffinitionē exꝑ
mentē quid nois,in qua ponit aliq̄d in recto:

Universidad de Deusto
Biblioteca

aliquid in obliquo. Tunc ḡro de vna parte illius diffinitionis. aut habet diffinitionem cōsimilem exprimentē q̄d nominis. aut nō. si nō habetur ꝓpositū: q̄ talis necessario ē quidditatiu⁹. Aut habet. ⁊ ḡro tūc de partib⁹ sic ꝓcedit ⁊ ita vel erit ꝓcessus in infinitū: vel stabit ad aliquē conceptū q̄dditatiuū p̄dicabilē de illo de quo p̄mus cōceptus denominatiu⁹ p̄dicabatur. Ex isto sequitur: q̄ est aliq̄s cōcept⁹ vnus predicabilis in q̄d p se p̄mo mō de deo ⁊ creatura. Et quo sc̄tur vltra. q̄ vor corespōdens illi cōceptui est simpl'r vniuoca. Et ideo dico: q̄ sine omi cōpositiōe ex parte dei. aliq̄d est vniuocū sibi ⁊ creature. q̄ sicut vniuocū q̄ buscūq; indiuiduis: cuiuscūq; spēi spālissime. nō facit cōpositionē cū ipis idiuiduis. nec cū quibuscūq; existentibus in indiuiduis ita nec vniuocum deo ⁊ creature facit aliquā compositionē in deo. ⁊ cā est. q̄ vl'r nihil q̄dē est a parte rei est vniuocū quibuscūq;. Dico tm̄ nihil est vniuocū deo ⁊ creature. accipiendo vniuocū stricte. q̄ nihil est in creatura nec essentiale nec accidentale q̄d habeat perfectā similitudinē cū aliquo q̄d realiter est in deo. et ista⁊ vniuocatione sancti et aucto. negāt respectu dei ⁊ creature. ⁊ nullā aliā. Circa quartum p̄ncipale dico: q̄ ḡbuscūq; existentib⁹ ex⁊ aias ens est cōe vniuocū ⁊ p̄dicabile de eis in q̄d. ⁊ p se p̄mo mō. Cui⁹ rō ē. q̄ omia q̄ sunt ex⁊ aiam saltē i creaturis. si sint aliquo modo distincta sunt res realiter distincte. ℔ omib⁹ reb⁹ ens est cōe vniuocū: cadē rōne qua ē vniuocū deo et creaturis. ḡ ⁊c. Hoc etiā p̄t psuaderi p rōnē factā in priori articulo: q̄ est realiter rō negandi vniuocationem entis ad differentias vltimas. ḡa certū est q̄ differentie vltime aliquo modo cognoscuntur a nobis. Tūc quero. Aut cognoscuntur in se. ⁊ hoc est falsum ſm eos. ⁊ p⁊ etiā de differentijs substantiarū. Aut i cōceptu ꝓprio et hoc est falsū etiā ſm eos. q̄ vt dicunt. etiā substātie quarū sunt nō cognoscūtur in conceptu ꝓprio simplici aut cognoscūtur in cōceptu simplici cōi. ⁊ tunc quero. Aut in cōceptu q̄dditatiuo. ⁊ habeā ꝓpositū. Aut in conceptu denominatiuo. ⁊ p cōsequēs op⁊ p̄intelligere aliquē cōceptū quidditatiuū cui ille concept⁹ denominatiu⁹ attribuitur. ⁊ habetur ꝓpositū. Si dicaā q̄ p̄intelligit conceptus quidditatiu⁹. nō tm̄ q̄dditatiu⁹ differētijs vltimis. ℔ tm̄ q̄dditatiu⁹ respectu aliorū⁊ Cōtra op⁊ p̄intelligere aliquē ꝓceptū q̄dditatiuū cui cōuenit ille cōcept⁹ denominatiu⁹ pro ipsis differentijs vltimis. ⁊ nō pro aliis et per cōsequens oporet q̄ p̄mo supponat ꝓ differentijs vltimis: qō nō esset possibile nisi es⁊ aliquid in obliquo. Tunc ḡro de vna parte illius diffinitionis. aut habet diffinitionem cōsimilem exprimentē q̄d nominis. aut nō. si nō habetur ꝓpositū: q̄ talis necessario ē quidditatiu⁹. Aut habet. ⁊ ḡro tūc de partib⁹ sic ꝓcedit ⁊ ita vel erit ꝓcessus in infinitū: vel stabit ad aliquē conceptū q̄dditatiuū p̄dicabilē de illo de quo p̄mus cōceptus denominatiu⁹ p̄dicabatur. Ex isto sequitur: q̄ est aliq̄s cōcept⁹ vnus predicabilis in q̄d p se p̄mo mō de deo ⁊ creatura. Et quo sc̄tur vltra. q̄ vor corespōdens illi cōceptui est simpl'r vniuoca. Et ideo dico: q̄ sine omi cōpositiōe ex parte dei. aliq̄d est vniuocū sibi ⁊ creature. q̄ sicut vniuocū q̄ buscūq; indiuiduis: cuiuscūq; spēi spālissime. nō facit cōpositionē cū ipis idiuiduis. nec cū quibuscūq; existentibus in indiuiduis ita nec vniuocum deo ⁊ creature facit aliquā compositionē in deo. ⁊ cā est. q̄ vl'r nihil q̄dē est a parte rei est vniuocū quibuscūq;. Dico tm̄ nihil est vniuocū deo ⁊ creature. accipiendo vniuocū stricte. q̄ nihil est in creatura nec essentiale nec accidentale q̄d habeat perfectā similitudinē cū aliquo q̄d realiter est in deo. et ista⁊ vniuocatione sancti et aucto. negāt respectu dei ⁊ creature. ⁊ nullā aliā. Circa quartum p̄ncipale dico: q̄ ḡbuscūq; existentib⁹ ex⁊ aias ens est cōe vniuocū ⁊ p̄dicabile de eis in q̄d. ⁊ p se p̄mo mō. Cui⁹ rō ē. q̄ omia q̄ sunt ex⁊ aiam saltē i creaturis. si sint aliquo modo distincta sunt res realiter distincte. ℔ omib⁹ reb⁹ ens est cōe vniuocū: cadē rōne qua ē vniuocū deo et creaturis. ḡ ⁊c. Hoc etiā p̄t psuaderi p rōnē factā in priori articulo: q̄ est realiter rō negandi vniuocationem entis ad differentias vltimas. ḡa certū est q̄ differentie vltime aliquo modo cognoscuntur a nobis. Tūc quero. Aut cognoscuntur in se. ⁊ hoc est falsum ſm eos. ⁊ p⁊ etiā de differentijs substantiarū. Aut i cōceptu ꝓprio et hoc est falsū etiā ſm eos. q̄ vt dicunt. etiā substātie quarū sunt nō cognoscūtur in conceptu ꝓprio simplici aut cognoscūtur in cōceptu simplici cōi. ⁊ tunc quero. Aut in cōceptu q̄dditatiuo. ⁊ habeā ꝓpositū. Aut in conceptu denominatiuo. ⁊ p cōsequēs op⁊ p̄intelligere aliquē cōceptū quidditatiuū cui ille concept⁹ denominatiu⁹ attribuitur. ⁊ habetur ꝓpositū. Si dicaā q̄ p̄intelligit conceptus quidditatiu⁹. nō tm̄ q̄dditatiu⁹ differētijs vltimis. ℔ tm̄ q̄dditatiu⁹ respectu aliorū⁊

U Quitū ostēditur

X Circa quartū ar.

Ena sio.

Y Impugnatur

quidditatiu⁹ respectu differentiarū vltimarū

Eodē modo p̄t argui de passionib⁹ si passiones sint aliq̄ talia a parte rei: sicut iste doctor imaginatur. q̄ omne reale sic intellectū. vel intelligitur in se. vel intelligit ꝓmo i aliquo cōceptu sibi quidditatiuo. et ita si passio sit aliquid reale et simpler ⁊ nō intelligitur in se vl' saltē nō est necessariū. oporet q̄ intelligaā in aliquo cōceptu sibi quidditatiuo. Ad rōnes alterius opinionis. Primas tres cōcedo gratia cōclusionis q̄uis aliqua dubia accipiāt. ⁊ forte falsa. Ad primā q̄ ꝓbat q̄ ens nō ē vniuocū differentijs vltimis. Dico q̄ ꝓprie nō debet cōcedi q̄ differentie vltime includūt ens nec aliq̄d inferius includit suū superi⁹ nec aliqua res includit q̄dcunq; sibi vniuocū. Dico ḡ q̄ ita bene de differentijs vltimis p̄dicatur in q̄d ⁊ vniuoce ipsum ens. sicut de quibuscūq; aliis differentijs. Et q̄n dī: q̄ tūc alie essent ꝓprie differentes. cōcedo ſm vnū modū: quē ponit p⁊s. v. metha. Sz ex hoc nō sequitur q̄ erūt differētes aliis differētijs: ℔ seipsis differūt. q̄ declarabit dis. viij. q̄ aliq̄ spēs nō differūt aliis differētijs ℔ seipsis. Unde nō op⁊ oia cōrenta p se sub aliquo cōi aliis differētijs differre. q̄ idē seipso toraliter cōuenit cū aliquo ꝓpter quā cōueniētiā p̄t abstrahi cōceptus cōis. ⁊ seipso differt ab eodē vna dīa q̄ nō opponit illi cōueniētie: sicut idē seipo differt ab alio numeraliter. ⁊ ꝓuenit cū eodē specie. Similiter p idē deus toraliter ꝓuenit aliquo mō er natura rei cū creatura. ⁊ er natura rei p idē toraliter distinguitur a creatura. Et si dicaā q̄ opposita nō possunt cōuenire eidē per idez sed cōuenientia et differentia sunt opposita. Respondeo q̄ opposita nec per idem realiter nec per idem formaliter possunt conuenire eidem in creaturis: sic q̄ denominent ipsum. et ideo conuenientia illa ⁊ differentia illa q̄ opponūtur. nulli eidē. nec per idem. nec p aliud possunt conuenire. ita q̄ denominent ipsum. Sed dico q̄ conuenire specie ⁊ differre numero. et eodem modo conuenire genere ⁊ differre specie in nullo penitus opponuntur. Et eodem modo est de alijs conueniētibus ⁊ differentibus. Et ideo eidem per idem possunt cōperere: sicut ponunt alij q̄ competunt eidem per aliud ⁊ aliud. Ad scōm concedo q̄ op⁊ omnē conceptum non simpliciter simplicem: tm̄ per se vnum. resolui. ad aliquos conceptus simpliciter simplices: quorū vnus non includit aliū. et ideo cōcedo q̄ conceptus determinabilis non includit conceptum determinātem: nec ecōuerso. et cōcedo vl'r q̄ conceptus differentie cuiuscunq; non includit cōceptu⁊

I Ad rōnes de differentijs. Ad p⁊.

BB Ad secūdam

Ad scōm

Ad tertiū

entis nec aliquē cōceptum determinabilem. Sed er hoc nō sequitur nisi aliud impediat q̄ vnus nō dī de alio p se ⁊ vniuoce ⁊ quidditatiue illo mō quo vn⁹ cōcept⁹ dī de alio vniuoce p se et q̄dditatiue. Un̄ dico q̄ cōcept⁹ spēi nō ⁊cludit cōceptū generis. nec cōceptū ēris. et tm̄ vreraꝫ ꝓdicatur de eo vniuoce et in q̄d. Unde omēs iste rōnes procedūt ex falsa imaginatione. ſ. q̄ semp cōcept⁹ inferior includit superiorē p̄dicabile de eo p se ⁊ q̄dditatiue et vniuoce. q̄ cōceptus inferior est vl' cōpositio cōceptu ſupiori. ita q̄ includit superiorez et aliq̄d plus. q̄ ⁊ oia cōsimilia sunt simplicit falsa. sicut em̄ est de noibus: q̄ nomē cōius nō est inclusum in noie min⁹ cōi nec est simplici⁹ eo ita ē frequēt i ꝓceptib⁹: q̄ eq̄ simplex est cōceptus spēi spālissime sicut cōcept⁹ entis: q̄uis forte n̄ sēp sit ita: sicut post declarabit. Ad rōnes ꝓbantes q̄ ens nō dī vniuoce de passionib⁹. Dico q̄ procedūt ex falsa imaginatōe, imaginaā em̄ ac si passio eēt aliq̄d simpler a parte rei. aliquo mō distinctū ab ētitate. ⁊ nec entitas includeret bonitatē. nec esset formal'r bonitas. nec ecōuerso. Et hoc simpl'r reputo falsum. ḡa nulla tal' distinctio ē ponēda in creaturis. Ideo dico: q̄ passiones entis nō sūt aliqua talia a parte rei ℔ tm̄ sūt q̄dā cōcept⁹ importātes illud idē. ⁊ oia illa q̄ iportat cōcept⁹ entis cōnotādo aliq̄d ens determinatū in aliquo et iō ens dz poni in diffinitiōe indicāte q̄d nominis cuiuscūq; passionis ipius: vt si exāpler q̄d nois boni. dz dici q̄ bonū est ens appetibile a volūtate: vel aliq̄d tale. vel bonū ē ens appetibile ſz rectā rōnē. vel aliq̄ talis oz debz exāpli. in qua ponit ens in recto ⁊ aliq̄d aliud in obliquo. Et eodē mō bonitas dz dici entitas sic vel sic appetibilis a volūtate. vl' aliq̄d cōsile. Et ꝓpter istā rōnē de illo cōceptu nō p̄dicaā forte ens q̄dditatiue. nec p se p̄mo mō. imo nec ens p̄dicaā q̄dditatiue. ⁊ p se de albo vl' calido vel itelligēte. ⁊ tm̄ nihil ē importatū a pte rei p albū quin de illo p̄dicaā ens p se p̄mo mō ⁊ q̄dditatiue. Per ℔ p⁊ ad p̄mū argumētū q̄ p̄t cōcedi: q̄ ens nō p̄dicaā q̄dditatiue de suis passiōib⁹. ꝓpter causā iā dictā ⁊ iō cōcedēdū ē q̄ ens nō ē vniuocū p̄dicabile in q̄d de oib⁹ ꝓceptib⁹. tm̄ de omi cōceptu simplici nō cōnotatiuo. ℔ pcise importāte aliq̄ realia: sicut bō iportat oēs boies ē ens p̄dicabile in q̄d ⁊ p se p̄mo mō. Ad sc̄z dico: q̄ ens sufficiēter diuidit p ens creatū ⁊ increatū tāq̄ in illa de q̄b⁹ p̄dicaā. ⁊ iō cōcedo q̄ de passiōibus suis nō p̄dicaā in q̄d ⁊ p se p̄mo mō ꝓpter causā dictā. nō q⁊ sunt aliq̄ talia simplicia a pte rei. de quib⁹ nō p̄dicaā ens in q̄d. Ad ter

BB Ad rōnes de passionibus.

EE Ad p̄imū argumētū adductū de passionibus

tiū dico q̄ ꝓcedit ex falso ītellectu. q⁊ imaginaā q̄ omē q̄d p̄dicaā de aliquo q̄dditatiue: ⁊cludit i illo d̄ quo p̄dicaā: q̄d nō ē verū. q⁊ etiā illa q̄ nō ⁊cludūt ens recipiūt p̄dicationē entis in q̄d. ⁊ iō illa rō nō impedit quin ens possit q̄dditatiue p̄dicari de suis passiōib⁹? Sz circa p̄dicta sūt aliqua dubia. Primo. q⁊ videtur q̄ sit aliq̄ p̄dicatio analoga: q̄ nec sit equiuoca nec vniuoca nec denominatiua. q⁊ aliq̄ ē p̄dicatio analoga ſz p⁊m. i. poste. versus finē Ubi dicit: q̄ si passio sit eāuoca mediū erit eq̄uocum. ⁊ si passio fuerit analoga mediuz erit analogū. Itē. iij. metha. ens nō dī vniuoce nec eāuoce ℔ medio mō⁊ certū ē q̄ n̄ dī ūnoiatiue. ḡ ⁊c. Cōfirmaā. q⁊ ibidē sanū n̄ dī nec eāuoce nec vniuoce ⁊c. ḡ analogice. Sc̄z dubiū ē. q⁊ nō vī q̄ sit bene dictū de p̄dicatiōe denoiatiua. q⁊ ſm p⁊m in p̄dicamētis. denominatiuū dīt ab abstracto solo casu. ḡ hec nō est p̄dicatio denoiatiua. bōi inest albedo nec bec. forma est i materia. ḡ talis p̄dicatio i obliquo nō ē denoiatiua. Itē in p̄dicamētis. c. de qualitate vult p⁊m q̄ q̄litas nō sēp p̄dicaā denoiatiue de suis subiectis. ⁊ ℔ cōtingit duplicit'. Uel q⁊ nō sunt noia ipposita ipis q̄litatibus: sicut aliq̄s dī pugilator. nō tm̄ denoiatiue q⁊ ē aliq̄d nomē ipositū illi q̄litati a q̄ dī pugilator. Uel q⁊ si sint noia ipposita. nō tm̄ cōcretū ⁊ abstractū bīnt adinuicē cōueniētiā i ꝓncipio: sicut aliq̄s dī studiosus a virtute. ḡ nō oīs tal' p̄dicatio est denoiatiua. Tertiū dubiū est de p̄ncipali cōclusiōe. q⁊ nō vī q̄ deo ⁊ creature sit aliq̄d cōe vniuocū. nec etiā oīb⁹ creaturis. ⁊ ℔ ꝓbaā a diuersis multiplicit'. Primo sic. omī vniuoco corespōdet aliq̄d vnū a pte rei. nihil aūt vnū a pte rei corespōdet entiti. ḡ ⁊c. Sc̄do omne vniuocū ē ꝓpus ⁊ simplici⁹ illis quib⁹ ē vniuocū. ℔ deo nihil ē ꝓpus nec simplicius. ḡ. Cōfirmaā. q⁊ omne iferi⁹ addit aliquā pfectionē sup supi⁹ vniuocū. Deus aūt nihil addit supra ens. q⁊ tūc essent plura in deo.

Tertio. omne q̄d ē p se superi⁹ ad aliud et sibi vniuocū ponit in eius diffinitione. ℔ ens in nullius diffinitiōe ponit. q⁊ cū p̄dicaā de quolibz p se p̄mo modo sicut dictū est: sequeretur q̄ in q̄libet diffinitione eēt nugatio. Quarto q̄n aliqua vniuocantur in aliquo pificārur in illo nomine et in re significata per illud nomen. sed deus ⁊ creatura in nullo parificārur nec in entitate. nec in bonitate. nec in quocūq; genere Quito. quia ſm p⁊m. iij. metha. ens dicitur de decē predicamentis sicut sanū dicitur de sanis. sed sanū non dicitur vniuoce ⁊ i quid de sanis. ḡ nec ens de decem predicamētis. Idez videtur dicere, vij. metha physice.

DD Primū dubium. Arguitur primo.

Secundo.

Confirmatur

Scm dubium Arguitur primo.

Scdo

Tertiū dubiū est de princ pali conclusione.

Arguitur primo.

Secundo.

Confirmatur

Tertio.

Quarto.

Quinto.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sexto

Septimo.

Octauo

Nono

Decimo

Sexto sic. fm pbm. i. phi. ꝓncipiū ꝯ mellifluum ⁊ permenidē est: q ens ⁊ vnū multiplicit dicūtur. ḡ non dicūtur de omnibus vniuoce.

Septimo fz auicēnā. i. metha. c. vi. ens. aliquid ⁊ hmōi sunt multiplicata et nō vniuocata. Octauo Boeri⁹ sup ꝑdicamēta. necesse est. r. generib⁹ multitudinē cōuenire. neq; eīn aliqua natura ē eis cōis. ꝟ fm nomē tm ⁊ nō tale est eq̄uocū. ḡ ⁊c. Nono linco. sup angelica hierar. pte. v. c. iij. nihil positiue dictū pot de deo ⁊ creatura vniuoce dici. Decimo. damasc. in logica sua. c. ij. substātia nō accipit tota natura entis nec accidens ⁊ vtrūq; accipit medietate ei⁹. ḡ ens dicit vtrunq; actualit: sic totū dicit vtrāq; partē actualr. Itē vniuocata sunt illa quor. nomē est cōe ⁊ rō eadē. Silr ibidē. ens diuidit in substātiā ⁊ accidēs. nō sicut gen⁹ in spēs. ꝟ sicut vox eq̄uoca in ea q̄ ab vno ⁊ ad vnū.

EE
Ad primus dubiū respōdetur

Ad primū istor. dubior. dico: q nō est aliq̄ ꝑdicatio analoga distincta ꝯ ꝑdicatione vniuocā eq̄uocā ⁊ denoiatiuam largissime sumptā. tm ꝓpter sactor. intētionē distinguo tā de eq̄uoco q̄ de analogo. De eq̄uoco q̄ sicut dictū est ꝑus. eq̄uocū accipit dupl⁹ q. ꝓ eq̄uoco a casu: vel a cōsilio. A casu ē illud nomē: qđ imponit multis et cuilibet ꝑmo. et ita vni ac si nō imponerēt alteri: vt ꝟ nomen sortes impositū multis a diuersis. ⁊ accidit q ꝟ nomē iponat a diuersis ipositiōib⁹ ⁊ tal⁹ vox si vna ipositiōe iponat plurib⁹ posset esse aliqb⁹ vniuoca et aliqb⁹ eq̄uoca. Verbi gr̄a. si ꝟ vox canis imponeret in vna lingua vel ab vno ad significādū aial latrabile. ⁊ in alia lingua vl⁹ ab alio iponeret ad significādū sidus celeste. ista vox sciēti tm vnā linguā eēt vniuoca. ⁊ tm sciēti vtrāq; ipositionē vel vtrāq; linguā esset eq̄uoca et ita nō ē incōueniēs q̄ eadē vox sit eq̄uoca ⁊ vniuoca diuersis. ⁊ tūc essz ꝟ vox eq̄uoca a casu. Equiuocū a cōsilio dupl⁹ pōt accipi vno mō qñ ꝓpter aliquā similitudinē vl⁹ ꝓportionē diuersor. inter se. vl⁹ ꝓpter aliquā tale cōueniētiā. idē nomē diuersis imponit sine vnitate cōcept⁹. Alio mō qñ sola volūtate idē nomē diuersis impositionib⁹. nō ꝓpter idētitatē cōcept⁹: diuersis iponit. Exēplū scōi positū ꝑus. si aliqs ex deliberatōe iponeret ꝟ nomē sortes ad significādū tres boies determinatos. Primū mēbrū pōt subdiuidi multipl⁹ Vno mō dr̄ tale eq̄uocū qñ idem sub eisdē modis grāmaticalib⁹ significat diuersa. vt hō est eq̄uocū ad boiem viuū ⁊ pictū. Alio mō qñ significat diuersa diuersis modis. q̄a respectu vni⁹ significati ē nomē ꝓnotatiuū. ⁊ respectu alteri⁹ nō est ꝓnotatiuū. Exēplū de sano. q. sa

cipitur ꝑdicatio denoiatiua magis ꝓprie. qñ ꝑdicatur aliq̄ ꝯcretū deriuatū ab aliquo abstracto. cōuenīēs cū abstracto illo in principio ⁊ tm differēs in casu. Et isto modo est hec ꝑdicatio denoiatiua materia est formata ꝓpositū est materiale. Tertio mō dicit magis ꝓprie ꝑdicatio denoiatiua qñ ꝑdicat de subiecto aliq̄ accidēs in ꝯcreto. hoc est ꝯcretū accidētis cui correspōdet aliq̄ abstractū. siue dr̄s solo casu siue nō. ⁊ isto mō est hec ꝑdicatio denoiatiua. bō est pugilator. ⁊ bō ē studiosus. Quarto mō dicit ꝑdicatio denoiatiua strictissime. qñ ꝑdicat aliq̄ cōcretū dr̄s solo casu ab abstracto significante aliq̄ accidēs realit⁹ informās illud de quo ꝑdicat. sic aliqs dicit albus ab albedie. ⁊ grāmaticus a grāmatica. Per ꝟ ptz ad instātias adductas.

GG
Ad tertiū dubiū

Ad primū argu.

Ad tertium dubium dico sic ꝑus q̄ aliq̄d est vniuocū deo ⁊ creature. et vl⁹ quibuscūq; existētibus ex aīam. Ad primus argumentus dico. q vl⁹ nulli vniuoco correspōdet aliq̄d vnū a parte rei. illo mō quo isti imaginātur. q̄ sez ꝑter ꝓticularia sit aliq̄d vnū q̄cūq; vnitate reali tali vniuoco correspōdēs. Et si dicat q tūc illud vniuocū esset fictitium. Dico q nō sequit. q. q̄uis tale vnū nōsibi correspondeat ꝑmo. tm multa realia sibi correspōdent: de q̄bus ꝑdicat in q̄d. Etm ꝯceptui bois nō correspōdet ꝑmo aliq̄d vnū. ꝟ oēs homines sibi correspōdēt. et ideo nō est fictitius.

Ad scōm

Ad scōm dico q nullū vniuocū est ꝑus realr tpe vel natura illis q̄b⁹ est vniuocū. ꝟ tm ē prior positate ꝓne. q. sez ab vniuoco ad vniuocatuz est bona ꝓna. ⁊ nō conuertit. ⁊ q aliq̄d sit prior positate tali ipi deo nō est incōueniēs. Isto ei mō pōt dici q aliq̄ vox plara est ꝑ deo. q. in voce etiā ista est bona ꝓna. A est deus. ḡ a est ens. ⁊ nō ecōuerso. ḡ illa vox cōis est q̄ deus. Et qñ dicit q vniuocū est simplicius vniuocatis. ptz q hec est simplr fl⁹. Ad cōfirmatōes ptz q inferi⁹ nō necessario addit aliq̄d sup supius nec etiā includit supius. Etm oīa talia argumenta ꝓcedūt ex falsa imaginatiōe. q sez vniuocū vel supius sit aliq̄d intrinsecū vel ēntiale rei cui est vniuocū.

Ad secūm

Ad secundum

Ad cōfirmatōes

Ad tertium

Ad tertiū dico q nō oē supi⁹ ponit in diffinitiōe inferioris sui. Cui⁹ causas assignat aristo. vij. thop. q. ops ipm diffinitū distingui ab aliquo p q̄libet pticulā positā in diffinitiōe. ⁊ iō q. nulla res distinguit ab alia p ꝯceptuz entis hoc est. a nulla re vere negat cōceptus entis. iō ens in nullius diffinitōe debet poni.

Ad quartum

Ad quartū dico. q aliqua parificari intelligit dupliciter. Vel q aliq̄d existens in vno parificet alicui existēti in alio. ⁊ sic de⁹ et creatura in nullo parificant. q. nihil qđ est in creatura habz paritatē cū aliquo qđ est ī deo.

Alio modo. q. sez est aliq̄d vnū qđ equalit⁹ respicit illa. ⁊ isto modo dico q deus ⁊ creatura in aliquo parificātur. illud tm vnū nō est intrinsecū deo nec creature. Etm sicut nō est aliq̄d inconueniēs deū ⁊ creaturas parificari in aliqua voce eque ꝑmo deū ⁊ creaturā significāte. q̄a illa vox nō est aliq̄d de essentia dei vel creature. ita nō est inconueniēs deū ⁊ creaturā parificari in aliquo ꝯceptu vniuoco. q. ille ꝯceptus vniuocus nō est de essentia dei nec creature.

IIII
Ad quintū

Ad quintū dico. q si illa opinio esset vera q ponit q alia ꝑdicamenta nō dicūt alias res a substātia ⁊ qualitate. tūc nō diceret⁹ ens vniuoce nec eq̄uoce a casu de decē ꝑdicamētis. ꝟ diceret⁹ de substātia ⁊ aliquib⁹ ꝑdicamētis. recte isto modo quo sanū dicit⁹ de sanis. q̄a sicut sanū qñ dicit⁹ de aīali significat illā qualitatē absolute. nihil aliud nisi fortē subiectū ꝓnotādo: ⁊ qñ dicit⁹ de alijs. ꝓnotat ꝑmū significatū ita esse⁹ de ente. q qñ dicit⁹ de substātia nihil aliud connotat. quando autem de q̄titate cōnotat ipam substantiā. q̄a aliq̄ q̄tum est ens nō est aliud q̄ aliquā substantiā esse extensam vel coexistentez pluribus in⁹ que pōt eē mot⁹ localis. vel aliq̄d aliud deberet esse q̄d nomis q̄nti in quo poneret ipa substātia q̄ ꝑmo significat p ens. ⁊ eodē modo posset dici de relatione ⁊ de q̄busdā alijs ꝑdicamētis.

Justātia dupler.

Et si dicat q saltē illo modo nō significabit ens qualitatē. q. illa nō sic includit substantiā sicut alia ꝑdicamēta sm istā opinionē. Silr̄ ista opinio posita. alia ꝑdicamēta ita dicerent entia p attributionē ad qualitatē. sicut p attributionez ad substātiā. q̄ negat ꝑbs.

IIII
Responño.

Ad vltimū istor. posset dici q ꝑbs boc spāliter dicit de substātia ⁊ nō de qualitate. q. est magis notū q alia ꝑdicamēta habēt attributionē ad substantiā q̄ ad q̄litatē. et q. apud aliquos equalit⁹ ponebat q alia ꝑdicamēta dicunt res distinctas a substātia sicut ꝑdicamenta qualitatis. Jdeo ꝑbs ꝓformādo se alijs dixit vniformit⁹ de oīb⁹ ꝑdicamētis. Aliter pōt dici q in aliquo est simile de boc nōie sanū ⁊ de boc nomīe ens ⁊ in aliquo dissimile. Est em̄ in boc simile q sic illa de quib⁹ dicit⁹ sanus habēt attributionē ināt se ⁊ ad vnuz ita etiā significata p boc nomē ens habēt attributionē ad vnuz. Est tm dissimile i boc q boc nomē sanū nō vniformit⁹ nec eodez modo significat illa de quib⁹ predicat. boc autē nomē ens omi modo ꝓsimili grāmaticali significat omia entia p quib⁹ predicat. et boc sufficit ad intentionē phi. q. intētio sua est ꝓbare q de ente est vna scientia. nō obstāte q de pluribus predicat que habēt attributionē ad aliqđ vnū. sicut vna scientia est de sano qđ de

Universidad de Deusto
Biblioteca

R R Ad sextum

plur̄ibus p̄dicatur q̄ attributionē habent ad vnū. Ad sextū dico q̄ sufficit ad intentionē phī cōtra pmenidē ⁊ melissum q̄ ens de pluribus p̄dicatur. siue equiuoce siue vniuoce. q̄a ipi negabāt omnē pluralitatē rerū. ⁊ ita arguere cōtra eos nihil refert siue vnū ⁊ ens dicantur multipliciter vniuoce siue equiuoce. quia quocūq; illoꝝ posito. sēp cōtingit inferre pluralitatē rerū quā ipi negabāt Ad septimū ⁊ ad oēs auc. d. co q̄ ñ ē aliq̄ vniuocū. sic q̄ aliquid essentiale creature vel accidentale bēat pfectā similitudinē cū aliquo q̄ est realiter i deo. ⁊ talē vniuocationē negāt oēs sancti respectu dei ⁊ creature. nō tn̄ negāt vniuocationē ꝓceptus p̄dicabilis de deo ⁊ creatura i q̄d per se pmo mō. Et si dicaꝫ fm phm in p̄dicamentis: vniuoca sunt quoꝝ nomē cōe est ⁊ rō substātialis eadē. ß ens nō habet aliquā rōnē substātialē eandē. q; nō habet diffinitionē. g̃ nō est vniuocū. Respondeo q̄ phs ibidē accipit rōnē substantialē p cōceptu vno abstrahibili ab oīb; illis de quib; dr illud nomē. nō aūt p diffinitione ꝓprie dicta. ⁊ cōcedo q̄ fm talē rōnē substantialē candē dicit ens de oīmbus de quib; p̄dicaꝫ. Ad ad argumētū p̄ncipale ptz q̄ quātūcūq; de; ⁊ creatura sint realiter distincta. tn̄ possunt habere aliquē ꝓceptū vniuocū p̄dicabilē ō eis. Questio. x. dis. ij.

Ad ad argumentuz principale

A Questio. X est vltra hui⁹ questionis quarte

Circa istaz partē

c istius distin. vltimo quero. Vtrū tn̄ sit vn⁹ deus. Q̄ nō. q; ens simpliciter p̄mū ē deus. ß nō ē tn̄ vnū ens simpliciter p̄mū. g̃ nō est tn̄ vn⁹ deus. maior ptz. minor ꝓbo. q; nō magis est vnū simplr p̄mū in toto ordine entiū q̄ aliquo ordine entiū determinato ß in multis ordinibus entiū. nō est aliquod vnū p̄mū: ß ē ꝓcessus in infinitū. sicut ptz in numeris ⁊ figuris ⁊ intellectionib;. g̃ ⁊c. Ad oppositū. Exodi. iij. Audi israel dns de⁹ tuus vnus est. Circa istā. q. quia oīs intelligunt deū ee ens simpliciter p̄mū. ideo primo videndū est. Vtrū sit aliquod ens simpliciter p̄mū: ita q̄ nihil sit pri⁹ eo. Sc̄o an tale ens p̄mū sit precise vnū sine taliū pluralitate. Circa p̄mū dicit: q̄ pōt ꝓbari q̄ ē aliquod ens p̄mū p̄mitate causalitatis effectiue et finalis ⁊ p̄mitate eminentie. Primū ꝓbatur sic: aliquod ē effectibile. aut g̃ a se. aut a nullo. aut ab aliquo alio. Nō a se. nec ē a nullo. ptz. g̃ ab alio. sit illud. a. tūc quero. aut. a. est simpliciter p̄mū. ⁊ habetur ꝓpositū. Aut non ⁊ tūc est ab alio effectibile. sit illud. b. ⁊ quero de. b. sicut prius. ⁊ ita vel erit ꝓcessus i infinitū. vel stabitur ad aliquid simpliciter primū.

Primum

Circa .q. duo disquiruntur

Prima ꝓpō siue primus articulus

sed ipossibile est ponere ꝓcessuz in infinitū. g̃ est status ad aliq̄d simplr primū. Et si instet q̄ fm phm in generatiōibus est ponere ꝓcessum in infinitū. dicit q̄ ista instantia nō valet q; phs nō posuerūt ꝓcessum in infinitū in causis eēntialr ordinatis. sed tn̄ in accidētaliter ordinatis. Circa q̄ dicit esse ꝛtendū q̄ aliud est loqui de causis p se ⁊ p accidēs. et aliud est loqui de causis p se siue essentialr ⁊ accidētaliter ordinatis. Nā in ꝑmo tn̄ est ꝓpatio vni⁹ ad vnū. causē scz ad effectū. Et est cā p se q̄ fm naturā ꝓpriā ⁊ nō fm aliq̄d sibi accidēs causat. ⁊ causa per accidēs ecōuerso. In scd̄o aūt est ꝓpatio duarū causarū int̄ se in q̄ntum est ab eis causarū. Et differūt cāe p se siue essentialr ordinate et p accidēs siue accidētalr ordinate in trib;. Prima dr̄a est. in pse ordinatis. Secūda in q̄ntum causa dependet a prima. in paccidēs nō: licet in esse vel in aliquo alio dependeat

C

Scd̄a dr̄a est. q̄ in pse ordinat est causalitas alterius rōnis. q̄a superior est pfectior. in accidētalr ordinatis nō. Hec sequitur ex ꝑma. nā nulla cā a causa eiusdē rōis dependet eēntialr in causando. ⁊ in causatiōe alicui⁹ sufficit vnū vnius rōis. Tertia dr̄a est. q̄ oēs cause essentialr ordinate nec̄rio simul requirunt ad causandū. alioq̄n aliqua per se causalitas deesset effectui. In accidētaliter aūt ordinatis nō est sic. q; nō requirit simultas earū in causando.

D Ostenditur hoc

Ex istis ostēditur. q̄ infinitas causarū essentialr ordinatarū est ipossibilis. Scd̄o q̄ infinitas accidētaliter ordinatarū est ipossibilis nisi ponat status in essentialr ordinatis. Primus ꝓbat ꝑmo. q; vniuersitas causatoꝝ essentialr ordinatoꝝ ē causata. ergo ab aliqua causa que nō est aliq̄d vniuersitatis. q̄a tūc eēt cā sui ipius. tota em̄ vniuersitas dependentiū de pēdet ⁊ a nullo illius vniuersitatis. Scd̄o q; cause infinite essent simul in actu ex tertia dr̄a. Tertio. q; prius est q̄ō est p̄cipio ꝓpinqui⁹. ex. iij. metha. ergo vbi nō est p̄cipiū nihil est essentialr pri⁹. Quarto. q; causa superior est pfectior in causando. ex tertia dr̄a. g̃ in infinitū supior est in infinitū pfectior. ⁊ ita erit infinite pfectiōis in causando. et per cōs nihil causabit in virtute alterius. Quito. q̄a effectiuū nullā impfectionē ponit necessario. ergo pōt esse in aliquo sine impfectiōe. ergo sine dependētia ad aliq̄d prius. ergo ⁊c. Cōsimiliter ꝓbat q̄ est aliquid primū p̄mitate causalitatis finalis ⁊ eminētie. ⁊ q̄ ista triplex p̄mitas in eodē inuenit. Ex istis respondet ad scd̄m articulū q̄ tale p̄cipiū est tn̄ vnū. Circa q̄ ꝓbandū p̄mo ꝓbat q̄ tale p̄ncipiū est necesse esse, Scd̄o ex hoc arguit q̄ est tn̄ vnū.

E Secundū

F Ad secundū articulum Responsio

Prima rō scoti

Primū sic. q; si due nature sint necesse esse aliquib; ꝓprijs realitatib; vel rōnib; realib; distinguūtur: ⁊ dicaṁ. a. ⁊. b. Tunc arguo sic. iste rōnes reales scz. a. ⁊. b. aut sunt rōnes formaliter necessario essendi. Aut nō. si sic. ⁊ preter hoc ista duo p illud in quo cōueniūt sūt necesse eē formaliter. g̃ vtrūq; duab; rōnib; formalib; erit necesse eē quod est impossibile. q; cū neutra illarū rationū includat alterā. vtra q; illarū circūscripta erit necesse eē per aliā. ⁊ ita erit aliq̄d necesse eē p aliq̄d. quo circūscripto: nihil minus eēt necesse eē. Si vero per illas rōnes q̄bus differūt. neutrū sit formaliter necesse eē. g̃ ille rōnes nō sūt rōnes necessario essendi. ⁊ ita sequit: q̄ neutra includitur in necesse eē. q; q̄cūq; entitas nō est necesse esse est de se possibilis. ß nihil possibile includitur in necesse eē. q; necesse eē nihil includit q̄ō nō sit necesse eē. vel rō necessarii essendi. Scd̄o ꝓbaṫ idē. q; due nature eminētissime nō pñt eē i vniuerso. g̃ nec duo effectiua. ꝓbatio añ. q; spēs se habet sicut numeri. ex. viij. metha. ⁊ p cōs due nō possunt eē in eodē ordine. g̃ nec due ꝑme pñt esse nec due eminētissime. Hoc etiā ꝓbaṫ tertio per rōnē de rōne finis. q; due species vltime si essēt haberēt duas coordinationes entiū ad se. ita q̄ ista entia ad illa nullū ordinē haberent q; nec ad finē illoꝝ. nā q̄ ordinarētur ad vnū finē vltimū nō possent ordinari ad aliū. q; eiusdē causari duas eē causas torales vel perfectas in eodē ordine ē impossibile. tūc em̄ aliquid eēt in aliquo ordine causa quo nō posito. nihil min⁹ eēt causatū perfecte ordinata g̃ ad vnū finē vltimū nullo modo ordinarentur ad aliū. ⁊ ita ex hijs et ex illis nullo modo fieret vnū vniuersū. Hoc cōfirmatur in cōi. q; nulla duo terminātia pñt terminare totaliter dependētiā alicui⁹ vnius eiusdē q; tūc illud terminaret dependētiā quo subtracto nihil min⁹ terminaret illa dependentia. ⁊ ita nō eēt dependētia ad illud. ß ad efficiēs et eminēs ⁊ finē dependēt alia essentialiṫ. g̃ nulle due nature pñt eē primo terminātes alia entia fm istā dependētiā triplicē p̄cise. est g̃ aliqua vna natura terminās entia fm illā triplicē dependentiā. ⁊ ita habens istā triplicē p̄mitatē. Sed cōtra p̄dicta sunt aliqua dubia. Primū quod dr̄ de causa p se ⁊ causa p accidens. si em̄ intelligat sicut cōiter intelligit: q̄ hec sit vera. calidū per se calefacit. ⁊ hec nō albū p se calefacit. ß q̄ hec sit vera. albū p accidens calefacit. hoc nō est verū. q; q̄ncunq; aliquod p̄dicatū ineſt illi p quo subiectū supponit. vel ꝓnomini demōstrāti p̄cise illud p quo subiectū supponit. ⁊ tali mō quo denotaṫ sibi

Secūs ratio

Tertia ratio

Confirmatur

B Contra predicta sit aliqua dubia. Primum

ineſſe: illa ꝓpositio est simpliciter vera. sed in istis duabus ꝓpositionib;. calidū p se calefacit ⁊ albū p se calefacit si idē sit albū et calidū subiecta supponūt pro eodē. ergo si vna sit vera. reliqua erit vera. Si dicaṫ q̄ tunc ita essz hec per se albū calefacit. sicut hec est per se. calidū calefacit. Dico q̄ sine aliqua istarum sit p se siue nō. p̄ña nō valet. q; possibile est aliq̄d p̄dicatū ineſſe alicui⁹ cū nota pfectatis: ita q̄ vtraq; illarum ꝓpositionū sumaṫ in sensu diuiso. vel vtraq; ꝓpositio sit eā pollēs sensui diuiso. ⁊ tn̄ q̄ vna ꝓpositio p̄dicās p̄dicatū de subiecto sit possibil⁹ et alia ipossibilis. Verbi grā ponaṫ q̄ idē bō sit grāmaticus et albus. tunc vtraq; istarū est vera. grāmaticū pōt eē nigrū ⁊ albū pōt esse nigrū. Et cā est. q; p ista ꝓpositionē albū pōt esse nigrū. nō denotaṫ plus nisi q̄ de subiecto vel de ꝓnoīe demōstrāte illud pro quo subiectus supponit possit p̄dicari p̄dicatū. et hoc nihil aliud est. nisi q̄ ꝓpositio in qua p̄dicatū p̄dicaṫ de illo ꝑ quo mō albus supponit sit possibilis. ⁊ nō denotaṫ q̄ ꝓpositio in qua p̄dicaṫ hoc p̄dicatū de isto subiecto sit possibilis. ⁊ bene stāt simul. q̄ ꝓpositio in qua p̄dicatū p̄dicatur de subiecto sit ipossibilis. ⁊ tn̄ q̄ ꝓpositio in qua idē p̄dicatū p̄dicaṫ de illo pro quo hoc subiectū supponit vel de ꝓnoīe demonstrāte illud sit possibilis. Et rō est q; subiectū ꝓtingenṫ supponit pro quo supponit. q; in ista ꝓpositione. albū pōt esse nigrum subiectus supponit pro sorte: si sor. sit albus. si aūt fiat niger: tūc hoc subiectū nō supponit. ꝑ sorte. q; hoc subiectū albū nō supponit in propositiōe mere de ineſſe. mere de pñti. nisi. ꝑ illis q̄ sunt alba: ⁊ p̄cise dū sunt alba. ⁊ ita est in ꝓposito. q̄ si hec sit vera. calidū p se calefacit. hec erit etiā vera. albū p se calefacit: si idez sit calidū ⁊ albū. ⁊ tn̄ ex hoc nō sequiṫ p̄ña formali. q̄ si hec sit p se. caliduz calefacit. q̄ hec sit p se albū calefacit. Nec credo aliṫ istū doctorez sensisse. ꝓpter magnaz notitiā quā habuit in logica. Et iō pōt dici q̄ causa p accidēs est illud qđ agit p aliq̄d aliud ab eo. sed tāle nō est nisi subiectū. vel totū habēs ptē qua agit. Et isto modo p̄t dici q̄ ignis p accidēs calefacit. ⁊ eodē mō q̄ calidū p accidēs calefacit. Et illo modo pōt dici q̄ homo p accidēs ratiocinatur. et sic̄ totū p accidēs agit q̄n actio sibi nō cōuenit nisi mediāte pte sua. ⁊ rō huius est. q̄a illud dic̄ ē p accidēs alicui cōpetere. quo amoto nihil min⁹ pōt esse. sed igne destructo ⁊ remoto calore nihilomin⁹ poterit seq̄ calefactio. q; sicut ostēditur i quarto. accidēs actu separatū ita pōt agere sicut coniūctū. Eodē modo illa actio q̄ ꝓpetit bōi mediāte aīa intellectiua

D

Universidad de Deusto
Biblioteca

poterit ita elici ab aia separata sicut a ĵūcta. ⁊ ideo q̄ primo cōuenit parti. dicitur ꝓuenire toti per accidēs. q̄ cōuenit sibi p aliud Similit actio primo cōperēs accidenti dicit conuenire suo subiecto p accidens. q̄ per aliud. ⁊ ita largē accipiēdo p accidens: sm q̄ est idē q̄d per aliud realit distinctū. sic pōt cōcedi tā de subiecto accidentis q̄ de toto cui⁹ parti primo cōuenit actio. q̄ est actio p accidens. ⁊ eodē mō q̄ est causa p accidens. Sz cā per se est illud q̄d causat nō per aliq̄d aliud realit distinctū: sed per seipsa q̄ ipso posito. alio circunscripto q̄d nō est cā in aliquo genere cause. poterit sequi effectus. ⁊ isto mō calor est p se causa caloris. q̄ ipso posito ⁊ oīi alio amoto q̄d non habet rōnē cause. poterit sequi calor in passo disposito et approximato. et ita calor p se causat calorē. q̄ nō per aliud. Et illo modo aia intellectiua p se causat intellectionē ⁊ volitionem q̄ nō per aliud nisi fz q̄ ly p notat circūstātiā cause partialis cōcurrentis. Si dicat q̄ arij. phi. dicit q̄ edificator p se edificat et albū p accidens. Similiter q̄ policlet⁹ est causa statue p accidens. ꝟ statuā faciēs ē cā per se. q̄ eo dē mō q̄uis lignū per accidens calefaciat. tñ calidū per se calefacit. Dico q̄ intētio phi. est dicere: q̄ de aliquo p̄dicat p se p̄dicatū aliquod. q̄n oppositū p̄dicati sibi non pōt inesse. Et ideo q̄ hec pōt eē vera. policletus nō facit statuā posita etiā cōstātia subiecti ⁊ ꝟ nō pōt eē vera posita cōstantia subiecti statuā faciēs nō facit statuā. Similiter quārū ē ex forma p positionis: hec pōt eē ⁊a posita cōstātia subiecti. ignis nō calefacit. ⁊ hec nō: calefaciēs nō calefacit. Sik⁹ q̄ in aliqua ꝓpositiōe semper exprimit causa rei ⁊ in aliqua nō. ⁊ ideo dicit pbs: q̄ causa per se p̄dicatur de vno ⁊ non de alio. Unde per istā calidū calefacit exp̄esse significatur calor. q̄ est cā per se ⁊ nō p aliud. et nō p istā ignis calefacit. vel siccū calefacit. et sic de cōsimilibus. ideo dicit pbs vnā esse p se et aliā per accidēs. ⁊ hoc large accipiēdo per se nō stricte quomodo distinguit pbs. i. poste. duos modos dicendi per se. Nunc aūt ita ē q̄ ista stant sik. albū per se calefacit. ⁊ hec est per accidens albū calefacit. sicut ista stant sik. album pōt esse nigrū. ⁊ hec ē impossibilis: albū est nigrū. ⁊ ideo vult pbs: q̄ hec est per se. statuā faciens est causa statue. ⁊ hec per accidēs policletus ē causa statue. ⁊ cū hoc stat q̄ vtra q̄ istārū sit vera. statuaz faciens per se est causa statue. et policletus per se ē causa statue accipiendo vno modo per se. et accipiendo alio modo per accidens: cū predictis stāt iste due. statuā faciens per accidens ē causa statuē. et policletus per accidēs est causa statue. ⁊ tm̄ q̄ vna illarū de in esse sit p se et alia per accidēs.

R Cōtra primā differentiam

Scdo non est bene dictū de differētijs inter causas eēntialit ordinatas ⁊ accidētalit ordinatas. Prima differētia nō est bene data. q̄a q̄ro quid est causam secundā depēdere a p̄ma in causando. aut hoc est reḡrere cām primā ad hoc q̄ causet. q̄ sine ea causare nō pōt. aut q̄a in suo esse depēdet a p̄ma. vel q̄ recipit virtutē actiuā. vel aliquā influctiā a p̄ma. sic em̄ arguit iste doctor cōtra vnū aliū. ostendēs q̄ intelligētia scda si mouet sicut scōm mouēs causat a p̄ma intelligētia. Primū nō pōt dari. q̄a in multis sicut causa scda nō pōt causare sine p̄ma. ita nec ecōuerso. ergo nō plus isto mō dependet causa secūda a p̄ma in causando q̄ ecōuerso. Assumptū ptz. q̄ sicut in istis inferioribꝰ multa agētia pticularia non pñt causare effectus suos sine sole. ita sol nō pt in multos effectus sine causis scdis. Nec pōt dari scōm. tuz q̄ ita p̄ingit in causis accidētalit ordinatis. tū q̄ tunc vlr q̄cquid est causa cause. erit causa per se ⁊ essentialis causati. q̄d negat iste doctor ⁊ bene. cui⁹ ratio est. q̄ aliq̄n causa dependet i esse ⁊ pseruari ab aliquo alio. sine quo tm̄ si causa cōseruaret a deo sine eo. nihilominus posset effectus esse. ⁊ ipo posito et alio amoto nō posset esse effectus. ergo illud nō habet rationē cause respectu illi⁹ effectus. Nec pōt dari tertiū. q̄ talis influctia vel motio nō posset ee. nisi sit vel mot⁹ localis. vl ad aliquā formā substantialē vel accidētalez. sed ptz q̄ frequēter causa secūda i agēdo. nec motū localē. nec formā absolutā aliquā recipit a prima. Preterea. sm istū doctorē alibi. obiectū ⁊ intellectus sunt due cause ptiales respectu intellectionis ⁊ tm̄ sm eundē neutra depēdet ab alia in causando. sed vtraq̄ agit virtute ꝓpria. Tūc q̄ro Aut iste sunt cause essentialr ordinate. aut accidētaliter. si eēntialr. habeo ꝓpositū q̄ nō sp scda depēdet a p̄ma in causando. q̄ vtraq̄ virtute ꝓpria causat. si sint accidētalit ordinate ergo vna posset agere sine alia. q̄d negat ⁊ est manifeste falsum. Confirmat. q̄ sm eū alibi intellect⁹ respectu intellectionis est causa p̄cipalis ⁊ vlis ⁊ illimitata. ⁊ tm̄ obiectū in causando nō depēdet ab eo. Cōtra secūdā differētiaz. q̄n accipit q̄ cāe eēntialr ordinate sunt alterius rōnis ⁊ alterius ordinis. q̄a supior est pfectior. Aut accipit supiorꝭ as pro p̄ioritate sm perfectionē. aut pro p̄ioritate sm illimitationē. si p̄mo modo hoc est petere p̄ncipiū q̄ cause essent alterius ordinis. q̄a pfectior est perfectior. ergo oportet q̄ accipiat scdo modo. et dicat q̄ omis causa illimitatior est perfectior

Z Cōtra scdaz differ

causa magis limitata. ꝟ hoc est simpliciter falsum. q̄ aliq̄n causa illimitatior est simpliciter imperfectior ⁊ aliq̄n perfectior. Exemplū primi sm istū doctorē corpus celeste q̄ nō ē viuū est imperfecti⁹ q̄ ale. pfecto viuo. ⁊ tm̄ cū asino ⁊ alio aiali cōcurrit sicut causa illimitatior ad p̄ducendū aliud aial. q̄ ibi causa illimitatior est imperfectior. Similiter si intellect⁹ humanus intelligat essentiā angeli: causa illimitatior illi⁹ intellectiōis est intellect⁹ humanus. et causa limitatior est essentia angeli. ⁊ tm̄ intellectus human⁹ est imperfectior essentia angeli. Similiter calor cū aia vegetatiua cōcurrit sicut cā illimitatior ad aliquē effectū p̄ducendū: sicut post ostendēt. et tm̄ calor est imperfectior. Exemplū secundi celū sicut causa illimitatior cōcurrit cū elemētis ad aliquos effect⁹ p̄ducēdos. ⁊ volūtas sicut causa illimitatior cōcurrit cū sensibilib⁹. vel cū intelligibilibus ad producendū volitiones. ⁊ volūtas est causa perfectior. et similiter celū est perfect⁹ elementis. M Contra tertiā differentiam

Cōtra tertiā differentiā. si intelligat q̄ nūq̄n in causis essentialit ordinatis pōt vna agere sine alia. hoc nō vidēt verū. tū q̄ ꝟ eū ⁊ sm veritatē aliqua aialia generata p propagationē. vbi ocurrūt corpus celeste ⁊ agēs particulare: possunt produci per putrefactionē. vbi agens p̄ducens particulare nō cōcurrit. q̄ ibi agit causa vlis sine particulari. Et si dicat q̄ tunc cā pticularis supflueret. Dico q̄ nō: ꝟ causa quare nō supfluit dī in. ij. lib. Tū q̄ sm istū doc. alibi: idē fil⁹ potuit habuisse diuersos patres. q̄ multo forti⁹ diuersas causas equiuocas: ita q̄ sine vlla illarū posset p̄duci.

N Contra dicta i secūdo articulo Contra primā rōnē scoti

Cōtra dicta in scdo articulo: q̄uis ꝯclusio sit cōcedenda. ⁊ tres vltime rōnes sint ꝓbabiles tm̄ p̄ma rō simpliciter nō valz. q̄ fundatur in ista ꝓpositione. q̄n̄cūq̄ aliqua cōueniūt et differūt: p aliud cōueniūt: ⁊ per aliud differūt ⁊ p ꝯns vtrūq̄ includit rōnē cōem in qua conueniūt. ⁊ ꝓpriā p quā distinguūtur. ⁊ ista ꝓpositio ostensa est simpliciter falsa. quia duo idiuidua simplicia: se ipis sine omi distinctiōe cōueniūt et differūt. Preterea sicut illi duo diꝯ ꝓuenirēt in necesse esse ⁊ differrēt suis ꝓpriis rōnib⁹? eodē modo quo boc cōcedit cōcedendū est q̄ deus ⁊ creatura cōueniūt in entitate et differūt suis ꝓpriis rōnib⁹ realiter. ⁊ p ꝯns si illa rō sit bona deus includeret duas rōnes et quero sicut ipse querit: aut vtraq̄ illarū est rō formaliter necessario essendi: aut nō. ⁊ procedo sicut ipse p̄cedit. Preterea si opz talia includere duo: aut nec̄e est q̄ illa sūt distincta realiter aut formaliter: aut tm̄ sm rōnē. Non p̄mo modo. q̄ ipse dicit q̄ natura cōtracta p differentiā realē nō distinguit realit a differētia ꝟbente. si scdo mō. hoc modo de facto repitur in deo q̄ sunt ibi aliq̄ distincta formalr tm̄ Eīn ⁊ tūc quero ⁊ arguo sicut ipe arguit. Aut vtraq̄ illarū est rō necessario essendi. aut nō.

Ad istud respōdet. q̄ qn̄ aliq̄d diuidit. tūc ex se nō habet vltimā actualitatē essendi. sed expectat eā ab illis in que diuidit. ⁊ ideo si eēnt plura necesse esse: tūc necesse esse diuidere q̄ rōnes ꝓpriās illis necesse esse: ⁊ ita esset in potētia. ⁊ non haberet ex se vltimaz actualitatē essendi. Nō sic aūt est in diuinis. q̄ eēntia nō diuidit. nec est in potētia ad alias rōes ꝓpias ꝑsonis. ⁊ ita essentia ex se habet vltimā actualitatē necessario essendi. q̄ iste rōes ꝓpie nō sunt formalit rōes necessario essendi. Cōtra boc arguit dupl'r. Primo q̄ aliq̄d pōt esse cōe ad multa: q̄d nō diuidit in illo: imo vl'r nullus cōe diuidit in illo quib⁹ est cōe. q̄ nec est in illis. sed ipm manēs vnū nihil penitus recipiēs nec aliquo sibi addito diuidit in illa quib⁹ est cōe ꝓportionalit voci que diuidit in sua significata: q̄ tm̄ vox nō est in suis significatis diuisa. nec aliq̄d sibi aduenit ꝓpter boc q̄ diuidit ⁊ ita q̄tūcunq̄ eēnt plura necesse ee: nō oporteret q̄ vnū illoꝝ includeret aliqua distincta siue realit siue formalit. Preterea. nō est maior rō. q̄ ista formalit distincta cōponāt q̄ illa. ⁊ ideo vel oia distincta formalit cōstituētia p se vnū cōponūt vel nulla. sicut oēs res facierēt p se vnū cōponūt essentialr vel nulle. q̄ eadez rōne omia distincta formalr. quoꝝ vnū est aliquo mō pr⁹ alio. sic se habēt q̄ vnū illoꝝ est in potētia ad reliquū. vel nullū. ergo si essent plura necesse vtrūq̄ includeret rōnes distinctas quarū vna esset in potētia ad aliā distictā tm̄ formaliter. eadē rōne cū de facto in deo ponamus essentiā ⁊ relationē distingui formaliter. ⁊ eēntia est aliqua ꝓpritate prior relatiōe. sequit̄ q̄ essentia sit in potētia ad relationē. Cōtra scdam rōem q̄uis non accipiat ita manifeste falsum sicut ista. tm̄ oporteret ꝓbare q̄ oēs forme se habēt sicut nūeri. ita scz q̄ semp vna esset pfectior ⁊ alia impfectior. q̄d nō sufficiēter ꝓbatur. Nec illa ꝓpositiō q̄ accipit in istis duabus rōibus est vl'r vera. s. q̄ nulla duo pñt esse totalit terminātia dependētiā alicui⁹ vni⁹. Cōtra scdaz scoti

O Retoluitio doc. Ad primū articli

Dico ergo q̄ ꝟtuz ad primū articulū. q̄ ratio ꝓbās primitatē efficiētis est sufficiēs. ⁊ est rō oim pbior. Videt tm̄ q̄ cuidētius posset ꝓbari p̄mitas efficiētis. per cōseruationē rei a sua causa q̄ per p̄ductionē. sm q̄d dicit rem accipere esse imediate post nō esse. Cuius ratio est q̄: difficile est vel ipossibile ꝓbare cōtra pbos q̄ nō sit processus in infinitū in causis eiusdez

Universidad de Deusto
Biblioteca

rationis:quarū vna pōt esse sine alia.sicut potuerūt hominē generantē ante hominē generatū in infinitū.⁊ difficile ē ꝓbare ꝓductionē ꝙ vn⁹ homo nō possit ꝓduci ab alio sicut a cōusa totali. Et si ista duo essent vera.difficile esset ꝓbare: ꝙ iste ꝓcessus nō esset possibil nisi essz vnū semp manēs:a quo tota infinitas dependeret. Et ideo argumētū pōt sic formari.quicqd realiter ꝓducitur: ab aliquo conseruatur ꝙdiu manet in esse reali. ⁊ iste effectus ꝓducitur.ḡ ab aliquo ꝙseruatur ꝙdiu manet De illo cōseruante quero. aut ꝓducit ab alio. aut non.si nō est efficiens primū: sicut est ꝓseruans primū.q: oīe cōseruās est efficiēs. sicut patebit in scdo.Si aūt ꝓducitur ab aliquo.ḡ cōseruat ab alio.⁊ de illo alio quero sicut ꝓus ⁊ ita vel oportet ponere ꝓcessum in infinitum vel stare ad aliqđ primū:quod est conseruans ⁊ nullo modo cōseruatū.⁊ tale erit primū efficiens:sed nō est ꝓcessus in infinitū in cōseruātibus:q: tūc aliqua infinita essent in actu: qđ est impossibile.sicut ptz ꝓ rōnes pbi.⁊ aliorz q̄ sunt satis rationabiles. sic ḡ videt per istaz rōnē:ꝙ est dare primū cōseruans. ⁊ ꝓ ons primū efficiens. Et differt ista rō ab illa ratione facta sub forma prioꝛi.q: ista accipit cōseruās. ⁊ semp oīe cōseruās aliud siue mediate siue immediate est cū cōseruato. nō aūt oīe ꝓductū ab alio requirit oīe ꝓducens esse mediate vl immediate cū ꝓducto.⁊ ideo q̄uis posset poni ꝓcessus in infinitū in ꝓducentib⁹ sine infinitate actuali. nō tn in cōseruātib⁹ cuz actuali. De causis essētialit⁊ accidētalit ordinatis alias patebit. Quātū ad scdm articulū dico.ꝙ est tn vnū ens simpliciter primū. ⁊ ꝓbo per rationē ist⁹ doc.ad hanc cōclusionē. Oz quandocūq; est aliquod cōe habēs plura conrenta.aut illa cōtēta distinguūtur specie: aut solo numero.⁊ ita si essent duo dij. sic distinguerentur sed non specie.q: tunc esset verisimile. q: vnus esset perfectioꝛ alio.⁊ per cōsequens nō esset ille deus Si aūt distinguerentur solo numero.hoc nō videtur ꝓbabile.q: q̄n sūt plura indiuidua distincta solo numero.nō videt i cludere cōtradictionē quin sint plura q̄ duo. nec pōt dari certus numerus taliū indiuiduorū.⁊ per ons possent esse plures dij q̄ sint. ⁊ p cōsequens essent plures q: nihil pōt esse deus quin necessario sit deus. Hec ratio est ꝓbabilis:q̄uis nō demōstret sufficienter. Ad argumentū principale dico. ꝙ q̄uis non est status in aliquo determinato ordine:sicut in intellectiōibus⁊ volitionib⁹.tn in toto ordine entiū opz ponere statū.q: aliter vt ꝓbatū est cēt infinitas in actu:nō aūt si poneret⁊ alius ꝓces

P Ad secūdū arti.

Q Ad principale

sus in infinitū. oporteret ponere infinitatem actualē.ḡa vna species posset esse sine alia.tn in ꝓmissis suppositū est ꝙ ꝓmū efficiēs est simpliciter primū ens.circa quod sunt opiniones diuerse. Questio.xi.

A Questio xi q̄ est circa secundam partē scde distinctionis

Circa secundā p

tem isti⁹ distinctionis q̄ro. Utrū cū vnitate numerali diuine cētie. ster pluralitas ꝓsonarū realr distinctarū. Q nō.q: esse dicit ab essentia ꝙm Augustinū.ḡ vbi sunt distincta esse ibi sunt distincte essentie. sed vbi sunt distincta suppositā.ibi sunt distincta esse.q: sunt distincte subsistētie.ḡ ꝛc. Scdo sic. maioꝛ est idētitas nature ad suppositū in deo: ꝙ in creatura. ⁊ ꝓpt idētitatez nature ⁊ suppositi in creaturis vbi sunt plura supposita ibi sūt plures nature create. igit eodez modo ⁊ multo fortius vbi sunt plura supposita increata.ibi sunt plures nature increate.ḡ cū vna natura increata non stat pluralitas suppositoꝛ. Cōfirmat.q: q̄n aliq̄ sunt vnū realiter.multiplicato vno realr.multiplicat ⁊ reliquū realit.sed natura ⁊ suppositā diuinū sunt vnū realit.ḡ si sint plura supposita.sūt plures nature. Tertio sic.vij.metha. in separatis a materia idē est qđ q̄d est cuz eo cui⁹ est.sicut in sepatis a materia. Aut intelligit ꝙ est idez realr ⁊ formalr.et ꝓ ons impossibile est ꝙ sint plura supposita realiter distincta nisi sint plures essentie realit distincte. In oppositū est illud iobis ꝓme canonice.c.v. Tres sunt qui testimoniū dāt ꝛc.⁊ bij tres vnū sunt .Difficultas istius q̄stionis oritur ex idētitate diuine essentie cū relatiōe ⁊ ꝓsona.q: si cētia et relatio ⁊ ꝓsona sint simplr vna res numero indistincta.difficile est videre quomō sunt plures relationes.⁊ plures persone:⁊ non plures essentie. Ad hoc saluādū dicūt quidā. ꝙ sufficit sola distinctio rationis inter essentiā ⁊ personā ⁊ relationē. Unde dicunt ꝙ relatio in diuinis pōt dupliciter cōsiderari. Uno modo ꝓ comparationē ad essentiam:⁊ sic est ratio tm. Uel per cōparationez ad illud ad qđ refertur ⁊ sic est res. ⁊ sic per propriā rationē relationis relatio realiter distinguitur ab oppositō ⁊ nō ab essentia.⁊ ita erit ibi pluralitas realis ⁊ nō rationis tm. Contra istum modū ponēdi arguo. Uidetur em̄ iste modus loquendi improꝑissimus. ⁊ de virtute sermonis includēs cōtradictionē. quia ꝙ aliqđ idē comparatū vni sit ratio tm̄. ⁊ comparatuz alteri sit res,simile

B Circa q. ponit opi.

Opinio prima

C Cōtra opi. ꝓma

D Opinio scda.

est ac si dicerē ꝙ bō cōparatus bouī sit asinus ⁊ comparatus lapidi sit vna qualitas:⁊ cōparatus igni sit vnus dyabolus. Et rō est.q: talia predicata cōpetūt illis de quib⁹ predicantur:siue omni operatione intellect⁹:et ideo ꝙ homo sit asinus:vel qualitas:vl dyabolus.nō habet ex hoc ꝙ intellectus cōparat hoc ad ꝭ vel ad illud.et eodē mō ꝙ aliquid sit res.nō bz ex hoc ꝙ intellectus cōparat ipm ad quodcūq;.sed ad quodcūq; comparetur. nisi ꝙ talē cōparationē destrueretur remanebit vera res.ḡ relatio siue cōparetur ad essentiā per intellectū:siue ad relationē oppositā. cū per talē cōparationē nō destruatur remanebit vera res. sicut si nō cōparet⁊. ḡ relatio etiā cōparata ad essentiā erit vera res. et eadē q̄ erit si cōparet ad relationē oppositā. Cōfirmat.q: aut relatio cōparata ad relationē est essentia diuina aut non. Si nō.ḡ ꝙ aliquā cōparationē pōt fieri ꝙ relatio nō sit essentia.⁊ eadē rōne ꝙ pat nō sit essentia.⁊ ꝓ ons ꝙ pat nō sit deus. qđ ē bereticū.Si sic.ḡ ꝓ rōnē istius nō plus distingueret relatio cōparata ad relationē:ꝙ essentia cōparata ad relationē cū relatio cōparata ad relationē sit essentia ꝙm eū. Preterea impossibile est eidē rei indistincte ꝓpter diuersas cōparatiōes intellect⁹ opposita cōuenire: sic essentia diuina vel deus . nō pōt esse pater et nō pater.eodē modo pater ꝓpter nullas comparatiōes pōt esse deus ⁊ nō deus. nec filius ⁊ nō filius.ḡ eodē modo relatiōi. ꝓpter diuersas cōparatiōes nō possunt opposita cōuenire.⁊ per cōsequens ꝓpter nullas cōparationes pōt esse res et nō res.ratio ⁊ nō ratio.nec per cōsequēs pōt esse ratio tm̄ ⁊ nō res. Preterea q̄ro.aut ante oīnē cōparationē relatio realiter distinguit et essentia non distinguit. aut non.Si sic.ḡ ad boc ꝙ relatio distinguat ⁊ per ons ꝙ persone distinguantur nihil facit cōparatio intellectus.Si dicat⁊ ꝙ nō.ḡ vl cōparatio intellect⁹ facit ꝙ essentia est eadē in oīb⁹. vel ꝙ relatio distinguit quoꝛ vtrūq; ē absurdū. Alia ē opinio q̄ ponit ꝙ essētia et realio realiter distinguuntur. Nec inuenit in sacra scriptura ꝙm istos ꝙ hec sit cōcedenda paternitas est deitas. Posset aūt ista opinio aliquo modo declarari.q: sicut ꝙm fidē tenendū est ꝙ sūt tres ꝓsone in vnitate nature simplicissime.ita cū vnitate simplicissime nature diuine staret distinctio realis inter essentiā et relationē.sicut stat distinctio realis inter ꝓsonas.Sz ista opinio nō ē rōnabil.q: q̄ro.aut relatio ⁊ essentia sunt aliqua vna res.aut non.si sic.q̄ro de illa revna q̄ ē essentia et relatio. aut est eadē oīb⁹ modis.cū essentia, aut nō.si sic

ergo sicut illa res nō distinguit realr a relatione.ita essentia nō distinguit realr a relatione.⁊ p ons essentia ⁊ relatio nō distinguūtur realiter qđ est oppositū positi. Si aūt illa vna res nō est eadē oībus modis cū diuina essentia.ḡ aliquomō distinguit. Tūc q̄ro.aut distinguit realiter.aut aliquo alio mō. Si realr.q̄ro sic ꝓius aut illa res ⁊ diuina essentia sunt vna res.ita ꝙ vna res indistincta sit illa res ⁊ essentia diuina aut non . Et arguo sic ꝓus. Et ita vel oportet ponere ꝓcessum in infinitū.vel oz dare aliquā vnā rem q̄ est illa res ⁊ essentia diuina. Et ita cadē rōe standū fuit in ꝓmo. ꝙ essentia ⁊ relatio sunt vna res.⁊ tn nō sunt eadez oībus modis.Et ita remanet difficultas q̄stionis. Tertia est opinio.q: relatio ⁊ essentia sunt vna res realiter. nec tn̄ sunt eadē oīb⁹ modis ex natura rei. sed ex natura rei habēt aliquē modū nō idētitatis.⁊ ista nōidētitas sufficit ad distinctionē realē inter supposita diuina. Q aūt sit aliqua talis distinctio ⁊ nōidētitas inē relationē ⁊ essentiā.ꝓbat sic.nec credo. ꝙ sit aliud argumētū efficax ad iskā ꝛclusionē.Arguit ḡ sic

Primū suppositū habet realr entitatē coicabilē.alioqn nō posset eā cōicare.habz etiā realiter entitatē incōicabilē.ergo est ibi aliq̄ entitas incōicabilis ⁊ aliqua cōicabilis. sed ꝓtradictoria nō pūt verificari de eodē nisi ꝓpt aliquā distinctionē vel nōidētitatē. ergo inē essentiā diuinā q̄ est cōicabilis.⁊ relationē q̄ ex natura rei non est cōicabilis:oportet ponere aliquē modū nonidētitatis. Ad istā rōem dicit ꝙ essentia ⁊ paternitas dīnt tm̄ ꝙm rationē.ḡa in rōe essentie nō cadit respectus.et iō est cōicabilis.in rōe tn̄ ꝑnitatis cadit respect⁹.⁊ iō est incōicabilis. Cōtra. hec responsio ꝓcedit ꝓpositū.q: si in rōe cētie ex natura rei nō cadit respectus.⁊ in ratione paternitatis ex natura rei cadit respectus. igr ex natura rei inē essentiā ⁊ relationē est aliqs modus nōidētitatis. ⁊ habet ꝓpositū. Et ideo dico cū ista opinione q̄uideꝫ mihi ꝓbabilioꝛ. ꝙ est aliqs modus nōidētitatis inter naturā diuinā ⁊ suppositū. ⁊ potest dici ꝙm bonū intellectū ꝙ distinguūtur formaliter.q̄uis nō distinguūtur realiter. Hoc cōfirmo sic.q̄cunq; aliqua sunt idē omnibus modis ex natura rei. quicquid ꝓpetit vnicōperit alteri.nisi aliqs modus grāmaticalis vel logicalis impediat.sed ꝓpositō ꝙ pater habeat oēs modos grāmaticales ⁊ logicales cōsimiles:quales habet hoc nomen essentia. ad huc hec est vera:essentia est filius. ⁊ hec sit⁊ est vera:pater nō est filius.ergo illud idē negaretur de patre ⁊ affirmaret⁊ de essentia. nec pōt ꝭ cōtingere ꝓpter aliquā diuersitatē modoꝝ lo

E Tertia opinio

Argu. ꝓ opi.

Ad argumentuz

Improbatur Responsio.

F Rñsio ad q̄cm

Universidad de Deusto
Biblioteca

gicalium vel grāmaticalium.ergo precise hoc erit ratiōe alicuius modi nonidēritatis inter illud quod significatur per essentiam.et inter illud quod significatur per patrez.ergo inter patrez et essentiā est ex natura rei aliquis mo⁹ dus nonidēritatis. Confirmatur ista ratio. quia quandocunq; predicatū alicui⁹ propositi onis verificatur de illo pro quo subiectuz supponit.et illo modo grammaticali vel logicali quo denotatur predicatū ineſſe subiecto. illa ꝓpositio est vera.sicut si dicatur sic.albuz est homo. si illud pro quo subiectū supponit vere sit homo.hec erit vera:album est homo Similiter si dicatur sic.album potest esse nigrum.si illud predicatum vere cum modo possibilitatis ineſt illi pro quo subiectuz supponit: ita q̄ sit verū dicere:q̄ illud pro quo subiectū supponit pōt esse nigrum. hec erit vera.albū pōt ee nigrum Tunc quero sic dicendo.essentia ē pater.filius est pater.aut subiectū in vtraq; omibus modis a parte rei pro eodē supponit. aut non.si sic.ergo vtraq; erit vera vel neutra.Unde si hec sit vera essentia est pater.predicatuz vere in est illi pro quo subiectū supponit.g̃ cū in ista filius est pater subiectuz supponat pro eodem omnibus modis. hec erit vera.fili⁹ est pater. Secūdo confirmatur.quia quādo aliqua nomina significant idē omnibus modis: ita q̄ in significato nulla penit⁹ sit distinctio vel nonidēritas.7 habent omnes consimiles modos significandi vere sūt synonima. ergo si ista nomina essentia 7 paternitas significēt idem omibus modis 7 habent omnes cōsimiles modos significandi.vl si nō habent quod tn̄ nō pōt assignari. volo q̄ habeant omēs modos significandi cōsimiles. et per consequēs erunt nomina synonima.Tunc arguo.quādo cūq; aliqua noīa sunt synonima:quicquid verificatur de vno sumpto significative 7 personaliter: verificatur de reliquo sumpto eodem modo.ergo si hec sit vera.essentia est fili⁹. hec erit vera.paternitas est filius:quod est falsuz.

Primū dubium

Sed contra p̄dicta occurrunt aliqua dubia Primū est.an propter distinctionē formalem sit cōcedendū q̄ sint plures formalitates in diuinis. Et videtur q̄ sic.quia sicut quecūq; sunt distincta realiter sunt plures res.ita q̄ cūcq; distinguūt formaliter sunt plures formalitates.

Secūdū dubium

Secundum dubiū est.quia non videtur q̄ talis distictio sit possibilis. sed q̄ ois distinctio sit realis vl rationis.et probat multipliciter. Primo sic.omnis res est ens reale: vel ens rationis ergo omnis distinctio vel est realis vel rationis.ergo essentia diuina et relatio vel distinguūtur realiter vel tn̄ ratione,

Primū argu.

Secundā

Preterea omnis distinctio materialis ē realis . ergo multo fortius distinctio formalis ē realis.quia distinctio formalis ē maior q̄ materialis.quia forma magis distinguit q̄ materia.

Confirmatur

Confirmatur.distinctio realis est distinctio rerum et distinctio rationis distinctio rationū.7 distinctio materialis ē distinctio conditionū materialiū.ergo distinctio formalis ē distinctio conditionū formaliū vel distinctio formarū.

Tertiā

Preterea sicut distinctio realis se habet ad distincta realiter.et distinctio rationis ad distincta rōne . ita distictio formalis ad distincta formaliter . sed quādo aliqua distinguūtur realiter vel rōne.nō tn̄ contingit dicere q̄ vnū nō est realiter aliud vel nō est fm rationez aliud.sed etiā contingit vere dicere q̄ vnū nō ē aliud.ergo si essentia 7 relatio distinguūtur formaliter.non tn̄ est verū dicere q̄ essentia non est formaliter relatio.sed etiā q̄ essentia nō est relatio.

Tertiū dubium

Tertiū dubiū est.quia posita tali distinctione formali:non pōt haberi distictio realis personarū:sicut ex distinctione rationis inter aliqua nō pōt haberi distictio quecūq; ex natura rei. ergo sicut aliqui arguūt ex distinctiōe ex natura rei ipsarū personarū distinctionē ex parte rei inter essentiam 7 relationē:ita ex distinctiōe reali personaruz contingeret arguere distinctionē realē inter essentiā 7 relationē.

Secundū argu.

Preterea sicut de eodē formaliter nō pñt verificari cōtradictoria formaliter.ita de eodem realiter nō possunt verificari cōtradictoria realiter.g̃ ad hoc q̄ essentia sit realiter cōicabilis 7 relatio nō sit realr cōicabilis: non sufficit q̄ essentia 7 relatio nō sunt idē formaliē sed requiritur q̄ nō sint idez realiter.

G Ad primū dubiū

Ad primū istoꝝ dico:q̄ nō est magis cōcedendū q̄ sunt plures formalitates in deo vel plures rōnes reales:q̄ plures realitates vel plures res.Et ita vl̄r de essentia 7 relatione:nō plus debet cōcedi pluralitas quorū cūcq; quorū quodlibz sit realiter in deo quocūq; noīe noiēntur:q̄ pluralitas rerū. et ita non sunt ibi plures modi reales.nec plures formalitates.Cuius rō est.q; accipio realitatē essentie 7 relationis que vna est.si nō sūt plures realitates.7 accipio formalitatē essentie que distincta est a formalitate relationis vt ē formalitas relationis per te. Ex tunc q̄ro.aut realitas essentie et formalitas essentie distinguūt aliquo modo scz formaliter.aut nullo modo.si nullo modo. g̃ quicquid negatur a formalitate essentie negatur a realitate essentie.7 tunc sicut hec ē vera per te.formalitas essentie nō ē formalitas relationis. ita hec erit vera.realitas essentie nō est formalitas relationis.7 ita

esser aliquid in deo quod nō esset diuina essentia.quod est impossibile. Si autē realitas essētie nō sit eadē oīibus modis ex natura rei formalitati essentie.q; distinguitur formaliter.7 tn̄ est eadē realiter.g̃ alia est formalitas illius formalitatis 7 illius realitatis. Et tunc quero de formalitate illiusrealitatis.aut distinguit realiter ab illa realitate.aut non.7 ita vel erit ꝓcessus in infinitū.vel dabitur q̄ aliqua distinguūtur formaliter.et tn̄ nō sunt plures formalitates.sicut nec plures realitates.et eadē ratione fuit standū in primo:q̄ essentia 7 relatio distinguūtur formaliter. 7 tn̄ q̄ non dicūt plures realitates nec plures formalitates Et eodē modo sicut arguit de pluralitate formalitatū. ita pōt argui de pluralitate modoū realiū: quoꝝ q̄libet sit realr ipsa diuina essentia et de pluralitate rationū realiū. 7 pluralitate quidditatū vel esse quidditatiuoū. Si dicatur q̄ relatio est eadē realiter cū diuina essentia:7 distinguitur formaliter.g̃ alio cōuenit.7 alio differt.q; nihil idē formaliter pōt esse causa cōuenientie 7 differentie. Dico q̄ frequenter dictū est ꝑius q̄ illud ꝑncipiū aliquoū.q̄ nihil cōuenit realiter cū aliquo.7 differt formaliter ab eodē per idē. ℔ per aliō 7 aliud aliquo modo distinctū.ē falsissimū in deo 7 in creaturis.Et iō dico q̄ essentia se ipsa sine oīi distictione a parte sui est eadē realiter cū relatiōe. et distinguit formaliter. 7 eodē modo ē de relatiōe. Si dicaī q̄ si sint idē.g̃ cōueniūt i aliquo vel sunt idē in aliquo 7 nō in essentia.nec in relatiōe.g̃ in aliqua formalitate q̄ est vtriusq; cū tn̄ formalitatib⁹ distinctis. Respondeo q̄ ꝓprie loquēdo de cōueniētib⁹:nō debet dici q̄ cōueniunt in aliquo.sicut nec ꝓprie dr̄ q̄ distincta distinguūtur in aliquo:℔ distinguūt aliqbus.ita debet dici q̄ cōueniūt aliquibus Unde sicut oia distincta distinguūt vel seipsis vel aliquib⁹ sibi intrinsecis. ita oia cōuenientia in q̄b⁹ nō ē aliqđ idē oīm⁹ modis.vl cōueniūt seipsis vel aliqbus sibi intrinsecis.Un sortes 7 plato cōueniūt seipis specie. 7 seipis distinguūtur numero. 7 nō dz ꝓprie cōcedi q̄ cōueniūt in aliquo ℔ aliquib⁹.q; seipis Ita in ꝓposito essentia 7 relatio cōueniunt seipis. 7 sūt idē realiter seipis.et seipis distinguūt formaliter. Ad secundum dico sine assertione temeraria et ꝓcudicio: q̄ talis distinctio est ponenda.Qualiter autem sit ponenda declaratum est ꝓius . sednon est ponenda nisi vbi credita ad hoc compellunt. Ad primum i contrariū dico:q̄ aliqua est distinctio que stricte nec est realis nec rationis. sicut quādo res distinguitur a ratione, tamen quātum ad ꝓpositum . dico q̄ distinctio realis est duplex. Una qua est distinctio rerum. Alia est distinctio qua⁹vnum pura.b.non est formaliter.a.et dicitur distinctio realis quia est ex natura rei sed primo modo nō est realis . Jdeo nego ista consequentiā. omnis res est ens reale vel ens rationis. ergo omnis distinctio vel est realis vel rationis. Est cm̄ distinctio media:q̄uis inter ens reale et ens rationis non sit medium.

D Ad scōm dubiuz

F Ad secūdū ar.

Ad secundū dubium dico q̄ non est simile. q; distinctio formalis ꝓsupponit idētitatez realem. distinctio aut̄ realis nullā idētitatē ꝓsupponit. 7 ideo q̄uis in alijs distinctionibus contingat vere negare vnū ab alio.nō tn̄ in distinctione formali. Ad tertiū dubium cōcedo q̄ et sola distinctiōe formali nō cōtingit inferre distinctionē realē personarū a ꝓiori.et ideo ex sola distinctione formali relationis et essentie:non concluditur a ꝓiori distinctio realis personarū.sed econuerso.ex distinctione reali personarū et idētitate essentie cū personis et relationibus cōtingit inferre distinctionē formalē relationis 7 essentie. et ita distinctio realis personarum non est: quia essentia et relatio distinguuntur formaliter.sed quia due relationes realiter distinguuntur.et ideo paternitas et spiratio activa in patre:q̄uis distinguantur formaliter. quia tamen nō distinguuntur realiter nec inter se:nec distinguuntur realiter a patre.sicut paternitas a filiatione et spiratione passiua:et spiratio activa a spiratione passiua: ideo non constituūt distincta supposita:sed tn̄ vnum distinctum realiter a filio et spiritu sancto.

Ad ꝓmū argumentum

Ad tertiū dubium

Ad primū argu.

Ad scōm

Ad primū dubiū

Ad scōm ar.

Ad tertiū

Ad scōm

Universidad de Deusto
Biblioteca

nullo modo permittit verificationē cōtradictoriorum quocunq; modo sed idētitas realis cōpatitur aliquā nōidētitatē. vt negationem alicui⁹ modi idētitatis. ꝛ iō aliquo mō cū aliquib⁹ determinationib⁹ salte pmittit talēverificationē. Etsi querat. An debeat concedi ꝙ distinguūtur formaliter. ꝛ videt ꝙ nō. q̄a cū formaliter nō sit determinatio distrahens nec dimnuens: seqtur formalr: essentia ꝛ relatio distinguūtur formaliē g̃ distinguūtur. ꝯns est falsū. g̃ ꝛ añs. Silr ꝓus argutū est: ꝙ cōtradictio est via potissima ad ꝓbandū distinctionē realē. g̃ si cōtradictoria pñt verificari de essentia ꝛ relatione. sequitur ꝙ distinguūtur realiter. Silr sicut realitas est in plus q̄ formalitas. ita realiter est in plus q̄ formaliter. g̃ b arguitur ab inferiori ad superi⁹. distinguūtur formaliter. g̃ realiter. Sicut hic. a. est formalitas. g̃. a. est realitas Ad primū istoꝝ dico: ꝙ si distingui importaret purā negationē: tunc hec essz bona cōsequētia essentia ꝛ relatio nō sūt idē formalr. g̃ distinguūtur formalr. Si tñ nō importet precise negationē ꝑ etiā affirmationē: pōt cōcedi ꝙ essentia ꝛ relatio distinguūtur formaliter. Nec valet. g̃ distinguūt. q: i negatiuis. siue sint precise negatiue. siue sil⁹ importent negationē ꝛ affirmationē: nō opz a determinabili sumpto cū determinatiōe: ad determinabile absolute sumptū: ee cōsequētia formalē. Quid tñ debeat absolute dici de virtute sermonis: nolo ad pñs immorari. Ad scām dico ꝙ cōtradictio est via potissima ad ꝓbandū distinctionē realē. qñ ita est ꝙ est negatio simplr: ita ꝙ ꝓ nullā circulocutionē pōt alter cōtradictoriox verificari de illo a quo negat. ꝑ qñ ꝓ talē circulocutionē cōtingit alterū cōtradictoriox verificari de illo a quo negatur: tunc em̄ erit vna via ad ꝓbandū distinctionē formalē. ꝛ sic est in ꝓposito. q: q̄uis hec sit vera paternitas nō est cōicabilis. hec tñ ē vera paternitas est illa res q̄ est cōicabilis. Silr q̄uis hec nō sit vera. pater ē filiꝰ. tñ hec ē vera. pat est illa res q̄ est filiꝰ. q: pat ē illa essentia q̄ ē filius. Et vlr. qñ ita ē tūc est illa distinctio possibilis. ꝑ nūq̄ ita ē nisi i deo. ꝛ iō ē i solo deo ponenda. Tñ dico ꝙ nō pōt ee distinctio formalis. nec talis ꝯtradictio verificari: nisi vbi sūt distincte res realiter. q̄ tñ sunt vna res realiē. qđ solū est possibile de ꝓnis diuinis. q: sunt tres ꝓne realiter distincte: ꝛ tñ sūt vna res. q: sunt vna essentia numero. Et ita cū non sit possibile in creaturis: ꝙ plures res distincte realiter sint vna res. iō in creaturis nō est talis distinctio ponēda. nec vnq̄ ē ponēda vbi creditа nō cōpellūt. imo nūq̄ est ponēda iter aliqua: nisi qñ aliqua sunt idē realr: ꝛ vnū illoꝝ ē aliqua res absoluta vel relatiua: ꝛ alterū nō ē illa res absoluta vl relatiua: sicut dictū ē ꝓus

Ad aliud dico: ꝙ nec formalr est inferi⁹ ad realiter nec formalitas est inferi⁹ ad realitatē ꝓm ꝙ formalitas ꝛ formaliter differūt solū penes modos grāmaticales. sicut nomē ꝛ aduerbiū sibi correspondēs. q: qñ dī ꝙ essentia ꝛ relatio distinguūtur formalr: ly formalr ē ibi vnū purus sincathegoreuma: sicut ē ꝓ se: vel necessario: vel cōtingenter: vel omis vel aliq̄ talē sincathegoreuma. ꝛ iō nō pl⁹ ē formalr inferi⁹ ad realiter. nec formalitas ad realitatē: q̄ per se ad realiter. ꝛ ꝓseitas ad realitatē. ꝛ iō nō sequit: distinguūt formalr. g̃ realiter Et si dicatur siue formalitas sit inferi⁹ ad realitatē siue nō. tñ hec est vera. ois formalitas ē realitas. g̃ eodē mō oīa distincta formaliter sūt distincta realiē. Respōdeo ꝙ hec nō dz concedi. ois formalitas ē realitas Et rō ē. q: formalitas ꝑz ꝙ mō loquimur ē quasi cōditio tot⁹. ꝓpōnis q̄ nō est ens reale. ꝛ iō formalitas cōsequēs q̄si ꝓpōnē. nō ē realis. Unde silr ē de formalitate respectu realitatis. et de necessitate respectu realitatis. ꝛ hoc loquēdo de necessitate q̄ correspōdet necessario: qñ sic dz. bō necessario nō est asin⁹. hic cm̄ ē q̄dā necessitas. ꝛ tñ nulla est hic necessitas q̄ sit vera realitas. q: tūc eēt aliqua necessitas realis alia a deo. et ita aliq̄ res alia a deo esset necessaria vel necesse eē. ꝑ ista necessitas est tot⁹ ꝓpōnis. ꝛ dico ita hic. sic b homo necessario ē risibilis ē vna necessitas. ꝛ eodē modo ē de formalitate: ꝙ formalitas est cōditio ꝓpōnis. Et iō nūq̄ opz dicere plures formalitates. ꝑ erit vna formalitas: si formalr affirmetur. ꝛ illa formalitas nō erit nec essentia nec relatio nec ꝓsona nec aliquid reale. et si negeꝝ. tūc erit negatio formalitatis. ꝛ nulla erit ibi formalitas Et ideo q̄ dicitur essentia ꝛ relatio nō sunt idē formalr. nō oportet ponere plures formalitates. Sicut quādo dicit sic. homo nō necessario est asinus. nō oportet ponere plures necessitates. sed negetur ibi necessitas. Et si dicat ꝙ nō loquimur de ꝓpositiōe sed de re. ꝛ de formaliter ꝛ de formalitate que sunt a parte rei. Respondeo ꝙ q̄uis loquimur de re: tñ loquimur de ea mediante ꝓpositione. et mediantibus terminis. ꝛ ideo alique possunt esse cōditiones ꝓpōnis et terminoꝝ ꝓpōnis mediantibus quibus loquimur: que non sunt ipsi⁹ rei de qua loquimur. Et ideo concedo ꝙ ex natura rei: essentia non est formaliter relatio hoc ē essentia est aliqua res absoluta vel relatiua. ꝛ relatio nō ē illa res: sicut essētia ē paternitas. ꝛ filiatio nō est paternitas: et tñ illa formalitas nō est i re ex natura rei: sicut homo necessario est risibilis. ꝛ tñ illi⁹ necessitas nō est in re: q̄uis in re ex natura rei bō sit risibilis. Ad ꝓmū argumētū ꝓncipale dico ꝙ supposita habent distincta ee subsistentie. ꝑ ex hoc nō seqt ꝙ habēt distincta ee maxime absoluta. q: esse absolutū dī ab essentia. Ad scām dī ꝙ aliq̄d dicit cōicabile duplicit vel ꝓ idētitatē. ita ꝙ illud cui cōicat sit ipm. vel ꝓ informationez. ita ꝙ illud cui cōicat sit in ipo nō ipz. Primo vle cōicatur singulari. ꝛ sco mō forma materie. Natura g̃ q̄cūq; ꝙtū ē ex se ꝛ de rōne nāture est cōicabilis vtroq; modo. scz plurib⁹ suppositis quoꝝ quodlibet sit ipm. ꝛ etiā vt quo tanq̄ forma quo singulare suppositū sit quidditatiue ens siue habens naturā. Suppositū aūt est incōicabile duplici incōicabilitate opposita. Per hoc ptz ꝙ nō est onimoda idētitas iter naturā ꝛ suppositū. ꝛ ideo natura nō multiplicatur ꝑ cōicatur. et suppositū nō cōicatur sed multiplicat. Sed ista respōsio quātū ad declarationē nō valet. q: nūq̄ natura in creaturis cōicat supposito. ita ꝙ sit ipm: imo natura nulli cōicatur. nisi forte in assumptiōe suppositi diuino. ꝛ nūq̄ est ipm. Nec vle etiā cōicatur singulari. sicut pu⁹ ostensū est. Ideo dico ꝙ distinctio aliqualis est inter essentiā ꝛ suppositū: ꝓpter quā pōt suppositū realiter multiplicari. non multiplicata natura. Et q̄n dī maior est idētitas ꝛc. Dico ꝙ est aliq̄s modus' nonidētitatis inter naturā diuinā ꝛ suppositū diuinū. qualis nō est in creaturis inter naturā ꝛ suppositū. tñ aliq̄n est maior nōidētitas. q: aliq̄n est nōidētitas realis inter suppositū ꝛ naturā creatā. Primū ꝑz. q: dictū est ꝙ suppositū diuinū nō est idē formalr cū diuina essentia. ꝑ in creaturis ipamet natura indistincta oīno ē suppositū: q̄uis cōtigēter sit suppositū. ꝛ ideo q̄uis aliq̄d ꝓnoratū ꝑ b nomen suppositū ñ sit idē cū natura creata: tñ ipa natura q̄diu est suppositū: et nō est assumpta ab alio supposito realiter distincto: nō plus differt a supposito q̄ a seipsa. Et ideo q̄uis suppositū creatū nō possit multiplicari. nisi natura multiplicet. ꝓpt oīmodā idētitatē inter naturā ꝛ suppositū tale tñ natura diuina non multiplicabit: q̄uis suppositū diuinū multiplicet. Per dicta ptz ad cōfirmationē. Ad tertiū dico ꝙ pbs frequēter libro metha. accipit qđ q̄d ꝛ q̄dditatē. ꝓ ipa forma rei. Et iō in ꝓiūctis cū materia nō ē idē qđ q̄d cū eo cui⁹ ē ꝛ qđ q̄d est ps realis ꝛ essentialis illi⁹ cui⁹ est. nec sic est in separatis a materia. q: illa sunt simplicit simplicia. nō bñtia ptes realr distictas.

Distinctionis tertie. Questio prima.

Circa distinctionē tertiā in qua magister tractat quomodo vnitas diuine essentie ꝛ trinitas personarū cognoscuntur ex creaturis. Quero ꝓmo. Utrū ꝓmū cognituz ab intellectu nro sit diuina essentia. Uel sic. q: vnūqq̄ intelligitur ꝑm ꝙ ē separatū a materia. g̃ illud qđ ꝓmo ꝛ maxime separatur a materia ꝓmo itelligitur: sed diuina essentia maxime separatur a materia. g̃ ꝓmo intelligitur. Ad oppositū. ois nostra cognitio ortū habet a sensu: ergo sensibile vel aliquid relucens in sensibili primo intelligitur. Ad q. dicitur: ꝙ cognitio dei ex creaturis duplex est. scz naturalis et rationalꝭ Prima est cognitio dei cū primis intentionibus entis concepta statim ꝛ naturaliter. Secunda est via rationatiue deductionis aīad uersio. Loquendo de ista scda cognitione dicitur ꝙ deus non est primū quod homo cognoscit ex creaturis sed vltimū. Loquendo primo modo. dicitur ꝙ deus est primū cognitū a nobis naturaliter. Hoc probatur. quia omis cognitio accepta a sensu procedit ab indeterminato ad determinatum: sicut sensus de veniente a longe prius cognoscit ꝙ sit corpus q̄ ꝙ sit animal. ꝛ prius ꝙ sit aial q̄ ꝙ sit homo. ꝛ prius ꝙ est homo q̄ ꝙ est hic homo Ergo similiter intellectus prius de quocunq; cognoscit ꝙ sit ens q̄ ꝙ sit hoc ens. ꝛ prius ꝙ sit bonum q̄ ꝙ sit hoc bonū. ꝛ prius ꝙ sit ens q̄ ꝙ sit substantia. ergo semꝑ quāto intelligibile est magis indeterminatuz. tanto intellectus noster prius intelligit. Sed ideterminatio ē duplex scz quedaz ꝓuatiue dicta. ꝛ quedā negatiue dicta. Cū em̄ dicitur hoc bonū vel illud. intelligitur summe determinatū per naturā ꝛ suppositū. Indeterminatū ꝓuatiue est cū intelligitur vniuersale quod est vnū in multis ꝛ de multis. ꝛ huius et illius. Indeterminatio negatiua est qua itelligitur bonū simpliciter ꝛꝛ bonū subsistens. nō vt hoc vel vt illud. ꝛ hoc ē summe indeterminatū. g̃ ꝓmum intelligibile

Item inuit alias rōnes ad hoc. q: deus est principiū ꝛ finis rerū i esse nature. g̃ similiter est finis ꝛ ꝓncipiū eoꝝ in esse cognito. g̃ sicut est finis nostre cognitionis quo ad clarā eius visionē ita erit ꝓncipiū quo ad cognitionez ei⁹ g̃nalē. Preterea nihil pfecte pōt cognosci nisi deo pfecte cognito. g̃ nihil pōt ꝑfecte cognosci ꝓmpfecte cognoscī: nisi deo aliqlit ipfecte cognito. Preterea nihil pōt cogīsci nisi cogīscā

A Questio. I
Arguitur primo
In oppositū
B Opinio prima
Prima ꝓpō
Prima rō
Secūda ratio
Tertia
Quarta

C Ad rōnes principales. Ad ꝓmā
R Ad secūdam
Resolutio doctoris.
S Ad tertiā
D Cōtra scām
Ad primā dubitationem
Secunda.
Tertia
N Prima dubitatō
P Ad tertiam

Universidad de Deusto
Biblioteca

Scōa ppō

tur p̄me intētiōes entis. sic intētio entis vni⁹ et bmōi. q: ista p̄ma ip̄ressio im̄munē in aia saltē ꝓximate nature. ꝫ nō pōt cōcipi bonū nisi cōcipiat bonū qđ dei ē. g̃ ⁊c. Scđo dicit q ḋ̃q̄đ est in deo cognitū nō sub rōe essentie ⁊ nature in particulari. ꝫ sub rōe alicui⁹ attributi in vli. est rō cognoscēdi ḋ̃q̄đ ē in creaturis Sicut em̄ ens determinatū p̄ naturā aut ꝓ suppositū singulare: nō habet esse nisi p̄ formā q̄ in eo determinat: q̄ de natura essentie sue in se nō dicit aliq̄d determinatū. sic nec habz cognosci esse tale ens: nisi ex cognitione ipsi⁹ forme in se rōne nature vl̄ essentie diuine. q: vnū qđcq̄ sicut se habet ad ee. ita ad cognitionē. et sicut hoc bonū nō pōt cognosci nisi per bonū et ens simpliciter. sic nec bonū et ens ptic̄patū nisi per bonū et ens nō ptic̄patū. fm Aug̃. viij. de trini.

Tertia ppō

Tertio ponit q ꝯ quis ita sit: q ḋ̃q̄uid est de⁹ cognoscat p̄mo ⁊ intelligat. nō tm̄ discernit ista cognitione ḋ̃q̄ ē de⁹: ab eo q ḋ̃q̄ est creature. q: sub nulla rōne appropriate aut determinate attributū illud deo cōcipitur: imo si hoc modo cōcipitur sub rōne entis: nō distinguit esse ei⁹ ab ee creature. Si sub rōne boni. nō distinguit fm intellectū bonū in deo ab eo qđ est in creatura. ⁊ ita cōcept⁹ dei sub ꝓpria rōne entis. aut boni simpliciter. aut alicui⁹ bmōi intentiōis generalis: est primus. qm̄ nō discernit ꝓpter eius simplicitatē. ab intentionib⁹ bmōi cōuenientib⁹ creaturis. ⁊ ita est de aliis cōceptib⁹ ptic̄larib⁹ respectu cōcept⁹ entis.

E
Cōtra opiniones

Cōtra istā opinionē p̄mo arguo q⁹ de⁹ nō sit p̄mū cognitus a nobis. q: si sic. aut illud qđ imediate terminat actū ē p̄cise ens vel eale extra aiaz. aut est p̄cise ens rōnis in aia. puta ꝓcept⁹ generalis vel aliq̄d tale. Si det p̄mū. ⁊ nō est creatura. q: tunc creatura p̄mo cognosceretur. g̃ ipa diuina natura in se ⁊ in particulari cognosceret qđ ē falsū ⁊ ip̄ossibile. etiā fm eos. Si aut illud qđ imediate terminat actus intelligēdi ⁊ totaliter. sit ḋ̃q̄dā cōcept⁹ bñs tm̄ ee obiectiuum in aia. vel aliq̄ rō fabricata p intellectus sit p̄mo cognitū: ⁊ q⁹ in illo cognoscit de⁹. Cōtra. obiectū p̄mū alicui⁹ potētie p̄mitate gñationis p̄cedit omnē actū intellect⁹. g̃ nullū tale ē p̄mū obiectū intellect⁹ p̄mitate gñatiōis Si dicat q⁹ illud qđ imediate et totaliter terminat actū intelligēdi p̄mū sit ipe de⁹. nō tm̄ illo actu cognoscit in ptic̄lari. ꝫ sub rōne alicui⁹ intētiōis gñalis. Contra q̄ro. aut illa intētio gñalis distinguit ab essentia diuina. aut nullo modo. Si nullo mō. g̃ intelligere deū sub rōne talis intētōis gñalis. ē intelligere deū sub rōne sue nature in ptic̄lari. Sīl⁹ illa intētio q̄ est ꝓpa vni soli singularissimo ⁊ simplicissimo: nō ē gñalis nisi gñalitate cālitatis vl̄ virtutis. q̄uo ipsa diuina essentia ptic̄larissima ⁊ singularissima ē gñalis. g̃ si illa intētio sub q̄ cōcipit de⁹ a nobis: nullo mō distinguit a diuina essentia nullo mō erit gñalis. ⁊ ita de⁹ in ptic̄lari ꝯcipiet a nobis. Si det scđm q⁹ illa intētio aliquo mō distinguit a diuina essentia ⁊ nō ex pte rei fm istos. g̃ tm̄ p operationē intellectus. ꝫ fm istos alibi p̄ma opatōe intellectus nō cātur distinctio rōnis. nec ap̄bēdūtur distincta rōne. g̃ ē aliq̄ opatio intellect⁹ p̄cedens istā operationē: q̄ ap̄bēdit sub ista distincta rōe

Cōtra scđam positionē

Prēterea ostēsus ē p⁹: q⁹cūq̄ aliq̄ distinguūt rōne: alterū illoꝝ erit ens rōnis. g̃ si attributū sub quo ap̄bendit de⁹: vel eriaz talis intētio gñalis distinguit rōe a diuina essentia. g̃ attributū vl̄ talis intētio gñalis erit ens rōnis tm̄.

Probatio cōsequētie. q: alterū illoꝝ erit ens rōnis tm̄: ⁊ nō diuina essentia. g̃ attributū vel talis intētio gñalis erit ens rōnis. g̃ nō erit p̄mū obiectū intellect⁹: cū p̄mū obiectū intellectus p̄mitate gñatōis p⁹supponit actui Prēterea q̄n p̄mo itelligit de⁹ itelligētia naturali ⁊ simplici. ⁊ post itelligit ens rōnis in cōi. ⁊ tertio creatura ⁊ q̄rto postea itelligit de⁹ via deductōis. q̄ro: aut sp ē idē obiectū nec distinctū re. nec rōe ꝫ p̄cise de⁹ ⁊ creatura. aut n̄. Si sic. nihil est in re nisi ptic̄lare vl̄ vle fm eos. ꝫ nō pōt dari aliq̄d vle nec aliq̄d ptic̄lare. ptz inductiue Si nō itelligit aliud. g̃ nō ē talis ordo. ⁊ ita opz dare rōnē ordinis talis iter ipas cognitōes sine oi ordine a pre obiectoꝝ. Prēterea vnūq̄dq⁹ ꝓpter⁹ mouet ad cōceptū ꝓpriuz q⁹ ad cōceptū vl̄ cognitionē cuiuscūq⁹ alteri⁹ ꝫ creatura est p̄cise motiua itellect⁹ nīsi ꝓ statu isto. g̃ ꝓpter⁹ mouebit ad cognitionē suiipsi⁹ q⁹ cuiuscūq⁹ alteri⁹.

Cōtra scđm

Cōtra scđam positionē

Cōtra scđm q⁹ ḋ̃q̄đ ē dei nō sit rō cognoscēdi qđ ḋ̃q̄đ ē creature. ꝓbo ꝓmo sic. Aut qđ ḋ̃q̄đ ē dei est rō cognoscēdi creaturā p se. aut p suā notitiaz. Si p se. boc negat q: illo mō de⁹ nō cognoscit ex creaturis. Si sc̄ndo mō Cōtra. illa notitia ē pura creatura ⁊ impfecta. g̃ nō pōt ee cā oim notitiarū quarūcūq⁹. g̃ nec eadē rōe dz poni q⁹ notitia ipfecta dei sit cā notitie ipfecte creature. añs ꝓbatuz ē p⁹: q nūq⁹ notitia icōplexa vni⁹ rei ē cā p̄me notitie icōplete alteri⁹ rei. Prēterea sensibile vl̄ mediate vl̄ imediate sine notitia cuiuscūq⁹ alteri⁹ puia pōt cāre notitiā sui ipi⁹. g̃ ea dē rōe itelligibile sine oi notitia puia cuiuscūq⁹ alteri⁹ poterit cāre suiipi⁹ intellectionē. g̃ ipa sine tali notitia puia ē rō cogscēdi.

Cōtra tertiū

Cōtra tertiū ondo q⁹ itellect⁹ pt discernere qđ ḋ̃q̄đ ē dr: a qđ ḋ̃q̄đ ē creature q: itellectō pt ee ꝓcepta

g̃ p̄mū obiectū pōt esse perceptū. Aut g̃ illud obiectū est simplr vnū ⁊ nō creatura. g̃ qđ ḋ̃q̄đ ē dei ⁊ tūc qđ ḋ̃q̄đ ē dei poterit ee ꝓceptū. Aut nō est vnū sed multa: ⁊ p ꝓns q̄ rōne vna pars poterit esse ꝓcepta: ⁊ alia. añs ptz. q: aliter nū q̄ aliqs ꝓciperet se bñ talē cognitionē. et ita irrationabiliter ponit ee talis: q: soluz fingit esse talis. Prēterea q̄n sūt aliq̄ cōcept⁹ marie dissiles ⁊ max me distātes. vnus pōt discerni ab alio. ꝫ cōceptus ꝓprius deo: ⁊ cōcept⁹ p⁹ ꝓprius creature sūt maxime dissiles: ⁊ maxime distātes. g̃ si q̄cūq⁹ cōcept⁹ magis silis pōt discerni: multo magis vnū illoꝝ pōt discerni ab altero. Preterea ois potētia pfecta ⁊ nō impedita pōt habere pfectā operationē. cū g̃ intellectus in p̄ma cognitiōe sit potētia pfecta. et nō est impedit⁹. poterit tūc in cognitionē perfectā ⁊ itēraz ⁊ p ꝓns perceptibilē. Cōfirmatur. q: q⁹is aliqs actus aliq̄n ꝓpter suā ip̄erfectionē nō sit perceptibilis. vel aliquo modo nō ꝯcipiatur. tn̄ ita poterit intendi q⁹ ꝯcipietur: sicut ptz in exemplo coꝝ: q⁹ q⁹is aliq̄n distract⁹ et alijs intent⁹ nō ꝯcipiat se videre qđ tn̄ in rei veritate vider. si tn̄ illa visio cōtinuet vel augmentet ⁊ impedimēta amoueant. percipier se videre. g̃ posset aliqs ita diu stare in cognitōe p̄ma p̄cise: q⁹ ꝯcipere se cognoscere illud obiectū. g̃ ⁊c. Cōfirmat scđo. q: n̄ ē maior rō: q⁹ vnus actus intelligendi sit perceptibilis ab intellectu q⁹ ali⁹ nisi forte p accidens qđ pōt cōtingere circa quācūq⁹ cognitionem

D
Responsio ad q̄stionem

Ideo dico aliter ad questionē. Et p̄mo distinguo de p̄mo obiecto intellect⁹ nostri. q: quod dā pōt intelligi ee obiectū p̄mū intellect⁹. vel p̄mitate generationis ⁊ est illud qđ terminat p̄mū actū intelligēdi. Vel pōt ee p̄mū p̄mitate adeq̄tionis: ⁊ tunc eēt illud qđ p̄dicaret de oīb⁹ p se intelligibilib⁹. q̄liter tm̄ ꝫ eēt intelligendū dictū est p⁹. Vel pōt ee p̄mū p̄mitate pfectiōis. ⁊ ē pfectissimū: intelligibile ab intellectu. Scđo dico q⁹ de⁹ nō ē p̄mū cognitū a nobis. nec p̄mitate generatōis nec adeq̄tionis. ꝫ ē p̄mū p̄mitate pfectiōis. Primū p⁹. q: oīs res si cognoscat: vel cognoscit in se: vel cognitione ꝓpa sibi vel eq̄alēti: vel in aliquo cōceptu. ꝫ deus nō cognoscit p̄mo a nobis in se. ꝓ statu isto. Tū q: deus nō cognoscit a nob⁹ in particulari ⁊ in natura ꝓpria. Tū q: omnis notitia rei in se abstractiua naturaliter acq̄sita p⁹supponit intuitiuā. Ista argumēta p̄cedūt fm opinionē q̄ ponit q⁹ cōceptus mentis distinguit ab intellectione. Si aut ponat cōceptus mētis seu intētio aie esse realit intellectio. tūc debet ꝓbari q⁹ deus nō cognoscit cognitione ꝓpa sibi nec equiualēti. ⁊ boc sic ꝓpter

Ad rōnē p̄mā opinionis

E

Ad p̄mā dico q⁹ sicut patebit q⁹ intellect⁹ nō ꝓcedit ab indeterminato ad determinatū. ꝫ incipit a determinato. q̄a a singulari. Silr posito q⁹ inciperet ab indeterminato. argumentū nō valet. ꝫ vel peccat in materia. vel peccat p fallaciā equiuocatiōis. q: indeterminatuz nō pōt accipi nisi dupl̄r. sicut vle dupl̄r accipit. s. p vli vltrate p̄dicatiōis. et p vli vltrate cālitatis. Ita indeterminatū pōt ee dupler. vl̄ q⁹ de nullo determinato p̄cise p̄dicat. ꝫ de multis. Vel dz indeterminatū. q: nō pōt esse cā ꝓpa. dans ee vni tm̄ ⁊ nō alteri. ꝫ multis. Tūc quero. aut accipit indeterminatū vniformiter sp ⁊ tūc esset altera p̄missarū falsa. q: si accipiat indeterminatū p̄mo modo: tūc hec est simplr falsa. deus est indeterminatū. si sc̄do modo. sic est altera falsa. sc̄z q⁹ ens est indeterminatum

Si dicat q⁹ accipit indeterminatū. pur ē cōmune ad illos duos modos. Contra. tunc ē fallacia cōsequētis in argumēto. intellect⁹ ꝓcedit ab indeterminato. g̃ ꝓcedit ab boc indeterminato. Si aut accipiat indeterminatū alto modo in vna propositione ⁊ in alia: tunc ē fallacia equiuocationis. Si dicatur q⁹ arguitur isto modo. intellectus procedit ab indeterminato. ergo incipit ab indeterminatissimo. q̄a si non inciperet ab indeterminatissimo. ꝓcederet ad indeterminatissimū. ⁊ ita aliquando procederet a determinato ad interminatum. Dico q⁹ accipiendo indeterminatuz sc̄do modo: ista est simpliciter falsa. intellect⁹ incipit ab indeterminato. etiam posito q⁹ esset vera accipiendo indeterminatum p̄mo modo.

Ad sc̄am dico q⁹ deus est p̄ncipiū nostre co

Ad sc̄am

Universidad de Deusto
Biblioteca

gnitionis:tanꝝ cā efficiens.nō tanꝝ obiectū cognitū. Et si dicaꝝ qꝫ ē finis nostre cognitionis:tanꝝ obiectū cognitū.ḡ eadē rōne est ꝑncipiū nostre cognitionis tāꝝ obiectū cognitū. Dico qꝫ ꝓña nō vꝫ.qꝫ vltima pfectio nostra et perfectissima est respectu dei in se.nō aūt prima cognitio nr̄a est respectu dei in se.vel saltē pōt cognitio nr̄a nō eē ꝑpria deo.et ideo nō ē sile. Ad tertiū dico qꝫ creatura pōt perfecte cognosci.deo nō pfecte cognito. sicut aliqualiter dictū est ꝑius:& post dicet.Tamē hoc posito adhuc nō vꝫ.qꝫ totū nō pōt pfecte cognosci nisi q̄libet ps eī? cognoscaī pfecte.& tm totū pōt cognosci cōfuse. q̄uis nō q̄libꝫ ps eius cognoscaī cōfuse. Ad vltimū dico qꝫ aliqꝺ ens particulare pōt cognosci: q̄uis ille intentiones generales entis & vni? nō cognoscanī qꝫ ille intentiōes nō sunt nisi quedā entia rōnis.vel saltē nō sunt de essentia rei.& iō cū qꝺ libꝫ reale pōt cognosci nō cognito aliquo ente rōnis . vl̄ nō cognito aliquo sibi extrinseco. ideo pōt res cognosci talib? intentionib? nō cognitis. Ēt si sensibile pōt sentiri talib? nō sensatis:eadē rōne pōt intelligi talib? nō intellectis.Et qñ dī qꝫ ens rōnis & res & hmōi. prima impressione imꝑmūī in aīa. Dico qꝫ verū ē inter oia vl̄ia cōia multis nō solū nūero differentib?:sicut post patebit. Ad argumentū ꝑncipale dico qꝫ cōiunctū cū materia ita pōt intelligi a nobis.sicut separatꝫ a materia: imo cōiunctū cū materia est illud quod primo intelligitur a nobis. Questio scḋa.

A Questio. II

Ecundo quero

Arguitur primo.

s Utrū diuina essentia sit a nobis cognoscabilis. Et sic. oīe simpler aut totaliī cognoscit. aut totaliī ignoraī.& de? nō totaliī ignoraī a nobis. ḡ totaliī cognoscit.et p ꝓñs ipa diuina essētia ꝫ suā q̄dditatē a nobis cognoscit. Preterea quāto aliqꝺ ē magis visibile:tāto in minori lumine videī.& avisu q̄ nō debilitaī ex aspectu talis visibilis.& de? ē maxime visibile & intellectus nr̄ qꝫ imaterialis nō debilitaī ab illo visibili . ḡ pōt videri in minori lumine q̄ qꝺcūq; visibile creatū.& aliqꝺ creatū pōt videri a nobis in lumine naturali.ḡ & de? ipe. Ad oppositū.cognitio q̄ditatiua diuine essentie sicut alterī? rei est pfecta.& de? nō pōt pfecte cognosci a nobis.ḡ &c. Ad.q.dicit qꝫ cognoscere q̄d est cōtingit dupliī. scz determinate & in particulari.vel indeterminate & inviī. Primo mō nō pōt de? cognosci a nobis:qꝫ pfecta cognitio nō ꝓcedit nisi ex pfecta assimilatiōe cognoscentis ad cognitū qꝺ nō pōt fieri ꝑ creaturā q̄ est inferioris ordinis. Est tm̄ creatura quo ad aliq̄ attributa substātialia diuine nature cōformis.& ꝺ nōvt sunt ipa diuina essentia in esse ꝑticulari cōsiderata.& vt sūt quali q̄ dā dispōes vl̄es:& q̄si in eis cōicate aliquo mō creature. Ita in aliquo ꝓceptu analogo scz attributo aliquo vl̄i pōt de? cognosci q̄d ē ex creaturis vt cognoscēdo bonū ꝺ qꝺ est in creatura sensibili.abstrahim? bonuz simpliī.vt ē cōe qꝺdā & vl̄e.nō vt ꝺ vel illud:& tm̄ vt participatū exīs in creaturis Scḋo abstrahim? ꝑ intellectū ab alio oīno: & cōsideram? ipm̄ vt bonū simpliī.nō vt hoc vel illꝺ:neq; hui? vel illi? & vt nulli? oīno:qꝺ est bonū i se subsistēs.solius creatoris.& sic ē de oīb? attributis deo et creature cōuenientib?.Et isto mō pōt intelligi generaliī.generali?.& generalissime In mō itelligēdi generalissimo tres sūt gradus. Primus. intelligēdo hoc bonū.itelligis q̄d ē ipi? creature & bonū.& si subtraxeris ꝺ: intelliges bonū min? cōtractū.qꝺ est analogū deo creaturi & creature.Et est scḋus mod? generalissime.& est de ꝑmis intentionib?. Et scz fm se faciat diuersos intellect?.s.bonū creatoris.& bonū creature. qꝫ tm̄ ꝓrime sunt.intellect? nr̄ cōcipit mō cōfuse vtrūqꝫ vt vnū.Si aūt distinxeris & intellexeris bonū vt subsistēs. & nō in altero exīs tāꝝ alterū: a bonis q̄ sunt ꝑticipati ue bona.ē terti? mod? intelligendi deū generalissime.& tūc magis ꝺ ꝓpe ꝓpiciī de? ꝫ btm̄ Augustinū. Scḋo intelligiī de? generalius qñ intelligiī i suis generalib? attributis.non simpliī & absolute.& sub q̄dā ꝑeminētia.vr.s.ē q̄dā natura excellentissima. & sic cognosciī eminētia cōditionū laudabiliū in creaturis.& ex amotione oīz defectuū. Tertio cognosciī generaliī:reducēdo diuina attributa nobiliatis & dignitatis in vnū ꝓncipiū simplicissimū.vt qꝺ ei? essētia nihil oīno sit aliud realiī intensiue q̄ existētia. Cōtra istā opinionez ꝓbo ꝓmo qꝫ de? nō cognosciī in cōceptu analogo.aut ē ꝑcisevn? ꝓcept? sine oī mīrtudine cōceptuū aut ē simpliī plēs ꝓcept? Si deī ꝑmū. ḡ ē simpliī vniuoc?.qꝺ oīs ꝓcept? simpliī vn? ꝑdicabiī de multis ēvniuoc? iliī illo mō quo cōcept? pōt esse vniuoc?. Scz hoc ē ꝺ dicta sua in ꝓcedēti.q.qꝺ tūc ille cōcept? nō esset de q̄ddirate rei . & tm̄ ens rōnis.& ꝑ ꝓñs nō posset ē ꝑmū cognitum a nobis.Si ꝺ qꝫ ille cōcept? analog? ē simpliī plēs.tūc oz qꝫ vn? sit ꝓpi? deo.& ali? sit ꝓpi? creature Scz ꝺ ē icōueniēs.ꝓto qꝺ qñ aliqꝺ cognoscit i ꝓceptu sibi ꝓꝑo tūc cognoscit i ꝑticulari.ḡ q̄ddiras dina i ꝑticulari cognoscerē a nob Si dicaī qꝫ ñ oē cognitū i ꝓceptu ꝓꝑo:cognoscit in particulari nisi cognoscatur distincte. nūc aūt de? in tali cōceptu nō cognoscit distincte. Contra totū aliquod qñ videī a longe cognoscit in particulari.& tm̄ cōfuse.qꝺ nō q̄libet ps discernit ab alia. imo nec etiā q̄libet pars cognoscit. ḡ multo magis qñ aliquod simpliciī simpler cognoscitur in conceptu simplici sibi ꝓꝑio:cognoscitur in particulari. Scḋo q̄ro de illo conceptu ꝓꝑio deo & simplici.aut ē realiter diuina essentia:aut nō. Si sic.ḡ aliq̄ꝺ qꝺ est realiī diuina essentia cognoscerē a nobis in particulari.qꝫ certū est qꝫ ille cōceptus cognoscitur a nobis in particulari.& impossibile est aliq̄ꝺ quod est diuina essentia a nobis cognosci in particulari. Si ille cōceptus nō ē realiter diuina essentia. Tūc q̄ro. q̄d ē: aut est ens reale.& sic tūc ē creatura.aut ens rōnis.et tūc nō erit ꝑmū cognitū Siī tūc nō pōt dari q̄uo pōt hāi ex creaturis Si nihil.nihil vꝫ opi. nec aliq̄ꝺ qꝺ dicit iste ad.q. Si dicaī:qꝫ ille cōcept? nō cognoscitur a nobis in particulari & tm̄ in conceptu analogo.Contra iste cōcept? est actualiter in ꝓceptu analogo.ḡ i se & actualiter intellectus:& nō confuse.ḡ in particulari

Confirmatur.qꝫ si ille solus cōceptus haberī sine cōceptu creature.qui integrabīt fm istā opinionē cōceptū analogū. ille cōceptus vere intelligitur in particulari.qꝫ tūc nō intelligereī in aliquo cōi vniuoco ꝑ te.nec i aliquo analogo.qꝫ ꝑ positū nō essꝫ in mente cōcept? analogus.Ex hoc arguo.qñ aliquid intelligitur cū alio:nō min? intelligiī in particulari q̄ si ipm̄ solū intelligereī.sicut si.a.& .b. siī intelliguntē: nō min? intelligiī.a.in particulari q̄ si intelligereī sine.b.Scz sicut declaratū ē.si ille cōceptus simpliciī ꝓpri? deo intelligereī sine omni cōceptu alio. intelligeretur in particulari. ḡ nō min? intelligitur in particulari si intelligatur cū ꝓceptu creature. Si dicatur qꝫ cōceptus nō intelligitur.& est illud quo obiectū intelligiī. Hoc nō vꝫ.qꝫ si ponas plures cōceptus & potētias siī cū hoc qꝫ cōcept? ē illud quo obiectū intelligiī.ḡ erūt hic plures intellectiones. Et tūc arguo.qñ aliqua intellectiōe respectu alicui? obiecti cōcipiī illud obiectū.& siī alia intellectiōe intelligiī seu cōcipitur aliud obiectū.nō minus intelligiī illud obiectū in particulari illa intellectiōe.q̄ si nulla alia esset siī cū ea cōcepta.& si ꝓcise cōcipeī de? & nihil aliꝺ.nec distinctū re nec rōe tūc intelligereī in particulari.ḡ si illud idē ꝓcipiaī: q̄uis ꝓcipiaī siī cū eo aliud nihil min? intelligereī i particulari. Preterea q̄cūq; oīs res quecūq; mō correspondens cōceptui est simpliciī vna & indistincta,cōcept? erit vniuoc? & eiusdē rōnis. ḡ si illa res q̄ correspōdet cōceptiꝺ attributaliꝺ? sit vna & oīmodo idistincta.oīs cōceptus erit eiusdē rōnis.& ita nō erūt plura attributa.quod iste negat. Preterea posito qꝫ possent eē plures ꝓcept? vn? tm̄ nō magis eēt q̄ddiratiuus q̄ ali? qꝫ ex quo nihil imaginabile posset repsentari pmū quin repsentaretur ꝑ aliū. nō plus posset dici cōcept? iste q̄ddiratiu? q̄ ille. Preterea si ille cōcept? analogus eēt plures cōcept?. ḡ nō posset ꝑdicari de deo nec de creatura. & ita nec deus nec creatura eēt ens nec bonū. Si dicaī qꝫ ꝑdicaī disiūctiue.sic dicēdo.deus ē ens creatū vel increatū.Contra.disiunctū nō pōt hāi sine vtraq; parte.ḡ vtraq; ps disiūcti illi? distincte perciperet.& ita redit idē qꝺ ꝓius. Preterea. qñ dicit qꝫ cognoscēdo bonū hoc in substātia sensibili.abstrahim? bonū quod est quoddā vl̄e.et postea abstrahim? bonū i se subsistēs &c. Quero. q̄d est illud abstractū.aut est ens reale.aut nō. Si nō.ḡ nō est in illis reb? nec ꝑticipaī abeis.nec facit ad cognitiōē illoz. nec necessario cōcipiī illꝺ ꝓceptis: quoz quodliber ipe negat. Siī si sit ens rōnis. & ē ꝓcept? analogus & dicit vtrūqꝫ cōceptū. & dei & creature.ḡ non abstrahiī.& hāi illud idē qꝺ ꝓius.qꝫ ꝓius intelligebaī creatura & siī de? ꝑ te:eo qꝫ itelligebaī creatura . ḡ nō habes aliq̄ꝺ qꝺ ꝓius nō habuisti. et ita nō ē aliq̄ꝺ abstractū pl? mō qꝫ ꝓius. Siī in scḋa abstractiōe q̄ro. an aliq̄ꝺ cōcipiī qꝺ ꝓius nō erat ꝓceptū.aut nō Si nō.ḡ nō magis abstrahiī nūc qꝫ ꝓius Si sic.q̄ro quomodo baberī. aut naturaliter aut via rōcinative deductionis. Non naturaliter.qꝫ per te cōcept? entis & ētis primi naturaliter imprimiī. ḡ nō habetur scḋo ꝑ abstractionē Si scḋo modo.& oīs taliꝺ ꝓcessus ē discursiuꝰ.ḡ illud abstractuz nō habetur nisi ꝑ discursum. & oīs discursus est inter cōplexa: & presupponit notitiā incōplexā terminoꝝ.ḡ oīs cōceptus incōpletus habetur sine tali abstractiōe. Si dicaī qꝫ cōceptus completus baberī per talē abstractionē. ḡ talis discursus pōt fieri de quocunq; singulari.ḡ nō plus deus qꝫ sor.cognoscitur ꝑ talem abstractionē. Per hoc ptz qꝫ totū quod dicitur de illo triplici modo cognoscendi deū generaliter.generaliūs.et generalissime.non valet.qꝫ sicut pater inspicienti nihil ꝑbat: nisi qꝫ habitis multis cōceptibus incōpleris fit per intellectū componentē & diuidentē affirmatio & negatio.& inter illos & tales propositiones ex notitia vnius deuenitur in notitiaz alterius. Hoc ptz.qꝫ qñ intelligo hoc bonū.& totū.ibi sunt duo cōceptus quoz vnus est prius sorti.qꝫ ꝓnomē demōstrat sortē. & alius

Ad tertiā

Ad quartā

Ad ꝑncipale

B Opinio hērici de gandauo

C Contra opinionem hen. de gandauo

Universidad de Deusto
Biblioteca

conceptus est cōis sibi ⁊ alijs. nec plus tūc intelligitur de ꝙ asinus. Similiter si postea distinxeris. intelligendo bonuz in se subsistens: et non in altero existens. nō aliud facis nisi facis vnā ꝓpōnē ex incōpleris ꝓcognitis et sic ꝑz de scdo mō ⁊ tertio. q: intelligendo bonū vt rē quādā excellentissimā: formas talē ꝓpositionē. Sikr intelligēdo bonitatē entitatē eē eandē cū esse et existentia: formas tales ꝓpōnes. ⁊ hoc nihil est penit⁹ ad ꝓpositū.. Preterea ꝙ dicit ꝙ illi cōcept⁹ sunt ꝓmi. ⁊ iō intellectus concipit vtrūq; modo cōfuso vtrynū Cōtra illi cōcept⁹ q̄ sunt simplices ⁊ ꝓpij rebus maxime distantib⁹ ⁊ maxime dissimilib⁹ maxime sūt dissimiles. et marie distātes ⁊ nō ꝓmi: ꝑ te cōcept⁹ dei ⁊ concept⁹ creature sūt simplices. ⁊ sūt ꝓpij deo ⁊ creature q̄ maxime distāt. ꝯ isti nō sunt ꝓmi. Jdeo dico aliter ad. q. ꝙ aliq̄ res pōt cognosci in se: ita ꝙ nihil aliud nec distinctū rōne nec distinctū ex natura rei terminet actuz intelligēdi nisi ipsa met res. ⁊ b̄ siue cognoscaī abstractiue siue intuitiue. Aliter pōt aliq̄d intelligi nō in se. ꝑ intuitiue. Aliter pōt aliq̄d intelligi nō in se. ꝑ in aliquo conceptu sibi ꝓpio. ⁊ hoc maxime est verū: qn̄ cognoscit ille cōcept⁹ de aliquo entre verificari. Et sic intelligēdū ē dictū ꝑbi. ij. posteriox. vbi vult ꝙ aliqn̄ sik̄ hī cognitio ō re q: est ⁊ q̄d est. q: ipsa nō pōt cognosci: nisi ipa q̄d ditas vel saltē aliqua ps q̄ddītatis i se cognoscaī. De hoc tn̄ alias erit sermo Mn̄ aūt tn̄ cognoscit in aliquo cōceptu sibi ꝓpio: ꝓus cognoscit q: est ꝙ q̄d ē hoc est: an̄ ꝙ q̄ddītas vel q̄cūq; ps q̄ddītatis vel quecūq; simplex sibi ꝓpriū cognoscaī cognitiōe sibi ꝓpria vel equalēri: sicut videndo ignē cognoscit q: ē ignis ⁊ q̄d ē ignis. ⁊ hoc si ignis in se cognosceret. ꝑ ō facto n̄ cognoscit i se nisi accidēs ignis. tn̄ ipe calor sic cognoscit ⁊ q: ē ⁊ q̄d ē. ⁊ ita ē de oib⁹ accidētib⁹: q̄ imediate terminat actū itelligēdi. ꝑ de alijs q̄ nō sic cognoscūt ꝓus cognoscit q: ē ꝙ q̄d ē: sic ꝓus cognoscit ꝙ aliq̄d interponit inter ☉ ⁊ lunā ꝙ cognoscaī q̄d interponit. Per b̄ dico ad. q. ꝙ nec diuina essentia nec diuina q̄ddītas: nec aliq̄d intrinsecū deo: nec aliq̄d q̄d ē realit⁹ de⁹ pōt b̄ cognosci a nobis: ita ꝙ nihil aliud a deo cōcurrat i rōne obiecti. Scdo dico ꝙ essentia diuina vel q̄ddītas diuina pōt cognosci a nobis i aliquo cōceptu sibi ꝓpo cōposito tn̄: ⁊ hoc in conceptu cui⁹ ptes sūt abstrahibiles naturaliter a reb⁹

E Ad questionem respōdeo auctoris

F Prima ꝓpō

Secūda

Tertia

Prima probatur

Tertio dico ꝙ ē cognoscibilis a nobis i cōceptu aliquo mō simplici ad placitū istituto ad significandū. ⁊ hoc in conceptu cōnotatiuo ⁊ negatiuo sibi ꝓpo. Primū ꝑz. q: nihil pōt naturaliter cognosci in se nisi cognoscaī intuitiue. ꝑ de⁹ nō pōt cognosci a nobis intuitiue ex puris naturalib⁹. ⁊ cē. minor ꝑz. maior ꝓbo. q: nō est maior rō ꝙ vna res possit a nobis cognosci i se sine notitia intuitiua ꝓuia q̄ alia ꝑ multe res nō sūt cognoscibiles nisi ꝓuia notitia intuitiua. q: ꝑm pbm cecus a natiuitate nō pōt habere scientiā de colorib⁹. nec pōt cognoscere colorē in se. q: non pōt cognoscere colorē intuitiue. ꝯ nulla res pōt vlr cognosci nisi ꝑcognoscaī intuitiue. et si creatura nō pōt cognosci in se nisi ꝑcognoscaī intuitiue. multo magis nec de⁹. Scōm ꝑz. q: sicut creatura pōt cognosci in cōceptu aliquo cōi simplici: ita pōt de⁹. q: aliter nullo mō eēt a nobis cognoscibilis. ꝑ qn̄ sūt cōia multa habentia aliq̄d idē cōtentū. oia illa cōia sik̄ accepta faciunt vnū ꝓpriū illi. q: et quo sūt distincta cōia. ops ꝙ aliq̄d cōtineaī sub singulo q̄d sub nullo aliox cōtineaī. ꝯ oia illa cōia sik̄ accepta nulli alij possunt cōuenire. ꝑ multi sunt cōceptus simplices naturalr abstrahibiles quorū quilibet est cōis deo ⁊ alicui alteri. ꝯ omēs illi sik̄ accepti facient vnū conceptū ꝓprium deo. ⁊ ita cū possit cognosci ꝙ ille conceptus de aliquo verificatur. de⁹ in illo conceptu cognoscet. Verbi gratia. Ab entib⁹ pōt abstrahi cōceptus entis q̄ ē cōis deo ⁊ omnib⁹ alijs entib⁹. similiter pōt abstrahi cōceptus sapiētie q̄ est ꝑcise cōis sapientie create ⁊ increate similiter pōt abstrahi cōceptus bonitatis q̄ ē ꝓcise cōis bonitati diuine ⁊ create. ⁊ hoc ꝑz ꝙ bonitas distinguitur a sapientia. ⁊ oīs isti cōceptus sik̄ nō poterūt verificari nisi de solo deo. et quo p positū. nulla sapientia creata est bonitas creata nec ecōuerso. ⁊ ita cū possit cōcludi ꝙ aliq̄ ens est bonitas ⁊ sapiētia. ⁊ sic de alijs q̄ vocātur attributa. sequitur ꝙ deus isto modo cognoscitur in conceptu cōposito sibi ꝓpio. ⁊ hoc nō ē aliud nisi a creaturis abstrahere multos cōceptus cōmunes deo ⁊ creaturis. ⁊ cōcludere particulariter de vno conceptu simplici cōi sibi ⁊ alijs vnū cōceptū cōpositum deo ꝓpriū. sicut contingit abstrahere cōceptū entis. conceptū bonitatis. sapiētie ⁊ caritatis ⁊ sic de alijs. ⁊ cōtingit de entre particulariter sumpto concludere ꝙ est bonitas sapientia. dilectio. iusticia. ⁊ sic de alijs. ⁊ hoc est cognoscere deū in cōceptu cōi sibi ꝓpio. ⁊ tn̄ deus in se nō cognoscitur. q: aliquid aliud a deo hic cognoscitur. quia omēs termini istius ꝓpositionis. aliquod ens est sapiētia. iusticia. caritas. ⁊ sic de alijs. sunt quidā cōceptus quox nullus est realiter de⁹. ⁊ tn̄ oēs isti termini cognoscūt. ꝯ aliq̄d aliud a deo ipis cognoscit. ex quo ipa ꝓpō cognoscit. Et sic ē de

G Scda probatur

Cōtra ꝓdctā mouetur dubia. Primum

Scōm dubium

Probat primo

Secundo

Tertio

Tertiū dubiū

Probat primo

Secundo

Tertio

Quarto.

D Tertia probatur

ista ꝓpōe. ita est de oibus alijs nobis possibilibus. Tertio dico. ꝙ de⁹ pōt cognosci a nobis in cōceptu simplici cōnotatiuo ⁊ negatiuo sibi ꝓpio. ⁊ hoc nō est aliud nisi cognoscere talē cōceptū simplicē de ente ꝑticularit sumpto. sicut pōt scire ꝙ aliq̄d ens est simplicit̄ primū ꝙ aliq̄d ens ē creatiuū vel cā ꝑma. vel purus actus. vel ꝙ aliq̄d ens est imortale. est incorruptibile. ingñabile. incausabile. ⁊ sic de alijs. ⁊ iste ꝓceptus est simpler. q̄uis distincta significet: siue ꝑncipalit̄ siue scdario. hoc ē vel in recto vel in obliquo. de quo dictū est dist. ꝑcedēti. Sed cōtra ꝓdicta sunt aliqua dubia. Primuz dubiū. q: nō videt ꝙ res possit cognosci i alio. q: denominās aliq̄d totalit̄ extrinsecū alteri: nō ꝓpt̄ hoc denoiat illud alterū. ꝯ ex hoc ꝙ ꝓceptus cognoscit̄: nō sequit̄ ꝙ vera res cognoscaī. Scōm dubiū est de ꝓbatōe ꝓme cōclusionis. q: nō videt ꝙ ois notitia abstractiua rei in se ꝓsupponat notitiā intuitiuā eiusdē.

Tū q: āgelus habuit notitiā abstractiuā q̄ditatū ātē rerū ꝓductionē. ꝑ nec tūc. nec ante habuit notitiā intuitiuā earūdē ⁊ cē. Tū quia agn⁹ cognoscit inimicitiā lupi. ⁊ tn̄ nō p se ꝑ ꝑ speciē alienā. ⁊ p ons nō ituitiue. Tū q: substātia a nobis cognoscit̄ in se. ⁊ tn̄ nō ituitiue.

Tertiū dubiū est ꝙ videt ꝙ q̄ddītas possit i se a nobis cognosci ⁊ aliā nitūtur hoc ꝓbare.

Probat primo

Primo sic. Uncūq; p aliq̄d mediū pōt de aliquo cognosci aliq̄d q̄ ita est ꝓpriuz sibi: ꝙ oī alij repugnat. si illud sit idē q̄ eēntia ipi⁹: cognoscēdo illud cognoscit̄ essentia ipius in particulari. ꝑz ꝙ ab alia eēntia differt: ꝑ hoc ē possibile de ꝺo. q: possum⁹ demōstratiue cognoscere vnitatē dei. ⁊ ꝙ ipossibile est eē plures ꝺos ⁊ ꝙ est infinite potētie. et possum⁹ scire ꝙ b̄ oia sunt idē q̄ ipe. Jtē ꝓbs. ij. metha. arguit sic.

Secundo

Si fines eēnt infiniti: nullū esset agēs p itellectū. hec ꝓna nō valeret: nisi agēs p itellectū intēderet nō solū ꝓpriū finē: ꝑ oēs essentialr ordinatos. ⁊ ita vltimū. ꝯ si non possit illud vltimū cognoscere q̄d est: cū cognitio q̄d finis ꝓximi dependeat ex cognitiōe ipius. nō esset aliq̄d ens agēs p itellectū q̄ finē aliquē q̄ditatiue cognosceret.

Tertio

Jtē ibidē. si cāe eēnt infinite: nihil esset cognoscibile. ⁊ ꝓsilem ꝓnam facit. i. phi. cōtra anaxagorā. Dec ꝓna non valeret nisi ad cognitionē pfectā cuiuscūq; oporteret cognoscere oēs causas.

Quarto.

Jtē ꝓmē. i. de aia. cōmento. viij. Si idee platonis eēnt separate a sensibus ⁊ cause earū. vt posuit plato nō possem⁹ intelligere ꝑs rerū sensibiliū: nisi postq̄ ītelligeremus illas ideas. sicut est de alijs existētijs rerū existentiū in eis. ſ. de forma ⁊ materia boc nō esset, nisi ad cognitionē q̄ddītatiuā rei

Quinto.

requireret cognitio oīm causarū. Jtē esse est de pse itellectu dei: sed nos cognoscimus esse inesse q̄ddītati dei. et nō possumus cognoscere cōpositionē nisi cognitis extremis. ꝯ possumus cognoscere q̄ddītatē dei. Jtem. iij. metha. ratio quā significat nomē est diffinitio: ꝑ diffinitio exprimit q̄d est res. ergo ponēs nomē intelligit diffinitionē. ⁊ p ons quid est res

Sexto.

Jtē. ij. de aia. non pōt sciri ꝺna aliquox nisi cognoscaī vtrūq; extremū. ergo si scīa ꝙ deus nō est creatura: scio q̄d est deus. Aliter nō distinguerē ipm a creatura. nisi p aliquā rōem particularē distinctā ab omi rōe creature cognoscerē eū. ois aūt rō ꝓpria dei dicit eēntiā dei.

Septimo.

Quartuz dubiū est. q̄a videt ꝙ deus pōt cognosci in aliquo cōceptu simplici sibi ꝓpio q̄ nec sit ꝓnotatiuus nec negatiu⁹. sicut ꝙ deus est summū bonū. summū no est ꝓnotatiuū nec negatiuū.

Quartū dubiū.

Quintū dubium

Quintuz dubiū. q: nō tn̄ concludimus ꝙ aliq̄d ens est sapiētia. bonitas. vl creatiuū. vel cā ꝑma. sed ꝙ deus est summū ēs. ens ꝑfectissimū. ergo est aliq̄s cōceptus de quo cōcludit ens: vel cōceptus entis. ⁊ ille nō pōt eē aliq̄s cōis ⁊ cōuertibilis cū ente. ergo erit aliq̄s inferior. ⁊ nō cōpositus ꝯ simplex.

Sextū dubium

Sextū dubiū est de substātia. an possit cognosci i aliquo cōceptu cōposito ꝓpio sibi. Ad primuz illoz dico ꝙ denoiatione extrinseca pōt dici aliq̄d cognosci ex hoc ꝙ aliq̄d imediate cognoscaī q̄d est ꝓpriū sibi. ⁊ habet stare ⁊ supponere ꝓ eo. ⁊ no sequit̄ cōceptus nō est deus. ꝯ p hoc ꝙ cōceptus cognoscit̄ nō cognoscit̄ deus nec mediate nec imediate. sed sequit̄ ꝙ ꝓter hoc nō cognoscit̄ imediate et in se. ꝑ in alio ꝑ bene cognosci. ⁊ hoc nō est aliud. nisi ꝙ ꝗa nō possum⁹ deū in se cognoscere. vtimur. ꝑ eo vno cōceptu ꝓpio. attribuēdo sibi q̄cq̄a pōt deo attribui. nō ꝓ se ꝑ ꝓ deo. ⁊ illū ꝓceptū ꝑdicamus nō ꝓ se ꝑ ꝓ deo de oī illo de quo posset de⁹ ipe in se cognit⁹ ꝑdicari. siue ꝑdicatiōe ꝓpria: siue ipropa. nō curo mō. Jsta rnsio ꝓfirmat̄ p pbm. i. poste. Ubi vult ꝙ conclusio vno modo est ꝑcognita. ⁊ alio modo ignota. q: pre cognoscit̄ in vlī ꝓpōne. ⁊ hoc nō est aliud ꝙ ꝑ cognoscere vnā ꝓpositionē vlem ex qua iferē ꝓclusio. ⁊ tn̄ nihil imediate terminat illū actū cognoscēdi: nisi illa ꝓpositio vlis. dicit tn̄ cōclusio q̄ nō est illa vlis cognosci in illa vlī. q̄a sequit̄ ex illa vlī. Jta potest dici in ꝓpositō. ꝙ q̄uis nihil terminet actuz intelligēdi nisi vn⁹ ꝓceptus q̄ nō est deus. q: tn̄ ille ꝓceptus est ꝓpius deo: ⁊ q̄cq̄d pōt ꝑdicari de ꝺo: ꝑdicatur vere de illo ꝓceptu: q̄uis nō ꝓ se sed ꝓ deo ideo dicit deus cognosci illo ꝓceptu. ⁊ hec est intētio oīm scrox frequēter inuentū ꝙ null⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

in hac vita potest deū cognoscere. ⁊ hoc est verum in se ita q̄ nihil aliud cōcurrat in rōne obiecti respectu actus nr̄i cognoscēdi. Verūm si teneā opinio q̄ ꝓceptus seu intētio aie est ipa met intellectio tūc posset dici q̄ de⁹ nō cognoscitur in se. q̄ nō cognoscit cognitiōe ꝓpria. ℔ cōi sibi ⁊ aliꝭ. ⁊ ideo nō dr̄ in se cognosci. quia aliud concurrit in rōne obiecti. ⁊ tn̄ fm istam opinionē immediate terminaret actū cognoscendi. Ad scd̄m dubiū dico q̄ nullus potest naturaliter cognoscere abstractiue aliquaꝫ rem in se. nisi p̄ cognoscat eandē intuitiue. q̄ aliter ita possꝫ abstractiue cecus natus cognoscere colores sicut q̄cūq; alius. quod est falsum. Ad primā ꝓbationē dico q̄ angelus si habuit notitiam q̄ddatiū. hoc est conceptuū cōmuniū q̄ddatiuoꝝ ante ꝓductionē rerū. nō habuit talem notitiā ex puris naturalibus acquisitā. sed a deo infusam. Ad scd̄am ꝓbationē dico q̄ agnus nō cognoscit talē inimicitiā sub speciebus sensatis nisi equivaleter. q̄ sc̄z ita per notitiā sensibiliū exterioꝝ causat in appetitu sensitiuo ipius agni. appetitus fugiēdi lupuꝫ. sicut si per intellectū cognosceret inimicitia. causaret in appetitu intellectiuo actus nolēdi vel fugiendi vel aliq̄s correspōdens actui timoris i appetitu sensitiuo. Et hoc modo pnēda est estimatiua p equivalētiā. si bene ponatur. Q̄ eī esset cognitio taliū nō sensatorū in brutis nō posset conīci nisi ex fuga vel tali actu cōsimili. q̄n lupus videt. ergo si ℔ posset saluari sine cognitōe alia a cognitōe sensibilium exterioꝝ pōt talis appetitus saluari. eo q̄ diuersa sensibilia sensata hñt diuersos actus appetitiuos causare. ⁊ nō solū hoc. sed etiā in diuersis eadē sensibilia causant actus appetitiuos oppositos. g̃ frustra talis cognitio ponitur. Cōfirmat. q̄ si per potentiā diuinā ouis haberet oīa accidētia cōsimilia exteriora sensibilia accidētibus sensibilib⁹ exteriorib⁹ ipi⁹ lupi. ⁊ retineret oīa alia accidētia eadem. hoc posito. Agnus ita fugeret matrē sicut lupum. Tūc quero a quo causaret ille actus appetit⁹ fugiēdi: nō ab inimicitia. q̄ nulla est ibi ⁊ non ens nullius potest esse causa. g̃ causat a cognitione sensibiliū exterioꝝ. ergo eadē rōne sensibilia exteriora ipsius lupi immediate poterūt causare talez actū in appetitu sensitiuo agni.

Si dicat q̄ illa accidētia causant immediate vnā cognitionē respcū inimicitie. ita respectu matris quādo habet cōsimilia accidētia. sicut respectu lupi. Contra qua rōne possent causare notitiā respectu inimicitie eadē rōne possent causare actū appetitiuū immediate. Et hoc cōfirmat. q̄ nullius cognitio ꝑsuppo nitur actui appetitiuo. nisi illi⁹ q̄d deberet determiare actū appetēdi. sed inimicitia illo posito nō terminat actū appetitiuū. q̄ nulla est. ℔ simplicit illa accidētia exteriora q̄ sentit. ergo cognitio inimicitie non ꝑsupponit. Preterea. nulla notitia sensitiua pōt causare notitiā alicui⁹ pure intelligibilis. sed possibile est q̄ talis inimicitia sit purū intelligibile. si tn̄ possit esse aliq̄d. g̃ notitia illius nō poterit causari a notitia sensitiua brutali. Preterea. inimicitia lupi nō dicit aliq̄d absolutū nisi actū appetēdi nocere. vel potentiā vel naturā in potētia ad talē actū appetēdi sive actiue sive passiue. sed nō videt q̄ tale absolutū possit cognosci a bruto. Si aūt inimicitia dicat respectū. nō videt q̄ brutū respectus apprehēdat cū vix intellectus eos capere possit. Ad aliā ꝓbationez dico q̄ nulla substātia corporea exterior pōt a nobis in se naturaliter cognosci. q̄cūq; sit de aīa intellectiva vel quacūq; substātia q̄ est de eētia cognoscētis. Ad tertiū dubiū dico. q̄ nec q̄ddras diuina nec essentia diuina. nec aliq̄d q̄ est intrinsecū deo. pōt a nobis cognosci in se ⁊ in ꝑticulari. ita sc̄z q̄ nihil aliud cōcurrat in rōe obiecti. nec debz hoc plus negari a deo vel a voluntate diuina. vel sapiētia. vel a quocūq; alio. q̄ a q̄ddrate diuina vel eētia. et tō nihil intrinsecū deo: sive vocet attributū: sive pfectio simplicit: sive quocūq; nomie: poterit plus cognosci q̄ essentia diuina vel q̄ddras diuina. Ad primā ꝓbationē dico q̄ nec vnitatē dei nec p̄mitatē nec infinitā potētiā. nec boneitatē nec pfectionē diuinā possumus in se cognoscere. sed illa que imediate cognoscim⁹ sunt aliqui cōceptus qui nō sūt deus realiter quibus tn̄ vtimur in ꝓpositionib⁹ ꝓ deo. vel cognoscimus cognitiōe cōi plura q̄ deū. et tō illa entitas que est deus vel potētia: vel perfectio simplicit que est deus nō pōt a nobis cognosci in se. Si dicat nos demōstramus vnitatē de deo ⁊ pfectiōez simplicit: sed nō demōstramus nisi cognoscimus q̄d demōstram⁹. ergo cognoscim⁹ vnitatē dei pfectionez simplr ⁊ hmōi. Dico q̄ si ista supponat personaliter. assumptū est simplr fm. q̄ illā vnitatē q̄ deus est nō demōstramus nec illā pfectionē simplr que deus est demōstramus. Si aūt supponat simplr. Assumptū est verū. q̄ istos ꝓceptus q̄ nō sunt deus q̄uis stent ꝓ deo demōstram⁹ de aliquo ꝓceptu. ⁊ ideo istos ꝓceptus in se cognoscim⁹. vel ipis cognoscim⁹ deū ⁊ alia. ℔ nō ipm deū in se. ℔ tm̄ in istis ꝓceptibus q̄ tn̄ supponūr ꝓ ipo deo in se q̄uis ipz in se nō cognoscam⁹. Ad scd̄m dico q̄ peccat multiplr. ꝑmo ꝑ fallaciā equocatōis. q̄ cognoscere aliq̄d q̄d

est vel quidditative pōt intelligi duplr. Vel q̄ ipa q̄ddras rei vel aliq̄ pars q̄ddratis cognoscat in se. ⁊ sic nō est possibile deū cognoscere q̄ddratiue. Vel q̄ aliq̄s ꝓceptus quidditatiuus cognoscitur. ⁊ sic pōt deus cognosci a nobis q̄d est ⁊ q̄ddratiue. Scd̄o peccat q̄ accipit q̄ finis ꝓximus nō pōt cognosci q̄d ditatiue. nisi cognoscatur finis vltim⁹ q̄ddratiue. ⁊ ista est simplr falsa. q̄ q̄libet res pōt cognosci q̄ddratiue nulla alia re extrinseca cognita nec q̄ddratiue. nec aliquo modo. tn̄ q̄n agens ꝑ intellectū agit cognoscit finē vltimū nō semp illū finē vltimū q̄ deus est. sed qui est ꝓstitutus a volūrate sive fm rectā rōnem sive ꝓ rectā rōem. Ad aliud dico q̄ ad pfectā notitiā incōplexā. nō requirit notitia oīm cāruꝫ nisi intrinsecarū. tn̄ ad notitiā complexā de re pfectā bene requirit notitia oīm causarū. q̄r aūt hoc sit intelligēdū patebit alias. Ad cōmē. dico q̄ loquit⁹ ꝓ platone q̄ posuit ydeas rerū sensibiliū. ⁊ iō cū nihil possit pfecte cogsci. nisi cognito aliquo q̄d est de sua q̄ddrate. idō oporteret cognoscere illas q̄ddrates sive ideas. cause aūt extrinsece sc̄z efficiēs ⁊ finis non sunt de q̄ddrate causatoꝝ. ⁊ iō nihil ad ꝓpositum. Ad aliud dico q̄ nō plus cognoscimus esse dei q̄ddratē dei. Unde sicut scim⁹ istaꝫ ꝓpōnē deus est. ita scimus istā deus est eētia vel deus est q̄ddras. ⁊ ita cognoscim⁹ fminos vniusꝫ ꝓpōnis sicut alteri⁹. ⁊ ꝓpter hoc nō plꝰ cognoscimus esse dei q̄ eētiā dei. Tn̄ est advertendū q̄ qñ dicim⁹ deus est. ibi nō accipit ipz esse diuinū. ℔ vn⁹ ꝓceptus sive sit sincathegoreumaticus sive catbegoreumatic⁹ q̄ modo suo bz supponere ꝓ esse diuino. ℔ est ꝓ diuina eētia. Ad aliud dico q̄ nō ois diffinitio exp̄mit q̄d est res. q̄ fm pbm. i. poste. ⁊c. Diffinitio quedā indicat q̄d rei. ⁊ quedā q̄d nois. tūc dico q̄ imponēs nomē bz q̄d nois ⁊ cogscit illud cui imponit nomē. nō in se ℔ in aliquo conceptu. Ad aliud q̄ nō pōt sciri dīna aliquoꝝ nisi sciaṫ vtrūq; extremū vel i se vel in ꝓceptu sibi ꝓprio. ⁊ ideo tā deus q̄ creatura scit in conceptu ꝓprio sibi. Et ideo q̄n scio q̄ deus nō est creatura cognosco deū i ꝓceptu. ⁊ illū ꝓceptū cognosco in se ⁊ imediate. ⁊ ipo cognosco deū Ad quartū dubiū dico. q̄ summū dicit ꝓceptū connotatiuū vel negatiuū ⁊ equivaleter dicit vtrunq;. q̄ summū est aliq̄d q̄ est nobilius oi alio. vel q̄ nō bz nobilius eo. Ad q̄ntū dico q̄ sicut de ente particulariter sumpto possunt cōcludi multi ꝓceptus ꝓpositi ꝓprij. ita de aliquibus ꝓceptibus pōt ꝓcludi alij ꝓceptus cōpositi. in ꝓmo ꝓcluso cōcludet cōceptus compositus vel ꝓceptus cōnotatiu⁹ vel negatiu⁹ de ente particulariter sumpto sicut scito primo q̄ aliq̄d ens est nobilissimū ens. postea de ēte nobilissimo ꝓcludit q̄ est intelligēs ⁊ volens intellectiōez volitōe que nō sunt nisi ipa dina eētia. ⁊ sic de aliꝭ. Ad sextū pōt dici q̄ ista nō pōt cognosci a nobis in aliquo ꝓceptu cōpositō ꝓprio substātijs. ita q̄ aliquis illoꝝ partialiū ꝓceptuū sit naturaliter abstrahibilis ab inferioribus suis. Et rō est. q̄a nō videt q̄ aliq̄s cōceptus sit cōis substātie ⁊ aliꝭ. q̄n sit cōmunis oībus aliꝭ. nisi forte aliq̄s contentus p se sub ꝓceptu entis. ⁊ hoc verū est de ꝓceptu cōpositō cōi oībus substātijs. quicq̄d sit de cōceptu cōi pcise vt contēto sub gñe gñalissimo substātia. ⁊ ideo substātia cognoscit in conceptibus connotatiuis ⁊ negatiuis. sicut in talibus. ens p se subsistēs. ens nō in alio. ens q̄d ē subiectū oīm accidētiū ⁊ sic de aliꝭ. Ad primū ꝓncipale dico. q̄ illud q̄d simplr cognoscitur in se. aut totaliter cognoscit aut totaliter ignoratur. q̄ nihil pōt illius latere q̄n totū lateat. sed sicut dictū est. deus nō cognoscit in se. Verūm de simplici pōt aliquod ꝑdicatū connotatiue cōi cognosci sibi cōuenire. hoc est conceptui cōi particulariter sumpto ⁊ aliud ignorari. ⁊ ita est in ꝓposito. Ad aliud dico q̄ illud argumentū ꝓbaret q̄ deus posset a nob intuitive videri. Ideo dico q̄ hoc est verū de naturaliter visibili a potētia q̄ nata est q̄libet illoꝝ videre. ⁊ alia q̄ ad videda requirūt. sic lumina eiusdē rationis.

Questio tertia.

Trū de deo possimus hīe plures ꝓceptꝰ q̄ddratiuos

Q̄ nō. quia eiusdē rei simplicē non pōt esse plures ꝓceptus q̄ddratiui. sed deus est res simplicissima. g̃ ⁊c. maior pz Maioꝝ ꝓbo. q̄ cōceptus est similitudo rei. ℔ eiusdē rei simplicis nō pōt esse multe similitudines. g̃ ⁊c. Ad oppositū. ois ꝓceptus indicabilis dei est simplr q̄ddratiuus. ℔ fm augustinū. xv. de trini. deus dr̄ sapiēs. bonus iust⁹. fm substantiā. sicut dr̄ spūs fm substantiā. g̃ oēs isti ꝓceptus sunt q̄ddratiui. Ad questionez videt ee opinio q̄ de deo nō pōt hīi nisi vnus ꝓceptus q̄ddratiuus. ⁊ alij cōceptus sunt denoiatiui boc potest pluaderi. Quia oēe cōe ad multa si ꝑdicaṫ de vno denoiatiue ꝑdicabitur de reliquo denoiatiue. sed sapiēs est vnum cōe ad deū ⁊ creaturā. et predicaṫ de creatura denoiatiue. g̃ ⁊ de deo Sed ista opinio nō est vera. cui⁹ rō est. q̄ ois ꝓcept⁹ n ꝓnotatiuus est q̄ddratiuus respectu illoꝝ a quib⁹ immediate abstrahit. sed ꝓceptus sapiētie immediate abstrahit a deitate ⁊ a sapia creata. g̃ est q̄ddi

Universidad de Deusto
Biblioteca

tatiuus respectu vtriusq; maior est manifesta q; nō est maior rō q; sit ḋditatiuus respectu vnius q; respectu alterius. Minor etiā ꝓbaf. q; sapia dicit conceptū cōem deo ⁊ creaturis. ḡ immediate abstrahif ab aliquo alio q; a creatura. ⁊ nō nisi a deo. ḡ ⁊c. Ideo dico q; respectu dei possunt esse plēs cōceptus ḋditatiui non tamen erunt plures ꝛceptus ḋditatiui. ꝙuertibiles. Primū dico q; ois ille cōceptꝰ est ḋditatiuus respectu alicuius q; ꝓmo suppōit ꝓ ipa ḋditate. ⁊ nō ꝓ aliquo alio subiecto vl denoiato ab illa ḋditate. sed in ista deus est sapia. supponit sapia ꝓ ipsa deitate que nō est subiectū. nec quocūq; modo denoiatur ab aliquo ꝓncipalr significato ꝓ sapiam. ḡ ⁊c. quia omnis ꝛceptus qui pcise exprimit illud idez qd exprimit alius ꝛceptus ḋditatiuus. et nō diuerso modo grāmaticali vel logicali est conceptus ḋditatiuus. q; nō est maior rō q; iste cōceptus sit ḋditatiuus q; ille. sed ꝛceptꝰ sapie a parte dei pcise exprimit illud quod exprimit cōceptus entis. ⁊ nō hꝫ diuersum modū grāmaticalē nec logicalē patet inductiue. ergo vtq; istoꝝ est ḋditatiuus. vel neuter. ⁊ nō neuter. patet. ḡ vtrq;. Scōm patet q; illi cōceptus qui pcise idem exprimūt q; rum ad quodlibet contentū. ⁊ sub codē modo grāmaticali et logicali sunt eiusdē rōnis. sed ḋditatiui ꝛceptꝰ ꝙuertibiles si ponant. idem exprimēt q; tum ad omne contentū. ⁊ cū eodē modo grāmaticali. ⁊ logicali. q; sunt ḋditatiui. ḡ sunt ꝛceptus eiusdē rōnis. ⁊ ꝓ ons sunt vnus ꝛceptus. Ista ꝓcedit ꝺ ꝛceptibus respectu rei simplicis cuiusmodi est deus. q; de re composita ꝓpter diuersitatē partiū possunt formari diuersi cōceptus cōuertibiles. q; erūt ḋditatiui respectu partiū ⁊ aliquo modo ḋditatiui respectu totius. ꝓ q; to pdicabunf de toto ꝓ se ꝓmo mō.

D Primū dubiū

Sed hic sunt aliqua dubia. Primū. ꝺs istoꝝ conceptuū quidditatiuoꝝ sit simplicioꝝ perfectioꝝ. Utrum scz cōceptus entis vel aliquis alius.

Scōm dubiū

Scōm dubiū est q; videf q; possunt eē plures cōceptus ḋditatiui conuertibiles respectu dei ⁊ simplices.

Probaf ꝓmo

Quia cōceptus veri boni ⁊ entis sūt cōuertibiles ⁊ sunt simplices et ḋditatiui respectu dei. ḡ ⁊c..

Scḋo

Preterea quē cūq; ordinē realē haberēt aliqua si essent distincta realiter. eundē habēt vbi distinguunf rōe sed si essentia diuina ⁊ intellectus diuinus et bonitas diuina distinguerenf realiter. istoꝝ essent distincti cōceptus ordinati ⁊ essent cōuertibiles. ergo vbi ista distinguunf ratione habebūt consimilē distinctionē ⁊ consimilem ordinē. ⁊ tñ erūt simplices ⁊ ꝙuertibiles ⁊ ḋditatiui ꝓ dicta.

E Pd primū dubiū Rūdo scoti

Ad primū istoꝝ ꝺr q; ꝛceptꝰ ꝓfectioꝝ simul ⁊ simplicioꝝ nobis possibilis est cōceptus entis infiniti. Ille em̄ est simplicior q; ꝛceptus entis boni. entis veri. vel alicuoꝝ similiū. q; infinitū nō est quasi attributuꝫ vel passio entis. siue eius de quo ꝺr. ꝓ dicit modus intrinsecū illius entis. ita q; cū dico infinituꝫ ens. nō habeo ꝛceptū quasi p accidēs ex subiecto ⁊ passione. sed ꝛceptuꝫ ꝓ se subiecti in certo gradu ꝓfectiōis scilz infinitatis. sic albedo intēsa nō dicit conceptū p accidēs sicut albedo visibilis. immo intensio dicit gradū intrinsecū albedinis in se. ita pz simplicitas buiꝰ cōceptus entis infiniti.

Probatio ꝓme

Probat ꝓmo buius ꝛceptus multiplicr. rōne q; ille ꝛceptus inter oēs a nobis ꝛcipibiles ꝓtualr plura includit. Sicut em̄ ens includit ꝓtualr verum ⁊ bonū in se ita ens infinitū includit verū infinitū. bonuꝫ infinitū. ⁊ oēm ꝓfectionē simplr sub rōne infiniti.

Tertis

Tum q; demōstratōe q; vltimo ꝛcludit eē de ente infinito. illa aūt sunt ꝓfectioꝛa que vltimo cognoscunf demōstratōe q; ex creaturis. q; ꝓpter eoꝝ remotionē a creaturis difficillimū est ea ex creaturis ꝛcludere.

F Contra dic. scoti

Cōtra istū modū dicēdi ostendo q; ꝛceptus entis infiniti nō sit formalr in se ꝓfectioꝛ ꝛceptus oī cōceptu possibili haberi de deo. q; nullus ꝛceptus negatiuus est formalr ꝓfectioꝛ ꝛceptu positiuo sed ꝛceptus entis infiniti est includēs vltra ꝛceptū entis aliq̄d negatiuū. ḡ ⁊c. Maior patet. Minor ꝓbaf. q; iste ꝛceptus ens infinitū est ꝓpositus. q; si esset simplex cū sit ḋditatiuus. ex quo ꝛceptus entis est ḋditatiuꝰ: aliꝫ ꝛceptus simplex ḋditatiuus eēt cōuertibilis cū deo. quod isti negāt ḡ nō est simplex ḡ est compositꝰ. Tūc quero de scḋo conceptu partiali. aut est ꝛceptus negatiuꝰ. aut positiuus. si negatiuꝰ bī ꝓpositū. si positiuꝰ. ⁊ nō est cōceptus ꝓpositus. pz inductiue. q; nō possūt dari ꝛceptus partiales ex quibꝰ ꝛponaf. ḡ est simplex. ⁊ est ꝙuertibilis certū est cū deo. quia nihil aliud a deo est infinitū. ḡ aliꝫ ꝛceptus simplex ꝓprius deo ⁊ positiuꝰ eēt nobis possibilis. quod ipi negant.

Preterea si ens infinitum dicit ꝛceptū ꝓfectioꝛē q; ens summū. vel ens summū bonū. aut bē rōe entis. ⁊ bē nō est possibile. q; idē est vtrobiq;. aut rōne infiniti. et hoc nō. q; nō dicit nisi negationē.

Preterea q; dicit q; est ꝛceptus simplicioꝛ. nō est verū. q; cōceptus ꝛpositus ex ꝛceptu positiuo ⁊ negatiuo nō est simplicioꝛ conceptu cōposito ex duobus positiuis. sed iste ꝛponif ex conceptu positiuo ⁊ negatiuo. ḡ ⁊c.

Preterea q; dicit q; infinitū nō est quasi passio nec attributuꝫ dei. sicut bonū verū ⁊c. Contra. q; oīe qd demonstraf de aliquo quod nō ꝓdicaf de eo ꝓmo mo

G Ad rōnē pri mi scoti

do dicendi ꝓ se. est passio illius. sed infinitum est bmōi respectu dei. q; nihil negatiuum vel includens negationeꝫ ꝓdicaf de positiuo ꝓ se ꝓmo modo. ḡ infinitū est passio illius. ḡ infinitum est passio dei. sicut eē immortale incorruptibile ⁊ bmōi. Ex isto patet q; infinitū non dicit gradū intrinsecū ꝓ se ⁊ ꝓmo. sed magis ex cōsequēti. Ideo pōt dici q; inter cōceptus ḋditatiuos dei simplices. ponēdo q; cōceptus inferioꝛ sit aliquo modo pfectioꝛ ꝛceptu magis cōi. sicut ille cōceptus qui est pcise cōis deo ⁊ maxime pfectioni. ⁊ minus cōis vel eque cōis cū minimo cōi ē pfectioꝛ formalr. illo mō quo est maior pfectio vel minor inter cōceptus. nō inter ꝛceptus nō ḋditatiuos. ꝓprios. ille qui componif ex cōceptu entis ⁊ tali cōceptu perfectissimo simplici. vl ex scḋo cōceptu minus cōi pfectioni erit pfectioꝛ. nō totalis cōpositus ex oībus erit ꝓfectissimus. sed inter cōceptus nō ḋditatiuos. totalr saltē cōceptus ens infiniti exprssius significat maximā pfectionem esse deo.

H Ad scḋam

Ad pmā rōem alioꝝ dico q; conceptus entis infiniti nō est simplicioꝛ. Et q; nō ꝺr q; infinitū nō est attributū nec passio eius de quo ꝺr. Dico q; est passio nō illud quod est infinitum. q; illud est divina essentia. ꝓ iste conceptus infinitū est passio ⁊ demōstrabil de deo. ꝓm sic ponētes. q; uis nō ꝓm veritatē nisi forte a posteriori.

I Ad tertiam

Ad alind q; nō cōcludit illo modo quo isti imaginaf. sed bene inferri ista ⁊ forcius vel eminētius quo ad nos. ꝓ ex hoc nō sequif q; sit pfectioꝛ.

K

Ad tertiā q; nō oīa illa que cōcludunf de aliquo demōstratiōe q; sunt pfectioꝛa. quia negatōes aliq̄n posterius ꝛcludunf.

L

Ad scōm dubium

Ad scōm dubiū dico. q; eiusdē rei pōt esse plures cōceptus simplices denoiatiui. et hoc ꝓpter diuersitatē cōnotatoꝝ. sed quidditatiui simplices nō possunt eē plures.

M

Ad primoꝝ ꝓbationem

Ad ꝓbationē dico q; quicq̄d sit de vero. bonū dupliciter accipif. Uno modo ꝓm q; est connotatiuum. Alio modo ꝓm q; est pfectio scḋa. vel aliqua res spālis distincta cōtra sapiam. et isto modo nō est cōceptus ḋditatiuus dei. Primo modo potest esse cōceptus ḋditatiuus respectu dei. Ita est de sapia ⁊ dilectōe. q; a sapientia creata ⁊ a deitate potest abstrahi ynus cōceptus ꝑdicabilis in quid de vtrq;. ⁊ erit cōceptus ḋditatiuus. Silr a dilectōe creata ⁊ a deitate potest abstrahi vn? alius cōceptus ⁊ erit ꝑdicabilis in quid de vtrq;. ⁊ ita eiusdē rei ꝓpter diuersitatē rerū extrinsecarū possūt esse plures cōceptus ḋditatiui ⁊ simplices. ꝓ nō erunt cōuertibiles. q; semp aliq̄d continef sub vno quod nō sub alio.

N

Ad scḋam

Ad scōm argumentum ꝓpter idem concedif q; de eodē possunt

esse plures cōceptus. sed vnus erit ḋditatiuꝰ et ceteri denoiatiui. Unde ꝺr sic. q; de deo pōssunt eē plures ꝛceptus. ⁊ q; illis pōt cōrinderere vna res q; potest ꝓtualr cōtinere tales plēs cōceptus. ⁊ ꝓ ons de ipa ꝓ intellectū actualr possunt explicari. Et si dicaf q; vna res habꝫ vnū conceptū adequatū. cōcedo vnū ꝛceptuꝫ ḋditatiuū qui est ei oino idem ꝼm se sed ꝓter hūc pōt ꝓtualr cōtinere cōceptus plēs q;i denoiatiuos sicut ipa essentia ex natura rei ꝓtualr ꝓtinet plures vel multas ꝓprietates cōsequētes ipam. si possent distingui realr ab ipsa. ita eēntia ista potest ꝓtualr ꝓtinere plures ꝛceptus quasi denoiatiuos qui possunt ab intellectu distingui a cōceptu ḋditatiuo. ⁊ hoc ꝑcipue si illi cōceptus sint tm̄ distincti ꝼm relatōes rōnis mutuo se respicientes. Ex istis verbis patet q; iste cōcedit q; de deo pñt eē plēs cōceptus. scz cōceptus ḋditatiuus ⁊ plures denoiatiui. etiā posito q; in deo nulla eēt distinctio ex natura rei corrndēs illis distinctis ꝛceptibus. q; dicit q; distinguerenf ꝓ relatōes rōnis mutuo se respicientes. Cūm imediate sbdit inuēs pf istū modū aliū modū distinguēdi tales cōceptus. scz ꝓ distinctiōes ex natura rei corrndentē. quā ponit inter diuina attributa dicēs sic. ℔ Forte tñ posset poni aliq̄ distinctio maior illoꝝ cōceptuū q; ꝑ relatōes rōnis mutuas. ⁊ adhuc posset ꝓtualr cōtineri in illa essentia et per intellectū actualr explicari. ꝓ ꝺ ꝺ alias sicut ipe met ꝓmittit dicēf in q̄one de attributis. Ex quo pz ꝼm eū q; eiusdē rei simpliciꝫ pñt esse distincti cōceptus scz ḋditatiuus ⁊ denominatiuꝰ. ⁊ sine oī distinctiōe a pte rei. ⁊ ꝓ distinctiōem formalē a parte rei. ⁊ sine reali distinctione. Paret etiā q; vult ponere q; isti cōceptus erunt cōuertibiles sine distinctiōne reali extrinseca corrspōdēte. tñ q; ponit q; ꝛceptꝰ ḋditatiuus adeq̄tus est tm̄ vnus nō sic denominatiui. sed certe sicut declaratū est cōceptꝰ ḋditatiui nō ꝙuertibiles pñt esse plures etiā ꝼm eū. ḡ intelligit de cōuertibilibus. Silr rō sua ꝓbat q; tales cōceptꝰ cōuertibiles sine distinctiōe extrinseca possunt esse plures. si enim ista distinguerenf realr natura immaterialis pfecta. intellectus pfectus. actus intelligēdi. obiectū primariū. de istis possent formari ꝛceptus plures ⁊ cōuertibiles. ⁊ sine distinctiōne extrinseca corrndēte. ergo eodē modo ꝓ rōnez suā. vbi ista distinguunf sola rōne. possent formari plures cōceptus ⁊ cōuertibiles. etiam sine distinctiōe extrinseca corrndente. Similr dicit q; tales plures cōceptꝰ pñt explicari precipue si sint distincti ꝓ relatiōes rōnis mutuo se respicientes. ꝓ si requireret aliquā distinctio

Universidad de Deusto
Biblioteca

nem extrinsecā. nō distinguerent p relatōnes rōnis mutuo se respicientes. sed p relatōnes rōnis illa extrinseca respicientes fm eū. Et ita ptz q nō intelligit de talibus. esse creatiuum. esse beatificatiuū. esse gubernatiuū. ⁊ sic de alijs. quia isti sunt plures ⁊ denoiatiui ⁊ cōuertibiles. sed fm istū nō distinguunt nisi fm relationes rōnis ad diuersas creaturas. sicut dr creatiuus ingrum pōt oēm creaturā de nihilo producere. beatificatiuus inquātū potest nature intellectuali dare vitā eternā. ⁊ sic de alijs importantibus fm eū tm respectuz rōnis. Sed istud nō est verū. q cm de eadē re simplici sine omni distinctōe intrinseca ⁊ extrinseca habeant plures cōceptus. quoz vnus sit q̄dditatiuus ⁊ alius denoiatiu? est impossibile. q; sicut dictū est ꝓceptus est aliq̄d tale i eē obiectiuo intelligibili q̄le est ipa res extra. ita q si possz ꝓduci realr sicut pōt fingi intellectualr esset realr sile rei singulari ꝑus note. ⁊ impossibile est a pte rei respectu rei simplicis. inuēire duo sibia vni rei. ita q neutrū sit sile nec possit esse simile nisi illi rei vel alteri simili. q̄n eq̄lr vnū illoz sit sile illi rei sicut alterū. Verbi gra si b. et c. pcise possunt eē sibia ipi a. q̄ est simplicit simpler sine oi distinctōe partiū eiusdē rōnis et alterius rōnis. ⁊ sine omni distinctōe a pte rei. ncēe est q vtrūq illoz essentialr assimilet ipi. ⁊ boc sivtrūq illoz sit eq simpler. g eodez modo est de ꝓceptibus. q si sint duo cōceptus simplr simplices. ⁊ sint vni? ⁊ simpliā sine omi distinctōe cognidente. ncēe est q vterq illoz eque assimilet sibi. ⁊ p ons si vn? sit q̄dditatiuus ⁊ reliquus. Nec est maior rō de vno q̄ de alio. Preterea qn tota q̄dditas rei ⁊ nihil extra q̄dditatē rei exprimit ꝑ aliquē conceptuz simplr absolutū q̄ nec est cōnotatiuus nec respectiuus nec negatiu?. tūc ille ꝓcept? est q̄dditatiuus. q; nihil plus requirit ad b q aliqs ꝓceptus sit q̄dditatiuus. ⁊ sic est in ꝓposito q positū. g ⁊c. Si dicat q respicit idez. ⁊ alio modo. Contra quero de illo modo. nō potest eē a parte rei. q; tūc a parte rei eēt aliqua nōidētitas. g est tm in intellectu. ⁊ tūc nō erit nisi q̄dam cōceptus. Et quero de illo sicut ꝓius. et erit ꝓcessus in infinitū. vel dabit q ille conceptus sit q̄dditatiuus. ⁊ p ons nō facit aliū cōceptū nō q̄dditatiuū. Dico g ad rōnē q posito q maior esset vera. ⁊ q talia distinguerent Dico q impossibile est bre tales cōceptus cōuertibiles nō cōnotatiuos distinctoz. et ideo nulla erit distinctio rōnis. sicut nec ē distictio ex natura rei. ⁊ ita nullus ordo rōnis. Et si dicat q bonitas diuina fm cōceptū distinguit ab entia diuina. Sicr bic sunt distincti cōceptus intellect? diuinus ⁊ volūtas diuia. Dico q bic sunt distincti cōceptus ꝓpter distictionem cōceptuū partialiū. qui vel sunt oīs q̄dditatiui ⁊ eis corrīdēt res alique distincte. vl sunt cōnotatiui cōnotātes res distictas. Vñ dicēdo intellect? diuin? ⁊ voluntas diuina. isti cōceptus totales sunt cōuertibiles ⁊ cōuenientes deo. ⁊ tm isti cōceptus partiales intellect? et volūtas. vel habēt aliqua distincta cōtēta fm ponētes potētias anime distingui realit. vel cōnotant res distinctas. puta actū intelligendi ⁊ actū volendi fm vnā opinionē q̄ pōit q nulla est talis distinctio. nec rei nec ratōis. ꝑuia in aia ipsis actibus distinctis. sicut post ostendet. Ad argumēta pme opi. Ad argumēta pme opi. ōnis dico q cōmune ad multa potest ꝑdicari vel in concreto vl m abstracto. si in abstracto. ꝑdicabit de quolibet q̄dditatiue. ⁊ ideo sapia ꝑdicatur in quid. ⁊ de sapia increata ⁊ ō creata. Si aūt ꝑdicet in ꝓcreto poterit ꝑdicari de vno in q̄d et de alio denoiatiue. Iz ex forma ꝑdicandi nō sequat ipm ꝑdicari in q̄d de quocūq. Quare aūt ꝑdicat de vno in quid ⁊ de alio denominatiue. Ratio est q; vnū contrētū habet aliquod subiectū natū ab ipo denoiari. Ab alio autem contrēto nō est natū aliq̄d denoiari. Et ideo q̄n ꝑdicat de vno ꝑdicat denoiatiue. ⁊ de alio in quid. Ad ꝓncipale patet q eiusdē rei possūt esse plures sili'tudines. vna impfecta ⁊ cōmunis alicui cui ꝑma silitudo nō ē cōmunis. Ad argumentū in oppositū. q; aut ibi ita exprimit cōceptus cōnotatiuos dei. sicut absolutos. ideo dico q omnia dicunt fm substantiā. quia ipa substātia dei est illud de quo immediate ⁊ primo dicuntur Ad argumēta ꝓncipalis

Questio quarta.

Ꝑ positio q deus sit aliquo modo a nobis cognoscibilis. Quero. Utrū deū esse sit p se notū. ⁊ naturalr notū. Ꝙ sic. quia ꝓpositio necessaria in qua ꝑdicat idē de se est p se nota. sed in ista. deitas est ꝑdicat idē de se. q; esse dei ⁊ deitas in nullo distinguunt. g ⁊c. Ad oppositū. ppō dubitabilis nō est p nota. sed bec deus est: ē bmōi. g ⁊c. Ꝑ ista q stiōe cōiter tenet q deū eē nō ē p se notū. Un? tm subtilis boc declarat assignādo ꝓmo rōem ꝓpōnis p se note. q; illa nō excludit notitiam terminoz. sed excludit notitiā alterius ⁊ tā complere in rōne cause. ita q soli termini illius ꝓpōnis sufficiūt ad notitiā euidentē illius ꝓpōnis. Utrūtn dr esse intelligendū q alius terminus est diffinitio ⁊ alius diffinitū. quod sufficiēter ꝓbat p duas rōnes. ex q̄bus infert q ppō nō est p se nota de quiddirate consule

Ad ꝓncipales

Questio III

Resolutio q̄ōis

Mūr fm scotum

cōcepta que nō est nota nisi eadē p diffinitionem distincte cōcipiat. Et ex bis rndet ad q̄stionē dicēdo q ppō illa est p se nota. q̄ pūgit ista extrema. esse ⁊ eēntiā diuinā vt est b essentia ⁊ esse sibi ꝓpriū quō deus videt scz eēntiā et esse sub ꝓprissima rōne qua est in deo b eē. quō nec esse intelligit a nobis nec eēntia. sed a deo ⁊ a beatis. q; ppō ista ex ꝓprijs ītmis habet euidentē veritatez intrīn q ppō ista nō est p se scdo modo. ita q ꝑdicatū sit extra rōnem subiecti. sed est p se ꝑmo modo ⁊ immediata. ⁊ ex terminis euidēs. quia est immediatissima ad quā resoluunt oīs ꝓpones enūciātes aliquid de deo. qualitercūq cōcepte. g ista deus est sine eēntia est: est p se nota. q; ista extrema nata sunt facere euidentiā de ista ꝓpositione cuilibet apprehēdēti pfecte extrema isti? completionis. q; esse nulli pfectius cōuenit q̄ buic essentie. Sic ergo intelligēdo p nomen dei aliq̄d quod nos nō pfecte cognoscim? nec concipimus vr bāc eēntiā diuina. sic est p se nota deus est. Sed si querat an eē insit alicui cōceptui quē nos cōcipimus de deo. ita q sit ppō p se nota in qua enūciat esse de tali couceptu. puta ncēe esse vr de ꝓpone cui? extrema pnt a nobis cōcipi. puta aliqs cōceptus deo conueniens. nō tn cōis sibi ⁊ creature. puta necesse esse. vel ens infinitū vel summū bonuz. Dicit q nulla talis est p se nota ꝓpter tres rationes

Prima ratio

Primo. q; quelibet talis est cōclusio demonstrabilis etiā ꝓpter quid. Probat. quicq̄d primo ⁊ immediate cōuenit alicui. de quolibz q̄ est in eo pōt demonstrari ꝓpter q̄d p illud cui ꝑmo cōuenit tanq̄ p medium. Exemplū si triangulus ꝑmo habet tres ⁊c. de quolibet cōcento sub ⁊ in triāgulo potest demōstrari ꝓpter q̄d q̄ habet tres angulos. p medium q̄ est triāgulus. puta q aliqua figura bz tres ⁊c. De qualiber etiā specie triāguli q bz tres. licz n ꝑmo

Scda

Esse aūt ꝑmo cōuenit buic essentie vt bec. g de quolibet quod est in bac essentia q̄ potest a nobis cōcipi. siue sit supius quali passio pōt demōstrari esse p banc essentiā sicut p medius demōstratiōe ꝓpter quid. ⁊ p ons nulla talis est p se nota. Scda rō est efficax si bene intelligatur. ⁊ sic? tertia. Tn sunt bic duo dubia. Primū est q; videt dicere q aliq̄d est p se notum de diffinitōe. quod tm nō est p se notū de diffinito. quod nō est verū. sicut nō est possibile q b sit p se nota. ois figura plana ⁊c. bz tres angulos ⁊c. ⁊ tm q bec nō sit p se nota. ois triangulus bz tres ⁊c. vel q bec sit p se nota. omne ial rōnale est risibile. ⁊ nōn bec. ois homo est risibilis. Cuius ratio est. quia sicut ipe accipit nunq̄ predicatuz est p se notum de aliquo subiecto ꝓposito: nisi sit per se notū ptes suas vniri. sed de nulla diffinitōe pōt esse p se notū ptes illius vniri. g nulla talis pōt esse p se nota. Maior ptz. ⁊ ipe ꝓcedit eā. Minor ꝓbo. q̄a omis diffinitio vel est ꝓprie dicta vel data p additamentū. si per additamentū nō est per se notū q̄ habeat habitudinē ad aliq̄d extrinsecū. ptz inductiue. sicut nō pōt esse p se notuz q aia est actus corporis. vel q color est dilgre gatiuus visus. ⁊ sic de alijs. Si aūt sit diffinitio ꝓprie dicta oportet q deē p ptes exprimēres ptes realit distinctas diffiniti. sicut in diffinitiōe. patebit. sed tales ptes pnt cognosci q̄uis nō sit p se notū illas vniri. Preterea. quelibet talis vnio est contingēs. g nulla est p se nota. Añs ꝑz inductiue. sicut vnio materie ⁊ forme est ctingēs. silr vnio subſtātie ⁊ accidētis. Similiter dependētia ad cām est cōtingēs. ⁊ vnio ptiū integraliū est cōtingēs. et ita ptz de oib? que sunt nata vniri ad habendū diffinitionez

Scda ratio

Euasio. Responsio.

Si dicat. q̄ libet vnio talis actualis est cōtingēs. nō tn potētionalis. Contra. per diffinitionē nō exprimit vnio potētionalis ⁊ actualis. sicut dicimus q bomo est aial rōnale. non q̄ potest esse aial rōnale. ⁊ sic de alijs. Similr posito q nō deberet exprimi vnio actualis. adbuc nō videt q sit p se nota talis vnio. q; quādo aliqua vnio actualis est ctingēs: nō videt q̄n aliqs possit dubitare de vnione etiā potētionali. sicut aliqs cognoscendo tā materiā q̄ formā. pōt dubitare an forma possit vniri materie. ⁊ ita nō esset ipossibile. qui si aliqs semp videret intuitiue illud q̄ est subiectū accidētis: ⁊ similit ipm accidēs separatū. ita q nūq̄ videret ea cōiuncta. non esset possibile q̄n talis posset dubitare an vnū possit alteri vniri.

Tercia ratio

Preterea. si aliq̄ predicatū essz per se notū de diffinitione ⁊ nō de diffinito. maxie ipm diffinitū esset per se notū de diffinitione. sed videmus q ipmmet diffinitū nō est per se notū de diffinitiōe. g ⁊c. Scōm dubiū. q; videt dicere q esse q̄ est per se notuz de diuina essentia sit aliquomō distinctū a diuina essentia. q; videtur dicere q in tali ꝓpositione sunt distincta extrema. et predicatū nulli ꝓius ⁊ pfecti? cōuenit q̄ buic essentie. si sic intelligat: ⁊ accipiat aliq̄ esse ꝓpriuz deo quod ꝓius cōpetit deo q̄ aliq̄ aliud ꝑdicatū. q̄a si nō est aliq̄ distinctio inter diuinā essentiā et bonitatē illaz vel sapientiā illā que est realiter diuina essentia. multomagis vel eque nō est aliqua distinctio inter essentiā diuinā ⁊ esse quod est realiter ipa diuina essentia. Secunda pars illius solutionis vera ē. sed ꝑma ratio nō valet. nec est cōsona ꝓpriis dict. q; accipit maiorē falsaz.

Scōm dubium

Universidad de Deusto
Biblioteca

scilicet q̄ quicq̄d p̄mo ⁊ imediate cōuenit alicui: de quolibet q̄d est in eo et cōtentus sub eo p̄t demōstrari ꝑpter quid p illud cui p̄mo cōuenit tanq̄ per medium. Cuius ratio est. q. nulla ꝓpositio per se nota est demonstrabilis nec a priori nec a posteriori etiā p̄m eū. q. ex hoc q̄ talis ꝓpositio est demōstrabilis probat q̄ nō est p se nota. sed nūc est ita q̄ aliq̄n sicut ꝓpositio in qua p̄dicatur aliq̄d p̄dicatus de subiecto cui primo cōuenit est nota ex terminis. ita ꝓpositio in qua p̄dicatur idē p̄dicatū de contēto sub illo cōi est nota ex terminis. sicut enim hec est nota ex terminis p̄m eū. oē totū est maius sua pte. ita est hec nota ex terminis. oē cōtinuū est maius sua pte. Sīr sicut hec est nota ex terminis. si ab equalib⁹ equalia demas q̄ relinquūtur sunt eq̄lia. ita hec est p se nota ex terminis. si a diuersis q̄ternarijs eq̄lia demas q̄ relinquūtur sunt equalia. ⁊ vīr vel frequent q̄n aliq̄d p̄dicatū est p se notū de suo p̄mo subiecto. est p se notū de quolibet cōtēto sub eo in se cognito. Ideo dico ad q̄stionē p̄mo q̄d ꝓpositio p se nota. ⁊ dico q̄ p ly p se nō excludit notitia terminoꝝ. nec notitia terminoꝝ est causa sufficiēs respectu talis notitie. ℔ cū notitia terminoꝝ requirit formatio ꝓpōis ex illis terminis. et ita cū formatio ꝓpōis nō possit fieri nisi mediāte volūtate. Ad notitiā ꝓpōis p se note requirit ipa volūtas tanq̄ efficiēs causa saltē mediata. nō tn̄ vīr q̄n notitia incōplexa terminoꝝ ⁊ formatio ꝓpōis ad notitiā cuidē rē talis ꝓpōis sufficiūt. est ꝓpō p se nota. ℔ sic dicrū est in p̄ma q̄e ꝓlogi. aliq̄n notitia ituitiua terminoꝝ cū formatiōe ꝓpōis sufficit ad notitiā cuidēz veritatis ꝓtingētis. ⁊ tn̄ illa veritas ꝓtingēs nō est p se nota. ℔ ad hoc q̄ ꝓpositio sit p se nota. oportet q̄ q̄cunq; notitia termioꝝ siue sit pfecta siue impfecta. siue ꝓfusa siue distincta. dūmodo illi idē termini q̄ p⁹ apꝓhendūtur et nō alij. siue intuitiua siue abstractiua. sit sufficiēs cū formatiōe ꝓpōnis ad causandū notitiā cuidentē ꝓpositionis. Et si querat. an notitia termioꝝ in vlī sufficiat. Dico q̄ nō. q. tūc est aliquis terminus apprehensus qui nō est in tali ꝓpositione p se nota. Intelligendū est tn̄ q̄ ip̄opie aliq̄n ab auctoribus dicit aliqua ꝓpositio p se nota. ad cui⁹ tn̄ notitiā nō sufficit notitia termioꝝ incōplexa cū formatiōe ꝓpositionis: sed requirit aliquid aliud. q. tn̄ nō requirit syllogisemus nec expiēria aliqua alia alicui⁹ extrinseci realis. dicitur esse ꝓpositio p se nota. q. sufficit sola exemplificatio alicui⁹ inferioris. sic q̄ ex duabus ꝓpositionibus vlibus dispositis in mō ⁊ in figura: p̄cipue in p̄ma, sequit ꝓpositio vlis. potest dici

D
Rūsio aue.

aliquo modo p se notū. q. nō oz nisi exēplificare in terminis. ⁊ statim intellect⁹ assentit. Et ita est in alijs sciētijs. q̄ p̄ncipia aliq̄ carus dicunt esse p se nota. q̄uis nō q̄libet notitia terminoꝝ sit causa efficiēs notitie euidētis illarum veritatū. Secūdo dico q̄ alius termin⁹ est vniuersale et quodlibet contentū sub eo siue cōceptus. ⁊ eodem modo alius termin⁹ est diffinitio et diffinitū. Et p̄m hoc dico q̄ alij termini sunt in ista ꝓpositione: deus est: quā nos habem⁹ mō de facto. ⁊ alij termini sunt in illa ꝓpōne quam videns essentiā diuinā pōt formare. p̄dicādo illud de quod est diuina eēntia de ipamet diuina essentia. ⁊ aliq̄s alius termin⁹ est in illa ꝓpōne quā pōt talis formare p̄dicando illud idez q̄d nos p̄dicamus de aliqua eēntia. ita q̄ sint ibi due ꝓpōnes ad minus possibiles. q̄ nobis nō sunt possibiles. Sc̄m hoc dico. q̄ illa ꝓpō quā de facto habemus nō est p se nota. ℔ ꝓpō vtraq; quā formar beat⁹. siue p̄dicādo esse q̄d ē deus de diuina eēntia. siue illud q̄d nos p̄dicamus est p se notū. Primū p̄z. q. illa ꝓpō que est dubitabilis nō est p se nota. sed ista ꝓpō quā nos habem⁹ est dubitabil⁹. manifestuz est. ergo ⁊c. Sc̄m patet. q. apprehēdēs illos terminos ⁊ formās ꝓpōnem necessario assentit. De prima patet. q. ibi p̄dicat idē de se scz eēntia de eēntia. ℔ de re simplici nō pōt intellect⁹ apprehēdēs illā rē dubitare. q̄n p̄dicatio cuiusdez de se sit vera. q̄ ⁊c. De scōa etiā ꝓpōne patet q̄ intellectus bt⁹ videns illā essentiā nō pōt dubitare eam esse. nec etiā apprehēdens eā abstractiue. quecūq; sit ratio istius dicti. Per alterā istarū ꝓpōnū est illa ꝓpō quā nos habem⁹ de facto demōstrabilis. p̄dicando in p̄ma ꝓpōne illud p̄dicatū quod nos habem⁹. scōo p̄dicando de illo subiecto quod nos habemus ipaz diuinam essentiā in se ⁊ ex his ꝓpōnibus concludendo p̄dicatū quod non habem⁹ de subiecto quod nos habemus. Et si querat. cui est ista ꝓpositio demōstrabilis. Dico q̄ est demōstrabilis. vel ipi videnti essentiā diuinā in se vel cognoscenti abstractiue ipaz diuinā essentiā in se. Et si dicat q̄ talis ꝓpō nō ē sibi dubitabil⁹ Dico q̄ posito q̄ talis manēs talis nō posset illaz ꝓpōnē dubitare. tn̄ est demōstrabilis. q. ad hoc q̄ aliqua ꝓpō sit demōstrabilis. sufficit q̄ possit dubitari a quocūq;. ⁊ postea p̄ sillogismuz accipientē ꝓpōnes necessarias possit fieri nora. ⁊ ita est in ꝓposito. q̄ aliq̄s potest ista ꝓpositionē dubitare. ⁊ postea si videat dinaz essentiā pōt eandē formare quā p⁹. ⁊ ꝑ tute notitie p̄missarū eā cuidēter cognoscere. Ad argumentū p̄ncipale dico q̄ in ista ꝓpositiōe.

E
Secōo dicit aliter

Questio
E
Responsio

F

G
Ad argumentum p̄ncipale

deitas est. nō p̄dicat idem de se. q. hic p̄dicat vnū cōmune ad deū ⁊ ad alia. ⁊ nullū cōmune est idē cū suo inferiori. nec est ps sui inferioris. nisi q̄n plures cōceptus cōiūgunt. sicut est de diffinitōe ⁊ parte diffinitionis. q. ibi vna pars est in plus q̄ tota diffinitio. nec in aliquo alio casu inferius includit snū supius. ⁊ ideo in tali ꝓpōne nō predicat idē de se: nec ps de toto: nisi vt dictū est. nec aliquid intrinsecuz illi de quo p̄dicatur. Questio. v.

A
Questio V

Vpposito q̄ deus nō sit p̄mū cognitū a nobis.

q̄ro. Verū vīr cōissimū sit p̄mum cognitū a nobis. Q̄ sic videt. Auicēna p̄mo metb. vult q̄ ens ⁊ bmōi p̄ma impssione imprimunt in aia. g̃ talia cōissima sūt p̄ma cognita a nobis. Ad oppositū vniuersaliora sunt difficillima ad cognoscendū. quia sunt a sensu remotiora. t. metb. g̃ que sunt ꝓpinq̄ora sensui sunt notiora. ⁊ p⁹ ens p⁹ cognita. ℔ huiusmodi sūt singularia sensibilia. g̃ ⁊c. Ad q̄stionē dr q̄ cōmunissimū nō est p⁹ notuz. sed spēs spēalissima illius singulari quod. fortius mouet sensum. Intelligit aūt questio de p̄mo obiecto p̄mitate g̃nationis. ⁊ sic intelligendo questionē ista opinio p̄mittit duo. Primū est q̄ conceptū simplr simplicē vocat qui non est resolubilis in plures cōceptus. vt cōcept⁹ entis vel vltime dre. Cōceptus vo simpler dz nō simpliciter simpler ē quicūq; potest accipi ab intellectu actu simplicis intelligētie. licz possit resolui in plres cōceptus secūm ꝓceptibiles. Secūdo p̄mittit q̄ aliud est intelligere confusū et aliud cōfuse intelligere. Confusū cui idē est quod indistinctū. Et sicut dupler est indistinguibilitas ad ꝓpositū. scz totius eēntialis in partes eēntiales. ⁊ totius vlis in partes subiectiuas. ita est dupler distinctio duplicī toti⁹ p̄dicti ad ptes suas. Confusū aūt intelligitur q̄n intelligit aliq̄d indistinctū altero p̄dictoꝝ modoꝝ. Sed cōfuse dr aliquid cōcipi quando concipit sicut exprimit p nomē. Distincte. q̄n concipit sicut exprimit p diffinitionē. His p̄missis dico p̄mo q̄ ordo originis in cognitione actuali que cōfuse cognoscunt. ⁊ quo ad hoc dicit q̄ primū actualr cognitū confuse est spēs spēalissima. cuius singulare efficacius et fortius p̄mo mouet sensum. ⁊ hoc supposito q̄ singulare nō pōt sub rōne ꝓpria intelligi. quia sm cum modo loquit de his que certū est posse intelligi sm vnam opinionē. Conclusio ꝓposita ꝓbatur. causa naturalis agit ad effectū suū sm vltimū potētie sue quādo nō est impedita. ergo ad effectū pfectissimū quem potest

B
Opinio p̄ma q̄ ē scoti

Conclusio scoti

Probat ꝓcō pri.

ꝓducere p̄mo agit. sed omnia concurrētia ad istuz actuz primū intellectus sunt cause mere naturales. quia p̄cedunt oēm actū volūtatis. et nō sunt impedite. vt p̄z. ergo ꝓducunt effectum pfectissimū in quē possunt. Ille aūt non est nisi cōceptus spēi spēalissime. Si em̄ aliq̄s alius esset. puta cōceptus alicuius cōmunior⁹ esset pfectissimus. in quē ista possent cū cōceptus superior. vel cōmunior istius sit imperfectior cōceptu spēi specialissime. sicut pars ē imperfectior toto. sequeret q̄ illa nō possent i cōceptum illius spēi. ⁊ ita nunq̄ causaret conceptum illius. Secūdo sic. Auicēna p̄mo metaphisice. ca. ij. Metaphisica est vltima i ordine doctrine. g̃ p̄ncipia oīm aliaruz sciarum possunt cōcipi. ⁊ termini illoꝝ ante p̄ncipia metba. sed hoc nō esset si oporteret p̄mo actu aliter concipi cōceptus cōmunioꝝ q̄ conceptus specierū specialissimarū. tunc em̄ oporteret ens et bmōi p̄mo concipi. ⁊ ita magis secūretur metaphisica esse p̄mā in ordine doctrine. g̃. Tertio sic. q. si oporteret p̄cōcipere cōceptus vniuersaliores ante conceptum talis speciei. tūc sensu posito in actu de singlari mouente sensum ⁊ intellectu exīte soluto. oporteret ponere magnū tps anteq̄ spēs huius singularis p̄mo sensati conciperet. q. ꝑ⁹ oporteret intelligere p̄dicata cōmunia ⁊ oia dicta in quid de illa specie ꝑz ordinē. Dicit secūdo isti q̄ ordine originis ens est primuz distincte cognitū. ⁊ consequēter semp̄ p⁹ sibi ꝓpinq̄ora ⁊ posterius remotiora. quia ex secūdo premisso nihil concipit distincte nisi quādo concipiunt omnia que sunt de rōne eēntiali eius sed ens includit in oībus cōceptibus inferioribus q̄dditatiuis. ergo nullus cōceptus inferior distincte concipit nisi cōcepto ente. ens aūt nō potest concipi nisi distincte q̄a habet conceptū simplr simplicē. Potest g̃ distincte cōcipi sine alijs ⁊ nō econuerso. g̃ ens est p̄mus cōceptus distincte ꝓceptibilis. Dicit etiā q̄ totus ordo cōfuse concipiēdi p̄cedit totū ordinem distincte cōcipiēdi. q̄ ꝓbat auctr p̄dicta Auicē. de ordine metb. ad alias scias speciales. Tertio dicit q̄ notitia bitualis sūt cōiora p⁹ notavia g̃aris. ⁊ hoc ꝓbāt p crēpluz a sili. de diuersis formis pficiētib⁹ idē pfectibile ordine quodā. scilz mediatius ⁊ immediatius. Et cōsīr de cadē forma. si actualr cōtineat i se pfectionē illarū formarū ordinatarū cōsimili ordine pficientē. Eodē modo de diuersis cōceptibus vel vno equivalēte virtualiter in perficiendo intellectū. Cōtra opinionē p̄mo q̄ ponit de cōceptū simplr simplici et nō simplr simplici. innuēs q̄ nullus cōceptus specici vl

Tertia conclusio scoti

C
Cōtra opiniones

Universidad de Deusto
Biblioteca

generis est simplr simplex.nō est verū qz de re simplr simplici nō est impossibile habere ꝯceptū simplr simplicē.sed aliq̄ res est simplr simplex.sicut alias declarabit.g̃ ꝛc. Preterea illud quod nō est simplr simplex.vl'includit cōpositionē vel est cū altero cōpossibile. ergo si cōceptus spēi spēalissime vel generi nō sit simpliciter simplex.vel hoc est qz ꝯponit ex pluribus cōceptibus vel qz est ꝯpossibilis. Primū nō est verū.qz qñ aliq̄d componit ex pluribus partes sunt modo sibi cōuenienti.si totū sit realiter.partes sunt realr. si totū sit ens rōnis et habēs actualr esse ꝯpositū ꝛ esse obiectiuum. partes ꝯportōabilr erūt. g̃ ꝯceptꝰ spēi spealissime nō pōt esse sine partibꝰ suis. ꝛ ita cū ipse ponat q ꝯceptus entis est ps nō pōt esse cōceptus spēi spealissime sine cōceptu entis qđ ip se negat. Si dicaf q cōceptꝰ entis est ibi virtualr vel potētialr.ꝛ hoc sufficit ad rōez ptis
Cōtra.pars est prior naturalr suo toto.ꝫ illud quod est trn potētionalr vel ẽctualr nō est ꝑus natura alio. g̃ oz q pars actualr sit ꝑor actualitate sibi ꝯuenienti. ita q sicut ps realis ē ꝑor simplr ꝛ vere actualr est.ita ps rōnis est prior in esse cōcepto vel cognito. Preterea qñ aliq̄ bnt oēs partes simplr easdez illa sunt simplr idē.nec in aliquo distinguunf. g̃ si ꝯceptꝰ spēi nō sit simplex sed cōpositus. oz q bēat oēs ptes easdez ꝗs bz diffinitio.qz alie ptes nō pnt dari.qz ꝓter ꝯceptū spēi nō sunt ꝯceptꝰ entia les spēi nisi trn ꝯceptus generis ꝛ dñe que sunt partes diffinitōis.ꝛ nō est maior rō q vna ps diffinitōis sit ps ꝯceptus spēi q̄ alia. g̃ diffinitio ꝛ diffinitus nō cēnt distincti termini qđ alibi negat. Si dicaf qmodr cōponāt cōceptū spēi ꝛ ꝯceptū diffinitōis.qz in diffinitiōe sunt in actu.in ꝯceptu aūt spēi sunt trn potētionalr vel ẽctualr. Contra.qñcūq aliq̄d'est in potētia vel ẽctualr fm q ista distinguūf ꝑ eē i actu illud nullā facit cōpositionē in illo in quo est. Exemplū.qz forma est in materia in potētia ꝛ nō in actu.ideo nō facit materiā cōpositā. sic alias patebit. Silr.qz oīa sunt in deo ẽctualiť. ideo nō faciūt in deo ꝯpositionē. g̃ si ꝯceptus generis ꝛ dñe sint trn potētionalr vel ẽctualr in ꝯceptu spēi.nullā faciēt ꝯpositionē in specie. Nec pōt dici scōm q ꝯceptus spēi nō est simpliciter simplex.qz est ꝯpossibilis.Tū qz nō est ꝯpossibilis nisi forte cū cōceptu actuali.Tum qz cōceptus vltime dñe ꝛ silr ꝯceptus ent' est compossibil'.ꝛ trn vterq̄ est simplr simplex fm cum. Contra scōm ꝑmissum.qz ipe dicit q cōfuse concipiť aliq̄d.qñ ꝯcipiť sicut exꝑmiť ꝓnomen.ꝛ distincte qñ cōcipiť sicut exꝑmiť ꝑ diffinitionē.innuēs q diffinibile nō pōt distincte cognosci sine diffinitōe. Contra hoc.oīe quod concipiť fm totū ꝛ fm qūlibet partez distincte cōcipiť.ꝫ ꝯceptus alicui⁹ spēi potest cōcipi fm se totū ꝛ fm qūlibet partē sine diffinitōe.g̃ ꝛc. Minor ꝑz.Tū qz sicut post patebit aliqua spēs nō bz diffinitionē ꝓprie dictā. Tum qz sicut dictū est ꝯceptus alicui⁹ spēi est simplr simplex.Tum qz sicut post patebit. cōmunissimū nō est semp ꝑmū distincte cognituz nec etiā cōius semp ꝑus distincte cognoscitur.

Contra ꝓncipalē cōclusionē ꝑmi articuli q spēs spēalissima nō primo intelligaf ꝑmitate originis.qz fm multos ꝑmū obiectū potētie ꝛ maxime ꝑmitate originis ꝓcedit actū potētie fm illā rōnē fm quā terminat actū potētie. ꝫ spēs spēalissima sub rōne spēi spēalissime non ꝓcedit oēm actū intelligēdi.sicut declaratū ē ꝑus.g̃ ꝛc. Preterea aut singlare itelligiť a nob aliquo mō.ꝛ hoc sub rōne ꝑpa singularitatis. aut nullo modo. Nō nullo mō certū est.qz tūc nunq̄ de eo possemus inq̃rere aliquā veritatē ꝛ ita nō possem⁹ inq̃rere an sit ponēda vel nō. Si sit aliquo modo cogñscibile a nobis ꝛ nō in ꝯceptu ꝓprio.g̃ in ꝯceptu cōi sibi⁹ alijs.ꝛ ois ꝯceptus nō q̃ditatiu⁹ ꝗēiēs alteri ꝑsupponit ꝯceptū q̃ditatiuū illi cōuenientē fm euz alibi. ergo esset aliq̄d ꝑdicabile in q̃d de dña indiuiduali.ergo ipa dña indiuidualis i se cognoscit ꝑmo.ꝛ tūc p rōnē suā causa naturalis agit ad ꝑfectissimū conceptū in quē pōt.ergo ipm singulare ꝑmo intelligit. Preterea rōnes sue nō cōcludūt. Prima nō.qz qñ accipit q cā naturalis ꝛc.aut intelligit q ꝓducit effectum fm spēm aut fm numerū.si scōo modo hoc est falsum.qz ignis in calefaciēdo nō ꝓducit ꝑfectissimū calorē in quē porest.ꝫ successiue ꝓducit quousq̄ ꝓueniat ad ꝑfectū calorē. Si itelligat ꝑmo modo. aut intelligit de causa totali illo modo quo causa naturalis pōt eē cā totalr aut vlr de oī cā.siue sit totalis siue ptialr. Si scōo modo hoc est falsuz.qz aliqñ cā partialis ꝓducit vnū effectū ꝛ postea illa causa ptialis et effectus ꝓductus cōcurrūt sicut due cause partiales ad ꝓducendū effectū perfectō.c. ꝑz quia ipa substātia anime ꝑmo causat cognitōnem.ꝛ postea ista cognitio ꝛ substātia anime poterūt ꝓducere vnā volitionē. q̃ est ꝑfectior cognitōe ꝑmo ꝓducta in naturalib⁹. etiā pnt adhuc multa exempla inueniri. Si intelligat ꝑmo mō.tūc si sit nata ꝓducere ꝑfes effectus nullus coꝛ ꝑus ꝓduceť nisi forte ꝓpinquitate tēporis.qz vnus potest ꝓduci in instāti. et alius tantū successiue.ꝛ tūc ille qui ꝓducetur in instanti siue sit perfectior siue imperfectior ꝑus producetur. Et hoc si productio instantanea

D Contra ꝓncipalē cōclusionē

Cōtra scōz dictū

E Cōtra ꝑmā rōnē

nō sit finis nec intrinsecus nec extrinsecus ꝓductōis successiue. Que aūt sit cā illi⁹.post dicēf. Cōfirmaf.p ꝑbm.ix.metha. q q̄ sunt ꝑor ꝛa generationis sunt impfectiora.illud nō pōt itelligi de distinctis effectib⁹ ꝓductis a distinctis ꝛ disparatis causis. ꝗa illi vel nō bnt talē ordinē originis. vel indifferenť pōt pri⁹ ꝓduci pfectius aut impfectius ꝛ ecōuerso. Silr ꝑz fm eū q itelligit de cā babēte plures effectus. Preterea.fm eū visibile distās pri⁹ itelligiť sub rōe cōioti q̄ min⁹ cōi.g̃ nō sp ꝓducitur ꝑmo effectus pfectissim⁹. Si dicaf. q cause iste sunt ipedite ꝓpť ipꝛoportionē medij. Cōtra.qñ est aliqua cā ꝓductiua mlꝛor effectuū ita q q̄cunq̄ sufficiūt ad ꝓductionē vni⁹ effectus.puta a.ꝛ nō alterius puta b.tūc a ꝛ b si simul ꝓducātur.prius natura ꝓducit b q̄ a. ꝗa ꝑus natura fm ꝑbm.v.metha.et scōm eos est illud qđ pōt esse sine alio ꝛ nō ecōuerso. sed q̄cūq̄ sufficiūt ad causandū ꝯceptū min⁹ cōem sufficiūt ad causandū effectū cōiorez. sicut isti habēt ꝓcedere.ꝛ nō ecōuerso. g̃ nō pōt ꝓduci ꝯceptus spēi spālissime. nisi ꝓducaf ꝯceptus cōior.sed ecōuerso pōt fz eos. qñ obiectū ipꝛoportionabiliť distat. g̃ pri⁹ natura ꝓducit ꝯceptus cōior. Si dicaf q ꝯceptus spēi spālissime pōt ꝓduci sine ꝯceptu cōioꝛi. Contra.q̃ro q̄ req̃runt ad causandū ꝯceptū entis.videf q ista tellectus agens ꝛ fantasma cuiuscūq̄ singularis vel spēs intelligibilis sufficiūt.qz fm istos nihil agit in ītellectuz possibilē nisi intellect⁹ agēs.vel ipe intellect⁹ possibilis ꝛ spēs itelligibilis vel habit⁹ vel essentia rei pntis.ꝫ itellectus agēs ꝛ possibilis semp se babēt vnifoꝛmiter. g̃ si nō ꝓducaf ꝯceptus entis qñ ꝓducitur ꝯceptus spēi spālissime. opz q hoc sit ꝓpť defectū habit⁹. ꝛ hoc nō est verū.q̃a habit⁹ sequiť actū. vel ꝓpter defectū spēi. vel ꝓpter defectū essentie rei pntis. Nō ꝓpter defectuz spēi.qz nō ꝓpter defectū alicui⁹ spēi singlar. qz nō pōt dari cui⁹.nec plus vnius q̄ alteri⁹. et ita vel nullius vel cuiuslibet. Nec ꝓpter defectū spēi cuiuscūq̄ vlis.qz q̃ro a quo causaret illa spēs illi⁹ vlis.ꝛ nō pōt dari nisi intellectus agēs ꝛ singulare vel spēs singularis vel natura cōis. q̄ oīa sunt pntia ꝛ sufficiēter approxiata qñcūq̄ generaf spēs rei singularis. Hoc cōfirmaf. qz si ꝑmo nō habetur ꝯceptus entis ꝛ postea habeť.tūc erit tps mediū iter ꝓductiones ꝯceptus spēi spālissime ꝛ ꝓductionē ꝯceptus entis. Et quero de illo tpe.aut facta aliq̄ mutatione.aut nulla. Si nulla nō est maior ratio q ageret post illud tēpus mediū q̄ i illo tē pore medio. Si sit facta aliq̄ mutatio. nō pōt dari termin⁹ talis mutationis.q̃a nec species nec actus intelligēdi nec hitus. ꝑz inductiue. nec ꝓducif ꝯceptus entis ꝓpter defectū presentie rei realis.patet inductiue. Preterea qñ accipiť in minore q cōceptus pfectissimus in quē possūr est cōceptus spēi spēalissime. ꝫ nō debet cōcedi fm istos.qz illud idē ē intellectū qđ est sensatū.ꝫ sensatū est singulare. g̃ singlare est intellectū.ꝛ ꝯceptus singlaꝛ est perfectior ꝯceptu spēi spēalissime. g̃ si maior cop sit vera singulare ꝑmo intelliget.ꝛ ꝑmo ꝯceptus eius ꝓducet. Cōfirmat ista rō.qz singlare sub rōne singlaꝛ est sensatus a sensu. g̃ singulare sub rōne singlaꝛ est intellectū ab intellectu. ꝓna ꝑz.qz in quodcūq̄ obiectū pōt sensus in illud idem sub eadē rōne pōt intellectus.marime fm istos. Añs ꝑz.qz sensus nō est apꝓhēsiuus vlis. g̃ trn singulariū. Si dicaf singlare sub rōne sue singularitat' nō sentiť.sed trn sub rōne nature. Contra.ipe ponit q nō intelligitur ꝑmo singulare. sed spēs spēalissima cuius singulare fortius mouet sensū. Tūc quero.aut idē sub rōne eadē realr est obiectū sensus ꝛ intellectus aut nō sub eadē rōne a parte rei. Si sic.nō debet dicere q spēs spēalissima ꝑmo intelligiť.cuius indiuiduū fortius mouet sensū. ꝫ q illa spēs spēalissima ꝑmo intelligiť q̄ primo mouet. et quo idē sub eadē rōe a parte rei est obiectū vtriusq̄.ꝛ tā obiectū q̄ rō obiecti debet ꝓcedere actū ꝑmū tam potētie sensitive q̄ intellectiue fm eū. Si aūt idē sed nō sub eadē rōne est obiectū sensus ꝑmū.ꝛ ꝑmū obiectū intellect⁹. Et certū est q in re añ oēm actū intellect⁹ nō est nisi natura vel dña individual ꝑbēs naturā fm eos. g̃ si rōne nature sit ꝑma rō obiectiua itellect⁹.oz q dña ꝑbēs sit rō motiua ꝛ terminativa ipius act⁹ sentiendi. Cōfiraf q fm eū obiectū ꝑmū intellect⁹ precedit actū ꝑmū intellect⁹.ꝫ fm euz nihil est añ oēm actū intellect⁹ nisi qđ est realr singulare. ergo ꝑmū obiectū intellect⁹ est realr singlare. g̃ nisi sub alia rōne apꝓhēdaf ab intellectu. puta sub rōne nature.ꝛ sub alia apꝓhēdaf a sensu. puta sub rōe nature individualis.nō plus erit obiectū sensus ipm singulare q̄ obiectū intellectus. Si dicaf q natura est alr motiua vel rō mouēdi sensuz ꝛ intellectū. q̄ vt ē rō mouēdi sensū.nec rio est sub singlaritate. vt aūt rō mouēdi intellectū abstrahiť a singlaritate. Iz actualr ꝓiūgiť singlaritati. Cōtra.q̄uis forte sēsus ꝓticlar⁹ n possit eē alicui⁹ obiecti.nisi qñ nā ꝓiūgiť dñe individuali ꝗ istos.ꝛ ꝫ nāliť. tamē sensus interior q̃ bz actū suū in absentia rei.ꝛ p ꝛsequens eadē rōne re destructa nō est magis respectu nature ꝓiūcte differētie individuali q̄ intellectus.ꝛ ita nō plus apꝓhenderetur

Universidad de Deusto
Biblioteca

singulare a fantasia q̄ ab itellectu qđ est ꝓtra eos. Scđa etiaz rō nō valet. qz scia nō est tm̄ ex incōplexis sed est respectu ꝓpletoꝝ. ⁊ aliq̄n ꝓpleχa sunt ignotiora q̄tūcunq; termini sint noti vel etiā notiores. ergo q̄tūcunq; termini metaphisicales essent pⁿ noti q̄ termi aliaꝝ sciarum. nō oporteret cōplexa metaphisicalia esse notiora. ⁊ ita nō oporteret metaphisicā eē priozē ordine doctrine. Exēplū. isti sunt termi noti. corp⁹ celeste. astra. ⁊ bmōi. ⁊ paritas ⁊ imparitas. ⁊ tm̄ istud ꝓplexū. astra sunt paria nō pōt euidēter cognosci. nec etiā ei⁹ obiectū. et tm̄ multa alia ꝓpleχa quoꝝ termi sunt posteri⁹ noti pñt euidēter cognosci. Et ita q̄uis termi metaphisicales. essent pⁿ noti q̄ alij termini aliaꝝ sciaꝝ ptculariū. nō oporteret cōplexa ex illis termis esse notiora. Prefea. fm pbm .i. phi. ⁊. vij. metha. ⁊. i. posterioꝝ. scia de vlīoribus est ꝓz ordine doctrine. ⁊ tm̄ fm istū termi cōiores nō sunt pⁿ noti. g̃ nec sp ꝓximas noticie incōplexe termioꝝ fm istos arguit ꝓximatē scie ordine doctrie. Prefea. metha. nō tm̄ est de cōpositis: ꝫ etiā est de sⁱbijs separatis q̄ sūt posteri⁹ note fm istos. g̃ q̄tūcunq; metha. non esset vtria ordine doctrine q̄tum ad illā ptē q̄ est de sⁱbijs separatis. Prefea scie ptculares nō soluz sunt de spēb⁹ spālissimis istoꝝ sensibiliū. q̄ sole fm istos sunt ꝓma cognita ab itellectu primitate originis. qz illa singularia efficaci⁹ mouēt sensuz. ꝫ etiā sunt de multis alijs. pura de substātijs. de q̄titatib⁹. fm eos. ⁊ de respectibus fm eos. ⁊ de multis alijs q̄ non sunt ꝓmo cognita ab itellectu. ꝫ aliq̄ illoꝝ sē. sbe nō pñt cognosci nisi in ꝓceptu cōi sibi ⁊ accidēt⁹. ⁊ p ꝓns nō pñt cognosci nisi ꝑhabito cōceptu entis. ⁊ alijs cōceptib⁹ cōissimis. g̃ si rō sua esset bona metha. esset ꝓz ordine doctrie respectu taliū sciaruz ptciulariū. q̄uis nō esset ꝓz ordie doctrine respectu sciarū de spēb⁹ spālissimis istoruz sensibiliū. Prefea. si rō sit bona sequit q̄ scia de spē spālissima sit ꝓma ordine doctrine. cui⁹ tm̄ oppositū docēt auc. ⁊ expientia. Prefea. tertia rō nō valet. Tū qz eq̄ ꝓcluderet si cōceptus spēi spālissime ꝓmo ꝓducit q̄ erit magnū tps ātēq̄ deueniat ad ꝓceptū entis: sicut si ens cōcipiat. ꝓmo oporteret ponere magnū tps ātēq̄ deueniret ad ꝓceptū spēi spālissime qz q̄ rone oporteret trālire oia media descēdēdo a cōissimo vsq; ad spēz spālissimā. eadē rōe oporteret trālire ꝑ oia media ascendēdo a spē spālissima vsq; ad ꝓceptū entis cōissimū. Tuz qz diceret alij q̄ simul: saltē tpe q̄uis nō natura ꝓducerent ꝓcept⁹ entis cōissimi ⁊ cōcept⁹ spēi specialissime. Cōtra scđm articulum. in quo ponit q̄ ens necessario est ꝓmū distinctū cognitū primitate originis. B est simplr falsuz q; ome obiectū potest distincte cognosci. non cognito illo qđ nō est de ratione eius ēntiali nec includit ēntialr in eo. sed ꝓceptus entis nec includit in specie spēalissima nec ⁊ aliquo inferiori reali. g̃ vnūquodq; illoꝝ pōt cognosci distincte sine cognitōe entis cōissimi. Maior pz. qz ad cognitōnē distinctā rei sufficit cognitio oim essentialiū ⁊ intrinsecoꝝ sibi. Minor pz fm eū. qz cōceptus entis cōissimi nō est aliquod reale. g̃ tm̄ est in itellectu. ꝫ illud qđ tm̄ est in intellectu nō est de ēntia cuiuscunq; rei exīntis extra aiam. Preterea q̄ncūq; sub aliq̄ cōi continent plura ꝑ se ꝓtēta. si vnū illoꝝ potest distincte cognosci sine cognitōe supioris. ⁊ aliud ꝓtentū pōt distincte cognosci sine cognitōe eiusdē supioris. ꝫ ens ꝑdicat in qđ ō deo ⁊ creatura. ⁊ deus pōt cognosci distincte sine cognitōe talis supioris. ergo et creatura. Maior pz. qz nō est maior ratio q̄ ad cognitōnē distincta vni⁹ inferioris requirat cognitio supioris q̄ ad cognitionē alteri⁹ inferioris. cū eque ēntialit ⁊ in qđ ꝑdicat de vtroq;. Minor ꝓbat. qz simplr simpler in re. aut totalr cognoscit. aut totalr ignorat. ⁊ hoc est intelligēdum de notitia intuitiua. q̄ ꝓcise fm istos rez respicit extra aiam ⁊ nō ꝓceptū mētis. ergo si deus intuitiue cognoscit. nccrio distincte cognoscit. ꝫ notitia intuitiua nō est respectu alicuius cōceptus. g̃ erit ibi notitia intuitiua distincta sine cognitōe talis ꝓceptus. ⁊ per ꝓns sine cognitōe supioris. cū nihil sit superius ad deū fm eū nisi cōceptus ⁊ nihil reale. Preterea quicq̄d distincte pōt cognosci a sensu sine cognitōe cuiuscūq; alterius. illud idē potest distincte cognosci ab intellectu sine cognitōne cuiuscūq; alteri⁹. ꝫ aliqđ sensibile pōt distincte cognosci sine cognitōe ent cōissimi. g̃ sine cognitōe tal cōissimi pōt distincte cognosci ab intellectu. Cōtra aliud qđ dicit q̄ totus ordo ꝓfuse ꝓcipiēdi ꝓcedit totū ordinē distincte cōcipiēdi. Hoc nō est verū. qz qđ distincte cognoscit a sensu. illđ idē pōt distincte cognosci ab itellectu. ⁊ maxie ab intellectu nō ipedito. qz nonnioꝝ potētie ē itellect⁹ nō ipedit⁹ ad cognoscendū sua obiecta q̄ sensus ad sua. g̃ distincta cognitio pōt bri in ꝓmo instāti. et tm̄ nō oportet tūc q̄ habeat tot⁹ ordo ꝓfuse cōcipiēdi. q̄a cōceptus multoꝝ generū nō potest haberi sine notitia pluriū singulariū diuersarum specieꝝ. Contra tertiū articulū in quo ponit q̄ notitia habituali et actuali sunt cōmunioza ꝓus nota. Contra. vnūquodq; passiuum non impeditū sic agit sicut actiuū natuz est agere. sed obiectū ꝑ se qđ est actiuū respectu intellectionis: ꝓus natū est agere ad ꝓceptū cōioreꝝ q̄ ad min⁹ cōem. g̃ tali ordine fierent illi cōceptus in intellectu q̄n ꝓducūtur in eo. Si dicat. q̄ q̄uis obiectū natū sit pⁿ agere ꝓceptū cōioreꝝ. nō tm̄ intellect⁹ agēs est natus pⁿ facere ꝓceptū cōiorem. ⁊ iō nō ꝓmo fit ꝓceptus cōior. Cōtra. q̄n due cause ptiales rēq̄site cōcurrūt ad aliquē effectū ꝓducendū. neutra illaruū tollit ab alia modū suū agēdi. g̃ si obiectū natū sit agere ꝓceptū cōiorem. hoc nō pōt tolli per actiuitatē intellectus agētis. g̃ ꝓus natura ꝓducet ꝓceptus cōior. Prefea. istud dicit repugnat ꝓme rōni sue ad primā ꝓclusionem. qz ibi dictū est q̄ causa naturalis nō ipedita ꝓmo agit ad effectū ꝑfectissimuz quē pōt sed qn obiectū est sic ꝑsens intellectui in rone actualis intelligibilis. vt itellectus possit habere statiz actū elicitū circa illud. tūc illud obiectū natū est agere in itellectu. ergo tūc ꝓmo ager ad ꝓceptū ꝑfectissimū. ꝫ hoc est obiectuz cognosci cognitiōe habituali fm eū. ergo notitia habituali ꝓceptus ꝑfectissimus ꝓmo habebit. ⁊ ille est ꝓceptus spēi spālissime fm euz. g̃ ⁊c. Prefea. p te. illud intelligit habitualiter qđ sic est ꝑsens itellectui in rone itelligibilis actu q̄ intellect⁹ pōt habere statim actū elicitū circa illud. sed fm istos ista pñtia est p speciē intelligibilē. ergo illud cui⁹ spēs itelligibilis ꝓmo imꝑmitur itellectui. illud ꝓmo intelligit notitia habituali. sed spēs itelligibilis speciei spālissime ꝓmo imꝑmitur intellectui g̃ ⁊c. Assumptū ꝓz ꝑ eū qui vult q̄ siue magis vlr̄ intelligātur ꝑ eandē rōem ꝑ quā intelligit minus vlr̄. siue ꝑ aliā. tm̄ illud qđ pōt imꝑmere speciē min⁹ vlis pōt etiā causare spēm cuius libet vlīoris. Tūc arguo ꝑ argumentū suū. q̄ cā naturalis ꝓmo agit ad effectū ꝑfectissimū i quez pōt. ergo imprimēs spēm min⁹ vlis. pⁿ natura imꝑmet speciē magis vlis. cū illa sit perfectior si sit alia. Vel si n̄ sit alia. Adhuc arguo p rationē suā q̄ sicut forme diuerse ꝑficientes idē ꝑfectibile ordine quodā nate sunt imediatius ⁊ mediatius ꝑficere illud. ita si eadez forma cōtineat in se ꝓtualit ꝑfectionē illaruū formarū ordinatarū. simili ordine nature ꝑficiet illud ꝑfectibile. ergo si vna spēs cōtineat virtualit speciē magis vlis ⁊ speciē min⁹ vlis. cō simili ordine ꝑficiet intellectū. quo ordine ꝑficeret ille spēs si essent distincte. sicut ꝓbatū est ꝑ eū. si iste species essent distincte. spēs minus vlis ꝓus ꝑficeret. ergo ⁊c. Per idē argumentū ꝓz. q̄ nō semp cōius intelligit pⁿ ozdine originis notitia virtuali. Preterea. ꝓtra vtrūq; arguo per rōez suā. sicut diuerse forme ꝑficientes ⁊c. que ē maior. ⁊ accipio istā miorez q̄ si ista intelligant de distinctis notitijs. notitia minus cōis est ꝓior via gnationis. g̃ si cōior minus cōmune intelligant vna notitia habituali ⁊ actuali. illa vnica notitia cōsimili ordine ꝑficiet intellectū. ergo ꝓus ꝑficiet vt est notitia minus cōis q̄ vt magis cōis. Preterea i minoꝝ rōnis sue accipit falsum fm euz. quia accipit q̄ ꝓceptus plures cōmuniozes⁊ minōes habituales vel actuales nati sunt ꝑficere intellectū via gnationis. ita q̄ imperfectior sep ꝓus. qz ꝑ idem potest ꝓbari oppositū istius. ꝑ quod ꝓbat q̄ ꝓceptus minus cōis actual ꝑsupponit ꝓceptui magis cōi actuali. Nec opz q̄ in ifto ordine intellectus plus ꝓcedat a potētia ad actū. q̄ in ordine cognitōis actualis. sed si sint tales duo ordines. ꝓcessus erūt consimiles. Alia est opinio q̄ de intelligibili⁹ ab intellectu semp cōius ꝓus cognoscit. et ꝑ ꝓns cōmunissimū erit ꝓmo cognitū. Probatur ꝑ pbm primo phi. q̄ vlia sunt magis nota nobis. Et ꝓbat ꝑ hoc q̄ pueri appellant oēs viros patres ⁊ oēs femias matres. ergo ꝓus cognoscūt sub rōne magis vlis q̄ particular. Dicit ergo q̄ intellectus noster ꝓcedit de potentia ad actū. ꝫ ome tale ꝓus ꝓuenit ad actū incompletū q̄ ad completū. qui est medi⁹ inter potentiā ⁊ actū ꝑfectū. Actus aūt perfect⁹ intellectus est scia cōpleta ꝑ quā cōplete ⁊ distincte res cognoscit. Actus aūt incōpletus ē scientia imꝑfecta ꝑ quā sciunt res indistincte sub quadā cōfusione. Unde dicit pbs ꝓmo poste. q̄ sunt manifesta ⁊ certa cōfusa magis. posterius aūt cognoscim⁹ distinguēdo distincte ꝓncipia ⁊ elemēta. sed cognoscere aliq̄d in quo pⁿa continent sine hoc q̄ habeat ꝓpriaz notitiam vniuscuiusq; eoꝝ q̄ cōtinent in illo. ē cognoscere illud idē sub cōfusione quadā. g̃ ꝓus occurrit magis vle. Et qz sensus exit de potentia in actum. idem ordo cognitionis est in sensu. Nā ꝓmo per sensum dijudicamus magis cōmune et fm locū ⁊ fm tempus. fm locū sicut quādo aliq̄d videt a remotis. ⁊ fm tempus sicut puer ꝓmo distinguit boiem a nō boie q̄ istuz hominē ab illo. i. phi. Ratio huius est. qz qui scit aliquid indistincte: adhuc est in potētia vt sciat distinctionis ꝓncipiuz. ergo qui scit genus est in potentia vt sciat differentiā. Et sic pz q̄ cognitio indistincta est media inter potentiā et actū. ergo cognitio singulariū est ꝓior quo ad nos q̄ vniuersaliū. sicut cognitio sensitiua q̄ intellectiua. ergo tam fm sensum q̄ intellectum cognitio magis cōmunis est ꝓior q̄ minus cōmunis. Sed ista opinio non est vera.

A Cōtra scōaz rōes
B Contra scđm art.
C Cōtra aliū dictū
D Cōtra tertiū articulum
E Cōtra tertiā rōem
F Opinio scōa
G Ratio opi.
H Cōtra opi. scōaz

Universidad de Deusto
Biblioteca

Primo quia si semper vniuersalius esset ꝑus notū minus vñ. ḡ nō posset haberi notitia minus vlis nisi ꝑuia notitia oim vniuersaliū ꝑ se superiox. ꝯs est falsum. ḡ aīs. ꝯa pz. quia si posset cognosci minus vle aliquo magis vñ nō cognito. ḡ illud magis vle nō esset ꝑus notus. ff falsitas ꝯntis pz. qz multa sunt gña que sūt nobis ignota. ⁊ saltē laycis q̄ paruā vel nullā habēt de eis cognitionē. ⁊ tñ multe spēs specialissime ꝑ se contēte sub eis nō sūt eis ignote. saltē cognitione cōfusa. Preꝛea �means istos vlia nō sunt aliqua distincta a parte rei ab ipsis singularibus. ergo nihil vnū reale pōt cognosci ab intellectu. nisi singulare vel multa singularia cognoscanē. ⁊ ꝑ ꝯs nō vle. Confirmaē. qz accipio primū actū intellect⁹. ⁊ q̄ro an obiectū terminans actū intelligēdi sit res extra aiam. an ens rōnis. an aliquid aggregatum ex vtroq. Scōm est tertiū nō possūt dari. qz primū obiectū ꝑmi actus intelligēdi ꝓcedit actus potētie. Silr actus ꝑmus intelligēdi marume referē relatōe reali ad obiectum. si aliās referē realr. Silr actus intelligēdi ꝑm⁹ depēdet a suo obiecto ꝑmo. nullū illox ꝙpetit entri rōnis. nec aggregato ex entre reali et entre rōnis. cum illa sint posteriox ꝑmo actu intelligēdi. Si detur primū. aut intelligit vna res vera vl plures. ⁊ siue sic siue sic. cū �means istos nihil sit in re nisi singlare. vel aliq̄ vnū singulare ꝑmo intelligeē vel multa. Preterea ratio sua nihil valet. qz q̄n accipit q̄ intellectus nr ꝓcedit de potētia ad actū aut intelligit sicut debet intelligi q̄ intellectus nr ꝑus intelligit potētia anteq̄ intelligat actu. et hoc nihil est ad ꝓpositū. qz sic verum ē q̄ ꝓcedit de potentia ad actū. ⁊ cū hoc stat q̄ ꝑm⁹ actus sit perfectior respectu singularis. qz si ꝑmo itelligat singulare vel min⁹ cōe. adhuc ꝑus fuit in potētia ad intelligendū illud anteq̄ actu illud intellexit. Aut itelligit metaphorice ⁊ ꝙprie. q̄ prio ꝓcedit de potētia. hoc est de impfectiori notitia ad pfectiorē. ⁊ hoc deberet ꝓbare. ⁊ ita facit fallaciā petitionis ꝓncipij. Silr vniuersaliē loquēdo. hoc est flm. qz aliq̄n prior cognitio est pfectior. patet q̄n ꝓcedit a notitia ꝑmissarū ad notitiā ꝯclusionis. patet q̄ illa notitia ꝑior est pfectior. Silr aliq̄n ꝓcedit a notitia cause ad notitiā effectus. ⁊ tūc ꝑior notitia est pfectior secūda. Preꝛea. q̄ dicit in miore q̄ oē q̄ ꝓcedit de potētia ad actū ꝑius ꝙuenit ad actū incōpletus. qui est medius inr potentiā ⁊ actū q̄ ad actū pfectū. Si intelligat vlr. ista est simplicit falsa. ꝗa q̄n aliq̄d ꝓcedit ab aliquo ad actū ꝙpletū; ꝓcedit de potentia ad actū. tūc q̄uis nō ꝑmo ꝙueniat ad actū medium. tñ tūc vere ꝓcedit de potētia ad actū. Si militer q̄n volūtas de nō diligēte fit diligēs. ꝓcedit de potētia ad actū. ⁊ tñ nō oportet q̄ aīa illū habeat aliquē aliū actū ꝙpletus. Silr q̄n aer illuminaē a sole. est ꝓcessus de potētia ad actū. ⁊ tñ nullus actus incōpletus ꝑsupponitur haberi. ⁊ ita propositio habet infinitas instantias. Si aūt intelligat q̄ q̄n aliq̄d recipit multa. q̄ ꝑius recipit actū impfectiorē q̄ pfectiorē. hec ꝓpositio adhuc est falsa. sicut ostensum est ꝑus. Similr volūtas frequēter ex dilectiōe dei habet dilectionē ꝓximi. ⁊ tñ dilectio ꝓximi non est pfectior. Silr potētia recipit ꝑus actū q̄ habitū. ⁊ tñ actus est pfectior. Similr si esset vera oporteret q̄ intelligereē de actibus ordinatis. nūc aūt nō ꝓbat q̄ itellectus intelligit vlia ordine quodā essentiali. nisi forte accidēraliter. imo aliq̄n vnū ꝑ⁹ itelligit aliq̄n posterius. etiā naturalit. Preꝛea. q̄ dicit q̄ actus ꝙpletus est scia pfertā ⁊c. hoc est cōtra pbm. i. posterioꝛ. q̄ dicit q̄ demōstratio vlis est portior ꝓticulari. ergo notitia q̄ scitur q̄ ois triāgulus habet tres ⁊c. est pfectior q̄ notitia qua scitur q̄ omis ysocheles hz tres ⁊ tñ ꝑma est de vniuersalioꝛ. scḋa de min⁹ vñ. Et q̄n dicit. q̄ illud q̄ sic cognoscit hz q̄d. cognoscit in actu ⁊ quodāmō in potētia. Verus est q̄ ipa cōclusio ꝓticularis sic cognoscit ꝑm q̄d ⁊ quodāmodo in potētia. sed ex hoc nō seq̄tur q̄ illa scia sit impfecta. sed sequit q̄ cōclusio ꝓticularis impfecte scitur tali notitia. imo de virtute ꝑmonis deberet cōcedi q̄ nō scitur tali notitia. qz tñ ipa ꝯclusio vlis pfectē ⁊ actu simplicit scit tali scia. ideo illa scia est perfecta.

Preꝛea. q̄ dicit q̄ cognoscere aliquid i quo plura ꝓtinētur ⁊c. Verus est q̄ illa ꝓticularia confuse cognoscunt vel non cognoscunt ipm tamen vniuersale distincte cognoscitur. Similiter verum est de intrīsecis nō extrinsecis. patet de causa et effectibus contentis. Preterea dicit q̄ idem ordo cognitionis apparet in sensu. Contra. sensus non est cognitiuus nisi singularis. ergo non cognoscit magis cōmune ⁊ minus. imo nullum cōmune cognoscit. Preterea q̄uis vniuersale possit aliquo modo poni (licet falso) precedere actum intellectus possibilis virtute intellectus agentis. tamen non potest precedere sensationem. ergo cū nihil est ante actū sentiendi nisi particulare ⁊ singulare ꝑm eos. ergo non sentit magis cōmune et minus cōmune. Preterea aut sentit magis cōmune et minus cōmune vna sensatione. aut pluribus. Non vna. quia tu ponis q̄ ideo ꝑius sentit magis commune: quia ꝑius ꝺijudicamus q̄ aliq̄d visus a remo

M
Cōtra ei⁹ rōnem

tis sit aial q̄ homo. sed hoc est possibile q̄ ꝑ⁹ tpe sit. ḡ ꝑm ipm tūc ꝑius tpe sentit magis cōe q̄ minus cōmune. ⁊ per ꝯs nō eadē sentiaē Si duabus. hoc videt falsū. qz tu ponis q̄ potentia nō pōt simul in duos actus sentiendi.

Confirmaē. qz quero quō magis cōe ⁊ minus cōmune distinguunt. aut distinguunt realit. aut formalr. aut tñ ꝑm rōnem. Nō realiter. qz albedo nō est ꝓposita ex partibus realr distinctis ꝑm istum. Nec formaliter. qz negat talem distinctionē formalē. nec ꝑm rōnem. qz illa distinctio nō est nisi p opationē intellect⁹. ergo nō ē aīa actū sentiēdi. ꝑ distinctio inr magis cōe ⁊ min⁹ cōe ꝓcedit actū sētiēdi. qz pōt appbēdi magis cōmune nō apprehēso minus cōmuni. quod nō cēt possibile. nisi tūc magis cōmune aliquo modo distingueret a min⁹ cōi. Preꝛea ꝓbatū est ꝑus q̄ nunq̄ est distinctio ratōnis. nisi saltem alterus extremū sit ens rōnis. ergo illud quodcūq; fuerit nullo modo cadit sub sē ſu. Per idem patet q̄ nō potest dici q̄ singulare magis cōis ꝓapprehēdat a sensu q̄ singulare minus cōis. qz hec albedo ⁊ hic color nullo modo possunt distingui. ⁊ eodē modo ē de oibus talibus. Preꝛea ipe dicit q̄ cognitio singulariū est ꝑior. ⁊ tñ ꝑm sensus cognitio magis cōis est ꝑior q̄ cognitio minus cōis. hoc repugnat ꝑoūbus dictis. qz ꝑius dicit q̄ ois potētia que ꝓcedit de potētia ad actū. ꝑus pueit ad actū qui est medius inter potētiā ⁊ actum q̄ ad actum completū. sed potētia sensitiua ꝓcedit de potētia ad actū. ḡ ꝑius peruenit ad actum incompletū. scz ad cognitionez cōis q̄ singularis. qz q̄n aliquid intelligit sub ratōne cōmunis. intelligit sub quadā cōfusione. ergo si cognitio cōis sit media. ꝑus cauſabit q̄ singularis. Vel si nō. eadem facilitate pōt dici q̄ ꝑus cognoscet minus cōe q̄ magis cōmune. Et ita videt q̄ in eadē q̄one dicat ꝺictoria.

N
Riſio auctoris ad q̄stionē

Ideo dico aliter ad questionē. Supposita distinctione de ꝑmo obiecto potētie. ꝑmitto duas alias distinctiones. Prima est q̄ quedā est cognitio ꝓfusa ⁊ quedā distincta. Cognitio rei distincta est illa. qua q̄cq̄d est cognito eēntiale ꝑz potētie. ita q̄ nihil de essentia. nec intraneitate obiecti lateat potentiā. qz ꝺ est diuidere in singularia singula. hoc est quodlibz eēntiale rei apprehēdere. Cognitio confusa obiecti ē illa. qua aliq̄d patet potētie. ⁊ aliq̄d latet illā potentiā illius obiecti. sicut dissilia. vel in eēntijs suis. vel ꝑm figuras. vel ꝑm maiozitatē ⁊ miozitatē. ⁊ tñ q̄ nō possint discerni

Prima distinctio

O
Scḋa distinc.

Scḋa distinctio est. q̄ aliud est cognoscere confusum. ⁊ aliud cognoscere cōfuse. Cōfusū eñ cognoscit. q̄n aliq̄ totū bñs ptes intrīse cas sibi cognoscit. vel q̄n aliquod vle cōmune ad multa cognoscit. ⁊ tñ vtrunq; istox pōt distincte cognosci. Sed cognoscere cōfuse accipit dupliciter. scz ꝓprie q̄n aliq̄d cognoscit. ⁊ tñ nō quodlibet intrīsecū sibi patet potētie. Et isto modo solū totū includēs partes distinctas cōfuse cognoscit aut ꝓprie. q̄n aliquid ꝺr cogīsci. qz aliquid aliud quod est sibi cōe cognoscitur. vl aliquid ꝓprius cognoscit includēs aliquod cōe. vel connotās aliq̄d quod nō est ipz quod ꝺr cognosci cōfuse. Vel q̄n aliquid cognoscit. nec cognitōe simplici ꝓpria nec equalēti. Tñ in pñti questione intrēdo loqui de cognoscere confuse ꝑm q̄ accipit in ꝑma distinctione ꝓmissa. qz sic est magis ad ꝓpositū. Tertio distinguo de ꝓcepto ⁊ dico q̄ quidā est simplex qui nō includit plures cōceptus. quidā cōpositus qui nō est simplex ⁊ includit ꝑles ꝓcept⁹ suo modo sicut compositū actualr plures res reales scz materiā ⁊ formā includit. ⁊ magis in actu suo modo includit ꝓceptus nō simplicit simplex q̄ compositū materiā ⁊ formā. ꝑ q̄ to minus faciūt vnū suo modo q̄n sunt vni⁹rōis q̄ materia ⁊ forma. Dis vlis dico ad q̄stionē ⁊ ꝑmo q̄ cōissimū nō est ꝑmo cognitū a nobis ꝑmitate gñatōis. Circa quod ꝑmo ostendam istam ꝯclusionē q̄ primū cognitū ꝑmitate generatōis est singulare. Danc ꝓbo. qz illō q̄ ꝑmo cognoscit ab aliqua potētia sub aliq̄ rōe sub illa rōne ꝓcedit actū illius potētie. ꝑ solū singulare sub rōne illi⁹ q̄ est singlare ꝓcedit actū potētie. ḡ ⁊c. Maior ꝑz ⁊ ꝓcedit ab aduersarijs. Et ꝓbat. qz nulla potētia facit obiectū suū primū. nec rōnem oīsiuā sui obiecti. ḡ ꝑsupponit obiectū ⁊ rōnē obiectiuā. Preꝛea singulare aliquo mō intelligit. aut ergo per se aut ꝑ accīs. nō ꝑ accīs. Tū qz q̄n aliq̄d intelligit vl apprehēdit ab aliq̄ potētia ꝑ accīs. nō apprehēdit distincto actu quo apprehēdit obiectū ꝑ se. ⁊ ꝑ ꝯs nūq̄ posset intelligi singlare nisi intellecto vli. Si ꝑ se. aut ḡ ꝑsupponit cognitionē vlis aut nō. Si nō habeo ꝓpositū. si sic. ita q̄ cognito vli pōt intelligi singlare. Contra. q̄ūcūq; intellectus hz aliq̄ reqsita ad itellectionē multox. si q̄libet illox respiciat eā lit oia illa mlta. intellect⁹ cū sit potētia naturalis vel intelliget quodlibet illox vel nullū. Et ita cum omnia ꝓcuia intellectioni vniuersalis equaliter respiciant omnia singularia. ⁊ manifestus est q̄ intellectio vniuersalis equaliter respicit omnia singularia. vel quodlibet singulare intelligetur vel nullum. quia nō est maior ratio q̄ intellectio vniuersalis faciat ꝺ singulare intelligi q̄ aliud. Preterea hoc potest ꝑsuaderi. quia vbi potētia ꝓior terminat

P
Tertia distinc.

Q
Conclusio rñsiua

Probat ꝓclo

Universidad de Deusto
Biblioteca

ibi incipit potētia posterior. sed potētia sensitiua in cognitione singularis terminat. ergo ibi incipit cognitiō intellectiua. Preterea in potētijs ordinatis in quodcūq; obiectū potest potētia inferior. in ide potest et sub eadē rōne potētia superior. Patet de intellectu et voluntate et de potētijs sensitiuis exterioribus et interioribus. ḡ in oīe obiectū in qō potest sensus in illud ide pōt intellectus. ꝟ sensus pōt ꝑmo in singlare. ḡ et intellectus. Scda ꝛclo ē ista ꝙ primū distincte cognitū pōt esse singulare. Hoc ꝓbatur. qz oīe distincte cognitū a sensu potest esse primū distincte cognitū ab intellectu. sed singulare pōt esse distincte cognitū a sensu. ḡ ꝛc. Mino. ꝑz. Maio. ꝓbat. qz quarōne primū cognitū a sensu pōt ee ꝑmū cognitum ab intellectu. cadē rōne primū cognitum distincte a sensu pōt esse ꝑmū distincte cognitum ab intellectu. Preterea sicut argutū est cōtra primā opinionē oīs res pōt distincte cognosci ab intellectu. nullo qō nō est de eētia eius cognito. ꝟ vle (sicut declaratū est ꝑius) nō ē de eētia cuiuscūq; rei singularis. ḡ potest distincte cognosci nullo vle cognito. Tertia cōclusio est ꝙ aliq̄d aliud a singulari pōt esse ꝑmū distincte cognitū. Hoc ꝑz. quia ista cognitione ꝓfusa alicui? sensibilis pōt ee cognitio cōfusa intellectiua eiusdē sensibilis. sed illa cognitōe cōfusa intellectiua stante. potest intellectus abstrahere aliquē ꝛceptū simplicē simplicē ante cognitionē cuiuscūq; alteri? rei singularis. ḡ illud cognitū post cognitionem singularis ꝓfusā erit ille cōceptus simplex. sed simplex no pōt cognosci nisi distincte. qz non est possibile coīpo ꝙ est simplex ꝙ aliq̄d et? latreat et aliq̄d pateat. ḡ primū cognitū tūc distincte erit aliq̄d vle qō nō est singulare. Quarta cclo est. ꝙ solū singulare pot cognosci cōfuse. qz solū copositū cui? aliq̄d latet pōt cogsci confuse. ꝟ hmōi est ꝑcise singulare includens multas partes. ḡ ꝛc. Maior ptz ꝑ ꝑmā distinctionē ꝑmissam. qz nō est possibile ꝙ aliq̄d latreat. et tñ ꝙ in se apprehēdat. et nō tm̄ in cōceptu aliquo qui nō est de eētia ipi?. nisi sit aliqua distinctio in eo. et ꝑ ꝑns ꝓpositio vł realis vel rōnis. et hoc loquēdo de oībus aliis a deo. Mino. ꝑz. qz si aliq̄d cognoscit qō nō est singulare reale. aut cognoscit cōceptus simplex. aut compositus. Si simplex. et simplex nō pōt cognosci cōfuse. ḡ cognoscit distincte. Si aūt ille ꝛceptus sit compositus includēs multos cōceptus. et esse cōceptus nō est nisi cogsci. vł nō est sine cognitōe. ḡ quilibet illo? ꝛceptuꝫ cognoscit. et ꝑ ꝑns nihil totius ꝛceptus latet ḡ totus ille conceptus distincte cognoscitur.

Quinta cōclusio sequit ex ꝓdictis. ꝙ nō semp totus ordo cōfuse cognoscēdi ꝓcedit totuꝫ ordinē distincte cognoscēdi. qz aliq̄n ꝑmū cognitū ꝑmitate originis est distincte cognituꝫ sicut qn aliq̄d est distincte sentatū. illud idem pōt esse primū distincte cognitū ab intellectu

Ad rōnes ꝑme opinionis dico ꝙ spēs specialissima nō est primū cognitū. Ad ꝑmā ꝓbationē dico ꝙ ꝓbat ꝙ singulare primo intelligitur. Et qn̄ ōr. causa naturalis primo agit ad perfectissimū effectū in quē pōt. et cū cognitio superioris sit pfectissima cognitio. illa prio causabit. Dico ꝙ rō nō ꝛcludit nec vnū nec aliud qz accipit falsum. ꝙ vł rēa naturalis agit prio ad pfectissimū effectū in quē pōt. qz aia prius agit ad cognitionē ꝙ ad dilectionē q̄ tñ dilectio ē pfectior. Sil'r aliq̄n ꝑius eliciť dilectio i pfectior et postea pfectior. Sil'r minor ē t'ra qz cōcept? spēi spēalissime nō ē pfectissim? effect? i quē pñt iste cause naturales. sed cognitio singularis est pfectior. Ad scōaz dico ꝙ metba. est vltima in ordine doctrine q̄tū ad magnaz partē metaphisice. sicut q̄tum ad illā partem que est de substātijs separatis. et q̄tum etiam ad multas alias partes. ffortē tñ q̄tum ad aliquā partē nō oz ꝙ sit vltima ordine doctrine. Unde ꝑmū ꝓncipiū est simpl'r metba. et tñ est notissimū. et ita forte est de quibusdā alijs que sūt notiora q̄ multa q̄ sunt aliarū sciarū. Sil'r hoc posito argumentū nō cōcluderet. qz sicut dictuꝫ est termini pñt esse notiores. q̄uis ipsa ꝛplexa nō sint notiora. hoc est cuidētiora. Similiter in alio deficit argumentū. qz sic dictū est. termini cōissimi nō sunt ꝑius noti. sed ipsa singularia sunt ꝑius nota. Ad tertiā patet ꝙ cōissima nō sunt ꝑius nota. ꝟ ipa singlaria. Similr posito ꝙ cōissima eēnt ꝑmo nota ꝑmitate nature. nō tñ oporteret pōere trs ad habēdū ꝛceptū spēi spēalissime. qz in eodē obiecto et ab eodē agente pñt causari distincti effect? et tñ ꝑius natura vn? q̄ alius. ḡ nō eēt inconueniens nisi aliud obstaret ꝙ in ꝑmo instāti causaret cognitio et cōissimi et spēi specialissime. Prius tn natura ꝛceptus cōissim?. qz paucioꝛa sufficiūt ad illū ꝛceptū q̄ ad ꝛceptum spēi spēalissime. et ita tale posset cauari sine alio et nō ecouerso. et ꝑ ꝑns ꝑius natura. Ad primū ꝙ scō articulo dico ꝙ nō semp ens est primū distincte cognitū. nec sibi ꝓpinqora sūt sep ꝑius distincte cognita. Et ꝛcedo maiorē illi? rōnis et nego minorē. qz dico ꝙ ens nō includit q̄d ditatiue in oībus inferioꝛb?. et ꝟ dico ꝟ cōmune ens. qz dictū est supius ꝙ nullū supius ꝛcluditur cēntialr in quocūq; iferiori. Et ita argumentū est ad oppositū. sicut arguēdo ꝑ primā

opinionē. Et qn̄ ōr. ꝙ cognitio rei distincta. bñ ꝑ diffinitionē ꝛc. Dico ꝙ ista ꝓpō nō ē vł ẏa. qz aliq̄n aīa omnē diffinitionē habeť cognitio rei distincta. Hoc patet. qz notitia rei intuitiua pōt esse distincta. ꝟ talis pōt bñ ante oēm notitiā diffinitiuā ꝛc. Maior est māifesta. tū qz res simpler intuitiue cognita nc̄rio distincte cognoscit. sed aliq̄ res simpler pōt intuitiue cognosci ḡ ꝛc. Tū qz qn̄ aliq̄d includit pla quoꝛ quodlibet pōt intuitive cognosci. qua rōne pōt vnū illoꝛ intuitiue cognosci et quodlibet. sed aliq̄d intuitiue cogscibile ab intellectu est hmōi. ḡ aliq̄d tale pōt intuitiue et distincte cognosci ab intellectu. Mino. ꝑz. qz oīs diffinitio dať q̄ aliq̄ cōia que nō sunt de essentia rei. ḡ ante illa potest ipa res distincte et intuitiue cognosci. q̄ notitia ituitiua respicit ipsam eētiā rei distincte cognite. Si dicať. si res pōt distincte cognosci sine diffinitiōe. tūc diffinitio nihil facit ad notitiā. qz nō ad distictam. sicut dictū est. nec ad indistinctā. qz illa pōt haberi ante diffinitionē. Rñdeo ꝙ diffinitio aliq̄n parū facit ad notitiā rei nisi sic̄ passiones. qz he faciūt saltē partialr ꝙ aliq̄ cognoscunť de subiecto etiā aliq̄n ꝑius distincte cognito. sic diffinitō facit ꝙ aliq̄ ꝓdicata cognoscunť ō re ꝑius distincte cognita. Sil'r aliq̄n res nō est cognita in se. sed tm̄ in cōceptu alicuo simplici et cōi. vel ꝛpositō ꝓprio. et tūc aliq̄n diffinitio facť ad notitiā rei. qz tūc nō ē aliō cognoscere rē q̄ cognoscere diffinitionē rei illo modo quo dictū est ꝑius deū cognosci in aliquo cōceptu ꝛpositō sibi ꝓprio. Aliq̄n aūt facť diffinitio ad notitiā alicui? rei. qz inuestigata diffinitōe et aliq̄ re singulari oblata. cognoscit intellectus illā rē habere tales pres vel tales quod nō faceret si ignoraret illā diffinitōem. et ita istis modis facit diffinitio ad notitiā rei et q̄libet istoꝛ modoꝛ sufficit ad saluādū auctez pbi et alioꝛ. Ad scōm dico ꝙ Auicēna nō dicit ꝙ metaphisica est ꝑma in ordine distincte cognoscēdi ꝟ in ordine certificādi. qz ē certissima oīm aliarū sciarū. et cū hoc stat ꝙ termini sui essent notissimi et magis q̄ eius opposituꝫ ꝑ dicta istius doctoris. qz illud qō est noti? posset magis certificare. et ita si ꝑncipia metaphisice eēnt notissima maxime certificarēt. tamē dictuꝫ est ꝑius ꝙ q̄uis termini eēnt notissimi. nō tñ oporteret ꝛpleta esse cuidētiora aliis cōpletis. sed q̄uis aliqua ꝑncipia metaphisice eēnt ꝑius nota. nō tñ oporteret ꝙ oīa eēnt ꝑius nota. et rō iste est. ꝓcessus ꝙ geometer cognoscit de linea ꝙ est lōgitudo ꝛc. et sic de aliis. ad quod aūt genus ptineāt nō cognoscit. nec etiam cognoscit si sit res aliqua simpl'r distincta ab alia vt qualitate vel nō. sed ista ptinent ad metaphisicā. et ita multa sciunť in metaphisica de quolibet ente particulari que nō possūt sciri in quacūq; alia scia. et sunt aliq̄ priora ꝑ natura illis aliis scitis in scia particulari. et iō scita de subiectis sciarū sensibiliū sunt adhuc posteriora ꝛpletis multis ex cōibus q̄ ad solā metaphisicā ptinēt. et ꝓpter talē ꝑtatē dicitur metaphisica esse certificatiua ꝑncipioꝛ aliarū sciarū. et cū isto staret ꝙ ĥmini sui eēnt ꝑmo noti. Ad rōem ꝑ tertio articulo dico ꝙ maior est falsa. qz si sit precise vna forma nullo ordine pficiet suū pfectibile. qz ordo nō potest esse sine distinctōe inter ordinata. et iō dico ꝙ si eadē forma sit forma corporis et substātie. nō pficiet aliquo ordine suū pfectibile. Sil'r nō ē ꝓpīe dictū ꝙ talis vna forma includat plures formas ẏtualr. qz includere aliq̄d ẏtualiter est posse ꝓducere illud. talis aūt forma nō potest ꝓducere tales formas. sed magis ꝓpīe posset dici includere eas equiualēter. Sil'r data minore. nō oz ꝙ cōceptus imperfectior esse ꝑius. ꝟ posset esse posterior. Ad primū ꝑ secūda opinione dico ꝙ intellectus ꝓcedit de potētia ad actū. sed tale ꝓuenit aliq̄n ꝑius ad actū pfectū et scō ad actum imperfectū. et ita est i ꝓposito ꝙ primo actus ad quē ꝓuenit intellectus ē notitia intuitiua illius singularis sensati. Ad auctoritatē ꝑz. Et ad exemplū patebit in sequenti questione. Ad argumentū ꝑncipale dico ꝙ talia ꝑma impssione impmunt in aia. qz talia in qualibet cōtrō impmunt saltē in potentia ꝓpinqua si forte nō actualiť impmant Unde nō est aliq̄s qui intelligat aliquam rem singularē quācūq; q̄n statim intelligat vł possit intelligere ens cōmunissimū. et ita nō est ō quocūq; alio cōi contrō. Et ꝑ tanto ōr impti mi ꝑma impssiōe. qz ꝑius natura quocūq; alio cōi sub eo cōtrō. qz potest impmi sine quocūq; alio determinato. ita ꝙ sit potētia ꝓpīqua ad impmendū et nō ecouerso. Et hoc est verum loquēdo de omnibus intelligibilibus de q̄bus nare sunt esse sciētie pbice cuiusmodi sūt vlia nō singularia.

Questio. vi.

Trum prima no

v titia intellectus ꝑmitate ḡnatōis sit notitia intuitiua alicui? singularis. Et nō. singulare sub ꝓpria rōne singularis nō intelligiť. ḡ eius notitia intuitiua nō est ꝑma. Antecedēs ꝑz per pbz. qz intellect? est vniuersaliū. et sensus singulariū.

Ad oppositū dictū est ꝑius ꝙ oēm notitiā vniuersalē singulare ꝓcedit. et ꝙ omnis notitia rei abstractiua ꝓsupponit intuitiuam.

Universidad de Deusto
Biblioteca

B Opinio ꝑma q̃ ẽ rbo.lxxxv.q. ar.i. Ratio ꝑma

Ad questionẽ dr q singulare in reb⁹ mate-rialibus intellect⁹ nr directe ⁊ ꝑmo cogscere nõ potest. Cuius rõ est. qr ꝓncipiũ singularitat̃ in rebus materialib⁹ est materia indiudualis intellectus aũt intelligit abstrabẽdo speciem intelligibilẽ ab hmõi materia. quod aũt a materia induidali abstrahi ̃ est vr̃e. g̃ intellect⁹ directe nõ est cognoscitiu⁹ nisi vlium. Indirecte aũt ⁊ p quandã reflexionẽ potest cõgscere singulare. qr etiam post q̃ spẽs intelligibiles abstraxerit. nõ põt eas itelligere actu nisi cõuertẽdo se ad fantasmata in quib⁹ spẽs intelligibiles intelligit. vt dr. iij. de aia. Alir ponit eadẽ ꝛclio q scz intellectus linea recta nõ potest itelligere singulare. sed tm̃ linea reflexa. p hunc modũ. q ꝑmo a singulari in fantasmate abstrahi ̃ vr̃e. ⁊ ẽ quasi linea recta. puta ab a in b. ⁊ ab illo vsq̃ vlterius ꝓtendit in intellectũ. vt a b in c. ⁊ tũc qñ intellect⁹ immutat̃ ad actũ intelligẽdi. ꝓtrahit̃ quasi linea recta ab a in c. vt sit a b c vna linea recta. Deinde post q̃ intellect⁹ immutat⁹ est ad actũ intelligẽdi ab vsq̃ exñte in fantasmate. actu suo intelligẽdi terminato in illud vr̃e vt in obiectũ. ꝓtrahitur quasi quedã linea reflexa a c i b. post q̃ aũt vlteri⁹ illã spẽm ꝑmo intellectã in fantasmate ſm rõem vsus intelligit ſm rõem sue designationis ⁊ singularitat̃ quã hz in ipo fantasmate. ꝓtrahit̃ quasi quedam linea reflexa a b in a. vt sit totũ hoc quasi vna linea reflexa c b a. vt sil linea hanc ꝓponamus linee ꝓcedẽti. tũc illa erit linea vna circũflexa. ꝛplens actũ intelligendi reuertentẽ in illud a quo incepit. Sic g̃ dicunt isti q̃ singulare nõ intelligit ꝑmo ⁊ directe. Nec cõclusio ꝓbat̃ multiplr. Primo. i. phi. Pueri appellãt ꝑmo oms boies pres ⁊c. qd̃ nõ eẽt verũ nisi vr̃e eẽt ꝑmo intellectũ. Itẽ ꝑmo⁹ phi. Vle quidẽ ſm rõem est notius. singulare ꝛo ſm sensum. Et assignat cãm dicẽs. rõ vero vlium est. sensus aũt singulariũ. ergo ſm p̃m intellect⁹ nõ est nisi vlium. ⁊ B intelligẽdo ꝑmo⁹ directe. Itez ꝑmẽ. ibidẽ cõmẽ. xlix. Comphẽsibile ab intellectu est vr̃e. ⁊ ꝓhensibile a sensu est particulare. Idẽ dicit cõmẽ. xlviij. Item. ij. de aia. cõmẽ. i. Cognitio vlis dr ꝓcedere semp cognitionẽ ꝓprią. g̃ cognitõ vlis est ꝓr omni alia. Item ꝑmẽ. lx. cã diuersitatis inter sensum ⁊ intellectũ acquirẽdo vltimã pfectionẽ est in hoc q motor in sensu est extrinsecus. ⁊ i intellectu intrinsecus qñ sẽsus in actũ nõ mouet̃ nisi motu qui dr ꝓhensio a rebus particularib⁹ sensibilibus. ⁊ iste sunt ex aiam. intellectus aũt mouet̃ ad vltimã perfectionẽ a rebus vlibus. ⁊ iste sũt in aia. Ex ista auctre patet q vltima pfectio sensus q̃ ẽ actus sensus elicitus est respectũ particulariũ. ⁊ act⁹ scdus intellect⁹ quẽ vocat cõmẽ. vltimã perfectionẽ intellectus est respectu vlium. ergo illa ꝑmo intelligit. Idem videt dicere cõmẽ. lix.

Item. iij. de aia. cõmẽ. v. Intellect⁹ materialis differt a materia ꝑma in hoc q iste est i potentia oms intellectões formarũ vlium. Prima aũt materia est in potentia oms iste forme sensibiles. Et sequit. Causa aũt ꝓpter quã iste intellectus est distinguẽs ⁊ cognoscẽs. prima aũt materia neq; distinguẽs neq; cognoscẽs. qr materia ꝑma recipit formas diuersas scz in diuiduales. intellect⁹ aũt recipit formas vr̃es. ergo ex ista auctre paret q intellect⁹ nõ recipit a materia formã indiuidualẽ sic materia facit qr tunc nõ esset distinguẽs neq; cognoscens.

Item ꝑmẽ. ix. Intellect⁹ comphendit formaz p se ⁊ comphendit indiuiduũ mediãte sensu. ergo indiuiduũ nõ est primũ apphẽsum ab intellectu.

Item ꝑmẽ. cõmẽ. x. dicit q in mente est ꝓportio q̃ est in tẽtois ad intentionẽ. scz in diuidualis ad vr̃em. sicut ꝓportio fortis comprehendẽtis alterã illarũ ad fortẽ comphendentẽ alterã. g̃ sicut intellectus nõ est sensus. nec ecõuerso. ita intẽtio comphensa ab intellectu nõ est intẽtio comphensa a sensu nec ecõuerso.

Item phs ibidẽ. ⁊ Cõmẽ videnꝫ ponere q indiuiduũ nõ intelligit nisi p lineã. sphe-ralẽ. vel reflexã. Item ꝑmẽ. xxxvi. q̃ditas intellecti nõ est q̃ditas indiuidui singlar̃. nec spũalis nec corpalis.

Preterea phs. iij. õ aia oia q̃ sunt quodãmodo est aia. aut cũ que sũt sunt sensibilia aut intelligibilia. ẽ aũt sciẽtia quodãmodo sensibilia sensus aũt sensibilia. ſ si intellectus intelligeret singularia ꝑmo. ita esset sensibilia sicut intelligibilia.

Itẽ ꝑmẽ. Si res essent separate sicut posuit plato nõ indigeremus intellectu agẽte. g̃ si singularia intelligeremus nõ indigerem⁹ intellectu agẽte

Item ꝑus ordine nature est color q̃ ♭ color. lz in rerũ exñtia color nõ possit separi a colore singulari. g̃ prius ordine nature similitudo bius coloris repñtat colorẽ q̃ hunc colorẽ. ergo ꝑus intelligit. Cõtra ꝛclionẽ ꝓncipalẽ ist⁹ opinionis argutũ est ꝑus. maxime ꝓtra ꝑmũ modũ dicẽdi cum ipi ponãt q nihil est in rerũ natura extra aiam nisi singulare. Preterea rõ sua nõ valet. qr nõ plus intellectus intelligit abstrabẽdo spẽz intelligibilẽ a materia. q̃ abstrahendo spẽm intelligibilẽ a forma extra. qr ita repugnat intellectui recipe aliq̃d tale nõ. quo est forma sicut repugnat sibi recipe aliq̃d materiale. Preterea quero de illo abstracto qñ intellect⁹ debet intelligere terrã vel asinũ. aut est aliqua vera res extra aiam aut tm̃ ens in anima. Si sit vera res extra aiam. sic est illa terra vel illa. ergo est vere singulare. et per ꝑus vere singulare intelligit. Si sit tm̃ ens in anima. aut ergo ꝓcedit actũ intelligẽdi. aut nõ si nõ. g̃ nõ est primũ intellectus q̃ iste negat.

Si dicat̃ q illud abstractũ est aliq̃d repñtatum p spẽm intelligibilẽ ꝓcedentẽ actũ intelligendi. Contra. isto mõ posset dici q p spẽz intelligibilẽ repñtaret aliq̃d vr̃e. aut boc ẽ. q̃a illa spẽs est silitudo ꝓcise ipor singulariũ iter se similiũ. aut qr est aliq̃d aliud a parte rei cui⁹ illa spẽs est ꝑmo silitudo. Si dicat̃ ꝑmo mõ. sic ipa spẽs sensibilis est silitudo oim singulariũ. ⁊ p ꝑus ita potent repñtare vr̃e sic spẽs intelligibilis. Sc̃m nõ põt dari. qr nihil ſm eum est a parte rei nisi singulare. Si dicatur q spẽs sensibilis est ꝓcise silitudo vni⁹ singlar̃is ⁊ nõ alterius. nõ sic spẽs intelligibil̃. Contra. q̃cunq; aliq̃ sunt silia ma. quicq̃d assimilatur vni illor. equalr assimilat alteri. sed aliq̃e albedines possunt esse vr̃ sunt simillime. ergo spẽs sensibil̃ equalr assimilatur vni ⁊ alteri. ⁊ ita erit vna silitudo vnius sicut alterius. Preterea. q dicit q illud quod abstrahit̃ a materia indiuiduali est vniuersale. quero quam abstractionẽ intelligit. aut scz intelligẽdo vnuz nõ intelligẽdo aliud. aut intelligẽdo vnuz cõmune ad multa. Si ꝑmo modo. sic est manifeste ſm. qr hec albedo singularissima abstrahitur a materia indiuiduali. qr hec albedo intelligitur non intellecta materia. Simlr sensus isto modo abstrahit a materia. qr sentit hanc albedinem nõ sentiẽdo materiã. ergo sentiret et abstraheret vniuersale. Si secũdo modo et abstractũ tali modo est vniuersale ⁊ p se commune ad illa a quibus abstrahitur. sequit̃ q nihil intelligit nisi vnũ cõmune ad oms materias. ⁊ ita vniuersale ad aliquas formas vr̃ ad aliqua composita nõ intelligeret vr̃ saltẽ non ꝑmo. sed tm̃ per quandã reflexionẽ. Preterea. q dicit q intellectus ꝓcise cognoscit singlare p quandã reflexionẽ. Contra. aut habet actũ distinctũ ab actu quo intelligit ipm vniuersale. aut nõ. si nõ. Contra. actus quo intelligit vniuersale precedit actũ quo intelligit singlare. p re. ergo est alius. Si sic. quero a quo causat̃. aut precise a fantasmate. vel aliquo in pte sensitiua vel a specie intelligibili. vel ab actu quo intelligit vr̃e. Si ꝑmo modo. et posit̃ causis sufficiẽtibus põt poni effectus. g̃ circũscribendo intellectionẽ vlis posset poni cognitõ singularis. ⁊ ita nõ repugnaret intellectui ḡn notitia singularis esset prima. Si dcr̃ scõm et nihil causat nisi quãdo est. ita q semp causa ⁊ effectus ꝓ aliquo instãti sunt simul. g̃ simul eẽnt iste due intẽtiones: qd̃ alibi negat. Cõtra scd̃m modũ ponẽdi ꝓio. qr tũc sequeret̃ q etiã singulare sentit̃ p lineã reflexã. qr ꝑmo ꝓtendit̃ quedã linea recta: a sensibili ad speciez sensibilẽ. g̃ si ab a in b. et postea imurat̃ sensus ad cognoscendũ singulare. et reflectit̃ quasi a b in a. ⁊ ita tales reflexiones nihil valent nisi idẽ eẽt bis cognitũ. Preterea. boc repugnat dictis ꝓpꝛis. qr qñ dicit̃ q a singulari in fantasmate abstrahit̃ vr̃e. ⁊ deinde imurat̃ itellectus ad actũ intelligẽdi. postea reflectit̃ intelligẽdo vr̃e illud. ḡro aut qñ abstrahit̃ vr̃e a singulari in fantasmate est aliqua imuratio a pte sensus vel intellectus. vel nulla. si nulla. g̃ nõ plus mõ abstrahit̃ q̃ ꝑus. ⁊ ita nulla est ibi talis linea recta. cũ linea nũq̃ sit sine distinctione ptiũ ⁊ pũcroꝝ ſm eus. Aut si sit aliq̃ mutatio. ⁊ nõ a pte sensus. qr tũc vr̃e esset in sensu ⁊ in pte sensitiua. Si q̃r quero ad quaz formã est talis mutatio in pte sensitiua. ⁊ ptz inductiue q̃ nulla põt dari. Si aũt sit aliq̃ mutatio a pte intellect⁹ ⁊ nõ ad actũ intelligẽdi. qr ponis q̃ ista mutatio sequit̃ nec p ꝑus ad habitus. g̃ ad aliq̃d premiũ vtriq; ⁊ illud vocat̃ spẽs. ergo vere babes ponere speciẽ intelligibilẽ prcuiã actui q̃ tu negas. Preterea. q dicis q post q̃ itellectus imuratus est ad actuz itelligẽdi ab vsq̃ exñtẽte in fantasmate. actu suo itelligẽdi terminato in illud vr̃e vt in obiectũ. ꝓtrahitur quasi q̃dã linea reflexa. a c in b. Ex isto sequit̃ q vr̃e nunq̃ intelligit̃ nisi p reflexionẽ. qd̃ nũq̃ intelligit̃ vr̃e nisi qñ sic terminatur actus intelligẽdi in illud sicut in obiectũ. ſ p re qñ sic terminat̃ act⁹ intelligẽdi in vr̃e sicut in obiectuz est quedã linea reflexa. g̃ nunq̃ intelligit̃ vr̃e nisi p lineã reflexã. q̃ negat̃. Ideo dico aliter ad questionẽ. Et ꝑmo q singlare intelligitur. Scõ q ꝑma notitia singularis est intuitiua. Tertio q singulare primo intelligit̃. Primũ pz. qr si singulare nõ posset intelligi. aut ꝑ essz rõe pfectiois intellect⁹. aut impfectiõis. Non rõe impfectionis. qr sensus est impfectior intellectu ⁊ tm̃ apprehẽdit singlare. Nec rõne pfectionis. qr si sic. aut hoc esset. qr nõ põt intelligere aliq̃d ita impfectũ sicut est singulare materiale. aut qr nõ põt imutari ab aliquo materiali. aut qr nihil recipit materialr. Primũ nõ ꝛpedit. qr vr̃e abstractũ a materialib⁹ nõ est pfectius ipo singlari. Nec scdz ꝛpedit. qr ab eo dẽ põt poni imutari ad cognitionez singlaris sicut ad cognitionẽ vlis. si em̃ imutetur ꝓcise ab intellectu agẽte ad cognitionẽ vlis. ita pt eq̃ facilr poni q imuretur ꝓcise ab intellectu agẽte ad cognitionẽ singlaris. ⁊ si põt dcr̃i

Probat ꝛclio mlr tipliciter Primo

Scõo

Tertio

Quarto

Quito

Cõclusio sua alio modo ponit

Septimo

Octauo.

Nono

Decimo

Undecimo

Duodecimo

C Contra ꝛclionẽ

Evasio

Improbatio

Evasio:

Improbatio

D Cõtra scõm modũ dicendi

E Rñsio ad qõem

Prima cõclusio

Secũda cõclusio

Tertia conclusio

Probat ꝑma cõclusio q singulare intelligitur

Universidad de Deusto
Biblioteca

nari p spēm intelligibilē vl̄ p fantasma ad intelligendū determinare vl̄e ⁊ non aliud. ita potest poni determinari p spēm intelligibilē. et p fantasma ad intelligendū boc singl̄are et nō illud. sicut etiā post intellectionē vniuersal̄ determinat ad intelligendū boc singl̄are ⁊ nō aliud. cum tm̄ ipsa cognitio illius vniuersalis equal̄r respiciat omnia singl̄aria. Nec tertiz impedit. tū q: nō plus repugnat buic singl̄ari immaterial̄r recipi in intellectu q̄ vniuersali. Tum q: cognitio singl̄aris sequēs post cognitionē vl̄is recipit immaterial̄r. g̃ nō repugnat sibi p̄mo recipi immaterial̄r. Confirmat. q: vl̄e recipit immaterial̄r. q: spēs intelligibilis vl̄ cognitio p quā recipit est immaterial̄. quia nihil est realr in intellectu nisi spēs intelligibil. vl̄ actus intelligēdi vl̄ habitus fm̄ istos. ⁊ fm̄ cōmuniter loquētes. ergo nihil recipit in intellectu nisiq: aliquod istoz quod est aliquo modo repītatiuū illius recipit. sicut obiectuz dr recipi in intellectu. q: actus intelligendi q̄ est illius obiecti dr recipi in intellectu. et per ꝑns nō recipit immaterial̄r in intellectu. nisi q: aliquod illoz est immateriale. sed ipa cognitio singularis ita poterit e immaterial̄. sicut cognitio vl̄is. g̃ ꝓpter boc nō repugnat sibi p̄ mo recipi vel cognosci ab intellectu. Confirmatur scdo. q: nō plus repugnat singl̄ari materiali immaterial̄r recipi q̄ vl̄i recipi singl̄ariter. sed vl̄e recipit singulariter in intellectu q: intellectio sua ⁊ etiā spēs intelligibilis per quā recipit est simpl̄r singularis. Preterea aia separata pōt intelligere singulare. ergo eadez rōne cognicta. Scōm ꝓbo. q: notitia singularis aliqua pōt esse intuitiua. q: aliter nulla veritas ꝑtingēs posset euidēter cogīsci ab intellectu. sed notitia intuitiua rei no est posterior notitia abstractiua. g̃ notitia intuitiua rei singularis est simpl̄r p̄ma. Tertiū ꝓbo q: notitia singularis sensibil̄ est simpl̄r p̄ma in intellectu ꝓ tiatu isto. ita q: illud idez singulare q̄d p̄mo sentit̄ a sensu. illud idē ⁊ sub eadē rōne p̄mo intelligit intuitive ab intellectu. quia ō rōne potētiarū ordinatarū est q: quicq̄d ⁊ sub eadē rōne potest potētia inferior potest et superior. patet q: idez sub eadē rōne est sensatū sensu particulari ⁊ ymaginatū sensu interiori Simil̄r idem sub eadē rone est cognitū a sensu ⁊ appetitū a potētia appetitiua ita q: idem sub eadē rōne est cognitū ab intellectu ⁊ volitum a volūtate. g̃ illud idem quod est p̄mo sensatū a sensu erit intellectū ab intellectu. ⁊ sub eadē rōne. Si dr q: virtus superior potest in illud in quod potest virtus inferior sed eminentiori modo. q: illud quod cognoscit sensus materialiter ⁊ cōcrete. qđ est cognoscere singulare directe. boc cognoscit itellectus imaterialiter ⁊ i abstracto. qđ est cognoscere vl̄e. Contra. qñ cognituz a potētia supiori est simpliciter impfectius cognito a potētia inferiori. tūc superior potētia nō cognoscit modo eminentiori illud qđ cognoscit a potētia inferiori. sed vl̄e est simpliciter impfectius ⁊ posterius ipo singulari. ergo itellectus nō cognoscit obiectū sensus mō eminentiori. Preterea. sensus nō tm̄ cognoscit albū qđ est ꝑcretū. sed albedinē. q: fm̄ ꝑm scdo de aia. color est per se visibilis. ergo si cognoscere aliqd in abstracto est cognoscere vl̄e. sensus cognosceret vl̄e. Preterea. cognoscere bāc albedinē que significat̄ noie abstracto. nō est plus cognoscere vl̄e: q̄ cognoscere boc albū qđ significat̄ in noie ꝑcreto. Et iō ille est absurdus ⁊ fatuus modus loquēdi. dicere qđ cognoscere aliqd ꝑcrete est cognoscere singulare. ⁊ cognoscere i abstracto est cognoscere vl̄e. q: ꝑcretū ⁊ abstractū sunt cōditiones ⁊ ꝓprietates vocū vel signoz. vel forte cōceptuū. quoz cognitio nō ptinet ad multos sensus ꝑticulares. nisi valde per accidēs ⁊ nō ad oēs. ⁊ tm̄ oēs habēt cognoscere singularia Et ideo iste nō est itelligibilis modus loquēdi. cognoscere aliqd vt significat̄ noie ꝑcreto ⁊ cognoscere idē vt significat̄ noie abstracto. nisi intelligēdo q̄ cōtingit aliquid significari vtroq; noie. ⁊ boc ꝑcise ptinet ad intellectuz.

Impobatio

Preterea. ꝓbatū est ꝓius q̄ nō repugnat singulari itelligi imaterialiter. ḡa nō est ipossibile q̄ cognitio illi? singularis sit imaterialis. Et boc cōfirmat. q: sicut materia idiuidualis repugnat intellectui. ita materia vl̄is q̄ est cōis ad materias indiuiduales istoz generabiliuz ⁊ corruptibiliū repugnat itellectui. ergo repugnat itellectui cognoscere materialiter quocūq; istoz modoz. ergo qua rōe singulare materiale nō pōt p̄mo cognosci ab intellectu. nec vl̄e materiale qđ est cōe ad materialia singularia poterit ꝓio cognosci ab itellectu. Ad p̄muz argumentū alteri? opinionis dico. q̄ argumentuz est cōtra opinionē oim. q: ꝓbat q̄ vl̄e p̄? sentit̄ q̄ singulare. q: sicut pueri p̄mo appellāt oēs viros patres ⁊ postea determinant vnū qđq;. ita videmus exp̄imētaliter. q̄ agnus videns oue sequit̄ oēm ouē tanq̄ matrē. et postea discernit bāc ouē ab illa. ⁊ sequit̄ bāc determinatā. ergo q̄ rōe puer ꝑpt̄ boc cognosceret vl̄e āte singulare. eadē rōe agn? ꝓio cognosceret vl̄e q̄ singulare. Preterea. pueri vt cōiter ꝓio appellāt oēs viros patres. et sic oēs feminas matres. posteri? aūt determināt vnūqđq; borū. etiā anteq̄ habeāt vsuz rōis. ⁊ ꝑ ꝑns āteq̄

Ad p̄mū argo

habeant notitiā intellectualē. g̃ tm̄ faciūt talia p notitiā sensitiuā. g̃ notitia sensitiua p̄mo esset vl̄is. Sil̄r idem experimentū est de furiosis ⁊ fatuis ⁊ aliis carētibus vsu rōnis. q̄ eodez modo ꝓcedūt in rali cognitōe sicut pueri ⁊ tm̄ nō cognoscūt vl̄e. Sil̄r idem patet de habētibus notitiā intellectualē raz vniuersalis q̄ singularis. q: frequēter aliquis intelligens boiem in cōi. ⁊ post intelligēdo hunc bominē siue p reflexionem. siue alio modo nō curo mō vocat multos boies codē noie. posterius aūt determinat vnū ob ab alio. ⁊ tm̄ tunc cognoscit singulare. g̃ causa istius diuersitat̄ nō ē. quia p̄mo intelligit vl̄e ⁊ postea singulare. sed aliq̄ alia erit causa. Ideo dico q̄ p̄mo intelligitur singulare sicut p̄mo sentit̄ singl̄are. tm̄ aliqua cognitio singl̄ar tam sensitiua q̄ intellectiua siue partial̄r siue total̄r ē sufficiēs ad discernēdum app̄hensū ab alio. Et aliqua nō est sufficiens ad discernendū. nisi forte a paucis. ⁊ aliqñ vna res potest discerni a pauciorib? et alia a pluribus. Verbi gr̄a. Agnus p notitiā sensitiuam discernit ouem a lupo ⁊ a boue ⁊ asino. ⁊ tm̄ nō discernit bāc ouez ab illa. Sil̄r aliqñ statim discernit ouē albaz a nigra. ⁊ tm̄ vnam ouem albā nō discernit ab alia oue alba. ⁊ tandem vltimo discernit matrē ab oī alia. Omia illa nobis innotescūt p effectus. q: videm? q̄ agnus p̄mo sequit̄ omnē ouem ⁊ nō bouē nec asinū. postea q̄ sequit̄ oēz ouē tal̄ vel talis colozis. postea q̄ sequit̄ ouē banc determinataz. boc aūt nō ꝓgigeret nisi variaret̄ ip̄ius cognitio sensitiua. cū cognitio sensitiua sit ꝓncipiū motus ꝓgressiui in talibus. Et rō huius est. q: potētia app̄hensiua creata nō pōt discernere vnā ab alia. nisi ꝓpter aliquā dissimilitudinē aliquoz dissimiliū apprehēsoz. siue sit dissimilitudo in qualitatib? siue in figuris. siue in situ inter aliqua talia inter q̄ est talis dissimilitudo. Et ideo q: nō statim cognoscit distincte oia talia nō potest statim discernere vnū ab alio. Sil̄r q̄uis aliq̄n habeat distinctā notitiam de vno singulari. tm̄ de alio singulari quo debet p̄mus singulare discernere nō hz distinctā notitiam ⁊ ideo poterit esse tanta similitudo multis interilla q̄ notitia distincta vni? ⁊ notitia confusa. alterius nō est sufficiēs ad discernendū vnuz singulare ab alio. ⁊ tm̄ semp cognoscit singl̄are. Qualit̄ aūt notitia ista differt a notitia apprehēsiua. vel an sit eadē simpl̄r alias patebit

D
Triplex est notitia sensitiua
Prima
Secda
Tertia

Si dicat̄ q̄ boc est ꝛ ꝓcessum pbi. i. phi. q̄ dicit q̄ nobis manifestissima sunt ⁊ certa cōfusa magis. Scdo dicit q̄ ex vlibus in singulare oportet deuenire. Sil̄r ad boc videt̄ cē ratio sua. Videt̄ cū sic arguere. sicut totuz se habet

Instat p pbm primo
Secdo
Tertio

ad sensum. ita vl̄e est quoddā totum se hās ad intellectū. sed totū est notius fm̄ sensuz. g̃ vl̄e fm̄ intellectū. Sil̄r commē. p̄mē. x. dicit q̄ oz nos ꝓcedere de rebus vl̄ibus ad particulares Sil̄r ibidem. necesse est vt vl̄e intelligibile vl̄r sit notius particulari qđ est sub illo. Ad ista dico q̄ equiuocatio est de cōmunibus. ⁊ similr̄ ē equiuocatio de notitia magis vl̄is. Un̄ dico q̄ cōe est dupler. Quoddā est cōe p p̄dicationem essentialē. q: scz de pluribus p̄dicat̄ in quid ⁊ p se p̄mo modo q̄ aliud. ⁊ isto mō aial ē cōius q̄ homo. ⁊ corpus q̄ aial. Aliud est communius nō per p̄dicationē in quid ⁊ p se p̄mo modo. sed per p̄dicationē denoiatiuā et quasi p se scdo modo. ⁊ isto modo motus localis est quid cōius q̄ color vel coloratuz. q: in pluribus inuenit̄ motus localis q̄ color. q: oīe coloratum pōt moueri local̄r. ⁊ nō oīe mobile local̄r ē coloratū. Sic etiā potest dici q̄ lucidū est cōius q̄ coloratū. q: in pluribus inuenitur Sil̄r equiuocatio est de notitia vl̄ioris. q: quedam est notitia cōplexa ⁊ quedā incomplexa.

Sil̄r aliquod incomplexū esse ꝓius notū alio potest intelligi dupl̄r. vel q: boc pōt esse ꝓius notū. q: est potētia ꝓpinqua ad notitiā alterius. vel q: necessario est notū ante notitiā alterius. ita q̄ sequat̄. aliquid est notū. ergo boc ē notū ⁊ nō ecōuerso. Per boc rñdendo ad argumēta dico q̄ inrētio p̄bi ⁊ cōmē. ibidem est dare ordinē libri p̄bi. ad alios libros naturales q: scz illa cōplexa de q̄bus tractat̄ in libro p̄bi sicoz sunt de vl̄ibus vel p̄mo modo vel scdo modo. ⁊ talia vl̄ia sunt ꝓius nota. q̄uis sint aliqua ꝓpria. ⁊ boc loquēdo d̄ ꝓius noto p̄mo mō ⁊ ideo vt in pluribus. ⁊ cōtari boim sunt facilius nota. ⁊ ideo q: in tradēdo sciam aliquam ꝓcedendū est eo ordine quo cōmunitas auditoz facilius ⁊ melius pōt eā addiscere. Ideo in scia naturali incipiendū est ordine doctrie ab vl̄ioribus tam p̄mo modo q̄ scdo q̄uis alibus vel forte multis aliq̄ particularia sūt facilioza ⁊ notioza q̄ magis vl̄ia. Exempli gratia. quicūq; pōt app̄hendere aliquid sensibile potest habere aliquā notitiam de motu. quia cognitio cuiuscūq; sensibilis sufficit ad notitiaz motus. Sil̄r cognitio albedinis ⁊ nigredinis sufficit ad notitiā colozis. ⁊ vl̄r q̄cūq; due spēs colozis sufficiūt ad notitiā colozis. ⁊ ita q̄cūq; app̄hendit aliās duas spēs colozis est in potētia ꝓpinqua ad habendū notitiā de colore. et tm̄ a multis potest haberi notitia colozis. sine potētia ꝓpinqua ad notitiā istarū specierum determinatarū vel illarū. sicut pz in aliis. quia omnes boies habēt notitiā de aialibus ⁊ de ꝓprietatibus animali cōmunib?. et tamen de multis

Ad argumentuz pbi

Universidad de Deusto
Biblioteca

animalibus nō habēt potētiā ꝓpinquā vt cognoscāt ea. Sicut boies in vna ꝑticulari regione morātes nullā notitiā scientificā possunt hr̄e de aialibus que ꝑcise inueniunt in alia regiōe et ita est de aliis in alia regiōe respectu animalium que ꝑcise inueniunt in ista regione. ꝛ illa cōmunitas boim potest habere notitiā ꝓprie tatū animalis. ꝛ tm̄ nullus vel cū maxima difficultate potest habere notitiā ꝓpriā de multis aialibus spēalibus. et tm̄ vnus homo vel ꝑticulari facilr̄ possūt scire ꝑperates alicui⁹ speciei aialis. cui⁹ individua ꝛ act⁹ eoꝝ tota die videt sicut possunt hr̄e notitiā de aiali ꝛ de suis cōmunibus ꝓperatibus. Patet eīm q̄ homo ita potest habere notitiā alicuius determinati animalis q̄tum ad multa sibi ꝓpria. sicut q̄tū ad cōmunia aiali. ꝛ ideo scia ista q̄ est de vniuersalibus siue vno modo siue alio. q̄tū ad multa est facilior cōitati q̄ scia specialiū. ꝛ tm̄ vtraq; notitia incipit a notitia singulariū. ꝫ notitia vniuersaliū in diuersis hoibus incipit a notitia diuersoꝝ singulariū. sicut studentiū in alemania. notitia vniuersaliū icipit a notitia singulariū que ibi inueniunt. ꝛ forte multa eoꝝ nō inueniunt in italia. ꝛ ecōuerso est de studēte in italia vel francia. ꝛ sic de aliis regionib⁹ sed notitia de boie vel de asino oꝫ q̄ incipiat a notitia singulariū spēi humane vel asinine. et multi possunt attingere ad notitiā scientificā ꝓpriatū aialis qui nō possunt attingere ad notitiā ꝓpriatū specialiū leonis vel vsi ꝛ sic de aliis. Et ideo ordine doctrine q̄tuꝫ ad cōmunitatē boiꝫ ꝑus incipiendū est a notitia animalis ꝛ suarū ꝓperatū. q̄ a notitia leonis vel vsi. ꝛ sic de aliis. ꝛ tm̄ sic quolibet boie notitia cuiuscūq; vtis ꝑsupponit notitiā alicuius singularis vel aliquoꝝ singulariū. sed in diuersis hoibus aliq̄n nō precedūt notitie comunē singulariū sed diuersoꝝ. q̄uis vl̄e ꝓncipiū scitum sit idē. Et hec est intētio Cōmē. cōmē. v. ꝓmi phi. vbi dicit sic. Indiuiduū ꝓpositum lꝫ nō sit ꝓncipium in doctrina demōstratiua. tm̄ est ꝓncipiū acquisitōis vtis qō est principiuꝫ doctrine demōstrative. q; ꝓplexū de singulari nō est ꝓncipiū demōstrādi. ꝛ tm̄ sine illo nō posset haberi demōstratio. ꝛ ita semp notitia singularis ꝑsupponit q̄uis notitia diuersoꝝ in diuersū. Dico g̃ ad ꝓmā auctoritatē q̄ sicut pꝫ p Commē. p cōfusa intelligit ꝓpositā ꝛ ꝫ siue sint compositā ꝓprie ex partibus ēntialibus realiter distinctis faciētibus vnū. siue sint cōpositā illo modo quo diffinitū ex partibus diffinitiuis siue illo modo quo vl̄e ꝓponitur ex suis ꝓtentis. quos tres modos ꝓpositōis pōit ꝓmen. ꝓmē. v. q̄uis tm̄ ꝓmus modus ꝓpositionis sit ꝓprie compositio. ꝛ duo alij sunt modi ꝓpositōis tm̄ metaphorice loquēdo. ꝛ de talibus ꝓfusis dico. q̄ sunt notiora ꝛ certa magis ꝓmo modo loquēdo de notiore ꝛ hoc loquēdo vel de notitia ꝓplexa vel incōplexa. nō tm̄ opꝫ q̄ sint notiora scō modo q; possibile ē q̄ ꝓma apꝓhēsio etiaꝫ sensitiua sit distincta respectu partiū distincte ꝛ nō tm̄ respectu totius ꝓfuse

AD Ad scām auc.

Ad scām auctē dico q̄ sikr opꝫ ex vtibus in singularia ꝓuenire. q; vtia facilius cogn̄scitur modo exposito. ꝛ hoc duplr. q; facilius cognoscunt ꝑperates vtes de vtibus. q̄ cedē ꝓprietates vtes de ꝓtētis sub illis vtibus. Similr̄ facilius cognoscūtur ꝑperates vtes de vtib⁹ q̄. ꝓprietates ꝓprie de ꝓtentis. ꝛ hoc modo exposito. ꝛ frequēter notitia ꝓprietatū vtiuꝫ de vtibus iuuat ad notitiā ꝓprietatū de ꝓtentis sub illis vtibus. Ad tertiā auctē dico p idē q̄ sicut totū fm̄ sensuꝫ est notius. q; pauciora sufficiūt ad notitiā roti⁹ vt totū discernat ab alio toto. q̄ ad discernendū vnā partē vnius ab alia. sicut aliq̄n minor ꝓpinq̄tas sufficit. et sic est de quibusdā aliis. ita est de vtiorib⁹ q̄ multa sunt q̄ diutius sufficiūt ad notitiā vtior̄ et tm̄ nō sufficiūt. vel nulla vel aliq̄ ad notitiā minus vtis. Per ꝓdicta ndeo ad oēs auctoritates ꝓmē. q̄ intelligit q̄ vtia a cōitate facilius cognoscunt. Ad scām dico q̄ vl̄e est notius fm̄ rōem. q; sola rō pōt apꝓhendere vl̄e et nullo modo sensus. ꝫ singulare est noti⁹ apud sensum. q; singulare ꝑus cognoscit a sensu q̄. ab intellectu ꝛ hoc intelligēdo de singulari sē sibili q; secus est de singlari ꝑcise intelligibili de quo dictū est in ꝓma q̄one ꝓlogi. Per idem ad aliud cōcedo q̄ vl̄e est ꝓhēsibile ab intellectu ꝛ singulare a sensu. ꝛ cū hoc stat q̄ nō tm̄ vl̄e sit ꝓhensibile ab intellectu. sed et singulare. Propter qō aduertendū q̄ pbs ꝛ ꝓmē. frequēter dicūt q̄ sensus est ꝑticulariuꝫ. ꝛ intellectus vtium. vt innuāt dꝫa int̄ sensuꝫ et intellectū. Nūq; aūt ita est q̄ ita ꝓpingit arguere intellectū differre a sensu. si sensus sit ꝑcise apꝓhensiuus singlariū ꝛ intellect⁹ sit apꝓhensiuus ꝛ singulariū ꝛ vtium. sicut si intellectus cēt ꝑcise apꝓhensiuus vtium ꝛ nō singulariū. sicut sensus est singularium nō vtium.

P Ad tertiū

Q Ad quartū

R Ad quintū

Ad ꝓmā auc.

Ad 2da auctē dico q̄ cognitio vtis debꝫ ꝑcedere ꝓpriā ꝓpter cām iam dictā. Ad aliud dico q̄ Commētator intelligit de vltima pfectōe intellectus que est notitia ꝓplexa ꝛ verꝫ est q̄ illa nō est immediate a motore extrinseco. sed est immediate a motore intrinseco. q; ad istaꝫ notitiā causandā concurrūt ꝑcise immediate notitia incomplexa terminoꝝ. vel formatio ꝓpositionis. vel habit⁹ intelligibilis acq̄situs

ex actibus ꝑcedētibus que oia sūt intrinseca. vel etiā potest cōcurrere notitia alicui⁹ cōplexi que etiā erit in intellectu. Unde dicit ꝓmē. ibidem cām esse istius depositōis in nobis. in scia sensibiliū est eadē causa in esse solū in sensibilibus ipis. Et sikr est intelligendū q̄ dispositio existēs in nobis in scia vniuersaliū est in nobis. q; est in ꝑtute rōnali. Ex qua auctoritate patet q̄ intelligit de scia q̄ est notitia cōplexa. vel si intelligat tam de ꝑfectiōe ꝓplexa q̄ incōplexa. patet q̄ nō intelligit vtr de omi notitia incōplexa. sed tm̄ de illa q̄ potest haberi in abstractia intelligibilis. q̄ncunq; scꝫ placet volūtati. Unde dicit ibi. mouētia ꝑtute rōnalē sunt intra aiam ꝛ habita a nobis semper in actu. ideo homo in eis potest intelligere cū voluerit. ꝛ ita patet q̄ nō intelligit de notitia intuitiua singularis. q; illā nō potest hr̄e cum voluerit. ꝫ requirit existētia rei q̄ dꝫ cognosci.

Obijcitur

Et si dicat q̄ ipe intelligit q̄ solū intentiones vniuersales possunt mouere intellectū. et per consequēs iste sole primo intelliguntur. quia dicit sic. intellectus mouet ad vltimā pfectionem a rebus vtibus ꝛ illa sunt in aia. Respondeo q̄ vtia intelligit habitus de vtibus. q̄ mouent ad vltimā pfectionē ad notitiā scientificam que est de solis vtibus. que notitie incomplere mouent intellectū ad sciam ꝓpōnū vniuersaliū. Nec est ista intētio extranea. sed satis posset ꝓbari p ꝓbm ꝛ ꝓmē. in diuersis locis. q; satis videt esse de intētōe eoꝝ q̄ nihil reale ē in anima. nisi vel habitus. vel actus. vt passio vel si fm̄ aliquos ponat spēs. nō plus poterit spēs dici vtis q̄ actus vel habitus. q̄ sic dicit Commē. vl̄e est in anima ꝛ mouet ꝛ nihil mouet nisi reale. oꝫ q̄ illud vl̄e quod hic noiat sit actus vel habitus. passio vel spēs si ponatur spēs. ꝛ eque bene poterit dici q̄ habit⁹ sit vl̄e sicut q̄ spēs ꝛ sic intelligit Commē. ꝓmen. lix. vbi dicit q̄ mouēs scientē de ꝓma pfectiōe in scām. est aliq̄d copulatū cū anima copulatōne in esse. Ex quo pꝫ q̄ illud quod mouet aiaꝫ ad actuꝫ scām est aliq̄d reale extrīs in anima et sicut pꝫ in eodē commē. ipe intelligit de actu scō qui est notitia scientifica. ad quam mouet ipe habitus. ꝛ tm̄ postea dicit. q̄ illa q̄ mouent vtia sunt. ergo nō est incōueniēs dicere q̄ iste p vtia intelligit habitus intellectuales. et ita etiā pervtia pōt intelligere quosdā act⁹ quoꝝ vtriq; possūt dici vtes. q; sūt respectū obiectoꝝ vtium. Ad aliud dico q̄ Commē. p formas in diuiduales intelligit formas eiusdē rōnis cuꝫ formis extrīsecis in ipis sensibilib⁹. ꝛ ideo materia. q; recipit tales formas nō est distinguēs neq; cognoscens. ꝛ ideo nō pōt recipe formas

Respondetur.

Z Ad secundū

vtes. nec subiectiue ꝛ ꝓprie. nec improꝑe ꝛ obiectiue. Si dicat fm̄ Commē. ꝓmē. vi. q̄tus rōnalis distinguit intentiones vtes nō individuales. Dico q̄ ꝫ est intelligēdū ꝑcise q; nō distinguit intellectiones vtes ꝑcise ꝫ vtes q; individuales. Ad aliud dico q̄ intētio Commē. ibidē nō est dicere quō intellect⁹ intelligit singulare ꝛ vniuersale diuersimode. sed quomodo intellectus diuersimode intelligit individuuꝫ ꝛ formā substantialē indiuidui. Un dicit ibidē boc indiuiduū est aliq̄d ꝛ intētio q̄ quam boc indiuiduū est ens scꝫ q̄ditas ꝛ forma eius est aliud. Et sequit. q̄ hoc accidit in oibus ꝓpositis ex materia et forma. sed nō in omnibus ad excipiendū res abstractas ꝛ vtr res simplices et nō compositas. sed nūc est ita q̄ in reb⁹ simplicibus inuenit singulare ꝛ vtē. ꝛ magis cōe et minus cōe. sicut patet in matbematicis. de quib⁹ intelligit Commē. ꝛ in aliis actibus et substātijs simplicib⁹. ergo patet q̄ intentionis sue est dicere quomodo diuersimode itellect⁹ intelligit individuū compositū ex materia et forma. ꝛ ipam formā que est ꝓs sua. ꝛ ita ē singulare sicut ipm̄ individuū. Jō dico q̄ intētio ꝓbi. ꝛ Commē. est loqui de duobus obiect⁹ apꝓhēsibilibus ab eadē potētia. quoꝝ vnū regulariter potest ꝑfecte apꝓhēdi ab illa potentia. ꝛ aliō nō potest etiā sufficiēter approximato. q̄tum est ex parte sua. nisi aliud concurrat ꝓter ista q̄ sunt sufficiētia ad ꝓmā apꝓhensionem altrius obiecti. vel apꝓhensio vnius necessario ꝑsupponit apprehensionē alteri⁹. qō nec est pars sua. nec ecōuerso. Exemplū ꝓmi ē de sensu cōi q̄ potest in diuersa obiecta diuersoꝝ sensuū particularium. ꝛ tm̄ potest aliq̄n in vnū obiectū vnius sensus ꝛ nō in aliud ꝓpter defectū alterius sensus. ꝛ ideo oportet necessario q̄ sensus cōmunis ferat in illa obiecta per diuersas potētias. ita q̄ diuersas ꝑtutes dicat ꝛ diuersas potētias. vt q̄ ferat i ea p diuersas dispōnes. Et hoc potest intelligi dupl̄r. vel q̄ illa diuersa dispositio sit diuersus act⁹ cognoscendi. ita q̄ habeat diuersos actus cognoscedi. respectu illoꝝ a diuersis causatos. vel q̄ illa diuersa dispositio sit aliq̄d aliud ꝓter obiectū cognoscendū ꝛ potentiā cognoscēdā. Verbi gratia. sensus cōis cognoscēdo vnū obiectuꝫ nō est sufficies ad cognoscendū aliud obiectū etiam q̄tūcūq; aliud obiectū sit in se sufficies et approximatū omni approximatōne req̄sita a parte obiecti. Sed ꝓter ista requirit actus cognoscēdi sensus particularis. q̄ nec est obiectuꝫ nec potētia cognoscēs que habet cognoscere alietatē istoꝝ obiectoꝝ. et tūc quādo dic̄ commē. q̄ cognoscit aliqua ꝑtute vel p dispo

Ad septimū

Universidad de Deusto
Biblioteca

sitionē diuersam. ly per nō dicit circūstantiaz
alicuius informātis illam porentiā vł alicui?
existēris in ea. sed magis dicit circūstantiam
cause extrinsece. Et ita dicit Lommē. q dispo
sitio diuersa est p quā intelligit. quēadmoduz
sensus cōis apr̄ebēdit alietatē inter sensibilia
p dispōnē diuersam scz p sensus pticulares. ℔
est p actus cognoscēdi ipoz sensuū particula
rium. qui sunt vere cause efficiētes actus illius
sensus cōis. p istam ꝓpōnē oīe absolutū ne
cessario requisitū ad esse alicui? habet rōnem
cause respectu illius in aliquo gn̄e cause. vel ē
causa cause. Et de ista diuersa dispōne intelli
git Lommē. ꝛ pbs. ꝛ nō de ꝑma. nisi qn̄ ꝓsup
ponit istā scōam. Exemplū scdi est de vniuer
sali ꝛ singulari sensibili. q̄ sic frequēter dictū
est. nec vł est de eēntia singulaꝝ. nec econuer
so. ꝛ tn̄ vł nō potest itelligi nisi ꝓsuppositā
cognitōe singularis sensitiua. ꝛ ido intelligit
vł ꝛ singulare ꝛ alietatē inter illa p aliā ꝝtu
tem vel dispōnē diuersam. ꝛ illa dispositio di
uersa est sensus ꝛ actus cognoscendi sensus p
quē intelligit singulare sensibile et per seipm
intelligit vł. ꝛ eodē modo est de indiuiduo et
de forma q̄ est pars eius substātialis. q̄ forma
sbalis nullo modo pōt cognosci. nisi ꝓsuppositā
notitia singulaꝝ. quod tn̄ indiuiduū non est
pars forme. ideo necesse est q̄ intellect? comp̄
bendat ista. vel p diuersas ꝝtutes. vel p dispo
sitionē diuersam. et illa dispositio diuersa erit
actus sentiēdi. p quē tanḡ per cām respicien
tē illud idē p obiecto intellect? intelligit ipm
indiuiduū. ꝛ postea p seipm nullo alio actu co
gnoscēdi respectu illi? fe⁹me ꝓcurrēte cognos
cit ipam formā. Et ℔ expresse innuit commē.
dicens sic. Ltū determinatū fuerit q̄ entia sen
sibilia diuidunt̄ in duplex esse. scz in ℔ singla
re ꝛ in suam formā. necesse est vt ꝝtus experi
mētatiua. i. comp̄hensiua comp̄hēdat ea. aut
p duas ꝝtutes aut p vnā. ℟ duabus dispōnib?
diuersis. Ltū duabus aūt ꝝtutibus erit cū com
prehenderit vtrūq̄ istoz p se scz formā singla
rem ꝛ indiuiduū singulare p vnā vero ꝝtutem
et dispositionē diuersam erit. q̄n̄ comp̄hende
rit alietatē que est inter bas duas intentiōes.
Et sequit. Lomp̄hendit em̄ semp intellectus
formā p se. ꝛ cōp̄hendit indiuiduuz mediante
sensu. ergo p illā dispōnez diuersam intelligit
ipm actū sentiēdi. p quā tanḡ p cām efficiētē
intelligit ipm indiuiduū ꝛ hoc est intelligēdū
de ꝑma apr̄hensione ipius indiuidui sensibil'

Obiicit ꝑmo

Si dicat q̄ hec auctas est ad oppositū. ꝑmo
qz dicit q̄ sensibile diuidit̄ in duplex esse. scilz
in singlare ꝛ suā formā. ℟ nihil diuidit̄ in seipz
g̃ p singulare ꝛ suā formā nō intelligit totū in
diuiduū ꝛ suā partē. ℟ intelligit vł ꝛ singlare

Prēterea dicit q̄ qn̄ comp̄hēdit vtrūq̄ istoruz p se. tūc ꝛ comp̄hendit ea duabus ꝝtutibus. ℟ certum est q̄ comp̄hēdit forma p intellectū. g̃ qn̄ cō
prehēdit p seipm singulare ꝛ comp̄hendit ipm prē
cise p sensum. ꝛ p ois nō ꝛ comp̄hendit singulare
ante vł vł ante formā. ℟ iste videt eē ꝓcessus
q̄ ꝑmo aia comp̄hendit singulare p sensum. ꝛ
postea vł p intellectū ꝛ deinde ꝛ comp̄hendit per
intellectū alietatē inter singulare ꝛ suā formā
vel vł. Un̄ dicit ꝑmē. necesse est vt aia comp̄
bendat bas duas intentiones p ꝝtutē diuersaz
ꝛ comp̄hendit alietatez eē p vnicam ꝝtutem.

Scdo

Ad ꝑmū obic.

Ad ꝑmū istoz dico q̄ ista sensibilia nō ꝓprie
diuidunt̄ in tale duplex eē. ℟ itelligit q̄ entia
sensibilia sunt quedā singularia ꝛ nō tm̄ sunt
singularia sed etiā bnt̄ formā sbalez ꝛ accn̄tia
sensibilia p se. p que intelligit ipam materiaz.
vel potius p indiuiduū ꝛ p materiā intelligit
ꝑmē. ꝛ etiam pbs ipamet accn̄tia sensibilia. ꝛ
tunc intelligēdū est q̄ entia itelligibilia q̄ sūt
vere indiuidua ꝛ singularia in gn̄e sbe bnt̄ ac
cidēria p se sensibilia. ꝓpter q̄ ipa subiecta di
cunt̄ sentiri. saltē p accn̄s ꝛ bnt formas substā
tiales ꝛ ille forme sbales nō p̄nt cognosci nisi
ꝓsuppositā notitia sensibilis inq̄tū sensibile
est. et tamen neutrum est pars alterius. nec
essentiale alteri. Et ideo necesse est q̄ anima
comprehendat bas duas intentiones. vel per
duas virtutes vel per dispositionez diuersam
mō exposito. Et q̄ ista sit coz intētio videt̄ sa
tis euidēs. q̄a nisi loquātur de ꝑse sensibili ni
hil valet ad ꝓpositū eoz loqui de sensu. Sikt̄
ipa materia sbalis nō plus est sensibilis q̄ for
ma sbalis. ergo nō cognoscit̄ sensu. nec fac ad
notitiā forme. ℟ magis ecōuerso. Sikt̄ hoc dic
pbs. qz dicit q̄ sensitiuo calidū ꝛ frigidū iudi
cat sup aia. quoz rō quidē est caro. ergo intel
ligit de p se sensibilib?.

Replicatur

Si dicat q̄ pbs vult
q̄ illa forma quaz iudicat itellectus est ℔ in ℔.
ergo per illa duo opposita obiecta. quoz alie
tas debet apprehēdi ab itellectu itelligit for
mā ꝛ illud in quo est forma. ℟ forma non est in
accidētibus sed in materia substātiali. Rn̄
deo q̄ loquit̄ de forma substātiali q̄ vere est in
materia sbali. ℟ ꝓter illā materiā sunt accidē
tia p se sensibilia a sensu. quoz cognitio ꝑsup
ponit̄ cognitioni ipius forme sbalis. ꝛ int̄ illa
ꝑmo iudicat itellectus alietatē. Et si diceret̄
q̄ oia accidētia sensibilia sunt̄ in forma sic in
subiecto ꝑmo. tūc ꝓpt̄ hec p materiā itelliges
ret ipa accidētia ipius materie q̄ sunt p se sen
sibilia. Ad scōm dico q̄ cōmē. itelligit de ꝑ
mis cognitiōibus ipoz sensibiliū et ipius for
me. qz qn̄ aia ꝑmo apprehēdit sensibile singula
re. cōprehēdit illud p sensuz ꝛ postea cōprehē
dit formā p intellectū. Sed qn̄ apprehēdit alie

Respondet

Ad secundū

ratē. tūc necessario iudicat per vnā virtutē. q̄
sola vna virtus est iudicatiua illi? alietatis. q̄
sola vna virt? cōprehēdit vtrūq̄ extremū illi?
alietatis. scz itellectus ꝛ nō sensus. ꝛ iō nō est
talis ꝓcessus. q̄ ꝓio singulare sentit̄. ꝛ postea
intelligit forma. ꝛ tertio iudicat alietas eē in
ter illa. qz ois ꝝtus cognitiua alietatis int̄ ali
qua. ita ꝓsupponit notitiā vnius sicut alteri?.
ꝛ ita est cognitiua vni? sicut alteri?. ergo si in
tellectus nō iudicaret alietatē int̄ sensibile. ꝛ
formā nisi ꝓsuppositā notitia forme. opz q̄ eo
dē modo ꝓsupponat notitiā ipius singularis.

Similit̄ qua rōe intellect? posset iudicare il
lā alietatē int̄ vł ꝛ singulare. qz habz notitiā
forme. eadē rōne sensus posz iudicare illā alie
tatē. q̄a habet notitiā alterius extremi. qō est
manifeste falsuz. Est ergo iste ꝓcessus q̄ sen
sus ꝑmo sentit singulare sensibile. Scdo itel
lectus itelligit illud idem singulare sensibile.

Tertio intellectus intelligit formā vel vł. ꝛ
differentiā. Quarto iudicat int̄ illa. qz ꝓeco
gnouit vtrūq̄. sensus aūt. q̄a nō ꝓecognoscit
vtrūq̄ ℟ alterū tm̄. ideo ñ iudicat illā alietatē.

AA
Ad octauū argumentū rhome.

Ad aliud principale dico q̄ ꝓportio est q̄tū
ad aliqua. q̄a sicut sensus nō est intellect?. nec
ecōuerso. ita intētio vniuersalis non est pticu
laris. nec ecōuerso in mkis alijs est dissimile.

BB
Ad nonum

Ad aliō dico q̄ magis est intētio ꝑbi ꝛ cōmē.
q̄ vł intelligat ꝛ sit̄ forma linea ꝑberalis vel
reflexa q̄ singlare. de ꝑbo ꝑz. qz dicit sic sensiti
uo ei calidū et frigidū iudicat sup aia quoz rō
quedā est caro bmōi itelligit de cognitōe sen
sibilis extra. in cuius materia est forma de no
titia illius forme vel vniuersalis. alio aut̄ aut
etiam abstractiue. aut sicut circūflexa se babz
ad seipaz. cū extēsa fuerit carnis esse discernit
g̃ vult q̄ qn̄ iudicat vel discernit carnis eē. ℔
facit quasi linea circūflexa. Sikt̄ ꝺ ꝑmētatoze
℔ ꝑz q̄ dicit. ncēe est vt forma exꝑimentet̄ per
aliā ꝝtutē a specie a sensu. ꝛ hoc erit ex hac vir
tute aut p dispōnē ꝑbericalē lineez ꝛ recte. scz
cū intellexerit formā ꝑmā exīntē in hac re sin
gulari. aut dispōnē fm̄ sikt̄itudinē linee ꝑberi
cal'. scz qn̄ fuerit reuersa. querēdo intelligere
et q̄ditatē illius formare. Deinde q̄ditatez
illius q̄ditatis. ꝛ ℔ erit cū inuenit q̄ditatē
in q̄ditate. ꝛ nō cessabit quousq̄ pueniat ad
simplicē q̄ditatē in illa re. g̃ ꝑz manifeste q̄
vult intellectū intelligere tali linea ꝑberica
li. qn̄ intelligit illō obiectū qō nō est obiectuz
sensus. Un̄ immediate ante illā auctem dicit
determinatū est q̄ comp̄hensum virtut̄ ymagi
natiue ꝛ sensibil idē est. Deinde dic sikt̄ ꝑbs
et exꝑimentat̄ p aliud ꝛc. Ex quo ꝑz q̄ in lra
sequēti loquit̄ de obiecto intellect? qō nō est
obiectū sensus. ꝛ illi attribuūt intelligi aliq̄

linea ꝑbericali. Er g̃ ista coz intētio. q̄ intel
lectus ꝑmo intelligit singulare scz illō idē qō
ꝑmo est sensatū a sensu dicēte Lōmētatore cō
mēto. xxxix. intētio intellecta cadē ē cū re quā
sensus ꝛcp̄hendit cū sensato. ꝛ sic intelligendū
est cōe dictū Lōmētatoris ꝛ pbi. q̄ sicut sensi
bilia ad sensum. sic fantasmata ad intellectuz
vocās fantasmata sic patebit in ſcdo. ipamet
singlaria sensibilia fantasiata. ꝛ sic sensibilia
sunt ꝑmo apr̄hēsa ab intellectu. ꝛ habita ista
apr̄hēsione rei singlaris intellectus q̄si linea
recta abstrahit. ꝛ intelligit vnū ꝛceptū cōem
q̄dditatiuū. nō q̄ sit de q̄ditate rei ℟ iudicat
q̄ditatē. ꝛ est hic q̄si linea recta. qz nō aliq̄d ē
bis intellectū. postea inuestigādo inq̄rit an il
lud singlare sensibile. vel in quo est illō singu
lare sic accn̄s i subiecto habeat aliquā formā
sbalē. ꝛ ꝛcludit q̄ sic. q̄si linea reflexa qz iā illō
idem. quod ꝑmo fuit cognitum. est mō scdo co
gnitum in ista notitia ꝛplexa. ꝛ ita q̄si intelle
ctus redit ad illud idem qō ꝑmo intellexerit.
postea adhuc inq̄rit intellect? an illa forma sit
simplex an ꝛposita. ꝛ si sba ꝛposita adhuc inq̄
rit de forma sua. ꝛ sic q̄nouscq̄ pueniat ad formā
simplicē ꝛ q̄ditatē simplicē qz ꝑmē. in isto cō
mento. ꝛ ꝑmēto ꝓcedēte. q̄ q̄ditatē. formā in
mā intelligit sbalē seu eēntialē. q̄ est ps rei. et
℟ idē intelligit in. vij. metb. in diuersis ꝑmēt.
Verbi gra. Ynteller? intelligit ꝑmo bāc albedi
nez ꝑmo sensatā. ꝛ sikt̄ bāc colorē. ꝛ sic de alijs
accn̄tib? hois postea abstrahit mkros ꝛceptus
sic ꝛceptū entis ꝛceptū q̄litat̄. ꝛ bz mkros con
cept? cōnotatiuos. sic depēdere eē in alio sub
stare alij. ꝛ sic de alijs mult̄. deide incipit inq̄
rere. an hō ꝛponat̄ ex materia ꝛ forma ꝛ ꝛclu
dit q̄ sic. ꝛ q̄ ē i hoc aliq̄ forma vł q̄ditas in
formās materiā. ꝛ ita illō idē itelligit qō ꝑus.
postea inq̄rit vtrū illa forma informās mate
riā sit simplex ꝛ vnica. vł habeat q̄ditatē ℔ ē
formā. ꝛ si inueniat q̄ in illa forma vel q̄ditā
te est q̄ditas vel forma. puta q̄ circūscriben
do māz ꝑmā adhuc i residuo ēvna aia informāt
corpeitatē si sint rōes scōe forme. adhuc inq̄rit
an illa aia ꝛtieat duas. g̃rūvna sit i alia. puta
q̄ adhuc ē aia itellectia i sēsitiaz. i aliq̄ alia. i
q̄rit sic ꝛtinue. ꝓcedēdo q̄ouscq̄ pueniat ad q̄d
ditatē formā simplicē q̄ ꝑcise est in materia
extendendo nomē materie ad formā substan
tialem suscipientē aliam formā substantialez
ꝛ non est receptiua alicui? alt̄ri? forme. nec cō
ponit̄ ex diuersis ꝛ ℔ est qō dicit commētator
q̄ ꝑmo intelligit quidditatem carnis. hoc est
intelligendū post ꝑmam comp̄hēsionem que
est respectu eiusdem respcū cui? ē i sensus ꝛ in
telligit q̄ditatē carnis nō in se ℟ in cōceptu
cōi. vel ꝓpio cōpositō vel cōnotatiuo. Deide

Universidad de Deusto
Biblioteca

ēē Ad decimū

q̄rit intelligere q̄ddit̄atē illi⁹ q̄ddit̄atis. ⁊ hoc erit dū inueniat quidditatē in q̄ddit̄ate. et nō cessabit quousq; ꝓueniat ad formaz simplicez. Et ita dico q; per q̄ddit̄atē intelligit formā q̄ vere est pars rei que intelligit nō in se ꝓ⁹ statu isto sed in aliquo ꝓceptu. Ad aliud dico q; aia pōt dici quoddāmō omia per intellectū. ꝑ nō ꝓcise. q; est quoddāmō sensibilia non tm̄ p intellectū sed etiā per sensum. Sic⁹ dico q; frequēter pbs accipit intellectū ꝓ scia q̄ ꝓcise est vnum. ⁊ etiā frequēter exp̄mit ipm nomie scie.

DD Ad vndecimum

Ad aliud dico q; duplici de cā ponit intellectus agēs. ponit em̄ vt sit cā effectiua intellectionis cuiuscūq;. q; sic teneo intellectus agēs nullo modo distinguit ab itellectu possibili. sed idē itellectus habet diuersas denoiatiōes. ponit etiā itellectus agēs nō tm̄ vt causet intentionē. ꝑ etiā vt causet aliquomō ipz⁹ prie ipa vtia abstracta: illo mō quo habēt causari sed hoc nō est realit̄. nisi causando intētionez taliū abstractoꝝ. ſm vnā opinionē. modo dico q; si q̄ddit̄ates essent separate sic⁹ ponit plato. nō indigerem⁹ intellectu agēte ꝓpter istā secundā cām. indigerem⁹ tm̄ ꝓpter primā cām

ēē Ad duodecimus

Ad vltimū dico q; color nō est ꝓ ordine nature q; hmōi color ſm q; color supponit ꝓ illo cōi. q; ille nonest in rerū natura.

ff Ad principale

Ad argumentū principale ptz q; intellectus est vnum sed non ꝓcise. Questio. vij.

A Questio VII

Smiliter quero

Argu. principale

ſ Utrū singulare posset distincte cognosci āte cognitionē ent̄ vel cuiuscūq; vtis. ℳ non. q; nihil diffinibile pōt cognosci distincte sine rōne ei⁹ diffinitiua. ergo eadē rōne nec aliq̄d cōtentuz

B Rñsio ad qōem

Ad oppositū nec ens nec aliq̄d vle est ō entia singularis. ergo non requirit̄ ad notitiā distinctā ipius. Dico ad q̄stionez sic ꝑus. q; notitia distincta singularis nō req̄rit notitiā distinctā necessario cuiuscūq; vtis ꝓpter rōnes prius additas. Sed ꝓtra hec pōt argui ꝓmo q; si sic hoc non esset nisi q; q̄libet pōt distincte cognosci sine illo q̄d nō est de eius essentia sed oīe tale distincte cognitū est apprehēsuz si nihil rei lateat q̄d requirit̄ ad notitiā ei⁹ distinctā. ergo deus posset cōprehēdi ab intellectu creato.

Arguitur Primo

Scō

Preterea. ipossibile est intelligere boiem nō intelligēdo aiaī. ergo eadē rōe nō intelligēdo ens. g̃ nō pōt res distincte cognosci nisi cognito vtū substātiali.

E Ad primum

Ad primū isto ruz dico. q; ꝓprehēsio accipit m⁹ tripliciter. Uno modo ꝓ omi cognitiōe. ⁊ sic est idē q; apphē sio. ⁊ sic accipit cōmē. iij. de aia in diuersis loc.

Aliter accipit ꝑ apphēsione cuiuslibz essentialis ipius rei cognite. ⁊ sic est idē q; notitia distincta rei q̄n nihil laret. ꝑ q̄q̄d est intrinsecuz rei pz.

Tertio mō accipit ꝓ limpidissima notitia vel pfectissima q̄ potest esse ipsius rei.

Quarto mō accipit ꝓ notitia rei sub oībus ꝓdicabilibus de re. Quito mō accipit ꝓ notitia rei distincte. ⁊ tāta pfectiōe in actu cognoscendi. q̄ta est in ipō obiecto cognito. Primo mō ⁊ scō. deus ⁊ creatura ꝓhēdunt ab intellectu. tertio mō ⁊ quarto nec de⁹ nec creatura pōt cōphēdi a creatura. Quito mō creatura pōt ꝓprehēdi a creatura ꝑ nō de⁹.

D Ad scōz

Ad scōz dico q; hec pōt distingui. impossibile ē intelligere boiem nō intelligēdo aiaī. q; vt vtq; termin⁹ stat. ꝓ re ꝓsonal̄r sic est vera. nā isto mō ꝑ est ꝓa impossibile ē videre oculo corpalī albedinē. ñ vidēdo ens. q; ista ꝓa est formal̄. albedo videt: g̃ ens videt. si ens in ꝓte ster. ꝓsonalit̄. ꝑ accipiēdo vtrūq; terminū simpl̄r vel alteruz. nō est verū. q̄n pōt intelligi bō. nō intellecto aiaī. sic⁹ color videt. ⁊ tm̄ ꝑ cōe ēs ñ videt. et tm̄ nccrio si color videt aliquod ens videt.

E Ad argumentū ꝓncipale

Ad argumentū ꝓncipale dico. q; res potest distincte cognosci sine rōne eius diffinitiua. sicut patet ꝓus.

A Questio VIII

Questio octaua.

Lteri⁹ quero vtrū

v ens q̄d cōe est ad decē ꝓdicamēta. ⁊ ad deū ⁊ creaturā sit obiectū ꝓmū et adequatū intellect⁹ nr̄i.

ℳ nō. q; si sic idē eēt obiectū adequatū intellect⁹ būani ⁊ itellectus āgelici. ꝓns est falsū. g̃ ⁊ añs. ꝓna pz. ꝙa nec inferi⁹ ad ens pōt eē obiectū adeq̄tū itellectus angelici. si ens sit obiectū adeq̄tū intellectus nr̄i. cū oīe cognoscibile ab itellectu bumano sit cognoscibile ab intellectu angelico ſ falsitas ꝓntis pz. q; potētie distincte bñt obiecta distincta. ꝑ intellect⁹ angelicus ⁊ bumanus sunt potētie distincte.

Ad oppositū. qñ aliqua obiecta alicuius potētie se habēt sicut su pius ⁊ inferius ad illud q̄d est cōissimū iter illa est obiectū adeq̄tū ipi⁹. sed cōmunissimuz inter omnia apprehensibilia ab intellectu est ēs. ergo ⁊c.

B Rñsio quorūdā

Ad questionē dicitur q; obiectū ꝓportionatur potentie cognitiue. Est autez triplex gradus cognitiue veritatis. nā quidā est actus organi corporalis. et ideo eius obiectuz est forma ꝓut in materia corporali existit quedā est separata omino. sicut intellect⁹ angelicus. et ideo illius obiectum est forma sine materia subsistens. angeli enim et si cognoscāt materialia. nō tm̄ nisi vt eas in imaterialibus intuent. scz vt in seipis vt deo.

Tertio

Intellect⁹ aūt būan⁹ medio mō se bz. q; nō est act⁹ alicui⁹ organi. ē tm̄ ꝑt⁹ aīe que est forma corporis

Instatur ꝓmo.

et ideo cognoscit formaz existentē in materia corpali idiuidualit̄. nō tm̄ ꝓut est in tali materia. cognoscere vero illud q̄d est i materia indiuiduali. nō ꝓut est i tali materia. est abstrahere formā a materia idiuiduali. quaz repsentāt fantasmata. Cōtra istā opinionē. Arguit̄ ꝓmo q; repugnat dict̄ ꝓprijs. q̄a alibi ponit q; potētie distinguūtur p actus. ⁊ q; cuius libz potētie est vnū obiectū primū ⁊ adeq̄tū. sub cui⁹ rōe oīa alia apprehēdunt ab eadē potētia. Sz ꝑ posito nihil esset obiectū adequatū itellect⁹ nostri. Probatio. q; q̄ncūq; aliq̄d est primū obiectū ⁊ adequatū rōe alicui⁹ potētie. oīne ꝓ se ꝓtuz sub illo obiecto est ꝓ se obiectū illi⁹ potētie. licet nō primū. ptz inductiue. q; q̄a color est primū ⁊ adequatū obiectū visus. iō oīs color ꝓ se visibilis licet nō ꝓmo. Idē ptz de aliis potētijs. ꝑ ista forma existēs in materia indiuiduali q̄ est singularis nō est ꝓ se obiectū. ergo nihil cōe sibi est primū obiectū. et certuz est q; nullū aliud cōe est primū obiectū et adequatū itellectus nostri. ergo nullū.

Secundo

Preterea. q; dicit q; obiectuz virtutis sensitiue est forma. put in materia corpali existit q̄o qualit̄ ꝑ intelligit aut q; sensus nihil apprehēdit nisi formā q̄ exist in materia. aut q; existētia forme in materia est necessario cōiūcta forme sensibili. Aut q; illa existētia in materia est rō terminādi illū actū sentiēdi. Si ꝓio mō. g̃ eodē modo idē est obiectū sensus ⁊ itellectus. q; ipe dicit q; itellectus cognoscit formā in materia corporali i diuidualit̄ existentē. ergo illud q̄d est obiectū itellectus existit idiuidualit̄ in materia corpali. Si scōo mō. Cōtra. forma separata a materia pōt sentiri. ptz in sacramēto altaris. ⁊ si dicat q; existit in q̄ntitate. Cōtra. ſm istū. q̄ntitas nō existit i aliquo subiecto. ⁊ tm̄ ꝑz istū q̄ntitas ista videt. Sic⁹ fantasia pōt hre actū i absentia rei. ⁊ p ꝓns eadē rōe q̄n res nō existit. et sic obiectū suū nō erit i materia. ⁊ tm̄ fantasia est potētia sensitiua.

Tertio

Si dicat tertio mō. Cōtra q̄litas sensibilis est forma absoluta. ⁊ illa est p se sensibilis. ⁊ nihil nisi sub rōne illi⁹ nisi forte sensibile cōe. ꝑ illa inexistētia nō est formal̄ illa q̄litas. Sic⁹ q̄cunq; potētia cognoscit aliq̄d sub rōe inexistētie alicui⁹ in aliquo. cognoscit illud aliud etiā ꝑus q̄ illā inexistētiā. ergo sensus cognoscit materiā corpalē q̄d est absurdū. Preterea. q; dicit. q; obiectū ꝓportionatur potētie cognitiue. hoc icludit eq̄ facilit̄ oppositū principalit̄ intēti. q; si obiectū ꝓportionatur potētie. g̃ potētia singularis et vna nūero habebit obiectū singulare ⁊ vnū nūero. g̃ abstractū nō erit primū obiectū. Si dicat q; nō ꝓportional̄ in hoc. sed in alijs. Cōtra. eadē facilitate dicet q; nō ꝓportional̄ in hoc q; sicut intellectus est ꝑz cuius forme corpis. ⁊ tm̄ nō est actus alicuius organi. q; ita obiectū dzeētale. ⁊ ita cū ipe hoc tm̄ narret ⁊ nō ꝓbet. opio sua est ꝓ rōem manifeste.

Quarto

Preterea q; dicit q; intellectus angelicus nō est respectu materialium nisi. put in tuct ea in imaterialib⁹. hoc est manifeste falsum. q; sicut parebit in scōo. ñ est inconueniens angelum intuitiue videre ista materialia.

Quito

Preterea dictū est ꝓus q; nulla res nec notitia alicui⁹ rei incōplexa est causa notitie incōplexe alterius rei extra aiaz.

Sexto

Preterea quecūq; potētia intelligit ipam formā que est indiuidualit̄ in materia. siue intelligit. put est in materia siue nō intelligit vere illud quod ē indiuiduū ⁊ singulare. ⁊ ꝓmo. ꝑ intellect⁹ p te intelligit formā exīt̄ē indiuidualit̄ in materia corpali. g̃ ita ꝑe intelligit singulare sic⁹ sensus ⁊ nō aliud a singulari sensibili. g̃ idem erit obiectuz sensus ⁊ intellect⁹ ſm ipm. q̄d negat et ita cōiter ꝓcedit vnā partē ꝓdictōis post aliā

Cōfirmatio

Confirmāt si forma illa q̄ est indiuidualiter in materia sit ꝓncipiū agēdi siue. put est i materia siue nō. q; ē in materia nō sit rō formal̄ agendi. vere forma singularis est ꝓncipiū agēdi. g̃ si forma indiuidualit̄ existens in materia intelligit. q̄uis ē in materia nō sit sed rō terminandi intellectionē. vere forma indiuidualis ⁊ singularis intelliget.

Septimo

Preterea aliqua nullo modo sensibilia intelliguntur. sicut oīs⁹ est in plogo.

Octauo.

Preterea q; dicit itelligere formā nō. put est in materia est abstrahere formā a materia indiuiduali. boc est falsum. boc em̄ nō est abstrahere formā a materia idiuiduali. nisi tali abstractiōne q̄lis pōt ꝓpetere sensui. ℳ sensus visus videt albedinē nō. put est in subiecto. et tm̄ ꝓprie non abstrahit a subiecto.

E Scōa opinio

Alr̄ dr̄ ad q̄onē q; ꝓmū obiectū intellect⁹ nr̄i est ens: q; in ipō ꝓcurrit duplex ꝓmitas scz cōitatis ⁊ vtuit̄. Nā oīne. ꝓ se intelligibile aut icludit eēntialr̄ rōem ent̄. sic⁹ oīa gña ⁊ spēs ⁊ idiuidua ⁊ oēs ptes eēntiales eoꝝ. aut ꝓnunciat vtualit̄ aut eēntialr̄ in ineludēre eēntialr̄ rōez ent̄. sic⁹ dñe vltime includunt in aliquo istoꝝ eēntialiter ⁊ passiones vtualiter. Et q; ista duplex ꝓmitas continētie sufficiat ad hoc q; ipsum sit primum obiectum intellectus. licet neutra se habeat ꝓcise ad omnia per se intelligibilia.

Declaratur per exemplum. quia si visus eēt per se cognitiuus omnis coloris. et omnium passionum et differentiarum corporis in communi et omnium specierum ⁊ indiuiduorum. et tamen color non includeretur quidditative in differentijs et passionibus corporis. adhuc visus haberet idē obiectum ꝓmum. quod

Universidad de Deusto
Biblioteca

nūc habet. q: discurrēdo p oīa nihil aliud essz sibi adequatū. ergo tūc includeret primū obiectū in oībus p se obiectis. Sz qōlibet p se obiectū vel includeret primū essentialiť. vel includeret ť in aliquo essentialiť vel virtualiť includēte ipm. ť ita in ipo cōcurreret duplex primitas. scz cōitatis et pre sui. et ꝑmitas virtuť in se vel i inferioꝝ. Et ita duplex ꝑmitas sufficeret. Cōtra istā opinionē arguo ꝑmo sic. ēs nō habet aliquā ꝑmitatē respectu alicui⁹ p se itelligibilis. ergo nō est primū obiectū ť adequatum. ꝓsequētia ptz p cū. añs ꝓbo. q: ens rōnis ť respectus rōis ť intellectiōes scde sunt p se intelligibiles. ť tn ens neutrā ꝑmitatē hz respectu taliū. Q: nō habeat ꝑmitatez cōitatis ptz. Q: nihil est cōe vniuocū enti reali ť enti rōnis. q nō ꝑmitatē virtutis ptz. q: illa ꝑmitas nō est nisi respectu entiū realiū. Confirmať. q: illud qđ pōt cognosci ab itellectu nullo alio cognito. p se continet sub ꝑmo obiecto adequato illius potētie. ť nō sufficit q ꝓtineatur in illo virtualiť. sed nō cōtinet p se sub ēte vniuoco. ergo ens vniuocū nō est obiectū adequatū itellectus. Ꝓtea. q ista duplex ꝑmitas nō sufficit ꝙ bo. q: istā duplicē ꝑmitate habet deus. naz de quolibet itelligibili p se ab itellectu p se ꝑdicať. vel includit illud virtualiť vel cēntialiť. ť tn nō ponit obiectū adequatū itellectus. Si dicať q nō includit virtualiť sic. q̄n creatura pōt virtute ꝙpria mouere intellectū. ť silr de accidēte respectu subiecti. ť tō illa ꝓtinētia ꝟtualis qua deus ꝓtinet creaturā. vel substātia cōtinet accidēs. nō facit nec deū nec substātiā esse obiectū adequatuz itellectus. Cōtrā. qua rōe genus pōt ꝟtute ꝙpria mouere itellectū. eadē rōe dīna vltima ꝑt mouere itellectū ꝟtute ꝙpria. q: nō est maioꝝ rō de isto quā de illo. ergo illa cōtinētia ꝟtualis q̄ta aliq̄d includēs cēntialr rōez enť. includit essentialr vel ꝟtualr dām vel passionez. nō facit ad ꝓ q ens sit primū obiectū adequatū itellectus. q̄ ad ꝓ q aliq̄d sit ꝑmū obiectū ť adequtū itellect⁹. oz q p se ꝑdicēť de quolibz p se itelligibili ab itellectu. Ꝓtea. si ꝑtes cēntiales essent p se sensibiles ť ꝟtute ꝙpria q̄tūcunq; ꝓtinerent cēntialr in toto. illō totū nō diceret obiectū adequtū. q̄uis essz p se ꝑdicabile de alijs p se itelligibilibꝫ. q̄uis ēs ꝑdicať p se ꝙ aliq̄ꝫ itelligibil⁹ ť icludat aliqua alia cēntialr vel ꝟtualr nō diceť ꝙpr ꝓ ꝑmuz obiectū itellect⁹. Argumentū ptz. q: sp est oī p se appbēsibili ab aliq̄ potētia. ꝓtigit iferre ꝑmū obiectū adequatū. sicut sequiť iste color videť. q̄ color videť. ť vlr sequiť etiā de visibili p accns ꝓ videť. q̄ color videť. q̄ eoꝫ nō est de alijs. Sed si q̄libet ps cēntialis ēet per se sensibilis. non sequeret. hec ps videť. ergo totū videť. q̄ tūc totū nō ēet obiectū adequtuz illi⁹ potētie. Per ꝓ ptz q exemplū nō valet. q̄a deberet ꝓbari q illo posito color ēet ꝑmum et adequtū obiectū. qđ tn nō ꝓbať. Ꝓtea. ꝓbatū est ꝑus q ens nō hz talē ꝑmitatē ad q̄cūq; entia realia ꝓter ꝑmitatē cōitatis. Jō dico ad q̄onē aliť. Primo q nihil est obiectū adequtū intellect⁹. Cui⁹ rō est. q: obiectū adequtū ē illud qđ est p se cōe ad oīa p se appbēsibilia ab illa potētia. ꝟ nihil est tale respectu oīm itelligibiliū. q̄ nihil est obiectū adequtū. Maioꝝ ptz q: nec ꝓtinētia ꝟtualis nec etiā cēntialr sufficꝫ. sicut declaratū est. Minoꝝ est manifesta. q: intentiones scde. falsa. impossibilia. ť vlr oīa ꝙpleꝛa sūt p se appbēsibilia ab itellectu. ť tn nihil est eis vniuocuz. ť p ꝫns nihil est eis p se cōe.

Jstam ꝙclionē dico recitative ꝛm opinionē q̄ ponit q ꝙceptꝰ siue intētiones aie bnt tm esse obiectiuū. ť nullū ēe subiectiuū. Q: ꝛz opinionē q̄ ponit q ꝙceptus siue intētiones aie sūt ḋe q̄litates. i. subiectiue exīntes in aia. est dicendū q ens est obiectū adequtū intellect⁹ nīi. q: cōe vniuocū oi p se intelligibili. Et isto modo ꝛm istā opinionē dico q intētiones scde. falsa. impossibilia. ꝙpleꝛa ť bmōi sūt ḋe res subiectiue exīstētes in aia. nec est aliq̄d quocūq; mō appbēsibile ab intellectu q̄n de eo ens p se ꝑdicatur

Et si dicať q dictū est ꝑus. q ens nō ꝑdicať p se ť ꝑmo mō in q̄d de passionib⁹. ť tn sūt intelligibiles. Dico q i ꝙpōnibus in q̄b⁹ passiones supponūt simplr vere ꝑdicať ens de eis p se ꝑmo mō. nō q̄n supponunt psonalr. Scdo dico q cōissimū qđ pōt appbēdi a nob. est ēs qđ est vniuocū oī enti reali. aliť nō possem⁹ bre aliquā cognitōez nec de deo nec ḋ isa. Sed ꝓ sūt aliq̄ dubia. Primū q: n̄ videť q aliq̄d sit p se intelligibile nisi ꝓtentū sub ente vniuoco ť sub ente reali. Tū q: obiectū potētie est mēsura ipi⁹ act⁹. Tū q: obiectū est cā act⁹. Tū q̄a act⁹ potētie ꝺpēdet ab obiecto. Tū q: obiectū ꝓcedit actū. Tū q: act⁹ referť relatōe reali ad obiectū. Scdm dubiū est. quia nō videtur q ens cōmunissimū sit appbensibile ab intellectu. q: quādo aliquod cōe potest apprehendi ab aliqua potētia naturalr. quodlibet p se cōtentum potest naturaliť apprehēdi ab illa potentia. q̄ posset intellectus naturaliť appbendere deū ť oēs substātias imateriales. Tertium dubium. an sit aliquod obiectum motiuz intellectus adequtū. ť quod est illud. Quartū

Quarto
D
Rñdio ad q̄onē
Prima ꝓclusio
Primū dubiū
Scdm dubiū
Tertiū dubium
Quartū

de obiecto intellectus ꝙ statu isto. Argumenta ꝓ primo dubio nō sunt cōtra opiniones q̄ ponit ꝙceptus siue intētiones animeveras esse qualitates. sed sunt ꝯ aliā de esse obiectiuo. ť ideo ꝛm illā opinionē rndebo ad ea. siue opio illa sit vera siue falsa. Unde ad ꝑmū illoꝝ dico q entia rōnis sunt p se intelligibilia. immo intrīn sunt p se intelligibilia. q̄ non est impossibile ea intelligi nullo ēte reali intellecto ť tūc erit actus cognoscēdi realis. ť tn nullus obiectuz habebit ꝓter ens rōnis. q̄ ens rōnis erit p se cognoscibile illo actu. Sed ꝓ non potest fieri naturalr nisi mediāte habitu p⁹ appbensionē alicuius entis realr. Ad illa in contrariū ad ꝑmū pōt aliquo modo ꝓcedi q obiectuz est mēsura actus. saltē alicuius actus. vl potest dici q oīa illa si sint ḋa sunt attribuēda obiecto illi. cuius exīntia nēcrio exigitur ante actū cognoscēdi ť bmōi. est tm singulare reale. Hoc ptz. q: in notitia abstractiua illud qđ n est ens. sed ens destructū pōt esse obiectuz intellectus. ť tn nō habebit tales conditiones. Simlr scia est respectu ꝙpleꝛi. ť tn complexo nō sunt tales ꝓditiones attribuēde. Ad scōz distinguitur de obiecto naturali. q: quoddaz ḋ naturale obiectū quod est naturalr attigibile. Quia ad illud naturalr potētia inclinať siue potētia naturalr poterit illud attingere siue nō ꝑmo modo ens cōissimū qđ est primuz obiectū adequatū intellect⁹. non est naturale obiectū intellect⁹. Sz scdo modo. ť ido nō oz q intellect⁹ poterit naturalr attingere ad oē contentū. Cōtra. illud est ꝑmū obiectū itellectus qđ ꝑdicať de oībus p se intelligibilibus ab intellectu. sed tale est naturalr attingibile q: est subiectū in scia naturalr acq̄lita per te. scz in metaphisica. q̄ est naturalr attingibile. q̄ p re ꝑmū obiectū adequatū intellect⁹ est naturalr attingibile. Ad illud ḋ q ꝓ ē fallacia figure dictiois. Iz ens vt est quoddā intelligibile vno actu. sicut homo est quoddā intelligibile vnica intētione sit naturalr attingibile. Illa em vnica intellectio entis vt vni⁹ obiecti est naturalr. nō tn ens pōt poni ꝑmū attigibile. q: est ꝑmū obiectū vt includiť in oībus p se obiecť. vt sic nō est naturalr attingibile nisi quodlibet illoꝝ sit naturalr attingibile. Cō mutať q̄ ꝓ aliq̄d in quale q̄d: cū arguiť. ens ē naturalr intelligibile. q̄ ens vt est ꝑmuz obiectum intellect⁹. i. adequatū est naturalr attingibile. q: añs est verū vt ens est vnū intelligibile singlare sicut albū. ꝛcio ꝛcludit de ente vt includiť in oī itelligili. nōvt seoꝝsū ab alijs intellectū. Sed ista rnsio nisi meli⁹ intelligatur videť includere ꝛdictionē. tenēdo illō qđ

Ad primū dubiū
E
Ad ꝑmū ar. oppi.
F
Ad scōz dubium
Jstantia
Rñdio
R
Circa rnsionē

dicit iste frequēter. q ens quod est vniuocum ad oīa. scz ad ens creatū ť increatū in quolibz includiť. q: tūc illō idē qđ est vnū intelligibile vnica intellectiōe includit in oībus. q̄ li illō vnū intelligit naturalr ꝓ est naturalr attigit sequiť q illud ens qđ includit in oībus est naturalr attingibile. Ꝓtea. q̄n ḋ ens vt includit in oībus nō est naturalr attingibile. tm ad ipz potētia nāturalr inclinať. Quero. aut ens stat ibi ꝙ illo cōi vniuoco qđ est vnū itelligibile. aut ꝙ aliquo ꝓtento p se sub illo cōivniuoco. Si ꝑmo mō. ť illud est naturalr attingibile. q̄ ens qđ includit in oībus p se obiecť ē naturalr attingibile. Si scdo mo. Cōtra. q quocūq; stet sive ꝓfuse ꝛ distributiue. sive determinate semp ē falsū. ens includit in oībus. q: qlibz singlar ē fla. Silr de quolz cōtro false ꝑdicať ee ꝑmū obiectū adequtū intellect⁹. Silr magis deberet dici q ens qđ est oīa sit ꝑmū obiectū. q̄ ēs qđ includit in oībus. Si dicať q ens qđ includit in oībus est p se intelligibile. ť naturalr attingibile. nō tn vt includit in oībus. Cōtra. isto mō obiectū visus nō ēet naturalr attingibile q: nō vt includit in oībus. q: sic nō ēet attigibile nisi oīa attingerent. ꝟ null⁹ visus pōt naturalr attingere oīa visibilia. q̄ ꝛc. Jō dico q posito q ens ēet obiectū adequatū intellect⁹ ad hoc obiectū adequatū posset naturalr attigi. nō tn oz q omne ꝓtentū posset naturalr attigi. Cui⁹ rō est. q: tūc ad intelligendū naturalr obiectū adequtū intellect⁹. sufficeret qđlibz p se ꝓtentū sub obiecto adeq̄to. Nō tn sufficez ad intelligendū vnū aliud ꝓtentū. Nec hoc ē inconueniēs. sic nō est inconueniēs q aliq̄n qđlibet p se ꝓtentū subello. qđ cōiter vocať obiectū adequtū nō sit appbēsibile ab illa potētia. nec p se nec p accns. sic ꝑus dictū ē de obiecto adeq̄to sensus. ita aliq̄n nō est inconueniens q illō qđ vocať obiectū adequtū sit naturalr appbēsibile ab illa potētia. ť tn nō qlibet ꝓtentū sit naturalr appbensibile ab eadē. Dico q̄ q si pōneť ens vniuocū ēet ꝑmū obiectū adequtū itellect⁹. q: illō solū bret tale duplicē ꝑmitatē de q̄ dic iste doctor. Tūc ꝑmū obiectū adequtū intellect⁹ ēet naturalr attingibile. ee tn naturalr attingibile nō ꝑdicareť ꝑmo de illo ente qđ ē obiectū adequtū. de q̄ tn ꝑmo ꝑdicareť ee obiectū potētie. ad qđ potētia nāturalr ordiať ꝛm istū doctorē. q: ꝓ ē fla oē ēs ē nāturalr attigibile ab itellectu. ť ꝓ ēva ť ꝑmo ꝛm ꝑncipia istius doctoris. oē ēs est illō ad cui⁹ itellectionē intellect⁹ naturalr ordinať. Et si sic intellexit iste doctor nō recessit a ꝑncipijs suis. Si autē aliter intellexit ḋicit sibi ipsi. quia vere illud de quo predicať esse primū obiectum intellectus ꝛm

Universidad de Deusto
Biblioteca

Z Ad tertiū dubiū

istum. & quod p̄dicat̄ de oibus. p se intelligibilibus. et includit in oibus p se intelligibilib? fm modū loquēdi istius doctoris. vere & naturaliter attingit ab intellectu. Ad tertiū dico q̄ obiectum motiuum intellectus est p̄cise singulare et dico q̄ omne singlare potest itelligi notitia intuitiua. q̄tum est ex natura anime & intellectus nostri. Sed ad notitiā intuitiuā requirit̄ q̄ ipa res cognita intuitiue causet intellectionem. q. alr nō possz illa res naturalr cognosci intuitiue. q̄ quodliber singlare est motiuū ipius intellectus. ad suiꝑfectiꝰ notitiā intuitiuam et ideo isto modo loquēdo de obiecto motiuo itellectus. Dico q̄ ens vniuocū cōmunissimū est p̄mū obiectū intellectus. nō ꝓpter talē duplicem p̄imitatē. sed ꝓpter p̄imitatē cōmunitatis. q. est p̄dicabile in quid & cōmune vniuocū ad oia intelligibilia. motiua intellectus. & tñ ipmmet nō potest mouere intellectū. nec causare quocūq; modo intellectionē fm primam opinionē. Unde de ente tali sumpto plonalit̄ predicat̄ esse motiuū intellectus. & tamen hec est simplr falsa. ens cōe ad oia motiua intellectus est motiuū fm opinionē predictaꝫ. Ad quartū dico q̄ ꝑ statu isto vndecūq; sit. nihil ē motiuū intellectus ad cognitionē suiꝑfius. nisi sensibilis qualitas extra. vel saltē p se sensibile. & aliqua infra aiam. scz actus & passiones. & forte ipamet aia intellectiua. & hoc si ipa intuitiue videat̄ a seipa. ꝑ statu isto. Utrū autez sit aliqd̄ cōmune p̄dicabile ī qd p̄cise de istis que sūt motiua intellectus. ꝑ statu isto est dubium. Ad argumentū p̄me opinionis dico. q̄ obiectū. ꝓportionat̄ potētie. sed nō tali mō. q̄ eundē modū exīndi habeāt obiectū & potentia. Unde obiectū oīe reale sufficiēter. ꝓportionat̄ potētie intellectiue q̄tuz est natura eorum. q. vnū q̄tum est ex se est actiuū. et aliud passiuū. & forte actiuū saltē respectu aliquoꝝ.

Ad quartū

M Ad argumētum p̄me opi.

O Ad argumentuz alterius opi.

Ad argumentū alterius opinionis dico. sic ꝑz dist. ij. nō est talis duplex p̄mitas in ēte respectu oiz. Ad exemplū dico q̄ illo posito colore nō esset primū obiectū adequatum sensus visus. Et si dicat̄ q̄ nullum aliud potest poni eius obiectū. Dico q̄ vel nullū obiectū haberet adequatū si nihil esset cōe vniuocū ad oia ꝑ se visibilia. vel aliquod cōe ꝑ se ad omia illa esset eius obiectū adequatū. Nam tūc haberet idem obiectū adequatū quod modo habz.

P Ad argumētum p̄ncipale

Ad argumentū p̄ncipale patet q̄ nec ītellectus angelicus nec humanus habet obiectuz adequatū fm vnā opinionē. Scōm altā habz tñ loquēdo de obiecto motiuo dico q̄ idez obiectū est vtriusq; adequatū. Nec valet sunt potētie distincte. ergo habēt obiecta adequata distincta. q. diuerse potētie p̄nt habere idem obiectū adequatū. sicut idem pōt agere in diuersa passa. Ad argumentū in oppositū dico q̄ cōmunissimū inter talia est obiectū adeq̄tū quando est cōmune ad oia ꝑ se intelligibilia. alr nō oportet. nūc aūt ens vniuocū fm vnam opinionē nō est cōmune ad oia ꝑ se intelligibilia. q. nō ad entia rōnis. que tamē sunt per se intelligibia.

Q Ad argumētū in oppositum

Questio nona.

A Questio IX

Trum in oi creatura sit vestigiū trinitatis.

Primo

Q̄ nō q. in illo quod est vestigiū trinitatis inueniunt̄ tria. sicut in trinitate sunt tres plone. sed aliqua est creatura simplr simplex. q. alr esset ꝓcessus in infinitum. q̄ in illa creatura nulla pluralitas inuenit̄. et ꝑ cōs in ipa nō est vestigiū trinitatis. Preterea vestigiū in hoc distinguit̄ ab ymagine. q̄ ymago est totius. & vestigiū est ꝑtis. ꝑ in deo nō est pars. q̄ nihil est vestigiū eius. Preterea vestigiuz ducit in notitiā illius cui? est. sed nihil in creatura ducit in notitiā trinitat̄. Ad oppositum. Augustinus. vi. de tri. ca. vltimo. oz vt creatorē ꝑ ea q̄ facta sunt intellectū cōspicientes trinitatē intelligamus. cui? in creatura quō dignū est. apparet vestigiū. Circa istā questionē ꝓmo videndū est q̄d sit vestigiuz in creaturis. in q̄bus ꝓpe inuenit̄. Scōo quomō trāsfert̄ respectu dei. Circa primū dico q̄ vestigiū & ymago dupl̄r accipiunt̄ vel ꝑ toto q̄d nois ipoꝝ. q̄uis forte nō de ꝛ̄tute fmonis. sic dicūt aliqua absoluta aliq̄d aliud cōnotando Alr accipiunt̄ ꝑ illo q̄ ꝓmo denotat̄ vestigiū vel ymago. Et sic intelligo questionē. scz q̄d ē illud quod est vestigiū. Et dico q̄ vestigium & ymago habēt aliquas cōditiones vl̄ ꝓprietates cōes & aliquas ꝓprias. Una cōditio cōmunis q̄ tam vestigium q̄ ymago distinguit̄ ab illo cuius est. Alia cōditio q̄ tam vestigiuz q̄ ymago ducit in notitiā illius cui? ē ymago vel vestigium. Sed tamen aliquid ducere in notitiā alicuius potest intelligi dupl̄r. vl̄ tanq̄ causatiuū notitie alterius mediāte sua notitia. ita q̄ notitia ipius sit causa notitie alterius. Vel immediate sine notitia. sicut intellectus ducit tanq̄ causa in notitiam cuiusliber intelligibilis. Primo modo contingit dupl̄r. quia vel ducit in primam talem notitiam vel cognitionē. vl̄ tantū facit rememoratiōnē de aliquo habitualr noto. Primo modo notitia singlaris est causa notitie vniuersal̄. & notitia premissarum est causa notitie conclusionis.

Primo

Sēdo

Tertio

Ad oppositum

Circa q̄onez hāc facit auctor

B Primū

Sed isto modo nunq̄ notitia vnius rei in

cōplexa est causa notitie p̄me alteri? incōplexe. sicut dicēū fuit in ꝓlogo. et marie nō est cā sufficiēs cū intellectu. & alijs q̄ requirūrur a p̄te potētie. siue sit causa ꝑtialis cuz obiecto siue nō. Scōo mō vna res incōplexa mediāte notitia sua. potest eē causa ꝑtialis rememorationis alterius rei habitualiꝫ note. ita q̄ notitia habitualis necessario ꝛcurrit in rōē cāe ꝑtialis. Et tale sic cognitū pōt vocari repsentatiuū alterius. nec est aliq̄d aliud ꝓpie repsentatiuū. & isto modo tā vestigiū quā ymago repsentāt illud cui? sunt vestigiuz. vel ymago. Per experientiā cm̄ ptz. q̄ aliqs nullā penit? habeat cognitiōez de hercule. si videat statuā herculis. nō pl? cogitabit de hercule q̄ de sorte. Si aūt ꝓmo videat herculē. & retineat notitiā herculis. & postea videat statuā sibi simlē q̄tuz ad aliqua accidētia exteriora. virtute illius visionis statue. etiā posito q̄ nūq̄ prius eaz vidisset recordabit̄ de hercule. q̄uis nō sp ꝓpter impfectionē sīlitudinis. vel ꝓpter aliq̄ alius defectū. & ita est de vestigio. q̄ si aliquis videat vestigiū bouis. recordabit̄ de boue habitualiter cognito. Sed si ꝓus nūq̄ habuisset aliquā notitiā de boue. nō plus recordaretur de boue q̄ de asino. Ex isto sequit̄ q̄ aliqua pōt se mutuo repsentare. q̄a vtrūq; poterit indifferēter causare recordationē alteri? Ptz si sint duo boues multū similes. q̄ sint noti aliquib? boibus. per experientiā ptz. q̄ quocunq; illoꝝ viso ab aliquo habēte notitiā vtriusq; stati poterit cogitare de alio & ita mutuo se repsentabūt tali habenti notitiā vtriusq; Similiter. si alter illoꝝ pura soꝛ. esset habitualiter notus iobāni. & inciperet videre platonē multū simile sorti. inciperet cogitare de sorte. ꝓpter similitudinē platonis modo ꝓmo visi a Jobāne. q̄d tunc nō faceret nisi videret platonē. Et eodē modo esset ecōuerso. Si aliqs haberet habitualē notitiā de platone. et inciperet primo videre sorte. & ita sortes & plato mutuo se repsentarēt. Tertio cōeniūt in hoc. q̄ vestigiū & ymago ex natura sua nō plus repsentāt vnū idiuiduū. q̄ aliud indiuiduū sibi simillimū. q̄ aūt aliq̄n repsentāt vnū indiuiduū. & aliq̄n aliud. Hoc est ꝓpter hoc. q̄ nō inuenit̄ aliq̄d indiuiduum sibi simillimū. Et ita ptz falsitas illius opinionis q̄ dicit. q̄ ymago repūtat sub rōe indiuidui. & vestigiū sub rōne vtis. Cui? rō est. q̄a ymago Jouis nō repūtat cesarē. q. illa ymago non eq̄lit assimilat̄ Jouī sicut cesari. Si tñ iupit̄ & cesar eēnt simillimi. ita q̄ aliquis nō posset discernere vnū ab alio sicut vidi de aliquib?. tūc illa ymago nō plus repsentaret Jouē q̄ cesarē. Ut eq̄lit assimila-

retur illis. Unde sicut vnus habens notitiaz habitualē cesaris. visa illa ymagine recordaretur de cesare. ita alius hūs notitiā bitualez Jouis. visa illa ymagine recordaret̄ de Joue. et eodē modo est de vestigio. q̄ si vnus bos haberet pedes oīno dissimiles ab alijs pedibus alioꝝ boum. vestigiū derelictū ita distincte repsentaret cognoscēti distinctionē illius pedis ab alijs pedibus hūc bouē. sicut modo de fcō ymago herculis repūtat habēti notitiā distincta de hercule ipm herculē & nō iouē. In istis ergo & in quibusdā alijs cōuenīūt vestigium & ymago. Sed differūt vestigiū & ymago. q. ō rōne vestigij est. q̄ sit causatū ab illo cuius est vestigiū. sicut ꝑz inductiue. q. ō eē derelictuz ex alio. De rōne aūt ymaginis nō est q̄ sit causata ab illo cuius est ymago. sicut ymago herculis sufficit q̄ causetur ab alio q̄ ab hercule. Ex ista dīa sequit̄ q̄ vestigium nisi sit impedimentū ducit nō tm̄ in notitiā recordatiuā illius cuius est. sed etiā ducit in notitiā complexam alicuius ꝛitatis ꝛingētis de ipo. Verbi gra vestigiū bouis nō tm̄ facit recordari ō boue habitualr noto. sed etiā ducit ꝑiter in notitiam vel in credulitatē istius ꝛingētis. quia bos hac trāsiuit. q̄uis posset errare. q. posset impm̄i pes amputatus. Ex isto patet falsitas opinionis dicētis q̄ vestigiū nō ducit in cognitionē totius nisi arguitiue. q. facit particulariter recordationē tam de ꝑte q̄ de toto. q. aliquis nec cogitās de pede nec de boue toto. vidēs vestigiū pedis. statim incipit recordari tā de boue q̄ de pede. et statim incipit assentire huic q̄ bos hac transiuit. & ita recordatio incomplexa bouis. nō habetur arguitiue. q̄uis illa veritas ꝓtingēs nō crederet̄ nisi arguitiue. Ymago aūt q. nō est nēcrio causata ab illo cuius est ymago. iō nō ducit regulariter in notitiam alicuius veritat̄ ꝓtingētis de illo cuius est ymago. nisi forte recordatiuaz de q̄ non est modo fmo. Scōo dico q̄ vestigium ꝑ vna creatura ō: vestigiū alterius tripl̄r accipitur. Uno mō large & sic vestigiū est effectus derelictus ex aliqua causa determinate specici. vl̄ saltem determinati generi. rememoratiua ipi? ducens ex cōmuni lege in adhesionē alicuius ꝓpositionis contingētis enūciantis esse vl̄ fuisse. vl̄ aliquid tale de illa causa. Et isto modo fumus derelictus ex igne vl̄ combustio vl̄ adustio derelicta potest dici vestigiū ignis. Similiter odoꝛ aliquādo derelictus ex animali trāseunte dicit̄ vestigium illius animalis. Et sic ē vna qualitas causata siue vniuoce siue equiuoce non est cura. siue etiam quodcunq; derelictum siue sit ꝑpue causatuz siue nō. ex cuius

C Vestigiū & ymago differūt

Vestigiū capitur tripl̄r Primo

Universidad de Deusto
Biblioteca

notitia causaꝫ recordatio illius et quo derelinquit. potest dici vestigiū. Scdo modo dicit vestigiū magis stricte. p impssione alicuius i aliqd sibi cedens remanēte in absentia ipius. ⁊ isto modo in cera relinquit vestigiū sigilli. quod tm vestigiū vocat aliqn ymago. Quis nō sit strictissime ymago. Tertio modo accipit strictissime vestigiū. ⁊ sic est impssio alicuius partis alicui⁹ totius in aliqd sibi cedēs dereli-
D Scom principale. cta in abntia. et ducēs in recordationem ꝛc.

Circa scdm principale dico. q̄ libet creatura potest aliquo mō dici vestigiū trinitatis. inq̄tū appropata creature pnt aliquo mō ducere in notitiā appropriatoꝝ ipis diuinis psonis. Tm hoc potest eē dupl'. vel in notitiā incopletaꝫ primā. ⁊ hoc nō ptinet ad rōem vestigij. vel in notitiā incopletā recordatiuaꝫ. Verbi gratia post⁹ ex specie in creatura concludit vel abstrahit pulchitudo q̄ est vnū appropriatū diuine psone. postea occurrēte aliq̄ pulcra creatura. incipit intellectus recordari de pulcritudine dīa. tūc illa creatura ducit in notitiam recordatiuā ipius. ⁊ hz rōem vestigij. ⁊ in hoc cōuenit cū vestigio corpali. Scdo cōuenit cū vestigio corpali. q̄ sicut vestigiū corporale est causatū ab illo cuius est vestigiū. ita creatura est creata a deo cui⁹ est vestigiū. Ex hoc autē sequit alia cōueniētia. q̄ sicut vestigiū corporale ducit in notitiā pplexā veritat' ptingentē de vestigiato. ita creatura ducit in notitiā cōpletā ptingentē de deo. scz q̄ de⁹ cāuit ⁊ hmōi

Quarto cōuenit. q̄ sicut vestigiū conuenit cū vestigiato q̄tū ad aliq̄ accntia ⁊ nunq̄ q̄tū ad oia. ita creatura vniuocat cū deo in aliqb⁹ pceptibus cōibus ⁊ in aliqbus nō. Quinto q̄ sicut vestigiū corpale est silitudo aliquo mō ⁊ nō simpl'r exp'essa. ita creatura respectu dei. Sed in q̄bus q̄ sūt in creatura cōsistit vestigium? Dico q̄ aliqn vestigiū psistit in distinctis realr. q̄ aliqn ipa sba repntat aliquo mō spāli aliqd appropatū pn̄. ⁊ vna q̄litas vel actio repsentat aliquo mō spāli aliqd appropatū filio. ⁊ aliud accns repntat aliqd appropriatuꝫ spūi scō. ⁊ tūc vestigiū psistit in sba ⁊ diuersis accntib⁹. Hoc pz p btm̄ augustinū. vi. de tri. ca. vltimo. vbi assignās quō reperit vestigiuꝫ trinitatis. dicit oia q̄ arte diuina facta sunt et vnitatē quādā in se ostendūt ⁊ spēm ⁊ ordinē. Quecq̄d em̄ horum est. ⁊ vnū aliquid est. sicut sunt nature corpor. ingeniaq̄ animarū. Hoc dicit p̄o substantia que substat suis accidentibus. Et p diuersis partibus scilz p duabus alijs partibus vestigij. de diuersis accidēt⁹ subdit. ⁊ aliqua specie formarū supple substantia. sicut sunt figure et qualitates corporum.

atq̄ doctrine vel artes aiarū. quo ad scdāz partē ⁊ quo ad tertiā ptez sequit'. ⁊ ordinē aliquē petit aut tenet. supple substātia sic sūt pōdera vel collationes corpor⁹. ⁊ amores aut delectatiōes aiaruꝫ. Ecce q̄ in ista assignatione ptes vestigij realit' distinguūtur. Aliqn autez nō distingūtur realr. sed est vnicū q̄ sortit' diuersas denoiationes vel cōtentū sub diuersis cōibus. ex quo pn̄t haberi diuersa appropriata in deo. ⁊ tunc in illo q̄ est vestigiū nō sunt multa. sed tm̄ vnuꝫ. sed pn̄t haberi in recordatione diuersa pdicabilia de deo. appropata diuersis psonis diuinis. Primo mō nō ois creatura est vestigiū trinitatis. q̄z nō ois creatura est babēs diuersa accidētia. Scdo modo. ois creatura est vestigiū trinitatis. Ad p̄mū p̄ncipale pt⁹. q̄ nō oportet in oi vestigio trinitatis scdo modo inueniri aliqua tria. sed sufficit q̄ ex illo possit haberi notitia triū appropatoruꝫ modo exposito. Ad scdm pt⁹. q̄ vestigiū vlr acceptū. nō per hec distinguit' ab ymagine. sed vestigiū strictissime sumptū. q̄ tm̄ aliquo modo cōpetit creature respectu dei. licet vale de impōpe. q̄z in deo nō est totū ⁊ pars. Pro q̄nto tm̄ aliq̄ pdicabile cēntiale siue p̄mo mō dicēdi p se. potest haberi ex creatura modo supra expōsito. ⁊ ipa res in se nō pōt cognosci ex creatura notitia recordatiua. potest aliquō: ꝺ ip̄opē ⁊ metaphorice dici vestigiū p̄t⁹. Ad aliud pt⁹. q̄ vestigiū nūq̄ ducit in notitiā illi⁹ cui⁹ est. nisi p̄suppositā notitia habituali illi⁹. ⁊ ideo trinitas psonarū cū nō p̄cognoscat' creature. q̄uis creatura nō duceret in notitiā trinitatis de facto. adhuc posset dici vestigiū trinitatis.

E Ad primū principale primi. Ad scdm Ad tertium

Questio decima.

A Questio X tyt⁹a distinctione

Ltimo circa istā

v distinctionē q̄ro. Utruꝫ creatura rōnalis sit ymago trinitat'. Et nō q̄a tāta est distinctio in ymagine. q̄nta est in illo cui⁹ est ymago. Sed tres psone divine realit' distingūtur. ergo in ymagine sunt ptes realit' distincte. sed creatura rōnalis est simplex. nō babēs ptes realit' distinctas. q̄ nō est ymago. Ad oppositū beat⁹ Augustin⁹ ponit duas assignationes ymaginis. quarum vtraq̄ est ppria creature rōnali. Circa istam q̄stionē p̄mo videndū est quō accipit ymago fm q̄ inuenitur vel dicitur de vna creatura respectu alteri⁹. Scdo quō aliqd est ymago dei.

B Circa quam duo fiunt duo

D Videt ad q̄nē p duo

Primū

Circa primū dico. q̄ ymago triplic' accipit. Uno modo stricrissime. ⁊ sic ymago est substātia formata ab artifice. ad silitudinē alterius fm aliqua accidētia ꝓformia et eiusdē spēi cū accidētibus illi⁹ ad cui⁹ silitudinē facit ip̄z distinere ab alijs in aliquid⁹ accntibus suis sibi dissimilib⁹ repntās. Uerbi gra. quādo lignuꝫ format' ad silitudinē berculis vt bēat ꝓsimilē figurā. qualē hz bercules et colores cōsimiles eiusdē spēi. ꝓpter q̄ facit cognoscēte venire in recordationē ipius berculis. fm qd̄ est ali⁹ ab alijs boibus qui non hnt ꝓsimilia accntia. Et isto modo ymago nō est p̄mo silitudo totius. sed est primo silitudo accntis. q̄z accntia sunt eiusdē ronis in eis. ꝺ substātia nō est eiusdem rōnis. sed distincta specie. Unde bercules et statua hnt ꝓsimilia accntia. ꝺ nō hnt consimiles substātias ꝺ specie distinctas. Et sic accipiendo ymaginē. de rōne ymagis est q̄ fiat ad imitationē illius cui⁹ est ymago. ꝺ tm̄ nō ꝓpterit si bi ex natura sua. ꝺ tm̄ ex intentiōe agentis. quia possz simpl'r fieri nō ad imitatōez ipius. Alio modo accipit ymago p̄ tali formato siue fiat ad imitatōez alterius siue nō. Tertio mō accipitur p omni vniuoce pducto ab alio. quod hz rōez sue pducōis pducit vt sile. ⁊ isto mō filius pōt dici ymago p̄ris. Circa p̄mū p̄ncipale videndū est p̄mo. in quo ꝓsistat ymago creata. Scdo quō se hz ad trinitatē increatā cuius est ymago. Quātū ad p̄mū est opio cōis. q̄ pres ymaginis sunt ipe potentie aie. ita q̄ ymago ꝓsistit in memoria intelligētia ⁊ volūtate. vel saltē illa est cuidētio assignatio ymaginis ⁊ nō est in actibus secūdis. saltē p̄ncipal'r Hoc pōt pbari. q̄z vbi est maior ꝓsubstātialitas ⁊ maior ꝓpetuitas ⁊ maior ꝓformitas ibi ponēda est ymago. ꝺ in potētijs est maior conformitas q̄z sive sint accntia sive nō. imediatus se hnt ad cēntiā aie. Est etiā maior ꝓpetuitas. q̄z semp manēt. nō sicut act⁹ nec habitus quicūq̄. Silr est in eis maior ꝓformitas q̄z est ibi distinctio ⁊ ordo. sine pductōe de potentia ad actū. Sed ista opinio nō videt eē vera. q̄z nō sunt in aia tales tres potētie. q̄z sic declarabit' in scdo. nulla est distinctio p̄uia in ipa substātia aie. ante distinctionē actuū secūdox. pductorum. ergo non sunt ibi talia tria q̄ repntāt diuinas psonas. Preterea. q̄n aliquid ponit' ymago alicui⁹ ꝓpter distinctōnē i ymagine corrūden ē distinctioni in illo cui⁹ē ymago tāta dz eē distinctio iter ptes ymagis q̄nta ē i illo c⁹ ymago. ꝺ int' psōas diuinas est distinctio realis. nō int' potētias aie. g̃. ꝓpt' distinctionē potentiarū nō est ponēda in aia ymago. Ideo dico aliter ad questionē. Primo em̄ quō aiaꝫ creatura rōnalis plus dz ym ago dei q̄ aliqua alia creatura. Scdo rōne cui⁹ vlr quox est ymago. Circa p̄mū dico q̄ cū pateat ex predictis qd̄ ymago fm qd̄ inuenit in creaturis dz ꝓpt' ꝓformitatē alicui⁹ eiusdē rōnis in illo cui⁹ est

Instatur primo

Tertio

Secundo

ymago. ⁊ in ymagine. q̄ natū est ducere in recordationē illius cui⁹ est ymago. illa creatura maxime ꝓprie dicet' ymago dei. q̄ babz aliqd deo simillimū. ita q̄ cit̄ pcise cōe vniuocū deo. ⁊ illi creature. ⁊ q̄a creatura rōnalis est hmōi. iō ipa sola dicet' ymago dei. q̄ autē ipa sola sit talis. Ptz. q̄z nihil eli cōe vniuocū deo ⁊ cuicūq̄ creature. siue etiā sit ꝓprie vniuocū. siue nō. q̄n pōt cōpetere creature rōali. Ptz em̄ q̄ entitas nō dicit vniuoce de deo ⁊ creatura irrationali q̄cūq̄ tm̄. ꝺ etiā de creatura rōnali. ⁊ ita est vlr̄ de oibus q̄ dicūt fm ꝓprietatē. ⁊ nō tm̄ fm silitudinē. ⁊ ꝺ loquēdo de illis q̄ cōnotāt aliquē effectū p̄ticulare. Ptz cm̄ q̄ sic̄ forma. pulchitudo et bonitas. veritas. causatiuū. pfectio. ꝓcurrunt deo ⁊ q̄busdā creaturis irrōnabilib⁹. ita ꝓpetūt creaturis rōnabilib⁹. multa aūt ꝓuenientia deo nō tm̄ fm silitudinē. ꝺ etiā fm ꝓprietatē. sunt p̄cise cōia deo ⁊ creaturis rōabilib⁹. sic̄ est esse itellectuale. posse intelligere. posse velle. misericordia. iustitia. sapiētia. et sic de alijs multis. Et iō sic creatura rōalis maxie assimilat' deo. Um̄ si p ipossibile sapia. verbū. dilectio. ⁊ hmōi essent accidētia tā in deo q̄ in creaturis. tūc sba rōalis creata. pducta ⁊ formata hz talia accna ad ymaginē vel silitudinē dei. fm sua accidentia. sic̄ mō artifex formaꝫ statuā figura colorib⁹ ⁊ ceteris accidētib⁹ ad silitudinē berculis ⁊ accidētiū berculis. illa inquā sba creata haberet accidētia eiusdē rōnis cū accidētib⁹ dei. et ita vere esset ymago ducens in recordationē dei. sic̄ mō statua ducit in recordationē berculis. Et iō. q̄a ita vere ⁊ eminētius ⁊ ita ꝓprie de⁹ est sapia. psona. verbū. dilectio. misericordia ⁊ veritas. ⁊ sic de alijs. sic̄ si ista essent accna in deo. ⁊ ita vere sic̄ in creatura rōnali sola. iō creatura rōnalis sola pt dici aliquo mō ymago dei. q̄uis nō ita pfecte: sic̄ si essent accna taz in deo q̄ in creatura. Circa scdm dico q̄ ymago dei imp fecta ⁊ q̄si radicalr ⁊ originalr consistit in ipa aia. fm suaz sbam. Uerūm pfectio ymaginis cōpletiue cōsistit in ipa sba aie ⁊ duob⁹ actib⁹ ꝓductis. Primū pz. q̄z fm Augustinū. xiiij. de trinitate. c. viij. eo est ania ymago dei. quo capax eius é. pticepsq̄ esse pot. ita q̄ de quocūq̄ verificat' boc qd̄ é capax dei. ⁊ posse ei⁹ cē pticeps. de eo verificat' ymago. g̃ sic̄ bec est vera aia fm suā sbaz est capax dei ⁊ pt esse pticeps ei⁹. ita bec est vera. aia fm suā sbaz est ymago dei. Si dicat' q̄ aia nō est capax dei nisi per act⁹ intelligēdi ⁊ volēdi. g̃ nec est ymago dei. nisi p act⁹ tales. Rndeo q̄ per pōt dicere circūstātias subiecti vel denoiati tali denoiatōe vel pōt dicere circūstantiā cōnotati sine quo

Secunda

Instātia

Responsio

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō sic denoiatur. Prio mō aia scōm suā ſbam est capax dei et ymago eius. qz aia est illud qō capit deū vel cape por. Et ido est vere ymago fm suā ſbam. Scdo modo est capax dei et ymago eius p actus suos. qz sine actib⁹ nō pōt bre dcum. et ideo sine actibus vl'in actu vel in potentia nō est capax dei. Scōm pz. qz illud quo aia capax dei est. ptinet ad ymaginē pfectam boc est ad pfectionē ymaginis. ſ acr⁹ intellis gendi et volēdi sunt hmōi. g̃ ꝛc. Hoc pz p btm Augustinū in quodā ſmōe dicentē q si homo fuasset in se bonū qō in illo creauit deus. id ē ymaginē suā semp laudaret deū ꝛc. g̃ fm btm augustinū. creata fuit i hoie ymago dei quā ñ seruauit. h̄ nō pōt intelligi de ſba aie. g̃ intelligit de aliquo accīte creato in aia. qō homo p didit p pctm. talis nō pōt dici nisi actus itelligendi. vel volēdi. vel hitus. et si hitus accīta les ptineāt ad ymaginē. multo magis actus. g̃ ꝛc. Prefea ocs ponūt ymaginē in tribus ꝓsistere babētibus ordinē originis inter se. ſ potentie nō originant nec ipa ſba aie originatur. g̃ oz ponere aliq̄ accīntia aie originata ptinere ad ymaginē. Ideo dico q̄ pplera rō ymaginis ꝓsistit in ipa ſba aie et duobus actib⁹. scz actu intelligēdi. et volēdi. et cētā pōt ꝓsistere in ipsa ſba aie. et duobus habitib⁹ coordētibus ipsis actibus. Et tūc loquēdo de actibus naturalibus. iste est ordo q̄ sicut pr̄ in dīnis bz fecūditatē ad ꝓducendū tā filiū q̄ spūsscm. et cōicat filio fecuditatē ꝓducendi spūscm. ita ipa ſba aie est fecūda et ꝓductiua tā actus intelligēdi q̄ volendi. et ꝓducit p̄mo actū intelligēdi. qui etiā est ꝓductiuus actus volēdi. et tūc ille duc cāe scz ſba aie et actus intelligēdi pōt ꝓducere actū volēdi. ita q̄ sicut filius in dīnis est tm̄ ab vno scz pre. et spūsanct⁹ est a pre ꝓducēte et a filio ꝓducto. ita act⁹ intelligēdi est a sola ſba aie. et actus volēdi est a ſba aie et ab actu itelligendi ꝓducto. et sic ymago pōt aliquo mō repsentare distinctas psonas. et ordinē ad originē earū. Nec aūt actus volēdi sit effective ab actu intelligēdi. oñdo p illud cōe ȳbū. q̄ esse absolutū nccrio ꝓsupponitū alteri: bz rōem cause i aliquo gñe cāe. sed act⁹ intelligēdi nccrio tan q̄ aliquid absolutū ꝓsupponit actui volēdi. g̃ bz rōem cause respectu illi⁹. Sed circa predicta occurrūt aliq̄ dubia. Primū q̄ si illa cēt rō q̄re creatura rōnalis est ymago dei. et nō alia cā seq̄ret q̄ ymago ꝓsisteret nō tm̄ in tribus. ſ etiā i plurib⁹. qz talia accīntia sūt in creatura multa. sicut iustitia misericordia dilectio volitio. scia. intellect⁹. ars. prudētia. et sic de mltis aliis. g̃ cēnt pces ptes ymagis q̄ tres. Scōz qz nō videt q̄ ymago quocūq̄ mō dicta ꝓsistit

Primū dubiū

Scōm dubiū

precise in ipa ſba aie. qz ymago necessario req̄ rit diffinitionē aliquā. sed in ipa ſba aie nulla est distictio. g̃ nullo mō babz rōem ymaginis.

Tertiū. qz nō videt q̄ ymago cōsistat in ipsa ſba anie et duob⁹ actib⁹. q̄a inē ptes ymaginis debet esse cōſbalitas. sed inē ſbam aie et illos actus. nulla est cōſbalitas. Prefea. nō debz esse maior distinctio inē ptes ymaginis: q̄ inē ptes vestigij. ſ iter ptes vestigij nō est distinctio realis. g̃ nec iter ptes ymaginis. Prefea in actu. p̄mo et duob⁹ actibus secūdis cōsistit vestigiū fm beatū Augustinū. vi. de trinitate ca. vltimo. et est auctoritas allegata in p̄cedēti q̄stione. Preterea. ymago dei est immortalis et incorruptibilis fm Augustinū. xiiij. de tri. ca iij. vbi dicit sic. Ea ꝙ inuestigāda est in aio bominis. i. rōnali siue itellectuali ymago creatoris. q̄ imortaliter imortalitatis eius est mēsura. sed isti actus scdi nō sunt imortales. et incorruptibiles. g̃ nō sunt ptes ymaginis. Quarū dubiū est. qz nō videt q̄ actus volēdi sit effective ab actu intelligēdi. hoc ꝓbāt aliqui sic. notitia generata est accīs quoddā. cui nō cōicatur secūditas. p̄ducēdi actū dilectionis tale cm̄ accidēs nō est natū esse formaliē intelligēs vel volēs. ergo memoria nō cōicat. p̄ducto illā fecunditatē quā ipa p̄ius habuit. q̄a ñ cōicat sibi naturā eādē sed aliā. Prefea. Augustin⁹. ix. de trini. ca. viij. verbū amore ꝓcipitur ergo amor est cā effectiua verbi magis q̄ econuerso. Quitū dubiū est respectu cui⁹ obiecti sit ymago. Sextū q̄re in pte sensitiua nō est ymago. Ad p̄mū dico. q̄uis sint tales multi act⁹ et habit⁹. tm̄ oia reducūtur ad duo genera. et iō ponit ymago in duob⁹. Ad scōm dico. q̄ ad pfectionē ymaginis req̄rit aliq̄ distictio. tm̄ ad impfectā ymaginē nō req̄rit: et tūc ipa ſba aie ꝓpr̄ silitudinē. q̄uis lōginquaz. tm̄ maiorē q̄ sit inē deū et quācūq̄ creaturā irroalē. est aliquo mō ymago diuine cēntie. et etiaz aliquo mō psonarū. qz q̄uis sit distictio realis inē diuinas psonas: tm̄ tāta est idētitas inter cēntiā et psonā q̄uis ibi deficiat aliqs modus idētitat. q̄ta est inē ſbam aie et ſbam aie. Nec pōt aliquo mō cēntia diuina intelligi in se. nō itellecta psona diuina. Ideo si p̄mo itelligeret diuina cēntia. et postea itelligeret ipa ſba aie. ipa faceret aliquo mō recordari de cēntia diuia. et de psonis diuis. Et si dicat q̄ sp beatus Augustin⁹ exp̄ssit ymaginē p aliq̄ distincta sic. ix. de trini. Per mētē notitiā et amorē. et iō deiceps p mēoriā intelligēriā et volūtatē. Dico q̄ beat⁹ Augustin⁹ itēdebat exp̄mere ymaginē pfectā. tm̄ ad babendū aliquā cōformitatē inē ptes ymaginis. et diuias psonas. exp̄ssit

Tertiū Arguitur Primo

Scdo

Tertio

Quarto

Quartū dubiū. Arguitur Primo

Scdo

Quintū

Sextū,

Ad primū dubiū 3

Ad secundū

eā per nomia significātia ipam ſbam aie. q̄ vere p̄dicātur de ipa ſba aie. cōnotādo illos act⁹ secūdos. Propt̄ qō nō erāt nomia synonima. Et iō. ix. de trini. assignat ymaginē p mētē. notitiā et amorē. vbi p mentē itelligit ipam ſbaz aie. cōnotādo verbū. qō est act⁹ scōs. p̄ducibilis ab ipa ſba aie. per amorē itelligit ipam ſbaz eādem ſbam aie cōnotādo actū volēdi. p̄ducibilez ab ipa substātia aie et verbo. p̄ducto. et sic i telligit btūs Aug⁹. ix. de trini. ca. iij. si aliq̄ ſba est amor. nō vtiq̄ corpus sed spūs. Nec mens corp⁹ est ſ spūs. neque tm̄ aia et mens duo spūs sed vnus spūs. nec essentie due. ſ vna. et sequit. Dic quidē duo relatiue adinuicē dicunt. Cm̄ vult q̄ amās mēs et amor importāt vnā ſbam aie. qz tm̄ amās et amor relatiue. hoc est cōnotatiue dicūtur adinuicez. iō cōnotāt aliq̄d aliud q̄ mentē. eodē mō intelligit. ca. v. vbi. p̄bat. q̄ cognitio et amor nō sunt in mēte tanq̄ accidētia in suo subiecto. per hoc q̄ accidēs nō excedit suū subiectū. mens aūt amore quo se amat potest amare et aliud p̄ter se. Itē nō se solā cognoscit mēs sed et alia multa. ergo amor et notitia nō sunt accidētia ipius mētis. illud autē argumentuz nō valeret de amore et cognitiōe qui sunt act⁹ eliciti. qz sic dic color q̄ est in corpore non pōt esse alter⁹ corpis. ita hmōi amor quo mēs amat se. nō pōt esse alterius. sed vno alio amore amabit. et eodē modo est de cognitione. Intelligit ergo de amore et notitia habituali. nō quidē de habitib⁹ acq̄sitis. ſ de habitu qui est ipa mēs q̄ pōt vocari habitus. q̄a est p̄incipiū actiuū cognitionis et amoris sui ipius. in tantū q̄ nisi esset impedimentū stati cognosceret se. et ita p̄opte et ita facilit sic habēs habitū quēcūq̄ respectu alicui⁹ act⁹ pōt illud cognoscere. et eodē mō posset se diligere. et isto mō itelligenduz est dictū btī Augustini quo dicit. q̄ mens semp nouit se. semp diligit se. et tm̄ nō semp se cogitat. Si dicat q̄ fm p̄dicta eadē esset assignatio ymaginis. quā ponit Aug⁹. ix. de trini. p mentē notitiā et amorez. et quā ponit postea p memoriā itelligentiā et voluntatē. et per ꝓns vna nō esset euidētior alia. cuius oppositū dicit. xv. d̄ trini. ca. iij. Vbi dic sic in nono scz libro ad ymaginē dei q̄d est homo fm mentē: puenit disputatio. et in ea trinitas inuenit mens et notitia q̄ se nouit et amor quo se: et notitia suā diligit. Et sequit i. x. Hoc id ē diligētius subtiliusq̄ tractatū est atq̄ ad illud p̄ductū: vt inueniret in mente euidentior trinitas. in memoria scz intelligētia et volūtate. Respondeo q̄ iste due assignatōes q̄ sunt respectu eiusdez nō differūt. nisi fm nomia diuersimode ea exp̄imētia. et sic scda assignatio

est aliquo modo euidētior: q̄ p̄ma. qz intentio beati Augustini est inuestigare quō tres p̄sone possint distingui inter se. et tamē esse vnus deus. qz fm vsum loquēdi magis d̄r q̄ eadem res est memoria intelligētia et volūtas. q̄ q̄ sit eadē res mens amor et notitia. iō q̄tū ad h̄ est euidētior. Quia euidētius est notum ista tria p̄dicari de eadē re. q̄ illa que nō oino sunt eadē. Aliter potest dici q̄ sicut patet ex p̄cessu beati Augu. ipe in nono intēdit de mēte notitia et amore respectu sui. Vbi quedā trinitas est. nō tm̄ est ymago ibi. vel nō ita exp̄ssa sic in aliis. memoria aūt intelligētia et volūtas sūt respectu etiā dei. respectu cuius nō tm̄ est trinitas. sed etiā ymago. et ita est euidētior q̄tuz ad ymaginē. Ad tertiū dico q̄ ymago cōplete consistit in substātia. et in actibus secūdis.

Ad p̄mū in ꝓiū dico q̄ inter partes reales ymaginis nō debet esse cōsubstātialitas. in h̄ cm̄ deficit a trinitate p̄sonarū diuinarū inter quas est ꝓsubstātialitas. sed ad intentionem beati Augustini sufficit. q̄ illa que exp̄mūt illas partes illo modo exp̄mant. q̄ possint de eadē substātia p̄dicari. vt posset dici q̄ eadem substātia est memoria intelligētia et volūtas. que tm̄ cōnotāt aliq̄ distincta. qz alr nō posset relatiue dici ad inuicem. ita illa cōnotata nō sunt substātia aie. Ad scōm dico q̄ aliqñ inē partes vestigij est distinctio realis. sicut pz in p̄cedēti questione. Sikr nō est inconueniēs. aliquādo q̄ sit maior distinctio realis inē ymagine q̄ in vestigio. qz distinctius repsentat. Ad tertiū dico. q̄ vno modo vestigiū est in plus q̄ ymago. et isto modo loquit Augustin⁹. vi. de trinitate. vbi allegat. Alio modo distinguit ymaginē. et sic ponit Augustinus vestigiuz in anima et artibus doctrinis affectibus delectabilibus. nō respectu dei. sed respectu aliorum a deo. Ad quartū dico q̄ ymago est immortalis. qz illa p que exp̄munt ptes ymaginis. nccrio et semp p̄dicant de ipa aia. Unde h̄ est ȳa sēp et nccria. aia est memoria intelligētia et voluntas. et iste modus loquēdi est apd mltos sctos et ꝓbos qō illō est immortale vel insitū nccrio illi. et hmōi q̄n talia noia et ꝓceptus necessario p̄dicant de illo. saltē si sint. et ita frequēter accipit esse ibi p p̄dicari. et ita ꝓcedo q̄ vario mō accipit Augustin⁹ memoriā intellectū et volūtatē. et eodē modo mentē notitiā et amorē. q̄n dicit q̄ sunt vna substātia vel vnus spūs. Et q̄n dicit q̄ sunt multa q̄ relatiue dicunt. et hoc intelligendū est vt p plures p̄sones itelligat actū signatū. cui coniungent diuersi actus exercitati ad modū quo ꝓus dictū est in aliis. Ad quartū dubiū dico q̄ act⁹ volēdi est effective

Ad tertiū dubiū

Ad argumētum p̄mum

Ad scōm ar.

Ad tertium

Ad quartū

Ad quartū du.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ab actu intelligẽdi. ⁊ qñ d̃: q̃ est accidens qđ nõ est natũ esse intelligẽs ⁊ volens. ꝓcedo. sed ex ꝑ̃ nõ sequit̃ q̃ nõ sit cãvolitõis. qz ꝑm istos aliq̃d põt esse cã intellectõis ⁊ volitõis qđ nõ potest esse intelligẽs nec volẽs. qz obiectũ est tale. Sik̃ visibile est cã visionis ꝑm eos. et tñ nõ est natũ esse videʒ. ita est in ꝓposito. Ad

Ad quintum du.

btñ Augustinũ dico q̃ sicut ꝑz ex ꝓcessu. per ⁊̃bum intelligit notitiã complexã eliciram ex habitu. ⁊ q̃tum ad illud ⁊̃bum ꝯcurrit volũtas. qz sicut dictũ est ꝑus ⁊̃bum complexũ qđ est determinate affirmatiuũ vel negatiuũ. nõ fit nisi mediãte volũtate. respectu tamẽ illius actus volũtatis est vna alia notitia. scz incõplexa termini vel terminoz q̃ est causa ipius. Sik̃ qñ ⁊̃bum bñ habituali frequẽter ad eliciendũ ipm distincte ⁊ pfecte ⁊ ad cõseruandũ pcise cõcurrit volũtas. qz intelligim? cũ volumus qđ est intelligendũ post notitiã bitualẽ acq̃sitã. Ad

N
Ad sextum.

q̃ntũ dico q̃ ymago est ꝓpissime respectu dei vt obiecti. qz illi act? cognoscendi ⁊ volẽdi sunt sik̃itudines dei. ꝑm beatũ Augustinũ. ix. trinit̃. Et iõ ponit btũs Augustinus ymaginẽ trinitatẽ illã. q̃ est respectu ei noz. Et ideo alias trinitates nõ põit eẽ ymagines. Ad

O
Ad argumentuz pncipale

sextũ dico q̃ ex pte sensitiua non est ymago. qz habet aliquẽ actũ respectu dei. Ad argumentũ pncipale ꝑz q̃ nec in anima nec in creatura rõnali pure spũali est distinctõ realis intrinseca ⁊ essentialis. est tñ ibi distinctio extrinseca ⁊ accidẽtalis.

Distinctio IIII

Distinctio quarta. Questio prima.

Jstictõe quarta quẽrit magist̃er. an deus genuit deũ. Scõo inquirit an hec sit ꝓcedẽda. Deꝰ est pr̃ ⁊ filius ⁊ spũsscũs. Circa primũ quero. Utrũ b̃ sit cõcedẽda de ⁊̃tute ꝑmonis. deus gñat deum.

A
Questio I

d

Arguit̃ ꝑmo q̃ non

Primo

Scõo

Tertio

In oppositum

B
Ad questionẽ

Nõ. qz sua ꝯdictoria est ⁊̃a. deus nõ gñat deũ. ꝑz qz nec filius nec spũssanct? gñat deũ. ꝟ filius est deus. ⁊ sik̃ spũssanctus. Nõ sit sua ꝯdictoria ꝑz. qz in singularib? nõ refert ꝓpone re vel postponere negationẽ. Scõo sic. seq̃t ꝓ̃a formali. pater generat filiũ. g̃ pater distinguit̃ a filio. g̃ sik̃ sequit̃ deus generat deuz. g̃ deus distinguit̃ a deo. ꝯs est falsum. g̃ ⁊ añs.

Preterea sequit̃ formal̃ deus generat deũ. g̃ gñat se vel aliũ deũ. sed ista disiunctiua ẽ falsa. g̃ ⁊ añs. Ad oppositũ. pater gñat filium ⁊ taz pater q̃ filius est deus. ergo deus generat deũ. Jn ista questione supponẽda est ⁊̃itas. q̃ sunt tres ꝑsone in vna essentia. que est realr eadez cũ qualibet illarũ ꝑsonarũ. Et q̃ pater vere generat filiuz. Sed difficultas q̃tum ad istã questionẽ est de ꝓprietate locutiõis. an sicut ista cõcedit̃ de virtute sermonis. pater generat filiũ. ita sit hec ꝓcedẽda de virtute ꝑmonis. Deus generat deũ. Et iõ difficultas est de

E
Opinio pria que est thome

suppositiõe istius termini de?. Et dicũt aliq̃ q̃ hoc nomẽ deus ex suo mõ significãdi bz: vt ꝓprie possit ꝓ ꝑsona supponere. Et iõ qñq̃z hoc nomẽ deus supponit ꝓ essentia. vt cũ dicit̃ de? creat. Qñq̃z ꝓ ꝑsona vt cuz dicit̃ de? generat. Et iõ hec est cõcedẽda deus generat deũ. qz terminus vtrobiq̃z supponit ꝓ ꝑsona

Circa opi.

Jsta opinio vera est. sed ipe in eadez q̃stione eã negat. qz in rẽspõsione ad tertiũ argumẽtũ dicit. q̃ ꝗa forma q̃ significat̃ p hoc nomẽ de? est vna. ⁊ cõis ꝑm rez. Jdeo p se supponit ꝓ natura cõi. sed ex adiũcto terminat̃ eius suppositio ad suppositũ ⁊ ꝑsonã. Vñ cũ dicit̃ de? generat. rõe actus notionalis supponit b̃ nomẽ deus ꝓ ꝑsona patris. Ex hoc arguo quãdo aliq̃d supponit ꝓ aliquo ꝑcise rõne adiũcti nõ supponit ꝓ eo ex modo suo significãdi ⁊ ita in eadez q̃stione nõ tm̃ realit̃. sed etiã vocaliter idẽ cõcedit ⁊ negat. Vñ in ꝓcipio solutiõis q̃stionis illud idẽ recitat qđ modo asserit. dicẽs sic. quidã dixerunt q̃ hoc nomẽ deus ⁊ similia ꝓprie ꝑm suã naturã supponũt ꝑ essentia. sed ex adiũcto notionali trahit̃ ad suponẽdũ ꝓ ꝑsona. Et sequit̃. ꝟ in ꝓprietatib? locutionũ nõ tm̃ attẽdenda est res significata sed etiã modus significãdi. iõ q: b̃ nomẽ deus significat diuinã essentiã vt in habente ipam sicut hoc nomẽ homo significat humanitatez in supposito. iõ alij meli? direrũt q̃ hoc nomẽ deus ex modo significãdi habet vt possit supponere ꝑ ꝑsona. Ecce q̃ mãifeste idẽ negat ⁊ cõcedit. Vñ etiã postea dicit q̃ hoc nomẽ homo nõ supponit ꝓ natura cõi nisi ꝓpt exigẽtiã alicui? additi: nõ sic aũt iste terminus de? ⁊ ita diera sua sibiꝑ̃is ꝓtradicũt. Aliter dicitur q̃ hoc nomẽ de? significat principalit̃ eẽntiã diuinã. ⁊ ꝓ illa supponit. tm̃ rõe adiuncti põt supponere ꝓ suppposito. ⁊ iõ q̃ncunq̃ aliquid conuenit diuine essentie siue in se siue in supposito: negatiua negãs illud a ꝺo est falsa.

D
Opinio ꝺñi de gãdauo

Sed cõtra. omis termin? cõcretus bab̃ supponere ꝓ illo in quo sua forma repitur. sicut ꝑz q̃ albũ non supponit ꝓ albedine sed ꝓ subiecto illius albedinis. codẽ mõ q̃n sic dicit̃ homo est filius dei nõ supponit ꝓ natura bũana: sed ꝓ supposito sustẽtante naturã bumanã. ergo codẽ modo deus quantũ est ex primo modo significãdi nõ supponit ꝓ ipa deitate sed ꝓ supposito deitatis. Preꝛea. qđ innuit q̃ ꝓ alio supponit in affirmatiua aliq̃ ⁊ in ne

Contra opi.

gatiua. hoc nõ est verũ. qz terminus ꝓpter solã negationẽ additã nõ mutat suppoñẽ. Aliter em̃ posset facilr̃ dici q̃ hec eẽt falsa. aial nõ est homo. g̃ eodẽ modo supponit hoc nomẽ deus in istis. deus gñat. deus nõ gñat. ergo sicut ⁊ in vna supponit ꝑ suppposito. ita ⁊ in alia. Jdo dico alr̃ ad questionẽ. Et ꝓmo videndũ est aliquid de suppositõe in cõi. Scõo in speciali d̃ suppoñe huius termini deus. Circa ꝓmũ dico q̃ suppõ termini variat̃ dupl̃r. Vel qz supponit ꝑ alio ⁊ alio. vel qz aliter ⁊ alr̃ supponit

Ad questionẽ

E
Primum

Primo modo diuidit̃ suppõ in suppõnez simplicem ꝑsonalẽ ⁊ materialẽ. Suppõ simplex est q̃n termin? supponit ꝑ ꝯceptu. sicut hic bõ est spẽs. Materialis q̃n supponit ꝑ ipsomet termino. sicut b̃. bõ est nomẽ. Personalis q̃n supponit ꝑ aliquo supposito. b̃ est ꝑ aliq̃ re de qua vere ꝓdicat̃. immo gñalr̃ suppõ ꝑsonalis est q̃n terminus supponit ꝑ suo significato. sicut b̃. homo est aial. Vñ est aduertendũ q̃ q̃dam termin? est ꝯcretus ⁊ q̃dam abstractus. Termin? abstractus semp̃ bz supponere q̃tuz est ex institutiõe institutis ꝑ suo significato. ideo bumanitas q̃tum est ex se semp̃ suppõit ꝑ bac bumanitate ⁊ ꝑ illa. ⁊ sic de alijs significatis ꝑ istũ terminũ. Et iõ falsa est opinio que dicit q̃ suppositio simplex est q̃n ⁊minus supponit ꝑ suo significato. ⁊ suppositio ꝑsonalis q̃n supponit ꝑ aliquo ꝯtento sub vno significato. qz intentio institutis est ꝑncipalit̃ vti voce ꝑ significato ad quod significandũz ipam vocem instituit. Et ideo ex institutione babet ꝑ suo significato semp̃ supponere. quia tamen ꝯceptus est ꝑmũ signũ. ideo rõne adiũcti potest supponere ꝑ ꝯceptu isto. sed ⁊minus ꝯcretus qz nõ significat ꝑcise vnũ. sed significat vnũ in recto ⁊ aliud in obliquo. quia si deberet exꝑmi quid nois ipius concreti. vnũ poneret̃ in recto ⁊ aliud in obliquo. ideo concretum nõ supponit ꝑ quolibet suo significato. ꝟ ꝑcise ꝑ illo quod ponit̃ in recto in ipsa diffinitione exꝑmenti q̃d nois ipius. ⁊ ideo albũ calidum ⁊ frigidũ ⁊ bmõi supponũt ꝑ ipis obiectis. ⁊ nõ ꝑ ipis formis. ita est de talibus concretis. bomo aial ⁊c. q̃ supponũt ꝑ illis q̃ ponunt̃ in eoꝝ diffinitionibus exꝑmentibus quid nois in recto. Si aũt suppositio termini variet̃. quia supponit aliter ⁊ aliter ꝑ eodem. sic accipit̃ illa distinctio suppõnis. q̃ quedaz est confusa ⁊ distributiua. ⁊ quedã cõfusa tm̃. et cetera. de quo nõ est modo dicendũ. Dic tñ est aduertendũ. q̃ qñcunq̃ termin? ex se ⁊ ex intentione institutis ⁊ ex natura institutionis bz supponere ꝑ aliquo ⁊ rõne adiuncti ꝑ alio vbicunq̃ ponit̃ ille termin? semp̃ bz supponere

Cõia burle. ⁊ alia regule

Tria ꝺãc regulã

ꝓ ꝑmo. sed rõe adiũcti põt supponere ꝓ se cũdo pcise. ⁊ tũc semp̃ est ꝓpositio distinguẽda penes tertiũ modũ cõuocatiõis. q̃ põt supponere ꝓ tali vel ꝓ tali. ⁊ qñcunq̃ nõ ponit respectu talis ptinẽtis ad tale adiuncti. ꝓpositio non est distinguẽda. sed pcise supponit ꝑ sonalit̃. Verbi gra ista ꝓpositio est distinguẽda. bomo est spẽs. eo q̃ iste termin? bõ põt supponere ꝑsonalit̃. et tũc supponit ꝑ illis boib? ad quos significandus instituit̃. ⁊ tũc denotatur q̃ iste homo vel ille bõ est spẽs. sic ⁊ q̃libet istarũ est falsa. iõ si ly homo supponat ꝑsonalr̃ ista. bõ est spẽs est simplr̃ falsa. põt etiã supponere simplr̃. ⁊ tũc supponit ꝑ ipo cõceptu. nõ quẽ significat sed q̃ est primũ signũ. ⁊ ista vox qñ est signũ ꝑsupponit illũ ꝯceptũ esse signuz oim̃ hoim̃. ⁊ tũc est hec vera. bomo est spẽs. qz denotat̃ q̃ iste ꝯceptus sit spẽs. ⁊ b̃ est verus. ꝗa iste cõceptus ꝓdicatur in quid de pluribꝰ. Et eodẽ modo est hec distinguẽda. bõ est vox dissyllaba. eo q̃ ly bõ põt supponere ꝑsonalit̃ et tũc est simplr̃ falsa. qz denotat̃ q̃ iste bõ vel ille bõ. ⁊ sic de alijs. sit vox dissyllaba. quod est simplr̃ falsum. vel põt supponere materialit̃. et tũc est vera. qz tunc denotat̃ q̃ hec vox bomo sit vox dissyllaba. ⁊ boc est verum. Sz iste ꝓpositiões bõ est aial. bõ currit. bõ ꝓnit̃ ex coꝑoze ⁊ aĩa. ⁊ sic de alijs. qz nihil ponitur in eis qđ ptinet ad ꝯceptũ vel vocẽ. iõ nõ sunt distinguẽde: ꝟ absolute ꝑcise homo in eis supponit ꝑsonalit̃. et ꝓ indiuiduis. vel ꝓ suppositis. ⁊ denotat̃ q̃ de ipis boibus talia ꝓdicata verificãtur. Et istis ptz quomõ talia q̃ dixi ⁊ q̃ dicã. sez q̃ hoc põt accipi dupliciter vel triplici ter. vel q̃ põt accipi sic vel sic. et si accipit̃ sic. tũc est tale. ⁊ si accipit̃ alit̃ tũc est tale: sunt intelligẽda. q̃ nõ est intelligendũ q̃ aliq̃ idẽ ꝑ pter acceptionẽ meã vel cõsiderationẽ. vel si accipit̃ sic vel sic q̃ sit tale vel rale sicut alij dicũt. sed est intelligendũ sic intelligit aristo. de ipo termino. q̃ de eodẽ ꝑm q̃ ꝓ diuerso ⁊ diuerso supponit aliq̃ ⁊ aliq̃ ꝯsignificat. imo idẽ affirmat̃ ⁊ negat̃. sicut si in ista ꝓpositione bõ est nomẽ. ly bõ supponit materialit̃. tunc est simpliciter vera. si vero supponit ꝑsonalit̃ est simplicit̃ falsa ⁊ suũ oppositũ verũ. bõ non est nomẽ. ⁊ ita nõ est ꝯcedendũ q̃ idẽ est nomẽ ⁊ nõ est nomẽ ꝓpter diuersam ꝯsiderationẽ vel acceptionẽ. ꝟ q̃ de eodẽ termio ꝓ vno vere affirmat̃ esse nomẽ ⁊ de eodẽ termino ꝑ alio vere negat̃ esse nomẽ: et ita nõ est idẽ qđ ẽ nomẽ ⁊ qđ nõ est nomẽ sed de eodẽ termino ꝓpt̃ varia suppositionẽ vere affirmat̃ et negatur idẽ.

Circa scõm dico q̃ iste termin? deus q̃tũ est ex modo significãdi bab̃ supponere pcise ꝓ

F
Duplex ẽ tmin?

G
De suppõe huꝯ terminũ deus

Universidad de Deusto
Biblioteca

suppositio.intm̃ q si suppositū differret realr a diuina cẽntia.sic modo suppositū ꝺbi dr realiter a natura humana assumpta. iste termin? nunq̃ supponeret ex natura modi significandi nisi ꝑ suppositio.7 nō ꝑ natura7 si ex vsu loquentiū aliq̃ supponeret ꝑ natura. B nō esset ꝓcedendū nisi rone adiūcti.et tūc q̃n poneret respectu talis adiūcti talis ꝓpō eet distinguēda.co q ille termin? deus posset supponere ꝑ suppositio vel ꝑ natura. In aliis aūt ꝓpōnib? simplr supponeret ꝑ suppositio7 nō ꝑ natura q: tm̃ natura diuina7 suppositū sunt vnū realiter.ideo ex vsu loquẽdi scōz7 maxime ꝓpter hereticos ne ꝺef occasio errādi et decipiendi simplices qui nesciūt ꝟrutē sermonis.nec sciunt ꝺd est ꝓcedendū ꝺe ꝟrute ꝓmonis et quid negandū.iste termin? deus supponit7 ꝑ natura7 ꝑ suppositio respectu omis ꝑdicari ꝺ? potest ꝓpetere tam nature q̃ suppositoz B rone bilr ꝓpter maritā identitatē nature7 suppositi.vt loco istius termini licitū sit.respcū ois talis ꝑdicati ponere tam naturā q̃ suppositū respectu aūt ꝑdicari ꝺ? ꝑcise potest cōperere suppositio ꝑcise supponit ꝑ suppositio. siue autem boc sit ex natura modi significādi cōmuni isti termino7 aliis.siue ex vsu loquentiū in quoz beneplacito et prāre est vti ẽmis sic vel sic.nō curo ad pns. Rōnabilr tm̃ possumus sic vti.tm̃ ꝓpter hereticos.q: si termin? supponeret ꝑcise ꝑ suppositio.multe ꝓpones essent de ꝟrute ꝓmonis ꝓcedēde.q̃s hereticī proponentes simplicibus facerēt eos credere pluralitatem deoz7 multitudinē diuine cẽntie. tū ꝓpter identitatē dei7 diuinitat.q: em̃ de?7 deitas sunt simplr ides. iō quicūq ꝑdicat de deo ꝑdicat7 de deitate7 ecōuerso.cui? oppositū nō habet ex scriptur?7c.sicut alias fuit dictū Et ideo nisi aliꝺ tale obstet.sequit. iste ẽmi- nus deus supponit ꝓ deo vel ꝓ suppositio q̃ supponit ꝓ deitate7 ecōuerso. Ex istis dico ad q̃nē q ista est simplr ꝓcedēda ꝺe ꝟrute ꝓmonis.deus gnat deū. q: eī ꝺ ponit aliꝺ qꝺ ꝑcise pōt ꝓpetere suppositio. ido supponit ꝓ suppositio.7 ideo sicut ꝺ est vera.ꝑ gnat filiū.ita ꝺ est vera.deus gnat deū. A primuz ꝓncipale ꝓcedit ab aliꝺbus q ꝺ ẽ vera de virtute ꝓmonis.deus nō gnat deū.q: filius nō generat deū. Et ista rsp̃sio videt esse magi? formalis7 ẽm artē logicā.q̃ sc3 termin? nō habeat aliā7 aliā suppōnē in affirmatiua7 negatiua. ꝺ ẽ nō supponit ꝓ alio7 alio. q̃uis possit verificari ꝓ alio.7 ideo sicut ista. deus generat deū verificat ꝓ ꝑe.ita ista deus nō generat deū verificat ꝓ filio7 ꝓ spū sancto. et tm̃ vere est gnatio in diuinis.7 vere deus generat deū. Et fz hoc illa rsp̃sio in re nō differt ab aliis.q: nihil ponit nec negat in re. nisi sic̃ aliꝰ.tamē ꝓpꝓ hereticos vt talit nō decipēt simplices inferētes q̃ si deus nō gnaret deuz. q̃ nō eēt ibi aliꝙs filius genitus. pōt ꝺci q ꝺ est falsa.deus nō generat deū. Et eodez modo qlibet talis eēt falsa.deus nō est ꝑ. deus nō ẽ filius.7 sic de aliis.q: ex vsu loquentiuz ꝓpter ꝺcritatē dei cū quolibet qꝺ est in ꝺnis deno tarek q nihil qꝺ est realr deus gnaret vel essz paterve filius.7 sic de aliis q̃ omia falsa sunt.

K Ad scōm

Ad scōm ꝺco q ꝓna formalis est duplex.ali q̃ tenet rone ꝓpletoz: 7 talis ꝓna est sillogismus.q: vbicūq7 ex q̃buscūq terminis fiat sillogism? bns tales ꝓmissas sic ꝺspositas.ibi ẽ bonus sillogism? Silr ab exclusiua ad vles ꝺ terminis trāspositē est bona ꝓna. Silr a copulatiua ad alterā partē est bona ꝓna.quecunq pars accipiat.7 talis ꝓna tenet in oibus ẽmi- nis. Aliq̃ ꝓna est formalis ꝑcise rone ẽmioz. q: scz termini ipi se bnt ad invicē sic vel sic. et isto modo abvlī ad singularē est bona ꝓna.nō ad quācūq.sed q: termin? vn? ꝓtinet ab alio. Vnde bene sequit.ois bō currit.q̃ iste bō currit.ꝺmōstrato ꝟore q̃ vere est homo.sed nō sequit omis homo currit. q̃ iste homo currit ꝺmonstrādo asinū. Et rō est.q: ois ꝓna formal tenet ꝓ mediū vnū intrinsecū. in quo vn? terminus verificat vel negat ab alio.7 ideo quādo talis ꝓpō ꝓ quā ꝓna ꝺeberet reduci in sillogismū est vera.tūc est bona ꝓna7 q̃n nō est ꝺa tūc nō valet ira est in ꝓposito. Nam ista ꝓna nō valet.ꝑ gnat filiū. q̃ ꝺstinguit a filio. nisi forte rone terminoz. Vnde bene sequit pater gnat filiū. q̃ ꝑ nō est filius.7 tm̃ non sequit hō gnat hoicm. q̃ homo nō est homo.7 iō nō seq̃t deus gnat deū. q̃ deus ꝺstinguit a deo.q: ista ꝓna est formalis.ꝑ gnat filiū. q̃ ꝑ ꝺstinguit a filio. ꝓpter illud mediū. idē nō pōt eē pater et filius.tm̃ idē potest eē deus7 deus. Ad tertiū ꝓcedo q̃ sequit.deus gnat. q̃ se vel aliū generat.nō tm̃ eodē addito vtrobiq̃ est bōa ꝓna q: illa regula in mult deficit.sequit em̃.homo currit q̃ aial currit.7 tamē addēdo vtrobiq̃ signū vle nō sequit. nō em̃ sequit ois bō currit. q̃ omne aial currit. Silr sequit homo est albus q̃ homo est ens.7 tm̃ nō sequit formalr.hō ꝓtingēter est albus q̃ bō ꝓtingēter est ens. sic̃ seq̃t deus creat. q̃ deus est.7 tm̃ nō sequit. deus ꝓtingēter creat. q̃ deus cōtingēter est. 7 ideo ꝺco q illa regula est bona ꝺ addito tali qꝺ ꝑpoz- rat aliquā rē absolutā additaz aliꝭ sic̃ sequit. bō currit. q̃ aial currit. 7 ideo bene sequit. homo albus currit. q̃ aial albū currit quando tm̃ additū est sincathegoreuma nō seq̃t. nec etiaz

Ad tertiū Z

Instantia

vniuersalr in omibus aliis sequit. q̃uis aliq̃n gra materie vel ꝟrute alterius sequat.et ideo nō sequit. deus gnat deū. q̃ se deū vel aliū deū q: ly deū nō importat rē additā alteri rei. quia deus nulli additt.sed tm̃ est bmōi additio termini ad terminū.7 tamē in aliꝙbus quādo est ꝑcise additio termini ad terminū est ꝓna bōa et aliquādo nō. Et si ꝺcat q in illa pr̃ est deus.filius est deus. ly deus supponit ꝑ suppositio. ergo ꝓpter additū nō variat suppōnē. q̃ in ista. pr̃ est alius deus a filio. ly deus supponit ꝑ suppositio. sed ꝺ est vera. pr̃ est aliud suppositū a filio. ergo ꝺ silr est vera pr̃ est alius deꝰ a filio.7 ꝑ ꝓns filius est alius deus a ꝑe. et per ꝓns pater generat aliū deū. ex quo gnat filiuz

Ad

Ad Rñsio

Replica

Rñsio

Questio II

Argumentū ꝓn.

Respōdeo q in ista. pr̃ est deus. fili? est deus ly deus supponit7 ꝑ cẽntia7 ꝑ suppositio. et ideo q ista. pr̃ est alius deus denotat q pater sit aliud suppositū7 alia cẽntia.7 ideo hec est simplr falsa. Si ꝺcat q in ista pr̃ gnat deuz. ly deū ꝑcise supponit ꝑ suppositio. ergo silr in ista. pr̃ generat aliū deū.7 ꝑ ꝓns. hec ẽ simplr vera. sicut hec est simplr vera. pat gnat aliud suppositū ex quo gnat filiū. Respōdeo q ly aliū siue ꝺ ꝟrute ꝓmonis siue ex vsu loquentium ꝓpter hereticos ꝺnorat alietatez tam in suppositio q̃ in natura que est eadē realr cum suppositio. Questio scꝺa.

Ecundo quero.

Utrū hec sit ꝓcedēda. deus ẽ pater7 filius7 spūssanctus. Et nō q: q̃n aliq̃ negat a quolibz suppositio alicuius termini ꝑdicabil? ꝺ pluribus supponētis. negat ab illo cōi. sicut eē angelū. negat ab isto boie7 ab illo.7 sic ꝺ singul.ido negat ab oi boie. sed nullū suppositū diuinuz est pr̃7 filius7 spūssanct?. q̃ deus nō est pat?7 filius7 spūssanctus. Ad oppositū est magr̃ ila. Ad q̃stionē ꝺr q sic. Cui? rō assignat. q̃a significatū istius ẽmini deus est natura dina. q̃ est eadē tribus.7 hec est ꝑdicatio formalis. deus est pr̃ filius et spūssanctus. et ꝺ tm̃ per identitatē. deitas est pr̃ et filius et spūssanct? Et si ꝺcat. ꝑ quo supponit deus intelligēdo ipam eē verā q̃si ꝑdicatōe formali. Rñdet q vnicuiq quo cōrndet ꝓpriū qꝺ vel q̃s.7 ideo deitati vt deitas est cōrndet ꝓpriū qꝺ vel q̃s qꝺ ꝓmo est ens deitate. vt deitas est. et sicut deitas de se est hec.ita deus q̃ deus est deitate est de se hic.7 in isto bmōi ꝓceptu nō includitur incōicabilitas.nec rō persone.q: deitas cōicabilis est.7 ideo deus vt est deitate deus non includit aliquod incōicabile formalr.isti sic intellecto absq̃ ꝓceptu ꝓsonarū siue ꝓsona

Instātia ꝫ ꝑdi. C

liumvere possiunt ꝓperere aliq̃ ꝑdicata realia q̃ videlz nō ꝓpetūt nature vt exīt̃iū rōe suppositi quantū exīs in ea. Hoc modo forte ista est vera deus creat7 sl̃es. intelligendo subiectum ꝑ hoc deo exīte in natura dina. nō intelligendo aliquod suppositū. videlz aliqꝺ incōmunicabile in hac natura. q: incōicabilitas n̄ est rō actuū taliū. Et ita pōt poni q̃ ista. deus est pater7 filius7 spūssanctus sit vera. q̃ten? deus stat ꝑ hoc deo inḡtum est ꝑ se ens deitate. nō aūt ꝑ aliquo suppositio ꝑꝺ dicto in quo est natura diuina. q: q̃n est veritas ꝑ primis significatis terminoz. nō oz quererē veritatez ꝑ aliꝭ ꝑ quibus inḡrunt ista significata. sic̃ q̃n ꝓns bz ꝓriam veritatē. nō oz quereveritatem eius ꝑcise ꝑ aliquo aīte. Exemplū huius. color hic singularis exīs nō determinat sibi rōem suppositi. q: rō suppositi ꝑꝺ nō est in accidētibus.7 lz sit in suppositio subst̄atie. tm̃ inḡtum intelligit absq̃ ista subsistentia in suppositio. vt hic color exīs pōt esse ꝓncipiuz opationis realis. sicut si eadez albedo esset in tribus supficiebus. bret vnū actū realem. scz vnam actionē ꝺsgregādi. Et si querat ꝺ veritate illius ꝓpōnis. hic color ꝺsgregat ꝑ quo supponit ibi color. Dicit q ꝑ ꝓmo significato suo. puta ꝑ hoc colore exīte. non aūt ꝑ aliquo colore inferiori ad hūc colorē. puta ꝑ hoc colore in hac supficie. vel illa. q: ista ꝓbentia colorem nō sunt cā veritatis ꝓpōnis istius. sed ꝺ ẽ vera ꝓpter ꝓma extrema. multomagis esset ꝺ verū si hic color vt hic eēt ꝑ se exīs. deitas aūt est ex se eē.7 ideo deus inḡtum est deus deitate est ꝑ se ens.7 ita huic deo nō itelligēdo aliquā rōnē ꝓppositi vel ꝓsone. imo rōni bui? dei pōt attribui pr̃7 filius7 spūssanct?. Contra quādocūq aliqua sunt idē oibus modis. ipossibile est aliqꝺ suppōere ꝑ vno7 nō ꝑ reliquo et q̃n eodē modo supponat ꝑ vno et ꝑ reliquo sed circūscribēdo ꝓsonaz7 relationē. nihil est in deo q̃n sit formalr7 oibus modis et pte rei diuina cẽntia vel aliquod attributū absolutū q̃ deus nō pōt supponere ꝑ hoc deo. accipiendo hūc deū ꝓm q nō est formalr nec pater. nec filius. nec spūssanctus. nisi supponat ꝑ cẽntia diuina vel ꝑ aliqua ꝓfectiōe attributali absoluta.7 certū est q̃ si supponat ꝑ aliquo absoluto maxime supponit ꝑ cẽntia diuina. q̃ ꝺ deus est pr̃7 filius7 spūssanctus supponit ꝑ cẽntia7 ita nihil aliud denotat nisi q̃ cẽntia diuina est pr̃7 filius7 spūssanctus. Minor ꝓz. q: ita est impossibile q̃ de eodē oibus modis verificētur ꝺictōia intētionalia sicut realia. ergo sicut de eodē nō potest ꝟificari q̃ cẽntia dina cōicat7 nō cōicat. ita nō pōt esse possibile q̃

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝓcedem oĩbus modis idē termin⁹ suppōat et nō supponat. vel q nō supponat ꝓ eo ꝑmo et q supponat pro eo ꝑmo. g̃ si b deus ⁊ essentia diuina sunt idē formal᷑r oĩbus modis ex natura rei. si termin⁹ supponat pro b deo supponet et pro eēntia. Confirmat᷑. q in ista deus ē pr̃ ⁊c. termin⁹ suponit pro alīq̃ vera re ex aiam. ꝫ extra in re nihil est nisi essentia vel relatio vel suppositū. vel alīq̃ pfectio absoluta attributa lis ſm eos. g̃ termin⁹ supponit pro aliquo istorum. ⁊ nō pōt dari ppr̃issime nisi dina eēntia ergo supponit pro dina eēntia. Ex isto ꝑz q nō plus est deus deitate de⁹. si ly deus suppo nit pro aliquo absoluto ⁊ nō pro aliquo suppo sito. q̃ deitas est deitate deitas. ꝫ si deus supponat pro ꝑsona. tūc deus ē deitate deus. q̃a pr̃ est deitate deus. ⁊ pat᷑ nō est deitate pr̃. ſm brm̃ Augustinū. Preſea q̃ro. q̃d est primus significatū hui⁹ termini deus. nō alīq̃ ꝑsona p te. ergo essentia vel relatio. ⁊ non relatio: ergo eēntia. ꝫ p te ista propō deus est pr̃ ⁊ filius ⁊c. verificat᷑ pro ꝑsonis significat᷑. ergo ista verificat᷑. q hec eēntia est pr̃ et filius ⁊c. Et non q b deus. nō intelligēdo p hūc deū hāc essentiam. Preſea q̃d dicit q eēntie dine vt quo cōrnder proprīū q̃d vel q̃s. scz ens deitate. puta b deus. Contra. hic de⁹ ⁊ deitas nullo mō distinguunt᷑ ex natura rei. ergo nō plus ē hec deitas quo q̃ b deus. Si dicat᷑ q distinguit᷑ formal᷑r deitas ⁊ b deus. Cōtra p te in creaturis nihil est in indiuiduo nisi natura et dīa indiuidual᷑ ⁊ ꝓpietates absolute forte. ergo sil᷑r in ꝑsona patris vel filij nihil ē nisi eēntia ⁊ ꝓpietas et pfectio absoluta attributal᷑. ergo et eēntia ⁊ b deus nullo mō distinguūt᷑ ex natura rei. Preſea q̃d d̃r q vnicuiq̃ quo correspondet proprīū q̃d nō est verū. q̃d ꝑz si vna albedo eēt in pluribus subiectis. ꝫ albedo esset quo respectu disgregat᷑is. ⁊ tm̃ nō b̃ret proprīū quod. q nō pōt dici nisi subiectū. ⁊ nō pōt dici q vnū subiectū vel etiā ꝓpositū ex subiecto ⁊ hac albedine magis sit q̃d q̃ aliud. Sil᷑r q aīa separata est q̃d et quo. q nō est ibi distinctio aliquox quox vnū possit dici quod ⁊ alīd quo. Sil᷑r accidēs ꝑmo ꝓiunctū ⁊ postea separatū nō b̃z idem q̃d. ⁊ tm̃ est idē quo. Preſea eēntia dina est quo respectu spiratōis. ⁊ tm̃ nō est idē ꝓprīū quod. q nec eēntia nec ꝑsona aliqua. Ex istis ꝑz q exemplū est ad oppositū. q si hic color eēt in trib⁹ superficiebus. hic color eēt ꝑncipiū disgregatōis. ⁊ nō aliq̃d medium inter ſbam colōris ⁊ ipm̃ suppositū. ⁊ ita essentia diuina erit tres ꝑsone ⁊ nō aliquid medium inter eēntiā ⁊ ꝑsonas. q nullū est tale medium

D Rūsio ad q̃nes

Jdo aliter dico ad questionē q in ista de⁹ est pr̃ ⁊ filius ⁊ spūssanct⁹. ly deus supponit ꝓ ipa met dina eēntia. ⁊ iō q ipa eēntia ē tres ꝑsone. iō deus est tres ꝑsone. Et si dicat᷑ q oīe predicatū quod ꝓuenit pluribus. opz q ꝓueniat alicui ꝑmo. ꝫ creare cōuenit tribus ꝑsonis. et nulli earū ꝑmo. q tūc alia nō posset creare. et cōuenit cuilibet earū tanq̃ illi q̃d est q̃d. g̃ est aliquid cui ꝑmo cōuenit. illud nō est essentia. q eēntia est quo respectu creatōis. g̃ hic deus est q̃d cui ꝑmo ꝓuenit creare.

Obijcitur

Rūdeo q aliquid ꝑmo ꝓterre alicui pōt esse dupl᷑r vel in re vl᷑ in pdicatōe. Primo mō maior est simpl᷑r falsa tam in deo q̃ in creaturis ꝑz. q posse videre ꝓuenit sorti ⁊ platoni. ⁊ sic de alijs. ⁊ tm̃ in re nihil est cui ꝑmo ꝓuenit posse videre. quia in re nihil est q̃d pōt videre nisi sortes vel plato. ⁊ sic de alijs boibus. et ita est in diuinis illa maior simpl᷑r falsa. Nā posse creare ⁊ sic de talibus nulli ꝓuenit nisi alicui ꝑsone ⁊ eēntie diuine. nisi forte relationi. Secō mō pōt illa maior ꝓcedi. saltē vt in plurib⁹. sicut in pdicatōe posse videre ꝑmo ꝓpetit isti termino cōi homo nō ꝑ se sed ꝑ singularib⁹. q b est ꝑmo vera. oīs bo pōt videre. ⁊ tm̃ iste terminus cōis bo nō potest videre. nec denotat᷑ b ꝑ illā ꝓpōnē. sed ꝓcise denotat᷑ q ālibet homo singular᷑ pōt videre. ita in ꝓposito posse creare. sicut q ꝑmo cōuenit isti termio cōi deus. ⁊ de quocūq̃ pdicatur iste termin⁹ deus. de eodē pdicat᷑ illud pdicatū. ⁊ tm̃ nullo modo pdicat᷑ de b ſmino deus ꝑ se sed ꝑ ꝑsonis dinis.

Rūdetur

Ad argumentū ꝑncipale dico q maior est ꝑa q̃n illud ꝑcise supponit ꝑ suppositū. ⁊ nō ꝑ aliquo formal᷑r distincto a supposit᷑. modo iste terminus deus nō ꝑcise supponit ꝑ tribus ꝑsonis. ꝫ etiā supponit ꝑ ipsa diuina eēntia. ideo hec ē vera. deus est tres ꝑsone. q eēntia dina est tres ꝑsone.

€ Ad argumēta ꝑncipale

Distinctionis q̃nte. Questio prima.

Jrca distictionem q̃ntā q̃ro ꝑmo. Utrum eēntia dina generet vel generet. Q sic. ꝑmo sic. eēntia diuina est res gīans vel pr̃ generās. ⁊ vltra. g̃ eēntia dina ē generās. ⁊ vltra. g̃ eēntia diuina generat. aīs verū. g̃ ⁊ ꝓbs. Prima ꝓba ꝑz ꝑ illā reglaz ꝑus acceptā. q a determinabili sumpto cū determinatōe nō distrahēte nec diminuēte ad determinabile absolute sumptū est bona ꝓba. g̃ sequitur eēntia dina est res generās. ergo est generās. Secā ꝓba ꝑz. q de quocūq̃ pdicat᷑ ꝓncipium alicuius ꝛ bi. ipm̃ ꝛbum pdicat᷑ de eodē. Aīs patet. q eēntia est pr̃. ⁊ nō est pr̃ nō generans ergo est pater generās. ⁊ vltra. g̃ est res gene-

Distinctio V
Ā
Questio I

Probat᷑ ꝑmo

c

Impugnatur

D Opinio scoti

Secō

rans. Secō sic. nō minus est diuina essentia ratio gīandi q̃ forma i creaturis est rō agēdi. sed q forma in creaturis est rō agendi vere d̃r forma esse agēs. ergo eadē modo q eēntia diuina est rō gīandi. vere d̃r generans. Maior videt᷑ manifesta. q nihil est quod possit ꝺe eē ratio gīandi nisi eēntia diuina. Probatio minoris. rū q illud quo posito pōt poni actio. et quo nō posito nō pōt poni actio est vere agēs sed posita forma pōt poni actio. et ipa amota quocūq̃ alio posito nō potest poni actio. ergo ipa forma vere est agēs. Tum q agere ꝓuenit alicui ꝑmo ⁊ nō cōuenit ꝑmo subiecto. nec aggregato ex forma et subiecto. quia tunc nihil posset agere nisi subiectū. vt tale aggregatū. quod est manifeste falsū. quia ipa forma separata poterit agere. Tum q accidēs separatus vere agit. g̃ q̃n est coiūctum vere aget. Tuz q agere cōuenit subiecto ꝑ formā. ergo veri⁹ cōperet ipi forme. Tum q intellectus intelligit ſm brm̃ augustinū. ergo eadē rōne forma agit Tuz q aliter pars nō dicet moueri. quia nihil posset agere. nec ꝑ ꝑs pati nisi subiectum vel compositū.

Tercio

Tercio sic. q̃ncūq̃ aliqua sūt idē oĩbus modis ex natura rei. de quibuscunq̃ d̃r vnū ⁊ reliquū. sed generare ⁊ pr̃nitas sūt idez oĩbus modis ex natura rei. g̃ si essentia dei est pr̃nitas. essentia diuina vere gīnat.

Quarto

Quarto sic. eēntia diuina est pr̃. ergo eēntia dina generat. Añs patet ꝑ ꝓcedentē questionē. ꝓba ꝑz quia omnis pater gīnat vel genuit. ergo si eēntia diuina est pater. vere generat vel genuit. Sil᷑r si est pr̃. ergo est filij pater. ꝫ nō est pr̃ filij nisi q̃ gīnat. ergo generat filiū. Ad oppositum est magister in lra.

B Conclusio

Cōclusio. in ista questione est certa q eēntia dina nō generat nec generatur. ⁊ est determinata per ecclesiam extra de summa trini. ⁊ fide catholica. c. damnamus. Sed diuerse rōnes a diuersis assignant᷑. Unde dicūt aliqui q essentia nō generat nec generat᷑. quia essentia nō potest supponere ꝑ suppositō. ⁊ ideo ea que sunt ꝓprīa ꝑsonarum q̃b⁹ ab inuicē distinguunt᷑. nō possūt essentie attribui. significare⁹ cm̃ q eēt distinctio in essentia diuina sicut est in suppositis.

€ Opinio tho.

Contra

Contra si ista ratio esset bona. hec essz falsa. eēntia est paternitas. q paternitas est ita ꝓpria ipsi suppositō sicut ipm̃ generare. ⁊ ꝑ consequens ita significaret distinctio in ipa eēntia dina sicut i suppositis nisi aliō obstaret. Alīt d̃r q b nō est ꝓcedēda q eēntia gīnat. et ratio logicalis assignat᷑ ista. q̃ncūq̃ subiectum est abstractum vltimata abstractōe ⁊ pdicatū ex ratōne sua nō potest predicari nisi formaliter. nō potest esse vera propositio nisi sit per se primo modo

D Opinio scoti

subiectū est hic abstractū vltimata abstractiōe ⁊ b pdicatū de rōne sua nō pōt pdicari nisi formaliter. ⁊ mō inherentis. g̃ ꝓpositio nō pōt esse vera nisi ꝑ se ꝑmo mō. sed hec nō est vera ꝑmo mō. q pdicatū nō est de ꝑ se intellectu subiecti oīe em̃ q̃d dicit ad aliud est alīq̃d ꝓter relationē. vij. Tho. ⁊ ita relatio nō est infra ꝓceptum illi⁹ absoluti. Maior declaratur. in substātijs est tm̃ vna abstractio. scz q̃ddītatis a suppositō. ꝓꝑie nature. q ſbe nō sunt nate cōernere aliq̃d alteri⁹ nature sic būanitas abstrahit᷑. et tō illud vt sic ꝓsideratū est ꝓcise ipz. q cuilibz alij extraneū. sicut dicit Auicēna. v. metha. eēnitas est tm̃ eēnitas ⁊ nihil aliud: ꝫ in accidētibus est abstractio a suppositis alteri⁹ nature ꝑmo dicēdo albedo. Secā ab idiuiduis. dicēdo q̃ddītas albedinis. Jn relatiuis sūt plures abstractōes. ⁊ sic patet q vltia abstractio est q̃ddītatis absolutissime sumpte ab omi eo q̃d est quocūq̃ mō extra rōez q̃ddītatis. Circa aliū terminū eiusdē maioris. scz q pdicatū de quocūq̃ pdicat᷑ de necessitate formal᷑r pdicet᷑. dicit᷑ esse notādū q substātiua pnt dupliciter pdicari i diuinis. q̃ncūq̃ formalit᷑. q̃ncūq̃ per idēritatē. Sz adiectiua si pdicātur. de necessitate pdicātur formalit᷑. ⁊ hoc q sunt adiectiua.

Naz ex hoc q adiectiua sūt. significāt formā ꝑ modū informātis illud de quo videlicet formalit᷑ dicūtur. talia nō sunt tm̃ noīa adiectiua ꝫ etiaz oīa ꝑticipia ⁊ v̄ba. Ex istis patet illa maior. q illud pdicatū ꝑcise natū est pdicari formalit᷑. iō non pōt saluari veritas ꝓpt᷑ idēritatē tm̃. ⁊ q subiectū summa abstractione abstractū nō pōt stare pro aliquo q̃litercūq̃ alio a se. sed ꝑcise pro se formal᷑r. ⁊ iō oportet q sua ratio ꝑcise formalit᷑ essz idē illi pdicato. quod nō posset esse nisi ista rō ꝑcise ineluderet illud pdicatū. ꝑz g̃ maior ⁊ minor. est manifesta. iō ⁊c.

E Cōtra opi. scōay.

Cōtra istā opinionē arguo q maior assūpta sit simplicit᷑ falsa. Nā ista est vera ſm istū essentia diuina cōicat᷑ filio. et hoc pdicatū est verbū vel ꝑticipiū q̃d nō est natū pdicari nisi formalit᷑. ⁊ tm̃ nō est ꝑ se ꝑmo modo. Preſea. hec est vera. essentia diuina videt᷑ ab intellectu creato. ⁊ subiectū est abstractū vltiata abstractiōe. ⁊ pdicatū nō est natū predicari nisi tm̃ formaliter. ⁊ tm̃ nō est ꝑ se ꝑmo mō etiā ſm eos. Ad ista dicit q cōicari et similit᷑ videri ab intellectu creato dicit ꝑcise relationē rōis sup essentiā. ⁊ iō nō ponūt aliq̃d reale in essentia. ⁊ ꝓpt᷑ b nō sunt pdicata distinctiua essentie. ꝫ gīnare est aliq̃d reale in eēntia. ⁊ reale pdicatū distinctiuū illi⁹ cui cōuenit ab alio. Et iō illa minor. ſtelligit᷑ q̃n pdicatū est aliq̃d reale distinctiuū illi⁹ cui addit᷑ nō ēs rōis tm̃. tūc

Universidad de Deusto
Biblioteca

arguitur sic. Nullū ꝑdicatū qđ̄ necessario ꝑdicatur formaliť ꝛ est distinctiuū illius cui additur pōt ꝑdicari de eēntia in abstracto. sed generare tm̄ ꝑdicať formaliť. ergo est distinctiuū illi? cui addiť. g̃ non pōt ꝑdicari de essentia in abstracto. Cōtra. abstractū vltiata abstractōe non magis abstrahiť ab ente reali. q̄ ab ente rōis. ḡa ita repugnat sibi q̄ sit ens rōnis sicut q̄ sit qđcūq; ens reale sibi extraneū. g̃ tale abstractus nō magis recipit predicationē entis rōnis q̄ entis realis. g̃ si ꝓpť tales abstractiones hec esset falsa. essentia generat multo magis hec esset falsa. essentia cōicať. essentia videtur ab intellectu creato. si ista dicāť ꝑcise relationē rōnis. qz iste relatiōes rōis ita erūt extranee sibi sicut generare reale. Cōfirmatur qz ſm auicennā quez allegat. sicut eq̄nitas inquātus eq̄nitas nō est vna nec plures: ita nec est in effectu nec in intellectu nec vle nec ꝑticulare. ꝛ tm̄ aliq̄ istoꝝ tm̄ dicūť vltra eq̄nitatē entia rōnis. g̃ a tali abstracto nō magis remouet aliq̄d reale sibi extraneū q̄ ens rōis cuius esse est sibi extraneū. Pꝛeterea. supposito q̄ cōicari ꝛ videri ab intellectu creato dicūť ꝓcise relatiōes rōis. tm̄ intelligere ꝛ velle eē bonum ꝛ esse sapientē ꝛ hmōi dicūť aliq̄d reale. sicut er generare. sed oēs iste sunt vere eēntia divina intelligit. eēntia divina vult. eēntia est bona. est sapies. ꝛ sic de aliis. ꝛ tm̄ sunt vere ꝑmo modo dicēdi ꝓ se ſm istū. qz oia ista ꝑdicata distinguūtur formaliť ab essentia divina ſm eos. Pꝛeterea. hec est vera essentia divina creat. eēntia divia distinguiť a creatura. ꝛ tm̄ predicata sunt distinctiua. qz nc̄rio inferūt eēntiā diuinā distigui ab aliquo. Pꝛeterea. rō sua nō ꝓcludit. qz bui? deberet assignari rō q̄re tale ꝑdicatū reale distinctū non ꝑdicať de essentia. ꝛ assignat rōem. ḡa subiectū est abstractū vltiata abstractiōe. ꝛ ꝑdicatū nō est natū ꝑdicari nisi formaliť. ß ista cā est cōis siue ꝑdicať ꝑdicatū ꝺistinctiuū siue aliud. Pꝛeterea. sempstat q̄ nō oportet istā ꝓpōem eēntia generat esse verā ꝓ se ꝑmo mō. ꝛ iō nō est negāda. qz ex forma ꝑdicatiōis seq̄reť ipam esse verā ꝓ se ꝑmo mō. ꝛ tūc ſm eos eodē mō essent iste negāde eēntia est bona. intelligēs. volēs. ꝛ hmōi. ḡa nō sunt ꝓ se ꝓmo mō etiā ſm eos. Sz iō est ista negāda eēntia generat. qz inferret essentiā distigui a genito. ꝛ ß est rō magistri q̄ melioꝝ est q̄ alia. Scđo arguo cōtra ꝑdictaꝝ maiorē. qz nō min? abstrahiť subiectū ab accidēte. q̄ abstractuꝝ vltiata abstractiōe a talib? ꝑdicatis cuiusmōi sunt gñare ꝛ spirare ꝛc̄. ß nō obstāte tali abstractōe aliq̄ accidētale qđ̄ nō ē natū ꝑdicari nisi formaliť ꝑdicať de subiecto. ꝛ non ꝓ se ꝑmo modo. sicut q̄ homo est albus musicꝰ ꝛc. g̃ nō obstāte tali abstractiōe poterūt aliq̄ ꝑdicari q̄ nō sūt nata ꝑdicari. nisi formaliť de tali abstracto. ꝛ tm̄ nō ꝓ se ꝑmo mō. Cōfirmať ista rō. qz abstractio talis nō facit q̄ ꝓpō sit ꝑmo mō vel scđo. ß ꝑcise facit q̄ illd̄ abstractū nō pōt supponere ꝓ illo a quo abstrahiť. ergo q̄uis eēntia sit abstractū vltimata abstractōe ex ß nō sequiť. q̄ nihil qđ̄ nō est natuꝝ ꝑdicari de ea nisi ꝓ se ꝑmo mō. ß facit q̄ eēntia nō pōt supponere ꝓ ꝑsona vel supposito ꝛ de ß est q̄o ꝑncipalis an illa eēntia generet. Tertio maior sua est falsa in creatur. qz ß est ṽa. eq̄nitas distinguiť a deo. eq̄nitas est creata. ꝛ tm̄ predicata nō sunt nata ꝑdicari nisi formaliť. ꝛ tamē sunt vere ꝓ se ꝑmo mō. Silr ß est ṽa. bũanitas est vna. ꝛ tm̄ nō est ꝓ se ꝑmo mō. Assumptū ꝓz qz sequiť. ß bũanitas ē vna. g̃ bũanitas ē vna ab inferiori ad supius. ꝛ añs est verū. g̃ ꝛ ꝓns. Pꝛeterea qđ̄ dicit q̄ in substātijs nō est abstractio nisi a suppositis ꝓpe nature. nō est verum ſm eū. qz illud qđ̄ ꝑdicať de alio ꝛ nō i abstracto. ꝑdicať de illo ꝛcretiue. ß sba ꝑdicatur de aliquo supposito alteri? nature. ꝛ nō in abstracto. sicut ß est vera fili? dei est bō. ꝛ ß est falsa fili? dei est bũanitas. g̃ sba ꝛcernit aliq̄ꝺ suppositū alteri? nature. Pꝛeterea sic albedo ꝑdicať de albedib? singularib?. q̄uis a supposito alteri? nature abstrahať. ita bũanitas ꝑdicať de bũanitatibus singlarib?. Naz ß est vera. ß bũanitas est bũanitas. q̄uis nō ꝑdicať ꝺ supposito alteri? nature. g̃ bũanitas ñ ē abstractū vltiata abstractōe. sicut nec albedo. Pꝛeterea qđ̄ dicē q̄ qđditas albedis abstrahiť a ꝓprijs singlaribꝰ nō ē verū. qz sic oñsū ē in scđa distinctioe nō ē talꝭ dñia in albedie. q̄ sit quidditas vel aliq̄d ꝑter qđditatē. qđ̄ tm̄ req̄reret ad talē abstractōez. Pꝛeterea qđ̄ dicit de scđo ſmio nō est ad ꝓpositū. qz q̄uis nō posſit ꝑdicari nisi formaliť. tm̄ ex ß nō sequiť. q̄ si ꝑdicať de aliquo q̄ nō pōt stare ꝓ quocūq; alio nisi ꝑcise ꝓ seipo. ꝛ ꝓpter ß predicať ꝓmo mō. qz albū musicū ꝛ hmōi ſm rōnem suā nō pñt ꝑdicari nisi formaliť. ꝛ homo nō pōt stare nisi ꝓ seipo. Tm̄ nullo modo pōt homo stare ꝓ quocūq; accīte ꝛ tm̄ iste sūt vere bō ē albus bō est musicus. bō currit. ꝛ sic de aliis. Et bui? rō ē. qz q̄uis homo nō posſit stare nisi ꝓ boie. qz tm̄ albū currēs. et sic de aliis adiectiuis ꝝ bis ꝛ ꝑticipijs. pñt stare ꝓ boie. iō ꝓpōnes verificanť. q̄uis nō sint ꝑ se ꝑmo mō. ꝛ eodē mō qz in talib? ꝓpōnib? eq̄nitas creať. eq̄nitas distinguiť a deo. ꝛ sic de aliis. ipa ꝑdicata pñt supponere ꝓ ipa eq̄nitate. iō tales sūt ṽe qz subiectū ꝛ ꝑdicatū ꝓ eisdē supponūt. ergo eodē mō si gñare vel generās

posset supponere pro ipa essentia adhuc esset vera. essentia generat. q̄uis nō esset ꝑ se ꝑmo modo sic̄ hec est vera. eēntia diuina est bona. ḡa ꝑdicatū supponit pro ipsa eēntia. q̄uis nō sit ꝑ se. pꝛio modo. Ex hoc patet ad primū. Ad primū dicit q̄ homo est albus. qz albedo hois est in subiecto. Et ita est q̄ multa ꝑdicata q̄ ꝑdicātur de accidēte ꝓmo. scđario ꝑdicātur de ſb iecto accidētis. ꝛ multa q̄ ꝑmo ꝑdicātur de accidēte nullo mō ꝑdicātur de subiecto. Silr multa ꝑdicata q̄ ꝑdicātur pꝛio de natura assūpta ꝑdicātur de verbo assumēte. sic̄ pater generat filiū ꝛ hmōi ſm rōnem suā nō pñt ꝑdicari nisi formaliť. ꝛ homo nō pōt stare nisi ꝓ seipo. Tm̄ nullo modo pōt homo stare ꝓ quocūq; accīte ꝛ tm̄ iste sūt vere bō ē albus bō est musicus. bō currit. ꝛ sic de aliis. Et bui? rō ē. qz q̄uis homo nō posſit stare nisi ꝓ boie. qz tm̄ albū currēs. et sic de aliis adiectiuis ꝝ bis ꝛ ꝑticipijs. pñt stare ꝓ boie. iō ꝓpōnes verificanť. q̄uis nō sint ꝑ se ꝑmo mō. ꝛ eodē mō qz in talib? ꝓpōnib? eq̄nitas creať. eq̄nitas distinguiť a deo. ꝛ sic de aliis. ipa ꝑdicata pñt supponere ꝓ ipa eq̄nitate. iō tales sūt ṽe qz subiectū ꝛ ꝑdicatū ꝓ eisdē supponūt. ergo eodē mō si gñare vel generās ne cōcederet q̄ diuina eēntia distingueret ab aliquo qđ̄ est in dinis. cū sit norū apud oēs generans distingui a genito. et ecōuerso. ꝛ ideo eēntia nō pōt gñare nec gñari. qz nō pōt distingui a quocūq; supposito i dinis. Et ita abstractio nō est cā ꝛ tales nō ꝓcedunt. q̄ abstractio nihil facit nisi q̄ abstractū non pōt ꝓ illo supponere a quo abstrahiť. Nec qz ꝑdicatum nō pōt ꝑdicari nisi formaliť. cū tale ꝑdicatum posſit ꝑdicari nō tm̄ ꝑmo modo. Nec qz tunc sequeret q̄ ꝑdicatio eēt ꝑ se ꝑmo modo. sicut ostensum est ꝛ aliā opinionē. ß qz ista ꝑdicata nō possunt ꝑdicari in dinis. nisi de illis de q̄bus ꝓmo ꝛ immediate ꝑdicanť. ꝛ hoc qz illa ꝑmo distinguūntur ꝛ sola illa. Contra ꝑdicta pōt obiici. ꝑmo ꝛ hoc qđ̄ innuiť in arguēdo cōtra ꝑmā opinionē q̄ ꝺ tali abstracto pōt aliquid ꝑdicari. q̄uis nō ꝑ se ꝑmo modo. Cōtra. tūc posset ß cōcedi. humanitas est homo. ꝛ similr ista humanitas est alba q̄ tm̄ nō conceduntur.

Pꝛeterea. pñtas ꝛ gñare sunt simplr idem. g̃ de quo ꝑdicatur vnū ꝛ reliquū. ß eēntia est paternitas. g̃ eēntia gñat. Pꝛeterea in creaturis gñare ꝛ gñari ꝑdicanť de aliq̄bus mediantibus aliis. g̃ eadē rōne in dinis. Ad ꝓmū posset respōderi leuiter ſm ꝛmē. vñ. metꝰ. cōmē. ꝛri. q̄ q̄ditas hois vno mō est bō ꝛ alio modo nō. qz est homo q̄ est forma. ꝛ nō est bō qui ē cōpositus ex materia ꝛ forma. Aliť dico. ꝓ pōt ß simplr negari. humanitas est homo. ꝛ silr ista. humanitas currit. bũanitas est alba. Ad cuius intellectū sciendū q̄ sicut aliq̄ sincathegoreumata includūt ex vsu loquentiū aliqua categoreumata. sicut pꝛs de ß signo q̄libꝛ quod includit suū distributibile p equalētiā. Aliter em̄ hec nō eēt ꝓpa quodlibet est ens. sicut nec ista. oīs est ens. vel ista oīe est ens ꝛ tamen ß concediť. qz valet istā. oē ēs est ens. ꝛ ita isto signū q̄libet equiualet signo distributiuo ꝛ distribuibili scz huic qđ̄ dico oīe ens. Similiť dicēdo. totus sortes ſm q̄ totꝰ tenet sincathegoreumatice. ly totus includit suū distribuibile. qz valet ß totū q̄libet ps sortis. ꝛ ita est dicēdū i mliť aliis. Eođ mō ex cōi vsu loqndi aliq̄ categoreumata ꝛ includūť sincathegoreumata ꝛ ß pp breuitatē loqndi. ꝛ ita ē i ꝓposito q̄ talia abstracta ex vsu aliquoꝝ auctoꝝ ꝛ includūť aliq̄ sincathegoreumā sic̄ nc̄rio vl̄ ꝓ sevl̄ ꝛz q̄d ꝛ hmōi. ꝛ ita ista bũanitas ē bō vl̄ bō ē bũanitas ꝛz istā. bō nc̄rio ē bũanitas. vl̄ bō ꝓ se ē bũanitas. ꝛ ista humanitas ē alba. vl̄ bũanitas currit. valz istā. bũanitas nc̄rio est alba. vel necessario currit. q̄ oīes false sunt. ꝛ iō oēs tales bũanitas est bō. bũanitas ē alba. humanitas currit, eēnt vere dc̄rute ſmonis si bũanitas

Ad ꝓmū Contra predicta Arguiť Pꝛimo Scđo Tertio R

Universidad de Deusto
Biblioteca

precise suppoeret,p aliqua re.sicut albedo vel homo vel hmōi.ꝛ supponūt pcise p rebus.ḋa nō est aliq̄ res,p qua pōt supponere cui ñ attri buunt̄ ꝓdicata oī modo exp̄sso in ꝓpone.et h̄ maxime debet cōcedi ab illis q̄ negāt vnitatē minorē numerali,ꝛ distinctionē formalē.q̄uis alij possent facilius hoc saluare p fundamētū eoꝝ simplr falsum.de quo dictū est dist.ij. Ve rumtn̄ si intelligant mō ꝓdicto debēt negari. q;ꝓdicata nō attribuunt̄ illi nccrio,p quo bu manitas supponit.ꝛ iste mod⁹ sincatbegoreu maticus nccrio intelligit in illo qō supponit. Unde accipiēdo humanitatē fm q̄ pcise sup ponit,p re ꝛ nō icludit aliquē modū sincatbe goreumaticū.tūc oēs iste essent vere. humani tas est homo.humanitas currit.humanitas ē alba.ꝛ sic de alijs.cn̄ quelibet istarū esset ꝓtin gens.De vltimis ꝑs q̄ fozēt ꝓtingētes.sic iste sunt ꝓtingētes. homo currit homo est albus. ꝛ sic de alijs.sed de ista humanitas est homo. humanitas est aial ꝛ de hmōi dubiū eēt magi. De quo cn̄ dico q̄ sunt ꝓtingētes.q; manētib⁹ rebus pn̄t eē false.Unde si nō eēt nisi vna hu manitas in mūdo.ꝛ illa eēt assumpta a verbo bec eēt falsa simplr.humanitas est hō. sicut h̄ eēt falsa simplr.homo est humanitas. Cuius rō est.q; hō concretū supponeret nisi,p suppo sito sustentāte naturā humanā seu humanita tem.ꝛ cn̄ suppositū simplr nō est humanitas.

Obijcitur ꝑmo

Sēdo

Rūdef ꝑmo

Si dicaḳ q̄ tūc homo nō supponeret,p eodē quod significat.et ita videret eē concretū. sic albū qō nō est verū. Sicr tūc bec eēt vera bu manitas est in intellectu.est in effectu.que cn̄ oīa negat Auicēna. Rn̄deo q̄ homo est ꝓcre tum aliquo modo.nō cn̄ sicut albū ꝛ hmōi cō creta accn̄talia.Cui⁹ rō ē.q; albū semp suppo nit,p re alia ab albedie. nisi forte supponat,p ipa albedine.qō nō est de virtute ꝑmonis.ꝛ ido nunq̄ potest ꝓcedi q̄ albedo est alba. q; diffi nitio exp̄mens q̄d nois ipi⁹ albi est ista.aliq̄d informatū albedine.ꝛ q; albedo nnuq̄ informaḳ albedine.ideo albedo nunq̄ est alba. Hō aūt ꝛ hmōi sunt cōcreta.ꝛ aliq̄n supponit,p re alia q̄ sit importata p abstractū.ꝛ aliq̄n,p illa eadē re importata p abstractū. q; diffinitio ex primēs q̄d nois est talis q̄ homo est res huma nitatē sustentās.vel humanitas nulli alteri i nitens.ꝛ iō supponit,p omni sustētāte huma nitatē.ꝛ tūc supponit,p re alia ab humanita te.ꝛ iō ꝓdicatio humanitatis de boie,p tali ē simplr falla. Supponit etiā,p hūanitate nulli alteri innitēte ꝛ solū,p tali.ꝛ si nulla humani tas innitaḳ alteri.tūc supponit pcise,p huma nitate.ꝛ tūc ois homo eēt humanitas.nisi in cluderet aliq̄ ꝑāle sincatbegoreuma modo exposito.ꝛ cn̄ illa esset ꝓtingēs. q; homo nūq̄ supponit,p humanitate nisi q̄n alteri ñ initit.

Rūdetur secdo

Ad scām dico q̄ sicut humanitas ex vsu lo quētiū includit aliq̄n h̄ sincatbegoreuma ne cessario vel p se.ira aliq̄n includit h̄.sincatbego reuma p se pmo modo q̄ satis innuit Auice na assignās rōem quare humanitas vel eq̄ni tas.nec est vna nec plures.nec in effectu. nec in intellectu.nec in actu.nec in potētia. q; scz nullū istoꝝ ponit in eius diffinitiōe.ꝛ iō nullū istoꝝ ꝓdicaḳ de ea pmo modo dicēdi p se.ꝛ iō intelligit q̄ eq̄nitas nec est in actu nec in po tentia p se pmo modo quecūq; cn̄ res importe tur p equinitatē. illa veraciter vel est in actu vel in potētia.ꝛ eodē modo nō possz negari q̄ eq̄nitas eēt aialitas.q; nō adequate. Et ita p talia sincatbegoreumata de vsu loquentiū in tellecta in talibus abstractis pn̄t saluari oīs auctes negātes aliqua ꝓdicata a talibus ab stractis.que cn̄ vere dicunt̄ de ꝓcretis.Et boc posset cōfirmari p Auicēnā q̄ ita dicit. q̄ aial fm q̄ aial.nec est in actu nec in potentia.nec vnū nec plura.sicut dicit q̄ eq̄nitas fm q̄ eq̄ nitas.nec est in actu nec in potētia ꝛc. Et ita oīa talia vere negant̄ a cōcretis cū reduplica tiōib⁹ negatis vel alijs sincatbegoreumatib⁹ negatis sicut abstract. Ad scām dico.q̄uis

Ad scām at.

gñare ꝛ paternitas sic sint simplr idem.fm q̄ gñare accipit noialr.sicut cētia ꝛ pnitas. ꝛ iō sicut h̄ est ꝓcedēda cētia est pnitas.ita et illa.cētia est gñare.cn̄ illud ꝓbū nō ꝓdicaḳ ō cētia.dicēdo cētia gñat.ꝓpt cām p⁹ dictā.

Ad tertiū

Ad vltimū dico q̄ q̄uis in creaturis gñare ꝛ gñari ꝓdicent̄ de aliq̄bus mediātibus alijs sicut dr q̄ ignis gñat.q̄uis forte nō sit verum nisi q; h̄ est vera.calor gñat.vel aliq̄ talis in q̄ affirmaḳ gñans de forma.q̄ est ꝓncipiū agēdi. cn̄ cōiter loquētes nō sic recipiūt talē predica tionē in dīnis. et h̄ rōnabilr.q; in creatur illō qō sic denoiaḳ mediate gñare. q; aliud primo denoiaḳ gñare ē realr distinctū a gñato ꝛ pus eo.nō sic aūt in dīnis.ꝛ iō cētia nō dr gñare. q; tūc distingueret̄ cn̄ fm oīs oīe generans distinguiḳ a genito. Ad pmū ꝓncipale dico q̄ cētia nō ē res gñans.si ly generans teneḳ pure pticipialr ꝛ adiective.ḟ ē res nō generās q; cētia n̄ gñans.Et qn̄ dr q̄ cētia ē pr̄ ꝓce do.Et qn̄ dr q̄ ē pr̄ gñans vl pr̄ n̄ gñans. Pōt dici q̄ si ly gñans teneḳ pure adiectie q̄ neuḳ ē ꝓcedēda.Cui⁹ rō ē.q; aliq̄n ad h̄ q̄ determi nabile sumptū cū aliq̄ determinatiōe ꝓdicet de aliquo.requrit̄ q̄ determinatio vere ꝓdicet ō de terminabili.ꝛ q̄ tam determinatio q̄ deter minabile ꝓdicetur de ꝓncipali subiecto sicut ad veritatē istius.fortes est homo alb⁹,requrit

Ad pmū pn.

Ad scām

Ad relia ꝑs solu.

veritas istarū triu;.q̄ fortes est homo.fortes ē albus.ꝛ hō est albus.ꝛ tūc eēt h̄ falsa.cētia ē pr̄ generās.q; h̄ est falsa.cētia est generās.ꝛ h̄ esset falsa.cētia est pr̄ nō generās.q; hec ē falsa.pr̄ est nō generās.ꝛ ita in talib⁹ ꝓpositis nō oz q̄ a quo negaḳ aliq̄ tale ꝓpositū.q̄ vna pars sumpta cū opposita ꝓdictōe alterius ve rificeḳ de eodē.sicut nō sequiḳ. asinus non est lignū albū.ḡ est lignū nō albū. ꝛ cn̄ nō est om nino sile.q; nusq̄ inueniḳ nisi in deo q̄ aliquid ꝓdicaḳ de aliquo.ꝛ de ꝓdicato sumpto vnifor miter.ꝛ fm eandē suppōnez aliq̄d ꝓdicek. q̄n ꝓdicek de subiecto.ꝛ ita talis modus arguēdi oīs pater generat.cētia est pr̄. ḡ essentia ge nerat.vbi pr̄ eodē modo supponit in vtraq; ꝓ pone.semp tenet.ꝓrerq̄ in ꝓposito in diuinis Et tota cā est. q; nusq̄ alibi pn̄t tres res.qua rum nulla est alia res cē vna res numero.ꝛ ita ibi solū pōt aliquid vere affirmari de vna illa ru; rerū.ꝛ cn̄ negari ab illa re q̄ est ille tres res ꝓpter identitatē illius rei cū illis tribus reb⁹ et ꝓpter distinctionē illarū triū rerū inter se. Si cn̄ posset haberi talis sensus illi⁹ ꝓpōnis. essentia est pr̄.ꝛ ille pr̄ est generās.tūc eēt con cedendū q̄ essentia est pater generās. sed tūc nō valet ꝓña.ḡ essentia est gñans.sicut nō seq̄ tur.pr̄ est generās.essentia est pr̄. ḡ essentia ē generās. Ad scām dico q̄ posito q̄ essentia diuina sit rō agendi vel gñandi.et ita vere rō generādi sicut forma in creaturis est rō agēdi cn̄ nō debet ꝓcedi q̄ cētia gñat.sicut dz cōce dī in creaturis q̄ forma agit vel gñat.Et ratō dicta est.q; essentia diuina nō distinguiḳ a ge nerato. sicut forma creata distinguitur a ge nerato.Et iō illas ꝓbatiōes q̄ ꝓbant q̄ forma creata que est rō agendi vel gñandi vere agit ꝛ gñat.cōcedo.nisi forte auctores intelligant illud nō agit quod est in alio.ꝛ tūc nō ē dispu ratio nisi de modo loquēdi de quo nō est cura ad pn̄s.sed intelligēdo sicut intelligit pbs.v. merb.q̄ illud est causa ad cui⁹ esse sequiḳ effe ctus.ꝛ quo posito potest poni effectus.et quo nō posito nō ponīḳ effectus.ꝛ eodem modo ꝓ portionabilr de agente ꝛ generāte. sic dico q̄ forma creata vere agit ꝛ vere gñat et per se et suppositū vel etiā compositū nō generaḳ nec agit nisi per accidēs. Secus cn̄ est de gñato. q; compositū ꝑcise generaḳ.ꝛ nec forma gene ratur nec materia,ꝓprie loquendo.sicut alias parebit. Et si dicatur q̄ actiones sunt suppo sitorum. Dico q̄ hec ꝓpositio non inuenitur in philosophia.sed dicit̄ q̄ actiones et operatio nes reales sunt singulariū.q; nihil est reale ni si singulare. Ad tertiū argumētū ꝛ quartum ꝑs ꝓ predicta. Questio scda.

Questio II

Ecūdo circa eandem distinctionē q̄ro. Utrū filius gñaḳ de substātia pr̄is.

A Questio II

Ad argumētum ꝓncipale

Arguit q̄ nō.q; illud de quo aliq̄d gñaḳ est subiectum gñationis.sed essentia dīna nō est subie ctum gñationis divine.q; subiectū gñationis est in potētia ad terminū formalē illi⁹ gñatio nis.ḟ cētia nō est in potētia ad aliquē termi nū formalē.ḡ ꝛc. Ad oppositū est magister i lra dicens.q̄ filius generaḳ nō de nihilo. ḟ de substātia pr̄is. Jn ista q̄one oīs q̄si ꝓcordāt in re.sed in modo loquēdi discordāt. Ponunt cn̄ oīs q̄ cētria diuina est cōis tribus suppo sitis.ꝛ q̄ cōmunicaḳ filio ꝛ spū sancto a patre et q̄ iste ꝓsone constituunt̄ ex ꝓpetatibus et ipa diuina essentia.ꝛ q̄ suppositū pcise ꝓduci tur,ꝓducitur.ḟ an ipa essentia diuina debeat dici subiectū vel materia.vel q̄si materia isti⁹ generatōis,ibi discordāt. Aliqui dicūt q̄ cētia diuina est quasi materia in ista generatōe Unde dicit̄ q̄ sicut in generatōe creature est aliquid possibile.quod p̄supponīḳ generatiōi vt materia.et aliquis termin⁹ formalis indu ctus per generationē qui est forma.ꝛ ex eis cō stituit essentialr ipm ꝓductum.ita quasi ꝓpor tionabiliter in diuinis essentia diuina q̄ p̄sup ponit in patre est quasi materia.ꝛ relatio est q̄ si forma.ꝛ ꝓsona est quid constitutum ex cētia et relatione.tanq̄ aliquid ꝓductū ex quadam materia.ꝛ quadā forma. Jsta opinio ab aliq̄ bus declaraḳ sic.circa materiā istoꝝ generabi lium.ꝛ corruptibiliū est inuenire aliqua perfe ctōnis.sed plura ipfectionis. Primū imperfe ctionis est q̄ materia est alia fm essentiam in genito.ꝛ generāte. Secōm q̄ est in potētia ad actum q̄tum est ex se ad formā realr differētē. Tertiū q̄ realem transmutationē vadit de potentia ad actum.sed ꝑfectionis est. Primū q̄ materia est eiusdē rōnis in generāte.ꝛ gene rato. Secundū q̄ cū termino formali ꝓstituit per se vnum.licet sit impfectionis q̄ cum ter mino formali realiter componit. Tertiū q̄ ma teria est illud de quo cōstituti generaḳ. ne sit de nihilo. Circūscribēdo ergo oīs istas imp fectiones.scz diuersitatē materie in generāte et generato.et potentialitatē ipius ad diuer sas formas.ꝛ transmutationē per quam vadit de potentia ad actum realiter differentē. con siderando solam materiam vt est communis gignenti et generato. et vt est de quo est aliō ne sit de nihilo.ꝛ vt cum aliquo formali cōsti tuit suppositū ꝑfectū,ꝓductum. Dicitur q̄ sic materia ponēda est in diuinis ne sit de nihilo vel de substātia aliēa,ꝛ ita ab ista materia fm

Declaraḳ opinio

Opio henrici de gādauo q̄s, viij. q. ix.

Circa q̄onē nota

In oppositum

B

Universidad de Deusto
Biblioteca

primū opinantē remouet potētialitas mate/rie in generatōe substantie. Jtez potētialitas subiecti in alteratōe. Jtem potētialitas rationis respectu dñe. ⁊ ita oēm impfectionē remouet a materia. Hoc ꝓbat p rones. ꝑmo sic. illud qđ est p se ꝙstitutiuū ſnpositi ꝓducti et ꝑſupponit ipi generationi. magis ꝙuenit cū materia in gnatōe naturali q̄ cū forma ſbali. Sed ēntia bz totū esse ſibi ꝓprium in pre priuſ origine q̄ ſit in filio. igit filiatio magis bz rōem termini formalis q̄ ēntia. Jtem illud quod p generationē naturalē recipit ſupra se ꝓpaz formā geniti ad ꝙstituendū vnū p se ꝓductuz ſuppositiue bz aliquā ſiltudinē cuz materia. ēntia est bmōi. q: vel est primū fundamentū relationis. vel est fundamētum mediāte actu passiue generatōis. ⁊ relatio est vt forma fun/dameti. q̄uis em̄ in ꝓposito non ſit vere infor/mans. tm̄ sicut materia ſupportat formam. sic fundamentū ſupportat relationē. g̃ q̄tū ad h̄ q̄ pfectōis est ēntia bz aliquā ſiltudinē cum materia. Jtem sicut ſnpositū in diuinis qđ generat est ꝑ⁹ origine ipo genito. ita genera ri est ꝑ⁹ origine ipo generato esse. q: filiatio ex quo est formale ꝙstitutiuū filij est ꝓpr filio sicut forma in ꝓpositis est ꝑor ꝓposito. sic ꝑn/cipiū ꝑncipiato. ſ filiatio aūt ꝑſupponit fūda mentū ꝓprium fundamentū autem filiatōis est essentia mediāte actu passiuo originis. ſcz me diante generari. sicut est fundamētū p̄nitat mediāte generare actiue. sicut g̃ generatio est ꝑor filio. ita fundamentū filiationis est ꝑ⁹ filio. in illo ꝑori generari respicit ēntiā. sicut dispositio eius in fundāto filiationē. igit ge nerari est in essentia in illo ꝑori. sed nō est i ea sicut in generabili quod natū est eē p se gene/ratū. g̃ est in ea sicut in subiecto gnatōis. sed subiectū bz ſiltudinē cū materia. g̃ ēntia bz aliquā ſiltudinē materie filij gnandi. quāuis em̄ ſit ibi simultas nature ⁊ intellectus. tamē est ibi ꝑor. itas originis de qua est modo sermo

Scōa

Tertia

Jſtam opinionē. q: magis ꝙſiſtit in abusiuo modo loquēdi q̄ in re difficile est improbare. nō em̄ pōt improbari p boc q ēntia est t̄min? formalis gnationis. q: sicut in sequēti q̄ſtione patebit. ēntia nō est terminus formalis gna tionis diuine. Nec pōt facilr improbari per h̄ q potētia effectiua ꝑma sola causat. q: causali tas materialis nō dicit pfectōm. q: dicerent abutēdo vocabulo q̄ cā materialr vt materia vel quasi materia nō distinguit realr a forma. nō dicit aliqđ impfectōis. Vnde dicerent sic metaphorice loquēdo q̄ causa materialis dic pfectionē simplr ⁊ ponēda est respectu filij. q: nō est de nihilo. q̄uis nō sic in creatōe q: crea tio est de nihilo. Nec potest improbari facilr q: ꝑor est respectus realis actiui ad passiuū q̄ ad ꝓductū. quia dicerēt q h̄ nō ē verū. nisi q̄n materia ⁊ forma realr distinguūt vel ſm intē tionē. Silr dicerēt q ſpūssanct? est de ēntia sicut de q̄si materia. sic dicerēt de aliis q ōes ꝓnes intelligēde sunt q̄n materia ⁊ forma distinguunt intētione vel realr. Multa alia argumēta cōtra ꝓdicta minus valēt. q: mlta eor accipiūt simplr falsa. Jdeo arguo cōtra ꝓdictā opinionez ⁊ quero. aut essentia diuina dicet ꝓprie materia. au p ſiltudinē tm̄. et non per ꝓprietatē. Non ꝑmo modo. q: materia ita ꝺr ꝑcise de materia que vere est in potētia ad formā aliquā differentē. sicut forma ꝺr precise de altera parte ꝑficiēte materiā differentem. Silr nō plus ꝺr deus esse materia q̄ aſin? vel capra. Silr tūc sancti errarēt negando mate/riam in deo. q: nihil quod ꝺr de deo ꝓpriera rem debet aliquo modo negari a deo. Similr ſi materia ꝓprie dicerē de deo. q̄ro an aliquo modo distinguaē ab essentia saltē rōne vel nō ſi nō. tunc sicut essentia esset ꝓprie materia fi/lij. ita erit ꝓprie materia pr̄is. ⁊ ita bret pater materiā. Si aūt distinguit ſm rōez ab ēntia ſm modū eor loquendi. ⁊ nihil in diuinis ꝓprie distinguit ſm rōem ab ēntia nisi aliquod at/tributū absolutū. vel aliqua pfectio ydealis. vel aliqua relatio. g̃ illa materia esset aliquod absolutū. ⁊ tunc esset cōe tribus. immo ꝓdica retur de tribus. ⁊ ita vere pr̄ esset materia filij ⁊ filius eēt materia patris. Nec potest dicere aliquod respectiuū. patet discurrēdo per oēs respectus. sic g̃ essentia diuina nō ꝺr ꝓprie ma/teria. q: eadē facilitate diceret ꝓprie asinus ⁊ p prie bos. pz q: q̄n aliquod cōmune diuidit in sua inferiora. quor utrūq; vniuersalr negat ab illo alio. nullū ꝓtētū sub quocūq; illor potest vere ⁊ ꝓprie verificari de reliquo ꝓtento. ſ es ꝑmo diuidit in ens creatū ⁊ in ens increatuz et vniuersalr nullū ens creatū est increatum. nec ecōuerso. ergo nullū ꝓtentū sub ente crea to ꝺr ꝓprie de ente increato. sed ens creatum diuiditur in ſubstantiā ⁊ accidens. ⁊ vltra ſub stantia in materiā ⁊ formā ⁊ compositum. ergo nec materia nec forma ꝓprie dicitur de ente i/creato nec etiam compositū. Si dicatur q materia dicitur tm̄ per ſimilitudinē nō per ꝓ prietatem. boc nō potest esse nisi per aliquas conditiones cōmunes deo ⁊ materie et alijs. vel ꝓpter conditiones ꝓprias deo et materie Non ꝓpter primū. q: tunc ita diceret q essen/tia diuina esset asinus vel lapis. que omia di/cuntur de deo per ſimilitudinez. non per ꝓ prietatem. Nec ꝓpter secundum. quia sicut

€ Contra opi.

alique ꝓprietates conueniūt in deo ⁊ materie ꝑcise ſm eos. ita aliq̄ ꝙuenit ꝑcise deo et ho/me. ⁊ ita p ꝑns ēntia diuina diceret forma sic materia. Probatio assumpti. q: vna conditio forme in gnatōe vniuoca est q forma est eiusđ rōnis in generāte ⁊ generato. Iz impfectionis sit q numeret in eis. Nec aūt cōditio cōperit diuine essentie. q: est eiusdē rōnis inumerata in pre ⁊ filio. Et ſilr pfectōis est in forma q cū alio constituit vnū Iz ſit impfectōis q ꝙponit g̃ illud attribuit diuine essentie qđ pfectōnis est remouēdo illud qđ est impfectōis. Preterea nihil pfectionis ꝙperit ipſi materie. quin illđ idem ꝙperit forme. pz inductiue. q: illa forma est eiusdē rōnis in generāte et generato. sicut materia. Silr ita cū alio ꝙstituit vnū sicut ma teria. Silr ita potest forma eē illud de quo cō/stitutū ꝓducit ne ſit de nihilo sicut materia.

Probatio istius. Si aia itellectiua p̄cederet materiā ⁊ deus crearet materiā ſub aia intel/lectiua illud totū nō eēt de nihilo. q: tūc crea/ret qđ falsum est. cū aliqđ ipius ꝑsuppoāt. g̃ ē de forma ne ſit de nihilo. Silr pfectionis ē fa/cere ꝙstitutū esse in actu. ⁊ hoc verius cōperit forme q̄ materie. Silr pfectionis est esse ꝑn/cipiū agendi. ⁊ boc ꝑcise vel ꝙuenit forme vel verius q̄ materie. igit verius poterit dici q ēn/tia diuina ſit forma filij q̄ materia. Preterea q̄n aliqđ est materia in generatōne. vel illud vel aliud eiusdē rōnis est materia in ꝓducēte. ſi ra lia duo ſint in ꝓducente q̄lia ſint in ꝓducto. g̃ cū essentia ſit in pre ⁊ p̄nitas ⁊ ꝙstituit prem ſicut essentia ⁊ filiatio ꝙstituit filiū. ſequit q essentia erit materia respectu p̄nitatis quod erit absurdū. Jdeo dico ad q̄ſtionē cum vno doctore q̄ ſubtilius iſtā ꝙclionē declarauit. q filius est de ſubstātia pris nō sicut de materia nec q̄ſi materia. sed sicut de aliquo qđ est ſibi ꝙſubstātiale. ⁊ ita est de patris ſubstātia. h̄ est de pre q̄ est filio ꝙſubstātialis. ⁊ ita nō est fili? de nihilo. nō q: ſit de aliq̄ materia ꝑſupposita sed quia est de patre in quo est ſubstātia filij.

D Ritto ad q̄onez

Jſtaz positionē ⁊ modū ponēdi q̄ vult exp̄sse videre. videat ſubtilē doctorē. cui? opinionē ⁊ modū ponēdi teneo q̄tū ad ꝙclionē ꝑncipalē

€ Dubitationes

q̄uis in aliq̄bus lateralibus nō credā eū dice re verus. q: ſunt cōtra ꝑncipia aliqua que ꝑus diri in aliq̄bus p̄cedētib? q̄onib?. Sed tunc

Prima

ſunt hic aliq̄ dubitatōes quas tangit ides doc/tor. Prima. quō ꝑſona cōſtituit ex essentia et relatōe. nisi ēntia ſit potētia respectu relatio nis cū nō possit esse actus relatiōis. q: q̄cunq; alterius rōnis ꝙcurrūt ad ꝙstitutōnē alicui? sic se habēt q vnū est potētia ⁊ aliud act?. Se cūdo quō relatō distinguit ꝑſonā si nō ſit act?

Secā

ꝓprius ipius essentie q̄ est cōis. cū oēe ꝓpriū dicat acū respectu cōis. Tertio quō essentia Tertia
potest esse fundamentū relatōis nisi ſit potē/tia respectu illius. Quarto quō essentia com Quarta
municat filio. li nec ēntia ſit act? relationis. nec ecōuerso. Ad istas difficultates ꝛndetur Respondetur p alios
Quo ad ꝑmā ꝺr q q̄ditas creata est illđ quo Ad primā
aliq̄d est ens q̄ditatiue. ⁊ boc nō est imperfe ctionis. Secōo contrabit p dr̄am indiuidualē et actuat aliquo mō p eā. Tertio ipa natura ē actus. Iz ꝓprietates idiuiduales ſint magis p prie actus. sic accipiēdo illud qđ est pfectōis. relinquēdo illud qđ est impfectionis ē aliquo modo vniformiter in dinis. q: ēntia est illud quo ꝑſona est deus. ſ ꝓpetas diſtiguēs nō est forma nec actus. ⁊ q̄tum ad tertiū est ſile. q: Iz ēntia ſit actus. nō tm̄ est ꝓpius act?. Quātū Ad ſcōam
ad ſcōam ꝺr q ꝓpetas iſta nō distinguit q̄ddi tatiue. ſ tm̄ ꝑſonalr. nō tm̄ est actus. q: nō ꝓtra bit naturā. Quātū ad tertiā ꝺr q in creatur Ad tertiū q̄ret
ordo generatōis ⁊ pfectōis ſunt ꝙij. q: illđ qđ est ꝑncipiū in vno est vltimū in alio. Jn dinis aūt ſimul ꝙcurrūt ordo generatōis ⁊ pfectōis ⁊ ideo sicut in creatur ſi ꝙcurrerēt. ꝑmo quer/rēmus formā q̄ materiaz. ita est in dinis omino ꝑmo occurrit ipa ēntia. ⁊ postea occurrit vt q̄ddiras cōicata ſupposito. nō vt materia in/formata. Et ita relatio pullulat. nō vt forma i formans materiā. ſ vt nata eē deus ipa deitas ⁊ vt exīte eadē ſibi pfectissima identitate.

€ Cōtra rn̄. aliorum

Sed iſti accipiūt multa nō vera. Q̄z em̄ ꝺr q q̄ddiras creata est illud quo aliq̄d est ens q̄/ditatiue. ⁊ actuat p dr̄am indiuidualē. boc nō est verū sicut ꝓbatū est ꝑus. tū q: nō est ibi dif ferētia talis indiuidualis addita. tū q: ſi esset nō eēt ibi compositio. ex quo ſolū distinguere tur formalr. Tum q: ſi esset actus quidditatis eēt pfectior ipa natura. ⁊ natura nō eēt pfecti or ipa actualitate. ꝙns est falsum ſm eū. falsi/tas ꝙntis pz. q: dicit sic. natura est aliquo mō potētia respectu illius scz ꝓpetat indiuidual Vnde ⁊ natura ꝙhibet ⁊ determinat ꝑ ipm a et tm̄ humanitas in sorte est actus aliq̄s. ⁊ pre cise pfectior actus q̄ ſit ipm a. Iz a ſit magis p prius actus nature in q̄tū determinat ipam. ꝙna pz. q: ſm eū in creatur ordo generatōis ⁊ pfe/ctionis sūt ꝙij. q: ſm pbm. ix. metb. illa q̄ ſunt ꝓra generatōe ſunt posteriora pfectōe. ſ ipa natura ꝙcta est ꝓr generatōe ipa dria indiui duali ꝙbente. g̃ posterior pfectione. ⁊ per ꝙns dria idiuidualis erit pfectior. Si dicatur q ꝓpō pbi nō est vēr vera. sed in aliquibus et in aliq̄bus nō. Contra. ſi non ſit vēr vera. g̃ nihil valet ad intentū ſuū ꝓbandū. quia ex indiffi/nita non ſequitur aliqua ſingularis. Preterea

Universidad de Deusto
Biblioteca

si ꝑpō sit vera ſm intentū pbi. ℔ maxime erit qñ ꝓcedit de potētia ad actuꝫ in eodē gñe. qz qñ actus est alterius generis. pz q ꝑus generatione est ꝑus pfectōe. Naz subiectū est ꝑus accīte tam gñatōe q̄ pfectiōe. ℈ in ꝓposito in genere itur de potētia ad actū. g̃ potētia erit posterior pfectōe. cū sit ꝑor gñatōe. Si dicaꝫ q̄ tenet ꝓpō qñ illa ordinata distinguūt realr. et sunt in eodē gñe. Contra. tūc ꝓpō illa nō valeret ad ꝓpositū. qz accipit q̄ ordo gñatōis et pfectōis sunt ꝺ̄ij in creaturis. in diuis autē ocurrūt isti duo ordines. sed in diuinis nō ē talis ordo distinctoꝝ realr. g̃ intelligit de ordine ita nō distinctoꝝ realr sicut distinctoꝝ realr. Per aliqua p̄dicta pz q̄ rñsio ad scām diffi. cultatē accipit vnū falsum. q̄ ꝑpetas individualis distinguit naturā. qz nulla talis est ponenda. Contra rñsionē ad tertiā difficultatē pz ꝑmo q̄ nō semp ordo gñatōis et pfectionis in creaturis sunt ꝺ̄ij. et ergo alibi dicit q̄ causa naturalis nō impedita ꝑmo ꝓducit effectū pfectissimū in quē potest. et ſm eū alibi eadez causa potest hīe effectus ordinatos. g̃ in illis effectib⁹ idē erit ꝑmū ordine pfectōis et ordine gñatōnis. Confirmaꝫ istud. qz nō est incōueniēs q̄n eadē causa naturalis ꝓducitur forme ſbalis sit cā naturalis tam forme vltime q̄ prime in babētib⁹ plures formas ſbales. g̃ illa cā naturalis ꝑmo ꝓducet formā pfectionē. et per ꝑns formā vltimā. et ita illa forma erit ꝑma in vtroq; ordine. Et ex isto sequit q̄ creature nō semp ꝓcedūt de potētia ad actū. qz tūc via generatōis fieret ꝓcessus a forma vltima ad formā ꝑorē que est in potētia ad formā vltimam saltē magis q̄ ecōuerso. Silr qđ dicit q̄ creature ꝓcedūt de potētia ad actū. hoc videt ipe negare eo modo quo intelligit ℔ cū dicit. q̄ cā naturalis ꝓducit ꝑmo effectū pfectissimuꝫ in quē potest. Preterea qđ dicit q̄ in diuinis ocurrūt silr ordo originis et pfectōis. nō est verum. qz in deo nullus est ordo pfectōis. Silr pater est ꝑor filio origine. et tn̄ nō est ꝑor filio pfectōne.

B Rñsio auctoris ad difficultates

Ideo q̄tum ad istas difficultates dico q̄ potētia et actus nō p̄nt ꝓperre nisi rebus realr distinctis. et iō sicut in deo ſm oēs nō est ponēda compositio. nec quasi cōpositio. ideo eodē modo nō est ponēdū ibi q̄ aliqđ sit potentia vel actus respectu alterius. et ℔ ꝓpr idēritatē realē ēntie et relatōis in diuinis. Sed q̄cq̄d attribuit ēntie. attribuit et relationi. et ecōuerso. nisi oppositū sit creditū vel sequaꝫ ex talibus. sicut dictū alias est.

Ad ꝑmā

Ad ꝑmā g̃ dico q̄ quecūq; ocurrūt ad ꝓstitutionē alicuius et distinguūt realr. oꝫ q̄nū sit potētia et aliq̄d act⁹ nisi sint pres integles. ℈ relatio et ēntia sunt

Ad scām

vna res. et ideo neutrū est potētia respcū alt⁹

Ad scām dico q̄ oīe ꝓpriū distinctū realr pōt dici actus illius cōis. q̄uis nō tale cōe sic isti ymaginant. ℈ est aliquo mō cōe. Nūc autē essentia et relatio nō distinguunt realr. ideo etc.

Ad tertiam

Ad tertiā p idē q̄ fundamentū in ꝓposito n̄ est potētia respectu relatōis. qz nō distinguit realr.

Ad quartā

Ad quartā dico q̄ essentia nō cōicaꝫ filio ranq̄ ꝑrti. ℈ cōicaꝫ filio. qz filius p ꝓductionē bz eādē ēntiā cū patre.

Ad ꝑmū ꝑ ꝑma

Ad ꝑmū ar. gumentū ꝑ ꝑma opinione dico q̄ q̄uis in creaturis in actōe et ꝓductōe causarū naturaliuꝫ materia ꝑsupponat. tn̄ q̄tum ad actionē dei nō plus ꝑsupponit materia q̄ forma. q̄n sicut deus creat formā in materia ꝑēxīte. ita possz creare materiā sub forma naturali ꝑēxistente. et q̄n aliq̄d p̄dicaꝫ de aliquo quod nō est distinctum realr. tūc illud nō est materia. nec forma nec quasi materia. nec q̄si forma. nec video q̄n posset poni in deo q̄si ꝓpositio. sicut q̄si materia. Sicut em̄ dicis q̄ essentia est q̄si materia. qz ꝑsupponit in patre. amouēdo q̄cq̄d est impfectionis. et reseruādo quicq̄d est pfectionis ita posset dici q̄ ēntia ē q̄si materia et relatio quasi forma. q̄ ideo q̄si ꝓponūr. accipiēdo q̄cquid est pfectōis in ꝓpositōe. et relinquēdo q̄cquid est impfectōis in ꝓpositōe em̄ pfectōnis est q̄ illa q̄ ꝓponūt faciūt p se vnū. q̄ aūt sunt realiter distincta. ℔ est impfectōis. Similiter pfectionis est q̄ ꝓstitutū est pfectū. q̄ aūt illa que componūt sunt impfecta. ℔ est impfectionis. et sic de alijs. Relinquendo ergo illud qđ impfectionis est et reseruādo illa que sunt perfectionis. diceret q̄ in deo est cōpositio vl q̄si ꝓpositio. sicut dicis q̄ in deo est materia vel q̄si materia. attribuēdo deo quecūq; pfectōnis sunt in materia. et relinquēdo quecūq; impfectionis sunt in ea.

Justatur.

Si dicaꝫ q̄ illa que sūt imperfectōnis in ꝓpositione sunt inseparabilia a ꝓpositōne. et iō nō potest attribui alicui cō positio nisi illi attribuaꝫ illa q̄ impfectionis sunt.

Impⁿobatur

Hoc nō valet. qz eodē modo dicā q̄ illa q̄ impfectionis sunt in materia sunt inseparabilia a materia. et ideo nulli pōt attribui materia. nisi cui possent attribui ille impfectiones materie. et ideo sicut nō est dicendū q̄ essentia est quasi impfectio. ita nec dicendū est q̄ est q̄si materia.

Ad argumentū ꝑmum

Sed ad argumentū dico q̄ essentiaz habere totū esse sibi ꝓpriū ꝑus origine q̄ sit in filio pōt intelligi dupl̄r. Vel q̄ sit in prē tota. q̄ est ꝑor origine filio. et sic est cōcedendū ℈ ex hoc nō sequit q̄ sit plus materia q̄ forma et iō talis ꝓpriaꝫ nihil facit ad ℔ q̄ aliquid sit materia vel forma. Aliter pōt intelligi q̄ ipa met essentia sit ꝑor origine filio. et hoc dico cē

simpl̄r falsum. qz tūc filius esset ab eēntia et ꝓducereꝫ ab essentia. quod est simpl̄r falsum. cm̄ illa ꝑopriaꝫ si eēt ibi nihil faceret ad ℔ q̄ esset materia.

Ad scām ꝓcedo maiorē. sed dico q̄ relatio nō est forma ēntie. nec q̄si forma. nec relatio supportaꝫ ꝓpriē p fundamētuꝫ. ℈ magis debet dici q̄ est idē realiꝫ cū fundamēto. et ista idēritas realis facit oīa talia negari a relatōe et ēntia.

Ad tertiū

Ad tertiū dico q̄ gñari nō ꝑus est origine gñato esse. qz genitū esse nō est aliud a gñari. nec etiā filiatio q̄tuncūq; sit ꝓstitutiuū formale filij est ꝑor origine filio. Nec est silr de forma in cōpositis. et de filiatōe respectu filij. qz forma est ꝑor cōposito ꝑopriaꝫ nature. et ℔ nō est aliud q̄ formā posse esse sine ꝓposito. et nō ecōuerso. Silr forma est ꝑor ꝑopriaꝫ nature simplicitatis. est etiā ꝑor ꝑopriaꝫ cālitaꝫ intrinsece. Nulla aūt talis ꝑopriaꝫ pōt inueniri in filiatione respectu filij ꝓpter idēritatē realeꝫ filiationis cū filio.

Ad argu. ꝑm.

Et eodē modo nō est cōcedendū q̄ filiatio ꝑsupponit ēntiā. vel est posterior essentia. nisi forte ꝑopriaꝫ ꝑne aliquo modo. qz sequit. a est filiatio. g̃ a est essentia. et nō ecōuerso. qz paternitas est ēntia. et tamen nō est filiatio. Silr ꝓcesso q̄ gñari eēt in essentia. Dico q̄ nec est in ēntia sicut in gñabili. nec sicut in subiecto gñationis. sed est ibi per idēritatē realē cū nōidēritate formali.

Ad argumentuꝫ ꝑncipale

Ad argumentuꝫ ꝑncipale dico q̄ ℔ est falsa. illud de quo aliq̄d gñaꝫ est subiectū gñationis. Et si dicaꝫ ſm ambrosiū. de nō pōt dicere nisi circunstantiā cause efficiētis vel materialis. sed nō est de ſba ꝑris sicut de cā efficiēte. g̃ sicut ꝺ̄ cā materiali. Dico q̄ de pōt dicere circūstantiā cāe originis. nō in suo ꝓprio casuali. sed in alio qđ regit a suo casuali. et ita est in ꝓposito. q̄ filius est de ꝑne ꝑncipalissime. q̄ ē eadē ēntia cū ēntia filij.

Questio tertia.

B Questio III

Ertio quero vtrū

Opinio ꝑma Probat ꝑmo

t ēntia sit termin⁹ formalis gñationis. Sic. termin⁹ formalis nō est ꝑsona cū ꝑsona sit res totalis. nec est relatio. qz tūc nō eēt gñatio. relinquit g̃ q̄ sit ēntia.

Ad oppositū. termin⁹ formalis gñatōis non ꝑsupponit in gñante. sed ēntia ꝑsupponitur in gñante. g̃ etc.

Ad argumentū ꝑmum

Ad istam questionē ꝺ̄ q̄ ēntia ꝺ̄na est termin⁹ formalis gñationis in diuinis Job. iij. qđ ꝑr inquit dedit mihi. maius omnibus est. Maius aūt omnibus nō est nisi aliquid infinitū. hoc nō est nisi essentia. illam ergo dedit. Hoc etiā vult Augustinus. xv. de trinitate. c. xvi. sicut naturā ꝑsat filio sine ĩitio generatio. ita etiā spūi sancto ꝑestat essentiam sine initio spūssancti ꝓcessio. Nūc autez

Secō

nō cōcedit aliquā formā dari ꝓducto vel cōicari vel ꝑstari per generationē. nisi illa forma cōicata sit formalis terminus talis ꝓductōis

Tertio

Probat etiaz illud aīs. q̄a alias ista generatio nō esset vniuoca. qz ratio formalis termini eius nō esset ratio cōueniēte generātis cū genito. ꝑns est incōueniēs. sicut tāgetur dis. vij.

Quarto

Similiter aliter nō esset ista ꝓductio generatio. sed magis esset mutatio ad relationē. qz ꝓductio ponit in specie vel genere ex suo termino formali.

Quinto

Sicut ꝓz ꝑ ꝑm. v. pbicoꝝ. ergo si formalis terminus huius ꝓductionis essz relatio ista. ꝓductio poneret in genere relationis. et nō esset generatio.

Instatur ꝑmo.

Cōtra istā opinionē arguo. sicut de rōne termini totalis alicuius ꝓductiōis est nō habere esse totale nisi per ꝓductionē. ita de rōe termini formalis est nō habere esse formale nisi ꝑ ꝓductionē. ℈ ēntia nō habet esse formale per generationē. ergo nō est termin⁹ formalis generatiōis. Maior videt manifesta. ꝓpter hoc em̄ nō dicitur materia esse nec termin⁹ totalis nec formalis alicuius ꝓductionis. qz nō habet esse per istā ꝓductionē. ergo oīs terminus siue totalis siue formalis habet esse sibi cōueniens per ꝓductionē. Minor est manifesta etiaz ſm eos. qz essentia ſm totū esse suū est in patre.

Secundo

Preterea. nō est idē elicitiuū alicuius ꝓductionis et terminus formalis eiusdē. qz idez nō est ꝑus et posterius seipo. sed ſm istos ꝑncipiū elicitiuū est ꝑius origine. termin⁹ aūt formalis est posterius origine. maxime ſm eos. sed ēntia ſm istos est ꝑncipiū elicitiuū generatiōis. g̃ nō est terminus formalis eiusdē.

Confirmaꝫ qz ſm istos vna ꝑsona tn̄ vno modo habendi habet essentiā. si ergo filius habeat ēntiā vt terminū formalē generatiōis. nō habet eā vt ꝑncipiū elicitiuū. cuius oppositū dicit.

Si dicaꝫ q̄ filius nō habet essentiā vt ꝑncipiuz elicitiuū sed paī. hoc nō sufficit. qz saltē filius haberet essentiā vt ꝑncipiū elicitiuū. ꝓcessionis spūssancti. et ita duob⁹ modis habendi.

Tertio

Hoc argumētū est tm̄ cōtra boīem. Preterea. si ēntia sit termin⁹ formalis gñationis. aut hoc est qz simpl̄r habz esse ꝑ ꝓductionē. aut qz habet esse in ꝓducto per ꝓductionē. Nō ꝓpr primū qz ēntia cū sit in patre. nō habet esse simpl̄r per quācūq; ꝓductionē. Nec ꝓpr ſcām. qz si aīa intellectiua esset primo creata. et postea crearet materia sub aīa intellectiua. nō diceret q̄ aīa intellectiua esset termin⁹ formalis illi⁹ ꝓductionis. et tn̄ caperet esse in hoc ꝑ illā ꝓductionez.

Resolutio

Propr̄ ista patet q̄ nō est idez cōicari et esse terminū formalē alicui⁹ ꝓductiōis. qz illa aīa intellectiua esset cōicata materie. et tn̄ nō esset

Universidad de Deusto Biblioteca

E Pro rñsione dicit Primo

termin? formalis productois. Ideo dico alit ad questionē. Primo q aliud est cōicari p productionē aliquā. ⁊ aliud est eē terminū formalem illius productōnis. ps qz aspiratio actiua cōicat filio p generationē. qz quicqd bz filius a pre nascēdo bz a pre. g spirationē actiuā nascendo bz a pre. ⁊ p ons cōicatur sibi p gnātionem. ⁊ tn spiratio actiua nō est termin? formalis istius productōis. Scō dico q cōicari p productionē accipit multiplr. Primo strictissime. ⁊ sic illud cōicat quod babēs eē in generante: capit eē in genito p productionē. et isto modo taz eentia q spiratio actiua cōicat filio p generationē. Aliter accipit large. ⁊ sic omne quod bz eē in producto p ipam productionez. et nō est idē oibus modis cū productiōe et producto cōicat. ⁊ isto mō tā materia q forma cōmunicat producto. Aliter accipit largissime pro omni illo quod quocūq modo nō babz eē sine illa productōe. ⁊ isto modo tam productū q productio. q quodlibet qd est in producto cōicat. ⁊ iste ē impropriissim? modus loquēdi.

E Tertio dicit

Tertio dico q termin? formalis productōis est illud qd capit eē simplr p illā productionē. Unde qn termin? formalis et termin? totalis distinguunt. termin? formalis est aliqd ipsius termini totalis capies simplr esse p illā productionē. ⁊ p boc q termin? formal capit simplr esse per illā productionē. terminus totalis capit esse simplr p ipam productionē. Et ex isto sequit q nō dr aliqd termin? formalis quia est forma. Nam si deus crearet ipam materiā per se existentē. ista materia eēt termin? formalis et tn nō eēt forma. Siml si deus crearet materiam sub forma peristere. ⁊ forma nō eēt termin? formalis. ⁊ ipsa materia. Si dicat nihil pōt esse terminus materialis nisi materia. g nihil potest eē termin? formalis nisi forma. Respō deo q cōuocatio est de formali. quia formale. Uno modo est concretū ipius forme ⁊ fm vocem ⁊ fm significationē. ⁊ sic nō loquunt cōmuniter rētes isto vocabulo. qn dicūr q boc vel illud est termin? formalis. Alio mō dr terminus formalis illud qd primo ⁊ fm se totum habet eē tali productione. ⁊ isto modo materia pōt eē terminus formalis. ⁊ ideo nō est simile. qz loquētes nō ytunt termino materiali. sicut termino formali. Unde nō est cōis modus loquēdi. materia est terminus materialis. sed si materia peisse intelligat aliquo actu itellect?. nō dicimus q materia est obiectū materiale. sed dicimus q materia est obiectum formale. Siml si aliquod totū intelligat. ⁊ rō terminandi illā intellectionē nō sit plus forma q materia. adhuc diceremus est obiectū formale non

Instat

Rñdetur

materiale. Ex istis sequit q qñ aliqd ꝓpositū creat fm se totū. nō plus dicet forma esse terminus formalis illius creatōis q materia. nisi forte. qz forma est pfectior ⁊ pncipalior. ⁊ illa pncipalitas sicut ps pus nō facit ad ℔ q magl ꝓprie dicat terminus q materia. Ex istis respōdeo ad questionē pmo q eentia nō est terminus formalis gnationis. Scōo q nec relatio est formalis termin?. Tertio q ipa psona pōt dici termin? formalis. nō tn distinguendo terminū formalē ꝑ terminū totalē. Primum ps p argumēta facta ꝑ priorē opinionē. qz terminus formalis est ille q simplr bz esse p productionē. ⁊ eentia nō est bmōi. g ⁊c. Scōz oīdo qz nihil vnū ⁊ idē potest esse termin? suipsius. sed ipsa productio est relatio realr ⁊ formalr. siē post patebit. g relatio nō pōt eē terminus formalis ipi? productōis. Si dicat q ista productio et relatio sit idē realr. distinguit tn fm modum nostrū intelligēdi. qz fm modū nr̄m intelligēdi ipa productio est prior ipa relatiōe. ⁊ ꝓpter talem ꝓritatē poterit ipa relatio eē terminus ipius productionis. Contra. qn dr q productio est prior fm modum nr̄m intelligēdi. aut attribuit ꝓritas rei q realr est deus. aut tm conceptui mētis. si rei. g eēt ipa res prior ipa relatiōe si ipi ꝓceptui. g productio q est in deo nō erit prior. et de illa peise est fmo. g ꝓritas cōceptus nihil facit ad ℔ q relatio sit terminus vel nō sit termin?. Si dicat q ipa res est prior. sed nō realr sed tm fm modū nostrū intelligēdi. ⁊ ita nunq est prior nisi qn intelligit. Contra si nō sit prior nisi fm modū nr̄m intelligēdi. g mod? intelligēdi nr̄ facit peise illā ꝓritatē. g peise facit q relatio est termin? illius productōis. qd est absurdū. Siml eo q res est vel nō ē. oro est ṽa vel falsa. g si in re nō sit prior. ⁊ intellect? intelligit illam productionē eē priorē iste intellectus erit simplr falsus. ⁊ ita nō plus erit productio diuina prior relatione. q erit vnus asinus: qz intellectus pōt intelligere vtrūq. Tertiū ps. qz illud pōt dici termin? formalis alicuius productionis qd simplr bz eē p productionem. et nō est formalr ipsa productio. ⁊ psona bz simplr esse p gnationē. ⁊ nō est formalr ipa gnatio. g pōt dici termin? formalis ipi?. nō tn distinguendo ꝑ terminū totalem. Minor est manifesta. maxime qn nihil aliud est qd bēat illas ꝓditiones: eentia cm q nō sit formalr ipa gnatio. nō tn habet eē simplr per gnationem. Siml relatio q aliquo modo habeat eē per generationē. sicut idem est sciṕo. tn nullo modo distinguit a gnatione. g ⁊c. Ad pmū alterius opinionis procedo istas auctes. sed dico q

Instat

Rñdetur

Ad scōm

Scōm Tertium

Primū patet

Ad tertiū

Ad quartū

Instatur

Reptobat

Ad quintum

Euasio.

Impugnatio

Primū dubiū

Ad pmū pme opi.

Tertium patet

Cōfirmatio

Scōm dubiū

Tertiū dubium Probat pmo

potest forma dari cōicari siue pstari producto q̄uis nō sit termin? formalis tal productiōis. sicut si deus crearet materiā sub forma peritere illa forma cōicaret tali cōposito p illā productionē. ⁊ tn nō esset termin? formalis talis productionis. Ad scōm dico q talis vniuocatio qualis est in gnatione diuina stat cum boc q eentia nō sit termin? formalis. qz ad illā vnionem que est ibi sufficit q gnans ⁊ generatum sint vna substātia. ⁊ q illa substātia nō differat nec a generāte nec a gnato. Ad tertiū qd procedit ac si poneret q relatio esset termin? formal. Nūc aūt nō est ponendū. ⁊ ipa psona est termin?. nec est ibi alius. ⁊ qz psona ista est simplr substātia p idēritatez pfectissimā. ideo ista productio nisi aliō impediat vere poterit dici gnatio. Ad quartū dico q maior ē falsa. ps in crēplo. Si deus crearet materiā sub forma peristere. quia illa forma nec eēt terminus formalis. nec cōtenta vlr in termino formali. Jō dico q ad boc q forma sit bita p aliquā productionē sufficit q sit terminus formalis. vel q preexistat ⁊ cōunicet alicui de nouo producto. vel q sit idem realiter cum ipsa productione. q̄uis nō formaliter. sicut est in ꝓposito

Ad quintum dico q pbs intelligit qn terminus formalis distiguit a subiecto recipiēte formā. nō est sic in ꝓposito. ⁊ ideo ista dr gnatio. quia vna res est eadē realr cū substātia ipius generātis. Sed circa dicta occurrūt alia dubia Primū qz nō videt qn eentia possit eē terminus formalis. q̄uis nō habeat eē simplr per productionē. qz sicut terminus alteratōis se babz ad alterationē. ita terminus productionis se bz ad productionē. sed aliqd pōt esse formalis terminus alteratōis. q̄uis nō habeat eē simplr p illaz alterationē. sicut si aliqua qlitas separata vniret de nouo subiecto. illō subiectū ve alteret. ⁊ tnum? illi? alteratōis eēt qualitas. ⁊ tn illa qualitas nō caperet eē simplr p illā alterationem. g siml eentia poterit eē termin? formalis generationis. q̄uis nō caperet eē simpliciter per illā generationē. Confirmat. qz fm pbm ꝓmo physicoz. ad oēm rem cuiuscūq predicamēti. vel saltē absoluti est gnatio. ⁊ p ons productio. sed ad qlitatē nō est nisi alteratio. g illa est gnatio. ⁊ tn sicut ꝓbatū est termin? illi? nō semp capit eē simplr. Scōm dubiū. quia videt q relatio sit termin? formalis. qz illō qd capit eē simplr p productionē est termin? ipius. relatio est bmōi. g ⁊c. Tertiū qz videt q psona nō sit termin? formalis gnationis. Hoc probant aliqui sic. psona constituit formalr p generationē. nullū aūt formale attingit constituti originative ⁊ pncipiative. alioqn idem pnci

piaret se. cū sit quasi ps illi? constituti. Preterea gnatio est via in ens. vt dicit pbs. iij. metha. ⁊ in filio nō est aliqd ad qd posset eē via passiua gnationis. non em filiatio. qz est idē cū ea. nec eentia. qz peristebat. nec psona. qz distinguere tur realiter ab ea. via em est a termino ⁊ in terminū. ⁊ ita psona eēt via in seipam. cū gnatio sit aliqd eius. Nam psona constituit formalit p generationem. Unde ps̄ est q nō sit ab ea originalr et pncipiatiue. qz impossibile ē q sit formalis termin? acqsitus in filio. in quem sit via passiua generatio. Preterea non pōt negari a ṽbo dīno quod est pfectōis ⁊ cocedit deo ṽbo nostro. sed in ṽbo mētis nostre non est aliqs formalis terminus acqsitus p formationem passiuā ipius. sed immediate ex formare sequit formari. qd ps si accipiat rosa apparēs ex apparitōe em formali que est imediate act? intelligēdi. orit apparitio obiectiua rose. que quidē apparitōe nihil facit circa rosam. nisi q cupit esse apparēs formalr p ipam apparitionem passiuā. nō aūt effectiue aut pncipiatiue et sic resultat vnū productū constitutuz ex ipsa passiua productiōe. que est apparitio obiectiua et ex ipa realitate indistincta ab ipa appariti one quod quidē constitutū est rosa simplr quā intellectus intuet. Unde nō. pducit aliq res sed res ⁊ apparitio constituūt vnū simpler apparens qd in esse apparēti. productū est passiua apparitōe formalr nō originalr aut pncipiatiue. ergo multofacilius i ṽbo diuino ad dicere et generare ps̄. inferet dicit generari filiū. sed ex ipo generari vna cū dīna eentia resultabit vnus gnatus ⁊ producus formalr. nō p modum termini originati. Preterea de rōe passiōis nō est nisi q sit effectus illatioq actōis. ergo i filio inferet gnari ex gnare pīno. ⁊ sic totus filius dicet gnatus gnatione passiua illata a pre absq boc q aliqd aliud acquirat. Est ergo inconcusse tenendū. q filius verissime generat tanq ꝓstiturus ex passiua generatōe ex eentia. nō aūt q eentia acquirat p passiuā generationē. aut filiatio. aut psona. aut aliquis alius. termin? formalis. ⁊ in h decipiunt oēs opinātes qui querūt ibi aliqd formale. nō est em aliquid aliud nisi ipsamet filiatio siue generatio passiua. Quartū dubiū est. qz nō videt q persona capiat esse simplr p generationē. qz illud quod nō est p generationē nō capit esse p gnationez. sed psona nō est p generationē. sed per essentiā fm btm Augustinū. qz filius eo ē quo est deus. sed est deus eentia. g ⁊c. Ad primū dico q aliqn in alteratōe ē productio ⁊ mutatio et aliqn sola mutatio. ⁊ ideo concedo q qn cū alteratōe est. productio. tūc illud qd est termin?

Scō

Tertio

Quarto

Quartū dubium

Ad pmū dubiū

Universidad de Deusto
Biblioteca

illius pductōis babz simplr esse p illā. nō aūt oportet q illud quod est termin? alterationis scz mutationis capiat esse p illā alterationez. sed sufficit q ꝑus ceperit esse p alias pductiones. et ideo nō est sic̄ ꝗtum ad cape esse simpliciter. sed est sic̄ ꝗtum ad hoc q sicut terminus alterationis bz eē in hoc p ipaz alterationem. ita termin? formalis pductōis babz esse simplr p ipam pductionē. Et ideo concedo q q̄n qualitas pcipiēs de nouo vnīr subiecto. n capit esse p illam alterationē. qz tūc est ibi mutatio sola sine pductiōe saltē noua. Et si oino velis ibi habere pductionē. Dicendū q terminus formalis illius pductōis nec est qualitas nec subiectū. sed vnū aggregatū ex subiecto et qualitate. qz de solo tali vere nūc ꝑmo dz q h̄ ē ita idem est termin? totalis et formal. Per hoc ad cōfirmationē dico q fm pbm in omni genere p̄dicamētali absoluto ē gn̄atio simplr qz vera pductio alicui? illius generis. nō tn̄ fz veritatē oz q n̄cūq; aliq̄d de nouo mutar q aliquod accidēs de nouo pducat. g̃uis pbs h̄ diceret. qz ipe nō poneret q accidēs ꝑus tēpe posset pduci. et postea vniri subiecto. Si dicatur alterario est formalr gn̄atio. Dico q nō. sed alteratio est formalr mutatio. et ideo non pōt esse generatio qualitatis sine alteratiōe et ecōuerso pōt esse alteratio sine gn̄atione vl̄ pductione noua q̄litat. Ad scōz dico q ad terminū formalē requirit aliqua nomidētitas ad ipam pductionē. q̄n pductio est vera res. h̄ est q̄ nō sit idem formalr. Nūc aūt in ꝓposito generatio et filiatio sunt idē formalr. et ideo filiatio nō est termin? formalis gn̄ationis. g̃uis extensiue loquēdo scipo capiat esse. nūc autez in ꝓposito gn̄atio et filiatio sunt idem. Ad tertiū dico q ꝑsona est termin? formalis nō quidem distinguēdo ꝫ terminū totalē. qz ibi nō distinguit termin? formalis a totali. Utrum autem debeat ꝓprie vocari termin? formalis vel totalis vel neutro modo est magis difficultas vocalis q̄ realis. ideo nō est illi insistendū. Sed dico q ꝑsona vere est termin? originatus et est terminus illius pductionis saltē actiue. Hoc pz. qz illud dz termin? alicui? respectu cui? aliō denoiat ab illo respectu. sed pater vere dz generās in habitudine ad filiuz. qz pater vere dz gn̄ans f. liū. sicut dns vere dz dns serui. et sic̄ similis simile. g̃ sicut ꝑus est termin? illi? respectus. scz dn̄i. ita filius vere dicē termin? illi? gn̄ationis. Preterea illud q̄d vere refert hz p̄ terminū t̄minārē respectū illū. h̄ ꝑ vere refert ad filiū. g̃ filius vere t̄minat relationē. Ad p̄mū argumentū in ꝫ dico q gn̄atio passiua constituit psonaz. Et q̄n dz q nullum formale attingit illud cōstitutū origine et ꝓcipiative Dico q verū est. ita q sit ꝓcipiās et originās et isto modo generatio passiua nō ꝓcipiat filiū. sed solus pater. et tō idē nō ꝓncipiat seipm tn̄ formale cōstitutiuū sit intrinsece illud quo aliq̄d dicit̄ ꝓncipiari. nō est inconueniēs. et h̄ q̄n ipa ꝓcipiatio vel pductio cuz aliquo p se cōstituit vnū suppositū. sicut est in ꝓposito.

Si tn̄ queritur an psona genita sit termin? generatōis passiue. pōt dici q nō. sed est magis illud qđ refert illa generatōe passiua. et terminus illius generatōis est ipemet pater. nō tn̄ pater dicit generari illa generatiōe. sed dicit esse ille a quo filius generat. sicut em̄ pater refertur paternitate vel generatiōe ad filiū. et nō est termin? generatōis actiue. sed filius est terminus generatiōis actiue. ita ecōuerso filius generatōe passiua refert ad patrē. et nō est terminus generatiōis passiue. sed pater. Et ideo sicut pater dicit generare filiū tanq̄ terminū generatiōis actiue. ita filius dicit generari a patre tanq̄ a termino generatiōis passiue. nō tn̄ generatio ipa actiua vel passiua generat filiū ꝓpe loquēdo. sed ipemet pater. Et tō argumēta predicti doctoris (de cuius tn̄ dictis pauca vidi) que probāt q generatio passiua nō habet pro termino originato ip̄z filiū sunt ꝓcedēda gratia ꝓclusionis. qz filius nō est terminus originat? ipius generatiōis passiue sed est relatiuū relatū generatiōe passiua. et tō est vere terminus originatus. ipius generatiōis actiue nō passiue. nec est q̄stio de termino formali originato ipius generationis passiue sed actiue. Ad quartū dico. q q̄n dicit̄ psona capit esse per generationē. ly p̄ pōt dicere circūstantiā illius cui p̄mo cōpetit habere esse vel nō esse. et hoc est essentia. Vel circūstantiā pductiōis qua aliq̄d producit ab alio. et qua accipit esse ab alio. et sic intelligit Augustin? q̄n dicit q filius quicq̄d habet nascendo habet a patre. et sic filius capit esse per generationez.

Ad argumentuz ꝑncipale ptz. q psona est termin? et formalis et totalis. eo modo quo est ibi terminus totalis et formalis. Argumētuz ad oppositū ꝓcedo gratia conclusionis. q̄us accipiat vnū falsum nisi melius intelligatur.

Distinctio. vi. Questio vnica.

Circa distictionem sextā quero. Utrum pater genuit filiū natura an voluntate. Et videtur q volūtate. quia oīe producti fm rationē exēplaris pducit volūtate. filius est huiusmōi. ergo etc. Maior ꝑz.

quia exemplar nō bz rōem p̄ncipij. nisi p̄curē revolūtate. Minor ꝑz. q filius est p̄cognitus et ꝓuolitus sed oīe tale producit fm rationez exemplaris. Assumptū ꝑz. q in p̄mo signo originis pater intelligit et diligit oīe qđ est sum me diligendū. g̃ filiū. Ad oppositū quod producitur volūtate producit ꝓringēter deus nō producit ꝓringēter. g̃ etc. Ad questionē dz q p̄ naturalr genuit filiū nō volūtate. Primū declarat. qz dina eēntia est p̄ncipiū oīm actuum diuinoz. Iz eēntia sub rōe eēntie nō dicat p̄ncipiū actus qui est opatio sed qui est eē. sed cū in eēntia sit diuersa ꝓsiderare attributa. q̄ sunt in ipa realiter vnū. rōne tn̄ distincta. Acti? refertur ad eēntiā fm hoc attributū vel illud. ꝫ q exigit cōditio actus. sicut intelligere ē ab eēntia dina in̄ctum ipa est intellectus et res volite que possūt eē vel nō esse producunt ab eēntia in̄ctum ipa est volūtas. Et qz de rōne gn̄atōnis est vt producat genitū in similitudinē generātis. et hoc productōnis ꝓncipiū ptinet ad naturā cuius est ex silibus silia producere. ideo dz q p̄ natura gn̄at filiū. Scōm declarat q aliq̄d esse vl̄ fieri volūtate dupl̄r potest intelligi. Uno modo vt ablatiu? designat cōcomitantiā tm̄. sicut ego possum dicere q ego sum homo mea volūtate. qz scz volo me eē hominē. et hoc modo pōt dici q p̄ generat filiū volūtate. sicut est deus volūtate. qz vult se eē deum. et vult se gn̄are. Alio mō sic q ablatiu? ꝑtat habitudinē ꝓncipij fm q artifex operatur volūtate. qz volūtas est ꝓncipiū opationis. et fm hūc modū dicimus q deus pater nō genuit filiū voluntate. sed volūtate produxit creaturā. Unde in libro de synodis dr. Si q̄s volūtate dei tanq̄ vnū aliq̄d de creaturis filium factū dicat. anathema sit. Cui? rō est. quia volūtas et natura fz hoc differūt in causando qz natura determinata est ad vnū. ꝫ voluntas nō. Cui? est rō. qz effectus assimilat formę agētis p quā agit. manifestū aūt est q vni? rei non est nisi vna forma naturalis p quā res bz esse. Unde quale ip̄z est tale facit. sed forma p quā volūtas agit nō est vna tm̄. sed sunt plures rōes intellecte. Unde quod volūtate agit nō tale est quale est agens. sed quale agēs vult et intēdit illud eē. g̃ volūtas est ꝓncipiū eoz que p̄nt sic vel aliter eē. eoz aūt que nō p̄nt nisi sic esse natura est ꝓncipiū. quod aūt pōt sic vel aliter eē longe est a natura diuina. sed hoc ptinet ad rōem creature. ideo dicendū q p̄ genuit filiū nō volūtate sed natura. Unde hylarius dicit li. de synodis. oibus creaturis substantiā voluntas dei attulit. sed naturā filio dedit. ex im passibili aūt nō nata substātia ꝑfecta natitas talia em̄ cū vita creata sunt qualia de? esse voluit. filius aūt natus ex deo talis subsistit qualis est deus. Iste modus ponēdi q̄cq̄d sit de cōclusione cōtinet multa falsa et absurda. Primo falsum est qđ dicit. q eēntia sub rōe eēntie nō dicit p̄ncipiū actus q̄ est opatio. sed q̄ est esse. qz q̄n aliqua sunt vnuz et idē oibus modis ex pte rei. vnū nō est p̄ncipiū alterius. ꝫ eēntia et esse fm istū sunt vnū in deo oibus modis ex natura rei. ergo eēntia nō est p̄ncipiū esse plus q̄ ecōuerso. Si dicat q differūt rōe. Cōtra boc arguitur est ꝑus. qz sic nulla res differt ab aliquo reali. ergo dīa rōnis quecūq; nō facit q eēntia q̄ est infinita in ꝑfectiōe. sit p̄ncipiū esse qđ est infinitū. Preterea. q̄n aliq̄ dīnt sola rōne et nullo mō ex pte rei. nec quecūq; distinctio ex pte rei illis correspōdet. non est pl? vnū p̄ncipiū alterius q̄ ecōuerso. qz ista p̄ncipiatio in vno respectu alteri? ex nullo in re exurgere pōt. nec ex seipis. manifestū est. g̃ etc nullo igit̄ modo eēntia diuina est p̄ncipiū esse qđ est realit̄ ipe de?. Scdo est simpliciter falsum qđ dicit. q in eēntia sunt diuersa attributa que sunt vnū realr et distincta rōe. qz ipossibile est q aliqua q̄ sunt vnū realr distinguant rōe sicut ostensum est ꝓi?. Et si ꝓtendat q ex boc ipo q cōcedit q aliqua sunt vnū realit̄ sequat. q aliquo mō distinguūtur. et nō realr. ergo rōe. Assumptū ꝑz. qz ex h̄ ipo q dicit aliq̄ esse vnū realr cōcedit illa esse aliquo mō plura. qđ aliter non posset dici q eēnt aliq̄. et nō sunt plura realit̄. ergo sunt plura fm rōem. g̃ distinguūtur fm rōez. Ista ꝓtensio nihil valet. qz q̄n dicit q aliq̄ sunt vnū realit̄. nō debz itelligi q illa ꝓpositio sit vn? Arr? exercitatus. qz tūc esset ꝓpositio simplicit̄ falsa. qz nulla sunt vnū realiter. Ista vlis ptz inductiue. q̄buscūq; demōstratis q ista nō sunt vnū realr. Et si ꝓtenias q demōstro sortē et sortē albū. et dico q ista sūt vnū realit̄. Hoc nō valet. qz demōstrādo sortē et sortē albū. ista est fl̄a fz q est act? exercitat?. ista sunt vnū. ꝓpter falsuz ꝙplicitū. qz nō sunt aliq̄. ꝫ vnū et aliq̄d vnū. Si dicat. sortes et sortes albus sunt et sunt aliq̄d p te. ꝫ de nullo vno pōt verbū pluralis nūeri verificari. g̃ oportet q sortes et sortes albus sint aliquo mō plura. Hoc nō valet. qz ad hoc q verbū pluralis nūeri maxie q̄n est copulatiua et aliq̄d sequat verificet. sufficit q a pte subiecti ponātur plura. vel saltē sufficit vnū copulatū. et tūc pōt ꝓpositio esse vera. si copulatiua sit vera. et tō pt cōcedi sortes et sortes albus sunt aliq̄d. qz sortes est aliq̄d. et similiter sortes albus est aliquid. et ita est falsa ista demōstrādo sortē et sortē albū sunt plura vel sunt aliq̄. fm q est actus exerci

Universidad de Deusto
Biblioteca

tatus. tñ fm q per esse intelligiť vnus actus signatus sic est vera. ⁊ est ista ꝓpō de istis terminis sortes ⁊ sortes albus vere ꝑdicatur esse vnū realr. et tūc actus exercitatus corrūdens erit iste. sortes ⁊ sortes albus sunt vnū realr. ⁊ boc satis insinuat pbs ꝓmo tho. docēs q̄ sunt idē ⁊ vnū numero. dicit sic. numero q̄d. ſ. sunt idem quoꝝ noīa plura. res aūt vna. vt tunica et vestis. hoc est dictū de illis noībus vere predicať esse idem numero. que ꝛs sint diuersa nomina. ⁊ p ꝯns illa noīa nō sunt idem numero. tñ res importata est vna numero. ⁊ ideo ē bec vera. tunica et vestis sunt vnū numero fm q tunica ⁊ vestis sumunť significatiue. ⁊ ista est vera. tunica ⁊ vestis sunt plura noīa ⁊ nō plures sed vna res fm q sumunť materialr. et ita de eis noibus ꝑdicanť ꝺdictoria ꝓpť diuersitatem suppōnis. ⁊ boc est possibile ⁊ aliter nō Et codē modo ꝓportionabilr est de ꝛceptib⁹ q̄ de ipis distinctis ⁊ qui nō sunt vna res vere ꝑdicatur esse vnū. nō ꝓ se ꝛ. ꝙ eadē re. Et isto modo de attributť diuinis vere ꝑdicať ēntia et vnitas realis. q̄ tūcūq; ipa attributa nō sūt realr diuina ēntia. q: sunt quidā cōceptus q̄ nō sunt ipe deus. ⁊ ideo actus exercitatus correspondēs nō debet ē iste. attributa sunt vnū realr. sed iste: intellectus diuinus et sapiētia diuina ⁊ volūtas diuina sunt realr ⁊ formalir ⁊ oīmodo ipa diuina ēntia. ita q̄ est bec vera. intellectus diuinus est diuina ēntia. ⁊ tamē illud quod subiiciť boc nō est diuina essentia.

E Tertio

Ex istis sequiť q illud quod tertio dicit ē falsum. ſcz q actus referr ad essentiā fm ꝺ attributū vel illud. q: nullū attributū est illud cui ꝓmo vel nō ꝓmo cōuenit actus diuin⁹ q̄cunq; q: ipm attributū nō est nisi rō tñ. ⁊ nō est realiter deus. q: intellectus diuin⁹ q̄ nō est attributum. sed ipsamet ēntia realr ⁊ formalr ille est ꝓncipiū actus notionalis ⁊ nō est illud attributū. Quarto falsum est qđ dicit. q intelligere est ab ēntia diuina in q̄tum ipa est intellectus. q: intelligere nullo modo ē ab ēntia. cum sit ipa diuina ēntia oībus modis ex natura rei. ⁊ ita nō p⁹ est intelligere diuinū ab essentia diuina. q̄ ēntia diuina ab intelligere dino. Si dicať q intelligere est actus secūdus. ergo saltem fm modū nostrū intelligendi est ab ēntia tanq̄ ab actu ꝓmo. Dico q intelligere diuinū nō est actus secūdus pl⁹ q̄ essentia diuina. et ideo nō est ab ēntia diuina. nisi fm modum intelligendi falsuꝝ. quia attribuit rei illud quod sibi repugnat. Vnde intelligere quod est deus ipe simplr repugnat esse a quocūq;. fm quēcūq; modū intelligēdi. q̄uis aliqs circa boc habuerit falsum modus

F Quarto

intelligēdi. Quito dicit falsum in secūdo articulo. Vbi dicit q volūtas ⁊ natura differūt in causando. q: natura est determiata ad vnū nō sic volūtas. q: boc nō ꝑt habere nisi duplicē intellectū. Vel q natura nō ꝑt agere nisi vnū. voluntas aūt plura. Vel q natura nō habet in ptāte sua agere vel nō agere ⁊ volūtas habet. Primus intellect⁹ est falsus. q: sol ꝑducit plures effectus ⁊ in eodē sicut ptz. q: calefacit ⁊ illuminat. ⁊ in diuersis. sicut patet manifeste. Preꝛea. si volūtas tñ posset in vnuꝝ tñ ꝛtingent sic q̄ haberet in ptāte sua ferri in illud vel nō ferri in illud. adhuc sufficiēter distingueret a natura in causando. ergo q: natura possit tñ in vnū. ⁊ voluntas in plura. nō facit ꝑ se ad boc q̄ distinguāt̄ur in modo causandi. Similiter si dicas q voluntas pōt in plura nō aūt natura. Aut intelligis q pōt in plures volitiones. vel in plures actus sequētes volitionē. Nō ꝓmo modo. q: respectu istaruꝝ fm istos volūtas est tñ passiua nō actiua. ꝙ natura pōt in multa passiue. q: a diuersis pōt recipere diuersa. sicut volūtas a diuersis obiectis recipit volitiones. ergo p boc nō distinguiť a natura in modo causandi. Si ſcdo mō. ⁊ in illos actus exteriores nō fertur volūtas nisi mediāte actu interiori. ergo volūtas nō pōt in plura nisi p diuersa in ea receꝑta. sed sic pōt natura in plura. q: idē subiectū habēs diuersa principia actiua pōt in diuersa. Si dicať q volitio nō est principiū eliciēdi actū exteriorē sed sola volūtas. Contra. sicut frequēter est acceptū. oīe absolutū necessario fm cursuꝝ nature ꝓsupositū effectui: est causa illius i aliquo genere cause. ꝙ ista volitio necessario ꝓsupponitur effectui fm cursuꝝ nature. ergo est causa in aliquo genere. Aut pōt illa dra inter naturā ⁊ volūtatē intelligi ſcdo mō fm istū. q: fm eū volūtas nō pōt in aliq̄d nisi iudicatū ab intellectu. ita q fm veritatē iudicioꝝ in intellectu est varietas in voluntate. ergo ꝓma indra nō est in volūtate sed in itellectu. ⁊ itaq; ꝓbaret q itellectus nō esset principiū ꝑductiuuꝝ sicut q volūtas. Preꝛea. voluntas est principiū ꝑducēdi spm̄scm. ⁊ tñ necessario. ꝙ ita ꝓterit esse principiū ꝑducēdi filiū. q̄uis nccrio ergo volūtas nō est tñ principiū eoꝝ que ꝑñt sic ⁊ aliter esse. sed etiā alicui⁹ qđ nccrio est. ꝙ p boc nō pōt plus ꝓbari q volūtas nō est ꝓncipiū ꝓducēdi filiū q̄ spm̄sctm. Preꝛea. volūtas fm eū respectu finis nccrio determinať ergo illa dra nō valet. Sexto. falsuꝝ est qđ dicit vel nō est ad ꝓpositū. ſcz q effectus assimilatur forme agentis per quā agit. q: quero. Aut ista assilatio est in genere aut in specie. aut in

D Sexto.

feriori siue sit analogū siue nō. Primo mō nō q: sol agit naturalr multos effectus q̄ nō būt formā eiusdē rōnis cū forma solis. Similiter nec ſcdo modo. q: substātia est cā accūtis et si mlr fm eū ecōuerso accidēs est cā substantie nō tñ cā accidētalis sed p se cā p illā ꝓpōnem ome absolutū nccrio ꝓsuppositū effectui est p se cā illius in aliquo gñe cause. Si intelligať tertio modo. ita effect⁹ assimilať forme p quaꝝ volūtas agit. sicut forme agētis naturalis. q: certū est q tam forma q̄ volūtas agit. quāuis effectus sit ens reale ⁊ p se in aliquo gñe saltē q̄tum ad multos effectus. Doc etiā patz. vij. metb. vbi ꝓbat pbs. q in gñatōe artis ē ꝑductio aliquo modo vniuoca. Preterea quod q vnius rei nō est nisi vna forma naturalr. aut intelligit de forma accidētali aut substātiali. Nō de forma substātiali. Tū q: ille multe sūt. Tum q: respectu multarū opationū illa nō est ꝓncipiū ⁊ rō agendi. sed accītalis. Nec de accidētali. Tum q: multe sunt forme accītales vnius rei. Tum q: illi forme frequēter nō assimilať effectus sed magis ꝓncipaliť ipi forme substātiali. Preꝛea q̄ dicit q agēs naturale facit quale ipm est. si dicať fm formā specificam. B est simplr falsum. q: tūc sol nō faceret nisi solē. Si fm gen⁹ vl fm aliq̄ supius. B est certū q agens naturale facit rem naturalē. et boc pōt cōcedi. sed nihil ad ꝓpositū. q: ita voluntas facit vnā rem realē. Preꝛea q̄ dicit q forma p q̄ā volūtas agit nō est tñ vna. sed plures rōnes intellecte. ⁊ ideo nō determinať ad vnū. Contra rōnes aut sūt plura entia realia. aut plura entia rōnis. si sint plura ētia realia. et oīe ens reale aliud a volūtate naturaliter respicit eē ꝑducibile ab illo alio cui⁹ est ratio ꝓducendi. q̄ illa que fiūt a volūtate mediātibus illis rōnibus ita naturalr fierēt sicut quecūq; alia. Silr tūc volūtas nō eēt magis indeterminata q̄ quodcūq; qđ pōt recipe diuersa ꝓncipia agēdi vel q̄ sol qui pōt cū diuersis causis particlariť ꝛcurrere ad diuersos effect⁹. ⁊ cuꝝ diuersis materijs concurrit ad effectus ꝛios Silr si volūtas bret tñ vnā rōem intellectiuā posset agere ⁊ nō agere. ad boc q̄ nō facit pluralitas rōnū. Aūs pz. q: aliter non eēt maior indifferētia in volūtate q̄ in appetitu sensitiuo. q: appetitus sensitiuus fm diuersas dispositiones corporis potest in diuersa. Vnde illō idem quod ꝓsequiť q̄n est in vna dispositōne. fugit q̄n est in alia. ⁊ ecōuerso. Si dicatur q ille rōnes intellecte sunt diuersa entia rōnis. Contra. ens rōnis nō est ꝓncipiū entis realis q̄uis aliquādo inquiriť q sit cognitum. ⁊ tūc ipa cognitio est ꝓncipiū agendi et non ipsum

I Septimo

K Octauo.

L Nono

cognitum. Similiter ens rōis si ꝓncipiat. ita naturaliter est ratio ꝓncipiādi sicut qđcūq; ens reale. q̄ illa indīa nō pōt ee ꝓpter diuersas rōnes q̄cūq; itellectas. sed est ꝓmo ipius volūtatis. que absq; habitis quibuscūq; rōnibus pōt boc ⁊ suū oppositū. Ideo dico ꝓpter ad ꝑcedēta. q̄ sic dicendo pat genuit filiū volūtate. ly volūtate pōt teneri aduerbialiť. ⁊ ꝺ duplicit vel fm q est idē q̄ volūtarie. Vel fm q est idē qđ cōtingēter. Primo modo idē est. deus genuit filiū volūtate. ⁊ volēs genuit vel voluit generare. ⁊ sic est cōcedendu q̄ de⁹ genuit filiū voluntate. Scdo mō dico. q pat nō genuit filiū volūtate. q: nō genuit filiū cōtingēter. ⁊ sub illo itellectu tractat magister sententiarū istā questionē. An pater genuit filiū volūtate. hoc pz per magistrū li. i. distinctiōe q̄nta. Vbi dicit sic. Verba quibus dictū est q deus pater nec volēs nec nolēs est de⁹. nec nolens nec volēs genuit filiuꝝ. sine volūtate vel necessitate ex tali sensu mihi vidētur accipienda. vt voluntatē precedēte vel accedente supple patri de nouo intelligam⁹. qualiter cunomius intelligebat. nō em ipe est deus volūtate. volūtate precedēte vel efficiēte. vel volens ꝓpter q̄ deus. nec volūtate ꝑcedēte vel accedēte genuit filiū. Nec ꝓpter volens q̄ generās genuit filiū. Volēs tñ genuit sicut porcꝰ genuit ⁊ sapiēs genuit. ⁊ bonus genuit. ⁊ hmoi. Sic interrio q̄stionis fm q̄ eā sancti contra hereticos acceperūt est querere. An pater cōtingēter ita q̄ prius fuit volēs ⁊ deliberauit an deberet generare genuit filium. Vel q̄ de nouo habuit voluntatē generādi. ⁊ tūc genuit ⁊ nō ante. q: ante nō habuit talē volūtatē. ⁊ sic dico cū magistro ⁊ sanctis q̄ pater nō genuit filiū volūtate. Volēs tñ genuit. Scdo dico. q ly volūtate pōt teneri noialiter. ⁊ boc dupliciter. q: iste ablatiuus pōt cōstrui in rōe alicuiꝰ formaliť denominātis. sicut dicimus q̄ hic est albus albedine. ⁊ calor calefacit calefactione ⁊ pōt cōstrui in rōe alicuius ꝓncipij. sicut dicimus q̄ ignis calefacit calore et visibile aliquod disgregat albedine. q: calor est ꝓncipiū eliciriuū calefactionis ⁊ albedo disgregatōis Primo modo dico q̄ pater nō genuit filiū volūtate. nec itellectu. nec natura sed generatione. Nō tñ dicit deus denoiatiue generans a volūtate. sicut dicit aliquis a fortitudine fortis. ⁊ a calore calidus. sed dicit a generatione generās. sicut dicit a calefactione calefaciēs. Scdo modo sic tractare questionē magis spectat ad sequentē distinctionē. ideo relinquat vsq; alias. Ad argumentū principale dico q filius nō est ꝓuolitus. nec ꝓcognitus ante ꝓ

M Ad Arrio auctoris

N Scdo

O Ad principale

Universidad de Deusto
Biblioteca

D Ad illō in oppo.

ductionez et maxime tali precognitione et pre uolitione qualis requirit ad hoc q aliquid p̄ ducatur fm exemplar. Argumentū in oppo situm pcedit de volūtate fm q est idem qđ cō tingēter vel de volūtate includēte nouitatez

Distinctionis septime. Questio p̄ma.

Circa distictionem septimā quero. Utrum potētia generādi in p̄fe sit aliq̄d absolutū vel respectiuz. Q nō absolutū videt q in quocūq; inuenit potē tia generādi nō impedita illud pōt gñare. sed in filio est oīe absolutū qđ in patre. g̃ potentia generādi eēt in filio. et nō posset impediri. q oīe impedimentū sonat imperfectionē. g̃ filius posset generare. qđ est manifeste falsum.

C

Scđo

In oppositum

B Opinio p̄ma

Pretērea oīs pductio est ab aliquo p̄ncipio distinctiuo generātis a generato. quia aliter posset idem pducere se. sed nihil absolutuz in diuinis est distinctiuū p̄rīs et filij. g̃ rc. Ad oppositū fm damascenū. gñatio est op⁹ nature et nō nisi elicitiue. g̃ natura q̃ est absoluta est p̄ncipiū et potētia generādi. Ad questionē dr q potētia generādi nō est relatio. sed natura diuina. Nam illud ꝓprie dr potētia in quocunq; agente. quo agens agit. oīe aūt pducens aliquid p suā actionē pducit sibi sile q̃tuz ad formā qua agit. sicut homo genit⁹ ē silis homini generāti in natura humana. cuius ꝫtute patet potest gñare boīem. illud ergo est potētia generatiua in aliquo gñato in quo genitū assimilatur gñanti. filius aūt dei assimilat p̄rī gignēti in natura diuina. Dicit g̃ q potētia generādi p̄ncipaliꝫ significat ēntiā diuinā. nō autez tm relationē nec etiā essentiā in q̃tum est ideꝫ relationi vt significet ex quo vtrūq;. Iꝫ em̄ p̄initas vt forma p̄ris significet. est tamē ꝓpetas psonalis habēs se ad psonā p̄ris vt forma indiuidualis ad aliquod indiuiduū creatū. forma indiuidualis in rebus creatis ꝓstituit psonaz gñantem. nō est aūt quo gñans gñat. alioquin socrates gñaret sortē. Unde nec paternitas pōt intelligi vt quo pater gñat. sed vt cōstituēns psonam gñantis. alioq̄n pater gñaret patrem sed illud quo pater gñat est natura diuia in q̃ sibi filius sibatur fm damascenū: et ideo potentia gñandi in recto significat naturā diuinaz sed in obliquo relationez. Sed iste opinans multipliciter deficit. Primo. q contradicit sibi ipsi. Dicit em̄ alibi q ꝓpietas realiꝫ sit ipa essentia. essentia fm q est paternitas est p̄ncipiuz huius actus qui est gñare. nō sicut agens. sed sicut quo agitur. Sed ex isto arguo p̄mo sic.

E Contra opi.

Illud quo agit est p̄ncipiuz illius actus. ꝫ patet per philosophum. Sed essentia est illud quo agitur. g̃ rc. Pretērea sapiētia est p̄ncipiū illius actus q̃ egreditur ab essentia fm q essentia est sapientia et voluntas est p̄ncipiū illius actus qui egredit ab eēntia fm q eēntia est volūtas. ergo paternitas est p̄ncipium illius actus qui egredit ab essentia fm q eēntia est p̄initas. sed p te essentia fm q est p̄initas est p̄ncipiū illius act⁹ qui est generare. g̃ simplr est p̄ncipiū illius actus. Preterea alibi dicit q p̄ncipiū elicitiuū gñationis includit vtrūq;. sed nihil includit vtrūq; nisi psona. ergo ē psona p̄ncipiū elicitiuū generationis. Secūdo deficit. q ratio sua non valet. q qñ dr q agens pducit sibi sile quātū ad formam qua agit quero quō accipit ibi sile aut fm spēm spēalissimā. et hoc est simpliciter falsum. Tum q sol pducit ꝫmē et silr calorem et asinus nullum. Tum q fm eū accidens est rō agendi in pductione forme substantialis. Et si dicatur q accidēs nō agit nisi in virtute substātie. Eadē facilitate nisi aliud obstaret posset dici q relatio esset p̄ncipium elicitiuz tamen ꝫtute essentie. ergo nō oīe agens pducit sibi simile q̃tum ad similitudinē specificā Nec pōt dici fm genus vel fm ꝓportionē. q̃a isto modo filiatio assimilat p̄initati. nec minꝰ assimilat sibi q̃ forma vermis assimilat forme solis qua agit. Preterea s. ꝓpter hoc essentia est p̄ncipiū gñandi. q est illud in quo assimilant generās et gñatū. g̃ illud in quo genitum et genitum assimilant maxime. maxime esset ratio agendi. sed in creaturis frequēter generans et generatū magis assimilant in materia. que ē eiusdē rōnis in eis q̃ in formis que sunt alterius rōnis g̃ ibi materia eēt magis rō agendi q̃ forma specifica. Pretereca exemplū suum de homine gñante boīem est ad oppositū. q̃a ibi nō quelibet natura in qua assimilant est ratio agendi. q tūc aīa intellectiua eēt rō generādi

C Cōtra aliud

Preꝫea falsum dicit qñ postea dicit q forma indiuidualis nō est illud quo generās gñat. q ꝓ istū nihil ē i actu extra aīam nisi indiuiduuz sed fm istos vnūquodq; agit fm q est in actu ergo illud p quod maxime est in actu maxime ager. sed maxime vnūquodq; est in actu p forma indiuidualē. g̃ p formā indiuidualē maxie agit. Hoc cōfirmat ꝓ pbm. v. phi. 7. v. metb. Sicut causa vniuersalis ad effectum vlem. ita causa particularis ad effectū particularē. sed vnūquodq; generat fm q distinguit a generante. q aliter idem posset causare se. g̃ agens per illud agit in quo distinguitur a generato. et b est verū vlr in creaturis. Preꝫea. aut forma idiuidualis est forma sbalis. aut forma accidētalis. Si sbalis. et illa est rō agendi saltez principalis. ergo forma indiuidualis est illud quo generās generat. Si sic forma accidētal⁹ et illa p te est ratio agendi saltē instrumētalis g̃ forma indiuidualis est illud quo generās generat. Preꝫea. qđ dicit. q si forma iduidual⁹ esset illud quo generās generat. q tunc sortes generaret sortez. Hoc nō valet. q forma solis est illud quo sol ꝓducit. et tn nō sequit. igit sol ꝓducit solē. Silr diuinitas vel aliq̄d intrinsecū deo est illud quo de⁹ creat. g̃ de⁹ creat deuz vel diuinitatē vel aliq̄d intrinsecū deo. nō sequit. Preꝫea. nihil est rō generādi nisi p̄ forma. ergo hec forma esset rō generādi hanc formā. Preꝫea. quecūq; forma sit rō generādi illa est simplr distincta a forma generati in creaturis. ergo distinctū p̄ncipiū est rō ꝓducēdi distinctū. ergo q̃tūcunq; forma indiuidualis sit rō agēdi. nō opz q sit ratio generādi eandē formā indiuidualē. ꝫ sufficit q sit rō generādi aliā formā indiuidualē vel aliud aliq̄d indiuiduū. et ita sortes q̃uis agat p formā suā indiuidualē. non oporteret q generet sortē. sed sufficit q generet vnū aliud indiuiduū. Et eodez mō q̃uis paternitas esset ratio generādi. nō ꝓpter ea oporteret q pater generaret patrē. sed sufficeret nisi aliud obstaret q p̄ generaret aliā psonā scz filiū. Hoc ꝓfirmat per pbm. vij. vlt q̃nto metha. Ubi vult q boc indiuiduū sit ab boc iduiduo. et talia vlia nihil faciūt ad generationē. cū generatiōes et operatiōes sint singulariū. Aliter dicit q in diuinis vltra p̄mā essentiā deitatis nihil aliud dicit. nec fm rez nec fm rōem veridicaz intelligēdi nisi respectus. siue in attributis sbalib⁹. siue in rōib⁹ perfectionū aut ydearuz. siue in ipis notionib⁹ et ꝓprietatibus psonarū. Respect⁹ aūt fm pbm q̃nto pbi. nec est p se p̄ncipiū actiōis nec est terminus. sed illo quo agens formaliꝫ agit est p̄ncipiū p se elicitiuū actionis et est aliq̄d positiuū reale. g̃ ēntia est p̄ncipiū eliciēdi oēs diuinas operatiōes vel actiōes. q̃uis respectu nulli⁹ sit qđ ꝫ quo tm. q tm bmōi actiones sunt differētes inf se. et non est dīa in actionib⁹ nisi ex dīa ex pte p̄ncipij elicitiui. et non est dīa in ēntia dei nisi ꝓpter respectus aduenientes. g̃ oportet ēntiā differre in se p tales respectus. qui circa ēntiā duo faciūt. vnū vt p ipos ēntia respiciat actus. et q̃ inclinationē habeat ad ipos actus eliciēdos. q̃a ex boc q fm se est aliq̄d absolutū. nullū fm se respicit actū eliciēduz. et nullo modo pōt esse ratio agēdi ipm actū nisi aliquo modo ipz respiceret et ad ipm ordinaret. Aliud vero faciūt p̄dicti respectus circa essentiā. vt pcncs differentiā ipoꝝ. ipi

F Contra aliud.

G Opinio secunda

essentie determinent actus differētes. cum se nullū omnino sibi determinet. et ideo nullum determinate eliceret nisi ab aliquo determinaretur. sic ergo diuina essentia est ratio eliciēdi omnes actiones. sed respect⁹ diuersoꝝ modoꝝ potētie sunt rōnes determinandi. Unde sicut materia nullum ordinē habet ad formā et ad pati recipiēdo aliquid in se nisi per rōnem potētie passiue. i nuda tamē substātia sua formas recipit. et illa potētia materie nō est aliqua res absoluta ab ipa potētia materie fm Commen. de substantia orbis. sed ipa materia ex se et fm suam substantiā subintrat rationem respectus. sic essentia diuina nullum ordinē habet ad actum qui est agere simplr. nisi per rationem potētie actiue pure. tamen substantia sua est ratio eliciendi omnē actum. et ideo ista potentia in essentia diuina fundata nō est aliud aliquid realiter ab ipa essentia. sed est solū respectus sumptus in ipa diuina essentia. In speciali ergo dicit q actum intelligēdi elicit ipa diuina essentia. in q̃tum habet in se respectum importatū per rōnem veri. nō tamen q respectus veritatis sit obiectum intellectus. Actum autem volēdi elicit diuina essentia in quātum habet respectuz importatū per rationem boni cogniti. Similiter actum generādi filium elicit diuina essentia. vt habz esse in patre. sub ratione respect⁹ importati nomine potentie generandi actiue. et sic de actu spirandi et actu creationis elicit cōmuniter in trib⁹ personis. vt habet esse in ipis sub ratione respectus importati nomine voluntatis libere voluntatis ad opposita. Contra istum modum ponendi arguit primo per dicta sua alibi q contradicat sibi ipi. quia alibi exponēs se dicit sic. cum quer̄itur vtrum ratio generandi in patre tanq̃ p̄ncipium quo agit pater in generando sit ipa diuina essentia vel ꝓpietas persone aliqua. vel paternitas non intelligit questio ista. Utrum ratio illa sit ipsa essentia tanq̃ aliquid secundum ab essentia quod nō est ipa essentia. sed intelligitur vtrum essentia ipsa sub ratione qua essentia. vel sub ratiōe qua ꝓpietas aliqua sit p̄ncipium quo pater generat. Hoc supposito respondet ad questionē dicendo totum contrariuz illi quod modo dictum est et vt patebit euidenter retrādo verba sua. Unde dicit sic. Dicendum est ergo ad questionem q pater nō generat nisi sibi simlem. vt deus deum. et hoc non nisi distinctum a se. quia nullus assimilatur sibi ipi. ratio ergo generandi qua pater generat in se debet complecti geminam rationem. et rationem qua similant. et rōnem qua distinguit. ita q̃ p̄ncips

H Cōtra scōm opi. Primo

Universidad de Deusto
Biblioteca

lis er completiua ratio generandi sit illa qua distinguit similara.rō aūt qua assimilat ē eēntia.7 hoc nō simplr vt eēntia.sed vt habet esse in suppōsito singulari vt in pre. Rō aūt q̄ distinguit est pna ppetas prīs cōstitutiua. illa scz que fm rōem intelligēdi p̄mo est cōstituti ua.7 deinde p̄ncipiū eliciēdi actū gnationis. et sequit. sub rōne qua est p̄ncipiū elicitiuum actus gnandi.7 innoiata est.et circūloquitur potentiā generatiuā. Item post dicit q eēntia nō est rō gnandi.nisi vt induit rōem ppietatis. Item post.7 q; quod attribuit ipi essentie rōne qua induit rōem ppetatis.p̄ncipali? attribuit ppetati vt ppetas.q̄ ipi essentie vt eēntia. Idcirco absolute dicendū q rō generandi in patre potius est ppietas q̄ essentia. Item post dicit q pr̄ p̄ncipalr generat p patrem ppietatē qua distinguit a se genitū. Ecce q̄ exp̄sse dicit oppositū illius quod est p̄mo recitatū.scz q ppietas est p̄ncipalis rō generandi. q; est p̄ncipiū elicitiuū actus generādi Q eēntia nō est rō generādi.nisi vt induit rationez ppietatis. Q rō gnandi principalius attribuit ppietati q̄ essentie. Q pater p̄ncipaliter genuit ppietate. Nullū istoū potest competere rōni tm̄ determinatiue. ergo p̄ter eēntiā que est elicitiua est ponere aliquid aliō elicitiuū. Scō arguo ꝯ dicta ex pōne predicta. Primo q dicit q respectus nec est principium actionis nec terminus. hoc est falsū fm eum.tam in creaturis q̄ in deo. In creatur? pz q bz̄ procedere q̄ solus respectus de genere vbi acquirit p motū localē. Silr si deus vniret sibi de nouo naturā meā vel tuā illi? incarnatōnis terminus esset solus respect?. q; nihil essz de nouo nisi respect?. Silr bz ipe hoc negare i deo.q; vbicūq; ad gnationē cōcurrit q̄si materia ibidem cōcurrit aliq̄d qō est forma.7 illud erit termin? formal. si materia vel q̄si materia nō sit termin? formal.sed p te in gnatiōe dina est eēntia.quasi materia.7 relatio q̄si forma.et eēntia nō est termin? formalis. g̃ ipa relatio ē termin? formal.g̃ fm euz respectus potest esse termin? alicuius actōis. Tertio ondo q nullus respect? est sic requisitus ad hoc q act? diuersi eliciāt.p̄mo q; sol causat diuersa sine tali variatōe. ꝓbo.q; si sint rales respect? in sole ad diuersa causabilia. aut sunt respectus reales aut tm̄ rōnis. Si reales aut manēt ante p ductionē effectuū aut nō. Si sic ꝫ est impossibile.quia termini illoz respectuū nō possunt esse nisi illi effectus sint.sed respectu nō existētis nullus est respect? realis.ergo sol nō babz diuersos respectus respectu diuersoz effectuum ꝓducibilium qui nōdum sunt. Si nō sunt nisi dum sunt effectus.ergo effectus sunt prio res naturalr.ergo isti respectus nō sunt primi ipis effectibus determinātes agēs ad istos effectus.q; ꝑus naturalr est illud quod pōt esse alio nō exīte.7 nō ecōuerso.sed isti effect? cum possunt manere sine isto agente scdo. possunt manere sine illis respectibus illius agentis.7 ipi respectus nō possūt manere sine illis effectibus.g̃ isti respectus sunt posteriores naturalr.g̃ nō determinat agēs ad istos effectus. Si aūt respectus sint entia rōnis.7 ad actionem agētis naturalis quod agit sine cognitiōe nihil facit ens rōnis.g̃ isti respectus in nullo determināt solē ad effectus suos.si g̃ sol sine talibus respectib? pōt in plēs oparōes multoforcius.7 deus. Preterea quero de istis respectib? aut sunt formalr.7 subiectiue in deo aūt tm̄ obiective.si p̄mo modo.ergo essent plures respectus reales q̄ ibi ponūt cōiter. pura respect? eēntie ad intelligere.7 velle.7 sic de alijs. Si sint ibi tm̄ obiectiue.g̃ nihil faciunt ad actum realem. Preterea si p̄ncipiū elicitiuū operationis realis.ita p̄ncipium determinatiuū ad actum realez est aliq̄d reale. sed isti respectus ad intelligere.velle.7 ad creaturā nō sunt reales.g̃ nō determināt ad actus reales. Ex istis patet q falsum est q eēntia p istos respectus respicit actōes diuersas.nec p eos bz̄ inclinationem ad eas eliciēdas. q; nullū ens reale respicit aliud tanq̄ p̄ncipiuz eius reale p aliq̄d rōnis.nec multomagis inclinat p ens rōnis. q̄uis p̄dicte cōditōes possint ꝓpetere notitie ētis rois aliq̄n. Preterea quod dicit de materia q materia bz̄ tales respect? est simplicit falsum.q; materia nō habet rales respect? reales sicut nec actiuū naturale.q; termini q̄ ponerent respectuum sunt simplr nō existentes Nec respectus rōnis faciūt aliquid ad hoc q materia recipiat vel nō recipiat. Preterea quod dicit q essentia diuina elicit actū intelligendi ꝛc. Nic dicunt tria falsa. Primum q in telligere diuinū elicitur ab essentia. quia illō quod est idē ommbus modis ex natura rei cū essentia non potest elici ab essentia. tunc enim idem eliceret a se quod est impossibile.Sz fm veritatem.et fm istum intelligere diuinū nullo modo a parte rei distinguitur ab essentia diuina.ergo non elicitur ab ea. Si dicatur q quāuis sunt realiter idem. tamen differūt fm rationem.7 fm modum significandi.7 ꝓpter hoc potest vnū esse elicitiuū alterius. Hoc nō valet. quia si tm̄ differant ratione.non est maior ratio q hoc eliciatur ab hoc q̄ econuerso. Similiter quero p;o quo stat hic intelligere. quādo dicitur q intelligere elicit ab essentia

diuina aut ꝓ re.aut ꝓ aliquo ente rōnis.si ꝓ re falsa est.q; nulla res ibi elicit.si ꝓ ente rōnis. nihil est ad ꝓpositū. Preterea nihil debz attribui enti reali ꝓpter fabricationē intellectus. nisi p̄dicata importātia tales fabricatōes vel opationes intellect? vel aliqua sequētia ex talibus opationibus intellectus. Verbi gratia. q̄uis ꝓpter opationez intellectus circa aliq̄d obiectū vel aliq̄ obiecta possit dici q ista res intelligit.vel est p̄dicatū vel subiectū vel estimatū.7 sic de alijs p̄dicatis importātib? actuz intelligēdi.vel aliq̄d denoiabile. vl̄ p̄supponens vel vario modo respiciēs actū intelligēdi.tamē q ꝓpter quācūq; opationē intellect? circa boiem et albedinē vel alias res.homo dicatur albus vel niger vel calidus vel musicus et sic de alijs p̄dicatis nō importātibus actus intelligēdi est impossibile. Nūc aūt elici cāri mouere vel moueri ꝑus posterius.7 sic ō alijs. nō importāt actus intelligēdi nec aliq̄ respici entia actus intelligēdi.sicut intētiōes logice importāt.g̃ ꝓpter nullū actū intelligēdi circa aliq̄d debet dici ipz mouere. nisi forte ad actū intelligendi vel elici ab aliquo.vel causari ab aliquo nisi falso intellectu.7 eadē rōne ꝓpter distinctionē rōnis nunq̄ debēt ralia p̄dicata attribui rei.respectu cuiuscūq; rei.ergo ꝓpter nullā distinctionē rōnis debz dici q intellige re elicit ab eēntia dina nisi eliceret sine omni distinctōne rōnis. ita q̄ distinctio rōnis nihil facier ad ꝫ. Ex isto pz q aliud falsuz ō: ibidē q̄uis nō sit recitatū.s. q aliq̄d mouet intellectum vel volūtatē diuinā.q; boc simplr repugnat intellectui dino 7 volūtati moueri a quo cūq; obiecto.q; ꝫ sonaret i impfectōez. Etiā falsum est q̄ ō:.q respectus veritatis vel boni nō est cognit? ab intellectu.q̄uis ꝛc.ꝗ ille respectus veritat? cū sit respectus rōnis bz eū nō pōt habere nisi eē obiectiuū sed nihil bz eē obiectiuū nisi cognitū vel volitū.g̃ si sit q̄cūq; talis respect? oz q terminet actū intelligendi vel volūtat. Ideo dico alr ad q̄onē q generatio pōt accipi actiue vel passiue.7 ideo p̄mo ostendā q pr̄ [illegible] psonalis nō est p̄ncipium elicitiuū gnationis actiue. Scdo q nec gnatōnis passiue. Tertio q nullus respectus est p̄ncipiū elicitiuū vel determinatiuū.nec gnationis actiue nec passiue. Quarto quid est illō quod ē p̄ncipiū elicitiuū gnatōis 7 quō ponē dum est p̄ncipiū elicitiuū. Primū ꝓbo sic.q; nihil est p̄ncipiū elicitiuū sui ꝑius. ꝫ ꝓpietas psonalis ipius prīs 7 ipa gnatō actiua sūt idē oib? modis ex natura rei.q̄ alias oñdet.g̃ ꝛc. Potest tm̄ hoc modo psuaderi. qm̄ nihil ponē dum est esse nōidem in dīnis cū aliquo nisi q̄ potest esse in alia q̄dā psona in qua nō est illō vel ecōuerso. ꝓpter ꝫ em̄ q eēntia est in filio 7 nō p̄nitas. vel q; eēntia est filius 7 pr̄ non est filius.iō nō sūt idem formalr eēntia 7 pr̄. Idez argumentū est de spiratōe actiua 7 de p̄nitate. ꝫ nihil est ꝓpietas psonalis prīs q̄n sit gnatio actiua.nec ecōuerso.nec in alia psona ē ꝓpietas psonalis prīs q̄n in eadē sit gnatio actiua 7 ecōuerso.g̃ sūt idē oibus modis ex natura rei ꝓpter identitatē realē cū eēntia.g̃ vnū nō est p̄ncipiū elicitiuū alterius. Preterea vbi nata est bñ vel esse relatio origis.ibi illa relatio origis fundat sup p̄ncipiū elicitiuū origis. ꝫ i pr̄e est relatio origis.g̃ illa fundat sup p̄ncipium elicitiuū. ꝫ illa nō fundat sup. ꝓpietatē psonalē. Tū q; ipa ꝓpietas psonal ē relatio origis Tū q; fundamētū talis respect? ōz ee absolutū g̃ illa ꝓpietas psonal nō est p̄ncipiū elicitiuuz

Scdm ꝓbo.q; idē est p̄ncipiū elicitiuū gnationis actiue 7 passiue. ꝫ ꝓpietas psonal nō est p̄ncipiū elicitiuū gnatōis actiue.g̃ nec gnatōnis passiue. Tertiū ꝓbo.q; null? respect? rōis pōt ee p̄ncipiū elicitiuū vel determinatiuū alicuius actōis realis.sic nec ens aliq̄d rōnis.et ꝫ marie est verū.q̄n agēs nō ꝑcognoscit illud quod debet opari.qualr est in dīnis.q; pr̄ non añ cognoscit filiū q̄ ꝓduxit eū. nec etiā respectus realis pōt ee p̄ncipiū elicitiuū vel determinatiuū.sicut ꝑus ꝓbatū est.g̃ null? respect? est ibi p̄ncipiū elicitiuū vel determinatiuum.

Circa quartū dico q sicut rō causandi ē illō qō exīs in aliquo vel in se pōt esse cā effectus omni illo qō nō est cā eiusdē effect? circumscripto. vel qō requirit ad ee alteri?. qō nō ꝓstituitur ex ipa causatōe seu causato.ita p̄ncipium elicitiuū alicui? actiōis vel passionis vel ꝓductōis est illud qō necrio 7 ꝑ se requirit ad illā ꝓductionē.7 nō cōstituit nec ex ꝓductōe nec ex ꝓducto. Et q; sola eēntia dina requirit ad gnationē actiuā 7 passiuā 7 spiratōez actiuaz et passiuā vel saltē solū aliq̄d absoluzū isto mō iō ꝑcise aliq̄d absolutū ē rō eliciēdi istas ꝓductiones tam actiuas q̄ passiuas. Sed q̄a ista eēntia a nulla istarū realr distinguit. 7 sp iter p̄ncipiū 7 p̄ncipiatū est realis distinctio. ideo eēntia nō ē q̄ agit. ꝫ est quo agit. Et q; nō obstāte idētitate reali int eēntiā 7 istas ꝓductiones.tm̄ ꝓpr̄ distinctōez realē istarū ꝓductōnū int se ꝓstituit cū ipis supposita distincta realr. 7 iō vnū illoz erit ꝓducēs 7 aliud ꝓductū. absolutū tm̄ ē rō eliciēdi. q; nihil ē ibi nisi absolutū ꝑter istas ꝓductōes. Circa p̄dicta sūt aliqua dubia. Primū. q; videt q ista ꝓductio nō sit elicita. Hoc ꝓbat sic. realitas p̄mitat? nō potest esse res q̄ capiat suā realitatē aliunde.

Sccō

Tertio

Quarto

Quinto

Sexto

Septimo

Octauo

Scōm

Tertium

Quartū

Primū ꝓbat

Secundū

Tertiū

Quartū

Primū dubiū

Probat primo

Universidad de Deusto
Biblioteca

Scō

si em̄ caperet tūc pater cōstituere formaliter
p rem productā vel elicitā accipiente aliude ori
ginaliter entitatē. ꝛ p ꝯns pr̄ erit aliq̄d origi
tum ꝛ productū cū sua forma sit productꝰ origi
ta. quod oīno erroneū est ꝛ absurdū. Pretea
si gnare sit aliq̄d elicitū aut elicit ab essentia.
aut a patre. nō a patre. qz nulla res elicit suuz
formale constitutiuū. Nec ab entia. qz tūc di
stingueret realr ab ipa diuinitate. idē em̄ non
elicit se. nec est cā sibi vt sit. Alie rōnes fiunt
ad eandē conclusionē. qz tn̄ būt eandē difficul
tatez dimitto eas. Scōm dubiū an possit ꝯce
concedi q gnatio passiua est productꝰ. pōt enīz
videri q sic. qz bz simplr esse ꝛ nō a se. qz tūc fi
lius haberet aliq̄d a se nec est in aliquo nisi in
filio. g̃ est vere productꝰ. Silr sicut entia se bz
ad tres psonas. ita gnatio passiua ad filiū. q̃re
quid conuenit tribus plonis simul. cōuenit eēn
tie. ergo quicq̄d cōuenit filio ꝓuenit gnationi
passiue. g̃ sicut filius productus. ita generatio
passiua producit. Tertiū dubiuz
Tertiū dubiuz est. qz videtur q
essentia nō sit p̄ncipiū eliciuiū sed plona pri
mo. qz rō agendi potest agere omni alio circū
scripto. g̃ sibi verissime competit q sit agens.
ergo essentie si sit p̄ncipiū eliciuiū verissime
ꝓuenit q sit gnans. sed bz est manifeste falsum
g̃ ꝛc. Preterea terminus formalis productois
ꝛ p̄ncipiū eliciuiū. proportionaliter inter se. ergo
sicut plona fm̄ p̄dicta est termin⁹ formalis. ita
erit p̄ncipiū eliciuiū. ꝛ p ꝯns non absolutum
Quartū dubiū ē. qz vr̄ q relatio sit p̄ncipiuz
elicitiuū ꝛ nō absolutū. Prio. qz oī forme debet
aliq̄ operatio. g̃ relatōi ꝺbet aliq̄ operatio ꝛ nō nisi
productio ad intra. g̃ ꝛc. Confirmat. q̃a ppria
operatio est a ppria forma. g̃ gnatio que est p
pria ipi patri est a ppria forma ipius patris.
Quintū dubiū. qz videt q relatio sit p̄ncipi
um determinatiuū saltē. Hoc pbat. qz illud
quod est quoquomodo indeterminatū eo mo
do quo est indeterminatū ad bz q̃ creat in actū
requirit ꝯp se aliq̄ determinationē. sed cēn
tia diuina est indeterminata respectu diuerso
rum actuū eliciendoꝝ. ergo requirit aliquam
determinationē sed p nihil potest determina
ri nisi p respectē. g̃ ꝛc. Preterea quod nō est
p̄ncipiū formale nisi p hoc q est aliq̄d suppo
siti. nec̄rio si ex se nō determinat se vt sit sup
positum recipit aliquā determinationē a sup
posito ad hoc q sit p̄ncipiū formale. ꝫ essentia
diuina nō est p̄ncipiū formale elicitiuū gene
ratōis nisi ex hoc q est aliq̄d suppositi patris.
et nō determinat se ex se vt sit suppositū p̄ris.
qz tūc nō esset suppositū filij. ergo a patre reci
pit aliquā determinationē. Preterea qō nō
potest exire in actū alio circūscripto. sc̄ip̄m nō

Scōm dubiū
Probat p̄mo

Scō

Tertiū dubiuz

Probat p̄mo

Scō

Quartū dubium
Probat p̄mo

Cōfirmatio

Quintū dubium
Probat p̄mo

Scō

Tertio

potest determinare ad actionez. sed entia nō
potest exire in actū g̃nationis circūscripto oi
respectu. g̃ p respectū determinat. Preterea
omne p̄ncipiū productiuū siue eliciciuū inquātū
est illud quo aliq̄d producit actiue. est incōpossi
bile productō. g̃ essentia inq̄tū pater ea producit
actiue est incopossibilis filio productō. sed ipsa
absolute accepta nō est incōpossibilis filio. g̃
ipa vt p̄ncipiū elicitiuū dicit aliquē respectū
saltē determinantē incompossibilē filio. Ad
primū dico q eq̃uocatio est de elicitiuo vel eli
cito. Aliquid em̄ ꝺr elicitū. qz est aliq̄dvere p
ductum ab aliquo. ꝛ sic dicim⁹ q calor est elici
tus ab igne. q̃uis hoc nō sit cōiter dictū. Vn̄
nō dicimus cōiter q ignis elicit ignē sed produ
cit ignē ꝛ elicit actū. producēdi ignē. Silr calor
in igne est p̄ncipiū producēdi calorē in ligno. et
est p̄ncipiū eliciendi calefactionē q̃ calefacit
lignū. Al ter ꝺr aliquid esse elicitū. illud quod
denominat aliq̄d. producere aliud. sicut calefa
ctio ꝺr elicita ab igne. qz ignis calefactiōe de
nominat calefacere lignū. ꝛ qz pr̄ gnatōe acti
ua ꝺr gnare filiū. ideo ꝺr gnatio actiua elicita
isto sc̄o modo. sed n̄ p̄mo modo. qz generatio
actiua nō est realitas productа. sed est simplicit̄
improducta. est tn̄ illō quo formalr aliquid ꝺr
generare. ꝛ hoc est eā esse elicitā. qz tn̄ p̄ter eā
nihil est nisi entia. q̃uis ipam essentiā nō de
nominet. vt entia dicat ea gnare. Dicit tamē
elici ab ipa entia. qz nihil aliud ibi concurrit
p̄ter entiā ꝛ psonam constitutā p ipm gene
rare. Ista rn̄sio maxime posset confirmari. si
vna opinio esset vera de qua dicet in sc̄o. sez
q actio creature nō est aliq̄d quasi mediū iter
cām ꝛ causatū. ꝛ tūc maxime si actio eēt i agē
te. semp agens mutaret ad aliquā relationem
tūc inquā diceret illa actio elicita. ꝛ tamē pre
ter terminū absolutū nihil esset productū. Silr
dicimus q actus creationis elicitur a diuina
essentia. et tamen nihil est productuz nisi ipsa
creatura absoluta. ergo eodē modo potest di
ci q generatio actiua est elicita. q̃uis non sit
producta. Per hoc patet ad argumenta recī
tata. Et eodem modo dicendum est ad alia q̃
fiunt q procedunt. ac si ponerēt q paternitas
vel generatio actiua esset producta vel origi
nata. quod tamē nō ponit. sed ꝺr actio elicita
modo exposito. Ad secundū dico q gnatio
est elicita ab essentia. nec ex hoc sequitur q di
stinguitur realiter ab essentia. sicut ex hoc q
fundatur in essentia: non sequitur q distin
guitur realiter ab essentia. Unde cum ista re
latio sit productio et econuerso. Istam pro
ductionem elici ab essentia. non est aliud q
istam relationem fundari in essentia. Et

Quarto

V

Ad primū dubiū

Ad primū ar.

Ad scōm dubiū

qn̄ ꝺr idem nō elicit se. verū est idē formaliter.
qn̄ tamē nō sunt idem formalr nō est inconueni
ens vnū esse elicitnū ꝛ aliud eē elicitū. sic nō
est inconueniēs vnū esse absolutū ꝛ fundamē
tum. ꝛ aliud esse relationē. nō est tn̄ aliud nisi
natura. sed nō est idē formalr. Et si queratur
quid sit dicendū de ꝟrute p̄monis. Dico q illō
vocabulū elicitū sicut vsitatur in ꝯne raro vl
nunq̄ inuenit in pbis vel sanctis. ꝛ ideo vten
dum est eo sicut homies cōiter vtunt. ꝛ si vari
vario modo vtant. sicut iste doctor aliter q̃ alī
vtit. q̃rum mihi videt ex dictis suis hic. q̃uis
certitudinē de eis nō habeā. p eo q in respiciē
do ꝺicta sua nunq̄ ad spaciū vni⁹ ꝺiei expendi
distinguēdū est. ꝛ tūc p̄m varias significatōes
potest de ꝟrute p̄monis vtrūq; concedi. et tn̄
iste l q̃rum mihi apparet ex dictis suis hic non
discordat ab alijs nisi in voce. que tn̄ fuerit in
rentio sua nescio. Ad sc̄m dubiū videt diffi
cultas magis consistere in verbis q̃ in re. Si
em̄ illud p̄cise dicat esse productū qō est termi
nus productionis. ꝛ denoiat a productione. sic ip
sa gnatio passiua nō est productа. si autez illud
dicat productū quod est idem realr cū termino
productо ꝛ bz diuersitatē realē ad producēs qua
liter nō habet entia diuina. ꝛ iō nō potest di
ci nec producens nec producta. Si inq̄ ita sit. tūc
potest dici q filiatio ꝛ generatio passiua est p
ducta. qz est eadē realr cū filio. productо ꝛ distin
guitur realr a patre. ꝛ ita nō videt inconueniēs
attribuere filiationi vel generatōi passiue q̃
quid attribuit filio. ꝓpter identitatē realē cū
filio. ꝛ ꝓpter distinctionē ipius realē a quocū
q̃ realr distinguit filius. Et si dicat q tūc spi
ratio actiua possz dici productа in filio. Dico q
nō. qz q̃uis sit eadez realr cū filio. est tn̄ realit̄
eadē cū patre. ꝛ iō ab eo nō producit sicut nec
essentia. Per ista siue dicat vno mō siue alio
potest respōderi ad argumēta. tenendo enim
sc̄m modū concedēda est cōclusio illoꝝ argu
mentoꝝ. Et posset cōfirmari iste modus. q̃a si
p impossibile filius de nouo producerēt. ita tn̄ q
essentia nō de nouo caperet esse. sicut nec aia in
tellectiua si sub ea de nouo crearēt materia. ꝛ
ipa filiatio eēt vere productа. quia oīne nouum
est vere productū. g̃ eodē modo qō est in produ
cto ꝛ nō in producēte. nec in aliquo nisi in pdu
cto. q̃uis nō de nouo producat poterit dici pro
ductuz. g̃ cū filiatio sit bmōi. vere poterit dici
productа. Et si dicat q si productа. ergo aliq̄ p
ductione producit. g̃ eēnt bmōi due productio
nes. Potest dici q nō producit aliqua productō
que sit aliq̄d vnū a parte rei quocūq; mō disti
ctum ab illa productō. sed sic creatura crearet
creatōe que nō est aliq̄d vnū a parte rei medi

Ad sc̄m argu.

Sc̄o dicit

Ad quartū du.

Qz relatio ꝛc.
Probat p̄mo

um inter creatorē et creaturā. ꝛ tamē realiter
creat. sed est bz vnus ꝺceptus significās diuer
simode ipm̄ deū ꝛ rem que creat. connotando
diuersa sicut patebit in sc̄o. ita ista filiatio p
ducerēt. ꝛ tn̄ sine omni productōe media q̃ di
cat respectū siue realem siue rōnis. ꝛ tūc filia
tionē produci nō est aliud q̃ eē idem realr cuz
filio. ꝛ distingui realr a quocūq; distinguit fi
lius realr. ꝛ filiū habere esse ad eē patris. ꝛ tūc
nō eodē modo accipet productio cū ꝺr gene
ratio passiua producit. Et cum ꝺr filius produ
citur g̃natōne passiua. qz in p̄mo nō accipitur
productio pro aliquo vno. sed est nomē vel cō
ceptus cōnotatiuus ꝛ nō respectiuus fz q̃ di
stinguit a cōnotatiuo. ꝛ in sc̄o ꝺicit vnā rem
que est realr ꝛ formalr filiatio. ꝛ sic accipiunt
modo cōiter doc. generare vel generationem
actiuam vel passiuā. ꝛ sic intelleri quicq̄d p̄us
ꝺixi de g̃natione ꝛ p̄ncipio eliciciuo ipius. Te
nendo p̄mū modū pōt ꝺici q̃uis habeat eē
simplr in filio. qz tn̄ nō est termin⁹ talis produ
ctōis. relatio nō pōt ꝺici producta. Per idē
ad sc̄m q aliq̄d cōuenit plonis qō nō cōuenit
eēntie. sicut esse formalr suppositū cōuenit p
sonis qō nō cōuenit essentie. ꝛ ita posset dici i
proposito. q̃a filiatio nō est formalr terminus
productus. sed q̃ sit cā istius locutionis. ꝺiffici
le est assignare. Ad tertiū dubiū ꝺicendū q
loquēdo de g̃natione sicut cōiter loquunt ꝺoc
tores. scz de aliq̄ re q̃ distinguit realr ab alia
in diuinis. sic p̄ncipium elicitiuū ipius est pre
cise entia. nō tn̄ potest dici generās propter
identitatē realē cū producto. Ad sc̄m q p̄n
cipiū elicitiuū ꝛ termin⁹ formalr proportionāt
qz vtrūq; est res. q̃uis hoc nō semp sufficiat. ꝫ
nō ꝺz q oēm modū eēndi habeat vnū quez bz
reliquū. Ad quartū ꝺico q q̃uis cuidēter ap
pareat q relatio nō est p̄ncipiū elicitiuū gene
rationis. accipiēdo g̃nationē pro aliq̄ vna re.
sicut cōiter accipiūt doctores. tn̄ accipiendo
generationē illo modo quo accipiēda est crea
tio. ꝺifficile est probare quin g̃natio actiua sit
p̄ncipiū elicitiuū g̃nationis illo modo ꝺicte.
et q̃n g̃natio passiua sit termin⁹ formalis eiusdē
sed sic non sum locutus de termino formali ge
neratōnis p̄ius. ꝺistin. v. sed primo modo tn̄
Verūtamē probatur q relatio nullo modo sit
p̄ncipium elicitiuū generationis. Primo sic
omnis relatio videtur eque naturaliter respi
cere suum proprium correlatiuum. ergo rela
tio spirandi ita naturaliter respicit suum pro
prium correlatiuum. sicut relatio generantis
suum. non ꝺistinguunt autē in ꝺiuinis produ
ctiones per modū nature et volūtatis. nisi q̃a
p̄ncipium quo productionis aliter se habet

Universidad de Deusto
Biblioteca

Scdo

Tertio

Pria pba. tertij.

Secunda

Quarto

Quinto

DD
Ad primū argu. post solutionē ꝓri dubij adductū.

Ad scōm

EE
Ad tertium

ad ꝓductionē ⁊ ad producti. q; hoc naturaliꝝ hoc libere. ergo nō essent tūc due productōes ꝑ modū nature ⁊ volūtatis. Scdo. q; tūc eadē relatio esset principiū suiꝫpius. q̄a in patre nō est nisi vnica relatio ad filiū. Tertio. quia tūc paꝛnitas esset simpliciꝝ pfectioꝛ filiatiōe. ꝯna duplicit probaꝫ. Primo. q; illud quo ꝑducēs producit. si nō est eiusdē rōnis cū forma producti. cōtinet eā virtualiꝝ ⁊ est pfectioꝛ ea ergo si paꝛnitas est quo paꝛ agit. ⁊ nō est eiusdem rationis cū filiatione. cōtinet filiationez virtualiꝝ ⁊ erit pfectioꝛ ea. Scdo. q̄a filiatio nō dat filio q̄ agat. nihil enim nec ad intra nec ad extra ꝓducit filiꝰ filiatiōe. g̃ si pater paꝛnitate agit formaliꝝ. paꝛnitas est aliq̄d pfectius filiatioe. Jrē essentia est principiū vel poteꝫtia generādi. ergo nō relatio agēs. probaꝫ primo sic. q̄d est pfectiōis in principio ꝓductiuo nō tollit ab aliquo rōem principij ꝓductiui. ꝑ cōicare se i idēritate numerali ⁊ adeq̄ta cōicatiue ponit pfectionē in principio ꝓductiuo. g̃ hoc nō tollit ab aliquo rōez ꝑncipij ꝓductiui. sed si deus ꝑ impossibile generaret aliu deū. ⁊ ille alius tertiū. deitas poneret principiū ꝓductiuū alterius ⁊ nō relatio. q; tūc nec cōicaret se in idēritate nūerali nec cōicaret se cōicatōe adeq̄ta sibi in rōe ꝑncipij ꝓductiui. q; diuinitas posset esse principiū alterius cōicatōis pura tacte ꝑ impossibile scdo dō. ergo cū modo deitas cōicetur i idēritate nūerali ⁊ cōicatiōe adeq̄ta s. bi. ita q; in deitate nō pōt eē alia cōicatio nūero eiusdē rōis cū ista. sequiꝝ q; multo magis poneret nūc absolutū esse principiū ꝓductiuū q̄ tūc poneret. Scdo sic. aliq̄d absolutū est termin? formalis. g̃ aliq̄d absolutū est rō formalis qua agēs agit. ꝓbatio ꝯne. q; impossibile eē agēs cotinere t̄minū formalē ꝓductōis. nisi agat forma eq̄ pfecta si vniuoce vel pfectioꝛ si equoce. i diuinis aūt nihil ē pfect? absoluto. q; absolutū est formaliꝝ infinituz. relatio aūt nō. g̃ ⁊c. Jrē arguiꝝ sic. relatio non est principiū nec termin? actiōis. v. phīsicoꝝ.

Sed q̄cq̄d sit de ꝯclusione. rōes iste nō ꝯcludūt. Prima nō. q; ꝓcedēdū est q; eq̄ naturaliꝝ ⁊ eque ncērio producit spūssanct? sicut filius. Nec ꝓpt̄ hoc dicit spūssanct? ꝓduci magis ꝑ modū volūtatis q̄ filiꝰ. q; spūssanct? nō ꝓducit naturaliꝝ. Ad scōm argumētū ptz. q; illa gñatio nō esset aliq̄ relatio in patre ad filiū. sicut nec creatio est aliq̄ relatio dei ad creaturā ꝑ illa relatio diceret principaliꝝ p̄nitatē ⁊ pōez cōnotādo ipm filiū. siē creans dicit principaliꝝ ipm deū ꝯnotādo creaturā. cui? esse sequiꝝ ad esse dei. Tertiū min? valet iter oīa. q; q̄cūq; aliq̄ sūt alteri? ⁊ alteri? rōis. nō min? se bnt sic

ꝑfectius et impfectius. q̄ si vnū eēt ꝓductiuū alterius. q; sicut oīs⁹ est ꝑus. de rōne producētis. nec est q̄ sit pfectius nec impfectius ipso ꝓducto. ⁊ ita si paternitas ⁊ filiatio nō sint eiusdē rōnis. sequiꝝ ꝑ illā rōem q̄ vnū sit perfectius alio. Simiꝝ sequeret q̄ essentia eēt perfectioꝛ relatōe quod est manifeste falsuz. quia tūc relatio esset impfectioꝛ eēntia. q̄d ē falsuz. q; nihil est impfectius in deo. ꝯna ꝑz. q; q̄ rōe q̄n ꝑncipiū ꝓductiuū nō est eiusdē rōnis cum forma ꝓducti. illud quo agēs agit est pfectius et cōtinet formā ꝓductiṽ ⁊ualiꝝ. eadem ratōne erit pfectius omni eo. ⁊ cōtinebit ⁊ualiꝝ oīe illud q̄d nō est eiusdē rōnis cum rōne ꝓducendi. nec est termin? formalis. Hoc ꝑz per ipsuz alibi. vbi accipit istaz ꝓpōnem nulla entitas simpliciꝝ habeꝫ ꝑ generationez nisi sit termin? formalis eius. vel saltē contenta sub termino formali. g̃ si essentia sit terminus formaliꝝ et nō relatio sic contēta. siliꝝ in essentia. ⁊ ꝑ ꝯns erit impfectioꝛ ea si ꝓdicta rō sit bona. Dico g̃ q̄ sine p̄nitas sit ꝑncipiū elicitiuū generatiōis sine nō. nō est pfectioꝛ filatione, ꝓpter idēritatem realē vtriusq; cū eadē eēntia nūero. Si dicaꝫ q̄ si nō sit eiusdē rōnis. ⁊ sit ꝑncipiū elicitiuū. cōtinebit ⁊ualiꝝ filiationē. Dico q̄ cōtinere ⁊ualiꝝ aliq̄d potest ꝓpterre impfectiori. quia cōtinere aliquid ⁊ualiꝝ nō est aliud q̄ hoc esse ꝑncipiū elicitiuū ꝓducōis. ⁊ illud eē terminū. ⁊ ꝫ potest ꝓpterre eque perfecto. et ideo concedendū est q̄ causa vniuoca ita contineꝫ ⁊ualiꝝ effectuz suū sicut causa equiuoca.

Ad scdam ꝓbationē in illo argumento dico q̄ q̄uis filiatione. nihil ageret. nō sequeret q̄ filiatio esset impfectioꝛ p̄nitate. siē nō sequiꝝ filius nō gñat. g̃ ē impfectioꝛ pr̄e ⁊ ꝫ vtrobiq; ꝓpter idēritatē realē oīm cū eadē eēntia numero. Ad aliud ꝺ breuiter q̄ si vn? deus gñaret aliū deū. tūc deitas esset ratio generandi. q; nulla foret relatio talis que posset eē ratio generādi. si tn̄ esset ibi relatio eadem realiter cum essentia. posset cōcedi q̄ tam eēntia q̄ relatio foret ratio gñandi. Ad aliud patz ꝑus. dist. v. si tn̄ teneaꝫ q̄ nullo modo relatio sit ꝑncipium elicitiuū potest respōderi ad rationes q; nō quelibet forma habet operationē talez. nec oportet q; ꝓpria opatio sit a ꝓpria forma. maxime q̄n ipamet opatio est ꝓpria forma. ita eēt i ꝓposito. q; illa opatio eēt ꝓpa forma. Ad vltimū argu. ꝑ illa opinioē diceret leuiꝝ q̄ aliq̄ relatio pōt eē ꝑncipiū ⁊ t̄min? actōis. sic ꝑz. q; relatio pōt esse ꝑncipiū mouēs ad intellectōez suiꝫpius. ⁊ ad volitionē suiꝫpius. q̄s tn̄ sit intellect? ꝑbi alias patebit. Ad q̄ntum dubium dico.

FF
Ad scdam ꝓba.

Ad quartū

Ad quintū

Ad vltimū

GG
Ad quintū du.

Ad primū ꝑ argu.

JJ
Ad secundū

causatū est determinatiuū cause ad illō causatum. Unde sicut nihil pōt eē causans formaliꝝ sine causato. ⁊ tn̄ causatū nō est elicitiuuz nec determinatiuū sed est effectus productus. ita eēntia nō pōt eē ꝑncipiū elicitiuuz sine generatione. ⁊ ideo sine ꝺpositio. ⁊ tn̄ nec ꝺpositum nec gñatio nec aliquis respectus est elicitiuū nec determinatiuū. sed generatio ē actio elicita modo p̄dicto. ⁊ ꝺpositū est ꝓstituz ꝑ illam generationē. Ad tertiū dico. q̄ illud quod nō pōt exire in actū omni alio circūscripto q̄ nō est actus. nec constitutū per actum nō potest se determinare ad actū. nūc aūt eēntia potest eē ꝑncipiū elicitiuū circūscripto respectu qui nō est actus intelligēdi. nō tn̄ sine actu gñandi. Ad vltimū dico q̄ singulare ē in deo q̄ ꝑncipiū, ꝓductiuū nec inḡtum principiū nec aliquo modo est incōpossibile ꝓducto. sed est ipz productū. q̄uis nō formaliꝝ. Un hec est falsa. eēntia vt in pr̄e est incōpossibilis filio producto. vel eēntia sub respectu p̄nitatis est incōpossibilis filio. q; oīs tales sūpte cū talibus reduplicationib? sicut alias est dictum inferūt q̄ absolute eēntia est incōpossibilis filio. ideo sunt simpliciꝝ false. Ad primum ꝑncipale dico q̄ eēntia est in filio. ⁊ nō est impedita. ⁊ tn̄ nō sequiꝝ q̄ pōt gñare. q; ipa eēntia constituit cū actu generādi ipm patrem. nec valet. est in filio. g̃ pōt in actū gñandi. ita q̄ filius possit postea gñare propter distinctōnem realē p̄nitatis ⁊ filiationis. ⁊ q; cū ipsis eēntia ꝓstruit distincta ꝺpositа. Ad scōz dico q̄ oīs productio est a ꝑncipio distinctiuo tanḡ ab ipo quod producit. non tanḡ ab illo quo producit. Questio scda.

Ad scōm

Ad tertiū

Ad quartū

R'M
Ad ꝑmū ꝑn.

Ecundo quero

Questio II

Utrū absolutū sub rōne eēntie. an sub ratōe aliq̄ attributali sit potēcia gñandi. Ut sub rōne attributali videꝫ. q; oīs actus dicēdi ē ab aliquo sub rōe intellect? ⁊ eliciēs actū dicēdi ē aliq̄d sub rōne intellect?. ꝑ filiꝰ? producit actu dicendi. g̃ ⁊c. Ad oppositū nihil ē absolutū in diuinis nisi eēntia. g̃ potēcia gñandi si sit absolutū erit eēntia sub rōe eēntie. Ad istā q̄onē dicūt aliq̄ q̄ eēntia sub rōe eēntie nō est imediatū ⁊ proximū ꝑncipiū elicitiuū gñatōis vl̄ potēcia gñandi. Scdo q̄ intellect? ē imediatū ⁊ proximū ꝑncipiū elicitiuū. Tertio q̄ voluntas nō. Quarto q̄ n̄ intelligere nec act? intelligēdi

Primū ꝓbaꝫ sic. vt pōt elici ex dictis suis q; si eēntia eēt imediatū ⁊ proximū ⁊ ꝑcise sub rōe essentie principiū elicitiuū gñationis. eadem ratione ⁊ spiratōnis. ⁊ ꝓsequēs in principio

In oppositum

B
Opinio ꝓma

Primo rndet

Scdo

Tertio

Quarto

Primū ꝓbaꝫ

Universidad de Deusto
Biblioteca

elicitiuo istarū duarū pductōnū nulla penit? eēt distinctio. ꝑns est falsū. g̃ aīs. falsitas cō sequētis p3 ⁊ ꝓbant aliqui sic. ois pfalitas reducīt ad vnitatē vel ad paucitatē tantam ad quantā potest reduci. ergo pluralitas actuoꝝ ꝑncipioꝝ reduceī ad vnitatē vel ad tātā paucitatē ad quantā reduci potest. sed nō pōt reduci ad aliquod vnū ꝑncipiū ꝓductiuū. ḡa ꝑncipia ꝓductiua que sunt natura er volūtas bñt oppositos modos ꝑncipiādi. q̃ alterū inclinat er se ad agendū naturalr alterū libere in sua potestate bz ꝓducere ita ꝙ ad hoc er se nō naturalr iclinat. si aūt reducerēt ad aliqd vnū ꝑncipiū ꝓductiuū illud haberet determinate alterū modū ꝑncipiādi. vel em esset er se ꝓductiūū determinate ꝑ modū nature vel nō er se determinate. sed libere ⁊ ita ꝑ modū voluntatis. ergo nō possūt reduci ad paucitatē minorē ꝙ ad dualitatē ꝑncipiꝝ sc3 ꝓductiui ꝑ modū nature ⁊ ꝑncipiꝝ ꝓductiui ꝑ modū voluntatis. Scō ponit. q̃ eēntia ⁊ intellect? sunt totale ꝑncipiū. dicēs sic. Hoc totū intellectus habēs obiectū actu intelligibile sibi ꝑns. habet rōem memorie ꝑfecte in actu ꝑmo qui sc3 est immediatū ꝑncipiū actus secūdi ⁊ notitie genite. In hoc aūt ꝑncipio quod est memoria concurrūt duo que vnū ꝑncipiū constituūt totale. videl3 eēntia in rōe obiecti ⁊ intellectus quoꝝ vtrūq; est quasi partiale ꝑncipiū respcū ꝓductionis adeq̃te huic totali ꝑncipio. sic ergo ꝑncipiū ꝓductiuū est tam eēntia ꝙ intellectus. Tertiū ꝓbatur. q̃ ꝑncipiū ꝓductiuū vni? rōnis in diuinis nō potest habere duas ꝓductiones. nulla em ꝓductio est ibi nisi vni? rationis. q̃ adequata. g̃ cū ſpūſſanctus ꝓducat ꝑ modū volūtatis. vt ꝑ ꝑncipiū ꝓductiuū filius nō sic ꝓducetur. Quartū declarat. q̃ memoria in patre est ꝑncipiū opatiuꝝ ꝑns. quo sc3 vt actu ꝑmo pater formalr intelligit. est er eadē memoria ꝑii ꝑncipiū ꝓductiuꝝ quo pater ꝑns in actu ꝑmo ꝓducit vt est in actu secūdo notitiā genitā. ⁊ actus ꝑmus ꝑo: est scō ꝑo: ritate originis. ⁊ ideo nō fundat actus ꝓductiuus sup actū eēntialē qui ꝓsistit in actu scō. videl3 qui est opatio quasi sup rōem formalez eliciendi illū actū. sed quodāmodo ꝑtigit illum actū. q̃ actus ꝑim? q̃ est opatiuus ⁊ ꝓductiuus est rō ꝑficiēdi in actu scō suppositum in quo est quodā ordine ꝑus ꝙ intelligat ꝓducī illud quod ꝓducit. operās em ⁊ ꝓducēs per illud ꝑncipiū ꝑmus est opans ꝙ ꝓducens. Exemplū si lucere poneret aliqua opatio in luminoso. et illuminatio poneret ꝓductio luminis a luminoso. lux in luminoso est ꝑncipiuꝝ quo. et respectu opationis que est lucere. ⁊ respectū

Scōm ꝓbat

Tertiū ꝓbatur

Quartū ꝓbat

ꝓductōis que est illuminare. nec tamē lucere que esset opatio esset rō formal' illuminatiōis que est ꝓductio. sed eēt ibi ordo quasi effectuū ordinatoꝝ ad eandē cām cōem amboꝝ. a q̃ immediatius ꝓcedit vn? effectus ꝙ alius. Ita in ꝓposito ad eundē actū ꝑmū q̃ est memoria ꝑns ordinē quēdā intelligunt bñe intelligere quod est opatio ꝑis. et dicere qđ est ꝓducere ꝑis respectu notitie gñate. nō talē ordinē. ꝙ intelligere ꝑis sit causa vel ꝑncipiū elicitiuū dicere ꝟbi. sc3 ꝙ immediatius intelligere sit ꝓductū a memoria ꝑns. ꝙ dicere vel verbuz sit ꝓductū ab eodē.

C Oppugnat opi.

Cōtra istā opinionē posset argui ꝑ dicta in. ij. dist. vbi ꝓbatū est ꝙ nulla ē talis distinctio inter eēntiā ⁊ quodcūq; absolutū i ḋo. ⁊ ꝑ ꝑns vt aliqd absolutū sit rō generandi. o3 ꝙ illa eēntia ⁊ nihil absolutū quocū q; modo ab eēntia sit ꝑma rō gñandi.

D Contra scām

Cōtra etiā rōem argutū est ꝓius. vbi ꝓbatū est ꝙ tales oppositi modi ꝑncipiādi possunt ꝙpetere eidē respectu diuersoꝝ. Scḋo posset argui. q̃ sicut ꝓbabit? postea spūſſanctus ꝓducit naturaliter ⁊ nō libere. distinguēdo libere cōtra naturalr. Preterea. posito ꝙ tales oppositi modi ꝑncipiādi nō possent cōpetere eidē. adhuc nō ꝓbaret? intētū. sc3 ꝙ in diuinis eēnt due ꝓductiones. q̃ nō est incōueniēs ꝙ vnum oppositoꝝ reducat ad reliquū. g̃ q̃tūcūq; essent oppositi modi ꝑncipiādi ⁊ nō possent competere eidē. nō esset incōueniēs ꝙ modus vnus reduceret tali reductōe ad reliquū. et ita non obstante illa rōne. posz poni in deo tm̄ vna ꝓductio. Contra scḋ3 etiā argutū est ꝓius. ꝙ nō est talis distinctio ibi inter intellectū ⁊ obiectū tanꝙ inter absoluta. sed oē absolutum est ibi formalr intellectus ⁊ voluntas ⁊ bmōi.

E Cōtra tertiū

Cōtra etiā sequētia argutum est ꝓius. ideo transeo modo. Cōtra istū modū ponēdi patebit infra. dis. x. Contra tertiū vnū ꝓductiuuz vnius rōnis pōt habere plura ꝓducta ⁊ vnius rōnis ⁊ alterius rōnis. ergo nō obstante ꝙ volūtas sit vnica. poterit eē ꝓductiua plurium suppositoꝝ in diuinis. ⁊ ꝑ ꝑns q̃uis sit productiua ſpūſſancti poterit esse productiua filij. nisi aliud obstaret. Preterea nō magis est incōueniēs aliqd ꝓducēs libere cōcurrere ad ꝓductionē alicuius naturalr ꝓducti. g̃ aliqd ꝓducens naturalr cōcurrere ad ꝓductionē alicui? libere ꝓducti. sed ꝑm istos ad ꝓductionē ſpiritussancti ꝛcurrit natura. q̃ nō agit nisi mō nature. ⁊ ſpūſſanctus libere ꝓducit. g̃. assumptū patet ꝑ istos. q̃ ipi dicūt ꝙ sicut intellect? habens obiectū intelligibile sibi ꝑns est ꝓductiuus ꝟbi. ita volūtas bñs obiectū cognitū sibi ꝑns est principiū cōicādi ſpūi ſancto naturā.

ergo qua rōe ponūt ꝙ obiectū ꝑns in mēoria cōcurrit ad ꝓductionē ꝟbi. sicut partiale ꝓncipium. eadē rōne ponēt ꝙ obiectū cognitū cōcurrit tanꝙ partiale ad ꝓductionē ſpūſſancti

Preterea volūtas si nō cōcurrat tanꝙ ꝓncipium partiale. aut hoc est ꝓpter ſufficientiā ⁊ ꝑfectionē intellectus. qua ſufficies est sine oi alio ad ꝓducendū ꝟbum. aut ꝓpter posteriorē tatem ipius volūtatis vel actus sui respectus actus ipius intellectus. aut q̃ actus intellect? nō est natus eē a volūtate. Non ꝓpter ꝑmū. q̃ eadez rōne deberet poni ꝙ solus intellect? vel sola eēntia esset ꝓncipiū ꝓductiuū ꝟbi. ḡa neutrū pōt esse ꝓncipiū insufficies nec impfectum. ⁊ tm̄ ipe ponit ꝙ ad ꝓductionē ꝟbi concurrit tam natura q̃ intellect?. g̃ nō obstante ipsa ꝑfectione intellect? posset cōuertere ipa volūtas. Nec ꝓpter sc̄m q̃ ꝑm eū tam voluntas q̃ actus su? ꝓcedit origine actū ꝓducendi ꝟbum. Si dicatur ꝙ sicut actus volēdi presupponit actū dicēdi. ita actus ꝓducēdi ipius volūtatis ꝑsupponit actū ꝓducēdi ipius intellectus. ⁊ ita volūtas nullū actū ꝓducēdi pōt habere nisi post actū dicēdi. ⁊ ita nō pōt ante eē ꝓncipiū ꝓductiuū cuiuscūq;. Cōtra q̃tūcūq; aliōs actus ꝓducendi ipius volūtatis presupponeret aliquē actū ip̄ius intellectus. ḡa tm̄ ꝑm istos idem potest eē ꝓncipiū plurū ordine quodā. nō est incōueniēs q̃n volūtas cōcurrat ꝑmo cū intellectu ad actum dicendi. ⁊ post intellectus ꝛcurrat cū volūtate ad actuz ſpirandi. ⁊ ita ſaltē nulla posteriorītas ipsius volūtatis ⁊ actus sui eēntialis impedit q̃n voluntas sit ꝓncipiū ꝓducendi ꝟbū. Nec tertiū impedit. q̃ ſaltē actus intellect? aliōs natus est esse a voluntate. ⁊ maxime qui ꝑsupponit vnū actū intellect? ⁊ etiā vnū actū volūtatis Patet ꝫ in nobis manifeste. ⁊ ꝑm istos et ꝑm veritatē. sed ꝑm istos actus dicēdi ꝑsupponit ram actū volūtatis q̃ actū intellectus eēntialem. g̃ nō est incōueniēs ꝙ sit a volūtate tāq̃ a ꝓncipio elicitiuo. q̃uis alius actus volūtat' sequerēt illū actū dicēdi. Contra quartū videl3 ꝙ actus intelligēdi sit ꝓncipiū quo. sicut ipe intellectus vel eēntia. Primo. q̃ sicut in creatur' nihil absolutū nccrio ⁊ eēntialr ꝑsupponat alteri absoluto nisi sit eius cā in aliquo gñe cause ꝑm istos. ita in ḋinis nihil ꝑsupponitur actui ꝓductiuo. nisi habeat rōez ꝓncipij respectu illius. g̃ cum ꝑm istū actus intelligēdi ꝑsupponk actui dicēdi ꝑm eos op3 ꝙ habeat respectu illius aliquā rōem ꝓncipij. ⁊ ideo sic alias ꝓbatū est. q̃cūq; aliq effect? eēntialr ordinat'. semp ꝓ: effectus bz rōem cause respectu posterioris. Preterea arguo ꝑ argu-

E Contra quartum

Rūsio auctoris

mentū istius sic. quicqd de rōne sua formali ē ꝓncipiū ꝓductiuū in quocūq; ē sine impfectōne. in eo est ꝓncipiū ꝓductiuū. sed actus intelligendi ex rōne sua formali est ꝓncipiū ꝓductiuum habitus. g̃ in quocūq; ponat sine impfectione in eo erit ꝓncipiū ꝓductiuū. sed in deo est sine impfectōe. g̃ in eo erit ꝓncipiū ꝓductiuum. ⁊ nō nisi ꝟbi. g̃ ꝛc. Istud argumentū erit bonū. si argumentū suū valet ꝑ quod ꝓbat ꝙ intellectus bñs actu obiectuz intelligibile sibi ꝑns est ꝓncipium ꝓductiuū notitie genite.

Ideo aliter rndeo ad questionē ꝑnter ad precedēta ꝙ tm̄ in diuinis sit ꝑcise eēntia. ita ꝙ nō est ibi aliquod absolutū quocūq; mō ex natura rei distinctū. vel nō idē cū eēntia ⁊ dictū est in ꝑcedenti questione q̃ aliqđ absolutuz ē ꝓncipiū elicitiuū. Ideo dico ꝙ eēntia sub rōe essentie est ꝓncipiū elicitiuū gñationis verbi Tm̄ ꝑ dictis aliq̃bus cōibus q̃bus ḋr ꝙ filius ꝓcedit ꝑ modū intellectus nō ꝑ modū volūtatis. ⁊ ſpūſſanctus ecōuerso ꝑ modū volūtatis et nō ꝑ modū intellectus. Dico ꝙ intellectus et volūtas multiplr accipiunt. Uno modo ꝙ intellectus dicat ꝑcise aliqd absolutū in deo. nihil notionale determinate cōnotādo. ⁊ eodē modo volūtas dicat ꝛc. Alio mō ꝙ dicat aliquid absolutū aliqđ determinatuz notionale ꝓnotādo. Et eodē mō pōt distingui de intelligere ⁊ velle ⁊ ceteri attribuū. Et nō est ista distinctio alicui? qđ est in deo quasi aliqd i deo possit sic ⁊ alr accipi. sed est distinctio ꝑdicabiliuz de deo q̃ nō sunt deus. Primo mō dico ꝙ intellect? est ꝓncipiū cuiuslibet ꝓductionis ⁊ silr volūtas. q̃ ipa volūtas est simplr indistincta ⁊ ab eēntia ⁊ ab intellectu. et ideo quicqd attribuit vni ⁊ alteri. si tm̄ intellectus ⁊ voluntas distinguerent in creatur', nō eēnt noia synonima ꝓpter cām ꝑus dictā. sed isto mō non loquunt de intellectu ⁊ volūtate recte loquētes de eis. q̃n attribuūt aliqd volūtati ⁊ nō intellectui ⁊ ecōuerso. ⁊ isto mō ꝛcedo ꝙ eēntia est ꝓncipū elicitiuū. ⁊ silr intellectus ⁊ volūtas et actus intelligēdi ⁊ actus volēdi. sic de oibus talibus attribuit. dico. ꝙ de quolibz istoꝝ verificat eē ꝓncipiū elicitiuū nō ꝑ se sed ꝑ reputa ꝑ dīna eēntia. Scḋo mō intellectus connotat ipam gñationē. ⁊ volūtas ipam spiratiōnem. tūc q̃n ḋr ꝙ filius ꝓcedit ꝑ modū intellectus. ⁊ ſpūſſanct? ꝑ modū volūtat', vel intellectus est ꝓncipiū ꝓducēdi ꝟbū. ⁊ volūtas ē ꝓncipiū ꝓducēdi ſpūſanctū. Vel pr̄ ꝓducit filiū ꝑ intellectū. ⁊ ſpūſanctū ꝑ volūtatē. ita ꝙ ſp in bmōi. ⁊ in talib? ꝓsiderabus q̃ simplr sūt eq̃polletes. si bñ intelligant ꝓdicata attribui intellectui ⁊ volūtati tāq̃ ꝓncipio elicitiuo. tūc dico

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄ ex vsu loquentiū.cū dr.intellectus est p̄ncipiū,pducēdiū vbū.ista p̄t distingui q̄uis forte ñ de virtute sermonis.eo q̄ p̄t implicari pleitas aliqua vel nulla.si nulla. tūc debet concedi q̄ intellect⁹ē p̄ncipiū,pducēdi ⁊ ꝟbū ⁊ spūssanctum ⁊ silr volūtas.q: tūc eq̄alet isti p̄ncipiū ,pductiuū verbi est p̄ncipiū,pductiuū et verbi et spūssancti.Et alia valet ista⁊ p̄ncipiū,pductiuū vtriusq̄. Si autem implicet aliq̄ pleitas . ita tñ q̄ sit cōditio totius ꝓpōnis.tūc vel implicat pleitas primo mō dicēdi p se vel scdo mō . Si p̄mo mō.tūc ē ℔ falsa.intellect⁹ est p̄ncipiū ,pducēdi l.s et ℔ vera.intellect⁹est p̄ncipiū,pducendi verbuz. et ecōuerso est de volūtate q̄ volūtas est p̄ncipiū,pducendi spūssanctū.⁊ nō,pducēdi verbum. q: ℔ est vera p se p̄mo mō ,pductiuū ꝟbi est p̄ncipiū,pductiuū ꝟbi . illo mō quo p̄dicatio eiusdē de se est p se p̄mo mō.⁊ isto eodē mō est ℔ vera. p̄ncipiū,pductiuū ꝟbi est p̄ncipiuz ,pductiuū.s.l.s.⁊ iste due valēt istas duas.intellectus est p̄ncipium,pducendi ꝟbuz:intellectus est p̄ncipiū,pducēdi l.s.io ꝟna est vera⁊ alia est falsa.⁊ isto mō accipiūr oēs rales ꝓpositōes q̄ aliq̄d negant de volūtate respectu ꝟbi.⁊ ꝓcedūt de intellectu respectu ꝟbi.⁊ ecōuerso de volūtate si bene loquunt.q: alr dicerent simplr falsuz.Si aūt implicet pleitas secūdo modo sic p̄t aliquo mō negari ⁊ cōcedi sicut p̄us.q: ℔ nō est ,ppie p se scdo mō p̄ncipium ,pductiuū verbi est p̄ncipiū ,pductiuum spūssancti. Nec est ℔ ,ppie p se scdo mō p̄ncipium ,pductiuū verbi est p̄ncipiū ,pductiuum spūssancti vel verbi.⁊ ita oia talia negant ab istis terminis.scz intellect⁹ ⁊ volūtate.possēt tñ cōcedi extēsiue loquēdo de cēntia. Exemplum istoꝝ ptz in creatur⁹. suppositio cūm q̄ sol sit,pductiuus ⁊ ꝟmis ⁊ plante.⁊ impono duo noia q̄ simplr sint synonima . cū boc q̄ ego dico vis,pductiua plante ⁊ vis ,pductiua ꝟmis. scz a b.ita q̄ iste due oēs vis,pductiua plāte ⁊ vis ,pductiua vermis sint diffinitōes exp̄mentes q̄d nois ipius a ⁊ b.tūc ℔ posito cōceditur q̄ a producit plantā ⁊ nō vermē. ⁊ econuerso de b.⁊ silr q̄ sol p a producit plantā ⁊ nō vermē.⁊ ecōuerso de b.⁊ tñ cōcedit q̄ sol producit ⁊ plantā ⁊ vermē.⁊ ℔ sic est intelligēdū q̄ producere plantā vel posse producere. plantā ⁊ vermē p̄dicat de sole p se scdo mō.⁊ nec de a nec de b.p̄dicat ,p se scdo modo. Silr posse producere plantā p̄dicat per se p̄mo modo. de a.et nec de b nec de sole.ecōuerso ē de b respectu posse producere vermē. Jsta forte non possent dici de virtute sermonis.sed auctores q̄b⁹cā breuitat̄ licitū est vti multꝫ vocabul⁊ q̄ vulgus vtat.sic in diuersis dicit̄ vrebantur. Et iō breuit̄ dico q̄ q̄cūq̄ est absolutū in diuinis est p̄ncipiū elicitiuū tā gñatiōis verbi q̄ spiratōis spūssci. nec aliq̄ distinctio penitus alia ab ipis ,ductoib⁹ vel plonis ꝓstitutis requirit ad distinctionē istarū emanationū.⁊ iō oēs opi.dicēres q̄ distincte emanatiōes ꝑsupponūr aliquā distinctōez i p̄cipijs elicitiuis siue ex natura rei siue ex opatiōe itellect⁹. siue quocūq̄ mō.sunt simplr fl̄ē.⁊ ipossibiles. Jō dicūr q̄ iste ,ductōes fundātur i actib⁹ēntialib⁹simplr flm dicūr:q: nulli sunt ibi actus eēntiales.ℨ tñ est ibi vna eēntia. q̄ realr ⁊ formaliť oib⁹ modis est itellectus ⁊ volūtas.⁊ intelligere ⁊ velle sic dictū est pr⁹.⁊ iō q̄cūd negať ab ℔ termio itellect⁹.⁊ cōcedit de ℔ termio volūtas vel ecōuerso. et silr q̄cūd ꝓcedit de ℔ termio eēntia ⁊ negať ab alijs vel ecōuerso.totū debet itelligi ,ppť diuersa cōnotata p istos termios.vel ,ppť diuersos modos sincatbegoreumaticos in talib⁹ ex vsu loquētiū subintellectos. Per ℔ rūdeo ad formā q̄stiōis.q̄ eēntia sub rōe eēntie est p̄ncipiū elicitiuū.⁊ nō sb rōe alicui⁹ attributi.q̄si aliq̄d attributū sit p̄ncipiū elicitiuū.q: sic dictū est ꝑus.nullū attributū est diuia eēntia.nec aliq̄d reale i diuinis tñ de aliquo attributo p̄dicať esse p̄ncipiū elicitiuū p se p̄io mō.nō p̄dicať de eēntia sic declaratū est.⁊ ℔ q: iste termin⁹ intellect⁹ vel volūtas aliq̄d ꝓnotat q̄d nō ꝓnotat iste termin⁹ eēntia. Ad rōes alterius opi.dico.q̄ pluralitas p̄ncipioꝝ elicitiuoꝝ reducit̄ ad vnitatē.s. ad dictā essentiā. Et q̄n dicit̄.q̄ sunt oppositi modi p̄ncipiādi. Rūdeo p̄mo.q̄ q̄uis eēnt oppositi modi p̄ncipiādi respectu eiusdē: nō tñ respectu diuersoꝝ.⁊ ita q̄uis eēntia diuia vnica exīs⁊ oib⁹ modis indistincta. nō posset bīe illos oppositos modos p̄ncipiandi respectu eiusdē.possz tñ respectu diuersoꝝ. Scdo dico q̄ deficit argumentū.q̄a q̄uis essent oppositi modi p̄ncipiādi. vn⁹ tñ posset reduci ad aliū hoc ptz.q: semp vnū oppositoꝝ q̄ nō p̄t ꝓpetere eidē vnū est pfectiōis ⁊ aliud impfectiōis ⁊ de talib⁹ semp impfectius reducit̄ ad pfectius g̃ si isti modi p̄ncipiādi sint oppositi ⁊ nō p̄t cōpetere eidē. vn⁹ illoꝝ erit impfectior alio et reducet̄ ad pfectiorē. Tertio deficit argumētū.q: ita naturaliť ,pducit̄ spūssctūs.sicut filius et nō magis libere.nisi nimis extēdēdo nomē libertatis. Ad aliud argumētū ꝓ alia ꝯclusione dico.q̄ volūtas nō flm q̄ accipit̄ cōnotatwe erit p̄ncipiū,pducēdi verbū. Nec est incōueniēs q̄ vnū p̄ncipiū vni⁹ rōis sit p̄ncipiū elicitiuū diuersarū ,pductionū. Ad primū principale ptz, quo mō act⁹ dicēdi est act⁹ intellectus et nō est act⁹ volūtatis. q: aliquo mō p se p̄dicať de intellectu,quō nō p̄dicať de voluntate,accipiēdo istos terminos cōnotatiue.

A Questio III

B Rñsio

Prima ratio

Secunda

Tertia

Quarta

C Impugnāť rōes Prima

D Ad rōnes opi.

Ad secundū

Ad principale

Questio tertia.

Ertio queroꝝ tū

t potētia gñandi possit cōicari filio a patre.Et videť q̄ sic,oīs pfectio simplr cōicatur filio a p̄re . sed gñatio est pfectio simplr.g̃ ⁊c. Maio: est manifesta.q: alia eēt aliq̄ pfectio simplr in p̄re que nō eēt i filio. Mino: p3. q: agere est pfectio simplr.g̃ multo fortius gñare erit pfectio simplr.cuz agere sit cōe deo ⁊ creaturis.et gñare sit ,ppriū soli deo.

Ad questionē dr q̄ potētia gñandi non p̄t cōicari filio.ita q̄ generet aliū filiū. q: nō p̄t esse plures filij in dinis. Et ,pbať ℔ p q̄ttuor rōnes . quarū p̄ma sumiť ex parte relationum quib⁹ plone distinguńť.q: nō possunt eē plures filiatiōes nisi flm materialē earū distinctionē q: forme vni⁹ spēi nō multiplicanť nisi flm materiaz q̄ nō est in dinis.ideo in dinis nō potest eē nisi tñ vna filiatio. ⁊ filiatio ꝑsistēs non posset eē nisi vna. Scda rō sumiť ex parte p cessionū.q: deus oīa intelligit et vult vno simplic'actu. Unde nō p̄t eē nisi vna plona ,pcedens p modū ꝟbi q̄d est filius.⁊ vna tñ p modū amoris q̄ē spūssanct⁹. Tertia sumiť ex modo ,pcedēdi.q: plone ,pcedūt naturaliť. natura aūt determinat ad vnū. Quarta sumiť ex pfectōe diuinarū plonarū.ex ℔ em̄ est pfectus filius. q̄a tota filiatio dina in eo ꝓtinet. Sz iste rōnes nō valēt. Prima nō.q: arguit ex falsis. Nec ei falsa est.q̄ forme vnius spēi nō multiplicātur nisi flm materiā.ptz em̄ ℔ esse falsuz de multis intellectōib⁹ in eodē angelo saltē successiue.⁊ etiā d̄ mult⁹ habitib⁹ volūtať obiectoꝝ eiusdē spēi sik.nā volūtas sik in diuersis habitib⁹ afficitur ad diuersa obiecta eiusdē spēi. Preterea sicut patebit in scdo plures angeli sūt in eadē specie vel saltē eē p̄t p diuinā potentiā . ⁊ tñ carēt materia etiā flm eos. Preterea si forme multiplicanť vel distinguńť flm materiā . aut tanq̄ p p̄ncipiū distinctiuū intrinsecū aut extrinsecū nō p̄mo mō certū est. q: materia nō ē intrinseca ipi forme. Si tāq̄ p p̄ncipiū distinctiuū extrinsecū.g̃ ex multiplicatōe numerali formarū nō p̄t arguere mltiplicationē numeralē materie.q: cū vnitate p̄ncipij distinctōis extrinseci stat multiplicitas distinctoꝝ.⁊ maxime nūeralis . q̄uis aliq̄n tale extrinsecū nō possit eē vnū ⁊ alia pla. Preterea ℨ istos p̄mo distinguńť nūeralr ⁊ seipis distinguńť.ℨ q̄tates sūt forme.g̃ aliq̄ forme seipis ⁊ ñ p materiā distingūtur.Ex hoc arguo vltra.q̄cunq̄ aliq̄ forme seipis prio distinguńť. ille forme p̄t distingui circūscripto oi eo q̄d nō est intrinsecū alicui earū. ⁊ marie a quo p̄t separi: ℨ q̄tates seipis distinguunť nūeraliter ⁊ p̄t separi a materia.g̃ si materia circūscripta adhuc distinguerent.g̃ nō distinguńť p materiā. Preterea. forma exīs in actu. aut est de se hec aut nō.si sic.g̃ nō idiuidua p materiā. et p ꝑs nec multiplicať p materiā si nō sit de se hec. ⁊ certū est q̄ est vna.g̃ est de se vna aliq̄ vnitate minori q̄ sit vnitas nūeralis.q̄d isti negāt. Cōfirmať.q: forma nō est in actu p materiā.ℨ magis ecōuerso flm istos.g̃ nec ℨ vnitatē realez a materia.⁊ tñ aliq̄ vnitas imediate seq̄t formā in actu.⁊ nō vnitas numeralis.q: p te vnitas nūeralis nō est nisi p materiā.g̃ est aliqua alia vnitas realis p̄ter vnitatē nūeralē. Preterea ℨ istos. q: vnūq̄dq̄ sic se ℨ ad vnitatē sic ad entitatē.g̃ sic forma nō est ens actu p materiā.ita nec est vna p materiā. Si dicať q̄ forma est aliquo mō i actu p materiā inq̄tū materia sustētat formā.⁊ ita aliquo mō forma idiuiduať p materiā. Cōtra.verius materia est in actu p formā q̄ ecōuerso.Silr flm cōme. .i.pbi.etiā forma sustētat materiā.g̃ nō plr⁹ indiuiduať forma p materiā q̄ ecōuerso.Similiter vtrūq̄ est in actu p agēs extrinsecuz tanq̄ p cām q̄ est cā vtriusq̄. ⁊ tñ q̄a ē extrinsecū.nō dicit q̄ ē cā indiuiduās.illo mō quo nūc loquimur de cā indiuiduatiōis.g̃ eodē mō cū materia sit extrinseca forme.nullo mō forma ē indiuiduať p materiā. Si dicať q̄ quis sit extrinseca forme sīc efficiēs tñ determinata forma req̄rit determinatā materiā. nō sic req̄rit determinatū agēs. Doc nō valet.tū q: determinata forma p̄t esse in diuersis materijs. saltē p diuinā potentiā. g̃ nō est ex natura forme q̄ determinata forma sit in determiata materia.ℨ ex limitatione vel impfectiōe agētis vel alicui⁹ alteri⁹. tū q: aīa itellectiua in nutritiōe informat diuersas materias.g̃ nō plr⁹ ex natura forme vel materie.determinata forma req̄rit determinatā materiā.q̄ determinata materia determinatā formā

D Scda rō nō valet.

Scda rō probať

Questio III

vno actu simplici ⁊ oia vult vno actu simplici nō p̄t esse nisi vna plona ,pcedēs p modū verbi ⁊c.eadē rōe.q: oia itelligit ⁊ vult vno actu simplici. ita scz q̄ act⁹ itelligēdi ⁊ act⁹ volēdi est vn⁹ act⁹ simplex ⁊ indistinct⁹.nō p̄t eē nisi vna plona ,pcedēs p modū illi⁹ act⁹. Si dicatur q̄ quis sint vn⁹ act⁹.q: tñ act⁹ itelligēdi ⁊ act⁹ volēdi distiguńť rōe.iō erūt due plone ,pcedēres. Cōtra.ex distinctōe p̄ncipij elicitiui nō formaliť arguiť maior distinctio in p̄cipijs

Universidad de Deusto
Biblioteca

E Tertia rō i ꝓbat

tis ꝙ sit in ꝓncipio. ꝙuis aliq̄n sit maior. ergo ex distinctōe rōnis inter actū intelligēdi ⁊ volēdi nō pōt argui nisi distinctio rōnis inter ꝑsonam ꝓcedentē ꝑ modū ꝛbi ⁊ ꝑsonā ꝓcedētē ꝑ modū amoris. Prēterea sicut ſm istos actus intelligendi ⁊ volendi distinguūt rōe. ita natura ⁊ actus intelligendi distinguūt rōe. ergo si ꝓpter distinctōes rōnis ex vna pte oꝛ pōere distinctas ꝑsonas. ita ꝓpter distinctōes ex alia pte oporteret ponere distinctas. Tertia rō n valet. qz ex determinatōne nature nō pōt argui nisi nēcitas in ꝓducto. si ꝓncipiū sit simplr im mutabile nō dependēs in ꝓducēdo. nō aūt pōt argui vnitas ꝓducti. ergo nō pōt argui ex illo medio. nisi ꝙ filiꝰ nēcrio ꝓducit. nō ꝙ ꝑkes filij ñ ꝓducant. Prēterea alias ꝓbatū ē ꝙ natura nō determinat ad vnū plus ꝙ volūtas. imo minus ꝙ volūtas creata. qz natura sine oi diuersitate pōt in plura. volūtas aūt respectu actum exteriox nō pōt plura nisi ꝑuia aliq̄ diuersitate.

F Quarta rō i ꝓbat

Quarta rō nō valet. qz illo posito non eēnt magꝭ ꝑfecte duo filij ꝙ vnꝰ filius. sed nec plures ꝑsone maioꝛē ꝑfectionē icludūt ꝙ vna

B Rñsio auc.

Aliter dico ad q̄onē ꝙ magꝭ renendū est. ꝓpē auctē sacre scripture ꝙ filiꝰ nō pōt gñare. ꝙ ꝓpter rōem. Ad ꝫ tñ adduco aliq̄s ꝑsuasiones. Primo sic. Impossibile est in eodē fundamto esse ꝑkes relatiōes oino eiusdē rōis nisi ꝓpter diuersitatē absolutox in termis. ꝑz inductive sed in diuinis non sunt diuersa absoluta. ergo nec diuerse relationes scilicet diuerse filiationes vel diuerse paternitates. Prēterea idem agens vel ꝓducēs naturale ⁊ totale nō potest ꝓducere de eodez nisi vnū vniꝰ rōnis. nec esse ꝓncipiū ꝓductiuū nisi vniꝰ oino eiusdē rōnis. ḡ eēntia nō pōt cē tale ꝓncipiū ꝓductiuū plurū filioꝝ. Prēterea q̄n aliq̄ sūt oino eiusdē rōnis nihil est ꝓpossibile vni q̄n aliq̄d sike sit cō possibile alteri. sic nihil est ꝓpossibile isti calori vel asino. q̄n aliq̄d sike sit vel fuerit ꝓpossibile alteri oino eiusdez rōnis. ꝫ si filiꝰ gñaret. et illi tūc pꝛexistati essz ꝓpossibile filiatio. ḡ aliq̄ filiatio essz ꝓpossibil ꝑmo pr̄i vel ꝑme pr̄initati ⁊ ꝓ q̄ñs ꝑmꝰ pr̄ essz filiꝰ. qd̄ est ipossibile. qz nō essz tūc ꝑmꝰ pr̄. Multa alia dubia ⁊ instantie multe patebūt postea. de q̄bus trāseo modo.

M Ad argumētum ꝓncipale

Ad argumentū ꝓncipale dico ꝙ ꝑfectio simplr accipit. vel ꝓ aliq̄ ꝑfectōe q̄ est simplr summa ⁊ infinita carens ⁊ ipossibl oi ipfectioni. et isto mō gñatio est ꝑfectio simplr. Vel qz est in quolibet simplr ꝑfecto. vel vere ꝓpetit cuilibet simplr ꝑfecto. B est oi suppposito simplr ꝓfecto. ⁊ isto mō nulla relatio in diuis ē ꝑfectō simplr Et si dicat ꝙ ſm ꝑmū modū aliq̄ ipfectio simplr essz in pr̄e q̄ nō essz in filio. Rndeo

duplicit̄er. Vno mō cōcedo sic accipiēdo pfectionē simplr nec est inconueniens. Aliter pōt dici ꝙ nō sequit. paternitas est ꝑfectio simplr ⁊ paternitas nō est filio. ergo aliqua ꝑfectio simplicit nō est in filio. sicut nō sequit. paternitas nō est in filio. paternitas est eēntia vel deus. ergo essentia vel deus nō est in filio.

Distinctio VIII duo principaliter discutit. ⁊ ita duc mouēntur ꝓplicationes q̄onis. quarū ꝓme ānectitur quinq̄.

A Questio I principalis. Primo

Distinctio octaue. Questio ꝑma

Circa distinctio

nē octauā querā ꝑmo de simplicitate diuia. Scōo de eius imutabilitate. Circa ꝑmū q̄ro. Vtrū

c

simplicitati diuine repugnat cē in aliquo genere ꝑdicamentali. Et nō. qz si si bi repugnaret. hoc nō esset nisi ꝓpter simplicitatē ipius. ꝫ angelus est simplicit simpler. ⁊ tñ est per se in genere. Prēterea. q̄ñcūq; aliq̄d est ꝓtentū sub pluribꝰ cōibus. vnū illoꝝ cōiuz est per se supius ad reliquū. sed sapiētia buma na ꝓtinetur sub sapiētia ⁊ sub qualitate. ergo vel q̄litas est ꝑ se supius ad sapientiā. vel ecōuerso. ꝫ certū est ꝙ sapientia nō est ꝑ se supius ad qualitatez. ḡ qualitas est ꝑ se supius ad sapientiā. ⁊ ꝑ ꝙs ad oē cōtentū sub sapiētia. et ꝑ ꝙs ad deū cū deus ꝑ se ꝓtineat sub sapia. et ꝑ ꝙs deus est in genere q̄litatis. Tertio sic. vnitas generis est tm̄ vnitas cōceptus. ꝫ deo nō repugnat q̄n sibi sit aliq̄s conceptus cōis. ergo ⁊c. Ad oppositū est magister in littera.

Seōo

Tertio

B Circa questionē.

In ista q̄stione cōiter cōcedit ꝙ deus nō est in genere. ꝫ hoc diuersimode ponit a diuersis.

Opinio prima

Vn dicūt aliqui ꝙ aliq̄d est in genere dupliciter. vno mō simpliciter ⁊ ꝓpie. sicut ſpēs et que sub eis cōtinētur. Alio mō per reductiōez sicut ꝓncipia ⁊ ꝙuatiōes. sicut punctus ⁊ vnitas reducūtur ad genus q̄titatis sicut ꝓncipia. cecitas aūt et oīs ꝙuatio reducit ad genꝰ sui habitus. sed neutro mō deus est in genere.

Primo.

Et em̄ nō possit cē species alicuꝰ generis. triplicit ostēdit. Primo. qz species cōstituit ex genere ⁊ dīa. semp aūt illud a quo sumit dīna cōstituēs speciē. se habet ad illud a quo sumit genus sicut actus ad potentiā. aial em̄ sumit a natura sensitiua ꝑ modū ꝛcretiōis. Hoc em̄ dicit aial q̄ habz naturā sensitiuā. rōale aūt sumit a natura intellectiua. qz rōale est q̄ habet naturā intellectiuā. sed intellectiuū ꝓpt ad sensitiuū sicut actus ad potentiā. ⁊ sic manifestū est in aliꝭs. sed in deo nō adūgit potētia actui. ḡ deus nō est in genere tāq̄ species.

Secundo

Scōo. q̄a esse dei est eius essentia. ergo si deꝰ sit in genere. genus eius erit ens. qz genꝰ significat essentiā cū ꝓdicet de ea in quid. sed ſm pbm. vij. metha. ens nō pōt ee genꝰ alicuiꝰ dīe.

Tertio

oīe em̄ genus hz dīas q̄ nō participāt eēntiā generis. nulla aūt dīa pōt inueniri q̄ sit ex̄ es. qz nō ens nō pōt ee dīa. Vnde relinquit ꝙ deus nō sit in gñe. Tertio qz oīa que sūt in gñe vno. cōicant in q̄dditate vel eēntia generi. qđ ꝑdicat de eis in eo ꝙ q̄d est. Differūt aūt ſm esse. nō em̄ idē est ee bois ⁊ equi. ⁊ buꝰ bois et illius bois. Vel sic. opz ꝙ quecūq; sunt in genere ꝙ dant in eis esse et ꝙ q̄d est. i. eēntia. in deo aūt nō dīnt. ḡ deus nō est in gñe sic̄ ſpēs. Et hoc ꝑz ꝙ deus neq; hz genus neq; differētias. neq; est diffinitio ipius. neq; demōstratō nisi ꝑ effectū. qz diffinitio est ex genere et dīa.

Quarto

C Contra opi, duo ꝓbat

Maūt dico deus nō sit in genere ꝑ reductionem vt ꝓncipiū. ostendit ex eo ꝙ ꝓncipiū cuz reducit in aliq̄d genꝰ nō se extēdit vltra genꝰ illud sicut ꝑctus nō est ꝓncipiū nisi q̄titatis ꝓtinue. ⁊ vnitas q̄titatis discrete. deꝰ aūt est ꝓncipiū totiꝰ eē. ḡ nō ꝓtinet in aliquo genere sicut ꝓncipiū. Prēterea arguit sic. genꝰ est ꝑus ſm intellectū. eo ꝙ ꝓtinet in gñe. sed nihil est ꝑus deo. nec ſm rem nec ſm intellectū. ḡ non est in aliquo gñe. Sed quicq̄d sit de ꝛclione iste rōnes nihil valēt. Primo ḡ oñdo ꝙ cōtra dicat sibi ꝑsi. Scōo ꝙ rōnes accipiūt multa falsa. Primū ꝓbo qz alibi ponit ꝙ in angelis generi ⁊ dīe nō cōueniunt aliq̄ distincta realr in āgelo. ⁊ nō ponit aliquā distinctionē medi am inter distinctionē realē ⁊ distinctōes rōnis ḡ pōt aliq̄d eē in gñe nō obstāte ꝙ nō ꝓponat ex realr distinctis cōueniētibus generi ⁊ dīe. Assumptū ꝑz. qz alibi dicit sic. in reb⁹ materialibus aliud est qđ determinat ad spēalē gradū. s. forma. ⁊ aliud qđ determinat. scz materia. Vn ab alio sumit genꝰ ⁊ ab alio dīa. ꝫ in rebus immaterialibus nō est aliud determinās ⁊ determinatū. ꝫ vnaquęq; earū ſm seipam tenet determinatū gradū in entibus. ⁊ iō genꝰ ⁊ dīa non accipiunt in eis ſm aliud ⁊ aliud. ꝫ ſm vnū et idē qđ tm̄ differt ꝛz ꝓsideratione ñraz. Inq̄tū em̄ intellect⁹ ꝓsiderat illā rez vt indeterminatā accipit in ea rō generi. inq̄tū vo cōsiderat vt determinata accipit rō dīe. Ex istis ꝑz ꝙ simplr simplex pōt cē in gñe nō obstāte sua simplicitate. ꝓpter diuersam ꝓsideratōem intellect⁹. sed deus ſm istos pōt ꝓsiderari a nob diuersimode. ḡ sua simplicitas nō impedit q̄n de⁹ sit in gñe. Si dicat ꝙ q̄uis angelus nō sit cōpositus ex materia ⁊ forma. tm̄ ꝓponit ex essentia et cē. ⁊ ꝓpter illā pōt cē in gñe. Hoc nō valet. qz si ꝓponit ex eēntia et cē. q̄ro in quo gñe ē cē suū. aut in gñe substātie. aut in gñe accidētis. Si in gñe accn̄tis. tūc dīa substātie accipitur ab aliquo accn̄te. qđ est manifestē falsum. q̄a dīa dicit substantiā rei ſm pbm. vij. metb. illō

aūt quod dicit substātiā rei nō accipit ab aliquo accn̄te. Silr nō magis debet accipi differentia angeli ab accn̄te ꝙ dīa bois vel asini. sed dīa bois accipit a forma specifica substantiali bois. ⁊ nō ab accn̄te. ḡ nec dīa angeli accipit ab accn̄te quocūq;. Silr cū per te vn⁹ angelus nō differat ab alio nisi ꝑ suā dīam. qz in gñe ꝑ te conueniūt. ḡ vn⁹ angelus nō differt ab alio nisi accn̄tialr. si cē a quo accipit differētia sit accns. Si dicat ꝙ eē ē i gñe sbe aut ḡ ꝑ se aut ꝑ reductionē. Si ꝑ se. ḡ eēt ſpēs vltima diuiū qđ ē manifeste falluz. ⁊ ipe ꝛcedit qđ ē flm. Si sit in gñe ꝑ reductionē. ḡ vel est ꝓncipiū substantie vel ꝙuatio ſm eū. qz ponit ꝙ illa q̄ sūt in gñe ꝑ reductionē sunt ꝓncipia vel ꝙuatōes eoꝝ que sunt ꝑ se in gñe. ⁊ certū est ꝙ nō ē ꝙuatio. ḡ est ꝓncipiū angeli. Tūc arguo. q̄ñcūq; aliq̄d ꝑ se vnū ꝓponit ex aliq̄bus ꝓncipijs alterius ⁊ alterius rōnis. vnū illoꝝ est forma et aliud materia. ḡ si eēntia ⁊ eē in angelo distinguit realr. opz ꝙ eēntia sit vere actus ⁊ eē potentia vel ecōuerso. et ꝑ ꝙs vnū erit materia et aliud forma. Si dicas ꝙ nō oīe ꝓpositus ex potētia et actu substātialis est compositū ex materia ⁊ forma. Cōtra. nō maior est rō ꝙ ista potētia ⁊ iste actus substātialis sint materia et forma substātialis. ꝙ iste actus ⁊ ista potentia. ex quo oīa equalr sunt in gñe ꝑ reductōez. et equalr sunt ꝓncipia alicuiꝰ ꝑ se in genere. et equalr realr distincta. Si dicat ꝙ iste actus nō est forma substātialis. qz potētia sua nō recipit eā ꝑ transmutationē naturalē scz: nec est sua potētia in potētia ad quēcunq; aliuz actū ꝙ ad istū. Cōtra. ꝙuis ita cēt. ex hoc nō sequeret ꝙ in angelis nō ēēt materia. ꝫ ꝙ in eis nō eēt materia eiusdē rōnis cū materia istoꝝ inferioꝝ generabiliū ⁊ corruptibiliū. et ipe nō tm̄ ꝓbat ꝙ nō est materia eiusdē rōnis in angel. et in istis gñabilibus ⁊ corruptibilib⁹. ꝫ ꝙ nec eria in eis est materia alteriꝰ rōnis. Prēterea semp sequit ꝙ si hoc sit verū ꝙ ab alio sumet genus ⁊ dīa in angel. qz ita poterit accipi dīa angeli ab actu suo substātiali. sicut differētia in rebus materialib⁹ accipi a forma sua substātiali. Si dicat ꝙ nō est sic. qz angeli differūt ꝑ suas essentias ⁊ ꝑ sua eē. res aūt materiales dīnt ꝑ suas formas substātiales ⁊ nō ꝑ materias. ⁊ ideo in eis accipit dīa a forma. nō aūt in angelis. Contra ꝓ te in tertia rōne supra posita. oīa q̄ sunt in gñe cōicant in essentia et q̄ditate generis. ⁊ dīnt ſm se. ⁊ ideo in eis dīnt essentia ⁊ eē. ergo ꝑ te angeli cū sint in genere ſm sua esse differūt ⁊ nō ſm eēntiam. ergo cuz cōicant in essentia generis. genus in eis accipiet ab eēntia ⁊ dīa ab esse. ⁊ ita ab alio quod

Universidad de Deusto
Biblioteca

D Improbantur rōnes ⁊ dicta eius

negas. Preterea falsū est qđ accipit ꝙ omnis spēs constituit ex genere ⁊ dīa. Primo. qz simplicia nō bnt dīas ēntiales sicut angelī ⁊ accidētia. Probo qz si haberēt dīas ⁊ certū ē q bnt genus. g̃ possent ꝓpe diffiniri. ꝯns ē falsū. et cōtra Ari. vij. metb. qui ponit ꝙ accidentia nō possunt diffiniri nisi p additamētū. Preterea. aut genus ⁊ dīa accipit a reb⁹ distinctis. et hoc improbatū est. aut nō. sed distinguitur sola rōne. sed b̃ p te potest cōpetere deo. g̃ de⁹ pōt esse in gñe nisi aliud obstet. Preterea erēplum suū est ad oppositū. qz natura sensitiua nō est in potētia ad naturā intellectiuā. qz q̃n aliq̃d est in potētia ad aliud fm istū distinguitur ab illo realr. sed fm istos natura sensitiua nō distinguit realr a natura intellectiua quia tunc in boie essent plures forme substātiales. quod ipi negāt. Preterea si sensitiuū sit i potentia ad intellectiuū aut est in potētia passiua aut actiua. aut tm̄ logica. si passiua vel actiua. g̃ distinguit realr. qz nihil patit a se. nec recipit se. nec agit se. g̃ semp tam potētia actiua ꝙ passiua distinguit realr ab actu. Si aut̃ sit potētia logica. isto mō pōt cōcedi ꝙ deus ē in potētia ad seipm. ⁊ ꝙ in deo est potētia ⁊ act⁹ sed b̃ nihil est ad ꝓpositū. g̃ loquēdo sicut iste loquit de potētia ⁊ actu. potētia ⁊ actus distinguunt realr. ⁊ p ꝯns intellectiuū ⁊ sensitiuum nō se bnt sicut potētia ⁊ actus. cū nō distinguātur fm cū alibi. ⁊ ita idē cōcedit ⁊ negat. Preterea vbi ꝑus dicit ꝙ gen⁹ ⁊ dīa in rebus materialibus accipit ab a io ⁊ alio. g̃ accipitur a realr diuersis. sed p ipm intellectiuū ⁊ sensitiuum nō sūt diuersa realr. g̃ ab eis nō accipitur genus ⁊ dīa. puta aīal ⁊ fōnale. cui⁹ oppositū

E S. ōa. ó impro. dicit b. ⁊ ita dicit ꝺictoria. Preterea scōa rō sua nō valet. qz si ꝓpter hoc cēt ens genus dei si deus cēt in gñe. qz ēntia diuina est cē eius. g̃ eodē modo cū ēntia angeli sit sua entitas. si angelus sit in genere. g̃ ens erit gen⁹ angeli.

Preterea b̃ esse (demōstrando cē creatū) est esse. ⁊ est in gñe p reductionē. g̃ ens erit genus si argumentū suū valeat. qz nō plus ꝓtingit ꝓbare ꝙ ens est genus p b̃ ꝙ vnū esse essz in gñe p se. q̃ p hoc ꝙ vnū aliud esse cēt in gñe p reductionē. sicut nō plus ꝓtingit ꝓbare. ꝙ substantia est genus p hoc ꝙ b̃ substātia (demōstrando sortē) ē i gñe p se. q̃ p b̃ ꝙ b̃ (demōstrando formā

F Tertia rō impro. substantialē) est in gñe p reductionē. Tertia rō nō valet. qz illa q̃ sunt p se in gñe non plus cōueniūt in essentia q̃ in esse. qz sicut duo āgeli differūt fm sua cē. ita differūt fm suas q̃dditates. q⁹ alia est q̃ddītas ⁊ ēntia vn⁹ angeli ⁊ alterius. Si dicat ꝙ differūt fm suas quiddītates specificas. ꝙueniūt tm̄ in q̃ddītate generis. Contra. sicut cōueniūt in q̃ddītate generis ita conueniūt in esse ꝓprie illaz q̃ddītatē ⁊ ēntiam. ⁊ sicut differūt fm suas q̃ddītates specificas. ita differūt fm sua esse specifica. g̃ ꝓportionabiliter fm istos ꝙueniūt ⁊ dīnt in essentia ⁊ q̃ddītate ⁊ fm esse. Cōfirmat qz fm btm̄ augustinū vt magr in lra allegat eū. sicut a sapiētia dr sapere. ita ab ēntia dr esse. ⁊ ita distincta essentia hz distinctū esse. ⁊ distincto eē cōuenīdet distincta ēntia. Preterea rō quaz ꝓbat ꝙ deus nō est in gñe p reductionē nihil valet. qz illud qđ est in gñe p reductionē nō se extendit vltra illud genus tanq̃ ꝓncipium alterius intrinsecū. quod tm̄ sit ꝓncipiū extrinsecū effectiuū alioꝝ. nō est incōueniēs. sicut forma substantialis q̃ est in gñe substātie p reductionē. qz est ꝓncipiū illius intrinsecū qđ est in genere substātie. ⁊ est ꝓncipiū extrinsecū accidentiū. Nūc aūt deus si poneret in gñe substātie p reductionē. nō poneret ꝓncipiū intrinsecū totius entis. sed poneret ꝓncipiū extrinsecū effectiuum tm̄ ꝑoꝝ accidentiū. Ultima rō non valet. qz nō est incōueniens aliq̃d cē ꝓncipiuz ꝓpus deo ꝓpter hoc ꝙ. qz scilz est cōius deo. et isto mō ꝑcise deus est ꝓpus illis q̃ sunt in gñe. n̄ fm rem nec fm pfectionē. Alij tenēdo eādez cōclusionē dicūt ꝙ cū simplicitate dei stat ꝙ aliqs sit ꝓceptus cōis deo ⁊ creaturi. nō tamē ꝓceptus aliqs cōis vt generi. Scōa ps ꝓbat p augustinū. vij. de tri. c. vij. Manifestū in q̃t deū abusiue dici substantiā. Rō sua est ibi. q̃a substātia dr q̃ substat accīntibus. absurdū ē ꝺo ꝙ deus alicui accīnti subsłet. Nec rō sic tenet. nō intēdit ꝙ rō substātie sit substare accīntib⁹ vt substātia gen⁹ est. ꝺ ꝙ ois substātia q̃ est in gñe pōt substare accīntibus. Sicr auicenna viij. metb. c. iij. deus nō est in gñe. qz gen⁹ ē ps deus aūt simplex nō bns partē. Probatur g̃ ꝓpositū duobus medijs ⁊ declarant ex bis p ꝓria deo. Primo ex rōne infinitatis. Scōo ex rōne necesse esse. Ex p̄mo arguit. ꝺ: p̄mo sic cōceptus habēs indifferentiā ad aliq̃ ad q̃ nō potest ꝓceptus gener⁹ esse indifferēs. non pōt cē ꝓceptus gener⁹. sed quicq̃d ꝺ: cōiter de deo et creatura. est indifferēs ad finitū ⁊ infinitum et nullū gen⁹ pōt esse indifferēs ad finitū ⁊ infinitū. g̃ ⁊c. Prima pars minoris est mānifesta. Scōa pars pz. qz gen⁹ sumit ab aliq̃ realitate q̃ fm se est potētialis ad realitatez a q̃ accipit differētia. nullū aūt infinitū est potentiale ad aliq̃d. g̃. Assumptū pz p Arist⁹. viij. metb. op3 terminū. i. diffinitionē cē oſonē longā. eo ꝙ significat aliq̃d de aliquo qđ oz cē materiaz vel formā. Paret etiā p rōnem. qz si ista realitas a qua accipit genus esset vere rota q̃ddītas rei

G Opinio scōa

Probat scōm ps Primo

Scōo

Primum ꝓbat ꝑmo

solum genus complete diffiniret rē etiaz sine differētia. qz rō ex eis nō indicaret ꝑmo idem diffinito. vnaq̃ꝫ em̄ res est solū ipa. ⁊ ideo illa rō que bis exꝑmeret eā. nō indicaret ꝑmo idē q̃ddītati illius rei. Hāc rōem intelligūt sic. ꝙ i aliq̃bus creaturis gen⁹ ⁊ dīa accipit ab alia et alia re. sicut ponēdo plures formas in boie aīal accipit a sensitiua. ⁊ rōnale ab intellectiua. ⁊ tūc ista res a q̃ accipit genus vere est potētionalis ⁊ pfectibilis ab illa re a qua accipitur dīa. Alibi aūt qñ nō sunt ibi res ⁊ res sicut in accidētibus. saltē in vna re est aliq̃ ꝓpria realitas a qua sumit gen⁹ ⁊ alia realitas a q̃ sumitur dīa. Dicat ꝑma a. et scōa b. a est potētiale ad b. ita ꝙ ꝑcise intelligēdo a. et ꝑcise intelligendo b. a vt intelligit in ꝑmo mstāti nature in quo ꝑcise est. ipm est pfectibile p b. sic si eēt res alia. sed ꝙ nō ꝑficit realr p b. b est. ꝓpter idē titatē a ⁊ b ad aliquod totū. cui realr ꝑmo sūt eadē. qđ ꝑdem ꝑmo ꝓducit. et in ipo toto ābe ille realitates ꝓducunt. si tm̄ altera illarū sine altera ꝓduceret: vere eēt potētionalis ad eaz. vel vna cēt pfecta sine alia. Ista ꝓpositio realr potētionalis ⁊ accīntalis mima est. q̃ suffic ad rōem generis ⁊ dīe. ⁊ nō stat ista cū boc ꝙ que libz realitas in aliquo sit infinita. realitas em̄ vna si cēt de se infinita. q̃tūcūq̃ ꝑcise sumpta nō cēt in potētia ad aliā realitatē. ergo cuz in deo q̃libet realitas ēntialis sit formalr infinita. nulla est a q̃ possit accipi formalr rō generi.

Scōo ex eodē medio arguit sic. concept⁹ speciei nō est tm̄ cōceptus realitatis et modi intrinseci eiusdē realitatis. qz tūc albedo posset esse genus ⁊ gdus intrinseci albedinis posset esse dīe specifice. illa aūt ꝓ que cōe aliq̃d cōrabit ad deū ⁊ creaturā sunt. finitū ⁊ infinitū que dicūt gradus intrinsecos ipoꝝ. g̃ ista ꝺbēnia nō pūt cē dīe. nec cū ꝓtracto ꝓstituūt ꝓceptū ita ꝓpositū. sicut oz cōceptū spēi esse ꝓpositū. imo ꝓceptus ex tali ꝺcto ꝺbente est simplicior q̃ possit esse ꝓceptus spēi. Ex istis medijs de infinitate hz euidētiā rō aug. supra tacta ꝺ substātia substāte accīntibus. hz etiā euidentiā ratō Auicēne supra tacta ꝺ ꝓtialitate generis. ꝙa nunq̃ est genus sine aliqua partiali realitate in specie que nō potest ēe in vere simplici. Secundo arguit ex ratōne necesse esse ⁊ est argumentū Auicēne. viij. metb. c. iij. si necesse esse habet genus. ergo intētio generis vel erit ex se necesse esse vel nō. Si ꝑmo modo. tunc non cessabit quousq̃ sit ibi differētia. Hoc intelligitur sic. genus includet tūc dīam. qz sine ipo nō est in actu vltimo. Si aūt genus includit totam differentiā tūc nō est genus. Si detur scōm membrū, sequit ꝙ necesse esse ē ꝓstitutū ex eo qđ nō est necesse esse. Cōtra istā opinionē. ꝑmo quod dicit. in oi specie sunt due realitates. a quarū vna accipit gen⁹. ⁊ ab alia dīa. Hoc est simpliciter falluz. qz aliqđ indiuiduū est simplex simplicit. g̃ nō includit tales duas realitates. Cōfirmat. qz sicut ꝓbatū est ꝓus in creaturis nulla est distinctio a pte rei nisi sit distinctio rerū. sed fm istos multa sunt indiuidua que non includūt distinctas res. g̃ multo fortius nec species includit diuersas res. et p ꝓsequēs nec icludit tales diuersas realitates.

H Cōtra scōaz opi.

Preterea. sicut species se habet ad indiuidua fm istos. ita genus ad spēs. sed indiuiduuz nō includit tales realitates duas. g̃ ⁊c. Minor ꝓbatur. qz quero de illis realitatib⁹ ꝓprijs diuersoꝝ indiuiduoꝝ. aut sunt eiusdez rōnis aut nō. Nō pōt dici ꝙ sic. qz tunc ab eis posset abstrahi aliquis cōceptus cōis vniuocus. qđ negant isti. Si sunt alterius rōnis. g̃ indiuidua nō sunt eiusdez rōnis sed alterius rōnis. ⁊ ita nō erūt indiuidua eiusdē speciei. Si dicat ꝙ ꝙuis iste dīe sint alterius rōnis: nō tm̄ indiuidua cōstituta essent alterius rōnis. qz cōstituta minus dīnt ꝙ constituēntia. Cōtra. qñ aliqua tota nata sunt denomiari a nominibus partium. illa que conueniūt ꝓtibus conueniūt totis. sed nūc est ita ꝙ indiuidua distinguūtur p dīas indiuiduales. ergo ille denominationes q̃ conueniūt ipis differētijs indiuidualibus: cōueniēt ipis indiuiduis. g̃ sicut ipe dīe sunt alterius rōnis. ita ipa indiuidua erūt alteri⁹ rōnis. Preterea. qua rōne dicit nō obstāte ꝙ dīe indiuiduoꝝ sunt alterius rōnis. tm̄ ipa indiuidua nō sunt alterius rōnis: eadē rōne ⁊ facilitate dicet. ꝙ ꝙuis ꝺ: ꝑcise sint alteri⁹ rōnis: nō tm̄ ipe species cōstitute erunt alteri⁹ rōnis. cū sicut natura specifica nō distinguit nisi per dīas indiuiduales. ita ipa natura generis nō distinguit nec diuiditur nisi per dīnas specificas fm eos. Si dicat ꝙ non est simile q̃a illa dīa individual nō est q̃ddītatiua. sicut dīa specifica est. Cōtra. boc nō est nisi vocabulis vti ad placitū. cū ita sit de essentia indiuidui dīa individualis. sicut de natura speciei est differētia specifica. nec magis sit intrinseca ipi ꝑi dīa specifica. q̃ differētia idiuidualis ipi indiuiduo. Preterea. dicit ꝙ illa natura specifica est potētionalis ⁊ pfectibilis ab illo actuali. boc nō est verū. quia nulla res est in potētia ad seipam. ergo si a ⁊ b non distinguātur realit. a nō est in potentia ad b. nec econuerso. Si dicat ꝙ sufficit distictio formalis. b̃ nō sufficit. qz eadē rōne dicā ꝙ essentia diuina est i potētia ⁊ pfectibilis p relationē. vel econuerso ꝓpter distinctionē formalē int ēntiā ⁊ res

Universidad de Deusto
Biblioteca

lationē. Confirmaf. qz qñ aliqua sunt realiter vnū, vnū nō est impfectius alio. quia idem nō potest esse pfectius seipo. ḡ cū in ꝓposito potentiale ⁊ actuale sint vnū realr. ex hoc q̄ vnū est potētionale respectu alterius. nō potest argui q̄ potētionale sit impfectius actuali. ergo si illud actuale esset infinitū ex hoc q̄ aliō esset potētionale. nō posset argui minor: pfectio in potētionali. nec p ꝓns aliqua impfectio. ergo sine omni impfectōe ꝓpter essentiā infinitam possz stare in deo aliq̄d potētionale respectu alterius. dūmodo vnū distinguif formaliter ab alio. ergo cū infinitate diuine eētie stat potētionalitas alicui⁹ in deo sine omni impfectōe sed vbi est potētia ⁊ actus ibi est aliqua ꝓpositō. ergo cū infinitate dine eētie sine oi impfectōe stat ꝓpositio qō ē absurdū. Preterea auctas pbi est ad oppositū. qz sicut patet ex processu pbi. oz diffinitionē esse ofonem longam. ita q̄ vna pars significet materiā ⁊ alia formā qualiter tn hoc sit intelligendū post patebit.

Prefica scda rō nō cōcludit. Primo qz p illā rōem. cū indiuidua nō distinguanf tantū per gradus intrinsecos. sed p differētias simpliciter alterius ⁊ alterius rōnis. ⁊ tanta sit cōpositio in indiuiduo. q̄ta requirif ad compositū spēi. sequeref q̄ ille differētie eēnt specifice. ⁊ oia indiuidua distinguerenf specie. Si dicatur q̄ ille dr̄e nō sint q̄ditative. ⁊ ideo nō cōstituūt spēs quātūcūq; sint alterius rōnis. Cōtra hoc frequēter est argutū. qz eaḋ facilitate dicef q̄ dr̄e bois ⁊ asini nō sunt q̄ditative. ⁊ ideo homo ⁊ asinus nō sunt alterius rationis

Prefica arguif sic. cōceptus spēi nō est tātū ꝓceptus realitatis ⁊ modi intrinseci. ḋa tunc albedo posset eē genus ⁊ gdus intrinseci albedinis possunt eē dr̄e specifice. Eodē modo arguo ego sic. cōceptus spēi nō est tn̄ cōceptus realitatis ⁊ dr̄e ꝟbentis ⁊ ꝓponētis cū illa realitate. qz tūc albedo posset esse genus. ⁊ differētie ꝟbentes ⁊ ꝓponētes cū ea possent eē differētie specifice. ḡ sicut dicis ꝓpter ħ q̄ modi intrinseci nō constituūt ꝓceptū ita cōpositus sicut est ꝓceptus spēi. ita babes dicere q̄ differentie que distinguunf formaliter ab illa realitate nō constituūt conceptū ita cōpositū sicut ē ꝓcept⁹ spēi. ḡ ad ꝓstitutionē spēi requirif dr̄a realis inter dr̄as ⁊ realitatē a qua sumif gen⁹ quod tn̄ ipe negat. Prefica quero ḋ alijs modis intrinsecis. aut aliquo mō distinguunf vl nō sunt oibus modis idē ex natura rei cū illis quoꝝ sunt modi. aut nō. Si aliquo mō distinguunf. vel nō sūt idez oibus modis. ergo erit ita aliquid reale vniuocū deo ⁊ creature. sicut creaturis inter se. qḋ tn̄ ipi negāt. ꝓna patz. qz vbicūq; est aliq̄d reale contractū p aliq̄ realia qualitercūq; illa ꝟbentia distinguanf a ꝟcto. ibi ē aliq̄d reale vniuocū. hoc patz. qz nō potest alia rō assignari quare est aliq̄d reale vniuocū quibuscūq; creaturis. qz oīe reale vniuocum vel est vnū ⁊ idem nō variatū nec multiplicatuz in vniuocatis. ⁊ tale nullū est etiā ꝟ istos Vel ḋ reale vniuocū. qz est ꝟctū p aliq̄ realia. et multiplicatū ⁊ variatū p ea. ⁊ tūc qua rōne vnū tale est reale ⁊ reliquū. ḡ si cōe deo ⁊ creaturis sit ꝟctum p quoscūq; modos reales. illḋ cōe erit aliq̄d reale. sicut aliud cōmune reale.

Confirmaf. qz q̄tuncūq; sit minor: distinctio inter naturā specificā et dr̄as indiuiduales q̄ inter naturā generis ⁊ differētias specificas. tn̄ tanta vniuocatio est spēi ad sua indiuidua. quanta est generis ad suas spēs. immo coipso ē maioꝝ vniuocatio ⁊ magis realis ad idiuidua q̄ ad spēs. ḡ si cōmune vniuocū deo ⁊ creaturis sit realr ꝟctum p modos intrinsecos reales. q̄ minus distinguanf e cōtracto q̄ dr̄e specifice distinguunf a natura generi. sequif q̄ eque vl magis erit aliq̄d reale vniuocū deo ⁊ creaturis. q̄ diuersis spēbus eiusdē generis. Preterea fm cū. albedo est aliq̄d reale vniuocū diuersis albedinib⁹. nō obstāte q̄ ꝟbaf p diuersos modos intrinsecos. ḡ eadē rōne si aliq̄d cōe deo ⁊ creaturis ꝟbaf p diuersos modos intrinsecos reales deo et creature. erit aliquid vniuocum reale. Prefica quero de illo ꝟcto p illū modū intrinsecū. aut est aliq̄d reale. aut tn̄ ēs rōnis. Non pōt dici q̄ sit ens rōnis. qz nullū ens rōnis ꝟbif p ens reale. ḡ opz q̄ sit ens reale. tunc arguo. Nullū ꝟctū est de se illud ad qḋ ꝟbitur qz oīe tale est cōe. ḡ tale ꝟctū p modū intrinsecum diuine eētie est cōe ⁊ est reale. ḡ aliq̄d reale est cōe vniuocū deo ⁊ creature. Si autē dicaf q̄ ille modus intrinsec⁹ nullo mō distinguaf ex natura rei ab illo cui⁹ est modus. ergo infinitas nō plus ē modus dine eētie q̄ ecōuerso. ⁊ p ꝓns nō plus modus est ꝟbēs q̄ diuina eētia. ⁊ ita nō erit ibi ꝟbens ⁊ ꝟctū. cuius oppositū ipe dicit. Prefica rō nō concludit. qz supponit vnū falsum. scz q̄ intrētio generis ē aliq̄d intrinsecū spēi. ꝟstitutiuū ipius. cui⁹ oppositū. pbatū est ꝓus. Ideo dico ad q̄stionē ꝓmo q̄ simplicitas p carentiā cuiuscūq; compositionis intrinsece. nō impedit aliq̄d eē in gñe qz ā gelus est simplr simplex p carentiā cuiuscū q̄ ꝓpositōis intrinsece. ⁊ tn̄ angel⁹ est in genere. Assumptū p3 aliq̄lr ꝓus. qz i ā gelo nō possz ē ꝓpositio nisi ex ꝓponeref ex materia et forma ꝟbali. sed sicut pbaf in scḋo. angelus nō cōponif ex materia ⁊ forma. Scḋo dico q̄ ꝓpossibilitas alicui⁹ cū aliquo alio n̄ facit p se aliq̄d

Ad primū ad q̄ntū Primo dicit

Scḋo dicit

esse in genere. quānis sit cōditio sequēs omne existens p se in genere. cui⁹ rō est. qz q̄tūcūq; aliqua res nō sit in genere nisi p cōparationē ad alias res eiusdē generis. sicut nullo modo homo posset esse spēs nisi esset aliqua alia spēs nō ēta sub ħ genere aial. nisi esset aliqua alia spēs nō ēta sub eodē genere. tn̄ posito per impossibile q̄ nulla esset alia res ab boie ⁊ asino ⁊ cetera aialib⁹. adhuc aial esset genus ⁊ homo esset spēs. ḡ p cōparationez ad res alteri⁹ generis. non est homo in genere aialis. ḡ cōpossibilitas bois cū alijs rebus ab aialibus: cū quib⁹ nō est cōpossibilis. nō facit p se boiem esse in genere aialis. nec partialiter nec totaliter. Preterea. sicut indiuidua se habēt ad speciē. sic species ad gen⁹. sed posito q̄ sint duo boies fm suas eētias absolutas. posito p impossibile q̄ cū nullo essent cōpossibiles adhuc illi boies essent eiusdē speciei. ergo posito p impossibile q̄ essent homo ⁊ asinus. ⁊ cetera aialia. sine omi cōpossibilitate cū alia re. adhuc essent in eodez genere. igif cōpossibilitas nō facit p se aliq̄d esse in genere. hoc tn̄ nō obstāte est cōditio cōueniēs omi existenti p se in genere. Tertio dico. q̄ deus nō est in genere

Tertio dicit

Hoc tn̄ difficile est probare. Verūtn̄ psuadeo magis per viā narratiōis q̄ per viā pbatiōis.

Probatur ꝓmo.

Primo sic. si deus esset in genere. aliq̄d esset genus respectu dei ⁊ alioꝝ. ꝓns est falsuz. qz si sic. illud eēt ens vel aliq̄d aliud cōe deo ⁊ creaturis. sed ens nō est genus. cui⁹ ratio est. ḋa oē genus separat illud cui⁹ est gen⁹ ab alio. Hoc patz. vij. tbo. Ubi vult q̄ oīe genus posituz in diffinitione siue sit diffinitio p additamentuz siue per se. separat diffinitū ab aliquo. Hoc intelligo sic. q̄ aliqua negatiua negās aliq̄d ab illo genere est imediata. et negatiua negās illud idez a specie est mediata. ħ nihil pōt negari ab ente i negatiua imediata. cui⁹ ens ꝑdicef de quolibz. ḡ ens nō est gen⁹. et isto modo pōt intelligi pbs. tertio merba. q̄ oē gen⁹ vere negaf ab aliqua dr̄a. sed ens a nulla vere negaf. ḡ ens nō est genus. Similr aliud ab ente cōe deo et alicui certe creature nō est gen⁹. ḋa genus qḋ ꝑdicaf de magis differētib⁹? ꝑdicaf de rebus min⁹ differētib⁹? ħ rale cōe nō ꝑdicaf de oi illa. ḡ ꝛc. Scḋo declaro hoc idez sic. qz oia q̄ sunt in genere habēt certā ꝓportionē ⁊ pfectionē inf se. ħ de⁹ in infinitū excedit oē aliud a deo. ḡ in nullo genere est cū quocunq; alio a deo. Et p istā rōem pūt itelligi ratio Augustini. ⁊ Auicen. Un aug⁹. vij. de trini. c. vj. ꝓbat q̄ dina essentia nō est spēs neq; gen⁹. ḋa semp plura cōtēta sub specie vel genere dicūt plus pfectionis: q̄ vnū soli. ħ hoc nō posset esse nisi omnia contenta sub genere haberent certā

Secundo

proportionem ad inuicē fm perfectionez. Si eīm aliquid contērū in genere in infinitū excederet oia alia contēta in gñe. nō plus pfectionis diceret illud vnū ⁊ oia alia q̄ illud vnum solum. Sic etiā posset intelligi ratio eiusdem quā adducit scḋa opinio recitata. ita q̄ p illaz quasi ꝓbat vnā ꝓponē istius rōnis ꝓncipalis. sic arguēdo. oīe p se in gñe minus pfectionis icludit p se supīū q̄ cū alio ħ sol⁹ de⁹ nō min⁹ pfectōis icludit p se q̄ cū alio. ḡ sol⁹ de⁹ nō ē i gñe. Minor ꝓbaf. qz oīe quod pōt substare accidenti. minus pfectōis dicit p se q̄ cum alio. qz oīe tale pficif ipo accidēte recepto. sed solus deus est qui nō est accēs nec pficif accidente. ḡ solus deus est qui nō min⁹ pfectionis includit p se q̄ cū alio. Quānis ḡ sic posset exponi beatus augustin⁹ ad ꝓbandum q̄ deus nō est in genere. tn̄ sciendū q̄ nō est intrētio beati augustini. ꝓbare q̄ deus nō ē in gñe. sed est intrētio sua. ꝓbare q̄ eētia diuina nō est species. ⁊ ipe ꝑsone indiuidua. ḋa tūc sicut cōceditur q̄ pater ⁊ filius ⁊ spūs sanctus sunt tres ꝑsone. ita oporteret cōcedere q̄ sunt tres eētie. Similiter si eētia esset genus. ⁊ tres ꝑsone spēs oporteret idem cōcedere. qz de quocūq; predicanf indiuidua in plurali. vt dicanf plura indiuidua. de eisdē ꝑdicaf in plurali tam nomē spēi q̄ nomen generis. Unde ḋ sic. Si genus est essentia. species autē ꝑsona. opz appellari tres essentias ꝛc. Et sequif. Neq; eīm spēs pluraliter dicta est. ⁊ singulariter genus. et sequitur. sicut dicūf abraham ysaac ac iacob tria i diuidua. ita tres bomies et tres anime ꝛc. Ex istis patet q̄ nō intēdit ibidem Augustin⁹ ꝓbare aliud nisi q̄ essentia nec est spēs nec genus ꝑsonarū. Per ꝑdictuz etiā modū potest intelligi Auicēna. q̄ p partē nō intelligit. ꝑpte. sed intelligit q̄ illud quod importaf p genus. sit pars. nō quidē pars. ꝑpe dicta. ħ dicif pars. qz plus pfectōis est in illo cū alio q̄ in illo solo. sicut dicim⁹ q̄ vna spēs vl celū est pars vniuersi. qz scz plus pfectionis est in vniuerso q̄ in celo vel quocūq; alio vno per se sumpto. Non sic aūt possumus dicere q̄ deus est pars vniuersi. qz nō plus pfectionis est in deo ⁊ vniuerso q̄ in deo solo.

Ad auicennā

Ad Quarto dicit

Quarto dicit q̄ nō pōt p rōnem sufficiēter ꝓbari deū nō esse in genere. qz nec p simplicitatē dei sicut oīsum est. nec p necessitatē dei. qz nō plus potest ꝓbari deum non habere conceptum generis per necessitatem dei. q̄ deum nō habere conceptum cōem vniuocū. cum vterq; sit equaliter extrinsecus et ex eētia dei. ⁊ iō ꝓpf ꝓceptū talez in nullo ḋrogaf. nec̄itati dine. nec et pōt sufficiēr ꝓbari p infinitatē dei qz q̄tūcūq; de⁹ infinitū excedat

Universidad de Deusto
Biblioteca

oēm creaturaz. quia tamen creature non sunt equales in pfectōe plus assimilat vna creatura deo q̄ alia. ⁊ ꝓpter illā assimilatōez. nec potest ꝓbari q̄n aliq̄d vniuocū dō ⁊ illi creature esset vnū genus contentū sub ente. qđ postea diuideret in deū ⁊ illam creaturā. Et ido ad argumēta in ꝟsum qui tenerēt aliā opinionē faciliter responderēt. Ad pmū ꝓme opinionis dicerēt breuiter q̄ nō ois spēs componit ex genere ⁊ dīa essentiali. q: etiā fm veritatez nō omnis spēs habet genus ⁊ dīam ēntialez

Ad argumenta
Ad pmū ꝓme o.

Ad scōm dicerēt leuiter. q̄ nō obstāte idētitate diuine essentie ⁊ esse dei. ens nō erit genꝰ sicut nō obstante identitate q̄dditatis ⁊ entitatis angeli. ens nō est genus angeli. Ad tertium dicerēt q̄ nō oīa q̄ sūt in gñe cōueniūt in essentia ⁊ q̄dditate generis et dīnt fm esse. nō plus q̄ ecōuerso. Unde oīa q̄ sūt in genere differūt ⁊ fm esse ⁊ fm q̄dditates. Illud autē argumentū quod ꝓbat deū nō ēe in genere p reductionē cōcludit verū. nec tū valet. q: peccat p fallaciaz eq̄uocationis sicut ostensuz est ꝑius. Ad vltimū argumentū nō ꝓcludit paret. q: nō est inconuenies aliq̄d esse ꝑius deo fm ꝓportatē cōitatis et gñe. Argumēta etiā alterius doctoris nō cōcludūt ꝓmū nō. q: supponit falsum. scz q̄ ois spēs sit ꝓportionalis respectu alitatibus. quarū vna sit portionalis respectu alterius. vel q̄ genus ⁊ dīa accipiunt a talib⁹ realitatibus sicut cōponētibus. nec ꝟ ꝓbat. Secūda etiā rō nō valet. q: cōceptus spēi nō semp est sic compositus. sicut isti ymaginant.

Ad tertiū
Ad quartū
Ad pmū ꝓn.

Ad scōm
Ad tertium

Tertia etiā rō nō valet. q: genꝰ nō est de entia nec de q̄dditate illius cuꝰ est genus. Nec vltima rō valet sicut declaratuz est ꝑius. Ad ꝓmū ꝓncipale pz q̄ simplr simpler potest esse in genere. etiā ponto p impossibile q̄ nō est cū altero ꝓponibile. sed tū bz certā ꝓportionem cū aliis rōne pōt esse in gñe. Ad aliud pz ꝑius. q̄ aliq̄d pōt ꝓtineri sub plurib⁹ cōibus nō subordinatis. Ad tertium q̄ non omnis vnitas conceptus sufficit ad hoc q̄ aliquid sit per se i genere.

Questio scōa.

A Questio II q̄ ē ꝓma ūncta ꝑ.

Ddeclarationē

a predictoꝝ querā istas breues questiones. Primo g̃ quero. Utrū aliquod simplr simpler possit esse in genere. Et nō. q: genus significat partē rei. p Lomme. vij. metb. ꝓmē. iij. Genus dī ps forme. ⁊ ideo dī q̄ genus est ps formarū spēcrum Hoc idem etiā dicit pbus ibidē q̄ genus ē ps forme. Prefea fm pbm. v. metb. c. de genere Genus est materia. g̃ illud in quo nō est materia nō ē in genere, sed simplr simpler nō bab⁹

Erguit ꝓmo

Secundo

materiā. Prefea Lomme. ibidē cōmē. xxxiij. dicit q̄ tertius modus generis dī de materia. genus em̄ est illud qđ recipit differētias ⁊ q̄litates. ⁊ tale est materia. sed nec in ag̃elis. nec in accīntibus est materia. ergo talia ꝓpter suā simpliciratē nō sunt in genere. Preterea. qđ est simplr simpler in nullo vniuocat cū alio. q: se toto differt a quolibet. sed tale nō est in genere. g̃ nullū simplr simpler pōt ee in genere. Ad oppositū. angeli sunt in genere substātie. et tm̄ simplices. Ad questionē dico q̄ simplr simpler est in gñe. ita scz q̄ est simpler p carentiā cuiuslibet ꝓpositōis intrinsece. Cuiꝰ rō est quia omnis cōceptus p̄dicabilis in q̄d de pluribus differētibus plus q̄ solo numero. habētibus certā ꝓportionē fm pfectionez inter se. quoꝝ nullū est pars ēntialis alicuius p seynus est cōceptus generis. sed de simplicibus. puta de angelis p̄dicat aliq̄s cōceptus in quid ⁊ angeli plus differūt q̄ solo numero. supponēdo q̄ nō oīa sunt simplr eiusdē rōnis. boc est similiū. et nullus coꝝ natus est ee pars essentialis cuiuscūq̄ p se vnius. ⁊ babent certam ꝓportionē fm pfectionē inter se. g̃ ⁊c. Maiorē declaro. Ad cuius eiudentiā sciendū q̄ sicut declaratū est q̄uis aliq̄s cōceptus. puta conceptus entis p̄dicat de deo ⁊ aliqua creatura in quid. q: tm̄ ista contēta nō babēt certam ꝓportionē fm pfectionē inter se. ideo nō est genus. Silr q̄uis aia p̄dicet in qđ de multis aiabus ⁊ silr forma de oībus formis substātialib⁹ et materia de oībus materialibus. q: tm̄ oīa ista sunt nata esse ptes ēntiales aliquo quoꝝ quodlibet est p seynū. iō illi cōceptus nō sunt gña nec etiā spēs. Silr q̄uis aliq̄d predicat i quid de aia intellectiua ⁊ de angelo. illud non esset genus ꝓpter eandē rōem. sed q̄n oēs iste cōditiones cōcurrūt. tunc tale p̄dicabile ē genus. q: ista rōe circūscripta. nō pōt assignari quare plus vn⁹ talis ꝓceptus sit genꝰ q̄ alius Per primū distinguit a cōceptu spēi ⁊ ꝓceptu denomiatiuo. Per scōm a cōceptu entis. ⁊ a quolibet cōceptu p̄dicabili de deo et de creatura. ⁊ per tertium a conceptu predicabili de quacunq̄ parte essentiali cuiuscunq̄ creature et per boc conceptus predicabilis in quid de deo et anima intellectiua non est genus quin sit etiam vniuocum deo et anime intellectiue Et bec etiam esset ratio q̄ nullus conceptus predicabilis de eo in quid est conceptus generis. Minor est manifesta. quia non plus repugnat angelis babere conceptum predicabilē de eis in quid q̄ deo et creaturis. immo aliquis est conceptus communis predicabilis in quid de deo et creaturis, non pro se. sed

Tertio

Quarto

B Rñsio ad q̄ones

Justentia primo

Secunda

C Rñdet ad pmā.

Dubitatio

E Responsio.

pro deo. ⁊ pro āgelis. ⁊ sic ꝑz minor q̄tum ad primā partē. alie ptes sunt manifeste. Cōtra istā rationē pōt instari. q̄a fm boc qualitati ⁊ q̄titati esset aliq̄d genus cōe. q: de ipis p̄dicatur aliq̄d in quid. ⁊ dīnt plus q̄ solo nūero ⁊c. ergo ille cōceptus sic de eis p̄dicabilis erit cōceptus generis. Preterea. sequit q̄ quelibet due spēs babēt vnū genus ꝓcise cōe eis. pbatio. q: causa quare ab istis spēbus quibuscūq̄ demonstratis abstrabit vnū genus. qđ nō abstrabitur ab istis spēb⁹ et ab aliis specieb⁹. q̄a iste spēs vel magis ꝓprie loquēdo indiuidua istarū specierū. babēt certā ꝓportionē vel cōuenientiā inter se. qualē nō babēt cū aliis speciebus. vel indiuiduis aliarū specierū. ꝟ demōstratis indiuiduis duaruz specierū quarūcūq̄ illa indiuidua babent aliquā determinatā cōuenientiā vel ꝓportionē inter se. qualē nō babēt cū quibuscūq̄ indiuiduis aliarū specierū. ergo est aliquis cōceptus abstrabibilis ꝓcise ab istis. et eadē rōne a quibuscūq̄ indiuiduis quarūcunq̄ duarū specierū. ⁊ ex boc vltra seq̄tur q̄ respectu substātie ⁊ q̄titatis pōt abstrabi ceptus generis. q: babēt certā cōueniētiā inter se. qualē nō bab⁹t cū qualitate. g̃ ab eis aliq̄s cōceptus determiat⁹ abstrabi pōt. Ad primū istoꝝ posset dici. si vna opinio q̄ recitabitur in quarto essz vera q̄ genus est in duplici dīa. q̄daz em̄ sunt genera que significāt res simplicit er absolute sine oī ꝓnotatiōe. ⁊ si ita esset. tūc posset dici q̄ sunt tm̄ tria genera generalissima. puta sba q̄litas ⁊ respect⁹. fm ponētes respect⁹ alios. q: ois res alia a ꝺo: vel est sba: vel est q̄litas: vel est respect⁹. Alio mō dicitur genus oīe p̄dicabile ꝓmo modo dicēdi per se ⁊ in abstracto de alio. ⁊ isto mō pūt dici decē genera gñalissima. s. tria ꝓia ⁊ septē alia que tm̄ sunt cōnotatiua. scz q̄titas ⁊ relatio. et sic de aliis. Nec illud debet reputari ita absurdū. cū etiā multi doctoꝝ dicant q̄ respectus nūq̄ distinguit a fundamēto realr. ⁊ ita nō sic sunt decē gña distinctas res ꝓportātia. quomō genꝰ sbe ⁊ q̄litatis ꝓportāt distinctas res. Sz tūc est dubiū. q: nō videt q̄ respect⁹ q̄ poneretur distincta p̄dicamētū tanq̄ ꝓportās simplr rem distinctā sit aliq̄d illoꝝ decē generū gñalissimoꝝ. q̄ ponit pbus ⁊ auctores ⁊ doctores.

Ad istud posset dici. q̄ ille nūerus p̄dicamētoꝝ est cōcessus tanq̄ famosus. q̄uis tunc fm rei veritatē nō esset verus nūerus p̄dicamētoruz. Posset tm̄ dici q̄ per genus relationis intelligit illud genus gñalissimū. ita q̄ cōiter loquēdo genus relationis cōprehendit ꝓpter similē modū predicādi. ⁊ illud genꝰ gñalissimū ⁊ alia que ponūtur in genere relatiōis. Et ita

sub genere relatōis cōprehendet vnū genus gñalissimū. accipiēdo genꝰ gñalissimū. p cōitissimo aliquo ꝓportāte pcise res distinctas ab oībus importatis p alia gña gñaliss ma. Ad secundū posset dici multiplr. Uno mō ꝓcedēdo conclusionē. Uidet tm̄ argumentū valere magis cōopinātes ꝟsum. q̄ me. q: sicut fm eos idē nō pōt cōuenire cū aliquo realr et differre ab eodē realr nisi p aliud ⁊ aliud. eadem rōne idem nō pōt differre realr ab vno plus ⁊ minꝰ q̄ ab alio nisi p aliud ⁊ aliud. sicut bō non pōt plus distinguit a boue q̄ ab asino. nisi ꝓpter aliud ⁊ aliud vel ꝓpter aliā ⁊ aliā realitatem. Probatio istius. q: min⁹ differret ab asino q̄ a boue. g̃ p ꝓncipia coꝝ magis cōuenit cū asino q̄ cū boue. g̃ in aliquo cōuenit cū asino in quo nō cōuenit cuz boue. tūc quero. aut magis cōuenit cū asino q̄ cū boue seipo. ⁊ boc non est possibile. q: tūc eadē rōne seipo cōueniret cuz asino. ⁊ qua rōne seipo cōueniret cū asino eadē rōne cū distinguat ab asino seipo distinguit ab asino. q: si p aliud distinguit. ergo nō seipo cōueniret ꝓmo. sed p aliud p quod nō distinguitur. ergo nō potest seipo ꝓmo plus conuenire cum asino q̄ cū boue. Si aūt cōueniūt in aliquo magis bomo ⁊ asin⁹. vt bomo ⁊ equꝰ (nō curo de terminis) q̄ bomo ⁊ bos. quero de illo aut est aialitas vel realitas a qua accipitur genus vel a qua accipit dīa. Nō realitas a q̄ genꝰ accipit. q: p illā nō distinguit a boue. sed in illa cōuenit cū boue ⁊ cū equo ⁊ cū aliis. Si aūt sit realitas a qua accipit dīa. aut g̃ illa q̄ bomo distinguit ab omni aiali. puta a boue et ab equo. vel aliqua qua distinguit a boue ⁊ nō ab equo. Si ꝓmo modo. ergo in illa realitate bomo ⁊ equus nō cōueniūt. sicut nec in illa cōueniūt bomo ⁊ bos cū bomo distinguat ꝑ illā ab vtroq̄ ⁊ p ꝓns ab equo. ⁊ p idem nō possūt aliq̄ cōuenire ⁊ distingui. si scōo mō. g̃ alia est realitas ꝑter realitatē a qua accipit genus. ⁊ realitatē a qua accipit dīa q̄ bō differret a boue. in qua cōueniūt bō ⁊ equus. ⁊ ita erūt tres. Eodē mō arguo q̄ bomo plus cōuenit cū boue q̄ cuz capra. g̃ in aliqua realitate alia sicut ꝑ⁹. Et vlr pl⁹ ꝓueit cū capra q̄ cū musca. ⁊ sic procedēdo p oēs spēs aial⁹ ⁊ oīz q̄ sūt i gñe sbe. seq̄tur q̄ erūt tot realitates i q̄libz spē. quot sunt spēs i gñe sbe. qđ ē falsū absurdū. Et vltra bēt seq̄ q̄ tot sūt gña supiora ad quālibz spēz sbe quot sūt spēs in genere substātie. minus ergo esset absurdū ꝓcedere conclusionē q̄ ēent tot genera ꝓpter solos cōceptus distinctos. q̄ cōcedere tot genera cum tot realitatib⁹ in quolibet induiduo ⁊ in qualibet specie. quia parum inconueniēs videtur, respectiue q̄ aliqs

C Ad secūam dī ꝑ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vidēs ꝑcise boues ⁊ asinos. abstrahit vnū ꝯceptū cōem eis: predicabilē in quid de eis. ⁊ alī vidēs ꝑcise boues ⁊ equos abstrahit vnū aliū cōceptū cōsimilē. ⁊ alius vidēs ꝑcise boues et capras abstrahit adhuc vnū aliū conceptū cōsimilē. ⁊ sic de mille apprehēdētibus diuersa indiuidua. ita ꝙ quilibet ꝑcise apprehēdat aliqua indiuidua bouis. ⁊ nullꝰ apprehēdit aliꝙd idiuiduū ciusdē spēi spālissime: cū quocūq; indiuiduo apprehenso ab alio. excepto indiuiduo bouis. tūc em̄ ꝗlibz illoꝝ posset abstrahere aliquē ꝯceptū cōem oibus apꝑhensis ab eo ⁊ ꝑ ꝓns ꝗlibz illoꝝ esset cōis bobus. cū boues apprehēdātur a quolibet illoꝝ et nō videā incōueniēs q̄n quilibet illoꝝ abstrahit cōceptū distinctū. sicut apprehēsa a quib⁹ debz abstrahere sunt distincta. ⁊ ꝑ ꝓns tot erūt cōceptus distincti quot sunt abstrahētes. ⁊ ita erūt mille ꝯceptus cōes ⁊ p̄dicabiles in quid de bob⁹ ⁊ tm̄ quilibet illoꝝ continebit sub aiali. nec tm̄ erūt cōceptus subalterni. et hoc minus est inconueniēs q̄ ponere tot realitates in quolibet indiuiduo. ⁊ silr simul cū hoc tot genera quot sunt spēs. Et si istud esset verū possz dici p̄o intrētione. aristotelis ⁊ aliox ꝓbox ⁊ auctorū. Vno mō q̄ ipi loquūtur de illis generib⁹ quorum diuisio est necessaria ad inuestigandū diffinitōez alicui⁹ spēi. q̄ illa genera sunt pauca ⁊ sunt subalterna. ⁊ sic nō a quibuscūq; spēb⁹ ꝑter determinatā conueniētiā pōt abstrahi ꝯceptus generis sic dictus. sicut ad habendū diffinitionē hominis nō oportet diuidere aial in oīa genera quocūq; modo contēta. ℔ q̄ dīa hominis qua distinguit ab omi aiali nota est. sufficeret diuidere aial p̄ dīam hominis ⁊ negationē vel p̄uationē illius dīe. dicēdo oē aial aut est rationale aut est irrationale. Vtc em̄ ꝑ hoc nō babeā aliqua dīa positiua nisi sola dīa hominis. sed habeā dīa positiua homis ex vna pte. ⁊ negatiua vel p̄uatiua eiusdē ex alia pte. Et isto modo diuidit gen⁹ substantie in substantiā corpoream ⁊ incorpoream. cū tm̄ forte fm rei veritatē illius que est incorpoea nō sit aliqua differētia positiua et ēntialis. ꝑpt̄ simplicitatē ipius. Alit posset dici sic inuit boeti. in li. diuisionuz. Multe diuisiones magis sunt a necessitate q̄ a natura. ⁊ eodem mō multa dicūtur genera magis a necessitate q̄ a natura. q̄ sic pōt intelligi. q̄: multe species boc est multa indiuidua specieruz sunt nobis ignota. nec nobis innotescūt nisi in ꝯceptib⁹ cōibus transcendētibus que sunt cōes substātijs ⁊ accidētibus: quox aliqui sunt cōes ⁊ absoluti. ⁊ aliqui cōnotatiui. ⁊ in cōceptibus negatiuis ⁊ cōnotatiuis ꝓprijs. et tūc q̄ iste res a quibus deberēt abstrahi cōceptus generuz nō sunt note in se. sed aliq̄ accītia earum. vel aliqua alia ad ipas ptinētia sunt in se nota. iō genera earū dicunt aliqui cōceptus cōnotatiui illox accidentiū ⁊ ꝓprietatū. ⁊ q̄: multoruz indiuiduox diuersarū spērum nō cognoscim⁹ in se diuersa accītia ⁊ ꝑperates ꝓpter q̄s possemus sic abstrahere cōceptus distinctos. iō dicimus multa eē eiusdē generis ⁊ nō diuersorum generū. ⁊ aliq̄ alia esse diuersox generuz. Verbi gīa. nullā ſbam incorpeā nec corpeam imaiatā. nec aīal aliq̄ cognoscimus in se vel cognitōe ꝑpa. tm̄ accidētia illoꝝ cognoscim⁹. sicut q̄litates sensibiles. oparōes earū ⁊ mot⁹ et bmōi. ideo fm ista accipimus genera ⁊ diuidimus. q: oia habētia q̄tatē ponim⁹ ex vna parte ⁊ dicim⁹ esse in eodē gīe subalterno. ⁊ oia nō habētia q̄tatē ponim⁹ ex alia pte. ⁊ dicimus nō esse in eodē gīe subalterno cū p̄mis. sed tm̄ eiusdē gener⁹ gīalissimi. Postea habentiū q̄tatē videmus aliq̄ habere motū aliquez ex ꝓncipio intrinseco quō nō bnt alia. ⁊ illa ponimus ex vna parte. ⁊ alia ex alia pte. Posteaq̄ videmus aliq̄ moueri aliquo motu localī ad p̄sentiā alicui⁹ ad modū quo nos possum⁹ moueri. ad p̄ntiam taliū. ⁊ alia nō. ⁊ illa ponimus ex vna parte. et alia ex alia. et sic semp ꝑ diuersa accītia q̄ apꝑhendimus dicim⁹ aliqua esse in eodē genere ⁊ nō in alio. ⁊ si cognoscerem⁹ mlta q̄tūcūq; diuersarū spēruz. ⁊ plus differētiū q̄ multa q̄ dicim⁹ differre gīe ⁊ nō apꝑhēderemus diuersa accītia in eis. sed omnia accītia eēnt silia in eis. nō diceremus illa eē in diuersis generib⁹. ℔ magis diceremus q̄ eēnt eiusdez generis. ⁊ ita gīa q̄ nos habemus sunt magna necessitate. ꝓpter defectū verox generū q̄ nō habemus q̄ a natura. B est q̄ sint veraciter. sicut a natura rer ū possent accipi. si ipe res possent in se a nobis apꝑhēdi. Aliter forte dicerent aliqui q̄ nō ab omnibus determinatam conueniētiā habētibus potest abstrahi conceptus distinctus. sed aliq̄ cōueniētia sufficit. ⁊ aliq̄ nō. ⁊ ideo nō est tanta cōueniētia inter ſbas ⁊ qualitates q̄ possit abstrahi ab eis vn⁹ cōceptus qui sit cōis oibus. ⁊ eodē mō de quibuscūq; accītibus distinctox generū genera lissimox. Silr inter istas duas spēs vel indiuidua istarū spērū aliq̄bus demōstrat⁹ nō ē talis conueniētia q̄ possit abstrahi ab eis aliq̄s cōceptus precise cōmunis illis. Pro isto tamen modo dicēdi nulla potest ratio assignari. ℔ si verus est tantū erit notus per experientiam ⁊ nullo alio modo. Aliter posset dici q̄ nullus ꝯcept⁹ nisi ad placitū instituris pōt abstrahi nisi p̄cise ꝯceptus spēi spealissime. ⁊ ꝯceptus

B Secundo

D Tertio

E Quarto

entis. ⁊ ita ꝯceptus generis nō erit vnus naturaliꝫ abstractus. sicut est ꝯceptus entis ⁊ cōceptus spēi spealissime. sed semp erūt equocationes in gīe nisi imponat aliq̄s cōcept⁹ connotatiuus aliquox accītiū eiusdē spēi in illis q̄bus debet eē gen⁹. Aliter posset dici sicut tactū est in p̄cedēti q̄one q̄ ab indiuiduis diuersarū specierū plus dīrunt⁹ nō pōt abstrahi aliq̄s cōceptus p̄dicabilis in quid. nisi etiam p̄dicet in q̄d de indiuiduis magis conuenientib⁹ cuz illis q̄ ipe conueniūt inter se. sicut si homo. et musca plus differunt q̄ homo ⁊ bos ⁊ equus ⁊ capra ⁊ plus q̄ bos et equus et capra et musca nullus ꝯceptus cōis q̄dditatiu⁹ pōt abstrahi ab boie ⁊ musca. q̄n erit q̄dditatiu⁹ boui equo et capre. ⁊ sic de aliis. Et sic ptz maxime q̄ nō a q̄buscūq; indiuiduis diuersarū spērū potest abstrahi gen⁹ distinctū. Oia p̄dicta in ista q̄stione dico nō asserēdo. ℔ recitādo tm̄. ⁊ B vera vt vera. falsa vt falsa. erronea vt erronea. ⁊ absurda vt absurda. que tamen sint vera. et falsa. ⁊ que erronea. et que absurda. relinquo eis discutiendum. Hoc solum assero q̄ nihil est in re nec res. nec realitas q̄ sit quocūq; mō genus vel cōe p̄dicatione ex natura rei plus q̄ aliud. ⁊ q̄ gen⁹ nō est de ēntia ⁊ intraneita te rei cui⁹ est genus. Ad p̄mū p̄ncipale dico q̄ gen⁹ nō est ps rei cuiuscūq; ꝓpe loquēdo. ℔ p tanto dicūt auctores ⁊ pbs q̄ est ps. q: ē ps diffinitōis. ⁊ B vel diffinitōis ꝓprie dicte. vel diffinitōis date p additamētū. Et q̄ B sit intētio pbi. ⁊ cōmē. p̄z p ipos vbi allegat. Unde pbs in noua translatōe dicit sic. Amplius autē q̄ sunt rōne. B est ps d: de illis q̄ sūt in diffinitione. q: vnūquodq; eox est ps diffinitiōis. et B est qd dicit in antiq̄ translatōe. etiā est pars et etiā in illa q̄ sunt in diffinitōe. Et si dicat q̄ pbs vult in antiq̄ trāslatōe. q̄ illa que sunt in diffinitōe sūt ptes spēi ⁊ diffiniti. ⁊ nō tm̄ diffinitōis. Unde dicit in noua translatōe. Amplius q̄ sunt in rōne. vnūquodq; ⁊ B ptes totius ꝓpter qd genus spēi. ⁊ pars d:. Silr in alia translatōe dicit. est etiā ps. etiā ⁊ illa que sūt in diffinitōe q̄ lignificāt vnāquāq; rerū sūt ptes totius. Et iō d: q̄ gen⁹ est ps forme. Ex istis videā q̄ illa q̄ sunt in diffinitōe nō tm̄ sūt ptes diffinitiōis. sed etiā sunt ptes spēi et forme ⁊ totius. Rndeo q̄ pbs imprope loquit de pte ⁊ extēsiue. intelligēdo p partē illud qd vere est ps diffinitiōis. ⁊ significat vnā partē rei cui cōpetit diffinitio. vel significat totam rem habentē partē lignificatiuā p al ā partez diffinitiōis. si sit diffinitio ꝓpe dicta. vel significat rem illā cui ꝯpetit diffinitio. q̄ tamē res aliquo mō ꝯponit cū alio si sit diffinitio ꝓprie

C Dicitur

D Resp. ad

dicta. Ista tm̄ magis patebūt in questione sequenti. Unde dicit pbs. q̄ gen⁹ est ps speciei. Aliter aūt spēs est ps generi. B nō pōt esse verum accipiēdo ꝓprie partē. q̄ accipit partē improꝑe. sed q̄ rōne d: q̄ spēs est ps generis improꝑe. eadē rōne genus erit ps spēi improꝑe. Eodē mō dico q̄ gen⁹ est ps toti⁹ improꝑe. B ē ps diffiniti vel alicui⁹ rei extra. est tm̄ ꝓprie ps diffinitiōis. nec ꝓpter aliud d: pars speciei vl totius rei vel forme. Eodez mō accipiendū est dictū commē. q̄n dicit ibidē. Illa ex q̄bus cōponimus diffinitōes significātes q̄dditatem cuiuslibet rei. Dicunt etiā partes diffiniti et diffinitōnis. q: scz sunt ꝑpe partes diffinitōis ⁊ dicunt improꝑe ⁊ metaphorice ptes diffiniti. q: significāt pres q̄s significat diffinitū. q̄n est diffinitio ꝑpe dicta. ⁊ ideo subdit dicēs. et ideo gen⁹ d: ps forme. i. ideo d: q̄ gen⁹ ē pars formarū spērū. et B pōt exponi intelligendo ꝓ formas spērū ipas diffinitōes. q̄ possunt dici i prope forme. ꝓpter p̄dicatōnē. q: p̄dicatū quo dāmodo bz rōem forme respectu subiecti. Ut aūt nec diffinitio nec gen⁹ nec dīa sit. ꝑpe forma satis innuit Lōmen. ibidē. Unde dicit sic forma spēi diuidit in gen⁹ ⁊ dīam. hic est autē q̄ntus modus supple. quo aliq̄d d: ps alteri⁹. q: forma fm q̄ est genus ⁊ dīa differt a formis fm q̄ sunt forme. illas em̄ esse gen⁹ aut dīam ē accidēs qd accidit eis. Et B pz q̄ alr d: forma de illis q̄ vere sunt forme. ⁊ de genere ⁊ dīa. et ita improꝑe ⁊ eq̄uoce d: forma de genere ⁊ dīa et eadē rōne cū gen⁹ et dīa nō dicant partes. nisi q: sunt forme. sequit q̄ improꝑe et eq̄uoce d: pars de eis. ⁊ B satis ptz. q: sicut ostensū est ꝑus. dist. ij. Lōmen. ens dicit in. vij. metb. q̄ nullū vlium est ps substantie. nec p ꝓns aliq̄d genus est pars substātie. Et si querā de q̄buslibet formis intelligit cōmē. q̄n dicit q̄ illas semper formas esse genus aut dīam est accidēs quod accidit eis. Potest dici ꝑ ista auctē et multis aliis auctoritatib⁹. ⁊ maxime ipius cōmē. per duas ꝓpones. quarū vna dicta est frequenter ꝑus. scz q̄ commen. ⁊ pbs et alij frequēter per ꝓpositiones que fm se sunt actus exercitati i telligūt actus signatos. sicut dictū est de istis homo primo est risibilis. color est obiectū ade quatum visus. et sic de cōsimilibus. Secūda ꝓpositio est q̄ frequenter in talibus per illas intelligūt nomina rerū. ⁊ boc aliq̄n abstracta vel cōcreta. ⁊ aliq̄n determinate hec vel illa. vel intelligūt cōceptus correspōdentes. sicut si dicā q̄ qualitas accītalr p̄dicat de subiecto. boc est concretum significās qualitatem accidentaliter predicat de subiecto. quia hec est per accidens. homo est qualis. vel homo

F Ad p̄ncipalia

G Secundo

H Quarto

I Dicitur

K Quinto

L Ad p̄ncipalia

M Resp. ad

N Scōa ꝓpositio

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad scōm ꝑn̄.

est albus. ⁊ ita de alijs. Per hoc respondeo ad commē. ꝙ de cōcret significatibus formas vel res accidentaliꝝ ꝓdicat eē genus vel dr̄iaz. ita ꝙ hec sit p accn̄s. aial est gen?. ⁊ hec silr. rōnale dr̄a. ⁊ si ita eēt de abstractis nō eēt ꝯ ꝓdicta

Ad scōm p̄ncipale dico ꝙ genus nō est ꝑpe materia sed ōr materia metaphorice. qz sic materie ꝑfecti aduenit forma ⁊ facit vnū cuz ea. ita generi aduenit dr̄ia siue eentialis siue accidentalis. nō curo ad pn̄s. ⁊ facit vnā diffinitionez cū ea ꝑprie dictā vel p additamētū. Per idē pz ad ꝓmē. ꝙ genus ōr materia. qz in diffinitoe q̄si recipit dr̄ias. l. eentiales ⁊ q̄litates. ℔ é dr̄ias accntales. Ad vltimū pz ꝑ? ꝙ simplr simpler pōt vniuocari i aliquo, nō obstāte sua simplicitate. Questio tertia.

Ad tertiū

Ad quartū

A Questio III q̄ é scōa ānexa p.

Jrca idē secūdo

c quero Utrū oīe genus diuidat i suas spēs p dr̄ias ꝓstitutiuas specierū ⁊ diuisiuas ipius generis.

Argu. ꝓn.

M sic. ois spēs est diffinibilis. ℔ ois diffinitio ꝓstat ex gn̄e ⁊ dr̄ia. ℊ ois spēs cōstituit ꝑ dr̄am in genere. Ad oppositū. simplr simpler nō bz dr̄am. sed seipo differt a quocūq; differt. ℔ multa simplicia sūt in gn̄e ex ꝓxi q̄one. ℊ ⁊c. Ad ista questionē est cois opio modernoꝝ. ꝙ ois spēs ꝓponit ex gn̄e ⁊ dr̄ia. ⁊ ꝙ oē genꝰ diuidit p dr̄as in suas spēs. Pro ista opinōe nō vidi multas rōes. qz ab oibus supponit tāq; certa.

In oppositum

B Opinio ꝓma

Probat ꝓma ra.

Pro ista opione pōt argui ⁊ p rōes ⁊ p auctes p rōem ꝓmo sic. Si nō ois spēs bret differētiā ēntiale. sequeret ꝙ cōceptus spēi eēt ita simplex sicut cōceptus generis. ꝓn̄s est falsum. ℊ et añs. falsitas ꝓn̄tis pz. ℭ quāto aliq̄d est cotus tanto est simplicior. Aliter em̄ posset ꝓcept? spēi eē ita simplex sicut cōceptus entis. quod videt absurdū. ꝓna pz. qz cōceptus spēi nō potest eē ꝓpositio? cōceptu generꝭ. nisi qz icludit ꝓceptū generꝭ ⁊ aliq̄d plus. sed illud nō pōt eē nisi dr̄a. ℊ ꝓceptus spēi includit dr̄am. Scōo sic. si spēs aliq̄ nō bret dr̄am. ℔ nō eēt nisi ꝑpt simplicitatē ipius. sed aliq̄ō simplex bz dr̄am. ℊ simplicitas nō impedit. et ita q̄libz habebit dr̄am. Assumptū pz. qz oīe genus descēdens in aliquā spēm. p dr̄am descēdit in spēm cōdiuidentē p dr̄am oppositā. sed aliquod genus descēdit immediate in spēm simplicē ⁊ ꝓpositam. sicut pz de substātia q̄ immediate descendit in corporeā q̄ est cōposita ⁊ in incorporeaz q̄ est simplex. ⁊ in ſbam corporeā descēdit per dr̄am manifestū est. ℊ in ſbam incorpeā descēder p dr̄am. ℊ ⁊c. Maior ꝓncipalis pz. qz ois dr̄a bz aliquā dr̄am sibi oppositā. sicut omnis spēs bz aliquā spēz sibi cōrndētē. Tertio sic.

Scōa

Tertia

oīe cōe contrabit ad suū inferius. ℊ gen? contrabit ad spēm. ⁊ nō p seipsam. ℊ per aliquam dr̄am additā. Per auctez ꝓmo sic. ſm boeti. spēs dicit totū esse indiuiduoꝝ. nō aūt genus boc nō posset eē nisi indidua in que diuiditur spēs n̄ haberēt dr̄as nō importatas p spēm. et spēs bret dr̄am nō importatā p genus. Cōfirmat ℔. qz aut genus dicit totā eentiā spēi aut partē. si totā. ℊ sicut spēs dicit totū eē indiuiduoꝝ. ita genus diceret totū eē spērū. Si dicē partē. ℊ est aliq̄d in specie nō importatū p genus. ⁊ illud nō pōt ee nisi dr̄a. ergo ⁊c. Si aurē dicis ꝙ genus non dicit totā essentiā spēi nec partē. ergo nō est ꝓdicatū substātiale respectū spēi. q̄ō est ꝯ ꝓmē. vij. metb. Preterea ſm poꝛphi. dr̄a est qua abūdat spēs a gn̄e. ergo omis spēs bz dr̄am q̄ abūdat a gn̄e. ergo ⁊c. Item auicē. v. metb. c. vi. ꝓstat ꝙ ois spēs discrepat ab alijs secū ꝓuenientibus in gn̄e p dr̄am. Itē ibidem dico ꝙ genus ꝓdicat de specie. ita ꝙ sit pars q̄ditatis eius. ⁊ ꝑ dicat de differētia ita ꝙ est cōcomitās eā. Item. iij. metb. ēs nō est genus. qz caret dr̄a. ergo oīe genꝰ diuidit p dr̄as. Itē oīs auctores docēt inuestigare diffinitiones rerū p diuisiones. attribuēdo semp alterū diuidētiū diffinito. quouisq; ꝓueniat ad vltimū. sed illa diuidētia nō pn̄t eē spēs. quia tūc semp in talib? diffinitionib? esset nugatio ponēdo spēm sub genere. ergo illa diuidentia erūt dr̄e ⁊ habeāt ꝓpositū. Preterea ois diffinitio ꝓponit ex gn̄e ⁊ dr̄a ſm pbm ⁊ commē. vij. metb. cōmē. xliij. Sed accntia sūt diffinibilia diffinitōe ꝓprie dicta. ⁊ certū est ꝙ substantie sunt diffinibiles diffinitōne ꝑprie dicta ⁊ oia q̄ sunt in genere sunt substātie vel accntia. ergo oia que sunt in genere sunt diffinibilia diffinitione ꝓprie dicta. ⁊ p ꝓn̄s componunt ex genere ⁊ differētia. Maūt accntia sint diffinibilia. ꝓbat ꝑ pbm. vij metb. qz vnūq̄q; sicut se habet ad q̄ditatē. ita ad diffinitionē. ℔ accidētia habēt ꝓpriā q̄ditatē ibidē sine extrinseco. ergo habēt diffinitiones datam precise p intrinseca. et talis est diffinitio propie dicta. ergo ⁊c. Contra opinionē arguo primo sic. omnis species est babēs genus et differentiā aliquā secum conuertibilē. ergo species q̄ precise est cōmunis rebus simplicibus habet aliquam differentiā secum conuertibilē. ꝓn̄s est falsum. ergo et antecedēs. consequētia patet. quia aliqua est species precise cōmunis rebus simplicibus. sicut patet de speciebus accidentium et angelorum. ℑ falsitas consequētis patet. quia quero. aut illa species ⁊ illa differētia distinguunt tantum in conceptu. ita ꝙ nulla distinctio eis in re corrndeat. aut eis corrndet

Probat ane. Prima

Scōo

Tertio

Quarta

Quinta

Sexto

Septima

Octaua.

C Cōtra opionem Primo arguit.

aliqua distinctio a parte rei. Si ꝓmo modo vt sunt ꝓceptus ſynonimi. vel simplr vn? ꝓcept? quoꝝ vtrūq; destruit naturaz dr̄e spēi. q̄ ꝑ qz ex quo ꝓceptus est quasi sīlitudo rei. nō pōt eē distinctio in ꝓceptibus nisi ꝑpter aliquam distinctionē a parte rei. Sīlr si tales duo conceptus possunt eē eiusdē rei simplicis omino sine oi distinctiōe corrndēte. nō videt possibile dare certū numerū taliū ꝓceptuū. ⁊ ita erūt infinite dr̄e tales. q̄ō est absurdū. Si aūt aliq̄ distinctio rei corrndeat. ⁊ ꝑbatū est ꝑius ꝙ ois distinctio a parte rei in creaturis est realis. ℊ illa spēs nō erit ꝑcise cōis rebus simplicib? sed etiā rebus ꝓpositis. Preterea ois ꝓceptus importās ꝓmo ⁊ ꝑncipalr q̄ditatē rei ⁊ totā q̄ditatē rei ꝑdicat de illa q̄ditate in q̄d strictissime sumpta ꝑdicatōe in q̄d. ista est manifesta. qz nō pōt dari aliq̄ rō alia quare aliquid strictissime ꝑdicat de re in q̄d. sed spēs ꝑdicatur de indiuiduo in q̄d. ⁊ dr̄a nō ꝑdicat de indiuiduo in q̄d. sed in q̄le ſm oīs. ℊ dr̄ia nō importat totā q̄ditatē ipius indiuidui primo ⁊ ꝑncipalr ergo tm̄ importat ptē indidui ꝓmo ⁊ ꝑncipalr. ⁊ p ꝓn̄s illud indiuiduū erit ꝓpositū

Preterea ois spēs bn̄s genus ⁊ dr̄am ē diffinibilis diffinitōe ꝓprie dicta. ℔ spēs accntium nō sunt diffinibiles diffinitōe ꝓprie dicta. ℊ nō bnt ꝓprie genus ⁊ dr̄iam eentialē. Maior pz de se. qz ad diffinitionē ꝓprie dictam sufficiūt genus ⁊ differētia. Minor patet ꝑ pbm. vij. metba. qui vult ꝙ tm̄ diffiniunt ꝑ additamentum. Si dr̄ ꝙ accidēs depēdet essentialr ad subiectū. ⁊ ideo n̄ potest diffiniri sine subiecto ⁊ ꝑpter hoc diffinitio sua data p gen? ⁊ dr̄am nō est cōpleta. Cōtra nō magis eentialr depēdet accidēs ad suuz subiectū q̄ substātia composita ad suas causas essentiales. ⁊ maxie ad primā cām simplr. sed nō obstāte tali depēdētia. substantia diffinit diffinitōne completa p suū genus ⁊ dr̄iam. ℊ talis depēdentia nō impedit q̄n accn̄s diffinit ꝓplete p gen? ⁊ dr̄iaz si habet illa. Si dicat ꝙ differētie accidētiuz essentiales sunt nobis ignote. et ideo nō possumus diffinire illa p suas dr̄ias essentiales. Contra. sicut dr̄e accidētiū sunt nobis ignote ſm ipsos. ita ſm eosdem et ſm veritatē dr̄e substantiarū sunt nobis ignote. immo magis sunt nobis ignote q̄ accidētia. cum nobis nō innotescant nisi p accidētia. ℊ non possumus plus distinguere substātias p differētias eentiales q̄ accidētia. ⁊ tm̄ ꝑbs dicit ꝙ diffinitio ꝓprie est substantiarū ⁊ nō accidentiū. ℊ non intelligit p respectuz ad nos. sed q̄ ex natura rei substantia est diffinibilis. q̄uis nō a nobis forte. ⁊ accidēs ex natura rei nō est diffinibile

nisi per additamentū. ℊ nō habet gen? ⁊ differentiam. Si dicat aliter ꝙ accidēs non pōt complete intelligi sine subiecto. ⁊ tō non pōt sine eo diffiniri. Contra. accidēs pōt cōplete sentiri sine subiecto. ℊ ⁊ complete intelligi sine subiecto. ꝓna patz. qz nō plus repugnat intellectui complere intelligere aliq̄d sine alio. q̄ sensui sentire sine alio. cum ſm istos intellectus magis possit separe vnita q̄ sensus. Cōfirmat. qz accidēs potest complete eē sine subiecto. ℊ ⁊ intelligi. Si dicat ꝙ accn̄s nō pōt complete diffiniri sine subiecto ꝓpter suā imperfectionē. Contra mīn? excedit in pfectōne accidēs a subiecto q̄ substātia a deo. et tm̄ nō obstante impfectiōe substātie potest diffiniri sine deo. qz habet genus ⁊ dr̄iam essentialem. ergo eodē modo si accidēs haberet genus et differentiā essentialē nō obstante eius impfectione. posset complete diffiniri sine subiecto

D Rīdeo ad q̄onem

Jdeo dico aliter ad questionē. ꝙ nō oīe genus diuidit p dr̄ias essentiales constitutiuas specierū ⁊ diuisiuas ipius generis. Hoc patz. qz nullius rei simplicis possunt esse duo cōceptꝰ cōuertibiles ⁊ simplices. qz sicut nomina importantia simplr eandē rem. ⁊ eodē modo sūt nomina synonima. ita ꝓceptus eodē modo importantes oīno eandē rem sūt vnus cōceptus boc est eiusdē rōnis vel synonimi. ℊ cū aliqueres simplices sunt in genere non possunt esse duo cōceptus simplices ⁊ cōuertibiles eodez modo importātes illas res nisi sint eiusdē rationis vel synonimi. Et si boc nō erit magꝭ vnus ꝓceptus spēi ⁊ alius dr̄ie. q̄ eōuerso. ⁊ p ꝓn̄s nō erunt ibi genꝰ ⁊ dr̄ia. Si dicat ꝙ isti conceptus q̄uis importēt eandē rem. nō tm̄ eodem modo. ⁊ tō nō sunt ꝓceptus eiusdez rōnis. nec etiā synonimi. Patet de boie ⁊ rōnali. qz quicquid importat vnū ⁊ reliquū. ⁊ tamē vnū est spēs et aliud differētia. Hoc nō valet. qz inductiue patet ꝙ nunq̄ alius modus significādi fac nō synonimitatē. nisi qz aliq̄d cōsignificat p vnū quod nō per reliquū. ita ꝙ semper in significatis vel in cōsignificatis requiritur aliqua distinctio. vnde q̄uis quicquid significatur per bominē significatur vel consignificat per rationale. tamen essent conceptus simplicit synonimi. nisi aliq̄d reale cōsignificaret p rationale. puta totus homo vel pars. q̄ō non eodem modo significat per bominē. et ita necessario requirit huiusmodi distinctio realis totius a parte vel partiū. ergo vbi tantū vna est res nō potest esse aliquid significatū ⁊ consignificatum. et per consequēs non diuersus modus significandi. Unde etiam nominativus casus et genitiuus essent synonimi. nisi

Universidad de Deusto
Biblioteca

aliq̃d cõotaret et significaret per vnũ casuz ⁊ nõ per aliuz.⁊ ita inductiue ptz.q̃ nunq̃ diuersius modus significãdi excusat synonimitatẽ. nisi p diuersum significatũ vel cõsignificatũ.sed talis diuersitas nõ põt assignari in proposito.g̃ ⁊c.Et ista rõe ⁊ ex rõibus 2tra p̃maz opinionẽ sequit.q̃ nullũ simplex põt diffiniri diffinitiõe ꝑprie dicta. que sit data ex genere ⁊ dra eẽntiali. q̃a cũ nullũ simplex põt habere dram essentialẽ.nullũ simplex põt diffiniri tali diffinitiõe. ⁊ ista est causa pbi.quare nullus accidẽs põt diffiniri diffinitione ꝑprie dicta. Vñ nec dependẽtia accidẽtis ad substantiaz nec impfectio accidentis. nec aliquid tale est causa quare accidẽs nõ põt diffiniri ꝑprie.sed sola simplicitas ꝑpter quã caret dra eẽntiali. Et ꝑpter eandẽ rõem. forma ſbalis et ãgelus ⁊ materia ſbalis et cetera simplicia quecunq̃ sint illa nõ p̃nt diffiniri diffinitiõe ꝑprie dicta

Q bec sit intẽtio pbi ⁊ cõmẽ.p3 p̃mo p pbm vij.metha. Q omis diffinitio habet ptes.⁊ sicut se habet rõ.i.diffinitio ad rem. ita ps rõis ad ptẽ rei.ergo sicut ois diffinitio habz ptes. ita ois res cui? est diffinitio habz ptes. Et loquit ibi de diffinitiõe ꝑprie dicta. Silr ꝓmẽ.ibidẽ cõmẽ.xxxiij.q̃ diffinitio est sermo. ⁊ ois sermo habet suas ptes significãtes ptes rei. ⁊ apparet q̃ sicut est ꝓportio diffinitiõis ad rem. ita est ꝓportio ptis diffinitõis ad ptẽ rei.i.quead modũ diffinitio declarat q̃dditatez rei.ita ps diffinitiõis declarat ptẽ q̃dditat rei. Ex istis auc. ptz expresse q̃ ois diffinitio habet ptes si gnificãtes ptes a pte rei cui cõpetit diffinitio sed hoc nõ ꝓtingit repire in aliquo simplici.g̃ nullũ simplex bz diffinitionẽ ꝑprie dictã. Ite fm pbm in codẽ. si ſba esset incõposita. nulli? ſbe esset diffinitio. ergo sola ſba ꝓposita habz diffinitionẽ. Vñ dicit pbs. Si neq̃ ex vlibus possibile est esse:nec vnã ſbam ꝑpter tale.sed nõ hic aliq̃d singulare.nec ex substãtijs ꝓtigit actu esse. neq̃ vnã ſbam.incõposita vtiq̃ erit ois ſba.quare nõ ratio vtiq̃ erit neq̃ vni? ſbe. Ecce q̃ ex positiõe ponentiũ vlia esse ſbas arguit ſbam esse simplicẽ ⁊ incõpositã. ⁊ ex simplicitate substãtie arguit ipam nõ habere diffinitionẽ. Cõfirmat per ꝓmẽ.ibidẽ cõmẽ.l. q̃ ipe dicit q̃ oẽs estimãt q̃ substãtie sunt cõposite ex hoc q̃ ꝓcedũt q̃ diffinitiones significãt ꝓpositũ. Et subdit q̃d sequit ex p̃mo p̃mone. scz q̃ si ſbstãtie nõ ꝓponũtur q̃ nulla substantia habebit diffinitionẽ.nisi dicat q̃ quodã modo cõpositionis erũt diffinitiões ⁊ quodã mõ nõ. Et seq̃t ⁊ post declarabit cuiusmõi ꝓpositoꝝ sunt diffinitões ⁊ cuiusmõi nõ. Et est intẽtio pbi ⁊ cõmẽ.q̃ diffinitiones sunt cõpositoꝝ ex partibus realiter distinctis que faciunt per se vnũ.et ideo sunt in potẽtia ⁊ non ex partibus nõ faciẽtibus p se vnũ. sed quarũ quelibet sit in actu. Vnde subdit.diffinitões significãt plures substãtias in potẽtia ⁊ vnuz in actu.⁊ boc iam declarauerũt.sed vult complere p scrutationẽ de illo post. ⁊ sunt compositа ex partibus que sunt fm qualitatẽ ⁊ vocat composita ex partibus fm qualitatẽ illa q̃ cõponunt ex partibus alterius ⁊ alterius rõis

Item Lommẽ.lix. Illud quod est simplex in rei veritate nõ habet diffinitionẽ.neq̃ queriẽ quid p quid. Hoc etiã confirmat.q̃ oẽ diffinibile potest fm aliquid cognosci ⁊ fm aliq̃d ignorari. sed simplex aut totaliter cognoscit aut totaliter ignorat fm pbm.vij.metb. et cõmen.ergo nullũ simplex est diffinibile diffinitione ꝑprie dicta. Item commẽ.viij metb.cõmen.ix. Impossibile est vt forme vltime i diffinitionibus habeãt diffinitionẽ.quoniã forme vltime sunt simplices. ⁊ diffinitões sunt compositorum.diffinitiones eñ sunt rerum et materijs ⁊ formis. Et sequit.ipossibile ẽ vt materia aut forma habeat diffinitionez. Diffinitio eñ est sermo in quo diſponit aliq̃d per aliq̃d. ſForma eñ ⁊ materia vtraq̃ significat idem.⁊ neutra diuidit in disponentẽ et dispositũ. Et sequit.in diffinitiõe oportet vt sit aliq̃d quod significat formã.⁊ aliud significãs quod est q̃ si materia. Ex ista aũcte p3 q̃ intẽtio commẽtatoris est.q̃ nulla simplicia sunt diffinibilia ⁊ nõ tm̃ intelligit de realitatibus simplicib?. quas aliqui ponũt.sed intelligit de reb?nõ habẽtibus partes realr distinctas.cuiusmõi sũt forme ⁊ materie. Ex quo sequit q̃ angeli ⁊ intelligentie vel corpora celestia.si careãt materia fm intentionez commẽ.cũ omnia ista sint eque simplicia sicut forme ⁊ materie.q̃ ista nõ diffiniunt diffinitione ꝑprie dicta.et eadẽ rõne nec accidẽtia si nõ habeãt materiã ex qua. sed tm̃ in qua. Secũdo patet q̃ qñ aliquid significat aliq̃d simplex. tũc nõ possunt ibi esse distincti ꝓceptus nec distincta noia nisi synonima.dũmodo vtrũq̃ illoꝝ ꝓprie illam rẽ significet ⁊ nihil extrinsecũ illi rei. Vñ dicit forma et materia vtraq̃ significat idẽ. Hoc est q̃ lz nomẽ significãs materiã ⁊ nihil nisi materiaz hoc est nihil extrinsecũ materie. nec etiã cõsignificãs aliq̃d extrinsecum materie simplr significat idẽ. ⁊ ita vnũ illoꝝ noim nõ plus est dispositio et aliud dispositũ q̃ ecõuerso.quod tm̃ necessario requirit ad diffinitionẽ.et eodez modo de quolibet nomine significãte formaz Et ita simplex nunq̃ habet distincta nomina conuertibilia.quorum neutrum significet nec

E Correlariũ ꝑmũ

E Correlariũ tertiũ

F Correlariũ scdm

cõotet vel ꝓsignificet aliq̃d distinctũ ab illa re simplici.⁊ mlto magis nec habz tales duos cõceptus simplices ⁊ cõuertibiles ⁊ propios

Tertio ptz. que est intẽtio pbi fm expositionẽ cõmẽ.q̃ dicit.opz terminũ esse rationẽ lõgaz. ⁊ q̃ aliq̃d de aliquo significat rõ diffiniti ua. Et oportet hoc quidẽ vt materiã esse. hoc aũt formã.q̃ nõ est de intẽtione pbi.q̃ vna ps diffinitiõis sit vt materia ⁊ alia vt forma. ſ q̃ vna ps significat materiaz ⁊ alia formã.nõ tm̃ est forma. Ex oĩbus ꝑdictis patet manifeste fuisse de intẽtione pbi ⁊ cõmẽ.q̃ nulla res simplex põt diffiniri diffinitõe ꝑprie dicta.⁊ ꝑpẽ eãdez rationẽ fuit intẽtionis coꝝ.q̃ nullũ simplex habet genus ⁊ differentiã eẽntialẽ:q̃uis fm eos possit habere differentiã accidentalẽ. Et illo mõ genera accidẽtiũ diuidũtur p differẽtias accidẽtales. ⁊ nõ p differẽtias essentiales.simplicia aũt in genere substãtie distingũtur a cõpositis nõ p differẽtias essentiales positiuas.sed scipis positiue distinguũtur.⁊ tm̃ p differẽtias aliquo mõ nõ positiuas.sed magis ꝓpriuas vel magis negatiuas.sicut itelligẽtia distinguit a substãtia cõposita p hoc q̃ est imaterialis.q̃ scz caret materia. Et hui? ratio est.q̃a vnũq̃q̃ ꝓpe aliquo mõ vel notius negatur a suo opposito q̃ ab aliquo alio.et ita b̃ est aliquo mõ imediatio: vel notior.imateriale nõ est materiale. vel imateriale non est substãtia ꝓposita q̃ ista. Angel? nõ est materialis vel substãtia cõposita. ⁊ ita aliquo mõ distinguit ãgelus a substãtia cõposita p imaterialitatẽ. Si dicat.q̃ b̃ est ꝓpria ꝑpe dicta vbi dicebat.q̃ qñ aliq̃ spẽs imediate diuidũt aliq̃d gen?. q̃ negatiua in q̃ negat vna ab alia est imediata.g̃ talis spẽs a nullo ꝑpe negat. ita b̃ erit imediata.nulla ſba imaterialis est ſba cõposita ⁊c. Dico q̃ ita est imediata.q̃ nihil est supius ad illud de quo illud ꝑpe negat.⁊ q̃ nihil est positiuũ a quo ꝑpe neget. sic aũt nõ est in ꝓposito.g̃ ⁊c. Ad primũ argumẽtũ p ꝑpria opinione cõcedo. q̃ aliãs ꝓceptus spẽi est ita simplex sicut ꝓceptus generis.q̃ sic vox ꝑcise cõis talib? indiuiduis: põt esse ita simplex sic vox significãs ista eadẽ idiuidua ⁊ multa alia ita põt esse de ꝓceptu spẽi et generis. Elerũtm̃ dubiũ est. an hoc sit possibile de quolibet ꝓceptu spẽi. Et dico.q̃ ꝓceptus spẽi iportãtis rez ꝓpositã si sit abstractus naturalir imediate a re.non est hoc possibile.cui? rõ est.q̃ talis res aut imediate apꝑbẽditur. ita q̃ tota sincatbegoreumatice.aut tm̃ aliqua ps illius. Si p̃mo modo.g̃ cũ ꝓceptus nõ sit nisi tale in esse obiectiuo quale est ipm apprehensuz principiũ in esse subiectiuo,oportet q̃ sicut a parte rei sunt

D Ad p̃mã rõem ꝑ p̃ma opi.

distincta.ita irellect? fingat talia distincta correspondẽtia ptibus.⁊ ꝑ ons erũt plures cõceptus ptiales. Si aũt tm̃ ps apprehẽdat. ergo ille cõceptus nõ erit ꝓceptus totius: ſ tm̃ erit ꝓceptus ptis. Dico tñ q̃ vnus ꝓceptus institutus põt esse ita simplex sicut ꝓceptus generis.sic̃ est dictũ de vocib?. Torũ istud dico reciratiue fm opinionẽ q̃ ponit de fictis habẽtibus esse obiectiuũ tm̃: secus posz dici fm opinionẽ q̃ ponit cõceptũ esse realit intentionez vel aliqua alia q̃litas subiectiue existẽs in itellecru. q̃ illa posset ponere q̃ talis cõcept? vlr abstractus a re ꝓposita esset eq̃ simplex sic̃ cõceptus generis vel entis. Et qñ dicit q̃ ꝑto aliq̃d est cõius tãto ẽ simplicius. Dico q̃ nõ est verũ.sed frequẽter est simplr falsum.imo sicut hoc frequẽter est simplr falsum in vocib? ita etiã in ꝓceptibus. Ad scdm dico.q̃ nullũ simplex habet differẽtiã eẽntialẽ. Et qñ dicit q̃ oẽ genus descendẽs in vnã speciẽ p dram essentialẽ.descẽdit in aliã spẽm imediate ꝓdiuidentẽ per dram oppositã. Dico q̃ hoc nõ est vlr verũ loquẽdo de dra eẽntiali positiua: sed frequẽter illud cõdiuidẽs nõ habet dram nisi forte accidẽtalẽ vel negatiuã. ⁊ ita est in ꝓposito.q̃a substãtia descẽdit i substãtiã corporeã p dram eẽntialẽ. ⁊ in substãtiã incorporeã p negationẽ dre talis essentialis alteri. Et qñ aliq̃d genus descẽdit in vnã spẽm p aliquã drã p quã distinguit ab alia spẽ imediate cõdiuidẽte. ⁊ p aliã nõ distinguit. tũc oportet q̃ alia spẽs imediate cõdiuidẽs habeat dram aliquã sed nõ est ita in ꝓposito. Et qñ dicit q̃ ois dra habet dram sibi oppositã. sicut ois spẽs habet spẽz sibi oppositã. Dico q̃ hoc nõ est verũ vlr loquẽdo de dra essentiali. Ad tertiũ dico q̃ nõ oñe supius ꝟbitur ad suũ inferius. ita scilz q̃ p aliq̃d iportãs ꝑcise aliq̃d eẽntiale inferiori. fiat aliq̃d vnũ totũ cõuertibile cũ inferiori ⁊ ideo oẽs tales ꝓpositiões sunt negãde. oñe supius ꝓtrahitur. oñe supius est determiabile aliq̃d cõtrahẽs.⁊ sic de cõsimilibus. Ad quartũ dico q̃ sicut declarabitur inſequẽti.q̃ genus iportat totũ esse specierũ.boc est totas species. nõ tm̃ sic.sicut spẽs spãlissima. q̃ sic iportat spẽs totũ esse indiuiduoꝝ.q̃ q̃d iportatur per speciẽ in vno idiuiduo necessario cõsimile importat in quolibet alio idiuiduo. Nõ sic aũt est in genere. q̃ genus iportat vnã formã aliq̃n in spẽ vna. vel in indiuiduo vni? speciei.⁊ nihil tale reperit in alio indiuiduo eq̃liter importato per illud genus.⁊ aliq̃n gen? importat vnũ indiuiduũ. ⁊ aliud importatũ p illud genus nõ est sibi simile. Exemplũ primi. homo importat fortẽ. ⁊ ex cõsequẽti importat

Z Ad tertiaz rõem

AD Ad p̃maz aue. q̃ facit q̃rũ argu.

Improbatur

R Ad scdam rõem

Universidad de Deusto
Biblioteca

materiā sortis ⁊ formā substantialē. scz ad minus aiam intellectiuā: ⁊ iō in quolibet hōie q̄ significatur p hominē inuenit similis materia ⁊ silr forma substantialis. ⁊ aia intellectiua cōsimilis. ℔ aial importat vel significat hominē. ⁊ ita aliquo mō ex cōsequenti aiam intellectuā. ⁊ tm̄ nulla aia intellectiua reperit i asino nec in boue. ⁊ sic de alijs brutis. q̄ tm̄ equaliter importātur vel significātur p aial. Exemplū sedi ē q̄ albedo significat hanc albedinez et quodlibet significatū albedinis ē cōsimile huic albedini. ℔ color significat albedinē ⁊ p̄ter hoc nigredinē que nō est cōsilis albedini.

Ad cōfirmatōez

Per hoc ad cōfirmationē dico: q̄ genꝰ importat totā essentiā: siue res importata sit simpler siue cōposita. nō tm̄ eodē mō sicut species ꝓpter cām iā dictā.

A

Ad secūam auctoritatem

Ad quintū concedo q̄ ois dīna ē qua abundat spēs a genere. ex hoc tm̄ nō sequit q̄ q̄libet spēs habet dīnam essentialē. q: nō q̄libet spēs sic abūdat. Cm̄ vbicūq; ē dīa vel ē q̄ aliqua spēs abūdat illa dīa a genere. ⁊ hoc nō ē aliud q̄ dicere q̄ illa dīa p̄dicat p se p̄mo modo si sit dīa essentialis de illa specie vl̄r sumpta. nō aūt p̄dicat p se p̄mo mō de genere vl̄r. ℔ tm̄ priculariter.

B

Ad tertiam

Ad Auicēnā quē cōmentatorꝫ reprobauit ⁊ quē reputauit fuisse insciū in logica. ⁊ p̄ hīs in metha. q: logica ē maxime necessaria ad metha. ꝓ eo q̄ logica duobꝰ modis vsitat in metha. scz ⁊ fm q̄ ē instrumentū sicut vsitat ⁊ in alijs scibilijs. et fm q̄ ꝓpones methaphisicales sunt accepte a dyalectica ⁊ logica. sicut dicit cōmē. vij. metha. cōmē. ij. ⁊ hoc idem dicit pbs cōmē. xxxv. Dico tm̄ sustinendo euz q̄ si bene loquebat: q̄ ipe intellexit ⁊ de dīa accidentali vl̄ de specie habente dīaz: q̄ talis spēs discrepat a secū cōuenientib⁹ in genere p dīam.

C

Ad quartā

Ad aliud ꝓ idē q̄ si bene intellexit intelligit de specie hīte genus ⁊ differentiā.

Ad quintā.

Qualiter tm̄ hoc sit intelligendū. q. sequēti patebit.

Ad sextā.

Ad aliud q̄ eoipso q̄ ens p̄dicat de omni differentia ⁊ de oīi specie. ens nō est genus. q: hoc nulli generi ꝓuenit.

Ad septimaz auctoritatez que est xi. argumentū

Ad aliud q̄ intentio recte loquētiū est loqui de speciebus diffimbilib⁹ diffinitione ꝓprie dicta. vel docent inuestigare diuisiones. p dīnas vel accidentales vel essentiales.

Ad vltimū dico q̄ accidentia nō sunt diffimbilia diffinitione ꝓprie dicta. ⁊ ideo cōcedo q̄ magis deberet dici q̄ accidentia sunt quedā quidditates: q̄ q̄ accidentia habēt q̄ditates. sicut em̄ intelligentie ꝓprie loquēdo magis sunt q̄ditates q̄ habent q̄ditates. ꝓpter earū simplicitatē. ita etiā accidētia magis sunt q̄ditates. Sed de substantijs cōpositis cōceditur q̄ habēt q̄ditates. quia frequēter accipit q̄ditas p̄ter ipa forma ptiali.

D

Ad principale

Ad argumentū principale dico. q̄ species multe nō sunt diffimbiles diffinitiōe ꝓprie dicta. puta oīs species pcise cōes reb⁹ simplicib⁹. ⁊ iō tales nō hīt dīas essentiales.

Quēstio iiij.

Tez tertio quero

Vtrū genus ⁊ differētia ꝓportēt eādez rem p̄dicatione. Q: sic. q̄quid p̄dicatur p se p̄mo mō de aliquo ꝓportat p̄mo illud. q: si ꝓportaret p̄dicatione aliq̄d aliud. non p̄dicaret p se p̄mo mō de illo sed tm̄ accidētaliter. sed genꝰ ⁊ dīa p̄dicātur p se p̄mo mō de eodē. manifestū est. ergo ꝓportant simplr idez.

A

Quēstio vij. que est tertia pars prime

Ad oppositū. qn̄ aliqua ꝓportant eandē rem p̄mo illa sunt synonima. sed genus ⁊ dīna nō sunt noīa synonima. ergo ⁊c. Circa istā q̄stionez sia ꝓcedā. Primo supposito ex p̄dictis q̄stionibus q̄d sit genus. videndū est q̄d sit dīa. Scdo a quo sumit differētia. Tertio q̄d genꝰ ꝓportat. Quarto ex hijs ad q̄stionē. Circa p̄mum dico. q̄ differētia pōt accipi dupliciter. Vno modo fm q̄ cōiter accipit ab auctoribꝰ. et sic est quoddā p̄dicabile de aliquo nō in q̄d sed i quale. cōueniens aliq̄bus et alijs repugnās q̄ innotescit distinctio illius cui ꝓuenit ab alio cui repugnat. Et isto mō differentia q̄dā est p se ⁊ q̄dā per accidēs. q: aliq̄n distinctio innotescit vel nata est innotescere per intrinseca ⁊ essentialia. ⁊ aliq̄n tm̄ per extrinseca. ⁊ iō aliq̄n talia p̄dicabilia sumūtur ab intrinsecis: et aliq̄n ab extrinsecis.

Circa questionē quinq; facit

Primū q̄d dīa

Alio mō accipit differētia p aliquo reali quo innotescit distinctio vni⁹ ab alio. ⁊ talis differentia nō p̄dicabit de illo cui⁹ est differētia. q̄uis cōceptus vel aliq̄d nomen ꝓportās illud sit p̄dicabile de illo cui⁹ est. Exemplū p̄mi. rōale est q̄dam ꝓceptus cōis oībꝰ. p̄dicabilis de boie nō in q̄d sed in q̄le. cōueniens pcise boibus ⁊ repugnās oībus alijs. Et silr esse susceptiuū disciplīne est tale p̄dicabile. ⁊ iō vtrūq; illoz pōt dici dīna. sed vnū p se ⁊ aliud p accidēs. Exemplū scdi. aia rōnalis. etiā hec aia qua nata est innotescere distinctio istius boīs ab illo asino pōt dici differētia. ⁊ similr hec intellectio ⁊ hec volitio. ℔ de differētia isto mō dicta nō est q̄stio. sed tm̄ de dīna p̄mo modo dicta.

C

Scōm a quo sumitur differētia

Circa scdm dico. q̄ dīna accidētalis sumit ab aliquo extrinseco. siue illud sit accidēs formalit inherēs. siue sit aliq̄d simplicit extrinsecū causatū vl̄ aliquo mō dependēs ab illo. siue alit se habeat p q̄ pōt innotescere distinctio illi⁹ ab alio. ℔ in ꝓposito nō in rēdo loq̄ de differētia accidētali. ℔ tm̄ de differētia essētiali. Et dico. q̄ illa pcise sumit a p̄te essentiali illi⁹ rei. et a q̄libet p̄te accipit dīna essentialis. q: ab oīi illo quo aliq̄d cōpositus distinguit essentialr ab alio: pōt accipi dīna essentialr. ℔ cōpositū p omnē p̄tē essentialē distinguit essentialr ab aliquo. q̄ ab oīi p̄te essētiali pōt accipi dīna essentialis. Ex ista conclusione seq̄tur alia q̄ dīna essentialis ita accipit a materia: sicut a forma. q: ita ē de q̄ditate bois ipa materia sicut forma. ⁊ ita essentialiter distinguit bō ab aliquib⁹ p materiā sic p formā. Item plus distinguit asinus ab āgelo per suam materiaz q̄ distinguatur a boue per suā formā q: maior ē cōuenientia forme asini cū forma bouis q̄ materie asini cū ipo āgelo. q̄ si cut a forma asini accipit dīa essentialr q̄ distinguit a boue. eadē rōne a materia asini accipit dīa essentialr q̄ distinguit ab āgelo. Hoc cōfirmat p vsū loquēdi auctoꝝ. q̄ materiale assignāt dīam substātie cōposite. Unde diuidūt substātiā. q: quedā ē materialis ⁊ q̄dā abstracta a materia. ⁊ certū ē q̄ ibi nō sit diuisio per spēs. q̄ p dīas. q̄ materiale est dīa substātie cōposite. sic rōnale ē dīa bois. Et tunc arguo. si materiale sit dīa. aut q̄ ē differētia p se ⁊ essentialis. ⁊ habet ꝓpositū. Aut ē tm̄ dīa accidentalis. ⁊ hoc nō ē possibile cū materia nō ꝓportet aliq̄d accidēs illi⁹. cui⁹ est nō pl⁹ q̄ forma. nec ꝓportat aliq̄d extrinsecū illi⁹ cui⁹ est nō pl⁹ q̄ forma. Preterea dīa pōt accipi ab accidēte multo magis a materia ℔ a materia nō pōt accipi dīa accidētal. q̄ ab ea accipiet differentia essentialr. Ex isto sequit q̄d dīa ꝓportet in re. q: semp importat ptē rei. semp em̄ differentia ē quoddā cōcretū vni⁹ abstracti significātis pcise ptē rei. Cm̄ rationale si sit ꝓprie dīa se hz ad rōalitatē q̄ erit idē simplr q̄ aia intellectiua. sicut albū ad albedinē. tm̄ ꝓpter penuriā nominū nō sunt frequēter noīa cōsimilia imposita. tm̄ noīa ipositā quātū ad significationē erūt simplr cū talib⁹ synonima. Et boc ē dīam accipi a p̄te rei. scz significare ptē rei. illo mō quo cōcretū significat illud idē q̄ significat suū abstractū. sicut dicim⁹ q̄ albū significat illud idē q̄ albedo. et ista ē. cā quare hec est vera. bō est rōnalis. ⁊ hec nō ē vera. bō est rōnalitas. q: rōnalitas erit ibi simplr aia i tellectiua. Et licitū ē ponere vnū loco alteri⁹.

D

Tertiū quid genus importat

Circa tertiā distinctionē dico: q̄ q̄uis dīa pcise accipiat a p̄te rei. tm̄ genꝰ dicit totā rē ⁊ accipitur a tota re. nec sincathegoreumatice ℔ catbegoreumatice. boc ptz: q̄ fm oīs genꝰ p̄dicatur in q̄d. dīa aūt in quale. ℔ si genꝰ pcise accipiet ab vna parte. puta a materia sicut dīa accipit a forma: nō plus p̄dicaret genꝰ in q̄d q̄ dīa. ℔ min⁹ q: min⁹ importaret q̄ditatē rei. q: pcise tm̄ partē min⁹ p̄ncipalē. Preterea ostensū ē q̄ a qualibet parte accipit dīa. q̄ accipit ita a materia sic a forma. ergo si genꝰ accipit pcise ab vna p̄te. ergo essz dīa. q̄d est manifeste falsuz.. Preterea. vox instituta ad significandū q̄ cōis est ⁊ p̄dicabilis de spēbus vniuoce. nō plus iponit ad significandū vnā p̄tē q̄ aliā. ⁊ ita cū genus significet ipaz spēm. nō plus significabit vnā partē q̄ aliā. ⁊ ita totaz rem. Hoc ꝓfirmat. q: instituēs hāc vocē aial ad significandū oia aialia. forte ignorauit an aialia essent ꝓposita ex materia ⁊ forma: sicut etiā modo dubitat an oīs substātia sit cōposita ex materia ⁊ forma. ⁊ etiā dubitat a multis an oē corpus sit ꝓpositū ex materia ⁊ forma. et tm̄ substātia est genus ad oēs substātias ⁊ corpus est genus ad oia corpora. ergo ista nomina nō sunt iposita plus ad significandū vnā p̄tez q̄ aliā. imo ad nullā p̄tē significandā sunt imposita. sed soluz ad significandū tales res siue sint cōposite ex pribus essentialib⁹ siue nō. ergo eodē mō cōceptus tales q̄ pcise sunt genera nō plus importāt vnā partē q̄ aliā. Preterea. aut aial et corpus accipiūtur ab eadē p̄te aut ab alia ⁊ alia si ab eadē. ergo erūt noīa synonima. q: nō pōt dari ratio qualit ipsa inter se distingūtur q̄ nō sint synonima. Si aūt accipiātur ab alia ⁊ alia parte. boc nō pōt esse nisi q: corpꝰ accipit a materia ꝓma. ⁊ aial ab aliqua alia p̄te. ⁊ ita cū in quocūq; aiali nō sit nisi materia ꝓma. ⁊ aliqua forma substātialis. aial accipit ab aliq̄ forma substātiali. q̄d nō est possibile. q: ab oīi forma substātiali accipit dīna. sed nō ab eodē pōt accipi genus ⁊ dīna. q̄ ⁊c.

Si dicat q̄ ab illa forma substātiali quā importat vel accipit dīa. nō quidē ꝓprie dīa cuiuscūq; spēi ꝓtēte ab aiali. ℔ dīa constitutiua ipius aialis. Cōtra. si sic. q̄ dīa aialis ⁊ ipz aial acciperent simplr ab eodē. ⁊ p ꝓns nō esset rō quare vnū plus est genꝰ q̄ aliud. vel q̄re vnuz est dīa ⁊ nō aliud. Preterea. si genus accipit a p̄te sic dīa. tūc nullū simplex pl⁹ posset hre genus q̄ dīaz. q̄d est simplr fm. q̄ eiz simplex haberet genꝰ est manifestū. q̄ aūt nō hēat dīaz est ꝑ⁹ declaratū. ꝓna pz. q: q̄n duo accipiātur a duab⁹ ptibus alicui⁹ vni⁹. si illud nullā p̄tē haberet. vel neutruz acciperet ab eo vel vtrūq;.

Cōfirmat. q: substātia genꝰ est ad substantiā corporeā ⁊ icorporeā. ⁊ tm̄ nō accipit a p̄te substatie icorporee cū nō hēat p̄tē. ⁊ p ꝓns eadez rōe nō accipiet a p̄te cuiuscūq; ꝓtēti. q̄ hoc genus a nulla p̄te accipit. et eadē rōne q̄dcunq; aliud. Dico q̄ q̄ genꝰ ipoꝛtat totā rē. ⁊ iō q: importat totā rē p̄dicat simplicit in q̄d de re. q̄a dicit totā q̄ditatē rei. ⁊ iō cōuenienter respondet ad q̄stionē factā per q̄d de re. vt. si q̄rat q̄d

Universidad de Deusto
Biblioteca

est bō cōuenīēter respōdeꝛ q̄ est aīal. nō tm̄ q̄ habet aīalitatē sicut si querit. ḡlis ē homo cōuenienter respōdetur q̄ ē rōnalis. hoc est bīs rōnalitatē. similiter cōuenienter respōdeꝛ q̄ est materialis. et ē quasi p̄dicatio denoiatiua p̄dicando quācūq; dr̄am siue acceptā a forma siue a materia de cōposito. ꝓ eo scz q̄ illud qō p̄mo significatur p dr̄am. puta ps rei. nō est realiter illud ⁊ essentialiter de quo fit interrogatio. et iō nō cōuenīēter respōdeꝛ p illud ad. q. factā per q̄d. ꝫ ois res q̄ importaꝛ p gen⁹: siue sumaꝛ in abstracto siue in ꝯcreto ē simplr illa res de qua fit interrogatio. Unde g̃ p aīal importaꝛ simplr ⁊ p̄mo negatiue exponēdo ly p̄. p̄mo. eadē res q̄ importaꝛ p boiem. ⁊ ideo ḡrendo. q̄d est homo. cōuenīēter respōdeꝛ q̄ q̄dditatiue ⁊ essentialr ⁊ simplr ē aīal. q: aīal nō importat aliquā rē q̄ ꝓueniat homini in obliquo ⁊ nō in recto. sicut ē de rōnali. q: rōnale importat rōnalitatē q̄ nō p̄dicaꝛ de bōie nisi in obliquo sic dicēdo. homini inest rōnalitas. vel bō est babēs rōnalitatē. Et bīs respōdeo ad questionē: q̄ nūq̄ gen⁹ ⁊ dr̄a importāt p̄mo eādem rē. q: semp gen⁹ importat p̄mo totā rē. vl simplr rē. et p eadē supponit. Differētia aūt importat p̄mo partē rei illo mō quo dicim⁹ q̄ albū significat primo et p̄ncipalr q̄litatē. ipa tm̄ dr̄a nō supponit p̄mo. p aliqua pte rei. ꝫ p totā re. p qua supponit ipm gen⁹: sicut albū non supponit p ipa q̄litate: ꝫ supponit p ipo subiecto. sic aīal p̄mo significat boiez ⁊ supponit p boie. rationale aūt p̄mo significat aīam intellectiuā et supponit p ipo boie. et ita vl̄r de oīb⁹ talib⁹ generib⁹ ⁊ differētijs. Sed circa p̄dicta occurrūt aliq̄ dubia. Primū quomodo aliqua dr̄a dr̄ essentialis si nō sit ps rei: nec de essentia rei. Scd̄m qūo p̄ talē dr̄am distinguīt vel spēs vel res ab alio: cuz p̄us dictū sit q̄ sic nihil ē idē nisi p seipz vl̄ per aliq̄d sibi intrinsecū: ita nihil distinguīt ab alio nisi se ipo vel p aliq̄d sibi intrinsecū. Tertū. q̄a nō videt q̄ dr̄a accipiaꝛ a materia. q̄a ab illo accipit dr̄a q̄d distinguit. ꝫ materia nō distinguit p̄m p̄bm. vij. metha. actus sepaꝛ ⁊ distinguit. nō g̃ materia. Quartū. q: nō videt q̄ genus importat totā rē p̄mo. q: tūc in diffinitione qualibz eēt nugatio. q: si importat totā rē. g̃ exp̄imendo postea p̄ differētiā p̄tē rei ibi vl̄r exp̄mitur illa pars p̄us expressa per gen⁹.

Si dicaꝛ q̄ genus importat totā rē: non sin cathegoꝛeumatice ꝫ tm̄ cathegoꝛeumatice. et ideo nō est nugatio. Contra. sicut genus nō importat totā rē nisi cathegoꝛeumatice p te. ita species precise importat totā rē cathegoꝛeumatice: ⁊ non sincathegoꝛeumatice, ⁊ tū ponēdo p̄mo specie: ⁊ postea differentiā sic dicēdo. homo rōalis. est nugatio. ergo similiter sic dicēdo. aīal rōnale. est nugatio. Preꝛea. ꝼm auicēnā viij. metha. c. iij. genus dicit partē rei. Preꝛea. Boetius in li. diui. oē genus naturalr ꝑus est, ꝓpꝛijs spēbus. Tūc arguo. nihil est ꝑus naturalr aliquo cōposito nisi cause sue extrinsece ⁊ ptes sue intrinsece. si ergo gen⁹ sit ꝑus naturalr spēbus ipis. oportet q̄ dicat aliquā causaz extrinsecā. q̄d est manifeste flm. vel aliquā causam intrinsecā. ⁊ p nūs partē. Preꝛea. ibidez. genus specieb⁹ materia est. nā sicut ex accepta forma transit in statuā. ita genus accepta differētia trāsit in species. ergo ꝼz intētionem eius genus vel est materia ⁊ simplicit et realr. vel dicit materia. q: importat materiā.

Itē. v. metha. c. 3 p se. genus est pars speciei ⁊ cōmē. ibidē cōmē. iij. Itez. c. de genere ⁊ cōmē. xxxiij. genus est materia. q: recipit dr̄as et qualitates. Itez cōmē. vij. metha. cōmē. xi. p̄dicabilia substātialia. scz genus ⁊ dr̄a adunātur inter se ⁊ cū diffinito. sed hoc nō esset possibile nisi gen⁹ ⁊ differētia essent ptes diffiniti.

Itē pbs. vij. metha. ⁊ ꝯmētator cōmē. xxxiij. sicut allegatū est in p̄dicta q̄stione vult. q̄ sic diffinitio se habet ad rem. ita ptes diffinitiōis ad ptes rei. ergo sicut diffinitio significat totā rem. ita ps diffinitiōis significat partē rei. ergo cū gen⁹ sit pars diffinitiōis. significabit partē rei. Itē pbs. vij. metha. ⁊ cōmentator ibidē ꝯmē. ix. Diffinitio est oratio lōga. ⁊ vna ps flm cōmē. significat formā et alia materiā. ergo genus tm̄ significabit partez rei ⁊ nō totū. Quintū dubiū est quomō spēs ⁊ gen⁹ distinguūtur si genus ipoꝛtat totū sicut species

Sextū dubiū est de p̄dicatione in q̄d ipi⁹ generis de specie. q: nō videt q̄ sp genus p̄dicatur in q̄d. sicut nec spēs sp predicaꝛ in q̄d. hec em̄ nō est in q̄d. verbū est homo. vel de⁹ est bō. ergo eadē rōe nec ista erit in q̄d. homo est aīal vel iste bō est aīal. demōstrādo ꝛpz. Ad p̄mū istoꝛ. dico. q̄ dr̄a nō dicit essentialis. q̄a sit de essentia illi⁹ cui⁹ est. sed dr̄a dicit eēntialis denoiatione extrinseca vel magis ꝓpꝛie loquēdo denoiatiue ab extrinseco. q̄a scz ipoꝛtat aliq̄d eēntiale rei. ⁊ aliq̄d essentiale illi rei q̄ ipoꝛtaꝛ p spēm. Et isto mō pōt ꝺcedi aliq̄s cōceptꝰ eē eēntialis rei. q: ipoꝛtat essentiā vel aliq̄d eēntiale rei. Ad scd̄m dico. q̄ de ꝼrute sermonis nō debet ꝺcedi q̄ spēs vna distinguīt ab alia p dr̄am. ꝫ seipa distinguīt ab alia spē. eodē mō nō debet cōcedi de virtute sermōis q̄ aliq̄ res distinguīt ab alia p dr̄am nisi accipiēdo dr̄am scd̄o mō. sic distinctū est in p̄mo articulo. q. cōcedit tm̄ cōiter ab auctoꝛib⁹ q̄ spēs distinguīt per differētiā: ⁊ q̄ res distinguīt a re p differētiā. ꝓpter duas rōes. Prima ē. q: importat rē p quāvna res distiguīt ab alia. sicut sortes nō distinguīt ab asino p istā dr̄am rōnale. q: ista dr̄a nō est nisi q̄dā cōceptꝰ vel aliq̄ō p̄dicabile de multis. et posito q̄ nihil esset simplr tale p̄dicabile: sortes ita realiter distingueret ab asino sicut mō. q: tm̄ rōnale importat aīam ītellectiuā p quā sortes distinguitur ab asino. iō cōcedit q̄ sortes distinguīt ab asino p rationalitatē. ⁊ aliquo mō per rōnale. ⁊ per dr̄am specificā bōis. Et si dicaꝛ sortes distinguīt specifice ab asino. ꝫ dr̄a specifica etiā ꝓpꝛie loquēdo nō est nisi p spēs: vl̄ p dr̄as specificas. g̃ sortes specifice distinguīt ab asino per spēm vel per dr̄am specificā. ⁊ boc loquendo de virtute sermonis. g̃ sortes habet dr̄az specificā. Respōdeo q̄ ꝓpꝛie loquendo nō est cōcedēdū q̄ dr̄a specifica ē p spēs. nec p dr̄as specificas ꝫ ꝓpꝛie loquēdo ipsa indiuidua seipis vel p partes singulares dīnt speciē ita q̄ singularia sūt p̄mo ⁊ imediate denoiabilia a rali dr̄a: vel aliqua coīa p illis singularib⁹: ita q̄ illa cōia nō sic distinguūtur spē. Verūtm̄ dr̄a specifica nō p̄dicaꝛ p̄mo ⁊ adeq̄te ꝺ q̄buscūq; singularib⁹ ꝫ de cōib⁹ p singularib⁹. Unde ꝫ est p̄mo ꝛa ois bō differt spē ab asino. et ꝺ: q̄ ista. sortes differt spē ab isto asino. vl̄ differt spē ab asino ꝫ em̄ ē ꝑus ꝛa. ois bō p rōnalitatē vel p aīam intellectiuā dr̄ spē ab asino q̄ ista sortes per hanc aīam intellectiuā dr̄ spē ab asino. Et ꝫ ē scd̄a rō quare cōcedit q̄ spēs distiguīt a spē p dr̄am specificā. ⁊ quare vna res distiguīt ab alia p dr̄am specificā vel essentialē. q: scz ꝓpō in qua enūciaꝛ aliq̄d distingui a spē p dr̄am ē p̄mo ꝛa. vl̄ ꝑus ꝛa q̄ illa ꝓpō in qua enūciaꝛ aliq̄d distingui ab aliquo indiuiduo p suā partē essentialē. sic bec ē ꝓꝛ ois bō differt ab asino vel boue p rōnalitatez q̄ ista. sortes dīr ab asino vel boue p istā rōnalitatē. Et iō sicut frequenter dictū est p̄ius auctores p tales ꝓpōnes q̄ flm suā formā sunt actꝰ exercitati intelligūt actꝰ signatos. q̄b⁹ tm̄ actib⁹ signatis coꝛrespōdēt actꝰ exercitati i q̄b⁹ termini bñt suppositionē simplicē vel materialē. nec ē inconueniēs ꝓtermittib⁹ ꝓpter solā ignoratiā logice varias sophisticationes ⁊ pueriles pōderatiōnes p respōsiones pueriles ⁊ logicas ⁊ veras tm̄ respōdere: quinimo rales sophisticationes alijs responsionib⁹ nō sūt digne. Patet g̃ quomodo aliq̄d distinguīt ab aliquo alio p aliq̄d sibi extrinsecū nō quidē ꝓpꝛie loquēdo. ꝫ metaphorice loquēdo. q: scz distingui ꝑus p̄dicatur de aliquo sibi extrinseco. ⁊ scd̄o de illa re. sic posse ridere ꝑus p̄dicaꝛ de aliquo q̄d nō p̄t ridere. q: hec est p̄mo vera. ois homo pōt ridere. ⁊ tm̄ iste termin⁹ cōis qui subiicit et de quo p̄dicatū p̄dicatur nō p̄t ridere. ⁊ causa est dicta frequēter. q: scz boc p̄dicatū p̄dicatur de boc subiecto nō p se q̄ non pōt ridere. sed p̄o rebus q̄ possunt ridere ⁊ hec est scd̄o vera. sortes pōt ridere. etiā si sortes extra subiiceret. ita est in ꝓpositō. q̄ logice loquēdo: p̄ius p̄dicatur distingui ab asino de boc cōi homo q̄ de sorte. Ad tertiū dubiū dico q̄ dr̄a accipit a materia. ita em̄ essentialr distinguīt homo ab āgelis p materiā. q̄a scilz homo habet materiā q̄ est incōpossibilis āgelis. sicut distinguīt ab asino p aīam intellectiuaz. q: scz homo habet aīam intellectiuā q̄ est incōpossibilis asino. Ad p̄bm de. vij. metha. dico q̄ act⁹ cōparat et distiguit. cū boc tm̄ stat q̄ materia separ ⁊ distinguit. tū q: boc est cōe sicut declaratū est tā materie q̄ forme. tū quia ipa materia actus q̄daz est. sicut patebit in sequēdo. Verūtm̄ accipiēdo actū p forma dicit magis forma separe ⁊ distinguere q̄ materia. q: scz a plurib⁹ distiguit forma q̄ materia. naz a quibuscūq; distinguīt homo specie p suā materiā. ab eis ⁊ a multis alijs distinguīt specie per suā formā substantialē. Unde ab asino distinguīt specie p suā formā substantialē. q: forma substātialis est alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōnis in homine ⁊ in asino. materia aūt est eiusdem rōnis in homie ⁊ in asino. Ad quartuz dubiū dico q̄ genus ipoꝛtat totā rē. nec tm̄ est nugatio ponēdo p̄mo genus ⁊ postea dr̄am. cui⁹ rō est. q̄a multa excusant nugationez p̄o eo q̄ nugatio nō est quecūq; ḡliter cūq; repetitio vni⁹ ⁊ eiusdez. excusaꝛ em̄ nugatio aliq̄n ꝓpter diuersuz modū significādi. p̄z. q: hic non est nugatio. sortes est homo bois. ita q̄ genitiuus ꝛstruaꝛ ex vi possessiōis. ⁊ tm̄ hic est nugatio. bō homo Similiꝛ nihil ipoꝛtaꝛ p q̄cūq; nomē: q̄n ipoꝛtet per ens. ⁊ q̄n p se sit inferi⁹ ad ens. ⁊ tm̄ ponēdo p̄mo ens: ⁊ postea addēdo sibi aliq̄ō nomen est nugatio et addēdo aliud nō est nugatio sic dicēdo ꝫ aliquos. ens albedo. est nugatio. ⁊ tm̄ dicēdo. ens albū. nō est nugatio. codē modo dicendo. ens rōnalitas. est nugatio flm aliquos. ⁊ tm̄ dicēdo. ens rōale nō est nugatio. ⁊ tm̄ nihil ipoꝛtaꝛ p rōnale: q̄n ipoꝛtet per ens ergo multo forti⁹ aīal poterit ipoꝛtare totū bominē. ⁊ tm̄ addēdo sibi rōnale nō erit nugatio.

Dico ergo vl̄ q̄ q̄n aliq̄ō ꝛcretū ipoꝛtat p̄tē alicui⁹ totius: q̄ō ipoꝛtaꝛ p aliq̄ō cōe ad illud totū ⁊ ad alia tota vel simplicia. non est nugatio. ⁊ rō est. q̄a illud cōe ipoꝛtat multa ad q̄ nihil penit⁹ p̄tinet illa ps q̄ ipoꝛtaꝛ p illud ꝛcretū. ⁊ iō ponēdo p̄i⁹ cōe ⁊ postea addendo sibi

Primū dubium
Secūdū dubium
Tertiū dubiū
Quartū dubium
Arguitur primo.
Quarto ad. q. respondet
Quinto dubium
Sexto dubium
Ad primū dubiū
Ad scōz dubiū
Ad tertiū dubiū.
Ad q̄rtū dubium
Substantia
Responsio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

illud cõcretũ nõ est inutilis additio. si tñ illõ sit ꝙcurribile qõ importat totũ. ⁊ ita nihil importat quin aliqõ importatũ ꝑ differentiã sit pars eius est inutilis additio. addendo illi importanti totũ illud quod importat partẽ. ⁊ iõ hec est nugatio: homo est rationalis. et nõ hic. aĩmal rationale. Si dicatur ꝙ fm istã rationẽ hic nõ essz nugatio aĩal homo. quia animal ĩportat multa ad que nihil ptinet homo. g̃ primo ponendo aĩal. ⁊ postea dicẽdo hominẽ nõ erit inutilis additio. Lõcedit ab aliq̃b? ꝙ nõ est hic nugatio aĩal homo: ꝙuis econuerso sit nugatio homo aĩal. Aliter põt dici ꝙ nõ est ꝓpria locutio. quia nũq̃ a pte ciusdẽ extremi debent poni aliqua duo vocabula nisi vnum sit determinans ⁊ aliud determinabile. puta adiectiuũ ⁊ substantiuũ: sic dicendo homo animal rationale. vel saltẽ habentia diuersũ modũ significandi sicut dicendo. hominis asinus. ideo alĩ termini non sic differentes non debent poni a pte ciusdẽ extremi nisi mediante aliqua cõiunctione. sic dicendo homo ⁊ asinus. equus vel bos ⁊c. vel mediante hoc ꝓnomine qui. dicendo: sortes qui est homo. vel mediante aliquo tali ꝓsimili. ⁊ iõ sicut hec nõ est intelligibilis homo asin? currit. sortes plato ẽ plato: ita nec ista. homo aĩal est ens. homo animal est substantia. ⁊ sic de alĩs. pura aĩalitas rõnalitas est homo. humanitas aĩalitas ẽ substantia. ⁊ sic de alĩs. ⁊ ita ꝙuis nõ esset ibi negatio: est tñ ibi ĩpropriet as ⁊ nõ intelligibilitas oratiõnis ꝓpter quã oratio nõ est intelligibilis. nec vera nec falsa. ⁊ accipio hoc nomẽ intelligibile sicut vtuntur logici ⁊ grãmatici. nõ sicut vtuntur naturales pbi.

Ad scõm

Ad scõdũ or.

ciens cũ illa quidditate ꝓpositionez realẽ. ꝓpter quã intentionẽ supuenientẽ dicatur illa quidditas esse necesse esse. sic homo dicit quãdam quidditatẽ cui supuenit esse existẽtie vel esseitas faciẽs ꝓpositionẽ realẽ cũ illa quidditate. ⁊ ꝙ illa quidditas dicit esse, ꝓpt illã esseitatẽ supuenientẽ. Et est ratio sua in qua se fundat ista. q: si in primo sit q̃dditas ⁊ necessitas essendi faciẽs cũ illa q̃dditate ꝓpositionẽ. aut tũc illa necessitas eẽndi est de se semp aut nõ. si nõ hoc est absurdũ ꝙ necessitas essendi non sit de se. q: tũc necessitas essz ꝑ aliud a quo nõ depẽderet. qõ est absurdissimũ. Si aũt ista necessitas sit semp de se necesse esse. ⁊ differt positũ ab illa q̃dditate. ergo illa q̃dditas essz cui supueniret necessitas essendi. ergo illa q̃ditas nõ est semp necesse esse. q: nõ est er se necesse. ⁊ ita necesse esse nõ est semp necesse esse. sed tm̃ aliq̃n est necesse esse: ⁊ aliq̃n non. qõ est absurdũ. ⁊ accipit hic esse aliq̃n necesse esse. et aliq̃n non. sicut dicit creaturã aliq̃n nõ esse. q: scz ex se habet nõ esse fm modũ loquẽdi. Alterius ꝙ sequit maius incõueniens ꝙ necesse esse esset causatũ. q: omne qõ habz esse vel esseitatẽ ⁊ nõ ex se. habet esse ex aliqua cã. ergo si ꝑmus nõ essz necesse esse ex se. sed ꝑ aliquã intentionẽ supuenientẽ facientẽ cũ eo cõpositionẽ. sequit ꝙ sit causatũ. qõ est absurdũ. ⁊ ideo seq̃tur ꝙ deus nõ habet esseitatẽ ꝓter q̃dditatez. ⁊ iõ nõ habet genus. q: genus ĩportat q̃ditatẽ ꝓter esseitatẽ. ⁊ ita semp fm eũ ĩportat ptez vnius cõpositi ex q̃dditate et esseitate. ⁊ illud cõpositũ nõ erit ꝑ se in genere. q: includit aliq̃d accidẽtale fm auicennã. scz esseitatẽ. Et ꝙ hec sit intẽtio sua posset declarari ex toto illo c. iij. viij. metba. Prẽmissis tñ mltis adduco vnã partẽ. Elĩ dicit sic. Primus nõ habet genus. primus eĩ nõ habet q̃dditatẽ. ⁊ qõ nõ habet q̃dditatẽ nõ bz gen?. gen? eĩ respõdet ad interrogationẽ ꝑ q̃d est. ergo nõ est aliquo mõ ps rei. ⁊ hoc est intelligẽdũ ꝙ est ps nõ q̃ditatis: ⁊ rei cõstitute ex q̃dditate ⁊ esseitate. q: vero ꝑ gen? respondet ad interrogationẽ ꝑ q̃d. iõ ĩportat totã q̃dditatẽ. ⁊ nõ ĩportat esseitatẽ fm eũ. Sz fm cõmẽ. Auicẽnali ista materia errauit. ⁊ iõ qui eaz vult recipe gloset sicut placet.

Ad tertiũ

Ad aliud dico ꝙ Boeti? intrẽdit ꝙ genus est pri? natura spẽbus. q: naturali ꝓna sequit ad esse spẽi. hoc est ad eẽ verificari de spẽ supponẽte pro rebus. sequit esse verificari de genere supponẽte pro reb?. et nõ ecõuerso. ⁊ ꝟ non est aliud q̃ dicere ꝙ hic est ꝓna naturalis homo est. g̃ aĩal est. ⁊ sic de alĩs. ⁊ sic nõ sequitur ecõuerso. sequit eĩm naturalit fm eũ ibidez totũ est. g̃ ps est, et nõ ecõuerso. ⁊ iõ ps est naturaliter prior. Ad aliud ꝙ genus dr materia sicut dr pars. ⁊ iõ sicut ꝓprie loquẽdo genus est pars diffinitiõis ⁊ nõ est pars rei. ita ẽ materia aliquo mõ in diffinitione. et nõ est materia rei. Unde, sicut materia a pte rei vere ꝓsupponitur forme ⁊ recipit eã formã facit cũ forma vnũ totũ. ita genus ꝑmo ponit in diffinitione. et postea addita sibi differẽtia facit cũ illa differentia vnã diffinitionẽ. nec est aliquo mõ materia. nec aliquo modo ps. ⁊ isto modo genus recepta dia trãsit in spẽs. hoc est facit diffinitiones essentiales ⁊ cõuertibiles cũ spẽb?

Ad quintũ. Ad sextum

Ad auctor. de. v. metba. patet ꝓpius quomõ genus est ps spẽi. Per idẽ ad aliã dr. vij. dicit ꝙ oportet exponere cõmẽtatorẽ: cũ dicit ibidẽ ꝙ diffinitio est idẽ qõ substãtia rei. et alibi dicit expresse ꝙ nõ est substantia rei. ⁊ significat substantiã rei. ⁊ qualia ex quib? cõponunt diffinitiões nõ sunt ſbe rerũ: q̃uis declarant substãtias rez. Ideo dico ꝙ ipe intelligit: nõ ꝙ vere diffinitio sit substãtia rei. nec gen? cõadunat essentialiter cũ diffinito. nec cũ differentia. ⁊ q: ibi ꝓdicãtur per se ꝓmo mõ de ipsis reb? ⁊ ꝙ nõ importãt aliquid accidẽtale vl extrinsecũ ipsis reb? de quib? ꝓdicant. ⁊ iõ dicũtur ꝓdicabilia substãtialia. ⁊ coadunari cũ diffinito ⁊ inter se. quomõ ꝓdicara accidentalia nõ se habẽt ad substantias.

Ad septimũ

Ad aliud dico ꝙ nõ est intẽtio pbi ⁊ cõmẽ. ꝙ ꝓtes diffinitionis ĩportẽt simpliciter ptes rei ꝑ se ⁊ ꝓmo. ita ꝙ sicut vna pars importat vnã partez rei ꝙ ita alia ps codẽ modo iporet aliã partẽ correspondentẽ. ⁊ volũt ꝙ nisi diffinitũ. hoc ẽ res diffinita haberet ꝓtes realiter distinctas sicut ipa diffinitio habet ꝓtes distinctas. quarũ vna nõ est alia nõ posset diffiniri. ⁊ ita semper distinctis ꝓtib? diffinitionis correspõdẽt distincte partes in re diffinita. tñ vna ps diffinitionis ꝓprie loquendo significat totã rem diffinitã. ⁊ alia pars significat partẽ rei. Verũtñ q̃uis vna pars pura genus significat totã rem. ⁊ nullã partẽ ꝓprie loquendo. tñ extrẽ siue loquendo ⁊ impropꝛie: ipm genus aliquo modo significat vnã partẽ rei ⁊ non aliã. quia scz aliquid ciusdẽ rõnis cũ vna parte diffiniti inuenit in quolibet significato ipsi? generis. nõ sic aũt est de alia. q: in multis significatis ipsius generis nihil inuenit eiusdẽ rõnis cũ illa parte. Verbi gra. aĩal significat primo oĩa aialia. scz omes homines. oẽs asinos. et sic de alĩs. nũc aũt materia est eiusdẽ rõnis in omnibus istis. nõ aũt forma est eiusdẽ rõnis in omnibus istis. ⁊ ꝓpter hoc dr gen? ipm scz aĩal magis significare materiã q̃ ipam aiam intellectiuã. et eodẽ modo de alĩs formis specificis, quia sicut nullũ aĩal est sine materia. ⁊ tñ multa aialia sunt sine aĩa intellectiua. eodẽ mõ sicut aie sensitiue sint eiusdẽ rõnis in oĩbus, alĩs siue nõ. q: tñ nullũ aĩal est sine aia sensitiua. et tñ multa aialia sunt sine aĩa intellectiua. ideo magis dicit ꝙ aĩal significat formã sensitiuaz q̃ aĩam intellectiuã. ⁊ ita est de alĩs formis specificis. ⁊ tñ in rei veritate aĩal significat qõliber totũ ⁊ nullã ptez nisi sic ꝓprie loquẽdo. Et sic ꝓt intelligi oẽs auctoritates ponẽtes gen? ſsignificare materiã nõ formã. vel ponẽtes genus ſsignificare formã cõiunctẽ. siue ꝑ ꝓdicationẽ siue ꝑ coꝛistentiã. ⁊ nõ formã ſpecificã. Sed cõtra illud põt obĩci. ꝙ si genus nõ significaret aliquã partẽ. ergo qua rõne positO genere oportet ponere vnã differentiã expmentẽ vnã partẽ scz formã. eadẽ rõne oportꝛet apponere aliquã dr̃am expꝛimentẽ aliaz ptem scz materiã. ꝓtis falsz. tũ q: fm pbm. vij. metba. ca. de vnitate diffinitiõis. posito genere sufficit ponere dr̃am specificã. q̃ est tota ſba diffiniti. tũ q: tũc diffinitio naturalis nõ distꝛ guerẽt a diffinitõe metaphisicali. q: in naturali ponit tam materia q̃ forma. g̃ si eodẽ mõ poneret tã materia q̃ forma in diffinitiõe metaphisicali. esset eadẽ: vel ĩ vna essz superfluitas pura in illa ĩ qua ponit pl? q̃ materia ⁊ forma

R Obĩcit ꝓtra dcã

Prẽterea. fm pbm ibidẽ nihil differt diffinire ꝑ plura aut per pauca. et per pauca aut duo. g̃ supflue ponit dr̃a expꝛimẽs partẽ materialez. Respõdeo posito genere ꝓpinquo nõ opz ponere dr̃am expꝛimentẽ partẽ materialẽ. Cuiꝛõ est. q: q̃n aliqua spẽs diffinit per genus ꝓpinquũ ꝑsupponenda est diffinitio cõuertibilis cũ illo genere ꝓpinquo ⁊ in illa diffinitiõe vel diffinitiõe alicui? superioꝛis debet poni dr̃a expꝛimẽs prẽ illã materialẽ. et iõ cũ diffinitio sit data cã inotescẽdi. posito genere ꝓpinquo nõ opz apponere nisi dr̃am essentialẽ cõuertibilẽ cũ diffinito. Elĩ ille est rectꝰ ordo inuestigãdi diffinitões acceptas ꝑ diuisiões. scz ꝓdiuidere genus supꝛemum ĩ suas spẽs ĩmediatas ꝑ dr̃as essentiales si tales habeat. ⁊ statiz habeẽ diffinitio expꝛimẽs aliquo mõ ipaz speciẽ subalternã ĩmediatã. ⁊ tũc expꝛimit ps aliqua cuiuslibet ꝓxi sub illa spẽ. Scõo opz diuidere illud gen? subalternũ ꝑ dr̃as. ⁊ tunc habeẽ alia diffinitio. ⁊ sic cõtinue ꝓcedẽdo quousq; veniaẽ ad vltimũ gen?. cui? cognitio si recto ordine ꝓcedaẽ ꝑsupponit notitiã oĩm dr̃aruz expꝛimentiũ oẽs ptes rei diffiniende. ꝓter dr̃am cõuertibilẽ expꝛimentẽ prẽ diffiniti. cui nihil ciusdẽ rõis inuenit in quocũq; alio. Et ꝟ est intẽtio phi qñ dicit. nihil aliud est in diffinitiõe q̃ ꝑnuz dictũ gen? ⁊ dr̃a, alia vero gñia

sunt primum. et cum hoc comprehense differē
tie. Similiter dicit cōmentor ibidem cōmen
to. xliij. primo perscrutandum est de diffiniti
onibus que fiunt per diuisionem. apparet em
ex istis diffinitionibus que sunt per veram di
uisionez q̄ non continent nisi duo. scilicet ge
nus ꝓpinquum et essentialem differentiam
illi generi. ⁊ vocauit supra Aristoteles genus
propinquum primum. quia in diffinitione po
nitur primum. Et sequitur. illa autez que sunt
post primum genus. scilicet genera ⁊ differen
tie eorum generum sunt in suo esse de natura
eius quod significat primum genus preter dif
ferentiam essentialem diffinito. Vult ergo di
cere q̄ diffinitio recto ordine inuestigāda nō
continet nisi genus propinquum et differen
tiam conuertibilez. quia semper in tali proces
su presupponitur anteq̄ veniatur ad genus ꝓ
pinquum notitia omnium generum superior̄
⁊ omniū differentiarum et hoc est ꝓpinquum
genus esse genera ⁊ differentie. non q̄ realiter
illud quod est genus propinquuz. sit vel inclu
dat ipsa gña ⁊ differētias. nec q̄ realr̄ et p̄pe
gña supiora ⁊ dře sint de natura illi⁹ qđ signi
ficaꝫ p gen⁹ ꝓpinquū. ⁊ q̄ illa significāt vere
pres illo mō quo dictū ē ꝑus ⁊ de genere ⁊ de
differētijs illi⁹ qđ significaꝫ p gen⁹ ꝓpinquū.
Verūm dico q̄ aliq̄n talis diffinitio nō recto
⁊ debito ꝓcessu inuestigaꝫ q̄n aliqs scz cogno
scēdo qđ bō ⁊ aial ignorādo q̄ req̄runt ad essē
tiam aialis. cuiuslibet: statim vult p appositio
nē dře cōuertibilis diffinire boiem. tū nō ē cō
pleta diffinitio sibi. q: tal⁹ adhuc ignorat quot
pres essentiales sūt in boie. qđ tn requirit ad
boc q̄ bō cōplete diffiniaꝫ. Sz de tali diffini
tione isto mō inuestigādaꝫ nō loquit pbs. Sz
nūquid talis diffinies debet opponere dřam
exprimentē aliā partē. Dico q̄ nō: ꝓpē nuga
tionē vitandā. q: sicut dictū est ꝑus: posito ali
quo signo significāte totū addēdo sibi aliq̄d
significās partē ꝙuertibilē cuz illo ē nugatio
⁊ p ꝑns si illud sit in pl⁹ erit nugatio. ⁊ cū cō
cretū significās pte materialē bois sit cōuer
tibile vl⁹ in pl⁹ q̄ sit aial qđ significat totū bo
minē ponēdo ꝑmo aial. ⁊ addēdo sibi tale cō
cretū erit nugatio. ⁊ ꝓpter hoc ē hic nugatio
aial sensibile. ⁊ homo rōnalis: q̄uis hic nō sit
nugatio. aial rōnale. Si dicaꝫ q̄ ꝑm p̄dicta
nūq̄ esset diffinitio pfecta data p genus ⁊ dif
ferentiā specificā. q: nunq̄ exprimeꝫ in ea nisi
vna ps tm. Dico q̄ diffinibile aliq̄n ꝓponiꝫ ex
plurib⁹ prib⁹ alter⁹ rōis: q̄ ex duab⁹. aliq̄n ex
duab⁹ p̄cise. Si ꝑmo mō sicut ꝓtingit in illis
q̄ habēt plures formas substantiales. Dico q̄
nūq̄ diffinitio q̄ cōponiꝫ ex genere quocūq̄ ⁊
vna dřa ē cōplēta. ℔ de talib⁹ nō loquiꝫ pbs i
ꝓposito. Si aūt p̄cise sit vna forma: pōt eē dif
finitio cōpleta ex genere ꝓpinquo ⁊ dřa expri
mente illā formā. Et q: q̄n dř: q̄ tūc diffinitio
naturalis nō differet a diffinitiōe metaphisi
cali. Dico q̄ bn̄ distiguiꝫ: nō tn̄ sic q̄ aliq̄d im
portetur per vnā diffinitionē: qđ nō ipportatur
per reliquaz quocūq̄ modo. sed forma ipōtaꝫ
per vnū p̄cretū in diffinitiōe metaphisicali. et
ipōtatur per vnū abstractū in diffinitiōe na
turali. Verbi gr̄a sic dicēdo. homo est aial rōa
le. ⁊ homo cōponiꝫ ex corpe ⁊ aīa intellectiua.
forma itellectiua ipōtaꝫ in vna per rationale
qđ est quoddā p̄cretū. ⁊ p hoc abstractū aīa i
tellectiua in alia. Ad aliud ꝑz q̄ in diffinitio
ne in qua ponit gen⁹ ꝓpinquū. nō debet poni
differētia exprimēs ꝓtem materialē. in alia de
bet. Ad quintū dubiū dico q̄ gen⁹ ⁊ species
differūt. q: oīa tota q̄ significat ipa spēs oīa il
la significat ipm gen⁹. et multa alia. sicut hec
spēs homo significat oēs boīes p̄cise. sed hoc
gen⁹ aial significat oēs boīes et oēs asinos et
oēs capras. ⁊ vlr oīa aialia. ⁊ sic est de aliis ge
neribꝫ per se supioribus. q̄ semp supius signi
ficat oīa illa q̄ significat inferi⁹. ⁊ multa alia.

Ad sextū dubiū dico q̄ genus p̄dicaꝫ de spe
cie in q̄d. q̄n nullū individuū spēi est assūptuz
ab alio supposito. sed de p̄dicatiōe tali q̄n na
tura est vnita alteri supposito. patebit in ꝛtio
libro. Ad argumentum principale dico. q̄
quicquid predicatur per se primo modo de ali
quo. importat illud. sed non tanq̄ principale
significatum. sed sufficit q̄ principale signi
ficatum sit pars essent alis illius de quo p̄e
dicatur p se ꝑmo modo ⁊ ita est de differēta.

Questio. v.

Arca dictā mate

C riā quarto quero. Utruz deus possit
diffiniri diffinitiōe nō data per ad
ditamētū. Et sic videt̄. q: ꝑz pbz. ij. posterior̄.
Unus modus diffiniēdi est q̄n quelibz ps dif
finitiōis est in plus q̄ diffinitū totū est equale
sed sm p̄dicta de deo p̄dicātur in q̄d multi cō
cept⁹ quor̄ q̄libet est cōis deo ⁊ alicui creatu
re. sed nō cidē. g̃ contīgēdo illos cōceptus sit
totū erit cōuertibile cū deo. ⁊ q̄libet ps erit in
plus. Er q̄ illud aggregatū sit diffinitio pz. q:
est oratio lōga p̄dicabilis p se ꝑmo mō. ⁊ nō si
cut supius nec sic differētia. g̃ sicut diffinitio.

Ad oppositū. ois diffinitio ꝓpriē dicta cōpo
nitur ex genere et dřa essentiali. ꝓ deus nō ha
bet dřam essentialē nec genus. ergo nō habet
diffinitionē. Ad q̄stionē dico q̄ diffinitio nō
data per additamentuz dupliciter accipitur.

Uno modo stricte. ⁊ isto modo diffinitio ꝓpo
nitur ex pribus alterius rōnis. quaruz vna est
determinās ⁊ altera determiabilis. ⁊ vna cō
trahens ⁊ altera contrahibilis. ⁊ semp in tali
bus determinabile p̄dicatur vniuersalir̄ de al
tera. q̄uis nō ecōuerso. ⁊ ista diffinitio nō repi
tur nisi respectu ꝓpriorꝫ. Alio modo accipiť
diffinitio non data per additamentū large. ꝓ
omni diffinitione cui⁹ nulla pars exprimit ali
quid accidentale in esse illi diffinito: q̄uis ali
qua pars ex modo suo significandi sit concre
tum non predicabile de quolibet de quo p̄di
catur per se primo modo. et isto modo impro
prie possz deus aliquo modo diffiniri. sic dicē
do. Deus est essentia intellectualis volitiua.
⁊c̄. Unde nihil hic positum exprimit aliquid
accidentale deo: q̄uis intellectuale ex modo
suo significandi sit concretum: quod non p̄di
catur de quolibet per se primo modo. quia nō
de substātia creata. Nec em̄ nō est per se p̄mo
modo. angelus est intellectualis. quia intelle
ctuale est idem quod potens intelligere. ⁊ ideo
sicut nec nō est per se primo modo ag̃elus pōt
intelligere: ita nec alia. tn̄ sicut dictuz est ꝑus
de deo predicatur per se p̄mo modo. Ad ar
gumentū in contrariuz dico q̄ talis diffinitio
p talia cōmunia nō ē diffinitio stricte sumpta
quia semper in tali diffinitione ponitur aliq̄d
connotatiuū: quod nō predicatur de omnib⁹
de quibus predicatur etiam predicatione pro
prie dicta per se primo modo. sed per se secun
do modo tm̄. Si dicatur q̄ precise ponūtur
illi conceptus qui precise predicantur in quid

Dico q̄ si hoc essz possibile: posset concedi
q̄ esset diffinitio. nō tamen strictissime supra.
sed coniungendo tales conceptus erit impro
pria locutio et erit sermo nō intelligibilis. sic
dicendo: deus intellectus volitas sapientia
bonitas ⁊c̄. est sermo non intelligibilis. sicut
iste est sermo nō intelligibilis. homo est lapis
animal capra. Unde duo abstracta nunq̄ po
nuntur a parte eiusdem extremi. sine impro
prietate sermonis nisi mediante aliqua coniun
ctione. sic dicendo. deus est sapientia et boni
tas sed coniunctio nunq̄ debet ingredi diffi
nitionem propriē dictā. Similiter dato q̄ sic
posset dici: adhuc non est diffinitio propriē di
cta. quia in illa semper pars posterior debz ex
primere aliquid quod per partem priorem nō
erat expressum. hoc autē non potest continge
re circa simplicia. Questio. vi.

Refert circa idez

P quinto quero. Utrū in omni dif
finitione cōpletissima debeāt po
ni omnes differentie essentiales cum genere
primo generalissimo. ℔ sic. quia quelibet
differentia exprimit aliquid ipsius rei: ergo si
ne ea non est cōpletissima diffinitio. Jn op
situm sm philosophū. vij. metaphice. Ultī
ma differentia est tota substantia rei. ergo pre
ter eam non oportet aliam differentiam po
nere. Ad istam questionem dico: q̄ contin
git aliquas differentias ordinari dupliciter.
Uno modo sicut per se superius ⁊ per se infe
rius. ita scilicet q̄ earum abstracta se habent
sm superius ⁊ inferius. Alio modo sicut diffe
rentia que cōpetit pluribus ⁊ alia paucioīb⁹
ad modū quo risibile ⁊ coloratuz ordinant. q:
omne risibile est coloratuz: et non econuerso.
Si primo modo: sic dico q̄ non omnes differē
tie debent poni in diffinitione. etiā posito so
lo genere generalissimo in diffinitione. sed so
la differentia vltima debet poni in tali diffini
tione. ⁊ isto modo loquitur pbs. vij. metha. ca
pitulo de vnitate diffinitiōis. vbi dicit. q̄ dif
ferentia est dividenda in differentias posteri
ores: sicut pedalitas dividenda est in p se con
tenta semper quousq̄ deueniatur ad vltimaz
differentiam que sola debet poni in diffinitio
ne. quia si differentia superior poneretur cum
posteriori: esset nugatio. sicut dicendo aial bo
mo est nugatio. ita est hic nugatio. aial bipes
pedes habens fissos Unde dicit sic pbs opor
tet dividi differentiā vt aialis: differentia est
pedalitas. Jtem aialis habentis pedes diffe
rentiam oportet scire inquantum habens pe
des. hoc est. oportet dividere istā differentiaz
superiorem in sua per se contenta. et non p ali
quas differentias accidentales Et hoc est qđ
dicit: quare non est dicendum. habētis pedes
sicut alatum aliud nō alatum. Si quidem be
ne dicit. sed propter non posse faciet hoc. hoc
est: quia per se contenta sunt ignota vel non
habemus notitiam illorum per se contentorū
ideo dividimus per talia non per se contenta
sed si haberemus notitiam talium per se con
tentorum. deberemus per illa dividere. Er ꝺ
est quod dicit. sed sic supple dividuum est in p
se contenta. aliud habens fissos pedes. aliud
non habens fissos pedes. he namq̄ sunt diffe
rentie pedis. hoc est ista sunt per se contenta
sub habente pedes. ⁊ iste sunt differentie. hoc
est illa in que dividitur habens pedes. et hoc
est quod dicit. Nam fissio pedis pedalitas q̄
dam est. hoc est ista differentia inferior per se
continetur sub differentia priori. ⁊ de ea in ab
stracto predicatur. et ideo per se primo modo
Et subdit. si itaq̄ ꝺ se habent palaz: q: si aial
differētia substantia rei erit ⁊ diffinitio. hoc ē

Ad octauū

S Ad quintū dubiū

T Ad sextū dubiū

U Ad principale

E Ad argumentū i contrariū

Substātia

D Responsio.

B Questio V que est ḡtra ista ꝑma.

Responsio

B Questio. VI que ē quinta sub ista prima

B Responsio

Universidad de Deusto
Biblioteca

ipsa sola poneretur in diffinitione. et probat. Si non oportet multotiens eadē dicere i terminis. ⁊ postea concludit palā. qz diffinitio rō est que ex differentijs ⁊ earum ex finali. ſm rectum. hoc est illa sola que est vltima in diuisione in qua semper per se superius diuidit p sua per se contenta. illa inq̄ sola erit in diffinitione speciei. Et probat quia aliter esset nugatio et probat q̄ esset nugatio transponendo dias illas. scz prioꝛē ⁊ posterioꝛē. Sed quia exēplū pbi non ponitur tanq̄ verū. ꝑ vt sentiant qui addiscunt. ideo pōt poni aliud exemplū verū. Verbi gratia: dico q̄ forma est vnū cōmune a quo accipitur dia per quā modo exposito in p oubus questionib⁹ substantia cōposita distinguitur ab angelis qui sunt in genere substantie. ita q̄ habēs formā est differentia talis speciei subalterne. sicut sensibile ē dia aialis. tūc forma diuiditur p se tanq̄ in per se cōtenta in multas formas substantiales alterius ⁊ alterius rōnis. puta in formā elementarē ⁊ in formā mixti. et si haberemus nomen significans quodlibet habens formā elementarem. esset per se dia elementi ⁊ adhuc forma elemētaris esset vnū cōe ad formā ignis. formā aeris ⁊c. ⁊ tūc si ignis deberet diffiniri. nec habens formā. nec habēs formā elementarē deberet poni in eius diffinitione. ꝑ precise habens formā talē. quia gliter si omnes ille dīe ponerēt. p se superius ⁊ p se inferi⁹ ponerētur a parte eiusdē extremi. Loquēdo de differētijs ordinatis scdo mō. Sic dico q̄ omēs dīe cū genere gñalissimo debent poni in diffinitione. ⁊ illa diffinitio est cōpletioꝛ q̄ diffinitio cōposita ex genere ꝓpinquo ⁊ vltima differētia. Verbi gīa ponat ad pñs q̄ in boīe aīa intellectiua ⁊ aīa sensitiua realiter distinguūtur. et tūc iste due dīe rōnale ⁊ sensibile ordinātur. qz omne rōnale ē sensibile ⁊ nō ecōuerso. nō tn vnū est p se i ferius ⁊ aliud per se superi⁹. sicut nec aīa intellectiua ⁊ aīa sensitiua illo modo ordināt. qz aīa intellectiua nō ē aīa sensitiua nec ecōuerso. sicut i prioꝛe membro forma elementaris ē forma et fissio pedis ē pedalitas ſm exēplū phi. et iō tā rōnale q̄ sensibile dz poni in diffinitiōe hominis ad ꝫ q̄ hō cōplete diffiniat si tn aial ponat in diffinitiōe hōis. solū poni dz rōnale ꝓpter cām ꝑus dictā. ꝑ illa diffinitio nō erit cōpleta. qz p istā diffinitionē hō ē aīal rōnale. nescit an aīa sensitiua distinguat ab aīa intellectiua vel nō. q̄ tū requirit ad ꝫ q̄ sciret distincte q̄dditas hois. Sz ꝯ pdcā pt obiici multiplicit. Primo sic. qz si pdicta essent ña: seqretur q̄ aliq̄n dīa supioꝛ pdicaret p se primo mō de dia inferioꝛi. ꝓns ē falsū. g ⁊ añs. falsitatē cō

Probatio prima

Secūda

Scdo obijcitur

Tertio

D Respōdetur ad primū

E Obijcitur primo

sequēris ꝓbāt aliq̄ ꝑmo sic. qz si sic. g dīe cēnt differentes. qz cōueniūt in dia superiori. ⁊ ita cēt ꝓcessus in infinitū in differētijs. Scdo qz tūc dia esset ꝑe spēs. ⁊ tūc cēnt plura gñalissima q̄ decē. cū nō sint tn decē spēs. ꝓbatio cōsequētie. qz omne qd bz pdicatū dictū de illo in qd ⁊ dīam dictā in quale ē spēs. qz cōponitur ex genere ⁊ dīa ⁊ pōt p illa diffiniri. ⁊ omne diffinibile ē spēs. ꝑ talis inferioꝛ dia haberet differentiā superioꝛē tāq̄ pdicatū dictū in quid. ⁊ aliā dīam q̄ differret ab illa dīa opposita. q̄ dicet de ea i quale. g ⁊c. Scdo nō videt q̄ aliq̄e dīe sic ordinētur scdo mō. qz si sic. cōtingeret iueniri dīam posterioꝛē sine ꝑori. sīc aīa intellectiua p potentiā diuinā pōt ee sine aīa sensitiua si sit realiter distincta. ⁊ p ꝓns aliq̄d eēt rōnale qd nō esset sensibile. Tertio dubiū est. an dīa sumpta a materia debeat poni in diffinitiōe spēi subalterne. ⁊ videt q̄ nō. q̄a sic sic: sequeret q̄ in aliqua diffinitiōe ponerētur due dīe cōuertibiles. Ad ꝑmū istoꝝ cōcedo q̄ aliq̄n dīa supioꝛ pdicaꝫ p se primo mō ꝺ dīa inferioꝛ. ⁊ hoc est verū q̄ncūq̄ i eadē re nō sūt due res realiter distincte. a quarū vna poss et accipi dīa vna ⁊ ab alia dīa alia. Ad ꝑmū argumētū in ꝯriū pz p dicta i scda distinctiōe qz ꝓcedit ex falsa ymaginatione. scz q̄ omne p se inferi⁹ includit essentialiē suū superi⁹ ⁊ aliq̄d additū sibi: qd nō est verū. Ad scdm dico q̄ ad hoc q̄ aliquid sit spēs: non sufficit q̄ p se ꝓtineaꝫ sub aliquo cōi. nec q̄ habeat dīaz aliquo mō. ꝑ requirit sīue habeat dīam sīue non q̄ nō sit natuz esse ps essentialis alicuius p se vnius. nec q̄ primo significet partē. nūc ait i ꝓposito omne illud quod per se significatur ⁊ ꝑmo per dīam talē ē natū esse pars essentialis alicui⁹ per se vnius. ⁊ ideo non est per se in genere nec est spēs. Ad scdm dico q̄ nō ē cōtradictio. illud a quo accipitur dīa inferioꝛ eē sine illo a quo accipitur differentia superioꝛ. ⁊ si esset possibile aīam intellectiuaz informare immediate materiā ꝑmā. vel formā corporeitatis sine aīa sensitiua. sicut pōt eē separata sine aīa sensitiua. nō eēt cōtradictio q̄ aliquid eēt cōpositū ⁊ rationale. ⁊ tn q̄ nō esset sensibile: nec tunc ordinarentur taliter dīe ille nisi ſm cōmunē cursum nature. et q̄uis naturaliē nō posset aliter esse. nō tn repugnaret diuine potentie aliter facere. Ad tertiū dico. q̄ differentia sumpta a materia debet poni i tali diffinitiōe. et ideo ad cōpletā diffinitionē cuiuscunq̄ speciei debet differentia, sumpta a materia poni in ea. nec est inconueniens aliquid habere duas differentias conuertibiles inter se et cū diffinito, sicut si anima sensitiua sit

Ad scdm

F Ad tertiū

alterius rationis in homine et in brutis. ipsi⁹ hominis erūt due dīe cōuertibiles: quarū vna sumet ab aīa intellectiua. ⁊ alia ab aīa sensitiua

Et si dicat q̄ tūc vtraq̄ illarū eēt specifica ⁊ ita vtraq̄ cōstitueret speciē. Dico q̄ dīa specifica dupliciter accipit. Uno modo ꝓ oīi dīa ꝓpria ipsi⁹ spēi. ⁊ isto modo vtraq̄ illarū esset specifica. Alio modo ꝓ dīa vltima nō tn ſm pdicationē ꝑ etiā ſm naturalē ꝓnam. ⁊ q̄ accipitur a re q̄ naturaliter est vltima in cōposito ⁊ ista dī specifica qz per aduentū ipsi⁹ cōstituitur res in specie. Unde quātūcūq̄ aīa sensitiua esset in corpore ante aīam intellectiuā: nūq̄ illud constituū diceret esse in specie hōis: ꝑ aduenīēte aīa intellectiua statim totū cōpositū est per se in specie. ⁊ isto modo non est nisi vna vltima dīa ⁊ specifica. Questio. vij.

A Questio. VII que ē secūda prīncipalis

B Circa. q.

Ecundo princi

paliter quero de ymmutabilitate dei. Utrū solus deus sit ymutabilis. Et nō videt primo. qz deus est murabilis. g nō solus deus est ymmutabilis. añs pz. qz oīne qd ē i aliquo loco i quo ꝓius nō fuit est murabile ꝑ z locū. deus in ꝓncipio mūdi fuit in aliquo loco in quo ꝓius nō fuit. g ⁊c. Ad oppositū est magister in littera. Difficultates isti⁹. q. habēt locū versus finē ꝑmi libri: ⁊ in ꝓncipio scdi. ideo ptranseo breuit circa eā. Et dico q̄ mutatio dupliciter accī. scz stricte ⁊ large. Large ⁊ ipropꝺe dī aliq̄d mutari qd̄ baber esse post nō esse vel ecōuerso. et ista mutatio vocat a damasceno versio. Alit accipitur mutari vel mutatio stricte. ⁊ hoc ad huc dupliciter. vel stricte vel strictissime. Pmo mō dr aliquid mutari. qn recipit aliq̄d qd̄ ꝓius nō habuit. vel nō habet aliq̄d qd̄ ꝓius habuit ⁊ isto mō si materia crearet sub forma ipsa materia dr mutari. qz mō est vere sub forma. ⁊ ꝓius nō fuit sub ea. Sitr si totū cōpositū ānihilaret ipa materia diceret mutari. nō tn. qz nō est postq̄ ꝑus fuit ꝑ etiā qz nō bz formā quā ꝑus habuit. Scdo mō dr aliq̄d mutari qn aliq̄d manens z suā essentiā bz aliquid in se informās ipm qd̄ ꝑus nō habuit. vel ecōuerso. ita q̄ subiectū manens ꝑus ē sub forma et postea sub ꝑuatiōe vel ecōuerso. Ex bijs ad. q. dico q̄ de⁹ ē imutabilis ꝓmo mō. qz ē necesse esse. si em nō esset necesse eē: necessario esset aliq̄d ꝑus eo qd̄ posset facere iōz eē post nō esse. ⁊ p ꝓns ipm nō esset de⁹. Sitr q̄ sit imutabilis scdo mō ptz ex hoc q̄ ē imutabilis ꝓmo mō. Sitr q̄ sit imutabilis tertio mō pz. qz ens simpliciter infinitū nō pōt pfici. ꝑ deus ē ens infinitū simplicit. sīue hoc possit rōne natura

C Respōdeo p affirmatiua

li ꝓbari sīue nō. g nō pōt pfici quocūq̄ accidē tc. ⁊ p ꝓns nullo mō mutari a ꝓuatione ad formā nec ecōuerso. ⁊ sic pz affirmatiua exponēs pdicte exclusiue. Sz de negatiua exponendo ē magis dubiū. Et dico q̄ nihil aliud a deo est imutabile ꝓmo mō: q̄uis hoc nō possit rōe naturali ꝓbari. sicut patebit versus finē ꝓmi. ꝑ hoc est sola fide tenendū. qz deus in ꝓncipio creationis mūdi oia ꝓduxit: ita q̄ nihil ante fuit in rerū natura ꝓter deū. Sz loquendo secūdo mō ⁊ tertio mō de mutabili ⁊ imutabili. Dico q̄ aliqua creatura est imutabilis. qz aliqua creatura ē q̄ nullius pōt esse receptiua. ꝑ tn pōt recipi in aliquo. g illa neutro illoꝝ modoꝝ est mutabilis. añs pz. qz aliter esset ꝓcessus in infinitū. Nā accipio istā creaturā puta a. si. a. pōt mutari. g pōt aliquid alteri⁹ rōis recipere. et quero de illo sicut de ꝓori si pōt recipere aliquid vel nō. si nō babetur ꝓpositus sic. quero de illo alio recepto sicut de prioꝛi. et ita vel erit ꝓcessus in infinitū vl stabit ad aliquid qd̄ nihil pōt recipere. nec p ꝓns pōt mutari scdo modo vel tertio mō. Ad argumētū ꝑmū dico q̄ deus est in loco in quo ꝑus nō fuit p nouā ꝓductionē loci. ⁊ ita de⁹ nō mutatur. ꝑ illa maioꝛ generaliter accepta est falsa.

E Ad principale

Distinctio nona Questio prima.

Istinctione

nona tractat magister de generatōe filij a pre ostendendo q̄ non ꝑus fuit pat q̄ genuit filiū. Ideo circa distinctionē primo querā.

Distinctio IX

A Questio. I

Utrū filius vere generat a patre. Et nō. qz omne genitum habet esse post non esse. sed filius in diuinis cū sit deus non habet esse post non esse. ergo ⁊c. maioꝛ probatur. quia hoc est generari. accipe esse ab alio sine quo haberet non esse. ⁊ per consequens habet esse post nō esse saltem naturaliter. Ad oppositū. omnis filius est genit⁹ a patre. ergo ⁊ filij⁹ in diuinis

B Circa. q. opi. prima

Ad istam questionem aliqui reꝓbantes rationes aliquorum doctorum tanq̄ inutiles ad probandum generationem esse in diuinis, adducunt alias rationes tanq̄ efficaciores ad probandum q̄ productio est in diuinis. Et arguūt primo sic. quicquid de ratione sua formali est principium productiuum in quocunq̄ est sine imperfectione in eo est principium productiuum istud totum intellectus habēs obiectum intelligibile sibi ꝓsens ex ratione sua formali est principium productiuū notitie genite. ergo in quocūq̄ est illud totum. scz intellectus habens obiectuz actu intelligibile

Prima rō

Universidad de Deusto
Biblioteca

Secūdo

Tertio

Quarto

Quinto

Confirmat ꝓmo

Secundo

C
Cōtra rōnes prē dictas.

sibi ꝓsens ibi erit ꝓductiuus notitie genitе. et hoc ꝑz ꝓportionē sue perfectionis: sed in deo est illud ꝑm veraz rationē sui. g̃ vere est in deo ꝓductio notitie genite Scōo arguitur sic. obiectū vt est in memoria ꝓducit seipsum vt est in intelligētia: q̄ autē obiectū vtrobiq; habet esse ꝑm quid: hoc est imperfectiōis q: si memoria esset perfecta ⁊ intelligētia perfecta. obiectū esset simplr idē vtrobiq;. g̃ ablata oī imperfectiōe reseruādo illud qđ ē simplr ꝑfectionis: obiectū idē simpliciter in memoria gignueret aliq̄d in intelligētia cui est simplr idem: qđ est ꝓpositū. Tertio sic. in qualibz cōditione entis q̄ nō est ex rōne sua impfecta: necessitas est simplr pfectiōis. g̃ ⁊ in ꝓductione. g̃ illa nō dicit ex se impfectionē. ꝓbatio ā: recedētis. q: sicut necessariū ē cōditio pfectionis in ente increatū ens ita etiā pfectio ē in quolibet diuidente ens qđ nō ē necessario ex se imperfectū siue limitatū. sicut em̄ q̄n ens diuiditur per opposita alterū diuidentiū ē pfectiōis in ente alterū imperfectiōis: ita i quolibet qđ est pfectiōis cuiuslibet diuisionis: alterū mēbrū est possibile qđ est impfectiōis. alterū necessariū qđ est pfectōis. ꝓducēs aūt in increatū tale nō includit impfectionē. g̃ nō est ꝓducēs ꝑfectū in rōne ꝓducentis nisi sit necessario ꝓducēs. ꝓducēs aūt ꝑmū nō pōt cē necessario ꝓducēs aliq̄d a se ⁊ ad extra. g̃ ad intra. Silr arguitur de ꝓductōe naturali. q: ꝓductio naturalis est ꝑma ꝓductio. g̃ cōpetit ꝑmo ꝓducenti: nō aūt pōt cōpetere ꝑmo ad extra. g̃ ad intra. Preterea relatiōes oppositе de scōo nō relatiuoꝝ pñt cōpetere eidez nature limitate. sic eidē volūtati cōpetit rō motiui ⁊ mobilis. q̄n volūtas mouet se. ꝑ relationes ꝓducentis et ꝓducti sunt relatiōes scōi modi. ꝑm pbm. v. metha. c. de ad aliquid. Vbi ꝓ exēplo ponit calefactiuū ⁊ calefactibile: ⁊ patrē ⁊ filiū: siue genitū ⁊ eū q̄ genuit. g̃ relatiōes ꝓducētis ⁊ ꝓducti sūt cōpossibiles in eadē natura. Cōfirmat rō. q: sicut volūtas est quodā modo illimitata: quatenꝰ fundat relatiōes oppositas. ex hoc sez q̄ virtualiter cōtinet illud ad qđ formaliter babēdū ē in potētia. ita multo magis essentia simplr illimitata pōt fundare relatiōes oppositas magis repugnātes. quales sūt relatiōes ꝓducētis ⁊ ꝓducti. plus em̄ excedit infinitas essentie summe illimitatōez naturalē cuiuscūq; creati: q̄ repugnātia q̄rūcūq; relationū scōi modi. Cōfirmat etiā rō q: oīa relatiue opposita equalr includūt ꝺictionē. g̃ si aliq̄ scōi modi nō icludūt incōpossibilitatē. g̃ nec alie Quis cōclusio sit tenēda, tū ille rōnes nō videnꝰ ꝙsuadere eā plusq;

alie q̄ fiunt ab aliis doctoribꝰ. Prima nō. q̄a minor deberet ꝓbari. q: ipam ꝑbi negarēt. et hoc tā in deo q̄ in aliis intelligentiis inferioribꝰ. De deo est manifestū. q: dicerēt q̄ de nullius notitie est ꝓductiuꝰ. In aliis ptz. q: intelligētia habet obiectū intelligibile sibi pñs. q: est intellectio ⁊ obiectū. ⁊ ista sunt idē realit: ⁊ tm̄ nulla est ibi notitia genita. ⁊ iō dicerēt q̄ nō est de rōe intellect⁹ habētis obiectū intelligibile sibi pñs ꝓducere notitiaz genitā: nisi qū intellectio vel notitia ⁊ essentia differunt realiter. quomodo ꝑm ꝑbos. nō est in deo nec in intelligētiis: ꝑ tm̄ in intellectu nr̄o ꝑm eos.

Prima ꝓbat ꝓme

Instancia.

Sz ꝓ ista rēsponsionē arguit idē doctor sic Intellectus noster respectu notitie genite bz potentiā receptiuā. ⁊ ista potētionalitas est impfectiōis. q: potētionalitas passiua. Nihil aūt tale facit ad rōnē ꝓncipij ꝓductiui. ⁊ maxime qū ꝓncipiū ꝓductiuū pōt in se cē pfectū Habet etiā intellect⁹ in rōnē ꝓncipij ꝓducti u respectu notitie genite. et hoc ē et pfectiōe eius: quatin⁹ actus ꝑmus cōtinet virtualiter actū scōm. Tūc arguitur sic. q̄ncūq; in aliquo cōcurrūt duo ꝑ accidens scz rō agēdi ⁊ patiēdi. Vbi illud qđ est rō agendi ē ꝑ se. nō minus est rō agēdi. ꝑz scōo ꝑbi. de medico sanante se si sepetur medicina ab infirmitate nihil min⁹ erit rō sanādi. g̃ si sepenē ab inuicē duo p̄cedētia in intellectu. remanēte eo qđ est rō ꝑ se ꝓncipij ꝓductiui adhuc erit rō ꝓducendi. quantūcūq; nō sit ibi potētionalitas passiua receptiua. Exemplū hoc ꝑz. q: si intellectui nostro esset cōcreata vel consubstātialis notitia sui. ꝑm quod quidā itelligunt augustinū de notitia abdita. xiij. de trinita. tūc intellect⁹ ꝺz nō posset habere notitiaz genitā qua cognoscat se formaliter. si tm̄ possit habere aliud obiectū actu intelligibile sibi ꝓsens. posset aliquam notitiā gignere in passo approximato. qđ tale esset. aut per se stantē si haberet virtutē gignendi aliquid per se stās ab intellectu. g̃ circūscripta ratione receptiui notitie. si remaneat ratio ꝓductiui notitie. ⁊ hoc per se stātis: poterit talis notitia gigni. licet nō recipiatur in intellectu qui est ꝓncipiū gignendi. Istud etiā pōt cōfirmari sic. in oīi ordine agentiuꝝ precise ibi vbi principiū actiuū de se nō est imperfectū. status est ad aliquod principiū actiuum simpliciter perfectū. quod scz agēs agit ex plenitudine perfectionis. et dicitur agens ex liberalitate. ꝑm auicennā. vi. metha. c. vltimo. Nullū em̄ agēs liberaliter agit quod ex actione sua expectat perfici. sicut em̄ i actibꝰ humanis liberalis est ille q̄ agit nō expectās rgributionem, ita similiter agens dī liberale

D
Reꝓbatio

quod nullo modo ꝑficitur a ꝓductione vel ꝓducto. Ex hoc arguitur sic. In oīi genere ꝓncipij ꝓductiui nō includētis imperfectionem possibile est stare ad aliquod ꝓncipiū simplr pfectū: ꝑ nihil est simplicit pfectū agēs qđ non agit liberaliter ꝑm dictū modum. ergo est aliquod agēs liberale modo ꝓdicto. g̃ in genere illius ꝓncipij ꝓductiui est aliquod ꝓncipiū tale quod nullo mō ꝑficitur ꝑ suā ꝓductionez talis intellect⁹ habens obiectū sibi pñs nullꝰ est: nisi iste q̄ nō recipit vel ꝑficit ꝑ intellectionē quā gignit: sine q̄ ei⁹ virtute gignit. g̃ non oportet omnē itellectū ꝓducere notitiā vt ea ꝑficiatur: ꝑ oportet cē aliquā ꝑtē ꝓducentez nō perfectibilē ꝑ ꝓductā. Sed istud nō sufficit. q: cōcesso q̄ intellect⁹ noster habeat rōnē ꝓncipij receptiui: et rōnē ꝓncipij actiui respectu notitie genite. Ulterius accipit q̄ q̄ncūq; in aliquo concurrūt aliqua duo ꝑ accidens. ꝑ rō agendi ⁊ rō patiendi: vbi illud qđ ē rō agēdi est ꝑ se nō min⁹ est rō agēdi. Ista ꝓpositio pōt intelligi bene ⁊ male. si em̄ accipiatur de virtute sermōis. tūc opz q̄ ibi sint duo realr distincta quoꝝ vnū est actiuū et reliquū passiuū. ⁊ tūc verē ē si illud qđ ē rō agēdi remaneat sine altero. ⁊ posset habere passum sufficienter approximatū. vl possit ꝓducere aliq̄d ꝑ se stans q̄ tūc nō minus erit rō agēdi ꝓpter talē sepationē. ⁊ iō si ad notitiā genitā intellectus nisi cōcurrunt talia duo. quoꝝ vnū eēt rō agēdi ⁊ reliquū rō patiēdi. si illud qđ ē rō agēdi separetur a reliquo ⁊ posset habere passum sufficienter approximatū: vel posset ꝓducere notitiā ꝑ se stantē. posꝰ agere sine hoc q̄ reciperet notitiā genitā. ꝑ illud tūc actiuū nō eēt deus. ꝑ esset illud idē nūero qđ ꝑus. ⁊ ita ꝓbare q̄ aliquid aliud pura deus esset ꝓncipium actiuū notitie genite nō sufficit Aliter pōt intelligi ꝓdcā ꝓpō q̄ aliq̄d vnū ⁊ idē sit actiuus ⁊ passiuū respectu eiusdē: sicut ē ī ꝓposito. nō em̄ aliud ē ipsi⁹ intellect⁹ qđ ꝓducit notitiaz genitaz: ⁊ qđ recipit eā. sed vnū ⁊ idē. tunc si iste denoiationes accidētaliter denominant idē nō opz q̄ alicui⁹ eiusdē possit ineſſe vna illarū denominationuꝝ sine reliquo. sicut si ꝑm aliquos nihil possit agere in volūtatē nisi volūtas tūc impossibile esset aliq̄d cē ꝓductiuū volitionis nisi eēt receptiuus volitionis. si tm̄ alicui cōpereret hoc qđ dico esse rōnē agendi Dico q̄ illud posꝰ agere. ꝑ tūc oporteret ꝓbare q̄ deo cōpetit eē rōnē agēdi respectu notitie genite. ⁊ hec est cōclusio ꝓncipalr ꝓbāda. ꝑm ꝑmū itellectū, pceditē ꝑmū exemplū. q: medicina medicinativa realr distinguitur ab illo qđ recipit infirmitatē ⁊ sanitatē, ⁊ iō ybi dicūq;

est illa medicina medicinativa q̄tūcūq; nō esset ibi illud qđ immediate reciper sanitatē. adhuc posset agere in passum conueniēs sufficienter approximatū. nō tm̄ oporteret q̄ vnū aliꝰ qđ nō est aliquod illoꝝ possit cē ꝓncipiū actiuum. Silr si idē sit rō agēdi ⁊ patiēdi. si possit remanere q̄ illud principium sit rō agendi respectu alicui⁹: respectu cui⁹ nō est rō patiendi. Dico q̄ respectu illi⁹ pōt agere: q̄tūcunq; nō possit illud recipere. ex hoc tm̄ nō sequit q̄ vnū aliud possit esse ratio agendi respectu illius. sine ꝙ sit rō patiēdi. Si aūt itelligat ꝓpositio predicta sic: q̄ q̄tūcūq; vnū ⁊ idē respectu alicui⁹ est rō agendi ⁊ rō patiēdi: q̄ possibile est inuenire aliq̄d quod respectu talis ē rō agēdi ⁊ nō rō patiēdi. sic ē ꝓpō falsa. ⁊ hoc ꝑz ꝓportionē virtutis agētis sicut ipse intelligit. q: aliē nihil valet ad ꝓpositū. Verbi gra. Aliq̄d respectu mot⁹ localis est ꝓncipiū actiuū ⁊ passiuū. ꝑm istos: ⁊ certe ista duo scz rō agēdi et rō patiendi ꝓ accidēs ꝓueniūt eidē. g̃ aliq̄d pōt cē rō agendi respectu mot⁹ localis ꝑm ꝓportionē virtutis. sine hoc q̄ sit patiēdi. nō sequit q: tūc sequerē q̄ de⁹ posset esse ꝓncipiū ꝓductiuum respectu mot⁹ localis ifiniti. sicut ex alia parte per illā ꝓpositionē ꝓbauit: q̄ de⁹ pōt cē principiū productiuū notitie genite infinite.

Per hoc ꝑz ad aliud exemplū. cōcedo q̄ circūscripta rōe receptiui notitie. si remaneat rō ꝓductiui notitie. ⁊ hoc ꝑ se stantis. q̄ poterit gignere notitiaz ꝑ se stantē. Sz dicerēt aliq̄ q̄ impossibile est rōnē ꝓductiui notitie remanere: circūscripta rōe receptiui. nisi illo mō quo obiectū ē rō ꝓductiua obiectiua notitie ꝑ hoc nihil ad ꝓpositū. * Ad cōfirmationē ꝑz q̄ ista maior est vera: q̄ stat⁹ est ad ꝓncipiū actiuū simplr pfectū qđ erit actiuū respectu eiusdez effectus ꝓxis. q̄ erit causa respectu secūdi effectus. ⁊ iō standū est ad deū q̄ est ꝓductiuus vel mediate vel imediate respectu notitie genite ipsi⁹ intellect⁹. nō tm̄ sequitur q̄ respectu notitie genite alteri⁹. sicut est de ꝓncipijs ꝓductiuis respectu mot⁹ localis. Unde idē argumentū penit⁹ ē de agentib⁹ respectu mot⁹ localis ⁊ respectu notitie genite. Si dicat q̄ non est simile. quia motus localis dicit imperfectionem. hoc non sufficit. quia eodē modo aliꝰ dicerent: q̄ notitia genita dicit imperfectionē: sicut notitia creata: vel sapiētia creata. Secundo ꝓncipaliter ostendo q̄ prima ratio nō concludit. quia nō est plus de ratiōe intellectus habentis obiectum intellectuale sibi ꝓsens eē principiū, ꝓductiuū notitie genite: q̄ ē dē rōe ꝓncipioꝝ eē ꝓductiuū notitie cōclusiōis, vel de rōe terminoꝝ ꝓncipij ꝑ se noti

Ad cōfirmatōez

Euasio

Impugnatio

F
Scōo improbat
Prima rō

Universidad de Deusto
Biblioteca

pducere notitiaz principij. vel de rone actus sit generatu babitu. sed in deo est notitia principiorum z notitia terminorum. et etiã actus intelligendi. et tamen fm istos ab istis nibil pducitur. nec aliquod istoz manet ibi sub rone principij pductiui. Si dicaf q nõ e sike. qz in deo notitia principioz z notitia conclusionis nõ differt realit. nec notitia terminoz z principij. nec act? z habit?. et iõ vnũ non põt ee causa vel pductiuũ alteri?. Hoc nõ sufficit. qz eadẽ facilitate diceref: q intellect? habens obiectũ itelligibile sibi plens. z notitia q̃cũq; diuina nõ dnt realiter. z iõ vnũ nõ põt

B
Secda rõ ip:obaf

ee pductiuũ alterius. Preterea scda rõ nõ cõcludit. qz bec e simplr impossibilis. obiectũ vt e in memoria pducit se ipm vt e i intelligẽtia. qz ex boc sequeref: q simplr idẽ pducit se. p rõne de qua dictũ e dist. ij. scz q a determinabili sumpto cũ determinatõe nõ distrabente nec diminuẽte cuiusmodi e ois determinatio reduplicatiua: ad determinabile sumptũ p se est bona ꝯa. z iõ formalr sequif. obiectũ vt e i memoria pducit se velut e in itelligẽtia. g obiectũ pducit se. illa tñ ꝓpõe cõcessa. nõ valz argumẽtũ. qz sicut e impfectiõis q obiectũ bz ee fm q̃d p re: ita fm alios e impfectiõis q aliq̃d pducaf. z iõ diceret q impossibile e aliq̃d pduci nisi sit impfectũ. f in deo nibil e impfectũ. iõ dicerent q auferẽdo q̃cq̃d ipfectiõis e nõ remanebit obiectũ gignere aliq̃d. qz dic ipfectionẽ q̃uis nõ i pducẽte: tñ in pducto necessario dicit ipfectionẽ fm eos. z hui? oppositũ

D
Tertia rõ ip:obatur

nõ pbaf. Preterea tertia rõ nõ cõcludit qz p idẽ argumẽtũ. pbaref q de? necessario causat. z necessario finit aliq̃d sicut cã finalis. q̃a causare aliq̃d nõ dicit impfectionẽ. sikr etiã finire. qz si diceret ipfectionẽ: nõ possent cõpetere deo. g si necessitas in qualibet cõditione entis q̃ nõ ex rõne sua iperfecta e simplr pfectionis. g etiã in cãtione tã cãe efficiẽtis q̃ finalis. q̃d e manifeste falsuz.. etiã fm eos Si

Euasio.

dicaf q nõ est sike: qz q̃uis causare nõ dicat ipfectionẽ in causãte: dicit tñ ipfectionẽ in causato. z iõ nõ põt cõpetere deo ad itra. Hoc

J
Impugnatio

nõ sufficit. qz eadẽ facilitate diceret alij. q producere q̃uis nõ dicat impfectionẽ in pducere. dicit tñ ipfectionẽ i pducto. z iõ nõ põt cõperere deo ad intra. Dicerẽt g ad rõnẽ breuit q necessitas cõpetit oñi cõditiõi entis q̃ non dicit ipfectionẽ. z ẽ cõditio penit? absoluta z nõ cõnotatiua. vl saltẽ nõ ẽ cõnotatiua necessitãter in alio. Verbi gra. ens diuidit p actũ z potẽtiã z act? ibi simplr absolute accipit. z iõ act? erit necessario. f ens diuidit p creatiuũ z creabile. z creatiuũ ẽ extremũ aliquo mõ pfectius. iõ creatiuo necessitas attribuitur: sic dicendo creatiuũ ẽ necessariũ vel necessario ẽ. z q̃n necessitas vni? cõnotat necessitatẽ in alio tũc nõ opz. sicut ens diuidit p creãs z creabile. Cãm z causatũ: z sic si b eet nccria. creãs est bec erit necessaria. creatũ ẽ. sicut si bec eet necessaria. cã ẽ. z bec ẽ necessaria. causatũ ẽ. z iõ necessitas isti cõditioni entis nõ attribuit. vl saltẽ nõ necessario attribuit sibi: q̃uis b possz cõcedi. creans necessario ẽ. vel causans necessario est. f ista: deus creat: deus causat. nõ erit necessaria. f tm cõtingẽs. z iõ q̃libet talis. creans necessario creat. causãs necessario causat ẽ simplr impossibilis. qz ponit necessitatẽ: nõ solũ in illo quod ẽ cãvel creãs. sed etiã in alio.

Impbatur cõfirmatio.

Preterea cõfirmatio nõ cõcludit. qz dicerent alij q pductio naturalis nõ ẽ pma: f productio voluntaria. z illa est ad extra nõ ad itra. Silr pbi dicerẽt q pductio naturalis eet pma f nõ ad intra: f ad extra. nec ei? opposituz põt pbari: sicut postea ostendef. Preterea

K
Quarta rõ ipro batur

quarta rõ nõ cõcludit. qz in forma illi? rõnis ẽ fallacia cõsequẽtis. arguẽdo a supiori ad inferius sine distributiõe. Cñ nõ sequit relatiões scdi modi oppositi põt cõpetere eidẽ. g iste relatiões illi? modi. scz relatio pducẽtis z pducti põt cõpetere eidẽ. si aũt accipiaf q oẽs relatiões illi? modi põt cõpetere eidẽ: tũc ẽ maior falsa. qz iste relatiões cã z causatũ non põt

Euasio.

cõpetere eidẽ. et ita de multis aliis. Si dicaf q q̃ rõne relatiões motiui er mobilis põt cõpetere eidẽ creato: eadẽ rõe relatiões pducentis et pducti põt cõpetere eidẽ increato.

Impugnatio

L
Ad cõfirmatiõz primã

Hoc nõ pbat. qz diceret alij q nõ ẽ sike. q̃a idẽ simplr põt ee motiuũ et mobile. f impossibile est q idẽ sit pducens z pductũ. et iõ nõ ẽ sike. Ad pmã ꝓfirmationẽ dicerẽt. q nõ cõsurgit p:ecise ex illimitatiõe volũtatis q põt fundare relatiões oppositas tales. f cõsurgit ex actiuitate volũtaf respectu alicui? effect?. etiã posito q nullũ actũ posset pducere. et et potẽtia passiua ad illũ eũdẽ effectũ. f oñe tale z oñe cõsimile repugnat deo. Dicerẽt q tales relationes oppositẽ nõ possent eidẽ cõpetere. Ad aliã probationẽ cõfirmantẽ dico:

M
Cõtra scdam

q probaret q causa z causatũ non possunt cõpetere eidẽ. quia sunt relatiões oppositẽ. z iõ dicerent q sicut aliqua relatiue opposita possunt cõpetere eidẽ et aliqua non. ita eodẽ mõ alique relationes correlatiue possunt cõpetere z aliq̃ nõ. z iõ illa ꝓpõ q oẽs tales cõclud negatõez eet negãda ab eis, nec pbaf

N
Responsio ad q stionem

Ideo ad questionẽ dico q p nullã rõnẽ naturalẽ põt pbari ee plures psonas in diuinis f q sũt plures psone quarũ vna ẽ pater z alia filius. z q filius vere generaf a patre ẽ sola fide renendũ. Ad argumẽtũ ꝓncipale in cõtrariũ dico. q nõ oñe genitũ habet ee post nõ ee. z maxime vbi genitũ est eadẽ natura z essẽtia cũ generãte: qđ i solo deo ẽ possibile Et q̃n dr q nõ haberet ee circũscripto patre. g er se bz nõ esse. Dico q ꝯa nõ valer. z maxime. q̃a pater eadẽ res ẽ cũ filio. z iõ sicut nõ sequitur filius nõ bz esse circũscripto filio. g ex se bz nõ esse. ita ꝓpter idẽtitatẽ essentie q̃ eyna nũero cũ patre z filio: nõ sequif. filius nõ bz ee circũscripto patre. g filius ex se bz nõ ee. Questio. ij.

O
Ad ꝓncipale

Opposito q generatio sit in diuinis

A
Questio. II

Circa q. quatuor fiunt.

Primum

Secundũ.

E

f neratio sit in diuinis. Quero Utrũ ista generatio sit vniuoca an eq̃uoca. Ut sit vniuoca videf. qz q̃n natura est eiusdẽ rõnis i generãte et genito: illa generatio est vniuoca. f eadẽ natura nũero ẽ i patre z filio. g ista generatio est vniuoca Ad oppositũ. q̃n generans z genitũ nõ sũt eiusdẽ rõnis illa generatio nõ est vniuoca. f pater et filius nõ sunt eiusdẽ rõis i diuinis. g ꝛc. Circa istã questionẽ sic ꝓcedã. Primo videndũ ẽ q̃ generatio dr vniuoca et q̃ eq̃uoca in creaturis. Secdo q generatio in diuinis nõ est ꝓprie vniuoca nec ꝓprie eq̃uoca. Tertio q magis assimilatur generatiõi vniuoce. Quarto ponunt aliq̃ dubitationes z soluũtur. Circa primũ dico q manifestũ est generationẽ vniuocã distingui a generatõe eq̃uoca in creaturis. ꝓpt aliquã cõuenientiã specialez inter generãs et genitũ in generatiõe vniuoca. qualis nõ est inter generãs et genitũ in generatiõe equiuoca nũc aũt ẽ ita: q in generãte creato z in genito creato ẽ duo cõsiderare. scz qđ z quo. z boc est verũ fm cõem cursum nature in istis inferioribus z nõ ẽ vlr verũ. qz q̃n angelus pducit itellectionẽ: nõ opz q ibi sint duo a pte generantis. scz qđ z quo. z eodẽ mõ ẽ de aia separata. silr põt idẽ cõrigere si p diuinã potẽtiã fiat aliq̃d accidẽs actiuũ separatũ a suo subiecto verũtñ b ẽ vlr a pte geniti. qz sicut parebit in scdo. nullũ agens creatũ: siue separatũ siue nõ. põt aliq̃d pducere de nouo. nisi pducẽdo formã in subiecto. Hijs dictis dico q aliq̃n termin? formalis pducit ẽ p se vn?. aliq̃n aũt ẽ tñ vn? p accidẽs. In ꝓmo casu ẽ generatio substãtie. i scdo generatio accidentis. In scdo casu sẽp vocaf generatio vniuoca. ꝓpter idẽtitatẽ specificã inter formalẽ terminũ q̃ totalit de nouo capit ee z p se rõnẽ agẽdi. siue distinguaf ab illo qđ cõiter vocaf qđ. siue nõ. et iõ q̃n ignis calefaciens lignũ illa dr generatio caloris vniuoca. q̃a rõ agẽdi est eiusdẽ spẽi cũ caloze ꝓducto in ligno. Sz si ignis calefaceret se: sicut graue mouet se illa generatio caloris diceref eq̃uoca. ꝓpter nõidẽtitatẽ specificã inter rõnẽ agẽdi et terminũ formalẽ ꝓducti. Sz loquẽdo de gña tione substãtie q̃ ẽ generatio termini vni? p se sic dr generatio vniuoca q̃n generãs z genitũ nõ sũt alteri? spẽi. f in ista generatõe vniuoca sũt multi grad?. si em generans z genitũ sint eiusdẽ spẽi. z q̃libet termin? formalis sit eiusdẽ spẽi cũ aliqua rõne agẽdi z a nulla rõe agẽdi respectu sui distinguaf specie vel sit alteri? rõnis. tũc eet generatio pfectissime vniuoca. Verbi gratia. si ignis generãs eiusdẽ spẽi cuz igne generato. z forma substãtialis vniuoca i igne generãte sit rõ pcise agendi respectu forme sbalis ignis gñati. tũc erit pfectissime vniuoca. si aũt calor ignis generantis non tm sit agens respectu alicui? accidẽtis. f etiã sit cã imediata respectu forme ignis generati. tunc nõ ẽ pfectissime generatio vniuoca. ꝓpter diuersitatẽ specificã inter vnã rõnẽ agẽdi. z terminũ formalẽ. Secũdus grad? generationis vniuoce ẽ: si generãs z generatũ essent eiusdẽ spẽi. et in vtroq; eẽnt ples forme substãtiales actiue z q̃libet illarũ in generante cõcurreret tãq; cã ptialr respectu cuiusliber forme substãtialis in ipoz generato. tũc em generãs z generatũ eẽnt eiusdã rõnis. z termin? q̃liber formalis eet eiusdẽ spẽi cũ aliqua rõne agendi. z tñ ab aliq̃ esset alteri? rõnis z in boc nõ eet generatio pfectissime vniuoca. Tertij? grad? ẽ: q generãs z generatũ sint eiusdẽ spẽi z termin? formalis sit eiusdẽ rõnis cũ rõne agendi. z aliq̃s terminus formalis cũ nulla rõne agẽdi sit eiusdẽ rõis. z ita ẽ in generatiõe vniuoca oim aialiũ fm vnã opinionez. scz in generatiõe eq̃ ab equo. bouis a boue. bois ab bc mie. z sic de aliis. q: fm aliquos aia vegetatiua dr et ẽ alterius rõis ab aia sensitiua in istis. z ipa sola aia vegetatiua ẽ rõ ꝓducẽdi z agẽdi. qz ipa sola ẽ potẽtia generatiua. z tũc generãs z generatũ sũt eiusdẽ rõis cũ aia vegetatiua in generãte q̃ ẽ rõ ꝓducẽdi. z aliq̃s termin? formalis. puta aia sensitiua: q̃uis sit eiusdẽ rõnis cũ aia sensitiua generantis que non est ibi rõ producendi. nõ tñ est eiusdẽ rationis cũ aia vegetatiua que est ratio ꝓducendi. Aliqui alij gradus generatõis vniuoce possent forte assignari. sed isti sufficiant. quia ex istis possunt alij sequi sint patere. Circa secũdũ dico: q generatio diuina nec ẽ simplr vniuoca nec simplr eq̃uoca. Primũ ptz. qz in generatiõe vniuoca

Universidad de Deusto
Biblioteca

generans ⁊ generatū sic sunt eiusdē rōnis: ꝙ quodlibet essentiale in generato ē simillimuꝫ alicui in generāte. ita ꝙ sit tanta similitudo ⁊ oīs modus similitudinis inter illud qđ ē i generato ⁊ illud qđ ē i generāte. quāta ⁊ qualis modus ē inter hāc albedinē ⁊ illā. vel inter sor ⁊ platonē. vel inter hāc aiaꝫ intellectiuā ⁊ illā. ℔ paternitas in patre q̄ ē sibi essentiaℓ nō tm̄ assimilaℓ filiatiōi q̄ ē filio essentialis: quā tū assimilareℓ si essent due paternitates in diuinis ⁊ accipio similitudinē largissime. ⁊ hoc sufficit ad ꝓpositū. Vñ etiā dicūt doc. ꝙ spūs sanct⁹ nō ꝓducit̄ p modū sitis sicut fili⁹. g̃ nō est generatio simplr vniuoca. Sc̄dō dico. ꝙ ista generatio nō ē simplr eq̃uoca. qz in generatiōe eq̃uoca semp ē aliq̄d in generato qđ distinguit realr ab oīi eo qđ ē in generāte ⁊ qđ est alteri⁹ rōnis ab oīi illo ℔ in ista generatione nihil ē in filio ꝓducto qđ distinguit realr ab oīi illo qđ ē i patre. qz nihil distinguit̄ realiter ab essentia patris. Sicr in generatione eq̃uoca generās ⁊ generatū nō sūt simplr vna res: ℔ pat⁹ ⁊ fili⁹ sūt vna res nūero. puta vna essentia nūero. g̃ ⁊c.

D Tertiū

Circa tertiū dico: ꝙ ista generatio magis assimilat̄ gñationi vniuoce nō obstante ꝙ generās ⁊ generatū sūt alteri⁹ rōnis: sicut aliq̄ pñt ee alteri⁹ rōis in diuinis ⁊ ℔ ꝓpt̄ idēritatē realē vni⁹ essentie nūero cū quolibet istoꝝ suppositoꝝ ⁊ cuīnoquoꝫ essentiali cuiuslibet istoꝝ suppositoꝝ. Si tm̄ vocet̄ generatio equiuoca qñcūꝫ generās ⁊ generatū sūt alteri⁹ rōnis. illo mō quo cōcedit̄ aliqua in diuinis ee alteri⁹ rōnis. sicut cōcedit̄ ꝙ paternitas ⁊ filiatio sūt alteri⁹ rōis. pōt dici ꝙ ista generatio ē eq̃uoca. ⁊ ita mihi vi⁹ ꝙ difficultas isti⁹ qōnis magis cōsistit i⁹ bis q̄ in re. Lō tra p̄dicta ē vna difficultas. an sc̄z si cōstituētia aliqua sint alteri⁹ rōnis: oporteat necessario cōstituta ee alteri⁹ rōis. Et ꝓbat̄ ab aliquib⁹ ꝙ nō opz: ℔ de ℔ post. ⁊ iō nō scribit̄ hic qz fm pbm. x. metha. diuersitas materialis siue indiuidualis nō variat spēz. Exēplū de masculo ⁊ femina. ⁊ de circulo aureo ⁊ eneo.

E Difficultas p̄ma

Probatur primo

Scō probatur

Secūdo obijcitur

Tertio obijcitur

Ad difficultatez

Pretereа si spēs aliqua cōstitueret̄ aliqua suppositа vel indiuidua. illa indiuidua essent eiusdē rōis ⁊ tm̄ ꝓstituētia nō eēnt eiusdē rōis

Secō pōt obijci ℈ illud qđ dī de scō gradu ⁊ tertio generatiōis vniuoce. qz ex illo seq̃ret̄ ꝙ vni⁹ generatiōis essent plures termini formales. si vn⁹ termin⁹ formalis ē eiusdē rōis cū aliqua rōne agēdi ⁊ aliqua nō.

Tertio pōt obijci. qz fm p̄dicta generatio hois cēt simplr eq̃uoca. qz termin⁹ formalis q̄ ē aia intellectiua simplr ē alteri⁹ rōnis ab oīi rōe agēdi respectu forme substātialis ꝓducēde.

F Ad difficultatez

Ad primū

istoꝝ dico ꝙ impossibile ē aliqua cōstituēria eē alteri⁹ rōnis: quin cōstituta ex illis tāq̄ ex intrinsecis sint alteri⁹ rōnis ⁊ alteri⁹. qz sicut cōstituta nō distinguūt nisi p distinctionē cōstituentiū. ita nec cōstituta pñt distingui tāq̄ alterius ⁊ alteri⁹ rōis. nisi p distinctionē cōsiℓz ipoꝝ cōstituentiū. ⁊ iō sicut ex distictiōe cōstituentiū cōtingit inferre distinctionē cōstitutoꝝ. ita ex distinctiōe ꝓstituētiū tali sc̄z ꝙ sūt alteri⁹ rōis cōtingit inferre cōsimilem distictionē ꝓstitutoꝝ. aliter em̄ nūq̄ posℓz ꝓbari ꝙ cōstituta essent alteri⁹ rōnis. si nō pōt ℔ ꝓbari p boc ꝙ cōstituēria sūt alteri⁹ rōnis. Et si dicerēt ꝙ lz ex boc ꝙ simplr cōstituēria sūt alterius rōnis nō pōt ꝓbari ꝙ ꝓstituta sūt alteri⁹ rōnis. tm̄ ex boc ꝙ ista cōstituēria sunt aliquo mō speciali alteri⁹ rōnis. pōt ꝓbari ꝙ cōstituta ex illis sūt alteri⁹ rōnis. Et posset cōfirmari. qz ex boc ꝙ cōstituēria sūt p̄mo diuersa nō pōt cōcludi ꝙ cōstituta sūt p̄mo diuersa. g̃ a sili ex boc ꝙ cōstituēria sūt alteri⁹ rōnis: nō pōt ꝛcludi ꝙ ꝓstituta sūt alteri⁹ rōnis. Ad istud dico ꝙ nisi ex ℔ generaℓr ꝙ cōstituentia sunt alteri⁹ rōnis posset ꝓbari ꝙ ꝓstitura sūt alteri⁹ rōnis: nūq̄ posset ꝓbari ꝙ aliqua cōstituta cēnt alteri⁹ rōis. qz eadē facilitate q̄ ru dicis ꝙ ex boc ꝙ ista ꝓstituētia sūt alteri⁹ rōnis nō pōt cōcludi ꝙ cōstituta sūt alteri⁹ rōis. eadē facilitate dicā ego ꝙ ex boc ꝙ ista cōstituētia quibuscūq̄ demōstratis sic sūt alteri⁹ rōis nō sequit̄ ꝙ cōstituta sūt alteri⁹ rōnis. Et si dicas ꝙ sic qz ista ꝓstituētia plus differūt q̄ illa. ⁊ iō ex istis pōt inferri maior distinctio iter cōstituta. Dico ꝙ boc nō valet. Tū qz posito ꝙ posset inferri maior distinctio. ex boc nō sequit̄ ꝙ re ꝙ distinctio inferat̄. ita ꝙ ꝓstituta sint alterius rōnis. qz ꝙ re in constitutis eiusdē rōnis sūt grad⁹. et ita dicā ego eq̃ facilit̄ ꝙ semp cōstituta erūt eiusdē rōnis. tm̄ cū distinctione maioꝝ et minoꝝ cōstituentiū. Tū quia qua rōne pōt inferri maior distinctio ex maiori distinctione cōstituentiū. eadē rōne ex boc ꝙ cōstituentia sunt alterius rōnis: pōt inferri ꝙ ꝓstituta gñaℓr erūt alteri⁹ rōis. vℓ nūq̄ ꝓ ℔ iferri

G Instantia.

H Confirmatio

Ad cōfirmatiō

Ad cōfirmationē dico: ꝙ aliq̄ ee ꝑmo diuersa pōt intelligi dupliciter. vel quia sunt illa de quib⁹ ꝑmo cōpetit diuersitas. ⁊ isto modo nūq̄ cōstituta sunt p̄imo diuersa. quia diuersitas aliqua prioritate cōuenit cōstituētibus. ⁊ mediantib⁹ illis cōstitutis. Aliter pōt intelligi ꝙ aliqua sunt p̄imo diuersa. qz sc̄z in nullo cōueniūt. ⁊ isto mō ē possibile. qñ sc̄z oīa cōstituentia sunt diuersa. sicut est vℓr in oīnib⁹ indiuiduis creatis p se in genere siℓ existētib⁹. saltez fm cōem cursum nature. Per hoc dico:

I Ad primū argumentum

Replicatur

Responsio.

J Ad primū argumentum

ꝙ accipiēdo ꝑmo diuersa ꝑmo modo nūq̄ ex boc ꝙ cōstituentia sunt ꝑmo diuersa pōt concludi ꝙ cōstituta sunt ꝑmo diuersa. sed ex boc aliq̄n ꝙ re ꝙ cōstituentia sunt alterius rōnis. pōt cōcludi ꝙ constituta sunt alteri⁹ rōnis. ⁊ ideo nō est simile. Sz accipiēdo ꝑmo diuersa eōdo modo. sic nō pōt cōcludi constituta eē ꝑmo diuersa nisi ex boc ꝙ omia cōstituētia sūt primo diuersa. et ideo vℓr qñ omia cōstituētia sunt primo diuersa vel etiā diuersa. pōt cōcludi ꝙ cōstituta sunt ꝑmo diuersa. ⁊ ita eadē rōne qua aliq̄n ex boc ꝙ cōstituētia nō tm̄ omia ℔ quecūq̄ duo sunt alterius rōnis: pōt cōcludi ꝙ cōstituta sunt alteri⁹ rōnis. ⁊ vℓr pōt boc cōcludi si quecūq̄ cōstituentia sunt alteri⁹ rōnis. Ad cuius euidentiā sciendū ꝙ aliqua ꝑmo cōpetentia aliquib⁹ mediātib⁹ illis denominant vel cōpetūt alijs. ⁊ aliqua nō: sicut calefacere ꝑmo cōpetit calori. ⁊ mediante calore cōpetit subiecto ipsi⁹ caloris. sicut ire lligere ꝑmo cōpetit aīe. ⁊ mediāte aīa cōpetit ipsi homini cuius aīa ē pars. aliqua aūt cōpetentia accidenti vel subiecto vel parti vℓ cōstituenti: nō pñt cōpetere alij. nec subiecto nec toti nec cōstituto: ℔ per se repugnat illis. sicut inherere ꝑmo cōpetit calori. nec rñ ꝓpt̄ boc pōt dici ignis inherere. similiter est de informare accidentali ⁊ substantiali ⁊ sic de multis. sicr cōponere cū alio: esse in genere per reductionē. esse ꝑus natura toto. ⁊ multa talia competūt pti. ⁊ tm̄ nullo mō mediāte pte pñt cōpetere toti. sicr eē cōicabile cōuenit essētie diuine: ⁊ tm̄ nō cōpetit patri. tūc accipio istā ꝓpōem qñcūq̄ aliquid natū ē denoiare aliq̄d mediāte aliquo quod ꝑmo denoiat vℓ cui ꝑmo cōpetit. vbicūq̄ mō cōsimili inuenit illud mediante quo aliud natū ē aliquid denoiare: denominabit illō mediāte illo nisi illud mediāte quo sit totū in pte alteri⁹ ad cui⁹ ptis denominationē nō sequitur denoiatio totius ab illo mediante quo. sz esse alterius rōnis natū est denominare tota vel constitutа mediantibus constitutiuis vel partib⁹. g̃ vbicunq̄ sunt partes vel constituentia alterius rōnis tota vel constituta erunt alteri⁹ rōnis. Si aūt aliquod p̄dicatū non sit natū denominare: vel cōpetere alicui nisi mediantib⁹ oīnibus cōstituentib⁹: vℓ ptib⁹. tūc opz ꝙ illud predicatū ꝑmo cōpetat oīnib⁹ partib⁹ vel cōstituētib⁹. ⁊ tūc sequitur vℓr necessario ꝙ idē predicatū cōpetit totis vel constitutis. ⁊ ita est de boc p̄dicato eē ꝑmo diuersa. Sc̄dō modo ⁊ vℓr qñcūq̄ oīa cōstituentia vel partes sunt p̄imo diuersa: ipsa tota vel constituta erūt p̄imo diuersa. Ad ꝑmū argumētū in ꝙ tū ꝓbat ꝙ ista generatio

est vniuoca. Dico ꝙ gñatio simplicit̄ vniuoca dicit̄ a termino formali ⁊ totali. modo exposito supra in solutiōe q̄stionis. Et qñ dicit̄ ꝙ terminus formalis est essentia. pz pr⁹ nō. Sed qñ dicit̄ vltra ꝙ hoc dato nulla generatio essℓz vniuoca. Nego ꝑnam. qz dico vℓr ꝙ nunq̄ generātū assimilat̄ generāti nisi in sua forma indiuisibili vel in materia sua indiuisibili. qz ꝓprie loquēdo nō assimilat̄ nisi in reali aliquo. et sic pz pr⁹. nihil est reale in ꝓposito nisi forma indiuisibilis ⁊ materia indiuisibilis. Per idez ad scām dico. ꝙ per idez ꝓprie loquēdo aliq̄d assimilat̄ alicui ⁊ distinguit̄ ab eo. ⁊ iō generatio siue sit assimilatiua siue distictiua est a forma sub rōne qua hec forma. nec est ibi aliq̄ talis ratio rōne cui⁹ sit assimilatiua pfectio: idiuiduo. nec dra indiuidualis. ⁊ ista cū sit negatiua habz duas causas veritatis. quarū vna est vera. sc̄z ꝙ nō est aliq̄ talis dra idiuidualis sicut isti ymaginātur. Ad aliud argumentuꝫ dico ꝙ diuersitas materialis de qua loquit̄ ꝓbs nō variat speciez in illis in q̄b⁹ est illa diuersitas tanq̄ extrinseca. Vnō masculinitas ⁊ femininitas nō faciūt diuersitatē specificā in homie si tm̄ masculinitas ⁊ femininitas differēt specie. et essent de essentia hoim. illi hoies essent differētes specie. ⁊ iō vℓr. nunq̄ formaliter ex diuersitate extrinsecoꝝ specifica. potest argui diuersitas specifica illoꝝ quib⁹ sunt extrinseca. sicut ex albedine et nigredine nō pōt argui ꝙ hoies illi quoꝝ vn⁹ est albus ⁊ alius niger differāt spē: vel ꝙ sint alteri⁹ rōnis. tm̄ pōt argui ꝙ aggregata ex istis hoibus ⁊ albedine et nigredine sunt alteri⁹ rōis. sicut albedo ⁊ nigredo sunt alteri⁹ rōis. ⁊ iō si masculinitas ⁊ femininitas sunt alteri⁹ rōis. nec rio aggregata ex illis subiectis ⁊ masculinitate ⁊ femininitate erūt alteri⁹ rōis. Eodē mō dico ꝙ q̄uis circulus ene⁹ ⁊ aure⁹ nō sint alteri⁹ rōnis. tm̄ illa aggregata sunt alteri⁹ rōis. Ad aliud dico ꝙ si spēs. boc est aliq̄ distincta spē cōstitueret̄ idiuidua. illa idiuidua nec rio essent alteri⁹ rōnis Vñ vℓr in creaturis ipossibile est ꝙ aliqua alteri⁹ rōis ꝓstituāt aliq̄ idiuidua p se in genere nisi illa indiuidua distingāt̄ spē. Et si dicat ꝙ aliq̄n ꝓstituta pl⁹ cōueniūt q̄ ꝓstituētia. ꝙa in aliquo cōueniūt in quo nō cōueniūt ꝓstituēntia. g̃ nō req̄ritur tanta distinctio in ꝓstitutis q̄ta est in cōstituētibus. g̃ q̄uis ꝓstituētia sūt alterius rōis. nō oportet cōstituta esse alteri⁹ rōis. Respōdeo cōcedēdo. ꝙ ꝓstituta possunt plus cōuenire q̄ cōstituētia. sed ex boc nō seq̃tur ꝙ nō tm̄ distingūtur q̄tum cōstituētia. ꝙa ista stant simul. tantū distingūtur q̄tum constituētia. ⁊ tm̄ plus conueniūt. et boc est. qz rōe

K Ad scām

L Ad tertium

M Ad scām ꝓbationem

Universidad de Deusto
Biblioteca

diuersoꝝ cõueniũt ⁊ distinguũtur. Unde persone trĩ distinguũtur ꝑtũ relationes. ⁊ trĩ pl⁹ cõueniũt aliquo modo large loquendo. Exẽ plũ huius est plus distinguũtur homo ⁊ lapis q̃ due notitie nõ cõtrarie eiusdẽ obiecti. et trĩ plus cõueniunt. qz aliquid eiusdẽ rationis est in homine ⁊ lapide. ⁊ nihil eiusdẽ rõnis est in illis duabus notitijs specifice distinctis non cõtrarijs respectu eiusdez obiecti. Aliter põt dici cõcedendo q̃ plus cõueniunt ⁊ q̃ minus distinguũtur. ex hoc trĩ nõ sequit̃ q̃ nõ sint alterius rõnis. ⁊ ideo q̃uis ex distinctione constituentiũ nõ possit̃ argui tanta distinctio cõstitutoꝝ. trĩ ex hoc q̃ cõstituentia sunt alteri⁹ rationis põt argui q̃ cõstitura sunt alteri⁹ rõnis. Ad illud qõ scõo obijcit̃ dico q̃ terminus formalis alicuius generationis duplicit̃ accipitur. Uno modo ꝑ omni illo quod ꝑtinet totũ capit eẽ per generationẽ. ⁊ isto modo cõcedo q̃ in generatione taliũ sũt plures termini formales. ⁊ sicut sunt plures termini formales: ita possunt dici plures generationes. qz si generatio importet respectuz: sicut dicunt, cõmuniter loquentes. cũ ꝑtm eosdẽ respectus varientur ad variationem termini ⁊ maxime q̃n termini non sunt eiusdem rationis. oportet q̃ quot sunt termini tot sint respectus. et ꝑ cõs tot generationes ꝑtm eos. Si autẽ poneretur q̃ generatio esset precise nomen connotatiuũ sequitur idem. Alio modo accipitur termin⁹ formalis pro vltimo termino. et isto modo nõ sunt plures termini formales. sed vnus scz forma substantialis vltima. Ad tertium dico q̃ generatio hominis nõ est simpliciter equiuoca. et hoc quia generans ⁊ generatum sunt eiusdẽ speciei. Et quãdo dicitur: q̃ terminus formalis scz aia intellectiua sit alterius rationis ab omni ratione agendi. Dico dupliciter. primo q̃ assumptũ est falsum. ꝓpter falsã implicationez. qz implicat q̃ aia intellectiua sit terminus formalis generatiõis. qõ est simpliciter falsũ. quia est termin⁹ creationis. ⁊ nõ ẽ in ꝓposito terminus formalis generationis. qz tunc educereꝝ de potẽtia materie: qõ manifeste est falsum. Scõo dico q̃ nõ obstante q̃ cẽt terminus formalis ⁊ alterius rõnis ab omi rõne agendi posset esse generatio vniuoca. ⁊ nõ in primo gradu generationis vniuoce. Ad rõnes ꝑncipales dico: q̃ q̃n natura est eadẽ i generante ⁊ genito. ⁊ cuilibet essentiali i vno ẽ aliquid simillimũ in reliquo ⁊ simplicit̃ eiusdem rõnis cũ eo est generatio simplr vniuoca ⁊ sic nõ ẽ in deo. qz paternitas i ꝑre nõ est omino eiusdẽ rõnis cũ aliquo qõ ẽ essentialiter in filio, qz nõ cũ similitudine. Ad argumẽtũ i oppositũ dico q̃ nõ est simpliciter vniuoca ꝓpter rationem dictam. Questio. iij.

A Questio III

Ertio quero.

Arguitur Primo

t Utrum gñatio filij sit eterna. M nõ. ꝗa nihil posterius alio est illi coeternus. sed filius est posterior patre. ergo nõ ẽ sibi coeternus. Maior ꝓbat̃ qz ꝑus ⁊ posteri⁹ nõ sunt simul. g̃ oñe ꝑus alio aliq̃n est q̃n posteri⁹ nõ est. ⁊ p ꝑns nõ sunt coeterna. Minor ptz. qz oñe generatũ est posterius generãte. Preterea. sicut generatio se habet ad esse: ita corruptio ad nõ esse. sed ipossibile est aliq̃d corrũpi ⁊ eternal̃ durare in non esse. ergo ipossibile est aliq̃d generari et eẽa liter durare in esse. ergo si filius fuerit genit⁹. nõ fuerit eternus. Ad oppositũ in simbolo. eternus pater eternus filius ⁊c. Jn ista q̃stione cõclusio est certa ꝑtm veritatẽ fidei. q̃ generatio filij est eterna. qz ipossibile est aliquid realr idẽ cuz diuina essentia esse nõ eternũ. sed taz filius q̃ generatio filij est realit̃ diuina eẽntia ergo est eterna. nec est in aliquo difficile videre quomõ ꝓductũ possit esse coetuz ꝓducẽti. cũ etiã in creaturis agẽs creatuz qõ nõ agit p motũ ꝓducat in ꝑmo instãti. ⁊ p ꝑns si eterna liter esset eternalit̃ ꝓduceret. sicut determiat beat⁹ Augustinus. vi. de trini. c. i. Verũm h est vna difficultas cõis. etiã multis aliis q̃stionibus. ⁊ est an debeat cõcedi aliqua alia ꝑoritas ibi. ita q̃ q̃uis pat̃ nõ sit ꝑior duratiõe filio possit cõcedi q̃ vere est ꝑior aliqua alia ꝑoritate. ⁊ q̃tum ad hoc inꝺ multos doctores et sequaces coꝝ est discordia. ⁊ magis in verbis q̃ in re. oẽs em̃ in hoc cõcordãt q̃ pater est ꝑncipiũ filij qz generat filiũ. q̃ a patre est filius. q̃ filius originat̃ a patre. ⁊ sic ꝓcordãt in multis, ꝑ positiõib⁹ aliis ꝓ illis: ꝗ in h discordãt. q̃ aliqui illoꝝ dicũt q̃ ista nõ sufficiũt ad h q̃ cõcedat̃ ꝑoritas vel posterioritas in diuinis. ꝗz rẽ. Alij autẽ dicũt q̃ sic. ⁊ iõ q̃tuz ad istũ articulũ magis est intẽdẽdũ auctoritatib⁹ ⁊ mõ loquẽdi sctoꝝ q̃ rõni. qz ad neutrã ptez põt rõ sufficiẽs inueniri. Jdeo dico q̃ vere ⁊ realr pat̃ est ꝑior filio origine. qz h nõ est aliud dicere q̃ q̃ a patre est filius. vel q̃ ꝑ ꝓducit filiũ. nec aliq̃d aliud est ꝑ h intelligẽdũ. Sz dico q̃ in ꝓpositro excludẽdo alias significatiões huius nois ꝑus. de quo post dicẽt ꝑncipiũ ⁊ prius. silr generãs ⁊ ꝑus. vel ꝓducẽs et ꝑus. vel sunt noia simplr synonima. vl̃ se bñt sic̃ supius ⁊ inferi⁹. ⁊ ideo ita realit̃ ⁊ ita vere sicut cõcedit̃ q̃ pat̃ est ꝑncipiũ ⁊ generãs ⁊ ꝓducẽs filiũ. ita debz cõcedi q̃ pater est ꝑior filio. nec q̃tum ad rem aliquid aliud importat̃ per vnũ q̃ per reliquũ

Alia difficultas

Sed adhuc remaneat vna difficultas. an sez cõcesso q̃ pater sit ꝑior filio realiter sicut realiter ꝓducit filiũ: debeat concedi q̃ pater sit in aliquo signo: nõ quidẽ nature nec durationis. ꝑ trĩ originis in quo nõ sit filius. Et dicunt aliqui q̃ sicut sunt instãtia tpis: ita sũt instantia vel signa nature et originis. Unde dicũt q̃ iste est ꝓcessus: q̃ in ꝑmo instãti originis sunt oñia essentialia: pura essentia. itel lectus. ⁊ volũtas. actus intelligẽdi. act⁹ volẽdi. in scõo instanti vel signo originis pater generat filiũ. ⁊ in tertio signo ꝓducit spiritũsanctũ. et totus iste ordo originis cõpletur i ꝑmo instanti nature. ⁊ in scõo instanti nature itellectus diuinus ⁊ volũtas feruntur respectu obiectoꝝ secũdarioꝝ: ita q̃ iste est ordo q̃ essentialia sunt ꝑus notionib⁹. ⁊ notionalia sũt ꝑora essentialib⁹ respectib⁹ ad extra. Jsta declarant̃ in diuersis locis a subtili doctore. Sz quãtũcũq; aliqua istoꝝ ꝑnt bene intelligi sic intelligẽdo sez q̃ essentia est ꝑior generatione. qz est cõior vel aliquo modo tali consilij. tñ modus loquẽdi est simplicit̃ falsus: vel nimis abusiu⁹. Et ideo cõtra istã opinionẽ arguo sic. q̃n dr q̃ signa talia originis et nature sunt ibi. ita q̃ in ꝑmo instanti vel signo sit vnũ ordinatoꝝ ⁊ m alio aliud. quero: q̃d sunt illa signa. aut sunt entia realia. aut entia rõnis. nõ entia realia. quia nihil est reale in diuinis nisi aliquod absolutũ vel relatio vel ꝓsona. g̃ dicere q̃ pater in ꝑmo signo vl̃ instãti originis habet essentialia: ẽ dicere q̃ pater in patre vl̃ in essentia: vel in relatiõe: vel in aliquo absoluto habet essentialia: qõ nihil est ad ꝓpositũ. Si aũt illa instãtia vel signa sũt trĩ entia rõis. Cõtra. circũscripto oñi ente rõis pater ẽ ꝑior originefilio. g̃ circũscriptis oñib⁹ talib⁹ instantib⁹ vl̃ signis pater est ꝑior filio. g̃ illa instãtia vel signa frustra ponũtur. Preterea q̃n dr q̃ essentialia sũt in ꝑmo signo originis. aut ly signo supponit ibi ꝑ ente reali. aut ꝑ ente rõnis. si ꝑ ente reali. aut ꝑ ente creato. aut increato. nõ ꝑ ente creato. certũ est: qz illa essentialia erant q̃n nullũ ens creatũ erat. Si ꝑ ente increato. aut ꝑ absoluto. aut ꝑ respectiuo. Si ꝑ absoluto ⁊ i quolibet absoluto in quo ẽ pat̃ est filius. g̃ sic pat̃ ẽ in ꝑmo signo originis. ita filius erit in ꝑmo signo originis: qõ trĩ nõ cõcedũr. Si ꝑ respectiuo h eẽt dicere: q̃ essentialia essent in aliquo respectu. ⁊ ita magl seqrẽt q̃ respectus esset ꝑior essentialib⁹ q̃ econuerso.

Impobatur

Primo

Secundo

Tertio

Preterea q̃ncũq; aliq̃ ordinata quoꝝ vnũ est in vno signo vel instãti ⁊ aliud i alio: q̃uis repugnet posteriori eẽ i ꝑmo instãti. trĩ non repugnat ꝑori eẽ simul cũ posteriori i scõo instãti. ꝑz de ordinatis in tẽpore. q̃uis em̃ pa⁹ ⁊ posteri⁹ nõ sunt simul in ꝑmo instãti durationis. trĩ ꝑterũt esse simul in scõo instãti durationis. ergo q̃uis pat̃ ⁊ filius nõ ꝑnt esse simul in ꝑmo signo originis. trĩ poterũt eẽ simul in scõo signo originis. g̃ pat̃ ⁊ filius erũt simul origine. saltez in aliquo instãti. pura in scõo instãti. sed nihil ẽ in scõo instãti originis nisi originatũ. q̃a eẽ in scõo instãti originis est esse originatuz. q̃ esse ab alio. g̃ essentialia vere originarẽtur. Preterea. inter quecũq; est ordo originis aliq̃d illoꝝ vere originat̃. g̃ si eẽntialia sunt in ꝑmo signo originis. ⁊ notionalia in scõo. tũc ꝑnitas essz in scõo signo originis. ⁊ p ꝑns vel aliq̃ essentiale vere originaret̃ vel ꝑnitas quoꝝ vtrũq; est manifeste falsum. q̃ tũc pat̃ haberet aliq̃d vere originatũ. Si dicat̃ q̃ q̃uis essentialia sint ꝑora notionalib⁹. nõ trĩ sunt eẽntialia i ꝑmo signo originis: ⁊ notionalia in scõo. Contra. iste doctor alibi dicit sic. Jn ꝑmo signo originis pat̃ itelligit formaliter. ⁊ tũc etiã põt bñ actuz volẽdi formaliter in scõo signo originis gignit filiũ. n trĩ tũc vl̃ istã gignitõez volitõe sequẽte illã gignitionẽ. sed volitiõe habita in ꝑmo signo originis. g̃ ptz manifeste q̃ in ꝑmo signo originis est manifeste intellectio ⁊ volitio. ꝑm istũ doctorẽ. ⁊ in scõo signo est ipa gignitio. Jdeo dico aliter ad istaz difficultatẽ. circa quã sic ꝓcedã. Prio videndũ est quot sunt modi ꝑoritatis ⁊ posterioritatis. Scõo quot modi istoꝝ ꝑnt repiri in diuinis. Tertio q̃lis modus loquẽdi est seruãdus in diuersis locis ꝑoritatis. Quarto inferũtur aliq̃ ꝓclusiones. Quinto ponũtur alique obiectiões ⁊ soluũtur.

Quarto

Euasio

Oppugnatio

B Rñsio auc. q̃nq; facit

Circa primũ dico q̃ multi sunt modi ꝑoritatis ⁊ posterioritatis. sicut patet ex libro ꝓdicamẽtoꝝ. ⁊ v. metha, c. de ꝑori ⁊ posteriori. quos longũ esset distinguere ⁊ nũerare. trĩ inter alios isti dicũtur magis esse famosi ⁊ noti. scz prius durarõe. prius natura. pr⁹ causalitate. pr⁹ cõitate. ꝑius dignitate. ⁊ pr⁹ fm locũ. Prius fm durationẽ est. ꝓpriissime pr⁹. sicut dicit ꝓbus in libro ꝓdicamentoꝝ. Prius natura est illõ qõ põt eẽ sine posteriori. ꝑ nõ ecõuerso. ꝓpter qõ dicit ꝓbs. v. metha. Alia vero sp sunt ꝑora fm naturã et sbam quecũq; cõtingit esse sine aliis. ⁊ illa non ꝓtingit esse sine illis. ⁊ isto mõ fm intentionẽ ꝓbi materia est ꝑior natura forma. et subiectũ est ꝑius natura accidẽte. saltez sepabili. ⁊ si fm intentionez ꝓbi sit aliq̃d accidẽs in intelligẽtijs vel in coꝝpoib⁹ celestibus vel in quocũq; alio subiecto sine quo subiectũ esse nõ põt. Dicendũ est fm ꝓbm. q̃ illud subiectũ nõ est pr⁹ natura illo accidẽte. Jsto eriã modo ptes sunt priores toto ille sez q̃ ꝑnt esse

Pro ꝑmo ponũtur modi ꝑoritatis hic sex ⁊ post ea vn⁹.

Primus

Secundus

D Ad tertiam

D Ad oppositũ

D Conclusio rñsiua

D Ad ꝓncipale

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quartus

Quintus

Sextus

Septimus

sine toto. nō econuerso. Prius causalitate est omis cā respectu sui causati; nec tm̄ est pius causalitate. ℔ etiā isto modo est prius ꝓductiuitate. ⁊ ptz distinctio istius modi a precedētib⁹ modis. q: ſm pbm aliq̄n causa ⁊ causatū sunt simul durationē: ⁊ etiā causa nō est prior natura causato. q: nō pōt eē sine causato. ⁊ ſz rei veritatē isto modo. scz ꝓductiuitate pater est prior filio: et tm̄ nec durationē nec natura.

Prius cōitate ē illud a quo nō cōuertitur ꝯña. ℔ hoc pōt itelligi multipliciter. Uno mō q: ad affirmationē alicuius de alio sequit affirmatio alterius de eodē vl⁹ ⁊ generaliter. ℔ nō ecōuerso. ⁊ illa semper se habent sicut superi⁹ et inferi⁹. ⁊ hoc vel ꝑ se vel aliquo modo ꝑ accidens: q̄uis necessario. ⁊ ista cōitas nūq̄ est inter res ſm q̄ res distinguūtur a signis ⁊ cōceptibus: ℔ est inter cōcept⁹ ⁊ inter signa. vel inter rē ⁊ ꝯceptū ⁊ signū. ⁊ isto mō cōceptus aialis est ꝑ cōceptu bōis. ⁊ hec vox aial ex institutione est ꝑ: hac voce homo. ⁊ ita ē de colorato respectu albi. et de bōie respectu bōis albi: et ō multis talib⁹. Aliter cōingit q̄n ad vnū respectu alicui⁹ ꝑdicati sequitur aliud respectu eiusdē: ⁊ maxime respectu eē. ⁊ isto mō substantia ē ꝑ: accidēre. q: sequit. accidēs ē. g̃. substantia est. ⁊ nō sequit ecōuerso. silr ps ē ꝑ: toto. q: sequitur. totū est. g̃ ps est. sed nō ecōuerso. Sz iste modus nō videt differre a secūdo modo. puta a ꝑ natura. nisi iste mod⁹ magis g̃naliter assumat. scz respectu aliquoꝝ alioꝝ ꝑdicatoꝝ q̄ respectu eē. Prius dignitate est oīe pfecti⁹ respectu impfectionis. ⁊ ℔ sive ex natura rei sive ex volūtate humana. sic rex ē ꝑ: comite: ⁊ comes milite. Prius ſz locū cōtigit dupliciter. vel ꝑ cōparationē ad aliquid vnū q̄ naturaliter est ꝑmū. aut ad aliquid vnū quod statuerē ꝑmū. ℔mo mō ignis ē ꝑ: aere. ⁊ aer aqua. ⁊ aqua terra. Scō mō idē respectu eiusdē pōt esse ꝑus ⁊ posteri⁹. ꝓpter diuersa q̄ statuūtur ꝑma. et hoc dicit ari. v. metha. vbi dicit ℔ q̄dē supple dicit pri⁹ ſm locū inexistēdo. ꝓpinqui⁹ aut natura alicui loco determinato aut medio aut vltimo. aut sicut euenit. Preter istos. modos ē vn⁹ modus prioritat⁹ quo aliqua dicūtur ordinari ſm ꝑus ⁊ posterius precise. ꝓpter aliqua babētia ordinē inter se quoꝝ illa sunt. sicut passiones partis ⁊ tot⁹ possunt dici ordinari si que sint tales. Hoc ꝑz per pbm. v. metha. vbi dicit sic. Amplius ꝑa dicūtur ꝑotū passiōes vt rectitudo lenitate. hec em̄ linee passio ſm se ē. illa vero superficiei. ⁊ eodē modo si aliqua duo ordinātur sicut causa ⁊ causatū. si causa habeat aliquos alios effectus: ⁊ similit causatus bēat alios effect⁹. effectus cause pñt dici ꝑores effectib⁹ causati isto mō. Circa scōs dico q̄ ꝑm⁹ ⁊ scōs nullo mō pñt repiri in deo per respectū ad intra. sed terti⁹ modus. puta ꝑus causalitate ertēdendo causalitatē ad ꝓductiuitatē attribuit patri respectu filij ⁊ spūssci. ⁊ ista ꝑoritas vocat ꝑioritas originis. q: filij realit originat a patre. Quart⁹ modus scz ꝑoritas cōitat. que est nō cōuertibilis ꝯñe aliquo modo i diuinis inuenit. ⁊ ista est ꝑioritas essentie respectu notionaliū ⁊ respectu personarū. q: formalit sequit. a est pater. g̃ a est essentia. sed nō sequit ecōtra: q: nō sequit. filius est essentia. g̃ fili⁹ est pat. eodē mō bene sequit. filiatio est pnitas. g̃ filiatio est essentia. q̄uis añs sit falsuz ⁊ nō sequit ecōuerso. filiatio est eētia. g̃ filiatio est patnitas. Silr sequit. paternitas est in patre. g̃ essentia est in patre. nec tm̄ sequit ecō uerso formalit. instātia paret. nā nō sequit eētia est in filio. g̃ patnitas est in filio. Quintus modus ꝑioritatis nō repitur in diuinis. q: nihil est q̄d habeat pfectionez vel dignitatē respectu alterius. ⁊ hoc ꝓprie loquēdo. q: nihil est in diuinis impfectū vel indignū. Sextus modus nō est in diuinis. q: nihi in diuinis est in loco ꝓprie loquēdo. ⁊ illo modo quo de⁹ est in loco sunt oia in eodē loco. Septim⁹ modus reperit in deo. q: pōt dici q̄ patnitas est ꝑior filiatione. ⁊ tm̄ nullo ꝑdictoꝝ modoꝝ. sicut ꝑz inductiue nō durarōe. nec natura. nec origine nec causalitate. q: filiatio nō originat a paternitate. nec cōitate. nec dignitate nec loco. manifestū est. g̃ tm̄ ꝑior filiatiōe. q: est ꝓprietas patris qui est ꝑior generatōe filio. Circa tertiū dico. q̄ ordinata ſz prius et posterius sunt in duplici dra. aliqua em̄ dicūtur ordinata. q̄a eis correspondent aliqua extrinseca ordinata ita q̄ vnū correspōdet vni: ⁊ alterum alteri. ⁊ isto modo prius ⁊ posterius ſm tēpus ⁊ locuz ordinātur. q: scz alia ꝑs loci vel ali⁹ locus correspōdet ꝑori ⁊ ali⁹ posteriori. ⁊ in talibus est ꝓprius modus loquēdi: dicēdo q̄ prius est in aliquo ꝑiori in quo nō est posteri⁹. ⁊ est ratio nalis q̄stio. an sit prius sic vel sic. tale vel tale in illo ꝑiori. Et de originatis ſm tēpus ⁊ durationē ꝑcise debēt cōcedi distincta instantia vel signa. de aliis autē debēt cōcedi distincta loca. Aliqua aūt sunt originata quib⁹ nullus ordo extrinsecus penitus correspōdet. isto modo deus est ꝑior creatura. etiā posito q̄ nullū tēpus esset ymaginabile vel locus. imo omni alio a deo ⁊ creatura circūscripto. Isto modo ordinātur ptes ⁊ totū. ⁊ vl⁹ ordinata ſm naturā ⁊ causalitatē ⁊ dignitatē ⁊ cōitatē. ⁊ de talib⁹ nō est ꝓprius modus loquēdi: q̄ illud q̄

Secundū

Tertiū

Justitia

Impugnatio

est prius ē in aliquo ꝑiori in quo nō est posterius. nec est rōnalis. q. querere de particulari. vtrū sit in ꝑiori vel nō. imo si recipiat⁹ tal⁹ modus loquendi: de virtute sermonis deber concedi: q̄ posteri⁹ est in illo ꝑori. Probatio ist⁹ materia est ꝑ: natura ipa forma. tūc dico: q̄ forma ē in illo ꝑori ⁊ materia nō est in illo ꝑori. ꝓbatio istius. q: ly ꝑori ibi est vnū adiectiuum. tūc quero de suo substātiuo. aut suū substantiuū est aliquid importās respectū realez aut tm̄ importās ens rōnis ſ pmo mō. quero aut importat rē creatā aut increatā. nō increatā manifestū est. q: tūc valet ista: materia est in illo ꝑiori deo. vel in alio ꝑi aggregato ex deo ⁊ aliquo alio. Si importet rē creatā quero. aut rē de genere substantie. aut rē de genere accidentis. ⁊ ptz inductiue q̄ non pōt dari aliqua res nisi materia. ⁊ tūc valebit ista. materia ē in illo ꝑori q̄d est materia. vel in illa ꝑi natura scz materia. sicut ex pte alia q̄n dicitur: q̄ aliq̄d est ꝑus alio tpe dr̄ q̄ ꝑius ē in ꝑori tpe i quo tpe nō ē posteri⁹. Sz isto dato manifestū ē q̄ forma ē in illo ꝑiori. q: ē i materia ⁊ materia nō ē i illo ꝑori. q: materia nō ē i materia. Similiter totū est ꝑus perfectione ⁊ dignitate qualibz parte. ⁊ tm̄ nō pōt dari aliq̄d ꝑus i quo sit totū ⁊ nōdū sit pars: q̄uis possit dari aliquod ꝑius pfectione in quo sit pars ⁊ in eo nō sit totū pura ipmmet totū. q: pars est in toto. Si dicatur q̄ substantiuū correspōdens illi adiectiuo ꝑori ꝑortat precise ens rationis. Contra ℔ nihil est. q: tūc nō ē aliud dicere: q̄ q̄ ꝑus ē in aliquo ente ratiōis i quo nō est posteri⁹. sicut ꝑius tpe est in tpe in quo nō est posteri⁹: q̄d est satis absurdū de se. tū q: aliqua ordinātur ſm pfectionē. et eodē mō ſz causalitatē oīm entē rōnis circūscripto. etiaz si ens rōnis ita includeret ꝓtradictionē: sicut chymera. tū q: nulla talia entia rōnis quoruz vnū sit ꝑus alio possunt inueniri: ita q̄ vnum necessario correspondeat vni enti reali ⁊ alio alteri. tū q: sicut q̄n aliqua ordinātur ſm tp̄s: ibi est dare vnū tēpus ꝑus alio: ita si aliqua ordinentur ſm causalitatē vel dignitatē. ꝓpter talia entia rōnis oportet dicere q̄ vnū ens rōnis sit pfectius alio: ⁊ q̄ vnū cā alteri⁹ ℔ oīa ista inutiliter ⁊ frustra ponūtur. Preterea aliqua eadē possunt diuersis modis ꝑoritatis et posterioritat⁹ ordinari. sicut idē respectu eiusdē pōt eē ꝑus a natura ⁊ posterius perfectiōe sicut pars est ꝑus natura toto ⁊ posterior pfectione. g̃ oporteret dare talia diuersa ꝑora in quoꝝ vno esset pars ⁊ in alio totū. et tūc totū esset in aliquo signo vel instanti in quo nō eēt pars. que oīa sūt absurda. Cōfirmat. q: si totū sit in aliquo ꝑiori. tūc q̄ro. aut ps est in illo ꝑiori aut non. si sic. ergo frustra ponit⁹ q̄ totū est in aliquo ꝑori in quo est ps. si nō. g̃ totū est sine pribus. ⁊ p ꝯñs totuz nō est. Eodē mō pōt argui de materia ⁊ forma. et sic de multis aliis. Circa quartū ex ꝑdictis pñt inferri alique ꝓclusiones. Una q̄ aliquib⁹ eisdē ꝓpetūt diuersi modi ꝑoritatis. sicut idē respectu eiusdem pōt esse pri⁹ durationē. natura. causalitate ⁊ dignitate. paret de celo respectu alicui⁹ inferioris ꝓducti ab eo. Scda cōclusio sequit sicut ꝑus dictū est. q̄ idē respectu eiusdē diuersis modis ꝑoritatis et posterioritatis pōt esse ꝑius ⁊ posteri⁹. ptz de materia et forma. toto ⁊ ꝑte. Tertia cōclusio sequit q̄ essentia diuina ⁊ intellectio diuina ⁊ volitio. q: idē sunt totalit est ꝑior: qualibz ꝑsona diuina et qualibz relatione. ⁊ hoc ꝑoritate ꝯñe. q: est illud a quo nō cōuertit ꝯña. nō tm̄ est ꝑ: origine ꝓprie loquēdo. Quarta cōclusio sequitur q̄ noritia actualis creaturarū est ꝑior aliqua ꝑioritate q̄libet ꝑsona diuina ⁊ qualibet relatiōe. Ista ꝓclusio paret. q: sequit. a est pat. g̃ a intelligit vel est intellectio creature. ⁊ nō sequit ecōuerso. q: nō sequit. filius intelligit creaturā. ergo filius est pat. Quinta cōclusio sequit. q̄ spiratio actiua est ꝑior tā generatiōe actiua q̄ passiua. q: ipossibile est generationē actiuā eē sine spiratione actiua. q: necessario oē generās spirat. ⁊ nō ecōuerso. q̄ aūt sit ꝑior generatione passiua. ꝑz: q: spiratio actiua inuenit in patre qui est ꝑ: filio: in quo filio solo inuenit gnatio passiua. ⁊ dictū est prius ⁊ ꝓbatū p pbz. v. metha. q̄ aliq̄d est prius alio. q̄a est pri⁹ respectu alteri⁹ cui⁹ est aliud. g̃ ⁊c. Sexta cōclusio q̄ tā generatio actiua q̄ passiua gnatio est ꝑ: spiratiōe passiua. q: gnatio actiua ⁊ generatio passiua sunt ꝓprietates patris ⁊ filij. quoruz vterq; est ꝑ: spūscto: cui⁹ ꝓprietas est spiratio passiua. Circa quintū sciendū q̄ cōtra ꝑdicta pōt multipliciter obiici. Primo cōtra ℔ q̄ dicit q̄ prius natura est illud q̄ pōt esse sine alio ⁊ nō ecōuerso. boc videt falsuz. Tum q: tūc ex ꝑioritate naturali alicui⁹ respectu alterius nunq̄ posset ꝓbari sine petitiōe principij separabilitas ꝑtis a posteriori. ⁊ ita semp esset fallacia petitionis principij in illo modo arguendi. a est prius natura ipo b. g̃ deus pōt facere a sine b. q̄ tm̄ modus arguēdi est modus arguēdi doctoꝝ. Tuz q: ſm pbm de⁹ nō esset prius natura quocūq; corpore celesti. q: ſm eū cōtradictio est q̄ deus sit et corpus celeste nō sit. Tū q: ſm rei veritatē nullū absolutū essz prius natura quocūq; alio absoluto. q̄a oē absolutū indifferēter pōt esse sine alio ꝑ potētiā

R Quartū. Prima conclusio

Scda ꝓclusio.

Tertia cōclusio

Quarta cōclusio

Quinta conclusio

Sexta conclusio

Z Quintū

Obijcitur primo

Probatur primo

Scdo probatur

Tertio probatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

Scdo obijcitur

diuinā. ¶Scdo pōt obijci cōtra hoc qđ dī q nō sunt talia signa vel instātia originis et nature. q; vbicūq; est simultas oppositi ꝑ̄itati ⁊ posterioritatis; ubi inter ꝑ̄us ⁊ posteri⁹ pōt reperiri ꝑ̄itas ⁊ posteritas ſm aliquod signū ſ de aliquib⁹ dī q sunt simul natura. g̃ qñ aliquid est ꝑ̄us natura alio: est in aliquo signo in quo nō est posterius. maior ꝓbatur in suo contrario. iō cm̄ q; in ꝑ̄itate ꝑfectionis ⁊ causalitatis nō sunt talia signa. non cōcedit q; aliq̄ sunt simul causalitate ⁊ ꝑfectione. g̃ vbicūq; est ponere talē simultatē: ibi est ponere talia signa vel instantia.

Tertio obijcitur

Tertio obijcitur ꝑ hoc qđ dicit q essentia diuina ē ꝑ̄or ꝑsona. q; vbicūq; est ordo realis ibi est relatio realis. g̃ si essentia diuina est realiter ꝑ̄or ꝑsona diuina: sequitur q realiter refert ad ꝑsonā.

Quarto obijcit dupliciter

Quarto obijcit cōtra hoc qđ dī q intellectio ⁊ volitio est ꝑ̄or ꝑsona vel ꝓprietate ꝑsonali.

Primo

Primo q; omīs act⁹ suppositi ꝑsupponit suppositū a quo elicit: ſ intelligere ⁊ velle sunt actus suppositi patris. g̃ ⁊c.

Confirmatio

Cōfirmat. q; pater ꝑus intelligit ꝙ filī⁹. g̃ si intellectio ꝑsupponeret in patre ante generationē filij: filī⁹ nō posset intelligere.

Secundo

Preterea si intellectio ē ꝑ̄or filio. ⁊ intellectio nō pōt ee respectu alicui⁹ obiecti nisi respectu filij. g̃ illa intellectio ē respectu filij nō existētis.

Quinto obijcitur tripliciter

Primo

Quinto obijcit ꝫ illd qđ dicit q intellectio creature ē ꝑ̄or ꝑsona. ꝓmo ſm augustinū. xv. de tri. xiij. verdū natū ē de oīb⁹ que sūt in sciētia dei. g̃ si notitia creaturarū ꝑsupponit in patre ꝓductione verbi sequitur q verbū nascit de creaturis ꝑ̄ius notis a patre.

Secundo

Preterea qñ i aliquo sūt duo ordines. scz nature ⁊ originis. ordo originis pōt cōpleri in ꝑmo gradu ordinis nature. sicut de ordine nature ⁊ durationis. ſ intellect⁹ diuinus cōparat in ꝑmo instanti nature ad essentiā diuinā sicut ad obiectū primariū. ⁊ in scdo instanti nature cōparat ad creaturā. sicut ad obiectū secūdariū. g̃ ꝑ̄ius natura est essentia diuina intellectui diuino paterno q; creature ſ intellectus diuinus habens essentiā diuinā sibi ꝑsentē pōt esse ꝓductiu⁹ verbi. g̃ in illo ꝑ̄ori ꝓduceretur verbū. ⁊ per ꝙ̄s ante notitiā creature.

Tertio

Preterea nullus essentiale includens respectū ad extra est ꝑ̄ius persona. ſ notitia creature est vnū essentiale includens respectū ad extra. g̃ nō est ꝑ̄ior persona.

Ad primā obie.

Ad primū istor⁹ dico q accipiēdo ꝑ̄ius natura ſz q distinguit ab alijs modis ꝑ̄ioritat. pōt dici q salua reuerētia doctoris. talis modus arguendi. a. est ꝑ̄ius natura ipo. b. g̃. a. pōt ee sine. b. nō ꝓbat sufficienter: sed quando ꝙ̄s est ꝑ̄ius: deberet aīs ꝓbari. qz intelligenti sic

gnificatū termini aīs est eque dubiū sic ꝙ̄s. Verūtn in vno casu pōt teneri illud argumētū: vt accipiat ista ꝓpositio qñ aliq̄d est ꝑ̄ius naturaliter aliquo. ita q; per potentiā creatā pōt esse sine eo. ⁊ ꝑ ꝙ̄s sine quocūq; eiusdē rōnis vel eiusdē generis diuisiz. tūc pōt esse sine quolibet cōiunctiz per potentiā diuinā. si ista ꝓpositio ꝓcedat. ex ꝑ̄oritate nature pōt ꝓbari sepabilitas ꝑ̄ioris a posteriori sine petitione principij. ⁊ isto modo ex ꝑ̄oritate nature materie respectu formē. qz scz naturaliter hec materia pōt esse sine hac forma ⁊ sine illa forma. ⁊ sic de qualibet diuisim: sine petitiōe ꝑncipij. inferr q; per potentiā diuinā materia ꝑt esse sine omi forma. Verūtn ista ꝓpositio sit vlr vera. alias dicet.

Ad secūdā ꝓba.

Ad aliā ꝓbationē ꝓcedo. q; pbs babet cōcedere. q; deus nō est ꝑ̄ior natura corpe celesti. accipiēdo ꝑ̄us natura vt distinguit cōtra oēs alios modos ꝑ̄ioritatis. Verūtn ꝑ̄ius natura accipit ꝓ ꝑ̄iori digni tate ⁊ ꝑfectione. et sic est ꝓcedēdū q; de⁹ ē ꝑ̄ior natura oi corpore.

Ad aliā ꝓbationē dico. q; ꝓcessa illa ꝓpositione q; oīe absolutū creatū pōt esse sine quocūq; alio per potentiā diuinā nihil est ꝑ̄ius natura alio absoluto simpliciter ⁊ absolute loquēdo. nisi solus deus. ꝙ̄a nullū est absolutū excepto deo. ꝙ̄n sine illo qđcūq; aliō poterit esse per potentiā diuinā. Verūtn naturaliter loquēdo aliq̄d ē ꝑ̄ior natura alio. ꝙ̄a per naturā hoc pōt esse sine illo. ⁊ sic loquitur pbs. ⁊ isto modo materia est ꝑ̄ius natura forma. ꝙ̄a naturaliter hec materia pōt esse sine ista forma. ⁊ nō econuerso.

Instatur

Si dicatur q; ſm istū ꝙ̄uis hec materia essz ꝑ̄ior natura hac forma. tn̄ materia absolute nō est ꝑ̄ior forma absolute. ꝙ̄a impossibile est per naturā q; sit materia ꝙ̄n sit forma.

Respondetur

Dico q; sicut ex frequēter dictis pōt patere. hec ē simplicit cōcedēda. materia est ꝑ̄ior natura forma. qz habz multas singulares veras. ⁊ tn̄ hec indiffinita nō pōt esse vera materia est. nisi hec indiffinita sit vera forma est. sed ex hoc nō sequit q; materia nō sit ꝑ̄ior forma. sed de hoc ꝓceptu cōi ad oēs materias nō pōt ꝓdicari esse existere. nisi de hoc cōi ad oēs formas ꝓdicetur esse existere. nisi per potentiā diuinā. ⁊ iō pōt ꝓcedi. q; iste ꝓceptus nō est ꝑ̄ior natura illo ꝓceptu. sed iste ꝓcept⁹ nō est de essentia rei. sicut frequēter dictū est.

Ad illud qđ scdo obijcit dico. q; ꝓprie loquēdo nunq; est simultas aliquor⁹ duor⁹ nisi ꝓpt aliqđ tertiū idem correspondēs vtriq; illor⁹. q̄ dicūtur esse simul. sicut aliqua dicūtur esse simul: quia sunt in eodē loco. aliqua quia sunt in eodē tēpore. ⁊ ideo nō est ꝓprie concedēdū q; aliqua sunt simul ꝑfectione vel causalitate

vel origine. ⁊ iō in talibus nō sunt ꝓprie instātia vel signa. Et qñ dicit q; cōceditur aliqua sunt simul natura. Dico q; hoc nō est nisi ꝓpt tēpus cōnoratū per talē simultatē. Unde illa dicūtur esse simul natura quor⁹ vnū nō pōt ee in quocūq; tēpore nisi in eodez sit alterū. ⁊ ita tūc cōnoratur per simultatē nature. sicut per ꝑ̄oritatē nature. ⁊ ideo nō assignabūtur alia instātia q; instātia tēporis. Un̄ sicut aliq̄d est ꝑ̄ius natura alio. qz pōt esse simpliciter in aliquo tēpore vel instāti. alio nō existēte in eodē tēpore vel instāti. et ita ꝑ̄ius natura dicit aliquod tēpus vel instās posse correspōdere vni ꝙ̄uis nō correspōdeat alteri. ita simul natura connorat oīne instās correspōdens vni correspōdere alteri necessario. ⁊ hoc loquēdo de potētia creature. ⁊ ideo nulla instantia cōnorat nisi tēporis. ⁊ ideo nunq; dicūtur aliqua esse simul natura q; tūcunq; vnū sit in alio. dūmodo naturaliter vnū possit esse in aliquo instāti tēporis. alio nō existente in eodē.

Ad tertiā obie.

Ad tertiā obiectionē dico. q; essentia nō refertur relatione realiter differēte ad personā. q̄uis sit ibi ordo realis qualis dictus est. quomodo autē possit esse ordo realis sine reali relatōe patebit alias quādo ostēdetur q; deus realiter est creator: sine omi relatione reali tali.

Ad quartā obie.

Ad quartā obiectionē dico. q; actus quādo cōstituit suppositū: nō est posterior supposito. ſ magis econuerso nō est tn̄ actus talis ꝑ̄ior. nec causalitate ꝓprie loquēdo. nec natura. nec tēpore. ſ tn̄ quadam ꝑ̄oritate ꝙ̄s. qz sequit. a est suppositus: ergo a est actus ille. ⁊ nō econuerso.

Ad cōfirmatōes

Ad cōfirmationē dico q; nō debet ꝓprie cōcedi q; pater ꝑ̄ius intelligit ꝙ̄ filius. Un̄ talis modus loquēdi est abusiuus. vl simplicit falsus sub isto tn̄ intellectu pater intelligit a se. filius nō intelligit a se. pōt concedi ⁊ sub nullo alio. ⁊ ita pōt cōcedi q; pater ꝑ̄ius creat ꝙ̄ filī⁹. sed ex ꝫ nō sequit q̄n filī⁹ posset vere intelligere ⁊ creare.

Ad scām

Ad aliud cōcedo. q; intellectio est respectu filij. ſ ex hoc nō sequitur q; sit respectu filij nō existētis.

Justāria

Ja ista ꝙ̄a impossibile est q; filius sit nō existēs.

Responsio

Et si dicat q; intellectio sit ꝑ̄ior filio. et per ꝙ̄s filius nō est in illo ꝑ̄iori. ⁊ ita ꝑ̄o tūc filius est nō existēs. ⁊ ꝑ ꝙ̄s si tūc intellectio sit respectu filij. ē respectu filij nō existētis.

Ad ultimū

Ad illud et oīa cōsimilia ꝓt⁹ responsio per ꝓdicta q; qñ dicit q; si intellectio sit ꝑ̄ior filio. g̃ filī⁹ nō erit in illo ꝑ̄iori. patet per ꝓdicta q; ꝙ̄a nō valet. ꝙ̄a filī⁹ poterit esse in illo ꝑ̄iori. qz nihil pōt esse ꝑ̄ius nisi ista intellectio. ⁊ est cōcedēdū q; filius est in ista intellectione sicut est in essentia diuina. posito etiā q; filius nō esset in ista intellectione. ⁊ ꝑ ꝙ̄s nō esset in isto ꝑ̄iori.

Ad quintā obie.

Ad quintā obiectionē dico. q; intellectio creature ē eadē oīmino essentie diuine. ⁊ iō sic cōcedit q; essentia diuina est ꝑ̄ior ꝑsona ꝓpria tali ꝙ̄ne: ita debet ꝓcedi. q; intellectio creature ē ꝑ̄ior. qz ita est eadē intellectio creature esse tie diuine: sicut essētia essentie.

S

Ad primū or.

Ad primū oīm̄ dico. q; nō ē de intētōe beati augustini: q; filī⁹ nascat de oīb⁹ q̄ sūt i notitia patris obiectiue. ſ qz nascit de sciētia dei patris i q̄ sūt oīa alia obiectiue. q; aūt illa gloſa nō sit extorta pōt patere: qz beatus aug̃. ibidē ponit q; oīa q̄ sunt in patre sunt i filio. ita q; oīa q̄ nouit pater nouit filī⁹. et q; oīa q̄ sunt i filio sunt nata de bijs q̄ sunt in patre. ⁊ tn̄ manifestū ē: q; creature cognite a filio nō sūt nate de creaturis cognitis a patre. Utrobiq; g̃ intelligit q; filī⁹ q̄ nouit oīa q̄ nouit pater nascitur de sciētia dei patris. in qua pater nouit oīa. et eadē q̄ nouit filius. Maūt hec sit intentio beati augustini ꝑt⁹. qz dicit ibidē sic. Nouit oīa q̄ nouit pater. sed ei nosse de patre est sicut ee nosse cm̄ ⁊ esse ibi vnū est. ⁊ sequitur. Verbum ꝫ ve veritas est. qm̄ quicquid est in ea sciētia de qua est genitū. ⁊ in ipso ē. qđ aūt in ea nō ē. in ipso nō ē. qđ est sic intelligendū. q; ꝙcquid est obiectiue in sciētia de qua nascitur verbū hoc est obiectiue in sciētia verbi qđ nascitur qz quicquid gignit ab ista sciētia. illud cognoscitur et est in verbo obiectiue. ⁊ sic est intelligendū illud qđ sequitur. nouit ita q; deus pat omnia in se ipso. nouit ⁊ in filio. ſ in se ipso tā q; seipm̄. ⁊ in filio tanq; verbū suū. quod ꝫ duz natū est de oīmodis bijs q̄ sunt in seipso. oīa

Universidad de Deusto
Biblioteca

similiter nouit ⁊ filius in se scz tanq̄ ea que nata sunt de bijs q̄ pater nouit in seip̄o. in patre scz tanq̄ ea de quib⁹ nata sunt que ipe fili⁹ nouit in ipo. Qualiter aũt ista auctoritas sit intelligēda postea magis apparebit. Ad aliud q̄ dicit q̄ q̄n in aliquo sunt ordines ⁊c. ista ꝓpositio nō est vera propt falsam implicationē qz implicat ibi q̄ vterq; ordinū haberet tales gradus qui essent signa vel instātia. ⁊ iō q̄n dicitur q̄ intellectus diuinus in p̄mo instāti nature cōparatur ad essentiā suā. et in secūdo ad creaturā. hoc est simplicit falsuz. qz nō sunt talia instātia nature. nec est talis ordo inter intellectionē diuine eēntie ⁊ intellectionē creature. sed est eadez oībus modis. Verūtn̄ inter ipam eēntiā diuinā cognitā ⁊ creaturā cognitā est ordo. nec oportet q̄ sit cōsimilis inter intellectionē ⁊ intellectionē qualis est inter obiecta. sicut nec requirit rāta distinctio quāta p̄t reperiri inter obiecta. Ad vltimuz dico q̄ nullū eēntiale diuinū includit aliquē respectū ad creaturā. Verū aũt aliq̄s ꝓceptus vel nomē significās aliq̄d eēntiale deo. significet etiā respectū ad creaturā vel cōnotet aliquaz creaturā. nō est cura ad ꝓsens. q̄a hoc posito nihil est ad ꝓpositū. cū nihil tale possit esse realiter diuina essentia. Ad primuz principale nego maiorē q̄ nihil posterius alio est illi coeternū. Ad ꝓbationē dico q̄ prius ⁊ posterius duratione nō sunt simul. tn̄ prius et posterius fm originē possunt esse simul. Ad aliud dico q̄ nō vniuersaliter omi modo sicut corruptio se habet ad non esse. ita generatio se habet ad esse. sed si habeat veritatē. precise habet veritatē de generatiōe alicuius de nouo de generatione autez que est ꝓductio alicuius fine omi none esse precedente non habet veritatem.

Ad secundū

Ad tertiū

Ad primuz principale

Ad probationez

Ad scōm principale

Distinctio decima. Questio prima.

Vtrā distinctio nem decimā quero. Vtrū voluntas sit principiū productiuz spiritussancti.

Distinctio decia

Questio I

Arguitur Primo

Secundo

Tertio

Nō. q̄a nihil posterius potest esse principiuz cōicandi prius. sed voluntas est aliquo modo posterius essentia. ergo nō potest esse principiū cōicandi essentiā. Prererea. si voluntas sit principium producendi spiritūsanctū. Aut ergo inquātuz volūtas. aut inquātum infinita. si inquātum volūtas. ergo omis voluntas. si inquātuz infinita ergo omis infinitū. ⁊ per cōsequens spiritussanctus esset principiuz productiuū. Prererea. nihil producitur actu volūtaris nisi precognitum. ergo si voluntas esset principiū productum spiritussancti: spiritussanctus essz pcognitus. sed oms tale ꝓducitur p modū exemplaris. q̄ spir. tussanct⁹ ꝓducit p modū exemplaris ⁊ p ydeam. Ad oppositū. amor nō ꝓducit nisi per actū volūtaris. ꝑ hz beatū augustinū in diuersis locis spūssanctus est amor. q̄ ⁊c. Ad questionē dicitur p̄mo q̄ volūtas est p̄ncipiū ꝓductiuū. Scōo q̄ est p̄ncipiuū ꝓductiuū alterius persone ab illa que ꝓducitur per intellectū. Tertio ex bijs q̄ tm̄ sunt due persone ꝓducte in diuinis. Primū declarat sic. Principia productiua ex quo nō dicūt de se ipfectione reducūtur ad aliquod vnū perfectū vel ad aliqua perfecta in tanta paucitate ad quātaz reduci possunt. Non possunt aũt omia reduci ad vnū p̄ncipiū. q̄ illud vnū haberet determinatū modū agendi alterius ist⁹ scz nature vel volūtatis. qz inter modos ꝓducendi nō ē aliquis modus medi⁹. q̄ nō possunt hec reduci ad maiorē paucitatē q̄ ad dualitatē. p̄ncipij scz ꝓducciui p̄mi per modū nature ⁊ p modū volūtatis. ⁊ tn̄ ista ad que tanq̄ ad pfecta stat tota ista reductio p̄ncipioz. vt simpliciter pfecta ābo ista p̄ncipia sub rone ꝓpria sua ponent in deo vt est p̄ncipiū ꝓducēs. Ex bijs vltra. i quocūq; ē p̄ncipiū aliquod q̄d ex rōe sua est p̄ncipiū ꝓductiuū. ē in eo p̄ncipiū ꝓducēdi si est in eo sine imperfectiōe. ⁊ nō intelligatur ꝑ habere aliquod ꝓductū simpliciter adequatū. in deo est formaliter voluntas ex natura rei. ⁊ hoc sub rōe p̄ncipij ꝓductiui libere respectu amoris. ⁊ ptz q̄ est ibi sine imperfectione. q̄ erit in deo p̄ncipiū ꝓducendi amorē ⁊ ꝑ fm ꝓportionē perfectionis sue. ita q̄ sicut voluntas creata est p̄ncipiū ꝓducendi amorez tm̄ quāto amore ipsa pōt amare obiectū. q̄ dicitur amor adequatus. ita ista voluntas erit p̄ncipiū ꝓducendi amorē tm̄ quāto ipsa ē nata amare obiectū infinitū. sed nata est amare obiectū amore infinito. q̄ nata est esse p̄ncipium ꝓducendi amorē infinitū. Ex hoc sequitur scōm. quia cū p̄ncipia ꝓductiua q̄ sūt natura ⁊ volūtas habeāt oppositos modos p̄ncipiandi. nō possunt eidē p̄ncipio cōperere. et per ꝓns cū intellectus diuinus sit perfect⁹ sicut intellectus inquātū est potētia operatiua natus est intelligere obiectū quātū ipz est noscibile. ita inquātū est potētia ꝓductiua notitie genite natus est esse p̄ncipiū tante notitie quāta pōt eē obiecti. ⁊ cū ista p̄ncipia sint alteri⁹ rōis: oz q̄ ꝓductiones ⁊ ꝓducta sint alteri⁹ rōis. Ex istis seq̄t q̄ tm̄ sūt due psone ꝓducte. qz si nō sūt nisi duo p̄ncipia ꝓductiua tm̄ sūt due ꝓductiones nūero. ꝓbo. q̄ vtrūq; p̄ncipiū ꝓductiuū habet ꝓductionē sibi adequatā ⁊ coeternā. q̄ stare ista ꝓductiōe nō pōt habere aliā. Contra istā opinionē arguo p̄mo. qz nō ꝓbat sufficienter q̄ volūtas sit p̄ncipiū ꝓductiuū. f.l. qz ꝓpō illa accepta scz in quocūq; est p̄ncipiū aliq̄d q̄d ex rōe sua ē p̄ncipiū ꝓductiuū. ē in eo p̄ncipiū ꝓducēdi ⁊c. videt esse negāda fm istū doc. qz si sic. sequeret q̄ essent plures psone i diuinis q̄ tres. ꝓbatio ist⁹. q̄a sicut intellect⁹ ē de se p̄ncipiū ꝓductiuū notitie. ita act⁹ amādi ē de se p̄ncipiū ꝓductiuū amoris habitualis. q̄ cū act⁹ amādi deū sit in deo sine oīi ipfectiōe: erit in deo p̄ncipiū producēdi. ꝑ nō pōt eē p̄ncipiū ꝓducēdi spiritū sanctū. qz fm istū doc. volūtas ⁊ nō act⁹ volēdi ē p̄ncipiū ꝓducēdi. f.l. q̄ ē aliqua alia ps̄ona ꝓducta a spiritusācto. Si dicat q̄ act⁹ amādi nō habet ex rōe sua q̄ ē ꝓductiu⁹ amoris habitual. ꝑ tm̄ in nobis ⁊ nō vlr. Contra. eadē facilitate dicet q̄ volūtas ex rōne sua nō habet q̄ sit ꝓductiua ꝑ tm̄ i nobis. ⁊ ita arguim̄tū illud nō cōcludit plus de volūtate q̄ de actu amādi. Eodē mō pōt argui de actu intelligēdi respectu sapiētie. qz act⁹ sciēdi vel act⁹ speculādi ē p̄incipiū ꝓductiuū sapiētie. Nec valet dicere: q̄ nullū istoz ē ꝓductiuū nisi alicui⁹ ipfecti. ⁊ nihil ipfectū ē in deo. ⁊ iō nō pōt esse ꝓductiuū alicui⁹ ad intra. hoc nō valet. qz sicut intelligere ē pfectio simpliciter. ita ipsa eēntia ē perfectio simpliciter. q̄ ita poterit aliquis act⁹ intelligēdi eē p̄incipiū ꝓductiuū sapientie in diuinis sicut intellect⁹ ē p̄incipiuz notitie genite. Contra istū. videt q̄ positio q̄ essent p̄incipia ꝓductiua alteri⁹ rōnis q̄ nō oporteret ꝓducta eē alteri⁹ rōis. qz p̄incipia alteri⁹ rōnis pñt cōcurrere ad vnū ꝓductū. igit et pluralitate tali p̄incipioz ꝓductiuoz nō pōt argui pluralitas ꝓductoz. Assumptū ps. qz fm istū doctorē essentia ⁊ intellect⁹ cōcurrūt tanq̄ vnū p̄incipiū totale ad ꝓductionē ꝑbi. ⁊ tn̄ ista sūt alteri⁹ rōis. Silr si repugnet intellectui diuino ⁊ volūtati dine facere vnū totale p̄incipiū respectu vni⁹ ps̄one ꝓducte aut hoc est quia vnū est naturale et aliud liberū. aut quia vtrūq; est de per se perfectū ⁊ infinitū se solo sufficiens in ratione p̄incipij ꝓductiui respectu sui ꝓducti. Primū non impedit. tum quia fm eum obiectū ⁊ voluntas i nobis concurrūt. tanq̄ due cause partiales respectu eiusdem volitionis producende. tū q̄a fm eundez sicut intellectus paternus habēs obiectum intelligibile sibi ꝓsens est p̄incipium ꝓductiuū verbi. ita volūtas habens obiectum volibile vel amabile sibi ꝓsens ē p̄incipiuz productiuū. f.l. q̄ sicut fm eum essentia et intellectus faciunt vnū totale principium

Incipit primo.

Ex ista.

Oppugnatio

Instatur cōtra dicta

In oppositū

Pro responsione tria ostēdūtur ab aliquibus

Primū ostenditur

Scōm ostenditur

Tertiū ostenditur

verbi. ita essentia que est primū obiectum voluntatis et ipsa voluntas facient vnuz totale principiū. f.l. ergo nec in deo nec in nobis ē repugnantia: quin principiū naturale ⁊ liberuz faciant vnū principiū totale eiusdem ꝓducti. Nec scōm impedit. quia sicut dictū est per eūdem. essentia diuina ⁊ intellectus non obstāte infinita perfectione tam essentie q̄ intellectus faciunt vnū principium totale respectu verbi. ergo eodem modo non obstante infinitate intellectus ⁊ voluntatis poterunt facere vnū principium totale eiusdem producti.

Ex isto patet q̄ rationes probantes q̄ voluntas non est principium. f.l. inquātū voluntas. et q̄ pater et filius non spirant. f.l. inquātum diligunt se mutuo. per hoc scilicet q̄ volūtas sit prior actu volendi. et etiam vt prior talī actu mutuo se diligendi. non sunt sufficientes. quia posito q̄ esset ibi talis priorit⁹ ⁊ distinctio non pōt probari aliquod illoz esse principium sufficiens sine alio respectu talis persone. sicut nec potest probari: q̄ natura sit principium sufficiens cuiuscūq; persone sine intellectu et voluntate. Si dicatur q̄ non est simile. quia nulla persona ꝓduci pōt in diuinis nisi per medium intellectus vel voluntatis: et ideo natura se sola sine intellectu et voluntate non pōt esse principium totale cuiuscunq; persone. Hoc non satisfacit. de ꝺ enim est questio. An scz ex quo essentia est principium actiuū perfectum ⁊ infinitū an possit esse p̄incipiū sufficiens respectu alicui⁹ persone. nō cōcurrente intellectu ⁊ voluntate in ratione p̄incipij ꝓductiui. sicut ponit essentiā ⁊ intellectū esse principiū totale persone secunde sine voluntate. ⁊ posset eque rationabiliter probari vnū sicut reliquū. Ita enim videtur in nobis q̄ essentia vel natura est principium productiuū sine intellectu ⁊ voluntate. sicut intellectus sine voluntate. Confirmatur. quia essentia est prior intellectu fm istos. q̄ in illo p̄ori poterit habere personā producta. ⁊ per cōsequens esset persona aliqua producta ante filiū. Ita enim arguūr q̄ esset aliqua persona producta ante spiritūsanctū si produceretur a voluntate inquantū voluntas. quia volūtas habens obiectum diligibile sibi ꝓsens est prior actu volendi. Si dicatur q̄ non est simile. q̄ volūtas pfecta habēs obiectū diligibile sibi ꝓsens in supposito conuenienter est principium productiuum sufficiens: sed non sic essentia vt ipa prior est intellectu. Hoc nō sufficit. primo qz hoc deberet ꝓbari: scz q̄ essētia nō ē sic sufficiēs ⁊ q̄ volūtas ē sic sufficiēs qz eadē facilitate q̄ tu dicis q̄ essētia non est

Inualidatio rōnis

Iustātia

Improbatur

Confirmatio

Obijcitur

Respōdetur

Universidad de Deusto
Biblioteca

sufficiēs sine irellectu. eadē facilitate diceret aduersarius q̄ volūtas non est sufficiens sine actu volēdi. Secūdo nō sufficit. q: sicut ex pōritate volūtatis habentis obiectū diligibile sibi p̄sens nō pōt ,pbari q̄ p̄us sit p̄ncipiū spirandi. s.s. q̄ habz actū volēdi. q: cū tali p̄ozitate stat etiā p̄ozitas actus volēdi respectu actus spirandi etiā fz istos. ita ex tali p̄ozitate nō pōt ,pbari q̄ sit p̄ncipiū spirādi. ⁊ nō actus volendi. imo stat q̄ tā volūtas q̄ actus volendi sit p̄ncipiū spirādi. s.s. Si dicaḱ q̄ nō. q̄a in nobis videm? q̄ ipa sola voluntas cū obiecto pōte sufficit. ⁊ iō etiā in deo sufficiet. Contra. q̄uis voluntas creata cū obiecto sufficiat respectu ,pducti p̄mi a volūtate. si rō eēnt duo ,pducta a volūtate ordinata necessario vel int volūtatē ⁊ ,pductū esset aliq̄ mediū nō ,pductū a volūtate. vltimū ,pductū necessario essz a p̄ozi medio in aliquo genere p̄ncipiū. g̃ eodez mō i diuinis si actus volēdi sit p̄or actu spirādi oporteat q̄ bēat rōnē p̄ncipij respectu ipi?

Euasio.

Reprobatio

Assumptū ptz: q: fm istos. omis effect? suffic iēter depēder ex suis causis essentialib?. g̃ nihil ē essentialiter p̄us aliquo effectu nisi sit cā illi? in aliquo genere cause. g̃ oīe p̄us siue ,pductū siue nō ,pductū a voluntate respectu actus ,pducti a volūtate. est cā ipsi? act? in aliquo genere cause. Ex ,dictis ptz cōtra tertiū. q̄ ex dualitate p̄ncipioz ,pductiuoz si poneret nō pōt ,pbari trinitas p̄sonarū. q: nō pt ,pbari dualitas personarū ,pductarū. cū sicut ,pbatū ē nō pōt ,pbari quin illi p̄ncipia ,pductiua p̃nt cōcurrere ad vnū ,pductū. Preterea nō pōt ,pbari quin vnū p̄ncipiū ,pductiuū habet diuersa ,pducta alterius rōnis. cū ,pductiuū vni? rōnis: possit habere ,pducta alteri? rōnis. Ideo dico aliter ad questionē dicendo p̃nter ad dicta in p̄cedētib?. De p̄mo q̄ voluntas ē p̄ncipiū elicitiuū spiratōis. Scōo q̄ supposita ,pductiōe in diuinis nō pōt euidēt inferri eē plures ,pductiōes. Tertio q̄ ex pluralitate ,pductionū nō pōt inferri euidēt tm dualitas ,pductionuz. Quarto q̄ oia ista sola fide tenēt.

Cōtra tertiū di. i statur primo.

Scōo.

Ad tertiū ostēditur primo

Primū ostēditur primo

Ad quartū ostēdit.

Ad primū p̃n.

Ad scōm

Ad tertiū

Primū declarat. q: fm veritatē fidei. s.s. ve ,ducit a p̄re ⁊ filio. g̃ si sit aliq̄ p̄ncipiū ,pductiuū illi? cū illō nō possit eē relatio. q: vna relatio nō pōt eē p̄ncipiū elicitiuū alteri? relatiōis correlatiue. nec sui ipsi?: oz q̄ p̄ncipiū elicitiuū erit aliq̄ absolutū. ⁊ ostensum est p̄us q̄ nihil est absolutū in diuinis nisi essentia diuina q̄ oīb?modis ex natura rei est volūtas. g̃ nisi aliqs modus grāmaticalis vel logicalis ipediat sicut cōcedendū ē de essentia q̄ ē p̄ncipiū elicitiuū spiratōis. ita ē eodē modo p̄cedēdū de volūtate. Qualit̄ tn aliqs pōt hec verificari. essentia ē p̄ncipiū spirādi. ⁊ aliter ista. volūtas ē p̄ncipiū spirādi. ,ppt hoc q̄ subiectū vni? aliq̄d cōnotat q̄ nō cōnotat subiectū alteri?: pōt patere in p̄ma. q. dis. vi. si illa q̄ ibi dicūtur ad ista applicent.

Quēritur.

Respondet

Obiecto.

Respōsio

Duo probātur

Scōz declarat. scz q̄ ex ,pductiōe diuina nō pōt inferri euidēter eē plures ,pductōes in diuinis. q: vbicūq̄ ē vnū p̄ncipiū ,pductiuū nō pt inferri euidēt pluralitas ,productionū. ⁊ sicut frequēter ostensum ē in deo ē p̄cipue vnū p̄ncipiū ,pductiuū q: ibi ē tm vnū absolutū oīno idistictū. g̃ nō pōt inferri euidēter q̄ sūt plures ,pductōes i diuinis. Tertio dico q̄ ex pluralitate ,productionū i diuinis nō pōt inferri euidēt tm dualitas. q: nō pōt sufficiēter ,pbari q̄nvnū ,productiuū possit eē respectu pluriū ,productoz q̄ duoz. Ideo dico quarto q̄ sola fide tenēt q̄ tm sūt due p̄sone ,producte. vna ip̄producta ⁊ iō trinitas p̄sonarū sola fide tenēt.

Ad scōm dico: q̄ nec volūtas increātū volūtas. nec increātū infinita ēest p̄ncipiū spirandi. s.s. ⁊ increātū volūtas est formaliter ⁊ oīno essentia diuina. ⁊ iō oīe q̄d ē formaliter ⁊ oīno ex natura rei diuina essentia. est p̄ncipiū spirādi. s.s. ⁊ spiritussanctus q̄uis sit realiter ⁊ pfecte diuina essentia. non tn̄ est formaliter diuina essentia. et iō non est p̄ncipiū spirandi. s.s.

Ad tertiū dico: q̄ illa ,ppositio. nihil ,ducit

citur actu volūtatis nisi p̄cognitū: pōt intelligi dupliciter. vel q̄ act? volūtatis elicitus sit quo volūtas ,ducit. ⁊ sic pōt cōcedi in creaturis. q: tale ,ductū ē volitū. et nihil est volitū a voluntate creata nisi p̄cognitū. tn̄ in deo ē simpliciter falsa. q: in deo actus volūtatis et actus intellectus ⁊ volūtas sunt omnibus modis idē. nec plus distinguit actus volūtatis a volūtate: q̄ distinguitur volūtas a volūtate. Verūtn̄ nō est forte ,ppria locutio: actus volūtatis diuine. ꝑ magis ,ppie dicendus ē actus volendi vel velle q̄d est volūtas diuina. ⁊ iō sicut spūssanct? qui ,ducitur volūtate nō est p̄cognitus ita nec spūssanct? qui ,ducitur actu volendi est p̄cognitus. Aliter pōt intelligi: q̄ quic̄q̄ ,ducitur actu volūtatis est p̄cognitū. q: quic̄q̄ est a volūtate. est p̄cognitū: ⁊ sic est falsa. etiā in creaturis. q: volitio q̄ ,ducit a voluntate nō est p̄cognita. Et si dicaḱ: q̄ volūtas est p̄ioz spiritusancto. ⁊ similiter intellectus est p̄or spiritusancto. ⁊ in illo p̄ioz patet intelligit spiritūsanctū. g̃ p̄ius intelligit ārē q̄ ,ducat spiritūsanctū. Dico q̄ pater ē p̄or. ⁊ silr intellectus ⁊ etiā intellectio est p̄ioz aliqua p̄ioritate. s.s. Illud dictū est p̄us dis. ix. Et pōt aliquo mō cōcedi q̄ pater intelligit spiritūsanctū in illo p̄ori. q: fm beatū augustinū iij. de trini. c. xiij. Pater intelligit oīa in se ipso. igitur intelligit. s.s. in seipo. ⁊ p ons in illo p̄ori. s.s. ⁊ ita pōt cōcedi aliquo mō q̄ pater in illo p̄ori ,producit spiritūsanctū. q: scz in seipso ,producit. s.s. Vn̄ sic cōcedit q̄ spūssanct? ē in patre. ita pōt sub bono intellectu cōcedi: q̄. s.s. ,ducitur in patre. et p ons pater ,ducit. s.s. i seipo. ⁊ p ons ,ducit. s.s. in illo p̄ori. ⁊ ex ꝑ nō sequit q̄ sit p̄cognit?. ꝑ solū sequit q̄ sit cognitus i aliquo p̄ori. s.s. ⁊ hoc ē verū: sicut ē verū q̄ ē i aliquo p̄ori. s.s. q: ē i p̄re q̄ ē p̄or. s.s. Que. ij.

Ecundo quero

Utrū spiritussanct? libere p̄ducaḱ. Et non arguit. q̄cq̄d libere ,producit: ,producit cōtingenter. ꝑ spiritussanct? nō ,producit cōtingēt. q: tūc esset cōtingēs. g̃ ⁊c. Ad oppositū. volūtas ē potētia libera. g̃ illud cui? p̄ncipiū ,productiuū est volūtas ,producit libere. hmōi est. s.s. sicut dictū ē in. q. p̄cedēti. igit̄ ⁊c. Ad. q. cōiter respōdet: q̄ spiritussanct? libere ,producit. ⁊ hoc distinguēdo liberū cōtra naturale: vt fili? ,producitur naturaliter nō libere. ecōuerso spiritussanct? ,producit libere nō naturaliter. Nec obstat q̄ spiritussanct? necessario ,producit. q: necessitas stat cū libertate. Vn̄ aliq̄ p̄mo ,pbāt q̄ necessitas stat cū libertate respectu eiusdē.

Secōo ostendūt in quo consistit rō libertatis.

Primū ,pbat p beatū augustinū in enche. ca. viij. lxxxiij. vel. lxxj. Sic inquit oportebat fieri p̄us hōiem. vt bn̄ velle possit ⁊ male. nec gratis si bn̄: nec impune si male. postea nō sic erit vt male velle nō possit. nec iō libero carebit arbitrio. q̄ppe liberi? erit q̄ omino nō pōt seruire peccato. ⁊ subdit quasi ꝓ ,pbatiōe. Ne q̄ eēm culpāda ē volūtas: aut volūtas nō ē aut libera dicēda nō est q̄ beati sic eē volum?. vt eē miseri nō solū nō velim?. ꝑ nequaq̄. velle possimus. Preterea anselm? de libero arbitrio. c. i. q̄ sic habet q̄d decet ⁊ expedit vt hoc amittere nō queat: liberior ē q̄ ille q̄ sic habet hoc ip̄m vt possit ,pdere. ⁊ ex hoc cōcludit liberior est igit̄ volūtas q̄ a rectitudine declinare nequit. Preterea ,pbaḱ p rōnē. Primo q: volūtas diuina necessario vult bonitatē suā. ⁊ tn̄ i volēdo eā ē libera. igit̄ ⁊c. minor ,pbaḱ. q: potentia opans circa vnuz obiectū nō absolute ꝑ in ordine ad aliud ē oparīua circa vtrūq̄ obiectū. sicut arguit pbs scōo de aīa de sensu cōi ꝑ volūtas diuina refert ad finē oīa alia. g̃ opatur circa oīa alia. ꝑ circa illud q̄d est ad finē libere opatur ⁊ cōtingēter. g̃ libere vult bonitatē suā. Preterea scōo ,pbaḱ idē ,ppter q̄d ꝓmo sic. actio circa finē vltimū ē pfectissima in tali actione necessitas in agēdo ē pfectōis g̃ necessitas i ea nō rollit. ꝑ magis ponit q̄d ē pfectionis. cuiusmodi ē libertas Preterea cōditio intrinseca ipsi? porētie vl absolute vl in ordine ad actū pfectū nō repugnat pfectōi in opando. nūc aūt libertas vel est cōditio intrinseca volūtatis absolute vel saltē i ordine ad actū volendi. igit̄ ipa libertas pōt stare cū cōditōe pfecta possibili in opando. talis cōditio ē necessitas. ⁊ specialr vbi ipa ē possibilis. est aūt sēp possibilis vbi neutrū extremū requirit cōtingētia in opatiōe q̄ ē mediū iter extrema sic ē in ,pposito. igit̄ ⁊c. Circa scōm dī: q̄ cū dī volūtatē necessario velle. necessitas pōt determinare actū volendi vt terminaḱ ad obiectū. ⁊ sic ē verū ⁊ manifestū intelligēdo de bonitate diuina. Aut pōt necessitas determinare actū vt egredit̄ a volūtate. ⁊ hoc pōt intelligi dupliciter. Uno mō vt sit necessitas ꝓma ad volūtatē. ⁊ volūtas intelligaḱ cadere sub necessitate tāq̄ impellēte in actū ⁊ figēte i actu si sic eēt volūtas agereḱ ⁊ nō ageret nec staret in tali actu libertas alio mō intelligit̄ necessitas cōcomitās. ita q̄ ipa intelligaḱ cadere sub volūtate sic q̄ volūtas ,ppt firmitatē libertatis sue sibi ipi necessitatē imponit in eliciēdo actum. et in perseuerando siue figendo se in actu. ⁊ ideo cōcomitatur eū necessitas nature.

Primum probat primo

Secūdo

Tertio

Quarto

Secundū

Universidad de Deusto
Biblioteca

D Opinio scōa

Aliter dicit doctor cuius opinio ad primū articulū erat recitata. Si inquit queraē. Unde est q̄ volūtas licet sit necessario agēs non tñ naturaliter agens. cū nō possit natura magis eē determinata ad agendū q̄ q̄ sit necessitata ad agere. Declarat sic. oīne inquit naturale agēs vel ē oīnino p̄mū. vel si est posterius est ab aliquo p̄mo naturaliter determinatū ad agendū. ꝫ volūtas nūq̄ pōt esse agēs oīno primū. ꝫ nec pōt eē determinata naturaliter ab alio agente supiori q̄ ipamet ē tale actiuū qđ se ipsaz determinat ad agēdū. sic intelligē do q̄ si volūtas aliq̄d necessario velit. puta. a. nō tñ illud velle naturaliter causaē a causante volūtatē etiā si naturaliter causaret voluntatē. ꝫ posito actu p̄mo quo voluntas ē voluntas. si ipa sibi relinqueret. & si posset cōtingēt habere vel nō habere hoc velle, tñ seipam determinaret ad hoc velle. Uñ etiā dī q̄ naturale agēs nō pōt magis determinari q̄ q̄ necessitetur. Respōdeē q̄ licet necessariū sit supp̄tū determinatū quo ad cōclusionē i determinatiuis ad vtrūlibet. tñ aliq̄d necessariū alio mō est determinatū q̄ aliud: sicut ignē eē calidū vel celū eē rotundū ē determinatū a causā te vl̄ bāte eē celi & rotūditatē. ꝫ graue ē determinatū ad descensuz nō babito necessario ab ipso generante actū descendendi. ꝫ tñ habito ab ipso p̄ncipio naturaliter determinatiuo ad descendendū. Volūtas aūt creata si necessario vult aliq̄d nō ē sic determinata a creāte ad illud velle sicut graue ad descensum ꝫ tñ a creante habet p̄ncipiū determinatiuū sui ad velle. Si dicaē. si defectus grauis causeē a grauitate intrinseca: tūc graue mouet se. qualit igitur non eque libere sicut volūtas mouet se ad illud velle respectu cui? ipa volūtas ē necessaria rō causandi. Respōdet. illa causatio gravitatis respectu descensus ē naturalis: et ista libera. q: boc est boc: & illud ē illud. Breuit. g̃ dicit q̄ eē z modus essendi. agere & mod? agēdi sunt imediata. Uñ sicut nō ē alia rō quare boc habz talē modū essendi nisi q: ē tale ens. sic nō est alia rō quare ꝫ habet talē modū agēdi puta libere. nisi q: est tale p̄ncipiū actiuuz, scz liberū. Sic g̃ tenet q̄ spūssanct? necessario p̄ducit & libere. ꝫ tñ nō naturaliter. Sz salua reuerentia quoruñcūq;. magis vī bic eē difficultas de verbis q̄ de re. q: suppolito q̄ oīnis actio volūtatis sit libera. & q̄ p̄duci libere nō sit aliud q̄ p̄duci a volūtate. nō ē alia questio querere vtrū libertas stet cū necessitate: q̄ q̄rere vtrū volūtas possit aliquid necessario vel le. vel querere vtrū volūtas possit eē alicuius p̄ncipiū necessario actiuū seu p̄ductiuū. et tñ

E Unia aucto,

hec nō faciūt magnā difficultatē supponēdo q̄ volūtas pōt aliquid necessario velle maxime diuina. Arguendo tñ cōtra p̄dictā opinionē: p̄mo ostendā q̄ ꝫz vsū auctor. libertas ꝫm qđ distinguit cōtra p̄ncipiū naturale actiuum ē quedā cōtigētia vel indifferntia. ex quo sequit q̄ libertas nō stat cū necessitate. Secundo arguā in speciali cōtra modū saluandi alit libertatē in volūtate q̄ i alio p̄ncipio necessario actiuo. Primū nō pōt rone p̄bari. sicut nec significata vocabuloꝝ. & iō arguo p auc. p̄mo p. auc. pbi. ij. pbilicoꝝ vbi distinguēs p̄ncipia actiua. distinguit ea in naturā & intellectū. tūc quero. aut intendit distinguere intellectū respectu cuiuslibet sue operatiōis a p̄ncipio actiuo naturali aut nō. si sic. g̃ intellect? respectu nulli? ē p̄ncipiū actiuū naturale. qđ est manifeste falsū. etiā ꝫm istos. si em̄ boc essz verū. fili? in diuinis nō magis p̄duceret naturaliter q̄ spūssanct? qđ ist? negāt. Si nō. g̃ oportet q̄ boc sit. q: aliter ē p̄ncipiū aliquoꝝ actiuum & aliter alioꝝ. ꝫ nō pōt dari talis dīa. nisi q: aliquos actus habet in sua potestate: & aliquos nō. & ita intellect? ibi distinguit a natura respectu opationū respectu quarū cōtingēter se habet. Preterea. ix. metha. distinguit pbs inter potētias rōnales & irrōnales. q: rōnales valēt ad oppolita. Ex boc arguo sic. oīs potētia q̄ valet ad oppolita cōtingēter agit. ꝫ potētia rōnalis valet ad oppolita. g̃ cōtingēt agit: ꝫ potētia roalis & potētia libera ꝫz istos idē sunt. Uñ dicūt sic. Diuisio p̄ncipij actiui diuersis nōibus exp̄imitur. non solū apud diuersos ꝫ etiā apud aristotelē: vt ptz in secūdo phi. vbi p̄emisit ꝫm p̄positū: & nō ꝫm p̄positū. subdit q̄ ab intellectu & natura. & in. ix. metha. rōnales & irrationales potētie p ista. non ꝫm p̄positū. & natura & potētia irrationalis intelligitur p̄ncipiū qđ cōiter dicim? naturā. p alia tria intelligit aliud p̄ncipiū actiuū i quo cōcurrūt act? extrinseci intellect? & volūtas.

Arguēdo contra dicta duo facit.

Primum

Ex isto ptz q̄ pbs p ꝫm p̄positū: intellectū & potentiā rōnalē: intelligit p̄ncipiū liberū seu p̄ncipiū actiuū distinctū cōtra p̄ncipū actiuū naturale. g̃ respectu cuiuscūq; aliquid ē p̄ncipiū actiuū. & respectu eiusdē non dicit potentia rationalis actiua. respectu eiusdez dicetur p̄ncipium actiuū naturale. ꝫm q̄ principium actiuū naturale distinguitur cōtra principiū actiuū liberū. sed omne principium actiuū respectu cuius necessario agit. respectu illi? nō pōt dici potētia rōnalis. q: respectu illi? non pōt dici potētia valens ad oppolita. ideo respectu illi? diceē naturale p̄incipium actiuū Et ita apud pbos idem sunt p̄ncipiū actiuū

G Cōtra scōum

naturale: & p̄ncipiū actiuū necessarium seu necessario. Hoc pz per pbm & cōmen. ix. metha. cōmen. ix. vbi pbs distinguens inter potētias rationales & irrationales. subdit. tales quidē potentias necesse est q̄n actiuū et passiuū approp̄inquant. hoc quidē facere illud vero pati illas vero nō necesse. Ubi dicit cōmē. Potentie q̄ sunt sine ratione q̄n agēs approp̄inquat passo & nō est illic aliquod impediens extrinsecum. necesse est vt agens agat & patiens patiatur & subdit. Alie vero potētie. scilicet que sunt cū rōne non est necesse quādo approp̄inquant suis agēdis vt agāt. Ex isto ptz q̄ pbs et cōmē. nō ponūt potentiā realē respectu alicuius actionis. nisi quā habet agēs in sua potestate q̄ possit agere & nō agere. g̃ si idē sunt potētia rōnalis & libera: respectu nulli? dī potentia libera nisi respectu cuius est indifferēs & cōtingenter se habet. Preterea hec videē esse in tertio damas. in sententijs suis. c. xl. vbi dicit: q̄ illa q̄ sunt in potestate nostra. si facia mus ea vel si nō faciamus sunt obiecta liberi arbitrij. g̃ potentia nō est libera respectu aliquoꝝ nisi q̄ habet in sua potestate si faciat et nō faciat. Unde dicit damas. sic. Eoꝝ q̄ fiunt hec quidē sunt in nobis. hec aūt nō in nobis. In nobis quidē sunt q̄ nos sumus liberi arbitrij facere & nō facere. hoc ē opera q̄ p nos voluntarie aguntur. & sequitur. & simp̄r supple. sunt in nobis q̄ sequit̄ laus vel vituperatio et lex. Principaliter aūt et in nobis sūt illa opa de quib? cōsiliamur. cōsiliū aūt est eoꝝ q̄ pariter cōtingunt. Ex isto ptz q̄ illa dicūtur eē in nobis q̄ sunt in nostra potestate. ꝫ respectu taliū est india. g̃ ꝛc. Preterea omnē actionē liberā cōsequit̄ laus vl̄ vituperiū. ꝫ solā opationē elicitā cōtingenter cōseqūtur laus vel vituperiū. igit̄ sola diceē libere elicita. Cōtra secūdū p̄mo qđ dī q̄ voluntas nō pōt eē agens oīno p̄mū videtur esse falsum. q: ꝫm beatuz augustinū volūtas diuina est p̄ma cā omniuz. Sit̄ p̄batū est p̄us: q̄ volūtas diuina & intellectus & essētia diuina nullo modo distinguūtur. g̃ si deus est agēs p̄mū: volūtas erit agēs p̄mū. Preterea qđ dī: q̄ aliter determinatur graue ad descensū & volūtas aliter ad bocvel le si necessario velit nō ē verū. q: q̄cunq; sunt duo actiua necessaria respectu actuū suoꝝ q̄ oīnino vnifo:miter a suis causis p̄ducūtur et dependēt. & ab eisdē causis etiā vnifo:miter dependēt act? illoꝝ p̄ncipioꝝ necessarioꝝ actiuorū: nō alit̄ determinat̄ vnū illoꝝ p̄ncipioꝝ actiuoꝝ ad suū actū q̄ reliquū ad suū. si em̄ alit̄ determinareē vnū q̄ reliquū: eque facilit̄ dicere tur q̄ alit̄ determinat̄ calor ad calefaciēdū: et

Questio ii

sol ad illuminandū. et ita eque saluareē libertas in sole respectu illuminationis. & nō in calore respectu calefactōis sicut saluat̄ libertas in volūtate respectu illi? act? necessario elicit̄ & in graui respectu descensus necessario elicit̄: ꝫ graue si causeē a solo deo. sicut possibile est. equaliter depēdet a deo sicut volūtas. q̄s neutrius ē causa naturalis ꝫ libera. Sil̄r vniformiter depēdet. descensus grauis a deo & talis volūtatis. q: deus neutrius ē causa naturalis ꝫ libera. Sil̄r nō plus opz q̄ deus sit cā immediata & partialis vni? q̄ alteri?: nec alit̄ depēdet vn? act? a deo q̄ pōt ali? depēdere. g̃ ex pte actuū in cōparatiōe ad deū vl̄ ad altā causā quācūq;: nō ē diuersitas. g̃ diuersitas est ex pte illoꝝ p̄ncipioꝝ actiuoꝝ imediatoꝝ. ꝫ diuersitas nature nō sufficit. q: talis diuersitas nature pōt repiri iter solē & ignē. g̃ requirit̄ diuersitas ex ea pte. q: vnū habet actū in sua potestate & aliud nō. Ideo dico ad istā q̄stionē q̄ p̄pe accipiendo libertatē q̄ nō aliter p̄ducit̄ libere spūssanct? q̄ fili?. q̄a illud p̄prie fit libere qđ fit sponte. Unde libertas & spontaneitas videntur nō posse distingui. et iō sic nō deber cōcedi q̄ pater sponte p̄ducit spiritumsanctuz. ita non est concedendū q̄ libere p:oducit spiritumsanctū. Uerūtñ ista respōsio p rōnē p̄bari nō pōt. q: ꝫ eēt p̄bare significatū vocabuli. manifestū ē cui q̄ oēs p:cedūt q̄ spūssanctus p̄ducit necessario. & q̄ p̄ducit aliquo mō mediante volūtate. vel saltē ei? p:ductio aliquo modo ptinet ad volūtatē. qualiter tñ boc sit intelligendū p̄us ptz. Et iō dicēdo q̄ significatū libertatis est oīne illud qđ p̄ducit̄ quocūq; mōdo mediante volūtate sive necessario sive cōtingenter. p:cedēdū est: q̄ spūssanctus p̄ducit̄ libere. Eodē mō si liberū sit idē oīnino qđ volūtariū. tūc si volūtas creata aliq̄d faceret necessario: adhuc eēt p:cedēdū q̄ faceret libere. q: volūtarie & tñ necessario Si aūt intelligat̄ q̄ liberū sit idē qđ cōtingēs vl̄ idifferēs sic̄ mihi vī eē de intētōe auctoꝝ sic dico q̄ si volūtas aliq̄d velit necessario: nō vult illud libere. & iō spūssanct? nō p̄ducit̄ libere sic nō cōtingēter. et isto mō libertas non stat cū necessitate respectu eiusdē. ꝫ q̄cq̄d necessario p̄ducit̄ nō libere p̄ducitur nec video q̄n libertas q̄ nō excludit necessitatē ita possit cōperere intellectui respectu saltē alicui? actus intelligēdi. sic volūtati respectu act? necessario elicit̄. & iō nō video q̄ de? magis libere diligat essentiā suā q̄ intelligit essentiā suā. nisi alt̄ iponēdo vocabula ad significādū p̄mū alteri? opinionis dico q̄ a tali volūtate q̄ male agere nō pt nō ē negāda libertas q̄n sit

D Ruſio auctoris

Ad primū alteri? opinionis

Universidad de Deusto
Biblioteca

simpliciter libera q̄uis illū actū nō eliciat libere quē elicit necessario. ⁊ ita ei⁹ libertas nō minuit: q̄uis talē actū nō eliciat, p tūc Unde nō ītēdūt sancti q̄ volūtas respectu illi⁹ act⁹ quē necessario habet libere operet. ꝟ q̄ simplr est libera ⁊ liberius q̄ ꝑus. q: minus pōt q̄tū ad actus multos iperatos ipediri a causis extrinsecis p talē cōfirmationē in bono q̄ ante.

Hoc pōt cōfirmari p vnā cōgruentiā ⁊ p autoritatē. Per cgruentiā. q: eadē volūtas habens ꝑmo in sua potestate actus cōtrarios. s. bonū ⁊ malū si postea firmetur i vno illoꝝ. nō magis diceret liberio: respectu illi⁹: q̄ dicere tur liberio: respectu alteri⁹ si firmet in alio cōtrario. ꝟ volūtas dānati firmatur i aliquo malo. ⁊ tn̄, ꝓpter talē firmationē non est liberio: respectu illi⁹ act⁹ q̄ ante. ḡ q̄n bonus firmat in aliquo bono q̄ necessario habet: nō dicet liberio: respectu illi⁹ actus. ḡ intelligūt sācti q̄ sit liberio: volūtas beati q̄ peccare nō pōt. q: ad actus importatos indecētes ⁊ nō expedientes ei min⁹ cogi pōt q̄ ꝑus: imo nullo mō pōt cogi. ad quos tn̄ ante saltē ad multos cogi potuit. Sc̄do p aucto. Augustini. v. de ciuitate dei. ca. x. vbi vult: q̄ sicut nō minus dicitur de⁹ omnipotēs q̄uis nō possit mori nec falli: ita nō minus dicitur voluntas libera: q̄uis necesse sit eā velle q̄ vult. ḡ nō min⁹ pōt dici libera q̄uis velit hoc necessario. dū tn̄ ꝓpter hoc minus possit ad alia cogi. nō dico ad actus elicitos. ꝟ ad actus imperatos bene cogitur homo. nō sunt tūc imperati. Per idē ac anselmū dico: q̄ non intelligit q̄ libere velit illud q̄ necessario vult. ꝟ q̄ voluntas q̄ a rectitudine declinare neq̄t ē liberior. q: iā non pōt seruire peccato. ⁊ ita a seruitute q̄ opponit libertati est liberior. ⁊ ideo eoipo q̄ a seruitute peccati est liberior. est etiā a coactione quātū ad actus alios ab actib⁹ volendi ⁊ nolendi liberior. ⁊ ꝓpter hoc posse peccare nec est libertas nec pars libertatis. ꝟ magis minuit libertatē. nō tn̄ minuit libertatē a coactione q̄tuz ad actus intrinsecos volendi ⁊ nolendi. ḡ minuit aliā libertatē de qua loquit anselmus. ibidē

Si dicatur q̄ potestas peccandi nō minuit nec auget libertatē. Cōtra hoc ē expresse anselmus ibidē dicens sic. potestas peccandi q̄ addita volūtati ei⁹ minuit libertatē ⁊ si dematur auget. nec est libertas nec pars libertatis

Ex isto sequitur q̄ libertas voluntatis secūduz modū loquendi anselmi. pōt minui ⁊ tn̄ nec cōditio volūtatis nec volūtas ipsa pōt minui sicut nec pōt augeri. ḡ intelligit de alia libertate q̄ de illa qua voluntas q̄cq̄d vult voluntarie vult, ⁊ ita nō est auctoritas ad oppositū

R Ad scōm

Ad aliud dico q̄ voluntas diuina necessario vult bonitatē suā nō tn̄ libere ꝟ ita natura liter sicut naturaliter intelligit bonitatē suā. Z Ad tertiū

Ad ꝓbationē dico q̄ innuit ymaginationē falsam. scz q̄ potētia volitiua oparetur circa diuinā essentiā quasi eliciendo aliquā volitionē quocunq̄z modo distinctā ex natura rei ab illa voluntate. hoc em̄ ē simpliciter falsū. Hoc tn̄ posito argumentū nō valet. q: nō sequit: eadē potentia ⁊ sub rōne eiusdē potētie operat circa hoc et circa illd. ḡ si libere operat circa hoc operat circa illud. sicut nō sequit. eadē potentia operatur circa hoc ⁊ circa illud. et operat circa hoc necessario. ḡ operatur circa illd necessario. Unde sicut isti negāt istā secūdā ꝓnam ita nego ego ꝓmā. Ad aliud dico q̄ necessitas nō tollit perfectionē. et ideo non tollit libertatē: q̄uis repugnet libertati respectu ei⁹ respectu cuius est necessitas. Unde illa ratio ⁊ sequēs ꝓcedunt ex falsa ymaginatiōe. ymaginantur em̄ ac si libertas essz vnū aliquid reale distinctuz aliquo modo ex natura rei a volūtate vel nō oīno idē cū volūtate: qd tn̄ nō est verū. ꝟ est vnū nomen connotatiuū importans ipam voluntatē vel naturā intellectualem connotando aliquid contingenter posse fieri ab eadē. ⁊ iō repugnat essentie diuine respectu suiꝑsi⁹. boc est. impossibile est q̄ vere predicetur de essentia vel voluntate respectu suiꝑsi⁹ sic dicendo. scz voluntas libere vult se vel essentiam diuinā. Per hoc ad vltimum dico: q̄ nō est sic conditio intrinseca potentie sed est vnum nomen vel conceptus quod non pōt verificari de natura nisi sit pfecta. et hoc in ordine ad aliud. non ad quodcūq̄z sed in ordine ad illud respectu cui⁹ contingenter se habet. Ad argumentū principale concedo q̄ voluntas est potentia libera. non tn̄ respectu cuiuscūq̄z. ꝟ respectu illi⁹ ad quod cōtingēter se hz. Distinctio vndecima. Questio ꝑma.

A Ad quartū

B Ad principale

Jrca distinctionem vndecimam quero primo. Utrum spiritus sanctus procedat a patre et filio.

Distinctio XI B Questio I

C Arguitur primo.

M nō. q: vnum ꝓductū nō ꝓcedit a duobus naturaliꝫ: nisi alterū eoꝝ supfluat vl vtrū q̄z sit insufficiēs. sed nihil in deo est superfluum nec insufficiens. ergo tc̄. Secundo. q: quā docunq̄z aliquid habet ex se principium sufficiens producti⁹ alicuius. potest illud producere omni alio circumscripto. sed pater habet ex se principium sufficiens productiuum spiritussancti. ḡ sine filio pōt producere Ad

Secundo

oppositū in symbolo. qui ex patre filioq̄ ꝓcedit. Jn ista. q. ſm veritatē ab ecclesia determinatā est ꝯclusio certa: q. s. s. ꝓcedit a patre ⁊ filio. q̄uis de ista cōclusiōe inter catholicos aliq̄n fuit altercatio. aliqui tn̄ diuersimode nituntur istā cōclusionē ꝓbare. Unde ꝓbāt eā aliqui primo sic. si. s. s. nō ꝓcederet a filio: nō posset ab eo personaliter distingui. ꝫ̄ns ē falsz. ḡ ⁊ añs. De ista rōne patebit in sequēti. q.

Secūdo sic. filius ꝓcedit p modū intellect⁹ vt verbū spūssanct⁹ per modū voluntatis vt amor: sed amor ꝓcedit a verbo. nō em̄ aliquid amam⁹ nisi qd̄ cōceptione mētis apprehendimus. ḡ. s. s. ꝓcedit a filio. Tertio arguit de ordine nature. q: nūq̄ plura ab vno ꝓcedunt absq̄ ordine: nisi tm̄ in illis q̄ materialiter differūt: sicut vn⁹ faber ꝓducit multos cultellos materialit ab inuicē distinctos nullū ordinez habētes ad inuicē. ꝟ in reb⁹ in quib⁹ nō est sola materialis distinctio semp inuenit in multitudine ꝓductoꝝ aliquis ordo. si ḡ ab vna ꝑsona patris ꝓducantur due ꝑsone. scz filius ⁊ spūssanct⁹ opz esse aliquē ordinē earū ad inuicez: ꝟ nullus alius ordo pōt assignari. nisi quo vna persona est ab alia. ḡ spūssanct⁹ est a filio vel ecōuerso. Quis ꝯclusio sit tenenda; veritū iste rōnes nō cōcludunt. Prima nō. sic patebit in sequēti. q. Secunda etiā nō cōcludit. primo nō ſm eos. q: amor cuiuscūq̄ obiecti sufficienter ꝓducitur ab illo obiecto vel potentia vel cognitione obiecti: vel ab oīb⁹ istis. vel aliquib⁹ eoꝝ simul. ꝟ q̄n aliquod singulare extra diligibile diligit verbū ſm istos nec est obiectū. q: tūc verbū nō ꝓduceret. sic nec illud obiectū, ꝓducitur. nec verbū ſm eos est ipa cognitio nec ipa potentia. ḡ verbū tūc nō haberōnē ꝓncipij respectu amoris ꝓducti. ḡ nō est vr verū: q̄ amor a verbo ꝓcedit.

Si dicatur q̄ ſm istū verbū est conceptus mētis a quo ꝓcedit amor. Contra amor sufficienter ꝓcedit a notitia cōcepta ⁊ a potētia quia posita notitia maxime qua iudicatur aliquid esse diligendū: omi alio circūscripto pōt sequi amor: imo necessario sequitur ꝫ istos. ꝟ verbū nō est notitia cōcepta: sed ꝓcedit a notitia concepta ꝫ istū alibi. ḡ amor nō ꝓcedit a verbo: ꝟ a notitia: q̄ nō est verbū. ꝟ ꝓncipium verbi ſm istos. Cōfirmatio. q: a notitia intuitiua rei singularis: nō ē necesse ꝓcedere aliquid aliud. ḡ pōt cē notitia intuitiua sine oīmi verbo ꝓcedente. ⁊ tūc tn̄ poterit esse amor. ḡ nō est necesse amorē a verbo ꝓcedere. Ex istis ptz q̄ ꝓbatio sua nihil valet. q: nō sequit nihil amam⁹ nisi qd̄ conceptione mētis apprehēdim⁹. ḡ amor ꝓcedit a verbo. q: aliquid pōt

B Condalio respōsiua.

Probatio quorūdam

Secunda.

Tertia

E Jmpotātur rationes Prima Secūda

Enatio Oppugnatio

Confirmatio

D Jnualidatio ptoboris alteri⁹ op.

apprehendi cōceptione mētis et diligi sine oī ꝟbo: si verbū nō sit ipsa cognitio sicut isti ponunt. ḡ tunc amor nō ꝓcedit a verbo. Tertia etiā ratio nō concludit. q: falsū est plura non posse ꝓcedere ab vno absq̄ ordine nisi in illis que materialiter differunt. q: sicut patebit in scō. deus pōt ꝓducere plures angelos eiusdē speciei qui nō aliter habebūt ordinē q̄ duo cultelli. Silr si essent duo idiuidua diuersarū specierū equalia ſm perfectionez: adhuc possent esse immediate a deo ab omni tali ordine

Jdeo ꝓbāt alij aliter eandē conclusionē sic. habens ꝓncipiū pfectū, ꝓductiuū pōt ꝓncipio illo ꝓducere. q̄n scz ꝓncipiū est ita perfectū q̄ nō dependeret a passiuo nec pōt per aliquid impediri. filius habet voluntatē que est ꝓncipiū ꝓductiuū amoris adequati. et habet eā vt preintelligitur ꝓducto actu volūtatis. ḡ pōt ea ꝓducere: ḡ ⁊ ea ꝓducit. minor ꝓbatur. q: generatio ⁊ spiratio habent aliquē ordinez ita q̄ aliquo modo generatio est ꝑ spiratione. in illo ꝑoni cōicatur genito oīs pfectio diuina que sibi nō repugnat: ⁊ ita volūtas. ḡ tūc habet volūtatē vt priorē ꝓducto p actū volūtatis. q: adhuc non intelligit aliqua ꝓductio facta p modū vel actū voluntatis. Assumptū etiā de ordine istarū ꝓductionuz licet videat manifestū ex ordine potentiarū. ꝓbat tn̄ ex ꝟ q: q̄n actus primi habent ordinez in aliquo. si vterq̄ sit pfecte actiu⁹: habebūt etiā simile ordinē in eliciendo suos actus. Additur pfecte actiu⁹: ad excludendū formā substantialē ⁊ q̄litatē in corporib⁹: vbi licet forma substantialis sit prior qualitate: tn̄ qualitas habet actuz suū prius. sed ꝟ est ex imperfectione forme substantialis: in patre aūt intellectus ⁊ volūtas sunt perfecte ꝓncipia actiua ⁊ habent ordinē quēdā. ⁊ fecūditas intellectus constituit patrem: nō autē fecunditas voluntatis. ḡ ista fecunditas intellect⁹ aliquo modo prius habet birsuū actū: q̄ fecūditas voluntas actū suum

E Ꝓbatio aliorū

Cōfirmat. q: sicut intellectus ⁊ volūtas in quātū sunt potentie opatiue: est aliquis ordo inter opatiōes earū: ita in q̄tū sunt potētie productiue est aliquis ordo productionis earū. licet non sit ordo necessitatis ꝓpter ꝑsentiam obiecti habēdā. Exēplū hui⁹? ē. si in igne calor et siccitas sint cause actiue: nate tn̄ ordinate elicere act⁹. ita q̄ siccitas nō pōt desiccare nisi pri⁹ calor calefaciat. ista necessitas ordinis nō ē. q: p calefactionē fit obiectū siccabile ꝑsens sicco vt desiccet. ꝟ ꝓpt naturā istarū potentiarum actiuarum et si in illo priori in quo calidum calefactibile calefacit cōmunicaret calefacto vl ꝓduceret i calefacto nō tn̄ calo-

Confirmatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

rem ꝑ etiã siccitatẽ quã habuit calefactiuum. calefactiuũ eadẽ siccitate cũ calefaciente desiccaret. quia in illo instanti nature in quo est desiccatio: vna siccitas ẽ in calefaciente ⁊ calefacto. ita intelligendũ est hic ꝙ in illo signo originis in quo pater ꝓducit actu volũtatis ꝓncipiuꝫ ꝓductiuũ idẽ est in patre ⁊ filio. ⁊ iõ filius eadẽ ꝓductiõe ꝓducit. ſ. ſ. cũ ꝑe. Licet ista rõ subtilis videat: nõ tñ videt sufficiẽter ꝓbare. ſ. ſ. ꝓcedere a filio. Primo. q: videt ex imaginatione falsa ꝓcedere. imaginat em ꝙ in patre sunt duo ꝓncipia ꝓductiua habentia ordinẽ intra se quoꝝ vnũ scz primũ est ꝓductiuũ filij ⁊ reliquũ. ſ. ſ. ⁊ ꝙ ista ꝓus cõicantur filio ꝙ. ſ. ſ. ꝓducatur: ꝙuis nõ ꝓus cõicent filio ꝙ filij ꝓducat. Ꝫ hoc autẽ sit falsum ex ꝓximis ꝓtz. q: ꝓmo ꝓus ostensum est ꝙ intellectus ⁊ voluntas in deo nullo mõ distinguũt ex parte rei. ⁊ ita per ꝓ̃s nõ sunt talia duo ꝓncipia ꝓductiua ī deo. Scõo posito ꝙ intellectus ⁊ volũtas aliquo modo distinguerent in deo ex natura. nõ tñ ꝙsequeret. q: haberẽt talẽ ordinẽ ꝑfectionis vel originis vel durationis vel nature vel cõitatis. vel q: sunt aliquo ꝓdictorũ modorũ ordinatorũ: ꝓtz inductiue. ꝯ nullũ talẽ ordinẽ habent. Si dicat ꝙ est ordo naturalis ꝓsuppõis. q: volũtas naturaliꝫ ꝓsupponit intellectũ. Cõtra ordo naturalis ꝓsuppõis est qñ hoc põt esse sine illo et nõ ecõuerso. ⁊ ita ordo naturalis ꝓsuppõis est ordo nature ꝑ intellectus nõ est ꝓ̃ natura ipsa voluntate. ꝯ ⁊c. Ex predictis ꝓtz ꝙ ex ordine potentiarũ siue ꝓncipiorũ actiuorũ in diuinis nõ põt ꝓbari ꝓnitas generationis respectu ſpirationis. tũ q: nõ ſunt talia distincta ꝓncipia: tũ q: si essent nõ essꝫ inter ea ordo. Et hoc vltimũ cõfirmat. q: intellectus creat⁹ ⁊ volũtas nõ habent talẽ ordinẽ. ꝯ nec intellect⁹ diuinus ⁊ volũtas. Assumptũ ꝓbatur. q: intellectus creat⁹ ⁊ volũtas creata. vel distinguũt realiter vel formaliter. vel nullo modo quod alias offendet. ꝑ quecũq; istarũ opinionũ ponatur nõ oportet ponere talẽ ordinẽ inter ītellectũ ⁊ volũtatẽ. Nã si ponat ꝓma opinio nõ oporet ponere aliquẽ ordinẽ inter ea nisi forte ordinẽ perfectionis: ꝙ vna potentia sit perfectior alia. Nec ponẽdo scãz opinionẽ nec tertiã. Cuius rõ cõis oĩbus est. q: talis ordo nõ poneretur nisi q: teneꝫ ꝙ naturaliter ꝓus intellect⁹ intelligit ꝙ voluntas velit. ꝑ ex hoc nõ cõtingit arguere ꝙ intellectus ipse sit ꝓ̃ naturaliter volũtare. q: nũq; formaliter et necessario ex ordine effectuũ contingit arguere consimilẽ ordinẽ in causis. tũ q: ab eadẽ causa possunt esse ordinati effectus, patz q: ab eodem intellectu põt esse notitia ꝓncipij ⁊ conclusionis. et ab eadẽ voluntate volitio finis ⁊ volitio illi⁹ quod est ad finẽ. tũ q: a duab⁹ causis quarũ vtraq; põt eẽ indifferenter sine altera ꝑ̃t ꝓduci duo actus quoꝝ vnus nõ põt eẽ sine alio: ꝙuis ecõuerso. tũ q: aliq̃n cause sunt inſepabiles ꝑ naturã. ⁊ tñ effect⁹ sunt ſepabiles. ꝯ nõ est semper cõsimilis ordo in causis ⁊ in effectibus causarũ. ⁊ ita ex ordine effectuũ nõ cõtingit arguere ordinẽ causarũ nec econuerso. Preterea falsũ accipit: vel qõd accipit nõ est ad ꝓpositũ. scz q: filio ꝓius cõicatur fecunditas volũtatis ꝙ ꝓducatur. ſ. ſ. q: ibi nulla põt esse ꝓnitas. nisi ꝓnitas cõitatis vl' originis. vel q: sunt aliquoꝝ habentiũ ordinẽ talem. sicut ꝓtz supra dis. ix. ⁊ ita si ꝓus cõicatur filio fecũditas volũtatis: oportet si hec ꝓpõ sit vera ꝙ sic exponatur. scz q: fecũditas volũtatis existens in filio est cõmunior ſpũsancto ⁊ tunc ista ꝓpõ vel erit cõclusio ꝓbanda: vel nõ erit ad ꝓpositũ. si em accipiatur ꝙ volũtas illa ꝙ est fecunda est cõmunior ſpũsancto vl' ꝓductione. ſ. ſ. sic est vera: ꝑ tunc non est ad ꝓpositũ. q: ita ꝑm talẽ expositionẽ extorta concedẽdũ est ꝙ fecunditas intellect⁹ ꝓius est in filio ꝙ ꝓducat filiũ. q: hec est vera. intellect⁹ qui est fecũdus existens in filio ẽ cõmunior filio. q: plurib⁹ cõuenit. Si aũt accipiat ꝙ fecũditas volũtatis: hoc est hoc totũ esse ꝓductiuũ voluntate plurib⁹ cõuenit ꝙ. ſ. ſ. tunc accipitur qõd debet ꝓbari. de hoc em est questio vtrũ ꝓducens vl' ee ꝓductiuũ. ſ. ſ. cõueniat tñ vni persone in diuinis. sicut ſpũsanctus vl' ꝓductio passiua. ſ. ſ. Si dicat ꝙ qñ dicit ꝙ filio cõicat ꝓus fecũditas voluntatis ꝙ ꝓducatur. ſ. ſ. intelligendũ est de ꝓnitate originis q: in ꝓmo signo originis cõicatur filio fecũditas voluntatis in quo signo originis nõ ꝓducitur. ſ. ſ. Cõtra. ostensum est ꝓus: ꝙ ibi nõ põt esse aliqõ signũ nisi illud signũ sit pat⁹ vel essentia. ⁊ tũc idẽ erit dicere: in ꝓmo signo originis cõicat filio fecũditas voluntatis in quo signo originis nõ ꝓducitur. ſ. ſ. et manifestum est ꝙ nõ plus cõmunicatur filio fecũditas voluntatis in patre vel in essentia ꝙ ꝓducit. ſ. ſ. in patre vel essentia. ⁊ ita dicere ꝙ ꝓius communicatur filio fecũditas voluntatis anteꝙ ꝓducitur. ſ. ſ. est nõ itelligibilis modus loquẽdi vel simpliciter falsus. Dicet ꝯ breuiter ad predictũ argumẽtũ ꝓmo ad maiorẽ: ꝙ maior est falsa: si idẽ ꝓncipiũ ꝓductiuũ cũ diuersis ꝓductionib⁹ realiter distinctis cõcurrat ad cõstituendũ suppolita realiter distincta sic si idem calor cũ distinctis calefactionibus pasſiuis, realiter dico distinctis calefactionibus

Impꝛobat ista ꝓbatio

Primo

Secundo

Euasio.

Impugnatur

Euasio.

Impugnatio

inter se et ab omni calefactione actiua. ita tñ ꝙ nulla calefactio etiã actiua distingueret realiter a quacũq; calefactiõe actiua. ꝓcurreret ad cõstituendũ diuersa suppolita distincta realiter: tũc nullũ suppositũ habens calefactionẽ passiuã haberet calefactionez actiuã. et tñ qõlibz illoꝝ haberet illud ꝓncipiũ ꝓductiuũ et essent hic duo suppolita imediate ab eodez et neutrũ ab altero. q: nõ esset maior rõ quare vnũ esset ab alio ꝙ ecõuerso. ita diceret ī ꝓpolito ꝙ essentia diuina cũyna ꝓductiõe actiua et duabus ꝓductionib⁹ passiuis ꝓcurrit ad cõstituendũ tria suppolita distincta realiter. ⁊ iõ ꝙuis in vno ꝓducto sit essentia diuina q̃ ẽ ꝓncipiũ ꝓductiuũ. q: tñ sibi repugnat illa ꝓductio actiua. q̃ realiter distinguit a ꝓductione sua passiua. iõ nõ põt ꝓducere. Ex ſi dicat: ꝙ si sint due ꝓductiões passiue ops ꝙ sint due actiue. q: distinctis relationib⁹ correspõdent distincte relatiões correlatiue Ad istud dicerent facilẽ negãtes ꝓdictã cõclusionẽ multipliciter. Primo. q: sicut sic arguẽtes ponũt ꝙ relationib⁹ distinctis realiter nõ correspõdent relatiões distincte realiter. ꝑ tñ formaliter. q: generatio actio. ⁊ ſpiratio actio. ñ distinguũtur realiter ꝑ tñ formalit̃. ita eq̃ facilit̃ dicũt ipi ꝙ relationib⁹ distinctis realiter correſponder vnica relatio realis. nec haberẽt hoc ꝓ incõuenieti. Scõo dicerẽt: ꝙ ille relationes actiões formalit̃ distinguerẽtur inter se ⁊ realiter a qualibet ꝓductiõe passiua. sicut dicunt isti ꝙ filiatio ⁊ ſpiratio passio possent distingui realiter. nõ obstãte ꝙ filiatio ⁊ ſpiratiõ actio distinguerent realr. ꝓ hoc saluãtes ꝙ ſpiritusſanct⁹ posset distingui a filio. ꝙuis nõ ꝓcederet ab eodẽ. ⁊ iõ quelibz ꝓductio passiua distingueret realiter a qualibz ꝓductõe actiua. iõ nullũ suppositũ ꝓductũ posset eẽ ꝓducens. Ad minorẽ dicerẽt leuit̃ ꝓ ꝓdicta qũo filius ꝓus bz volũtatẽ ꝙ ꝓducat. ſ. ſ. ⁊ qũo non Ad ꝓbationẽ dicerẽt leuit̃ ꝙ generatio nõ ẽ ꝓ ſpiratiõe. Ad ꝓbationẽ ptz ꝙ nõ ẽ ibi talis ordo potentiarũ. nec act⁹ ꝓmi habẽt talẽ ordinẽ sicut isti ymaginãt. Ad cõfirmationẽ ꝙ in deo intellect⁹ ⁊ volũtas nõ sunt potẽtie opatiue sicut isti ymaginãtur. ac si haberẽt aliqs opationes quocũq; mõ distinctas iter se ⁊ ab itellectu ⁊ volũtate. Verũtñ in creaturis ꝑ̃t cõcedi potẽtie opatiue. q: itellectio et volitio sũt due opationes ve ꝓducte. ⁊ sũt aliquo mõ ꝓductiue nõ tñ illarũ opationũ ꝑ etiã aliquo rũ alioꝝ. ꝑ nõ ẽ cõsilis ordo iter ꝓducta illa et istas opatiões. q: iste opatiões distinguũt realiter ⁊ vna ẽ effective ab alia. ꝑ ꝓductũ aliqõ sub istis ẽ vnũ ⁊ idẽ qõ ꝓducit ab intellectu ⁊ voluntate siue mediate siue imediate nõ curo ad ꝓsens. Ad exemplũ posset dici ꝙ multipliciter peccat. Primo q: non põt esse talis ordo ꝙ siccitas nõ põt desiccare nisi ꝓius calor calefaciat. ⁊ hoc qñ sunt in eodẽ. qñ em in eodez sunt duo pura actiua sufficiẽtia respectu duoꝝ effectuũ. ita ꝙ neutrũ illoꝝ actuoꝝ est cã efficiẽs ꝓprialis alterius. ipossibile est ꝙ sit talis ordo ꝙ actio vni⁹ ꝓncipij ꝓsupponat actuꝫ alteri⁹. q: illud actiuũ ad hoc ꝙ agat nõ ꝓsupponit actionẽ alterius qõ põt agere in passiuꝫ suũ sibi appꝛoriatũ ⁊ sufficiẽter dispositũ. etiã alio circũscripto. ꝑ circũscripto alio ꝓncipio actiuo. ex hoc ipo ꝙ illud actiuũ est sufficiẽter appꝛoximatũ passo sufficiẽt̃ dispolito. sequit̃r actio ꝑm istos. igit̃ illud actiuũ nõ ꝓsupponit actionẽ alterius. ⁊ iõ si in igne calor ⁊ siccitas sunt due cause actiue calefactõis ⁊ desiccationis. ⁊ nec calor est causa ꝓprialis actia desiccationis nec siccitas causa ꝓprialis calefactiõis. ipossibile est ꝙ siccitas ad hoc ꝙ agat ꝓsupponat actionẽ caloris nec ecõuerso. Si dicat ꝙ actio volũtatis ꝓsupponit actionẽ intellect⁹ ergo a simili nõ est inconueniens siccitatẽ ad ꝑ ꝙ agat ꝓsupponere actionẽ caloris. Dico ꝙ actio volũtatis nõ ꝓsupponeret actionẽ intellectus. nisi opatio itellectus esset causa saltez ꝓprialis opationis volũtatis. nõ sic aũt effect⁹ caloris est causa effect⁹ siccitatis. ⁊ iõ non põt esse talis ꝓsuppositio. Scõo dicet ꝙ nõ sunt talia instãtia nature. ⁊ iõ nõ põt dari aliqõ instans nature in quo sit pat⁹ ⁊ ſpũsanct⁹ nõ producat. Ideo tenẽdo eandẽ veritatẽ cũ determiatione ecclie. dico pricipaliter ꝓpter auc. scõz ⁊ determinationẽ ecclie ꝙ ſpũsanct⁹ ꝓducit a patre ⁊ filio. Ad hoc aũt adduco vnã ratiõez quã nõ credo ex falsis ꝓcedere. sicut ꝓdicte rõnes falsa accipiũt. ꝙuis forte cõtra grecos nõ esset otiosa sufficiẽs si otiosa vellet ꝓbare. rõ talis est. q̃ cõperit patri est cuilibz alteri ꝓsone attribuẽdũ nisi cõtrariũ sit expressum in sacra scriptura vel euidẽter sequat ex ꝓmissis in scriptura sacra expꝛessis. vel p se vel mediãtibus ꝓpositiõib⁹ p se notis. vel sit ab ecclia determinatũ. ꝑ greci sic̃ oẽs catholici cõcedũt ꝙ ſpũsanct⁹ ꝓcedit a patre. nec aliquo ꝓdictoꝝ modoꝝ iuenit ꝙ ſpũsanct⁹ nõ ꝓcedit a filio. ergo greci ꝓpter quos issa ꝙstio ꝓtractat̃ hũt cõcedere ꝙ ſpũsanct⁹ ꝓcedit a filio. Maior videt esse manifesta. q: qñcunq; aliq̃ sunt vna res nũero simplex ⁊ idiuisibilis. q̃cq̃d dicit̃ de vno dicit̃ de alio. nisi cõtrariũ aliquo ꝓdictoꝝ modoꝝ habeat. Minor est manifesta. q: magis videt ꝙ scriptura sacra hoc intimat. ꝯ ⁊c. Hec est rõ anselmi de ꝓcessione ſpũſcti. vbi

R
Ad exemplum

Instantia

Responsio ꝓma

Scõa

Z
Filio principalis auctoris

Universidad de Deusto
Biblioteca

pbans cōtra grecos q̄ spūssanct⁹ ꝓcedit a fi-
lio. supponens ꝓcessa a grecis ⁊ latinis. scz q̄
sunt tres persone in diuinis. quarū vna nō est
alta. que tñ tres ꝑsone sunt vn⁹ de⁹ simplex in-
diuisibilis exitus vnitate ⁊ simplicitate ⁊ per-
sonarū pluralitate videt sic arguere. Persone
diuine nō distingūtur nisi ꝑcise p relatiuas p-
prietates. ḡ rōe simplicitatis et pfecte diuine
vnitatis. q̄cquid cōuenit vni est attribuendū
alteri. nisi illud alicui relatiōi repugnet. ꝫ spi-
rare filiatiōi nō repugnat ⁊ vere ꝓpetit patri.
ergo simplicit est filio attribuēdū. Assumptū
scz q̄ spirare nō repugnat filiatiōi satis pōt p
bari. q; nō est dicendū q̄ sibi repugnat nisi p-
pter rationē euidentē. vel ꝓpter aliquā aucto
ritatē scripture. sed manifestū est q̄ ad hoc rō
euidēs ex ꝑncipijs ꝑ se notis inueniri nō pōt.
cū nō plus repugnat filio habere vel ꝓducere
spūsctm. q̄ repugnat patri. imo sic in creatu-
ris q̄cquid cōpetit patri ꝑ similē pōt ꝓpetere
filio. ita q̄ formaliť sibi nō repugnet. q̄uis nō
semp respectu eiusdē. sic declarat anselm⁹. ita
in deo q̄cq̄ cōuenit patri ꝓpť pfectā idētita-
tē ⁊ eq̄litatē filij cū eodē. debet cōpetere ipi fi-
lio. nisi sue ꝓprietati: puta filiatiōi qua distin-
guiť a pie repugnet. Est etiaz manifestū q̄ ad
hoc auc. scripture bñ nō pōt. ḡ ex ꝫ ipo q̄ spi-
rare ꝓpetit patri debet filio ꝓpetere. q; pať ⁊
fili⁹ sunt vnus deus q̄ est q̄cq̄d babz. Ista rō
pōt colligi ex diuersis dictis anselmi. ponā tñ
pauca. Cū dicit sic. Credūt supple greci vnū
⁊ solū ac pfectū esse deū. nec vllā eū bte ptez.
ꝫ totū esse q̄cq̄d est. hūc quoq; ꝓfitent esse ptez
⁊ filiū ⁊ spūsctm. Et sequiť. q̄uis em̄ greci ne
gēt de filio illū (supple spūm sctm) procedere.
nō tñ negāt eū esse filij spiritū. credūt quoq; ⁊
ꝓfitent deū de deo esse nascendo. ⁊ deū esse de
deo ꝓcedēdo. q; fili⁹ de⁹ est de pie deo nascēdo
⁊ spūsctūs ē de pie deo ꝓcedēdo Ista ⁊ q̄
busdā alijs ꝓmissis incipit arguere cōtra gre-
cos. dicēs ꝓmo sic. sequiť enīz ꝑm vnitatis (q̄
nullas bz ptes) ꝓprietatē: vt q̄cquid de vno
deo q̄ tōtus est q̄cq̄d est dicit de toto deo ꝑ-
dicat ⁊ de filio ⁊ de spūsctō. q; vn⁹ q̄sq; sol⁹ et
tot⁹ ⁊ pfect⁹ de⁹ est. supradicta ꝯo relatiōis op
positio q̄ ex eo nascit. q; supradictis duob⁹ mo
dis de⁹ de deo est. ꝓbibz ꝓiem ⁊ filiū ⁊ spiritū
sctm. de se iuicē dici ⁊ ꝓpria singulo; alijs at-
tribui. sic ḡ but⁹ vnitatis et but⁹ relatiōis ꝯne
se ꝓtēperāt vt nec pluralitas q̄ sequiť relatio-
nē trāseat ad ea in quib⁹ ꝓdicte simplicitas so
nat vnitatis. nec vnitas cohibeat pluralitatē
vbi eadē relatio significat. Ex ꝓdictis ⁊ alijs
q̄ibidē dicit anselm⁹ pōt colligi argumētū ꝑ-
dictū. Ad primū principale dico q̄ nihil vnū

A Anselmus

A Ad ꝓmuz ꝓncipale

ꝓcedit a duob⁹ naturaliter agentib⁹: nisi alte
rū eo; aliquo modo superfluat. vel vtrūq; sit
insuffici ēs. vel vtrūq; habeat simpliciter idez
ꝑncipiū ꝓducriuū: ⁊ neutri repugnat ꝓduce-
re. q; neutrū habz aliq̄d formaliter repugnās
tali ꝓductioni. ⁊ istud vltimū est inter patrez
⁊ filiū. Ad scām dico q̄ minor est vera cir-
cūscripto omni alio qō nō haberet eq̄ pfecte idē
ꝑncipiū ꝓductiuū. ⁊ ita est de filio. q; habet p
fectāde ritatē essentie diuine ⁊ sibi non repu-
gnat formaliter spirare. Questio scda.

Ad secūdum

Ecundo quero

B Questio II

S Utrū spūssanct⁹ posset distīgui
a filio si nō ꝓcederet ab eodem.

Qz nō primo

M nō. q; persone nō distīguū-
tur p aliqua absoluta. ḡ ꝑcise distīguūť p re-
lationes ꝫ nō distīguūtur p relatiōes dispa-
tas. ḡ ꝑcipue p oppositas. ḡ si fili⁹ haberet re-
lationē oppositā spiratiōi passiue. puta spira-
tionē actiuā nō posset ab eo distīgui. Assum
ptum ꝓpatet. q; idē est ꝑncipiū distīctiuū ali-
cuius ⁊ constitutiuū eiusdē. ꝫ relatio dispata
nō cōstituit suppositū diuinū. q; tūc essēt plu
ra supposita q̄ tria. q; iūj. sicut iūj. sunt relati
ones. ḡ relatio dispara nō distīguit. Prete-
terea sicut filius se habz ad patrē inquātū ab
eo ꝓducitur. ita. s.s. se habet ad filiū inquātuz
ab eo ꝓducitur. ꝫ fili⁹ nō posset distīgui a pa
tre si nō ꝓcederet ab eo. ḡ nec. s.s. posset distī-
gui a filio si nō ꝓcederet ab eo. Ad⁹ opposi-
tū. oīe habens aliq̄d realiter distinctum ab
alio: posset per illud distīgui ab eodē oī alio
circūscripto. ꝫ filiatio distīguiť realiť a spira-
tione passiua ⁊ a. s.s. ḡ circūscripta spiratiōe a-
ctiua retēta filiatiōe. fili⁹ ꝑ filiationē realr dis-
tingueret a. s.s. ⁊ ꝑ ꝑns distingueret ab eo ⁊ si
s.s. nō ꝓcederet ab eo. Ad. q. dī q̄. s.s. nō pos
set distīgui a filio si nō ꝓcederet ab eo. boc de
clarať multipliciter. Primo sic. nō ē possibile
q̄ ꝫ aliq̄d absolutū ꝑsone abinuicē distīgua-
tur. q; sequeret q̄ nō eēt tm̄ vna essentia. quic
q̄d em̄ in diuinis absolute dī ad vnitatē essen
tie ptinet. ḡ ꝑsone diuine sol⁹ relationib⁹ distī-
guūtur. ꝫ nō nisi relationib⁹ oppositis. q̄d ꝓ-
batur. q; pater habet duas relationes quarū
vna referť ad filiū. ⁊ alia ad spiritūsāctū. que
tñ nō sunt oppposite. q; nō cōstituūt duas ꝑso-
nas. ḡ si in filio ⁊ s.s. essent tm̄ relatiōes ad pa
trē: nō essent oppposite. ⁊ per ꝯns ꝑsona filij et
s.s. esset vna persona habens duas relationes
ad patrē qui solus esset ꝓducens. Preter ea.
vnū oppositoz ñ distīguit illō cui inē nisi ab
eo in quo ē relatiuū oppositū. sicut ꝑ albedinē
nō distīguiť aliq̄d nisi ab eo in quo ē nigredo

Tertio

Quarto

E Contra rationē

Secundo

Scō

B Respōdet ad ab aliquibus

Probatur pma

D Improbat ꝓmū arga. ꝓte rationis

ergo si relatio nō distīguit aliq̄d ab alio rea-
liter nisi in illo sit realiť relatio opposita. si ḡ i
filio nō esset relatio realis opposita, relation i
spūssancti. nō distīgueret spūssanct⁹ realiter
ab eo. Preterea. que ꝑ relationes realiť distīn-
gūtur p relatiōes realiter referūtur. q; eēntia-
lius vel eque essentiale est relationi q̄ referat
sicut q̄ distīngat. sed referre est ꝓprium sibi. si ḡ
filius filiatiōe realiter distīguať a spūsancto
filio ꝑ filiatiōe realiter referť ad spūmsctm. ꝫ ꝯns
est falsum. ḡ añs. q; filius filiatione referť reali
ter solū ad patrē. ergo realiter distīguiť filia-
tione a solo patre. Itē ꝑ auc. anſ. de ꝓcessio-
ne spūssti. c. iiij. vbi loquēs de spūsctō ⁊ de pa
tre dicit sic. nec; ꝑ boc ītelligi pōt esse a patre
alius: q; est spiritus patris. si de illo nō habet
esse. ergo similiter nec posset ītelligi alius a fi
lio si de illo nō haberet esse. Et eodez li. c. viij.
⁊ est parū ante finē libri. ꝑz ergo sicut supra ꝑ
missū ꝓter boc q̄ filij existit nascēdo ⁊ spūssctus
ꝓducēdo. hac quoq; causa. q̄a spūssctus est de
filio. eos de se inuicē non posse dici. ⁊ ꝓpť boc
solū filiū nō posse esse de spūsctō. ergo ꝑcise q̄
spūssctus distīguiť ab eo realiter ꝑm intētio
nez anſelmi. Contra istā opinionez arguiť sic.
Omne realiť distinctuz ab aliquo p aliq̄d sibi
ꝓpriū retēto. ꝓprio illi: omi etiaz cōi sibi ⁊ alij
amoto: distīguiť ab eodē realiť. ꝫ de facto fi-
lius distīguiť ꝑ filiationē a spūsctō. ḡ retēta
filiatiōe et amota spiratiōe actiua distīguiť
fili⁹ a spūsctō realiť. Maioz est manifesta. q̄a
oīe habēs aliq̄d reale realr distinctū ab alio
distīguiť realiter ab eodez reali. q; vnūq̄dq;
cōparatū alteri. vel distīguiť realiť ab eo. vl
est idē realiter si vtrūq; sit reale. sed habēs ali
q̄d reale realiter distinctū ab alio. nō pōt esse
idē realiter cū illo. ḡ distīguiť realiť ab eodē
Similiter sicut a quocūq; distīguiť ps reali-
ter cui⁹ illa ps nō est ps: ab eodē totū distīgui-
tur realiť vel totaliť vel ptialiť. sic eodē modo
a quocūq; aliq̄ ꝓstitutū distīguiť realiť. ita
q̄ nō realiť cōstituit illud: ab eodē ꝓstitutū di
stīguiť realiť. ḡ vlr ista maioz est vera. q̄ vnū
qq̄ qđ distīguiť realiť ab aliquo p aliq̄d si-
bi ꝓpriū. isto retēto remanebit distinctio rea-
lis ab eodē quocunq; alio cōi amoto. Minoz
etiā est manifesta. q; q̄ro. aut filiatio aut spira
tio sunt vna relatio realiť. aut nō. si nō habeť
ꝓpositū. q; vnūq̄dq; differēs realiť ab alio di
stīguit babēs ipm ab isto. si sic. ḡ sic vere cō-
tingit dicere q̄ spūsctus generatur vel est filius
Per istud argumētū ꝑz q̄ alia argumēta nō
ꝯcludūr. Primū q̄n arguiť accipiēdo q̄ ꝑso-
ne tm̄ distīgūtur relatiōib⁹ oppositis, illō nō

est verū. quia ꝑsone distinguūtur omnib⁹ relati
onib⁹ distinctis realiter siue sint oppposite si-
ue nō. et iō si filiatio ⁊ spiratio passio cēntvna
relatio realiť. sicut paternitas ⁊ spiratio actio
sunt vna relatio realiť: bene sequereť q̄ sic spi
ratio actio ⁊ ꝑnitas sunt vni⁹ ꝑsone. ita spira
tio passio ⁊ filiatio: amota spiratiōe actiua es-
sent eiusdē ꝑsone. ꝫ q; de facto ⁊ ꝫz veritatē fi
liatio ⁊ spiratio passio sūt due relatiōes realiť
distincte. sicut ꝑnitas ⁊ filiatio sūt due relatio
nes realiter distincte. iō quocūq; alio amoto.
cōstituta ꝑ ipsas distīguūť realiť. ⁊ iō verū ē
q̄ oēs relatiōes oppposite distīguūť realr ⁊ di
stīguūt cōstituta ꝑ ipas nō ꝑcise. q; sūt oppo-
site. ꝫ ꝑ boc q; sūt distincte realiť. intm̄ q̄ si pos-
sent eē relatiōes oppposite ⁊ nō distincte realr
nō distīgueret ꝑsonas realiť. ⁊ iō oēs relatio
nes distincte realiť siue sint oppposite siue non
distīguūt cōstituta ꝑ ipas realiť q; boc ē cōe
oīb⁹ cōstituentib⁹ distinctis realiť. siue sint
oppposita siue nō. siue absoluta siue relatiōes:
q̄ oia cōstituentia distincta realiť distīguūt
cōstituta realiť. ⁊ si paternitas et spiratio actio
essent relatiōes distincte realiť: nullo mō pos-
sent eē eiusdē ꝑsone. Per idē ꝑz q̄ scda rō
nō valet: q; vnū oppositoz distīguit illō cui
inest mō suo distīguēdi ab oīi illo in quo in
uenit aliq̄d realiť distinctū ab eo. ⁊ in quo nō
inuenit idē oppositū sicut babens albedinē ꝑ
albedinē distīguiť ab oīi alio in quo nō est
albedo: siue sit in eo nigredo siue nō. ita q̄ il-
lud cōstitutū ex albedine ⁊ alio distīguiť ab
oīi cōstituto ex eodē et ex aliquo alio qō nō ē
albedo. ⁊ iō si filiatio et spiratio passio distīn-
guūtur realiť necessario ⁊ ꝓstituta ex essentia
⁊ filiatiōe ⁊ ex eadē essentia ⁊ spiratiōe distīn
guēretur realr oīi alio circūscripto. Preter
ea tertia rō nō ꝯcludit q; sicut q̄ ꝑ absoluta di
stīguūť nō opz ꝑ absoluta referri ita q̄ ꝑ rela
tiones distīguūť: nō opz ꝑ easdē relatiōes in
ter se referri. nec ꝓbatio valet. q; q̄uis sit eē
essentiale relatiōi referre ⁊ distīguere. nō tñ
cōpetit relatiōi referre respectu cuiuslibet re-
spectu. cui⁹ cōpetit sibi distīguere. ⁊ boc q; di-
stīguere ē pl⁹ q̄ referre. ⁊ iō pōt cōpetere rela
tioni respectu pluriū q̄ referre. ⁊ iō ꝑ filiatio-
nē posset filij distīgui realiť a spūsancto: q̄-
uis ꝑ filiationē ñ referreť ad. s.s. Jō dico alr
ad. q. Et ꝓmo dabo intellectū. q. Scō respō
debo ad eā Circa ꝓmū dico q̄ intētio q̄stio
nis nō ē q̄rere: an aliquo mō sit possibile q̄. s.s.
distīguať realiter a filio: ⁊ q̄ non ꝓcedat ab
eo: q; boc esset q̄rere de possibilitate illi⁹ copu
latiue: spūssanct⁹ nō ꝓcedit a filio ⁊ spūsctō
distīguiť realiter a filio. ⁊ manifestū ē: q̄ ista

E Improbat scām

F Improbat tertiū

G Rūsio auctoris duo facit

Primum

Universidad de Deusto
Biblioteca

copulatiua ē simpliciter impossibilē. qz altera pars est simpliciter impossibilis. scz.f.f.nō p cedit a filio Nec ē intētio.q.q̄rere vtrū sequat necessario spūssanctū non ꝓcedit a filio. g̃.f.f. nō distinguit a filio.qz hoc est q̄rere de veritate illi? cōsequētie. ſ ꝓncipalis intētio.q.ē q̄rere. vtrū in filio p̄ter spirationē actiuā q realit distinguit a spūsancto. sit aliq̃d qđ nō est oīmodo spiratio actiua. qđ realiter distinguat a.f.f.q ꝓ nō quo reētō oīmi alio amoto qđ nō est oīmodo ipm ex natura rei. cōstitutū ex illo q essentia diuina distingueret realit a.f.f. sicut quereꝛe. vtrū posito q homo non haberet aiaz intellectiuā posset homo distingui realit ab angelo. ē q̄rere vtrū in hoīe p̄ter aiam intellectiuā: sit aliq̃d realit distinctū ab angelo. et ꝓ nō si ex illo q quocūq; alio quod nō ē aia intellectiua fieret vnū illud vnū qualecūq; esset distingueret realiter ab āgelo: qz haberet materiā distinctā realit ab angelo. q ꝓ nō totuz realit distinguit ab angelo. Secūdario ē intētio.q.querere ꝓpter grecos. An ꝓna euidēter.supposita pluralitate ꝓsonarū diuinarū. puta triū. possit inferri. f.f. ꝓcedere a filio. q p cō sequēs. An suppositā eadē trinitate ꝓsonarū. scz q pater q filius q spūssanct? sunt vn? deus: sequat euident oppositū antecedentis ex opposito ꝓntis. scz.f.f.nō ꝓcedit a filio. g̃.f.f.non distinguit a filio. Circa scōz declarabo tres cōclusiones. Prima erit q ꝓna euidēter nota ex ꝑdicta ꝓpterea si scz q pater q filius q.f.f.sunt tres ꝓsone et vn? deus. nō seq̃tur .f.f. ꝓcedere a filio. et ꝓ nō q ex opposito ꝓntis nō sequit euidēter oppositū antis. Scōa erit q vtra q ꝑdictaruz est necessaria q formalis: q̄uis ſ nō sit nobis euidenter n cū Tertia erit q i filio ē aliquid qđ nō ē oīmodo spiratio actiua. ex quo q essentia diuina si constitueret ꝓsequentia formalis et ncēria spūsctūs nō ꝓcedit a filio. g̃ spūsctūs nō distinguit a filio. q q istā ꝓnam esse formalē habēt ꝓcedere oīes tenētes veritatē fidei. sicut expressa est in sacra scriptura. q a determiatōe ecclie. et a sanctis exponētib? scriptură. q̄uis ista ꝓna ponēdo p̄cise pro ānte q pat̃ et filius q spūsctūs sunt tres ꝓsone realr distincte q vn? deus nō sit nobis euidēter nota. Tertia ꝯclusio pz ex ꝑdictis. qz filiatio distinguit realiter a spiratiōe passiua. g̃ ipsa posita quocūq; alio circūscripto. sequit ipam distingui a spiratiōe passiua. q ꝓ nis sequit ꝓstitutū ex spiratiōe passiua q quocunq; ex vna pte. q ꝓstitutū ex filiatōe q quocūq; alio ex alia pte distingui realr. q ita i filio p̄ter spirationē actiuā est aliq̃d sufficiēter distinguēs ipm a spūsctō realit.

P Circa scōm sunt tres cōclusiones. Prima

Scōa

Tertia

Z Probatio prime

R Probatio scde

ratio actiua nō est in filio. g̃ filiatio nō est in filio. q vltra. g̃ filiꝰ nō distinguit realr a spūsctō Prima ꝓna est manifesta. Scōa ꝓna probat. qz q̄cunq; aliq̃ sunt idem realr. quoz vnū vel vtrūq; est ꝓpriū illi in quo est. in quocunq; nō est alterū illoz. in eodē nō est illd qđ est ꝓpriū illi i quo est. ſ spiratio actio q filiatio sunt idē realr. q filiatio est ꝓpria illi in quo est. q spiratio actiua est ꝓpria siue cōis. sic est ſm veritatē cōis p̄ri q filio. seq̃tur spiratio actio non est in ſ suppositō cui ꝓpria est filiatio. g̃ filiatio nō est in hoc suppositō. Maior est manifesta. qz q̄n aliq̃ sunt ꝓpria q sunt vnū realr. manifestū est q in quocūq; est vnū q reliquuz. qz si nō cū nullū eoz ex ſ ipo q est ꝓpriū illi in quo est possit esse in plurib?. sequit q si vnū illoz possit esse in aliquo reliquo nō exīstēte in eodē. in nullo vno sunt illa duo. q ꝓ nis nō sunt idē realit qđ est oppositū positi. Sicr si vnū sit ꝓpriū q reliquū cōe. q̄uis cōe possit esse in aliquo illo ꝓpio nō exīnte in eodē. tm ecōuerso est ipossibile q ꝓpriū siue icōicabile sit i aliquo cōi nō exīstēti in eodē. sicut eēntia cōis q p̄nitas ꝓpria vni suppositō sunt i eodē p̄te. q iō q̄uis eēntia possit esse in aliquo supposito p̄nitate nō exīstēte in eodē. tm impossibile est p̄nitatē esse in aliquo in quo nō sit eēntia. qz sic seq̃ret q in nullo vno eēnt eēntia q p̄nitas. et ꝓ nis nō essent idē realr. sic g̃ ptz maior. minor etiaz est manifesta. q em spiratio actio q filiatio nō distigũtur realr pz. qz si sic (sic post ꝓbabit) essent q̄ttuor suppositā in diuinis. Alia ps pz etiaz ſm oīes. q filiatio est tm in vna ꝓsona.

Si dicat q ista ꝓpō. spiratio actio q filiatio sunt idē realr negaret a ponētibus contrariū.

Hoc nō valet. p istud argumentū nō intēdo arguere cōtra ꝓteritos. nec ꝓbare cōtra negātes spūsctm a filio ꝓcedere. ſ intēdo ꝓbare q ſm veritatē est ꝓsequentia formalis et ncēria spūsctūs nō ꝓcedit a filio. g̃ spūsctūs nō distinguit a filio. q q istā ꝓnam esse formalē habēt ꝓcedere oīes tenētes veritatē fidei. sicut expressa est in sacra scriptura. q a determiatōe ecclie. et a sanctis exponētib? scriptură. q̄uis ista ꝓna ponēdo p̄cise pro ānte q pat̃ et filius q spūsctūs sunt tres ꝓsone realr distincte q vn? deus nō sit nobis euidēter nota. Tertia ꝯclusio pz ex ꝑdictis. qz filiatio distinguit realiter a spiratiōe passiua. g̃ ipsa posita quocūq; alio circūscripto. sequit ipam distingui a spiratiōe passiua. q ꝓ nis sequit ꝓstitutū ex spiratiōe passiua q quocunq; ex vna pte. q ꝓstitutū ex filiatōe q quocūq; alio ex alia pte distingui realr. q ita i filio p̄ter spirationē actiuā est aliq̃d sufficiēter distinguēs ipm a spūsctō realit.

Instantia

Z Repugnaria

D Probatio tertie

Ad ꝑmus ꝓncipale

Ad secūdum

Distinctio XII

B Questio. I

Quo primo

Secundo

Tertio

In oppositū

Ad ꝑmū ꝓncipale dico q ꝓsone distinguūtur p relatiōes di paras realit distinctas. nec ex hoc sequit q sūt quatuoꝛ suppositā in diuinis. qz nō sunt quatuoꝛ relatiōes in diuinis realiter distincte. qz q̄uis spiratio actiua distinguat realit a spiratōe passiua: nō tm distinguitur realiter a paternitate vel filiatiōe. q iō q̄uis faciat numerū cū spiratiōe passiua vt vere dicat. spiratio actiua et spiratio passiua sūt due relationes nō tm facit numerū cū paternitate q filiatione vt vere dicat q sūt tres relationes. q iō nō sunt quatuoꝛ suppositā. Ad scōm dico q nō ē silē de filio respectu patris q de. f.f. respectu filij. qz nihil ē in filio circūscripta filiatiōe qđ distinguat realit a quocūq; existēte in ꝑte. nec est aliud in ꝑte ꝓpter ꝓnitatez quo distinguat realr a filiatiōe vel filio. q iō sola paternitas q cōstitutū ex illo qđ ē realr filius q paternitate distinguit realr a filio. q iō circūscripta paternitate nihil remanet distinctuz realr a filio nō sic aūt ē de filio q.f.f. qz non tm spiratio actiua q̄ filij ꝓducit. f.f. distinguit realiter a. f.f. q iō circūscripta spiratione actiua adhuc remanet aliq̃d realiter distinctū a spiritusancto. Distinctionis. xij. Questio. i.

Circa distinctionē duodecimā q̄o ꝓmo.

Utrū pater q filius sint vnū ꝓncipiū spirans f.f. Q nō. qz q̄libet termin? supponēs ꝓ aliquo in diuinis: supponit ꝓ essentia vel ꝓ psona vel ꝓ aliqua relatiōe. cū q̄libet qđ ē in deo vel sit essentia vel psona vel relatio. q boc formalr: g̃ si hec sit vera. p̄ q filij sūt vnū ꝓncipiū spiras f.f. ꝑdicatū vel supponit ꝓ essentia vel ꝓ psona vel ꝓ relatiōe. Primū nō pōr dari. qz essentia nō ē ꝓncipiū spiras. f.f. Nec scōm. qz quacūq; psona data hec ē falsa. p̄ er filij sūt hec psona spiras. f.f. Nec tertiū, ꝓpter idē. qz quacūq; relatōe data: hec ē falsa p̄ q filij sunt hec relatō spiras. f.f. Preterea ꝓncipiū ibi: aut dic aliquid essentiale: aut aliq̃d notionale. Nō essentiale. qz predicatū nō ꝑdicat de aliquo essentiali sicut dictū ē. nec notionale. qz illud nō posset esse nisi psona cū relatio nō sit ꝓncipiū spirans. Preterea multiplicato ꝑoi multiplicat posteri?. ſ paternitas q filiatio sunt ꝑoes spiratiōe actiua. g̃ cū paternitas q filiatio sūt plures relatiōes: spiratōes actiue erūt plures q ꝓ nis pater q filij nō sunt vnū ꝓncipiū spirans sed plura ꝓncipia spirantia Ad oppositū est determinatio ecclesie extra de summa tri. q fi. ca. q ponit i libro vbi dicit sic. fatemur

B Circa. q. sunt due difficultates.

Pro prima difficultate nota

Probatur ꝓmo.

Secundo

Tertio

ꝓ spūssanct? eternalr ex patre q filio. nō tanq̃ ex duobus ꝓncipijs: sed tanq̃ ex vno ꝓncipio. nō duabus spiratiōib? sed vnica spiratione ꝓcedit. Jn ista q̄stiōe sunt due difficultates. vna realis scz an in patre q filio precise sit vna spiratio. Alia est partim realis q partim grāmaticalis. an scz tales ꝓpositiōes debeāt cōcedi. pater q filius sunt vnus spiratoꝛ. pater q filius sunt vnū ꝓncipiū spirās. q sic de ꝓsimilibus. Primo ergo videndū est de prima difficultate. scdo de secūda. Circa primū sciendū q difficultatez facit hoc q videt q q̄tūcunq; fundamentū relatiōis sit vnū. si tm relata sunt distincta oporter q relationes sint distincte. ita q nō tm ex distinctiōe fundamēti q termini sequit distinctio relatiōis sed etiā ex distinctione relati. Assumptuz pōt ꝓbari. Primo qz si eadē forma ſm numerū essz similis in duobus subiectis distinctis localit. illa forma posset esse ratio agēdi vni illoz subiectoꝛ. q̄uis nō esset ratio agēdi alteri ꝓpter indebitā distantiā illius alterius agētis ad oīe passiuuz ergo illo casu posito respect? de genere actionis vere esset istius agētis et nō illius. ergo si aliud agēs incipiat habere passum sibi approximatū. et si incipiat agere. illud agens habebit nouū respectū de genere actionis. q ꝓ nis erūt duo respectus ꝓpter diuersitatē suppositoꝛ nō obstāte vnitate fundamēti. Preterea. si eadē albedo ſm numerū esset in duob? subiectis. vnū illoz esset simile alteri et nō vnica similitudine. ergo distinctis. ergo nō obstāte vnitate fundamēti. respectus erit ali?. Assumptū ptz. qz si boc albū sit simile. ergo aliqua similitudine que sit a. tunc arguo sic. A est relatio. ergo sibi coꝛrespondet aliqua relatio. igit sunt due similitudines q tm fundamentū est idez q termin? ꝓxim? est idē. Preterea. si idē coꝛpus esset in distinctis locis. idē coꝛpus haberet distinctos respect? vbiales q tm simplr idē. Ex istis pōt argui sic. pluralitas relationis depēdet ex relat. ſ in ꝓposito suppositā relata spiratiōe actiua sunt plura. g̃ nō obstāte vnitate fundamēti spiratōes actiue erūt plures. Sz istis nō obstantibus dico q est vnica spiratio actiua. q̄uis ſ p rōem euidēter ꝓbari nō possit sed boc sequit ex veritate fidei qua dicit. q tm tres sunt ꝓsone in diuinis. pat̃ q filij q spūssanctus. qz sicut post patebit q̄libet relatio diuina que a qualibz relatōe diuina realr distinguit cōstituit suppositū distinctū. sed si essent due spiratiōes actiue realr distinguerētur inter se ergo multo fortius distinguerent a paternitate q filiatiōe. q certū est q quelibet illarū distinguereꝛ realr a spiratiōe passiua. g̃ essent quicq;

Tertio

Universidad de Deusto
Biblioteca

E Sūla auctoris

D Circa rōnes contrarie opi.

relationes diuine realiť distincte. ⁊ p ꝯns qui q; supposita diuina distincta realr. Ideo di co q nūq; relatio multiplicať nisi ex multipli catione fundamēti absolutiuel ex multiplica tione termini. ꝟ fundamētū spiratiōis actiue est vnicū puta diuina essentia. ⁊ termin? ē vn? scz. f. f. g̃ spiratio actiua est vnica Ad rōnes in cōtrariū facile eēt respondere si illa opinio eēt vera q̃ ponit q actio passio distantia simi litudo dissimilitudo ⁊ hmōi nō important ali quas relationes. tales sicut ponēres eas yma ginātur. q; tūc nō essent plures relatōes. ꝟ tm plures denominatiōes ꝓpter diuersa significa cara vel cōnotata. Si tm teneręť opinio cō munis posset dici ad ꝑmū ⁊ ad tertiū q est ibi distinctio terminoꝝ. ⁊ illa sufficit. Ad secū dū difficili? ē respōdere. pōt tm dici: q si eadē albedo nūero eēt i diuersis subiectis: nulla es set ibi relatio similitudinis. Qui nec ſm vlti mā nec ꝑmā opinionē sentiūt. dicāt sicut pla cet. Circa secūdū dicit cōiter q pat ⁊ fili? sūt vnus spirator ⁊ vnū ꝓncipiū. Vn̄ dī q; spi rās ē adiectiuū spiratoꝝ vero substātiuū ĩō pas sum? dicere q pater ⁊ fili? sūt duo spirātes ꝓ prer pluralitatē suppositoꝝ. nō aūt duo spira tores ꝓpter vnā spirationē. nā adiectiua non habēt pluralitatē nisi ſm supposita. substāti ua vero a scipis ſm formaꝫ significatā. Sz rō ista nō videť sufficiēs. q; termin? numeraťsic ⁊ alĩ tmini adiectiui additi alĩs. semp deno tātur cōpetere illis ꝓ quib? illi termini quib? addūtur supponūt. ⁊ ĩō q; respectu creaturarū adiectiuū ⁊ substantiuū supponūt ꝓ diuer sis. ĩō diuersimode de eis verificanť tales ter mini impoꝝtātes pluralitatē Verbi gr̃a. pona tur q sortes sit musicus ⁊ grāmaticus tūc bec sit vera. due sciētie sūt i sorte. q; ille sciētie sūt due. ⁊ hui? cā ē. q; hoc substātiuū sciētia: siue i nūero singulari: siue in numero plurali suppo nit ꝓ forma q̃ multiplicať. et ĩō vere cōtingit dicere q sunt due sciētie. ꝟ sciēs siue in nūero singulari siue in nūero plurali supponit ꝓ sub iecto sciēntie qđ subiectū nō multiplicať. ⁊ ĩō bec est simplicit falsa. sortes ē duo sciētes. ꝟ si sciens ⁊ sciētia ꝓ codē supponerēt. nō plus ve rificareť termin? impoꝝtās pluralitatē de vno q̃ de alio. ꝟ in ꝓposito spirās ⁊ spiratoꝝ ꝓ eo dē supponūt. g̃ ꝓ ista rōne sicut vere pōt cōce di q pater ⁊ filius sunt vnus spiratoꝝ: ita pōt cōcedi q pater ⁊ filius sunt vnus spirans. Ad sumptuꝫ ꝓbo. q; quero ꝓ quo supponit spira toꝝ. non ꝓ essentia nec ꝓ psona. q; ſm istos ꝓ nullo alio pōt supponere. nō ꝓ essentia. q; ter minus semp verificať de illo ꝓ quo supponit ꝟ bec nō ē vera. essentia ē spiratoꝝ vl̃ spiratrix

Ad ꝑmū ⁊ tertiū

Ad scōm

E Circa secūdū dif.

ergo nō supponit pro cētia. si ꝓ psona. et pro psona supponit spirās. ergo ꝓ eodē supponūt ergo ⁊c. Ex isto pōt argui sic dicēdo. pater ⁊ filius sunt duo pricipia. p̄dicatū supponit pro supposito ⁊ suppositа sunt duo. ergo ⁊c. Ad istud respōdeť. q in ista pater ⁊ fili? sunt vnuꝫ principium. ly principiuꝫ supponit pro psona. sed nō habet suppositionē determinatā ꝟ ꝓfu sam pro duabus psonis simul. ⁊ iō sic arguēdo siue principiū supponat pro psona patris siue pro psona filij. pater ⁊ filius nō sunt vnū p̄nci piū spūssci. ergo pater ⁊ fili? nō sunt vnū sup positū. est fallacia figure dictiōis. Sed ista resp̄sio nō valet. q; termin? nunq̃ habet sup positionē cōfusaz nisi rōe alicui? signi vl̃is. vl̃ rōe alicui? sincathegoreumatis. sed hic nullu tale est signum nec sincathegoreumata tale g̃ nō habet hic suppositionē ꝓfusaz. Preterea. q̃tūcunq; terminus habet suppositionē cōfu sam nunq̃ verificať de plurib? sub copulatōe acceptis. nec de termino plurali. Vn̄ bec est simpl̃r fl̃a. oēs boues sunt aial. similit̃ b̃ est fl̃a. sortes ⁊ plato sunt bō. etiaz si bō haberet sup positionē ꝓfusam. g̃ eodē mō bec erit fl̃a. pat ⁊ filius sunt principiū spūssci. si p̄dicatuꝫ p̄cise supponeret pro psona. ex quo pater nō est fili?

Tertio

Preterea. termin? eandē suppositionē habz in nūero singulari et in nūero plurali. g̃ si bec sit vera pat ⁊ fili? sunt p̄ncipiū spūssci. q; p̄dica tū supponit pro duab? psonis cōfuse. g̃ equaliť vel multo fortius bec est ỽa. p̄ ⁊ fili? sunt p̄n cipia spūssci. q; p̄dicatū supponit pro duab? psonis cōfuse. Idco dico aliť ad q̃stionē cir ca quā sic est ꝑcedendū. Primo videndū est de talib? affirmatiuis. ⁊ p̄ ⁊ fili? sunt vnū p̄n cipiū spirās. vn? spirator. vn? spirās. ⁊ de silib?

Secōdo

Secōdo de negatiuis eisdez correspōdētibus.

Tertio

Tertio mouebo aliq̃ dubia ⁊ soluā.

Circa p̄

Circa p̄mū dico. q oēs tales affirmatiue de ꝟrute ser mōis sunt ꝓcedēde. cui? rō est. q̃a q̃n ex aliquo vno oĩno eodē ⁊ duob? oppositis. cōstituūtur duo distincta realr. si alterū oppositoꝝ relatiue p̄dicať de vno illoꝝ ꝓstituroꝝ. reliquū oppositoꝝ p̄dicabiť ꝺ reliquo. ꝟ accipiēdo p̄cise duo ꝓstitura ex cētia diuina ⁊ spiratiōe actiua ⁊ spiratiōe passiua. de ꝓstituto ex cētia ⁊ spira tiōe passiua ꝓtigit ve dicere q istud ꝓstitutū spirať. g̃ de ꝓstituto ex cētia ⁊ spiratōe actia ꝓtigit ve dicere. istud spirat. ꝟ illꝺ ꝓstitutū est vnicū ⁊ nō plura. sic cētia est vnica. ⁊ illa spi ratio actio est vnica. g̃ b̃ ē vnū spirās. ⁊ p ꝯns vn? spirator. ꝟ tā p̄ q̃ fili? est illud vnicū cōsti tutū ex cētia ⁊ spiratiōe actiua. g̃ p̄ ⁊ fili? ve sunt vn? spirator. ⁊ vnū p̄ncipiū spirans spūm scm̃. ꝟ de ista. p̄ ⁊ fili? sunt vn? spirās ē magis

Reprobať solū Primo

Secundū. Tertiū Circa primū.

dubiū. q; si p̄dicatū hic q; est masculini gene ris ex vsu loquentiū non possit supponere nisi ꝓ psona. sic est bec negāda. q; p̄ ⁊ fili? nō sūt vna psona spirās. si aūt p̄dicatū de virtute ser monis posset supponere ꝓ omī illo qꝺ spirat siue sit psona formalr siue non sit formalr psō na cuiusmodi ē tale cōstitutū ex essentia ⁊ spi ratiōe actiōe circūscribēdo tā paternitatē q̃ filiationē. ⁊ sic ē simpl̃r cōcedēda Cōfirma tur ista resp̄sio. q; semp cōstituēs a quo cōsti tutū nō distinguiť realr p̄dicať vere de cōsti tuto. sic. q; nec p̄nitas nec essentia differt rea liť a p̄e vere cōtingit dicere q ⁊ pater ē essen tia ⁊ paternitas. ꝟ spirare nō differt realr a cō stituto ex essentia ⁊ spiratiōe. g̃ de illo cōstitu to cōtingit vere dicere q ē spirās. ꝟ sicut ꝑius dictū ē tā p̄ q̃ filius est illud cōstituꝝ. g̃. ⁊c.

Confirmať rel.

D Circa scōm

Circa scōm posset ꝓbabiliť dici q de virtu re sermonis ex quo p̄ncipiū spiras spiratoꝝ et hmōi: nō tm̃ supponit ꝓ tali cōstituto ꝟ etiā ꝓ psona. q; aliť nō verificareť de psona. et semp tales ꝓpōnes sunt vere. ex hoc q tales termi ni impoꝝtātes pluralitatē verificāt de illis ꝓ q̃b? termini q̃b? addunť supponunt. posset in quā ꝓbabiliť dici q tales de virtute sermonis posset cōcedi. q; tm̃ cōiter in terminis de quo cūq; p̄dicať termin? impoꝝtās vnitatē. de eis dē negať pluralitas. sicut si bec ē vera sortes ⁊ sortes alb? sunt vnū. bec ē vera. sortes ⁊ sortes albus nō sunt plura. Idco ꝓpter hereticos ⁊ occasionē deceptōis simpliciū. făcta ⁊ eccl̃ia cōcedēres q p̄ ⁊ fili? sunt vnū p̄ncipiū. f. f. ne gāt tales. p̄ ⁊ fili? sunt duo p̄ncipia. f. f. Tamē aliq̃n in dictis sanctoꝝ inuenīūtur tales ꝓpō nes sicut dicit hilarius. spūssanct? a patre ⁊ fi lio auctoꝝ? ē cōfitendus ⁊c. vbi videť loqui de virtute sermonis. Alĩ sancti aūt ne ostēda tur aliqua distinctio in spiratōe actiōe negāt tales ꝓpōnes. Idco dico simpl̃r cū defini natione eccl̃ie: q pater ⁊ fili? sūt vnū p̄ncipiū f. f. nō duo p̄ncipia. ⁊ spirāt vnica spiratiōe nō duab? spiratiōib?. Tertio sūt aliqua dubia monēda. Primū q; non videť q p̄ ⁊ fili? sint vnū p̄ncipiū spirās. f. f. q; ꝟ beatū augustinū tres persone sunt vnū principiū creature. sic pater ⁊ filius sunt vnū p̄nciptū. f. f. ꝟ ista ꝓpō tres ꝑsone sūt vnū p̄ncipiū ceeature nō pōt es se vera. nisi ꝟ q p̄dicatū supponit ꝓ essentia g̃ nec ista. p̄ ⁊ fili? sūt vnū p̄ncipiū. f. f. pōt esse vera. nisi ſm q p̄dicatū supponit ꝓ essentia. ꝟ isto mō ē bec simpl̃r falsa. sic bec ē simpl̃r fal sa. pater ⁊ filius sunt vna essentia spirās. f. f. g̃ ista oĩno ē falsa. Scōm dubiū est. q; vide tur q spirare nō p̄dicatur de tali cōstituto ex essentia ⁊ spiratione actione. q; ſm p̄m act?

Ꝟ Filio auctoris

Circa ꝑmū Primū dubium

Tertiū dubius

Quartū dubium

R Ad primū.

Z Corrolariū

Ex isto ꝓz. q aliquo mō aliter cōcedi pōt q pater ⁊ filius sunt vn? spirator. ⁊ nō oĩ mō ꝓsi mili pōt cōcedi q tres ꝑsone sunt vn? creator. q; ista. pater ⁊ filius sunt vnus spirator habet duas causas ꝟitatis veras. videlz q p̄ et fili? sunt vna diuina essentia. q̃ est p̄ncipiū eliciti uum ꝓductiōis spūssancti. ⁊ pater ⁊ fili? sunt vnū vere spirās spm̃scm̃. qđ nō est formaliter diuina essentia. sicut nec pať est formalr d. uia essentia q̃uis realiť. Sed ista. tres ꝑsone sunt vnus creator: nō habz nisi vnā causaz ꝟitatis

Universidad de Deusto
Biblioteca

verāz. videlicet q̄ tres ꝑsone diuine sunt vna essentia diuina que est p̄ncipiū creature. Ista aūt. tres ꝑsone sunt vnū creās creaturā q̄ nō est formaliṫ diuina essentia est simplicit falsa. q: illud vnū non posset esse nisi aliq̄ ꝑsona vel aliq̄ relatio vel ꝓstitutū ex diuina essentia ⁊ spiratiōe actiua. ⁊ q̄dcunq; illoꝝ daretur nō erit verū dicere. q̄ tres ꝑsone sunt ip̄m. sicut nō est verū dicere q̄ tres sunt vn⁹ pater. Ad scām dico q̄ nō est verū. nec est inrētio ari q̄ actus sunt p̄cise suppositoꝝ. ℔ q̄ oēs actus reales sunt p̄cise singulariū. ⁊ ꝓcedo q̄ illud ꝓstitutū vere est singulare. q̄uis non sit formaliṫ aliq̄d suppositū. Ad tertiū dico. q̄ q̄n inēt extrema est aliq̄d mediū receptiuū vni⁹ extremi ⁊ recessū in altero extremo p̄t cōcedi q̄ ex extremis nō fit vnū p̄cise nō concurrēte medio. si aūt sit mediū aliquo alio mō nō oporꝛet. Nūc aūt pono q̄ spiratio actiua sit aliquo mō posterior p̄ma trate. nō est tali modo posterior. ⁊ iō nō obstāte q̄ essz aliquo mō posterior. ℔ vere aliquo mō ꝓstitueret vnū cū diuina essentia. q̄uis illud cōstitutū nō cōstitueret paternitas. ⁊ hoc q: illud ꝓstitutū vere repitur in aliquo in quo nō repitur paternitas. videlicet in filio. ⁊ ip̄m est aliq̄d realiter a quo tñ paṫnitas realiter distinguiṫ. Aliter deficit argumētū. q: ꝓcedit ex falsa imaginatōe. videlz q̄ paṫnitas sit ꝑor spiratiōe actia ⁊ nō ecōuerso. q: spiratio actia vno mō ꝑoritatis est ꝑor ipa paternitate sicut eēntia est ꝑor q̄libet relatiōe. sicut cñ essentia est ꝑor oī relatione ꝑoritate cōitatis vel ꝑne. q: sequiṫ quacūq; relatiōe demōstrata hec relatio est filiatio. q̄ hec relatio est essentia. et tñ ecōuerso nō sequiṫ ꝑña formali. q: nō sequitur formaliṫ. hec relatio est essentia. q̄ est filius. q: paṫnitas est essentia. ⁊ tñ nō est filius. ita est de spiratiōe actiua. q: ipa est ꝑor p̄nitate ⁊ etiaz filiatiōe ꝑoritate cuiusdā cōitatis ⁊ ꝑne. q: in quocūq; est p̄nitas in eodē est spiratio actio. ℔ nō ecōuerso. ⁊ sequiṫ i hac ꝑsona est p̄nitas ergo in hac ꝑsona est spiratio actiua. ⁊ nō ecō uerso. ⁊ ita actia spiratio necessario est ꝑor paternitate tali ꝑoritate. et iō posito q̄ aliq̄ alia ꝑoritate p̄nitas esset ꝑor spiratiōe actiua. talis ꝑoritas nō obstaret q̄n spiratio actiua cuꝫ eēntia diuina posset cōstituere aliq̄d p se vnū. ad cui⁹ tñ ꝓstitutionē nō ꝓcurrat paternitas. sicut tā essentia diuina q̄ spiratio actiua vere sunt in filio in quo non est paternitas tali mō essendi in. vt vere dicaṫ q̄ filius est paṫnitas. sicut vere dicit q̄ fili⁹ est essentia diuina ⁊ spiratio actiua. Si dicaṫ q̄ ex isto sequiṫ q̄ sunt supposita ḡtuor in diuinis. q̄a tā ita est distinctio inter essentiā diuinā ⁊ spiratiōnē actiuaz quā ita est iter essentiā diuinā ⁊ spiratiōnē passiuā. vel inter essentiā diuinā ⁊ paternitaṫ. ḡ qua ratione cōstitutū vnū ē suppositū ⁊ aliud ⁊ ita erūt quatuoꝛ. Respōdeo negādo ꝓñam q: q̄uis tāta sit distinctio iter essentiā diuinā ⁊ spiratiōnē actiuā. quāta est inter essentiam diuinā ⁊ spiratiōnē passiuā. vel inter essentiā diuinā ⁊ paternitaṫ. ita tñ paternitas distinguiṫ realiṫ a filiatiōe. nec ē eadē realiṫ cū duabus relationib⁹ realiter distinctis. ℔ spiratio actiua ē eadē realiter tā cū paternitate q̄ cuꝫ filiatione. ⁊ iō nō ꝓstituit suppositū distinctū ab eis. q̄uis cōstituat aliquod vnū q̄ nō ē formaliter paṫ nec fili⁹: sicut ipa spiratio actiua non est formaliter nec paternitas nec filiatio Eodē modo q: spiratio passiua distinguiṫ realiter a paternitate ⁊ filiatiōe. iō cōstituit suppositū realiter distinctū a duob⁹ suppositis cōstitutis p paṫnitaṫ et filiationē. ℔ spiratio actiua q: differt realiter a spiratione passiua et nō distinguiṫ realiter a paternitate ⁊ filiatione. iō cōstituit duo supposita distincta a supposito cōstituto p̄ spiratiōnē passiuā. ℔ nō cōstitutū realiter distinctū a suppositis cōstitutis paternitate ⁊ filiatiōe. Ad quartū dico q̄ p̄t cōcedi q̄ tā pater q̄ filius spirat Et q̄ dicit: q̄ dictū fuit q̄ talia vocabula nō p̄dicāṫur nisi de illis q̄bus imediate ꝓueniūt. Dicē dū q̄ fuit dictū: q̄ talia denotāt distinctionē realē. ⁊ iō ꝓpter aliquid de quo p̄dicāṫ q̄ nō est formaliter aliud: nec ip̄m cōstituit nec ecō uerso. nō p̄nt iferri tali cōpetere. q: dictū fuit q̄ nihil dicit ē idē vel diuersum ab alio ꝓpē aliq̄d sibi extrinsecū. Verūtñ sicut aliq̄d dicit distingui ab alio ꝓpter aliq̄d sibi intrinsecuꝫ q̄d distinguiṫ ab illo. ita talia vocabula rōne intrinseci p̄nt sibi cōpetere. ⁊ iō q: tale ꝓstitutū est intrinsecū tā patri q̄ filio. ita q̄ ꝓstituit cū relationib⁹ oppositis tā patrē q̄ filiū: p̄t cōcedi q̄ q: illud cōstitutū p̄mo spirat. q: taz pater q̄ fili⁹ spirat p se q̄uis nō p̄mo. Non sic aūt ē de essentia. q: pater nō cōstituit essentiā ℔ magis econuerso. ⁊ iō ex hoc q̄ pater spirat nō p̄t inferri formaliṫ q̄ essentia spirat Ad p̄mū p̄ncipale dico q̄ aliās termin⁹ i diuinis nō supponit p̄mo ꝓ essentia nec ꝓ ꝑsona nec ꝓ relatiōe. ℔ ꝓ aliquo ꝓstituto ex essentia ⁊ relatione ita q̄ nō ē formaliṫ aliqua ꝑsona: q̄uis sit realiter due ꝑsone. ⁊ iō in ista ꝓpōe. pater ⁊ fili⁹ sunt vnū p̄ncipiū spirās. s. p̄dicatū non supponit ꝓ essentia nec ꝓ ꝑsona nec ꝓ relatione p̄mo. ℔ ꝓ vno constituto q̄ ē realiter pater ⁊ filius q̄uis non formaliṫ. Ex isto ꝑz q̄ aliter p̄t ista verificari. de⁹ spirat. q̄ ista. de⁹ creat. vel deus generat. q: in ista deus spirat.

Rūdo

Ad scām

Substantia

Rūdo

Ad tertiū

Ad quartū dr.

Ad p̄mum p̄ncipale

Circa q. sunt due difficultates

Prima

Secunda difficultas

Correlatiua

deus supponit p̄mo ꝓ hoc deo. puta ꝓ vno tali cōstituto ex essētia ⁊ spiratiōe actiua: q̄ nō ē formaliter nec essētia nec aliqua relatio nec ꝑsona. ℔ in ista deus creat subiectū nō supponit primo ꝓ aliquo q̄ nō est formaliṫ essentia nec aliqua persona. sicut argutū est supra dist. iiij. Ad scām dico q̄ p̄ncipiū ibi dicit aliquid notionale. quia sicut spiratio actio ē aliquid notionale q: nō est cōis trib⁹ ꝑsonis. ita illud constitutū ex essentia ⁊ spiratione actione est aliquid notionale. q: non est cōe trib⁹ ꝑsonis. Et q̄n dicit q̄ illud notionale nō posset esse nisi ꝑsona vel relatio. Dico q̄ est realiter. ē relatio ⁊ persona licet nō formaliter. ⁊ hoc sufficit Ad tertiū dico q̄ maior non est vēr vera. quia aliquādo cōtingit ꝓius multiplicari q̄uis posterius nō multiplicetur. quia sūt instātie quasi infinite. ꝑz q̄ respectu vni⁹ effectus sunt plures cause. tā in eodez genere cause q̄ in diuersis generib⁹ cause. Similiter aliq̄n rece p̄ tibilia eiusdez accidentis ſm speciē distinguūtur specie. ⁊ ita est in multis talibus. Ad minorē dico: q̄ paternitas et filiatio q̄uis essent ꝑores aliqua ꝑoritate spiratione actiua. tñ alia ꝑoritate sunt posteriores. q: ꝑoritate cōitatis vel consequētie sicut dictū est ⁊ ideo q̄uis essz aliqua p̄rioritas paternitatis ⁊ filiatiōis ad spiratiōnē actiuā. illa tñ nō obstaret quin paternitas ⁊ filiatio possent eē relationes plures ⁊ spiratio actiua vna.

Distinct. duodecime. Questio secunda.

Ecundo quero

Utrū pater ⁊ filius spirant spiritū scm ip̄tū vnū an ip̄tū sūt distincti. Videt q̄ ip̄tū sunt vnū q: illa que ꝓducūt aliq̄d ꝓductū vnica ꝓductione ꝓducunt ip̄tū vnū sunt. ℔ pater et filius ꝓducūt spiritūsanctū vnica ꝓductiōe. ḡ ꝛc. Sed q̄ ꝓducāt ip̄tū sunt distincti videtur. q: qui ꝓducunt aliquod ꝓductū ip̄tū illud ꝓductū est nexus illoꝝ ꝓducunt ip̄tum sunt distincti. q: impossibile ē q̄ nexus sit nisi distinctoꝝ. ℔ pater ⁊ filius ꝓducūt spiritūsanctū ip̄tū est nexus eoꝝ. ḡ ꝓducūt ip̄tū sūt distincti. minor ꝓz ꝑ auctoritates augustini. xv. de trini. In ista questiōe sunt due difficultates p̄ncipales. quarū vna ē realis. ⁊ alia magis logicalis. Prima est. an ꝓductio. s. necessario ex se requirit distinctionē ꝑsonarū ꝓducētiuū. ita q̄ circūscripta vna ꝑsona nullo modo posset intelligi ꝓductio. s. ita ſz q̄ hoc vocabulū ꝓductio. s. necessario cōnotet distinctionē realē in ꝑsonis ꝓducētib⁹. Secunda difficultas est de veritate taliū propositionum. pater ⁊ filius spirant inquātum sunt vnum. pater ⁊ filius spirant inquantum sunt distincti. an scilicet aliqua talis de virtute sermonis est concedenda. Circa p̄mum dicitur q̄ sic. quia dicitur q̄ pater ⁊ filius spirant inquantū sunt vna essentia. non mere sub ratione essentie. sed vt ipsa est voluntas. nec vt est absoluta voluntas. sed vt est voluntas sub ratione p̄oprietatis relatiue notionalis communis. sed adhuc non vt est essentia sub tali ratione penitus est vna quia tunc non haberent rationem nexus vel connexorū pater ⁊ filius in spirato spiritusancto imo vt ipa voluntas est vna cōnotans distinctionē pluriū patris scz ⁊ filij. vt sic dicantur pater ⁊ filius spirare. s. vt sunt vnū in essentia sub rōne ꝓprietatis relatiue cōis. ⁊ vt ip̄i tā ꝑ plures sūt circa illud vnū cōnotati. ⁊ sic spirāt vt sunt plures vniti in rōne vna spiratiua. Hoc declarat. q̄a actus essentiales sūt p̄mi ordine quodā rōis ⁊ fundamēta actuū notionaliū. ℔ dia ē inter intellectū fecūdū ad dicēdū verbū. ⁊ volitatē fecūdā ad spirādū. s. q: itellect⁹ hz pfectā fecūditatē vt existit i vna sola ꝑsona. volitas aūt nō nisi vt existit in geminis ꝑsonis. ⁊ hoc q: fecūditas intellect⁹ cōsistit in plenitudine sapientie q̄ p̄t eē in vnico. fecūditas aūt volitatis cōsistit in plenitudine pfecti amoris. q̄ nō p̄t eē nisi i duob⁹ ad min⁹. ⁊ iō ad hoc q̄ cōis volitas patris ⁊ filij sit fecūda ad spirādū. s. nō sufficit q̄ sit cōis ambobus. ⁊ amor essentialis in ipa cōis quo ambo simul amant ⁊ volūt sed oportet q̄ sit concors voluntas et mutua duorum quaꝝ vnus summū amorē alteri impendit. ⁊ ille viceuersa eundem rependit qua existente fecunda est vt ex ipsa necesse sit emanare amorem qui est spiritussanct⁹. Ista opinio quam diffuse recitat doctor subtilis ſm q̄ eam ponentes intelligunt ipsam. reputo p eū dem sufficienter improbatam: q̄uis aliqua accepta in suis rationibus et maxime in prima principali cum suis probationibus et confirmationibus non sint vera. de quibus in p̄rioribus tactum est. Unde contra istam opinionem arguo sic. quero de ista voluntate cordi. aut dicit precise aliquid essentiale absolutum in diuinis. aut aliquā personam vel relationem. vel illud constitutum ex essentia et relatione communi scilicet spiratione actiua de quo dictuz est in precedenti questione. Si primum. ergo dicere q̄ voluntas est fecunda non vt voluntas: sed vt voluntas concors et mutua est dicere oppositum in adiecto. cuz nihil sit absolutū in diuinis q̄n sit oīmō ex natura rei volūtas ſm rei veritatē. ⁊ isti ꝓcedunt

Circa opi.

Arguit cōtra opinionē. primo

Universidad de Deusto
Biblioteca

Scdm.

Si detur scdm. hoc est contra mentez eozum. quia incendūt illi assignare ꝓncipiū sufficiēs elicitiuū. cuiusmodi nō ē ꝑsona. ℔ est ꝓnciꝑiū elicitens ꝫ eos. Nec pōt dari tertiū. qz relatio illa nō pōt dici ꝓncipiū elicitiuū. ⁊ ꝓpter hoc dicūt q volūtas nōyt volūtas sub rōe ꝓpetatꝭ cōis relatiue ē fecūda ad spirādū. s.s. Preꝛea aut illa cōcordia ⁊ mutuitas amoris dicit aliq̄d essentiale ꝓncipio elicitiuo. ita q sit formaliter ꝓncipiū elicitiuū vel cōstitues ꝓncipiuꝫ elicitiuū. aut ē aliq̄d fine quo ñ elicit talꝫ act⁹. Primū nō pōt dari. qz tūc talis ꝯcordia ⁊ mutuitas vl ēet formalit aliq̄d absolutū. ⁊ ꝓ ꝑns eēt cōe trib⁹ ꝑsonis: qđ negāt vel eēt aliq̄d relatiuū vel relatio. qđ tm̄ dari nō pōt. qz ipi distinguūt inter ve lūtatē cōcordē ⁊ inter volūtatē ⁊ ꝑsonā ⁊ illā relationē. ⁊ per ꝑns multo magis inter quācūq; ꝓpetatē ꝑsonalē. ⁊ ꝓ cōsequēs distinguit aliquo mō a quolibet istoꝝ ⁊ ꝓ ꝑns nihil ē. si aūt ē aliquid sine quo nō. sic etiā ē aliq̄d sine quo ꝑsone nō creāt. qz scdm eos ꝓductio creaturarū ꝑsupponit ꝓductionē ꝑsonaruꝫ. ⁊ ꝓ ꝑns ꝑsupponit illā mutuitatem.

Solutio

Si dicat ꝙ nō ē sic. qz quis ꝓductio creaturarū ꝑsupponat ꝓductionē ꝑsonarū. posito ꝙ impossibile ꝙ essꝫ vnica ꝑsona diuina. ⁊ per ꝑns nō eēt ibi talis mutuitas vel cōcordia: ad hoc posset illa ꝑsona ꝓducere creaturā. si aūt eēt vna ꝑsona dīna tm̄ ita ꝙ ñ eēt ibi talꝫ amor mutuꝰ. nō posset ibi eē ꝓductio. s.s. Hoc nō sufficit. qz sicut posito ꝙ impossibile ꝙ eēt vna sola ꝑsona in diuinis ista posset creare. ita posito ꝙ impossibile ꝙ eēt vna ꝑsona ꝓductiua i diuinis adhuc illa possꝫ spirare. Hoc ꝓz. qz ℔ modū istoꝝ loquēdi. s.s. ꝓcedit ꝙ exsufflatione vel expulsione vel expressione vel ꝓgressione ⁊ sic replicādo mlta talia vocabula metaphorica: ℔ videm⁹: ꝙ aliq̄s vn⁹ pōt exsufflare alio nō currēte: pōt etiā expellere exꝑmere ⁊ excutere. Sil pōt abuno solo ꝓgredi. g̃ eodez mō pōt vnū solū spirare. g̃ non ē de ꝑ se significato spirare talis pluralitas cōnotata. Preꝛea volūtas creata sine oi tali mutuitate vl cōcordia pōt nō tm̄ ꝓducere amorē simplicē. sed etiā amorē incētiuū vel zelatiuū ꝫ modū eoꝝ loquēdi. g̃ eodē mō habēt isti cōcedere ꝙ volūtas diuīna informata amore simplici essentiali pōt eē fecūda ad ꝓducēdū amorē incētiuū. ⁊ ꝓ ꝑns ad spirandū. s.s.

Scdo

Tertio

Preꝛea ꝓtra illa q̄ inuūtur in ꝓdicta opinione ꝙ ē ibi amor essentialis q̄ nō ē amor ꝑfect⁹ ⁊ iocūdus. ℔ ꝙ amor mutuus ē ꝑfect⁹ ⁊ iocūdus oīa talia sūt simplicit falsa. qz amore essentiali nihil pōt eē ꝑfectius nec iocūdius sicut nihil pōt eē iocūdius ipa diuina essentia. Ideo dico aliter ad istuz

Improbat ꝓmo

E

Riſio auctoris

articulū ꝙ nihil ē in diuinis nisi essentia diuina ⁊ relatio ⁊ ꝑsona. ⁊ vnū cōstitutū ex diuina essentia ⁊ spiratiōe actiua. sicut dictū ē in ꝓcedēti q̄stione. ⁊ iō q̄cq̄d ē in deo: est formaliter et ex natura rei ⁊ oīm modo aliq̄d istoꝝ. Verūm aliq̄d nomē vel cōceꝑt⁹ q̄ nō est de⁹ nec realr nec formalr pōt significare ꝓncipaliter vnum istoꝝ cōnotādo reliquū. ⁊ ꝓpter hoc ꝑns nos aliq̄ diuersimode ꝛificari. sicut ꝑus dictū est. ⁊ iō dico ꝙ ꝓncipiū elicitiuū. s.s. est precise volūtas diuina. qz est precise essentia diuina q̄ ē oīmino ex natura rei diuina volūtas. intm̄ ꝙ si volūtas diuina posꝫ eē in vna sola ꝑsona ꝓductiua ⁊ non in duab⁹ ꝓductiuis ipa posset esse ꝓncipiū spirādi. s.s. Et iō dico ꝙ talis mutuitas vel cōcordia q̄ sit aliquid a ꝑte rei distinctū quocūq; modo a volūtate ꝑsona relatione et tali cōstituto nullo mō requiritur ad ꝓductionē. s.s. sicut nec ē aliq̄d tale possibile deo. Verūm sicut cōcedendū est ꝙ ꝑater et filius mutuo ⁊ cōcorditer se diligūt. ita etiā cōcedē dū est ꝙ ꝑater ⁊. s.s. mutuo se diligūt. ⁊ tm̄ ꝓpter talē mutuitatez nō est dicendū ꝙ. s.s. pōt spirare. ⁊ ita cū m. s.s. sit volūtas eadē que i ꝑtre. sit idē amor essentialis sit etiā volūtas cōcors ⁊ mutua cū ꝑatre. et ꝑater ⁊. s.s. mutuo et cōcorditer se diligūt. nō est dicendū ℔ intellectū ꝓdictoꝝ ꝙ volūtas vt cōcors ⁊ mutua ē fecūda ad spirandū. s.s. ⁊ nō volūtas vt voluntas diuina. Verūm ꝓ intentione ecclesie ⁊ sanctoꝝ ⁊ doctoꝝ antiquoꝝ ꝙ volentiū ꝙ spūs sanctus est nexus ⁊ amor ꝑatris et filij. ⁊ ꝙ nō est amor iocūdus nisi sit mutuꝰ. ⁊ ꝙ ꝑater ⁊ filius mutuo se diligendo ꝓducunt spm̃ sctm̃. ⁊ hmōi est aduertendū q̄ nō est intētionis eoꝝ: ꝙ sit ibi aliqua mutuitas talis realis a ꝑte rei distincta ℔ rē vel ℔ rationē a diuina volūtate ⁊ ꝑsonis ꝑatris ⁊ filij ratione cuius spirant. spiritūsanctū. ita ꝙ si ꝑ impossibile esset ꝑater ⁊ filius habentes bonitatē ⁊ amorem cōmunē ⁊ non mutuo se diligerent. quasi quodā amore superueniente impenso vel repēso. ꝙ nō possent spirare spm̃sctm̃. ℔ intelligūt ꝙ ex hoc ipso ꝙ ꝑater diligit filiū. ꝓducit spm̃ sanctuꝫ quod non est aliud q̄ ꝙ ꝑater virtute amoris quo diligit filiū. qui tm̄ amor filij i nullo distinguit ab amore cōmuni ⁊ diuina essentia. ꝓducit spiritūsanctū. Eodē modo est de filio: ꝙ ipm diligendo ꝑatrem ꝓducere spiritū sanctū: nō est aliud q̄ ipz virtute amoris quo diligit patrē. ꝓducere spiritūsanctū. et ita nō est ibi aliquis amor ymaginabilis ꝓter diuinaz essentiā: que est tā amor ꝙ sapientia ⁊ bonitas. ⁊ sic de aliis. ita ꝙ amor mutuꝰ est quoddam nomen vel conceptus: non importans

ꝑcise amorē cōem. nec precise aliquā ꝑsonā vel relationē. nec importans aliq̄d a parte rei quocūq; mō dinstinctū a ꝑdictis siue a parte rei siue ℔ rōnē. ℔ ipz ꝓtat ipm amorē cōem et diuinas personas amore cōi mutuo se diligentes. ⁊ si nō mutuo se diligerēt nullo modo eēt amor iocūdus. Et isto mō intelligit Rich. qū dicit Amor nō pōt eē iocūdus nisi cum fuerit mutuꝰ. Et vt alias dicit. in amore mutuo multūq; feruente nihil ꝑclari⁹ q̄ ab eo qđ summe diligis ⁊ a quo summe diligeris aliū eq̄ diligi velis. nō ꝙ sit aliqs amor mutuꝰ iocundus et feruēs. q̄ sit ꝓnciꝑiū elicitiuū vl aliquo mō ꝓcuius. s.s. quasi supueniat amori cōi ⁊ essentiali quasi ille amor cōis ⁊ essentialis nō sit feruēs ⁊ iocūdus. ℔ quasi tepid⁹ ⁊ remissus vl impfectus. ℔ amor essentialꝫ quo mutuo se diligūt ꝑat ⁊ filius. nisi eēt mutuꝰ nō eēt iocūdus ⁊ pfectus. qz nisi eēt mutuꝰ nō eēt essentialis nec ē fimt⁹. ⁊ iō ē impossibile ponere aliquē amorē: quo ꝑater diligat filiū vl ecōuerso. nisi amorē cōem trib⁹: quo amore oīs tres ꝑsone mutuo se diligūt. vel. s.s. quo ꝑater ⁊ filius se diligūt. sicut ꝓz et fili⁹. qz mutuo se diligūt ꝓducūt. s.s. Ad boc reſpōdeo ꝙ cā ē mihi ignota. ⁊ ē mihi ꝓbabile: ꝙ nulla ē cā nisi qz deus ē tres ꝑsone et vna essentia. ⁊ iō q̄rere causā vbi nō ē cā ē frustra. ⁊ velle assignare rōnē vbi nulla ē: nisi qz natura rei talis ē: ē inutiliter niti. Sz si q̄rat q̄re g̃ ponis ꝙ ꝑater ⁊ filius qz diligūt se mutuo ꝓducūt. s.s. ⁊ nō ponis ꝙ ꝓz ⁊ filius ⁊. s.s. qz diligunt se mutuo ꝓducūt aliā ꝑsonā. Ad hoc reſpōdeo nō curādo mō de logica. An hec sit de virtute sermonis cōcedēda. ꝑater ⁊ filius qz diligūt se mutuo ꝓducūt. s.s. qz forte de virtute sermonis nō ē cōcedēda. qz forte de virtute sermonis ad veritatē causalis cōpositē ex ꝓpositionib⁹ cathegoricis pure affirmatiue requirit ꝙ ꝑdicatū scdo ꝓpōis ꝑdicet vl̄r de ꝑdicato ꝓme. ꝓpōis: qđ nō ē verū in ꝓposito. qz hec nō ē vera. quecūq; diligūt se mutuo. s.s. ꝓducūt. Tamē realr loquēdo sub bono intellectu itelligēdo ꝓpoem istā. ꝓz ꝙ filius qz diligūt se mutuo ꝓducūt. s.s. dico ꝙ istā ꝛcedo sub bono intellectu. qz exꝑssium ē a determinatiōe ecclesie. ⁊ ex scriptura sacra. ⁊ ꝓpoib⁹ ꝑ se notis satis pōt haberi. Alia aūt satis ē in scriptura sacra negata. qz ex scriptura sacra habet manifeste ꝙ nō sunt nisi tres ꝑsone i diuinis. Cōgruentie tm̄ ad hoc pōt ineniri. de qb⁹ ad pns supsedeo. Sic g̃ dico breuiter q̄tū ad istuz

Rich.

B

Queritur ꝓmo

D

Reſpōdetur

Queritur secundo

J

Reſpondetur.

Riſio auctoris ad qđem ꝓmo articulo

K

Circa scdm articulum

Z

Nota de ꝓpoib⁹ reduplicatiuis

Scdo

Sciendum

AD

Circa scdm articulum ꝓpōis ꝑdicatū ꝓncipale verificet de subiecto ꝓncipali verbi gra. ad ℔ ꝙ ista ꝓpō sit vꝫa. aīa inq̄tū actiua ē passiua. req̄rit vitas istarū triū ꝓpōnū. oīe actuum ē passiuū. aīa ē actiua. aīa ē passiua. et q̄a ista. oīe actiuū ē passiuū ē simplicit falsa. iō etiaꝫ ista anima inquātū actiua est passiua est simpliciter falsa. eodem modo ista est falsa. homo inquātū creatura ē nō ens. qz ℔ ē falsa. hō ē nō ens. ⁊ hec similit. oīis creatura ē nō ens

Similiter ista. creatura inquātū cognoscitur a deo est diuina essentia realiter. est simpliciē falsa. qz ista est simpliciter falsa. creatura ē diuina essentia. q̄uis ꝓma ꝑm intrīonē aliquoꝝ sāctoꝝ de qua alias dicēt: sit vera. Jsto supposito q̄ si fiat reduplicatio gratia cōcomitātie ꝑter veritatē triū ꝓpositionū ꝓdictarū requirit veritas vni⁹ cōditionalis scz q̄ ab illo sup qd̄ cadit reduplicatō ad p̄dictarū p̄ncipale sit bona ꝯña verbi gr̄a. ista nō ē vera homo inquātuz musicus ē grāmaticus. posito q̄ omis musicus sit grāmaticus. quātūcūq; tres p̄dicte ꝓpōes fūt ṽe: scz bō ē music⁹. bō ē grāmaticus. ⁊ omis musicus ē grāmaticus. ⁊ hoc q̄a nō sequit iste est musicus ḡ ē grāmatic⁹. si aūt fiat reduplicatio gratia cāe. tūc ꝑter veritatē omniū p̄dictarū requirit q̄ illud sup qd̄ cadit reduplicatō sit illud cui ꝑus cōpetit p̄dicatū p̄ncipale q̄ subiecto p̄ncipali. vl̄ q̄ etiā ꝑmat illud rōne cui⁹ p̄dicatū p̄ncipale cōpetit alijs. Verbi gr̄a. ista est simplr falsa sortes inquātū risibilis ē. susceptibilis discipline. si stat reduplicatio gratia cē. q̄us oēs sunt vere sortes ē risibilis. sortes ē susceptibilis discipline. oīe risibile ē susceptiuū discipline. ⁊ si aliq̄d ē risibile ipz ē susceptiuū discipline. ⁊ hoc qz risibile nō ē illud cui ꝑus cōpetit esse susceptiuū discipline q̄ sorti. nec risibile exp̄esse ⁊ distincte importat illud rōe cui⁹ in cōi cōpetit eē susceptiuū discipline. cuiusmodi ē aia intellectiua ꝙ ista est vera. sortes inquātū ē natura intellectualis cōposita ē susceptiu⁹ discipline. qz eē susceptiuū discipline ꝓius cōpetit nature cōposite q̄ sorti. De ꝓpōne aūt negatiua in q̄ reduplicatio nō negat scīēdū ē q̄ ad hoc q̄ illa sit vera requirit q̄ illud sup qd̄ cadit reduplicatio affirmet de subiecto p̄ncipali et q̄ p̄dicatū p̄ncipale vl̄ negetur ab illo sup qd̄ cadit reduplicatio. ⁊ q̄ p̄dicatū p̄ncipale neget a subiecto p̄ncipali. ⁊ tō ista ꝓpositio. aia inq̄tū est actiua nō est passiua est simpliciter falsa. qz hec ē fālsa. nullū actiuū est passiuū. Si aūt fiat reduplicatio gratia cōcomitātie. tūc ꝑter p̄dictas ꝓpōes requirit q̄ ab illo super qd̄ cadit reduplicatio ad p̄dicatū p̄ncipale negatiue sit bona ꝯña. Jsto modo loquēdo quo dicim⁹: q̄ ab inferiori ad superi⁹ est bona ꝯña: q̄uis inter terminos p̄cise nō sit ꝯña. Si aūt fiat reduplicatio gratia cause tunc ꝑter tres p̄dictas ꝓpōnes requirit q̄ p̄dicatū p̄ncipale ꝑus neget ab illo super qd̄ cadit reduplicatio q̄ a subiecto p̄ncipali. vel ab illo ꝓo quo supponit subiectū p̄ncipale. Ex isto ꝑz q̄ oēs rales sunt falſe. intellect⁹ inq̄tū volūtas nō intelligit. volūtas inq̄tū intellect⁹ nō vult. agens inq̄tū agēs nō patit. patiens inquātū patiēs nō agit. qz semp aliqua exponēs ē falsa. similit tales obiectū inq̄tū ḃz eē i itellectu nō est in effectu. sik⁹ de⁹ inq̄tū gubernatiu⁹ nō est creatiu⁹. ⁊ sic de multis talib⁹ quarū multe cōiter cōcedūtur: q̄uis de virtute sermonis sint simpliciter falſe. Scdo videndū est de ꝓpōnib⁹ in quib⁹ reduplicatio ē negata. qz tales fūt ꝯtradictorie ꝓpōnū reduplicatiuarū. ⁊ nō fūt ꝓprie ꝓpōnes reduplicatiue. sicut cōtradictoria exclusiue nō est exclusiua. nec cōtradictoria disiūctiue ē disiūctiua ꝙ copulatiua. ⁊ ꝯdictoria copulatiue ē disiūctiua. Cūm ꝯdictoria isti⁹. aia inq̄tū actiua ē passiua nō est ista. omis aia inq̄tū actiua nō est passiua. qz vtraq; istarū est falſa. ꝙ ista ē sua ꝯdictoria. nulla aia inq̄tū actiua ē passiua. et eāpol let isti⁹. omis aia nō ē passiua inq̄tū actiua. Et ista ḃz multas cās ṽitatis. qz ꝯdictoria cuiuscūq; ꝓpōnis exponēris reduplicatiuā sufficit ad verificandū istā. nulla aia inq̄tū actiua ē passiua. sufficit cūm vel q̄ aliq̄ō actiuū nō sit passiuū. vel q̄ nulla aia sit actiua. vel q̄ nulla sit passiua. vel q̄ si fiat reduplicatio gr̄a cōcomitātie. sufficit q̄ ꝯña nō sit bona. est actiuuz ḡ ē passiuū. si gr̄a cāe: q̄ passiuū non ꝑus insit actiuo q̄ aie. qz hec ē regula generalis: q̄ quā docūq; aliqua ꝓpō habet multas exponētes vel multa requīta ad veritatē ipsius. oppositū ꝯdictorie cuiuscūq; illoz sufficit ad veritatez ꝯdictorie ipius. ⁊ ē cā veritat⁹ ipsi⁹. Eodē mō ad veritatē isti⁹. nulla aia inq̄tū actiua nō est passiua sufficit; vel q̄ aliq̄ō actiuū nō sit passiuum. vel q̄ aliqua aia nō sit passiua. vel q̄ nulla aia sit actiua. vel q̄ ista ꝯña nō sit bona ē actiuū: ḡ nō est passiuū. si fiat reduplicatio gr̄a cōcomitātie. vl̄ si fiat reduplicatio gratia cause sufficit q̄ passiuū nō ꝑus neget ab actiuo q̄ ab alio ꝙ quo aia supponit. Ex istis respōdeo ad ꝓpositū. q̄ ista ꝓpositio pater ⁊ filius inq̄tū sunt vnū spirant. s.l. de virtute sermōis est simpliciter falsa. qz ex isto sequerēt: q̄ oīe vnū spirarer. s.l. id est q̄ omnia que essent vnū spirarēt spiritūsanctū: quod est manifeste falsum. ⁊ ita tres persone que sunt vnū spirarent spiritūsanctū. Similiter ista de virtute sermonis est falsa. pater ⁊ filius inquātū sunt distincti spirant spiritūsanctū qz sequeretur q̄ oēs distincti spirarent spiritūsanctū: quod est manifeste falsum. ⁊ ideo de virtute sermonis ⁊ ꝙ ꝓte loquēdo pater ⁊ filij nec spirāt spiritūsanctū inquātū sunt vnū nec inquātū sunt distincti. Verūtn ꝓo intrīone sanctoꝝ q̄ videtur aliq̄n dicere q̄ ꝑ ⁊ filij spirant. s.l. inq̄tū sunt vnū nō inq̄tū sunt distincti. pōt dici q̄ non est

P De ꝓpōibus in q̄bus reduplicatio est negata

Q Rīsio ad ꝓpositum

N Sciendū

O Corrolariū

intrīo eoz q̄ talis ꝓpō de virtute sermonis sit vera. sed q̄ spirare ꝑmo cōuenit alicui vni ⁊ non cōuenit ꝑmo distinctis. spirare cūm p̄dicatur ꝙ se ꝑmo de vno cōstituto ex essentia diuina ⁊ spiratiōe actiua. non aūt competit ꝑmo distinctis ⁊ ideo dicūt q̄ spirant inquantum vnū non inquantū distincti. Hoc etiā dicunt vt denotent vnitatē spirationis ⁊ nō pluralitatē. vt scz q̄uis pater ⁊ filij sint plures ꝓsone tñ spirāt vnica spiratiōe ⁊ nō plurib⁹. Ad argumenta p̄ncipalia pt⁹ q̄ nec ꝓducūt in quātū vnū nec inq̄tū distincti sūt. Questio. iij.

M. Ad principalia

A Questio. III

Ertio queroūtrū

t pater ⁊ filij⁹ spirāt omino vniformit. s.l. Et nō. qz q̄ncūq; sunt duo p̄ncipia respectu eiusdē ꝓducti quoz vnū ē ꝓius alio nō vniformiter. ꝓducūt. qz ꝓius: ꝑus producit q̄ posteri⁹. ꝙ pater ē prior filio. ḡ ꝑus producit. s.l. q̄ filij⁹. ḡ nō omino vniformiter. Ad oppositū. illa q̄ sunt p̄cise vnū p̄ncipiū ꝓducūt omino vniformit. ꝙ pater et filij⁹ sunt oino vnū p̄ncipiū spirans. s.l. ḡ ⁊c. Ad istā. q. dicit q̄ actus pōt cōsiderari tripliciter. vel in se vel inquātū est termini. vel inquātū cōparat ad suppositā agentia. Primis duob⁹ modis ē vniformitas omimoda vel poti⁹ vnitas. qz verissime vn⁹ actus ⁊ vn⁹ termin⁹ ꝓducit⁹. Tertio mō loquēdo. sicut ipa vis spiratiua cōicat filio a patre. ita etiā q̄ filij⁹ spiret hoc habet a patre. ⁊ ita pater spirat a se: filius aūt non a se. Verūtn nō ē simlis ordo inter patrē genrātē ⁊ spirantē. sicut ē inter patrē spirātē ⁊ filiū spirātē. Cūm nō ē intelligendū q̄ pat spiret añq̄ filij⁹ spiret. sicut pa⁹ origine pat generat q̄ spirat ꝓpter ordinē p̄ncipioz i producēdo q: tūc filij⁹ nō spiraret quēadmodū. s.l. nō pōt generare filiū iā p̄intellectū generari. ꝙ ē iste ordo: q̄ in patre ē ꝑmo fecūditas vtraq; a se. secūdo in patre ē act⁹ ꝑme fecūditatis. ⁊ tūc in filio ē scda fecūditas. Tertio act⁹ scde fecūditatis sik⁹ a ꝑte ⁊ filio habētib⁹ tūc illā fecūditatē. adhuc tñ cū aliquo ordine. qz ille act⁹ ē ꝑtis a se. filij aūt ñ a se ꝙ ꝑte. sic nec i scdo signo ē illa fecūditas filij⁹ a se ꝙ ꝑtis a se. Nō ē ḡ ordo originis inter spirationē ꝑtis ⁊ filij⁹ quasi spiret pat⁹ in aliquo signo originis in quo nō spiret filij⁹. ꝙ in eodē signo originis sik⁹ spirāt. ē tñ ibi ordo spirātiuz in spirādo q̄ ꝑ in illo signo originis spirat a se. filij⁹ nō a se. Cōtra istaz opinionē sunt aliqua argumēta facta superi⁹ dis. ix. quib⁹ ꝓbat q̄ nō sunt talia signa ⁊ istātia originis. Arguo tñ nūc in speciali ꝑmo sic oīe suppositū q̄ nihil penit⁹ habz ab alio ḃz in ꝑmo signo originis q̄cūd̄ habeat ponēdo q̄

B Opinio prima

E Contra opi.am

essent talia signa. ꝙ pater nihil penit⁹ habet a filio. nec ab aliquo alio. ḡ in ꝑmo signo originis habz q̄cūd̄ habere pōt. ḡ in ꝑmo signo originis spirat. ꝙ per te filij⁹ nō spirat in ꝑmo signo originis. ḡ in aliquo signo spirat pater in quo nō spirat filij⁹ q̄d negas. Si dicat q̄ ꝑ nō spirat in ꝑmo signo originis nec tūc ḃz spirare. nō tñ ḃz spirare ab alio. ꝙ sufficit q̄ habz spirare cū alio q̄d nō ē in ꝑmo signo originis.

Euasio

Cōtra. q̄cquid pater habz a se ḃz in ꝑmo signo originis. ꝙ pat habet spirare a se. ḡ ⁊c. minor ē manifesta. maiorē ꝓbo. qz impossibile ē i uenire ꝑus ⁊ posteri⁹ origine sine origine. sicut impossibile ē inuenire ꝑus ⁊ posterius durationē sine durationē. ⁊ ꝑus ⁊ posteri⁹ ꝓfectiōe. sm ꝓfectiōe. ⁊ sic oīb⁹ d̄ alijs. ḡ si gñare ē i ꝑmo sig̃ originis ⁊ nō spirare. ⁊ spirare ē in scdo sig̃ originis. ḡ necesse ē ponere aliquā originē q̄ quā fiat spirare in patre. ⁊ q̄ ꝯs pater q̄ originem habet spirare. ⁊ q̄ ꝯs nō a se. Ex isto sequit q̄ nō ē bene dictū q̄ in patre in ꝑmo signo originis est fecūditas vtraq; in scdo actus ꝑme fecunditatis. qz nihil ē adhuc originatū. ꝙ originatū inest poster⁹ior signo. Jdeo dico ad q̄stionē q̄ vniformiter pōt excludere oēm originē in personis ꝓducentib⁹ inter se. vel omnē ordinē ꝓsonarū ꝓducētiū in ꝓducēdo. Primo mō dico q̄ nō spirāt omino vniformiter. qz inēt ꝓsonas ꝓducētes ē ordo q̄ pater ē ꝓr filio sicut dictū ē alias. si aūt excludat omnē ordinē ꝓsonarū ꝓducētiū in ꝓducēdo. ita scz q̄ i nullo signo vel istāti vel quocūq; ymaginabili distincto a ꝓsonis ꝓducētib⁹ spiret vna ꝓsona i quo nō spiret alia. sicut aliq̄ ymaginātur q̄ in aliquo signo originis spiret ꝑ i quo nō spiret filij⁹. sic dico q̄ spirāt omino vniformiter. qz oi no bīnt illud vnū videlicet cōstitutū ex diuina essentia ⁊ spiratiōe actiua cui cōpetit ꝑmo spirare. Et si dicat q̄ quātūcūq; illud vnū sit i patre ⁊ filio: nō tñ ē vniformiter in patre ⁊ filio qz in patre ē a se. in filio nō a se ꝙ ꝑte. ḡ nō spirāt vniformit. sicut nō bīnt p̄ncipiū vniformiter. Respondeo q̄ nō seq̄tur nō bīnt p̄ncipiū vniformiter. ḡ nō spirāt vniformit. sicut nō seq̄t. a. habet p̄ncipiū ꝓducriuū alicui⁹ effectus ꝓut⁹. b. ḡ. a. ꝑus ꝓducit illū effectuz q̄ b. qz eū antecedēte ꝓpter aliquod impedimētū stat q̄ in aliquo instanti vel tēpore. b. ꝓducit effectū ⁊ non. a. sicut si sint due cause eq̄uoce respectu eiusdē effectus. quarū tñ vna ꝓducitur ab altera. ⁊ q̄ ꝯs vna est ꝓr altera. possibile est q̄ scda cā ꝓpter approximationē sui ad passum ꝓducat effectū suū. ⁊ causa ꝓr nō producat propter distantiā inde terminatam a passo: vel propter aliquod impedimentum.

Rīsio

Instatur

C Respōdetur

D Rīsioad. q. q̄ ad

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Eode modo dico q̄ quātūcunq; vna causa sit ab alia ⁊ nō ecōuerso. ⁊ sint p̄cise cause partiales respectu eiusdē effect⁹ si simul appropinquentur passo. nō p̄us ꝑducet cā prior q̄ posterior. imo possibile est q̄ aliquā p̄oritate bēat alias q̄ habet cā posterior ad cām priorē. pura si cā posterior: sit pfectior tā in essendo q̄ in agendo. sicut possibile est q̄ effect⁹ sit pfectior sua causa. possibile ē q̄ posterior causa p̄sugat hoc ē pfectius. ⁊ ita ex ordine causarū inter se nō cōtingit inferre cōsimilē ordinē in causando. ita dico q̄ est in ꝓposito q̄ quātūcūq; pater ⁊ filius habeant ordinē inter se. nō tm̄ habent ordinē in ꝑducendo quasi in aliquo signo vel in quocūq; alio ymaginabili nō eodē cū patre vl̄ filio spiret pater ⁊ non filius. Et si dicas q̄ pater p̄us origine spirat q̄ filiū. quia pater bz spirare a se. filius nō a se. Respōdeo. si p̄ spirare p̄us origine nihil aliud intelligat: nisi q̄ pater habet spirare a se ⁊ filiū nō a se. sic cōcedo q̄ pater p̄us origine spirat q̄ filius. ꝫ tm̄ nō p̄us origine generat q̄ spirat. q; pat sicut habet generare a se. ita habet spirare a se. cū ista tm̄ p̄oritate stat ordo plonarus inter se p̄cise sine oīi ordine in ꝑducendo. ⁊ isto mō intelligunt oēs sancti: videlicet beat⁹ augustin⁹ qñ dicit: q̄ spūssanct⁹ p̄ncipal̄r ꝓcedit a p̄re. Similiter hiero. q̄ spūssanct⁹ ꝓcedit a patre p fili. ⁊ idē dicit bil. silr Rich. qñ dicit: q̄ spūssanctus ꝓcedit a patre mediate ⁊ imediate. a filio aūt imediate tm̄. oēs em̄ itelligūt: q̄ pater a nullo habet q̄ spiret. ⁊ ita p̄ncipaliter et nō p aliū. filiū aūt habet spirare ab alio ⁊ ita non p̄ncipalit̄. q; nō a se ꝫ aliū q; p patrē tanq̄ p p̄ncipiū cōicans sibi spirare. ⁊ q; non ꝑducit aliquē spirantē. s.s. ideo ꝑducit tm̄. s.s. imediate. Pater aūt q; nō tm̄ p se ⁊ ꝓprie ꝑducit. s.s. ꝫ etiā ꝑducit ꝑducentē. s.s. nō tm̄ ꝑducit. s.s. imediate ꝫ etiā mediate. Ad argumētū p̄ncipale ptz q̄ quātūcūq; duo quorū vnū ē p̄us alio ꝑducāt idē ꝑductū: nō oportet q̄ nō vniformiter ꝑducāt. nec opz q̄ p̄ncipiū p̄us ꝑducat nisi fm q̄ excludit vniformiter ordinē p̄sonarū ꝑducentiū. ⁊ concessum est q̄ oēs spirāt vniformiter. Distinct. xiij. Questio vnica.

Justatur
Respōdetur
Ad principale

Distictio XIII

A Questio. I' Arguitur primo.

Circa distinctiones tredecimā quero.

C Utrū generatio filij sit spiratio. s.s. Videtur q̄ sic q; omīa sunt vnū fm boetiū vbi nō obuiat relatiōis op

Secundo

positō. ꝫ inter generationē ⁊ spirationē nulla est oppositio. g̃ ꝛc. Preterea oīne ꝑductus qđ de substantia viua ꝑducit vere generat. ꝫ spiritussanct⁹ vere ꝑducitur de substantia patris. g̃ vere generat. minor ptz. q; aut ꝑducit de aliquo aut de nihilo. nō de nihilo. q; tūc crearetur. ⁊ nō de aliquo nisi de substātia patris. g̃ ꝛc. Tertio Preterea si ꝑductio. s.s. nō esset generatio hoc nō esset nisi q; p̄ncipiū ipsi⁹ est volūtas. ꝫ hoc nō obstat. q; etiā in nobis illud cui⁹ p̄ncipiū est volūtas vere generaret. q; actus ⁊ habit⁹ ipsius volūtatis ita vere generāt sicut vere actus ⁊ habitus ipsi⁹ intellect⁹. g̃ simile in diuinis illud cui⁹ volūtas est p̄ncipiū n̄e generatur. Ad oppositū. si spiratio esset generatio. s. s. vere eēt genit⁹ cui⁹ cōtrariū dicit in symbolo. q; spūssanct⁹ a patre ⁊ filio nō fact⁹ nec creatus nec genitus: ꝫ ꝓcedēs. In oppositū

B Difficultates

In ista questione fuit multe difficultates. Prima an generatio actio et spiratio actio sint idē oīnibus modis. Secūda an generatio ⁊ spiratio passio differunt realiter. Tertia supposito q̄ distinguātur realiter: p quid distinguātur. Quarta quare ꝑductio. s.s. q̄ dicitur spiratio non p̄ot vere dici generatio sicut ꝑductio filij vere est generatio. De p̄ma difficultate parebit alias. De secūda aliquid dictū est p̄ius. De tertia ⁊ quarta aliquid dicetur i ista questione: q̄uis de tertia pateat ex dictis in p̄cedentibus difficultatibus. Et ideo omissis multis opinionibus circa illā tertiā difficultatē dico breuiter: q̄ iste ꝑductiones seipsis formaliter distinguūtur nec aliquā distinctionē sine q̄ non possunt distingui p̄supponūt. q; si aliquā p̄supponerent maxime p̄supponerent distinctionē p̄ncipior̄ elicitiuor̄. ꝫ illā nō p̄supponūt nec etiā cocrigūt: q; non est incōueniens idez p̄incipiū elicitiuū esse p̄incipiuz elicitiuū distinctarū productionū. Circa quartum articulū dicitur q̄ generatio et spiratio differūt per hoc q̄ intellectus vel natura est p̄ncipiuz ꝑductiuū actiue per impressionem ⁊ informationem. et ideo ꝑductio talis vere dicitur generatio. ꝫ illud quod ꝑducitur mediante voluntate tanq̄ principio elicitiuo. nō producit per modū impressionis vel informationis. sed quasi per quādam excussionē siue expulsionē aut progressum. aut magis ꝓprie loquendo per quādam expressionē de eo de quo subiecte ꝑducitur. ⁊ hoc ad modū quo spiritus corporalis qui est aer si in nobis nō attraberetur ad pulmonē per inspirationē. ꝫ aliqua virtute existente in ipso pulmōe excutereť per expirationē de pulmone. ⁊ p hoc daret ei esse. ⁊ est quodāmodo sile. p̄ter hoc q̄ spūs corporalis q̄ē aer spirat⁹ tali spiratiōe sepat a spirāte ⁊ ab eo ꝺ quo spirat. Sz ista opinio nō ē rōabil: imo videt ꝺdictionē includere. q; impossibile

D Circa quartā opinionē

E Improbat pma

est aliqđ ꝑduci de aliquo subiectiue nisi p impressionē vel informationē. ꝫ. s.s. ꝑducit de aliquo subiectiue fz istū. g̃. ꝛc. maior ē manifesta q; imprimere formā i materia nō ē aliud q̄ facere formā eē i materia. ꝫ ois forma ꝑducta ꝺ aliquo subiecto vl̄ materia: necessario fit i subiecto illo vel materia. g̃ necessario imprimit. ⁊ p ꝫ̄s est ibi ꝑductio p modū impressionis.

Secundo

Tertio

Instantia

Reprobatur

Preterea ois forma educta de potētia alicui⁹ subiecti vl̄ materie informat illā materiā q; sicut nūq̄ ē subiectū qñ de eo ꝑducitur forma nisi informetur. ita nec forma nisi informet. g̃ cū in ꝑductiōe. s.s. sit eductio alicui⁹ de materia vel quasi materia: erit ibi ꝑductio p modū informationis. Preterea exemplū suū ē ad oppositū. q; si aer vere ꝑducit a pulmōe sine intra siue extra necessario erit ꝑductio p informatiōez. q; cū nō sit vera creatio oportet q̄ forma ꝑducta vere informet materiā. igit̄ ꝓ est ibi informatio. Si dicatur q̄ q̄uis sit ibi informatio qua forma informat suā materiā: tm̄ nō est ibi informatio illi⁹ de quo excutit. q; aer ꝑductus nō informat pulmonē de quo excutitur. Cōtra: qñ dr q̄ ibi nō est informatio illius de quo excutit. aut de ibi dicit circūstantiā cause materialis. aut cause efficientis. si cā materiāl. sic nō excutit de pulmone. q; pulmo nō est materia. si cāe efficientis sic sequeret q̄ sol ⁊ vl̄ oīne agens ꝑducens aliqđ extra se ⁊ nō in se nō ꝑduceret p modū informatiōis. q; nihil ibi ꝑductū informaret ibi illud de quo ē effectiue. Et isto pz q̄ nūq̄ fit excussio alicui⁹ de aliquo fm qđ excussio distinguit̄ a generatione. nisi qñ aliqđ p̄existēs pellit̄ localiter ab illo cū quo p̄us existit. et iō excussio talis nō ē ꝑductio ꝫ est motus localis. q; pulsio est spēs mot⁹ localis. q; ꝓbs. vij. phi. numerat pulsionē inter alios mot⁹ locales. Ideo quātū ad istū articulū distinguo primo de generatione q̄ p̄ot accipi stricte ⁊ large. Large accipiēdo gñatio ē ꝑductio cuiuscūq; nō ꝺ nihilo. ⁊ isto mō qñ ꝑductio est nō de nihilo. si in tali ꝑductione concurrat subiectū vel materia necessario ē ibi ꝑductio p informationē ⁊ impressionē. q; necessario forma imprimit materie ⁊ informat eā. ꝫ q; in diuinis nō est aliquod subiectū vel materia. iō nulla est ibi ꝑductio p modū impressionis vel informatiōis. Aliter accipitur generatio stricte p ꝑductione viuētis a viuente: qua viuēs rōne sue ꝑductiōis ꝑducitur vt totaliter simile et eiusdē rōnis cū ꝑducente. saltē quātū ad oīa. excepta ipa sola ꝑductione. ⁊ istud ꝓprie dr nasci. Et isto modo p̄ot aliquo mō q̄uis imperfecte ⁊ obscure in enigmate videri distinctio inter generationē verbi ⁊

B Generatio capit dupliciter

ꝑcessionē. s.s. ⁊ quare ꝑcessio. s.s. nō dicat gñationis q̄uis fz beatū augustinū. iij. ꝺ tri. plene distinguere inter illas ꝑcessiones nō ē nobis possibile ꝓ isto statu. Quia aūt mēs nostra facta est ad ymaginē dei. ideo ex illis q̄ sunt in mente nostra possum⁹ aliquo mō assurgere ad cōcipiendū illa q̄ sunt in deo q̄uis magis sit dissimilitudo. Et ideo videndū ē p̄mo de mente nostra. Sc̄do aliquo mō cōsimiliter ē ymaginādū de deo.

II De mente hūana

Duo disquirit

Circa primū

Circa p̄mū sciendū ē q̄ nō obstante idēritate intellect⁹ ⁊ volūtatis. tm̄ act⁹ intelligendi ⁊ volendi sunt distincti. ⁊ iō volo vti intellectu ⁊ volūtate ꝓ vt connotāt istos act⁹. ꝓpr̄ quā cōnotationē aliqđ p̄ōt attribui intellectui ⁊ a volūtate negari. fm modū alibi exponēdū. Est g̃ sciēdū: q̄ intellect⁹ nr̄ ꝑmo intelligit intuitiue aliqđ singulare realit̄ existens. quo intellecto p̄ōt idē intellect⁹ fingere aliqđ cōsimile p̄us itellecto. ꝫ illud sic fictū nō poterit habere eē subiectiū. ꝫ tm̄ esse obiectiuū. ⁊ iō non ꝑducit̄ in esse subiectiuo ꝫ tm̄ in esse obiectiuo. ⁊ ideo illud sic fictū ē tm̄ tale quale fuit p̄us itellectū in esse obiectiuo. ⁊ nō in eē subiectiuo. ⁊ erit quasi ymago similima rei p̄us intellecte in eē obiectiuo. intm̄ q̄ si intellectus haberet vim ꝑductiuā realez sicut habet vim fictiuā. illud ꝑductū vere eēt eiusdē rōis cū illo p̄intellecto: ⁊ ymago simillima ei. sicut filius alicui⁹ patris dicit ymago ⁊ similitudo ipsi⁹. et ita si intellect⁹ intelligēdo scipm̄ haberet vim ꝑductiuā talis similis sic̄ habet vim fictiuā talis similis. ⁊ vere posset ꝑducere tale de seipso tāq̄ de aliquo essentiali illi simili. vere haberet ipm̄ generare strictissime accepta generatione. Sed aliter est de volūtate. q; voluntas diligendo aliqđ obiectuz nō habet virtutē ꝑductiuā alicuius similitudinis. nec etiā vim fictiuā alicuius similitudinis. ⁊ ideo volūtas nostra nūq̄ tale simile nec in esse obiectiuo nec in esse subiectiuo p̄ōt producere. ꝫ voluntas nostra posita tali dilectione habet vim donatiuaz qua p̄ōt aliquid donare ipi obiecto ⁊ si nō sit aliquid p̄existēs qđ possit dare obiecto fi p̄ōt producit aliquid donabile ipsi obiecto. quod quidem donabile ratione qua est donabile a voluntate non plus ē simile obiecto q̄ dimissimile. imo magis i nobis est dissimile q̄ simile. et ita volūtas nostra non habet ex se virtutem donatiuam similis quin ita possit dare dissimile sicut simile. ꝫ intellectus noster necessario habet vim fictiuaz similis ⁊ nullo modo dissimilis. et ita necessario ex hoc ipso q̄ aliquid fingitur ab itellectu ē sic̄. nō aūt necessario ex hoc q̄ aliqđ donatur a voluntate est simile. sed p̄ōt esse dissimile.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Jstud de eē ficto dicit fm opinionē q̄ penit fi
cta. fm alias opiniōes esset ꝓportionabilit di
cendū de ipa intellectōe vl aliquo facto p actū
intellect⁹. Ex quo ptz q̄ intellect⁹ noster vl⁹
intellect⁹ creat⁹ ꝓhabēs actū intelligēdi habz
vim fictiuā sibi. ⁊ si haberet potestatē ꝓducē
di realit illud qđ fingit. illud ꝓductū vere eēt
sibi obiecto ꝑintellecto. ⁊ nullo mō posset ꝓdu
cere nisi simile ꝑintellecto. volūtas aūt nostra
nō habz vim donatiuā similis pl⁹ q̄ dissimilis
imo ꝑamato ita posset donare simile sicut dis
simile ⁊ ecōuerso. ⁊ si posset virture illi⁹ amo
ris amati nō tm donare aliq̄ donū ꝑamato:
ꝫ etiā ꝓducere illud donū. ex hoc q̄ ꝓduceret
a volūtate virture amoris ꝑeristētis. nō plus
eēt sibi obiecto amato q̄ dissimile. Ex isto
possum⁹ aliquo mō licet impfecte ymaginari
in diuinis quare spiratio. s. s. nō sit generatio.
q: q̄uis volūtas diuina ⁊ intellect⁹ diuin⁹ nul
lo mō distinguāt. nec iter se nec ab essentia di
uina. tm essentia diuina vere ⁊ realit ē nō tm i⁹
tellectio ⁊ volitio. ꝫ intelligēs ⁊ volēs. ⁊ vere
intelligit seipam ⁊ vult seipam. ⁊ intelligēdo
seipam vere ē ꝑncipiuū ꝓductiuū filij rāq̄ ali
cui⁹ qđ ē simillimū ipi patri ꝓintellecto. nō tm ꝑ
intellecto sicut ē in nobis. ⁊ q: sicut ꝓductū ē
simillimū: ops q̄ distinguāt realit ab illo qđ ꝑ
ducit. ⁊ nō pōt distingui in aliquo absoluto. qā
tūc nō eēt simillimū. iō oportet q̄ distinguāt
ipamet ꝓductiōe passiua. ⁊ ita ꝓductio illa ē
ꝓductio viuēris de viuēte. q: ex hoc ipo q̄ ꝑ
ducit ꝑmo ⁊ imediate virtute intellectōis ob
iecti cogniti. ⁊ nō ē formalit volitio nec intel
lectio ꝓducit vt sibi obiecto cognito. scz ipi ꝑ
ducēti. ⁊ ita vere ē generatio stricte accipien
do generationē. Sz alit ē de spūsancto. Naz
ipe spūssanct⁹ ꝓducit virtute volitionis q̄ q̄
uis sit eadē formalit cū diuina essentia ⁊ intel
lectione. tm vere pōt eē ꝑncipiū donādi aliq̄d
dilecto. ⁊ diuina volitio nō tm pōt eē ꝑncipi
um donādi aliq̄d dilecto. ꝫ etiā pōt eē ꝑncipi
um ꝓducēndi donū. qđ quidē donū er hoc ip
so q̄ est donū nō ē sibi. sicut declaratū ē: q̄uis
ex hoc ipo q̄ ꝓducit in eadez essentia sit sibi.
iō stricte accipiēdo generationē. ꝓductio. s. s.
q̄ ē donū patris ⁊ filij nō ē generatio. q: nō ex
hoc ipo q̄ ē donū. ꝓductū ē viuēs sibi viuenti
amato. Hec sint dicta sine ꝑiudicio sentētie
melioris. q: ad inuestigādū distinctionē inter
generationē ⁊ spirationē. ⁊ quare spiratio nō
sit generatio. scio me totalit insufficiētē. Verū
tn quomodo. s. s. sit donū ⁊ cui donet. dis. xviiij
dicēt. Per ꝓdicta dico ad questionez: q̄
spiratio. s. s. nō ē generatio filij. q: iste ꝓductio
nes passiue distinguūt sicut ipa ꝓducta, ꝫ iste
ꝓsone ꝓducte realiter distinguūtur. g̃ ⁊ ipe ꝓ
ductiones. Ad ꝑmū ꝓncipale dico q̄ gna
tio ⁊ spiratio actiue sumpta nō distinguūt re
aliter, ꝫ accipiendo generationē ⁊ spirationē
passiue. sic realiter distinguūtur. Et ad ꝓba
tionē dico: q̄ nō tm relatiōis oppō inter corre
lativa sufficit ad distinctionē realē in diuinis
ꝫ etiā incōpossibilitas i eadē ꝓsona sufficit
ad distinctionē realē. ⁊ iō q: generatio actio⁹
spiratio actiue sumpta sunt in eadē ꝓsona nō
distinguūtur realiter. ꝫ gnatio ⁊ spiratio passi
ue sumpta nō cōpatiūnt se in eadē ꝓsona. q: i
possibile ē q̄ eadē ꝓsona sit generās vel gene
rata ⁊ spirata. iō generatio ⁊ spiratio passiue
sumpta nō cōpatiūntur se i eadē ꝓsona. ⁊ q: im
possibile ē q̄ eadē ꝓsona sit generās vel gene
rata ⁊ spirata. iō generatio ⁊ spiratio passiue
sumpta realiter distinguūtur. Ad scōm ꝑn
cipale dico q̄ q̄uis spiritussanct⁹ vere ꝓduca
tur de substātia patris. q: tm vere exit a patre
vt donū vel datus. ⁊ iō vt sic nō dicit vere ge
nerari: ꝫ ꝓduci vel spirari. q: nō est de ratione
doni esse simile obiecto amato vel dilecto. et
hoc ē qđ dicit beat⁹ augustin⁹. q̄ exit a patre
nō quomodo nat⁹ ꝫ quō dat⁹. Et si dicat q̄ q̄
uis donū er hoc q̄ donū nō ē simile. tm hoc do
nū qđ ē. s. s. vere ē simile obiecto dilecto. iō q̄
uis non rōne qua donū possit dici generari. tm
ratiōe qua hoc donū vere poterit dici genera
ri. Respōdeo q̄ nō ē assignare rationē suffi
cientē quare ꝓductio. s. s. nō dicat generatio.
⁊ hoc ꝓ statu isto. tm hoc ē credendū ⁊ aliqua
lis rō dicta est ꝑius. ⁊ tenendū q̄ etiā rōne q̄
hoc donū nō poterit vere sua ꝓductio dici ge
neratio. ⁊ assurgendo a creaturis: nō debem⁹
creaturā omino excludere: quin aliquo mō ꝓ
portionabiliter dicam⁹ in deo sicut videm⁹ in
creaturis. Ad tertiū dico: q̄ accipiēdo gna
tionē ꝓmo modo ⁊ large habitus et actus ip
sius voluntatis vere generantur sicut habit⁹
⁊ actus ipsius intellect⁹. ꝫ secūdo mō nec isti
nec illi generantur. q: nō nascuntur. Unde si
cut nō est dicendū q̄ ignis ab igne nascit. ita
nec ē dicēdū q̄ ignis generat ab igne accipiē
do gnationē scdo mō. Dis. xiiij. Questio. ꝑma

Circa distinctionem decimāquartaz quero ꝓmo. Utrū spiritussāctꝰ cōpetat duplex ꝓcessio: scz temporalis et eterna. Q̄ non. q: ois ꝓcessio. s. s. est. s. s. ꝓductio. ꝫ spīrituisancto non cōperit duplex ꝓductio. q̄ ia tunc bis ꝓducceretur: quod manifeste est falsuz, ergo ꝛc.

Secundo

Tertio

Circa questionē duo ostendit

Primū ꝑsuppōit quinq; cōclusiones.

Pro ꝛ̃ssione dicēdū q̄d sit ꝓcedere

Ad ꝑmū principale

Ad scōm

Ad tertiū

Distinctio XIIII

Questio. I

Instantia

Rñsio

Rñsio ad q̄ones

Ad ꝑmū ꝓncipale

Ad scōm

Instantia

Rñsio

Ad ꝑmū ꝓncipale

Ad scōm

Pretera. aut ꝓcessio tēporalis differt realit
a ꝓcessione eterna. aut nō. si sic ⁊ nō differt sic
res absoluta. g̃ sicut relatio. ⁊ relatio realis nō
pōt eē ipius spūssancti ad creaturā. ergo erit ad
patrē ⁊ filiū. ⁊ p ꝯns esse duplex relatio realis
spūssancti ad patrē ⁊ filiū. qđ est manifeste fm.
Si nō differt realit. ergo tm differt fm rōez. ⁊
p ꝯns spūssctūs nō ꝓcederet ꝓcessione tēpo
rali sed tm fm intellectū. ⁊ p ꝯns nō daret rea
liter. qđ est falsuz. Preterea. sicut generatio
ad filiū. ita ꝓcessio ad spūmsctm. sed fili⁹ nō pōt
generari tēporalit nisi naturaz creatā assume
ret in vnitatē ꝓsone. ergo spūssctūs nō pōt ꝓ
cedere tēporalit nisi naturā creatā in vnitatē
ꝓsone assumat. sed spūssanct⁹ nō assumit talez
naturā creatā. ergo ꝛc. Ad oppositū est ma
gister in littera. Difficultas isti⁹ distinctiōis
et duarū sequētiū videt mihi magis logicalis
esse ꝓprer significata vocabuloꝝ que sunt ad
placitū. q̄ realis. q: de re nō sunt mīre opinio
nes apud theologos. Jdeo primo videndum
est de re. Scdo de modo loquēdi. Quātū ad
primū manifestū est q̄ quelibet ꝓsona est cau
sa efficiēs ⁊ finalis cuiuslibet creature. Scdo
manifestū est duas ꝓsonas ꝓcedere ⁊ duas ꝓ
sonas ꝓducere. sicut pat⁹ ⁊ filius ꝓducūt spm̄
sctm. ⁊ pater ꝓducit filiuz. Tertio manifestuz
est q̄ quelibet ꝓsona pōt esse causa alicui⁹ do
ni spiritualis in creatura rationali. ⁊ pōt cau
sare nō tm dona gratis data. ꝫ etiā donū gra
tū faciēs. Quarto manifestū est filiū incarna
ri. ⁊ nō aliā ꝓsonā. Quinto manifestū est quāli
bet posse esse paratā ad faciēdū quicq̄d ab eo
petit rationabiliter creatura rationalis. Ex
istis dico ad q̄stionē. q̄ ꝓcedere fm vsum san
ctoꝝ dicit aliq̄d vel aliqua ꝑdictoꝝ. ⁊ quia in
potestate vrētiū est vocabula significare hec
vel illa sicut placet. iō dico q̄ aliq̄n ꝓcessio ac
ipit⁹ ꝓ ꝓductōe passiue dicta vni⁹ ꝓsone ab
altera. aliq̄n aūt iportat talē ꝓductionē cōno
tādo vel cōsignificādo illā ꝓsonā de nouo exi
stentē in aliq̄ natura rōnali fm modū aliquez
determinatū. de quo post dicēt. Et si vsus san
ctoꝝ esset. q̄ ꝓcedere iportaret talē ꝓductio
nē vni⁹ ꝓsone ab alia ⁊ nouaz suā existentiā in
quacūq; creatura. nō ꝓpter nouitatē creature
ita posset dici q̄ spūssanct⁹ ꝓduceret tēporali
ter q̄cūq; creatura creat sic modo dicit q̄ ꝓ
cedit tpaliter. qā datur alicui creature rōnali
ad ipam sanctificandā. q: tunc spm̄sctm̄ ꝓce
dere nō esset aliud q̄ spm̄sctm̄ ꝓduci a patre
⁊ filio. ⁊ de nouo vel ex tēpore esse in creatura
de nouo creata. Per hoc dico ad questiones.
q̄ de ꝛ̃rute sermōis nō debet ꝓcedi q̄ spūssan
cti ē duplex ꝓcessio. vel q̄ spiritussancti due
ꝓsones ꝓducte realiter distinguūtur. g̃ ⁊ ipe ꝓ
ductiones. Ad ꝑmū ꝓncipale dico q̄ gna
tio ⁊ spiratio actiue sumpta nō distinguūt re
aliter, ꝫ accipiendo generationē ⁊ spirationē
passiue. sic realiter distinguūtur. Et ad ꝓba
tionē dico: q̄ nō tm relatiōis oppō inter corre
lativa sufficit ad distinctionē realē in diuinis
ꝫ etiā incōpossibilitas i eadē ꝓsona sufficit
ad distinctionē realē. ⁊ iō q: generatio actio⁹
spiratio actiue sumpta sunt in eadē ꝓsona nō
distinguūtur realiter. ꝫ gnatio ⁊ spiratio passi
ue sumpta nō cōpatiūnt se in eadē ꝓsona. ⁊ q: im
possibile ē q̄ eadē ꝓsona sit generās vel gene
rata ⁊ spirata. iō generatio ⁊ spiratio passiue
sumpta realiter distinguūtur. Ad scōm ꝑn
cipale dico q̄ q̄uis spiritussanct⁹ vere ꝓduca
tur de substātia patris. q: tm vere exit a patre
vt donū vel datus. ⁊ iō vt sic nō dicit vere ge
nerari: ꝫ ꝓduci vel spirari. q: nō est de ratione
doni esse simile obiecto amato vel dilecto. et
hoc ē qđ dicit beat⁹ augustin⁹. q̄ exit a patre
nō quomodo nat⁹ ꝫ quō dat⁹. Et si dicat q̄ q̄
uis donū er hoc q̄ donū nō ē simile. tm hoc do
nū qđ ē. s. s. vere ē simile obiecto dilecto. iō q̄
uis non rōne qua donū possit dici generari. tm
ratiōe qua hoc donū vere poterit dici genera
ri. Respōdeo q̄ nō ē assignare rationē suffi
cientē quare ꝓductio. s. s. nō dicat generatio.
⁊ hoc ꝓ statu isto. tm hoc ē credendū ⁊ aliqua
lis rō dicta est ꝑius. ⁊ tenendū q̄ etiā rōne q̄
hoc donū nō poterit vere sua ꝓductio dici ge
neratio. ⁊ assurgendo a creaturis: nō debem⁹
creaturā omino excludere: quin aliquo mō ꝓ
portionabiliter dicam⁹ in deo sicut videm⁹ in
creaturis. Ad tertiū dico: q̄ accipiēdo gna
tionē ꝓmo modo ⁊ large habitus et actus ip
sius voluntatis vere generantur sicut habit⁹
⁊ actus ipsius intellect⁹. ꝫ secūdo mō nec isti
nec illi generantur. q: nō nascuntur. Unde si
cut nō est dicendū q̄ ignis ab igne nascit. ita
nec ē dicēdū q̄ ignis generat ab igne accipiē
do gnationē scdo mō. Dis. xiiij. Questio. ꝑma

Circa distinctionem decimāquartaz quero ꝓmo. Utrū spiritussāctꝰ cōpetat duplex ꝓcessio: scz temporalis et eterna. Q̄ non. q: ois ꝓcessio. s. s. est. s. s. ꝓductio. ꝫ spīrituisancto non cōperit duplex ꝓductio. q̄ ia tunc bis ꝓducceretur: quod manifeste est falsuz, ergo ꝛc.

Pretera. aut ꝓcessio tēporalis differt realit
a ꝓcessione eterna. aut nō. si sic ⁊ nō differt sic
res absoluta. g̃ sicut relatio. ⁊ relatio realis nō
pōt eē ipius spūssancti ad creaturā. ergo erit ad
patrē ⁊ filiū. ⁊ p ꝯns esse duplex relatio realis
spūssancti ad patrē ⁊ filiū. qđ est manifeste fm.
Si nō differt realit. ergo tm differt fm rōez. ⁊
p ꝯns spūssctūs nō ꝓcederet ꝓcessione tēpo
rali sed tm fm intellectū. ⁊ p ꝯns nō daret rea
liter. qđ est falsuz. Preterea. sicut generatio
ad filiū. ita ꝓcessio ad spūmsctm. sed fili⁹ nō pōt
generari tēporalit nisi naturaz creatā assume
ret in vnitatē ꝓsone. ergo spūssctūs nō pōt ꝓ
cedere tēporalit nisi naturā creatā in vnitatē
ꝓsone assumat. sed spūssanct⁹ nō assumit talez
naturā creatā. ergo ꝛc. Ad oppositū est ma
gister in littera. Difficultas isti⁹ distinctiōis
et duarū sequētiū videt mihi magis logicalis
esse ꝓprer significata vocabuloꝝ que sunt ad
placitū. q̄ realis. q: de re nō sunt mīre opinio
nes apud theologos. Jdeo primo videndum
est de re. Scdo de modo loquēdi. Quātū ad
primū manifestū est q̄ quelibet ꝓsona est cau
sa efficiēs ⁊ finalis cuiuslibet creature. Scdo
manifestū est duas ꝓsonas ꝓcedere ⁊ duas ꝓ
sonas ꝓducere. sicut pat⁹ ⁊ filius ꝓducūt spm̄
sctm. ⁊ pater ꝓducit filiuz. Tertio manifestuz
est q̄ quelibet ꝓsona pōt esse causa alicui⁹ do
ni spiritualis in creatura rationali. ⁊ pōt cau
sare nō tm dona gratis data. ꝫ etiā donū gra
tū faciēs. Quarto manifestū est filiū incarna
ri. ⁊ nō aliā ꝓsonā. Quinto manifestū est quāli
bet posse esse paratā ad faciēdū quicq̄d ab eo
petit rationabiliter creatura rationalis. Ex
istis dico ad q̄stionē. q̄ ꝓcedere fm vsum san
ctoꝝ dicit aliq̄d vel aliqua ꝑdictoꝝ. ⁊ quia in
potestate vrētiū est vocabula significare hec
vel illa sicut placet. iō dico q̄ aliq̄n ꝓcessio ac
ipit⁹ ꝓ ꝓductōe passiue dicta vni⁹ ꝓsone ab
altera. aliq̄n aūt iportat talē ꝓductionē cōno
tādo vel cōsignificādo illā ꝓsonā de nouo exi
stentē in aliq̄ natura rōnali fm modū aliquez
determinatū. de quo post dicēt. Et si vsus san
ctoꝝ esset. q̄ ꝓcedere iportaret talē ꝓductio
nē vni⁹ ꝓsone ab alia ⁊ nouaz suā existentiā in
quacūq; creatura. nō ꝓpter nouitatē creature
ita posset dici q̄ spūssanct⁹ ꝓduceret tēporali
ter q̄cūq; creatura creat sic modo dicit q̄ ꝓ
cedit tpaliter. qā datur alicui creature rōnali
ad ipam sanctificandā. q: tunc spm̄sctm̄ ꝓce
dere nō esset aliud q̄ spm̄sctm̄ ꝓduci a patre
⁊ filio. ⁊ de nouo vel ex tēpore esse in creatura
de nouo creata. Per hoc dico ad questiones.
q̄ de ꝛ̃rute sermōis nō debet ꝓcedi q̄ spūssan
cti ē duplex ꝓcessio. vel q̄ spiritussancti due
ꝓsones ꝓducte realiter distinguūtur. g̃ ⁊ ipe ꝓ
ductiones. Ad ꝑmū ꝓncipale dico q̄ gna
tio ⁊ spiratio actiue sumpta nō distinguūt re
aliter, ꝫ accipiendo generationē ⁊ spirationē
passiue. sic realiter distinguūtur. Et ad ꝓba
tionē dico: q̄ nō tm relatiōis oppō inter corre
lativa sufficit ad distinctionē realē in diuinis
ꝫ etiā incōpossibilitas i eadē ꝓsona sufficit
ad distinctionē realē. ⁊ iō q: generatio actio⁹
spiratio actiue sumpta sunt in eadē ꝓsona nō
distinguūtur realiter. ꝫ gnatio ⁊ spiratio passi
ue sumpta nō cōpatiūnt se in eadē ꝓsona. ⁊ q: im
possibile ē q̄ eadē ꝓsona sit generās vel gene
rata ⁊ spirata. iō generatio ⁊ spiratio passiue
sumpta realiter distinguūtur. Ad scōm ꝑn
cipale dico q̄ q̄uis spiritussanct⁹ vere ꝓduca
tur de substātia patris. q: tm vere exit a patre
vt donū vel datus. ⁊ iō vt sic nō dicit vere ge
nerari: ꝫ ꝓduci vel spirari. q: nō est de ratione
doni esse simile obiecto amato vel dilecto. et
hoc ē qđ dicit beat⁹ augustin⁹. q̄ exit a patre
nō quomodo nat⁹ ꝫ quō dat⁹. Et si dicat q̄ q̄
uis donū er hoc q̄ donū nō ē simile. tm hoc do
nū qđ ē. s. s. vere ē simile obiecto dilecto. iō q̄
uis non rōne qua donū possit dici generari. tm
ratiōe qua hoc donū vere poterit dici genera
ri. Respōdeo q̄ nō ē assignare rationē suffi
cientē quare ꝓductio. s. s. nō dicat generatio.
⁊ hoc ꝓ statu isto. tm hoc ē credendū ⁊ aliqua
lis rō dicta est ꝑius. ⁊ tenendū q̄ etiā rōne q̄
hoc donū nō poterit vere sua ꝓductio dici ge
neratio. ⁊ assurgendo a creaturis: nō debem⁹
creaturā omino excludere: quin aliquo mō ꝓ
portionabiliter dicam⁹ in deo sicut videm⁹ in
creaturis. Ad tertiū dico: q̄ accipiēdo gna
tionē ꝓmo modo ⁊ large habitus et actus ip
sius voluntatis vere generantur sicut habit⁹
⁊ actus ipsius intellect⁹. ꝫ secūdo mō nec isti
nec illi generantur. q: nō nascuntur. Unde si
cut nō est dicendū q̄ ignis ab igne nascit. ita
nec ē dicēdū q̄ ignis generat ab igne accipiē
do gnationē scdo mō. Dis. xiiij. Questio. ꝑma

Circa distinctionem decimāquartaz quero ꝓmo. Utrū spiritussāctꝰ cōpetat duplex ꝓcessio: scz temporalis et eterna. Q̄ non. q: ois ꝓcessio. s. s. est. s. s. ꝓductio. ꝫ spīrituisancto non cōperit duplex ꝓductio. q̄ ia tunc bis ꝓducceretur: quod manifeste est falsuz, ergo ꝛc.

Pretera. aut ꝓcessio tēporalis differt realit
a ꝓcessione eterna. aut nō. si sic ⁊ nō differt sic
res absoluta. g̃ sicut relatio. ⁊ relatio realis nō
pōt eē ipius spūssancti ad creaturā. ergo erit ad
patrē ⁊ filiū. ⁊ p ꝯns esse duplex relatio realis
spūssancti ad patrē ⁊ filiū. qđ est manifeste fm.
Si nō differt realit. ergo tm differt fm rōez. ⁊
p ꝯns spūssctūs nō ꝓcederet ꝓcessione tēpo
rali sed tm fm intellectū. ⁊ p ꝯns nō daret rea
liter. qđ est falsuz. Preterea. sicut generatio
ad filiū. ita ꝓcessio ad spūmsctm. sed fili⁹ nō pōt
generari tēporalit nisi naturaz creatā assume
ret in vnitatē ꝓsone. ergo spūssctūs nō pōt ꝓ
cedere tēporalit nisi naturā creatā in vnitatē
ꝓsone assumat. sed spūssanct⁹ nō assumit talez
naturā creatā. ergo ꝛc. Ad oppositū est ma
gister in littera. Difficultas isti⁹ distinctiōis
et duarū sequētiū videt mihi magis logicalis
esse ꝓprer significata vocabuloꝝ que sunt ad
placitū. q̄ realis. q: de re nō sunt mīre opinio
nes apud theologos. Jdeo primo videndum
est de re. Scdo de modo loquēdi. Quātū ad
primū manifestū est q̄ quelibet ꝓsona est cau
sa efficiēs ⁊ finalis cuiuslibet creature. Scdo
manifestū est duas ꝓsonas ꝓcedere ⁊ duas ꝓ
sonas ꝓducere. sicut pat⁹ ⁊ filius ꝓducūt spm̄
sctm. ⁊ pater ꝓducit filiuz. Tertio manifestuz
est q̄ quelibet ꝓsona pōt esse causa alicui⁹ do
ni spiritualis in creatura rationali. ⁊ pōt cau
sare nō tm dona gratis data. ꝫ etiā donū gra
tū faciēs. Quarto manifestū est filiū incarna
ri. ⁊ nō aliā ꝓsonā. Quinto manifestū est quāli
bet posse esse paratā ad faciēdū quicq̄d ab eo
petit rationabiliter creatura rationalis. Ex
istis dico ad q̄stionē. q̄ ꝓcedere fm vsum san
ctoꝝ dicit aliq̄d vel aliqua ꝑdictoꝝ. ⁊ quia in
potestate vrētiū est vocabula significare hec
vel illa sicut placet. iō dico q̄ aliq̄n ꝓcessio ac
ipit⁹ ꝓ ꝓductōe passiue dicta vni⁹ ꝓsone ab
altera. aliq̄n aūt iportat talē ꝓductionē cōno
tādo vel cōsignificādo illā ꝓsonā de nouo exi
stentē in aliq̄ natura rōnali fm modū aliquez
determinatū. de quo post dicēt. Et si vsus san
ctoꝝ esset. q̄ ꝓcedere iportaret talē ꝓductio
nē vni⁹ ꝓsone ab alia ⁊ nouaz suā existentiā in
quacūq; creatura. nō ꝓpter nouitatē creature
ita posset dici q̄ spūssanct⁹ ꝓduceret tēporali
ter q̄cūq; creatura creat sic modo dicit q̄ ꝓ
cedit tpaliter. qā datur alicui creature rōnali
ad ipam sanctificandā. q: tunc spm̄sctm̄ ꝓce
dere nō esset aliud q̄ spm̄sctm̄ ꝓduci a patre
⁊ filio. ⁊ de nouo vel ex tēpore esse in creatura
de nouo creata. Per hoc dico ad questiones.
q̄ de ꝛ̃rute sermōis nō debet ꝓcedi q̄ spūssan
cti ē duplex ꝓcessio. vel q̄ spiritussancti due

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad tertium

B Questio II

Qz non primo

quā verā rem differentē realiť a deo: ipam scz. creaturā absolutā. Ad tertiū dico. q nō similiter se habet generatio ad filiū. ⁊ processio ad spūsctm. ḋa ꝓcessio cōnotat creaturā etiā nō assumptā. nō sic aūt generatio. Questio. ij.

Ecundo quero.

s Utrū spūsctūs detur in ꝓpria psona an tm̄ ſm dona sua. Qz nō in psona nisi per dona sua. qz q̄n aliq̄d cōpetit alicui et nō per alterū. illud pōt sibi ꝓpetere etiā illo altero circūscripto. ergo si dari cōpeteret spūsctm̄ p se ⁊ nō tm̄ p dona sua. dari posſz cōpetere spūsctō. etiā si nullū donū suū donaret. sed hoc est ipossibile. ḋa ipossibile est trāsire de cōtradictorio in ꝓtradictoriū sine oi mutatiōe. ergo si spūsctūs primo nō datur ⁊ postea datur. oportet hoc esse p aliquā mutationē. sed ista non pōt esse in spūsctō. ḡ oportet q sit in creatura. sed nō pōt esse in creatura nisi aliquod donū recipiat de nouo. ḡ ⁊c. Preterea, frustra fit p plura q̄ pōt fieri p pauciora. ſ ad vitā eternā sufficit q dona spūsncti denť. ergo supfluit q ipemet spūsctūs detur. Ad oppositū est magister in littera. Circa istā questionez sic ꝓcedā. Primo videndū est. quomō ista tria. ꝓcessio. missio. datio. de quib⁹ loquiť magister in istis distinctionib⁹ distinguiť. Scḋo ostendēdū est q spūsctūs datur in ꝓpria psona. Tertio q datur in suis donis. Quarto in quibus donis. Circa primū dico. q intēdo loqui de istis vocabulis pricipaliť. Et dico q sic distinguiť. q ꝓcessio de qua loq̄mur est in pl⁹ q̄ missio. et non in minus q̄ datio nec in plus. Primū ptz. qz quecūq; psona mittiť illa procedit. sicut post patebit. aliq̄n tm̄ psona pōt ꝓcedere q̄uis nō mittať. q̄uis posset mitti. sic patet q filius eternaliť ꝓcessit a patre. nō tm̄ eťnaliter mittebať. Scḋm patet. qz nō oē q procedit dať. ptz de filio qz ab eterno ꝓcedit: nō tm̄ ab eterno dabať. similiter dona spūsancti dāt̄. nō tm̄ ꝓcedūt sicut modo loq̄mur de ꝓcessione. Circa scḋm dico. q spūsctūs in propria psona datur. ḋa illō q̄ sic datur q possit dari oi alio dono circūscripto datur in se. ⁊ nō tm̄. ḋa aliq̄d aliud datur. ſ spūsctūs sic dať q possit dari oi alio dono circūscripto. ıgr̄ in se ⁊ nō tm̄ in suo dono datur. Maior videť manifesta. qz tale posset dari sine noua donatiōe et mutatōe reali actuali. sed minorē ꝑbo qz illud dicit dari alicui. q̄n pōt illo vti ad agendum sic placet. sicut dicit q aliq̄s dat seip̄m alicui in hoc solo q offert seip̄m sibi. vt faciat q̄ alius dixit sibi. ſ spūsctūs si nullū donuz creatū daret creature rationali posset esse paratꝰ facere

Scḋo

In oppositum

B Circa questionez quatuor fiunt

Primus

C Secundū.

quicquid creatura illa rōnalis vellet rōnabiliter. ḡ sine oīn dono creato pōt se dare creaturę rationali. Tertiū ꝑbatur. qz. s. s. nō datur nisi ad sanctificandū creaturā rationalē. ſ nō sanctificat creaturā rōnalē sine donis suis. ḡ ⁊c. Circa quartū dico q sancti nō dicūt. s. s. dari alicui nisi quē p specialē actionē inhabitat. ſ nullū sic inhabitat per specialē acceptionez q̄ est qua acceptat eū dignū vita eterna. nisi in quo est gratia gratū faciēs q̄ē sola charitas. sicut dicēť in tertio. ıō solū dať in charitate tā ꝙ in dono creato. Verūtm̄ si essz modꝰ loquēdi: ita posset dici q posset dari in sapiētia vel in fide sicut in charitate. Similiter nō dicit dari. q̄uis cōferat alicui poreſtatē faciēdi miracula sine charitate. q̄uis hoc posset vocari dari. si sancti sic vellēť. Ad ꝓmū argumētū dico q. s. s. posſz dari: ⁊ si nullū donū creatū daretť. Ad ꝓbationē dico q aliq̄n pōt eē transitus de cōtradictorio ad ꝓtradictoriū ꝓpter solā mutationē tēporis q̄n aūt ḃ sit possibile ⁊ q̄n non: magis apparebit in sequentib⁹ hic aūt foret translitus tēporis. vel actualiter ⁊ de facto si tēpus eēt. vel si tēpus nō eēt. nec mor⁹ nec mutatio tūc foret talis transitus de cōtradictorio in cōtradictoriū ꝓpter transitū tēporis possibilē. qz si tēpus esset vnū cōtradictoriū verificaret in vna parte tēporis ⁊ aliꝺ in alia parte tēporis. Ad scḋm dico: q de⁹ multa agit p plura q̄ posset facere p pauciora q: vult nec est alia causa querenda. ⁊ ex hoc ipso q vult cōueniēter fit ⁊ nō frustra. secus ē in causis naturalibus ⁊ in causis volūtarijs creatis: q̄ volūtarie cause debēt se conformare recte rationi prime nec aliter faciūt aliquid iuste vel recte. Distincti. xv. Questio vnica.

D Tertiū

E Quartū

F Ad primus principale

Ad ꝓbationē

G Ad scḋm

In oppositum

Irca distinctionē decimāquintā q̄ro.

c Utrū q̄libet persona possit mittere ⁊ mitti. Qz sic. mittere ē cōmune tribus ſm magistrū in littera. ḡ ⁊ mitti. ꝑña pater. quia si mitti nō essz cōmune tribus personis. hoc nō esset nisi qz dicit relationē realē persone misse ad aliquā personam ꝓducentē sed hoc est falsum. quia tunc mittere diceret consimilē respectum correlatium. et per consequens nō esset cōmune. Ultima cōsequētia ptz. quia mittere ⁊ mitti vniuersaliter dicunt relatiōes oppositas. ergo si mittere non includit producere nec correlatiuum includet correlatiuū. Ad oppositum. Augustinus. iiij. de trini. c. xvij. pater cū ex tēpore a quo q̄ percipitur. nō dicitur missus, nō

Argumēta prin.

In oppositum

B Ratio cōis

eſſ̄ habet de quo sit aut a quo ꝓcedat. Ad istā q̄stionez cōiter dicit q mitti importat respectū rōnis tā ad missum q̄ ad mittentē. cōnotando tm̄ respectū realē ipius. Et penes illud scḋm diuersificanť opi. alique. Quidā eſſ̄ dicunt q mitti cōnotat respectū realē persone misse ad personā mittentē. ⁊ ecōuerso mittere cōnotat respectū realē persone mittētis ad personā missā. ⁊ hȳ habent dicere cōsequēter q mittere ꝑcise cōpetit duab⁹ personis. qz tm̄ due sūt persone habētes reales relatiōes p modū ꝓducētis. ⁊ q mitti simuliter ꝑcise cōuenit duab⁹ personis. Qui aūt dicūt q mitti ꝓnotat respectū realē nō quidē ad omnē mittentē ſ ad aliquē distincte. mittere aūt nō cōnotat respectū realē mittētis psone ad psonā missā. ſ cōnotat eundē respectū realē quē connotat mitti. dicūt q mittere ē cōe. mitti aūt tm̄ est ꝓpriū duab⁹ personis. Et qz difficultas est de significatis vocabulo⁹ quib⁹ est vtēdū sicut auctores vtunť. ⁊ magister dicit. ⁊ videť eē ītertio bti augustini q mittere ē cōe ⁊ mitti est ꝓpriū duab⁹ psonis. Idco istā partē teneo nō tm̄ q important aliquos respect⁹ rōnis. ḋa dico q nec ꝑ mittere nec ꝑ mitti quicūq; respectus rōnis importāť. qz psona realiter mittit ⁊ realiter mittiť. sicut filiꝰ realiter incarnať. ⁊ pater realiter misit filiū suū in carnē. ſ ꝓpter nullū respectū rōis importatū p tale posſz dici realiter tale vel tale. ⁊ iō nullū istoꝝ importat quēcūq; respectū rōnis. qz sicut post patebit. dei ad creaturā nullꝰ ē respectꝰ rōnis. vl si eēt aliq̄s nō esset importatꝰ p talia noia mittere creare dñari ⁊c. Idco dico q mitti importat tā creaturā q̄ personā ꝓcedentē realiť ab alia psona. vt ḋ nois ipsiꝰ mitti sit totū istud mitti est psonā aliquā ab alia ꝓductā p nouā suā existentiā in aliqua creatura rōnali ſm determinatū modū existēdi in ea manifestari ꝓduci. Quid nois ipsiꝰ mittere ē psonā aliquaz ꝓductā p nouā existentiaz in aliqua creatura rōnali ſm determinatū modū existendi manifestare ꝓduci. ⁊ sicut alias dictū ē in istis nec in sil⁹ ponitur aliquid respectū ratiōis ipotās. Ad argumētū ꝓncipale dico. q nō seq̄ť mitti importat aliquē respectū realem ad aliquā psonā mittentē. ergo mittere importat respectū realē ad personā productā. q̄uis vocabula sic possent imponi q sic significarēt. ⁊ illo positō. neutrū esset cōe tribus personis. sed sic nō sunt nomina imposita. sed sunt imposita. vt mitti importet respectū productōis realem ad aliquā personā mittentē. nō ad omnē. ⁊ mittere importet eundē respectū nō quidez illius persone que mittit: sed illius que mittiť

C Ratio auctoris

D Ad principale

ıta tm̄ q manifester illū respectum aliquo modo per creaturā faciendo aliquid circa creaturā. ⁊ aliquid operādo q aliqua persona manifesterur per talē operationē hoc est mitti. ⁊ sic tenet argumentuz magistri q si aliqua psona mitteret ⁊ nō alia. q operareť aliquid qđ alia nō operareť. Ex isto patet quomodo eadē psona pōt mittere se. quia operādo aliquid circa creaturā pōt manifestare q ipamet procedit. ⁊ ḃ est mitti. Distinctiōis. xvi. q̄stio vnica

Irca decimaz sextā quero. Utrū diuina psona visibiliter mittatur. Qz nō. quia inuisibile nō pōt visibiliter mitti: sed psona diuina est simpliciter inuisibilis. ḡ ⁊c.

Distinctio XVI

A Questio. I

c

Ad oppositū. matthei. iij. dicit de spūsctō q descēdit in colūbe specie. Ad istā questionez primo distinguo de missione visibili. qz vna est per realē assumptionē nature create visibilis in vnitatē diuie psone. alia est sine tali assumptione. Primo modo fuit filiꝰ missus in incarnatione. quādo naturā humanā in vnitatē psone sibi vniuit. sed de illa missione patebit in tertio libro. Secūdo mō fuit spūsctūs missus in noua lege. ⁊ de ista missione est ꝓcens q̄stio.

B Rūdet distinguēdo

Et de ista missione loquēdo. Primo videndū est quid sit missio visibilis. Scḋo. qn̄ ⁊ quid⁹ facta est missio. Circa primū dico. q missio visibilis est apparitio aliquarū rerū corporaliuz facta circa creaturā rationalē humanā. eidez creature rōnali missionē inuisibilē diuine psone representās. Qz sit apparitio rerū corporaliū ptz. qz aliter nō posset esse visibilis. qz diuina psona in se non est visibilis q sit circa creaturā rationalē ptz. qz nō mittitur nisi creature rōnali. Qz repsentet missionē inuisibilē ptz. qz creatura corporalis nunq̄ apparet nisi ad repsentādū aliquē effectū specialē circa illud cui mittitur. sed nō nisi ad repsentādū effectū qui est gratia gratuz faciēs. qui nō est sine missiōe inuisibili spūsncti. ḡ ⁊c. Est tm̄ aduertendū q nō semp significat missionē inuisibilez: tūc sic primo fieri qn̄ ē missio visibilis. sed significat missionem visibilē tūc esse vl prius fuisse ⁊ adhuc permanere. quia quando spūsanctus visibiliter xp̄o mittebatur ⁊ descendit super eum in colūbe specie: nō tūc primo accepit gratiaz nec tūc p̄mo in eū visibiliter mittebať. l. s. sed prius. quia nec etiā gratia fuit in eo augmentata. Similiter qn̄ visibiliter mittebatur apostolis actuū. ij. nō tūc primo fuit missus eis in uisibiliter. q̄uis tūc fuerit i eis gratia augmētata. Aliq̄n aūt qn̄ aliquib⁹ mittebať tunc p⁹

Nota duo

C Primū

Universidad de Deusto
Biblioteca

D Secunda

Quēritur.

E Respondetur.

Ad principale

Distinctio XVII duo principaliter disquirit

A Questio I pricipalis huius distinctionis

Argu. principale

In oppositum

B Opinio prima

E Triū cōclusionū Prima

mo eis iuisibiliter mittebatur. Circa scdm dico q̄ ista missio fuit facta i noua lege xpo et discipulis ⁊ credentib⁹. sicut ptz in euāgelio ⁊ actib⁹ apl̄oꝝ: q̄uis fuerunt facte apparitiones aliquib⁹ sanctis in veteri lege. nō tñ repsentabant ex se missionē inuisibilē. ꝑncipaliter fiebāt ꝓpter alias rationes. Sed tūc est dubiū quales species ille fuerūt. scz vtruz fuerunt vere res sicut apparuerunt. Dicendū q̄ potuerūt esse tales res quales apparuerunt ⁊ poterāt esse alique alie. etiā cōueniētes cū veris rebus in quibuscūq; accidētibus exteriorib⁹. Unde q̄n spūssanct⁹ visibiliter mittebat in specie colūbe. potuit fieri per verā colūbaz ⁊ per aliquā aliā rez de nouo formatā babētē exteriora accidētia similia accidentib⁹ colūbe ⁊ sicut deo placuit ita factuz est. Hoc tñ dico q̄ vere res fuerūt. Ad argumentū dico. q̄ inuisibile pōt visibiliter mitti apparendo nō in se. sed in aliquo instituto ad ipm significandū quia hoc est visibiliter mitti. ⁊ aliud aliq̄d tale visibile apparere. Distinctiōis .xvij. ⁊stio .i.

Circa distictionem decimamseptimā quero

C

Utrū ꝓter spīritūsāctū ncēe sit ponere charitatē absolutā creatā aiam formaliter informantē. ad b̄ q̄ aīa deo sit chara ⁊ accepta. Q nō. q: charitas nō ponit nisi vt aliquis ea sit deo charus. sed sine tali qualitate aliquis pōt esse deo charus. q: charū importat respectū. q̄a si sit charus est alicui charus. sed talis qualitas nec est fundamētū nec est terminus illius respectus. ergo sine tali q̄litate pōt quis esse deo charus. ꝓna ptz. q: ois respectus pōt cē sine oi eo q̄ nec ē fundamētuz nec terminus ip̄ius. g̃ ⁊c. Ad oppositum impossibile est aliquē esse charū deo sine charitate. sicut impossibile est aliquē cē albū sine albedine. ꝑ charitas est qualitas absoluta. q̄a est virtus theologica. ergo ⁊c. Ad istam questionem est vna opinio q̄ ad hoc q̄ aīa sit deo grata chara ⁊ accepta. necessario requirit aliqua talis forma creata ⁊ absoluta. ita q̄ de potētia dei absoluta sine tali forma non pōt esse deo chara. ⁊ ipa forma necessario est deo chara. Et similiter anima illa forma informata. ita q̄ stante illa forma non potest de potētia dei absoluta non esse deo chara. Ponūtur tres conclusiones. Prima est q̄ est aliq̄ forma creata q̄ ex natura rei de necessitate cadit sub dei complacētia. ⁊ per cuius existentiā in anima ipa gratificatur ⁊ fit deo accepta. ⁊ dilecta ac chara. Ꝙ quidez potest multipliciter declarari. Nullus cū actus imutabilis et eterni transit de nouo super obiectū aliquod. nisi q̄a ei⁹ obiectū eternū ⁊ imutabile formaliter pticiparet de nouo ab obiecto illo materiali sup quod nouiter transit. sicut patet. q̄ visio eterna alicuius coloris si talis poneret posset trāsire de nouo; nunc super lignū nūc super lapidē si color ille eternaliter visus pticiparet. nunc a lapide nūc a ligno formalit̄ et inbereter. Si aūt aliter transiret visio immediate super lignū aut super lapidē. impossibile esset: q̄ actꝰ ille esset eternus. Cuius ratio ē. actus nō pōt de non transeunte super lignū fieri transiens nisi aliqua mutatione facta in ipso actu. ⁊ tūc nō erit eternus. vel in ipso ligno ⁊ tunc aliq̄d formaliter sibi inberet q̄ nō inbesit ante. Sz actus dilectionis ⁊ acceptionis diuine q̄ imutabilis est ⁊ eternus nūc acceptat vnuz nunc aliū. nunc nō diligit aīam nūc diligit eā dilectione charitatiua de qua loquimur. g̃ necessario ab aīa participatur formaliter ⁊ inberēter aliquod obiectū imutabile ⁊ eternū diuine dilectionis. illud aūt nō pōt esse diuina essentia. q: nulli formaliter inberet. g̃ est aliqua creatura: ⁊ nō substantia. certum est g̃ est forma accidētalis. Preterea sicut se habet cē charū deo ad volūtatē diuinā. sic ⁊ esse oditū a deo. ꝑ nihil est oditū a deo quin diuina volūtas reperiat in eo aliq̄d odibile ⁊ detestabile ex natura rei q̄ dat formaliter esse oditū. peccatū em̄ ex natura ret oditur a deo: iurta illud ꝓpheticū. Video q̄m nō de⁹ volēs iiq̄tatē tu es g̃ p oppositū nullus acceptatur p charitatē a deo. nisi quaten⁹ est in eo aliquid q̄ ex natura rei reddit acceptabilē. Et confirmat. q: forme opposite habēt formaliter effectus oppositos ex natura rei. sicut si albedo dat cē albū ex natura rei. nigredo ex natura rei dat esse nigrū. g̃ si iniquitas ex natura rei est odibilis deo ⁊ dat cē oditū. nō apparet cur nō sit possibilis aliqua forma sibi opposita q̄ det formaliter ex natura rei cē dilectū vl̄ acceptū. Preterea deus rationabilissim⁹ dilector est. q: nō amat absq; rationabili iductiuo. sed dilectio ⁊ amor ꝑm rectam rationem meretur redamātem. ꝑ illud ꝓuerbioꝝ. viij. ego diligētes me diligo. g̃ ex natura rei deus diligit omnē diligentem se ⁊ habentem ad eum charitatē. iux illud iobānis. xiiij. qui diligit me diligit a patre meo. ⁊ ego diligā eū. Preterea quicunq; ex natura rei diligit iusticiā charitatē ⁊ ceteras virtutes. ex natura rei diligit participātem illas virtutes. impossibile em̄ est q̄ actus feratur super aliquā formā quin feratur super participantē illā formā saltē materialiter ⁊ p

Prima rō

Secūda

Confirmatur

Tertia

Quarta

accidens. sed deus imutabiliter ⁊ de necessitate natura diligit charitatē et iusticiā ⁊ oēm virtutē. Immutabiliter em̄ diligit se. ⁊ p ꝓns imutabiliter vult sui dilectionē. ⁊ insuper iustus est immutabiliter ⁊ perfectus. nullus autē iustus est qui iusticiā non diligit ꝑm Augustinū. Cū ꝑbs dicit primo etbi. q̄ nō est bon⁹ qui non gaudet de bonis. g̃ deus ea necessitate q̄ diligit suā iusticiā ⁊ cōplacet in sui amore cōplacet etiā in oīi aīa participante iusticiā ipsius habitualem amorē. ⁊ per ꝓns habitualis amor dei dat ex natura rei esse acceptū dei. Preterea deo acceptū est quicquid ꝛz veritatē delectabile est ⁊ acceptabile ⁊ placitū. Dicit em̄ ꝑbs. iij. etbi. q̄ virtuosus tanq̄ bene dispositus est. ita et mensura eoꝝ que delectabilia ⁊ placentia sunt ꝑm veritatē. ꝑ virtuosus ꝑm seipsas pulchre sunt ⁊ bone ⁊ delectabiles ꝑm veritatē. et maxime amor dei. g̃ videtur q̄ deus ex natura rei cōplacet in virtutibus. sed q̄ maxime ⁊ vltimate in sui habituali amore. Secūda cōclusio est ista q̄ illa forma qua ex natura rei redditur aīa deo grata: nō ꝓfluit ex diuina acceptiōe in aīaz. Probatur. q: illud quo diuina acceptio ⁊ delectatio applicatur ad aīam. et cuius participatio est ratio formalis. vt acceptet: nō pōt ꝓuenire ex dei dilectione super aīam transeunte. q: tunc aīa ꝓus essz dilecta saltē ordine rōnis: q̄ talis forma esset in ea. ꝑ illa forma esset hmōi g̃ ⁊c. Preterea impossibile est actū eternū ⁊ imutabilē de nouo transire super aīam. nisi ꝓpter participationē nouaz anime obiecti imutabilis et eterni. g̃ si aīa est dilecta habet formā. ⁊ per ꝓns sunt ibi tales due forme gratificantes. Preterea sicut se habet generalis dilectio ad illud super q̄ transit. sic se habet charitatiua dilectio ad aīam acceptam ⁊ gratā. ꝑ ex generali dei dilectione qua cōplacet in oīi creatura nō ꝓfluit creatura. alias cū imutabiliter diligat oēm creaturā imutaliter ꝓfluerent omnes in esse. g̃ nec charitas ꝓfluit in natura grata ex dei dilectiōe charitatiua: ꝑ magis est rō q̄ dei charitatiua dilectio applicetur ad eā. sicut realitas creaturaꝝ ē rō oīa diligendi q̄ sunt: nec ex hoc q̄ diliguntur realitates earū in esse ꝓfluūt. Tertia ꝓpō est ista. q̄ forma q̄ aīa fit accepta ē quedā dei habitualis dilectio q̄ ab ipso ifundit̄. nec ex puris naturalib⁹ generat̄. De ista ꝓpōe patebit in sequētib⁹. Ista opinio nō videt mihi vera. ideo arguo cōtra eā ⁊ ostēdo q̄ de potētia dei absoluta sine oīi forma formaliter inberēte pōt de⁹ aīam acceptare. Primo sic. quēcūq; pōt deus ꝓparare ad vitā eternā. et postea vitā eternā sibi cōferre sine tali habitu ꝓuio pōt deus talē habere charū acceptuz sine tali habitu. hoc ptz. q: quicūq; est ꝓparatus ad vitā eternā. ita q̄ ipo ꝑseuerante in eadē dispositione dabit̄ sibi vita eterna. talis est deo acceptus ⁊ charus. sed deus de potētia sua absoluta pōt cōferre alicui vitā eternā. scz visionē et fruitionē beatificā q̄tūcunq; nunq̄ habuerit talē habitū. ⁊ per ꝓns erat in tali statu q̄ non habebat aliq̄d repugnās vite eterne. etiā posito q̄ nō habuit talē habitū. pōt deus pro tūc ipm ꝓparare ad vitā eternā. g̃ pro tunc potuit esse charus ⁊ acceptus deo. Si dicat. q̄ de⁹ nō pōt dare alicui vitā eternā sine tali habitu

Quinta

D Scda conclusio

Prima ratio

Scda

Tertia

E Tertia conclusio

Drimū dictū aut⁹

Probatur ꝓmo.

Obijcitur primo

Respōdetur

Obijcitur secūdo

Respondetur.

Obijcitur tertio

Respondetur

Obijcitur

Respondetur

Scdo

Contra. visio beatifica a tali habitu nō dependet. hoc etiā ostendet̄ in sequētib⁹ q̄ ad actuz beatificū nō requirit̄ de potētia dei absoluta aliq̄s habitus talis. Si dicatur. q̄ q̄uis aliquis sit in tali statu sine illa forma. q̄ deus potent sibi dare vitā eternā ipo semp ante beatitudinē remanēte in eodē statu. q: tūc caret illa forma. nō est charus deo. Contra. ille est charus deo qui est acceptus deo tanq̄ dign⁹ vita eterna. sed talis est hmōi. g̃ ⁊c. Si dicatur q̄ talis nō est dign⁹ vita eterna. hoc nō valet. q: quero q̄d requirit̄ ad hoc q̄ aliq̄s sit dignus vita eterna. Aut requirit̄ ⁊ suffic̄ q̄ de⁹ ꝑm statū ꝓsentē disponat eū ad vitā eternā. ⁊ isto modo talis est dignus vita eterna. Aut sic. q̄ sine iusticia nō pōt nō cōferri vita eterna. ⁊ isto mō nullus habēs quācunq; formā est dignus vita etna. q̄a sicut deus pōt ad tēpus nō ꝓferre alicui vitā eternā q̄tūcunq; habeat talē formā. sic de potentia sua absoluta posset ꝓ sp sibi nō cōferre. Scdo arguo sic. iurta argumēta sua. sicut esse detestabilez vel esse oditū se habet ad voluntatē diuinā. ita esse acceptū deo ⁊ charū se habet ad diuinā voluntatē sed aliq̄s pōt cē oditus deo et detestatus sine oi forma detestabili formalit̄ inberēte. g̃ similiter pōt aliq̄s cē charus. ⁊ acceptus sine oi forma formalit̄ inberēte. Maior: ptz per istos. Minorē. ꝑbo. q: q̄n aliq̄s peccat mortalit̄ cessante actu peccati possibile est nullā formā remanere que nō ꝓfluit ante peccatū. ergo tunc nō est talis oditus a deo ꝓpter aliquā formaz formaliter inherentē. Si dicat̄ q̄ relinq̄tur habitus malus. ꝓpter q̄ est detestabilis deo post actū peccati. Contra. talis habitus pōt corrūpi sine charitate aduenīēte. sed semp āre charitatē est oditus a deo. g̃ sine tali forma pōt esse oditus a deo. Assumptū ptz. q: tali peccato nō tñ opponit̄ actus ꝓcedens ex charitate. sed etiaz ex iusticia que pōt haberi ex puris naturalib⁹ qualē habuerūt pbi. ⁊ aliq̄ pagani

Universidad de Deusto
Biblioteca

ergo talis iustitia ex puris naturalib⁹ generabit habitū contrariū illi habitui derelicto ex peccato.et per ꝓ̄ns per aduentū illius habit⁹ corrumpitur prior.et tm̄ talis carens tunc omni tali forma erit oditus a deo. Preterea .deꝰ posset talē habitū corrūpere sine infusione charitatis. ⁊ tm̄ esset oditus sine omni tali forma.

Tertio

Preterea.nat⁹ in peccato originali nō habet aliquā formā necessario detestabilē a deo ⁊ tm̄ est detestabilis a deo. g̃ aliq̃s sine tali forma pōt eē deo detestabilis. Maior⁹ ptz.q; q̃ro vnde causat̃ ista forma necessario deo detestabilis. Nō a deo sicut a causa totali.manifestū est.nec ab isto paruulo:q; nulla forma necessario detestabilis cābit̃ ab aliquo nisi mediante actu voluntario Nec ab aliquo alio.q; nulla forma necessario detestabilis causatur a causa mere naturali ꝑ nulla creatura causat aliq̃d in paruulo nisi naturaliter.g̃ ⁊c̄.

Quarto

Preterea.habitus derelictus ex quocūq; peccato mortali:stat cū charitate infusa.ptz de aliquo habituato in malo.⁊ nouiter cōuerso ⁊ baptizato.talis habz charitatē manifestū est. ⁊ manifestū ē:q; habet habitū derelictū ex frequētia malorū actuū.q; magis ē iclinat⁹ ad tales q̃ si nūq̃ tales habuisset. g̃ si talis esset necessario detestabilis deo: ⁊ charitas ē necessario accepta a deo per te. g̃ talis esset simul odit⁹ ⁊ charus deo.

Quinto

Preterea nō tm̄ est aliq̃s acceptus alteri ꝓpter actū amicitie formaliter inherentē.ꝑ etiā ꝓpter actū transeuntē etiaꝫ si nihil remaneret post actū. Vnde i nobis diligens aliquē ⁊ bene faciens sibi nō tm̄ meretur redamationē durante illo actu. ꝑ etiā trāseunte ⁊ nullo remanēte.g̃ hoc sine aduētu cuiuscūq; cōtrarij. Vnde nō tm̄ tenet̃ amicus diligere amicū suū dū amicus diligit ⁊ bene facit actualiter. q; talis foret tm̄ amicus mense ꝑ etiā post talē actualē amorē. etiā si null⁹ habitus remaneret adhuc debz recordari beneficioꝝ ꝑteritoꝝ.ꝑ diligere deū sup oia ē actus acceptꝰ deo.et magis habet rōnē acceptabil̃ ex natura sua q̃ habit⁹.tū q; est magis meritorius.tū q; est magis in potestate volūtatis.et ꝓ ꝓns cū sit bon⁹ est magis laudabilis.g̃ post actū etiā si null⁹ habitus remaneret posset talis acceptari a deo ⁊ ꝓpter actū bonū ꝑeritū posset remunerari a deo vita eterna.

Sexto

Confirmatur

Cōfirmo hāc rōnez.q; vnusq̃q; mereē magis redamationē gratuitā ⁊ acceptationē p illud q̃ ē in potestate sua q̃ p illud q̃ nō ē in potestate sua.ꝑ act⁹ ex puris naturalib⁹ elicit⁹ ē magis in potestate volūtatis q̃ q̃cūq; habit⁹.g̃ magis mereē dilectionē dei gratuitā ⁊ remuneratiōnē.ꝑ per hoc q̃ cessat nō pdit.g̃ adhuc sine forma formalit̃ inherēte pōt ille qui habuit talez actū esse dignus remuneratōe eterna.⁊ ꝓ ꝓns esse acceptꝰ deo.

II
Scōz dictū aucto.

Scōdo ostēdo.q; q̃cunq; forma mere supnaturali formalit̃ inherente posita in aia.adhuc est in potētia dei absoluta acceptare illā aiaz vel nō acceptare.⁊ loquor de acceptatiōe qua aliq̃s acceptat̃ et ꝓparat̃ ad vitā eternā. Hoc ꝓbo sic. nullus inimicus ⁊ oditus ab aliquo necessario fit amicus ⁊ acceptus illi quocūq; posito in illo q̃ nō est i ptāte ipius. sed aliq̃s existēs in pctō mortali etiā cessante actu est inimicus ⁊ odit⁹ a deo.g̃ q̃cunq; aliq̃d q̃ nō est in ptāte ipius fiat in eo, nō est ꝓpter hoc necessario acceptꝰ deo.

Probatur; ꝓmo.

Secundo

Preterea. q̃uis ꝑm aliquos redēptio generis hūani potuisset fuisse facta p puraz creaturā. tm̄ p ꝑm facta est ꝑm omes: ꝑ deus de potētia sua absoluta potuit fuisse nūq̃ incarnatus. etiā quocūq; absoluto existēte in sanctis patribus ergo q̃tūcunq; deꝰ dedisset antiq̃s patrib⁹ illā formā supnaturalē. adhuc fuit in potestate dei incarnare filiū suū.⁊ per ꝓns redimere genus humanū.⁊ per ꝓns conferre eis vitā eternā.

Tertio

Preterea.si talis forma que est qualitas inherēs necessario sit accepta deo. aut hoc est ꝓpter bonitatē suā naturalē.aut ꝓpter bonitatē moralē. si ꝓpter bonitatē ⁊ pfectionē naturalē.g̃ creatura rōnalis que ex se sine omi tali forma creata est melior ⁊ pfectior pfectione naturali multo magis erit.accepta deo.q̃ tu negas.Si ꝓpter pfectionē moralē. Contra. nunq̃ est pfectio moralis nisi quia est in ptāte alicui⁹.g̃ si forma habet bonitatē moralē. opz q̃ hoc sit:q; hec est in potestate alicui⁹.aut ergo:q; est in potestate dei. aut q̃a in ptāte creature rationalis. Nō ꝓpter primū.q; ita est in potestate dei. natura humana vel angelica sicut illa forma. Nec ꝓpter secm̄.q̃a illa forma cū sit a solo deo. nō est in ptāte cuiuscūq; creature.

Obijcitur.

Si dicat̃.q; est in ptāte creature dispositiue. q; creatura pōt se disponere ad illā formā. Cōtra illa forma pōt dari alicui sine omi volūtaria dispositione ipius. patet in puulis. ergo tūc nulla bonitatē moralē habet ꝓpter talē dispositionē. ⁊ ꝓ ꝓns tunc nō est accepta deo nisi ꝓpter bonitatē naturalē. vel q; est in ptāte dei. vel q; deus cōtingēter acceptat sic placet sibi.⁊ ita si placeret sibi.posz ipam natura angelica vel humana acceptare.

Reijcitur

Quarto

Preterea. actus dilig̃di deuz sup oia cū circūstātijs q; vellet quicq̃d placeret deo.etiā subire mortē ⁊ oīe periculū ⁊ dānū magis ex natura sua habet q; faciat aliquē libere ⁊ spōte elicientē talē actū esse acceptū deo: q̃ quecūq; forma q̃ nō est in ptāte habentis.sed tm̄ recipit eā.sed stante tali actu in volūtate pōt deꝰ non acceptare illū actū dignū vita eterna.g̃ posita q̃cūq; forma mere supnaturali q̃ nō ē in potestate habēntis:pōt nō acceptare habentē.maiorꝫ videt manifesta. tū q; talis actꝰ magis hz rōnē laudabilis. tū q; magis hz rōnē virtutis q̃ est actꝰ.tū q; magis repugnat peccato cū fidi directe cōtrarieē.minor: videt manifesta.q; aliē sequereē q; aliq̃s ex puris naturalib⁹ posz mereri vitā eternā. q; talē actū pōt q̃s habere ex puris naturalib⁹ Tm̄ etiā talē actū pōt q̃s habere respectu creature.sicut aliq̃d ad placendū alteri etiā seipm̄ interficeret: si aliꝰ vellet.

Ꝫ
Rūsio auctoris deus ostēdit cōclusiones

Quid ē eē charū deo

Jdeo dico aliter ad.q.⁊ ꝑmo ostēdo:q; aliq̃s pōt eē deo acceptꝰ ⁊ charus sine omi forma supnaturali iherēte. Scōo q; quacūq; forma posita supnaturali in aia pōt ipa eē nō acceptꝰ deo. Tertiō ꝑm exponō q̃d intelligo p eē acceptū ⁊ charū deo.⁊ dico q; ille ē acceptꝰ ⁊ charus deo quo existēte in tali statu ni si p peccatū delinq̃t: deꝰ disponit ipm̄ ad vitā eternā.sicut ē de puulo baptizato.q; tūc ē i tali statu aie q; nisi postea peccet mortal̃:deꝰ dabit sibi vitā eternā. nō sic ē de eo añ baptismū.q; siue peccet postea siue nō nisi baptizeē aliquo baptismo nō habebit vitam eternam.

Ꝭ
Prima cōclusio ꝑ ꝓbat primo

Jsto supposito ꝓbo ꝑmā ꝓclusionē.q; q̃cūq; pōt habere actū meritorium sine tali forma supnaturali inherēte. pōt eē acceptꝰ deo sine tali forma supnaturali inherēte. ꝑ aliq̃s de potētia dei absoluta pōt habere actū meritoriū sine tali forma.g̃ ⁊c̄. maioꝫ ē manifesta. minorem ꝓbo. q; q̃cūq; sunt plures actꝰ in potestate alicui⁹ quoꝝ neuter ex natura sua est dignus vita eterna.siverꝫ ē simplr̃ bon⁹ ⁊ nulla habēs circūstantiā malā.q̃ rōne pōt vn⁹ illoꝝ eē meritoriꝰ vite eterne. ⁊ reliqu⁹ de potētia dei absoluta. ꝑ actꝰ cū tali forma supnaturali.⁊ actꝰ diligēdi deū sup oia sic se habēt:q; neuter ē ex natura sua meritoriꝰ vite eterne. ꝑ q; deꝰ cōtingēter acceptat.g̃ qua rōe pōt vn⁹ illoꝝ eē meritoriꝰ vite eterne.⁊ alter de potētia dei absoluta :pōt eē meritoriꝰ vite eterne.

Scōo

Preterea q̃cūq; sunt aliq̃ actꝰ eiusdē rōis quoꝝ null⁹ hz aliquā circūstantiā malā.si deꝰ pōt acceptare vnū illoꝝ tāq̃ meritoriū vite eter.⁊ reliquū. ꝑ actꝰ elicit⁹ post charitatē ifusam ⁊ añ fūt eiusdē rōis.⁊ illū elicitū post charitatē infusam pōt deus acceptare tāq̃ meritoriū vite eter.g̃ de potentia dei absoluta pōt aliū sic acceptare.

Tertiō

Errōr pelagian⁹.

Quarto

Ꝯ
Secūdā cōclusio ꝑ ꝓbat primo

Secūdā cōclusionē pro bo. q; q̃cūq; aliqua qualitas absoluta stat p tēpus in aliquo subiecto cū carētia alteri⁹ rei absolute.pōt p diuinā potētia absolutā stare in ꝓpetuū cū carētia eiusdē, ꝑ p tēpus stat ipa forma cū carētia actus beatifici. g̃ de potētia dei absoluta pōt deꝰ in ꝓpetuū ꝓseruare istā formā sine actu beatifico. Sz q̃cūq; pōt deꝰ facere pōt disponere ⁊ ordinare. g̃ pōt deꝰ ordinare q; ille habet talē formā. ⁊ tm̄ q; nunq̃ habet vitā eternā. ⁊ p ꝓns talis nō esset charus ⁊ acceptus deo acceptiōe tali de qua loq̃mur:qua aliquis acceptat̃ tanq̃ habiturus vitā eternā nisi ipemet ipediat. Preꝛea.quacunq; forma posita in aia.pōt deꝰ velle aiaz ānihilare ātēq̃ det sibi vitā eternā. ⁊ velle nunq̃ eā recreare. ergo pōt talē aiam nō acceptare. Assumptuꝫ ptz.q; q̃cūq; deus cōtingēter creat.pōt cōtingēter ānihilare illud q̃cunq; placet sibi: sed istā aiam ꝓtingenē creauit. ergo ipam potest ānihilare. Preterea.creata ista gratia in aia aut pōt deꝰ eā ānihilare.aut nō.si sic. pōt velle istā aiam nunq̃ habere gloriā. g̃ stante illa forma in aia pōt deus illā aiam nō acceptare q; ista stante simul q; talis forma sit in aia. ⁊ tm̄ q; deus vult istā formā ānihilare si deꝰ nō pōt talē formā creatā ānihilare.ergo eā ncērio cōseruat. ⁊ per ꝓns aliq̃d ncērio agereet extra se.

Quarto

Preꝛea,sicut pena eterna ad peccatū.ita vita eterna ad charitatē.sed posito quocūq; peccato pōt deus remittere penā eternā.g̃ posita quacūq; charitate que sit vna res absoluta ꝑ deꝰ de potētia sua absoluta velle sibi nūq̃ dare vitā eternā. et p ꝓns nō erit talis acceptus deo. Jdeo dico q; ad hoc q; aia sit grata ⁊ acceptꝰ deo de potentia dei absolute:nulla forma supnaturalis requirit̃ in aia:⁊ quacūq; posita in aia pōt deus de potētia sua absoluta illā nō acceptare.vt sic semp cōtingēter ⁊ libere ⁊ misericorditer ordinauit. q; habēs talia dona possit mereri vitā eternā.vt deus p nullā rem possit necessitari ad ꝓferendū cuicūq; vitā eternā.⁊ sic ista ꝓpria opinio matie recedit ab errore pelagij. Ipe em̄ pelagius posuit q; si aliq̃s habet actuz bonū ex genere:deꝰ necessitat̃ ad ꝓferendū sibi vitā eternā.⁊ nō mere ex gra sua.ita q; necessario foret iiustus si sibi nō tribueret vitā eternā. Opinio autē ꝓdicta q̃uis nō ponat actū elicituz ex puris naturalib⁹ sic necessitare deū. ponit tm̄ aliquā supnaturalez formā creatā a deo necessitare deū.q; habz ponere q; includit cōtradictionez.q; talis forma sit in aia.⁊ q; deus nūq̃ dabit sibi vitā eternā

III
Ꝫhis auctoris

Ego autē pono q; nulla forma nec naturalis nec supnaturalis pōt deū sic necessitare: quin nō includat cōtradictionē q; talis forma que

Universidad de Deusto
Biblioteca

cūcq; pcuiā beatitudini sit in aia: ⁊ tñ q deus nunq; velit sibi cōferre vitā eternā. imo ex mera gratia sua liberaliter dabit cuicūq; dabit. q̄uis de potentia ordinata aliter nō posset facere ꝓpter leges volūtarie ⁊ cōtingēter a deo ordinatas. et sic loquūtur scti in ista materia. et ita ista opinio maxime recedit ab erroze pelagij q̄ ponit deū sic nō posse necessitari. et nō magis gratuitā ⁊ liberalem dei acceptationē esse necessariā cuicūq;. Ad rōes alterius opinionis. Ad primā. qn dicit null⁹ actus eternus ⁊ imutabilis ⁊c. Dico q aliquē actū trāsire sup aliq̄d obiectū pōt esse multiplicit. scz ꝓtingenṫ vel necessario. Et intelligo sic. scz q nō possit esse actus nisi trāseat sup aliq̄d obiectū ⁊ tūc necessario trāsit. Vel q tot⁹ ille act⁹ quātū ad totā suā substantiā possit esse. ⁊ tñ q nō transeat sup aliq̄d obiectū distinctū. et tūc dicit cōtingenṫ transire sup q̄dcunq; obiectū distinctū. Primo modo pōt ꝓpositio habere veritatē. sicut ptz de visione intuitiva corpali q: ipossibile est q tota substātia visionis sit ni si trāseat sup obiectuz distinctū. Scdo mō nō habet veritatē. q: qn pōt substātia act⁹ quātū ad oīe intrinsecū permanere. ⁊ tñ q sup nihil trāseat. tūc pōt de nouo trāsire sup aliq̄d obiectū q̄tūcunq; illud obiectū nihil de nouo recipiat. sic est i ꝓposito. q: dilectio ⁊ acceptio diuina quātuz ad totū illud q̄d est a pte dei pōt esse. ⁊ si sup nihil transeat. q̄a trāsire ibi nō est exire a deo ⁊ intrare ad creaturā. ⁊ trāsferri de vno ad aliud. sed trāsire est deū acceptare ⁊ diligere. hoc est. ꝓparare ad vitā eternā. scz velle sibi aliq̄n conferre vitā eternā. ⁊ certe omis act⁹ ⁊ q̄cq̄d est a pte dei pōt eē. et si deus nūq; vellet quācūq; creaturā beatificare. Ideo ad minorē dico q nullū est obiectū imutabile diuine acceptatōis. nō plus q̄ est obiectū aliq̄d imutabile diuine creationis. Si dicat q ois diuina ꝓplacētia est imutabilis. q̄ habet obiectū imutabile. Dico q illud argumentū ꝓcedit ex falsa ymaginatiōe. ymaginatur em esse aliquē actū interiorē in volūtare. quo q̄si deus delectet in ista forma ⁊ nō i alia. et q iste act⁹ semp maneat. ita q de necessitate nature semper includat cōtradictionē deū nō posse ꝓplacere vel delectari in tali forma. ⁊ nō sic in alia forma. Ista ymaginatio est simplicit falsa. et cōtra istū opinantē. q̄a sm veritatē vt credo. ⁊ sm istū. nullū absolutū in deo distinguitur a quocūq; ibi absoluto quocunq; modo. ꝑ tñ aliquid iportans aliq̄d absolutuz cōnotat aliq̄d extrinsecū. Vel ergo ista cōplacētia de qua loquit dicit pcise aliq̄d intrinsecū deo. vel etiaz cōnotat aliquid extrinsecū. si primū detur. nō

Ti Ad primā rōnes alteri⁹ opinionis

plus erit respectu vni⁹ creature q̄ respectu alteri⁹. Si scdz. q nō plus ē act⁹ interior quo cōplacet in ista creatura. q̄ ē act⁹ iterior quo cōplacet in alia creatura. q: a pte dei ē tm vnic⁹ ⁊ ita pōt vna creatura cōnotari sicut alia. tñ diuersis cōnotatiōib⁹. Dico q̄ cōplacētia diuina. vl ē gñalis vl specialis. Prima cōplacētia nō dicit nisi diuinā essentiā ꝓnotādo oīme illud q̄d ē vl pōt eē bonū ⁊ pfectū. ⁊ sic de⁹ bz cōplacētiā respectu oīm siue sint siue nō sint.

Cōplacētia specialis accipit multiplicit. scz triplicit. vel q: ē alicui⁹ existētis. vl q̄d erit existens ⁊ sic nō cōplacet i illis q̄ nō sūt necessarij erūt. ⁊ sic posset i nullo alio a se cōplacere. q̄a posset oīa alia destruere ⁊ nūq; aliq̄ ꝓducere. Aliter dicit diuina cōplacētia specialis. q: ē respectu nobiliorꝭ obiecti. et sic magis cōplacet i nobiliori. ⁊ isto mō magis cōplacz i nā sbstāti ali q̄ i forma accidētali. Tertio dicit acceptatio specialis. q: ē respectu alicui⁹ ꝓducēdi et pficiēdi sm maximū ⁊ nobilissimū genus pfectionū accidentaliū. nisi ipemet ipediat. et ꝑ nō ē aliud nisi velle alicui tali ꝓducto ipo nō ponēre obicē cōferre maximā pfectionē accidētalē sm gen⁹. q̄lis ē beatitudo ⁊ vita etna. ⁊ talē pōt acceptare ⁊ nō acceptare. sicut placet sibi. Si dicat. si de⁹ acceptat istū et nō ꝓus acceptauit. q̄ ē hic trāsit? de ꝓdictorio in ꝓdictoriū. ⁊ p ons ē mutatio. ⁊ nō mutatio in volūtate dei. q̄ i isto. ⁊ babet intrētū. Preterea si trāsit p istū ⁊ nō ꝓus. q̄ illō recipit aliq̄d sup q̄d ꝓmo trāsit. Preterea ꝑ q̄d dicit de cōplacētia diuina ē ꝓ auctoritatē sanctoꝝ dicentiū. ⁊ in scruis suis delectabit de⁹. ⁊ q dilexit nos: ⁊ lauit nos in sanguine suo. ⁊ q ꝓus dilexit nos ⁊ q cōmēdat charitatē suā in nobis. ⁊ alia infinita. Ex quibus patet q deus cōplacet actu interiori in creatura rationali pro illo tempore in quo est in gratia. sicut et cōplacet quadā cōplacentia generali in omni creatura quantū ad esse nature. Ad primū istorū dico q pōt esse trāsit? de cōtradictorio ad contradictoriū. aliqn ꝓpter mutationez in altero extremo. aliqn ꝓpter mutationē in alio alio q̄ē neutrū extremū. aliqn ꝓpt solā trāsitionē tpis. Exēplū ꝑmi. de facto aliqs ꝑmo nō accept⁹ postea fit accept⁹. ꝓpt gratiaz inherētē illi q̄ mō ē accept⁹. Exēplū scdi. aliqs ē offēsus aliqn. ⁊ postea ad solas ꝑces vni⁹ alteri⁹ remittit ⁊ nō ē offensus. Hic ꝓpt mutationē i alio posset fieri talis trāsit⁹ etiā illo offenso nō mutato. Sicr ptz de deo ⁊ aiab⁹ in purgatorio. q ad ꝑces sanctoꝝ ⁊ ꝓpter mutationē in sanctis ozāntiū ꝑ eis sunt digni statim recipe vitā eternā ⁊ ꝑus nō. Exēplū tertij. possz

Cōplacentia

Justatur primo

Secūdo

Scdo

Tertio

Tertio

Justantia

Q Responsio.

Q Ad scdā rōnez opi.

D Respōdet ꝓma

aliqs rex iuste siue iuste statuere q q̄cūq; iuenirēt in camera sua die lune eēt dignus morte. ⁊ q q̄cūq; inueniret i camera sua die martis nō eēt dign⁹ morte. tūc oib⁹ eodē mō se habentibus. ⁊ aliquo nō mutato remanēte i camera regis die lune ⁊ die martis. ꝓpt trālitionē rē potis eēt ibi trāsit⁹ de cōtradictorio i ꝓdictoriū. ita q ꝓmo eēt bec ꝛa. iste nō ē dign⁹ morte vel nō ē decapitādus. ⁊ postea eēt bec vera iste ē decapitādus. vl ecōuerso. Tūc dico ad ꝓpositū q aliqs pōt eē ꝓmo ñ accept⁹ ⁊ postea accept⁹ p mutationē in eo. ⁊ nō tm̄ p mutationē ad talē supnaturalē formā. ꝑ etiā p mutationē ad formā ex puris naturalib⁹ possibilē. posset em̄ de⁹ statuere q q̄cunq; post peccatū mortale ex puris naturalib⁹ doleret de peccato suo sine oīi forma supnaturali. q eoipso remitteret sibi peccatū suū. ⁊ q ipe post mortē eēt receptur⁹ vitā eternā. nisi aū mortē peccaret mortal. ē. tal fieret de non accepto acceptus. ꝓpt solā mutationē ad actū possibilē ex puris naturalib⁹. Scdo. mō posset fieri p solā mutationē in aliquo altero. q: possz de⁹ de potētia sua absoluta statuere. q ad ꝑces alicui⁹ sancti aliqs puul⁹ vl adult⁹ fiat ꝺ nō accepto accept⁹. q: posset ordinare q si aliqs oraret ꝓ eo vellet sibi dare vitā eternā. posset etiā fieri p solā transitionē tpis. Ad scdm dico. q ꝓna nō valet. sicut act⁹ sciēdi diuin⁹ mō trāsit sup illā ꝓpōnē. ego scdeo. q: modo scit eā ⁊ ꝑus nō sciuit. q: hec nō fuit añ vera. de⁹ scit istā ⁊ tm̄ ista ꝓpō nihil recipit. Sicr actus creādi mō trāsit sup aiam et ꝑus nō trāsiuit. ⁊ tñ aia nullā formā formalr iherētē recipit. ita posset ꝓportionabiliṫ eē in ꝓposito. Ad tertiū dico q auctoritates iste sūt itelligēde nō q sit i deo act⁹ aliqs vel dilectio alia q̄ essentia diuina. ꝑ oīa illa valēt ista q de⁹ dabit seruis suis vitā eternā nisi ipediāt p peccatū mortale. et ita possit verificari etiā si nihil recipēt añ ipsaz vitā eternā. Ad scdz argumētū ꝓncipale. p illa opi. dico. q ē magis ad oppositū q̄ ad ꝓpositū. q: sicut aliqs pōt eē odit⁹ nō. ꝓpt aliquā iniq̄tatē vel aliq̄d detestabile inherēs q̄d tm̄ infuit aliqn. ita eadē rōne posset aliqs esse charus deo. nō tm̄. ꝓpt formā inherētē. ꝑ q̄ infuit. vt sic aliqs ē odit⁹ q: peccauit q̄uis mō n peccet. ita posset aliqs eē charus. q: aliqn bn egit q̄uis mō nō bn agat. nec habeat aliquaz aliā formā q̄ ꝑus. Preterea si eē oditū se bz ad volūtatē diuinā sicut eē charū. ⁊ econuerso. q sicut aliqs pōt eē odit⁹. ꝓpt aliq̄d detestabile in alio ita poterit eē charus. ꝓpter aliquā aliā formā in alio. Preterea null⁹ habit⁹ reddit aliquē detestabilē nisi q: cātur ab actu detesta-

bili ⁊ odibili. q̄ sicr null⁹ habit⁹ redder aliquē ex natura habit⁹ acceptabilez nisi q: cātur ex actu acceptabili. Cōfirmat. q: nihil est acceptabile ex natura sua nisi sit i poreſtate habētis. q̄ cū tal forma supnaturalis nō sit in poreſtate habēris. nō erit ex natura sua acceptabilis. nisi sicut ois creatura ē acceptabilis. ꝑ tm̄ acceptabilitate spāli erit acceptabilis ex beniuolētia ⁊ ordinatiōe diuina. Dico q̄ ad argumētū. q: quātū ad aliq̄d ē simile. ⁊ quātum ad aliq̄d nō. q̄tū ad hoc ē simile. q̄ sicr nihil est detestabile nisi malū. ita nihil ē charū deo nisi bonū. quātū aūt ad hoc ē dissimile: q aliqs pōt eē ꝑz se charus etiā si nihil habet sibi inherēs nec habuit. q: ipm̄ sm se est bonū. nec ē aliq̄d positiuū nisi sit bonū. ideo pōt sine oīi tali eē obiectū volūtatis ⁊ dilectiōis. Nō sic est de obiecto odij. q: nihil sm se ē malū. ꝑ tm̄ est malū. ꝓpter defectū alicui⁹ debiti in eē. Et iō nihil pōt eē oditū nisi careat vel caruerit aliquo q̄ deberet sibi ineē. vel nisi aliqs ali⁹ caruerit. ⁊ iō aliq̄d ē charū sine oi inherēte. nō ē tm̄ aliq̄d oditū nisi careat aliquo. ⁊ ita ē argumentū ad oppositū q: aliq̄d ē detestabile sine oīi forma detestabili inherēte. pz in peccato omissionis. vbi nihil sibi inheret q̄ ꝑus nō infuit. ꝑ solū caret aliquo q̄ sibi deberet ineē. q̄ pōt aliqs eē charus q̄uis nulla forma talr sibi inhereat. ꝑ q: habet oīme q̄ sibi deberet ineē boc est. habet oīme q̄ tenet habere. Ad cōfirmationē dico q ē malus ⁊ impotꝑus mod⁹ loquēdi effectus formalis. Tm̄ albedo nullus effectū habet. nec formalē nec nō formalē nisi cui⁹ ē cā efficiēs. vel cui⁹ ē ps. si ponat q totū est effectus cuiuslꝺbz ptis essentialis. sicut dicit q materia ⁊ forma sūt cāe intrīsece ipsi⁹ cōpositi. tm̄ forme oppositē dāt aliquo mō oppositas denominatōes. ꝑ nūc est ita q nō semper iniq̄tas ē forma inherēs illi q̄d est iniquū. pz in solo peccato omissiōis. ⁊ iō nō oz q semper sit aliqua forma sibi opposita q̄ det oppositā denominationē q̄uis aliqn possit esse ⁊ ꝑ non tm̄ forma supernaturalis. sed etiaz forma naturalis saltē de potentia dei absoluta. Sic dato q sit talis forma que necessario debet esse accepta ⁊ chara aliquo mō. sicut oīmis creatura bona est dilecta a deo. ex boc nō sequitur q talis forma debet esse accepta acceptatione de qua loquimur. Ad tertium argumentum dico q non est necesse deū diligere ex aliquo iductiuo. sed liberaliter et mere libere diligit quod diligit. Similiter dato q esser inductiuum. et q deus necessario redamaret diligentem se. ex boc nō sequitur q sic diligit vel det sibi vitā eternā Sicr ista rō ⁊ auctoritates

R Ad ꝓfirmationē

S Ad tertiam

Universidad de Deusto
Biblioteca

adducte magis ꝓbāt. q; actual' dilectio etiaꝫ ex puris naturalib⁹ possibilis eēt forma q̄ aīa necessario eēt grata deo. ⁊ ita ex puris naturalib⁹ posset aliq̄s eē grat⁹ deo. Probatur. q; si amor ⁊ dilectio habitual' mereꝝ redamationē eq̄ vel magis dilectio actualis mereꝝ redamationē. sil'r sicut diligit se diligētes amore habituali: ita actuali. Et eodē mō ē de alia auc. salvatoris. Dico q̄ mereꝝ redamationē aliq̄lē q̄ nis nō talē de qua cōclusio: nisi ex mera ordinatione diuina. ⁊ ita posset ordinari q̄ mereꝝ talē etiā ex actu possibili ex meris naturalib⁹

T Ad quartā

Ad aliud dico q̄ de⁹ de necessitate nature diligit iusticiā. charitatē. ⁊ cetera dilectione: vl' cōplacētia ꝑmo dcā ⁊ nō tm̄ sic diligit ꝑtes ℔ oēs creaturas. ⁊ maxime creaturā rōnalē. alia dilectiōe nō necessario diligit quācūq; ꝑtutē nō pl⁹ q̄ āgelū. nec ē ymaginādū q̄ de⁹ alr diligit charitatē q̄ iusticiā vel fidē. nisi forte q; charitas ē nobilior fide. ⁊ isto mō alr diligit q̄ vnaꝫ notitiā de creatura. ⁊ iō sic ex dilectiōe q̄ diligit fidē nō seq̄tur acceptatio habētis fidē: q̄uis aliq̄lis acceptatio sequat. ita formalit ⁊ ex necessitate rei q̄ ei⁹ oppositū includat ꝺdictionē ex dilectiōe q̄ de⁹ diligit charitatē nō seq̄t acceptatio illa special' ipsi⁹ habētis charitatē.

U Ad quintā

Ad aliud ꝓ idē. q̄ deo ē acceptū acceptatiōe generali q̄cūq; ē delectabile: ⁊ acceptabile ⁊ placitū nō tm̄ oꝫ q̄ sit acceptū acceptatōe spāli de q̄ ē q̄stio q; tūc necessario natura āgelica eēt accepta. q; ē pulchra ⁊ delectabilis. Ad argumēta ꝓ alia ꝓpōe. si intelligāt: q̄ nullo mō possit forma supnatural' ꝑfluere ex acceptatiōe. ita q̄ nullo mō posset ꝑus tpe de⁹ acceptare creaturā rōnalē q̄ dare sibi talē formā. sic dico q̄ nō cōcludūt.

X Ad argumēta ꝓ scōa opinione

Ad ꝓmū

Ad primū q̄ tūc nō foret talis acceptatio ꝑticipationē illi⁹ forme: sic declaratū ē ꝑus.

Ad secūdam

Ad aliā rōnē ꝓz q̄ maior ē fl'a q̄n aliq̄d tale q̄ trā sit de nouo pōt imediate terminare illū actuz sicut i ꝓposito.

Y Ad tertiā

Ad aliā rōnē dico q̄ accipiendo cōplacētiā ꝓ actu diuino q̄ ē realit diuina essentia. sic dico q̄ oēs creature ꝑfluūt ex illa gñali cōplacētia. ℔ ex ℬ nō seq̄t q̄ immutabiliter et necessario ꝑfluāt. q; ex cā immutabili pōt effect⁹ ꝓtingēs vel ꝓtingenter ꝓuenire. si aūt ꝓ illā cōplacētiā nō tm̄ ꝓportet aliq̄d itrinsecū deo. ℔ etiā aliq̄d extrinsecū. Puta creatura. tūc vl' pōt ꝓnotare creatū ineē realiv' possibili. si ꝓmo'mō. sic non necessario cōplacet. si sc̄o mō sic cōplacet. ℔ ex illa cōplacētia nō seq̄t aliquē eē charū. ℔ de ista cōplacētia nō ē q̄stio.

Z Ad argumentuz principale

Ad argumētū ꝑncipale dico: q̄ accipiēdo charitatē ꝓ aliq̄ charitate absoluta formalr inherēte. ⁊ charū ꝓ oi illo cui ꝓparat vita eterna. sic ꝺ potētia dei absoluta pōt aliq̄s eē charus deo sine charitate. Eīn charitas dupliciť accipiť. Uno mō ꝑcipe ꝓ quodā habitu absoluto infuso. ⁊ sic nō ē nomen cōnotatiuū. Aliť accipiť charitas vt ē abstractū respectu isti⁹ ꝑcreti charū. cōnotādo aliquē cui ille est charus. Sine charitate ꝑmo mō pōt aliq̄s de potētia dei absoluta esse charus: nō sine charitate sc̄o modo dicta. Questio secunda.

Ecundo quero

A Questio. II que est ꝓpria ãnexa prime

ℬ Utrū aliq̄s act⁹ voluntatis possit eē meritor⁹ sine charitate formaliť aiam informāte.

Ad nō primo

Ad nō. q; ꝓbatur. q; ꝑfectio circūstātie req̄rit ad dilectionē dei meritoriā q̄ ad bonitatē ⁊ ꝑfectionez moralē. ℔ circūstātias q̄s act⁹ moralis exigit nullus ꝑfecte et itegre pōt coaceruare ex habitu ꝓtutiq; acq̄site. q; ꝑm ꝓbm. ij. etbi. mediū circūstātiarū attigere ē sūme difficile. imo fortā ipossibile. q̄ multo forti⁹ ex puris naturalib⁹ nō poterit bō attingere ad circūstātiarū integritatez quā exigit act⁹ diuine dilectiōis. potissime cū iter circūstātias cadat ℬ: q̄ oīa diuina volita adipleāt.

Tercio

Secundo

Preterea ipossibile ē actū attigere ex puris naturalib⁹ ex quo ipleť vl' vniuersaliter diuina ⁊ oīe dei mādatū. q; impossibile ē mētē actu oīa illa cōꝑhēdere ⁊ volūtatē i oīa sil' dirigere. ℔ actu charitatis oīa diuina mandata ipleť. q̄ ꝛc.

In oppositum

Ad oppositū q̄ pt sine charitate eē accept⁹ deo pōt sine charitate facere opus meritoriū. ℔ ꝓbatū ē ꝑus q̄ aliq̄s pōt sine charitate eē accept⁹ deo. q̄ ꝛc.

B Ad q. diceť q̄ nō possit eē act⁹ meritor⁹ sine charitate formaliť informāte.

Probatur ꝓma.

Hoc ꝓbatur sic. act⁹ charitatis excedit totā facultatez nature būane. ℔ nō pt eē ꝑcise ab aliquo ꝓncipio qđ ē infra facultatē nature būane. ℔ nō pōt eē ꝑcise ab aliquo ꝓncipio exteriori pura a. ſ. ſ. q̄ opz q̄ sit ab aliquo bitu supaddito ipi volūtati. minoꝫ ptz q̄ sic mot⁹ naturalr ē ab aliquo ꝓncipio itrinseco. ita mot⁹ volūtari⁹ ē ab aliquo itrinseco. q̄ si act⁹ charitatis eēt totalr ab exteriori mouēte nō eēt volūtari⁹.

Secundo

Sil'r seq̄reť q̄ nō eēt meritor⁹. q; illa meritoria fūt q̄ aliquo mō i nobis fūt. ℔ si eēt totalr ex exteriori mouēte nō eēt in nob agere vl' nō agere.

Tertio

Tertiū icōueniēs sequit: q̄ bō q̄ eēt i charitate ñ eēt ꝓmpt⁹ ad actū charitat. nec ꝫ ipm delectabiliť ageret. q; ex ℬ act⁹ ōtitutū fūt i nob delectabiles. q; ꝑz habit⁹ ꝓformamur ad illos ⁊ iclinamur i illos p modū iclinatiōis natural'. ℬ act⁹ charitatis ē maxie delectabil'. q̄ eū oīa alia q̄ agim⁹ ⁊ patimur ōlectabilia reddūt. q̄ ē aliq̄s tal' bit⁹ cerar⁹ i nob. Ista opi. sic ꝓz ipaz ꝑspicieti pōit q̄

Improbat opm

includit cōtradictionē actū charitatis eē meritoriū sine tali habitu creato. sicut ꝛcludit cōtradictionē. aliquē motū eē alicui naturalē. ⁊ tm̄ nō eē a ꝑncipio intrinseco. ⁊ hoc intelligit de oīi actu meritorio. Istud reputo simpliciť falsū q̄ bonū motū volūtatis ex puris naturalib⁹ elicitū pōt de⁹ acceptare de gratia sua. ⁊ p ꝛns talis act⁹ ex gratuita dei acceptatione erit meritor⁹. g̃ ad hoc q̄ talis act⁹ sit meritorius. nō necessario req̄rit talis habit⁹.

Primo

Preterea oīe illud qđ pōt eē se sufficiēter in actū demeritoriū pōt de potētia dei absoluta in actū meritoriū ex se. q; cū act⁹ demeritor⁹ ⁊ meritor⁹ sint ꝓtrarij. nō ē maior repugnātia act⁹ meritorij ad naturā in solis naturalib⁹ cōstitutā: q̄ sit act⁹ demeritorij ad naturā in solis naturalib⁹ ꝛstitutā. ℔ volūtas pōt eē se i actū de meritoriū. g̃ nō includit cōtradictionē volūtatē ex puris naturalib⁹ ferri i actū meritoriū nō tm̄ erit ille act⁹ meritor⁹ ex puris naturalibus. ℔ ex sola gra dei nō formaliť volūtatē informāte. ℔ illū actū ex puris naturalib⁹ elicitū gratuitate acceptāte.

Secundo

Tercio

Preterea nihil ē meritoriū nisi q; volūtariū. ⁊ hoc nisi q; libere elicitū vel factū. q; nihil meritoriū nisi qđ ē in nobis hoc ē in nostra potestate. ℔ nihil ē i nra potestate vt possim⁹ agere ⁊ non agere: nisi q; ē a volūtate tāq̄ a ꝑncipio mouēte ⁊ nō ab habitu. q; cū habit⁹ sit cā naturalis nihil ē indifferens ꝓpter habitū. g̃ rō meriti ꝑncipaliť cōsistit penes volūtatē ex ℬ q̄ ipa libere elicit. g̃ vt act⁹ sit meritor⁹ nō req̄rit habit⁹.

Quarto

Preterea oīis act⁹ q̄ cū aliq̄ circūstātia q̄ nō ē de se laudabil' ē meritor⁹ pōt de potētia dei absoluta eē meritor⁹ sine illa circūstantia. ℔ act⁹ diligēdi deū sup oīa cū charitate q̄ nō est de se laudabilis ē meritor⁹. g̃ sine ea pōt eē meritorius. Maūt charitas nō sit de se laudabil' ꝓbo. q; null⁹ habit⁹ ē de se laudabilis. q; sic habit⁹ acquisit⁹ nō ē de se laudabilis nec vituperabilis. ita nec alij. cuz q̄libz alij ꝑcise infusus a deo min⁹ sit in potestate habētis q̄ habitus acq̄sit⁹ ex actib⁹ libere elicitis. ℔ null⁹ habit⁹ acq̄situs ē de se laudabilis nec vituperabilis ptz q: Ille pōt stare cū charitate. ꝓ ꝓns tunc habēs talē habitū nō ē vituperabilis. ⁊ eadē rōne habit⁹ sibi cōtrarij nō ē de se laudabilis.

D Ratio auctoris

Ideo dico aliť ad. q. q̄ nō icludit ꝺdictionē aliquē actū eē meritoriū sine oi tali bitu ꝑ naturali formaliť inherēte. q; null⁹ act⁹ ex puris naturalib⁹: nec ex q̄cūq; cā creata pōt esse meritor⁹. ℔ ex gra dei volūtarie ⁊ libere acceptāte. ⁊ iō sic de⁹ volūtarie et libere acceptat bonū motū volūtatis tāq̄ meritoriū. q̄n elicit ab habēte charitatē. ita ꝺ potētia sua absoluta posset acceptare eūdē motū volūtatis etiā si nō inſundat charitatē.

E Ad ꝓmā rōnē alteri⁹ opinionis dico ꝓmo: q; act⁹ meritor⁹ nec etiā act⁹ charitatis excedit totā facultatē nature būane: q; oīs act⁹ charitatis quē ꝑz cōez cursum habem⁹ i via ē eiusdē rōnis cū actu ex puris naturalibus possibili. ex ita ille act⁹ nō excedit facultatē nature būane. Verūtn illuz actū eē meritoriū nō ē i potestate nature būane: siue habeat charitatē siue nō hēat. ℔ ē in libera dei acceptatiōe: ita q̄ siue charitas insit aie siue nō ilit ⁊ actu elicito adhuc ē i potestate dei acceptare illū actū tāq̄ meritoriū. ⁊ nō acceptare. Eīn idē act⁹ q̄ mō elicit ab habēte charitatē ⁊ ē meritor⁹ posset de⁹ de potentia sua absoluta nō acceptare eū. ⁊ tūc nō eēt meritor⁹. ⁊ tm̄ eēt idē act⁹ ⁊ charitas eadē. Aliť em̄ seq̄reť q̄ aliq̄ creatura possz deū necessitare ad aliq̄d in futuro faciēdū. q; habita charitate necessitareť de⁹ aliq̄n i futuro dare habēti charitatē vitā eternā. Sil'r q̄n dz q̄ si ab aliquo exteriori ꝓncipio nō eēt act⁹ meritor⁹. illud ē ꝺ se ipz. q; sic null⁹ act⁹ ē meritor⁹ q̄ ē totaliť a ꝑncipio exteriori: ita null⁹ act⁹ ē voluntari⁹ ꝑm q̄ volūtariū distiguiť ꝺ naturale. q̄ ē totaliť a ꝑncipio naturalr agēte. g̃ si act⁹ charitatis eēt a charitate ⁊ nō a volūtate. nō essz act⁹ volūtari⁹. Ideo leuiť dicerent illi ꝺ quos arguiť: q̄ sicut charitas ponat i volūtate: nisi ipa volūtas cōcurrat tāq̄ cā mouēs nō pōt eē act⁹ volūtari⁹. cū ipa charitas agat naturaliť q̄cūq; agit. ℔ ipa volūtate ꝛcoꝛdit mouēte cuz charitate ē act⁹ volūtari⁹. nō q; ē a charitate. ℔ q; a volūtate. ita si. ſ. ſ. cāret actuz charitatis ⁊ nō volūtas. nō eēt act⁹ volūtari⁹. ℔ ē illa volūtas nō libere veller. ℔ ipa volūtate mouēte cū. ſ. ſ. ē volūtari⁹. q; libere elicit⁹ a voluntate.

F Ad secūdam

Per idē ad aliud qđ inuiť: q̄ ille act⁹ erit i nobis. q; voluntas ipa actue mouet. ⁊ iō erit meritor⁹. q; ē effectiue a volūtate ⁊ de⁹ ipsiuz acceptat. ⁊ ita actū existēteꝫ in potestate nra posset de⁹ acceptare sine tali habitu creato si sibi placeret.

G Ad tertiam

Ad aliū qđ inuiť dico q̄ delectatio pōt eē sine oi habitu. Eīn ꝓmus act⁹ ex quo generab⁹ habit⁹ pōt eē delectabilis. ⁊ ita si sp eliceret sine habitu possz eē delectabil'. ⁊ ita ꝓpē delectationē nō oꝫ ponere habitū talē. Sil'r ad talē delectationē quā sentim⁹ i actu meritorio possz sufficere habit⁹ acq̄sit⁹ ex actib⁹ delectabilib⁹. ⁊ p ꝛns ꝓpē delectationē act⁹ nō oꝫ ponere habitū talē ifusū. Sil'r ñ ē cā delectatiōis nisi q; est cā act⁹ q̄ē cōseq̄t delectatio. Eīn si ille idē act⁹ cāret a solo deo ita foret delectabilis sic si causareť ab habitu.

Preterea si est de rōne act⁹ meritorij esse des

Universidad de Deusto
Biblioteca

lectabile. hoc nō est nisi q̄ est de rōe sua q̄ sit amor? vel p̄cedens ab amore. Cūm aliq̄n pōt eē act? meritor? cū tristitia ⁊ dolore: sicut p̄z q̄n aliq̄s dolet meritorie de peccatis suis. Similiter nō ē pl? de rōne habit? cāre delectatiōez q̄ tristitiā. Cūm sicut habit? inclinās ad volitiōnē ē aliquo mō cā delectatōis. ita habit? inclinās ad act? nolitiōis q̄n euenit aliq̄d q̄ ē nolitū ē aliquo mō cā tristitie. er ꝫ est q̄ ex istis actib? ꝓuenit delectatio. ⁊ ex illis tristitia. et ita delectabilitas habit? nihil facit. Ad p̄mū p̄ncipale dico q̄ oēs circūstantie necessarie p̄nt eē note ⁊ ad eas posset hō attingere si deo placeret. q̄ posz statuere q̄ pauce suffice rēt pura ō poētia sua absolura posz statuere q̄ aq̄cūq̄ diligeret deū sup oia. ⁊ nō faceret sciēter ꝛ rectā rōnē q̄ mereret? vitam eternam.

Ad scōm q̄ nō opz de necessitate ad actuz meritoriū q̄ tota ler actualit̄ ipleat sed q̄ aliquod mandatuz impleat. ⁊ contra nullū fiat transgressio. Questio tertia.

Ertio queroūtrū

de facto oīm actui meritorio charitas creata p̄supponat. Q̄ nō. Q̄ frustra fit ꝑ plura q̄ pōt fieri ꝑ pauciora. ꝫ sine charitate pōt act? eē meritor? q̄ ⁊c. Ad oppositū. sola charitas diuidit inter filios regni ⁊ p̄ditionis. Hic dicit eē opinio magri sententiarū q̄ nulla charitas creata positiua est in aia formalit̄ ipsaz informās. ꝫ q̄ charitas est. s. s. Quia tm̄ i aliis locis videt dicere oppositū. Ideo nitūt diuersi diuersimode ipm saluare. ⁊ opi. suā cū omniū opi. cōcordare. Pōt tm̄ saluari vt vī ꝫz p̄dicta. vt dicat q̄ magister loquit de charitate sine qua null? pōt eē charus nec accept? deo. ⁊ sine qua null? pōt facere op? aliq̄d meritoriū. nec meritorie deū: nec primū diligere. ⁊ sic loquēdo de charitate. ipsa charitas ē gratuita dei volūtas acceptans aliquē tanq̄ dignū vita eterna: ita q̄ tūc hoc nomē charitas ipor.at p̄ncipaliť diuinā volūtatē cōnotādo aliquē dignū vita eterna. ⁊ ita p̄ncipale significatū ē. s. s. Et sic intelligit magister q̄n vult charitatē eē. s. s. ⁊ ita ē alr. s. s. cā act? credendi ⁊ sperādi ⁊ diligendi. q̄ sine. s. s. specialit̄ acceptāte pōt aliq̄s credere ⁊ sperare vt ꝑe dicat credere ⁊ sperare. nō aūt sic pōt in actū diligēdi. vt ꝑe dicat meritorie diligere deū ⁊ primū sine. s. s. specialit̄ acceptāte. ⁊ sine. s. s. speciali mō dato vel donato. ⁊ illo donato nullo alio dono creato dato p̄ absolute sine ꝺdictiōe in actū meritoriū. ⁊ quocūq̄ alio dato sine. s. s. dato ꝺdictionē icludit ipm extra in actū meritoriū. et iō nullū donū quātūcūq̄

datū hz necessario ⁊ primo rōnē charitatis sine q̄ null? ē char? ⁊ accept? deo nisi sol? s. s. Eterūm p̄ter istud donū q̄ ē. s. s. non vult negare magister q̄n aliq̄d aliō dat q̄ ē q̄dā habit? inclinās ad actū diligēdi deū. illud tm̄ donū q̄ cūq̄ nō ē necessario charitas q̄ aliq̄s ē char? ⁊ accept? deo q̄ si tal? habit? q̄cūq̄ daret. ⁊ nō daret. s. s. hns tale donū nō esset char? deo ⁊ p̄ns tal? habit? nō ē charitas. Scōm p̄dicta p̄z ad. q. q̄ charitas aliq̄ creata. q̄ tm̄ posita n̄ icludit ꝺdictionē habētē nō eē char? deo vt sibi ꝓpareť vita eterna. p̄supponit oī actui meritorio. nec aliq̄s ō facto actū meritoriū elicit sine tali charitate formal? i formāte. ⁊ ꝫ est tenēdū. ꝓpť auc. sanctor. q̄ ad ꝫ sonant. De ista materia magi i libris sequētib? parebit Tm̄ ꝺdicta p̄t obiici ꝓmo: q̄ ꝫz ꝺdicta charitas nō magis eēt. s. s. q̄ creatura. q̄ sicut charitas significat. s. s. acceptātē ⁊ donatū. ita cōnotat creaturā acceptabilē. cui. s. s. donat. g̃ q̄ rōne charitas ē. s. s. cadē rōne erit creatura cui dat. s. s. Preterea si nō necessario req̄rit charitas creata. g̃ totaliť supfluū. ꝫ nihil supfluū ē i diuinis actib?. g̃ ⁊c. Ad p̄mū istor? dico q̄ magis ꝓcedit: q̄ charitas ē. s. s. q̄ nomē charitatis p̄ncipaliť ipor.tat. s. s. i recto creaturā aūt magis i obliquo. Ad scōm dico. q̄ frequēter facit deus mediantib? plurib? q̄ posset facere mediātib? paucioribꝰ. nec iō male facit. q̄ eo ipo q̄ ipe vult bn̄ ⁊ iuste factū ē. Per ꝫ p̄z ad p̄mū p̄ncipale q̄ charitas ē ponēda. q̄ deus sic ordinauit. n̄ tm̄ q̄n posset facere ꝛriū. Ad argumētū in ꝛriū p̄z charitas q̄ ē. s. s. necessario diuidit inter filios regni et p̄ditionis. charitas aūt creata diuidit de facto modo suo. non tm̄ necessario. Questio. iiij. q̄ est scōa p̄ncipal.

Ecūdo principa

lit q̄ro de augmētatiōe charitatis ⁊ ꝓmo q̄ro. Vtrū charitas possit augeri. Q̄ nō. q̄ mor? ē a ꝛrio i ꝛriū ꝫz p̄bm v. phi. g̃ si charitas augereť opz q̄ sit trāsit? a ꝛrio i ꝛriū. ꝫ ꝛria nō p̄nt eē sil. g̃ charitas corrūpiť. ꝑns ē falsū. g̃ ⁊ aīs. Preterea si charitas augereť. g̃ charitas moueť. ꝑns ē falsuz. g̃ ⁊ aīs. ꝑna p̄z. q̄ arguit ab iferiori ad superi? falsitas p̄nis p̄z. q̄ si charitas moueret aliq̄d in se reciper. ꝫ charitas nihil recipit. g̃ nō mouet. Preterea. illud q̄ augeť est subiectū augmētatiōis. ꝫ charitas nō ē subiectū augmētatiōis. g̃ nō augeť. Preterea augmētatio ⁊ alteratio sūt mor? distincti. ⁊ mor? distincti bñt ēmios distinctos. ⁊ charitas ē ēmin? alteratiōis. g̃ n̄ ē ēmin? augmētatiōis. ⁊ p̄ ꝑns n̄ augeť. Ad oppositū. ois forma susceptibil magis ⁊ min?

augeť. ꝫ charitas suscipit magis ⁊ min?. g̃ ⁊c.

Conclusio omniū

In ista. q. oēs cōcordant in cōclusione concedendo q̄ charitas augeť: q̄uis circa modū ponēdi augmētatione sint diuerse opi. sicut i q. sequētib? parebit. iō cōcordādo cū aliis q̄tū ad cōem difficultatē realē Videndū est quātū ad logicā. q̄ ꝓpones in ista materia sūt recipiende de virtute sermonis. ⁊ q̄ nō. Et primo videndū ē de ista. forma recipit magis et min?. Secō de ista forma augmentať. Tertio de ista. forma hz latitudinem. Quarto de ista. subiectū forme augeť. Quantū ad p̄mū dico q̄ aliq̄d magis ⁊ min? suscipere pōt esse dupliciter vel ſm receptionē realē. vel ſm quādā sikitudinē. denoiationē vel p̄dicationē. Primo mō forma nō suscipit magis ⁊ min?. q̄ forma nihil recipit. ꝫ magis in aliquo recipiť realiť. Secō modo de virtute sermonis nō est cōcedendū q̄ forma suscipit magis ⁊ min?. q̄ non cōcediť q̄ vna charitas est magis charitas. ⁊ sic de aliis formis. ꝫ cōcediť: q̄ forma suscipit maius ⁊ min?. q̄ vna forma est maior forma ⁊ alia minor. ⁊ tūc ista ꝓpō: forma suscipit mai? ⁊ min? est cōcedēda: ſm q̄ ē copulatiua. et nō ſm q̄ est de copulato p̄dicato. Aliter posz cōcedi si posset eē act? signat? et subiectū posset supponere simpliciter. q̄ tūc eq̄ualeret isti. de forma p̄dicat maius ⁊ min?. ⁊ ista ē vera si subiectū supponat simpl̄r: cui respōdebūt duo actus exercitati in quib? subiecta supponēt p̄sonaliť ꝓ forma: sc̄z isti duo aliqua forma ē maior. aliqua est minor. q̄ verificanť ꝓ diuersis significatis. Circa scōm posset dici ꝓbabiliter q̄ hec eēt falsa de virtute sermonis. forma augmētať. q̄ nulla forma augmentať q̄ illud q̄ augmētať ē p̄mo min? ⁊ postea mai?. ꝫ nulla forma ē p̄mo minor ⁊ postea maior. q̄ si sic. aut g̃ forma p̄cedens aut forma sequēs. nō forma p̄cedēs. q̄ illa nō fit maior. ꝫ retinet eādē quātitatē quā p̄us: q̄uis vnū totū cōpositū ex illa ⁊ alia sequēte fit mai?. Nec forma sequēs est p̄mo minor ⁊ postea maior. q̄ illa p̄us non erat. g̃ nō erat p̄us minor Si dicat q̄ q̄uis nulla forma p̄icularis sit p̄us maior ⁊ postea minor nec ecōuerso. forma tm̄ in cōi ē p̄mo minor ⁊ postea maior Cōtra. impossibile ē aliquod p̄dicatū reale cōpetere alicui cōi nisi cōpetat alicui particulari. ꝫ eē p̄mo min? ⁊ postea maius ē p̄dicatū reale. hoc est impor.tās aliq̄d p̄cise reale. g̃ nō pōt cōpetere forme cōi nisi cōpetat alicui forme p̄iculari. ⁊ sic posset dici q̄ de virtute sermonis. hec ē falsa. forma augmētať. Verūtn̄ q̄ manifestū est subiectū forme nō augmētari. q̄ q̄n homo fit magis carus qui p̄mo fuit min? carus, manifestū ē q̄ homo

nō augmētať. g̃ si forma nō augmentať sequit̄ q̄ nihil augmētať Ideo pōt dici q̄ cū virtus sermonis sit ex cōi vsu loquēt̄iū ⁊ exinstitutōe p̄mo ipōnēt̄iū. ⁊ oēs p̄ista. forma augmentať. volebāt ista intelligere. q̄ aliqua forma in aliquo subiecto est minor. ⁊ postea i eodē aliq̄ forma ē maior sine interruptiōe vel etiā si hoc sit possibile extra subiectū ista pōt p̄cedi sub isto intellectu. forma augmētať. ⁊ sub isto intellectu intēdo tractare questiōes sequētes de augmētatiōe charitatis. Circa tertiū dico q̄ hec est vera de virtute sermonis forma hz in se latitudinē. q̄ valet ista. forma habet in se plures ptes realiter distinctas. Circa quartuz dico q̄ ꝫ ē simpl̄r falsa. subiectū forme augmētať. q̄ nullū subiectuz forme fit mai?: q̄uis hz maiorē formā q̄ ꝑus Ad argumēta p̄ncipalia. Ad p̄mū cōcedo q̄ q̄n forma augmētať ē ibi mor? accipiēdo motū large. ſm q̄ se extendit ad motū p̄pe dictū ⁊ mutatione. Et q̄n dr̄ q̄ mor? est a cōtrario in cōtrariū. Hoc debet intelligi ſm q̄ cōtrarietas se extendit ad cōtrarietatē p̄pe dictā. ⁊ ad oppositionē inter p̄uationē ⁊ habitū. ⁊ sic ē in ꝓposito. q̄ est ibi trāsitus a carentia charitatis ad esse charitatis.

Ad scōm nego p̄mā ꝑnam. Ad ꝓbationez dico q̄ augmētari hz q̄ nūc loquimur nō est p̄ se inferi? ad moueri. ꝫ ē q̄dā dispatū. Et si dicat q̄ hz pbm. Augmētatio ē vna spēs motus. g̃ augmētari ē iferi? ad moueri. Respō deo: q̄ nō ē itētio pbi q̄ augmētatio maxime forme de qua l̄ q̄mur sit p̄ se spēs mor?. ꝫ q̄ necessario ē cū motu. q̄ ſm eū ipossibile ē eē augmētatione nisi aliq̄d moueat. tm̄ ſm rei veritatē nō includit ꝺdictionē augmētatione esse sine motu. si cm̄ deus augmētaret aliquaz formā separatā ab oīni subiecto. ibi esset augmētatio ⁊ tm̄ nō esset ibi mor? q̄ nihil ibi mutaretur nec moueret. Ad tertiū dico q̄ accipiēdo subiectū mutatiōis ꝓ aliquo reali aliq̄d inberenter recipiente. nō est verū q̄ illud quod augmētatur est subiectū augmētationis. ꝫ illud in quo recipit illud q̄d augmētatur ē subiectū augmētatiōis. Ad quartū dico q̄ augmētatio de qua loquimur et alteratio nō sūt motus distincti quasi quedā species ꝫz oīnia sua intrinseca distincte. Questio. v.

Vpposito q̄ cha

ritas augmētetur q̄ro. Vtrū charitas p̄existens remaneat i fine augmentationis Q̄ nō. q̄ ꝫz p̄bm generatio vnius est corruptio alteri?. ꝫ in fine augmentationis caritat aliq̄d est de novo genitū. ergo aliq̄d ibi corrumpitur, ⁊ nō nisi charitas, g̃

Scdo

In oppositum

B

Opinio ꝓma

Probatur ꝓmo.

Euasio

Impugnatio

Secundo

Tertio

Cõfirmatio

Quarto

E

Obijcitur primo

ꝛc. Preterea sicut ē i motu locali ita ē i alijs motibus ꝑ in motu locali mobile cõtinue ē in alio ⁊ alio vbi. g̃ ⁊ in augmẽtatiõe. igit̃ charitas ibi p̃cedens corrũpitur. Ad oppositum. charitas nõ corrũpitur nisi p̃ peccatũ mortale ꝑ in augmẽtatione charitatis non intereuenit peccatũ mortale. g̃ ꝛc. Ad questionẽ dicit: q̃ in augmẽtatione charitatis charitas p̃cedẽs corrũpitur ⁊ alia noua succedit sibi. ⁊ ita dicit ee vl̃r in augmẽtatione cuiuscũq; forme accidẽtalis. Pro ista opi. arguit̃ sic. termini motus sunt incõpossibiles. ꝑ istius augmẽtationis charitas p̃cedens ē termin⁹ a quo. et termin⁹ ad quẽ est charitas sequẽs. g̃ iste charitates sunt incõpossibiles. Si dicat̃ q̃ termin⁹ a quo p se nõ est charitas p̃cedens. ꝑ nõ esse charitatis sequẽtis ẽ p se termin⁹ a quo. ⁊ certũ est q̃ nõ est subiectũ nec termin⁹ ad quẽ g̃ ẽ per se termin⁹ a quo. Cõtra. alteratio ẽ mot⁹ inter terminos positiuos. q; ẽ a subiecto in subiectũ. g̃ nulla p̃uatio est per se terminus suus. Preterea p̃o: charitas p se p̃tinet ad motũ augmentionis ⁊ nõ p accidens. g̃ vel est per se subiectũ augmentationis vel per se terminus ad quẽ vel p se termin⁹ a quo. ⁊ certũ ẽ q̃ nõ est subiectus. nec termin⁹ ad quẽ. g̃ ẽ p se terminus a quo. Preterea impossibile ẽ contraria esse sil. ꝑ charitas maior ⁊ minor p̃iãt. q; ꝑm ꝓbm. v. phi. min⁹ albũ ⁊ magis albũ simbi cõtrariãt. g̃ nõ p̃nt ee simul. Cõfirmatur q; ois forma nata ẽ denoiare suũ subiectũ. g̃ si minor charitas ⁊ maior sit sunt iste due charitates denoiabũt idẽ subiectũ. ⁊ p ons subiectũ dicet minus charũ ꝓpter minorẽ charitatẽ. ⁊ magis charũ ꝓpt̃ maiorẽ charitatẽ Preterea ꝑ ista opi. põt argui sic. sicut se habet augmẽtũ in augmẽtatione quãtitatis mobilis. ita se hz augmẽtũ in augmẽtõe qualitatis forme: ꝑ in tali augmẽtatione quãtitas p̃cedens corrũpitur. g̃ ꝛc. minorẽ ꝓbo. q; volo q̃ aer rarefiat. strũ q̃ro. aut quantitas p̃cedens manet aut corrũpit̃. si corrũpit̃. habet̃ ꝓpositũ. si manet. aut g̃ manet ꝑm se totã p̃cise in eodẽ subiecto quo p̃us aut in alio. si detꝰ ꝓmũ. q̃ro i quo recipit̃ quãtitas aduenies aut in isto subiecto aut in pte sui. aut i aliquo alio. aut i nullo. Si in isto vel in pte ei⁹ sequit̃ q̃ due quantitates sunt simul in eodẽ subiecto q̃ est impossibile Si aũt ista quãtitas in nullo recipiat̃. tũc eet separata si detꝰ scõm q̃ quãtitas p̃cedẽs nõ manet ꝑm se totã p̃cise in eodẽ subiecto. g̃ necessario migrat ꝑm se totã vel hz aliquã pte sui a subiecto in subiectũ. Cõtra ista opi. arguo ꝓmo sic. in individuis eiusdez rõis nõ est ordo ꝑm pfectius ⁊ imperfectiꝰ nisi ꝓpter maiorez pluralitatẽ partiũ eiusdẽ quãtitatis in vno q̃ in alio. ꝑ si forma p̃cedens corrũperet nõ ẽ maior pluralitas taliũ partiũ in forma sequẽte q̃ in forma p̃cedente. g̃ forma sequẽs nõ eet pfectior forma p̃ori. maior. ptz. q; q̃n aliq̃ sic se bñt q̃ nihil intrinsecũ vni est simillimũ cuicũq; intrinseco alteri illa plus differũt q̃ numero ꝑ si istud q̃ nullã pluralitatẽ partiũ icludit sit pfectius alio quod etiã nõ includit aliquã pluralitatẽ partiũ nihil intrinsecũ vni est simillimũ alteri. nec alicui intrinseco alteri. sicut nec ipmmet ẽ sibi simillimũ. g̃ ista pl⁹ differunt q̃ numero. ⁊ p ons nõ sunt eiusdẽ spẽi spẽcialissime

Instantia que in tertio soluitur

Cõtra istã rõnẽ ẽ vna instãtia de aia ꝛpi q̃ ꝑm vnũ articulũ est pfectior aia iude. ꝑ de ista instãtia patebit in tertio. Scdo arguo sic. quia si charitas p̃cedens corrũpereꝰ hoc esset ꝓpter repugnantiã vni⁹ charitatis cũ alia. ꝑ hoc non obstat. q; nulla est repugnãtia charitatis ad charitatẽ cũ sint eiusdẽ rõnis. Si dicat̃ q̃ quis nõ habet repugnantiã formalẽ tñ repugnat eis facere vnũ numero. Idẽ ptz de duab⁹ aiab⁹ q̃ nõ repugnant formal̃r ⁊ tñ repugnat eis facere vnã aiaz numero ita dicerẽt in ꝓposito. Ista rñsio nõ sufficit. q; non repugnat duab⁹ charitatib⁹ facere vnũ nũero: sicut nec alijs q̃litatib⁹: sicut nõ repugnat duab⁹ partib⁹ albedinis facere vnã albedinẽ numero nec duob⁹ calorib⁹ facere vnũ calorẽ nũero Si dicat̃ q̃ repugnat eis facere vnũ nũero nisi distinguãt̃ loco ⁊ subiecto. sicut est de diuersis partib⁹ albedinis ⁊ caloris. Cõtra. nõ repugnat eis eẽ in loco eodẽ. ptz si duo alba sint in eodẽ loco nec repugnat eis facere vnũ. g̃ potuerũt facere vnũ quãtũcũq; sint in eodẽ subiecto ꝑmo. Hoc confirmat̃. q; si illud q̃ nõ facit vnũ cũ alio põt esse simul cum eo. multo magis illud q̃ facit vnũ cũ eo põt esse simul cũ eo. et ita nõ ẽ repugnãtia q̃ due ptes albedinis faciant vnã albedinẽ nũero. ⁊ tñ q̃ sint simul in eodẽ subiecto. Si dicat̃ q̃ q̃uis hoc possit fieri p̃ diuinã potẽtiã. nõ tñ põt naturaliter fieri. Hoc nõ sufficit. q; q̃n aliq̃ de se sũt cõpossibilia quoꝛ vtrũq; põt fieri ab agẽte creato ⁊ nõ apparet rõ nec expiẽtia nec auc. facere scripture illa non posse fieri simul p naturã. nõ ẽ ꝺ negãdũ a natura maxime si ad cõtrariã positionẽ sequãtur multe difficultates et icõueniẽtia. ꝑ ita est in ꝓposito. g̃ ꝛc.

Scdo

Rñsio

Impugnat o

Euasio.

Impobat

Solutio

Impugnatur

D

Argumenti doctoris subtilis. primum

Alr arguit doctor subtilis et bene: q̃ actꝰ virtutis augmẽtat habitũ virtutis. aut g̃ habebit⁹ virtutis p̃cedẽs manet. ⁊ habet̃ ꝓpositũ aut non manet. tunc ille actus non esset alio quo modo ab habitu. quia nec ab habitu p̃cedente: cum non maneat quando est actus. nec ab habitu sequẽte. q; ille generat et actu.

Secundũ

Preterea decim⁹ actus augmẽtãs habitũ poterit ee ipfectior ꝓmo habitu ⁊ scdo. g̃ non põt habere pfectionẽ effectũ. ⁊ p ons tor⁹ habitus sequẽs decimũ actũ nõ erit totaliter ab illo decimo actu. g̃ oz q̃ aliq̃d pfluerat. Tertio sic. calidũ remittẽs frigidũ pus remittit frigidũ q̃ total̃r corrũpat frigidũ. si i ista remissione gñat nouũ idiuiduũ frigidi. q̃ro a quo generãte. si nõ fugiat̃ ad agẽs vle (q̃ est fuga irrationalis) nõ põt assignari aliq̃d particulare generãs hmõi idiuidui. q; calidũ remittẽs frigidũ nõ põt p se aliq̃d indiuiduũ frigidi generare. g̃ nec illud remissum si sit nouũ indiuiduũ. põt ista rõ cõfirmari etiã si fugiat̃ ad agens vle. q; agẽs vle agit ꝑm exigentiã agẽtis particularis. g̃. cũ hic sit agẽs ꝑticulare q̃d ꝑcise natũ ẽ causare calorẽ: corpus celeste cuz isto caloꝛe causabit caloꝛe et nullo mõ frigiditatẽ. Alias rõnes isti⁹ subtilis doctoris nõ reputo ita efficaces: imo aliquas reputo nõ cõcludere. Ideo ad istã questionẽ dico q̃ vl̃r in augmẽtatione cuiuslibet forme accidental̃ scz qualitatis. forma p̃cedẽs nõ corrũpit̃ ꝑ manet. si em̃ corrũperet forma p̃cedẽs multa seqꝛẽtur incõueniẽtia: ⁊ multe difficultates q̃ nõ sunt p̃cedẽde. nisi appareat nimia necessitas. Sequit̃ em̃ ꝓmo: q̃ infinite forme quarũ nulla est pars alteri⁹ fuissent actualiter ptransite q; nõ est dare certũ numerũ formarũ corruptarũ ⁊ de novo generatarũ. sicut nec certũ nũeꝛ instantiũ. Scdo sequeret̃ q̃ esset dare vltimũ rei pmanẽtis in esse. q; accipio vnã formã corꝛuptã in suo motu: illa fuit certũ est. ⁊ nõ in tẽpoꝛe. g̃ in aliquo instãti. ⁊ non nisi in vno. q; si fuisset i plurib⁹. aliq̃n fuisz cũ alia forma eiusdẽ rõnis. ⁊ haberet̃ intentũ. g̃ ꝑcise in illo istãti fuit ⁊ ita illud instãs fuit vltimũ et ꝓmũ sui esse et quo sequit̃ q̃ naturaliter põt fieri q̃ aliqua res pmanẽs tm̃ duret p instãs Et quo seq̃tur vltra: q̃ deus põt facere infinita in actu simul. q̃d reputat̃ icõueniens apud opinãtes ꝑm ꝓmã opinionẽ ꝓba ptz. q; omnẽ rẽ creatã ab agẽte creato põt de⁹ cõseruare durãte actione creature. g̃ posset deus omnẽ illã formam ab augmẽrante illã formã cõseruare. nõ cessãte actione creature. ꝑ ille sũt ifinite p te. g̃ posset de⁹ cõseruare res infinitas in actu. ⁊ p ons causare. Iste rõnes nõ valẽt ꝓ infinitate ptiũ in cõtinuo. q; ibi ptes ille mõ sunt ꝑm se totas distincte: sicut ponit̃ in ꝓposito. Aliud inconueniẽs sequit̃ q̃ vnũ ꝓrioꝛ erit p se causa alterius. sic̃ q̃n caloꝛ remittit frigus. ibi caloꝛ erit p se cã frigoris sequẽtis. Ad ꝓmã rõnẽ ꝓ ꝓtã opi. dico q̃ termini mot⁹ p se sũt incõpossibiles ꝓ

F

Ad primã prime opinionis

Ad secũdam

Ad tertiã

Ad quartã

G

Ad primũ prin.

H

Ad secũdum

Ad aliud dico: q̃ nõ

Universidad de Deusto
Biblioteca

est sibe de motu locali ⁊ aliys motib⁹. qz i motu locali naturaliꝝ nō est acq̄sitio sine depditiōe. sed in augmētatione ē acq̄sitio sine oīi depditione. tm̄ dico q̄ de potētia dei absoluta posset eē mot⁹ localis si nullus locus depderet. ꝑ tm̄ locus acq̄reret. ⁊ tūc nihil depderet sicut i augmentatione forme. Questio sexta.

A Questio VI que ē secunda annexa secunde

Vtrū idez tertio

Qz nō primo

c quero. Vtrū in augmentatione charitatis aliq̄d realr differens a priori sibi adueniat. Et non qz si sibi aliquid aduenirет: sequēs esset cōpositi⁹ q̄ precedēs qz maiorē pluralitatē ⁊cluderet ꝯns ē falsum. qz quāto aliq̄d est simplici⁹ tāto est pfecti⁹. g̃ si charitas precedēs eēt simplicior eēt pfectior. Preterea ꝟz auctorē ser⁹ principio rū forma ē in simplici inuariabili eē cōsistens g̃ nullo mō cōposita est ⁊ p ꝯns ponit charitati nihil realiter differens aduenit. Ad oppositū. impossibile est aliquā formā i aliquo subiecto augmentari nisi illud subiectū muteт. g̃ qñ charitas augmētat in bōie opz q̄ bō mutetur. g̃ vl aliq̄d nouū recipit qđ ꝑius nō habuit vel aliq̄d pdit qđ ꝑius habuit. ꝑ nō pdit aliq̄d qđ ꝑius habuit. g̃ aliq̄d nouū recipit qđ ꝑius nō habuit. ⁊ p ꝯns ꝑme charitati aliq̄d realr differens aduenit de nouo. Ad istā. q. ēvna opinio: q̄ quelibet forma q̃n augmētat nō vnituralicui de nouo realr differēti. ꝑ depurat et sepat a suo cōtrario magis q̄ ꝑius: ⁊ hoc ē eā intendi vel augmētari. Pro ista opi. videt eē aliq̄ auc. Prima ē pbi. iij. tho. vbi vult q̄ illd̄ est albi? qđ ē nigro ipmixtius. g̃ aliq̄d eē albi? est min⁹ pmiscerі cū nigro. Preterea i ꝑdicamētis attribuit susceptionē magis ⁊ min⁹ precise illis q̃ habēt contrarietatē. Et n̄ añ illā ꝑprietatē de susceptōe mag. ⁊ min⁹ ꝑmittit ꝑprietatē de habere ꝯriū. g̃ videt fm eū q̄ nihil suscipit magis nisi quod minus permisceturcū suo cōtrario. Preterea fm pbm ⁊ cōmē. x. metha. medium cōponit ex extremis. g̃ nō ē icōueniēs extrema simul ocurrere in eodē. et per ꝯns p talē accessum intrēdit. Cōtra. aliquid suscepit magis ⁊ min⁹ qđ nō hz cōtrariū. ptz de lumine. g̃ min⁹ pmiscerі cū suo cōtrario nō est ipm intrēdi. Et hoc idē ptz. q: p actū sciēdi ⁊ p actū veritatis generat ⁊ augmētat habitus intellectualis ⁊ virtuosus. ⁊ tm̄ nihil ē ibi cōtrariū. qz quero a quo causaret. nō ab actu sciēdi nec ab actu ꝟrutis. manifestū ē. nec ab actu erroris nec ab actu vicioso. qz nullus ē ibi. Aliter em̄ nō posset aliq̄s eē bon⁹ moraliter nisi ꝑmo eēt vicios⁹. imo sil acq̄reret vtrunq̄ habitū qđ est impossibile. Preterea ex ista opi.

Opinio prima

Probatur ꝑmo

Scō

Tertio

E Instatur contra opinionē. primo

Secundo

Obiectio

Responsio

Tertio

D Opinio secunda duo ponit

Primum

E Scdm

seq̄ret q̄ nūq̄ aliq̄ forma augmentaret nisi etiā forma cōtraria augmēteт. Probatio. qz volo q̄ calor augmēteт. tunc fm istā opi. calorē augmētari ē ipm min⁹ pmisceri cū frigore. ꝑ seq̄tur. calor min⁹ pmisceт cū frigore. g̃ frigus minus pmisceт cū calore. g̃ frigus augmentaт. si nihil aliud sit formā augmētari nisi min⁹ pmiscerі cū suo cōtrario. g̃ de ꝑmo ad vltimū seq̄t calor augmētaт. g̃ frigus augmētaт. Si dicaт q̄ frigus min⁹ pmisceт cū calore. qz frigus est min⁹. ⁊ calor ē maior. ⁊ iō calor augmētaт ⁊ nō frigus: Respōsio cōcedit ꝓpositū. q̄ nō ē idē formā augmētari ⁊ min⁹ pmiscerі cū suo cōtrario. ꝑ siue magis pmisceat siue min⁹. illa forma augmētaт q̄ est maior et illa minuit q̄ ē minor. g̃ pmixtio cuz suo cōtrario totaliter accidit augmētationi forme. Preterea si augmētari nō ē aliud q̄ mn⁹ pmiscerі cū suo ꝯtrario g̃ nō ē ꝑa augmētatio ꝑ fm apparentiā tm̄. qz in rei veritate nō est maior forma q̄ ꝑus. ꝑ fm istā opi. apparet maior ꝓpter absentiā sui cōtrarij. ⁊ qū ē absens nō impedit apparentiaz ipsi⁹. Alia ē opi. aliquoꝝ dicentiū q̄ alique forme augmētātur p verā additionē ⁊ aliq̄ nō Ideo dicūt q̄ charitas nō augmētaт p additionē. Primū declarāt sic. si augmētū ⁊ dimi nutio i formis q̃ intrēdūtur ⁊ remittūt accidit vno mō nō ex ꝑte ipsi⁹ forme ꝟz se ꝯsiderate. ꝑ ex diuersa ꝑticipatione subiecti. ⁊ sic nō fit augmētatio p additionē forme ad formā. qz si esset talis additio. hoc non eēt nisi vel ex ꝑte ipsius forme vel ex ꝑte ipsius subiecti. nō ex ꝑte formē. ꝗa talis additio vel subtractio variat speciē. si ex ꝑte subiecti. hoc nō pōt eē. nisi vel qz aliqua pars subiecti recipit formā quā ꝑus nō habebat. vel qz aliud aliq̄ subiectū addit ꝑticipās eandē formā. ⁊ ptz q̄ neutrū pōt dici Alio mō accidit augmētatio. qz q̃dā accidentia augmētātur fm se ipa. ⁊ i illis pōt fieri additio. augeт em̄ mot⁹ p̄ q̄ aliq̄d ei addit. vel fm tps in quo ē. vl fm viā p quā ē. ⁊ ita manet ibi eadē spēs ꝓpter vnitatē termini. augeturetiā nihilomin⁹ mot⁹ p intēsionē fm ꝑticipationē subiecti. inq̄tuz sc̄z idē mot⁹ pōt magis vel minus expedite aut ꝓmpte fieri. Similit ⁊ scientia pōt augeri fm seipam p additionē cū aliq̄s plures cōclusiones geometrie addiscit. augeт in eo habit⁹ ejusdē scientie fm spēz Augeт nihilomin⁹ scientia in aliquo p participationē subiecti per intensionē. ꝑut sc̄z expeditius ⁊ clarius vn⁹ homo se habet alio in eisdē cōclusionibus considerandis. Secūdum declarant specialiter de charitate. quia vna charitas nō additur alteri. qz si sic vna distingueretur ab alia. ꝑ hoc est impossibile. ꝗa

non distinguit ꝟz speciē. qz illa ē penes opposita. ꝑ vtrunq̄z charitas ē idē obiectū. nec distinguūtur fm numerū. qz distinctio numeralis i formis nō ē nisi fm distinctiones subiectoꝝ. ꝑ idē nūero ē subiectū vtriusq̄z. Ex ista rōne ptz manifeste q̄ fm istū nullo mō ē additio forme ad formā in augmētatione charitatis. Cōtra istā opinionē. Videt sibi ꝑpi ꝯtradicere. qz p idē argumētū p quod ꝓbat charitatē nō augmentari p additionē. ꝓbō nullā aliā formaz augmētari p additionē. qz si sciētia addat scientie sicut ipe dicit. igit scientia addita distinguit ab illa cui addit aut distinguit ab ea fm speciē. ⁊ tūc nō ē augmētatio. nec ipe ꝑ ponit q̄ distinguit speciē. Aut numeralr. ꝑ hoc ē impossibile qz distinctio numeralis forme fm eū nō est nisi p distinctionē subiecti ꝑ subiectū ꝑ est vnū ⁊ idē. igit ⁊c. Hoc cōfirmat. qz ꝟz eū ꝑus vbi loquit de habitib⁹ dicit q̄ distinctio in formis est dupler. quedā em̄ est fm speciem alia fm numerū. Distinctio q̃dē fm speciē. in habitib⁹ ē ꝟz distinctionē obiectoꝝ. Distinctio vero fm numerū est fm distinctionē subiecti.

Ex isto arguo sic. si scientia addita distinguit a scientia cui addit. aut g̃ distinguit fm diuersitatē subiectoꝝ. ⁊ p ꝯns spē. ⁊ p ꝯns esset augmētatio. Aut distinguit ꝟz distinctionē subiecti. ⁊ tūc vna mens rōnalis adderet alteri. qđ est impossibile. Preterea nō ē maior rō q̄ vna forma augmēteт p additionē q̄ alia. g̃ vl quelibet augmentabit p additionē vel nulla ꝑ nō nulla. g̃ q̄libet Ad istud dicit q̄ nō est simile de oīni forma. ꝓpter qđ dicit: q̄ illud fm qđ sortit aliq̄d speciē opz eē fitū et stans ⁊ q̄si indiuisibile. quecūq̄ em̄ ad illud attingūt sub specie cōtinet. quecūq̄ autē recedūt ab illo vl in pl⁹ vel min⁹ ptinēt ad aliā speciē vel pfectionē. Et n̄ dicit pbs. viij. metha. q̄ species rerū sūt sicut numeri. in quib⁹ additio vel diminutio variat speciē. si g̃ aliqua forma vel q̄cūq̄ res fm seipsam vel aliq̄d sui sortiaт rōnē speciei: necesse ē q̄ ꝟz se cōsiderata hz rōnē determinatā q̃ neq̄z in pl⁹ excedere neq̄z in min⁹ deficere possit. ⁊ hmōi sunt qualitates q̃ nō dicūtur in ordine ad aliud. Alia sunt q̃ recipiunt speciē ex aliquo ad qđ ordinātur. et illa possunt fm seipa diuersificari in plus vel i minus. ⁊ nihilomin⁹ sunt eadē specie ꝓpter vnitatē eius ad qđ ordinātur. sicut est de motu et sanitate Cōtra q̃n dicit q̄ aliq̄d sortit speciē ꝟz se vel aliquid. ⁊ aliq̄d sui in ordine ad aliud aut intelligit q̄ sortitur speciē ab illo intrinsece. vel extrinsece. si primo mō. sic quelibet res sortitur speciē fm seipsam vel aliq̄d sui intrinsecū. et nō fm aliquid extrinsece, si scdo modo

E Cōtra scdam opinionē arguit multiplicter

sic nulla res sortireт speciē fm aliq̄d sui. q̃a nō est aliqua res creata: q̃n ab aliquo dependeat ⁊ ad aliq̄d ordinaт. Preterea. tāta est distinctio inter sciam ⁊ obiectū q̄nta est inter aliquā quantitatē ⁊ suā causaz. ergo nō plus sortit speciē scia speciē ab obiecto: q̄ qualitas a sua causa extrinseca. Confirmat. qz scia minus dependeт ab obiecto q̄ albedo a sua causa. ergo minus sortit ab obiecto suo speciē. Añs ptz. qz obiectū scie frequēter est ens rōnis. vel nō est ens reale. sicut saltē scia de rosa nō existēte. ergo illud obiectū nō est causa ipius. ⁊ ꝑ ꝯns scia nō dependeт ab eo totaliter. Confirmat. qz notitia simplex nō sic specificat a suo obiecto. tum qz pōt esse sine eo. tū qz de eodē subiecto possunt esse distincte notitie ꝟz speciē. sicut ꝓbatū est ꝑius

Preterea. q̃n aliqua sic se habēt q̄ vtrūq̄z est fm se in specie sua. fcz non plus vnū sortit speciē ab aliquo totaliter extrinseco q̄ aliud. ꝑ scia est p se in specie sicut albedo. ⁊ obiectū est sibi totaliter extrinsecū. sicut subiectū albi est extrinsecū albedini. ergo nō plus scia sortit speciē suā ab obiecto q̄ albedo a suo subiecto vel ab aliqua causa extrinseca. Si dicaт. q̄ scientia nō est p se in specie sicut nec motus est manifeste falsuz. q̃a q̃cūq̄z aliqua vna res nō est p se in specie. oporteт q̄ sit i specie p reductionē. sed q̄cquid est in specie per reductionē est intrinsecū alicui existenti per se in specie. sine quo illud p se existēs in specie esse nō pōt. ergo cū scia sit vna res. et si nō sit p se in genere vel in specie: sed p reductionē oporteт q̄ sit intrinseca alicui qđ nō possit esse sine scia. qđ ptz inductiue esse falsum. Et eodez mō pōt argui de motu si sit vna res totaliter alia a termio mot⁹ ⁊ ecōuerso. Cōfirmatur ista ratio. q̃a q̃n sunt aliq̄ res realiter distincte. quarum vtrāq̄z pōt intelligi differenter esse sine alia. nō est maior rō quare vna sit p se in genere q̄ alia. nisi alia ꝓpter aliqđ aliud p reductionē sit in genere. ꝑ sic se habēt scia ⁊ obiectū. g̃ ⁊c. Ex istis ptz. q̄ incōueniēter est dictū q̄ aliq̄d sortit speciē fm se vel aliq̄d sui: ⁊ aliq̄d sortit speciē ab alio. Et eodē mō ptz. q̄ est male dictū q̄ ꝓpter ꝑdictā dissimilitudinē aliq̄d augmentatur p additionē ⁊ aliq̄d nō. Preterea. q̄ ibi accipit q̄ sciētia augmētatur ꝓpter additionē ⁊ nō charitas. q̃a sc̄z scia augmētatur per hoc q̄ est pluriū ꝯclusionū. ⁊ hoc impⁱobatū est ꝑus. vbi ꝓbatū est q̄ scita vna ꝯclusione ⁊ postea discat alia scia addita est alterius speī a ꝑma. nec pñt facere vnā sciam numero. Hoc cōfirmat per istū. qz dicit q̄ scia specificatur ab obiecto. sed istarū sciarum sunt distincta obiecta fm speciez fm eū. igit ille scie distinguūt specie. Si dicatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄ scientia nō specificatur a quocūq; obiecto. q: nō ab obiecto materiali. sed ab obiecto formali.obiectū aūt formale hic ē idē. Cōtra nō pōt hic dici vnū obiectū materiale ⁊ aliud formale nisi virtute obiecti vn⁹ cognoscāt reliquū. ℔ ista vnitas obiecti formalis nō sufficit ad vnitatē scientie specificā.q: si sic cū virtute p̄ncipioꝝ cognoscāt cōclusiones.idē habitus f̄m speciē eēt habit⁹ p̄ncipioꝝ ⁊ cōclusionū quod est cōtra pḥm.vi.ethi.⁊.i.posteriorū ⁊.ij.q̄ ponit q intellect⁹ q̄ est habitus p̄ncipioꝝ.⁊ scientia q̄ est habitus cōclusionū distinguunt. Similit̄ tunc sciētia subalterna ⁊ subalternata essent eiusdez speciei. Si dicat: q obiectū formale est hic subiectū ex cui⁹ vnitate scientia dicit vna.quātūcūq; conclusiones sunt diuerse. Cōtra.si ꝓpter vnitatē subiecti est vnitas sciētie:cū idē possit eē subiectū p̄ncipioꝝ ⁊ cōclusionū. sequeret vt ꝓpus q idem eēt habitus p̄ncipioꝝ ⁊ cōclusionū. Preterea sequeret q eadē esset notitia incōplexa subiecti ⁊ cōplexa cōclusionis.⁊ ita illa notitia icōplexa ⁊ cōplexa nō distingueret̄ specie.q̄ est cōtra pḥm ⁊ cōmē.i.ij.de aīa. ꝫ̄a ptz.q: si notitia incōplexa subiecti ⁊ cōplexa cōclusionis distinguūt specie opz q habeāt distincta obiecta.q: per istū act⁹ nō distinguūt nisi p obiecta. aut g̃ habent distincta obiecta formalia aut materialia. Si materialia g̃ distinctio obiectoꝝ materialiū esset cā distinctionis specifice notitiarū. Si habeant distincta obiecta formalia:certū ē q subiectū ē obiectū notitie incōplexe formale.g̃ nō obiectū notitie cōplexe formale.℔ aliquid aliud. Preterea q̄ dic̄ ibi q illud f̄m q̄ sortiť aliq̄d speciē opz eē fixū ⁊ p̄manēs ⁊ quasi idiuisibile ē manifeste falsuz. q: forma etiā substātialis nō ē idiuisibilis nec quātitas f̄m istū.⁊ tn̄ f̄m istuz ab istis aliq̄d p se sortiť spēz. Preterea ℨ illū modū ponēdi augmētationem sine additione arguo p̄mo sic. Mn̄cūq; aliq̄d est natū denoiare alterū. si ois res ipoꝛata p aliq̄d alterū eoꝝ codē mō in se habeat codēmō denoiabiť ℔ nūc ē ita q subiectū denoiatur a qualitate.⁊ si nō fiat ibi additio.subiectū eodē mō se habet in se.⁊ silr qualitas.g̃ semp vniformiť denoiabiť. g̃ nō dicek p̄mo min⁹ tale ⁊ postea magis tale,ꝓpter talē formā. Cōfirmaťq: ad h̄ q dicať magis tale req̄riť aliqua variatio vel a pte subiecti vel a pte forme.Si dicať q hic est variatio q: subiectū p̄mo min⁹ ptic̄pat formā ⁊ postea magis Contra impossibile est transire de cōtradictorio in cōtradictoriū sine motu locali vel ꝓductione alicui⁹ rei vel destructione.℔ in ꝓpositō oīa remanent in codē situ ⁊ loco. g̃ vel opz q̄ hic aliquid destruať vel ꝓducať. ⁊ certū est q nihil destruiť nisi ponať q aliq̄d ꝓducatur ergo aliq̄d hic ꝓducit. ⁊ nō aliq̄d a pte subiecti.ergo aliq̄d a pte forme. Alia est opinio.q forma nō suscipit magis ⁊ minus ꝓpt̄ esse suū in subiecto.℔ est gradualiť vnū: q̄ cuz magis ⁊ minus suscipit p crementū ⁊ decrementū. illud fit p partiū appositionē vel subtractionē. f̄m quas illud f̄z q̄ dicit aliq̄d magis vel minus dicit in se magis vel min⁹.ita q̄libet forma f̄m quā aliq̄d dicit magis vel min⁹. in sua natura habet ꝓtes vel paucas vel multas.f̄m quas pōt diuersimode in diuersis grādibus sistere int̄ t̄minos.⁊ dicit in se f̄m illas ꝓtes magna vel pua.⁊ subiectū maius vel minus.alit̄ em̄ f̄m nullā formā diceret aliquid magis vel minus oīno. Et considerāde sunt iste ꝓtes in formis simplicib⁹ f̄m quātitatē spiritualis virtutis in pfectiōe f̄m naturā rei in se.⁊ in vigore eius ex ꝓparatiōe ad opus ꝓpriū. ⁊ hoc per similitudinē ad q̄titatez mobilis acceptā f̄m rationē continui vel discreti. Et quēadmodū ibi q̄ maius est mobile cōtinet q̄ minus est pluries vel semel ⁊ aliquā eius partē f̄m ꝓtes mobilis. cōsimiliter maius in virtute cōtinet in se min⁹ f̄m ꝓtes pfectōis .Et quēadmodū in lōgitudine extēsa coꝛpaliť sunt infiniti gradus in potētia signādi rōne quoꝝ est mot⁹ localis.sic in caliditate extēsa virtualiť int̄ summuz ⁊ primū sunt infiniti gradus in potētia signādi.⁊ iō oīs translatio alterationis est f̄m motuz ꝓtinuū calefactibilis acq̄rendo sibi calorē f̄m plus quousq; cesset mot⁹. Quales aūt sunt iste ꝓtes dicit iste alibi.q: vult q nō dīnt realit:℔ rōe tn̄.vbi vult. q qualis ꝓpositio est in scia talis est in alijs formis recipiētib⁹ intēsionē ⁊ remissionē. De scia dicit sic. in q̄stiōe quadā qua querit. Utrū scia sit aliq̄d ꝓpositū in intellectu illa cōpositiōe que est ex diuersis f̄m rem in nullo ꝓuenientibus. cuiusmodi est illa que est ex materia ⁊ forma. Et ptz.q scia nō est ꝓpositū. q: est forma accidētalis nō habēs materiā ex q̄ ℔ in qua tn̄. Sed dubitatio est. Utrū sit cōposita ex pluribus ptibus formalibus. Et est dicendū.q oīs forma que p motū educit de potētia ad actū.ptes habz in quib⁹ successiue est aliq̄d et aliq̄d sibi acquiriť dīns f̄m completū ⁊ incōpletū. Sed istarū partiuz diuersitas triplicit̄ pōt intelligi.aut f̄m rōem aut f̄m intensionē.aut f̄m rem. Primo modo ptes habz oīs forma acquisita p motū intēsionis. sed ex talib⁹ ptibus talis forma nō est dicēda esse cōposita.q̄a tales ptes nō manēt distincte ab inuicē f̄m suos gradus in quib⁹ natе essent stare in diuersis nisi f̄m rationez tn̄.

C Tertia opinio

Dubitatio

Responsio.

er semper min⁹ intenso manente in magis intenso virtute solū. ita q forma nō habet ptes differentes re aut intensiue in⁹tū hmōi. ℔ rōne tn̄.⁊ iō sciētia n̄ ē cōposita q̄q̄ ptes succedāt siue acq̄rank ⁊ nare sint sibi succedere. Secō mō ptes habz oīs spēs q̄ ē sub genere.⁊ sic scientia ē cōposita ex genere⁊ dīa. Tertio mō ptes formales f̄m rē differentes habere aliq̄d i se duplicit̄ cōtingit itelligere vl̄ q ptes hmōi sunt eiusdē rōnis in toto. vel alteri⁹ et alteri⁹ Primo mō linea ē cōposita ex diuersis ptib⁹. ⁊ talis cōpositio nullo mō ē in sciētia. q: nō ē nisi in simplici aīa. Ista opi. videť includere cōtradictionē in hoc q ponit q q̄libet talis forma augmētak p acq̄sitionē ptis.⁊ tn̄ q partes nō realit̄ distinguank.q: impossibile ē aliq̄d succedere alteri q̄ ē idē realit̄ cū illo Sed p te vna pars succedit alteri. g̃ ista pars nō ē realiter illa ⁊ vtraq; illarū ptiū est. g̃ realit̄ distiguit̄ hec ps ab illa Si dicať q neutra istarū ptiū est in actu.℔ tn̄ in potētia. Hoc nō valet . q: taliter eē in potentia q̄liter ista ps ē in potētia nō obstat distinctioni reali istiꝰ ab illo q̄ eodē mō ē in potentia.g̃ cū hec ps nō sit illa realit̄. q: vtraq; ē potentia in toto q̄ ē in actu ista ps realit̄ distiguit̄ ab illa. Assumptū ptz.tū q: manifestuz ē q duo pedes vn⁹ bōis distinguūt. ⁊ tn̄ nō sūt in actu separato.tū q: f̄z istū sicut realiter due ptes linee eiusdē rōnis distinguūtur realiter. ⁊ tn̄ nō plus sūt in actu q̄ quecūq; alie ptes eiusdē rōnis. Preterea. q̄cūq; dīnt rōe tn̄ ⁊ nō realit̄ ipossibile ē separi realit̄:ita q vnū sit realr ⁊ aliud nō sit. ℔ vna istarū ptiū pōt realit̄ separi ab alia.sicut p̄z in diminutione.⁊ etiā vna istarū partiuz fuit q̄n alia nō fuit. g̃ iste partes nō differūt rōne tn̄.

Z Impugnat primo

Secundo

Tertio

Quarto

Quinto

Sexto

Septimo

Preterea.dicit q sicut in q̄titate molis illud q̄ est mai⁹ cōtinet min⁹:ita in quātitate virtutis. Ex isto arguo sic. inter cōtinēs realr ⁊ cōtentū realit̄ ē realis distinctio.alit̄ em̄ idē cōtineret se.℔ p te maius cōtinet min⁹. g̃ distiguit̄ ab illo realiter. Preterea. nullū totū reale ē idē cū pte sua. ℔ hic ē quoddā totū reale. g̃ illud nō ē idē realit̄ cū pte sua.⁊ multo magis alia pars nō erit eadē realit̄ cū illa Preterea oīe totū reale ē pfecti⁹ sua pte. ℔ idē nō ē pfectius se. g̃ ⁊c. Preterea.ipossibile ē illud q̄ aliq̄n nō ē idē realit̄ cū aliquo vn⁹ eē idē realiter cū eodē. ℔ ista ps aliq̄n nō fuit eadē realr cū alia pte.q: q̄n ista pars erat et alia nō erat. nō erat eadē realit̄ cū ea. g̃ nūq; poterit eē eadē realit̄ cū ea Preterea .pbatū ē ꝓpus q ipossibile ē aliq̄d reale a quocūq; reali differre rōe ℔ vtraq; istarū ptiū est aliq̄d reale. g̃ nullo mō distinguit̄ rōe.⁊ certū ē q aliquo mō dīnt.cuz sint ptes.ergo realit̄ distingūtur. Preterea. ista opinio coincidit cū priori: quā tn̄ ip⁹obar. q: si nō sit additio alicuius realit̄ diuersi. ergo nō est realit̄ additio.q: nihil additur sibi.ergo nō est realis augmētatio p additionē. Preterea.impossibile est aliq̄d habere latitudinē realē nisi aliq̄d distinguať in eo realit̄ ab alio.ergo si hec forma habeat in essentia sua latitudinē realē aliq̄d in ea realit̄ distinguit̄ ab alio in eodē. Ideo dico alit̄ ad q̄stionē. q augmētatiōe cuiuslibet forme vere aliq̄d reale differēs realit̄ a priori addať.q̄d etiā postq̄ addit̄ realiter distinguit̄ ab eodē ⁊ facit per se vnū cū eo. hoc ptz.q: ipossibile est esse realē trāsmutationē sine reali acquisitōe alicui⁹ noui vel destructione alicui⁹ antiqui. vel reali acq̄sitione noua alicui⁹ p̄existētis.sed in tali augmētatione est vera ⁊ realis transmutatio alicui⁹ subiecti ergo opz q ibi aliq̄d de nouo ꝓducať vel destruať.vel q aliq̄d p̄existēs de nouo acquirať. sed manifestū est. q nihil p̄existēs acq̄ritur de nouo nec aliq̄d destruit̄.q: tūc nō esset augmētatio sed diminutio.si nullo acq̄sito aliq̄d deperet. g̃ aliq̄d nccrio de nouo ꝓducit̄. Et exēdo hic ꝓduci aliq̄d de nouo ad habere eē quō forma de nouo ꝓducit̄.q: de nouo habet esse q̄uis nō genereť. Ideo dico.q sicut i augmētatiōe q̄titatiua de qua loquit̄ pḥs.i.de generatiōe. nihil augmētatur nisi p aduentū alicui⁹ realis distincti a priori ⁊ remanētis cū eo ita est in augmētatiōe q̄litatis. q cū nō possit saluari p motū localē nec p coexistētiā cū maiori loco. 03 q aliq̄d realr addať pōt de nouo.

Octauo

Nono.

R Responsio auct.

Quer: si querať.Utrū est q vna forma augmētatur ⁊ alia non. Dicēq nulla est rō nisi q: ista natura est talis ⁊ alia est talis. Utrū vlr q̄libet natura siue sit pfecta siue impfecta.si pōt facere p se vnū cū alia natura eiusdē rōnis sine maiori extēsione q̄titatiua. in illa natura p̄t eē augmētatio.q̄ aūt nō pōt.nō pōt augmētari ⁊ ita pfectio vel impfectio accidit. Sik est de pinquitate vel distātia ad sbam.

Queritur

Responderur.

Z Contra dicta arguitur

Primo

Secundo

Tertio

Sz cōtra p dicta et pro p̄dictis opi.arguitur multiplicit̄. Primo sic.f̄m auctorē.vi. p̄ncipioꝝ. forma est ꝓpositio aduenies in simplici ⁊ inuariabili eētia cōsistēs. g̃ nō habz tales ptes realit̄ distinctas.q: si sic.cōponereť ex eis. Preterea.in individuis eiusdē rōis nō est ordo essentialis. g̃ vnū individuū nō est f̄m suā essentiā pfectius altero individuo eiusdē rōis.sed si aliq̄d essentiale ⁊ pfectū aduenīret sibi. vnū esset pfectꝰ eētialit̄ alio. Preterea.illud aduenies aut est essentiale nature seu forme specifice. aut accidētale.si essentiale. g̃ p̄existēs sine illo nō essz p se in spē illa. Si accidētale.g̃ nō facit per se

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quarto

Quinto

Sexto

Septimo

Ad respōdeā ad p̄mum

Ad scōm

vnū cū illo. ⁊ p ꝓ̄s nō augmētat ip̄z. Prēterea pōt argui sic. augmētatio ⁊ gnatio sunt mutatiōes dispate. g̃ pōt eē augmētatio sine generatione. ⁊ p ꝓ̄s pōt forma augmētari sine generatiōe ⁊ ꝓductiōe alicui⁹. g̃ nō opz aliquid nouū addi. Prēterea ℨ illud qđ dicit q̄libet forma q̄ pōt fieri vnū cū alia eiusdē rōnis pōt augmētari. Cōtra. si hoc sit verū. g̃ forma substātial' pōt augeri. qz vna ps forme facit p se vnū cuz alia. sikr vna ps materie facit p se vnū cū alia ptē materie. ⁊ tm̄ nō pōt augmētari Sikr si aliqua res corporea cōdensat. si illud corpus sit albū. ptz ad sensum q illud corpus ē albi⁹ q̄ ꝑus. ⁊ p ꝓ̄s augmētat albedo. ⁊ tm̄ nihil nouū aduenit sibi. Prēterea ex quo vna ps quātitatis facit p se vnū cū alia parte quātitatis. nō videt rō maioꝛ q ꝓpt̄ talē vnitatē sit qualitas augmētabilis ⁊ nō quātitas

Ad p̄mū istoꝝ dico. q auc. vi. p̄ncipioꝝ loquit de cōpositiōe extēsiua volēs q ꝓpter ad uētū forme de qua loq̃tur nō est maioꝛ extēsio tm̄ certū ē q ē aliqua cōpositio. qz manifestū ē q forma aduenies subiecto ⁊ informās cōponit cū ipō. Ad scōm q in indiuiduis eiusdē rōnis nō ē vniuersaliter necessario ordo essentialis: q̄n possint aliqua indiuidua esse sine ordine fm pfecti⁹ ⁊ imperfecti⁹. cui⁹ oppositū ē vl'r verū in indiuiduis alteri⁹ rōis fm opi. p̄hi qz fm cū quecūq; indiuidua alteri⁹ spēi accipiuntur: necessario alterū eoꝝ ē pfecti⁹ ⁊ alterū imperfecti⁹. Nō sic ē de q̄buscūq; indiuiduis eiusdē rōis. q̄a q̄uis aliqua indiuidua eiusdez rōis se habeāt sicut pfectius ⁊ impfectius. aliqua tm̄ nō sic se habēt. ß sunt eque pfectā. Ad aliud dico. q accipiendo naturā specificā pro aliquo cōi ad plura indiuidua. sic illud aduenies ꝓprie loquēdo nec est essentiale nec accidētale spēi. si tm̄ p accidētale intelligat oīe illud qđ nō est itrinsecū alicui. Dico q illud aduenies sicut oīe indiuiduū est accidētale. q̄a illud aduenies est vnū indiuiduū illius spēi. ⁊ iō sequit q̄ nō facit p se vnū cū natura tali specifica. nec augmentat eā. sed tm̄ facit p se vnuz cuz illo primo. ⁊ respectu illius est accidētale. hoc est extrinsecū. sicut vna ps semp est extrinseca alteri pri. Ad quartū dico. q generatio multiplicit capit. Aliq̄n stricte pro ꝓductiōe alicui⁹ cōpositi per se existētis. ita q totū ꝓducit. Aliq̄n accipit large pro ꝓductiōe alicui⁹ fm totuz sui qđ natū est esse terminꝰ formalis generatiōis. Aliq̄n accipit largissime pro ꝓductiōe cuiuscūq; noui. Primo mō pōt augmētatio esse sine generatiōe. imo numq̄ est cū tali generatiōe. nec ecōuerso. nisi forte deus ꝓduceret p̄mo vnā ptē qualitatis, ⁊ postea dē⁹ in eo dē instāti in quo ꝓducerēt aliqđ cōpositū. de⁹ causaret illa qualitate p̄existēte in illo cōposito vnā qualitatē de nouo faciēdo in eodē. ß nō est possibile fm viā p̄hi. iō dicerēt q generatio sic dicta ⁊ augmētatio nunq̄ cōpatiunt se. Sēdo etiā modo non sunt nēcrio simul nec possunt esse. qz talis generatio nullā ptem forme que nata est esse termin⁹ formalis generationis p̄supponit. sed augmētatio p̄supponit aliquā forme ptē p̄cedere. Tertio mō generatio ⁊ augmētatio cōpatiunt se. nec hoc negat p̄hs. imo fm p̄hm ipossibile est esse augmētationē sine tali generatiōe. q̄uis ecōuerso talis generatio possit esse sine tali augmentatione.

Sed nunq̄ p diuinā potētiā pōt esse augmētatio sine tali generatiōe. Dico q hoc nō icludit ꝓtradictionē. q deus vnā albedinē p̄eexistentē. vel sine subiecto vel in aliquo subiecto vniat albedini existenti in aliquo subiecto. ꝓpter quā vnionē illud albū dicēt magis albū q̄ ꝑius. qđ esse nō posset sine augmētatōe forme. Ad quintū dico. q p̄hs poneret q forma substātialis nō pōt augmētari. qz impossibile est q forme substātiali nō mutare fm se nec locali nec aliquo mō addat alia forma substantialis. nisi illud totū sit maius extēsiue q̄ p̄cedens. Hoc diceret p̄hs. Diceret etiaz q nō est possibile duas ꝑtes forme substātialis esse in eodē situ. Si tm̄ p diuinā potētiā due ptes forme substātialis possunt fieri sic q faciant p se vnū. ⁊ nullo mō distingant loco vel situ. Dico q p potētiā diuinā pōt forma substātialis augeri. ⁊ ita etiā materia ꝓma ß posito. Nec cōtra istū modū ponēdi ē aliqua auc. recipienda. cū ipe negaret talē potentiā diuinā in isto: sic ī multis alijs negauit Ad sextū dico q quātūcūq; corpus albū cōdēset. nō tm̄ albedo augmētatur. nec ē in veritate illud corpus albi⁹ tūc q̄ ꝑius. q̄uis forte ꝓpt̄ maioꝛē ꝓpinq̄tatē ptiū albedinis posſz illa albedo aliquo mō fortius mouere visū. ⁊ sic aliquo modo albius apparere. sicut duo calida approp̄inquata vehemēti⁹ calefacīūt q̄ distincta. ⁊ duo lumina approximata magis illuminat aliqđ mediū vl'r illuminabile eis approximatum q̄ si distarent.

Ad vltimū dico q vnitas nō sufficit ad susceptionē magis ⁊ minus nisi vnita faciāt p se vnū. ⁊ sint indistincta loco ⁊ subiecto. qđ nō est verū in additione quātitatis ad quātitatē siue quātitas sit aliq̄ res absoluta a substātia ⁊ qualitate siue nō. Ad p̄mū ꝓ p̄ma opi. dico q nō accipit ibi ipmixtionē ꝓp̄e. ß ip̄o ꝓp maioꝛi recessū ⁊ distātia. ⁊ maioꝛi dissimilitudine. qz albi⁹ magis dissimilat̄ migredini q̄ minus albū. Ad scōm dico q q̄uis maius ⁊

Ad quintum

Ad primū p̄m.

Ad scōm

A Questio. VII que est tertia ans wera secūde

Ad tertium

Ad quartum ꝑ alios opi.

Ad scōm

Ad scōm

Ad tertiū

Ad sextū

Ad primū ꝓ p̄ma opi.

Ad secūdum

minus p̄hs attribuat p̄cise illis gradibus q̄bus cōuenit habere cōtrariū. nō tm̄ attribuit magis ⁊ minus p̄cise illis speciebꝰ q̄ habēt cōtraria. qz lux suscipit magis ⁊ minus. nō tm̄ bz cōtrarium. et sic de multis alijs. Ad tertiū dico q nō debet cōcedi de virtute sermōis q̄ semp mediū cōponat ex extremis. nec hoc vult p̄hs. ß q mediū est min⁹ dissimile vtriq; extremo q̄ vnū extremū alteri. Ad p̄mū qđ inniti⁹ ꝓ secūda opinione. Dico q illa additio fit ex parte forme. nō tm̄ talis additio variat speciē. nisi q̄n illud additū ē alteri⁹ rōnis ab illo cui addit. Jn ꝓposito aūt illud cui addit ⁊ qđ addit sunt eiusdē rōnis. Ad scōz dico q ille due caliditates quarū vna ē addita alteri. solo nūero dīnt Et q̄n dicit. q distinctio nūeralis nō est nisi penes distinctionē subiectoꝝ. Dico q est falsū qz p̄nt duo accidētia sine oīi subiecto distingui numeral'. Verūtn̄ naturaliter q̄n aliqua accidentia nata sunt fieri vnū accidēs nūero. si sic distinguūt q sunt duo indiuidua nec facientia vnū indiuiduū. tūc semper distinguūt subiecto. ß sic nō ē in ꝓposito.

Ad p̄mū p̄ncipale dico q extrēdendo cōpositionē ad cōpositionē ex plurib⁹ p̄tib⁹ eiusdē rōnis. caliditas sequēs ē cōpositio caliditate p̄cedente. Nec ē vl'r verū q quāto aliq̄d est simplici⁹ tāto ē pfecti⁹. qz in multis cōpositiora sūt simpl'r pfectioza simplicib⁹. illud ptz. qz cōpositū ē simpliciter pfecti⁹ vtraq; ꝑte. ⁊ ita est in ꝓposito. Ad scōm p̄ncipale ptz ꝑius. Distinctionis. xvij. Questio septima.

Tem quero vtrū

i in augmētatione charitatis illud qđ addit sit eiusdē spēi spālissime cū charitate p̄cedēte separata ab ea. Et non. qz fm p̄hm. vij. metha. ex duob⁹ in actu nō fit tertiū. g̃ opz q vnū sit in potētia respectu alteri⁹. ß nulla charitas pōt eē in potētia respectu alteri⁹ charitatis qz nulla charitas pōt eē subiectū alteri⁹ charitatis. g̃ ex duab⁹ nō pōt fieri p se vnū. g̃ ⁊c. Prēterea diuidi in ptes eiusdē rōnis cōuenit soli quāto fz p̄hm. v. metha. ß charitas nō est quāta. g̃ nō habet ptes eiusdē rōnis quaruz q̄libet pōt esse hoc aliq̄d.

Prēterea duo accidētia differētia solo numero nō p̄nt esse simul in eodē subiecto. ß ille due charitates differrent solo numero. g̃ ⁊c.

Ad oppositū. in augmētatione charitatis aliq̄d addit. ß nō addit aliquid alteri⁹ rōnis. g̃ addit aliquid eiusdē rōnis. Maioꝛ ꝓbata ē in p̄cedēti q̄stione. Jlle dino⁹ ꝓbat. qz illud additū alteri⁹ rōnis. aut faceret p se vnū cū charitate ꝑi. aut non. Si sic. g̃ necessario varia

A Questio. VII que est tertia ans wera secūde

Arguitur primo

Secundo

Tertio

In oppositū

B Opinio prima.

Probatur p̄mo.

Scōo

Tertio

Universidad de Deusto
Biblioteca

aliquid sui codē modo quo due aq̄ fm sua vltīma fiunt idē. q: fm hoc charitas erit forma cōtinua habens partē ꝛ partē sue cōtinuitatis i suis vltimis. similiter hmōi pres crūt quātitatiue. q: quātū ē q̄ ē diuisibile in partes quarū q̄libet est boc aliq̄d fm pbm. v. merba. Si g̃ q̄libet pars charitatis aucte ē charitas. ꝛ tn cū boc oēs pres charitatis sunt vna charitas cōtinua. charitas aucta erit vnū quātū. Preterea in motu intēsiōis quātūcūq; modico acquirūt infinite pres m potētia. si g̃ iste pres nō cōcurrant ad aliquā vnitatē formalē. non em̄ vniūtur se totis. nec fm vltima sua. restat vt sint ibi infinite forme quarū quelibet ē indiuisa in se ꝛ diuisa ab alia. ꝛ p ꝓns naturaliter infinite q̄ est impossibile. Preterea ille charitates nō faciunt vnū vnitate cōpositiōis quasi vna sit materia ꝛ alia forma. nec vnitate cōtinuitatis nec vnitate bōgenei. q: bōgenea nō vniūtur nisi p cōtinuationē. sicut aqua vnitur aque. Ēt aia aie nō vnit: q̄uis bōgenea sit. nec vnitate idēritatis oīmode ꝛ simplicis. q: tūc amitteret suas realitates. nec vnitate aggregationis ꝛ cumsdā acerui q: boc ē borribilius esset em̄ aceruꝰ rerū inumerabiliū ꝛ multitudinis infinite. Sz manifestuz est q̄ nō pōt p̄ter istas vnitates alia assignari. g̃ tales charitates nō faciunt vnū. ꝛ p ꝓns nō sunt ponende

Quarto

Quinto

E Impugnāt tres articuli

Primus

Secundus Tertius

Contra primū arguitur primo

Jsta opi. ponit tres articulos quos reputo fallos p̄mus ē q̄ illud additū i augmēto charitatis nō ptīcipat rōnē charitat̄ vt vere possit dici charitas. Secūdus ē q̄ nō pōt p diuinā potentiā fieri p se sine ꝑti. Tertius est q̄ nō pōt ituitiue itelligi sine ꝑti. Jdeo arguo cōtra eos p̄mo ꝓ p̄mū. ⁊ Primo sic. Quero de illo addito. aut erit eiusdē rōis cū ꝑti. aut alteri⁹. nō alteri⁹ rōnis. q: fm istū. ꝛ verū ē. nū q̄ aliq̄d augmētat̄ p aliq̄d additū alteri⁹ rōis ꝑ simile auget̄ suo simili. Si sit eiusdem rōnis tūc arguo. q̄ncūq; aliqua sunt eiusdē rōnis q̄c q̄d essentialiter p̄dicat̄ de vno ꝛ in q̄d ꝛ p se p̄mo mō. eodē mō p̄dicat̄ ō reliquo. g̃ si scōz additū sit eiusdē rōis cū charitate cui addit̄. q̄c q̄d p̄dicat̄ de illa charitate p se p̄mo mō p̄dicabit̄ de istogradu addito. g̃ si hec sit vera. ꝑ charitas ē charitas. hec est vera. boc est charitas demōstrato illo addito Preterea q̄n iter aliquas pres alicuius roti⁹ ē tāta cōueniētia vel maioꝛ: quāta est inter pres alteri⁹ roti⁹ si illud idē p̄dicarū q̄ p̄dicat̄ ō alio roto p̄dicat̄ de qualibet pte sua. eadē rōe si aliq̄d p̄dicat̄ de p̄mo toto p se p̄mo mō p̄dicabit̄ de q̄libet sui pte. ꝑ tāta est cōueniētia vel maioꝛ inter duas pres vni⁹ charitatis quāta ipārū aquarū cū illa aq̄ tota: ꝛ quāta ē iter duas pres

Secūdo

albedinis loco ꝛ situ distinctas. ꝛ illarū cū albedine rota: ꝛ vere dicit̄ q: hec ps aque est aq̄ et q: hec ps albedinis est albedo. ergo equalit̄ vel magis dicet̄ q: hec ps charitatis est charitas. Preterea. quicq̄d p se p̄dicatur de aliquo tanq̄ de p se suo indiuiduo. illo indiuiduo manēte ꝛ nō destructo. semp p̄dicabitur de eodē sed ante augmētationez hec est simplr vera. a est charitas. supponēdo q: a significet totam charitatē p̄cedentē. ergo a manēte nō destructo semp erit hec vera. a est charitas. sed post augmentationē a manet ꝛ nō destruit̄. g̃ tunc hec est vera. a est charitas. g̃ de pte charitatis vere dicit̄ q: ipa est charitas. q: a tūc est pars. sed nō est maioꝛ rō q: vna ps charitatis sit charitas q̄ alia. ergo quelibet ps charitatis vere ꝛ realiter est charitas. Si dicat̄ q: nō est charitas integra. Hoc nō valet. q̄a si intelligat p charitatē integrā charitatez: que nō est ps alterius. sic manifestū est q: nō est charitas integra: ꝛ eodē modo ꝓcedendū est q: ps aque nō est aqua integra. q: ps aque est ps. Et sic nō argueret ꝓtra opinionē quā nititur ꝓbare. q̄a opinio nō negat: q̄n charitas addita ꝑ fit ps charitatis. Similit̄ sequeret̄ q: ps quātitatis distincta situ ab alia pte nō esset quātitas: qđ est manifeste falsuz. ꝛ ipe negat. Cōtra scdm articulū ostēdo q: per diuinā potētiā pōt illa charitas addita p se fieri. sic: quia q̄ncunq; aliqua sunt eiusdē rōnis. si vnuz illoꝝ per se fieri pōt per diuinā potētiaz. reliquū istoꝝ poterit fieri p se per diuinā potentiā. q: si ista sint realiter distincta: ita q: neutruz est pars alterius nec intrinsecū alteri. si nō includit ꝛtradictionez vnū illoꝝ per se fieri. si sint eiusdē rōis. nō includit contradictionē alterū illoꝝ p se fieri. sed illud qđ p̄cedit augmētationē charitatis ꝛ illud qđ additur sunt eiusdē rōnis. ꝛ neutrū est pars alterius. et illud qđ p̄cedit pōt fieri p se. ergo nō includit cōtradictionē illud qđ additur fieri per se. Si dicat̄ q: illud additū includit p̄cedēs. ꝛ ideo nō pōt fieri p se. Contra. illud additū ꝑz se totū est nouū. q: accipio aliq̄d fm se totū additū. igit̄ illud addituz nō includit p̄cedēs. ꝛ iō nō includit cōtradictionez illud fieri per se. Si dicat̄ q: illud sequēs necessario p̄supponit p̄cedēs. Cōtra. q̄c q̄d potest fieri a deo: pōt fieri sine alio realiter distincto. maxime si illa sint eiusdē rōnis. Confirmat̄. q̄a si idiuiduus eiusdē rōnis nō est ordo essentialis: q̄n q̄n realit̄ distinguit̄ vnū possit fieri sine alio. si neutrū sit pars alterius. ꝑ deꝰ vidit ista factibilia ab eterno. et vidit q: neutruz pōt esse pars alterius. ergo pōt facere qđ cūq; istoꝝ sine alio. ergo qua rōe fecit p̄cedēs

Tertio

D Contra scdm articulum

Jnstantia

Responsio

. sine sequente. potuit fecisse illud qđ sequit̄ sine illo qđ p̄cessit. sed q̄c q̄d potuit fecisse ad huc pōt facere. g̃ pōt facere id qđ additū nō faciendo qđ p̄cessit ꝛ boc ē ꝓpositū. Preterea q̄ncūq; sunt aliqua eiusdē rōnis quoꝝ neutrū est ps alteri⁹. ꝛ vnū illoꝝ pōt fieri sine altero eadē rōne illud poterit destrui sine altero. ꝑ illud quod p̄cedit ꝛ illud quod additur sunt eiusdē rōis. ꝛ neutrū ē ps alteri⁹ ꝛ illud qđ p̄cedit pōt fieri sine illo quod additur. g̃ pōt destrui sine illo qđ additur. g̃ illud per se remanebit ꝛ ita nō includit cōtradictionē illā realitatē additā cū sit eiusdē rōnis fieri sine realitate p̄cedē te.

E Cōtra tertiū artic.

Cōtra tertiū articulū arguo sic. q̄n aliq̄ sunt eiusdē rōnis: si vnū illoꝝ sit intelligibile intuitiue p se ꝛ reliquū. ꝑ charitas q̄ p̄cedit et illud qđ sequit̄ sunt eiusdē rōnis. ꝛ charitas p̄cedēs intelligit̄ intuitiue p se. g̃ ꝛ illud qđ aduenit. Si dicat̄ q: charitas p̄cedens q̄n erat sine illo addito tūc erat p se ituitiue intelligibilis. ꝑ post q̄ facit per se vnū cū realitate sibi addita nō est p se intuitiue intelligibilis ꝑ tm̄ cointelligit̄. Cōtra. omnē intellectionē intuitiuā re manēte pōt deꝰ cōseruare quocūq; alio de nouo ꝓducto. ponat̄ g̃ q: angelus p̄mo itelligat ātē augmētationē illā charitatē p̄existētē. adhuc illa charitate manēte pōt deꝰ cōseruare eā ꝛ notitiā intuitiuā. quātūcūq; aliquid de nouo sibi addet̄. ꝑ stante eadē notitia intuitiua nihil pōt de nouo illa notitia intuitiua cognosci nisi qđ ꝓticipat de nouo rōnez obiecti illi⁹ notitie intuitiue. ꝑ certū ē q: nihil aliud potērit de nouo ꝓticipare eādē rōnē cū eo. g̃ illa realitas sequēs nō cognoscit̄ illa notitia intuitiua cōseruata p diuinā potentiā. g̃ illud qđ p̄cedit p̄cise cognoscit̄ ea. g̃ est p se intelligibil̄ ꝛ nō solū cointelligibilis. Preterea notitia intuitiua causat̄ er obiecto. sed deꝰ pōt coagere vni rei nō coagēdo alteri quātūcūq; facit p se vnū cū ea. g̃ pōt coagere istī realitati nō coagendo alteri. ꝛ p ꝓns ista realitas intelligeretur intuitiue ꝛ nō altera. Preterea vnūqđq; sicut se habet ad entitatē ita se habet ad intelligibilitatē. ꝑ ista realitas est realitas distincta realiter ab alia. g̃ hz distinctā intelligibilitatē fm modū loquēdi istoꝝ. g̃ non includit cōtradictionē secūdā intuitiue intelligi ab intellectu creato. alia nō intuitiue intellecta ab eodē. Preterea nō est maioꝛ cōtradictio aliquid intelligi intuitiue sine alio q̄ abstractiue. maxime q̄n realiter distinguūtur ꝑ aliquis intelligēs illā charitatē ꝑmā abstractiue pōt illā notitiā cōtinere quātūcūq; deus augmentaret illā charitatē. ꝑ boc posito nō intelligeret aliquid nisi quod prius intellexit. g̃ p̄cise i

telligit illud abstractiue qđ prius. Preterea nulla vnio cū alio ipedit: q̄n possit intelligi intuitiue sine illo cui vnitur. pater inductiue. q: forma ꝑalis pōt intelligi intuitiue sine materia cui vnitur. similit̄ accidēs vnituz subiecto pōt intelligi intuitiue sine eo. sicut pōt videri oculo coꝛporali sine co. ita sez q: illud subiectū nō per se videtur oculo coꝛporali. sed tm̄ p accidēs. similit̄ vna aqua vnita alteri pōt intuitiue videri sine ea. sed nihil est hic impediens vnam realitatē videri sine alia: nisi forte vnio vnius ad alterā. sed ista nō impedit sicut nec aliqua alia. igit̄ ⁊c. Jdeo aliter dico tenēdo ꝓtrariū cuiuslibet illoꝝ trium articuloꝝ. Et q̄ntum ad primū illoꝝ dico. q: illa realitas adueniens est vera charitas. sicut pars aque est vera aqua. et vna ps albedinis distincta loco et subiecto ab alia pte albedinis est vera albedo q: vl̄r oīe totū habēs plures ptes realit̄ distinctas que sunt eiusdē rōnis sic se habet ad eas q: spēs spālissima p̄dicatur de qualibet illarū ptium sicut de toto. Cuius rō est. q: p̄dicationem nō posset aliq̄d impedire: nisi vnio vel cōpositio vnius ptis cū alia. ꝑ talis ꝓpositio vel vnio nō impedit. sicut ptz de ptibus aque cōponētibus aquā: ꝛ de ptibus ignis cōponētibus ignē. Nec pōt dici q: nō ois vnio vel ꝓpositio impedit talē p̄dicationē. ꝑ vnio vnius ptis impcise ab alia ipedit. ꝛ iō q: vna pars aq̄ non est impcisa ab alia. aqua vere p̄dicat̄ de pte sicut de toto. boc nō valet. q: quero quomō ista vna ps charitatis sit ipcisa ab alia Aut q: vna ps nō est realr distincta ab alia. Aut quia vna ps nō est vnū p se nō faciēs per se vnū cū alia. Aut q: vna ps nō distinguit̄ loco ꝛ subiecto ab alia. Primuz dici nō pōt. q: ptes charitatis realr distinguūtur sicut ptes aque. Nec scdm. q: illo mō vna ps aq̄ est impcisa ab alia. Nec pōt dari tertiū. q̄a eadē facilitate qua ꝛ dicis q: vna ps cōponens cū alia q̄n nō distinguitur loco ꝛ subiecto ab alia non est p̄cisa ab alia. Eadē facilitate dicā ego. q: q̄n vna ps distinguit̄ loco et subiecto ab alia. si tm̄ faciat p se vnū cū ea nō est p̄cisa ab ea. Preterea. vnio alicui⁹ cū alio non destruit realitatē vni⁹ neq; alterius. ergo nō impedit p̄dicationez alicui⁹ p̄dicati importātis p̄cise realitatē illoꝝ. ꝑ charitas nō iportat nisi p̄cise essentiā charitatis. ergo vnio vnius cū alio nō ipedit charitatē p̄dicari de illo de quo p̄us p̄dicabat. ꝑ de ista pte prius p̄dicabatur charitas. ergo de ista parte post vnionē vere p̄dicatur adhuc. ꝑ qua rōe p̄dicatur de vna pte ꝛ de alia. g̃ hec est simpliciter vera. quelibz ps charitatis est charitas. sicut hec est vera. quelibet ps aque est aqua. et

F Rñdet auctor tenendo oppositū trium articuloꝝ. Ad primū.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Correlariū respō sivum.

quelibet ps ignis est ignis.7 sic de alijs. Et pdicris pz.q̄ vana est opinio ponēs q̄ isti gradus sunt gradus materiales 7 nō formales.q̄ isti gradus sunt vere ptes charitatis:quoz q̄libet est vera charitas. Et iō sicut nō est dicēdum q̄ ptes aque integrales: quarū quelibet est vera aqua sunt materiales et nō formales. ita 7 in ꝓposito. ¶ Aūt isti gradus sint vere ptes:quarū quelibet est vera charitas.sic ostēdo. q̄a q̄ro de istis gradib⁹. aut sunt oīno eiusdem ratiōis cū charitate p̄ma.aut nō si sic.habeo ꝓpositū.quia tūc ita vere q̄libz illoz graduū est vera charitas sicut charitas p̄ma.que primo fuit quoddā totuz:nūc aūt est pars. Si nō. 7 manifestū est q̄ gradus sequēs facit p se vnū cuz priori. 7 impossibile est aliqua duo nō eiusdē rōnis:ꝫ alterius et alterius rōnis facere per se vnū:nisi vnū sit potentia 7 aliud act⁹ ergo hic esset vera cōpositio ex rebus distinctis realr.quarū vna vere informaret aliā.7 p ons maior esset cōpositio ex ptibus alterius 7 alterius rōnis in charitate sequēte q̄ precedēte.imo sequeret vltra q̄ charitas sequēs nō esset eiusdē rōnis cū precedēte. Tertiū incōueniēs sequit q̄ charitas individua precedēs nō esset aliq̄d individuū per se in genere.vel in specie. ꝓsequētia pz.iq̄ nihil qd̄ est ps essentialis alicuius p se in genere vel in specie cōponibilis cū alia pte alterius rōnis: pōt esse per se in genere vel in specie.iō em̄ aīa intellectiua nō est per se in genere vel in specie. q̄a est pars bois cōponens boiem cū corpore qd̄ est alteri⁹ rōis q̄ aīa intellectiua.ergo si illud additur alteri⁹ rōnis esset cōponibile cuz charitate p̄uia. illa charitas p̄uia nullo mō esset individuū p se in genere vel i specie. Si dicat q̄ illud additur nō est nisi differētia individualis.et differētia individualis nō facit aliq̄d alterius spēi. Hoc nō valet.q: sm ponētes tales differētias individuales:differētia individualis nō distinguitur a natura quā cōtrahit.ergo nō pōt aduenire de nouo nisi natura d̄ nouo adueniat.et per ons nisi adueniat de nouo aliq̄d cōpositus ex natura 7 differētia individuali. Prefea.tūc sequeret q̄ vnū individuū haberet duas dras individuales. q̄a certū est q̄ prima nō depdit. ergo si aduenit vna alia erit due. Prefea.tales dre individuales nō sunt ponēde sicut superius est ꝓbatū. ¶ Quantū ad secundū articulū dico q̄ nulla includit cōtradictionē charitatē additā per se fieri: sicut nullaz includit ꝯtradictionē charitatē primā per se fieri. 7 iō sicut deus pōt realitatē illā cui est alia addita que non est nisi quedā charitas:7 tm̄ ptialis p se facere sine illa realitate sequēte. ita pōt facere per se illā realitatem sequentē sine precedente. Cuius ratio est.quia nūq̄ aliquid reḡritur ad aliquid aliud eiusdez rationis nisi sit causa ipsius extrinseca vel intrinseca pars ipsius. sed in proposito realitas precedens non est pars intrinseca realitatis sequentis addite: q̄uis sit pars intrinseca totius charitatis composite ex realitate precedente 7 realitate sequente.nec est causa extrinseca ipsius. quia in nullo genere cause.pz inductiue. Et posito q̄ esset causa extrinseca ipsius. posset deus supplere causam illā extrinsecā se solo. 7 ē maxime verū qn̄ causa 7 causatū sunt eiusdē rationis.pōt ḡ de potentia sua facere illā realitatem additam sine precedente. Quantū ad tertiū articulū dico q̄ per potentiaz creature vna illarū realitatū non pōt videri intuitiue. ita q̄ sit in potestate creature q̄ vna videatur alia non visa. Secūdo dico q̄ per diuinā potentiā pōt vna illarū videri ab intellectu creato alia nō visa. Primū pater.quia qn̄ sunt alique potētie naturales equaliter disposite eque approximate.nullo existente impedimēto.omnes ille cause agunt.7 ita ponetur effectus cuiuslibet illarū causarū.sed impossibile est stante vna charitate constituta ex illis duabus realitatibus vnā illarū realiter approximari intellectui vt videat intuitiue sine alia. nec intellectus esse dispositus ad videndum vnā nisi eodē modo disponatur ad videndum aliā .nec pōt esse aliquod impedimentū naturale respectu vnius quin sit respectu alterius ḡ nō est in potestate creature q̄ vna videatur sine alia. Si dicatur q̄ voluntas pōt libere impedire. Hoc nō valet.q: nūq̄ pōt voluntas impedire notitiā intuitiuā alicuius rei nisi advertendo potentiā vel obiectū per motū localem vel aliquid de nouo causando.sed iductiue patet q̄ nullū illoz pōt hic poni. Dico ḡ q̄ sicut si materia 7 forma cōponētia aliquod totū essent eque intuitiue intelligibilia ab intellectu.ipsis cōponentibus illud cōpositum non est in potestate agentis creati q̄ vnū illorū intuitiue videatur sine alio.sic est in proposito de istis realitatibus. Et sicut si duo calores approximentur eidem passo . non pōt naturaliter vnus illoz agere in passum nisi alter agat maxime si sint eque pfecti.ita ē i ꝓposito

Secundum ostendo. quia ille realitates si essent separate nate essent distinctis intellectionib⁹ intuitiuis intelligi.7 pōt indifferenter vna illarū esse sine alia.sed quācūq̄ rē possibilē esse sine alia pōt deus cōseruare sine illa.quacūq̄ mutatione facta circa aliā rem loco 7 subiecto distinctā.ḡ pōt deus de potētia

D Ad tertiū articulū duo dicit

Primū

E Ad secūs articlm

I Secundū

F Ad primuz argumētū alterius opi.

sua absoluta cōseruare notitiā intuitiuā in intellectu michaelis respectu charitatis mee ꝓcedentis.sine notitia intuitiua charitatis vl realitatis sequentis quacūq̄ mutatiōe facta circa me qui sum distinctus loco 7 subiecto a michaele.ḡ q̄uis charitati mee addatur noua realitas poterit eius conseruare notitiā intuitiuā p̄uiā respectu charitatis p̄me sine notitia intuitiua illius additi. Cōfirmatur.quia ex hoc q̄ aliquod absolutū ꝓducit in me non necessitatur ad ꝓducendū vel corrūpendū aliquod absolutū in angelo. ḡ pōt de⁹ augmētare in me charitatem:nulla facta mutatione in angelo.7 per ons retinebit eandez notitiā intuitiuā quā p̄ius.et ita nihil intelliget intuitiue nisi quod p̄ius intellexit. Si dicatur q̄ eadem notitia intuitiua intelligetur illud additū.ex quo facit per se vnū cum illo quod illa notitia intuitiua intelligitur. Hoc non valet. quia stante eadem notitia intuitiua non vara impossibile est aliquid ꝓmo intelligi illa intellectione.7 postea non intelligi. nec ecōuerso.sed illud additū p̄ius nō intelligebatur illa notitia intuitiua. ḡ nec modo intelligitur illa. ḡ si modo intelligitur intuitiue oz q̄ sit alia notitia intuitiua de nouo causata. Ad primū argumentū alterius opi. dico q̄ quātū ad aliquid est simile de augmētatione curuitatis.raritatis.densitatis.et taliū que ponūtur esse de quarta specie qualitatis.et quantū ad aliquid est dissimile. Quantū ad hoc est simile:q: in augmentatione taliū non additur pre existens alicui de nouo. nec etiam aliquid ponitur iuxta aliud. nec aliquid p̄existens segregatur ab alio. sicut quidam antiqui ponebāt condensationē propter compressionē porozuz in corpore condensato. sed dissimile ē de istis quantum ad aliqua alia. Unde si tenetur illa opi.que tenet quantitatē non esse aliā rē absolutam a substantia et qualitate sicut homines cōmuniter ymaginantur dicetur q̄ in augmentatiōe taliū nulla res absoluta noua aduenit. nec in diminutione aliqua res absoluta deperditur. ꝫ talis augmentatio fit precise per motū localē sicut patet de curuitate linee quia per hoc solū q̄ partes extreme linee magis sibi approximantur fit ipa curuior. Unde sic ponendo opi. q̄ quātitas sit aliqua res absolura.oꝑz ponere q̄ si aliqua esset quantitas separa ab oīi substantia 7 ab oīi accidente absoluto . adhuc possent partes extreme illi⁹ quātitatis magis approximari.7 per ons fieret curuior.7 tm̄ nihil absolutū sibi aduenisset. ita dicerent alij :q̄ qn̄ aliqua res fit curuior q̄ p̄ius nulla res absoluta aduenit sibi de nouo

ꝫ tm̄ partes sue localiter sibi magis approximant. Cōsimiliter dicerent q̄ ignis vel aer refrit p hoc solū:q̄ eedem res coexistunt circūscriptiue maiori loco nūc q̄ p̄ius. Unde sicut substantia eadē sm omnes non variata coexistit sub maiori quantitate nūc q̄ p̄ius.ita dicerent illi q̄ eadez res in nullo variata nisi localiter coexistit maiori loco nūc q̄ p̄us.et hoc est rarefieri. Et sicut dicerent de rarefactione ita dicerent de omnibus talibus proportionabiliter q̄ nulla res noua absoluta distincta realiter a realitate precedēte acquiritur nisi forte locus. Sed in augmentatione aliarū qualitatū. cum non sit sic nec possit esse motus localis oportet q̄ aliqua res absoluta de nouo addita adueniat. Qui aūt dicūt quantitatem esse aliā rē absolutā distinctam realiter a substantia 7 qualitate habēt ponere. Ut dicetur in rarefactione totā quantitatē preceden tem corrumpi.quia si quātitas precedens maneret. aut maneret precise in eodem subiecto in quo p̄ius 7 sm quālibet sui partē aut non. si sic et certum est q̄ illa realitas in aduētu recipitur in subiecto. ḡ in eodez subiecto erunt due quantitates.quod est impossibile. Si nō manet precise in eodē subiecto. ḡ sm aliquid sui recipit in alio subiecto.et ita accidens migraret de subiecto in subiectū. vel sm aliquid sui manebit sine subiecto:quod est impossibile. Si dicatur q̄ realitas precedens et realitas addita non sunt due quantitates.sed vna quantitas. Contra. realitas precedens vere fuit quātitas.quia res a qua scz res augmēta ta vere ipsa fuit quanta. sed impossibile est q̄ quātitas fiat nonquātitas nisi per corruptionē vel destructionē.ḡ adhuc est quantitas. 7 eadē ratione quātitas addita erit quantitas 7 ita erunt ibi due quantitates in eodē. Preterea.q̄cunq̄ alique due realitates eiusdem rationis possunt esse in eodem subiecto ꝓmo. nūq̄ per additionem vnius realitatis ad aliā fit eadem res maior extensiue. sed tm̄ intensiue.quia dicitur magis tale 7 non maius tale sicut patet q̄ q: vna realitas charitatis pōt esse in eodez subiecto primo cum alia realitate charitatis.ideo per additionem vnius realitatis ad aliam.illud cātuz nō fit maius causatum extensiue 7 dimensionaliter.sed tm̄ dicitur magis quātū intensiue. ḡ si due realitates quantitatis compatiuntur se in eodē subiecto primo.illud subiectum non dicetur maius quantū extensiue 7 dimensionaliter. ꝫ tm̄ dicet magis quātū intensiue. qd̄ ē manifeste falsum. Et sicut arguo de duab⁹ realitatibus quātitatū.ita arguo de duab⁹ realitatib⁹ rari

Universidad de Deusto
Biblioteca

tatis.q rari? nō ē mai? extēsiue ꝑ addītiōnē realitatū raritatis ad realitatē eiusdē rōis Hoc idē pater in densitate.qz ibi nō est additio alicui? realitatis noue qz nūq̄ p additionē alicui? rei necessario fit aliquid minus quātū et tn̄ si sit densius necessario est minus quātū

Sic g̃ dico ad argumētū q nō est simile q̄tū ad hoc q aliqua realitas noua addīt realitati p̄cedenti eiusdē rōnis.7 faciens per se vnū cū ea in raritate densitate curuitate asperitate. 7 sic de alijs.sicut est de augmētatione charitatis albedinis 7 taliū qualitatū augmentabiliū. Per idē ad scd̄m dico.q quātū ad aliquid est simile in augmētatione qualitatis et quātitatis.7 quātū ad aliq̄d ē dissimile.ē em̄ i hoc dissimile q in augmētatione qualitatis ē aliqua res absoluta ꝙ se totā noua faciēs p se vnū cū ꝑma.nō sic i augmētatiōe quātitatis.

Ad tertiū dico q charitas in fine augmentatiōis est vna numeraliter 7 iō partes faciūt vnū numero. Et dico q se totis faciūt vnū et nō fm̄ sua vltima.qz nō habent talia vltima. Vnde sic materia 7 forma faciūt se totis vnū p se.7 nō fm̄ sua vltima.7 ita est de istis realitatib?.q̄uis sit dissimile quātuz ad ꝟ q forma informat materiā vna aūt realitas hic nō informat aliā. et ita idē argumētū qd̄ facit de istis duab? realitatib? p̄t fieri de materia 7 forma et iō sic nō valet ibi:ita nec valet hic. Per hoc ad aliud q ille realitates se totis vniunt 7 ideo nō sunt ibi infinite formenō facientes vnā formā numero.ꝟ sunt ibi infinite ptes:sic in aqua sunt infinite partes Ad aliud dico q ex illis charitatib? fit vnuz.7 satis pōt dici q est vnū vnitate homogeneitatis.ꝟ tūc ē argumentū falsū.q talia nō faciūt vnū nisi p cōtinuationē. Vn̄ argumentū ē cōtra scip̄m. q̄a manifestū est q iste realitates faciunt vnū. et quero qua vnitate. Si dicat q aliqua alia vnitate q̄ nec est vnitas talis essentialis cōpositionis nec cōtinuitat̄ nec homogeneitatis nec alicui? alteri?. Eadē facilitate dicā hic q due charitates faciūt vnū vna alia vnitate. Vel si dicat q iste due realitates.qz sunt eiusdē rōnis faciūt vnū vnitate homogeneitatis.eadē facilitate dicā q iste due charitates .quia sūt eiusdē rōnis faciunt vnū vnitate homogeneitatis. Sic g̃ oīs difficultas q̄ est cōtra me ē cōtra ponentē duas realitates eiusdē rōnis i eadē charitate. nec est quātū ad hoc aliq̄ dīa. nisi q istas duas realitates non vult vocare charitates. quarū tn̄ multe fuerūt charitates qz in quolibet instāti ꝑuio fuit verū dicere aliqua charitas ē in aia 7 nō ꝑ eadē.manifestū ē g̃ ꝑ diuersis et iste remanet.g̃ vere fuerūt charitates. Ego aūt dico q sicut fuerunt charitates ita adhuc sūt charitates sicut ꝓes aq̄ sūt aqua.nec maiorē cōpositionē pono ego i charitate q̄ ipe.7 ita ꝓpter simplicitatē cōuenientē charitati augmētate nō oz negare plures charitates. sicut nō oz negare plures realitates eiusdē rōis. Sz cōtra p̄dicta pōt argui ꝑmo.qz tūc seq̄ret q duo accidentia differentia solo numero essent in eodē subiecto qō est impossibile Itē arguit quidā doctor sic Si mile additū simili nō augmētat. ꝓ sic si repidū addat repido.ñ augmētat calor.g̃ augmētatio nō est ꝑ talē additionē. Preterea videtur q forma intēsior 7 remissior nō sunt eiusdē rōnis.7 ꝑ ꝑs partes nō sunt eiusdē rōnis inse 7 cū toto.cui? oppositū dictū est ꝑius. Assumptū ꝓbat.qz natura sub determinato gradu magis vel minus ē spēs ad indiuidua. 7 ꝟ species in forma cōtenta sub specie nature. g̃ illa indiuidua cōtenta sub ralib? specieb? determinatis specie distinguūtur.ans ꝓz. qz illud qō in q̄d dicit ꝑ se de indiuiduis 7 ē per se vnū:ē spēs eoz.ꝟ natura in determinato gradu tali vel tali dicit in q̄d de indiuiduis 7 ē ꝑ se vnū.qz tota.7 fm̄ būc gradū essentialiter ē eoz q̄ habēt naturā in tali gradu.7 gradus nihil addit quod accidit nature. g̃ natura i tali gradu ē spēs.7 ꝓz q ē min? cōe q̄ spēs nature g̃ si est spēs est spēs inferior in ordine nature.

Ad ꝑmū.istoz dico q duo accidētia dīa solo nūero faciētia tn̄ vnū accidēs numero nō ē impossibile eē in eodē. Sz duo accidētia nata facere vnū eē in eodē 7 nō facere vnū numero est ipossibile ꝑ naturā.7 hoc intēdit ꝓbs 7 nō aliud. Si dicat ista accidētia differūt nūero g̃ nō faciūt vnū nūero. Dico q aliqua differre solo nūero duplicit̄ pōt intelligi. Vno mō. q̄a sunt aliqua eiusdē rōnis quoz vnū nō est realiter reliquū. 7 sic verū ē q illa q̄ differūt nūero faciūt vnū nūero.7 sic intelligebā ꝑius.et isto modo oēs ptes eiusdē rōnis differūt numero. Alio mō dicūt aliqua differre nūero. qz sūt tota nō cōstituētia vnū.7 sic ꝯña ē bona.ꝟ nihil ad ꝓpositum. Ad aliud quādo repidū additur repido.illi parui calores remanēt in distinctis subiectis sicut ꝑus.7 ideo nō augmētant caliditatē.sed si fieret in eo subiecto ꝑimo augmentarēt. Ad tertiū:q forma intēsior 7 remissior sūt eiusdē speciei specialissime. Vnde nulla est species inferior albedine nec nigredine nec calore.7 sic de alijs. Ad ꝓbationes dico.q natura sub determinato gradu quocūq̄ nō est spēs.7 ꝟ qz nō ē ymaginādū q natura sit sub aliquo gradu.qz nulla ē natura ex ꝑte rei nisi sit aliq̄s grad? vl̄ idiuiduū ꝓ ꝟ ꝓz

Q Instantia prima

Secunda

Tertia

Probatio

S Ad secūdam

T Ad tertiam

Ad ꝓbationē

V Replicatur

Confirmatur

X Respōdet ad replicā

Y Ad cōfirmatiōes

Z Ad primū principale

Ad scām

ad ꝓbationē q natura in tali gradu nō ꝑdicatur ꝙ quid de illis pluribꝰ. Et si dicat q due albedines cū intense plus cōueniūt q̄ due albedines quarū vna est intensa 7 alia remissa. g̃ ab eis pōt abstrahi aliq̄s cōcept? cōis albedinib? eque intensis qui nō erit cōis albedini intense 7 remisse. Cōfirmat.qz dictū ē ꝑius q cōceptus spēi spālissime est simillim? inesse obiectiuo ipsi idiuiduo.inē subiectiuo.ita q̄ le est ipm̄ indiuiduū extra.tale fingit in aia.7 illud sic fictū nō pōt eē simillimū duob? nō simillimis. g̃ duobus nō simillimis nō erit aliq̄ spēssimalissima cōis. Ad istud dico q̄uis aliquo modo plus cōueniāt 7 pl? assimilenť due albedines eque intense q̄ albedo intensa 7 remissa. Hoc tn̄ nō sufficit ad cōceptū habendū p̄cise cōem illis 7 nō alijs.qz q̄n habeť ꝯcept? ꝓpr? aliq̄b? 7 nō alijs.opz q illa alia sic se habeant q in quolibet illoꝝ sit aliq̄d cui nihil simillimū inueniāt in alio. sicut in sorte ē aliq̄d 7 nihil sibi simillimū ē in quocūq̄ alio. ꝟ in albedine remissa nihil pōt inueniri q̄n sit ibi simillimū in albedine intēsa.qz quocūq̄ demōstrato in albedine remissa aliq̄d est ibi simillimū in albedine intensa 7 iō nō cōtinēť sub distinctis spēbus spālissimis. Ad cōfirmationē.q si ponať opi.ꝑius ponita q cōceptꝰ ē tale q̄d fictū 7 sic fm̄ illā opinionē ē dicendū q talis cōcept? cōis oībus indiuiduis intēsis 7 remissis ē simillim? eis.boc est ita similis quantū possibile est cōceptū vnū naturalit̄ abstrahibilē ab eis eē simlē eis in esse ficto. et talis nō est nisi cōceptus cōis oīb?. q̄ nō ē simplr simillim? eis.qz ipa inter se nō sunt sibi simillima Et si dicat q possū fingere vnū simillimū albedini intense quā video. Dico fm̄ istā opi. q nō ē possibile nisi cōsignificādo vl̄ addēdo aliq̄d qō nō ꝑdicať i quid de illa albedine.sic sic dicendo.albedo habens tot gradus vel albedo ita intensa.hic ponitur aliquid qō nō ꝑdicať in quid de albedine.et iō nō est cōceptꝰ q̄ditatiuus. Si aūt teneak alia opi.de cōceptu q sit qualitas mentis siue intētio siue aliq̄d aliud . pōt ꝓportionabiliter responderi.

Ad ꝑmū ꝑncipale dico q intentio ꝑbi ē q ex duob? in actu alteri? et alteri? rōnis nō fit vnū.7 ideo q̄n illa cōponibilia sunt alteri? et alteri? rōis nō sit ex eis vnū nisi vnū sit act? 7 aliud potēcia.q̄n aūt sunt eiusdē rōnis nō opz ꝓz de partib? aque et ignis. ita ē in ꝓposito.

Ad scām dico q diuidi i partes quarū vna est ertra aliā et distincta ab ea situ cōuenit solū quāto.sed charitas non est sic diuisibilis.qz nulla pars charitatis distat 7c.ideo charitas nō ē quāta. Ad tertiū ꝓz ꝑius. Questio.viij.

Questio VIII

Retercaquero de

A Questio VIII que ē quarta ānexa secūde

p terminis augmēti charitat̄. Vtrū sit dare summam cui repugnet augmētari. Q̄ sic.qz fm̄ ꝑm̄ ꝑmo de aia. oīs natura cōstantiū determinata ē rō magnitudinis 7 augmēti.g̃ in oīm augmētabili ē dare statū vltra quē nō pōt augmētari. Preterea. fm̄ cōmē.iij.phi.cōmē.lx. vbi ē ꝓcessus ad formā.g̃ 7c. Ad oppositū fm̄ ꝑm̄.ij.de aia si apponerenť cōbustibilia.ignis cresceret in infinitū.ꝟ qua rōne ignis pōt crescere in infinitū.charitas pōt crescere i infinitū.g̃ nō ē dare charitatē summam q̄ non possit fieri maior

Arguitur primo

Secō

In oppositum

B Rūdetur a multis,

Ad.q dicit̄ a multis doctoribꝰ:q pōt fieri charitas summa qua nō pōt deus facere maiorē. Ista cōclusio ꝓbať ab aliquibus ꝑmo sic.accepta aliqua gratia determinata. puta a.quero ascēdendo.aut ē stat? ad aliquā supremā 7 bī ꝓpositū. aut nō.ꝟ ꝓcedi poterit in infinitū. 7 tūc sequit̄ q quāto aliqua magī excedit a tāto ē pfectior 7 ꝑ ꝑns aliq̄ q̄ in infinitū excedit ē in infinitū pfectior.7 ita erit in se intensiue infinita.7 cū ipa ab intellectu diuino videať sic vnū creabile pōt vna creatiōe creari. Ab ista rōne bñt euidētia due alie quaꝝ vna accipit̄ a ꝑbo.iij.phi.c.de infinito.q q̄tū ꝯtingit eē i potēcia.tm̄ ꝯtingit eē i actu. 7 ita eūdo ad formā nō ē ꝓcedere in ifinitū. 7 iō nec esse fuit i forma q̄cunq̄ ꝓfecta ponere terminū q̄liter cunq̄ possibile. Scdo arguit̄ sic. quātācūq̄ realitat̄ pōt deus creare tātā pōt creare subiectū includit ꝑdicatū.ponať g̃ i eē q tātā creet quātā pōt creare. g̃ nō pōt maiorē creare bī g̃ ꝓpositū q summa creabilis pōt creari. Ad eādē ꝯclusionē arguit̄ alij sic ꝑmo fm̄ ꝑm̄.iij.de aia.oīm natura cōstātiū 7c

Secūdō

S.da particula,

Primū argumētū aliorū

Secundū

Scdo sic.quātacūq̄ pfectio pōt fieri successiue in eadē charitate tāta pōt fieri simul. sed nō ē possibile simul eē aliquā charitatē pfectionis infinite.g̃ nec successiue.maior ꝑz. qz si nō aut bī ē ex ꝑte recipientis. aut ex ꝑte dei. aut ex ꝑte charitatis. Nō ex ꝑte dei.qz de? simul totā fruitē suā bz.nec ex ꝑte recipientis. qz tota charitas que necessaria est respectu dei ex ꝑte dei pōt esse simul in quacūq̄ creatura spirituali. licet ea que est per cognitionē 7 meritū nō simul sit que respectu dei nō est necessaria licet quādocūq̄ sit cōgrua . Nec ē ex parte ipsi? charitatis. qz ei qō ipoꝛtat ifinitatē graduū i sua natura nō repugnat posse eē ꝙ talē ifinitatē in actu , ꝟ charitas si ē augmētabilis i ifinitū

importat infinitatem graduz in sua natura, ergo et nulla repugnat ḡn deus tātā sīl' possit facere quātācunq; pōt eā facere successiuam.

Tertio sic. q2 deus p ydeas rerū cognoscet res ſm eē illud qđ absolute importār. pura albedinē cognoscit p suā ydeā nō f3 vnū gradū intensi ⁊ remissi. ꝫ f3 totū qđ pōt natura albedinis importare. ꝫ si charitas pōt augeri in infinitū, natura eius ſm esse ⁊ absolute accepta iportat infinitam pfectionē graduū. ḡ deus p ydeā charitatis cognoscit quādā naturā creatā infinite pfectiōis. qđ ē icōueniēs. Preterea illud qđ ē ppriū ei qđ ē pfectū p essentiā nō cōuenit ei qđ ē pfectū p ticipationē. ꝫ eē infinitū ſm formā ⁊ pfectionē ē ppriū ei qđ ē pfectū p essentiā scz deo. ḡ habere infinitatez ſm pfectionez nō cōuenit charitati vel alteri creature. Quinto sequeret q3 eēt dare maiorē charitatē charitate xp̄i. qđ ē incōueniēs.

Quintū

Quintū

Sextū

Sexto. q2 sicut q̄libz creatura in eē substāli ē limitata. ita q3 ſm illā speciē nō pōt eē maior. ita in quolibet eē ē limitata ita q3 nō cōtingit in eadē specie transcendere. Cōtra istā opinionē pōt argui sic. q2 nō ē negādus talis ꝓcessus in infinitū nisi ad cū sequit infinitas aliqua i creatura. nā ſm oēs opinātes ſm p̄dictā opinionē ꝓpter istā causam negant talez ꝓcessum in infinitū. ꝫ ꝓpter istā cām nō oz negare. ḡ ⁊c. Assumptū ꝓbat. q2 vltra oēm ignē datū pōt deus facere ignē maiorē. ⁊ tm nō pōt facere ignē infinitū. ḡ eodē mō q̄uis possit sē per facere maiorē charitatē in infinitū. nō sequit eū posse facere charitatē infinitā. Et au tē de? possit facere omē igni ignē maiorē videtur manifestū. q2 quocūq; dato pōt de? facere vnū altiū ignē. ⁊ pōt ex illis duob? ignib? facere vnū. Et si dicat q3 de? pōt facere ignē infinitū. eadē rōne pōt facere charitatē infinitā.

Arguitur contra opi.

Preterea impossibile ē deū facere tot indiuidua eiusdē rōis q̄n possit facere plura. ⁊ tm nō pōt facere infinita indiuidua simul. ḡ eadē rōne q̄uis de? nō possz facere tātā charitatē q̄n posset facere maiorē. nō sequit eā posse facere infinitā. Assumptū p3. q2 q̄buscūq; indiuiduis in certo nūero datis. adhuc pōt de? vnū aliud indiuiduū eiusdē rōnis cū illis facere. qđ ꝓbo q2 accipio certū numerū aliquoz indiuiduoz eiusdē rōis. tūc si sit cōtradictio deū facere aliquod aliud indiuiduū eiusdē rōnis. aut hoc ē. q2 nō est aliud indiuiduuz factibile. aut q2 de? nō pōt facere alia. aut q2 potb? indiuiduis repugnat aliqđ aliud indiuiduū eiusdē rōnis. ⁊ iō nō pōt fieri sīl' cū illis. Primū non pōt dari q2 cuiuslibet spēi sunt infinita indiuidua possibilia fieri successiue. q2 etiā ſm pbos cuiuslibet spēi de istis generabilib? ⁊ corruptibilib? sunt infinita indiuidua futura. ḡ quocūq; certo numero indiuiduoz dato adhuc ē aliqđ in diuiduū eiusdē rōnis factibile. Nec scđm pōt dari. q2 cū sit cā ꝓma. nihil ē factibile q̄n possit fieri a deo. multa etiā sūt que a solo deo sūt factibilia. ⁊ tm in infinitū possunt multiplicari. Nec tertiū ipedit. q2 q̄buscūq; datis non repugnat eis aliqđ aliud. cū sit eiusdē rōnis cuz eis. ⁊ per ons nō est cōtradictio ꝓpa indiuidua ⁊ illud aliud factibile esse simul. Similiter maior est repugnantia albedinis ad nigredinē q3 vni? indiuidui ad quodcunq; indiuiduū eiusdē rōnis. ꝫ posita albedine non repugnat quācūq; nigredinē esse in rerū natura. q̄uis sibi repugnet nigredinē eē in eodē subiecto cū ea. ḡ positis q̄buscūq; indiuiduis in certo numero nō repugnat eis aliud indiuiduū eiusdē rōnis esse in rerū natura illis nō destructis. ḡ impossibile est dare aliquē certū numerū indiuiduoz alicui? speciei: quin posset deus facere plura indiuidua. ḡ eodē modo impossibile est facere tā magnā charitatē quin deus possit facere maiorē.

Euasio.

Si dicat q3 nō ē simile de multis q̄ distinctis factionib? sunt factibilia ⁊ de vno qđ ē vnica factiōe factibile.

D Impugnat.

Hoc nō sufficit. q2 sicut ponis multa ex vna parte: ita pono multa ex alia pte ⁊ sicut dicis q3 non possit accipi maxim? numerus ꝫ omi numero pōt fieri maior ⁊ possunt fieri alia. ita dico q3 nō ē dare maximā charitatē. ꝫ quacūq; charitate facta pōt fieri vna alia maior. ⁊ quātacūq; fiat semp erit finita sicut quotcūq; fiāt semper sunt finita.

Preterea tāta est pfectio in duob? q̄n sunt sepata et nō vnita quāta eēt si essent vnita. sicut tāta ē pfectio in duab? aīab? q̄n nō sunt vnite sicut q̄n faciūt vnā. vel saltē tāta pfectio est in duob? quāta ē in vno illoz ⁊ medietate alteri? si facerent vnū. et hoc tm valet ad ꝓpositū meū sicut ꝓmū. Sz de? non pōt facere tot charitates q̄n possz facere plures. sicut nō posset facere tot aīas q̄n possz ad huc facere vnā aliā aīaz: nō destruēdo aliquā aliā aiarū prius creatarū. sed faciēdo semper plures charitates in infinitū vel non posse facere tot charitates q̄n possit facere plures nō infert perfectionē infinitā posse fieri a deo sīl' ergo non posse facere charitatem tantā quin deus possit facere maiorē non infert deū posse facere infinitam charitatē. Ideo dico q3 propter infinitatē vitandā non oportet negare talē ꝓcessum in infinitū. sicut propter infinitatē vnitatū non oportet negare q3 de? nō possit facere tot indiuidua alicui? spēi q̄n possit facere plura. Cuius rō est. quia si ponatur

talis ꝓcessus in infinitū. semper illud quod ponetur in actu erit finitū. sicut posito q3 de? nō possit facere tot indiuidua q̄n possit facere plura. sēp illa q̄ faceret essent finita. et ideo semp faciēdo plura nūq; faceret infinita. ꝫ si nita.

Facit duo

E Primus.

Ideo circa istā. q. ꝑmo distinguaz de augmētatione. Scđo ponā aliās cōclusiones.

Dico ḡ q3 augmētatio ē duplex quedā ē extēsiua. quedā intēsiua. Augmētatio extēsiua ē duplex. Una p additionē ptis ad partē faciētis p sevnū cū ista. ⁊ distincte ab ea loco? situ sicut q̄n aqua addit aq̄. vel q̄n alicui? toti? ꝑmo dealbat vna ps postea alia vel quocunq; alio mō. Alia ē augmētatio extēsiua p rarefactionē q̄n substātia aliqua vl' q̄litas rarefit. q2 in tali augmētatione dico q3 vl'rota quātitas ꝓcedens corrūpit ⁊ fit noua. vel quātitas nō est res alia absoluta infōmās substātiā sicut hoies cōiter ymaginā. et ita nō ē ibi additio quātitatis ad quātitatē tāq; ptis ad ptē sicut ē in alijs. Alia ē augmētatio intēsiua q̄ ē p additionē ptis ad ptē faciētis p sevnū cū ea ⁊ in distincta ab ea loco ⁊ situ. sic q̄n albū ſm se totū fit albi? q3 ꝑius.

F Secundū Prima conclusio

Circa scđm dico q3 ꝑma cōclusio erit ista. q3 augmētatio extēsiua ꝑmo mō dicta. ꝓcedit in infinitū. ita q3 q̄cūq; forma augmētabili data: ꝑt fieri maior a deo. Cui? rō dependet ex trib? ꝓpōnib?. quarū ꝑma ē ista q3 deus pōt creare in infinitū indiuidua eiusdē rōnis. ita q3 quocūq; idiuiduo dato pōt de? facere aliud indiuiduū eiusdē rōnis cū eo. Et b saltē verū ē q̄n ſm oēs in eadē specie pñt esse plura indiuidua eiusdē rōnis. Hoc p3 q2 nō ē maior impotētia in deo ad cōtinuādū in infinitū indiuidua eiusdē rōis successiue q3 in natura ꝫ si de? cōseruaret corpa celestia in eodē statu in quo sūt in infinitū cōtinuatē generatio illoz generabiliū ⁊ corruptibiliū. ḡ de? pōt facere ⁊c.

Prima ꝓpō

G Secūda ꝓpō

Secūda ꝓpō ē ista. q3 quocūq; idiuiduo posito pōt de? facere aliud idiuiduū eiusdē rōis illo nō destructo. Hoc p3. q2 q̄n aliq; nō hñt formalē repugnātiā adinuicē. ad positionē vni? in rerū natura nō seq̄t destructio alterius ꝫ indiuidua eiusdē rōis nō hñt formalē repugnātiā inter se. ḡ ad positionē vni? nō seq̄t destructio alteri? Sīl' si aliquo indiuiduo posito nō possit fieri aliud idiuiduz eiusdē rōis nisi ipm destrueret hoc maxime eēt verū de sūmo indiuiduo in illa spē si eēt aliqđ sūmū. ꝫ si eēt sūmū indiuiduū in aliq; spē adhuc cōpateret secū aliđ indiuiduū eiusdē rōnis. q2 alit se quereť q3 posita charitate xp̄i: cū illa sit sūma ſm alios. nō posset fieri alia charitas. qđ ē erroneū. imo stante charitate xp̄i posset de? assumere vnā aliā naturā. ⁊ dare sibi tātā charita

H Tertia ꝓpositio

tē quātā bz xp̄s. ḡ quocūq; idiuiduo posito ad huc pōt de? facere aliud indiuiduū eiusdē rōnis nō destructo ꝑmo.

Tertia ꝓpositio

Tertia ꝓpositio ē ista. q3 q̄cūq; sūt eiusdē rōnis sūt equalit vnibilia. sic q̄cūq; aq̄ sūt sibi equalit vnibiles. Hoc p3. q2 q̄cq̄d pōt cōpetere alicui indiuiduo cōsimile pōt cōpetere oīi indiuiduo eiusdē rōis. sic si hō pōt eē alb? q̄libet hō ꝑ potētiā diuinā pōt eē alb?. ḡ cū posse vniri cōpetit aq̄ ⁊ igni. ipossibile ē fieri aliquā aquā vel ignē q̄n ꝑ diuinā potētiā possit vniri alteri. Sīl' vnibilitas cōpetit alicui ꝑmo ⁊ nō cōpetit ꝑmo isti indiuiduo nec illi. ḡ cōi. et ita nulli indiuiduo repugnat. Ex istis seq̄t q3 de? nō ꝑt facere aliquā talē formā q̄n posset facere maiorē q2 quācūq; data posset de? facere aliud indiuiduū eiusdē rōnis cū illo. ⁊ illud vnire cū ꝓxo. ⁊ ꝑ ons totū resultās erit maius. Tm nō video q̄n q̄cūq; aq̄ facta finita posset de? facere vnā guttā aq̄ ⁊ ꝓxi vnire.

I Scđa ꝓclusio. Scđa ꝓclusio erit ista. q3 q̄libet forma augmētabilis intensiue q̄ pōt eē sepata a subiecto pōt augeri in infinitū ita q3 q̄cūq; forma talī data pōt de? facere maiorē. q2 aliud indiuiduū eiusdē rōnis pōt facere ⁊ illud vnire ꝓxi. ⁊ ꝑ ons totū resultās erit intensius q3 ꝑmū. et iterū de? pōt creare aliud indiuiduū eiusdē rōnis ⁊ illud ꝓxi vnire. ⁊ sic in infinitū.

K Tertia cōclusio

L Dubitatio

Sed vrū posset talē formā augmentare in eodem subiecto post est magis dubium. Et posset ꝓbabiliter teneri q3 non. q2 posset dici q3 sicut illud subiectū ōterminat sibi aliq; qualitates;

Euasio

Impugnatio

Solutio

Universidad de Deusto
Biblioteca

Rñsio auctoris

et aliquas nō pōt recipere. ita determinat sibi certā quātitatē vltra quā nō pōt recipere.

Et sic eēt dicēdū ad.q. ꝙ si charitas nō sit sepabilis a subiecto ꝙ pōt fieri tāta ꝙ de⁹ nō pōt facere maiorē. Si aūt sit sepabilis sicut ē albedo. nō pōt fieri tāta q̄n possit fieri maior. q: posset de⁹ tātā charitatē creare ꝛ vnire pori. Posset etiā ꝓbabilit̄ teneri ꝙ deus nō poſſet facere tātā charitatē in aīa q̄n possit etiaz facere in eadē maiorē .q: aliq̄n aliq̄ forme eiusdē rōnis pñt eē in eodē subiecto. nō ē cōtradictio quascūq; formas eiusdē spēi eē in eodem subiecto. g̃ quibuscūq; datis nō ē cōtradictio illas eē in eodē subiecto ꝓmo. ꝛ ita q̄cūq; charitate data nō ē cōtradictio: q̄n deus faciēdo nouā augmētaret ꝓorē. Ad argumēta ꝓ ꝓma opi. Siue de⁹ possit facere maiorē charitatē in aīa q̄cūq; data siue nō. dico ꝙ argumēta nō cōcludūr. q: equalit̄ ꝓbant ꝙ deus pōt tot indiuidua alicui⁹ spēi facere ꝙ nō posset facere plura eiusdē spēi ꝛ ꝙ possz facere vnā aquā ita magnā ꝙ nō possz facere maiorē q̄ reputo īcōueniētia. Jdeo ad ꝓmū argumētū dico tenēdo opinionē vltimā. ꝙ vltra. a. pōt ꝓcedi in ifinitū. ita ꝙ nō sit status. Et q̄n dicit ꝙ quāto aliqua charitas excedit. a. tāto ē pfecti or cōcedo. ℔ nō sequit̄. g̃ q̄ in infinitū excedit ē in infinitū pfectior. q: implicat̄ ꝙ aliqua charitas in infinitū excedat. a. qđ ē manifeste falsum. q: q̄cūq; accipiat̄ illa ē finita. et tm̄ finite excedit. a. Unde sicut de⁹ pōt facere plura indiuidua. ꝛ plura in ifinitū. ꝛ tm̄ sēp faciet finita ꝛ nūq̄ infinita. ita pōt de⁹ facere maiorē charitatē ꝛ maiorē ꝛ sic in infinitū. ꝛ tm̄ semp faciet finitā Si dicaſ q̄libet charitate finita pōt fieri maior fm ꝓdicta. ℔ nulla charitas finita ē maior omni finita charitate. ℔ tm̄ ifinita charitas ē maior omni charitate finita. g̃ pt fieri charitas infinita. Respōdeo cōcedendo ꝓmissas. ℔ discursus nihil valet. Sicut nō sequit̄ post omnē diē pōt de⁹ facere aliquē diē ℔ nullus dies distās finite pōt fieri post omnē diē. ℔ tm̄ dies distans infinite. g̃ pōt facere aliquē diē distantē in infinitū post omnē diē. tm̄ in isto scō discursu ē vna ꝓpō falsa. Jn ꝓmo q̄libet pōt verificari saltē ꝓ charitate creata vel increata. Tm̄ vlr in oib⁹ talib⁹ ē fallacia figure dictionis: eo ꝙ cōmutat̄ vn⁹ modus suponēdi in aliū. Nā in ista ꝓpōne. omni charitate finita pōt fieri charitas maior. charitas a pte ꝑdicati supponit cōfuse tm̄ ꝓp̄ signū distributiuū ꝓcedēs a pte subiecti. ℔ q̄n iferē in cōclusiōe. g̃ charitas infinita pōt fieri maior omni charitate finita: supponit subiectū determinate ꝛ nō cōfuse tm̄. Si ꝓteruiat. q̄n est fallacia figure dictiōis ex cōmutatiōe vnius modi in aliū: termin⁹ debet hīe illas diuersas suppositiones Hec ꝓteruia nō valer. q: sufficit ꝙ idē tm̄in⁹ hēat tales diuersos modos supponēdi vel sint diuersi quoz vn⁹ denoteſ ex modo arguēdi eē inferior ꝛ ali⁹ superior. ꝛ ita ē in ꝓposito nā ex modo arguendi denotaſ ꝙ charitas infinita ē inferior ad charitatē Dico g̃ ꝙ hec est vera. omni charitate finita pōt fieri charitas maior. q: q̄libz singularis ē vera. Sz hec ē simplr falsa. aliqua charitas finita pōt fieri maior omni charitate finita. Silr hec ē ña omni charitate finita pōt fieri charitas finita maior. q: q̄libet singularis ē vera. Nā q̄cunq; charitate finita data: adhuc ꝑt sibi addi alia charitas finita. ꝛ sic tota resultās erit maior. ꝛ tm̄ hec ē simpliciter falsa. aliqua charitas finita ꝑt fieri maior omni charitate finita. q: q̄libz singularis ē falsa. Nā q̄cūq; charitate demonstrata hec ē falsa. hec charitas pōt fieri maior omni charitate finita. Et vlr sicut nō seq̄t. post quālibz diē pōt fieri dies. g̃ aliqua dies pōt fieri post omnē diē. Silr non sequit̄. post quālibet diuisionē ↄtinui pōt fieri diuisio. g̃ aliq̄ diuisio pōt fieri post omnē diuisionē. Silr nō sequit̄. omīs bō ē aliq̄ aīal. g̃ aliq̄ aīal ē omis bō. ita nō sequit̄. ois charitas pōt fieri charitas finita maior. g̃ aliqua charitas finita pōt fieri maior omni charitate finita. Si dicaſ. deus videt quodlibet factibile. g̃ si omni charitate data pōt fieri maior infinitū. videt ℔. et ꝓ ons videt charitates in infinitū maiorē. ꝛ ꝓ ons videt charitatē infinitā. Respōdeo cōcedēdo ꝙ deus videt q̄libet factibile ꝛ vidz ℔ est certitudinaliter cognoscit ꝙ charitas pōt fieri maior in infinitū. hoc est ꝙ nō ē dare aliquā charitatē creatā q̄n ea possit fieri maior. ℔ ex hoc nō sequit̄ ꝙ videt aliquā in infinitum maiorē. q: nulla talis est factibilis: nec ꝓ ons visibilis a deo. Tm̄ istud argumētū multo euidenti⁹ ꝓbat ꝙ de⁹ possit facere infinita silr ꝙ possit facere infinitā charitatē. Cui⁹ rō est. q: deus videt infinita factibilia eiusdē rōnis q: infinita sunt ab eo factibilia. ℔ de⁹ nō videt infinitā charitatē. q: nulla talis ē. nec ē aliq̄ q̄ sit in infinitū maior minima charitate creata

Ad rationē etiā dico ꝙ ꝓbs negaret talez ꝓcessū ꝛ poneret terminū in omni tali ꝓcessu. q̄ nō causaſ ex ifinitate ptiū alicui⁹ toti⁹ vni⁹ ꝛ ideo nec auc. sua nec cōmēratoris est in hac parte recipiēda. Si dicaſ ꝙ auct. fundatur in rōne q̄ nō ē negāda. Unde aliqui dicūt ꝓbm fundari in ista ratione. videlicet ꝙ in quibuscunq; permanentibus sicut post aliquod infinitū eē vnū factibile vnica factōe ita etiā si eēt

Instatur

Respōdet

Proteruis

Respondeo

Ad rōnē

factibile vnū infinitoꝝ aliqua factione esset factibile vnica factiōe ꝛ ita posz fieri summū Ex hoc g̃ ꝙ charitas vel gratia est quoddam permanens. etiā fm quēcūq; gradū sequit̄ ꝙ si ꝓcedit̄ in infinitū q̄libet illoꝝ graduū ē per se factibilis ꝛ ita quātūcūq; cōtingit eē in potētia. tātā sil̄ cōtingit esse in actu. q: possibilitas ad talē formā nō est ad aliq̄d in fieri tm̄ ℔ ad aliq̄d in facto eē Et istū ītellectū tāgit cō mē. iiij. phi. ꝙ oēs potētie q̄ sūt i maiorationē quātitatis sūt vni⁹ potētie determinate vl demōstrate. hoc ē vna potētia ē ad supmū actū. i quo cōtinēt oēs act⁹ ad quos sūt ille potentie multe. quarū vna reducit̄ i actū post aliū. Sz in diuisione cōtinui potētie multe nō sunt ꝓtes vni⁹ potētie determinate vel demōstrate id est. nō ē ibi aliqs vn⁹ act⁹ in quo cōtinētur oēs act⁹ terminātes potētias ordinate reducibilis ad actū illū. ꝛ iō nō sunt ꝓtes vni⁹ potētie determinate vel demōstrate. Tm̄ videt dicere: ꝙ in q̄busc̄ actib⁹ ordinatis q̄libet actus fm quēcunq; gradū ē p se factibilis. ibi supmū in potētia pōt silr esse in actu. q: vnica potētia pōt reduci i actū. Jn q̄b⁹ aūt tm̄ natū ē eē in fieri sūt multe potētie ordinate ꝛ nō pōt aliq̄d vnuz terminare summū possibile in actu quātū cōtingit eē in potētia. ℔ vltra qđcūq; possibile fieri. pōt fieri aliq̄d mai⁹. ℔ non vnica factiōe. Ad aliud dico ꝙ ꝓmū argumētū est falsū. scz ꝙ in q̄busc̄ ꝓmanētibus pōt fieri minimū ꝛ maximū vnica factiōe. ímo dico ꝙ veraciter loquēdo sicut in q̄busc̄ ꝓmanēt⁹ diuisibilib⁹. in infinitū. cuius modi sunt oia cōtinua. ꝛ etiaz oēs qualitates ad q̄s pōt eē motus fm multos nō est dare minimū quin quocūq; dato pōt fieri min⁹ ꝑ diuinā potētiā. ita nō pōt dari maximū. quin quocunq; magno dato pōt fieri mai⁹ Et si dicaſ ꝙ quocūq; dato illud pōt fieri vna factione: cōcedo. sicut quacūq; diuisione cōtinui data illa reduci ad actū vnica actiōe. Et q̄n dī: ꝙ possibilitas ad talē formā nō ē possibilitas ad aliq̄d i fieri tm̄: ℔ ad aliq̄d in facto eē. Dico ꝙ intelligēdo possibilitatē ad aliq̄d in facto esse. ita ꝙ possibilitas possit simplr reduci ad actū ita ꝙ nō remaneat q̄cūq; possibilitas vlterior. sic n ē hec possibilitas ad aliq̄d in facto eē. ꝛ iō nūq̄ deueniet̄ ad aliq̄d infinitū nec ad aliq̄d tm̄ in actu quātū cōtingit esse in potētia. qz nūq̄ possibilitas ista finiet̄ q̄n semp remanebit potētia ad aliq̄d fiendū. Et ꝑ hoc respondeo ad cōmē. ꝙ in ꝓposito nō oēs iste potētie sunt ꝓtes vni⁹ potētie demōstrate vel determinate fm suū modū loquēdi. ꝛ iō dico ꝙ nō est aliqs vn⁹ act⁹ cōtinēs oēs illos act⁹ ad quos sūt ille potētie multe. nec possunt ille potētie reduci simul in actū. nō pl⁹ q̄ in diuisione cōtinua Tm̄ sicut de⁹ nō pōt facere tot indiuidua albedinis vel charitatis vel bōis q̄n posset adhuc facere plura. ꝛ ꝑ ons nō poterit oēs potētias quib⁹ dicūt aliqua possibilia fieri reducere ad actū. ita nō poterit facere aliquā vnā albedinē vel charitatē q̄ cōtineat omnē albedinē vl charitatē q̄ pōt facere ꝑ se vnū cuz alia forma eiusdē rōnis. Ad scām dico ꝙ maior de virtute sermonis ē vera. q: de virtute sermōis nō pōt eē nisi ꝓpō equivalēs sensui diuisionis talis ꝓpōnis. quātā charitatē possibile ē deum creare tātā possibile ē eū creare Et q̄n dicitur ponaſ g̃ in eē ꝙ ita creet quātū pōt creare. Dico ꝙ nec ꝓpō talis de possibili in sensu diuisionis. etiā equalēs sensui diuisionis nec dz poni in eē. ℔ tm̄ in sensu cōpositōis. Tm̄ hec ē ña vidēs pōt eē cecus. ꝛ tm̄ hec ē impossibilis. videns ē cecus. Verūtm̄ si ꝓdicta ꝓpō ponit̄ in eē. debet sic poni in eē. quātā deus creat tātā creat. ꝛ hec similiter ē vera. vl saltē possibil̄ et sic nihil ē ad ꝓpositū. Verūtm̄ si ℔ modū cōmunē loquēdi accipiat̄ ꝓdicta ꝓpō vt sit eqūlens isti. hec ē possibilis. deus creat tātā charitatē quātā pōt creare. ꝛ sic dico ꝙ ē falsa: sic hec ē falsa. hec ē possibilis. de⁹ creat tot quot pōt creare ꝛ ita argumētū ꝓbat equalit̄ ꝙ est dare certū terminū creabiliū vltra quē nō potest deus creare. qđ reputo manifeste falsum.

Ad argumēta alteri⁹ doctoris. Ad ꝓmū: ꝙ fm opinionē ꝓmā: verū ē ꝙ omniū cōstantiuz ꝛc. Verūtm̄ ℔ veritatē nō pōt fieri tāta aqua finita. q̄n deus posset de nouo aliā creare ꝛ eā illi vnire. et sic de aliis. Ad scōz dico ꝙ maior ē falsa. sic em̄ de⁹ nō pōt creare tot charitates q̄n possit creare plures. ꝛ ꝑ ons nō pōt facere tātā pfectiōnē q̄n possit facere maiorē. qz plus pfectiōis ē in multis charitatib⁹ q̄ in paucis ceteris paribus. ita nō pōt facere tā pfectā charitatē q̄n possit facere pfectiorē. Et q̄n dz aut ℔ ē ex pte dei ꝛc. Dico ꝙ hoc esset ex pte charitatis. quia nulla pōt fieri charitas cui repugnet vniri alteri charitati a deo creabili. Et quādo dicit̄ ꝙ ei quod importat ifinitatē gradu⁹ ꝛc. Dico ꝙ si tale importans vnū esset integratū ex illis verū esset. sz nulla caritas vna est factibilis a deo integrata ex tribus infinitis caritatib⁹ et ideo repugnat eis esse sil̄. Unde idē argumētū eqliter ꝓbat. ꝙ possunt eē infinite caritates. quia si nō aut est ex parte dei ꝛ hoc non quia iste habet toram virtutem suam infinitā simul. Aut ex parte charitatis ꝛ hoc nō q: infinita sunt indiuidua charitatis factibilia. nec ex parte recipientis ꝑ rationem suā

Ad scām pro pri⁹ pticula

Ad primū aliorū

Ad scām

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad tertium

Ad tertiū dico q̄ q̄uis deus cognoscit oia ſiue per ydeas ſiue nō. Hoc nihil ad ꝓpoſitū nō cognoscit infinitū factibile. nec cognoſcit aliq̄d vnū poſſibile integrari ex oīb⁹? illis q̄ p̄t facere: imo nihil tale ē ab ipso factibile qu̇n p̄t eſſe pars vni⁹? alterius. ⁊ iō non cognoscit aliquā naturā infinite pfectiōis. q̄ nulla talis eſt. ꝑ cognoſcit naturas creatas infinitas. ⁊ ita ꝓbat argumētū q̄ deus p̄t facere infinita in actu ſimul Ad quartū dico: q̄ eſſe infinitū in pfectione cōuenit ſoli deo. ⁊ iō nulla creatura habet infinitā pfectionē nec ꝑ ſequit ex hoc q̄ charitas p̄t ſic in infinitū augeri. ꝑ hoc ſequit ſcz q̄ infinite charitates ſūt a deo creabiles ſucceſſiue: quarū q̄libet p̄t alteri vniri ſucceſſiue. ⁊ facere per ſe vnū cū ea: quarū tm̄ quelibet erit finita ⁊ nulla infinita.

Ad quartū

Ad quintū dico: q̄ ſi capacitas ſubiecti nō impediat nō eſt cōtradictio q̄ eēt aliq̄ charitas maior charitate x̄pi. q̄ nō eſt ibi cōtradictio q̄ deus faceret equalē charitatē charitati x̄pi. ⁊ illā vniret charitati x̄pi. Verūtn̄ ō potētia dei ordinata nō p̄t eſſe aliqua charitas maior charitate x̄pi. Ad vltimū cōcedo. q̄ oīs creatura ſm omnē pfectionē eſt limitata. ⁊ iō q̄ quelibet charitas eſt limitata. nulli charitati repugnat q̄ ſit ea aliqua maior. Sed magis ꝓuenit ſibi ex hoc q̄ eſt limitata q̄ p̄t fieri alia maior ea. Ad p̄mū p̄ncipale p̄z q̄ auc. p̄bi nō eſt recipiēda in hac p̄te. q̄ ipe ponit ſatis paruū terminū taliū augmētabiliū. Vn̄ ponit q̄ eēt contradictio q̄ aqua augeretur ad quantitatē ſphere iſtoꝝ inferiorū generabiliū ⁊ corruptibiliū. quod tm̄ nō eſt ponendū. q̄ poſſet deus facere vnū aliū mundū: imo credo q̄ non poſſet facere tot mūdos finitos q̄n poſſz facere plures. nec eſſet ꝓtradictio: q̄ ex oīb⁹? illis aquis faceret vnā aquā. Ad ſcōm eodez modo q̄ ipſe poſuit q̄ ꝓceſſus ad vnā formā habet ſtatū. ⁊ ideo quātū cōtingit eſſe in potentia: tm̄ cōtingit eſſe in actu. q̄ ex oīb⁹? illis poſuit poſſe conſtitui vnā formā. Nunc aūt dicendū eſt in ꝓpoſito: q̄ ex oīb⁹? charitatib⁹? talib⁹? quas p̄t deꝰ creare ſucceſſiue ⁊ augmētare charitatē. p̄t fieri vna charitas. Diſtinct. xvij. Queſtio vnica.

Ad quintū

Ad ꝓmū ꝓncipale

Ad ſecundum

Diſtictio XVIII
A
Queſtio I

Circa diſtinctionē. xvij. quero. Utrū donū dicat ꝓpetatē ꝑſonalē. Et nō. q̄ donum cōuenit filio. q̄ nō eſt ꝓpetas ꝑſonalis. ſ.ſ. añs p̄z illud eſa. filius datus eſt ⁊c. Prꝫterea nullus reſpectus dei ad creaturas eſt ꝓprietas p

c

Arguitur primo.

Scō

ſonalis cuiuſcūq̄ perſone. ſed donū importat reſpectū dei ad creaturā. q̄ ſm magiſtrū i littera. ſ.ſ. nō dicit donū niſi q̄ p̄t creature donari. ⁊ nō q̄ dat patri vel filio. q̄ donū non dicit ꝓpetatē ꝑſonalē cuiuſcūq̄ ꝑſone In oppoſitū. Aug. xv. de tri. c. xvij. et magiſter allegat in littera. ſ.ſ. q̄ non trinitas: ꝑ in trinitate intelligit ꝓprie dicit. ſ.ſ. relatiue dicit cū ⁊ ad patrē ⁊ ad filiū refert. ꝑ ipe reſpect⁹? nō apparet in hoc nomine. apparet aūt cū dicit donū dei. donū em̄ eſt patris ⁊ filij. q̄ et a patre ꝓcedit ⁊ filio. Et infert magiſter. Ecce bȳs verbis apte oſtenditur eadez relatione dici. ſ.ſ. et donū. Donū aūt q̄ ꝓcedit a patre ⁊ filio. ꝓpetas q̄ dicit. ſ.ſ. vel donuz ꝓceſſio ipſa eſt.

In oppoſitum

B

Circa. q. tria fit.

Circa iſtā queſtionē ꝓmo videndū ē. Utrū ſ.ſ. vere poſſit dici donū. Secūdo cui vl quib⁹? doneť. Tertio vtrū ſic eſſe donū ſit ꝓpetas cōſtitutiua. ſ.ſ.

Primum

Circa ꝓmū dico: q̄. ſ.ſ. p̄t dici donū p rōnē ꝓbari nō p̄t ꝑ tm̄ p auc. q̄ ad ꝑ ſunt auc. ſanctoꝝ quas magiſter adducit i littera

Scōm

Circa ſcōz videť eē opi. magiſtri. q̄. ſ.ſ. nō dat patri nec filio ꝑ tm̄ creature. q̄ dicit q̄ ſ.ſ. nō dat niſi ex tēpore. ꝑ ⁊c. Hoc etiam ꝓbat p auguſtinū. xv. de trini. ca. xvij. vbi dicit ſic. ſ.ſ. ꝓcedit ⁊ nō ex tpe ꝑ ab eternitate ꝓcedit. ꝑ q̄ ſic ꝓcedebat vt eēt donabilis. ita donū erat añq̄ eēt cui daretť. Jrē aug. v. de trini. ca. v. Loiꝰo quo daturus erat eū de? ita donuz erat etiā añq̄ daretť. q̄ nō fuit dat⁹? patri vel filio.

c

Arguitur contra opi. primo

Cōtra iſtā opinionē p̄t argui per beatū Aug. v. de tri. ca. xvij. vbi oſtendens quare ſ.ſ. nō dicit fili⁹? dicit. Exijt nō quomodo nat⁹? ꝑ q̄uo datus. ⁊ ideo nō dicit fili⁹?. q̄a nec̄ nat⁹? eſt ſicut vnigenit⁹? nec̄ fact⁹? vt per dei gratiā in adoptionē naſceretť ſicut nos. Et qua auc. p̄t haberi q̄ p hoc. ſ.ſ. non dicitur fili⁹?. q̄ exijt vel ꝓcedit a patre. nō quomodo natus ꝑ quo modo datus. ꝑ ab eterno fuit diſtinctus a filio. q̄ ab eterno exijt a patre quomodo datus. ſed non fuit ab eterno datus creature. nec ſibȳſi. q̄ ab eterno fuit datus patri vel filio.

Arguitur contra opi. primo

Secundo

Prꝫterea vbi eſt impenſio amoris ⁊ repenſio. ibi ē aliqua datio. ſed ſm Rich. pater amorem impendit filio. ⁊ filius rependit. q̄ ibi aliquid filio datur a patre. ⁊ ecōuerſo. ⁊ tm̄ nō niſi. ſ.ſ. ergo.

D

Reſolutio

Jdeo ꝓ auctoritate beati Auguſtini ⁊ magiſtri p̄t dici q̄ donū vel datum dicit duplicit. Uno modo ꝓ ꝓducto virtute amoris alicuius obiecti quod non vt producitur tali modo habet rationē ſimilitudinis reſpectu obiecti amati. Aliť accipit donū ꝓ aliquo libere alicui collato ⁊ q̄ſi i poſſeſſionē vel dn̄iū ipi⁹? trāſlato. Ꝓ ꝓ mō accipiēdo donū p̄t

datum vel dari. poteſt dici q̄ ſpūſſanctus dat patri a filio. ⁊ econuerſo filio a p̄re. q̄ ſicut tactum eſt ſupra diſt. xiij. ſicut videmus in nobis q̄ intellecto aliquo obiecto intellect⁹? formatur ſilitudinē illius obiecti. q̄d eſt q̄ſi declaratiuū ñ notitie ꝑ obiecti ꝓcogniti. et volūtas creata diligēs aliquod obiectū amato gratū et acceptum dat ſi p̄t. ⁊ ſi nō h̄z ꝓducit aliquid tale ſi p̄t. ita eſt aliquo mō in diuinis. q̄uis mīruz diſſilr. q̄ p̄ hȳs diuinā ēntiaz que formalr et oī modo eſt ipa intellectio abſoluta. ⁊ realr ē ipe pater. q̄ p̄ intelligit tam ſe q̄ eſſentiā producit aliq̄d v̄rute illius ſ intellectōis tanq̄ ymaginē ⁊ ſilitudinē ſuꝫ pius. que ymago v̄buz d⁹? er eſt realr v̄bū tanq̄ ymago ⁊ ſilitudo patris declaratiuū. Sic q̄ ipa diuina ēntia eſt formaliter ⁊ realr amor et dilectio abſoluta q̄ pater diligit ſe ⁊ eſſentiā ⁊ filiū. ⁊ ecōuerſo filiꝰ? diligit eam eſſentiā ⁊ ſe ⁊ p̄ter v̄rute illi⁹? amoris quo pater diligit filiū. ꝓducēdo ſpūſanctum dat eū filio tanq̄ donū ſibi gratiſſimū ⁊ acceptum. ⁊ ecōuerſo filius ꝓducēdo idem donuz dat ipm patri. ⁊ ita dat tam patri q̄ filio. Et hoc intrēdit richardus de impēſione amoris ⁊ repenſione. Et iſto modo p̄t dici q̄ ſpūſcūs eſt nexus pr̄is ⁊ filij q̄ modū doni dilectum et redilectū vniētis. Sic etiā p̄t dici q̄ eſt communio vtriuſq̄ tāq̄ donū vtriq̄ datū mutuo. ſic etiā eſt ſpūs vtriuſq̄. Scōo modo accipiendo dari. ſpūſanctus nō dat patri ⁊ filio. q̄a ſpūſanctus nō libere ſed mere naturalr cōicatur vel conferť patri ⁊ filio. ita em̄ naturalr ꝑz q̄ naturalr opponiť libertati. ꝓducit ſpūſanctus ſicut filius. nō tm̄ violēter vel coacte. ꝓducit ſicut nec filius.

Scō

Circa ſcōm

Circa ſcōm. ſpūſanctus nō dat niſi tm̄ creature ratōnali. q̄ aliquo mō ſpūſanct⁹? imꝓꝓe loquēdo tranſſerť in dn̄iū creature ratōalis q̄n dat ſibi illo mō loquēdo ꝓportionabilr quō loquiť ſcriptura ſacra. Joſue. x. c. Stetit ſol in medio celi ⁊ nō feſtinauit occūbere ſpacio vn⁹? diei ñ fuit añ nec poſtea tam longa dies obediēte dn̄o voci bois. Sicut Exodi. xxxv. ca. dixit dn̄s moyſi. dimitte me vt iraſcať furoꝫ meus ꝓtra eos ⁊ deleā eos. Ecce q̄ cū obediētia debeať babēti ptātem ⁊ dn̄iuz ſic ptātem ⁊ dn̄ium aliquo modo iſti ſancti ſuper dn̄um babuerūt. q̄ ſcz deus ex bnplacito ſuo parať? erat facere quicq̄d iſti rōnabilr voluerūr. Et iſto modo q̄ ſola creatura rōnalis dn̄ari p̄t ſ.ſ. ⁊ q̄ſi libere vti dn̄io. ſoli creature rōnali dari p̄t ſ.ſ. Et iſto mō accipiendo dari loquiť ſcriptura ſacra ⁊ frequēter bt̄us augu. ſic accipit dari. ⁊ raro ꝓmo mō. Si dicať ꝺ ꝑ dicta ꝓmo q̄ ſm oīs pater nihil recipit a filio. q̄ nihil dať patri a filio q̄ ſpūſanct⁹? nō dať

Reſpondetur ꝓmo

Scō

patri a filio. Prꝫterea. dictuz eſt ꝓpus. q̄ ſi ſpūſanct⁹? nō ꝓcederet a filio adhuc diſtingueretť ab eo. ſed ſi nō ꝓcederet ab eo nō eſſet donuz. ⁊ ꝓ hȳs nō eſſet ꝓſona. q̄a nō ēntia nec pater nec filius. Prꝫterea. ſm dicta ſpūſcūs non eſſet amor. ſed eſſet aliq̄d ꝓductū v̄rture amoris. q̄d videť eſſe cōtra ſcr̄os dicēt̄es ſpūſcm̄ eſſe amorē patris ⁊ filij. Ad p̄mū iſtoꝝ dico q̄ recipere p modū informatiōis vel ꝓductionis. vel p modū indigēte nullo mō ꝓpetit patri. et ideo ꝓprie loquēdo pater nihil recipit a filio nec aliq̄d habet a filio. Vocādo tm̄ recipere aliq̄d ſibi dari. ſic nō eſt inconueniēs patrē aliq̄d recipere. ſed ſic nō v̄tur ſancti iſto verbo recipere. Ad ſcōm dico. q̄ dictū eſt p̄i⁹? q̄ iſto modo ſi ſpūſanct⁹? nō ꝓcederet a filio adhuc diſtingueretť ab eo. q̄ ſcz filij nō tm̄ diſtinguiť a ſpūſcrō per ſpiratiōnē actiuā. ſed etiā p filiationē. ſequiť tm̄ ſpūſanct⁹? nō ꝓcedit a filio. q̄ ſpūſcūs nō diſtinguiť a filio. q̄uis iſta conſequētia nō ſit oībus nota. Ad tertiuz dico q̄ ꝓpť auctoritates oportet tenere q̄ ſpūſanctus ſit amor. ⁊ ibi accipiť amor notionaliter ꝓ ipomet ſpūſcrō. cū hoc tm̄ ſtat q̄ ſit veraciter donū donatū amato ab amāte. Circa tertiū dico. q̄ accipiēdo donū ꝓmo modo magis ꝓprie debet dici q̄ donū eſt ipemet ſpūſcūs q̄ ſit ꝓprietas ſpūſcti. Cui⁹? rō eſt. q̄: ſic̄ verbū ad filiū. ita donū illo mō dictū ad ſpūſcm̄ ſed verbū eſt fili⁹?. ⁊ non ꝓprie ꝓprietas filij. q̄ ſimilit̄ donū eſt ſpūſcūs. ⁊ nō ꝓprietas ſpūſcti. Si dicať q̄ q̄uis donuz nō eſt ꝓprietas ſpūſcti. tm̄ eē donū eſt ꝓprietas ſpūſcti. Dico q̄ nō. ſic̄ eſſe ſpūſcm̄ nō eſt ꝓprietas ſpūſcti. ⁊ ſic̄ eſſe filiū nō eſt ꝓprietas filij. tm̄ dari vel donari eſt ꝓpetas ſpūſcti. q̄ ſic̄ donū nullo mō diſtinguiť a ſpūſcrō. ita dari nullo mō diſtinguiť a ſpirari. ⁊ iō ſic̄ ſpirari eſt ꝓprietas ſpūſcti. ita dari eſt ꝓpetas ſpūſcti. Sz accipiēdo donū ⁊ dari. ſcōo mō: ſic dico q̄ donū eſt ſpūſcti. q̄: illud idē eſt q̄d eſt datū p̄i a filio ⁊ ecōuerſo. ⁊ poſtea libere donatū vel datū creature rōali. Sz ſi q̄riť vtruz dari illo mō ſit ꝓpetas ꝓſtitutiua ſpūſcti. Rn̄deo. dico q̄ ꝓpetas alicui⁹? duplr accipiť. Uno mō ꝓ aliquo realī ſibi ſoli realiť ꝓpertenti. ſic p̄nitas illa q̄ eſt deus eſt ꝓpetas p̄ris. q̄: ſoli p̄ri realr cōuenit. Alio mō ꝑ aliquo ꝑdicabili ñe de illo ſolo. ſic̄ riſibile eſt ꝓpetas boīs. q̄: de ſolo boīe ⁊ vlr ꝑdicať. Ꝓ io mō dico. q̄ dari creature rōali nō eſt ꝓpetas ſpūſcti. q̄: nō eſt aliq̄ res vna vere ꝓueniēs ſpūſcō. Scōo mō dico q̄ dari duplr accipiť. Uno mō large. alio mō ſtricte. ſm q̄ ꝺz aliq̄d dari q̄ō eſt nccrio datū ꝓ io mō. ⁊ iſto ſcōo mō dari eſt ꝓprietas ſpūſcti. q̄: nihil illo

Scō

Tertio

C

Rñdeť ad p̄mū.

Ad ſecundū

Queritur
D
Reſpondetur

Universidad de Deusto
Biblioteca

modo dar nisi solus spūssanct⁹. qz nulla res ē ab eterno ⁊ necrio data. Primo modo non est ꝑpetas spūssancti. qz large accipiēdo dari filius est datus. Verūtn̄ q̄uis dari vno mō dictū sit ꝑpetas spūssancti. B ē soli spūsco ꝓueniēs. nō est tn̄ ꝑpetas cōstitutiua spūssci. qz nihil ē ꝟstitutiuū spūssci nisi reale dari ⁊ sic dictum. q̄uis ꝑdicē de solo spūsctō. nō est tn̄ aliq̄d re aliter ꝓueniēs spūsco. nec intrinsecū spūsco. et iō illa ꝑpetas nō est ꝟstitutiua spūssci. Et si dicaf q⁹ ꝑpetas psone nō distinguit realr a psona dina. B illud qō ꝑdicaf vere de psona diuina ⁊ nō distinguitur ab ea. nec ꝓuenit alicui alii. vere est. ꝑpetas ꝟstitutiua ipius. ergo ois ꝑpetas psone est ꝟstitutiua eiusdē. Ad istō dico q⁹ fm opinionē q̄ ponit q⁹ ceptus nō bz esse nisi ee obiectiuū vel fictū in aia. sic talis ꝑ prietas cuiusmodi est dari. nec est id ē realr cū psona. nec distinguit realr ab eadē. qz nō ē res sed tm̄ ens rōnis potēs significare ⁊ suppone re ꝑ re extra aiam. Si teneaf opinio q⁹ concer prus est aliq̄ vera q̄litas méris. sic illa ꝑpetas distinguit realr a psona. q̄uis importet psōas ⁊ supponat ꝑ eadē. rōne cui⁹ dz ꝑpetas. qa tn̄ nō est res intrinseca psone cui⁹ est ꝑpetas. iō nō est ꝑpetas ꝟstitutiua ipius. Ad aūtem dico ⁊ silr ad magistrū q⁹ accipiūt dari secūdo modo. quod ex hoc pz. qz accipiūt dari fm qō aliq̄d est donabile anteq̄ detf. B spūssanct⁹ nō est donabilis patri vel filio anteq̄ donetf. sed donabilis est creature anteq̄ detf. Et iō accipiūt dari scō mō. ⁊ sic ꝓcedo q⁹ nō daf pri ne q; filio. Et si querat an donū importz aliquē respectum rei vel rationis ad creaturā ꝑpum s.s. Dico q⁹ nullū respectū realē dei ad creaturā iportat. qz null⁹ē respect⁹ realē dei ad creaturā. nec ēt respectū rōnis. ꝑpū s.s. iportat. qz null⁹ē respect⁹ rōnis. sic cōiter hoies imaginanē dei ad creaturā. Verūtn̄ ꝑpf auctē scōz loquētiū deū referri ad creaturā. sicut magr allegat augu. in lra. est aduertēdū q⁹ sci frequēter vocāt noia respectiua noia ꝓnotatiua. ⁊ silr pbs sic accipit. volēs q⁹ aliq̄ noia sūt ad aliq̄d. i. cō notāt aliq̄d ꝑter id qō ꝑncipalr significant. ⁊ iō dicūt aliq̄d referri qn̄ tale nomē ꝓnotatiuū de eo ꝑdicatur. q̄uis tale nomē nihil nisi absolutū significet. ⁊ ꝑ qn̄s nō significet aliquē respectū qui quocūq; mō differt ab oibus absoluris. Et ideo qz B est vera. deus est refugiū. deus est dn̄s ⁊ sic de aliis. dicit brūs augustinus referri. ⁊ refugiū relatiue dici. B est. boc nomē refugiū est nomē relatiuū. B est cōnotatiuum. Et si q̄rit vlteri⁹. an aliq̄s nomē tale relatiuū seu cōnotatiuū ꝙe dicaf de spūsco ⁊ nō de alia psona, sic vere dz q⁹ filius ē icarnat⁹ ⁊ nulla alia psona est incarnata. Dico q⁹ nullū nomen dicēs ꝑcise deū ⁊ cōnotans creaturā vel ecōuerso ⁊ nō connotās ꝓpietatē psonalē spūssci scz spiratiōnē passiuā est ꝓpriū illo mō spūsco. Verūtn̄ aliq̄s tale nomē cōnotans etiā ꝓprietatē spūssci pōt esse ꝓpriū sibi. Et hoc modo donū est nomē ꝓpriū spūssci fm modū supra expositū. Per ꝑdicta respondeo ad formā q̄stionis qn̄ querit. an donus dicat ꝓprietatē psonalē spūssci. M donus triplicit accipi pōt vel significatiue ⁊ psonalit. vl materialit ꝓ isto nomie donū. vel simplicit ꝓ cōceptu cor respōdente nomini. siue cōceptus sit subiecti ue in aia siue solū obiectiue. Similr ꝓprietas psonalis dupliciter pōt accipi. Vel ꝓ aliquo solū vni psone conueniēti. siue per ꝑdicationē siue ꝑ realē inexistentiā. Vel ꝓ aliquo ꝓprio psone intrinseco. Accipiendo donū primo ⁊ ꝑ sonalit. boc est ꝓ re que est donū. sic donū nō dicit ꝓpietatē psonalē. B est ipa psona spūssci nec plⁿ dicit. vel est ꝓpietas psonalis spūssci. q̄ spūsctūs. Accipiēdo aūt donū scōo mōvel tertio ⁊ ꝓpietatē psonalē ꝑmo modo. sic magis debet dici q⁹ donū est ꝓprietas psonalis spūssci. nō tn̄ ꝟstitutiua q̄ q⁹ dicat ꝓpietatē psonalē. Sed accipiēdo ꝓprietatē psonalez scōo modo. ⁊ donū scōo modo vl tertio. sic donum nō dicit ꝓpietatē psonalē nec est ꝓpietas psonalis. qa donus nec scōo mō nec tertio est intrinsecū nec idem realiter cuz ꝓpietate spūssancti. q̄uis vere ꝑdicatur de spūsctō: nō ꝓ se sed ꝓ spūsctō. Ad primū principale pz. q⁹ qn̄ dicit Esa. ix. q⁹ filius datus est nobis ibi accipitur dari large. nō stricte ꝑ illo qō est necessario ⁊ ab eterno datū ꝑmo modo. ⁊ iō sic large sumptū nullo mō est ꝓpriū spūsctō

Ad scōm pz. q⁹ donus nō importat respectū sed vno modo acceptū est nomē relatiuus vel cōnotatiuus. ⁊ tale potest esse ꝓprietas psonalis ꝑmo modo accipiēdo ꝓprietatē psonalem. nō tn̄ potest esse ꝓpetas ꝟstitutiua. nec ꝓprietas psonalis scōo modo accipiēdo ꝓ prietatē psonalē. Et si dicaf. q⁹ fm dicta plures sint ꝓprietates psonales i diuinis q̄ tres. q⁹ spūsctūs babebit tres ꝑpetates psonales Respōdeo ⁊ dico. q⁹ accipiēdo ꝓprietatē psonalē ꝓ aliquo intrinseco. psone diuine. sic nō sunt nisi tres ꝓprietates psonales. qz sic patebit postea. etiā isto modo accipiēdo ꝑpetates psonalē. innascibilitas nō est ꝓpetas psona lis patris. quocūq; mō distincta a paternitate B accipiēdo ꝓpetatē psonalē ꝓ oi ꝓpo ꝑdicabili d aliq̄ psona plures sunt q̄ tres. Nec boc sancti negār, sed magis in suis auctoritatibus concedūt.

Distinctionis. xix. Questio prima

Circa distictionem. xix. quero Utruz psone diuine sint fz magnitudinē pfecte eqles.

M nō. qz opposita sūt nata fieri circa idē sed eqlitas et ineqlitas sunt opposita. ⁊ ineqlitas nō est nec eē pōt in diuinis. q̄ nec est ibi eqlitas. Preterea aliq̄ magnitudo est in vna psona q̄ nō est in alia. q̄ nō sūt equales fm magnitudinē. Añs ptz. qz qlibet relatio ex quo est pfectio: q̄cūq; creatura est q̄ dam magnitudo. ⁊ certū est q⁹ aliq̄ relatio ē in vna psona q̄ nō est in alia. Silr in vna psona sunt plures relatōes q̄ in alia. sicut in patre ⁊ filio sūt due. scz spiratio actio ⁊ pnitas in pte er spiratio actio ⁊ filiatio in filio ⁊ in spūsctō est tm̄ vna. Preterea magnitudo psone nullo modo distinguit ab eentia. B eentie patris ad essentiā filij er spūssancti est id ētias. ⁊ nullo modo eqlitas. q̄ psone dine nō sunt eqles fm magnitudinē B idē. Preterea in deo nō ē q̄tr tas. ⁊ p ꝙns nec magnitudo. cum magnitudo sit spēs q̄titatis. ⁊ p ꝙns nō est ibi eqlitas fz magnitudinē. Ad questionē dicitur fm pbz q⁹ vnū in substātia facit idē. vnū in q̄titate facit eqle. vnū in qlitate facit simile. q̄uis autē in diuinis nō sit qlitas vl q̄titas fm cōmunē rōem generis. sunt tn̄ aliq̄ spēs qlitatis fm ꝑ prias rōnes suas. q̄tum ad dras cōstitutiuas. silr aliquе spēs q̄titatis fm id quod est ꝑpriū eis. vt magnitudo et duratio. et rōne earuz dz in diuinis eqlitas et silitudo. Sicut aūt ea que significār ꝑ modū qlitatis. vt sapia ⁊ bmōi n sūt aliud ab essentia ⁊ inter se fm rē B solū fm rōem. ita silitudo ⁊ idētitas in diuinis dīnt solū fm rōem nō fm rē. et similiter est de eqlitate.

Quāuis ꝓclusio sit vera. tn̄ ille modus ponē di accipit aliq̄ falsa. Primo em̄ falsuz est qō accipit q⁹ cōis rō generis nō est in deo. q̄uis sit ibi. ꝑpa rō spēi. Cui⁹ rō est. qz impossibile ē rōem spēi de aliquo verificari nisi rō generis etiā de eodē verificet. qz qn̄ termini nō supponūt ꝑ se sed ꝑ suis inferiorib⁹. sep affirmatiue pure ⁊ sine distributiōe ab inferiori ad supius est bona ꝙns. sicut sequit formalr. a est homo. q̄ a ē aial. si bō ⁊ aial supponūt psonalr ⁊ ꝑ rebus. q̄ si spēs qlitat vel q̄titatis verificaf de deo. cū nō possit verificari de deo nisi fiat ꝑ re et nō ꝑ ꝙceptu vel voce. sequit necrio q⁹ qualitas q̄ gen⁹ est. ⁊ silr q̄titas verificabit de deo. et ita erit B formal ꝙns. de⁹ ē magnitudo. q̄ de⁹ ē q̄titas. si magnitudo in añte sit spēs q̄titat. Et eodē mō deus est sapia. q̄ de⁹ est qualitas.

Distin. XIX
Questio I
Arguit primo
Scōo
Tertio
Quarto
Opinio prima
Opinio continet duo falsa
Primum falsum

si sapia sit spēs qlitatis. Cui⁹ ponēs istā positiōnē logicā ignorauit. qz oibus sciētibus logicā iste regule sunt note. Ab inferiori ad supius affirmatiue ⁊ sine distributiōe est formalis cōsequētia. De quocūq; ꝑdicaf spēs de eodē ꝑdicaf gen⁹. A quocūq; negaf gen⁹ ab eo negaf q̄ libet eius spēs. A supiori ad inferi⁹ cū distributiōe est bona ꝙña. ⁊ multe alie tales. q̄ omes ꝑ ꝑdictā positionē neganf. q̄ tn̄ oibus scientib⁹ logicā sunt manifeste. Aliud falsum accipit q⁹ aliq̄ in diuinis pñt differre fm rationes. q̄uis nō dr̄ant fm rem. qz sicut ꝓbatū est impossibile est aliq̄d qō est in deo differre rōne a quocūq; qō est in deo. Et si dicaf q⁹ eqlitas ⁊ similitudo ⁊ silr sapia ⁊ bonitas ⁊ bmōi dīnt fm rōes ⁊ nō fm rem. nec sunt fm rē idē. qz nō sunt res B rōes tm̄. Hoc nō valet qz dicit q⁹ nō dīnt fz rem ab essentia B fm rōem tm̄. quero tūc. Aut vult q⁹ sapia q̄ est realit diuina essentia ⁊ diuina essentia dīnt fm rōes ⁊ nō fm rē. Aut q⁹ sapiētia q̄ est rō tm̄ ⁊ nō est realiē diuia essentia ⁊ diuina essentia dīnt fm rōem tm̄ ⁊ nō fm rē. Si detur ꝑmū. boc est impossibile. illud ꝓbatū est ꝑius. qz illa sapia q̄ est realr diuina essentia er diuina essentia nullo mō dīnt fm rōem. Si detur scōm. boc etiā pz esse falsuz. qz illa sapia ⁊ essentia se bñt sicut res ⁊ rō. B res ⁊ rō nō pl⁹ dīnt fm rōem q̄ fm rem. qz sic rōne vni⁹ extremi qō est rō dīnt rōe. ita cadē rōe: rōne alteri⁹ extremi qō est res debent differre realr. Aliē dz ad q̄stiones. ⁊ primo dicit de eqlitate ꝓpie sumpta. scōo de ipa generalr sumpta. tertio q̄ lis est eqlitas in ꝓpositio. q̄rto de ꝓclusiōe ꝑncipali. De primo dz q⁹ fm ꝑhm. v. metha. ca. de relatiōe distinguit tres relatōes fundatas sup vnū. s. idē. silē. eqle. loquēdo de istis stricte et ꝓprie appropriātur distinctis generib⁹. vt idētitas sbe. eqlitas q̄titati. ⁊ silitudo qlitati Dicit tn̄ q⁹ fundamentū remotū istarū relationuz est res generis illi⁹. puta equalitatis fundamentū est res de gñe q̄titatis. ⁊ sic de aliis. Proximū tn̄ fundamētu vel ꝓria rō fundādi est vnitas talis rei. qz sup rē talis generi vt diuersa est fundanē relatiōes disquipārie. ⁊ non cōes. De scōo dz. q⁹ qōcūq; ens est in se q̄d: et bz in se aliquē determinatū gradū in entib⁹. ⁊ est forma vel habens formā. ⁊ fm B sic pōt tripliciter ꝙsiderari. ita sup ipm pōt fundari triplex relatio cōiter sumpta. qz idētitas sup qōlibz ens in q̄tū est q̄d. equalitas in q̄tū bz magnitudinē aliquā pfectiōis. silitudo in q̄tū est eqle ⁊ q̄litas q̄dā. ⁊ B mō idiuidua eiusdē spēi sunt essentialr silia. Sic ē fundamētū idētitatis eqlitat silitudinis B mō cōiter sumpte est ens in cōi. ita ⁊ ille relatōes sunt trāscendētes.

Respondetur.
Respondet ad q̄stionē principalē
Ad primuz principale
Ad secundū
Querit
Respondet
Ad Querit scōo
Scōm falsum
Scōa rōsio ad q̄stionē q̄tuor facit
Primū
Secundū

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tertiū Quartū

De tertio q̄ nulla res cōis stricte sumpta ꝺr de deo sed relatio transcēdēs. Quarto ꝺr q̄ psone sūt pfecte eḡles fm magnitudinē. qr illa magnitudo ē infinita ⁊ eadē nūero in ipis.

Accipit etiā falsa Primū

Ista opinio accipit aliq̄ falsa vt mihi videtur Primo q̄ dicit q̄ vnitas est ꝑma rō fundādi nō res illi⁹ generis. Primo qr illud quo posito cū ⁊mino ponit relatio etiā et oī alio circūscripto est ꝑma rō fūdādi illa relatiōes. ꝫ posita q̄titate bac ⁊ q̄titate illa oī alio circūscripto ponit eḡlitas vel ineḡlitas. g̃ ꝫ q̄titas ē ꝑma rō fundādi. Preꝛea posita bac albedine ⁊ illa ponit ꝫ silitudo. g̃ ꝫ albedo est ꝑma ratio fundādi. Preꝛea res alicui⁹ generi pōt eē rō ꝑma fundādi relationē alteri⁹ modi. g̃ ⁊c. Maior ꝑz qr tal⁹ relatio imediati⁹ ꝓuenit sibi. Vn̄ fm quātitatez eḡle vel ineḡle dici est ꝓpriū quātitati. g̃ ista i mediatiōne sibi ꝓuenit. Preꝛea quero de illa vnitate q̄ est rō ꝑma fundādi aut est vnitas realis numeral⁹. aut est vnitas specifica. Non vnitas specifica. tuz qr fm p̄us ꝓbata. vnitas specifica nō est aliq̄ res vna distincta quocūq; modo a reb⁹ indiuiduis. ⁊ p ꝓns nō pōt esse rō fundādi vnā relationē numero. tū qr vna relatio �

Z Secundū.

bz vnā rōem fundādi numero. qr sic relatō in cōi ad rōem fūdamēti in cōi. ita relatio vna numero ad rōem fundādi vnā numero. tuz q̄a ꝑma fundamēti nō pōt separi a relatiōe posito termino. g̃ ubicūq; est vnitas illa. ibi esset ꝫ silitudo vna numero. ⁊ p ꝓns cum fm istos ista vnitas specifica sit in ⁊mino istius silitudinis. ista silitudo ē in ⁊mino illius silitudis. qd̄ ē inc̄ueniēs fm oēs. Nec pōt dici q̄ illa vnitas sit vnitas numeral⁹. qr q̄ro de illa numerali. Aut ē idē realr cū sorte q̄ est fundamētuz remotū idētitatis aut aliud realr. aut tm̄ ens rōnis. Si deī ꝑmū. g̃ res de gñe sbe est ꝑmū fundamēt i. ⁊ br̄ ꝓpositū. Si deī scōm opz q̄ sit accns. ꝫ manifestū est q̄ nullū pōt dari. q̄a nec q̄titas nec eḡlitas ⁊ sic de aliis. Si detur tertiū. g̃ ens rōnis eēt ꝑma ratio fundamēti relatōis realis. qd̄ ē ipossibile. Si dicat q̄ illa vnitas est eadē realr cū sorte. distinguit tm̄ formalr. ⁊ iō ē in gñe sbe nō p se ꝫ p reductōez Cōtra. p̄us ꝓbatū ē q̄ in creaturis nihil distinguit formalr nisi distinguat realr. Preterea illud est fundamentū, ꝑmū idētitat⁹ quod est idē idētitate. ꝫ indiuiduū p se extns ē ꝑmo idē. g̃ ⁊c. Itē ꝯ ꝫ q̄ dicit in scōo articulo. q̄ iste relatiōes sūt trāscēdēteſ. aut itelligit q̄ relatō silitudis q̄ sor ē silis platoni. ⁊ relatio eḡlitat q̄ vn⁹ āgel⁹ ē eḡl⁹ alteri vel ineḡlis. ⁊ sic de aliis

Scōm falsum

faciētia p se vnū loco ⁊ situ distincta. ⁊ sic ponitur p̄dicamētū distinctū ab aliis. ⁊ talis magnitudo vocat q̄titas. ⁊ sic loquit beat⁹ Augustin⁹ qñ dicit q̄ de⁹ est sine qualitate bon⁹ ⁊ sine q̄titate magn⁹. Circa scōm dico. q̄ quotiēs dicit magnū vel magnitudo totiēs dicit equale vel ineḡle. Vn̄ ꝑmo mō dicit q̄libz res alteri equalis vel ineḡlis. qr q̄libet res est alt̄q̄ re pfectior vel impfectior. et tūc dicit ineḡlis. vel est eque pfecta. ⁊ sic dicit eḡlis. Scōo mō dicit vn⁹ nūerus equalis alteri qñ tot sunt in vno nūero quot in altero. Distinctio illoz modoz ptz. qr nūerus triū equoz est equalis nūero triū boim. ⁊ tm̄ maior pfectio est in trib⁹ bōibus q̄ in trib⁹ eq̄s. Tertio mō ꝺr albedo eque intēsa equalis alteri eque intēse. q̄uis vna albedo sit in maiori subiecto q̄ alia. ⁊ p ꝓns sit i equalis fm extēsionē. Quarto dicit vnū extēsuz equale alteri extēso. Et est hic aduertēdū q̄ dīa est inr modos magnitudinis vel magni et inr modos eḡlitat. q̄a modi magnitudinis vel magni ordinātur sicut supius et inferi⁹. Siue p se siue p accidēs nō curo mō. qr oīe qd̄ est magnū q̄ro mō. est magnū trib⁹ ꝑmis modis ⁊ nō ecōuerso. ⁊ oē qd̄ est magnū ꝑmis duob⁹ modis ⁊ nō ecōuerso. ⁊ oē qd̄ ē magnū scḋo mō est magnū ꝑmo mō et nō ecōuerso. Sed modi equalis vel inequalis nō nō sic ordinātur. q̄a aliqua pñt esse eḡlia q̄ro mō. q̄uis nō sint eḡlia aliquo triū ꝑmoz mōz ⁊ sic de aliis. ptz. qr albedo ⁊ aliqua ſba ꝓposita sunt equalia q̄ro mō. ⁊ tm̄ nullo alioz mōz.

Si q̄rat eḡles sunt isti modi. Dico. q̄ nō sunt nisi modi accipiēdi idez nomē. ⁊ diuersimode significatiōes eiusdē nois. ⁊ sic frequēter itelligo qñ assigno tales modos. Circa tertiū dico q̄ si teneat opinio que ponit relationē esse quādā rē aliā ab absolutis. sicut ponit a multis tūc dicēdū fm eos q̄ ois equalitas alicui⁹ rei vni⁹ create. siue simplicis siue ꝓpositi ex ptib⁹ eiusdē rōis vel alteri⁹. est qd̄ā accidēs et res alia aduenies sibi. Nec video rōem q̄n illa eḡlitas vel inequalitas qua vnus āgelus est eḡlis vel inequalis alteri sit accidēs ⁊ res alia ab āgelo alio. ⁊ res p se in genere relatiōis. sic eḡlitas vni⁹ extēsi. si illa opinio sit vera. Cui⁹ rō est. qr potissima rō ad ꝓbandū eḡlitatē extrinsece rez aliā est p separabilitatē. sed ista rō est eḡ ꝓcedēda de quacunq; equalitate rei create. sic ptz applicāti. Si aūt teneat opinio alia q̄ eḡlitas silitudo paritas filiatio ⁊ hmōi in creaturis q̄ dicūtur relatiōes nō sint alte res ab absolutis. sic boies cōiter ymaginātur. tūc dico q̄ equalitas quocūq; mō accipiat est nomē vl cōceptꝰ iportans res distinctas absolutas in

Circa q̄litates facit

Ad Tertiū

Primus

creaturis dico nec est ibi aliq̄ō imaginabile a parte rei nisi absolutū. q̄uis noīa vl ꝓceptus sint distincti. Et ꝓpe ⁊ de⁹ture fm̄ois loquēdo. tale nomē abstractū de nulla re nec de aliquo supposito p̄cise. p revere p̄dicat. sic declaratum est ꝑius.

VI Quartū

Circa quartū dico q̄ persone dine sunt eḡles fm magnitudinē. accipiendo magnitudinē ꝑmo mō. ⁊ eḡlitatē ꝑmo modo. Sed accipiēdo eḡlitatē vel magnitudinē aliquo alioz modoz nō sunt eḡles fm talez magnitudinē. qr nulla talis magnitudo reperit in eis. Primū ꝑz. qr ois res ꝓparata alteri rei vel est ea pfectior ⁊ impfectior vel eq̄ pfecta. ꝫ vna p̄sona nō est alia pfectior vel impfectior. g̃ eq̄ pfecta. ⁊ p ꝓns est sibi eḡlis fm pfectōez ⁊ p ꝓns fz magnitudinē. Sed ꝫ sunt aliqua dubia.

Dubia

Primū dubium

Primū an vna p̄sona dicat eḡlis alteri ꝓpter vnitatē eēntie. vel ꝓpter etiā realitatē relatiōis.

Secūdū dubium

Scōz quo ista eḡlitas distinguit a silitudine p̄sonarū ⁊ idētitate.

Tertiū dubiū

Tertiū ꝓtra ꝓdicta. qr videt q̄ eḡlitas sit relatio fundata in vnitate fm ꝑbm. v. metha.

D Ad primū

Ad ꝑmū istoz dico q̄ fm modum loquēdi sanctoz magnitudo in dinis ē quoddā mere absolutū. sic sapia et eēntia. qr magnitudo q̄ de⁹ est fz scōs nullo mō plus distinguit ab eēntia q̄ eēntia ab eēntia. ⁊ isto mō loquēdi vsi sūt ꝫ hereticos ne cō cederent tres p̄sonas eē tres magnitudines. Et iō dicendū est isto mō loquēdo q̄ tres p̄sone sunt eḡles fm eēntiā ⁊ ꝓpter vnā essentiaz extē in eis. Et isto mō loquēdo nō est ꝓcedēdum q̄ p̄ est formalr magnitudo. sicut nec est formalr eēntia. ⁊ ita p̄nitas ex se nec est eḡlis filiatiōi nec ineḡl. ꝫ tm̄ ꝓpter idētitatē eēntie. q̄ est eadē realr tā cū p̄nitate q̄ cū filiatōe. et isto mō loquēdi pōt ꝓcedi q̄ relatio nec est formalr finita nec infinita. sicut nec est formalr magna nec dina eēntia. Sed accipiēdo magnitudinē ꝑ oī realitate positiua ⁊ extrinsece realī. ⁊ sic pōt cōcedi q̄ p̄sone sunt eḡles ꝓpter relatiōes fm magnitudinē relatiuā. q̄a isto mō loquēdi p̄nitas ex se est q̄daz magnitudo. sic ex se est quedā entitas realis. ⁊ ex se est pfecta imo ex se est pfectior oī creatura. ⁊ ex se est res cui repugnat ois impfectio. ⁊ p ꝓns vna p̄sona fm magnitudinē relatiuā est eḡlis alteri. sic ē sibi eḡl⁹ fm magnitudinē absolutā.

Ad scōz

Ad scōm dico q̄ silitudo. eḡlitas. idētitas nullā distinctiōnē importāt in dinis nisi distinctionē p̄sonarū ⁊ ꝓprietatū. nec ē ymaginādū q̄ eḡlitas sit aliqd̄ reale i p̄sonis quoquomō. vel ꝫ rōez vel ex natura rei distinctū a silitudine que sit aliqd̄ reale in dinis p̄sonis. ꝫ silitudo ⁊ equalitas iportāt dinas p̄sonas hntes eādē eēntiaz nūero. ⁊ iō dicunt equales ⁊ siles.

Ad tertiū

Universidad de Deusto
Biblioteca

dico q̄ pbs male allegat. q̄ pbs nūq̄ dicit q̄ silitudo, equalitas. idētitas fundāt in vnitate nec q̄ vnitas sit, pria rō fundandi. Tū post q̄ pbs exemplificauit de diuersis, prētis sub primo mō relatiuoꝝ dicit sic. Nec g̃ ad aliq̄d oia fm numerū distinguunt̄ & numeri passiones. Et amplius eq̄le & sile & idē fm aliū modū. ꝟ ei vnū dicunt oia. Eadē nāq; quoꝝ vna est ſba. similia ꝟo quoꝝ qualitas ē vna. Equalia vero quorum quātitas est vna. Unum aūt numeri p̄ncipiū & metrū. quare ꝟ oia ad aliq̄d dicunt ꝟ nūerū q̄dē. nō eodē aūt accidit mō. Ex ista aūte nō bī q̄ vnitas ē fūdamētū tale relatiōis et nō ipa res. ꝟ bī q̄ illud q̄ ē equale vel sile ē vnū & nō multa nec nūerus. Per oppositū ad alia prēta sub p̄mo mō relatiuoꝝ. Et si dicat q̄ ꝟ ergo p̄cedit, ppositū. q̄ sicut numerus se bz ad alias relatōes. ita ps numeri se bz ad istas relatiōes. ꝟ vnitas est ps nūeri. g̃ sicut nūerus ē fundamētū aliarū relationū. sez dupleitat. dimidietat. et sic de aliis. ita vnitas erit fundamentū silitudis & equalitat. Preſea dic pbs q̄ illa sūt silia quoꝝ qualitas ē vna. g̃ vnitas illa ꝓsupponit silitudini. Ad p̄mū dico q̄ nūerus nō est res alia supaddita rebus nūerat. ꝟ imporat ipas res nūeratas. & ita sicut nō pōt ee numerus fundamentū & nō ipe res. ita nec vnitas pōt esse fundamētū relatōis & nō ipa res. ꝟ de ꝟ postea patebit magis. Ad scām dico q̄ dupl̄r pōt itelligi dictū pbi. q̄n dicit q̄ silia sūt illa quoꝝ qualitas est vna. Uno mō q̄ vnitas sit quodda cōe ad silitudinē. equalitatez. & identitatē. ita q̄ vnitas qualitat̄ sit silitudo vnitas q̄titatis sit equalitas. et sic vnitas nō est fundamentū illarū relationū. ꝟ erit vnum cōe. & iō dicit pbus q̄ silia sunt quoꝝ qualitas est vna. ꝟ est quoꝝ qualitates sūt eiusdez spēi. aut pōt sic itelligi. Silia sunt quoꝝ q̄litas ē vna. ꝟ est illa sūt silia. q̄n vniuscuiusq; illorum est vna q̄litas. ita scz q̄ ꝓpter vnā qualitatez et nō ꝓpter multas q̄litates ꝺr aliq̄d sile alteri. & codē mō de aliis. & ꝟ p oppositū ad cōrēta alia sub p̄mo mō relatiuoꝝ. qz in illis nō pōt iueniri tale relatiuū. nisi ꝓpter multa saltem a parte alicuius extremi. sicut nō ꝺr binarius duplus ad vnitatē vel ad vnū nisi ꝓpter multa. qz binarius importat multa. nō sic de silitudine qz ibi a pte vtriusq; extremi debet ee vna qualitas. & nō multe a prevm̄ extremi. & ita magis habeat q̄ qualitas que est vna est fundamētum silitudinis. q̄ q̄ vnitas si distinguat a re sit fūdamentū silitudinis. Ad primū p̄ncipale dico q̄ opposita ponitiue ꝓia nata sunt fieri circa idem. & ꝟ opposita absoluta. Alia aūt nō ꝺr posse fieri circa idez. Nam nō oīe q̄ pōt ee n̄ bomo pōt ee homo. nec oīe quod pōt creare poreſt creari. Nunc aūt eq̄litas & inequalitas nō sunt ꝓna absoluta. Ad scām dico q̄ accipiendo magnitudinē ꝓ aliquo absoluto sic nō est aliqua magnitudo in vna ps̄ona q̄ nō sit in alia. sic accipiēdo magnitudinē ꝓ quacūq; relatiue positiua. q̄uis aliq̄ talis magnitudo relatiua sit in vna ps̄ona q̄ nō sit in alia nihil minus vna ps̄ona equalis ē alteri. q̄ vna magnitudo relatiua vnius ps̄one est ita pfecta sicut alia nec distinctio magnitudinū repugnat eq̄litati. Sed q̄n ꝺr q̄ plures relatōes sint i vna ps̄ona q̄ in alia. Dico q̄ nō. q̄ spiratio et p̄nitas nō sunt plures relatōes. q̄uis nō sunt idē formal̄r. Ad aliud ꝓcedo q̄ magnitudo absoluta ꝓ se nullo mō distinguit ab ēntia. & ideo dico q̄ silitudo & idētitas nō sunt aliqua distincta in deo. nec tñ sunt noīa synonima. nō ꝓpt distinctionē in deo. ꝟ ꝓpter distinctionē creature cui sunt aliquo mō cōia. Ad aliud q̄ magnitudo q̄. est spēs q̄titatis q̄ est p̄dicamentū nullo modo ꝓdicatur ꝺ deo. sed magnitudo primo modo dicta nō est species cuiuscuscūq; predicamenti. Questio. ij.

Ecundo quero.

Utrū q̄liber ps̄ona sit in alia per circūinsessionez. Et nō. q̄ q̄uis p̄ncipiatum sit in suo p̄ncipio. tñ p̄ncipiū nō est in suo p̄ncipiato. qz si p̄ncipiuz eet in p̄ncipiato. tūc p̄ncipium haberet aliq̄ esse ꝓductionem p̄ncipiati. q̄ ꝺ est manifeste falsum. sed pr̄ est p̄ncipiuz filij. g̃ pr̄ nō ē i filio.

Preſea in quocūq; est pr̄ in eodē est p̄nitas g̃ si in filio est pr̄. in filio erit p̄nitas. ꝟ in quo est p̄nitas ipm est pr̄. g̃ filius est pr̄. q̄ ꝺ est manifeste falsum. Preterea sequit. a est in b. et b est in c. g̃ a est in c. g̃ eodē mō sequit. pater ē in filio. & filius est in pre. g̃ pater est in pre. ꝟ p̄ns est falsuz. g̃ aliq̄ p̄missarū est falsa. Ad oppositum Job. xiij. ego in pre. & pater in me est. dicit saluator. In ista questione est ꝓcio certa ex auctē scripture. sed p quē modū vna ps̄ona sit in alia & ecōuerso. est difficile, videre. Idco p̄mo videndū est q̄lis sit illa inexistētia. Scō quę sit rō istius. Circa primū dico q̄ pōt itelligi triplex inexistia. quedā est p continentiā. quedā est p p̄ntiā cū carētia cuiuscūq; distantie. & quedā est p p̄ntiam intimā cū ꝓsubstantialitate. Exemplū p̄mi sicut aliq̄d est in loco Exemplū scdi. de āgelo exīte in loco. vel si angelus eet in supiori parte corporis celestis. vl si angelus eet in aliquo corpore omni loco destructo. tūc em̄ nō eet in illo nisi per p̄ntiā. q̄a esset p̄ns sibi. Tertio mō est vna ps̄ona diuina

in alia. q̄ vna ps̄ona est alteri intime p̄ns. et ē consubstātialis ei. & hoc vocat̄ esse p circuminsessionē. Et aūt sic possit dici vna ps̄ona ee in alia p circūinsessionē. pōt ostendi. q̄a nō plus repugnat vni ps̄one ee in alia p circūinsessiōez et ecōuerso q̄ toti repugnat ee in suis partib? et ecōuerso. sed fm pbm. iiij. phi. totū ē in partibus suis et ecōuerso partes sūt in toto. ergo eodē modo vna ps̄ona est in alia & econuerso. Hoc ꝓfirmat. q̄ si vna ps̄ona nō posset esse in alia & ecōuerso. ꝟ eet. q̄ nihil pōt ee in alio. et ecōuerso. vel ꝓpter idētitatē realē essentie cū vtraq; ps̄ona. vel q̄ nō est sufficiens distinctiō inter ps̄onas. vel q̄ vna nō continet̄ vel ambit̄ ab alia. & ecōuerso. sed primuz nō impedit sicut ꝓbatū est. q̄ totū est in partib? suis & ecōuerso. Et sic̄ fm pbm vbi supra. gen? est in specie & spēs in gñe. Nec scām impedit. q̄ totū & ptes sue realr idē sunt. Nec tertiū. q̄ ps̄one realiter distinguunt̄. Nec quartū. q̄ nō est de rōe illi? in quo est aliq̄d ptinere & ambire illud. sic ꝓz q̄ ptes nō ptinet nec ambiūt totū. Dico g̃ q̄ vnā ps̄onā ee in alia & ecōuerso nō est aliud q̄ vnā ps̄onā ee intime p̄ntē alteri & sibi ꝓsubstāle.

Ad scām dico q̄ aliq̄d ee rōem q̄re aliq̄d cōuenit alteri pōt ee dupl̄r. vel q̄ primo ꝓuenit illi. & iō ꝓuēit alteri. Vel q̄ nō ꝓuenit vni primo ipm tñ necrio exigit ad ꝟ q̄ ꝓueniat illi. & ꝟ pōt esse dupl̄r. Vel q̄ ipz est cā illius alteri? q̄ ꝺ ꝓuenit alteri. Vel q̄ est aliq̄d importatuz p illud q̄ cōuenit ꝟ est q̄ ꝺ p̄dicat. Exemplum primi. si boi cōuenit ee susceptibile disciplinę q̄ cōuenit aie primo q̄ est ps bois. & ideo cōuenit homini. & sic dicit pbs. v. phi. q̄ bō sanat. q̄ corpus sanat. Exemplū scdi. aia est rō q̄re bō mouet. nō q̄ aia primo mouet. sed q̄ est principiū motus ꝓgressiui in boie. Exemplū tertij tā materia q̄ forma est rō q̄re ꝓpositū est corruptibile. q̄ p hoc p̄dicatū corruptibile tā materia q̄ forma importat. si em̄ exp̄mam? q̄d nois but? q̄ ꝺr corruptibile. debet dici q̄ corruptibile est aliquod ꝓpositū ex materia & forma. cuius forma pōt nō ee in materia. Ad ꝓposituz dico q̄ primo mō nec relatio nec essentia est ratio ist? inexistie. q̄ neutri ꝓpetūr ille due ꝓditiones ee intime p̄ns tanq̄ realr distinctum & sibi ee ꝓsubstātiale. Scō etiā mō nec ēntia nec relatio est rō istius inexistie. q̄ nō est ymaginandū q̄ illa inexistia sit aliq̄d a pte rei quocūq; mō distinctū a ps̄onis causatū in eis. & iō nō est cā illius tanq̄ alicui? realis. Tertio mō tā ēntia q̄ relatio est rō ist? inexistie. q̄ si exp̄mak q̄d nois debet dici q̄ inexistis alteri ē realiter ab illo distinctū q̄ ee nō pōt sine relatiōe sibi intime p̄ns & ꝓsbale q̄ nō pōt ee sine eēn

tia. & ita tā relatio q̄ essentia ꝓportat̄ p hoc q̄ ꝺ dico inexistis. Ad p̄mum principale dico q̄ q̄n principiū & principiatū sunt mutuo sibi ꝓsentia & ꝓsubstātialia. tūc p̄ncipiū est in p̄ncipiato & ecōuerso. & ita est in ꝓposito. Et q̄n dicit q̄ tūc p̄ncipiū haberet aliq̄d esse p ꝓductionē p̄ncipiati. Dico q̄ habere aliq̄d esse p ꝓductionē alius est duplicit. Uel ꝓpie. q̄n p talē ꝓductionē aliq̄d reale informās sibi acquirit. vel ipm in esse reali ꝓducit. Uel q̄ posita tali ꝓductione aliq̄d de nouo sibi aduenit. ita q̄ aliquid de eo p̄dicat q̄ ꝺ sine ꝓductiōe tali nullo mō de ipo vere p̄dicaret. Primo mō pat nullum esse habet p hoc q̄ est in p̄ncipiato suo. sic nec aliq̄ ꝺ esse acquirit p̄i p hoc q̄ est in creatura sua. in qua nō fuit ante creationē. Scō mō nō est inconueniēs. nā illo mō aliq̄d cōuenit patri ex tēpore p ꝓductionez creaturarū. sicut dicit ds̄ ex tēpore et creator. et nullo mō essent ille vere nisi creatura ꝓduceret. Ad scōz dico q̄ nec illo mō quo pat est in filio est patrnitas in filio. tñ p ꝑsentiā est in filio. siue tñ aliquo mō sit in filio siue nō. nō est dicendū q̄ filius est pat q̄ patrnitas nō cōstituit filiū. Ad tertiū dico q̄ ista nō est ꝓna generalis. a est in b. & b est in c. g̃ a est in c. sicut nō sequit. ptes sunt in toto. & totuz est in ptibus. g̃ ptes sunt in partibus.

Distinctio. vicesime. Questio vnica.

Irca distictionem vicesimā q̄ro. Utrū ꝑsone diuine sint eq̄les fm potentiā. Et nō. q̄ nō minoris potentie est ꝓducere diuinā ꝑsonā q̄ creaturaz. & si vna ꝑsona posset ꝓducere creaturā & nō alia nō eent eq̄les fm potentiā. g̃ multo magis cū vna ꝑsona possit ꝓducere personā diuinā & alia nō possit eā ꝓducere. diuine ꝑsone nō erūt eq̄les fm potentiā. Preterea. illa ꝑsona q̄ non est oipotens nō est eq̄lis fm potentiā ꝑsone oipotētis. sed filius nō est oipotens. et pat est oipotens. g̃ &c. Assumptū ꝓz. q̄ sequit. filius est nullipotēs. ergo nō habet potentiā generādi. g̃ codez mō sequit affirmatiue. fili? est oipotēs. g̃ habz potentiā generādi. p regulā illā. q̄ p eisdē fit distributio in affirmatiua & in negatiua. et p ꝓns ad eadē cōtingit descēdere. sed hec est falsa. filius habet potentiā generādi. ergo hec est falsa. filius est, oipotens. Confirmat. ꝺa sequit arguēdo a supiori ad inferius. filius nullā habet potentiā. g̃ filius nō habet potentiā generādi. g̃ similit̄ sequit. fili? habz oipotentiā. g̃ filius habet potentiā generādi. p̄ns est falsuz. g̃ oēs. & certū est q̄ pat habet oipotentiā. g̃ pat

Universidad de Deusto
Biblioteca

In oppositū B Circa q. tria fiūt

Primū

et filius nō sunt eqles fm potentiā. Ad oppositū est magr in lra. 7 pbat per auctes beati Augustini. Circa istā questionē ē sic, pceedendum. ꝓmo dādus est intellectus qstionis. Secūdo respondendū est ad questionē. Tertio vidēdū est quō rōes beati augustini concludāt quas, pbat psonas dinas esse equales fz potentiā. Circa ꝓmū dico q nō debet eē intellectus qonis supponēdo potentiā esse aliqd reale distinctū quocūq mō a dina eentia 7 diuinis psonis siue fm rez siue fm rōem. 7 querere an fm illud psone dicant equales. sed debz eē intellectus questionis supponēdo q persone diuine aliqd possunt. B est possunt in aliquez actū querere an possint in eadē vel ineqlia. et hoc fm numerū vel fm pfectionē, ita q aliqn dicunt aliqua fm potentiā equalia. 7 tn nulla est eqlitas nisi inter effectus eoz que dicūtur equalia fm rōem. Circa scōm dico q mihi videtur q in ista questione fm q tractāt eā doctores in ista distinctōe magis est difficultas vocalis q realis. qui em dicūt q potētia de q est hic questio ē cōe ad potentiā generandi et spirandi 7 creādi. ita q potētia sit idem quod potētia, pductiua siue ad ex siue ad intra. bnt dicere ꝓpter q pater et filius nō sunt equales fm potētiā sed extensionē. q2 hoc nō est aliud q dicere q quecūq, pducibilia potest, producere pater: eadē pōt, producere filius. Vel si pr potest producere aliquod, pducibile qd pōt, producere filius. eodē mō filr possit, producere aliquod pducibile qd nō poterit, producere pr. quorum vtrūq est falsū. q2 filius nō pōt, producere oīe pducibile a patre. nec etiā pōt aliqd, producere qd nō sit, pducibile a pre. Et eodē mō, ꝓportionabilr dicendū est de pre 7 spūsc̄o. Et eodem modo dicendū est. si oipotens includat potentiam q̄cūq, pductiuā siue ad intra siue ad ex. q filius nō est oipotēs. q2 tūc equaleret illi. filius pōt, producere oīe, pductiuū vel, producibile quod est manifeste falsum. Et b̄ pz q opinio nō valet. q̄ ponit q potētia gnandi ptinet ad oipotentiā pris 7 nō ad oipotentiā filij. Cuius rō est. q2 qn dico oipotentia. intelligit signum distributiuū cū distribuibili. Et tūc q̄ro an sit distributio ꝓ potētia aut ꝓ obiecto potētie. et siue sic siue sic quicqd sibi addat, p eisdē fit distributio. g̃ ꝓeisdē fit distributio qn dr oipotētia pris. 7 qn dr oipotētia filij. 7 ita potētia generandi vel ptinet ad potētiā vtriusq vl neutrius. Qui aūt dicūt q potētia in ꝓposito accipitur p̄cise, ꝓ potētia effectiua vel causatiua q̄ est solū respectu factibiliū ad ex bnt dicere q tres persone sunt equales fm potentiam. quia quicquid talē est factibile ab vna psona.

Scdm

Secun. cū

D Opinio ipōr.

et ab alia. et ita perfecte ab vna sicut ab alia.

E Rūsio ad formā questionis

Idcirco respōdēs ad formā qstionis. Dico q ex quo loquendū est vt auctores et sancti. auctores sancti nō intelligūt illā equalitatē nisi penes obiecta factibilia ad extra. 7 q̄cqd est factibile ab vna psona 7 a qualibet. Dico absolute q psone diuine sunt equales fm potētiaz Ratio autē quare sancti sic vrebātur fuit ista. q2 ipi loquebātur cōtra hereticos volentes filiū nō esse oipotentē: ꝑ esse impotētioē patre 7 impfectioē 7 minoē. 7 idō sancti oipotētiā que necessario cōuenit cuilibz pfectissimo: cui liber psone attribuebāt. 7 ideo q2 potentia generādi vel spirādi nō cōuenit cuilibet pfectissimo: q2 aliqs poterit esse pfectissimus. 7 si nō possit generare vel spirare. ideo talē potentiā nō cōprehēdebāt sub potētia. nec sub oipotētia. qn dicebāt q psone diuine sunt eqles fm potentiā. 7 q̄ libz psona est oipotēs. Istud pz per magistrū in littera vbi dicit sic. Sciēdū est q nō est oipotentior pater filio. nec pat vel filius spūsc̄to. nec maioē potentiā bnt duo vel tres simul q̄ singulus eoz. Et sequit q augustin? rationib? 7 auctoritatibus, pbabiliter astruit in libro cōtra maximinū. q̄ dicebat patrē potētiorez 7 meliorē filio. Ex quo pz. q sancti asserēres eqlitatē fm oipotentiā 7 potētiā de psonis diuinis loquebātur cōtra hereticos dicētes potentioē patrē esse 7 melioē filio. q̄ si aliqd posset ad extra pat qd nō posset filius Hoc etiā pz p beatuz Augustinū libro tertio contra maximinū. 7 magister allegat in lra dicēs. Sz forte diceres. s. maximie hereticē. eo ipo pat maior est. q2 de nullo genit?. genuit tn equalē. Ad qd cito respōdebo: imo iō nō est pat maior filio. q2 equalez sibi genuit origīs em est qstio illa q̄s de quo genit? sit. eqlitatis aūt qualis aut quātus sit. vult dicere q qn q̄ritur. an pat sit eqlis filio. nō est qstio de origie. an filius sit a patre. sed est qstio qualis aut quātus sit filius. boc est an sit ita pfectus et omia alia potēs sicut pat. q̄a penes talia attenditur eqlitas. nō penes boc q sit vn? ab alio. Et idō dicit beat? Augustin?. Nec cū dicit filius a pre genit? ostendit ineqlitas sbe. ꝑ ordo nature. nō quo alt esset ꝓr altero. ꝑ quo alt ex altero est Ex quo pz. q qstio principalis est de eqlitate fm potentiā. et qua sequit eqlitas vel ineqlitas fm pfectionē. 7 silr ꝓpter dicta hereticoz Et iō dicit magister nō fm hoc q genuit pr 7 filius genit? est vel spūsc̄us. ab vtroq, pcedit equalitas ibi exit. q̄a nō fm hoc aliqua psona alij equalis vl ineqlis dicit. Circa tertiū sciēdum. q beat? augustin? libro tertio cōtra maximinū, pbat equalitatē filij ad patrē. Primo p

Scōa

Tertia

D Solutio rōnū

F Obiectio

Responsio

G Tertiū

Prima ratio

auc. saluatoris. Joīs. xvi. oia q̄ habz pat. mea sūt. ꝑ oipotētiā habz pr. q̄ oipotētiaz habz filius? et p ꝓns est pr equal fm potentiā. Scōo arguit p rōem. si pr nō genuit filiuz sibi equalē. aut ꝑ fuit q2 noluit. vel q2 nō potuit. si deū fuit inuidus. si deū scōz. q̄ fuit impotēs. quoz vtrū q̄ est inconueniēs. Tertio arguit p sile. q2 pat carnal? si posset gnāret filiū sibi equalē. q̄ multomagis pr eternus? si posset gnāret filiū sibi eqlem. sed hoīem nō gnare filiū sibi equalē arguit impotētiā. ergo et deū illud non posse arguit impotentiā in eodē. Iste rationes partim tenent p auctoritatē. partim per ꝓpositiones naturalr notas. partim simpliciter fundant i aucte que sic est intelligēda. q oia q̄ habz pater q̄ nō bre ponit impfectionē in nō habēte habz filius. 7 iō q2 nō bre oipotētiā de qua loquitur btūs Aug. ponit in nō habēte impfectionē. iō eā habz filius. Tn Augu. nō intēdit aliud, pbare de filio. nisi cui? carētia nō pōt eē sine ipfectōe et iō q2 carētia potētie gnandi nō ponit in carente impfectionez nō pōt ex aucte saluatoris potētia gnandi ꝓcludi de filio. Scōa ratio et tertia fundant in aucte quā ꝓcessit maximin? scz q deus pr genuit filiū naturalē. 7 in ꝓpone naturalr nota. q2 nūq̄ tanta pfectō repugnat formalr filio naturali q̄ ra est in pre naturali. ꝑ q filius natural? est impfectio: pre. vel est ex impotētia pris. q2 nō pōt stare deducere filiū ad pfectionē equalē quā habz vel ex nolitōe qua nō vult bre filiū sibi equalē vel parē. 7 ideo nō adhibet oēm diligentiā 7 ōtutē quā pōt filius pfectus, pducat. Ex istis arguit btūs aug. q2 ex quo etiā fm maximinū.

Universidad de Deusto
Biblioteca

posse bene infert maximā potentiam competere illi quod potest producere creaturam. ita intelligere oia ⁊ cē deū infert maximā potentiā ꝓpetere illi. Ad scōm dico ꝙ filiꝰ est oipotēs. sed ex hoc nō sequit ꝙ hz potentiam gñandi. Et qñ dr. sequit est nulli potēs. g̃ non habet potentiā gñandi ꝓcedo. sed ex hoc non sequit aliā ñam esse bonā. nisi hic argueret a supiori ad inferi?. quod nō est verū. sicut nec b arguit a supiori ad inferius. pr̃ est nullipotēs. g̃ pr̃ nō est filius. ⁊ ideo nō sequit affirmatiue. pr̃ est oipotēs. g̃ pr̃ est filius. Per b ad cōfirmationē. q; hic nō arguit a supiori ad inferius nullā hz potentiā. g̃ nō hz potētiā generandi. q; potētia gñandi nō est inferius ad distributū in añre. cuius illa ña sit bona ⁊ teneat ꝙ alia. ꝓponē scz istam. illud quod nulla habet potentiā nō est deus. ⁊ ꝙ cōsequēs nō pōt generare deū.

P Ad cōfirmatōez

Distin. XXI A Questio I

Distinc. xxi. Questio vnica.

Circa distictionē. xxi. quero.

c

Vtrum hec sit concedēda de virtute ſmonis solus pr̃ est deus. Videtur ꝙ sic. q; vtraq; exponēs est vā. scz ꝙ pr̃ est deus. ⁊ nihil aliꝰ a pr̃e est deus. g̃ hec exclusiua est vera. Scōo sic. si b cēt falsa b nō cēt nisi q; excluderēt alie ꝓne. sed alie ꝓne nō excludunt. g̃ ⁊c. Maior est manifesta. Minor ꝓbo. q; maior ē idēritas vnius ꝓne ad aliā ꝙ accītis ad subiectū vel totius ad ꝓtes. sed dictiōe exclusiua addita accītī vel toti nō excludunt ꝓtes nec subiectū. q; cuz ista. tm̃ bouo est albus. stat ꝙ partes bois sint albe. ⁊ cū ista tm̃ albū est sortes. stat ꝙ homo sit sortes. g̃ cū ista. solus pat̃ est deus. stat ꝙ filius sit deus. Preterea vnum correlatiuoꝝ nō excludit reliquū. ergo cū ista. solus pr̃ est deus. stat ꝙ alie ꝓsone sint deus

Tertio

Quarto

Preterea sequit. solus deus est pr̃. g̃ solus pat̃ est deus. añs est verū. g̃ ña. ña ꝑz ꝑ ꝓuersionem. Ad oppositū sequit. solus pater ē deus g̃ nullus alius a pr̃e est deus. ña est falsum. g̃ et añs. ña ꝑz. q; arguit ab exclusiua ad suam exponēte. Circa istā materiā est vna opinio q̃ ponit ꝙ dictiōe exclusiua addita vni correlatiuoꝝ nō excludit reliquū. cui? rō assignat. q; ꝓdictionē exclusiuā nō excludit aliq̃d quod ē de intellectu termini cui addit. sed vnū correlatiuū est de intellectu alteri? g̃ ⁊c. Minor ꝓbatur. q; illud sine quo aliud nō pōt intelligi. nec diffiniri nec esse. est de intellectu q̃dditatiuo ipius. S. pr̃ vnū relatiuū magis est de intellectu alterius ꝙ rōnale est de intellectu hominis. quia rōnale potest intelligi sine hoie. vnū

In oppositū

B Opinio ꝓma

autē relatiuū nō sine reliquo. g̃ ⁊c. Et ſm istaz dicerēt ad questionē ꝙ hec est vera. solus pat̃ est deus. q; cū ista stat ꝙ filius sit deus. Sed ista opinio nō est vera. q; dictōe exclusiua addita alicui subiecto excludit oñe illud a quo idem subiectū negat̃. sed vnū correlatiuū vere negat̃ a reliquo. sicut b est vera. filius non est pater. g̃ ⁊c. Preterea ſm predicta b esset concedenda tm̃ creatura est. q; quicq̃d nō est creator est creatura. ergo si creator nō excluditur. ista stant simul. tm̃ creatura est. ⁊ tm̃ creator ē. Ideo aliter dico. sicut cōiter dr. ꝙ b est distinguēda. solus pr̃ ē deus. eo ꝙ solus potest capi carbegorematice vel sincatbegorematice. et vtroq; modo est falsa. Verūtm̃ dico ꝙ si bic solus capiat̃ sincatbegorematice. adhuc posset dupl̃r accipi. vno mō pure exclusiue. et alio mō ꝑcisiue. Primo mō denotat̃ ꝑ talē ꝓponez ꝙ p̃dicatū vere cōpetit subiecto. ⁊ ꝙ vere negat̃ ab omni illo a quo vere negat̃ subiectū. et hoc exp̃mit̃ ꝑ duas exponētes. scz ꝑ vnā affirmatiuā in qua attribuit̃ p̃dicatū subiecto. ⁊ ꝑ vnā aliā negatiuā in qua p̃dicatū remouet̃ ab illo a quo remouet̃ subiectū. sicut ꝑz b tm̃ homo currit. sunt due exponētes. scz homo currit et nihil aliud ab boie currit. vel oñe aliud ab boie nō currit. Scōo modo potest dupl̃r accipi. vno modo ꝙ ipi soli sumpto et ꝑcise posito a parte subiecti competat p̃dicatū. ⁊ sic denotat̃ ꝙ nō solū p̃dicatū attribuat sibi ⁊ aliis sit sumptis. sed etiā sibi nullo alio termino addito. ⁊ isto modo ꝓcedit ꝙ solus pr̃ est tātus quātus est pr̃ et filius. q; b est simplr̃ vera. tantus est pr̃ quātus est pr̃ ⁊ filius. sed nō concedit̃ ꝙ solus sortes est populus vel exercitus. Aliter accipit̃ ꝑcisiue. quādo denotat̃ p̃dicatū posse competere alicui ipo remoto ab omni alio. sic dicimus ꝙ solus sortes pōt currere. q; scz nullo alio currēte adhuc potest currere. Sed non sic concedit̃ ꝙ solus sortes pōt trahere nauē. quia nullo trahēte ipe non potest trahere. sic etiam dicimus ꝙ solus deus potest ꝓducere ignem. et non dicimus ꝙ sola creatura potest ꝓducere ignem. quia deus creatura non ꝓducente posset ꝓducere ignem. creatura aūt sine deo ꝓducente nullo modo potest ignem ꝓducere. Est autē hic aduertendū ꝙ iste modus accipiendi non differt a primo modo in ꝓpositionibus mere de presenti de in esse. sed tātū in aliis. Ad ꝓpositum dico ꝙ exclusiue accipiendo solus. hec est falsa. solus pater est deus. Sed secundo modo potest hec concedi. sicut hec ē vera. pr̃ ē deus. q; illo mō accipiēdo solus sp a termino sumpto sine solus ad ipsum sumptū cū sol? est bona ꝓsequētia. Sz accipiē

Impbat

D Rñsio aut.

do solus tertio modo. vel nō est possibile ꝙ sic accipiat̃. solus pater est de?. vel hec erit falsa. solus pater est de?. Sz q; ista ꝓpositio. sol? pr̃ est de?. cōiter accipit̃ vt solus teneat̃ exclusiue. iō sic de ea volo loqui. Et dico ꝙ hec simplr̃ est falsa. q; sequit̃ solus pat̃ est deus. ergo ois de? est pater. ⁊ hoc ſm ꝙ de? in ñre supponit ꝓ psonis. ⁊ ſm ꝙ eq̃aler isti. ois psona diuia est pater. que est manifeste falsa. ña ꝑz ꝑ illā regulā ꝙ ab exclusiua ad vlem in terminis trasꝓpositis est bona ña. Et si dicat̃ ꝙ illa regla nō est generaliter vera. q; nō sequit̃. tm̃ necessariū de necessitate est verū. ergo oē verū de necessitate est necessariū. Similr̃ nō sequit̃ tm̃ verū erit verū. g̃ oē verū erit verū. q; aliq̃d verum nunq̃ erit verū sicut ista. b instās est. nūq̃ erit verū. Multe alie etiā instātie possent opponi. Ad istas rēspōdeo. ꝙ illa regula generaliter est itellīgēda sine instātia qñ exponentes exclusiue sunt cōuertibiles. qñ aūt aliqua illarū nō est cōuertibilis. nō est illa regula generalis. sed oportet resoluere in aliquā aliā vlem. sicut ꝑz in exēplo. ꝙ ista nihil aliud a necessario est de necessitate verū nō est simplr̃ cōuertibilis. ⁊ iō ista ña nō valet. tm̃ necessariū de necessitate est verū. ergo oē verum de necessitate est necessariū. sed debet inferri ista. oñe q̃d est de necessitate verū est necessariū. Similr̃ de illa tm̃ verū erit verū. ꝙ i vno sensu nō est simplr̃ cōuertibilis. sicut nec illa de futuro vel de ꝑterito. ⁊ sic est de multis ꝓpositiōibus de modo quib? nolo mō imorari. Sed ad ꝓpositū exponēres illius exclusiue. sol? pat̃ est de? sunt simplr̃ cōuertibiles: sicut oēs tales ꝓpositōes mere de inesse ⁊ mere de ꝑsenti. Ad primum argumentū principale dico ꝙ iste nō sunt exponentes. ꝑ ista erit negatiua exponens. null? aliꝰ a pr̃e est de?. ⁊ b est ſpāle in divinis. vbi de aliquo dicit̃ ꝙ est aliꝰ. ⁊ tm̃ nō est aliud in aliis nō oportet. ꝑ sufficit dicere. ⁊ nihil aliud a tali vel tali. Ad aliud dico. ꝙ vbi dicōe exclusiua addita accīdēti excludit̃ subiectū. et addita toti excludūtur ꝓtes de virtute sermonis. Verūtm̃ dicōe exclusiua addita cōcreto accītis nō excludit̃ subiectū. et boc est q; tale ꝓcretū vere ꝓdicat̃ de subiecto. q; bec est simplr̃ vera. bō est alb?. et iō ista stāt simul tm̃ albus est aial. ⁊ bō est aial. sed de virtute ſmonis ista nō stāt simul tm̃ bō est alb? ⁊ pes bois est alb?. tm̃ ex cōi mō loquēdi nō excludit̃ ps dictiōe exclusiua addita termio iportāti totū. ⁊ vsus talis est ꝓpter breuitatē ⁊ facilitatē moduz loquēdi. Ad tertiū dico ꝙ dictione exclusiua addita vni correlatiuoꝝ excludit̃ reliquū. Et ad ꝓbationē adductā in ꝓma opinione dico ꝙ vnū relatiuoꝝ

Instantia prima

Secunda

E Respōdet ꝓmo.

Secunde.

F Ad primū principale

G Ad secundū

H Ad tertium

nō est de intellectu q̃dditatiuo alteri?. ⁊ dato ꝙ esset adhuc nō sequeret̃ ꝙ nō excluderet̃. q; pars cēntialis est de intellectu q̃dditatiuo totius. ⁊ tm̃ nō excludit̃. Ad vltimū dico ꝙ nō seq̃t. solus deus est pr̃. g̃ solus pr̃ est deus. nec bz exclusiua sic cōuerti. ꝑ bz conuerti in vlem terminis transpositis ⁊ nō in exclusiuā.

I Ad quartū

Distinc. xxii. Questio vnica.

Circa distictionē. xxii. ꝙro. An viator ꝓssit aliquod nomē imponere ad distincte significandū dinaz essentiā. Et nō. q; nullū nomen imponit nisi cognito. ꝑ viator nō pōt deū distincte cognoscere. g̃ nec nomē ab eo impositū poterit eum distincte significare. Preterea ꝑz ꝑbz ꝓmo piar.. voces sūt note earū passionū q̃ sūt in aīa. ꝑ de? ñ ē passio in anima. g̃ vox non eū distincte significat. Ad oppositū illud qđ significat deū ⁊ nihil aliud distincte deū significat. ꝑ multa noīa deum significāt ⁊ nihil aliud. ꝑz de b noīe deus. ergo multa noīa distincte deū significāt. ⁊ illa sunt imposita a viatore. g̃ ⁊c. Circa istā questionē ꝓmo videndū est quid nomen ꝓmo significat secūdo de ꝓposito principali. Circa primum videt̃ aliqbus ꝙ vox ꝓmo significat cōceptuz mētis ⁊ nō rem extra aiam. Hoc ꝓbat̃ primo auctoritate Aristo. sicut allegatū est in arguendo ad principale. Preterea voces sūt inuēte ad exprimendū conceptū mētis. sed illud ꝓprio significant ꝓpter qđ exprimendū sunt inuēte ergo primo significant conceptū mētis. Preterea ſm philosophū nihil aliud est esse partem oīonis q̃ mentis conceptuz significare. g̃ ois pars oratiōnis significat conceptum mentis.

Circa distictionē xxii

Distin XXII A Questio I

Circa istas quōes duo fiūt ꝓncl.

Primum

Probat ꝓmo

Secundo

Tertio

Quarto

Preterea illud ꝙ vocē significat̃ quod ꝓpria voce primo apprehendit̃. sed ꝓpria hec vox homo primo apphēdit̃ conceptus mētis ⁊ nō res. q; nō plus vna res q̃ alia. ergo cōceptus mentis primo ꝙ vocē significat̃. Cōtra istaz opinionem voces sunt significative ad placitum. ergo quod imponēs intēdit primo significare per vocem. illud vox primo significat. ꝑ imponēs potest intendere significare primo ꝙ per vocem ipam rem extra. ergo ⁊c. Si dicatur ꝙ imponens non potest intendere aliꝰ significare per vocem nisi cognitum. et nihil potest esse cognitum sine conceptu mentis. ⁊ ideo primo significabit conceptū meris. Hec ꝓteruia nihil valet. Tū quia aliq̃d potest cognosci sine conceptu mētis. nisi ꝙ conceptum mētis intelligat ipam cognitionē. sicut ꝑz in notitia intuitiua rei singularis. Tum quia nō

Contra istā opi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sequit nō pōt aliquid cognosci sine conceptu mētis ⁊ imponēs cognoscit. g̃ imponēs impo nit conceptū. sicut nō sequit nihil potest p̄mo cognosci sine notitia sensitiua. ⁊ impon ēs nō imponit nisi cognoscēdo. g̃ tūc imponit noti tie sensitiue. Prēterea ſm pp̄m in diuersis loc diffinitio significat q̄dditatē rei. sed q̄dditas rei nō est cōceptus mētis. g̃ talis vox nō p̄mo significat ꝛceptū mētis. Si dicis q̄ pp̄s loq̄t de diffinitōne in mēte q̄ illa significat q̄ddita tem. nō sic aūt diffinitio in voce. Cōtra. dic̄ q̄ est oro vl̄ sermo indicās q̄d est eē rei. ergo ipa vox ſnr̄eū significat q̄dditatē rei. Ideo dico q̄ quedā noīa p̄mo significāt res ex̄. ⁊ quedaz significant p̄mo cōceptus mētis. ⁊ quedam si gnificant p̄mo ipsas voces significatiuas. et est antiq̄ distinctio q̄ noīa q̄dā sunt p̄me ipo sitionis. quedā sunt noīa scōde impositōis. No mina scōde impositōis sūt noīa illa q̄ imponūt ad significandū noīa ipa vel voces significa tiuas. vel pp̄erates ⁊ ꝺditiones vocū signifi catiuarū cuiusmodi sunt ista. nomē. v̄bū. par ticipiū. casus. figura. numerus ⁊c. Noīa p̄me impōnis quedā sunt noīa p̄me intētionis. ⁊ q̄ dam noīa scōde intentionis. Prima sunt illa q̄ significāt veras res. sicut homo. aīal albedo. nigredo linea ⁊ hmōi. Scōa sunt illa q̄ signi ficant ꝛceptus mētis. sicut genus spēs vl̄e et hmōi. Hoc p̄z illud p̄mo significat p voces ꝑ quo vox p̄mo rōne instituōis supponit. ſ no mina p̄me intētionis ex rōne instituōis supponūt ꝑ reb⁹. ⁊ noīa scōde impositōis ꝑ noib⁹ vel vocib⁹. sicut p̄z inductiue. ⁊ noīa scōde intē tionis ꝑ ꝛceptibus. g̃ instituunt ad illa p̄mo significandū. Maior p̄z. q̄ illud p̄mo signifi cat p vocē ꝑ quo imponēs vtit illa voce. ſ ma nifestū est q̄ b̄ est illud ꝑ quo vox p̄mo suppo nit. Cū vtimur illa voce hō p̄ncipal̄ ꝑ hoib⁹ Ex isto oꝛit̄ q̄ vox quecūq; rōne instituōis b̄z p̄mo suppōnē p̄sonalē. q̄ rōne institutōis sup ponit p̄mo ꝑ suis significat. cū rōne alicui⁹ ad iuncti pot supponere ꝑ aliq̄bus aliis. Et ideo dictū aliquoꝝ sophistarū dicentiū q̄ suppositio p̄sonal̄ est ꝑ suppositū. ⁊ suppositio simplex est ꝑ p̄mo significato est simpl̄r falsum. q̄ sup positō p̄sonalis est ꝑ p̄mo significato. q̄ cadē sūt singularia ⁊ significata. nec pōt aliq̄ ratio dari. q̄re termin⁹ nō supponit p̄mo ⁊ sēp q̄tuz est ex institutōis rōne ꝑ suo significato. cū in tentio p̄ncipal̄ imponentiū sit vti terminis ꝑ suis significat. ⁊ ī dicit Ari. p̄mo Elencoꝝ. q̄ q̄ nō possum⁹ nobiscū portare res ad disputationē. ideo vtimur vocib⁹ ꝑ rebus q̄s signi

D Ad p̄. alteri⁹ opi. ficāt. Ad p̄mū alteri⁹ opionis dico q̄ nō est intētio p̄bi q̄ voces p̄mo significāt passiones aīe sed q̄ passiones aie ⁊ voces sūt q̄dā signa ordinata. ita q̄ voces instituunt ad significā dum nō ipas passiones aie. ſ res ipas quaz sunt ille passiones. ⁊ aliquo mō ille passiones sunt signa ullarū rerū. Quare aūt vox sic signi ficās plura eq̄ p̄mo nō sit eq̄voca sicut alia. di ctū est p̄us. Ad scōm dico q̄ voces sunt inuē te ad exp̄mendū res. ⁊ ad exp̄mendū ꝛceptus et passiones mētis. ⁊ ideo aliq̄ significāt res ⁊ aliq̄ ꝛceptus mētis. sicut iste voces. hō aīal et hmōi sunt inuēte ad exp̄mendū res. Alie aūt sunt inuēte ad exp̄mendū ipm mētis ꝛceptuz et nō trm̄ intellectiones ⁊ obiecta taliū intelle ctionū. sed aliq̄ sunt inuēte ad exp̄mendū mē tis affectiones tristitias ⁊ delectatiōes ⁊ hmōi q̄ sunt actus volūtat̄ⁱ passiones ꝑntes. Ad tertiū dico q̄ mētis ꝛceptus aliq̄n vocat oīe cognitū ab intellectu. isto mō ois pars oꝛionis significat mētis ꝛceptū. b̄ est significat aliq̄d qđ mēs ꝛcipit. Ad quartū dico q̄ nō est vl̄ verū q̄ illud p̄mo ꝑ vocem significat qđ p̄mo ap̄p̄hendit ipa voce. plata. ſ illud ꝑ quo ipsa vox ꝓferēt p̄mo ex rōne instituōis. et b̄ est pro quo supponit q̄tum est ex se. q̄uis rōne adiun cti possit supponere ꝑ aliquo alio. et hmōi pro quo termin⁹ ꝑlatus q̄tuz est vox ex rōne insti tutionis semp supponit. est res et nō ꝛceptus Quare aūt ꝛceptus p̄mo ap̄p̄hendit. ratio est ista. q̄ terminus nō instituit ad significandū res quarū est ꝛceptus. ⁊ ī q̄ quacūq; re intel lecta pōt hīi cōceptus. ⁊ hīto cōceptu. nō ꝓpt hoc potest statim ⁊ facil̄ haberi cognitio rei. ideo p̄mo ⁊ cōius habet cōceptus ꝑlata voce q̄ quecūq; res singular̄. Clerūtn a quocūq; ap prehendēte ꝛceptum ad ꝑlationē vocis p̄mo aliq̄ res singular̄ intelligebat aīt cognitiōem illius cōceptus. Circa scōm p̄ncipale dicūt aliq̄ q̄ ſm p̄m voces sunt signa intētionū. et intētiones sūt similitudines rerū. ideo voces re ferunt ad res significādas mediāte ꝛceptiōe intellectus. ⁊ ideo ſm q̄ aliq̄d a nobis intelle ctu cognosci pōt. sic a nobis significari pōt ⁊ noiari. sed deus in hac vita nō pōt a nobis vi deri ꝑ suā eētiā. ſ cogn̄scit a nobis ex creatur̄ ſm habitudinē p̄ncipij ⁊ ꝑ modū excellētie et remotōis. ⁊ ideo potest noiari a nobis ex crea turis. nō trm̄ nomē significās ipz exp̄met dinā essentiā ſm q̄ est. sicut b̄ nomē homo exp̄mit sua significatōe essentiā bois ſm q̄ est. signifi cat eīm eius diffinitionē declarantē eius eētiam. ratio eīm quā significat nomen est ei⁹ dif finitio. vt dicit. iiij. metha. Contra istaz opi nionē p̄imo quomodo intelligar p̄bus q̄ voces sunt note passionū nō intentionū dictum est p̄us. secūdo q̄ dicit q̄ nō cognoscitur nisi

Ad scōm

E Ad tertium

F Ad quartū

D Scōm principale

I Arguit ꝑ opi.

ſm habitudinē p̄ncipij ⁊ ꝑ modū excellētie et remotionis. ⁊ q̄ eodē modo potest noiari a no bis. g̃ nullū nomē imponimus deo nisi quod si gnificat habitudinē dei tanq̄ p̄ncipij ad crea turam vel ꝑ modū excellētie ⁊ remotiōis. sed p̄ns est falsum. ergo ⁊ aīs. falsitas p̄ntis p̄z. q̄ si sic. deus nō diceret bonus. nisi q̄ p̄ncipium bonitatis creature vel excellētioꝝ bōitate crea tā. vel q̄ nō est bonitas creata. Sed b̄ posito nō eēt aliqua rō quare aliqua noīa diceren tur de deo. ⁊ aliq̄ nō. q̄ possum dicere q̄ deus est bonus. q̄ p̄ncipiū bonitatis create. vel ex cellētioꝝ ea. ver q̄ nō est ea. ita dicā q̄ de⁹ ē an gelus. q̄ est p̄ncipiū angeli vel excellētioꝝ an gelo. vel q̄ nō est angelus. ⁊ eodē mō ō asino.

Prēterea qđ dicit q̄ nomē significās deuz nō exp̄mit diuinā eētiā ſm q̄ est. Cōtra hoc ar guo ex dictis suis. postea dicit q̄ noīa signifi cant deū ſm q̄ intellect⁹ nr̄ cognoscit ipsum. intellectus aūt nr̄ cū cognoscat deū ex creatu ris sic cognoscit ſm q̄ creature ipm repr̄sentant Ex illo arguo sic. illud p̄ nomē exp̄mit ſm istū quod p̄ creaturā repr̄sentat. sed p̄ creaturā repr̄ sentatur diuina eētia. vt est hec diuina essentia q̄ eētia diuina sic p̄ nomen exp̄mit. Sed ad illud videt rīdere ibidē q̄ creatura impfecte deum repr̄sentat. ⁊ q̄ nō repr̄sentat oēz rōez in deo. nec rōem absolutā dine essentie ſm ipam pfe ctionem nature in diuina essentia pfectōnal̄ⁱ contentā. Sed illud nihil valet. tum quia nō sequit repr̄sentat diuinā essentiā impfecte. ergo nō repr̄sentat diuinā eētiā distincte. sicut nō se quit. aliq̄s cognoscit aliq̄d simpler impfecte. g̃ nō videt istud distincte. sicut alibi oñsuz est. Et huius rō est. q̄ cog̃scere vel repr̄sentare aliq̄d distincte nō ē aliud q̄ cog̃scere vl̄ repr̄sentare qđli bet intrinsecū illi. Tū q̄ ois rō q̄ est realis in diuina essentia est illa vnica essentia absolute vel p̄sona vel relatio. ⁊ ita impossibile ē aliq̄d assimilari vel repr̄sentare aliquā rōnem exr̄tem in deo nisi assimilet vel repr̄tet diuinā eētiā ſm q̄ est. vel p̄sonā vel relationē. Et si dicas sicut dicit alibi q̄ in deo est inuenire distincrō nē rōnum. q̄ realr ⁊ vere in ipo sunt que quidē sunt vnū re. ⁊ differūt rōne. et ideo potest vna rō repr̄tari alia nō repr̄tata. Istud nō valet. q̄ supra ostensuz est q̄ illud p̄ncipiū illius est manifeste falsum. scz q̄ aliqua p̄r esse vnū re aliter ⁊ differre rōne. Prēterea qđ postea di cit q̄ b̄ nomē homo exp̄mit sua significatione essentiā bois ſm q̄ est, significat eīm eius diffi nitionem declarantē essentiā eius. Istud non est verum. q̄ hoc nomē homo significat primo essentiam bois et nō diffinitionē. ſ hoc nomē homo et diffinitio hominis idem significant.

Secōo

et neutrū est significatiuū alterius. Ideo ali ter ad istum articulū dico q̄ viatoꝝ potest im ponere nomē ad distincte significandū deū vl̄ diuinaz essentiā. Hoc patet. q̄ quicūq; potest vere intelligere aliq̄d eē distinctū ab alio. po test instituere nomē ad illud distincte signifi candū. sed viatoꝝ pōt vere intelligere et scire deum eē distinctū ab omni alio g̃ ⁊c. Prēterea si viatoꝝ nō posset instituere nomē ad distincte significandū diuinā essentiā. hoc nō esset nisi q̄ nō potest deū distincte intelligere. Sed b̄ nō obstat q̄ vor aliqua potest aliquid distincte significare quod nunq̄ fuit distincte intelle ctum. patet de hac voce homo. que distincte significat hoiem futurū etiā sine noua impositione. Si dicat q̄ nō p̄cise significat illum hominē. hoc nō obstat. q̄ distincte significat ipm et oīs alios. Preterea sicut tactū est in arguēdo ad oppositū. illud p̄ nomen distincte significat quod p̄cise significat ⁊ nihil aliud si gnificat nec ꝑ ipm cōnotat. sed hoc est possi bile viatoꝝ. q̄ potest imponere a ad significā dū diuinā essentiā. ⁊ nihil aliud nec aliq̄d aliō ꝓnotādo. sicut hoc nomē deitas nō connotat aliq̄d in creaturis. Prēterea potest aliq̄s im ponere hoc nomen a ad significandū quodcū q̄ animal quod occurrit sibi cras hoc facto di stincte significat illud animal. et significabit apud oīs volētes vti voce sicut imposita est q̄tuncūq; illud imponēs nō distincte intelli gat. nec forte distincte intelliget quando sibi occurret. Dico ergo q̄ aliquod nomē distincte aliq̄d significare potest itelligi. vno modo q̄ nō significet aliq̄d aliud nec cōnotet. nec det intelligere ex vi institutionis aliquid aliud. ⁊ isto modo potest deus distincte significari q̄ tūcūq; deus nō sic ꝛcipiat̄ a nobis. Secō mō potest aliquid intelligi significare aliquid di stincte. q̄ significat illud ⁊ nō aliud siue cōno tet aliud siue nō. ⁊ sic silr pōt distincte signifi cari. Tertio modo pōt intelligi aliq̄d distincte significari qñ ex vi institutōis ⁊ cōi vsu vtētiū nihil aliud ad ꝑlationē vocis occurrit rea liter. ⁊ sic nō potest aliqua vox distincte deus significare viatoꝝ. quia ꝑlata quacūq; voce si gnificatiua intelligēti significationē voc̄ aliquid aliud occurrit scz conceptus cōis deo et aliis. Sz isto mō nō itelligit̄ questio ꝓposita

Instatur p̄mo Si dicat q̄ nomē nō exp̄mit rē nisi intelligen ti. g̃ sicut res intelligit̄ ita ꝑ vocē exp̄mit. sed res que deus est non distincte intelligitur. er go ⁊c Prēterea omne quod alicui⁹ significa tur sub eadem ratione intelligi potest ab eo dem. ergo si vox potest deum sub ratione dei tatis significare viatoꝝ. viatoꝝ poterit deum

Secōo

Universidad de Deusto
Biblioteca

R Rñdet ꝑmo

distincte intelligere ⁊ sub ꝓpria rone deitatis
ꝑsis est falsum. Assumptū ꝓbaf. q⁹ sub eadem
rone potest aliq̄d diligi qua significaf. ḡ sub
eade rone intelligi. ꝓna tenet. q⁹ nihil est ama
tum nisi cognitū. ḡ nihil est distincte amatuz
nisi distincte cognitū. ꝫ deus nō potest distin
cte cognosci. ḡ nec distincte diligi. ergo nec di
stincte significari. Ad ꝑmū istoz ꝛcedo q⁹ no
mē nō exꝑmit rem nisi intelligēti. ⁊ ideo intel
ligēti distincte exꝑmit rem. q̄uis intellect⁹ nō
eam distincte intelligat. q⁹ exꝑmere rē distin
cte intelligēti nō est nisi vocē apud intelligē
tem significare talē rem ⁊ nō aliā. ⁊ q⁹ intelli
gens hoc cognoscat. B autē est possibile. q̄uis
intelligēs nō distincte illā rem intelligat. sic
ꝑz. aliqs videſ solē nō distincte videt nec in
telligit solē. q⁹ nō videt distincte quicq̄d ē ipi
us solis. ⁊ tm̄ ista vox sol apd eū distincte signi
ficat solē. q⁹ significat sibi illā rem quā videt
ꝛfuse. ita est de noie significāte alicui diuinaz
essentiā quā tm̄ nō intelligit in se. q⁹ nō intelli
git eā in se sine ꝛceptu medio. Ad scām con
cedo q⁹ aliq̄d pōt ita distincte amari sic signi
ficari. ⁊ ideo cōcedo q⁹ aliquid pōt distinctius
amari q̄ cognosci. q⁹ distincte amo deū ⁊ appe
to beatitudinē particularē q̄ mihi dabiť. ⁊ tm̄
illā nō ita distincte intelligo. sed tm̄ in quodā
ꝛceptu. Et q̄n dr q⁹ nihil est amatū nisi cogni
tum ꝛcedo. sed ex B nō sequiť. q⁹ nihil est distin
cte amatū nisi distincte cognitū. q⁹ aliq̄d pōt
distinctius amari q̄ cognosci. Unde sicut res
nō pōt intelligi nisi intelligaf cōceptus. et tm̄
pōt eadē res appeti vel diligi. q̄uis nō appe
tatur vel diligaf ꝛceptus. ita pōt res distincte
diligi. q̄uis nō distincte intelligaf. Per ꝑdi
cta ꝑz ad argumenta principalia.

Z Secundo

Argu. ꝑn. patet

Distinct. xxiij. Questio vnica.

Distin. XXIII
B
Questio I

Circa distinctionem. xxiij. quero.

Argui⁹ ꝑmo

C Utruz hoc nomē ꝑsona sit nomen ꝑme intētiois an scde. Et sit nomen scde intentionis videť. q⁹ in diffinitōe eius cadit intentio scda. q⁹ indiuiduū cadit in eius diffinitione. ⁊ indiuiduū ē nomē scde intētois. ḡ ⁊c.

Scdo

Tertio

Preterea si nō eēt nomē scde intētionis cū dicaf de pluribus. necessario eēt terminus vlis. ꝑsis est falsum.

In oppositum

Preterea si eēt nomen ꝑme intētionis tūc esset synonimū cū natura intellectuali ⁊ completa. ⁊ ꝑ ꝑsis vnū nō diffiniret reliquū. ꝑsis est falsum. Ad oppositū ꝙ qd respondeť ad questionē factā ꝑ quid de re nō est terminus secūde intētionis. sed hoc nomē ꝑsona est bmōi fm btīm Augustinū. q⁹ si quera tur de ꝑsonis diuinis. qd tres sunt. respondeť q⁹ sunt tres ꝑsone. ḡ ꝑsona nō est nomen scde intētiois.

B Opinio ꝑma

Ad questionē dr q⁹ ꝑsona est nomē scde intētionis. q⁹ importat ꝑncipalr intētionem scdam. q⁹ sicut indiuiduū in omni substātia. ita suppositū in natura substātiali. et ꝑsona in natura intellectuali. sed indiuiduū ⁊ suppositum dicūt tm̄ rem scde intētionis. ergo et ꝑsona tm̄ dicit rem scde intētionis.

Arguiť ꝓ opi.

Contra istam opinionē arguo. q̄ncūq; aliq̄d nomē nō significat aliq̄d ꝑ modū possibilis. ⁊ significatum suū competit rei nō ꝑ operationē intellect⁹ illud est nomē ꝑme intētionis. sed tale est hoc nomē ꝑsona. q⁹ circūscripto omni ope intellectus pater est ꝑsona. q⁹ nō est ꝑsona ꝑ operationem intellectus. ḡ ꝑsona est nomē ꝑme intentionis. Si dicaf q⁹ fm istā rōem spēs eēt nomen ꝑme intētionis. q⁹ circūscripto omni ope intellectus. si sortes et plato eēnt in rerū natura. adhuc eēnt eiusdē spēi. sicut eēnt due ꝑsōe. ḡ spēs ita est nomē ꝑme intētionis sicut ꝑsona. Hoc nō valet. q⁹ sortes ⁊ plato nō dicunť eiusdem spēi nisi q⁹ ab eis pōt abstrahi vnus conceptus cōis. ⁊ ideo si hec tūc sit cōcedēda. species significabit ꝑ modū possibilis. vel B totū eiusdē spēi. sed sic nō est de ꝑsona. nō em̄ dr ꝑ ꝑsona. q⁹ pōt formari circa eū talis vel talis intentio. sed q⁹ est talis ⁊ nō alia. Preꝛea indiuiduū suppositū singulare ⁊ hmōi fūr ꝑme intentionis noia. ḡ sikr ꝑsona est nomē ꝑme intētionis. ꝑna ꝑz ꝑ positionē istius. ⁊ aīs ꝓbo de hoc noie singulare. q⁹ singulare idē est q̄ vnū numero. immo vnū numero ⁊ singulare videē esse nomina synonima. sed vnū numero est nomen ꝑme intentionis. q⁹ vnū est nomē ꝑme intentois ⁊ eadē rōne indiuiduū suppositum et hmōi sunt noia ꝑme intētionis. Ideo dico

C Ad ꝓmum

questionē q⁹ ꝑsona est nome ꝑme intentionis Circa q̄ ꝑmo videndū est q̄d sit ꝑsona et quo modo distinguaf a supposito. secūdo q̄d sit intentio scda et prima.

Circa ꝑmum dico q⁹ suppositū nō habet quid rei. sed tm̄ quid nois Diffinitio aūt exꝑimēs quid nois potest esse illa. Suppositū est ens completū nō constitutens aliquod ens vnum. nō natum alteri inhere re. nec ab aliquo alio sustentatū. Per ꝑmaz particulam excludiť quelibet entitas partialis siue actualiter componat siue non. quia nihil quod potest esse pars est ens completum. sed tantum ens partiale. et ita excluditur anima separata et quelibet forma substantialis ⁊ etiam materia. Per secundā particulam excluditur diuina essentia. quia q̄uis sit ens completum. tamen constituit vnum ens. scilz patrem et filium et spiritū sanctum. Et ꝓpter

E Rñsio huc duo declarat

idē excludiť q̄libet relatio ⁊ vnū constitutum
ex essentia ⁊ spiratōe actiua. ꝑ tertiā partiłaz
excludiť quodlibet accns. q⁹ quodlibet accns
siue inhereat siue nō natum est inherere. Per
quartā particulā excludiť natura assumpta a
ꝟbo. q⁹ illa est a ꝟbo sustētata. Diffinitio autē
exꝑmēs q̄d nois ꝑsone pōt eē ista. Persona ē
suppositū intellectuale. Et differūt ista sic superius ⁊ inferius. Et pōt dici q⁹ ista descriptō
ꝑsone est eadē tā cum diffinitōe Boetij q̄ Richardi. q⁹ Boetius sic describit ꝑsonā. Persona est rōnalis nature indiuidua sba volens in
relligere ꝑ indiuiduā sbam suppositū substantiale. et ꝑ rōnalē naturā intellectualē. ⁊ iō nō
intellexit ꝑ indiuiduā sbam. tm̄ sbam exīstem
in ꝑdicamēto. sed oēm sbam completā nō naturam ꝓstituere aliq̄ vnū ens. Per rōnalē creaturā intelligēs naturā intellectualē. Diffinitio aūt richardi est ista q⁹ ꝑsona est intellectualis nature incōicabilis exīstia intelligēs per
incōicabilē exīstiam oīe illud quod nō cōmunicatur alteri nec sicut pars. nec sicut ꝓstituti
uū. nec sicut accns. nec sicut sustentatū. et ita
ꝑ incōicabilē exīstiā intelligiť suppositū. ⁊ iō
addēdo sibi q⁹ est i tellectualis nature vult habere q⁹ natura est suppositū intellectuale. Ex
quo ꝑz q⁹ opinio aliorū nō est cōueniens q̄n dicūt q⁹ ꝑsona vltra naturā vł entitatē positiuā
nihil dicit nisi duplicē negationē dupliđ cōicabilitaf. q⁹ vt dicūt cōicabile dr dupliť. Uno
mō dr cōicabile plurib⁹ q̄d ē idē cuilibet eoz.
ita q⁹ quodlibet sit ipm. sicut vł dr cōicari suis inferioribus. Alio mō cōicaf aliquid vt forma qua aliq̄d est. sed nō est ipm. vt aia cōicaf
corpori. ⁊ vtroq; modo deitas est cōicabilis. ⁊
neutro mō est ꝑsona cōicabilis. Et duplex est
incōicabilitas q̄ ꝑtinet ad rōem ꝑsone. ꝓpter
quod aia separata ꝛz habeat ꝑmā incōicabilitatem. nō tm̄ est ꝑsona. q⁹ nō ꝛz scdam. Ex ista
opinione sequiť q⁹ materia eēt suppositū non
ꝑsona. q⁹ sibi ꝛpetit ista duplex incōicabilitas
q⁹ nec est cōicabilis vt vł. nec vt forma materie. Sikr sequereť q⁹ natura assumpta eēt ꝑsona. q⁹ neutro mō est cōicabilis. q⁹ nō potest eē
forma alicui⁹ nec est vnū vł cōe multis. Sikr
ꝑus oīsum est q⁹ nihil nisi sola diua eēntia est
cōicabilis ꝑ identitatē. q⁹ in oībus aliis coipso q⁹ aliq̄d cōicaf alteri. nō est ipm nec ecōuerso. et ita nō cōicaf sibi vt sit ipz. Sikr seqreť q⁹
ꝑmitas eēt suppositū vel ꝑsona formalr. quia
nec est cōicabiť vt vł nec vt forma. q⁹ fm istū
alibi. relatio nec est actus nec forma essentie.

Si dicaf. sicut dicit iste alibi q⁹ negatio duplicis dependēt̄ie est formale in rōne ꝑsone vł
suppositi. sez negatio dependēt̄ie actualis ⁊ ne

gatio dependēt̄ie aptitudinalis. ⁊ ideo q⁹ iste
negatōes nō competūt illis de q̄bus argutū ē
iō nō sunt ꝑsone. Nam aīe separe nō pōt ꝛpevere negatio dependēt̄ie aptitudinalis nec materie. nec nature assumpte ꝛperit negatio dependēt̄ie actualis. Istud nō sufficit. q⁹ ꝛcedit
q⁹ negatio duplicis incōicabilitaf pdicte nō
sufficit ad rōem ꝑsone. Sikr ex isto sequereť q⁹
eēntia diuina eēt ꝑsona. q⁹ sibi ꝛperit negatio
duplicis dependēt̄ie pdicte. q⁹ nec eēntia diua
dependet nec est nata dependere. ⁊ eodē mō potest argui de qualibet relatione in diuinis. iō
dico sicut ꝑus q⁹ ꝑsona est suppositus intellectuale. ⁊ suppositū est ens ꝓpletū ⁊c.

D Scōm ꝑn. Quid intētio ꝑma ⁊ q̄d secunda

Circa scōm dico q⁹ intentio ꝑma vocaf res realr existēs. Intētio aūt scda vocaf aliq̄d in aīa rei⁹
applicabile pdicale de noibus rerū q̄n nō būt
suppōnē ꝑsonalē sed simplicez. sicut fūr spēs.
genus. q̄ verificanť de istis termis homo. aīal
asinus lapis ⁊ hmōi. nō q̄n supponūt ꝑsonaliť
et ꝑ suis significatis. sed q̄n supponūt simplr
et a quolibet significato ꝑ talē terminuz vere
remouef. Utrū aūt talia sint realr ⁊ subiectie
in aīa. an obiectiue tm̄ nō refert ad ꝓpositum
nec B spectat determinare ad logicū. q̄ tm̄ ꝓncipalr distinctionē inter noia ꝑme ⁊ secūde intentionis bz ꝛsiderare. q⁹ logicus ꝑcise habet
dicere q⁹ in ista ꝓpone homo est spēs. subiectū
supponit ꝑ vno cōi ⁊ nō ꝑ aliquo significato
suo. Utrū aūt illud cōe sit reale vł nō sit reale.
nihil ad eū. sed ad metaꝑhisicū. Ex istis patet
q⁹ nomē scde intētionis est illud q̄d imponiť
ad significandū talia de noibus rerū pdicabilia q̄n supponūt simplr ⁊ nō ꝑ suis significat.
Ex quo ꝑz vlteri⁹ q⁹ nomē quod nō ex rōne institutōis ꝑ talib⁹ supponit ꝑ aliq̄bus aliis
nō est nomē scde intētionis ꝫ ꝑme. ⁊ iō talia
noia. suppositū. indiuiduuz. singulare. ꝑsona.
cū q̄tum est ex rōne institutōis sp supponūt ꝑ
rebus. nec pñt ꝑ aliis supponere q̄tum est ex
rōne institutōis. ꝛz aliq̄n rōne alicui⁹ adiuncti
ꝓpter quod adiūctū tota ꝓpō ē diffinguēda
penes tertiū modū eq̄uocationis. sequiť q⁹ talia noia sunt noia ꝑme intētionis ⁊ nō secūde.
Assumptum patet. quia in talibus ꝓpōnibus
oīe suppositū est res oīe singulare est substātia vel accns. ois ꝑsona est natura intellectualis. ⁊ in talibus vere est suppō ꝑ rebus. q⁹ ista
ois ꝑsona est natura intellectualis nō verificaf nisi ꝑ rebus. ⁊ nō ꝑ q̄buscūq; aliis. sed ista
ois spēs pdicaf de pluribus dīntibus numero.
nō verificaf ꝑ aliqua re tali. sed ꝓcise ꝑ aliquo cōi predicabili de termino significāte rem
q̄n supponit nō ꝑ rebus sed ꝑ se. Per predicta patet ad rōez ꝑme opinionis q⁹ assumptū

E Ad ꝑmā ꝑme o.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Obijcitur primo

est falsum q̄ indiuiduū et suppositū dicūt tm̄ rem scđe intētionis. imo stat q̄ sunt noia p̄me intētionis. qz qm̄ supponūt plonalr. supponūt tm̄ p rebus. 7 verificant de noibus rerū qm̄ illa noia supponūt p suis significatis 7 nō p sesīpis. nec p aliis a suis significatis. Unde ista nō est vera. homo est singularis nisi p re et nō p aliqua intētione scđa. Sed ꝫ pdicta pōt obijci p̄mo. qz sequeret q̄ plona nō eēt vnuz p se vnū cū positiuo. Preĉea nullū nomē p̄me intētionis est cōe omni enti nisi ens vel synonimū enti vel passio entis. sed vnū vel singla re nō est aliq̄d hmōi. g̃ nō est nomē p̄me intentionis. 7 p ꝫsequēs nec suppositū nec persona

Secundo

Tertio

Quarto

Quinto

Rūdet ad p̄mū

Pterea sicut spēs ad genus. ita singulare ad spēm. g̃ sicut intētio spēi est inferi9 ad intētionem generi. ita indiuiduū vel singulare erit intētio inferior ad intētionē spēi. Preterea illud nomē in cui9 diffinitiōe ponit intētio scđa est nomē scđe intētionis. ꝫ in diffinitiōe indiuidui ponit intētio scđa. qz sic diffinit. indiuiduū est quod de vno solo p̄dicat. 7 p̄dicari est intētio scđa. g̃ 7c. Preterea ꝫ dicta possūt p̄dicari vere cōpetit rei. qz res vere predicat. g̃ nō sequitur tale nomē verificat de re. ergo ē nomē scđe intētionis. Preterea albū nigrū et hmōi sunt tm̄ini accītales. i. accītium. 7 tm̄ supponūt p ipīs substātijs. g̃ eadez rōne q̄uis suppositū plona 7 hmōi supponūt p rebus poterunt eē termini scđe intētionis. Ad p̄muz istoz dico q̄ plona est vnū p se. sicut albū p se est homo. Verūtm̄ diffinitio exp̄mens q̄d nois ipius plone nō significat p̄cise aliquod per se vnū. qz p̄ter naturā intellectualez ponunt ibi negatiōes que nō significāt aliqua faciētia p se vnū cū natura intelligibili. 7 ideo nō ē diffinitio exp̄mēs q̄d rei. sed tm̄ quid nois. Ex isto sequit q̄ diffinitio exp̄mēs q̄d nois plone. nō est exp̄mens aliq̄d p se vnū in quocūq̄ genere

Rūdet ad p̄mū

Ad scđm

Ad scđm dico q̄ vnū. singulare 7 hmōi sunt passiones entis. qz sunt de ente p̄dicabilia tm̄ scđo mō dicēdi p se. sed suppositū vel potens esse suppositū est passio sbe. qz ois substantia vel est suppositū vel pōt eē suppositū. 7 b̄ put substātia p̄cise supponit. p illis q̄ sunt per se in genere substātie. Sed plona est passio illi9 q̄d est suppositū. 7 natura intelligibilis ita q̄ ista aliqua res est plona si sit p se aliquo mō dicendi p se. erit p se scđo mō dicēdi p se 7 nō primo modo. qz nunq̄ aliq̄d negatiuū. nec aliq̄d i cuius diffinitiōe exp̄mēte q̄d nois ponit aliquid negatiuū p̄dicat p se p̄mo modo de aliquo p̄cise importāte rē sine tali negatōe. sed vel p̄dicabit p accidēs vel scđo modo dicendi per se

Sed est aduertendū q̄ nolo dicere q̄ illd̄ q̄d ē suppositū vel plona predicat sic scđo mō dicēdi p se. sed q̄ isti termini q̄ sunt voces vel conceptus predicant p se scđo mō. Ad tertiū dico q̄ non est omnino simile. q̄ sicut se bz spēs ad genus. ita se bz singulare ad spēm. q̄a illud quod est singulare est vna res extra aiam. sed illud quod est spēs vel genus nō potest eē res extra aiam. q̄uis fm vnā opinionē de cōceptu possit esse subiectiue res ens in aia seu intellectu. q̄tum ad hoc est sile q̄ de quocūq̄ p̄dicat illud q̄d est spēs q̄n stat p reb9 de eodē p̄dicat illud quod est singulare et nō ecōuerso. sicut ē de illo q̄d est spēs respectu illius q̄d est genus Si dicat si vnū oppositoz sit nomē scđe intētionis. reliquū est nomē scđe intētionis. ꝫ vle et singulare sunt opposita 7 vle est nomen scūde intētionis. g̃ et singulare. Dico q̄ assūptuz de q̄buscūq̄ oppositis nō est verum. q̄uis esset verū de oppositis ꝫ̄ijs. a quoz vno possit aliquid transmutari ad reliquū. si talia possūt eē quoz vnū esset intētio scđa. Ad quartū dico q̄ in diffinitiōe exp̄mente q̄d nois indiuiduī n ponit aliqua scđa intētio. Vl̄m ista descr'ptio indiuiduū est q̄d predicat de vno solo. nō exp̄mit quid nois. sed diffinitio sua exp̄mēs quid nois debet esse ista. indiuiduū est ens cōpletū et nō aliud vel aliqua hmōi. Preĉea dato q̄ eēt eius diffinitio exp̄mens quid nois posset dici q̄ nō sequit. intētio scđa ponit in ci9 diffinitiōne. g̃ nō est nomē scđe intētionis. sicut nō sequit nomē aliq̄d p̄me intētionis ponit i diffinitione spēi. g̃ spēs est nomē p̄me intētionis Unde bec est dōa inter noia p̄me intētionis 7 scđe. qz nomina p̄me intētionis sunt illa q̄ qm̄ supponūr plonaliter p̄cise stāt p rebus nō in q̄tum p̄dicabilia de alijs. Noia scđe intētionis stant p aliq̄bus p̄dicabilibus de rebus. sicut qm̄ dico ois homo currit homo stat p̄cise p rebus. nō in q̄tum ille res sunt de q̄buscūq̄ p̄dicabiles. sed qm̄ dico q̄ ois spēs p̄dicat de pluribus differētib9 numero. subiectū stat pro aliq̄bus in q̄tuz sunt p̄dicabilia de alijs. Ad q̄ntum dico q̄ p̄dicari pōt dici intētio scđa q̄uis ꝫperat vere rei. qz nō tm̄ ꝫperit rei. ꝫ etiaz intētioni scđe. 7 qz nō pōt ꝫperire rei nisi per opationē intellectus. vel pōt dici q̄ est vnum cōe p predicationē nō p se p̄mo modo: rei 7 intentionibus in aia. 7 ita eq̄lēter est nomē rā p̄me intētionis q̄ scđe. Ad vltimū dico q̄ album 7 nigrū 7 hmōi dicunt termini accidētales. qz q̄uis supponāt. p subiectis. tm̄ p̄ncipaliter importāt accidētia. nō sic aūt est de illis terminis singulare. suppositū. plona et hmōi.

Ad tertiū

Ad quartū

Ad quintū

Ad sextum.

Sed boc videt esse contra p̄dicta. quia p̄us

dictū est q̄ termini ex rōne institutōnis semp supponūt. p suis significatis. g̃ p̄ncipalr supponūt. p illis q̄ p̄ncipalr significāt. g̃ cū tales termini p̄ncipalr significāt ipas formas p̄ncipalr supponūt. p ipīs formis. Dico q̄ nō est magna cura q̄d dicat de p̄ncipali significato taliū terminoz. qz quicq̄d dicat de eis. tamen dico q̄ semp rōne institutōis supponūt. p ipīs substātijs q̄ sunt significata ipoz. q̄uis forte ipe forme sunt p̄ncipaliora significata. Et q̄d dictū est p̄us debet intelligi q̄n termin9 nō bz duo significata. vnū p̄ncipale 7 aliud ꝫsignoratum vel datū intelligi. Ad p̄mū p̄ncipale pz q̄ indiuiduū nō est nomē scđe intētionis. sed p̄me. Ad scđm patebit dist. xxv. quō aliquod vle p̄dicat de deo 7 aliq̄d nō. qz tale vle quod vlr p̄dicat de plurib9 q̄ possunt eē vna res nō est inconueniens p̄dicari de dīis plonis. Ad tertiū dico q̄ nō sequit q̄uis sit nomen p̄me intētōis q̄ sit synonimū cū natura itellectualis cplera. qz in eius diffinitiōe exp̄mēte q̄d nominis ponit aliq̄d negatiuū. vel diffinitū per tale negatiuū quod nō ponit in diffinitiōe nature itellectual'. Dist. xxiii. Questio p̄ma.

Ad primū p̄n.

Ad scđm

Ad tertiū

Distin. XXIII
Questio I

Ergnit p̄mo

Circa distictionē. xxiii. quero. Utrū vnitas qua deus dr vn9 sit aliq̄d additū deo. Et sic. qz passio entis equalr bz ad vnitatē 7 diuersitatē ad oēm ens cui9

c

est passio. sed vnitas creature dicit aliq̄d additum ipi creature. g̃ 7 vnitas dei dicit aliq̄d additum deo assumptū pt3. qz qn̄ aliq̄d potest eē sine alio. et cū illo illud aliud est aliq̄d sibi additu3. sed ista substātia pōt esse vna 7 post nō esse vna. g̃ vnitas est aliq̄d sibi additu3. Preterea illud q̄d p̄dicat de alio scđo mō dicendi p se significat aliq̄d sibi additū. sed esse vnum p̄dicat scđo mō dicēdi p se de deo. g̃ 7c. Preterea qn̄ aliq̄d p̄dicabile de aliquo nō significat aliq̄d additū. addito vni alteri erit nugatio. 7 p ꝫ̄ns hic esset nugatio vnus deus q̄d est manifeste falsum. Ad oppositū si vnitas eēt aliq̄d additū deo. aut esset aliquid absolutuz. aut aliqua relatio addita. sed manifestū est q̄ nec est absolutū nec relatio addita. g̃ 7c. Ad questionē dr q̄ vnitas nō dicit aliquid positiuum additu3 deo. sed tm̄ dicit negationē diuisionis. Ad cuius euidentiā dr q̄ vnū vno mō cōuertit cum ente. et alio modo est p̄ncipium numeri. Primo modo vnū nihil positiuū dicit additum rei. qz illa p̄uat diuisionē que est per oppositionē formalē que nullā q̄titatē concernit. sed multitudo consequēs diuisionē fm

Scđo

Tertio

In oppositum

Ad oppositum

Opinio p̄ma

quantitatē 7 vnitas eā p̄uās sunt in genere q̄titatis. 7 iō illud vnuz aliq̄d accītale addit sup illud de quo dicit: q̄d baber rōem mēsure. alias nūerus ex vnitate ꝫstitutus nō esset aliq̄d accidēs nec alicui9 generis spēs. Ista opinio in multis deficit. Primo i hoc q̄d dicit q̄ vnū q̄d conuertit cū ente p̄uat diuisionē formalē. ita q̄ multitudo opposita nō est nisi per oppositionē formalē. q̄a due aie separate nullā babēt oppositionē formalē. 7 tm̄ sunt simpliciter multe. Scđo deficit q̄ ponit q̄ vnuz q̄d cōuertitur cū ente nō dicit aliq̄d positiuū additū. et tm̄ vnuz in genere q̄titatis dicit aliq̄d positiuū additū. Primo qz qn̄ aliqua duo sunt cōuertibilia 7 sic se babēt adinuicē q̄ neutrū addit aliq̄d sup aliud. tūc quecūq̄ ꝫtenta sub illis cōuertibilib9 sic se babēt adinuicē q̄ neutrū addit aliq̄d sup reliquū. ergo sicut entitas ens. 7 vnū cōiter se babēt q̄ vnū nō significat aliq̄d additū enti. ita quātitas cōtinua 7 vnū cōuertibile cū ea q̄d est p̄ncipiū nūeri p ipīm. sic se babebūt q̄ vnū sic dictū non dicet aliq̄d positiuū additū quātitati cōtinue. Si dicat q̄ ꝫter vnitatē que est p̄ncipiū numeri babz quātitas cōtinua aliā vnitatē sibi equalē que nihil addit quātitati cōtinue. 7 q̄ illa p se cōtinet sub vno cōuertibili cū ente 7 nō vnitas que est p̄ncipiū nūeri. Cōtra ex isto sequetur q̄ eiusdē rei essent due vnitates q̄d videt i possibile. Preĉea. fm istū vnuz q̄d est p̄ncipiū nūeri aliq̄d addit accītale. qz bz rōem mēsure. g̃ q̄libz vnitas q̄titatis eq̄liter est p̄ncipiū nūeri. Preterea. si vnitas q̄ est p̄ncipiū nūeri aliq̄d adderet positiuū. aut illud positiuuz additū esset aliquod absolutū aut relatio. Nō absolutū. qz si sic vel sba vel q̄titas vel q̄litas. ꝫ inductiue pt3 q̄ nihil taliū est additū. nec aliq̄d respectiuū. qz q̄ro de fundamento 7 termio: 7 cū nō possit ide eē fundamētū 7 terminus respectus realis. 7 ipa quātitas est fundamētū. op3 q̄ aliq̄d aliud sit terminus illi9 respectus. 7 manifestū est q̄ nihil aliud pōt dari qz quocunq̄ dato illo destructo poterit remanere ista q̄titas cōtinua. 7 p ꝫ̄ns erit vna sine tali termino. Preĉea. si ideo vnū q̄d est conuertibile cū ente nō addit aliq̄d positiuū. qz soluz p̄uat diuisionē eadē rōe vnū q̄d est p̄ncipiuz nūeri nō adder aliq̄d positiuū. qz solū p̄uat diuisionē. Vnū q̄d ē p̄ncipiū nūeri solū p̄uet diuisionē fm p̄ncipia istius pt3. qz posita q̄titate cū indiuisione omi alio circūscripto: ipsa simplr est vna. g̃ posita q̄titate nullo alio addito nisi sola indiuisione. ita q̄ nō sit actualiter diuisa simplr ponet vnitas. g̃ vnū q̄d est p̄nci

Universidad de Deusto
Biblioteca

D Rñdeo auc. q̃d facit Primū

p̃ium numeri nihil addit sup q̃tratez quę est vna, nisi solū p̃uationę diuisionis. Jdeo alit dico ad questionē. Et p̃mo p̃mittā aliquas distinctiones. Scđo elicią aliquas conclusiões mihi certas. Tertio relinquā aliquas magis dubias alijs vel alias discutiēdas. Quarto dicam ad formā questionis. Quinto mouebo dubia ꝛ soluā. Circa p̃mū dico q̃ vnū đ: de mlt̄. Aliquod em̄ est vnū quod nullā multitudinē realē partiū realr distinctarū includit. sic angelus est vnus. ꝛ aia intellectiua est vna. Aliquod etiā est vnū quod multitudinē partium realē includit ꝛ illud subdistinguit qz quoddā includit multitudinē partiū eiusdē rationis. ꝛ aliquod includit multitudinē partiū alterius rōnis. Exemplū p̃mi de q̃to q̃titate molis et de forma augmētabili p additionē partis ad parte de quo dictū est supra. Exemplū scđi de substātia ꝓposita. Alia distinctio q̃ aliquod vnū est ꝓprie ꝛ stricte. sicut illa de q̃b⁹ dictuz est. Aliq̃d est vnū impropie ꝛ large. sic regnuz đ: vnū vel popl⁹ vnus vel mūdus vnus. ꝛ est tale vnū quod nō p̃t p̃dicari nisi de multē de quibus sic sumptis null⁹ cōceptus p se in gñe. nec aliq̃s sibi sibi. q̃ scz significet aliq̃s res nō connotādo aliq̃d p̃t vere p̃dicari sicut popl⁹ nec est homo nec est aial nec substātia. nec ēs f̄m q̃ ens est cōe vniuocū in quid omni enti đ quo dictū est p̃us. Ūn̄ h̄ est vera nullū animal est populus. qz q̃libet singularis est vera. et p ꝓ̄s h̄ est vera, populus nō est aial. ꝛ ita de oibus ꝓ̄silibus. Alijs etiā modis p̃t dici vnum isti⁹modi sufficiūt ad ꝓpositū meū. Tertia distinctio est q̃ accīs multiplr accipiē. vno mō stricte p aliquo realī aliq̃d aliud formalr informātē, sicut albedo đ: accīs parietis quę formalr informat cū quo nō facit vnū p se. Alio modo đ: accīs multū importe p aliquo p̃dicabili qđ ꝓtingēter de aliq̃ re ipa nō corrupta p̃dicatur et isto mō p̃t dici q̃ creare accidit deo ex tpe qz scz creaz est vnū p̃dicabile qđ de deo p̃dicatur cōtingēter deo nō corrupto. Circa scđm p̃ma ꝓclusio erit ista q̃ hoc nomē vnū vel vnitas p̃dicabile de aliq̃ re simplici p carentiam quarūcūq; partiū realr distinctarū nō importat aliq̃d reale additū illi nec absolutū nec respectiuum. Qz nō absolutū patet qz illud vel esz substātia vel qualitas. qz oīe absolutum simplex p carentiā quarūcūq; partiū est substātia vel accīs. sed illud absolutū nō potest cē substantia. manifestū est. nec p̃t cē q̃litas. Tum qz p potentiā diuinā talis substantia possz separari a tali q̃litate ipa substātia remanēte. ꝛ p ꝓ̄s remanē re vna sine tali qualitate. Tum qz q̃litas est vna sine aliq̃ tali q̃litate absoluta

E Secundū p̃n. Conclusio p̃ma

addita. g̃ mlt̄omagis ipa sba f̄m modū arguē di ꝓmētatoꝝ. iij. metba. nec illud additū poterit esse respect⁹ realis additus. qz ille nō posset esse sine termino. sed illa sba p̃t esse vna sine oīi alio termino. g̃. Dico ergo. q̃ res talis est vna sine oi alia re siue absoluta siue respectiua addita. Verūtn̄ hec nō est p̃dicatio p se p̃mo modo res est vna. f̄ tn̄ scđo mō si sit p se. ꝛ hoc qz hoc p̃dicabile significat illā rez ꝛ quālibet aliā de qua p̃dicat cōnotādo aliq̃d aliud ab ista. ita q̃ in diffinitiōe exp̄imēte q̃d nois ponet ens. et aliquid negatiuū. vt dicat q̃ est ens ꝛ nō entia. ꝛ si isto modo alij intelligāt q̃n dicūt q̃ vnū nō addit vltra id qđ est vnuz nisi negatione vel p̃uatione diuisionis vel multiplicitatis. ꝓcedo cū eis. Si tn̄ intelligat illa additio alibi fieri nisi in diffinitiōe exp̄imēte q̃d nois nō videtur mihi q̃ bene dicūt. qz dico q̃ talis res est vna nullo ymaginabili addito sibi. Si dicat q̃ negatio cōpetit sibi. g̃ aliq̃d addit sibi saltē negatio. Rñdeo. q̃ aliq̃d cōuenire alicui est duplicit. vel p realē inexistentiā vel cōuenientiā vel p̃dicationez. Primo modo nihil aliud importatū p vnū ꝓuenit isti rei. Scđo mō tale negatiuū p̃t cōpetere sibi nō per hoc q̃ aliq̃d sibi cōpetat a pte rei. imo p hoc q̃ aliq̃d sibi nō ꝓpetit a pte rei. sicut aliquis dicit cecus: nō ꝓpter hoc q̃ aliqua cecitas sibi cōpetat a pte rei. f̄ p hoc q̃ sibi nō cōpetit visus a pte rei. q̃ tn̄ sibi p̃t cōpetere. sic sortes dicit nō albus nō q̃ aliq̃d imaginabile a pte rei sibi cōueniat. f̄ qz sibi non conuenit albedo. ꝛ ita vl⁹ talia p̃dicabilia negatiua cōpetūt illis de quib⁹ p̃dicātur. nō qz aliq̃d ymaginabile a pte rei illis cōueniat. f̄ quia aliqua sibi nō competūt. Et tō dicit pb̄s ab eo q̃ res est vel nō est. est oratio vera vel falsa. et ita in ꝓposito q̃ a dicit vnū. nō qz aliquid sibi a pte rei cōueniat. sed q̃ a est a ꝛ ens. et non est b. nec c. nec aliud ens ab a. nec alia ēntia. Secūda cōclusio est q̃ vnuz nō est accidēs illi qđ est vnū per carētiā quarūcunq; ptiū: nec p̃mo mō: nec scđo mō accipiēdo accidēs q̃ nō sit accidēs. p̃mo mō ptz ex ꝓ̄ni cōclusione. Qz etiaz non sit accidēs. scđo mō ptz. qz ista duo repugnāt. h̄ res est demōstrata tali re simplici. et h̄ res nō est vna. Silr repugnātia est q̃ h̄ res p̃i mo sit ꝛ q̃ nō destruat aliquid postea vl⁹ mutet. ꝛ tn̄ hec res nō sit vna. g̃ sine oi destructiōe rei absolute nō p̃t illa duo ꝓificari etiā successiue. ꝛ iō vnū nō ē tale accidēs tali. Verūtn̄ si accipiat accidēs p̃to oi p̃dicabili nō p se p̃mo mō posset cōcedi esse accīs ꝓp̄ rōem p̃us dictā. Tertia cōclusio erit ista. q̃ vnū nō importat aliq̃d absolutū aduenies illi qđ est

F Scđa conclusio.

G Tertia conclusio.

vnū scđo modo. scz cū multitudine partiū realiter distinctarū. qz q̃n continuū diuidit⁹ vtraq; pars est vna. sed nullū ē absolutū ibi qđ p̃ius nō fuit. ergo nō est ibi aliquod absolutū nouum. ꝛ tn̄ quelibet partiū est de nouo vnum.

Preterea si sit aliquod absolutū. aut illud ē eiusdē rōnis cū illo q̃to vel q̃titate vel alterius rōnis si eiusdē rōnis. g̃ vna q̃titas de nouo addet alteri q̃titati quod ē incōueniēs. ꝛ ppt hoc nō magis dicet q̃titas p̃cedēs vna p quātitatē aduenientē q̃ ecōuerso. ex quo sunt eiusdem rōnis. Si aūt illud absolutū sit alterī⁹ rōnis ꝛ nō est alterius generis. qz nunq̃ đ: quātitas vna ꝓpter aduentū vnius quātitatis absolute. g̃ erit eiusdē gener⁹ saltē p reductionez ꝛ p ꝓ̄ns cū faciant vnū q̃ vnū sit materia ꝛ aliud forma. ꝛ p ꝓ̄ns neutrū est p se in genere. qđ ipemet negāt. Preterea omni alia forma destructa illa quātitate manēte erit vere vna. et p ꝓ̄ns nō est vna ꝓpter aduentū vnius forme absolute distincte realr. Quarta cōclusio est ista. q̃ vnū est accīs omni enti quod est vnū p multiplicationē partiū realr distinctarum et eiusdē rōnis. et hoc accipiēdo accidēs secūdo modo. qz demōstrata quacūq; re includēte mltas partes eiusdē rōnis. p̃t deus de potentia absoluta separe vnā illarū partiū ab alia nullam illarū destruēdo quo facto. p̃mo erit hec vera hec res est vna. ꝛ scđo econuerso h̄ falsa. immo hec erit va h̄ res nō est vna. g̃ vnū cōtingēter sic p̃dicat de tali ente quod ē vnū. Sic g̃ dico q̃ vnū nō est accīs tn̄ q̃to f̄ etiā omni habēti plures partes eiusdē rōnis. siue illō sit substātia siue qualitas siue q̃titas. Circa tertium dico. q̃ possent esse alique cōclusiones. Prima q̃ compositū ex partib⁹ alterī⁹ rōnis ē vnū accītalr modo expōsito. ita q̃ si vna pars separaret ab alia nihil absolutū eēt corruptū. nō plus q̃ q̃n aqua diuidit vel ignis. Alia cōclusio q̃ vnū addit respectū vnionis partium sup illa absoluta q̃ sunt ptes tot⁹. vl⁹ negat respectus distinctōis partiū. ꝛ tn̄ vnū nō importaret aliq̃d conueniēs illi qđ est vnū nisi mediante sua parte. ita tn̄ q̃ nō ē denoiatiue ab illo qđ cōuenit parti. sed ꝓpter illā denoiatōez partis ab aliquo denoiaret illud vnuz altera denoiatiōe. sicut totū đ: gñari ꝓpter vnionez partiū. ꝛ tn̄ totū nō vnit sicut vniunt partes. vel vnū importaret aliq̃d nō ꝓuenire parti qđ tn̄ si posset cōueniret. Jsta ꝛ alia reliquo discutienda. Ex p̃dictis rñdeo ad formā q̃stionis q̃ vnitas q̃ de⁹ đ: vn⁹. B est cui⁹ ꝓcretū p̃dicat de deo non est aliq̃d absolutū additū deo. nec etiā aliquod respectiuū. nec etiā vnitas ipoꝛtat aliq̃d tale additū deo. Hoc ꝑz. qz ꝓbatum

I Quarta cōclusio

H Primo auc. quod est quartū ꝑn.

est p̃ius q̃ nulla res simpler p carentiā oīm partiū est vna p aliq̃d sibi additū. f̄ p hoc q̃ ē ens ꝛ nō entia. f̄ de⁹ est simplicissim⁹. g̃ nō est vnū p aliq̃d reale sibi additū. f̄ p hoc q̃ est deus: et nō est aliud ens nec entia. Circa quintuz arriculuz dico. q̃ circa p̃dicta p̃t esse aliq̃ dubia.

K Quintus p̃incipale habet dubia

Primū. an vnū p̃dicet p se p̃mo vel scđo mō de oi illo de quo dicit. Et posset videri q̃ non. qz dictū est q̃ vnū est illud qđ est ens ꝛ nō entia. f̄ hō est p se p̃mo modo. qđ licz nō est entia f̄ hec est p se p̃mo modo. homo nō est asin⁹. f̄m linco. i. poste. Scđm dubiū. an vnuz differat aliquo modo ab ente. ꝛ hoc ꝓpter dictū phi. ꝛ cōmē. qui dicit. iij. metba. q̃ vnū ꝛ ens dicūt eandē natūrā. Tertiū dubiū est de hoc qđ dictū est p̃ius q̃ vnū nō importat aliq̃d conueniēs alicui a pte rei. sicut nec negatio nec p̃uatio nec habit⁹. qz videt q̃ hoc sit falsum. qz circūscripto oīm intellectu vna res nō est alia. g̃ circūscripto oi intellectu negatio sibi cōuenit. Simlr circūscripto oi itellectu ex natura rei cuilibet rei alterū ꝺictoꝝ vere cōpetit. g̃ circūscripto oīm itellectu sortes vel est plato vel nō est plato. ꝛ p ꝓ̄ns sibi ꝓpetit negatio talis oi itellectu circūscripto. Ad p̃mū istoꝝ dico. De ista difficultate magis est difficultas vocalis q̃ realis. si em̄ aliq̃s dicat q̃ nulla ꝓpositio est p se p̃mo mō. nisi q̃n p se supius p̃dicat de inferiori. vel ps diffinitiōis de diffinito vel diffinitiōe. habet dicere q̃ nulla ꝓpositio negatiua est p se p̃mo mō. f̄ si sit p se erit p se scđo mō. ꝛ hoc qz p̃dicatū nō exp̄imit q̃dditatē nec p̃t q̃dditatis illi⁹ qđ ipoꝛtat p subiectū. Alij aūt qui dicūt q̃ ꝓpositio imediata negatiua est p se p̃imo modo. possent aliquo mō dicere q̃ hec esset p se p̃mo mō. de⁹ est vn⁹. et hoc qz nihil est exp̄ressiuz p̃dicatū: q̃n vere exp̄imit aliq̃d ipoꝛtatū p subiectū vel ꝺe negat aliquo mō imediate a deo. Sed q̃cquid sit de hoc nō est multū curandū. qz f̄m diuersos itellectus hui⁹ qđ dico p se p̃io mō esset dicendum q̃ ista de⁹ est vn⁹ est p se p̃mo mō vel scđo mō ꝛ codē mō de alijs de quib⁹ p̃dicat. Ad scđm dico. q̃ ista. vnū differt ab ente: vel vnū ꝛ ens differūt p̃t distingui. eo q̃ termini p̃nt supponere simplicit vel p̃sonalit. vl⁹ vn⁹ termin⁹ simplicit ꝛ alit⁹ p̃sonalit. Primo modo dico q̃ simplicit differūt nec sunt idē. q̃a tūc isti termini supponūt p̃io cōceptibus. ꝛ isti cōceptus siue sint tm̄ obiectiue in mēte siue subiectiue non sunt idē cōcept⁹. Scđo mō dico q̃ vnū nō differt ab ente nec simplr. nec f̄m q̃d. nec formaliter. nec quocūq; mō pl⁹ q̃ ens differt ab ente Et si querat de ista. vnū ꝛ ens differunt. Dico q̃ hec est simplr cōcedēda, sicut ista hō et aial

M Primū

N Ad scđm dubiuꝫ

Universidad de Deusto
Biblioteca

differūt p diuersis singularibus. ⁊ etiā ista bō
er homo differūt. ⁊ sīr illa est concedēda. vnū
er ens nō differūt. qa ille sunt due subcōtrarie
que p diuersis singularibus verificanť. Tertō
modo accipiēdo ens ⁊ vnū dico q dīnt. qz qn
dr q dicūt eandē naturā. Verū est q illi cōce-
ptus qui differūt dicūt eandē naturā. ß nō sūt
eadē natura. Vnde multū refert dicere. sūt ea
dem natura ⁊ dicūt eandē naturā. sicut ꝫ vox
ensis ⁊ hec vox gladius dicūt eandē naturam
et nō sunt eadē natura. Et si dr q fm pbm idē
est dicere. ens homo ⁊ vnus homo. g̃ ēs homo
et vnus homo sunt idē ⁊ nō solū importāt idē.
Rndeo q inrētio pbi est dicere q idē est dice-
re ens homo et vnus homo. qz nihil quod sit a
parte hois importať p vnū q̃n importeť p reli
quū. Et si dicať fm pbm vnū est passio entis.
Dico sicut ꝑus q ꝓpe accipiēdo passionē nun
q̃ est idēritas realis inter subiectū ⁊ passionē
nec est dē rōne passionis cōuenire realr illi cu
ius est passio. sed tn̄ de rōne ipius est p̄dicari
de subiecto. nō p se. sed p illo qđ importať per
subiectū connotādo cū hoc aliq̄d. Ad tertiū
dico sicut ꝑus q circūscripto omni intellectu
vna res nō est alia. nō qz negatio vel aliq̄d ta-
le vel quodcūq; aliud sibi cōueniat. sed qz vna
res sibi nō cōuenit. Si dicať q posita cōstā-
tia subiecti a negatiua ad affirmatiuā de p̄di
cato negato ē bona ꝯña. sicut bene sequiť. so-
rtes est asinus ⁊ sortes est. igiť sortes est nō asi
nus. g̃ sīr sequiť. homo nō est asinus ⁊ homo ē
ergo homo est nō asin⁹. ⁊ vltrius. g̃ ista nega
tio nō asin⁹ ꝯuenit homini. Ad istud dico q ta
lis ꝯña semp est bona. si sit intellect⁹ faciēs eā
⁊ eodē mō si sic intellectus sic arguēs. bō nō ē
asin⁹. ⁊ homo est. g̃ homo est nō asinus. vel sic
formās ꝓpōnē. tūc bōi ꝓpetit nō asin⁹. nō i re
sed pverā p̄dicatiōnē. queq̄dē p̄dicatio est ꝑa
nō qz bōi exīti aliq̄d ꝓpetit. sed qz aliq̄d pura
asinus sibi non cōpetit. Per ß ad illud quod
arguiť q circūscribēdo oēm intellectū ex na-
tura rei cuilibet cōpetit alterū ꝺictoꝝ. Di
co q ista ē simplr falsa. qz semp alterū ꝺictoꝝ
nulli rei ꝓpetit nisi p p̄dicatiōem q̃ nullo
mō pōt ee sine omni intellectu. sicut nec aliq̃
ꝓpo nisi forte in voce. sed ß nō est ad ꝓpositū
Et si dicať q circūscripto omni intellectu.
aut bō est asin⁹. aut bō est nō asin⁹. nō pōt dici
q sit asin⁹ circūscripto omni intellectu. g̃ bō ē
nō asin⁹. sed si bō est nō asin⁹. nō asin⁹ cōuenit
sibi. ⁊ p ꝯñs circūscripto omni intellectu non
asinus ꝓpetit homini. ⁊ p ꝯñs negatō. Respō
deo q circūscripto oi intellectu homo ē nō asi
nus. sed nō sequiť circūscripto omi intellectu
homo est nō asin⁹. g̃ circūscripto oi intellectu
nō asinus cōpetit bōi sicut nō sequiť fm vnū
doctorē circūscripto oēm intellectu. homo est
nō asinus. g̃ circūscripto oi intellectu. hec est
vera. homo est nō asin⁹. cū depēdeat ab intel-
lectu q hec sit vera. bō est nō asin⁹. ita licet nō
depēder ab intellectu q bō est nō asin⁹. tn̄ de-
pēdet ab intellectu q nō asin⁹ cōpetat bōi. qa
nō pōt sibi ꝓpetere nisi p p̄dicationē ⁊ nō rea
liter. Exemplū hui⁹ pt poni. posito q beri nul
la vox fuisset. ⁊ q homo fuisset alb⁹. hoc posito
hec ꝓpositio in voce vel ꝓlata. homo fuit be-
ri alb⁹ ē vera. ⁊ pferēdo vocē verū dico q bō
fuit beri alb⁹. et tn̄ hec ꝓpō ꝓlata. bō est alb⁹
nō fuit beri vera. qz beri nō fuit ꝓpositio ꝓla-
ta p ypothesim. ⁊ p ꝯñs nulla ꝓpō prolata fuit
beri vera. Similr si nullus intellect⁹ esset ad-
huc bō nō essꝫ lapis. ⁊ tn̄ hec nō esset vera. tūc
bō nō est lapis. qz nulla ꝓpō esset tūc. Et hui⁹
rō. qz ex re dependet veritas ꝓpōnis. g̃uis nō
ecōuerso. imo ad hoc q homo sit asin⁹ vel non
sit asin⁹ nihil facit intellect⁹. ß q hec ꝓpō bō
nō est asin⁹ sit vera non sufficit q homo nō sit
asin⁹. ß requiriť q ista ꝓpō. bō nō est asin⁹: sit.

Ad primū principale dico. q passio entis eq̃-
liter se habꝫ fm idēritatē vel diuersitatē. ⁊ iō
passio entis cū nullo subiecto ē eadē realr. Si
milr illud qđ iportatur p passionē p̄ter qđ im
portať p subiectū eq̃liter se habꝫ. et iō cōcedo
q vnitas p̄dicabilis de deo aliq̄d iportat qđ
nō est realiť de⁹. scz creaturā. qz qn dicit deus
est vnus. iportať q de⁹ est de⁹ ⁊ non est ꝺiꝝ nec
creature nec alia entia. ß non opꝫ q illud ipor
tatū sit aliq̃d additū. ß pōt esse aliq̃d qđ nullo
mō pōt addi. Et qn dicit q hec ſba modo est
vna ⁊ postea nō est vna. Dico q illud qđ sic p̄-
dicať nō est ad ꝓpositū. Ad scđm dico q nō
sp illud qđ p̄dicať de aliquo scđo mō signifi-
cat aliq̃d additū. ß sufficit q significet aliq̃d
aliud siue possit addi siue nō. ⁊ sic est in ꝓposi
to. Per idē ad tertiū q ad vitādā nugatiōē
sufficit q illud cui additur vnū nō ꝓnotet aliq̃d
aliud tali modo quo vnū connotat. licet illud
nō addať.

Questio secunda.

Ecūdo quero cir

ca eandē distinctionē. Vtrū trini
tas ꝓsonarū sit ver⁹ nūerus. Q nō
qz nūerus est accidēs et spēs q̃titatis. ß trini-
tas nō est accidēs nec spēs q̃titať. g̃ ⁊c. Illa
nor est manifesta. Maior ꝓz p pbm in p̄dica-
mēntis. Preterea. ois nūerus est maior sua pte.
ß trinitas nō est maior q̃cūq; pte sua. qz nō ha-
bet ptē. g̃ nō est nūerus. Ad oppositū trini-
tas sicut ternari⁹ est spēs nūeri. g̃ trinitas ꝓso
narū est ver⁹ nūerus. Circa istā q̃stionē pmo

videndū est de nūero in cōi q̃d sit. scđo de ꝓ-
posito pncipali. Circa primū dicit̄ de nūero.
qz quidā est nūerus ꝓsequēs diuisionē cōtinui
⁊ quidā est nūerus q̃ est tm̄ multitudo quedaꝫ
ēntialis. Primꝰ nūerus ponit certa species
quātitatis. ⁊ dicit aliq̃d reale additus. Scđs
nūerus nō est spēs quātitatis. Vn̄ dicit̄ q ois
pluralitas cōsequiť aliquā diuisionē. Est aūt
duplex diuisio. Vna materialis. q̃ fit fm diui-
sionē cōtinui. ⁊ hāc sequiť nūerus qui est spēs
quātitatis. Vn̄ talis nūerus nō est nisi in reb⁹
materialib⁹ habētib⁹ quātitatez. Alia diuisio
formalis q̃ p oppositas formas fit. ⁊ hāc diui-
sionē sequiť multitudo q̃ nō est in aliquo gene
re: ß est de trāscendētibus fm q esse diuidiť p
vnuz ⁊ multa. ⁊ nō significat aliq̃d sup res. sic
nec vnū qđ nō est pncipiū nūeri. nūerus aūt
q̃ est spēs quātitatis ponit qđaz additū sup
res. ⁊ similiť vnū qđ est pncipiuz nūeri. Sic
ergo ponit q est q̃dā nūerus cōsequēs diuisio
nē cōtinui. q̃ est quedā spēs q̃titatis dīns ab
alīs spēb⁹ tā aliorꝫ generū q̃ q̃titatis. Pro
ista opinione pōt argui fmo p pbm in p̄dica-
mētis q ponit nūeruz esse spēm quātitatis dis
crete. ⁊ ex isto pōt argui vltra sic. qn̄ aliq̃d cōe
diuidiť i aliq̃ inferiora. vbi vnūq̃q; inferiorꝫ
diuidiť in sua inferiora. duo ꝓnta q̃cūq; sub
p̄mis diuidētib⁹ plus differūt q̃ quecūq; duo
contenta sub secūdis diuidētibus. sicut ſba p
ma diuidiť in ſbaz corporeā ⁊ in incorporeā. et
eā ſba corporea q̃ incorporea diuidiť in sua in-
ferioꝛa. ⁊ iō quecūq; duo. quorꝫ vnū sit ſba cor-
porea. ⁊ aliud ſba incorporea plus dīnt q̃ due
ſbe corporee vel due incorporee. Sed quātitas
p̄mo diuidiť in quātitatē cōtinuā ⁊ discretaz.
et vtraq; subdiuidiť. g̃ nūerus qui est q̃titas
discreta. ⁊ quecūq; quātitas cōtinua pl⁹ dīnt
q̃ due quātitates ꝓtinue. ß due quātitates cō
tinue dīnt realiť. g̃ nūerus ⁊ q̃libz quātitas cō
tinua dīnt realiť. Scđo sic fm pbm. viij. me-
tha. forme se habent sicut nūeri. ita q sic addi
ta ⁊ subtracta q̃cūq; vnitate variať spēs nūe-
ri. ita est de formis. g̃ nūerus vere est vnuz cōe
ad multas spēs sub se. qđ cē nō posset si nō dif
ferēt a quātitate ꝓtinua. Tertio sic. scie rea
les distincte bñt subiecta realia distincta. sed
geometria ⁊ arithmetica sunt scie reales disti
cte. ⁊ subiectū arithmetice est nūerus. ⁊ subie
ctū geometrie est q̃titas cōtinua. g̃ ista realiť
distinguiť. Preterea. sic scia ad sciam ita sub-
iectū ad subiectū scie. ß fm pbz. i. metha. arith
metica est prior geometria. ⁊ fm pbm. i. poste.
arithmetica demōstratio descendit in geome
triā. g̃ subiectū est ꝑus. Silr fz pbm. i. metha.
arithmetica est de ꝑori ⁊ simpliciori. g̃ nūerus
de quo est arithmetica ē ꝑor ⁊ simpliciꝰ quā-
titate cōtinua. Preterea illud qđ bz passio-
nes et ꝓperates ⁊ accūtia de eo demōrabilia ē
aliq̃d reale. sed nūer⁹ bz passiōes ꝓperates et
accūtia ⁊ bmōi fz pbz. iij. metb. ⁊ ꝓmo poste.
in diuersis locis. g̃ nūerus ē aliq̃d vere reale.
Sic g̃ ꝓcederiter ꝺr fere ab oībus q nūerus est
spēs q̃titatis ⁊ alia a q̃titate cōtinua. ⁊ ex h̄
sequiť fm aliquos q numer⁹ sit ens absolutuz
q: q̃tas est p̄dicamentū absolutū. et vltreꝰ
q sit ens realc. qz ens absolutū aliud a ꝓtinuo
Sed difficultas apud eos in q̃ discordāt ē de
vnitate ⁊ forma specifica numeri. nā ois spēs
bz aliquā formā p quā est vna specifice. Et di-
cūt aliqui q numerus bz vnitatē suā specificā
ab vltima vnitate. nō aūt absolute ab vlt ma
vnitate int̄tum vnitas est. sed fm q bz deter
minatā distantiā ad p̄mā vnitatē. ⁊ fm talem
distantiā ad p̄mā vnitatē distinguunť numeri
specifice fm diuersas distantias. Vnde talis
distantia distinguit specifice numeros. Alia
est opinio q sicut cōtinuitas ē vnitas ꝓtinui,
ita discretio est vnitas discreti. ⁊ sicut p alias
et aliā cōtinuitatē est alia ⁊ alia spēs cōtinui,
sicut ꝓz de linea superficie ⁊ corpe. ita fm alias
et aliā discretionē est alia ⁊ alia spēs numeri.
⁊ sicut ꝓtes sunt materiales respectu cōtinui
quarū oīm ꝓtinuitas est forma. sic vnitates h̄
et illa sunt partes tm̄ materiales nūeri. q̃rum
discretio est forma. ⁊ p talē discretionē bz nu-
merus eē in determinata specie. ⁊ iō numer⁹ nō
ꝓponiť ex numeris. qz vna spēs ꝓpleta nō est
ps potēntialis alteri⁹ spēi. ⁊ iō numer⁹ nō est
ps numeri. qz discretiōes sunt oppposite. et per
ꝯñs nō pñt ee in eodē. ⁊ ideo numerus precise
ꝓponiť ex vnitatibus cui cōsonat dictuz pbi
v. metb. q sex sunt semel sex ⁊ nō sunt bis tria.

Alia ē opio q nūerus accūtalis de g̃ne quā-
titatis ē multitudo ex vnitate, pfusa p diuisio
nem cōtinui. ⁊ hoc vl aliq̃n extitit sub vna fo-
ma. vel q natū est existere q̃tuz ee de natura
materie ⁊ forme cōtinuitatis. Et ideo dicit q
partiū numeri siue vnitatū eius nō est alia fo
ma ēntialis q̃ ꝓtinuitať in ꝓma vnitate a q̃
descinduniť siue nate sūt descindi. Alia ē opi
nio q de q̃titate nihil est extra aiam. nisi quā
titas cōtinua cui⁹ ptes diuise extra aiam non
pñt bre vnitatē numeri nec vnū cōstituere. ß
tm̄ sunt hoc hoc hoc nō habēria aliquā formā
nūeralē. sed bñt suā vnitatē ab aia. nā aia pōt
accipe aliquā multitudinē et negociari circa
eā p actū suū. tota em̄ multitudo ex aiam pōt
accipi ab intellectu vt vnū intelligibile. ⁊ in-
tellectus p actū suū accipiēs vnā partē illius
multitudinis pōt mēsurare totā multitudinē

Universidad de Deusto
Biblioteca

intellectā illa vnitate illius intellecti. ⁊ sic cognoscere totā quātitatē illius magnitudinis. Istā aūt magnitudinē intellectualē sic cognitam et mensuratā pōt applicare ad multitudinē q̄ est extra. q̄ tm̄ est hoc hoc hoc. ⁊ p illam magnitudinē intellectualē mensurare illā ex. q̄ sic mēsurata ex pōt denoiari a multitudine intellectu mēsurata. ⁊ sic dr nūerus denoiatiue a numero in aia. Et fm hoc saluat intētio Aristo. q̄ sicut duplex est relatio. vna realis ⁊ alia rōnis. ita duplex est quātitas. vna realis q̄ est cōtinua ex aiam. ⁊ alia rōnis q̄ ē discreta in aia. quā aia mēsurat p aliq̄d sui. ⁊ illi potest aia nomē imponere qđ ꝑ mo ſignificabit illaz quātitatē cuius pres sūt b b b. ⁊ pōt aia vti illa quātitate intellectuali ad mensurādū aliaz extra aiam. sicut si eēt oino realis vt sic q̄tum ad actū mēsurandi tante efficacie sit vel maioris. sicut si eēt ex aiam. ⁊ fm b illa q̄ sunt extra aiam realr pnt mēsurari p illā. Contra istas opiniones arguo ꝓmo in gñali ꝓtra opinionē cōem. in q̄ oēs hoies cōcordāt cōiter. Et ostēdo q̄ numer⁹ nō est aliq̄ res absoluta vna p se in genere distincta realr a rebus nūerat. Primo sic. acceptis quātitatibus a b c. nullo alio addito. sed oi reali alio circūscripto. vere sunt tres quātitates sed nō pnt esse tres q̄titates sine numero ſnario. g̃ istis pura a b c. posit⁹ oi alio circūscripto ponit numerus. Si dicat q̄ ille quātitates a b c. nō pnt eē sine nūero ā est aliq̄d reale. Cōtra. q̄ncūq; aliq̄ multa in se habent q̄ quodlibet illoꝝ pōt esse oi alio alicui⁹ generis determinati circūscripto. illa poterunt simul eē omni alio illius ḡneris determinati circūscripto. sicut si q̄libz homo pōt eē sine oi colore. nō ē impossibile istos hoies esse sine oi colore. ⁊ ita vlr de oībus. sed hec quātitas potest eē sine forma tali absoluta. ⁊ sit̄ b. ⁊ sit̄ c. g̃ a ⁊ b ⁊ c poterūt p diuinā potentiā esse sine oi tali forma. et tñ impossibile ē q̄ sint q̄n sint tres. g̃ vere crūt tres sine tali forma absoluta addita. Si dicat q̄ b quātitas nō pōt esse sine vnitate q̄ est aliq̄ forma absoluta addita. ⁊ iō iste tres quātitates nō pnt esse sine tribus vnitatibus additis ex quibus resultat forma absoluta q̄ est nūerus ſnarius. Hoc nō valet. Tum q. ꝓbatū est ꝑmo q̄ vnitas nō est forma absoluta addita. Tū q. eodē mō arguo de ip̄is vnitatib⁹ si ponant q̄ q̄libet illarū pōt sine tali forma absoluta addita q̄ sit nūerus. ergo ille tres sit̄ poterūt eē sine forma absoluta addita q̄ sit nūer⁹. Si dicat q̄ assumptū nō ē verū. q̄n er ill⁹ posit̄ nata ē resultare forma aliq̄. Hoc nō valet. tum q. alias ꝓbabit̄ q̄ etiā in ꝓpositō ex materia et forma vbi maxie videt. nō ē aliqua

G
Contra d. opi. arg.

talis forma resultās. tū q. etiā in illis ē assumptū verū. sicut materia pōt esse sine forma tali resultāte fm ponētes eā. ⁊ sit̄ forma. ⁊ iō p potētiā dei absolutā pōt esse tā materia q̄ forma sine tali forma resultāte. sic ꝓz q̄n aia rōalis separat a materia sua q̄ vtrūq; manet sine tali forma absoluta. Ex b arguo. maior et cētia. Maior ꝺ est int materiā et formā ſbalē q̄ncūq; q̄ int vnitates accidentales. ꝺ tā matia q̄ forma ſbalis pōt cēr. ⁊ b sit̄ sine tali forma resultāte. g̃ multo magis due vnitates pnt eē sine tali forma resultāte. ⁊ ita sine nūero. qđ est ipossibile. s. q̄ sint due sine dualitate. Preterea. nūq̄ ex aliq̄b⁹ resultat forma absoluta alteri⁹ rōis ab aliquo illoꝝ. nisi vnū illoꝝ sit act⁹ ⁊ reliquū potētia. sic ꝓz inductiue. ꝺ vna vnitas nō est potētia respectu alterius. nec ecōuerso. ḋa sunt eiusdē rōis sic ⁊ earū subiecta. g̃ nullo mō ex eis resultat forma absoluta alteri⁹ rōis q̄lis ponit nūerus. Nec pōt dici q̄ nūerus sit eiusdē rōis cū vnitatib⁹. ḋa tūc ita cēnt vnitates p se in genere sic nūerus. ⁊ p ꝑs ita vera esset ista vnitas est q̄ntitas sic illa nūerus est q̄ntitas. ⁊ certū est q̄ vnitas nō est q̄ntitas discreta. g̃ est q̄ntitas cōtinua. ⁊ p ꝑs nūerus esset q̄ntitas cōtinua. si essent eiusdē rōis cū vnitata q̄ est q̄ntitas. Preterea. nūq̄ vna res ꝓtēta sub vna spē est ps cēntialis alicui⁹ p se cōtēti sub genere cōdiuisi cōtra eā. ꝺ q̄ntitas ꝓtinua est ps cēntialis nūeri si nūer⁹ sit p se vnū. g̃ ꝛc. Alt. maior ꝓz. q. ꝺ est cā q̄re q̄libz forma ſbalis ⁊ etiā materia nō est p se in gñe. q. est ps cēntialis alicui⁹ extātis p se in genere. nec pōt alia rō assignari. g̃ multo magis nullū indiuiduū p se in gñe pōt esse ps cēntialis alteri⁹ indiuidui p se in gñe. Alt. minor ꝓz. q. vnitas est ps cēntialis nūeri. si nūerus sit p se vnū. ꝺ ꝓbatū est in pcēdēti cōc. q. vnitas nō est alia forma absoluta a q̄ntitate cōtinua. g̃ quātitas cōtinua est ps cēntialis nūeri. fm illos. Si dicat q̄ vnitas est forma absoluta alia a q̄ntitate cōtinua. Cōtra. tūc erit vnitas accns. q̄ro g̃ de subiecto illi⁹ vnitatis q̄ est forma absoluta. illud ſbiectū nō pt eē nisi q̄ntitas q̄ est vna. ⁊ tūc q̄ro. aut illa vnitas ē tota i illa q̄ntitate ⁊ i q̄libet pte illi⁹ q̄ntitatis. aut tota i toto ⁊ ps i pte. Primū nō pt dari. q. nulla ē forma absoluta i istis ifimoꝝ idiuisibilis. ⁊ nō extēsa nisi sola aia itellectiua. Sit̄ tūc posset de⁹ de potētia sua absoluta destruere vnā ptē illi⁹ quātitat̄ cōtinue. ⁊ cōſuare aliā ptē cū suo accnte absoluto. et sic illa ps eēt vnitate toti⁹ qđ ē ipossibile. Si aūt illa vnitas nō sit tota in toto ⁊ i q̄libet ei⁹ pte g̃ erit extēsa ⁊ hēbit ptes realr distictas. ⁊ illa vnitas crit ꝺe ꝓtinua: ⁊ erūt due q̄titates cō-

D
Secdo ostēdit ꝛc.

tinue sit̄ quarū vna ⅌formaret aliā. Secundo oñdo q̄ etiā posito q̄ vnitates eēnt forme absolute addite quātitatib⁹. adhuc nūer⁹ nō poterit eē aliq̄ vna forma absoluta. ñ pl⁹ q̄ sortes et plato sūt vn⁹ homo vel vna res absoluta. Primo sic. ois spēs bz aliq̄ idiuidua solo numero dīa. g̃ si numer⁹ sit spēs cōis ad multos numeros. accipio vnū indiuiduū numeri quod solo numero differt ab alijs indiuiduis eiusdē spēi et sit a. tūc aut a est substātia aut accidēs. nō substātia. g̃ accns. ⁊ sit binarius. tūc q̄ro. aut ē subiectiue in vtraq; quātitate aut in neutra. aut vna ps in vna ⁊ alia in alia. Si detur ꝑmus g̃ idē accns numero erit fm se totū ⁊ fm quālibet partē sui in plurib⁹ subiectis locoꝝ situ distinctis. qđ est impossibile naturalr saltē. Simil⁹ tūc vtraq; illarū quātitatū posset denoiari ab illo nūero. vt dicat vtraq; illarū due vel binarius. q. oīe subiectū informatū quocūq; accidente absoluto poterit ab illo denoiari tale. Si sit in neutra. g̃ erit in alio. vel erit accns sine subiecto ⁊ in nullo gñe. ⁊ p ꝑs nullū subiectū poterit a tali accnte denoiari. et ita nulla duo subiecta poterūt dici duo. qđ est manifeste impossibile. Si aūt vna ps sit in vno subiecto ⁊ alia ps in alio. Contra. oīe accns p se vnus bz aliq̄ subiectū p se vnū. g̃ cū illa subiecta ñ faciūt p se vnū. nulla accntia extntia p se i illis inhereter poterūt facere p se vnū. Preterea ipossibile est duas ptes eiusdē rōnis distictas loco et subiecto facere p se vnū. ꝺ ille ptes numeri distāt loco ⁊ subiecto sicut subiecta earū g̃ nō faciūt p se vnū. Preꝛea illa duo q̄ nullo mō pnt eē in eodē subiecto vl in vno subiecto matime ꝓtinuo nō faciūt p se vnū. sed partes nūeri nūerātis nullo mō pnt eē in eodē subiecto etiā ꝓtinuo. g̃ nō faciūt p se vnū. Preꝛea nō est maior rō q̄re aliq̄ duo eiusdē rōnis distincta loco⁹ subiecto pnt facere vnū p se q̄ cumq; alia nata sūt facere vnū p se. ꝺ due aq̄ vl due q̄titates ꝓtinue g̃ nate sūt facē vnā q̄n distāt loco⁹ subiecto nō pnt facere vnum p se. g̃ nec ptes nūeri dū distāt loco⁹ subiecto pnt facere p se vnū. Tertio oñdo q̄ posito q̄ nūerus eēt aliq̄ forma absoluta adhuc nūeri nō distingueret specie. Primo sic. q̄ncūq; oīes partes alicuius totoꝝ sūt eiusdē rōnis. illa tota sūt eiusdem rōnis. q. cū totū dependet ex partib⁹ suis nō posset eē aliq̄ variatio in totis nisi q̄lis ē in partib⁹. ꝺ oīes vnitates q̄ pcise sūt ptes numeroꝝ sūt eiusdē rōnis. sicut⁹ subiecta earū sunt eiusdē rōnis. g̃ oīes numeri sunt eiusdē rōnis. Si dicat q̄ ꝓter vnitates est alia forma nūeri ⁊ iste forme diuersoꝝ nūeroꝝ nō sūt eiusdē rōnis. Sed b nō valet. q. q̄ro de illa forma nūeri

J
Tertio oñdit ꝛc.

aut est vna tertia forma nō resultās ex vnitatibus. aut est pcise forma resultās ex partibus. Primū dici nō pōt. q. tūc illa forma respectu vnitatū vel eēt actus vel potētia. ⁊ neutrū potest dari. q. tūc impossibile esset deū facere aliquod corpus de nouo rome nisi faceret aliquā formā absolutā in illo corpe b. ḋa impossibile est q̄ fiat aliquod corpus rome nisi isto corpe b ⅌seruato sint illa duo corpa. et p ꝑs nūerio erit binarius vel ps sua. ⁊ ita nūerio erit hic ꝺ nouo forma absoluta. Sit̄ sequeret q̄ in quolibet corpe eēnt tot forme absolute quot sunt corpa realr distincta. immo multo plura. Probatio. q. illud corpus ⁊ a faciūt binariū. ergo i isto corpe est aliq̄ ps illi⁹ binarij. et sic de alijs. Sit̄ illud corpus ⁊ b faciunt binariū. g̃ in isto corpore est aliq̄ ps illi⁹ ternarij vel totus ternari⁹ et ita pōt argui cōparādo illud corpus ad oīa alia corpa. Multa alia etiā absurda sequerēt ad istā positionē. Si dicat q̄ forma nūeri nō est nisi forma resultās habet ꝑpositus. q. nūq̄ forme resultātes ex partib⁹ sūt diuersarū rōnū nisi ptes aliq̄ et quib⁹ resultāt fuerint diuersarū rōnū. g̃ ipossibile eēt q̄ forme vel tota resultātia ex materia ⁊ forma asini et forma bouis eēnt alteri⁹ rōnis. nisi forma asini ⁊ forma bouis eēnt alteri⁹ rōnis vel materie cor. g̃ sit̄ in ꝓpositō. si forma nūeri est forma resultans ex vnitatib⁹. sicut hūanitas resultat ex aia ⁊ corpore. impossibile est illas formas eē alteri⁹ rōnis nisi vnitates sint alteri⁹ rōnis. ꝺ manifestū ē q̄ vnitates q̄ cōueniūt oībus generibus sūt eiusdē rōnis. g̃ ⁊ nūeri eoꝝ. Preꝛea impossibile est q̄ idē sit̄ ⁊ semel sit ps cēntialis diuersoꝝ indiuiduoꝝ diuersarū spērū. ꝺ iste vnitates due sūt ptes binarij ⁊ ternarij. ⁊ sic de multis alijs. g̃ isti nūeri nō distinguunt̄ specie tanq̄ duo distinctarū spērū. Preꝛea sequeret q̄ ad diuisionē ꝓtinui semp fieret duo absoluta in ill⁹ partibus diuisis. ⁊ vnione aliq̄ absolutū realiter corrūperet. q. ꝑ diuisionē fieret nūerus. et per vnionē ē corrūperet nūerus qđ est incōueniēs. Illud argumētū ꝓbat etiā q̄ vnitas nō est aliquod absolutū additū. Preꝛea ꝺ pdictas opiniones in spēali. Contra ꝑmā arguo ꝺ b quod dicit q̄ nūerus accntalis sequit diuisionē continui. Alius nūerus sequit diuisionē formalē. Contra. q̄ro q̄re dr nūerus accntalis. aut ḋa est nūerus accntiū. aut q. dicit rē absolutā super accntia q̄ sūt q̄titates. aut q. est nūerus rerū q̄bus nō corrupt̄ nō est nūer⁹ sed erūt oīa vnū nūero. Si ꝓpter ꝑmū eadē rōne nūerus albedinū est nūerus accntalis. ⁊ sic̄ numerus affe-

K
Contra ꝑmā opi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ctionū ⁊ intellectionū. Si ꝓpter ſcōz. boc eſt
ipoſſibile. tū q: probatū eſt ꝑus q nec vnitas
nec nūerus addūt rē abſolutā ſup quātitatez.
Tū q: nulla poterit eſſe rō q vnitas aliq̄ ab-
ſolutū addat vel nūerus ſup quātitatē ꝓtinuā
q̄ ſup albedinē vel quācunq; formā accidēta-
lē. ⁊ h̄ q: ſicut nō corruptis quātitatib⁹ pñt ille
vniri q̄ pr⁹ diuiſe erāt. ita ecōuerſo. Ex eodē
Ⓩ Cōtra ſcōaz opi. ꝑz q nō pōt dari tertiū. Cōtra ſcōam arguo.
q̄a q̄ro. aut illa diſtātia eſt aliq̄ abſolutū aut
reſpectiuū. nō pōt dari q ſit abſolutū. q: q̄ro i
quo ſit ſubiectiue. ⁊ arguo ſic ꝑus. Aut eſt to-
ta in toto et in q̄libet ꝑte. aut in nulla ꝑte. aut
vna ps in vno ⁊ alia in alio. ⁊ nullū illoꝝ pōt
dari. Nec pōt dici q ſit reſpect⁹. q: q̄ro de fun-
damēto ⁊ termio illi⁹ reſpect⁹. ⁊ opz dare vnū
fundamentū ⁊ vnū terminū vt fiat vn⁹ reſpe-
ctus nūero. ⁊ manifeſtū eſt q nō ꝑt dari. q: in
ternario nēcrio ſūt plura q̄ vn⁹ reſpect⁹ ⁊ vn⁹
termin⁹. Silr nō pōt dari q̄re plus vnū illoꝝ
ſit fundamētū vel termin⁹ q̄ aliud. ⁊ ita oz da-
Ⓐ Cōtra tertiā opi. re vel q quodlibet illoꝝ ſit tā fundamentū q̄
termin⁹. vel nullū. Per idez cōtra tertiā opi
nionē de diſcretiōe. q: iſta diſcretio aut eſt ali-
qō abſolutū ⁊ arguo ſic ꝑus. Aut eſt reſpect⁹.
⁊ q̄ro de fundamēto illi⁹ reſpect⁹. nō pōt dari
aliq̄ vnū determiatū nec vn⁹ termin⁹ deſmi-
natus. nec ꝑt dari q qlibz illoꝝ ſit fundamē
tuz. q: ſemp ad variationē tā fundamēti q̄ ter
Ⓝ mini variaſ reſpect⁹. ⁊ ꝑ ꝯns illa diſcretio nō
Contra q̄tā opi. eſt vna res nūero. Cōtra q̄tā opinionē. Si i
telligit nūeruz cē aliquā vnā rez diſtincte ſpēi
ab alijs reb⁹ eſt oino irrōalis. q: ois res vna di
ſtincta realr ab alijs reb⁹ eſt aliq̄ materia vel
aliq̄ forma vel aliqō cōpoſituz. ⁊ qōcunq; illoꝝ
deꝫ babeꝫ ꝓpoſitū. Si aūt intelligat q nō ſit
vna res nūero. vera eſt vt videꝫ. ſ tūc nō plus
erit talis nūerus de genere q̄ritaſ q̄ nūer⁹ q̄li
tatū de gñe q̄litatis. Silr in alio deficit. q: to-
talr accidāt nūero aliquomō accidēntali q oia
vna deſcindātur ab vno. ſ ſufficit q qlibz il-
Ⓞ loꝝ ſit vnū vnitate accidēntali: de q̄ dictū eſt i
Cōtra quītā opi. q̄ſtione ꝓcedēti. Contra aliā opinionē. nō vi
deꝫ rōale q ſit talis nūer⁹ q̄ritatū pl⁹ q̄ aliarū
rerū. q: ita pōt ītellect⁹ ſic cape diuerſas ſbas
vel alias res ſic diuerſas quātitates. Silr nō
eſt talꝫ duplex q̄ritas realis ⁊ rōis. nō pl⁹ q̄ eſt
duplex ſba realꝫ et rōis. vel duplex albedo realꝫ
Ⓟ ⁊ rōis. Nec etiā ē talꝫ duplex relatō realꝫ ⁊ rōis
Sexta opinio. ſic poſtea oñdeꝫ. Jdeo ꝓter iſtas opi. poſſet
cē alia opi. ſi aliq̄s veller cā tenere q nūer⁹ nō
ē aliq̄ res vna diſtincta realiꝫ ab alijs reb⁹. Sz
ſic nō eſt verū dicere ꝓpe loquēdo ppls ē bō.
vel ppls ē aial vel ens. ſ ꝑt aliquo mō cōcedi
q ppls ē boies vl ppls eſt aialia. ⁊ ꝑ ꝯns ppls
eſt entia. ita nō pōt ꝓcedi q nūerus eſt q̄tas
ſi quātitas ſit res vna ⁊ ꝑciſe ſuppōat ꝓ reb⁹
q̄rū q̄liber eſt ſimplr vna. ſ ſi illo mō acciperē
q̄titates poſſz aliquo mō ꝓcedi q nūer⁹ eſt q̄-
titates. ⁊ ita q nūer⁹ eſt res plr ⁊ nō ſingl̄ariē
Hoc pōt aliquo mō ꝓſuaderi. q: q̄n aliq̄ cēnti
aliter diſtinguunt ⁊ quodlibet illoꝝ eſt per ſe
vnū. nec illa, nec accītia ſua faciunt aliq̄d ꝑ ſe
vnū. ſ illa q̄ta ſic diſtinguunt ⁊ quodlibet eſt ꝑ
ſe vnū. q̄ nec iſta accītia eoꝝ faciunt aliquod
vnū ꝑ ſe. q̄ nec ex iſtis nec ex q̄buſcūq; accidē-
tibus eoꝝ reſultat nūerus tanq̄ aliq̄ res ꝑ ſe
vna. Preꝫea q̄n aliq̄ vnitates ita cēntialr di-
ſtinguunt ſicut ⁊ alie ⁊ nō plus. ſ ſunt ciuſdez
rōnis ſicut alie. ſi ille alie nō faciūt aliquā rez
vnā nec ille faciūt. ſ vnitates q̄titatū ꝓtinua
rū ita diſtinguunt inter ſe ſicut vnitates duoꝝ
angeloꝝ. ⁊ ita ſūt ciuſdē rōnis. ⁊ vnitates duo
oꝝ angeloꝝ nō faciūt vnā rē. q̄ nec vnitates q̄
titatū ꝓtinuarū. Preꝫea ſi nūerus ſit res vna
aut cōponit ex q̄titatib⁹. vel ſubſtātijs. vl vni
tatibus ſupaddit q̄ diſtinguunt realr. Primū
nō pōt dari q: tūc aliq̄ res vnū nūero ⁊ ꝑ ſe in
gñe ꝓponeret ex oībus boībus ⁊ oībus aſinis
vel ſaltē ex q̄titatib⁹ eoꝝ quoꝝ vtrūq; ē abſur
dum. Si deꝫ ſecūm. Cōtra. ſicut ille tres vnita
tes ſūt tres. ita ſubiecta illarū triū vnitatū ſūt
tria. et ꝑ ꝯns nō plus poſſūt facere vnā rē ille
vnitates q̄ ſubiecta illarū vnitatū. Preterea
tūc nunq̄ poſſet cē ternari⁹ q̄n cēt ſenari⁹. q: ſi
ſit ternari⁹ ſūt tres vnitates. ⁊ ſi ſūt tres vni
tates ſūt tria ſubiecta. q̄ nō ſūt tres vnitates
ſ tres ⁊ tres ſūt ſex. ⁊ ita impoſſibile eſt deum
facere ternariū niſi faceret ſenariū. Ex iſto ſe
quit vltra q in quolibet nūero ſūt infiniti nu
meri. Probo. accipio binariū. ille binari⁹ eſt ꝑ
iſtā poſitiōez alia res realr diſtincta a duabus
vnitatib⁹. q̄ ſūt b tres res realr diſticte. pura
due vnitates ⁊ vn⁹ binari⁹. ſ tres res non pñt
cē ſine ternario. q̄ eſt b ternari⁹ diſtinctus rea
liꝫ a trib⁹ vnitatibus ex q̄bus ꝓponiꝫ. ⁊ ꝑ ꝯns
ſūt ibi q̄tuoꝝ. ⁊ ita q̄terinari⁹. ⁊ vltra. q̄ q̄nari
us. ⁊ ſic in infinitū. Si dicaꝫ q illa tria nō fa
ciūt ternariū q̄ ſit nūerus diſtinct⁹ ⁊ ꝑ ſe indi
uiduū in alia ſpecie. Cōtra. b nō eſt dicere niſi
ad placitū q iſta faciūt talē nūerū. ⁊ alia nō. ⁊
ita eadē facilitate dicā q vnitates boiz nō fa-
ciūt numerū. ⁊ ſic de alijs. Jō nō videꝫ aliq̄ rō
poſſibilē q̄re plus ille vnitates vel ille res q̄ruz
q̄liber eſt vna faciēt talē nūerū q̄ alie. ⁊ ita vl
oia diſtincta realr quoꝝ quodlibet ē vnū ꝑ ſe
nō ꝓponēs cū alio faciēt nūerū ralē vel nulla.
Et ipi ꝓcedūt q nō oia. q: nō ſbe imateriales
q̄ nulla. ⁊ ꝑ ꝯns nec ſbe materiales. Preꝫea
arguo ſic. q̄ta nō ſūt abſoluta diſtincta realiꝫ

a ſuis vnitatib⁹ tāq̄ ab abſolutis ⁊ ipa quāta
nō faciūt vnū ꝑ ſe. q̄ nec vnitates ⁊ ꝑ conſequēs
numerus ꝓpoſitus ex vnitatibus nō erit aliq̄d
ꝑ ſe vnū. Aſſūpt⁹ ꝓbo. q: ſi vnitas q̄ti ſit aliq̄d
abſolutū realr diſtinctū a quāto. q̄ ſunt duo
abſoluta realr diſtincta. q̄ ſūt duo nūero diſti-
cta vel ſpecie vel magis q̄ nūero. tunc arguo.
oīe ſubiectū q̄d ſeipō ⁊ nō ꝑ aliud diſtinguiꝫ
a ſuo accīte realr. ſeipō ⁊ nō ꝑ aliud poterit di
ſtinguī ab alio quocūq;. nec eſt maior rō q per
aliud diſtinguaꝫ ab vno q̄ ab alio. ſ illud ſub-
icerum ſeipō diſtinguiꝫ ab iſto accīte. q̄ ſeipō
diſtinguiꝫ ab alio. q̄ ſeipō eſt vnū nūero. Cō-
firmaꝫ. iſtud ſubiectū ſeipō diſtinguiꝫ ab iſta
vnitate. ſ nihil diſtinguiꝫ nūeraliꝫ ab alio nec
diſtinguī pōt ꝑ aliq̄d niſi ipm ꝑ illud ſit vnuz
numero. q̄ h̄ ſubiectū ꝑ ſeipm eſt vnū nūero. q̄
Ⓠ Dicaꝫ ad q̄ſtionē nō ꝑ aliq̄d ertrinſecū q̄d nō eſt de cēntia ſua.
Jdeo poſſet dici ad q̄ſtionē q nūerus nō eſt
aliq̄ res vna ꝑ ſe ꝓpoſita ex rebus q̄buſcūq;.
q: ille res q̄ ponunt ꝑres nūeri nō faciūt vnuz
ꝑ ſe. q: q̄n faciūt vnū ꝑ ſe deſinūt cē ꝑres nūeri
ſicut ꝑz ꝑ vnionē ipoꝝ. Nec video rōnem q̄re
vnitates quātoꝝ ſiue ſint realr diſticte a quā
tis ſiue nō plus faciūt aliq̄d ꝑ ſe vnū q̄ vnita-
tes angeloꝝ. Nec pōt dici q ido ille vnitates
faciūt vnū ꝑ ſe ⁊ ille nō. q: iſte ſunt accītales
et ille nō. q: accītalitas iſtius vniraliꝫ nihil fa-
ceret ad h̄ q illa vnitas cū alia diſtincta loco
et ſubiecto faceret ꝑ ſe vnū. ⁊ ꝓponeret cū ea
ſed tm̄ q illud cui⁹ eſt vnitas nō cēt vnū eſſen-
tialr ſed tm̄ accītalr. Jſto cm̄ mō poſſem dice
re eque facilr q intellectio dei. q: nō ē accidē-
talis deo nō facit ꝑ ſe vnū cū q̄cūq; alia ītelle
ctione. ſ intellectio āgeli. q: eſt accītal⁹ ange-
lo facit ꝑ ſe vnū ⁊ ꝓponit cū intellectōe que ē
accītalis bōi. Si dicaꝫ q q: vnitates ſūt di
ſtincte loco ⁊ ſubiecto. iō nō faciūt ꝑ ſe vnū cō
tinuū. ſed faciūt ꝑ ſe diſcretū. q: h̄ eſt de ratōe
diſcreti q ꝑtes ſue nō faciāt vnum continuū.
Voc nō valet. q: eadē rōne ⁊ cā faciꝫ dicaz q
oīes boies faciūt vnū ꝑ ſe nō cōtinuū. ſ vnuz
diſcretū. ⁊ ita homo cēt ꝑs cēntialꝫ alicui⁹ ac-
cidētis vel alicui⁹ ertītis ꝑ ſe in gñe. quod eſt
abſurdū. ⁊ ſilr de oībus aſinis. imo bō eſſet ꝑs
cēntialꝫ multoꝝ indiuiduoꝝ ſpecie diſtinctoꝝ
q: binarij ternarij quaknarij ⁊ ſic de alijs nūer⁹
Ⓡ Ad argumēta q̄ Qui tenet iſtā opinionē tñdet ad argumēta
forma opi. Ad ꝓmum ꝓ ꝓmā opinione. Ad ꝓmū q̄n ꝑbs ponit nu-
merū in ꝓdicamēto q̄ritaꝫ. aliq̄ forte dicerēt
q ꝓdicamētū quātitatis nō ſō dr diſtinctum.
q: ſignificat aliqs res quarū q̄libz ſit ꝑ ſe vna
diſtincta realr a reb⁹ alioꝝ ꝓdicamētoꝝ. quia
aliq̄ h̄ negarēt nō ſolū de quātitate d ſcreta. ſ
etiā de q̄ritate ꝓtinua. Sed dicerēt q ꝓdica-
mēta aliqua nō ſignificāt alias res a reb⁹ alio
rum ꝓdicamētoꝝ. ſed eaſdē res ſignificāt alio
et alio mō ſignificādi ſicut ꝓdicamentū rela-
tōnis nō ſignificat ꝼm aliquos altā rē a rebus
oībus abſoluk alioꝝ ꝓdicamētoꝝ. ſ ſignificat
rem altery⁹ ꝓdicamēti cōnotādo vnā aliā rem
vel eiuſdē ꝓdicamēti vel alterius. ſicut ſimile
ſignificat aliquā q̄litatē. aliā q̄litatē cōnotan
do cum illa exiſtere. ſicut ſortes nō dr ſibis niſi
habeat albedinē. ⁊ vn⁹ alt⁹ habeat vnā aliam
albedinē. vel ꝓpter aliquā aliā q̄litatē. ⁊ poſi
to q ſortes bēat albedinē ⁊ vn⁹ alius ſilr. oīi
alio circūſcripto. ſortes ē ſibis illi. ita ponerēt
de q̄ritate q̄ q̄ritas q̄ eſt ꝓdicamētū eſt vnus
accidens vel nomē nō ſignificās res diſtictas
realr ⁊ roraliē a rebus alioꝝ generū. ſ q̄titas
ꝓtinua ſignificat ſbam vel q̄litatē habentem
partē extra partē. ita q ꝓpoſita ſubſtantia ſola
ſine oī re abſoluta addita. ſi ipa bēat partē ex
partē. ipa vere eſt q̄ta ⁊ vere de ipa ꝓdicaꝫ ꝓ-
dicatū q̄ritatis de noie ſaltē vt dicaꝫ quāta.
et ſilr de q̄litate. Silr quātitas diſcreta eſſet
vn⁹ accidens ſignificās eas ipas res ꝯnotādo eas
nō facere vnū q̄d ꝑ ſe. Et ꝼm iſtū modū ponē-
di ſicut de rōne aliq̄rū ſpēi vel generū eſt ſi-
gnificare res quarū q̄liber ſit vna ꝑ ſe. ita q̄n
pōt vere ꝓdicari niſi tm̄ de ꝼmino ſupponente
ꝓciſe ꝓ talib⁹ reb⁹. ſicut h̄ nō eſt ꝼa. bō eſt aial
niſi ꝑ re q̄ eſt ꝑ ſe vna. ⁊ iō ſic dicēdo. ſortes et
plato ſūt aial eſt ſimplr falſa. Silr h̄ ē ſimplr
falſa. popul⁹ eſt aial. ita ſūt aliq̄ ſpēs ⁊ genera
q̄ ꝓciſe ſignificāt multas res. nec pñt verifica
ri niſi de mulk̄ vel de ꝼminis ſupponētibus ꝓ
mulk̄. ⁊ talis ſpēs eſt nūerus. ⁊ ſilr ternarius.
quaternari⁹. q: ꝓcreta illoꝝ nullo modo pñt h̄
vno ꝑ ſe ſumpto verificari. ſ ꝓciſe de mulk̄. ḋa
quocūq; vno demōſtrato h̄ eſt falſa ſimplr. h̄
eſt. iij. vel. v. ſed demōſtratis pluribꝰ h̄ ē vera.
iſta ſunt. iij. vel. v. ⁊ ſic de alijs. Et ex h̄ poſſet
argui ad ꝓpoſituz q ab omni accīte ꝑ ſe vno
pōt aliq̄d vnū denoiari. ſ nihil vn⁹ pōt deno-
minari ab aliq̄ ſpecie numeri. q̄ nulla ſpēs nu
meri importat aliq̄d ꝑ ſe ⁊ ꝓciſe vnū. ſed q̄libz
importat multa. Et ꝼm iſtū modū poſſz ſalua
ri numerus decē ꝓdicamētoꝝ. q̄tūcūq; omnis
res ꝑ ſe vna ſit ſubſtātia vel qualitas. Et q̄n
vltra q̄n aliquod cōe diuidik in aliqua inferio
ra ⁊c. Diceꝫ q illa maior eſt vera de oībus ab-
ſolutis que nō ſunt aliquo modo cōnotatiua.
cuiuſmodi ſūt ſubſtātia, qualitas. homo. albe-
do. angelus. ⁊ ſic de alijs. De alijs autem que
ſunt cōnotatiua maior negareꝫ. Cuius rō eſt.
q: nō fit ibi ſubdiuiſio ꝓpter diſtinctionez re-
rum importatarū ꝑ ſe. ſed ꝓpter diuerſuz me-
dum imponēdi. Qui autem diceret q omnis

Universidad de Deusto
Biblioteca

S Ad secundū

ſpecies eſt cōis reb⁹:quarū q̄libet eſt p ſe vna. ⁊ de qualibet illarū p̄dicabilis. haberet dicere tenēdo p̄ior̄ opinionē.q̄ nūer⁹ nō eſt ſpēs quātitat̄. Et tūc diceret q̄ pb̄s loquit̄ ibi ſm famoſaz opinionē q̄ ponūt q̄ nūerus eēt talis ſpēs quātitatis. Sz mihi videt̄ q̄ pb̄s frequēter extēdit nomē ſpēi ad cōe:ſiue ſit cōnotatiuuz ſiue abſolutū mere.⁊ ſic nomē generi. Et ſic dicit q̄ multe ſunt ſpēs motus.⁊ tn̄ motus ſm opinionē pb̄i nō eſt aliqua res vna p ſe diſtincta realr ab oñi re alteri⁹ ſpēi vel generis ſicut motus ad albedinē ſm pb̄m non eſt alia res p ſe diſtincta realr ⁊ totalr ab albedine et ſubiecto albedinis. Et ſi dicat̄ q̄ ſm iſtā opinē poſſet cōcedi q̄ nūerus ſbaruz imaterialiū eſſet p ſe in genere quātitat̄. poſſet dici q̄ quātitas nō ſignificat niſi quātuz vel quāta. ⁊ ita nūerus āgelor̄:cū nō ſignificet nec quātū nec quāta.nō erit in genere quātitatis. Si tamen cōcederet̄ q̄ numerus āgelorū eſſet in genere quātitatis.nō reputaret̄ incōueniēs apud aliquos: ⁊ tn̄ null⁹ illor̄ angelor̄ eſſet quārus. ſ illi āgeli foret̄ multi:⁊ b̄ eſt verū. Multa aūt poſſunt p̄cedi in hac materia q̄ vt credo nō reputarētur abſurda ſi nō eſſent inuſitata. Ad ſcōm poſſet dici q̄ forme ſe habent vt nūeri.b̄ eſt diffinitiōes.q̄ ſicut p additionez ⁊ ſubtractionē variat̄ ſpēs nūeri large accipiēdo ſpēz ita eſt de diffinitōib⁹. Ex hoc nō ſequit̄ q̄ nūerus habeat ſub ſe multas ſpēs:quarū q̄libz ſignificat res vnas realr diſtinctas ab aliis.ſed ſufficit q̄ ſit ſpēs modo p̄dicto. Vel poſſet dici q̄ ad intētionē pb̄i ſuffic̄ q̄ diffinitiōes ſint ſicut nūeri. ſi nūerus haberet diſtinctas ſpēs. q̄ tūc ſemp p additionē ⁊ ſubtractionē vnitatis variaret̄ ſpecies. ⁊ p ons ita eſt de diffinitionib⁹. Ad tertiū dicerē.q̄ numq̄ ſcie de q̄bus loquit̄ pb̄s habēt ſubiecta realia diſticta niſi ponat̄ q̄ cōceptus ſit qualitas ſubiectiue in aia. Nec etiā ſemp ſubiecta diſtincta iſtarū ſciarum ſupponūt vel ſtant p⁹ reb⁹ realr ⁊ totalit̄ diſtinctis. Tñ alia ſcia p̄t eſſe de boie ⁊ de populo. Tñ de boie p̄t ſciri q̄ eſt riſibilis q̄ eſt ſuſceptiu⁹ diſcipline.q̄ eſt bꝛificabilis.⁊ ſic de aliis. De populo poſſum ſcire q̄ exercit⁹ debet eligere ducē vel p̄incipē.q̄ debet vna nimiter cōgredi cōtra inimicos. et ſic de aliis cōcluſionib⁹.q̄ ſunt diſtincte ſcie.⁊ tn̄ exercit⁹ vel popul⁹ nō ſignificat aliquā vnā rē realit̄ ⁊ totalit̄ diſtinctā a quolibet boie. nec etiā vnū cōpoſitū ex eis. Silr de nūero āgelor̄ ſicut hominū poſſuz oſtēdere oēs paſſiones nūeri nūerus em̄ ternarius angelorūz eſt nūerus impar vtrobiq̄ primus.et ſic de aliis. Et ſi dicat̄ q̄ vnius ſcietie eſt vnū ſubiectū.cōcedenduz eſt q̄ eſt vnū ſubiectū. q⁹ iſte cōceptus numerus eſt cōceptus vnus ⁊ diſtinctus.q̄uis nō ſit talis diſtinctio inter res ſignificatas q̄lis ē inter ipſos cōceptus. ⁊ talis vnitas cū aliis ꝑditionibus req̄ſitis ſufficit ad vnitatē ſubiecti ſcie

Ad quartū poſſet dici q̄ nō ſemp eodem mō ſe bz ſubiectū ad ſubiectū. ſicut ſcia ad ſciam. q⁹ etiā aliq̄n ideꝫ eſt ſubiectū diuerſarū ſciarū ꝓpter diuerſarū paſſionū diuerſitatez.tn̄ hoc cōceſſo in ꝓpoſito dicerē q̄ iſte cōceptus numerus q̄ eſt ſubiectū eſt aliqua ꝓnitate prior ſubiecto geometrie.q⁹ aliquo mō ꝓnitate cōitatis.q⁹ nūerus de quo p magna pre dēmiat in arithmetica eſt cōis ad magnitudines.⁊ nō magnitudines.ſcz ad multitudines ſubſtātiarum immaterialiū ⁊ alioꝝ quoꝝcūq̄ materialium. Tñ multe paſſiones cōueniētes nūero. ita cōueniūt multitudini ſubſtātiarū immaterialiū.ſicut nūero ſubſtātiarū materialiū.⁊ ita p̄t multitudo angelor̄ meſurari vno ſic̄ p̄t quecūq̄ multitudo quoꝝcūq̄ quātoꝝ. et illa ꝓnitas ſufficit ad intētionē pb̄i. Ad vltimū dicerē q̄ illud q̄ b̄nt accñtia inherentia formaſ eſt aliq̄d reale.illud tn̄ q̄ b̄nt aliq̄ predicabilia ꝓtingēter.⁊ accñtaliꝫ nō oꝫ ſemp̄ eſſe aliq̄d reale ex. ſ poterit eē cōceptus.⁊ bmōi ē numerus.q⁹ ꝑpetates⁊ paſſiones habz de eo demōſtrabiles.⁊ forte aliq̄ accñtia.nō tamen ſequit̄ q̄ ſit aliquod reale. Et ſi dicat̄ q̄ tunc arithmetica n̄ erit ſcia realr. Ad iſtud frequēt eſt dictū quare aliq̄ ſcia dicat̄ realis. q̄uis ſit de cōceptu ⁊ nō de re extra. Et ſi dicat̄ q̄ ſm pb̄m.iñ.phi.idē eſt nūerus decē boim ⁊ decē canū.⁊ tn̄ nō ſunt eadē decē.q̄ numer⁹ ē aliq̄d ꝓter illa decē.q⁹ ſi nō eſſet nō poſſent eſſe alia decē niſi eēt alius nūerus. Rñdeo q̄ intētio pb̄i eſt q̄ nūerus eſt vnū cōe bñs ſub ſe multa ꝓtēta.ſiue illa ſint ſpēs.p̄he dicere ſiue nō. Et de aliquo cōtento vult b̄ q̄ dico idē vere dici q̄n idē ꝓtentū cōe vel ipſz cōiſſimū ōz de pluribus illis.⁊ ꝓpter b̄ aliq̄d ꝓtētū ſub illo cōi ōz de eiſdē. ſ q̄ nullū ꝓtentū ſub illo ōz de eiſdē tūc nō vult b̄ q̄ dico idē dici de illis. Verbi gr̄a.vult q̄ idē eſt numerus decē boim⁊ decez canū.ſed nō eſt idē denari⁹.⁊ b̄ q⁹ de decez hominibus nō ōz tn̄ nūerus in cōi. ſ aliq̄d ꝓtētū puta decē.ſic̄ ꝛz eundē eq̄laterū⁊ gradatū ſūt eadē figura.et tn̄ nō ſunt idē triāgulus. q̄a de eq̄latero⁊ gradato verificat tā b̄ cōe figura. vt vtroq̄ dicat̄ figura. q̄uis etiā de eiſdē verificat aliq̄d ꝓtentū.q⁹ ꝓtenta ſub figura ſm ipſum ibidē triāgulus⁊ circulus.et triangul⁹ ōz de vtroq̄ illoꝝ.⁊ de neutro ōz circulus.⁊ ideo ōz q̄ ſunt eadē figura.⁊ tamen nō ſunt idē triangulus. et tamen de virtute ſermonis non

T Ad quartū

Obiect

X Reſpondet

Y Scōs prin. arti.

est b̄ possibile.sicut nō est possibile q̄ sint sores ⁊ plato vnū aial.⁊ tn̄ q̄ nō sint vn⁹ homo. q⁹ sequit̄ sortes ⁊ plato sunt vnū aial. q̄ sortes et plato sūt aial.⁊ vltra.q̄ aliq̄d aial est sortes et plato p cōuersionē.⁊ vltra. q̄ vel homo ē sores et plato.vel asinus vel bos.⁊ sic de aliis.⁊ certū est q̄ nō asin⁹ nec bos ⁊ sic de aliis.q̄ bō est sortes ⁊ plato q̄d est manifeste falsum.⁊ tn̄ ſm intentionē pb̄i dicēdū est q̄ sortes⁊ plato sunt vnū aial ⁊ nō sūt vn⁹ homo.b̄ ē de sorte ⁊ platone verificat aial.⁊ aliq̄d determinatū contentū sub aiali.sicut homo verificat de sorte ⁊ platone.⁊ tn̄ nō est ꝓpter b̄ concedendū q̄ sit tale aliquod aial q̄d sit sortes ⁊ plato. et q̄ sit homo q̄ sit sortes ⁊ plato.⁊ ita est in ꝓpoſito. q⁹ idē est numerus decē boim ⁊ decē canum ⁊ sunt eadē decē.⁊ tn̄ nūerus nō est aliq̄d aliud ꝑter illa. Verūtn̄ ꝓpter dicta aliq̄ aliquoꝝ pb̄oꝝ p̄t dici q̄ aliq⁹ numer⁹ est accñtalis.⁊ aliq⁹ nūerus est eēntialis. et aliq⁹ nūerus est mathematicus. Numer⁹ eēntialr p̄t dici ille q̄ nēcrio p̄dicat̄ de rebus vnaq̄q̄ illarū existēte ⁊ nulla destructa.sicut de angel̄ ōz q̄ sunt duo vel tres vel q̄ttuor.nec est possibile nullo eoꝝ destructo q̄ b̄ sit falsa. ita p̄t dici de duobus quātis a et b q̄ illa sūt duo.q⁹ siue vniant siue separent semp a ⁊ b sūt plura entia realr distincta. Numer⁹ aūt accñtalis ōz.q̄ scz p̄t p̄dicari vere de rebus et ab eisdē vere negari.sic de ista aqua ⁊ illa aqua.puta a ⁊ b q̄n sunt separate ōz q̄ sunt due aq̄. ⁊ q̄n sunt vnite nō vocantur due aque isto modo. q⁹ dualitas isto mō dicta nō ōz nisi de duob⁹ nō faciētib⁹ vnū. Numer⁹ aūt mathematicus p̄t dici vnum cōe ad duo p̄dicta.et ſm istud posset exponi auctres ꝓmē. et alioꝝ pboꝝ qui vident esse cōtra ꝓdicta.

Circa scōm articulū p̄incipalē respōdeo ad formā questionis q̄ illo modo quo ꝓceditur q⁹ trinitas angelor̄ est vn⁹ numer⁹.p̄t concedi q⁹ trinitas psonarū est vn⁹ nūerus.nō q̄ nūer⁹ sit aliq̄d accñs reale inherēs deo.ſ tm̄ aliquis ꝓceptus significās q̄ in deo sunt p̄ ⁊ filius et spūssanctus.⁊ q⁹ p̄ nec est filius nec spūssctus ⁊ nec filius est p̄ vel spūssanctus.nec spūssanctus est p̄ vel filius.Et sic intelligēda est opinio magri q⁹ tales tmini nūerales nō ponunt aliquid in deo.boc ē nō significāt aliq̄d aduenies deo sicut accñs aduenit suo subiecto.ſ remouēt a deo.b̄ est.significant q⁹ sunt tm̄ ibi p̄ ⁊ filius⁊ spūssctus modo p̄dicto. Vtrū autē de ꝛute vocis sit illa cōcedēda.trinitas personarū est verus numerus.vel tres psone sūt numerus ternarius. sicut an tales sint ꝓcedēde. tres boies sunt numer⁹ ternarius. et trinitas triū boim est verus numer⁹ nō ē mō tractādū.

Questio I

Ad primū ꝓncipale poꝛest dici q⁹ nō omnis numer⁹ est de gñe quātitatis.sed tm̄ numerus quātoꝝ ꝑter quos sūt multi alij.q̄lis est numerus triū psonarū. Ad scōm q⁹ ōz.ois nūerus ē maioꝛ sua pte.si intelligat̄ maioꝛitas pfectionis vel dignitat̄ vel quātitat̄ molis.sic nō est maioꝛ ꝑa. Si aūt intelligat̄ maioꝛitas pkalitatis.sic p̄t ꝓcedi.⁊ sic posset ꝓcedi in dīis.q⁹ b̄ nō eēt aliud dicere q̄ q⁹ tres psone sunt plures q̄ vna. Distin.xxv. Questio vnica.

Ad primū ꝓ.

Ad scōm

Zirca distinctionem xxv. questionem primo videndum est. Utrum a tribus personis possit abstrahi aliquod cōmune vniuocū eis. Secūdo an tale cōmūe correspōdeat huic nomini persona. Tertio ex his ad questionē. Circa primū dicit q⁹ aliquod cōmune potest abstrahi a personis. Sēd sic probat.relatio p̄dicat i quid de paternitate ⁊ filiatione.quia si paternitas nō transiret in essentiā esset essentialiter relatio ⁊ ꝓdicaretur in quid relatio de paternitate. sed per hoc q⁹ relatio est eadē essentie nō tollitur eius ratio formalis. ergo nō impedit quin includat essentialr relationē.vt sic relatio pre

Distin. xxv. A Questio I Arguit ꝓmo

B Circa questionē tria sunt videda

Probat primū

C Scōo

Tertio

In oppositū

Arguit triplr Primo

Scōo

Tertio

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicek in qd de pnitate. sed sc̃a intẽtio predicat in qd de pnitate. g̃ aliqs cõceptus realis p̃dicat in qd de pnitate ⁊ filiatõe. Ex hoc arguit. vltra. magis põt abstrahi cõceptus cõis a cõstitutis q̃ a cõstituẽtibus siue constitutis g̃ a ꝓnis distinctis ⁊ cõstitutis p relationes põt abstrahi talis cõceptus cõis per rationẽ.

Querit

Et si queratur quõ est possibile q̃ abyltimis constitutiuis diuinarũ ꝓsonarũ abstrahat cõceptus cõis ꝑme intẽtionis. ⁊ nõ sic in creaturis

Rñdet

Rñdet q̃ distinctio nature diuine a natura creata est rõ buius. Nam natura creata de se nõ est vltimate determinata. ⁊ ideo est determinabilis p aliqd determinatiuũ eiusdẽ generis respectu cui⁹ est in potẽtia. ⁊ cõparat ad illd vt potẽtionale ad actuale. illud aũt determinatiuũ nature create nõ hz vnitatẽ q̃ditat̃. ꝙ tũc nõ determinaret q̃ditatẽ ad rõnem sue singularitatis. ⁊ ideo ab hmõi determinatiõibus nõ põt abstrahi aliqs cõceptus cõis q̃ditatiuus. sed tm̃ a natura ⁊ q̃ditate abstrahitur. Sed p oia opposito modo est in diuinis. nã ibi natura ẽ determinatissima ⁊ singularissima. et ideo nõ est determinabilis p aliqd eiusdẽ generis. sc̃z de gñe substãtie. nec est potẽtionale ad tale determinatiuũ. Vnde p nihil princeps ad genus substãtie determinat. et ideo si sint aliqua determinãtia ptinẽt ad aliud gen⁹. sc̃z relatõis eo modo quo ponit ibi genus. ⁊ ideo hmõi determinãtia hñt vnitatẽ q̃ditat. ac si natura nõ determinarẽt. q̃ nõ habẽt naturã aliam a natura in codẽ gñe. sed in alio genere ꝓpter quod retinẽt vnitatẽ q̃ditatiuã alterius generis. ⁊ ideo ab hmõi determinatiuo potest abstrahi ꝯceptus cõis q̃ditatiu⁹. Vnde relationes q̃ sunt determinatiue alteri⁹ generi nõ tribuũt singularitatẽ ẽntie. sed determinãt ad certum suppositũ ⁊ retinẽt suas rationes quidditatiuas. Et ideo ab illis potest abstrahi cõceptus cõmunis. Cõtra cõclusionẽ p̃ncipalẽ istius opinionis nõ arguã. q̃ tã illa q̃ illa ex qua infert videnꝫ mihi ꝓbabilioza q̃ eoꝝ opposita. Sed videk q̃ cõclusio ex q̃ infert nõ stat bene cum dictis illius doctoris. q̃ fm istũ alibi q̃ncũq; aliq̃bus distinctis ẽ aliquod cõmune vniuocũ. nccrio in vtroq; illoꝝ est aliquid quo cõuenit cũ alio ⁊ aliquid quo differt ab eodẽ. g̃ si paternitati ⁊ filiationi sit relatio cõmune vniuocũ pnitas aliquo cõuenit cum filiatione. ⁊ aliquo differt ab eadẽ quod est impossibile. q̃ tũc pnitas nõ esset vltimũ constitutiuũ. sed eẽt aliud magis vltimate constitutiuum. Si dicaꝫ q̃ nõ ẽ aliqd reale cõmune diuinis relationibus sed tm̃ aliqs cõceptus. Cõtra. g̃ eadẽ rõne vltimis differẽtijs posset esse

C

Instat ꝫ ꝓclionẽ et q̃ principal cõclusio infert

aliqs cõceptus cõmunis. q̃uis ipe differentie scipis differrẽt ⁊ nõ p differẽtias. Preterea ex istis sequerek q̃ põt esse cõceptus cõis sine oi cõitate a parte rei. g̃ sine omni comparatiõe distinctõe a parte rei. g̃ ponẽdo aliquẽ ꝯceptũ cõem vniuocũ differẽtijs vltimis in creaturis nõ erit ꝓcessus in infinitũ. Preterea ex isto sequitur q̃ aliquod vniuocũ põt descẽdere in sua inferiora sine oibus cõceptibus ꝫbẽtibus. ita q̃ nõ opz ponere conceptũ determinantẽ ⁊ determinabilẽ ꝑter conceptũ includentẽ vtrunq; q̃ omnia sunt cõtra istũ doctorẽ alibi. Si dicaꝫ q̃ in paternitate includit relatio ⁊ etiã aliqd ꝑter relationẽ. sed illud nõ est vltimũ cõstitutiuus ꝓsone. Contra. quicqd est constitutiuũ constituti. est etiã constitutiuũ constituti. g̃ quicqd est differẽtia differẽtie. est etiã differẽtia differẽtis. sed illud in pnitate ꝑter relatõnem est constitutiuũ pnitatis. ergo est etiam constitutiuũ patris. Confirmat q̃ fm istum ab anima intellectiua nõ sumit vltia differentia hois. q̃ ipa differt differẽtia. g̃ sibi a paternitate nõ accipit vltima dĩa qua pater distinguitur a filio. si ipa pnitas nõ se tota distinguitur a filiatõne. sed p aliquid sui. Ex isto potest inferri q̃ dicere q̃ ab vltimis cõstitutiuis nature create nõ põt abstrahi cõceptus q̃ditatiuus. q̃ sũt eiusdẽ generi. ⁊ abyltimis cõstitutiuis nature icreate põt abstrahi ꝯceptꝰ q̃ditatiuus est nõ causa vt causa. sed siue sint eiusdẽ generis siue nõ. ex hoc ipo q̃ põt abstrahi cõe contractũ p aliquod cõtrahẽs. illa sic cõstituta ex cõtrahente ⁊ cõtracto nõ sunt vltima constitutiua. Preterea si ab omni habẽte vnitatem quidditatiuã põt abstrahi ꝯceptus q̃ditatiuus. g̃ abyltis dĩntijs ꝑ abstrahi ꝯceptus q̃ditatiuus. q̃ accipio vltimã dĩam generi. ⁊ q̃ro ꝺ ea an hz vnitatẽ q̃ditatiuã an cã quã vocat hic vnitatẽ indiuiduitatis ⁊ singularitat̃. si detur ꝓmũ habeo ꝓpositũ. si dek scdm. Contra. omnis dĩa est eiusdẽ ambitus cũ illo qꝺ p ipam constituit. g̃ differẽtia vltima generis ẽ eiusdem cõmunitatis cum genere. et per consequens nõ habet ex se vnitatẽ singularitatis

Ideo dico q̃ si a personis diuinis potest abstrahi aliquis cõceptus cõmunis quidditatiuus predicabilis in quid de eis. Similiter potest a relationibus ⁊ ab vltimis constitutiuis abstrahi talis conceptus. et nõ tantũ est hoc possibile in deo. sed etiam in creaturis. quia a quibuscunq; realitatibus cõstituiuis potest abstrahi aliquod cõmune vniuocum predicabile in quid de eis. Circa secundum dico q̃ tale cõmune ñ correspõdet ꝓmo huic nomini persona. Cuius ratio est. quia conceptus et

E

Circa scdm

nomẽ cui primo correspõder ille cõceptus sũt equalis cõitatis. sed hoc nomẽ ꝓsona ẽ cõis q̃ ille cõceptus. q; hꝫ nomẽ ꝓsona nõ tm̃ ꝺr de ꝓsonis diuinis de qb⁹ solũ ꝺr ille ꝯceptus. sed etiã ꝺr de ꝓsonis creatis de quibus ille conceptꝰ nõ vere p̃dicat. Et si dicaꝫ q̃ nõ est aliqꝺ aliud nomẽ magis ꝓprium diuinis ꝓsonis. et p ꝫns sancti ex quo talẽ conceptũ ꝓprium diuinis ꝓsonis habuerũt nõ conuenienter fecerũt non imponẽdo aliqꝺ nomẽ equale cũ illo cõceptu

Respondeo q̃ sancti talẽ conceptũ ꝓprium diuinis ꝓsonis nõ habuerũt. q; sicut dictum est ꝑus impossibile est habere aliquẽ conceptum simplicẽ ꝓprium aliquib⁹. nisi aliquod illoꝝ distincte ⁊ in particulari cognoscat. Et ideo ex quo sancti nec abstractiue nec intuitiue distincte ⁊ in particulari ⁊ immediate vllã ꝓsonam diuinã cognouerũt nec habuerũt illã cõceptũ abstrahibilẽ a diuinis ꝓsonis. sed hoc ẽ possibile tm̃ intelligẽtibus diuinas ꝓsonas i particulari ⁊ in se. Circa tertiũ ꝺr q̃ ꝓsona significat relatõez in recto ⁊ eẽntiã in obliquo quia ꝓsona in quacũq; natura significat illud quod est distinctiuũ in illa natura. sicut in natura humana significat has carnes ⁊ hec ossa et hanc aiam q̃ sunt p̃ncipia indiuiduãtia hominẽ. Distinctio aũt in diuinis nõ fit nisi per relatões originis. sed relatio in diuinis est ipsa diuina eẽntia. vnde est subsistẽs sicut indiuiduata substãtia subsistit. ⁊ ideo ꝓsona diuina significat relationẽ vt subsistentẽ. ⁊ hoc est significare relationẽ p modũ substãtie. Et ita hꝫ nomẽ ꝓsona diuina significat relationẽ in recto. ⁊ essentiã in obliquo. nõ relationẽ in ꝯtuz relatio. sed in ꝯtum significat p modũ ypostasis. Sik̃ significat relationẽ in obliquo ⁊ eẽntiam in recto. in ꝯtum essentia est ypostasis. Ypostasis aũt significat in diuinis vt relatõe distincta. ⁊ sic relatio p modũ relatõis significata cadit in significatõe persone in obliquo.

F

Circa tertiũ

B

Cõtra opl.

Contra istã opinionẽ ꝓmo ꝫ hꝫ quod dicit q̃ ꝓsona in natura hũana significat has carnes et hec ossa ⁊ banc aiam q̃ sunt p̃ncipia indiuiduantia hoiem. Hoc est ꝫ ꝓpa p̃ncipia. q; p̃ncipium apud eũ est. q̃ a parte rei nõ est aliqua distinctio nisi distinctio rerũ. g̃ si ista p̃ncipia indiuiduãt naturã humanã. aut naturã que ẽ realr̃ ipmmet indiduũ aut naturã que nõ ẽ sic indiuiduũ. sed distinguit̃ realr̃ ab indiuiduo. aut aliqd in aia quod nõ est realr̃ ex. Si dicatur ꝓmũ. hoc nõ est aliud q̃ dicere q̃ ista p̃ncipia indiuiduãt indiuiduũ. sed nõ aliter indiuidu ant nisi sicut partes cõponũt totũ. sed ꝓtes in ciudunt essentialr̃ in toto. g̃ indiuiduũ includit essentialr̃ ista p̃ncipia indiuiduãtia. et ita

nõ sunt extra q̃ddirarẽ nature. quod ipe alibi negat. Si dicaꝫ scdm. g̃ nulla indiuiduantia distinguunt realr̃. quoꝝ neutrũ est ps alterius sed hꝫ est impossibile. q; q̃cũq; plures res realiter distincte cõcurrũt. quarũ nulla est pars alterius ad constitutionẽ alicui⁹ quod est p se vnũ si sint alteri⁹ rõnis nccrio vnũ est forma ⁊ aliud materia. g̃ cũ he carnes ⁊ hꝫ ossa ⁊ hꝫ aia ⁊ natura indiuiduata q̃ nõ est ps alicui⁹ illoꝝ p̃ncipioꝝ indiuiduantiũ nec ecõuerso. cõcurrunt in indiuiduo ad ꝯstitutionẽ p seyni⁹. opz q̃ natura q̃ est indiuiduata sit materia vel forma vel alicui⁹ illoꝝ p̃dictoꝝ vel oim. sed hꝫ est impossibile. Tum q; sequerek q̃ illa natura in diuiduata ita eẽt de se hec sicut q̃cũq; forma vl aia. q; partiũ componẽtiũ aliqꝺ ꝯpositũ. ita ẽ vna pars de se hꝫ sicut alia. q; ita distinguitur vna ab alia. sicut ecõuerso. Tum q; sequek q̃ i hoie essent plures forme substãtiales. s. hꝫ aia intellectiua ⁊ illa natura q̃ est indiuiduata qꝺ ipe reputat impossibile. Si dek tertiũ hoc est impossibile. q; nullũ ens rõnis est de essentia et q̃ddirate sortis. sed p istũ natura indiuiduata est de essentia sortis. g̃ nõ est ens in aia tm̃. Si dicaꝫ q̃ natura nõ est indiuiduata p̃ncipia indiuiduãtia fm q̃ considerat in eis. vl̃ꝫ esse quod habẽt in singulari. sed fm q̃ abstrahitur ab hoc singulari ⁊ ab illo. Cõtra quero sicut ꝑus aut natura q̃ indiuiduat̃ ⁊ p̃ncipia indiuiduantia distinguunt realr̃ aut nõ. Si sic. g̃ est vera materia vl̃ forma qꝺ est improbatũ. Silr̃ tũc in albedine esset vera distinctio realr̃ qꝺ ipe negat. Si nõ distinguũt̃ g̃ nõ plus põt aia abstrahi a se q̃ vt p intellectũ falsum idez possit negari a se. Silr̃ nõ possꝫ intelligi natura ire. nõ intellectis p̃ncipijs indiuiduãtib⁹. q̃ oia negat. Si dicaꝫ q̃ natura sbalis indiuiduat̃ p accñtia. ⁊ accñs p subiectũ. ⁊ ita natura nõ includit eẽntialr̃ p̃ncipia indiuiduãtia. Cõtra ꝰ. in ista eadẽ q̃stione ꝺr q̃ hec anima ẽ vnũ p̃ncipioꝝ indiuiduãtiũ boiez. g̃ nõ tantũ accñtia. Silr̃ ipossibile est aliqꝺ remãere indiuiduũ destructo p̃ncipio indiduãte. sic ipossibile ẽ aliqꝺ eẽ albũ destructa albedie dealbãte. ꝰ albedo vel q̃ritas poterit eẽ indiduum destructo subiecto. g̃ nõ ẽ indiduũ p ipꝫ subiectũ. Cõtra ꝓclionẽ p̃ncipalẽ q̃ro. An ꝓsona ẽ vniuocũ vel eq̃uocũ. Nõ eq̃uocũ. q̃a tũc ois ꝓpõ i q̃ põcreẽ eẽt distiguẽda hz eq̃uocatiõnẽ ⁊ ita eẽt ꝰ distiguẽda. p̃ẽ ꝓsona. qꝺ ñ ꝓcedit. Si sit vniuocũ. ergo habet vnã diffinitionem exp̃mentem quid nois. que exp̃met quicquid importatur per personã. sed in tali diffinitione non ponet essentia tam in recto q̃ in obliquo. nec similr̃ relatio tam in recto q̃ in obli-

D

Cõtra p̃n. ꝓclu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quo.g nō est verū quod dr q psona significat essentiā in recto 7 relationē in obliquo. sīlr relationē in recto 7 essentiā in obliquo. Ideo dico aliter ad questionē q boc nomē persona quod est cōe creatis 7 increatis significat suppositum intellectuale. sicut dictū est dist. xxiij. et ideo illud qđ est pmo 7 formalr suppositum intellectuale significat pmo 7 p se per psonā. Et et boc vltra illud qđ in dinis est formalr 7 pmo suppositū intellectuale significabit primo p boc nomē psona diuina. 7 q̄a nec relatio nec essentia ē pmo 7 formalr suppositū intellectuale. sed constitutū ex essentia et relatione. Ideo psona nō plus significat essentiā vel relationē q̄ pīnitas diuina significat diuinam essentiā. sed pmo significat constitutū ex eēntia 7 relatiōe. Si dicak q si psona significat tale constitutū. g significat vnū cōmune. et p ons erit aliquod vle in diuinis. Rndeo q boc nomen psona nō significat aliquod cōmune. sed significat illa multa quoz quodlibet est psona. sicut homo nō significat aliquod cōe oibus boibus sed significat oms boies. Et si dicatur saltē est ibi vle. Rndeo q nō. sicut sci et pbi loquunk. q nō intelligūr aliquod esse vle nisi qđ pdicak de pluribus. q̄ sunt ita distincta realr q nullo modo sunt vna res. sic aūt nō est de psonis in diuinis. q̄ quis sint distincte res. tn vna simplicissima res est ille tres res. et ita psona est vnū cōmune trib⁹ psonis. nō tamen est vle. Sīlr ille cōceptus abstrahibilr a dinis psonis est cōis tribus psonis. nō tn hz ratōem vlis respectu illarū trium psonarū. ppter cām dictā. Et si querak qualis citate est illd nomē psona cōe tribus psonis. Rndek ad b ab aliquib⁹ q nō est ibi cōitas rei nec negatōis nec intētionis. sed sicut in rebus humanis boc nomen psona est cōe cōitate rōnis. nō sicut gen⁹ vel spēs. sed sicut indiuiduū vagum. Noia em generū vel spērū vt homo aial imposita sūt ad significandū ipas naturas cōes. nō intētiones naturarū cōmunū. sed indiuiduū vagum. vt aliqs homo significat naturā cōem cū aliquo modo determinato exīndi qui cōpetit singlarib⁹. vt scz sit p se subsistēs distinctū ab alijs. sed in noie singularis designati significak determinatum distinguēs. sicut in noie sortis. 7 b caro. 7 boc os. boc tn interest q aliqs homo significat indiuiduū ex parte nature cū modo exīndi qui cōpetit singlarib⁹. boc aūt nomē psona non est impositū ad significandū indiuiduū ex parte nature. sed ad significandū rez subsistentē in tali natura. boc aūt est cōe sm rōem psonis diuinis vt vna quelz earū subsistat in diuina natura distincta ab alijs. 7 sic boc nomen psona

Querit R
Rndek

tōe est tribus psonis. Contra istā opinionē Z
Primo contra boc quod dicit q homo aial et Arguit p. 3 op 1.
hmōi significāt ipas naturas cōes. nō intrēto nes naturarū. Contra. homo 7 aial 7 hmōi significāt pmo entia realia 7 nō tm entia i aia. sed realr ex aiam nō est aliquod cōmune. b tm in anima. sicut pbatū est pus 7 ipe⁹cedit. igit nō significāt pmo ipas naturas cōes. Si dicatur q ipa res ex sm esse suū in anima est cōmunis. q̄uis nō sm esse suū extra aiam. Contra boc argutū est pus 7 ostensum q nulla res qualicūz consideret. nec sm aliquod esse est cōis. sic em possem dicere q sortes sm esse suū in aia est cōis oi homini. 7 q sortes sm ee suum in anima est plato. Ex isto sequeret q falsum est quod dr de singulari vago. qz nullū ē singulare nisi sit boc singulare determinatū vel illud Scdo
g nullū est singulare vagū. Preīea singlare vagum aut est res extra aiam. aut in aia rātū. si extra aiam. opz q sit aliqđ singulare demonstratum vel determinatū. qz sm oms a pte rei nihil est nisi natura 7 differētia ybēs naturaz vel ipm constitutū ex bis qđ est singulare determinatū. Sīlr illud singulare vagū aut ē separatum a quolibz singulari determinato. aut est in quolibet singulari determinato. Si det pmū ergo est ydea platonis. Si det scdm. g vel est vnū singulare in oibus. 7 tūc esset cōe cōitate rei oibus singularibus 7 esset magis cōmune q̄ natura que plurificak vel erūt tot singlaria vaga quot sunt determinata. 7 ex boc ipo nullū illoz est vagū. sed quodlibet illoz est determinatum. Sīlr si in sorte sit vnū singulare vagū 7 illud singulare sit determinatū ad sortē. ita q nō esset in aliquo alio indiuiduo determinato. n est maioz rō q illud sit singulare vagum. q̄ q sortes sit singulare vagū. Ex istis patz q nō valet quod dicit q singulare vagū vt aliquis homo significat naturā cōem cū aliquo determinato modo existēdi qui competit singularibus. Tum qz nulla est natura cōis a parte rei. et p ons nō significat naturā cōem. Tum qa ita significat sm illos homo naturā cōem cuz determinato modo exīndi qui competit singularibus. qz aliter nō differret in significatōne homo 7 humanitas. quod isti negant. Simlr nō intelligibile est quod dicit q aliquis homo nō significat idiuiduū ex parte nature cū modo existēdi qui cōpetit singularibus. b psona significat rē subsistētē in tali natura. quia ita significat aliquis homo rem subsistentē in tali natura sicut psona. Ideo dico q nō est ali- Sntia quarti
quod tale singulare vagū. nullū em singulare vagak p mundū. nisi sortes 7 plato. vel aliqđ tale singulare determinatum. quia nihil est a

parte rei nisi singulare determinatū. b in intellectu sunt cōia 7 vlia. 7 ideo nulla natura realr est cōis nec a parte rei est aliq̄ natura cōis b z quodcūz cē. Et si dicak q aliqs homo et homo dīnt. g nō bnt idē significatū. sīlr sortes et aliqs homo nō bnt idē significatū. 7 sortes significat singlare determinatū. 7 homo naturaz cōem. g aliqs hō significat singulare vagum. Rndeo q homo 7 aliqs homo sm q accipiuntur p rebus nō dīnt. b est illa ppō est falsa aliquis homo 7 homo dīnt. si termini accipiant p rebus vel p significak. qz idē oino significat p vtrūz terminū. sed si accipiant p ipsismet termis qui nō sunt a parte rei. sic est ppō vera qz sic dicēdo aliqs homo ponit illud quod qn ponit dr homo. 7 sibi addit vnuz sīncathegoreuma quod nō bz aliqđ p se significatū. b cō significat cū alio adiūcto. et aliqs hō nō plus significat singulare vagū. q̄ ois hō significat singulare vagū. nec distinguunt q̄tū ad significata. sed ppter diuersa sincathegoreumata addita q̄ sunt signuz vle 7 signū priculare pōt aliqđ verificari de vno 7 nō de alio. sicut bec ē vera aliqs homo est sortes 7 homo est sortes. 7 b est falsa ois homo est sortes. nō qz aliquis hō significat singulare vagū. 7 ois hō nō significat singulare vagū. sed qz qn signū particulare addit buic termio hō respectu alicui⁹ pdicati nō significak nisi q isti singulari determinato vl isti vel illi ppetat tale pdicatū. sed qn eidē termino addit b signū ois denotak q tale pdicatum ppetit isti hominī 7 isti. 7 sic de oibus hominib⁹. 7 sic homo 7 aliqs homo idē bnt significatū. b boc sincathegoreuma aliqs in multis ppōnibus facit hūc terminū hō stare determinate. p singularib⁹ determinatis. p quib⁹ posset nō stare si auferet. b eēnt ppones distinguēde penes tertiū modū eq̄uocatōnis. eo q terminus posset stare p singularib⁹ vel cōi ad singlaria.

P
Querit
Rndeo

Qualr aūt sortes 7 homo vel aliqs hō diuersa significāt. ptz ex dist. ij. Sed qn querit q̄li cōitate est psona cōe trib⁹ psonis. Dico q non cōitate rei illo mō quo eēntia est cōis trib⁹ personis. sed cōitate vocis vel ꝺceptus eo modo ens vel vnū est cōe multis. Verūtn nō est pdicabile in qđ de trib⁹ psonis. b pdicak de eis secūdo mō dicēdi p se sicut dictū est dist. xxiij. q̄⁹ uis ꝺceptus abstrahibilr ab eis ab intelligēte distinctas psonas possit pdicari de eis in qđ p se pmo mō. b talē nos habere nō possumus.

Q
Ad pmū pn.
Ad scdm

Ad pmuz pncipale dico q ꝓcedit de illo qđ pmo 7 p se significat ēntiā 7 psonā. Ad scdz dico q psona ꝺstituit formalr tam p essentiaz q̄ p relationē. 7 ideo nec eēntia nec relatio pmo significat p psonā. sed constitutū ex essentia 7

relatione. Ad tertiū dico q illud quod ipoz- Ad tertiū
tat distinctionē vel distincta in diuinis vl importat relationē vel constitutū p relationem. sicut ipa relatio constituēs. 7 ideo persona significat constitutū ex eēntia 7 relatōne. Ad R
primū argumentū in oppositū. qz pbat equali Ad argumētum
ter q psona nō significat cōstitutū ex relatōe. sicut q nō significat relationē. Dico q aliqn termin⁹ significat p̄cise relationē vel relativū et aliquādo nō p̄cise relationem vel relativuz Si pmo mō b pōt eē unplr. vel qz est pdicabile de aliquo vno relativo. vel qz de mulr sīl. et nō de vno p se posito. si pmo mō semp sm illd nomē dr adaliqđ sub aliq̄ bitudine. sicut pr dr pater filij. scdo mō non dr adaliqđ. sicut trinitas significat pmo psonas relatiuas. sed non dr de aliq̄ p se. sicut b nō ē vera pr est trinitas Sed de trib⁹. qz b est va pr 7 filius 7 spūssc⁹ sūt trinitas. 7 iō nō dr alteri⁹ trinitas. Si aūt sit nomē vel termin⁹ qđ nō p̄cise significat relationē vel relativū. b pōt eē dupl r. vel quia ē cōis. 7 sic pdicak de aliis sicut de relativis. cuiusmodi est b nomē cns. 7 sm tale nomē nō dr aliqđ ad aliqđ q̄tūcūz significet relationem vl relativū. 7 tale est b nomē psona. 7 iō q̄uis pr sit psona. nō tn oz q dicak alicui⁹ psona vel nomē. vel termin⁹ nō significat p̄cise relatōez vel relativū. qz significat relationē vel relativū cū adiūcto qđ nō significat pmo relativuz cuiusmodi est iste termin⁹ psona dina. et ad b sm talē terminū nō oz q dicak adaliqđ. verū tn sm illū ꝺceptū q̄ eēr abstrahibilr a diuinis psonis possz dici adaliqđ. sed talē nō habem⁹ S
Ad scdm q augustin⁹ ibi capit sbam pro ipo Ad scdm
ꝺstituto ex eēntia 7 relatōe. sicut dicim⁹ q humanitas est sba hois. et ita psona solum dicit substantiā patris. boc est vnum constitutū ex T
omni illo quod est de substātia patris vel de Ad tertiū
quidditate patris. Ad tertiū patet q psona dicit ad se quia nō dicit ad aliud. sicut res dicitur ad se. et tamē dicimus q psone sunt tres sicut dicit beatus Augustinus pmo de doctrina christiana. q res quibus fruēdū est sūt pr 7 fili⁹ 7 spūssc⁹. Distin. xxvi. Questio pma

Circa distinctionem. xxvi. quero. Utrum diuine psone constituantur et distinguant per relationes originis.

Distin. XXVI
Questio I
C
Et nō pmo

Ut nō q nihil cōstituit in eē pfectissimo per aliquid quod est minime entitatis. sed inter omnia relatio est minime entitatis. ergo per talez relationē substātia pma cuiusmodi est psona diuina non constituitur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Scõo

Tertio

In oppositũ

B Uarie opi.

Pro ꝑma arguit ꝑmo

Scõo

C Cõtra opi ꝑmã.

Cõtra scõam ra.

Ad ꝑmã rõnem

D Secũda opi. Probat ꝑmo

Præterea psona nõ constituit nisi p aliquid reale. ꝙ nõ constituit p relationẽ vt distinguit ab eẽntia nec cõstituit p relationẽ vt est eadẽ essentie. qz tũc constitueret p essentiã. ꝙ nullo modo constituit p relationẽ. Præfea oi actõni pſupponit suppositũ qđ agat. generationi diuine pſupponit supppsitũ quod generet. ꝙ illud suppositũ nõ cõstituit illa gñatõe. Ad oppositum. vnũquodq; distinguit a quolibet alio p aliquod ꝓpriũ sibi. sed nihil ẽ ꝓpriũ pri. nisi pñitas. ꝙ p pñitatẽ distinguit ab oi psona. Ex hoc vltra eod ẽ aliqđ vltimate ꝟstituit quo ab oi alio distiguit. ꝗ pñitate distinguit ab oi alia pſoa. ꝙ rc. Circa illã qõnẽ sũt multe opiones vna est q psone seipis distinguãt. secũda q precise p relatões reales distinguanť. tertia q ꝑmo distinguanť per ꝓpetates absoluras ⁊ quasi secũdario p relatões. ꝗrta posſz esse opinio q ꝑcise distinguũt p ꝓpetates absoluras. Pro ꝑma opinione posset argui ꝑmo sic. simplr simpler a quocũq; distiguit ab illo seipo distinguit. sed pr est simplr simplex ⁊ distinguit a filio. ꝙ seipo distinguit a filio. Præterea si vna psona nõ seipa distingueret ab alia hoc nõ eẽt nisi qvna realr cõuenit cuz alia. qz oñsũ est ꝑus q idẽ seipo. ⁊ se toto põt cõuenire realr cũ aliquo ⁊ differre realr ab eodez. ergo vna psona realr seipsa cũ alia ꝟuenit ⁊ differt realr seipa ab eadẽ. Cõtra istã opionẽ gñali qua sic se bñt q aliquid oino indistinctũ est i vtroq;. ⁊ tñ aliqđ ẽ in vno quod nõ est in alio. illa nõ seipis distinguunť. sed in pfect in filio ẽ essentia diuina q est oino indistincta. ⁊ pater; nitas est in pfe que nõ est in filio. ꝙ pr ⁊ filius nõ seipis ꝑmo distinguunť. Ex hoc pz q scõa rõ nõ valet. qz q̃uis idem cũ codẽ possit connire realr ⁊ differre realr. tñ qñ aliqđ omnino indistinctũ ⁊ oino idẽ est in vtroq;. ⁊ aliqđ est in vno ⁊ nõ in alio. tũc nõ seipis ꝑmo distiguũtur. Cuiꝰ rõ est. qz qñ aliqua seipis distinguũt ꝑmo nõ ek aliquod in vno qđ nõ distiguat ab alio. sicut nibil est in sorte qđ nõ distinguatur a platone. ꝗ qñ aliqđ est oino idẽ in vtroq;. tũc neutrũ illoꝝ illo oino codẽ in vtroq; distiguit ab altero. ⁊ ideo pr nõ distinguit p essentiaz a filio. sed p pñitatẽ distinguit. ꝙ nõ seipo ꝑmo distinguit a filio. Et p hoc pz ad ꝑmã rõem q simplex nõ constitutũ ex aliquo cõi sibi et alij et aliquo ꝓpo sibi seipso distinguit a quocũq; distinguit. sed sic est de pfe. qz in ipo est eẽntia q est cõis sibi ⁊ alijs psonis. ⁊ pñitas est ꝓpa sibi. ideo rc. Scõa opinio est q psone diuine constituunť ⁊ distinguunť p relatões. Hoc ꝓbat ꝑmo. q: duo absoluta distincta realiť non possunt esse idem realr. sed si psone diuine cõstituerent p ꝓpietates absolutas in deo eẽnt plura absoluta realr distincta. ergo nibil idez realr esset plures psone diuine. ⁊ ita nõ essent vnus deꝰ. Præfea arguit. oñe ꝟbibile p aliqđ eiusdẽ generis est potẽtionale respectu illius cz nõ respectu ꝟbentis alterius generis. sed si suppositũ constitueret p aliqđ absolutũ natura diua determinaret p aliquod eiusdẽ generis de gñe substãtie. ꝙ est potẽtionalis respectu illius. qđ falsum est. Præterea relatiuo iquã tũ tali repugnat esse sine extremo correlatiuo qz eẽ relatiuũ ⁊ nullius extremi sez termini includit ꝟdictionẽ. sed si ꝑma psona constituere tur p aliquid absolutuz nõ repugnaret sibi eẽ sine scõa vel sine qnacũq; alia. Tũc autẽ si est relatiua repugnat sibi eẽ sine scõa. ꝙ nõ cõstituit p aliqđ absolutũ. Præterea ꝑma psona nibil acquirit sibi p actũ gñatõis filij qz q̃cqđ habet filius nascẽdo accepit a pre et pater pius origine bz quicqđ potest habere q̃ filius vt spũssanctus ꝓducat. sed si pater esset persona absoluta acq̃reret pñitatẽ p actũ generatõis et p ꝏs faceret se prem ex consequẽti. qz pus origine eẽt psona absolnta. ⁊ esset aliqs ãteq; gñaret. sicut sortes albus faciẽs filiũ album. facit ex consequẽti se sikem illi. b aũt est falsuz ergo relatio origínis nõ est adueẽtitia cõstitutiuo patris. Alie aucẽtes ⁊ rões adducunť p ista parte. qs longũ esset recitare. Tertia est opinio q psone constituunť p ꝓpietates absoluras ꝑmo ⁊ p relatões quasi ex ꝏnti vel distinguunť p illas. Prima ps ꝓbatur multiplr. primo comparãdo relationẽ ad relatũ. Primo sic. omni relatõe aliqđ referť formalr. ꝙ paternitate diuina aliqđ referť formalr sed nõ eẽntia. ergo suppositũ ⁊ vltra. ergo nõ ꝟstituunť p relationẽ. qz oi relationi est pneiũ aliqđ qđ referť illa relatõe. quod denoiatiue ꝺz referri.

Confirmať. qz illꝺ quod referť ꝑus est ad se q̃ referat. ꝙ suppositũ ꝑus est ad se q̃ referat et p ꝏs nõ constituit in esse suppositali p relationẽ. Præfea ois relatio realis ꝑexigit distinctionẽ aliquoꝝ in dinis ⁊ nõ nisi suppositorum. ꝙ. Preterea ois relatio ꝑmo terminatur ad absolutũ sed nõ ad eẽntiã. ergo ad suppositum. Scõa via arguť sic. si psone nõ sũt absolute sed ꝑmo relative. tunc non est aliud prem originare filiũ q̃ prem habere filiuz correlatiuum. sed pater ex se eo q pater habet filium correlatiuũ. quia in nullo instanti nec natura nec origínis potest intelligi pater sine filio vel nisi intelligať habere filium. ergo non originat eum. Præterea illud nõ originatur

Tertio

Quarto

Quinto

Sexto

Confirmať

Septimo

E Tertia via arguit Primo

Scõo

Tertio

Quarto

Quinto

Cõfirmatio prie Scõe

quo posito circũscripta omni actõe bz totum suũ esse. sed relatiuũ circũscripta omni actõe est. eo q suũ correlatiuũ est. ꝙ rc. Præfea relatio nõ põt originari nisi aliquo absoluto prius originato. ꝑm pbz. v. pbi. ergo psona diuina q ꝑmo originať nõ põt esse relatio subsistẽs. sed oportet ponere absolutũ quod ꝑmo originatur. Præfea tunc nulla ꝓductio in diuinis ẽ generatio. qz nõ erit ad substantiã ꝑmam. sed ad relatõnẽ. Præterea oñe relatiuũ eque naturaliť respicit suũ correlatiuũ. ꝙ eque naturaliter ſpirans respicit ſpiratuz. sicut generans generatũ. ergo si ꝓductum vtraq; ꝓductione est tñ relatiuũ vtraq; eque naturaliť ꝓducet.

Præfea suppositũ aliquo modo ꝑintelligit actioni. ergo in illo ꝓt illud suppositũ est aliquid ad se. Confirmať. qz quacũq; prioritate vnũ correlatiuũ ꝑintelligit alicui. eadem ꝓritate reliquũ correlatiuũ ꝑintelligitur eidez. ꝓpter simultatẽ relativoꝝ. Præfea ꝑm pbm vij. metꝟb. forma est ꝓt compositũ. ergo pñitas est ꝓt psona. et p ꝏs relatio opposita est ꝓt ꝑma psona. Tertio ꝑncipaliť arguitur ex rõne ipsius constitutiui. qz quicqđ constituit formaliť aliquid in aliquo esse ⁊ in vnitate correspondente tali esse. se toto repugnat distinctioni oppolite tali esse. ergo si pñitas constituit suppositũ in esse psonali sub rõne incommunicabilis. opz q pñitati ꝑmo ex rõne sua repugnet cõicabilitas. sed boc falsum est. ꝗa nulla q̃ditas de se est incõicabilis. Præfea opposita relatiua vnifoꝛmiter se babẽt ad incõmunicabilitatẽ. sed ſpiratio actiua nõ ẽ de se incõicabilis. ꝙ nec ſpiratio passiua. Præterea si ponerentur quecũq; positões impossibiles vel incõpossibiles stante intellectu rõnali repugnaret sibi diuidi in plures naturas specificas. sed posita positione impossibili q ꝓt esse ꝓductio volũtať q̃ intellect⁹. saluata tñ rõne gñationis et ſpirationis. ſpiratio actiua esset in vno supposito. ⁊ gñatio actiua esset in duobus. q̃a tũc ſpũssanctus in illo instanti in quo ſpiraret cõicaret vis generatiua. ꝙ modo gñationi actiue in se nõ repugnat formaliter cõicabilitas. Item iuxta istã viam arguiť sic ab vltimis distinctiuis ⁊ ꝟstituiuis aliquoꝝ nõ potest abstrahi aliquod cõmune dictuz de eis in quid. sed aliquid tale abstrahiť a paternitate ⁊ filiatõe. ꝙ rc. Præterea ꝑncipiũ constitutiuũ suppositi in aliqua natura facit p se vnũ cum illa natura. sed ex absoluto ⁊ relatõe nõ fit aliqđ per se vnũ. ergo. Confirmať quia ꝑma identitas est nature ad ꝓpriũ suppositũ ꝙ nõ includit aliqđ alteri⁹ generi. Cõfirmat ꝛcõ. qz aliter esset maioꝛ idẽtitas nature crea

Sexto

D Quartũ prin. Arguit primo

Scõo

Tertio

Quarto

J Quarta opi.

te ad suppositũ suũ q̃ nature diuine ad suum.

Præterea ꝑma substãtia est maxime substantia ꝑm pbm in ꝑdicamẽt. ⁊ b nõ est impfectionis. ergo boc debet poni in diuinis. ꝙ relatio nõ cõstituit ꝑmã substantiã in dinis. Quarto arguit p auctes. Primo augu. vij. de tri. ca. viij. omnis res ad se subsistit. ꝗ magis deus er loquiť de subsistere quod conuenit substãtie ꝓut greci accipiũt sbam. Accipiũt em bz ipm substantiã sicut nos psonã. ergo psona ad se ẽ er ita est absoluta. Præterea oia q ponunť in diffinitõe psone a Boetio vl Ricb. sunt absoluta. Præterea sapiẽs. puer. xxx. post multas questiones motas de deo querit istã qđ nomẽ eius ⁊ qđ nomẽ filij eius si nosti. Ex b arguiť sic. ois questio aliqđ certũ supponit ⁊ aliquid dubiũ querit. vij. metba. c. vlti. b aũt filiuz esse supponiť. ⁊ queriť quod est nomẽ eius. et pariõne p naturã relatiuoꝝ ꝑsupponiť illud cuiꝰ est filius esse prem. ⁊ queriť quod nomen eius ꝙ boc exnte certo q̃ bic est filius ⁊ ille est pat. dubiũ est quod est nomẽ huius. ⁊ qđ est nomẽ illius. sed si ille psone ꝟstituunť ꝑmo in eẽ psonali p paternitatẽ ⁊ filiationẽ. ꝑmũ nomẽ bius est pr. ⁊ ꝑmũ nomẽ illiꝰ est illius. ⁊ per ꝏs nõ eẽt dubitatio de isto cũ ꝓt certo. ⁊ p ꝏs idem q̃reret ⁊ supponeret. Scõo ꝺz q origies nõ distinguũr psonas formaliť. sed quasi ꝑncipiative. qz natura diuina nõ cõicať suppositis nisi p originem ⁊ ita origine. ⁊ p ꝏs relatõne distinguunť psone in natura quasi principiative reducẽdo ad ipm ꝑncipiãs. qđ distinguit nõ formaliť sed correndẽter distinctioni effective in creatura. Quarta posset eẽ opinio concordando cũ opinione ꝺoꝛ q psone diuine ꝟstituunť p ꝓpietates absolutas. sed discordãdo ab ea q nibil est penitus ymaginabile in deo nisi tm absoluta. ⁊ p ꝏs q nõ eẽnt ibi aliq̃ relationes vel origines a quolibet absoluto vl ab solutis quocũq; distincte. ⁊ tñ nõ negaret illa opio ꝑm ⁊ filiũ ⁊ spũsanctũ sed poneret sic posita bac albedine ⁊ vna alia albedine omni alia re ymaginabili circũscripta iste due albedines sunt siles. ⁊ ita nõ p aliquã relationẽ distinctam quocũq; modo ab illis sunt similes. siliꝰ posito deo ⁊ isto absoluto qđ est lapis circũscripta alia re quacũq; adbuc lapis realiter depẽderet a deo ⁊ deus realr esset cã lapidis. ita poneret ista opinio q eoipso q̃ſũt ille tres psone absolute vna illarũ psonarũ eẽt ab vna et vna a duabus. ⁊ vna eẽt pater. ⁊ alia filius et alia spũssanctus sine omni re alia ymaginabili. Verũtamen nec istã opinionẽ nec aliã reneo ꝓpter auctes sanctoꝝ. q̃uis mibi videať q tam ista q̃ precedẽs q̃ruz ad illud cõmune

Universidad de Deusto
Biblioteca

oportet q̄ eadē p̄oritate relatio sibi opposita esset p̄or eadē psona. q: ostensum est supra. spiratio actiua est aliqua p̄oritate p̄or patre. scilz p̄oritate p̄ne. q: bene sequit̄ .a est pater. ergo a est spirās. 7 tm̄ nō sequit̄ ecouerso q: filius est spirans. 7 tm̄ nō est pater. Et tm̄ spiratio passiua nō est p̄or tali p̄oritate patre. Ad primū tertie vie dico q̄ pīnitas diuina est de se incōicabilis 7 singularis 7 nō tm̄ est hoc verum de paternitate. sed etiā dico q̄ q̄liber ⁊ additas q̄ est a parte rei est de se incōicabilis 7 singularis nisi forte eēntia diuina vocet̄ ⁊ additas. q: illa q̄uis sit de se singlaris nō tm̄ est incōicabilis.

Ad primū tertie vie

Ad aliud dico q̄ pīnitas est de se hec. Nec hoc negat augustinus. sed vult q̄ pīnitas nō est formalr deitas. Et q̄n̄ d: q̄ nō est de se infinita. Dico q̄ si per infinitū vel infinitatē intelligatur aliquod absolutū. cōcedo q̄ tunc infinitum 7 essentia sunt idē oībus modis. sed si p infinitū intelligat aliq̄d quo nihil est melius 7 per ipm est infinitū melius omni alio finito Dico q̄ paternitas de se est infinita. sicut paternitas de se est incorruptibilis. 7 ideo paternitas d̄ se est ℔. sicut humanitas de se est hec.

BA Ad scōm

Ad aliud cōcedo q̄ queliber relatio est eque eadē diuine essentie. sed ꝓpter hoc nō oportet q̄ q̄liber constituat vltimate 7 distinguat ab omni alia psona. Et rō est. q: aliqua relatio est eadē realr cū diuina essentia. 7 p̄ter hoc est eadem realr cū duabus relationibus oppositis. sicut spiratio actiua est eadē realr cuz diuina essentia. 7 sikr cū paternitate 7 filiatione. 7 iō constituit ram p̄em q̄ filiuz. sed nō vltimate nec distinguit p̄em ab oīnni alia psona. q: nō a filio. Per hoc ad aliud q̄ nō semp relatōes oppositeuniformiter se habēt ad incōmunicabilitatem. q: aliquādo vna carū potest esse eadem realiter cū relationibus oppositis 7 alia non. Ad aliud dico q̄ stante rone paternitat̄ ipa erit incōicabilis. Verūtamē nō potest poni q̄ ex illo posito. et hoc q̄ ratio paternitatis māet sequūt̄ icōpossibilia 7 ꝺdictoria scz q̄ pīnitas sit cōicabil̄ q̄ nō sit cōicabil̄. et ideo de talibus positionibus includentibus ꝺdictionem non est multū curandū. Ad aliud patet alias q̄ ob vltimis cōstitutiuis vel distinctiuis potest abstrahi aliquod cōmune dictuz in quid de eis. nec ꝓpter hoc oportet ponere in aliquo illorum aliqua distincta. quia illud abstractū ab eis in nullo illorum erit realr. Ad aliud q̄ ꝓpter identitatē realē relationis cuz essentia potest relatio cōstituere per se vnuz cum essentia. Unde nec q̄tuz ad rem nec q̄tū ad conceptuz nec aliquo modo tm̄ distinguit̄ relatio ab essentia q̄tuz distinguit̄ materia a forma. 7 ideo multomelius poterunt essentia diuina 7 relatio diuina cōstituere p se vnuz q̄ materia 7 forma quecūq;. et iō dico q̄ relatio nec est accidēs essentie nec alterī? generis ab essentia nec eiusdē generis. q: nō est in genere 7 est eadē realr cū essentia. 7 iō facit p se vnuz cū essentia. Et si dicat̄ q̄ retinet rōem formalē generis relatiōis. q̄uis trāseat in essentia p idēritatez. Respōdeo q̄ nulla rōem generis retinet. 7 est vnica res. 7 tm̄ eadē realr cū essentia. Per hoc ꝑz ad aliud q̄ idēritas essentie ad suppositū nō est p aliq̄d accidēs. nec p aliq̄d quasi alterī? generis. Ad aliud dico q̄ nō est incōueniēs q̄ sit aliq̄ idēritas nature create ad suppositū suū: si tm̄ sit ꝓprius modus loquēdi qualis nō est idēritas nature diuine ad suppositū suū. q̄a aliq̄n illud q̄d est supposituz creatū 7 natura nullo mō differūt. nō aliter q̄ natura 7 natura. vel suppositū 7 suppositum. nec tm̄ hec idēritas é maioz q̄ illa. q̄a idēritas realis est tāta quāta é idēritas realis 7 formalis. 7 iō tāta idēritate est essentia diuina eadē patri quāta est eadē sibiꝑsōi: nō tm̄ oīni mō idēritatis. q: ille modus idēritatis nullā maioritatē vl maiorē pfectionē addit. Ad aliud cōcedo q̄ scōa sba q̄ in rei veritate non est sba sicut prius ꝓbatū est. nō ꝑportat aliq̄d q̄d nō est formaliter i ba. 7 iō ꝑma sba q̄ est in ꝓdicamēto nō importat aliud nisi q̄d est formalr sba. Verūtm̄ prima sba que nec est in genere p̄or includere aliq̄d q̄d nō est formalr sba: est tm̄ realr sba. Et si dicat̄ q̄ relatio nō p̄or ꝑstituere aliquid q̄d est formalr subsistēs. Dico q̄ hec est falsa de relatione que est realr sba. Un̄ breuit̄ pro oībus illis rōnibus dico. q̄ nō est magis impossibile relationē cōstituere suppositū nature ītellectualis 7 dare esse subsistēs vel distinctū modo suo. q̄ esse idez realiter cū sba. Ad aliud dico q̄ Augustinus vult q̄ psona habet aliquā entitatē absolutā ꝑter illā qua est ad aliquid. Ad aliud q̄ illa diffinitio est diffinitio vnius cōis ad personā creatā 7 increatā. 7 ideo nō debet ibi poni aliquid nisi cōe: cuiusmodi nō est relatiuū. Ad aliud p̄or dici q̄ q̄ rit de aliquo nomie ꝓprio patris. et de aliquo nomine ꝓprio filij. quia illa nomia pater. filiꝰ nō sunt ꝓpria diuinis. ꝑ cōia sibi 7 aliis. et ita nō idem querit 7 supponit: sed supponit nōia cōia predicari de illis 7 querit ꝓpria. Ad primuz principale dico. q̄ q̄uis relatio in creaturis sit minime entitatis: tamē relatio diuina nō est minime entitatis sed maxime entitatis quia tāte entitatis quāte est essentia. q̄a eiusdem entitatis: 7 eadem entitas cum ea. Ad aliud dico q̄ persona diuina constituit̄ per re

Instantia

Responsio.

Ad septimū.

CC Ad primū q̄rtevie

DD Ad secundū

EE Ad tertium

FF Ad quartum.

GG Ad primū primepale

Ad secundū

relationē: nec vt est eadē eēntie: nec vt distinguitur ab essentia. sed in̄tum est hec relatio.

Ad tertiū

Ad tertiū dico q̄ hec est simplr falsa. omni actioni ꝓsupponit̄ suppositū q̄d agit. 7 hoc q̄n̄ suppositū constituit̄ illa actōe qualiter est in ꝓposito.

Questio scōa.

A Questio II

Vppositū q̄ per

Arguit̄ primo

f sone diuine nō ꝓstituant̄ ꝓ ꝓpietates absolutas. sed ꝓ ꝓpietates relatiuas. Quero. vtrū constituant̄ 7 distinguātur ꝓ relationes sub rōne relationū. an per aliquā aliam rōem. Et nō sub rōne relatōis videtur. q: omis relatio modo porētie est posterior actione. et ꝓ ꝑs suppositō quod agit. sed quelibz relatio in diuinis est relatio modo potentie. q̄ est posterior ꝺ suppositō. et per ꝑs nō constituit suppositū sub rōne relatōis. Preterea pīnitas ꝓsupponit dicere in dīnis 7 silr intelligere que nō competūt nisi suppositō. ergo nō constituit suppositū. Ad oppositū. sic suppositū absolutū nō constituit̄ nisi ꝓ ꝓpietatem absolutā sub rōne absoluti. ita suppositum relatiuū necessario constituit̄ ꝓ ꝓpietatez relatiuā sub rōne relatiui. sed in diuinis sunt tm̄ suppositā relatiua. Circa istam q̄stionez sunt diuersi modi ponēdi. Nam aliqui ponūt q̄ q̄uis sit tam origo q̄ relatio. tamen psone constituunt̄ et distinguunt̄ nō ꝓ origines. sed ꝓ relationes in̄tum relationes sunt cōstitutiue ꝓpietates. Primū scz q̄ nō distinguāt ꝓ origines ꝓbant sic. Primo q: oīa distincta distinguunt̄ ꝓ aliquod intrinsecū vtriq;. ꝑ origo aliquid? rei nō significat̄ vt aliquod intrinsecū sed vt via quedā a re vel ad rem. q̄ non distinguunt̄ psone diuine origine. sed oz intelligere taz in generāte q̄ in genito ea q̄bus abinuicē distinguunt̄. in psona aūt diuina nō est aliq̄d intelligere nisi cēntiā 7 relationē vel ꝓpietatē Unde cū in eēntia cōicant relinquit̄ q̄ ꝓ relationes psone ab inuicē distinguant. Preterea cōtra rōnem originis est q̄ constituat ypostasim vel psonaz. quia ex vi originis significata actiue significat̄ vt ꝓgrediēs a psona subsistēte. vnde ꝓsuppōit eam. origo aūt passiue significata vt natiuitas significat̄ vt via ad psonā subsistentē. 7 nōdum vt eam cōstituēs. q̄ 7c. Ideo dicūt q̄ melī? est dicere q̄ psone seu ypostases distinguant relationib? q̄ ꝓ originez. Iz distinguant vtroq; modo. tm̄ ꝑmo 7 ꝑncipali? ꝓ relationes ꝰm modū intelligēdi. Unde hoc nomen pater nō solum significat ꝓpietatem sed etiaz ypostasim. sed hoc nomē genitor vel generans significat tm̄ ꝓpietatē. q: B nomē pater significat relationez que est distinctiua

B Opi. prima duo cōtinet

Primū ꝓbat̄ p̄.

Secundo

et constitutiua ypostasis. Scōo dicūt q̄ ꝓpietas psonalis patris potest dupl̄r considerari. Uno modo vt est relatio. 7 sic scōm intellectū ꝓsupponit actū notionalē. q: relatio in̄tum hmōi fundat̄ sup actum. Alio modo p̄or considerari ꝰm q̄ est cōstitutiua p se. 7 sic oportet q̄ intelligat̄ actui notiōali. sicut psona agēs intelligit̄ actioni. Ex isto sequit̄ q̄ patrīnitas nō constituit psonā patris vt relatio sed vt cōstitutiua vel ꝓpietas. Jn ista opinione dicūt multa falsa 7 sibi inuicē repugnātia. Primū quod dicit q̄ psone nō constituunt̄ ꝓ origines est simplr falsum. Cui? rō est. q: q̄n aliqua sunt idem oībus modis 7 vnū vere ꝓdicat̄ de reliquo. si vnū cōstituit 7 reliquū cōstituit. ꝑ origo diuina nullo modo distinguit̄ a relatōe. 7 relatio constituit. q̄ origo cōstituit. Si dicatur q̄ origo 7 relatio distinguunt̄ ꝰm rōnem. et ideo q̄uis relatio cōstituat. nō tm̄ oz origiīnē constituere. hoc nō valet. q: accipio ꝑcise illā originem que deus est. illa nec ꝰm rem nec ꝰm rōez distinguit̄ a relatiōe que est realr deus. q̄ non ꝰm rem concedūr. q̄ nō ꝰm rōem ꝓbarum est ꝑus in suo āncedente vbi oīnsum est q̄ a nullo reali differt aliquod reale ꝰm rōez. Unde illa rō esset falsa que diceret q̄ origo q̄ est realiter deus differt a relatiōe que est realr deus. Si dicatur aliter q̄ origo 7 relatio differūt ꝛz modum significandi. 7 ideo p̄or aliq̄d ꝓdicari de vno quod nō ꝓdicat̄ de reliquo. Hoc nō valet q: illa solū differūt ꝰm modū significādi q̄ habent diuersos modos significādi. ꝑ talia n sūt nisi voces vl aliqua signa nō res que nō significāt. Nūc aūt nō querimus de istis vocib? vl cōceptibus vel signis quibuscūq;. vtruz talia constituant diuinas psonas. q: manifestuz est q̄ nō. sed querim? de illa origine quā ponim? i deo realr 7 de relatōe illa que deus est que nō differūt ꝰm modū significādi q: nō sunt signa q̄ nō possumus dicere q̄ illa origo nō constituit 7 relatio ꝓstituit. q: dīnt penes modos significandi. Confirmo ℔. q: sicut generare vel generatio 7 paternitas habēt diuersos modos significandi. ita pīnitas 7 pīnitatis bīnt diuersos modos significādi. 7 ꝑ ꝑs dicā q̄ relatio in̄tum significat̄ per nōiatiuū casum constituit psonā. in̄tum aūt significat̄ ꝑ genitiuuz casum nō constituit psonā. quod foret ridiculosum 7 puerile dicere. Ex isto patet q̄ illa origo que est realr in deo ꝓpter diuersum moduz significādi vel intelligēdi nō aliter se habz ad hoc q̄ constituat psonā vel nō constituat. imo modus significādi nihil facit ad hoc q̄ constituat vel nō cōstituat. Preterea rōes ꝑ quas ꝓbat q̄ psone nō distiguunt̄ nihil valēt. imo

C Scōa opīo reuocat

D Reprobat̄ opīo

Primum falsum

Secundum falsum.

Impugnatio

Alia euasio

Reprobatio

E Improbat̄ rōes.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sunt ad oppositū magis. Naz qñ aliq̄d ē intrinsecum alicui ⁊ ꝓpriū sibi. per illud distinguit ab alio. sed origo ē p̄ri intrinseca. igit generatio actio ē intrinseca patri. ⁊ ē ꝓpria patri. q̄a nulli alij cōuenit nisi patri. g̃ per generatiōem actionē distinguit pater ab omni alia psona.

Q̄ aūt generatio actio sit intrinseca p̄ri ostēdo. q̄a generatio actio nullo modo ex natura rei distinguit a p̄nitate. sed a parte rei paternitas ē intrinseca patri. ergo a parte rei generatio actio ē intrinseca patri. Silr generatio actio nullo modo ē posterior p̄re. sed sicut paternitas ē intrinseca p̄ri. silr generatio actio est intrinseca patri. Ad illud dicunt vbi supra q̄ origo actiue significata que ꝓprie est fm intellectum q̄ relatio psone originātis potest considerari vt relatio. ⁊ sic ē posterior vl vt ꝓprietas ꝓstitutiua ⁊ sic ē prior. Contra istud. Aut est aliqua distinctio a parte rei inter ꝓprietatem illam que ē ꝓprie generatione ⁊ que posterior est aut nulla. Si aliqua. et illa que ē posterior est ꝓprie relatio. ergo psone nō distinguunt per ꝓprietates relativas. sed ꝓprietates absolutas Si nullo mō distinguūtur. ergo nō plus ē posterior vt relatio. q̄ vt ē ꝓprietas constitutiua

Preterea illud quod nullo modo distinguit ab alio a parte rei non ē ꝑius eo. sed generatio actio a parte rei nullo modo distinguit a p̄nitate. ergo nec ē ꝓprie nec posterior ꝓpaternitate.

Si dicat q̄ ē ꝓprie nō fm rē sed fm intellectū Contra quero. q̄d ē esse ꝑius fm intellectum aut q̄ intellectus intelligat illud esse prius et illud esse posterius. aut q̄ intellect? ꝑius intelligat vnū q̄ reliquū. Si ꝑmus det necessario erit intellect? falsus. q̄ intellectus intelligēs aliter q̄ ē in re falsus ē. sicut intellect? intelligens boiem esse asinū. q̄ in re bomo nō ē asin? ergo si in re gñatio que ē realr in patre non est ꝓprie p̄nitate nec ecōuerso. intellectus intelligens generatiōem p̄cedere paternitatem vel ecōuerso ē simplr falsus. ⁊ ita fm intellectum falsum qualē ille habuit in isto ⁊ in multis potest concedi q̄ fm intellectū generatio ē prior p̄nitate. ⁊ ita pōt cōcedi fm intellectū q̄ bomo ē vnus asinus. q̄a fm intellectū falsuz boc opinātem. Si det scōm boc ē impossibile. q̄a ex quo nullo modo a parte rei generatio distinguitur a p̄nitate impossibile ē vnuz intelligi alio nō intellecto. q̄uis hec ꝓpositio gñatio ē in patre possit intelligi. ista ꝓpōe paternitas ē in patre non intellecta. Preterea ratio sua ē cōtra seipm. q̄ alibi dicit q̄ accidētia distinguant penes sua subiecta. et tñ subiecta sunt extra inseca ipis accidētibus. Preterea scōa rō nō valet. naz origo q̄ deus ē nō ē ꝓgrediens a

ꝑsona q̄si posterior ꝑsona et eā supponēs. imo ipaz ꝓstituit. Eodē modo natiuitas nō est via ad ꝑsonā q̄si prior ea. ⁊ est ipa relatio oī modo a pte rei cōstituēs ꝑsonā. Ex ꝓdictis ꝑz esse manifeste falsuz q̄d iste frequēter dicit. q̄ duo sunt i deo scz origo ⁊ relatio. q̄ licet in deo sint idē fm rem: differūt tñ rōne ⁊ in modo significandi. differūt tñ rōne ⁊ in modo significandi. q̄ illa relatio q̄ est eadez realr cū origine. nullo mō differt i modo significādi nec rōe ab origine illa cū qua est eadē realr. q̄ illa que differūt fm modū significandi nō sunt nisi signa. que nō sunt idē realr. Vñ illa origo q̄ de? est nullū modū significādi habet. ⁊ iō modus significādi nō facit ad boc q̄ ipa cōstituat vel nō cōstituat. Patet etiā q̄ nec origo q̄ de? est prior nec posterior relatione. nisi fm falsaz opinionē istius boc falso opinātis. ⁊ fm intellectū verū nec est prior nec posterior. Pz etiā q̄ modus significādi nō facit eaz ee priorē vel posteriorē. sic cm dicerē q̄ de? est posterior deitate. ꝓpter diuersuz modū significādi illarū vo cū deus ⁊ deitas. Patet etiā q̄ cōsideratio diuersa relatiōis nihil facit ad boc vt relatio cō stituat sub vna rōe ⁊ nō sub alia. nec q̄ sit prior vel posterior quocūq; qō est in deo. Aliī dicitur ad questionē. q̄ in nulla vna ꝑsona est nisi tm vna ꝓprietas positiua fm rez. q̄uis sint diuerse fm rōez. Vñ in patre ista q̄tuor. generatiuū. potēs generare. generās. ⁊ pat. sunt vna ꝓprietas fm rez dīnt tñ fm rōem ⁊ distinguēdo ista. illa ꝓprietas nō ꝓstituit suppositū patris. nec sub rōe patris. nec generātis. nec potētis generare. ⁊ sub rōe generatiui. q̄ sub illa rōe est ꝓprietas constitutiua. fm quā est ꝑmo p̄cipiū ꝓducēdi aliā ꝑsonā. ⁊ hmōi est rō generatiuitatis. ⁊ alie rōnes sunt q̄si ei aduenientes. ⁊ hec rō generatiuitatis in patre est rō remotioz a filio. ⁊ sonat in solā aptitudinē ꝓducēdi ipm. Vñ oīe potēs generare est aptū natū generare ⁊ nō ecōuerso. Nā puer est aptus natus generare et tñ nō pōt generare. silr ois generās ꝓt generare. ⁊ nō ecōuerso. silr ois pat generat vel genuit. ⁊ nō ecōuerso. Et ita ꝑma rō hic in ista ꝓprietate est rō gñatiuitatis. ⁊ iō sub illa rōe ꝑmo cōstituit. Sz ista opi. est ffa. sic ꝑcedēs. q̄ q̄ro. aut generatiuū ⁊ pat. silr generatiuitas ⁊ paternitas. aut sunt oīmode idez a pte rei aut nō. Non pōt dici q̄ nō. q̄ dicit q̄ dīnt sola rōe et nō a pte rei. Si sint oīno idē a pte rei. g̃ ipossibile est vnū realr ꝓstituere nisi etiā paternitas realr ꝓstituat. Preterea. vbi nulla est distinctio a pte rei non pōt esse a pte rei talis mediatio vel imediatio. quia sicut mediatio ⁊ imediatio nullo mō pōt esse sine tali oī distinctione. ita mediatio et imediatio a pte

D Rñdio auctoris duo ostendit

Primū

Ellia opinio.

G Improbatur opinio secunda.

rei nō pōt esse sine oīm distinctōe a pte rei. sed p te a pte rei nulla est distinctio. int generatiuuz ⁊ patrē. g̃ a pte rei pat nō est imediatio? filio q̄ generatiuū. nec generatiuū remotius. g̃ a pte rei nō plus cōstituit generatiuitas q̄ ꝓpaternitas. sed nihil est cōstitutiuū ꝑme ꝑsone nisi aliq̄d a pte rei. g̃ nō plus generatiuitas est cōstitutiua q̄ paternitas. Preꝛea. q̄ro. aut ista rō generatiu: est a pte rei aut nō. sed tm in itellectu. Si sit a pte rei ⁊ similr paternitas. g̃ fm rē differūt: si nō sit nisi in intellectu. ergo nō ꝓstituit ꝑsonā primā. q̄ nihil in itellectu cōstituit ꝑsonā primā. Si dicat q̄ illa rō est a pte rei. similr illa. sed nō est distinctio a pte rei. ⁊ tm in intellectu. Cōtra. itellect? nihil imutat circa rez intellectā. g̃ res nō plus distinguit a re tñc q̄ ꝑus. ꝓpt quācunq; opationē intellect?

Preterea. ipossibile est itellectū ꝓpt quācūq; opationē vel negationē facere rem distinctā ex natura rei ab alia esse eandē cū ea. g̃ eodem modo ipossibile est intellectū facere rē eandē cū seipa esse aliquo mō distincta a seipa. ⁊ per ꝑs si in re int̄ p̄nitatē ⁊ generatiuitatē nulla sit distinctio. penitus ipossibile est intellectū causare ibi quācunq; distinctionē. Ideo dico alit ad q̄stionē. ⁊ p̄io ostēdo q̄ origo ⁊ relatio nullo mō distingūtur ex natura rei. Secūdo ex boc inferā q̄ tā origo q̄ relatio constituit ⁊ distinguit ꝑsonas. Primuz ꝑz. q̄ frustra fit ꝓ plura qō pōt fieri ꝓ pauciora. sed oia que salvātur ponēdo aliquā distinctionez int̄ generationē ⁊ relationē possunt salvari ponēdo oīmodā idētitatē. g̃ ⁊c. Assumptū ꝓbo. q̄ si ponat aliq̄ distinctio ex natura rei int̄ p̄nitatē ⁊ generationē. aut boc esset q̄ p̄nitas ne cessario fundat i generatiōe. aut q̄ generatio ꝑsupponit paternitati. aut q̄ generare vel gñatio ꝑsupponit suppositū. ⁊ p ꝑs ꝓpetatē cōstitutiuā. ꝓpter primū nō opz ponere aliquaz distinctionē vel nō idētitatē ex natura rei int̄ generationē ⁊ paternitatē. q̄a etiā fm ponentes relationē in creaturis. paternitas nō fundat in aliq̄ tali generatiōe. q̄ fm eos generatōe trāseunte manet relatio. g̃ generatio nō est fundamentū talis relatiōis. q̄ ipossibile est relationē esse sine suo fundamēto. g̃ etiā i diuinis nō opz aliq̄ quocūq; mō distinctū esse fundamētū relatiōis. ⁊ sufficit ponere eētiā fundamētū cuiuscūq; relatiōis diuine. Nec opz ponere ꝓpt scōm. q̄ videm? q̄ de? ꝓducit creaturā sine oi medio reali int̄ ipm ⁊ creaturā ꝓducta. q̄ sicut alias ostendet. creatio actio nō est aliq̄ reale mediū int̄ deū ⁊ creaturā ꝓducta. ita q̄ creatio actio nihil realr a pte rei dicit distinctū quocūq; modo a deo ꝓducēte et creatura

ꝓducta. g̃ multomagis inter deuz ꝑfectum ꝓducentem constitutum relatōe ⁊ filiū ꝓductum nō opz ponere aliquod mediuz distinctū quocunq; modo ex natura rei a patre ⁊ paternitate et eētia. ⁊ a filio ⁊ a ꝓpetate sua relativa. g̃ sicut possum saluare q̄ deus creat realr ⁊ de? omni tali. ita q̄ deus pater ꝓducit realr deū filiū sine omni tali. g̃ nō opz ponere distinctōez ex natura rei inter generatōez ⁊ paternitatē. Nec ꝓpter tertiū opz ponere aliquā distinctionē talem. q̄ nō minus repugnat paternitati cōstitue re suppositū q̄ ꝓductioni si sit aliquid tale. sic cōiter ponit. ergo nō magis gñatio ꝑsupponit suppositū q̄ paternitas. g̃ sicut paternitas diuina nō ꝑsupponit suppositū sed cōstituit ipm. ita poterit gñatio constituere suppositū ⁊ nō ꝓsupponere. g̃ ꝓpter talē ꝑsuppositōnē nō opz ponere talē distinctionē. Et si dicat q̄ oportet ponere aliqualē distinctōem vt sit via a re in rem. cuiusmodi nō pōt ee relatio. ⁊ nō sufficit. q̄ sicut ꝓbatū est ⁊ post magis ꝓbabit. q̄ deus aliter creat creaturā nulla est talis via a parte rei. que sit media inter deū ⁊ creaturam ꝓductaz. ergo nec sil̄r est necesse boc ponere i ꝓposito. Dico ergo q̄ nullā video rōem quare oporteat pōere paternitatē quocūq; modo ymaginabili distingui ex natura rei a gñatiōe. Et sicut dico de generatōne ⁊ paternitate. ita dico vniuersaliter de origine ⁊ relatione in omnib? Scōm 3

Ex boc infero scōm q̄ si relatio cōstituit origo constituit. quia quādocūq; aliquid est simpliciter idem ⁊ nullo modo distinctū impossibile est idem vere affirmari ⁊ vere negari d̄ eo sed fm oīm cōiter loquētes origo ⁊ relatio sūt idem realr ⁊ nullo modo distinguunt ex natura rei. g̃ impossibile est relatōem constituere ⁊ originē nō constituere. Unde qñcūq; termini sunt distincti. siue habeant oppositos modos vel diuersos significādi siue no. si eis nō correspondeat aliqua distinctio a parte rei. ⁊ vnuz vere ⁊ nēcario ꝑdicetur de alio ꝑdicatione dicente boc esse boc. impossibile est aliq̄d predicatum vere ꝑdicari de vno q̄m necessario ꝑdicetur de reliquo. Verbi gra. deitas ⁊ deus sūt distincti termini significātes idez a parte rei. et ideo si deitas posset supponere. p omni illo p quo potest supponere deus. ⁊ b eēt nēcaria deus est deitas. quicq̄d vere ꝑdicaret de deo. et de deitate ⁊ ecōuerso. Causa tñ gre aliq̄d ꝑdicat de boc nōie deus ⁊ nō de boc nomīe deitas est ista. q̄ scz deus ita significat personaz sicut eētiā. ⁊ ideo q̄ essentia ⁊ ꝑsona nō sunt idem oībus modis. q̄ nō sunt idē formalr. pōt aliquid vere dici de deo. quod nō sic conuenit deitati. sed fm oīs ꝓbaz opinātes b ē simplr

Universidad de Deusto
Biblioteca

vera.origo est relatio.⁊ generatio est paternitas.ḡ si pnitas ⁊ origo nō significāt quocūq; modo distinctū ex natura rei.nec origo potest ꝑ aliquo ſupponere.ꝑ quo nō potest ſuppōi paternitas vel relatio.nec ecōuerſo.quicquid cōuenit relationi diuine cōuenit origini diue er ecōuerſo.ḡ ſi relatio cōſtituit origo cōſtitu et.⁊ ſic de oībus alijs. Unde qñ aliq̄ termini ſignificāt idem a parte rei. diuerſi modi ſignificandi nō impediūt qn quicq̄d dr de uno dr de alio.⁊ ecōuerſo.niſi qn diuerſi modi ſignificādi impediūt vnū illoꝝ vlr dici de reliquo. Verbi gratia ſm cōiter loquētes ꝓcerū ⁊ abſtractum ſignificāt idem.ſicut albū⁊ albedo.⁊ tn homo eſt albus⁊ homo nō eſt albedo.⁊ hoc qr vtraq; vel altera illarū eſt falſa. oīe albū ē albedo.oīs albedo eſt alba. Silr homo et boies ſignificant idem.⁊ tn aliquid dr de boie quod nō dr de boibus ⁊ ecōuerſo.⁊ iō neutra illarū eſt vera.oīs homo eſt boies.⁊ oīs boies ſunt homo.⁊ ita eſt vlr de oibus. Sed hec cōcedit oīs relatio diuina eſt origo.⁊ oīs origo eſt relatio diuina.ḡ quicq̄d dr de vno illoꝝ etiā dr de reliquo. Eſt tn aduertendū ꝙ qñcūq; ſunt diuerſi modi ſignificādi qui impediūt aliq̄d dici de vno.quod tn dr de reliquo ſemp cōnotat aliq̄d vnus illoꝝ terminoꝝ quod nō cōnotat alius terminus.ſicut pz inductiue.ſed hoc nō poteſt dici in ꝓpoſito. Jdeo dico ꝙ quicq̄d dr de relatōe diuina dr de origine diuina ⁊ econuerſo.⁊ q̄cquid negat ab vno⁊ a reliquo.⁊ ido nō plus relatō diuina ꝓſupponit origini diuinam ꝙ ecōuerſo. Nec origo diuina diſtinguit a relatōe diuina nec ſm rem nec ſm rōez. nec eſt prior ea nec poſterior. niſi forte ſm intellectum falſum hoc falſo opinantē.immo iſti termini relatio diuina origo diuina cēnt termini ſynonimi.niſi partes eoꝝ.ſcilz relatio⁊ origo haberēt diſtincta ſignificata in creaturi. Per dicta pz ad rōes ꝑme opinionis. Ad primū dico ꝙ origo illa q̄ eſt realr in deo.ita ē intrinſeca ꝓſone ſicut relatio⁊ ſi ſignificet ee extrinſeca vel eſſe via media eſt ſignificatio falſa.⁊ ideo eſt opinio falſa ꝑ opinari. Ad ſcām per idem ꝙ origo actiue ſignificata nō ſemper ꝓgredit a ꝓſōa ſubſiſtēte quaſi mediū quoddaz inter eam⁊ ꝓductū.nec ſemp ꝓſupponit ꝓſonam.ſed aliqn ipam cōſtituit.ſicut ē in ꝓpoſito.ſed alibi nō eſt ſic.ſicut nec alibi ſuppoſitū conſtituit per relatione. Silr origo paſſiue ſignificata nō ē via talis ad ꝓſonaz ꝓcuia ſibi. ſed realr⁊ formalr⁊ oībus modis ipa relatio conſtituēs diuinā ꝓſonā⁊ hoc ſiue relatio conſideret vno modo ſiue alio mō. qr modus cōſiderandi vl cōſignificādi nihil facit ꝙ ſit eadē vel nō eadē. Erboc pz ꝙ illud qđ dicit ꝑmus opinās ꝙ relatio vno mō cōſiderata ē poſteriori ginatione.⁊ alio modo ꝓſiderata eſt poſterior nihil valet.qr ꝓpter conſideratōem nec eſt prior nec poſterior.ſicut homo ꝓpter ꝓſideratōez tuā nec eſt albus nec niger. Et ſi dicat ꝙ ſm ꝓbm aliq̄d poteſt ee ꝑus alio vno modo.⁊ poſterius eodez alio modo. Reſpōdeo ꝙ aliquid pōt vna ꝑoritate eſſe ꝑus aliquo⁊ alia ꝑoritate eſſe poſterius. ſicut materia ꝑoritate generationis eſt poꝛ forma⁊ in alio ordine ē poſterior.qr ſez pfectōe.qz impfectio: eſt materia ꝙ forma.ſed diuerſa ꝓſideratio nihil ad ꝝ facit. et ideo dicere ꝙ res ſit cōſiderata eſt poꝛ⁊ alr ꝓſiderata eſt poſterior eſt vanū⁊ puerile.⁊ ꝓcedūt dicta talia ex ignoratia ꝓpe vocis. Ad illam rōem que innuit in ſcda opinione ꝙ iter oīs rōnes ꝓprietatis ꝑma eſt generatiuitas Dico ꝙ in illa ꝓpetate nō ſūt ibi alique tales ratōnes quocūq; modo ymaginabili diſtincte. Verū n̄ tam diuerſe rōnes.puta ꝓceptus qui nō ſunt realr nec ſūt in deo realr ꝙ etiā diſtincta noia verificanē de illa ꝓpetate nō ꝓ ſe ſed ipamet ꝓpetate.⁊ ideo nulla illarū rationum ꝓſtituit.ſed ipa ꝓpetas ꝓſtituit.q̄ nō ē aliqua illarū rōnū.ſiē nō ē aliq̄d illoꝝ noiminū que ꝺ ipa ꝓdicāt.⁊ iō in illa ꝓpetate null ē ordo poꝛis⁊ posterioris.ꝑ inf rōnes⁊ noia bn poterit ee ordo ſm cōius⁊ min? cōe.qz ꝺ nomē porēs gnare ē cōius ꝙ ꝺ nomē gnans⁊ ſilr ꝓceptus cōmūdēs eſt cōior.ꝑ ꝺ nihil ad cōſtitutiuū. qr nec ꝓcept? nec nomē eſt rō ꝓſtituēdi. Et ſi dicat ꝙ ſi iſta noia ꝑciſe ſignificarēt diuinā ꝓpetatē.adhuc bſent talē ordinē quē nō bnt.⁊ ꝑ ons in illa ꝓpetate eēt aliq̄ rō poꝛ⁊ aliq̄ poſterior. Dico ꝙ ſi iſta noia gnatiuus.porēs gnare gnans pr ꝑciſe ſignificarēt illā ꝓpetatē.et nihil aliꝺ ſignificarēt nec quotarēt nec rio cēnt noia ſynonima nec bſent aliquē ordinē fz cōius⁊ min? cōe. Per ꝓdicta rndeo ad formam qōnis qñ querit. an ꝓſone ꝓſtituant⁊ diſtinguant ꝑ relatōes ſub rone relationū.vel ſm aliā rōnē pōt irelligi ꝙ ſit vna reduplicatiua. ⁊ ſic nō ꝓſtituunt ꝑ relatōes ſub rone relationū.qr nō ꝓſtituunt nec diſtinguūt ꝑ relatōes inēntū ſūt relatōes.qr tūc ꝓſtituerent⁊ diſtinguerent porēs relatōes inēntū ſūt iſte relatōes ſez dine. Si aūt intelligat vt ſit eq̄lles vni excluſiue vt ſez ꝓſtituāt⁊ diſtinguant tn per relatōes⁊ nō ꝑ q̄cūq; alia quōcūq; diſtincta a relatōib?.ſic irelligēda ē qō. Et ſic dico ꝙ ſic. qr nihil ē ponit? ymaginabile in ꝓſona niſi eēntia vel relatio.ꝑ eēntiā aūt ꝓſtituūt ſed nō diſtinguunt.ergo ꝑ relatōez preciſe diſtinguunt per quā tamē coipo ꝓſtituunt. Ad primum

ꝓncipale dico ꝙ nō omnis relatio ē poſterior actione.qr boc eſt falſuz in diuinis.quicq̄d ſit in creaturis. imo illa relatio eſt eadē oīno cuz actiōe que realr eſt vera res in deo. Ad ſcām dicendū eſt ꝙ patrnitas nō ꝓſupponit dicere. ſed eſt ipm dicere oīmodo. Verūtn pōt aliquo modo ꝓcedi ꝙ ꝓſupponit intelligere.qr intelligere eſt ꝑus ꝓioritate ꝙne ipa patrnitate.ꝙa ſequit.a eſt paternitas.ḡ a eſt intelligere.⁊ nō ecōuerſo.⁊ eodem modo eſt ꝓius ipſo dicere.

Questio tertia.

Ertio quero.

Utrū oēs relatiōes diuine ſint ꝓſtitutiue ꝓſonarū diuinarū. Qr nō. qn cōſtitutiua diſtinguūtur⁊ cōſtituta diſtingūtur.⁊ quot ſunt cōſtitutiua tot ſunt cōſtituta.ſed relationes ſunt q̄truor. igit q̄truor erunt ſuppoſita.qđ eſt manifeſte falſuz. Ad oppoſitū.ſi nō oēs eſſent cōſtitutiue.boc nō eſſet verū niſi de ſpiratiōe actiua. ſed ſpiratio actiua eſt cōſtitutiua.qr qn aliq̄ ſunt correlatiua:qua rone vnū eſt conſtitutiuū ꝓſone⁊ reliquū.⁊ ſpiratio paſſiua conſtituit.ḡ⁊ actiua.⁊ ꝑ ons oēs cōſtituūt. Ad queſtionē dicit ꝙ nō.⁊ boc ſpecialiē de ſpiratiōe actiua ꝙ nō cōſtituat.qr ipa nō eſt ꝓprietas ꝓſonalis. ſed habet magis rōez aduentitij⁊ accidētis.⁊ boc ꝙa eſt ꝓſone iā cōſtitute in eſſe ꝓſone ꝑ aliā ꝓprietatē.vt inf duas ꝓprietates ſit quidā ordo nature. Cōtra.illud qđ dicit ꝙ ſpiratio actiua eſt q̄ſi aduentitia ꝓſone iaz cōſtitute:⁊ ꝙ habet rōez accidētis. Cōtra.qñcunq; aliq̄ ꝓſtituūt ꝑ ſe vnū. nullū illoꝝ habet rōem accidētis reſpectu alteri?.ꝑ eēntia ꝑnitas ſpiratō actiua cōſtituūt aliq̄d ꝑ ſe vnū.ḡ⁊c. Cōfirmatur.ſi ſpiratio actiua ſit aduentitia ꝓſone cōſtitute ꝑ patrnitatē.boc nō.ē niſi ꝙa ē aliquo mō poſterior patrnitate. ꝑ ꝓpt boc nō repugnat ſibi qn cōſtituat.tuz qr aliq̄ ꝑoritate ipamet ſpiratio actiua eſt poꝛ patrnitate.⁊ tn ipa patrnitas cōſtituit. Tū qr aīa itellectiua aduenit cōſtituto ex materia⁊ forma alia i boie.⁊ tn cōſtituit cū ipſis boiem.et rō eſt.ꝙa aīa itellectiua facit ꝑ ſe vnū cū illa materia⁊ forma.ḡ eodē mō ex quo ſpiratio actiua facit ꝑ ſe vnū⁊ veri? vnuz ꝙ materia⁊ forma ꝙtūcunq; aliquo mō aduenerit vni ꝓſtituto ex ꝓprietate⁊ eēntia.tn ꝺe cōſtitueret vnū ſuppoſitū cōſtitutuz ex eēntia⁊ patrnitate⁊ ſpiratōe actiua. Ex quo pz ꝙ nō eſſet ꝓcedēdū ꝙ aduenireꝭ ꝓſone ꝓſtitute. ſed eſſz ꝓcedēduz ꝙ aduenireꝭ cuidā ꝓſtituto. qđ cōſtitutū vna cū ſpiratiōe actiua ꝓſtituit ꝓſonā. Jdeo dico ꝙ ſpiratio actiua nō eſt aduentitia ꝓſone,nō pl? ꝙ eēntia vel pnitas. Sz diſtinguo de cōſtitutiuo qr dupl?r accipit. Uno mō ꝑ omne illo qđ eſt de eēntia⁊ q̄ditate alicui?.ita ꝙ ipz ſine illo ee nō poſſet. Sc̄o mō accipit ꝓſtitutiuū alicui? magis ſtricte ꝑ illo qđ eſt de eēntia alicui? diſtinguēs ipm ab oī alio. Primo dico ꝙ ſpiratio actiua eſt ꝓſtitutiua.ſicut pnitas⁊ eēntia. Sc̄o modo non. Nec tn ꝓpter boc ſequit ꝙ ſit aduentitia.ſicut nec eēntia eſt aduentitia ꝓſone. Quis nō ſit illo mō ꝓſtituiua. Primū ondo.qr ſupra oñſuz eſt ꝙ ſuppoſitū eſt illud qđ eſt ens ꝓpletum nō ꝓſtitues aliq̄ꝺ ens ꝑ ſe vnū nec natū alteri inherere nec ab aliquo alio ſuſtētari. Sz accipiendo ꝑciſe vnū ꝓſtitutū ex eēntia⁊ pnitate illi ñ plus cōuenit illa deſcriptio ꝙ eēntie dine.ḡ illud nō plus eſt ſuppoſitū ꝙ eēntia diuina. ḡ ipm cū aliquo cōſtituit ſuppoſitū.ꝑ nō poteſt cōſtituere ſuppoſitū cū alio niſi cū ſpiratione actiua.ḡ⁊c. Aſſumptū pz.qr tale cōſtitutū ex eēntia⁊ pnitate ꝓſtituit ꝑ ſe vnū.cū ſpiratōe actiua.qr totū ꝓſtitutū ex illo cōſtituto⁊ ſpiratione actiua nō ē vnū ꝑ accns.ḡ eſt ꝑ ſe vnum.

Confirmat qr maior eſt idētitas vel ꝓueniētia illi? ꝓſtituti ad ſpiratōez actiuā ꝙ materie ad formā.ḡ veri? faciēt ꝑ ſe vnū ꝙ materia et forma. Silr nō eſt aliq̄ rō q̄n ita ꝑ ſe vnū poſſint facere cōſtitutū ex pnitate⁊ eēntia⁊ ſpiratōe actiua.ſicut eſſentia et pnitas.ḡ ex eis vere⁊ ꝑ ſe vnū ꝓſtituet. Preꝛea tāta ē cōueniētia ſbalis inf pnitatē⁊ ſpiratōem.ꝙta eſt inter eēntiā⁊ pnitatē.ḡ q̄ rone eēntia⁊ pnitas coſtituūt ꝑ ſe vnū.⁊ ſpiratio⁊ pnitas cōſtituēt ꝑ ſe vnū.⁊ nō tn vnū ꝑ accns.imo magis vel eq̄ aducnit pnitas eēntie ſic ſpiratio actiua cōſtituto ex eēntia⁊ paternitate.⁊ ita poſſet dici aduentitia.⁊ ꝑ ons dicēm? ꝙ eēntia ſola eēt ſuppoſitū.⁊ ꝙ oēs relatōes ſūt aduentitie.⁊ bnt rōes accntū. Qr aūt ſpiratio actiua nō ſit ꝓſtitutiua ſcdo mō ē mānifeſtū.qr nō ē ꝓpa alicui ꝙne ꝑ ē cōis ꝓlib? ꝙonis.ſ. pri et filio. Dico ḡ ad formā qōnis ꝙ oms relatōes dine ſūt ꝓſtitutiue ꝑmo mō.ꝑ tn pnitas filiatioꝝ ꝓceſſio ſūt ꝓſtitutiue ſcdo mō.⁊ ñ ſpiratō actō. Si dicat ꝓ pdcā ꝙ vni? ꝓſtituti ē tn vnū ꝓſtitutuū.⁊ pnitas ē ꝓſtitutiua pris.ḡ ñ ſpiratio actio Preꝛea ſtricte ſūpto ꝓſtituto illꝺ ꝓſtitutiuū ē vltimū i ꝓſtituto.ꝑ pnitas nō eſt vltia i ꝓſtituto.ḡ nō ē ꝓſtitutiua illo mō ꝑdicto.qđ ē negatū. Preꝛea poſito ꝙ pr nō ſpiret.adhuc eēt ſuppoſitū.ſiē dictū ē ꝑus ꝙ poſito ꝙ ſili? nō ſpiret poſſz diſtingui ꝙſona alr a ſpūlcō.ꝑ circūſcripto aliquo ꝓſtitutiuo alicuius ſuppoſiti nō remanet ipm ſuppoſitū.ergo ſpiratio actia nō ē ꝓſtitutiua patris. ergo ⁊c.

Ad primū illoꝝum dico ꝙ nō eſt incōueniēs

Universidad de Deusto
Biblioteca

plura esse cōstitutiua alicuius vni⁹. immo vl⁹ qñcūq; est aliquod ꝓstituū. opz tūc ꝙ sint ibi aliq̄ q̄ nō sunt eadē realr. Unde in compositis semp sunt plura ꝓstitutiua. Ad scōm dico ꝙ constitutiuuz scōo modo dictū ē vltimuz fm naturā. ita ꝙ nō ē posterius natura ipo. et isto modo spiratio actō nō ē posterior pnitate natura. nec ecōuerso. De alia ꝓritate et posteritate nō opz semp vlr. Un etiā aliquo ordine pnitas ē posterior spiratōe. sic ē alias dictuz

Ad tertiū

Ad tertiū dico ꝙ circūscripta spiratōe actiua nō remanet suppositū. ḃ ē illud quod ē ibi ꝓter spirationē actiuā nō ē formalr suppositū nō distinguiť realr a spūsancto et filio. Et ista cōsequerek ꝙ spiratio actiua nō esset tūc ꝓstitutiua pnis nec etiā adūētitia sibi. et iō nō plus ꝓbat argumentū ꝙ nō sit cōstitutiua ꝙ ꝙ nō sit adūētitia. Et quod dicituz ē ꝓbus de filio ē verū. qz posito ꝙ filius nō spiraret tunc esset dicendū ꝙ nō ꝓstitueret spiratōe actiua et ita poneret oppositū positi. et ideo cōtrario posito eēt hoc negandū. Et idē argumentum posset fieri posito ꝙ pr̄ non generet sed spiret tūc distingueret realr a spūsancto et esset suppositū distinctū. Ad argumentū principale dico ꝙ si spiratio actio eēt distincta realiter a pnitate et filiatōe sequerek ꝙ eēnt. iii⁹. suppositа sed nō sūt distincte realr. et iō sicut eēntia nō ꝓstituit suppositū distinctū. ita nec spiratō actio. qz sicut eēntia ē eadē realr cū oibus relatiōib⁹. ita spiratio actio ē eadē realiť cū pater nitate et filiatōe et ideo nō cōstituit distinctū ab eis.

Ad ꝑncipale

Distin. xxvij. Questio ꝑma.

Distin. XXVII
A
Questio I

Circa distictionem. xxvij. quero. Utrum in eadē ꝓsona sint plures ꝓpetates.

Arguiť ꝓmo

C

Et sic. qz spiratio actiua et pnitas dīnt realr et sūt in eadē ꝓsona. ḡ ꝛc. Minor est manifesta. Maior ꝓz. qz ille relatiōes distinguunť realr quibus coꝛrident relatiōes distincte realr. ꝑ spiratio passio et filiatio q̄ sūt correlationes pnitatis et spiratōis actionis distinguunť realr. ḡ et spiratio actioꝛ pnitas. Preterea pnitas et generare distinguunť realiť. qz de aliquo ꝑdicať pnitas de quo nō ꝑdicať generare. sicut de essentia. et tn̄ sunt in eadez ꝓsona. ḡ ꝛc. Ad oppositū fm damas. omia in deo sunt idē ꝓter gnationē et ꝓcessionē. sed si i aliqua ꝓsona sunt plures ꝓpetates nō oia ꝓter ista essent idem. Ista questio habet duas difficultates. Una ē d gnatōe et spiratōe. Alia est de pnitate et gnare. sicut est tactū in argumento. Quātuz ad ꝑmū dico ꝙnter ad dicta

Secūdo

In oppositū

B
Due difficultateſ

Prima dik.

ꝓcedēti qōne et alias. ꝙ pnitas et spiratio nō sunt plures relatiōes. qz nō dīnt realr. Sēdo ꝙ nō sunt idē formalr. Primū pz qz q̄libet ꝓsona est realr quicq̄d habz nisi q nō est alia ꝓsona quā haber. sed si spiratio actio nō esset realiter pnitas. nō esset etiā pater p ꝓpns. et ꝓpns pater nō esset spiratio actio. et ita nō esꝛ quicquid bz. Preterea. qñ in aliquo ꝑ se vno cōcurrunt distincta realr. illa cōstituetia ipz vel sūt oīno eiusdē rōnis vel alterius rōnis. ita ꝙ vnū sit actus aliud potētia. sed pnitas et spiratio nō sunt oīno eiusdē rōnis. qz tūc sicut sūt due relatiōes. ita esset ꝓcedendū ꝙ sunt due paternitates vel due spiratiōes. quod est manifeste falsum. Nec sunt alterius rōnis. ita ꝙ vnuz sit actus et aliud potētia. qz nihil potētionale nec ꝓfectibile est in deo. ḡ ꝛc. Preꝛea qñ aliqua sunt distincta in deo. nō est maioꝛ rō quare aliqua constituāt suppositа distincta ꝙ alia. ḡ q̄ rōne pnitas. filiatio spiratō passio ꝓstituerēt tria suppositа distincta realr. eadē rōne paternitas. filiatio. spiratio actio cōstituerent tria suppositа distincta realr. Sēdm sez ꝙ nō sūt idem formalr ꝑbo. qz qñcūq; aliq̄d verificať d aliquo termino et nō de alio. aliq̄d importať p vnū quod nō est idem realr vel formaliter cuz importato p aliū. nisi diuersus modus significandi impediat. sed hic in ꝓposito nō est talis modus diuersus significādi. et pnitas nō est in filio. et tn̄ spiratio actio est in filio. ḡ nō sunt idem formalr. Circa sēdz dico ꝙ illa ꝓpetas que est gnare. et pnitas est eadē oibus modis nec distinguunť aliquo modo ex natura rei. sicut oīsum est ꝑius. Ad ꝑmū ꝑncipale dico ꝙ nō semp distincta correlatōib⁹ correspōdent distincte relatiōes. nec opz semp tantā distinctionē esse inter relatiōnes. sicut inter correlationes. sed aliq̄n correlatiōnes sunt incōicabiles. et tn̄ aliqua relationū est cōicabilis. et ita ē in ꝓposito. Cuius sike nō possit inueniri in creaturis. sicut nec est possibile in creaturis aliq̄d idē simplicissimū: esse idē realr cū oppositis et distinctis realr. qđ tn̄ opz cōcedere in deo. qa essentia dina est eadē realr cū relatiōib⁹ oppositis. sez cū pnitate et filiatōe. Et si dicať ꝙ impossibile est duas passiones esse ab eadem actione realr. Dicēdū ꝙ ꝓprie loquēdo passio nō est ab actione maxime in diuinis. sed est dicendū ꝙ ꝓsona est a ꝓsona. pura ꝙ filius est a patre et spūsancto ab vtroq;. et nō est inconueniens duo esse ab agentib⁹ distinctis mediante vna actōne realiter. Cuius formaliter nō sit eadem. Et si dicatur ꝙ hoc est contra dicta magistroꝛum. qui dicunt ꝙ sunt quatuꝛ oꝛ relationes in diuinis, quāuis non sint nisi

C
Circa scōm dī.

Instā

D
Ratio etiam ad ꝑmā ꝑn.

tres relationes ꝓsonales. Dicendū est ꝙ nō est ꝓcedēdū ꝙ pnitas. filiatio. spiratio. actio et spiratio passio sunt quattuoꝛ relatiōes. sicut nec est ꝓcedendū ꝙ eēntia et pnitas sunt due res. Uerūtn̄ q̄ttuoꝛ sūt noia ipoꝛtātia relationes quoꝛ quodlibet negaťur ab aliquo aliorum fm ꝙ supponit ꝙ vera re. sicut de pnitate vere ꝓtingit dicere ꝙ nō est filiatio. et de spiratōne actiōe ꝙ nō est spiratio passio. nō tn̄ ꝓtingit dicere ꝙ spiratio actio nō sit pnitas. Et si sic intelligūr. verū dicūt et aliter nō. imo negarēt ꝓpriū dictū multi eoꝛ. qz multi eoꝛ babent ꝙ incōueniēti dicere ꝙ sint. iii⁹. res in dīnis. imo sunt tn̄ tres res in dīnis. Ad aliud ꝑncipale dico ꝙ pnitas et gnare nullo mō distinguunť Uerūtn̄ hec estꝛ a. eēntia est pnitas. et ḃ falsa eēntia gnat ꝓpter diuersum modū significādi qz dictū est supra ꝙ hec est falsa. eēntia gnat. qz tūc sequerek ꝙ eēntia distingueret. qđ nō ē concedendū. Si dicať ꝙ ḃ est ꝓdicta in ꝓpri distinctōe. qz ibi dictū e ꝙ si sit oīmoda identitas a parte rei. quicq̄d cōuenit vni⁹ reliquo vl⁹. sed hec ē ꝑa. pnitas est gnare. et ḃ silr. gnare est pnitas. ḡ de quocūq; ꝺz pnitas de eoꝺ ꝺz gnare et ecōuerso. ḡ sicut ḃ est vera. essentia est pnitas. ita etiā illa eēntia est generare

Instaſ

E
Respondeť

Ad ḃ dico ꝙ pōt hec cōcedi. essentia est gnare. si vtraq; illarū sit vera. pnitas ē gnare generare est pnitas. sed ex ista tūc eēntia est generare nō sequiť ꝙ eēntia gnat. sicut pōt dici ꝙ aliq̄d moueri ē currere. et tn̄ nō sequiť ꝙ aliquid moueri currat. Et si dicať ꝙ pnitas et generat importāt idez a parte rei. et vtrūq; ꝓdicatur de reliquo. ḡ si ḃ est ꝑa. eēntia ē pnitas. ista etiā erit ꝑa eēntia gnat. Dico ꝙ etiam si importēt idē. nō tn̄ vereq; vere ꝑdicať de reliquo. qz ista ꝓpō pnitas est gnat. et silr ista generat est pnitas. vel erit nō intelligibilis vel erit simplr falsa. qz nō pōt esse ꝓpō intelligibilis. nisi iste terminus gnat supponat materialiť vl simplr. et tūc ē simplr falsa. Questio. ij.

Respondeť

B
Replicatur

Ecūdo principaliter circa illā distinctiōem quero de ꝟbo. et ꝑmo de ꝟbo creato. Secōo de ꝟbo increato.

A
Questio II

Circa ꝑmū quero. Utrum ꝟbum intellectū creati sit vera q̄litas subiectiue ꝓducta in mēte. Ad sic. oīs intellectio actualis est q̄litas ꝓducta in mēte. sed oīe verbū est intellectio actualis. qz ꝑm aug. ix. de tri. c. xviij. ꝟbuz est cū amoꝛe notitia. ḡ ꝛc. In oppositum augustinus. xv. de tri. c. xi. in principio. Uerbū quod foris sonat signū est ꝟbi qđ intus latet. Ex illa auctte accipio ꝓpōnē istā. ꝙ ꝟbū vocale significat ꝟbum mētale. sed ꝟbum vocale nō significat aliq̄d subiectiue existens in intellectu. sed tm̄ quod intelligiť ab intellectu. qz significat p se rem extra. ḡ ꝟbum mentale ē tm̄ obiectiue in intellectu nō subiectiue. In ista questione sunt alique difficultates reales alique magis vocales. Difficultas vna realr est de bis que sunt in mēte. Nam aliq̄ dicūt ꝙ in mēte sunt subiectiue. potētia. habituꝫ. actus spēs. et cōceptus. et res extra est obiectū exūs in mēte tm̄ obiectiue. Alia difficultas est de diffinitōe. an sit subiectiue in intellectu vl⁹ obiectiue tm̄ in intellectu. et nullibi subiectiue.

B
Difficultates reales

Prima

Secūda

Difficul. vocal

C
Prio recitat opi. circa duas ꝑmas difficultates

Diffinitio verbi

Difficultas vna q̄ mihi videť vocalis est ista Supposito ꝙ verbum est aliquod illoꝛ q̄ sunt in mēte subiectiue siue obiectiue. quod illoꝝ magis ꝓpe debeat vocari ꝟbum. Ideo circa istam questionē sic ꝓcedaz. ꝑmo recitabo vnā opinionē tangentē vtraq; difficultates. Secūdo rīndebo ad q̄stionē. Circa ꝑmū ponitur vna opinio q̄ ponit ꝙ ḃ ē descriptio ꝟbi. Verbum est terminus acōnis intellectualis emanans ab ipso intelligente ꝑm actum manens in ipo intelligēte et est alterius declarativuum Prima ꝑticula ponit ad dīam obiecti intelligibilis qđ est ꝑncipiuz formale intellectualis opatōis. Secōa ponit ad dīaz amoꝛis ꝓcedēs. Dicit aūt tertio emanās ad dīam rei itellecte simplici intelligētia q̄ nō est emanās et ꝓcedēs. Dicit aūt ab intelligēte ꝑm actū ad dīaz actōnis q̄ est intelligere simplici itelligētia q̄ emanat ab intelligēte nō ꝑm actū sed ꝑm habitū. Dicit aūt ānto manēs in ipo ad dīam. ꝟbi vocalis qđ coꝛpalr ex mittit. Dicit aūt tertio. declarativū alterius. ad dīam cuiuscūq; accepti post ꝑmū intellectū simplici intelligētia qđ nō est declarativū illi⁹. Ad cui⁹ intellectū ꝺz ꝙ q̄libet intellect⁹ pōt ꝓsiderari vel vt ē potētia cognitiua et vt ita ē ꝟtus passiua ꝓ se ordinata ad actū ꝑmū simplicis intelligētie in ꝓcipiendo obiectū. et boc nō nisi vt mota sit. vel quasi mota ab obiecto. Aut potest cōsiderari vt natura. et vt sic est virtus actiua que supposito actu ꝑmo simplicis intelligētie elicit actū secundū qui est dicere quo formaꝫ in se ꝓceptuz simillimū illi qđ est intellectū simplici intelligētia. q̄ est declarat⁹ u⁹ et manifestatiu⁹ illi⁹. et ideo ꝺz verbū illius. Uerbi gra. posito ꝙ intellectus de toto quodā diffinibili habz simplicez intelligentiā vi sua actiua formabit in se cōceptum eius. sez ꝙ quid est de eadē re quā significat diffinitō. distinguēs ꝑ partes illud quod totū est vt totū ꝓfusum. et illud qđ q̄d est ꝺclaratiuū et mānifestatiuū illi⁹. ꝓpt qđ verbū ꝺz. qa tali q̄cq̄d ē ꝓpetūr ꝑdicte sex ꝓditiones verbi

D
Quīq; falsa elicit unū ex dictis

In illa opione reputo multa falsa et contra

Universidad de Deusto
Biblioteca

beatꝰ Augustinꝰ a quo maxie accipiť hoc vocabulꝰ verbū. Primū q̄ nulla notitia illi⁹ obiecti ꝓma habet rōem verbi. Scōm q̄ verbum necessario ꝓsupponit notitiā simplicē ⁊ quasi cōfusaz. Tertiū q̄ oē declarativū alteri⁹ habz rōem ⁊bi. Quartū q̄ qđ q̄d est ē ⁊bū. Quintū de illa duplici cōsideratiōe ipius intellectus.

Arguit ꝑ primū. Cōtra primū arguo sic. ſm btm Augustinuz xv. de tri. c. xiij. ⁊. xv. ⁊bū nostrū de nostra scia nascit: quēadmodū ⁊bū dei de patris scia nascitur. Ex hoc arguo sic. oīe qđ pōt de scia nasci vel memoria est verbū. ꝫ simplex intelligētia est hmōi. q̄a pōt ex notitia simplici habit⁹ derelinqui. qđ pz ex hoc q̄ aliq̄s p̄optius elicit notitiā simplicē alicui⁹ rei post mltos act⁹ eliciros. q̄ si nō elicerenť. g̃ est ibi habit⁹ derelict⁹ ex quo pōt cōsimilis notitia generari. ⁊ p ꝓns illa scda notitia simplex nasceret ex mēoria. Si dicať q̄ ex notitia simplici nō derelinquit habit⁹ in memoria ex quo iterū nascatur. Contra si nō. hoc nō posset esse nisi q: est notitia incōplexa. sed hoc nō obstat. q: ſm beatuz Augustinū ex memoria nascit verbū. sed ⁊bū ſm istū est notitia incōplexa. vel aliquid ꝑductū p notitiā incōplexā. g̃ eodē mō de notitia simplici pōt dici q̄ pōt derelinquere habitū sicut ⁊ alia notitia incōplexa. Prefca. ꝛz istos in cadē q̄stione eē declarativū ⁊ manifestiuz est maxime p̄incipalis cōditio verbi. q: vltia ⁊ cōpletiua sine qua nō pōt esse ratio verbi. et qua existēte etiā si quedā alie deficiāt pōt esse aliqua rō verbi. ꝫ notitia simplicis intelligentie vel simplex intelligentia est manifestiua ⁊ declarativa alteri⁹. g̃ habet rōem verbi. Ad istud videť respōdere q̄ habz aliquo mō rōez verbi. tñ nō pfecte. ⁊ ideo nō est verbū pfectū. Hoc nō sufficit. q: simplicit cōcedit q̄ si cōcipiať de homine q̄ est ſba aniara sensibilis est verbū impfectū. g̃ eadez rōne si cōcipiať q̄ est aial. erit verbū. q̄uis impfectū. g̃ nō debuit p̄mo simplicit negare de vno ⁊ cōcedere de reliquo: ⁊ tñ postea vnifornit ꝓcedere de vtroq;

Cōfirmať. q: oi verbo vocali corresp̄det vť corresp̄dere pōt aliq̄d verbū mētale ſm beatū Augustinū. xv. de tri. c. xi. Verbum qđ foris sonat lignū est verbi qđ intus latet. ꝫ sic dicēdo aial. vel nomē exprimēs aliq̄d alicui ꝓfuse ēverbū vocale. g̃ sibi corresp̄det aliq̄d mētale. ⁊ nō nisi notitia simplex. ſm istos. ergo ⁊c.

E Arguit ꝑ scōm. Cōtra scōm arguo ꝑmo sic. q̄ncūq; aliq̄ potētia est pfecte disposita ad aliquē actuz. ⁊ obiectū ſm se totū ⁊ qualibz ptē et pfecte p̄ns. tūc pōt sequi act⁹ ⁊ distincte apprehēdi illud obiectū sine oi notitia p̄uia. hoc ptz. q: nō minoris pfectiōis est intellect⁹ disposit⁹ ⁊ nō ipedit⁹: ⁊ maxime intellect⁹ āgelicus. q̄ visus vel q̄cūq; potētia sensitiua. sed potētia sensitiua si obiectum suū sit cōuenīēter p̄ns ⁊ potētia sit sufficiēter disposita. statim distincte apprehendit illud obiectū. q: patet ſm expientiā q̄ numq̄ distinctus apprehendit. g̃ eodē modo intellectus si sit sufficiēter dispositus. ⁊ obiectū ſm quālibet sui partē sit p̄ns sufficiēter. distincte apprehendet sine notitia p̄uia cōfusa. ꝫ ꝫ est verū de potētia angelica. g̃ ⁊c. Si dicať q̄ intellectus ꝓcedit de impfecto ad pfectū. ⁊ iō p̄supponit notitia ꝓfusa ⁊ simplex notitie distincte et declarative. Cōtra talis ꝓcessus est ꝑpter impfectionē ꝓcedētis. g̃ sine rōne manifesta vel experiētia certa nō plus debet attribui p̄fectioni q̄ impfectioni. ꝫ videm⁹ q̄ ral⁹ ꝓcessus nō cōuenit potētie sensitiue. g̃ nec intellectui angelico cū hoc nō possit ꝑbari nec p euidentiam nec p expientiā certā. Si dicať q̄ etiam sensus p̄us apprehēdit obiectū suū confuse q̄ distincte. Cōtra. si sic sequeret. q̄ q̄cūq; aliq̄d distincte apprehēderet a sensu. q̄ tūc sensus haberet distinctas sensatōes illius obiecti. qđ ē inconueniēs. q: ponit pluralitas sine oi necessitate. Silr tūc duo accētia eiusdē spēi cēntān eodē subiectiue qđ istī negāt. q: nulla rō apparet q̄ tales distincte cognitiones distinguāntur specie. ꝓna pz. q: accipio obiectū approximatuz sensui in tali approximatiōe q̄ possit statim distincte cognosci. tūc in ꝑmo instāti erit cognitio distincta ⁊ etiā cōfusa. g̃ simul sunt ille due cognitiones. Nec videť aliqua rō q̄ ꝑma cognitio ꝓfusa plus debeat corrūpi in instāti posteriori q̄ in ꝑori. Preterea oīs est p̄us q̄ simplr simplex nō pōt apprehēdi ꝓfuse ⁊ distincte. sed angelus pōt apprehēdere aliqđ simplr simplex g̃ de tali nō pōt hre tales duas notitias ordinatas. ⁊ tñ de oi tali pōt angel⁹ formare verbū. g̃ ⁊bū nō semp p̄supponit talē notitiā.

F Cōtra tertiū arg. Cōtra tertiū qđ dicit. q̄ oīe declarativū alterius est ⁊bus illi⁹. arguo sic. effectus aliquo mō declarat suā cām. ⁊ tñ effect⁹ nō dr ⁊bum cause nec ecōuerso. Si dicať q̄ hē equocať declarativuz q: nō oīe declarativū quocūq; mō est verbuz alteri⁹. ꝫ qđ declarat p modū notitie. Contra ſm istū. notitia p̄misse cētꝛ ⁊bū ꝛclionis. similr tūc insufficiēter diceret nō distinguēdo qđ verbū ē declarativū ⁊ quod nō. Si dicať ad primū istoꝝ cōcedēdo q̄ notitia p̄misse est ⁊bum ꝛclionis. sic iste vť dicere. q: dicit q̄ ī eo qđ est ꝑpť qđ ēmiať oīs cognitio ītellectual⁹ ꝓplexi tūc ēm ipz ꝑpť qđ ē ⁊bū declarativū ꝓplexi illi⁹ qđ ꝓcipiť simplici ītelligēria. q̄eadmodū qđ qđ ē ⁊buz ē declarativū incōplexi. hec sūt ⁊ba sua. Ex istis sequiť q̄ notitia p̄missē est

verbū cōclusionis. sed hoc est falsum. quia ſm btm augustinū. xv. de tri. c. x. necesse est cū verbum loq̄mur. i. quod scim⁹ loq̄mur. ex ipsa scia quaz in memoria tenem⁹ nascať ⁊bū. qđ hmōi sit oīno. cuiusmodi est illa scia de q̄ nascit. Ex ista aucte pz q̄ ⁊bum ⁊ scia de qua nascit sūt oīno eiusde. q: illud qđ scimus loq̄mur. ⁊bum sc⁊ formādo. ꝫ ipa notitia p̄misse ⁊ ⁊bum conclusionis nō sunt respectu eiusdē. g̃ notitia p̄misse nō est ⁊bum ꝛclionis. Cōtra quartum quod dicit. q̄ q̄cq̄d ē. est ⁊buz declarativū rei. quero. aut notitia declarativa ⁊ qđ qđ est sunt oīno idem. aut nō sunt oīno idē. Si detť p̄mū. g̃ qđ qđ est rei ēet vere ꝑductū p intellectum Et sequeret q̄ qđ qđ est substātie ēet vera q̄litas informās aiaz. sicut ipa notitia declarativa est vera q̄litas aiam informās. ꝫ ꝫ videť eē inconueniēs. Si nō sūt idē. ⁊ ſm istū alibi. dist. i. q. i. notitia declarativa est ⁊bum. g̃ qđ qđ est nō est ⁊bum. Cōtra q̄ntū de illa duplici cōsideratōe intellect⁹ arguo sic. qđ cōpetit alicui inq̄tuz natura cōpetit oīmi nature. q: reduplicatio ponit vltrā tē sicut declaratū est p̄us. g̃ si intellect⁹ vt natura est ⁊trus actiua. sequiť q̄ oīs natura est ⁊trus actiua. qđ ē manifeste falsum. Confirmať q: ſm p̄bm. i. phi. natura ira dr de materia sicut de forma. g̃ ira dr ꝺ passiuo sicut de actiuo. g̃ ītellect⁹ vt natura nō ē magis ⁊trus actiua q̄ virt⁹ passiua. Ideo aliter dico ad q̄nē circa quā sic est. p̄cedēdū. Primo videndū est que sunt ponēda in mēte. Scōo cui illoꝝ ꝓperit eē verbū. Circa p̄mū manifestum ē in intellectu esse actū intelligēdi ⁊ etiā habitū. sed vtrū spēs aliq̄ ꝑua actui sit ponēda in aia vel nō est dubiū. Utrū etiā ꝑter actū intelligēdi sit aliq̄s cōceptus formal⁹ p actuz intelligēdi. vel etiā sit aliq̄s cōceptus habēs tm̄ eē obiectiuū est dubiū. Utrū etiā sit aliq̄ spēs in intellectu q̄ nō possz eē sine actu intelligēdi ē dubiū. De p̄mo dubio ⁊ certo dico q̄ spēs neutro mō dicta est ponēda in intellectu q: nunq̄ ponēda est plalitras sine necitate. sed sicut alias ostendeť quicq̄d pōt saluari p talē spēm. potest saluari sine. ea eq̄ facilr. g̃ ral⁹ spēs non est ponēda. Sed de scōo dubio est mihi magis dubiū. ꝫ tñ est mihi ꝓbabile q̄uis non affirmē. q̄ in intellectu ꝑter ipm actū intelligendi q̄n intelligit aliquod cōe ad plura ē aliquid in intellectu vel subiectiue vel obiectiue qđ est aliquo mō sile rei ex intellecte. qđ a mltis vocať q̄si quoddā ydolū in quo aliquo mō ipa res cognoscit. q̄uis rem singularē cognosci i illo nō sit aliq̄ q̄ ipz ydolū cognosci. nisi forte ꝑter hoc cognoscať ipm eē ꝓceptū alicui⁹ alterius. De isto dictū est p̄us ⁊ alias amplius forte

G Cōtra quartū

H Cōtra quintum

I Sede ñdet an ⁊ aue ⁊ duo facit

Primū tāgit dubia tria

Primū

Scōm

Tertiū

K De p̄mo dubio ⁊ tertio

Secundū dubiū

L Circa scōm etiaz duo fiunt

Primū

M Uerbū varie ca.

dicek. Circa scōm videndē sūt ꝑmo aliq̄ cōditiones q̄ nate sūt ꝓperere illi qđ dr ⁊buz. scōo ad ꝓpositū. Circa p̄mū videť ꝑm oēs q̄ de rōe verbi est q̄ sit aliq̄d in mēte. q: ſm btm augu. xv. de tri. c. x. si p signa corpalia verbū qđ mēte gerim⁹ innotescit. Scōo ꝓcessū est ab oibus q̄ verbū ē aliq̄d in mēte genitū vt si. ples qđā. sicut dicit aug. ix. de tri. c. viij. Conceptā rerum veracē notitiā tanq̄ verbū apud nos babem⁹ et dicēdo intus gignim⁹. nec a nobis nascēdo discedit. Tertio ꝓcedit q̄ verbū est similitudo rei ⁊ ymago eius. sicut dicit augu. ix. de tri. ca. xi. Et cū bēat notitia silitudinē ad eā rez quā nouit notitia ē ideoq; ⁊ ymago verbū ē. Silr xv. de tri. c. xij. Uerbū est illimus rei note de q̄ gignit ⁊ ymago eius. Ex istis ad ꝓpositū dico q̄ ſm intētōnē beati augu. verbū multipliť accipiť. vno mō accipiť largissime. ⁊ sic verbū est actus intelligēdi genitus vel ꝑductꝰ. Aliq̄n accipiť ꝑ verbo coplexo. ⁊ sic ois act⁹ ꝓplexus ver⁹ vl falsus ē ⁊bū. Aliq̄n accipiť stricte ꝑ verbo vero. aliq̄n accipiť stricti⁹ ꝑ verbo vero cū amore ꝓlato. Aliq̄n accipiť verbū ꝑ conceptu mētis siue sit subiectiue in aia siue obiectiue tm̄. siue etiā distinguať ab actu intelligēdi siue nō. Primo mō accipit brūs augu. xv. d tri. c. x. vbi dicit. Et si verba nō sonāt. in corde suo dicit vtiq; q̄ cogitat. g̃ quicq̄d cogitat dr verbū mētis. ꝫ de oi siue coplexo siue incōplexo ꝓtingit cogitare. g̃ oīe tale ꝓtingit dicere verbo mēt. Silr. viij. de tri. c. x. dicit. Earagine qđē cū eloq̄volo. apd meipz q̄ro vt eloq̄r. ⁊ apud meipm invenio fantasiā cartagis. Et seq̄t. eā vidi atq; sensi mēoriaq; retinui. vt apud me invēirē de illa verbū cū eā vellē dicere. ipa em̄ fantasia eius in mēoria mea verbuz ei⁹ē. Ex ista aucte arguo sic. possibile ē aliquē apprehendere cartaginē ⁊ eam memoriter retinere omni alio circūscripto quod nec est cartaginis notitia habitualis nec actualis. ergo sine oīmi alio potest haberi verbū cartaginis. et per ꝓns notitia actualis cartaginis vel habitualis erit verbum ⁊ nō notitia habitualis ſm btm augustinū ⁊ ſm oēs. g̃ notitia actual incōplexa cartaginis est verbū. sed qua rōne vna notitia actualis incōplexa est verbū. eadem ratione quelibet notitia actualis est verbum. et hoc loquēdo de notitia intellect⁹ creati. Preterea omni verbo vocali corresp̄det aliquod verbum mētale ꝑpter quod dicit Augustinus. xv. de trini. c. xi. verbū quod foris sonat signū est verbi quod intus latet. ꝫ verbis vocalibus que sunt simplr incomplexa. ⁊ maxime que sunt nomina ꝓpria rerum singularium. sicut sunt sortes ⁊ plato nihil corresp̄det

Universidad de Deusto
Biblioteca

in mẽte nisi notitia incomplexa. ḡ illa notitia erit verbũ. Si dicaṫ q̃ cõrnder aliq̃d ydoluz vel spẽs vel cõceptus vel aliquod tale. Conṫ hoc. quocunq; tali dato illo circũscripto deus posset facere aliquẽ intelligere vocẽ significatiuam alicui? rei singularis. ⁊ ex ipa cõcipere significatũ illi? vocis. ⁊ p ꝓns haberet verbuz mẽtale cõrnens verbo vocali. er tamẽ nihil haberet nisi notitiã actualẽ mcõplexã. Q̃ aũt verbũ aliq̃n accipiaṫ a btõ augustino ꝑ omni actu complexo quo alicui assentiṫ vel dissentitur. p3 p eundẽ. xv. de trini. c. xvi. vbi dicit sic. Nõne multa dicimus etiã que nescimus. nec dubitãtes ea dicimus sed vera arbitrantes. q̃ si forte vera sunt in ipis rebus de quibus loq̃mur nõ in verbo nostro vera sunt. quia verbũ verum nõ est nisi quod de re que scitur gignit si aũt vera nõ sunt. falsum est. ḡ isto mõ verbũ nostrũ nec tñ mẽtimur sed tñ fallimur. Cũ aũt dubitamus nõdum est verbum de re de q̃ dubitamus. sed de nostra dubitatõe verbũ ẽ. q̃ uis cm̃ nõ nouerimus an verũ sit vnde dubitamus. tñ dubitare nos nouimus. ac p boc cum boc dicimus verũ verbũ est. qm̃ qõ nouim? dicimus quod etiã mẽtiri nõ possumus. qõ cum facimus vtiq; volẽres ⁊ sciẽtes falsum verbũ babemus. vbi verũ verbũ est mẽtiri nos. Hoc cm̃ nouimus. ⁊ cũ nos eẽ mẽtitos confitemur Unde dicimus. qõ scimus em̃ dicimus. scim? nãq; nos esse mẽtitos. Ex ista aũcte habeṫ q̃ nõ omnis actus intelligẽdi est ꝟbum. qz dubitatio que est actus intelligẽdi nõ est ꝟbum. dicente augustino. cũ dubitamus nõduz est verbum de re de qua dubitamus. ḡ dubitatio illa nõ est ꝟbum. ⁊ tamen dubitatio illa est actus intelligẽdi. sicut ⁊ assentire est actus intelligẽdi. Scõo habeṫ q̃ nõ omne ꝟbum nascitur de scientia in memoria. qz ꝟbum falsum de nulla sciẽtia nasci potest. sed aliquod est ꝟbũ falsum dicẽre augustino. falsum est illo modo verbuz nostrũ. nõ tñ mẽtimur. sed tñ fallimur. Tertio habeṫ q̃ ois act? iudicatiuus intellectus quo intellectus alicui cõsentit vel dissentit est verbum. qz ois talis actus est verus vel falsus. et omnis talis est ꝟbum ſm beatũ augustinũ b. qui ponit q̃ sicut est aliq̃od ꝟbum verum. ita est aliq̃ꝺ ꝟbuz falsum. Quarto habeṫ q̃ ꝓpõ vera siue falsa nõ est ꝟbum. qz si talis ꝓpõ essz verbũ nullus posset habere talẽ ꝓpõnẽ in mẽte. nisi haberet ꝟbum quod negat btũs augustinus. qz dubitãs de aliqua ꝓpõne siue sit vera siue falsa nõ habet verbũ. ⁊ tñ in mente sua habet ꝓpõnẽ de qua dubitat. ⁊ ita ꝓpõ nõ est verbũ accipiẽdo verbuz isto scõo modo. tamẽ accipiẽdo verbũ ꝑmo modo ſm opinionẽ que ponit q̃ cõceptus est ipa intellectio. dz dici q̃ ꝓpõ est verbũ vel verba. Ex quibus oibus infertur q̃ verbũ ſm q̃ hic accipiṫ ab augustino est idem q̃ actus iudicatiuus intellectus quo alicui ꝓpõni vel assentit vel dissentit. ⁊ tõo qz ꝓpõni dubie nõ assentit vel dissentit. ideo de tali ꝓpõne nõ habeṫ ꝟbuz. qz tñ tali dubitationi qua ipe dubitat de ꝓpõne dubia asserit. nõ deista babz verbũ. qz ista nouit ⁊ sibi assentit

Instãcia

Sed de vltima ꝑte auctis videṫ esse dubiuz qz videṫ repugnare ꝓdictis. qz dicit btũs Augustin? q̃ aliquis sciẽter mẽtiẽdo bz verbum tunc quero de quo bz illud verbũ. Verbi gra. mentiaṫ aliq̃s in corde suo dicẽdo ꝝpm nõ eẽ deum. iste sic mẽtiẽdo habet verbũ. quero tũc ꝺ quo. Aut de ista ꝓpõne ꝝps nõ est deus. aut de illa. ipe mentiṫ. Non de ꝑma ꝓpõne. quia quero aut dubitat de ea. ⁊ tũc ꝺ ꝓpõne dubia est verbũ quod ẽ ꝑus negatũ. aut assentit sibi ⁊ tũc nõ mentiṫ aut dissentiet tũc fallit. ⁊ per ꝓns non mentiṫ. Relinquit igit q̃ de ꝓpõne dubia potest esse verbuz. Ad illud rsꝺeo sine ꝓiudicio q̃ augustin? vario modo accipit verbũ. qz cũ dicit q̃ cũ sciẽtes ⁊ volẽtes mentimur falsum verbũ habemus. accipit ibi verbũ ꝓverbo vocali. qz sistendo ꝑcise in verbo mẽtali nullo modo possumus mẽtiri sciẽter. quia mentiẽs sciẽter ꝑcise sistendo in verbo mẽtali. aut dicit ꝑcise locutionẽ falsi sciẽter sine oi adhesione illi falso. ⁊ tũc nõ est aliud q̃ appẽdere ynũ falsum. aut dicit locutionez falsi cũ adhesione tñ. Si ꝑmo modo tũc mẽtiri scienter nõ est nisi sciẽter appẽdere falsum. ⁊ p ꝓns quicũq; dissentiret falso mentireṫ. qꝺ est manifeste falsum. Si scõo modo sic includit ꝺictõnẽ. qz q̃ aliq̃s adhereat illi quod scit vl credit eẽ falsum est ꝺictio. qz ex hoc q̃ scit vl credit illud esse falsum dissentit. ex hoc aũt q̃ adheret sibi assentit. sed eidẽ assentire ⁊ dissentire includit ꝺictõem. ḡ nullo modo põt aliquis sciẽter mẽtiri sistendo ꝑcise in verbo mẽtali. Et ita btũs augustin? accipit ibi verbum falsum ꝓverbo vocali. qz illud simplr ẽ falsum ex ꝺ q̃ est signũ falsi. et tñ de isto verbo vocali põt eẽ verbũ verũ. qz põt vere scire q̃ ꝺ verbuz ẽ falsũ. ⁊ q̃ ꝓferẽs mẽtiṫ. Verũtñ ẽ sciẽdum q̃ illꝺ qꝺ ita dictũ ẽ de sciẽter mẽtiẽte est intelligendũ de aliquo mẽtalr loquẽte ⁊ nõ alicui loquẽte. qz si aliq̃s loqreṫ alteri mẽtalr ꝺũ posset sciẽter mẽtiri. qz tũc mẽtiri nõ esset nisi appẽdere falsum scituz esse falsum vt aliquis alius appẽdendẽs illam appẽhensionẽ credat appẽhensum esse verũ quod tñ est falsum. q̃ hoc est appẽhendere falsum cum intentione fallendi. quod est mẽtiri. sed hoc nõ est possibile nobis

Ꝺ Rñdeo

nisi forte respectu angelor aliquo modo appẽhensionem nostrã ad ipos dirigẽdo. Et ꝟbum falsuz illo modo dictũ compẽhedit nõ tñ actũ intellectus sed etiã actũ voluntatis quo vult decipe. et ideo circũscribẽdo actũ voluntatis nõ est mendaciũ. sicut aliq̃s ꝓferens falsuz vt ipm improbet nõ mentiṫ. Tertio dico q̃ Augustinus frequẽter accipit ꝟbum ꝑ actu iudicatiuo vero. quod natũ est gigni ex habitu scientifico vel saltẽ habituo. Sic accipit augustinus. xv. tri. c. x. necesse est cũ verum loq̃mur id quod scimus loq̃mur. et ipa scia quã memoria tenet nascaṫ ꝟbum. Et sequiṫ formata ꝗpe cogitatõ ab ea re quã scimus ꝟbum ẽ quod in corde dicimus. quod nec grecũ ẽ nec latinũ nec lingue alicui? alterius. Ex ista aũcte p3 q̃ ꝟbum nasciṫ de scia. Sicr. c. xij. perveniendum est ad illud bois ꝟbum quod oia quib? significaṫ signa ꝺcedit ⁊ gignit de scia que manet in animo. Sicr in codẽ ca. Oia que p seipm et q̃ per sensum corpis sui. ⁊ q̃ testimonijs alioum ꝑcepta scit animus, thesauro memorie cõdita tenet. ex q̃bus gignit ꝟbum qñ quod scimus loq̃mur. sed ꝟbuz añ oẽm sonũ añ oẽm originẽ soni. Ex ista aũcte p3 q̃ ꝟbuz bic accipitur ꝑ actu. ꝑ ducto et habitu intellectuali veridico. sive ille habitus sit sciẽtificus sive evidens. sive creditivus qui accipiṫ ꝑ testimonia alioũ.

Quarto modo accipit btũs augustin? ꝟbum ꝑ vera notitia cũ amore ꝑlata. ⁊ sic accipit. ix. de tri. c. viij. vbi sic dicit verbũ amore cõcipiṫ. sive creature sive creatoris. Sicr. c. x. dicit sic. Recte ergo quericṫ vtrũ ois notitia verbuz an tñ amata notitia. nouim? em̃ ⁊ ea que odimus Hec est questio beati augustini. ⁊ soluit dicẽs sed nec ꝓcepta nec parta dicẽda sunt animo q̃ nobis displicẽt. nõ em̃ oia q̃ quoquõ tãqũ cõcipiunṫ. sed aliqua vt nota sint nõ tñ ꝟba dicanṫ. sic ut ista de q̃bus nũc agimus. Et sequiṫ Aliter oñe quod notũ est verbũ ꝺ animo impressum. q̃diu de memoria ꝓferri ⁊ diffiniri potest. q̃uis ipa res displiceat. Aliter tñ placet quod mẽte ꝺcipiṫ ſm q̃ genus verbi accipiendum est. quod ait apls. Nemo dicit dñs iesus. nisi in spũsancto. cũ ſm aliã vocationez verbi dicãt ꝺ ⁊ illi de q̃bus dñs ait. nõ ois qui dicit dñe dñe intrabit in regnuz celoꝝ. Et sequitur postea. Verbũ est. ḡ quod nũc discernere ⁊ insinuare volumus cũ amore notitia. Ex ista auctoritate põt bñ q̃ ꝟbum vno modo accipiṫ ꝑ notitia cũ amore. Et verbũ sic dictũ dicit duos actus. scz intellect? ⁊ volũtatis. vt res q̃ scitur etiã diligaṫ. Aliter accipiṫ verbũ ꝑ omni notitia q̃ de memoria ꝓferri põt. ⁊ sic ois notitia actualis põt dici verbũ. Quinto modo accipitur verbũ ꝑ cõceptu mẽtis. qꝺ põt haberi ab augustino. xv. de tri. c. xiij. vbi vult q̃ omne signũ posterius notitia. quod adbibeṫ vel adhiberi põt ad aliquomodo significandũ illud quod intelligiṫ ꝑ notitiã est aliquo mõ verbũ. et ideo cũ cõceptus aliquo modo significẽt illa que possũt intelligi. cõceptus aliquo modo verba dici possunt. Sicr videṫ dicere augustinus q̃ cogitatũ habet rõem verbi. quod est intelligendũ de illo quod sine cogitatõe esse nõ põt. cuiusmodi sunt ꝰceptus. qz res que põt eẽ sine cogitatione. ⁊ tñ põt cogitari nõ põt dici verba. Assumptũ posset. ꝓbari ꝑ btm̃ augustinum vbi supra vbi dicit sic. De bis nũc differimus q̃ nota cogitamus ⁊ nota sunt nobis etiã si nõ cogitenṫ a nobis. sed certa si ea dicere velimus nisi cogitata nõ possumus. ḡ videtur q̃ etiã que cogitanṫ dũmodo nõ sunt nisi in mẽte nec possũt esse nisi cogitenṫ. igit bmõi põt dici verba. Sed vtrũ bmõi ꝰceptus differant ab actibus intelligẽdi nõ est modo disserẽdũ.

Sic ergo dico q̃ ista questio ꝑncipalr difficultatẽ bz ex verbis beati augustini. ⁊ iõ vtendum est isto vocabulo sicut ipemet vsebaṫ. sed ipe vsebaṫ aliq̃n ꝑ omni actu intelligẽdi. Aliq̃n ꝑ actu iudicatiuo. Aliq̃n ꝑ actu veridico. Aliq̃n ꝑ actu veridico cũ amore. scz ꝑ actu iudicatiuo cũ amore. sicut inuit. ix. de tri. c. viij. Et aliq̃n ꝑ omni cogitato qꝺ sine cogitatõne illa esse nõ potest. Et ideo q̃n videnṫ aliq̃ opiniones cõtrarie ꝑ distinctionẽ sunt saluande. Et ideo eodẽ mõ de auctoribus sanctoꝝ qui augustinũ sequebanṫ est faciendũ. Sed tũc est dubiũ an verbũ quocũq; modo dicaṫ necessario gignaṫ de memoria. quod videṫ augustin? dicere valde frequẽter. Ad hoc dico q̃ memoria apud beatũ augustinũ dupliciṫer accipiṫ. Uno modo ꝑ habitu intellectuali derelicto et actu qui potest esse ꝑncipiũ consiliis actus. Aliter accipiṫ memoria ꝑ omni ꝑncipio sufficiente gñationis verbi. sive illud ꝑncipiũ sit ipamet anima. sive aliquid informãs aiam sive cõphẽdens vtrũq;. ⁊ sic accipit ipe. xv. de tri. c. xi. vbi sic. Cogitãdo qꝺ verũ iuenerim? hoc maxime intelligere dicimur. ⁊ ꝺ quidẽ in memoria rursũ relinquimus. sed illa abstrusior profunditas nre memorie. vt ꝺ etiã ꝑmum cuz cogitamus inuenimus ⁊ gignimus intimũ verbũ qꝺ nullius lingue sit tanq̃ scia de scia. ⁊ visio de visione. ⁊ intelligẽtia q̃ apparet in cogitatione de intelligẽtia que fuerat iam in memoria. sed latebat. In ista aũcte inuiṫ q̃ memoria isto modo dicta est quod ꝑcedit omne verbũ et omnẽ cogitationẽ. de quo tñ cognitio gigni potest. et etiam sciẽtia visio et intelligentia. sed boc

R Dubium

Rñdeo

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō est: ḡa realiē sit visio scia vel intelligētia. ℔ q̄ est principiū visionis scientie et intelligētie. ⁊ hoc exp̄sse dicit beat⁹ Augustin⁹. xiij. de tri. ca. vi. vbi ꝓmit etiaz aiam esse memoriā. vbi dicit sic. Restat vt aliq̄d prinēs ad eius natu⁹ rāC scz aie) sit ꝓspectus eius ⁊ in eā qñ se cogitat. nō quasi p loci spaciū. ℔ incorporea conuersione religet cū verbo nō se cogitat. nec sit quidē in cōspectu. nec de illa suus formaē obtutus: ℔ tñ nouit se ranḡ ipa sibi sit memoria sui. sicut multarū disciplinarū peritus ea q̄ nouit eius memoria cōtinet. nec est in cōceptu mētis ei⁹ nisi vnde cogitat. cētera in archana quadā notitia sunt recōdita q̄ memoria nūcupatur. Ex ista auctoritate ptz. q̄ ipamet sba aie pōt dici memoria. qō nō est ꝓpter aliā causaz nisi q⁹ est principiū sufficiēs gignitiōis verbi. Et qua rōe aia ꝓpt illā causaz pōt dici memoria. cadez rōe ome id qō se tenet a pte aie si sit principiū gignitiōis verbi et nō verbū pōt dici memoria. Ex eadē auctoritate ptz. q̄ scie in memoria alicui⁹ peritⁱ ḡs manifestū est non acq̄ri nisi post magnū exercitiū actuū p̄ns dici memoria. ⁊ ita ptz ꝓmus modus accipiēdi memoriā. Et si dicat. ſm p̄dicta lapis posset dici memoria. q⁹ pōt esse principiū intellectiōis et verbi. Ad illud respōdeo q̄ lapis nō dicit memoria. q⁹ nō est aia nec aliq̄d i aia. et iō si esset aliqua spēs in aia p̄cedēs actū. illa posset aliquo mō dici memoria. ſm intētionē beati Augustini. ⁊ hoc q⁹ oē illud a pte sui ad qō posset mēs occurrere vt actualiē cogitaret est mēoria ſm beatū Augustinū. Ex p̄dictis posset elici q̄ nō est intētio btī augustini ponere i aia aliquā notitiā additā ⁊ habitualē q̄lemcūq; ātecēm actū intelligēdi distinctā a sba aie. ℔ ponit q̄ talis notitia q̄ aia nouit se ātecē⁹ se cogitaret est ipamet sba aie. q̄ est mēoria. q⁹ scz nisi esset aliq̄ impedimētuz. ita posset aia cogitare ſ̄ture illi⁹ sbe. sicut pōt habēs notitiā habitualē multarū rerū acquisitā ex actib⁹ cogitatis de talibus rebus nisi impediat. vt dicit vbi supra. Nec sane gignit ista⁹ notitiā suam mēs q̄n cogitādo intellectā se ꝓspicit tanḡ si sibi incognita āte fuerit. ℔ ita sibi nota erat quēadmodū note sunt res q̄ mēoria cōtinent et si nō cogitent. Et si dicatur q̄ verū est q̄ eodē mō ē nota sic alie res sūt note. ⁊ ḡ sicut alie res sunt note nō p̄cise p sba aie. ℔ etiā p habituz differentē ab aia. q̄ tñ p̄cedit actū. q⁹ semp memoria p̄cedit intelligentiā ſm beatū augustinuz. Sed illud nō est de intētione beati augustini. sicut ꝓz. ix. de tri. c. xiij. vbi dicit. q⁹ oīs res quācūq; cognoscimus generat in nobis notitiā sui. ab vtroq; eā notitia parit a cognoscente ⁊ cognito. itaq; mēs cū seipam cognoscit sola pares est notitie sue ⁊ cognitū em⁹ ⁊ cognitor ipsa est. Ex ista auc̄te arguo. nihil a pte aie est parens verbi nisi memoria (ſm btm augustinū in diuersis locis) sed ſm btm̄ augustinū hec sola mēs est parēs notitie sue. ḡ sola mens est memoria respectu notitie sue. quod maxie verū est respectu ꝑmi actus. ergo ꝑmū actum cognoscēdi nihil p̄cedit nisi substantia aie. ḡ ⁊c. Et oia ista sūt intelligēda de aia si nō cēt impedimentū qualr impediē ꝓ statu isto. Tamen cōtra ꝑ dicta est dubiū. q⁹ nō videē q̄ ꝑm⁹ act⁹ possit esse v̄bum. q⁹ ſm beatū augustinū. ix. tri. c. xiij. partū mētis antecedit appetit⁹ quidaz quo idē quod nosci⁹ volumus querēdo⁹ inueniendo nasciē. ples ipa notitia. Ex ista auctoritate habeē q̄ gignitōnē v̄bi p̄cedit apperit⁹ sed appetitus nō p̄cedit ꝑmā notitiā. ḡ prima notitia nō est v̄bum. Preterea cōe v̄bum de scia nasciē ſm btm̄ augustinū. xv. de tri. in diuersis locis. sed ꝑmus actus nō nasciē de scia q⁹ primū actū maxime quo aia cogitat se si nō esset impedita nō p̄cedit nisi ipa substātia aie sed anima nō est scia. ḡ ⁊c. Item. xv. de trini. c. xvi. Quid est hoc formabile nō formatū. nisi quoddā mētis nostre quod hac atq; hac volubili quadā cogitatōe iactam⁹. cū a nobis nūc hoc nūc illud sicut iunctū fuerit vl̄ accurrerit cogitat. ⁊ ecōtra. sic v̄bum q̄n illud quod nos dicimus volubili motione iactare ad id quod scimus puenerit atq; inde formaē omnimodā similitudinē capiēs. vt quō res quecūq; sciē eam cogitet. Ex ista auc̄te pōt argui id qō gignitur ex volubili motione intellect⁹ ꝓsupponit multos actus intellect⁹. sed hmōi est v̄bum. ḡ v̄bum ꝓsupponit multos actus intellectus. ḡ v̄bum nō est ꝑmus actus. Preterea ſm beatū augustinū. v̄bum mediāte. volubili motōe formaē de scia. ḡ ꝓsupponit sciam. sed ꝑm⁹ act⁹ nō ꝓsupponit sciam. ḡ ⁊c. Ad ꝑmum istorum respondeo q̄ ſm intentionē beati Augustini In nobis de quib⁹ ipe ibidē loquit frequēter v̄bum quo aliquid scimus p̄cedit apperit⁹. q⁹ frequēter tale v̄bum gignit ꝑ inq̄sitionez que inquisitō nō fit nisi mediāte appetitu. Unde btūs augustinus assignās rōnem quare amor quo anima amat se nō dr genit⁹. sicut notitia dr genita dicit sic. Ideo nō recte dr genit⁹ ab ea supple amor. sicut notitia sui q̄ se nouit. q̄a notitia iam inuentū est quod partū vel reptū dicit quod sepe p̄cedit inquisitio eo fine quietatur. nam inquisitio est appetitus inueniēdi Ex ista auctoritate patet q̄ sepe precedit inq̄sitio. si tamen nō precederet nō minus eēt verbum. Et ideo actus ꝑmus est verbum. q̄uis

S Dubium Arguit primo

Scdo

Tertio

Quarto

T Rñdeē ad pri.

B Ad scm

nō sit verbū verū. de quo loquit frequēter beatus augustinus. q⁹ v̄bum verū est v̄bum complexum quare nō est ꝑmus actus. Ad scm dico q̄ v̄bum illud quod dicit btūs augustin⁹ de scia nasci nō est oīe v̄bum. q⁹ nō oīe v̄bum nascit de scia. sicut oīsum est. Nunc aūt verū est q̄ oīe v̄bum verū vel nascit de scia. quia gignit postq̄ habituz ē in memoria. vel saltē natū ē gigni. ⁊ hoc vel ipmmet vel aliq̄d v̄bū eiusdē rōnis cum illo. sed ꝑmus actus intellectus nisi nō est v̄bum complexū sed v̄bum incōplexum ⁊ de v̄bo incomplexo creato raro loq̄t beatus Augustinus. Ad tertiū q̄ btūs Augustinus loquit ō v̄bo complexo quod potest ꝑmo esse dubium ⁊ postea scitum. et oīe tale v̄bum sic gignit ꝑ tales volubiles cogitatōes et motiones. vel talr gigni pōt. et hoc sufficit ad btm̄ augustinū q̄ intrēdit ibidez dare differentiam inter v̄bum nīm ⁊ v̄bum diuinū. per hoc q̄ v̄bum nīm ē ante formabile q̄ formatū sed ex hoc nō sequit q̄ ꝑmus actus nō sit v̄bū sed sequit q̄ nō sit tale v̄bum. Per idem ad aliud q̄ nō sit aliquod v̄bum complexū q̄n aliquod v̄bum eiusdē rōnis possit gigni de scientia habituali que alia res et a v̄bo ⁊ a mente. et hoc sufficit ad intentionē beati augustini. Et si querat. an oīs notitia que ē v̄bum possit gigni ab habitu. Dico q̄ oīs notitia intellect⁹ creati abstractiua ꝑter notitiā euidentē. ꝓpositionis cōtingētis pōt ꝓduci ab habitu. nisi impediat. ita q̄ habitu existente et nullo existente impedimēto pōt ꝓduci v̄bum correspondēs. Sed ad notitiā intuitiuā nō sufficit habitus. Silr q̄uis ad actum apprehensiuū. silr creditiuum veritatis cōtingētis sufficiat habit⁹. nō tñ ad notitiā euidentē. Ex p̄dictis posset elici aliqué cōclusiones vel ꝓpones quas credo esse de mente beati augustini. Una q̄ saltez aliqua cogitatio est v̄bum. ita q̄ iste actus intelligendi vere ⁊ realr est v̄bum. Et q⁹ de ista sunt opiniones doctoꝝ. ideo spēalr ꝓbo eam esse de mēte beati augustini. Primo p eum. ix. de tri. vt supra vbi dicit. cōceptā rerū veracez notitiā tanḡ v̄bum apud nos habemus. et dicendo intus gignimus. nec ꝑa nobis nascendo discedit. ḡ ſm btm̄ augustinū. verax notitia ē v̄bum. ⁊ nō notitia habitualis. ḡ notitia actualis. Item ibidem. c. x. Cū illa que odim⁹ recte displicēt rectez improbant. approbat eorum improbatio. ⁊ ꝓbat. ꝓbatio. ⁊ verbū est. ḡ ſm btm̄ augustinū. improbatio est verbū. ℔ improbatio est actus intellectus. ḡ ⁊c. Idem. c. xiij. Est quidē ymago trinitatis ipa mens ⁊ notitia eius quod est. ples eius. ac de seipa verbuz eius ⁊ amor certus. Dic ꝑz q̄ btūs augustin⁹

I Elicit ꝓclusiones

Conclusio ꝓma

AA Scds cōclusio

BB Tertia cōclusio

CC Ad formā qōnis

DD Ad ꝑncipale

Querit

Respondet

ponit ista trinitatē. mens notitia siue verbū. et amor. sed si notitia et verbū nō essent idem realr. vel esset hic quaternitas. vel verbū nō cēt pars istius. quoꝝ vtrūq; negat augustin⁹. Item xv. de tri. c. ij. quedā locutiōes sunt cordis. sed locutiones sunt verba quedā. ergo verba sunt cogitatōes. Idem in eodē. c. formata cogitatione ab ea re quā scimus verbū est. ḡ cogitatio genita est verbuz. q⁹ frequēter btūs augustinus accipit formari ꝑ gigni. Item. ca. xij. tunc est verbū simillimū rei note de q̄ gignit⁹ ymago eius. qñ de visione scie visio cogitationis exoriē quod est verbū lingue nullius. ergo visio cogitatiōis est verbū. Item. c. xxij. gignitur interim verbuz q̄ nullius lingue est. tanḡ scia de scia. ⁊ visio de visione. ⁊ intelligētia q̄ apparet in cogitatiōe de intelligētia que iam fuerat in memoria. ḡ verbuz est visio memoria et intelligētia. sed nō nisi actualis. ḡ. Alia ꝓpositio est. omnis actus intelligēdi est verbū. Hoc ꝑz ex ꝑm augustinū. xv. de tri. c. xi vbi dicit sic. opera boīs nulla sunt que nō ꝓbus in corde dicant. Unde scriptū est initiū omnis operis verbū. Ex isto arguo sic. oīe opus būanuz p̄cedit verbū ſm istā auc̄tē. sed aliquod opus pōt esse bumanū nullo exīente in intellectu nisi sola notitia intuitiua alicui⁹ rei vel aliquaruz rerū. q⁹ habita sola notitia intuitiua pōt diligi quod est quoddā opus. ḡ notitia intuitiua est verbū. ⁊ p ꝑs multomagis q̄libet notitia abstractiua. Alia ꝓpō ē q̄ verbū vno modo dictū dicit duos actus. scz actū intellectus et actum volūtatis. ita q̄ quocūq; illoꝝ deficiente alter qui remanet nō posset dici verbū. illo modo accipiēdo verbū. Hoc ꝑz ꝑ btm̄ augustinū. ix. de tri. c. x. Verbū quod nūc insinuare volumus est cū amore notitia. similiter. ca. xi. cū notitia est placida digneq; amata verbū ē

Per p̄dicta rñdeo ad formā quest⁹ q̄ accipiendo verbū ſ ue ꝑ actu siue ꝑ verbo cōplexo. siue etiā ꝑ actu intellect⁹ cū amore volūtatis. verbū est qualitas mētis sibi inherēs. Si aūt accipiat verbū ꝑ ꝓceptu mētis qui est obiectū intellectus. ⁊ qui nō pōt esse sine mente tunc si teneat q̄ cōceptus est aliqua qualitas subiectiue exīns in mēte. dicendū cēt q̄ verbū illo modo dictū essz qualitas mētis. Si aūtez teneat q̄ ꝓceptus nō habet nisi esse obiectiuū in anima. tūc dicendū essz q̄ verbū illo modo dictū nō esset qualitas mentis. Ad ꝑmū ſ n cipale dico q̄ verbū est cuz amore notitia. sed ista est tm̄ vna significatio huius nois verbū.

Et si querat. quis illoꝝ actuū est verbuz. vel actus intelligēdi. vel amor volūtatis. vl̄ vnuz compositū ex vtroq;. Rñdeo q̄ ſm intētōem

Universidad de Deusto
Biblioteca

beati augustini debet dici q̄ p̄cise act⁹ intelle
ctus est verbū illo mō acci p̄tēdo verbū. quia
brūs augustinus ponit ibi trinitatē. scz in mē
te notitia vel verbo ⁊ amore. ergo amor nō est
scēa pars ymaginis illi⁹. nec etiā pars secūde
partis. g̃ cū verbuz sit scēa pars. amor nec est
verbū nec pars illius ve. bi. Verūtn̄ fm intē
tionem beati augustini. illa notitia nō merek
nomē verbi nec est verbū. nisi ꝯcurrēte amore
quia hoc vocabulū sic ē impositū. vt nō dicak
de notitia nisi concurrēte amore. Verūramen
alio modo accipiēdo verbū. siue amor ꝯcurrat
siue nō ipa notitia est verbū. ⁊ ita variys mōis
in diuersis locis vtik brūs augustinus hoc vo
cabulo verbū. sicut p̄us est ꝓbatū. Ad argu
mentū in oppositū dico. q̄ nō est intētio bea
ti augustini q̄ verbum vocale semp significet
verbū mentale ꝓprie accipiēdo significare. ꝙ
impropē fm q̄ vnū signuz significat aliud. q̄a
scz imponik ad significādū illud idē q̄ signi
ficat aliud signū fm modū alibi expositum. et
bmōi signa sunt verbū vocale ⁊ verbū menta
le. fm q̄ bidez exponit brūs augustinus. ⁊ in
diuersis locis exponit eodē modo. s. q̄ illd idē
quod cōcipimus nō nisi p̄ vocem vel aliquod
signū aliud exp̄imimus. ⁊ ita idez est significa
tum verbi mētalis ⁊ verbi vocalis. p̄us tamē
significat p̄ verbū mentale q̄ p̄ verbū vocale.
Unde dicit brūs augustinus. xv. de tri. ca. x.
formata cogitatio ab ea re quā scimus verbū
est quod in corde dicimus. quod nec grecū est
nec latinū nec lingue alicui⁹ alterius. sed cuz
illud opus est in coruz quibus loq̄mur ꝓferre
notitiā aliquid quo significak assumik. et ple
rūq; sonus. aliq̄n etiā nutus. Ex ista auctē p̄z
q̄ verbū vocale p̄ncipalr significat illd quod
p̄us intus loq̄mur. ⁊ cui⁹ notitiā p̄ncipalr in
tendim⁹ exp̄mere. ꝙ nūc est ita q̄ aliq̄s loquēs
alteri frequenter p̄ncipalik intendit exp̄mere
quō res extra se habēt. sicut docens aliquam
phiam naturalē nō intēdit p̄ncipalr dicere ō
verbo mentis sue sed de re quā verbo mentis
sue p̄mo cōcipit. ⁊ ideo verbū vocale rez p̄mo
significabit. illā tn̄ rez p̄us loquēs verbū mēt̄
sue significat.

EE Ad argumētum in oppositū

A Questio III

Circa verbum in

Primo

c creatū quero. Utrum solus filius
sit verbū in diuinis. Et nō. ve bū
est notitia vel intellectio ex p̄cedēti questiōe.
sed nō solus filius est notitia vel intellectō. g̃.

Secūdo

Prēterea q̄ filius nō sit verbū vid ꝭ. q̄ nascik
p̄cise de eēntia p̄ris. q̄alr eēt filius alicui⁹ al
terius q̄ p̄ris. ꝙ verbū non p̄cise nascik de sub
stantia patris fm brūm augustinū. xv. de trini.
ca. xiij. dicētē. verbū natū esse de bijs oibus q̄
sunt in seipo. scz patre: sed in patre. ⁊ in memo
ria patris sunt creature. g̃ ⁊c. Circa istā que
stionē p̄mo supponendū est vnū concessuz ab
oibus. scz q̄ verbū est genitū. Ideo p̄mo vidē
dum est quid est genitū in diuinis Scōo q̄ il
lud genitū est verbū. Tertio de quo gignik p̄
pter secundū argumentū. Circa primuz dico
q̄ nullū absolutū i diuinis est genitū. ḡa semp
inter generās ⁊ genitū est realis distintio fm
beatū Augustinū. i. de trinitate. ꝙ nullū abso
lutū distinguik realr a quocūq; i deo. ergo ⁊c.

B Pro. q. tria ost.

Primū.

Si dicak q̄ verbuz est q̄si genitū vel p̄cedit
⁊ gignitur fm rōem q̄uis nō fm realē emana
tionē vel gignitionē. Contra. illud q̄d nō gi
gnitur nisi fm rōem non gignitur realik ex na
tura rei. ergo si absolutū in diuinis nō gignik
nisi fm rōem nō gignitur ex natura rei. ⁊ p cō
sequēs nō est vere genitū nisi fm modū intel
ligēdi. Prēterea. semp inter generās ⁊ genitū
est distinctio. g̃ q̄n aliquid gignik fm rōem in
ter generās ⁊ genitū est distinctio fm rōem. ꝙ
ostensuz est supra distinctione scēa. q̄ nullum
absolutū in diuinis a quocūq; distinguik in di
uinis. fm rōem. Scōo dico. q̄ illud genitū est
p̄sona relatiua. sed hoc nō p̄t ꝓbari p rōem.
sed est sola fide tenendū. Et q̄ hoc sit tenēduz
ptz multis auctoritatib⁹. tā biblie q̄ sanctoꝝ
quas ptranseo. q̄ note sunt. Circa scōm arti
culū est tenendū q̄ illud genitū vere ⁊ p̄prie est p̄buz
Sed qualik hoc diuersi declarāt diuersimode
Un̄ quidā doctor modernus dicit. q̄ q̄ filius in
diuinis emanat in eē p̄spicuo ⁊ obiectiuo. ita
tn̄ q̄ vere realik capit esse. ⁊ō dicit verbū. Un̄
ꝓbat tres ꝓpositiones. Prima est. q̄ in oi in
tētione emanat ⁊ p̄cedit nō aliq̄d aliud. ꝙ ipa
met res cognita in esse obiectiuo. fm q̄d habz
terminare intuitū intellect⁹. Scēa est q̄ ob
iectū sic positū ⁊ formatū ante dictū intra mē
tez vbi cōspicitur ⁊ ad q̄d cogitātis intuitus
terminak est verbuz mētis nostre. Tertia est
q̄ filius in diuinis emanat in cōsimili esse cōspi
cuo ⁊ obiectiuo. sic tn̄ q̄ formak vere ⁊ realr ⁊
capit eē reale. Ex quib⁹ sequik q̄ illud genitus
in diuinis est vere verbū. Prima ꝓpositionē
ꝓbat iste alibi sicut ipemet dicit hic videlicz.
q̄ in actu intellect⁹ de necessitate res intelle
cta ponik in quodā esse intētionali cōspicuo ⁊
apparēti. Primo sic. nō est magis formatiu⁹
sensus exterior vel interior q̄ sit act⁹ intellect⁹
sed actus sensus exterioris ponit res inesse in
tētionali. vt patet in multis experiētijs. Pri
ma quidē. q̄ cuz ponatur aliq̄s in aqua arbo
res existētes in ripa moueri videnk. iste mot⁹
qui est in oculo obiectiue nō p̄ponit q̄ sit ipa

C Secundū

Opi. tenēs tres cōclusiones

Prima est.

Secunda

Tertia.

Prima probat

Primo.

Prima expiētia.

visio. alioq̄n ipa visio eēt obiectū visus. et vi
derek ⁊ esset visus potētia reflexiua. Nec pōt
poni q̄ sit realr in arbore vel ripa. q̄ tūc realr
moueren. Nec pōt poni q̄ sit in aere. q̄ aeri
nō attribuik sed arbori. est g̃ tn̄ intētionalr in
realr in esse viso. ⁊ in esse iudicato. Scēa ex
periētia est in motu subito baculi ⁊ circulari i
aere. apparet em̄ quidā circulus i aere fieri ex
baculo sic moto. querik g̃ q̄d sit ille circulus q̄
apparet videri. aut em̄ est aliq̄d reale exīs in
baculo q̄d eē nō pōt cuz sit rectus. aut in aere
quod nō. q̄ circulus colorat⁹ ⁊ terminatiu⁹ in
aere esse nō pōt. Nec est ipa visio. q̄ tunc visio
videret. ⁊ iterū visio nō est in aere vbi circul⁹
ille apparet. nec alicubi intra oculū eē potest
ꝓpter easdē rōnes. ⁊ ō relinquik q̄ sit in aere
bns esse ītētionale siue in aere apparenti siue
tudicato. Tertia experiētia de baculo fracto
in aqua. Quarta de dualitate candelarū ap
parentiū vno oculo eleuato. sunt em̄ due in eē
apparēti. ⁊ tn̄ nō est nisi vna in eē reali. Qui
to de coloribus colli colūbe. Sexta de yma
ginibus que videnk in speculo. aliq̄n quidem
infra. aliq̄n in superficie speculi. ⁊ aliq̄n extra in
aere inter, videntē ⁊ speculū fm q̄ sūt diuersa
loca ymaginis. ō q̄bus tractat pspectiu⁹. iiij.
v. ⁊. vi. libris. talis aūt ymago vel est spēs rea
lis q̄ est intra subiectiue in speculo. ⁊ hoc poni
nō potest. vt demōstrat pspectiu⁹ in. iiij. li. vel
illa ymago ponek ipa vera res habēs esse rea
le. ⁊ hoc eē nō potest. q̄ facies nō est realr intra
speculū vbi spēs ipa apper. Vel dicek q̄ yma
go illa est visio exīs in oculo vel aliq̄d ibi exi
stens. quod esse nō pōt cū appareat intra spe
culū ⁊ in situ diuerso. vt pspectiu⁹ ꝓbat. Reli
quik g̃ q̄ sit sola apparētia rei vel res habens
esse apparens ⁊ intētionale. ita q̄ ipamet res
sit intra speculū in esse viso iudicato ⁊ apparē
ti. Septima expientia est in illo q̄ videt solē
postq̄ em̄ auertit obtutū. apparēt quedā rotū
ditates lucide ante oculos que paulatim eua
nescunt. de quibus augustinus dicit. xi. ō tri.
Octaua aūt in bis qui asperterūt aliqua mlt̄
tum rubea. vel p̄ cācellos extra em̄ aspiciētes
litteras vel aliqua alia apparēt eis rubea. vl̄
cancellata. quequidē cancellatura vel rube
do nō dubium q̄n non habeant nisi esse inten
tionale ⁊ apparens. Et vniuersaliter qui ne
gat multa habere esse intētionale ⁊ apparēs
tn̄modo. et alia que videnk esse extra in rerum
natura negat omnē ludificationez et incidit
in errorem dicentiū. q̄ omnia que apparēt sūt
Cum ergo sensus exterior ponat res in esse in
tentionali. ⁊ similr ymaginatio. Nam pater
meus ymaginatus a me est ipsemet positus i

Septia expiētia

Octaua expiētia

Infert

esse intētionali. nō em̄ est spēs. q̄ tūc imagina
tio nō caderet sup rem ꝙ sup speciē tn̄. et esset
potētia reflexiua. ⁊ multa alia incōueniētia se
querētur. Cū im̄p̄ ita sit de sensu interiori ⁊ ex
teriori. relinquik multo fortius q̄ intellect⁹ po
nit res in esse intētionali ⁊ apparēti. Et si di
catur q̄ oēs iste apparētie sunt in' erroneis vi
sionib⁹. vt fm hoc vera visio nō ponat res in
esse intētionali ꝙ erronea ⁊ falsa. Hoc quidē
nō valet. nā multo fortius vera visio debet ꝙ
facere cū sit pfectior. ꝙ tn̄ nō distinguitur ima
go seu res in esse apparēti a reali. q̄ simr coin
cidūt in vera visione. Prēterea. illud quo aia
geminak ⁊ ante se cōstituitur ⁊ ponitur cōspi
cua in ꝓspectu suo. videk dare rebus esse obiec
tiuū ⁊ intētionale ac conspicuū ac apparēs.
sed dicit augustin⁹. x. de tri. c. vi. q̄ tāta est vis
cognitionis vt nec ipsa mens in cōspectu suo
se ponat nisi q̄n se cogitat ⁊c. Prēterea. ipossi
bile est q̄n apparitiōe formali aliq̄d appareat
obiectiue. sicut em̄ albedine aliq̄d albet. ⁊ rep̄
sentatione aliq̄d rep̄sentatur. ⁊ pictura aliq̄d
pingitur. sic apparitiōe aliq̄d apparet. ꝙ stat
q̄ intellectus nō est aliud q̄ apparitio quedā
formalis. sicut em̄ visio est quedā apparitio in
oculo consistens. ita q̄ dum res videtur appa
rēt fm q̄ ꝓmē. dixit. iiij. metha. cōmē. xxij. que
sunt quedā distinctiōes in quib⁹ credim⁹ sen
sum esse verū: ⁊ alie in quib⁹ credim⁹ eē falsuz.
sicut dispositio rerū apparentiū visui ex remo
to ⁊ ꝓpinquo in sanitate et infirmitate. in vi
gore ⁊ debilitate. in somno ⁊ in vigilia. Idem
em̄ apparet magnū in ꝓpinquo ⁊ puum in re
moto. ⁊ color apparet vnus in ꝓpinquo ⁊ alk
in remoto. Ex quo ꝑz fm eū q̄ visio nō est ni
si apparitio quedaz. Un̄ ꝓbalma dicta est fm
grecos a ꝓbalmos q̄d est apparitio. ⁊ per ꝓns
intellectio cū sit quedā spiritualis visio rerum
et quedā spiritualis apparitio. g̃ reliquitur q̄
res capiāt esse apparēs. Nō em̄ pōt dici q̄ in
tellectio sit illa apparitio q̄ nihil appareat ni
si ipa. Alioq̄n intellectio appareret ⁊ intellige
retur. nec cognosceret aliud extra intellectuz
patet igitk a priori q̄ omnis intellectio imo ois
cognitio est illud quo res apparēt et ponūtur
in esse intētionali. Prēterea. etiā a priori ꝓstat
q̄ intellectio est simillima rei de qua est. aut er
go p̄ bāc similitudinē res capit esse aliq̄d. aut
denoiari tn̄. sed nō pōt dici q̄ denoiari tn̄. sic
q̄ esse in intellectu nō sit nisi denoiatio quedā.
sicut cesar pictus denoiatur a pictura. ꝙ banc
em̄ denoiatiōez cesar nō est p̄sens picture nec
sibi obijcitur nec apparet. g̃ necesse est dicere
q̄ p̄ intellectionē tāq̄ rei simillimā res capiat
esse quoddā. ita vt esse intellectū nō sit deno

Obijcitur.

Reijcitur

Scōo arguitur.

Tertio

Quarto

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cōmentator!

Quinto

minatio sola sed quoddā esse intētionale distinctum aut apparens. Iuxta illud cōmentatoris ix. metha. cōmēto. vij. qui ait. q̄ intellecta dicūtur esse nō simplr. sed esse in aia ⁊ in cognitōe

D Rōnes ꝫ p̄mus

A posteriori aūt idem apparet. ꝓstat enīz q̄ intellect⁹ ferē sup rosam simplr ⁊ experiē illaz sibi obijci obiective. illud itaq; q̄ obijciē. aut est spēs informās intellectū. aut act⁹ intellect⁹ aut res facta p intellectū. aut res subsistens p̄ter intellectū. aut oēs rose exītes ex̄ posite. tū in esse intētiōali ⁊ apparēti q̄si vna rosa totalr. Non pōt aūt dari p̄mū. videlz q̄ sit spēs rose exīns in intellectu. cū cū illō obijciat intellectui ⁊ cernaē ab eo. aut ibi sistit intellectus. ⁊ hoc poni nō pōt. q; nō intelligerē res extra. ꝑ tm̄ species. ⁊ iterū scia esseꝫ de spēbus. nec ista ppō esseꝫ vera. rosa est flos. q̄a spēs rose nō est

E Cōtra scām

species floris. aut nō sistit in illa specie intuitio intellectus. sed p̄tendit mediāte illa ad rem et tunc habeē intentū. res em̄ illa exīns in vltimato intuitu p modum apparentē est de illa de qua est p̄ns in q̄stio. Nec pōt etiaꝫ poni q̄ sit ipe actus intellect⁹ rosa illa apparens. Tū q̄a intellectus p̄mo cerneret suū actū ⁊ mediāte eo cerneret obiectum. ⁊ p ꝫ̄ns nō intelligeret res directe. Tum q; rediret error cōmentatoris q̄ sit vnus intellect⁹ in oibus boibus. certum est em̄ q̄ rosa illa apparēs nō est nec multiplicari pōt. ⁊ ita est vna in me ⁊ in te. ⁊ p ꝫ̄ns sub

F Cōtra tertiū

iecta intellect⁹ posibilē esset idem in me et in te nō multiplicatū. Nec pōt etiā poni q̄ sit aliq̄ res facta p intellectū in esse reali. Tum q; intellectio est opatio immanens ex qua nō sequit aliquid actū. vt p̄z. ix. metb. Tum q; si aspect⁹ intellect⁹ sistit in illa re. scie erūt de illē rebus ⁊ nō de rebus ex̄. ⁊ ꝓpōnes nō erūt vere q; intellect⁹ accipiendo subiectū formaret aliā rem et aliā accipiendo p̄dicatū. et sic vna non

G Cōtra quartū

erit alia. Nec pōt dici q̄ sic aliqua res intētionē p̄cedens hns aliq̄d esse reale. Tū q; destructis oibus rosis particularib⁹ remaneret rosa simplr ꝫ p̄m in p̄dicamentē q̄ ait. q̄ destructis p̄mis impossibile est aliq̄d alios remāere et loquit̄ de secūdis substātijs. Tum q; redirēt ydee platonice. ponebat cū plato boiem subsistentē illū qui terminabat aspectū intellect⁹ accipientis boiem simplr. ⁊ vocabat ista per se boiem. p se rosam. quasi formas naturales per se subsistētes ⁊ has dicebat ydeas. Tum quia ꝓpōnes false erunt sicut argutū ē de alijs. nec diffinitiones aut scie essent de rebus exītib⁹ extra. sicut pbs arguit. vij metb. Unde fm veritatem. intellectus nihil sciret de rebus que sunt inter nos. si illa que terminat aspectus intellectus considerātis naturas rerū simpliciter

sunt aliquid habēs esse reale. ergo relinquitur vt detur vltimus. videlicet q̄d nō habeat nisi esse apparēs ⁊ intētionale. vt sic oēs rose q̄ in esse reali distincte sunt ponātur in esse nō reali. ꝑ intētionali vna totalis rosa. et sic saluātur oia que inducta sunt. Nā rosa illa est idē realr cū oibus rosis. q; illa cōspecta cōspiciunt oēs rose vt vnū. nō vt distincte. et ita sciētia est de rebus ⁊ ppositio ⁊ diffinitio ⁊ res cognoscuntur directe. Apparet ergo a priori ⁊ a posteriori. q; p intellectū res cognita capit quoddā eē apparēs ⁊ intētionale. Ista opinio q̄tuz ad cōclusionē pro qua rōnes p̄ces sunt adducte videē mihi falsa. q; tū pauca vidi de dictis illius doctoris. si em̄ oēs vices quib⁹ respexi dicta sua simul cōgregarētur nō ꝓplerēt spaciū vnius diei naturalis. ideo cōtra opinantē istū nolo multū arguere. possem em̄ leuiē ex ignorātia dictoꝝ suoꝝ magis cōtra verba q̄ cōtra mentē suā arguere. Quia tm̄ cōclusio sicut sonat apparet mihi falsa. arguā cōtra eā: siue arguměta p̄cedāt cōtra mentē opinātis siue nō. Possent aūt cōtra istā cōclusionē adduci aliq̄ arguměta que feci distinctione. xxvi. huius libri de esse cognito. quā materiā tractaui. ⁊ fere oēs alias de primo libro antеq̄ vidi opinionē hic recitatā. p̄dicta arguměta querat ibidē ⁊ applicet hic qui voluerit. Sed ad ꝑsens arguo sic p̄mo. quero de illo esse apparēti ⁊ intētionali. aut habet esse obiectiuū tm̄: ita q̄ nullibi habet esse subiectiuū. Aut alicubi hz esse subiectiuū. primū nō pōt dari. tū q; tunc p sensum nunq̄ vera qualitas apprehēderetur. vel in sensatiōe duo obiecta apprehēderentur. scz q̄litas realis ⁊ illud habēs esse obiectiuū. Tum quia nihil est obiectū sensus p se ⁊ ppriuz nisi sensibile reale. Tū q; tale nō est nisi ens rōnis ꝑ ens rōis nō est p se apprehēsibile a sensu. Secundū etiā nō pōt dari. q; illud q̄ alicubi habet esse subiectiuū. q̄n habz esse subiectiuū est vere ens reale ⁊ nō tm̄ intētionale. q̄ si tale eē apparēs ⁊ intētionale haberet esse subiectiuū vere esset ens reale. Preterea. si habet esse subiectiuū necessario est sba vel accidēs. ⁊ p ꝫ̄ns necessario erit ens reale. Preterea. quero de illo esse apparēti in quo albedo constituitur q̄n albedo videē. aut est idē realr cū albedine. aut nō est idē realiē. Si dicaē q̄ sit idē realiē. Contra. q̄n aliqua sunt idē realiē. illa sunt simul generatiōe ⁊ corruptiōe. fm p̄m. iij. metha. ⁊ p ꝫ̄ns q̄ncunq; fieret illud eē apparēs fieret ipa albedo. Sitr q̄ncunq; aliq̄ sunt idē realr. ipossibile est vnū esse reliquo nō existēte. ꝑ hoc demōstrando albedinē pōt esse hoc demōstrādo illud eē apparēs nō inexistēte. q; alr illud esse

H Inuptobat opi.

apparēs esset sine visione. Sitr albedo ē sine visione. g̃ albedo ⁊ illud esse apparēs nō sunt idem realr. Si nō sunt idem realr ⁊ certū ē q̄ neutrū est pars alteri⁹. g̃ differūt totalr ⁊ fm se tota. Ex quo arguo sic. Oīn aliq̄ fm se tota dīnt siue sint distincte res siue vnū sit res absoluta ⁊ aliud ens rōnis. illa res absoluta pōt saltem p diuinā potentiā apphendi a potētia cuius est p se obiectū illo alio nō apphenso. g̃ pōt albedo apphendi a visu illo eē apparenti nō apphenso. ⁊ p ꝫ̄ns ad hoc q̄ sentiaē nō req̄ritur tale esse apparēs mediū. et p ꝫ̄ns frustra ponit̄. Preterea quero aut ipa albedo vere apparet sensui aut nō. si nō. ergo nō videē. q̄d est manifeste falsum. Si apparet. et pter hoc esse apparens apparet. g̃ sunt hic duo apparētia et p̄specta. Ex quo arguo sic. q̄ncunq; sūt duo apparētia alicui potētie. qua rōne vnū illoꝝ sit in esse apparēti ⁊ reliquū. g̃ si albedo sit in esse apparēti aliquo modo distincto ab albedine. eadem rōne illud esse apparēs fiet in eē apparēti aliquo modo distincto. ⁊ p ꝫ̄sequēs erit ꝓcessus in infinitū. quod est manifeste inconueniens. Si dicaē q̄ illud esse apparens apparet p seipm̄ sine omni medio. Contra. q̄n aliquid est eque p se obiectū alicui⁹ potētie sicut aliud. si illud aliud potest apparere potentie sine omni medio inter ipm̄ ⁊ actū potētie. eadē rōne p se obiectū potest apparere potentie sine omni medio inter ipm̄ obiectū ⁊ actus potētie. g̃ albedo poterit videri sine omni esse apparēti medio inter albedinē ⁊ visionē. ergo frustra ponit̄ tale eē apparēs mediū. Preterea q̄n aliquid apphendit̄ naturalr ab aliqua potentia successiue sine duobus. ita q̄ primus sine vno ⁊ postea sine alio potest p̄ diuinā potētiā apphendi sine vtroq; illoꝝ. ita q̄ nullū eorum apphendaē. sed idem obiectū scz albedo primo apphendit̄ sine esse apparēti vero. postea sine esse apparēti falso. sicut manifeste p̄z per cum g̃ potest sine omni esse apparēti apphendi. et p ꝫ̄ns frustra ponit̄. Preterea quod immediate terminat actus alicui⁹ potētie nō req̄rit aliq̄d mediū ad hoc q̄ apphendaē a potētia. sed albedo immediate terminat actū videndi. g̃ nō requirit tale esse apparēs mediū.

I Cōtra scām ꝫ tel.

Dicit de ābabus opinionibus

Cōtra scōs ꝫ̄cludit̄ q̄ ipa res immediate sine oīn medio intē ipam ⁊ actū videē vel apprehēditur. nec plus est aliq̄d mediū inter rem ⁊ actū ꝓpter q̄d dicatur res videri q̄ est aliq̄d mediū inter deum ⁊ creaturā ꝓpter q̄d dicaē de⁹ creator. ꝑ sicut eoīpo q̄ de⁹ est. ⁊ creatura est. q; creatura non posset esse deo nō existente dicit̄ deus creator ita q̄ realiē est creator sine oīn medio. ita eo ipso q̄ res est et notitia talis est dicit̄ res sine oīn medio videri vel concipi. nec est aliud aliq̄d ibi visum nisi ipamet res. sicut nihil imaginabile est creator nisi de⁹. Sēdo dico. q̄ notitiā abstractiuā immediate sequentē notitiā intuitiuā nihil fit. nec aliquod capit esse preter ipam notitiā abstractiuā. q; idēz totaliē ⁊ sub eadē rōne est obiectuz notitie intuitiue et abstractiue immediate sequētis. g̃ sicut nihil est mediū inter obiectū intuitiue cognitū et ipaz notitiā intuitiuā. ita nihil est mediū inter obiectum ⁊ notitiā abstractiuā. Tertio dico q̄ q̄n est aliqua notitia abstractiua q̄ habeē vle in intellectu. pōt ꝓbabiliter vtrūq; teneri. scz q̄ aliquid est mediū vel q̄ nihil est mediū. Si ponaē mediū pōt ꝓbabilē dici sicut dictū est p̄ius. q̄ illud mediū non est nisi quoddā fictū cōe oibus singularibus q̄d intelligiē. ⁊ tūc illa intellectiō nullū singulare intelligiē. Vel pōt dici q̄ est quedā intellectio aie habēs esse subiectiuū in ania distincta realiē ab oīn alio obiecto aie. Pōt etiā dici ꝓbabiliter q̄ nihil tale est mediū. ꝑ q̄ tūc vle est ipamet cognitio confusa terminata imediate ad oēs res singulares quib⁹ est cōis ⁊ vlis fm modū quē alibi recitatiue declarauī. ꝑ quicq̄d dico de rali esse ficto ponēdo vel non ponēdo recitatiue dico. q̄uis hoc nō explicē semper. Quarto dico q̄ non oīne verbum est tale esse apparēs. q; sicut ostensuz est in p̄cedēti q̄stione. oīnis intellectio est verbū. ꝑ nō oīs intellectio est tale ens apparēs ⁊c. Ad arguměta p̄rioris opinionis est dicēdū. ex quib⁹ responsionib⁹ forte apparebūt aliqua cōtra mentē dicētis. nō tm̄ sum certus. q; nō vidi eū i alijs locis de illa materia. Ad primū dico q̄ actus sensus exteriorīs nō ponit res i esse intētionali. ita scz q̄ pter actū sentiē ⁊ rē extra sit aliq̄d esse intētionale mediuz. cū ꝓpter hoc q̄ eo q̄ actus sentiendi ponit̄ in esse reali. ipa res extra pōt denoiari sentiri sine oī sibi aduenīēti. nisi forte p p̄dicationē fz opinionē vnā. ꝑ hoc nō fit nisi p actū intellect⁹ sicut aduenit deo ex hoc q̄ creatura ponit̄ i eē reali. Sz si sic intellexerit ille opinās. nō discordo ab eo. tm̄ ẏba sua ꝓtendūt primū intellectū Ideo respōdeo ad ꝓbationē. Ad p̄mā expiētiā dico. q̄n aliquis portaē in aqua: nullū mor est in oculo nec obiectiue nec subiectiue. quia

Ad argumēta p̄me opinionis.

Ad primum

K Ad primā expiētiam.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nullus motus est ip̃arum arbor. tm̃ ista ꝓpositio arbores mouẽtur est obiectiue in itellectu ꝙ bene verũ est ꝙ intellect⁹ põt formare ꝓpositiones: ⁊ eis assentire vel dissentire. sed b̃ nõ est ad ꝓpositũ. Et si dicaꝭ ꝙ nõ tm̃ arbores vidẽtur moueri intellectui. ꝫ etiã sensui. intm̃ ꝙ etiã vidẽtur moueri brutis aialib⁹ q̃ nullaꝫ cognitionẽ intellectiuã habẽt. Dicendu ꝙ si illa ꝓpositio arbores videntur moueri sensui sic intelligaꝭ. ꝙ aliquis motus siue realis siue quicũq; apprehẽdatur a sensu. falsa est. q: nullus motus nisi realis vel qui põt esse realis apprehẽditur a sensu: sicut nulla albedo nisi realis: vel que põt esse realis apprehẽditur a sensu. ⁊ iõ null⁹ motus nec realis nec apparẽs cõstituitur p sensum. nec aliq̃s mot⁹ quicũq; apparet sensui. Si aũt ꝓdicta ꝓpositio intelligatur sic. ꝙ in sensu est aliqua apprehẽsio vel apprehẽsiones diuersoꝝ obiectoꝝ. ꝛ rute quaruꝫ a sentiẽte possunt elici consimiles opationes opationib⁹ elicitis a sentiẽte corpus vere motũ. tũc vera est ꝓpositio. ex hoc tm̃ nõ sequitur motuꝫ aliquẽ apparere. ꝫ sequiꝭ ꝙ in sensu fũt plures apprehẽsiones eq̃lẽtes q̃tuꝫ ad opationes elicitas apparitioni vel visioni. q̃ mot⁹ apparet. illo modo loquẽdo quo ponit motus posse videri. Et ꝓfirmo ista resp̃sionẽ ꝙ nõ plus sequiꝭ. arbores apparẽt moueri. g̃ aliq̃s mot⁹ habet esse obiectiuũ. nõ pl⁹ q̃ sequiꝭ. arbores apparẽt moueri realiꝭ. g̃ aliq̃s mot⁹ realis apparet. q: ꝓsilis modus arguẽdi est. Sed scda ꝓma nõ valet fm oẽs. g̃ nec ꝓma. Et iõ dico. ꝙ qñ cõcedit ꝙ arbores vidẽtur realiꝭ vel motu reali moueri nõ est ꝓcedẽdũ ꝙ aliq̃s motus realis apparet. ꝫ ꝓcedit. ꝙ habet apprehensiones eq̃alentes quãtuꝫ ad opationes elicieꝺas apprehẽsionib⁹ quib⁹ apprehendũtur arbores moueri veraciꝭ. ita ꝓsiliter est dicendũ de ista. arbores vidẽtur moueri. Et ita null⁹ mot⁹ est intẽrionabiliꝭ. nõ plus q̃ realiꝭ in esse visto vel in esse fm sensuꝫ iudicato. q: null⁹ mot⁹ videtur. Scõo ꝓfirmo istã resp̃sionẽ. q: si motus ibi aliq̃s videt ⁊ nõ mot⁹ realis. g̃ tm̃ motus habẽs eẽ obiectiuũ. Sꝫ magis distinguiꝭ mot⁹ ille intẽrionalis a motu reali q̃ ab albedine vel nigredine. g̃ p visionẽ talis mot⁹ intẽrionalis nõ plus iudicaret ꝓbi esse motũ realẽ q̃ albedinẽ vel nigredinẽ realẽ. qõ isti negãt.

Ideo dico ꝙ null⁹ mot⁹ ibi videt. q: tm̃ ille arbores ꝓpt motũ existẽtis in nauiq̃ nõ movet nisi ad motũ nauis. in diuersa distãtia ⁊ aspectu videnꝭ ab existẽte in nauiq̃. iõ videtur moueri arbores ille. ita ꝙ iste ꝓpões eq̃leaꝭ. arbores sine oi medio ꝓducto vel facto in quocũq; eẽ reali vel intẽrionali videnꝭ successiue in diuersa distãtia ⁊ aspectu ab ocło moto ad motũ nauis. et arbores videnꝭ oculo moueri. Et iõ sicut ex ꝓma ꝓpõne nõ sequiꝭ ꝙ aliquis motus intẽrionaliꝭ appareat. ita nec ex secũda Et si dicaꝭ ꝙ nõ cuilibet tali oculo videnꝭ arbores moueri. q: multi vidẽres iudicãt ⁊ sciũt ꝙ nõ movenꝭ. Dicẽdũ ꝙ b̃ ẽ ꝓpter intellectuꝫ q̃ iudicat ꝙ nõ movenꝭ. vel si b̃ ꝓtingat in brutis vel rõne carẽtibus. b̃ est ꝓpter aliquã apprehensionẽ impedientẽ actõem alicui⁹ cãe naturalis. qualr tm̃ b̃ possit fieri. declarare. ꝓpt̃ hoc uitaꝭ omittã. Per idem dico ad scdaꝫ experientiã ꝙ null⁹ circul⁹ apparet oculo. intellectus tm̃ aliq̃n credit istã ꝓpõnẽ esse verã. circulus ẽ in aere. ꝫ oculo null⁹ circul⁹ apparet nisi eq̃lenꝭ. i. bꝫ apprehensionẽ vel apprehẽsiones eq̃alentes q̃tũ ad opationes eliciẽdas. apprehẽsioni vl apprehẽsionib⁹ circuli. qualiꝭ tm̃ b̃ possꝫ fieri longũ foret declarare. Verũtm̃ ex dicendis in ista q̃one studioso poterit aliq̃lr appere. Dõ aũt inferꝭ in isto argumẽto ꝙ est ibi est simplr falsuꝫ sicut sonat. q: nihil est ymaginabile in aere nisi reale. q: si bꝫ esse in aere. aut subiectiue aut obiectiue. Si subiectiue ẽ reale. Si obiectiue b̃ est impossibile. q: aer nõ ẽ cognitiuꝰ nec volitiuꝰ. Tm̃ circul⁹ ille nõ est in aere etiã si eẽt ponẽdus. nec sequiꝭ iudicaꝭ eẽ in aere. g̃ est in aere. nõ plus q̃ sequiꝭ. de⁹ iudicaꝭ eẽ corpus. g̃ est corpus. Et ex isto possꝫ ratio deduci ad oppsitũ magꝭ q̃ ad intentũ suũ. q: sic. ꝓpt̃ b̃ ꝙ circul⁹ iudicaꝭ eẽ in aere nõ sequiꝭ circulus esse in aere nec realr nec intẽrionaliꝭ. ita ꝓpt̃ b̃ ꝙ circul⁹ iudicaꝭ eẽ nõ sequiꝭ circulũ eẽ nec realr nec intẽrionaliꝭr. Per idez ad tertiã experientiã ꝙ nulla fractio est p sensatiõem. q̃uis p intellectũ illa ꝓpõ credaꝭ eẽ vera. baculus est fractus. ⁊ in sensu est apprehensio vel apprehensiones eq̃alẽtes ad causandã talẽ credulitatẽ in in intellectu q̃lẽ cãret sensatio si baculus eẽt ex aquã. ⁊ apprehẽderet ⁊ cẽt fract⁹. Per idem ad quartã ꝙ ẽ ibi sensatio vel sensatões eq̃alẽtes q̃tum ad opatões eliciẽdas siue in itellectu siue i sensu exteriori vel interiori sensationi vel sensatõib⁹ duaꝝ candelarũ realiꝭ exĩtiũ. nec sũt ibi due cãdele in eẽ apparenti. qõ cẽ apparẽs medier inter sensatõez vel sensatões. ⁊ ip̃am cãdelã vel ptes cãdelarũ. intelligẽdo tm̃ q sũt due cãdele in eẽ apparẽti. isto mõ ꝙ sit ibi iudiciũ quo iudicaꝭ eẽ due cãdele. põt ꝓcedi in intellectu ⁊ eq̃lenꝭ in sensu. ꝫ ex b̃ nõ sequiꝭ ꝙ sit aliquid quocũq; mõ aliõ a candela ⁊ prib⁹ ipsius ⁊ ab actu cognoscendi in potẽtia. Ad q̃ntũ dico ꝙ vbicũq; fuerint illi colores vere sunt ibi colores realr exĩtes. Utrũ aũt sint in collo colũbe vl in aere ꝓpi

P Ad sextam

Z Ad scdam expi.

Ad tertiã expiẽ.

T Ad quartã expe.

Ad septimã

R Ad octauã

S Ad ultimũ

Nota quõ fiũt ludificationes

Ad quintũ expe.

quo est magnũ dubiũ. ⁊ vtrunq; potest teneri probabiliꝭr. ꝫ de isto dicẽt in scõo vbi tractabiꝭ de spẽbus an ponunꝭ in medio ⁊ in potentijs cognitiuis. vnde idem est iudiciũ de illis coloribus in collo columbe. ⁊ de rubedine cãta in pariete ex transitiõe radioꝝ solariũ. ⁊ de aliis que ab aliq̃bus vocanꝭ spẽs. Ad sextaꝫ dico ꝙ ip̃amet res videꝭ in speculo ⁊ nõ ymago ip̃ius. ⁊ dico ꝙ ip̃amet res nõ est intra speculũ. sed ad hoc nihil ymaginabile requiriꝭ. nisi res q̃ intelligiaꝭ ⁊ speculũ ⁊ cetere res exĩtes realiter. ⁊ ip̃m iudiciũ exĩs subiectiue in aĩa. quod non intentionaliꝭr nec realiꝭr est intra speculuꝫ et isto modo si sensus bñer iudiciũ distinctum a sensatõe posset sine medio iudicare rez eẽ in speculo. nihil iudicãdo nec intẽrionaliꝭr nec realiter nisi illud iudiciũ. tm̃ realiꝭr iudicaret ipsa res esse intra speculũ ꝓpter b̃ q illud iudicium est. immo ꝓpõnes eq̃alerẽt. illud iudicium est in oculo meo nullo alio cãto in quocunq; esse realt vel intẽtionali. ⁊ res iudicanꝭ esse intra speculũ. Et si dicaꝭ ꝙ ip̃amet res modo iudicaꝭ esse intra speculũ ⁊ ꝓpus nõ. g̃ bꝫ modo esse iudicatũ quod ꝓpus nõ babuit. ⁊ nõ bꝫ esse reale quod ꝓpus nõ babuit. g̃ bꝫ esse intẽtiõale quod ꝓpus nõ babuit. Ad illud ⁊ ꝓsilia patet dist. xxvi. q: res mõ iudicaꝭ esse intra speculũ et ꝓpus nõ. nõ ꝓpt̃ b̃ ꝙ rei aliud aduẽiat. nisi forte p denoiatõem extrinsecã. ꝫ ꝓpt̃ hoc ꝙ illud iudiciũ modo est in potẽtia ⁊ ꝓpus nõ. sic deus nõ ꝺr creans ⁊ ꝓpus nõ. q: creatura mõ est q̃ ꝓpus nõ fuit. Ita dico ꝙ ip̃amet res sine oĩ alio medio inter ip̃am ⁊ visionẽ apparet eẽ intra speculũ. nõ tm̃ est ibi. Et si dicaꝭ ꝙ est ibi in eẽ apparẽti ⁊ iudicato. Rñdeo si intelligas ꝙ aliquod esse apparens mediũ sibi aduẽniat ꝺ nouo. fm ꝙ sit ibi. falsũ est. nõ plus q̃ deus mõ i esse redimente vel in esse glorificante. Si aũt intelligas ꝙ apparet eẽ ibi. ꝓcedo. ꝫ ad b̃ sufficiꝭ ꝙ sit iudiciũ realiꝭr i potẽtia. sicut ad b̃ ꝙ de⁹ glorificet aliquẽ sufficit ꝙ gloria sit in illo. Ad septimã dico ꝙ in tali remanẽt vere res realiꝭr exĩtes qualiꝭr tm̃ sint subiectiue nõ ẽ mõ discutiendũ. Qualiꝭr aũt nũc apparẽt ⁊ ꝓpus nõ. ꝓsiliꝭr ꝺz dici q̃tuꝫ ad aliq̃d. sicut de stella q̃re appet de nocte ⁊ nõ de die. Per idẽ ad octauã q̃ illa rubedo vere ẽ alicubi. tm̃ de cãcellatura. q̃a nõ est ꝓpriũ obiectũ visus ꝺz dici ꝓportiõabiliter sicut dictũ est de motu arboꝝ ⁊ circlo baculi ⁊ fractionib⁹ eiusdẽ ⁊ ꝓsilibus. Ad illud quod inferꝭ ꝙ negãs tale esse apparẽs ⁊ intẽtiõale negat oẽm ludificationẽ ꝛc. dicendũ est ꝙ nõ. Naꝫ ludificatio fit mulꝭ modis. Aliq̃n cm̃ fit p naturã speculoꝝ. demõ cm̃ sciens naturas rerũ põt diuersa specula diuersimode si bi opponere. ꝓpter q̃ res multũ distãtes videbunꝭ. põt etiã diuersis vijs mihi ignot facere aliq̃s ptes rei videre alij nõ visis. ꝓpter quod põt iudicari homo esse vbi nõ est. ⁊ sic de aliis modis. sed ad hec oĩa sufficiunt res eẽ. cũ actibus apprehẽsiuis in potẽtijs cognitiuis sine oi medio tali q̃le poniꝭ esse intẽtionale. Nec ex b̃ sequiꝭ opio antiquoꝝ dicentiũ oĩa esse sic apparent. Nã aliq̃d appet alicui esse albũ. qõ tm̃ in rei ꝟitate nõ est albũ. ꝫ b̃ nõ est ꝓpter aliq̃d mediũ inter ip̃am rem ⁊ ip̃az apparitõez. ꝫ ip̃a apprehensione in actu potẽtie sine oi medio apparet res esse alba q̃ nõ est. ⁊ b̃ aliq̃n accidit. q: nescit an albedo est subiectiue in re illa vel in alia. q̃uis credaꝭ eẽ in illa. ⁊ ita ꝓter actus potentiarũ q̃bus iudicãt potẽtie ⁊ res ip̃ae nihil est nec in esse reali nec intẽtiõali. Sic g̃ ꝑz ad illud argumẽtuꝫ ꝙ sensus nõ est formatiuꝰ rerũ in quocũq; esse nõ plus q̃ est formatiuus dei in quocũq; esse. sicut em̃ posito actu sentiẽdi in sensu deus põt bñe nouã denoiatõem. q: realr causat illũ actũ. ita posito actu ꝺe videt res realr. Nõ tm̃ dico. ꝙ alr sũt appentie in sensibus erroneis ⁊ alijs. ꝫ vniformiꝭ sũt ꝓcedẽde Tm̃ qñ sensus decipiꝭ. b̃ deceptõis ẽ occasio. ꝙ res iudicaꝭ talis q̃lis nõ est sine oĩ medio inter rem ⁊ actũ potẽtie. ita qñ nõ decipiꝭ iudicaꝭ esse sine oĩ tali medio. Et qõ ꝺr q: rel in eẽ appenti nõ distinguiꝭ a reali. q: sic coincidũt in ꝟa visione videre ꝺicere tori opioni. Nam si sit aliq̃ distinctio inẽ esse appens i vna visione ⁊ rem. g̃ nõ plus causaꝭ vnũ ꝓvisionẽ q̃ reliquũ. Ad scõm argumtũ dicendũ ꝙ oĩa ista sũt ꝟba metaphoꝛica. aĩa gemiaꝭ. ponit añ se. ꝓstituiꝭ in esse ꝓspicuo ⁊ hmõi. ⁊ nõ inueniũt in sciẽtijs quocũq; mõ intelligãt aliud nisi ꝙ in aĩa sit vn⁹ actus intelligẽdi quo vere sine oi medio intelligiaꝭ. ⁊ sic intelligit brũs augu. et iõ ibi nõ daꝭ aliq̃d esse ipi aie. nisi act⁹ intelligendi. nõ plus q̃ daꝭ deo aliq̃d esse p b̃ ꝙ mõdãnat aliquẽ ⁊ ꝓpus nõ dãnauit. Ad aliõ põt ꝓcedi ꝙ in apparitõe aliq̃d appet. ⁊ ꝙ intellectio est apparitio. ⁊ ꝙ intellectõe aliq̃d apparet. sed ex b̃ nõ sequiꝭ ꝙ aliq̃d fit intellectõne sicut creatõe aliq̃d creaꝭ. ꝫ tm̃ creatiõe creans nõ fit in tali esse. Unde sicut intellectõne aliq̃d intelligiꝭ ita aliq̃d apparet. Ad q̃rtum ꝓcesso ꝙ intellectio est silꝫima rei. dicendũ ꝙ res nullũ esse capit p hanc silꝫitudinẽ. ꝫ altquo modo capit denoiari. q: scz res modo vere intelligiaꝭ ⁊ ꝓpus nõ. immo res nõ plus capit esse p b̃ ꝙ intelligiaꝭ q̃ cesar p b̃ ꝙ pingiaꝭ. nec pl⁹ q̃ ꝑns intellectui p intellectõez. ꝓpe loquẽdo ⁊ de ꝟitate fmõis q̃ cesar est ꝑns alicui p victuram. tm̃ obijciaꝭ ⁊ apparet p b̃ solũ ꝙ intellectõ

Ad tertiũ

Ad quartũ

Ad scõm argu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad pmẽtatorem
Ad quintũ dr̃ diuersimode
Primo sic

est.nec aliud est rem obiici vel appere intellectui nisi intellectõez rei esse in intellectu. Ad pmen.q intelligibilia esse in intellectu vel cognitõe nõ est nisi ipa intelligi vel cogñsci. Ad vltimũ põt mltiplr dici fm diuersas opiones Uno mõ q diffinitio est insufficiẽs. q: q ponerer opiones de fict̃ q frequẽter est recitata dicerer q qñ intelligit rosa simplr. nec itelligit spẽs informãs intellectũ. nec act? intellect?. nec res fcã p intellectũ. nec res subsistẽs pter intellectũ. nec oĩs rose exĩtes ex̃ posite in eẽ intentõali ⁊ appenti q̃si vna rosa totalr. ẽ intelligitur vnũ bñs esse obiectuũ tale q̃le rosa pticular ex̃ bz in esse subiectiuo ⁊ illud nec est spẽs nec act? nec res fcã. nec res subsistẽs nec est rose ex̃ in quocũq; eẽ. ẽ vnũ ẽ fictũ in aĩa qđ nõ est id̃ realr cũ aliquo ex̃ ⁊ est cõe. sic̃ declaratũ est alibi.

Scđo.

Alit dicerent illi q̃ ponũt cõceptũ seu intentõez aĩe esse realr itellectiõez. q: dicerent q diffinitio est insufficiens ꝓpt̃ ẽ q tali intellectiõe intelligerenr oĩs rose ex̃. nõ tm̃ posite in esse intẽtõali appenti q̃si vna rosa totalr p quãcũq; causatõez est impossibile. ipe tm̃ rose terminãt actũ intelligendi sine quocũ q; medio vel alio terminãte. Alit põt dici q p intellectũ intelligit̃ res fcã i esse reali.

Tertio
Ad pmũ in ꝓriũ

Et ad primũ in ꝓriũ qđ nõ ꝓcludit dicerent. q nõ ois intellectõ est ꝓductiua. Silr q̃uis ex aliq̃ intellectiõe sequat̃ aliq̃d factũ. sic̃ saltez verũ est ỗ bitu gñati. nõ tm̃ seq̃t aliq̃d factũ ex̃ aĩaz et ẽ imediate. q̃uis mediãte actu volũtat̃ aliq̃d aligñ fiat ex̃. ⁊ ẽ est intentio pbi.

Ad scđm

Ad scđz in ꝓriũ dicendũ est sic̃ dictũ est pri?. q sciaz eẽ de aliq̃b? est dupl̃r. vl̃ q: ika sunt ptes ꝓpõnis scite. vel q: sunt illa ꝓ q̃bus ptes ꝓclionis supponũt. Primo mõ scia nõ est de reb? ex̃. ẽ est ỗ aljs rebus. ⁊ ẽ fz aliquã opionẽ est de entib? rõnis ẽ tm̃ nõ assero q nõ ẽ de reb? ex̃. Sz ex ẽ nõ sequit̃ q ꝓpões nõ sũt ṽe. q: ñ sequit̃. subiectũ est alia res a ꝑdicato. g̃ ꝓpõ nõ est vera. Nã p talẽ ꝓpõnẽ bõ est aĩal. vel bõ est risibil̃. nõ denotat̃ q subiectũ sit ꝑdicatũ. ẽ q stãt p eodẽ. ⁊ iõ est ꝓpõ ṽa. Sed scđo mõ scia est ỗ rebus ex̃ q: subiectũ ⁊ ꝑdicatũ ꝓpõnis. q̃uis nõ sint vna res. tm̃ supponũt. p eadez re. ⁊ isto mõ scia est de rebus ex̃. ẽ est termini ꝓpõnis scite supponũt. p reb? ex̃. Alia mẽbra q̃ improbat falsa sũt. tm̃ rões sue nõ ꝓcludũt. Prima ỗ primũ nõ ꝓcludit. q: nõ ẽrent alij ꝓ incõueniẽti. q spẽs tm̃ intelligerek ⁊ nõ res ex̃ tali intellectione. q̃uis vna alia intellectione res intelligerenr. sicut q̃ poneret entia ficta de q̃b? frequẽter dictũ est. q quãdo intelligit̃ vl̃e nulla res extra intelligit̃. quãdo tamen intelligitur singl̃are siue notitia ituitiua siue abstractiua

BB
Improbãt rões. ỗ pmũ

itelligit̃ singulare. Scđa etiã nõ cõcludit. q̃a nõ ꝓbat̃ q scia nõ sit nisi de spẽb? tm̃ supponẽ trib? pro reb? ex̃. sic̃ dico q scia nõ est de reb? ex̃. ita q ille sint ptes ꝓpõis scite. q̃uis ptes supponãt pro reb? ex̃. Nec tertia ꝓcludit. q: q̃uis spẽs rãtũ itelligeret tm̃ ꝓpõ esset ṽa. q: subiectũ ⁊ ꝑdicatũ supponerẽt ꝓ reb? ex̃ ⁊ ꝓ eisdez reb?.

CC
De rõnib? ỗ mõbria factis

Pria rõ ỗ primũ mẽbrũ hz apparẽtiã. secũda nõ cõcludit. q: nõ ꝓbat q illud qđ itelligit̃ qñ itelligit̃ rosa nõ põt realr multiplicari. q̃uis sit imultiplicabilis p eq̃alẽtiã q̃tuz ad rõem ꝑdicabilis de plurib?. sic̃ est alibi declaratũ. Preẽea. ꝑma rõ ỗ q̃rtũ mẽbrũ nõ cõcludit. q: qñ pbs dic̃ in ꝑdicamẽtis. q destructis ꝑmis sbijs ipossibile est aliq̃d alioz remanere nõ itelligit q destructis idiuiduis nõ põt esse in esse sibi ꝓuenirẽ aliq̃d vl̃e ꝑdicabile de mltis. ẽ itelligit q si eẽ negek a quolibz idiuiduo a quolibz vl̃ supponẽte ꝓnal̃r negabit̃. et hz est verũ. ẽ nihil est ad ꝓpositũ. Scđa rõ est apparẽs. q̃uis posset ipediri. Tertia rõ nõ cõcludit. q: q̃uis subiectũ ⁊ ꝑdicatũ ẽant res distincte realr. nõ seq̃ret q ꝑdicatiões ẽant fic̃. nisi subiectũ ⁊ ꝑdicatũ supponerẽt ꝓ seipis. et nõ pro eisdẽ reb?. Nec ẽrta valet. q: scie nõ sunt de reb? ex̃ tã q̃ de illis q̃ sciũtur. ẽ tanq̃ de illis pro q̃b? tm̃ini ꝓpõnuz supponũt. Silr diffinitiões nõ sũt de reb? ex̃ tã q̃ de illis de q̃b? adeq̃te ꝑdicatur. ẽ tã q̃ de illis pro q̃b? talia de q̃b? ꝑdicatur adeq̃te supponũt. Ẽn iste rões. vel oĩs vel fere oĩs q̃s adducit sunt ỗ ꝑmũ dictũ Nã q̃ro. aut illud qđ determinat actũ itelligẽdi qñ itelligit̃ rosa simplr est rose ex̃. vel nõ est rose. si nõ sit rose ex̃. g̃ p argumẽta sua scia nõ est de reb? ex̃. nec diffinitiões nec ꝓpões erũt ṽe. si illa rosa est idẽ realr cũ oib? rosis sic̃ ipe dic̃. g̃ sic̃ ipe rose nõ ꝓducũtur. ita nec illa rosa ponit̃ in tali esse. Preẽea. ꝑmus dic̃ q mlto fortiꝰ vera visio ponit res in tali eẽ apparẽti q̃ falsa visio. ẽ p falsaz visionẽ fit aliq̃d qđ nõ est realr ipa res intellecta. g̃ p verã visionẽ. g̃ illud apparẽs nõ ẽ realr ipe rose pticulares. Preẽea. si illa rosa itellecta nõ distinguit̃ a rosis pticularib?. ẽ est ipe rose pticulares. g̃ mbil est ꝑter ipas rosas pticulares ⁊ ipam itellectionẽ. g̃ si ꝓpt̃ intellectionẽ iste rose nũc apparẽt ⁊ pus nõ. cũ hoc nõ sit nisi ꝓpt̃ itellectionẽ. ⁊ ipa intellectio est ipis rosis pticularib? extrinseca. tãtum erit denoiatio extrinseca q̃n dicit̃ illa rosa apparere. qđ ipe negat. Preẽea. si illa rosa est rose pticulares. ⁊ rose pticulares bñt eẽ reale. g̃ illa rosa hz eẽ reale. ⁊ nõ tãtũ intẽtionale. Et si dicat̃ q ex ẽ q apparẽt bñt eẽ intẽtionale. hoc nõ valet. q: eadẽ facilitate dicã. q ex hoc q deus creat. de? hz esse intẽtionale, q:ẽ

creans. Preterea si illa rosa sit ipe rose particulares. et ipse rose particulares sunt. q̃uis apparitio nõ sit. g̃ nõ fit illa rosa p apparitionem. Preẽea ꝑus dicit q certũ est q rosa illa nõ est particularis nec multiplicari põt. ⁊ ita est vna in me ⁊ in re. Et er hoc arguo. illud qđ nõ est rosa aliq̃ particular nõ potest multiplicari. nec est realr rose particulares oĩs. ẽ illa rosa p te est bmõi. g̃ nõ est rose particulares.

Preẽea semp habek intentũ q pter ipas res reales ⁊ ipam notitiã nihil est. q̃uis ꝓpter notitiam possint res realr denoiari nũc q̃ prius. sicut deus ꝓpter ẽ q creatura est de nouo alr denoiatur nũc q̃ pus. sicut dr̃ creãs. btificãs. dãnans. puniẽs. ⁊ bmõi. Ad q̃stionẽ dico q solus filꝰ est ỗbũ in dinis. Hoc ptz. q: solꝰ filꝰ est genit?. sed oĩe ỗbũ est genitũ. g̃ solꝰ filius est ỗbũ. Hoc etiã pz p btm̃ augustinũ. v. d̃ tri. c. xvi. qui dicit. nec ỗbũ nec ymago nec filius dr̃ parer. ⁊ eadẽ rõne ỗbuz nõ est spũssanctus. ⁊ p ꝑis solus filius est ỗbũ. Silr. xv. de tri. ca. xvi. in hac trinitate nõ dr̃ verbũ dei nisi filius Et quibus ⁊ multis alijs ptz q solus filius sit ỗbum. Sed supposito q solus filius sit ỗbum ita q ỗbum dicat notionalr tm̃ ⁊ nõ essentialiter est dubiũ an ỗbum dicat respectũ aliquẽ ad creaturã qualẽ nõ dicit pr̃ nec spũssanct?. Et cõiter doctores aliquã triuz opionũ dicũt videlz q ỗbũ includit respectũ ꝓpriũ ad creaturam. vel q cõnotat respectũ ad creaturã vl̃ q cõnotat creaturã. Prima istarũ opionũ nõ reputo verã. q: in dinis nulla ẽ relatio realis. nisi pmitas spiratio actio. ⁊ si iatio? spiratio passio. ẽ nulla istarũ est ad creaturã. g̃ ⁊c. Nec põt dici q includat respectũ rõnis. q: vl̃ respectus rõnis nõ est ponẽdus. vel si est ponẽdus nõ est ens reale. et p ꝑis nõ est de eẽntia pson realis. Scđaz opionẽ ⁊ tertiã sicut sonãt nõ reputo veras. q: cõnotat nõ cõuenit cuicunq; rei. ẽ tm̃ signo rei. ⁊ iõ ỗbũ dinũ nõ plus cõnotat q̃ pr̃ vel spũssctus. Jõ q̃tũ ad istũ articulũ dico breuit̃ q ỗbuz qđ est realr filius in dinis. nec includit nec cõnotat respectũ nec etiã cõnotat creaturã. tm̃ ỗ nomẽ ỗbũ instituit̃ ad significandũ q cõnotat creaturaz. ẽ ỗ nõ est ex natura ẽ ex impositiõe nois. Scđo q: in diffinitiõe exp̃mente qđ nois dz poni nomẽ creature in obliquo. vt ỗ sit diffinitio exp̃mens quid nois. Verbũ diuinuz est pson genita de scia que est dei ⁊ oĩm creaturarũ tanq̃ obiectorũ. Istud aũr nomẽ filius nõ hz talẽ diffinitiõem exp̃mentẽ qđ nois. Et si exp̃mat diffinitio sua debz sic dici. filius est pson genita de substãtia pris. Jn g̃ diffinitiõe nõ ponit̃ nomẽ creature nec in recto nec i obliquo. Et ꝓpter hoc

Ad pmũ
Improbat scđaz et tertiã opi.
DD
Ad pmũ ꝑ se.

ẽ nomen filiꝰ nõ cõnotat creaturã. ẽ ỗ nomen ỗbum cõnotat creaturã. Et si dicat̃ q verbuz diuinũ ⁊ filius nullo mõ d̃ stinguũt̃ nec fm rẽ nec fm rõem. g̃ quicqđ cõnotat̃ p ỗbum diuinũ cõnotat̃ p filiũ ⁊ ecõuerso. Preẽea nõ tm̃ verbum diuinũ est pson a genita de scia pris q̃ est dei ⁊ oĩm creaturarũ tanq̃ cognitorz. ẽ etiam filius dei eq̃ veraciter est pson a genita de scia dei pris. q̃ est vnica dei ⁊ oĩm creaturarũ tãq̃ cognitorz. g̃ nõ plus ꝓnotãt creature p verbũ q̃ p filiũ. Ad pmũ istorz dicendũ q si in ista. verbũ diuinũ ⁊ filiꝰ nullo mõ nec fm rem nec fm rõem: isti termini verbũ filius supponunt pson aliter. p suo significato vera est. ⁊ tũc sp accipiẽdo vnifomit̃ nihil cõnotat̃ nec p verbum nec p filiũ. ⁊ iõ ꝓpa illa fcã nõ valz. q: in ꝓpte implicat̃ q aliq̃d cõnotat̃ p verbũ vl̃ p filium qđ falsum est sicut dictũ est ꝓpus. ita etiaz tunc semp accipiẽdo pson aliter nihil ꝓnotat̃ p verbũ vel p filiũ. Si aũr isti termini verbũ diuinũ et filius supponũr. p se in ꝑdicta. ꝓpõne. tunc est añcedẽs falsum. q: illo mõ accipiẽdo verbum diuinũ ⁊ filiꝰ nõ sũt idẽ realr. q: isti termini nõ sũt idẽ realr. ⁊ iõ aliq̃d cõnotat̃ p vnũ qđ non ꝓnotat̃ p reliquũ. Ad scđm dicendũ est q eq̃ veraciter filiꝰ est pson a genita de scia pris ⁊c. sicut verbum diuinũ. tm̃ in vna ꝓpõne ꝑdicat diffinitio exp̃mens qđ nois de suo diffinito. et in alia nõ. ⁊ iõ aliq̃d cõnotat̃ p vnũ qđ non p reliquũ. Et si querat̃. q̃re plus vnũ nomẽ scđe pson e cõnotat creaturã q̃ aliud nomẽ alteri? pson e. Dico q sicut vnũ nomẽ scđe pson e i diuinis cõnotat creaturã. ⁊ aliud nomẽ nõ cõnotat creaturã. ꝓptez ẽ q illa noia bñt diuersas diffinitiões exp̃mentes qđ nois. ita cuilibet pson e diuine posset imponi nomẽ tale ꝓnotãs creaturã. Naz sicut ꝓpter hoc q hoc totũ pson a genita de scia pris que est vnica oĩm tam dei q̃ creaturarũ est diffinitio exp̃mens quid nois huius termini verbũ. ideo hoc nomẽ verbum cõnotat creaturã. Jta si hoc totũ pson a gñans de scia sua q̃ est vnica ⁊c. cẽt diffinitio exp̃mens qđ nois alicui? nois impositi quod cẽt ꝓpriũ pri. sicut illa diffinitio est ꝓpria pri. ita cõnotaret creaturã sicut hoc nomẽ verbũ Et si hoc totuz vel ꝓsike in quo ponit̃ aliquod nomen creature in obliquo vel in recto. sicut diffinitio exp̃mens quid nois hui? nominis dicens quãdo tenek pure notionalr. hoc nomen dicens erit ꝓpriũ patri ⁊ cõnotabit creaturã. Et sicut dictum est de patre. ita dicendũ ẽ de spũsancto. Ad pmũ ꝓncipale dicendum q nõ solus filius est verbum. sed solus filius est verbum diuinũ. Et si dicatur, q dictum est in ꝓcedẽti questione, q oĩs itellectio est ỗbũ

Universidad de Deusto
Biblioteca

℔ nō sol⁹ filiꝰ est itellectio diuina. ḡ nō sol⁹ filiꝰ est verbū diuinū. Dicendū est in ꝓcedēti qstione. dictū est q̄ ois itellectio itellectꝰ creati est verbū. q̄ ois talis itellectio est genita. ℔ itellectio diuina nō est genita. ḡ nō est ad ꝓpositū. Utrū tñ debz cōcedi q̄ itellectio dei q̄ est eēntia sit verbū. nō ptinet ad ꝓpositū. Ad scōm dicēdū q̄ verbū diuinū ꝑcise nascit de sba patris sicut & filiꝰ. q̄ eēntia pūis et scia pūis nullo mō distinguit. nec fm rē nec fm rōem. Sz ad beatū Augustinū qñ dicit q̄ ꝑbuz natū est de bȳs oibus q̄ sunt in ipo. s. ꝑie. Dicēdū q̄ nō itelligit q̄ verbuz nascat de oibus cognitis ꝑ sciam pūis. ℔ itelligit q̄ nascit de scia pūis que est vnica oim cognitoꝝ a patre. & sic intelligē de sunt oēs auctoritates. quib⁹ videt Augustin⁹ dicere q̄ verbū nascit de bȳs q̄ sunt in scia patris. ℔ est. nascit de scia pūis q̄ est vnica oim & ille est modus suus loquēdi in diuersis locis

Distinctio. xxviij. Questio vnica.

Distin. XXVIII

A

Questio I

Circa distinctiones vigesimāoctauā q̄ro. Utrū innascibilitas sit cōstitutiua pūis ꝓprietas. Q̄ sic. q̄ ꝑ illud pat constituit ꝑ q̄d ad oī alio

Arguitur primo

suppposito distinguit. ℔ pat distinguit ab oīni alio supposito ꝑ innascibilitatē. q̄ innascibilitas cōuenit pri & nulli alij. ḡ &c. Preterea innascibilitas est magis ꝓpria pri q̄ spiratio actio ḡ nō min⁹ cōstituit patrē. ℔ dictū est ꝑus q̄ spiratio actio cōstituit patrē. ḡ innascibilitas ꝓstituit patrē. Ad oppositū. ꝑma ꝑsona fm q̄dlibet sui est positiua. ḡ nō ꝓstituit nisi aliquo positiuo. ℔ innascibilitas est aliq̄d negatiuū. ḡ &c.

Secundo.

In oppositum

B

Circa. q. tria facit

Circa ꝑmuz pria distinctio

Circa istā qstionē. ꝑmo ꝑmittā aliquas distinctiones. scōo ad qstionē. tertio inferā aliqs cōclusiones. Circa primū distinguo ꝑmo de ꝓprietate. q̄ q̄uis posset mltiplicit dici. tñ ad ꝑsens pōt triplicit accipi. Uno mō ꝓprietas alicui⁹ dicit aliq̄ res alicui intrinseca & ꝓpria et sic pōt dici q̄ hec aia est ꝓprietas sortis: q̄a est intrinseca sorti & ꝓpria sibi. Alio mō ꝓprietas alicui⁹ dicit aliq̄ res ꝓns alia & ꝓpria sibi. & sic aliq̄d accīs ꝓns sorti & ꝓpriū sorti pōt dici ꝓpetas sortis. Tertio mō dicit ꝓprietas alicui⁹ aliq̄d ꝑdicabile de aliquo ꝓpriū illi ꝑ ꝑdicationē. ita q̄ de nullo vere ꝑdicat nisi de quo ipm cui⁹ dr ꝓprietas vere ꝑdicat. & isto mō risibile dr ꝓprietas hois. q̄ de nullo vere dr q̄ ē risibile nisi de quo ne dr q̄ est bō. Proꝑetas ꝑmo mō dcā ē de eēntia & itraneitate illi⁹ cui⁹ ē ꝓpetas. scōo mō dcā ē accīs illi⁹ cui⁹ dr ꝓpetas. trio mō dcā nec ē de eēntia illi⁹ cui⁹ dr ꝓpetas nec accīs formalr inberēs sibi. imo idēnē vtrūq̄ poterit ee sine altero. q̄uis ꝑ pō negari ua illa q̄ negat vnū ab altero nō possit ee ꝑa. sic ℔ ꝓpetas risibile q̄ nō ē nisi q̄dā ꝓcept⁹ mēt̄ pt ee sine ℔ ꝓceptu bō & ēt sine boie ex. & econuerso. & tñ ℔ ē ipossibil. bō nō ē risibil. Scda distinctio q̄ innascibile vl innascibilitas dupl̄r accipit. vno mō vt sua diffinitio exꝑmens q̄d nois sit ista. aliq̄ res q̄ nō est nata. Aut vt sua diffinitio exꝑmēs q̄d nois sit ista. res q̄ nō est nata nec ꝓducta. nec ꝑ ꝓducōez cōicata. Ex his dico ad qōnē. q̄ innascibilitas ꝑmo⁰ dicta nllo ꝑdictoꝝ mōꝝ accipiēdo ꝓpetatē est ꝓpetas ꝑnis. & ℔ q̄. ꝓpetas quolibz istoꝝ mōꝝ est ꝓpa illi cui⁹ē ꝓpetas. ℔ innascibilitas isto mō dcā nō est ꝓpa ꝑri. ℔ ꝓuenit s. s. sic sua diffinitō exꝑmēs q̄d nois ipi⁹. Nā s. s. ē res q̄ nō ē nata q̄ s. s., ꝓcedit nō quō natus. sed quō datus fm bm̄ aug. Scōo dico q̄ innascibilitas nō ē ꝓpetas ꝑnis ꝑmo mōv l scōo. q̄ nihil est in ꝑie nisi eēntia & relatō vl ꝓstitutū ex eēntia & spiratōe actiōe. ℔ suppositio q̄ innascibilitas ñ accipiat ꝑ eēntia nec ꝑ relatōe nec ꝑ tlī ꝓstituto. q̄ si sic accipet eet mānifestū q̄ sic. tiō innascibilitas q̄ pōt distingui a ꝑnitate nllo mō est ꝓpetas ꝑnis ꝓio mōv l scōo. q̄ illa innascibilitas q̄ quocūq̄ mō distinguit a ꝑnitate. vel est ꝑ vl spiratio actio. vl eēntia. vl ꝓstitutū ex his. vl est aliq̄ alia ꝓpetas ꝑsonal alterī⁹ ꝑsone. vl nō est realr i deo. ℔ qōcūq̄ istoꝝ det sequit mānifeste q̄ innascibilitas nō ē ꝓprietas ꝑnis ꝓio mō vl scōo. accipiēdo ꝓpetatē. q̄ nec eēntia nec spiratō actō nec ꝓstitutū ex bis nec ꝑsōa alia nec ꝓprietas alterī⁹ ꝑsōe ē ꝓprietas ꝑnis. Tertio dico q̄ innascibilitas scōo mō dcā est ꝓprietas ꝑnis accipiēdo ꝓprietatē trio mō. q̄ innascibilitas ē ꝑdicabil⁹ ō solo ꝑie & ō nullo alio. Nā ℔ ē ℔a. ꝑie innascibil. q̄ n ē ꝓduct⁹. et ℔ ē falsa. filiꝰ ē innascibil. q̄ est nat⁹. & ℔ est falsa. ꝑ ūsēcūs est innascibil. q̄ ē ꝓduct⁹. & ℔ ē falsa. eēntia ē in nascibil. q̄ ē ꝓ ꝓducōez cōicata. & ℔ est falsa. creatura ē innascibil. q̄ q̄lz creatura ē ꝓducibilis. Et si q̄rat de ꝑnitate an sit innascibil q̄ vel ler tenere q̄ ꝑnitas & ꝑ nō distinguūt formalr q̄ q̄lz res absoluta & relatia q̄ ē ꝑ ē ꝑnitas et ecōuerso. possz dicē q̄ ꝑnitas ē innascibil. nec ℔ repugt q̄n sol⁹ ꝑ sit innascibil. q̄ ꝑ & ꝑnitas nllo mō distinguūt nec realr nec formalr. Alit ꝑ dici ñ recedēdo a mlt dicit cōib⁹. cuiusmōi sūt talia q̄ ꝑnitas ē ꝓstituiua ꝑnis. & tñ ꝑ ñ ē ꝓprie ꝓstitutiu⁹ ꝑnis. Q̄ ꝑ ñ ꝓstituit ꝑem. et tñ ꝑnitas ꝓstituit ꝑem. & q̄ eēntia & ꝑnitas ꝓstituūt ꝑem. & tñ eēntia & ꝑ nō constituunt patrem. & multa talia q̄bus aliquid ꝓcedit ur de paternitate & negat a patre. et econuerso.

Ista inq̄ concedēdo poterit dici q̄ ꝑ & ꝑnitas distinguunt formalr. sicut eēntia et pater distinguunt formalr. & tūc diffinitio exꝑmens q̄d nois distincti formalr erit totū hoc q̄ aliq̄d vere ꝓcedit de vno et negat a reliquo termis supponētibus ꝑsonalr. sed ℔ nunq̄ pōt cōtingere nisi ꝓpter identitatē realē eiusdē rei cuz rebus distinctis realr. Unde nisi eēntia esset pater & vna alia res absoluta vel relatiua. alia inq̄ a ꝑe. impossibile eet q̄ ꝑ & ꝑnitas distinguerent formalr. immo nihil aliud intelligo ꝑ distinctōem formalē. Sed fm istum modū dicendi scde diffinitioni exꝑmenti q̄d nois ipi⁹ innascibilitatis debet addi. nec ꝓpetas cōstitutiua alicui⁹ ꝑducētis. vt rora & ꝑpleta diffinitio exꝑmens q̄d nois ipius innascibilis sit ista. innascibile est res q̄ nec est nata nec ꝑducta. nec ꝑ aliquā ꝑ q̄nē cōicata. nec ꝓpietas ꝓstitutiua alicuius ꝑducētis. & ꝑ istud vltimū excludit paternitas & filiatio & spiratio passio

D

Ad formā qōnis

Per ꝑdicta mādeo ad formā questionis. Dico q̄ intelligēdo ꝑ innascibilitatē aliq̄d quōcūq̄ distinctuz a ꝑnitate. sicut oēs doctores tractātes istā questionē intelligūt. innascibilitas nō est ꝓpetas ꝓstitutiua ꝑnis. q̄ innascibilitas ꝑ ꝓportbesim aliquo mō distinguitur a ꝑnitate vel formalr vel fm rōem. sed nihil distinctū a ꝑnitate. quocūq̄ mō ymaginabili ē ꝓpetas ꝓstitutiua ꝑnis. ḡ innascibilitas nō ē ꝓpetas ꝓstitutiua ꝑnis. Maiorez ꝑsuppono. Minorē ꝑbo. q̄ oīne distinctū a ꝑnitate. vel distinguit realr vel formalr vel fm rōem. sed distinctū a ꝑnitate realr nō cōstituit patrez. q̄ oīne distinctū realr vel est creatura vel filiatio vl spiratio passio. sed inductiue ꝑz q̄ nullū istoꝝ est ꝓpetas ꝑnis. Sīlr distinctū formalr a ꝑnitate nō est ꝓpetas ꝓstitutiua ꝑnis. quia oīne distinctū formalr a ꝑe vel est absolutuz vel relatiuū vel relatio. ℔ nullū absolutum est ꝓpetas ꝓstitutiua ꝑnis. q̄ oīne absolutū ē cōe tribus. Sīlr relatiuū nō ē ꝓpetas cōstitutiua ꝑnis. q̄ nulla ꝑsona. nec vnū ꝓstitutū ex essentia & spiratōe actōe ē ꝓpetas ꝓstitutiua ꝑnis sic manifeste ꝑz. Sīlr nec res q̄dam distincta formalr a ꝑnitate est ꝓpetas ꝓstitutiua ꝑnis. q̄ nulla relatio distincta tñ formalr a ꝑnitate est in dīnis nisi sola spiratio actio. sed illa est cōis ꝑri & filio. ḡ nō est ꝓpetas ꝓstitutiua patris. & ita ꝑz q̄ innascibilitas q̄ ponit ꝓpetas distincta a ꝑnitate nō est ꝓstitutiua ꝑnis. Et rō est. q̄ innascibilitas q̄ est quocūq̄ mō ymaginabili distincta ꝓpetas a ꝑnitate nō ē nisi vnū ꝑdicabile ō solo ꝑie. q̄ō predicabile q̄uis supponat ꝑ ꝑie. nō tñ est realr ꝑ nec est realr deus. & ꝑ ꝑns nō est de eēntia ꝑnis. & ita nō est

C

Conclusio ꝑma

ꝓpetas ꝓstitutiua ꝑnis. Ex ꝑdictis sequunt aliq̄ ꝓclōnes. Una est q̄ in dīnis nō sūt. v. nōrōes. q̄rū q̄libet sit realr in deo & realr idē cū deo q̄ ꝑter spiratōez actōez & spiratōez passionē & ꝑnitatē & filiatōez nō ponit nisi innascibilitas ℔ innascibilitas q̄ ponit quocūq̄ mō distinguita ꝑdict nō ē realr de⁹. ℔ tñ ē q̄dā ꝑdicabile de deo. & q̄ō supponit ꝑ solo ꝑie. & forte ꝓpt ℔ potuerūt aliq̄ q̄ nō sūt nisi. iij. notiōes in dīnis.

F

Scda cōclusio

Alia ꝓclio q̄ nec notio nec ꝓpetas ō⁹ vnius ee de innascibilitate & aliis. nisi forte fm rōnem gñalē ꝓpetat. fm illā opiōnē q̄ pōit res ex ꝑ se ꝑdicari. Nā si res nō possit ve ꝑdicari nulla vna rō ꝓpetat vl notōis pōt ꝓpetere innascibilitati & aliis. nā innascibilitas ō⁹ ꝓpetas vl notio. q̄ ꝑdicabil⁹ de ꝑie. q̄uis ñ sit ℔ rō sufficiēs ꝑnitas aūt ō⁹ ꝓpetas. q̄ ꝓpa & itrinseca soli ꝑri. spiratio actio ō⁹ notio. q̄ distinguit ꝑem & filiū a spūscō. Et si q̄rat an innascibilitas est ꝓpetas ꝑnis. vel ista: innascibilis est ꝓprietas ꝑnis. Dico q̄ ista difficultas magis est vocal q̄ realr. Utr̄ de ista. innascibil⁹ ꝓpetas pat⁹. dico q̄ ē distinguēda. eo q̄ subiectū pōt bre suppōnē simplicē vl ꝑsonalē. si bēat suppōnē simplicē sic ē ēa. q̄ tūc suppōit ꝑ se. & ipmmet subiectū ē ꝓpetas ꝑnis. q̄ ē ꝑdicabil⁹ de solo ꝑie & cōez modū loq̄ndi. Si aūt suppōit ꝑsonalr sic est simplr falsa. q̄ tūc denotat q̄ illa res q̄ ē innascibil⁹ ē ꝓpetas ꝑnis. q̄ō nō ē ꝓcedēdū. ℔ dz dici diuersimode fm q̄ sci diuersimode vnuq̄ vñ aliq̄n accipiūt innascibilitatē loco illi⁹ nois innascibile. sic freq̄nt accipiūt ꝓcreta ꝑ abstractis & ecōuerso. & maxie in dīnis ꝓpt ℔ q̄ nlla res ipotat ꝑ vnū illoꝝ q̄n ipotet eodē mō ꝑ reliquū. & iō nlla nomia ꝓcreta & abstracta si sint. ꝓpa deo sūt pure synonima vno mō accipiēdo synonima de q̄ dictū ē supl⁹ i isto libro. Et tūc eod mō dicēdū ē de ista. innascibilitas ē ꝓpetas ꝑnis. sic dictū ē ō ista innascibile ē ꝓpetas ꝑnis. Alit accipiūt sci & sīlr ꝑbent supponāt ꝑ ꝓcret. & tūc in ista. innascibilitas est ꝓpetas ꝑnis ꝑbiectū suppōit ꝑ ℔ noie innascibile vl innascibil⁹. & tūc ēa ꝑmo⁰ accipiēdo innascibilitatē ita q̄ista ē ꝓcedēda ꝑ ē innascibilitas. sic ista ꝑ ē innascibil⁹. scōo⁰ ē ℔ ꝓcedēda ꝑ ē innascibil⁹. & ñ ista ꝑ ē innascibilitas. Alia ꝓclio sequt q̄ ñ nois ꝓpetas alicui⁹ ꝑ se ē ꝓstitutiua illi⁹ ꝑ se. Nam aliq̄ ꝓpetas ꝑ se nō est de eēntia nec intranei tate ipius. ℔ oīne ꝓstituiuū ꝑ se est de essentia ipius. ḡ &c.

E

Quer.

Respondet

H

Ad primū ꝑtē

Ad ꝓmū ꝓncipale dico q̄ aliquid distingui ꝑ aliud est dupl̄r. vel ꝓpe loquendo sicut dictū est frequēter. & sic est maior vera. ℔ sic pat ꝑ innascibilitatē q̄ est ꝓpetas patris a nullo distinguit. q̄ illa ꝓpetas non est aliq̄ō intrinsecum patri. Aliter accipitur aliquid

Universidad de Deusto
Biblioteca

distinguí p aliud impꝛopꝛie.ꝛ sic ꝺr aliq̃d distin
guí p aliud.qñ illud aliud est mediũ cõcluden
di aliquid remoueri ab alio a quo ꝑus aliquo
mõ remouek.ꝛ isto mõ dictũ est ꝑus ꝙ res di
stinguiꝁ ab alijs reb⁹p suas ꝺras.ꝛ tñ ꝺre non
sũt de eẽntia rei.ꝛ isto mõ ꝑ distinguiꝁ ab oñi
alio p innascibilitatẽ. q: innascibile remouek
a quolibet alio a ꝑre.ꝧ tũc est maior falsa.quia
qđ sic distinguiꝁ ab aliquo ꝑ aliud nõ cõstitu
itur p illud. Ad scꝺz dicẽdũ ꝙ innascibilitas
nõ est magis ꝓꝑa ꝑ ꝙ spiratio actio accipiẽ
do ꝓꝑiũ vel ꝓꝑeratẽ ꝓmo mõ.q: tũc nõ min⁹
ꝓstitueret ꝙ spiratio actio.sed qđ est magꝭ ꝓꝑ
um tertio mõ nõ ꝺz. immo nõ ꝓ̃t simplr cõsti
tuere. Et si ꝺicaꝁ ꝙ tũc nõ erant ãnq̃ notões
ab eterno.imo aliq̃ notio ꝺinaꝛ ꝓꝑeras ñ erat
ab eẽno.q: nihil aliud a deo est eẽnũ.Dicendũ
ꝙ nõ ꝺz ꝓcedi de⁹ture ꝟmonis ꝙ.v.notiones
erãt ab eẽno.nec ꝙ.iiij.notões erãt ab eterno.
q: nõ erãt ab eẽno nisi tres ꝓsone⁊ tres relatõ
nes⁊ ois alia pl'alitaꝛ ꝺz negari fuisse ab eẽno
Tñ B nõ obstãte ꝺe. v. notoꝝ⁹ supponẽribus
nõ ꝓ se ꝧ ꝓ ꝓsonis ꝺinis vel relatõibus ꝺinis
quoꝝ nullũ est cõe trib⁹ ꝓsonis.necvere ꝑdica
tur de trib⁹ ꝓsonis.ꝺz ꝓcedi vere ꝑdicari B ꝑ
dicatũ fuit ab eẽno vt ꝙlibet istarũ sit vera.in
nascibilitas fuit ab eẽno. spiratio passio fuit
ab eẽno.paternitas fuit ab eẽno.filiatio fuit ab
eterno.spiratio passio fuit ab eẽno. et tõ ſm ꝙ
p̃.istã.v.notiões fuerũt ab eẽno intelligiꝁ vn⁹
act⁹ signat⁹ de quo dictũ est.ꝑ̃t ꝓcedi.v.notõ
nes fuisse ab eẽno.Cõsiꝛ est de ista.iiij.notões fu
erũt ab eẽno.Siꝛ est de istis.iiij.notões sũt
realr i deo.ꝺue relatiões sũt in ꝑsꝛ ꝺue i filio
⁊ ꝓsilibus.q: oñs tales de⁹ture ꝟmonis sunt
falsę⁊ erroneę.q: inferũt plures res eẽ in deo ꝙ̃
tres.Verũtñ si p ipas intelligañ act⁹ signati
p̃t cõcedi.Et est valde necessariũ omni respi
cienti dicta auctoꝝ scire qñ loquunt de⁹ture
ꝟmonis ⁊ qñ nõ.⁊ etiã scire qñ ꝑ actus exerci
tatos intelligũt act⁹ signatos.⁊ quãdo nõ.ꝙa
hoꝝ signoꝛãtia facit multos errare.

Distin.xxix. Questio vnica.

Distin. XXIX
A
Questio I

Circa distictio

xxix.quero. Vtrum ꝓncipiũ
c ꝺicaꝁ vniuoce de oibus illis
in deo de ꝙbus vere ꝑdicaꝁ.
Et sic.q: B est ꝛa ꝑdicatio si
ne omni distinctõe. ꝑ ẽ ꝓn
cipiũ filij.ḡ nullus termin⁹ est B eq̃uocus.et p
oñs ꝙlibet est vniuocus.ḡ ꝺz de oibus vniuo
ce de ꝙbus ꝑdicaꝁ. Preꝛea nihil ꝺz eq̃uoce ꝺ
illis que sunt vna res. sed oia que sunt in deo.
sunt vna res.q: vna essentia.ḡ nihil ꝺz de illis

Arguiꝁ ꝓmo

Secũdo

eq̃uoce ꝧ vniuoce. Ad oppositũ.oñe vniuo
cum est vꝛe.sed nihil est vꝛe ad illa ꝙ sũt in deo
ḡ ⁊c. Hic ꝓmo videndũ est de B termino vni
uocũ.scꝺo ad ꝓpositũ. Circa ꝓmũ ꝺico sic ꝺi
ctum est supra.dist.ij. Vniuocũ ꝺupliꝛ accipiꝁ
vel stricte vel large. vniuocũ stricte sumptuꝫ
est aliq̃ signũ volũtarie institutũ vna institu
tione ad significandũ oia ꝙ sub aliquo vno cõ
ceptu ꝓtinenꝁ.⁊ ꝓ eodẽ tꝛe ꝙ quo⁊ qñcũq; sb
tali ꝛceptu ꝓtinenꝁ.⁊ isto mõ vniuocuꝫ nõ ꝺr
de ꝛceptu.q: ꝛceptꝰ siue intẽtio aie nõ ad pla
citũ.ꝧ naturalr est signũ illoꝝ quoꝝ est signũ
tñ vniuocũ sic dictũ põt accipi stricte⁊ stricti
us⁊ forte strictissime.sicut alibi tactũ ẽ. Vni
uocũ large sumptũ nõ tñ ꝺr de signo volunta
rio instituto.ꝧ etiã de ꝛceptu cui corñdet ta
le signũ.⁊ tũc idem est ꝛceptũ esse vniuocum
ad plura.⁊ ꝛceptũ esse ꝑdicabilẽ de pluribus
et ideo querere de vniuocatõe ꝛceptus.nõ est
nisi querere de vnitate ꝛceptus. Sed tũc est
ꝺubiũ.q̃ est via ad cognoscendũ vniuocatõẽ
alicuius. Dicendũ ꝙ loquẽdo de vniuocatõe
ꝛceptus ꝺuplici via põt cognosci vnitas ei⁹.
vno modo ꝑ expientiã qñ scz intellectus expe
ritur in se ꝙ ꝺz cõceptũ vnũ.ita ꝙ põt forma
re in mẽte vnã ꝓpõnẽ babentẽ vnũ ꝑdicatuꝫ
vel vnũ subiectũ.⁊ nõ plura quod ꝑ illis sup
ponit.qñ aũt nõ potest experiri in mente sine
omni lingua⁊ ydeomate.nõ potest experiri se
babere vnũ conceptũ. Aliter potest hoc de
ꝺuci p naturalẽ argumentatiõem. arguẽdo cõ
tra negãtes vnitatez cõceptus. scz per hoc ꝙ
manifestuꝫ est aliquid intelligi aliquo modo.
et nõ in se.vel non cognitione ꝓꝑia nec equi
ualenti.tũc eñ oporteret necessario haberevnũ
conceptũ dictũ de illo et de aliquo quod in se
vel cognitione ꝓꝑia vel eq̃ualẽti cognoscit
sed ꝙ iste ꝛceptus sit ꝑcise vniuocus illi⁊ isti
et nõ alijs est impossibile vel valde difficile ꝑ
bare contra negantẽ. nec est forte facile ꝑex
perientiã certam cognoscere. Hoc tamen po
test euidẽter cognosci ꝙ quãdo aliq̃s formaꝛ
in mente vnam ꝓpõnem que habet simpler ꝑ
dicatũ. quod vtiq; est vniuocũ omnibus illis
ꝑ quibus supponit⁊ qñ ꝑ eis supponit.nõ tñ
semꝑ potest euidẽter cognosci an supponaꝛ ꝑ
istis ita ꝙ non ꝑ alijs. Sed loquẽdo de vni
uoco stricte sumpto. quod est volũtarie insti
tutum. Dicendũ ꝙ debet cognosci an sit vni
uocum ista via.videre scz an illud habeat ali
quam diffinitõem exꝑmentẽ quid nois vel nõ
Si nõ habet diffinitõez exꝑmentẽ quid nois.
sed potest habere diffinitõem exꝑmentẽ quid
rei est vniuocũ. Si autem habet diffinitõem
exꝑimentem quid nominis, tunc aut aliqua

B
Circa q. duo fiet
Primũ

D
Scꝺo fit ad q.

E
Dubitatio

Responsio

E
Ad primũ ꝓn.

F
Ad scꝺm

Distin. XXX

vna diffinitio ipius nõ ꝓtinẽs aliq̃ ꝺ eq̃uocuꝫ
ꝺr de oib⁹ de ꝙbus ꝟificaꝁ nomẽ.⁊ tũc ẽ nomẽ
vniuocũ aut nõ ⁊ tũc est eq̃uocũ. Qualr autez
illud positũ in diffinitõe exꝑmẽte q̃d nois de
beat cogi sci an sit vniuocũ vel nõ.recurrẽdũ ẽ
ad eand̃ artẽ. Et ꝓ ista ars applicari mõ suo.
q̃uis nõ totaliꝛ ꝓsiꝛ nõ tm̃ noib⁹ catbegoꝛeu
matiq̃.ꝧ etiã sincatbegoꝛeumatiq̃ ꝝbis⁊ oñi
ꝑti oꝛonis. Sz q̃lr diuersimode cã breuitatis
omitto. Ex bis ꝺico ad qõnẽ ꝙ si intelligaꝁ
qõ de ꝛceptu corñdẽte buic nõi ꝓncipius. an
s. corñdeat sibi vn⁹ ꝛcept⁹ vl posiit corñdere.
sic est magꝭ ꝺubium q: nõ reputo ꝙ aliq̃s pos
sit doceri de hac ꝓpõne. ꝧ si ꝺz sciri oz ꝙ sciaꝁ
ꝑ expientiã.iõ ꝑtrãseo ꝺ B⁊ relinquo expiẽtie
cuiuslibz. Sz loq̃ndo de B noie ꝓncipiũ. Dico
ꝙ B nomẽ ꝓncipiũ nõ ꝺr vniuoce de oibus de
q̃b⁹ ꝺr in deo. q: sicut inductiue ꝑz. nulla põt
dari diffinitio exꝑmens q̃d nois ꝛueniẽs cui
liber ꝺr quo ꝺr. Nã q̃n ꝺr de⁹ est ꝓncipiũ crea
ture si loco isti⁹ nois ꝓncipiũ. diffinitio expri
mens q̃d nois ipi⁹ ponaꝁ.ꝺicek sic. de⁹ ꝓducit
creaturã de nihilo.vel si ꝺicaꝁ sic. de⁹ ꝓducit
creaturã.⁊ siꝛ sic.ꝑ̃ ꝓducit filiũ.alr diffiniek
ꝓducere in vna ꝓpõne⁊ in alia. Siꝛ si ꝺicaꝁ
sic.ẽntia ẽ ꝓncipiũ gñandi.alr diffiniek q̃ sic
ẽntia gñat filiũ. Et ita ꝑz ꝙ si ꝺiuersis ꝓpõ
nib⁹ ponerek diffinitõ exꝑmens q̃d nois loco
isti⁹ nois ꝓncipiũ. ꝺseruãdo sp ꝙ ꝓpones sint
ꝛe alia diffinitio taliꝛ ponerek in vna ꝓpõne q̃
in alia. Ad ꝓmũ ꝓncipale ꝺicendũ ꝙ B nõ ẽ
ꝛa sine oi ꝺistinctõe.ꝑ̃ est ꝓncipiũ filij. q̃uis
sine ꝺistinctõe freq̃nt ꝛcedaꝁ a scis. Tñ sicut
multe ꝓpones de ⁊rute ꝟmois false ꝛcedunt
ab auctoꝛib⁹. q̃ tm̃ ꝑz intellectũ quẽ ipi habue
rũt sũt ⁊e. ita mlte ꝓpones q̃ de⁹ture ꝟmonis
sũt distignẽde ꝛcedunt ab eis sine ꝺistinctõe
Et tm̃ sciẽdũ ẽ ꝙ aliq̃n dictio aliꝺ⁊ aliꝺ signi
ficat.sine B ꝙ aliq̃ ꝓꝑ sit ꝺistinguẽda.sicut i
alio loco ꝺeclarani. Ad scꝺz ꝺicẽdũ ꝙ aliq̃ꝺ
põt eq̃uoce ꝺici de illꝰ q̃ sũt vna res q̃n sik cũ B
ꝙ sũt vna res sũt plures res.sic est de ꝓsonis ꝺi
uinis vel q̃n nõ sũt idẽ formaliꝛ.sic ẽ ꝺ essentia
et ꝓsona. Argumẽtũ in oppositũ nõ ꝛcludit
q̃uis ꝛclusio sit vera et quare nõ cõcludit ta
etum est ꝓius. Distin.xxx. Questio ꝑma.

Istinctõe tri:

gesima tractat magister ꝺ
b noibus relatiuis creature
et deo ꝛueniẽtibus. Circa
quã essz q̃rendũ. Vtrũ de⁹
realr vel ſm rõem referaꝁ
ad creaturã. Sz ꝙ B q̃ ꝓsupponit de relatõe
ꝙ sit. Ideo q̃ro ꝓmo de relatione⁊ ꝑmo quero

A
Questio I

Vtrũ omni aũcte fidei⁊ quoꝛũcũq; ꝓboꝝ
exclusa facili⁹ possz negari ois relatõ eẽ aliq̃d
a ꝓre rei quocũq; mõ distinctũ ab oi absoluto
et absolutis ꝙ̃ teneri.Et ꝓmo oñdã ꝙ facili⁹⁊
ꝓbabilius ꝺebeat teneri,ꝓter solã rõez.rela
tionẽ esse aliq̃d distinctũ a ꝓre rei ab oi abso
luto⁊ absolutẽ. Primo sic.ipossibile ẽ trãsire
a ꝺictorio in ꝺictoriũ sine oi mutatiõe q̃ sit
corꝛuptio vel ꝓductio alicuiꝰ.ꝧ mobile qñ mu
taꝁ localiꝛ trãsiꝛ de ꝺictorio in ꝺictoriũ. ḡ ẽ
aliq̃d nouũ ꝓductũ vl aliq̃d corꝛuptũ.ꝧ certũ
est ꝙ nullũ absolutũ corꝛupiꝁ vel ꝓducit ꝺ no
uo.ḡ aliq̃d aliꝺ.⁊ illꝺ vocaꝁ respectꝰ⁊ bꝫ ꝓpo
sitũ. Scꝺo sic.illud qꝺ bz opatõem realem est
aliq̃d reale.ꝧ oibus absolutis manẽtibus ꝓꝑ
ꝺiuersaz situatõem ꝑñt aliq̃ in aliquẽ effectuz
in quẽ non ꝑñt sine tali situatione.ḡ ibi est ali
quid reale ꝓrer absolutũ. ⁊ ꝑ oñs respectus ẽ
aliq̃d reale aliud ab absolutẽ. Ad oppositũ ꝑ
ꝓducẽtem alicui⁹ rei in istis inferioꝛib⁹ nulla
fit noua res in angelo vel celo. ꝧ ꝓducta aliq̃
re de nouo angelus vel corpus celeste vere re.
aliter ꝺistinguiꝁ ab illa re de nouo ꝓducta. ḡ
ista ꝺistinctio nõ importat aliquã rẽ ab abso
luta.⁊ ꝑ oñs eaꝺẽ rõne nulla relatio importat
talẽ rẽ ꝺistinctã.q: nõ est maioꝛ rõ de vna ꝙ ꝺ
alia. Circa istã q̃nẽ ꝓmo sciendũ ꝑ intelle
ctu ꝙ nõ est q̃stio de veritate q̃d ſm veritatez
sit tenendũ.ꝧ ẽ q̃d teneret volẽs ꝑcise initi rõ
ni possibili,ꝑ statu isto⁊ nolẽs aliquã fectam
vel auctoꝛitatẽ recipere.sicut qui veller ꝑcise
inniti rõni sibi possibili.et qui nolleꝭ accipere
quãcunq; auctoꝛitatẽ ꝺiceret ꝙ impossibile ẽ
tres ꝓsonas realiter ꝺistinctas esse vnaz rem
simplicissimã. Similiter talis ꝺiceret ꝙ ꝺeus
non est homo.⁊ multa alia. que tamen ſm rei
veritatẽ falsa sunt. Sic intellecta q̃stiõe sũt
diuerse opiniones. Vna est que nõ tm̃ ꝓpter
auctoꝛitates.sed etiam ꝓpter rationes ponit
ꝙ relatio est alia res ab omni re absoluta⁊ ab
omnibus absolutis.ita ꝙ sicut ꝺ substãtia⁊ qua
litas sunt res ꝺistincte.quarum neutra est de
essentia alterius. ita⁊ ꝺ substãtia et relatio sũt
ꝺistincte res realiter. et neutra de essentia al
terius. Pro ista opinione arguitur multi
pliciter. Primo sic. nihil est idem realiter a.si
ne quo a põt eẽ realiter sine cõtraꝺictiõe.sed
multe relationes sunt sine quibus fundamen
ta possunt esse sine cõtraꝺicrõe.ergo ⁊c. Ma
ioꝛ ꝓbatur mltipliciter.quas ꝓbationes di
mitto. quia reputo eas concludere. Minoꝛ
apparet in omnibus relatõibus quarũ funda
menta possũt esse sine termis.sicut est i oibus
relatõibus equiparãtie.sicut sunt simile equa
le⁊ hmõi.si enim hoc album sit.et hoc album

B
Circa q.scicdũ ꝑ.

C
Opinio ꝓma

Probat ꝓmo

Universidad de Deusto
Biblioteca

Primū incōueniens ꝛ ē ꝑma ꝓbatio.

nō sit. boc albū est sine sikitudine. ꝛ si aliud albuz fiat in albo est sikitudo. pōr g̃ esse sine isto ꝛ cū isto. Sik in relationib⁹ multis disquipātie. sicut dns pōt esse sine dnatione ꝛ pōt esse dns seruoꝝ accessione. Preꝛea nisi predicta opinio ponat. sequūtur multa incōuenientia Primū est q negabit ois compositio in entibus. q si a ꝛ b componūt ab. ꝛ vnio istarū partium nihil aliud est nisi illa absolutura a. b separatis. g̃ realr a ꝛ b manet tota realitas que est ipor a ꝛ b vnitoꝝ. ꝛ tūc a ꝛ b separata manēt realr vnita. ꝛ ita manet compositū separatis partibus componētibus. ꝛ ita compositū nō ē ꝓpositū. q. qn̄ māet ꝓpositū separatis ptib⁹ componētibus nō est compositus ex eis. nihil cm̄ cēt tūc nisi vnū aggregatōe. Scōm incōueniēs sequerr. q negabit ois causalitas causaruz. q. quod causat a diuersis causis secūdis ꝑrigit in eis debitā ꝓportionē ꝛ approximationē ad hoc q causet ab eis. sed si ista approximatio ꝛ ꝓportio nihil sit nisi ista absoluta. g̃ ista sunt ita realr causatiua buiꝰ effectus quādo nō sūt approximata. ꝛ ita approximata nihil possunt causare realit quod nō possūt causare etiā non approximata. nulla cm̄ realitate alia posita nō pōt aliqua res causare que ꝑus non potuit causare. Ex istis potest argui sic. Quia si a ꝛ b separata nō componūt ab. ergo nec ipa vnita. q. sicut eadē res absq; omni realitate alia nō pōt aliq̄d causare modo q̄ ꝑus nō potuit. ita nec cedē res absq; omni realitate alia ꝑit aliq̄d modo ꝓponere quod ꝑus nō potuerūt ꝓponere. Scōo ꝓncipaliꝛ arguitur sic. nihil infinitū cōtinet fm pfectā cōtinētiā opposita formalr. q. q̄ trūcunq; in deo ꝓcedat pfectissima oim̄ ꝛtinētia pfectionū fm idēritatem que sunt in eo nō potest ꝛtinere opposita absoluta formalr in se. lz in se posset habere talia ꝑ oppositā ꝛtualr ꝛ relative formalr. sed ex hoc cōcludit infinitas fundamēti. sed equalitas ꝛ ineq̃litas sunt opposita formalr. ꝛ sikitudo ꝛ dissikitudo sikr saltē ad idē correlatiuū. ista aūt pōt pfecte fundari in eodē fundamēto successiue. sed illud fundamētū neutrū illorum cōtinet formalr ꝛ fm pfectā identitatem quis qua rone nō ambo. cadē rone nec alterū.

Scōs incōueniēs ē est scōa ꝓbatio.

Argumētū

Scōo ponūt alie rones

D

Dictū ex quo q̃t truor sequunt

Et si dicat q relatio nō est res alia. q. nō est res sed tm̄ in intellectu. Contra ß arguit ꝑmo. q. hoc destruit vnitatē vniuersi. scōo q. destruit oēm ꝓpositionē in vniuerso substātialē ꝛ accidentalē. tertio q. destruit oēm causalitatem secundarū causarū. quarto q. destruit realitatem sciarū mathematicarū. Primū ꝓbat. q. vnitas vniuersi est in ordine partiū ad se inuicem ꝛ in ordine ad ꝑmū. sicut vnitas exercit⁹ est in ordine ptiū exercit⁹ inter se ꝛ ad ducem. et iō ex hoc ꝙ negātes relatōem esse rē ex actū intellect⁹ pōt dici ꝙbuz phi. xij. metha. q. tales qui sic dicūt. incōueniaz faciūt vniuersi sbam.

Scōm ꝓbat

Scōm ꝓbat. q. nihil est ꝓpositū sine vnione partiū ꝓpombiliū. ita q partib⁹ sepat nō manet ꝓpositū. nihil aūt reale depēdet ab eo qđ est tm̄ rōr ꝑcipue rō causata p actū intellect⁹ nostri. ꝛ saltē tale reale quod nō est tm̄ artificiale. g̃ nullū totum erit reale naturale. postq̄ neccrio reqrit ad suū ee relatōem. q. relatio nihil est nisi ens rōnis.

Tertiū ꝓbat

Tertiū ꝓbat. q. causatō effectus realis nō reqrit ens rōnis in cā. ß nō pōt cause scōe cāre nisi ꝓportionater approximate. g̃ si ista approximatio est tm̄ ens rōnis. nō poterunt cause sub ista approximatōe cāre aliq̄d reale. q. sine ista approximatōne nō pōt cāre. ꝛ ista approximatio que ē relatio. nulla res est p istā opinionē. g̃ cā scōa nihil ꝓfert ad possibile cāri.

Quartū ꝓbat

Quartū ꝓbat. q. oēs ꝓclones mathematice demōstrant relatiōes de subiecē. ꝑz inductiue incipiēdo a ꝑma ꝓclione geometrica. q̃ endit eq̃litas laterū de trīgulo vl de linea recta. ꝛ sic de alijs. Quis iste rōnes videūt difficiles ꝛ apparētes ad ꝓbandū relationē esse aliā rez ab absolut. tm̄ videt mihi q ad prē oppositā sūt rōnes difficiliores ꝛ euidētiores. ꝛ iō ꝙ istā opinionē arguā in gñali. imo magis in spēali de diuersis relatōibus q̃ ponūtur.

Argui⁹ ꝙ opi.

Primo g̃ arguo sic. ois res realr dicta ab alia re pōt intelligi illa alia nō intellecta. et maxime si neutra illarū rerū sit ꝑs alterius ß impossibile est aliquā rē q̃ sit relatio intelligi sine oi alia re. g̃ ꝛc. Maior videt māifesta. q. a nō pl⁹ depēdet itellectio vni⁹ rei totalr dispārate ab alia re dispata. q. intellectio effect⁹ ab intellectōe cāe sue ēntialr. ß nō est mcōuciēs nec includit ꝯdictōez illud qđ ē effect⁹ intelligi sine sua cā intellecta. g̃ eodē mō si sikitudo vel alia talis relatio sit alia res ab absolut ꝛ a relatōne cōmidēre nō repugnat sibi intelligi nlō itellecto absoluto. ꝛ et nlla relatōe alia intellecta. Minor ꝑbo. q. si aliqs itelligat sikitudinē sort ꝛ forte sine sikitudie cōmidēre. poterit scire sorte ee sikez. ꝛ tm̄ dubitare an sit alicui alteri sikis. ꝛ eod mō poterit aliqs scire aliquē ee ꝑez ꝛ tm̄ nescire an bēat filiū. imo ēt poterit ignorare an possit bre filiū. Si dicat q tal apꝑbēdēs sikitudinē sor. poterit nescire an sor res sit sikis. Cōt p istū ñ repugt relatōi itelligi ituitiue. pōat g̃ q aliqs ituitiue apꝑbēdat vl q̃ talr vtiq; sciet sorte ee sikez. sic aliqs videś ituitiue albedinē i sorte scit sorte esse album. Si dicat aliter q talis si videat intuitiue tā sorte q̃ similitudinē in sorte. lz nō videat intuitiue

Obijcitur

Rādet

alia similitudinē. poterit tm̄ scire sorte ee sikez alteri. lz nesciat cui sit sikis. Contra. ponat q talis intellectio ituitiua sikitudinis sit simplr ꝑma in illo intellectu. ita q nunq̄ ꝑus nec intuitiue nec abstractiue intellexerit q̃cūq; sikitudinem. talis nō plus sciet q ille est similis alicui alteri. q̃ q ista est causa alteri⁹ nisi ꝑ deductionē rōnis. ꝛ per consequēs anteq̄ incipiat deducere poterit ignorare. ꝛ ß est ꝓpositū.

Si dicat aliter ad maiorē q vna relatio non potest intelligi sine alia. Contra. fm istos eēntia diuina pōt intelligi sine relatōe. que tamē est eadez realr sibi. g̃ multo fortius vna res poterit intelligi sine alia realr distincta ꝛ dispārata. Si dicat q nō sequit. q. nec idēritas realis nec distinctō formalis est causa q̃re potest eēntia intelligi nō intellecta pmitate. ß quia est talis natura. Sed hoc nō valet. q. eadem facilitate dicā q eēntia diuina est talis natura q nō potest itelligi sine pmitate. ꝛ ita nulla videt rō posse assignari quare vnuz indiuiduum nō possit intelligi alio indiuiduo totaliter dispārato nō intellecto. q. nō potest dari aliqua rō quare vnū nō possit intelligi alio nō intellecto. nisi vel q. sunt idez realr. quod nō datur in ꝓposito. vel q. vnum depēdet ab alio essentialr. ꝛ hoc nō potest dari in ꝓposito q. essentialius depēdet quodlibet absolutum creatū a deo q̃ quecūq; relatio ab alia. ꝛ tamē potest creatura intelligi nō intellecto deo. sic potest videri corpalr nō viso deo corporaliter. Vel q. vnū necessario coexigit aliud. ꝛ hoc nō potest dari in ꝓposito. q. magis necessario vl eque coexigit quelibet creatura deū q̃ relatō vna alia. z relatōnē. ꝛ tm̄ hoc nō obstāre potest creatura intelligi nō intellecto deo. g̃ similr i ꝓposito. Si dicat q nulla istarū est rō. sed rō est. q. res est talis nature. et ideo nulla alia cā est querēda. nisi q. relatio est relatio. Sed hꝰ nō sufficit. q. nihil debz poni sine rone assignata nisi sit p se notū. vel p expientiā scitū. vel per auctem scripture sacre ꝓbatū. sed illud nō est p se notū. q. multi subtiles ꝛ exercitati hoc negant. Nec etiā per expientiā est scitū. q. nullꝰ de hoc potuit experiri. sicut ꝑz manifeste. nec potest dici tertiū. q. ista questio excludit oēm auctem. Sikr tūc nō esset relatio ponēda ꝓpter rōez. sed ꝑcise ꝓpter auctē scripture sacre. qđ tm̄ negāt. g̃ qua rone relatio vna si sit alia res nō pōt intelligi alia re disparata. nō itellecta debet rō assignari. vel nō est ꝓpter rōez ponēdum. Sikr tūc eadē facilitate dicā q substantia nō pōt intelligi sine q̃litate vel ecōuerso. ꝛ nō est alia rō querēda nisi q substātia est substantia. ꝛ qualitas est qualitas que nō conue-

niēter dicunt. Confirmat. q. nō maioz est inseparabilitas aliquoꝝ realiū in intellectu q̃ i subiecto. sed iste res sunt separabiles quātum ad subiectū. q. vna illarū potest esse in aliquo subiecto in quo nō est alia. g̃ eade rōe poterūt sic separari in intellectu q vna intelligat alia nō intellecta. Scōo arguo sic. in omi modo relatiuoꝝ ꝛ in omni pdicamēto relatiuo oportet aliqua extrema summe distare. g̃ pōt aliq̄ res fieri in vno extremo. nulla re pōtiua facta in alia. g̃ si relatio sit alia res pōt vni extremo aduenire aliq̄ relatio nulla facta in alio extremo. Confirmat. q. ois creatura agit in determinata distātia. fiant g̃ talia duo extrema ex illā determinatā distantiā. ß posito poterit aliquod agens creatū fm ꝙuenientē distantiam approximari vni extremo ꝛ improportionate distare ab altero extrēo. g̃ poterit brē effectus suū in illo extremo nihil cāndo in alio. Verbi gra. sint duo corꝑa vnū albū aliud nigrū. ꝛ tm̄ distēt p potētiā diuinā q quodcūq; agēs creatū est ꝑns vni. est inmūicieter approximatū ad cāndū quēcūq; effectū siue relatiuum siue absolutū in alio extremo. ß posito poterit per diuinā potētiā aliq̄ actuū respectu albedis debite applicari corꝑi nigro. ꝛ p ꝑns cause bit albedinē in illo corꝑe nigro. nihil cāndo i alio corꝑe albo respectu cui⁹ improportionabiliter distat. ꝛ tūc erunt duo corꝑa alba. et p ꝑns similia. et tm̄ nihil reale causat de nouo in alio g̃ illa sikitudo nō est alia res sicut sikt ponunt. et eodez modo arguo de quibuscūq; relatiuis alijs. Tertio sic. fm istos deus potest facere oīm̄ absolutū sine omni posteriori. ergo eadez rone poterit deus facere duo alba absoluta sine oi posteriori. g̃ sine oi tali relatōne. ꝛ tm̄ illa erūt sikia. g̃ sikitudo nō est talis alia res. Si dicat q erūt sikia. non tm̄ p sikitudinē. Contra. si sikitudo sit alia res. tūc sikitudo ꝛ sikē bēbūt se sic albū ꝛ albedo. g̃ sic ipossibile ē aliq̄d ee albū sine albedie q̃ sit alia res. ita ipossibile ē aliq̄d esse sikē sine sikitudie q̃ sit alia res. Sikr frustra pōeret tūc sikitudo ee alia res si sine tali re alia aliq̄ pōt ee sikia. sic frustra pōeret albedo ee alia res a ꝙiecto si ꝙiectū pōt sine tali re ee albū. Quarto arguo sic. q̃ rōe vna relatō eet alia res ab absolut. ꝛ alia. ꝛ p ꝑns q̃ rōe sikitudo eq̃litas. pmitas. filiatio. ꝛ sic ō aliꝰ eēnt talesres alie. eadē rōe diuersitas distictō ꝛ bmōi essent res alie. ß talia ñ sūt res alie. g̃ ꝛc. Minorē ꝑbo. q. si distinctio vl diuersitas sit res alia ab absolut. g̃ illa diuersitas distinguit ab illo absoluto. ꝛ p ꝑns realr refert ad illā rem absolutam. ergo alia relatōe. ꝛ per consequēs illa relatio secūda est realiter diuersa a ꝑima. ergo

Universidad de Deusto
Biblioteca

J Rñsio opinatis

per aliã relationẽ est diuersa. ⁊ de illa arguo ꝙ illa erit diuersa p aliã relationẽ. ⁊ erit ꝓcessus in infinitũ. ita ꝙ in qualibet re erũt res realit distincte infinite. qđ est absurdum. Ad istud dicit ꝓdicrus opinãs. ꝙ relatio seipa refertur ad fundamẽtũ. nõ em̃ pot fieri absq; fundamẽto vel absq; se sine cõtradictiõe. ipa em̃ existẽte ⁊ fundamento simul ãbo sunt extrema buj⁹ relatiõis. scz alietatis q̃ est ad fundamentũ. g̃ ipa nõ pot esse absq; cõtradictiõe sine relatõe eius ad fundamẽtũ. ⁊ ita sine cõtradictiõe nõ pot esse sine suo fundamento. ⁊ ita relatio ista qua refert ad fundamentũ erit eadẽ sibi. Lõ tra istã respõsionẽ arguo ꝓio sic. Vbicũq; sũt distincti termini aliquarũ relationũ: ibi sunt distincte relationes. qz relatio ꝼm istos est ad aliq̃d. g̃ ad distinctũ est distincta. qz vn⁹ relatiõis est ꝑmo vn⁹ termin⁹ tm̃. sicut istius sikitudinis in sorte vel illi⁹ p̃initatis i sorte ꝼmin⁹ est fili⁹ vel aliud albũ. termin⁹ aũt istius alietatis q̃ ista relatõ ẽ alia a suo fundamẽto est ipm̃ fũdamentũ. g̃ ista relatio ⁊ ista alietas realit distinguũt. Prẽtea. si sortes est similis platoni ergo illa sikitudo est similis isti sikitudini. ⁊ eadez rõe illa secũda sikitudo est similis alteri sikitudini. ⁊ sic est ꝓcessus in infinitũ. Ad istud respõderur vbi ꝑus. ꝙ status est in secũdo. qđ declaratur in simili de idẽtitate. qz accipiatur ꝑma fundamẽta. sortes scz et plato int que est idẽtitas mutua. ⁊ dicat illa in sorte a. ⁊ illa in platone b. idẽtitas a ad b dicat c. ⁊ illa idẽtitas ecõuerso dicatur d. tũc dicit qđ a dr̃ a sorte. qz sortes pot esse sine a. q̃a pot esse sine termino eius. ⁊ ipa nõ pot esse sine termino a. tamẽ nõ differt a c. ꝗ c est idẽ sibi. qz a non pot esse absq; b. cũ sint simul natura. ⁊ p ons ꝓtra dictio est a esse nisi tã fundamẽtuz ei⁹ qđ est c. q̃ etiã termin⁹ eius sit. ꝗ fundamẽto eius ⁊ termino ipius c exñtibus. nccrio erit c. g̃ ꝺdictio est a esse sine c. ⁊ c formalit ineſt a. qz a ꝺr̃ idem ista idẽtitate q̃ est c. g̃ c est idẽ ipi a. et per ons ibi erit status. Lõtra istud ꝑmo sic. Quãuis idẽtitas sortis ad platonẽ nõ pot esse sine idẽtitate correspõdẽte platonis ad sortẽ. tm̃ idẽtitas sortis ad platonẽ pot esse sine idẽtitate iobãnis ad pauluz. g̃ idẽtitas sortis ad platonẽ differt realit ab illa idẽtitate q̃ est eadẽ cũ idẽtitate iobãnis ad paulũ. Et vltra arguo. quãdo aliq̃ sunt eiusdẽ rõnis. si aliq̃ illoꝝ refert ad aliud alia relatiõe realr distincta. illud idez refert ad aliud toralit eiusdẽ rõis relatiõe distincta. ꝗ oẽs iste idẽtitates sunt eiusdẽ rõnis g̃ si idẽtitas sortis ad platonẽ refert ad idẽtitatẽ iobãnis ad paulũ distincta relatiõe. eodẽ mõ alia relatiõe refert ad idẽtitatez platonis

R Rñsio eiusdẽ.

Improbatur.

ad sortẽ. ⁊ p ons nõ erit status in scõo. et eodẽ modo potest ꝓbari ꝙ nõ erit status in tertio. nec in quarto. ⁊ sic in infinituz. qz semp potest accipi aliqua relatio toralit disparata. sine q̃ poterit eẽ illa accepta. et hoc euidẽter posset oñdi in cõtinuis vbi sũt ptes acceptibiles in infinitũ etiã disparate. Prẽtea si a nõ distinguit realr a c. qz a nõ pot esse sine c. ⁊ sortes distinguit realr a. qz pt eẽ sine a. et sine termio ipius a. Tũc arguo sic. volo ꝙ alietas qua a distinguit realr a sorte sit e. ⁊ alietas qua sortes distinguit realr ab a sit f. tũc arguo sic. sortes pot esse sine f. ⁊ sine termio ipius f. g̃ sortes distinguit realr ab f. g̃ est relatio vna media int sortẽ ⁊ a. qua sortes distinguit realr ab a. ⁊ eodem modo pot argui in infinitũ. Si dicatur q̃us f distinguat realr a sorte. nõ tn̄ distinguit realr ab a. qz a nõ pot esse sine f. ⁊ ita est status in scõo. Contra. q̃us ꝼm istũ relatio possit eẽ idem cũ fundamento. nõ pot tn̄ relatio realis idem realr esse cũ termino. sed termin⁹ ipius f est a. g̃ nõ pot eẽ idem realr cũ a. Prẽtea vbi ꝑus ipe ondit ꝙ relatio creature ad deum nõ differt realr a creatura. ⁊ arguit sic. quod vniformiter ꝺr̃ de omni alio a termino nulli dctõ ad terminũ accidit. sed talis relatio cõmunis omni creature vniformiter ꝺr̃ de oi alio a deo. ad ipm̃ deũ. g̃ nulli accidit. ⁊ ita est idẽ fundamento. Maiorez ꝓbat. qz si alicui accideret. pari rõne et alteri. vtpura si relatio effect⁹ ad cãm accideret lapidi. ⁊ p ons eẽt res alia a lapide. pari rõne bret ipa relatiõem effectus ad deum. ⁊ tũc accideret sibi alia relatio effect⁹ ⁊ illa esset relatio. ⁊ sic in infinitũ. Eodẽ modo arguo in ꝓposito. quod vniformit ꝺr̃ de oi alio a termino nulli dicto ad terminũ accidit. ꝗ talis relatio cõmunis oibus idẽtitatibus talis rõnis ad istam identitatẽ que dicat a. vniformiter ꝺr̃ de omni alia identitate ad istã identitatem que est a. ergo omni vel nulli accidit. sed nõ accidit nulli. quia alicui accidit scilicet idẽtitati disparate. sicut ꝑus argutũ est. ergo omnis idẽtitas est eadez illi idẽtitati que ẽ a. p aliam identitatẽ sibi additã. ⁊ ita stat ꝑmũ argumentũ. Si dicat ꝙ idẽtitas nõ vniformiter cõuenit talibus idẽtitatibus ad ipm̃. qz vna illarũ. scz disparata est eadẽ p aliã identitatem. qz pot esse sine illa. ⁊ ecõuerso. et alia ẽ eadẽ seipsa. quia nõ pot esse sine ea. Hoc non sufficit. dicerẽt em̃ ita faciliter ꝙ relatio effectus ad ꝑmam causam nõ vniformiter conuenit omni creature. qz cõuenit creature absolute mediãte relatõne que sit alia res. ꝗ creature que est relatio cõuenit sine tali relatõe media eque enꝫ facilr dicitur vnum sicut reliquum.

Z

Prẽterea ꝼm istũ vbi ꝑus. sicut cõtradictio dicta de aliquib⁹ ẽ via cõcludendi distinctionẽ. ita ipossibilitas recipiẽdi ꝓdicationẽ ꝓtra dicrionũ ⁊ ꝓpinentiũ ad eẽ ẽ via cõcludendi idẽtitatẽ in eẽ. Ex hoc arguo sic. Similitudo sortis ad platonez nõ pot eẽ sine similitudine platonis ad sortẽ. nec ecõuerso absq; cõtradictione ꝼz istos. g̃ ista similitudo ẽ realiter illa ꝗ similitudo sortis ad platonẽ nõ ẽ subiective in platone. nec ẽ in sorte. quare manifestũ ẽ ꝙ nullibi est subiective. et nõ ẽ substãtia ꝼm istos g̃ nec ẽ substãtia nec ẽ accidẽs. ⁊ ita nõ erit talis res sicut isti ymaginãtur. Si dicatur ꝙ ꝓpositio accepta ẽ vera. vbi vnũ ꝓpe ineſt alteri. sicut accipit in ꝓpõe sua. Lõtra vbi vnũ ꝓprie ineſt alteri. vnũ realiter distinguit ab alio. qz nihil ꝓpe ineſt sibi ipi. g̃ ꝓpõ sic accepta cũ ꝓpe ineſt alteri includit cõtradictionẽ. ⁊ per ons nihil valet ad ꝓpositus. Si dicat ꝙ q̃n vnũ nõ pot eẽ sine alio ⁊ tũ distinguit realit. hoc ẽ qz sũt simul natura. ⁊ ita ẽ m ꝓposito ꝙ iste due relatiões sunt sil⁹ natura. Hoc nõ sufficit. qz quero q̃d intelligas p eẽ sil⁹ natura. aut ꝙ includat cõtradictionẽ vnuz eẽ sine altero. aut ꝙ neutrũ depẽdet ab alio. aut qz sũt eq̃ perfecte. Si ꝑmo mõ. sic accipe ꝙ creatura ẽ ꝑor natura relatiõe ẽ petere qõ deberet ꝓbari. qz de hoc ẽ. q. an scz isto mõ creatura sit ꝑor relatione. Si scõo mõ. igit i ꝓposito ille due similitudines nõ sunt simul natura. Si tertio mõ g̃ paternitas ⁊ filiatio nõ essent simul natura qz cũ sint alteri⁹ rõnis ꝼm istos vna ẽ pfectior alia. g̃ si rõ sua sit bona eq̃ ꝓbat ꝙ vna similitudo nõ distinguit realr ab alia. sicut ꝓbat ꝙ vna creatura nõ distinguit realit a relatiõe dei ad creaturã. Scõo arguo in spali ꝺ diuersos modos relativoꝝ. Primo aũt ꝺ eũ q̃ ponitur ab eis ꝑmus mod⁹ mõ nũeri vl vni⁹ cuius modi sũt duplũ. dimidiũ. sile. equale ⁊ idẽ. ⁊ ꝙ ista nõ sũt alie res ꝓbo p rõnẽ isti⁹ per quã ꝓbat ꝙ relatio creature ad deũ nõ sit alia res. ⁊ arguo sic. Illa q̃ ꝓpe insũt aliq̃b⁹ sine quibus illa nõ pnt eẽ sine ꝺdictiõe sũt eadẽ realit cuz illis. ꝗ iste similitudines ꝓpe insũt istis albis ⁊ iste equalitates istis eisdẽ. ⁊ ista dupleitas ⁊ ista dimidietas isti duplo⁊ isti dimidio. ⁊ ipossibile est sine ꝺdictiõe ista alba eẽ sine istis similitudinib⁹. ⁊ ista equalia sine istis equalib⁹. ⁊ sic de aliis. g̃ iste relationes sũt idẽ realit cũ istis absolutis. Maiorẽ ꝓbo. qz qua rõe idẽ qđ ꝓpe ꝺr̃ ineẽ alicui sine quo illud nõ pot eẽ sine ꝺdictiõe ẽ idẽ sibi realiter. eadẽ rõe illa q̃ ꝓpe insũt aliq̃b⁹ sine quib⁹ nõ pnt eẽ sine ꝺdictione sũt eadẽ realr illis. q̃a nõ ẽ maior rõ q̃re aliqđ distinctus realit ab aliquo possit esse sine illo. q̃ qz alia distincta realit ab aliquib⁹ pnt esse sine illis. Eandẽ etiã maiorẽ ꝓbo sicut ipe suaz qz dicit ipe ꝙ si a nõ pot esse sine b. aut hoc est ꝓpter idẽtitatẽ b ad a. aut ꝓpter ꝓximitatẽ b ad a. aut ꝓpter ꝓximitatẽ ꝓprie naturalẽ a. nec necessario simul natura ⁊ a nõ pot esse absq; b. sequit ꝙ a sit idẽ realit cũ b. eodẽ mõ arguo ego. si a ⁊ b nõ pnt eẽ sine c ⁊ d. aut hoc est ꝓpter ꝓximitatẽ c ⁊ d ad a et b. aut ꝓpter simultatẽ in natura. aut ꝓpter idẽtitatẽ. Ꝼ in ꝓposito iste due similitudines nec sunt ꝓiores natura istis. nec simul natura. sic isti cõcedunt. et sine istis nõ pnt esse ista alba. ergo hoc est ꝓpter idẽtitatẽ secundarũ sikitudinũ cũ istis. ⁊ ita illa ꝓpositio generalit accepta est vera. si ꝓpositio sua sit vera. qz non est maior rõ ꝙ deus possit facere ꝑmus sine posteriori. ꝙ ꝙ possit facere ꝑora. sine posterioribꝰ.

Maiorem

Maior etiã ꝓz ꝑ eos quo ad primã ptẽ. qz sicut similitudo ꝼz eos. ꝓprie ineſt sibi. ita babẽt dicere ꝙ sikitudines ꝓprie insunt sibib⁹ vel alteris. ⁊ eodẽ modo de aliꝭ. Alia etiã ps est manifesta. qz ꝙ aliqua nõ trãsmutata nec ꝼm ꝙtitatẽ nec ꝼm locũ sint ꝑmo eq̃lia: ⁊ postea non sint equalia est manifesta ꝺdictio. Secundo

Idez argumentũ posset fieri cõtra secundũ modũ relativoꝝ qui ponit modo potẽtie. Sed ꝓtra illũ arguo magis in spali. ⁊ ꝓbo ꝙ causalitas qua aliq̃d dicit causa alterius nõ dicit res alias sicut isti imaginãtur. Et eodẽ modo paternitas qua aliq̃s dicit pat filij nõ sit alia res. qz si ista causalitas vel ꝓductio sit alia res. aut g̃ est ꝓior natura effectu ꝓducto. aut simul natura. vel posterior natura. Nõ ꝑ natura. qz ꝼm istos relatiõ essentialit depẽdet tã a fundamento q̃ a termino. ⁊ p ons neutro est ꝑor natura. ꝗ effect⁹ ꝓduct⁹ est termin⁹ istius respect⁹ ꝼm istos. g̃ nõ est ꝑor natura termio. sic ꝼm eos correlatiões sunt simul natura. ꝗ respect⁹ effect⁹ nõ est ꝑor natura ipo effectu. g̃ nec respect⁹ cause est ꝓior natura. ⁊ eodẽ mõ ꝓz. ꝙ nõ est sil⁹ natura cũ illo effectu. Nec ꝑt poni ꝙ posteri⁹ natura. qz tũc ꝑs⁹ esſz effect⁹ in rerũ natura q̃. ꝓducerẽt. ⁊ p ons ꝼm modũ eoꝝ loquẽdi effect⁹ in ꝓio instãti nature in quo esset nõ esset. ꝓduct⁹. ⁊ certũ est ꝙ nihil ꝓducit de nouo post q̃ est. g̃ nũq̃ effectus ꝓducerẽt de nouo a quacũq; cã creata. qđ est

Maior

Sco principaliter arguit. primo

Universidad de Deusto
Biblioteca

absurdū. Preĉea sequerē istud absurdū q̄ q̄libet agēs creatū q̄ncūq; aliq̄d causaret q̄ necessario ꝓmo mutaret ⁊ moueret ad aliquā verā rē politiuā. ⁊ ita q̄ncunq; sol calefaceret ista iferiora oporteret q̄ reciperet ō nouo tot res nouas quot res calefacit. Et hoc arguo vl tra. si q̄n sol calefacit hoc lignū sol recipit vnā nouā rē in seipo. ⁊ in isto ligno sunt ꝓtes ifinite. g̃ ifinite tales res recipēt i sole. Et si dicat q̄ sicut lignū ē vna res habēs tm̄ ifinitas ꝓtes in potēcia vel eiusdē ꝓportiōis. ita illa res recepta in sole ē vna res extēa in sole habēs ifinitas ꝓtes i potēcia vel eiusdē ꝓportiōis Cōtra. possibile ē solē alicui passo sic approximari q̄ tot sol. siue tot teneat carbegozeumatice poterit agere i illud passum. tūc accipio vnā modicissimā ptē solis q̄ poterit agere in totū illud passuz ꝑz q̄ totū tenet sincarbegozeumatice. in illa ꝓte solis erūt tot noue res quot sūt ꝓtes i illo passo. q̄ q̄libet acceptabilis vere patit ab illa ꝓte. g̃ q̄libet bz respectū correspōdētē i illa ꝓte. ⁊ tales ꝓtes infinite sūt. g̃ tales res infinite correspōdēt i eadē ꝓte solis: q̄ō ē incōueniēs Et si dicat q̄ nulla ps bz respectū ꝑ totū. Cōtra aliqua ps pōt hīe vnā q̄litatē alia ꝓte habēte q̄litatē ꝓriā. g̃ tūc etiā bz talē respectū. g̃ nō repugnat ꝓ hīe talē respectū. Preĉea. aīa intellectiua vel aliq̄s act? existēs in ea pōt immutari cop? quātū. sicut ꝓz ꝑ experiētiā. q̄ ꝑ tristitiā existērē in ꝓte intellectiua imutat cop?. g̃ tūc in aīa intellectiua vel i in aliquo actu ipius aīe q̄ erit diuisibilis sicut ipa ē indiuisibil̄ reciperēt tot respect? quot sūt ꝓtes cop̄is immutari. ⁊ ita cū ille ꝓtes sūt ifinite. correspondebūt in aīa res noue ifinite. Preĉea spāliter tales relatiōes q̄ ponunt. dupleitas. equalitas. dimidietas. ⁊ hmōi arguo sic Accipio dupleitatē respectu alicui? dimidij. ⁊ quero si sit vna res distincta. aut ē diuisibilis. aut ē idiuisibilis. Nō pōt dici idiuisibilis. cū nullū accidēs idiuisibile pōt ee ꝓmo i subiecto diuisibili. tū q̄ si sit idiuisibilis opz q̄ sit tota i toto. ⁊ tota in q̄libet ꝓte. sic em̄ ē de aīa intellectiua q̄ q̄ ē idiuisibilis ⁊ ē in cop̄e. iō ē tota i toto cop̄e ⁊ i q̄libet ꝓte. g̃ sil̄r illa dupleitas indiuisibilis ē tota i toto duplo. ⁊ i q̄libet ei? ꝓte ⁊ similit̄ dimidietas i toto dimidio ⁊ i q̄libet ei? ꝓte ⁊ tūc in quocūq; ē aliq̄ forma illud pōt ꝙ denoiari a tali forma. sic i quocūq; ē albedo ꝓ mo illō ꝙ pōt dici albū. g̃ si ista dupleitas sit in q̄libet ꝓte q̄libet ps erit ꝙ dupla respectu eiusdē. ⁊ ꝑ ꝓns aliqua ps erit minor aliquo et duplū respectu eiusdē. Si aūt ista dupleitas sit accidēs diuisibile, aut g̃ ē diuisibile in ꝓtes eiusdē rōnis. aut alterī? rōnis. si in ꝓtes eiusdē rōis. g̃ eodē modo erit ps dupla sicut totuz est duplū. q̄ō est manifeste falsum. Si sit diuisibile in ꝓtes alterius rōnis. Cōtra. ipi ponūt q̄ accidēs nō cōponit ex ptibus alterius rōnis. Similit̄ q̄ncunq; ꝓtes alterius rōis faciūt aliquid ꝑ se vnuz se habēt sicut materia ⁊ forma. ⁊ nunq̄ distinguūt loco ⁊ subiecto. g̃ in q̄libz ꝓte dupli essent oēs ille ꝓtes. et ꝑ ꝓns oēs ille ꝓtes facerēt dupleitatē. ⁊ ita adhuc q̄libet ps erit dupla. ⁊ eodē modo pōt argui de equalitate ⁊ de multis talib?. Et si dicat q̄ ꝓpositio assumpta nō est vera. sicut ꝓz in anathomia. q̄ nō q̄libet ps bois est homo etiā vbi concurrūt tā materia q̄ forma. Hoc nō sufficit. q̄ q̄ quid sit de talib? que habent diuersas formas sbales. tm̄ vbi est tm̄ vna forma sbalis ⁊ materia ⁊ accidētia sunt cōsimilia in oibus ptibus ibi opz q̄ alique ꝓtes ⁊ totū sint eiusdē rōnis. Sed sic nō pōt poni in ꝓposito. q̄ si in q̄libet ꝓte esset talis forma alterius rōis. sequerē q̄ essent infinite res alterius rōis in eodē quāto Et si dicerē ꝓtcruenicdo q̄ aliq̄d quantū est duplū respectu alterī?. ⁊ q̄ ista dupleitas non est nisi in toto. q̄ includit dimidietatē que est in aliqua ꝓte sui. q̄a q̄ta ps sui est dimidia respectu alicui? respectu cui? ipm̄ totū est duplū ⁊ media ps est eq̄lis sibi. ⁊ sic de aliis. q̄ q̄libz ipius habet aliquē respectū respectu ipius. respectu cui? totū est duplū. sed vna habet respeciuz eq̄litatis alia dimidietatis. ⁊ sic de aliis. Et isto inq̄ sequit q̄ erunt infinite res alteri? rōnis in isto duplo. q̄ nulla ps hē eandē ꝓportionem respectu eiusdē quā bz alia ps. g̃ quot sunt ꝓtes eiusdez ꝓportionis tot erūt infinite ꝓportiones alterius ⁊ alteri? rōnis. Nec suffi cit ꝓterniēdo dicere q̄ iste respectus est in toto ⁊ in nulla ꝓte. nec ꝑm se totū. nec ꝑm talem sui partē. q̄ hoc est imaginabile q̄ aliq̄d verū accidēs informās subiectū sit informatiue in aliquo subiecto. ⁊ tm̄ nō subiectiue. nec aliqua ps in aliqua ꝓte subiecti. Et iterū si ꝓtruitur dicēdo q̄ dupleitas est in toto ⁊ in q̄libet ꝓte. q̄ nō est iuenire aliquā ptē dupli q̄n respectu alicui? ꝓtis illi? dimidij sit dupla. ⁊ ita totta dupleitas est dupleitas. nō quidē respectu dupli: ꝑ respectu alicui? ꝓtis illi? dupli. sic̄ medietas dupli est dupla respectu medietatis dimidij ꝓmi. ⁊ ita erit de eq̄litate ⁊ cōsimilibus Hoc nō valet. q̄ isti ponūt ita dupleitatē i numeris ⁊ dimidietatē sic̄ in ꝓtinuis. ꝑ hoc pōt accipi aliq̄s nūerus dupl? cui? nulla ps est dupla respectu cuiuscūq; ꝓtis in dimidio: vl̄ nō saltē q̄libet sic q̄ternari? ē dupl? respectu binarij. et q̄ ternari? respectu nulli? ꝓtis binarij ē dupl?.

Prĉea ꝓra tertiū modū q̄ in sciētia nō sit talis res alia respectu scibilis. q̄ ꝑz istos si sit relatio realis opz q̄ extrema sint i actu. ꝑ manēte illa q̄litate i aia siue obiectū sit siue non sit. erit equaliter scientia. g̃ ⁊c. Hoc cōfirmat q̄ materia videt talis res ponēda in notitia intuitiua alicui? rei cui? existētiā req̄rit. ꝑ ibi nō est talis res alia q̄ ꝑ potēciā diuinā destructa re ⁊ cōseruata notitia intuitiua. vere dicit intellectus vel potēcia cognoscere rē ꝛuitiue sicut ꝓus. g̃ nullā talez rem oportet ibi ponere.

P Rīdo auctoris

Ideo dico aliter ad q̄stionē q̄ q̄cq̄d sit de ꝓximate. volēs inniti rōi q̄tū possibile ē hōi iudicare ex puris naturalib? ꝑ statu isto facili? teneret negādo oēm talē relationē de genere relatiōis eē aliā rē mō exposito ꝓus q̄ ei? oppositū. q̄ rōnes difficiliores sūt ad istā ptē q̄ ad aliā. imo etiā dico q̄ rōnes q̄ nō innituntr̄ scripture et dictis sanctoꝝ ad ꝓbandū talē rē in nullo penit? sūt efficaces. Et iō dico sic̄ ille q̄ vellet ꝑcise seq̄ rōnē ⁊ nō recipe auc. scripture sacre diceret q̄ in deo nō ꝑnt eē tres ꝑsone cū vnitate nature. ita q̄ vellet ꝑcise inniti rōni possibili nobis ꝑ statu isto: hīt eq̄ bñ tenere q̄ relatio nō eēt aliq̄d tale in re sic̄ multi ymagināntur q̄ ex ꝑncipijs nob̄ ex puris naturalib? ⁊ nō creditis nullū seq̄t̄ icōueniēs ad negatiuā ptē. nec pōt ꝓbē ostendi q̄n ois res realr distincta ab alia ita sit res absoluta sic̄ alia. q̄uis non ois res sit ita ꝑfecta res absoluta sic̄ alia. q̄ si vna res realr ⁊ totalr distincta ab alia nō sit vere res absoluta in se sic̄ albedo ē vna res absoluta i se. Aut hoc ē q̄ hec res essentialiter depēdet ab alia. Aut q̄ necessario coexigit alias ita q̄ non pōt existere sine alia nec econuerso Nō ꝓpt̄ ꝑmū. q̄ effect? essentialiter depēdet a sua cā tm̄ cā ē totalr extrinseca ipi effectui ⁊ econuerso. ⁊ tm̄ ita q̄dā res i se absoluta ē effect? sic̄ cā. Nā ꝓpt̄ sc̄d̄z. q̄ hō necessario coexigit deū ad hoc q̄ sit. imo ꝺdictio ē q̄ hō sit ⁊ nō de?. ⁊ tm̄ hō ē ve res absoluta. Et si dicat: q̄ neutra relationū pōt eē sine alia. ⁊ iō vtraq; ē relatiua. Hoc nō sufficit. q̄ sequendo rōnē naturalē ꝺz dici q̄ accidēs nō pōt eē sine subiecto nec subiectū sine accidēte ⁊ tm̄ vtrūq; ve ē absolutū. ⁊ ita eq̄ facilit̄ dicaz de albedine q̄ ipa ē relatio q̄dā ad aliud sic̄ de q̄cūq; re alia ymaginabili Nec vī posse dici ꝑcise sequēdo rōnē naturalē q̄n q̄ncūq; sūt aliq̄e due res loco et subiecto distincte. ita q̄ vtraq; ē totalr extrinseca alteri ⁊ nō pl? ē vna de essentia alteri? nec econuerso q̄ albedo ē de essentia nigredinis vl̄ accidēs ē de essentia subiecti. tūc opz q̄ vtraq; illarū rerū sit res q̄dā i se ⁊ ad se. ⁊ bēat naturā ꝓpaz i se. sic̄ albedo est q̄dā res ad se q̄uis necessario coexigat aliā rez ad hoc q̄ sit. sicut albedo necessario coexigit subiectū ad hoc q̄ sit. nec pl? repugnat tali rei ꝑ se intelligi abs q̄ re alia totalit̄ extrinseca ⁊ loco ⁊ subiecto distincta C⁊ hoc dico q̄tuz est ex natura sui.) q̄ repugnat albedini intelligi ꝑ se sine subiecto. nec pl? repugnat sibi significari aliquo nomie q̄ō nō significat aliā rē totalit̄ distinctā nec ꝛsignificat. q̄ repugnat albedini. ⁊ ita sic̄ albedo non dicit respectu alteri? ꝑ h̄ nomen albedo. q̄uis necessario sit ipius subiecti ꝑm ponētes accidēs nō posse eē sine subiecto . sicut ponūt ꝓbi sequētes ꝓcise rōem naturalē. ita posset iponi vnū nomē q̄ō ꝓcise significaret illā rem quaz dicūt esse paternitatē. ⁊ q̄ nō consignificaret nec ꝺnotaret aliq̄ō cūq; imaginabile. q̄uis necessario coexigit illud aliud. ⁊ ita ꝑm illud nomē nō plus diceē alterius q̄ albedo. ⁊ ita non videt q̄n ita esset vna res in se ⁊ ad se ofñi alio ꝑ intellectū circūscripto: sicut est albedo. Et si dicas q̄ ex natura sua est res relatiua. h̄ non sufficeret sequēti rōem naturalē. q̄ eadē facilitate diceret q̄ ita albedo non est res absoluta sed tm̄ est relatio quedā ad subiectū. q̄ neccrio coexigit subiectū. ⁊ eadez facilitate diceret q̄ albedo nō pōt itelligi sine subiecto. vel nō nisi in ordine ad subiectū. Eodez mō diceret de scia q̄ nō est aliq̄ō absolutū ꝑ tm̄ relatio q̄daz q̄ est necessario alterius. ⁊ sic de multis aliis. Dicerēt ergo tales volētes initi naturali rōni vel haberēt dicere dicēdo cōsequenē nisi deciperenē ꝑ aliqua sophismata. vel adhererēt aliquib? ꝓpositionib? nō ꝓpt̄ rōem verā ⁊ efficacē ⁊ ꝛcludentē volēti dicere oppositū. q̄ in re nihil est imaginabile nisi absolutū vel absoluta. Relatio tm̄ siue nomē siue vox siue cōcept? vel intētio i aia. q̄ reputo q̄ apud phos illud est intētio q̄ō nos vocam? cōceptū. talr inquā relati ꝛportat duo extrema simul existētia. ⁊ h̄ loquēdo de aliquib? noibus relatiuis. q̄ q̄ sint talia ⁊ q̄ nō. in sequēti q̄stione patebit. Verbi gra. sil̄itudo qua dicit̄ sortes ad platonē nihil ꝛportat nisi q̄ sortes sit alb? ⁊ plato sil̄iter. vel q̄ vteraq; sit niger. vel q̄ ipi habeant q̄litates eiusdē rois. Eodē mō q̄ h̄ sit duplū ⁊ illud dimidiū nō ꝛportat nisi q̄ hoc sit tante q̄titatis ⁊ illud tante. Tūn qui posset intelligere sortē ⁊ platonē ⁊ albedinē cor nihil aliud itelligēdo stati diceret sortē esse simile platoni. Tūn laici etiā exercitati parū vel nihil itelligūt de talib? relatiōib?. ⁊ tm̄ ita p̄opte ⁊ indubitanter dicūt duos albos eē sil̄es sicut dicūt eos esse albos. q̄ō nō essz verū si nō possent esse sil̄es: nisi ꝓpt̄ aliās alias res additas ipis albis ꝓter albedines. Rōes in oppositū reputarent valde

Ad rōnes in oppositum

Universidad de Deusto
Biblioteca

faciles ad soluēdū. Ad ꝓmā dicerēt ꝙ ma
ior ē vera. qz si. a. ē. ꝛ. b. nō ē. sequit ꝙ nō sūt idē
realiter. Ad minorē qñ dī ꝙ multe sūt relatio
nes absq; ꝗb⁹ pñt eē fundamēta. dicerēt ꝙ ꝓ
prie ꝛ de virtute sermonis loquēdo hoc ē verū
qz relatiōes nō sūt nisi itētiōes vel cōcept⁹ in
aia. ꝛ iste certe nō sūt idē cū reb⁹ extra. ꝛ iō nō
cōcludit ꝙ sint extrema realr distincte. Et si
dicaf ꝙ hoc albū pōt eē: ḡuis non sit sike ꝛ tñ
pōt fieri sike. g̃ tūc bz aliq̄d qđ nō habuit qñ n̄
erat sike. Ad illud dicerēt facilr. ꝙ ꝑ albū qđ
mō nō ē sike pōt fieri sike nō ꝓ aduētū alicuius
rei sibi. ꝗ hoc solū ꝙ fit vnū aliud albū. qz ad
hoc ꝙ sit sike ꝛ ꝑus nō fuit sike nō req̄rif pl⁹ ni
si ꝙ aliq̄d mō sit albū qđ ꝑus nō fuit albū. Et
si dicaf ꝙ simílitudo ē i hoc albo. ꝛ illud aliud
albū nō ē i hoc albo g̃ similitudo dicit aliquid
aliud ꝙ hoc albū ꝛ illud albuz. Ad istud dico
ꝙ ꝑpe loquēdo ꝛ de virtute sermonis nō ē cō
cedēdū ꝙ sikitudo ē i hoc albo qz ꝑpe loquēdo
sikitudo nō ē nisi qđā ꝓcept⁹ vl itētio vl nomē
qđ ipoꝛtat plura alba. Ulñ sicut aliꝫ habēt di
cere. ꝙ causalitas nō ē realr i deo q̃uis de⁹ sit
realr causatiu⁹. vel ponaf vnū abstractū cor
respondēs creāti sicut creatiuitas correspon
det creatiuo. ꝛ ponaf ꝙ sit creatio ꝛ tūc nō est
verū dicere ꝙ creatio ē realr i deo. qz tūc deus
aliq̄d realr haberet i se qđ ꝑus nō habuit. nā
añ mūdi creatiōē hec fuit falsa creatio ē de⁹
vel cōuerso. Eodē mō dico ꝙ ꝑpe loquēdo ꝫ
sikitudo nō ē i hoc albo sicut em̄ cōcedit ꝙ de⁹
realr ē creatiu⁹ vel creās: q̃uis creatio nō sit
realr i deo. ita bz cōcedi ꝙ hoc albū ē realr si
mile. q̃uis sikitudo nō sit i hoc albo. Ulñ illud
argumētū ꝓbat equalr ꝙ creatio ē alia res a
deo ꝛ a creatura. qz nō min⁹ pōt eē hoc albū si
mile sine similitudine q̃ pōt de⁹ creās eē sine
creatiōe. ꝛ ita realr ē de⁹ creās ꝛ pōt nō eē cre
ans. sicut ꝫ albū ē realr sike et pōt nō esse sike.
Nec valet dicere ꝙ creatio ē respect⁹ rōis. tū
qz eq̄ faciliꝰ dicerek ꝙ sikitudo ē respect⁹ rōis
ꝛ sikr p̃initas. ꝛ sic de oib⁹ talib⁹. tū qz sic post
ea ostēdek nō pōt eē talr respect⁹ rōnis. sic isti
ymaginā de respectib⁹ Ad ꝓmā cōfirma
tionē de cōpositiōe dicerēt forte. ꝙ cōpositio
nō ꝑcise dic absoluta duo. puta materiā ꝛ for
mā ꝫ dicit ista ꝛ ꝙ nihil corpale sit mediū iter
ista. ꝛ iō forte dicerēt ꝙ nō est possibile formā
eē ꝛ materiā eē. ꝛ ꝙ nihil ē mediū corpale iter
ista. ꝛ tñ ꝙ nō sit cōpositū. Ista tñ respōsio de
clarabīt in sequēti⁹ magis. Per idē dice
rēt ad secūdā ꝙ approximatio nō tñ ipoꝛtat
illa duo absoluta. ꝫ etiā ipoꝛtat ꝙ nihil ipe
diens sit mediū inter illa. ꝛ iō qñ nihil est me
diū inter illa impeditiuū. ꝛ illa sunt. tūc vnuz

Ad ꝓmaz cōfir.

Ad secōam cōfir.

poterit agere in reliquū. qñ aūt est aliq̄d ipe
dimentū mediū. tūc nō opz ꝙ vnū agat in reli
quū. Ulñ ista rō est ꝓta cos. qz accipio lumino
suz ꝛ illumiabile. si aliq̄d corpus opacū inꝛpo
nif. certuz est ꝙ nō agit. amoto aūt illo sine oi
acq̄sito luminoso vel illuminabili poterit illu
minare. g̃ possibile est ꝙ aliq̄ duo sic se habēt
ꝙ vnū aget in reliquū ꝓpter solā mutationez
localē vnⁱ vl alteri⁹: imo ꝓpter solā corruptio
nē alicui⁹ alteri⁹. puta si opacitas i corpe opa
co corrūperef: ꝛ tñ neutri aliq̄d nouuz addak.
Ita dico in ꝓposito ꝙ approximatū alteri ꝑt
agere in ipm. ꝛ nō approximatū nō pōt agere
in ipm. nō est ex hoc ꝙ approximatū habeat ali
quā verā rem in se formalr quā nō habz qñ nō
est approximatū. ꝫ hoc est. q̃a qñ est approxia
tū nihil ipediens inꝛponif. qñ aūt nō ē approꝛ
xiatū aliq̄d ipedimentū inꝛponif. Nā etiā aer
magne q̃ritaf poterit ipedire aliq̄n si sit me
diꝰ. Per hoc argumentū vlteri⁹ dico. ꝙ sic Ad argumentū
cāe pñt causare aliq̄d qđ ꝑus nō poterāt cau
sare sine oi re alia addita formalr cuicūq; illa
rū causarū. ꝫ ꝑpe hoc solū ꝙ nūc nō est mediū inē ma
teriā ꝛ formā. Isti etiā dicerēt ꝙ non est possi
bile tales ꝑtes alteri⁹ rōis aliq̄n ꝓponere ꝓ se
vnū: ꝛ aliq̄n nō ꝓponere. ipis tñ ꝓtrib⁹ oib⁹ ma
nētib⁹ Ad aliud cōcedo maiorē. ꝫ dico ad mi Ad alias rōnes
norē. ꝙ fundamētū nō cōtinet ꝑ idēritatē: nec
sik nec successiue tales relatiōes. qz hec est fal
sa. sortes est realr sikitudo. ꝛ sikr. sortes est reali
ter dissikitudo. ꝛ iō nō pono ꝙ relatio est idez
realr cū fundamēto. ꝫ dico ꝙ relatio nō ē fun
damētū. ꝫ tñ intētio ꝛ cōceptus in aia impoꝛ
tās plura absoluta. Uel est plura absoluta sic
popul⁹ est plures boies. ꝛ null⁹ bō est populus
Que tñ istarū ꝓpositionū sit magis ꝟa, ꝑtine
tē ꝑmonis ꝑtinet magis ad logicuz discutere
q̃ ad theologū. Per idē ad aliud cōcedo ma
iorē. ꝫ ad minorē dico ꝙ hec est simplr fꝫa. plu
res relatiōes sunt in eodē fundamēto realr. si
cut hec est fꝫa simplr. plures sikitudines sunt
idē fundamētū realr. cuiⁿ rō est. q̃a sikitudo sic
posita in abstracto nō pōt stare nisi vel ꝓ in
tētione in aia. vel ꝓ plurib⁹: quoꝝ qōlibz est
sike. sic ꝓpꝫs nō pōt stare nisi ꝙ plurib⁹. ꝛ iō si
cut vtraq; illarū est fꝫa. plures intētiōes vl cō
ceptus in aia sunt in eodē fundamēto realr. ꝛ
sikr illa plura: quoꝝ qōlibz est sike sunt in eodē
fundamēto realr. ita hec est fꝫa simplr. plures
relatiōes vl plures sikitudines sunt realr i eo
dē subiecto. Et si dicaf ꝙ oīs relatio fundaf
in aliquo fundamēto. Dico ꝙ si accipiaf fun

damētū realiter ꝙ inherere ꝛ nō ꝙ denoiare in
ꝑdicatione. ꝙ hec ē simplr falsa ꝫ alia est vera
Ad aliud ꝑdē. ꝙ fundamētū nō continet p
idēritatē sikitudinē vel relationē ꝛ iō nō ome
albi⁹ ē sili⁹. Ad aliꝰ ꝑidē. tales relatiōes nō
cōtinēt ꝑ idēritatē i reb⁹ ꝛ iō argumētū nō cō
cludit. Ad aliud dico sic alias pateb. ꝛ: ꝙ re
latio rōis nō ē aliq̄ res rōnis a suo fundamēto
illo mō quo isti ymaginā. ꝫ verū ē ꝙ nō ē suū
fundamētū. ita nec relatio realr ē suū fundamē
tū. Ad alias rōes ꝯ vnū modū ponēdi: ꝙ re
latio nō ē alia res ꝫ tñ ē i itellectu. Dico ꝙ nō
ē ymaginādū fm istā opi. ꝙ relatio isto modo
sit tñ i itellectu: ꝙ nihil vere sit tale nisi ꝓpr
actū itellect⁹ vl ꝓpr aliq̄d causatū i itellectu
puta ꝙ sortes nō sit sikis platoni nisi ꝓpr actū
itellect⁹. sicut sortes nō poterit dici subiectuz
vl ꝑdicatū nisi ꝓpr actū itellect⁹. Sed sic est
ymaginādū. ꝙ itellect⁹ nihil pl⁹ facit ad ꝫ ꝙ
sortes sit sikis q̃ ad ꝫ ꝙ sortes sit albꝰ imo ex ꝫ
ipo ꝙ sortes ē albꝰ ꝛ plato ē albꝰ. sortes ē sikis
platoni oīi alio ymaginabili circūscripto. et
ita sortes ē sikis platoni ꝓpr absoluta oī alio:
vl i re vl i itellectu circūscripto ꝛ ita i re nihil
ē ꝑter absoluta qz tñ i re sūt plura absoluta. ꝑ
illa itellect⁹ diuersimode exꝑmere. vno mō ex
ꝑmēdo ꝑcise sortē eē albū. ꝛ tūc bz ꝑcise cōce
ptus absolutos. Alio mō platonē eē albū. ter
tio mō exꝑmēdo tā sortē q̃ platonē eē albū et
hoc pōt facere ꝙ cōceptū vl itētionē relatiuā
dicēdo sortes ē sikis platoni ꝫz albedinē. qz oī
no idē ipoꝛtaf ꝙ istas ꝓpōes tā sortes q̃ plato
ē albꝰ. ꝛ sortes ē sikis platoni ꝫz albedinē. ꝛ iō
simplr cōcedēdū ē ꝙ itellect⁹ nihil facit ad ꝫ
ꝙ vniuersuz sit vnū. vl ꝙ totū sit cōpositū vel
ꝙ cāe approximate causent. vl ꝙ triāgul⁹ hēat
tres ꝛc. ꝛ sic de alijs nō pl⁹ q̃ facit ad ꝫ ꝙ sor
tes sit albꝰ. vl ad ꝫ ꝙ ignis sit calid⁹ vl aq̄ fri
gida. Per hoc ad ꝓbationē ꝓmi icōueniē
tis qđ adducif dico: ꝙ fm itellectū ꝑbi bz cō
cedi: ꝙ vnitas vniuersi ē ordo ꝑtiū adinuicez.
qz nihil aliud itelligit q̃ ꝙ vniuersū ē ē vnū est
pres sic ordinari: nō ꝙ ordo vel vnitas sit aliꝫ
qđ in re distinctū ab oīi ꝑte et ab oib⁹ ꝑtib⁹
vniuersi. sic em̄ eēt ꝓcedere in ifinitū. Illa em̄
res eēt ordinata ad alias res. ꝛ ꝓ ꝙs eadē rō
ne ꝑter illā rē ꝛ alias res erit vna alia res q̃ el
set ordo earū. ꝛ eēt ꝓcessus i ifinitū. Nec valz
dicere ꝙ ē stat⁹ in scō. qz eadē facilitate pōt
poni stat⁹ i ꝓmo. ꝛ nūq̄ ponēda ē pluralitas si
ne necessitate. Et ideo fm opinionē ꝑbi ꝑter
illas partes absolutas nulla res ē. qz opi. ꝑbi
fuit ꝙ oīis res ymaginabilis est absoluta. tñ
ista intētio vnitas vel ordo vl ꝓcept⁹ i aia re
latiua ē. sine quo tñ cōceptu nihil min⁹ ē vnū

S
Ad ꝓbationez ꝓmi icōueniētis illoꝝ quatuor que iferuntur ex quodā dicto

vel ordinatū. sicut iste cōcept⁹ vel intētio. oīs
est tñ sincathegreuma in aia. ꝛ tñ sine isto cō
ceptu oīs bō est risibilis. ꝙ tñ oīs bō sine oi cō
ceptu sit risibilis nō possum⁹ exꝑimere nisi ꝑ
cōceptū sincathegoreumaticū. Per idem ad T
scām dico. ꝙ nihil est cōpositū sine vnione ꝑ Ad secundā
tiū cōponibiliū. accipiēdo vnionē ꝓ ipis ꝑti
bus vnitis. qz sic valet istā. nihil est cōposituz
sine ꝑtibus realiꝛ vnitis ꝛ nō distātib⁹. si aut̄
ly vnione supponat ꝓ cōceptu exꝑimēte rē
sicut est. sic est cōcedendū ꝙ pōt esse cōpositū
sine vnione ꝑtiū cōponibiliū. sicut em̄ oīs bo
mo est risibilis sine hoc signo oīs distributiuo
sic bic. ꝫ ꝓmus sensus est magis vsitat⁹ apud
autores. siue sit magis fm ꝓprietatē sermōis U
siue nō. Per idē ad tertiū. ꝙ cāe scōe nō pos- Ad tertium
sint causare nisi sint approximate. ꝛ tñ nō req̄
runt ens rōnis ad hoc ꝙ causent. ꝛ iō sine illa
intētione in aia q̃ est approximatio pñt bñ cau
sare. Si tñ approximatio ster ꝓ ipis approxia
tis. tūc nō pñt causare sine approximatiōe. q̃a
tūc valet istā. nō pñt causare nisi sint approxi
mata. Ad quartū cōcedo ꝙ passiones metha. X
sunt relatiue vel relatiōes. nō tñ sequif ꝓpter Ad quartum.
hoc ꝙ destruaf realitas sciarum metaphisica
rū. qz ad realitatē scie non requirif ꝙ extrema
ꝓpositiōis scite sint realia: ꝫ sufficit ꝙ suppo
nāt ꝓ realib⁹. sicut est superi⁹ declaratū. ꝛ iō
passiones metaphisice: q̃uis sint tñ intētiones
vel cōceptus in aia sicut passiones aliarū scia
ruz humanitus inuentarū. tñ suppoñt ꝛ stāt
ꝓ veris reb⁹. ꝛ iō vere sunt scie reales. Sic
ergo dico ꝙ iste rōes cōtra istā opinionē i nul
lo cōcludunt. q̃uis ꝓmę rōes cōtra opinantē
ꝙ relatio sit aliq̄d inse idē realiꝛ cū fundamē
to ꝛ distinctū rōe a fundamēto. ꝓtra quā sunt
adducte sunt efficaces. Scōe aut̄ rōes cōtra
opi. que ponit ꝙ sortes nō est similis vel dissi Y
milis nisi ꝓpter rōem in aia satis cōcludūt. ꝫ Ad primū ꝓncipale
cōtra istā opinionē nihil valēt. Ad primū ꝓn
cipale dico ꝙ arguit de respectu de q̃ne vbi ꝛ
nō de genere relatiōis. ꝛ iō respondebīf illi ar Z
gumēto in sequēti q̃stione. Ad aliud dico. ꝙ Ad secundū
nō est ibi aliqua situatio ꝑter illa q̃ sunt situa
ta. tñ illa situata pñt in aliquaz operationē in
quā nō possunt nisi situata sine omni re addi
ta. sicut parebit. Questio secunda.

Ecundo quero.

Utrū ꝓ rōem naturalē ꝑbari possit A Questio II
sex genera que ponūtur respect⁹ ex
trinsec⁹ aduenientes ipoꝛtare aliquas res quo
cūq; modo distinctas a reb⁹ absolutis. Q sic Primo ꝙ sic.
primo de actione ꝛ passione. quia impossibile
est trālire de cōtradictorio in contradictoriuz

Universidad de Deusto
Biblioteca

Scō

Tertio

Quarto

Quinto

In oppositum

B

Opinio prima

Pro cōclusiōe arguitur

E

Glia auctoris

Alens
Dallis

sine oī mutatiōe. ℔ ignis ꝓducendo ignē de nere in ꝑmo instāti in quo ignis generaf vere ignis agit in materiā. ⁊ materia vere patif recipiēdo formā ignis. et post illud instās nihil patif nec ignis agit. ℊ ē ibi aliqua mutatio. ℔ nihil nouū acq̄ritur. ℊ aliqđ ꝑcedēs trāsit. sed nihil ibi trāsit nisi actio⁊ passio⁊ nō aliqđ absolutū. ℊ actio ⁊ passio sūt respect⁹ distincti ab oib⁹ absolutis Itē q ꝙ sit talis respectus videf. q: accepf duob⁹ idiuiduis ciusdē rōnis ⁊ i oib⁹ aliꝭ silib⁹ nisi q vnū sit añ aliud. verū ē dicere q vnū est antiq̄us alio. ℊ ꝟ aliqđ qđ aliud nō ꝟ. ⁊ nō nisi qñ vel tm respectū ipozratū ꝙñ. Itē de vbi arguo q ꝑ motū loca lē vere vbi acquirif. ℔ nullū absolutū acquirif ꝑ motū localē. ℊ ⁊c. Preſea de positiōe ptz q: sessio ⁊ statio vere sūt i re ⁊ nō sūt idē realif ℊ distinguūf realr. ℔ nō sūt distincta absoluta q: tūc qñcūq; aliqđ aial staret postq̄ sedit. ꝺe amitteret aliqđ absolutū ⁊ aliqđ acq̄reret. qđ est absurdū. ℊ vere sūt respect⁹ reales distincti ab absolutis. Itē de habituū q aliq̄s dicitur mō hīe habitū quē ꝑus nō habuit. ℊ aliqđ illi subiectiue acq̄rif. ⁊ non nisi respect⁹. ℊ ⁊c.

Ad oppositū. oīs res realif distincta ab oi alia re ē vere res ad se ⁊ absoluta. q: abstracta ſm q̄ditatē ⁊ essentiā suā ab⁹oi alia re. ℊ ꝑter res absolutas nihil ē in re. Ad. q. est. opi. q sicut relatiōes de genere relationis sūt ꝺe res alie a reb⁹ absolutis. ita etiā res aliox generū sūt ꝺe res alie a reb⁹ absolutis. Pro ista cōclusione cōi pōt argui sic in generali. Impossibile ē trāsire de cōtradictorio in cōtradictoriū sine oi mutatiōe vel ꝓductōe vel corrupti one. ℔ ita ē in ꝓposito q aliq̄s pōt fieri de non agēte agēs ⁊ ecōuerso. ⁊ de nō patiēte patiēs ⁊ ecōuerso. ⁊ sic de aliꝭ. ℊ ꝟ q ꝟ aliqđ acquirāf vel depdāf. destruāf vel ꝓducāf ⁊ nulluꝫ absolutū pōt dari. ℊ ⁊c. Sꝫ mihi videf q ista rō ⁊ q̄cūq; alia nō ꝓcludat tales res ponēdas

Ideo dico ꝙ rōnē ꝓbari nō pōt q aliq̄s talf respect⁹ q̄ sit res alia ab oib⁹ absolutis sit ponēda. Et hoc ꝑmo ostēdā de actiōe ⁊ passiōe. Primo q: tūc seqref: q oīne agēs in agēdo ꝺe mutaref. q: vere recipet rē subiectiue in seipo

Scō. q: oīa pñt saluari sine talibus reb⁹. ⁊ pluralitas nō ē ponēda sine necessitate. ℊ nō sūt ponēde. maior ptz. q: ponēdo ꝑcise illō qđ ē actiuū et effectū absolutū i passo ad psentiā actiui, ita q amoto respectu ista ponātur. ⁊ q nō poneref effectus absolut⁹ si actiuū nō esset psens. habem⁹ oia que habere possum⁹ ꝙ tales res. tūc em habem⁹ q hoc vere est agēs. q: vere est illud ad cui⁹ psentiā sequif effect⁹ absolut⁹ in passo. Silr illud vere ē passum ⁊ aliud vere effect⁹. qui nō esset nisi actiuū essꝫ approximatū passiuo. ℊ frustra ponūtur tales respectus. Si dicaf q: tales respectus cōsequanf talia absoluta. Contra. nulla apparet rō q̄re sit necesse eos consequi. ⁊ ita cū nō sit experiētia q cōsequanf nō debēt cōsequi poni ꝓpter rōem. Preſea. de qñ ꝓbo idē. q: si sit talis respect⁹ in isto qđ habet qñ. cū ſm oēs opꝫ ponere terminuū cuiuslibet respect⁹. q̄ro de termino ⁊ videf nō posse poni nisi tēpus. ℔ tēpus multoꝝ taliū est ꝑteritū. ℊ nō termiat talē rez realē. Silr mirū est q ideo q: iste fuit beri oꝫ ponere in isto aliquā rē quā nō habuitꝫ nisi fuiſset beri. Silr eadez rōe qua oꝫ ponere talē q: fuit beri. eadē rōe opꝫ ponere talē: q: erit cras qđ est absurdū. tū q: tūc nullū esset futurū cōtingens. ꝓbatio ꝓñe. q: oīs ꝓpositio de inesse de psenti ānūcians esse existere de aliq̄ re simplici est determinate vera vel determinate falsa. ita q post illud instās i quo est determinate vera. ꝓpō de ꝑterito expuimēs ipam fuisse verazꝫ est necessaria. sicut si hec sit semel vera. sortes est. ℔ erit postea nccria. sortes fuit. ita q etiaꝫ ſm theologos. de⁹ nō pōt facere eā esse falsaꝫ. ℊ si hec res q̄ est respect⁹ ad diē crastinā sit vera res distincta ab oibus aliꝭ. oꝫ q hec sit mō vera determinate: vel determinate falsa. hec res est. ita q si sit vera. ꝓpō de ꝑterito erit postea necessaria. ⁊ si sit falsa. ꝓpō de ꝑterito ꝓ illo instāti erit ipossibilis. sicut si hec mō sit falsa. sortes est i a. hec erit postea ipossibilis. sortes fuit in a. vel hec erit necessaria. sortes nō fuit i a. Sꝫ illud ꝓñs ē falsuꝫ. q: si hec sit determinate vera. hec res est. tūc quero. aut necessario erit cras aut nō. si sic. habeo ꝓpositū q nullū est tale futurū cōtingens. Si nō. ℊ pōt nō esse cras ponaf in esse. ⁊ nō sequif ipossibile. sed sequif nō erit cras. vel nō erit tali die. puta a. ℔ illud ꝓñs est ipossibile sicut ꝓbatuꝫ est. Si aūt ista hec res demōstrādo tale qñ. sit determinate fla. ℊ nō pōt esse cras. ꝑter idē argumētū. Preterea. de vbi de quo magis videf ostēdo q nō sit talis respect⁹. Primo. q: nō esset ponēdus talis respect⁹ nisi vt saluef motus localis. q̄a sez oporteret ꝑ oēm motū aliqđ acq̄ri vel depdi. Sꝫ ꝑf hoc nō oporteret ponere talez respectū. q: celū vel vltia sphera mouef localiter. ⁊ tm nullū nouū vbi acq̄rit. q: nō est aliq̄ corp⁹ circūscribēs vltimā sphērā: qđ poterit cē finitus illi⁹ respect⁹. Et si dicaf q habet diuersum respectū ad centrū. q: terra q̄escit in medio circa quā mouef celū. Cōtra. ex isto habetur ꝓpositū. q: mot⁹ localis pōt cē sine acquisitione talis vbi. q: manifestū est q celū nō est in terra sic in loco. ℊ nō est in tali vbi Preſea

Quādo

Ubi.

q̄n res sit absoluta. Forte tm magis tediosum argumentū est ad soluendū de duab⁹ prib⁹ cōtinui. q: si lignū ꝑmo ꝓtinuū diuidaf in duas ptes. puta a ⁊ b. manifestū est vt videf q ꝙtū cunq; postea approximētur. ⁊ nihil sit mediuꝫ inter eas. nō sunt cōtinue sicut prius. ex quo nō distāt localiter q̄n sunt approximate post diuisionē. et ꝙ ꝓñs nullū corpus inf ea oportet ponere q aliquā rem habeāt quā prius nō habuerūt. vel aliqđ depdant. ℔ nec acquirūt nec depdūt aliqđ absolutū. ꝑter diuisionē soluꝫ. ℊ respectū aliquē. Istud argumētuꝫ posset faciliter solui. si teneref opinio q̄ tenet punctū et lineā esse aliquas res absolutas distinctas a rebus quarū sunt. q: tūc ꝑ diuisionē illis pribus acq̄rerenf due linee vel due supficies vel duo pūcta. ⁊ cū de rōne cōtinui sit q vltima ptiū suaruꝫ sint vnū ⁊ nō tm simul. iō q̄diu iste ptes retinēt ista distincta vltima non possunt facere vnū cōtinuū. ⁊ iō ſm istā opinionē q iste ptes nō sunt cōtinue nō est ꝑter respect⁹ additos vel dispositos. ℔ est. ꝑf absoluta aliqua q̄ mō sunt in pribus ⁊ ꝑus nō fuerūt. Sꝫ si ista opinio negef. q: videf multū rōni ⁊ pricipijs pbi repugnare. difficili⁹ est soluere argumentū ꝓdictū. Una tm solutionē omitto ad psens. q: nō vidi illud factū a tenētib⁹ cōtrariā opinionē. q̄uis forte fecerunt ⁊ me lateat. sicut forte multa dixi q̄ tā dicta sunt ab aliꝭ q̄uis nesciā ea dicta ab eis. Ad argumētuꝫ generale ꝓ oibus respectib⁹ dicerēt tenētes q null⁹ sit talis respect⁹ a pte rei. q: possibile est trāsire de cōtradictorio in contradictoriū. vel ꝑf ꝑductionē vel destructionē alicui⁹ in aliquo. vel ꝑter motū localē. vel etiā ꝑf solā trāsitionē ꝺis aliq̄n. ⁊ hoc vel actualē: puta si mot⁹ sit ⁊ tēpus. vel forte si tēpus q̄ esset. ⁊ aliquis illoꝝ modoꝝ est in ꝓposito. Verbi grā. q aliq̄s de nō agēte fiat agēs est q: ad psentiā agētis ad passum sequif effect⁹ absolut⁹ in passo. ⁊ ita solū ꝑf hoc q est effect⁹ in passo ꝑf ℔ q agēs est hic. iō mō dicif agēs ⁊ pri⁹ nō. Et si dicaf q effectū esse in passo nō dicit ꝑcise effectū et ipm passuꝫ. q̄a tūc si passuꝫ esset hic ⁊ effectus rome adhuc diceref ille effect⁹ esse in passo qđ est manifeste falsum. Silr ista psentia agētis ad passuꝫ nō dicit ꝑcise agēs ⁊ passuꝫ. q: tunc semp agēs esset psens passo. ℊ ꝙortat aliquid aliud. ⁊ nō nisi respectū. ℊ tā effectū esse i passo q̄ psentia agētis ad passum ꝙortāt aliqđ aliud ab absolutis. Ad primū istoꝝ dico q sequēs rōem diceret. q effectū esse in passo ꝙortat tā effectū q̄ passum. ⁊ etiā q inf effectū ⁊ passuꝫ nō est mediū. vel q nō distent localiter. ⁊ ita nō ꝙortant aliquā aliā rē. ℔ ꝙortant istas et

Ad argumentuꝫ principale

Instatur primo.

Secundo

Ad primum

Universidad de Deusto
Biblioteca

q nō distent nec loco nec situ. Cū dicerent q impossibile est res esse & nō distare aliquo mō qn vnā sit in alia. q: hoc nō est aliud q vnā rē esse in alia. Silr ipi forte dicerēt. q ipossibile est q hoc passum sit in vno loco. & iste effectus in alio. sicut dicerēt. q includit cōtradictiōez vnā formā ſbalem siue accidētalē migrare de subiecto in subiectū. Ad scōm dicerēt q verū est q ꝑsentia nō iportat ꝓcise ista absoluta sed importat ista absoluta. & cū hoc q inter illa nullū ē corp⁹ mediū et ita nō importat aliā rē ab istis. ꝙ iportat ista duo absoluta. et q inē ista nō sit aliqua res corpalis media absoluta vel q ab vno ad aliud nō pōt esse motus localis ꝓ tūc. Nūc aūt ex ista negatiua nō est ibi corpus mediū. nō possum inferre istā affirmatiuā. g̃ est ibi aliqua res positiua ꝓter illa absoluta. sicut nō sequit. nihil est mediū inē cōtradictoria. g̃ aliq̃d est mediuz inē cōtradictoria.

Per idē ptz quomō aliq̃d pōt dici esse alicubi vbi ꝓius nō fuit sine oīi acq̃sitione vel deperditōe ꝓpter solū motū scz localē. q: ex hoc ipo q aliq̃d mouet localiter et fit pñs alicui loco. hoc est q nihil sit mediū inē ipm & locuz. dicit ipm esse alicubi vbi ꝓius nō fuit. Et si dicat q in oi motu oz aliq̃d acq̃ri vel depdi q sit vl fuerit subiectiue i moto vel mutato. Dico q ꝙ est simplr falsum. imo sufficit q aliq̃d qđ nō est subiectiue in ipo acquirat vel depdatur. & hoc est spāle in motu locali. Et si dicat q locus nō acquirit alicui nisi informet ipm. Dico q imo: q̃a locū acquiri alicui nō est aliud q̃ ꝑ motū ipius fieri q nihil sit mediū inē ipsum & locū. Dico etiā vltra q aliq̃n pōt esse mot⁹ localis sine acquisitiōe cuiuscūq; informātis. vel nō informātis. ꝙ sufficit q si esset aliqs locus circūstans q tūc acquireret locus. Verbi gr̃a. vltima sphera ꝑ hoc q mouet nihil acquirit vel saltem hoc est possibile. q: tm si esset aliquis locus quiet⁹ circūstās illaz sphērā: nō tm posset acq̃rere: ꝙ etiā de facto acq̃reret. iō dicerētur moueri sine oīi acquisitione cuiuscūq;. Et ita patet quomō nō oportet ponere vbi tale accidēs. Per idē patet quomō ꝓpter solū motū localē potest de nō sedēte fieri sedēs q̃a aliter ꝓtes applicātur adinuicem sine oīi re informāte quādo aliquis sedet & quādo nō sedet & pl⁹ distat aliqua pars ab alia ꝓpter corpus mal⁹ mediū in vno tēpore & in alio. Per idē ptz quomō aliquis dicit ꝑmo calceatus & postea nō calceatus. De q̃n patet q fit trāsitus de cōtradictorio in cōtradictoriuz ꝓpter transitionē tēporis. Naz ex hoc q tēpus trāsit cui iste coexistebat dicit nūc fuisse beri. & non ante potuit dici q fuit beri. Ad argumentuz ꝑmū ꝑncipale q in illo casu est transitus de ꝫ dictorio in contradictoriū ꝓpter transitionē tēporis. Nā pati ab aliquo agente nō conseruante dicit hoc totū. scz q nunc habet aliquā formā ad ꝓsentiā istius agentis quā ꝑius nō habuit. ꝙ ex hoc q tēpus transit sine oīi alio addito sequit q hec sit falsa. boc passum non habuit ꝑius bāc formā. et ꝑ cōsequēs sequit q hec sit falsa. boc passum patit ab hoc agente. & per cōsequēs q hec sit vera. boc passum nō patitur ab hoc agente & ideo transitus tēporis cū aliis que ponūtur sufficit ad talē transituz sicut translatio tēporis sufficit ad boc q hec ꝑmo sit vera. sortes est in. a. & postea q̃ sit vera sortes nō est in. a. Similiter est quando aliquid primo est agens. & postea nō est agēs. q: quid nois istius termini agens nō cōseruans est totū istud. scz q ad ꝓsentiā istius ad passum est iste effectus in boc passo qui non esset in eo nisi boc qđ est agens esset ꝓsens ibi. et q: post primū instans oīmbus remanentibus in isto agente & nullo destructo effectus nihil minus esset in passo. etiā si agens destrueret ideo tūc ꝓpter transitionez tēporis dicit non agens quod ꝑius erat agens. Cterūtm de agēte conseruante nō possunt talia contradictoria verificari nisi ꝓpter destructionē effectus Et nisi per agēs intelligatur boc totū. s. agēs qđ ꝑius nō egit. & in illo casu idē dicendū est qđ est dictū de agēte nō cōseruāte. Et si q̃ratur an bec sit cōcedēda. actio et passio trāseūt post ꝑmū instans. Respondeo q a ꝑbis & sanctis & auctorib⁹ cōcedūtur multe ꝓpōnes sub vero intellectu. q̃ tm de virtute sermonis sunt falsē. & iō q̃a sit dicendū de virtute sermōis dico q auctores cōcedunt tales ꝓpōnes sub isto intellectu. actio & passio trāseūt. boc ē. id qđ est agēs cessat ee agēs. & id qđ ē vel fuit patiens cessat esse patiens. & iste est intellectus verus & nō alius. Isto modo pōt cōcedi q potentia mere corrūpitur vel ꝑuatio corrumpitur in aduentu forme nō q ibi aliquid corrumpatur vere ꝙ q: materia cessat esse in potentia vel esse ꝑuata. boc est incipit habere formaz

Obiectio

Responsio

Obijcitur.

Respondetur.

D Ad primū ꝑncipale

Ad scōm

F Ad terciū

tia habet accidens. falsuz est. sed sufficit q co existebat tempori. Unde habere plures ānos non est habere aliquas res i se formaliter. sed tm est coexistisse pluribus annis Ad aliud patet q per motum localē non acquiritur aliquid subiectiue. sed sufficit q acquiratur loc⁹ vel q acquireretur locus si corpus motū esset in loco quiescente. Ad aliud quando dicit q sessio et statio vere sunt in re. Dico q sessio & statio in ꝓposito possunt stare pro conceptu. et sic nō sunt in re. Aliter possunt stare ꝑ rebus. siue de virtute sermonis siue non. nō curo ad ꝓsens & sic pōt concedi in ꝓposito q sunt in re. quia tunc non denotatur nisi q partes aialis & corporis eius sic ordinate sunt i re et ista non sunt idez. sicut homo & angelus ex vna parte. et homo et bos ex alia parte nō sūt idem realiter. & isto modo pōt concedi q similitudo & dissimilitudo sunt in re. & tamen non sunt idem realiter. quia illo modo loquēdi debet concedi q similitudo supponit ꝓ bijs q̃ sunt similia. non tamē diuisim sed coniuncte illo modo quo pluralis numerus vl pronomē demonstratiuū pluralis numeri supponit ꝓ plurib⁹. Et sub isto sensu pōt aliquo modo cōcedi q similitudo est similia. sicut conceditur q ista sunt similia. Sed hec est neganda. similitudo est sortes vel similis. sicut hec est negāda. ista demonstrando sortem & platonem qui sunt similes sunt sortes & sunt homo vel aial. Unde tale nomen abstractuz est simile nomini collectiuo. sicut est populus exercitus. et ꝫ quantū ad multa Sed ista difficultas non est realis sed magis logicalis. que scz propositiones sint concedende de virtute sermonis. hoc tm verū est q talia nomina nihil important a parte rei nisi absoluta. Ad vltimū patet q aliquid denominatur ab habitu. non quia ac quiritur aliqua res sibi subiectiue ineristens sed quia tale corpus sibi acquiritur.

Distinctionis.xxx. Questio tertia.

Ertio quia tenet

A Questio III

a multis: q ꝑbs posuerit tales respectus esse res alias ab absolutis

Quero vtrū de intentione ꝑbi fuit ponere quēcūq; respectū a ꝑte rei distinctū ab oīmbus absolutis & ab oīi absoluto. Dic. q: i metha. tractat de relatiōib⁹. ꝙ metaphisic⁹ ē artifex realis g̃ relationes sunt a parte rei distincte ab alijs. Ad oppositū ꝓz ꝑbm. v. phi. ad relationē nō est motus nec mutatio Ad questionē dicit a multis. q de intētione ari. & alioꝝ ꝑboꝝ. fuit ponere tales respectus distinctos a rebus absolutis. Hoc ꝓbatur ꝑ ꝑbz

B Opinio ꝑma

Probatur ꝑmo

in ꝑdicamētis. q: ꝙ ipm adaliquid sunt que cūq; hoc ipm qđ sunt ad aliud sunt: & ꝑ hoc excludūtur substātie. que licet sint aliquoꝝ aliorū. nō tm sunt ad aliud. g̃ accipitur ibi hoc ipz qđ sunt nō ꝑ esse in intellectu ꝙ ꝑ esse in re. s. q relationes in re. hoc ipm quod sunt alioz sunt. fundamētū aūt nō est alioꝝ hoc ipm qđ est. g̃ aliud est esse hoc. & aliud esse eius Itē ꝙ ꝓ ꝑbm in ꝑdicamētis. Eoꝝ q̃ ꝙ nullā complexionē dicuntur: singulū aut significat substātiā. aut qualitatē. aut quātitatē. aut adaliquid. aut vbi. aut qn̄. aut situ esse. aut habere. aut facere. aut pati. & explificat. Ex ista auc. arguo sic. talia nomina duplū dimidiuz & buiusmodi significant aliq̃d. & nō significāt inter tiones secūdas. g̃ significant veras res extra aiam. & non significant substantiā vel qualitatē vel quātitatez ꝙ ꝑbm. g̃ significant alias res. Itē ꝙ ꝑbm. ca. de adaliquid. Aut ꝙo hec sunt adaliquid. vt habitus. affectus. disciplina. sed manifestū est q habitus et disciplina sunt vere res. Itē ꝙ ꝑbm inest cōtrarietas relationi vt virtus vitio cōtrariat. cū sit vtrūq; eoꝝ adaliquid. & disciplina ignorātie Ex hoc arguo dupliciter. Primo. quia virt⁹ et vitiū sunt vere res alie ab oīmbus alijs. & iste sunt adaliquid ꝙ ꝑbm. ergo &c. Secūdo quia si relationes sunt contrarie quero an relationes que sunt in re. aut relationes q̃ sunt in mente. Non relationes que sunt in mente. quia ille possunt simul stare in mente. sicut et conceptus contrariorū non repugnāt in mente. g̃ relationes que sunt in re sunt contrarie. sed in re absoluta non sunt contrarie quia absolutū quod est equale non est contrariū absoluto quod est inequale ꝙ ꝑbm. c. de quātitate. ergo ꝓter absoluta sūt alique alie res cōtrarie. Preterea ibidem. videtur autez magis et minus relatio suscipere. Tūc arguo. conceptus mentis non suscipit magis et minus. nec relatio dicitur suscipere magis et minus. quia res absoluta suscipit magis et minus. ergo est aliqua alia res que suscipit magis & minus. Minorem probo. quia ꝙ philozophus ibidem. inequale suscipit magis & minus. sed illa quantitas absoluta non suscipit magis et minus. ergo &c. Similiter aliquando per diminutionem quantitatis augmentatur inequalitas. puta si sint aliqua precise equalia. quanto plus aufertur ab vno illoꝝ alio remanēte in eadez quātitate tanto est maior inequalitas. ergo aliqua alia res a quātitate ibidem augmentatur. Preterea ibidez videt autez adaliquid simul esse natura. Ex hoc arguo. conceptus mentis nō sunt simul natura.

Primo

Secūdo

Tertio

Quarto

Quinto

Sexto

Universidad de Deusto
Biblioteca

Septimo

Confirmat

nec ipa absoluta sūt simul natura. qz hoc albū potest cē alic albo nō cristente. g̃ ꝓter absoluta sūt aliqua alia q̃ sūt simul natura. Pre terea pbs .v. metha. ponit trīa tres modos relatiuoꝝ. ꝫ si relationes trīa essent: in aīa essent plures. ꝫ si cēnt absoluta cēnt trīa trīa gña absoluta cui? trīa oppositū ponit pbs Cōfirmatur. qz fm pbm ibidē. dīa ē inter tertiū modū relatiuoꝝ ꝫ alios modos. qz in alijs modis relatio ē in vtroꝝ extremo. nō aūt in tertio mō. ꝫ si relatio nō esset nisi cōceptus vel nomē ita esset relatio in vtroꝝ extremo in tertio modo sic in alijs modis Octauo Jterꝫ si relatio nō eēt alia res ab absolutis. sequit q̃ omnia essent adali q̃d. qz ita pōt vnū cōparī ad aliud sicut aliud ad aliud. qđ ē cōtra pbm. viij. metha. Nono. Jtem pbs. ri. metha. vult q̃ sic p̃dicamēta sunt alia ita ꝫncipia. ꝫ explificat de distinctiōe relatiuoꝝ ad alia ꝫ ꝫncipioꝝ relationis ad ꝫncipia alioꝝ. Decimo. Jtem Aristo. iij. metha. c. de relatione videt velle ex intentione. q̃ relatio habeat ꝫpriaz certitudinē. ꝫ in ꝫncipio. c. vult q̃ fm certitudinē suā habeat ꝫpriū inesse ꝫ ꝫpriam actualitatē Jterꝫ passio nō ē idē cū subiecto vel inequale ē ꝫpriū quātitati fm pbm i p̃dicamēris. g̃ ꝛc. Undecimo. Jterꝫ relatio ē ꝫncipiū opationis realis. ꝑz ꝫ explū. q̃ aliq̃ debito ordine situata faciūt delectationē q̃ ē aliq̃d reale. quā nō faceret illa situatio vl ordine circūscripto Duodecimo

Decimotertio Jterꝫ p̃dicamēta sunt res vel res ipostatia. ꝫ dece ponūt p̃dicamēta inter q̃ ponūt illa. vij. g̃ ꝛc. Decimoquarto Preterea diuersoꝝ generū diuersa sunt cōtenta. ꝫ hoc realit cōtenta. g̃ aliq̃ res cōtinetur in p̃dicamēto relationis sic in alijs p̃dicamētis absolutis. Decimoquinto Preterea plus cōueniūt silitudo ꝫ eqlitas q̃ similitudo ꝫ relatio mō potētie. qz sunt eiusdē modi nō sic aūt similitudo ꝫ relatio mō potētie ꝫ illa absoluta nō pl? cōueniūt scz ille quātitates ꝫ eqlitates: q̃ eqlitates ꝫ relatiōes. g̃ ꝓter absoluta sūt alie res. Decimosexto Jterꝫ ens creatū ꝑmo diuidit i ens absolutū et ens relatiuū. ens aūt absolutū diuidit i substātiā qualitatē ꝫ quātitatē. ꝫ qualitas ē aliq̃d ꝓter subſtantiā. g̃ ꝫ relatio ē aliquid ꝓter absoluta ꝑña ꝓbat p illā ꝓpōnē. q̃ cōtenta sub ꝑma diuisione magis differūt q̃ cōtenta sub scḋa diuisione. E Opinio auctoris Sz mihi videt q̃ nō ē intentio pbi nec cōmē. sui ponere aliqnā rē ymaginabilez ꝓter alia absoluta. ꝫ qliber res vna existens p se in genere ē simplicit absoluta. sic ē substantia vel qualitas. cuius nō qliber sit ita pfecta sic alia. Quod pōt ꝓbari ꝑmo sic. Nō magis ex ꝑmit intentione suā q̃ vnuz relatiuū significat talē rē q̃ aliud. ꝫ ipse ponit multa relatiua nomina q̃ nō significāt tales res. g̃ ꝛc. minorē ꝓ bo. qz. v. metha. ponit q̃ duplū ꝫ dimidium et bmōi sūt adaliq̃d penes ꝑmū modū. ꝫ ista nō significant res alias fm eū. minorē ꝓbo cē de intentiōe pbi. qz fm intentionē pbi nūerus q̃ est duplus nō ē talis res p se vna g̃ nec dupleitas Assumptū ꝓbo. Nā fm intentionē pbi ꝫ ꝑncipia eius. ois res p se distincta realit et totalit ab oī alia re vel ē simplex vel cōposita. Et si sit cōposita. vel cōponit ex ꝓtib? einsdē rōnis vl alteri? rōis. ꝫ nūerus nō ē res oīno simplex p carētiā cuiuscūq; ptis vt manifestū est. Nec est cōpositus ex ꝓtibus alteri? rōnis. tū qz fm pbm. viij. metha. accidēs nō hz materiā i qua tū qz fm ꝑncipia pbi. vbicūq; cōpositū vere ꝫ p se vnū cōponit ex ꝓtib? alteri? rōnis. vnūde iformat reliquū. ꝫ nūq̃ tales ꝓtes distincte distant loco ꝫ subiecto. ꝫ ꝓtes numeri distāt loco ꝫ subiecto. Tū qz fm ꝑncipia pbi nullū accidēs ē p se diffinibile. ꝫ trīa substantia cōposita. vij. metha. et. viij. metha. ꝫ si aliq̃ accidēs poneret vere cōponi ex partib? alteri? rōnis. vere eēt diffinibile etiā diffinitiōe ꝓpe dicta. Nec cōponit p̃cise ex ꝓtib? einsdē rōis. qz nūq̃ ē res vere vna ex partib? einsdē rōnis si vna multū distat ab alia. Nā cadē facilitate posse dicere q̃ vna res numero cōponit ex oīnibus bōibus ꝫ vna alia ex oīnib? asinis. et tertia ex oīnibus bobus q̃ oīnia sunt cōtra pbm. Et si dicat q̃ nō ē simile. qz alique res sunt nate facere vnū q̃nus nō cōtinuent. qz non sunt nate cōtinuari. cuiusmodi sunt vnitates. ꝫ iō nō faciūt vnū cōtinuū ꝫ trīa vnū discretū. Alia aūt nō sunt nata facere vnū nisi cōtinuent. Sed istud nō valet. qz fm istā respōsionē vnitates nō sunt nate cōtinuari. ita nec due aie intellectiue sunt nate cōtinuari. nec duo boues nec asini nec boies. g̃ eadē facilitate dicā q̃ ex singulis istoꝝ fit vna res nūero nō q̃dez cōtinua ꝫ discreta. sicut ex vnitatib? distinctis loco et subiecto fit vna res nūero discreta. Preterea fm ꝑncipia pbi q̃ncūq; aliq̃d cōpositū ex pluribus partib? hz oīs ptes cuiusdē rōnis. illud ē maxime homogeniū. et oīe p̃dicatū essentiale q̃d p̃dicat de pte p̃dicat de toto. ꝫ econuerso g̃ sicut hec ē vera. binari? est nūerus. ita ꝫ erit vera. qliber ps binarij ē numerus. Et sicut ꝫ ē vera. qliber ps binarij ē vnitas. ita illa erit vera binarius ē vnitas. Per idē pōt ꝓbari q̃ numerus nō ē vna res talis cōposita ex ꝓtib? alterius rōnis. qz q̃ncūq; aliq̃d cōpositū habet aliquas partes eiusdē rōnis ꝫ aliquas alteri? rōnis. ille partes eiusdē rationis vere faciunt vnum homogeniū eiusdem rationis cū eis. sicut due partes materie in compositio vere faciunt vnam materiaz. ꝫ plures partes eiusdē

forme exīsē vere faciunt vnā formā. ꝫ numer? manifestū est cōtinet plures vnitates eiusdē rōnis si sit vere vnū rāḡ pres. g̃ due vnitates vere facient vnā vnitatē numero. ꝫ eadē rōne forme informātes illas duas vnitates vere facient vnā formā numero: quoꝝ vtrūq; ē absurdū. Etiā sequit vltra q̃ binari? vere eēt hōgeniū. ꝫ ꝑ ꝓns q̃libz ps binarij erit binari?. sic q̃ liber ps ignis ē ignis. Probatō ꝑme ꝓne. Nā fm ꝑncipia pbi q̃ncūq; est aliq̃d cōpositus ex ꝓtib? alteri? rōis ꝫ ē p se vnū. necessario q̃libz ps cōposita ex ꝓtib? alteri? rōnis ē eiusdē rōnis cū illo toto. ꝫ hoc maxime ē verus. si nulla ps hz accidēria alteri? rōis ab accidētib? alteri? ptis Non em̃ pōt alia rō assignari quare q̃libz ps ignis ē ignis nisi q̃ q̃libz ptialis forma ꝫ q̃liber ptialis materia ē eiusdē rōis. g̃ si quelibet ptialis forma binarij ꝫ q̃liber ps materie ipsi? binarij ē eiusdez rōnis. binari? vere erit homogeniū. ꝫ q̃liber ps cōposita ex potētionali ꝫ actuali erit vere binari?. qđ ē ꝓ ꝑncipia pbi. g̃ fm ꝑncipia pbi null? nūer? ē talis res vna distincta ab oīb? alijs reb?. ꝫ ꝑ ꝓns multo forti? nec dupleitas. Preterea fm ꝑncipia pbi nūq̃ p̃dicamētū accidētale significās vetas res distictas realiter a suis subiectis p̃dicat ꝫ de illo accidēte nō exhibēte. sic nūq̃ dī aliq̃d eē albū si nulla albedo sit. sic nec sortes dicet alb? si i eo nulla sit albedo. ꝫ adaliq̃d ꝫ p̃dicat de aliquo q̃d deberet eē subiectū etiaz si nulla talis res sit i eo. qz fm pbm. v. metha. ita dī calefactiuū ad calefactibile sicut calefactiōs ad illud q̃d calefit. ꝫ ita vere dicit calefactiuū adaliq̃d sicut calefaciēs ꝫ p hoc p̃cise q̃ aliq̃d pōt calefacere nō hz aliquā talē rē in se. ꝫ Si dicat q̃ in calefactio nō ē respect? actualis ꝫ aptitudinalis vel potētionalis. Cōtra. q̃ ro: aut ē ibi vera res alia sic albedo ē alia res a subiecto aut nō. si nō: habeo ꝓpositū q̃ aliq̃d vere ē adaliq̃d sine oi additiōe alteri? rei. Si sit ibi vere alia res. g̃ vere ē respect? actualis.

Si dicat q̃ nō ē incōueniēs eē ibi rē aliā. qz nō ē ipossibile respectū realē eē ad nō existēs. Cōtra. ex isto sequit q̃ fm ꝑncipia pbi eēt cōcedēdū q̃ in sole ꝫ in quolibet corpe celesti sūt actualiter res infinite. qz fm ꝑncipia pbi mūdus durabit i ifinitū. ꝫ sol causabit successiue ifinitos calores i istis inferioribus. g̃ fz ꝑncipia ei? sol ē calefactiu? infinitoꝝ calefactibiliū ꝫ causatiu? infinitoꝝ caloꝝ. g̃ si respectu cuiuslibet hz talē rē aliā. vere erūt in sole actualiē i finite res Si dicat q̃ nō sūt distincti respect? respectu distinctoꝝ calefactibiliū Hoc ē ꝓ ꝓncipia pbi. qz fz ꝓncipia pbi i p̃dicamēris. Si q̃s aliq̃d eoꝝ q̃ sunt ad aliq̃d diffinitiue sciret ꝫ illud ad q̃d dicit diffinitiue sciret vt si aliq̃s diffinitiue scit q̃ boc ē duplū. ꝫ cui? ē duplū diffinite nouit ꝫ sic explificat in alijs. ꝫ si idē respect? posset eē respectu multoꝝ oporteret q̃ q̃ determinate sciret talē respectuz ineē alicui. q̃ determinate sciret respectu cui?. qđ nō pl? deuno q̃ de alio. ꝫ ita determinate nosceret infinita si eēt infinitoꝝ. Silr ipossibile est in eodē eē oppositos respect? respectu eiusdē. ꝫ calefactiuū fm q̃ excludit actū opponit calefaciēti. g̃ nō ꝑnt eē respectu eiusdē i eodē. g̃ vno aduenīēte alicui alter destruit. g̃ q̃n sol calefacit hoc calefactiuū destruit respect? ꝓcedēs. g̃ nō manet. ꝫ trīa manet respect? respectu alteri? calefactibil fm istos. g̃ fz eos erūt distincti respect? respectu distinctoꝝ calefactibiliū. ꝫ ꝑ ꝓns infiniti respectu infinitoꝝ.

Jterꝫ arguo ꝑ auc. cōiter allegatā. qz fm pbm v. pbi. ad relationē nō ē mot?. ꝫ si relatio esset aliqua res. posset vere eē mot? ad relationem

Ad istd dicit q̃ fz Simpliciū sup p̃dicamēta. sic relatio nō est forma ad se ꝫ ad alterū. ita illud cui aduenerit nō mutat ad se ꝫ ad alterū si tūc mutari dicat solū illud q̃d alr se hz ad se q̃ pus nō ē mutatio in adaliq̃d. si vero mutari sit cōe ad alit se habere ad se ꝫ ad alterū mutatio ē in adaliq̃d. sic vult Simplici?. qz fz relatione hz se aliq̃d ad alterū alr q̃ pus. pbs trīa qz ponit q̃ nō ē possibile alit se hre ad alterum nisi aliq̃d alit se habeat ad se. iō dicit in adaliq̃d nō ē mot?. Etiā solū dicit i q̃b? p̃dicamētis ē ꝑmo mot? ꝫ in q̃b? nō. Jterꝫ pbs ostēdit ibi q̃ in substātia nō ē mot?. ꝫ trīa ē ibi mutatio. g̃ ex intentiōe pbi nō pōt hri nisi q̃ i adaliq̃d nō est mot?: cū boc trīa stat q̃ ibi sit mutatio. Sed ista respōsio non satisfacit. qz q̃ro fm ꝑncipia pbi q̃d ē aliquā formā eē ad se. aut boc ē referri ad se. aut distingui realit a quocūq; alio. aut nō coexigere aliquid aliud. aut nō dependere ad aliquid aliud. Si ꝑmū vel scḋm dek. ita esset illa relatio ad se sicut alia forma. qz ista eēt eadē sibi. ꝫ ita distinguit ab oīni alio fz istos sicut albedo q̃uis albedo essz pfectior. Si detur tertiū, vel quartū. sequit q̃ nullū accidens est ad se fz ꝑncipia pbi. qz fz eū quodlibet accidēs necessario coexigit subiectū ꝫ depēdet ab eo. Preterea quod dicit q̃ mutatio ē i aliquid nō videt fm ꝑncipia pbi. qz dicit pbs v. pbi. Si cōuenit altero mutato verū esse alterū nihil mutās. boc est dictū per mutationē alterius extremi dicitur vere alterū extremū adaliquid sine oīni mutatione suiꝑsius. sicut si sortes sit ꝑmo alb?. si postea fiat plato alb? sortes ē silis platōi de nouo sine oīni mutatōe suiꝑpi?. Preterea si ad relationē nō eēt relatio.

D

Universidad de Deusto
Biblioteca

E Instaturi Improbat

g illa mutatio est alterius generis. et per ꝓns subiectū mutat fm illā mutationē. ꝯuis in ordine ad alterū. g ad illā mutationē ē mutatio ⁊ ita erit ꝓcessus i infinitū: qđ ē ꝯ ꝓncipia phi.

Si dicat q ad illā relationē ē mutatio. ß illa relatio nō distinguit realr a mutatiōe illa ⁊ nō ad illā mutationē nō ē alia mutatio. Lō tra sic ꝓ te illa relatio nō pōt eē sine illa mutatione, ita fm ꝓncipia phi effectus corpis celestis nō pōt eē sine corpe celesti. g si ꝓpt ß illa relatio nō differt a mutatiōe, codē mō diceret phs q effect⁹ nō referr relatōe distincta ad cāz suā sine q eē nō pōt. cū tñ phs uniformiter ponant relatiōes scdi modi. Preterea phs. v. phi. arguit sic. Si gnatiōis eēt gnatio. eēt ꝓcessus i infinitū. g eodē mō si mutatiōis eēt mutatio eēt ꝓcessus i infinitū ß si mutatio eēt alia res, vere ad mutationē eēt mutatio. qz ne subiectū recipiēs illā rē alir se haberet nūc q ꝓus ß ꝑz q talr ꝓcessus i infinitū ē ꝯ ꝓncipia phi. g ponere rales res alias iportatas p rles respectus ē ꝯ ꝓncipia aristotel. Preterea isti bñ dicere q ad relationē ē mot⁹. qz ois acq̄sitio ⁊ continua alicui⁹ toti⁹ ita q ps añ ꝓtē cōtinue acq̄ritur necessario ē mot⁹ ꝓpe dict⁹. ß cōtinue sic augetur sibstitudo. g ad sibstitudinē ē vere ⁊ ꝓpe mot⁹.

Obijcitur Reijcitur

Si dicat q ad relationē ē mot⁹. non tñ ꝓmo Lōtra. ß nihil ēad ire tōnē phi. Nā phs illo mō negat motū eē ad relationē quo modo cōcedit ad q̄litates de tertia spē eē motū. ß nō sp ad talē formā ē mot⁹ ꝓmo qz frequē ter tales mot⁹ ꝓsupponūt mot⁹ ꝓores. sic̄ multe alterationes istoꝝ iferioꝝ ꝓsupponūt motū localē corpoꝝ celestiū. Preterea. n ē iferio phi ꝑcise ostēdere i q̄b⁹ ē mot⁹ ꝓmo ⁊ i q̄b⁹ nō. sed simplr i q̄b⁹ ē mot⁹, ꝓpe dict⁹ ⁊ i q̄b⁹ nō. qđ ꝑz ex ß q etiā ꝓbat q ad motū nō ē mot⁹ nec ad mutationē ē mutatio nec etiā gnatiōis ē gnatio. ß si ostēderet ꝑcise ad q̄ ē ꝓmo mot⁹ nō eēt necesse i aliquo tā ꝓlixe ⁊ ꝓ tot rōes ostēdere q ad motū nō ē mot⁹. qz tūc eēt manifestuꝫ. q vl ad motū nō eēt mot⁹. vel ad terminū mot⁹ nō eēt mot⁹. ⁊ eodē mō de mutatiōe. Eñ intētio phi ē ibi ostēdere ad q̄ ē mot⁹ ꝓpe dict⁹. ⁊ etiā intētio sua ē ostēdere ad q̄ nō ē mot⁹. nec mutatō ꝓpe dicta. qz ad relationē. motū. actionē. passionē. generationē. et corruptionē nō ē mutatio nec mot⁹. qz rōes sue eq̄liter cōcludūt de motu ⁊ mutatiōe. Ideo dico q intētio phi fuit dicere: q ois res ymaginabilis p seyna siue sit simplex siue cōposita ēvere absoluta. sicut albedo vel alia res talr absoluta. et iō p ß q alterū extremū mutat nihil penitr⁹ re ale subiectiue aduenit alteri extremo. ß tñ de noiatio q̄dā. Doc ptz p pbm. iij. phi. q̄ bz p in-

S Snia auctoris

cōuenīēti q omne mouens mouet ⁊ loq̄t ibi de motu fz q ē cōis ad motū ꝓpe dictū ⁊ ad similiter mutationē. ß si essent tales relatiōes sic aliq̄ ponūr seq̄ret q omne mouēs moueret. ḡa vere reciper i se aliquā verā rē quā ꝓus nō habuit. Et si dicat q phs bz ꝓ icōuenīēti q oē mouēs moueat rali motu quo mouet mobile. ß q moueat vno alio motu nō bz ꝓ incōuenīē ti. Lōtra. tūc nō esset magna difficultas phō ostēdere qūo actio nō ē i agēte. q⁹ statiz bēret dicere q actio ē i agēte. ß effect⁹ actōis ē i motо. ⁊ iō omne mouens mouet. ß nullo ille motu quo mouet mobile. Sil fm ꝓncipia phi itelligentie separate nō sūt i potētia ad aliquā aliā rē. ß si ne reciperēt tales relatiōes ad mobilia q̄ mouēr essent ne i potētia ad tales res Et si dicat q i eis nō ē relatio real ad mobilia. ß tñ relatio rōis. Lōtra. nulla rō pōt assignari ḡre mag̃ sit i aliꝭ causis naturalib⁹ talr relatio: q̄ in illis. cū fm ꝓncipia phi ita naturalr et necessario agāt intelligētie sic alia. Et si dicas q iō nō sūt relatōes tales. qz nō sūt receptiue earū alia sūt receptiua earū. ⁊ iō sūt i aliꝭ hoc nō valet. qz eadē facilitate q̄ dicis q itelligētie nō sūt receptiue taliū rerū. eadē facilitate dicā ego: q etiā corpa celestia nō sūt receptia taliū rerū. ⁊ eq̄ facilr sine talib⁹ reb⁹ saluabo q corpa celestia sūt vere agētia ⁊ cāe naturales. sic̄ tu de itelligētiꝭ. ⁊ ita frustra ponūr taliter. Et dico q nō ē verisile q phs tāta pluralitatē sine rōe apparēti posuerit. ß nulla rō potuit sibi eē apparens ad ponēdū tales res. iō nullas tales res posuit. Ad ꝓmū i cōtrariū dico q phs in pdicamentis ꝓncipalr tractat de terminis ꝓpōnū. ⁊ bene verū ē: q terminoꝝ ꝓpōis q̄dā significāt res absolute nullas res determinatas ꝓnotādo ⁊ tales termini sūt in triplici dīa. qz q̄dā coꝝ iportāt substātias. q̄dā coꝝ iportāt qualitates q̄ sūt res absolute realr ⁊ totalr distincte ab oīb⁹ substantiꝭ. saltē multe earū. q̄dā sūt termini iportantes istas substātias vel q̄litates nō cōnotando alias res determiatas. etiā q̄tūcūq⁹ tales nō significēt ꝑcise banc substantiā vel illam nec ad, hoc q talis termin⁹ verificet de substātia hac vel hac qualitate vltimata verificatione requirit existentia alicui⁹ alteri⁹. nec econuerso. nec ad hoc q ipsuꝫ cognoscat de aliquo requirit notitia alicui⁹ alteri⁹ determinati. et bmōi termini sunt illi q̄ dicuntur significare quantitates. qz ad hoc q cognoscat q sortes sit quātus non opꝫ aliquid aliud cognoscere.

Tunc ad rationem dico. q fm pbm illi termini sunt ad aliquid qui hoc ipsuꝫ quod sunt aliorum dicuntur, hoc est. qui ex hoc q sunt

P Ad primū in contrariū

tales termini sic instituti ad significandū: aliq̄d aliud dār intelligere. ita q nulla ꝓpō in q̄ ponit talis termin⁹ de aliquo pōt sciri nisi sciatur determinate illud qđ dat intelligere. Et hec ē cā quare phs in fine. c. ponit q tales termini. capur. ala. man⁹. ⁊ bmōi nō sūt adaliq̄d qz viso capite pōt vere sciri q ē caput. ⁊ tñ nesciri cui⁹ ē capur. ⁊ eodē mō de manu. et sic de aliꝭ. ꝯuis realr caput sit alicui⁹ caput ⁊ manus sit alicui⁹ man⁹. ⁊ eodez mō ps alicui⁹ est ps. ⁊ ꝑz phm albedo ē albedo alicui⁹: ꝯuis nō ꝓpe fore fm tale nomē. ß sicut exꝑplificat ibi phs nō sic ē ō duplo. silr. ⁊ bmōi. qz ipossibile ē aliquē scire aliq̄d eē sile nisi sciat cui⁹ ē sile in ꝑticulari. ⁊ eodē mō ipossibile ē aliquē scire aliqđ eē duplum nisi determinate sciat respectu cui⁹ ē duplū. ⁊ iō isti termini sūt ꝓpe in adaliq̄d vel sūt adaliq̄d. Et si dicat q ꝑz ista. cā ⁊ effect⁹ ⁊ bmōi nō sūt adaliq̄d. qz possuꝫ scire ō aliquo q ē effect⁹ nescīdo cui⁹ ē effect⁹. Dico q p deductionē aliq̄n ē ß possibile. tñ sine deductiōe i argūmēto nō ē boc possibile nisi sciatur cui⁹ ē effect⁹. ⁊ de ista regula loq̄t phs in pdicamētis. Breuit ḡ dico ad formā argumēti q phs ibi nō intēdit dicere q̄ res ꝑz se oī termino vel noie circūscripto sūt adaliq̄d ⁊ q̄ nō. qz nulle tales sūt fm eū. ß intēdit determinare q̄ noia sūt adaliq̄d. qz illa noia q̄ nō pñt verificari de reb⁹ nisi respectu alteri⁹. ita q oz scire respectu cui⁹ sūt nec alir pñt sciri verificari de aliquo illa noia vel termini vel intētiones in aia. ⁊ iō boc ipm qđ sunt ad aliud sūt. ß est. ex hoc ipo q sūt tales nō pñt sciri verificari ꝓ aliquo. nō q̄dē ꝓ se ß ꝓ re. nisi sciat respectu cui⁹ verificāt de re. et isto mō loq̄r phs q̄n ibidē dicit q oīa relativa dicūr ad cōuertētiā ß aliquoties dīnt ꝑz locutionē. vt scia scibilis scia dī. ⁊ scibile scia scibile. Ex isto ptz q fm intētionē phi relativa fm diuersos casus conuertūtur aliq̄n. qz aliq̄n vnū dī respectu alterius sumpti i genitivo casu. ⁊ ecōuerso correlativo sumpto i ablativo casu. ß tales casus non sūt a pte rei. ß tñ in signis rerū. Silr fm phm ibidē opꝫ aliq̄n noia fingere si nō sit nomē impositū ad qđ cōuenīēter assignet. Ex ista auc. pz q vnū relativū dz assignari ad aliud nomē ita q vnū nomē sit suū correlativū ⁊ p ꝯns res nō ē suū correlativū Silr si relatō eēt talr res sicut alij ymaginār. posset sibi nomē iponi sic q iportaret illā rē. ⁊ eadē rōe ꝯcretū sibi correspōdēs nō iportaret nisi ꝑcise illā rē ⁊ subiectū in quo eēt. ⁊ ita i diffinitiōe exꝑmēte qđ noīs talr relativi nūq̄ oporteret ponere aliq̄d aliud qđ nō iportaret nec subiectū nec illā rē existētē i illo subiecto. qđ est manifeste ꝯ phm

Ad scām

Ad terciam

Ad quartum

Ex pdictis ptz. q̄re fm ire tionē ari. vnū relativoꝝ diffinit⁹ p reliquū. qz fm eū relativū nō bz diffinitionē exꝑmētē qđ rei. ß tñ bz diffinitionē exꝑmētē q̄d noīs ⁊ i talib⁹ nō ē icōueniens vnū diffiniri p reliquū. ⁊ ecōuerso. Sz de diffinitionib⁹ ꝓpe dictis exꝑmētib⁹ q̄d rei ē boc ipossibile. Ex pdictis etiā ꝑz q relatio ō qua phs loquit i pdicamētis nō ē realr ipsuꝫ fundamētū. Dico tñ q nō ē mod⁹ loquēdi phi vocare illud qđ referr fundamentū. qz relatio nō fundat i illo sicut reale i realr. ß tñ fm se ē qđdā denoiabile ⁊ vr frequēr q̄si denoiatōe q dā extrinseca. Ad scām dico q noīa relatiua nō ꝓpe significār adaliq̄d. nisi accipiendo adaliq̄d ꝑz q pōr stare ꝓ ipis reb⁹ extra. ⁊ tūc idē ē dicere ac si diceret nomē relativū significat adaliq̄d. boc ē. significat diuersas res q̄rū vna ē simr vel eq̄lis alteri. ⁊ sic de aliꝭ. ⁊ tūc talia noīa nō significāt alias res a substātiis ⁊ q̄litatib⁹. ß significāt ipas substātias vl q̄litates. nō tñ diuisim. ita q possit verificari de aliquo vno p se sūpto. ß mag̃ q̄si cōiūctim. q̄si possit verificari de multis sil sumptis ⁊ ō nullo p se. illo mō quo dictū est ꝓus q ita pōt aliquo mō cōcedi. duo sika sūt sikitudo. et tñ hec ē falsa. vnū sile ē sikitudo. sic̄ cōcedit. q multi boies sūt ppl⁹. ⁊ tñ hec ē falsa. aliqs bō est populus. Ad tertiū dico q q̄uis ꝑz intētionē phi ß sint ad aliq̄d sc̄z babitus disciplia ⁊c. tñ cū ß stat q sint ne res. qz alir stāt i vna, ꝓpone q̄ i alia sic̄ i ista. sile ē adaliq̄d stat sile materi alir vel simplr. In ista. sile ēva res. stat ꝓ reb⁹ vel ꝑsonalr. Ad quartū dico q ꝯria multiplicit accipit̄r. Uno mō ꝓpe ꝓ aliq̄b⁹ quoꝝ vnū exꝑellit reliquos realr. ⁊ ad quoꝝ vrrunq⁹ pōt eē mot⁹ ꝓpe dict⁹. Alio mō dicunt ꝯria illa de q̄b⁹ ꝑdicatū ꝑdicat ꝓmo ⁊ adeq̄te illo mō quo dictū ē supra dist. ij. Tertio mō dicūr ꝯria aliq̄ ꝑdicata denoiantia illa i q̄b⁹ sūt ꝯria ꝓmo mō dicta. ⁊ ab illis aliꝭ ꝯriꝭ acceptra. q̄a eidē nō pñt aliquo mō respectu eiusdē cōpetere. ⁊ isto mō sūt relativa ꝯria. isto etiā mō calefieri ⁊ frigefieri sūt ꝯria. ⁊ calefacere a ⁊ frigefacere a sūt ꝯria. Silr eē idē eidē ⁊ diuersuꝫ. simile ⁊ dissimile excludit ꝯrietatē. ⁊ eodē mō ē i oīb⁹ aliꝭ. ⁊ sic itelligit phs ⁊ nō alir. Tūc ad ꝓmā formā arguēdi ꝯcedo q virt⁹ ⁊ vitiū sūt alie res. qz sūt res absolute ⁊ sūt ꝯrie, ꝓpe. ⁊ iō illa relatia sūt ꝯria ⁊ tio mō. ß nō ꝓmo mō nec scdo. Ad scdaz dico q ille relatiōes q̄ sūt i mēte sūt ꝯrie tertio mō nec repugnat talib⁹ ꝯriꝭ stare simul. ß repugnat talib⁹ de eodē simul ꝑdicari. sicut isti cōcept⁹ albedo ⁊ nigredo sūt ꝯriꝭ scdo mō. ⁊ tñ pñt sil eē i mēte. ß impossibile est q idem sit albedo et nigredo. et hec est

Universidad de Deusto
Biblioteca

M Ad quintum

ꝑmo vera. albedo ⁊ migredo sunt ꝺria. Ad aliud dico ꝙ aliq̃d suscipe magis ⁊ min⁹ pōt intelligi dupliciter. vel a parte rei ita ꝙ realiter vna ꝑs addaꝯ alteri. ⁊ isto mō relatio nō suscipit magis ⁊ min⁹. Alio mō pōt hoc eē i ꝓdicatiōe. ſm ꝙ aliq̃ō nomē recipit cōparationē. et isto mō relatio suscipit magis ⁊ min⁹. ⁊ ꝟ non sequ̾ ꝑ additionē rei ad rē. ſ pōt eē aliq̃n ꝑ ablationē rei sic̄ē in ieq̃li qȝ aliq̃n fit magis ieq̃le ꝑ solā ablationē ꝑtis sue.. Vn̄ sic̄ cōtingit q̃nq; denoiari noie relatio aliquo ꝑ ablationē rei ad rē. ſ pōt eē aliq̃n ꝑ ablationē ꝑtis sue.. Vn̄ sic̄ cōtingit q̃nq; denoiari noie relatio aliquo ꝑ pter solā mutationē i altero extremo ꝟ ꝑbm. ita aliq̃n ꝓtingit magis vl̄ sic denoiari ꝑ solā mutationē i altero extremo ablatiuā vl̄ additiuā. vl̄ solā ablationē i ſeipo. vl̄ augmēratiōne alicui⁹ absoluti i ſeipo. Per hoc ad scȝ ꝙ ꝑbe loquēdo ieq̃le nō augmēt̾ . nisi sic intelligēdo ꝙ dī magis ieq̃le q̃ ꝑus. ⁊ hoc pōt eē sine aduētu cuiuscūq; rei de nouo ꝑpter solaȝ ablationē ꝑtis Vn̄ sic̄ nō ē icōueniēs dicere ꝙ deꝰ realr̄ ē de nouo creꝺs ꝑ solā ꝑductionē alteri⁹ rei extra. ita nō ē icōueniēs ꝙ hoc fiat magis ieq̃le ꝑ solā ablationē alicui⁹ ꝑtis.

Ad sextū

Ad septimū

Ad cōfirmatiōez

Ad ſm̄ dī. ꝙ adaliq̃d sūt sil̄ natura. Dico ꝙ aliq̃ eē sil̄ natura pōt itelligi dupl̄r. Vel ꝙ sint aliq̃ res q̃rū vna necꝺio coexigit aliā. ⁊ econuerso. vl̄ ꝙ ex hoc ꝙ esse existere ꝑdicaꝯ de vno nō q̃dē ꝑ se ſ ꝑ illo ꝑ quo natū est suppo nere. ꝑncipal̄r sequit̄ eē existere verificari ꝺ altero eoꝺē mō supponēre. Primo mō nō itelligit ꝑbs ꝙ adaliq̃d sūt sil̄ natura ſ tm̄ scȝo mō q: hec ē ꝯa bona duplū ē. g̃ ꝺimiꝺiū ē. ⁊ econuerso. Ad aliꝺ ꝙ ꝑbs ponit tres modos relatiuoꝝ. q: omēs pñt ad illos modos reducī.

Ad ꝓfirmationē ꝺico ꝙ male exponit̄ ꝑbs qñ exponit̄ ꝙ i tertio mō nō ē relatio i vtroq; extremo. ſ i ꝑmis modis ē relatio i vtroq; extremo Sȝ ista ē intētio ꝑbi q̃ multū cōcoꝺat cū intētiōe sua i ꝓdicamētis. vbi ostēdit ꝙ nō oīa relativa sūt sil̄ natura q: i tertio mō ex ſ ꝙ vnū extremū ꝓdicaꝯ ꝺe seq̾ alterū extremū ꝑ dicari ꝺe aliquo ⁊ nō econuerso. seq̾ em̄ aliq̃d ē sciēcia actualr̄. g̃ aliq̃d scibile actualr̄. et sil̄ seq̾. aliq̃d ē actualr̄ mēsura. g̃ aliq̃d ē actualr̄ mēsurabile ſ econuerso nō seq̾ Nō em̄ seq̾ formal̄r ex natura raliū relativoꝝ aliq̃d ē actualiter scibile. g̃ aliq̃d ē actualr̄ sciēcia. ⁊ ꝟ ē qꝺ dicit ꝑbs i ꝓdicamētis ꝙ sensibile ē ꝑus natura q̃ sensus ⁊ scibile ē ꝑus natura q̃ scia. q: nō sequit̄ sensibile ē. g̃ sensus ē. ſ bn̄ seq̾ econuerso. Et eoꝺē mō ꝺicit ꝺe scibili ⁊ scia. sic̄ ꝓbat ibi ꝑbs. In aliꝭ aūt modis sp seq̾. si eē existere ꝑdicaꝯ ꝺe vno extremo ꝙ etiā ꝓdicaꝯ ꝺe alio et econuerso. ⁊ isto mō ꝺr̄ tert⁹ modus a ꝑmis ⁊ nō aliꝭ. q: relatia ꝑmoꝝ modoꝝ sūt sil̄ natura nō aūt relativa tertij modi. Et cōit̄ qꝺ accipitur ꝙ oīa relativa sūt sil̄ natura. est manifeste falsuȝ. q: ꝑbs ex itētiōe ostēꝺit oppositū ꝙ nō oīa relativa sūt sil̄ natura i ꝓdicamētis Vn̄ dicit sic. Videt aūt ad aliq̃d sil̄ eē natura. ⁊ exēplificat i multis. Et postea subꝺit. Nō aūt oibus relativis vī verū esse sil̄ natura. scibile em̄ scia ꝑus esse vī. ⁊ ꝓbat ibiꝺē. Et si ꝺicaꝯ ꝙ exēpla nō sūt ad ꝓpositū. q: scibile ⁊ scia non sūt correlativa ſ scitū ⁊ scia sūt correlativa. et si scia ē scitū ē. et econuerso. Sil̄ scia pōt eē existēs scibili nō existēte q: ꝺ nō ēte i actu pōt eē scia. g̃ scibile nō ē ꝑus natura scia Ad ꝑmū istoꝝ ꝺico ꝙ scia ē ꝙꝺ̄ ꝑmū correlativū scibilis. q: si hoc sit scibile ē scia scibile. ⁊ tm̄ nō seq̾tur scia ē g̃ scibile ē. ⁊ iō ista correlativa nō sūt sil̄ natura. Ad scȝm ꝺico. ꝙ ꝑbs accipit ibi scibile ꝑ illo qꝺ nō pōt sciri nisi ipm̄ existat. ⁊ iō ꝑbe loq̾ ꝺe notitia ituitiva. vl̄ ad intētionē ꝑbi sufficit ꝙ non sit ꝯa formal̄ scibile ē g̃ sciētia ē. ſ ꝙ nō sequaꝯ econuerso. ſ non ipedit q̃n iste mod⁹ ꝺistiguaꝯ ab aliꝭ modis relatiorū. ⁊ ꝙ relativa i ꝓposito nō sūt simul natura.

Ad scȝm

Ad octauum

Ad aliꝺ ꝺico ꝙ nihil ē i re q̃n sibi possit cōpetere aliq̃ō nomē relativū. nec ē hoc ꝯ ꝑbm. ſ intētio ꝑbi ē ꝙ nō oīa noīa sūt relativa. ſ ꝙ sint aliq̃ q̃ nō sint relativa. ⁊ ꝙ verificēt̾ ꝺe rebus sine oīm̄ cōnotatiōe alteri⁹. Ad aliꝺ ꝺico ꝙ nō ē itētio ꝑbi in. xij. metba. ꝙ relatio sit qꝺā resbus tria ꝑncipia sic̄ bȝ substātia cōposita ad suū fieri. ſ ē intētio sua. sic̄ in substātia ē aliq̃d qꝺ ꝑmo recipit formā postea caruit ea ita ꝺe relatiōe ꝙ aliq̃d ꝺenoiaꝯ ab illa relatione ꝯ ꝑus nō ꝺenoiabaꝯ. ita ꝙ sic̄ materia ꝑmo nō habuit bāc formā et postea bȝ eā. ita aliq̃ō ꝑmo nō ē sic̄ ⁊ postea est simile. et sic ꝺe aliꝭ.

S Ad nonum

Ad ꝺecimū

Ad auicēnā pōt ꝺici ꝙ si sit ciuslꝺē opi. cuꝫ pbō ꝙ ipe itelligit ꝙ relatio bȝ ꝙꝺ̄ certitudinē q̃ ē vere vnū ꝓdicabile ꝺe re extra. ⁊ vere ē talis oīm̄ itellectu circūscripto. mō exposito ꝑus. ⁊ eaꝺē bȝ ꝙꝺ̄ ineē accipiēdo ineē ꝑ ꝓdicari. id ē habet ꝙꝺ̄ actualitatē ꝙ contingēter ꝓdicaꝯ ipa. nō tm̄ ꝑ cōtingētē ꝓdicationē absoluti: ſ sine illo. ꝙa aliq̃n absoluto vniformit̾ ꝓdicato ipa relatio nō vniformiter ꝓdicatur. sicut sorte cōrinue existēte albo. pōt esse similis. ⁊ pōt nō esse similis Si aliā actualitatē intelligit in relatione. ꝺico ꝙ ꝛꝺicit ari.

U Ad vndecimū

Ad aliud ptȝ ꝑ ꝓdicta in ꝓlogo ꝙ passio nō ē aliq̃d realiter existens in subiecto nisi impꝛope accipiēdo passionē. ⁊ eoꝺē mō ꝺicendū est ꝺe ꝙꝺ̄. ⁊ ideo ꝺico ꝙ simile vel dissimile qꝺ ē ꝙꝺ̄ qualitati. ⁊ equale vel iequale quod est ꝓꝓriuȝ quantitati. nō est realiter ideē subiecto. nec in illo subiectiue. ſ tm̄ ē vox

X Ad duodecimuȝ

vel intentio in aīa. siue ꝺicaꝯ ꝙ talis intentio sit cōcept⁹ i aīa. aut aliq̃d subiectiue existēs i aīa siue tm̄ obiectiue. Ad aliud ꝙ accipiendo relationē ꝑ aliquo qꝺ nō ē realiter nec absolutū nec absoluta relatio nō ē ꝑncipiū operationis realis. q: ſm ꝑbm relatio nō est ꝑncipiū nec termin⁹ opationis. ⁊ iō ꝺico ꝙ relatio nō causat illā ꝺelectationē . ſ extrema causāt eā ſ nō pñt sic causare nisi sint tali mō situata nisi scȝ vnū tm̄ ꝺisteꝛ ab alio ⁊ tm̄ ab alio. ⁊ sic ꝺe aliꝭ. et iō sicut cause qñ sunt approximate pñt causare ⁊ nō ꝑpter additionē alicui⁹ rei. sic ē in ꝓposito. Ad aliud ꝺico ꝙ ꝓdicamēta nō sūt res extra ſ sūt termini iportātes res extra. ⁊ q: diuersis reb⁹ ⁊ etiā eiꝺē pñt correspondere diuersi termini eas diuersimode importātes. iō nō opȝ ꝙ sit tāta ꝺistinctio inter res iportatas quāta ē inter terminos iportātes ⁊ iō q̃uis sint tot ꝓdicamēta ꝺistincta nō tm̄ opȝ ꝙ tot ꝺistincte res correspōꝺeāt eis. et iō ista. opi. nō negat ꝺistinctionē ꝓdicamētorū. ſ negat diuersitatē taliū rerū q̃les aliꝭ ponūt. Et si ꝺicaꝯ ꝙ ſm ista iꝺē realiē eē i ꝺiuersis ꝓdicamētis. qꝺ ē cōtra ꝑncipia ari. tuȝ q: ſ eū negatiua in qua negaꝯ vnū ꝓdicamētū ab alio ē imediata. qꝺ ñ eēt verū si iꝺē posset eē i diuersis ꝓdicamētis. Tū q: ſm eū i ꝓdicamētis. Diuersoꝝ generū ⁊ nō subalternatim positoꝝ diuerse sūt spēs ⁊ ꝺiffereātie. Respōꝺeo ꝙ aliq̃d eē i ꝺiuersis ꝓdicamētis pōt itelligi dupliciter. vel tāq̃ illud qꝺ recipit ꝑ se ꝓdicationē diuersoꝝ ꝓdicamētoꝝ. sicut si ꝺicerē: ꝙ eaꝺē res ē substātia ⁊ q̃litas. Vel tāq̃ iporatuȝ quocūq; mō ꝑ diuersa ꝓdicamēta. ita ꝙ ipm̄ vl̄ aliq̃d qꝺ ꝺe ipo ꝓdicaꝯ ꝑ se ponit i ꝺiffinitiōe exp̄mēte q̃d nois ipsi⁹ ꝓdicamēti. q: talē ꝺiffinitionē nō ē icōueniēs ꝓdicamētum ee. Primo mō ipossibile ē aliq̃d eē i ꝺiuersis ꝓdicamētis. ⁊ iō negatiua ē imediata in q̃ negaꝯ vnū ꝓdicamētū ab alio Scȝo mō ē icōueniēs ideē eē i ꝺiuersis ꝓdicamēt̾ ⁊ tm̄ cuꝫ ſ stat ꝙ talꝭ negatia sit imediata q: neutrū extremū ꝓdicaꝯ ꝺ illo qꝺ ꝺr̄ tl̄i mō eē i talib⁹ ꝓdicamētis. ⁊ ſ aliq̃n. Aliq̃n tm̄ vnū extremū ⁊ aliꝺ extremū ꝓdicaꝯ q̃uis cōcretū alteri⁹ extremi ꝓdicet. sic̄ ſ ē ꝯa. nulla substātia ē q̃litas ⁊ tm̄ ſ ē ꝯa aliq̃ substātia ē q̃lis. Ad aliud ꝺr̄ ꝙ generū habētiū spēs ⁊ ꝺifferētias nō subalternatim positoꝝ diuerse sūt spēs ⁊ ꝺifferētie. generū aūt nō habētiū ꝺifferētias essentiales ſ tm̄ spēs diuerse sūt spēs. ⁊ iō sicut ideē pōt eē in diuersis ꝓdicamētis scꝺo mō ⁊ nō ꝑmo mō. ita ideē pōt eē in diuersis spēb⁹ scꝺo mō ſ nō ꝑmo mō. ⁊ ideo vniformiter ꝺicendū ē quātū ad ſ ꝺe spēbus ⁊ ꝺe ꝓdicamētis. Et ista ē intentio

BB Ad decimū q̃rtū

CC Instantia

Responsio

DD Ad decimū q̃ntū

EE Ad decimū sextū

FF Ad primū prin.

Questio IIII

ꝑbi. qñ ꝺicit ꝙ actio ⁊ passio sunt vn⁹ mot⁹. ſ est. nihil importaꝯ p actionē q̃n ipoꝛeꝛ ꝑ passionē ⁊ econuerso. q̃uis aliē ⁊ aliē. q: illa ē ꝺiffinitio exp̄mēs q̃d nominis vni⁹. ⁊ alia alteri⁹. Vtrū tm̄ ꝺe virtute sermōis ꝺebeat cōcedi: ꝙ actio ⁊ passio sūt iꝺē motus vel nō. vſq; alias ꝺifferaꝯ Ad aliud ꝺico ꝙ nō ſ ꝑ ꝺiuersoꝝ generū sūt ꝺiuersa cōcepta realia. q̃uis hoc sit verū ꝺe generib⁹ quoꝝ gōliber ꝓdicaꝯ ꝑ se eē in q̃d ꝺ aliq̃ vna re. qꝺ nō ē verū ꝺe. vij. generib⁹ in abstracto acceptis. Et si ꝺicaꝯ: q̃ ēliber spēs bȝ aliq̃ō idiuiꝺuū qꝺ ē vnū nūero. Ꝺico ꝙ ſm intētiones ꝑbi hoc nō ē verū. q̃uis ſ sit verū ꝺe omī spē ꝓdicabili ꝺe re vna. ſ ꝺe latiuis siue cōnotatiuis nō ē vl̄ verus. Ad aliud ꝺico ꝙ modus significāꝺi illoꝝ similitudo ⁊ equalitas magis cōuenit q̃ mod⁹ significāꝺi similitudinis ⁊ relationis. mō poteꝛtie nō tm̄ res iportate plus cōueniūt semp. Et iō ꝑpter hoc ponit ꝑbs illas relationes alteri⁹ modi. Ad vltimū ꝺico ꝙ ꝑ se cōtēta sub ꝺiuisione ꝑma q̃n sunt res plus ꝺistinguūtur. ⁊ etiā si nō sūt res sufficit ꝙ ita vere negeꝯ vnū extremū ab alio sicut in vera ꝺiuisiōe. vel magis. ⁊ ita ē in ꝓposito cōceꝺēꝺū. Ad argumētū ꝑncipale ꝺico sic̄ ꝓtȝ ꝑ cōmē. v. metha. ari. nō tm̄ tractat ꝺe reb⁹. ſ etiā tractat ꝺe ꝺistinctione nominū ⁊ iō pōt bene tractrare ꝺe relatiōe ponēꝺo ꝺiuersos modos ipsi⁹ relationis.

Questio quarta.

Barto quero

A Questio III

q Vtrū ſm rei veritatē q̃cūq; fuerit intētio ꝑbi respect⁹ ꝺebeat poni ꝺistinguī a ꝓte rei ab absolutis Ⓜ nō. q: frustra fit ꝑ plura qꝺ pōt fieri ꝑ paucioꝛa. ſ oīa possum⁹ saluare sine talibus rebus que possumus saluare per eas. sicut ꝓȝ in ꝓcedentibus. q. g̃ frustra ponerētur. Ad oppositū. paternitas est in ꝺeo ⁊ nō est formaliter essentia. ⁊ manifestū est paternitatē esse relationē. g̃ ⁊c. Ad istā questionē teneo ꝙ ꝑpter ꝺicta sanctoꝝ ꝙ paternitas vere ⁊ realr̄ est in ꝺeo. ⁊ ꝙ paternitas nō est formaliꝫ ꝺiuina essentia. sicut ꝺeclaratū est ꝺistinctione secūꝺa. q: ſm beatū augustinū. pater nō ē eo pater quo ꝺeus. ⁊ manifestū est ꝙ loq̃tur ꝺe illo a parte rei quo realiter pater ē ꝺeus. ⁊ quo realiꝫ paꝯ ē pater. et ita nō pōt hoc saluari ꝑ ꝺistinctionē terminoꝝ. maxime q: talis ꝺistinctio terminoꝝ nūq̃ sufficit vbi ē oīmoda ideētitas a ꝓte rei. sic̄ ē ꝑus ꝺeclaratū. ⁊ iō in creaturis nūq̃ posset poni relatio ꝺistinctū ꝓdicamētū ab absolutis nisi a ꝓte rei eēnt plura ꝺistincta realiꝫ. g̃ opȝ ꝙ a ꝓte rei in ꝺiuinis sint

B Rūsio auctoris

Universidad de Deusto
Biblioteca

aliqua absoluta distincta realiter vel aliq̄ relationes distincte realit̄. ꝫ nō cōcedūt in diuinis plura distincta absoluta realit̄. ꝫ oz ꝙ sint ibi plures relatiōes distincte realiter. Secūdo dico ꝙ nulla relatio q̄ vocat ab aliq̄b? respect? intrinsec? aduenies ē ponēdus eē aliq̄d a pre rei ꝑter absoluta. Et iō similitudo et dissimilitudo. duplū ⁊ dimidiū ⁊ bmōi q̄ necessario cōpetūt in ꝓdicatiōe ipis absolutis positis in eē nō importāt res quasc̄ alias ꝫ ipor tāt res absolutas Vñ similitudo nō importat pl? nisi ꝙ sint duo alba sil̄ existētia vel duo nigra vel duo calida. ⁊ sic de alijs qualitatibus

Jrē de paternitate ⁊ filiatiōe dico ꝙ paternitas in creaturis nō iportat pl? nisi istū boiem q̄ genuit ⁊ istū boiem q̄ genit? ē. qz istis positis ⁊ oīm alio circūscripto vere iste ē pat̄ et iste ē fili?. Ad hoc etiā ponendū mouet me ista rō qz nō video q̄n q̄n ꝑ potētiā creature pōt vtraq̄ duarū rerū demōstrata⁊ existere ſn illa alia re totalr ⁊ realr distincta ab vtraq̄ earū ⁊ a duab? sil̄ acceptis q̄n ꝑ potentiā diuinā pñt ille due res realr existere sine illa alia re realr ⁊ totalit̄ distincta ab vtraq̄ istarū et ab ābab? sil̄ acceptis ꝫ ꝑ potētiā creature pōt hec albedo existere sine tali re q̄ ponit̄ relatio. sil̄ illud albū. ꝙ ꝑ potentiā diuinā pñt illa duo eē alba sine oīm tali re. ꝫ hoc posito ista duo alba sūt similia. ꝙ ⁊c. Eodē mō arguo de paternitate ⁊ filiatione. ꝙ sequeret̄ ꝙ sorte existente ꝑmo patre platonis. ⁊ platone existēte filio sortis posset deus cōseruare sortē ⁊ platonē sicut ꝑus. ⁊ tn̄ ꝙ sortes nō eēt pater platonis ⁊ tūc nō seqūtur. sortes genuit platonē. ⁊ sortes ē. ⁊ plō ē. ꝙ sortes ē pater platonis. qd̄ tn̄ videt̄ incōueniens. qz nihil pl? iportat ꝑ sortē eē patrē platonis nisi sortē genuisse plōnē et vtrūq̄ existere actualiter. Sil̄r qua rōne in sorte ē tal̄ relatio posit̄ plō ē. eadē rōne in sole ⁊ ita sequeret̄ solē mutari q̄ncūq̄ sol causat aliq̄d hic inferius

D Tertia cōclusio

Tertiꝙ ꝑpt̄ idē dico ꝙ actio ⁊ passio nō iportāt tales res. qz tūc oīe agēs in agēdo ꝑpateret̄. cui? necessitatē nō video. et maxime cū q̄libet talis respect? ē posterior effectu: nec videt̄ eē ponēdus aliq̄s talis respect? De q̄n ⁊ positione ⁊ habitu ⁊ vbi dico ꝙ totaliter frustra ponerēt̄ ⁊ sine necessitate. Sz de aliq̄bus respectib? spēalib? ē specialis difficultas Vñ si aliq̄ respect? sūt ponēdi. sūt isti. scz vnio nature hūane ad diuina. vnio materie ad formā ⁊ ecōuerso. vnio accidētis ad subiectum. vnio vni? ptis cōtinui ad aliā. Vñ ꝑ oīm? istis ē vna rō solū q̄ ē ista. ipossibile ē cōtradictoria successiue verificari de eodē nisi ꝑpter motū localē alicui?. vl̄ ꝑpter transitionē tp̄is

Difficultates

Prima
Secunda
Tertia

E Solutio

vel ꝑpter ꝓductionē vel destructionē alicui? Jsta ꝓz. qz etiā ſm sanctos ipossibile esset ꝙ deus nō eēt ꝑmo creās ⁊ postea creās. nisi saltē creatura post nō eē haberet eē. eodē mō impossibile ē deuz ꝑmo nō eē ānihilātē ⁊ postea ānihilātē. nisi creatura ꝑmo eēt ⁊ postea nō esset. ⁊ ita ꝓz inductiue illa ꝓpō. ꝫ possibile est ꝑmo naturā nō eē vnitā ⁊ postea vnitā vl̄ ecōuerso sine oīm motu locali. ꝙ opz ꝙ ibi sit ꝓductio alicui? noui vl̄ destructio. cū trālitio tp̄is nō sufficit. ꝫ manifestū ē ꝙ nullū absolutuz oz ꝓduci nec corrūpi. ꝙ ⁊c. Eodē mō posset deꝰ facere: qvna forma pñte sil̄ eidē materie ꝑmo nō ifformaret materiā. ⁊ postea ifformaret. sicut facit duo corpa eē sil̄ i eodē loco. ⁊ ꝑ ons forma vni? materie ita ꝑsens ē materie alteri? forme sicut materie ꝑpe. ⁊ tn̄ vnā materiā informat tūc ⁊ nō aliā. ⁊ ꝑ ons cōtradictoria verificarēt̄ de illa forma successiue sine oīm mutatione locali ⁊ nō ꝑpter transitiones tp̄is. ꝙ opz aliq̄d nouū hāe. ⁊ nō absolutū. ꝙ aliq̄d ꝑter absolutū Eodē mō pōt argui de subiecto ⁊ accidēte ⁊ sic posset videri posse argui de cōtinuatiōe vnius ptis cū alia. ꝫ ibi rō nō cōcludit sicut alias forte videbit̄. Jdeo dico ꝙ sola ista rō posset me mouere ad ponēdū illos respectus. Verūtn̄ pbz nō moueret. qz ipe negaret oīs minores assumptas. nec possent ꝙ rōné ꝓbari. Sz tūc ē dubiū. an possent aliq̄ videri ad negādū etiā oēs illos respect̄. Dico ꝙ quātū ad ꝑmā difficultatē. de relationib? i diuinis posset ꝑ ista viā respōderi siue sit vera siue falsa. siue etiā ista via sit erronea siue nō. ꝙ etiā in diuinis nulla ē talis relatio distincta quocūq̄ mō ab oīnib? absolutis. nō pl? q̄ creatio vel aliq̄d tale ē realit̄ distinctuz quocūq̄ mō ex natura rei ab oīnib? absolutis. ⁊ tn̄ posset cōcedi ꝙ deꝰ realiter ē pater ⁊ deꝰ realiter est fili?. sicut cōcedit̄ ꝙ deꝰ realit̄ ē creās. ꝫ fz ista via opz ponere ꝙ i deo eēnt tria absoluta realit̄ distincta q̄ nō essent formalr diuina essentia. ⁊ ꝙ vnū eoz realit̄ eēt pat̄ ⁊ nō fili?. et aliq̄d illoz absolutoz realr eēt fili? ⁊ nō ꝑ. ita tn̄ ꝙ ꝑ nō pl? iportaret aliq̄d ꝑter illud absolutū a pte rei. q̄ creans iportat aliquid a parte rei ꝑter deū q̄ creat. Et forte talis respōderet ad oīs auctoritates augustini. ꝙ augustinus loquit̄ de illis q̄ nobis sunt nota. ꝙ q̄cq̄d dicit̄ in diuinis ad se cōpetit singularit̄ omnibus ꝑsonis ⁊ diceret ꝙ tali absoluto nullū nomē ē ipositū. tn̄ tali absoluto cōpetit ꝫ nomē pater q̄d ē nobis notū. ⁊ iō dicit ꝙ illa q̄ dicūtur ad aliq̄d nō cōpetūt singulis ꝑsonis i singularit̄ dicāt tres ꝑsone eē vna ꝑsona qz quātū ad multa eodē mō dicerēt ꝫ patre ⁊ de ꝑ

F Ad filio ad primā difficultatē

Distinctionis XXX Questio V

ſona. Quātū ad secūdā difficultatē de vnione nature hūane ad verbū dicerent forte aliqui. ꝙ sicut ſm alios ꝑpter solū respectū ifoz mātē naturā humanā pōt dici ꝙ deꝰ ē hō. ita forte dicerēt ꝙ ꝑpter aliquā formā absolutaz multo ꝑfectiorē q̄ foret talis respect? ⁊ multo magis cōueniētē cū diuina natura ifomātez naturā humanā posset deꝰ dici eē hō veracit̄ ⁊ hoc nō eēt aliud q̄ dicere ꝙ hūana natura ē vnita verbo vel deo. Sz de duab? alijs difficultatib? esset forte magis difficile. nisi q̄s diceret ꝙ deꝰ nō posset facere formā eē pñtē intime materie nisi informaret eā. nec accidens eē totalit̄ i eodē loco cū subiecto nisi informaret ipm. Sz ꝯ dictā opi. ꝓbat ꝙ etiā oēs relationes dicūt accidētia talia ifomātia vnita quib? cōpetūt ꝑ beatū augustinū. v. de tri. ca. v. Jn reb? creatis qd̄ nō ſm substantiā dr̄ restat vt fz accidēs dicat̄. ꝙ relatio ē accides i creatura. ⁊ hoc ē certū de relatōe q̄ pōt amitti manēte fundamēto Jrē ambo. i. tri. c. v. si ꝑus erat deꝰ ⁊ postea ꝑ gnatiōis accessiōe mutat? ē. Auertat deꝰ hanc amētiā. ꝙ ꝑ solū accessionē relatiōis, realis fieret mutatio in ꝑsona diuina ſm euz. hoc nō eēt nisi illa relatio eēt aliqua res alia a fundamēto. qz fundamentū periſtit. Jrē bil̄. v. de tri. Nasci qd̄ non erat. tā nō tn̄ nasci ē ꝫ seipm demutare nascēdo ⁊ loquit̄ de natiuitate filij dei. ꝙ nasci dicit relationē nouā. Ad ꝑmū istoz ⁊ ad oīa ista dico ꝙ qn̄ relatio pōt aduenire alicui ꝓpter mutationē i altero. sicut creās pōt ꝑdicari de deo ꝺ nouo, ꝑpt̄ solā mutationē i creatura tūc ſp talis relatio dr̄ fz accīs. Ꝺ ē cōpetit illi cui cōpetit, ꝑpt̄ mutabilitatē illi? cui cōpetit. et Ꝺ ꝑpter mutabilitatē large vl̄ stricte sumptā er illo mō itelligit augustin?. v. de tri. Per idē ad aliud ꝙ cū fz amb. paſ nō possit incipe eē paſ, ꝑpt̄ mutationē alicui? extrinseci. oz ꝙ incipiat eē p̄. ꝑpter mutationē alicui? extrinseci. Ad bil̄. ꝙ nasci qd̄ nō erat necessario dicit nouitatē nati q̄tū ad substātiā. qz illud qd̄ ꝑus ſm substātiā suā erat nō dr̄ nasci. ⁊ ita talē noua denoiatio nō ꝑt eē sine nouitate substātie. et tn̄ ex hoc nō seq̄t ꝙ illa noua denoiatio sit aliqua res noua in ista substātia ⁊ eodē mō est de relatiōe. Ad argumētū ꝓncipale ꝓz ꝙ nō possum? saluare oia sine oib? respectib? tn̄ sine oīm relatiōe q̄ ponit̄ de genere relationis. ⁊ sine oīm actiōe ⁊ passiōe tali. et sine q̄n. vbi. positiōe. ⁊ habitu: possum? saluare oia. nō tn̄ sine paſnitate in deo. nec sine respectu vnionis. Ad argumētū i oppositū dico. ꝙ non sequit̄. ita ē ponēdū i deo. ꝙ ita ē ponēdū i creatura. Nec debem? oia ponere in creatura q̄

Obijcitur primo

Secundo

Tertio

Ad ꝓncipale

Ad argumētum in oppositū

Quesito

Questio V

ponimus in deo. sic em̄ deberem? ponere ꝙ relatio est vera res i creatura ⁊ tm̄ distincta formalr sicut ponim? in deo. ⁊ eodē modo debere remus ponere ꝙ sicut in deo tres relatiōes realiter distincte sunt vna essentia: ita in creaturis oēs relatiōes in eodē fundamēto sunt realiter distincte: ⁊ tn̄ realr ipm fundamētū. que tn̄ sunt absurda. Questio quinta.

Vinto quero.

A Questio V

Vtrū relatio talis dei ad creaturā sit relatio realis. Non. qz nihil referr̄ realr ad aliq̄d qđ nō coexigit aliud. sed deꝰ nō coexigit creaturā. ergo nō referr̄ realiter ad creaturā. Ad oppositū. deus est realiter creator. ꝙ realiter referr̄. ergo relatio dei ad creaturā est realis. Ad questionē dicit̄. ꝙ relatio dei ad creaturā tēporalis nō est realis. q̄a in deo nulla est relatio noua. q̄uis relationes in creatura sint noue. et iō deus nō referr̄ ad creaturaz nisi qz ipa referr̄ ad ipm. Jstud ꝓbatur multiplicit̄. Primo sic. fz pbm. v. metha. ca. de ad aliquid. Tertio mō dicūtur relativa: que dicūt ad aliq̄d qz alia sunt eoz. ita ꝙ hec est p se differētia duoꝝ primoz modoz. a tertio. qz in ꝑmis duobus est relatō mutua. in tertio aūt nō est relatio mutua. ꝫ alterū ꝑcise referr̄ ad reliquū. ꝫ reliquū non referr̄. ꝫ est tm̄ terminus aliquis vel aliud est eius. oīes aūt relatiōes creature ad deū ꝓnēt ad tertiū modū relativoꝝ. ergo qualescūq̄ sunt ille q̄ sunt in vno extremo: nō oportet alterū extremū fz aliquā relationē in eo terminare illas relationes. ꝫ pōt terminare ꝑcise sub rōne absoluti.

Ꝓterea. ix. metha. ꝙ vij. ꝓbat ꝑbs. ꝙ act? est ꝓior potētia diffinitiōe. qz potentia diffinit̄ p actū. si aūt actus referr̄ ad potentiā. tūc etiaz ecōuerso act? diffiniret̄ ꝑ potentiā. sicut dicit poz phi. ca. de specie. ꝙ in relatiuis mutuis necesse est in. vtrisq̄ vtrozūq̄ rationib? vti. Tūc arguit̄ sic. act? diffinit potētiā vt ꝺminat relationē ei?. aut ꝙ ꝺminat relationē ei? vt absolutū. ⁊ habetur ꝓpositū. aut vt correlativū. ⁊ sic diffinit actū. ꝙ vt act? est ꝓz diffinitiōe est posterior diffinitiue. ꝙ ita diffinit potētia actū sicut ecōuerso. vl̄ nō diffinit̄ p ipm. ⁊ ꝑ oīs act? nō referr̄ ad potentiā. ꝫ est mere absolutū. ⁊ Ꝺ sub eadē rōe sub qua diffinit potētiaz. diffinit aūt potētiā inq̄tuz potētia est ad ipm vt relatio ad terminū. ꝙ act? ſm q̄ mere absolut? est termin? sui? relatōis q̄liscūq̄ sit ista relatio sive simplr sive ſm q̄d. Hoc etiā ꝓbat̄ genera lius ꝑ oia relativa. qz nullū relativū referr̄ primo ad correlativū vt ad terminū in creaturis

Secundo

Tertio

Probatō ultīi ꝑt

Probatio, relativū inq̄tuz relativū diffinit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Probatur ꝓña

ꝓmo ꝙ terminū ad quē referr̄. g̃ termin⁹ vt ter
min⁹ nō ꝓt diffinitiōe relatiui vt relatiuū. ꝓña
ꝓz. vij. metha. vbi cōpat accidēs ad subſtan
tiaz. z ꝓ ipm. ix. metha. vbi cōpat potentiā ad
actū. ſi g̃ termin⁹ inquātū termin⁹ referat ad
relatū in q̃tū relatū. g̃ termin⁹ in q̃tū termin⁹
id qđ eſt relatū ad ipm ꝙ diffinito reſpiciet. z
ꝙ ꝓñs ꝙ ꝓore ſm diffinitionē. g̃ ꝓz eēt ꝓor filio
ꝓz diffinitionē. z ecōuerſo. Impoſſibile ē aūt
circulū eē in ꝓoritate eſſentiali q̃cūq̃. g̃ ipoſſi
bile ē patrē referri ꝓmo ad filiū in q̃tū fili⁹ re
ferr̄ ad patrē. g̃ referr̄ ꝓmo ad illud abſolutū
qđ ē ꝓmū fundamētū relatiōis. z illud abſo
lutū ē ꝓus patre vt ꝓz. z econuerſo fili⁹ vt fili⁹
referr̄ ad abſolutū qđ ē ꝓmū fundamētū ꝓxi
mitatis. z illud abſolutū ꝓus ē filiatiōe. z ꝛō ā
bo abſoluta ſūt ꝓora vtraq̃ relatiōe. q̃ libet
relatio nō tm̄ ꝑexigit fundamētū ſ̄ z terminū
in q̃tū termin⁹ ē.

Quarto

Prefea. in tertio mō nō ē
in vno extremo niſi relatio rōnis q̃ nō ē rō ter
minādi. q̃ aliud extremū realit̄ referr̄ ad ipm
z nō tm̄ ꝑ actū intellect⁹. g̃ ibi rō terminādi eſt
ſimp̄r abſolutū. Jdeo dr̄ abſolute q̃ ꝓpr̄ ter
minationē relationū i creaturis ex tpe ad deū
nō oportz ponere aliquā relationē in deo nec
nouā nec ārīquā. q̃ ſit rō terminādi relationē
creature. pōt tm̄ poni in deo aliqua relatio rō
nis noua cauſata ꝑ actū intellect⁹ noſtri. non
ꝑ actū intellect⁹ ſui. Videt g̃ ꝙ relatio dei ad
creaturā nō ē relatio realis. ſ̄ tm̄ relatio rōis.

E Tria falſa opinio

Jſta opi. continet tria q̃ vident̄ mihi falſa.
Primo ꝙ aliq̃ relatiōes ſunt mutue. z aliq̃ nō
z ꝙ ꝓpter hoc diſtinguit̄ terti⁹ modus relati
onū a ꝓmis duob⁹. Scōm ꝙ oēs relationes
dei ad creaturā ſūt relatōes cōes. Tertiū ꝙ re
latio dei ad creaturā nō pōt dici realis illo mo
do quo relatio ſolis ad corpora patiētia iferio
ra dicit̄ realis.

Cōtra ꝓmū

Cōtra ꝓmū eſt intētio ꝓbi i
ꝓdicamētis vbi dicit ex intētiōe. ꝙ oīa relati
ua dicūtur ad cōuertētiā. Cū dicit ſic. oīa aūt
relatiua ꝙđ conuertētiā dicūt̄. vt ſeruꝰ dñi ſer
uus. Et ſi dicat̄ ꝙ nō intelligit de tertio mō
Cōtra. de iſto mō exēplificat ſpecialit̄. Cū ſub
dit poſt. Sil̄r z in alijs. ſ̄ aliquoties differunt
ſm locutionē. vt ſciētia ſcibilis ſcientia dr̄. z
ſenſus ſenſati ſenſus. z ſenſatū ſenſu ſenſatus
Vult dicere ꝙ oīe relatiuū ſi cōueniēter aſſi
gnet̄. aſſignabit̄ ad vnū qđ ſil̄ referr̄ ad ipſz ꝙ
uis nō referatur ad ipm ſub eodē caſu quo ipſz
referr̄ ad illud. ſicut ꝓz in exēplis ꝓpoſitis.

Jtem ibidē ꝓbs. Ar vero aliqualiter non vi
debitur cōuerti niſi cōueniēter illud ad qđ dr̄
aſſignetur. g̃ ſemp quādo cōueniēter aſſigna
tur illud ad quod dicit̄ cōuertitur. z per ꝓñs ē
relatio mutua. Jtem poſtea concludit. oīa g̃

que ad aliquid dicūtur. ſi conueniēter aſſignē
tur. ad conuertētiā dicūtur. Ex quib⁹ auctori
tatibus patet ꝙ inter oīa relatiua conueniē
ter aſſignata eſt cōuertētia boc eſt relatio mu
tua. q̃ ſcz ſicut vnū referr̄ ad aliud. ita ecōuer
ſo aliud referr̄ ad ipm. Et ſi dicat̄. ꝙ q̃uis in
tertio modo poſſit aſſignari aliq̃d nomē qđ re
latiue dicat̄ ad aliud. tn̄ in alio extremo nō eſt
relatio ex natura rei. ſed in ꝓmis duobus mo
dis eſt relatio ex natura rei. Jſtud non ſufficit
tuz q̃ ex natura rei ſenſibile eſt ſenſibile. ita ꝙ
calidū nō eſt calidū nec ſenſibile per actuz in
tellectus nō pluſq̃ ſol ſit calefactiuus ꝑ actuz
intellectus. Tum q̃ eadē facilitate dicā ꝙ in
agēte nō eſt relatio ex natura rei. ſ̄ tm̄ in paſſo
et ita in ſecundo modo nō erit relatio mutua.

D Contra ſcōm

Jrē ꝓbs in ꝓdicamētis oſtendēs ꝙ aliqua
relatiua ſunt ſimul natura. ſpecialit̄ excipit il
la relatiua que ſunt de tertio modo. vbi autez
dicit ꝙ oīa relatiua dicūtur ad conuertentiaz
illa nō excipit. ſed etiā de illis dicit ꝙ dicūtur
ad cōuertentiā ſicut alia. ergo tertius modus
magis diſtinguit̄ ab illis per boc. ꝙ in tertio
modo relatiua non ſunt ſimul natura. q̃ ꝑ boc
ꝙ in illis nō eſt relatio mutua in alijs nō. Cō
tra ſcōm arguo ſic. q̃cunq̃ aliq̃d importat ꝑ
aliq̃d nomē qđ nō pōt alicui cōpeterē niſi ali
qua cauſa cauſāre. ſi illa cauſa nō cauſet illud.
nullo mō nomen tale vere dicet̄ de aliquo. ſed
ꝑ te iſtud nomē creatoꝛ domin⁹. z hmōi impoꝛ
tāt relationē rōis que nullo modo pōt eſſe ni
ſi intellectu noſtro cauſante. g̃ ſi itellect⁹ crea
atus nō cauſet talē relationē rōnis non dicet̄
vere creatoꝛ vel creās. g̃ nullo exiſtēte intelle
ctu deus nō poſſet creare vnū lapidē. Prefea. q̃n aliq̃d eſt equale ſiue intellectus ſit ſiue
nō ſit. ꝑ nullū extremū importat̄ aliq̃d cauſa
tū ab intellectu. ſicut ſi homo realit̄ ſit albus ſi
ue intellectus ſit ſiue nō ſit. nec ꝑ boiem nec ꝑ
albū importat̄ aliq̃d cauſatuz ab intellectu. ſ̄
ſiue itellect⁹ ſit ſiue nō ſit. deus eſt realit̄ creās.
ſic ſenſibile eſt realit̄ ſenſatū. g̃ nec ꝑ deū nec ꝑ
creantē importat̄ aliq̃d cauſatū ab intellectu

Prefea. ꝑ iſtos ſicut intellect⁹ cauſat reſpe
ctū rōnis. ita etiā voluntas pōt cauſare reſpe
ctuz rōnis. ſ̄ ad boc ꝙ deus creet lapidē nihil
penitus pl⁹ facit intellect⁹ noſter q̃ voluntas
creata. g̃ vel vtrūq̃ cauſabit illū reſpectū vel
neutrū. z ꝑ ꝓñs creatoꝛ vel nullū reſpectū im
portabit. z babet̄ ꝓpoſitū. vel iportabit duos
reſpect⁹ rōis. vnū cauſatū ꝑ actū intellectus.
aliū ꝑ actū volūtatis q̃d videt̄ ſatis eſſe iutile

Jrē ſicut ꝓpoſitio eſt in voce ita etiā in ſcri
pto ſm boc. ſup periar. g̃ ſicut aliq̃ vox eſt re
latiua ita nomē ſcriptū. g̃ poſito ꝙ null⁹ intel

lectus creat⁹ eēt. z tn̄ ꝙ hec ſcriberet̄ de⁹ crea
ret vl̄ de⁹ ē creās adhuc eēt boc nomē relatiū
z certū ē ꝙ nō iportaret reſpectū rōnis. q̃ tūc
eēt falſa. g̃ talia noīa creatoꝛ redēptoꝛ z hmōi
nō iportāt aliquos reſpect⁹ rōis.

E Contra ter. iii.

Per ideꝫ
ꝓz ꝙ ita pōt dici relatio realis dei ad creatu
raz ſicut ſolis ad effect⁹ ſuos. q̃ ſicut ꝑ ꝙ ſol
efficit effec⁹ ſuos nihil reale ponit̄ nouū i ſole
ita ꝑ ꝙ de⁹ creat creaturas nihil reale nouū
ponit̄ i deo

E Pro reſponſione ad q. duo facit.

Jdeo alit̄ dico ad. q. z ꝓmo oſtē
dā ꝙ talia noīa creās gubernās. conſeruās et
hmōi nō iportāt reſpect⁹ rōnis. Scđo ꝙ relaꝛ
tio dei ad creaturā aliquo mō pōt dici realis.

Primuꝫ.

Primū oſtēdo ꝑ dicta cōtrariū opinātium
Primo ſic ꝛz iſtos reſpect⁹ rōis cauſat̄ ex opa
tione itellect⁹ cōpantis vnā rē ad aliā. vel ad
ſeipam. tūc arguo ſic. q̃cūq̃ ex cōparatōe ali
cui⁹ ad alterū cauſat̄ aliq̃d. ex ſili cōpatiōe ad
aliud cātur cōſile. q̃ q̃n aliq̃d pōt eodē mō cō
parari ad diuerſa. nō eſt maioꝛ rō ꝙ cauſet ex
vna cōparatiōe q̃ ex alia. Prz etiā i extremo.
q̃ ſubiectū ꝑdicatū z hmōi iportāt talē cōpa
tionē. vel ſūt denoiatiōes ꝓſequētes tales cō
paratōes iō oē illd qđ pōt itellect⁹ cōpare ad
boiem. ſicut cōparat ſortez. pōt eē ſubiectū vl̄
ꝑdicatū reſpectu bōis. ſicut pōt ſortes eē ſub
iectū vel ꝑdicatū reſpectu bōis ſ̄ oīm mō quo
ꝑ itellect⁹ deū cōpare ad creaturā. cōſili mō
pōt cōpare creaturā ad deū. cōſimili etiā mo
do pōt compare quācunq̃ creaturā ad eandē
creaturā. g̃ ſi ad cōpatiōē qua deuz cōpat ad
creaturā cōſequit̄ reſpectus rōis ꝑ quez dicat̄
deus creatoꝛ creature. eadē rōe ad cōpationez
q̃ intellect⁹ cōpat creaturā ad aliā creaturā ſe
quitur reſpect⁹ rōis ꝑ quē dicet̄ vna creatura
creatrix alteri⁹ creature. qđ eſt manifeſte ſfm.

Si dicat̄ ꝙ vna ꝓpatō eſt vera. z alia erit fal
ſa. et iō vnā ꝓſequit̄ reſpectus rōnis q̃ aliā nō
ꝓſequit̄. Hoc nō ſufficit. q̃ reſpect⁹ rōis ita cō
ſequit̄ cōpationē falſam ſicut verā. Cū q̃uis
cōpatio qua intellect⁹ cōpat aſinū ad hominē
dicēdo aſinū eſſe boiez ſit falſa. et compatio q̃
compat ſortē ad boiem dicēdo ſortē eſſe boiez
ſit vera. tn̄ ꝛz eos ita ꝓſequit̄ reſpect⁹ rōis aſi
nū. ꝓpter talē compationē ſicut ꝓſequit̄ ſortē
nā ita eſt aſinus ſubiectū ſicut ſortes eſt ſubie
ctū. z ita nihil refert ad boc ꝙ cōſequat reſpe
ctus rōnis ꝙ intellect⁹ compet vero vel falſo.
q̃n cōſimilē compationē ꝓſequit̄ cōſimilis re
ſpectus rōis vere cōueniēs ipi compato. ergo
ita erit in ꝓpoſito. ꝙ ſiue intellectus vere vel
falſe (cū modo eodē modo) comper ꝓſimilis
reſpect⁹ rōnis ita vere ꝓueniret vni compato
ſicut alteri. et ꝑ ꝓñs ita poſſet creatura creare
ꝓpter ꝓſimile compationē intellect⁹, ſicut ꝑt

de⁹ creare. qđ eſt abſurdū. Prefea. ſicut nihil
eſt vere albū niſi albedo ſit in eſſe ſibi ꝓueniē
ti. ita nihil eſt vere creās niſi creatio ſit in eſſe
ſibi conueniēti. g̃ ſi creatio eſt quidā reſpect⁹
rōis nunq̃ realit̄ nec vere de⁹ crearet niſi talis
reſpect⁹ cōis poneret̄ vere ꝑ talē cōpoſitionez
intellect⁹ qđ eſt manifeſte falſuz. q̃ non pl⁹ cō
paratio intellect⁹ requirit̄ ad hoc ꝙ de⁹ creet
q̃. ad boc ꝙ ſol illuminet mediū. Prefea. ſi in
tellect⁹ ꝑt compare cām nō habentē reſpectū
realē ad effectū ſuū. ita ſm iſtos z realit̄ de ꝑt
ꝓpare cām habentē reſpectū realē ad effectuz
ſuū. ex qua rōe ex ꝓma ꝓpatiōe cōſequeret̄ ta
lis reſpect⁹ rōis. eadē rōe ex ſecūda ꝓpatiōe cō
ſequeret̄ ſimilis reſpect⁹ rōis. z ꝑ ꝓñs tal̄ cā
baberz duos reſpect⁹ ad effectū ſuū. i. vnū rea
lē z vnū rōis. qđ eſt ſupfluū. Jdeo dico ꝙ ꝑ ta
les terminos. creās. creatiū. cōſeruās. ꝓſerua
tiuus. domin⁹. ꝛz ꝙ ꝓpetūt deo. z ꝑ huiſmōi noīa
q̃ ꝓpetūt deo ex tpe. null⁹ reſpect⁹ rōis iportāt
nec ꝓpatio intellect⁹ ibi aliq̃d opāt plus q̃ in
alijs relatiuis q̃buſcūq̃. q̃ ita vere z ita realit̄
eſt de⁹ creās. z ſiliter ita realit̄ cōſeruat ſic ſol
calefacit. Scđo dico ꝙ pōt aliquo modo dici
talis relatio realis. nō ꝙ aliq̃ res ꝺo adueniat
ſicut nec aliq̃ res imaginabilis aduenit ſorti
albo ꝛz boc ꝙ ſit ſilis platoni de nouo exiſtēti
albo. Sz ſic ſimilitudo dicit̄ realis relatio. ꝓpter
boc ꝙ vnū albū ex natura rei ē ſile alteri albo
z ad ꝺ ꝙ vnū ſit ſimile alteri nō pl⁹ facit itel
lect⁹ q̃ facit ad ꝺ ꝙ ſortes ſit alb⁹ vl̄ plato ſit
alb⁹. ita i ꝓpoſito intellect⁹ creat⁹ nihil facit
ad ꝺ ꝙ de⁹ ſit creās. imo pōt realit̄ de⁹ creare
lapidē ſi itellectus nō ſit. iō pōt illa relatio ali
quo mō dici real̄. nō tn̄ dē ꝙ iſta relatio ſit aliq̃
res. ſ̄ ꝙ iportat veras res q̃ nō req̃rūt opatio
ne itellect⁹ ad ꝺ ꝙ vna ſit creās z alia ſit crea
ta. ſic ſimilitudo dr̄ relatio real̄. nō q̃ ſit aliq̃ vna
res alia ab abſolut̄. ſ̄ q̃ iportat veras res cir
ca q̃s nihil fac̄ itellect⁹ ad ꝺ ꝙ vna ſit ſilis al
teri z ecōuerſo

Et ſi q̃rat tūc. quō diſtiguit̄
relatio real̄ a relatiōe rōnis. Pōt dici ꝙ q̃

Deciſio

Queritur Reſpondetur

Universidad de Deusto
Biblioteca

milit̄ q: nūmus nō ē pciū nisi ꝑ̄ voluntariā institutionē quā ꝓcedit act⁹ itellect⁹. ideo pōt dici respect⁹ rōis. Et q̄tū ad ꝫ̄ pōt aliquo mō saluari dictū vni⁹ doctoris q̄ ponit q̄ relatio rōis pōt cāri p actū itellect⁹ et p actū volūtatis q̄uis nō sit ꝑ̄ dictū intellectū cāre respectū rōis. ꝫ q̄n res ē talis qual⁹ denotat eē p relationē vl̄ p cōcretū relatiōis sine oī opatione itellect⁹. ita q̄ opatio itellect⁹ nihil facit ad ꝫ. tūc pōt dici relatio realis mō supra exposito. sic q: vnū albū ē sile alteri albo sine omni opatione itellect⁹ cōpantis vel nō cōpātis. iō dr̄ silitudo relatio real⁹. et eodē mō ē ꝺ̄ p̄nitate et alijs. Ex ꝓdictis ꝓz q̄ de⁹ est dñs. creans cōseruās puniēs. et hmōi sine oī opatōe itellect⁹. iō pnt oēs tales relatiōes vocari reales. ꝫ est iportātes res. et q̄ de⁹ ē talis qual⁹ denotat eē nō p opationē itellect⁹. Et si dicat: q̄ sm ꝓdicta aliq̄d real⁹ refert ad non ens. sic materia realiter refert ad formā ad quā ē i potētia. q: circūscripta oī opatiōe itellect⁹ materia ē vere i potētia ad formā. Ad ꝫ̄ dico q̄ hic ē magn̄ difficultas de vocabulo q̄ de re Nā vocādo relationē realē ꝓcise illā q̄ iportat veram rē existentē et aliā sibi correspondētē i actu. sic manifestū ē q̄ hic nō ē relatio realis Vocādo aūt relationē realē q̄n aliq̄d siue sit in actu siue i potētia ē tale q̄d: quale denotat eē p relationē vel p cōcretū illi⁹ relatiōis. circūscripta oī opatiōe itellect⁹. sic dicendū ē ēr q̄ esset ibi relatio realis. q: nō pl⁹ facit itellect⁹ q̄ materia sit i potētia ad formā. q̄ q̄ vn⁹ asinus generet asinū. tn̄ dico q̄ nō ē relatio rōis. siue sit real⁹ siue nō. Et iō sm p̄mū modū vocādi relationē realē oz ponere aliq̄ mediū iter relationē realē et relationē rōis. q̄d aliq̄ vocāt relationē potētialē vel aptitudinalē q̄uis nō ꝓ̄ ꝓprie forte. Et si q̄rat de termino relatōis vl̄ relatiui. an sit aliq̄d absolutū vl̄ relatiuū. Dico q̄ ꝓ̄ determinatione ꝑbi i ꝓdicamētis. termin⁹ relatiui semp ē relatiuū. accipiēdo ꝑ̄ terminū q: sm ꝑ̄m ibidē semp ome relatiuū ad cōuertētia dr̄ si cōuenienter assignet. Verū tn̄ illud q̄d ē tale quale denotat eē p terminū. nō ē relatiuū ꝫ absolutū. Un̄ isti⁹ relatiui creatura ꝑ̄ accipiēdo terminū. termin⁹ ē ꝺ̄ relatiuū creās. ꝫ absolutū ē ipemet de⁹. Et si al⁹ itellexit ꝓdict⁹ opinās. nō itellexit verū. nec rōes sue cōcludūt. Un̄ ad p̄mā dico q̄ ꝫ nō ē dīna iter relativa de tertio mō et relativa alio mōd⁹ q̄ i illo nō ē relatio mutua et i alijs ē relatio mutua. imo dico q̄ semp i oīb⁹ relatiuis ē mutua relatio si cōuenienter assignent. nā ita ē relatio scibilis ad sciaz sicut dupli ad dimidiū. q̄d ꝓz ꝑ argi. i ꝓdicamētis. q: docet cognoscere quid est relatiuū sm illud q̄d ē. q: q̄n aliq̄d est tale q̄ oīb⁹ alijs circūscriptis ipso solo retēto adhuc est ad aliquid. tale vere est ad aliq̄d. ꝫ circūscripto a scibili oīi alio: et retēto q̄ sit scibile. ve est scia scibile. g̃ scibile ꝓprissime est relatiuū. et iō nō est intētio ꝑbi. v. nec tba. q̄ vnū relatiuoz nō correspōdeat ad relatiuū. ꝫ est intētio sua q̄ in tertio mō exyna prebabet aliq̄d nomē absolutū ꝓter nomē relatiuuz respectu cui⁹ dicat aliud nomē relatiuū. sicut est ex pte alia. Verbi gr̄a. visibile dicit ad visum. et econuerso visus dicit ad visibile. et ista sunt ꝓprie correlativa. et ita ꝓprie est vnū relatiuū sicut reliquū et oīe nomē q̄d habem⁹ ex pte visus dr̄ ad reliquū. q: nō babet nisi istud. et vere dicit q̄ visus est alicui⁹ visus nō q̄dē tāq̄ subiecti ꝫ tanq̄ obiecti sm ꝑ̄m. Sz et alia pre sunt duo noia ad quouz vtrūq; dicit visus. ꝫ vnū est ꝓprie relatiuū. et aliud nō. nisi q: aliquo modo alterū dicit ad ip̄m. illa duo sūt ista scz color et visibile. q: ꝑ̄ dicit q̄ visus est color⁹ visus. et visibile. q: ꝑ̄ dicit q̄ visus est color⁹ visus. ꝫ nō ꝓprie dicit q̄ color est color⁹ visu. q̄ tūs ꝓprie dicat q̄ visibile est visu visibile. Et iō q̄n ꝑbs dicit q̄ intellectuale significat: q: ipius est intellect⁹. debet intelligi illud absolutū q̄d est itelligile. q: illud nō dicit ad aliq̄d nisi q: aliud dicitur ad ip̄m. et iō de visibili exēplificās exēplificat de colore dicēs sil⁹ aūt et alicui⁹ est visus nō cui⁹ est visus. q̄uis verū sit ꝺ̄ dicere non ad subiectū ꝫ ad colorē. q: nō refert tali relatione speciali ad subiectū in quo est. q: illa relatio q̄ accidēs refert ad subiectū est cōis sibi et oīb⁹ alijs accidētibus. ꝫ refertur ad obiectū. q: illa nō cōperit alijs accidētib⁹. vel si ꝑ visum itelligat nō actus ꝫ potētia q̄ est ps forme. tūc visus est illius cui⁹ est. sicut ps alicui⁹ totius. est aūt coloris sic obiecti. Et si dicat q̄ sm ꝑ̄m alterū nō refertur. nisi q: aliud refertur ad ip̄s g̃ illud extremuz aliquo modo refert. sed color nullo mō refertur ad visum. g̃ ꝑ illud extremū nō intelligit colorē ꝫ visibile. Ad illud dico: q̄ colorē referri ad visuz pōt intelligi dupliciter vel sub eodē nomine. et sic referri ad ip̄m nō est aliud q̄ esse extremū correlatiōis. et iō ex hoc ipso q̄ dicit q̄ visus est coloris visus ibi color aliquo modo refert. Aliter sub alio noīe. sic dicēdo. color est visibilis visu. et vtroq; mō pōt intelligi ꝑbs. q̄ in tertio modo nō sunt relativa simul natura. sed in alijs modis sunt simul natura. boc est si esse existere ꝓdicetur de vno relativo nō ꝓ̄o se sed ꝓ̄o re. sequit q̄ esse existere cōsimil⁹ ꝓdicatur de alio extremo cōsimil⁹ supponēte. non sic aūt est in tertio mō. Et si dicat q̄ ꝑbs in metba. nō loquit̄ de talib⁹ nō

Secundū

Querit̄r
Rñdet̄r

R
Ad p̄mā rōnes p̄me opi.

Instatur

Z
Rñdet̄r.

Replicatur

Rñdet̄r

mūdus. ꝫ loquit̄ de reb⁹. Dico q̄ boc ē falsum. q: frequēter loquit̄ de noīb⁹ etiā i sciētijs realib⁹. q: tradēs sciaz alijs nesciētib⁹ frequēter indiget explanare eq̄uocationē nominū q̄bus vtit̄ i loquēdo sibi. q: cū talia noīa ꝓticularia sint eq̄uoca. ad eoz eq̄uocationē explanādā req̄rit̄ nō tm̄ logica docēs: ꝫ etiā logica vrēs. q̄ ē eadē cū sciētijs particularib⁹. Ad

Ad scām

aliud dico q̄ potētia de q̄ loq̄t̄ nō ē ꝑ̄ relatiuū. sic nec potentionale subiectiuū. tm̄ large accipiēdo pōt dici relatiuū Verūtn̄ act⁹ nō ē correlatiuuz sibi correspōdēs. q: nō ois act⁹ ē alicui⁹ potētie act⁹. nec oīe q̄d ē in actu ꝓ̄us fuit i potētia. sic oīe q̄d ē i potētia pōt eē i actu. et ois potētia ē respectu alicui⁹ act⁹. Verū tn̄ dico q̄ posito q̄ act⁹ eēt illd̄ q̄d ꝓ̄o terminat illō relatiuū. adhuc posz diffinire potētiā ꝫ tūc act⁹ nō eēt ꝓ̄or diffinitiōe. et iō ex hoc q̄ potētia diffinit̄ p actū nō econuerso. sc̄q̄t q̄ act⁹ ē ꝓ̄or diffinitiōe tp̄a potētia diffinibili. et iō dico q̄ act⁹ q̄ ponit̄ i diffinitiōe nō ꝓ̄mo terminat illū respectū si sit ibi aliq̄s. ꝺ̄ ē. illd̄ nomē relatiuū nō dr̄ ꝓ̄mo ad ꝺ̄ nomē act⁹ ꝫ ad aliq̄d aliud. et si nō sit nomē ipositū. licitū ē fingere sm artē ꝑbi i ꝓdicamētis Tūc ad formā argumēti q̄n dr̄. Aut act⁹ diffinit inq̄tū terminat relationē ei⁹ et c̄. Dico q̄ ista ē falsa. q: non terminat nisi multū ip̄roꝑe i aliquo cōcreto. et iō dico q̄ nō diffinit inq̄tū relatio ē ad ip̄z tā

Tt
Ad tertiam

q̄ ad terminū. Ad aliud dico q̄ oīe relatiuū dr̄ ꝓ̄mo ad correlatiuū si q̄uenienter assignet̄ sm ꝑ̄m. Ad

Ad ꝓbationes

ꝓbationē cōcedo q̄ relatiuū inq̄tū relatiuū diffinit̄ p terminū diffinitiōe ex ꝑ̄mēte q̄d nōis nō aūt diffinitiōe expressē q̄d rei. ꝫ tūc ꝓ̄ma non valet. q̄ termin⁹ vt termin⁹ ē ꝓ̄or diffinitiōe relativo. ꝺ̄ em̄ ꝓ̄ma nū q̄ valet nisi de diffinitiōe ꝑ̄e dicta ex ꝑ̄mēte q̄d rei. etiā de diffinitiōe data p additamētū et a ꝓ̄ori. q̄n aūt diffinitūr aliq̄ diffinitiōe ex ꝑ̄mente q̄d nois p seinuicē mutuo. nō ē verū ꝫ magis erūt sil⁹ diffinitiōe et itellectu q: neutri⁹ pōt ex ꝑ̄mi q̄d nois nisi p aliud. et ꝺ̄ totuz pōt elici ex verbis ꝑbi i ꝓdicamētis vbi dicit. q̄ q̄ diffinitiue scit vnum relativoz. diffinitiue scit et reliquū. Ad p̄mā ꝓbationē dico q̄ ꝑbs tā. vi. metba. q̄. ix. loquit̄ de diffinitiōe accipiēte aliq̄d q̄ nō diffinit̄ p ip̄m diffinitū. sicut substātia nō diffinit̄ p accidēs. nec act⁹ diffinit̄ p potētiā. q: sp diffinies vel ē sil⁹ diffinitiōe sic ē in relatiuis mutuis. vel est ꝓ̄us diffinitiōe. sic q̄n nō diffinit̄ mutuo Ad aliā ꝓbationē q̄ inuitur q̄ esset circul⁹ et c̄. dico q̄ i nullo mō eodē ꝓ̄oritatis essentialē circul⁹. ꝫ i talib⁹ nō est talis ꝓ̄oritas essentialis diffinitionis ad diffinitū.

O
Ad quartā rōnes

Ad aliud dico q̄ in tertio mō nō est magis relatio rōis in vno extremo q̄ i alio. q̄a nō pl⁹ facit act⁹ itellect⁹ q̄ color sit visibilis vel q̄ videatur. q̄ faciat q̄ visus videt: vel q̄ oculus videt colorē. Per ꝓdicta pōt rēspōderi ad formaz q̄stionis. qua querit̄ an relatio tpalis dei ad creaturā sit relatio realis. P̄rio distinguēdo de tpali. qua dupl⁹ aliq̄d dicit tpale. vel q: est aliq̄ vna res incipiēs existere in tpe. vel q̄a est aliq̄ ꝓdicabile de aliquo ex tpe. Et eodem mō posset distingui de relatione eterna. Uno mō q̄ dicat relatio eterna aliq̄ res eterna. vel q: verū est dicere q̄ ab eterno fuit tale q̄le denotat eē tpale nomē relatiuū. P̄rio accipiēdo relationē ꝓ̄o aliquo cōceptu non ꝓ̄o voce vl̄ aliquo signo exteriori. si teneat opinio: que ponit q̄ intentiones vel cōcept⁹ in aīa nō sunt subiectiue in aīa ꝫ tm̄ obiectiue. dicendū esset q̄ nulla esset talis relatio tpalis. tm̄ tenēdo q̄ talia sint in aīa subiectiue. posset cōcedi relatio tpalis. Sz siue teneat vna opinio. siue alia accipiēdo relationē tpalē. sc̄o mō cōcedēdū est dei ad creaturā esse relatiōes tpales. Sec̄ndo pōt distingui de relatiōe reali. Uno mō q̄ p relationē realē itelligat aliq̄ vera res vna Alio mō q̄ dicat relatio realis non q: est vna res: ꝫ q: est multe res sicut nūcrus dicit realis nō q: sit vna res ꝓcise: ꝫ q: est multe res. Alio mō q̄ dicat relatio realis q: iportat veras res et q: cōcretū suū ꝓdicatur de re nō ꝓ̄o se ꝫ ꝓ̄o re. ita q̄ res est talis q̄lis denotat eē p tale relatiuū nō p operationē intellect⁹. Et tūc ad q̄stionē dico q̄ accipiendo relationē realē ꝓ̄mo mō. dei ad creaturaz nulla est relatio realis. ꝫ sc̄o mō et tertio. Tertio dico q̄ accipiēdo relationē tpalē ꝓ̄o modo. relatio tpalis dei ad creaturā pōt dici realis. et hoc tertio mō magis ꝓprie forte q̄ sc̄o mō. q: hoc nō est aliud q̄ dicere q̄ de⁹ realit̄ est creās. et q̄ ad hoc nihil facit intellect⁹ creatus. Ad argumētū principale dico q̄ maior est falsa q: fortes referūt ad aliq̄d simile: et tm̄ non coexigit illud. Et si dicatur q̄ q̄uis illud absolutum nō coexigit aliud. tm̄ nō pōt esse simile nisi aliud sit simile. Dico concedēdo. et ita ꝺ̄dictio ē q̄ de⁹ sit creās nisi aliq̄d sit a deo creatū. Et si querat ad quē modū relativoz ptinēt tales relatiōes. Dico q̄ oīa talia noīa relatiua. creās. cōseruās. gubernās. punies. brificās. ptinēt ad sc̄m modū relativorum et nō ad tertiū.

P
Ad formā qōnis

Q
Rñdet̄r.

R
Ad principale

Distinctio. xxxi.

Circa distictionē. xxxi. quero.

Distictō. XXXI
Questio. I

c

Utrum ideales: similitudo: et equalitas in diuinis sint relatiōes reales.

Quō, q: ois relatio i diuinis

Universidad de Deusto
Biblioteca

B
Ad.q. dicit ꝓmo

Secundo

Tertio

Primū ꝓz

C
Scōm ꝓz

D
Tertiū ꝓz

E
Primū dubium

cōstituit ꝑsonā.sicut ostēsuꝫ ē ꝑus.ꝫ nulla illa rū cōstituit ꝑsonā diuinā.g̃ ꝛc. Preterea.si essent relatōes reales sequerē q̄ i diuinis cēnt plures relatiōes q̄ quatuor: qđ nō cōceditur.

Ad istā.q.dicēdū est ꝓnter ad dicta in p̄cedēti q̄stiōe. Et ꝓmo dico q̄ iste nō sunt relationes rōnis. Scōo q̄ nō sunt relatiōes reales q̄si sint aliq̄ res subiectiue in deo existētes quocūq; mō distincte a ꝑsonis sic sumptis ꝛ ab essentia ꝛ a q̄libet ꝑsona. Tertio q̄ sunt relatiōes reales illo mō quo positū ē ꝑus relationē dei ad creaturā eē realē. Primū ꝓz. q: nūq̄ ē relatio rōis nisi q̄n res nō ē taꝫ ex natura rei qualis denotaꝫ eē ꝑ tale relatiuū qđ de eo vere p̄dicaꝫ. ꝫ pōt eē talis ꝑ opationē itellect⁹.ꝫ pater ex natura rei ē idē silis ꝛ equalis filio.nō ꝑ opationē intellect⁹ q: nō plus facit opatio itellect⁹ ad hoc q̄ paꝫ sit equalis filio vel silis filio:q̄ facit ad hoc q̄ paꝫ generet filiū. g̃ ista idētitas vel sikitudo nō ē relatio rōnis nec hoc nomē relatiuū idē vel equale ē nomen relatiuū ſm rationē. Scōm ꝓz. q: frustra fit ꝑ plura qđ pōt fieri ꝑ pauciora. ꝫ posito patre ꝛ filio ꝛ q̄ habeāt essentiā diuinā cā dē omni alio ymaginabili ex pte rei circūscripto vere paꝫ ē equaꝫ filio et silꝫ silis. g̃ ad ꝫ q̄ paꝫ sit equaꝫ ꝛ silis filio nō opz tales res q̄litercūq; ponere subiectiue i deo. Silꝫ i creaturis cōtrarias vel sikitudo nō ē talis res sicut ostēsuꝫ est ꝑus.g̃ multo fortꝫ i deo. Silꝫ q̄ro si sikitudo patris fundat aliā similitudinē respectu similitudinis i filio.aut nō. Si sic erit ꝓcessus infinitū. Si nō.ꝛ cū vna sikitudo ē silis alteri. g̃ eadē rōne fuit stādū i ꝓmo q̄ paꝫ ē silis filio sine oī tali re addita. Tertiū ꝓz. q: q̄cūq; aliq̄d ē tale q̄le denotaꝫ eē per nomē relatiuū ex natura rei ꝛ nō ꝑ opationē itellect⁹.opz ponere relationē realē.vl trāꝫ rē sic ponit i diuinis vel trāꝫ intētionē ipoꝛtāt veras res ꝛ nō opationē itellect⁹ sicut ponit i creaturis.ꝛ de relatiōe dei ad creaturā. ꝫ i ꝓposito paꝫ est ex natura rei similis filio sine oī opatiōe itellectus g̃ hic ē relatio realis vno mō vel alio mō ꝛ nō ꝓmo mō.g̃ scōo mō. Et ꝑdictis ꝓz q̄ nō est bene dictū dicere q̄ iste relatiōes oriūt ex natura rei in diuinis. nec etiā q̄ ipe pullulāt in essentia diuina.q: nihil oriꝫ in deo ex natura rei. nec pullulat i diuina essentia nisi qđ est ibi realiꝫ ꝛ subiectiue. ꝫ ꝓeter diuinā essētiā ꝛ relatiōes originis ꝛ ꝑsonas cōstitutas ex eis nihil imaginabile est realꝫ ꝛ subiectiue in deo. et iō iste relatiōes idētitatis equalitatis et similitudinis ſm q̄ sunt relatiōes quocūq; modo distincte a p̄dictis. nullo modo oriūtur ibi nec pullulant. Sz cōtra p̄dicta sūt aliq̄

Secundū.

Aristoteles

Tertiū

Secundo.

F
Ad ꝓmuz dubiū

G
Ad scām dubiū

Ad aristotelem

dubia. Primū quomō iste relatiōes.idētitas. equalitas.ꝛ silitudo distingūtur. Scōm circa primā rōem ꝛ tertiā videt q̄ ꝓpositio accepta q̄ q̄n aliq̄d est tale ex natura rei ꝛc. sit fla. q: ſm hoc sequerē q̄ idētitas numeralis essz relatio realis. q̄a sortes ex natura rei sine oī opere intellect⁹ est idē numero sibiꝑ. sed hoc est ꝓtra ꝑbm: qui ponit q̄ nō est relatio realis

Aristoteles dicit ꝑbs.v.metha.ca. de eodē.idētitas vnitas quedā est:aut pluriū ēndi: aut quādo vno vtiē vt plurib⁹.veluti q̄n dixerit vnū ipm ipi idē.nā vt duob⁹ vtitur vno. Ex eo arguit. q̄ idētitas nō est nisi q̄n quis vtiē vno vt duobus. sed sol⁹ intellect⁹ vtitur vno vt duob⁹. g̃ talis idētitas nō est sine ope intellectus. g̃ est relatio rōis ꝛ nō realis. Silꝫ ad relationē realē semp requiriē distinctio realis extremoꝝ. ꝫ hic extrema nō distinguūtur realiꝫ. g̃ ꝛc. Tertiū dubiū est de hoc qđ dicit q̄ pater est talis qualis denotaꝫ esse ꝑ relatiuū. Ex hoc em̃ seq̄tur q̄ pater est qualis.ꝛ ꝑ ꝓns aliq̄d sibi advenit ꝓpter qđ dicit tale. Silꝫ si sit talis ex natura rei. ergo ad hoc nō requiriē relatio q̄ non est res. ꝛ per ꝓns pater possz esse equalis filio sine oī equalitate.qđ tn̄ est impossibile. q: sicut est impossibile aliquid esse albū sine albedine. ita impossibile est aliq̄d esse equale sine equalitate. Ad p̄mū istoꝝ dico. q̄ iste relationes sunt cōes deo ꝛ creaturis. ꝛ iō q: i creaturis inuenit q̄ aliquid est simile alteri cui tn̄ nō est equale.ideo ista cōia distingūtur. q̄a tn̄ ista cōia etiā sunt in deo:ideoq; vt sunt in deo nō distinguunt. Et si dicatur q̄ etiā accipiēdo ista ſm q̄ sunt ꝓpria deo adhuc distingūtur. Ad istud dico q̄ si imponātur noia ꝓpria deo ita q̄ nullo modo importent quācunq; creaturā.nec principaliter.nec cōnotatiue.nec etiā aliqua pars illoꝝ nominū vel terminoꝝ. Dico q̄ illa noia erūt synonima. sicut si illi sapiētie q̄ est deus realiter imponerēt nomē qđ p̄cise significaret eā ꝛ nullo modo creaturā.ꝛ similiter tale nomē imponerēt ad significandū diuinā essentiā.illa nomina essent sinonima. Ad secundū dubiū dico q̄ concedēdū est idētitatez quācunq; numeralē esse relationē realem illo modo quo ꝓceditur similitudinē sortis ad platonē esse relationē realē. q: hoc nō est aliud q̄ dicere q̄ sortes ex natura rei est sortes. ꝛ q̄ ad hoc nihil facit intellectus. Ad auc.aristo.respōdeo q̄ nō negat idētitatē esse relationē realez.ꝫ vult q̄ in assignādo extremū vnū correlatiuo:vtendū est eodez noie diuersis casibus ac si essent duo noia.ꝛ hoc siue assignet ꝓpria correlatiuū siue illud de quo suū correlatiuuz verificaꝫ.Cūm sicut assignādo correlatiuū silis

Odjcitur

Rñdetur

Ad scām ar.

Querit

Respondetur

Instatur ꝓmo

Scdo

Ad ꝓmā instan.

possum dupliciter dicere. Uno modo sic.sortes est similis platoni Alio mō sic.silē est simili silē.ita in ꝓposito possum dicere. q̄ sortes ē idē sorti.ꝛ q̄ idē est eidē idez. Et si dicaꝫ: q̄ ſm istā assignationez ita in silitudine opz vtiq; vno vt duob⁹ sicut in idētitate. Respōdeo q̄ hoc pōt cōcedi.nec hoc negat ꝑbs.cū dīa ē in vtraq; assignatiōe.q: in ꝓposito oz vtiq; vno vt duob⁹.hoc ē.opz accipere vnū nomē in diuersis casib⁹. et hoc ē qđ dicit ꝑbs veluti ipm ipi idē.ac si diceret.sortes ē idē sorti. ꝫ in aliis relatiuis nō opz nisi q̄n assignaꝫ nomē relatiuum ad suū ꝓpriissimū correlatiuū.sicut dicēdo silē est silī silē.ꝛ q̄ equale est equali equale Sz assignando illa quib⁹ cōperūt debēt accipi diuersa simpliciter. Cūm nō possum vere dicere q̄ sortes ē silis sorti. ꝫ q̄ sortes ē silis platoni ꝛ sic de aliis. Et si dicaꝫ q̄ ꝑbs nō loquitur de noib⁹. Dico sicut frequēter dictū est. q̄ ꝑbs ibi loquiē de noib⁹ ꝛ frequēter attribuit aliq̄ noib⁹ ꝛ loquiē ꝺ eis q̄n nō itelligētes credūt eū loq̄ de reb⁹ Ad aliud q̄n dicit q̄ relatio realis req̄riē distinctionē extremoꝝ. Dico q̄ ista ē simpliꝛ falsa. imo frequēter req̄riē idētitas realis ad relationē realē illi⁹ de quo verificaꝫ vtriq; extremoꝝ. Et si quereꝫ q̄ sunt extrema relatiōis. Dico q̄ ꝓpriē loquēdo de extremis ipamet correlatiua sunt extrema. et ita ipa extrema sunt correlatiua. Et q: ꝓpē loquēdo nihil ē relatiuū nisi ipa vox vl cocept⁹ aie vel aliq̄ signū. et iō talia extrema sunt distincta. vel ē idē extremū bis acceptū qualiē ē in ꝓposito. tn̄ illud de quo in ꝓposito extrema verificanē est idē. Ita est de istis relationib⁹ frequēter mouēs mortū q̄n idē mouet se. q: extrema ꝓpē loquēdo sunt distincta.ꝛ tn̄ de eodē a pte rei verificaꝫ vtriq;. Et si dicaꝫ q̄ ꝑbs nō est bene dictū q̄ relatiua nō sunt nisi noia vel cōcept⁹ ꝛc. q: oīe p̄dicamentū p̄dicaꝫ de substātia in cōcreto. sicut dicit q̄ substātia ē qualis.substātia ē quāta.silꝫ substātia ē agēs, substātia ē patiēs.ꝫ relatiuū ē cōcretū illi⁹ p̄dicamēti.g̃ ꝑbs ē simpliciter ꝓa.substātia ē relatiua.ꝛ aīal est relatiuū. Silꝫ nō tn̄ i abstracto ꝫ etiā in cōcreto ab inferiori ad superi⁹ est bona ꝓna.sicut nō tn̄ sequiē bō ē albedo.g̃ bō est qualitas.imo etiā sequiē homo ē alb⁹.g̃ bō est qualis.ꝫ pater ꝛ relatiuū se habēt sicut iferius ꝛ superi⁹.sicut paꝛnitas ꝛ relatio.g̃ sicut sequiē.bō ē paꝛnitas g̃ bō ē relatio. ita sequiē bō ē paꝫ.g̃ bō est relatiuū. Ad ꝓmū istoꝝ dico q̄ q̄n habem⁹ cōcretū p̄dicamēti.tūc cōtingit illud cōcretū p̄dicari de substātia sicut est in exemplis.sed aliq̄n nō habem⁹ cōcretū correspōdens tali abstracto. sicut quale correspō

Ad scām instām

Ad tertiū dubiū.

Ad scōs obiectū

Universidad de Deusto
Biblioteca

rē informantē subiectū illud qđ importat per albū, ita q albedo p̄cise, p illa re supponit. nō sic est de equalitate q; equalitas nō significat aliquā vnā rē aduenientē illi, p quo supponit equale. ⁊ ita q equalitas p̄cise, p illa re supponat. ꝫ significat plures res. nec pōt aliquo modo, p vna re supponere. Vnde hoc ē vt credo qđ multos decipit. q qñcūq; aliq̄d p̄dicat de aliquo. volunt q sit aliqđ abstractū importās rē illā aduenientē alteri, ppt quā dicit ipz tale. imo volunt q tot sint res distincte quot sunt voces significatiue. ita q tanta sit distinctio inter significata quāta est inter voces significātes. siue ille voces sint ꝓpositiones siue nomina siue verba siue alie dictiones. et iō volunt q qñ dicitur q effectus est ab agēte. q p ly ab sic ip̄portat vna alietas. sicut p albū importatur albedo. et eodē modo qñ dicit sortes fuit beri. dicūt q p hoc aduerbiū beri importatur vna res alia. ⁊ ita habent dicere q ip̄portat vnā beritatē. Et similit̄ habēt dicere q nō importat vnā nonitatē. ⁊ si importat vnā stitatez Et ⁊ vnā ctitatē. ⁊ sic vl̄r de oībus cōiunctionibus. p̄positionib⁹. aduerbijs. ⁊ similit̄ signa sincathegoreumatica importabūt alias res: sicut omnis vnā omnitatē. ⁊ aliquis vnā aliqtatē. que oia videtur absurda. ⁊ p̄cedūt ex ignorātia differētie inter catbegoreumata ⁊ sincathegoreumata ⁊ ex ignorātia differentie inter nomia ⁊ verba ⁊ alias ptes indeclinabiles in significādo. Jdeo dico q relatio vel equalitas nō est talis res aduenies equali. nō pl⁹ q̄ crastitas est vna res correspōdēs huic aduerbio cras. qñ querit qñ oriet sol. ⁊ respondetur cras oriet. Vñ nō denotat q sol habet modo vnā rem in se: ꝓpter quā sol vere oriet cras. sicut sortes habet in se vnā rez ꝓpter quā est albus. Vñ si aristoteles tenuisset q talia relatiua importarēt tales respect⁹ reales. oporteret eū ponere q de facto in sole eēnt infinite res tales. sicut de facto est verū dicere q sol erit in infinitis diebus ꝼm eū. quia haberet respectū vnū, ꝓpter quē diceretur sol oriet⁹ cras. ⁊ vnū aliud ꝓpter quez diceretur q oriet⁹ post cras. ⁊ sic in infinitū. quod est satis absurdū.

Et ideo dico. q talia noīa abstracta nō sunt inuēta ad significandū alias res q̄ significātur per alia nomia. sed ad breuius loquendū. quia aliqñ ad vtendū nomie vno pro multis noībus. ⁊ ꝓpter alias cōmoditates. Ad argumentū principale dico. q oīs relatio que est realiter ⁊ subiectiue in deo ꝙstituit aliquā psonā. sed equalitas nō accipiēdo pro psonis que sunt equales nō est realiter et subiectiue in deo, nō plus q̄ idētitas sortis ad sortem. est ali

qđ subiectiue existēs in sorte. Per idē ad secundū dico. q nō sunt tales relationes reales subiectiue existētes i deo. Et si querat⁹ an posset cōcedi q equalitas est in patre ad filiū. Dico q ꝓpie loquēdo nō debet cōcedi q equalitas est in patre. ꝼ debet cōcedi q concretū illius abstracti p̄dicat⁹ de patre. ⁊ sic intelligūt oēs scti in illa materia. Distinctio. xxxij.

Ad scām

Jrca distinctionē. xxxij. q̄ro.

Distin. XXXij Questio I

Utrū pat⁹ sit sapiēs sapiētia genita. Et sic. q: pat⁹ dicit verbo ꝼm beatū augustinū. tūc q̄ro Aut dicere accipit essentialit̄ aut notionalit̄. si essentialit̄. g̃ idē ē qđ itelligere. g̃ p̄ intelligit⁹ ꝼbo sic dicit ꝼbo. ⁊ p ꝓns sapit sapiētia genita. Si teneat⁹ notionalit̄ tūc ē idē qđ gignere. ꝼ h̄ ē falsa. p̄ gignit⁹ ꝼbo. ꝼ generat⁹ ꝼbū. g̃ h̄ ē falsa. p̄ dicit verbo. si dicit teneat⁹ notionalit̄. Ad oppositū ē magist⁹ i littera. Ad. q. dico q p̄ nō ē sapiēs sapiētia genita. cui⁹ rō ē. q: qñ p aliqđ p̄dicabile de aliquo si actualit̄ p̄dicat⁹ denotatur ip̄portū p p̄dicatū ee ſbiectū vl̄ ee formalit̄ ⁊ subiectiue i subiecto si tali p̄dicato addatur casus ablatiu⁹? ad h̄ q illa ꝓpō sit ꝑa rēdit q ille ablatiu⁹ ip̄orter illud qđ ip̄portat per subiectū vl̄ aliq̄d in eo existēs formalit̄ et subiectiue ita q sit ps vl̄ accidēs suū. Ex̄plū buius ē. q: em̄ p ista bō ē aial denotat⁹ q illd qđ ip̄portat p p̄dicatū sit illud qđ ip̄portat p subiectū. Jdeo nō pōt h̄ ee ꝑa. bō ē aial albedine vl̄ lapide. vel deo vel quocūq; tali. Sz ista pōt cōcedi bō ē aial aialitate. q: aialitas ⁊ illud qđ ip̄portat p aial p̄ncipalit̄ idē ē. Sil̄ hec ē vera. bō ē alb⁹ albedine. q: p ista bō ē albus denotatur qđ illud qđ p̄ncipalit̄ ip̄portat q albū sit in hōie subiectiue. cui⁹ modi ē albedo. Sil̄ ē de ista. bō est scies sciētia. Et hic. de⁹ ē homo būnitate est specialis modus. q: p eā denotat: q p̄ncipale significatū hōis sit vnitez deo quo modo sibi vnit̄ humanitas. et ita videt̄ semp ꝓpositio vera. Sed ista ꝓpositio, pater est sapiens est talis ꝼm oēs. q importatur p eā q p̄ncipale significatū p̄dicatū sit realiter idē illi qđ importat per subiectū. vel in eo formaliter ⁊ subiectiue existens ⁊ de cōstitutiōe ipsius. g̃ sibi nō pōt vere addi ablatiu⁹ casus nisi q: talē rē importat. ꝼ sapiētia genita nō ē talis. q: nec est pater nec aliquid de constitutione patris. g̃ talis ꝓpō non est vera. Ex isto pt⁹ q q̄uis nō possit concedi q pater est sapiens sapientia genita. pōt tn̄ concedi q filius est sapiens sapientia ingenita. q: sapientia ī

A

B Distinctio

C Correlariū

genita est constituens filium. quia sapientia ingenita est essentia. et ideo sicut conceditur q filius est sapiens essentia diuina. ita pōt cōcedi q filius sit sapiens sapientia ingenita.

Obiect

Et si arguatur ꝼm beatum augustinum. idē est in deo sapere et esse. ergo si filius est sapiens sapientia ingenita filius est sapientia ingenita quod falsum est. quia si filius esset sapientia ingenita non esset sapientia genita.

Respondetur

Respondeo q sapientia ingenita dupliciter accipitur. sicut ingenitum pōt dupliciter accipi. Uno modo q ingenitum vere dicatur esse illud quod non est genitum. et isto modo essentia diuina est ingenita. Alio modo ꝼm q dicitur ꝓpriet⁹ soli patri conueniens. Primo modo concedo q filius est sapientia ingenita. sicut filius est essentia ingenita. quia tūc non plus denotatur nisi q filius est illa sapiētia que est ingenita. Secundo modo non est concedendum quia isto modo idem est dicere filius est pater ⁊ filius est sapientia ingenita. quia ingenitum isto modo non conuenit diuine essentie Ad argumentum principale dico q in ista ꝓpositione. pater dicit verbo ꝼz q est vera tunc dicit equivalet tam notionali q̄ essentiali. et ita pōt intelligi dictum multorū q aliquod predicabile de deo nec est purum notionale nec purum essentiale. sed equivalet duobus simul. hoc est dictum. in diffinitione exprimente quid nōis debet poni vtrū ꝼ. et ita est in ꝓposito de dicere. et ideo non sequitur. pater dicit verbo. ergo pater sapit verbo. quia sapere est purum essentiale ꝼm omnes. Questio secunda.

D Ad ꝓncipale

Ecundo quero.

A Questio II

Utrū pater ⁊ filius diligant spiritusancto. Et nō. q: sicut i deo idē est esse ⁊ sapere ita in deo idem est esse ⁊ diligere. g̃ sicut ex ista pater est sapiens sapientia genita sequitur ista pater est sapientia genita. ita ex ista pater diligit spiritu sancto sequitur ista. pater est spiritussanctus ꝼ ista est falsa. g̃ ⁊ aīs. Ad oppositū ē magister in littera. Circa istā. q. sunt multe opi, quas non intendo recitare. Dico tn̄ ad questionē q diligere ꝼm q sumit notionaliter nō est simpliciter idem quod spirare. quia tunc sicut hec est falsa. pater et filius spirant se spiritusancto. sic esset hec falsa. pat et filius diligunt se spiritusancto. Sed diligere isto modo includit diligere quod est omnibus modis diuina essentia. ⁊ similiter spirare ita q ista pater ⁊ filius diligunt se spiritusancto equiualet isti. pater ⁊ fili⁹ diligūt se amore absoluto et essentiali. et sic diligendo producūt spiritūsanctū tanq̄ amorē vtriusq; vni sez

B Ꝛ

diligere nō est purū essentiale sicut sape. ⁊ ꝓpter h̄ addi pōt sibi ablatiu⁹ q nō ip̄portat idē omino importato per subiectū. nec vnitū sibi nec cōstituens ip̄m. nec partē. nec accidēs ei?

E

Sz tūc est dubiū qđ p ista denotat⁹. Et dicūr aliqui q iste ablatiuus cōstruit̄ in ratione effectus formalis. Unde dicit̄ q cū res cōiter denominēt̄ a suis formis. sicut alb⁹ ab albedine. ⁊ hō ab humanitate. omne illud a quo aliqđ denoiat⁹ quantū ad hoc habet rōnē forme. contingit aūt aliq̄d denominari ab illo qđ ab ipo ꝓcedit. scz a termino actionis q̄ ē effect⁹ eius. sicut dicit q arbor floret floreb⁹ ⁊ isto modo ꝼm q diligere notionaliter sumitur cōceditur q pat⁹ ⁊ fili⁹ diligūt se ⁊ nos spiritusancto q: sic diligere nihil aliud est q̄ spirare amorez

Dubitatur Rūdent aliqui

Sed ista opi. non est conueniens Nam qđ ꝑmo dicit de effectu formali nō est, ꝓpe dictū q: non est effectus formalis talis. sicut em̄ nihil est dicere q est effectus effectiu⁹ ita nec est effectus formalis. ꝼ sicut⁹ ꝓtingit dicere q aliquis est effectus efficiētis nō effectual⁹ nec effectiu⁹ ita est aliquis effectus forme nō formalis effectus. Unde effectus forme est totū cōpositū. et ideo nō est verū q qđ dicit ab istis. q esse albū est effectus formalis albedinis. et q esse animatū est effectus formalis aīe. pōt tn̄ concedi q totū cōpositū est effectus forme. q: boc nō est aliud q̄ dicere q aīa vel forma ē pars totius cōpositi. Similit̄ quod dicit̄ q oīne a quo denoiatur aliq̄d habz rationē forme. Vel est simplicit̄ falsū vel ip̄ropriissime dictū. tunc em̄ oporteret dicere q creatura habz rationē forme respectu dei. q: deus dicit̄ creatiu⁹? ⁊ nō nisi creature est creatiu⁹. g̃ creatura est forma dei. Similiter quod dicit̄ principaliter non est verū. q: si diligere ꝼm q sumitur notionaliter nō sit nisi spirare amorē g̃ si pater diligit filiū spiritusancto. pat̄ spiraret filiū. ſ. ſ. ꝼ ꝓns est manifeste falsum. g̃ ⁊c. Similiter si diligere ꝼm q sumitur notionaliter se habet ad patrē et ad filiū sicut florere ad arborem. g̃ sicut nō conceditur q arbor floret se floreb⁹. ita nō est concedendū q pater diligit se. ſ. ſ. Jdeo pōt dici ad questionē q diligere ꝼm q sumit notionaliter nō est simpliciter idem quod spirare. quia tunc sicut hec est falsa. pater et fili⁹ spirant se spiritusancto. sic esset hec falsa. pat et filius diligunt se spiritusancto. Sed diligere isto modo includit diligere quod est omnibus modis diuina essentia. ⁊ similiter spirare ita q ista pater ⁊ filius diligunt se spiritusancto equiualet isti. pater ⁊ fili⁹ diligūt se amore absoluto et essentiali. et sic diligendo producūt spiritūsanctū tanq̄ amorē vtriusq; vni sez

Jmprobat rōnē

D Dicitur ad q.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dubium

Respõsio

Ad principale

Dist. XXXIII Questio I

Circa.q. ostẽdũt due conclusiones

Prima

Secũda

De prima

De scõa

Libri primi sentẽciarũ impensum ⁊ alteri repensum. ⁊ ita diligunt se amice impenso ⁊ repẽso. ⁊ aliquo mõ sicut dicit iohan. in epistola sua. diligam⁹ invicẽ non tm̃ lingua ⁊ verbo. ꝫ ope et veritate. Ita põt aliquo mõ ꝓportionabiliter dici ꝙ pater ⁊ filius diligunt se spiritu sancto. qm̃ vnus alteri impendit et alteri alter repẽdit. ⁊ magis ꝓprie ꝙ possum⁹ nos dicere nos diligere ope et veritate ꝓ quãto. f.s. est formaliter amor ⁊ dilectio. nõ sic aũt opus ẽ amor ⁊ ꝓpter hoc pat ⁊ filꝰ diligũt se. f.s. non tm̃ ranꝯ quodã signo amoris. sed etiã diligunt se. f.s. ranꝯ amore ꝛo vere ab eis ꝓducto. vni eor impenso ⁊ alteri repenso. Sed circa predicta est dubiũ pueríle. quomodo scz in diuinis est aliq̃d qõ nec ẽ purũ notionale nec purũ essentiale. cũ tm̃ non sit formaliꝫ persona. qz si diligere esset in ꝓposito formaliter persona. sequeretur ꝙ pater ⁊ filius essent persona. f.s. Ad illud dico ꝙ nõ est intelligendũ ꝙ tale qõ nec est purũ essentiale nec purũ notionale nec ꝑsona sit aliq̃d existens in diuinis. ꝫ ẽ aliq̃d signũ qõ nõ ẽ realiꝫ in deo. ⁊ vocaꝫ sic. qz in diffinitiõe sua exꝑmẽtẽ q̃d nois ponit aliq̃d qõ ꝑcise significat aliquod cõmune trib⁹ ꝑsonis. ⁊ ponit aliquid qõ est notionale Ad argumẽtũ ꝓncipale pz ꝙ nõ est simile de sape ⁊ diligere. qz ꝑm vsuz sanctoꝝ sapere nõ põt accipi nisi pure essentialiꝫ hoc est non significat nec supponit nisi ꝑ aliquo cõmuni trib⁹. Sed diligere ꝑm vsum põt accipi sic et aliter. Dist. xxxiij. Questio vnica.

Jrca distictionem. xxxiij. qro.

Utrũ ꝓprietas diuꝫlia sit realiꝫ tã essentia q̃ ꝑsona Ad nõ sit essentia videt. qz si aliqua sint idẽ realiꝫ q̃cũq̃ ẽ realiꝫ idẽ vni illoꝝ est realiꝫ idẽ alteri. ꝫ filꝰ est realiꝫ essentia divina. g̃ si ꝓpetas sit realiꝫ divina essentia. et filꝰ erit realiꝫ ꝓpetas patris. Jtẽ Ad nõ sit ꝑsona videt. qz nũq̃ cõstituẽs est realiꝫ cõstitutũ ꝑ ipm̃. ꝫ ꝓpetas cõstituit ꝑsonã diuinã g̃ ꝛc. Jllinoz ẽ manifesta. Jlaioz ꝓbat. qz cõstituens realiꝫ referꝫ ad cõstitutũ ꝫ nihil realiꝫ refertur ad se. g̃ ꝛc. Ad oppositũ est magister in littera. Circa istã questionẽ essent ostendende due cõclusiones. Prima ꝙ relatio vel ꝓpetas patris nõ ẽ eadez oĩmodo cũ essentia vel ꝑsona quo essentia ẽ eadẽ sibiꝑ ⁊ quomodo ꝑsona est eadẽ sibiꝑ. Secũda ꝙ ꝓprietas vel relatio q̃ est in deo realiꝫ nõ differt realiter ab essentia nec a persona. De prima cõclusione dictũ est ꝓius distinctione. n. ideo de ipa pertrãseo modo. Secũdã cõclusionem ostendã. ⁊ primo ꝑmã partẽ Primo sic. si paternitas et essentia sint due res realiter distincte. ita ꝙ nulla vna res est realiter vtraꝯ illarũ. tũc quero. aut sunt eque ꝑfecte aut vna est perfectioz alia. si sint eque perfecte ⁊ essentia divina est deus. g̃ sunt duo dij. qz si vtraꝯ illarũ sit eque perfecta non est maior ratio ꝙ vna illarũ sit deus ꝙ alia. g̃ vel neutra illarũ ẽ deus vel vtraꝯ illarum erit deus. Si dicaꝫ ꝙ vna illarũ rerũ est perfectioz alia. g̃ vna illarũ erit imperfecta. g̃ cuz vtraꝯ illarũ sit essentia persone. necessario aliquid impfectionis erit in persona. quod est hereticũ. Si dicaꝫ ꝙ ꝑ idem argumẽtũ põt ꝓbari ꝙ due persone sũt duo dij. ex quo sunt distincte realiꝫ. qz aut sũt eq̃ ꝑfecte aut vna est ꝑfectioz alia ⁊ c. Jsta instantia nõ valet. si em̃ ponerẽ ꝙ due persone essent distincte realiter ⁊ neutra esset de essentia alteri⁹. nec etiã aliqua vna res simpler ⁊ indistincta esset ille ꝑsone realiter. argumẽtũ esset efficax ad ꝓbandũ duos deos ꝑ distinctionẽ duarũ personarũ. nã tunc due persone essent sicut duo homines vel duo animalia. ⁊ tm̃ distinguerentur inter se. ꝫ nõ est ita qz vna essentia simplex ⁊ indistincta est ambe ꝑsone Jdeo argumẽtũ de duab⁹ ꝑsonis nõ valet. ꝫ i ꝓposito ista essentia ⁊ ista relatio ita distinguerentur realiter. ꝙ nulla vna res indistincta esset iste due res distincte. Preterea. q̃cunq̃ aliquid cõponitur vel cõstituitur ex plurib⁹ realiter distinctis. neutrũ illoꝝ de illo ꝑdicatur nisi tm̃ denominative. sicut qz homo cõponitur ex corꝑe ⁊ aĩa. ideo neutra illarũ est vera. homo ẽ aĩa. homo ẽ corꝑus. accipiendo corꝑus ꝑ altera parte cõpositi. ꝫ denominative vtruncꝯ ꝑdicatur. hec em̃ est vera. homo est animatus. et similiter ista. homo ẽ corꝑore⁹. g̃ si divina essentia ⁊ relatio in deo realiꝫ distinguerentur. persona divina non esset deus nec deitas. sed tm̃ esset ꝓdicatio denominativa

Preterea si relatio ⁊ essentia distinguerẽtur realiter hec esset simpliciꝫ falsa. pater ⁊ filius ⁊ s.s. sunt vnus deus. qz quero ꝓ quo stat ibi deus. an supponat ibi ꝑ persona. aut ꝓ quo divina essentia. aut ꝑ relatione ⁊ ꝓpetate. Nõ ꝑ persona. qz tunc esset falsa sicut hec ẽ falsa. pater ⁊ filius ⁊ s.s. sunt vna persona. si ꝑ divina essentia. adhuc esset falsa. quia hec est falsa ꝫ istam opinionez pater est essentia. g̃ similiter esset falsa ista. pater ⁊ filius ⁊ spiritus sanctus sunt vna essentia. Si supponat ꝑ relatiõe pz etiã ꝙ hec ẽ falsa. qz nulla vna ꝓpetas ẽ pat ⁊ filius ⁊ s.s. g̃ omni modo esset hec falsa. pat er fili⁹ ⁊ s.s. sunt vn⁹ de⁹. vn⁹ dñs. vnus omnipotens. ⁊ sic de alijs cui⁹ oppositũ exꝑresse dicit in symbolo athanasij. qz de⁹ pr̃ de⁹ filiꝰ de⁹. s.s. ⁊ tm̃ non tres dij ꝫ vnus est deus. ⁊ sic de alijs. Et si dicaꝫ ꝙ q̃us nõ sint ꝓpe vn⁹ de⁹. tm̃ nõ sũt tres dij. ⁊ hoc intẽdit athanasi⁹ Cõtra. qm̃ aliq̃d de multis ꝑdicaꝫ diuisim necessario de illis siꝫ ꝑdicaꝫ. vel i nũero singulari vel plurali. ꝫ hec ẽ vera. pat ẽ de⁹. ⁊ filꝰ est de⁹. ⁊ filꝰ s.s. ẽ de⁹. g̃ necessario pat ⁊ filꝰ ⁊ s.s. vꝫ sũt vn⁹ de⁹ vel sũt tres dij. et nõ sunt vn⁹ de⁹ ꝑm istaz opi. g̃ ista opi. bz cõcedere ꝙ sunt tres dij. Cõfirmaꝫ. qz nõ ꝑt dici pr̃ ⁊ filꝰ ⁊ s.s. vn⁹ de⁹ nisi ꝓpter idẽtitatẽ essentie divine i eis. ꝫ bñ sufficit qz quãtũcũq̃ i diuersis cõpositis sit eadẽ materia ꝑm numerũ. nũq̃ ꝓpter hoc ꝑt dici vnũ cõpositũ. etiã si eadẽ siꝫesset sub diuersis cõpositis. adhuc nõ dicerẽtur vnũ cõpositũ. g̃ eodẽ mõ i ꝓposito ꝓpter idẽtitatẽ essentie non possent tres ꝑsone dici vn⁹ de⁹ Preꝛea q̃cũq̃ in aliquo cõcurrũt distincta realiꝫ. si faciũt ꝑ se vnũ necessario illud erit cõpositũ. g̃ si essentia ⁊ relatio distinguuꝫ. ꝑsona cũ nõ sit vnũ ꝑ accidẽs ꝫ ꝑ se erit cõposita. Et si dicaꝫ ꝙ essentia nõ cõponit cuz relatiõe ꝓpter sui infinitatẽ. Hoc nõ valet. qz eadẽ rõne ⁊ eq̃ facilẽ dicã ꝙ materia nõ cõponit cũ forma. ꝓpter suã minimã entitatem. Ex ꝑdictis seqꝫ ꝙ ꝓprietas vel relatio ẽ realiꝫ ꝑsona. q̃ est scda ps scde cõclusionis. Hoc ꝓz. qz q̃n aliq̃d ẽ realiꝫ oĩe cõstituẽs aliq̃d cõstitutũ. necessario ẽ realiꝫ illd cõstitutũ. ꝫ ostẽsuz ẽ ꝙ relatio ẽ realiꝫ divina essentia. ⁊ manifestũ ẽ ꝙ ipa ẽ eadẽ sibiꝑ realiꝫ. g̃ ẽ realiꝫ ipa ꝑsona cõstitura. qz oĩe cõstituẽs vel ẽ realiꝫ ipa essentia divina vꝫ relatio siue ꝓpetas cõstitutiua. Ad ꝑmũ ꝓncipale pz alibi ꝙ illa maioz est falsa. nisi sint idẽ realiꝫ ⁊ formaliꝫ. nõ sic aũt est de essentia ⁊ ꝓpetate siue relatione. ꝫ hoc ẽ speciale in diuinis. sicut est ibi speciale ꝙ vna res simplex ⁊ indistincta ẽ tres res. Ad scõm ꝙ in diuinis constituẽs ⁊ cõstitutũ sunt idẽ realiꝫ. ⁊ nũq̃ alibi. Ad ꝓbationẽ pz ꝑ ꝑdicta i ꝓcedẽti distictiõe vbi dictũ ẽ quõ idẽ põt referri ad se realiꝫ. qz i ꝓposito hoc nõ ẽ aliud ꝙ dicere ꝙ ꝑnitas realiꝫ cõstituit patrem ⁊ ꝙ paternitas realiter est pater.

Distinctionis. xxxiij. Questio vnica.

Jrca distictionem. xxxiiij. quero.

Utrũ ꝑso na sit realiter essentia divina. Nõ. qz sic multiplicata ꝑsona multiplicaret essentia. qõ est manifeste falsũ. g̃ ꝛc. Ad oppositũ est magister in littera. Ad istã q̃stionẽ ptz responsio ex ꝓcedenti. q. qz q̃n cõstituentia sunt idẽ realiꝫ inter se, necessario ꝑsti-

Prebaꝫ scda ps scde cõclusionis

Ad principale

Ad cõm

Dist. XXXIIII Questio I

Ridio

Objicitur

Rejcitur

tutũ est idẽ realiter vtriq̃ cõstituentiũ. ꝫ in ꝓposito paternitas et essentia sic se habent ꝙ vtruncꝯ est realiter idẽ alteri. g̃ ꝑsona que est ex eis quid constitutũ est idẽ realiter tã essentie q̃ paternitati. Maioz ꝓz. qz sicut ex distinctione reali constituentiũ cõtingit inferre distinctionẽ realẽ constituti ad vtruncꝯ constituens. ita ex idẽtitate constituentiũ cõtingit inferre idẽtitatẽ constituti cũ vtroq̃ cõstituẽte. Preterea ostensum est ꝙ paternitas ẽ eadem realiter cũ ꝑsona. g̃ eadẽ rõne essentia est eadem realiter cũ ꝑsona. Ad argumẽtũ principale dico ꝙ essentia ⁊ persona nõ sũt idẽ omni modo qno essentia est eadem sibiꝑ ideo põt ꝑsona multiplicari multiplicata esse tia. sed hoc est singulare in deo ⁊ nũq̃ alibi ponendũ. Sed arguitur contra predicta. qz alibi dicit ꝙ sapientia divina et bonitas divina nõ distinguuntur formaliꝫ. g̃ eadẽ rõne paternitas et essentia nõ distinguũtur formaliter. Nec aliter cõueniẽter dicitur. sed dicentes ꝙ attributa distinguũtur rõne sicut paternitas et essentia ꝑm eos distinguũtur rõe dicũt magis conuenienter. Circa solutionẽ illius obiectiõis nõ opz imorari. qz alibi dictũ est ꝙ essentia ⁊ paternitas nõ sũt idẽ formaliter. Sz alia rõ est ꝙ quare sapiẽtia ⁊ essentia nõ sunt idẽ formaliter. Nec valet. negaꝫ de istis ⁊ cõcedit de illis. g̃ nõ dicit conuenienter. qz vnũ nõ sequitur ad aliud. Sic cũ isti dicẽtes ꝙ attributa distinguũtur formaliꝫ. ⁊ ꝙ paternitas ⁊ generatio nõ distinguũtur formaliter nõ dicerent conuenienter. Similiter per istã rõnem nõ dicerent cõueniẽter. nisi dicerent ꝙ principiũ ꝓducendi vermẽ ⁊ muscam distinguãtur formaliter. sicut dicunt ꝙ ꝓncipiũ ꝓducendi verbũ ⁊ s.s. distinguuntur. ⁊ multa alia absurdissima sequerentur cõtra oĩes homines rõnales si oĩe illud quod ponitur de vno deberet poni de alio. Dicã em̃ ꝙ quia in deo natura divina est tres ꝑsone. ideo in creaturis vna natura numero est tres ꝑsone Et si dicas ꝙ nõ est simile in deo ⁊ in creaturis. ita dico ego ꝙ non est simile de paternitate et essentia et sapientia. et hoc ꝓius ostensum est sufficienter

Distinctionis. xxxv. Questio ꝓma.

Jrca distinctionẽ. xxxv. quero ꝓmo.

Utrũ in deo sit sciẽtia ex natura rei. Nõ non. qz scia ẽ effectus demõstrationis. ꝫ nihil i deo ẽ effectus cuiuscũq̃. g̃ i deo nõ ẽ scia. Scõo. qz i deo null⁹ ẽ habit⁹. ꝫ ois scia ẽ habitus q̃dã. g̃

Ad principale

Dist. XXXV Questio I Primo arguitur

Secundo

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tertio

B Respōsio quorū dā

Improbat rō

C Rūsio auctoris

Tria dicuntur

ñ.mato: pz.qz ois habit? respicit aliquē actū nobiliorē se.ꝫ nihil est nobili? quocūq; qđ ē in deo.ḡ nulli? habit? ē i deo. Tertio.qz fz pbz v.merba.scia realr referr ad scibile.ꝫ nihil ē i deo qđ realr referr.ḡ ñ. Ad oppositū.Intellect? ē i deo ex natura rei.ꝫ qz ois itellect? vel ē actu sciēs vel pōt eē sciēs.ꝫ itellect? diuin? nō ē i potētia.ḡ ē actu sciēs. Ad.q.dī q sic. qz cognoscētia a nō cognoscētib? i ꝫ distinguitur. q nō cognoscēs nihil hz nisi suā formā ñ ꝫ cognoscēs natū ē hāe formā alteri? rei in cognoscēte ñ. Natura aūt rei nō cognoscētis ē magis artata ꝫ limitata .ꝫ coartatio nō ē nisi p materiā.ḡ imaterialitas rei rō ē q ē cogniti ua.ꝫ de? ē i summo imaterialis.ḡ ñ. Quāuis cōclusio ē vera fm bonū intellectū.tñ ista rō ē insufficiēs Primo.qz pma ꝓpō quā accipit ē falsa qz nō ē magis de rōne nō cognoscētis nō habere aliud q formā suā q de rōe cognoscētis. Nā ita pōt nō cognoscēs recipe aliqđ ab alio sicut cognoscēs. Et si dicas q nō cognoscēs nō recipit speciē rei. Hoc nō valet.qz sīp speciē itelligis aliud q cognitionē nō pl? recipit cognoscēs speciē rei q nō cognoscēs.Tū qz sicut alias ostēdet talis spēs nō ē ponēda. Tuz fz istos etiā mediū recipit spēm rei. Si aūt p speciē itelligis cognitionē ꝫ ē petere. et nihil ad ꝓpositū. Si aūt dicat q mediū nō recipit imaterialit ꝫ materialit. Cōtra fm istos.omne receptū ē in recipiēte p modū recipientis.ḡ q spēs recipit imaterialr.ꝫ ē qz recipiēs est imateriale. ḡ ex imaterialitate rei deberet magis cōcludi talis receptio q ecōuerso.cui? tñ ꝓriū facit. Prefea de? ē materie cognoscēs. et tñ nō ē nat? hāe formā cuiuscūq; alteri?. nec species rei ē i deo.ḡ p ꝫ nō cognoscēs nō distinguitur a cognoscēte. Prefea qđ dicit q imaterialitas ē cā q aliqđ sit cognitiuū ē falsū qz multa accidētia sūt imaterialia. ꝫ tñ nō sūt cognitiua. Sil'r fm cōmē.forma celi ē imaterialis ꝫ tñ nō ē cognitiua Sil'r dare eē materie nō ipedit cognitionē. qz nūq; posset aia cōūcta siue i statu vie siue patrie ita pfecte intelligere sic sepata. ḡ nec aptitudo ad ifomāđ impedit.

Jdeo dico alit ad.q.q imaterialitas nō est cā q aliqđ ē cognitiuū. qz nō vi q icludit ꝫ dictionē aliquā formā nulli? alteri? forme substātial receptiuā.nec potētē informare materiā posse fieri a deo illo mō quo ponit cōmē.q i celo nō ē materia.qz ipe ponit q nō ē cōpositū ex materia ꝫ forma substātiali.ꝫ tñ possibile eēt talē formā simplr eē nō cognitiuā. Nec pōt alīq rō generalr dari q re aliqđ ē cognitiuū. ꝫ ex natura rei hz q sit cognitiuū vel q nō sit cognitiuū. Jdeo ꝓmo videđ ē an i deo sit

scientia. Scđo an possit aliquo mō a ꝓri ꝓbari. Tertio quomō se habeat sciētia ad diuinaz essentiā. Circa ꝓmū dico: q sciētia vno mō accipit ꝓ notitia alicui? cōpleti. nata cāri ex aliquib? ꝓmissis.de quo dictū ē i ꝓlogo.Alio mō accipit gñaliť ꝓ oīi notitia. Primo nō ē i deo.secūdo mō ē i deo.qz fm sanctos ꝫ pbos de? vere ē itelligēs ꝫ cognoscēs. Circa scđz dico q demōstratio a ꝓri accipit multiplicit scz largissime ꝫ sic pōt aliquo mō cōcedi q ꝑt ꝓbaria ꝓri. qz q̄cūq; arguit ab vna ꝓpone ad aliā formali ꝓna ꝫ ecōuerso nō ē ꝓna formalis.ibi pōt eē ꝓbatio aliquo mō a ꝓre. ꝫ ꝫ est ꝓna bona ꝫ formal.de? ē summū ens.ḡ ē itelligēs sciēs ꝫ cognoscēs.ꝫ nō sequit ecōuerso. ḡ cū ꝓpōes sūt simplr necessarie aliquo mō ē demōstratio a ꝓri.tñ si itellect? posset cōponere sciam q ē i deo cū deo.nullo mō eēt talis ꝓbatio a ꝓri.nō tñ ē itelligēdū q aliqđ sit rō ꝫ cā q̄re de? sit sciēs.qz nulla cām hz.ꝫ tñ denotat q hec ꝓpō de? ē summū bonū sit aliquo mō ꝓ ista. de? est itelligēs.ꝓ quāto hic ꝑdicat cōuertibile de cōuertibili. Nō aūt i scđa ꝓpone.

Circa tertiū dico q scientia q̄ est de? ē realiter et ex natura rei diuina essentia . et nullo mō p cōsiderationē itellect?.qz cōsideratio intellect? nō pl? facit q de? sit sciēs: q̄ q de? sit essentia vl de?. Nec etiā scientia distinguitur formalit a diuina essentia. ꝫ est tāta ꝫ oīni idē titate eadē diuine essētie q̄ essentia ē eadē diuine essentie ꝫ ꝫ ꝓpt dicta superi? i scđa distinctione. Sz ꝺ hoc pōt argui. qz ꝓprie dī de deo.de? est substātia itellectualis.ꝫ intellect? nō ꝑdicat deo in qđ.ꝫ magis ꝑdicat de deo p modū dīe.ꝫ p ꝺns itellect? nō est oīni mō idez cū essentia. et p ꝺns multo forti? nec essentia.

Prefea quēcūq; ordinē haberēt aliq̄ si essent distincta realit. cūdē ordinē haberēt vbi nō sūt distincta realr.ꝫ sūt ibi vere p idētitatē. ꝫ si scia ꝫ itellect? distinguerēt realr i deo itellectus eēt ꝓximior. ḡ etiā mō fm rōnē itellect? est ꝓximior q̄ scia.ꝫ p ꝺns scia nō ē oīni mō eadē cū essentia. Ad ꝓmū illoz dico q nec scientia nec itellect? nec aliqđ tale de deo ꝑdicatur p modū dīe nec denoiatiue. nisi forte q̄tū ad vocē. ꝫ semp p tales ꝑdicatiōes opz essentiales ꝫ in qđ intelligi.ꝫ iō p ista.de? ē intellectualis dz intelligi ista.de? est itellect?.Et eodē mō p ista. de? est substātia itellectualis dz intelligi ista.de? est substātia q̄ est itellect?.si cut dicim? q hec est creatura sal'.id est. ꝫ ē creatura q̄ est sal.ꝫ ita tal' cōstructio itrāsitiua dz per oīs tales intelligi. Et si dicat q eadē rōne posset dici q deus est intellectus voluntatis.qz de? ē itellect? q̄ ē volūtas.et q̄ loztes

Circa primū

D Circa scđm

E Circa tertiū

Arguitur primo

Secundo

E Ad primū ar.

Respondetur

B Ad scđm

D Ad primū prin.

est aial humanū .qz soztes ē aial qđ est homo. Et tūc posset dici q albedo ē q̄litas colorata. qz ē q̄litas q̄ ē color.et multa absurda deberēt cōcedi. Respōdeo.q multa exvi vrētiū cōcedūť.ꝫ tñ cōsilia i aliis terminis nō cōcedūť sic cōcedit q hic ē cōstructio intrāsitiua. creatura sal'.ꝫ ē creatura q̄ est sal.ꝫ talia..ꝫ tñ ista. soztes ē creatura hōis nō cōcedit ꝫ ita de multis ē ex vsu vrētiū q ꝓpť aliquā cōmoditatez vel necessitatē cōcedit aliq̄ determinata constructio iter aliquos terminos. ꝫ tñ iter alios terminos cōformit se habētes nō cōcedit constructio cōsilis.Tñ dicim? q aliqs hz albū color ꝫ nigrū colorē.silr q aliqđ hz amarū sapore ꝫ aliqđ hz dulcez saporē.ꝫ tñ q aliqs habeat habitū scientē vel habitū ignorātē nō dicimus.ꝫ tñ scia ē ꝓ se iferi? ad habitū sic albedo ꝫ nigredo ad colorem.ꝫ amaritudo ꝫ dulcedo ad saporē.Silr dicim? q iste hz habitū sciētie vel habitū erroris.ꝫ tñ q aliqđ habeat colorē albedinis vel nigredinis nō dicim?.ꝫ ita ē de multis talib? q aliq̄ cōstructio cōcedit inť aliqua.ꝫ tñ inť alia cōsilia nō cōcedit. Nec ē hic aliq̄ cā q̄renda nisi volūtas vrētiū. tñ aliq̄ frequēter ex aliq̄ cōmoditate vel necessitate mouetur. Que tñ sit illa i diuersis exemplis nō ē discutiēdū.Et ita ē ꝓpositū q cōcedim? q de us ē sba itellectual vel vitał vel sapiēs vel cognoscēs volēs ñ. boc ē sba q̄ ē itellect? vita. sapiētia.cognitō.volitio.ꝫ tñ q bō sit aial humanū nō cōcedim?. Silr etiā dicim? q de? est sapiēs.ꝫ tñ q soztes ē human? nō ꝓcedim?.nisi ē̄uoce loquēdo de human?. Ad scđm dico q ista ꝓpō vlr accepta ē falsa. imo dico q i creaturis ē vlr falsa.qz ex ꝫ ipo q ponūť idez realr nullū ordinē habēt. nec fm rē nec fm rōnē. Jn deo aūt falsa ē.qz certe essentia dina et essentia diuina si distinguerēt realr haberēt ordinē inť se. Silr dico q essentia ꝫ itellect? ꝫ scia q̄ sūt realr de? null? ordinē hnt. q̄tūcūq; hīent ordinē si distinguerēt realr.tū inť ista noia ꝑ aliqs ordo ponī q̄uis nō ois talis q̄litas eēt inť illas res realr distinctas. Sz de ordine istoz nominū vel etiā ꝓceptū cōrespōdentiū nihil ad ꝓpositū.qz nec cōcept illi necnoia sūt idē re alit nec sūt i deo. Ad ꝓmū ꝓncipale dico.q illa scia q̄ ē effect? demōstratōis vł etiā q̄ pōt eē effect? demōstratōis nōē i deo.ꝫ tō illa scia q̄ ē i deo ꝫ q̄ ē effect? demōstratōis vł etiā q̄ ꝑt eē ē alteri? ꝫ alteri? rōis.q̄uis i aliquo ꝓceptu ꝓnt vniuocari.Verūtn q̄tū ad distinctū ꝫ ꝓprissimū modū loquēdi magis deberet dici: q scia ē de? vł essētia dina.q̄ q i deo vł i dina essētia.nisi forte dicat eē i deo. Ꝫ ē i ꝓsona dina.

qūo dicim? diuinā essentiā eē i ꝓsona diuina.ꝫ strictissime loquēdo sicut nō bn dī q essentia diuina ē i essentia dina ita nō bene dī q scia ē essentia diuina. Ad scđm dico q vocādo ꝑ cise habitū illd qđ recipit actū aliquē aliquo mō distinctū sic diuina scia ꝫ ē scia q̄ ē de? vel deitas nō ē habit?. Vocādo aūt habitū vnū cōe ad omnē sciaz ꝫ cognitionē.sic pōt dici q diuina scia ē habit? q̄dā. tñ illud nō ē ꝓprissime dictū.ꝫ iō meli? ē dicere q nō ois scia ē habit?.tñ ñ ē difficultas ꝫ nisi d̄ noie tm̄. Ad tertiū pz ꝑ frequēter dicta.q nō ē icōueniēs apud pbz dicere q scibile referr realr ad sciaz ꝫ ecōuerso. Quis scibile ꝫ scia sint idē realiter illo modo quo dicitur q vna albedo referr realiter ad aliam. Questio secūda.

Ecundo quero.

A Questio. ii

Utrū de? itelligat omia alia a se dicere. Q nō.qvm? itellectiōis ē vnū ꝑ se obiectū.ꝫ itellectio diuina ē vna itellectio.ḡ ipsius ē vnuz obiectū.ꝫ alia a deo sūt multa.ḡ ñ. Preťea nihil apꝑbēdit ab aliq̄ potētia nisi qđ cōtinet sub ei? obiecto adeqto ꝫ obiectū adeqtū itellect? diuini ē diuina essētia.et nihil aliud a deo cōtinet ꝑ se sub essētia diuina tāq̄ sub cōi ꝑdicatione. ḡ nihil alīd a deo ab itellectu diuino apꝑbēdit. Preťea.ois cognitio fit p assimilationē cognoscētis ad cognitū.ꝫ de? nō assimilat alicui alteri a se. ḡ ñ. Ad oppositū i psalmo dī q̄ itelligit oia opa eoz.ḡ eadē rōne itelligit oia alia. Circa istā.q.ꝓmo videđ ē. Utrū p rōnē naturalē possit ostēdi q de? itelligat oia a se. Scđo an ꝫ fm veritatē fidei sit tenēdū. Tertio qđ ē primū obiectū diuini itellect?. Circa ꝓmū est opi.cōmē. q nō tm̄ nō possit ꝓbari deū itelligere oia alia a se: imo etiā q nec itelligit alia a se. Et istū errorez ꝑponit ipe pbo.xij.metha. cōmen.xv. Pro isto errore inuunť aliq̄ rōnes.

Prima ē tal' itellectū ē pfectio itelligētis. ꝫ nihil aliud a deo ꝑt eē pfectio del'. qz tūc esset de? de se ipfect?.ḡ nihil aliud ē itellectū a deo

Scđa qz qñ itellect? itelligit aliqđ aliud. sua actio nō ē sua substātia. ꝫ ꝓ ꝺns pficit per suā actionē.ꝫ de? ꝓ nihil qđ nō ē sua substātia pōt pfici.ḡ actio sua ē substātia.ꝫ ꝓ ꝺns nō itelligit aliqđ aliud a se. Tertio qz qñ aliqđ necessario itelligit aliud a se: suū eē necessario ē ꝑ eē alteri? ꝫ deus nō est ꝑ eē cuiuscūq; alteri? ḡ non necessario intelligit aliquid aliud a se.

Preterea. omne quod intelligit aliud a se transmutatur in aliud.sed deus est intrāsmutabilis. ergo ñ. Preterea. ignobilitatis ē itelligere vilia. ḡ cū de? infinite sit nobilitatis

Circa.q. tres dicunt articulos

Circa primū opi. cōmē.

Prima ratio ei?

Secunda

Tertia

Quarta

Quinta

Universidad de Deusto
Biblioteca

Septima

de? nō intelligit vilia. ⁊ p ꝓñs nihil aliud a se.

Prēterea p ꝓbm. iij. de aia. Jn separatis a materia itellect? ⁊ itellectū sūt idē. ꝫ de? ē materie sepat? a materia. ḡ i eo itellect? ⁊ itellectū sūt idē. ḡ nō itelligit aliud a se. Prēterea si itelligit res alias a se. aut bz de ipis sciaz vl̄em aut pticularē. Nō vl̄em. q: tal? ē i potētia cogscēs ꝫ de? nullo mō ē i potētia Nec pticularē. q: p ticularia sūt infinita. ⁊ infinita nullo mō determinābt sciaz. ḡ nullā sciam bz. Jsta opi. ē manifeste falsa ⁊ ꝫ auc. sacre scripture. sic pz i loc̄ innumerabilib? Aliq̄ tn nitūtur ꝫbare rōib?

Contra opi.

Probat ꝓria o.

Vl̄n arguūt aliq̄ sic. qñ aliq̄d pfecte cogscit virt? ei? pfecte cogscit. ꝫ virt? alicuj? rei nō cognoscit pfecte nisi cognoscāt ad q̄ virt? se extēdat ꝫ virt? diuina se extēdit ad oia ⁊ de? pfecte cogscit seipm. ḡ ⁊ alia Sz illa rō ꝓpter duo ē insufficiēs. Primo. q: nō sufficiēter. ꝫbaī q̄ q̄ pfecte cogscit aliquā virtutē pfecte cogscit oia ad q̄ illa virt? se extēdit. q: ꝓbatū ē pus q̄ illud qđ ē cā pōt pfecte cogsci nullo effectu cogníto. q: ꝓbatū ē q̄ ex notitia icōplexa vnj? rei nō bz sufficiēt notitia icōplexa alterj? rei. Pz etiā de sensu q̄ pfecte cogscit suū obiectū. ⁊ p ꝓñs virtutē ei?. q: suū obiectū. ⁊ virt? illi? obiecti nullo mō dīnt. ⁊ tn nō oz sensū cognoscere aliq̄d ad qđ se extēdit illa virt?. ⁊ secūdo ē insufficiēs. q: nō ē sufficiēt ꝓbatū q̄ de? ē cā oim. nec pōt sufficiēt ꝓbari. maxime q̄ sit cā efficiēs. Alit ꝓbāt alij sic. Primū agēs ē p se agēs. q: oi cā p accidēs ꝓt ē aliq̄ cā p se. ij phi. ꝫ oñe agēs p se agit ꝓpt finē. Ex ꝫ arguitur dupl̄r. Primo sic. oñe agēs naturale ꝓcise cōsideratum ex necessitate ⁊ cōq̄ ageret si ad nullū ageret sic̄ si eēt idepēdēter agēs. ḡ si nō agit nisi ꝓpt finē. ꝫ ē q: depēdz ab agēte amāte finē. tale aūt a quo depēdet tota natura in agēdo nō vī ē nisi ꝓncipiū efficiēs. ḡ. Prēterea. si pmū agēs agit ꝓpt finē. aut ḡ finis ille mouet efficiēs vt amat? actu volūtatis. aut vt tn̄ nat. ral̄r amat?. si vt amat? actu volūtatis bz ꝓpositū. si tn̄ amat? naturalr. ꝫ ē falsuz q: nō naturalr amat aliū finē a se vt gūe cētrū ⁊ materia formā. tūc. n. eēt aliq̄ mō ad finē. q: iclinat? ad ipz. Si aūt tn̄ naturalr amat finē ē ipe. ꝫ nihil ē nisi ipm eē ipm. ꝫ eīm nō ē saluare rōnē cāe i ipo. Jste pmū efficiēs dirigit effectū suū ad finē. ḡ vl̄ naturalr dirigit vl̄ cogscēdo ⁊ amando finē illū. Nō naturalr. q: nō cogscēs nihil dirigit nisi ī̄trute cogscētis. sapiēt eīm ē ꝓma ordinatio. i. metba. ꝫ pmuz efficiēs i nulli? ī̄trute dirigit. sic̄ nec causat. tūc eīm non eēt pmū. ḡ ⁊c. Tertio sic. aliq̄d cātur ꝓtigēter. ḡ ꝓma cā ꝓtigēt cāt. ḡ. volēs. ꝓbatio ꝓme cōsequētie, q̄libet cā scda cāt ingtū mouet a ꝓma. ḡ si ꝓma necessario mouet q̄libet alia necessario mouet. ⁊ q̄libet necessario cāt. ḡ si aliq̄ scda ꝓtingēt mouet. ⁊ ꝓma cōtingēt mouebat q: nō cāt cā scda nisi ī̄rrute cāe ꝓme ingtū moueat ab ipa. ꝓbatio scde cōsequētie. nullū ē ꝑncipiū cōtingēt opandi nisi volūtas vl̄ aliq̄d cōmitās volūtatē. q: q̄libet aliud agit ex necessitate nature. ⁊ ita nō cōtingēt. Jste rōes sūt ꝓbabiles ꝓter tertiā. Tn̄ q̄ vellz tenere cōtrariū posset respōdere eis. Tn̄ i istis rōibus supponūt aliq̄ q̄ oporteret ꝓbare. Primū ē q ꝓmū efficiēs ē simplr ꝓmū ens. Scdo oportet ꝓbare q̄ ꝓmū efficiēs ꝓducit p cognitionē illi? qđ ꝓducit. ⁊ q̄ cognitio sua ꝓpa ñ sufficit Terciū ꝓmū ꝓbāt sic. q: ꝓmū efficiēs nō ē vniuocū respectu naturarū effectarū ꝫ eq̄uocū. ḡ eminēti. ⁊ nobili? ens eis. ḡ ꝓmū efficiēs ē eminētissimū. Sz ista rō nō vī cōcludere sufficiēt. q: q̄us ꝓbet q̄ ꝓmū efficiēs ē nobilius oi effectu. tn̄ nō ꝓbat q̄ ē nobili? oi alio ētc. q: nō ꝓbat sufficiēt q̄ oñe ens ē efficiēs vel effectus alicuj? efficiētis. Vl̄n ad ꝓmā rōnē dicerēt ipi. vel q̄ ꝓmū efficiēs nō ē de?. vel q̄ agit ꝓpt finē et tō cognoscit finē. ꝓpt quē agit. ꝫ n̄ opz q̄ cognoscat illud qđ facit Et ꝫ possz cō firmari. q: sicut agēs naturale nō cognoscit finē nec ipz qđ agit ꝓpt finē. nec effectū quē ꝓducit ita posset aliq̄s dicere q̄ ꝓmū efficiēs dī agere ꝓpt finē. nō q: cōgnoscit effectū quē ꝓducit. ꝫ q: cognoscit ipz finē. Sz istō nō ē multū ꝓbabile. Jdeo ꝓbabili? posset dici q̄ rō nō sufficiēt cōcludit. q: nō sufficiēt ꝓbaī q̄ de? sit ꝓmū efficiēs. Et eodē mō posset respōderi ad scdm argumētū. Sz tertiū argumētū nō valz q: si argumētū cōcluderet possent ꝓbi cōuinci q̄ oporteret eos ponere ꝓmā cām cōtingēt causare qđ nō credo cē verū Nec credo q̄ p rōnē posset boc ꝓbari q̄ ꝓma cā cōtingēt cāt. Sz de hoc parebit postea magis. Jdeo q̄tū ad istū articulū dico q̄ nullo mō pōt p rōnē ꝓbari q̄ de? nihil aliud a se itelligat. Scdo q̄ nec pōt ꝓbari p rōnē q̄ itelligat oia alia a se. Tertio q̄ pōt ꝓbabilit ꝓbari q̄ itelligit aliquod aliud a se. q̄q̄ ꝫ ꝓteruiētē nō sufficiēt. Primū ostēdo sic. Si posset ꝓbari q̄ de? nō itelligit aliud a se. ꝫ nō cēt nisi ꝓpt summā nobilitatē ⁊ excessuz i nobilitate respectu cuiuscūq̄ alteri?. ꝫ p ꝫ nō pōt ꝓbari. q: nō ē de rōe itelligētis nec q̄ sit pfectior nec ipfectior nec eq̄lis obiecto. ḡ cū maxima nobilitate itellectionis stat ignobilitas obiecti. ergo quantūcunq̄ intellectio diuina sit nobilissima poterit es se respectu obiecti ignobilis. Si dicatur: q̄ de ratione intellectionis est dependere a suo subiecto, sed omnis depēdētia repugnat deo

Circa rōnes

Secōm ꝓbatur

Primo

Secundo

Tertio

D

Deallo vltimo ꝓbat

Primū

Doc nō valz. q: nō pōt ꝓbari q̄ ois itellectio itelligētie mouētis celū depēdz a celo. ⁊ tn̄ illa itelligētia mouet celū. Prēterea i nobis nō semp itellectio cātur ab obiecto ꝫ aliq̄n cātur ab obiecto aliq̄n nō. ḡ nō ē de rōe itellectiōis vel cāri vl̄ depēdere ab obiecto. ḡ poterit esse intellectio q̄uis non dependeat ab obiecto.

Secōm

Tertiu

Scōm ꝓbo. q: si posset ꝓbari q̄ de? itelligit oia alia a se. ꝫ maxime eēt ꝑ ꝫ q̄ de? est cā oim aliox. ꝫ p hoc nō pōt ꝓbari. q: nūq̄ pōt ꝓbari p rōnē cālitatis q̄ cā cognoscat effectuz aliquē imediatū. ꝫ nec pōt ꝓbari. q̄ de? est cā oim tā q̄ effectuū imediatox. ḡ ⁊c. Tertiuz ptz. ꝓbab. lit pōt ostēdi q̄ de? est cā imediata alicuj? effect?. ꝫ de? ē itelligēs cui? ē cā imediata. ḡ itelligit aliquē effectū. maior ē ꝓbabil. q: ꝓbabile ē q̄ aliquid sic depēdeat a ꝓmo q̄ posito p ipossibile q̄ ꝓmū destrueret seq̄retur destructio mediate vl̄ imediate illi?. ꝫ oñe tale bz eē respectu alteri? ḡ ⁊c. minor etiā ē ꝓbabilis. q: nō ē ꝓbabile q̄ ꝓmū efficiēs non cog̃ scat illud qđ ꝓducit. tūc eīm ꝓduceret. ⁊ nesciret q̄ produceret. Sic ḡ dico q̄ neutra ps pōt

Circa scōm arti.

ostēdi sufficiēter.

Ad primā rōnez

Circa scōz nolo multū immorari. q: ē planū q̄ sic ex vītate sacre scripture. Ad ꝓmā rōnē ꝓ errore cōmē. dico q̄ ista ꝓpō ē falsa de vītate sermōis. itellectū est pfectio itelligētis. tū q: etiā i nobis lapis nō ē pfectio bōis. ⁊ tn̄ itelligit ab bōie. Tū q: de? intelligit se. ⁊ tn̄ ꝑe loquēdo de? nō est pfectio sui ꝑpi?. ꝫ ē idē oib? modis cū deo. Jdeo dico: q̄ qñ itellectio cātur ab obiecto. tūc obiectuz itellectū ē pfectio itelligētis. nō formalr. ⁊ ꝓpꝛie loquēdo ꝫ effectiue. ꝫ ē dictū. cāt pfectionē itelligētis scz ipam itellectionē. Mn aūt itellectio nō ē cāta. sic̄ ē i deo. tūc vel itellectū ē ipamet itellectio vel ē aliq̄d natū ab eo cāri

Ad scōm

Ad tertiū

Ad scōm dico q̄ si p actionē intelligit aliq̄ opatio. maior ē simplr falsa. nec ē ꝓbata. Ad tertiū dico q̄ maior ē falsa nisi de itellectione cāta ab obiecto. q̄lis nō est intellectio diuina

Ad quartū

Ad quintū

Ad quartū dico q̄ maior ē falsa. nisi de no uo itelligat aliq̄d aliud a se. Ad quintū dico q̄ itelligere vilia nō itellectiōe cāta a vilibus nō est vile nec ignobile. et ita est de deo. Sic̄ itelligere vilia ⁊ talē itellectionē ipe dirī ab itellectiōe nobiliox vel etiā iclinatiꝑ itellectionē talē ad faciēdū aliq̄d vile ē vile. ꝫ neutrū pōt deo cōperere.

Ad sextū

Ad sextū dico q̄ i rentio pbi ē. iij. de aia. q̄ i sep̄atis a materia itellect? ⁊ itellectū sūt idē accipiēdo itellectū ꝑ itellectiōe. q: i illis scm eū itellect? itellectō ⁊ itellectū sūt idē. q: ipemet itellect? ē vna intellectio. ⁊ ipa itellectio ē itellecta ⁊ nō alia i tellectiōe. Nō tū vult q̄ oñe itellectū sit idez cū itelligēte. Et si dicat q̄ ita ē i nobis: q̄ aliq̄ō itellectū ē idē cū itelligēte. et aliq̄ō nō. ꝫ ꝫ nō distiguit ab itellectu separato. Ad ꝫ dicēdū ē q̄ si ꝓbs ponit q̄ itellect? possibil̄ recipit de nouo itellectionē. tūc nullū itellectū ē idē cū itellectiōe q̄ itelligit. Aliē tn̄ ē i alijs. Sz q̄ fuit mens ꝓbi de intellectu possibili patebit alias.

Ad septimā

Ad ꝓmū ꝓncipale dico q̄ nō ē sp vni? itellectiōis ē tm̄ vnū obiectū ꝫ frequēt vni? itellectiōis sūt plura obiecta sicut ē i ꝓposito

Ad scōz i sequēti. q. patebit

Ad tertiū dico q̄ tali assimilatiōe q̄lis req̄ritur inter intellectionē et obiectū de? assimilatur cuilibet alteri a se. Questio tertia.

A Questio. iii

Ertio queroutrū

Ad ꝓmū ꝓncipale dico q̄ nō ē sp vni? itellectiōis ē tm̄ vnū obiectū ꝫ frequēt vni? itellectiōis sūt plura obiecta sicut ē i ꝓposito

Ad scōz i sequēti. q. patebit

Ad tertiū dico q̄ tali assimilatiōe q̄lis req̄ritur inter intellectionē et obiectū de? assimilatur cuilibet alteri a se. Questio tertia.

Ertio queroutrū

E

Circa ꝓmā ꝓncipale

Circa ꝓmā ꝓncipale dico q̄ nō ē sp vni? itellectiōis ē tm̄ vnū obiectū ꝫ frequēt vni? itellectiōis sūt plura obiecta sicut ē i ꝓposito Ad scōz i sequēti. q. patebit Ad tertiū dico q̄ tali assimilatiōe q̄lis req̄ritur inter intellectionē et obiectū de? assimilatur cuilibet alteri a se. Questio tertia.

A Questio. iii

Ertio queroutrū

E

Circa ꝓmā ꝓncipale

divina essentia sit ꝓmū obiectū intellect? sui. Q nō. q: ꝓmū obiectū alicuj? potētie ē cōe ꝓ ꝓdicationē oi appbēso ab illa potētia. sic̄ color ponit obiectuz visus. q: ꝓdicat de oi visibili. divina essentia nō ꝓdicat de oi itelligibili ab itellectu divino. ḡ ⁊c.

B

Rñdetur primo

Ad oppositū. si essentia nō eēt ꝓmū obiectū itellect? divini. ḡ eēt aliq̄d aliud ꝓus. ⁊ ꝓ ꝓñs eēt aliq̄d ꝓus divina essētia. ꝓñs fallū. ḡ. Ad q. dī q̄ essentia divina ē ꝓmū obiectū itellect? ꝓmitate originis et pfectiōis. q: oia alia ꝙsi ab essentia fluūt q̄uis nō ꝑꝑe. Doc etiā ꝓbatur sic. q̄cūq̄ haberēt ordinē essentialē si essent distincta realr. eodē ordine se hñt q̄ocūq̄ sūt distincta. ꝫ si essentia eēt distincta ab alijs pfectionib? realr q̄ sūt i diuinis. ipa eēt simplr ꝓmū origine ⁊ pfectiōe. q̄ q̄ alia simplr ꝓmū originarent̄ se eīm haberet sicut subiectū ad passiōes q̄ oriunt a natura aliqua. ḡ silr mō vbi sūt distincta scm rōnē essentia ē ꝓmū pfectiōe. ⁊ sic ē ꝓmū i pfectiōe entitat̄ ita ⁊ cogscibilitate. scm ꝑbm ij. metba. ⁊. vij.

Scdo dicitur,

Scdo dī q̄ essentia dina et nō aliq̄d cōe ē obiectū ꝓmū ꝓmitate adeq̄tionis itellect? diuini. Doc ꝓbat. q: q̄cunq̄ aliq̄d cōe abstractū a pluribus ē obiectū adeq̄tuz alicuj? potētie ꝓmo mouēs. eā q̄libet p se iferius illi? cōis sub rōe. ꝓpa ē p se obiectū illius potētie ⁊ p se motiuū ei?. vt pz de colore ⁊ suis iferioribus? respectu visus. ꝫ nō q̄libet p se cōtētū sub ēte ē bmōi scm ꝑbm. xij. metba. Prēterea cōfirmat̄. q: cognitio illa in q̄ p se aliq̄d obijcit sub ꝓpa rōe cāt ab eo vl̄ essētialr depēdet ab eo. q: cognitio depēdet ab itellectu ⁊ intelligibili. ꝫ itellectio diuina a nullo alio dependet. ḡ ⁊c. Dicit ḡ q̄ essētia dina ē ꝓmū obiectū ādequatū intellect? sui. Et si queratur sub qua ratiōe erit obiectū ādequatū itellect? sui

Queritur

Universidad de Deusto
Biblioteca

Respondetur

Dicit q̄ nō sub rōne alicui⁹ psonal' vel notionalis. q̄ nullū nō formaliē infinitū est obiectū adequatū itellectiōis formaliē infinite. q̄ tūc formaliē infinitū depēderet a nō formal'r infinito ꝫ intellectio diuina ē formal'r ifinita. ⁊ nullū psonale aut notionale ē formal'r ifiniti. ḡ sub rōne alicui⁹ essential' ē p̄mū obiectuz adequatū. Et si q̄rat de essentialib⁹ sub cui⁹ rōne ē aliq̄d obiectū adequatū. Dicit q̄ n̄ nisi sub rōne essentie. q̄ sub illa rōne ē aliq̄d obiectū potētie sub qua rōne cōtinet virtualiē vel formaliē alia q̄ obiciūtur illi potētie. nihil em̄ obiciē alicui potētie p se: nisi cōtineat' formaliter vel virtualiē in obiecto p̄mo adequato illius potētie. Et exēplū de cōtinentia formali. vt color cōtinet sub se species suas. Et exemplū de cōtinētia virtuali. sicut subiectū cōtinet passionē suā. Nulla aūt pfectio essentialis cōtinet alias formaliē q̄ sunt eq̄ cōes. eadē em̄ rōne q̄ formaliter cōtinēt sub sapiētia. eadē rōe cōtinētur sub bonitate. q̄ q̄libz earū ē cōis formaliter. Sz ē trīs cōtinētia virtualis. nihil aūt cōtinet aliqua virtualiē nisi essentia. q̄ cūcq̄ ponerēt cōtinere alia virtualiē includeret i essētia. q̄ est p̄mū in pfectione. ꝫ cōtinentia virtualis nō ē circularis. ḡ ꝛc.

E Circa opi. exami. nātur septem. Primus. Secundū Tertiū

Ista opi. dicē multa q̄ nō intelligo. Primū q̄ essentia diuina est p̄mū inter oia in deo pfectiōez originē. Secūdū q̄ oia quasi fluūt ab ea. Tertiū q̄ essētia diuina ē p̄mū p̄mitate edēqtionis. illo mō quo triangul⁹ ē p̄mū obiectū respectu habere tres. illo mō quo loquiē p̄bs primo posteriox.

Quartū Quintū Sextū

Quartū q̄ dō inuit: q̄ semp obiectū adequatū mouet potētiā. Quintū rō q̄ ꝓbat q̄ nullū psonale sit obiectū adequatū. Sextū q̄ ponit q̄ essentia est obiectū adequatū ⁊ nō sapiētia. Septimū quod dicit de duplici ꝛtinētia obiecti. virtuali ⁊ formali.

Septimū

Cōtra primū arguitur primo

Cōtra p̄mum arguo. sic. vbicūq̄ ē p̄us pfectiōe ibi correspōdet posteri⁹ pfectiōe. ꝫ nihil ē in deo posteri⁹ pfectiōe. ḡ nihil ē p̄us pfectiōe. maior ē manifesta. q̄ sic ē ipossibile eē p̄us nisi correspōdeat posteri⁹. ita ipossibile ē q̄ aliq̄d sit p̄us pfectione. q̄n etiā aliq̄d sit posteri⁹ pfectiōe. minorē ꝓbo. q̄ oīe posteri⁹ pfectiōe ē ipfecti⁹. sic oīe p̄us pfectiōe ē pfecti⁹. ꝫ nihil in deo realr ē impfecti⁹ quocūq̄. tūc em̄ aliq̄d ipfectionis eēt i deo. ḡ nihil ē ibi posteri⁹ pfectiōe.

Confirmat.

Cōfirmat. q̄ sic ipossibile ē bīe ordinē originis sine originātē ⁊ originato. ⁊ ordinē trīs sine p̄ore ⁊ posteriore. ita ipossibile ē eē ordinez pfectionis sine pfectioi et ipfectioi. ꝫ i deo nō ē pfecti⁹ ⁊ impfecti⁹. ḡ in deo nō ē ordo pfectionis. Ex hoc ptz q̄ rō sua nō cōcludit. q̄ maior sua quā accipit ē simplr fl'a. s. quēcunq̄ ordinē haberēt aliqua si essent distincta realr eūdē ordinē bīt vbicūq̄ sūt quocūq̄ mō distincta. q̄ si essentia ⁊ relatio essent distincta realiē. sic ordinarētur q̄ essentia eēt simplr pfectior. ⁊ relatio ipfectior. ḡ mō essentia ⁊ relatio sic ordinabunt' q̄ essentia est pfectior ⁊ relatio ipfectior.

Si dicat' q̄ relatio ē ipfectior fm rōnē. Contra nihil i diuinis ē impfecti⁹ nec fm rē nec fz rōnē nisi fz rōnē falsaz q̄ omino abiciēda est. ḡ nihil ē dicere q̄ relatio ē ipfectior fm rōnez.

Scō

Tertio

Quarto

D Contra scōm arguitur primo

Scō

E Contra tertiū

Preterea formal'r ifinitū nullo mō nec fz rē nec fm rōnē ē ipfecti⁹ aliquo. ꝫ p istos sapientia diuina ē formal'r ifinita. ḡ nullo mō ē ipfectior essentia diuina. ḡ iter essētiā diuinā ⁊ sapiētiā nullus ē ordo ipfectione. Preterea iste alibi bz p icōueniēti et merito ponere in deo potētiā vel quasi potētiā. ḡ multo fortiⁿ dz habere p icōueniēti ponere i deo pfectionē vl'q si impfectionē. ḡ i deo null⁹ ē ponēdus ordo pfectōis. Preterea q̄d dī q̄ essentia diuina est p̄ior origine. nō vr verū. q̄ sapiētia diuina nullo mō ē originata. nec essētia dīna ē originās.

Ex b̄ ꝫ scz. q̄ mō ē bn̄ dictū q̄ oia q̄si fluāt a diuina essētia q̄ nihil ē i p̄ie quomōcūq̄ fluens ab alio. ꝫ sapiētia bonitas paūitas ⁊ spiratio sūt in p̄ie. ḡ nullo mō fluūt. Preterea ostēsuz ē p̄us q̄ sapiētia diuina nullo mō distinguit ab essētia. ḡ nullo mō fluit ab ipa. Lō tra tertiū arguo sic. oīe obiectū adequatū alicui⁹ potētie: p̄mū p̄mitate illa de q̄ loq̄t pbs p̄mo poste. ne p̄dicat' vel p se vel p accidēs. si ē in cōcreto vl' i abstracto de oi appbēso ab illa potētia. sic oīe visibile vel ē color vel coloratū vel coloratio. si color sit obiectū adequatū visus. ꝫ divina essentia nec i cōcreto nec in abstracto p̄dicat' vere de oīi intelligibili ab intellectu diuino. ḡ nō ē obiectū adequatū ⁊ primū tali p̄mitate. maior ptz inductiue. q̄ sp sub iectū p̄mū ⁊ adequatū ⁊ p̄dicatū sūt conuertibilia. ⁊ de quocūq̄ p̄dicat' vnū cōuertibiliū et reliquū. Ptz etiā q̄ coloratū p̄dicat' de appbēso p accidēs. ḡ multofortiⁿ de appbēso p se ⁊ nō trīs p accidēs p̄dicatur. minor ptz. q̄ vtra q̄ istarū ē falsa. bō ē divina essentia. bō ē deus ⁊ trīs bō appbendit' ab intellectu diuino. Et si dicat' q̄ nō appbendit' p se sed p aliō. Contra aut nō appbendit' p se. q̄ trīs appbendit' p accidēs. aut q̄ nō appbendit' sub obiecto p̄mo. si p̄mū deꝰ. ḡ nō pl⁹ appbendit' creata a deo q̄ ab eis appbēdit' a visu corpali. q̄d ē icōueniens. Si deꝰ scōm. Contra. ita pfecte ⁊ ita distincte appbēdit' ab itellectu diuino sic appbēdit' albedo a sensu. ⁊ p ons obiectū de quo p̄dicat' ꝫ passio. appbēsibile ab itellectu dei. ē p se supius ad hoc itelligibile demōstrato alio a deo.

Ex istis arguit' sic. q̄ncūq̄ aliqua passio competit p se pluribⁿ nulli cōpetit p̄mo adeqte nisi cōi p p̄dicationē ad illa plura. Exēplū. q̄ visibile cōpetit p se albedini ⁊ nigredini. ⁊ sic d̄ aliis. iō nulli cōpetit adeqte nisi cōi. ꝫ eē itelligibile ab itellectu diuino cōpetit p se angelo. bōi. bouī. et sic de aliis. ḡ nulli cōpetit adeqte nisi cōi. Si dicat' q̄ q̄uis oīe illud a deo sit p se itelligibile. nō trīs sub p̄pa rōe mouet itellectū diuinū. Contra. hoc nō sufficit. q̄ obiectū mouere potentiā nihil facit ad hoc q̄ sit obiectū adeqtum vel p se obiectū. sicut si nihil moueret itellectū possibilē nisi itellect⁹ agēs. nihilomin⁹ idē eēt obiectū itellect⁹ possibil'. q̄uis nō eēt idē mouēs. Sil'r fm istos nihil mouet itellectionē imediate nisi spēs itelligibil' ⁊ itellect⁹ agēs. ⁊ tn̄ ista nō sunt p̄cise obiectū itellect⁹ possibilis. imo alia sunt eq̄ p se obiecta.

F Contra quartū

Contra quartū q̄d dī q̄ obiectū adequatū semp mouet potētiā. hoc est simpliciter falsum. q̄ obiectū adequatū est illud de quo dī p̄mo ⁊ adequate appbendi ab illa potētia. ꝫ tale respectu visus est vnū cōe ad oīes colores vel aliq̄d cōius. ꝫ nullū tale cōe mouet potentiā sensitiuā. tū q̄ nō est in re. sicut ostensum ē p̄us tū q̄ sensus trīs ē p̄cularium ⁊ nullo modo vniuz. ḡ nō oīe obiectū adequatū potētie mouet ipam potētiā. Preterea illud q̄d p̄mo mouet potētiā p̄mo appbendit' a potētia. q̄ fm istos spēs palissima p̄mo appbendit' ab itellectu p̄mitate generatiōis ⁊ trīs non est obiectū adequatū. ḡ ꝛc.

G Contra quintū

Contra quintū videt' q̄ illa rō nō vz. q̄ arguit sic. nullū obiectū nō formaliter infinitū ē obiectū adequatū itellectiōis formal'r infinite. q̄ tūc formal'r ifinitū depēderet a nō formal'r infinito. Ista ꝓna nō possz teneri nisi virtute isti⁹ medij. ois intellectio depēdet a suo obiecto adequato. ꝫ illud medium falsum ē. tū q̄ i deo itellectio a nullo depēdet. nec ab obiecto adequato nec n̄ adeqto. q̄ ibi nulla ē depēdētia sicut nec ipfectio. Tū q̄ obiectū adeqtū itellect⁹ nostri ē vnū cōe q̄d nullā cālitatē bz. ⁊ p ons nihil aliud ab ipo depēdz.

H Contra sextū

I Contra septimū

Contra sextū arguū est p̄us. q̄ ex quo essentia et sapiētia nullo mō distinguūt. si essentia sit obiectū adequatū. opz q̄ sapiētia sit obiectū adequatū. Contra septimū ostēdo q̄ obiectū adequatū nō ꝛtinet aliq̄ formal'r. Sedo q̄ nō virtual'r. Primū ptz. q̄ cōtinēs formaliē nō ē ps cōtēti. ꝫ p re superi⁹ ē ps iferioris. sicut fm istos gen⁹ ē ps spēi. ḡ gen⁹ nō continet formaliē suas spēs. nec p ons obiectū adequatū cōtinet formal'r aliqua. Si dicat' q̄ cōtinere est idē q̄d i pl⁹ eē. ꝫ nō sufficit. q̄ eē i pl⁹ nō est cōtinere formal'r. tunc em̄ hyor ala cōtineret banc vocē homo. Secundū ptz. q̄ aliq̄n passio importat rem pfectioē subiecto. ⁊ tunc nō ꝓtinetur passio virtualiē a subiecto. Sil'r ostēsum est p̄us q̄ nunq̄ ex notitia incōplexa vni⁹ pōt haberi notitia incōplexa alterius. Ideo dico al'r ad questionē q̄ in diuinis nō est ordo pfectionis. nō plus q̄ ibi est ordo durationis. ꝫ dei respectu aliorum a se est ordo causalitatis ⁊ ordo pfectionis. In deo aūt respectu alicui⁹ in deo est ordo originis. q̄ boc non est aliud q̄ dicere q̄ vnū est originās ⁊ aliud originatū. Est etiā ibi p̄ioritas cuiusdā cōitat'. p̄o q̄to ista ꝓna est bona. paūitas est in boc. ḡ eēntia est in boc. ⁊ nō ecouerso. Istis suppositis dico p̄mo q̄ de⁹ est p̄mū obiectū p̄mitate pfectōis.

K Risio auctoris q̄tuor declaras

Secūdo q̄ nō est p̄mū p̄mitate adeqtionis illo modo quo loquiē pbs de p̄mitate. i. posteriox. Tertio q̄ est p̄mū p̄mitate adeqtionis fm pfectionē. Quarto q̄ nō est p̄muz p̄mitate originis. Primuz est manifestū. q̄ nihil est pfectius deo ⁊ ipe est pfectissimū.

Primū

Secundū.

Secōz etiā ptz q̄ illud q̄d est p̄mū p̄mitate adeqtionis illo modo est illud q̄d p̄dicatur p se de quolibet q̄d est p se appebēsibile. ꝫ deus nō est hmōi. ḡ ꝛc.

Tertiū

Tertiū ptz. q̄ nihil est eque pfectū sicut intellectio diuina nisi sol⁹ deus. Et si dicat' q̄ idē nō est equale sibiipi. ḡ idē nō adequat' sibi. ꝫ de⁹ ⁊ intellectio diuina vel intellect⁹ sunt oino idē. ḡ vnū nō adequat' alteri. Dico q̄ ꝓprie nō est ibi adeqtio ꝫ ertē sine. etiā ꝓprie loquēdo pōt dici ibi adequatio talis ⁊ talis inter psonā ⁊ intellectionē cū qua nō est eadē formaliē q̄uis realiē sit eadē. Quartū p̄bo. q̄ q̄n vna ⁊ eadē intellectiōe oino indistincte intelligūtur plura. nō pl⁹ intelligit' vnū q̄ reliquū. sed eadē intellectiōe oino intelligit' de⁹ ⁊ creatura. ḡ nō ꝑ p̄us origine intelligit' de⁹ q̄ creatura. Et dico q̄ q̄uis obiectū vnū sit p̄us alio obiecto tā natura q̄ pfectiōe tā etiā origine. tn̄ intellectio vni⁹ obiecti nulla ꝓritate imaginabili est ꝓr intellectiōe alteri⁹ obiecti. cū est eadē oino sine oi distinctiōe imaginabili. Si dicat' q̄ tūc creatura intelligeret' antecq̄ filius ꝓduceret'. ⁊ ita creatura esset ātē filiū fm aliq̄d esse. Dico q̄ nec ān nec postq̄ filius ꝓducit' itelligit' creatura. ꝫ simul intelligit' creatura ⁊ filius ꝓducit'. nec in aliquo signo intelligit' creatura in quo nō ꝓducit' filius. nec ecouerso. q̄ nō sunt ibi talia signa originis vel nature sic ꝑ p̄us ostēsuz est. Et si dicat' q̄ creatura nō itelligatur nisi virtute essentie. Dico q̄ si intelligat' q̄ quocūq̄ mō intelligat' p̄us diuina eēntia. ⁊ q̄ virtute illi⁹ intellectiōis postea itelligat' creatura. nō est verū. Si tn̄ intelligat' q̄ intellect⁹ diuin⁹ nihil recipiēdo a creatura: ⁊ ita nō ꝛtu-

Universidad de Deusto
Biblioteca

Z Ad pmū or.

ke creature itelligat creaturā sic ē cōcedēdus ꝙ sic loquendo nihil ē ad ꝓpositū. Ad pmū argumētū ꝓ pma parte opi. qñ ꝙbat ꝙ essentia diuina ē p̄or̄ potentate pfectiōis sapiētia bonitate ⁊ relationib⁹. Dico ꝙ ꝓpō accepta est simplr falsa. sicut ostēsum ē supra i plogo. Uñ i ꝓposito seqret ꝙ essentia diuina cēt p̄or̄ alijs cālitate materiali. ⁊ p ꝯs cēt quasi materia i diuinis. qđ iste negat. Sequeret etiā ꝙ cēt p̄or̄ natura. Nā arguo sic. quēcūq; ordinē habentia aliqua si cēnt realr ⁊c. ꝙ si essentia. sapientia bonitas paternitas. essent distincta realr essentia diuina cēt p̄or̄ sm ordinē cāe materialis ⁊ cēt p̄or̄ natura. ḡ nūc i diuinis būt tales ordines. Mino: ps. qz tūc essentia diuina cēt ꝑe subiectū sapiētie ⁊ posset cē sine ea. Jdeo dico ꝙ ꝓpō p̄ter multas falsitates iplicatas iplicat illud falsum. qđ scz aliq̄ pnt distingui ⁊ tn cē idē ⁊ si generalit accipiat falsum ē. q̄uis instātiā habeat de essentia ⁊ relatiōe. Ad secūdū p scđo dico ꝙ illa ꝓpō qñcūq; aliq̄ cōe ē abstractū a plurib⁹ ⁊c. implicat multa falsa Unū ꝙ ome obiectū adeq̄tū alicuius potētie mouet eā. Et ꝙ b̄ sit falsū ps. qz cū obiectū adeq̄tū potētie cuiuscūq; ē aliq̄ cōe. qz de aliquo cōi pcise pdicat cē appbēsibile ab illa potentia. ⁊ tn nullū cōe mouet potētiā sensitiuā. tū qz ꝙ itellect⁹ diuin⁹ mouet a diuina essentia. ⁊ ꝙ nihil causat itellectionē nisi diuina essentia. ⁊ hmōi nō puto veras nec expedientes volētib⁹ i theologia pficere. Ad aliud dico: ꝙ falsū ē ꝙ obiectū p se mouet potētiā a qua p se appbendit. qz totalit accidit obiecto potētie ee motiuū potētie. vel saltē accidit sibi mouere potētiā. Uñ si deus crearet visionē coꝛalē bui⁹ albedinis in oculo ita vere videret ⁊ ita vere cēt obiectū sic si ipamet albedo causaret.

Jdeo dico ꝙ illa maio: ē falsa. qz ad b̄ ꝙ aliqđ p se appbēdat a potētia nihil refert ꝙ moueat potētiā vel nō moueat. Uñ nihil penit⁹ mouet diuinū itellectū. ⁊ tn aliq̄d p se ē obiectū el⁹. Ad illud qđ inuit ꝓbatiōem. Dico ꝙ ista ꝓpō ē simplr falsa. qz illa cognitio in q̄ aliqđ p se objicit itellectui sub ꝓpa rōe cātur ab eo vel depēdet essentialr ab eo. Et qñ dr ꝙ itellectio depēdet ab itellectu vel itelligibili. Dico ꝙ b̄ ē simplr falsū. imo itellectio diuina nec ab itellectu depēdet nec ab intelligibili.

Et si dicat ꝙ itellectio nō pōt cē sine intellectu ⁊ itelligibili. ḡ depēdet ab vtroq;. Dico ꝙ ꝯa nō vz sic nō seqt. idē nō pōt cē sine seipso ḡ idē depēdet a seipso. Jta ē i ꝓposito ꝙ itellectio diuina ē ipe itellect⁹ ⁊ ē illud itelligibile sine quo nō pōt cē. Si dicat ꝙ itellectio diuina nō pōt cē sine itelligibili alio ab intellectione diuina. ⁊ nō est ipm itelligibile. ḡ ab illo itelligibili depēdet. Dico ꝙ ꝯa est bona. ꝫ boc est simplr falsum ꝙ itellectio diuina nō pt esse sine itelligibili alio ab ipa itellectōe. Nec sequit itellectio diuina nō pōt esse nisi illud i relligat. ḡ nō pōt esse sine illo. Ad aliud qđ i nuitur ad ꝓbandū ꝙ notionale nō sit obiectū adequatum q̄uis cēntia sit obiectū adequatum. Dico ꝙ si essentia esset obiectū etiā notionale esset obiectū adequatū: ⁊ eodē mō sicut essentia est obiectū primariū. ita etiā relatio est obiectū primariū. Ad ꝓbationē dico ꝙ ꝯa nō valet. nō plus q̄ sequit essentia diuina est obiectū adequatū. ḡ intellectio diuina depēdet ab essentia. Et si dicat ꝙ ista responsio repugnat pdictis. qz dictū est prius ꝙ de⁹ nō est primū obiectū ꝓmitate originis. ḡ nō ek obiectū primariū. Respōdeo ꝙ aliq̄s pōt esse ordo inter obiecta: q̄lis nō pōt esse ordo int itellectionē vni⁹ ⁊ alteri⁹: etiā si illa obiecta distinctis intellectionib⁹ intelligerent. igit multo fortius nō requirit cōsimilis ordo qn vnica itellectōe intelligunt. ⁊ iō q̄uis diuina essentia sit obiectū primariū. ⁊ creatura sit obiectū secūdariū nō opꝫ ꝙ prius origine intelligat deus q̄ creatura: et tn nō ꝑus duratiōe intelligit deus q̄ creatura. Et si querat. an sicut conceditur ꝙ deus vel diuina essentia est obiectū primariū ita posset cōcedi ꝙ relatio vel sapiētia est obiectū primariū. Dico ꝙ de sapiētia bonitate ⁊ hmōi sine oi distinctione ꝓcedendū est qđ q̄cqđ dicit de essentia dicit de sapientia. qz est oi modo eadē cū essentia. Similit de paternitate ita pōt ꝓcedi ꝙ est obiectū primariū sicut pōt cōcedi ꝙ est cēntia diuina. Et si arguat. si paternitas est obiectū primariū. ⁊ similit eadē rōne filiatio est obiectū primariū. ḡ itellect⁹ diuini sunt duo obiecta primaria. Dico ꝙ ꝯa nō valet. sicut nō sequit paternitas est sapiētia. filiatio est sapientia. ḡ due sunt sapiētie. Et ꝓpter eandē rationē ad argumentū qđ inducit ad ꝓbandū essentiā sub rōne essentie ⁊ nō sapiētiā nec bonitatē nec aliqđ notionale cē obiectum adequatū intellect⁹ diuini. Dico ꝙ semp oē p se obiectū potētie debet contineri nō ꝓprie in obiecto adequato. sed debet ꝓtineri sub obiecto adeq̄to si sit aliqđ tale. Nec pōt cē talis duplex ꝓtinētia formalis ⁊ virtualis. de q̄ iste ibi loq̄t. Ad minorē dico ꝙ cēntia dina nō ꝓtinet sapiētiā nec formaliter nec virtualiter. ꝫ est ipa. Nec ꝓprie cōtinet virtualit aliqđ ꝑsonale. sicut nec ꝓducit nec pōt ꝓducere aliqđ ꝑsonale. Et si dicat ꝙ ratio essentie est prima in diuinis ⁊ prior rōne sapie, ⁊ qđ⁹ aliꝫ rōib⁹.

Respondeo ꝙ si rō essentie accipiat ꝓ aliquo realiter existēte i deo. ⁊ sic rō sapiētie ⁊ sic de aliꝫs. hoc ē simplr falsa. rō essentie ē p̄or̄ vt fundamētū sapientie ⁊ oim alioꝝ. Si aūt rō essentie sumat ꝓ aliquo ꝑdicabili de deo nō tn ꝓ se ꝫ ꝓ deo. sic pōt cōcedi. ꝫ tūc nihil ē ad ꝓpositū qz talis rō nō ē in deo realit siue talis rō sit cōcepta existens obiective in aia siue subiective

P Ad principale

Ad argumētū ꝓncipale dico ꝙ obiectū primū potētie p̄mitate adequationis ē ꝑdicabile de oīi p se obiecto. ꝫ tale nō ē de⁹ respectu intellect⁹ sui. ⁊ hoc loquendo de tali p̄mitate de qua loquit ꝓbs. i. poste. ⁊ iō nō est primū obiectū illa p̄mitate. Ad argumētū in oppositū dico ꝙ nō ē inconueniēs aliqđ cē ꝑus deo p̄oritate ꝑdicationis. isto em mō ens qđ est vniuocū deo ⁊ creature ē ꝑus deo. qz ē eo cōius. tn aliqđ cē ꝑus deo p̄oritate pfectōis. durationis cālitatis vel nature ē ipossibile. Et si qrat qđ ē illud obiectū adequatū in diuino. Dico ꝙ si ens sit cōe vniuocū oīb⁹ intelligibilibus. tūc b̄z itellect⁹ diuin⁹ obiectū adequatū qđ est ens. si aūt ens nō sit cōe vniuocū oīb⁹. tūc nō b̄z obiectū adeq̄tū. Questio. iiij.

Q In oppositum

Querit Respondet

A Questio IIII

Barto quero.

Primo arguitur

Q Terū ad boc ꝙ de⁹ intelligat distincte oīa alia a se requirāt i eo necessario distincte relationes rōnis ad ipa intelligibilia. Ut sic. qz ipossibile ē ꝙ idē sub eadē rōe sit pluriū repsentatiuū qz sicut idē intrū idē semp agit idē. ita idē intrū idē semp repsentat idē. ꝫ essentia diuina distincte repsentat plura. ḡ sūt ibi distincte rōnes. ⁊ nō absolute nec relatiōes reales. ḡ sunt ibi plures relationes rōnis. Prefea. oīs cognitio fit p assimilationē. ꝫ ipossibile ē ꝙ ides sub eadē rōe assimilet distinctis. ḡ reqrūt distincte rōnes i intellectu diuino quib⁹ distinctis assimilet. Prefea. oīe qđ ē ex se indeterminatū ad plura nō pōt in aliqđ eoꝝ determinate nisi p aliqđ determinet. ꝫ essentia diuina est repsentatiuū indeterminatū oīm alioꝝ. ergo opꝫ ꝙ p aliqua determinet. ⁊ nō nisi p relatiōes rōnis. ḡ ⁊c. Ad oppositū. qđ nō causatur p actū intellect⁹? ꝫ p̄cedit ipm est reale. ꝫ tales relatiōes nō causarētur p actū itellect⁹. q̄a nihil causatū p actū intellect⁹ requirit ad boc ꝙ iste intellect⁹ intelligat. ḡ iste relatiōes essent reales. Ad istaꝫ questionē est vna opinio que ponit ꝙ necessario ad boc ꝙ de⁹ intelligat distincte aliqua a se requirūtur ille relationes rōnis. Uñ dicit ꝙ de⁹ intelligēdo essentiā suā intelligit omia alia a se. qz boc ꝙ ipe intelligit essentiā suā causa est intelligēdi illud

Secundo

Tertio

Oppositū

B Opinio prima

qđ est post essentiā suā. suus em intelligere qđ est post essentiā suā causatū est eius qđ est ipꝫ intelligere essentiā suā. ⁊ boc qz est illimitata qz ꝓpter suā simplicitudinē cōtinet in se oīs esse et essentie limitabilitatē vt non cognoscat alia tanq̄ ꝓpria obiecta. sm ꝙ alia sunt a se. ꝫ sm ꝙ in se sunt idē sibi. ⁊ nō ista cognitiōe cognoscit alia a se naturalit siue in vñ. ꝫ ad boc ꝙ cognoscēdo essentiā suā cognoscat illa distincte sm distinctionē quā habēt int se. oꝫ ꝙ cognoscat essentiā suaꝫ vt vlem ab altero. ⁊ sm boc essentia sua habet rōem idee vt idea dicit aliqđ aliud q̄ diuina cēntia sub rōe respect⁹ imitabilitatis. ⁊ ita requirūtur diuersi respectus reales ad distincte cognoscendū alia. Cōtra istā opinionē arguo sic. q̄ncūq; sunt aliq̄ eque illimitata respectu eorundē. qua rōe vnū eoꝝ nō requirit distincta rōes respectu illoꝝ nec reliquū: ꝫ intellectus diuin⁹ ⁊ essentia diuina sunt eque illimitati respectu itelligibiliuꝫ sm istos. ⁊ a pte intellect⁹ nō requirūtur tales distincte relationes rōnis. ḡ nec ex pte essentie.

C Arguit ꝫ opi.

Prefea. q̄ncūq; a nō distinguit quocūq; modo a b. a pte rei. qđ nō requirit ad a nō requirit ad b. ꝫ cognitio diuine cēntie nullo mō distinguit a cognitiōe creature ⁊ ad cognitiōeꝫ diuine essentie nō requirit talis relatio rōnis ergo nec ad cognitionē creature. ḡ tales relationes rōis nihil faciūt ad boc ꝙ creature cognoscātur. Prefea. q̄ncunq; ad aliq̄ requirūtur plura. etiā si tantū posset in vnū. adhuc aliqđ ꝓsimile reqreretur a pte illius vni⁹. ḡ si ad repsentandū plura distincte requirūtur plures relatiōes rōis. si essentia diuina esset repsentativa tn vni⁹. adhuc reqreretur vna relatio rōnis qđ ipi negāt. Añs ps. qz si ad plures effect⁹ requirātur plura ꝓncipia. ita nccrio ad ꝓducendū vnū effectū reqreretur nccrio saltem vnū ꝓncipiū. ⁊ ita inductiue. Ex isto seqtur ꝙ essentia reqrit relationeꝫ rōis ad boc vt distincte itelligat. qz nō ē maioꝝ rō qre ad vnū i telligibile reqrit aliq̄ relatio plus q̄ ad aliud

Prefea eadē cā sine oīi distinctiōe pōt i plures effect⁹. ḡ eadē rōe idē repsentatiuū sine oi distinctiōe poterit repsentare plura Prefea qđ dicit ꝓmo vī repugnare scđo. ista em repugnāt. s. ꝙ de⁹ itelligit essentiā suā cā itelligēdi illud qđ ē post essentiā suā. et qz nō cognoscat alia a se vt ꝓpa obiecta sm ꝙ alia sūt. ꝫ sm ꝙ in se sūt idē ibi. Ut ista repugnāt ps. qz vbicūq; ē cā ⁊ causatū opꝫ ꝙ ibi sit pluralitas. qz nihil ē cā suiꝑius. ꝫ b̄ nō ē pluralitas ex pte itellectionis nec ex pte itellect⁹. nec pte essentie. ḡ ex pte obiecti ē pluralitas. ḡ vnū obiectū ꝑꝫ ꝙ itelligit ē aliud. ḡ de⁹ nō itelligit alia a se vt

Universidad de Deusto
Biblioteca

D
Opinio scōa.

sunt idē cū deo. ꝫ magis ſm q̄ sunt ꝓpa obiecta. cui⁹ rō oppositū dicit scōa ꝓpō. Prēterea ex ꝫ ipso q̄ ē post essentiā nō ē ipa essentia. g̃ si intelligat vt post essentiaz suā. nō itelligit vt idē ēssētie sue. Prēterea ꝑma ꝓpō nō tm repugnat scōe ꝫ etiā ē i se falsa. q̄ nihil ē cā q̄ de⁹ i telligat alia a se. q̄ nihil ē i deo causatū. et ī nō pl⁹ cātur itellectio create q̄ itellectio dei. Et q̄n inuit q̄ si nō intelligeret alia a se ſm q̄ sūt idē sibi. itellect⁹ intelligeret recipiēdo ab eis cognitionē. illa ꝓña nō valet. nō pl⁹ q̄ q̄n i telligit cōpando essentiā suā ad alia a se. Lō tra prędictā opi. facit etiā q̄dā doctoz aliasrō nes satis sufficiētes. ī eas hic omitto ꝓpter quas dic̄ alr ad. q. Dicēdo q̄ sūt relationes eterne i deo ad cognita ꝫ nō sūt ꝑores naturaliter ipis cognitis i rōne obiectoz. Cūm ponit q̄ de⁹ i ꝑmo instāti itelligit essentiā sub rōne absoluta. i scōo instāti ꝓducit lapidē i eē itelligibili ⁊ itelligit lapidē. ita q̄ ibi ē relatio in lapide de itellectu ad itellectionē diuinā. sed nulla adhuc itellectiōe diuina ad lapidē. ꝫ in tellectio dei terminat lapidē itellectū ad ipsaz. Jn tertio instāti forte itellect⁹ diuin⁹ pōt cōpare suā itellectionē ad q̄cūq̄ itelligibile ad q̄ nos possum⁹ cōpare. et tūc cōpando se ad lapidē itellectū pōt cāre in se relationē rōnis. ⁊ i quarto instāti pōt quasi reflecti super istā relationē cātā in tertio instāti. ⁊ tunc illa relatio ē cognita. Sic g̃ nō ē relatio rōnis necessaria ad intelligēdū lapidē tā q̄ ꝑ lapide vt obiectū. imo ipa vt cāta ē posterior i tertio instāti. ⁊ adhuc ipa ē posterior vt cognita q. i quarto instāti. Circa istā opi. posset argui ꝓ dicta ꝑus vbi ostēsuz ē vt mihi videt sufficienter. q. talia istātia nō sūt ponēda. ⁊ ita ipossibile ē dari ꝑmo aliq̄ istās i quo ꝑus intelligat essentia q̄ creatura. Prēterea si de⁹ i ꝑmo istāti itelligit essentiā diuinā ⁊ i scōo instāti i telligit lapidē. q̄ro. aut ꝫ ē ꝓpt ordinē obiecti ad obiectū sc̄z essentie diuine ad lapidē aut ꝓpter ordinē itellectiōis lapidis ad itellectionē essentie. Nō ꝓpt ꝑmū. q. tūc eadē rōne haberz dicere q̄ ꝑus natura itelligit essētiā suā q̄ lapidē. q. essentia diuina tā ꝑtinarē naturę q̄ durationis q̄ etiā ꝑfectiōis bz respectu lapidis. ⁊ ita deberet dici q̄ i ꝑmo istāti durationis de⁹ itelligeret essentiā suā. ⁊ i scōo instāti durationis itelligeret lapidē. Si dicat q̄ ꝫ sit ꝓpt ordinē itellectiōis. Lōtra. itellectio ē oino idistincta ex natura rei. g̃ vna nullo mō ē posterior alia. nec pōt dici q̄ ille intellectiōes distinguāt formalr. q. i nobis vnic⁹ act⁹ itellectus ē quo itelligim⁹ totū cōplexū. et per ꝓñs plures terminos. g̃ multo fortⁱ de⁹ intelligit omnia quecūq̄ itelligit vnico actu indistincto. Sicr eadē rōe posset dici q̄ itellectio bois distinguit formalit ab intellectione asini. et ab intellectione bouis. et sic de alijs. q̄ ē absurdū. Si dicat q̄ intellectio lapidis ⁊ essentie distinguit rōne. ⁊ ī ſm rōem intellectio cētie est prior intellectiōe lapidis. hoc nō valet. q. cōsideratio intellect⁹ nihil facit ad ꝫ q̄ res sit ꝑior vel posterior. tūc em̄ posset facere q̄ intellectio lapidis esset ꝑior intellectiōe cētie. sicut ecōuerso. Prēterea. q̄ dicit q̄ i deo sunt relatōes eterne ad cognita. q̄ro aut relatio talis est vna res extra aīam aut nop. si sic. g̃ vere est realis. ⁊ ita realit refert. ad creaturā. quod iste negat. si nō sit vna res: tūc nō est in deo ni si tm̄ obiectiue. hoc est q. est cognita. et ꝑ ꝓñs nō est in tertio instāti. ⁊ postea erit cognita in quarto instāti. imo q̄ncunq̄ erit erit cognita.

Cōfirmat. q. etiā ꝑ istos. oē imaginabile: vel habet esse reale ⁊ subiectiuū. vel obiectiuū. si subiectiuū. g̃ tūc est realr. si obiectiuuz. g̃ tunc est cognita vel volita. et sive sic. sive sic sequit̄ q̄ est cognita. g̃ in tertio instanti est cognita.

E
Ad ista auctoris duo dicuntur

Jdeo dico alit ad. q.. et ꝓñter ad dicta ꝑius

Primū quid relatio rationis

Circa quā ꝑmo videndū est q̄d sit relatio rōis scōo ex hoc ad questionē Circa ꝑmuz dico q̄ relatio rōis dupl⁹ accipit. Uno mō ꝓ ista voce vel ꝛceptu importāte aliq̄d vel aliq̄. Scōo ꝓ ipis ſignificatis. et sive ista distinctio sit ex arte logice sive nō. non multū curo ad ꝓñs. tm̄ necessaria est ꝓpt modū loquēdi multoz. Si ꝑmo modo dico q̄ talia sunt relatiōes. preciū signū ⁊ bmōi. Si scōo mō dico. q̄ talia nomina relatiua ⁊ ꝛceptⁿ relatiui nihil penit⁹ imaginabile importāt q̄d nō sit absolutū: ⁊ ſm esse subiectiuū in actu vel in potēria. vel saltē esse obiectiuū ſm vnā opinionē ꝑus frequēter tractā sed talia relatiua importāt absoluta simul cuz actu intellect⁹ ⁊ volūtatis. sicut hāc vocez bō significare boies nihil aliud est: nec iportat nisi vocē ⁊ boies ⁊ actū volūtatis ꝓñtem vel ꝓteritū quo volum⁹ hac voce vti ꝑ boibus. ita signū nihil aliud importat. ⁊ ita nihil ꝛsequit̄ istos act⁹ nec istas voces a ꝑte rei nec alibi. ꝫ postea ꝑt recipe ꝑdicationē vocū absolutarū vel ꝛceptuū q̄ nō vere ꝑdicarenᵏ nisi ipis ꝑe suppositis. Cūm nisi instituēs vellet q̄ ipe ⁊ q̄libz alⁱ⁹ vtereᵏ hac voce sortes ꝑ illo boie nūq̄ diceret q̄ hec vox sortes significat hūc boiem ⁊ ita nō cōsequit̄ aliq̄d absolutū vel relatiuū. ꝫ vere hoc est signū ⁊ illud aliud significatuz. q̄uis sine talib⁹ vocib⁹ relatiuis nō posset hoc exprimi. et ita talia relatiua nō significāt aliq̄ alia ab ipis absolutis. ꝫ significāt vel ꝓnōāt ipa absoluta. ⁊ nihil aliud imaginabile. ita cū

dī de⁹ ē itelligēs creaturā. illud q̄ dico itelligēs q̄dā relatiuū ē. ⁊ nō significat aliq̄d ymaginabile nisi itellectionē diuinā ⁊ ipam creaturā. ⁊ ex ꝫ ipo q̄ ē itellectio diuina ꝓ de⁹ intelligit creaturaz. q̄uis ꝫ nō possit exprmi nisi ꝑ nomē vl ꝛbū relatiuū Uerūtn̄ de nōie relatiuo rōis pōt distingui. q̄ ꝑt accipi dupl⁹ Uno mō q̄ oē illō nomē dicat relatiuū ſm rōez. q̄n res nō pōt esse talis q̄l exprimitur ꝑ tale relatiuū nomē sine actu vl potentia rōcinatiua. ⁊ isto mō itellectū. itelligibile. subiectū. ꝑdicatū. et bmōi sūt relatiōes rōis. ⁊ ꝑ istā exprsse ꝛnotat act⁹ rōis. Alio mō pōt dici relatiuū rōnis. q̄n res ñ ē talis q̄l exprimit eē ꝑ tale nomē nisi cōcurrēte vl actu volūtatis vl itellect⁹ ⁊ nullo istorū ꝛcurrēte poterūt manere extrema ⁊ neutrū eē talis denotat eē ꝑ tale relatiuuz. ⁊ talia sunt bmōi. ꝑciū. signū. dñū. fuit⁹. ſm q̄ ista ꝛueniunt creaturis q̄ vox nō ē signū. et nūmus nō est ꝑciū. nec pecunia nisi actu ꝓpio itellect⁹ ⁊ volūtat̄ quo volum⁹ sic vti voce ⁊ nūmo. et ex ꝫ ipo q̄ ponit talis volitio i nobis vl aliq̄n fuerit ⁊ nō fuit volitio ꝓria. stati sine oi alio addito vox ē signū ⁊ nūm⁹ ꝑciū. Sic ex ꝫ ipo q̄ ē creatura. nullo alio posito de⁹ ē creator. ita q̄ nō req̄rit aliq̄d aliud q̄ de⁹ ⁊ creatura. ⁊ nō posita creatura de⁹ nō ē creator. ita etiā q̄ cūq̄ ponat circa vocē ⁊ q̄cūq̄ ꝓsidereᵏ. et cuicūq̄ cōpet si nō assit volitio q̄ velim⁹ ea vti ꝑ re. nō erit signū. ⁊ illud ē nomē relatiuū rōis. strictissime ſupro relatiuo rōis. Ex ist⁹ rñdeo ad. q. q̄ i deo nō sūt relatōes rōis nisi obiectiue. ꝫ ē sūt cognite sic oia alia sūt cognita. nec alit̄ sūt in deo q̄cūq̄ relatiōes rōis i deo q̄ sūt ñe voces reales ex ꝓducte. et ī sic ad ꝫ q̄ de⁹ intelligat alia a se distincte nō req̄rūt tales voces vl nōia relatiua. ita etiā ad ꝫ q̄ de⁹ intelligat distincte oia alia a se ñ req̄rūt relatiōes rōis q̄cūq̄. Ele rūtn̄ alīq̄ possent ꝓponi nōia relatiua q̄ posset de deo ñe ꝑdicari. nō ꝑ se ꝫ ꝑ ipo deo. nō tm̄ req̄rūt talia nōia. Scōo dico q̄ nō sunt talia istātia i deo. nec de⁹ i aliquo istāti ymaginabiliter itelligit essentiā suā. q̄n i eodē itelligat creaturā qnācūq̄. q. vnica ē itellectio idistincta oi mō q̄ itelligit oia. ⁊ i eodē istāti quo de⁹ itelligit essentiā suā creatura ñe itelligit. ⁊ de⁹ ñe itelligit Sz tūc ē dubiū an ꝑ eodē istāti ꝑt ꝛcedi q̄ de⁹ referr ad creaturā ⁊ ecōuerso. Secūdo an debeat ꝛcedi q̄ talis relatio ē realis vel rōis. Ad ꝑmū istoz dico q̄ ꝫ ē magis difficultas ꝓpt voces ⁊ modū. q̄ ꝓpt rē i se. Nā q̄ vocat omne illud referri q̄d ē tale quale pōt exprmi ꝑ nomē relatiuuz sic cōcedēdū ē q̄ de⁹ ab eterno referebaᵗ ad creaturā itellectā. q. sive ex ꝓmiᵗ sive nō. de⁹ ab eterno fuit itelligēs ⁊ ita fuit tale q̄le exprimiᵗ esse ꝑ hoc relatiuū intelligēs. ⁊ isto mō concedi pōt q̄ si sortes ⁊ plato sint albi. q̄ sortes refert ad platonez. q̄uis nihil i mūdo ponat ꝓterer ista absoluta. q. sor. ē simpliciᵗ sibi platoni nullo alio nouo posito. si aūt vocz referri illud ꝑcise cui actualr denotaᵗ inesse signū aliq̄d relatiuū sic ꝑt adhuc cōcedi q̄ de⁹ ab eterno intellexit oēs ꝓpōes possibiles ꝛcipi a quocūq̄ itellectu creato. ⁊ ista ꝑ positio. de⁹ itelligit creaturā ab eterno fuit vera sicut mō est vera. Hic tm̄ est aduertendū. q̄ q̄ ponit q̄ oia relativa sunt signa volūtarie istituta. ⁊ boc a volūtate creata. habet ponere q̄ hec nō fuit ab eterno vera. de⁹ itelligit creaturā q. ſm illā opinionē ante institutionē: vel fuit falsa vel fuit impropa. Et eodē mō ꝓñter habz dicere. q̄ accipiēdo referri isto scōo mō. ꝫ non est vera mō. de⁹ ab eterno referebaᵗ ad creaturaz. Sz q. hic est magis difficultas vocalis q̄ logicalis vel realis. ī ꝑtranseo. Hoc tm̄ simpliciᵗ est ꝛcedendū sine oi distinctiōe q̄ deus ab eterno intellexit creaturā. ⁊ ī alia oia a se. sive ista de⁹ itelligit creaturā vel alia a se ab eterno vera fuit vel nō. Et si ꝑteruiaᵗ dicēdo q̄ hec est ꝓña formalis. de⁹ ab eterno itellexit creaturā vel aliud a se. g̃ ab eterno hec fuit vera. de⁹ intellexit aliud a se. Respōdeo. q̄ hec ꝓña nō valet. sicut ꝑz in exēplo. q̄ hec mō est falsa. bus est ba. ⁊ tm̄ si postea instituaᵗ bus ad significādū illud q̄d significat hō ⁊ eodē mō. sitⁿ ba ad significādū illud q̄d significat ꝫ vox asal ⁊ eodē mō. tūc post institutionē ꝫ fuit vera bus est ba. Jta est in ꝓposito q̄ nō sequit̄ ꝓña formali de⁹ ab eterno itellexit aliud a se. g̃ hec fuit ña ab eterno de⁹ intellexit aliud a se. ⁊ ꝫ si ab eterno istitermini nō erāt instituti ad significāduz illud q̄d mō significāt. ꝫ illud magis ꝓpter ad logicū. ī est ꝑtināsecundū. Ad scōm dubiū dico q̄ pōt dici q̄ hec est relatio rōis ꝑio mō accipiēdo relationē rōis. ⁊ ꝫ q̄ ipa diuina essentia est vna cognitio. Dico tm̄ q̄ nō est relatio rōis secūdo mō. s. vbi requirit̄ act⁹ voluntatis libere volens illud. et q̄n extrema ꝑt manere q̄uis vnū nō sit tale q̄le denoratur esse ꝑ relatiuuz. Cūm strictissime relatio rōis est ista. q̄n manētibus extremis ꝓpt solū ꝛcursuz act⁹ volūtatis vel itellect⁹. vnū extremū est tale q̄le denotaᵗ eē ꝑ tale relatiuuz. quo nō exīte nō est tale q̄le ꝑ tale relatiuū denotaᵗ esse. ⁊ tm̄ extrema manēt. Et si dicaᵗ ⁊ q̄raᵗ an debeat dici relatio realis. Dico q̄ stricte loquēdo nō. q. ad relatōnez realē stricte requirit̄ q̄ vtrūq̄ extremū ipotet verā rez. sic aūt nō est in ꝓposito. q. tm̄ vnū extremū. s. de⁹ est vera res. s. actu existens. tm̄ large scōm q̄ distinguit̄ ꝛ relationē rōnis

Obijcit cōtra scōdā opi.

Scōo dicit

Dubia duo

Ad ꝑmū

Circa scōm dicit primo

Ad scōm dubiuz

Universidad de Deusto
Biblioteca

scdo mō acceptā pōt vocari realis q: nō ē possibile q extrema maneāt. ppt̄ solū actū intellectus vel volūtatis vtrūq; extremū sit tale vel nō tale quale denotat ee p nomē relatiuū. Et si dicat q tūc de⁹ realr refert ad creaturā. Dico q nō ē magis icōuenīs deū referri ad creaturā. q̄ vnū albū realiē referri ad aliud albū. q: vnū albū realiē referri ad aliud albū. nō est aliud q̄ vnū albū esse realiē simile alteri albo. Et ego dico q ita realiē ē de⁹ creans creaturā ita realiē cōseruās. ita realiē intelligēs. sic sol ē realiē causans calorē. ī iō ita realr refert

Et si dicat q tūc seq̄ret q relatio realē ī deo Dico sicut p̄us. q sicut nō ē i sole relatio. nec i albo sicut p̄z p̄us. ita etiā relatio nō ē i deo. ī rō ē q: relatōes nō sūt tales res. sicut alij ymaginānt. Nec etiā relatōes nec reales nec rōnis causanr illo mō quo ymaginant. ꝑ ꝑter ipsa signa q̄ sunt i se absoluta q̄dā. ī ipa signata absoluta nō est aliq̄d. Et iō relatio etiā rōnis. vl est ipa absoluta vel ē signū aliq̄ō absolutū i se ī tm̄ dicit relatiuū q: ipōrat aliq̄d cōnotādo aliud vel aliquo modo alio.

Ad p̄mū p̄ncipale

Ad p̄mū p̄ncipale dico q nō est ꝑpr̄ie dictū q essentia diuina rep̄sentat oia alia a se. sed est melius dictū q essentia diuina itelligit oia alia a se. si tm̄ cōcederet: argumētū nō cōcluderet. q: sicut nō est incōueniēs idē sub eadē rōne agere plura. ita si poneret tale repr̄sentatiuū nō eet incōueniens idē sub eadē rōne rep̄sentare plura.

Ad p̄bm dico q loquit̄ de causa naturali. q̄ illa semp facit vnū vno tēpore. et nō aliud alterius rōis alio tēpore si cetera sunt paria. imo si facit vno tēpore centū. alio tēpore faciet cō similia centū si cetera sūt ꝑparia. ī ita eēt dicēdū de repr̄sentatiuo

R Ad secūdum

Ad scd̄m dico q nō ē possibile idē sub eadē rōne assimilari plurib⁹ alterius rōis pfecta assimilatiōe. illo mō quo vnū albū eēt simillimū alteri albo. Imperfecta tm̄ similatiōe pōt idē p idē assimilari distinctis. ī ita ꝯ ī ꝓposito. Vnde illud argumentū ꝓbaret q in deo essent plura distincta ex natura rei p q̄ assimilaret distinctis. q: per ens rōnis cū summe differt ab ente reali non poterit assimilari enti reali. ḡ si per aliq̄d ꝓpr̄iū debz assimilari opz q illud ꝓpr̄iū sit aliq̄ō reale. et ita per plura realia deus assimilaret pluribus et distinctis. quod est impossibile.

Z Ad tertium

Ad tertium dico q posse in aliquid determinate pōt itelligi dupliciter. Uno modo ꝓ perfecte ferri in illud vel ꝓ ferri in illud ita q nō in aliud ꝑ aliud excludendo. Primo modo ē maior falsa accipiēdo indeterminatū ꝓ cōmuni. q: cōmune pōt determinate hoc ē perfecte i aliud. cui tm̄ nō debet applicari. ꝑ debz semp eē cōe sicut p̄us. Scdo modo vera est. sed isto modo essentia diuina nō pōt determinate in aliq̄d. q̄a nunq̄ potest applicari: sed debet esse cōis.

Questio quinta.

Vtrum quero.

A Questio. V

q Utrū intelligat oia alia a se per ideas eoꝝ. ℞ sic. q̄a idea est rō cognoscēdi. ꝑ nō est rō cognoscēdi diuinā cētias. ergo nō est rō cognoscēdi aliud a se. Ad oppositū deus cognoscit ꝑ essentiā suaz oia. ḡ nō ꝑ ideas. p̄ma p̄z. q: nec deus nec essentia diuina est idea. q: si sic tūc sicut sunt plures idee ita essentie q̄ō est ipossibile.

B Circa. q. tria facit

Circa istā q̄stiōnē est sic ꝓcedendū. Primo videndū est q̄d sit idea. Scdo q̄ sit necessitas ponēdi ideā. Tertio ex hijs ad questionē.

Primū.

Circa primuz cōcordant multi doctores ī fere oēs in vna ꝓclusione cōi. scz q̄ idea est realiē diuina cētria: et tm̄ differt rōe ab ea. Un dicūt aliqui q̄ de⁹ nō tāgit cētria ꝑ se. sed tm̄ ꝑ illud q̄ō est idē realiter cū deo. ꝑ etiā cognoscit eā ꝑ m q̄ est alia a se. Un ipsa essentia est rō ī forma exēplaris eoꝝ. ī vt forma ī causa ī p̄ncipiū formale exēplatoꝝ est rō cognoscēdi. Ista aūt rō i diuina essentia ꝑ m quā sua essentia est rō qua cognoscit alia a se: nihil aliud est q̄ imitabilitas qua ab alijs intelligit quā vocam⁹ ideā que ē talis ratio siue respectus in diuina essentia nō ex se vt cētria est ꝑ m se ī absolute nisi in virtute ī q̄si in potētia sed vt est tam cognita ī obiectū primū intellect⁹ diuini ꝑ m actū. ī ꝑ ꝑ ꝑ m actū habet rō illa esse in essentia ex ꝓsideratiōe intellectus circa eam in cōprehendendo eā sub rōe imitabilis. Et ꝑ m hoc idea nihil aliud est de rōe sua formali q̄ respect⁹ imitabilitatis ex ꝓsideratōe intellect⁹ in ipa diuina cētria.

Ad p̄mū p̄ncipale

Ad p̄mū p̄ncipale

Contra istā ꝓclusionē cōem ostendo. q̄ idea nō est realiē diuina cētria. q: ℞o. aut idea dicit p̄cise diuinā cētriā. aut p̄cise respectū. aut aggregatū ex essentia ī respectu. q: q̄ dicat cētriaz ī aliq̄d absolutū. aut p̄cise aliq̄d absolutuz p̄ter essentiā. nulli istoꝝ dicunt. Si detur p̄imuz. ḡ sicut est tm̄ vna essentia. ita erit tantuz vna idea. q̄ō nulli istoꝝ dicūr. Si det̄ secundū aut ille respect⁹ est realis aut rōnis. si realis. ḡ esset paſnitas vel filiatio vel ſpiratio. quoruz q̄libet est falsuz secundū istos. Si r ꝑ m istos dei ad creaturā nulla est relatō realis. Si aūt sit respect⁹ rōis. habeī ꝓpositū. q: ipossile est ens rōis esse idē realiē cū ente reali. q: oīe q̄ō est idē realiē cū ente reali est vere ens reale. et ꝑ ꝯs nō est ens rōnis. et vltra. ḡ si idea dicat tantū respectū rōnis nō est realiē diuina cētria. Si detur tertiū. ergo nō est cētria diuina

vltima ꝓsequētia patet. q: q̄n aliq̄d aggregat vel ꝯstituit ex plurib⁹: quoꝝ vnū nō est realiē reliquū illud totū. neutrū eoꝝ est realiē sic cōpositus nec est realiē materia nec forma. vnde vtraq; illarū est falsa. ꝯpositū est realiē forma. compositū est realiē materia.

C Circa scōm articulū

Circa scōm articulū dicit̄ vbi p̄ius. q ꝑter q̄ttuor necesse est ponere ideas in deo. Primo ad cognoscenduz alia a se ꝓfecte ꝑ m rōem qua alia ī plures ideas in deo: vt oīa alia a se cognoscat ꝓfecte. q: sicut dicit Augustin⁹ q̄stione de ideis. tāta vis in eis constituit vt nisi hijs intellectis sapiēs esse nō possit. scz cognitiōe illa qua habz cognoscere alia a se. Et q: talis scia de reb⁹ ex pte dei est causa exēplaris vt sit ad se aliquid p essentiā. iō scdo. ꝑter creaturas plures specie differentes vt sint aliq̄d p essentiā necesse est ponere plures ideas in deo quo in notitia sua habeī p̄cipaliē vt in mūdo archetipo singula p̄sentia ab eīno. tertio necesse est ponere in eo licet nō sub rōne idearū rerū ꝓfectiones quib⁹ est singularū rerū ꝓpria mēsura. differūt em̄ sola rōne idea ī ꝓfectio in deo. Quarto opz ponere ideas ꝑter rerū ꝓductiōes in existētia actuali. q: nō posset plura diuersa ī distincta ꝓducere nisi ea ꝓducēdo cognoscerer. sed talis cognitio nō est nisi p ideas. Licet aliq̄ hic dicta sicut sonāt vera sint. tm̄ ꝑ m intētiōez dicētis reputo ea simpliciē falsa. q: ꝑ m intētionē istius iste idee q̄ ponūtur nō realiē sunt ipe creature.

Instat cōtra opi Primo

Instat cōtra opi Primo. ꝑ quidā respect⁹ imitabilitatis q̄b⁹ divina essentia est imitabilis a creaturis. ꝑ tales respect⁹ rōnis nō est necesse ponere ꝑter quācunq; rōnū ꝓdictarū. ḡ tales ideas q̄les ille ponit nō opz ponere. maior ē cōcessa ab istis miorē ꝓbo. q: nō ꝑ ꝑ m̄ū. p̄z. q: ītellect⁹ diuinus poterit intelligere oia alia a se sine oibus respectib⁹ rōnis.

Ꝓterea. ꝑ istos intellectus maxie vilesceret. q: ꝑ m istos. si intellect⁹ diuinus intelligeret aliud a se. ita q̄ illud obiectū esset informās actu suo intelligēdi vilesceret. ḡ si sola cētria diuina nō essz motiuū sufficiēs sui itellect⁹ ad itelligēdū oia alia req̄reret aliq̄d aliud. ī ꝑ ꝯs vilesceret.

Ꝓterea. aut iste respect⁹ rōis ꝓsupponit itellectionē creature. aut ꝓsequit̄ intellectionē creature. Nō p̄imū q: ꝑ m istū respect⁹ rōis nccrio ꝓsequit̄ aliquez actū intelligēdi. ḡ iste respect⁹ ꝓsequret actū itelligēdi diuinū quo itelligit suā cētriā absolute. nō ꝯpando eā ad q̄ō cūq; aliud q̄ō isti negāt. Nec pōt dici secūdū. tū q: tunc nihil faceret ad ꝓpositū. q: de⁹ intelligeret distincte alia a se. si cut effect⁹ nihil facit ad esse sue cause quā cōsequit̄. Tū q: talis respect⁹ rōis nō ꝓsequit̄ itellectionē q̄ de⁹ itelligit suā cētriā. ḡ eadē rōne

nec intellectionē qua itelligit aliud a se q: nō est maior rō de vno q̄ de alio.

Secundo

Scdo ostēdo q ꝑpr̄ scdz nō opz ponere tales plures ideas q: artifex creat⁹ sine oi respectu rōis ꝑt hāc cognitionē distincta plurū ī distincta ꝓducere ḡ multo forti⁹ artifex increat⁹ poterit distincte plura cognoscere ī postea in eē ꝓducere sine oi tali respectu rōis.

Tertio

Tertio ostēdo q nō opz ponere tales ideas ꝑpr̄ tertiū: q: si ꝓfectio creature in deo ī ideā sint idē. ḡro. aut ꝓfectio illa in deo ē realiē ipe de⁹ aut nō. si sic. ḡ sic ipse de⁹ nō ē plures. ita idee nō erunt realr plures Si ñ ē ꝯ eū. q: ponit q ipa idea ē realr dīna essentia. Sikr nihil aliud a deo pōt eē. ꝑpa mēsura suꝑme creature. ḡ ꝑ m istū. cuz illa ꝓfectio sit mēsura creature. sequit̄ q suꝑma creatura nō haberet ideā i deo.

D Circa tertiū respōsurus sex facit.

Circa quartā rōnē p̄z p ꝓdicta q nō valet. q: ad ꝓducēdū aliq̄ō nō requirit̄ i artifice aliqs talis respectus rōnis

Ideo aliter dico ad istā. q. Circa quā sic ꝓcedā. q: ꝑmo videndū ē q̄d nois isti⁹? q̄ō dico ideā Scdo videndū ē cui cōperit illud q̄d nois. ī sic patebit ꝑm⁹ articul⁹. Tertio videndū ē q̄ sit necessitas ponēdi ideas. Quarto iferā aliqs cōclusiones. Quito respōdebo ad formā q̄stiōis Sexto mouebo aliqua dubia ī soluā

Primū

Circa ꝑmū sciendū q idea nō bz quid rei. q: est nomē cōnotatiuū vel relatiuū ꝑ m aliū modū loquēdi. nā ois idea necessario est alicui⁹ idealis vl ideati idea. ī iō nō ꝑcise significat aliq̄d vnuz ꝑ significat vnū ī cōnotat aliquid aliud vl illud idē q̄ō significat. ī ꝑpr̄ boc bz tm̄ q̄d nois et pōt sic describi. Idea ē aliq̄ō cognitū a ꝑncipio effectiuo itellectuali. ad q̄ō actiuū aspiciens pōt aliquid inesse reali ꝓducere.

Ista descriptio p̄z q̄tū ad ꝑmā particulā p beatū augustinū. lxxxiij. questionū. q. xliij. vbi dicit. Has aūt rōnes vbi esse arbitrandū ē nisi i ipsa mēte creatoris. nō em̄ extra se q̄cq̄ positū intuebat. vt ꝑ m idē cōstitueret q̄ō cōstituebat. ex ista auc. p̄z q̄ idee sunt cognite a mēte diuina.

Secūda particula p̄z. scz q̄ idea sit aliq̄d cognitū ab actiuo intellectuali. Per eandem auc. per boc q̄ō dicit vbi esse arbitrandū nisi i mēte creatoris.

Tertia particula q̄rit illud ad q̄ō aspiciens pōt aliq̄d ꝓducere in esse reali p̄z ꝑ finē auctoritatis. q: dicit. nō em̄ extra se q̄cq̄ positū intuebat vt ꝑ m illō cōstitueret q̄ō ꝯstituebat. manifeste ex boc insinuās q̄ de⁹ ideas intuet vt ꝑ m illas cōstituat. ꝑ ē efficiat illa q̄ cōstituit. boc ē efficit. Itē ista descriptio p̄z ꝑ senecā epla. lxvi. vbi enumerat quatuor causis positis ab aristotele dicit sic. hijs q̄tā plo adiicit exēplar quā ideā vocat. boc em̄ est ad quod aspiciēs artifex illud quod destituit

Universidad de Deusto
Biblioteca

Secundi

effecit nihil ad rem pti̇net vtrū foris habeat exēplar ad qđ referat oculꝰ an intus qđ ipe cōcepit. Ex ista auctoritate pater. q idee sunt cognita quedā exēpla. et ad illas respiciēdo pōt cognoscēs aliq̄d pducere in esse reali. Circa scđm dico. q ista descriptio nō cōuenit ipsi diuine essentie nec alicui respectui rōnis: ꝫ ipsimet creature. Primū ptz primo. q: fm oēs plures sunt idee. Eīn dicit Augustinus vbi supra. alia rōne cōditus est hō. et alia rōe cōditus est equus. et accepit ly rōne pro idea. sed essentia diuia est vnica nullo mō plurificabilis. ḡ ipsa nō est idea. Si dicaꝫ. quis ipa eēntia nō est realit plurificabilis. tñ fm q pōt ad diuersas creaturas cōparari pōt esse alia et alia idea. et fm hoc erūt plures idee: nō quidē realit differētes. ꝫ sola rōe. Sed ista et pcedentia supius sufficiēter improbant. vbi oñditur q ipossibile est aliq̄ idē esse realit. et tñ differre rōe. Similit si diuina eēntia esset realit plures idee. q̄ro. aut idea est pcise diuina eēntia. aut est diuina eēntia et aliq̄d aliud. s. respect? rōis fm istos. si primum. ḡ eēntia diuina est plures eēntie diuine si sint plures idee. Si deꝫ scđm. ḡ diuina essentia nō est idea. Scđo ostēdo q eēntia diuina nō est idea. q: q̄ro. aut idee sunt. in mēte diuia subiectiue. aut obiectiue. nō subiectiue. q: tūc eēnt ibi plura subiectiue. qđ est manifeste falsuꝫ. ḡ sunt ibi tm obiectiue. ꝫ eēntia diuina nō est tm obiectiue. ḡ nō est idea. Secundū ostēdo. sc3 q respect? nō est idea. q: si sic. aut respectus realis aut rōnis. Nō realis. q: fm pdictā opinionē dei ad creaturā nō est relatio realis. Nec respect? rōnis. tū q: null? talis est dei ad creaturā qui possit ipotti p nomē idee. tū q: ille nō pōt esse exēplar creature. sicut nec ens rōnis pōt esse exemplar entis realis. Tertio ostēdo q ipa creatura est idea p̄mo: q̄a sibi cōpetūt oēs pricule pdicte descriptiōis. Nā ipa est cognita ab intellectu actiuo et deꝫ ad ipam aspicit vt̄ aliter pducat. Nā q̄tūcunq; deꝫ cognosceret essentiā suā. si nō cognosceret suū pducibile. ignoraret pduceret et nō rōnabilit et p ꝺ̄s non p̄ idea. ḡ ipe in creaturā vere aspicit. et ipaꝫ aspiciēdo pōt eā pducere. Preterea illud quo p̄cognito pōt cognoscēs rōabilit pducere. et oī alio p ipossibile nō precognito. et quo nō precognito et quocūq; alio cognito nō pōt rōnabilit pducere est vere idea et exēplar. Sꝫ posito p ipossibile q deꝫ cognosceret creaturā pducibilē. et nō cognosceret suā essentiā si haberet potentiā pductiuā. posset vere rōabilit pducere. et q̄tūcūq; deꝫ cognosceret eēntiā suā. nisi cognosceret creaturā. non diceret rōnabilit pducere q̄tūcunq; pduceret. ḡ ipa creatura est idea. Preterea idee pportionabiliter sunt ponēde in artifice creato et increato ꝫ si artifex creatus pcise cognosceret illud artificiatū quod pduceret. ita vere ageret per exemplar. et p ꝺ̄s per ideā. sicut cū cognosceret vnū cui? sile debet pducere. ḡ respectu artificis creati ipmmet pducibile esset vere idea et exēplar. q: idē intelligūt autores p ideas et exemplaria. ḡ cū deꝫ ipammet creaturā pducibilē pcognoscit. ipamet vere ē idea. Hoc etiā ptz p signū. q: Plato cui? sniam tenet beat? Aug̃. ideas bōis dixit esse bōiem. vel q̄ddā tē bōis. vel vlem bōiem. Hoc idē etiā ponit pbs platoni q ponat ideas eē quasdā res realiter distinctas. sicut ista pducta sunt distincta spē. ḡ intentio sua fuit. nō q diuina essentia esset idea. ꝫ q aliqua alia cognita a deo q̄ essent exemplaria. et ad q̄ deꝫ aspiceret in pducendo ꝫ inter oia cognita nihil meli? pōt poni a theologo eē idea q̄ ipamet creatura. sicut magis declarabitur in solutione dubioꝝ. ḡ tc̄. Ex pdictis ptz q̄d est idea. q: nō est nisi aliq̄d cognitū ad qđ agens aspicit in pducendo. vt ꝫ ipm aliq̄d sile vel ipmmet pducat in esse reali. sicvna dom? pōt vere eē idea et exemplar alterius dom?. q: sc3 alię artifex illā domū cognoscendo pōt p hoc aliquā cōsimilē fabricare. et eodē modo si ipamet domus in particulari esset ab artifice precognita. et virtute illius posset domū eandē pducere in eē reali. eēt sui met idea. Eīn idea importat ipammet creaturā in recto. et etiā ipammet in obliquo. et preter ꝫ importat ipaꝫ diuinā cognitionē vel cognoscentē i obliquo. et iō de ipamet creatura ē pdicabil vt ipa sit idea. ꝫ nō ē pdicabil de agente cognoscente vel cognitiōe. q: nec cognitio nec cognoscēs ē idea sic nec exēplar. Circa tertiū dico q idee nō sūt ponēde vt sint rōes cognoscendi ipas creaturas ab eis dīntes. q: pter ipam diuinā essentiā q ē oīb? modis ipa cognitō nō sūt alia q̄ pncē rō cognoscēdi creaturas et iō nō sūt plures rōes cognoscēdi creaturas. ꝫ ptz. q: q̄ro. q̄d itelligit p rōem cognoscēdi creaturā aut illud qđ ē aliquo mō cognitionis creature q̄si mouēs effectiue intellectū diuinū ad cognoscēdū creaturas. aut est ipamet cognitio q̄ cognoscit creatura. aut est aliq̄d qđ q̄si recipit ipam cognitionez creature. aut ē aliq̄d necessario req̄sitū ad cognoscēdū creaturas. Primū nō pōt dari. q: ipa cognitō creature cū ipa diuina essentia ē cōis trib? personis ē oino icausabilis. imo etiā oino ipoducibil. et p ꝺ̄s itellect? diuin? a nullo penit? est mobil. imo oino sibi repugnat a quocūq; moueri. sicut diuine cognitiōi repugnat a quocū

Quid idea

Tertiū

q̄ effici vl cāri. Nec pōt dari scđm. q: cognitō dei ē eadem respectu omniū creaturarū nullo mō plurificabilis. ꝫ pcise ē pluralitas i cognitis et nullo mō i cognitiōe. nec fm rēnec ꝫ rōnē. et p ꝺ̄s cū idee sūt plures ꝫ oēs nullo mō sunt rōnes cognoscēdi. accipiendo illo mō rōnē cognoscēdi Nec pōt dici tertiū. q: itellect? diuin? nullo mō ē receptiu? cognitiōis. ꝫ ē ipsamet cognitio formalit et oīb? modis a pte rei Silr itellect? diuin? nullo mō ē plurificabil. ḡ nullo mō ē plures idee. Nec pt dari quartū. q: talia si distinguerēt a creaturis essent tm ētia rōis. q: ꝫ oēs pter deū et creaturas nullū pt poni ens reale. ꝫ nulla ētia rōis nec̄rio req̄rūt ad cognoscēdū entia realia nō plus q̄ ētia realia requirūt ad cognoscendū entia rōis. imo cōuenienti? ponerēt q entia realia essent rōnes cognoscēdi entiū rōnis q̄ ecōuerso. Secūdo dico q nō sūt idee ponēde tāq̄ similitudines repsentātes intellectui diuino ipas creaturas. q: ille similitudines nō pnt eē diuina essentia. cū illa sit oino implurificabilis. Nec oꝫ q sint entia rōnis. q: nullū tale req̄rit. nec ad pducendū nec ad cognoscendū. Ideo dico q idee sunt ponēde pcise vt sint exēplaria q̄dā. ad q itellect? diuin? aspiciēs pducat creaturas. cui? rō est. q: fm beatū augustinū vbi supra. ppter ꝫ pcise ponēde sūt idee i deo. q̄a deꝫ est rōnabilit operās. Eīn dicit beat? aug̃. q̄s audeat dicere deū oia irrationabiliter condidisse. quasi ad rōnabilit operātē nō solū requiratur virt? pductiua et operatiua. ꝫ etiā exemplar ad qđ aspiciat in operando. et idee nō sunt ipa virt? pductiua vel causatiua pducētis. ḡ sunt ipa exēplaria. et ita vt sint exēplaria sunt ponēde. Circa quartū ē sciendū q er predictis sequūt multe cōclusiones de q̄b? fiunt diuerse q̄stiones. Primo sequit q idee nō sunt in deo subiectiue et realr. ꝫ tm sunt in ipo obiectiue tanq̄ q̄dā cognita ab ipo. q: ipe idee sunt ipemet res a deo pducibiles. Secūda cōclusio ē ista. q oim rerū factibiliū sūt distincte idee. sicut ipe res iter se sūt distincte.

Quartū

Prima conclusio

Secūda cōclusio.

Tertia cōclusio

Quarta cōclusio

Alia cōclusio seq̄t q materie et forme et vl̄r partiū essentialiū et integraliū oim sūt distincte idee. Quarto seq̄t q idee sūt pmo singulariū et nō sūt specierū. q: ipa singularia sola sūt extra pducibilia. et nulla alia. Quinto seq̄t: q generis et die et alioꝝ vl̄ium nō sūt idee. nisi ponerēt q vl̄ia eēnt q̄dā res subiectiue existētes i aia et solū cōta reb? extra p pdicationem

Quinta cōclusio

Sexto seq̄t q negationū. p̄uationū. mali. culpe et hmōi q nō sunt res distincte ab aliis rebus nō sūt idee. Septimo seq̄t q deꝫ ꝫ vitas ideas sic ab eo sūt infinite res pducibi-

Sexta conclusio

Septa cōclusio

les. Per pdicta rñdeo ad formā. q. q̄n q̄rit: vtrū deꝫ intelligat oia alia a se per ideas eoꝝ. Ly p pōt dicere circūstantiā cause motiue sicut dicim? q aia intelligit per habitū tanq̄ per causam motiuā vel effectiuam. vel pōt dicere circūstantiā potentie intellectiue. sicut dicimus q homo intelligit per intellectū. vel pōt dicere circūstantiā obiecti medij. sicut dicimus q intelligimus deū in via per quendā conceptū proprium sibi. vel pōt dicere circūstantiā obiecti terminantis. sicut dicimus q videbimus deū per essentiā suā. q: ipsamet essentia diuina i se erit visa. Primis tribus modis non intelligit deus aliqua a se per ideas eoꝝ. q: idee nec mouēt intellectū diuinuꝫ nec sunt intellectus ipse. nec obiectū mediū inter deū et alia a se cognita. Sed quarto modo pōt cōcedi. q̄a ipse idee sunt ipsamet cognita a deo alia ab eo. Sed cōtra predicta sunt aliqua dubia. Primū q: videtur q idee sunt realiter et subiectiue in deo. qđ probat multipliciter. primo sic. illud quod eternū est realiter in deo q: aliter aliquid aliud a deo esset eternum sed idee sunt eterne p beatū Aug̃. lxxxiij. q. q̄stiōe xlvi. dicēte. Sūt nāq̄ idee pncipales q̄dā forme. vl rōnes rerū stabiles atq̄ icōmutabiles q̄ ipe formate nō sūt ac p ꝫ eērne. et sic semp eodē mō se bñtes. Silr ibi postea subdit. q si beoꝝ rerū creādarū creatarū ve rōes diuina mēte cōtinēt neq̄ i diuina mēte q̄cq̄ nisi eternū ac icōmutabile pōt eē. atq̄ bas rōes rerū pncipales ideas appellat plato. nō solū idee sūt ꝫ ipe ꝺ̄e sūt. q: eterne sūt et ciusmōi atq̄ icōmutabiles manēt. Ex hīs auc. ptz q idee sūt forme pncipales. et q vere sūt. et q eērne sūt. q̄ oia non possunt cōpetere nisi illis q̄ sunt realit in deo. Preterea illa quoꝝ visione fit aia beata sunt realit et subiectiue in deo. ꝫ idee sūt hmōi p beatū Augustinū vbi supra. dicentē q earū visione sit aia beatissima. Secūdū dubiuꝫ est. q: nō videt q ipemet creature sūt idee. q̄a illa q̄ nō possunt intueri nisi aia sancta nō sūt creature. cū creaturas ita pōt i tueri aia nō sancta sicut aia scā. ꝫ ideas solū aia sācta ituerī pōt per Augustinuꝫ dicentem. vbi supra ipsa rationalis anima non oīnis et quelibet ꝫ que sancta et pura fuerit. hic asserit q oportet oculum illi visioni supple idearū esse similem. que illum purum oculum quo videntur sanum et sincerum et serenum et similem hīs rebus quas videre intendit habent. Preterea nihil potest esse exemplar sui ipsius. cum inter exemplar et exemplatum sit distinctio. ergo ipamet res distincta non est idea. Preter ea. si ipsamet res creata esset idea sequeretur

II
Ad formaz. q. et q̄ntū hic oñdēdū

Secundo

Tertio

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quarto

q̄ idea nō haberet aliter cē ab eterno q̄ lapis extra existens. et p ꝓ̄s idea nō ē eterna: qđ ē cōtra beatū augustinū ⁊ senecā vbi supra. vbi dicit sic. exēplaria oīm intra se deꝰ hz nūeros vniuersoꝝ q̄ agēda sunt ⁊ modos mēte cōplerus plenus hȳs figuris quas plō ideas appellat imortales imobiles ifactibiles. ꝑ creature sūt mortales mutabiles ⁊ factibiles. Preterea neq̄ oriunt neq̄ itereūt ꝑm eos. tū formari dicit oīe qđ oīri ⁊ iterire pōt. ⁊ oīe qđ oīt interit ꝑm augustinum vbi supra. ꝑ ipossibile ē idē oīri ⁊ nō oīri. iterire ⁊ nō iterire. ḡ creature q̄ oriūt ⁊ itereūt nō sunt idee q̄ neq̄ oriūt neq̄ intereūt.

Tertiū dubiū

Tertiū dubiuz ē. q: nō videt q̄ idee tm̄ sunt singulariū. q: plō ponit ideas spērū ⁊ nō singulariū. ꝑ beat⁹ aug̃. approbat sniam platonis. ḡ ipoꝝ singulariū nō sūt idee ꝑmo.

Quartū dubiū.

Quartū dubiū. q: videt q̄ ꝓter ideas illas q̄ ponūt cē res singulares sint aliq̄ alie ponēde. q: tāte efficiētie ē deꝰ ? ꝑducēdo sic q̄cū q̄ artifex creat? ꝑ artifex creat? habēdo cognitionē vl̄m de domo pōt domū particulare ꝓducere p ideā. ⁊ p ꝓ̄s ipa dom⁹ ꝓticularis nō est idea ꝑ aliq̄d aliud a domo particulari. ḡ cū deꝰ nō tm̄ habeat notitiā rerū ꝓticulariū ꝑ et vniuersaliū. nō tm̄ res particulares erunt sibi idee ꝑ etiā ipa vlia q: ita aspicit ad vlia ⁊ ꝓducendo sicut ad ꝓticularia

R
Ad ꝑmū dubiuz

Ad ꝑmū dubiuz Ad ꝑmū istoꝝ dico q̄ idee non sunt in deo realiṫ ⁊ subiectiue ꝑ tm̄ obiectiue. sicut oīa creature ab eterno fuerūt in deo. q: ab eterno fuerūt cognite a deo. ⁊ ideo nūq̄ iueniṫ q̄ augustin⁹ alicubi ponat ideas nisi in diuina intelligētia. nō ī essentia. ꝓ hōc innens q̄ nō sūt in deo nisi sicut cognita ⁊ nō sicut ibidē realiṫ existentia. Vñ dicit. vbi eas arbitrandū ē cē nisi in mēte creatoris ⁊ superi⁹ dixit eas diuina intelligentia cōtineri.

Ad augustinū

Ad augustinū Ad auctoritates augustini dico q̄ eternū dupliciter accipiṫ. Uno modo ꝓprie ꝓ eo qđ vere ⁊ ꝑpe ⁊ realiṫ ē actualiter existens eternaliter. Aliṫ ꝓ illo qđ ē eternaliṫ imutabiliṫ intellectū vel cognitū. ⁊ hoc ē ipropꝛie accipere eternū ⁊ extensiue. Primo mō dico q̄ idee nō sūt eṫne. ꝑ sol? deꝰ ? sic ē eternꝰ. Scđo mō idee sūt eterne. hoc ē. eternaliṫ ⁊ imutabiliṫ cognite. ⁊ sic loq̄ṫ beat⁹ augustin⁹ ⁊ alij sancti ⁊ ꝓbi q̄n dicūt ideas eē eṫnas ⁊ imortales ⁊ infactibiles. hoc est q̄ sūt eternaliṫ imortaliṫ imutabiliṫ infactibiliṫ intellecte. Et oīa talia verba dicūt solū vt insinuēt dīam in mēte diuina. et in mēte cuiuscūq̄ artificis creati. q: idee ī mēte diuina sūt eṫne. ꝑ ē sūt ab ipo eternaliṫ ⁊ icō mutabiliṫ itellecte Et q̄n dr̄ q̄ creature non sūt eṫne. Dico q̄ creature nō sūt eṫne ꝓmo mō accipiēdo eṫnū. ꝑ scđo mō accipiēdo eṫnū nō ē icōueniēs. q: ꝑ nō ē aliud q̄ dicere q̄ creatu resūt eṫnaliṫ itellecte Uerūtn̄ q: ꝑ nomē idea ex sua ipositiōe cōnotat cognitionē q̄ cognoscibile. nō sic autē creature vel nomē lapidis vel bōis. ⁊ sic de alijs. ī a sanctis frequēṫ cōcedit q̄ idee sūt eṫne magis q̄ q̄ creature sūt eṫne. q̄nis siue dicāt vnū siue dicāt reliquū ipropꝛie et large loquēṫ de eṫno.

Replica prima

Et si dicāt q̄ in eadē auc. dicit q̄ vere sūt. q: eterne sunt. ḡ vere fuerūt ab eṫno et nō tm̄ itellecte. Silr in eadē auc. dī. q̄ idee sunt ꝓncipales forme vl̄ rōnes rerū stabiles ⁊c. Ex ista auc. arguiṫ. q: ꝓncipale dr̄ respectu min⁹ ꝓncipal. ḡ ꝓter ideas sunt aliq̄ forme vel rōnes nō ꝓncipales. ḡ sunt aliq̄ res q̄ nō sūt idee. ḡ nō ois res est idea.

Secunda

Ad ꝓmā

Ad ꝓmū illoꝝ dr̄ q̄ ipropꝛie accipit beat⁹ augustinus q̄n dicit q̄ vere sunt. scz ꝓ illis q̄ vere itelligūtur. Elñ dicunt aliq̄ q̄ creature fuerūt ab eterno in dei potentia ⁊ nō erāt in sui natura ⁊ dicunt q̄ erāt ⁊ nō erāt. Ista nō ꝓt intelligi sicut verba sonant. q: implicaret ꝓdictio. ⁊ ops q̄ sic itelligaṫ. erāt in dei potentia. ꝑ est potuerūt a deo ꝓduci q̄ vere erat ab eterno. ⁊ tm̄ simplr nō erāt ī actu. Sic dico ī ꝓposito q̄ q̄n augustin⁹ dicit q̄ idee vere sūt. debet intelligi sic. vere sunt itellecte a deo ab eterno. qui ab eṫno vere ē. Et si dicaṫ q̄ codē mō posset cōcedi q̄ hō ab eterno vere ē. q: ab eterno ꝑe ī telligiṫ ⁊c. Dico q̄ si vsitat⁹ modus loquendi sanctoꝝ sic intelligeret. posset cōcedi vnū sic reliquū. ꝑ nō est ita. cui⁹ cā tacta ē ꝓus.

Ad scđm

Ad scđm Ad scđz dico: q̄ nō est intentio beati augustini q̄ ꝓter ideas sunt aliq̄ res min⁹ ꝓncipales q̄ non sūt idee. ꝑ iō dicit ideas esse formas ꝓncipales q: res ille ꝓus natura ⁊ duratiōe fuerūt idee. q̄ erāt extra deū actualiṫ existētes. ⁊ necessario sūt idee nō tm̄ necessario sūt existētes actu aliter ꝑ contingenter. Unde necessario sūt in tellecte a deo. et ita necessario sunt idee nō tm̄ necessario sūt existētes in rerū natura.

Difficultas

Vel rūn ꝑ posset cē vna difficultas vocalis. vtrū scz idea dicaṫ relectu ideati vl respectu idea bilis. ꝑ est. vtr̄ ꝓcise debeat vocari idea q̄n deꝰ ꝑm eā ꝓdicit actualr an etiā siue nō ꝓducat ꝑm eaz. dū tm̄ ꝓssit ꝑm eā ꝓducere.

Solutio

Et quātū ad hoc pōt dici q̄ est magis de vsu sanctoꝝ vocari ideā etiā q̄uis deꝰ nō ꝓducat ꝑz eā actualiter. ⁊ ideo ab eterno res fuerūt idee sed nō ab eterno fuerunt actualiter existētes

Obijcitur

Et si dicatur q̄ boc est impossibile. q: ꝑz secundā vbi ꝓius. idea est causa quinta ꝓter causas quatuoꝝ positas ab aristotele. sed nihil est causa sui ꝑ⁹. ḡ illa res q̄ ꝓmo ē idea nō ē posterior ideatū vel causatum. Similiter sancti cuz attribuūt aliquā causalitatē idee, attribuunt etiā exēplari. Unde dicit esse causa exēplaris

Respondetur.

Respondetur. Ad illud dico q̄ ꝓpe loquēdo nihil ē cā nisi sit causa aliquo quatuoꝝ modoꝝ positoꝝ ab aristotele. ⁊ iō idea vel exēplar nō ē ꝓpe cā. extendendo tm̄ nomē cause ad oīne illud cui⁹ cognitio ꝓsupponiṫ ꝓductioni alicuius. sic pōt idea vel exēplar eē cā. ⁊ sic extensiue loquitur sene. de causa ⁊ silr alij sancti. ⁊ isto mō nō ē ī cōueniēs q̄ idē sit causa sui ꝑ⁹ius. sicut nō ē inconueniēs q̄ necessario illud qđ dz ꝓduci debz ꝓcognosci. q: nō est aliud eē causaz sic loquendo de cā: q̄ ꝓcognoscit vt ꝑm ipm fiat ipmmet vel aliud simile qđ sit ꝓ⁹ius illi ⁊ nō alteri facti bili. ⁊ sic dicit beat⁹ augustin⁹ q̄ singula ꝓ ꝑ⁹ius sunt causata rōnib⁹.

Ad scđm ar.

Ad scđm dubiuz

Ad scđm ar. Ad scđm dubiuz dico: q̄ aia sit nō beata visione idearū nisi beatitudine quadā accidētali. q: visio beata ē magna ꝓfectio aie rōnalis.

Ad primū ar.

Ad primū ar. Ad scđm dubiū dico ꝑm ꝓdicta q̄ ipemet creature sunt idee. sicut ipse sunt intellecte a deo. Ad primū in contrariū dico q̄ intueri accipiṫ aliq̄n stricte ꝓ actu intuitiuo. Aliq̄n large ꝓ certa ⁊ euidēti cognitione. vel saltē ꝓ veridica cognitiōe. Primo mō pōt itueri ideas aia nō sancta. saltē aliq̄s ⁊ aliquas solū aia sancta pōt itueri. sic substātias separatas ⁊ beatas solū aia sancta ⁊ beata intueri pōt. Scđo mō itueri ideas ē de eis aliquas veritates cognoscere certa cognitiōe. ⁊ isto mō pōt itueri ideas aia nō sancta q̄tū ad aliquas veritates. ⁊ q̄tū ad aliquas veritates nō pōt. quarū tm̄ aliquas pōt aia sancta itueri ⁊ boc tā in via q̄ ī patria. sicut multa sunt cognoscibilia a sanctis. q̄ ab alijs ꝓpt defectū exercitij ⁊ experiētie cognosci nō ꝓnt. ⁊ sic forte loq̄ṫ beat⁹ augustin⁹. Dico ḡ q̄ beat⁹ augustinus loq̄ṫ vel de aia sancta beata. q̄ multas veritates pōt ꝺ eis cognoscere q̄s nō pōt cognoscere aia nō sancta. boc ē nō beata. Uel itelligit q̄ multas ꝓitates pōt de eis habere aia sancta etiā ī via vl ꝑ ifusionē a deo vel ꝑ exercitiū ⁊ experientiā. quas nō hz aia nō sancta. ⁊ boc maxime aia infidel⁹. sic aia sancta scit q̄ omēs idee sūt ī mēte diuina. boc ē eternaliṫ cognite ⁊ q̄ omniū rerū sūt idee in deo. boc ē q̄ deꝰ est omniū cā effectiua. ⁊ hmōi q̄vel multe earum ab infidelib⁹ ignorāṫ. Et si dicaṫ q̄ beat⁹ augustin⁹ ī ꝑdicta auct. dicit ideas eē res. ꝑ creature ab eterno nō erāt res. ḡ nō fuerunt idee. Dico q̄ ꝑ ē ad oppositū. q: si idee sint res sunt ꝑ̄s res. ꝑ ī deo nō sūt nisi rres res. ḡ si sint in deo realr ⁊ subiectiue nō sūt ꝑ̄s q̄ tres idee qđ ē manifeste falsū. q: dic̄ beat⁹ augustin⁹ q̄ singula ꝓprijs rōnib⁹ sūt creata.

P
Ad scđm ar.

Ad scđm ar. Ad scđm ꝓmo q̄ aliq̄d pōt eē exēplar suiꝑ⁹ius. Elñ si cuī vna dom⁹ ex cognita pōt esse exēplar alterius dom⁹ fiēde q: ē illud ad qđ artifex aspicit vt cōsimilē domū ꝓducat. ita si artifex ipam domū fiendā cognosceret ī ꝓticulari. ita q̄ nihil aliud cōcurreret qđ eēt simile domui fiende. posset ipam domū fiendā in ꝓticulari cognoscendo ita ꝓfecte vel ꝓfecti⁹ ꝓducere sic̄ si cognosceret vnā aliā domū. ⁊ p ꝓ̄s ipamet domus ꝓcognita eēt exēplar suiꝑ⁹ius. Et sic ē deo. q: deꝰ ipsamet res cognoscit quas postea ꝓducit. ⁊ illas aspicit ī ꝓducēdo et q: illas aspicit ī ꝓducēdo iō dī rōnabiliṫ opans. q: ꝓfecte scit nō tm̄ in vl ꝑ etiā ī ꝓticulari ⁊ distinctissime qđ opat.

Ad tertium ar.

Ad tertium ar. Ad aliud ꝓz q̄ de virtute sermōis posz ꝓcedi. q̄ nō aliṫ habuit idea eē ab eterno q̄ lapis q̄ fuit ꝓduct⁹ ī tpe ab eṫno fuit idea sic̄ ab eterno fuit cognitus a deo. Uerūtn̄ ꝑm vsuz sanctoꝝ cōcedit q̄ idee sunt ab eterno. ꝑ ē sūt eternaliṫ itellecte a deo Nō aūt ꝓcedit ab eis q̄ lapis existēs fuit ab eṫno ⁊ iō ꝑm modū loquēdi sanctoꝝ nō ita fuit lapis existens ab eterno sicut idea. ꝑ ē nō cōcedūt q̄ lapis eṫ existēs fuit ab eṫno: q̄uis cōcedāt q̄ idee fuerūt ab eterno.

Ad senecā

Ad senecā Ad senecā dico q̄ itelligit sicut beat⁹ augustin⁹ q̄ deꝰ itra se hz numeros ⁊c. ita sicut obiecta cognita. et iō exponit se dicēs. mēte complexus. inuēs q̄ nō hz ea nisi sicut obiecta cognita. ⁊ sūt imortales ⁊c. sic̄ expositū ē ꝑus.

Ad quartū ar.

Ad quartū ar. Ad aliud dico: q̄ de virtute ꝑmōis hz cōcedi q̄ idee oriūtur ⁊ intereūt. q: idee sūt ipemet creature q̄ oriūt ⁊ intereūt. tm̄ ꝑm itellectū beati augustini neq̄ oriūt neq̄ intereūt. ꝑ ē. neq̄ de nouo incipiūt intelligi a deo. neq̄ desinūt intelligi a deo. ꝑ sep et eternaliṫ itelligūt. ad diam idearū in mēte cuiuscūq̄ artificis creati ī cui⁹ mēte de nouo oriūt idee. ꝑ ē. cessant ab eo itelligi.

Ad tertiū dubiū

Ad tertiū dubiū Ad tertiū dubiū dico q̄ idee ꝓcise sūt singulariū. q: ꝓcise singularia sunt factibilia. ⁊ si plō dicat q̄ idee sūt spērū ⁊ nō singulariū. itelligēdū ē q̄ ꝑ dixerit q: forte fuit illi? opi. q̄ de? nō itelligat singularia. ꝑ tm̄ spēs singulariū ⁊ tunc voluit dicere q̄ idee nō sūt singulariū. ꝑ ē nō sūt ꝓ ipsa singularia itellecta ꝑm eū. ꝑ sūt spērū. ꝑ est. spēs singulariū sūt idee. ꝑ ī ꝑ errauit si ꝑ posuit nec ī ꝑ ipz seq̄ṫ beat⁹ augustin⁹. ꝑ ī alijs ī qb⁹ nō errauit

R
Ad quartū du.

Ad quartū du. Ad vltimū dico q̄ deꝰ q̄uis sit maioris efficacie in agendo. q: tm̄ est in infinitum maioris intelligentie. iō deus de fiendis ab eo non habet tm̄ cognitionē de vniuersalibus sicut habet artifex creatus de fiendis ab ipso. sed etiā habz cognitionē distinctā ⁊ particularē de quolibet particulari fiendo. ḡ sibi ipmmet particulare est idea: q̄uis cognoscat q̄cq̄d cogīscit ab agēte creato ⁊ ita ꝓter ideas q̄ sunt res ꝓticlares ē ponere alias q̄ sunt rerū

Universidad de Deusto
Biblioteca

fiendorū aliquor idee. nō q̄dez deo q̄uis sint ide artificiū creatis. Et ita idē pōt ee alicui idea r tm alteri nō ē idea. sic idē ēyni exēplar r nō alteri exēplar. Et si dicaf fm p̄dicta de aliq̄d errta se ītueē vt fm illud ꝓstituat illud q̄d ꝓstituit. q̄d ē ꝫ beatū augustinū. Dicēdū q de nō ītueē aliq̄d realr ex se existēs vt fm illud ꝓstituat. qz nihil actualr exīs de pcognoscit vt fm illud cōstituaf ītueri. tm aliq̄d q̄d n ē ipe nec ē aliq̄d reale. ꝫ pōt ee reale vt ꝫ illō ipmmet cōstituat. Si ꝓteruiaf. q tūc de ita digeret aliquo alio a se ad b q agat. q̄d est absurdū. Dicēdū q de nullo alio idiget. qz nihil req̄rit ad b q agat. r iō de nō idiget ideis ad b q agat. nec ipe idee req̄rūt ꝓpe loquēdo ad b q de agat. ꝫ tm req̄rit cognitio iparū idearū q̄ ē ipe de oi mō. r ex b ipo q de ē de. de cognoscit oīa. nec alit dicereť rōnabilr opās nisi cognoscerer illa q̄ opaf Ad principale ꝓz q idea nō est rō cognoscēdi. sed ē illud q̄d cognoscitur. Questio sexta.

S Ad principale

B Questio VI

Exto queroūtrū

s idee i mēte diuina sint practice an speculatiue. Et sint practice videtur. qz ois idea i mēte artificis ē practica. cuz ars sit habit? practic?. ꝫ idee diuine sūt i mēte artificis icreati. g r. Ad oppositū q sint speculatiue vi. qz in itellectu pure speculatiuo et nullo mō practico nō ē idea practica. ꝫ intellectus diuin? ē tm speculatiu? r nullo mō practicus. g r. maioꝛ ē mānifesta. minoꝛ ꝓbo. qz itellect? q nō pōt dirigere volūtatē nō ē practic? ꝫ itellect? diuin? nullo mō pōt dirigere volūtatē diuinā. cū ipa volūtas nō possit dirigi. sic nec pōt errare. g r. Ad istā. q. dico ꝑmo. q ista. q. vi. ē nulla. qz speculatiuū r practicū videtur ee die cognitionū ꝑcise r nō quorūcūq obiectoꝛ. r iō cū ideeC sic supra ostēsuz ē) nō sint cognitiões ꝫ res cognite idee nō erūt practice nec ꝫ speculatiue. Ex eodē sequit. q nō est cōueniēs mod? loquēdi dicere q aliq̄ sint ꝑncipia practica. r aliq̄ ꝓclusiões practice. Istō pōt declarari. qz qn̄ sūt aliq̄ dze opposite. si vna dza cōuenit aliq̄b? i vno aliquo genere r non oib? alia dza cōpetit alijs eiusdē generis. g si practicū cōuenit aliq̄b? ꝑncipijs r aliq̄b? cōclusionib? r nō oib?. speculatiuū etiā cōpetet aliq̄b? ꝑncipijs r aliq̄b? ꝓclusionib?. ꝫ b nō ē verū qz ꝑncipia nō sūt speculatiua ꝫ speculabilia tm. g r. Et aūt i plogo dixi q aliq̄ ꝑncipia sūt practica r aliq̄ specularia. vsus fui cōmō loquēdi q sic dz itelligi q ista dicāf ꝑncipia speculatiua q̄ sūt obiecta scie speculatiue r ista practica q̄ sūt obiecta scie practice ꝫ b ē

B Relz ōdef ꝑmo

ipropḕ loq. Et ita ꝓz q ista. q. nō b3 difficultate nisi ex difficultate. q. q̄ queritur. an scia dei respectu facibiliū sit practica vl speculatia. Et iō de ipa ē aliq̄d mō videndū. Ad quā dr q scia dei nō ē practica: qđ ꝓbaf p talē rōnē. qa duo sūt de rōe notitie practice. scz cōformitas ad praxim quā ꝓformitatē b3 ex obiecto circa qđ ē. r ꝑoritas ei? naturalr ad eādē praxim. ꝫ itellect? diuin? cōpādo cognitionē ei? ad actū volūtat ei? nō b3 cognitionē dictatiuā de aliquo faciēdo. g r. Sz opi. ista vr insufficies q̄rū ad duo. ꝑmū q: ꝑcise arguit q itellect? diuin? nō b3 notitiā practicā dictatiuā de faciēdo: sic ꝑz manifeste ex ꝓcessu eiusdē i eadē. q. ꝫ ꝑter illā cognitionē practicā ē vna alia q̄ est simplr practica. qz sicut ostēsū ē ꝑus. logica. rethoꝛica. grāmatica r artes mechanice sūt simplr practice. r tm nō sūt dictatiue. ꝫ dictamē ꝺ exercitio illarū notitiarū practicarū n ptinet ad istas artes. ꝫ ad ꝓudētiā ptinet. Et aūt ad ꝓudētiā ptinear pz. qz ois act? ipar? q̄tuose elici pōt ad ꝓudētiā ptinet. ꝫ ois talis act? pōt elici ꝟtuose. ꝑz ꝺuctiue. g r. maioꝛ ꝑz ꝑ arī. vi. etbi. vbi vult q in arte peccās ē eligibilioꝛ circa aūt ꝓudētiā min?. Et quo ꝑz q ꝟtuose agere nō ptinet ad artē ꝫ ad ꝓudētiā. Silr ꝟtus moraf fm ari. vi. etbi. nūq̄ ē sine ꝓudētia. g nec act? virtuosus sine actu ꝓudētie. Silr ꝓudētie ē ipare r ꝑncipari exercitio artiū. et sciarū speculatiuarū in alijs. sic ꝑz ꝑ phm. x. li bro etbi. q ꝓudētia ꝑcipit q̄s quā artē dz exercere r quā sciam debet audire. g multo magis b3 ipare act? ꝓpos. r ꝑ ꝑns b3 ē eis dicta re. r ita ꝑz q tales nō sūt dictatiue. r tm ee sūt practice ꝫ phm. vi. etbi. g ꝓbare q de? nō b3 sciam practicā dictatiuā nō ē ꝓbare eū nō habere sciam practicā. Et si obijciaf q ꝫ ari. vi. etbi. Ars ē habit? cūvera rōe factiu?. g ars de faciēdis b3 dictare ee. r ꝑ ꝑns ē vere dictatiua. Respōdeo q nō ois ꝟa rō ē dictamen sic notitia q̄ scio boiez cōponi ex corpore r aia nō ē dictamē. cuius sit rō vera. r ita ē de arte q ē habit? cū vera rōe factiu?. r tm nō dictatiu?. nec b3 dictare vtrū debeat fieri vl nō. Secūdo vr opi. insufficies. qz ꝑcise ꝓbat q notitia dei respectu facibiliū nō b3 illas duas circūstārias scz ꝓformitatē r ꝑoritatē respectu volitiōis diuine itrisece. r nō ꝓbat q nō b3 illas duas ꝓditiones respectu opatiōis ad extra. q tm pōt dici praxis. r ꝑ ꝑns non ꝓbat q̄n respectu alicui? praxis bēat illas duas ꝓditiões r ꝑ ꝑns nō sufficienter probat q non sit practica. Et aūt actio q̄ de? ꝓducit aliq̄d extra sit praxis pōt ꝓbari p descriptionē isti? quā ponit ꝺ praxi. qz iste act? ꝓductiu? ē act? alteri? potē

Querit

Respondetur

E Obijcitur contra opi. primo

Obijcitur

Rndetur

Secundo

Tertio Quarto

In secundū arguitur primo

rie q̄ itellect? naturalr posterior intellectione: nar? elici ꝓformit itētōi recte ad b q̄ sit rect?. g iste act? ꝟe ē praxis. Cōfirmaf. iste act? fm istos nō ē act? itellect? nisi effectiue. nō formalit. ꝫ talis act? itellect? pōt ee praxis etiā ꝑz eos g r. Si dicaf q act? q̄ ē ꝑmo praxis ē actus volūtaris. r qz act? volūtaris diuine nō ē praxis. iō null? act? sequēs erit praxis. Istud non sufficit. qz siue act? volūtatis sit praxis siue nō tali actui cōtingēt elicito ab agēte cognoscere ꝟe cōpetit oīs ptcula posita i diffinitione praxis. sic ꝑz ꝺuctiue. qz ē act? alteri? potētie q̄ itellect?. qz fm eos ē act? imediate volūtat r ē naturalr posterior itellectione. manifestū ē. r ē nat? elici cōformit itellectioni recte ad ꝰvt sit rect?. qz nūq̄ retributio diuina eēt recta vl iusta nisi rō recta b dictaret. g talis act? ꝟe erit praxis Ideo dico alit ad istū articulū q notitia diuina respectu facibiliū ab eo ē practica. qz q̄tūcūq; volitio diuina q̄ ē ipe de realit fm oēs. r vt credo nō pl? distinguit a diuina essentia q̄ deitas distinguit a deitate nō sit vere praxis. qz nō ē act? i potestate volūtat. tm i potestate volūtatis diuine ē ꝓducere creaturaz cōtingēt r oīa alia facere circa creaturas ē in potestate volūtatis diuine. r ista ꝓductio pt aliquo mō dici praxis. qz. scz cōtingēt ē a volūtate diuina. r ꝑ ꝑns notitia sibi correspōdens ꝟe practica pōt dici. Per illō possz dici ad formā. q. q̄ idee i mēte dina ꝓpe loquēdo nec sūt practice nec speculatiue. Verūtn fm istuz moduz loquēdi quo dico q idee i mēte artifiq creati sūt practice. qz scz notitia agendoꝛ p illas ideas ē practica. Ita pōt dici q idee i mēte dina sūt practice. qz notitia agēdoꝛ p illas ideas ē practica. Sz ꝯ ꝓdicta pōt obijci ꝓmo. qz dictū ē ꝑus q act? volūtaris elicit? ē ꝑmo praxis. g null? act? ē praxis nisi act? a volūtate elicit? sit praxis. ꝫ volitio diuina nō ē praxis. g r. Preterea. si ꝓductio creature. renumeratio meritoꝛ. conseruatio. gubernatio r. bmōi sūt praxes. Quero. aut ista sūt realit de? aut sūt realit creature. Si de?. g de? ē vere praxis. r ꝑ ꝑns volitio diuina ē praxis. Si sūt creature. g creature sunt praxes ꝫ nō est maioꝛ rō q vna creatura ē praxis diuina q̄ alia. g q̄libz creatura ē praxis diuina. r ꝑ b asin? r oēs substārie eēnt praxes diuine qđ ē absurdū Preterea. q volitio diuina sit praxis videf. qa dictū ē ꝑus r mō inuit q ois act? cristēs i potestate volūtat ē ꝟe praxis. Silr ex eodē medio arguit q tūc aliq̄ speculatio eēt ꝟe praxis ꝫ b ē absurdū. qđ ꝓbaf. qz ex oīb? praxib? gñatur habit? practic?. ꝫ ex multis ꝑmis speculationib? nō pōt gñari habit? practic?. g nulla

Ad primū dicit

Ad scōm

Ad tertiuz

Scō

Tertio

Quarto

E

Ad primū dicit

Ad scōm

Ad tertiuz

speculatio ē act? practic?. Preterea. si speculatio eēt praxis. qz ē i potestate volūtat. g̃ possem ego facere q geometria esset practica.

Preterea manifestū ē q aliq̄ speculatio nō ē praxis. r tm ois speculatio ē i potestate voluntatis. Silr tūc eēt i potestate mea q speculatio eēt praxis r nō eēt praxis Et eodē modo speculatio posset esse praxis r nō ee praxis ad placitū volūtat. Ad ꝑmū dico q q̄n dicrū ē ꝑus q act? volūtatis ē ꝑmo praxis. ibi nō fiebat sermo nisi de volūtate habente actū elicitū receptū i se i sua potestate. qz nō fiebat ibi sermo nisi de volūtate nra q̄ bz ꝑmo actū ꝑfū in sua potestate quē elicit cōtingēt. r i talib? ē vlr verū q act? volūtatis recept? i ea ē ꝑmo praxis. ꝫ sic nō est de volūtate diuina. qz ipe actus ibi nō ē recept? i volūtate. ꝫ ē ipa voluntas idistinct ab ea re. r rōe. r iō sic ipamet volūtas nō ꝑt ee ꝑmo praxis. ita nec ipe act? volūtatis pōt ee praxis. Ad scōm dico. q ita ꝓpe r ita vere. creatio. cōseruatio. remuneratio r. bmōi sunt ꝟe praxes. sic edificatio r tales act? iperati a volūtate sūt praxes. Et q̄n q̄rit aut ista sūt realr de?. aut sūt realit creature. Dico sic tactū ē ꝑus ꝺ noib? cōnotariuis q nō ipoꝛtāt ꝑcise vnā rē. ꝫ significāt aliquā rē. r aliquā cōnotāt ꝺ nulla re. ꝓpe ꝓdicāf. sic negatio. cecitas r bmōi nō sūt res. Verūtn ꝺ creatū correspōdēs talib? absolut ꝟe de aliq̄ re ꝓdicaf. Et iō magis ꝓpe dz dici q creās ē res q̄ q creatio ē res. Et ita ꝓportionabilr dz dici q praxis aliq̄ nō ē res. ꝫ res ꝓdicaf ꝺ noie concreto correspōdente isti nōi abstracto praxis. Verūtn aliquo mō r forte ipropḕ ꝺ talib? absolutis ꝓdicāf plura sic supra r nullū eoꝛ ꝑ se sumptū ad modū nōis collectivi. sic tactū ē ꝑus i materia de relationib? Verūtn itelligēdū ē q ꝫ praxis pricularit recipit ꝓdicationē alicui? supponētis determinate. p aliq̄ re. Vn ꝫ ē ꝟa q aliq̄ praxis ꝟe ē vna res. sic dilectio. et vlr act? volūtat ꝓtigēt elicit?. r ita ꝫ nomen praxis eēt cōe vl q̄si equocū. qz equaleret in significādo tā nōi absoluto q̄ ꝓnotatiuo. Alit possz dici q sic ꝓcedit q abulare est praxis. qz cōtigēt ipaf a volūtate. ita posset ꝓcedi q q̄libet creata ē q̄dā praxis diuina. qz q̄libet creata ē q̄dā effect? ꝓtigēt. ꝓduct? a volūtate diuina. Et iō ꝫ magis ē difficultas vocal q̄ realis. r ꝑz diuersam expositionez significationis nominis diuersimode consequēter ē respōdēdū. Ad aliꝺ dico q volitio diuina diuersimode accipit Vno mō. p ipo actu existēte realit eodē cū diuina essentia. r ista volitio diuina nō ē praxis qz nō ē i potestate volūtatis. ꝫ tāta necessitate ē illa volitio quāta ē ipa volūtas. qz ē oīno

Universidad de Deusto
Biblioteca

bus modis ipa volūtas. Alit accipit volitio diuina. vt sit idē qđ velle creaturā ee vel velle remunerare, vel hmōi aliqđ. ⁊ sic non pcise dicit volūtatē diuinā. ℔ etiā cōnorat creaturā i esse reali. ⁊ sic ē idē qđ creatio vel conseruatio vel aliqđ hmōi. ⁊ sic ē i potestate sua, sicut cōtingēter creat conseruat ⁊ hmōi. Ad aliud dico ꝙ speculatio q̄ ē in potestate volūtatis ē vere praxis. sic dictū ē pus Ad p̄mū i cōtrariū dico q hec ē falsa simplr. oib? praxib? gnatur habit? practic? cui? rō ē. qz speculatiuū et practicū nō sunt dāe opposite habituū intellectualiū. ⁊ iō nō semp ex praxib? que sūt i itellectu generat habit? practic? Et si dicat ꝙ sal tē ex praxib? q̄ sūt i itellectu generat habitus practic? ⁊ nullo mō speculatiu?. Dicēdū ꝙ nō sēp ex praxib? q̄ sūt i itellectu generat habit? practicus. cui? rō ē. qz habit? practic? gnat ex actib? practicis. ℔ aliq̄ act? itelligibiles q̄ sūt praxes sūt speculatiui ⁊ aliq̄ sūt practici. et iō ex aliq̄b? talib? praxib? generat habit? practicus. et ex aliq̄b? generat habit? speculativus

Ad cui? itellectū sciendū ē ꝙ dia ē iter actū practicū ⁊ praxim. Nā praxis ē opatio existēs i potestate volūtatis: qz ois talis act? pōt elici virtuose ⁊ viciose. loquēdo de actu volūtatis nostre de quo ē mō sermo. ℔ act? practic? ē ille q̄ hz ꝙ obiecto saltē ptiali praxim. vel aliqđ opabile cōtingenter a volūtate. Nā multi sūt act? itelligēdi existētes i nostra potestate q̄ nō hnt praxim nec aliqđ opabile a nobis ꝙ obiecto ptiali. sicut act? cōsiderādi geometrica ⁊ sīr cōsiderādi deū. ⁊ act? speculādi methaphisicalia sūt i potestate nostra. ⁊ pnt virtuose ⁊ viciose fm diuersas circūstātias finis ⁊ aliox elici ⁊ ipari a volūtate. nō sūt tn iō practici. ℔ tn vere sūt praxes. Et iō ex eis nō generat habit? practic? ℔ tn speculatiu?. Ad aūt talis speculatio sit vere praxis. p3. qz ois opatio fm electionē hōis est vere praxis. ℔ tal opatio pōt ee fm electionē hōis. g̃ vere pōt ee praxis maior p3 p cōmē. i. etbi. in pncipio vbi describēs praxim dicē sic. Praxis quā ꝓsueuerūt trāsferre i actū ē fm electionē hōis energia. id est opatio. minor p3. qz pōt aliqs cōsiderare ⁊ deliberare an sit speculādū vel aliqđ aliud extra opandū. ⁊ pōt postea habita deliberatione ⁊ cōclusō ꝙ sit speculādū vel studēdū ⁊c. eligere vel ꝓponere studiū vel speculationē opi exteriori ⁊ postea ꝑt illū actū elicere. ⁊ p ꝓns talis speculatio pōt ee opatio ex hōis electionē g̃ tūc vere erit praxis. Ad scām dico ꝙ non seq̄t. ois opatio existēs i potestate volūtatis ē praxis. g̃ ego possum face re ꝙ geometria est practica. ℔ seq̄t ꝙ ego facere possum ꝙ aliqs act? geometrie. puta iste quē possum cōtingēter elicere sit vere praxis. q̄uis non possit ille act? ee practic? Ad aliud dico ꝙ manifestū est ꝙ aliq̄ speculatio diuina nō ē praxis qz illa nō ē i potestate volūtatis. ℔ de speculatiōib? nostris nō ē ita manifestū. Tn q̄ dicūt ꝙ ois speculatio nra sit i potestate volūtatis. hnt dicere nisi errēt. ꝙ ois speculatio nra pōt ee praxis. Sz qz reputo ꝙ aliq̄ speculatio nō sit i potestate nra. q̄ aūt sit illa dicē in quarto. Ideo dico ꝙ ē aliqua speculatio hūana q̄ nō pōt ee praxis. ⁊ iō dico ꝙ nō ois speculatio ē in potestate nra nisi forte meritorie vel demeritorie. Sz de illo mō habēdi aliqđ i potestate volūtatis nō ē mō fmo. Ad aliud qđ inuit dico i ptāte mea ē ꝙ speculatio sit praxis. vl nō sit praxis. qz si cōtigēt ⁊ ex ipio volūtat speculor tūc illa speculatio ē praxis. Si nō speculor. vl si nō speculor ex ipio volūtatis tūc nō ē praxis ⁊ eodē mō cadez speculatio q̄n p̄mo elicit ātequā omnē actū volūtat nō ē praxis. q̄n postea elicit vl cōtinuat ex ipio volūtat tūc ꝺe erit praxis. nec ē hm magi icōueniēs de speculatōe ꝙ dē aliis praxib?. ℔ de aliis est hm possibile fm istos sic arguētes. Nā fm istos nūq̄ ē act? volūtat praxis nisi sit elicit?. ℔ i potestate volūtat ē elicere illū actū vel nō elicere. Silr fz istos act? appetit? sensitiui quaten? p̄cedit actū itellectus nō ē praxis Hoc em mō cōis ē volūtati ⁊ brutis. nec respectu illoꝝ actuū est aliq̄ cognitio practica. nisi qz aliquo mō ē moderatiua illoꝝ actuū. ⁊ isti act? cōsequūt itellectionē moderatiuā vt sūt ꝓ ipam moderati. Ex istis ꝺ bis coꝝ p3 manifeste ꝙ act? appetit? sensitiui q̄ pcedit actū itelligēdi nō ē praxis. ℔ act? appetit? sensitiui seqđs actū itelligēdi cui? modi ē ille act? itelligēdi moderatiu? vere ē praxis. ℔ ille idē act? q̄ pcessit actū itelligēdi pōt postea moderari p itellectū ⁊ volūtatē. g̃ idez act? p̄mo nō ē praxis ⁊ postea ē praxis ⁊ eq̄ facilit pōt b dici ꝺ actu itellect? q̄ pōt pcedere actū volūtat. ⁊ tūc ñ ē praxis. Et pōt seq̄ ipiū volūtat ⁊ tūc ē praxis Et b possz ꝓfirmari. qz act? itelligēdi magis ē i potestate volūtat q̄ actus apperit? sensitiui. et p ꝓns magis pōt dici praxis. Et si dicat ꝙ praxis dz ee posterior naturalr itellectiōe. Dico ꝙ h ēverū. qz ois praxis vl ē act? volūtat elicit? vl impar?. ⁊ ita vn? act? volūtat ē posterior alio actu. sic act? quo speculor diuina ē posterior actu dictandi quo itellect? me? dictauit ꝙ mō debeat speculari diuina. nūc act? speculādi diuina est praxis ⁊ non practicus sed act? dictandi est practicus et forte non est pro tunc praxis. q̄uis possit ee praxis. quia potest esse iperatus a voluntate:

Ad quartū
Ad ꝓmū i cōtrariū

Ad tertium

Ad quartū

Ad scām

Replicatur

Respondetur

Arguitur

Dicitur

Ad principale

q̄uis nō op3 ꝙ sit ipat? Et si adhuc arguat ꝙ ois habit? cui? finis ē praxis ē practic?. sed speculatio pōt ee finis scie speculatie. g̃ si speculatio ē praxis scia speculatiua erit practica

Ad illud p3 p dicta i plogo. vbi dictū ē ꝙ idē pōt ee finis q̄ ē cā finalis ꝓpe scie speculatiue ⁊ practice. ⁊ ita praxis, vere pōt esse finis scie speculatiue. ⁊ iō bec ē falsa ꝙ ois scia cui? finis ē praxis ē practica ℔ solū illa scia ē practica cui? obiectū saltē ptiale ē praxis. vel aliqđ opabile ab hnte praxim. et h nō ē verū de scia speculatiua qz sciētia speculatiua nō bz aliqđ tale ꝓ obiecto ptiali. vel saltez nō ē directiua magis q̄ notitia icōplera tal opabilis vel praxis. Si dicat ꝙ fz p̄m. ꝺ. metha. finis speculatiue ē veritas. practice aūt opus. g̃ opus nō ē finis speculatiue. ⁊ p ꝓns nec praxis ē finis speculatiue. Dicēdū ꝙ finis speculatie ꝓpr quē fm rectā rōnē ꝓcedit addiscēs sciaz ē veritas. ⁊ nō aliqđ op? habētis sciam tāq̄ cognitū a sciētie fm rectā rōnē. ℔ fm rectā rōnē acq̄rēs sciam practicā dz intēdere op? tāq̄ finē ⁊ tāq̄ obiectū illi? scie. ita ꝙ ꝓcedētib? et intēdētib? debitū finē ipius speculatiue veritas ē finis. ⁊ nō ē aliqđ op? vel praxis obiectū ℔ practice idē ē finis ⁊ obiectū. ita ꝙ praxis ⁊ sit finis ⁊ obiectū saltē ptiale. Ad argumē tū pncipale p3 qđo idea ē practica. qz nō ꝓpe loquēdo ℔ ipropē. Ad argumētū i oppositū ꝙ itellect? diuin? nō ē tm speculatiu?. ℔ etiaz practic?. Et qđ dī ꝙ nō pōt dirigere actū volūtatis dico ꝙ nō pōt dirigere volūtatē i actu intrinseco tn i ꝓducēdo aliqđ ad ex pōt dirigere. nō qz volūtas possit errare. ℔ qz volūtas cōtingēter pōt efficere q̄cq̄d efficit errta. et etiā scipm dirigit in dirigendo voluntatem.

Distinctionis. xxxvi. Questio vnica.

A Dist. XXXVI Questio. I

Jrca distinctionē. xxxvi. q̄ro. Utrū

C

pfectiōes creaturaruz in deo cōtēte ab eēno distinguāt inē se realr ⁊ a diuina essentia.

Arguitur primo

Secundo

Mō sic. q̄a vna pfectio vni? creature nūq̄ fuit realr alia. g̃ ab eēno fuit distincta realr. Añs p3. qz ipossibile ē ꝙ vna res fiat alia fz p̄m. i. phi. q̄uis vna res possit fieri ex alia. ꝓna p3. qz idē est diuersuz diuidūt oīe ens. g̃ oīe ens oīni euri ē idē vel distictū. Preꝛea pfectiones creaturarū ab eēno habuerūt aliqđ eē. ⁊ nō hūerunt idē esse reale. g̃ aliud ⁊ aliud. ⁊ p ꝓns realiē distinguebātur ab eterno. maior ꝓbat. tū qz ab eterno fuerūt itellecte a deo. sed qđ nihil ē nō pōt terminare actū itelligēdi. Tū qz qđ purū nihil ē i nullo genere est. ℔ creature ab eterno fuerūt in distictis generib?. Tū qz fuerunt ab eterno diffinibiles ℔ purū nihil diffiniri nō pōt minor vī mānifesta. qz illa q̄ nullo mō pnt ee idē realr. qn sunt actualr nullū ee reale hnt idē. ℔ pfectio hōis ⁊ asini qn sunt actu nullo mō sūt idē realr. g̃ nullū ē reale habēt idē. ⁊ p ꝓns si vtrūq̄z bz ee reale: hnt distincta ee realia. ⁊ per ꝓns sunt distincta realr. Ad oppositum illud qđ nihil ē i se a nullo distiguit realr. ℔ pfectio hōis ab eterno nihil fuit i se reale. g̃ a nullo distinguebat realr. Ad. q. dicūt cōiter doctores ꝙ pfectiones creaturarū i deo ꝓtinēt pfectionalit. eminēt. exēplarit. ⁊ itelligibiliter ⁊ etiā virtualr. ⁊ cāliter. Sz illud dictū a diuersis diuersimode exponit Dicunt em aliq̄ ꝙ pfectiōes creaturarū vt cōtinēt i deo pfectionaliter nō distiguūt iter se nec a diuina essentia. nec etiā fm ee itelligibile vl repsentatiuū distinguūt a diuina essentia. Sz ꝙ vt cōtinēt i deo virtualr fm pfectionē cōtērā distinguūt a deo realr. ⁊ formalr. Sz pfectiōes creaturarū fm ꝙ cōtinēt i deo virtualr fm pfectiones dei cōtinētis sic nec distinguūt a deo nec iter se ex natura rei. Pro istis adducūt multe rōnes q̄s ꝓpr breuitatē omitto. qz quātū vī minibi difficultas magis ꝓsistit i voce q̄ i re. ⁊ vna veritate logica dicta cuidēter soluunt. Verū tn aliq̄s auc. sanctoꝝ adducā. q̄ videt ponere ꝙ creature cōtēte i deo sint ipe de?. Job̄. .i. qđ factū ē. i ipo vita erat. g̃ creature crārvita in deo. ℔ nō nisi vita diuina. Jrē augustinus sup iob̄. ome. iij. ⁊ de verbis dñi sermone iij. q̄ bic varia q̄ris ipe tibi vn? oia erit. Jn creaturis aūt deest qđ laudam? .i creatore nihil deesse pōt. qz qđ inuenis in creatura a creatore artifice ꝓcessit. laudēt g̃ creatorē ei?. totū est ibi qđ ex pti b? singulis inuenit. Jrē i fine de ciuitate dei. in psona dei loquēs sic dicit Ego ero q̄cūq̄z ab hōib? honeste desiderant. vita ⁊ pax. salus ⁊ virtus. gloria ⁊ honor et omnia bona. Jtē moyse petēte a deo vt ostēderet sibi seipm respondit de? erodi. xxxiij. Ego ostēdā tibi oīe bonū. Sed ostēdendo seipm nō ostēderet omne bonū sibi. nisi ipe esset oīnis boni plenitudo. Jtē q̄ in essentia diuina omniū rerū pfectiōes vnitiue cōtineātur ostēdit dionisius de diuinis nominib?. c. v. pte. vi. p multa exempla scz monadis in quo vniūtur oīes numeri. ⁊ centri in quo vniūtur oīes diametri. ⁊ nature generalis in qua vniūtur diuerse operationes. Jrem dion̄. de diui. no. c. i. p. h. dicit de deo. ipse ē viuentiū vita substantiū q̄z substātia vite ois et substātie pncipiū. ⁊ cā propter ipsius in esse adiectiuam bonitatem.

Tertia

Quarta

Quinta

Sexta

Prima auctoritas

Secunda

Jn oppositum

B Opinio prima

Prima expositio

Secunda expositio

Tertia expositio

Quarta expositio

Quinta expositio

Sexta expositio

Septima expositio

Octava expositio

Nona expositio

Decima expositio

Undecima expositio

Duodecima expositio

Tertia decima expositio

Quarta decima expositio

Quinta decima expositio

Sexta decima expositio

Septima decima expositio

Octava decima expositio

Nona decima expositio

Vicesima expositio

Vicesima prima expositio

Vicesima secunda expositio

Vicesima tertia expositio

Vicesima quarta expositio

Vicesima quinta expositio

Vicesima sexta expositio

Vicesima septima expositio

Vicesima octava expositio

Vicesima nona expositio

Tricesima expositio

Tricesima prima expositio

Tricesima secunda expositio

Tricesima tertia expositio

Tricesima quarta expositio

Tricesima quinta expositio

Tricesima sexta expositio

Tricesima septima expositio

Tricesima octava expositio

Tricesima nona expositio

Quadragesima expositio

Quadragesima prima expositio

Quadragesima secunda expositio

Quadragesima tertia expositio

Quadragesima quarta expositio

Quadragesima quinta expositio

Quadragesima sexta expositio

Quadragesima septima expositio

Quadragesima octava expositio

Quadragesima nona expositio

Quinquagesima expositio

Quinquagesima prima expositio

Quinquagesima secunda expositio

Quinquagesima tertia expositio

Quinquagesima quarta expositio

Quinquagesima quinta expositio

Quinquagesima sexta expositio

Quinquagesima septima expositio

Quinquagesima octava expositio

Quinquagesima nona expositio

Sexagesima expositio

Sexagesima prima expositio

Sexagesima secunda expositio

Sexagesima tertia expositio

Sexagesima quarta expositio

Sexagesima quinta expositio

Sexagesima sexta expositio

Sexagesima septima expositio

Sexagesima octava expositio

Sexagesima nona expositio

Septuagesima expositio

Septuagesima prima expositio

Septuagesima secunda expositio

Septuagesima tertia expositio

Septuagesima quarta expositio

Septuagesima quinta expositio

Septuagesima sexta expositio

Septuagesima septima expositio

Septuagesima octava expositio

Septuagesima nona expositio

Octogesima expositio

Octogesima prima expositio

Octogesima secunda expositio

Octogesima tertia expositio

Octogesima quarta expositio

Octogesima quinta expositio

Octogesima sexta expositio

Octogesima septima expositio

Octogesima octava expositio

Octogesima nona expositio

Nonagesima expositio

Nonagesima prima expositio

Nonagesima secunda expositio

Nonagesima tertia expositio

Nonagesima quarta expositio

Nonagesima quinta expositio

Nonagesima sexta expositio

Nonagesima septima expositio

Nonagesima octava expositio

Nonagesima nona expositio

Centesima expositio

Centesima prima expositio

Centesima secunda expositio

Centesima tertia expositio

Centesima quarta expositio

Centesima quinta expositio

Centesima sexta expositio

Centesima septima expositio

Centesima octava expositio

Centesima nona expositio

Ducentesima expositio

Ducentesima prima expositio

Ducentesima secunda expositio

Ducentesima tertia expositio

Ducentesima quarta expositio

Ducentesima quinta expositio

Ducentesima sexta expositio

Ducentesima septima expositio

Ducentesima octava expositio

Ducentesima nona expositio

Trecentesima expositio

Trecentesima prima expositio

Trecentesima secunda expositio

Trecentesima tertia expositio

Trecentesima quarta expositio

Trecentesima quinta expositio

Trecentesima sexta expositio

Trecentesima septima expositio

Trecentesima octava expositio

Trecentesima nona expositio

Quadringentesima expositio

Quadringentesima prima expositio

Quadringentesima secunda expositio

Quadringentesima tertia expositio

Quadringentesima quarta expositio

Quadringentesima quinta expositio

Quadringentesima sexta expositio

Quadringentesima septima expositio

Quadringentesima octava expositio

Quadringentesima nona expositio

Quingentesima expositio

Quingentesima prima expositio

Quingentesima secunda expositio

Quingentesima tertia expositio

Quingentesima quarta expositio

Quingentesima quinta expositio

Quingentesima sexta expositio

Quingentesima septima expositio

Quingentesima octava expositio

Quingentesima nona expositio

Sexcentesima expositio

Sexcentesima prima expositio

Sexcentesima secunda expositio

Sexcentesima tertia expositio

Sexcentesima quarta expositio

Sexcentesima quinta expositio

Sexcentesima sexta expositio

Sexcentesima septima expositio

Sexcentesima octava expositio

Sexcentesima nona expositio

Septingentesima expositio

Septingentesima prima expositio

Septingentesima secunda expositio

Septingentesima tertia expositio

Septingentesima quarta expositio

Septingentesima quinta expositio

Septingentesima sexta expositio

Septingentesima septima expositio

Septingentesima octava expositio

Septingentesima nona expositio

Octingentesima expositio

Octingentesima prima expositio

Octingentesima secunda expositio

Octingentesima tertia expositio

Octingentesima quarta expositio

Octingentesima quinta expositio

Octingentesima sexta expositio

Octingentesima septima expositio

Octingentesima octava expositio

Octingentesima nona expositio

Nongentesima expositio

Nongentesima prima expositio

Nongentesima secunda expositio

Nongentesima tertia expositio

Nongentesima quarta expositio

Nongentesima quinta expositio

Nongentesima sexta expositio

Nongentesima septima expositio

Nongentesima octava expositio

Nongentesima nona expositio

Millesima expositio

Millesima prima expositio

Millesima secunda expositio

Millesima tertia expositio

Millesima quarta expositio

Millesima quinta expositio

Millesima sexta expositio

Millesima septima expositio

Millesima octava expositio

Millesima nona expositio

Bicentesima expositio

Bicentesima prima expositio

Bicentesima secunda expositio

Bicentesima tertia expositio

Bicentesima quarta expositio

Bicentesima quinta expositio

Bicentesima sexta expositio

Bicentesima septima expositio

Bicentesima octava expositio

Bicentesima nona expositio

Tricentesima expositio

Tricentesima prima expositio

Tricentesima secunda expositio

Tricentesima tertia expositio

Tricentesima quarta expositio

Tricentesima quinta expositio

Tricentesima sexta expositio

Tricentesima septima expositio

Tricentesima octava expositio

Tric

Universidad de Deusto
Biblioteca

Septima
Scda positio

In cõtrariũ ꝓbatur ꝓmo

Secundo

Tertio

Quarto

Quinto

Sexto

Septimo

Octauo

Confirmat Rono.

Decimo.

Jtẽ anſ. vult ꝙ creatura ī deo nõ ẽ niſi creatrix eſſentia. Specialiť aũt ꝓbant aliq̃ ꝙ eẽ itelligibile creature vel eẽ repſentatũ non diſtinguiť realr a diuina eſſentia. ℔ eẽ repſentatũ ẽ idẽ realr cũ forma repſentãte. ⁊ eſſe cognitũ ẽ idẽ realr cũ cognitiõe. Hoc ꝓbant ſic. oĩs entitas poſitiua nõ depẽdẽs ab aĩa eſt entitas realis. ℔ eẽ repſentatũ ẽ q̃dã entitas poſitiua. ⁊ nõ depẽdet ab opatione itellect⁹. qr ſpẽs repſentaret etiã ſi itellect⁹ nõ itelligeret. g̃ eẽ repſentatũ ẽ entitas realis ⁊ nõ alia a deo. g̃ ⁊c. Idẽ argumẽtũ poſſet fieri de eẽ cognito. Scõo ſic. Quicq̃d ſeq̃tur entitatez realẽ neceſſitare naturali ẽ entitas realis neceſſario. ℔ ad formã repſentatẽ neceſſitate naturali ſequiť eẽ repſentatũ ⁊ ad cognitionẽ eſſe cognitũ. g̃ ⁊c. Jtẽ termin⁹ ꝓductionis realis habet eẽ reale. ℔ itellect⁹ agẽs actione reali ꝓducit eẽ itelligibile obiecti ſiue obiectũ in eẽ itelligibili. ſpius cm̃ ẽ aliq̃ eſſe reale. ⁊ nõ ꝓducit niſi ſpeciẽ itelligibilẽ. g̃ eẽ itelligibile obiecti qõ ẽ ſuũ eẽ repſentatũ ꝙ ſpeciẽ ẽ idẽ realr cũ ſpecie repſentãte. Preẽea. iiij. metha. dicit ꝓbs ꝙ ens ⁊ vnũ ſunt idẽ ⁊ vna natura. qr nõ ſepanť in generatiõe ⁊ corruptiõe g̃ illa ſũt idẽ realr qñ ipoſſibile ẽ vnũ gñari vl corũpi ſine alio. ℔ ipoſſibile ẽ formã repſentãtẽ eẽ. niſi ſit eẽ repſentatũ alicui⁹. vel ecõuerſo. g̃ ⁊c. Jtẽ oĩs entitas nõ ꝓma ab actu intellect⁹ fabricata ẽ ab aliquo effectiue. ℔ eẽ intelligibile nõ ẽ ꝓ intellectũ fabricatũ. nec ẽ a deo effectiue. qr cuiuſcũq̃ diuina eſſẽtia ẽ ꝓncipiũ efficit illud naturalr ⁊ ſm vltimũ poſſe ſuũ ⁊ tale neceſſario hz eẽ in effectu. g̃ nõ ẽ ab eterno eẽ repſentatuz creature. niſi ſit diuina eſſentia. Preẽea. oĩe ꝓus natura alio põt eẽ ſine illo abſq̃ cõtradictiõe. repſentãs non põt eẽ abſq̃ eẽ repſentato. nec cognitio abſq̃ eẽ cognito. g̃ ⁊c. Preẽea eẽ itelligibile creature ſibi cõueniẽs ab eterno aut ẽ ex ſe neceſſe eẽ. ⁊ hãbeť ꝓpoſitũ. Aut poſſibile eẽ. ⁊ boc eſt falſũ. qr tũc de⁹ nõ neceſſario coerigeret eẽ itelligibile creature. Preẽea volũtas vult creaturã ſm eẽ ſuũ intelligibile. qr vult ſe itelligere oĩe intelligibile ⁊ nõ cõtingẽter. g̃ neceſſario. ℔ nõ vult aliq̃ aliõ a ſe neceſſario. g̃ ⁊c. Cõfirmať. qr de⁹ nõ vult neceſſario aliq̃d qõ eſt ad finẽ. Preẽea volũtas q̃ determinať ad finẽ. nõ determinať ad aliq̃d eoz q̃ ſũt ad finẽ. niſi q̃tin⁹ ꝑ ſyllogiſmũ practicũ cõcludať ex fine neceſſitas illi⁹ entis ad finẽ. ℔ eẽ itelligibile ſi ſit aliud a deo. nõ ẽ neceſſariũ ad vltimũ finẽ. g̃ neceſſario itelligiť. Preẽea. ſi aliq̃s neceſſitate abſoluta vult ens diminutũ ⁊ diminute ordinatũ ad finẽ. multo magis vult neceſſario ens ꝑfectũ ꝑfecte ordinatũ ad finẽ. qr ꝑfectior rõ diligibilitatis ẽ in ente ꝑfecto qm̃ ī ente diminuto. g̃ ſi de⁹ neceſſario vult eẽ itelligibile creature diminute ordinatũ ad deũ multo magis vult neceſſario creaturã in eẽ ꝑfecto. qõd falſũ ẽ. Preẽea eẽ itelligibile creature ẽ ꝓus volũtate ⁊ actu volũtatis diuine. qr eſſentia diuina ꝓus repſentat creaturã. ⁊ intellect⁹ diuin⁹ ꝓus itelligit creaturã q̃ volũtas velit eã ī eẽ realiter vel itelligibili. g̃ ſi ſit aliud eẽ a deo aliq̃d aliud a deo ẽ ꝓus volũtate diuina.

Undecimo.

Duodecimo

Preẽea eẽ itelligibile creature ab eterno, aut ẽ ꝓpriũ. aut intrinſecũ deo. ⁊ bz ꝓpoſitus. Aut eẽ creature. ⁊ ꝑ ꝙs fundať ī eẽ creature q̃ itelligiť. ⁊ ꝑ ꝙs ꝓſupponit creaturã ī q̃ fundať ⁊ eẽ creature añq̃ a deo itelligeret. tã ſm q̃ddam ẽ q̃ ſm eſſentiã. qr vtrũq̃ habuit eẽ ī itelligibile ab eterno. Preẽea nullũ eẽ diſtinctuz ex natura rei eq̃ ꝑfecte cõuenit creaturis qñ ſũt ⁊ qñ nõ ſũt. ℔ eẽ itelligibile creature ab eterno eq̃ ꝑfecte cõuenit oĩ creaturis qñ nõ ſũt ſiẽ qñ ſũt. qr eq̃ ꝑfecte de⁹ itelligit creaturas. Preẽea q̃cq̃d ẽ oĩno imutabile ẽ oĩno neceſſe eẽ. ℔ eẽ itelligibile cõueniẽs creature ab eterno ẽ imutabile. qr alr itelligere diuinũ eẽt mutabile. g̃ eẽ itelligibile creature ẽ neceſſe eẽ. Preẽea creatura ſm eẽ ſuũ itelligibile ab eterno ẽ magis neceſſaria q̃ ſm eẽ ſuũ ī effectu. qr eẽ intelligibile virtute nulli⁹ cãe põt nõ eẽ. g̃ ea ſm eẽ intelligibile ẽ magis ꝑfecta q̃ ſm eẽ in effectu. ℔ nõ eſt magis ꝑfecta entitate creature. g̃ entitate dei. Preẽea tale eẽ itelligibile ẽ aliq̃d poſitiuũ. ⁊ nõ ẽ ens rõis. nec ẽ ſubſtãtia creata. g̃ ſba ícreata. Pro ꝓdictis articulis multa alia dicũť. ℔ qr ſolutis ꝓdictis manifeſte ꝑz ſolutio oĩm alioꝝ. tõ ipa cã breuitatis omitto. Sz iſta opi. vr mihi irrõnalis. qr tñ pl⁹ ꝙſtat ī ꝟbis q̃ ī re. ⁊ ꝟba ſũt ad placitũ. et vnuſq̃sq̃ põt vocare eẽ itelligibile creature ſic placet. tõ arguere ꝓ iſtã opi. eſt arguere ad nomẽ ⁊ nõ ad rẽ. ⁊ ꝓpreа breuiť ī probo eã. ⁊ infero multa icõueniẽtia ex ea. Vnũ eſt qõ iſte opinãs bz ꝓcedere: q̃ eẽ creabile creature eſt idẽ realr cũ deo. qr ſic iſte ponit q̃ qr ꝺ neceſſitate ſeq̃ť ſi de⁹ ẽ itelligẽs q̃ creatura neceſſario bz eẽ cognitũ. ⁊ q̃ eẽ cognitũ creature ẽ idẽ realr cũ deo. Et eodẽ mõ ſeq̃ť. ſi de⁹ ẽ creatus q̃ creatura ẽ creabiľ. et q̃ creatura bz eẽ creabile ⁊ ꝑ ꝙs eẽ creabile creature erit idẽ realr cũ deo. Vñ inducẽdo ꝓ oĩs ſuas rões ꝑz q̃ eq̃ ꝓcludũr q̃ eẽ creabile creature ẽ idẽ realr cuz deo. ſiẽ q̃ eẽ itelligibile creature ẽ idẽ realr cũ deo. Et ꝺ manifeſte oſtẽdeť ſoluẽdo rões ꝓdictas Sicť ſeq̃reť q̃ eẽ poſſibile creature eẽt idẽ realr cũ deo. ⁊ ꝑ ꝙs q̃ eẽ poſſibile creaťe

D
Cõtra opi. infert inconueniẽtia

Primus.

Scõm

Tertius Quartũ

Quintũ

Sextũ

E
Expoſitio tertie que ẽ auctoritas et facit tria

Circa primũ

esſet neceſſe eẽ. Prima ꝓna ꝑz. qr ſicut ipoſſibile ẽ formã repſentare eẽ niſi ſit eẽ repſentatũ. ⁊ cognitionẽ eẽ niſi ſit eẽ cognitũ. ſic ipoſſibile ẽ deũ ꝓducťiuũ eẽ niſi creatura poſſit eẽ. et ꝑ ꝙs niſi creatura habeat eẽ poſſibile. ⁊ ꝑ ꝙs ſi ꝓpť ꝓdictã rõnẽ eẽ repſentatũ ⁊ eẽ cognitũ creature ẽ idez realr cũ deo. ſeq̃reť eq̃liť q̃ etiã eẽ poſſibile creature ẽ de⁹. Silr ſeq̃ť q̃ eẽ dealbabile corpis eẽt idẽ realr cũ deo. Si milť ſeq̃ť q̃ eẽ dãnabile demonis eẽt idẽ realiť cũ deo. Et trãq̃ ꝙnam ꝓbo ꝑ argumẽtũ ſuũ Nã ipe arguit ſic. q̃cq̃d ſeq̃ť entitatẽ realẽ neceſſitare naturali neceſſitate naturali ſeq̃ť eẽ repſentatũ ⁊ ad cognitionẽ eẽ cognitũ. g̃ ⁊c. Eoꝺẽ mõ arguo ī ꝓpoſito accipiẽdo maiorez ſic. q̃cq̃d ſeq̃ť ⁊c. ℔ ad deũ eſſe dealbatiuũ corpis neceſſario ſeq̃ť eẽ dealbabile corpis. ⁊ ad deũ eẽ dãnatiuũ demõis neceſſitate naturali ſeq̃tur eẽ dãnabile demõis. qr ſic ꝙna neceſſaria ſeq̃ť forma ẽ repſentãs. g̃ aliq̃d ẽ repſentatũ. ⁊ ſilr ſeq̃ť. de⁹ itelligit creaturã. g̃ creatura ẽ intellecta. Eoꝺẽ mõ ſeq̃ť. de⁹ põt dealbare corpus. g̃ corp⁹ eſt dealbabile. ⁊ ſilr ſeq̃ť. de⁹ põt dãnare demonẽ. g̃ demõ ẽ dãnabiľ. g̃ eẽ dealbabile corpis. ⁊ eẽ dãnabile demõis ẽ aliq̃ entitas poſitiua et nõ depẽdet ab intellectu nõ pl⁹ q̃ eẽ itelligibile creature. Manifeſtũ ẽ. g̃ ẽ eẽ reale. ⁊ nõ ẽ aliꝺ eẽ reale a poteťia dei dealbatiua ⁊ dãnatiua. qr tũc fuiſſet aliq̃d aliud reale a deo ab eterno Multa alia abſurda ſequũť ad iſtũ modũ loquẽdi ſiẽ q̃ eẽ illumiabile aeris ſit idẽ realiter cũ deo. eẽ calefactibile ligni ſit idẽ realr cũ deo. Et vlr ſeq̃ť de quolibet cõpoſito ex infinitiuo eẽ ⁊ q̃cũq̃ paſſione q̃ neceſſario de aliquo ꝓdicať ꝙe ſit dicere q̃ ſit idẽ realr cũ deo. qr oĩa talia ꝓbãť eq̃liť rões ꝓdicte ſiẽ ꝓclusionẽ itẽrã. Jdeo alr dico. Et ꝓmo videndũ ẽ quo ꝑfectiones creaturarũ ꝓtinẽť ī deo. Scõo quo diſtinguebãť ab eẽ no. Tertio dicẽda ſũt aliq̃ ꝓabula ad ſolutiones argumẽtoꝝ. Circa ꝓmũ dico q̃ idẽ ẽ dicere ꝑfectiones creaturarũ ꝓtineri ī deo. ⁊ ipas creaturas ꝓtineri ī deo. Vñ nõ nõ ẽ ymaginãdũ q̃ ꝺia ſit iter ꝑfectionẽ creature et creaturã ipaz. q̃ſi alr poſſit ꝑfectio creature eẽ ī deo q̃ creatura ipa. qr ſi ſit aliq̃ talꝺiſtinctio inť ꝑfectionẽ creature ⁊ ipam creaturã. vocẽť illa ꝑfectio lapidis a. tũc q̃ro quo a ꝺr ꝑfectõ lapidis: aut qr ẽ eadẽ res cũ lapide: ita q̃ ꝺ ſit cõſtructio itrãſitiua. ꝑfectio lapidis ẽ in deo ℔ ẽ aliq̃ ꝑfectio q̃ eſt lapis ẽ ī deo. Aut ꝺr ꝑfectio lapidis qr ẽ forma lapidis. Aut a ꝺr ꝑfectõ lapidis qr ẽ cã lapidis. Aut qr ẽ ſilitudo lapidis Si ꝺeť ꝓmũ. ꝺr ꝓpoſitũ. Scõm dari nõ põt.

quia nõ magis eſt forma lapidis in deo q̃ materia lapidis. Nec ꝓt dari tertiũ. qr tũc idẽ eẽt dicere. ꝑfectio lapidis eſt in deo et cauſa lapidis eſt in deo. Et tũc ſi concedať q̃ ꝑfectiões creaturarũ ſunt in deo. debet cõcedi q̃ cauſe creaturarũ ſunt in deo qõd eſt inconueniens. Jdẽ põt argui ſi deť ſilitudo lapidis aliq̃d qõcũq̃ aliud a lapide. Sic ergo ꝑz q̃ idẽ eſt ꝑfectiões creaturarũ cõtineri in deo ⁊ creaturas cõtineri in deo. ℔ creature nõ ꝓtinenť in deo formalr ſubiectiue: ℔ tñ obiectiue. tõ formaliť ⁊ ſubiectiue: vel actualiť nõ ibidẽ ꝓtineť ꝑfectiones creaturarũ. ℔ ſic creature ꝓtinẽtur in deo tãq̃ obiecta cognita. ⁊ ſicut effect⁹ ꝓducibiles cõtinẽtur in ſua cã. ⁊ ſicut impfectiora cõtinenť in ꝑfectiori. ita illis modis ꝑfectiões creaturarũ cõtinẽtur in deo. Sz intelligendũ eſt q̃ ꝓtineri in deo ſic obiectũ cognitũ nõ eſt aliud q̃ cognoſci a deo. ⁊ tõ iſte lapis q̃ eſt cognitus a deo. iſto mõ cõtineť in deo q̃ nullo mõ eſt de⁹. ⁊ iſto mõ ſi eẽrvſitar⁹ modus loquẽdi vere poſſet dici q̃ albedo in pariete exñs eſt vel ꝓtinetur in oculo. qr videť ab oculo meo. Et ſimiter cõtineri in deo virtualiť. i. ſic effect⁹ ꝓducibiľ. nihil aliud eſt q̃ ꝓduci vel poſſe ꝓduci a deo. ⁊ tõ ille lapis q̃ ꝓduct⁹ eſt exť vel ꝓt ꝓduci cui repugnat oĩno in deo eſſe formaliť ⁊ ſubiectiue: cõtineť in deo virtualiť. ⁊ nihil aliud q̃ tale cui oĩno repugnat eſſe deũ. Preẽea. ꝓtineri eminenť nihil aliud eſt q̃ eẽ vnũ eminẽtius ⁊ ꝑfectius illo qõ continet. ⁊ tõ. qr de⁹ nõ eſt ꝑfectio: quocũq̃ qõ eſt in eo formaliť ⁊ ſubiectiue ℔ tñ eſt ꝑfectior creaturis q̃ nõ ſũt de⁹ nec realiť nec formaliť. tõ ſolũ creature tales ꝓtinenť eminẽter in deo. Et ꝓdictis ꝑz. q̃ nihil ꝓt cõtineri eminẽter ī deo vel ẽtualiť niſi ſit aliud a deo. ⁊ tõ ꝑfectiões creaturarũ ꝓtente in deo eminẽter vel virtualiť nullo mõ ſunt de⁹ realr pl⁹ q̃ iſte aſin⁹ ꝓduct⁹ exť eſt de⁹. Verũtn aliq̃ cõtentũ in deo ſicut obiectũ cognitũ eſt deus realiť. ℔ nõ eſt niſi ipe et aliq̃ ꝓ ſonalis relatio. qõ nõ ꝓt dici ꝑfectio creature niſi ꝑfectio creature vocet cã creature. Et ꝓdictis ſat⁹ poſſ⁹ patere q̃ in ꝓdicta q̃ſtione q̃tuz ad iſtũ articuluz nõ eſt magis difficultas niſi ꝑ modũ loquẽdi. Nã ſcri dicũť oĩa eſſe in deo. ⁊ accipiũť ab apoſtolo. Eſſe aurez in: videtur importare aliud eſſe in alio tanq̃ ibi realiť exiſtẽs. Et ita q̃ creature ⁊ ꝑfectiões creaturarũ fuerũt ī deo tanq̃ aliq̃ ibi vere exñtia. Sz iſto mõ cẽndi in nõ vtunť ſcti q̃ dicũt oĩa eſſe ī deo. ℔ eẽ ī apud eos ī tali ꝓpõe ſignificat idẽ qõ cognoſci. vel idez qõ ꝓduci vel poſſe ꝓduci. ita q̃ iſta ꝓpõ oĩa ſunt ī deo eq̃alent⁹ huic ſm intẽtionẽ ſcoꝝ oĩa ſunt cognita a deo, vel iſti, oĩa ſunt ꝓdu

Reſolutio qõis.

Eſſe in

Universidad de Deusto
Biblioteca

ēra vel ꝑducibilia a deo. Vñ ꝙ cē ī in multis
auc. ſm eos ſignificet idē qđ cē ab eo. ⁊ marie
ī auc. apli. pz ꝙ beatū ambꝛoſiū ⁊ magiſtrū ſen
tētiarū. li. i. diſ. xxxvi. allegātē ābꝛoſiū. Vñ dicē
ſic, mgr. Si diligēter iſpiciam⁹ vī idē eē. oīa
eē er deo ⁊ p ipm. ⁊ i ipo. Vñ ābꝛo. li. iij. de. ſ. ſ.
Hec tria ex ipo. ⁊ p ipm. ⁊ i ipo ſūt: oīa vnū eē
ſupradixim⁹. ⁊ ſeq̄t eāde vim hñt hec oīa. ſcz ī
ipo. ⁊ ex ipo. ⁊ p ipm. ⁊ ſeq̄t. Ecce habes ꝙ ex
vna⁊ eadē itelligētia ſcriptura dicit oīa eē in
ipo. ⁊ p ipm. ⁊ ex ipo. vł cū ipo. Sīlr ꝙ frequē
ter oīa eē i deo accipiť ꝓ cognoſci a deo. ptz ꝙ
eūdē, vbi ſupra diſ. xxxv. Vñ poſt auc. auguſtī
ni dicit ſic. ℔ etiā apit auguſtin⁹ ex q̄ itelligen
tia ſūt accipiēda hmōi ꝟba. oīa ꝺo pntia ſūt. ī
deo ſūt oīa vł cū deo vł apud deū. vel ī eo vita
q: ineffabiliť oīm i eo cognitio i ipo ē. ⁊ ita ma
nifeſte pz. ꝙ creature ñ ſūt i deo niſi q: cogno
ſcūť a deo vł q: ꝑducūť a deo vel ſaltē pñt ꝓ
duci. Scꝺo videndū ē qūo pfectiões creatu
rarū diſtinguunť a deo. Circa qđ dico ꝙ nūq̄
fuerūt realr idē cū deo. Hoc pz. q: illꝺ qđ pōt
nō eē idē realr cū aliquo nūq̄ ē idē realr cū eo
dē. q: ipoſſibile ē ꝙ aliq̄d fiat aliud a ſe. ℔ pfe
ctiões creaturarū ſi ꝑducāť ex nō ſūt idē rea
liť cū deo. ℨ ab eterno nō ſūt idē realiť cū deo. ℨ
⁊c. Scꝺo dico ꝙ nō diſtiguebanť ab eterno
realr a deo. Hoc pz. q: illꝺ qđ nō ē aliq̄d reale
nō pōt ab aliquo diſtigui realr. ℔ creature nō
fuerūt ab eterno aliq̄ realr. ℨ nō diſtiguebāť ab
eterno a deo realr. Per idē ptz. ꝙ nō diſtigue
bāť realr iter ſe ab eterno. q: nō fuerūt aliq̄ rea
lia. Et ſi q̄ rať. an fuerūt idē realr. Dicēdū
ē ꝙ nō. q: ℔ ē verū ꝙ q̄cūq̄ pñt ꝓ quocūq̄ iſtā
ti diſtigui realr nūq̄ ſūt idē realr. ℔ pfectiões
creaturarū qñ ꝑducūť ex a deo diſtiguūť rea
liť. ℨ ipoſſibile ē ꝙ ſint idē realr Et ꝑdictis
ptz ad formā. q. ꝙ pfectiões creaturarū cōtē
te i deo nō diſtiguebāť ab eterno realr. nec a
deo nec inť ſe. nec etiā fuerūt idē realr. nec cuz
deo. nec inť ſe. Circa tertiū ꝓť ſolutiões ar
gumēto⁹ eſt ſciēdū ꝙ eſſe pōt multiplr accipi
vel ꝓ⁹ eſſe exiſtere. vel ꝓ⁹ eſſe qđ cōuertiť cū
ente cui nō repugnat eſſe in rerū natura. ℔ ſic
nō eſt multū vtiratū. Vel in ꝓpōe accipiť ſm
q̄ ē copula vniēs ꝑdicatū cū ſubiecto. Scꝺo
ſciendū ꝙ hoc qđ dico eſſe ſequiť aliq̄n genīti
uus caſus ſicut ſi dicā. eſſe creature. vel eē dei
vel eſſe hois. Aliq̄n ſequiť ipm caſus accuſati
uus. ſic dicēdo. eſſe aīal. eſſe albū. eſſe cognitū
Si p̄mo mō accipiť. ſemp tale eē niſi forte rōe
adiūcti, accipiť ſignificatiue ⁊ ſupponit ꝓ eē
exiſtere. vel ſaltē ꝓ aliquo cui nō repugnat eē
in rerum natura. Si accipitur ſecundo modo
ſic vel ſequitur ipſum nomen ſubſtantiuū vel

adiectiuū. ſi primo modo. ſemp accipiť mate
rialiť. vł eſt copula vniēs extremū vnū cū alio
q̄ ſic eſt dictū vni⁹ ꝓpōnis ⁊ ſemp debet exp̄
mi aliq̄d āte ℔ verbuz eſſe infinitiui modi. vel
ſubintelligi. ſicut ſi dicā. eſſe aīal. debet ſubin
telligi. forte eſſe aīal. vel boiez eſſe aīal. vel ali
q̄d hmōi. Et tūc eſt talis ꝓpō diſtinguenda ſi
ſequiť talis modus. ſ. verū vel poſſibile. neceſ
ſariū ꝓtingēs fallum. ⁊ hmōi. qui etiā de ꝓpo
ſitiōib⁹ verificať. ⁊ hoc ſm ꝓpoſitionē ⁊ diui
ſionē. Jn ſenſu cōpoſito illud totū ſupponit ꝓ
vna ꝓpoſitiōe. Jn ſenſu diuiſo eſt vna copula
vniēs ꝑdicatū cū ſubiecto. Si aūt ſequiť ali
q̄d aliud q̄ talē ꝑdicatū. ſicē bō vel aſin⁹ vel ali
q̄d tale. ſp dictuz tale materialiť ſupponit ꝓ
vna ꝓpōne. ſicē in iſta. boiem eē aīal eſt de⁹. ſi
gnificať ꝙ hec ꝓpō. bō eſt aīal eſt de⁹. ⁊ piſtā
ſortē eſſe albū eſt bō. ſignificať ꝙ hec ꝓpō ſor
tes eſt alb⁹ eſt bō. ⁊ ſic de aliꝭ. Vñ de hoc ꝟbo
eſſe qñ ipm ſequiť ſubſtātiuū eſt vniformiť di
cendū ⁊ de ꝟbo adiectiuo. Si aūt ℔ verbū eē
ſequiť adiectiuū. tūc diſtinguēduz eſt. aut. ſ. ly
eē accipiť pure ſignificatiue vt nō ſit copula.
nec ſupponat materialiť. nec ſit ꝑs ſupponēť
materialiť. Aut accipiť ꝓio mō. illo ſcz modo
quo accipiť qñ ipz ſeq̄t nomē ſubſtātiuuz. Si
ſcꝺo mō. ſic dicēdū eſt ꝙ oīa ſic de illo. Si acci
piť ꝓmo mō. ſic eſt vn⁹ termin⁹ ꝓpoſit⁹ ex adie
ctiuo ⁊ ſubſtātiuo tanq̄ ex determinatiōe ⁊ det
minabili. ſic eſt iſte termin⁹ bō alb⁹. ⁊ tūc ſi eē
ſit idē qđ eē exiſtere. ad veritatē talis ꝓpōnis
vbi ꝑdicať aliq̄d ꝓdicatū de tali ꝓpoſito ex
eē ⁊ tali alia determinatiōe. requiriť q̄ ꝑdicatū
vere ꝑdicēť de vtraq̄ ꝑte. ⁊ q̄ vna ꝑs vere di
cať de alia. ſic ad veritatē illi⁹. bō alb⁹ eſt aīal.
req̄riť ñitas iſtarū triū ꝓpōnū. bō ē aīal: albū
ē aīal. bō eſt alb⁹. Si aūt eē ſit idez qđ ens cui
nō repugnat eſſe in rerū natura. q̄uis iſto mō
non accipiať ab auctoꝛib⁹ ⁊ marie ſctis. q̄uis
aliq̄ ipoſe ſic loquūtur. tūc ꝟiſi⁹ ē dicēdū ſic
nūc dictū ē qñ ē idē cū eē exiſtere. Ad p̄mū
argumētū ꝓ alia opi. dico ꝙ nō ē itētio beati
ſobānis. q⁹ illꝺ qđ factū ē ex a deo vnq̄ fuerit
ī deo realr vita. ℔ ē itētio ſua q⁹ cā ꝑducriua ip
ſi⁹ ⁊ q⁹ cognitio q̄ cogſcit ⁊ q̄ dicebať itelligi
fuerit ī deo vita. q: fuit ⁊ ē ipa diuina eſſentia
Vñ q⁹ iſta ſit itētio illi⁹ auc. et aliarū auctoꝛi
tatū ꝑz ꝙ mgr̄m ſenten. li. i. diſ. xxxv. vbi dicit
ſic. Preꝛea oīa dicūť eē i deo ⁊ fuiſſe ab eterno.
Vñ aug. ſup gen. li. v. c. vij. ℔ viſibilia iąť añq̄
fierēt nō erāt. quō ℨ deo nota erāt. Et rurſum
qūo ea faceret q̄ ſibi nota erāt. nō em̄ q̄cq̄ igꝛ
rās fecit. nota ℨ fecit nō fcrā cogit. Pide an
q̄ fierēt. ⁊ erāt ⁊ nō erāt. erāt i dei ſcia. et non
erāt i ſui natura. Jpi aūt deo nō audeo dicere

alio mō inotuiſſe q̄ illo mō quo ea nouit⁹ fa
ceret. apꝺ quē nō ē trāſmutatio nec viciſſitu
dinis obūbratio. Jſta eſt auc. augl. allegata a
magiſtro. Ex q̄ ifert mgr̄ dicēs. Ecce bēs ꝙ ℔
viſibilia añq̄ fierēt ī dei ſcia erāt. Ex ℔ ℨ ſeſu
oīa dicūť eē i deo. ⁊ oīe qđ factū ē dī eē vita i
ipo. nō iō q: creator ſit creatura vł q: iſta tpa
lia eſſentialr ſūt i deo. ℔ q: i eī⁹ ſp ſūt ſcia: q̄ vi
ta ē. Ecce ℔ bē exp̄ſſe ꝙ creature nō ſūt in deo
eſſentialr. ℔ ſūt i deo ſic obiecta cognita ⁊ ꝙ ip
ſa nō ſūt vita i deo. ℔ ꝙ ſcia i q̄ fuerūt tāq̄ obie
cta cognita ē i deo vita. Per idē ad ſcōz de
aug. dico ꝙ ipe de⁹ ē q̄ ē oīa q̄ ℔ varie q̄ris. cā
liť nō realr ꝓ realē idēritatē Voc ē. de⁹ ē cā oiz
nō tñ ē aliq̄d aliꝺ a ſe nec ē aliq̄ creatura quā
℔ q̄ris. Et q⁹ ℔ ſit itētio ſua ꝑz per eūdē i eadē
auc. q: dicē. i creaturis aliq̄d deeſt qđ laudem⁹
i creatore nihil deeſſe pōt. qđ q: iuenis i crea
tura a creatore artifice ꝓceſſit. Et iō idē itelli
gēdū ē apꝺ aug. i. ꝓpoſito. id qđ iuenis i crea
tura eē i deo ⁊ ꝓcedere a deo. Et eodē mō q̄n
dicē. laudēt ℨ creatorē ei⁹. totū ibi ē qđ ℔ ex ſin
gulis ꝓtib⁹ iuenieť. oz itelligi q⁹ totū ibi ē cāliť
℔ ē. ibi ē cā ei⁹. qđ ℔ ex ꝓtib⁹ ſinguľ iuenieť. ⁊ ip
ſe ſol⁹ ſufficiēs ē ſine oīi creatura. Et marie
ꝓ tāto dicūť ſācri talia ꝟba frequēť. vt alios
alliciāt ad dei laudē. etiā vt ī nullo alio a deo
q̄rāt delectationē vł ꝓſolationē ſiue auxiliū ſi
ue qđcūq̄ aliud a deo. q̄ ē cā oīm cārū. ⁊ oiz de
lectabiliū ⁊ vtiliū. ⁊ oīm effectuz eoꝝ poteris
expectare ⁊ accipe. q: ipe oīa ē. ℔ ē. ipe cā ime
diate tribuēs oīa. ⁊ etiā ſi ſibi placz nullo alio
cōcurrēte. Per idē ad aliā auc. dico ꝙ aug⁹
loquēs ī ꝓſona dei ait. ego ero oīa q̄cūq̄ bone
ſte ab hoīb⁹ deſiderāť. ita cāliť. ſ. oīa tribuēs.
⁊ iō dicē vita. ſ. ero tribuēs vitā pacē ſaluteē. ℌ
tutē gloriā ⁊ bonoē. ⁊ etiā ero tribuēs oīa bo
na q̄ boneſte deſiderari pñt. Ad aliꝺ ꝓ idē
dicēte dño moyſi. oſtēdaz tibi oē bonū. voluit
dare itelligere ꝙ fuit oſtēſur⁹ ſibi cām oīs bo
ni. ⁊ q̄ pōt i omnē effectū i quē pōt qđcūq̄ bo
nū: ⁊ iō ē i eo oīs boni plenitudo. nō q⁹ oīe bo
nū ſit idē realr cū deo ℔ q: de⁹ ē cā omis boni.

Ad ſcōam auct.

Ad ſeptimā

Ad primū et. ꝓ
pria ꝓpoſitiōe.

Ad quintam

Ad ſextā

Ad ſeptimā

Ad ſcōam

Ad tertiam

Ad quartā

Ad formā qōis

Circa ſcōm dicit primo

Scꝺo dicit

Queritur Ñdetur

Circa tertiū

Universidad de Deusto
Biblioteca

existere creature. vel ē realr ipa creatura vel ē aliqd i creatura quoz neutrū ē idē realiter cū deo. Sikr b ē falsa aliqd repsentatū ē de? realr qz de? fm cos nō est repsentat?. ß repsentans Eodē mō ē b falsa. eē existere cognitū creature ē idē realr cū deo. qz iplicat q eē existere creature sit idē cū deo. ppr idē si eē ibi ster. p oi illo cui nō repugnat eē i rerū natura. adhuc est falsa. qz b ē ista. eē creature est idē realr cū deo Nā esse creature nō pōt esse aliud a creatura.

P Ad primū k cōtrarium

Objicitur

Respōdet

Ad primū i cōtrariū dico q eē repsentatū creature nō ē entitas positiua. sic nec ipa creatura ab ekno ē entitas positiua. Et si dicak eē repsentatū creature ē aliqd aut nihil. si aliqd z nō nisi positiuū. bz ppositū. Si nihil. g nihil a deo repsentak. g de? nihil repsentat. Ad illud dico q idē argumētū ē de creatura ad p bādū q creatura fuit ab ekno entitas realis z positiua. qz de? ab ekno itellexit creaturā vel creabilē. tūc q̄ro. aut illud creabile fuit aliqd vel nihil. Si aliqd. bz ppositū. si nihil. g deus nihil aliud a se itellexit ab ekno. z per cons nec mō itelligit aliud a se. qz nihil mō itelligit qđ ñ itellexerat ab ekno. Jdeo dico q nihil multiplr accipiť. Uno mō sincathegoreumatice. z sic ē vnū signū vke negatiuū icludēs suū distribuibile fm modū loquēdi logicoz. sic dicimus nihil currit. nihil ē itelligēs. Alio mō accipiť categoreumatice. p aliquo qđ dī vnuz nihil. Et b pt accipi dupliť. qz vno mō nihil accipiť. z dī illud qđ nō ē realr. nec bz aliqđ esse reale. Et isto mō dicēdū ē q āgel? ab ekno fuit nihil. qz nullū eē reale habuit ab ekno. qz nullū eē fuit ab ekno nisi sol? de?. Aliť accipiť nihil. p illo qđ nō tm nō habet eē reale ß etiā si bi repugnat eē reale. et isto mō dicim? q chymera ē nihil. z sic nō fuit bō nihil ab ekno. ḡa nūq̄ sibi repugnabat eē i rerū natura Primo mō loquūť sancti de nihilo vt frequēri?. Dico g q esse repsentatū vl eē cognitū creature ab ekno fuit nihil. primo mō accipiēdo vl categoreumatice nō scdo mō. z io ñ infert ista q nihil fuit repsentatū a deo. qz in ynte fm modū loquēdi cōem nihil accipiť sincathegoreumatice. z fm q suū distribuibile ē illō cui nō repugnaret eē. tn gra materie cōcedit q nihil fuit repsentatū a deo ab ekno illo mō quo isti itelligūt repsentare. qz essētia nō ē repsentativa alioz. sic nec creatura. sic ostēdek i scdo Un p3 q idē argumētū pōt fieri eodē mō de eē dānabili demois. qz ita ē illō eē positiuū z nō dependens ab itellectu. sic eē cognitū a creatura. qz fm istos. spēs repsentaret z si itellect? nō itelligeret.

Q Ad secūdum

Ad secūdum dico: q seq aliquā entitatē positiuā pōt itelligi dupliť vel realr vel in aliq ynā. sicut dicit q ad hoiez sequiť aial. Prio mō intelligēdo. maioz ē ynā. ß tūc minoz est falsa. qz sic ad cognitionē diuinā nō sequiť esse cognitū creature. qz isto mō aliqđ nō sequiť aliud nisi sic effect? suā cām: ß tūc esse cognitū nō ē effect?. sab ekno. Un isto mō accipiēdo seq necessitate naturali ē aliud ab illo ad qđ sequiť. qz nihil illo mō sequiť se. z ita si isto mō eē cognitū creature sequiť cognitionē diuinā. esse cognitū est aliud vel nō idē cū cognitōe diuina. Secūdo mō pōt esse dupliť. vel q talis ynā cōponak ex ppoib? in quib? pdicak est scdz adiacēs vel i qb? pdicak ē tertiū adiacēs. Si primo mō. sic est verū q si eē reale verificek de primo er de secūdo. q̄uis mō semp forte pro se: ß p illo pro quo suppōit. z isto mō eē cognitū creature nō sequiť necessitate naturali cognitionē diuinā qz nō sequiť. cognitio diuina est. g eē cognituz creature ē. sic nō sequiť. de? dānatiu? demonis est. g eē dānabile demōis ē. Nā ad veritatē illi?. eē dānabile demōis ē. requiriť ynitas illius aliqđ dānabile ē. z tn manifestū ē q b nō fuit vera ab ekno. Scdo mō dico. q maioz est falla Nā sequiť. de? ē dānatiu? demonis. g demō est dānabilis. z tn nō sequiť q ab ekno demō dānabilis sit entitas realis sicut de? dānatiu? ab ekno est entitas realis. z sic est in ppōsito. nā bn sequiť de? itelligit creaturā. g creatura itelligiť. nō tn opz ppr b q intellectū sit reale sic itelligēs ē reale. Et si dicak q q̄uis creatura nō sit aliqđ reale. tn eē suū itelligile pōt eē reale. qz illud nō est idē realr cū creatura. Dicēdū q si creatura vl lapis nō sit aliqđ reale. nec eē suuz itelligibile ē aliqđ reale. qz ipossibile ē q eē itelligibile lapidis sit aliud a lapide. nisi sit posteri? lapide vel pus lapide. z siue sic siue sic. eē itelligibile lapidis nō pōt esse reale. nisi lapis sit realis. Dico g q oia talia argumenta pcedūt ex falsa imaginatiōe. imaginank enim q p b q lapis itelligiť aliqđ esse. q̄si qđā esse diminutū sibi acqrak. qđ ē manifeste flm. Nā p b q ego video colorē in pariete nihil acqriť nec diminutū nec pfectū ipi coloni eodē mō p b q de? itelligit creaturā vel lapidē nullū esse nec diminutū nec pfectū acqriť ipi lapidi. Similiť p b q appeto aliqđ futurū illi nihil acqriť. ita nec p b q de? itelligit lapidē. qz pt deus z ipm lapidē itellectū nihil ē imaginabile. sic pter colorē in pariete z visionē ipam nihil est nisi qđ pus fuit. z de illis nihil est ad ppositū. Sikr desideratū ex b q dsiderak a me nihil hz qđ pus nō habuit. z tn sic posita visiōe pōt deuoiari p intellectū ponēdo ipa albedo q ē

S Objicitur.

Respondetur

S Objicitur scdo

Rādetur

T Ad quartū

visa. z illud futurū ne dī desideratū. ita existēte cognitiōe diuina ne lapis itelligiť. z tn nihil reale acqriť lapidi. nec eē diminutū nec eē pfectū. sic p b q creatura hz eē nihil deo acqriť. nec hz aliqđ eē de nouo nec diminutū nec pfectū. z tn ne dī z ē mō creās. z prius nō fuit creās. Ad aliud dico q itellect? agēs nō producit eē itelligibile obiecti nec obiectū i eē itelligibili. z eodē mō dico q de? nō producit ab ekno creās in eē itelligibili. nec in eē cognito. nec eē itelligibile eoz. producit a deo ab ekno.

Et si dicak q fm cōmē. itellect? agēs facit ď itelligibili i potētia itelligibile actu. g. producit eē itelligibile obiecti. Dicēdū q cōmē. ñ dic talia ne ba: ß dic q fac itellectū i actu qđ erat itellectū i potētia tn illd nō ē multū ad ppositū. qz idē argumētū est siue dicat vnū siue reliquū. Jdeo dico q cōmē. i ppōe sua subintelligit b nbū ifinitiui modi eē vt sit sensus. itellect? fac illd eē itellectū i actu qđ pus erat intellectū i potētia. z b nō est facere obiectū cognitū. b ē facere cognitionē q̄ cognoscik. ḡa ppr b q ipa cognitio mō sit i actu z pus erat i potētia. io dī obiectū actualr mō itelligi qđ pus potuit itelligi z nō intelligebak. z ita cognitionē q̄ cognoscit itellect? fac. ß nec ipz obiectuz. nec aliqđ eē obiecti fac. nisi vel dicere q ipa cognitio ē eē ipsi? obiecti z tūc fieret n tm eē diminutū obiecti ß etiā eē perfectū. esse existere qđ ē absurdū. Jdeo dico i ppōsito q si cognitio dina posset fieri. bn diceteť q creatura fieret cognita. nō p b q creatura fit ß p b q cognitio dina fit imo nō pl? fit eē itelligibile creature q̄ eē itelligibile essētie dine ab ekno. Et si dicak q eē itelligibile nō cōuenit creature ex se. g cōuenit sibi ab alio ß qđ cōuenit alicui ab alio. aliquo mō fuit ab illo sub tali eē. g creatura. producit a deo sub eē itelligibili. Ad istud q q̄n aliqđ cōuenit alicui realr fierres puenit rei. sic accidēs subiecto z forma materie. z ps toti. tūc sibi cōuenit p cām. producētē. ß q̄n aliqđ cōuenit tm sic pdicabile cōuenit subiecto de quo pdicak. tūc nō opz q cōpetat sibi nisi p itellectū ponētē z tūc si ipa cō positio itellect? producit cōuenit sibi p cām. productā. si nō. nō. Sic ē i ppōsito q eē itelligibile nō ē aliqđ cōueniēs ipi lapidi a pte rei. ß ē pdicabile qđ p itellectū cōponētē ne pt pdicari nō illo. z io nō ē ad ppositū. Et q̄n dī. aut cōpetit sibi a se aut ab alio Dico q a se cōpetit sibi. nō tn sine alio. qz exclusa itellectōe dina nō cōpetit sibi. ita etiā exclusa creatura q ipa nō itelligak nō cōpetit deo itelligere creaturā. z tn itelligere creaturā cōpetit deo ex se z nō ni si itellecta creatura Ad aliď dico pcedēdo maiorē sicut eā accipiūt pbs z pmē. ß ad maiorē dico q possibile est q cognitio sit: q̄uis esse cognitū qđ cognoscik illa cognitōe nō sit. Et iō dico q ista duo stāt sil. cognitio creature est z eē cognitū creature nō ē. qz an mūdi creatio nē eē cognitū creature nō fuit. Et si dicak. q q̄n aliq sint sil generatiōe z corruptiōe. illa sūt vnū realr. ß si de? cognoscit creaturā: creatura cognoscik. z ecōuerso: si creatura cognoscik. de? cognoscit creaturā. g de? z eē cognitū creature sūt idē realr. Dico q b nulla ē forma arguēdi. nec pt reduci ad modū vel figurā. Si pretuliak sic. sequiť creatura cognoscik a deo. g creatura est fm eē cognitū. z vltra. g eē cognituz creature ē. Dico q ista ynā nō valz. creatura cognoscik a deo. g eē cognitū creature ē. sicut nec ista. creatura cognoscik a deo. g creatura cognita ē. qz arguiť ab eē q̄n pdicak tertiū adiacēs ad ipm q̄n pdicak scdm adiacēs i āpliatiuis. Et si dicak q b. creatura est fm eē cognitū: nō pdicak scdm adiacēs ß tertiū. qz aliqđ sequitur copulā Dico q nō oē sequēs eē ipedit ipz pdicari scdm adiacēs. ß tm illud qđ pt eē subiectū vel pdicarū ppōnis. Verbi grā. b poniť scdm adiacēs. sortes ē sp. soi. fuit beri. sortes ē p ptes. z tn aliqđ sequiť copulā. ß nō tale qđ is differenť possz eē subiectū vel pdicarū ppōis q̄uis ps illi? possit idifferenť eē subiectū z pdicatū ppōis. Sikr p illud argumētū possz pbari q eē creabile ē idē realr cū deo. Nā accipio eandē maiorē quā ipe accipit. z accipio sub ea sic. ipossibile ē deū creatiuū eē nisi sit eē creabile z ifero. g creature eē creabile ē idē realr cuz ðo. Si neges maiorē meā. negabo tuā eadē rōe

U Ad quintū

Ad aliud pt dici q. pbat eē creabile creature eē idē realr cū deo. sic pz manifeste reducēti Jdeo dico q eē cognitū creature nō ē entitas pma nec ē alia entitas positiua ab ekno nō pl? q̄ lapis ē entitas positiua ab ekno. Et si q̄rak. aut ē necesse eē aut possibile eē. Dico q ē possibile eē: z q̄n. producit a deo p creationē ex. tūc ē z an ñ fuit. z ita pt eē z nō eē: sic āgel? z lapis.

Et si dicas q eē cognitū creature fuit ab eterno Dico. q ista ē simplr falsa. nec sequiť creatura fuit cognita ab ekno. g eē cognitū creature fuit ab ekno. ß ē fallacia fm qd z simplr. sic b ē fallacia fm qd z simplr cesar ē opinabil. g cesar opinabil ē. qz si seq cesar opinabil est. g cesar ē. eodē mō seq lapis cognit? ē. g lapis est.

Et si dicak q ñ seq cesar opinabil ē. g cesar ē sliter ñ sequiť. lapis cognit? ē. g lapis ē. qz eē i cognitōe z eē i opiniōe sūt determinatōes distrabētes z ñ inferūt suū determinabile absolute.

Rādeo q ñ sūt determinatōes distrabētes. qz sic dcm ē dis. ij. nūq̄ ē determiatio distrabēs nisi

Objicitur

Respondetur

Objicitur tertio.

Respondetur

Replicatur

Respondetur

Universidad de Deusto
Biblioteca

qñ illa determiatio repugnat toti ꝫ nō pti nisi qñ ps ē i toto. et ꝫ ēverū nisi illā determinatio sit equiuocū a ꝓlilio p trāslationē. sic bō eq̄o ce ōr de bōie ꝟo ⁊ de bōie picto ⁊ sillogismus eq̄oce de sillogismo vero ⁊ sillogismo sophistico ⁊ sic de alijs. sic nō ē de istis determinati oīb⁹. Et si dicaī q̄ sūt determinatōes dimiuētes. Dico q ꝫ ē falluz simplr. q̄ sēp determiatio qñ ē diminuēs addit alicui ꝑcile iportāti ptē illi⁹ qđ iportaī ꝓalterū extremū. sic hic ethiops ē alb⁹ ſm dētes. sic aūt nō ē i ꝓpōito sic manifestet ꝫ. Ad aliud ꝓz q cognitio diuina pōt cē sine cē cognito creature. ⁊ ita fuit de facto añ mūdi creationē. q̄ tūc fuit cognitio diuina. ⁊ tūc nō fuit esse cognitū creature. q̄ illud cē cognitū creature ē ipa creatura. vl cē existere creature. ⁊ sic ē idē realr cū creatura. ⁊ iō sic fuit verū dicere q creatura vl lapis nō fuit ab ēno. ⁊ ita verū ē dicere q cē cognitū nō fuit ab ēno. Ad aliud dico q cē intellectuale creature ē possibile cē. sic cē creabile creature ē possibile cē. q idē ē ita q̄ inter ipsa nulla ē distinctio. ⁊ iō dico q nec de⁹ nec cognitio diuina coexigit cē itelligibile creature. q̄a tūc aliq̄d coexigit aliud qñ nō pōt cē nisi illo existēte. ꝫ cognitio diuina pōt cē ⁊ fuit añ mūdi creationē. cē itelligibile creature nō exīte sic nec cē creabile creature exīte. Cū sic ꝫ est ꝑa. cē creabile creature ñ fuit ab ēno, ita nec cē intelligibile creature fuit ab ēno. Et si dicaī q tūc de⁹ posset cē ⁊ si nō itelligeret creaturā. Dico q illa ꝓña nō valet. sic nō seq̄t de⁹ nō coexigit cē creabile creature. g̃ pōt cē: ⁊ si nō posset creare creaturā. Ad aliud dico q volūtas diuina nō necessario vult creaturā ꝫ cē itelligibile sic nec necessario vult creaturam ꝫ cē creabile. Et qñ dr q necrio vult cē itelligere cē itelligibile verū est. nō tn vult necessario cē itelligibile creature. sic nō seq̄t necessario vult se posse creare creaturaz. g̃ necessario vult cē creabile creature. ⁊ ꝫ q pl⁹ poniī ꝓ ꝓña ꝙ añs. Ad ꝓfirmationē ꝓz q de⁹ nō necessario vult aliq̄d qđ ē ad finē. ⁊ iō non necessario vult cē itelligibile creature vult tn se itelligere creaturā. Ad aliud q volūtas diuina nō necessario determinaī ad volēdū aliq̄d qđ ē ad finē. determinaī tn ad volēdū itellectū itelligere aliq̄d qđ nō ē finis. Ad aliud ꝓz q volūtas diuina nō necessario vult esse diminutū creature. nec necessario vult cē itelligibile creature. nec cē ymaginādū q creatura ꝫ ꝫ qđ itelligiī bz aliq̄d cē diminutū. ñ pl⁹ q̄ de⁹ bz cē diminutū. qñ creat creaturā Ad aliud dico q cē itelligibile creature nō ē ꝑus volūtate diuina nec actu volūtatis diuine ꝫ cē posteri⁹ etiā duratione. q ātē mūdi creationē nō fuit. Et qñ dicit q cētia diuina pr⁹ representat creaturā. Dico q nō repsentat pr⁹ nec posteri⁹ mō quo loquit ipe de repsentare. Et qñ dicit q intellect⁹ diuin⁹ pr⁹ intelligit creaturā q̄ volūtas velit eā in esse reali vel intelligibili. Dico q ꝫ est verū. nō tn sequit q esse in telligibile sit pr⁹ volūtate. ꝫ sequit solū q creatura vel lapis pr⁹ intelligit q̄ volūtas velit eā esse. ⁊ ꝫ est verū. Cū p illud argumētū ꝓbaret q cē creabile creature est pr⁹ volūtate diuina. q̄ intellect⁹ diuin⁹ pr⁹ iudicat creaturā creabilē q̄ volūtas velit cē creabile. Ad aliō dico q cē itelligibile creature ab ēno nō fuit ꝓpriū nec intrinsecū deo. nec etiā fuit ꝓprie intrinsecū creature. q̄ nihil fuit reale. sibi tn nō repugnabat cē. ⁊ iō nō est itelligēdū q cē itelligibile fundat in creatura vel in cētia creature. q̄ creatura nullū esse tūc habuit. vere tn tūc intelligebat. Ad aliud ꝓcedo q nullū cē distinctū eque pfecte cōuenit creaturis qñ nō sunt sic qñ sunt. ꝫ qñ dicit. esse intelligibile eq̄ pfecte cōuenit creaturis qñ nō sunt sic qñ sūt. Dico q aliq̄d cōuenire alicui pōt cē dupliciter. vel a pte rei: nō p ꝓpositionē intellect⁹. vel p ꝓpositionē intellect⁹: saltē si essz itellect⁹ ꝓponēs ꝑdicatū cū subiecto. p̄mo mō esse intelligibile nō cōuenit creaturis eque pfecte qñ nō sunt ⁊ qñ sunt. q̄ qñ creature sunt tūc est idē realr cū creaturis. vel cōuenit eis realr et a pte rei. qñ aūt nō sunt nec est idē realr nec ꝙuenit sibi realit. q̄ nec ꝫ nec illud est tūc aliq̄d reale. ſcō mō pōt cōcedi. q ꝫ nō est aliud q̄ dicere q creatura ita pfecte itelligit a deo qñ nō est sic qñ est. ꝫ p ꝫ q intelligit nihil sibi ꝙuenit. nō plus q̄ p ꝫ q de⁹ creat aliq̄d cōuenit deo. Ad aliō dico q esse itelligibile creature est mutabile. q̄ aliq̄n est. ſ. post mūdi creationē. ⁊ aliq̄n non fuit. i. añ mūdi creatōez. ⁊ iō cē itelligibile creature nō est necesse cē. ꝫ est possibile cē. q̄ aliq̄n est aliq̄n nō est. sic cē creabile ē possibile cē q̄ aliq̄n ē. aliq̄n nō ē. Et qñ dr q tūc itelligere diuinū essz mutabile. Dico q ꝓña nō valz. sicut nō sequit. obiectū est mutabile. g̃ cognitō est mutabilis. ꝫ si ita essz q cē itelligibile creature aliq̄n itelligeret. ⁊ aliq̄n nō intelligeret. tūc possz iferri q cognitio diuia essz mutabil. nūc aūt ita est q siue esse itelligibile creature sit siue nō sit. ipm sp a deo itelligit. sic cē creabile aliq̄n ē. aliq̄n nō est. ⁊ tn potētia ꝑductia dei non est mutabil. q̄uis cē creabile creature sit mutabile. Et si dicaī q istud nō est sic. q cē creabile sonat i potētiā. ⁊ nō iſert ipm ꝑduci a deo. ꝫ tm posse ꝑduci. esse aūt cognitū sonat in actū. ⁊ infert nō tm posse a deo intelligi

Ad secundū
Ad septimū
Obijcitur
Respōdet
Ad octauum
Ad cōfirmatiōez
Ad nonū
Ad decimum
Ad vndecimū
Ad duodecimū
Ad decimūtertiū
Ad decimūquartū
Ad decimūquintū

ꝫ q intelligit. ⁊ de cē cognito ē q̄stio ꝑncipalr. et ita exēpla adducta de cē dānabili demōis ⁊ de esse creabili. nō sūt ad ꝓpositū. q ꝟo ista sonāt i potētiā nō i actū. Ad illud dicēdū q exēpla satis sūt ad ꝓpositū. q sic tu cōpas cē cognitū ad cognitionē diuinā. quoꝝ vtrūq̄ sonat i actū. ita cōpo ego cē creabile ad potētiā creatiuā quoꝝ vtrūq̄ sonat i potētiā. et sic ex pte vna nō ē ponēda nisi vna potentia realis ⁊ tn vere ē dicere q cē creabile nō ē potentia creatiua. ⁊ ita ex alia pte tn ponēdus ē vn⁹ actus ⁊ tn vere erit dicere q cē cognitū creatu re nō ē cognitio diuina. ⁊ ꝟa argūēta q̄ concludūt vnū equaliē concludūt reliquū. Ad aliud dico q ꝫ ē falsa simplr. creatura ſm suū cē itelligibile ē magis necessaria q̄ ſm cē suū i effectu. q̄ nec ē necessariū nec necesse cē nec ſm cē suū itelligibile. nec ſm cē suū in effectu cui⁹ rō ē. q. ista determinatio ſm suū cē itelligibile. nec ē determiatio distrabēs nec diminuēs. qđ ꝓz ex dictis hic ⁊ dis. ij. ⁊ ē satis clarū. tū q cē itelligibile nō est determinatio distrabēs nec diminuēs. tū q ly ſm bz virtutez reduplicatiuā. ⁊ reduplicatio nūq̄ ē determiatio distrabēs nec diminuēs. ⁊ iō ista creatura ſm cē suū itelligibile ē magis necessariū q̄ ꝫz cē suū i effectu infert illā. creatura ē quoddaz necessariū. qđ ē manifeste falluz. Et qñ dr q cē itelligibile creature virtute nulli⁹ cē pōt nō cē. Dico q ꝫ ē. simplr falsū imo aliq̄n nō fuit. ⁊ mōverū ē dicere q cē itelligibile antixp̄i nō ē ꝫ exista nō seq̄t. g̃ antixp̄us nō itelligit. ꝫ ē fallacia ſm qđ ⁊ simplr. g̃ ex opposito affirmatiue est fallacia ſm qđ ⁊ simplr. sic antixp̄us intelligit. g̃ antixp̄i cē itelligibile ē. Ad vltimū ⁊ ad ſimilia pater solutio ex iam dictis.

Distinctionis. xxxvij. Questio vnica.

Dist. XXXVII
Questio. I
Arguitur primo
Secundo

Vtrū cē vbiq̄ ⁊ in oīb⁹ reb⁹ p essentiā. p̄sentiā. potētiā. sit ꝑ ꝑ soli deo.

Ctrionē trigesimāseptimā q̄o. Vtrū cē vbiq̄ ⁊ in oīb⁹ reb⁹ p essentiā. p̄sentiā. potētiā. sit ꝑ ꝑ soli deo. Ad nō. ⁊ ꝓmo q nō cōueniat deo. q⁹ de⁹ nō ē i oīb⁹ p essentiā. ꝓbo. q⁹ illud qđ cōuenit alicui p essentiā ꝙuenit sibi necessario ⁊ sp. ꝫ cē in oīb⁹ nō cōuenit deo necessario ⁊ sp. q⁹ añ mūdi creationez nō fuit i eis ꝓterea si sic. de⁹ cēt i loco. ꝓña falluz. fallitas ꝓntis ꝓz. q⁹ sic se bz ifōmabile qualitate ad illud qđ bz q̄litatē. sic se bz cē i loco. ad illud qđ bz locū. ꝫ qđ ē ifōmatū q̄litate necessario ē alterabile ſm q̄litatē. g̃ oīe qđ ē in loco necessario ē mobile ſm locū. ꝫ de⁹ nullo modo est mobilis ſm locū. g̃ nō est in loco. ⁊ ꝓ ꝓña nō est in oībus reb⁹. Preterea q ꝓ Tertio nō sit ꝓpriū deo videt. q⁹ vl̄e. est vbiq̄ p essentiā. ⁊ ꝓ ꝓña ꝑ potentiā. illo mō quo bz potētiā B
Ad oppositū ē magister in littera. In ista Circa. q. q̄stione ꝙclusio est certa apud theologos. ſ. q ꝓpriū ē soli deo cē in oīb⁹ reb⁹ etiā nūb⁹ ⁊ possibilib⁹ si ponāt ꝑ essentiā. ꝑsentiā. ⁊ potētiā.
Sed vna est difficultas specialis. an ex ꝫ Difficultas q de⁹ est in oīb⁹ reb⁹ ꝑ potētiā. ita scz q est cā imediata oīm rerū. sequat ipm vbiq̄ cē per essentiā. Et dicūt aliq̄ q sic. vñ dicūt q de⁹ Opinio prima est in oīb⁹ ꝑ potētiā inq̄tū ei⁹ potestati oīa subdūtur. ē ꝑ ꝑsentiā in oīb⁹ ꝑ inq̄tū omia nuda sūt ⁊ apta oculis suis. ē in oīb⁹ ꝑ essentiā inq̄tū adest oīb⁹ vt causa essendi. Istud vltimū ꝓbāt ipi. q̄ opz agēs coniūgi ei in qđ imediate agit ſm pbm. vij. phi. moūēs ⁊ motū debent cē sil. ꝫ de⁹ ē cā agēs cuiuslibet rei. g̃ ē in oīb⁹ reb⁹. Sed illud vltimū generalr accep Cōtra vltimū dictum tū nō ē verū. q⁹ nō sp ꝓz moūēs ⁊ motū agēs ⁊ patiēs sil cē. ſ. localit. ⁊ adduco ad hoc vnaz experientiā. ⁊ pbo q sol imediate causat lumen in aliquo corpe hic infer⁹. et tn nō est ꝓña isti corpi. q⁹ volo q radi⁹ solis intrās ꝑ fenestram vel foramen aliq̄d terminet ad corpus opacū Tūc q̄ro. aut illud lumē i corpe opaco. ſ. inter qđ ⁊ solē ē fenestra vel foramē causat imediate a sole. ⁊ habet ꝓpositū. Nō pōt dici q causat a lumine sibi ꝓpinquo. q⁹ oē ꝑncipiū actiuum equalr approximatū diuersis eq̄ passiuis eq̄ dispositis ⁊ nullo exīte impedimēto. habebit effect⁹ equales in illis passiuis ꝫ lumē ꝓpinquū illi pti illuminādē equalr approximatur illi passo ⁊ vni alteri passo inē qđ et solē ē aliq̄d corp⁹ opacū. g̃ equalē effectū ⁊ eq̄ intēsum lumē causabit i alio corpe inē qđ⁹ solē est corpus opacū mediū. cui⁹ oppositū manifeste ꝓz ad sensum. g̃ opz dicere q sol imediate causabit lumē i illa pte. ⁊ nō tm lumē ꝓpinquum
Si dicaī q lumē ꝓpinquū nō causat nisi in ꝟtute sol⁹ a quo causat ⁊ cōseruat. ⁊ iō q⁹ inter solē ⁊ inī aliud corp⁹ passū ē corp⁹ mediū. ⁊ inter solē ⁊ aliud passū nō ē corp⁹ opacū. iō intē sius lumē causat i vno q̄ in alio. Hoc nō valz q⁹ q̄ro. q̄liī illō lumē ꝓpinquū cāt in ꝟtute sol⁹ aut q⁹ nō pōt cē nisi a sole cōseruāte. aut q⁹ non pōt agere nisi sole aliquā ꝟtute sibi imittente aut q⁹ ñ pt agere nisi sole sibi coagēte. ꝓmū ñ pōt dici. q⁹ tale actiuū equalr agit in diuersa passa equalr approximata q̄uis cōseruāti illō actiuū nō equalr approximēt. sic ꝓz de luna illuminata a sole. q̄ eq̄ illuminat diuersa diuersimode ipi soli approximata. ⁊ ꝓz de igne cōseruato ineſſe ab alio eq̄ calefacit diuersa passa eq̄ dispositra ⁊ equalr approximata ⁊c. ⁊ vltr nūq̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

põt repiri instãtia. Nec põt dici scõm. q; de ll
la virtute imissa est idẽ argumentũ. ꝺa illa nõ
põt esse nisi pricipiũ actiuũ naturale. si ponaꝫ
ꝫ ꝓpñs approxiata diuersis eq̃liter dispositis
causabit eque intensos effect⁹. ꝫ stat primũ ar
gumentũ. Si deꝭ tertiũ. habeꝭ ꝓpositus q; sol
imediate causat lumẽ in distãte: q̃uis secũ alis
q̃d qõ nõ sit distãs coagat. Nec valet ꝓtenꝺe
do dicere q; sol bene agit i distãs. ꝑ mediate ꝫ
nõ imediate. q; qñ aliq̃d agit nõ imediate: sed
tm̃ mediante illo circũscripto ꝫ oĩb⁹ alijs posit⁹
sequit̃ idẽ effect⁹. g̃ circũscripto sole ꝫ oĩ lumi
ne generato ab ipo p diuinã potẽtiã ꝓseruato
sequit̃ idẽ effect⁹. ꝫ tũc stat argumẽtũ. q; tunc
solũ lumẽ ꝓpinquũ est agẽs ꝑm opinionẽ illã
ꝫ p ꝓpñs eque intẽsuꝫ lumẽ causabit in oi pte p
circuitũ. ꝫ eadẽ rõe etiã nũc si sol nõ agit ime
diate. Per idẽ ꝓtꝫ q; nõ põt dici q; sit ibi ipe
dimentũ. q; int̃ vnũ passuꝫ ꝫ solẽ est coꝛp⁹ me
diũ. nõ sic int̃ aliũ ꝫ solẽ. q; nunq̃ tale mediuꝫ
ipedit nisi qñ est mediũ int̃ passuꝫ ꝫ imediatũ
agẽs. ꝫ iõ si sol nõ sit agens imediatũ: ꝑ tm̃ me
diatũ. tale mediũ in nullo ipedit actionẽ. nisi
esset mediũ int̃ passum ꝫ illud lumẽ ꝓpinquũ.
qõ ꝑcise ponit̃ ab eis agens imediatũ. Ideo
dico aliꝭ ad q̃stionẽ q; nõ. iõ ꝑcise deꝭ est i oĩb⁹
p cẽtriã. q; est cã oĩm. sic intelligẽdo q; sit ꝓña
formal⁹. ꝫ agit in ꝫ. g̃ ꝫ est in ꝫ. vel est ꝑs huic
Ideo circa istã q̃stionẽ. ꝓmo videꝺũ est de di
stinctiõe modoꝝ. q̃ꝫ⁹ dicit̃ a sanctis: deꝭ cẽ i di
uersis reb⁹. Scꝺo q; deꝭ quolibꝫ illoꝝ modoꝝ
est in reb⁹. Tertio an illud possit alicui alteri
ꝓpetere. Et ex bijs patebit ad q̃stionẽ. Circa
primũ dico q; scti dicũt: sic̃ mgr̃. ꝓbat in lra q;
deꝭ est in oĩb⁹ reb⁹ generaliꝛ. ꝑ in q̃busꝺã est spe
ialit̃. Sũt aũt isti modi. ꝛcz cẽ i p potẽtiã. p;e
sentiã. ꝫ essentiã. ꝫ esse in aliquo p potẽtiã nõ
est aliud nisi illud habere ſubiectũ sue potẽtie
ꝫ isto mõ põt ctiã in coꝛpoꝛalib⁹ aliq̃ cẽ in ali
quo p potentiã. a quo tm̃ localit̃ distat. sic̃ sol p
potẽtiã ꝺr cẽ in istis inferioꝛib⁹. ꝫ rex in regno
suo. ꝫ iste mõ est vsitat⁹ modus loquendi apud
ꝓbos mꝛie. Aliq̃d aũt ꝺr ꝓñs alicui p ꝓntiã
duplr. Uno mõ cognoscẽti. qñ. ſ. est sufficiẽter
ꝓñs vt cognoscat̃ ab eo. et illo mõ dicũt oĩa q̃
sunt i deo cẽ ꝓntialr. ꝫ ecõuerso. ꝫ isto mõ põt
aliq̃d qꝺ est in alio p ꝓntiam distare localr ab
eo. Alit̃ ꝺr aliq̃ cẽ in alio p ꝓntiam. qñ vtrũq;
ẽ ꝫ neutrũ coꝛ. distat ab alio localit̃. ꝫ isto mõ
loc⁹ẽ in locato. ꝫ ecõuerso p ꝓntiã. q̃uis nõ sic
vranꝫ ꝓbi marie de loco ꝫ locato. q; dicunt q;
locatũ est i loco ꝫ nõ ecõuerso. Propt̃ qõ scie
ꝺũ q; q̃uis esse in ꝼm q̃d nois sui generale eq̃
liter respiciat multa. ꝫ ita possit ꝑdicari equalit̃
de multis. tm̃ talis modus loquẽꝺi est vsitat⁹
frequẽter circa aliqua ꝫ circa aliq̃ nõ. et sic ẽ i
ꝓposito. Sz esse i aliquo p essentiã. ẽ eẽ in ali
quo ꝫ nõ ab eo nec ab aliquo sibi intrinseco ꝺi
stare. q̃n sit vbicũq; ẽ ipm. aut aliq̃d ipsi⁹. ꝫ ille
lo mõ forma ꝺr eẽ i materia p cẽntiã. q; vbicũ
q; ẽ materia vl⁹ ps materie. ibi est forma. nõ sic
locatũ i loco. Modus aũt quo deꝭ ꝺr eẽ i ali
quo spẽaliꝛ. vocat̃ eẽ in p gram̃. ꝫ b̃ põt duplr i
telligi. Uno mõ vt deꝭ dicat̃ eẽ i aliquo p gra
tiã informãtẽ. sic̃ accidẽs informat suũ subiectũ.
Aliꝛ p spẽalẽ acceptionẽ de quo dictũ ẽ ꝑus
Alio etiã mõ magis spẽaliꝛ ꝺr deꝭ eẽ i xp̃o per
vnionẽ. Circa scõm dico q; deꝭ ẽ i oĩmb⁹ re
bus p potẽtiã. b̃ nõ ẽ aliud q̃ eẽ cãm oĩm rerũ
ꝫoĩa bẽe i sua ptãte. ꝑ qõ sit cã oĩz nõ ẽ modo
tractãꝺũ. Sz q; sit in oĩb⁹ reb⁹ p ꝓntiã vtroq;
mõ pz. q; em̃ ꝓmo mõ sit in oĩb⁹ reb⁹. ſ. q; omia
sint sibi sufficiẽter ꝓntia. vt oĩa pfecte ꝫ distiꝛ
cte cognoscat. ptz ꝓpus vbi habitũ ẽ q; deꝭ oĩa
alia a se itelligit. Uetiã scꝺo mõ sit i oĩb⁹ re
bus. ptz q; oĩs res vel nulq̃ ẽ et nulli rei ꝓñs.
vel ẽ ꝓñs illo mõ alicui rei ꝫ alicui nõ. vel ẽ ne
cessario ꝓñs oĩmi rei. Primũ nõ ꝑt dari. q; nulla res ẽ realiꝛ ertis q̃ nulq̃ ẽ. ꝫ q̃ ab oĩ re distat. Nec põt dari scõm. q; si alicui rei sit ꝓñs ꝫ ali cui ñ sit ꝓñs. tũc q̃ro. aut ẽ finit⁹ ad illã rẽ. aut nõ. si nõ. g̃ põt esse ꝓñs alteri rei. sed boc ẽ im possibile. q; qñ aliq̃d ẽ ꝓñs alicui rei. ꝫ põt eẽ ꝓñs alteri rei cui nõ ẽ ꝓñs. põt mutari de loco ad locũ. qꝺ deo ẽ ipossibile. Si aũt deꝭ sit limi tat⁹ ad illã rẽ. b̃ ẽ incõueniẽs. q; nõ pl⁹ põt li mitari ad vnã rẽ q̃ ad aliã. b̃ est etiã derogare multũ pfectioni sue. Tertio dico q; deꝭ ẽ i oĩmi bus p cẽntiã. vel em̃ ẽ i oĩ re p essentiã sc̃z ꝓñs mõ expositio. vl⁹ distat ab ea. nõ põt distare ab oĩ re. g̃ ẽ i aliqua re p essentiã. ꝫ nõ pl⁹ i vna q̃ in alia. g̃ ẽ i oĩmi re p essentiã. De alio mõ quo ꝺr deꝭ eẽ i sãctis p gratiã põt patere ex dictis ꝑus. De mõ quo deꝭ ẽ in xp̃o p gratiã vnionis parebit in tertio. Circa tertiũ dico q; eẽ in oĩb⁹ reb⁹ creatis alijs a se p potẽtiã p̃ntiam ꝫ eẽntiã põt cõpetere alicui alteri a deo. aliquo casu posito p diuinã potẽtiã. Sz q; adesse ali cui⁹ sequat̃ ipm eẽ i oĩb⁹ reb⁹ si sint. b̃ est ꝓpũ soli deo. Et sic intelligũt sancti. Bene em̃ seq̃ tur. a est. g̃ deus est in a p potẽtiã ꝛc̃. ꝑ hoc nõ sequit̃ de aliquo alio a deo. Ex ꝺictis re spõdeo ad. q. eẽ vbicq; et i oĩb⁹ reb⁹ alijs a se ꝺictis modis est soli deo. ꝓpriũ scꝺo mõ sta tim suprapposito q; q̃uis alicui creature possit ꝺiuinã potentiã cõpetere eẽ in oĩmi alia cre atura ꝺictis modis ꝓmo modo statim posi to. tm̃ esse in oĩmi alia creatura ꝺictis modis scꝺo mõ exposito nulli creature cõpetere põt

C Aliter dicit̃ ad q̃ stionẽ ꝓmittẽdo mia.

Circa primũ

D Circa scõm

E Circa tertiũ

F Rñsio ad q.

Ad argumẽta p ꝓma opi. ꝓma opi.

tentio ꝓbi. vł. metha. est ꝺicere. q; in istis mo uentibus et motis q̃ sunt actiua et ꝓductiua effectus ciusꝺe rõnis in termino et in medio. ibi aliq̃ mouẽs est sil⁹ cũ motu. ꝫ tm̃ ꝑter illud est vnũ aliud agens ꝫ mouens. ꝫ nõ est sil⁹ cuꝛ motu. ꝫ tm̃ immediate mouet. De ista auc. magis patebit in scꝺo vbi diffusi⁹ ꝺicet ad eam.

G Ad primũ principale

Ad primũ ꝓncipale argumẽtũ ꝺico q; aliq̃d cõpetere alicui p essentiã põt esse ꝺuplicit̃. vł q; p essentiã est idẽ q̃ ꝺ per se ꝼm q; ꝓbs loquit̃ ꝓmo posse. ꝫ sic nõ cõuenit deo esse vbiq; p es sentiã. Aliter. q; essentia sua est illud cui ime diate cõuenit tale ꝑdicatũ. ꝫ isto modo deus est vbiq; p essentiã suã. nõ tm̃ necessario. Alit̃ accipit̃ in ꝓposito modo preexposito. Ad aliud ꝺico q; nõ oĩ modo se habet ifoꝛ mari qualitate ad illud q̃ ꝺ habet qualitatẽ. si cut se habet esse in loco ad illud q̃ ꝺ est in loco ꝫ iõ argumentũ nõ cõcludit. Ad aliud ꝺico q; vł e nõ est vbiq;. nec boc itendit ꝓbs. ꝑ ꝓbs in tẽdit q; ꝺ vł ꝑdicaꝭ esse vbicũq; ꝑdicatur de aliquo cõrẽto. nõ tm̃ ꝑdicaꝭ ꝺe vł. p se ꝑ. p ali quo suo cõrẽto. q; vł e ipsum nõ est ibi ꝑ suum cõrentum est ibi. Uerbi gratia. si esse bic veri ficetur ꝺe isto bõie. verificaꝭ bic ꝺe boc cõmu ni homo. q; si iste homo est bic. homo ẽ bic. nõ tm̃ sequitur q; boc cõe est bic. et ratio est. q; sic ꝺicendo. homo est bic. ꝑdicatũ verificatur ꝺe boc cõmuni homo. nõ p se ꝑ. p singulari. quia homo nõ supponit p se ꝑ. p contento buj⁹ cõ munis. Exemplũ est ad boc. q; quicq̃ verifi catur ꝺe singulari cõrento sub cõi verificatur ꝺe eoꝺẽ cõi. et iõ esse singulariter verificaꝭ ꝺe forte. et p ꝓpñs verificaꝭ ꝺe boc cõmuni homo. Nã bec est vera. homo est singularis. nõ tm̃ se quitur q; boc cõmune homo sit singulare ꝫ rõ ẽ. q; eẽ singulare verificaꝭ ꝺe b̃ cõi bõ. nõ p se ꝑ. p singlari ꝓrẽto ſb eo. Diſt. xxxviij. qõvnica.

Dist. XXXVIII

A Questio 1

Circa distinctionẽ trigesimãoctauaꝫ q̃ro.

B Ut non primo

C Utrũ deꝭ habeat sciẽtiã determinatã ꝫ ne cessariã oĩm futuroꝝ con tingẽtiũ. Et nõ. q; illõ qõ nõ ẽ i se determinate, verũ nulli ẽ determi nate verũ. sed futurũ contingens nõ est deter minate verũ. g̃ ꝛc̃. et per ꝓpñs nõ determinate verũ deo. Tunc arguo. illud quod nõ est deter minate verũ nõ scit̃ a deo scientia determina ta. ꝑ futurũ cõtingẽs ẽ bmõi vt ostẽsũ ẽ bic. g̃.

Secundo

Preterea q; nõ babeat sciam necessariã vi deꝭ. q; si babeat sciam necessariã de aliquo fu turo ꝓtingere. sit illud a. tũc arguo. deus babz scientiã necessariam de a. g̃ bec est necessaria.

deus scit a. ꝫ vltra. g̃ bec est necessaria. a est ve rũ. ꝑ si bec sit necessaria. a est verũ. a nõ est cõ tingẽs. ꝫ per ꝓpñs nõ est futurũ contingẽs. qõ est cõtra positũ Ad oppositũ. oĩmia sunt nu ꝺa et aperta oculis eius. g̃ omnia sunt scita a deo. sed nibil scitur nisi scientia determinata. g̃ deus babet scientiã determinatã ꝺe oĩmb⁹

Qz sic primo

Jtem q; babeat scientiã necessariaꝫ videꝭ. qz in deo est vnica scientia. g̃ eaꝺe est scia dei necessarioꝝ et contingentiũ. sed scientia dei necessarioꝝ est necessaria. ergo sciẽtia dei cõ tingentiũ futuroꝝ est necessaria. et per conse quẽs deus babet scientiã necessariam de con tingentib⁹?

Secũdo

B Responsio prima

Ad questionẽ ꝺicit̃ q; q̃uis nõ possit ꝓbari a priori aliquod esse futurũ cõtin gens. boc tm̃ est tenendũ. Et boc supposito ꝺr q; nõ põt saluari contingentia in entibus ni si ꝓma causa que agit per intellectũ et volun tatem causet contingenter. Et boc ponendo in ꝓmo causalitatẽ perfectam sicut ponũt ca tholici. ꝫ ideo istã cõtingentiã opz querere in intellectu diuino vel i volũtate diuina. ꝫ nõ in intellectu ꝺino. q; ꝺq̃d intellect⁹ itelligit mere naturaliꝛ itelligit. ꝫ p ꝓpñs opz eã q̃rere i volũ tate diuina. Ad cui⁹ intellectũ ꝓmo ẽ videꝺ ꝺũ ꝺe libertate volũtatis nostre ad q̃ sit. ꝫ se cũꝺo quo ad illã libertatẽ sequit̃ possibilitas vel cõtingẽtia. Et q̃tũ ad ꝓmũ ꝺr q; volun tas inq̃ntũ ẽ actꝰ ꝓmus. libera ẽ ad oppositos actꝰ. ꝫ mediatib⁹ illis actib⁹ oppositis ẽ libe ra ad oppositа obiecta in q̃ tendit. ꝫ vlterius ad oppositos effectꝰ quos ꝑduc. Pria libras bz nccrio aliquã ipfectionẽ ãnexã. q; porẽtio nalitatẽ passiuã volũtat̃ ꝫ mutabilitatẽ. ꝑ se cũꝺa liberta ẽ sine oi ipfectiõe. etiã si volun tas nõ posset bẽe tertiã libertatẽ. Circa se cũꝺũ ꝺr q; illã libertatẽ cõcomitatur potẽtia ad oppositа manifeste. Licz em̃ nõ sit potẽtia ad velle sil⁹ ꝫ nõ velle. q; b̃ nibil ẽ. ẽ tm̃ i ea po tẽtia ad velle post nõvelle. sive ad successionẽ actuũ oppositoꝝ. Jn eis tm̃ ẽ ꝫ alia nõ ita ma nifesta; absq; omi successione. Ponẽꝺo em̃ vo lũtatẽ creatã tm̃ eẽ i vno istãti. ꝫ ipa nullo i istãti babeat bãvolitionẽ. nõ nccrio tũc bz eã ꝓmo Si em̃ i illo istãti bẽret eã nccrio. cũ nõ ẽ eã nisi i illo istãti q̃n cãret eã. g̃ etiã simpliꝛ vo lũtas q̃n cãret eã nccrio cãret. Nõ em̃ ẽ mõ cõ tingẽs eã. q; ꝑsistebat añ illꝺ istãs i quo cau sat. ꝫ tũc ꝑsistẽs potuit cãre vł nõ cãre. q; sic boc ens quãꝺo est tũc est necessariũ vel cõtin gẽs. ita eã q̃n causat tũc causat nccrio vł con tingẽt. Et g̃ i illo istãti cãt b̃ velle ꝫ n nccrio. causat ipm cõtingẽt. g̃ b̃ potẽtia eãe ad oppo sitũ et⁹ qõ cãt ẽ sine successiõe ꝫ illa potẽtia re alis ẽ potẽtia ꝓxisnaturaliꝛ vt actꝰ ꝓmi ad op

Circa scõm

Universidad de Deusto
Biblioteca

Libertas volũtatis diuine.

posita que sunt posteriora naturaliter vt actus secũdi. Actus em̃ prim⁹ cõsideratus in isto instãti in quo est: est p̃or naturaliter actu secõdo. ita ponit illũ in esse tanq̃ effectũ suũ contingẽter. q̃ vt p̃or naturaliter posset eque ponere oppositũ in esse. Iuxta p̃dicta dicit de volũtate diuina p̃mo que sit eius libertas. ⁊ dicit q̃ voluntas diuina nõ est libera ad diuersos act⁹ volẽdi et nolẽdi. ℔ ꝓpter illimitationẽ volitõis est libera ad opposita obiecta. ⁊ illa est p̃ma. ⁊ p̃ter illã est libertas ad oppositos effect⁹. ⁊ volũtas diuina est libera inq̃ntũz est opatiua: nõ inq̃ntũ est, pductiua sue volitiõis. Secõ dicit ad que est libertas volitionis diuine. et dicit q̃ nihil aliud respicit necessario p̃o obiecto nisi suam essentiã. ⁊ iõ ad q̃liber aliud se habet ꝓtingẽter, ita q̃ p̃t esse oppositi. ⁊ hoc considerãdo ipam vt est p̃or potẽtia naturaliter tendẽs in illud obiectũ. nec solũ ipa vt volũtas est p̃or naturaliter suo actu. ℔ inq̃ntum etiã volẽs. q̃ sicut volũtas nostra vt prior naturaliter suo actu. ita elicit actũ illũ q̃ posset in eodẽ instãti elicere oppositũ. ita volũtas diuina inq̃ntum sola volitiõe ipsa est prior naturaliter tendẽtia tali. ita em̃ rẽdit in illud obiectũ ꝓtingẽter q̃ in eodẽ instãti posset rẽdere in oppositum obiectũ. ⁊ h̃ tã potẽtia logica que est nõ repugnãtia termini nor. sicut dixit pu⁹ de volũtate nostra. q̃ potẽtia realis que p̃or est naturaliter suo actu. Sed quõ cũ tali cõtingẽtia stat certitudo scie diuine. Dicit q̃ hoc p̃t poni duplicit. Uno modo p̃ hoc q̃ intellect⁹ diuin⁹ videt determinationẽ volũtatis diuine videt illud in re p̃o a. quia illa voluntas determinat p̃o a. scit enim illam voluntatẽ esse imutabilẽ ⁊ nõ impedibilẽ Aliter dicit posse poni. q̃ intellectus diuin⁹ aut ostẽdit simplicia quor vnio est ꝓtingẽs in re. aut si offert sibi cõplexionẽ. offert eã sicut sibi neutrã. ⁊ volũtas eligẽs vnã partẽ. l. ꝓiunctionẽ istor p̃o aliquo nũc in re facit istud esse determinate verum. hoc erit p̃o a. hoc autem existẽte determinate vero essentia est diuino intellectui ratio intelligẽdi illud verũ. ⁊ hoc naturaliter quãtũ est ex pte essentie. ita q̃ sicut naturaliter intelligit oia p̃cipia necessaria quasi ante actũ volũtatis diuine. q̃ eor veritas nõ depẽdet ab illo actu. ⁊ essent itellecta si p impossibile nõ esset volẽs. ⁊ ita eẽntia diuina est rõ cognoscẽdi ea in illo p̃ori. q̃a tũc sunt vera. nõ quidẽ q̃ ista vera moueãt itellectũ diuinũ. nec etiã termini cor ad apprehẽdendũ talem veritatẽ. ℔ eẽntia diuina est rõ cognoscẽdi sic simplicia: ita etiã cõplexa talia. tũc aũt nõ sũt vera ꝓtingẽtia. q̃ est tunc p q̃ habeãt veritatẽ determinatã. Posita aũt determinatiõe voluntatis diuine iã sũt ña. ⁊ i illo secõ istãti erit essentia rõ cognoscẽdi ea. Exẽplũ ponit tale. sic si i potẽtia mea visiua sẽp stãs vn⁹ act⁹ sit rõ videndi obiectũ si ab alio p̃ne nũc sit iste color p̃ns nũc ille: ocul⁹ me⁹ videbit nũc ℔. nunc illud. ⁊ tñ p eãdẽ visionẽ. tñmõ erit dia i p̃oritate ⁊ posteriozitate videndi ꝓpt obiectũ p̃us vel posteri⁹ p̃sentatũ. ⁊ sic vn⁹ color fieret naturaliter p̃ns. ⁊ ali⁹ libere nõ eẽt dia formal⁹ in visione mea. q̃n ex pre sua oculus naturaliter videret vtrũq̃. tñ cõtingẽter videt vnũ ꝙ necessario aliud. inq̃ntũ vnũ fit p̃ns cõtingẽter ⁊ aliud necessario. Utroq̃ illor modor ponerẽt itellectũ diuinũ cognoscere existẽtia rerũ ptz ꝑ m vtrũq̃ q̃ ẽ determinatio itellect⁹ diuini ad illud existẽs ad q̃d terminat volũtas diuina et certitudo infallibilitatis. q̃ nõ p̃t volũtas determinari q̃n itellect⁹ determinate apphẽdat illud q̃d volũtas determinat ⁊ imutabiliter q̃ tã intellect⁹ q̃ volũtas sũt imutabiles. ⁊ cũ istis stat cõtingẽtia obiecti cogniti. q̃ volũtas volẽs hoc determinate contingẽter vult hoc.

D Questio Responsio

Cõtra istã opinionẽ p̃t argui. p̃mo ꝺ hoc quod dicit q̃ secũda libertatẽ volũtat⁹ cõsequitur vna potẽtia ad oppositã nõ manifesta. q̃ ẽ ad opposita obiecta sine successione. Hoc em̃ nõ videt verũ. cui⁹ rõ ẽ. q̃ illa potẽtia q̃ p nullã potẽtiã etiã ifinitã p̃t reduci ad actũ. nõ ẽ potẽtia. ℔ p nullã potẽtiã p̃t ista potẽtia nõ manifesta reduci ad actũ. q̃ si reducat g̃ voluntas vult aliquid ꝑ a. ⁊ nõ vult illud ꝑ a. ⁊ ita sunt manifesta ꝺictoria simul vera. Si dicat q̃ si reducit ad actũ. iã nõ ẽ hec vera. volũtas nõ vult ℔ ꝑ a. nec etiã iã ista volũtas vult ℔ ꝑ a. q̃ eoipo q̃ volũtas nõ vult hoc ꝑ a. sequit q̃ ℔ nõ ẽ vera volũtas vult ℔ ꝑ a. Cõtra hoc ẽ cõmunit cõcessũ a phis ⁊ theologis q̃ de⁹ nõ p̃t facere de p̃terito nõ p̃teritũ q̃n fit post. verũ dicere q̃ fuit p̃teritũ. g̃ cũ p positũ ℔ sit determinate ña volũtas vult ℔ ꝑ a. ⁊ p ꝯns ℔ semper erit postea ña. ⁊ nũq̃ hec fuit ña. volũtas non vult ℔ ꝑ a. g̃ post a ℔ sp fuit ipossibilis. voluntas nõ voluit ℔ ꝑ a. ⁊ vltra. g̃ mõ postea ẽ verũ q̃ ℔ nũq̃ potuit eẽ ña i illo istãti i quo sua oppositа fuit ña. q̃ ꝑpõ ña fit ipossibilis frequẽter. Si dicat q̃ illa potentia p̃t reduci ad actũ. q̃ p̃t cessare ℔ ꝑ a. Respõdeo. ℔ nõ valet. q̃ ista potẽtia ad oppositа ẽ manifesta ⁊ cũ successione. Nã in vno instãti hec ẽ vera. volũtas ℔ vult ꝑ a. ⁊ i istãti ℔ ẽ ña. volũtas nõ vult hoc ꝑ a. ℔ q̃ in eodẽ instãti sint ambe ñe p quãcũq̃ potẽtiã ẽ simplr ipossibile. sic ipossibile ẽ q̃ ℔ sit p̃mo ña. volũtas creata vult ℔ ꝑ a. ⁊ q̃ postea sit ℔ ña. volũtas nũq̃ voluit ℔ ꝑ a. ⁊ ita i creatur ẽ vlr verũ q̃ nũq̃ ẽ potẽtia

C Cõtra istã opi.

Instatur. Ridetur

ad oppositа obiecta sine successiõe nõ magis q̃ ad oppositos act⁹: imo p idẽ argumentũ ꝑbari p̃t potẽtia ad oppositos act⁹ volũtatis create sine successione ⁊ ad oppositа obiecta. Nec rõ sua cõcludit. q̃ cõcedẽdũ ẽ q̃ volũtas q̃n causat ꝓtingẽter causat. ℔ ista p̃t habere duas causas veritatis. Uel q̃ possibile ẽ q̃ in eodẽ instãti sit verũ dicere q̃ nõ causat ⁊ ℔ est ipossibile. q̃ posito q̃ i aliquo istãti sit causãs ipossibile ẽ q̃ i eodẽ instãti sit nõ causans. Ulr dicãre ꝓtingẽt. q̃ libere sine oi variatiõe aduenie nte sibi vl alteri. ⁊ nõ p cessationẽ alterius cãe p̃t cessare ab actu i alio instanti. ita q̃ in alio instãti sit nõ causans. nõ q̃ in eodẽ instãti sit nõ causans. ⁊ i isto mõ volũtas cãt cõtingẽter. Nõ sic aũt ẽ cã naturaliter. q̃ cã naturaliter agens semp agit nisi ipa mutẽt vel aliq̃ nouitas fiat circa ipaz. vl q̃ aliq̃ cã cessat cãre. vl p aliquẽ aliũ modũ sine quo oĩno p̃t volũtas sola sua liberrate cessare ab actu. Ad formã g̃ argumẽti dico q̃ in illo instãti i quo cãt cõtingẽter causat. nec tũc necessario cãt. ℔ ex ℔ nõ seq̃t q̃ ℔ potẽtia cãe ad oppositz sit ad nõ cãre ⁊ ad ei⁹ oppositũ sine successione. q̃ is possibile ẽ q̃ p q̃cũq̃ potẽtiã reducatur ad actũ sine successione. ℔ ẽ potẽtia ad ei⁹ oppositum q̃ potẽtia p̃t reduci ad actũ p successionẽ nõ tñ illo mõ quo p̃cise potẽtia cãe naturalis ad nõ causandũ p̃t reduci ad actũ. Nã accipio calorẽ calefaciẽtẽ lignũ. iste calor p̃t nõ calefacere. ⁊ ℔ potẽtia p̃t reduci ad actũ vel p destructionẽ caloris agẽtis vel p amotionẽ passi. vel p impedimẽtũ interpositũ vel p substractionẽ cãe coagẽtis. puta q̃ deus nõ vult sibi coagere vel p pfectionẽ termini ꝓductiui. q̃a scz ita pfect⁹ calor ẽ, pduct⁹ q̃ ab isto calore nõ p̃t pduci pfectior. Preter istos modos adhuc ẽ vn⁹ modus quo p̃t voluntas creata cessare ab actu causandi. scz se sola q̃tũcũq̃ nullũ p̃dictor desit. ℔ oia sint posita. ⁊ ℔ ẽ. ⁊ nõ aliud volũtatẽ cõtingẽter cãre. Ex isto p̃z q̃ non ẽ cõueniẽter dictũ q̃ volũtas diuina vt prior naturaliter ita ponit suũ effectuz i eẽ in a q̃ p̃t eũ nõ ponere in esse in eodẽ instãti. q̃ nõ sunt talia instãtia nature, sic iste ymaginat. nec ẽ i p̃mo instãti nature tal⁹ indifferẽtia ad ponendũ. ℔ si i aliquo instãti ponit effectũ suũ i eẽ. impossibile ẽ p quãcũq̃ potẽtiã q̃ sit illud istãs. ⁊ q̃ i illo nõ sit. sic ẽ ipossibile q̃ p q̃cũq̃ potẽtiã ꝺictoria sint simul vera. Ideo dico q̃ vlr nũq̃ ẽ potẽtia illa q̃ opposita verificent sine successione. imo ipossibile ẽ q̃ de⁹ respiceret obiectũ ⁊ nõ respiceret illud nisi eẽt aliq̃ successio saltẽ in actu vel coexisteret. ⁊ tũc foret in alio quocunq̃ mutatio Prefea ꝯ illud q̃d dicit

D

E Ad formã argumenti

F

G

H

I

K

L Rõdet ad q.

M Ratio pbt

de determinatiõe volũtatis diuine p̃t argui p̃mo. q̃ conclusio p̃ncipalis nõ sit ña. q̃ q̃ aliq̃d determinat cõtingẽter ita q̃ possibile ẽ q̃ nũq̃ fuisset determinatũ p talẽ determinationẽ. ñ p̃t haberi euidẽtia certa ⁊ infallibilis ℔ volũtas diuina ita determinat q̃ adhuc possibile ẽ nũq̃ fuisse cã determinatã. g̃ euidentia certa ⁊ infallibilis nõ p̃t haberi p talẽ determinationẽ. ex quo simplicit̃ p̃t nũq̃ fuisse. ⁊ ita videt q̃ determinatio volũtatis diuine si esset parũ faceret. Preterea q̃tũcũq̃ posset saluari certitudo scie p determinationẽ volũtatis respectu oiz effectuũ, pductor a volũtate. ⁊ etiã respectu oim effectuũ cãrũ naturaliũ. q̃b⁹ volũtas diuina coagit. et tñ nõ videt q̃ certitudo actuuz futurorz ipsi⁹ volũtat⁹ create possit p̃dictã determinationẽ saluari. q̃ si respectu oim ẽ volũtas diuina determinata. q̃ro. Aut illã determinationẽ necessario sequit determinatio vel ꝓductio volũtat⁹ create. vel nõ. Si sic. g̃ ita naturaliter agit volũtas creata sic q̃cũq̃ cã natural⁹. q̃ sic volũtate diuina exĩte determinata ad vnũ oppositor. nõ ẽ p̃tare cãe naturalis cuiuscũq̃ nõ coagere. ⁊ etiã ipa non determinata nõ coagit cã natural⁹. ita volũtate diuina exĩte determinata. volũtas creata coageret nec haberet in p̃tare sua nõ coagere. ⁊ per ꝯns null⁹ act⁹ volũtatis create eẽt ibi ipsi⁹ cãdus. Si aũt determinationez volũtatis diuine nõ necessario seq̃t determinatio volũtatis create. g̃ ad sciẽdũ vtrũ effect⁹ poneret vl nõ ponere nõ sufficit determinatio voluntatis diuine.

Preterea q̃tũcũq̃ volũtas creata sit determinata ad alterã p̃tẽ. ⁊ q̃tũcũq̃ itellect⁹ videat illã determinationẽ. q̃ tñ volũtas nr̃a p̃t ab illa determinatiõe cessare ⁊ nõ determinari. itellectus nõ h̃z certã notitiã de illa p̃te. g̃ visio determinatiõis volũtatis q̃ volũtas p̃t nõ determinari ad illã p̃tẽ nõ sufficit ad notitiã certã illi⁹ p̃tis. Preterea q̃d dicit q̃ i p̃mo instãti itellect⁹ diuin⁹ offert simplicia. ⁊ post volũtas diuina eligit vnã p̃tẽ. ⁊ post ℔ itellect⁹ euidẽt cognoscit illã p̃tẽ. Illud nõ vr ẽ verũ. q̃ nõ ẽ tal⁹ pcessus nec tal⁹ ꝑtes nec tal⁹ ꝺictio in deo. q̃ itellect⁹ diuin⁹ ꝑ aliquo istãti nõ cognoscat futura ꝓtingẽtia euidẽt. ⁊ ꝑ aliquo cognoscat. Hoc em̃ eẽt ipfectiõis ponere q̃ itellect⁹ diuin⁹ q̃cũq̃ pfectionẽ recip̃et ab alio. Iõ dico ad q. q̃ ꝺubitãt ẽ renẽdũ q̃ de⁹ certitudinaliter ⁊ euidẽt scit oia futura cõtingẽtia. ℔ euidenter declarare. ⁊ modũ quo scit oia futura cõtingẽtia exp̃mere ẽ ipossibile oĩ intellectui ꝑ statu isto. Et dico q̃ ꝑbs diceret q̃ de⁹ nõ scit euidẽt ⁊ certitudinaliter aliq̃ futura ꝓtingẽtia. ⁊ h̃ ꝓpter istã rõnẽ. q̃ illud q̃d nõ est in se verus

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō pōt sciri ꝑ illo tpe quo nō ē in se verū. ℔ futurū contingēs dependens simpliciter a potēcia libera non est in se verū qz nō pōt ꝑm eum assignari rō ꝛre pl' vna ps ē ña ꝙ alia. ꝛ trav' vtraq; ps ē ña vl' neutra ꝛ ñ ē possibile ꝙ vtra q; ps sit ña. ꝛ ꝑ ꝓns neutra scit. Jsta rō nō cōcludit ꝑm viā pbi. nisi de his q̄ sūt i ptāte voluntatis. i his aūt q̄ nō sūt i ptāte volūtat. ℔ dependēt simpl' a causis naturalib? nō cōcludit sic ꝙ sol oriet. ꝛ sic de aliis. ꝛ ℔ ē cā natural' determinat ad vnā ptē. nec pōt oēs cāe naturales impediri nisi p cām liberā. p quā tm̄ pōt impediri respectu vni? effect? determiati. Iz nō respectu cuiusliber. Jsta tm̄ rōe nō obstāte tenēdū ē ꝙ de? cuidēt cognoscit oia futura cōtingētia. ℔ modū exprimere nescio. Pōt tm̄ dici q̄ ipe de? vl' diuina scientia ē vna cognitio intuitiua tā sui ipsi? q̄ oim aliox factibiliū ꝛ ifactibiliū. tā pfecta ꝛ tā clara ꝙ ipa etiā ē notitia oim ptēritox futurox ꝛ pntiū ita ꝙ sic ex notitia intuitiua intellectiua nra extremox pt intellect? nr̄ eui dēter cognoscere aliqs ꝓpōes ꝓtingētes. ita ipa diuina scientia est q̄dā cognitio ꝛ notitia q̄ nō tm̄ scit verū necessariū ꝛ cōtingēs de pnti ℔ etiā scit q̄ ps ꝺictiōis erit ña ꝛ q̄ erit falsa. ꝛ ℬ forte nō ē ꝓpr̄ determinationē sue volūtatis. ℔ etiā posito ꝙ ipossibile ꝙ ipa diuina cognitiōe exīte ita pfecta sic mō ē. nō cēt cā effectiua nec totalis nec ptialis effectuū ꝓtingētiū adhuc cēt notitia q̄ euidēt scirēt a deo q̄ ps ꝺictiōis erit falsa ꝛ q̄ erit ña. ꝛ ℬ nō cēt qz futura cōtingētia eēnt sibi ꝑsentia. nec ꝙ ideas tā q̄ ꝙ rōnes cognoscēdi. ℔ ꝙ ipammet diuina essentia vl' diuina cognitione q̄ ē notitia q̄ scit q̄d ē falsū ꝛ q̄d ē verū. ꝛ q̄d fuit verū. ꝛ q̄d fuit falsū. ꝛ q̄d erit falsuz. ꝛ q̄d erit verū. Jsta cōclusio q̄uis ꝙ rōnē naturalē nobis possibilē ꝛ a ꝑori ꝓbari nō possit. tm̄ ꝙ auctoritates biblie ꝛ sanctox q̄ sūt satis note pōt ꝓbari. ℔ trāseo de eis ad pns. Verūtm̄ ꝙ aliq̄b? artistis é scié dū. q̄ q̄tūcūq; de? sciat de oib? futuris cōtingētib? q̄ ps erit ña ꝛ q̄ falsa. tm̄ ℬ nō ē necessaria. de? scit q̄ ℬ ps erit ña. imo ē cōtingēs itm̄ q̄ q̄tūcūq; ℬ sit ña. de? scit q̄ ℬ ps ꝺictionis erit ña. tm̄ possibile ē q̄ ℬ nūq̄ fuit ña. et i isto casu potēcia ē ad oppositū illi? sine oi successione qz possibile ē ꝙ nūq̄ fuerit ña. Sz sic nō ē de volūtate creata. qz post q̄ voluntas creata aliquem actum habuerit. non est possibile ꝙ postea verū sit dicere ꝙ nūq̄ habuit talē actū De ꝓpōib? de possibili dico ꝙ sic alij dicūt ꝙ ista ꝓpō ꝛ cōsimiles diuinā volūtatē volētē a fore possibile ē velle nō fore a. ē distinguenda ℔z cōpositionē ꝛ diuisionē. Jn sensu cōposito denotat ꝙ ℬ sit possibil' de? volēs a fore nō vult a fore ꝛ ℬ ē ipossibile qz icludit ꝺictionē. Jn sensu diuisionis denotat ꝙ de? volēs a fore ꝑt nō velle a fore ꝛ ℬ ē verū. Et si dicat ponat i eē ꝛ nō accidet ipossibile. et ꝙ ꝓns ille stāt sil'. de? vult a fore. ꝛ de? nō vult a fore. dico ꝙ posito illo possibili i eē nō seq̄t ipossibile ℔ nō ꝺz sic poni i eē. de? volēs a fore nō vult a fore. ℔ ꝺz sic poni in eē. de? nō vult a fore. ꝛ isto posito in eē nullū seq̄t ipossibile. qz nō seq̄t nisi ista. de? nūq̄ voluit a fore. ꝛ ista nō ē ipossibilis ℔ ꝓtingēs. sic sua ꝺictio ia sēp fuit cōtingēs. i. deus vult a fore. Per ꝑdcā ꝑt rīderi ad. q. ꝙ de? babet sciaz determiatā de futuris cōtingētib? qz determinate scit ꝙ q̄ ps ꝺictiōis erit ña ꝛ q̄ falsa. ℔ habere sciam de futuris cōtingētib? duplicit pōt itelligi. Vel' qz scia illa q̄ sciūt illa futura cōtingētia sit necessaria. Vel ꝙ illa scia necessario sciat. Primo mō dico ꝙ de? de futuris cōtingētib? ꝺz sciam necessariā. qz in deo ē vnica cognitio q̄ ē cōpletox ꝛ incōpletox. necessariox ꝛ cōtingētiū. ꝛ vl' oim ymaginabiliū. ꝛ illa scia ē ipa diuina essentia que ē necessaria ꝛ imutabilis. Scō mō sic itelligēdo deū habere sciam necessariaz de futuris ꝓtingētib?. ꝙ de? necessario sciat ℬ futurū cōtinges. sic nō ē cōcedēdū ꝙ' habeat sciam necessariā. qz sic ipm cōtingēt erit ita de? scit ipsum ꝓtingēter fore. Ad ꝑmū ꝑncipale pōt dici ꝙ altera ps ꝺictiōis ē determinate ña ita ꝙ nō ē falsa. ē tm̄ cōtingēt ña. ꝛ ita ē ña ꝙ pōt eē falsa. ꝛ pōt nūq̄ fuisse ña. Et si dicat ꝙ ꝑ positio de pnti semel vera habet aliquā ꝓpōnē de pterito necessariaz. sicut si hec sit semel vera sortes sedet. hec erit postea sp necessaria sortes sedit. q̄ si hec sit mō vera. a est verū. sit a talis ꝓpō cōtingēs. hec sp erit vera ꝛ necessaria. a fuit verū. Dicēdū ꝙ q̄n aliqua talis ꝓpō de pnti eq̄alet ꝓpōni de futuro. vel dependet a veritate alicui? futuri. nō opz ꝙ ꝓpōni vere de pnti corrispōdeat necessaria de pterito. et ita ē in ꝓposito. Ad scām pz ꝙ nō seq̄t. de? habet sciam necessariā de a. nisi scō mō accipiendo habere sciam necessariā. q̄ de? necessario scit a. ℔ accipiendo ꝑmo modo habere sciētiā necessariā. ꝓña nō valet. Ad argumētū i oppositū pz ꝑ ꝑdcā. Dist. xxxix. Questio vnica

Jrca distinctionē tricesimā nonā q̄stiones quatuor.

Dist. XXXIX
℔
Questio. I

Vtrū de? possit scire plura q̄ scit. Q̄ sic videtur. quia pōt scire aliq̄d q̄ nescit. q̄ pōt scire plura q̄ scit. Añs patet. qz mō nescit istā. ego sum rome. ꝛ istā pōt scire. qz illa pōt esse vera.

Ad oppositū. Scientia dei nec pōt augeri nec minui. ergo non potest scire plura q̄ scit.

℔ De intellectu. q.

Ad. q. ꝑmo videdus ē itellect? q̄ois. Et est sciēdū ꝙ aliq̄d ē q̄rere an de? possit scire plura q̄ scit. ꝛ an de? possit scire aliq̄d quod nō scit.

Scō sciēdū ē ꝙ scire dupl'r accipit ad pns scz large ꝛ stricte. Primo mō idē ē q̄d cognoscere ꝑm ꝙ cognoscere cōe ē ad oia. ꝛ isto mō de? scit ℬ ē cognoscit oia. i. cōplexa ꝛ incōplexa. necessaria ꝛ ꝓtingētia. vera ꝛ falsa. possibilia ꝛ impossibilia. stricte scire idē ē q̄d cognoscere verū. ꝛ sic nihil scit nisi verū.

ℭ Ratio ad. q.

Ad. q. sic rīdetur

Per ℬ dico ad ꝙstionē ꝙ accipiēdo scire large. de? nō pōt scire plura nec scire aliq̄d q̄d nō scit. qz nulli? notitiā pōt ꝺ nouo accipe. Scō mō accipiēdo scire dico ꝙ de? nō pōt plura scire q̄ scit. cui? rō ē. qz oīe verū scit a deo. ꝛ sp eāliā sūt vera. vñ nō ē possibile ꝙ plura sint vera i vno tpe q̄ ī alio. qz sp altera ps ꝺictiōis ē vera. ꝛ nihil ē verū nisi sit altera ps ꝺictiōis. ꝛ nō ē possibile ꝙ vtraq; ps ꝺictiōis sit ña. ꝛ ita tot sūt vera vno tpe quot aliō ꝛ nō plura. neq; paciora. q̄uis aliq̄ sint ña in vno tpe q̄ nō sint ña in alio tpe. ꝛ vl' si aliq̄d fiat falsū q̄d ꝓus fuit verū. opz ꝙ aliq̄d fiat verū q̄d ꝓus fuit falsum.

Ad ꝓncipale

Ad secūdā obie.

Ad ꝓncipale

Tm̄ ℬ nō obstāte scz ꝙ de? nō possit scire plā q̄ scit. tm̄ de? pōt scire aliq̄d q̄d nō scit. accipiendo scire isto scō mō. qz sic aliq̄d pōt eē vel sic aliq̄d pōt eē scitū a deo q̄d ꝓus nō erat scitū a deo. qz oīe verū q̄n ē verū. ē scitū a deo. ꝛ q̄n ñ ē verū nō ē scitū a deo. sic ista nō ē mō scita a deo. ego sū rome. qz mō nō ē vera. ꝛ tm̄ pōt eē scita a deo. qz pōt eē vera. et si erit vera erit scita a deo.

Obiectio prima.

Et si dicat ꝙ tūc posset de? mutari a nō sciēte i sciētē et ecōuerso. q̄d ē ipossibile.

Confirmatio

Et pōt confirmari. qz q̄uis possit ꝺ nouo denoiari aliq̄ denoiatōe relativa vl' ab aliquo denoiabili relatio sive cōnotativo sine sui mutatiōe. tm̄ nō pōt denoiari de nouo ab aliquo denoiabili absoluto sine sui mutatiōe. ℔ scia ē q̄daz pfectio absoluta i deo. q̄ nō pōt fieri de? de nouo sciēs ℬ scibile nisi mutet. ℨ

Secūda obiectio

Preterea. idē ē scire sortē sedere ꝛ postea scire sortē sedisse. q̄ ℬ ꝙ de? scit istā sortes sedz. ꝛ postea scit istā. sortes sedit. nō scit aliud. ℔ idē.

D
Ad primā obie.

Ad primū istox dico ꝙ q̄uis de? sit ꝑmo nō sciēs ℬ. ꝛ postea sit sciēs ℬ: tm̄ nō seq̄t deū mutari. qz ad verificādū talia ꝺictia de deo sufficit sola mutatio i creatura. sic ad ℬ ꝙ sit primo nō ens ꝛ postea creās sufficit sola mutatio creature.

Ad cōfirmatiōes

Ad cōfirmationē dico ꝙ scia sic mō loquimur nō ē denoiabile absolutū ꝑcise. ℔ etiā denoiabile cōnotativū. qz scire connotat ꝙ illud q̄d scit sit verū ꝛ nō fm̄. ꝛ qz ides pōt ꝓus eē falsū ꝛ postea verū. ideo sine oīi mutatiōe

a parte dei pōt aliq̄d eē ꝑmo nō scitū a deo et postea eē scitū. Ad sc̄z dico ꝙ nō ē idē scire sortē sedere ꝛ sortē sedisse. nisi accipiēdo scire ꝑ illa notitia q̄ ē a pte dei. qz ista nō sūt idē nec eq̄pollēt nec sūt conuertibilia. de? scit sortē sedere ꝛ de? scit sortē sedisse. qz vna pōt eē ña altera exīte fla. ꝛ si eēnt duo quox vnus crederet sortē sedere ꝛ alius sortē sedisse. eēt possibile ꝙ vn? i eodē tpe erraret. ꝛ alt? ꝙ eodē tpe nō erraret. Et si dicat ꝙ ex isto seq̄ret ꝙ de? cognosceret enūciabilia. ꝛ ꝑ ꝓns cōpōeret ꝛ diuideret qō ē incōueniēs. Dic ꝙ oia enūciabilia cognoscit de? sine cōpositiōe ꝛ diuisiōe. qz vnica cognitiōe simplicissima cōgnoscit oia.

ℭ Ad ꝓncipale

Ad argumētū ꝓncipale pz ꝙ deus pōt scire aliq̄d qō ꝓus nō sciuit. ℔ nō ē. qz aliq̄d scibile vl' verū ꝓus ignorauit. ℔ qz aliq̄d ē mō verū qō ꝓus nō erat verū. imo ꝓus fuit fl̄m. Ad argumentū i oppositū pz ꝙ scia dei nec pōt augeri nec minui sicut nec potēcia. ꝛ tm̄ pōt aliq̄d ꝓducere qō ꝓus nō ꝓduxit. Dist. xl. Questio vnica.

Jrca distinctionē qdragesimaz q̄ro.

Distin. XL
℔
Questio I

Vtr̄ possibile ē aliquē ꝑ destinatū dānari. ꝛ ꝑscitū saluari. Q̄ nō. qz q̄n aliq̄ opposita sic se hnt ꝙ ipossibile ē vnū succedere alteri. si vnū inē imꝓssibile ē alterū ineē. sic qz habit? nō pōt succedere ꝓuatiōi. si ꝓuatio mē ipossibile ē habitū ineē. ℔ eē ꝑdestinatū ꝛ dānari sūt hmōi. q̄ ipossibile ē ꝙ dānari succedat illi qō ē eē ꝑdestinatū. q̄ si aliq̄s ē ꝑdestinat? ipossibile est ꝙ dānet. Eodē mō pōt argui de ꝑscito. qz ipossibile ē ꝙ saluari succedat illi qō ē ꝑscitū esse. q̄ ꝛc.

Qz non

Ad oppositū. null? saluabit nec trio. q̄ q̄ libz saluabit ꝓtingēt. q̄ pōt nō saluari. ꝛ ꝓns ꝑ dānari. Et eodē mō de ꝑscito.

In oppositum
ℬ

Circa istā ꝙstionez ꝑmo videndū est de re. scō de logica.

Circa qōem duo videntur

Primū. Circa ꝑmū tenēdū ē ꝙ q̄cūq; ē ꝑdestinat' ē cōtingēt ꝑdestinat'. ita ꝙ pōt nō ꝑdestinari. ꝛ ꝑ ꝓns pōt dānari. qz pōt nō saluari. Hoc pz qz cuiuslibet saluatio dependet a volūtate diuina contingēt causante. q̄ in ptāte dei est cōferre cuicūq; vitā eternā vel nō cōferre. q̄ cū ea pōt nō saluari. Preterea nulli adulto conferē vita eterna nisi ꝓpter aliq̄d opus meritoriū. ℔ oīe opus meritoriū est in potestate meretis. q̄ talis pōt nō mereri. ꝛ ꝑ ꝓns pōt non saluari. Et eodē modo ē de prescito qz nullus dānat pena ꝑpetua. ꝛ hoc pena sensus nisi ꝑ prer suum demeritum. sed omne demeritū est in potestate demerentis. ergo pōt non demereri. et per consequens potest non damnari.

Universidad de Deusto
Biblioteca

t per ꝯñs pōt saluari. Et si arguaḳ contra istud q̄ oīe imutabile ē necrīū. ß ꝓdestinatio diuina ē imutabilis. g̃ ē necessaria. ⁊ p ꝯñs q̄cūq; ꝓdestinaḳ necessario ꝓdestinaḳ. ⁊ vltra g̃ nō pōt nō ꝓdestinari. ⁊ p ꝯñs nō pōt dānari.

Dicēdū ē q̄ oīe imutabile reale ē necessariū. ß loquēdo ō imutabili cōplexo eo mō quo pōt aliq̄ cōplexū mutari a veritate i falsitatē ⁊ ecōuerso. ⁊ aliq̄ cōplexū nō pōt mutari. Sic dicēdū ē q̄ ñ oīe imutabile ē necessariū q̄ ē aliq̄ cōplexuz qđ nō pōt cē ꝑmo; verū. et postea flm nec ecōuerso. ⁊ tñ nō ē necessariū ß ꝓtingēs. ⁊ cā ē q; q̄tūcūq; sit vl̄ fuerit verū possibile ē q̄ nō sit verū ⁊ q̄ nūq̄ fuerit verū. sic ß ē vera. de? scit q̄ iste saluabiť. ⁊ deus sciuit q̄ iste saluabiť. ⁊ tñ possibile ē q̄ nūq̄ sciuerit q̄ iste saluabiť. Et ipossibile ē q̄ ß sit ꝑmo vera. iste saluabiť. ⁊ post sit falsa vl̄ ecōuerso. et per ꝯñs ē illo mō imutabiť. et tñ nō ē necessaria ß simplr ꝓtingēs. Quātū ad scdm de logica Dico q̄ q̄uis nec ista. ꝓpō. ꝓdestinat? pōt dānari. nec ista. ꝑscir? pōt saluari. sit distiguēda flm cōpositionē ⁊ diuisionē. q; nō ꝑñt fieri diuerse punctuatiōes retētis eisdē dictionib? ⁊ eodē ordine dictionū. et q̄bus ꝑñt diuersi sensus gñari. ß tales sūt simplr ve. tñ tales ꝓpōnes. possibile ē ꝓdestinatū dānari. ⁊ possibile ē ꝑscitū saluari. sūt distinguēde flm cōpositionē ⁊ diuisionē. ⁊ i sensu cōposito sūt simplr ffe q; talꝫ sensus exꝑmiť p ista ꝓpōnē. ß ē possibiť ꝓdestinar? ē dānar?. Jn sensu diuiso nō denotaḳ nisi q̄ ꝓdicatū possibiliťr inē illi ꝑ quo supponit subiectū. ꝑ quo tñ pōt nūq̄ supposuisse ⁊ ß ē verū. q; an britudinē subiectū isti? ꝓpōnis. aliq̄s ꝓdestinat? ꝑr dānari supponit ꝑ petro. ⁊ de petro fuit verū dicere q̄ petr? pōt dānari. tñ q̄tūcūq; ß ꝓdicatū ꝓdestinar? suppona ꝑ petro. potuit tñ nunq̄ supponere ꝑ petro. ⁊ iō nō ꝑñt iste due ꝓpões. petr? ē ꝓdestinar?. petrus dānaḳ successiue verificari Ex istis ꝑz solutio. q. q̄ ß sit distiguēda flm cōpositionē ⁊ diuisionē. possibile ē ꝓdestinatū saluari Ad ꝑmū ꝑncipale dico q̄ de talib? op positis q̄ respiciūt futura ꝓtingētia. nō ē verū. q̄ si vnū inē ipossibile ē aliud inesse. q̄tūcūq; vnū nō possit alteri succedere. ß i creaturis nō pōt sil'e iueniri. ⁊ isto mō ē de istis oppositis. ꝓdestinari. dānari. ꝑsciri. saluari Et si q̄ratur iuꝛ ꝓdicta an sit possibile nūerū ꝓdestinatorū augeri vl̄ minui. ⁊ eodē mō de nūero ꝑscitoꝝ. pōt dici q̄ i sensu cōposito vtraq; ē falsa. nā ß ē ipossibilis nūerus ꝓdestinatoꝝ ē auct? Tūc em̄ significať q̄ nūerus ꝓdestinatoꝝ est ꝑmo minor ⁊ postea maior. ⁊ ß ē ipossibile. q; succes siua verificatio talīū oppositoꝝ nullo mō pōt

D Solutio. q.

E Ad ꝑncipale

Querit

Respondetur.

poni. Et eodē mō ē de ista. possibile ē nūerū ꝓ destinatoꝝ minui. ⁊ sic vniformiť ē de alia dicendū. Sz i sensu diuiso pōt cōcedi. q; tūc nō denotaḳ pl? nisi q̄ ꝑter illos q̄ nūc sūt ꝓdestinati posset aliq̄s saluari. tñ ex ß ipo q̄ ponek ille saluari cōcedēdū eēt q̄ fuit ab eterno de numero ꝓdestinatoꝝ. ⁊ q̄ iste nō fuerit nūerus ß ali?. sicut ex hoc ipso q̄ vnū ponik. qđlibz sibi repugnās ē negādū. Dist. xli. Questio vnica.

Jrca distinctionē q̄dragesimā ꝑmā q̄ro.

Distin. XLI

B

Questio. I

Utrū i ꝓdestinato sit aliq̄ cā sue ꝓdestinationis. ⁊ in reprobato aliq̄ cā sue reprobatōis

C

Q; sic primo

Q; sic. q; ois volūtas recta ē cōformis recte rōi. ß illa volūtas q̄ de? ꝓdestinat isti. ⁊ nō aliū ē recta. g̃ ē cōformis recte rōni. g̃ ē aliq̄ rō q̄re illū ꝓdestinat. ⁊ nō aliū. ß illa rō nō ē i deo. q; deus eq̄liť se bz ad oēs q̄tū ē ex pte sua. cū nō sit acceptor ꝑsonarū. g̃ ē aliq̄ rō i alio. ⁊ nō nisi i ꝓdestinato. iō. ⁊c.

Secundo

Prēterea q; iste peccabit finaliť. g̃ cōdēnabiť. g̃ q; iste fuit peccatur? finaliť iō fuit dānand?. ß iō fuit reprobat? q; fuit dānandus. g̃ a ꝑmo. iō fuit reprobatus. q; fuit peccaturus. ß i tali ꝑña denoraḳ añs esse cā ꝓntis. g̃ peccatū futurū fuit cā reprobatōis sue

In oppositum

Ad oppositū. nulli? efni ꝑt aliq̄ talꝫ eē cā. ⁊ q̄cq̄d ē i creatura ē talꝫ. g̃ nihil q̄ ē i creatura pōt eē cā ꝓdestinatōis vl̄ reprobatōis

B

Dicitur ad q.

Ad q̄stionē dī q̄ ꝓdestinatio ex pte act? ꝓdestinatis nullā cām bz flm oēs. ß dubiū ē. an habeat cām ex pte effect? ꝓdestinatōis.

Dubium

Opinio ꝑma

Et q̄tū ad ß dī q̄ effectū ꝓdestinatōis possum? dupliť cōsiderare. Uno mō i ꝑticulari. ⁊ sic nihil ꝓbiz vnū effectū ꝓdestinatōis eē rōnē ⁊ cāz alteri? ita q̄ posterior sit cā final'. et ꝑor cā meritoria posterioris. sic̄ si dicam? q̄ de? ꝑordinauit alicui se daturū gloriaz ex merik. ⁊ q̄ ꝑordinauit se daturū gratiā vt mereret gloriaz. Alio mō pōt ꝓsiderari effect? ꝓdestinatōis in cōi. ⁊ sic impossibile ē q̄ tot? effect? ꝓdestinatōis i cōi habeat cām aliquā ex pte nostra. q; q̄cq̄d ē in ordine ordinās ipm i salutē. totū cōprehenditur sub effectu ꝓdestinationis. etiā ipa ꝑma ꝑparatō ad gloriā. nec̄ est em̄ hec nisi ꝑ auxiliū diuinū.

Querit Dicitur

Et si dicaḳ. an sit aliqua cā q̄re aliqui reprobāť. Dicit q̄ sic sz ad ꝓsentandū multipliciter bonitatē diuinā. Un̄ si ꝓsideremus totū gen? humanū sic̄ totā rerū vniuersitatē sic voluit de? q̄tū ad aliquos quos ꝓdestinauit suā bonitatē repsentari ꝑ modū misericordie. ⁊ quātū ad aliquos quos reprobat ꝑ modū iusticie puniēdo. Sz q̄re bos elegit et

E Contra opi. ar.

gloriā ⁊ illos reprobauit. nō bz rōnē nisi diuinā voluntatē Contra istā opi. ꝑmo qđ dicit q̄ tot? effect? ꝓdestinatōis nō bz aliquā cāz. nō vī verū. q; tot? effect? ꝓdestinatōis repugnat flm leges ordinatas existenti i peccato mortali. g̃ nihil qđ ē i existēte i peccato mortali ē effect? ꝓdestinatōis. ß opa bona ex genere fetā in peccato mortali sūt aliquo mō cā q̄re deus dat alicui gratiā. Tū flm sactos ⁊ doctores q̄ uis opa facta i peccato mortali nihil faciant ad vitā eternā nec remunerabiť i vita eterna tñ remuneranť repōsalitē et sūt facienda vt citius de? det alicui gratiā q̄ mereaḳ vitā eternaz g̃ aliquo mō q̄uis nō sufficiēter nec simplicit meritorie talia opa bona disponūt ad gratiaz ⁊ p ꝯñs ad effectū ꝓdestinationis. Nec sua rō valet. Nā bz q̄cq̄d in bōie ordinās ipz ad salutē rāḡ quo posito ē dign? vita eterna cōpēdatur sub effectu ꝓdestinatōis nō tñ oīe quocū q̄ mō ordinās sez disponēdo vel impedimētū amouēdo cōpbēdit sub effectu ꝓdestinatōis ⁊ bmōi ē ipa ꝑparatio ad gratiā q̄ nō sub effectu ꝓdestinatōis cadit q; q̄cq̄d ꝑcedit gr̃am ē cōe existēti i peccato mortali et digno pena eterna. ⁊ digno vita eterna. ß ꝑparatio ad gratiā ꝑcedit gratiā. g̃ ē cōis vtriq;. g̃ nō ē effect? ꝓdestinationis. Nec valet qđ dī q̄ nō pōt fieri nisi ꝑ auxiliū diuinū. q; nō oīe qđ nō pōt fieri nisi ꝑ auxiliū diuinū ē effect? ꝓdestinatōis q; nihil positiuū pōt fieri nisi ꝑ auxiliū diuinū. et tñ nō qđlibet tale ē effect? ꝓdestinationis.

Contra aliud q̄ ē cā q̄re aliquos ꝓdestinet ⁊ alios reprobet. sez ostēsio sue bonitatis. ß nō vī verū. q; q̄ itēdit aliq̄d itēdit illud qđ ordinatur ad illud et sine quo nō poneret. ß punitio eterna nō poneret sine pcto. ⁊ peccatū ad punitionē eternā ordinaḳ. g̃ q̄ simplr ⁊ ꝑmo ⁊ ꝑcise ꝑter aliq̄d itēdit punitionē eternā. sez ꝑpe manifestationē sue bonitatis itēdit peccatū. sed peccatū nō itēdit de?. g̃ nō ꝑcise itēdit punitionē eternā. ꝑpe ostēsionē sue bonitatis Jtez aliud qđ dic̄. q̄ nō est rō q̄re bos elegit ⁊ istos reprobauit. ß nō vī verū. q; q̄n nō ē aliq̄ rō q̄re de eq̄lib? fiūt ineq̄lia nisi sola volūtas facientis. stātib? il lis eq̄lib? ⁊ nulla diuersitate illis aduenīēte. nihil minus de illis fierēt diuersa. Verbi gr̃a. i exēplis suis q̄re ß ps materie sit sub illa forma ⁊ alia ps materie sit sub alia forma. nō ē rō nisi sola volūtas diuina. ⁊ iō ad ß q̄ hec ps materie fiat sub illa forma ⁊ illa sub alia forma ñ req̄riť diuersitas ꝑuia ex pte materie. imo nulla diuersitate ꝑuia fit actualiter ista materia sub hac forma. et illa sub illa forma. Sic̄ q; nō est alia rō q̄re figul? de ista pte masse facit vas i bonorē. ⁊ de illa pte eiusdem masse facit vas i cōtumeliā nisi sola volūtas faciētis. iō ⁊ si nulla ꝑcedat diuersitas i ptib? masse: nihilomin? faciet de diuersis ptib? diuersa vasa. g̃ si nō sit alia rō nisi sola voluntas diuina q̄re iste reprobaḳ. ⁊ p ꝯñs q̄re isti datur pena eterna. ⁊ q̄re iste ꝓdestinaḳ. ⁊ p ꝯñs sibi datur vita eterna q̄tūcūq; isti ſp remaneāt eq̄les. ⁊ q̄cquid faceret vn? faceret ali?. nihilomin? vn? dānabiť ⁊ ali? saluabiť. ⁊ p ꝯñs si vn? illorū nūq̄ peccasset nihilomin? dānabiť. Prēterea q̄ñcūq; nulla ē rō q̄re aliq̄d alicui cōferē ni si sola volūtas ꝓferētis. tūc nō ē rō q̄re sibi cōferē mai? vel min? nisi sola volūtas cōferētis g̃. si nulla sit rō q̄re iste ꝑscit ad penā eternā nisi sola volūtas diua. nulla alia erit rō q̄re iste ꝑscit ad penā eternā maiorē vl̄ minorē.

D Aliť ōr ad q.

Jō aliť dī q̄ ꝓdestinatōis nulla ē rō ex pte ꝓdestinati aliquo mō ꝑ oz ipa ꝓdestinatiōe. Reprobationis tñ ē aliq̄ rō. nō q̄dē ꝓpť quā de? effectiue reprobat iq̄tū actio ē a deo. ß ꝓpť quā ista actio sic terminaḳ ad illū obiectū ⁊ nō ad aliū Primū ꝓbaḳ. q; ordinate volēs finē ⁊ ea q̄ sūt ad finē ꝑ us vult finē q̄ aliq̄d eoꝝ q̄ sūt ad finē ⁊ ꝓpť finē vult alia. g̃ cū i toto ꝑcessu quo creatura beatificabiľ ꝑducit ad ꝑfectū finē finis vltim? sit ꝑfecta beatitudo. de? volēs huic aliq̄d illi? ordinis. ꝑmo vult huic creature beatificabili finē. ⁊ q̄si posteri? vult sibi alia q̄ sunt ad illū finē. g̃ ꝑ us vult de? isti britudinē q̄ aliq̄d alioꝝ. ⁊ ꝑ us vult ei q̄dcūq; eoꝝ q̄ ꝑuideat ipm q̄dcūq; eoꝝ habiturū. g̃ ꝓpť nullū eoꝝ ꝑ uisuz vult. ei britudinē. Sc̄dz ꝓbaḳ. q; dānatio nō vī bona nisi q; iusta. Nā ꝑz aug̃. sup gene. ad. ij. Nō ē ꝑ us de? vltor q̄ aliq̄s sit peccator. vī em̄ cē crudelitaḳ punire aliquē nisi ꝑsistēte i culpa. g̃ a silī nō vult de? ꝑ us punire q̄ videat aliquē cē peccatorē. g̃ ꝑm? act? volūtatis dine nō ē velle dānare iudā ꝑ vt iudas offert i puris naturalib?. q; sic veller dānare sine culpa. ß vī q̄ oz iudā offerri volūtati diuine sub rōne pctōis añq̄ velit eū dānare. g̃ cū reprobare sit velle dānare reprobatio bz ex pte

E De scda opi.

obiecti rōnē. s. pctī finale ꝑuisuz. Quāuis ista opi. possit sustineri q̄tū ad illā partē de reprobatiōe. tñ nō vī q̄n aliq̄n ira sit rō ꝓdestinatiōis sic̄ reprobatiōis. q; sic̄ de? nō ꝑ us ē vltor q̄ aliq̄s sit peccator. ira nō ꝑ us aliq̄n de? ē retributor vl̄ britificās q̄ aliq̄s sit ꝑ mo iustificatus ꝑ gr̃am. g̃ sic̄ pctm finale ꝑuisū ē ex pte obiecti rō reprobatiōis. ira aliq̄n gr̃a vel meritū ꝑcedēs ꝑuisū ē rō ꝓdestinatōis. Prēterea rō nō vī ꝓcludere. q; ñ ſp aliq̄s ꝑ us vult finē alicui? q̄ illō qđ ē ad finē illū. ⁊ hoc ē q̄n finis iste nō datur nisi ꝓpter aliquod ꝑcedēs qđ est ad finē. ⁊ sic videť eē in ꝓposito q̄ beatitudo ista

Universidad de Deusto
Biblioteca

Opinio auc. duo oñt

Primū

aliqñ nō dar alicui nisi ꝑ ꝓpr merita. g̃ tūc non oz deū ꝑ⁹ velle finē ꝙ ē beatitudo ist⁹. q̃ velit illud qđ ē ad finē. Sic⁹ nō vr bene dict⁹ q̃ deꝰ velit ꝑ⁹ finē q̃ illud qđ ē ad fin ē. q⁹ nō ē ibi talis ꝓportas actuū nec sūt ibi talia instanta qualia ponit sicut ꝑ⁹ ē ostensū. ¶ Ideo sine ꝓiudicio ⁊ assertione ꝙ alicui⁹ ꝑdestinatiōis ē aliqua cā ⁊ rō. ⁊ alicui⁹ nō est talis rō vel cā. Dui⁹ rō ē. q⁹ aliqui ꝓpr merita saluabūr. ista ꝙ si nō volūtarie mereret nō saluarētur. aliq̃ aūt solū et gr̃a speciali sūt ordiati ad vitā eternā. ista ꝙ sibi ꝓpis nō sūt derelicti sic⁹ alij ß ꝓueniūt ne possint ponere obicē ne ꝑdant vitā eternā. sic⁹ fuit ꝺ beata ṽgine ⁊ de q̃ busdā alijs q̃ ꝓueniebāt gr̃a diuina ne peccarēt ⁊ ꝑderēt vitā eternā. Predestinatiōis primoꝝ videt ee aliqua rō. q⁹ sicut dānādi ro reꝓbāt⁹ q⁹ ꝓuidēt peccaturi finaliṫ. cū deꝰ nō ꝑ⁹ ēt⁹ q̃ alicui⁹ sit peccator. Ita ē de q̃busdā ꝑdestinatis. ꝑdestinās q⁹ ꝓuidēt finaliṫ ꝓseuerare i charitate. ⁊ q̃ deꝰ nō cōferet eis vitā eternā nisi ꝑ⁹ mereret vitā eternā. Sc̃do rū nō videt ee rō quare ꝑdestinās, nisi q⁹ deus

Scōm

Rūsio ad. q.

vult ita q̃ q̃cq̃d dat eis dat vt cōsequāt vitaz eternā nec ꝓmittit eis aliq̃d ire qđ possit eos ipedire a vita eterna. Cā aūt quare istos ꝑdestinat sine oñi rōe: et alios ꝓpr rōnē nō ē nisi diuina volūtas. sic cā quare beat⁹ paul⁹ fuit ꝓcussus a deo ⁊ cōuersus sine meritis q̃busq̃ ꝑ⁹ ⁊ alⁱ⁹ nō sic nō est nisi diuina voluntas.

Instatur primo

Er si dicaṫ ꝙ ꝑdicta q⁹ eodē mō debēt oñs ꝑdestinati ꝑdestinari. sic oēs reꝓbi eodē mō reꝓbāṫ. g̃ nō debet ee rō quare aliq̃ ꝓdestinaṫ ⁊ nulla quare alⁱ ꝑdestinaṫ. Sic⁹. si deꝰ sine oñi rōe ꝑdestinaret ist⁹. ⁊ ꝓpr rōnē ꝑdestinaret illū. deꝰ eēt acceptor ꝓsonaꝝ. Similiṫ nō vr bene dict⁹ q⁹ ideo ꝑdestinat ist⁹ ꝑpter merita sua. q⁹ si iste nūq̃ habuiss⁹ merita sua. ⁊ fuisset sine originali peccato et mortali fuisset saluaṫ. g̃ nō ꝓpr merita. Sic⁹ beata ṽgo fuit saluata ꝓpr merita sua. g̃ ꝑdestinationis ei⁹ fuit aliq̃ cā sic⁹ alioꝝ.

Secundo

Tertio

Quarto

Ad pmū

Ad pmū pōt dici q⁹ nō oēs eodē mō ꝓdestinauit. ita sc̃z q⁹ oīm sit rō ꝑdestinatiōis vel nulloꝝ. sic⁹ nō oēs eodē mō receperūt gratiā. aliq̃ cū fuerūt sanctificati añ natiuitatē suā ⁊ aliq̃ non. ⁊ quare ist⁹ fuerūt sanctificati añ natiuitatē ⁊ illi nulla ē rō nisi diuina volūtas. q⁹ deꝰ sic voluit. ita ꝑdestinatiōis illoꝝ est aliqua rō ⁊ alioꝝ nulla

Ad secūdum

Ad aliud pōt dici q⁹ nō ē acceptio ꝓsonaꝝ nisi qñ sunt cōles et aliq̃d debeṫ vtriq; ⁊ vni offerr ⁊ alteri nō. ß i ꝓposito deꝰ nulli est debitor quocūq; mō. ⁊ iō nō pōt ee acceptor ꝓsonarū.

Ad tertium

Ad aliud pōt dici q⁹ q̃uis iste fuisset saluaṫ⁹ si fuisset mortu⁹ statim post baptismū sine oñi merito ⁊ demerito. tñ cuꝫ ß stat q⁹ fuit ꝑdestinaṫ⁹ ꝓpr merita ß ß seq̃ṫ q⁹ potuit fuisse ꝑdestinaṫ⁹ nō ꝓpr merita. ⁊ ß ē verū nec repugnat ꝓdictis

Ad quartū

Ad aliud pōt dici q⁹ beata ṽgo fuit saluata ⁊ magis beatificata ꝓpr merita sua. deus tñ ordinauit q⁹ sic saluaret ita q⁹ ordinauit eā ad vitā eternā. tñ ꝑ talia media ꝑ q̃ deueniebat.

Ad rōnes ꝓ ꝓma opi.

Ad rōnes ꝓ ꝓma opi. dico q⁹ nō oñe ordinās quocūq; mō ad vitā eternā ē effect⁹ ꝑdestinatiōis. ß ipa vita eterna ē illud ad qđ nos ꝑdestinamur. nō aūt ꝓpr ꝑdestinatio ē respectu alicuius nisi respectu vite eterne.

Ad rōes ꝓ scḋa opi.

Ad rōes ꝓ scḋa opi. dici pōt q⁹ ordinat eos finē suū ꝓpius ⁊ ea q̃ sūt ad finē q⁹ ꝑ⁹ velit illū finē q⁹ ordinata ad finē. Nūc aūt beatitudo respectu cui⁹ ē ꝑdestinatio nō ē finis dei ꝑdestinātis. ß ē finis ꝑdestinati Et iō oz q⁹ ꝑdestinat⁹ velēs finē ⁊ ea q̃ sūt ad finē. ꝑ⁹ velit ꝓpam beatitudinē q⁹ aliq̃d qđ ē ad illū finez nō tñ oꝑz q⁹ deꝰ ꝑ⁹ velit illū finē ꝑdestinati. q⁹ velit ea q̃ sunt ad finē.

Ad primū principale

Ad primū ꝓncipale qñ ꝓbat q⁹ generaliṫ tā i ꝑdestinato q⁹ reprobato est aliq̃ rō ⁊ cā. pōt dici q⁹ oīmis volūtas

Scōm ꝓpr. ¶ In oppositum

recta ē cōformis rōni recte sed nō ē semp conformis rōni recte ꝓcute q̃ ostēdat cām quare volūtas ꝺz hoc velle. ß eoipo q⁹ volūtas diuina hoc vult. rō recta dicrat q⁹ ē volēdū. Secūdū ꝑncipale pōt cōcedi graria cōclusionis

Ad argumēta i oꝑ positū. Dicendū ē q⁹ nullū ṫpale ē cā alicui⁹ eterni. ⁊ iō reprobatio nō ē aliqua vna res eterna q̃ habeat cām i creatura. ß ista ꝓpō. deꝰ reꝓbat istuz q̃ ē ab eterno ṽa. bñ ꝺz cām illo mō quo ꝺr q⁹ añs ē cā ꝓntis ⁊ illud añs ē ita eternū sicut ꝓns. q⁹ añs ē ist⁹ iste peccabit finaliṫ. ⁊ ista fuit ab eterno ṽa. sic⁹ ista. deꝰ reꝓbat istū. Dist. xlij. Questio vnica

Distin. XLII

¶ Questio I

Q⁹ nō ꝓmo

Circa q. duo ꝓcedūtur

Primū ꝓbat ꝓpo sitū

Circa distinctionē quadragesimāsecūdā q̃ro. Vtrū deus possit facere oñe possibile fieri a creatura. Q⁹ nō. q⁹ deꝰ nō pōt peccare nec mori. ⁊ tñ ista sūt possibilia creature. g̃ ⁊c.

Ad oppositū. deus ē oipotēs. ß oipotēs pōt oia facere. g̃ ⁊c. Circa ista. q. ꝓmo videndū ē Vtrū deus facere oñe possibile creature fine cooparione creature possit rōe naturali demōstrari. Sc̃o vtrū ꝺ sit tenēdū. Circa ꝓmū ꝺr q⁹ nō. qđ ꝓbaṫ ꝑ quatuor rōnes quarū due videnṫ mihi sufficere. ß alie nō videṫ cōcludere. Prima illarū est ista. q̃uis nō possit ꝓbari rōne naturali deū habere poteṫiā infinitā. nō tñ est manifestū rōne naturali q⁹ habēs causalitatez eminentioꝛ⁊ contmens eminentius causalitatez cause sc̃de possit imediate in effectū cause secūde. q⁹ ordo causarū hoc non concludit. ⁊ hoc maxime ponerent ꝓbi qui nō ponerūt causam secūdā necessario concurrētez ꝓpter aliquā perfectionē addendā effectui. ß quasi ꝓpter imperfectionē addendā. q⁹ ponerūt causam primā nō esse causam immediatā alicui⁹ effectus imperfecti. ⁊ ideo oꝑz causam aliā agentē imperfectioꝛē cōcurrere. vt illa ꝓma non ꝑducat ꝑm vltime potentie sue.

Secūdo

Tertio

Quarto

Preterea si ꝓbi nō potuerūt ꝑ rōnē naturalē cōcludere deū posse ꝓtingēre causare q̃to magis nec posse imediate in quēcūq; effectuz vel in quodcūq; qđ ꝑduceret ⁊ mediatib⁹ causis secūdis. Preterea ipsi habuerunt ꝑ ꝓncipio q⁹ de nihilo nihil fit. g̃ saltē i istis generalibus ⁊ corruptibilib⁹ non videṫ eos posuisse deū sic ee oipotentē q⁹ posset omnē effectuz ꝑducere sine omni cā cōcausante. Preterea. ꝓbi posuerūt deū esse necessario agēte. g̃ si cū hoc posuerunt: q⁹ esset oīmpotēs illo mō haberent negare omnē causalitatē cuiuscunq; cause secūde quod est maximū inconueniens eis.

¶ De ꝓma rōne

Instatur

Resistitur

¶ De scḋa rōne.

¶ De tertia rōne

¶ De quarta rōne

Sequeṫia ꝓz. nā cā nec̃rio causans in quocūq; instāti ꝓpetur effectui nec̃rio in codē instanti causat ⁊ agit. g̃ cū ꝑ⁹ ꝓpetur cā supioꝛ ad effectū q⁹ cā inferior. ⁊ tūc est opꝰ illo mō. g̃ in illo instāti in quo ꝓpatur cā secūda nō pōt cāre

Prima istarū rōnuꝫ nō videṫ cōcludere. Nā ꝓbi nō posuerūt cām secūdā cōcurrere ꝓpr impfectionē effect⁹ vt sc̃z aliq̃ impfectio addeꝛetur effectui a cā secūda. q⁹ ꝑm ist⁹ ꝓbus ponit deū esse cām oīm. g̃ est cā imediata alicui⁹ effectus ⁊ cā totalis. aliṫ esset ꝓcessus in infinitū ß ꝑm ist⁹ effect⁹ iste est impfectus. ⁊ deꝰ est in infinitū ꝑfectio: effectu illo. g̃ ꝑm opi. ꝓbuꝫ deꝰ est cā imediata ⁊ totalis alicui⁹ effect⁹ impfecti. g̃ ꝓpr impfectionez effect⁹ nō repugnat deū esse imediatā cām oīm ꝑm opi. ꝓbuꝫ. Si ꝺicaṫ q⁹ q̃uis sit effect⁹ impfect⁹ respectu dei. est tñ ꝑfect⁹ respectu alioꝝ effectuū qui ꝓpr imperfectionez illā nō possunt ꝑduci a solo deo.

Hoc nō videṫ sufficere. q⁹ ex quo impfectio i effectu in cōi nō repugnat deo: q̃n possit ꝑducere effectū impfectū. opꝫ assignare rōem spālē q̃re plus repugnat deo ꝓducere istū effectū impfectū q̃ aliū. Cōfirmaṫ. deꝰ pōt esse cā totalis ⁊ imediata plurū effectuū ordinatoꝛ ꝑfecti⁹ ⁊ impfecti⁹. g̃ nisi aliud obstet nō videtur rō q̃n possit esse cā imediata oīm effectuuꝫ impfectoꝛ. Añs ꝓz ꝑm illuꝫ. q⁹ ꝑ eū sola ꝓma cā pōt creare. oīa creata ꝓpie a solo deo fiūt. ß talia sunt multa. ꝑz q⁹ iste imponit opinioni ꝓbi. g̃ talia multa sunt a solo deo. ⁊ ita non est verū qđ assumiṫ. q⁹ ꝑz opinionē ꝓbi. cā secūda cōcurrit cū cā ꝓma. ne cā ꝓma ꝑducat ꝑm vltimū poteṫie sue. ⁊ ne ꝑducat effectuz ita ꝑfectū sicut pōt. Cōfirmaṫ sc̃do. q⁹ in causis naturalib⁹ videm⁹ q⁹ eadē cā ꝑducit plures effectus ꝑfectioꝛes et impfectioꝛes sine oī cā alia cōcausante. sicut sol in eodē passo ꝑducit pluꝛes effectus ordinatos. Secūda rō videtur ꝓcludere: vel saltē est multum ꝓbabilis. q̃uis iste videṫ alibi dicere oppositū. Nā alibi videtur velle se demōstrare q⁹ nulla ꝓtingēṫia pōt esse in reb⁹: nisi ꝓma cā ꝓtingenṫ causet. ß hoc pōt esse notū naturali rōe q⁹ cōtingēṫia est in reb⁹. ⁊ q⁹ aliq̃d ꝓtingenṫ agit. g̃ pōt esse notuz rōe naturali. q⁹ prima cā ꝓtingenṫ agat ꝑz ist⁹

Tertia rō etiā videṫ efficax. q⁹ q̃uis ꝑz ꝑ hos aliquos de nihilo fiat aliq̃d ab eterno. tñ videṫ fuisse opinio ꝑbozum. q⁹ de nihilo nihil fiat de nouo. ⁊ ita posuerūt q⁹ deꝰ non causat oia sine oī alia cā ꝓcausante. Sz quarta rō illo modo deducta nō ꝓcludit. Nā ꝓbatio ꝓne nō valet. q⁹ si illa ꝓbatio esset bona sequereṫ q⁹ deꝰ nullo mō posset coagere creature ad aliquez effectū ꝑducendū. Probatio ꝓne. nā si deꝰ coagit

Universidad de Deusto
Biblioteca

creature sicut ipe arguit. arguo ego. Nā causa agēs ꝑma sine qua nō pōt effect⁹ ꝓduci in quocūq; instāti cōparat effectui. in illo instāti agit. ꝯ cū cā ꝑma pn⁹ cōpareť effectui q̄ cā secūda. ⁊ tūc causat. ꝯ in illo instāti ꝓducit totū effectū. ꝯ in scdo instāti in quo ꝓparat cā scda ad effectū nihil intelligit tūc causandū. ꝯ causa scda nihil causat. Si dicať q argumentum nō valet de cā ꝑma libere causante. qz illa pōt cāre qñ placet sibi. sed bene valet de cā necrio causante. qz illa cā in quocūq; instāti cōparatur ad effectū necrio causat. Istud nō sufficit. qz accipiēdo cām primaz sine qua secūda nō pōt talē effectū ꝓducere. Et tūc q̄o. aut cā ꝑma pus cōparatur ad illū effectū. aut nō. si sic. ꝯ tūc causat effectū. ꝯ tūc nihil remanet causandū. Si nō pus: ꝑ in eodē instāti ꝓpatur ad effectū in quo cā scda cōparatur ad effectū. ⁊ ita nō pl⁹ repugnat duab⁹ causis naturalib⁹ opari in eodē instāti ad effectū. q̄ duabus causis: quaruz vna sit libera: ⁊ alia naturalis. ꝯ nō obstāte ꝑmitate cāe poterit de⁹ cōcurrere ⁊ causare eūdē effectū cū cā secūda: etiā si de⁹ esset cā naturalis. Vñ videť q eadē rō ꝛcludat q nulla cā naturalis ꝑor pōt cōcurrere cū cā secūda. ad ꝓducēdū aliquē effectū. Nā accipio cām ꝑiorē quācunq; ⁊ cām secundā subordinatam. ⁊ q̄o aut illa cā ꝑor pn⁹ ꝓpatur ad effectū q̄ secūda cā. aut nō. Si sic. ꝯ in ꝑmo instāti cāt causa ꝑor. ⁊ certū est q nō cāt pt̄é effect⁹. qz nō est maior rō q̄re cāt vnā pt̄é q̄ aliā. ⁊ sil⁹ frequēter effect⁹ est indiuisibilis nō habēs ptes. ꝯ in ꝑmo instāti cāt totū effectū. ꝯ in secūdo instanti nihil remanet causandū. ⁊ ꝑ ꝑns nūq; cā secūda agit cū cā ꝑia. ⁊ ita illa cō destruit ordinē eēntialē cāruz. Si aūt illa cā ꝑma nō pn⁹ cōpatur ad effectū q̄ cā secūda. cadē rōe: nec cā simplr ꝑia ꝓpatur pn⁹ ad effectū q̄ cā secūda. Et ita ꝓpť talē priorit̄atē nō oz deū negare eē cām imediatā oim. Ideo q̄rum ad istū articulū dico. q nō ꝓōt naturali rōe demōstrari q de⁹ ꝑt imediate se solo oēm effectū ꝓducibilē ꝓducere. qz nō pōt naturali rōe demōstrari q de⁹ cāt se solo oia de facto. cū illud sit fīm. ⁊ ab oib⁹ tā phis. q̄ sctis negatū: cū oēs ponant aliqs esse cās secūdas. Nec pōt etiā ꝓbari q de⁹ ꝓtingēter ⁊ libere agit vel causat illa q̄ causat. Et ex istis sequiť q nō ꝑ oñdi rōe naturali deū posse oia imediate et se cā solo sine oi cōcausante eāre. Hoc ꝑz. qz oē agēs naturale et sufficiens eēliť respiciēs multa. vel necrio ꝓducit q̄libet illoꝝ. vel nullū. ꝯ si de⁹ sit agēs sufficiēs et naturalr causans eēliť respiciens ꝓducibilia vel necrio cābit oia vel nullū istoꝝ. ꝑ nō omia manifestū est. ꝯ nulla. Si dicať q de⁹ nō eēliter respicit ista ꝓducibilia ⁊ ista. ꝙa illa ꝓducit mediātibus causis secūdis. ⁊ illa nō. Doc nō valet. q si deus pōt se solo ꝓducere ista q̄ ꝓducit mediātibus causis secūdis. nō requirit istas cās secūdas ad ꝓducēdū. ꝯ q̄tū ad ꝑ eēliter respicit ista ⁊ alia eiusdē rōis. q̄ nō ꝓducit mediātib⁹ causis secūdis. ꝯ equalr ꝓducet ea vel nō ꝓducet. imo et ista sequiť q de⁹ necessario ꝓducet oia eiusdē rōnis ꝓducibilia. vel nulla ꝓña ꝑz. qz cā naturalis ⁊ sufficiens nō requirēs aliqd aliud ad effectū suū. vl⁹ ꝓducit oia eiusdē rōis vel nullū. qz nō ē maior rō quare plus ꝓducat vnū q̄ aliud eiusdē rōnis. cū inter illa null⁹ sit ordo. ꝯ si de⁹ sit cā naturalis nō est maior rō quare pl⁹ ꝓducat istud indiuiduū istius spēi spālissime q̄ illud. Et ita vel ꝓducit q̄libet vel nullū. Dico ꝯ q nullo mō stant sil⁹. q de⁹ sit cā natural⁹. ⁊ tn q possit se solo sine oīi alia cā cōcausante omnē effectū ꝓducere. ⁊ ita cū nō possit rōne naturali ꝓbari q de⁹ sit cā cōtingēs. nō pōt rōne naturali ꝓbari q de⁹ pōt cāre imediate ⁊ se solo omnē effectū ꝓducibilē. Et ī dico q ꝑ nō posuerūt cām secūdā necessario cōcurrere ꝓpter impfectionē effect⁹ addendā: cū ꝑz multos eoꝝ ipse sit cā effectus impfecti. Sz posuerūt cāz secūdā cōcurrere ꝓpť hoc. q videbāt q cā secūda approximata sequiť effect⁹ ⁊ ipa nō approximata nō sequiť effect⁹ quā rōnem tangit ꝑbs. ij. de generatione ad ꝓbandū solē eē cāz istoꝝ inferioꝝ. Posuerūt etiā ꝓpť ꝑ q cū de⁹ ꝑm eos sit cā naturalis. si posset aliquē talē effectū ꝓducere sine causa cōcausante. seq̄ť q añ approximationē cā scde ꝓduceret effect⁹ ꝓpť pexistētiā cāe sufficiētis. cuius oppositū viderūt ad sensū. Nec etiā negauerūt eū sic eē cām oim. ꝓpť illā ꝑioritatē cāe prime ad scdam cām. qz illa ꝓbaret q null⁹ esset ordo essentialis cārū respectu eiusdē effectus ꝓducti imediate ad vtrāq; illarū cārū. q̄d reputo falsū simplr Vñ nō ē ymaginandū q cā ꝑmū i aliquo istāti cōpeť ad effectū. ⁊ i scdo istāti cōpeť cā scda ad eūdē effectū. ꝑ i eodē instāti totalr cōpanť ad eūdē effectū. Et si dicať q cā ꝑior ꝓus agit. ꝯ i illo ꝑori nō agit causa scda. Dicēdū ē q dicēdo cā ꝑior ꝓus agit si i telligiť q i aliquo istāti agat cā ꝑma i quo nō agat cā scda. simplr falsuz ē. qz i eodē istāti oia nō agūt. Si aūt ītelligať q cā ꝑior ē ꝑncipalior ⁊ illimitabilior ⁊ pfectior. sic pōt cōcedi q̄uis fortē nō de virtute sermōis. ꝑ nihil ē ad ꝓpositū. Et si dicať q saltē i aliquo ꝑori agit cā ꝑma i quo nō agit cā scda. Dicēdū q vō pt ꝓpe cōcedi. qz nihil ē ibi ꝓus nisi cā. ⁊ io oz q ly ꝑori cor̄espōdeat ꝑ substātiuū cā. et sic tūc

Instatur

Respondetur

Rūsio auctoris

esset sensus iste in aliquo ꝑori agit. hoc ē i aliq̄ cā ꝑori agit. q̄d nihil ē dictū sic nihil ē dictuz. cā agit i cā ⁊ tūc equalr dicereť q cā scda ageret i cā posteriori. q̄d nihil ē. Et io talr ymaginatio instātiū nature vel originis cāt multos errores ⁊ ipropos modos loquēdi. sic si arguereť sic. totū ē ꝓus sua ꝑte. qz ē pfect⁹ ea. ꝯ totū ē i aliquo istāti i quo nō ē ꝑs sua. ꝯ totū ē sine sua ꝑte. q̄d ē absurdū. ⁊ io ꝑz q talis modus arguēdi ē absurdus Et ꝓdictis ꝑz q ꝓpť talē ꝓpetatē nō negauerūt ꝑbi deū eē cāz omniū Sz nūq̄ negauerūt ꝑbi deū eē cām imediatā oiz effectuū. q̄uis nō totalē. Quātū ad istō q̄ fuit ītētio ꝑbi i hac. q̄one patebit iferi⁹. Verūtn q̄cūq; sit ītētio ꝑbi. Dico q ꝑ nullā rōnē efficacē vel multū apparētē pōt ꝑbari deū nō eē cām imediate cōcurrētē ad ꝓducēdū oīs effect⁹. Sz de ꝑ patebit i scdo. Circa scdm articulū vī posse ꝑbabiliť reneri. q de⁹ ē cā cuiuslibet effect⁹. ⁊ q pōt se solo oēm effectū possibilē ꝓducere. Neutra ꝑs istius ꝑdictionis pōt rone naturali sufficiēter ꝑbari. Verūtn hic sunt aliqua dubia ⁊ difficilia ꝑ ꝓdicta opi. Vnū de actu volūtatis quo odit deum. Tūc sequereť q aliqs posset sine demerito. immo meritorie odire deū. Aliud ē de respectu efficiētie vel actionis qua ignis agit. De ꝑmo patebit alias De scdo dico q nō ē talis respect⁹ agētis. ad passū vl⁹ ꝓductū sicut bōies cōiter ymaginaň ꝑ ꝑter cām ē ibi absolutū ꝓductū tm̄ mō. ⁊ illud pōt de⁹ facere sine oi cā scda cōcausante. Ad argumētū ꝑncipale. nego istā ꝑña. deus nō pōt peccare ⁊c. ⁊ ista sunt possibilia. ꝯ nō pōt facere oia possibilia. sicut ista ꝑña nō valet. deus pōt facere omnē actū absolutū. ⁊ positiuū se solo. ꝑ act⁹ meritorius ē bmōi actus. ꝯ de⁹ se solo pōt facere meritoriū. ꝑ i oīb⁹ talib⁹ ē fallacia figure dictionis. qz in ꝑma ꝓpone accipiť vnū simplr absolutū. ⁊ in minore subaccipiť vnū cōnotatiuū ⁊ i talib⁹ ē fallacia figure dictionis. Ita ē i ꝓposito. qz peccare nō tūn ꝑportat illā rē q̄ ꝓducit. ꝑ eriā ꝑportat aliqd eē obligatū ad oppositū illi⁹ q̄d facit vel omittit. Eodē mō mori nō ꝑportat ꝑcise destructionē alicui⁹ rei. ꝑ ꝑportat destructionē illi⁹ rei q̄ dī mori. ⁊ ita ꝛz posit destruere omnē aliā rē. tn̄ nō pōt ipe mori.

Distinctionis. xliij. Questio prima

Distin. XLIII

A Questio I

Quō ꝑmo

Circa distinctionē quadragesimam tertiaz quero.

Utrum deus posšit facere aliq̄ q̄ n̄ fecit nec faciet Ad nō qz cā naturalis. nō ꝑpe

Conclusio

B Circa scdm̄ articu.

Dubia

Primū

Secundū

Rūsiones dubiorum

D Ad ꝑncipale

C

dita non potest facere nisi quod facit vel faciet. ꝑ de⁹ est cā naturalis agēs de necessitate nature. ⁊ est nō ipedibilis. ꝯ ⁊c. Maior videtur manifesta. Minor. ꝑbať q̄tuz ad primā ꝑtē. qz sicut intelligēdo se itelligit alia. Ita volēdo se vult alia. ꝑ qz de⁹ intelligēdo se intelligit. ꝯ ncrio intelligit alia. Ita de⁹ volēdo se vult necessario. io necessario vult alia. ꝑ si necessario vult alia. necessario ꝓducit alia. ꝯ est agens de necessitate nature. Scdo ꝑbať ea de ꝑs minoris sic. qz nulla pfectio simplicit⁹ repugnat alteri quin se cōpatiatur in eodez. sed posse causare est pfectio simplicit⁹. ⁊ similr necessariū est pfectio simplicit⁹. ꝯ cōpatiūtur se i eodez. ꝯ aliquid est q̄d pōt necessario causare. ꝑ nihil est tale nisi sol⁹ de⁹. qz oīe agēs creatū pōt ipediri a causatiōe sua. ꝯ solus de⁹ pōt necessario causare. ꝯ ncrio causat. ꝙa i ꝑpetuis nō differt esse a posse. Preterea. de⁹ nō pōt facere nisi q̄d rectū est fieri ab eo. sed nihil est rectū siue iustū fieri ab eo nisi q̄d facit. ꝯ nihil pōt facere nisi q̄d facit. Ad oppositū ē magister in littera ostendens q de⁹ pōt facere aliq̄ que nō facit. Circa istā q̄stionē ꝑmo supponēduz est q de⁹ est causa effectiua rerū. Scdo inq̄rendū est. an rōe naturali possit ꝑbari deū eē cām effectiuā liberā ⁊ nō naturalē. Tertio an ꝑ sit fm̄ veritatē fidei tenendū. Quarto ex bijs dicendū est ad q̄stionē. Circa primū dicūt aliq̄ q sic. Et nituntť aliq̄ ꝓbare q de⁹ sit cā libera.

Primo sic. vniuersum habet aliquē finē: ꝑ in illū finē ordinať ꝑmo a natura. qz natura nō intendit aliq̄d nisi quatuz dirigiť a cognoscēte. ꝯ in illū finē ordinanť ꝑ voluntatē. ⁊ nō nisi ꝑ voluntatē diuinā. ꝯ de⁹ ꝑ volūtatē ordinat totū vniuersuz in finē suū. ⁊ ꝑ ꝑns ꝓducit creaturas. Secūdo sic. natura est determinata ad vnū. ⁊ io natura semp facit sibi eēliter. nisi sit ꝑpter defectū virtutis actiue vel receptiue siue passiue. ꝑ ptās diuina nō ē defectiua cū sit infinita. ꝯ naturaliť nō ꝓducit nisi vnū sibi eēliter. Tertio sic. cū oīe agens agat sibi simile. aliquomō oz q effect⁹ in sua cā aliqualr ꝑexistat. ꝑ oē illud q̄d est in aliquo est in ipo ꝑ modū eius. ꝑ de⁹ est intellect⁹. ꝯ creature ꝑexistūt in ipo intellectu. ꝑ q̄d est i itellectu nō ꝓducit nisi mediante volūtate. ꝯ creature ꝓcedūt a deo ꝑ voluntatē. Quarto sic. fm̄ ꝑbm. iiij. metha. duplex est actio. quedā cōsistit in ipo agēte. ⁊ est pfectio ⁊ actio agētis. vt itelligere velle ⁊ buiusmōi. q̄dā q̄ ꝓgredit ab agēte i passuz extrinsecū. ⁊ est pfectio ⁊ actio patiēť. sic calere movere ⁊ bmōi. ꝑ actio dei nō pōt itelligi ad modū scde actōis. eo q cū sua actio sit sua eēntia nō egrediť eā ipam. ꝯ oz q itelligať admoduz

Secundo.

Tertio

Circa ꝓmū

Prima ratio

Secunda

Tertia.

Quarta

Universidad de Deusto
Biblioteca

E Improbantur dicte rōnes

p̄me actionis q̄ nō est nisi i ſtelligēre ⁊ volen re. g̃ q̄cq̄d de⁹ agit extra se. p b̄ agit q̄ ſtelligit ⁊ vult. g̃ necessariū ē dicere omnes creaturā a do. p̄cessisse p volūtatē ñ p necessitatē nature

Sz iſte rones nō cōcludūt sicut ptz ituēti. nihil ꝓbant cū nisi q̄ de⁹ p volūtatē ꝓducit oēs creaturas tāq̄ p p̄ncipiū agendi. ß nō ē p batū q̄ oīe agēs p volūtatē tāq̄ p p̄ncipium agendi cōtingēt agit ⁊ nō naturalr. g̃ p istam ronē nō ē ꝓbatū q̄ de⁹ nō ꝓducit creaturas p necessitatē nature. Cōfirmat. q: ꝟ istos. volūtas habet duplicē modū agēdi. scz naturaliter ⁊ libere. sicut necessario. ⁊ naturalr vult finē. ⁊ cōtingēter ⁊ libere vult ea q̄ sunt ad finē. Ūñ fm istū alibi modus agēdi naturalr est cōis agēti p cognitionē ⁊ agēti sine cognitione. g̃ ista ꝓna non valet fm istos. deus ꝓducit p voluntatē. g̃ nō ꝓducit de necessitate nature. Cōfirmat. q: ꝟ istos. de⁹ p voluntatē ꝓducit spūsctm. ⁊ tñ naturalr ⁊ necessario. g̃ eodē mō stāt simul q̄ de⁹ ꝓducat per volūtatez. ⁊ tñ de necessitate nature. Ex istis ptz q̄ ꝑma rō nō valet. q: q̄uis ꝓcedat q̄ sola volūtas ꝑstituat sibi finē. ⁊ finis vniuersi est ꝑstitut⁹ a volūtate. Ex hoc tñ non sequit euidēter q̄ ille finis sit cōtingens ꝑstitutus ⁊ nō necrio: cū volūtas necrio aliq̄ faciat. Et si dicat q̄ q̄uis volūtas necrio velit finē: tñ cōtingēter vult illud q̄ est ad finē. ⁊ ita cū oēs creature sunt ad finē volūtas diuina cōtingēter vult eas. ⁊ p ꝑns contingēter ꝓducit eas. Hoc nō sufficit. q: non est ꝓbatū sufficiēter q̄ volūtas diuina cōtingens velit ea q̄ sunt ad finez. ⁊ tñ hoc oportet ꝓbare specialiter. Scōa rō min⁹ valet. q: q̄n accipit q̄ natura est determinata ad vnū aut itelligit q̄ natura est determinata ad vnū effectū. ita q̄ nō ꝑt plures effect⁹ ꝓducere. Aut ita est determinata ad vnū q̄ nō habet in ptāte sua agere ⁊ non agere. Si scōo mō. sic nihil est ad ꝓpositū. q: de hoc est q̄stio p̄ncipalis. si ꝑmo mō sic est simplr falsuz. q: cā naturalis est frequēter ꝓductiua pluriuz effectū. etiā distinctoꝝ spē. ⁊ ordinatoꝝ fm pfectius ⁊ impfectius. sic ꝓz de sole q̄ ꝓducit vermē: ⁊ plātā. ⁊ de multis alijs possent poni exē pla manifesta. Si lr q̄n post accipit. natura sp facit sibi eq̃le nisi sit ꝓpt defectū ꝟtutis actiue vel passiue. Istud est falsuz. q: aliq̄n in eodem passo eodez mō dispositō cā naturalr ipfectior ꝓducit sibi eq̃le: ⁊ cā naturalis pfectior nō ꝓducit sibi equale ß ineq̃le. g̃ hoc nō est ꝓpt de

D De scōa rōne.

De ꝑma rōne

fectū virtutis actiue vel passiue. ß hoc est ꝓpt naturā agētis. q̄ nō est natū ꝓducere effectū sibi equalē. ⁊ q: effect⁹ eq̃lis tali agēti nō est a tali agēte ꝓducibilis. Sicut quare angel⁹ nō facit sibi sile siue eq̃le. sicut facit bos vl ignis cā est. q: angel⁹ nō ē ꝓducibilis ab ag̃elo. Ita dicerēt ꝑti in ꝓposito. q̄ q: de⁹ nō ē ꝓducibil⁹ nō de⁹ nō causat deū sibi eq̃lē: sed alias creaturas distinctas naturalr causat. q̄uis cognoscēdo ⁊ volēdo. Sikr tertiū nō valet. q: si aliq̄d ꝓbat ꝑcise ꝓbat q̄ de⁹ ꝓducit creaturas p intellectū ⁊ voluntatē. ß ex hoc nō sequit euidēter q̄ nō ꝓducit eas p necessitatē nature. Si milr quarta rō ꝓcedit ex falsa imaginatōe. q: q̄n accipit q̄ actio dei nō est trāsiens. aut accipit actionē dei ꝓ ꝓncipio agēdi. vel ꝓ effectu ꝓducto. vel ꝓ aliquo medio. vel ꝓ aliquo aggregato ex ꝓncipio agendi et effectu ꝓducto. si ꝑmo mō. sic ē verū q̄ actio dei nō est trāsiēs. q: ꝓncipiū agēdi nō est trāsiēs. ⁊ isto mō vniformit accipiēdo actionē dicēdū ē q̄ actō ignis nō ē trāsiens q: ꝓncipiū agēdi i igne nō trāsit pl⁹ q̄ ꝓncipiū agēdi i deo. Scōo modo ita transiens ē actio dei sicut actio ignis. Nā sic effect⁹ ignis nō ē i igne formalit ⁊ realr ita nec effect⁹ dei. Si accipiat actō dei tertio mō vl quarto. ꝓz manifeste q̄ nō pl⁹ ē actio ignis transiens q̄ actio dei que ē actio nō trāsiens.

Prēterea actio solis vel ignis nō dr trāsiēs nisi q: reliquit aliq̄d opatū extra. ß ita actio dei relinquit creaturā extra sicut actio solis. g̃ ita ē trāsiens. Si dicat q̄ actio solis dr trānsiens. q: trāsit in exterioꝛē materiā. nō sic actio dei. Hoc nō valet. q: actio dr trāsiens q: nō manet i agēte. q: dr ad oppositū ad actionē i manētē. g̃ illa actio q̄ nō manet i agēte dr trāsiens. sicut si sol nō ꝓduceret formā i materia ß ꝓduceret totū. scz materiā ⁊ formā nō plus maneret actio solis in sole q̄ mō. g̃ nō pl⁹ dicetur actio ꝑmanēs. ß diceret actio trāsiens sic mō. ⁊ tñ tūc nō pl⁹ trāsiret in exterioꝛē materiaz q̄ actio dei. g̃ ꝛc. Si dicat aliꝰ q̄ actio solis dr trāsiens ⁊ nō actio dei. q: sol bz respectū realē ad effectū suū. ñ sic de⁹. Hoc nō vz q: ꝛo. Aut respectus realis ē i agēte aut i passo. Si i agēte. g̃ ꝓpt respectū formalit existentē in agēte magis dr actio ꝑmanēs q̄ trāsiēs. Si aūt sit in passo. ⁊ ꝓpt istū respectū derelictū i passo dicat actio trāsiens. multo magis actio dei ꝓpt effectū absolutū derelictū dicetur actio trāsiens. Et ꝛō absolute dicēduz ē q̄ actio dei q̄ ē creatio vel ꝓductio creaturaruz nō magis ſba dei q̄ actio ignis. q̄ ē generatio ignis alterī⁹ ē sua ſba. ß sic ꝓductio creaturarū nō ꝑtat nisi deū ⁊ creaturas q̄ nō effec

E De tertia rōne

E De quarta rōe

Obijcitur

Reprobat

Tertia

Instatur

Tertia ō.d.t

Quarta

Probatur

Secunda

Probatur

Probatur scōo

Probatur ꝑma

nisi ad ꝑtia dei. ita ꝓductio ignis nō ꝑtat nisi ignē ꝓducētē cū absolut⁹ suis. ⁊ ignez ꝓducū q̄ nō ē nisi ad ꝑtia ignis illi⁹. Ūn b̄ cōcessa dōa frequēter q̄ agēs creatū nō tm agit p sua ſbam. ß etiā agit p q̄litates accidētales ⁊ ꝛō semp ꝓncipiū agēdi deo ē deitas. Nō aūt sp ꝓncipiū agēdi agēti creato ē ipa ſba. ß alia q̄litas accidēt. Aliꝰ ꝓbat aliq̄ eādē conclusionē sic. Aliq̄d cāt cōtingēt. g̃ ꝑma cā cōtingēter cāt. ꝓna ꝓbat. q: q̄libet cā scōa cāt inq̄tū mouet a ꝑma. g̃ si ꝑma necessario mouet. q̄ libet alia necessario mouet. ⁊ p ꝑns q̄libet necessario causat. g̃ si aliq̄ cā scōa ꝓtingēter cāt vel mouet ꝑma ꝓtingēt mouebit. q: nō cāt cā scōa nisi i ꝓtute ꝑme inq̄tū mouet ab ea Si milr ꝓbat eadē ꝓna sic. si ꝑma cā necessario se bz ad cām ꝓximaz sibi. sit. b. b g̃ necessario mouet a⁹ ꝑma cā. b aūt eodē mō quo mouet a ꝑma cā mouet ꝓximā sibi. g̃ b necessario cāt mouēdo. c. ⁊. c. mouēdo. d. ⁊ sic i oīb⁹ causis p cedēdo nihil cōtingēt erit si cā ꝑma necessario cāt Prēterea arguit sic. ens absolutū summe necessariū q̄tū ꝑt cogitari aliq̄d eē necessariū nō pōt nō eē quocūq̄ alio a se nō existēte. de⁹ ē sūme necessariū g̃ quocūq̄ alio a se. nō existēte. nō. ꝓpt b̄ seq̄t ipm nō eē. Sz si necessariaz baberet habitudinē ad ꝑmū cātū illo cāto nō existēte nō eēt. g̃ ꝛc. maioꝛ ptz. q: ex min⁹ ipossibili nō seq̄t ipossibile. sic nec ex min⁹ falso sequit falsū. Hoc ꝓbat. q: si falsū⁹ habeat duplicē rōnē falsitatis ⁊ min⁹ falsū tm vnicā. circūscribat ab illo falsioꝛi ista rō falsitat⁹ i q̄ excedit min⁹ falsū. stāte alia rone. ⁊ tūc erit falsū ⁊ min⁹ falsū nō erit falsū. q: circūscripta est rō falsitatis min⁹ falsi. g̃ b positō falsi⁹ erit falsum. et min⁹ falsū erit verū. ⁊ tūc ex ꝟo seq̄tur falsū. Prēterea aliq̄ malū fit in vniuerso. g̃ de⁹ nō necessario cāt. ꝓna ꝓbat. q: agēs necessario ꝓducit effectū suū i quē pōt i susceptiuo q̄tū pōt i eodē ꝓduci. Effect⁹ ꝑmi ē bonitas ⁊ pfectio. g̃ si necessariū agit necessario ꝓducit bonitatē i qualibet iq̄tū pōt ipm susceptiuū recipe. ß bns bonitatē cātā quāte ipm ē ca pax nullā bz malicią. g̃. Prēterea cā necessario agēs agit fm vltimū potētie sue. g̃ si ꝑma cā necessario cāt. q̄ cāt pt cāre cāt. ß pōt cāre ex se oē cābile. g̃ nulla cā scōa cāt aliq̄d. Ista vltima ꝓna ꝓbat. q: cā ꝓoꝛ ꝓi⁹ naturalr respicit cātū q̄ cā posterioꝛ. g̃ i illo ꝓoꝛi toralr cāt. et deducit illo mō quo i ꝑcedēti. q. Sz iste rōes ꝑbos ꝑ quos adducūt nō ꝛcludūt. Prima nō. q: ista ꝓna aliq̄d sit ꝓtingēt. g̃ ꝑma cā ꝓtingēt cāt. nō pōt euidēt ꝓbari. Nā dicerēt ꝑbi q̄ ꝓtingētia effect⁹ dependet ex ꝓtingētia actionis alicuius creature, puta voluntatis

D Improbāt dicte rōnes

Euasio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Impugnatio

dr̃ q̃ nō ē ad ꝓpositū. q; ꝛclusio nō ē nisi q̃dā ẽitas ptiał̃ ꝓncipij q̃ bz ẽitatē q̃si totalē. sic̃ singulare ē q̃dā ẽitas ptiał̃ respectu vl̃is. i entis? aũt ens cātū nō ē nisi q̃dā entitas dependēs ab ẽtitate cāe. Sz illa rēsp̃sio nō ẽt sufficiēs. Tū q̃a veritas cōclusiōis n̄ ē ẽitas ptialis ꝓncipij. ꝑ ẽvna ẽitas simplr distincta abea. q; q̃n aliq̃ ẽitates sic se bñt q̃ vna p̃t esse nota alia simplr ignorata. ⁊ ecōuerso. nō magis ē vna ptiał̃ respectu alteri? q̃ ecōuerso. ꝑ ꝛclusio p̃t eē nota ꝓncipio simplr ignorato. ⁊ sic̃ ptz frequēt̃ q̃ sciūt euidenter cōclusiōes. ⁊ postea iḡnit de ꝓncipijs. ⁊ ecōuerso. g̃ neutra ẽitas ē ptiał̃ respectu alteri?. Tū q; ẽitas singularis nō ē ptialis respectu veritatis vl̃is. q; nō pl? vnuꝫ singulare ē ps respectu sui vl̃is q̃ aliud singulare ē ps sui vl̃is. ꝑ aliq̃d singulare nō ē ps sui vl̃is. q; nūq̃ verū ē ps falsi. nisi materialr forte. de quo nihil ad ꝓpositū. ꝑ aliq̃n singularis ē ẽa ⁊ vl̃is ē falsa. g̃ tunc illa ẽitas singularis nō ē ptialis respectu sui vl̃is. g̃ nūq̃ ẽitas singularis ē ptiał̃ respectu sui vl̃is. Sicr eodē mō nūq̃ ꝛclusio ē ptiał̃ veritas respectu suarū p̃missarū. q; aliq̃n p̃misse sūt ṽe ⁊ cōclusio falsa. Sicr babit? ꝓncipij ⁊ cōclusiōis sunt simplr distincti. ⁊ neuter ē ptiał̃ respectu alterius. g̃ eodē mō nec vna ẽitas erit ptiał̃ respectu alteri?. Preꝛea. tertia rō nō concludit. supponit em̃ illa rō q̃ de? sit cā effectiua imediata ⁊ totał̃ respectu cuiuslibet effect?. q; alr rō nō valeret. si em̃ nō ē cā totał̃ ꝑ cōcurrit volūtas. tūc nō ꝓduceret effect? nisi volūtate cōagēte. g̃ volūtate nō agēte p̃t eē culpa nō in deo ꝑ i volūtate. Sicr si nō sit cā imediata. tūc nō pl? faciet nisi q̃ cōſuabit volūtatē. g̃ nihil i creatura ꝓducet; ꝑ remanebit i prāte volūtatis ꝓducere ⁊ nō ꝓducere. ⁊ ita peccare vl nō peccare. Ultima etiā rō nō cōcludit. q; nō p̃t rōe naturali ꝓbari ꝫ pbos. nec q̃ de? possit se solo cāre om̃e cābile. nec q̃ imediate cōcurrat ad cāndū oē causabile quoꝝ trī vtrūq; oporteret ꝓbare ad ꝓbādū q̃ cā scḋa nihil agit. Illa etiā deductio de ꝓtate p̃me cāe in agēdo n̄ vꝫ. sic̃ ostēsū ē i ꝓcedēti. q. q; ⁊ ꝺ facto mō ē cā ꝓx. ⁊ trī i nullo istāti ꝓx ꝓducit effectū suū añq̃ cā scḋa ꝓducat. Ideo q̃tū ad istū articl̃ dico q̃ n̄ p̃t rōe naturali ꝓbari. q̃n sic̃ ex pfectōe sol naturalr sequūt̃ effect? multiplicati ex pfectōe ẽitatis diuine. sequūtur multe entitates q̃ aliq̃ eē nō possent. Circa scḋm articulū dico tenēdū est q̃ de? cā ꝓtigent agēs q; tenēdū ē q̃ de? p̃t ista gñabilia imediate et totalr̃ cāre. ꝑ si eēt cā naturalis. vel oia ꝓducerēt sil̃ vel nulla. quoꝝ vtrūq; p̃t esse manifestū fl̃m. Et iō manifeste fl̃m est deū eē cām naturalē aliox a se. Ex istis ꝑz solutio q̃nis. q̃ de? p̃t facere aliq̃ q̃ nō facit. q̃a oē contingens agēs p̃t facere alr q̃ facit. ꝑ de? est bmōi. g̃ ⁊c.

Solutio q̃nis.

Sicr de? p̃t ꝓducere alias i infinitū. q; nullibi est stādū ad certū nūerū. ⁊ trī nō ꝓducet alias in infinitū. ꝑ in certo nūero. Ad rōes g̃ adductas ꝫ pbos. q̃tūcūq; cōclusio sit vera. ipsi trī pbi facilit̃ rnderēt. Ad p̃mā rnderēt q̃ volūtas dirigit oia in finē. ꝑ trī nccrio ⁊ naturalit sic̃ alij dicūt q̃ volūtas ē p̃cipiū ꝓducēdi spiritū sctm. ⁊ trī naturalr ⁊ nccrio. Ad scḋm dicerēt aliq̃ eox q̃ de? nō ꝓduceret nisi vnū effectū. l. p̃mā itelligētiā. ille trī effect? nō ē eq̃lis deo. q; null? talis effect? ē ꝓducibil. Ad trīuꝫ dicerēt q̃ de? q̃cq̃d ꝓducit ꝓducit p itellectū ⁊ volūtatē ⁊ trī nccrio. Ad q̃rtū dicerēt sicut dictū ē q̃ actō dei ē ita trāsiēs sic̃ actō sol. opatio trī dei q̃ est itelligere ⁊ velle est imanēs imo magis ꝓpe ꝺz dici q̃ ē ipe de?. Ad p̃mū alteri? doctoris dicerēt q̃ ista ꝓna nō valet. aliq̃d fit cōtingent. g̃ ꝑma cā agit ꝓtingent. q; diceret q̃ volūtas nō mouet imediate a deo: ꝑ trī cōſuat. ⁊ iō p̃t agere ꝓtingent deo agēte nccrio. sic̃ cōtingenter agit cognitiōe nccrio coagēte. Peridē ad scḋaꝫ ꝓbationē dicerēt. q̃ nō eodē mō sp mouet scḋa cā quo mouet a ꝑma.

Ad primā alteri? doctoris

Ad scḋam ꝓbationem

Ad aliā dicerēt q̃ aliq̃n ad nō eē min? nccrij sequit̃ nō eē magis nccrij. ⁊ sil̃r ex min? ipossibili sequit̃ ipossibili?. ⁊ ad mu? falsuꝫ seq̃t falsius. Ad ꝓbationē dico q̃ aliq̃n falsius bꝫ trī vnā rōem falsitatis. ꝑ illa rō est falsior q̃ rō falsitat̃ min? falli. Sil̃r posito q; bēat duplicē rōes falsitatis ⁊ aliud trī vnā. Adhuc ꝓbatio nō valet. q; illa vnica rō falsitatis minus falsi nullo mō p̃t circūscribi. sic̃ nec illud fl̃m p̃t eē verū. ⁊ iō nūq̃ ex vero sequit̃ fl̃m. Et si dicas q̃ p̃t circūscribi p itellectū. Rndeo q̃ si circūscribas p itellectū. dicēdo q̃ n̄ ē: tua circūscriptio ē fl̃a. Si circūscribas nō loquēdo de illa rōe falsitatis: nihilomin? illud fl̃m erit fl̃m sic̃ pz?. q; q̃ tu cōsideres vel nō ꝛsideres nihil facit ad ꝑ q̃ sit verū vel fl̃m. Ad aliud dicerēt q̃ malū sit in vniuerso. q; de? nō ꝓducit in receptiuo q̃tuꝫ p̃t ꝓduci. ⁊ ꝑ ꝺz duas cās̃itatis. Vel q; nihil ꝓducit i eo. vel q; nō ꝓducit nisi cōcurrēte volūtate. g̃ libere cōcurrit ⁊ ꝓtigent. Ad aliud dicerent q̃ de? nō p̃t causare oē cābile ex se. vel si dicat q̃ cā ꝑma ꝓtinet totā cālitatē cāe scḋe. nō seq̃t. g̃ p̃t i illū effectuꝫ se solo. q; diceret q̃ nō alr ꝓtinet totā cālitatē cāe scḋe nisi q; ꝓducit ipam cām scḋam totā. ꝑ manifestū ē q̃ aliq̃n ꝓducēs naturalr cām. nō p̃t imediate i effectū illi? cāe. sic̃ ꝑz q̃ sol ꝓducit vermē. ⁊ i aliq̃ effectū p̃t vermis i quē nō p̃t sol. ⁊ i multis ē ꝑ manifestū. Ad

Ad tertiā

Ad quartā

Ad ꝑmū ꝓn.

p̃mū p̃ncipale dico q̃ de? aliquo mō intelligēdo se itelligit alia. q̃liter trī ꝑ sit itelligēdū nō ē ad ꝓpositū. ⁊ ita aliquo mō sub bono itellectu volēdo se vult alia. alr trī ⁊ alr. q; de? itelligēdo se intelligit alia necessario. ꝑ de? volēdo se vult alia ꝓtigēt. ⁊ iō nō ē sic̃.

Ad secḋm

Ad scḋm ꝫ pbos dicerēt pbi. Ad primum

Ad scḋm ꝓbat nō. Ad scḋam rōem

Ad ꝓbationem.

Ad tertiū

Ad quartū

Ad ꝑmū ꝓn.

Ad scḋm dicendum q̃ nulla pfectō simplr q̃ iō dr̃ simplr pfectio. q; illa nō ifert illud eē nisi ipfectū de quo verificatur. si nō ꝓnotaret aliq̃d ipfectū repugnat alteri q̃n illi duo cōcept? de eodē ṽificēt. ꝑ si cōnotat aliq̃d ipfectū. nō opꝫ q̃ vna n̄ repugnet alteri ⁊ ita ē i ꝓposito. nā posse creare ꝓtat creaturā q̃ ē simplr ipfectū. ⁊ iō nō ꝺz q̃ potēs creare possit necessario creare. Ad aliud dico q̃ discursus nō valet. q; q̃uis de? nō possit facere nisi q̃d iustū ē fieri. aliq̃d trī ꝑ eē iustū fieri q̃d nō fit a deo. ⁊ iō talis mixtio ex possibili ⁊ in eē nō valꝫ. cām trī nō oportet mō discurrere. q; ꝑ magis ꝑtinet ad logicū. Questio scḋa

Questio II

Ecundo quero.

Argumēti ꝓm.

Utrū ꝓus cōueniat deo nō posse facere impossibile. q̃ ipossibili nō posse fieri a deo. Ꝓus ꝓueniat deo n̄ posse facere ipossibile vr. q; ꝓus cōuenit deo facere possibile q̃ possibili posse fieri a deo. g̃ eodēmō ꝓus ꝓuenit deo n̄ posse facere ipossibile q̃ ipossibile nō posse fieri a deo. añs ꝑz. q; esse q̃d cōuenit deo ꝓus cōuenit sibi q̃ aliq̃d cōueniat creature. g̃ q̃ cuicūq; alteri a deo. g̃ cum deo ꝓueniat posse facere possibile fieri ꝓus ꝑ cōuenit sibi q̃ cōueniat cuicūq; alteri posse fieri a deo. ꝓna ꝑz. q; ꝑ quocūq; istāti vel sig̃ cōuenit deo posse facere possibile fieri. ꝑ eodē istāti sibi cōuenit nō posse facere ipossibile fieri. g̃ ⁊c.

In oppositum

Ad oppositū. nihil q̃d ipotat indignitatē ꝓuenit ꝓio deo ꝑ n̄ posse facere ipossibile fieri ipotat idignitatē. q; ipotat ꝓuationē vel negationē. g̃ ⁊c.

Ad q. o pt. ꝑma

Ad. q. dr̃ q̃ aliq̃d q̃d attribuit̃ deo ꝑm rōnē sui nōis significat aliq̃d q̃d nō ē dignitatis simplr. nō ꝰ se ꝑmo attribuit̃ deo ꝑ q; aliq̃d q̃d nō ē dignitatis attribuit̃ creature ex respectu ei? ad deū. iō illud deo attribuit̃. ⁊ bmōi sūt nōia q̃ dicunt respectū i deo ad creaturas. q̃ iō deo attribuūt̃. q̃a creature bñt respectū ad ipm ꝑm q̃ deo attribuit̃ eē dnꝫ. q; ex tpe bz suū ⁊ iō attribuit̃ deo posse aliq̃d actiue sup creaturā q; creatura ē i se possibil̃ accipere actionē creatoris. Dicit̃ trī q̃ posse rā actiuū dei q̃ passiuū creature p̃t duplicit̃ cōsiderari. l. respectu sui subiecti ⁊ respectu sui obiecti. Si possibile dei ꝛsideraī ꝑmo mō. sic ē ꝓus q̃ posse creature q̃libcūq; cōsideret. q; posse sic ꝛsideratū dic̃ dignitatē simplr. Scḋo mō nō dic̃ dignitatē simplr. ⁊ iō nō cō-

Ad primum principale

Ad secundum

Ad tertium

Ad quartum principale

Ad secundum principale

Ad tertium principale

Ad quartum principale

Contra primum principale

Contra secundum principale

Contra tertium principale

Contra quartum principale

Resolutio auctoris

Circa scḋm articl̃m

Contra tertiū rōnem

Contra quartā rōnem

Contra opi. arguitur.

petit: nisi q; posse passiuū cōperit creature respectu dei. iō dicit q̃ absolute loquēdo nō est posse passiuū i creatura nisi q; est posse actiuū i deo. vt cū q̃tuor sint respect? ꝑm posse. l. duo ꝑm posse actiuū. vn?. l. quo posse dei cōpar̄ ad deū vt cuius est. ali? vt cōparat ad creaturā vt ad quā est. ⁊ duo ꝑz posse passiuū. l. vn? quo cōparar̄ ad creaturā cui? est. ali? ꝑm quē cōparatur ad deū vt ad quē est. Jn ipis est talis ordo q̃ a posse dei actiue ꝑm se est posse passiuū in creatura ꝑm se. q̃d cōcomitat̃ posse passiuū creature respectu dei. et ex posse passiuo creature respectu dei dicit̃ de? actie posse respectu creature. Contra. istā opinionē p̃t argui ꝑ ipm met alibi. q; sic̃ non dicit̃ deū ipossibile aliq̃d facere. q; illud ipossibile est fieri. ꝑ ecōuerso. q; ipossibile est deū ꝑ facere. iō ipossibile est boc fieri. ita ꝺz in affirmatiua. q̃ q; possibile ē deū ꝑ facere. iō possibile est ꝑ fieri. et nō ecōuerso. q; nō iō dicit̃ posse deū ꝑ facere: q; ꝑ possibile est fieri. Ex isto ꝑtz. q̃ pu? cōperit deo posse facere respectu creature. q̃ ꝓperat creature posse passiuū respectu dei. g̃ eodē mō pu? cōuenit deo nō posse facere ipossibile q̃ ipossibili non posse fieri a deo. Et ex isto ꝑz manifeste. q̃ ipe bz dicere q̃ nō q̃libz q̃ dicit respectū ad creaturā attribuit̃ deo. q; creature habent respectū ad ipm ꝑ magis ecōuerso. iō attribuūt̃ creature talia relatia. q; alia relatiua attribuunt̃ deo. Preꝛea. nō magꝭ attribuit̃ deo aliq̃d q̃ dicit respectū ad creaturā. q; creatura habꝫ respectū ad ipm. q̃ aliq̃d attribuit̃ cāe create. q; effect? sui? bz respectū ad ipaꝫ. ꝑ tale q̃d ñ attribuit̃ cāe create. q; effect? ei? bz respectū ad ipꝫ g̃ ⁊c. Jl̃d minor ꝑtz. q; cū cā creata ꝑm ipm bēat respectū reale. sequit̃ q̃ pu? mutaret̃ cā ad respectū realē q̃ effectus ꝓduceret̃. Si dicat̃ q̃ nō est simile de cā creata ⁊ de ꝺo. de? nō refert realr. ꝑ trī ꝑm rōem. ꝑ cā creata refert̃ realit̃. ⁊ iō nō est sil̃e. Hoc nō suffic̃. q; nō pl? repugnat respectui reali oriri ex alio respectu q̃ respectui rōis. g̃ nō pl? repugnat q̃ ex respectu effect? oriatur respect? cāe create q̃ dei. cū minus tā ꝑm rē q̃ ꝑz rōem recipiat de? a creatura q̃ cū creatura ab effectu suo. Sicr si ex vno respectu reali nō oriāt respect? realis sibi corrñdēs eadē rōe ex respectu rōis nō oriāt respect? rōis sibi corrñdēs. ꝑ respect? creature ad deū ē respect? rōis. q; nō realis. q; illud q̃d nō est nō refert realr. g̃ ex isto respectu nō oriāt respect? rōis dei ad creaturā. Preꝛea. contra illud q̃d ꝺz q̃ posse dei actiuū est pu? posse creature passiuo et q̃d dic̃ dignitatē simplr. Contra. ipossibile est actiuū q̃libcunq; cōsideret̃ dūmō sit actiuū q̃n respectū alicui? dicat̃ actiuū. g̃ nccrio illud posse actiuū

Universidad de Deusto
Biblioteca

respectu alicui? est posse actiuū: ꝫ nō respectu dei. qz de? nō causat nec agit deū. g̃ ncēri est respectu creature. g̃ posse actiuū dei glīficāꝫ cōsideret d̄r respectu creature. g̃ nō cōuenit sibi nisi qz d̄r ad ipam. p primū dictū. g̃ nō dicit diuinitatē simplr p scd̄z dictū. Cōfirmat. qz dicit q̄ sunt hic duo respect? i posse actiuo. sicut sunt duo i posse passiuo. vn?. i. respectu dei. tūc q̄ro quō iste respect? est respectu dei. aut tāq̄ respectu fundamēti. aut tanq̄ respectu t̄mini Si tanq̄ respectu fundamēti. g̃ bz aliquē t̄minum. ⁊ nō nisi creaturā. g̃ ille respect? t̄minat ad creaturā. g̃ nō pōio cōuenit deo nec iportat dignitatē simplr. Si sit respectu dei tanq̄ respectu t̄mini. g̃ cū actiuū dicat ad passiuū seq̄tur q̄ de? esset passiū. qd̄ est ipossibile. Et ita manifeste ptz. q̄ in ista ꝓpositiōe repugnātia includit. Alit dicit q̄ ꝑma rō ipossibilis nō est ex pte dei. ꝫ qz illud est ipossibile simplr ꝓpter repugnātiā eius vt fiat. qd̄ declarat sic.

D Opinio secunda

Probatur

Impossibile simplr icludit incōpossibilia. q̄ ex rōibus suis formalib? sunt incōpossibilia: ⁊ ab eo sūt p̄ncipiatiue incōpossibilia a quo p̄ncipiatiue bnt rōes suas formales. ⁊ iō iste ē processus. q̄ ꝑmo intellect? diuin?, pducit rē in esse intelligibili in ꝑmo instāti nature. in scd̄o instāti nature bz scipo formalr eē possibile. ⁊ sic sic de? suo intellectu, pducit possibile in esse possibili. ita, pducit vtrūꝫ incōpossibiliū q̄ icludūtur in ipossibili in eē formalr possibili. ⁊ illa ꝓducta scipis formalr sunt incōpossibilia vt nō possint sil eē vnū nec aliq̄d t̄tiuz ex eis: ⁊ istā i possibilitatē quā bnt ex scipis formalr bnt p̄ncipiatiue ab eo q̄ ea pducit i eē possibili. ⁊ istā incōpossibilitatē eox̄ sequit incōpossibilitas respectū cuiuscūꝫ agētis. ⁊ ibi t̄minat ror? iste ꝓcessus. ⁊ nō ad negationē possibilitat̄ i deo.

E Contra, dicta arguitur

Cōtra ꝫ dicta ꝓio pōt argui. qz nō videt bn dictū q̄ intellect? diuin?, pducit creaturā i eē intelligibili. qz illd̄ q̄d ꝑ aliquē actū nullū eē formalr recipit. ꝫ tm̄ denoiatur denoiatiōe extrinseca nō, pducit ꝑ talē actū. ꝫ creatura ꝫ q̄ intelligit a do nihil formalr recipit: ꝫ tm̄ denoiatur q̄dā extrinseca denoiatōe. sic obiectū intellectus creati nō, pducit ꝑ q̄ intelligit. ꝫ tm̄ denoiat q̄dā extrinseca denoiatōe. g̃ creatura i tali eē intelligibili nō, pducit. Preterea, aut creatura, pducit i eē intelligibili: p̄cise qz intelligit aut qz pu? nihil fuit. aut qz pu? nō erat intelligibile. Nō ꝓpt̄ ꝑmū. qz tūc eēntia diuina p̄t, pduceret i eē intelligibili cū p̄t intelligat. ⁊ tūc q̄liber intelligēs deū, pduceret ipm i eē intelligibili. Nec ꝓpt̄ scd̄m. qz etiā qn̄ intelligit creatura tūc nihil ē. q̄uis sit intellecta. Nec ꝓpt̄ t̄tiū. qz eēntia diuina an̄ intellectōez suā nō fuit intelligibilis. Preterea ꝫ istū nūq̄ ꝓducit aliq̄d in eē intelligibili nisi qz aliq̄d ꝓducit i eē reali. ꝫ ꝑm istos creatura qn̄ ꝓducit ꝑ intellectū diuinū n̄ ꝓducit nisi i eē intelligibili. g̃ aliq̄d aliud, pducit i eē reali. ꝫ nihil ꝑt dari. sic patz inductiue

Preterea qd̄ dī q̄ i ꝑmo istāti nature, pducit i eē intelligibili ⁊ i scd̄o istāti bz eē possibile. cōtra. accipio ꝑmū istās nature i quo intellect? p̄cedit i eē intelligibili creature. ⁊ q̄ro. Aut i illo istāti creatura ē possibil. aut nō ē possibil. Si ē possibil. g̃ ē possibil añq̄ ꝓducat i eē intelligibili. Si nō ē possibil. g̃ sibi repugnat eē. Preterea qd̄ dī q̄ stat? ē i illo, pcessu ad ipossibilitatē respectu cuiuslibet agentis sine respectu cor̄ndēte i deo. Cōtra. sic i oi respectu creatu re i eē possibili ad deū cor̄ndet aliqs respect? i deo ad creaturā i eē possibili. ita ad negatiōnē respect? cor̄ndebit negatio respect? i deo ad ipossibile. g̃ n̄ ē ibi stat?. Si dicat q̄ respectui creature i eē possibili ad deū cor̄ndet respect? i deo. Cōtra. aut ille respect? creature i eē possibili ē real. aut ē respect? rōis. Nō real. qz nō bz fūdamētū reale. g̃ ē respect? rōis. q̄ fit p actū intellect? cōpāt creaturā ad deū ꝫ istū ꝫ ita ꝑt intellect? cōpare deū ad creaturā sicut ecōuerso. g̃ ita ꝑt ē respect? i deo ad, creaturā sic ecōuerso. g̃ ⁊c.

€ Opinio autoris

Jō alr dico ad. q. q̄ gnalr oi relatiuo cor̄ndet si cōueniēt assignet aliq̄d correlatiuū. ⁊ i oib? relatiuis q̄ vocāt relativa ꝑm positōez actiuā ⁊ passiuā vl cāz et effectū. sp correlatia sūt sil natura. ⁊ iō qz sūt sil natura ⁊ mutuo se iferāt. neutrū ē magis cā alteri? q̄ ecōuerso. sic qz p̄ et fili? sūt sil natura. illo mō quo loqr̄ pbs in p̄dicamēntis. c. de ad aliq̄d de siltate nature. n̄ pl? fili? ē fili?. qz p̄ ē p̄. q̄ ecōuerso nec etiā pl? fili? ē qz p̄ ē q̄ ecōuerso. nec fili? bz patrē qz p̄ bz filiū. nec ecōuerso. Et ita vlr q̄n ē aliq̄ ꝓna mutua tenēs p̄cise p naturā correlatiuox̄. nō ē vna ꝓpō magis cā alteri? q̄ ecōuerso. Et q̄n q̄rit an ꝑmo cōueniat deo nō posse facere ipossibile. q̄ cōueniat ipossibili nō posse fieri a deo. Dico q̄ nō ꝑ⁹ cōpetit do n̄ posse facere q̄ cōperat ipossibili n̄ posse fieri a deo. Nec etiā ꝑ⁹ cōpetit ipossibili n̄ posse fieri q̄ deo nō posse facere ipossibile. Et eodē mō dico de affirmatis q̄ nō ꝑ⁹ cōpetit deo posse facere possibile vl creaturā. q̄ creature posse fieri a deo. ꝫ sūt sil natura eo mō q̄ ꝫ ꝑm factiuū ⁊ facibile sūt sil natura. B ē. n ꝑ⁹ē aliq̄d factiuū q̄ aliq̄d ē facibile nec ecōuerso Et si dicat q̄ q̄cq̄d creatura bz. a deo bz. g̃ eē possibile cōpetit sibi a do. ꝫ eē factiuū nō cōpetit deo ab alio. ꝫ a se. ꝑ⁹ autē cōpetit aliq̄d alicui qd̄ cōpetit alicui a se. q̄ illd̄ q̄ cōpetit sibi ab alio. g̃ ꝑ⁹ cōpetit deo eē factiuū

Querit

Respondetur.

Obijcitur

Respōdet

q̄ creature esse factibile. g̃ nō sit. Dicēdū q̄ q̄cq̄d creatura bz reale tāq̄ aliq̄d sibi inherēs bz a deo tāq̄ a p̄ncipio. ꝫ n q̄cq̄d cōperit sibi i p̄dicatiōe bz p̄ncipiative a deo. nisi illo mō q̄ de? bz tales p̄dicatōes a deo. qz tales p̄dicationes qn̄ sūt i actu ⁊ realr tūc sūt a deo. et iō eē possibile cōperit creature ex se n̄ realr tāq̄ aliq̄d sibi iherēs. ꝫ nē ē possibil er se. sic bō ex se ē nō asin?. ⁊ g̃ talia argumēta nō valēt nisi d̄ cōuenīēti realr. quō totū bz ꝓtes ⁊ accidētia sua nec ē ꝑ⁹ mod? loquēdi dicere q̄ eē possibile cōperit creature. ꝫ magis ꝑhe bz dici q̄ creatura ē possibil nō ꝓpt aliq̄d qd̄ sibi cōueniat. ꝫ qz pōt eē i rerū natura.

€ Ad principale

Ad argumētū p̄ncipale dico q̄ nō ꝑ⁹ ē de? factiu? q̄ creatura ē factibil. imo ita ꝑmo ē creatura factibilis sicut de? ē factiu?. Dist. xliii. Questiovnica.

Distin. XLIIII

Circa distinctionē q̄dragesimāquartā q̄ro.

Ā Questio I

C Utrū de? possz facere mūdū meliorē isto mūdo Et nō. qz illd̄ qd̄ nō recipit magis et min? nō pōt fieri melius. ꝫ mūdus nō recipit magis et min?. g̃ n ꝑt vn? mūd? eē melior alio. g̃ ⁊c. maior pz. qz mūd? ꝓstat ex substātijs q̄ nō suscipiunt magis et min?. Preterea q̄ rōe de? posset facere mūdū meliorē isto mūdo. eadē rōe posset facere mūdū i ifinitū meliorē isto mūdo. qd̄ ē ipossibile. Ad oppositū ē magr i lra. Circa istā. q. ꝑmo videndū ē qd iportat p mūdū. Secūdo qd ꝑ melius. Tertio ad. q.

Circa. q. tria fuit

Primū qd mūd?

Circa ꝑmū dico q̄ mūd? dupl̄r accipit. Aliqn̄ ꝑ tota ꝓgregatiōe oīz rerū creatarū siue sint sbe siue accidētia. Aliqn̄ accipit ꝑ toto quodā cōposito vl aggregato ex multis cōtētis sub vno corpe existēte cōtinēte. Et ꝫ dupl̄r. vl ꝑcise ꝑ ptib? q̄ sūt sbe vl idistr̄nter ꝑ oīb?. Sz i ista. q. accipiēdus ē mūd? ꝑcise ꝑ vno vniuerso q̄si cōposito ex ptibus q̄ sūt sbe. ⁊ n ꝫ q̄ icludit accidētia cū sba

Secundū

Circa scd̄m dico q̄ aliq̄d pōt eē melius alio. vl bonitate eēntiali vl sbali vl bonitate accidētali. Circa tertiū ꝑmo videndū ē. vtrū posset facere mūdū meliorē isto bonitate eēntiali sue sbali. ⁊ ꝫ distinctū spē. Scd̄o vtrū possz facere mūdū meliorē distinctū solo numero. Tertio vtrū posset facere mūdū meliorē bonitate accidētali.

Tertiū iterū tria discutit

Circa ꝑmū ē dubiū q̄d sit tenendū. Nā si teneat opi. q̄ de? pōt facere sbaz pfectioꝛē oī sba facta. ⁊ ꝫ i ifinitū. sic pōt augere q̄litatē recipiēte magis ⁊ min? i ifinitū. ita q̄ nō ē ponere statū. Dicēdū ē ꝓnter q̄ de? pōt facere mūdū meliorē distinctū spē. qz poterit facere alia idiuidua sbalia distincta spē meliora illis

€ Circa ꝑmū dubitatur

Instat ꝑmo

D

Secundo

Ad ꝑmū

Ad secūdum

Universidad de Deusto
Biblioteca

Resolutio q.

ferior. ⁊ nō supme si sit tal ponēda Ad ꝟ etiaꝫ vī ꝑ aug. libro cōfeſ. vbi dic. dñe duo fecisti. vnū ꝓpe re. ⁊ vnū ꝓpe nihil. g̃ sic nō vī posse fieri aliq̄d ifieri? materia quā vocat aug. ꝓpe nihil. ita nō vī posse fieri aliq̄d pfecti? ãgelo. quē vocat aug. ꝓpe deū. Sic g̃ ꝑz q̄ circa

E Circa scōm dicit

istū articulū posset poni tres opi. ꝓbabile au tē reputo q̄ de? posset facere aliū mūdū melioꝛē isto distictū spē ab isto. ⁊ marie quo ad alias res distictas spē. ⁊ quo ad pluralitatē spērū. Circa scōz articulū dico q̄ de? pōt facere mūdū melioꝛē isto ex distictū solo nūero ab isto mūdo. cui? rō ē. q: ifinita idiuidua eiusdez rōis cū illis q̄ mō sūt posset de? ꝓducere. g̃ tot idiuidua ⁊ plura quot mō sūt ꝓducta ⁊ earū dē spērū pōt de? ꝓducere. ꝑ nō artat ad ꝓducēdū ea i isto mūdo. g̃ posset ea ꝓducere extra istū mūdū ⁊ ex eis facere vnū mūdū sic ex illis tā sūt ꝓducta fecit hūc mūdū. Et si arguat sic arguit pbs ꝓmo de celo et mūdo. q̄ si esset vn? alius mūd?. tūc q̄ro. aut ⁊a illi? mūdi moueret ad medīū isti? mūdi aut nō. Nō pōt dici q̄ nō. q: corpa eiusdē spēi mouēt ad eūdē locū. g̃ cū ⁊a isti? mūdi moueat naturaliꝛ ad mediuz isti? mūdi: ⁊a alteri? mūdi naturaliꝛ mouebit ad medīū isti? mūdi. Si aūt ⁊a alteri? mundi nō mouet ad medīū isti? mūdi. g̃ naturaliꝛ recedit a medio isti? mundi. q̄d ē ipossibile. q: g̃ue nūq̄ mouet naturaliꝛ a medio. Sil'r eadē rōne recedit a medio isti? mūdi. ⁊ p ꝙs nō recedit ad medīū isti? mūdi. Si dicak ad istā rōnē q̄ idiuidua eiusdē spēi mouēt naturaliꝛ ad eūdē locū non nūero. ꝑ ad eūdē locū spē. diuersa tñ nūero. hoc remouet pbs dicēs. ꝟ cē ipossibile. q: tūc diuerse ptes isti? ⁊re moueret ad eū dē locū spē. ⁊ tñ ad diuersa loca ꝛz nūerū. cui? oppositū ꝑz ad sensū Ꝓterea pbs arguit sic illud q̄d fit ex tota materia sua nō ē plurificabile. ꝑ celū fit ex tota materia sua. g̃ nō pōt cē ples celi. Ad ꝓmā istarū rōnū dico q̄ q̃uis oia idiuidua eiusdē spēi pōt naturaliꝛ moueri ad eūdē locū nūero. puta si eūdē locū extra locū suū naturalē occupēt saltē successiue. nō tñ opz q̄ sp moueāt ad eūdē locū nūero naturaliꝛ ꝑ possibile ē q̄ sil'r moueāt ad diuersa loca ſm nūerū. sic ꝑz manifeste de duob? ignib? eiusdē spēi i diuersis ptib? ⁊re cōstitutis. q̄ mouēt ad circūferētia celi. ñ tñ ad eūdē locū nūero ꝑ ad diuersa loca ſm nūerū. si tñ vn? illoꝝ ponerēt i eadē pre i q̄ fuit ali? ignis tūc mouerek ad eū dē locū nūero ad quē ali? ignis moueret ita foret i ꝙposito. q̄ si ⁊a ali? mūdi ponerēt in ⁊a ⁊ra celū isti? moueret ad eūdē locū ſm nūerū ad quē ⁊a isti? mūdi. ꝑ q̄n ē extra mūdū istū. ⁊ ⁊ra celū alteri? mūdi. tūc nō mouebit ad me-

Obiicitur primo

Solutio.

Impugnatur

Scdo obiicitur

F Ad ꝓmā obie.

diū isti? mūdi. nō pl? q̄ ignis exñs oronie motuek ad eū locū nūero ad quē moueret si ēet pi⁹sius. ꝑ tūc mouebit ad mediū isti? mūdi. et ita ꝑz q̄ nō iō mouerēt iste due ⁊re ad diuersa loca nūero. q: sūt distincte nūero. sic ponit cauillatio quā reꝓbat aris. ꝑ moueret ad diuersa loca nūero ꝓpe diuersā situationē ipaꝝ inē celos diuersos. sic duo ignes ꝓpe diuersā situationē ad diuersas ptes circūferētie mouēt ad diuersa loca nūero. Si dicak q̄ nō ē sile. q̄a tota circūferētia celi ē vn? loc? numero ipius ignis. nō sic sūt diuersa media in diuersis mūdis vn? loc? nūero. g̃ nō ē sile. Ꝓterea a quo cūq; loco recedit aliq̄d naturaliꝛ. ad eūdē locū accedit violenꝛ. ꝑ p te ⁊a naturaliꝛ accedit ad mediū alteri? mundi. g̃ naturaliꝛ recedit a medio isti? mūdi. q: ḡro pl? accedit ad mediū alteri?. tāto pl? distat a medio isti? mūdi. g̃ naturaliꝛ recedit a medio isti? mūdi. g̃ vbicūq; ponaꝛ. tñ violēt accedet ad mediū isti? mūdi. g̃ q̄ uis ponereꝛ ifra circūferētiā illius celi. nihil omin? violēt accederet ad mediū isti? mūdi. q̄d ē manifeste falsū. Ad ꝓmū istoꝝ dico q̄ satis ē sile ad ꝙpositū. q: q̃uis oēs ptes circūferētie faciāt vnā circūferētiā. ꝟ tñ accidit ad ꝟ q̄ ignis i vna pte ꝙstitut? moueaꝛ ad vnā ꝑte circūferētie. ⁊ ali? i alia pte ꝙstitut? mouea tur ad aliā. q: si ille ptes ñ facerēt vnū ꝙtinuū ꝑ eēt discōtinuatio. māifestū ē q̄ cū equaliꝛ ap roximēt illi ignes diuersis circūferētijs. ñ eq liꝛ moueret ad eas. ꝑ ad distictas circūferētias mouerētur. q̄d ꝑz q: ꝟ posito. aut isti ignes moueret surſuz aut nō. ſi nō. g̃ nō haberēt motū naturalē q̃uis nōcēt ipediti ⁊ essent ex loca naturalia. Si aūt naturaliꝛ moueret surſuz aut g̃ motu simplici aut mixto Nō mixto ergo simplici. g̃ necessario ad distincta loca moueretur. Sil'r nō eēt maioꝛ rō q̄re iste ignis moueret oblīq̄ ad locuz alteri? ignis q̄ ecōuerso. et ita vl'r nō mouebūt. q̄d ē icōueniēs vel ad duo loca q̄d sil'r ē icōueniēs. vl'r ad distincta loca numero q̄ nō faciūt vnū locū. ⁊ ꝓ ꝙs eadē rōe diuerse ⁊re. q: sūt ifra diuersos celos ꝙstituteꝫ terūt moueri local'r ad distincta loca nūero. q̃ tūcūq; illa loca nō faciūt vnū locū ſm nūerū.

Jnstatur

Secūdo Statur

G Ad primā istārū

H Ad secūdā istarū.

Ad secōz dicēdū q̄ q̃n aliq̄d recedit naturaliꝛ ab aliquo locovbicūq; ponaꝛ. illō violēt accedit illū locū. si tñ nō vbicūq; ponaꝛ recedit ab aliquo naturaliꝛ. nō oz q̄ sp violēt accedat ad illū locū. sic ꝑz de igne si ponaꝛ inē mediū ⁊ circūferētiā celi. māifestū ē q̄ recedit a circūferentia opposita. quia quāto magis accedit ad aliam circūferentiam tanto magis distat ab opposita. ⁊ per consequens magis recedit a circūferentia opposita. et tamen si ponatur

I Ad secūdā istarū.

B Ad secūdā obie.

R Circa tertiū

Z Ad primū ꝓncipale

M Ad secūdum

inē illā circūferētiā ⁊ mediū nō naturaliꝛ recederet ab illa circūferētia ꝑ naturaliꝛ accederꝫ Jta ē i ꝙposito q̄ ⁊ra alteri? mūdi recedit naturaliꝛ a medio isti? mūdi. nō tñ ꝙ se ꝑ tñ ꝑ accidēs. q: sicꝫ ꝓtinet iter latera celi sic ignis cōtinet iter mediū ⁊ aliā ꝑē circūferētie. ⁊ iō q̃n cōtinek inē mediū isti? mūdi ⁊ celū isti? mūdi tūc nō recederet. ꝑ naturaliꝛ accederet ad mediū isti? mūdi. Ad scōz rōnē ari. dico q̄ celū cōponit ex tota materia sua tā facta. ꝑ ñ cōponit ex tota materia factibili. q: ꝑt de? facere aliā materiā tā celi q̄ alioꝝ quorūcūq; corporū. Circa tertiū dico: q̄ de? posset facere mūdū melioꝛē bonitate accidētali q: ꝟ nō eēt nisi facere mūdū iformatū pfectioꝛib? accidētib?. ꝑ ꝟ ē possibile. cū de? illa accidētia possit augere. ⁊ p ꝙs facere ea pfectioꝛa. ⁊ sic mūdū melioꝛē Ad ꝓmū ꝓncipale dico q̄ q̃uis mūdus nō recipiat magis ⁊ min? illo mō quo accidētales q̃litates suscipiūt magis ⁊ min?. tñ pōt fieri vn? pfectioꝛ isto. ⁊ pōt fieri isti additio. sic aq̄ pōt fieri additio sic facta vna pars aqua pōt fieri alia maioꝛ. ⁊ p ꝙs pfectioꝛ illo mō Ad aliud diuersi diuersimode dicerent Nā dicētes q̄ ñ ē star? i idiuiduis alteri? spēi. q: quocūq; dato posset fieri melius. dicerēt q̄ de? posset facere mūdū melioꝛē i ifinitū. nō tñ ifinitū sic pōt facere aquā maioꝛē quacūq; data. ⁊ tñ nō infinitā. Alij dicerēt q̄ posset fieri mūd? q̄ ñ possz fieri melioꝛ. Dis. xlv. Q. vnica

Distin. XLV

A Questio I

Primo

C

Jrca distinctionē quadragesimā ǫntā q̄ro. Utrū volūtas dei sit cā imediata ⁊ prima oim eoꝝ q̄ fiūt.

Ꝟ nō. q: q̃n aliq̄ sūt idē realiꝛ. cuiuscūq; vnū illoꝝ ē cā ⁊ reliq̄ ē cā. ꝑ essentia dei ⁊ volūtas sūt idē simpliciꝛ ⁊ realiꝛ. g̃ si volūtas dei sit cā imediata ⁊ ꝓma oiz eoꝝ q̄ fiūt. ꝙ seq̄ꝛ q̄ essentia dei ē cā imediata ⁊ ꝓma oiz eoꝝ q̄ fiūt. ꝓ ꝙs ē falsū. q: ēntia dei cuiuscūq; ē cā ē cā mere naturaliꝛ. ꝑ de? nō ē cā naturaliꝛ eoꝝ q̄ fiūt. sic ostēsū ē ꝓus. g̃ ⁊ Ꝓterea ois effect? pōt demōstrari ꝑ suā cāz. ꝑ nihil eoꝝ q̄ fiūt ꝑt demōstrari ꝑ volūtatē diuinā. cū si cāet: causz mere ꝓtigēt. ⁊ mediū demōstratiōis dz eē necessariū. Ad oppositū ē beat? aug. et magr in lra. Circa istā q̄stionē pōt esse duo articuli Un? an volūtas diuina sit cā oim. ita q̄ nō est sentia diuina nec itellect? diuin?. Scōs. vtrū simpliciꝛ ipa diuina volūtas vl'r ēntia diuina sit cā oim. Quātū ad ꝓmū dr q̄ ēntia diuina nō ē cā imediata cuiuscūq; effect? ⁊rra. ꝓducti. ꝑ tñ ipa volūtas. Nō ponit ad ꝟ q̄ ēntia

B Duo articuli q.

Ad primuz ponitur opī. aliorū

diuina nulli? ē cā nisi tm̄ naturaliꝛ cā. ꝑ de? ñ ꝓducit naturaliꝛ aliq̄d extra. g̃ de? ꝓ ēntiā suā nihil ꝓducit extra. Sz ista opi. nō vī vera. Impugnatur op.

Primo. q: ostēsū ē ꝓus q̄ ēntia diuina nullo mō distinguit a volūtate diuina. ꝑ oi mō idēitatis quo ēntia ē eadē essentie. et iaz ēntia ē eadez volūtati. g̃ si voluntas sit cā. ēntia erit cā. Ꝓterea q̄cūq; ꝑt ē imediatū obiectū alicui? potētie maxime appbēliue ⁊ potētie ꝓcedētis de? potētia ad actū illud pōt ē cā imediata illi? act?. ꝑ ēntia diuina ē imediatū obiectū potētie itellectiue i visiōe beata q̄ ꝓcedit de potētia ad actū. g̃ pōt ē imediata cā illius act?. Ꝓterea q̄cūq; nō ipoꝛtat impfectionē ē deo attribuēdū. ꝑ posse efficere imediate nullā ipfectionē ipoꝛtat. g̃ ꝟ ē diuine ēntie imediate attribuēdū. Ꝓterea rō nō valz. q: ñ pl? repugnat ēntie cāre cōtigēt q̄ repugnet volūtati cāre vel ꝓducere necessario. ꝑ nō repugnat volūtati aliq̄d ꝓducere necessario. sic ꝑz ꝟm istū de volūtate diuina respectu. s.s. Et de volūtate creata ꝑz q̄ naturaliꝛ ꝓducit rāq; salē cā ptiaꝫ cognitionē sui i alio. q: semp ad cognitōnē ituitiuā naturaliꝛ habitā cōcurrit obiectū i rōe cāe. g̃ q̃n vn? ãgel? vidz ituitiue volūtatē alteri? ãgeli. illa volūtas ē cā ptiaꝫ illi? itellectiōis ituitiue ⁊ nō libera. q: tūc eēt i potestate sua nō videri. q̄d ē manifeste falsū. g̃ ē cā naturalis. Jdeo q̄tū ad istū articulū dico q̄ nō magis ē ēntia cā creaturarū q̃ volūtas. nec ecōuerso. q: nulla penit? ē distinctio inter ēntiā ⁊ volūtatē. nec inē itellectū ⁊ volūtatē sicut ꝓus ostēsuz ē. Ūn si eēt aliq̄d nomē ipositū q̄d ꝑcise significaret diuinā essentiā ⁊ nihil aliud sine oi cōnotatiōe cuiuscūq;. ⁊ sil'r eēt aliḋ nomē ipositū ad significādū eodē mō diuinā volūtatē. illa nōia eēnt nōia simpliciꝛ sinonima ⁊ q̄cūq; ꝓdicaret de vno. eodē mō ꝓdicaret de reliquo. Circa scōm articulū videndū ē ꝓmo q̄d sit cā imediata. Scōo q̄ sit cā ꝓxima. Tertio ad articulū. Circa ꝓmū dico. q̄ q̃uis nō itēdā dicere vl'r q̄ sit cā imediata. dico tñ q̄ istud sufficit ad ꝟ q̄ aliq̄d sit cā imediata. s.q̄ illa re absoluta posita ponaꝫ effect?. ⁊ ipa nō posita aliꝰ oīb? cōcurrētib? quātū ad oēs cōditiōes ⁊ dispositiōes cōsiles nō ponit effect?. Ūn oē q̄d ē tale respectu alicui? ē cā imediata illi?. q̃uis forte nō ecōuerso. Q. aūt hoc sufficiat ad ꝟ q̄ aliq̄d sit cā imediata alterius. vī ē manifestū. q: si nō. perit oīs via ad cognoscēdū aliq̄d cē cām alteri? immediatā Nā si ex ꝟ q̄ ꝟ posito seq̄ꝫ effect? ⁊ ꝟ ñ posito ñ ponit effect? nō seq̄ꝫ illō ē cāz illi? effect? nullo mō ꝑt cognosci q̄ ignis ē cā imediata caloris i ligno q: ꝑt dici q̄ ē aliq̄ alia cā illi? caloris. q̄ tñ ñ

D Circa scōm artī. tria fiunt

Primū quid cam sa imediata

Universidad de Deusto
Biblioteca

Inferitur primo

agit nisi i pñtia ignis Ex illo sequit aliqua
Secūdo

Tertio

Obijcitur primo

Scdo obijcitur

Tertio obijcit

E Ad pmā obic.

Ad secūdā obic.

Ad tertiā obic.

Ad pmū ñtor ē duo ē ipsū ē q cā vlis qua amota nō fiūt effect? est cā ita imediata sic cā particularis. ⁊ iō q: sole abstē nō ꝓducūt ista generabilia ⁊ corrupti bilia. q tñ ꝓducūt mediātib? causis pticularibus. ⁊ iō sol est cā imediata eor. nisi forte fingas q sol ē cā alicui? qō ē cā imediata eor. ℔ sp q sol alicui? ē cā imediata. scz vel effect? vl cāe ipi? effect?. ⁊ ℔ sufficit ad ꝓpositū Aliō sequit q qñ amota cā vl vl pticulari nō ponitur effect?. q tūc neutra illarū ē cā totalis ℔ tm ptialis q: neutra illaruz ex quo se sola nō pōt ꝓducere effectū ē cā efficiēs. ⁊ p ons neutra ē cā totalis. Aliud sequit q ois cā ꝓpe dicta ē cā imediata. q: illa cā qua amota vl posita nihilomin? ex natura rei sequit effect?. ⁊ q posita alijs circūscriptis nō sequit effect?. nō pōt cōuinci ee cā. ℔ hmōi ē ois alia cā a cā imediata. sic ptz inductiue. g. Sz ꝯ illud pōt obiici. q: q cq̄d ē cā cāe ē cā cāti. ⁊ tñ cā cāe nō ē cā imediata. g ē ꝓpe cā. q̄uis nō sit cā imediata Preterea sicut itrinsece cāe ordinant. ita ⁊ cāe extrinsece. ℔ nō ois cā extrinseca ē imediata cā. g nec ois cā extrinseca ē cā imediata. Preterea si ois cā ꝓpe dicta eēt cā imediata. tūc nō eēt magis ordo essentialis inē cām vlem ⁊ pticularē q iter duos trabēres nauē. q: sic neuter trabērium trahit mediate. ℔ vterq imediate. ita nec cā vlis cāret mediāte cā pticulari nec econuerso. ℔ vtraq imediate. Ad pmū istoz dico q nō sp q cq̄d ē cā cāe ē cā cāti. nō plus q q cūq ē pater ptis ē pat filij. ⁊ iō sic nō sequit sortes ē parer platonis ⁊ plato ē pater ciceronis g sortes ē pat ciceronis. ita nō sequit. a. ē cā. b. ⁊ b. ē cā. c. g. a. ē cā. c. ⁊ iō sicut pat patris vocat pat filij illi? patris. large accipiēdo patrē. ⁊ n stricte. ita large accipiēdo cām. cā cāe vocat cā. ⁊ nō stricte nisi sit cā imediata. Et iō ℔ est vl vrū. q ꝓpe ⁊ stricte accipiēdo cām nihil est cā alicui? nisi sit cā imediata ipsius Ad aliud pōt dici q q̄uis cāe itrinsece aliq̄n ordinātur ℔ imediatū ⁊ imediatū respectu forme cui? nō sūt cāe. tñ respectu cāti cui? sūt cāe id ē respectu toti? nūq illo mō ordinant. ⁊ iō sic cāe nō ē cā ita pōt cōcedi q materia forme nō ē materia illi? forme quā ea media forma recipit. sicut si materia ꝑma recipiat ꝑmo formaz corporeitatis ⁊ illa recipiat aiam. materia prima nō diceret materia aie. nisi ertēsine loquēdo de materia. Ad tertiū q maior ē ordo essentialis inē cām vlem ⁊ pticularē. q̄ inter duos trabēres nauē. q: duoz trabēriū neuter dependet ab alio ēntialit ℔ cā pticularis (vt requīrer salē) depender a cā vli. vtraq tñ imediate cōcausat. q: alit nō vtiq ēet cā ꝓpe dicta. Circa scōm terminū q̄d sit cā ꝑma. Dico q cā ꝑma. vel ē ꝑma ꝑmitate pfectiōis. sic si sol ⁊ ignis cōcurrūt ad causandū effectū. sol erit cā ꝑor ꝑmitate pfectiōis. vl ē ꝑma ꝑmitate illimitationis. illa scz q̄ cōcurrit vel ꝓcurre pōt ad plures effect? ꝓducēdos. sic sol pōt cōcurrere ad plures effect? ꝓducēdos q̄ ange lus. Et distinguit iste ꝑmitates. q: aliq̄n vnū ē respectu eiusdē ꝑus vna ꝑmitate. ⁊ respectu eiusdē ē posteri? alia ꝑmitate. sic declaratū ē ꝑus. Vel cā dī ꝑma ꝑmitate duratiōis. et hoc pōt cē dupl vl q ꝑcedat fm suā naturā. vl q ꝑus duratiōe cāet. sic si vn? ꝑus traheret naue q̄ ali?. ⁊ postea sil cū eo. Circa tertiū dico q volūtas dei sic ⁊ ēntia dei ē cā imediata oim eor. q tm fiūt. q̄uis demonstrari nō possit ex puris naturalib?. Sed tñ psuaderi pōt sic. Nō min? depēdet cā scda a cā simplr ꝑma et simplr illimitata ⁊ ifinitū pfectioze. q a cā ℔ q̄d illlimitata et ipfecta. Sz cā scda aliq̄n sic depēdz a cā vli ℔ q̄d ⁊ illimitata fm q̄d ita q nō pōt i effectū suū nisi cā vlis illa cōcurrat imediate. sic ptz de sole ⁊ istis iferioib? respectu multoz effectuz. sic satis ꝑbat pbs. ij. de gñatiōe. g simplr nulla cā scda pōt i aliquē effectū nisi ꝯcurrēte imediate cā ꝑma simplr. s. deo. Scdo dicit q de? ē cā ꝑma ꝑmitate pfectiōis ⁊ ꝑmitate illimitatōis ⁊ ꝑmitate duratiōis ꝑmo mō dicta. ℔ nō sp ꝑmitate duratiōnis scdo mō dicta. ptz q: de? ē pfectioz omnibus. ꝯcurrit etiā ad oēz effectū. q̄d nō facit q̄cūq alia cā. de? etiā fuit ab ēterno. ñ sic q̄cūq alia cā. Negatia etiā ptz. q: q̄uis de? posset cāre aliquē effectū ⁊ postea ꝑmittere aliā cāz secū cōseruare. et p ons agere. nō tñ ℔ ē vl verū imo raro vl nūq accidit. Ad pmū ꝓncipale cōcedo q ēntia ē cā oiz sic ipa volūtas. nō tñ ē cā ncria ℔ ꝓtigēt cāt. ⁊ ita ꝓtigēt sic volūtas q: eadē ē oib? modis. Ad scdz dico q nō sequit effect? pōt demōstrari p suā cām extrinsecā. ℔ si ℔ sit verū. ℔ ē verū de cā volūtaria cuiusmodi ē ēntia diuina ⁊ volūtas. Dist. xl vi. q̄stio ꝑma

Circa distinctionē quadragesimamsextā quero. Vtrū volūtas diuina p quācunq potentiā creature possit impediri

Tertio

B Ad. q. nota ꝙ duplici volūtate

C Auctor duo facit

Primus.

Scdm. quid ens sa prima

Tertiū

D Scdo dicit

Ad primū principale

D. stin. XLVI

A Questio I

Primo arguit

Secundo

tum. ⁊ tñ fit. g aliquid fit contra volitionē diuinā. g volūtas diuina impeditur. Preterea. deus vult oēs hoēs saluos fieri. ⁊ tñ nō oēs saluātur. g volūtas diuina nō semp implet. et per ons aliq̄n impeditur Ad oppositum in psalmo. oīa q̄cunq vouit fecit. g volūtas eius semp ipleт. et p ons nō poterit ipediri. Ad q̄stionē dicit cōiter q volūtas dei est duplex. scz volūtas bñplaciti ⁊ volūtas signi. q distinguitur in quinq. ꝓbitionē. ꝓceptū. cōsiliū. implerionē. ⁊ ꝓmissionē. Sil volūtas bñplaciti distinguit in volūtatē antecedētē ⁊ ꝯsequētē. Cōtra volūtatē beneplaciti dei ꝯsequētē nihil fit Cōtra volūtatē aūt dei antecedētē bñplaciti aliq̄d fit. Etiā cōtra volūtatē signi aliquid fit Et ita ptz quō volūtas dei pōt impediri ⁊ quō nō. Cōcordādo cū alijs i illa rsp̄siōe. Primo videdū est de predictis distinctionib?. secūdo ad. q. Circa ꝑmū sciendū q illa distinctio nō ē aliq̄n? q̄ est realiter in deo. q: i deo nō est aliquo mō multiplex volūtas. imo etiā diuina volūtas nullo mō distinguit ab essentia. ℔ iste distinctiones sunt nominū ⁊ dictionū q̄ significāt diuinā volūtatē q de? ē nec sūt ipa volūtas dei ita q hoc nomē volūtas sil ℔ verbū vult vel velle q̄n ūt sacra scriptura attribuit deo diuersimode accipit. ita q aliq̄n in sacra scriptura q̄n dicit de? velle boc. tota ꝓpō eq̄ualer ist. de? ꝓcipit hoc. Sil q̄n dicit aliq̄n q hoc fit cōtra ꝑceptū dei volūtatē. sit idē dicere q̄ hoc fit cōtra ꝑceptū dei. vl cōtra ꝓhibitionē dei. ita q hoc nomē volūtas i sacra scriptura aliq̄n significat idē q̄ hoc nomē ꝓcepti. aliq̄n idē q̄ ℔ nomen ꝓhibitio. aliq̄n idē q̄ hoc nomez cōsiliū. aliq̄n idē q̄ ℔ nomē ꝓmissio. aliq̄n idē q̄ ipletio. Sil ē de hoc ℔ bo vult. ⁊ de verbis correspōdētib? ꝓdictis q̄nq

Et q hoc sit verū. scz q ꝓcise hoc nomē volūtas vel hoc verbū vult possit sic accipi diuersimode. ⁊ ideo distinguit de volūtate diuina: ptz ꝑ magistrū dist. quadragesima q̄nta. Nō ē dei volūtas diuersa. ℔ locutio diuersa de volūtate. q: nōia volūtatis diuersa accipit. ⁊ post. Aliq̄n fm quādā dicēdi figuraz volūtatis dei vocat. q̄ ℔ ꝑtet nō ē volūtas ei?. vt ꝓceptio. ꝓhibitio. ꝓsiliū. necnō ꝓmissio. ⁊ opatio Et post ꝑ ꝓcepto dei atq consilio pōt accipi volūtas vt fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ c. Et ibi. qui facit volūtatē patris mei. Et q̄ pt? q nihil ē ibi multiplex nisi hoc nomē volūtas vel verbū sibi correspōdens. Secūda distinctio ē itelligēda. nō q sicut in nobis est volūtas seu volitio ꝓcedens actū. et alia ons actū quo cōplacet in actu. ita q sit i deo. Naz in deo nō est talis multiplicitas. ℔ q̄cq̄d ē ibi

Resoluto tria cō tinet

Primū

Secundū

Tertius

E Scdo rñdet ad formā. q.

osibus modis. vel ē essentia. vl ꝓsona. vel relatio. vel cōstitutū ex essentia ⁊ relatione. Et iō debet intelligi q sit multiplicitas nōis ita q volūtas antecedēs eq̄aler isti toti ꝓpō. dari alicui antecedētia vñ pōt cōsequi aliq̄d cui de? erit parat? coagere si alius velit. ⁊ hoc cū ꝓcepto vel cōsilio exequēdi. ꝑ pmū excludit instātia de abraā q de? noluit eū imolare filiū suū. cui tñ dedit potētiā imolādi ⁊ etiā ꝓceptū imolādi. nō tñ de? voluit sibi coagere ad imolationē. Et si dicat de? volebat sibi coagere si ipe voluisset. pōt dici q nō. vel si volebat tūc supplenda est diffinitio ꝓdicta. q de? sibi nō manifestabat ꝓtiū. cui? oppositū fecit abraā. vt ista sit diffinitio exprimens q̄d nois volūtatis ancedētis dei. volūtas anis dei ē illa q̄ de? dat alicui naturalia vel ātecedētia q̄bus pōt aliq̄d cōsequi. cui de? erit parat? coagere si alius velit. nec sibi cōtrariū manifestabit cū ꝓcepto vel cōsilio exequendi. ꝑ mediā particulā excludit instātia de abrabā. ꝑ vltimā excludit instantia de malis. q: q̄tūcūq de? det alicui naturalia vel ancedētia q̄b? pōt facere malā. scz fornicari. furari. ⁊ hmōi. ⁊ de? sibi nō manifestat cōtrariū. scz se nolle sibi coagere. q: tñ nō ꝓcepit nec cōsulit peccare. ℔ ꝓcepit et cōsulit cōtrariū. iō nō dī ātecedēter velle malū. sic de? ātecedēter dī velle istū mereri vel bñ agere vel aliq̄d hmōi. Voluntas aūt cōsequens ē illa qua de? vult efficacit ponēdo aliq̄d in ee. Ji stis. distinctionib? sic intellectis dico cū alijs q ꝓra volūtatē. dei beneplaciti nihil fit ℔ cōtra volūtatē dei ātecedētē vel volūtatē signi fit aliq̄d. ꝑmū ptz. q: cōtra volūtatē oīs potētē ⁊ nō ipedibilē volētē aliq̄d efficaciter nihil pōt fieri. ℔ volūtas dei ē oīpotēs et non impedibilis. sic ad ons suppono. g. Scdm ptz. s. q aliq̄d fit cōtra volūtatē dei antecedētē. nā manifestū ē q de? dat cuilibz naturalia q̄b? pōt cōsequi aūt meritoriū. ⁊ de? ē parat? coagere cuilibet ad actū meritoriū. nec manifestabit sibi cōtrariū sez se nolle eū illicere actū meritoriū. q: nūq ꝓcipiet sibi ꝓtiū. ⁊ dat ꝓceptū ⁊ cōsiliū vt exeq̄t actū meritoriū. ⁊ tñ nō q libet elicit actū meritoriū ℔ multi eliciūt act? demeritorios. g tales faciūt ꝯ volūtatē diuinā ancedētē. Tertiū ptz. scz q aliq̄d fit ꝯ volūtatē dei signi. q: mlta fiūt tā ꝯ ꝓcepta q̄ cōsilia. g multa fiūt ꝯ volūtatē signi. Per ꝓdicta ꝑt rñderi ad formā. q. q volūtas dei ons impediri nō ꝑt. ℔ volūtas dei aīs. sil volūtas signi ꝑt impediri. q: ℔ nihil aliud ē q dicere. q aliq̄d fit cui? oppositū vult de? ancedēt. ℔ ē aliq̄d fit ad cui? oppositū dat de? naturalia q̄b? ꝑt aliq̄s cōsequi illud oppositū cū ꝓcepto vel cōsilio

Universidad de Deusto
Biblioteca

exequēdi. ⁊ cui? oppositū nō ꝓcipit nec ꝓsulit. Sicꝫ volūtas signi ipedit. qz aliq̄d fit ꝺ cōsilium vel ꝓceptū diuinū. Sz nūquid ē simplr cōcedendū q̄ diuina volūtas impedit. Dicendū q̄ de virtute sermōis nō est cōcedēdus q̄ diuina volūtas ipedit. ꝟ sub tali intellectu ⁊ cōsilio nō fit ꝓceptū diuinū. vel nō fit illud qꝺ de? cōsulit ꝺz cōcedi. Ad ꝑmū ꝑncipale qūo diuina volūtas ipedit ⁊ qūo nō. Ad scꝺm patebit in sequenti. q. Ad tertiū dico q̄ de? vult ancedēt oēs saluos fieri. qz sc̄z dat eis ātecedētia q̄b? ꝑnt ꝺseqūt. saluti. cū ꝓcepto ⁊ cōsilio exequēdi ⁊ nūq̄ eis ꝓcipiet ꝓtrariū. ⁊ eis erit parat? coagere. ꝑmittēs eos liberę vel le agere ad cōsecutionē salutis. ⁊ per illud vltimū excludit vna cauillatio q̄ posset fieri de dānatis: qm̄ de? eos nō vult saluos fieri certaꝫ antecedenter. Questio secūda.

Querit
Respondetur.

Ad primū ꝓ cōtrariū
Ad scꝺm
Ad tertium

Ecundo quero.

Utrū prōnē naturalē posset ꝓbari q̄ volūtas diuina semꝑ ipletur

Quæstio II

Q non

In oppositū B

Circa. q. nota

Nō. qz de volūtate diuina nō pōt prōnē naturalē ꝓbari q̄ est cā oiꝫ. g̃ nec q̄ semꝑ impletur. Ad oppositū. pōt ꝓbari naturalit q̄ volūtate diuina nihil ē potenti?. g̃ nō ē impedibilis. ⁊ ꝑ ꝑns q̄ semꝑ implet. Dicēdus ē q̄ volūtatē aliquā impleri nō ē aliud q̄ effectū volūtatis poni in eē si vult eū poni i eē. vl nō poni si nō vult eū poni. Sz hoc pōt eē duplicit. qz pōt velle eū poni a se vl ab alio. ⁊ tūc si ponat a se. si vult eū poni a se. iplet. alit non Sicꝫ si ponat i eē ab aliquo a quo vult eū poni in esse. implet. ⁊ alit nō. Eodē mō ꝓportionabilit pōt dici de nolle eū poni in eē a se vel ab alio ⁊c. Hoc viso. dicendū ē q̄. q. vnū ꝑ supponit ⁊ aliud querit. Supponit em̄ q̄ de? est volēs vel nolēs respectu aliquoꝝ ꝓducibiliū. Et q̄rit. vtrū possit ꝓbari q̄ talis voluntas semꝑ implet. Quātū ad istud suppositū vtrū sc̄z prōnē naturalē possit ꝓbari deū velle vel nolle alia a se ē ad ꝑns ptranseundū. q̄a de hoc tāget in scꝺo. Sz q̄tū ad q̄situ dico q̄ si possit ꝓbari q̄ de? vult alia a se. pōt ꝓbari q̄ voluntas diuina semꝑ implet. ita sc̄z q̄ si vult aliq̄d fieri a se fit a se. si vult aliquid fieri ab alio fit ab alio. si vult aliq̄d fieri tam a se q̄ ab alio fit a se ⁊ ab alio. ⁊ eodē mō ē de nolito a deo Sz nō pōt ꝓbari q̄ oīe volitū a deo fit a deo. nec q̄ oīe volitū a deo fit ab alio. ⁊ cōsimiliter ē dicēdū de nolito Primū ꝓbatur prōne naturali sic. Ille ꝺ cui? volūtatē efficacem pōt aliq̄d fieri pōt tristari. ꝟ de? nullo mō pōt tristari. g̃ ipossibile ē aliq̄d fieri ꝺ volūtatem dei efficacē. g̃ q̄cq̄d de? vult fieri illo mō quo

Respōsio ad. q. ponit duo

D Probatur ꝑmū

vult illō fieri fit. qz sc̄z si vult illud fieri a se. fit a se. si vult fieri ab alio fit ab alia Et si istē ꝓtra istā rationē. q̄ aliq̄d fit ꝓtra volūtatē alicui?. ⁊ tñ nō tristat. sicut aliquid fit ꝟz desideriū alicui?. ⁊ tñ non delectatur. sicut ꝓz de demonibus. g̃ q̄uis aliquid fieret cōtra volūtatē dei. nō sequeret deū tristari. Ista instantia nō valz. qz q̄uis nō necessario ex hoc q̄ aliquid fit cōtra volūtatē efficacē alicui?. sequatur ipsum tristari. sicut ostendet in secūdo. tñ ex hoc q̄ aliquid fit cōtra volūtatē efficacē. sequitur ipsum posse tristari. Nūc aūt deus nec tristat nec pōt tristari. ⁊ per ꝑns nihil pōt fieri cōtra volūtatē ipsi? Scꝺm ꝓz. qz nec pōt ꝓbari rōne naturali q̄ de? ē cā imediata oīm nec q̄ nō est cā imediata oīm. Nec pōt ꝓbari rōe naturali q̄ de? vlt ē cā totalis. q̄ oīa i scꝺo ostēdent. g̃ nec ꝓbari pōt naturali rōe q̄ oīe volitū a deo fit a deo nec q̄ oīe volitū a deo fit ab alio. Et eodē mō dicēdū est de nolito ꝓportionabilit. Ad argumētū ꝑncipale dicendū. q̄ qz nō pōt naturali rōne ꝓbari q̄ de? est cā oīm imediata. iō nō pōt naturali rōe ꝓbari q̄ volūtas diuina semꝑ implet a se vl ab alio. ⁊ hoc si possit ꝓbari q̄ de? vult alia a se.

Instantia

Impꝛobat

E Scꝺm ꝓbat

F Ad principale

B Ad oppositū

Ad argumētū in oppositū dicendū. q̄ si nō possit ꝓbari rōne naturali q̄ de? vult alia a se nō pōt ꝓbari q̄ de? ē potēs. B ē q̄ ē potēs cāre aliq̄d. ⁊ per ꝑns nō pōt ꝓbari q̄ eius volūtas semper implet. pōt tñ ꝓbari q̄ nō est ipedibilis. qz hec pōt habere duas cās veritatis. vel qz vult aliquid fieri quod impediri nō pōt vel quia nihil vult fieri. et per ꝑns ipediri nō pōt.

Distinct. xlvij. Questio vnica.

Obiicitur primo

Secundo

E Videf primo

D Ad secūdum

Jrca distinctionē quadragesimāsep-timā quero.

Distin. XLVII

A Quæstio I

Utrū deus possit ꝑcipere malum fieri. Et sic. qz ꝑcepit filijs ifrael spoliare egiptios. g̃ precepit furtū. sed furtū est malum. g̃ precepit malū. Preꝛea q̄ pōt deus velle pōt precipere. sed deus pōt velle malus sicut pōt intelligere malū. g̃ pōt ꝑcipere malū. Ad oppositum. deus nihil pōt precipere nisi quod pōt velle. sed deus nō pōt velle malum. quia tunc posset esse malus. g̃ non pōt ꝑcipere malū. Vic primo videndū est. vtrus deus possit velle malū. Secundo an possit ꝑcipere malū Circa ꝑmū posset aliquis dicere q̄ de virtute sermonis hec eēt concedenda deus vult malū. qz per istā de virtute sermōis nō pl? denotat nisi q̄ de? vult aliq̄d qđ ē malū. sicut aliquē actū q̄ act? fit ab aliquo malo

Qz sic primo

Secundo

In oppositum

B Circa. q. duo inquirunt

Primū

⁊ male. et ꝑ ꝑns ille act? ē mal?. ⁊ ita vult malum. id est vult aliquem actum qui est malus.

Maūt de virtute sermōis talis ꝓpō sit cōcedēda. pōt persuaderi sic. volo q̄ aliq̄s det elemosynā ꝓpter vanā gl̃iam. tūc sic. illud dare elemosynā ē a deo. ꝟ illud dare elemosynā ē malū g̃ malū est a deo ⁊ vltra. g̃ deus facit malus Primus discursus ꝓz. qz est syllogism? expositori?. vltima ꝑns ꝓz ꝑ cōuersionē. vel ꝑ cōsimilē modū arguēdi. Et si dicat q̄ in ꝓmo discursu ē fallacia accidentis. vl fallacia figure dictionis. Cōtra ꝓz q̄ omino idē modus arguendi est sicut b̄ sortes est bō. sortes ē albus g̃ albū est bō. nec pōt aliqua variatio termini vel cōmutatio vni? ꝓdicamēti in alīd. nec alīq̄s alius defect? pl? assignari in vno discursu q̄m in alio. nec pl? in illo discursu q̄m in isto. diligere deū fit a deo. diligere deū est bonū. g̃ bonū fit a deo. Diceret g̃ aliq̄s q̄ de virtute ꝓmonis est hec cōcedēda. malū fit a deo. qz ibi malū supponit ꝑ aliquo actu q̄ est in rei veritate malus. q̄ actus fit a deo. ⁊ iō dī mal? act? fieri a deo. sicut albū dī eē bō. qz albuz supponit ꝑ aliquo q̄ est bō. vñ sicut bonū supponit ꝑ aliquo actu q̄ est a deo. ⁊ iō dī bonuz fieri a deo. ita etiā malū supponit ꝑ actu aliquo qui est a deo. qm̄ dico sic. malū ē a deo. ⁊ ꝑꝓ hoc erit b̄ vera. malū ē a deo Et si dicat q̄ q̄cūq̄ facit malū ē mal? sicut q̄cūq̄ facit bonū est bon?. g̃ si de? facit malū. de? est mal?. ꝑns ipossibile. g̃ ⁊ aīs. Preꝛea nō pl? depēder act? ab agēte creato. puta ab hoīe q̄m a deo. g̃ nō pl? dicet act? mal?. qz fit ab hōie malo. q̄ dicerēt bon? qz fit a deo bono. g̃ q̄ rōne ille act? erit malus eadē rōne erit bon?. ⁊ ꝑ ꝑns idē act? erit bon? ⁊ malus. qđ est ipossibile. Ad ꝑmū istoꝝ dicerēt q̄ vellēt opi. ꝓdictā tenere. q̄ ista nō est ꝑa. q̄cūq̄ facit malū ē mal?. nec ista. q̄cūq̄ facit bonū est bonus. sicut nec ista. quicunq̄ facit actū meritoriū merek. vñ sicut ꝑm pb̄m. ij. etbi. nō q̄cūq̄ facit opa iusta ē iustus ꝟ q̄ facit iuste opa iusta est iustus. ita q̄ facit malū male ē malus. vñ de? q̄uis facit illud qđ ē malū. ꝙ ꝑns facit malū. qz illi duo termini cōuertūtur. malū ⁊ id qđ ē malū. eo q̄ oīe malū est id qđ est malū. ⁊ oīe id qđ est malū ē malū. ꝟ tñ deus nō facit male malū. qz nō facit qđ tenek nō facere. ⁊ eodē mō nō vult male malū. ⁊ iō ñ ē mal? q̄uis velit malū. Ad scꝺm concederēt isti q̄ idez act? ē bon? ⁊ mal?. sicut idē act? ē iustus qz fit ab vno iuste. ⁊ ē iniustus qz fit ab alio iuste. vñ si ab aliquo superiore idez ꝑcipiat vni subdito ⁊ alteri ꝓhibeat ne fiat. si vterq; illoꝝ faciat illud idē opus. idē erit iustū. quia fit ab vno obediēte ꝑcepto superis ⁊ erit iniu-

Resolutio

E Rūsio ad. q.

Circa scꝺm

stū. qz fit ab alio transgrediente ꝓceptū superioris. ⁊ ita idē totalr pōt fieri ab vno iuste ⁊ ab alio iniuste. Et sic idē totalr pōt fieri ab vno iuste ⁊ ab alio iniuste. ita idē act? totaliter fit ab homine male ⁊ a deo bene. ⁊ iuste. ⁊ iō idē act? illo mō quo act? ē bon? vel mal? erit tā bon? q̄m mal?. qz actū eē malū nō ē aliud q̄m fieri ab aliquo male. ⁊ actū eē bonū nō ē aliud q̄m fieri ab aliquo bene. ⁊ cū idē act? fiat ab hōie male et a deo bene. idē act? erit bon? ⁊ mal?. nec vī b̄ pl? inconuenies q̄m dicere q̄ idē hō ē pat̄ vel filius. similis ⁊ dissimilis respectu diuersoꝝ.

Hec oīa dico tm̄ recitative recitādo opinionē q̄ posset eē aliquoꝝ siue sit vera siue falsa siue erronea siue catholica siue hereticа.

Sz siue ꝓdicta opi. sit catholica siue hereticа dico q̄ ꝑm intentionē sanctoꝝ nō ē cōcedendū q̄m deus vult malū. nec q̄ de? facit malū. qz siue de virtute sermonis siue nō. ꝓ tales ꝓpōnes intelligūt istas. de? vult aliquid male et iuste. deus facit aliquid male et iuste. q̄ nullū intellectū pōt habere bonū. qz tunc de? faceret aliquid vel vellet cui? oppositū teneret facere. vel velle. quod est omino absurduz

Circa scꝺm dicerēt illi q̄ vellēt tenere primā opi. ita dictā. q̄ deus pōt ꝑcipere malū nō tñ male. ⁊ pōt ꝑcipere iustū nō tñ iuste Alij dicerent q̄ sicut hec est impossibilis. deus precipit aliquid iuste siue male. ita hec ē impossibilis. deus ꝑcipit iniustū siue malū. ⁊ iō loquēdo deberet dicere q̄ de? nō pōt ꝑcipere malū ꝓpter quod illa distinctio q̄ ponit q̄ de? pōt ꝑcipere malū nō manēs malū. ꝟ nō pōt ꝑcipere malū manēs malū. vt i vno sensu sit hec vera deus pōt precipere malū. ⁊ in alio sensu falsa nō est ꝑm artē logice. de qua tm̄ pertranseo. qz alibi tactū est de eōsimilib?.

Ad ꝑmū ꝑncipale patz q̄ spoliare egiptios. nō fuit malū sed bonū. et ideo de? precipiendo spoliare egiptios non precepit malū. nec filij ifrael peccauerunt spoliando nisi illi qui malo āio. nō precise obediendo diuino precepto spoliauerūt.

Ad scꝺz ꝓz ꝑ ꝓdcā Dist. xlvij. Questio vnica

Ad ꝑmū ꝑncipale

Jrca distinctionē quadragesimamoctauam quero. Utrū quelibet voluntas creata teneatur se conformare diuine velūtati.

Dist. XLVIII

A Quæstio. I

Qz non primo

Non. quia nullus tenetur ad illud quod nō est in potestate sua. sed conformare se voluntati diuine non est cuiuslibet voluntatis. quia voluntas dānati nō habz in potestate sua cōformare se volūtati diuine. g̃ ad hoc nō tenetur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Secundo

Preterea si sic volūtas quicūq; nō cōformaret se diuine voluntati peccaret. qz nō faceret illud ad qđ tenek. ꝛ per ꝓns bonozās parētes quos deꝰ nō vult bonozari peccaret. ꝓns ē falsz. ğ ꝛ añs. Ad oppositū. qlibet volūtas creata tenek se conformare regule sue. ß volūtas diuina est regula cuiuslibet volūtatis create. ğ qlibet volūtas creata tenek se cōformare volūtati diuine. Circa istā. q. ꝑmo ꝑmittā aliquas distinctiones. Scđo respōdebo ad articulos. q. Circa ꝑmū sciendū qꝺ volūtas pōt alteri cōformari triplicit. vel qz vult volitum ab alia volūtate. vel qz vult illud qđ alia vult ipam velle. vel qz vult illud cōsili mō quo alia vult. Scđo sciēdū qꝺ qlibet istarū volūtatū pōt eē actualis vel habitual. Et si sit habitualis. vel ē habitualis ꝓpr̄ habitū aliqđ imediate iclinantē ad talē actū. sicut aliqs dī habitualiter velle vel diligere aliqđ qñ bz habitū generatū ex actib⁹ circa illud vel aliū ita imediate iuclinātē sicut inclinat habit⁹ genit⁹ ex actib⁹ illis. vel dī habitualis ꝓpr̄ habitū mediate inclinātē. qño i ītellectu habit⁹ ꝑncipio rū mediate iclinat ad actuz cōclusionis. qz sez mediāte actu ꝑncipioꝝ. Tertio sciēdū qꝺ qđā sūt volita a deo quasi absolute cuiusmꝺi sūt oīa bona q̄ nec sūt mala culpe nec pene. qđaz sunt volita a deo ꝓpr̄ malū culpe p̄cedens in alio cuiusmodi ē pena. Hȳs visis dicēdū ē ad articulos. q. vñ diceꝺuz est ꝑmo qꝺ qlibet volūtas q̄ ē i statu vie vl̄ patrie tenek ꝛformari habitualiter mediate diuine volūtati. accipiendo volūtatē ꝓ volūtate bñplaciti q̄tuz ad volita ꝑmo mō dicta. ꝛ ß absolute ea volendo nō volēdo opposita sub cōditiōe. Hoc ꝓz. qz illud qđ nō bz rōnē mali culpe vel pene. qđ ē a deo volitū. ē a volūtate creata volendū. qz volūtas in illo dz cōplacere. ß tale ē oīe volitū a deo ꝑmo mō. ğ ꝛc. Scđo dico qꝺ alia volita a deo dz volūtas absolute velle. pōt ñ cōditionaliter velle ꝛriū ꝛ illud nolle. Et iō absolute dz volūtas velle aliquez puniri iuste a deo. ñ cōditionaliter pōt velle ipm nō puniri. Et si q̄rak. qs ē ille habit⁹ q̄ iclinat ad volēdū oīa a deo volita. Dicēdū qꝺ aliqs talis quo cōplacet volūtati oīe illud qđ cōplacet voluntati diuine. q̄ dz eē sp i oi bīte vsum rōis. postq̄ ad aliqualē dei cognitionē attigerit vl̄ potuit attigere. Iste aūt habit⁹ nō iclinat imediate ad oīe volitū a deo. Nā opz ꝓsupponere cognitionē q̄ sciak ß eē volitū a deo. ꝛ mediāte illa iclinat ad actū. Pōt ñ distigui de mediata iclinatiōe ad actū. vt̄ vno mō dicak mediate i clinās quasi nō sufficiēs ad iclinādū. ꝛ sic habit⁹ ꝑdict⁹ mediate iclinat ad volēdū ß voli

Circa q. duo facit

Primū

Circa scām dicit primo

Scđo dicit

Queritur

Rełpōdet

tū a deo. Aliꝫ dī mediate iclinās. qz nō cōcurrit nec sufficit ꝓ se nec cū aliquo ad talē actuz volēdi ß volitū a deo. ß ꝑmo iclinat ad aliqđ actū q̄ postea ē cā ipsi⁹. ꝛ sic etiā iste habit⁹ inclinat mediate. qz ꝑmo iclinat ad actū quo cōplacet volūtati create oē qđ fit a deo. Tertio dico qꝺ nō qlibet tenek se cōformare voluntati diuine. volēdo volitū a deo habitualr̄ immediate. qz nō tenek scire illud eē volitū a deo ꝛ ꝓ ons nō tenek velle illud habitualr̄ imediate. tñ si sciat illud eē volitū a deo volūtate bñplaciti. tenek illud velle. ß ē i illo cōplacere vl̄ habitualr̄ vl̄ actualr̄. Sz qđ dicek de illis q̄ sūt volita a deo volūtate signi. Dicēdū qꝺ si sit ꝑceptū ꝛ ita volitū a deo volūtate signi. tenek se volūtas cōformare. Si aūt sit volitū voluntate signi. qz ē cōsiliū diuinū nō tenek. Sed de istis dicek ālꝺ⁹ in posteriorib⁹ libris. iō ad ons ptranseo. Quarto dico qꝺ nō qlibet tenek se sp cōformare actualr̄ volūtati diuine volēdo ea q̄ volūtas diuina vult eā velle. ꝛ ß si velit eā velle illud volūtate beneplaciti vel volūtate ꝑcepti. Si vult eā velle volūtate cōsilij. nō opz sicut dictū est ꝑius. De tertia cōformitate sunt multe difficultates de qb⁹ dicek i tertio libro vbi plenius tractabitur de tota ista materia.

Tertio dicit.

Quarto dicit

Quinto dicit

Ad ꝑmū ꝑncipale patebit i scđo libro. vbi Ad ꝑmū ſm. Ad secundum agek de cā obstinatiōis demonū. Ad scām dicēdū qꝺ nō cōformās se volūtati diuine ꝓ loco ꝛ tpe. ꝓ quo tenek de necessitate saluk. peccat mortalr̄. ß dictuz ē ꝑius qꝺ nō qlibet ꝓ oīi tpe ad hoc tenek. maxime q̄tū ad ꝑcepta affirmatiua q̄uis q̄tuz ad ꝑcepta negatiua ꝓ sēp teneak. Et si dicak volūtas nūq̄ debet esse diformis volūtati diuine. ß iste q̄ vult bonozare parētes quos deꝰ nō vult bonozari bz volūtatē diffōrmē volūtati diuine. ğ peccat i bonozādo Dicēdū ē qꝺ si deꝰ vult eos nō bonozari. nec ab isto nec ab illo. iste peccat in bonozādo parentes suos. si tñ deꝰ nō vult eos bonozari ab alio. ß vult eos bonozari ab isto. iste in bonozādo nō peccat. nec ē diffōrmis volūtati diuine ß est cōformis volūtati diuine. Jn secula seculoꝝ benedicte. Amen.

Finis questionum super primum sententiarum.

Scđi libri sententiarū. Questio prima.

A Questio I

Jrca secūdū

sentētiarū querit. Utrum creatio actio qua deꝰ dicitur formaliter creās differat ex natura rei a creatore. Et sic: qz cōtradictoria

c

Primo

nō verificant de ali quo sine distinctōe ex natura rei: ß deꝰ est mō creās: ꝛ ꝑius nō fuit: ergo. Sed hec distinctio nō ē i creatura: qz nōdū est. ğ a deo differt creatio: igit⁹ ꝛc. Jtē ꝓductio differt realit̄ a ꝓducēte ꝛ ꝓducto si sit realis ß creatio ē bmōi: ğ ꝛc. Jtē relatio realis distiguit tā a fūdāmēto q̄ a terio: ß creatio ē bmōi ergo. mino: ꝓz: qz posit⁹ extremis. s. deo ꝛ creatura nō orit̄ creatio: ß posit⁹ extremis orit̄ relatio: ergo. Jtē tria req̄sita ad relationē realē saluantur hic: quia hic fundamentū est reale: scz essentia diuina: ß diuina essentia ꝛ extrema distinguunt realit̄: qz deus ꝛ creatura: ꝛ orit̄ ex natura rei: qz posita creatura stati dicit⁹ deus creās. Jtē oi relationi reali coresp̄det terꝰ realis: ß creature ad deū ē relatio realis ergo ꝛc. Jtē nihil denoiat aliqđ realit̄ nisi sit ipm reale: ß deꝰ dī realit̄ creās: ğ ꝛc. Ad oppositū arguit̄ sic. Si creatio actio differt realiter a deo: ğ est creatura: ꝓbatur qz capit eē a deo post nō esse: ꝛ si sic igit⁹ ꝓ creationē. De illa creatōe q̄ro vtrū differat a deo vel non. Si sic erit ꝓcessus i infinitū. si non: stat⁹ in ꝑmo: ꝛ eadē rōne distinguitur: sik⁹ illa creatio nō pōt eē deus certū est: ğ est alia res. Dicit⁹ cōiter qꝺ creatio actio dicit respectū rōnis: qđ ꝓbat. qz qñ aliq̄ distinguunt ꝛ referunt ita qꝺ vnū dependet ab alio ꝛ nō ecōtra: in nō dependēte est tm̄ relatio rōnis. ß deꝰ ꝛ creatura distinguunt ꝛ referunt: ꝛ creatura dependet a deo: ꝛ nō ecōtra: ğ ꝛc. Jtē iter q̄ est mutua dependētia: est mutua relatio realis. exēplū i qualitatibus et quātitatib⁹: ꝛ vbi nō est talis dependentia nō est talis relatio: ß realis in vno extremo ꝛ rationis i alio: sic est i ꝓposito: igit⁹ ꝛc. Cōtra istā opinionē. qñ aliqđ equalit̄ denomiatur ab ali quo siue itellect⁹ sit siue nō: illud denoians nō dicit form aliꝫ respectū rōnis. Jstud ꝓz: qz qđ nō bz esse nisi ꝓ aliud nō pōt denoiari nisi aliud sit: igit⁹ ꝓ oppositū qđ denoiak siue sit aliud siue nō: nō pōt esse denoiatū ꝓ illud aliud aliquo modo: ß deꝰ denoiatur creans siue itellectus sit siue nō sit: loquēdo de quocūq; intellectu p impossibile: qz ls deꝰ non posset ꝓducere aiam rōnalē sine intellectu: tm̄ absolute si ꝓ impossibile nō esset itellect⁹ posset eaz ꝓducere: igit⁹ ꝛc. Jtē illa d enoiatio q̄ orit̄ posit⁹ extre-

Primo

Secundo

Tertio

Quarto

Quinto

Sexto

B Opinio

Cōtra opinionē.

mis circūscripto oi intellectu nō dicit⁹ ꝓ operationē intellect⁹: ß posito deo ꝛ lapide circūscripto oi itellectu ꝓ impossibile est deꝰ creās: ğ ꝛc. Si dicas qꝺ dicit⁹ creās: nō qz in eo est aliq̄ relatio: sed qz terminat relationē realē creature. Cōtra. Ex hoc se queret ꝓpositū: qz si ꝓpr̄ hoc dicit⁹ deꝰ creās: qz terminat relationē realē creature: ğ relatio nō dicit respectū rōis. Jtē ārē oēm opationē intellect⁹ deus dz vere creās: ꝛ ita posit⁹ ß ārē oēm opationē intellect⁹ quaz tu ponis causare relationē rōis denoiatur deus creās: ğ ꝛ post. Jtē q̄cunq; possunt eq̄liꝫ ꝓpari adinuicē possunt equaliꝫ bīe relatiōes rōis ꝛ denoiari ab eis: sed intellect⁹ nō pōt cōpare vnā creaturā ad aliā: sed cōparat creaturā ad deū: ğ creatura pōt dici creās aliā creaturā sicut deus. Si dicis qꝺ vna cōpatio est falsa: et alia vera: ꝛ iō cōpatio vera denoiabit: nō aūt falsa. Cōtra. Jf alsitas ꝛ veritas nō ipediūt relationē rōnis causari: ḡa sicut causak respect⁹ rōnis quādo cōpak homo ad aiaꝫ: sicut ad genus: ita causak relatio rōnis quādo ꝓparak homo ad asinū ꝓ ydētitatē: dicēdo hoiem esse asinuz: igit⁹ ꝛc. Jtē cōcedit ꝓpositū: qz ex hoc qꝺ vna ꝓpositio est ṽa ꝛ alia falsa: est ponere aliquod primuz ex natura rei: quare vna est vera ꝛ alia falsa: qz i eo qꝺ res est vel nō est ꝛc. Jtē null⁹ respect⁹ rōnis pōt esse: igit⁹ creatio nō dicit respectū rōnis. Añs ptz qz si sic: aut habet eē subiectiuū aut obiectiuū. nō subiectiuū: ḡa tūc esset relatio realis. nō obiectiuū: sicut esse cognitū: qz hoc marie veritatē haberet intelligēdo ꝓpositōez ꝓparādo subiectū ad ꝑdicatū ꝛ ibi nō oportet ponere. Probak qz intellect⁹ itelligēdo p̄cise subiectū ꝑdicatū ꝛ copꝛaz nꝛlo alio penit⁹ itellecto itelligit tota ꝓpositionez: ğ nō est talis respect⁹ causat⁹ subiecti ad ꝑdicatū. Jtē si debz poni talis relatio realis. Hoc maxie esset ꝓpr̄ istas intētiones: genus spēs: subiectū ꝑdicatū: ß qlibet istoꝝ est rōis qz possum itelligere ꝓceptū generis: ꝛ speciei q̄ tm̄ habēt esse obiectiue absolute sine aliquo respectu rōnis eodēmō de subiecto ꝛ ꝑdicato

Jtē ꝓtra rōem positionis sue: qz ſm eū causa nō depēdet ab effectu: ꝛ tm̄ hz relationē realē ad effectū. Exēplū Sol ñ ꝺpēdet ad vermē: ꝛ tm̄ realit̄ referꝛ ad vermē: sic in ꝓposito. ls deꝰ nō depēdeat a creatura adhuc ꝑt realit̄ referri ad creaturā. Jtē ꝓtra hoc qđ dicit: qꝺ aliq̄n causa ꝓficiak ꝓ effectū. Cōtra. Omne recipiēs inq̄tuz tale est patiēs: ꝛ habet magis rationez patiēdis q̄ agentis: igit⁹ si qlibz causa naturalis recipit respectū magis patiꝰ q̄ agat. Jtē cōtra ß qꝺ dic qꝺ actio dina distincta ē a sua ſba: et iō nō pōt esse alia media relatio dei ad creatu

Universidad de Deusto
Biblioteca

ram:qz aut accipit actionem pro fundamento vel respectu vel aggregato ex vtroq;.si primo mo:eodē mō est i creatur illud qō ē pncipiū t fūdamtū actōis pōt cē sua sba:p3 de accidēte nd subiectū:saltē accidēs ē pncipiū elicitiuu3 uctōis:t tūc diceret q sba creature ē sua actō Si aūt accipiat p respectu reali.Contra ipse met dicit q dicit respectū tm rōnis:t tale nō pōt cē essentia diuia:nec etiā aliqs respectus realis dei ad creaturā3. Nec pōt accipi tertio mō:qz nullū tale est essentia diuia:g nō est ponēdū ppt idēritatē actōis diuine t sue substātie q creatio nō differt a deo magis q a creatura. Jō dico q creatio actio nō dicit respectū rōnis nec respectū realē.q nō respectū rōnis p3 ex dictis.q nō respectū realē,pbat:qz relatio realis differt realit a fūdamēto vel ab illo qō refert:ß creatio nō pōt dicere talē relationē i deo.,pbat:qz nō ē ibi distinctio nisi essetie t relationū t psonarū relatarū dico ad ītra:ß relatio creatio actio nō dicit aliqō istoz:pt3 discurrēdo. Jtē si sic:aut est differēs realiter ab essentia aut formalit:si realit g cōponeret cū ea t mutaret sba essentie:qz illa relatio aduenīret sibi de nouo.nō formalit:qz sic denoiaret deū ab eterno sicut qō cūq attributū:t p ons deus esset creans ab eterno.t sic creatura ess ab eterno. Ad questionem igitur dico de relatione rōnis sicut de relatiōe reali:quia relatio realis nil positiuū addit reale:dicit em extrema relata t nō aliā bitudinē vel rē mediaz iter coīlatiua. Exēplū sikitudo nō dicit aliqd nisi duo alba vel significat vnā albedinē pnotādo aliā:t ex ß sequit q de? nō pōt facē duo alba nisi sint sikia:qz sikitudo est ipa duo alba. Eodē mō relatio rōnis nihil dicit nisi ipsa extrema relata pcise t nihil aliud qō cūq mediū inter extrema relata pcise:sicut i qstione seqnti parebit. Jō creatio actio nihil dicit vl significat pter essentiā diuinā cōnotando vl dādo itelligere:cristentiaz creature q nullo mō pōt cē nisi posita essentia diuina: ita q si p ipossibile de? nō cēt itelligēs:creatura tūc pducerētur ab essentia diuina:adhuc illud nomē creatio actio vel pcept? significaret diuinā essētiā connotādo creaturā sine oi respectu. Et si qras i quo est creatio actō:dico sicut supra dcm est ō realitate:q qn est aliqō nomē significās plura realia nō est qrendū in quo est illud nomē vel pcept? sic significās:ß qrendū est quid denoiat ab illo:t dico q essentia diuina pncipalit t creatura scdario t cōnotatiue:ita q ß nomē duo significat qtū ad suū significatum totale:lz vnū pncipalit t aliud pnotatiue sine oi respectu medio rei vl rōnis:t ista via .vitat

C Rūsio auctoris ad qstionem

D

E Queritur Rūdetur

multa icōueniētia q op3 ponere fm ponētes relatōes distictas a fūdamēto.Si em diuersitas vel distictio iter aliq cēt relatio realis puta iter a t b de ista relatōe est qrendū quomō distinguit ab alio respectiuo vel absoluto si p seipm eadē rōne cēt stādū in pmo in absolut q distigunt seipis si distigunt p aliā relatōz:aut distigunt a pmo respectu t ab absolut:t tunc silr qrendū est de illo:t sic cēt,pcessus i ifinitū ß p3 istā opinionē dz dici q a t b distigunt seipis pmo:ita q ß nomē distictio sigt ipsa duo distincta absoluta t nō aliquē respectū mediū: vel sigt vnū pncipalit t cōnotatiue aliū. Si dicas qtū ad respectū rōnis q itellect? cōparant vnā rē ad aliā:q nullo mō cōparant ex natura rei:t intellexit talē cōparatōez exīre:qz fūdamētalit i vno t terciatiue i alio referri:t sic causat relatio rōnis iter aliq q nō referunt ex natura rei.Contra.itellect? itelligēs illa q nō referunt ex natura rei itelligit falsum:qz ab eo q res est vl nō est t c.Exēplū:si itelligā deū esse creaturā:nulla cāb relatio:ß solū false itelligit ibi ē relatio q nullo mō est ibi: t sic nō p bas itellectū facere relatōez rōis:ß solū,pbas q false itelligā aliq cōpari.p3 igit qd ē creatio actō siue accipiat p voce siue p pceptu.Contra ista q creatio dicit respectū,pbo:qz oē qō fm suū esse est pcise ad aliō dicit respectū.Creatō ē hmōi igit t c.maior p3 i pdicamt p diffinitōz relatiuoz:minor,pbat.qz sicut pater dr alicui? pat:ita creans dr alicui? creās puta creature.

Jtē fm Augl.de? est refugiū nrm respectiue t dns:g creator. Jtē fm cūdē qō nō dr ad se dicit ad aliud creatio est hmōi igit t c. Jtem creatō est actiovl,pductio:ß ois actio dicit respectū:q nō ē maior rō de vna q de alia. Jtē q sit dare respectū rōnis,pbo sic. subiectū positōis pōt cognosci qtū ad eē absolutū i co t illud qō est pdicatū silr:t tm vnū nō dic magis rōem subiecti q pdicati:nec ecōuerso.Exēplū possū itelligere boiem qtū ad itrīseca oia cognitōe simplici t icōplexa t aial silr:vel eadez cognitōe vel alia:t tm nō itelligere boiem esse subiectū respectu aialis:g erit respect? nō realis ß rōis.Eodē mō arguo de illo qō est gen? t de illo qō est spēs:qz vtrūq pōt absolute itelligi:t tm vnū nō itelligit vt genus:nec aliud vt spēs. Jtē sicut respect? realis fūdat i re i esse reali:ita respect? rōis i re cognita. Jtē creatio nō tm dicit essētiā diuinā cōnotādo existētiā creature:ß dicit essētiā creature vt causat a deo:igit nō tm dicit illa absoluta. Jtē creatio est por re creata:t ,pductio est por re ,producta:igit dicit respectū. Ad ista dico fz Augl. t magīm sniarū q,sicut aliqō pōt hōe appella

E Obiectiones Prima

Scda Tertia Quarta Quinta

Septima

Octaua

Rēspōsio ad obiectiones.

tōez relatiuā sine relatōe reali:t ß dico appellatōez realē ita aliqs pōt habere appellatiōez relatiuā rōnis sine oi respectu rōnis:t iō oia argumēta q,pbāt q ibi ē relatio rōnis q de? ē gubernato:,pseruato:dns creato:t c.talia cōcedo q de? dicit talib? noib? fz appellatōem relatiuaz rōnis:t ē sic itelligēdū q de? est denoiabilis ab istis noib? q significāt pncipalit deū t cōnotāt existētiā creature in effectu vel dāt itelligere:t iō vocāt appellatio relatiua: qz qn itelligo creatōez nō itelligo tm deū: sed aliud pura cōnotatū:t non op3 ponere ,ppt ß aliquē respectū realē vel rōnis:tm talis appellatio n pōt cōperere sine noīe significāte vnū pnotādo aliud. Ad pmū tūc dico q nomē vl pcept? creatōis ē ad aliud:nō q significet aliquē respectū:ß qz ipz nomē n iportat pcise vnū ß cū ß qō significat vnū pnotat aliud:t iter illa significata siue iportata p illud nomē ē distinctio absolutoz nō sicut relatiuoz. Ad aliud dico q de? dicit refugiū:nō ,ppt relatōez realē vel rōnis fm appellatōez relatiuā:t ß ē:qa pcept? refugij vel vox significat pncipalit deū aliqd pnotādo sine oi cōparatōe:t ß nō bz vox ex natura sua:ß ex ipositōe istituētis:cui? rō ē: qz tales voces sūt significatiue aialib? discipli nabilib? puta cani symee t nō alijs:t tm nō ēt verū si vox significaret ex natura sua. Ad aliō dico q creato:nō dicit ad se:qz fz qō ß nomē sibi pueit nō tm significat vnū:ß plura:lz vnū pncipalit t aliud pnotādo. Ad aliud dico q pductio dei ad extra sigt essētiā diuinā t pnotat creaturā existere. Ad aliud de subiecto t pdicato gne t differētia dico vl q null? respect? rōis est ponēd? i deo nec i creatura:nisi sit ,ppt istas itētiones scdas gen? spēs subiectū t pdicatū:t iō vel nullibi sūt ponēde vel ponūt ibi solū.igit nec relatōes de gne relatōis distincte ab extremis sūt ibi ponēde:ß nec ē ponend aliquos respect? extrīsecos q formalit nō pertinent ad aliqd gen? cui? rō est:qz ipossibile ē q aliq extrema ,dictiōis successiue verificēt de aliquo nisi ,ppt mutatōez alicui? positiui absoluti vel respectiui.ß dico i eo de quo ,dictoria verificant vel i alio si null? mod? grāmatical vel logicalis ipediat:ß si de? bz et naturā assūptā t post dimitteret eā:tūc nō diceret filius dei vnit? nature cū ,pus cēt vnit?:t silr de natura assūpta:t tm oē absolutū qō nūc est tā spirituale q corpale facta vniōe adhuc erit natura dimissa:saltē ß est possibile p potentiā diuinā:g op3 nccio q vnio dicat aliquē respectuz mō acqsitū de nouo q nō fuit ,pus āte vnionē. eodē mō de materia t forma substātiali de sba t accidēte:si ,pmo fuerit separata p potētiā diui

nā t postea vniant dicūt iste ptes vniri t ,pus nō:t tm oia absoluta q nūc sunt i cōposito pt fuerūt qn ptes fuerūt separe:t p ons nccio op3 ponere respectū inhesiōis inhērētie distictū a fundamēt t a termis:t eodē mō de approxiatiōe:qz ignis multū distās ab aq nō pōt agere ß approxiat? pōt t hz oē absolutū qō pt? būit t nihil plus.igit nccio approxiatio erit respect realis:t ß mō se bnt ptes ad totū siue sint essētiales siue itegrales:nec ista pōt qs euadē p modos grāmaticales t logicales:qz si null? itellect? cēt nec aliqs mod? grāmaticalis vel logicalis adhuc possent extrema ,dictōis successiue verificari de aliquo:vt p3 in exēplis iā positis t ,pter oppm isti? nō op3 aliquā relatō nē ponere de gne relatōis distictā a fūdamēt t termis:qz stati positi fūdamtis seqt denoiatio relatiua.Exēplu3 de duob? albis que non possūt cē p potētiā dei qn sint silia t habeant istā denoiatōem siue alba sint approximata siue nō:nec est trāsit? de ,dictorio in ,dictoriū sine acqsitōe vel depditiōe alicui? positiui:vl i eo de quo dicūt ,dictoria successiue vel i alio qz vnū albū mō nō silr nō pōt fieri silr:nisi generet nouū albū:t p ons acqrit aliqd absolutū.Et tota rō isti? est:qz sikitudo sil significat duo alba immediate sine relatōe media vel vnū pncipalit t aliud pnotatiue:t iō non pōt dici de aliquo nisi qn ista alba coexistunt:ita q vl sikitudo vni? extremi ad aliud vl significat ipsa extrema eq pmo:vel pncipalit vnū t cōnotatiue reliquū. vt sikitudo albedis ad albedinē sigt duo alba:migredinis ad migredinē sigt duo nigra:t sic de alijs. Et si dicas q eadem rōne nō op3 ponere aliquos respect? extrinsecos:qz vnio partiū nō sigt ipas ptes absolute ß vt sunt i toto:eodē mō inhērētia accidentis nō sigt ipm accidēs absolute:ß vt est in subiecto:t iō qn est i subiecto pōt de eo ,pbari:t qn nō est nō:t ß sine oi respectu medio Contra qro qn dicit inhērētia sigt accidēs vt in subiecto:aut inherentia sigt pcise aliqd absolutum aut sigt accidēs absolutū:aut sigt accns pnotādo subiectū: aut sigt rctū aliquē n pmo mō nec scdo:qz vt sic qncunq existeret accidēs absolutū t subiectū pdicaret inherentia de accidēte sicut est in alijs de sikitudine qō est manifeste falsū:sicut si de? separet accidēs a subiecto t vtrūq ,seruaret.igitur relinquitur tertiū.t sic bētur ,ppositū.t eodē modo si significet accidēs absolutū vt i subiecto.qd addit accidēs in subiecto sup accidēs absolutū aut nihil:aut aliqd:aut absolutū:aut respectiuu3.et est arguēdū vt ,pus. Sic g p3 q nō op3 ponere aliquā relatōez i gne relatōis distinctā a fun-

Euasio

Impugnatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

Resolutio aut.

damẽro: nec rõis in deo. ß nẽcario oportet ponere aliquos respect⁹ extrinsecos. Sed redeo ad ꝓpositũ: ⁊ dico ꝙ illud qđ̃ est subiectũ põt absolute itelligi: ⁊ illud qđ̃ est p̃dicatũ simpliciter: ⁊ tñ vnũ nõ habz rõem subiecti: ⁊ aliud p̃dicati: ⁊ hꝫ nõ est ꝓpt defectũ alicuⁱ respect⁹ rõis: ß ꝓpt defectũ alicuⁱ ꝛceptꝰ absoluti: puta cõceptꝰ iportati p copulã. Exemplũ hõ põt itelligi absolute: ⁊ aial similit. ⁊ tñ nõ oportet nec ꝙ hõ sit subiectũ: nec aial p̃dicatũ: qz deficit cõceptꝰ q̃dã absolutꝰ importatꝰ p hoc ꝙ hꝫ est. Sz habito isto cõceptu: cũ cõceptu hois ⁊ aialis: siue itelligat vnico actu: siue distinctis necesse est ꝙ hõ sit subiectũ: ⁊ aial p̃dicatũ: sine oi respectu medio. Si ḡras vtrũ ille cõceptꝰ copule includat ꝛceptũ absolutũ subiecti ⁊ p̃dicati: vel est ꝛceptꝰ distinctꝰ ab vtroq; vel nõ. si ꝓmo mõ tũc ꝛceptꝰ copule esset tanq̃ forma totꝰ, ꝓprie distinctꝰ aliquo mõ a ptib⁹ cõiuncti ⁊ diuisim sicut ponit Job. de forma toti⁹ in re extra qđ̃ intẽdis vitare. si ſcdo mõ tũc videt ꝙ ꝓ istũ cõceptũ nõ habem⁹ plus rõem subiecti ⁊ p̃dicati q̃ sine ipo. Dico ꝙ dicit cõceptũ cõem distinctũ a cõceptib⁹ extremoꝝ: sicut vnũ ens rõis distinguit ab alio vel ab ẽte reali. Et dico ꝙ si tñ habeã cõceptũ copule: ⁊ nõ cõceptũ extremoꝝ: tũc nec habeo subiectũ nec p̃dicatũ. ß si habeã cõceptũ totalẽ: ⁊ cũ hꝫ ꝛceptũ extremoꝝ: siue hoc sit ꝓ vnũ actũ siue ꝓ tres: quoꝝ vnus terminet ad id qđ̃ est subiectũ: ⁊ alⁱ⁹ ad copulã: ⁊ tertⁱ⁹ ad id qđ̃ est p̃dicatũ sine omi respectu rõis. Si ḡrat quõ cõceptꝰ copule est cõis. dico ꝙ nõ ꝓ p̃dicatione: sicut est cõceptꝰ extremi: ß est cõis ꝓ vnione: qz vnit duo extrema adinuicẽ. Si dicas ꝑus dictũ est ꝙ vnio dicit respectũ: igit boc dicit respectũ. Respõdeo. vnio in re nccario dicit respectuz realẽ: ß in rõne nõ oportet ꝙ dicat respectũ realẽ nec rõis. Si dicas ꝙ nunc sunt extrema vnita in ꝓpositiõe ⁊ pri⁹ nõ: q̃ oportet ꝙ aliq̃d acq̃rat de nouo absolutũ vel respectiuuz. Rñdeo ꝙ nõ sũt vnita: tũc fit etiã ꝛceptꝰ copule q̃ nõ sũt ꝑus: ⁊ ꝓpt istud absolutũ dicunt modo vnita ⁊ ꝑus nõ. Si dicis ꝙ iste cõceptꝰ nõ est rõnis ita ꝙ tñ bẽat esse obiectiue in aia: qz iste cõceptꝰ significat inherentiã p̃dicati ad subiectũ. ß ista inherẽtia est respect⁹ realis ꝓ te. Aut saltẽ sic est vt hꝫ sorti ineſt hꝫ albedo. hec enĩ extrema sunt respect⁹ ⁊ copula silr. qz copula est respect⁹ realis inherẽtie. Dico ꝙ nõ tñ significat inherentiã p̃dicati ad subiectũ: qñ p̃dicatũ distinguit realit a subiecto ⁊ sibi ineſt realiter: ß qñ p̃dicatuz est oino idẽ: vel qñ illud ꝓ quo supponit subiectũ est oino idẽ cũ illo ꝓ quo supponit p̃dicatũ. Exẽplũ primi iã positũ est. Exẽplũ ſcdi. Angelus est ſba: de⁹ est ens in istis nulla est inherẽtia a pte rei iter p̃dicatũ ⁊ subiectũ: ß tñ in ꝛceptu: ⁊ hꝫ non est aliud nisi ꝙ copulã denotat ꝙ illud ꝙ quo supponit subiectũ est idẽ cũ illo ꝙ quo supponit p̃dicatũ. ex hꝫ ptz ꝙ ꝛceptꝰ iportat⁹ ꝙ copulã nõ ẽ respectiu⁹? ß absolut⁹?: ß tñ bñ põt significare respectũ inherẽtie accitalis. ⁊ sic dico ꝙ in ista ꝓpositiõe hoi ineſt albedo ꝙ copulã iportatur ꝛceptꝰ absolutꝰ? q̃ hꝫ tñ esse obiectiue in aia ⁊ est cõis ꝓ vnionẽ sicut ꝑus dcm est: ⁊ est cõis ꝙ p̃dicatõez respectib⁹ inherẽtie accidẽtalis: qz ille ꝛceptꝰ põt bene assignare tales respect⁹: ⁊ ꝙ illis põt supponere: ⁊ de illis põt p̃dicari ꝓmo mõ dicẽdi sicut ꝛceptus entis lz sit absolutꝰ põt tñ supponẽ ꝙ respectib⁹ ⁊ significare relatões ⁊ de eis p̃dicari. ꝓmo mõ vñ ꝑm istaz viã qñ sic dico. hoi ineſt albedo: ꝛceptꝰ copule põt significare istũ respectũ: ß nõ adeq̃te mꝰ tos alios: ⁊ iõ tñ hꝫ esse obiectiue i intellectu. Et sciẽdũ est ꝙ est aliud i ista ꝓpositõe homo est alb⁹?: ⁊ hoi ineſt albedo: qz i ꝓma subiectũ ⁊ p̃dicatũ supponunt ꝙ eodẽ puta ꝙ supposito hois: qz alⁱs eẽt ꝓpositio falsa. ⁊ iõ ꝛceptꝰ cõis est ibi tñ cõis ꝓ vnionẽ nõ ꝙ p̃dicatõez qñ subiectũ ⁊ p̃dicatũ sũt oino idẽ: ibi ꝛceptꝰ copule nõ sigit inherẽtiã actualẽ aliã: ⁊ iõ est ibi ꝛceptus copule tñ cõis ꝓ vnionẽ. Sz i ſcda subiectũ ⁊ p̃dicatũ significãt ⁊ supponũt ꝙ distincte reb⁹ q̃rũ vna est i alia: ⁊ iõ ibi ꝛceptꝰ copule nõ est tñ cõis ꝓ vnionẽ extremoꝝ: ß ꝓ p̃dicatõez qz ibi sigit inherentiã accidẽtalẽ p̃dicati ad subiectũ ⁊ ꝙ ea põt supponere. Põt tñ aliter dici ꝙ ꝛceptꝰ quẽ iportet copula est respectiu⁹? ⁊ ꝙ tñ hꝫ esse obiectiue i anima per istũ modũ qz iste ꝛceptꝰ ꝓmo abstrahit ab inherẽtijs suis accidẽtalib⁹? ⁊ imediate: ⁊ iõ est ꝛceptꝰ respectiu⁹?: ⁊ iõ est aliqñ cõis ꝓ vnionẽ extremoꝝ. ñ⁹ di gra. qñcuq; illud ꝙ quo supponũt subiectũ ⁊ p̃dicatũ est oino idẽ: ꝛceptꝰ iportat⁹ ꝙ copulã est cõis tñ ꝓ vnionẽ extremoꝝ: qñq; em est cõis ꝓ p̃dicatõem ⁊ vnionẽ. Exẽplũ qñ aliq̃d sigit subiectũ ⁊ illud ꝙ quo supponit p̃dicatuz sunt distincte res quarũ vna iest alteri: ⁊ sic cõceptus copule est cõis ꝓ vnionẽ extremoꝝ ⁊ ꝓ p̃dicatõem: qz p̃dicat de illa inherẽtia q̃ est respect⁹ accidẽtalis i ꝓmo mõ dicẽdi ꝑ se: ß ex hꝫ nõ sequit ꝙ copula significet respectũ rõnis. qz lz ille respect⁹ rõnis sit tñ ens rõnis qz hꝫ esset tñ obiectiuũ: nõ tñ est respect⁹ rõnis: qz ille solũ causat ꝙ itellectũ ꝓparãt: ⁊ iste ꝛceptꝰ ꝓducit ꝙ itellectũ abstrahentẽ: ß iste cõceptꝰ sigt verũ respectũ realẽ: lz sit in se tñ ens rõis

Sz ꝑ. qz nunq̃ ꝛceptꝰ sincathegoreumaticꝰ

põt supponere ꝙ aliquo: nec tũc põt esse subiectũ vel p̃dicatũ sicut nec duo sincathegoreumata: ß siue dicat ꝛceptũ copule absolutũ vel respectiuũ solũ sincathegoreumaticus est. igit nõ obstãte ꝙ põt sigre respectũ realẽ nõ tamẽ ꝑt supponẽ nec ꝓbari de aliquo i ꝓio mõ dicẽdi ꝑ se. vñ ꝙ ꝛceptꝰ cathegoreumaticꝰ? ẽ q̃ ꝑ se ponsit⁹ aliq̃d sigt sicut homo aial: ⁊ talia q̃ possũt esse subiecta ⁊ p̃dicata i ꝓpositõe. Si cathegoreumata sunt illa q̃ ꝑ se posita nihil sigñt sicut est cẽ ꝑ se inquãtũ formaliꝫ. Et iõ dico ꝙ i ista ꝓpositõe sorti ineſt albedo. meli⁹? est dicere ꝙ copula significet illã inherentiã accidẽtalẽ: ⁊ tũc totũ cõplexũ hẽbit esse extra aiam: qz tam extrema q̃ copula. vel si cõplexũ hz tñ esse obiectiue ꝙ copula hz tñ ꝛceptũ absolutũ cõem ꝓ vnionẽ nõ ꝙ p̃dicatõez: lz ille ꝛceptꝰ significet respectũ realis inherẽtie. ⁊ sicut dcm est ꝺ subiecto ⁊ p̃dicato: ita dicẽdũ est de gñe ⁊ differẽtia: qz gen⁹ dicit ꝙ sigt illũ ꝛceptũ ⁊ cõotat illa plura de qb⁹ p̃dicat: ⁊ lz possim itelligere illũ ꝛceptũ absolutũ p̃dicabilẽ ꝺ plurib⁹ differẽtib⁹? ſpẽ: ita ꝙ significet illũ ꝛceptũ ⁊ cõnoter illa plura de qb⁹ p̃dicat: ⁊ lz possiz itelligere illũ ꝛceptũ absolutũ nõ tñ sub rõne gñis possum intelligere illũ ꝛceptũ ⁊ illa de qbus imediate p̃dicat: ⁊ illa a qb⁹ imediate abstrahit nisi itelligã rõez gñis siue itelligã ea eodẽ actu siue distincto actu: ß ꝓpter hꝫ ꝙ itelligo talia plura nullũ habeo respectũ rõnis: igit ⁊c.

Ad aliud dico ꝙ respect⁹ realis magi fũdat i re i effectu q̃ respect⁹ rõnis i re cognita: qz primũ est necessariũ ponere maxime i illis vbi extrema absoluta oino possũt esse eodẽ mõ separata ⁊ postea vnita sine aliq̃ mutatõe vel motu ad formã vel sine motu locali. sicut i vnione nature hũane ad suppositũ diuinũ: forme cum materia: accidit cũ subiecto: qz deus posset separare materiã a forma: accidẽs a subiecto: et illa i esse ꝛseruare: ⁊ eodẽ in loco totaliꝫ ⁊ post reunire. opz igit i illis necessario ponere respectũ vnionis accidẽtalẽ: ß nunq̃ vbi manẽt eadẽ absoluta ⁊ est mot⁹ localis: opz ponere iter illa tales respect⁹?: ß oia possũt saluari ꝙ negatões. Exẽplũ. ignis nõ põt agere i aquam nisi approximat⁹?: ⁊ qñ approximat põt agere. hec approximatio nõ est respect⁹ realis: ß ista ꝺi ctoria posse ⁊ nõ posse agẽ verificant de igne successiue, ꝓpter motũ localẽ, ꝓpter quẽ acq̃rit vna negatio i igne q̃ ꝑus nõ fuit: scz ꝙ qñ ignis approximat nõ sũt tot media iter ignẽ ⁊ aquã sicut qñ nõ approximat. vñ ꝙ motũ localẽ acq̃rit igni negatio multoꝝ mediorꝝ, ꝓpter quã põt mõ agere ⁊ pri⁹ nõ. sicut corp⁹ dicitur nũc i loco i quo ꝑus nõ fuit, ꝓpter negationez ꝑdẽtiratis coꝛporis ꝓtinẽtis nũc⁹ nõ ꝑus: scz ꝙ corp⁹ ⁊ superficies coꝛporis nũc ꝓtinẽtis nõ ẽ superficies coꝛporis ꝑus ꝓtinentis. Et silr dicit aliq̃d existere i isto tpe ⁊ ꝑus nõ: qz nunc coexistit alicui successiue cui pⁱ⁹ nõ coexistebat: ⁊ sic de alijs vbi supflue ponit mltꝰ respect⁹.

Ad septimã

Ad aliud dico ꝙ creatio nõ tñ dicit existẽtiã creature ß iportat ꝙ creatura nõ põt esse nisi diuina essentia existẽte: lz non sequat ecõtra: ⁊ hꝫ sine oi respectu relatõis.

Ad octauam

Ad aliud dico ꝙ creatõ q̃tũ ad suũ totale significatũ non est poꝛ creatura: ⁊ qñ dicit ꝙ ꝓductio est ꝓio: re, ꝓducta dico ꝙ si ponat ꝙ actio ⁊ ꝓductio sũt respect⁹ ꝙ necessario erũt posteriores ipo effectu, ꝓducto: qđ̃ pz ex duab⁹ ꝓpositiõib⁹. ꝓma est ꝙ respectus est posterior suo fũdamẽto ⁊ terio. Scda ẽ ꝙ respect⁹ mutui sũt silr natura ⁊ itellectu. ex ꝓma arguit sic. Fundamẽtũ vel termin⁹ cuiuslibet respect⁹ q̃ est iter effectũ ⁊ cãm: qz est fũdamẽtũ respect⁹ effect⁹ ad cãm: ⁊ est termin⁹ respect⁹ effect⁹ cause ad effcm: ß fũdamẽtũ absolutũ siue termin⁹ est ꝓior respectu fũdato in illo siue teriato ad illud: igit isti respect⁹. si ponanf sunt posteriores effectu ⁊ cã silr. Ex scda ꝓpositõe arguit silr. respect⁹ mutui sunt silr natura ⁊ itellectu: g̃ q̃cq̃ est ꝑus vno illoꝝ ẽ ꝑus altero: ß effect⁹ est poꝛ respectu fũdato i eo: g̃ ẽ poꝛ respectu fũdato i cã: ⁊ hꝫ est verũ. Vñ ẽ talis ordo ꝙ ꝓmo est absolutũ i cã ⁊ primũ qđ̃ sequit est absolutũ in effectu: ⁊ tunc si sint tales respect⁹ sequunf illi respect⁹. Ex hoc sequit ꝙ bene possũt esse cã ⁊ effect⁹, ꝓducẽs ⁊ ꝓductũ sine oi respectu rõnis: qz cã ⁊ ꝓductio significãt naturã absolutã cause ⁊ cõnotãt effectus: ecõtra est ꝺ effectu ⁊ ꝓductõe passiua: qz ꝓncipaliter sigñt effectũ ⁊ cõnotãt cãm sine oi respectu rõnis.

Ad primum ꝓncipale

Ad primum ꝓncipale pz ꝙ ꝺictoria verificant de deo successiue, ꝓpter mutatõem alicuⁱ⁹ absoluti: qz ꝓpter creaturã q̃ mõ est et ꝑus nõ fuit.

Ad scõm

Ad aliud dico ꝙ actio nõ differt a ꝓducẽre q̃tũ ad suũ significatũ ꝓncipale tñ q̃tũ ad cõnotatũ bene differt.

Ad tertium

Ad aliud dico ꝙ sic oriẽ ista denoiatio de⁹ est creans ex natura rei: qz qñ de⁹ coexistit creature: tũc hz ista denoiatõem sine oi opatõe intellect⁹ ⁊ oi relatiõe reali: ⁊ qñ nõ sic coexistit tũc nõ oriẽ.

Ad quartum

Ad aliud dico ꝙ vbi nõ est relatio realis: illa tria sufficiũt. Hoc nõ ẽ i ꝓposito. Questio.ij.

Trũ creatio passiua differt a creatura.

Quæstio II

Primo arguitur.

V sio differt a creatura. Et sic ꝓbat: qz aliter generatũ posset dici creatũ: qz i generatõe nõ iuenit illud qđ̃ est idẽ creationi.

Scõo

Itẽ qñcuq; aliq̃ sũt eadẽ realiter vno posito ponit aliud: ß iste ignis generat⁹ põt cẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tertio
Quarto
In oppositum

ídē cū creatione passiua: q; pōt creare: igit ⁊c.
Itē generatio passio ⁊ generatū nō sunt idē ergo nec creatio passio ⁊ creatura. Itē creatura manet creatio nō: igit ⁊c. Ad oppositū si differt a creatura: aut igr vt sba: aut accidēs nō vt sba: q; nec materia nec forma nec ꝓpositū. nō vt accidēs: q; tūc esset posteri⁹ creatura maxie si creatū sit sba deus pōt separe pr⁹ absolutū ⁊ distinctū realit a posteriori. Itē si sic tūc creatio crearet ⁊ esset ꝓcessus in infinitū

B
Opinio henrici de gandauo.

Hic ꝓmo videndū est de relatiōib⁹ cōi. Et ē h opinio q; ī quolz ꝑdicamēto est res ꝑdicamēti: ⁊ mod⁹ ꝑdicādi: res ꝑdicamēti ē ꝓma intētio. modus āt est scda intētio: ⁊ p tales mōs distigūt ꝑdicamēta. Quere gandensem in sūma. dicit igit: q; relatio q̄rum ad rē est idē cū fundamēto suo: ꝙ q̄tū ad modū relatōis differt et facit distinctū ꝑdicamētū. Pro ista opinōe arguit multiplicit. Pmo sic. Esse ad: est vni⁹ rōis ī oibus relatiōib⁹ ⁊ respectib⁹: igr nō pōt ee distinctio spēz relatiōis fm diuersos modos relationū aliūde: nisi penes fundamēta: et sic nec generū: qa a quo res hz distinctionē specificā ⁊ vnitatē ab eodē hz realitatē igit: et tō dicit: q; circūscripto fūdamēto esse ad est eiusdē rōnis ī oibus q̄ sunt ad: nisi penes fūdamenta. nec est differētia generū nisi penes modos. Itē relationes eo q; sunt in diuersis assimilant ⁊ distinguntur. Si aūt essent ī vno fundamēto tūc nō sic assimularent ⁊ distinguerent: g; distinctio relatōis est penes fundamēta. Itē relatio aduenit fūdamēto sine muratiōe. v. phisicor. qō nō esset verū si distingueret a fūdamēto. Itē sba et relatio differūt in deo fm ꝓprias rōnes q; tm̄ duo ꝑdicamēta transferunt ad dina: ⁊ tm̄ ibi nō dicūt distinctas res. Itē relatio nō ꝓponit cū absoluto: qd nō esset verū si diceret aliā rē. Itē ꝺdictio nō est q; sint duo q̄ta: ⁊ q; nō sint equalia: g; eqlitas nō differt a q̄ritatibus.

Probat ꝓmo.

Secundo.

Tertio.

Quarto.

Quinto.

Sexto.

Septimo.

Octauo.

Nono.

Itē relatio cōsequit oe ꝑdicatū: q; ois res alteri ꝓpata: ⁊ el est eadē vt diuersa: g; nō differt a re cuiuslz ꝑdicamēti. Itē si sic tūc albū sile eet ꝓpositū q̄ nō sile. Item tunc ista relatio eet ꝓpositū ex esse ad ⁊ esse in: q; relatio er quo est accīs inest nc̄ actio. Alia opinio est q; relatio est alia res a fundamēto: ⁊ est aliqd absolutū. Quod ꝓbatur q; imutat auditū: z: vt ptz in armonia: ꝑ nihil habz talē actionē nisi absolutū. Itē causat sonū: g; est absolutū. Tertia est opinio q; est alia res distincta a fundamēto tm̄ nō est in eo subiectiue. Mō ꝓbat rū q; aduenit fundamēto sine sui muratiōe q̄nto physicor. qō falsum eet si eet in eo subiectiue. Tū q; lapis visus: ⁊ nō visus distinguunt: circūscripta oī opatiōe itellect⁹ ⁊ nō p absolutū: igit p

Secundo.
D
Tertia opinio.
Probat ꝓmo.

Secundo.

respectiū: ꝑ illud nō hz esse ī lapide viso: q; nihil causat a visu in re visa. Tū q; sortes vt sortes coexistēs a nullo distinguit nisi p respectū q̄ nō hz oē in sorte: q; ex h q; sortes coexistit nō hz esse in eo aliqua relatio. Tū q; scibile inq̄tū terminat relatōem scie distinguit a se inq̄tū nō determinat etiā nulla re noua existente in scibili. Itē si respect⁹ esset in agēte agēs mutaret ⁊ pateret anteq̄ ageret. Quarta ē opinio q; aliq̄ relatōes distinguunt realiter ali q̄ nō q̄ est scori. primū ꝓbat multipliciter p se parabilitatē relatōis ad fundamētū: q; aliqd pōt esse albū ⁊ nō sile. p vnionē nature humane ad suppositū diuinū. p inherentiā ⁊ separatōem accidentiū in eucharistia. p cōparatōes partiū. p ordinē vniuersi. p vnionē forme cum materia. p causatōem scdarū causarū ꝓpe approximatōem. Itē idē nō ꝓtinet plura diuersa rū rationū oppositarū p oīmodā ydemitatē: ꝑ vnū ⁊ idez est sile vni ⁊ dissile alteri. Si dicas q; differūt solū p intellectū. Cōtra. tūc scientie mathematice q̄ sunt de relationib⁹ puta musica ⁊ pspectiua nō sunt scie reales. Cōtra istā vltimā opinionē: q; in nulla re sunt ifinite res in actu: ꝑ si relatio differt realiter a fundamento: ꝑ sequit. ergo ⁊c. assumptū ꝓbat: q; diuersitas est relatio realis ⁊ differt realit a suo fūdamēto p te: g; si ista differt p aliā relatōem diuersitatis: ⁊ illa realiter differt a suo fundamēto p altā relatōem diuersitatis: ⁊ sic erit ꝓcessus in infinitū. Si dicis q; est standū in scdo: quia q̄n fundamētū relatōis nō pōt esse sine ꝺdictione sine termio relatōis: tunc illa est eadē cuz fundamēto suo: nūc aūt ꝺdictio est q; ꝓma relatio diuersitat q̄ vnū absolutū differt ab alio sit sine illo absoluto in quo fundat: g; cuz illud absolutū terminat illā relatōez diuersitatis q̄ est inter primā relatōez diuersitat ⁊ suū fūdamentū: g; ista scda relatio est eadē realiter saltē cū suo fundamēto: scz cū ꝓma relatōe. Contra. suppositio q; ista regula sit ꝑa. Accipio tūc oppositū cuius scz q; ois relatio ē diuersa a suo fundamēto: sine q̄ fundamētū nō pōt existere sine ꝺdictōe: nūc aūt lz relatio diuersitatis inter duo absoluta nō pōt ee sine ꝺdictōe sine relatione diuersitatis a fundamēto suo: q; nō potest esse sine illo ꝓmo fundamēto: tm̄ ꝓma relatio diuersitatis bene pōt ee sine relatōe diuersitatis q̄ est ad q̄libz aliud a suo fundamēto: ⁊ a termino siue relatōis. Cuius ꝓbatio est: qa q̄libet alia res excepto deo pōt destrui: ⁊ p cōsequēs pōt primū fūdamētū ⁊ ꝓma diuersitas manere sine oī alia diuersitate: ⁊ q̄n manent alie res ī fundamēto ꝓme diuersitat vel in ipa ꝓma diuersitate relatiōes diuersitat ad alia

Tertio
E
Quarta opinio q̄ est scori.

Contra opinionē vltimam

Euasio.

Impugnatur

Euasio.
Oppugnatio.

sed qua rōe istud argumētuz ꝓme diuersitatis vel ipa ꝓma diuersitas relatione diuersitat realit distinctā respectu vni⁹? hz eadē rōe respectu cuiuscūq;. igit talia sunt infinita a q̄b⁹ pnt relatiōes sic differre. q; ꝓma relatio diuersitatis differt realit a suo fundamēto: q; fundamētū pōt esse sine ea: ⁊ differt ab alia re extrinseca realit: q; pōt esse sine illa. igit p relationē tertiā. ⁊ sic eet ꝓcessus in infinitū. exempluz isti⁹ ptz in albedine ⁊ silitudine. Applica ad ꝓpositū. Itē in nullo finito pnt esse ifinite res: q̄ruz vna nō sit ps alteri⁹: nec oēs sint ptes alterius. q̄ dico ꝓpt ꝓtinuū: q̄ est infinitū in potētia ꝓpt ifinitas ptes: q̄ tn faciūt vnū totū: ꝑ h accideret si relatio ⁊c. Assumptū ptz. nā angel⁹ q̄ est simplicit simpler hz relationē diuersitatis ad q̄libet ptē cōtinui: g; si in cōtinuo sunt infinite ptes: erūt ifinite relatōes in āgelo. Si dicas q; ptes cōtinui sunt in potentia Cōtra. nō maioe actualitas req̄rit ī aliquo ad terminādū diuersas relatōes: q̄ ad h q; sit ꝑncipiū elicitiuū alicui⁹ opationis: sed vna pars ꝓtinue distinguit ab alia. etiā in toto pōt esse principiū elicitiuū alicui⁹ opationis. Probat q; accipiēdo vnū magnū ignē: vna pars ipius pōt calefacere lignū approximatū alia pte distāte nō calefaciēte: sicut videm⁹ ad sensum. g; multo magis quelz pars videt termiare relationē diuersitatis fundatā in natura simplici ergo cū ille sint infinite in actu: ita q; non tot q̄n plures. sequit q; angel⁹ habet infinitos respect⁹ respectu taliū ptū: q; habet relationez diuersitatis respectu oīm q̄ possunt assignari in cōtinuo. Itē fm eū oē absolutū ꝑpus distinctū realit a posteriori pōt separari ab eo: ⁊ hoc est verū de vno fundamēto ⁊ et⁹ relatiōe. eodē modo est de duob⁹ respectib⁹ ī eis fundatis: ⁊ er hoc sequit q; duo alba possunt esse sine silitudine q̄ est relatio. ⁊ sic illa q̄ sunt similia circūscripta omī relatione nō sunt similia p relationē: ꝑ duo alba sunt hmōi: q; cōtradictio est q; sint duo alba nisi sint similia. igit nō sunt similia per relationē. Hoc ꝓfirmat: q; causa ꝑt vere dici causa: ⁊ effectus pōt vere dici effect⁹ sine aliqua relatiōe media. Antecedēs ꝓbat. q; absoluta in cā ⁊ effectu sunt ꝑora ipis respectib⁹ fundatis in eis p eū in illo ꝓiori fm suuz modū loquēdi absolutū in causa: dicit vere cā ⁊ absolutū in effectu: dicit vere effect⁹. Aliter si deus cōseruaret absolutū in vtroq; sine respectu numq̄ vnū diceret vere cā: ⁊ aliud vere effect⁹: qd videt absurdū: cū absolutū in effectu nō habeat essentiā nisi in efficiētia causę tunc sic. Aut in illo ꝓiori denoiatur denoiatiōib⁹ illis causa ⁊ effectus sine relatione: aut p rela

tiones medias. si primū detur habetur propositū. si scōm ergo illa absoluta non sunt priora illis respectibus qō negas. Item nullus respectus videtur necessario requiri ad h vt de nō causa fiat causa. ⁊ ad hoc q; sequat effectus nisi respectus approximatōis: ꝑ facta approximatōe pōt causa durare p tēpus anteq̄ agat: q; deus pōt suspendere actōem causę sic approximate. igitur si post illud tps agat h erit sine relatōe media: ⁊ p cōsequens erit aliud causatū sine relatōe p̄cedente ipm ꝓductū: scz absolutū. nā nihil ꝓcedit nisi approximatio: vt primo ostensum est: ꝑ approximatio pōt saluari sine oi respectu: q; p motū localē acq̄rit ipi causę negatio medioz: ita q; q̄n approximat nihil positiuū hz tūc qō prius nō būit: ꝑ tantū negationē: scz q; nō sunt tot media inter causaz approximatā ⁊ passum quot inter cām nō approximatā ⁊ passū: ⁊ sic relatio nō est respectus p quē cā denoiatur formalit cā: nec ꝓductū formaliter causatū. Confirmat: q; si aliquis effectus in creaturis requirit duas causas partiales quarū vna sit approximata passo ⁊ alia nō: nūq̄ approximatio ista causabit effectum nisi alia cōcurrat: ⁊ alia ꝓcurrente sequit effectus sine oi relatōe p̄uia alia ab approximatōne. Itē posita creatura in effectu statim sine oi respectu denoiatur agens ⁊ creans sine oi respectu. ⁊ hoc indifferēter siue agat mediāte causa scda: siue imediate totaliter ꝓducat effectū igit ꝓpter tales denoiatiōes non opz ponere tales relationes q̄ eque possent fieri sine illis: sicut cū illis. Itē deus pōt facere oē absolutū sine alio quocunq; positiuo facto in illo vel in quocūq; alio: ꝑ non pōt ꝓducere duo alba nisi sint sikia: g; silitudo nō est aliquid positiuū addituū albedini. Itē nō videt rationabile q; cuz vnū albū fiat rome q; in albo existēte h fiat aliqd positiuū cū in oī actione naturali requirat debita approximatio. Itē oē positiuū distinctū a quocūq; pōt intelligi nō intellecto alio. h ptz q; nō est maior separabilitas rerū in intellectu q̄ in effectu: imo minor: q; intellect⁹ pōt cōiuncta in re diuidere ⁊ vnū sine alio seorsum intelligere fm pbm tertio de aia. ꝑ relatō est aliqd positiuū ꝓter fundamentū ꝑ te: ⁊ pōt fundamētū existere sine relatōe. igit pōt relatio intelligi sine fundamentis ⁊ extremis: qd falsum est cū eius diffinitio ⁊ cognitio dependeat ex diffinitōe extremoz. igit nihil est ꝓter extrema. Preterea aliter sequeret q; in motu digiti mei de nouo replerē totū vniuersum accidētibus: scz celū ⁊ terrā: q; q̄n moueo digitū habet digitus alium situ q̄ prius respectu cuiuslibet partis celi, igitur si situs esset respectus

Universidad de Deusto
Biblioteca

esſent modo de nouo tot respect⁹ in celo quot
sunt partes:⁊ eius sunt ifinite partes. igit̄ ⁊c̄.
q: nō potes ponere tantū vnū respectū respe-
ctu totius celi:nisi ponas q respect⁹ sit forma
extēsa ad extēsionē subiecti:⁊ ille respect⁹ ha-
beret infinitas partes:multa sunt alia incōue
nientia cōtra istā opinionē. Ad ratiōes Joh.
de separatōe nō valer:q: quando aliq̄ nomē
significat vnū principaliter ⁊ aliud cōnotati
ue:destructo illo cōnotato ⁊ nullo reali destru
cto in significato principali illud nomē nō de
notabit illud p̄ncipale:q: non significat illud
principale:nisi p:out coexistit cōnotato:iō de-
structo cōnotato nō ꝓuenit sibi illa denoiatio
⁊ posito cōnotato illo q̄ coexistit p̄ncipali si-
gnificato illud nomē vel ꝯcept⁹ denotat vtrū
q̄:ita q est ibi transit⁹ de cōtradictorio in cō-
tradictoriū ꝓpter solā mutatōem cōnotati.et
eodē modo est si p̄ncipale significatū destrua
tur ⁊ maneat cōnotatū. Exemplū.silitudo vni
us albedinis ad aliā significat primā albedi-
nē ⁊ ꝯnotat aliā:⁊ q̄diu simul coexistūt dicun
tur ⁊ denoiantur silia sine oi alia relatione.et
hoc quia hoc nomē vel ꝯceptus significat ista
duo alba quo ad totale significatū coexistētia
⁊ nō significat vnā nisi coexistat alteri:⁊ ideo
destructa vna albedine non dicit̄ vna albedo
silis ⁊ b̄ ꝓpter solā destructiōem scde albedi-
nis cōnotate:⁊ sic dctm̄ est hic:ita est de dissi-
militudine ⁊ inequalitate idētitate ⁊ diuersi-
tate. vbi ponunt̄ relationes reales sine neces-
sitate aliqua ⁊ sic est cōcedendū dctm̄ phi qui
to phisicoꝝ q relatio adest alicui sine mutati
one eius:q: ista denoiatio siue appellatio re-
latiua aduenit alicui ꝓpter solā mutatōez in
cōnotato ⁊ ꝓpter eius generatōez ⁊ corrupti
onē. si em̄ esset alia res a fundamēto impossi-
le esset q alicui aduenīret de nouo sine muta-
tione in eo. Eodē modo de creatione passiua:
q: significat creaturā p̄ncipaliter ⁊ deū cōno-
tatiue. ad hoc est dicendū sicut i q̄stione prece
denti dcm̄ est de creatōe actiua. Et alie rōnes
vident̄ cōcludere magis ⁊ maxime de vnione
nature humane ad verbū: de vnione accident̄
ad subiectū: de vnione forme ad materiā ⁊ ge-
neraliter vbi aliq̄d transit de cōtradictorio in
cōtradictoriū ⁊ oia absoluta nūc manēt q̄ prī⁹
Nec est mutatio alicuius absoluti ad formam
nec ad locū: vt si deus separaret accidēs a sub
iecto ⁊ ꝓseruaret vtrūq; in esse absoluto in eo
dē loco ibi opꝝ necessarie ponere mutatōez ad
aliquē respectū: ꝑ si non pōt nec accidēs a sub
iecto nec forma a materia separari siue separa
one locali: tunc nullū respectū opꝝ ibi ponere
q: oia p motū localem saluarē: q̄ tu saluas p re

II Soluris rationū scoti.

spectū:q: tūc vnio nō significat nisi ipa extre-
ma cōnotādo negatōez medij intercepti:⁊ iō
q̄n illud mediū est interceptū nō est vnio: sed
oportet semp ponere necessario vnionē natu
re būane ad verbū esse respectū realē. Alij aūt
respectus q̄ ponunt̄:scz approximatio vnio p
tiū ordo vniuersi:⁊ sic de aliis possunt saluari
p negatōes. De p̄mo pz q̄stiōe p̄cedēte. ꝺ scdo
pōt dici q vnio ptiū in ptinuo significat ipas
partes cōnotādo negatōem medij intercepti
⁊ q̄n est ista negatio tūc dicunt̄ iste partes vni
te ⁊ q̄n nō: tūc nō sunt vnite. ꝑ hoc modo de p̄
tibus vnitis nō potest fieri vnio sine motu lo
cali alteri⁹ ptis. Silr ordo vniuersi significat
partes vniuersi cū negatōibus alioꝝ coopoꝝ
mediorꝝ. ꝑ si tenerez q relatio esset aliqua res:
dicerē cū Jo. q eēt res distincta a fūdamēto et
discordando dicerē q ois relatio differt realit̄
a fundamēto:⁊ ita creatio passio sicut q̄cunq;
alia. Cuius rō est:q: q̄cunq; creatura alteri cō
pata vel est eadē sibi realiter vl̄ differt realiter
q: nō pono distinctiōem formalē in creaturis.

Ad scdam

K Cōtra opinionē primam

Obiectio prima

Scda

Sed cōtra ista arguit̄:q: si differt realiter et
est posterior creatura posset creatio separi ab
ea:⁊ sic posset esse ⁊ nō dependere ad deū. Jtē
q̄ vnifor̄miter cōuenit oībus q̄bus cōuenit vl̄
distinguit̄ a quolibet vel a nullo. Exēplū. rela
tio distinctōis cōuenit oībus distinctōib⁹ vni
formiter ⁊ nō distinguit̄ a quolibet:q: aliꝫ eēt
ꝓcessus in infinitū: ergo a nullo distinguit̄. eo
dē modo est in ꝓposito. q̄re Jo. q: dependentia
ad deū cōuenit absolutis:⁊ respectus a respe-
ctiuis nō distinguit̄ realiter:ꝯ nec ab absolut̄

Z

Ad primū dico ꝑm istā viā q̄ ex inseparabili
tate nō arguit̄ idētitas:q: inequalitas ⁊ equa
litas sunt relatōes distincte a fundamentis ⁊
positis duob⁹ quantis nō pōt deus facere q̄n
sint equalia vel inequalia:⁊ p cōsequēs posito
q quātitas sit ꝓior in equalitate ⁊ distinguat̄
realiter ab ea tm̄ nō pōt separari. Ex hoc nō se
quit̄ q equalitas ⁊ quātitas sint eadē realiter
sicut in ꝓposito. iste ꝓtes referunt̄ ad totū rea
liter ꝑm istā viam p relatōem dupli ⁊ dimidij
maioris ⁊ minoris. nūc aūt est ipossibile q to
tū sit ⁊ partes nō sint:⁊ p cōsequens nō sit re-
latio dupli ⁊c̄. Et tamē non sequit̄ ꝓpter hoc
q relationes sint eedē fundamētis suis cuius
ratio est:q: q̄cunq; aliqua opponūt̄ si vna re
latio sit realiter distincta fundamēto ⁊ alia si
bi opposita est distincta: ꝑ relatio dupli ⁊ dimi
dij est hmōi vel totius ad partes vel partis ad
totū: ꝑ relatio partis ad totū distinguit̄ realit̄
a parte ꝓbo:q: pars pōt separari a toto ⁊ sic
manet quicq̄d absolutū fuerit in parte: silr in
toto:⁊ tm̄ nō mānet ista relatio:q: post sepatio-

Ad primam obiectionem.

Ad scdam Impugnatur

III Respōsio ad argumenta p̄ma opinione.

Ad scām

nē non est pars vnita toti:ergo differt realiter
a parte. igitur relatio toti⁹ ad partē sibi oppo-
sita differt realiter:⁊ nō pōt tm̄ separari a toto
ipo manente. Jtē q̄ dicit q̄ ꝑus natura pōt se
parari a posteriori aut pōt intelligi ꝑ ꝑus na-
tura q̄ pōt sine alio esse ⁊ nō econuerso sicut
habeē ꝑ diffinitōez ꝓioꝝ q̄nto methaphisice.
⁊ sic petit q̄ debet ꝓbare q̄ creatura sic sit
ꝓior natura relatōe q̄ pōt separari. hoc enīz
debet ꝓbare. Aut intellexit q̄ creatura sine oi
respectu dependet ad deū: sicut deus dicit̄ cre
are sine oi respectu in deo:⁊ tūc habeē ꝓpositū.
Ad aliud dico q̄ licz res absoluta fundat
relatōem distinctā in eo:nō tm̄ relatio.⁊ iō licz
creatio passio sit alia res a creatura:nō tm̄ cre
atio passio fundat aliā relatōem ⁊ iō nō cōclu
dit plus q̄ creatio passio nō sit aliud realiter a
creatura q̄ q̄ silitudo nō sit alia res:q: si silitu
do esset alia res a fundamēto:tūc esset silis si-
militudini alterius.⁊ sic in infinitū sicut tu ar
guis. Cōtra primā opinionē in hoc q̄ inherē
tia quātitatis vel qualitatis nō dicit rē ꝑme
intentōis sed scde. arguit̄ q: impossibile est q
sit trāsitus de cōtradictorio in cōtradictoriuꝝ
sine mutatōe alicuius realis ⁊ positiui vbi nul
lus modus grāmaticalis vl̄ logicalis impedit
sed subiectū ⁊ quātitas possunt manere q̄tuꝝ
ad oīa absoluta in eis q̄n separant̄ sine inherē
tia actuali cū igit̄ ista ꝓius fuerūt vnita ⁊ mō
nō. ergo necessario b̄ aliq̄d corrumpit̄ rōne cu
ius ꝑus denotant̄ vnita:⁊ mō nō: q: nullus ē
modus logicalis ipediēs. hmōi nō pōt esse ab
solutū. Per positū igit̄ falsum. Jtē cōtra hoc
q̄ ponit q̄ modus essendi in ꝙstituit predica
mentū accidētis:q: inherētia pōt separari ab
accidēte: vt pz in eucharistia:⁊ tm̄ illud acci-
dēs est in genere accidētis. Si dicis q̄ suffi
cit inherētia aptitudinalis. Cōtra inherētia
actualis ⁊ aptitudinalis nō distiguntur nisi sic
potētia ⁊ actus. ergo si vnū nō ꝙstituit predi
camentū: ergo nec aliud. Assumptū pz:q: si di
stinguerent̄: tunc acidens q̄n esset in subiecto
nō esset in p̄dicamento:q: illa aptitudo corrū
pitur q̄n accidēs est in subiecto ꝑ quā accidēs
est in p̄dicamēto. Ad primū pme opinionis
tenendo opinionē Jo. dico q̄ si relatiōes fun-
darent̄ in eodē fundamēto adhuc distinguerē
tur inter se:q: silitudo ⁊ dissimilitudo cuꝝ sint
diuersarū specierū possunt fundari in eodē fū-
damēto numero:⁊ tm̄ distinguit̄ specie. Jtez in
generatōe vniuoca fundāt̄ ꝑm eū relatōes al
terius rōnis: puta q: generās pōt esse cā geni
tiꝫ pōt esse silr. ⁊ sic fundat̄ in eo relatio cause
⁊ silitudinis. Exēplū. si calor generet calorem.
Per hoc pz ad aliud q̄ causa quare due silitu

dines distinguunt̄ est in seipis nō in aliquo ex
trinseco. Ad aliud dico q̄ pbs negat mutati
onē talē in relatione qualē cōcedit inter silēs
q̄litates. Ad aliud dico q̄ ille modus loquē
di est improprius ⁊ falsus de virtute sermonis
q̄ duo predicamēta sunt in deo:q: nunq̄ dicī
tur esse p̄dicamenta in aliquibus nisi illa in q̄
bus dicunt̄ esse sint ꝓprie in p̄dicamento. nūc
aūt de⁹ in nullo p̄dicamēto est: bene tm̄ in deo
sunt duo modi p̄dicandi:q: ad se ⁊ ad aliud: ꝑ
illi modi nō sunt ꝓprij alicui p̄dicamento: sed
sunt cōes rebus existentibus:⁊ iō absolutū et
respectiuū dicunt duos cōceptus cōes deo et
creaturis q̄ nec habeē esse in deo nec in crea-
turis subiectiue. ꝑ tm̄ obiectiue. Tm̄ non plus
cōcedo q̄ in deo manēt duo modi predicandi
vel predicabiles q̄ q̄ deus sit in predicamēto
iō tales ꝓpositōes cōiter sunt false de virtute
sermonis. Ad aliud cōcedo q̄ relatio cōponi
tur cū fundamēto tenendo opinionē Jo. com
positōe accidentali. Ad aliud de duob⁹ quā-
tis que non possūt esse nisi sint equalia. Dico
si tenerez distinctōem realem relationis a fū-
damento:tūc negarē illā ꝓpositōem oē ꝓius
⁊c̄. tenendo aūt aliā viā pater q̄d sit dicēdum
Ad aliud dico q̄ aliq̄d ꝙseq̄ diuersa p̄dicamē
ta pōt intelligi dupliciter. vno modo q̄ sit cō
mune diuersis predicamētis. p̄mo modo dicē-
di ꝑ se. ⁊ tūc verum est q:illud q̄d est sic cōe di
uersis nō distinguit̄ realiter ab eis. Alio mo
do pōt aliq̄d esse cōe diuersis. scdo mō dicēdi
per se:⁊ ita q̄ cōueniat vni p̄mo mō:⁊ aliꝫ se
cūdo mō. ⁊ sic illud cōe pōt esse in diuersis ab
eis. Exēplū. idētitas p̄mo mō ꝓbatur de rela-
tiōe: sed de aliis scdo mō. ideo pōt idētitas di
cere relatōem realē distinctā ab eis: sic est de
eē ad ⁊ eē in: respectu diuersoꝝ p̄dicamētoꝝ.
Tm̄ lz idētitas ⁊ inherentia ad ista sunt eadē
illis de q̄bus predicant̄ primo mō: nō aūt illis
de q̄bus predicant̄ scdo mō. Ad aliud dico
q̄ relatio habet ꝓpriā inherentiā:⁊ q̄ illa dif-
fert a relatōe ꝓpter distinctōem terminoꝝ re
latōis inherētie:⁊ q̄n dicit ꝓius ⁊c̄. nego illā
ꝓpositōem in ꝓposito. ⁊ hic est status in scdo
licet nō eodē modo quo ponit doctor subtilis

Tertia opinio videtur ponere multa supflua
q: ponit multiplicatiōem relationū in infini-
tum. Ad argumentū istius opinionis dico q̄
relatio non est causa alicuius absoluti: sed ab
solutū est causa absoluti:q: licet sonus absolu
te nō causet delectatiōem: tamen sonus ꝓpor-
tionatus armonie causat delectatiōem. Con-
tra tertiam opinionem. quia sicut eoipo q̄ ali
quid est completum in genere:⁊ est in alio in-
formatiue concluditur q̄ sit accidens in coip⁹

Ad tertium
Ad quartum
Ad quintum
Ad sextum
Ad septimū
Ad octauum

P Rñsio ad argumētū tertie opinionis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

so q̄ aliq̄d est per se in genere ⁊ non est in alio informatiue: cōcluditur q̄ sit substantia. si igitur relatio nō esset in alio esset substantia. Si dicis q̄ non habet illum modum per se essendi quem habet substantia. Contra. vnū accidens alio modo est in q̄ ad: nihilominus tñ vtrunq; est accidens. Itē si pōt fieri relatio sine fundamēto: q; cū nō sit informatiue in subiecto: non debet dependere ab eo: nisi sicut a cā efficiēte ꝓ eōm causalitatē efficacie pōt deus supplere

Ad scōm

Ad aliud dico q̄ licz potētia visiua nō possit causare aliq̄d absolutū in re visa tñ. bene pōt causare in eo relatōem realē. nec est magī inconueniēs q̄ vnū albū rome causet i me similitudinē in flandria. Si dicis q̄ scibile visibile oia illa referunt sola relatōe rōnis: nego q; pbus nō negat ibi relatōem rōnis: imo dicit q̄ illa referūt ad alia sicut alia ad ipa.

Ad tertium

Ad aliud dico q̄ agēs naturale vere mutat ad relatiōez: ꝓ nō opz q̄ mutet ātē effectū. ꝓductū: q; relatio est posterior extremis i fundamētis vt dictū ē supra tenēdo aliā viā q̄. ꝓbabiliorē videt: scz q̄ relatio nihil positiuū simpliciter absolutū significat possunt oia saluari p denoiatōem diuersam ⁊ cōnotatōnem sicut satis dcm̄ est supra. Sciendū tñ q̄ ista differētia quā ponit Jo. inter relatōes q̄ causant ab intrinseco ⁊ ab extrinseco dz sic itelligi q̄ positis extremis ⁊ fundamētis duarū relationū ⁊ ipa relatōe sil̄ posita semp stabit? illis extremis semp stabit eadez relatio: ꝓ sic nō ē de respectib? q̄ oriūt ab extrinseco: q; si materia separat a forma ⁊ vtrūq; in esse cōseruet nō stat vnio: ꝓ posito patre ⁊ filio ⁊ q̄ pater generet filiū semp pōt paternitas ⁊ filiatio. ⁊ sic non intelligit q̄ positis ipis extremis stati oriat ipa relatio: q; deus pōt eundē hoiem quē petrus genauit creare ⁊ tñ ille homo sic creatus nō esset filius petri: q; nūq̄ eū genuit: ꝓ posito q̄ eū genuerit: tūc sequit q̄ semp stabit ipa relatio: tñ bñ pōt dici q̄ positis extremis naturalit necessario oriē relatio ⁊ p hoc excludit predicta obiectio de creatōe

R

Intelligendū q̄ ꝓpositio illa de separabilitate aliquox q̄. pbat distinctōez inter aliq̄ dz sic intelligi q̄ qñ de aliquo termino vel aliq̄b? terminis supponētibus psonaliter verificant extrema ꝺictionis: scz esse ⁊ nō esse necesse ē q̄ inter illa. ꝑ ābus terminis supponūt sit distinctio realis. ⁊ p hoc ptz ad illā obiectōem qñ q̄ritur. Aut itelligis p separabilia aliq̄ realiter distincta aut nō. si sic tūc petis: si nō tūc fallus assumis. ptz cm̄ q̄ nō acceperis q̄ qñ distincte res sunt separabiles: ꝓ predicto mō qñ de aliquo toto ⁊c. ⁊ p illū modū. pbat distinctio realis. Ad argumēta ꝑncipalia ꝑz ex dict. Q. iij.

A Questio III

Trū ex hoc q̄ aliquis moueat vt finis sequat̄ ipz habere aliq̄d reale esse extra aiam.

Primo arguitur.

Sic. q; qñ res hz actionē magis ꝑpriā: tūc maxime hz esse sibi reale: ꝓ res qñ mouet vt finis ꝑpriā actionē hz vt determinatā tali nature. igit ⁊c. mino: ꝑz q; hoc est ꝑpriū finis q̄ sit cā causalitatis aliarū causarū ſm auicēnā. vi. metaphisice capło penultio.

Scōo

Preterea q̄d mouet vt finis realit refert ad causata sua: ⁊ ecōtra aliud ad ipz. igit hz aliq̄d eē reale. nō ens em̄ nō dependet realiter ad ens nec econuerso.

Tertio

Preterea sequeret q̄ potētia bti nō eēt satiata. Cōtra finis qñ nō est tunc mouet vt finis ſm auicēnā. vi. metaphisice.

In oppositum

Circa questionē duo facit.

B

Primum

Primo videndū est de terminis. scōo videndū est ad q̄stionem Pro primo videndū est de ratōe finis. scōo de motione finis.

Circa primū sciendū q̄ finis qñq; accipit ꝑ cā finali q̄ est vna de quattuor causis. ⁊ de tali intendebat opponens sicut ꝑz p argumēta sua. Alio mō capit finis ꝑ quolibet vltimo in re vel operatōe sicut dcm̄ est q̄ puctus est finis linee: ⁊ de isto nihil ad ꝓpositū.

Prima opinio

Ideo videndū est de ratōe finis primo mō. s. de rōne cause finalis: ⁊ dicit q̄ cā finalis operationis vel motus est forma intēta ab agente ⁊ acq̄sita p ipam operatōem vel motū: vel qñ ipsa operatio elicita ab agēte. q̄d ꝓbat ꝑ ꝑhm ꝑmo ethicox: q̄ dicit ibi q̄ differētia q̄dā videt esse finiū: q; q̄dā fines sunt operatōes: vbi nō est aliq̄d operatū extra. finis tñ est ipa operatio vbi ꝑpter fines est opus operatū. Alij sunt fines q̄ sunt operatōes: vbi est alq̄d operatū extra. ⁊ pōit exēplū. finis artis medicinalis est sanitas. finis nauicularie nauigiū.

Probatur ꝑmo

Secundo

Preterea illud est cā finalis alicuius rei p q̄d rndetur ad interrogatōem factā ꝑ ꝑpter q̄d de illa re: hmōi ē forma acq̄sita p motū. igit forma ē cā finalis motꝰ. maio: ⁊ mino: patēt ꝑ ꝑhz. ij. phisicox: vbi describit cām finalē. boc idē ptz tam i formis substantialibus q̄ accidentalib?: ꝑz de graui ⁊ q̄ete eius deorsum.

Tertio

Jtē habito fine cessat motus: sicut ptz primo de gñatione: ꝓ motus cessat ad formā. igit.

Quarto

Preterea illud est causa finalis q̄d est vltimū in execut̄one: ⁊ primū i intentōne. hmōi est forma acq̄sita per motū. igitur ⁊c.

Quinto

Jtē hec videtur esse intentio Auicēne. vi. methaphisice capło penultimo. vbi dicit fines in finē q̄ est forma in patiēte: ⁊ in finē q̄ est forma in agente. vterq; istox finiz est operatio vel aliq̄d eox acquisitū per operatōnē.

C

Cōtra opinionē.

Et licet ista positio videat possibilis: q̄tū non videt esse vera: arguo cōtra eam ⁊ suppono vnam ꝓpositionem quā dicit auicēna

quito metaphisice capło vltimo i fine: q̄ si de qualibet q̄ttuor causarū esset sciētia: illa q̄ eēt de fine esset nobilissima: ꝓ sī opatio agentis aut forma iducta vl acq̄sita p opatōem agentis ponerēt q̄nā cā finalis sequit q̄ nō esset cā nobilior alijs: nec eq̄ nobilis saltē sicut cā efficiens igit est ipossibile ponē cāz finalē isto mō.

Itē opatio alicui? agentis vel opus acq̄sitū p opatōem vel motū est effect? talis agentis: igit hz cām efficientē sicut ⁊ finalē necessario: sine sit ab agēte naturali siue a ꝓposito: ꝓ nō a casu vl fortuna. q̄ro igit q̄ est cā finalis talis opatōis. nō ipamet: q; ipossibile est idē esse effectū ⁊ cām sui ipius i quocūq; gñe cause: q̄ op3 dare aliud. ⁊ sic habet ꝓpositū: q; opus vel opatio ꝓducta nō est cā finalis. Itē amor ꝺcupiscentie supponit amorē amicicie: nō em̄ cōcupisco mihi vl alijs bonū: nisi q; amo me vl aliū amore amicicie: ꝓ opatio vel forma acq̄sita p opatiōne alicui? amatū amore ꝺcupiscētie: q; cōcupisco illā inesse mihi. igit talis amor ꝺcupiscētie ꝑsupponit amorē quo aliq̄s ꝺcupiscēs talia amat se vel aliud cui ꝺcupiscit talia inesse. ptz igit q̄ illud ꝑpt q̄d ꝑmo amatū agēs agit q̄d nō est ipa opatio agētis: nec aliq̄d acq̄sitū p opatōem: ꝓ aliq̄d aliud ꝑpt q̄d amatū agēs agit. nō igit forma acq̄sita p opatōem pōt dici cā finalis. vñ si q̄s ābulat ꝑpter sanitatē sanitas nō est cā finalis ꝑprie loq̄ndo: ꝓ ipe homo q̄ ꝑmo amat? mouet agens se ad ābulādū

D

Ad primū in contrarium.

Jdeo dico q̄ accipiēdo ꝑprie cām finalē finis est illud ꝑpter q̄d amatū amore amicicie agēs agit: ⁊ tale vl̄r semp ē nobili? agēte vl saltē eq̄ nobile: vñ sanitas nō est ꝑprie cā finalis deābulatōis: ꝓ homo appetēs sanitatē est cā finalis deābulatiōis: q; homo ꝑus amatus mouet agēs i rōne finis: scz seip̄m ad ābulandū: ꝓ qñ sunt plures effect? ſm eūdē ordinē ab eodē agēte: ita q̄ vnū ordiat ad aliū illō q̄d ē cā finalis vltimi ē cā finalis oiz ꝑcedētiū: ꝓ sanitas ē q̄dā effect? causat? ab aliquo ⁊ deābulatio est ali? effect? q̄ sūt ordinati adinuicē: q̄ si cā finalis sanitat̄ q̄ est q̄dā effect? sit ipe homo cā finalis ipius deābulatōis est ipe homo. ꝑpe loquēdo q̄ amat? mouebit agēs ad agendū. dico q̄ q̄ oē agēs naturale rōnabilit agit ꝑpt cām finalē amatā eq̄ pfectā vl pfectiorē agēre. Ex quo ꝑz q̄ vltima opatio agētis nō est cā finalis ꝑpe loq̄ndo q̄uis pōt dici finis aliquo mō sicut finis dicit vltima pfectio acq̄sita rei. vñ p istā distinctōem datā de fine ꝑz ad argumēta facta i ꝓtrariū.

Ad ꝑmū

Ad primū dico q̄ lz vltima opatio alicui? posset aliquo mō dici finis: q; est vltimū ⁊ aliquo mō optimū inter effect? causatos ⁊ ita aliquā rōnem hz finis q̄ est causa finā

lis. ⁊ tñ ꝑprie loquēdo de cā finali: nec est opatio vltima nec etiā optimū q̄d p illā attingit inq̄tū tale: ꝓ est ꝑcise illud ꝑpter q̄d amatum ab efficiēte diligit illud rāq̄ aliq̄d ordinatum ad amatū: ⁊ illud sic amatū est cā finalis facti q̄nq; aūt ꝓtingit q̄ obiectū vltime opatōis est illud amatū ⁊ cā finalis nō q; termin? illi? opationis: ꝓ q; amatum ab agēte ꝑpter q̄d amās agit.

E

Ad scōm

Ad scōm cū dicit q̄ cā finalis est p quā ⁊c. Rndeo q̄ q̄rere ꝑpter q̄d aliq̄d fit pōt ifelligi duplicit vel ꝑpter q̄d oditū vel amatū. illud quod rndetur ad q̄stionē factā per ꝑpter q̄d primo mō certū est q̄ nō est cā finalis ābulatōnis vel abstinentie: sicut si q̄s q̄rat ꝑpter q̄d aliq̄s ābulat vl abstinet: pōt rnderi ꝑpter infirmitatē amouendā vel destruēdā: ⁊ tñ infirmitas nō est cā finalis deābulatōis vel abstinentie vt manifestuz est. Illud aut̄ q̄d rndet ad q̄stionē factā per ꝑpter q̄d scōo mō: est illd ꝑpter q̄d amatū aliq̄d facit: ꝓ hoc pōt eē duplicit̄: vel q; illud est amatū amore amicicie vl cōcupiscētie. primo mō amatū non est cā finalis ꝑz si q̄rat ꝑpter q̄d infirm? sic ābulat: pōt rnderi: ꝑpter laborē vel caliditatē acq̄rendā vel ꝑpter expulsionē aliquox humox ⁊ tñ nulla istarū dicit cā formalis ꝑprie: ſm istam opinionē: ꝓ sanitas ſm illos q; illa amat amore ꝺcupiscentie ꝑpter sanitatē. eodē mō dico q̄ sanitas amat̄ amore ꝺcupiscentie: q; homo vel vita eius amat̄ amore amicicie: ⁊ iō homo vel eius vita est cā finalis illi?

Ad ꝑhm

Per hoc ad auctoritatē ꝑhi dico q̄ illud dicit finis aliquo mō p q̄d rndet ad interrogatiōez factā p ꝑpter q̄d vt amatū: ꝓ si sit ꝑprie causa finalis ⁊ sil̄r oportet vt sit illud ꝑpter q̄d amatum amore amicicie aliq̄d fit. hmōi nō est sanitas: ꝓ homo vel vita.

Ad tertium

Ad aliud ꝑz q̄ quies nō amat̄ nisi ad saluādū graue: sil̄r ꝑtectio a frigore nisi ꝑpter saluatiōem hois: ⁊ ideo homo amatus amore amicicie est igit cā finalis ꝓprie loquēdo de causa finali.

F

Ad quartum.

Ad aliud cum dicit q̄ habito fine cessat motus: potest dici q̄ hoc nō intelligit de causa finali ꝑprie: ꝓ de fine vltimo sufficiēter acq̄sito. Ad aliud pōt dici q̄ finē acquirit p motū ⁊ opationē aliquaz pōt intelligi dupliciter. vno mō tanq̄ aliquid ꝓductū in esse p talē motū vel operatiōem: et sic nō est verū generaliter q̄ illud quo habito cessat ē finis vel causa finalis: lz qñq; possit dici causa finalis: sicut qñ illud acquisitū est eq̄ perfectū agente sicut in generatione vniuoca vt homo generat hoiem ꝑpter naturā specifi cā saluandā. q̄ acquirit in generādo. Alio modo potest intelligi finē haberi p operatōem illam qñ p illam operatiōem finis habetur non

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad quintum

B
Scōs articulus.

in se sed in effectu tangꝫ cā finalis: sed non est opatio vl forma acq̄sita p opatōez: ꝫ aliq̄d aliud amatuz amore amicicie sic q̄n ieiuno ℔ facio, ꝓpt deū sic ꝓpt cām finalē amatū: ⁊ facio opa pnie: ꝫ iste finis nō est opatio vl aliq̄d ꝓductū i eē p opatōem. Ad aliud dicit ꝙ cā finalis est ꝑma in itētōe ⁊ vltia i execūtōe: nō ꝙ vltio acq̄rat eē ei⁹: ꝫ ē illud ꝓpt q̄ alia fiunt.
Ad auicennā dicit ꝙ nō loquit de fine ꝓprio.

De scō articulo. s. de motiōe finis notandū est: ꝙ sicut sunt q̄tuor causarū gña: sic cuilibz causarū corresp̄det ꝓpria causatio. Causatio aut̄ efficiēt nota est satis q̄ est efficere quodlz vel agere. Sicut aūt nō omis causatio cuiuslz cause est factio q̄dā: vl quoddā efficere: sic nec omis cā est cā effectiua. Sed causatio cause materialis est dare esse materialit̄: sicut esse materiā ꝓpositi vel aliq̄d tale. Et causatio cause formalis est dare esse formalit̄ cōpōsito vel aliq̄d hmōi. Sz de causatiōe cause finalis est magis dubiuz. Dicit enim cōiter ꝙ causatio ei⁹ est mouere efficiēs ad agendū. Jstud mouere nō est realit̄ aliud nisi ipm finē amari ab agēte vl saltē ipm amari vel aliq̄d ꝓpt ipm. et ℔ nō est aliq̄d realit̄ nisi agēs amari ipm finē vl aliq̄d fieri vl aliq̄d velle ꝓpt finē amatū. Per istud aūt ꝙ est sic finē amari: vel agēs ipz finē amare: vel aliq̄d aliud ꝓpt ipm nihil aliud realit̄ acq̄rit ei: vl cetia est ab eo. Et quo sequit ꝙ motio ista finis nō est real: ꝫ motio metaphorica.

Instatur

Et si dicas ꝙ amor quo agēs amat finē est ab illo fine vt ab obiecto. ⁊ ille amor ē aliq̄d causale: q̄ finis mouet realit̄: nō tm̄ metaphorice.

Respondetur.

Dico ꝙ si amor causat̄ a fine amato: sicut ab obiecto: ℔ nō est sicut a causa finali: ꝫ efficiēte ⁊ vt sic est cā efficiens nō finalis illi⁹. Tm̄ finē efficere amorē sui in agēte nō est mouere agēs in rōe cause finalis: ꝫ agēris p ipz amari illud et ꝓpt ipm illud amari est mouere illud agēs in rōe cause finalis: nec vt sic mouet ad amorē vt cā finalis: ꝫ motio ei⁹ i rōe cause finalis est motio metaphorica: ⁊ ℔ a quocūq; amore illi⁹ finis causet effectiue ctiā si a solo deo. Jdo dico ꝙ licet finis sit cā effectiua amoris quo ipe met amat: tm̄ vt sic nō habz rōez cause finalis nec vt sic mouet ad illū amorez vt cā finalis: ꝫ motio ei⁹ im rōne cause finalis est motio metaphorica. Jstud cōfirmat̄. cā finalis nō dr cā finalis amoris quo agēs amat ipm: ꝫ dr cā finalis effect⁹ causandi ab agēte ꝓpt amorē finis inq̄tuz amat⁹ mouet agēs ad efficiendū: ⁊ ei⁹ motio nō est nisi metaphorica ⁊ est ipam amari: ⁊ ꝓpt ipam amatā aliud amari. Jstud pt̄z p Auicēnaz. vi. metaphisice capitulo. xvij. Qui vult ꝙ causalitas cause final est ꝑma: et fm ℔ habz esse i aia: ⁊ ꝓpt est ibi est cā cālitat̄ aliarū causarū: ꝫ nō pōt esse inq̄tum tm̄ intelligit ⁊ sic nō mouet ad agendū aliq̄d: q̄ ℔ est inq̄tū amatū: ⁊ sic mouet ad agēdū nō effectiue: ꝫ finalit̄. Et ex ℔ q̄ sic amat̄: ⁊ agēs agit ꝓpt amorē ei⁹ nihil reale est ab illa: q̄ sua motio est metaphorica: ⁊ ℔ pōt ꝓcedi: ⁊ est ipam vt amatā mouere: sic agēs ad agēdū finalit̄ nō effectiue

III
Dubia

Sz cōtra ista sunt alīq̄ dubia. ꝑmo de ℔ q̄d dicit ⁊ ab auicēna habet: ꝙ cātio finis est mouere efficiēs. Arguit̄ cōtra ℔ sic. Nulla cā habz causationē aliquā: nisi respectu sui causati: cuius est cā. ℔ est manifesta q: nō est cā nisi respectu sui causati ⁊ respectu illi⁹ respectu cui⁹ est cā bz causatōem: ꝫ cā finalis nō est cā ipi⁹ cause efficiētis ꝫ est finalis cā ipius ei⁹ effectus: q̄ causatio eius finalis nō est mouere efficiēs vl causare causalitatē ei⁹: vt dicit auicēna: ꝫ causare effectū ei⁹.

Contra ista Arguitur primo,

Secundo

Jtē ꝯ ℔ q̄d dic auicēna ꝙ causatio cause finalis est ꝑma: q: oēs cause necessario req̄site ad eūdē effectū sil causant eūdem effectū: nec vna causat ꝑ⁹ alia: q̄ causatio cāe finalis nō sic est ꝑ⁹ aliis: vt amata moueat agens: q: illud eēt ꝑ⁹ duratōe q̄ efficiēs causaret maior buj⁹ rōnis ptz: q: i ꝑmo istāti in quo effect⁹ est vel aliq̄d ei⁹: tūc ꝑmo cause causant q: si ꝑ⁹ duratōe causarēt i illo ꝑoz erit causatio ⁊ nil causatū: q̄d est ipossibile: ꝫ i illo ꝑmo instāti i quo cause causant: ꝑmo causat cā finalis: q: aliter agēs ageret ⁊ nō ꝓpter finē: q̄ sequit ꝙ sil oēs cause causant q̄ fuit maior.

Ad primum

Ad ꝑmū istoz pōt dici ꝙ cā efficiēs pōt dupl̄r accipi vl fm suā entitatē vel fm suā causalitatē primo mō cā finalis nō bz causarōez respectu eius: ꝫ scdo mō bz sic̄ pz p auicēnā. v. metaphisice capl̄o vltio. Dicit enim sic. cā finalis inquātū ipa est cā est cā vt cetere cāe sint i effectu. ⁊ sequit: ei⁹ aūt causalitas nō est cā cause aliarū Sz ꝫ istō arguit̄ sic: q: ℔ nō suffic̄. nā respectu eiusdē effect⁹ rcū cui⁹ est dare cām efficiētez p se est dare cām finalē: ⁊ p ꝓsequens causatōem cause finalis: q̄ causatio cause finalis vt sic nō respicit cām efficiētē: nec fm ei⁹ entitatez nec fm eius causalitatē: ꝫ respicit idē causatū q̄d respicit cā efficiēs. Dico q̄ aliter ad itelligēdū dubiū ꝙ dupleꝛ est causatio' cause finalis. vna est causatio ei⁹ q̄ mouet agēs ad volendū cause effectū: ⁊ ista causatio pōt ꝓcedere duratiōe causatōem illi⁹ effect⁹: ⁊ sic pōt auicenna aliquo mō itelligi: ⁊ ista causatio finis est finē amari ab agēte: sic ꝙ ꝓpt illud amari amat effectū ꝓducēdū. Et lz ista causatio finis sit p⁹ oz duratōe effectu eī: nō tm̄ ē ꝑoz amore q̄ agēs diligit effectū ꝓducēdū. Jn codē q̄ istāti duratōis q̄ finis amat⁹ mouet agēs ad volēdū effectū

Instantia

J
Respondet ad ter ad dubium

Ad 2m

K

extra. agens vult ⁊ amat effectū extra ꝓducēdū: ⁊ hoc ꝓpter finē. ⁊ illo instāti causat amor illius effect⁹ tāꝑ effect⁹ ꝑior: q̄ sil est duratiōe cū prima motiōe vel causatōne cause finalis. Alia est causatio finis q̄ actu mouet agens ad agendū: ⁊ ℔ motio finis ē finē amare ꝓpt quē amatū agēs causat effectū extra. ⁊ ista motio est dare amabilē vl appetētē effectū: inquam finalit̄ nō formalit̄: ⁊ ℔ ē eē amatū ꝓpt quē vt amatū talis effect⁹ cāturvt bonū vtile ad finē Explū potio amara vel incisio amat̄ ⁊ appetit̄ vt bonū ⁊ bz rōnez appetiti ⁊ amati ꝓpter salutē vel vitā amatā vel ꝓpter boiem amatū ⁊ ista causatio cause finalis sil est cū causatōe cause efficiētis ⁊ aliarū causarū respectu illi⁹ effect⁹: sil inq̄m duratōe. Per ℔ q̄ ꝑz ad ꝑimuz argumentū ꝙ causatio cause finalis respectu sui causati si i ℔ q̄ mouet agēs ad agendū causat finalit̄ effectū: scz ꝓpt q̄d amat̄ effect⁹ causat i ℔ effect⁹ extrisec⁹ vel itrisecus: scz amor q̄ est itrisec⁹ effect⁹. Per ℔ ad scdm ꝓcedo ꝙ sil dū cā finalis causat aliq̄d causarū agens causat i idē causatū: tm̄ ꝑ⁹ duratōe cā finalis pōt mouere agēs ad ynū actū: vtpote ad volēduz causare aliq̄d extra: ⁊ p ꝑns causare finalit̄ aliq̄d velle ꝙ agens causet illū effectū ex: ꝫ respectu eiusdē causati cār sil finis ⁊ efficiēs. Quātū ad vltimū argumētū: scz q̄tū ad ℔ q̄ mouet sequat ipm eē in effectu bre esse reale extra aiam. Dico ꝙ alit videt eē dicēdū de entitate finis q̄ requirit̄ ad ℔ q̄ moueat fm auicēnā: et alit fm cōmētatorē. Nā fm auicennā videt ꝙ finis fm eē q̄d bz in aia mouet fm motionem cause finalis. Dicit enim vbi ꝑ⁹ cā finalis i suo esse in aia ꝑoz est ceteris causis: ⁊ isto mō cā finalis est cā aliarū causarū. qm̄ sicut accidit respectu eiusdē causalitat̄ ita ⁊ respectu eiusdē itellect⁹. Et sic dicit ꝙ respectu illi⁹ causalitatis ⁊ respectu eē ei⁹ q̄d bz i itellectu nulla alia cā est ꝑoz cā finali: imo ipa est cā essendi ceteras cās. ⁊ sequit̄ bn fm ipz ꝙ est cā aliarū causarū. pz q̄ fm eū ꝙ ipa est cā ⁊ causat sua causatiōe fm eē q̄d bz i intellectu seu i aia. Et cōfirmat̄ q: dictū est i ꝑori articlo ꝙ cā finalis mouet metaphorice: ⁊ ista motio est ipaz amari ꝓpter quā amatā agēs agit: ꝫ ex ℔ q̄d amat̄ nullū esse bz nisi i aia. Alia videt esse opinio cōmētatoris. xij. metaphisice cōmento. xxvi. vbi vult ꝙ forma balnei fm esse q̄d bz i aia ē agēs motū: ꝫ fm esse extra aiam est finis nō agēs: q̄ videt fm eus ꝙ cā finalis mouet vt cā finalis fm esse q̄d bz extra aiam. Cōfirmat̄ q: dcm ē i ꝑori articulo q: cā finalis est ꝓpt quā amatas agēs agit: ⁊ ipam amari ꝓpter q̄d agēs agit est ipam mouere agēs: ꝫ agēs nō agit ꝓpt ipsam amatā fm esse in aia: ꝫ fm esse extra aiam amatū agēs agit: q̄ fm entitatē suā extra aiaz mouet agēs: q̄ ad ℔ q̄ moueat agēs requirit̄ esse extra aiam.

Opinio cōmentatoris.

Ad 2m

Respōdeo ad argumentū in cōtrariū. Dico ꝙ cā finalis ad istū articulū rīdeo ꝑcordādo istas auctes. vbi ꝑmo est aduertendū ꝙ aliud est cām finalē fm entitatē aliquas mouere agēs ad agendū: ⁊ aliud fm ipaz entitatē esse in actu vt moueat. Dico q̄ cā finalis ad ℔ q̄ moueat agēs nō requirit̄ bre entitatē illā in re extra: ꝫ sufficit illā bre in aia. Primū ꝑz ex auctoritate ꝓdicta cōmētatoris ⁊ oñdo ℔ sic. sicut dcm̄ est ꝑus finez mouere agens ad agendū est finē amari ꝓpter quē amatum agēs agit: finis aūt amat̄ ab agente fm realitatē extra aiam ⁊ ꝓpter amorē eius vt sic agit Nō em̄ est deābulario ꝓpter sanitatē vt bz eē in aia tm̄ vel q: amo salutē aut vitā fm eē ei⁹ in aia: ꝫ q: diligo sanitatē ⁊ vitā fm entitatez ei⁹ realē extra aiaz: ⁊ ꝓpter talē entitatē amatā ambulo ⁊ abstineo ⁊ hmōi facio: q̄ finē amari fm aliquā entitatē ꝓpter quā amatā ꝑz illā entitatē agens agit est finē mouere agentē: finis aūr fm entitatē realē extra aiaz mouet efficiēs: q: fm illā entitatē amat̄ ab agente ⁊ ꝓpter illā entitatē amatā agens agit. ⁊ ℔ est in rētio cōmētatoris: ⁊ sic ꝑz ꝑimū.

Probatio scdi videlz ꝙ ad ℔ q̄ finis moueat fm entitatē realē extra aiam nō opz eaz illā bre extra in actu: q: ipam fm entitatē realē extra mouere agens motōe cause finalis: est ipaz fm entitatē realē amari ab agēte ꝓpter quā sic amataz agēs agit. Sed certū est ꝙ finis vt sanitas vl aliq̄d aliud q̄uis amet̄ ab agente ꝑz entitatē realē extra. Nō tm̄ sequit̄ ꝙ habeat illā entitatē realē in actu extra. q: possum diligere aliq̄d ⁊ realē existētiā alicui⁹: lz nō existat fm illam entitatē. sic̄ intelligere rē fm entitatē suā licz nō existat fm realitatē illā: ꝫ sufficit eā bre in aia. ⁊ ℔ vult auicēna. Vel ꝑcordando auctoritates posset dici ꝙ finis mouet agens fm eē suū extra aiam in re ⁊ fm esse suū in aia: ita ꝙ ly fm teneat in ꝑmo dicto cathegoreumatice ⁊ reduplicatiue: in scdo vero specificatiue: q̄a impossibile est ꝙ moueat efficiēs vt amatū: nisi habeat esse in aia: ⁊ cū nihil amat̄ nisi cognitū. ideo sic intelligēdo non mouet nisi fm esse q̄d bz in aia q: sic nō pōt mouere nisi bēat talē modū essendi. ⁊ si illud sit verū tunc ℔ mō possunt ꝑcordari cōmentator et auicēna. Dico q̄ ꝑcludēdo ꝙ finis ꝑz entitatē ei⁹ ex aiaz mouet agēs ad agēdū ℔ est fm illā entitatē ab agēte ⁊ tm̄ ad ℔ q̄ sic moueat ꝑz illā entitatē: hoc est ad hoc ꝙ ametur fm illā entitatē realem: non oporteat ipm bre actu illā entitatē realē. nā nō seq̄tur ℔ amat̄ ab agente aliquo fm entitatez

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad primum principale.

ei? realē extra aiam: g̃ est fm illud cē: ß ē fallacia fm q̃d ad simplicit̃. sicut nō sequitur rosa fm entitatē ei? extra aiaz itelligit: g̃ ꝛz illā entitatē mō est. sicut nō seq̃t homer? ē i opinioe g̃ est: ß est fallacia fm q̃d ad simplr. dico g̃ sic. Si ad ß q̃ finis moueat agēs: opz ipz existere ß nō ē in q̃tū finis: ß q: agēs ⁊c. Ad p̃mū p̃n cipale qñ dicit qñ res bz actioēz ⁊c. verū est si actio illa sit realis actō nō aūt methaphorica cuiusmōi ē actio finis vt dcm̄ est. Ad aliō qñ dicit qñ aliq̃d mouet realit̃ referr̃. dico q̃ non opz illud tūc esse, ppt̃ illā motionē: ⁊ qñ, pbat q: tūc actu causat: verū ē causatōe finis: ß aūt nō est motiōe aliq̃ realī vt dcm̄ est: g̃. Ad aliō de satietate potētie bti dicēdū est q̃ satietas dupl̃r accipit: vno mō, put excludit oēm potētiā ⁊ appetitū respectu cuiuscūq; alteri? obiecti ab obiecto satiato. ⁊ sic dico q̃ nihil satiat potētia bti itellectiuā vl̃ volitiuā: nec de? nec creatura nec finitū nec infinitū: q: q̃tūcunq; videat de? clare ⁊ diligat ītēse: adhuc itellect? bti p̃ōt videre aliā creaturā ⁊ eā diligere: q: ñ videt̃ q̃ btūs sit peioris ꝑditōis i ß q̃ nō btūs ß non btūs p̃ōt ß facere: g̃ ⁊ btūs. Si dicas capacitas potētie bti est finita vel infinita: si finita p̃ōt p aliq̃d finitū satiari: ita q̃ nullū actum respectu alteri? obiecti p̃ōt bte. si infinita p̃ōt satiari aliquo infinito: ita q̃ nullū finitū p̃ōt appetere. Rñdeo q̃ capacitas aīe finita ē: q: ipa nō differt ab ipa essentia aīe q̃tū ad p̃incipale suū significatū ⁊ essētia aīe finita est. Et vltra dico q̃ satiat formaliť aliquo finito: q: satiat formaliť actu btifico q̃ est formaliť finit?: nec p̃ōt talis act? cē infinit? intēsiue: ß tūc vltra: nego ꝓnam: g̃ nō p̃ōt aliq̃d obiectū appetere infinitū: q: ꝛz satiet̃ formaliť aliquo finito: non tñ obiectiue: q: p̃ōt diligere ⁊ appetere infinitū aliq̃d obiectū: loq̃ndo sc̃z de obiecto satiatiuo p̃dicto mō: nec satiat̃ finito obiecto: q: p̃ōt appetere obiectū infinitū ⁊ illd diligere. Aliť p̃ōt accipi obiectū satiatiuū, p illo q̃d excludit oēz tristiciā ⁊ anxietatē: ⁊ sic de? satiat: ⁊ nulla creatura. q: si ipe diligat btifice tāta erit delectatio i btō q̃ excludit oēz tristiciā, puenientē: ⁊ silr anxietatē: ⁊ iō q̃tūcūq; appeteret aliq̃d aliud a deo: si ß eēt possibile nō seq̃t: q̃ si nō ꝓsequereť illud q̃, ppter ß tristareť: ß si diligeret creaturā ītēsiue ⁊ appeteret deū: ⁊ si nō diligeret deū tristareť ⁊ anxiareť vehementissime: ⁊ iō sic nulla creatura satiat: ß solus de?. Si dicas de? satiat rōne finis vltimi: aut g̃ vt ē i re aut vt cōprehēdit̃ ab itellectu: si p̃mo mō bt videť, ꝫ auicēna. vi. methaphisice q̃ dic̃ ca. xvij. q̃ finis mouet vt est in aia: ⁊ nō vt in re: ß de? vt in re extra est causa efficiēs isti? btitudinis

Prima instantia

g̃ vt sic mouet vt finis: sed in aia mouet vt efficiēs. Si scd̃o mō dicat ß est ꝫ cōmentatorē de balneo vt ia p̃z: q: finis fm q̃ apprehēsus mouet effectiue: et vt in re mouet metaphorice.

Scda

Preterea fm beatuz Augustinū tristitia accidit ex hijs q̃ nob nolētib? accidūt: ß p̃t btūs velle multa quoꝝ opposita possunt euenire: ⁊ nolle multa q̃ euenirēt. licz g̃ delectatio bti tudine habita p̃ōt excludere tristitiā causatā ex vno vl̃ duob? nolitis. Nō tñ videť rōnabile q̃ illa delectatio excluderet oēm tristitiā: ex quā tiscunq; nolitis causabilē: q̃a tot p̃nt esse nolita cōcurrētia q̃ sufficerēt ad causandū ita intēsam tristitiā vel intēsiorē q̃ sit delectatio in btitudine: g̃ non videt̃ q̃ btitudo oēm istā excludat ānietatē. Ad primū qñ tangit difficultatē de motiōe ⁊ causalitate cause finalis. Dico q̃ loquēdo de cā finali p̃stituta a volūtate volētis q̃, ppie est cā finalis: ⁊ nō de fine intē to ab agēte supiore dirigēte ⁊ loquēdo de effectu, ꝓducto p actū volūtatis formaliť impartiuz executionis in actu exteriori vel interiori Dico q̃ causalitas finis nō est finē amari absolute loquēdo: nec prio ⁊ ppie, ppt̃ finē amatū aliud amari: ß ei? causalitas est prio finē absolute cognosci ⁊ amari vno actu: ⁊ postea illū finē amari illo actu eodez: ⁊ aliud, ppt̃ finē amatū amari: sic q̃ agēs agit effectū extra vel intra: ita q̃ scd̃m velle videat velle impatiuū formaliť executiōis. Prime due p̃tes patēt p vnā rōem: q: oēs cause simul cōcurrūt ad causandū effectū: g̃ cā finalis nō causat in genere suo: nisi q̃n efficiēs causat in genere suo: et per ꝓns nunq̃ est cālitas cause finalis: nisi q̃n effect?, ꝓducit̃: ß possum amare cām finalē: ⁊ ppt̃ ipam amatā finaliť aliud nō volēdo executionē: nec causando effectū suū ex̃ vel ītra: g̃ possunt eē illi duo amores absq; cālitate cause finalis actualiť causanť respectu tertij effectus Exemplū de sanitate ⁊ potiōe amara. possum eni amare sanitatē p̃mo absolute: ⁊ p?ea amare sanitatē: ⁊ ppt̃ ipam amatā amare potionē amarā: absq; ꝺ q̃ velī bibere potionē mihi oblatā: quā formaliť nolo bibere, ppt̃ amaritudinē: vel aliq̃d aliud impediēs. Et sic illud velle quo sic volo potionē amarā nō est sic impatiuum formaliť: ß solū ipatiuū equiualenť: puta velle bibere si nō esset impedimentū: ß si volo p̃mo sanitatē absolute p vnuz actū: ⁊ post per aliū actū volo sic sanitatē: q̃, ppt̃ cā amatā volo bibere potionē amarā mihi oblatā: quo vel le posito stati bibo potionē: nec impediť effectus bibendi. Illud scd̃m amare siue velle est causalitas cause finalis respectu actus bibendi. Et consimili modo est dicendum si impe-

Ad primū

retur aliq̃s actus interior puta act? studēdi: ⁊ tunc effectus ꝓduct? extra: ⁊ actus volūtatis impatius formaliť habēt eādē cām finalē puta sanitatē. Mñ aūt sunt duo tales amores in volūtate quoꝝ scd̃s ꝓsupponit necessario p̃mum: mō p̃us dcō ⁊ scd̃z velle nō ē ipatiuū executōis formaliť: ß solū equalenť vel formaliť nō ordinať ad executōez: sic̃ si diligā p̃mo deū p vnū actū absolute: ⁊ post p aliū actū, ppter deū cognitū a me ⁊ dilectū diligo, primū: ita q̃ si nō diligerē deū non diligerē primū: ⁊ nihil volo extra nec diligo. i isto, processu illud q̃d est obiectū primi amoris est cā finalis scd̃i amoris: sicut de? i se dilect? est cā finalis illi? dilectiōis q̃ diligo primū, ppt̃ deū: q: de? i se est p̃mus cognit? ⁊ dilect?: ⁊ sic accept? volūtati q̃, ppter eū dilectū diligo, primū q̃ requrunť ad causalitatē cāe finalis ⁊ videnť sufficere. Et ꝫ istū casuz causalitas cause finalis est finē amari ⁊ ppt̃ ipm amatū aliud amare q̃d nō amareť sine fine amato: nec req̃rit̃ q̃ illud agēs agat aliuz effectū ad ß q̃ bēam? causalitatē cause finalis q: certū est q̃ scd̃s amor: quo diligo, primū, propter deū ex quo est effect? q̃dā bz cāz finalē nō aūt, solū finē intētū a supiori agente puta deo: q: sic p̃m? amor: bz cām finalē sicut p̃us dicebatur. Sz, ppt̃ finē p̃stitutū a volūtate creata: q: ppter deū cognitū ⁊ amatū amat, primū. Dz g̃ finē p̃stitutū a volūtate creata q̃ nihil aliud p̃ōt esse in illo, processu: nisi illud q̃d est obiectū p̃mi amoris: puta de? ⁊c. Ex istis sequunť aliqua correlaria. Primū est q̃ p̃m? act? amoris est vere cā efficiēs scd̃i act? quo diligo et finē ⁊ aliud obiectuz, ppt̃ finē: q̃a illud quo posito p̃ōt aliud poni: et ipo amoto nō p̃t aliud poni est vere cā efficiēs ⁊c. Sed posito p̃mo amore quo diligit̃ finis absolute: p̃ōt poni ali? amor quo diligit̃ ali?, ppt̃ finē dilectū ⁊ cognitum: et ipo nō posito nō p̃ōt poni ille scd̃s amor: q: ille scd̃s amor necessario ꝓsupponit p̃mū: g̃ p̃mus amor necessario est causa efficiēs scd̃i amoris.

P Correlariū I

Q Correlariū II

Scd̃m est: q̃ nō omis cā finalis amať amore amicitie: sed aliq̃ amore amicitie ⁊ aliq̃ amore cōcupiscētie. Nā p̃mus finis p̃stitut? a volūtate: ppt̃ quē oēs fines inf̃medij intēdunť a volūtate: ille inq̃ finis amať amore amicitie. fines aūt inf̃medij solū amanť amore ꝓcupiscētie. Exemplū de istis: bō vult sanitatē, ppt̃ vitā suā: ita q̃ nisi esset vita nolleť sanitatē. Silr ppt̃ sanitatē vult potionē amarā: quā potionē nullomō velleť nisi esset sanitas: ⁊ sic, procedēdo vsq; ad finē vltimū intentū. Et in isto, processu vita bois est p̃mus finis p̃stitut? a volūtate bois: ponam? falsē q̃ ita sit. Sanitas aūt est finis ſubordinat?, isto casu posito. Dico tūc q̃ bō siue vita bois diligit̃ amore amicitie: et sanitas diligit̃ solum amore cōcupiscētie: ⁊ tñ vtrūq; bz verissime causalitatez cause finalis. Pria ps isti? correlarij p̃z: q: sicut p̃ius dictū est ⁊ post dicet̃ volūtas nihil p̃stituit sibi: nec acceptat tanq̃, ppt̃ qđ aliud amat: nisi ille finis p̃ius cognoscatur ⁊ amet̃ alio amore quo aliud obiectū amat, ppt̃ finem: q: ß exigit natura rei: sic̃ docet experientia: accipio tūc amorē quo diligit̃ vita bois. Et q̃o aut est amor amicitie ⁊ habet̃, ppositū: q̃a p̃mus finis intrēs amať amore amicitie: aut est amor cōcupiscētie ⁊ hoc nō p̃t dici: q: finis iste est p̃mus finis intēt? p positū: g̃ nō amať, ppt̃ aliquē finē porez: nec desiderať iste finis alteri: nec aliquid aliud sibi desiderať. ß absolute amať, ppt̃ se: g̃ amore amicitie. Scda ps buj? correlarij p̃z q̃a sanitas non amať nisi duplici amore. Uno quo volūtas amat vitā, ppt̃ quā amatā amat sanitatē. Et alio quo amat potionē amarā, propter sanitatē. Et isti duo amores sunt amores ꝓcupiscētie: q: p vtrūq; cōcupiscit aliq̃d alteri: nec videt̃ aliq̃ necessitas cogēs ponēdi aliū amorē amicitie respectu sanitat̃: q: ārēq̃ p̃stituť a volūtate tanq̃ finis p̃us cognoscit ⁊ diligit̃ illo amore quo diligit̃, ppt̃ vitā bois: ⁊ ß sufficit ad causalitatē cause final' q̃ pu? cognoscat ⁊ diligat amore ꝓcupiscētie ab illo quo p̃stituit̃ tanq̃ finis: ergo solum diligitur amore concupiscentie. Tertium est q̃ quilibz finis prestitutus a voluntate creata duplici amore amať: nā q̃libz finis talis est. p̃mus finis intrēs vl̃ medi? vl̃ vltim?: ⁊ si sit p̃m? finis amať amore amicicie ex p̃cedēti ꝓclusioe ⁊ alio amore q̃ ꝺ: amor ꝓcupiscentie: quo amore aliq̃d diligit̃, ppter finē illū: q: ille amor bz finē, p obiecto ⁊ aliud q̃, ppt̃ finē amať: ⁊ si sit finis medius: tūc amať duplici amore ꝓcupiscētie vno quo finis medi? alteri fini p̃or ꝓcupiscit̃ ⁊ alio quo aliud obiectū amať, ppt̃ finē: q̃ nō amaret nisi eēt finis medi?: sicut de sanitate q̃ diligit̃, ppt̃ vitā bois p̃cise p vnū amorē ⁊ eadē sanitas diligit̃ alio amore: quo potio amara diligit̃, ppt̃ sanitatē. Si sit finis vltim? diligitur vno amore, ppt̃ sanitatē sine q̃ nō diligeretur Et alio amore quo diligit̃ herba amara p̃cise, ppter potionē amarā. Quartū est q̃ amor cūcupiscētie quo diligit̃ aliq̃d, ppt̃ finē: aliqñ causať libere ⁊ ꝓtingenť: aliqñ naturaliť ⁊ necessario posito quocūq; actu itellect? sic̃ amore quo diligit̃ potio amara, ppt̃ sanitatē: aliquādo causať ꝓtingenť ⁊ libere: aliqñ causatur naturaliter ⁊ necessario: nec est aliquo modo in potestate voluntatis: nā si amor: ille quo amatur sanitas non sit volitio efficax: sed magis

R Correlariū III

S Correlariū IIII

Universidad de Deusto
Biblioteca

cõditionata ⁊ cõplacẽtie: puta si ifirm⁹ vellet sanitatẽ: actu complacẽtie: vel si vellet sanitatẽ nisi eẽt ipedimentũ: puta potio amara quã nõ vult bibere ſtãte tali volitõe i volũtate et dictamine i itellectu q̃ nullo mõ põt cõſeq̃ sanitatẽ nisi bibẽdo potionẽ amarã: nunq̃ ꝓpt hoc neccessitetur ad volẽdũ potionẽ amarã: ꝑ ꝓtigenẽ adhuc põt velle potionẽ amarã: ⁊ tota cã est: q̃ volitio sanitat̃ nõ est efficax: ꝑ si volitio sanitat̃ sit efficax: sic ſcz q̃ ifirm⁹ oino velit sanari: ita q̃ velit amouere oẽ ipedimẽtum qõ est i prãte sua ꝓpter sanitatẽ habendã: ſtã te illa volitõe efficaci ⁊ prioꝛi dictamine i itellectu: ſcz q̃ nõ põt conſeq̃ sanitatẽ nisi ꝑ potõ nẽ amarã: neceſſe est q̃ velit potionẽ amaram bibere: nec põt nõ velle: ⁊ illud velle nullomõ est in prãte: ⁊ iõ reſpectu illi⁹ volitõis nõ videtur neceſſitas ponẽdi q̃ volũtas bẽat aliquaꝫ actiuitatẽ ꝑ ſolũ ẽ paſſiua. Et ſic ꝓz q̃ aliquis actus imediate est i prãte volũtatis: nullo autẽ alio actu poſito q̃ tñ mediãtib⁹ alijs duob⁹ actib⁹ ꝑſuppoſit̃ exiſtẽtib⁹ i intellectu ⁊ volũtate: nõ est in prãte voluntatis: ſicut volitio q̃ infirm⁹ vult potionẽ amarã ceſſante volitõe efficaci ſanitat̃: vel dictamie intellect⁹ est imediate i prãte volũtatis: ⁊ libere ⁊ cõtingẽter põt voluntas eã elicere: ꝑ ſtantib⁹ ꝑdictis actib⁹ in intellectu ⁊ volũtate mõ ꝓius expoſito neceſſario volũtas eliciet eũdẽ actũ reſpectu potiõis amare: vel ꝓſeruabit ſi ꝓus fuerit elicit⁹. Sic g̃ ꝓz q̃tũ ad iſtã ꝯclusionẽ q̃ cauſalitas cauſe finalis quã bz mediante velle est finẽ amari i ſe vno actu: ⁊ aliud amari ꝓpter finem alio actu: qõ nõ amareẽ niſi ꝓpter finẽ amatũ: ita q̃ agẽs agat aliquẽ effectũ interiorẽ vel exterioꝛẽ puta volitõem ſaltẽ alteri⁹ ꝓpter finẽ: nec plus neceſſario req̃rit̃ ad cauſalitatẽ cauſe finalis ꝓſtitute a volũtate ꝑ actũ volẽdi. Scõa cõcluſio principalis est videre de cãlitate finis ꝓeſtituti a volũtate creata mediãte actu nolendi ſiue odiẽdi q̃n ſcz volũtas odit aliq̃d ꝑ actũ nolẽdi: ꝓpter qõ nolitũ bz actũ nolẽdi reſpectu alteri⁹: reſpectu cuius nullomõ bꝛet actũ nolẽdi: niſi ꝓpter ꝑmũ nolitũ. Exẽplũ. Sanꝰ odit mortẽ ꝓpter quã oditã odit infirmitatẽ: ꝓpt quã infirmitatẽ vult recipere potionẽ amarã: vtpote ſi cõtingat ifirmitas. Et q̃tũ ad iſtã difficultatẽ dico aliquo mõ ꝯformiter ſicut de cãlitate finis mediante actu volendi q̃ cauſalitas finis in iſto ꝓceſſu exẽplo poſito est mortẽ odire ꝑ vnũ actũ nolẽdi: q: volũtas nunq̃ ꝓeſtituit ſibi aliq̃d tanq̃ finẽ alteri⁹ nolitũ ꝓpter iꝑz ꝓciſe: niſi intellectus ꝓus cognoſcat illũ finẽ nolitũ ⁊ ipm nolit ⁊ repꝛobet ſaltẽ ꝓius naturaliter ꝓpter illuꝫ finẽ repꝛobatũ ꝑ actũ nolẽdi. Poteſt volũtas odire infirmitatẽ ꝑ aliũ actũ nolendi: ⁊ ꝓpter mortẽ nolitã: ita q̃ nõ odiret infirmitatez: niſi q: odit mortẽ: ⁊ tũc ꝑmo mors est cã finalis ꝓme nolitõis q̃ odit ipa infirmitas ꝓpter mortez Nõ aũt ꝓme nolitõis q̃ odit mors: eadẽ infirmitas est cã finalis illi⁹ volitiõis q̃ volo bibere potionẽ amarã: q: em infirmitas est nolita ⁊ pꝛecognita ꝓciſe: volo bibere potionẽ amarã. Et quo ſeq̃tur q̃ obiectũ actus nolẽdi ſiue odiẽdi est cã finalis ꝓeſtituta a volũtate cauſata reſpectu act⁹ quo nolo infirmitatez ꝓciſe ꝓpter mortẽ nolitã: ⁊ ꝓioꝛi dictamine i itellectu: ſcz q̃ nõ põt conſeq̃ ſanitatẽ niſi ꝑ potõ nẽ amarã: neceſſe est q̃ velit potionẽ amaram bibere: nec põt nõ velle: ⁊ illud velle nullomõ est in prãte: ⁊ iõ reſpectu illi⁹ volitõis nõ videtur neceſſitas ponẽdi q̃ volũtas bẽat aliquaꝫ actiuitatẽ ꝑ ſolũ ẽ paſſiua. Et ſic ꝓz q̃ aliquis actus imediate est i prãte volũtatis: nullo autẽ alio actu poſito q̃ tñ mediãtib⁹ alijs duob⁹ actib⁹ ꝑſuppoſit̃ exiſtẽtib⁹ i intellectu ⁊ volũtate: nõ est in prãte voluntatis: ſicut volitio q̃ infirm⁹ vult potionẽ amarã ceſſante volitõe efficaci ſanitat̃: vel dictamie intellect⁹ est imediate i prãte volũtatis: ⁊ libere ⁊ cõtingẽter põt voluntas eã elicere: ꝑ ſtantib⁹ ꝑdictis actib⁹ in intellectu ⁊ volũtate mõ ꝓius expoſito neceſſario volũtas eliciet eũdẽ actũ reſpectu potiõis amare: vel ꝓſeruabit ſi ꝓus fuerit elicit⁹. Sic g̃ ꝓz q̃tũ ad iſtã ꝯclusionẽ q̃ cauſalitas cauſe finalis quã bz mediante velle est finẽ amari i ſe vno actu: ⁊ aliud amari ꝓpter finem alio actu: qõ nõ amareẽ niſi ꝓpter finẽ amatũ: ita q̃ agẽs agat aliquẽ effectũ interiorẽ vel exterioꝛẽ puta volitõem ſaltẽ alteri⁹ ꝑ ꝓpter finẽ: nec plus neceſſario req̃rit̃ ad cauſalitatẽ cauſe finalis ꝓſtitute a volũtate ꝑ actũ volẽdi. Scõa cõcluſio principalis est videre de cãlitate finis ꝓeſtituti a volũtate creata mediãte actu nolendi ſiue odiẽdi q̃n ſcz volũtas odit aliq̃d ꝑ actũ nolẽdi: ꝓpter qõ nolitũ bz actũ nolẽdi reſpectu alteri⁹: reſpectu cuius nullomõ bꝛet actũ nolẽdi: niſi ꝓpter ꝑmũ nolitũ. Exẽplũ. Sanꝰ odit mortẽ ꝓpter quã oditã odit infirmitatẽ: ꝓpt quã infirmitatẽ vult recipere potionẽ amarã: vtpote ſi cõtingat ifirmitas. Et q̃tũ ad iſtã difficultatẽ dico aliquo mõ ꝯformiter ſicut de cãlitate finis mediante actu volendi q̃ cauſalitas finis in iſto ꝓceſſu exẽplo poſito est mortẽ odire ꝑ vnũ actũ nolẽdi: q: volũtas nunq̃ ꝓeſtituit ſibi aliq̃d tanq̃ finẽ alteri⁹ nolitũ ꝓpter iꝑz ꝓciſe: niſi intellectus ꝓus cognoſcat illũ finẽ nolitũ ⁊ ipm nolit ⁊ repꝛobet ſaltẽ ꝓius naturaliter ꝓpter illuꝫ

T Scõa conclusio principalis

finẽ repꝛobatũ ꝑ actũ nolẽdi. Poteſt volũtas odire infirmitatẽ ꝑ aliũ actũ nolendi: ⁊ ꝓpter mortẽ nolitã: ita q̃ nõ odiret infirmitatez: niſi q: odit mortẽ: ⁊ tũc ꝑmo mors est cã finalis ꝓme nolitõis q̃ odit ipa infirmitas ꝓpter mortez Nõ aũt ꝓme nolitõis q̃ odit mors: eadẽ infirmitas est cã finalis illi⁹ volitiõis q̃ volo bibere potionẽ amarã: q: em infirmitas est nolita ⁊ pꝛecognita ꝓciſe: volo bibere potionẽ amarã. Et quo ſeq̃tur q̃ obiectũ actus nolẽdi ſiue odiẽdi est cã finalis ꝓeſtituta a volũtate cauſata reſpectu act⁹ quo nolo infirmitatez ꝓciſe ꝓpter mortẽ nolitã: ⁊ infirmitas ſit cã finalis volitiõis q̃ volo porõez amarã ꝓpt infirmitatẽ nolitã ꝓbat̃ ꝑ eandẽ rõnez ꝑ quã ꝓbabatur ꝓus de volitionib⁹ ordinat̃ reſpectu dei ⁊ ꝓximi: q̃re ibi. Sed in ꝟ differt cãlitas cauſe finalis mediãtibus actib⁹ volendi ⁊ nolẽdi q̃ ꝓmũ velle nõ bz cãm ꝓeſtitutã a volũtate creata: ſicut post patebit. Ꝓmũ aũt nolle bz cãm finalẽ ꝓeſtitutã a volũtate creata: q: oẽ nolle naturaliter loquendo ꝓeſupponit velle: ſicut post patebit: q: nihil odio vel nolo poſſit velle: niſi q: aliq̃d volo cui illud nolitũ nõ ꝓueit ꝟ magis repugnat vel diſcoꝛdat. ſicut nõ odio mortẽ ꝑ actũ nolẽdi: niſi q: volo ⁊ diligo vitaꝫ meã: cui mors repugnat: ita q̃ ꝑciſe odio mortẽ q: diligo vitã: ⁊ iõ q̃ est obiectum volitõis neceſſario preſuppoſite ꝓme volitõi illud est cã finalis volitõis. ꝑz ꝑ illud ꝓncipiũ frequenter acceptũ: q̃ illud est cã finalis ꝓſtituta a volũtate creata: q̃ est in ſe amatũ vel volitũ: et ꝑciſe ꝓpter iꝑm amatũ vl̃ volitũ: aliud ẽ amatũ vel volitũ: ꝟ vita mea ſic eſt a me cognita ⁊ amata ⁊ ꝓpter iꝑam amatã ꝑciſe odio mortẽ: q̃ vita mea est finalis reſpectu ꝓme nolitiõis qua nolo ⁊ odio mortẽ. Et iſtis ſequunt̃ aliq̃

U Correlariũ I

Ꝓmũ est q̃ ꝓim⁹ act⁹ volẽdi quo diligo vitã meã in ſe eſt vere cã efficiẽs ꝓme nolitionis q̃ nolo mortẽ ꝓpter vitã cognitã ⁊ dilectam a me: ⁊ eodẽ modo ꝓma volitio est cã efficiens iſtius nolitiõis q̃ nolo ifirmitatẽ. Et iſta ſcõa nolitio est cã efficiẽs illius volitõis q̃ volo potionẽ amarã. Ꝓbat̃ iſta ꝯclusio q̃tũ ad oẽm partẽ: ſicut i ꝑma ꝯclusiõe ꝓbatũ est. Scõm est q̃ aliq̃s finis volitiõis ꝓeſtitut⁹ a volũtate creata amat̃ amoꝛe amicicie: ⁊ aliq̃s nullo amoꝛe amat̃: ꝟ ſolũ oditur ⁊ est nolit⁹. Ꝓmũ ꝑz de fine ꝓme volitõis ꝑm caſuz ꝓpoſitũ: q: vita bois ꝓpt quã dilectã ꝓcecise odit mortẽ amat̃ amoꝛe amicicie Scõz ꝑz: q: finis ſcõe nolitõis q̃ est mors: ſolũ odit̃ ⁊ nullomõ amat̃

X Correlariũ II

Tertiũ qõ ſeq̃tur est iſtud: q̃ q̃libet finis volitõis duplici actu amat̃ vel odit̃. hoc ꝑz q: vita bomis q̃ est finis ꝓme volitionis amat̃ vno

Y Correlariũ III

actu amicitie i ſe: ⁊ alio actu quo odit̃ mors ꝓciſe ꝓpt vitã volitã: q̃ act⁹ licet ſit ſimpliciter act⁹ nolẽdi: tñ vt termiat̃ ad vitã tanq̃ ad obiectũ denoiatur actus volẽdi: vt terminat̃ ad mortẽ nolitã denoiatur act⁹ odiẽdi: ſicut act⁹ quo aliq̃s odit pctm̃ ꝓpt deũ: vt terminat̃ ad pctm̃ dicit̃ act⁹ nolẽdi: vt aũt termiat̃ ad deũ dicit̃ act⁹ volẽdi: q: null⁹ meritorie odit deũ. ille vero act⁹ quo odit pctm̃ meritoꝛi⁹ est. Et eodẽ modo põt dici in ꝓposito de actu nolendi mortẽ ꝓpt vitã: q̃ habet diuerſaꝫ denoiatõez vt terminat̃ ad diuerſum obiectũ. Sil̃r mors q̃ est finis ſcõe nolitiõis: qua nolo infirmitatẽ ꝑciſe q: nolo mortẽ: odit̃ duplici actu nolendi Vno quo oditur mors ꝓpt vitã dilectã. Alio actu quo odit̃ ifirmitas ꝓpt mortẽ oditã. Sil̃r ifirmitas oditur duplici actu. Vno quo ipa odit̃ ꝓpter mortem oditã. Alio quo amat̃ potio amara ꝓpt infirmitatẽ nolitã: q̃ act⁹ licet ſit velle formalit̃: tñ vt termiat̃ ad infirmitatẽ denoiatur act⁹ nolẽdi: ſicut ꝓus dictũ est de actu odiẽdi pctm̃ ꝓpt deũ. Quartũ qõ ſequit̃ est: q̃ aliq̃ nolle est in prãte volũtatis: ⁊ aliq̃ nõ. Nã ſi volũtas velit vitã hois ſolũ cõditionalit̃: ⁊ nõ volitiõe efficaci. ⁊ itellect⁹ diceret q̃ nõ põt cõſeruare vitã: niſi odiẽdo mortẽ: põt adhuc libere ⁊ cõtingenṫ nolle mortez q: nullomõ neceſſitat̃ adhuc ad nolẽdũ mortẽ Si aũt velit vitã volitiõe efficaci: ⁊ itellect⁹ dicteꝛ: q̃ nullomõ põt ꝓſeruare vitã: niſi nolẽdo mortẽ odibit et nolet mortẽ: nec est tũc iſte act⁹ nolẽdi aliquomõ in prãte volũtat̃. Et ita est cõſimiliter dicendũ ꝟ ſicut ꝓius dictũ est de actu volẽdi. Et iſtomõ põt intelligi dictũ ꝑbi vij. etbicoꝛ. c. iiij. Vbi dicit: q̃ ſi fuerit opinio vniuerſalis rõis: et alia opinio ꝑticularis acepta a ſenſu nccario concluſũ est volũtati: in tm q̃tum est neceſſe prãtẽ opari nõ ꝓhibitaꝫ vt ſi rõ dicꝛet: q̃ oẽ dulce est guſtãdũ: ⁊ mediãte ſenſu dicꝛet q̃ ꝟ est dulce: neceſſe est q̃ volũtas velit guſtare hoc dulce: nec aliquomõ iſta volitio ſtãtibus illis actib⁹ eſſet in prãte volũtatis: ꝟ ceſſante volitõe efficaci volũtatis: vel dictamine intellect⁹ põt eſſe in prãte volũtat̃ ſicut ꝓus dictũ est. Et iõ quãtũcũq̃ ſter dictame in itellectu reſpectu maioꝛis et minoꝛis: ſi nõ ſit volitio efficax in voluntate nullomõ neceſſitat̃ volũtas ad volendũ guſtare. Et ſi dicas q̃ ꝓbs dicit: q̃ ſi ſit opinio vniuerſalis rõnis. nũc aũt act⁹ opinãdi nõ est ſolũ act⁹ appꝛehendẽdi: g̃ dicere q̃ ſi maioꝛ oſtendat̃ ꝑ appꝛehenſionẽ ſolũ ⁊c. nõ est dicere ꝑm intentionẽ ꝓbi. Prꝛeꝛea ſi itellect⁹ ꝑmo bẽat rõem rectã q̃ nullũ dulce est guſtãdũ: quomõ deueniẽt ad opinãduꝫ: q̃ oẽ dulce est guſtandũ: ⁊ nõ ꝑ ſolũ imperiũ volũtatis cauſat̃ act⁹ opinãdi: q: opinio nõ est ſine rõe ⁊ medio ſaltẽ ꝓbabili. Et ſimiliter ꝓbs dicit ibi q̃ intellect⁹ tũc ereat: dubiũ eſſet quomõ. Ad ꝓmũ reſpõdeṫ: q̃ ꝓbs itelligit: q̃ ſi itellect⁹ nõ ſolũ appꝛehẽdat: hoc cõplexũ oẽ dulce est guſtandũ: ꝟ q̃ aſſentiat ſibi ꝑ actũ opinãdi: ſi tũc ſter i volũtate volitio efficax: ſicut ꝓus dictũ est cũ dictamie: ⁊ reſpectu aſſenſus: q̃ ꝟ est dulce demõſtraro aliquo tũc ꝯcluſus est volũtati: ſic dictũ est. ⁊ iõ nihil differt: ſiue maioꝛ apꝓhẽdat: ſiue opinet. Ad ſcõm ⁊ tertiũ dico: q̃ ſi itellect⁹ ꝓmo dicꝛet: q̃ nullũ dulce est guſtandũ: ⁊ ꝟ rõne recta volũtas impar intellectũ formare cõplexũ apꝓhẽſum: puta q̃ oẽ dulce est guſtandũ. ⁊ ſuſpẽdit actũ itellect⁹ a cõſideratiõe iſti⁹ ꝯplexi: nullũ dulce eſt guſtandũ. quo cõplexo formato ꝑat volũtas itellectui actũ inueſtigãdi aliq̃ diũ. Ex quo ſequit̃ euidenṫ: vel ſaltẽ ꝓbabiliṫ boc ꝯplexũ oẽ dulce ⁊c. Per actũ ⁊ habitũ erroꝛis: q̃ põt dici opinio vniuerſalis. Et iſto duplici modo excecaṫ itellect⁹: q̃ tãgit ſcor⁹ in ẽria q̃ſtione de cõnexione ẽtutũ. ſ. auerſione ⁊ cõuerſiõe ꝯſideratiõis obiecti veri ⁊ ꝓductione habit⁹ ⁊ act⁹ erronei. Tertia cõcluſio ꝓncipalis: q̃ ꝓmꝰ amoꝛ: q̃ est amoꝛ amicitie non habet cãm finalẽ ꝓſtitutã a voluntate creata q̃a ꝓ illud q̃ ꝓſtituit̃ a volũtate creata tanq̃ finis opꝛ ꝓus eſſe cognitũ ⁊ amatũ: ꝓus naturaliṫ dico: ⁊ quõ ꝓmꝰ amoꝛ ⁊ ꝓia cognitio habent cãm finalẽ. quere in fine dubitationis ſequẽtis. vbi ꝺ: ſatis bñ: iõ ꝟ ꝑtrãſeo. Eodẽ mõ ſicut ibi dictũ est de fine ꝓme cognitiõis ⁊ volitionis. er ꝓpt eandẽ cãm dicendũ est ꝯformiter de fine ꝓme nolitiõis. Nã videt̃ q̃ ſit poſſibile dare ꝓmã nolitionẽ: quã nõ ꝓceſſit aliq̃ volitio: ſicut post patebit. Et ſi ꝟ verũ ſit: tũc erit dicendũ cõfoꝛmiṫ de fine illi⁹ ꝓme nolitionis: ſicut de fine ꝓme volitiõis. ſ. q̃ nõ bz cãm finalẽ ꝓſtitutã a voluntate creata: ſed ſolũ ab agẽte ſupioꝛi. licet ꝓus fuerit dictũ q̃ ꝓpoſituꝫ ſcz q̃ oẽ nolle bz finẽ ꝓſtitutũ a volũtate creata: q: ꝟ fuit dictũ et ſuppoſitiõe: q̃ oẽ nolle ꝑ ſupponit velle nccario: q: ſi verũ eẽt (ſicut tñ credo q̃ nõ ſit verũ) tunc haberet cãm finalẽ ꝓſtitutã a volũrate creata: q̃re de fine ꝓme volitiõis: ⁊ dic cõfoꝛmiṫ de fine ꝓme nolitiõis.

Quarta cõcluſio ꝓncipalis est: q̃ aliq̃s act⁹ ꝯcupiſcẽtie ꝓſupponit nccario actũ amicitie ⁊ aliq̃s nõ. ⁊ ſimiliṫ aliq̃ nolle nccario ꝓſupponit velle: ⁊ aliq̃ nõ. Circa qõ ſciendũ est q̃ aliq̃s act⁹ voluntatis est ꝑciſe act⁹ amicitie et aliq̃s ꝑciſe actus cõcupiſcẽtie. Et est aliq̃s idẽ nũero q̃ est actus amicitie et cõcupiſcẽtie Actus ꝑciſe amicitie est ille quo abſolute dili-

Tertia

Rñſio ad ꝓmã

Ad ſcõaz ⁊ tertiã.

AA Tertia concluſio principalis.

BB Concluſio quarta principalis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

go aliqđ obiectū nō ꝑsupponēdo nccārio aliq̄ actū volendi vel nolendi in volente. Exē pluz: actus quo absolute diligo deū vel vitā: t hmōi. act⁹ ꝑcise concupiscētie est ille quo diligo aliqđ aliud ꝓꝑ aliud dilectū: qđ causať a dilectiōe alterius. nec aliť naturaliť causareť nec esset dilectio alteri⁹ act⁹ distincti ita q̄ ad talē actū req̄runť duo. Ynū qđ causeť ab actu amicitie. ita q̄ habeať solū cōcupitū ꝓ obiecto. Exemplū. act⁹ cōcupiscētie: quo diligo ꝓximū causať naturaliť ab actu amicitie quo diligo deū. t hz solū ꝓ obiecto ꝓximū: t nullo modo deū. Et tūc sic debet illa cōis ꝓpositio intelligi. q̄ actus cōcupiscētie est quo diligo vnū obiectū ꝓꝑ aliud dilectū: q̄ ly ꝓꝑ denotet causalitatez act⁹ alteri⁹ obiecti qđ diligiť amore amicitie: nō q̄ denotet q̄ vtrūq; sit obiectū amoris amicitie: sed sic diligit ꝓꝑ qđ act⁹ amicitie est cā efficiēs act⁹ cōcupiscentie. Actus ille q̄ est act⁹ amicitie t cōcupiscētie: est actus quo diligo vnū obiectū ꝑcise ꝓꝑ aliud ita q̄ illo codez actu diligo vtrūq; obiectum vnū tm̄ ꝓꝑ aliud ꝑcise. Exemplū. eodē actu possum diligere deū t ꝓximū ꝓꝑ deū. ita q̄ nō diligerē isto actu codez ꝓximū: nisi q̄ diligo deū. t tūc habz diuersaz denoiationē. Nā vt habet deū ꝓ obiecto: dicit act⁹ amicitie: vt aūt habet ꝓximū ꝓo obiecto: dicit act⁹ cupiscētie. Et sic idē actus nūero pōt habere diuersaz denoiationē. Eodē modo act⁹ aliq̄s est ꝑcise actus volēdi: aliq̄s est ꝑcise act⁹ nolēdi. Et aliq̄s idē nūero est actus volendi: et actus nolēdi. Exemplū ꝑmi. Actus quo ꝑcise diligo aliqđ obiectū: vel plura obiecta: vel vnū ꝓꝑ aliđ. ita q̄ nullū eoꝝ sit a me nolitū ꝓ illā actū Exemplū scđi. act⁹ quo odio vnū vel plura obiecta: vel vnū nolitū ꝓꝑ aliud: ita q̄ nullū eoꝝ sit volitū ꝓ illū actū. Exēpluz tertij. Actus quo odio ꝑctm̄ ꝓꝑ deū habet ꝑctm̄ ꝓo obiecto: t sumiť deū. t iste act⁹ vt termiať ad deū: dicit actus volēdi: q: nō possum meritorie nolle deū. ꝓut āt termiať ad ꝑctm̄: dicit act⁹ nolēdi: q: illo odit ꝑctm̄. Ad̄ suppositis

EE *Rñsio ad difficultatem.

Rēspōdeo ad istā difficultatē: q̄ act⁹ ille q̄ idē exīs est act⁹ amicitie t cōcupiscētie nō nccārio ꝓsupponit distinctū actū amicitie: ꝑ pōt ille act⁹ simpliciť esse act⁹ ꝑmus volūtať. Hoc ꝓbať. q: oē ostensum t dictatū a rōne añ oēm actū volūtatis: pōt volūtas velle: ꝑ ante oēm actū volūtatis pōt itellect⁹ apꝓhendere t dictare: q̄ de⁹ sit diligēdus t primus ꝓꝑ deus ꝑ actu ꝑmo volūtať elicito pōt aliq̄d diligere ꝓꝑ deū: nullū actū volūtatis ꝓsupponēdo. t eodē mō ꝑt dici de actu: q̄ est act⁹ volēdi t nolēdi. Siť pōt intellect⁹ apꝓhendere t dictare ante oēm actū volūtatis q̄ pctm̄ sit detestandū ꝓꝑ deū: t volūtas tūc pōt ꝓformiť velle illud ostēsiū. ḡ talis act⁹ nolendi nō necessario ꝓsupponit velle. Scđo dico q̄ actus volūtatis q̄ ꝑcise est act⁹ ꝓcupiscētie naturaliť loq̄ndo necessario ꝓsupponit actū amicicie: ꝑ ptz. Quia talis causať ex actu amicicie sicut patuit ꝓus. Nō em̄ diligere aliq̄ absolute est ꝑcise actus ꝓcupiscētie ꝑ amicicie. nec diligere vnū ꝓꝑ aliđ dilectū eodē actu: q: ille est act⁹ ꝓcupiscētie t amicicie. ḡ act⁹ ꝓcupiscētie ꝑcise: est ꝑcise diligere vnū ꝓꝑ aliud dilectū alio actu: q̄ erit eā efficiēs actus ꝓcupiscētie ꝑcise: q: aliť nō videť posse dari aliq̄s act⁹ q̄ sit precise act⁹ ꝓcupiscētie. Siť act⁹ simpliciť nolēdi ꝓsupponit necessario de facto actū volēdi. Nullus em̄ de facto odit aliq̄d nisi q: nō ꝓuenit vł repugnat alicui dilecto. Si dicas q̄ intellectus pōt dictare q̄ aliq̄d absolute sit nolēdum t pōt volūtas ꝓmo actu illud nolle nullū aliū actū ꝓsupponēdo. Pōt ꝓcedi conclusio: t tūc nō est causata necessitas q̄ nolle ꝑcise supponat actū amicicie: tm̄ de facto semp videť causa necessitať. Ex ista ḡrra ꝓclusione sequiť q̄ ḡliber finis ꝓstituť a volūtate nō necessario diligiť vel oditur nisi vnico actu amicicie vel ꝓcupiscētie vel alijs actib⁹ eis correspōdentibus in actib⁹ volēdi: q: act⁹ amicicie ꝑcise terminať ad vnū obiectū si solū sit act⁹ amicicie. Et act⁹ ꝓcupiscētie: q̄ solū est act⁹ ꝓcupiscētie terminať ꝓcise ad obiectū aliud: t causať ab actu amicicie. t eodē mō dicēdū est de actu nolēdi q̄ solū est act⁹ nolēdi q̄m causať ab actu nolendi vel vn⁹ act⁹ nolēdi causať ab alio: q: habēt totaliť distincta obiecta: t vn⁹ act⁹ est cā alterius. tūc est ibi ꝓprie causalitas cause finalis: tm̄ pōt esse causalitas sua q̄m act⁹ amicicie hz ꝑcise vnū obiectū t act⁹ ꝓcupiscētie q̄ pōt dici actus amicicie hz obiectū amicicie ꝓ obiecto: t siť aliud obiectū ꝓ obiecto. t q̄m talis actus causať totaliť ab actu amicicie: tūc ille actus ꝓcupiscētie hz obiectū actus amicicie ꝓ cā finali. pz: q: si q̄s diligat deū vno actu t ꝓximū ꝓꝑ deū alio actu q̄ causať a primo actu q: scđs hz deū q̄ est obiectū ꝑmi actus ꝓ obiecto. Aūt ꝓus in tertia ꝓclusiōe dcm̄ est cōtrariū istius. hoc dcm̄ fuit ibi supponēdo duo. Primū fuit q̄ ois act⁹ ꝓcupiscētie nccio ꝓsupponit actū distinctū amicicie: t ois act⁹ ꝓcupiscētie nolēdi nccio ꝓsupponit actū distinctū volēdi. Scđm fuit q̄ i ois actu ꝓcupiscētie diligitur vnū obiectū ꝓꝑ aliud: vł odiť vnū ꝓꝑ aliud: ita q̄ vtrūq; volitū t nolitū cēt obiectū illi⁹ volitōis vł nolitōis: t ista duo supponendo cū aliis suppositis ibidē oporteret sic dicere

Obiectio

Rēspōsio

EE Correlariū

Nota de ītellectu ꝓactico t cōsiliario.

FF Prima ꝓclusio

sicut dictū est: ꝑ negatio alterū istoꝝ vel vtrūq; sicut iā determinatū est oz dicere oppositō modo. Nota differētiā inter itellectū ꝓacticū t ꝓsiliatiuū: t q̄d ꝓncipiū: t q̄d ꝓclusio. Circa ꝓarum sciēdū q̄tenus ꝓformať itellectu. s. ꝓsiliatiuo t ꝓactico. Q̄ itellect⁹ ꝓsiliatiu⁹ et ꝓactic⁹ differūt ꝑ ꝑ q̄ ꝓacticus est respectu ꝓncipioꝝ ꝓacticoꝝ t ꝓclusionū. t ꝓsiliatiuus est tm̄ respectu ꝓclusionū. t dicit ꝑ ꝓncipium ꝓplexū formatū t dictatū ab itellectu de fine apperēdo vel respuēdo. t ꝑ ꝓplexū ꝓclusum p cōsiliū t sniam itellect⁹ q̄d est mediū acq̄rēdi vel respuēdi talē finē. Exēplū. si bono sit infirmus t intellect⁹ dictet q̄ a tali est sanitas volita t appetēda tanq̄ finis. ꝑ ꝓncipiū ꝓplexū est ꝓncipiū in acq̄sitōe sanitatis: t ꝓmū in intentōe hz sit vltimū i exequtōe. t ꝑ cōsonat dicto phī scđo phisicoꝝ. Finis in agibilib⁹ sicut ꝓncipiū in speculabilib⁹. q: ponit necessitatē in his q̄ sunt ad finē i agibilib⁹: sicut ꝓncipiū in speculabilib⁹. ꝑ q: sanitas pōt ꝓ multa media acq̄ri: aliq̄n ꝓ potiōes: aliq̄n ꝓ ābulatōem aliq̄n ꝓ studiū ꝛc. Ideo itellect⁹ post magnaz disputatōem t ꝓsiliū ꝙ mediū sit ꝓcedēdū in acq̄rendo sanitatē t finē sententiat q̄ sanitas acq̄renda est ꝓ tale ꝓncipiū puta ꝓ potionē: tūc formať ꝑ cōplexū sic sentētiatū t ꝓclusū ꝓ ꝓsiliū sanitas est acq̄renda a tali infirmo ꝓ potionē qđ dicit ꝓclusio in isto ꝓcessu. t q̄a ista cōclusio est distincta ab itellectu sicut ꝓncipiū: iō intellect⁹ respectu vtriusq; practicus dicit q̄tenus hz noticiā practicā discursiuā respectu ꝓncipij t cōclusionis. t q: ꝑ ꝓncipiū hz sit dictatū ab intellectu nō tm̄ p cōsiliū: t ꝓclusio est dictata p cōsiliū: iō intellect⁹ hns notiā talis cōclusionis dicit cōsiliatiu⁹. t sic ꝑ ptz differentia iter intellectū ꝓacticū t cōsiliatiuum.

GG Scđa ꝓclusio

Scđa cōclusio est q̄ opatio tā potētie exteriozis: q̄ iteriozis pōt dici praxis: q: elicit ꝓformiť intellectui practico. Exemplū. si enim intellect⁹ dictet q̄ sit ābulandū et nō cōsilieť de ꝑ vt volūtas ꝓstituat sibi finez: ꝓꝑ quē sit ābulandū: ꝑ si volūtas velit ābulare: q: dictatū est ab itellectu: t postea hō ābulet. ꝑ tā volitio: q̄ ābulatio est praxis: q: vtrūq; ꝓformať itellectui practico dictāti q̄ sit ābulandū. Q: volūtas vult dictatū ab itellectu: et cōformiť potētia executiua exequit.

HH Tertia ꝓclusio

Tertia conclusio q̄ obiectū tā potētie iteriozis: puta volūtatis t intellect⁹: q̄ exteriozis cuiuscūq; pōt eē praxis: q: pōt cōformari itellectui ꝓsiliatiuo. Exē pluz ꝑmi. si enī itellect⁹ ꝑmo dictet q̄ sanitas ab infirmo est appetēda t acquirenda: t volūtas velit sanitatē acq̄rere. ista ꝑma volitio est praxis tm̄: q: cōformať itellectui practico. Sz si intellect⁹ cōsiliet post p qđ mediū debz acq̄ri t sententiet q̄ p studium circa geometricalia Si volūtas velit t eligat illud mediuz: t post itellectus studeat circa geometricalia: qđ est sententiatū ab intellectu cōsiliāte: tūc ista volitio scđa dicit praxis: q: cōformať intellectui cōsiliatiuo: t iō studet q̄ est dictatum p intellectū cōsiliantē. Et ita vtraq; opatō est praxis q: elicit cōformiť intellectui cōsiliatiuo. Exēplū scđi. si intellect⁹ dictet q̄ sanitas ab infirmo sit acq̄renda t appetenda t volūtas velit sanitatē: illa volitio dicit praxis: q: cōformať intellectui practico nō aūt ꝓsiliatiuo: sed si p⁹ intellect⁹ consilieť p q̄ media pōt sibi sanitas acq̄ri: t in fine sentētiet q̄ ꝓ potionē: si voluntas tūc eligit bibere: q: sententiatū est p intellectū cōsiliantē ista volitio est electio ꝓprie t nō ꝓma: t est praxis ꝓprie t stricte: q: cōformatur itellectui cōsiliatiuo. t si post poterit illa potio dicit praxis: q: cōformať intellectui ꝓsiliatiuo. Quarta cōclusio est q̄ eadē opatio nūero itellectus sicut potētie iteriozis succcessiue dicit praxis: t nō praxis. Exēplū ꝑmi. si itellect⁹ studeat circa geometricalia nō ꝓꝑ aliquē finem ꝓstitū a voluntate: ꝑ q: voluntas vult itellectū studere sic si post stāte eodez actu studendi in itellectu: itellect⁹ cōsilio habito sentētiat q̄ talis act⁹ studij cōtinuād⁹ ē ꝓꝑ sanitatē t volūtas illū actū ꝓtinuet ꝓꝑ sanitatē tūc iste act⁹ studēdi fuit ꝑmo nō praxis: q: nec cōformis itellectui practico nec ꝓsiliatiuo: q̄a ponam⁹ q̄ eēt praxis: q: ꝓformis itellectui practico: nō tm̄ est cōformis itellectui cōsiliatiuo eo q̄ nō ꝑcessit cōsiliū: t post habito cōsilio et electōe voluntať: dico q̄ iste act⁹ studij est praxis: q: cōformať itellectui cōsiliatiuo. Si dicis q̄ nō est idē act⁹ studēdi nūc q̄ ꝓus: q: iste act⁹ hz aliud obiectū q̄m studet ꝓꝑ sanitatez q: sanitas est obiectū: t ꝓus n fuit. iō ꝛc. Rñ deo: q̄ iste act⁹ studēdi circa geometricalia nō terminať ad sanitatē. Si q̄ras vtrū pōt esse in volūtate act⁹ talis: t nō sit praxis: q̄a eliciť vniformiť intellectui cōsiliatiuo: t post ōz praxis. Rñdeo pōt dici q̄ sic vniformiť: sicut de intellectu. Nā si volūtas ꝑmo simpliciť velit intellectū studere: nō q: dictatū ab intellectu nec cōsiliatū: t post hito ꝓsilio itellect⁹ dictat q̄ sit studēdū ꝓꝑ sanitatē stāte ꝑma volitiōe in volūtate respectu studij: pōt volūtas velle studere ꝓꝑ sanitatē. Iste scđs act⁹ est electio sed ꝑmus licet sit electio. pōt tm̄ dici praxis: q: cōformať itellectui cōsiliatiuo: licz nō imediate: ꝑ mediāte scđo actu: q̄ dicit electio. Ytm̄ sic in itellectu est aliq̄s act⁹ studendi termiatus ad geometricalia tm̄: t aliq̄s teriaťq̄ ad actū studē

33 Quarta ꝓclusio.

Instatur.

Rēspondetur.

KK Queritur.

Rēspondetur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

di propk sanitatē: ⁊ hoc propk diuersitatē obiecti. ita in voluntate est alius actus termiatus ad studiū propk geometricalia: ⁊ alius ad studendū geometricalia propk sanitatē. ⁊ hoc ꝓpter diuersitatē obiecti ⁊ variationē. sicut dictū est in materia de moralib⁹. Exempluꝫ scōi si volūtas velit aliquē ābulare absolute: nō q̄ sententiatū est ab intellectu consiliāte: ḋa nō p̄cedit cōsiliuꝫ. ⁊ post intellectus habito consilio suo sentētiat istā ābulationē esse cōtinuā daꝫ: propk sanitatē acq̄rendā. ⁊ voluntas eligat ⁊ velit eū ābulare propk sanitatē ſtāte eo dē actu ābuladi. tūc ille act⁹ ābuladi ꝑmo fuit nō praxis: ⁊ post praxis: q: cōformak itellectui ꝓsiliatiuo: mediāte tñ electiōe. Si q̄ras vtrū opatio exterior dicak praxis: q: cōformak itellectui cōsiliatiuo vl̄ practico: vl̄ q: conformak praxi. Rn̄deo. aut loq̄ris de praxi large: aut ſtricte. Si p̄mo mō sic accidit praxi: tā iteriori q̄ exteriori ꝓformari itellectui practico: vl̄ cōsiliatiuo. q: sic solū essentialr̄ est opatio ⁊ accidit sic cōformari intellectui vl̄ nō. Sz accipiēdo praxi stricte sic req̄rit cōformari itellectui cōsiliatiuo: ⁊ praxi iteriori. nō tñ cōformak itellectui cōsiliatiuo: nisi mediāte praxi interiori.

Quaeritur.

Respondetur.

ZZ Quinta cōclusio

Quita cōclusio. q̄ finis est p̄cipiū in agibilib⁹: ḋa est mediū ⁊ cā in sillogiſmo cōcludēte de termiatū mediū req̄ri ad talē finē. Exēplū si eni finis p̄ſtituit a volūtate infirmi sit q̄ sanitas sit acq̄renda: et potio sit mediū acq̄rēdi sanitatē: tūc istud mediū debet sic sillogiſtice inferri ex tali fine. Quicunq; vult sanari a tali infirmitate debz potare talē potionē. ℔ finis est p̄ncipiū incōpletū: q: mediū inferēs cōclusionē determiatā. Sexta cōclusio est. q̄ opatio exterior. aliq̄n pōt eē finis: vl̄ p illā p̄t imediate finis acq̄ri: vt opatio iterior posset ad illū finē ordinari. Exempluꝫ. q̄n leccator diligit adulterā. ꝑpt̄ fornicatiōeꝫ cū ea. ita q̄ ille act⁹ in pte sensitiua pōt esse finis: q̄re volūtas diligit talē. Ⅎ aliq̄s p̄t aliū diligere vt simꝫ sint vel p opationē potētie iteriorꝭ: puta vt p ābulationē: vel potionē possit sanitatē acquirere. Quia societas boīs: ⁊ amor intēsus alicui⁹ p̄t esse cā: ⁊ ordinari ad salutē acquirēdā. Si dicas. q̄ tūc opatio exterior erit pfectior opatōe iteriori. q: opatio exterior. vel est ipe finis p te vel saltē p̄t esse finis praxis iteriorꝭ: ⁊ p eaꝫ imediate acq̄rit finis. pz de sanitate acq̄sita p potionē. Opatio aūt interior ordinak ad eā: sicut ad finē. Nūc illa opatio est melior: q̄ est finis: vel q̄ est itroductiua finis: q̄ opatio q̄ est circa ea q̄ sunt ad finē ⁊c. Rn̄deo dupliciter Primo: ḋa q̄uis vna opatio sit finis alterius tñ opatio q̄ est ordinata ad finē est nobilior: et

Obiectur

Sexta conclusio.

Obiectio

Respōsio

i nobiliore subiecto q̄ finis. ideō pōt eē pfectior sic est in ꝓposito de praxi interiori et exteriori Quia interior est subiectiue in voluntate. Exterior in potētia aliqua sensitiua vl̄ executiua

Aliter p̄t dici: q̄ duplex est finis. q̄dā amat⁹ amore ꝺcupiscētie: ⁊ q̄dā amatus amore amicitie. Ⅎ finis autez amatus amore amicitie pfectior est: vel simpliciter: vel in acceptatiōe volūtatis: q̄ finis amat⁹ amore ꝺcupiscētie. Exē plū. amo proximū ꝓpter deū. ℔ primus amak amore cōcupiscētie: ⁊ deus amore amicitie: et deus est pfectior. primo. silr amo sanitatez: ḋa amo meipz ⁊ vitā meā. hic sanitas amak amore cōcupiscentie: ⁊ hō amak amore amicitie: ⁊ homo est pfectior q̄ sanitas. Exemplū scōi. si amarē deū ꝓpter meū bonū p̄cise. hic de⁹ amatur amore cōcupiscentie: et hō amore amicitie licet homo non sit pfectior deo. simpliciter tñ in acceptiōe volūtatis mee sum pfectior. ḋa in ℔ casu plus appreciat meipm q̄ deū. silr si tm̄ diligā medicū ꝓpter sanitatez meā. s. ḋa pōt me sanare hic medicus amak amore concupiscentie ⁊ sanitas amore amicicie. ⁊ iz medicus sit pfectior sanitate: nō tñ in acceptōe volūtatis mee. Ad propositū dico q̄ opatio exterior licz aliq̄n sit finis opatiōis iteriorꝭ: tñ est finis amatus amore ꝺcupiscētie vt cōiter. nō em̄ homo diligit cōiter opatiōem aliquā partis sensitiue vel aliq̄d acq̄situ ꝓpter illā opatōem ꝓpter se solū: ℔ vel ꝓpter deū vel ꝓpter scipz vl̄ aliq̄d aliō q̄ amak amore amicicie ⁊ talis nō opz q̄ sit nobilior eo q̄ est ad finē sicut est de opatione exteriori ⁊ interiori. Et est ℔ sciendū q̄ causalitas finis nō est amari p̄cise: nec ipm ⁊ aliud ꝓpter ipm amari. Possum em̄ sanitatē amare ⁊ ꝓpter illā potionē ⁊c. ⁊ tñ sanitas nō est causa finalis sic q̄ habeat actualiē causalitatē cause finalis: cui⁹ cā est. q: oēs cause finales causāt q̄n ꝺcurrūt ad causandū aliquez effectū. q̄n g̃ agens nō agit effectū non causat cā finalis. q̄tūcunq; g̃ amē sanitatē nō est cā finalis nisi q̄n ponit effect⁹: ℔ q̄n sic finis amatur ⁊ aliud ꝓpter finē: ita q̄ agēs agat effectū respectu cuius dicit cā finalis: ille est causalitas cause finalis. ⁊ hoc loq̄ndo de causalitate cāe finalis p̄stitute a volūtate q̄ ꝓprie est cā finalis. Si dicas q̄ oēs effectus habent causam finalē: ℔ amor ⁊ cognitio sunt effectus: g̃ habent cām finalem non aliaꝫ q̄ sanitatem q̄ amak ⁊ cognoscitur. ergo eius causalitas non est aliud q̄ amari. Respondeo de fine prime cognitionis ⁊ primi amoris est dicendu⁹ sicut de fine cuiuslibet actionis naturalis puta generationis ignis ⁊c. quia finis taliū est illud q̄ intēdit ab agēte superiori qui est ipe deus

Instatur

A Questio III Duplex est

Questio prima

Instatur.

Respondetur.

Respondetur

vel q̄ intendit a deo ⁊ non habet talis amor causam finalem intentā ⁊ p̄stitutā a volūtate nō plus q̄ q̄n diligo boiem absolute nō propter aliud: nec intendo aliud. non videtur esse hic cā finalis nisi deus. Tñ oportet generaliē ad hoc q̄ finis habeat causalitatē cause finalis euꝫ p̄cognosci ⁊ prius amari. Et q̄n scōo cognoscit scōo amak: ita q̄ ꝓpter illud agens agat: tūc idē pōt esse finis illius amoris ⁊ effectus alterius predicti. vñ oportet q̄ finis p̄cognoscak ⁊ diligat anteq̄ habeat rōnē cause finalis respectu alicuius effectus. ⁊ hoc vel ab agente superiori dirigēte: cuiusmodi est deus. Et ℔ mō finis generatōis ignis ⁊ aliarū actionū naturaliū cognoscunt⁹ ⁊ diliguntur non ab igne: sed a deo. Vel diliguntꝫ ⁊ cognoscunt⁹ ab agente aliquo creato intelligibili: quod vtiē agente naturali ⁊ actōne eius ad aliq̄d: vl̄ q̄d p̄cognoscit ⁊ diligitur ab agente secūdario ꝓducente effectū. Et prima cognitio finis: et primus amor agentis creati: non habent cām finalem p̄ſtitutā ab eo: ℔ tantū a deo pr⁹ agēte ⁊ diligēte. Si dicas q̄ ex hoc sequit⁹ q̄ nō oīnis effectus habet causam finalem: quia prima cognitio ⁊ primus amor sunt effectus: et non habent causam p te. Respōdeo. habent cām finalē intentā a deo: ℔ non ab agente creato p̄stitutā ⁊ tota cā est: q: volūtas nūq̄ p̄stituit aliq̄d: nec acceptat tanq̄ finē nisi pus cognoscat illud ⁊ diligat. Et si q̄ras cām huiꝰ nō est alia cā nisi natura rei ℔ exigit siue expit in se. Si dicas q̄ ex hoc sequit⁹ q̄ effect⁹ interior puta amor nō hz cām finalē mō dicto nec cognitio. Rn̄deo. verū est de ꝑma cognitiōe ⁊ volitōe cuiuscūq; rei: ℔ scōa pōt bene hīe cāz finalē ab agēte creato p̄stitutā. Exēplū. ego diligo deū ꝓpter se: ⁊ diligo ꝓpter deū ꝓximū ita q̄ nō diligerē ꝓximū nisi diligerē deū: ⁊ dilectio dei est cā dilectōis ꝓximi. ⁊ ℔ ꝓximi dilectio hz deū ꝓ cā finali p̄stituta a voluntate mea: q: illa est a me p̄cognita ⁊ predilecta: ⁊ est illud ꝓpt quod diligo ꝓximū: silr homo diligit nutricēm a dilectōe: post puerū alia dilectōe solū ꝓpt nutricez: ita q̄ ꝑma dilectio est cā scōe: certe ℔ cā finalis secūde dilectiōis est nutrit: q: est p̄cognita ⁊ ꝑamata: ita q̄ ꝓpt eā alius effect⁹ puta amor secūd⁹ ꝓducit: ⁊ ℔ sit dictū de q̄stione. Questio. iiij.

Trū deus sit prima causa ⁊ imediata oīm.

v

Ⅱ non: q: ab vno non ꝓcedit nisi vnū. Ⅱ nō sit imediata causa. ꝓbatur q: tunc oīs effectus pōt demōstrari p eū tanq̄ p cām imediatam: ⁊ sic oīa media supfluerent. Item multa non possunt fieri sine subiectis: sicut est de relatione: ℔ creatura fit sine subiecto. g̃ ⁊c. Ꝺpositum. deus continet causalitatem cuiuslibet cause secunde. Questio. v.

Truz deꝰ sit agēs naturale

v

vel liberū. Ⅱ sit agēs naturale. Probak: q: intelligēdo se intelligit oīa ita volendo se vult oīa. ℔ naturaliē intelligit se ⁊ vult se. igit⁹ ⁊c. Ite idē act⁹ nō pōt esse necessarius ⁊ liber. sed respectu sui hz actū volūtatis nc̄riū. g̃ nō p̄t esse ꝓtingēs respectu creature: cū idē sit oīno. Ite quelz pfectio simpliciē secū cōpariē aliā pfectionē simpliciē. ℔ creare est perfectio simpliciē eo q̄ soli deo cōuenit. g̃ creatio nc̄rio ē ⁊c. Cōtra de⁹ p̄t multa facere q̄ nō facit. g̃ libere. Dicit ad scōam q̄stionē: q̄ de⁹ est agēs liberū. q̄d ꝓbat q: totū vniuersale hz aliquē finē. g̃ q: q̄n agēs nō p̄stitit sibi finē dirigit a supiori agente. sed de⁹ nō dirigit. g̃ libere p̄stituit sibi finē. Ite agens naturale determinak ad vnū. deus aūt p̄t in plura. g̃ ⁊c. Ite effect⁹ p̄existunt in deo intellectualr̄. g̃ agit per intellectū ⁊ volūtatē ergo libere. Ite actio dei est imanēs. ℔ actio imanens nō est nisi intellect⁹ ⁊ volūtat̄. Contra. q̄stio nō q̄rit vtrū deus agat per itellectuꝫ ⁊ voluntatē. ℔ vtrū libere. sed ℔ nō est idē q̄rere. Nam per eundē doctorem volūtas diuina et nostra vult naturaliter deū: et silr q̄n aliq̄d iudicak ab intellectu voluntas vult illud necessario. g̃ nō est idez q̄rere vnū ⁊ aliud. Ite ꝑz tenet q̄. ꝓducit per intellectū ⁊ volūtatē ⁊ tñ necc̄rio ⁊ nō libere. Ad rōes. ad primā dico q̄ in argumēto est fallacia cōsequētis. ꝓstituit sibi finē. g̃ ⁊ libere: q: pōt p̄stituere necc̄rio

Ad scōm dico. q̄ in nobis natura nō magis determinak ad vnū: q̄ voluntas: imo mīn⁹. ḋa natura per idez principiū oīno indeterminatū ꝓducit plura. volūtas aūt frequenē nō agit diuersa: nisi per diuersas volitiones: p̄ quas determinak mane: cū volitio sit ita bene cā effectus: sicut volūtas. Ad tertiū. est ibi fallacia consequentis. Agit per voluntatem. ergo libere. volūtas est principium. ergo liberum: sicut ꝑz. Ad aliud. aut accipit actionē pro ꝑncipio elicitiuo actiōis. aut p respectu. aut pro effectu ꝓductionis. Si p̄mo. ita bene actio est creature nō intellectualis imanēs: sicut actio dei intellect⁹ aut volūtatis. q: ita bene est ꝑncipiū elicitiuū generatōis ignis in igne: sicut principiū elicitiuū actionis diuine in deo. Si secūdo mō. ita etiā est actio creature nō intellectualis imanens: sicut dei. q: ita terminak illa respectus ad aliud: ⁊ est in agente. si ponak

B Questio scōa q̄ est quinta i ordie

Probak p̄mo.

Secundo.

Tertio

In oppositum.

C Rel̄pōsio p̄ma ad scōaz q̄stionē.

Cōtra rūsiōem

D Ad rōnes p̄me opinionis.

Ad scōam

Ad tertiam

Ad quartam

Universidad de Deusto Biblioteca

talis respect⁹:℣ per consequens p̄ōt equaliter q̄ꝝm ad talē respectū vna actio dici ītmanēs vel trāsiens sicut alia.ptz em̄ b̄ de sole. Alio modo sc̨z tertio mō ptz q̄ effectus dei ꝓducit extra se:sicut creatura nō intellectualis. vnde nō apparet rō q̄ vna debeat dici ītmanēs ℣ alia trāsiens nisi q̄ effectus abvno agente est subiectiue in illo:℣ effect⁹ ab alio nō est subiectiue in agente:ꝫ extra.℣ hoc posito actio dei qua ꝓducit creaturā dicet magis transiēs q̄ ītmanens. Jdeo aliter ꝓbat Jo.istā ꝯclusionē:q: cū cā sc̄da agat ex̄tingenter ℣ nō nisi virtute ꝓme cause.sequit̄ q̄ ꝓma causa agit cō tingenter ℣ libere. Sed p̄ōt dici q̄ ex cōtingētia cause sc̄de nō p̄ōt argui ex̄tingētia in ꝓma:q: aut ponit̄ q̄ cā ꝓma imediate ꝓcurrit ad ꝓducendū effectū cuꝰ causa sc̄da aut mediate.si ꝓmo mō ptz f̄m eū q̄ nō sequit̄.q:voluntas ℣ obiectū nō cōcurrūt vt cause partiales ad causandū actū volendi:℣ tn̄ obiectum causat naturaliter ℣ voluntas ex̄tingent⁹:ergo eodē mō de deo℣ volūtate creata. Si sc̄do modo adhuc nō sequit̄ si cā sc̄da vel imediata cōtingēter agit.g̃ ℣ cā mediata. Exemplū. si sol esset causa volūtatis mee tūc esset cā mediata volitiōis ℣ tn̄ volūtas cāret libere ℣ sol necessario. Jdeo q̄ deus sit cā libera respectu oīm tenendū ē tanq̄ creditū:q: nō p̄ōt demonstrari p aliquā rōnem ad quā nō rnderet vnus infidelis.psuaderi tn̄ p̄ōt sic.oīs causa nō impedibilis equaliter respiciēs oīa siue infinita: si agat aliq̄d eoꝝ in vno instanti: ℣ nō aliud est cā ex̄tingens ℣ nō libera:q: ex quo nō impedit ℣ equaliter respicit oīa eque ꝓmo:non videt ratio q̄re plus ꝓducit vnū q̄ aliud nisi ꝓpter suā libertatez:ꝫ deus est hmōi causa respectu oīz productoꝝ ab eo ab eterno.g̃ ℣c̄. Ad aliā questionē sunt duo facienda.ꝑmo videndū est an deus sit causa imediata oīz imediatōecāe. Sc̄do vtrū deus simpliciter creet oīa q̄ producit. Circa ꝓmū est difficultas vna quō deꝰ cū sit vnus numero ꝓducere possit multa. videtur em̄ esse opinio pboꝝ q̄ ab vno p̄ōt tātū vnū ꝓduci:qd̄ ꝓbat.na.viij.phisicoꝝ ℣.ij.de generatōe dicit̄ q̄ ab vno ꝓcedit vnū:℣ idem manēs idē ℣c̄.Et.xij.methaphisice dicit commentator.si agēs sit vnū ℣ materia vna:effect⁹ erit vn⁹.℣ ibidē ab vno motore solū est vn⁹ motus. Jtē sc̄do de aīa ꝓbat pb̄s distinctiōem potentiarū p distinctiōem opationū q̄ sunt effectus. Cōtra.ista opinio est hereticа:q: ex fi dē deus ꝓducit multa imediate:nec consona naturali rōni:q: eadē volūtas oīs indistincta est ꝑncipiū volitiōis ℣ nolitiōis amoꝛis ℣ odij. Jtem istud ptz de causa naturali:q: sol p̄ōt naturaliť ꝓducere multos effectus.℣ tn̄ solān se nō distinguit̄. Jtē si sit tāta distinctio in causa ex̄ta est in effectu accipio duos effect⁹ isti p te reducunt̄ ad duas cās:et ille cause ad alias duas:℣ sic esset ꝓcessus in infinitū: vel erit status ad duas ꝑmas causas:quoꝝ vtrūq; est falsum: vel esset status ad vnā cām ꝑmā oīm ℣c̄.

Ad primū oppositū dico.q̄ auctoritas pb̄i ℣ cōmentatoris ℣ oēs ꝓsimiles intelligunt̄ de naturalib⁹ causis q̄ semp eodē modo ꝓducūt eosdē effect⁹:nisi sit aliquod impedimentū.Exemplū. sol semp in autūno ꝓducit eosdē effect⁹.℣ sil̄r alijs tpib⁹ p approximationē ℣ remotionē nisi aliq̄d impediat. Alia auctoritas. si materia est vna:℣ agēs est vnū:℣ sil̄es:p̄nt intelligi de effectib⁹ icōpossibilib⁹.ſ.q̄ vbi est vnū agēs:℣ vna materia:effect⁹ est vn⁹:q: ipossibile est in eadez materia esse duos effect⁹ incōpossibiles simul licz successiue possint. ℣ b̄ habet itelligi f̄m cōmentatorē in artificialib⁹:ꝺa ipossibile est f̄z cū: q̄ artifex in eodē ligno inducat simil formā arce ℣ lecti:licet successiue possit. Ad aliud.potētia duplicit̄ accipit̄. Uno mō ꝑ eo qꝺ se tenet a pte aie.℣ sic ex diuersitate operationū nō arguit̄ diuersitas potētiarū. Nā sic intellect⁹ est vna potētia:℣ habz diuersas opationes spē distinctas:sicut act⁹ simplicis itelligētie actū cōponēdi:diuidēdi:℣ discurrēdi.et eadē voluntas bz volitionē ℣ nolitionē tanq̄ opatiōes spē distinctas. Alio mō accipit̄ potētia ꝑ illo qꝺ nccrio exigit̄ ad b̄ q̄ potētia p̄mo mō eliciat opationē:℣ sic est aliqꝺ organū corꝑale.℣ sic ex diuersitate operationū arguit̄ diuersitas potētiarū.Exemplū de auditu ℣ visu ℣ auditiōe ℣ visiōe. Si enī aliq̄s bēat organū audit⁹:℣ nō organū visus.tūc sic baber potentiā vnā:℣ nō aliā.et ꝑ b̄ ptz:q̄ p̄ōt b̄re vnā opationē ℣ nō aliā. Sed si aliq̄ potētia posset b̄re plures opatōes spē distinctas nō coexistēte tali organo sicut volūtas talē volitiōez.tūc ex pl̄alitate operationū nō p̄ōt argui pl̄alitas seu diuersitas potentiarū. Sz b̄ sunt dubia. Primū quomō malū est:℣ non a deo. Quia videt q̄ sit eadē cā.reducere mala ad primū malū:sicut bona ad primuz bonū. Et sic erūt due cause p̄me.vna bona.alia mala: sicut dixerūt manichei.' Sed istud dubiuz bene ꝓcederet si malū esset res factibilis:qꝺ falsum est:q:malū nihil aliud est q̄ facere aliq̄d ad cui⁹ oppositū faciendū aliqs obligat̄.q̄ obligatio nō cadit in deū: q: ille ad nihil faciēdū obligat̄.nec ꝓsupponit̄ malicia in cā:q̄ sit cā malicie effectus. sed malicia effectus est causa malicie in causa. Sed adhuc est dubiū.quomō deus p̄t aliquid de nouo creare sine mutatione: q: q

Ad primam

Ad scōam

Dubium ꝑmum

Solutio primi dubij

Aliud dubium

agens ꝓius nō ꝓducit:℣ modo ꝓducit:nō videtur esse nisi q: expectat opportunitatē tpis ad agendū:vel q: erat ꝓius impeditū sicut dicit cōmentator octauo phisicoꝝ q̄ aliqs p antiquā volūtatē nō p̄ōt aliqꝺ ō nouo causare: ꝫ illud nihil valet:q: volūtas p̄ōt sine noua mutatōe ex pte sui aliq̄d causare:potest em̄ aliq̄d nūc velle vel cras vl̄ ista hora ꝓducere aliquē effectū ℣ semp in tali volūtate ꝑseuerare:℣ tūc p̄ōt talē effectū ꝓducere ꝑ velle istud ꝓtinuatū ꝑ diē.istud aūt velle est cā partialis illi⁹ effectus extra ꝓducti.℣ ptz:q: q̄n iste effect⁹ ꝓducit volūtas de nouo nō mutat̄:q: eodē mō ꝑoia se bz in ꝓducōe alli⁹ effectus sicut ꝓius sicut ptz ꝑ casum positū. Tamē q̄n volūtas de nō volēte fit volēs mutat̄ i receptōe volitiōis ergo volūtas diuina ꝑ velle eternū p̄ōt aliqꝺ de nouo ꝓducere sine aliq̄ mutatōe ex pte sui.

Instatur. Resistitur

Si dicas q̄ ibi est mutatio tpis. Cōtra.si sola volūtas mea esset ℣ deus ℣ nihil aliud penitus adhuc posset volūtas mea velle ℣ nō velle ℣ pynū velle diu ꝓtinuatū posset ꝓducere partialit aliquē effectū sicut ꝑus dcm̄ est:si tps sit ergo tps nihil facit ad mutatōez:ꝫ ipamet volūtas.tn̄ bene dico q̄ volūtas nr̄a ℣ voluntas diuina req̄runt necessario tps in actu vel i potētia ad b̄ q̄ aliqꝺ faciāt qꝺ ꝑus nō fecerunt: q: ipossibile est q̄ deꝰ creet vnū angelū:℣ postillū ānihilet:℣ iterū reparet sine tpe in actu vl̄ in potētia. Dico g̃ quātū ad scōm articulū q̄ deus est ꝑma cā immediate oīm q̄ ꝓducunt a causis sc̄dis. Maūt sit imediata cā ptz:q: illa cā dicit̄ imediata q̄ posita ꝑōt poni effectus ℣ q̄ nō posita nō p̄ōt poni effect⁹:ꝫ deꝰ est hmōi respectu cuiuslibet creature.g̃ ℣c̄.vn̄ ꝓprie loquēdo q̄libet cā ꝓprie dicta ad cui⁹ ꝑntiā p̄ōt poni effect⁹:℣ ipa nō posita non p̄ōt poni.p̄ōt dici cā imediata.Ex b̄ sequit̄ q̄ cā remota nō est cā:q: ad eius ꝑntiā nō seq̄tur effect⁹: aliter adā posset dici cā mei:qꝺ nō est verū:q: nōens nō p̄ōt dici cā entis.℣ sil̄r cā ℣ effect⁹ ꝓprie loquēdo sil̄ sunt:℣ nō sunt si etiā ꝓcurrāt ad producendū aliquē effectū multe cause partiales q̄libet est imediata.Et si deus ꝓcurrat cū causa sc̄da vtraq; est imediata.Quod ꝓbat ꝑ illud Jobis.i.Uia ꝑ ipm̄ facta sunt. Si dicas verū est mediate.Cōtra.f̄m oēs sctōs de⁹ aliter est causa bonoꝝ ℣ maloꝝ:ꝫ deus est causa mediata maloꝝ:q: ꝓducit ℣ conseruat creaturā q̄ est causa imediata mali.Et quo ergo alit ꝓcurrit respectu boni videt̄ q̄ sit causa immediata. Jtē magis depēdet effectus q̄libet a cā ꝓma ℣ vniuersali simplicit̄ illimitata q̄ a cā limitata vniuersali:℣ ad sensuz videmus q̄ effectus dependet a causa vniuersali limitata:

Confirmatur

Exaſio Oppugnatio.

sic.ſ.q̄ nisi causa vniuersalis sit p̄ñs ℣ imediate causans nō ꝓducit effectus. Jstud ꝓbat.q: ꝓxima approximat̄ alicui passo: hic infer⁹ ℮t si illa causa cōseruet̄ a sole:nisi sol etiā sit in debita approximatōe illi passo: nunq̄ illa causa q̄ dicit̄ ꝓxima ꝓducit talē effectū. pater illud de effectib⁹ ꝓductis quādo sol accedit ad nos in estate. g̃ sequit̄ q̄ sol sit cā imediata cuiuslz effectus ꝓducti a sole.g̃ multo magis de⁹ causa imediata. Si dicas q̄ bene requirit̄ ꝑntia solis ℣ ꝑme cause ad ꝓducendum effectū:nō tn̄ ꝓpt̄ boc est vnū vel aliud causa. Cōtra.illud tollit oēm viā ad ꝓbandū aliqꝺ esse cām alterius. Si em̄ dicas q̄ calor in igne est causa caloris in ligno.dico q̄ non:q: bene requirit̄ ꝓsentia igms.ꝫ ex b̄ nō sequit̄ causalitas. Unꝺ nō plus ꝓbas q̄ calor in igne sit causa caloris in aqua: q̄ q̄ albedo in pariete sit causa albedinis in me:nisi q: ad ꝑsentiā caloris i igne sequit̄ ꝑsentia caloris in aqua.g̃ ℣c̄. Et ad ꝑsentiā albedinis nō sequit̄ alia albedo. Jtē suspēsio actionis ignis in camino nō videt̄ aliud q̄ deū nō coagere imediate ad ꝓducendū calorem. Jfuit enī substātia ignis ibi conseruata.ꝫ q: deꝰ nō cōcurrebat imediate cū igne ad causandū effectū ignis:iō ignis non potuit agere de boc q̄re alibi. Sic igit̄ ptz.q̄ deus est causa imediata cuiuslibz effectus.est em̄ causa ꝑma ꝑmitate ꝑfectionis. ꝫ nō ꝑmitate durationis q: eodē instanti quo agit:agit ℣ causa sc̄da. q: nō est maior rō:q̄ deus suspēderet actionē cause sc̄de in ꝑmo instāti: q̄ in secūdo: vel in aliquo alio. Et ex hoc sequit̄:q̄ est causa partialis cuiuslibet effectus:quez ꝓducit sc̄da causa. Ꝺ dico de facto. Quia p̄ōt esse causa totalis oīz:licet simplicit̄ sit causa ꝑncipalis. ℣ ex hoc seq̄tur q̄ est causa libera respectu talis effect⁹. si em̄ esset causa naturalis:cū sit infinitus necessario ꝓduceret totū effectū suū ℣ totaliť.tn̄ de potentia absoluta bene p̄ōt esse causa totalis respectu oīz absoluroꝝ effectuū quit̄q̄d sit de relationibus ꝑmitate durationis. Quod ꝓbatur:q: cuiuslibz p̄ōt esse causa totalis respectu cuius est causa ptialis. Quod ptz.q: ipe ꝓbibere p̄ōt oēz causalitatē secūde cause. ℣ per consequēs p̄ōt ejus actionē supplere.℣ per cōsequēs sine alia causa potest effectuz ꝓducere totaliter. Si queras q̄n deus ꝓcurrit cū causa secūda ad ꝓducendū aliquē effectū indiuisibilē. ponamus tunc q̄ vterq; ꝓducat totū effectū. g̃ vterq; est causa totalis. Quia boc est esse causaz totalē ꝓducere totū effectū. Respōdeo.q̄ causa totalis est illa qua posita omi alio circūscripto ponit̄ effect⁹: si sit totalis cā de facto, vel potest poni si sit causa totalis de

Probatio scoti

Ad q̄stionē ꝑmā

Difficultas ꝑma

Secunda.

Exaſio

Impugnatio

Z Queritur.

Respondetur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

possibili. Nūc autē qn deus cōcurrit cū causa secūda: licet possit producere effectū sine causa secūda. ⁊ per consequēs pōt esse causa totalis. nō de facto ꝓducit cū causa secūda. ⁊ p cōsequēs non est defacto causa totalis. nec illud est verū quod dicit Job. q causa totalis est illa: qua posita ponit effectus: ⁊ qua non posita nō potest poni effectus: qz sicut alias dictū est idē effectus pōt habere duas causas totales. ⁊ si vna destruat: nihilomin⁹ potest causari p aliā. Sed sicut dictuz est causa totalis est illa qua posita omi alio circūscripto pōt poni effectus. Ulterius dico nihil asserēdo q possibile est: q deus producat aliquā rē: ⁊ q creatura ꝓducat eandē rez. Cuius ꝓbatio est: qz creatio passio nihil aliud est: q creaturā ĩmediate fieri a deo: ⁊ dependere ĩmediate a deo: ⁊ referri ĩmediate ad deū. ꝟ creatura a deo ꝓducta per creationē pōt dependere a causa secūda. Sed ĩpossibile est: q aliq̄d dependeat ab aliquo alio nisi aliud habeat causalitatē respectu sui. nulla3 autē causalitatē potest causa secūda habere respectu dicti effectus: nisi ꝓductiuā. q ⁊c.

Assumptū p3. qz si deus ꝓduceret ignē mediāte sole. tūc ignis diceret ꝓduci a sole eodē modo: si deus produceret ꝓmo ignē: ⁊ cōseruaret ⁊ nō solē: ⁊ post produceret solē. tunc ignis cōseruat a sole: sicut si fuisset productꝰ a sole. Et eodē modo dependeret ad solē essētialiē. Quia licet deus produceret solē post ignez. tñ daret sibi actionē debitaz quo ad oēs effectus possibiles ꝓduci ab eo. q eodē modo dependeret a sole. ac si ꝓmo fuisset ꝓductus a sole. q nūc ꝓducit a sole. qz creatio ⁊ conseruatio per nihil positiuū differūt. qz creatio significat rē cōorando negationē ĩmediate p̄cedentē rē: ⁊ conseruatio significat eādē rem ꝯnotādo ꝓtinuationē. ⁊ hoc nihil aliud est: q ꝯnotare negationez interruptiōis: vel destructiōis essentie ei⁹. Unde nō est aliquod incōueniens hic in re. tñ in voce apparet incōueniens. nec est hic difficultas nisi inf ista noīa creatio: ⁊ cōseruatio: ⁊ sua significata. Si em deus ꝓmo ꝓduceret talit effectū: ⁊ post ꝯseruaret partialiē cū sole tūc sol esset causa ptialis cū deo illius ꝯseruationis. ⁊ per cōsequēs illius effectus. Sic igit ptz. q deus sit causa ꝓma ⁊ ĩmediata oīm effectuū ꝓductoꝝ a causa secūda ĩmediatiōe cāe. ⁊ hoc sine aliqua mutatiōe ex parte sui: sicut si causa naturalis: puta sol eodē modo sēp se haberet ad ista inferiora: ⁊ semp produceret et sine aliqua mutatiōe noua a parte sui. Utrum ad secundū dico. q deus est causa oīm in rōe effectus. quod ꝓbat. q̄a nō magis dependet effectus aliq̄s ab agēte creato: q accidens a substantia: ꝑ deus pōt facere accidēs sine substātia media in rōne effect⁹: q̄ pōt facere q̄cūq; accidēs sine alio in rōne effect⁹. ⁊ sic de aliis.

Ad secōm principale

II Quātū ad tertiū

Quantū ad tertiū dico breuit̄ q oīs forma q̄ pōt ꝓduci p potētiā dei sine subiecto simpliciter creat̄ a deo de facto: ꝑ ille fūt tñ forme absolute: ꝑ si sint alie forme pura respect⁹ q̄ non possunt a deo creari sine subiecto vel fūdamēto tales nō creant̄. Istud secōm dico sine assertione ꝓbat̄ primū sic. qz illud simplr̄ creat̄ q̄d fit de puro nihilo: ita q nil eius p̄cessit i materia: nec necessario requirit materiā ad sui ꝓductiōem. Istud ptz: qz creare est aliq̄d de nihilo facere fm q̄d ly de dicit circunstantiā ordinis q̄ ista duo sufficiūt ad creatiōem q fiat de nihilo ⁊ q nō necessario ꝑsupponat materiā in sui factiōe: ꝑ oīs forme absolute sunt hmōi: qz capiūt isto mō esse post nō esse: q̄ simplr̄ creātur. maio: p3: ꝑ minor ꝓbat̄: qz forma naturalis q̄cūq; est in potētia materie ⁊ p ꝯsequēs ē pure nihil q̄ assumptū est falsum. Cōtra. si forma q̄ est in potentia materie ꝓduceret a deo sine oī materia cōcausante crearet forma: qz nihil ei⁹ precessit in subiecto aliquo de quo ꝓducit̄: q̄a ꝓducit̄ sine oī subiecto: q̄ eē i potētia materie nō tollit ab aliquo q̄n sit purū nihil ⁊ siplr̄ creetur. Ītē si esset pfect⁹ in potētia nō tollit ab aliquo quin sit puruz nihil ⁊ simplr̄ creet̄. nec esse imperfect⁹ in potētia tollit: ꝑ esse i potētia agent̄ pura dei creant̄ est pfect⁹ esse in potentia q̄ esse in potētia materie. ptz istud de se: ꝑ esse in potentia agent̄ nō tollit q̄n forma ātē sui ꝓductiōem dicat̄ purū nihil ⁊ simplr̄ creet̄: qz aliter nihil simplr̄ crearet̄ cū oīa sint in potentia dei creativa: q̄ nec esse in potētia materie. qz sicut ꝓpter potentiā agent̄ res nō dicit̄ hāe aliq̄d esse reale ante sui ꝓductiōez: ita nec p̄esse in materia. Si dicas q in materia ē respectus ad formā: ⁊ ideo dicit̄ forma nō eē nihil ante sui ꝓductiōez: sic nō est in agēte. Cōtra. ille respectus nō potest esse realis cui⁹ termin⁹ nō est ens reale: ꝑ in potentia. Si etiam ponerēt respectus realis: nihilomin⁹ ꝓpter illū respectū dicit̄ forma esse aliq̄d ante sui ꝓductionem: qz ille respectus nihil est forme. Item aīa intellectiva vere creat̄ ⁊ tñ sic est in potētia materie: quia materia potest eam recipere

Si dicas q non est in potentia naturali materie. Contra. quero q̄ est illa potentia naturalis materie: quia aut est receptibilitas ipsius forme in materia: aut est aptitudo in materia: qua materia est apta nata recipere formā: aut qua habet respectū ⁊ ordinez ad agens naturale q̄ potest aliquā formam inducere. si pmo modo tunc quelibet materia esset in potētia naturali ad formā: quia quelibet posset formā recipere q̄ est falsum. Si ꝟo modo: tūc sequuntur duo. primū est q oīs forma recepta in potentia materie violenter recipiente crearetur. quia nulla talis est in potentia naturali materie. secundū est q tunc haberetur propositum quia aīa intellectiua est sic in potentia naturali: quia corpus inclinatur ad recipiendū eam sicut perfectiōem suam: ⁊ tunc agens naturale posset creare aīmā intellectiuā. Si tertio modo tunc graue est in potentia naturali vt moueatur sursum: quia agens naturale potest iducere formā i materia grauis ad simpliciter mouere sursuz. Et fm hoc habetur ꝓpositū q quelibet forma creatur: quia cuz nulla forma sit in potentia naturali ad actionem dei: ⁊ deus producit quālibet formam immediate vt causa partialis: sequit̄ q quelibz forma creat̄.

Ad primum

Alter dicit q forma nō creat̄ sed ꝓducitur a deo in materia: qz sil̄z esse ⁊ informat materiā: ꝑ aīa intellectiua ꝓius bz esse q̄ informet materiā. Cōtra. oīs forma substātialis pōt esse sine materia. q̄ ꝓius est eius i se q̄ informet materiā. Probat̄ ꝯa: qz hoc est de ratione potis: q pōt esse sine posteriori sine ꝯditiōe. Si dicas q deus nō pōt creare formam in materia existentē: nec pōt aliā formam sine subiecto creare. Cōtra. q̄quid pōt mediante cā secūda in gñe cause efficient̄ pōt p se imediate. Cū q deus pōt creare formā existentez in materia mediāte cā secūda. sequit̄ ⁊c. Secūdo dico q̄rtū ad istū articulū q si sit aliq̄ forma q̄ nō possit fieri p potētiā diuinā sine subiecto q̄ illa nō creat̄ a deo. Probat̄. qz illud creatur q̄d fit de nihilo: ⁊ nullo alio ꝑsupposito ista forma necessario requirit subiectū p positum q ⁊c.

Ad secōm principale

Contra dicta Arguitur primo.

Secundo

Tertio.

Cōtra ista videt̄ q deus nō sit cā libera. Quicq̄d deus scit necessario producēdū necessario ꝓducit: sed omne futurū deus scit necessario ꝓducendū. q ⁊c. Ītē q deus nō sit cā causa imediata: probat̄. quia agit mediantib⁹ causis secundis. Ītē si sic: tunc deus imediate ageret in productōe creature: ⁊ tunc aut eadez actione qua agit creatura: aut alia. Non eadē quia creatura potest habere ꝓpriam actiōem suppositā influentia generali. similiter nō est eadē actio duoꝝ agentiū: nisi sit eadē virt⁹ in vtroq;: sed sic non est in ꝓposito. Nec alia actione: quia tunc aut deus prius attingit totū effectū: ⁊ sic causa secūda nihil causabit. aut simul attingit totū effectū cum causa secūda: ⁊ sic alia superfluit. Confirmatur. quia actio est eadē vel diuersa ex termino: sed hic est idem terminus. ergo ⁊ eadem actio. Item ordo agentiū correspondet ordini fmiū: sed idez effectus nō potest habere duos fines imediatos: ergo nec duo agēcia. Item si sic: aut ergo totaliter ꝓducitur effectus ab vtroq;: aut partim ab vno ⁊ partim ab alio. Non primo modo: qz idē non habet simul duas causas totales. Nec secūdo mo: qz tūc q̄liber effect⁹ esset diuisibilis. Ītē cui⁹ est dare totū actū primū: ei⁹ est dare ⁊ secūz ꝑs ipz: ꝑ forma dat totū actū primū. q ⁊c. Ītē contra hoc q̄ dicitur q deus nō potest eē cuiusliber causa p̄oritate durationis. Quia causa prima plus influit ⁊ prius q̄ causa secūda. q. Ītē cōtra hoc q̄ dicitur q effectus ꝓductus a deo pōt iterū causari a secūda cā: qz oīs causa est prior causato: ergo nō pōt esse posterior duratōe sicut ponis: qz tantū idē bis ꝓduceretur. Ītē ꝯ hoc q̄ ponit̄ q q̄libet forma q̄ pōt ꝓduci sine subiecto p potentiam diuinā creat̄ qz tunc agens naturale nihil ꝓduceret. Ītē cōtra ꝑ q̄ ponit̄ q forma q̄ necessar⁹ requirit subiectū pura respect⁹ nō creat̄: qz oē q̄ est vl est creatū vel increatū. nihil aūt est increatuz nisi solus de⁹. Ad primū istoꝝ dico q de⁹ nō scit necessario aliq̄d futurū esse ꝓducendū: qz nō oē futurū est necessario ꝓducendū nec de⁹ scit omne futurū necessario producendū: quia p̄mū est cōtingēs: qz omnis productio ad extra pōt cessare. Ad aliud dico q ly deus agat mediantibus causis scōis vel ꝓpinquis cuz eis nō tñ dicitur deus mediate agere: nec cāe scōe frustra: cū sit agens voluntariū nō necessariū: ⁊ si esset agens necessariū adhuc ageret imediate. Exēplū rude ad hoc ponitur. q vn⁹ homo fortissimus possit portare decem p se ⁊ nullus alius posset portare sine eo: tunc si aliquis debilis portaret illa decem cum illo fortis: nihilominus ille fortis dicitur portare immediate sicut debilis: nec propter hoc superfluit ille debilis si fortis non velit per se portare illa decem. Et siliter est in proposito. deus enim est tale agēs q potest esse causa totalis effectus sine quocūq; alio: quia tamen deus sic res administrat vt eas motus proprios habere sinat fm Augustinū. ideo nō vult totum solus producere: sed coagit cū causis secūdis tanq̄ causa partialis licet sit principalior: ita q ipse est causa imediata oīm quando agit cū causis secūdis: sicut quādo agit sine illis: nec propter hoc superfluunt cause secunde: quia deus non agit in qualiber actione fm totam potentiam suam. Et ex hoc sequitur q non potest demonstrari q aliquis effectus producitur a causa scōa: qz iz semp ad approximationem ignis ad cōbustibile sequat̄ cōbustio: cū

Universidad de Deusto
Biblioteca

hoc tñ põt stare ꝙ ignis nõ sit ei⁹ cã: q: de⁹ potuit ordinasse ꝙ sp ad pñtiã ignis passo approximato i pe solus causaret cõbustionẽ sicut ordinauit cũ ecclia ꝙ ad ꝓbatiõem certoꝝ verborũ causet gratia in aia. vnde p nullũ effectum potest ꝓbari ꝙ aliquis sit homo maxime per nullũ effectũ q̃ apparet in nobis: q: oia q̃vidennus in hoie potest angelus in corpus facere: sicut comedere bibere ⁊c̃. Patet de ãgelo thobie. Jdeo nõ est mirabile si nõ põt demõstrari ꝙ aliquid sit causa. Dico tunc ꝙ dicit agere mediantibus causis scõis: q: coagit cũ illis vl̃ ꝓducit illud qõ ꝓducũt cause scõe: ⁊ ita imediate sicut ⁊ cause scõe. Si queras quõ põt saluari ordo essentialis iter cãs primã ⁊ scõas cũ neutra sit supior: ꝑ vtraq̃ est imediata. Dico ꝙ vna est supior in pfectõe pura ꝑma ⁊ scõa dependet a ꝑma nõ tñ ꝙ accipiat esse a ꝑma: ꝑ q: ꝓseruat ab ea: ⁊ q: nõ põt scõa ꝓducere nisi ꝑma ꝓducat. Sicut dñs est de deo ita dicẽdũ est de oi cã essentialit ordinata ad ꝓductõem alicuius effect⁹ qvel ꝓducit effectũ imediate vel nihil ꝓducit. Exẽplũ de sole. Ad aliud dico ꝙ aut accipit actio ꝓ respectu ponendo tales respect⁹: aut ꝓ obiecto cõnotãte: aut ꝓ effectu. si ꝑmo mõ tũc sunt diuerse actiões sicut diuersa fundamẽta. si scõo mõ sic significat agẽs ꝓnotãdo. sic sicut sunt diuersa agentia: sic sunt diuerse actões. si tertio mõ sic põt esse eadẽ actio sicut idẽ effect⁹: ⁊ q̃n dicit. Aut deus ꝑfus attigit effectũ aut sil̃. dico ꝙ sil̃ duratõe: ꝑ fus prioritate pfectõis ⁊ illimitatiõis. Et q̃n dicit ꝙ tũc alia supfluit: dico ꝙ nõ sicut ptz de forti ⁊ debili portantib⁹ idẽ põdus: tñ fort̃ portat prioritate pfectõis. Ad aliud dico ꝙ accipiẽdo actõem ꝓ agente qõ ꝓncipaliter significat ꝓ nomẽ vl̃ ꝓceptũ actõis sunt diuerse actões sicut diuersa agẽtia. Ad aliud dico ꝙ nõ est incõueniens ꝙ eiusdẽ sunt duo fines imediati: ⁊ hoc accipiendo finẽ ꝓ causa finali nõ ꝓ fine ⅁ est finis ſm rectã rõnem: sicut dictũ est in ꝓlogo ꝙ si sint duo agentia eundez effectũ si intendãt diuersos fines: illi fines sic intenti sunt fines imediati eiusdẽ effectus: qa illud est causa finalis eiusdem effectus qõ intendit ⁊ quod mouet agens ad efficiẽdũ ⁊ talia sunt diuersa. ergo ⁊c̃. Duo tamen agentia possunt intendere eundem finẽ: ⁊ ille vel põt esse finis ſm rectã rõnez q̃ amatur amore amicicie: vt si deus causet aliq̃d ꝓpter se sicut facit causa secũda ꝓpter deũ: vel potest esse alius finis prestitutus. Ad aliud dico ꝙ vtraq̃ causa ꝓducit totũ effectũ: siue sit diuisibilis siue indiuisibilis: vt patet in forma substãtiali ⁊ tractu nauis a multis: sed neutra est de facto causa totalis. de hoc quere supra. Ad aliud dico ꝙ forma nõ dat actũ primus: ꝑ est act⁹ primus: ⁊ ab illa denotat aliud habere actum primũ ⁊c̃. Ad aliud dico ꝙ illa prioritas sufficit in causa ꝙ causa nõ existente nõ est effect⁹ sicut cũ causa secũda causaret cũ deo nõ existẽte causa secũda nõ est effectus: sic si causa secũda cõseruaret effectũ cũ deo ipa non existente nõ existeret effectus: ⁊ iõ licet effectus ꝓducatur a cã prima si post cõseruet̃ a cã secũda potest dici cã illius effectus sicut prima. Si dicas ꝙ cõseruare ⁊ creare differũt. Dico ꝙ quãtũ ad nomen positiuũ nõ differũt: sed quãtum ad negatões cõnotatas: q: creare cõnotat negatõem imediate precedentẽ esse: conseruare cõnotat negatõem interruptõis esse: sicut prius dcm̃ est: ⁊ ideo accipiendo cãs ꝓout notat esse post nõ esse imediate precedens: sic causa precedit effectũ. Sed accipiendo ꝓ illo quod cõtinuat effectũ sine interruptõe: sic potest eẽ posterior. Ad aliud dico ꝙ nõ est incõueniẽs idem bis ꝓduci accipiendo ꝓductiõem diuersimode. hinc inde ꝓ creatione ⁊ cõseruatione tñ ꝙ aliq̃d bis producatur productiõe qua accipit aliq̃d esse post nõ esse est ipossibile. Ad aliud dico ꝙ illud agens dicit̃ soluꝫ creare qõ nõ requirit aliquã aliã cãm secũ concurrẽtem nec materiã ⁊c̃. Et tale agens non ꝓducit formã de potentia materie: q: producere sic nihil aliud est nisi producere formã i materia ita ꝙ necessario in productione requirit materiã cõ causantem ad hoc ꝙ producat: ⁊ illud agens dicitur generare quod ꝓducit formã in materia: ita ꝙ necessario ꝓducendo requirit materiã ꝓcurrentem: q: ergo deus inquantũ creãs formã nõ ꝓducit necessario in materia nec necessario requirit materiã ꝓcurrentem q: quãlibet formã absolutã potest ꝓducere sine materia nec ꝓducit in materia nisi: q: vult agere partialiter cuꝫ cã secũda q̃ necessario requirit materiã: ideo simpliciter oẽm talem formã absolutã creat nõ generat. ⁊ sili modo q: cã secũda in actione sua necessario requirit materiaz ꝓcurrentẽ: nec aliter põt effectũ causare: iõ cã secũda dicitur simpliciter generare nõ creare

Dico tũc ad argumẽtũ ꝙ nõ ẽ incõueniẽs eũdem effectũ simplr generari ⁊ creari. Cui⁹ ratio est. q: illud simplr creat̃ qõ ꝓducit̃ ab agẽte quod nõ requirit materiã ꝓcausantẽ ⁊ illud generat̃ quod ꝓducit̃ ab agente quod nccrio requirit materiã ꝓcausantẽ: cũ ⅁ idẽ effectus põt sil̃ ⁊ semel ꝓduci a duob⁹ agẽtibus quoꝝ vnũ nõ reqrit materiã aliud nccrio reqrit. puta a deo ⁊ a cã scõa. ⅁ ⁊c̃. nec est ꝟ magꝫ incoueniẽs q̃ ꝙ idẽ effect⁹ ꝓducat̃ a duob⁹ agẽtib⁹ quoꝝ vnũ agit necessario ⁊ aliud libere: sicut ponit̃ de actu q̃ ꝓducit̃ a volũtate ⁊ subiecto Ex hoc ꝑz ꝙ nõ tñ forma naturalis educit̃ de potẽtia materie: ꝑ forma violẽter educta. quia educi de potẽtia materie nõ est aliud nisi ꝓduci a tali agente qõ necessario requirit materiã recipiente suũ actũ: q: causalitas materie non est nisi recipere formã: ⁊ ꝑ ꝓns cũ agẽs violentũ necessario requirit materiã ꝓcaulante necessario ꝓducit forma de potentia materie. Ex ꝟ seq̃tur ꝙ forma violent̃ inducta gñat̃ sicut ꝑz ꝑ ꝓdicta: ꝑ nõ gñatõe naturali ꝑ violẽta. Si dicas ꝙ ꝓdictio est ꝙ sil̃ ⁊ sel̃ fiat de aliquo et de nihilo: ꝑ qõ creat̃ fit ex̃ nihilo: qõ gñat̃ fit ex̃ aliquo. ⅁ ꝓdictio est qõ idẽ sil̃ creet̃ ⁊ generet̃.

Rñdeo. mio: est falsa: q: ita bene illud qõ generat̃ fit de nihilo sicut illꝫ qõ creat̃: ita ꝙ termin⁹ a quo in gñatiõe vere sit nihil ⁊ pura negatio sicut i creatõe: cuius rõ est. q: aut terminus a quo generatõis est pura negatio illius forme generãde: aut aliq̃ pars illi⁹ forme: aut materia: aut forma ꝑtia expellẽda. nõ pars illius forme: q: nulla peristit si sit vera generatõ nec materia: q: illa manet sub vtroq̃ termino ꝑ termin⁹ a quo nõ manet cũ termino ad quez nec forma ꝑtia: q: alicubi est termin⁹ a quo vbi nõ est talis forma. ꝑz in illuminatõe medij ⁊ in gñatõe scie in aia: q: aia mutat̃ de ignorãtia i sciam: ⅁ accidit termino a quo ꝙ ꝓiungat̃ cuꝫ forma aliq̃ positiua. relinq̃t̃ ⅁ ꝓm⁹ modus ⁊ ꝓns cũ illa negatio nihil sit termin⁹ a quo gñatõis est pura nihil. ptz ⅁ ꝙ minor est falsa: ꝑ illud creat̃ qõ fit ab agente: qõ nõ reqrit materiã ꝓcausantẽ in actõe sua: ⁊ illud gñat̃ qõ fit ab agente qõ necessario reqrit materiã ꝓcausantẽ: ⁊ q idẽ fiat a talib⁹ duob⁹ agentib⁹ non est ꝓdictio. Ad aliud dico ꝙ causare vno mõ accipit̃ ꝓ creare: ⁊ sic est diuisio sufficiẽs oẽns ⁊c̃. alio mõ accipit̃ ꝓ eo qõ nõ reqrit materiã ꝓcausantẽ: ⁊ sic nõ est sufficiens: q: oẽs ille forme respectiue q̃ nõ possunt fieri sine subiecto p potentiã dei nõ sunt create nec increate: isto mõ accipiẽdo creatõem. Ad argumẽta ꝑme q̃stionis ad illud de demõstratõe ⁊ passione: dico ꝙ passio nõ põt demõstrari de subiecto p cãm extrisecã demõstratõe vl̃: vniuersalitate tpis ⁊ suppositoꝝ puta ꝙ ois luna sẽ p sit eclipsabilis: ꝑ ꝟ conclusio q̃ demõstrat̃ p cãm efficiente aliq̃n est nobis nota p experientiaz aliq̃n p demõstratõem: ꝑ illa demonstratio est particularis saltẽ particularitate tpis puta q luna modo eclipsat̃ ⁊ illud põt demonstrari p causam efficientẽ si sit naturalis: ꝑ si sit libera tunc nõ potest. sic est in ꝓposito: q: deus est cã libera respectu cuiuslibet effectus: ideo nõ potest esse mediũ ad demõstrãdũ aliquẽ effectũ.

Ad aliud dico ꝙ sicut deus intelligẽdo se intellexit oia: ita volẽdo se vult oia volũtate cõplacẽtie nõ efficaci.

Questio. vi.

Trũ deus sit causa oim ſm intentõem pboꝝ: ⁊ videtur ꝙ nõ. Tum q: cũ agit p intellectum ⁊ voluntatẽ deus intelligeret alia a se. ⁊ sic ab eis dependeret ⁊ vilesceret intellectus eius. Tũ q: mouet vt amatũ ⁊ desideratũ. ergo nõ vt efficiens. Sed cõtra. cõmentator: primo phisicoꝝ cõmento vltimo ꝑ motum ꝓbat deũ esse ⁊ ꝑ eternitatẽ motus: ꝓbat eternitatem mouentis: qõ non esset nisi motus esset effectus dei. Ad primũ in cõtrariũ dico ꝙ pbs intendit ꝙ nõ intellexit alia a se recipiẽdo cognitõem ab aliis: ita ꝙ alie essent cause efficiẽ res respectu sue cognitõis: sicut sunt respectu nostre: tũc em̃ vilesceret itellectus suus tamẽ intellectio sua vnica terminat̃ ad essentiã suã ⁊ oia alia ⁊ hoc est maxime pfectionis ⁊ nobilitatis. Ad aliud dico ꝙ si deus comparetur ad intelligentias: tũc est causa efficiens earũ si aũt comparet̃ ad alia q̃ deus producit sicut causa partialis cũ intelligẽtijs: sic licet sit causa efficiens respectu illoꝝ productoꝝ ab intelligentijs imediate concurrens: sicut prius dictũ est: tamen mouet intelligentias ad producẽdũ illos effectus partialiter cũ eo sicut amatũ ⁊ desideratũ. quia intelligẽtie causant alia ꝓpter deũ tanq̃ ꝓpter finẽ cuius causalitas est amari ꝓprie ⁊ desiderari. ⁊ sic dicitur mouere alia agentia secũda sicut amatũ: quia oia ordinantur ad ipm tanq̃ ad finẽ: ⁊ sic patet ꝙ deus respectu eiusdem effectus est causa efficiens partialis: ⁊ causa finalis. sed potius dicitur deus amari ab intelligentijs: ⁊ nõ desiderari: quia desideriũ est respectu non habiti: sed ipe semper habent deũ ⁊ cum semper amant. Alia est opinio ꝙ pbus intelligit ꝙ deus est causa efficiens respectu generabiliũ ⁊ corruptibiliũ ⁊ non respectu substantiarum separatarũ. Qđ probat̃: quia qõ est ab alio effectiue habz in se potentiã ad nonesse. sed qõ est necessariũ nullo modo habet potẽtiã ex se ad nõesse. Cũ igit̃ substãtie separate sint cãe necessarie seq̃t̃ ⁊c̃. Jtẽ cõmentator scõo metaphisice. nihil est necessariũ effectiue ab alio nisi motus. ergo ⁊c̃. Jtẽ cõmentator. xij. metaphisice cõmento. xliij. nihil fit nisi qõ extrahit̃ de potẽtia ad actũ: ꝑ nullũ necessariũ ẽ bmõi. ⅁ ⁊c̃. Jtem ꝓducens est prius ꝓducto naturaliter igit̃ põt eẽ sine eo: ⁊ sic illꝫ ꝓductũ ñ ẽ necrium.

Jtem cui nõ cõuenit diffinitio nec diffinitus

Ad quintum

Ad quartum

Ad tertium

Ad septimum

Ad octauum

Ad nonum

Ad cõfirmatõez

Ad scõm principale.

Ad primũ in cõtrariũ dicitur.

Ad scõm

Ad tertium

Ad quartum

Universidad de Deusto
Biblioteca

Scotꝰ In oppositum

sed deo non ꝟuenit diffinitio cause efficientis qꝛ ⁊ntro phisicoꝝ ⁊ alibi freq̃nter dicit pbs q̃ causa efficiés est vñ ꝓncipiū motus: ꝫ ista nō ꝓducunt̃ ꝙ motū. g̃ ⁊c. Jtē primo phisicoꝝ: ex nihilo nihil fit: g̃ intelligentie nō fiūt ex nihilo. Jtēex tpe nō pōt fieri aliq̃d ex nihilo ſz pbm: ergo nec ab eterno. Cōtra. ſm eū licet intelligentie nō causant̃ a deo effectiue: tamē dependēt ab eo ſm pbm. Quero de ista depēdentia: aut dependent in genere cause efficiētis: aut finalis. ſi primo modo habeā ꝓpositū. si ſcdo modo adhuc habeā ꝓpositum. qꝛ respectu cuiuscunq̃ cause finalis est aliqua cā efficiens: ergo si dependēt a deo tanq̃ a cā finali oportet ꝙ ab aliquo sint effectiue: qꝛ causalitas cause finalis nō est nisi mouere efficiēs ad causandū: ꝫ non possint effici ab alio q̃ a deo: patet g̃ ⁊c. Dico ergo ſm intentōnem pbi ꝙ deus est causa oim: ⁊ hoc pōt probari p ratōez precedentē: ꝫ nō ꝓtest ꝓbari ꝙ sit cā oim de nouo. Quia tūc posset ꝓbari ꝙ esset causa cōtingens de nouo ꝓtingenter creās: cuius oppositū est dcm̃. Quia q̃n aliq̃d agens nō impedibile in sua actione equaliter respicit plura. ſi ꝓducat vnū ⁊ nō aliud: hoc esset libere ⁊ cōtingenter. quare ⁊c. Sed ista rō nō est demonstratiua vni infideli: qꝛ diceret ꝙ deus nō immediate ⁊ equaliter respicit oia ꝓducibilia: ꝫ ꝓducit primā intelligentiā necessario: ⁊ mediāte ea ꝓducit alias. vel ꝙ ipa prima intelligentia ꝓducit alias. ⁊ sic ꝙsequenter. Si ergo posset ꝓbari ꝙ rationē naturales ꝙ deus ꝓducit de nouo cū ꝓducit vnū ⁊ nō aliud: sequeretur ꝙ pōt probari ꝓtingentia in deo. Ad primaz rationē in oppositū dico ꝙ aliq̃d esse in potentia ad nō esse: pōt intelligi dupliciter. vno modo positiue: quō cōposituz ex materia ⁊ forma est in potentia ad nō esse ꝓpter materiā ⁊ pua tiōem. Et qō sic est in potētia ad nō esse nō pōt esse necessario: sic nō est in ꝓposito. Alio modo intelligitur negatiue: sic ſcz ꝙ circūſcriptio oī alio: cuius tamē circūſcriptio est impossibilis: habet nō esse. Et qō sic est in potentia ad nō esse pōt esse necessariū ex se. Exemplū. filius dei sic est in potentia ſm eos ad non esse: qꝛ circūſcripto patre p ipossibile nō esset: ⁊ tm̃ est necessariū ex se. Sic est in ꝓposito de substātia separata: ⁊ de deo vñ est necessaria ex se qꝛ nō bz cām extrinsecā sue corruptōis: qualez habēt generabilia ⁊ corruptibilia: ⁊ est in potētia ad nō esse: qꝛ circūſcripto deo p ipossibile bz nō esse. Ad aliud de motu dico ꝙ aliꝰ est de motu ⁊ de substātijs separatis: qꝛ motꝰ sic est in potētia ad nō esse ꝙ aduenīēre parte forme q̃ est de essentia motus alia corrūpit. Et

Rūſio autoꝛis

Ad primū in oppositum.

Ad ſcām

boc est verū de motu depditiuo: ꝫ si sit tm̃ motus acq̃sitiꝰ? saltē sic corrūpunt̃ negatōnes q̃ etiā sunt de essentia motꝰ: ⁊ tm̃ motꝰ ſm suum totū eē pōt ꝓtinuari ab aliquo necessario moueāte. Sic nō est de ſubstantia separata: vt ptz de se. Ad aliud dico ꝙ nullū ꝓpetuū est corruptibile positiue p cām extrinsecaz: ꝫ negatiue bene pōt esse corruptibile sicut ꝓius dcm̃ est. Ad tertium

Ad aliud dico ꝙ pbs aliq̃n accipit cām ꝓ eo qō extrahit formā de potentia ſubiectiua. ⁊ sic nihil causat̃ nisi qō extrahit̃. Aliq̃n autē accipit cām ꝓ illo ad cui? esse sequit̃ aliud esse: et sic pōt aliq̃d causari: ſz nō extrahat̃. ⁊ sic est in ꝓposito. Ad aliud dico ꝙ ly er q̃n dicit̃ ꝙ est necessariū ex se: dicit negatōez cause formalis qꝛ nō bñt aliquā cām ꝓ quā sint necessaria: sed solū ipam essentiā. ⁊ō nec dicit circūſtātiā cause naturalis formalis nec materialis nec efficiētis: ꝫ tm̃ negatōem cause formalis. Quō dicim? ꝙ homo nō est albus ex se: ꝫ p albedinem inherentē: nō dicit̃ necessariū sic ꝙ sit sibi ſufficiēs vt sit. qꝛ si sic: tūc posset esse deo non existente. Jntērio g̃ pbi est. ꝙ deus vt cā imediata ⁊ totalis oiz ſubstātiarū separatarū: ꝫ gñabiliū ⁊ corruptibiliū (ſm eū) nō est cā imediata nec totalis nec partialis: ꝫ tm̃odo mediata. Qꝛ ſcz cāt intelligētias ⁊ corpora celestia ⁊ icorruptibilia: ⁊ ꝓseruat ea: ⁊ illa ꝛcauſant ista inferiora gñabilia: ⁊ sic nō est alio mō ſz pbm cā istoꝝ inferioꝝ q̃ respectu mali: qꝛ cām mali causat ⁊ ꝙseruat: ⁊ sic nō est ꝓprie cā: qꝛ remota. Qꝛ si intelligētie ⁊ corpora celestia possent ꝙseruari sine deo: adhuc causarent ſm eū sicut nūc faciūt. Scō m̃ veritatē est cā imediata cuiuslibz rei factibilis totalis vl̃ partialis: ita imediate ꝙcurrens sicut aliq̃ causa ſcā: sicut supra dictū est. Causa aūt q̃re pbs dicit ꝙ non est cā imediata generabiliū ⁊ corruptibiliū é: qꝛ tūc posset ꝓbari naturalit̃ ꝙ eēt cā de nouo oim inferioꝝ. Et sic posſz ꝓbari ꝛeo ꝓtigētia: ⁊ ꝙ ꝓtigent̃ res ad eā ꝓducerer. Questio. vij.

Ad quartum

Ad quintum

Trū cōueniat cre

atureꝝ bīe potētiā creandi. Qꝛ sic ꝓbat: qꝛ creatura pōt ānihilare: ergo ⁊ creare. ꝙña ptz. añs ꝓbat̃: qꝛ calor maximus pōt ānihilare frigꝰ minimū. g̃ ⁊c. Ad oppositū. creatura ñ pōt sup distātiā ifinitā: ꝫ a nihilo ad aliq̃d est distātia ifinita. g̃ ⁊c. Opinio Job. est ꝙ nō: ꝓpt̃ rōnes q̃s ponit i q̃rto q̃stione p̃ma. q̃re ibi. Contra ista arguit̃. ꝓio ꝛ b ꝙ angelus nō pōt aliq̃d creare nisi volēdo ⁊ intelligēdo: qꝛ vn? pōt aliū intuitiue videre ⁊ intelligere. g̃ angelus visus pōt esse cā partialis cognitiōis intuitiue ⁊ volitionis alteri?: sicut

A Questio VII

Probatur q̃ sic

Probat̃ q̃ non

Opinio prima q̃ est scoti.

Contra opinionē scoti.

B

C

D

Rūſio auctoris.

obiectū est causa partialis sine aliqua intellectōe ⁊ volitōe ꝓuia. Jtē agere extra se (cū sit pfectōis) pōt cōperē ãgelo sine accidēte medio. Jtē illō qō dicē ꝙ abstractius a materia est pfecti?: videt̃ falſuz. Qꝛ celū ſm eū est magis abstractū a materia q̃ aīa itellectiua: ⁊ tm̃ nō est pfecti?. qꝛ nō viuū nō est pfecti? viuo ſz eū. Jtē ꝙ dicē accidēs nō esse ꝓncipiū ſubstātie qꝛ ẽ ipfecti?: nō videt̃ verū. qꝛ ſm eū cā partialis pōt esse ipfectioꝛ effectu. ptz de obiecto qō est ipfecti? actu intelligendi puta albedo. Et in gñatōe vermis ꝙ putrefactōem: vbi cause multe cōcurrentes sunt nō aiate: ⁊ ꝓductū est aiatū. Lū igit̃ cā impfecta pōt ꝛcurrere cū cā pfecta ad ꝓducendū effectū pfectioꝛē: seq̃t ꝙ creatura pōt cū deo cōcurrere ad ꝓducēdū aliā cāz. Et sic nō ꝓbat q̃n ipfecti? pōt creare pfectius partialit̃: ſz nō totalit̃. Et hoc patet in gñatōne vniuoca: qꝛ multi parui ignes pñt gñare: pfectioꝛē ignē aliquo illoꝝ. Jtē qualitates pme vident̃ esse ꝓncipiū ꝓducendi ſubstantiā: qꝛ videm? ꝙ experientiā ꝙ lba cū aliq̃ bus accidentib? ꝓducit ſubstātiaz. Patet de igne generāte ignē. et cū accidēs ꝓducat ſubstantiaz: accidētia sunt cause ptiales respectu ſubstātie. Cōfirmat̃: qꝛ effect? depēdet ſufficiēter a ſuis causis essentialib?. cū g̃ ignis nō ꝓtest naturalit̃ generare ignē sine q̃litatib?: igitur q̃litates sunt cause partiales respectu substātie. Si dicas ꝙ agūt in virtute ſubstātie: ꝫ nihil est: qꝛ ita imediate pñt cōcurrere ad causandū ſubstātiā sicut ſba: ⁊ ecōuerſo. Jtē ꝓtra boc qō dicit ꝙ terminus formalis nō pōt esse absolutioꝛ ꝓncipio: qꝛ tā materia q̃ forma materialis ſubstātialis ⁊ accidentalis pōt esse cā partialis respectu cognitōis intuitiue angeli vel alterius: ⁊ illa cognitio est absolutioꝛ ⁊ abstractioꝛ a materia q̃ aliq̃d alioꝝ. g̃ ⁊c. Et sic illud est falſum ꝙ ꝓncipiū nō est absolut? tā i ꝓducendo q̃ in essendo. Jtē ꝛ boc ꝙ ponit ꝙ creatura nō pōt causare ⁊ ꝙseruare: formā sine materia ad quam inclinat̃: qꝛ creatura ꝛcurrit ad ꝙseruandū accidēs in eucharistia sine ſubiecto. g̃ videt̃ ꝙ nō sit aliq̃ rō quare non ꝛcurrat cū deo ad causandū illud de nouo sine ſubiecto. g̃ eodē mō pōt esse de forma ſubstantiali Nec inclinatio opposita ad materiā aliq̃d facit: qꝛ agens naturale pōt ꝙseruare graue ſurſum ꝛ ſuā inclinatiōem. Jtē nō ꝓbat ꝙ forma sit necessario posterioꝛ materia. Quia ſz sit ita de facto: tm̃ deus pōt facere formā ꝓ ſe sine materia. Et hoc priuſq̃ informet materiā: g̃ ꝛcurrente causa naturali partialiter cū deo potest fieri forma per se. Jdeo dico ꝙ ista conclusio nō potest demōſtrari: tamen ꝑſuadeo eam licz non possit demōſtrari contra pbm. Primo ꝓ bo ꝙ creatura nō potest esse causa totalis naturalis creature sic. Quia principiū totale naturale equaliter ſe habens ad plura eiuſdē rationis vel ꝓducit oia vel nihil: sed ſi creatura potest creare aliq̃d indiuiduū eiuſdē rationis qua ratione vnū ⁊ infinita. qꝛ ex quo est agēs naturale equaliter respicit oia. ergo crearz de facto infinita indiuidua: hoc falſum est. g̃ ⁊c. E

Scō ꝓbo ꝙ nō potest esse causa naturalis partialis creature: qꝛ tunc ꝓ eandem rationem q̃ ꝓius posſz esse causa naturalis partialis respectu infinitoꝝ: qō est incōueniens. Mō ptz qꝛ non est verisile ꝙ creatio crature semper ſuspendat̃ ab actione ſua. g̃ ſi non ſuſpendatur: potest ſaltē partialiter ꝓducere infinita: qō falſum est. Tertio ꝓbo ꝙ nō potest esse causa libere creans: qꝛ nō potest esse libera nisi ꝓuelle: sed volūtas potest velle infinita: g̃ ſi esset libera posset ꝓducere infinita: qō falſum est ſicut ꝓius. Si dicas ꝙ nō potest velle infinita ſingularia: ſaltē potest velle aliq̃d vniuersale qō respicit infinita vel nullū. Sikꝛ ſz ꝓ vnāvolitione nō posſit velle infinita: tamen ꝓ infinitas volitiones pōt velle infinita ſucceſſiue: g̃ potest infinita totaliter vel partialiter creare qō est incōueniens. Sed cōtra ista arguit̃ quia creatura potest ꝓducere calorē ſine ſubiecto: ⁊ ſi deus ꝓduceret calorē ſine ſubiecto etiā posſet ꝛſeruare calorē ſine ſubiecto. quia equaliter differunt a ſubiecto: ergo iſte calor causatur per calefactionē: qꝛ vtrunq̃ ꝓducitur a creatura ſine ſubiecto. Si dicat ꝙ calefactio dicit respectū ad ſubiectū ⁊ paſſum: et ille respectus nō potest esse nec denoiare nisi sit in ſubiecto sicut calor. Cōtra. deus potest calorē facere cū respectu ad causam ꝓductiuā ſine respectu ad ſubiectū vel paſſum: ⁊ ille respectus ſufficit ad hoc ꝙ sit calefactio. Si dicas ꝙ respectus nō tantū dependet a fundamento ⁊ termino: ſed etiā a ſubiecto. Cōtra ſi ſcō m̃ potest esse ſine primo: ⁊ tertiū potest. ꝫ fundamentū respectus potest esse ſine ſubiecto. ergo ⁊ respectus potest esse. Jtem respectus dependet ad ſubiectū mediante fundamento: ergo remanente fundamento ⁊ termino remanebit respectus. Jtē quādo aliquid habet duas dependentias quarū vna est ꝓior alia: vna potest esse ſine alia: et tunc forma potest esse cū prima dependētia ſine ſecūda: ſed calor dependet ad agens ⁊ ad ſubiectū: et dependentia ad agens est ꝓior ꝙ dependentia ad ſubiectū: ergo pōt fieri cū dependētia ad agēs ſine dependētia ad ſubiectū: qꝛ ꝑius pōt fieri ſine posterioꝛi. Jtē qō potest ꝙseruare aliq̃d ſine

E Contra iſta' Arguitur primo.

Euaſio

Reprehenſio.

Inſtantia

Reſiſtentia

Secundo

Tertio

Quarto

Universidad de Deusto
Biblioteca

subiecto pōt creare illud sine subiecto:sic̄ ptz. Quia minus est creare q̄ ꝑseruare:ꝫ agēs naturale est bmōi.ꝑz:q: si de? ōstrueret subiectū luminis in medio:posset illud lumē ꝑseruare: sicut qn̄ erat in subiecto. Exēplū de accidēte i eucharistia qđ ꝑseruat a cā naturali sine subiecto sicut i subiecto. Itē q̄litas i hostia pōt augeri:g̃ z creari.ꝑna ꝑz:q: i augmētatōe alic̄ qđ acq̄rit quātitati ꝑsistenti:z illud ꝓducit sine materia.g̃ illud creat.añs ꝑz de se. Si dicas q illa ps educit de potētia alteri? q̄ritat̄ ꝑsistēt:z sic nō creat. Cōtra q̄ sūt eiusdē rōis vnū nō educit de potētia alteri? magis q̄ econuerso:sicut i ꝓpōsito ē.g̃ z c̄. Itē qn̄ aliq̄d educit de potētia alteri? illa sunt i eodē loco. Ꝫ quātitas acq̄sita z ꝑsistēs nō sunt in eodē loco.g̃ z c̄. Si dicas q illa q̄ritas acq̄sita paugmētatōem educit de potētia q̄ritat̄ itermīnate. Cōtra.tūc ille due q̄itates essent i eodem loco qđ falsū est. Itē octauo metaphisice.accidētia hūt materiā in q̄ nō ex q̄. Itē agēs naturale pōt de spēbus pāis z vni generare formā substātialē vermis z illa nō educit de potētia materie:q: nulla est ibi.igit creat. Itez illud qđ est ꝓmo purū nibil:z post creat ē creatura:ꝫ ꝓducta forma a creatura est bmōi sicut ꝓpus patuit.g̃ z c̄. Itē creatura pōt ānihilare g̃ creare.ꝑna ꝑz: z añs ꝓbat:q: qn̄ corrūpit forma est purū nibil:sicut si ānihilaret a deo. Si dicas q in potētiā materie reducit:iō nō ānihilat.Cōtra'oē qđ est i potētia materie pōt reduci ad actum:g̃ illa forma corrupta i potētia materia pōt reduci ad actū:aut g̃ ab agēte creato aut icreato.si creato:tūc agēs creatū posset naturaliter idē numero reparare qđ nullꝰ ꝓcedit.si icreato:tūc de? nō posset ānihilare vnaz formā materialē nisi ānihilaret materiā:q: remanēte materia remanet forma i ei? potētia. z ꝑ ꝑns nō ānihilat:z sil'r nō pōt ānihilare vnaz formā materialē nisi ānihilaret oia individua materialia:q: q̄tūcūq; vnū individuū ānihilat adhuc forma remaneret i potētia materie alteri? idiuidui:z sic nō ānihilaret. Itē ꝫ rōnē positōis.agēs naturale nō ipedit̄ cōliter z c̄.ꝫ agēs naturale cōliter r̄spicit oēz formā existentē i potētia materie z passū:q: nec hēt ordinē ad agēs nec ad passū.g̃ qđlibz agēs vl' ꝓduceret oēs formas i materia vl' nullā vtrūq; est falsū.g̃ z c̄. Cōfirmat:q: augmentatio est ptes diuisibiles eiusdē rōnis z agēs augmentās cōliter se hz ad oēs illas ptes.g̃ creabit oēs vel nullā vtrūq; est falsum.g̃ causabit. Ad ꝓmū istoꝝ rn̄deo dupl'r vno mō tenendo q relatio nō dicit aliud q̄ extrema coexistentia:z sic calefactio dicit duo extrema:scz calefaciens z subiectū calefactū. Nūc aūt ipossibile est ꝙsit calefacio denoians aliq̄d tanq̄ calefaciens sine subiecto calefacto.q:ꝫ nomē vel ꝓceptus ꝓnotat subiectū calefactuz.z ꝓ ꝑns ipossibile est q sit calefctō sine subiecto.z tūc est ibi fallacia figure dictōis agēs pōt creare caloꝛē sine subiecto.g̃ calefactōez:q: arguit a dictōne nō ꝓnotāte subiectū ab dictōem ꝓnotantē.sicut ꝫ.oēm actū quem pōt de? facere volūtate mediāte pōt facere ꝓ se.g̃ pōt facere actū meritoriū ꝓ se sine volūtate i rōne cause.nō sequitur:ꝫ est ꝙsitus defect?:q: act? absolut?nō ꝓnotat volūtatē:ꝫ act? meritoriꝰ ꝓnotat actuitatē volūtatis.Tenēdo tn̄ illā opinionē q relatio dicat aliā rem ab extremis:tūc lz vt sic posset fieri sine posterioꝛi:nō tn̄ ecōtra.z iō cū respectus sit posterioꝛ subiecto:lz possit fieri sine respectu:nō tn̄ ecōtra. Ad aliꝫ dico q aliq̄n tertiū plus dependet ad ꝑmū q̄ ad scōz.sicest in ꝓpositō:q: tertiū eq̄liter dependet a primo sicut a scōo:z iō sicut nō pōt esse sine scōo ita nec sine ꝑmo.Et qn̄ arguit̄ si sint due albedines sine subiectis essent due relationes sine subiectis:ergo sic est in ꝓposito. Dico lz ꝫ verū ē i relatōib? ꝑmi modi nō tn̄ scōi. Ad aliud dico q absolutuz posset esse sine dependentia ad subiectū:nō tn̄ relatio plus dependet q̄ aliqđ absolutū:z sil'r assumptū negatur q: respect? forme ad agens nō est ꝑꝛ respectu forme ad passum:ꝫ magis ecōuerso.z iō nō seq̄t Si de? ꝑt facere effectū sine respectu ad agēs g̃ sine respectu ad passum. Ad aliud dico q tā lumē posito ꝑꝛi casu q̄ accidentia i eucharistia cōseruant a solo deo z nō a creatura.z ꝫ dicit Anselm?. Aliꝫ dicit q nō est sil'e de creatiōe z cōseruatōe:q: aliꝫ respicit agens i actu ꝓducti z aliꝫ nō ꝓducti:q: si creatura posset in aliquo instāti.z sic eq̄liꝫ respicēt oia creabilia eiusdē rōnis.z sic i illo instāti ꝓducerꝫ oia vel nullū tn̄ post creatōem aliꝫ se hz agēs creatum ad effectū ita positū in actu q̄ ad alia eiusdem ratōis q̄ non sunt in actu:z non se habet equaliter ad illa:ideo pōt cōseruare:lz nō creare. Eodem mō negarez augmentatōes illaruz ſpecierū fieri a creatura. Ad aliud de verme dico q deus ibi creat materiā de q̄ educit forma vermis. Ad aliud dico q creare nō tātum dicit ꝓducere aliquid post purum nibil sed etiam dicit q nulla materia requiratur:sic non est in ꝓpositō:quia creatura in actione sua necessario requirit materiā in qua recipit forma:deus autem nō. Ad aliud dico q accipiendo annihilare ꝓ mutatione qua destruitur aliqua forma: sic q nil eius remanet. sic forma per corruptionem verissime annihi-

Sexto.

Septimo.

Octauo.

Cōtra rōnem positionis

Rūsio ad ꝑmū

Ad scōm

Ad tertium

Ad quartum

Ad quintum

Ad sextum

Ad septimū

Ad octauum

latur.sicut em̄ ante ꝓductōem sui fuit purū nibil sicut post erit purū nibil:z iō verissime annihilat:ꝫ tn̄ accipiēdo ānihilare vt cōiter homines accipiūt opponit̄ creatōi.z sic creatura nō pōt annihilare:q: sicut solū illud dicitur creare qđ ꝓducit aliq̄d ex nibilo nullā materiā ꝑsupponēdo.z q: creatura in oi actōne sua necessario ꝑsupponit materiā:ideo nō pōt annihilare aut creare. Ad argumētū i oppositū de distātia.dico q nihil ꝓcludit nisi vnū falsū scz q creatura nihil pōt agere:q: tanta est distantia inter terminū a quo z ad quē q̄ forma ꝓducit ab agēte naturali:sicut si ꝓduceretur z crearet immediate a deo:q: vtrobiq; termin? a quo est purū nibil:q: termin? a quo non pōt esse materia nec forma opposita forme introducende:nec aliq̄ pars forme generande:ꝫ solūmodo negatio illius forme q̄ purū nibil est sicꝓus dctm est.ergo z c̄. Si dicas q terminus a quo est aliq̄d cōpositū ex materia z nō esse illius forme.Contra distantia est accipienda penes illā rōnem quoꝝ est oppositio.boc aūt nō est rōne materie:ꝫ solum rōne negationis forme.ergo z c̄. (Questio.viij.

Ad argumentuz in oppositum.

A Questio VIII

D dubitationem

de eternitate mūdi vtrū potuit fuisse ab eterno ꝓ potentiā diuinā.dico q vtraq; ps pōt teneri z neutra pōt sufficiēter rep:obari:q: tn̄ nō videt̄ includere manifestā ꝓdictōez mūdū fuisse ab eterno:lz gaufredus dicat oppositū.ideo ꝑmo pono rōnes ꝓbātes q non potuit fuisse ab eterno q̄ magis inf illas videnꝫ ꝓcludere. Prima est q infinita esset actu ptransita:q: infinite esset revolutiones actu ptrānsite:q: q̄cunq; data fuit alia ꝓior:cū ergo oēs tales revolutōes sint actualit̄ pterite:sequit̄ q infinita sunt actu ꝑterita. Scōa q: tūc infinita essent actu:q: si essent infinite revolutiones ptrānsite posito q in q̄libet revolutione deus creasset vnū boiem:q: non ē dare ꝑmū boiem fm cōmētatorē z pbm. vl' creasset q̄libet die vnā aiam itellectiuā:cū igitur ad corruptōem bois non sequat̄ corruptio aie sequit̄ q infinite eēnt aie actu existētes z sic aliq̄d esset actualit̄ infinitū in pfectōe:q: vniuersitas aiarū qđ videt̄ iconueniēs. Tertia est q: infinita essent etcessa actualit̄:q: fm re infinite revolutōes sunt ꝑterite:ꝫ plures sunt revolutōes actualit̄ lune q̄ solis:g̃ sequit̄ q plures erūt revolutōes in infinitū actualit̄ lune q̄ solis:ꝫ qđ excedit̄ nō est infinitū ex quo est excessum. Itē capio revolutōez bodiernā z q̄ro an aliq̄ revolutio distet a revolutione bodierna i infinitū aut nulla ꝓ ꝺictōem.Si nulla igi-

Scōa ratio

Tertia ratio

Quarta ratio

B Prima ratio

tur revolutōes aggregate nō erūt infinite.q: sicut i ꝓtinuis ꝑmanentib? finitū additū finito nō facit nisi finitū:z nullo mō infinitū.sic i successiuis ꝓtinuis revolutio finita addita revolutōi finite nō facit nisi finitū z nūq̄ infinituz ꝫ si aliq̄ revolutio distat a revolutōe bodierna in infinitū.Quero.tūc de revolutōne immediate seq̄nte illā revolutōez sic distātē in infinitū:aut illa distat a revolutōe bodierna i infinitū aut nō.si nō:g̃ nec ꝑcedēs distabit i infinitū a revolutōe bodierna.Ex quo inter illas revolutōes nō est nisi distātia finita.si disteꝛ i infinitū a revolutōe bodierna eadē rōne alia immediate seq̄ns illā:distabit in infinitū:z alia post illā.z sic ꝓcedēdo vsq; ad revolutōem hesternā. z ꝑ ꝑns revolutio hesterna distaret i infinitū a revolutōe bodierna qđ est manifeste falsū:q: ita est ponere ordinem i accidēt aliter ordinatis: sicut in essentialiter ordinatis. Preterea si sic sequeretur q pars integralis esset maioꝛ toto:ꝑbo.sit A totū tps ꝑteritus terminatū ad ꝓncipiū bui? dici.z B totū futurū terminatū ad ꝓncipiū bui? dici.z C totū ꝑteritū terminatū ad finē bui? dici.z D totū tps futurū terminatū ad finē bui? dici.Tunc arguo sic. A z B sunt eq̄lia:q: totū tps ꝑteritū teriatū ad ꝓncipiū bui? dici z ad finē:z totū tps futurū teriatū ad ꝓncipiū bui? dici sunt eq̄lia.g̃ A est maius C.añs est verū ꝑ positū:q: tam A q̄ B est tps infinitū.ꝑnam ꝓbo:q: ē eq̄le B ꝓ ypothesim:z B est mai? D q: totū tps futurū terminatū ad ꝓncipiū bui? dici est mai? q̄ totū tps futurū teriatū ad finē bui? dici.g̃ qđ est eq̄le B est mai? D:q: si vnū eq̄le sit mai? alio: reliquū erit mai? eodē.vltra D est eq̄le C q: totuz tps ꝑteritū teriatū ad finē bui? dici:z totū tps futurū teriatū ad finē bui? dici sunt eq̄lia:q: ambo sunt infinita.z si A est mai? D vt ꝓbatū ē: sequit̄ etiā q A est mai? C q: mai? suo equali: ꝫ A est pars C q: totū tps ꝑteritū teriatū ad ꝓncipiū bui? dici est pars totiꝰ tpis ꝑteriti terminati ad finē bui? dici.g̃ sequit̄ q ps integralis est maioꝛ suo toto:qđ videt̄ inconueniens.

Quinto.

Sexto

Jtē sūt tot revolutōes post revolutōz bodiernā quot añs:maxime fm intētōem pbi:ꝫ ipossibile est oēs revolutiones futuras esse ptrānsitas z ꝫ totū est q: sunt infinite:g̃ eoipso q sunt oēs actualit̄ ptransite sunt actualit̄ infinite. Preterea q includit̄ ꝺictōez mūdū fuisse ab eterno:ꝓbatur.Quia illud qđ nō est ex se ex natura sua est nonens:ita q nec ens formaliter nec effectiue.nō solū ꝓducit̄ ab alio q̄tū ad suū factū eē:sicut radi? hz eē a sole si sol eēt eternꝰ:ꝫ ꝓducit̄ ab alio q̄tum ad suū fieri:q: sic nullus transitus a ꝺictorio in ꝺictoriū potest fieri

C Rōes gaufredi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sine mutatõe: quare opz ibi esse mutatõem de nõ esse ad esse. ß mũdus in q̃tũ creatura est buiusmodi marie loq̃ndo de creatõne vt fideles loquunt: q̃ est q̃n creatura sic ꝓducit a deo q̃ nõesse eius p̃cessit esse nõ solũ in ītellectu sicut posuerũt ꝓbi: ß q̃ p̃cedat in re q: aliter nõ fieret realit̃ de nihilo: cui? Hiuz tenet fides: q̃ creatura ꝓducit a deo nõ solũ q̃tũ ad suũ esse sicut filius ꝓcedit a patre in diuinis: sed quantũ ad fieri. Nunc aũt actus creatiõis est indiuisibilis q̃tũ ad duratõem carẽs oi successiõe ⁊ duratõe a parte ante ⁊ a pte post: q: est subita ⁊ simplex mutatio: q̃ creatio nõ põt esse ab eterno: q: sic careret duratiõe a pte ãte: q: nõ ẽ successiua a pte ante. sic q̃ apparet ꝺ̃dictio: ꝺa si creatura fuisset ab eterno nõ bꝛet eẽ post nõ esse acq̃sitũ: ß semp bꝛet solũ factũ esse. ⁊ p hoc q̃ est creatura ponit̃ bz esse acq̃sitũ post nõ esse: qꝺ nõ est ꝺ̃dictio. Cõfirmatur q: q̃n aliq̃d

Scꝺa ratio

ꝓuenit alicui ex natura sua ipossibile est q̃ ei? oppositũ ꝓueniat sibi sil̃ duratõe: q: aliter ꝺ̃dictoria essent sil̃ vera. ß creatura ꝑm oẽs pbos ⁊ sctos de se est nõens: q̃, p eadẽ mẽsura nõ põt bꝛie esse ⁊ nõesse: q̃, p alia. Si dicaꝯ q̃ de rõne creature nõ est qꝺ bꝛat esse post nõesse: ita q̃ nõesse p̃cedat esse duratõe: ß dicit bꝛie eẽ post nõesse: q: deus põt nõ fecisse creaturã ab eterno sicut potuit eam facere ab eterno: ita q̃ nõ esse creature nõ p̃cedit necessario suũ esse: nisi ꝑm intellectũ vel naturã ⁊ nõ duratõe. Con-

Tertia ratio

tra ꝑm pbm oẽ qꝺ est q̃n est necesse est esse ita q̃, p tpe, p quo ẽ nõ est in potẽtia: vt; nõ sit nec ex pte sui nec ex pte efficiẽtis: q: aliter duo ꝺ̃dictoria possent sil̃ esse vera: ⁊ codez mõ'est de eo qꝺ fuit, p tpe quo fuit: q: necessariũ est fuisse. sil̃ de eo qꝺ erit, p tpe, p quo erit necessariũ est fore: ita q̃ in nullo istoꝝ est potẽtia ad ꝺ̃riũ, p eodẽ tpe quo ponunt̃ acr?. Sed si sit potentia ad ꝺ̃riũ: ß esset, p alia mensura ꝓpria in q̃ ille actus põt ꝑpediri: ⁊ hinc est q̃ illud qꝺ est ⁊ qꝺ nõ põt ꝑpediri absolute necessario est: ß si mũdus bũisset esse ab eterno nunq̃ fuisset potẽtia p̃cedẽs, p quã act? essendi ei? poterat impediri, p aliquo instãti. q̃ si fuisset ab eterno absolute necessario fuisset ab eterno: ⁊ nullo mõ cõtingenter. Preterea si nõesse p̃cedat eẽ ꝑm naturã solũ creature aut i illo ꝓpriori creatura fuit realiter nõens aut ens. si primũ habeꝯ ꝓpositũ q̃ nõesse p̃cedat esse in re. si scꝺm ergo creatura fuit anteq̃ fuit.

Quarta ratio

Confirmatio

Sil̃ qꝺ ꝓuenit alicui naturalit̃ sibi ꝓuenit realiter. ꝓz indue tiue. si q̃ nõ eẽ cõuenit creature ex natura sua ꝓuenit sibi realiter. Iste sunt meliores rões vt credo ad ꝓbandũ q̃ repugnat creature fuisse ab eterno. Sed istis rõnibus nõ obstantibus videt̃ q̃ nulla sit manifesta ꝺ̃dictio creaturaꝝ fuisse ab eterno: nec repugnat: nec ex pte dei: nec ex pte creature. Si dicas q̃ loq̃ndo de creatione vt xp̃iani loquunt̃ sic est repugnãtia: q: sic nõesse creature realiter p̃cedit esse: et si fuisset ab eterno nõ realiter p̃cederet. Dico q̃ loq̃ndo de creatõe sic nulla est rõ. q̃re an illud qꝺ necessario ꝓducit̃ post nõesse posset ꝓduci sine duratõe p̃cedente nullũ est dubium: q: ꝺ̃dictio est. Sed ß queritur in q̃stione vtrũ illud qꝺ ꝓducit̃ sic q̃ eius nõesse realiter p̃cessit eẽ vt ponit̃ fide vel etiã p fidem posset sine repugnãtia sic ꝓduci q̃ eius nõesse nõ p̃cedat suũ esse duratõe. ⁊ ß dico nõ videt̃ esse aliq̃ manifesta ꝺ̃dictio: nec ex pte dei nec creature: ꝛ rõnes in ꝓriũ possint faciliter solui: ita q̃ satisfaceret audiẽtib?. Et ita dico q̃ si deus põt facere q̃cqꝺ: nõ includit ꝺ̃dicrõem: potuit mundũ fecisse ab eterno. Ad rõnes in ꝓriũ. Ad p̃mã rñdeo q̃ ꝑm istã viã opz concedere q̃ infinite revolutões sint actualiter ptransire sicut ꝺ̃dicratio ß nõ ꝺz vitari tanq̃ inconueniẽs: ß ꝺz cõcedi tanq̃ ꝓsequns. Ad scꝺam ꝓcedo q̃ infinite possent esse anime in actu: ⁊ infinite passiones anime in actu: sed ex hoc non sequitur q̃ aliq̃ꝺ aliud a deo sit ifinite pfectõis: q: ille aie nõ possunt facere aliq̃ꝺ vnum. Si dicas q̃ ad minus ꝺz ꝓcedere q̃ aliq̃ extra deũ habẽt tot pfectões quot ⁊ deus. Rñdeo q̃ non bñt plures pfectões q̃ deus: q: deus nullã bz formaliter nisi vnã: imo est tñ vna pfectio q̃ est sua essentia: nisi vocet bꝛie virtualiter. sic bz plures pfectiones: q: põt creare oẽm effectũ. ⁊ sic de aliis. Ad tertiã ꝓcedo q̃ infinita essent excessa sicut ꝑbat ratio: ⁊ qꝺ vnũ infinitũ esset maius alio sicut revolutiones lune excedũt revoluriones solis. Ad aliud dico q̃ nulla revolutio ꝺistat in infinitũ a revolutione bodierna: q: ß est vꝛis cuius q̃libet singularium est vera q: nec illa nec ista. ⁊ sic in infinitũ. Et q̃n dicaturvltra. q̃ oẽs sil̃ sumpte sunt infinite: ꝺña nõ valet. Instãtia est de pribus ꝓtinui vbi nulla pars ꝺistat in infinitũ a q̃cunq̃ pte ꝓtinui assignata loq̃ndo de ꝺistãtia q̃ est iter ptes eiusdẽ quãritatis: ⁊ tñ nõ sequit̃. q̃ oẽs ptes contenuntur infinite. ⁊ rõ est: q: illa ꝺña nũq̃ valz nisi vbi est dare certũ ordinẽ partiuz: ita q̃ sit ibi dare primũ ⁊ scꝺm ⁊ tertiũ: quoꝝ nullũ est pars alteri?: ß sic nõ est de ꝓtinuo nec i revolutionibus. Et ad ꝓfirmationẽ dico q̃ sicut i cõtinuo pmanẽti q̃libet ps finita ⁊ distincta addita alteri facit finitũ: ⁊ tñ in isto ꝓtinuo sunt infinite partes actu extra cãm suã. Ita q̃libet revolutio addita alteri sit finita: ⁊ tñ oẽs revolutões ꝓiuncti sumpte sunt infinite. Si dicas

D

Respõsio ad pmã rationẽ.

Ad scꝺam

Ad tertiam

Ad quartam.

q̃cunq̃ revolutõe accepta ab ea ꝺistat alia in infinitũ: ⁊ hec est vꝛis cui? q̃libet singularis est vera: q̃ a revolutõe hodierna ꝺistat alia in ifinitũ: q̃ aliq̃ revolutio ꝺistat in infinitũ a revolutõe hodierna ⁊ facio argumẽtũ sicut prius de revolutõe imediate sequẽte. Rñdeo idẽ argumẽtũ ẽ de partib? ꝓtinui. vñ oi pte ꝓtinui ẽ alia pars minor. ß est vꝛis cui? q̃libet singularis est vera. Nã ista pte ꝓtinui est alia ps minor ⁊ alia: ⁊ sic de singulis. q̃ est alia pars minor q̃libet pte ꝓtinui. De illa q̃ro vtrum sit minima vtrũ vero alia sit minor. si sit minima: q̃ ipa est indiuisibilis. si sit alia minor: q̃ ista ps data nõ est minor q̃cunq̃ pte ꝓtinui: ió dico q̃ i vtroq̃ argumẽto est fallacia figure dictionis: q: mutat modus supponẽdi: scz termin? cõfuse supponẽs tñ sub quo nõ ꝓtingit descẽdere in terminũ supponẽtẽ determinate sub quo cõtingit descẽdere. ⁊ sil̃ mutat termin? supponẽs ꝓfuse ⁊ distributiue i terminũ supponentẽ cõfuse tñ. nã in ista, ꝓpositõe a q̃cunq̃ revolutõe accepta ꝺistat alia in ifinitũ. hic ly alia revolutio a pte ꝺicati stat ꝓfuse tñ: ß in ꝓsequẽte q̃n infert. q̃ aliq̃ revolutio ꝺistat in infinitũ a q̃cunq̃ revolutõe accepta. b revolutõ supponit determinate, p ista vel, p ista: ⁊ ió sub illa sic supponẽte ꝓtingit descẽdere: sic dicendo. q̃ b revolutio ꝺistat in infinitũ a q̃cunq̃ revolutõe accepta bec vel illa. ⁊ sic est fallacia figure dictionis, ꝓpter diuersum modũ supponẽdi eiusdez termini a pte ꝺicati in ꝑma, ꝓpositõe ⁊ a pte subiecti in alia. eodẽ mõ in ꝑma, ꝓpositõne ly revolutio accepta a pte subiecti q̃n sic dicit̃ q̃ aliq̃ revolutio ꝺistat in infinitũ a q̃cunq̃ revolutõe accepta: ⁊ ió sub eo nõ ꝓtingit descẽdere. ⁊ in ꝓsequẽte stat ꝓfuse tñ q̃n sic dicit̃ q̃ aliq̃ revolutio ꝺistat in infinitũ a q̃cunq̃ revolutõe accepta: ⁊ ió sub eo nõ ꝓtingit descẽdere. ⁊ ió in oibus talib? est fallacia figure dictionis penes quartũ modũ. Et si q̃ras vtrũ iste ꝓpositões debẽt ꝓcedi aliq̃ revolutio ꝺistat i infinitũ a revolutõe bodierna. A revolutione bodierna ꝺistat alia in infinitũ. dico q̃ ꝑma ẽ simpliciter negãda: q: ly revolutio a pte subiecti supponit determinate, p ista revolutiõe vel, p illa. ⁊ ió est simpliciter falsa: q: nec ista nec ista ꝺistat in infinitũ a revolutiõe bodierna: ß scꝺa est simpliciter ꝓcedẽda: q: ly revolutio a parte ꝺicati supponit ꝓfuse tñ: ⁊ nõ deteriate, p illa revolutõne vel illa. Et si dicas q̃ b sit vera a revolutõne bodierna ꝺistat alia in infitũ accipio illã ⁊ facio argumentũ primũ. Dico q̃ nõ potes accipe eã: q: sub ly aliq̃ posito a pte ꝺicati nõ ꝓuenit descendere. Eodẽ mõ sol-

uẽda sunt argumẽta cõsilia de pribus ꝓtinui. Alit̃ põt dici et melius q̃ nũq̃ termin? cõis a pte ꝺicati positus supponit ꝓfuse: nisi q̃n ponit̃ signũ vniuersale a pte subiecti. vel aliquis termin? rõe cui? subiectũ supponit cõfuse ⁊ distributiue. ⁊ ió forte vtraq̃ istarũ est falsa aliq̃ revoluti ꝺistat i infinitũ a revolutiõe bodierna: ⁊ a revolutiõe bodierna ꝺistat alia in infinitũ. q: i istis tã a pte ꝺicati q̃, a pte subiecti supponit revolutio determinate pro ista vꝛi pro illa revolutiõe, nõ sic aũt est in istis aliqua revolutio ꝺistat in infinitũ a revolutõe q̃libz. Aqualibz revolutiõe ꝺistat aliq̃ in infinitum. Et si dicaꝯ iurta ꝺicta in quolibz cõtinuo sunt i finite pres in actu: quarũ q̃libet includit pfectionẽ ꝓpriã. q̃ qꝺlibet cõtinuũ est infinite pfectiõis intẽsiue. Põt dici q̃ si in ꝓtinuo eẽnt infinite pres in actu: quarũ nulla esset ps alterius. ita q̃ eẽt dare ꝑmã, scꝺaz. ⁊ tertiã. actualiter distincras: tũc cõcluderet argumẽtũ. ß in cõtinuo nõ est sic: q: semp ibi ptes duoꝝ diuisoꝝ sunt pres ꝑmoꝝ diuisoꝝ: ⁊ sic semp. ⁊ non est dare primã pt̃ẽ in cõtinuo: q̃n sit alia prior. q: q̃cunq̃ ps deꝯ adhuc est diuisibilis in poẽ pt̃ẽ. ió nõ cõcludit argumentũ. Bz adhuc videꝯ stare argumentũ. q: cõtinuũ põt diuidi in duas mediet̃ates: ⁊ vna mediet̃as in alias secũdas mediet̃ates. ⁊ sic in infinitũ ⁊ mediet̃ates inẽ se diuise distiguũtur realit̃ ⁊ totaliter. ita q̃ nulla est ps alteri?. Cũ ergo tales mediet̃ates infinite actu sint in cõtinuo p te. ergo i cõtinuo sunt infinite pres: quarũ nulla est ps alteri?. ⁊ sic erũt infinite. Ideo dico. licz i quo libet cõtinuo sint actualr infinite ptes: ⁊ infinite pfectiões: quarũ nulla est alia mõ ꝺicto. q: tñ oẽs iste pfectiões sunt nate facere vnã pfectionẽ finitã. ió nõ sequit̃ q̃ cõtinuũ sit pfectiõis infinite: nõ plus q̃ sequit̃ cõtinuũ bz ptes q̃ntitatiuas infinitas. q̃ est infinite q̃ntitatis. Et si q̃ras quõ pt̃ intelligi q̃ infinite pres ⁊ pfectiões sunt in aliquo. ⁊ tñ q̃ illud cõpositũ nõ sit infinite pfectõis. Rñdeo q̃ i quocũq̃ sunt infinite ptes eiusdẽ q̃ntitatis. ita q̃ sit ibi dare ꝑmã pt̃ẽ: q̃ nõ pt̃ esse scꝺa nec tertia. ⁊ codẽ modo sit dare scꝺaz ⁊ tertiã: ibi ex infinitate raliũ prior põt cõpositũ argui infinite perfectiõis. ß vbi solũ sunt infinite ꝑm ꝓportionẽ siue eiusdẽ ꝓportõnis q̃ntitatis. quarũ scꝺa ps est ps ꝑme. nec est ibi dare aliquã pt̃ẽ q̃ ex natura sua sit magis ꝑma q̃ scꝺa: nec econuerso. ibi ex infinitate raliũ prius nõ ꝓuenit arguere cõpositũ ex illis: esse infinitũ. nec ẽ alia causa q̃renda: nisi quia natura rei talis est bicinde.

Et si dicas q̃ ꝑm pbm ptes in cõtinuo sunt i potẽtia nõ in actu. Preterea si mũdus fuisset

Instantia prima

Secunda.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tertia

ab eterno ⁊ infinite reuolutões fuissent actua liter ptrãsite:⁊ de⁹ in quolibet feciſſet vnã di uisionẽ ꝓtinui fuissent ifinite ptes actualiter diuise a ꝓtinuo ⁊ staret vna diuisio ꝑterita ad infinita:⁊ adhuc essʒ diuisio infinita futura q̃ nũq̃ posset esse sine infinitate pfectois. Pre terea ſm pbm est dare minimũ naturale ī quo liber sicut minimã carnẽ.etiã illa caro bʒ infi nitas ptes. Ad primũ rñdeo q̃ iõ dicit pbus q̃ sunt in potẽtia:q: nõ sunt in actu separato. nõ aũt itelligit q̃ illo mõ sunt ī potẽtia q̃ aia antixp̃i est nũc in potẽtia q̃n mbil est: q: si sic nunq̃ possent cõponere res in ꝓtinuo:g̃ intel ligit q̃ sunt aliq̃d extra cãm suã.ꝑ sunt in potẽ tia:q: q̃libet ps in ꝓtinuo nõ est quoddã totũ separũ p se exist̃es. Ad alĩ dico.ꝓcedẽdo q̃ ptes infinite actu fuissent diuise a ꝓtinuo po sita ꝓpotheſi:⁊ q̃ staret diuisio ad infinitas p tes actu:⁊ q̃ ille ptes essent adhuc diuisibiles ꝑ ex ꝑ nõ seq̃t q̃ totũ cõpositũ ꝓtinuũ ex trisq̃ prib⁹ sit infinite pfectõis ꝓp̃ cãs dictas pus. Ad aliud dico q̃ nõ est dare minimũ na turale q̃n semp posset diuidi in ptes minores in ifinitũ retẽta eadẽ forma naturali.sicut ptʒ de carne q̃ nõ est dare minimã carnẽ q̃ nõ pos ſet diuidi in minorẽ in ifinitũ saltẽ p portẽtiam diuinã.Et ad pbm dico.q̃ intelligit q̃ est da re minimũ naturale ⁊ minimã carnẽ q̃ nõ põt existere p se ⁊ resistere agenti extrinseco corũ penti puta frigido ⁊ calido ⁊c.ita q̃ si essʒ mi nor caro nõ possʒ naturaliʒ resistere agentib⁹ exterioꝛb⁹:ꝑ stati ꝓpter defectũ potẽtie resi stendi cederet incõtinuis sic q̃ corũperet̃ for ma carnis ⁊ iduceret̃ forma noua alicui⁹ alte rius:ꝑ posset de⁹ suspendere actiões agentiuʒ extrinsecoꝝ ⁊ ꝓseruare a corruptõe ⁊ semp di uideret̃ in ptes minores ⁊ minores in ifinituʒ ita q̃ tũc nunq̃ stabit diuisio ad minimã ptẽ carnis. Nec q̃cunq̃ ps diuisa vel diuidẽda ce derer incõtinuis ꝓpter suspẽsionẽ agentiũ ex trinsecoꝝ ⁊ cõseruatõem carnis a corruptiõe.

Ad primã

Ad secãm

Ad tertiam

Ad quintã rõnẽ principalem,

Ad aliud argumẽtũ p̃ncipale dico q̃ illꝺ ar gumẽtũ fundat̃ sup falsũ:scʒ q̃ oĩa infinita sũt equalia qꝺ falsum est posito ꝓpotheſi. Patuit em̃ ꝑus q̃ reuolutiões solis ptrãsite sunt ifini te si mũdus fuisset ab eterno:⁊ sil̃r infinite re uolutões lune q̃ sunt plures q̃ reuolutiões so lis:⁊ iõ posita ꝓpotheſi dʒ cõcedi q̃ infinitum est mai⁹ infinito ⁊ excedit̃ ab infinito.⁊ p q̃ns infinitũ nõ est eq̃le infinito.⁊ ꝑ siue cõpareꝝ i finitũ ad ifinitũ ptrãsitũ:siue ad ifinitũ ptrãs eundũ.pʒ em̃ manifeste si mũdus fuisset ab et̃ no q̃ totũ tps ꝑteritũ copulatũ ad p̃ncipium bu⁹ diei eẽt infinitũ actualiť:⁊ sil̃r totũ tps p̃ teritũ copulatũ ad finẽ bu⁹ diei esset infinitũ actualiť.⁊ tm̃ cẽt maius q̃ totũ rẽpus ꝑteritũ copulatũ ad p̃ncipiũ huius diei ad minus per vnũ diẽ esset maius. Eodẽ modo dico: q̃ totũ tps ꝑteritũ copulatũ ad p̃icipiũ bu⁹ diei:⁊ totũ rẽpus futurũ copulatũ ad principiũ bu⁹ diei nõ sunt equalia:ꝑ vnũ est maius alio.ꝑ qꝺ est maius ⁊ qꝺ min⁹ difficile est nos iudicare. Cũ g̃ illa tota deductio fũdeť sup istã totã ꝓ positionẽ oĩa infinita sunt eq̃lia:q̃ falsa est:vt ꝓbatũ est.manifeste ptʒ: q̃ nõ sequiť q̃ ps sit maior toto. Ad aliꝺ dico:q̃ nõ sunt p̃cise tot revolutões future quor ꝑterite data ꝓpotheſi simpliciť:ꝑ sunt plures vel pauciores:sicut pʒ ex dictis.Sed posito q̃ p̃cise sint tot.tũc dico q̃ oẽs revolutiões future nõ possent ptransiri q: sunt infinite.q: istud est generaliť verũ:q̃ i finitũ qꝺ est aliq̃n ptrãsecundũ nũq̃ põt actua liter ptrãsiri:nec vnq̃ ꝑt dari vltimũ bu⁹ infi niti.⁊ boc ꝓp̃ multitudinẽ suã sp accipiendã in infinitũ:qꝺ in nullo instãti fuit ptrãsecundũ ꝑ semp fuit ptrãsitũ.ꝑ qꝺ nunq̃ fuit ptransecũ duʒ nõ oportet ipm esse finitũ:ꝑ põt esse infiniti tũ.nũc aũt si mũdus fuisset ab eẽno oẽs revo lutiões ꝑterite nunq̃ fuissent ptrãseũde: q: in nullo instãti durationis hec esset vera oẽs iste revolutiões demõstratis oibus ꝑteritis sunt ptrãsecunde.g̃ nõ sequiť ꝛclusio. Ad primã ra tionẽʒ gaufredi dico:q̃ deficit duplicit̃. Prio q̃n accipit q̃ creatura est nõens ſm suã natu rã. ita q̃ necesse est ſm ipm q̃ nõesse creature a pte rei p̃cedat suũ esse. Patet eni q̃ ꝑ est fal sa.creatura est nõens ſm naturã suã.q: si sic ꝑ nullã potentiã posset fieri ens. ⁊ si aliq̃ aucto res dicũt q̃ creatura est nõẽs de se. Dico q̃ ꝑ tales affirmatiuas intelligunt negatiuas.ſ.q̃ creatura ſm naturã suã nõ est ens: nec bʒ esse ⁊c.q: a se nõ habet creatura:ꝑ ab alio.sicut pʒ in reportatõe nr̃a vbi tractaꝝ de esse cognito esse ab eterno ⁊ in ordine simpliciť. Tuʒ q: nõ sequiť creatura nõ est ens a se. ergo sibi repu gnat fuisse ab eẽno ab alio. Si dicas sic ibi video: dicere: q̃ opposita q̃ ordine nature cõ ueniũt: eidẽ nõ p̃nt simul durationis sibi cõueni re ꝓp̃ oppositionẽ. ꝑ esse ⁊ nõ esse ordine na ture ꝓueniũt creature.q: pu⁹ naturaliʒ est crea tura nõens q̃ ens. Rñdeo q̃ sic dicit scot⁹:q̃ bene ista rõ concludit: q̃ materia nõ p̃t simul durationis ꝓduci sub forma. q̃a ꝑuatio ⁊ forma ordine nature ꝓueniũt materie: ⁊ ꝑus natura est materia sub ꝑuationis q̃ sub forma. iõ dico sicut dicit scot⁹: q̃ ꝓpositio accepta est ꝑa de positiue opposita: ita q̃ vtrũq; sit positiuũ:q: si sint aliqua opposita positiua q̃ ꝓueniũt alicui ordine nature: tũc opʒ q̃ vtrũq; illoꝝ sibi rea liť ꝓueniat.⁊ ꝑ q̃ns nõ p̃nt simul eidẽ ꝓuenire

Ad sextam

Instantia ꝓña.

Secunda.

Ad ꝓmam

Ad secãm

Ad gaufredi.

durationis ꝓpter repugnantiã formalẽ.g̃ conue niũt talia opposita ꝑus durationis:ꝑ si sint op posita quoꝝ vnũ est negatiuũ aliud positiuuʒ ⁊ cõueniãt alicui ordine nature nõ oportet q̃ negatiuũ sibi realiter cõueniat:ꝑ cõueniret si bi realiter si preueniret̃ per agens extrinsecũ ꝓducens alterũ extremũ positiuũ:⁊ sic nõesse cõuenit naturaliter creature:q: ex ipa non est effectiue ens:ꝑ per deũ.⁊ iõ nõ opʒ q̃ talia op posita cõuemãt in re ordine durationis:sic con ueniũt opposita positiua:nec esset simul dura tio ⁊ tota cã est q: nõ opʒ q̃ negatiuũ extremũ cõueniat realiť illi rei:⁊ iõ nec ꝓuenit sibi pu⁹ durationis:nec sil̃ durationis cũ opposito positiuo Jn alio etiaʒ deficit qꝺ ponit:q: necesse est q̃ creatio ⁊ ꝓseruatio distinguant̃ circa qualibʒ creationem:q: q̃ poneret mundũ fuisse ab eẽno diceret q̃ mũd⁹ nũq̃ fuissʒ creat⁹:sic ꝛpiani lo quũť ꝺ creatõe:q: ꝓnotat ad negatõeʒ imedia te p̃cedẽte esse rei q̃lis p̃cessio negatois a par te rei nõ fuisset nec suũ fieri aliquo mõ distin gueret̃ a suo facto esse:ꝑ suũ creari esset suũ cõ seruari:⁊ suũ fieri esset suũ factũ esse:⁊ semp a deo habuisset suũ factũ esse ⁊ cõseruatũ ⁊ nun q̃ fieri vel creari distinctũ a cõseruatõe. Si dicas q̃ si mundus fuit ab eterno:tm̃ fuit ꝑdu ctus a deo aut g̃ p creatõem ⁊ habeť ꝓpositũ ⁊ tũc illa creatio esset ī mẽsura idiuisibili aut pabsolutã muratõem qꝺ nõ est dicẽdũ. Pre terea adhuc mũdus trãsisset de ꝺictorio i cõ tradictoriũ:q: de nõ esse in esse qꝺ nõ põt fieri sine muratõe q̃ nõ põt eẽ sine mẽsura. Rñdeo ad primũ q̃ eq̃uocatio est de creatõe.si em̃ ac cipiať ꝑ ꝑductõe totali alicui⁹ de aliquo effe ctuo sic mũdus fuisset creat⁹ etiã si fuisset ab eterno.⁊ sic tu es modo creatus a deo:⁊ talis creatio nõ bʒ aliquã mẽsurã diuisibilẽ vl̃ indi uisibilẽ.⁊ sic creatio nõ differt a ꝓseruatõe: q: semp dicit̃ res creari:sic q̃diu ꝓseruať.⁊ p ꝓse quẽs si mũdus fuisset ab eterno:ab eẽno fuissʒ sic creat⁹ ⁊ ꝓseruat⁹. Alio mõ accipiť creatio vt significat rẽ ꝑductã ꝓnotãdo negatõem il lius rei p̃cedere realiť.⁊ sic ꝛpiani loquuntur de creatõe.⁊ sic distinguiť a ꝓseruatõe: vt pʒ Et creatio sic accepta bʒ mẽsurã diuisibilẽ vl̃ indiuisibilẽ:⁊ põt vtrũq; bẽe actualiť vel po tẽtialiť ſm qꝺ res põt creari in instãti vl̃ in tpe ⁊ sic loq̃ndo distinguiť fieri creature a suo fa cto esse sicut creatio a ꝓseruatõne:ꝑ si mũdus fuisset ab eter no nõ fuisset sic creat⁹ tali crea tiõe.iõ argumẽtũ nõ ꝓcedit. Ad aliud q̃ si mũdus fuisset ab eterno nõ fuisset totaliť ter min⁹ trãsit⁹ de ꝺictorio in ꝺictoriũ:q: nũq̃ fuisset sub nõesse realiť:ꝑ semp fuisset sub esse q: semp fuisset ens ⁊ nunq̃ nõens: ⁊ iõ ibi nõ

Ad tertiam

Notandum

Ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

deus est bonus ⁊ sapiēs.⁊ sic de alijs ītelligūt illi si bene ītelligāt q aliq̄n aliq̄ ꝺditiōalis vl ꝛpalis est necessaria ⁊ nō altera ps:tūc est necessaria necessitate ꝺditionata sicut ꝟ ꝺditionalis ē necessaria.si sortes currit sortes mouet ⁊ nō ꝟ sortes currit nec hec sortes mouet.tō tota dī necessaria necessitate ꝺditionata: ꝟ magis ꝓpe deberet dici necessitas ꝺditionalis q̄ cōditionata:q: ꝟ cōditio est absolute necessaria:q: nūq̄ pōt esse falsa.Si dicas q sortes sit in a instāti:tūc nō pōt nōesse in a istāti: ḡ ꝓna est necessaria si sortes sit in a necessario est i a ⁊ nō absolute:ḡ cōditionaliṫ.ḡ pōt nō fuisse i a:aut igit in a ꝟ potentiā ad nō essendū in a: aut ꝓus būit.nō ꝓmo mō;ꝓpter ꝺictōnem:ḡ scḋo mō.⁊ sic stabit argumētū. Rn̄deo sic pu⁹ q intelligēdo q ꝟ cōditionalis est necessaria si sortes est in a sortes est in a.cōcedo sic.Et dico q istе ꝺditionales sunt absolute necessarie nō cōditionaliṫ.⁊ tn̄ ābe ptes ꝺditionalis fūt cōtingētes.Et q̄n querit aut ḡ in a potuit nō fuisse in a aut añ a:dico q ante a. pōt etiā dici q verū est posita ypothesi q si mūdus fuisset ab eterno q tūc ꝟ ꝓpositio non est necessaria mūdus fuit ab eterno:q: ꝟ nūc esset vera ⁊ nū q̄ pōt esse falsa:tn̄ potuit esse falsa:sicut q̄libꝫ ꝓpositio vera de ꝓterito est necessaria ⁊ potuit fuisse falsa. Pōt etiā dici q si mūdus fuisset ab eterno q necessario deus ꝓduxisset mūdū sic dixerūt ꝓbi.⁊ nō cōtingēter:q: ꝟ posito nil est ante nec i eterno ꝓpter ꝺictōem:ḡ necessario ꝓdurit.Si dicas q de⁹ nihil agat necessario:verū est nc̄rio de facto: licet cū ꝟ stet q potuit egisse aliq̄d extra se necessario.⁊ ꝟ fecisset posita ypothesi:⁊ tūc ꝓmiſſā viā ista ꝓpositio mūdus fuit ab eterno posita ypothesi est absolute necessaria:q: nūc ē falsa:nec poterit esse falsa. Rn̄deo.si ꝑ a demōstres aliq̄ istās ꝛpis:tūc dico q añ a potuit nō fuisse in a.si ꝑ a demōstres eternitatē:tūc dico q nec i a potuit mūd⁹ nō fuisse in a ꝓpr ꝺictōem: nec ātē a q: nihil est añ a realiṫ.ꝟ si teneam⁹ q ista stāt sil' q mūdus sit cōtingenṫ ꝓduct⁹ a deo et ab eterno:tūc opꝫ dicere vt videt q ꝓpter ꝟ potuit mūdus nō fuisse in a:q: ꝓus natura vel ꝟ intellectū potuit de⁹, nō ꝓdurisse mūdū i a:q: in volūtate sua fuit ꝓducere in a vel nō ꝓducere. Ad aliud dico q si cōcedaṫ q creatura prius natura būit nō esse q̄ esse ꝓm bonū ītellectū scz q ꝛtū ex natura sua fuit ꝓus nonens ꝟ est ꝓus nō fuit q̄ fuit i effectu.dico tūc vltra q ille modus arguēdi de illo ꝓni nō ꝺz admitti in ꝓposito nec vnq̄ nisi q̄n ꝓni ⁊ posteriori correſpōdēt dicte mēſure sicut ꝑz in reportationib⁹ nostris.Aliter pōt dici q inter nō esse ⁊ esse creature nō est prioritas nature loquendo sicut pbꝫ ⁊ cōmētator loquunṫ q̄nto metaphice:q: illud sic dicit ꝓus q̄ pōt separari a posteriori ⁊ nō ecōuerso. Nūc aūt sicut nōesse potest separari ab esse:ita ecōuerso.imo nc̄rio ē sicut ponit opinio:⁊ iō talis ꝓpositas nō est ꝓprie nisi iter positiua disperata.nō aūt iter positiua repugnātia:q: positiua opposita possūt mutuo separi sicut opposita quoꝝ vnū est positiuū aliud priuatiuū:imo sic separantṫ. Ad cōfirmatōem dico q̄ ꝛuenit alicui naturaliṫ cōuenit sibi realiṫ.nō sic est de ꝓpatiuo ⁊ negatiuo:ꝟ cōueniret sibi realiṫ nisi agēs extrinsecū impediret.sic est in ꝓposito vt saṫ ꝑz ex dictṫ.

Qui aūt voluerit tenere oppositū scz q repugnat mūdo fuisse ab eterno pōt faciliṫ rn̄dere ad rōnes adductas ad oppositū ꝟ excepto q nō pōt assignare aliquā manifestā ꝺictiōem ⁊ iō q teneret hāc opinionē magꝭ deberet eam tenere ꝓpter rōnes factas ex sensibilib⁹ vt dicit scotus. Sed ꝺ hāc viā sunt aliq̄ rōes quarū ꝓma est q deus ab eterno fuit deus ſm am bꝛosiū de trinitate:q: deus est ꝟ nomē nature ⁊ non panis.ḡ aliq̄d aliud. Itē multa fuerunt vera cōplexa ab eterno:q: ꝟ fuit vera ab eterno duo ⁊ q̄ttuor: sunt sex ſm Augustinū de immortalitate aie⁊ sic de mlt̄ alijs cōplexis q̄ nō fuerūt de⁹:ḡ aliq̄d aliꝺ a deo ⁊c. Preterea posita cā efficiēte ⁊ nō impedibili pōt poni effectus:ꝟ de⁹ respectu mūdi ab eterno fuit bmōi igit ⁊c. Itē nullū agēs sine successiōe necessario pcedit suū effectū duratōe ptz i sole q̄ stati vt est lucet ⁊ de angelo q̄ stati vt est pōt itelligere:ꝟ deus ꝓduxit mundū sine successiōe vel saltē pōt ꝓducere ⁊c. Preterea in instāti ꝓductōis agēs pōt esse sil' cū suo effectu:q: agens subito producēs pōt esse cum initio sue actionis:q: in quocūq̄ instanti ponit̄ res pōt poni initiū sue actōis:ꝟ in actōe subita sil' est principiū ⁊ termin⁹ fieri ⁊ factū esse ptz ḡ ꝓposito preassumpta:ꝟ de⁹ ꝓduxit mūdū subito.ḡ ⁊c. Preterea sit a primū instās esse mūdi ⁊ duret solū ꝑ instās.⁊ sit bvltimū instans sui nonesse tūc q̄ro aut a ⁊ b sunt vnū istās aut duo.si vnū ḡ ꝺictoria sunt vera in eodē instāti:q: i eodē instāti mūdus est ⁊ nō est.si sunt duo instātia ⁊ inter q̄libet talia cadit tps mediū ⁊ illꝺ tps est diuisibile in infinitas ꝓportates: ḡ mūdus fuit i ifinitis ꝓportatib⁹ ante primū istās sui esse.⁊ ꝑ ꝑns fuit ab eterno. Preterea illud q̄ potuit fieri ante oē instans acceptū potuit fieri ab eterno:q: ante primū instans acceptuꝫ ⁊ oē q̄ pōt cogitari accipi non est nisi eternitas ⁊ duratio infinita :ꝟ deus potuit sic fecisse mūdū ḡ. Ponit̄ exemplum de igne calore ⁊ eandore be sole ⁊ splēdore obiecto.soli ⁊ de pede stāte ab eterno in puluere ⁊ vestigio eius. Preterea deus pōt facere q̄quid nō icludit cōtradictiōem: sed mundū fuisse ab eterno nō includit ꝺictiōem. ergo ⁊c. Questio.ix.

A Questio IX

Probatur q̄ sic Primo

Secundo

In oppositum

B Opinio prima.

Probat ꝓmo

Cōtra scḋam opinionē.

Confirmatio.

Secundo

Tercio

Quarto

Quinto

Sexto

Septimo

Octauo

Trū motus sit re

ra res extra aiam differēs realiter a mobili ⁊ a termino. Q̄ sic ꝓbaṫ q: mot⁹ est q̄ḋ successiuū.termin⁹ motus ē q̄ḋ ꝓmanēs.ꝟ successiuū distinguiṫ a ꝓmanēte.ergo ⁊c. Itē q̄n aliq̄ sic se habēt q vnū maneat alio non manēte:si sint res distingūtur realiṫ ꝟ mobile ⁊ termin⁹ manēt destructo motu.ergo ⁊c. Ad oppositū q̄nto phisicꝰ mot⁹ est i eodē gn̄e cū termio mot⁹ nō vt distinctū realiter ḡ vt idē.ḡ ⁊c. Hic est vna opinio cōis oibus q motus addit aliq̄d distinctū ex natura rei sup mobile ⁊ terminū:⁊ illud ſm aliquos ē absolutū ſm aliquos ē respectiuū. Q̄ aūt aliq̄d addat ꝓbaṫ multipliciter.ꝓmo sic.q̄n duo sic se habēt q vnū est ꝓmanēs habēs oēs partes sil'.⁊ aliud nec est ꝓmanēs nec hz oēs partes suas sil':illa differūt realiṫ mot⁹ mobile termin⁹ sic se habēt.ḡ ⁊c. Itē q̄nto phisicꝰ dicit ꝓbs q nō est tāta vnitas in motu sicut i forma q̄escente.ḡ ⁊c. Itē auicēna scḋo phisicorū capło ꝓmo.dispositōes mot⁹ nō sunt stabiles. Et post.Abboreo dicere q nigrescere ē nigredo.ḡ ⁊c. Itē nono metaphisice opatio trāsiens ⁊ termin⁹ distinguṅ realiter lz nō sic sit de opatōe imanēte.mot⁹ aūt ē opatio trāsiens.ḡ ⁊c. Itē q̄n duo sunt agentia q̄ nō possunt agere in idē passum eadē actōe:ille actiones realiter distinguṅ.ꝟ duo calida non possunt calefacere idē subiectū calefactōe eadez ḡ distinguṅt.Tūc sic.si actōes disti guṅt realiter ⁊ passiones sibi correſpondētes:ꝟ passio fundaṫ in motu.ḡ hec distinguṅt:ꝟ mot⁹ ⁊ terminus nō sunt idē.ergo mot⁹ distinguiṫ a termino. Itē q̄nto phisicꝰ cōmēto q̄rto. Motus est via ad pfectōem.ḡ est aliud a pfectiōe.

Itē q̄nto phisicꝰ mot⁹ hz triplicē ꝯsiderationem:q̄re ibi. Itē mot⁹ est in eodē gn̄e cū termino ad quē:aut ergo ꝑ se aut ꝑ reductōem. si ꝑ se tūc est indiuiduū ꝑ se in gn̄e ⁊ non pōt cē termin⁹:q: termin⁹ semꝑ manet vel pōt manere:ḡ motus si esset idē cū termino semꝑ maneret.ꝟ falsum est.ḡ ⁊c.si ꝑ reductōem tūc distinguiṫ realiter ab illo q̄ḋ est ꝑ se in genere.exemplū de materia forma ⁊ cōposito. Itē respectu eiusdē termini possunt esse duo mot⁹ incōpossibiles puta respectu eiusdē vbi pōt cē motus circularis ⁊ motus rect⁹ ⁊ motus sursum ⁊ motus deorsuz:ꝟ isti motus nō sunt idē inter

se.ḡ nec cū termino. Similiṫ eadē albedo pōt acq̄ri ꝑ alterationē factā a magis intēſo albo ad minus intēſuz.pura si sit aliq̄ albedo inf al bū intēſum ⁊ remiſſum. Similiṫ eadez q̄ritas pōt esse termin⁹ augmētatiōis ⁊ diminutiōis

Itē motus est passio mobilis.Et sic hz subie ctū reale ⁊ passionē realē:cuz scia naturalis q̄ ꝯsiderat de mobili tanq̄ de subiecto: ⁊ de motu tanq̄ de passione sit realis sequiṫ q distinguūtur. Quia passio distinguiṫ realiṫ a subiecto. Itē ſm ꝓbm scḋo phisicoꝝ.mot⁹ localis est pfectissimus mot⁹ inf oēs motus.ꝟ si nō distinguaṫ a termino est ipfectissim⁹.q: eius terminus est vn⁹ respect⁹ de genere vbi q̄ḋ est impfectioꝝ quolibꝫ absoluto. Cōtra istā opinionē arguo ponēdo.vi.cōclusiones. quarū ꝓma est q motus alteratōis nō dicit aliq̄d positiuū vl tra res absolutas pmanētes et respectiuas. si ponātur respect⁹:qđ ꝓbaṫ sic. q:si distinguiṫ a termio alteratōis.aut ḡ est in genere q̄titatis aut q̄litatis:non qualitatis.q: in nulla spē eius ptz discurrēdo ꝑ oēs eius spēs. Silr de⁹ de potētia sua absoluta pōt facere vnā q̄litatē sine oi alia successiue ptē post ptē.⁊ hoc nō pt facere sine motu.q: vere illꝺ subiectū recipiēs illā qualitatē esset alteratū: ⁊ tn̄ nihil absolutū recipit qualitatē ptialiṫ iductā a deo. ḡ ⁊c. Nec est in genere q̄tatis.ptz discurrēdo per oēs spēs ei⁹.q: nec est ꝓtinua nec discreta. nō cōtinua.q: nec linea nec supficies nec corpus nec rēpus nec locus.nec discreta q: nec numerus nec oō. Itē habiṫ intellectuales pōt augmētari. ꝟ coꝝ augmētatio est alteratio.et tn̄ in eis nō est q̄tas de genere q̄tatis:cū sint in aia. Scḋa cōclusio est.q motus augmētationis nō distinguiṫ a reb⁹ pmanētibus realiṫ q: si sic:aut ille mot⁹ est i genere q̄tatis:aut qualitatis:nō qualitaṫ.q: pōt acq̄rere q̄tatatē sine oi qualitate:saltē ꝑ potentiaz diuinā.si in genere q̄tiraṫ.ergo est idē cū q̄tate q̄ terminat motū.ḡa si eēt q̄tas distincta nō possz de⁹facere vnū indiuiduū q̄tatis sine alio q̄ḋ est falsum. Tertia cōclusio est q mot⁹ localis nō distinguiṫ a reb⁹ pmanētib⁹.q: mot⁹ nō est pfectioꝝ termio mot⁹.ḡ cū termin⁹ mot⁹ local' sit vbi: mot⁹ local nō dicit aliq̄d absolutū sup fmin̄ ⁊ res pmanētes. Quarta cōclusio est. q mot⁹ nō est aliq̄d absolutū exīs in genere ꝑ reductionē ⁊ ꝓbaṫ sic. oīe absolutū positiuū exīs in genere ꝑ reductionē est intrinsecū alicui existēti in genere ꝑ se:sine quo aliud in genere esse nō ꝑt. Ptz istud vlr de materia ⁊ forma:nec spēs sine differētia:nec nuēr⁹ sine vnitate:nec linea sine pūcto.ꝟ accipio mioreꝫ.s.q mot⁹ nō est ꝑs ēntialis nec aliq̄d intrinsecuꝫ

Nono

Decimo

C Prima ꝺclusio

D Scḋa ꝺclusio

E Tertia ꝺclusio

F Quarta cōclusio

N Ad quartam

Ad cōfirmatiōē

O Scḋa opinio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

existẽti alicui p se in gñe: q; nõ põt esse intrinse
cũ alicui nisi vel terio vel mobili: ⁊ ptz q̃ vtrũ
q; põt esse sine motu: g̃ mot⁹ nõ est in gñe p re
ductõem. Itẽ q̃ illud qõ est in gñe p reductio
nẽ est alicui existẽti p se in gñe intrinsecũ. ꝓbaꝫ
q; alꝫs nõ posset assignari rõ ḡre vnũ mag⁹ est i
gñe q̃ aliud. Q; aũt nõ põt dari alia rõ ptz: ḋa
impfectio nõ impedit: ptz q; lz nigredo sit im
pfectio: albedine: tñ ita est nigredo p se i gñe
sicut albedo: g̃ nõ ẽ alia rõ nisi q; ẽ essentiale ⁊
intrinsecũ alicui existẽti p se in gñe. Si dicas
q̃ mot⁹ est in gñe p reductõem: q; est via. Cõ
tra. generatio est via ad substantiã: ⁊ tñ est in
gñe q̃litatis p se. g̃ eodẽ modo in ꝓposito. ⁊ h̃
dico ſm opinionẽ eoꝝ q̃ ponũt q̃ mutatio di
stinguit̃ sicut res absoluta a termino: vel si est
respect⁹ in gñe respectiuo ſm alios. Quinta
cõclusio est. q̃ mot⁹ gñaliter nõ dicit aliq̃d ab
solutũ sup oẽs res pmanẽtes. ꝓbaꝫ q; oẽ absQuinta cõclusio
lutũ ꝑ̃us duratõe alio absoluto p potentiã di
uinã ꝓseruari põt i esse ꝑpetuo sine oĩ alio ab
soluto: q; nõ plus includit ꝯdictõem ꝓseruari
in esse ꝑpetuo sine alio absoluto q̃ creari: sed
motus est ꝑ̃ duratõe termio. g̃ si dicat aliq̃d
absolutũ sup terminũ ⁊ alias res pmanentes
posset ꝓtrahi mot⁹ in ifinitũ ⁊ nunq̃ deueni
ret ad terminũ. Et si dicas q̃ lz mot⁹ posset cõ
tinuari sine terio vltimo: nõ tñ sine termio me
dio. Contra. si termin⁹ mot⁹ localis sit paries
modicũ distãs: sequit̃ q̃ mot⁹ in ifinitũ dura
ret: ⁊ tñ nũq̃ mobile ꝓueniret ad parietẽ sine
aliquo reditu. Si dicas q̃ nõ est aliq̃ incõue
niẽs. posito q̃ mobile moueaꝫ sup ꝓtes ſpacij
eiusdẽ ꝓportõis: sicut si aliq̃ cor⁹ magnũ di
uidaꝫ in ifinitũ ⁊ semp q̃ auferẽ apponaꝫ al
teri parti vel paruo cor⁹i: semp esset diuisio ex
vna ꝓte ⁊ additio ex altera: ⁊ tñ cor⁹ paruuꝫ
nunq̃ attingeret cor⁹ mai⁹ sic est i ꝓposito.
põt semp moueri ⁊ nũq̃ attigere terminũ. Cõ
tra. ſm pbm tertio phisicoꝝ oẽ finitũ p ablati
onẽ finiti tãdẽ cõsumit̃: cũ g̃ illud ſpaciũ sit
finitũ. ⁊ mobile moueẽ ſm ꝓtes eiusdẽ quanti
tatis: nõ ꝓportõnis sicut tu accipis: g̃ mobile
nc̃rio attiget terminũ nisi redeat citra termi
nũ. Si dicas q̃ maioꝝ rõis ꝑncipalis est vera
in pmanẽtib⁹ nõ aũt in succeſſiuis. Et sik̃ põt
dici q̃ successiuũ est i gñe p reductõeꝝ: ⁊ tñ nõ
est intrinsecũ alicui existẽti p se in gñe: ⁊ iõ dcm̃
illud de eo qõ est i gñe p reductõem hꝫ verita
tẽ i pmanẽtib⁹. Cõtra. sic ĩstare nõ est nisi ĩsta
re i ꝓposito qõ nihil est. Itẽ nulli⁹ rei absolu
te existẽtie repugꝫ coexistẽtia alteri⁹ rei abso
lute i rerũ natura: lz sibi repugnet i eodẽ subie
cto. Exẽplũ. ꝫ albedini erũt i isto subiecto re
pugnet nigredo i eodeꝫ subiecto: nõ tñ sibi re
pugnat: vt secũ coexistat in rerũ natura i alio
subiecto. ſ entie vni⁹ ꝑt mot⁹ repugnat coexi
stẽtia alteri⁹ ptis: nõ tñ i eodẽ subiecto: ſ etiã
in rerũ natura: q; aliter nõ esset vna ps ꝓ̃: alia
duratõe. g̃ in ꝓte ꝓ̃i nõ est aliq̃d absolutũ di
stinctũ ab illo qõ est in ꝓte posteriori. ḋa si ita
esset posset manere cuꝫ ꝓte posteriori. g̃ vltra
t̃minũ ⁊ alias res pmanẽtes: nihil positiuũ di
cit mot⁹. Si dicas q; maioꝝ nõ est vera in suc
cessiuis. Cõtra. q̃n aliq̃ multa sunt eiusdẽ rõis
si nõ est ꝯdictio: q̃ aliq̃ sint simul in rerũ natu
tura. nec est ꝯdictio q̃ oĩa simĺ sint in rerũ na
tura. q; eadẽ rõ est de oĩbus ⁊ de aliq̃bus. ſ ac
cipiant due distincte dealbatiões in diuers⁹ sb
iectis. ille due dealbatiões sunt eiusdẽ rõis ſz
totũ ⁊ ptes. ſ due ptes istarũ scõdaruꝫ dealba
tionũ ꝑ̃t simul existere pꝫ de se. ⁊ h̃ q; ps vni⁹
dealbatiõis distinguit̃ realit̃ ⁊ absolute a pte
alteri⁹. g̃ eodẽ mõ possunt due ptes vni⁹ deal
batiõis simul existere: supposito q̃ dealbatio
dicat rem absolutã distinctã ab oĩb⁹ pmanẽti
bus. ⁊ sic oẽs ptes mot⁹ possent simĺ esse. Itẽ
mot⁹ est idẽ cũ t̃mino suo: sic̃ mutatio cũ suo. ſ
mutatio nihil absolutũ dic̃ distinctũ a t̃mino
suo. g̃ nec mot⁹. assũptũ ꝓmũ pꝫ. q; q̃n mediũ
illuminaẽ nullũ absolutũ sibi aduenit nisi lumẽ
q̃ t̃minat mutationẽ. ⁊ tñ mediuꝫ vere mutaẽ
sik̃ materia q̃n recipit p gñatiõeꝝ formã substã
tialẽ nõ recipit aliq̃d absolutũ p gñatiõeꝝ nisi
tñ formã substãtialẽ q̃ termiat gñatiõeꝝ: ⁊ tñ
vere mutaẽ materia. g̃ mutaro nõ est aliq̃d ab
solutũ vltra suũ terminũ. g̃ nec mot⁹. Si di
cas q̃ licꝫ mutatio subita q̃ nõ est termin⁹ mo
tus nõ dicat aliq̃d absolutũ aliud a t̃mino. tñ
mutatio q̃ est t̃min⁹ mot⁹ bene dicit aliq̃d ab
solutũ. Cõtra. nõ videt maioꝝ rõ de vna muta
tiõe q̃re dicat aliq̃d absolutũ q̃ de alia. ḋa q̃n
aliq̃d dealbaẽ nõ aduenit ei aliq̃d distinctũ ab
albedine: sic̃ nec q̃n mediũ illuminaẽ aduenit
ei aliq̃d distinctũ a lumie. ⁊ maxie cũ illud ab
solutũ si ponerẽ nõ possꝫ poni in alio genere
a genere in quo ponit̃ t̃min⁹ ad quez ponit̃: sic̃
ptz discurrẽdo. Septa ꝯclusio est. q̃ mot⁹ nõ
dicit aliq̃d respectiuũ vltra res pmanẽtes. ꝓ
baꝫ. q; q̃ro in quo ille respect⁹ fundaẽ nõ i mo
tore. q; tũt oẽ mouẽs moueret. q; oĩe fũdamẽ
tũ in creaturis denoiatur a respectu fundato
in illo: sic̃ albũ a silitudine. nec fundaẽ in t̃mio
a quo: nec in t̃mino ad quẽ: nec in tpe. q; nullũ
istoꝝ moueẽ nec fundaẽ i re mora. q; ille respe
ctus si sit realis credo q̃ babz aliquẽ terminũ
nõ terminũ a quo: q; non semp est t̃min⁹ a quo
q̃n motus est. nec terminũ ad quẽ baber. ḋa il
le aliq̃n est purũ: nihil ⁊ pura negatio. ptz boc
in motu depditiuo: puta diminutione. similit

III Septa conclusio.

respectus subiecti receptiui ad formã receptã
põt manere etiã si null⁹ motus sit. vt ptz de re
spectu vnionis. g̃ nõ est aliq̃s talis respect⁹ q̃
sit de rõe motus vltra res pmanẽtes ⁊ absolu
ta pmanẽtia. q; ois respect⁹ subiecti põt mane
re n̄ exẽte motu: siue subiecti ad formã: siue ad
agẽs. g̃ ⁊c̃. Itẽ deus põt succeſſiue caleface
re lignũ sicut ignis: ⁊ ita p verũ motũ. ⁊ tñ po
sito h̃ null⁹ esset respect⁹ nec subiecti ad deuꝫ
nec caloris si oẽs eius ptes simul maneãt. q̃n
põt diu manere. Ad p̃dicta dicit̃ aliter q̃ respe
ctus vni⁹ ptis formę: puta ꝓ̃is nõ põt mane
re cũ respectu posterioris: q; sunt in cõpossibi
les. Cõtra si manet vna ps forme cũ alia: tũc
necessario manebũt respectus ĩstaruꝫ ad suas
cãs. q; aliter vna albedo nõ maneret cũ alia: ni
si respect⁹ manerẽt. Ideo dico aliter q̃ ſm intẽ
tionẽ pbi vt firmit̃ credo. ꝓmo de mutatiõe. se
cũdo de motu. De ꝓmo dico. q̃ mutatio nullã
rẽ absolutã dicit aliã a pmanẽtibus reb⁹. pu
ta a termio ⁊ subiecto sicut ꝑ̃us patuit. nec re
spectiuã vltra res pmanẽtes. h̃ ptz: q; ad mu
tationẽ verã nõ requirũtur plures respectus.
Itẽ respect⁹ inherẽtie forme ad subiectũ: si sit
forma accidẽtalis: vl⁹ vniõis si sit forme ſbalis
⁊ respect⁹ forme ad agens: ⁊ respect⁹ forme ad
nõesse p̃cedẽs eẽ. Et isti req̃runt̃ ex pte forme
Ex pte materie si est receptiuũ requirit̃ respe
ctus materie ad formã: ⁊ materie ad efficiẽs. ⁊
istis positis siue fiat forma a deo: siue ab agen
te naturali ꝺe ponit̃ mutatio. ſ oẽs isti respe
ctus põt manere q̃ diu manet forma in mate
ria. ptz discurrẽdo excepto respectu forme ad
nõẽ p̃cedẽs. q; ille nõ ẽ realis eo q̃ suus t̃mi
nus nõ est realis. g̃ mutatio nõ dicit aliquẽ re
spectũ realẽ: ꝑter respect⁹ qui põt manere. et
istud est verũ ponẽdo respect⁹: ſ nõ ponẽdo re
spect⁹. tũc mutatio siue accipiaꝫ nomẽ siue cõ
cept⁹ significat principaliter ipam formã cõnotã
do nõesse p̃cedẽs ⁊ subiectũ ⁊ agẽs: ita q̃ oĩa
ista sunt de ei⁹ significato totali. et q̃n ista po
nũtur est mutatio: ⁊ q̃n nõ: nõ. Sz ſm istã viã
mutatio ꝓponit̃ ex positiuo ⁊ negatiuo. q; dic̃
ipaz formã ⁊ negationẽ ei⁹ imediate p̃cedẽtẽ
⁊ n̄ tñ ista: q; alr forma creata sine oĩ subiecto
mutaret. q̃d falsuꝫ ẽ ꝓpe loquẽdo de mutatõe
ſ cuꝫ hoc subiectũ: ⁊ sic mutatio a pte rei nihil
aliũ est q̃ forma recepta i ſbiecto post ei⁹ nõẽ
ita q̃ ista tria sint de significato mutatiõis. s.
ſbiectũ forma ⁊ negatõ p̃cedẽs. ⁊ h̃ dico nega
tio respect⁹. Eodẽ mõ dico de motu: q̃ nõ dic̃
aliq̃d positiuũ absolutuꝫ vel respectiuũ vltra
res pmanẽtes: ſ tñ dicit negatiões vltra res
pmanẽtes. Primũ pꝫ. q; mot⁹ nihil aliud ẽ ni
si receptio ꝓtinua ⁊ successiua ptis post partẽ
alicuius forme diuisibilis in ifinitũ. ⁊ iste par
tes ꝓtinue ⁊ successiue recepte possunt sik̃ ma
nere in oĩ motu: ita q̃ nõ est repugnãtia quin
sik̃ maneãr. Patet istud discurrẽdo p oẽs mo
tus. nã in motu augmẽtatiõis ⁊ alteratiõis ma
nifestũ est q̃ ptes ꝓ̃es manent cũ posteriori
bus: q; augmẽtatio fit p additiõem vni⁹ ptis
ad partẽ: sicut q̃n vna pars aq̃ additur alteri: et
h̃ indifferenter sicut fit augmẽtatio q̃litatis vel
quãtitatis. sik̃ in motu locali lz de facto vnus
locus vel vbi ꝓtinue depdaẽ sicut ali⁹ ꝓtinue
acq̃rit̃: tñ de potẽtia dei possunt oĩa acq̃sita si
mul manere: q; de⁹ põt facere q̃ corp⁹ moueatur localit̃: ⁊ q̃ semp q̃n acquirit nouũ locũ re
tineat primũ locũ ⁊ scõm. ⁊ sic deiceps: q; de⁹
põt facere vt idẽ corp⁹ sit in diuersis locis. et
tũc h̃ posito tñ esset mot⁹ localis acquisitiu⁹
nõ depditiu⁹. ptz g̃ q̃ oẽs forme acq̃site p mo
tũ possunt sik̃ manere ⁊ manẽt de facto q̃n est
motus ad formã acquisitiu⁹. possunt etiã oĩes
respect⁹ manere: q; nulla est pars ꝓ̃: quia nõ
põt dari ps ꝓma forme acq̃site p motũ: q; ẽ di
uisibilis in infinitũ. Aliter eñ ipossibile esset
saluare ꝓtinuã successionẽ i motu si tũc ps pri
or bẽat respectũ siue ad agẽs siue ad patiens.
In aduentu eñ partis posterioris non corrũpit̃
aliq̃s respect⁹ ptis ꝓ̃is: ſ simpl̃r manet oĩs
talis respect⁹. ⁊ eodẽ mõ de respectu ptis po
sterioris. ⁊ sic in ifinitũ: ita q̃ q̃cquid positiuũ
est in motu siue absoluꝰ siue respectiuũ põt
simpl̃r manere p totũ motũ. ⁊ etiã post motuꝫ
in infinitũ p potẽtiã diuinã. Q; aũt ista abso
luta ⁊ respectiua positiua si ponaṅ respect⁹
sufficiunt ad motũ cũ negatõib⁹ ptz: q; oĩbus
istis positis ⁊ oĩb⁹ alijs circũscriptis põt poni
mot⁹. nã posito q̃ forma acquiraẽ successiue i
aliquo circũscripto oĩ alio positiuo a ptib⁹ for
me successiue acquisite ⁊ respectib⁹ partiũ for
me ad subiectũ: ⁊ ad agens si ponaṅ respect⁹
adhuc necessario habebit̃ mot⁹. ⁊ ſne istis im
possibile est hꝫ motũ. g̃ ista positiua sufficiũt
ad motũ. ⁊ p ꝓ̃s q̃ mot⁹ nihil positiuũ abso
lutũ vel respectiuũ dicit vltra res pmanentes
Q; aũt ad motũ requirit̃ negatio: ptz. q; mot⁹
necessario includit successionẽ. In oĩ aũt suc
cessione: pti prioꝝ coexistit negatio ptis poste
rioris cuiuscũq; ⁊ cũ tales partes sint infinite
(q; forma acquisita p motũ est diuisibilis i in
finitũ) sequit̃ q̃ cũ q̃cunq; parte forme acq̃si
te p motũ coexistũt negatiões infinite. ⁊ p ta
les negatões ⁊ affirmatões saluaẽ successio i
motu: q; illud dicit̃ ꝓprie succedere q̃ primo
nõ est ⁊ post est: ⁊ iõ dicit̃ imediate succedere.
Exẽplũ. dico q̃ fili⁹ succedit patri: q; pater est
⁊ fili⁹ nõ est ⁊ post est filius. iõ sibi succedit: ⁊

Universidad de Deusto
Biblioteca

ista est intertio phi rer: tio phisicor. vbi dicit q̄ mot⁹ est act⁹ entis in potētia fm qđ est in potētia. p̄ B̄ q̄ dicit q̄ est act⁹ inuit B̄ qđ est positiuū in motu qđ acquirit ipi mobili. Et p̄ B̄ qđ dicit q̄ est in potētia ⁊c. innuit negatōez partis seq̄ntis sine tñ corruptōe part̄ ꝑme vl̄ deperditōe aliq̄: sicut q̄n aer illuminat recipit lumē sine depditōe alicui⁹ positiui. Itē cōmētator tertio phisicor. q̄rto cōmēto. mot⁹ est generatio partis post part̄ ꝓfectiōis ad quā vadit. Itē quito phisicor. cōmēto. xlviij. mot⁹ nō est aliud nisi acquirere part̄ post part̄ ex illo ad qđ mot⁹ est donec acquisierit illud ad qđ tēdit: ⁊ tūc cessat mot⁹ ⁊ dicit cōmēto. liij. q̄ ꝑmo est vna pars quiet⁹ ⁊ post alia. ⁊ sic motus est de gñe quiet⁹. ⁊ sic quies nō ꝺiuat motu. B̄ dico de quiete i tertio ad quē: q̄ quies illa ē ipz positiuū in motu. ⁊ iō illa quies nō est ꝑpetuatio mot⁹: ꝫ ei⁹ ꝓfectio fm cōmētatorē i multis locis. tñ pōt quies dici ꝓpetuatio motus q̄tū ad negatōes q̄s mot⁹ includit: q̄ quies in termino ad quē dicit tñ illud positiuū siue affirmatiuū qđ est in motu sine negatōe alia ⁊ clusa. mot⁹ aūt dicit vtrūq; ⁊ q̄tū ad B̄ opponūt Itē cōmētator q̄rto metaphisice cōmēto. xxvi. q̄ mot⁹ cōponit ex ente ⁊ nōente: affirmatiōe ⁊ negatōe. ⁊ dī ēs ꝑpt̄ formā quā hz: ⁊ nōens ꝓpter formā qua carer. Ex oib⁹ istis ptz q̄ motus cōponit ex affirmatōib⁹ pura ex ꝓtib⁹ acq̄sitis p motū ⁊ negatōnib⁹ aliarū partiū seq̄ntiū q̄ infinite sunt: ita q̄ B̄ nomē mot⁹ vel ꝓceptus eius sigt formā ꝓtinue ⁊ successiue acquisitā in aliquo subiecto ⁊ respect⁹ ei⁹ forme ad passum ⁊ ad agēs: ⁊ negatōes oim partiū seq̄tiū q̄ infinite sunt: ita q̄ oia ista sunt de tali significato mot⁹ ponēdo respect⁹: vel motus significat formā partibiliter acquisitā cōnotādo negatōes partiū seq̄ntiū scinuicē. ⁊ B̄ nō ponēdo respect⁹. ⁊ nō tñ cōnotat negationes q̄ sunt de essentia mot⁹: ꝫ etiā multas ꝺictōes affirmatōes ⁊ negatōes. Cōtra ista. ꝑmo cōtra B̄ qđ ponit q̄ mot⁹ includit essentialiter tanḡ significatū totale multas ꝺictiones puta negatōes ⁊ affirmatōes: q̄ nullū positiuū cōponit ex positiuo ⁊ negatiuo: ꝫ mot⁹ est cōtinu⁹ q̄nto phisicor. ḡ. Itē mot⁹ ē simplicit vn⁹: ꝫ ex affirmatōe ⁊ negatōe nō fit simplicit vnū. ḡ ⁊c. Itē scdo de aīa mot⁹ est sensibile cōe. ḡ est vera res nec etiā distinguit a termino. Cōfirmat: q̄ mot⁹ nō ē sensibile cōe rōne termini: q̄ fmin⁹ mot⁹ pōt ee sēsibile ꝓprium vt ꝑz de motu dealbatōis vbi fmin⁹ ē sensibile ꝓprium. nec rōne negationis: quia negatio nō plus est sensibile cōe q̄ꝑ ꝓprium. ergo est sensibile cōe respectu alicuius alteri⁹ positiui.

Contra dicta
Arguitur primo.

Secundo

Tertio

Jtē. v. metaphisice. mot⁹ est i gñe q̄tit⁊ nō roe fmini: q̄n aliq̄n termin⁹ est q̄ntus: vt ꝑz in alteratiōe: nec rōe negatōis. q̄ ꝑz Augustinū vij. de trinitate. negatio est i eodez gñe cū suo positiuo. ḡ est in gñe q̄tit⁊ respectu alicui⁹ alteri⁹. Itē cōmentator. vij. phisicor cōmēto xxxv. mot⁹ diuidit i tarditatē: ⁊ velocitatē: sic in passiōes. ꝫ nō sunt passiōes mot⁹ rōe fmior nec negationū. ḡ B̄ est rōe alicui⁹ positiui. Itē mot⁹ est passio real⁊ corpis mobil⁊ i scia reali: q̄ naturali. ḡ in essentia sua nō icludit negatōez aliquā. Itē mot⁹ est fluxus forme fm cōmētatorem. iij. phisicor. ꝫ fluxus forme differt a forma fluente. igitur cum forma fluens includit affirmationē ⁊ negatiōez fluxus: icludit ēt aliq̄d aliud. Itē esse in potētia ⁊ imediatū ꝓpetūt motui: ꝫ ista nō ꝓpetūt termio motus: nec negatiōib⁹. ḡ ⁊c. Itē forma q̄ ab agēte naturali inducit ꝑ motū: ꝑt ꝑ potentiā diuinā iduci in instāti: ⁊ tūc esset real⁊ mot⁹ ⁊ nulla negatio. ḡ negatio nō est de essentia mot⁹. vl̄ si sunt ibi negatiōes: tūc esset mot⁹ in instāti: qđ est impossibile. Itez auctoritates adducte nō sunt ad ꝓpositū. Prīa nō. Quia q̄n ꝺ: q̄ mot⁹ ꝯponit ex ente ⁊ nōente imediate. dicit q̄ mot⁹ est mediū inf ens ⁊ nōens. ḡ icludit aliq̄d ꝑter ēs ⁊ nōens. Itē mot⁹ est via ad terminū. igit⁊ includit aliquā entitatē: ⁊ nō solum negationē.

Itez actio ⁊ passio fundant⁊ in motu: ꝫ tantā entitatē includit fundamētū: sic illud qđ fundat⁊. cū ḡ actio ⁊ passio nō includāt negatiōez ḡ nec motus includit. Itē ꝯ hoc qđ ponit⁊ q̄ mutatio nō dicet aliq̄d vltra res pmanēres. Oz ex B̄ sequit⁊ q̄ sp manēte re manebit mutatio. ḡ in q̄ete includit⁊ mutatō: qđ flin est. Itē tertio phisicor. diffinit⁊ mot⁹ vt est cōis mutatiōi q̄n ꝺr: q̄ est act⁹ entis in potētia ⁊c. ꝫ nulla res pmanēs est act⁹ ⁊c. ḡ mutatio dicet aliq̄d vltra res pmanēres. Itē ꝯ B̄ qđ ꝺr: q̄ est aliq̄s motus ꝑ quē nihil depdit⁊. q̄ fm ꝑz gñatio vn⁹ est corruptio alteri⁹. ḡ in oi motu aliq̄d acq̄rit⁊ aliq̄d depdit⁊. Itē. v. phisicor. Omis motus est de ꝯrio in contrariū. Patet q̄ albus nō fit ex quolibet nō albo. i. phisicor: sed ex nigro. ḡ termini mot⁹ sunt incōpossibiles. ergo si vnus termin⁹ motus acquirit⁊ alius deperdit⁊. Itē cōtra hoc qđ ponit⁊ q̄ motus nō est in genere per reductōem: quia non est intrinsecū alicui existenti p̄se in genere: quia negatio est in eodē genere cū sua affirmatōe fm augustinū: et tamē nō est aliquid intrinsecū alicui existenti per se in genere. ergo ⁊c. Itē albūedo est in gñe qualitatis per reductōem: ⁊ tamē nō est intrinsecū alicui existēti p̄se in genere. Probat: q̄ si hoc esset hoc nō esset nisi albedini: sed hoc est falsus. ꝑbatur: q̄ potest albedo p̄ potentiā diuinā existere sine subiecto: ⁊ tūc non est albus qđ nō esset verū si albū esset intrinsecū albedini: q̄ nihil existit sine eo qđ est sibi intrinsecū.

Quarto

Quinto

Sexto

Septimo

Octauo

Nono

Decimo

Undecimo

Duodecimo

Decimotertio

Decimoquarto

Decimoquinto

Decimosexto

Decimoseptimo

Decimooctauo

Decimonono

Jtē tertio phisicor. motus est i tribus generibus ⁊ in eodē genere cū suo termino ad quē licet nō ꝑ se fm rē: q̄ includit negatōem q̄ nō pōt esse ꝓprie in aliquo genere. ergo per reductōez. ⁊ sic babet propositū. Itē genus ⁊ differentia ex quibus cōponitur diffinitio sunt i genere: ita q̄ genus est p̄ se in genere ⁊ differētia p̄ reductōem: ⁊ tñ neutrū est intrinsecū diffinito: q̄ ens rationis non est intrinsecū entireali.

Vicesimo

Jtē contra rationes videt q̄ non ꝓbant: prīma non. quia eodē modo arguo ꝓtra re. Omne absolutū ꝓius fm durationem alio absoluto potest continuari ⁊ cōseruari in infinitū sine omi alio absoluto: sed motus per te est ꝓior durationē termino: ⁊ dicit aliquid absolutū saltē q̄tū ad positiuū i eo: ergo aliq̄d pōt moueri motu recto in infinitū ⁊ nunq̄ attingere terminū. Similiter scda rō concludit ꝓtra re. Mua sicut tu arguis de affirmationib⁹ arguo de negationibus: q̄ si due negatōes possunt simul existere: ⁊ omēs: sed negatio in vno motu potest coexistere alteri in alio motu: ergo due negatōes eiusdē motus possunt simul existere ⁊ si due. sequitur q̄ oms. ⁊ sic oms partes motus possunt esse simul: quo ad affirmationes ⁊ negationes qđ tamē negas.

Vicesimo primo.

Ad primū istoz dico q̄ aliqua est cōtinuatio q̄ est aliquoz faciētiū ꝑ se vnū quomodo partes linee cōtinuant⁊ adinuicē: ⁊ talis nō est i motu nec in aliquo successiuo. Alia est continuatio qua vnū succedit alteri sine medio: ⁊ talis cōtinuatio requirit⁊ necessario in motu ⁊ non alia. talia aūt successiua sunt in duplici genere: q̄ aliquādo successiua nō possunt simul manere naturaliter: ꝫ per potentiā diuinā possint. sicut in motu locali aliquando successiua possunt simul manere sicut patet in alteratōe ⁊ augmētatione. loquendo de primis successiuis: tunc est motus cōtinuus quando nullū eoz potest coexistere duobus cōtradictoriis sibinuicem succedentibus. ⁊ boc nō tantū loq̄ndo de contradictoriis intrinsecis motui q̄ sunt de rōne motus: sed etiā de extrinsecis. Exemplū. ad B̄ q̄ aliquis moueat⁊ localiter cōtinue nō tantū req̄rit⁊ q̄ vbi nō tm̄ coexistat sil⁊ cū affirmatōe ⁊ negatōe alterius vbi naturaliter: q̄ ꝺictio est q̄ vbi iā acq̄sitū existat sil⁊ cū affirmatōe et negatōe alterius vbi: ꝫ requiritur q̄ illud vbi nō coexistat naturaliter cū aliis ꝺictoriis sibi cōtinue succedentibus puta cū istis rex sedet rex nō sedet: vl̄ cū istis sortes est sortes nō est. si em̄ vtrūq; istoz pōt verificari manēte eo dē vbi naturaliter nō est motus localis eius: sed necessario est quies intercepta. Sed si vnū predictoz ꝓtradictorioz verificat⁊ de vno vbi ⁊ aliud cū alio vbi: ⁊ ꝓtradictoria sibi ꝓtinue succedant: ita q̄ vnū stati succedit alteri ⁊ sic est motus cōtinuus: secus est si ista ꝓtradictoria nō cōtinue sibi succedant. Quia si vnū cōtradictorioz māeat p tēpus puta q̄ rex sedet pōt tunc mobile habere vnū vbi ⁊ post quiescere: ⁊ tunc tertio acq̄rere aliud vbi: ⁊ tūc aliud vbi ꝓtradictoriū potest succedere puta rex non sedet. tūc iste motus nō est ꝓtinuus: quia quiete intercipitur: ideo ad boc q̄ cōtinuatio predicto modo saluetur: oportet vt contradictoria sibi continue succedant: et tunc potest predicto modo saluari naturaliter cōtinuatio quia tūc est ibi nō tantū motus acquisitiuus: sed etiā deperditiuus: ⁊ est idē motus localis quia motus localis cōponitur ex oīnibus vbi acq̄sitis (ponēdo tales respectus) ⁊ negatōnibus eoz. Nunc aūt naturaliter sicut acquiritur vnū vbi ita deperditur aliud quoz vtrūq; est aliquid positiuū illius motus. ⁊ sicut acquiritur vnū vbi ita deperditur sua negatio: ita cū deperditur primū vbi acquiritur sua negatio: que negationes sunt etiam de ratione motus: ita q̄ motus ille ex vtraq; parte est acquisitiuus ⁊ deperditiuus. nā acquirendo scdm vbi acquirit positiuū: ⁊ deperdit negatiuum: et perdendo primū vbi perdit positiuum ⁊ acquirit negatiuum. Sed supernaturaliter loquendo potest deus facere idem corpus i multis locis: ⁊ tunc mobile babens primū vbi posset acquirere scdm ⁊ tertiū: ⁊ sic deinceps: et non perdere primū: ⁊ tunc esset iste motus tantum acquisitiuus ⁊ non deperditiuus respectu affirmationū: sed respectu negationum esset deperditiuus: quia licet vbi vel loca successiue acquisita maneant: attamen negationes non manent sed potius suo motu corrumpuntur. ⁊ si sic ponatur per potentiā diuinā tunc est continuitas in motu locali accipienda sicut in augmentatione ⁊ alteratione. si loquamur de successiuis que possunt simul manere naturaliter: tunc est motus continuus naturaliter. Quando sunt duo contradictoria extrinseca sibi cōtinue succedentia coexistentia motui puta, rex sedet rex nō sedet. et scdm nō verificat⁊ nec coexistit: nisi coexistat pluribus partibus forme acq̄site p motū tūc nō est motus ꝓtinu⁹: ꝫ nec tertio q̄te intercipit⁊. Explū. si em̄ ista contradictoria rex sedet rex non sedet continue sibi succedant ⁊ aliquis habeat aliquam partem albedinis: q̄n ista verificat⁊ rex

Universidad de Deusto
Biblioteca

sedet ⁊ aliud cōtradictoriū rei nō sedet continue sibi succedens nō verificaꝫ nisi coexistat pluribus partib⁹ albedinis q̄ primū cōtradictoriū: tūc nō est alteratio ꝓtinua: ꝫ est ḣere in rerceptra. Cui⁹ rō est: q: iste mot⁹ est tm̄ acq̄situs quo ad positiua: ꝫ extrema ꝺictōis cōtinua succedētia nō possunt verificari i eodē instāti: ꝫ ꝓ diuersis. si ḡ in scḍo instāti qn̄ verificaꝫ scḍm ꝺictoriū nō esset plus de albedine q̄ in ꝓmo: tūc in scḍo nō esꝭ alteratio: q: nihil plus tūc acq̄riꝫ q̄ ꝓus: ⁊ ꝓ ꝯs tūc est quies: ꝫ q̄uis iste mot⁹ sit acq̄sitiuus tm̄ respectu affirmationū: tm̄ respectu negationū est depditiu⁹ q: sicut affirmatōes cōtinue acq̄runt̄ ⁊ manēt sic̄ sic negatōes affirmationū ꝓtinue depdunt̄

Queritur. Et si q̄ras q̄d est de rōne mot⁹ ꝑcise. Rn̄deo
Respondetur. aut q̄ris de q̄d nois aut de quid rei, si scḍo mō tūc dico q⁹ mot⁹ ꝑcise includit partē forme acquisite ꝓ motū. ⁊ ꝫ q̄tū ad affirmatōes ꝓnotādo respect⁹ partiū acq̄sitarū ⁊ negatōes itereptōis q̄ez. Ad oia ista sūt de itranceitate motus. ⁊ ipis positis ponit̄ motus ⁊ destruct̄ destruit̄ mot⁹. Ex ꝫ ꝓz ad istā obiectiōem si deꝰ crearet vnā partē albedinis vna hora ⁊ aliam in alia ⁊ tertiā in tertia: ita q⁹ esset quies interc̄pta semp iter duas partes: tūc sunt affirmatōes q̄ requirunt̄ ad motū: q: ptes albedinis ⁊ negatōes: q: semp cū parte ꝓxi coexistit negatio ptis posteriois. ⁊ sic ibi sunt ꝺictōes affirmatōes ⁊ negatōes q̄ requirunt̄ ad motū. ⁊ sic ꝓz q⁹ deficit negatio intercepte q̄etis. ⁊ si illa ponaꝫ tūc nec̄rio esset mot⁹: q: si deꝰ creet succes̄siue ⁊ ꝓtinue ptes albedis in aliquo subiecto sine q̄ete intercepta ita bene illud subiectū moueret motu alteratōis sicut si agēs creatū crearet partes tali mō in aliquo subiecto q: vtrobiq; essent oia req̄sita tā affirmatiua q̄ negatiua ad essentiā motus. Si q̄ras de q̄d nois vel ꝯceptus dico q⁹ ḣ nomē mot⁹ vel cōceptus ei⁹ nō tm̄ significat ꝑdicta q̄ sunt de essentia mot⁹: ꝫ cū ḣ ꝓnotat negatōem coexistē di cū duob⁹ ꝰdictoriꝭ extrinsecis q̄cunq; sint illa dūmodo sint ꝓtinue succedētia: ⁊ ḣ diuersimode in motu locali ⁊ aliꝭ motib⁹ ad formā vt supra ꝺcm̄ est. ⁊ sic mot⁹ nō tm̄ ꝓnotat vnā negatōem extrinsecā motui: ꝫ infinitas quasi affirmatōes ⁊ negatōes extrinsecas motui: q: ꝓnotat vnā negatōnem coexistendi istis ꝰdictoriꝭ extrinsecis rex sedet rex non sedet. ⁊ sic de oib⁹ aliꝭ q̄ infinite sunt. ⁊ ꝓ ꝯs ꝓnotat ipsa extrema ꝰdictōis cuiuscūq; extrinsece. cui⁹ vnū extremū pōt alteri ꝓtinue succedere. sic ḡ patet quō motus est cōtinuus ⁊ quō nō. Ad scḍm dico q⁹ motus est vnus: q: predicto modo cōtinuus. ⁊ ideo est vn⁹ q: habet vnum terminū predicto modo acq̄sitū: ꝫ iste terminus facit vnū numero cū aliꝭ oibus partib⁹ precedentib⁹. ꝓz in alteratōe ⁊ augmentatiōe vbi partes ꝓxiores ⁊ posteriores manēt ⁊ faciunt simplr̄ vnū. ⁊ ideo talis motus pōt dici simpliciter vn⁹ numero: q: habet vnū terminū nūero predicto modo acquisitū. aliq̄n etiā terminus vltim⁹ ꝑm illū modū loquēdi q⁹ nō est dare partē vltimā in motu sicut nec primā. Nec facit vnū cū aliꝭ precedētib⁹: vt ꝓz in motu locali de facto �plz aliter posset fieri ꝓ potentiā diuinā: ⁊ tūc motus est vnus quia habet vnū terminū ꝓ equiualentiā. q: tm̄ facit vbi sic cōtinue acquisitum ⁊ depditum quo ad vnitatē mot⁹: q̄tū faceret oia vbi acquisita ꝓ motū si manerēt: q: sicut si oia manerent motus esset vnus ⁊ cōtinu⁹: q: vnū vbi cōtinue succederēt alteri sine interpellatōe q̄etis: ita eodē modo est iste mot⁹ vnus ⁊ cōtinuus q̄n ꝓz vbi semper depdit̄ in aduētu posteriorꝰ: q: posterius semp ⁊ ꝓtinue succedit priori sine interpellatione quietis. ⁊ sic ꝓz ad illud. Ad aliud dico q⁹ mot⁹ nō dicit̄ sensibile cōe: q: dicat rē distinctā a sensib⁹ ꝓpꝛis q̄ pōt a quolibet sensu particulari sentiri vel a sensu cōi: nec dicit̄ sensibile cōe ratōe vni⁹ termini: q: ille est sensibile ꝓpꝛium. ꝓz de albedine: sed dicit̄ sensibile cōe: q: est via ad sensibilia diuersoꝝ sensuum. ⁊ includit illa plura: q: vnus mot⁹ est ad sensibile visus pura albedinē. ⁊ sic est cōe cū sensibili illius sensus quo ad positiuū in eo. Alius motus est quo ad sensibile tact⁹ pura caloꝛē. ⁊ ille nō distinguit̄ positiue a sensibili tact⁹. Tertⁱ⁹ est ad sensibile audit⁹ pura ad sonū. Quartus est ad sensibile gustus: puta ad saporē. Et quint⁹ ad sensibile olfact⁹: puta ad odorem: ⁊ ideo dicit̄ sensibile cōe: q: est via vel ideꝫ cum sensibilibus diuersoꝝ sensuū ⁊ aliter nō. ḣ patet ꝑ exempla ꝑ ibidē de q̄ete ⁊ numero que etiā ponunt̄ sensibilia cōia ⁊ tm̄ quies nō dicit rem aliā a quiescēte. Non ꝓmanentē: q: tantū est ꝓuatio mot⁹: nec successiuā q: tunc q̄n aliq̄d quiesceret moueret: qđ falsum est. Sed dicitur sensibile cōe q: quies reperit̄ in tot generibus sensibiliū in quot mot⁹: q: sicut sensibile cuiuslibet sensus pōt esse mot⁹: ita in quolibet sensibili pōt esse q̄es: q: q̄es est ꝓuatio. motus. Eodē mō numer⁹ nō dicit rē distinctā a numeratis: nec absolutā nec respectiuā vt supra ꝓbatū est. ⁊ tm̄ ponit̄ sensibile cōe: ⁊ nō est ꝓpter aliꝺ nisi q: icludit sensibilia ꝓpꝛia diuersoꝝ sensuū: q: pōt eē nūer⁹ albedis sapoꝝ sonoꝝ q̄litatū ꝓmarū ⁊ odoꝝ q̄ sunt obiecta q̄ncq; sensuū: ⁊ tm̄ i nllo istoꝝ dicit̄ nūer⁹ aliq̄d distinctū a reb⁹ nūeratꝭ: sic ē in ꝓposito. ⁊ satꝭ ꝑz ex ꝑdictis

Ad quartum. Ad aliud dico q⁹ pbs accipit q̄tātē large ꝓ oi eo qꝺ est diuisibile in plures partes eiusdez rationis: ꝫ illud sic diuisibile dicit̄ dupliciter: aut q: illud diuisibile diuidit̄ in ptes eiusdem rōnis distinctas loco ⁊ situ: ⁊ sic q̄tū nō cōpetit tm̄ q̄ātitati: ꝫ oi existenti sub q̄ātitate extē siue sit forma siue materia. Et sic materia dicit̄ q̄ātitas: ⁊ forma tā substātialis q̄ accidētalis extēsa in materia. Q: alia pars forme substātialis ⁊ accidētalis ⁊ materia extensa ꝓ quātitatē existit simplr̄ sub alia ꝓte materie ⁊ quātitat̄. Ptz exēplū de igne ⁊ gñaliter de oi forma ⁊ materia extēsa ꝓ quātitatē: q: ad sensum ptz: q: vna ꝓs forme ⁊ materie ⁊ quātitat̄ pōt ānihilari alia ꝓte manēte. ḡ sequit̄ q⁹ tam forma substātialis q̄ accidētalis extēsa in materia q̄ etiā materia extēsa ꝓ quātitatē ḅz partes eiusdē rōnis distinctas loco. ⁊ situetiā si deꝰ separaret quātitatē a tali cōposito. nihilominus materia ⁊ forma tā substātialis q̄ accidentalis bēret ptes eiusdē rōnis: ⁊ esset diuisibilis i eas tā q̄ in ptes distinctas loco ⁊ situ ita bene sine quātitate sicut sub quātitate. ⁊ ex ḅ sequit̄ q⁹ materia separata a quātitate ḅz ptē extra ptē ⁊ non tm̄ partē sub ꝓte sicut cōiter ꝺr̄ q⁹ si ille ptes sint distincte loco ⁊ situ vna est extra aliā: ⁊ eodē mō est de forma tā substātiali q̄ accidētali extēsa i materia. Si dicas q⁹ tūc materia circūscripta q̄tate ḅz extētionē: q: ḅz partē ex̄ partē. Dico alio mō pōt esse aliq̄d diuisibile: q: pōt diuidi in ptes eiusdē rōnis indistinctas loco ⁊ situ. ⁊ sic habitus existentes subiectiue i intellectu ⁊ volūtate possunt dici quātū: q: possunt diuidi i ptes eiusdē rōnis indistinctas tm̄ loco ⁊ situ ⁊ etiā subiecto. Tūc ad ꝓbz dico q⁹ accipit q̄tū large ꝓ oi eo qꝺ est diuisibile in ptes eiusdē rōnis siue sint distincte loco ⁊ situ siue nō: siue ptes maneāt siue non: ⁊ isto mō motus ꝺr̄ quātus rōe termini: ⁊ isto mō ꝺr̄ mot⁹ localis q̄tus ꝓpter diuersa vbi acq̄sita ꝑ illū motū. Si em̄ mot⁹ localis diceret aliq̄d absolutū distinctū ab vbi acq̄sit̄ ꝑ motū: tunc mot⁹ esset pfectio: termio mot⁹: qꝺ falsum est.

Ad quintum. Ad aliud dico q⁹ passio vno mō accipit̄ ꝑ accidēte aliquo existēte in gñe accidētis. ⁊ sic velocitas ⁊ tarditas nō sunt passiones vel accidētia mot⁹. Alio mō accipit̄ ꝓ eo qꝺ ꝓtigerit ⁊ p accidēs ꝓbaꝫ de aliquo. ⁊ sic velocitas et tarditas sunt accidētia motui: q: ꝓtigerit ꝑdicam̄ de motu: q: aliq̄n ꝑdicāt̄ de motu aliq̄n nō. Sz ad saluandū velocitatē ⁊ tarditatē in motu aduertēdū est q⁹ nō est dare primā partē forme acq̄site ꝓ motū nec scḍam nec tertiā distincte nec vltimā. Et si aliqua pars forme sit acq̄sita ꝓ motū nō est dare primā partē aliam imediate sequentē istā partē iā acq̄sitā ꝓpter duo. tū q: tūc motus cōponeret ex indiuisibilibus: q: illa pars imediate acq̄sita esset indiuisibilis eadē rōne ⁊ alia. ⁊ sic oēs partes mot⁹ essent idiuisibiles: ⁊ tūc mot⁹ cōponeret ex indiuisibilib⁹. Tū q: si esset dare primā partē acq̄rendā post istā acq̄sitā sequeret̄ q⁹ illud mobile cui acq̄rereꝰ ista forma nō moueret̄, ꝑbaꝫ ꝑña in motu locali vbi est magꝭ manifestuz: q: q̄n vnū cor⁹ exist̄ i eodē vbi de facto non ponendo miraculū ꝓ potentiā diuinā dū duo cōtradictoria extrinseca succedāt sibi ꝓtinue: ita q⁹ vnū vbi coexistit duob⁹ ꝰdictoriꝭ succedētib⁹ tūc cor⁹ existens i tali vbi nō moueꝫ sed q̄escit sicut ꝓz ꝓ ꝑdicta: ꝫ si esset dare primuz vbi acq̄rendū post vbi iā acq̄sitū boc sequeretur tē. Assumptū ꝓbatur: q: dū a mobile acq̄rit primū vbi post primū iā acquisitū posito q⁹ b mobile moueatur velocius: tunc mobile qꝺ velocius moueꝫ in equali ꝛpe acq̄rit plus de spacio ⁊ ꝓ ꝯs plura vbi q̄ mobile qꝺ tardius moueꝫ: ergo in ꝛpe quo a mobile tardius exit̄ sub negatiōe vbi imediate acquirēdi post vbi iā acquisitū. b mobile existit sub negatiōe vbi ⁊ sub affirmatōe eiusdē vbi acquirendi. et sic̄ in illo ꝛpe in quo a existit sub ꝓmo vbi acquirendo b existit ⁊ acquirit negatōem ⁊ affirmatōem alterius vbi. istud pater: q: si in tempore quo a mobile existit sub affirmatiōe ⁊ negatōe primi vbi acquirendi: b mobile velociꝰ acquirit plura vbi: quia acquirit plus de spacio: ergo in ꝛpore in quo a acquirit vnū vbi b acquirit duo vbi ad minus: quia pauciora nō potest acquirere si in illo ꝛpore acquirit plura q̄ a qꝺ acq̄rit tm̄ vnū: sed si sint duo vbi sūt due affirmationes habentes duas negatiōes ergo nil oportet ponere ꝓ illo ꝛpore quo a mobile exitit sub vbi acq̄rendo transit b mobile per duas affirmationes ⁊ negatōes: puta ꝓ negatōes duoꝝ vbi ⁊ ꝓa vbi: ⁊ sic illud vbi in quo existit a coexistit multis cōtradictoriꝭ succedentibus continue: vel oportet q⁹ in illo ꝛpe quo a existit sub negatiōe illius primi vbi acquirendi b existit sub negatōe ⁊ affirmatōe alterius vbi acquisiti in illo ꝛpe ꝓ motū suum velociorem. ⁊ si sic intelligit̄ semp sequit̄ q⁹ a nō mouebit̄ data ꝓpothesi: q: semp vnū vbi in quo existit a coexistit duob⁹ ꝰdictoriꝭ sibi succedētib⁹: q: negatōi ⁊ affirmatōi illius vbi qꝺ acq̄rit ḅ ꝓ motū suū. q: sicut arguit̄ in motu locali: ita est in motu alteratōis ⁊ augmentationis: ergo ꝑ possibile est in aliquo motu dare primā partē forme acq̄rende post formā iā acq̄sitam: imo q̄cunq; ꝑs acq̄rit̄ ꝓ motū est diuisibilis in infinitū: ita q⁹ ante istā ptez datam fuit

Universidad de Deusto Biblioteca

alia prior: ⁊ sic i infinitū. Si dicas. p te supra q̄ cū vbi iam acq̄sito coexistūt negatōes oim vbi sequentiū: ꝑ inter affirmatōem ⁊ negatio nē nō est mediū: sicut nec inter ꝯdictoria. g̃ illud vbi qō imediate sequit negatōez coexistē te vbi iā acq̄sito: est illud qō imediate sequit vbi iā acquisitū: g̃ est dare aliq̄ō tale: ⁊ eodem mō arguit de motu alteratōis ⁊ augmētationis. Rn̄dēdo. cōcedo q̄ iter affirmatōez ⁊ negatōnem: q: sunt ꝯdictoria. nō est mediū: ⁊ iō inter q̄libet vbi acq̄sitū ⁊ suā negatiōem nō est mediū. Sz dico sicut nō est dare aliq̄ō vbi primū post illud acq̄sitū: ita nō est dare primā negatōem respectu cuiuscūq; vbi acq̄rendi: q: cū vbi acq̄sito coexistūt infinite negatōes respectu vbi sequētiū: ⁊ iō nō est dare primā negatōem coexistētē vbi iā acq̄sito: q: si esset dare primā negatōem respectu vbi acq̄rendi impossibile esset saluare q̄n esset dare primū vbi acq̄rendū post istud vbi iā acq̄sitū. vñ q̄cunq; negatio coexistens vbi acq̄sito detur respectu vbi acq̄rendi adhuc ante illā coexistūt alie infinite negatōes respectu infinitor: vbi precedentiū istud vbi iā acquisitū. Et sicut dicit de motu locali ita dī de motu alteratiōis ⁊ augmentatōis. Sed quō pōt tunc saluari velocitas ⁊ tarditas i motu. Dico q̄ vno modo pōt saluari cōparando motū velociorē ⁊ tardiorē ad aliquē motū vniformē ⁊ tunc pōt saluari q̄ q̄n aliq̄ō mobile coexistēs minori successioni motus regularis ⁊ vniformis ptransit plures ptes eiusdē quātitatis q̄ aliud mobile: ⁊ sic p ꝓns minori tpe vel coexistēs minori successioni primū mobile ptrāsit vel coexistit pluribus ꝯdictoriis intrinsecis motui: q: q̄cunq; ps eiusdē vel equalis quātitatis habz suā negatōem sibi ꝯdictorie oppositam: tūc illud mobile qō sic i minori tpe vel in minori successiōe vniformit plures ptes ptrāsit velocius mouet q̄ aliō qō in eodē tpe pauciores ptrāsit vel pauciorib⁹ ꝯdictoriis coexistit sicut ad sensuz apparet cōsideranti i motu locali. Ad aūt ista velocitas habeat attēdi penes partes eiusdē quantitat ⁊ nō ꝓportiōis ptz q: sicut i motu velociq̄libz pars determiate quātitat acq̄sita p motū est diuisibilis i infinitū. ⁊ p ꝓns vtrūq; mobile quōcunq; motū p spaciū modicū acquirit infinitas negatōes ⁊ affirmatiōes ⁊ illis coexistit. ergo sic intelligēdo neutrū coexistit plurib⁹ ꝯdictoriis intrinsecis in equali tēpore q̄ aliud: ergo penes partes tales non potest attendi velocitas nec tarditas in motu: ꝑ solū penes partes eiusdē quātitat. Eodē modo poterit accipi velocitas ⁊ tarditas p boc q̄ vnus motus in minori tēpore coexistit pluribus contradictoriis intrinsecis q̄ alius. ⁊ boc semp accipiendo ꝯtradictoria inter ptes eiusdē quātitatis ⁊ nō ꝓportionis. Quoniā si sint duo mobilia quor vnū in minori tpe coexistit plurib⁹ ꝯtradictoriis mot⁹ vniformis q̄ aliud illud qō pluribus coexistit veloci⁹ mouere q̄ aliud ⁊ qō pauciorib⁹ tardius. Et ex istis patet q̄ idē motus numero pōt ee velocior ⁊ tardior: ꝑ nō simul ⁊ respectu eiusdē: ꝑ respectu diuersor quo ad oia essentialia motus. nā oēs affirmatōes ⁊ negatōes q̄ acquirunt p motuz velocē acquirūt p motū tardū: sed solū est differentia: q: p velocē motū iste affirmatiōes et negatiōes acquirunt in minori tpe vel in minori successione vniformi. Ex boc sequit vltra q̄ velocitas ⁊ tarditas non dicunt aliqua accidētia absoluta vel respectiua super illis que sunt de essentia motus: sed dicunt easdē affirmatōnes ⁊ negationes quas intrinsece dicit motus et cōnotant tempus ⁊ successionē vnis formē maiorem vel minorē bincinde vel coexistentiā minoris temporis vel successionis vniformis cū pluribus cōtradictoriis in motu velociꝰ tardior. cum pauciorib⁹ i motu tardo. vnde illud quod dicitur q̄ motus dicitur velor: quia coexistit pluribus contradictoriis intrinsecis vnius motus q̄ sunt inter ptes eiusdē quantitatis. ⁊ tardus: quia pauciorib⁹ coexistit in equali vel i minori tēpore vel successione vniformi: debz sic intelligi q̄ quādo aliqua successio vniformis coexistit pluribus ꝯtradictoriis intrinsecis vnius motus que sunt iter partes eiusdē quantitatis eadez successio vniformis coexistit pauciorib⁹ cōtradictoriis intrinsecis alterius motus q̄ etiā sunt iter partes quātitatis eiusdem nō proportōnis: tunc primus motus est velocior ⁊ scōs tardior. ⁊ sic patet illud de velocitate ⁊ tarditate. Ad aliud dico q̄ passio talis que cōponitur ex affirmatiōe et negatione potest demonstrari de subiecto reali ⁊ talis potest demōstrari demōstratōe affirmatiua ⁊ negatiua: ⁊ tunc erunt due demonstrationes. Et potest demonstrari vna demōstratione ꝑm vocē affirmatiuā: illa tamē equalebit demonstrationi affirmatiue ⁊ negatiue realiter: tunc demōstratio esset ypotheca: quia cōcludit cōclusionē copulatiuā virtualiter puta q̄ oīe corpus pōt recipere vnā partē forme ⁊ carere alia pte: ⁊ post imediate habere eā: ⁊ post illā aliā. ⁊ sic in infinitū vt videt. g̃ demōstratio essz ypotheca. Ad aliud dico q̄ fluxus forme dicit vltra formam fluentem tantū negatōes partiū forme q̄ non sunt idez cū forma: ⁊ istud totū sez formā cum negationibus includit motus. Ad aliud dico q̄ successio potentia imediatio nō dicūt aliq̄d absolutū positiuū vel respectiuū vltra partes forme: ꝑ ꝓnotāt affirmatōes ⁊ negatōes: q: potē tia significat posse bīe formā: ⁊ ꝓnotat carentiā ei⁹. successio ⁊ imediatio dicūt aliq̄d habere vnā partē ꝯdicrōis post aliam vel aliq̄d bīi q̄ ꝑus nō habebat. Ad aliud dico q̄ motus q̄tū ad suū significatū totale nō pōt esse in instāti etiā per potētiā diuinā: q: de⁹ non pōt facere q̄ duo ꝯdictoria sint in eodē instāti vera nūc aūt mot⁹ formaliē includit multas ꝯdictiones tā affirmatōes q̄ positiua q̄ i motu sunt: ⁊ partiale significatū motus pōt esse in istāti: ꝑ tūc nō fiūt per motū ꝑ per mutatōem: nec est inconueniēs q̄ forma diuisibilis fiat per mutatōem in instāti vel in tpe. pōt tn̄ forma diuisibilis fieri p plures mutatōes: ita q̄ vna pars p vnā mutatōem ⁊ alia p aliā. Ad aliud dico q̄ mot⁹ est mediū p abnegatōem inter ens et nonens: sicut totū est mediū inter suas ptes p abnegatōem partiū. ⁊ gñatio est mediū inter ens ⁊ nonens ⁊ mutatio: q: gñatio significat ens ⁊ ꝓnotat negatōem ei⁹ ⁊ mutatio eodem modo est mediū inter ens ⁊ nōens: q: cōponit ex affirmatōib⁹ ⁊ negatōib⁹ ⁊ est neutrū p̄cise: ꝑ includit vtrūq;. Ad aliud dico q̄ via pōt dupliciter accipi. vno mō ꝑ aliq̄ re absoluta ꝯ terminū distincta. ⁊ sic mot⁹ nō est via ad terminū. Alio modo accipit ꝑ aliquo ꝓmo min⁹ pfecto ad aliud eiusdē rōnis mag⁹ pfectū: ⁊ sic motus est via: q: est aliq̄d positiuū p̄mū ad vltimū terminū mot⁹. Et est illud p q̄ deuenit ad vltimū terminū: sicut ꝑ viā deuenit ad terminū vie. Ad aliō dico q̄ actio ⁊ passio si ponant respect⁹ nō fundātur plus in motu q̄ in mutatōe. ⁊ ita bene est actio q̄n aliq̄d mutat ⁊ recipit in instāti aliq̄d ab agēte sicut q̄n recepit aliq̄d p motū: ꝑ actio si ponat fundat i mouēte passio in motu. tn̄ phs ⁊ auctor sex principior intendūt q̄ semp sunt cū motu vel mutatōe: ⁊ nō aliter sunt. Ad aliud dico q̄ mutatio nō tm̄ dicit rē pmanentē: ꝑ cōnotat precedentē negatōem essentie illius rei. ⁊ iō mutatio q̄tū ad totū positiuū manet: q̄diu manet eius termin⁹. Sed q̄tum ad denoiationē istā mutari nō manet mutatio nisi in ꝓmo instāti in quo ꝑducit res. q: tūc solū est totū suū significatū eodē modo quo significat: ꝑ ei⁹ termin⁹ manet. q: mutatio significat rem ⁊ negatiōez imediate añ hoc instās in quo res ꝓmo est pcedentē: ⁊ ista duo nūq̄ pñt vere significari per mutationē: nisi in ꝓmo instāti in quo res est. ⁊ iō si materia diu maneat sub forma: tm̄ nūq̄ dz mutari nisi in ꝓmo instanti in quo res recipit formā. q: nunq̄ mutatio significat formā: nisi q̄n negatio eius imediate precedit formaz: q̄a vtrūq; significat. ⁊ hoc nūq̄ est nisi in ꝓio instāti in quo forma est. sicut silitudo nūq̄ significat ⁊ denomiat vnā albedinē: nisi coexistat alia albedo. Ad aliud dico. q̄ illa descriptio motus est act⁹ entis in potētia cōperit motū ⁊ mutatiōi. ⁊ iō mutatio dicit act⁹ entis in potētia: q: est actus illius qō pu⁹ fuit in potētia ad illū actū. ⁊ qō est in potētia ad primū actū. ⁊ qō est in potētia ad aliū actū: licz nō ꝓtinue q: post istā mutationē est q̄es. Ad aliud dico q̄ corruptio vni⁹ est generatio alteri⁹ ⁊ ecōtra ꝑ hoc tm̄ habz veritatē in ꝯdictoriis ad inuicē trāsmutabilib⁹ vbi sunt forme incōpossibiles. vt q̄n ex igne generat aqua: ex calido frigidum: ex albo nigrum. Sed q̄n sunt aliq̄ forme subordinate vel ꝓpossibiles in eodē in talib⁹ nō habz veritatē. Exemplū. ꝑm opinionē quaz reputo verā i boie sunt plures forme substātiales: salt̄ forma corporeitatis ⁊ aīa intellectiua: ⁊ q̄n totū corrūpit cōpositū p separationē aie intellectiue nō oporteret aliq̄d aliud generari. ꝑ pt eadē forma corporeitat nūero q̄ māsit in viuo manere in mortuo. g̃ ad corruptionez vni⁹ nō sequit generatio alterius. Silr anteq̄ corp⁹ recipiat aiam intellectiuā pcedit forma corporeitatis. ⁊ illa nō corrūpit in aduētu aie itellectiue. q̄a forma corporeitatis pcedit aiam intellectiuaz duratiōe: ⁊ manet in corpe cū aīa intellectiua g̃ est ibi generatio sine corruptōe. Silr q̄n aer illumiat aliq̄d generat: ⁊ tn̄ nihil positiuū qō ꝑus fuit in aere corrūpit. Eodez mō est de scia generata in aīa post ignorantiā. ꝑ in aliis est verū: vt pdicit. Si q̄ras quō corrūpit forma pcedēs ⁊ generat forma sequēs q̄n nō sunt forme incōpossibiles. Dico q̄ ꝓmo corrūpit tota forma corrūpenda q̄tuz ad oēs ei⁹ ptes: ⁊ post generat forma inducēda: nō q̄ ꝓmo vna pars vni⁹ forme: ⁊ alia ps forme oppositе corrūpatur. sed ꝓmo corrūpit tota forma pcedēs pura tota frigiditas. corrupta frigiditate q̄tū ad oēs suas ptes. tūc inducitur ptibilit caliditas. cui⁹ rō est: q: tāta est oppositio int caliduz ⁊ frigidū in vno gradu q̄ta in sūmo. g̃ sicut caliditas ⁊ frigiditas in summo nō se copatiuntur ꝓpter formalem repugnantiā: ita nec caliditas et frigiditas in infimo. Sz si dicas q̄ omne qō mouet partiz est in termino a quo et partim est in termino ad quez. ergo si mobile moueatur a frigore ad caliditatem partim est sub frigore ⁊ partim sub calore. Respondeo ⁊ dico q̄ hic sunt duo mot⁹ ꝑ vnū expellitur

T Ad octauum

U Ad nonum

X Ad decimum.

Y Ad.xi.

Z Ad.xij.

AA Ad.xiij.

BB Ad.xiiij.

CC Ad xv.

DD Queritur.

Respondetur.

Obiectio

Solutio

Obiectio

Respondeo

Queritur.

Respondetur.

R Ad septimum

S Ad septimum

Universidad de Deusto
Biblioteca

frigus: ⁊ per aliuz inducit̃ calor in p̃mo motu
est p̃ma pars frigiditatis termin⁹ a quo:et ei⁹
negatio termin⁹ ad quẽ. Et postea alia ps ter-
min⁹ a quo.⁊ eius negatio termin⁹ ad quez. ⁊
sic quot sunt ptes tot sunt negatões oppositę
illis ptibus.⁊ tũc illud mobile est parti in ter-
mino a quo:⁊ partiz in termio ad quez.boc est
parti est sub affirmatiõe:⁊ ptim sub negatiõe
⁊ semp̃ ꝓtinue:⁊ succes̃siue est sub affirmatiõe
forme ⁊ eius negatiõe. Jn scõdo motu est nega
tio caloris termin⁹ a quo:⁊ eius affirmatio ter
minus ad quẽ. ⁊ in p̃mo vna negatio ptis ca-
loris est termin⁹ a quo.⁊ eius affirmatio termi
nus ad ad quẽ. Et postea alia negatio ⁊ eoruz
affirmatiões termini ad quos. ⁊ sic deinceps.
⁊ tũc illud q̃ mouet̃ tali motu ptim est in ter̃mi
no a quo ꝛc.⁊ ptim est sub negatiõe forme:⁊ p
tim sub affirmatiõe.⁊ sic intelligitur ꝛc. Ad
aliud dico q̃ differẽtia est int̃ motũ ⁊ mutatio
nẽ. q: motus est de affirmato in affirmatũ. mu
tatio vero a negato in affirmatũ: vel eõuerso
Naz aliq̃ affirmatũ corrũpit̃ in aduẽtu alte-
rius affirmatiõis in motu augmẽtationis. q̃a
ibi oẽs affirmatiões simul manent.ß q: forma
est indiuisibilis: q: acquirit̃ p motũ. Et p̃mo
vna ps acquirit̃:cũ qua coexistit negatio alte
rius ptis:⁊ post acq̃rit̃ alia pars.⁊ sic deiceps
ß q̃ p̃rio: pars corrũpatur. boc accidit totalit̃
motui tñ necesse est q̃ negatio coexistẽs p̃rori
parti expellat̃ in aduẽtu ptis posteriozis. ß in
mutatõe p quã acquirit̃ forma indiuisibilis p̃t
esse negatio:q̃ est termin⁹ a quo vel ad quez:q̃
nõ coexistat alicui forme positiue.patet de illu
minatiõe medij:⁊ multis aliis.iõ p̃t esse a ne
gato ad affirmatũ. ⁊ q̃n dicis q̃ ois motus est
de ꝛrario in ꝛrariũ. Dico q̃ ꝛriũ accipit̃ ibi
large p̃ro medio:⁊ mediũ ꝛriat̃ extremis.sicut
min⁹ pfectũ magis pfecto.ß ꝓpt̃ ß nõ est aliq̃
oppositio int̃ ptes forme acq̃site:q: sunt eiusdẽ
speciei. ß bene est oppositio int̃ negatiões co-
existẽtes p̃ori pti et suas affirmatiões.⁊ q̃tuz
ad illa p̃t esse motus ab opposito in oppositũ
Ad boc sit verũ.p̃z per pb̃m.v.phisicoꝝ.⁊ cõ-
mẽtatorẽ q̃ dicit q̃ mot⁹ ab egritudine in sani-
tatẽ est vnus motus ſm numerũ ⁊ subiectũ. ⁊
eodẽ modo mot⁹ ab albedine in nigredinez ⁊
motus corruptiõis ipi⁹ albedinis sunt vn⁹ mo
tus.⁊ tñ mot⁹ quo albedo acquirit̃:⁊ mot⁹ quo
corrũpit̃ sunt oppositi:sicut motus acq̃sitiu⁹ ⁊
depditiu⁹ eiusdez forme sunt vnus motus. Ad
aũt boc sit verũ. p̃z p p̃dicta q: motus nihil in
cludit intrinsece: nisi affirmatiões ⁊ negatio-
nes alicui⁹ forme acq̃rende p motũ. vbicũq; g̃
eedẽ sunt affirmatiões nũero ⁊ negatões silit̃
est idẽ mot⁹ nũero, ß i motu acq̃sitiuo ⁊ depdi-

EE
Ad.xvi.

tiuo eiusdẽ sunt eedẽ affirmatões ⁊ negatões
g̃ ꝛc. Assumptũ p̃z de albedine ⁊ nigredine il
le eedẽ negatiões q̃ sunt termini a q̃b⁹ in mo
tu acq̃sitiuo albedinis sunt termini ad quos
i motu depditiuo eiusdẽ.⁊ ille eedẽ affirmati-
ones q̃ sunt termini ad quos i motu acq̃sitiuo
albedinis sunt termini a q̃b⁹ in motu depditi
uo eiusdẽ.g̃ mot⁹ acq̃sitiu⁹ albedinis ⁊ depdi
tiuus eiusdẽ sunt vn⁹ mot⁹ numero.etiã si al-
bedo p̃us acq̃sita mãeat p magnũ tp̃s anteq̃
depdat̃. Ad aũt isti mot⁹ sint oppositi p̃z:q:
mot⁹ specificat̃ a termino ad quẽ:ß terminus
ad quẽ vn⁹ mot⁹ scz acq̃sitiui ẽ affirmatio:ter
min⁹ aũt ad quẽ mot⁹ depditiui est negatio:ß
ista opponunt̃.g̃ ꝛc. Cñ negatio q̃ in motu ac
q̃sitiuo fuit p̃m⁹ termin⁹ a quo est vltim⁹ ter-
min⁹ ad quẽ i motu depditiuo.⁊ iõ g̃tuz ad ß
distinguñt̃ isti mot⁹:⁊ etiã g̃tũ ad tp̃s:q: sunt
in diuersis tpib⁹.⁊ si iste due p̃ditões req̃rant
ad vnitatẽ numeralẽ mot⁹:tũc forte isti mot⁹
nõ sunt vn⁹ numero:ß g̃ialit̃ mot⁹ acq̃sitiuus
vni⁹ forme ⁊ depditiu⁹ alteri⁹ sunt distincti rea
liter p cãm oppositã cause iã dicte. Ad aliud
dico q̃ oẽ illud q̃ est i g̃ne p reductõez est esse
tiale alicui q̃ est p se i g̃ne p̃z de aia ꝛtellecti-
ua de p̃cto i linea de vnitate i numero q̃ sũt
essentialia linee ⁊ nũero.ß negatões q: nõ sũt
essentiales alicui existẽti p se i g̃ne:q: nulli po
sitiuo.iõ nõ sunt i g̃ne p reductoez:⁊ p q̃ñs mo
tus q̃tũ ad tales negatões nõ sunt i g̃ne p re-
ductõem:ß p rãto dicunt̃ esse i genere p redu
ctionẽ:q: sunt negatões aliquoꝝ q̃ sunt p se in
g̃ne. Ad aliud dico q̃ ly albũ p̃t hz̃e suppo-
sitõem p̃sonalẽ:⁊ tũc est p se in g̃ne substãtie si
cut suũ subiectũ p quo supponit aut suppositi-
tõem materialẽ:⁊ tũc supponit p voce:⁊ est i
eodẽ g̃ne in quo est vox.⁊ sic est p se i g̃ne q̃lita
tis sicut suũ significatuz.aut simplicẽ:⁊ sic est
tñ ens rõnis ⁊ nõ hz̃ esse in g̃ne nec p se nec p
reductõem.⁊ sic est q̃dam ꝛceptus significãs
vnũ q̃d est p se in g̃ne substãtie pura subiectũ
albedinis. Ad aliud dico q̃ accipiẽdo motũ
q̃tũ ad totale significatũ sic nec est ivno g̃ne
nec i plurib⁹:q: vt sic cõponit̃ ex affirmatõe ⁊
negatõe q̃ nõ faciũt aliq̃d vnũ q̃d est p se i ge
nere:ß accipiẽdo motũ p illo q̃d est positiuz
sic est in trib⁹ generib⁹:q: sic nõ differt a terio
ad quẽ:nũc aũt termini ad quos est mot⁹ sunt
in tribus generib⁹ ſm cõem opinionem.g̃ ꝛc.
p̃t tñ negatio i motu dici esse in genere p re-
ductõem:q: est negatio illi⁹ q̃d est p se in g̃ne.
Ad aliud dico q̃ nec gen⁹ nec differẽtia sũt i
g̃ne p̃pe p se nec p reductõem:q: sunt tñ ꝛce
pt⁹:ß ideo dr̃ gen⁹ eẽ per se i g̃ne: q: significat
totũ illud q̃d significat̃ species q̃ ponitur sub

ff

BB
Ad.xvij.

IIII
Ad.xviij.

JJ
Ad.xix.

KK
Ad.xx.

Obiectio

Responsio.

LL
Ad.xxij.

genere nõ est eñ differẽtia inter gen⁹ ⁊ speciẽ
q̃tũ ad significare totũ:q: tã gen⁹ q̃ species si
gnificãt totũ ⁊ illud idẽ q̃d significat spẽs si
gnificat gen⁹:ß gen⁹ sigt plura tota q̃ spẽs:et
in ß solũ est differẽtia iter gen⁹ ⁊ spẽm q̃tũ ad
significata:⁊ iõ vtrũq; p̃dicat̃ i q̃d de ullis q̃ p
se sunt i g̃ne:⁊ dicit̃ ee i linea p̃dicamẽtali. dif
ferẽtia aũt sigt ptẽ ⁊ nõ totũ:q: est pars in g̃ne
p reductõem:⁊ iõ differẽtia q̃ sigt ptez dr̃ esse i
g̃ne p reductõem:⁊ ꝓpt̃ eãdez cãm nõ p̃dicat̃
in q̃d differẽtia de idiuiduo:ß i quale ⁊ denoia
tiue sicut alis dcm̃ fuit. vñ accipiẽdo gen⁹ ⁊ dif
ferentiã vt sunt cõcept⁹:sic nõ sunt i g̃ne nec p
se nec p reductiõem. Si dicas si gen⁹ sigt̃ to
tũ ⁊ differentia ptẽ:g̃ in oi diffinitiõe esset nu-
gatio. Rñdeo q̃ nõ. Tũ q: diffinitio cõponit̃
ex cõceptib⁹ ⁊ nõ ex reb⁹:ly illi cõcept⁹ aliquo
mõ significẽt res. Nũc aũt est ali⁹ cõcept⁹ ge-
neris ali⁹ differẽtie:g̃ nõ est repetitio vni⁹ fal-
sẽ inutilis. Tũ q: gen⁹ nõ plus sigt illud totuz
q̃d sigt spẽs deteriata q̃ alia spẽs:nec pl⁹ sigt
illud q̃d ligt vna differẽtia q̃ alia:⁊ indifferẽ-
ter siue accipit̃ in diffinitõne siue ex:q: ex quo
cõcept⁹ g̃nis nõ est ꝓnotatiu⁹ ß ablolut⁹:⁊ vna
ꝑpositõe sigt oia q̃ sigt. nunq̃ amittit suũ signi
ficatũ ex ß q̃ ponit̃ in diffinitõe vel ex. Secus
esset si esset cõcept⁹ cõnotatiu⁹:⁊ iõ q̃n genus
ponit̃ in diffinitõe eq̃liter sigt sua significata
differẽtia aũt q: tñ sigt illã partẽ q̃ cõuertibi
lis est cũ spẽ:iõ differẽtia ꝛbit gen⁹ ad signifi-
catũ spẽi:⁊ iõ nulla ex ß ponit̃ nugatio:ß si pre
cise significaret illud q̃d sigt spẽs ⁊ nõ aliũd to
tũ:tũc eẽt difficile vitare nugatõem in diffini-
tiõe. vñ illud cõe dcm̃ q̃ gen⁹ in p̃dicãdo ⁊ dif
finiẽdo est p̃s si intelligit̃ q̃ gen⁹ sigt partẽ in
diffinitõe. ß est falsum simplr̃ sic p̃z p p̃dicta.
si aũt intelligit̃ q̃ i diffinitõe est p̃s q̃ tota dif
finitio cõponit̃ ex cõceptu g̃nis ⁊ differẽtie et
respectu diffinitõis totalis cõcept⁹ g̃nis ẽ p̃s
ß est verũ:ß nõ alit̃. Si dicas q̃ prib⁹ diffiniti
onis ſm pb̃m. vij. metaphisice corresp̃ondẽt p̃
tes rei:g̃ sicut gen⁹ sigt vnã rẽ:ita differentia
sigt aliã rẽ. Ad aliũ dico q̃ q̃d ẽ absolutũ
in motu ante vltimũ terminũ duratiõe posset
cõseruari a deo sine vltrioꝛi terio q̃ p̃t acq̃ri
p motũ:q: oẽs ptes positiuas p̃cedentes dura
tiõe alias ptes p̃t cõseruare sine alijs p̃tibus
posteriorib⁹:ß q̃tũ ad totale significatũ mot⁹
nõ p̃t sic cõseruari:q: p̃dictio est q̃ cõseruent̃
oẽs affirmatões ⁊ negatões q̃ sunt de essentia
mot⁹ in ꝑpetuũ sine acq̃sitiõe vltimi termini.
Ad aliud dico q̃ oẽs negatões siue affirmati
ones cõparĩunt̃ se absolute loq̃ndo:q: sic oẽs
ptes forme acq̃site p motũ cõpariũnt̃ q̃n oĩs
sunt posite i actu:ita in subiecto ãteq̃ aliq̃ ps

forme acq̃rat̃ coexistũt ⁊ cõpatiunt̃ se negatõ
nes oĩm partiũ forme post acq̃rendarũ: ß q̃n ẽ
ita q̃ aliq̃ pars forme ꝓducit per motũ:ly cuz
illa parte coexistat negatio alteri⁹ partis acq̃rẽ
de nõ tñ negatio eiusdẽ partis:scz simpl⁹.q: con
tradictoria nõ possunt sil̃ verificari de eodem
Et eadẽ rõne q̃n oĩs partes sil̃ exist̃ nõ p̃t
negatio alicui⁹ partis in eodẽ subiecto cũ nega
tõe alteri⁹ partis existere ꝓpter p̃dictũm sequ
tẽ. Et sic p̃z q̃ nõ valet instãtia ista ſ ꝓposito.

AD AD
Rñsiones ad ar
gumẽta opiniõis
burlei posite ſ p̃n
cipio post ꝛriũ.

Ad primum

Ad primum alteri⁹ opinionis dico q̃ motus ⁊
termin⁹ nõ sunt idẽ realit̃:nec differũt:sicut ⁊
ſ alijs q̃busdã. Exemplũ. sortes ⁊ nõ sortes nõ
sunt idẽ realit̃:nec distiguñt realit̃. Ad aũt boc
q̃ aliq̃ distinganẽt realiter requirit̃ q̃ termini
distinctõis sint reales:ß sic nõ est de motu re-
spectu termini:q: vltra terminum tñ dicit ne
gatiõez nõ ponẽdo respectus. Bene tñ differt
a termino sicut totũ differt a partib⁹:q: termi
nus est pars mot⁹.

Ad cõfirmatõem

Ad cõfirmatõem dico q̃
nõ est tanta identitas in motu sicut in forma
q̃escente:q: forma quiescẽs includit positiuuz
tantũ:sed motus ĩcludit positiuũ ⁊ negatiuũ.
Et cõcedo q̃ motus nõ est termin⁹ motus: et
oĩs tales ꝓpositõnes. Sed si ex bis inferas.
Ergo distinguit̃ realiter:est fallacia cõsequẽ-
tis. Sicut b. Sortes nõ est nõsortes. igit̃ distiꝛ
guit̃ realiter a nõsorte.

Ad scõm

Ad auicẽnã dico q̃ di
ſpositõnes motus sunt ptes mot⁹:⁊ ille no sũt
sil̃ cũ forma permanẽte. Sicut negatio nõ po-
test esse idẽ cũ sua affirmatõe:tñ q̃libet positi
tiuũ in motu p̃t esse cũ permanẽte.

Ad terciũ

Ad aliũ
dico q̃ nigrescere dicit affirmatões cũ negati
onibus.nigredo aũt tñ dicit affirmatões. ne-
gatio aũt nõ est idẽ cũ affirmatõe. Sed si ex ß
inferas distinctõem realẽ cõmittis fallaciam
cõsequentis vt p̃ius dcm̃ est.

Ad quartum

Ad aliud dico
ſm intentiõem pbi. Actio imanens dicit̃ per
quã aliq̃d ꝓducitur in agente. Transiens per
quã aliquid ꝓducit̃ extra agens:⁊ ideo q̃tũ
ad boc eodẽ modo differt motus p̃r quez ali-
q̃d ꝓducit̃ in agente a termino sicut motus p
quẽ aliq̃d ꝓducitur extra:nec oportet ꝓpter il
lam auctoritatẽ aliquid ponere.

Ad quintum

Et quando
dicis de duobus agentibus dico q̃ accipiẽdo
actionem p̃ro respectu de genere actionis: sic
diuersoꝝ agentiũ sunt diuerse actiones: quia
diuersi respectus:⁊ similiter erunt duo respe-
ctus ex parte passi:⁊ ideo accipiendo motum
vt includit affirmationem ⁊ negationem: et
respectum passi ad aliquod agens:sic possunt
dici diuersi motus nõ ratione absoluoꝝ: sed
respectiuoꝝ:quia ex vna parte accipitur for-
ma absoluta partialiter producta cum respe-
ctu ad vnum agens ⁊ totum illud esset vnus

Universidad de Deusto
Biblioteca

motus:7 ex alia parte accipit idē absolutū cū respectu ad aliud agens:7 illud eēt alius motus.7 ꝫ nō est ꝺ ꝓdicta:q; ꝓus dcm est q; motꝰ nō dicit aliq̄d absolutū vltra terminū:nec etiā respectiuū vltra res ꝓmanētes. Tamē ponendo respectꝰ pōt dicere vnū respectū vltra terminū.7 sic ꝓz q; sunt diuerse actiones diuersoꝝ agentiū si ponātur respectꝰ:7 diuersi motꝰ mō ꝓdicto. Si aūt nō ponant respectꝰ tunc ꝫ nomē actio vel ꝓceptꝰ actōis significat agēs 7 ꝓnotat effectū ꝓductū pura formaz pticulit acq̄sitā.7 sic adhuc sunt diuerse actiones sicut diuersa agētia:ꝭ tūc pōt esse idē agēs sicut idē patiēs:ꝭ passio sic significat effectū ꝓductuz vel subiectū patiēs ꝓnotādo agēs:7 sicut idē pōt esse effectꝰ ꝓductꝰ p diuersa agētia:7 idez silr pōt esse subiectū patiēs:ita eadez pōt esse actio 7 diuerse actiones:7 idē motus 7 diuerse actiones:q; motus pōt esse in se effectꝰ ptibiliter p talia agētia ꝓducti in subiecto:q; motus lz significet ꝑncipaliter formaz acq̄sitā ptibiliter tn ꝓnotat subiectū:q; si de⁹ crearet successiue aliquā formā sine subiecto nō eēt motus q; nihil tūc moueret:7 tn ꝫ essent oēs affirmationes 7 negationes intrinsece motꝰ:7 tn nō dicit vl denotat motꝰ:q; motꝰ quantū ad q̄d nominis accepti reg̃rit subiectū:q̄d ꝓnotat:q; aliter denominare nō pōt sicut alꝫ fuit dcm de relatiōib⁹

Ad aliud dico q; accipiēdo motū p acq̄sitōe ptis post partē illi⁹ ꝑfectiōis ad quā vadit:sic nō differt a termio motꝰ p aliq̄d positiuū ꝭ solū p negatiōez:ꝭ accipiēdo motū ꝑ oīa eo q̄d datur intelligi ꝑ motū siue sit absolutū siue respectiuū sic ꝛcludit respectū ad passum:7 ad agēs 7 sic differt a termino motꝰ:7 quātū ad illū respectū pōt poni in gñe passiōis sicut dicit cōmentator q̄nto phisicoꝝ. Ad aliud dico q; ip se termin⁹ ad quē in motu est q̄si materia ꝑm illū modū loq̃ndi 7 respectꝰ forme ad subiectuz vel ad agēs est q̄si forma.quātū ad ꝑmū motꝰ est in gñe cū termio ad quē.quātū ad scōm est in gñe passionis. Ad aliud dico q; ad ꝫ q; motus 7 termin⁹ sint idē nō tn requirit q; terminus vltim⁹ sit idē:ꝭ etiā q; intermedij. Nunc aūt lz sit idē vltimū vbi respectu motꝰ surſum 7 motꝰ deorſum:vbi tn inter media sunt diuersa.vn̄ q̄n termin⁹ totalis motꝰ q̄ cōponit ex oībus acq̄sit ꝑ motū nō est idē cū termio totali alteri⁹ motꝰ:tūc nō sunt ꝛdē motꝰ. Si dicas q; in motu augmētatiōis 7 diminutiōis sunt oēs affirmatiōes cedē 7 negatiōes silr:7 tn sunt motus ꝛij. Rn̄deo q; lz oīa essentialia in vno motu sint de essentia alteri⁹:q; tā affirmatiōes q̄ negatiōes:tn̄ diuersa est successio in vno motu 7 altero:q; i ꝑmo affirmatiōes succedūt negationibus in scōo negatiōes succedūt affirmatiōnibus. Exꝑplū.q̄n aliq̄s moueꝫ de mn⁹ albo ad magꝭ albū:7 ecōuerso. Ad aliꝰ dico q; passio realis quo ad aliq̄d est affirmatia:7 quo ad aliq̄d negatiua:7 talis passio pōt bene ꝛcludi in demōstratiōe. Ad aliud dico q; circūscribēdo mobile 7 mouentē in oī motu:tūc motꝰ localis est simplicit impfectissim⁹:q; ꝑ motū localē tn̄ acquirit vn⁹ respectꝰ de genere vbi:7 ꝑ oēm aliū motū vel mutatiōem acquirit aliq̄ forma absoluta:7 sicut respectꝰ q̄cunq; est impfectior absoluto quocūq; ita motꝰ localis 7 reliquis ad respectiuū:imo q̄ est ipius respectꝰ est impfectior oī alio motu:7 sic est impfectissim⁹ tn̄ nō circūscribēdo mouētē vel mobile:sic potest esse perfectior oī alio motu:q; motor in alio motu locali est ꝑfectior oī motore in oīb⁹ alijs mouētib⁹.tn̄ ꝑsupponit mobile ꝑfectius quo ad aliquā ꝓditōez:scz quo ad ꝛcorruptibilitatē 7 quo ad ens in actu.q; generatio nō ꝑsupponit ens in actu. Silr alteratio 7 augmētatio lz ꝑsupponāt ens in actu:nō tn̄ incorruptibile sicut motus localis facit eo q; cōuenit coꝛpib⁹celestib⁹:7 sic ꝛtelligit ꝓbs octauo phisicoꝝ. Ad ꝑncipale dico q; nō est successio in motu nisi rone ꝓdictōis:nec est distinctio iter successiuū 7 ꝑmanēs nisi rone ꝓdictōis: q; oīa positiua in motu possunt ꝑmanere sicut ꝓius dcm est. Ad aliud dico q; termin⁹ pōt manere sine motu:q; motꝰ ꝛcludit vltra terminū negatiōes:q̄s termin⁹ nō ꝛcludit 7c.

Ad nonum

Ad decimum.

Ad primū principale.

Ad scōm

Trū duratio an

geli differat ab essentia vel existētia angeli. Et sic.q; existentia ageli est tota sil⁹:7 duratio nō:q; aliter nō plus duraſſet in fine mūdi q̄ in ꝑncipio: ꝫ falsum est. q̄ 7c. Itē ad duratiōem angeli necessario req̃rit ꝛseruatio ad existentiā nō.igit. Et non ad existentiā ꝓbat:q; si sic ꝫ nō esset nisi ꝓpter dependentiā ipius existētie ad deū:ꝭ ꝫ nō obstat. ꝓbat:q; ignis in ꝑmo instanti quo generat depender ab igne generāte:7 tn̄ nō depēder ab igne generāte:q; aliter nō posset manere nisi ad ꝑnam ignis generātis q̄ est ꝛsensum. q̄ 7c.

Itē mēsura 7 mensuratū distinguunt realiter ꝭ duratio est mēsura angeli.q̄ 7c. Ad oppositū si sint distincta tūc deus posset ꝛseruare angelū sine sua duratiōe. Hic est vna opinio q; duratio angeli differt ab angelo:7 q; dicit successionē sine mutatiōe. Ꝙ ꝓbat sic. Duratio angeli est infinita:q̄ si duratio angeli est eadē angelo:7 ꝑ ꝑns est tota sil⁹:sequit q; angelus esset infinitus in actu. Itē si sic:de⁹ non posset destruere vnū angelū nec eius duratiōem.q; si

Tertio

In oppositum

Opinio prima

Probat ꝑmo

Secundo.

Ad tertium

Ad septimum

Ad octauum

Ad scōm

Ad primum principale

Ad secundum

Ad tertium

Ad quartum

Ad quintum

Ad sextum

Ad septimum

Ad octauum

Ad nonum

Ad decimum.

Tertio.

Quarto

Quinto

Cōtra opinionē primam

Opinio auctoris

Secōo dicit

duratio angeli sit eadē angelo 7 ꝑ ꝑns est tota sil⁹:q; idē est fuisse angeli esse 7 fore:sed deus nō pōt facere q; angelus nō fuisset:q̄ non pōt destruere esse vel fore angeli:7 ꝑ ꝑns nec āgelū. Itē si sic:tūc duratio vn⁹ angeli nō esset maior duratiōe alteri⁹ angeli:7 tūc nō magis duraſſet angelus ꝑm⁹ q; angelus de nouo creatus. Itē actio dei est ꝛtinua:ꝭ ꝛtinuatio dicit partē ꝛtinuari parti:7 partē succedere parti q̄ 7c. Itē angelus fuit creat⁹ ante tps 7 anteoēm successionē fuit innocēs 7 peccauit. q̄ 7c.

Contra istā opinionē instat sic. Si duratio dicat aliq̄d distinctū a durante formaliter sibi ibere:aut q̄ est substātia aut accidens.nō substātia:q; tūc esset materia vl forma vel cōpositū Non forma:q; vel tūc esset in gñe substantie p se vel p reductiōem. Nō p reductiōem:q; tūc esset intrinsecū alicui existēti p se in gñe. Nec p se:q; tūc esset natura intellectualis:q; alia natura i gñe substātie poni nō pōt:7 tūc vna natura intellectualis duraret p aliā. Nec materia:q; tūc vel esset in gñe substātie p se vel per reductiōem. nō p se vt manifestū est. nec p reductiōez.q; tūc esset pars essentialis cōponēs āgelo. Nec est accidēs:q; nō est absolutū nec respectiuū.nō absoluturz:q; nec q̄titas nec q̄litas. Nō q̄titas:quia nec successiua nec ꝑmanēs.nō successiua:q; successio dicit aliq̄d positū a rebus ꝑmanētib⁹?:ꝭ successio āgeli nō pōt ꝑmanere. Nec est q̄titas ꝑmanēs cuz habeat vnā partē ꝑmanētē 7 aliā nō:rone successiois Nec est q̄litas:q; si sic:tunc posset deus ꝛseruare angelū sine illa. Nec est respectꝰ alius a respectu fundato in essentia angeli ad deuz p quē depender:q; ipossibile est q; in eodē fūdamēto fundent diuersi respectꝰ etiā eiusdē rōnis:nisi ꝓpter variatiōem fundamēti vel termini:ꝭ in ꝓposito nulla est variatio a pte dei; nec angeli.q̄ nō est alius respectus a respectu fundato in essentia āgeli ad deū. Et ꝑ ꝑns potest de⁹ in ꝑpetuū ꝛseruare angelū sine successione cū aliꝭ reb⁹ ꝑmanentib⁹?. Ult̄ videt q; opinio illa nō valet. Ideo dico q; duratō angeli nullā rem dicit vltra res ꝑmanentes:nec vltra essentiā angeli.q̄d ꝓbatur:q; sicut deus pōt angelū in ꝑmo instanti creare sine alio positiuo creato absoluto vel respectiuo. excepto respectu angeli ad deū si ponat q̄d ꝑmanens ita posset eundē angelū ꝛperpetuum ꝛseruare nō causando aliquā rē de nouo.cū q̄ nō possit cōseruari sine duratiōe sequitur q; duratio nō sit aliq̄d positiuū sup essentiā angeli. Secōo dico q; duratio angeli cōnotat aliud ab essentia angeli:q; successionē cui pōt angel⁹ coexistere,7 hoc q̄tū ad suū totale significatū:licet

significet essentiā āgeli q̄tuz ad suū ꝓncipale significatū:q̄d ꝓbat:q; impossibile est q; extrema ꝛdictionis verificent de eodez sine distinctiōe.ꝭ de āgelo verificātur successiue ista ꝛdictoria āgelus cōseruat:āgelus nō ꝛseruat.ꝓbat:q; in illo instāti in quo āgelus creat nō cōseruat.ꝓpter:q; pōt stari post illud instās ānihilari.7 tūc nunq̄ fuisset cōseruat⁹. q̄ in ꝑmo instāti nō dicit ꝛseruari: ꝭ post illud dicit cōseruari. ergo opz dare aliq̄d distinctū ab āgelo:rōne cui⁹ verificātur ista ꝛdictoria.7 hoc nihil aliud est q̄ successio aliq̄ q̄ nō est in angelo ꝭ alibi: cui āgelus coexistēs dicit durare plus vel min⁹ ꝑm q; ista successio est maior vel mior Sed dicit vnus āgelus plus durare q̄ ali⁹: q; coexistit maiori successiōi q̄ alius.puta q; vn⁹ durat ꝑ tres ānos.alius ꝑ q̄tuor.q; vn⁹ coexistit motui triū annoꝝ. alius aūt motui q̄tuoꝝ ānoꝝ.nec requirit nccrio ad durationez āgeli successio aliqua in actu: q; si nulla essz in actu adhuc āgelus duraret.sed requirit nccrio successio i actu:vel in potētia. Tn̄ si nulla successio esset.tn̄ diceret vn⁹ angelus plus durare q̄ alius: q; vnus coexistit maiori successiōi in potētia q̄ alius. et coexisteret si successio esset in actu.7 iō successio āgeli requirit aliquā successionē in actu vel in potētia: et illud sufficit ad durationē āgeli. Contra ista sunt aliq̄ dubia Primo de coexistētia āgeli successiōi:q; ꝑm hoc nō videt q; sit alia distinctio inter durationē āgeli 7 eternitatē. q; sic āgelus pōt coexistere maiori vel miori successioni vel infinite: ita deus 7 sic de⁹ dicit etern⁹:q; coexistit ifinite successiōi. Itē si sic sequeret q; nō pl⁹ differrent' eē fuisse 7 fore in āgelo q̄ in deo.q; duratio āgeli q̄ ꝛ esse fuisse vel fore nō differt ab āgelo: nisi q; cōnotat āgelum coexistere successiōi ꝓterite ꝑnti 7 future.eodē mō est de deo. Itē ꝛseruatio 7 creatio dīnt realr.q̄ duratio angeli 7 existētia ei⁹. Añs ꝓbat.q; nō pl⁹ sunt idē creatio siue ꝓductio 7 ꝛseruatio respectu dei q̄ respectu creature.sed respectu creature dīnt.ꝓbat q; idē ꝑt ꝓduci ab vna cā:et cōseruari ab alia 7 ñ a cā ꝓducēte.ꝑz de hoie.q̄ ꝓducit ab hoie 7 ꝛseruat a sole: 7 ñ ab illo hoie a quo generat q̄ eodē mō est respectu dei. Cōsequētia ꝓbat. q; exīntie āgeli coresꝑndet creatio 7 ꝛseruatō ni duratio.q̄ 7c. Ad ꝑmū istoꝝ dico.q; iter durationē angeli 7 eternitatē est talis dīa.q; āgel⁹ nō posset durare nisi essz aliqua successio in actu vel in potētia.ꝭ successio bene pōt esse sine duratiōe 7 coexistētia āgeli.q; successio ꝑt esse etiā si angelus nō sit. sed si nulla successio esset nec in actu nec in potētia:adhuc pōt esse deus vel eius eternitas. ꝭ nulla alia successio

Dubia

Dubium ꝑmum

Arguit ꝑmo.

Secundo

Tertio

Respōdetur ad ꝑmum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

E Ad scām

est nec esse pōt nisi deus vel eius eternitas sibi coexistat. ⁊ in hoc est differētia inē durationē ⁊ eternitatē: nō q̄ eternitas sit aliq̄d inhereṡ deo: vel duratio āgeli aliq̄d formale inhereṡ āgelo. q̄ hoc est ipossibile. Ad aliud dico q̄ esse fuisse ⁊ fore differūt alr in āgelo q̄ ī deo q̄: āgelus pōt hīe esse: licer nō habeat fore vel futurū esse. q̄ pōt esse ⁊ statiz ānihilari. Silr pōt hīe esse: ⁊ nunq̄ fuisse. q̄ si nunc crearet ⁊ stari ānihilaret: tūc hīet esse ⁊ nunq̄ fuisse. Similr posset hīe fore ⁊ nō esse vl fuisse. q̄ deus pōt creare āgelū in aliquo instāti q̄ nō est nec vnq̄ fuit: ꝑ deus ita coexistit vni differētie tēporis sicut alteri: eo q̄ nccrio cuilibz coexistit nec pōt sine ꝺdictiōe coexistere esse: nisi coexistat fuisse ⁊ fore. ⁊ sic de aliis. Ad aliud dico q̄ ꝓducere siue creare respectu dei ⁊ ꝓseruare nō differūt. q̄a nihil pōt ab eo ꝓduci q̄n ab eo cōseruet. Et q̄n dicit. q̄ deus respectu creature ⁊c. g̃ ⁊c. nego ꝓnam. q̄ in creaturis si sit idē ꝓducēs agēs ⁊ ꝓseruās. tūc ꝓductio ⁊ ꝓseruatio illi⁹ creature nō differūt. q̄ creatio ⁊ cōseruatio significāt idē: ⁊ dīnt solū penes cōnotata. Et hoc siue ponātur respectus siue nō. ⁊ iō vbicūq̄ est idē ꝓducēs ⁊ cōseruās est eadē ꝓductio ⁊ cōseruatio. ꝟ q̄n sunt diuersa agentia creata. quoꝝ vnū ꝓducit ⁊ nō cōseruat: sic est in exēplo iā posito. ⁊ aliud agēs ⁊ cōseruās siue ꝓducat effectū siue nō in talib⁹ nccrio dīnt ꝓductio ⁊ cōseruatio. q̄ ꝓductio ⁊ cōseruatio significant principalit ꝓducēs ⁊ ꝓseruās: nō ponēdo respect⁹ ꝟ ꝓducēs ⁊ cōseruās sunt diuersa in ꝓposito. Si em significēt respect⁹ ad huc erūt diuersi respect⁹: sic diuersa fundamēta. ꝟ in deo vbi est idez ꝓducēs ⁊ cōseruās: nō dīnt sic ꝓz: igit. Ad rōes opinionis. Ad primā dico. q̄ duratio āgeli nō est tota simul. q̄a duratio āgeli cōnotat successiones cuius ptes nō sunt simul. q̄a tūc tota successio esset simul qđ icludit ꝺdictionē. Cōtra. data ista respōsiōe sequit q̄ duratio dei q̄ est eternitas nō esset tota simul: q̄ cōnotat successionē: cui⁹ nō oēs ptes sunt simul ⁊ dat eaz intelligere. Dico q̄ accipiēdo durationē dei: siue eternitatē vt cōnotat: vel dat ītelligere aliquā successionē cui de⁹ coexistit. sic duratio dei nō est tota simr sic nec illa successio. sic nec duratio angeli. ꝟ accipiēdo durationez quā aliq̄s pōt hīe ⁊ nō hīe. q̄ pōt coexistere successiōi quo ad aliquā ptez. ⁊ nō coexistere successiōi quo ad aliā ptē. sic duratio āgeli nō est tota simul: q̄ āgel⁹ sic durat q̄ ꝑt nō durare. ⁊ sic coexistit vni pti successionis: q̄ pōt nō coexistere alteri. ⁊ ꝓpter ꝟ nō est sua duratio tota simr. sed duratio dei est tota simul: q̄ deus sic durat q̄ nō pōt nō durare ⁊ sic coexistit vni parti successionis: q̄ nō pōt nō coexistere alteri parti: ⁊ ideo q̄tū ad ꝟ pōt dici sua duratio simul. Et si q̄ras cām huius. dico q̄ nō est alia causa nisi q̄ angelus est corruptibilis: ⁊ deus incorruptibilis: ⁊ iō si angelus esset incorruptibilis sicut de⁹: ita esset sua duratio tota sil q̄tū ad ꝓdictōem predictaz sicut duratio dei.

D Ad primum

Ad primā dico q̄ deus pōt destruere angelū ⁊ eius durationem vnā sine alio. Quia in diffinitōe exprimēte q̄d nois durationis angeli ponit aliq̄d distincrū ab angelo: ⁊ iō pōt vtrūq̄ vel vnū sine alio destruere. Et q̄n dicis de fuisse esse ⁊ fore. dico q̄ distinguūt in angelo penes cōnotata. q̄ esse angeli cōnotat aliquā ptē successionis nūc existentē fuisse cōnotat successionē ꝑteritā: fore cōnotat successionē futurā. ⁊ iste partes distinguūt ⁊ de⁹ pōt facere q̄ āgelus coexistat vni pti successiōis ⁊ nō alteri ⁊ sic pōt destruē vnū sn alio sicut ꝓius dcm est.

Instatur.

Si dicas q̄ sm Hiero. solus deus nō nouit esse fuisse ⁊ fore.

Respondetur.

Rndeo verū est q̄ solus deus nullū eoꝝ nouit cū negatione alteri⁹. Non em nouit esse cū negatōe fuisse ⁊ fore. nō em sic potuit esse aliq̄n quādo non fuit: vel aliq̄n nō esse: ꝟ q̄libet creatura potuit nō fuisse ⁊ pōt nō esse.

E Ad tertiam

Ad aliud dico q̄ duratio vni⁹ pōt esse maioꝝ duratōe alteri⁹: quia vnus coexistit lōgioꝝ successioni alt⁹ breuioꝝ.

F Ad quartum

Ad aliud dico q̄ actio dei est ꝓtinua non sic q̄ sint due partes quarū vna cōtinuat alteri ⁊ q̄n vna pars manet alia cessat: ꝟ dicit ꝓtinua q̄ creatio dei ita coexistit vltime parti successionis: sicut ꝓme vel medie.

G Ad quintam

Ad aliud dico q̄ si angelus ꝓmo fuit innocens ⁊ post peccauit añq̄ esset tps: adhuc esset ibi successio: q̄ non esse pcti pcessit: ⁊ ei⁹ esse successit. ⁊ sic est successio ꝺdictoꝝ.

H Ad primum principale

Ad primū ꝓncipale dico q̄ duratio angeli tota est sil q̄tū ad oē quod formalit inheret angelo: tm rōne ꝓnotati non est tota sil: q̄ cōnotat successionē cui⁹ ptes nō erūt simul.

I Ad scām.

Ad aliud dico q̄ ꝓseruatio angeli vno mō accipit ꝓ dependētia angeli ad deuz ⁊ sic tā duratio angeli q̄ essentia ꝓseruat. alio modo accipit ꝓseruatio vt dicit dependētiaz angeli ad deū cū coexistētia successiōis: ⁊ isto mō requirit ꝓseruatio ad duratōem angeli ⁊ nō ad coexistētiā: q̄ duratio āgeli ꝓnotat successionē sicut ꝓseruatio sic accepta.

K Ad tertiam

Ad aliud dico q̄ duratio rei nō est mensura existentie rei: sicut post dicetur.

Questio. xi.

Trū mensura sit

v semp notioꝝ ⁊ nobilioꝝ mensurato.

Q nō. ꝓz: q̄ euū eternitas tps sūt magis ignota deo ⁊ āgelo ⁊ re tpali q̄ mēsurat

L Ad quartum

Et non primo

M Ad tertium

Secundo

Tertio.

In oppositum

B Circa respōsionē

Ad scām

Ad tertiam

Ad quintam

Ad primum principale

Ad scām.

Ad tertiam

Ad Questio XI

Et non primo

E Secundo dicit

Obijcitur

Respondetur.

ꝓista. g̃ ⁊c. Itē in q̄rto metaphisice primū, in gñe substātie qđ est mēsura oim alioꝝ est de⁹: sed de⁹ est maxie ignot⁹. g̃ ⁊c. Itē q̄ non sit nobilioꝝ ꝓbatur: q̄ tps est mēsura mot⁹ ⁊ est innobili⁹ motu saltē quo ad formā: q̄ sm comētatorē q̄rto phīlicoꝝ. tēpus est passio ꝓmi mot⁹: ⁊ ē innobilioꝝ oi motu ad formā sicut respectiuū est innobili⁹ absoluto. g̃ ei⁹ passio est innobilioꝝ. g̃ ⁊c. Ad oppositū q̄rto metaphisice in oi gñe est ꝓmū: qđ est mēsura oim illius gñis ⁊ illud est nobili⁹ ⁊ noti⁹ mēsurato. g̃ ⁊c.

Ad q̄stionē ꝓmo videndū est q̄d est mensura vbi sciendū est q̄ sm ꝓm q̄rto metaphisice mensura est illud ꝑ qđ ꝓgnoscit res vl q̄titas rei: nūc aūt res pōt multiplicit cognosci ꝑ mēsurā. vno mō pōt vocari mēsura illud qđ est cā efficiēs cognitōis rei: ⁊ ꝟ ꝓme apprehensiōis ⁊ sic intellect⁹ dicit mēsura rerū q̄s intelligit ⁊ spēs rei si ponat vel ipamet res existēs in effectu. ⁊ iste sunt cause efficiētes ptiales respectu cognitōis rei. ⁊ sic pōt ītelligi dcm phī q̄ obiectū est mēsura cognitōis. Alio mō capit mēsura ꝑ re q̄ ducit in rememoratōem alicui⁹ ꝓus noti. ⁊ istud sic ducēs in cognitōez alteri⁹ est ipropie ⁊ solū representatiuuz rei: q̄ nihil pōt repsentari ꝑ aliud nisi representatū fuerit ꝓus notū. Hoc mō dicim⁹ q̄ ymago petri repsentet petrū ꝓus cognitū: q̄ visa ymagine petri statī occurrit rememoratio de petro. ⁊ istō sic repsentās pōt dici mēsura cognitōis repitati q̄ten⁹ ducit in eius cognitōem: ꝟ isti duo modi mensure sunt duo gñales modi accipiēdi mensurā. tertio mō accipit mēsura magi ꝑ ꝓpie ꝑ illo cui⁹ cognitio ducit in cognitōnem q̄titatis mensurati: vt sc̄z q̄n res est ꝓmo nota sm essentiam suā ⁊ ignota sm q̄titatē: tūc illud ꝑ cui⁹ cognitōem itellect⁹ certificat de q̄titate rei ꝓus note sm essentiā ꝓpe di⁹ mensura illi⁹. ⁊ isto mō mēsura ꝓsupponit vnā cognitionem ⁊ certificat de alia. Isto mō mensuratū pōt esse ꝓus cognitū q̄ mēsura ꝟ substātiā: lz nō ꝟ q̄titatē. mēsura aūt sic accepta aliq̄n est tm̄ i aia obiectiue: ⁊ aliq̄n in re ex subiectiue. Exēplū ꝓmi. q̄n aliq̄s geometer pfecte q̄titatē vel nūerū ymaginatū mēsurat alia q̄ta ꝓnūeros reales. Exēplū scdi. q̄n mēsura ē aliq̄d signabile i re: ⁊ tūc mēsurat ꝑ replicatōnē. q̄n sc̄z est minoꝝ mēsurato. ꝓz de vlna ⁊ pano vel ꝑ adeq̄tōem: q̄n sc̄z mensura ē eq̄lis mēsurato. Scdo dico q̄ rō mensure ꝙuenit ꝓmo vni qđ est ꝓncipiū nūeri: ⁊ illud vnū nō tm̄ reperit in q̄titate: ꝟ in oi gñe. Si dicas q̄ ꝑbs q̄rto metaphisice dicit q̄ vnitas q̄ est ꝓncipiū nūeri ⁊ q̄ est mēsura cōpetit solū q̄titati. Rn deo q̄ accipit q̄titatē ꝑ eo qđ includit plura seoꝝsum acceptabilia. ⁊ sic vnitas ⁊ numerus pōt ita bene ꝙueniri in āgelis sicut in quantitatibus. q̄ nūerus decez āgeloꝝ pōt diuidi in plura seoꝝsuz acceptabilia: ⁊ q̄ sic accipiat q̄n titatē ꝓz. nā sm eū motus est respectu ītermini. ꝟ termin⁹ pōt esse q̄litas ꝓz in alteratōe. g̃ accipit q̄titatē pro q̄litate. ⁊ iō vnitas q̄ est ꝓncipiū numeri ita bene repit in alijs. ⁊ silr nūerus sicut i q̄titate. q̄ oēs ꝓpietates ⁊ passiones q̄ pōt demōstrari in nūero de q̄titatibus pōt demōstrari in āgelis. puta q̄ ī āgelis vn⁹ nūerus est par. alius ipar. vnus dupl⁹ ad aliuz ⁊c. Et iō nō est plus ponēdus numerus in q̄titatib⁹ q̄ in āgelis. ꝟ illō vnū qđ est mēsura nō est aliq̄d vnū in re extra determiatū nccrio. et hoc in mēsura multitudinis sicut in mēsura extēsionis. q̄ sicut in mēsura extēsionis mēsura habet aliq̄n esse tm̄ in aia obiectīe. aliq̄n in re extra subiectiue: sic ꝓdictū ē. ita illud vnū qđ est mēsura multitudinis. aliq̄n ē in aia tm̄ obiectiue. aliq̄n in re ex subiectie. Exēplu ꝓmi. q̄n aliq̄s ꝓ cōceptū quē bz in aia mēsurat decē āgelos ꝑ replicationē vnius in aia ad singulū eoꝝ illud vnū est ꝓprie mēsura multitudinis. Exēplū scdi. si accipiat vn⁹ āgelus ⁊ applicet ille āgelus singularis ad quēlibet aliū: tūc ille esset mēsura illi⁹ mltitudinis. ꝟ ꝟ est ipropē: q̄ q̄ rōe vnus angel⁹ est sic mēsura ⁊ alt⁹. ⁊ iō vnū qđ est mēsura multitudinis ⁊ nūerus silr bīt tm̄ ee obiectīe in aia. Et ꝟ ꝓbat de vno: q̄ de rōe mēsure est q̄ sit simplex ⁊ indiuisibilis. nūc aūt vnū in cōceptu est magis simplex ⁊ indiuisibile ꝑ carentiā ptiū intrisecarū q̄ vnuz in re gñaliter. ꝓz de vno in q̄titate in eqs ⁊c. g̃ illō vnū magis bz rōem mēsure q̄ vnuz singulare.

D Tertio dicit

Tertio dico q̄ mēsura et mēsuratū distigunt realr si vtrūq̄ sit res: vel sunt nō eadē realr si vnū sit res ⁊ aliud nō. qđ ꝓbat. q̄ ipossibile ē q̄ duo ꝺdictoria verificent de eodē ceteris paribus. ⁊ ꝟ siue in re siue in rōe. sed mēsura est notioꝝ mēsurato vt ꝓus dictū est. ⁊ ꝑ ꝑs mēsura tū nō est noti⁹ mēsura. Si g̃ mēsura ⁊ mensura tū essent idē realr. idez esset notius ⁊ nō noti⁹ qđ est ꝺdictio. ⁊ eodē mō si eternitas sit mēsura dei nō esset realr idē cuz deo: qđ falsum est.

E Quarto dicit

Quarto dico. q̄ mēsura aliq̄n imo vt sepius est impfectioꝝ mensurato. ꝟ ꝓbat. q̄ aut mensura bz esse obiectiue in aia aut extra. Si ꝓmo modo. tūc est impfectioꝝ: q̄ sic est tm̄ ens rōis qđ est impfecti⁹ ente reali. Si scdo mō. sic q̄titas minoꝝ est mēsura q̄titatis maioris. ꝓz de vlna respectu pāni. ⁊ tūc adhuc est impfectioꝝ q̄ q̄to aliq̄d pl⁹ bz de q̄titate: tāto bz pl⁹ de pfectiōe. ꝟ etiā ꝓz q̄ mensura ⁊ mensuratū sm pm̄ sunt vnigenia: itaq̄ sunt vni⁹ spēi specia

Universidad de Deusto
Biblioteca

lissime tanꝫ indiuidua distincta sub illa spe
cie: sicut ptz in exemplis pbi q̄ dicit q̄ lōgitu
do est mensura lōgitudis grauitas gūitat; vor
vocis latitudo latitudinis. Et cōmentator di
cit ibidē q̄ mēsura nūeri nō est vnitas ꝫ nume
rus. ⁊ rō est q: mēsura ⁊ mensuratū sunt vnige
nia: ꝫ illud q̄ō est sic mensura ꝼm pbm est mi
nimū ꝼm pfectōem: aliq̄n ꝼm naturā aliq̄n ꝼz
institutōem. g̃ mensura est impfectioꝛ. ⁊ b̄ est
verū de mensura extensionis duratōis ⁊ mul
titudinis: ꝫ nō pfectiōis sicut postea dicetur.

Obiectio prima.

Si dicas q̄ mēsura ⁊ mensuratū nō sunt vni
genia: q: vlna est mēsura pānī: ⁊ tn̄ nō est eiusdē speciei. Sik̄ inter mensurā ⁊ mensuratū est
ordo: ꝫ inter individua eiusdē speciei nō est or
do essentialis tertio metaphisice. g̃. Ad pri
mū dico q̄ q̄titas vlne est p̄ma mensura ⁊ q̄ti
tas pānī est primū mensuratū. sik̄ etiā in vlna
vel in pāno nō sunt mensura vel mensuratum
nisi de p accidēs quaten⁹ extendik̄ in q̄titatē
⁊ iō mensuratio ista ex vtraq; parte debet at
tendi penes q̄titatē nō penes substantiā cu
ius ratio est: q: si pānus cōgeleꝫ est substantia
eadē q̄ prius ⁊ tn̄ variaꝫ q̄titas: ⁊ p q̄ns mēsu
ra. g̃ mensura habet attendi penes q̄titatem
nō penes substātiā.

Secunda.

Ad scām

Ad aliud dico q̄ duplex
est ordo essentialis. vn⁹ q̄n illa q̄ ordinant̄ ha
bent diffinitōes alteri⁹ rōnis ⁊ distinctas. alius q̄n indiuiduū vnū est essentialiter pfectius
alio. prim⁹ ordo est inter causas partiales ali
cuius effect⁹ essentialiť ordinatas: ⁊ talis nō
est in ꝓposito: q: oīa individua eiusdē spēi ha
bent eandē diffinitōem. Scōs ordo pōt esse
inter individua eiusdē spēi: quoꝝ vnū pōt esse
pfecti⁹ alio: ⁊ b̄ est g̃naliter verū in oi spē: cui⁹
individua suscipiūt magis ⁊ min⁹: ⁊ tūc illō q̄ō
est minimū in pfectōe sub tali spē est mensura
oīz alioꝝ q̄ sūt maioris pfectōis pura minima
linea ꝼm naturā ⁊ institutōem est mēsura oīm
linearū pfectarū. minima supficies supficierū
minimū corpus corpoꝝ. minim⁹ gradus albe
dinis oīm albedinū.

Ad scām

Si dicas q̄ pbs dicit
q̄ in oi genere est vnū pfectissimū q̄ō est men
sura oīm alioꝝ. Dico q̄ hec nō est ꝓpositio
pbi: ꝫ in vno loco dicit q̄ in oi genere est vnus
primū: ⁊ illud est verū: ꝫ illud nō oportet esse p
fectissimū: sicut in genere q̄titatis. primus est
punctus vel aliq̄d tale. in genere substātie ali
qua forma vel materia p̄ma: ⁊ illud primus est
mensura alioꝝ quoꝝ pōt esse mensura: ⁊ aliter
non. Et alibi dicit q̄ in oīm genere est pfectis
simū: ꝫ illud nō est mensura: nec est tn̄ vnū ta
le: ꝫ possunt esse multa talia: q: pōt inueniri a
liqua spēs cui⁹ oīa individua sunt pfectioꝛa in
diuiduis aliarū specierū: ꝫ illa individua pfe

Obiectio

Responsio.

ctioꝛa nō sunt mēsure alioꝝ. nec ecōtra. vnde
in genere qualitat̄ ⁊ q̄titatis est reperire vnū
q̄ō est mēsura alioꝝ. eiusdē generis sicut mini
ma q̄titas ꝼm naturā vel institutōem vel mi
nima qualitas. q̄ō nō sic intelligo q̄ sit aliqua
vna q̄titas nūero q̄ sit mensura oīm aliarum
q̄titatū: ⁊ sic de q̄litate. sed q̄ in qualibet spē
q̄titatis ⁊ qualitatis est reperire vnū minimū
q̄ō est mēsura oīm q̄titatū ⁊ qualitatū eiusdē
speciei q̄ sunt pfectioꝛa illo minimo. ⁊ sic pos
sunt sub eodē g̃ne esse multa talia minima cer
tū est: q: tot sub albedie quot sunt albedines.
sub illo gradu sub quo est minima albedo. ⁊ si
substantie susciperent mag⁹ ⁊ min⁹ generaliť:
sicut aliquę q̄ extenduntur in materia ⁊ habent
diuersas partes sub diuersis partibus q̄titat̄
in materia: tūc generaliter pōt esse in g̃ne sub
stantie mēsura sicut in alijs generibus. vn⁹ ita
bene pōt forma substantialis extensa in mate
ria mensurari p minimū in sua specie sicut q̄ti
tas vel albedo: nec video rōnem quare non. ⁊
sistita esset de aīa intellectiua ⁊ substātijs sepa
ratis eodē mō esset dicendū. sic g̃ patet q̄ illō
q̄ō est minimū in oi genere non est mensura: ꝫ
tn̄ in habentib⁹ mensurā q̄ recipiūt magis et
minus: ⁊ in illis mensura est semp impfectioꝛ
mensurato: q: est minimū ꝼm pbm. si tn̄ veli
mus verificare dictā ꝓpositōem q̄ imponitur
pbo: pōt dici q̄ in oīm genere est primū q̄ō est
mensura multitudinis illius generis sicut alꝫ
patebit. vn⁹ de rōne mensure est q̄ sit notioꝛ et
certioꝛ mēsurato: vt q̄titas minoꝛ vel albedo
minoꝛ est notioꝛ ⁊ certioꝛ quo ad nos q̄ maioꝛ
ergo sequiť q̄ mensura est impfectioꝛ mensura
to. Ex istis sequiť q̄ deus nō est mensura oīz
alioꝝ quo ad nos. q̄ō ꝓbaťur: q: de rōne mensu
re est q̄ sit certioꝛ ⁊ notioꝛ mensurato: ⁊ b̄ respe
ctu illius q̄ mensurať p mensurā. g̃ cū deus sit
nobis notioꝛ oī creatura nō pōt nobis saltem
in via esse mensura oīm. Ex hoc sequiť q̄ idē
pōt esse mensura ⁊ mensuratū respectu diuer
soꝝ quoꝝ vnū notius alio: ⁊ ecōuerso. Exēplū
de motu ⁊ tpe q̄ sunt sibijnuicē mensure q̄nto
phisicoꝝ ꝼm cōmētatorē: q: cui est notioꝛ mo
tus q̄ tps pōt p motuꝫ mensurare tps. Et cui
tps est notius motu pōt p tps mensurare mo
tū. sicut ptz ad sensum. vn⁹ ly deus nō ponatur
mensura alioꝝ quo ad nos ꝓ statu iste: tn̄ ali
quo mō pōt poni mēsura pfectōis sicut postea
dicetur: ⁊ tūc dicetur mensura p essentiaꝫ suā: q: p
illam distinguiť realiter ab oībus alijs: ⁊ non
p alias res ymaginatas respectu bouis ⁊ asi
ni sicut alij ponunt.

Obiicitur primo

Cōtra ista. primo nō vi
detur q̄ mensuratū sit ꝑius cognitū q̄ mensu
ra: q: quarto metaphisice cōmentator dicit q̄

scibile est mēsura sciētie: ⁊ tn̄ opꝛ ꝑius cogno
scere scientiā q̄ scibile ⁊ obiectū ad extra mē
surat actū assentiendi. g̃ ⁊c. Jtē si sic q̄titas
rei differret ab essentia: q: idē realiter nō pōt
esse notū ⁊ ignotū: ꝫ essentia mēsurati est ꝑius
nota q̄ mensura ⁊ q̄titas nō. g̃. Jtē est notioꝛ
g̃ nobiliorꝛ. añs ptz ꝑ pbm: q: sicut vnūq̄dq;
se bz ad cognitōem: ita ad entitatē. ꝯa ptz ꝑ
cōmentatorē ꝑmo phīsicoꝝ q̄to aliq̄ sunt no
tioꝛa nature sunt pfectioꝛa. lz non ita sit de no
bis notis: verūtamē mēsura notioꝛ est mēsura
to quo ad naturā. igiť ⁊c. Cōfirmaťur ꝑ cōmē
tatorē q̄nto metaphīsice q̄ dicit q̄ mensura est
ꝑius in esse ⁊ cognitōe. g̃ est notioꝛ. Jtem q̄
mēsura ⁊ mēsuratū nō sunt eiusdē spēi. ꝓbať:
q: mensuratū dependet a mēsura nō tm̄ ꝛgni
tōe ꝫ etiā in essentia. ꝓbať: q: eadē sunt ꝓncī
pia essendi ⁊ cognoscēdi: ꝫ inter media eiusdē
spēi nō est talis dependētia. g̃. Ad primū dis
co q̄ possibile est q̄ sit eadē cognitio q̄ cognos
ciť essentia rei: ⁊ q̄ certificať intellect⁹ de q̄ti
tate rei: nō tn̄ repugnat q̄ sint diuerse cogniti
ones quarū vna cognoscit essentia rei: ⁊ alia
cognoscit q̄titas rei. ⁊ si sic esset: tūc cognitio
qua cognoscit essentia rei ꝑcederet cognitio
nē qua cognoscit q̄titas. saltē vna est ꝑioꝛ a
lia naturaliter. Tūc ad pbm ⁊ cōmentatorē: ꝫ
dico q̄ res extra nō est mēsura act⁹ intelligen
di: ꝫ veritas in intellectu mēsurať veritate q̄ ē
in re: q: in eo q̄ res est vl̄ nō est ⁊c. ⁊ nō est res
mensura actus assentiendi ꝼm substantiā suā
ꝫ solū ꝼm q̄ō denoiaťa a veritate cui assentit: ⁊
veritas in re distinguiť a veritate in intellectu
sicut res a rōne. ⁊ veritas sik̄ in intellectu ⁅ di
co cōplexa ⁆ distinguiť ab actu intelligēdi. et
pōt dici mēsura act⁹ assentiēdi veritas in re:
q̄ten⁹ certificat de veritate act⁹ intelligendi:
q: ex b̄ q̄ cognosco sic esse in re: ex b̄ cognosco
q̄ act⁹ q̄ quē rei assentim⁹ est verus. vn⁹ scibile
est mensura scientie: vl̄ q: scibile est cā ꝓtialis
scie: vl̄ q: veritas in scibili est cā veritatis i sci
entia. ⁊ aliter nō est mēsura. q: ꝑ veritatē in re
ducoꝛ in cognitōem veritatis in scia. ⁊ nō ba
beť a pbo q̄ scibile sit ꝓꝑie mēsura scie. Si di
cas q̄ pbs ⁊ cōmētator: q̄nto metaphisice ca
pitulo de relatōe dicūt. q̄ scia referť ad scibi
le sicut mēsuratū ad mēsurā. dico q̄ nō babeť
b̄ a pbo ⁊ cōmētatore: ꝫ tn̄ intendit ibi dicere
quot sunt q̄ referunť ꝑ tertiū modū relatōis. ⁊
ponit ibi tria exēpla tertij modi quoꝝ primus
est de mēsura ⁊ mēsurato. aliud de intellectu ⁊
intelligibili. ⁊ tertiū de sensu ⁊ sensibili. ⁊ intē
dit tūc dicere q̄ aliq̄d referť ꝑ tertiū modū re
latōis: q: aliud referť ad ipm. nō q: ipmmet re
ferť. ⁊ ponit exēplū de ꝓdictis trib⁹: scz q̄ mē

sura referť ad mēsuratū: q: mensura referť ad
ipm ⁊ nō p relatōem in mēsura. ⁊ sik̄ sensatus
referť ad actū sentiēdi: q: act⁹ sentiēdi referť
ad sensatū: ⁊ sik̄ scibile referť ad scientiā p re
latōez in scibili: ꝫ q: scia referť ad ipm. vn⁹ ista
sunt tria exēpla eiusdez mōi: nō q̄ in oib⁹ istis
exēplis sit relatio p modū mēsure q: ꝫ nllo mō
bz p cōmētatorē vl̄ pbz: ꝫ i oib⁹ istis vnū referť
ad aliū: q: aliū referť ad ipz. si tn̄ oīno ibi veli
m⁹ ponē rōem mēsure poterim⁹ saluare mō ꝓ
dicto.

Ad scām.

Ad aliud dico q̄ lz de eadē re simplici
oīno indistincta nō possint formari distincti cō
cept⁹. tn̄ de re habēte ptes eiusdez rōnis rōne
partiū bene pōnt formari diuersi ꝛcept⁹. Tn̄ di
co q̄ oēz ꝛceptū icōplexū quē habeo de mēsu
rato post mēsuratōem habeo añ mēsuratōem.
q: ante mēsuratōem dicit tā mēsura q̄ mensu
ratū cognosci mēsuratū ꝼm essentiā ⁊ nō ꝼm
q̄titatē. ℳensura añt vtroq; modo. Et sic ꝑ
q̄titatē mensure cognoscit q̄titas mensurati
Nō q̄ in re q̄ta sit aliq̄d cognitū ⁊ aliq̄d igno
tū q̄ō ꝑ mensurā cognoscit: q: possum cogno
scere totā magnitudinē ⁊ oēs ptes ei⁹ intuiti
ue. ⁊ tn̄ ignorare cuius q̄titat̄ est. ⁊ sik̄ possuꝫ
cognoscere vnūquēq; bouē in decē: ⁊ tn̄ nescī
re numerū: vt ptz ad sensum. ⁊ ex hoc videť q̄
oēz cognitōez incōplexā quā bēo post mēsura
tōem habeo ante: ꝫ ꝑ mensurā habeo cognitō
nē cōplexā de mēsurato. pura q̄ tot sunt ptes
huius magnitudinis ⁊ tot sunt boues. vn⁹ per
mensurā duco: in cognitōem vni⁹ ꝛcept⁹ ab
strahibilis ab istis decē vl̄ ab illis partib⁹ ma
gnitudinis: puta in ꝛceptū numeri denarij: et
in cōceptū tot partiū magnitudis: pura q̄nq;
vel sex. ⁊ ille ꝛcept⁹ supponit ꝑ reb⁹: ⁊ ꝑdicā
do ꝛceptū illū de magnitudine vel de bobus
habeo quādā cognitōem cōplexā: pura ꝑdicā
do numerū senariū de ptib⁹ magnitudinis ba
beo istā cognitōem ꝑ mensurā: q: hec magni
tudo bz sex ptes tante q̄titat̄. Jn ꝑdicādo nu
merū denariū de bob⁹ cognosco q̄ sunt decez
boues: ⁊ ista cognitio cōplexa fuit mihi ꝑius
ignota: ꝫ ꝑ mēsurā est mihi nota.

Ad tertium

Ad aliō dico q̄ mensura pōt esse innobilioꝛ mensurato ⁊
tn̄ notioꝛ. ⁊ ad pbm dico q̄ sicut entitas rei ē
pfectioꝛ ita bz pfectiōē cognitōem ceteri⁹ pi
bus: ꝫ mensura ꝓꝑie loq̄ndo nō bz pfectiorē
nec nobiliorē cognitōem q̄ mensuratū. Et q̄n
dicis de notis nature. dico q̄ cōmētatorꝝ ꝑmo
phīsicoꝝ dicit q̄ si nos facerem⁹ naturalia cō
posita sicut facim⁹ artificiata: tunc essent ea
dem nobis ⁊ nature nota. q: tūc materia ⁊ for
ma essent nobis notiores q̄ compositū natu
rale. sicut ptes rerū artificialiū sūt nobis ma
gis note q̄ res artificiales. g̃ intēdit cōmēta

Universidad de Deusto
Biblioteca

tor: ꝙ materia ⁊ forma sūt nature notiora ꝙ cōpositū. ⁊ tm̄ ꝓpositū est pfectius materia ⁊ forma. ḡ ex hoc ꝙ aliqd est nature notius si natura cognosceret nō sequit̄ ꝙ sit pfectius. ḡ ex hꝫ ꝙ mēsura est notior nature tpo mēsurato: nō sequit̄ ꝙ mēsura sit pfectior mēsurato. qz esse notius nature nō est nisi ꝙ intellect⁹ p illud pōt acq̄rere notitiā alterī⁹: ⁊ nō ecōuerso. ⁊ sic ī tel ligūt cōmentator: ⁊ pbs de notis nature.

A Ad quartum

Ad aliud dico. ꝙ in q̄titatib⁹ cōtinuis ⁊ in aliq̄b⁹ discretis mēsura ⁊ mēsuratū sūt eiusdē speciei ⁊ q̄n dicis ꝙ mensuratū depēdet a mēsura ⁊c. Dico ꝙ aliqd dicit̄ mēsura alterī⁹. vel qz eius notitia ꝓsupponit̄ notitie rei cognoscende q̄tuz ad q̄titatē. ⁊ illa est mēsura cognoscēdi solū in cognitionib⁹. sicut ptz de q̄titatibus. Aliqd aūt dicitur mensura. nō qz ei⁹ cognitio tm̄ ꝓsupponit̄ notitie rei cognoscēde. sed cū hꝫ est principiū cognoscēdi respectu mēsurati. ⁊ sic materia ⁊ forma p̄nt dici mensura cōpositi qz earū cognitio ꝓsupponit̄ cognitiōi ꝙpositi ⁊ sunt ꝓtes ēntiales cōpositi loquēdo de mē sura primo modo si loḡmur ꝓprie de mensura. sic mēsuratuz nō dependet a mēsura in esse: ꝫ m cognitiōe solū. Sz loquēdo secdo mō sic mēsuratū depēdet a mēsura in esse ⁊ in cognitiōe. ⁊ sic loq̄ est ipropie loq̄ de mēsura. Et isto secdo modo intelligēdo sunt eadē principia essendi ⁊ cognoscēdi. ꝫ generaliꝫ loquēdo nō est verum sicut ptz in ꝓmo exemplo. vbi videt̄ ꝙ mēsura est principiū cognoscēdi ⁊ nō essendi. Ad principalia ptz ex dictis: et postea latius patebit. Et hec de hac questione. Questio. xij.

Truz tempus ha

B Questio XII

bear esse reale extra aiam a motu. ⁊ a qualibz re pmanēte realiꝫ distictū

Qz sic ꝓbat̄ ꝓmo

Sic. ꝓbat̄ ꝓio sic. Quia illa quoꝝ ptes nō sunt nō faciūt vnū p se in gñe neq; distinguunt realiꝫ. ꝫ motꝫ ⁊ tps sunt hmōi. ḡ ⁊c. Itē instās realiꝫ differt a tpe. ꝓbat̄: qz instās est: tps vero nō. ḡ ⁊c. Cōfirmat̄. qz instās corrūpit̄. Itez tps hz esse solū in aia. motꝫ vero in re ex aiam. ḡ ⁊c. Hic est opinio gādensis. ꝙ tā motus q̄ tps pnt ꝙsiderari triplr. Uno mō vt ptes ꝓtinuātur adinuicē sine distinctiōe. vtrūq; tm̄ hz esse in re ex. Alio mō vt ptes distinguūtur int se. ⁊ sic tm̄ hnt esse in aia. Tertio mō vt ptes cōtinuātur ⁊ distinguunt. ⁊ sic sunt ptī in re extra ⁊ ptiz in aia. q̄re gandensem. Cōtra. motꝫ est fluxus: ꝫ nō est ꝓtinuus fluxus in motu nisi sit a ꝓri in posteri⁹. cū ergo ipossibile sit hoc fluxū ꝓtinuū nisi sit cōtinue a ꝓri i posteri⁹ ipossibile est hoc motū sine ꝓri ⁊ posteriori. ꝫ vbi cunq; est ꝓus ⁊ posteri⁹: ibi est distinctio. ergo

B Cōtra opinionē

impossibile est hoc motū cōtinuū sine distictō one. ḡ dicere motū cōtinuū esse sine distinctō ne est dicere ꝺdictōem. Itē impossibile est pcipere motū sine fluxu: qz fluxus est de essentia successiuoꝝ: ⁊ impossibile est pcipere fluxū sine ꝓrioꝝ ⁊ posterioꝝ. ḡ ⁊c. Si dicas ꝙ fluxus distinguit̄ a motu. cōtra: ex hꝫ sequeret̄ ꝙ motus sit q̄d pmanens: qz si circūscribat̄ fluxus ⁊ ꝓus ⁊ posteri⁹ a motu: q̄quid remanebit erit pmanens. ḡ ⁊c. Item ꝺ hꝫ ꝙ ponit ꝙ motus et tps tertio mō ꝙsiderata parti sunt in aia ⁊ partim in re extra. qz q̄tū ad formale sunt in aia ⁊ q̄tuz ad materiale sunt in re extra. qz aut sunt q̄tū ad illud qꝺ sunt i aia tm̄ obiective vl̄ subiective. si ꝓmo mō ḡ tm̄ figmenta vel respect⁹ rōnis. nō secdo modo ptz discurrendo p singula q̄ sunt subiective in aia. ḡ opz ꝙ sint in re extra subiective: ⁊ obiective i aia. si ḡ in re sit prius ⁊ posteri⁹ q̄ sunt formale in istis successiuis sequit̄ ꝙ successiua sunt in re quo ad materiale ⁊ formale. Item ꝺm illā opinionez tps non est plus parti in aia ⁊ parti in re extra q̄ linea vel supficies ⁊ corꝑ⁹. qz possum ꝙsiderare in linea ꝓtinuatōem partiū ⁊ discretōem ⁊ vnā partem porem ⁊ aliā posteriorē sicut tu ponis de motu ⁊ tpe. ḡ linea equaliꝫ hz cē in aia parti ⁊ parti in re extra: sicut tps vel motꝫ. Ad q̄stionem igit̄ ꝓmo, ꝓbo ꝙ tps nō est aliqd absolutū distinctū realiꝫ a reb⁹ pmanentib⁹? ⁊ a motu. qz si de⁹ faceret aliud celū nobili⁹ isto iā facto: cui⁹ motus esset velocior: tūc tps nō esset isti⁹ celi iā facti: ꝫ pot⁹ illi⁹ celi nouit̄ creari ⁊ istud celū iā factū nō ꝑderet aliqd absolutū p hꝫ ꝙ aliud celū crearet̄ qz cūdez motū quē ꝓus habuit mō haberet ⁊ oia absoluta: vt ptz. Itē omne absolutū hns distictas ptes a re pmanēte si sit accidens est in aliquo subiectiue si ḡ tē pus sit hmōi q̄to in quo hz esse subiectiue non in mobili: ꝓbat̄. qz si sic aut vna pars tpis est in vna pte mobilis: ⁊ alia i alia pte aut plures ptes tpis in vna pte mobilis ⁊ alia i alia. nō ꝑmo mō. Tū qz nō est maior rō q̄re vna ps cēt in vna pte ⁊ alia i alia ptēꝫ ecōuerso: vt ptz. tū qz tps esset totū sil⁹: qz oēs partes tpis essent sil⁹ in oib⁹ partib⁹ mobilis. Nec secdo mō. tū quia duo accidentia essent in eodez subiecto. tū qa tūc tps esset res pmanens: qz hꝫet plures partes actu existentes. Si dicas ꝙ ptes tpis hz nō sint sil⁹: tm̄ hnt esse i quodā fieri ⁊ ordine q̄ten⁹ copulant̄ ad aliqd instās. Cōtra. si vna pars toti⁹ nō est totū nō est. ḡ mꝝtomagꝭ si nulla pars toti⁹ est totū non est: ꝫ nulla pars tpis est. ḡ ⁊c. nec valet si dicat ꝙ aia facit tps esse quoddā totū: qz aia p suā ꝙsideratōem nō posset alicui dare esse reale extra animā. nec pōt

C Circa questionē

Euasio

Impugnatio.

poni tps esse quoddā totū distinctū a reb⁹ permanētib⁹? ꝓpter ordinē partiū tpis: nec ꝓpter cōtinuatōem ad instās. nō ꝓpter primū: qz illud qꝺ nō est nō pōt hꝫe ordinē positiuū. ptes aūt tpis ꝓter res pmanētes nō sunt. nec scḋm ꝓpter eandē rōnem: qz cū partes tpis sint purū nihil nō possunt positiue ꝓtinuari ad aliqꝺ ens positiuum: qz nihil nō pōt ꝓtinuari alicui enti: nec facere aliqꝺ totū nec vnū. Itē instās nō dicit aliqꝺ absolutū distinctū realiter a reb⁹ pmanētib⁹? ḡ nec tps. ꝺnia ptz: qz si indiuiduū ibile nō dicit aliqꝺ absolutū positiuū a reb⁹ pmanentib⁹: nec diuisibile. añs ꝓbat̄: qz in gñe absoluto nō pōt poni. ptz discurrēdo: qz nec i genere q̄tatis nec q̄litatis: nec substātie nec p se nec p reductōnem. Itē si sic. in quolibet tpe etiā minimo si posset dari essent infinita absoluta instātia destructa. ⁊ sic deus nō posꝫ crare vnā partē tpis nisi destrueret infinita absoluta: qz infinita instātia q̄ sunt in quolibz tē pore. nec posset deus de potētia sua absoluta cōseruare vnū ens absolutū p aliqꝺ tps sicut nec aliqꝺ instās. nec duo absoluta sil⁹ q̄ oia sūt absurda. Itē duo absoluta sine ꝺdictone possunt sil⁹ manere saltē i rerū natura: lz nō i eodē subiecto: ꝫ duo instantia nō. ḡ ⁊c. Ideo dico q̄tū ad istū articulum ꝙ nec tps nec aliqꝺ successiuū dicit aliquā rē absolutā vel respectiuā distictā a reb⁹ pmanētib⁹? ⁊ hꝫ est intentio pbi q̄rto phisicoꝝ caplo de tpe. vbi ꝓbat ꝙ tā tps q̄ instās nō sunt. ⁊ ꝓcludūt rōnes sue verū q̄tū ꝓbāt: sez ꝙ nō dicunt aliqꝺ positiuū distinctū a reb⁹ pmanētib⁹? qz hz cui⁹? ptes nō sūt tpm totū nō est: ꝫ tps est hmōi: qz partes tpis vltra res pmanētes nō sunt aliqꝺ positiuū: ꝫ pure negatōes ⁊ nihil. sil⁹ de instanti dicit ꝙ oē ens positiuū pōt durare p tps: ꝫ instans vt differt a re pmanente nō pōt. ḡ ⁊c. Secḋo videndū est q̄d est tps vbi sciendum ꝙ ꝺm pbm q̄rto phisicoꝝ tps est numer⁹ mot⁹ ꝺm ꝓius ⁊ posteri⁹. ꝛō ad sciendū q̄d est tps ⁊ quō est mēsura: opz scire quō numer⁹ mensurat̄ p vnitatē

E

Circa qō notandū est ꝙ vnitas accipit̄ triplicit̄. vno mō ꝓ oī eo qꝺ denoiat̄ vnū ab vnitate. Alio mō accipit̄ ꝓ oī illo qꝺ denoiat aliqd esse vnū modo quo dicim⁹ ꝙ equꝰ est vnus ⁊ ꝙ canis est vn⁹. primo mō accipit̄ p vnitate reali q̄ est pars nūeri numerati. ⁊ sic nulla vnitas vna mensurat numerū: qz nō est maior rō quare vna vnitas talis mēsuret nūerū q̄ alia: ⁊ ad mensurandū numerū q̄ttuoꝝ equoꝝ sufficit accipe vnū equū post aliū. ⁊ sic vltra quous q̄ deuenit̄ ad vltimū equū. ⁊ tūc ex oib⁹ vnitatib⁹ habebit nūerus q̄ternari⁹. ⁊ sic mēsurat numer⁹ p vnitatē q̄ est pars numeri ⁊ denoiatur

D Opinio auctoris

ab vnitate nō determinata: puta p accipe vnū equū ⁊ applicare alteri: ⁊ post eūdē applicare tertio ⁊ q̄rto. ⁊ sic deiceps: qz hꝫ nō ē necesse: ꝫ possit sic fieri. Secḋo mō accipit̄ vnitas ꝓ illo qꝺ denoiat aliqd esse vnū modo ꝓdicto. ⁊ ista vnitas est tm̄ qꝺā ꝓceptus inaia habēs tm̄ cē obiectiue ⁊ nullo mō subiectiue. ⁊ ista vnitas pōt mēsurare oēs numeros p hꝫ ꝙ pōt de quolibet vno ꝓdicari ⁊ qꝺlibet vnū denoiare. ⁊ si cut dicit̄ de vnitate ita dicendū est de nūero: qz qꝺam numer⁹ est denoiat⁹ a numero ⁊ dī a pbo q̄rto phisicoꝝ numer⁹ nūeratus. alius est numer⁹ denoians numerū numeratū. ⁊ dī ab eodē numer⁹ quo numeram⁹. ꝓmus numerus est in re extra: qz est ipe res numerate. secḋs est tantū obiectiue in aia: sicut qꝺā ꝓceptus abstract⁹ a rebus nūeratis. Ex istis sequit̄ vna ꝓclusio ꝙ alio modo est aliqꝺ mēsura multitudinis ⁊ magnitudinis. nā illud qꝺ est mensura multitudinis nō opz ꝙ sit aliqꝺ distictū ab oibus ptibus multitudinis: qz vnūqꝺq; mēsurans multitudinez est vnū qꝺ est pars multitudinis: ⁊ nō vnū determinatū. ꝫ accipiendo vnū post aliꝺ quousq; deueniat̄ ad totā aggregatōem numeri vel multitudis: ꝫ magnitudo aliqñ mensurat̄ p vnū distinctū realiter a tota magnitudine ⁊ ab oib⁹? eius partib⁹? Exēpluz qñ p vlnā mensurat̄ pānus quo ad q̄titatē. aliqn aūt mēsurat̄ tota magnitudo p magnitudinē siue p vnā partē determinatā magnitudinis. ⁊ sic distinguit̄ a tota magnitudine. sic pars integralis a toto. ⁊ hꝫ qñ q̄titas partis est notior q̄titate toti⁹?. Ulteri⁹ notādū est ꝺm cōmentatorē q̄rto phisicoꝝ cōmento. l. ꝙ tps: motꝫ ⁊ oēs ꝓtinui tā pmanēs q̄ successiui pōt dici cōtinuū ⁊ discretū nō ꝙ in re cōtinuatio ⁊ discretio aliquoꝝ siue sint pmanentia siue successiua: sit aliqꝺ absolutū vel respectiuū a partib⁹? cōtinuat̄ ⁊ discretis distinctū ꝫ ꝙ ꝓtinuatio ⁊ discretio sint cōceptꝰ vel voces significātes partes ꝓtinuatas ⁊ discretas cōnotando diuersas negatōes. Nā continuatio significat ipas partes ꝓtinuatas cōnotando negatōes medij inter partes continuatas qz ille partes sunt cōtinuate inter quas nō est aliqꝺ medium interceptū. Sed discretio significat easdē partes cū negatōe vni⁹? ab alia: puta ꝙ partes discrete sic se habent ꝙ vna non est alia. ⁊ hꝫ est verū tā in successiuis q̄ in pmanētib⁹?. Sz differētia ē inter ꝓtinuatōez successiuoꝝ ⁊ pmanentiū: qz in pmanētib⁹? ptes ꝓtinuate rōe q̄rū est ꝓtinuatio faciūt p se vnū sed in successiuis nō faciūt p se vnū positiuū: qz in illis est ꝓtinuatio rōe affirmatōis ⁊ negatōis q̄ nō faciūt p se vnū ꝫ hꝫ scz ꝙ duo ꝺdictoria ex

Universidad de Deusto
Biblioteca

trin seca sic se babēt. maxime ad motū acq̄siti-
uū: q: ꝫ ꝺdictoꝝ ꝓtinue succedēs ꝑmo coexi-
stit oib⁹ ꝓtib⁹ cū q̄b⁹ coexistebat ꝑmū ꝺdicto-
rū ⁊ cū ꝫ plurib⁹ sicut dcm̄ est supra de motu.
Ite q ⁊ tūc est mot⁹ ꝓtinu⁹ q̄n q̄libet affirmatō
q̄ est de essentia mot⁹ succedit sue negatōi sine
intercepcōe medij. Alia dīa est: q: in ꝓmanēti-
bus pōt itelligi ꝓtinuatō sine discretōe: ⁊ ecō
uerso. lꝫ in re ꝓtinuatio nō pōt esse sine discre-
tōe: ꝫ in successiuis nō pōt itelligi fluxus sine
discretōe: q: nō pōt intelligi fluxus sine ꝑoꝝ ⁊
posterioꝝ q̄ncrio includūt discretōem: ꝫ ecō
tra discretō pōt bene itelligi i successiuis sine
ꝓtinuatiōe. Tūc dico q tp̄s pōt accipi trib⁹
modis vt rōem hꝫ mēsure. ⁊ duob⁹ vt nō hꝫ rō-
nez mensure. ita q in vniuerso pōt accipi q̄nq̄ꝫ
modis. Pꝛio accipiē ꝑpꝛiissime ⁊ strictissime
ꝑ motu velocissimo maxie noto: siue sit mot⁹
octaue sp̄here: siue none: siue solis: siue lune: q̄
sit nobis maxie notus. ⁊ ꝫ q tali motu mensu-
ram⁹ alios mot⁹ inferiores. sic ꝑ motū solis mē
suram⁹ mot⁹ inferiores. ⁊ per motū lune silr. q:
sic mēsurari nō est aliud q̄ certificari per vnū
motū de alio motu. Alio mō accipiē temp⁹ lar
ge ꝑ motu aliquo inferioꝝ: ꝑ cui⁹ notitiā pos-
sum⁹ deuenire i notitiā alicui⁹ mot⁹ superioꝝ
⁊ sic q̄libꝫ mot⁹ iferio: pōt dici temp⁹. q: q̄libꝫ
pōt dici mēsura alicui⁹ alteri⁹ mot⁹. sic enim ꝑ
mot⁹ nr̄os ꝑpꝛios ⁊ opa nr̄a mēsuram⁹ motus
supioꝝ: puta motū solis: sicut pꝫ ꝑ expientiā
⁊ ꝑ ōnꝫ talis mot⁹ pōt dici tp̄s. Tertio modo
pōt dici tp̄s mot⁹ ymaginat⁹: siue ꝓcept⁹ q̄ tā
tū hꝫ esse obiectiue in aīa ⁊ nullo mō subiecti-
ue ⁊ ꝑ istū motū mēsuram⁹ alios mot⁹ in re ex̄
q: viso motu i re certificamur stati ꝑ motuꝫ in
aīa de q̄tritate ei⁹ ad motū quo artifex exp̄t ꝑ
q̄tritatē ymaginatā ꝓgnoscit stati q̄tritatē rei
ex̄. sicut dicit. Ꝯo. Exēplū hui⁹. q̄n aliq̄s nō vi-
dēs solē. pꝛio: q: est sub nube: videṫ tn aliū mo
tū scit statī vtrū sit lōgioꝝ vel bꝛeuioꝝ ꝑ motuꝫ
in aīa: ⁊ etiā cec⁹ ꝑ motū ymaginatū in aīa mē
surat motū solis vl̄ alicui⁹ alteri⁹. ⁊ de isto tpe
dr̄: q̄rto pbīsicoꝝ a cōmētatore q̄ ipossibile est
tp̄s ꝓcipi nisi ꝓgnoscam⁹ nos eē in aliquo esse
trāsmutabili ꝓcipiēdo aūt nos eē i aliquo esse
trāsmutabili ꝓcipim⁹ motū: ⁊ ꝓcipiēdo motū
ꝓcipim⁹ tp̄s ⁊ istis trib⁹ modis accipiēdo tp̄s
mot⁹ est motus tp̄s: q: sic est mēsura. Sꝫ q̄rto
mō accipiē tp̄s vt est nūer⁹. ⁊ ꝫ pōt eē duplici
ter: vel q: est nūer⁹ nūerat⁹. ⁊ sic ꝑus ⁊ posteri⁹
i motu ex̄ respectū nō bñt rōem mēsure. vñ pri
us ⁊ posteri⁹ i motu siue ps ꝑoꝝ ⁊ posterioꝝ pos
sunt ꝓsiderari vel vt habēt rōem mēsure respe
ctu alteri⁹ mot⁹: q: ducūt in cognitōez alteri⁹
mot⁹ vel ꝓcise: vt sunt ptes distincte vni⁹ mot⁹
ꝑmo mō nō distinguiē a tpe: ⁊ scḋo mō distin-
guiē saltē penes ꝓnotata. Alio mō accipiē tē-
pus ꝑ nūero quo nūeram⁹ ꝑ ꝑoꝝ ⁊ posterioꝝ
in motu ymaginato in aīa. ⁊ ꝫ pōt esse duplī-
citer sicut ꝓcedēti mō dcm̄ est vel vt sunt men
sura vel vt rm̄ sunt ptes distincte i tali motu. ꝑ-
mo mō nō distinguiē a tpe tertio mō accepto.
scḋo mō differt penes ꝓnotata: q: ꝑmo mō cō
notat aliq̄d in aīa: scḋo mō nō. ⁊ sic ptꝫ q istī
duo mōi nō distinguñ realiē a trib⁹ modis pri
mis: ꝫ tm̄ penes ꝓnotata. Et ex istis pꝫ q acci
piēdo tp̄s vt hꝫ rōz mēsure applicati ad aliq̄d
mēsurabile ꝑ cui⁹ noticiā deuenim⁹ i notitiā al
teri⁹: sic nō differt a motu. ⁊ ꝫ siue accipiaṫ ꝑ
mo mō siue scḋo mō siue tertio mō supradicto
tm̄ differt tp̄s a motu: sic vna r̄ga differt ab vl
na: q: vlna ⁊ r̄ga q̄tū ad q̄d rei nullo mō diffe
rūt: ꝫ solū q̄tū ad q̄d nois: q: i diffinitōne indi
cāte q̄d nois vlne ꝺꝫ poni pān⁹ ⁊ certificatio
de q̄tritate pāni: q: vlna ꝓnotat pānū ⁊ certi-
ficatiōez q̄tritat⁊ ei⁹: ⁊ codē mō est ō tpe q̄ nō
differt a motu fm q̄d rei: ꝫ solū fm q̄d nois: q:
tp̄s est nūer⁹ ⁊ mēsura vt ꝑus dcm̄ est. Modo
tā mēsura q̄ nūer⁹ siue sit nūerus nūerat⁹ siue
nūer⁹ quo nūeram⁹ nō ꝑtr̄ eē sine actu aīe mē
surant̄ vel nūerant̄. ⁊ ꝑ ōnꝫ ꝓnotāt actū aīe. ⁊
iō lꝫ in diffinitōe exp̄mēte q̄d rei tpis nō opꝫ
ponere actū aīe: tm̄ in diffinitōe exp̄mēte q̄d
nois opꝫ ponere actū aīe: cui⁹ rō est: q: i diffi-
tōe exp̄mente q̄d nois ꝺꝫ poni q̄cq̄d ꝓnotaṫ
ꝑ nomē. ⁊ daṫ itelligi ꝑ illud nomē sic daṫ itel
ligi ꝑ pbꝫ scḋo posterioꝝ: nūc aūt ꝫ nomē tp̄s
vel ꝓcept⁹ tpis ꝓnotat actū aīe nūerant̄. ⁊ re-
plicant̄ ꝑ mēsurā. lꝫ em̄ aliq̄n mēsura sit in re:
⁊ realis tm̄ replicatio mēsure respectu mēsura
ti est solū ꝑ aīaꝫ: ⁊ iō i diffinitōe exp̄mēte q̄d
nois tpis ꝺꝫ poni aliq̄d existens in aīa: ⁊ ꝫ di-
uersimode: q: aliq̄n ꝺꝫ poni aliq̄d existēs tm̄ i
aīa subiectiue: puta act⁹ aīe. aliq̄n aliq̄d exīs
i aīo obiectiue ⁊ subiectiue. Exēplū ꝑmi si dif
finiē tp̄s vt cōpetit motui ꝑmo mō ⁊ scḋo su-
pradco sic i eius diffinitōe exp̄mēte q̄d nois
ꝺꝫ poni mot⁹ realis ⁊ act⁹ aīe mēsurant̄ ⁊ nūe
rant̄ ꝑ replicatōez mēsure sup mēsuratū. Ex
emplū scḋi. in diffinitōe exp̄mēte q̄d nois tpis
vt p̄dicaṫ de motu tertio mō supradcō ꝺꝫ po-
ni ei⁹ mot⁹ ymaginat⁹ q̄ tm̄ hꝫ esse in aīa obie
ctiue ⁊ act⁹ aīe q̄ est in aīa subiectiue. In istis
semp ponit act⁹ aīe tanq̄ aliq̄d cōnotatū per
nomē nō tanq̄ ꝑncipale significatū. Et sic po
nit mot⁹ in ei⁹ diffinitōe: ⁊ ꝫ vel realis vel tm̄
ymaginatus. Qꝫ aūt plures particule ponan
tur in diffinitōe significante q̄d nois q̄ q̄d rei
patet ꝑ pbm scḋo posterioꝝ ⁊ septimo meta-
pbīsice. ⁊ ptꝫ in exēplis. Si em̄ albū diffiniaṫ

fm q̄d rei nihil ꝺꝫ poni in ei⁹ diffinitōe nisi tā
tū albedo codē mō in diffinitōe exp̄mēte q̄d
rei creatōis actionis nō ꝺꝫ poni nisi deus: sed
in diffinitōe exp̄mēte q̄d nois vtriusq̄ ꝺꝫ pl⁹
poni: q: i diffinitōe albi ꝺꝫ poni ꝓiectum q̄
cōnotaṫ ꝑ albū. ⁊ in tali diffinitōe creatōis ac-
tionis ꝺꝫ poni creatura q̄ cōnotaṫ ꝑ illud no
mē. ⁊ istud est generaliter verū in oib⁹ cōnota
tiuis q̄ ꝑncipaliter significāt vnū: ⁊ cōnotant
aliud q̄ ꝑs ꝺꝫ poni in diffinitōe q̄d nois co
rū q̄ q̄d rei: q: in diffinitōe exp̄mēte q̄d rei ta
liꝰ: tm̄ ꝺꝫ poni ꝑncipale significatū eoꝝ: sed
in diffinitōe exp̄mēte q̄d nois ꝺꝫ poni q̄cq̄d
cōnotaṫ ꝑ nomē: ꝫ in diffinitōe talū nominū
q̄ nō sunt cōnotatiua: ꝫ pcise significāt ynum
nihil cōnotando: nihil plus ꝺꝫ poni in diffini-
tiōe exp̄mēte q̄d nois q̄ q̄d rei. Et istis ptꝫ
ad q̄stionē vtrū tp̄s habeat esse extra aīam: q:
aut q̄riē de tpe q̄tū ad suū ꝑncipale significa-
tū: aut q̄tū ad suū significatū totale. Si ꝑmo
mō ptꝫ ex supradict⁹: q: tp̄s ꝑmo mō scḋo mō
q̄rto est tm̄ i re extra: ⁊ haberet esse si nulla aīa
esset q: illis modis tm̄ significat mot⁹ reales
⁊ partes eoꝝ pura affirmatōes ⁊ negatōes q̄
oīa sunt ex natura rei ⁊ in re: tm̄ bene hꝫ esse in
aīa q̄n aliq̄d mēsuraṫ ꝑ tales mot⁹ sicut cogni
tū in cognoscēte: ꝫ nullū esse hꝫ ꝑ aīam q̄ esse
nō hꝫet si aīa nō esset. si aūt accipiaṫ tertio ex
quito modis: sic tp̄s tātū est in aīa: q: sic tanꝫ
est mot⁹ ymaginat⁹: partes ei⁹ q̄ tantū habēt
esse in aīa obiectiue: ⁊ nullo modo subiectiue.

Si aūt q̄ras de significato totali siue de to-
to: q̄ cōnotaṫ ꝑ nomen sic est partim in aīa ⁊
partim in re extra nō q cōponaṫ ex ente i aīa
⁊ ente in re extra. sicut nec creatio actio cōpo-
niṫ ex deo ⁊ creatura: nec albū ex albedine et
subiecto: ꝫ q: in diffinitōe exp̄mēte q̄d nois
ponit aliq̄d in re puta motus realis tanq̄ ꝑn-
cipale significatū ⁊ actus aīe tanq̄ cōnotatū
⁊ sic est partim in aīa ⁊ partim in re ex̄: sed hꝫ ē
verū de tpe vt cōpetit motui ꝑmo modo ⁊ se
cūdo mō dictis. vt aūt cōpetit tertio mō dcō
sic est quo ad significatū ꝑncipale i aīa: q: sic
sigt motum ymaginatū ⁊ ꝓnotat actū aīe mē
surantis. ⁊ silr cōnotat actū realē extra mēsu-
ratū. ⁊ sic aliq̄d cōnotatū ꝑ tp̄s sic acceptū est
in aīa ⁊ aliq̄d in re extra. Qꝫ mot⁹ circunscri-
pto oī accidēte realiter ⁊ formaliter sibi inhe-
rente sit tp̄s ꝑ aīe dcm̄. ꝑbatur: q: fm pbm il
lud est tp̄s ꝑ qd mensuramus motū: ꝫ ꝑ ꝑmū
motū nobis maxime manifestū mensuramus
alios motus ptꝫ istud ad sensum. ⁊ silr fm pbi
losophū quarto metaphisice. in oīm genere il-
lud ꝑ qd certificaṫ quis de q̄tritate oīm alioꝝ
in illo genere illud est mensura alioꝝ. Nūc au

tem q̄tritates motuum alioꝝ inferioꝝ sunt no
bis ignote de q̄bus certificamur ꝑ ꝑmū mo-
tū nobis maxime notū. ergo ille motus suffi-
cit ad rationē tēporis ablq̄ oīm alio accidēte
quia in genere successiuoꝝ nō potest dari ali-
quid ꝑmū qd̄ possit esse mensura oīm succes-
siuoꝝ: nisi ꝑmus motus nobis maxime mani
festus. ⁊ si aliquid sit mobile cuius motus sit
nobis ignotus: ille motus nō habet rōnem tē
poris: q: nō mensure. si em̄ deus crearet aliq̄d
mobile velocius ⁊ vniformi⁹ motum q̄ aliq̄d
mobile nūc factū mouet ꝫ ille motus esset no
bis manifestus ille motus diceret ꝑpꝛissime
tēpus sine oī alio accidente addito. vñ miruꝫ
est de illis q̄ ponūt q tēpus est quoddā acci-
dens inherens motui ꝑmi mobilis q̄d ꝑmo
mensurat motū ꝑmi mobilis: ⁊ scḋario oīs
alios motus. q: illud accidens ex quo est suc-
cessiuū opꝫ necessario q habeat mensurā sicut
habent duratōem q̄ non pōt esse mensura su-
ipius: q: mensura ⁊ mensuratū distinguñ rea
liter sicut supradcm̄ est. ergo hꝫ aliud tp̄s pro
mēsura: ⁊ erit ꝓcessus in infinitū: vl̄ stabit ad
aliquē motū q̄ poterit esse mensura alioꝝ sine
oīm accidente sibi inherēte. Ite frustra fit ꝑ
plura q̄d pōt fieri ꝑ paucioꝝ: nūc aūt ꝑ ꝑmū
motū nobis maxime manifestū sine oī alio ad
dito possum⁹ alios motus mēsurare. ergo frus
tra ponitur aliq̄d tale accidens. Ite nō plus
repugnat ꝑmo motui mēsurare alios mot⁹ q̄
q̄tritati ꝓtinue alias q̄tritates: cū ergo q̄tritas
ꝑmanēs sit mensura alteri⁹ q̄tritatis ꝑ ieipam
nō ꝑ aliā q̄tritatē vel qualitatē sibi inherentē
q: qualitas maioꝝ pōt esse in minoꝝ q̄tritate: ⁊
minoꝝ in maioꝝ: vt ptꝫ de albedine. ergo ꝑi-
mus motus pōt mensurare alios motus sine
aliquo accidente sibi inherente. Ite nullum
accidens mēsurat suū subiectū: q: subiectū po
test esse idē ⁊ accidēs variari fm magis ⁊ mi-
nus: vt ptꝫ in cōdensatōe ⁊ rarefactōe. vbi ea
dē est substantia numero in raro ⁊ denso: ⁊ tm̄
q̄tritas variaṫ. ⁊ sic est semp equalis substātia
⁊ inequalis q̄tritas: ⁊ ꝑ ōnꝫ q̄tritas nō mensu-
rat substantiā: q̄ si tp̄s sit accidēs motus sicut
ipi ymaginant nō mensurat ꝑmū motū. Ite
quarto pbīsicoꝝ dicit pbs q mot⁹ ꝑmus est
mēsura oīm motuū. Qꝫ aūt tp̄s cōueniat mo-
tui inferioi respectu alteri⁹ siue sit ꝑim⁹ mo-
tus siue alius ptꝫ. q: cuicūq̄ cōpetit diffinitio
⁊ diffinitū: sed motui inferioi ⁊ etiam motui
ymaginato cōpetit diffinitio tpis. Patet q̄a
diffinitio tēporis est mensurare motuꝫ vel est
illud per cuius noticiā deuenim⁹ in cognitōem
q̄tritatis mot⁹. nūc aūt ꝑ vnū motū inferioꝝ
⁊ etiā ymaginatū deuenim⁹ in cognitiōez q̄ti

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dubiū quoz est tempus.

tatis alteri⁹ motus. ḡ talis motus iferior siue realis siue ymaginatus est tẽpus. ⁊ pōt vnus mor⁹ esse mẽsura ⁊ mẽsuratus respectu eiusdē motus: vt si vnus mor⁹ sit vni hōi notior alio motu: pt ille p cognitionē pmi mor⁹ deuenire in cognitione scōi motus. ⁊ tūc illi est pm⁹ motus tps. ꝑ si alteri sit pmus mor⁹ ignotus: ⁊ secūdus notus: pōt ille p cognitōez scōi motus deuenire i cognitionē pmi mor⁹. ⁊ tūc illi erit scōs motus tps: ⁊ nō pmus. ⁊ sic idē mor⁹ pōt esse mẽsura ⁊ mensuratū respectu eiusdē. sic ḡ ex p̄dictis ptz q̄d est tps. Sed dubiū est quorū est tps. Rñdeo tps est pmo mensura mor⁹ qō ꝓbaꝫ. q: mẽsura ⁊ mensuratū sunt ynigēia q̄rto metaphisice. Nūc aūt tps est idē cū pmo motu q̄ est mensura alioz motuū. ergo tps est pmo mẽsura oim motuū. Scōo est mẽsura duratōis cuiuscūq; rei pmanẽtis. qō ꝓbaꝫ. q: duratio includit successionē. q: duratio rei significat ipam rē durantē ꝓnotādo successionē coexistentē actu vel potētia. oē aūt successiuū est realit̄ motus. ergo duratio cuiusl3rei includit motū q̄ pmo mensuraꝫ p tps. ḡ ois duratio rō ne cōnotati mensuraꝫ. ⁊ boc sc̄dario. Itē qñ cūq; aliq̄ sic se bñt: q vnū dicit̄ breui⁹. ⁊ aliud lōgius. illa mensurātur tpe. q: illa sunt passiones tpis. sed duratio vni⁹ rei dicit̄ breuior vel lōgior: duratiōe alteri⁹ rei. ergo ⁊c. ꝙa duratio nō dicit̄ breuior vel lōgior: nisi q: coexistit breuiori vel lōgiori. Tertio ꝙes mensuraꝫ tpe. ꝓbaꝫ sic de duratiōe. dicit̄ em aliq̄d ꝙescere. ꝙa existit sub forma acq̄sita sine motu maiori vel miori tpe. ⁊ boc est coexistere maiori vel miori successiōi in motu. Quarto dico. q sba rei pmanẽtis circūscribēdo durationē nō mensuratur tpe. qō ꝓbaꝫ. q: qñ aliq̄d mensuraꝫ aliqua mẽsura: ipm manēs idē sp bz eandē mensuraz realr vel p eq̄alentiā. Exemplū q̄ritas aliq̄ mẽsurata p vlnā. sic q nec augeaꝫ nec minuaꝫ si pmo mensureꝫ p vlnā sp mensurabit̄ p vlnā vel p eandē realr vel p eq̄alentiā. q: tm valet vna vlna ad mẽsurādū illā q̄ritatē sic alia vlna. ideo sufficit vna p eq̄alentiā. Sed sba rei pmanẽtis si mensureꝫ tpe pōt manere eadē diuersis tpibus. q: pt coexistere maiori tpi ⁊ miori. ⁊ sic mensurareꝫ tpe magno ⁊ puo. ⁊ per ꝓns tps puū esset idē tpi magno p eq̄alentiā vel realr vtrūq; est incōuenies. ḡ sba rei pmanẽtis nullo mō mensuraꝫ tpe. ꝑ tm ei⁹ duratio

Dubia Primum

Sz ꝓ ista sunt multa dubia. Primo videꝫ q tps sit distinctū a reb⁹ pmanẽtib⁹. q: vna spēs distinguit̄ realr ab alia: si tps est vna spēs q̄ritatis p pm in p̄dicamẽtis dicentē āplius p ter hec loc⁹. ⁊ tps. ergo est spēs distincta a rebus pmanẽtib⁹.

Secundū

Jtez. v. metaphisice, tps est p se q̄tū nō p accns sic albū musicū. ꝑ nō q̄tū pmanēs. ḡ successiuū. Jtez in eodē q̄nto. puū ⁊ magnū: breue ⁊ longuz sunt passiones q̄ritat⁊ distingūt tpi. ergo est q̄ritas. ꝑ nō pmanēs ergo successiua. Jtē tps est mẽsura motus. ḡ est not⁹ motu. sed nō ꝛōe negationuz in motu q: ille sunt ignote ⁊ nō sūt cāe notitie affirmationū: ꝑ magis ecōtra. nec rōe affirmationū. q: ille mensuranꝫ tpe. ḡ ꝑ est rōne alicui⁹ positiui qō tps includit ꝓter illa. Jtez. v. phisicoz. ſz cōmentatoꝛ aliq̄ attribuūtur nūero sic̄ ptes. aliq̄ sic̄ accn̄tia. ⁊ eodē mō tpi attribuūtur aliqua vt accn̄a: puta successiue eē tale cui⁹ vna ps p̄cedit: alia sequit̄: sed talia nō attribuunt tpi vt pmanēs est. ḡ vt successiuū. Jtē videꝫ q instās dicat aliq̄d absolutū distinctū a reb⁹ pmanẽtib⁹. q: instās rapiz trāsit ⁊ nō manet idē in toto tpe. Aliꝫ em posset motus esse i eo dē instāti. ꝑ res pmanēs pmanet tota eadē in toto tpe. ḡ instās est aliꝺ a reb⁹ pmanẽtib⁹. ex quo est res aliq̄. q: alias esset fatua q̄stio de instāti. Jtez instās est cōtinuatiuū q̄ritatis ſz pbm: nō pmanenť. pz discurrendo p singulas spēs q̄ritatis. ḡ successiuū. ⁊ nō pmanēs. ḡ est aliud a pmanentib⁹. Jtē ſm pbz. iiij. phisicoz nihil est in actu de tpe nisi instās qō est aliud a tpe. q: nec temp⁹ nec ps tpis ſm pbm. ꝑ tps ⁊ ps tpis p te nō dīnt a reb⁹ pmanẽtib⁹. ḡ cū instans sit aliud a tpe distinguiť realr a reb⁹ permanẽtib⁹. Jtez mutatio subita mensuraꝫ instāti: sicut motus tpe. ḡ dīnt realr p te a mutatōe: sic̄ mensura a mensurato. sed mutatio etiā p te nō differt a re pmanēte. ḡ instās realr dīt a re pmanēte. q: differt a mutatiōe. Jtez nullz pmanens distinguit int̄ preteritū ⁊ futurū. ꝑ instās distinguit ſm pbm. ergo nō est res pmanēs. Jtez q mor⁹ distinguit realr a tpe ⁊ ecōuerso. ꝓbaꝫ. q: vna q̄tas nō é eadez altri nisi ptes earū sint eq̄les ſm q̄ritatē ⁊ ꝓportionē vt si a est idē b partes a sunt eiusdē q̄ritatis ⁊ ꝓportionis cū partibus b. ḡ si tps ⁊ mor⁹ sint idē ptes motus ⁊ tpis sunt eedē ⁊ eq̄les modo p̄dicto. ꝟ est falsum. ꝓbaꝫ: q: si mor⁹ celi esset velocior intantū q mor⁹ q̄ nūc est i duab⁹ horis fieret in vna hora: tūc oēs ptes mor⁹ essent eedē sicut nūc: ⁊ tm nō esset eq̄les ptibus tpis: q: ptes mor⁹ nūc p positū fiūt in duab⁹ horis: tūc aūt si velocior esset mor⁹ ſm casum fierent i vna hora: ⁊ p ꝑs i medietate tpis. ḡ si tps et mor⁹ sint idē: sequit̄ q mor⁹ q̄ nūc est eq̄lis et idē duab⁹ horis: esset tūc eq̄lis ⁊ idē vni hore. ⁊ sic pars esset equalis ⁊ eadem toti suo: q: repus qō est nunc equale ⁊ idē toti motui esset equale ⁊ idem parti. q: idem est motus tunc ⁊ nunc. Jtē q̄rto phisicoz ad idē tempus nō est

Tertiū

Quartū

Quintū

Sextū

Septimū

Octauū

Nonū

Decimū

Undecimū

Duodecimū

motus ꝑ ꝑs motū: ⁊ est idē apud oēs motus. nō aūt tps: ḡ nō sunt idē. Jtē tps ⁊ mor⁹ habēt ꝓpetates distinctas: ḡ distinguunt. assumptū ꝓbaꝫ: q: mor⁹ dicit̄ velox ⁊ tard⁹. tps aūt non ḡ ⁊c. Jtē q̄rto phisicoz ſz cōmentatoꝛ tps est accidēs mot⁹: ⁊ sequit̄ naturaliť motū: ꝑ nihil p̄cedit seipm naturaliter: nec est accidens suiꝓprius. Jtē cōmentatoꝛ q̄rto phisicoz sicut mor⁹ sequit̄ spaciū: ita tps motū. motus aūt ⁊ spaciū nō sunt eadē realiter: ḡ nec tps ⁊ mor⁹ Jtē cōmētatoꝛ in eodē sicut spaciū est cā non esse mot⁹: ita motus est cā nō esse tpis: ꝑ nihil est cā nō esse suiꝓprius. ḡ. Jtē cōmētatoꝛ ibidē tps nō est mot⁹: ꝑ numer⁹ motus. Jtē q tps nō sit ꝓmus motus ꝓbaꝫ: q: tunc si essent plures celi: essent tūc plura tpa. qō bz ꝑbs ꝓincōueniēti. Jtē si sic: tūc non posset esse tps nisi esset ꝓmus mor⁹. ꝓns est falsum: q: si oia corpa celestia starēt ⁊ cessarēt a motu: adhuc posset esse mot⁹ inferior. puta in rota figuli. ⁊ p ꝓns esset tps qō apparet verū in tpe iosue qñ non fuit mot⁹ celi: ⁊ tunc fuit tps: q: mot⁹ inferior: q: tūc pugnabat popul⁹ israel ⁊ vincebat. Jtē ſm pbm q̄rto phisicoz. tps est passio mot⁹: ꝑ passio nō est idē realiter cū eo cui⁹ est passio. ḡ ⁊c. Jtē ꝫ ponit̄: q: tps bz esse aliquo modo toraliter i aia: sez accipiēdo tps ꝓ motu ymaginato: q: simultas ptium repugnat tpi. ergo vbi sunt oēs partes tpis sil̄. ibi nō est tps ꝑ tēpus in aia bz oēs partes sil̄. ḡ ⁊c. Mauté sil̄ tas partiū repugnat tpi: ptz. q: tps necessario bz prioꝛē ⁊ posterioꝛē. Jtē instans qō est cōtinuatiuū tpis ꝓteriti cū futuro est extra animā ḡ tps est extra aiam. Jtē tps est passio entis realis: q: est passio motus celestis extra aiam. ḡ nō bz tm esse in aia obiectiue. Jtē q tps in aia nō sit mensura: ꝓbaꝫ. q: nihil idem ꝓuenit ēti reali ⁊ rōnis: ꝑ mensurare ꝓpetit motui ꝓmo q̄ est extra aiam respectu alioꝛ motuū. ergo boc nō cōpetit existenti in aia. Jtē q tps nō sit numer⁹ nūeratus in motu: ꝓbaꝫ. q: tūc quot sunt nūeri nūerati in motu tot esset motus. ⁊ p ꝓns tot tpa. Jtē q̄rto phisicoz cōmētatoꝛ essentiale est tpi mẽsurare ⁊ accidentale mensurari: ꝑ nūerus nūeratus mensuraꝫ: ⁊ nō mẽsurat. cū ḡ in diffinitōne rei ponaꝫ illud tm qō est ei essentiale ⁊ nō accidentale: sequit̄ q in diffinitōe tpis non bz poni nūer⁹ nūeratus Jtē si sic: tūc equaliter linea ⁊ superficies esset tps sicut mor⁹: q: ita ꝓuenit nūerare partes linee sicut mot⁹. ꝟ aūt falsū: ḡ ⁊c. Jtē q mo tus inferior nō sit tps. ꝓbaꝫ. q: tps est idē ybi ꝙ ⁊ apud oēs: mor⁹ aūt inferior nō. ḡ ⁊c. Jtē q res pmanētes q̄tū ad substantiā mẽsuranť tpe: ꝓbaꝫ. q: qō liber aliud a deo bz mẽsurari.

Decimūtertiū

Decimūquartū

Decimūquintū

Decimūsextū

Decimūseptimū

Decimūoctauū

Decimūnonū

Uicesimū

Uicesimūprimū

Uicesimūsecūm

Uicesimūtertiū

Uicesimūmāgrtū

Uicesimūquintuz

Uicesimūsextuz.

ergo substātia rei pmanēť bz mẽsurā: ꝑ nō aliā q̄ tps. ḡ ⁊c. ꝓter qō cōmētator dicit q̄rto phisicoz q tps est mẽsura p accidēs pmanētium.

Ad primū isloz dico q ītertio phi est q tps nō sit alia res a reb⁹ pmanētib⁹. ⁊ ꝫ ꝓbāt rōnes q̄s facit ad ꝓbādū tps nō esse. ꝛcludunt em q tps nō sit alia res a reb⁹ pmanētib⁹. ⁊ iō illas rōes nō soluit. Si dicas q oēs ille soluūť p ꝫ q ptes successiuoꝛ bñt eē i quodā ordie ⁊ fieri ⁊ fluxu p ꝫ q vna ps succedit alteri: ⁊ ābe ꝓtinuanť ad instās. Cōtra. istās nō pōt dare eē pti ꝓterite ⁊ future: ⁊ de pñti nihil est: nisi instās. ḡ nullo mō pōt dare esse. q nō pti ꝓterite p̄z: tū q: illd qō nō est ens nō fit ens: q: sibi succedit ens. Alr ei negatio cui succedit affirmatio eēt ēs: tū q: idiuisibile succedēs cuicūq; ñ dat sibi maiorē ētitatē q̄ si nō succederet: q: i nullo gñe cause: q: nec finalis nec formal⁹ nec efficiēť. cū ḡ accipiaꝫ tps ꝓteritū cui nihil succedit eēt noens. ḡ eodē mō qñ indiuisibile succedit est nōens. tū tertio: q: si instās succedēs tpi ꝓterito imediate possz sibi dare ētitatē q̄ re istās sibi succedēs mediate puta p vnū ānū nō pōt dare entitatē tpi ꝓterito mediate: puta istās qō est nūc nō pōt dare entitatē tpi ꝓterito qō fuit ante ānū. ḡ nō est rōnabilit̄ dcm q totū tps ꝓteritū bz esse p istās pñs. Si dicas q ꝗlibz ps tpis ꝓteriti bz esse p istās pñs imediate seqns illā partē. Cōtra q rōe istās imediate seqns daret sibi entitatē eadez rōne instās nō succedens imediate: ꝑ nihil p̄cedēs vel sequens mediate daret sibi nō entitatez ⁊ p ꝓns ꝓteritū tps esset cōpositū ex ente ⁊ non ente. de pte tpis futura videť manifestū q instans nō dat sibi entitatē aliquā cū instās pre sens trāseat antecq̄ sit pars futura: ḡ ptes pterite ⁊ future rōne instantis pñtis nō cōponūt nec faciūt aliq̄d vnū p se. His visis rñdeo ad pbm in p̄dicamētis: q nō dicit tanq̄ verus de opinione sua: ꝑ tanq̄ famosum ⁊ de opinione alioꝛ. ⁊ iō dicit āplius ꝓter hec locus ⁊ tps. ⁊ q̄to phisicoꝛ. vbi exq̄site determiat ō tpe ſz opinionem suā ꝓbat q tps nō est aliq̄d aliud a rebus pmanentibus: ⁊ illas rationes nō soluit: q: sunt pro eius opinīe. Aliter potest dici q nō accipit ibi q̄ritatem stricte ꝓ illis q̄ tantū sunt in genere q̄ritatis: ꝑ large. Unde videť ibi distinguere inter illa q̄ sunt in genere q̄ritatis p se: ⁊ inter illa q̄ sunt in genere q̄ritatis p accidens. large loquendo accipit ibi q̄ritatē p oi eo qō bz ptes dictas. ⁊ sic ēt tps ꝓt eē q̄ritas. sic̄ etiā ſm eū ibidē nūerus pōt esse q̄ritas: vt nūerus decē angeloꝛ: q: ille nūer⁹ bz ptes dictas p qs vn⁹ nūer⁹ vt maior vel mioꝛ alio. ⁊ sic q̄ritas ꝓt trāsferri ad substātiā

R Rñsio ad primū

Euasio

S Improbatio

Euasio

T Impugnatio

U

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad scdm
Queritur.
Respondetur.

Ad tertium

Ad quartum

Ad quintum

BB
Obijcitur

Respondetur.

CC
Ad sextum

Ad aliud dico q̄ tēpus dicit q̄tuz: sicut motus dicit q̄tus: qz icludit ptes distinctas: z includit multas affirmatiões z negatiões: z eo dē modo tēpus. ℔ quomō d̄z tēpus magis q̄tū q̄ mutatū cē. Rndeo q tēpus z mot⁹ nccrio includūt mltas ptes sine quib⁹ nō pñt intelligi. sed mutatū nō icludi r nccrio talē multitudinē ptiuz. Ad aliud dico. q pbs. iij. v. t. vi. metaphisice. distinguit inē passiones z accna iō dicit q magnū z puuz nō sunt passiões q̄ti qz includūt distinctionē priū sic facit quātū. sed sunt passiones tpis et motus: qz p̄dicāt̄ de eis scdo modo dicēdi p se z nō p̄mo. z ideo passio in ꝓposito accipit pro illo qō p̄dicaē de alio scdo modo dicēdi p se z nō p̄mo. z nō accipit motus pro aliquo accñte formaliē inherēte alicui. z sic p̄dicāt̄ magnū z puuz de p̄mo motu: qz cōotāt aliud q̄ motus: z nō sunt accidētia formalr inherētia motui. Ad aliō dico. q tēpus est notius motu sicut mēsura mēsurato: nō tm̄ rōe negationū: neq; p̄cise rōe affirmationū: ℔ rōe vtroꝝq;. qz p̄mus mot⁹ q̄ est tēpus vno mō acceptū est notior q̄tū ad eius affirmatiões z negatiões q̄ aliqs motus inferior q̄tuz ad affirmatiões z negatiões. Et hec est distinctio realis inē mensurā z mensuratū qz affirmatiões z negatiões mēsure distigunt ab affirmationib⁹ z negatiōib⁹ mēsurati. Ad aliud dico. q cōmētator: accipit accña cōuocnā vno mō accipit accñs p aliquo accñte formaliē inherēte alicui. Alio mō pro aliquo p̄dicabili de aliquo scdo mō dicēdi p se. Prio mō tēpus nō habet accñs: sed tm̄ scdo mō p̄dicto Probat istud p exēplū suū de nūeris. qz si nūerus nihil aliud sit a rebus nūeratis. tūc nō habet accña alia sibi realiē inherētia. vt distigui tur a reb⁹ nūerat. tm̄ sibi cōpetūt aliqua p̄dicabilia scdo mō dicēdi p se. et ℔ vt ē nūerus ꝑpe q̄ nō ꝓuenit alicui pti eius. Si dicas q sub iectū habēs passiones est p se in genere. z sil passiões sunt p se in genere. Dico q ℔ est fm tā de subiecto q̄ de passiōe sic accepta. Et dico vlterius q idē p̄t esse subiectū vni⁹ passiōis z passio alteri⁹ subiecti: sic est de tpe z q̄titate ꝓtinua z multis alijs. Ad aliud de instāti dico. q instās nō dicit aliqd absolutū distinctū a reb⁹ pmanēt⁹. qz si sic de⁹ nō posset ꝓseruare aliquē effectū p aliqd tps nō corrūpendo infinita absoluta qō videē incōuenīēs. Dico tūc q instās q̄tū ad q̄d rei nō significat aliud nisi ptes forme successiue acq̄sitas p motū. quarū vna āte aliā acq̄rit i infinitū sic p̄us dictū est de motu. Tm̄ si sit aliq̄ ps forme acq̄sita p motū. tūc q̄libz ps acq̄rēda post istā ptez ē instās ita q instās nihil aliud est realr nisi q̄libet ps forme cū sua negatiōe. z sicut post istā formaz acq̄sitā nō est dare primā ptē nec primā negatiōem expellendā: ita nec est dare primuz istas post instās modo p̄sens. z sicut nō est dare aliquā partē imediate sequentē istā partē immediate acq̄sitā: ita nō est dare aliqd instās imediate seq̄ns instans pñs. qz q̄cunq; ps dē adhuc ante illā fuit alia z alia pars in infinitum

Quantū g̃ ad q̄d rei nō sig̃t instans nisi affirmatões z negatões itrinsecas motui: ita q vnū instās sig̃t vnā affirmatōem z aliud et⁹ negatōem sibi oppositā: z sic deinceps. z sic in quolibet motu sunt infinite affirmatões z negationes. z in quolibet tpe qō est idē cū illo motu sunt infinita instātia. Sed q̄tū ad q̄d nois significat z cōotat affirmatões z negatões extrinsecas motui: scz extrema ꝺdictōis extrinsece. Instās g̃ q̄tū ad q̄d nois significat affirmatões z negatões i motu z cōotat coexistentias illarū partiū cñ vna pte ꝺdictiōis extrinsece: ita q nō cuz alia. pura si sint aliq̄ ꝺdictoria extrinseca sibi successiua. verbi grā: a sedet a nō sedet. z q sit ps forme aliq̄ acq̄sita p motū: tūc pars illa acq̄renda post illā partē acq̄sitā cuz sua negatōe dz coexistere vni parti illi⁹ ꝺdictionis a sedet tē. ita q nō alteri. nō sic q tā affirmatio illi⁹ part̄ acq̄rende q̄ sua negatio coexistant vni pti ꝺdictōis extrinsece: qz hoc est impossibile qz tunc ꝺdictoria essent sil' in eodē instanti: ℔ q negatio illius partis coexistat cum ꝑma parte illi⁹ ꝺdictōis extrinsece: ita q non p̄t coexistere scde parti: z affirmatio istius ptis acq̄rende ita coexistit scde parti cōtradictiōis extrisece a nō sedet q nō p̄t coexistere pti ꝑme. z iō tā affirmatio q̄ negatio ita coexistūt vni pti ꝺdictōis q nō alteri. z si affirmatō vel negatio isti⁹ ptis acq̄rēde coexisteret vtriq; parti ꝺdictōis extrisece: tūc nō esset motus ibi. sicut ꝑus patuit in q̄stione de motu. z si nō sit mot⁹ tūc non esset tps qō est idē cū illo motu. z p ꝓns nec instās. Nec p̄t dici q instās tm̄ affirmatōem in motu significet z nō negatōem sibi oppositā q̄tum ad quid rei. qz tūc sequeret q oīa instantia alicui⁹ tpis q̄tū ad totū q̄d rei simul manerēt z essent idē instās, nūc fm quid rei qō fuit in principio mundi hoc est falsum. g̃ z tē. ꝓña ꝓbatur. qz q̄libet pars positiua in motu acq̄sitiuo vbi partes sil' manent nō manet cū illa parte ꝺdictionis extrinsece: cū qua manet sua negatio ꝓpter ꝺdictōez inclusam. tm̄ p̄t post esse suū acq̄sitū manere cū infinitis extremis cōtradictōnū succedentiū sibi ꝓtinue: z sicut p̄t vna affirmatio manere ita alia. z per ꝓsequēs instātia in quocūq; motu acq̄sitiuo possunt sil' manere. ergo ad hoc q

saluemus q instās nō maneat sed raptim trās eat: oportet q dicat q̄tum ad quid rei tam affirmatiões motus q̄ negatiões. Dico ergo ad primū. q instās nihil aliud positiuū dicit a rebus pmanēt̄ibus q̄tuz ad q̄d rei. sed bene dicē negatiões vltra res pmanētes. sed q̄tū ad q̄d nois cōotat affirmatiões z negatiões extrisecas motui vel tpi. z cōotat coexistētiā ptis forme ita cū vna pte ꝺdictōis q nō cū alia mō ꝺdicto. z ꝑp̄t talē cōotationē p̄nt multa verificari de instāti: q nō p̄nt verificari de re permanēte. Et illud est gñaliter verū qñ q̄d nois alicui⁹ exp̄imit multa: q nō exp̄mit q̄d rei. mō qñ q̄d nois alicui⁹ exp̄imit mlta q nō exp̄mit q̄d rei mlta p̄nt ꝓsificari de tali re rōe q̄d nois q nō p̄nt verificari rōe q̄d rei. sic est i ꝓposito. g̃ z tē. Alio mō dici p̄t q instās significat p̄tē forme acq̄site p motū: et nihil plus q̄tū ad q̄d rei. z cōotat coexistentiā eius cū vna pte cōtradictiōis sic q nō cū altera. z ℔ loquēdo generaliē de quacūq; ꝺdictiōe siue intriseca motui siue extrinseca. Et si istud gñaliter intelligat: tūc nec tps nec instās est in motu augmētatiōis nec alterationis. nec vbicūq; sunt tm̄ motus acq̄sitiui. q̄ i illis ps acq̄sita manet. z p̄t manere cū quibuscūq; ꝺdictoꝝ tā intrisecis motui q̄ extrinsecis. excepto suo solo cōtradictorio. q cuz suo ꝺdictorio nō p̄t manere sed tūc tm̄ motus localis p̄t dici tps. qz in eo solo p̄t esse instās: siue ponat vbi acquisitū p motū localē: siue tm̄ loc⁹ sp mobile qō mouet localiē manet sub illo positiuo acquisito cū coexistētia vnius ptis cōtradictiōis tm̄: siue sint ꝺdictoria intrinseca motui: siue extrinseca. dū modo sibi cōtinue succedāt. Si em̄ mobile qō mouet localiē maneat sub aliquo vbi determinato vel aliquo loco. ita q coexistat vtriq; parti cōtradictiōis sub illo vbi vel loco: tūc nō mouet sed q̄escit. ita q fm istā viā instās nihil est nisi illud positiuuz qō acquirit̄ p motū localē siue sit vbi siue ps spaci⁹: qō tm̄ sic coexistit vni parti ꝓtradictiōis q nō alteri. z aliē nō dicit instās qz boc nomē instās vel cōceptus cōotat alterā p̄tē cuiuscūq; cōtradictiōis cū negatiōe alteri⁹ ptis. qz cōotat coexistētiā cū vna pte sic q nō cū alia. Et boc est verū si ponat mot⁹ localis simul acq̄sitiuus z depditiu⁹ sic. s. q vnū vbi vel vnus locus acq̄ritur. aliūs deperditur Si aūt ponat motus localis tm̄ acq̄sitiuus p potentiā diuinā. s. si deus faceret corpus retinere primū vbi qñ acq̄rit scdm: z sic deinceps tūc instās significat ptē forme p motū acq̄site cū coexistētia vnius ptis ꝺdictōis. ita q cū alia siue plurib⁹ ptibus. z sic est in motu augmētationis z alterationis vbi sunt tm̄ motus acquisitiui. z tūc p̄nt fm istā viaz poni tres spēs. scz motus augmētationis z alterationis z instās in illis motibus. sicut z in alijs. Sed alia via apparet melior ponendo q nō est instans nisi vbi est motus acq̄situus z depditiuus: ita q semp sic vnū acquirit aliud depditur: qz fm illā viā melio⁹ saluat q instans rapti trāsit q tā tū coexistit vni parti cōtradictōis: ita q non alij. Ad septimū dicit q instans est cōtinua tiuū: vt iā dcm̄ est: ℔ p boc nō ꝓcludit q realiē differat a pmanentib⁹. Ad aliud dico q instans dicit indiuisibile: qz tm̄ coexistit vni parti ꝓtradictōis z nō alteri: ℔ quando alteri tūc nō est instās: ℔ illud qō est instans est diuisibile in infinitū ex quo acquirit̄ p motū: z si esset idiuisibile z cōtinuatiuū duaru ptiū tpis. ex ℔ nō sequit q differt a partib⁹ ꝓtinuatiuis. Exēplū ex boc q punctus continuat duas partes linee: nō sequit q p̄ctus differt a linea: qz tūc posset ꝓbari q linea cōponeret ex p̄ctis: z eo dē modo in ꝓposito si instans dicat aliud a p⁹tib⁹ motus z tpis posset ꝓbari q tps cōponeretur ex instātib⁹. Dico tm̄ q instās nō ꝓtinuat ꝓpie partes tpis: qz illa q nihil sunt nō possunt p aliqd ens cōtinuari. dicit tm̄ a pbo. cōtinuare partes tpis: qz illud qō imediate precedit instās pñs coexistebat multis extremis ꝺdictōis: ℔ instans pñs tm̄ coexistit vni pti cōtradictōis: ita q nō alij z nō est alia continuatio ibi. Ad aliud dico q mutatio subita non mensurat instanti: z si differret a partibus motus z tpis: qz mutatio subita est indiuisibilis: z nullū tale mensurat: qz mēsura certificat de q̄titate mēsurati: z iō si mensuratū nō sit quātū nō mēsuratur: tm̄ bene p̄t aliqs certificari de pfectōe alicui⁹ indiuisibilis p accessum z recessū ad aliqd indiuisibile. z si tūc ex cognitōe vni⁹ indiuisibilis z alioꝝ duoꝝ quoꝝ vtrumq; accedit ad illō idiuisibile p̄t cognosci q vnū indiuisibile accedēs sit pfectiu⁹ alio: z tunc illō indiuisibile p cui⁹ cognitōem ꝓncipaliter scit hoc p̄t dici mēsura pfectōnis respectu alioꝝ. Et iō si ex cognitōe instātis z aliarū duarum mutationū p̄t sciri q vna mutatio est perfectio: alia: tunc primū instans dicit mensura pfectionis respectu illarū mutationū z aliē nō. z eodē modo de deo si ex cognitōe dei intuitiua z cognitione aliarū rerū: nō ex sola cognitione dei: qz mensura z mensuratū necessario p̄ius cognoscunt fm suas essentias q̄ fm qō sunt mensure. Nec sufficit ad cognoscendum quantitatem mensurati solū cognoscere mensuram. Si inquā ex tali cognitōne potest cognosci q vna creatura est perfectio: alia: tunc deus est mensura creature, mensura inquan

Ad octauum

Ad nonum

Universidad de Deusto
Biblioteca

pfectionis ⁊ aliter nullo mō debet cōcedi mē
sura creaturarū: nisi p eius cognitōez ituitiuā
⁊ aliarū creaturarū posset cognosci vna crea
tura eē pfectior: q vna pl⁹ accedit ad pfectōez
dei q̄ alia. ⁊ isto mō dicūt verū q̄ dicūt q albe
do in gñe colo⁹ est mensura alio⁹ mensura i
quā pfectōis: q cognita albedine rubedine et
nigredine pōt aliq̄s scire q rubedo est pfecti
or colore nigredine. aut ecōuerso: q plus acce
dit ad pfectōem albedinis q̄ nigredo. ⁊ eodē
mō est de instāti ⁊ mutatōe si p cognitōem in
stātis ⁊ duarū mutationū posset q̄s cognosce
re q vna mutatō est pfectior alia: q plus acce
dit ad pfectōez istātis: tūc instās pōt dici mē
sura pfectōis respectu aliarū mutationū ⁊ ali
ter nō. Tñ aliter pōt dici q istans est mēsura
mutatōis: nō q dicit aliquā rē absolutā super
ipam ⁊ res pmanētes: ꝑ q mutatio ꝓprie dcā
vt sigt rem ↄnotādo negatōem imediate pce
dētē coexistit vni parti ↄdictōis: ita q nō alij
nec duab⁹ sil. Ad aliud dico q instās dr distin
guere inter ꝑteritū ⁊ futurū. nō q distinguit a
reb⁹ pmanentib⁹ ⁊ impmanētib⁹: puta vbi pū
ctus distinguit iter vnā ptē ⁊ aliā nō est pūct⁹
alius a ptib⁹ linee: ꝑ ꝓpter ꝑ dicit distinguere
⁊ copulare: q medio mō se bz inter ꝑteritū et
futurū. ⁊ ꝑ q illud est ꝑteritū qđ coexistebat
multis extremis ↄdictionū: ⁊ nūc nō coexistit
ſſuturū aūt est qđ coexistet aliq̄b⁹ ↄdictoꝝ ⁊
mō non coexistit: ꝑ instās pñs sic mō coexistit
vni pti ↄdictōis ⁊ ꝑus nō coexistebat illi nec
alicui alteri. ⁊ ideo dr distinguere ⁊ copulare.

Ad aliud dico q partes tpis ⁊ mot⁹: vt mot⁹
est tps sunt eedē siue sit mot⁹ velox siue tard⁹:
q eedē affirmatōes ⁊ negatōes sunt de essen
tia mot⁹ siue sit tardior siue velocior: ꝑ ille mo
tus nō bz rōnem tpis respectu sui: sicut nec ali
quis mot⁹ respectu alteri⁹. ⁊ ali⁹ mot⁹ vel rea
lis vel ymaginatiu⁹ bz rōnem tpis respectu il
lius mot⁹: respectu cuius est velocitas vel tar
ditas. ⁊ tūc dico q si sit mot⁹ tardior: primo: et
postea fiat velocior in duplo: tūc velocior fit i
duplo minor tpe q̄ tardus: q motus alius di
stinct⁹ ab isto motu veloci ⁊ tardo modo pre
dicto qui regularis est ⁊ vniformis est tēpus ⁊
mēsura respectu ꝑmi motus. ⁊ q mot⁹ iste cu
ius vna medietas est tardior ⁊ alia velocior in
duplo quo ad partē motus tardioꝛez coexistit
maiori successioni in duplo mot⁹ vniformis. ⁊
quo ad partē motus velocioꝛē coexistit mino
ri successioni in duplo motus vniformis. ideo
pars velocior motus fit in duplo minori tēpo
re q̄ tardior. Et ex ꝑ nō sequit q pars sit equa
lis toti: quia pars illa motus vniformis q̄ mē
surat tanq̄ tēpus partē motus velocioꝛez est
minor: q̄ ipa tota successio: et iam q̄ alia pars
successionis eiusdē mensurantis partē motus
tardioꝛē. ⁊ ꝓsequens nec pars tpis mensurā
tis predictū motū est eadē toti nec equalis to
ti. Si dicas q si mot⁹ ꝑm⁹ mensuret aliquē
motū vniformē i inferioꝛe puta motū solis per
vnū die vel ꝑ vnā reuolutōem si fiat alia revo
lutio vel motus in duplo velocio: nō mensura
bit nisi medietatē alterius motus vniformis.
er q̄ est velocio: prima reuolutōne in duplo: ⁊
tamē affirmatōes ⁊ negatōes q̄ sunt in scā
reuolutōe fuerūt in prima ⁊ tamē ꝑma revolu
tio fuit tps duplū respectu scē reuolutōis: et
ꝑ cōsequens idē est duplū ad se respectu suip
sius. Ad illud dico q tēpus accipit duplici
ter vel ꝑ motu ymaginato q̄ tantus habet eē
obiectiue in aia vel ꝓ motu reali. primo mō
accipiendo sic est tps idē apud oms ꝑ equiua
lentiā: q eodē modo mēsurarē ego alios mot⁹
ꝑ conceptū tuus. si esset in me sicut mensuro ꝑ
conceptū meū: ⁊ tu ecōuerso ꝑ meū sicut ꝑ tuū
si accipit scō modo aut igit ꝓ motu primo
velocissimo ⁊ regulatissimo aut ꝓ motu infe
rioꝛi. ꝑmo modo est idē tēpus apud oms: quia
oms possunt ꝑ illū motū mensurare alios mo
tus inferioꝛes tanq̄ ꝑ mensurā. scō modo ac
cipiendo motū sic nō est idē apud oēs realiter
licet forte sit idē equiualenter. Contra. com
mentato: q̄rto phisicoꝝ dicit q nō possumus
ꝑcipere tēpus nisi ꝑcipiendo motū primū. er
go nō possumus mensurare ꝑ aliū motū. Rñ
deo ſm ꝑm ⁊ cōmentatoꝛē quarto phisicoꝝ
motus primus est velocissim⁹ ⁊ regulatissim⁹
ita q ſm eū impossibile est dare motū velocio
rem ⁊ regulatioꝛē. ⁊ ideo ymaginando aliquē
vniformē ⁊ velocissimū habeo quendā conce
ptū motus q̄ soli primo motui cōuenit. ⁊ ideo
ſm istā viā ille motus ymaginatus solū est cō
munis ꝑmo motui: ⁊ ideo q̄cunq̄ fingit sic cō
cepr⁹ motus: percipit motum primū: quia ille
cōcepr⁹ in nullo alio saluatur. Et ideo ymagi
nando illū conceptū percipit primus motus
in cōi. Vnde theologi habent dicere q de⁹ po
test facere aliū motū ita regulare ⁊ vniformē
sicut est primus motus iā factus ⁊ forte motū
velocioꝛē licet non forte magis vniformē. ⁊ si
sic esset in mensurando motus realis per mo
tū in aia non plus percipit prim⁹ motus iā fa
ctus q̄ alius factus a deo de nouo: quia mot⁹
ymaginatus equaliter saluaretur in vtroq̄. ↄ
dico q tēpus vt est motus in anima est idē a
pud oms per equiualentiā modo sup: adicto.
⁊ hoc sufficit ad intentiōem philosophi. Ad
aliud dico q accipiendo tempus ſm quid no
minis inquātū dicit mensurā: sic tēpus nō est
velox vel tardū: q mēsura abstrabit a veloci ⁊
tardo. ⁊ ꝑ loq̄ndo de tpe in aia vel in re extra:
quia mot⁹ i aia q̄tū est tps regularis est ⁊ vni
formis. vñ q: velocitas ⁊ tarditas impediunt
ratōem mēsurandi: q: de rōne mēsure duratio
nis ē q̄ sit vniformis ⁊ regularis: ↄ velocitas
⁊ tarditas nō ꝓueniūt motui vt bz rōem tpis
q: vt sic bz rōem mensure. cū accipiēdo tps ſz
q̄d rei: sic est oino idez cū motu. ⁊ sic bene pōt
ꝓcedi q tps sit velox ⁊ tardū sicut motus: q̄a
ista cōpetūt sibi inquātū bz partes sibi mutuicē
succedentes. Ad aliā auctoꝛitatē ⁊ ꝑsimiles
q̄ dicūt tps esse passionē ⁊ accidēs mot⁹. dicēs
dū q accipiūt passionē ⁊ accidēs nō ꝑ aliquo
accidēte de gñe accidentis formaliter inherē
te motui vel mobili: ꝑ aliquo predicato vel
cōceptu ꝑdicabili de motu in scō mō dicēdi
q se nō in ꝑmo mō. ⁊ ꝑ est generaliter verū qñ
ꝑdicatū ↄnotat aliq̄d qđ nō ↄnotat subiectū.
⁊ sic tps est passio ⁊ accidēs mot⁹: q: tps vltra
motū cōnotat aliq̄d qđ nō est de essentia mo
tus. Et iō rōne cōnotati ꝑdicat de motu scō
mō dicēdi q se: nō ꝓmo modo. Hoc mō crea
tiuū dicit passio dei: nō q sit aliq̄d accidēs fo
rmaliter inherēs deo: ꝑ q cōnotat aliq̄d qđ nō
est de essentia dei. Et ita in talibus dicit sub
iectū ꝑcedere ꝑdicatū sicut pars totū: q: ꝑdi
catū significat totū qđ subiectū ⁊ plus: ⁊ ideo
nō pōt intelligi sine subiecto. Et sic dicunt ac
cidere ⁊ sequi ad talia. Ad aliud dico q mo
tus nō sequit q̄titatē spacij: ita q sit aliq̄d ac
cidēs iherēs q̄titati spacij: sed q: ē ipz vbi qđ
successiue acquirit supra q̄titatē spacij cū ne
gatōib⁹ illoꝝ vbi: ⁊ ꝑ ponendo talē respectū:
ꝑ nō ponendo respectū vbi: q: tunc est ipamet
q̄titas spacij cū negatōnib⁹ partiū spacij: ⁊ ꝑ
q̄tū ad suū significatū totale: sicut ꝑus dictū
est. ita nec tps sequit motū sicut aliq̄d sibi in
herens: ꝑ sicut aliq̄d qđ vltra motū connotat
rōem mensure q̄tū ad suū significatuꝫ totale.
Et iō sequit sicut aliq̄d ꝑdicat de eo scō mō
dicendi ꝑ se: non ꝑmo mō. sicut motus suppo
sito q significet partez spacij cū negatiōibus

Ad aliud dico q siue accipiat tps ꝓ motu
in aia siue ꝑ re extra: semp est vnū ⁊ idem per
equiualentiā: licet sint plura realiter ⁊ forma
liter: q: tantū valet vnū quantūcūq; ⁊ si essent
plures celi adhuc idem tps esset p equialen
tiā: ⁊ ita posseꝫ mensurare pvnū illoꝝ si essent
mihi noti sicut p oms: ꝑ tunc essent plura rea
realiter ⁊ formaliter. ⁊ sic intelligit phs. Ad
aliud dico q si nullus ꝑmus motus esset non
esset tps qđ idem esset cū motu reali mēsurās
alios motus inferioꝛes. ⁊ sic intelligūt docto
res tps non esse post iudiciū: ꝑ tñ bene potest
esse motus in aia mensurās alios motus vl' exi
stentes actu vel possibiles esse. ⁊ sic fuisset tē
pus iosue si oia corpoꝛa celestia stetissent sicut
sterit sol adhuc p motū ymaginatū posset q̄s
mensurare motus inferioꝛes. ⁊ hoc modo bea
ti mensurabūt post iudiciū penas dānatoꝝ ꝑ
magꝫ minus p motū ymaginatū. Ad aliud
quō tps est passio motus patuit ꝑus. Dico tñ
q aliter hec est vera tps est motus realiter vel
idē cū motu: ⁊ aliter hec tps est passio motus:
sicut hec aliter est vera albū est sortes ⁊ aliter
hec. albū est passio sortis. nā primo modo tam
tēpus q̄ albū habet suppositōem personalem
quia tēpus tūc supponit ꝑ motu ⁊ albū ꝑ sor
te sicut hic. albū potest esse nigrū tā subiectuꝫ
q̄ predicatū supponūt ꝓsonaliter puta ꝑ sub
iecto qđ potest vtrūq; recipere. ⁊ sic subiectuꝫ
⁊ predicatū in oīmbus significāt idē oio hinc
inde. nec distiguūt realiter nec formaliter: q̄a
aliter nunq̄ essent ille ꝓpositōes vere: ⁊ ideo
in talibus semp predicat idē de se: sed qñ dico
tēpus est passio motus. albū ē passio sortis ibi
vtrūq; vel habet suppositōem simplicē vl' ma
terialē. primo modo supponit ꝑ cōceptu. scō
modo ꝑ voce q̄ vot⁹ ⁊ cōcept⁹ significāt vnuꝫ
principaliter ⁊ cōnotāt aliud. Et ratione con
notati possunt predicari scō mō per se. ⁊ fo
rte quādo dico albū est passio sortis: ly albū po
test habere suppositōez significatiuā. ⁊ sic est
vera. ⁊ tunc supponit ꝑ albedine q̄ est passio
sortis: sed ſm istā suppositōez bec est falsa. sor
tes est albus sicut bec sortes est albedo. Et est
notandū q in accidentibus termin⁹ cōcept⁹
potest habere quadruplicē suppositōem: scilz
ꝓsonalē simplicē materialē ⁊ significatiuam.
Exemplū de albo. primo mō supponit ꝑ sub
iecto. scō modo ꝑ cōceptu. tertio mō ꝑ voce
⁊ quarto mō ꝑ suo significato: sed in terminis
substātialibus suppositio ꝓsonalis ⁊ significa
tiua sunt eedē: q: idē est in illis significatū qđ
etiā est suppositū exemplū de boe. Ad aliud
dico q: repugnat tēpori habere partes simul
in respectu extra: sed q̄tū ad partes simul ↄrel
lectas ⁊ apꝓbēsas ꝑ nō repugnat: imo est ne
cessariū ad ꝑ q aliquis mēsuret ꝑ partes tēpo
ris. q: mēsura est notioꝛ mēsurato: aliē nō duce
ret in ei⁹ cognitōem. ⁊ iō tps bz tm partes sil'
obiectiue i aia ⁊ nō subiectiue i re extra. Ad
aliud dico q instans eodē modo habet esse in
aia vel in re extra sicut tps ⁊ motus. Ad aliō
dico q passio realis pōt accipi dupliciť. vno
mō ꝑ accidēte formaliť iherēte alicui. alio mō
ꝑ ꝑdicabili qđ suppōit ꝑ re. p: io mō tps i aia
nō ē passio realis. scō mō ē passio realis vt pz
ꝑ ꝑdcā. Et sic pz ćr q aliq̄d pōt dici vniuoce

ZZ Ad.x. AA AA Ad decimum. NN Ad.xi. BB Ad.xii. CC Respondetur. Replicatur Respōdetur PP Ad.xiij. RR Ad.xiiij. SS Ad.xv. TT Ad.xvj. UU XX Ad.xvij. YY Ad.xix. ZZ Ad.xx. AAA Ad.xxi. BBB Ad.xxij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

de ente in aia ⁊ extra. Quia ita possum⁹ p quā titatē in aia mēsurare sicut p quātitatē extra. ⁊ sic᷑ p motū. ⁊ ly aliq̄d dicat vniuoce de ente in aia ⁊ extra: nō tn̄ ꝑmo mō dicēdi p se: ꝫ scō modo sicut risibile. ita ꝑdicaē vniuoce de oib⁹ boibus sicut homo. nō tn̄ ꝑmo modo dicēdi p se: ꝫ scō mō. sic est in ꝓposito de motu in aia ⁊ extra: q⁹ mēsurare sic vtrīq; ꝙuenit vniuoce. tn̄ in scō mō dicēdi p se. ⁊ ꝫ ꝓpter cōnotatū p̄mēsurā sicut ꝓx dictis. ꝫ vniuocū sic acceptū accipiē large ꝑ aliquo ꝑdicato q̄ nō variaē in plurib⁹: ly ille nō sit de rōne formali eorū de q̄b⁹ ꝓdicaē. Ad aliud dico q̄ accipiēdo tp̄s ꝑ numero numerato in quocūq; motu locali: sic sunt tot tp̄a quot mot⁹: tn̄ accipiēdo tp̄s sicut accipit pb⁹ ꝑ numero quo nūeram⁹ ⁊ mēsuram⁹ oēs alios mot⁹ ꝫ pōt esse duplicit̄ vel ꝑ ꝑmo motu velocissimo celi: ⁊ isto modo est vnū tp̄s numero oīm: q⁹ oēs possunt ꝑ illuꝫ motū mēsurare oīs alios mot⁹. Alio mō pōt accipi ꝑ motu in aia. ⁊ sic est vnū tp̄s ꝑ equalentiā mō ꝑdicto. Ad aliud dico q̄ ly numerus nūerat⁹ mēsureē ꝑ partes suas siue ꝑ suas vnitates: sicut ꝓx dictis: tn̄ pōt esse mensura alioꝝ motuū. Ad aliud dico q̄ ly in q̄titate ꝓtinua sit nuer⁹ numerat⁹: tn̄ alio mo q̄ in motu ⁊ tp̄e: q⁹ in q̄titate ꝓtinua sic est numer⁹ numerat⁹ q̄ ptes numerare faciūt vnū ꝑ se: ꝫ partes mot⁹ ⁊ tp̄is nō. q⁹ cōponunt ex affirmationib⁹ ⁊ negatōib⁹ q̄ nō faciūt ꝑ se vnū. Ad aliud negaē mior. Ad aliud dico q̄ nō ql̄ibet res mēsuraē tp̄e vel instāti: ꝫ solū q̄ ly duratione: ⁊ adhuc res ꝑmanēs nō mēsuraē nisi q̄tuꝫ ad suā duratōem. verbi gr̄a: substātia āgeli vel sortis nō mēsuraē: ꝫ tn̄ duratio angeli vel sortis. ⁊ iō q⁹ mutatio nō bz ꝓꝑie duratiōem: iō nō mensuraē. Ad primū ꝓncipale dicit̄ q̄ illud tp̄s cui⁹ ptes nō sunt sil᷑ nō est aliq̄d vnū ꝑ se in gñe: ⁊ iō nec mot⁹ nec tp̄s sunt ꝑ se i aliquo gñe: q⁹ vtrūq; q̄tū ad q̄d rei includit affirmatōes ⁊ negatōes: q⁹ nō sunt sil᷑ nec esse possunt ꝓpter ꝯdictōem nec faciūt ꝑ se vnum. tn̄ q̄tū ad illud q̄ ꝓsitiuū est i tp̄e possunt partes eius esse sil᷑ ⁊ facere ꝑ se vnū in gñe. Ad aliud dico q̄ instās pōt manere q̄tū ad q̄d rei ⁊ multa imo infinita sil᷑: q⁹ si de⁹ faceret solum motū alteratōis q̄ esset solū acq̄sitiu⁹: tūc illi⁹ forme oēs ptes manerēt: ꝫ instātia in illo motu ponēdo ibi instātia nō sunt realiter nisi partes forme: ly cōnotaret aliud sicut ꝑus dcm̄ est ⁊ iō ly nō posset manere q̄tū ad suū significatū totale: q⁹ affirmatio ⁊ negatio q̄ sunt ei⁹ partes nō possunt sil᷑ manere: tn̄ q̄tū ad illud q̄d ē ꝓsitiuuꝫ in suo significato pōt manere: tn̄ instans in motu locali nihil manet de facto nec quātū ad q̄d nois: nec quātū ad q̄d rei. q⁹ sicut mobile semꝑ acq̄rit vnū vbi ita depdit aliō. tn̄ de porētia dei absoluta posset manere i motu locali sicut in alio motu. De istis quere supra.

Ad cōfirmatōem dico q̄ instans nec corrumpit̄ in se nec in alio: q⁹ nihil ꝓprie corrūpit̄ nisi q̄d bz duratōem. instans nō bz duratōem. ergo ⁊ c̄. ꝫ ꝓprie desinit esse: q⁹ nūc est ⁊ post nō erit. Ad aliud dico q̄ esse tp̄is q̄tū ad q̄d nominis cōplet̄ ꝑ aiam: q⁹ in diffinitiōe ei⁹ indicante q̄d nois ponit̄ actus aie vel accipit ibi tp̄s ꝑ motu in aia. Questio. xiij.

Trū tēpus sit mē

sura angelox. Dico q̄ quadruplex est mēsura: extensionis: multitudis duratōis ⁊ ꝑfectōis. Extēsionis in ꝓtinuis sic vlna pānī. multitudinis sicut vnitas nūeri. duratōis: sicut tp̄s mēsurat motū. ꝑfectōis: sicut de⁹ respectu creaturarū: ⁊ albedo respectu colox. ⁊ ꝫ si ꝑ cognitōez dei intuitiuā ⁊ creaturā pōt cognosci que creatura est ꝑfectior: ⁊ q̄ i ꝑfectior ꝑ ꝫ q⁹ vna magis ad deū accedit q̄ alia. ⁊ alio mō nō pōt dici mēsura sicut dcm̄ est ꝓius. ⁊ eodē mō est de albedine respectu aliorū colox. ⁊ dr̄ mēsura ꝑfectōis si ꝑ ei⁹ cognitō nē intuitiuā: ꝑ cognitiōez aliox colox pōt q̄s cognoscere q⁹ vnus color sit ꝑfectior alio: puta rubedo nigredine ꝑ hoc q⁹ vnus plus accedit ad ꝑfectōem albedinis q̄ alius. Scō dico q⁹ cuū nō pōt poni in āgelo mēsurās duratōez angeli: q⁹ sic aut esset in genere substātie aut accidētis. nō in gñe substātie: q⁹ tunc vel esset angelus vl᷑ ps angeli. nō angelus: q⁹ nihil est mēsura suiꝑius. nec pars: q⁹ tunc angelus cōponeret ex duab⁹ substātijs: nec in gñe accidētis: q⁹ nec est absolutū nec respectiuū. nō absolutū: q⁹ āgel⁹ pōt creari ⁊ ꝓseruari sine oi alio absoluto. q̄ pōt sic durare. ⁊ per ꝙns tale accidēs nō ē mēsura duratōis ei⁹. Cōfirmaē: q⁹ de rōne mēsure est q⁹ sit notior mēsurato: ꝫ nullū accidēs absolutū mēsurans angelū est notius substātia angeli. q̄ ⁊ c̄. Et ꝑ istud ꝓz q⁹ nullus respect⁹ pōt dici cuū mēsuras duratōez angeli: q⁹ est ignotior angelo. Ite nec deus nec āgelus pōt dici mēsura duratōis alteri⁹ angeli q⁹ illud ꝑ q̄d nō pōt cognosci q̄ duratio angeli est maior vel minor illud nō est mēsura alicuius: ꝫ ꝑ deū vel angelū nō pōt cognosci q̄ duratio angeli est longior vel breuior sicut ꝓz de se q̄ ⁊ c̄. Ite ꝑ nihil q̄d equaliter respicit maiorez duratōem ⁊ minorē pōt cognosci maior vl᷑ minor duratio alicuius: ꝫ deus ⁊ angelus q̄cunq; sunt hmōi: q⁹ eq̄liter respiciūt angelū plus durante ⁊ minus. q̄ ⁊ c̄. His visis dico ad q̄stionem.

Ad cōfirmatōem

DDD Ad tertium

A Questio XIII Resp̄sio prima

B Dictū scōm

C

D Risio ad q̄stionem.

Ad xxiij. Ad xxiiij. Ad xxv. AAA Ad xxvi. BBB Ad argumenta principalia. CCC Ad scōm

nē q⁹ tp̄s est mēsura duratiōis āgeloꝝ sicut est mensura mot⁹. ꝓbaē: q⁹ illud q̄d nō bz duratō nē maiorē vel minorē: nisi q⁹ coexistit maiori vl᷑ minori successiōni i actu vel i porētia: illd᷑ mēsuraē tp̄e: ꝫ duratio āgeli est hmōi. q̄ ⁊ c̄. maior ꝓz. ⁊ minor. ꝓbaē: q⁹ āgelus dr̄ magi vel min⁹ durare: q⁹ coexistit maiori vel minori tpi vl᷑ ex natura sui vel pfectōe. si dec᷑ ꝑmū habeē ꝓpositū. si sc ꝺm tūc sequit̄ q⁹ q̄to angelus esset pfectior tāto deberē illi duratio maior. ⁊ ꝙns si de⁹ mō crearet vnū angelū pfectiorē oī alio āgelo iā creato q⁹ plus duraret q̄ vn⁹ alius in ꝓncipio mūdi creat⁹: q̄d est manifeste falsum. Ite oē cui cōperit breue vel lōgū mensuratur tp̄e: q⁹ ille sunt passiones tp̄is: ꝫ duratio angeli est hmōi: q⁹ alia ē breuior alia est diuturnior. Ite duratio substātie corruptibilis mēsuraē tp̄e: q⁹ coexistit maiori vl᷑ minori tpi actu vl᷑ potētia. q̄ eodē mō duratio angeli mēsuraē tp̄e ꝑ ꝑter eandē rōnem. ꝓba ꝓz: q⁹ non est maior ratio de vno q̄ de alio. Si dicas q⁹ substātia generabilis ⁊ corruptibilis depēdet a tp̄e: quia causaē a motu celi: ꝫ substātia celi nō. Cōtra si celū staret ⁊ oīa corpa celestia i directo aspectu ⁊ debita approximatione ad ista inferiora adhuc virtute celi nō moti, ꝑduceret̄ oīs substātia corruptibilis q̄ mō ꝑducit̄ mediāte motu. ꝫ ꝓz: q⁹ mot⁹ nihil facit nisi q⁹ approximat agēs passo. vñ ꝓpter maiorē approximatiōem solis in estate q̄ in hyeme aliq̄ ꝑducunt i estate ⁊ nō in hyeme. ⁊ iō q̄quid ꝑducit̄ a corpe celesti: scz a celo mediāte motu, ꝑduceret̄ sine motu si celū esset debito mō istis inferioribus approximatū. Si dicas q⁹ duratio substātie corruptibilis mēsuraē instāti ⁊ nō tpe. Contra. maioritas ⁊ minoritas nō sunt in mēsurato nisi q⁹ sunt in mēsura: ꝫ vna substātia corruptibilis dicit̄ magis durare ⁊ alia minus. q̄ ista reperiunt̄ in mēsura substātie: ꝫ ista non cōpetūt instāti ꝫ tpi. q̄ ⁊ c̄. Ite mensura est pfectior mēsurato: ꝫ instās nō est pfecti⁹ substātia corruptibili. q̄ ⁊ c̄. Sic ergo dico q⁹ in āgelis nō est mensura extēsionis: q⁹ in eis nō est q̄titas molis q̄ tali mēsura mensuraē nec perfectōis: ita q⁹ āgelus vn⁹ sit mēsura pfectōis alioꝝ angeloꝝ: ꝫ sic pōt dici de⁹ mēsura pfectōnis oīm angeloꝝ si ꝑ cognitōem dei ⁊ creaturarū pōt cognosci q⁹ vna sit pfectior: q⁹ plus accedit ad pfectōem dei q̄ alia: ⁊ aliter nō sicut sepe dcm̄ est. ⁊ iō si esset aliq̄s āgelus q̄ sic se haberet ad alios angelos ille posset dici mēsura pfectōis angeloꝝ: ꝫ loq̄ndo de mensura multitudinis: illa pōt poni in āgelo. ⁊ ꝫ ꝑ vnitatē vel in ꝓceptu vel in re: ly nō ꝑ aliq̄d determiate sicut ꝓx dcm̄ est i aliꝭ q̄stionib⁹. Sed loq̄ndo de mensura duratiōis sic. dico q⁹ angeli mensurāt̄ur ꝑ temp⁹ ⁊ nō ꝑ euū. q⁹ euuꝫ nihil est. nec est illud verū de virtute sermonis. deus mēsuraē eternitate. q⁹ deus est oīno imensus. q⁹ nō mēsuraē ꝑ creaturā aliquā vt certū est. nec ꝑ eētiā suā. q⁹ mēsura ⁊ mēsuratuꝫ debēt distingui realit᷑ vt ꝓx dictū est. vñ q̄n dicis q⁹ deus mēsuraē eternitate: nihil aliud intelligiē nisi q⁹ durationē dei mēsuramus toto tpe in actu ⁊ potētia. q⁹ scilz cuilibet pti tpis coexistit nēcrio. Ex istis ꝓz q⁹ angel⁹ ꝓprie nō babz nisi duas mēsuras. quarū vtraq; est simpliciē vna. q⁹ licet in āgelis sit mēsura multitudinis. tn̄ ꝫ nō est ꝑ vnū āgelū determiate. sed bz simpl᷑ vnā mensurā pfectōis q̄ est deus. ⁊ hoc supposito ꝑus dictis de mensura pfectiōis. ⁊ baberi aliā mensurā duratiōis. ⁊ illa est tēpus ⁊ nō euuꝫ. Et ex hoc ꝓz q⁹ āgelus nō bz nisi duas q̄titates. s. duratiōis ⁊ pfectiōis. Ex istis etiā ꝓz. q⁹ mēsura āgeli nō est eadē realit᷑ cū āgelo. Quia nec deus q̄ est mēsura pfectiōis. nec tēpus q̄d est mēsura duratiōis est idē realit᷑ cū āgelo. ⁊ ꝫ est etiā verū in mēsura extēsionis ⁊ multitudinis. Sz cōtra ista q̄dā doctor arguit, ꝓbādo q⁹ āgeli mēsurāt̄ euo tanq̄ mēsura media int᷑ eternitatez ⁊ tēpus. Primo sic. sic᷑ est triplex esse in gñali: ita triplex est mēsura: ꝫ iuenimus triplex esse. s. esse ꝑmanēs et se. et hoc cōuenit deo. ⁊ iō illud esse mēsuraē eternitate. Scōm eē est ꝑmanēs: ꝫ hoc est ꝑture alteri⁹. ⁊ hoc eē cōuenit āgelis. ⁊ iō videnē ꝓticipare quasdā ꝓditiones eternitat̄. s. bre totū esse simul: ⁊ bne esse ꝑpetuū q̄tum er se est. quia tn̄ nō cōuenit eis eternitas simpl᷑. iō nō pōt mēsurari eternitate, iō mensurātur euo q̄d est q̄dā ꝓticipatio eternitatis. Tertiū esse est successiuū q̄d cōuenit oībus corpibus. ⁊ iō oia corpa mensurātur tpe.

Scō ꝺm Anselmū aliq̄ mēsuranē eternitate. ⁊ aliq̄ tpe. ⁊ aliqua euo q̄ sunt media. q̄. Tertio ꝺm eundē anselmū ꝓsilogiō ca. xx. vbi dic᷑ q⁹ deus regnat in eternū ⁊ vltra oīa. ꝓpt᷑ tria. Primo q⁹ est causa oīm ⁊ nō ecōuerso. Scō q̄a oīa pōt itelligi nō esse. deus aūt nō sic. Tertio q⁹ deus bz equalit᷑ oēm differentiā tpis. āgel⁹ aūt nō. q⁹ licet āgelus sic se habeat ad ꝓteritū q⁹ nō possit auferri. tn̄ nō sic se habet ad ꝓsens q̄n possit auferri. Et pōt ibi triplex esse. Unū q̄d deficit sicut q̄nabile ⁊ corruptibile. Aliud q̄d nō deficit: ꝑ tn̄ deficere vt esse āgeli. Tertiū q̄d nō desinit nec pōt desinere ex: vt eē dei ⁊ ꝺm ꝫ triplex est mēsura modo ꝓdicto. Tertia est ꝺm diuersas ꝓtensiones rerū ⁊ variationes debent rerum esse diuerse mēsure. Nunc aūt triplex est mēsura rerū. scz esse ꝓtensum ⁊ variatū: sic esse generabiliū ⁊ corruptibiliuꝫ esse

Enasio E Impugnatio. F Replicatur Reprobatur G Contra egidium

Argumētū ꝓmū

Egidius.

Scōz argumētū

Tertiū argumentum.

Quartum argumentum.

E

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quintum argumentum.

prensum: ꝑ nō variatū vt esse angeli. esse nec prensum nec variatū sicut esse dei. ⁊ fm ꝺ ponit triplex mēsura mō ꝓdicto. Scō ꝓbat q tot sunt eua quot sunt euiterna: q si esset tātū vnū euū oim euiternoꝝ sicut est tm̄ vnum tps oim tpaliū. tūc si cur illud qō est subiectū tpis excedit oia tpalia: ita ille angelus i quo esset euū esset ꝓfectior oibus alijs: ⁊ tūc esset deꝰ. ⁊ sic si tps ponerēt i vna re tpali subiectiue ponerēt in oibꝰ eadē rōne. g̃ eodē mō euū si ponatur in vno angelo ⁊ in oibꝰ. Itē si ponerēt tm̄ in vno angelo: ille angelus esset simplicitatis infinite sicut motꝰ celi in quo ponit tps est infinite regularitat. Itē tūc deꝰ nō posset facere vnū angelū simpliciorē angelo iā factō: qō falsum est. Itē q̃to mēsurata sunt nobiliora tāto habēt mēsuras magis distictas. ptz: q mēsura de gne q̃litat est ꝑ se in gne q̃ritat ⁊ mensuratū ꝑ reductōem vt pūctus ⁊ vnitas: ꝑ in gne substātie mēsura: nec ꝑ se nec ꝑ reductōem est in gne fm cōmentatorē q̃to metaphisice q̃ dicit q mēsura in gne substātie est deꝰ. si g̃ vnus angelus eēt euū ⁊ mēsura oim angeloꝝ: ille angelus nō esset in gne substātie: nec ꝑ se nec per reductōem. ⁊ ꝑ cōs esset deus. Itē mensuratū dependet simplr a mēsura. si igit vnꝰ angelꝰ esset mēsura oim angeloꝝ: oēs angeli dependerent ab eo. ⁊ ꝑ cōs crearent ab eo: qō est falsū.

Sextū arguñtū.

Septimū argu.

Octauū argu.

Nonū argumētū

Decimū argu.

Itē vnūqōq; sicut se hz ad cognoscibilitatē ita ad entitatē: cū g̃ mēsura sit cā cognoscibilitatis mēsurati est cā entitat ei⁹. ⁊ ꝑ cōs si vnꝰ angelus esset mēsura alioꝝ angeloꝝ: ipe esset cā alioꝝ. Itē qn̄ aliq̃ distiguñt ⁊ vnū facit ad cognitōem alteriꝰ: vnū est babitꝰ: aliꝺ ꝓuatio Propter ista argumēta ponit euū esse mensurā distinctam a tpe ⁊ eternitate: ⁊ tot esse eua quot angeli. vñ dicit q euū nō dicit vltra euiternitatē nisi habitudinē quādā ⁊ modū essendi: ⁊ sic tatē sine successione. Sed cōtra ꝓdicta arguitur. arguā. scōq; soluā rōnes eius. Circa primū cōtra illud qō ponit euū esse habitudinē quādā vltra angelū. q̃ro quō differt illa habitudo ab essentia angeli: aut rōe. ⁊ hoc est cū: q: dicit q nō differt ꝓpatōez itellectꝰ. aut differt a pte rei: ⁊ tūc distinguit realiter: q: ipe nō ponit distinctōem aliquā mediā inter distinctōez realē ⁊ rōnis. ⁊ sic distiguit realiter. ⁊ hoc est cū eum q: ponit q sit idē cū angelo. Si dicas q non est res ꝗ modus rei. Contra hoc arguitur sic. Qualitas ⁊ quantitas sunt modi substantie quia nō sunt per te entia nisi q: entis: ⁊ tm̄ distinguñt realiter a substantia. ergo nō obstante q sint modi rei: tm̄ possūt dici realiter tales habitudines (ab illis quoꝝ sunt) distincte esse ⁊ differentes. Itē circūscripta oi operatiōe intelléctus. q̃ro an est tāta idēritas inf euuꝫ ⁊ euiternuꝫ q̃ta est iter euiternū ⁊ euiternū aut nō. si sic tūc nō plus est euū mēsura euiterni q̃ ecōuerso. Quia qn̄ aliqua sūt oino eadē: q̃cq̃ ꝓdicat de vno ⁊ de reliquo. si modus grāmatical nō impediat. si nō. g̃ euū est alia res ab euiterno. q: nō ponit distinctionē mediā. ⁊ hoc est cōtra eū. igit. Itē aut euū dicit tm̄ esse euiterni: aut habitudinē tm̄: aut ꝓpositus ex vtroq;. Si det primū tūc sequūtur duo inconuenientia. Vnū est q idē sit mēsura sui: qō fm est. q: mēsura distinguit realr a mēsurato. Aliud q idē sit notius se. q: mēsura est notior mēsurato. Et si det scōm. Cōtra. cognitio habitudinis dependet ex cognitōe fundamēti sui ⁊ termini cū ergo illa bitudo fundat in āgelo nō est notior āgelo. ⁊ ꝑ cōs nō est mēsura āgeli. Si tertiū det cōtra. istud ꝓpositū nō est notius altera ꝑ te. silr de rōne ptis magis est mensurare totuꝫ q̃ ecōuerso. Itē euū fm eū dicit vnitatē ⁊ simultatē ptiū. ꝗ ista non sunt bitudines ꝗ carēt habitudinū. q̃a q̃ sunt vnū ⁊ simꝫ nō habēt ꝓpriā habitudinē. q: habitudo est inf distincta

Euasio

Oppugnatio.

Itē sic sba āgeli ⁊ esse eius sunt tota simul. ⁊ iō mensurātur euo: ita esse sbe corporalis ē totū simꝫ. ⁊ ꝑ cōs mēsurat euo. Si dicas q sba corporalis subiacet motui. ⁊ iō mensurat tpe. Ita dico. q sba angeli subiacet diuersis affirmatiōib⁹ ⁊ negatiōibus. ⁊ ꝑ cōs mēsurat tpe. Si dicas q āgelus q̃rum ad sbam euo. sic dicā de sba corporali ꝑ oia: si sba corruptibilis sine cōtradictiōe pōt manere sine oi motu. ⁊ tūc nō mēsurat tpe ꝑ te. g̃ euo. Si dicas q angeli ex se semp manēt: sed corporales sbe nō. q: corrūpūtur ꝑ causas intrinsecas. Cōtra. illud est ꝓtra fidē. q: q esse alicui⁹ effect⁹ desinat. hoc est per substractionē alicui⁹ cause ꝓseruātis. Nūc aūt tā angeli q̃ sbe corporales dependent a deo sicut a cā cōseruāte. g̃ ꝑ substractionē diuine cōseruatiōis ab angelo corrūpit sic sba corpalis corrūpit ꝑ substractionē sue cāe ꝓseruātis: sicut corrūpit ꝑ substractionē solis. g̃ nō plꝰ dependet āgelus sibi ex se eē ꝑpetuū q̃ sba corpalis. q: ita bene deꝰ posset cōseruare in ꝑpetuū vnū asinū si sibi placeret sicut vnū āgelū. Sz dīa est in hoc: q: āgeli pñt creari ⁊ āmbilari si ue corrūpi a solo deo ⁊ nō ab agentibus creat. Sed sbe generabiles pñt causari ⁊ corrūpi ab agēte creato: saltē ptialit. Ex hijs tunc sic arguo. sba generabilis nō mēsuratur euo. q̃a est generabilis ⁊ corruptibilis. g̃ nec sba angeli. quia est creabilis ⁊ āmbilabilis. Itē euū ponit ꝓpter cognitionē duratōis āgeloꝝ. sed nihil est in āgelo quocūq; qō determiet sibi certā duratōem maiorem vl minorē: nec qō ducar nos ad cognitōem q vnus angelus plꝰ duraut vel durabit ⁊ alius minus: q: ꝺ soluz hz ex beneplacito diuino ⁊ totū est in dei prātere volūtare. g̃ euū toraliter supfluit. Itē q euū nō dicit habitudinez. ꝓbat: q: ois habitudo realis requirit fundamentū ⁊ terminū realem distinctū a fundamento: ꝗ ista habitudo est realis ⁊ fundat i essentia angeli: ⁊ nō hz aliū terminū nisi ipmmet angelū. g̃ non est talis habitudo. Item cōꝺ qō dicit q euū est in gne substātie ꝑ reductōem nō ꝑ se: q: euū est habitudo ⁊ relatio. Nūc aūt absolutū ⁊ respectꝰ nō sunt in eodē gne: nec ꝑ se nec ꝑ reductōem. Itez qn̄ aliq̃ fm se tota differūt ⁊ vnū nō est pars alterius nec essentiale alterius: nec alicui⁹ existētis ꝑ se i gne. si vnū est ꝑ se in gne ⁊ aliud: ꝗ ista habitudo ⁊ substātia angeli sunt hmōi: q: respectus nō est materia nec forma alicui⁹ absoluti. g̃ si angelus est ꝑ se in gne substātie fm te. g̃ euuꝫ erit ꝑ se in gne accidenꝫ. Itē qō est in gne per reductōem est intrinsecū illi qō est ꝑ se in gne qō ptz ex ꝓdictis: ꝗ nullus respectꝰ est intrinsecus substātie angeli. g̃ ⁊c. Itē habitudo fūdata in q̃ritate est in alio gne a q̃ritate. g̃ eodez mō fundata in substātia ⁊c. ꝓna ptz: q: eodez mō. ⁊ tm̄ differt vna habitudo a suo fūdamento sicut alia. añs ptz: q: sunt in gne relatōnis. Cōfirmat: q: q̃ one habitudo fundata in substātia est in gne p reductōem eadē rōne habitudo fūdata i accidēte absoluto. ⁊ sic nō erūt nisi tria ꝓdicamēta. Itē habitudo fundata in substātia est accidēs verū. g̃ distinguiꝫ realiꝫ a substātia. añs ꝓbat: q: pōt aduenire substātie ⁊ recedere ipa eadē manēte: ptz in vnione forme cū materia: qn̄ ꝑmo sunt vnita ⁊ post separata ꝑ potentiā diuinā. ⁊ ꝑ cōs nō est i gne substātie. Ꝗ idez ptz de inhērētia accidētis ad subiectū. Si dicas q ista habitudo fundat i mediate in substātia: iō nō differt. Contra eodē mō arguā ego de q̃ritate q̃ immediate est in substātia: g̃ nō differt a substātia. Ad rōnes eius rndeo. Ad primā dico q aliq̃ sunt ꝓprietates ⁊ cōceptus q̃ cōiter prædicanꝫ de deo ⁊ angelis sicut aliq̃ sunt q̃ ꝓdicanꝫ de deo ⁊ de substātijs corruptibilib⁹: ⁊ iō pōt dici angelꝰ mensurari eternitate suo mō: sic deꝰ: ꝗ alio mō dicit eternꝰ: q: angelus nō plus determinat sibi eternitatē ex natura sua q̃ equꝰ: q: q angelus sit eternꝰ vl ꝑpetuꝰ: ꝗ hz a ꝓseruatōe diuina. ⁊ eodē mō posset equꝰ hīe si placeret deo: ⁊ ideo rōne istꝰ eternitat nō opz dare aliquam mēsurā nisi cām dantē esse eternū vel ꝑpetuū angelis ⁊ nō alijs q̃bus tm̄ possz dare esse eternū si vellet. Et qn̄ dicit, est triplex esse: ergo tri

Respōdetur ad primum.

plex mēsura. nego ꝓnam: cū tm̄ multa argumēta fiāt sup ꝺ. q si sint centū esse vna mēsura sufficit ꝑ oibꝰ: ⁊ iō nō sunt plures mēsure durationis alicui⁹ q̃ eternitas ⁊ tps: nec eternitas ꝑ prie loq̃ndo est plus mēsura dei q̃ imo: talitas Qn̄ aūt sctī dicūt q deꝰ mēsuratur eternitate nō intelligūt q mensurēt: q: ipe est imensus: ꝗ intelligūt q sicut q tps ⁊ ꝑ partes tpis mensurā oia tpa: sic duratōem diuinā mensuram toto tpe in actu ⁊ in potētia: q: deus coexistit oi tpi in actu ⁊ in potētia. Et qn̄ dicit q coꝝ pribilia habēt esse successiuū angeli aūt non: aut intelligit q habēt aliq̃ esse successiuū distinctū a rebꝰ pmanentibꝰ. ⁊ hoc est falsum vt ꝑ batū est in q̃stione de motu. aut itelligit ꝑ successiuū illud qō hz esse coexistens tpi. ⁊ sic ange lus hz esse successiuū: q: ei⁹ esse coexistit successi sioni ei⁹: videlz tpis. Ad aliud qō accipitur ab Anselmo. dico q male allegat: q: nō loquitur de euo ad ſram ꝗ tm̄ de eternitate ⁊ tpe. dicit em̄ q aliq̃d mēsurat eternitate vt deus: aliq̃d tpe vt inferiora: aliq̃d ꝓticipat vtrunq;: q: incipit in tpe ⁊ durat inerenū vt angelus: et ille mēsurat tpe vt dem̄ est. Et qn̄ dicit de medio qō est inuariabile ⁊ variabile. dico q non opz ponere triplicē variatōem talē in mēsura sicut in mēsurato: tm̄ posito q sic. dico tūc q āgelus hz duas mēsuras: q: em̄ est variabilis: iō mēsurat tpe mō ꝓdicto: ⁊ q inuariabilis: iō hz aliā mensurā ꝑfectiōis: ⁊ illa est deus mō prædicto. Ad aliꝺ dico q anselmꝰ qn̄ dicit q deꝰ regnat in eternū ⁊ vltra oia: intelligit q regit vltra oēs creaturas: q: nec hz finē nec hīe pōt oēs aūt alie creature: lz nō habent finē: tm̄ hīe possūt. ⁊ qn̄ dicit q aliq̃ creatura hz esse necessario: dico q nulla creatura magis necessario hz esse q̃ alia: nisi forte. q: vna pōt corrūpi a plurib⁹ causis: ⁊ alia a paucioribꝰ: q: vna potest corrūpi a agēte creato ⁊ increato: ⁊ alia ab increato solū. ⁊ illud nō ponit maiorem vl minorē necessitatē essendi hīe. Ad aliud dico q non magꝝ ꝓtendit esse angeli q̃ essentia: nec ꝓprie dr ꝓtendi: nisi q: coexistit alicui motui vel actioni: ⁊ sic essentia angeli ꝓtenditur nec plus ex diuersitate esse arguit diuersitas mensure q̃ ex diuersitate essentie. Nec etiā ex triplici esse pōt argui triplex mēsura: sicut prius patuit. Ad oia argumēta q̃ ꝓbant q oiz angeloꝝ non sit vnū euū: pōt rnderi, concedēdo cōclusionē supposito tm̄ q euū sit mensura angeloꝝ. rationes nō ꝓbant q nō sit tm̄ vnus eum: q: si euū ponat in primo angelo nō ponit in eo sicut mensura in mensurato: ꝗ sicut accidens in subiecto. sicut tps est i primo motu: nō sicut mensura: ꝗ sicut accidēs i subiecto. ⁊ tūc

Ad scōm

Ad tertium

Ad quartum

Ad quintum

Universidad de Deusto
Biblioteca

n Ad sextum

non opz si euñ est in vno q̄ sit in quolibet vel in nullo sicut nec de tpe: q̄ si tp̄s ē i p̄mo mobili: ḡ in quolibet vel in nullo. Ad aliud dico q̄ deus posset facere angelū pfectioē oi angelo facto: ⁊ ille nō esset de⁹. Et ꝓcedo ſm pb̄m q̄ in eodē gñe possunt esse due mensure. vna pfectioz alia. Et vltra. p̄t ꝓcedi q̄ deus p̄t facere angelū ita simplicē q̄ nō p̄t facere simpliciorē: sicut forte deus nō p̄t facere motū p̄mo motu magi regularē. Ad aliō dico q̄ accipit falsum. ſ. q̄ q̄tas sit perfectioz q̄litate. linea eñ nō est pfectioz beatitudine nr̄a. Et si forte aliqua q̄tas sit pfectioz q̄litate aliq̄: non tñ q̄tas simplr̄ ē pfectioz q̄litate simplr̄. Quia q̄ñ aliqua in gñali cōparanť adinuicē ſm pfectōem: tūc pfectissimū vni⁹ gñis dz cōparari ad pfectissimū alteri⁹. ⁊ si pfectissimū vni⁹ sit pfecti⁹ pfectissimo alteri⁹: tunc vnū est simpliciter pfecti⁹ alio. ⁊ aliter nō: sicut babeť tertio thopicoz. nūc aūt beatitudo q̄ est i gñe q̄litatis est pfectioz oi q̄tate. ḡ ꝛc. Ad aliud dico q̄ nō opz q̄ mēsura sit in gñe p reductōem cū mēsurato. ptz: q: aliq̄ñ sunt eiusdē spēi: ptz in ꝓtinuis. aliq̄ñ sunt eiusdē gñis ⁊ diuersaruz spērum: sicut ptz in coloribꝫ. De nūeris est dubiū vtrū sint p se in gñe q̄titatis. ⁊ de vnitate vtrū p reductōez. Ad aliud dico q̄ nō opz q̄ illud qō est mēsura rei sit eius cā: q: lz celuz sit cā istoz inferioz: nō tñ rōne mot⁹ p quē est mēsura. motus eñ nihil facit ad causatiōem nisi q: approximat agēs passo: quo facto ce lū agit sine motu sicut dcm̄ est supra. ⁊ iō lz motus nō faciat ad esse rei: tñ facit ad q̄titatē duratiōis rei. Ad aliud dico q̄ p babitū p̄t cognosci habit⁹ mō quo dcm̄ est. ⁊ p motum celi p̄t cognosci duratio cuiuslibet rei. Ad aliud dico q̄ illa q̄ sunt distincta gñe possunt hīe eādem mēsurā: sicut substātie ⁊ accidētia dūmodo cōnotent eandē successionē. Questio. xiiij.

o Ad septimum

p Ad octauum

q Ad nonum

Ad decimum

Ad vndecimū.

A Questio XIIII continet duas Prima est.

Trū angelus itel

v ligat alia a se p essentiā suā vel per opatiōnes. Q̄ p essentiā ꝓbať: q: si nō hoc nō p̄t esse nisi q̄dr̄pliciter: aut q: vna res nō p̄t esse rō cognoscēdi alia: aut q: rō cognoscēdi dz esse pfectioz cognito: aut q: vna cognitio nō p̄t esse nisi vnius rei: aut q: vna ratio nō p̄t esse infinitoz. Nō ꝓpter primum tū q: subiectū est rō cognoscendi passionē. tū q: spēs rei est rō cognoscēdi rē absolutā: nec ꝓpter scm̄ q: in absentia obiecti pfectoz. itellectus p̄t illud intelligere qō est impfectius pura p spēm. nec ꝓpter tertiū: q: sicut nō repugnat vni cause effectiue plura ꝓducē: ira(vt videť)nō repugnat vni rōni plura repr̄esentare ⁊ esse ratio cognoscendi plura. Nec ꝓpť quartū: q: nō magi p̄t ꝓcludi infinitas in rōe cognoscendi ex b̄ q̄ est rō cognoscēdi infinita q̄ p̄t ꝓcludi ifinitas i cā ex ifinitate effectuū ꝓducibiliū ab ea: q: ratio ꝛgnoscēdi nō ē maioz pfectio vl magi pfecta q̄ rō ꝓducendi. sed ex infinitate effectuū nō arguit infinitas i cā q: intellectus p̄t causare infinitas intellecti ones ⁊ volūtas infinitas volitōes. nā ſm Augustinū tertio de trinitate capło. xiij. in actib⁹ reflexis est ꝓcessus in infinitū. ḡ ꝛc. Si dicas q̄ intellect⁹ est cā partialis respectu actus sui ⁊ volūtas silr̄. ⁊ iō nō sequit infinitas. Cōtra. cōfortiter dico de rōne cognoscendi q̄ est cā ⁊ rō partialis repñtandi infinita. ḡ ꝛc. Cōfirmatur. nō magis repugnat deo cōcurrere cuz illa rōne ad repñtandū infinita q̄ cuz cā scda ad ꝓducendū infinita: ⁊ primuz p̄t. ḡ ⁊ scdm. Ad oppositū posita potētia sufficiēte ⁊ rōe repñtandi p̄t potentia exire in actū nisi voluntas impediat. ergo posito intellectu āgelico cū sua essentia solū sine omi alio si nō impediat ipe riuz voluntatis p̄t omia intelligere quod falsum est. ergo ꝛc. Item queritur.

B Questio XV q̄ est huius II

Truz angelus su

v perior: itelligat per pauciores spēs q̄ inferior. Q̄ sic ꝓbať. q̄a ſm pb̄m in de celo ⁊ mūdo q̄to natura est pfectioz tāto pauciorib⁹ indiget ad operādū. ergo ꝛc. Ad oppositū distincta cognita req̄runt distinctas rōes cognoscēdi in quocūq̄z. ergo tot rōnibus cognoscēdi indiget superior quot inferior. Dic ꝓmo suppono q̄ spēs sit illud qō ē ꝓmuz actui intelligēdi. ⁊ p̄t manere āte intellectionē et post rē absentē. ⁊ per ꝓñs distinguiť ab habitu. q: habit⁹ intellectus sequiť actū intelligēdi. sed spēs p̄cedit tā actū q̄ habitū. Hoc supposito ⁊ extēdendo primā q̄stionē ad itellectuz angelicū ⁊ nostrū est vna opinio q̄ ponit q̄ necessariū est ponere spēm impressaz intellectui ad b̄ q̄ intelligat qō ꝓbať multiplicit. Pzio sic. intellect⁹ ad hoc q̄ intelligat opz q̄ fiat in actu. hoc aūt fit p spēm q̄ est forma eius. ḡ ꝛc.

Itē potētia angeli est limitata. ergo ad b̄ q̄ possit oia intelligere opz q̄ extendať ⁊ q̄ fiat illimitata. hoc aūt fit p spēs oim. ḡ ꝛc. Item ois cognitio fit p assimilationē. intellect⁹ aūt ſm se nō assimilať rei sed solū p spēm. ergo ꝛc.

Itē ſm cōmentatorē q̄ causanť ab eodē assimilanť. sed angel⁹ ⁊ obiectū nō similanť nisi p spēm. ḡ ꝛc. Itē q̄ angelus inferior nō intelligat superiorē p eēntiā suā. ꝓbať: q: illud quo intellect⁹ intelligit est pfectius intellecto. si ḡ āgelus inferior intelligeret superiorē p eēntiā

In oppositum

C Opinio prima.

Primum

Secūdū.

Tertiū

Quartū

Quintū

Septimū

Octauum

D Circa questionē scdam.

inferioris: tūc essentia inferioris esset nobilior q̄ superioris: qō est flm. ḡ ꝛc. Itez si sic. tunc angelus intelligēs esset infra intellectū angeli videtis ⁊ intelligent: ꝑ b̄ nō p̄t esse p cōtractū ptz de se: nec p illapsum. q: sic solus deus est i quolibet. Itē cōmētator. xij. metaphisice cōmēto. xliij. dicit q̄ illud qō intelligit vnus motor de motore ꝓmo est aliud q̄ illud qō itel ligit ali⁹ motor. Itē auctor de causis dicit q̄ inferior itelligētia intelligit p modū substātie sue nō p modū substātie superioris. Itē vn⁹ angelus nō assimilať alteri p essentiā: ꝑ p spēm. ḡ ꝛc. Quātū ad scdam q̄stionē ꝓbať q̄ āgelus supior itelligit p pauciores spēs q̄ inferior: q̄a deus q̄ est infinite intelligentie itelligit oia p vnū pura p essentiā suā ⁊ ois natura itellectu alis p̄ter deū intelligit diuersa p diuersa: ꝑ q̄to natura est deo ꝓpinq̄or in pfectōe: tanto p pauciora intelligit. natura aūt āgeli supioris magi appropiquat deo q̄ natura inferioris. ḡ ꝛc. Et ponit exēplū de audiētib⁹ quoz aliqui sunt q̄ nō p̄nt itelligere nisi p magnā explicatōem: aliq̄ p modicā ſm q̄ magi vel minus vigent i naturalib⁹. Cōfirmat: q: architectonica idiget pauciorib⁹ ad operādū q̄ ars inferior ꝓpter sui pfectōem. sic est in ꝓposito. ḡ. Istaz opinionē q̄tuz ad primā q̄stionē tenet doctor subtilis ⁊ ꝓbat p aliq̄s rōnes q̄re eas in iobe. ꝑ scdam ꝛclusionē nō tenet. Ista opinio q̄tuz ad primā ptē nō p̄t euidēter ꝓbari p rōes naturales. tñ videť mihi q̄ ps opposita est ꝓbabilior. ⁊ b̄: q: nō est ponēda pluralitas sine necessitate: ꝑ oia p̄nt saluari sine spē q̄ saluanť p spēm. ḡ nō est necessitas ponēdi eā. Iō circa istas q̄stiones. ꝓmo p̄mitto q̄sdā distinctiones. vna est q̄ q̄dā est cognitio intuitiua ⁊ q̄dā abstractiua. Intuitiua est illa mediāte q̄ cognoscit⁹ res esse q̄n est ⁊ nō esse q̄n nō est. q: q̄n pfecte appēhendo aliq̄ extrema ituitiue: stari possum formare cōplexū: q: ipsa extrema vniūtur aut nō vniunť ⁊ assentire vl dissentire: puta si videā intuitive cor⁹ ⁊ albedinē stari intellectus p̄t formare b̄ cōplexū. cor⁹ est albū ē vel cor⁹ est albū. ⁊ formať istis cōplexis itellect⁹ stari assentit: et b̄ virtute cognitōis ituitiue quā hz de extremis: sic itellect⁹ appēhēsis terminis alicui⁹ ꝓpitij: puta bui⁹ oē totū ꝛc. ⁊ formato cōplexo p itellectū appēhensiuū statim itellect⁹ assentit virtute appēhensiōis termioz. Sciēdū tñ q̄ lz stare cognitōe ituitiua tā sensus q̄ itellect⁹ respectu aliquoz incōpleroz possit itellect⁹ cōplexū ex illis incōplexis intuitiue cognitis formare mō ꝓdicto ⁊ tali cōplexo assentire: tñ nec formatio cōplexi nec actus assentiēdi cōplexo est cognitio intuitiua

€

E Euasio

Responsio.

quia vtraq̄ cognitio est cōplexa. ⁊ cognitio ituitiua ē incōplexa. ⁊ tūc si ista duo abstractiuus ⁊ intuitiuū diuidāt oēm cognitionē tā cōplexā q̄ incōplexā. tūc iste cognitiōes dicerētur cognitiones abstractie: ⁊ ois cognitio complexa diceret abstractiua: siue sit i ꝑsentia rei stāte cognitiōe intuitiua extremoz: siue in absentia rei ⁊ nō stāte cognitiōe intuitiua. ⁊ tūc ſm istā viā p̄t cōcedi q̄ cognitio intuitiua taz itellect⁹ q̄ sensus est cā ptialis cognitiōis abstractiue q̄ ꝓdicto mō babeť. ⁊ b̄ q: ois effect⁹ sufficienť dependet ex suis causis essentialib⁹ q̄ bus positis posset effect⁹ poni: ⁊ ipis nō positis p̄t nō poni naturaliť ⁊ a nullo alio dependet sic frequēter dictū est: ꝑ cognitio q̄ euidenť assentio huic cōplexo. hoc cor⁹ est albū cui⁹ extrema cognosco ituitiue nō p̄t esse naturaliť nisi stāte vtraq̄ cognitiōe. q̄a si res absens sit ⁊ cognitio ituitiua corrūpať itellect⁹ nō assentit euidenť. q: illud cor⁹ qō ꝓus vidit sit albū q: ignorat vtrum sit vel nō. sed respectu cognitiōis apprehēsiue p quā formo cōpleruz nō est cognitio ituitiua nec sensitiua nec itellectiua cā ptialis. q: sine ipis p̄t formari oē cōplexū qō p̄t formari cū ipis. q: ita in absentia sic in ꝑntia. sic q̄ ptz. q̄ p cognitionē ituitiuā iudicamus rē esse q̄n est. ⁊ b̄ q̄naliť: siue cognitio ituitiua naturaliť causet: siue supnaturaliť a solo deo. nā si naturaliť causet tūc nō p̄t esse nisi obiectū existat ꝑsens in debita appropriatiōe. q̄a tāta p̄t esse distātia inť obiectū ⁊ potētiā. q̄ naturaliť nō p̄t potētia tale obiectū itueri. et q̄n obiectū est sic p̄ns isto mō approximatū: p̄t itellect⁹ p actū assentiēdi iudicare rē esse modo p̄dictō. si aūt sit supnaturaliť. puta si de⁹ causaret in me cognitionē ituitiuā de aliquo obiecto exīte rome stati bita cognitōe isti⁹ ituitia possuz iudicare q̄ illō qō ituor ⁊ video est ita bene: sic si illa cognitō baberet naturaliť.

Si dicas q̄ obiectuz nō sic est p̄ns nec debito mō approximatū. Rndeo. q̄ lz cognitio ituitiua nō possit naturaliť causari: nisi q̄n obiectū est p̄ns in debita distātia. tñ supnaturaliť posset. Et rō dñaruz quas dat iobes inť cognitionē ituitiuā ⁊ abstractiuā. q: cognitio intuitiua est p̄ntis ⁊ exīntis. vt p̄ns ⁊ exīns est: ⁊ itelligiť de cognitōe ituitiua q̄ naturaliť causať: nō aūt q̄n supnaturaliť. Vñ absolute loquēdo nō req̄riť nēcrio ad cognitōez ituitiuā alia p̄ntia nisi q̄ possit terminare actū ituitiuū. ⁊ cū b̄ stat q̄ obiectū sit nihil. vel q̄ sit distās p maximā distātiā. ⁊ q̄tucūq̄z disset obiectū cognitū ituitive stati ꝑtute ei⁹ possuz iudicare illud esse: si sit p̄dicto mō. ꝑ tñ q: cognitio intuitiua naturaliť nō causať nec ꝓseruať nisi obiectuz sit debito

Universidad de Deusto
Biblioteca

modo appꝛoximatuꝫ in certa distãtia etñs: iõ nõ possuꝫ iudicare illud qđ cognoscit̃ naturaliter intuitiue nisi obiectũ sit pñs. Eodẽ mõ ꝓ cognitõem intuitiuã possum iudicare rẽ nõ eẽ qñ nõ est: ꝫ ista cognitio nõ ꝑt esse naturalis: qꝛ talis cognitio nũq̃ est nec ꝓseruat̃ naturaliter nisi obiecto pñte ⁊ existẽte: ⁊ iõ ista cognitio intuitiua corrũpit̃ ꝑ absentiã obiecti ⁊ posito ꝙ maneat post coꝛruptiõez obiecti: opꝫ ꝙ tũc est supnaturalis q̃tũ ad ꝓseruatõem: lꝫ nõ q̃tũ ad causatõnem. g̃ ⁊c. Jõ si cognitio ituitiua q̃ cognosco rẽ nõ esse qñ nõ est sit supnaturalis q̃tũ ad causatõem vl̃ ꝓseruatõez vl̃ q̃tũ ad vtrũq; puta si deꝰ causet in me cognitiõem intuitiuã de aliquo obiecto nõ existẽte ⁊ cõseruet illã cognitõem in me possum ego mediante illa cognitõe iudicare rẽ nõ esse: ⁊ videdo illã rẽ intuitiue ⁊ formato ℔ cõplexo: ℔ obiectũ nõ est stati intellect? virtute cognitõis intuitiue assentit huic cõplexo ⁊ dissentit suo oppositõ: ita ꝙ illa cognitio intuitiua est cã ꝑtialis illius assensus: sicut ꝓus dcm̃ est de intuitione naturali. ⁊ sic ꝑ ꝑns intellect? assentit huic: qꝛ illud qđ ego intuoꝛ est purũ nihil: qđ tm̃ est q̃tũ ad ꝓseruatõez supnaturalẽ ⁊ nõ q̃tũ ad causatõem. Exẽplũ est. si primo de aliquo obiecto causet cognitio intuitiua naturalit̃: ⁊ post ipo obiecto destructo deꝰ ꝓseruet cognitõem ituitiuã ꝓus causatã: nunc est cognitio naturalis q̃tũ ad causatõem ⁊ supnaturalis q̃tũ ad conseruatõem. Tũc est idẽ dicendũ ꝙ oia sic̃ si illa cognitio esset supnaturalit̃ causata: qꝛ ꝑ istaꝫ possum iudicare rẽ esse qñ est q̃tũcunq; distet obiectũ cognitũ ⁊ nõ eẽ qñ nõ est posito ꝙ obiectũ coꝛrũpat̃. ⁊ sic ꝑt aliquo mõ ꝓcedi ꝙꝑ cognitõem naturalẽ intuitiuã iudico rẽ esse qñ eẽ ⁊ nõ esse qñ nõ est: qꝛ ꝙ cognitiõez naturaliter causatã: lꝫ supnaturaliter cõseruatã. sic igit̃ ꝑꝫ ꝙ cognitio intuitiua est illa ꝙ quã cognosco rẽ esse qñ est ⁊ rẽ nõ esse qñ nõ est. Sed cognitio abstractiua est illa ꝙ quã nõ iudicam? rẽ eẽ qñ est ⁊ qñ nõ est non esse. ⁊ ℔ siue sit naturalis siue supnaturalis. Sed intuitiua subdiuidit̃: qꝛ q̃dã ẽ pfecta q̃dã impfecta. Perfecta cognitio intuitiua est illa de q̃ dcm̃ est ꝙ est cognitõ experimẽtalis q̃ cognoscit̃ rẽ esse ⁊c. ⁊ ista cognitio est cã, ꝓpositõis vl̃is q̃ est ꝓncipiũ artis ⁊ scie ꝑmo metaphisice ⁊ scõo posterioꝝ. id est est cã q̃ assentim? ꝓpositõi vl̃i formate stante cognitõe intuitiua pfecta. Cognitio aũt intuitiua impfecta est illa ꝙ quã iudicam? rẽ aliq̃n fuisse vel nõ fuisse. ⁊ ℔ dr cognitio recoꝛdativa vt q̃n video aliquã rẽ intuitiue gnãt̃ habitus inclinãs ad cognitõez abstractiuã mediante qua iudico ⁊ assentio ꝙ talis res aliq̃n fuit: qꝛ aliq̃n vidi eã. Notãdum est hic. ꝙ stãte cognitione ituitiua impfecta alicui? rei habeo simꝫ ⁊ semel cognitionẽ abstractiuã eiusdẽ rei. ⁊ illa cognitio abstractiua est cã ꝑtialis ꝓcurrẽs cũ itellectu ad generãdũ habitũ inclinãtẽ ad cognitionẽ ituitiuã impfectã ꝙ quã iudico reꝫ aliq̃n nõ fuisse. Cui? rõ est. qꝛ: habit? semp gnãtur ex actib? inclinãtibus ad actus cõsimiles eiusdẽ spẽi. sed hmõi nõ est cognitio intuitiua pfecta. qꝛ intuitiua pfecta ⁊ impfecta sunt cognitões alteri? rõis. qꝛ cognitio ituitiua impfecta est simplicit̃ abstractiua. cognitio ꝯo pfecta ituitiua nõ. g̃ pfecta ⁊ abstractiua sunt alteri? rõis. ergo ⁊c. Si ergo ex cognitõe pfecta ituitiua generat̃ aliq̃s habit?. ille solũ iclinabit ad cognitionẽ ituitiuã pfectã nõ impfectã. qꝛ sunt alteri? rõis. g̃ habit? inclinãs ad cognitionẽ intuitiuã impfectã. si generet̃ ex aliquo actu cognitiuo illa cognitõ erit abstractiua: ⁊ illa erit simul cũ cognitõe ituitiua pfectã qꝛ stati ꝙ cognitionẽ intuitiuã pfectã siue obiectũ destruat̃ siue sit absens: ꝑt itellect? eãdẽ rẽ quã ꝓus vidit intuitiue cõsiderare ⁊ formare hoc ꝯplexũ. hec res aliq̃n fuit ⁊ assentire euidẽter: sic̃ q̃libꝫ in se expit̃. ergo opꝫ ponere aliquẽ habitũ inclinantẽ ad istũ actũ. q̃a ex quo itellect? modo ꝑt ꝓpte elicere istũ actũ post cognitionẽ ituitiuã. ⁊ aliq̃n nõ potuit. sequit̃ ꝙ nũc est aliq̃d inclinãs itellectũ ad illũ actũ qđ ꝓus nõ fuit. Illud aũt vocam? habitũ sed iste habit? sic inclinãs itellectũ nõ ꝑt causari a cognitõe ituitiua pfecta: sicut oñsuꝫ est nec ab aliqua cognitione abstractiua sequẽte illã cognitionẽ intuitiuã. qꝛ ista est ꝓma ꝙ proꝓ positũ q̃ habeꝫ post cognitionẽ ituitiuã. ergo opꝫ ponere nccrio aliquã cognitioneꝫ abstractiuã simul cũ cognitõe ituitiua pfecta exĩte q̃ est cã ꝑtialis cũ intellectu ad generãdũ istũ habitũ sic intellectũ inclinãtẽ. Si dicas ꝙ ex cognitiõe ituitiua pfecta frequẽter elicita: ꝑt generari habit? sicut ex cognitiõe abstractiua frequẽter elicita. g̃ nõ opꝫ ponere cognitionẽ abstractiuã cũ intuitiua. Rñdeo. ꝙ ex nulla cognitõe ituitiua: sensitiua: vel itellectiua: ꝑt generari hitus. qꝛ si sic. aut ille habit? inclinat ad cognitionẽ abstractiuã aut ituitiuã nõ abstractiuã: ꝓpter cãm tã dictã. qꝛ sunt alterius spẽi. nec intuitiuã. qꝛ nullus experit̃ ꝙ magis inclinet̃ ad cognitionẽ intuitiuã post talẽ cognitionẽ frequẽter habitã q̃ añ oẽm cognitionez ituitiuã. qꝛ sicut ꝓma cognitio ituitiua nõ possꝫ naturalit̃ causari sine existẽtia obiecti ⁊ pntia. ita nec quecũq; alia. nec pl? inclinat̃ ex tali cognitiõe frequẽti ꝙ in ꝓncipio. Sed de cognitiõe abstractiua aliud est. q̃a post ꝓmã

cognitõem intuitiuã habitã expit̃ q̃s ꝙ magꝫ inclinat̃ ad intelligendũ illã rẽ quã ꝓus vidit ꝙ ante oẽm cognitõem intuitiuã: ꝫ ℔ non põt esse ꝑ habitũ generatũ ex cognitõe intuitiua vt ꝓbatũ est: g̃ generat̃ ex cognitõe abstractiua simul existẽte cũ intuitiua cognitõe ⁊ respectu illius cognitionis est cognitio intuitiua cã partialis: lꝫ non rõne habit? generati ꝑ talẽ cognitõem abstractiuã. Tenẽdo cognitõez ituitiuã bñe secũ semp necessario abstractiuaꝫ incõplexã: tũc cognitio intuitiua erit cã partialis illius cognitõis abstractiue: ⁊ illa abstractiua est cã partialis respectu habit? inclinãtis ad aliã cognitõem abstractiuã cõsimilẽ illi cognitioni ex q̃ generat̃ habit? sic inclinans ⁊ tunc intellect? formato ℔ cõplexo ℔ res cuius est ℔ cognitio abstractiua incõplexa fuit: põt virtute illius cognitõis intuitiue incõplexe euidẽter assentire ꝙ ℔ res fuit. ⁊ sic ꝺꝫ intelligere. Si dicas ꝙ apprehensio terminꝰ primi ꝓncipij ⁊ formato cõplexo: stati intellect? assentit nec plus inclinat̃ intellect? ad assentiendũ post multos assensus q̃ ante oẽm assensum: tñ ex illis actib? assentiẽdi gñatur ille habitus in intellectu. g̃ eodem mõ põt esse de cognitõe intuitiua. Rñdeo. lꝫ iste non ponatur ꝓpter inclinatõem nec ꝓpter experientiã: tñ ponit̃ ꝓpter rõnem euidẽter inducentẽ ad ℔. in cognitõe intuitiua nõ inducit experimẽtuꝫ nec rõ eius ad ponendũ ibi habituꝫ. g̃ ⁊c. Vel põt dici ꝙ opꝫ poni habitũ generatuꝫ ex illis actibus ꝓpter experientiã: sicꝫ qꝛ q̃libet experitur ꝙ magꝭ firme inclinat̃ ad assentiendum post habitũ q̃ ante. g̃ ⁊c. Vel põt dici aliter ꝙ habitus generat̃ ex cognitõe intuitiua sic̃ ex cã partiali ⁊ ex illa cognitõe abstractiua q̃ sil̃ ponit̃ cũ intuitiua. tũ qꝛ nullus experitur ꝙ sil̃ ⁊ semel cognoscat eandẽ rem ituitiue ⁊ abstractiue: ⁊ hoc loq̃ndo de cognitõne abstractiua rei in se: imo poti? experit̃ homõ oppositũ maxime cũ ipe cognitões habeant aliꝰ ꝺditiones oppositas. tũ qꝛ ois cognitio abstractiua põt manere destructa intuitiua: ista aũt q̃ ponitur nõ põt manere. qꝛ tũc ꝑ eã iudicaret itellect? q̃ illa res cui? ẽ cognitio fuit aliq̃n. ⁊ sic ipa esset cognitio intuitiua impfecta ad quaꝫ ponit̃ habit? generat? ex ꝯgnitõe abstractiua manẽte cũ intuitiua pfecta. Jgit̃ vt videt̃ cũ cognitõe intuitiua pfecta nõ maneat cognitio abstractiua eiusdẽ rei: ꝫ cognitõe intuitiua frequẽtata gñat̃ hitus inclinãs ad cognitõez abstractiuã siue intuitiuã ipfectã. Si dicas ꝙ habitus ℌm ꝑ℔m scõo etbi coꝫ iclinat ad act? cõsimiles ex q̃bus gñatur ⁊ nõ ad act? alteri? rõnis. sil̃ est in ꝓposito de cognitõe intuitiua ⁊ abstractiua. Rñdeo. verũ ẽ generaliter ꝙ habitus nõ generat̃ ex cognitõe intuitiua tanq̃ ex cã ꝑtiali: sicut est in ꝓposito. ⁊ tũc nõ est verus. Minus em̃ incõueniẽs apparet. ꝙ hitus iclinãs ad cognitionẽ abstractiuã generet̃ ex cognitõe intuitiua tanq̃ cã ꝑtiali. q̃ ꝙ cũ intuitiua maneat semp cognitio abstractiua generatiua hitus. cũ tm̃ experientia nõ sit ad ℔: sed potius ad oppositũ. Ex dictis apparet dña iter cognitionẽ intuitiuã pfectã ⁊ impfectã. qꝛ ꝓma nõ est nec esse põt naturaliter nisi obiectuꝫ existat. Scda põt esse. etsi obiectũ destruatur

Si dicas. ꝙ cognitio intuitiua impfecta est simplicit̃ abstractiua. qꝛ abstrahit ab existẽtia rei. ergo nõ est ituitiua. Rñdeo. ꝙ ꝑ tãto dr ituitiua qꝛ mediãte ea ꝑt itellectus assentire alicui cõplexo qđ cõcernit dñam tpis. pura ꝙ hoc fuit sicut ꝑ intuitiuã pfectã ꝑt iudicare ꝙ hoc est. nã aliquã cognitionẽ est dare in itellectu. ꝑ quã vel mediãte qua itellectus nõ assentit ꝙ illud obiectũ ẽ vel fuit: imo vtrũq; ignorat. puta si deus causaret in me cognitiõez abstractiuã alicui? rei singularis quã nunq̃ vidi mediãte illa. nec iudicarez ꝙ illa res est nec ꝙ fuit. Sil̃ qñ itelligo aliq̃d singulare qđ nũq̃ vidi in cõceptu sibi ⁊ alijs cõi. tũc habeo de illo singulari cognitionẽ abstractiuã. licet nõ ifse: sed in alio cõceptu cõi ⁊ tm̃ ꝑ illã. nec iudico ꝙ ꝑdictũ singulare ẽ vel fuit: nec hoꝝ oppositoꝝ. Sil̃ forte cognitio illa abstractiua q̃ ponitur simul cuꝫ ituitiua est talis. ꝙ nec mediãte illa iudico rẽ esse vel fuisse nec hoꝝ oppositoꝝ. iõ licꝫ illa cognitio ꝑ quã iudico rẽ aliq̃n fuisse sit simpl̃r abstractia. qꝛ tm̃ mediãte ea assentio ⁊ iudico rẽ aliq̃n fuisse: et n̄ mediãtib? aliꝰ duab? cognitiõib?. iõ respectu earũ põt ꝓici cognitio ituitiua ipfecta. Scda tm̃ dissimilitudo ẽ rõne itelligẽdi. qꝛ vno mõ capit̃ ꝙ oi eo qđ ẽ preuius actui itelligẽdi. ⁊ sic q̃libet cã ꝑtialis itellectiõis tã itellectus q̃ obiectũ q̃ertã de? dicit̃ rõ itelligẽdi. Alio mõ capit̃ vt distinguit̃ cõtra itellectũ possibilẽ. ita tm̃ ꝙ est cã efficiẽs itellectiõis. ⁊ sic notitia ꝓncipij est cã cognoscẽdi ꝯclusionẽ. Tertio capit̃ vt distinguit̃ ꝯ itellectũ agentẽ ⁊ possibilẽ qđ tm̃ nõ est nccrio req̃situ ad itellectionẽ tanq̃ ꝓncipiuꝫ. Vijs visis ꝓbo aliꝰ cõclusiões. Prima ẽ. ꝙ ad cognitionẽ ituitiuã habendã nõ opꝫ aliq̃d ponẽ ꝓter itellectũ ⁊ rẽ cognitã ⁊ nullã penit? ispẽz ℔ ꝓbat̃. qꝛ frustra fit ꝑ plura qđ ꝑt fieri ꝑ pauciora: ꝫ ꝙ intellectũ ⁊ rẽ cognitã sine oi ispẽ ꝑt fieri cognitio ituitiua. g̃ ⁊c. Assumptũ ꝓbat̃. posito actiuo sufficiẽte: ⁊ passiuo. ⁊ ipis approximatis põt poni effect? sine oi alio. itellectus aũt agẽs cũ obiecto sunt sufficiẽtia respectu

illius cognitiõis intellect⁹ possibilis est patiens sufficiẽs. g̃ ⁊c. Jt⁹ nihil ponẽdũ est necessario req̃ri naturaliter ad aliquẽ effectũ nisi ad illud inducat rõ certa ꝓcedẽs ex p̃ se notis vel experiẽtia certa: ꝑ neutrũ istoꝝ inducit ad ponendũ spẽm. g̃ ⁊c. assumptũ ꝓbat: q⁹ experiẽtia nõ inducit ad ꝑ q⁹ illa ſcludat notitiã intuitiuã: sicut si q̃s experiẽr aliq̃d esse albũ vel albedinẽ sibi ineſſe: ꝑ nullus videt spẽm intuitiue. g̃ experiẽtia nõ inducit ad ꝑ. Si dicas q⁹ in aliꝭ potẽtijs ſenſitiuis a viſu tã interioꝝ⁹ q̃ exterioꝝ⁹ eſt cognitio experimẽtalis nõ tñ intuitiua. Rñdeo q⁹ in quolibet ſenſu q̃ aliquã cognitõez hꝫ ꝟrute cui⁹ ꝓt cognoſcẽ rẽ eẽ q̃n ẽ ⁊ rẽ nõ ee q̃n nõ ẽ: ẽ ꝓgnitõ intuitiua expimẽtal⁹: illa eſt cognitio intuitiua p quã ſcio re eſſe vl nõ eẽ. ⁊ iõ ꝓcedo q⁹ i oi ſẽſu tã interioꝝ⁹ q̃ exterioꝝ⁹ ẽ cognitio intuitiua: ꝑ ẽ talis cognitio ꝟrute cui⁹ ꝓt ꝓdicto mõ cognoſcere rẽ eẽ vl nõ eẽ hꝫ nõ ſit cognitio intuitiua oculoꝝ. ⁊ in ꝑ decipiunt multi: creduñt eñ q⁹ nulla ſit cognitio intuitiua niſi oculoꝝ: qđ falſum eſt: nec etiã rõ. p̃cedẽs ex p̃ ſe notis iducit ad hoc. Cũ nulla rõ põt ꝓbare q⁹ requirat aliud niſi q⁹ habeat efficientiã: q⁹ oĩs effect⁹ ſufficiẽr dep̃ẽdet ex cauſis ſuis eſſentialib⁹? ſm Job. ꝑ q⁹ aliq̃d creatuꝝ ſit determinate cã efficiẽs: nõ põt demõſtratiue ꝓbari: ꝑ ſolũ p experientiã p ꝑ ſcꝫ q⁹ ad eius p̃ntiã ſequit effect⁹: ⁊ ad ei⁹ abſentiã nõ. Nũc aũt ſine oi ſpẽ ad p̃ntiã obiecti cũ intellectu ſequit actus intelligendi ita bñ ſicut cũ illa ſpẽ g̃ ⁊c. Jtẽ ſi ſpẽs ponat neceſſario req̃ri ad cognitõem intuitiuã ſicut cã efficiens: tũc cũ illa ſpẽs poſſit cõſeruari in abſentia obiecti poſſet cauſare naturaliter cognitõez intuitiuã i abſentia rei: qđ eſt falſum: ⁊ ꝟ experiẽtiã. Scda cõcluſio eſt q⁹ ad habẽdũ notitiã abſtractiuã opꝫ neceſſario ponere aliq̃d p̃mũ p̃ter obiectũ ⁊ intellectũ. ⁊ ꝑ ꝓbatur: q̃n oĩs potẽtia q̃ nũc põt in aliquẽ actũ i quẽ ꝑus nõ potuit manente obiecto: ⁊ potẽtia equaliter nũc vt ꝑus hꝫ nũc aliq̃d qđ ꝑus nõ bũit: ꝑ intellect⁹ habẽs notitiã intuitiuã põt in cognitõem abſtractiuã ⁊ nõ hñs eã nõ põt manente obiecto equaliter in ſe poſt notitiã intuitiuã ⁊ ante. ergo habita cognitõe intuitiua aliq̃d relinquit in intellectu rõne cuius põt in cognitiõem abſtractiuã ⁊ ꝑius nõ potuit. ergo ꝑter obiectum ⁊ potentiã neceſſario eſt ponere aliq̃d aliud ad habendũ cognitõem abſtractiuã. Jtẽ ſ hꝫ ꝓbm ſcđo de aĩa q̃n aliq̃d eſt in potẽtia eſſentiali ⁊ accidentali aliq̃d hꝫ q̃n eſt in potẽtia accidentali qđ nõ habuit q̃n fuit in potentia eſſentiali. Hoc eñ eſt verũ etiã in potentia ſenſitiua. Nã fãtaſia poſt cognitõez ituitiuã ſenſus particularis põt in illũ ſenſatũ i abñtia rei ſẽſibilis in quo nõ potuit ante notitiã ſenſitiuã ſenſus particularis. ⁊ p q̃ns aliq̃d in virtute fantaſtica relinquit mediante cognitõe intuitiua ſenſus particularis: qđ ꝑus no fuit: q⁹ aliter in abſentia rei ſenſibilis nõ poſſ⁹ fantaſia hãc actũ circa illud. g̃ eodẽ modo eſt de intellectu q⁹ an re cognitõem intuitiuã eſt in potẽtia eſſentiali ad cognitõem abſtractiuã. Sed ipa habita eſt in potẽtia accidẽtali: ita q⁹ põt in cognitionẽ abſtractiuam ⁊ ꝑius nõ potuit. g̃ ⁊c. Doc etiã ꝑz de aĩa ſeparata q̃ poſt cognitiõem intuitiuã põt in aliquã cognitõem abſtractiuã q̃ in quã ꝑius nõ potuit. ⁊ ꝑ, ꝓpter aliq̃d derelictũ. g̃ eodẽ modo eſt de intellectu nõ. Tertia cõcluſio eſt q⁹ illud derelictũ nõ eſt ſpẽs. ꝑ habitus. ꝑ, ꝓbatur: q⁹ illud qđ derelinquit ex actibus ſequit actus: ſpẽs aũt nõ ſequit ꝑ ꝓcedit. ergo ⁊c. Jtẽ q̃n aliq̃d eſt in potẽtia accidentali reſpectu cognitõis non opꝫ ponere aliud q̃ illud p qđ eſt in potentia accidentali ad eliciendũ actũ: ꝑ poſito habitu in intellectu inclinante ad aliquã cognitõem eſt intellect⁹ i potentia accidentali. g̃ ꝑter habitũ nõ opꝫ aliud ponere in intellectu. Aſſumptũ ꝑz p ꝓbm tertio de aĩa vbi dicit q⁹ aliter eſt intellect⁹ in potentia ante addiſcere vl inuenire q̃ poſt: quia ante eſt in potẽtia eſſentiali: ⁊ poſt q̃n p actũ aliquẽ derelinquit aliq̃s habitus. tũc eſt in potentia accidẽtali ad aliũ cõſimilẽ. g̃ intellect⁹ p habitũ generatũ ex actu eſt in potẽtia accidẽtali. vñ nunq̃ experiẽr aliq̃s ſe eſſe in potentia accidentali reſpectu cognitõis niſi poſt intellectõez. ſi eñ ponãtur mille ſpẽs ꝑie actui intellect⁹? ſi nullũ actũ habeat intellectus non plus eſt nec experiẽr q̃ ſi nulla ſit ibi ſpẽs. ſi nõ ponat alia ſpẽs. ⁊ tñ ſi actus intelligẽdi ponatur ſtati intellectus intelligit ⁊ experiẽr ſe eſſe in potẽtia accidẽtali reſpectu alterius cognitõis: ⁊ ꝑ nõ põt eſſe niſi p habitũ derelictũ in intellectu ex p̃mo actu. Jtez oĩa illa q̃ poſſunt ſaluari p ſpẽm poſſunt ſaluari p habitũ: g̃ habitus requirit ⁊ ſpẽs ſupfluit. Quo aũt habit⁹ neceſſario requirat ad intelligendũ aliq̃d obiectũ. ꝑz: q⁹ ſi non requirat ꝑ ſufficiat tñ ſpẽs g̃ ſi ſpẽs corrũpat poſt centũ mille intellectiones nõ aliter poſſet intelligere illud obiectum cuius eſt ſpẽs q̃ ante oẽm intellectiõem: q⁹ habitus nõ ponit ⁊ ſpẽs corrũpit. ꝑ cõcluſio videt abſurda. Si dicas q⁹ p multas cognitões augeꝫ ſpẽs. Cõtra. tũc p augmentatiõez ſpẽi ſemp inclinat intellect⁹ plus ad intelligẽdum ⁊ p q̃ns ſupflueret totaliter habit⁹? q̃ ab oĩbus ponit. Et ſic vel ſpẽs ſupflue ponit vel habit⁹ ꝑ habitus ab oĩbus ponit ⁊ nõ ſpẽs. g̃ videtur q⁹ ſpẽs ſupfluat. Jtẽ ſpẽs nõ ponit niſi ꝓpter aſſimilatiõem vel ꝓpter cauſatiõem intellectionis: vel ꝓpter repñtatiõem obiecti: vl ꝓpter determinatiõem potẽtie: vel ꝓpter vnionẽ motiuentis ⁊ moti. ꝓpter iſta maxime ponit ſpẽs: ꝑ ꝓpter nullũ iſtoꝝ opꝫ ponere. g̃ nõ eſt ponẽda. nõ ꝓpter aſſimilatiõem: q⁹ illa aſſimilatio aut eſt in eſſentia ⁊ natura intellectuali p quã aſſimilat obiecto cognito: aut eſt aſſimilatio effect⁹ ad cãm nõ ꝓmo mõ: q⁹ ſi intellect⁹ itelligat ſubſtantiã: tũc magis aſſimilat in natura ſua ꝓpria obiecto: qđ eſt ſubſtantia q̃ p ſpẽm q̃ eſt accidẽs: q⁹ min⁹ aſſimilat accidẽs ſubſtãtie q̃ ſubſtãtia ſubſtantie. Nec ſcđo mõ: q⁹ illa aſſimilatio paſſi ad agens eſt p ꝑ q⁹ recipit aliquẽ effectũ cauſatũ ab agente: ꝑ iſto mõ aſſimilatur intellectus ſufficiens p intellectõez cauſatã ab obiecto ⁊ receptã in intellectu. g̃ nõ requirit ſpẽs. Si dicas q⁹ requirit prima ſpẽs ad aſſimilandũ ipm obiectũ agẽs itellectiõez ipi paſſo ad ꝑ q⁹ ipam intellectiõem recipiat. Cõtra. eodẽ mõ dicã ecõuerſo q⁹ illa ſpẽs recepta requirit aliã ſpẽm ꝓueniã ad aſſimilandũ intellectiõem agenti ad ꝑ q⁹ recipiat iſtã ſpẽz quã tu ponis: ⁊ illa ſpẽs adhuc requirit aliã. ⁊ ſic in infinitũ. Jtẽ tanta aſſimilatio requirit i notitia intuitiua q̃ta in abſtractiua: ꝑ in intuitiua nõ requirit aliq̃d ꝓueniũ cognitõi aſſimilans. g̃ nec in abſtractiua. Jtẽ i ſenſu ract⁹ nõ oporteret ponere aliquã ſpẽm ꝓueniã ipi ſenſationi caloris ꝓpter aſſimilatiõem. g̃ nec in intellectu. ꝓña ꝑz p illud dcm̃ tertio de aĩa. ſic̃ aĩa p ſenſum eſt oĩa ſenſibilia: ita aĩa p intellectũ eſt oĩa intelligibilia. Si dicas q⁹ in viſu ponit ſpẽs. dico q⁹ nõ: ſic̃ poſtea patebit: nec ꝺz ſpẽs poni ꝓpter repñtatiõem: q⁹ in notitia intuitiua nõ requirit aliq̃d repñtatiuũ vel repñtans aliud ab obiecto ⁊ actu vt ſupa patuit. g̃ nec i abſtractiua q̃ imediate ſemp ſequit intuitiuã: requirit aliud ꝑter obiectũ ⁊ actũ. ꝓña ꝑz: q⁹ ſi cut obiectũ ſufficiẽter repñtat ſe in vna cognitiõe: ita i alia q̃ imediate ſequit intuitiuã. Jtẽ repñtatũ ꝺz eſſe ꝑius cognitũ aliter repñtãs nunq̃ duceret in cognitiõem repñtati tanq̃ i ſimile. ſtatua eñ berculis nunq̃ duceret me in cognitõem berculis niſi ꝑius vidiſſem berculẽ. nec etiã ſcire poſſum vtrũ ſtatua ſit ſibi ſimilis aut nõ. Scđm aũt ponentes ſpẽm: ſpecies eſt aliq̃d ꝓueniũ oi actui intelligẽdi obiectũ: ergo nõ põt poni ꝓpter repñtatiõem obiecti. Jtẽ ſi ponit ꝓpter repñtatiõem obiecti: ꝑ nõ eſt niſi q⁹ diſtans nõ poteſt agere in diſtãs hoc aũt eſt falſum ſicut poſtea patebit. Nam ſi obiectũ diſtans nõ poſſit agere in intellectũ cauſando intellectiõez niſi ꝑius cauſaret ſpeciem: q⁹ oporter obiectũ eſſe preſens paſſo in ſe vel in alio. ergo eodẽ modo obiectũ diſtans nõ põt cauſare ſpẽm in intellectu niſi cauſando aliq̃d ꝓueniũ ſpẽi: ꝑ q̃ obiectũ eſt preſens intellectui ad cauſandũ illã ſpẽz. Et ſimiliter ante illã ſpẽm oporteat ponere aliã. ⁊ ſic in infinitũ. ergo obiectũ diſtans: ſi põt cauſare ſpeciẽ in intellectu ſine aliquo ꝓuio p q̃ ſit preſens. g̃ eodẽ modo põt cauſare imediate intellectiõem ſine aliqua ſpẽ ꝓuia repñtante. Nec ꝺz poni ſpẽs ꝓpter cauſatiõem intellectiõis: q⁹ ꝑm eos corporale ⁊ materiale nõ poſſunt agere in ſpũale. ⁊ iõ oporteat ponere talez ſpẽm in intellectu. Sed cõtra. ſicut corporale ⁊ materiale nõ põt eſſe cã partialis immediata reſpectu intellectiõis q̃ recipit in ſpũali: q⁹ in intellectu poſſibili q̃ eſt ſpũalis q̃litas: ita nec materiale põt eſſe cã partialis in intellectu agẽte ꝙcurrens ad ꝓducendũ ſpẽm q̃ eſt ſpũalis in intellectu poſſibili q̃ etiã eſt ſpũalis. ⁊ ſicut tu ponis q⁹ corporale põt eſſe cã partialis ad cauſandũ ſpẽm i ſpũali: ita ego pono q⁹ corporale eſt cauſa partialis ad cauſandũ intellectionẽ in ſpũali. Si dicas q⁹ natura intellectualis requirit materiale ad producẽdũ ſpẽm: ita dicã ego de intellectiõe. Nec debet poni ſpecies ꝓpter determinatiõem potentie: q⁹ omis potẽtia paſſiua ſufficiẽter determinat⁹ p agẽs ſufficiens maxime q̃n ipamet potẽtia eſt actua: ſed agens ſufficiẽs eſt obiectũ ⁊ intellect⁹ vt probatũ eſt. g̃ ⁊c. Nec debet poni ꝓpter vnionẽ obiecti cũ potẽtia tãq̃ mouẽtis ⁊ moti: q⁹ tũc eodẽ modo arguerẽ q⁹ ante illã ſpẽm oporteret ponere aliaꝫ: q⁹ ad hoc q⁹ obiectum poſſit cauſare primã ſpẽm in intellectu requiritur q⁹ vniatur ſibi ſicut requirit vnio ad hoc q⁹ cauſet intellectiõem. ⁊ hoc erit p aliam ſpeciem. ⁊ ſic in infinitũ. Sic ergo patet q⁹ habitus ſit ponendus ꝓpter experientiã ⁊ nõ ſpecies. His viſis dico ad primã queſtionem loquendo de cognitiõe intuitiua naturali q⁹ angelus ⁊ intellectus noſter intelligũt alia a ſe nõ per ſpecies eoꝝ: nec per eſſentiã ꝓpriam ſed p eſſentiã rerũ intellectarũ. ⁊ hoc ꝓout ly ꝑ dicit circũſtantiaꝫ cauſe efficientis. ita q⁹ ratio intelligendi vt diſtinguitur a potentia eſt ipa eſſentia rei cognite. qđ, ꝓbatur: q⁹ illud quo poſito põt aliud poni circunſcripto quocũq⁹ alio ⁊ quo nõ poſito nõ poteſt aliud poni naturaliter eſt cauſa illius: ſed poſita ipa re p̃ſente ⁊ ipo intellectu angelico ſiue nõ ſine oi alio ꝓuio ſiue habitu ſiue ſpẽ põt intellect⁹ illã rẽ intuitiue cognoſcere: g̃ talis res eſt cã illius cognitõis: ꝑ nõ ꝓt eẽ niſi cã efficiẽs. g̃ ⁊c. Loquendo vero de notitia abſtractiua: tunc

Obiectio

Reſponſio.

Scõa concluſio

Tertia ꝓclusio

Eualio

Impugnatio.

Rñſio ad primã queſtionem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

aut loq̃mur de illa q̃ semp consequit̃ intuitiuã aut de illa q̃ habeb̃ post cor̃uptiõem intuitiue si ꝓmo mõ:sic ad illã requirit̃ obiectũ ⁊ intellectus ⁊ cognitio intuitiua tanq̃ cãe partiales qõ ꝓbat sicut ꝓius:q: illud quo posito ⁊c̃. Si scõdo mõ loq̃mur.sic ad illã requirit̃ intellect⁹ ⁊ habitus generat⁹ ex cognitiõe abstractiua elicita sik̃ cũ intuitiua.⁊ nõ requirit̃ obiectus in ista scõa cognitõe abstractiua tanq̃ cã partialis:q: illa põt haberi.etiã si obiectũ annihilet̃ ⁊ est vtraq̃ istarũ notitiarũ abstractiuarũ incõplexa:⁊ ista scõa est cã ꝓtialis notitie cõplexe q̃ iudico q̃ res aliq̃n fuit:ꝫ q̃ talis habitus sit in angelo nõ põt rõne naturali ꝓbari:ꝫ ꝓ boc q̃ talẽ habitũ experimur in nobis ⁊ ãgelus in suis naturalib⁹ põt hẽ duplicẽ cognitionẽ intuitiuã ⁊ abstractiuã:iõ veri sike est q̃ cõ similis põt poni in angelis:⁊ b̃ siue ponat̃ habitus infusus siue acq̃sit⁹. Ad scõam q̃stionẽ dico q̃ si intelligat de spẽbus ꝓprie dictis:sic angelus supio: nõ intelligit ꝓ plures nec per pauciores:q: ꝓ nullas intelligit.si tñ itelligat ꝓ spẽs rones cognoscendi sic nõ itelligit ꝓ species vniuersales puras ꝓceptus rerũ:ꝫ intelligit ꝓ diuersas rones hoc est diuersa cognita ⁊ b̃ loq̃ndo de cognitiõe intuitiua naturaliter acq̃sita:q: sic rõ cognoscendi distinguẽdo eaz cõtra potentiã est obiectũ.boc ꝓbat:q: q̃n aliqua duo sic se habent q̃ vnũ põt cognosci intuitiue alio nõ cognito intuitiue:illa cognoscuntur distinctis rõnib⁹:ꝫ angelus potest cognoscere vnã rẽ intuitiue ⁊ nõ aliã.q: de⁹ põt vnã destruere ⁊ aliã ꝑseruare.⁊ ꝓ ꝯs põt angelus vnã videre intuitiue ⁊ aliã nõ.cũ g̃ in cognitione intuitiua rõ cognoscẽdi sit res cognita naturaliter loq̃ndo:sequit̃ q̃ tanta sit distinctio inter rõnem cognoscẽdi q̃ta est iter res cognitas. Si aũt loq̃mur de rõne cognoscẽdi in cognitiõe abstractiua incõplexa ⁊ accipiendo rõnem cognoscendi: vt distinguit̃ cõtra potentiã:sic possunt esse plures rones cognoscendi respectu pluriũ ⁊ vna respectu pluriũ. Primũ ptz:q: rõ cognoscẽdi sic acceptã tã in nobis q̃ in ãgelo est habitus nõ obiectũ nec spẽs. Tũc sic q̃n aliqua sic se habent q̃ vnũ freq̃nter posset cognosci alio nõ cognito põt haberi habitus inclinãs ad cognitiõem vni⁹ ⁊ nõ alterius q: habitus gñatur ex actib⁹.⁊ si aliud post cognoscat̃ tũc põt respectu eius generari alius habitus:⁊ vt sic quoties possunt diuisim freq̃nter cognosci tot habitus cognoscẽdi respectu eoz possunt gñari.g̃ ⁊c̃. Scõz ꝓbat:q: respectu quoz est vel esse põt idẽ actus respectu eo rũdẽ est vel esse põt idẽ habit⁹. Hoc ptz q: habitus generat̃ ex actibus:ita q̃ tanta est distinctio in habitibus q̃ta est in actib⁹:ꝫ respectu multoz põt esse idez actus:pura q̃n intelligo ꝓpositiõem habentẽ extrema distincta itelligo subiectũ ⁊ ꝑdicatũ sik̃:⁊ h̃ vno actu.⁊ ꝓ ꝯs mꝫ ta.g̃ ⁊c̃. Sic em̃ vno actu intelligo totũ discursum ⁊ oẽs ꝓpositiões illi⁹.g̃ ⁊c̃. Si dicas q̃ intelligo plura vt vnũ:q: plures terminos inq̃tũ cõueniũt in vna ꝓpositiõe. Cõtra.q̃n intelligo istã ꝓpositiõem sortes nõ est plato:q̃ro q̃d terminat actũ intelligẽdi aut absolutũ aut respectiuũ.si absolutũ cũ hec sint duo ⁊ nõ ẽ maior: rõ quare vnũ plus itelligit q̃ aliũ puta sortes q̃ plato vel vtrũq; vt distinguit̃ ab alio in telligit̃ vel neutrũ. Si respectiuũ terminet cũ respect⁹ nõ intelligat̃ sine extremis.g̃ intelligendo illũ respectũ intelligo illa extrema distincta.⁊ sic habeb̃ ꝓpositũ. Ideo dico q̃ sicut in prima apꝓhensione siue formatiõe cõplexi hẽo vnũ actũ respectu subiecti aliuz respectu ꝑdicati:⁊ tertiũ respectu copule:ita post ꝑmã formatiõem mediãte habitu inclinãte ꝓ vnuz actũ nũero possuz ista tria itelligere:ita q̃ ista tria siue isti tres ꝓcept⁹ absoluti terminãt illã intellectiõez ⁊ nõ aliq̃s respect⁹ rõnis nec realis.⁊ ex illo actu freq̃nter elicito põt g̃nari habitus vn⁹ nũero. Si dicas q̃ in ꝑma apprehẽsione ꝓ te sũt tres actus respectu cõplexi.⁊ ex illis g̃nant̃ tres hitus inclinãtes ad tres act⁹ forte alteri⁹ rõnis:q: actus respectu subiecti⁊ ꝑdicati pñt esse alteri⁹ rõnis. Ergo mediantibus istis trib⁹ habitib⁹ nõ posset elici aliquis habitus vnus numerus respectu cõplexi:ꝫ necessario erũt tres. Rñdeo posito q̃ sint tres actus modo ꝑdicto:tñ actus terminatus ad copulam vel cõceptũ copule nõ terminat̃ ibi absolute:sed simul cũ hoc ad subiectũ ⁊ ꝑdicatuz ⁊ ideo actus q̃ solũ terminant̃ ad subiectum ⁊ predicatũ sunt incõplexi: ꝫ actus terminatus ad copulã est cõplexus q̃tũ terminat̃ imediate ad totũ cõplexũ:⁊ iste dicitur cõpositio vel diuisio.⁊ ex actu isto vno generat̃ habitus inclinãs ad act⁹ cõsimiles respectu totius complexi. Vnde si isti tres actus solũ terminarentur ad cõceptũ copule:tũc rõ supius facta haberet euidentiã. Si queras vtrũ in ꝑma formatione cõplexi sint necessario tres actus: dico q̃ nõ:q: si formet̃ cõplexũ mediãte cognitione ituitiua siue abstractiua incõplexa:⁊ boc siue extrema cõpleri distinguant̃ siue non. nã requirunt̃ duo actus: vnus quo itelligo extrema solũ:⁊ alius quo intelligo copulã cũ extremis. Quia si intelligã aliqua extrema distincta specie intuitiue vno actu: pura si simul videam vnam albedinem ⁊ nigredinem vno actu intelligendi:et tunc formem boc complexum. Albũ nõ est nigrũ mediante ista cognitione intuitiua. hic tñ habeo duplicẽ actũ intuitiuũ terminatũ ad albedinẽ ⁊ nigredinẽ:⁊ alium cõplexũ quo negat̃ albedo a nigredine q̃ terminat̃ ad copulã ⁊ extrema negative:⁊ tãtũ habeo istos duos actus. Similiter si stãte illa cognitiõe intuitiua intelligo abstractiue eadem extrema cognitõe incõplexa:tunc habeo vnũ actũ incõplexũ terminatũ ad ipa extrema q̃ cognosco intuitiue:⁊ si tũc mediante actu isto formẽ boc cõplexũ ꝑdicto modo. Albũ nõ est nigrũ:habeo aliũ actũ terminatũ ad cõceptũ copule negative. Et cũ boc ad extrema. Et sicut isti duo act⁹ sufficiũt q̃n extrema cõplexi distinguntur realiter:multomagꝭ quando sunt ꝯdem realiter sufficiũt duo act⁹. Cõtra ista sunt multa dubia. Primo videt̃ q̃ itellectus nõ põt habere notitiã intuitiuã respectu singularis:q: intellect⁹ abstrahit a conditionibus materialib⁹ puta ab esse hic ⁊ nunc: sed nec cognitio ituitiua nec singulare abstrahunt a predictis cõditionib⁹.g̃ ⁊c̃. Ité illud q̃d ponit intellectũ in errore nõ dz poni in intellectu:ꝫ notitia intuitiua est bmõi.ptz:quia si destruat̃ res ⁊ maneat cognitio ituitiua:tũc ꝓ illã iudico rẽ esse q̃n nõ est.g̃ ⁊c̃. Ité q̃ singulare nec intuitiue nec abstractiue intelligatur multiplicit̃ ꝓbat̃:q: q̃n aliq̃ sunt simillima q̃cquid est silitudo vnius est etiã silitudo alterius. Exemplũ. Accipiant̃ multe albedines i eodez gradu q̃cquid est sike vni:ẽ sike ⁊ alteri. sed intellectio est silitudo obiecti:q: ꝓ q̃d itellectus intelligit ꝓ illud assimilat̃ obiecto:hoc aũt est ꝓ intellectoem nõ ꝓ spẽm ꝑm predicta. Si g̃ accipiant̃ multa idiuidua simillima puta multi angeli in eadẽ spẽ: vt aie intellectiue qua rõne intellectio ꝓ quã intelligo vnũ est silitudo alteri⁹ eadẽ rõne ⁊ oim simillimoꝝ alioz ex quo sunt simillima:g̃ ꝓ talẽ intellecti onẽ intelligo q̃libet singulare: vel nullũ(loquẽdo de simillimis semp)Sz nõ q̃libet. ptz de se.g̃ nullũ intelligit̃ nec ituitiue:nec abstractiue. Ité ꝯ boc q̃ dr̃ de cognitõe intuitiua ꝓfecta ⁊ imꝑfecta:q: ꝑm illud videt̃ q̃ nulla sit cognitio abstractiua simplr̃ in itellectu: quia nulla est q̃n possim ꝓ eam intelligere q̃ res aliq̃n fuit. Ité ꝯ boc q̃ nõ ponit̃ spẽs in intellectu:ꝫ habit⁹:q: ps sensitiua lz habeat cognitiõem intuitiuã:tñ si ꝓius recipit spẽm:sequit̃ q̃ cõsimiliter intellect⁹. ꝯa ptz:q: sicut sensus ad sensibilia:ita intellectus ad intelligibilia.

Ité tertio de aia dr̃ in multis locis q̃ ps itellectiua est receptiua spẽrum ⁊ aia est locus: et q̃ lapis nõ est in aia:ꝫ spẽs lapidis ⁊ itellect⁹ est oia itelligibilia: sicut sensus oia sensibilia

Dubiũ ꝑmum seu argumentum

Secundũ.

Tertiũ

Quartũ

Quintũ

Sextũ.

Septimum

Octauum.

Ité intellect⁹ nõ tm̃ est in potẽtia essentiali ad ꝓgnitoz cõpleroꝝ:ꝫ ẽt icõpleroꝝ:ꝫ illõ q̃d reducit itellectũ ꝺ potẽtia ecentiali ad accitalẽ nõ põt ee habit⁹ cũ ꝓsuppoat actũ:⁊ ꝓ ꝯs ꝓsupponit intellectũ inductũ de potẽtia essentiali:tuz q: habitus nõ est nisi respectu cõpleroꝝ ⁊ ꝓ ꝯs si habitus posset reducere intellectũ de potẽtia essentiali ad accitalẽ respectu cognitõis cõplexe:nõ tñ respectu cognitõis icõplexe. Tũ q: ꝓsupponit actũ:⁊ ꝓ ꝯs ꝓsupponit intellectũ reductũ de potẽtia essentiali. Ité ꝑ eandẽ rõem ꝑ quã tu ꝓbas hitũ ee i itellectu ⁊ nõ spẽm põt ꝓbari q̃ sit i fãtasia: q: nos nõ exprimur q̃ sum⁹ i potẽtia ad fantasiandũ nisi ꝑus sum⁹ fantasiati:g̃ ex illo actu fantasiandi dereliquit̃ hitus inclinãs ad act⁹ ꝺsimiles q̃d est ꝯ pbm in de sõno ⁊ vigilia q̃ dicit q̃ i abstentia rerũ manẽt ymagines rerũ. Ité si sic:tũc intellect⁹ intelligẽdo nõ indigeret fantasmate q: q̃n aliq̃d est i potẽtia accidẽtali nõ indiget motoꝛe extrinseco ad b̃ q̃ exeat i actũ.g̃ si talis habitus sit in intellectu ⁊ non species Cum fantasma sit motoꝛ extrinsec⁹ sequit̃.g̃ ⁊c̃. Ad primũ istoꝝ dico q̃ intellect⁹ ꝑmo intelligit singulare intuitiue:tũ q: itellect⁹ intelligit id q̃d est in re ituitiue:ꝫ nihil ẽ tale nisi singulare:tũ q: b̃ cõuenit potẽtie impfectioi pura sensui ⁊ est pfectõis.g̃ ⁊c̃. Ité illud q̃d cognoscit aliq̃d vt est b:⁊ in b̃ situ:⁊ in b̃ nũc:⁊ sic de aliis ꝺditionibus materialib⁹ q̃ aliqua potẽtia sensitiua. Si dicas q̃ sensus req̃rit debitũ situ obiecti ꝑm lineã rectã ⁊ determinatã approximatiõem ⁊ intellect⁹ nõ. Contra sensus põt p eũ intuitiue cognoscere rẽ absentẽ ⁊ nõ existentẽ.g̃ sine ꝺdictõe põt res videri sine situatõe saltẽ ꝓ potẽtiã diuinã: ⁊ ita põt intellect⁹.⁊ sicut sensus nõ põt naturaliter videre obiectũ nisi deteriate approximatũ et situatũ ꝑm lineã rectã.ita nec intellectus põt naturaliter intueri rẽ apprehensam mediãte visu nisi sit debito mõ:⁊ eo mõ quo sensui approximata: q: naturaliter nihil intuit̃ intellectus nisi mediante sensu existente in actu suo:ꝫ supernaturaliter põt:⁊ ita sensus. Et iõ dico q̃ habere cognitiõem materialẽ dupliciter põt itelligi. vno mõ q̃ aliq̃d habeat cognitiõem q̃ perficiat materiã extensiue sicut forma materialis.⁊ sic sensus hz cognitiõnem materialem et

AA Ad primum

BB

CC

Rñdio ad scõas q̃stionem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cognitõem q̃ est hic ⁊ nunc: q; visio corporalis
extendit in toto organo siue cõposito ex mate
ria ⁊ forma. ⁊ sic bz esse b̃ ⁊ nũc. ⁊ isto mõ in
tellect⁹ abstrahit a conditionib⁹ materialib⁹
q; intellectio est subiectiue in itellectu nõ ex
tẽsiue in aliquo cõposito sicut organo corpora
li. ⁊ põt sic intelligi dcm̃ cõe de abstractõne a
cõditionibus materialib⁹: q; sic intellect⁹ ab
strahit ⁊c. Alio mõ põt aliq̃s habere cognitio
nẽ materiale: q; cognoscit materiaz siue obie
ctũ materiale. ⁊ sic intellect⁹ diuin⁹ angelic⁹
⁊ buman⁹ habẽt cognitõem materialẽ: q; in
telligũt nõ solũ rem imaterialẽ: ꝫ etiã materia
lem. ꝫ sensus nõ põt cognoscere materiã. mira
bile em̃ esset ex quo materia est res aliq̃ positi
ua si nõ posset apphendi ab aliq̃ potẽtia. ⁊ qñ
dicit. cõmẽtator ꝓmo phisicor ⁊ tertio de aĩa
dicit q̃ materia nõ est itelligibilis. Dico q̃ ma
teria ipedit illã intellectrõem q̃ aliq̃d est intel
lectũ ⁊ intelligẽs: q; nihil põt intelligere nisi
abstractũ a materia: sic q̃ nõ indiget organo
corporali ad intelligendũ. Ad aliud dicit q̃
cognitõ intuitiua naturaliẽ habita ipimitur
ab obiecto ⁊ ꝓseruaẽ sicut lumẽ a sole: iõ nõ fa
cit intellectũ errare: lz cognitio intuitiua sup
naturaliẽ causata ponat intellectuz in errore.
Cõtra: ipe dicit q̃ noticia intuitiua põt eẽ na
turaliter respectu nõ existentis. dico sensitiua
g̃ nõ est ꝫ naturã noticie intuitiue q̃ ipimaẽ
⁊ cõseruẽ a nõ ente: ⁊ si sensitiua põt sic esse.
g̃ intuitiua itellectiua. ꝑa ꝓbaẽ p eũ: q; noti
tia intuitiua itellectiua ⁊ sensitiua qñ habenẽ
naturaliẽ simp ꝓiunguntẽ: Iõ dico q̃ cognitõ
intuitiua est illa q̃ existẽte iudico rẽ esse qñ est
⁊ nõ esse qñ nõ est mõ supradcõ. ⁊ b̃ siue causa
tur naturaliẽ siue supnaturaliter b̃ mõ: q; bita
notitia intuitiua q̃litercũq; stati possim forma
re b̃ cõplexũ. b̃ res est vel nõ est ⁊ virtute ꝓgni
tõis intuitiue assentire cõplexo si res sit: vl̃ dis
sentire si non sit sicut supra dcm̃ est. ⁊ sic nullo
mõ ponit⁹ itellectũ i errore. Ad aliud dico q̃
illud ꝓcludit eq̃liter ꝫ ponẽtes spẽm siue i in
tellectu siue in fantasia sic ꝫ me. maxime si po
neret cãri a deo: q; p illã nõ magi assimilaẽ in
tellect⁹ vni singulari q̃ alteri simillio. Ex quo
g̃ est ꝓncipiũ intelligẽdi si causaret naturaliẽ
vel est ꝓncipiũ itelligẽdi qlibz singulare vel
nullũ: q; nõ deteriat sibi aliq̃ singulare eo q̃
a nullo ꝓducit. Dico tũc q̃ intellect⁹ est sil'itu
do obiecti sicut spẽs si poneret ⁊ nõ plus est si
militudo vni⁹ q̃ alteri⁹: ⁊ iõ dissilitudo nõ est
cã p̃cisa: q̃re itelligit vnũ ⁊ nõ aliud. Mõ põt
patere i exẽplo. nã sike est de cognitõe ⁊ causa
tõe vniuoca. nã cã vniuoca causat p assimila
tõem: ⁊ iõ est cã vniuoca: q; effect⁹ sibi assilaẽ
⁊ tñ nõ ꝓducit determinate ab vna cã vniuo
ca ⁊ nõ ab alia ꝓpter assimilatiõem. Ex si po
nanẽ duo calores eq̃ intensi ⁊ vn⁹ ꝓducat ter
tiũ calorẽ. iste terti⁹ tñ vni assimilaẽ sicut alte
ri: ⁊ equaliẽ vtriq̃. ⁊ tñ nõ ꝓducit nisi ab vno
g̃ assimilatio nõ est cã q̃re vna causat ⁊ nõ al
tera: ⁊ eodẽ mõ est in ꝓposito. Nã lz intellect⁹
assimileẽ oĩb⁹ indiuiduis equaliẽ p casum po
sitũ põt tñ vnũ cognoscere deteriate ⁊ nõ aliõ
b̃ nõ est ꝓpter assimilatõnem. ꝫ cã est: q; ois
effect⁹ naturaliẽ ꝓducibilis ex natura sua de
terminat sibi q̃ ꝓducaẽ ab vna cã efficiẽte et
nõ ab alia: sicut determinat sibi q̃ ꝓducatur
in vna materia ⁊ nõ in alia. Quia si nõ. sequiẽ
q̃ idẽ effect⁹ a diuersis agentib⁹ siẽ ⁊ semel ꝓ
ducereẽ in duab⁹ materijs qõ est impossibile.
Assũptũ ptz: q̃ si sint duo agẽtia puta duo ca
lores eq̃ intẽsi ⁊ due materie eiusdẽ rõnis ⁊ eq̃
liter disposite ⁊ approximate vni calori sicẽ al
teri p̃oia: ⁊ b̃ in eodẽ instãti. b̃ est bene possi
bile. tũc calor ꝓducẽdus. ex quo per te neutrũ
istor agentiũ determinat sibi a quo ꝓducaẽ:
vel siẽ ⁊ seẽ ꝓducereẽ in duab⁹ materijs ab vtro
q̃ vel neutrũ ꝓducet calorẽ cũ vtriq̃ sit agẽs
naturale approximatũ passo: ⁊ in nullo impe
ditũ: q; ex quo effectus nõ plus determinat si
bi vnũ q̃ aliud ⁊ vtraq̃ materia vtriq̃ equali
ter approximaẽ: vel idẽ effect⁹ ab vtroq̃ agen
te in vtraq̃ materia ꝓducẽ vl̃ in nulla. vtrum
q̃ est icõueniẽs. g̃ q̃z q̃ effect⁹ determiet sibi
vnũ agẽs eiusdẽ rõnis ⁊ nõ aliud. ita q̃ ab illo
põt ꝓduci ⁊ nõ ab alio. g̃ eodẽ mõ est in ꝓpos
to q̃ lz intellectio vl̃ spẽs si poneret eq̃liter al
similareẽ multis indiuiduis: tñ ex natura sua
determinat sibi q̃ ducat intellectũ in cogniti
onẽ illi⁹ obiecti a quo partialiter causaẽ: q; ita
determinat sibi causari ab illo obiecto q̃ non
põt causari ab aliquo alio. ⁊ ideo sic in eius co
gnitõem ducit q̃ non in cognitõem alterius.
Si dicas q̃ illa intellectõ põt imediate a deo
tota causari: ⁊ tũc p illã intellectõez nõ plus i
telligeret intellect⁹ vnũ singulare simillimuz
q̃ aliud: q; tñ assimilaẽ vni sicut alteri: nec cã
litas facit ad intellectõem vni⁹ ⁊ nõ alterius
q; a nullo illoꝝ vt sic causaẽ: ꝫ a solo deo ime
diate. Rñdeo q̃ qlibet itellectio creature cau
sata a deo põt a creatura causari partialiter:
lz non causetur de facto: ⁊ ideo p illam intelle
ctiõem cognoscit illud singulare a quo causa
reẽ determinate si causareẽ a creatura: bmõi
autẽ creatura est vnum singulare ⁊ non aliud
g̃ ⁊c. Si dicas q̃ in primo ⁊ in isto scõo freq̃n
ter dcm̃ est q̃ idem effect⁹ nũero põt ꝓduci a
duabus causis totalib⁹. ⁊ ꝑ ꝯs neutrum sibi
determinat. cui⁹ ꝓtrariũ dr̃ hic. Rñsionẽ q̃re.

DD
Ad scõm

EE
Ad tertium

Si dicas q̃tũ ad exemplũ positũ de duob⁹ ca
loribus q̃ calor ꝓductus licet nõ determiner
certũ agens eiusdez rõnis: tñ determinat sibi
certã materiã in qua ꝓduci põt: ita q̃ nõ i alia
⁊ ita nõ sequiẽ q̃ idẽ calor numero ꝓducatur
a duobus agentibus ⁊ in duab⁹ materijs: sed
q̃ vnus calor ꝓducit a duob⁹ agentib⁹ in vna
materia quã sibi determinat ⁊ alius ab eisdez
in alia materia quã sibi etiã determinat. Rñ
deo q̃ ex quo materie sunt eiusdẽ rõnis: nõ vi
detur rõ quare effectus plus determinat sibi
vnã materiã q̃ aliã: q; materia eque est illimi
tata ⁊ ideteriata ad vnã formã ⁊ ad aliã. Nec
põt alia rõ assignari quare effectus sibi deter
minat materiã q̃n eque ꝓcludat q̃ determiat
sibi certũ agens. ⁊ iõ illud est acceptũ in rõne
tanq̃ manifestũ. Ad aliud dico q̃ in intelle
ctu põt esse aliqua cognitio abstractiua ꝑ quã
nec iudico rẽ esse nec nõesse: nec fuisse sicut su
pra declaratũ est. iõ mõ transeo. Ad aliud de
parte sensitiua alias patebit. Ad oẽs auctoritates pbi dico q̃ accipit spẽm ꝑ actu vl̃ habitu. b̃ ptz: q; cõmentator nunq̃ noiat spẽm: ꝫ
semp vbi pbs dicit spẽm ipe noiat formã: ⁊ ac
cipit formã ꝓ intellectõe vel habitu. Et qñ
dicit q̃ est locus spẽruz. verũ est: q; subiectũ i
tellectionũ ⁊ habituuz. Si dicas q̃ pbs dicit
q̃ est locus specierũ nõ tota: ꝫ itellectiua. nũc
autẽ sensus est subiectũ suoꝝ actuũ sicut intel
lectus. g̃ aliter est intellectus loc⁹ specierũ q̃
ꝓdicto mõ. Rñdeo. verũ est q̃ aliter est locus
siue subiectũ q̃ sensus: q; recipit intellectiones
nõ solũ coꝝ q̃ sentiunẽ vno sensu: ꝫ etiã q̃ sen
tiunẽ quolibet sensu. q; põt intelligere sensibi
lia oĩm sensuũ: nõ sic sensus. Si dicas q̃ sensi
bilia cõia sentiunẽ ab oĩ sensu. Ad hoc rñsum
est supra q̃stione de motu. Sil'r aliter est intel
lectus subiectũ intellectionũ ⁊ sensus sensati
onũ: q; sensatões extẽdunẽ i sensib⁹: nõ autẽ in
tellectiões in intellectu. Ad aliud dico q̃
eodẽ modo est habit⁹ ponẽdus respectu incõ
pleri: sicut respectu cõpleri: ⁊ ꝓpter eãdẽ cãz:
ꝫ qñ b̃ est ⁊ qñ nõ est opz recurrere ad experiẽ
tiã: q; qñ aliq̃s est magi inclinatus ad itelligẽ
dũ siue cõplexũ siue incõplexũ: post actũ freq̃n
ter elicitũ circa tale q̃ ante: tũc est ponendus
respectu illi⁹. ⁊ qñ nõ: nõ est ponẽdus. Eñ sic
nõ ois noticia incõplexa est generatiua habitus
incõpleri: ita nõ ois noticia cõplexa est gñati
ua habit⁹ cõpleri. Verbi gra. cognitio intuiti
ua ponẽdo illã viã superi⁹ dictã de cognitõne
intuitiua ⁊ abstractiua. q̃ sil'r sunt: nõ est gene
rativa habit⁹ incõpleri cũ tñ sit noticia incõ
plexa: ⁊ b̃ q; nullus experiẽ se magi inclinatuz
ad cognoscendũ aliq̃d intuitiue post intuitio

Ad quartum

Ad quintum
Ad sextum

ff

BB
Ad septimum

nẽ frequenter habitã q̃ ante: ⁊ eodẽ mõ est de
cognitõe cõplexa q̃ iudico rẽ esse mediãte co
gnitõne intuitiua tanq̃ cã partiali: q; illa co
gnitio lz sit abstractiua sicut supra oñsum est
⁊ cõplexa noticia: tñ nõ est generatiua. ⁊ b̃ q̃a
nullus experiẽ se magi inclinatũ ad iudicãdũ
rem esse vel nõesse mediãte illa cognitõe intui
tiua: post iudiciũ freq̃nter elicitũ q̃ ante oẽ iu
diciũ: q; nũq̃ põt sic intelligere rẽ esse vl̃ non
esse: nisi presente ⁊ existente cognitõe intuiti
ua ⁊ habita illa ⁊ formato cõplexo mõ deõ sta
tim intellectus põt iudicare ⁊ assentire ⁊ sem
p eque faciliter. vñ i talib⁹ habitibus ad vidẽ
dũ vtrũ debeant poni: ⁊ qñ sic ⁊ qñ non: recur
rendũ est ad experiẽtiã mõ dicto. Ad aliud
vtrũ sit ponẽdus habit⁹ in sensibilib⁹ vel spe
cies alias patebit. Ad aliud dico q̃ ita ꝓclu
dit cõtra ponẽtes spẽs sicut ꝫ me. Eñ sicut ip
si dicũt q̃ ꝓter spẽm nõ requiriẽ motor: extrin
secus ad actũ intelligẽdi: ita dico ego q̃ ꝓter ha
bitũ nõ requiriẽ ali⁹ motor: extrinsecus tanq̃
cã partialis rẽ spectu act⁹ intelligẽdi nec fan
tasma: nec aliq̃d in sensu. ⁊ hoc i cognitõe ab
stractiua lz forte sit oppositũ in cognitõe intui
tiua. ⁊ ideo nulla talis ꝑsuasio ad fantasma re
quiritur tanq̃ cã partialis. In cognitõe tñ ad
hoc q̃ aliq̃s sit in potẽtia accidẽtali ad intelli
genduz requiriẽ debita cõplexio ⁊ dispositio
corporis ⁊ oĩm virtutum. ⁊ p ꝑñs fantasie. ⁊ si
nõ habeat talẽ dispositõem nõ põt intelliges
re: vt patet in pueris ⁊ in furiosis. ⁊ iõ sic ad i
tellectõem requiriẽ fantasma ⁊ aliter nõ. ⁊ for
te aliqua cõplexio corporalis põt esse cã par
tialis actus intelligendi q̃ necessario requiri
tur. Ad rõnes opinionis prime. Ad primam
dico q̃ primo dicit q̃ illud p q̃d intellectus in
telligit est forma inherens: ⁊ post dicit oppo
situm: q; dicit q̃ non refert ad hoc q̃ aliquid sit
principiũ actionis: vtrũ sit inherens vel sub
sistens. Similiter per eũ essentia diuina intel
ligitur ꝑ seipam non ꝑ spẽm: ⁊ tñ essentia diui
na non est forma inherẽs intellectui. Ideo di
co q̃ argumentũ nõ valet: q; illud quo intelli
git intellectus tanq̃ cã partiali põt esse subsi
stens: puta in intellectõe sustãtie intuitiua. et
potest esse inherens alteri: non tamen intelle
ctui: vt patet in cognitione intuitiua albedi
nis: ⁊ potest esse inherens intellectui: ⁊ tamẽ
nõ species sed habitus: ideo ratio nihil valet.

Ad octauum

Ad nonum

Ad primũ prime opinionis.

Ad scõm.

Ad tertium

Ad aliud dico q̃ ad cognitiõem intuitiuam
angeli sufficit obiectum ⁊ ad abstractiuã suf
ficit habitus: ⁊ per illam potest omnia intelli
gere sine aliqua specie. Ad aliud dico q̃ non
requiriẽ ante actũ intelligendi aliqua assimi
latio p̃euia q̃ sit p spẽm: sed sufficit assimilatõ

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad quartū argumentum.

q̄ sit p actū intelligendi q̄ est similitudo rei cognite: q; ſm augustinū q̄nto de trinitate q̄n aliq̄d intelligit vt est in se: tūc intellectō ē ſilis rei: 7 nō requirit̄ p̄ter itellectōez aliq̄ ſilitudo

Ad aliud dico. q̄ ſm eū illa q̄ causant̄ ab eo dez agente assimilant̄. Nūc aūt eēntia āgeli 7 res quā intelligit causant̄ ab eodē agēte. ḡa a deo. ergo assimilant̄. ergo āgelus p eēntiā ſuā alijs assimilat̄. Si dicas. q̄ p idē nō p̄t aliq̄d assimilari diuersis fm̄ est. q; deus p eēntiā ſuā simplicissimā assimilat̄ oibus q̄ itelligit eā ſe.

Ad quintum

Ad aliud dico. q̄ ſi bñ ꝓcederet cōcluderet q̄ ſpēs ſi ponerē esset nobilioꝛ angelo ſupioꝛi ſi angel⁹ inferioꝛ intelligat ſupioꝛē: 7 āgelo intelligēte: quoꝝ vtrūq; fm̄ est. q; ſpēs esset pfectio accidētalis ſi eēt. Et eodē mō est de bitu. q; est pfectio accidētalis. 7 est p̄incipiū ptiale reſpectu actus itelligēdi eēntiaꝛ. Ad aliō dico. q̄ nulla forma est intra itellectū q̄ ſit p̄ncipiū quo intellect⁹ intelligat: ſed bene est aliqua forma in eo. puta habitus qui est p̄ncipiū ptiale quo intellect⁹ intelligit.

JJ
Ad ſextum

Ad ꝑmētato rē dico. q̄ nō intelligit q̄ in motoꝛe intellecto ſit aliq̄ distinctio: 7 q̄ aliud intelligat̄ ab vno motoꝛe: 7 aliud ab alio. ß q̄ aliud ꝓuenit a motoꝛe primo in vno motoꝛe: 7 aliud in alio.

KK
Ad ſeptimum

Ad aliud dico. q̄ eēntia āgeli nō ſufficit ad cognoſcendū alia a ſe. q; in cognitiōe intuitiua ꝓcurrūt oppoſita: ſicut cāe ptiales 7 rōes diſtincte cognoſcēdi. tñ bene intelligit p eēntiā ſuaꝛ ſiē p cāꝛ ptialē oīa alia p itellectū ſuū q̄ nullo mō diſtinguit̄ ab eēntia.

Ad octauum.
LL

Ad aliud pꝛ q̄d ſit dicē duꝛ p ſolutionē ad tertiū.

Ad argumēta q̄ ſtionis ſcōe

Ad argumēta ſcōe q̄ſtionis. Dico ad primū q̄ maioꝛ ꝓpinquitas vel minoꝛ ad deū nō arguit q̄ pauciozib⁹ indigeat in cognoſcēdo nec in cognitōe intuitiua nec abſtractiua. ß arguit q̄ natura ꝓpinquioꝛ deo in entitate reſpectu vni⁹ 7 ciuſdē obiecti habꝛ pfectioꝛē cognitionē q̄ natura remotioꝛ q; habet pfectioꝛē intellectū que non est p̄incipalis cā: ß partialis reſpectu act⁹ itelligēdi

Ad primum

Et q̄n dicit q̄ puer nō p̄t intelligere ſine magna explicatiōe illud q̄d ali⁹ ſtati cōcipit. hoc nō arguit q̄ puer plurib⁹ indigeat in acquirēdo ſciaꝛ q̄ alius. ſed vel arguit q̄ multi bitus acquirunt̄ ſeni qui puero non acquirūtur. vel arguit bonitatē cōplexionis in iſto plus q̄ in alio. 7 iō ex vno p̄ncipio habito p̄t vnus plures cōcluſiones inueſtigare q̄ ali⁹. 7 q̄ pfectioꝛ natura nō arguit paucitatē rōnū cognoſcēdi. pꝛ in exēplo manifeſto. Naꝛ homo est q̄d pfectius igne. 7 tñ plurib⁹ indiget ad agendū q̄ ignis. Et q̄n dicit de architectonica 7c. Dico q̄ pauciozib⁹ indiget q̄ ſcia inferioꝛ. q̄a nō reſpicit illa q̄ reſpicit ſcia inferioꝛ: nec cōſiderat de illis. Ad rōes iob. p̄ma mlt̄plr̄ dſicit. Pꝛmo eni illud q̄d aſſumit est dubiuꝫ. ſ. q̄ vl̄e 7c.

MM MM

Quia quero quid intelligit per vl̄e: aut ſpeciē aut aliquid extra aiam: aut aliquid in aia: aut aliquid cōpoſitū ex bijs nō p̄mo modo. Tū q; tunc peteret q̄d intēdit ꝓbare q̄ ſpēs ſit p̄ns intellectui per hoc q̄ vl̄e est p̄ns intellectui. ſi tūc per vniuerſale intelligat ſpēm. ergo ꝓbet q̄ ſpēs est p̄ſens: 7 b̄ ſupponit. Tuꝫ q̄a tūc diceret q̄ vl̄e eēt p̄ſens per vl̄e. Nec ſcd̄o modo q̄a ſicut ipoſſibile est q̄ aliquid oīno indiſtinctū repꝛeſenter aliq̄d ſub diſtinctis 7 oppoſit⁹ rōnib⁹. ita ipoſſibile est q̄ aliq̄d eriſtat ſub oppoſitis rōnibus. ſed p eū repſentare vl̄e ſub rōne vlis 7 repſentare ſub rōne ptic̄laris non conueniūt vni ſpeciei. q; opponūtur. ergo esſe realr vl̄e 7 ptic̄lare nō p̄nt cōuenire eidē realiter. q; nō min⁹ opponūtur in eſſendo q̄ in repꝛeſentādo. q; ſingulare a pte rei est determinatuꝫ ad vnū: vl̄e non est determinatū ad vnū: ß est indifferēs ad multa. cū ergo ſit oēs in re extra est ſingl̄are. ipoſſibile est q̄ in re ſit vl̄e idē ſingulari. Nec tertio modo. q̄a illud q̄d est ſic in ania ſequitur actuꝫ intelligēdi per eum. ſed vniuerſale precedit. ergo. Nec quarto modo q; tūc q̄tū ad illud q̄d est cōpoſitum ex aliquo exiſtente in aia: ſequit̄ actū intelligēdi q̄d est cōtra eū. 7 q̄tū ad aliud nō poſſunt ſibi cōpetere diſtincte rōes 7 oppoſite. Itē ſua ꝓa nō valet intellect⁹ pōt hīc obiectū p̄ns: q̄ bꝛ ſpēz intelligibilē. ꝓbat̄: q; aut intelligit p obiectū p̄ns aliq̄d fictū 7 ens rōnis: aut ens reale. ſi p̄mo mō: tūc nō opꝛ ꝓpter tale obiectū ponere aliquā ſpēm p̄uiā cognitōe repꝛeſentantem q; illud ens reale cauſat̄ p actū intelligendi. ſi ſcd̄o mō: tūc ſine oīi ſpē p ſeipm̄ pōt eſſe p̄ns in rōne obiecti intellectui: ſicut est p̄ns ſenſui ſine oīi ſpē: ſicut ſupꝛa dcm̄ est. Confirmatur nā fm̄ eū motū 7 mobile cā 7 effectus poſſunt diſtingui loco 7 ſitu. vniuerſale aūt est mouēs intellect⁹ vero est mobile. ergo nō obſtante q̄ intellect⁹ exiſtens extra aiam diſter ab intellectu: nihilomin⁹ pōt cauſare intellectōem partialiter ſine oīi ſpē media.

nn

Ad primā ꝓbationē cōſequentie q̄ro quō intelligit q̄ ſpēs ſenſibilis ſiue fantaſtica repꝛeſentat ſingulare ſub rōne ſingularis: aut intelligit q̄ repꝛeſentat differentiā indiuidualē aut q̄d̄itatē aut cōpoſitū ex bis: q; plura nō ponunt̄ in ſingulari. Nō ꝓmo mō. Tū q; illud q̄d repꝛeſentatur p ſpēm est rō agendi fm̄ eū. Tū q; illud q̄d primo repꝛeſentat p ſpēm est illd̄ q̄d primo cognoſcit̄ 7 teriat actū cognoſcēdi. differētia aūt indiuiſibilis nō cognoſcit̄ a ſenſu nec teriat actū videndi ſēſitiuū etiā fm̄ eū: nec ſcd̄o mō: q; tūc ſpēs ſenſibilis

oo

7 intelligibilis eodē modo 7 ſub eiſdem rōnibus repꝛeſentant: q; vtraq; repꝛeſentat quidditatem vt diſtinguit̄ a ſingularitate. 7 ſic nō oporteꝛ ponere aliquā ſpēm in intellectu: ß ſufficeret ſpecies in fantaſia. Si dicas q̄ ſpēs in fantaſia repꝛeſentat q̄d̄itatē: vt cōiuncta ſingularitati ſpēs intelligibilis repꝛeſentat ſiue ꝓuncti ſiue nō. Cōtra ſpēs pōt remanere in fantaſia re deſtructa: 7 tūc q̄d̄itas nō est cōiuncta cū ſingularitate. q̄ 7c. Si dicas q̄ ſpēs ſenſibilis repꝛeſentat ſub q̄d̄itōib⁹ materialib⁹ 7 b̄ 7 nūc: ſpēs autē itelligibilis nō: ß abſtrahit. Cōtra. iſta ſpecies ſenſibilis abſtrahit a cōditionib⁹ materialib⁹: ſicut intelligibilis. pꝛz em̄ q̄ ſpēs in fantaſia ſi ponat̄ ita repꝛeſentat rē q̄n nō est ſicut q̄n est. q̄ ita abſtrahit ymaginatiua a cōditōibus materialib⁹ ſicut intellect⁹. Si dicas q̄ ſpēs in fantaſia repꝛeſentat ſub rōne q̄d̄itatis ſingularis: 7 in intellectu ſub rōne q̄d̄itat̄ vniuerſalis. Contra. aut ſpēs in fantaſia repꝛeſentat ſingularitatē: aut tm̄ q̄d̄itatē aut cōpoſitum ex vtroq;. ſi p̄mo mō: tunc ita apprehendā a ſenſu ſingularitatē ſicut q̄d̄itatē: q̄d est ꝺ eum. ſi ſcd̄o mō: tūc nō erit differentia inter repꝛeſentationē ſpēi intelligibilis 7 ſenſibilis: q; vtrobiq; repꝛeſentat idē. nec tertio mō vt accipit̄ p cōpoſito ex vtriſq;: q; tūc nō plus repꝛeſentatur vna ps q̄ alia. 7 ſic nō plus itelligit q̄d̄itas q̄ ſingularitas: q̄d est cōtra eū. q; dicit q̄ differētia indiuidualis nō pōt apprehendi p ſtatu iſto maxime a ſenſu. Tū q; ſicut repugnat rōne differentie indiuidualis termiare vel agere ad cognitōem: ita ſibi repugnat repꝛeſentari. Tū q; bꝛ eū natura p̄mo videt. 7 p ꝓns repꝛeſentatur. 7 ex boc ſequit q̄ idē repꝛeſentat p ſpēm intelligibilē 7 ſenſibilē. 7 ſic nō opꝛ ponere diſtinctōez ſpecierū.

pp
Ad rōnes.

Ad rōnem. q̄ rndeo q̄ ſola ſpēs in fantaſia nō ſufficit ad cognitiōem alicuꝝ rei: ß ſicut ad cognitōem intuitiuā corporalē requiritur potētia 7 obiectū ſine oī ſpē: ita ad ſpeciez intelligibilem ſufficit obiectū cū intellectu: 7 ad noticiā p̄mā abſtractiuā q̄ ſtat cū intuitiua ſufficit noticia intuitiua cū intellectu: ß ad ſcd̄am abſtractiuā requirit̄ habit⁹: ſicut ſupꝛa dictū est. nec fantaſia ſimplr̄ facit aliq̄d neceſſario ad cognitōem intuitiuā vel abſtractiuā ſed tm̄ p accidens. p ſtatu iſto. Nā aīa ſeparata pōt intuitiue videre res ſibi pꝛeſentes ſine oīi fantaſmate: ß pb̄s nō vidit res 7 ꝺcurſus earū: niſi p ſtatu iſto.

qq

Ideo q̄tū est p ſtatu iſto bene dicit q̄ requirit̄ fantaſma.

Ad aliud dico q̄ nō ſunt due rōnes repꝛeſentabiles in re: quarū vna repꝛeſentat fantaſie 7 alia intellectui q; nō ſunt talia duo in rerū natura: ſcz cōtracta 7 ꝓꝓietas cōtrabēs: q; q̄quid est in re

RR

est ſingulare. ſicut patz p predicta alibi.

Ad aliud dico q̄ intellectus agens cauſat aliq̄d i intellectu poſſibili: q; intellectiōem q̄ est p̄m⁹ termin⁹ eius. Et q̄n dicit q̄ actio intellectus agentis terminat̄ ad vniuerſale in actu aut in telligit q̄ terminat̄ ad vniuerſale in actu: ſciz ad illud vniuerſale q̄d̄ p̄mo intelligit fm̄ eum aut q; actio ſua terminat̄ ad p̄mū repꝛeſentatiuū vlis q̄d est in re. nō p̄mo mo: q; terminat̄ p eū actio intellect⁹ ad ſpēm: ſpēs aūt nō p̄mo intelligit. Nec ſcd̄o mō: q; tūc nō magis actio intellect⁹ agent̄ terminat̄ ad vl̄e q̄ ad ptic̄lare: q; ſicut ꝓducere pōt ſpēm repꝛeſentantē vl̄e: ita pot ꝓducere ſpēz repꝛeſentantē ſingulare maxime cū ſpēs illa ſi ponat̄ ſit ſingularis 7 habeat eſſe b̄ 7 nūc: ita em̄ bz eſſe in illo intellectu q̄ non in alio. 7 ita nūc q̄n p̄mo cauſat̄ q̄ nō p̄us. aliter em̄ niſi ſpēs repꝛeſentaret ſingulare nunq̄ poſſet ſingulare intelligi.

SS

Si dicas q̄ itellect⁹ agēs facit vl̄e: q; facit ſpēz indifferentē repꝛeſentantē multa. Cōtra. tūc eodē mō dicā q̄ ſenſus facit vl̄e: q; facit ſpēz indifferentē repꝛeſentantē multa

TT

Aſſumptū pz: q; q̄n ſunt aliq̄ ſillima nihil pōt eſſe ſilitudo: vel repꝛeſentatiuū vni⁹ niſi ſit ſilitudo vl̄ repꝛeſentatiuū alteri⁹. Exēplū. ſi ſortes eriſtens b̄ 7 alius rome ſint ſillimi: nō poſſet eſſe aliq̄ ymago ad ſilitudinē ſortis b̄: q̄ eſſet repꝛeſentatiua ei⁹: q̄n eodē mō p oīa eſſet ſilis ſorti eriſtēti rome. q̄ eodē mō ſi ſint albedines ſillime nulla ſpēs in ſenſu poſſet eſſe ſilitudo vl̄ repꝛeſentatiua vni⁹ q̄n equalit̄ ſit ſilitudo 7 repꝛeſentatiua alterius: 7 p ꝓns ſpēs ſenſibilis poſſet plura repꝛeſentare ſicut intelligibilis. 7 ſic actio ſē ſius terminaret̄ ad vl̄e ſicut actio intellectus.

Ideo dico q̄ actio intellect⁹ est realis: q; terminat̄ ad cognitōem realē intuitiuā vel abſtractiuā mō p̄dicto. 7 q̄n dicit q̄ itellect⁹ agēs facit vl̄e in actu. verū est q̄d facit quoddā eſſe fictū 7 ꝓducit quendā conceptū in eſſe obiectiuo q̄ terminat eius actū q̄ tm̄ bz eſſe obiectiue 7 nullo mō ſubiectiue. 7 ſic fit vl̄e ſicut alꝭ dictū fuit.

UU

Et q̄n dicit q̄ intellectus agens facit de intelligibili in potentia intelligibile in actu. Dico q̄ hec ꝓpoſitio non inuenit a pb̄o nec cōmētatoꝛe ß iſta. q̄ intellect⁹ agēs facit de intellecto in potentia itellectū in actu: 7 b̄ est verū: q; facit intellectiōem p quā aliq̄d est actu intellectū q̄d̄ p̄ius erat in potentia itelligendū. hoc pꝛz p cōmentatoꝛez tertio de aia cōmento. xviij. vbi dicit q̄ opatō itellect⁹ agētis est facere itellectū itelligere i actu: 7 q̄ intellect⁹ agēs 7 poſſibilis ſe bñt ad itellectōez ſicut agens ad patiens. vñ dicit q̄ cū in parte aie neceſſe ſit iuenire tres differētias neceſſe est vt in ea ſit pars q̄ oī itellect⁹ fm̄ quā facit

Universidad de Deusto
Biblioteca

intellecta vel intellectū in ꝓtētia intellectū in actu. ⁊ B est causando itell ectiōem mō ꝑdicto. ⁊ iō actio intellect⁹ agētis est facere intellectōem ⁊ possibilis recipe. Cūm dicit ꝙ intellect⁹ agēs semp est in actu: possibilis aliqñ in potētia aliqñ in actu. Et qñ dr ꝙ fz cōmentator intellect⁹ agēs trāsfert res de ordie ad ordinē. verū est qz facit rē intelligi q̄ ꝓus nō intelligebaꝫ. Dicit em ꝙ abstrahere nihil aliud est q̄ facere itellectōes ymaginatas in actu intellectas: postq̄ erāt in potētia intellecte. Intelligere aūt nihil aliud est q̄ recipe bas intellectiones. Cū em dicit ibi inuenim⁹ idē i suo eē trāsferri de ordine ad ordinē scz intellectiones ymaginatas dicim⁹ ꝙ necesse est ꝙ B sit a cā agēte ⁊ recipiēte ⁊ multa ibi de B. Si dicas ꝙ cōmentator vult ꝙ actio intellect⁹ agentis sit ꝓor actōe intellect⁹ possibilis. Dicit em ꝙ intellect⁹ cui⁹ est abstrahere intellectū ⁊ causare eū necesse ē vt ꝓcedat in nobis intellectū cui⁹ est recipe. Rñdeo ꝑm eū. intellect⁹ agēs ⁊ ꝓssibilis sunt due substantie separate quarū vna est actiua ⁊ alia passiua. nūc aūt actiuū est ꝓius in ꝑfectiōe passiuo: qz ꝑfecti⁹. nō tñ oportet ꝙ intellectio sit ꝓus ab vno q̄ recipiaꝫ ab reliquo. Et qñ dicit cōmentator ꝙ si q̄dditates rerū essent abstracte a materia sicut ponit plato: tūc nō indigerem⁹ intellectu agēte ḡ intellect⁹ agēs abstrahit. Rñdeo ꝙ duplex est abstractio intellect⁹ agentis vna est causare intellectōem intuitiuā vel abstractiuā partialiter cū obiecto vel habitu ꝑdicto mō: q̄ intellectio est vere abstracta a materia qz imaterialis est in se ⁊ bz esse subiectiue in immaterialibus. Alia est abstractio ꝑ quā ꝓducit vl'e siue ꝓceptū rei vniuersalē in esse obiectiuo sicut alīs dictū est. Quantū ad primā abstractiōem si q̄ddidates rerū essent abstracte a materia sic̄ ponit plato adhuc indigerem⁹ intellectu agēte si deberēt intelligi: qz nō possent intuitiue intelligi nec abstractiue sine intellectu causante intellectiōem: bmōi aūt est intellect⁹ agens Sed q̄tū ad scām abstractiōem nō indigeremus intellectu agente. ß opinio platonis essz vera: qz si vniuersalia essent in re sepata a singularibus sicut ponit plato: tūc intellect⁹ nō ꝓduceret ea in esse obiectiuo tm: qz tūc haberēt esse obiectiuū in re tm: tñ bene posset ea intelligere. Vel pōt dici supponēdo. s. ꝙ impossibile est cognoscere vniuersalia nisi abstractiue: qz illud solū cognoscit intuitive: q̄ bz esse subiectiuū in re: q̄le esse nō habēt vniuersalia vt supra oñsum est etiā ꝑm opinionē ꝑbi ⁊ cōmētatoris. Certū est aūt ꝙ cognoscim⁹ vniuersalia aliq̄ cognitōe causata ab intellectu agente q̄ nō est intuitiua. Posita igit opinīōe platonis possent vniuersalia cognosci intuitiue: qa essent subiectiue in re: iō nō oportet ponere intellectū aliud ad cognitōem vniuersaliū q̄ est abstractiua: qz vna cognitōe sufficiēter cognoscunt. Cūm ex dictis cōmentatoris ibi pz ꝙ nō est spēs in itellectu: qz ibi enumerat itellectū q̄tū ad oēs dispositōes q̄s recipit. Cūm enumerat itellectū agentē materialē siue possibilē. itellectū speculatiuū q̄ speculaꝫ. intellectus in habitu q̄tū ad habitū. intellectū adeptū quādo est in fine pfectōis. Intellectū passibilē nō aūt noiat intellectus q̄ est spēs. Et ß ꝓz falsitas illi⁹ opinionis q̄ ponit ꝙ intellect⁹ agēs bz actōem circa fantasmata ⁊ intellectū passibilē ꝑ modū depuratōis illustratōis irradiationis remotōis abstractōis ⁊ seq̄stratōis: qz talis remotio vel seq̄stratio aut est ꝑm esse subiectiuū aut obiectiuū. nō ꝓmo mō: qz tūc intellectus agens causando spēm amoueret aliq̄d a fantasmate vel aliq̄d positiuū causaret in fantasmate quor vtrūq; est falsum ꝑm eos. nec ēt secdo mō: qz esse obiectiuū causaꝫ ꝑ intellectus possibilē ꝑm eos. Ad aliud dico ꝙ ad pntiaz obiecti sufficit pntia suiꝑius vel in noticia intuitiua vel abstractiua q̄ sunt pfecte silitudines obiecti vel habitus. Ad aliud dico ꝙ cōcludit ꝺ opinionē q̄ ponit. ꝙ obiectum nō pōt esse pns intellectui nisi ꝑ spēm ⁊ potērias inferiores qđ nō est verū: qz ipm obiectū in se debito mō appꝛoximatū est sufficiēter pns. nec impedit distātia dūmodo nō excedat virtutē causatiuā potētie ⁊ obiecti: qz si obiectum distās pōt esse cā imediata spēi in sensu ⁊ in intellectu saltē in sensu ꝑm eos eodē mō pōt esse causa imediata actu sentiēdi ⁊ intelligēdi sine oi spē: nec ē maior: rō de vno q̄ de alio. Ad aliꝺ dico ꝙ aia est quodāmodo oia ꝑ cognitōez. nā ꝑ cognitōem intuitiuā est oia intelligibilia ꝑ cognitōem sensitiuā est oia sensibilia ⁊ vtraq; cognitio est ita pfecta silitudo obiecti ⁊ pfectio: q̄ spēs: ß differētia est in B q̄ sensus nō ē oia sensibilia nisi ꝑ cognitōem actualē: ß intellectus est oia intelligibilia tā ꝑ actualē q̄ ꝑ habitualē. Cūm habitus ita perfecte est silitudo rei sic̄ spēs vl'act⁹. Ad aliꝺ de ꝙnoscēte et cognito ⁊c. dico ꝙ verū ē. Et qñ dic̄ ꝙ obiectū nō est pns in se. dico ꝙ in cognitōe intuitiua ē ꝓsens in se: in abstractiua est pns in habitu.

Ad ꝓncipale ꝓme q̄stionis dico ꝙ angel⁹ nō pōt intelligere alia a se ꝑ essentiā suā ita ꝙ essentia sua sit tota cā in rōne obiecti nō cōcurrente alia re: nec i se nec in habitu: qz vna res nō pōt intelligi ꝑ aliā. ⁊ qñ ꝓbaꝫ ꝑ subiectū ⁊ passionē. Dico ꝙ subiectū nō inducit in ꝙgnitionē incōpletā passionis sicut dictū est in ꝓlogo. tñ vna res extra aīam pōt cognosci ꝑ rē in aīa. puta ꝑ habitū sic ꝙ ꝑ rē esse cā ꝓtialis respectu illius cognitiōis. Ad alia pz ꝑ prędicta ⁊ hec de questione. Questio. xvi.

Truz angelus accipiat cognitionē a rebus spiritualibus an a corporalib⁹?

Cūm nō a corporalib⁹? ꝓbaꝫ. qz corpus nō agit in spiritū. vt dicit Augustin⁹ sup genesim ad lram. Ad oppositū. ab illo accipit q̄s cognitionē sine quo nō pōt cognitionē hre: sed sine corpalibus nō pōt āgelus cognitionē hre. ḡ ⁊c. Dic dicit ꝙ āgelus nullā cognitionē accipit a rebus. qz intelligit oia a se ꝑ spēs cōcreatas ⁊ sibi influras a deo. ⁊ iō nec cognitio nec spēs accipiť a rebus. qđ ꝓbaꝫ multiplicit. Prīo sic. Qualis est ordo corporū celestiuz ad corpa inferiora se talis est substātiarū sepatarū ad inferiora se. ß corpora supiora nō accipiūt aliquā pfectionē ab inferioribus: qm̄ celū nō pōt recipe altā formā ab illa quā habz ꝓpter sui pfectionē. ergo āgelus nō pōt recipe aliquā formā ab inferioribus. ⁊ hoc ꝓpter sui pfectionē. Itē aie sunt forme corpor. ⁊ iō recipiūt cognitiōez a corpibus ⁊ mediātibus corpibus. sed āgelus est sine corpe. ḡ tm̄ intelligit ꝑ spēs influras a deo

Itē ꝓssibile est ꝙ aliq̄d trāseat de extremo in extremū sine medio. sed ymaginatio est media inť mere spirituale et corpale. ergo ꝓssibile ē ꝙ aliq̄d trāseat de corpali siue materiali sine ymaginatiōe ad angelū. cū ergo in āgelis nō sit ymaginatio: ipossibile est eos accipe cognitionē a corporib⁹. ꝙ aūt ymaginatio sit mediū ꝓbať. ḋa ymaginatio licet non sit sine materia. tñ est sine cōditiōibus materialibus sensus aūt corpalis nō. ḡ ⁊c. Itē intellectus noster est agēs ⁊ patiēs respectu rerū cognitaruz a nobis. est em agēs ꝑ intellectū agentē irradiantē fantasmata. ⁊ est patiēs: qz recipit intellectionē causatā a re. ꝓpť sui depurationez ⁊ oia ista fiūt mediātibus potētijs sensitiuis. sed intellect⁹ āgeli nō est sic agens ⁊ patiēs respectu iferioris. qz nō habet sensuz. Itē agēs ⁊ patiēs sunt eiusdē generis. qz actus ⁊ potētia sunt eiusdē generis. sed res materialis ⁊ immaterialis nō. qz nō possunt fieri et se mutuo.

Secō dicitur ꝙ āgelus nō discurrit de noto ad ignotū. qđ ꝓbať: qz intellect⁹ āgeli in prima sui creatōe est pfectus respectu oīs cognitiōis naturalis. ⁊ ꝑ ꝓns naturaliť nō pōt discurrere de noto ad ignotū. Itē eūdez locū tenēt āgeli inť spiritualia: quē tenent corpa celestia inť corpalia. ß corpa celestia nō pñt naturaliť perfici ḡ ⁊c. Cōtra ista. Primo cōtra primuz ꝙ oīs res absoluta q̄ nō pōt naturaliť existere sine alia re absoluta depender ab ea in aliquo genere cāe naturali. qz effect⁹ sufficiēter depēdet ⁊c. sed cognitio intuitiua āgeli nō pōt naturaliť esse sine exīntia rei cui⁹ est. ḡ depēdet a re sicut effect⁹ a cā. ⁊ ꝓ ꝓns āgelus accipit cognitionē intuitiuā a reb⁹. Si dicas ꝙ cū oīs cognitio sit ꝑ assimilationē. ad hoc ꝙ āgelus cognoscat rē existentē. sufficit ꝙ assimilať sibi absq; hoc ꝙ accipiat sibi cognitionē a rebus.

Nūc autē dupliciť aliq̄d assimilať alteri: vel ꝑ motū. ꝓpriū: vel ꝑ motū alteri⁹. Exemplū ꝑmi qñ aliq̄d mouet ad formā quaz ꝓus nō habuit. Exemplū scđi qñ aliq̄s mouet ad formā quā ꝓus habuit. Secđo mō assimilať āgel⁹ rei exīnti virtute speciei q̄ ꝓuenit ad formā quaz āgelus habet. Cōtra. oīs effect⁹ sufficienť dependet ex causis suis essentialib⁹ ⁊ appꝛoximatiōe ⁊ dispositiōe earū. qz aliť destrueret omis via ad ꝓbādū aliq̄d eē cām alteri⁹. sed cognitio āgeli intuitiua naturaliť dependet a re cognita. qz nō pōt naturaliter ituitiue itelligere rem nisi res ꝓus cognita sit. et res cognita nō est dispositio itellectus āgelici. nec species respectu itellectōis. nec appꝛoximatio respectu causarū. ergo est causa. ß nō materialis formalis vel finalis. ergo efficiēs. Itē licet aliq̄ denoiatio noua cōueniat alicui ꝑ motū alterius absq; hoc ꝙ res mota sit cā alicui⁹ existētis in re quā denoiat. Exemplū. ꝑ mutationē creatu re dicit de⁹ de nouo creator. ⁊ tñ res noua non pōt aduenire alicui de nouo ꝑ motū alteri⁹ nisi illud motū sit cā illius rei. sed āgelus per mutationē rei a nō esse ad esse pōt mō rem intelligere: ⁊ ꝓus nō potuit: ⁊ āgelus recipit in se nouā rem. s. intellectionez. ergo illa res q̄ mutať est causa istius itellectiōis. Itē qñ aliq̄d pōt cognosci siue aliud existat siue nō: ⁊ aliud non pōt cognoscere nisi ipo ꝓmo exīnte. ⁊ ipo exīnte pōt illud ꝑm illā rem cognoscere. primū habz rōem cāe respectu cognitiōis scđi. sed āgelus pōt i ꝓpaz rem cognoscere ipa re exīnte: ⁊ nō ꝑt eā cognoscere ipa nō exīnte. res aūt pōt cognosci āgelo exīnte vel nō exīnte. ḡ res bz rōem cāe respectu cognitiōis āgelice. Itē āgelus assimilať rei sufficienť siue existat siue nō. ḡ mutatio rei a non esse ad esse ⁊ exīntia nihil facit ad assimilationē. cū ḡ exīnte re possit bī cognitio de ea in itellectu āgeli et nō exīnte nō possit. ḡ et natura rei res est cā itellectiōis āgeli. Cōtra scām. qz oīs intellect⁹ potēs ꝓncipia appbendere ⁊ nō ꝓclusiōes ⁊ nō ecōuerso pōt discurrere ptz. qz oīs talis intellectus pōt virtute pncipioꝝ cognoscere cōclusiones. et B est

Cōtra primū dicti pme opiniōis

Eualio.

Oppugnatio

Contra scām

Universidad de Deusto
Biblioteca

discurrere scire aliqs ꝓclusiões ꝑus sibi ignotas virtute ꝓncipioꝝ: ꝫ angelus est hmõi. ꝓz bat: qz si nõ: tũc nõ posset cognoscere vnã prẽmissam nisi cognosceret oms ꝓclusiones seqntes ex tali ꝓncipio. qđ falsum est g. qz ex vna ꝑmissa pñt seq infinite ꝓclusiões. Et ꝫ marie videt falsum: qz ãgelus põt aliq mõ ignorare et postea scire: qz nõ bz sciaz oim. Jõ dico q notitia est dupler: qđã est incõplexa: qđã cõplexa: qđã est intuitiua: qđã abstractiua: qđaz est intuitiua in ꝑticulari: qđã in vniuersali. Tũc dico q angelus põt naturaliť accipe notitiaz intuitiuã a re materiali vl imateriali tanq ab obiectis q̃ sunt cause ꝑtiales rꝛspectu illi cognitõis. qđ ꝓbať: qz illud quo posito põt aliđ poni et quo nõ posito nõ põt aliud poni: bz rõnem cause respectu illi?: ꝫ posito vno ãgelo ꝑt ali intuitiue eũ videre. et posita vna re materiali põt etiã intuitiue ãgelus videre ipaz. g̃ res vtraq est cognitõnis ãgelice cã. Scõ dico q põt accipe notitiã incõplexã abstractiuã a reb mediãte intuitiua sicut in ꝓxi ꝙstione dictũ est. et ꝟ loqndo de abstractiua exite cũ intuitiua: qz illa nõ existit nisi existente intuitiua et rꝛspectu illi ꝑus est cã res extra q̃ cognitio intuitiua cã ꝑtialis cũ intellectu cognitiõem ac abstractiuã manentẽ post intuitiuã accipit a re mediãte habitu: nõ qđ q res sit cã ꝑtialis rꝛspectu illi cognitõis. qz põt re nõ existente: ꝫ qz habit? q̃ est partialis cã illi? cognitõis gñatur ex actib q̃ imediate accipiunť a re: sic a cã ꝑtiali: qz a cognitõe abstractiua manẽte tñ intuitiua. ꝟ ꝓbať: qz nõ minoris ꝑfectõnis est intellect angelic q̃ bũanus: ꝫ intellect hois põt istas cognitões accipe a reb sic dcm est in ꝓcedenti ꝙstione. g̃ et ãgelus põt ꝟ facere in puris naturalib exister. Tertio dico q põt accipe a rebus notitiã vniuersaliũ: qz põt abstrahere vl̃a a singularib. qđ ꝓbať: qz q̃c qđ est ꝑfectõis in ıtellectu nr̃o ꝟ attribuendũ est intellectui ãgelico: ꝫ hmõi cõcept facere et vl̃a abstrahere: est ꝑfectõis intellectui nr̃o: qz cõperuit sibi. g̃ angelus põt ꝟ facere. et ꝟ ꝑt mediãte cognitõe intuitiua singulariũ vl̃ abstractiua incõplexa sicut põt intellectus nec apparet aliq rõ quare non. Quarto dico q põt naturaliter accipe a rebus notitiã cõplexã ꝓpositionũ ꝓtingentiũ. qđ ꝓbať: qz q̃ cognoscit extrema alicui? cõpleri cõtingentis intuitiue stati põt mediãte cognitõe intuitiua et abstractiua eo: undẽ q̃ sil est cũ intuitiua formare cõplexũ: et virtute illius cognitiõis assentire vel dissentire. Istud ꝑz: qz nõ est maioris ꝑfectionis formare cõplexũ: et sic assentire q̃ cognoscere intuitiue vel abstractiue: ꝫ angelus põt cognoscere extrema alicui? cõpleri cõtingẽtis intuitiue. puta istius paries est alb?. g̃ ꝛc. Et sciendũ est hic. q nunq̃ põt ãgelus vel intellectus noster habere notitiã cuidẽtẽ: vel cuidẽter assentire alicui cõplexo cõtingẽti: nisi existẽtibus extremis illi? cõpleri et cognitõe eoꝝ intuitiua. qz ex ista cognitiõe abstractiua et cõplexa nõ ꝑ generari habit?. qz nullus exꝑť se magis inclinatũ ad assentiẽdũ tali post notitiã intuitiuã re nõ existẽte: vel notitia intuitiua nõ existẽte extremoꝝ: q̃ añ oẽz notitiã ituitiuã. Si em ãgelus simul intuitiue videat parietẽ et albedinẽ in eo cuidenť assentit isti cõplexo paries est alb. ꝫ destructa albedine vel parietẽ: et existẽte cognitiõe ituitiua ꝑus dicta naturaliť modo p potẽtiã diuinã ꝓseruatã statim dissentit isti ꝓplexo paries est albus. ꝙa ꝟ ꝓplexũ tũc est falsuz. Si res existit et cognitio ituitiua nõ maneat sed corꝛupať: licet hoc cõplexuz sit nõ tñ itellectus illi euidenť assentit ꝓbať: qz post cognitionẽ ituitiuã nõ habz nisi cognitionẽ abstractiuã. Per illã autẽ nõ iudicat rẽ esse: sed q aliq̃n fuit. ergo ad hoc q itellectus ãgelicus bẽat cognitionẽ euidentẽ de aliquo ꝓtingẽti cõplexo affirmatiuo qua iudicať hoc esse requirť ncẽrio exĩtia extremoꝝ et notitia ituitiua eoꝝ. et hoc dico naturaliť nõ loquẽdo de potẽtia diuina. sed ad habẽdũ notitiã euidentẽ de aliquo cõplexo cõtingẽti negatiuo quo negať hoc esse. ad hoc vere sufficit notitia ituitiua extremoꝝ: et illa ncẽrio requirť naturaliť dico. et nõ exĩtia rei: qz ipa exĩte iaz intellect euidenť dissentiret ꝓdicto cõplexo negatiuo. Quito dico. q ãgelus põt accipe notitiã a rebus ꝓpositionũ ncẽriaruz. ꝙa põt terminos taliũ ꝓpositionũ ituitiue apphẽdere. et ipis apphẽsis põt cuidẽter assentire illis veritatib. tñ vtrũ de facto accipiat a reb notitiã incõplexã vel ꝓplexã q̃tũcuq ꝓtingẽtẽ vel necessariã nescimus. Cuius rõ est. qz qñ aliqđ depẽdet ex sola volũtate diuina ꝓtingẽter et libere causante q̃đ causat extra se. illđ nõ ꝑt certitudinaliť a viatoꝛe cognosci ꝑ rõez nec ꝑ exꝑientiã. Sz q ãgelus habeat vnã cognitionẽ vel aliã q̃cunq a deo. hoc solũ depẽdet ex volũtate diuina. g̃ ꝛc. Et iõ rales ꝓpositiões sunt nobis neutre. qz nec habem rõem nec certã exꝑientiã ad vnã ꝑtẽ vel ad aliã. Si autẽ sint auctoꝛitates sctoꝝ q̃ magis sonãt in vnã ꝑtẽ q̃ in aliã. illa ps ꝑt rõnabiliť teneri. ꝫ ꝑus dicta oia de cognitione ãgeloꝝ loquũtur de possibili: si ãgelus esset relictus in puris naturalib. Sexto dico. q ãgelus põt discurrere et ꝑ discursuz acq̃rere notitiã ꝓpositionũ cõtingẽtiũ. ꝓbať: qa ãgelus in puris naturalib? ex vna ꝓpositõe ꝓtingẽre nota ꝑt ꝑ discursuz acq̃rere credulitatez firmã de alia ꝓpositione ignota. ergo ꝑ discursuz ꝑt acq̃rere sibi credulitatẽ verã. ꝑz ꝛ̃a. ꝓbať añs. qz ꝟm cõez sententiã doctoꝝ. ãgelus malus nõ ꝑt cognoscere occulta cordiũ nisi ꝑ signa exteriora. puta si videat hoiem ridere arguit gaudiũ in corde. et talia signa exteriora põt esse sine actu interiori eis correspõdente. qz nõ est ꝛ̃dictio: q ita sit. g̃ ꝑ talia signa ꝑt decipi credẽdo q tales sint actus interiores. qz talia sunt signa. et ꝑ ꝛ̃s põt decipi ꝑ discursuz. ergo si sint act interiores correspõdẽtes signis: tũc ꝑ signa ꝑt acq̃rere credulitatẽ verã et totũ facit ꝑ discursuz.

Itẽ ois itellectus apphẽdẽs ꝓpositionẽ sibi neutrã vel ignorã ꝑt sibi assentire si voluntas velit. sed ãgelus ꝑt apphẽdere ꝓpositiones sibi ignotã. ꝑz: qz multi angeli ignorabãt incarnationẽ verbi vt dicũt scti. et vtrũ beata virgo fuit virgo. et talibus ꝓpositiõibus apphẽsis ꝑt angel ex libertate sua assentire. ergo eodẽ modo si ãgelus apphendat ꝑmissas: et q̃ bus dicta ꝓclusio sequiť. posset postea illã cõclusionẽ ex illis elicere. ergo ꝑt discurrere. Et hoc est de intẽtione augustini et aliꝝ scoꝝ. q̃ dicũt q demões ꝑ longitudinẽ tꝑis et ꝑpiẽtiã sciũt mlta q̃ ꝑus ignorabãt. et q in scia pñt ꝑficere. Mirabile em esset si diabolus oia sciret et nihil ignoraret. Idẽ dico de ꝓpositionibus ncẽriis. s. q posset carũdẽ notitiã acq̃rere ꝑ discursuz. qz posset scire vnã ꝑmissaz: et ignorare infinitas cõclusiones ex illa sequẽtes. et ꝑ illã ꝑmissaz ꝑt ꝑmo acq̃rere notitiã alicui? cõclusionis ignote: et post alterius. et sic deiceps.

Contra dicta Dubium primum

Cõtra ista sunt multa dubia. Prio em videtur q ãgelus ñ ꝑt accipe notitiã ituitiuã a rebus. qz in oi actiõe naturali agẽs et patiẽs fiũt simul et tangũt se. sed ãgelus nõ ꝑt aliquã aliã rem tãgere. qz aut cõtactu situali aut essentiali. Nõ situali. qa i ãgelis nõ est situs nec locus nec essentiali. qz ille ꝓtactus est ꝑ illapsuz. sed nullus ãgelus illabiť. ꝫ solus deus. g̃ ꝛc. Itẽ si sic. tũc ãgelus discurreret qđ fim est. ꝛ̃a ꝑz. qz nulla sba creata agit nisi mediãte accidẽte igiť si ãgelus videret sbam: nõ videret nisi mediante accẽte: qđ ꝑmo videť. et ab eius cognitione discurreret ad cognitionez sbe. ergo ꝛc.

Secundũ.

Itẽ si sic. tũc illa intuitio nõ esset in potestate ãgeli. ꝛ̃a ꝑz. qz nõ est in potestate patiẽtis pati vel nõ. si em intellectus angeli pateret are nõ esset in eius ptãte. ergo ꝛc. Itẽ sensibilia et materialia nõ agũt in intellectũ nostruz nisi mediãte virtute sensitiua. puta fantasia q̃ nõ est in angelo. ergo ꝛc. Itẽ ꝟm Augustinũ sup gen. corpus nõ agit in spiritũ. Itẽ tertio de aia agens est nobilius passo: ꝫ res materialis non est nobilioꝛ angelo. g̃ ꝛc.

Tertium

Septimum

Itẽ in libro de generatione agẽs et patiens cõicant in materia: et sunt adinuicẽ trãsmutabili a: ꝫ res materialis et angelus nõ sunt hmõi. g̃ ꝛc.

Quartũ

Octauum.

Item septimo phisicoꝝ in parte intellectiua nõ est alteratio nec ad formas de ꝓma specie: ꝫ intellectio angeli est qualitas de ꝓma specie. g̃ ꝛc.

Quintũ

Nonũ.

Itẽ effectus eiusdẽ rõnis habẽt causas eiusdẽ rõnis et nõ necessario alterius rõis: sed ꝓma abstractiua q̃ stat cum intuitiua et ꝛ̃a sunt eiusdẽ rõnis. g̃ sicut ꝛ̃a causať ab habitu ita et ꝓma: et sicut ꝛ̃a nõ causať ab obiecto: nec a notitia intuitiua: ita nec ꝓma. g̃ ꝛc.

Sextũ

Decimũ.

Item si angelus posset discurrere: tũc intellectus ei? eẽt impfect? qđ videť falsum.

Septimũ

Undecimũ.

Itẽ cõtra hoc qđ dicit q rꝛspectu distinctoꝝ cognitoꝝ intuitiue nõ põt esse vna rõ cognoscendi qz rꝛspectu distinctoꝝ cognitoꝝ abstractiue põt esse vna rõ cognoscendi. g̃ rꝛspectu cognitoꝝ intuitiue.

Octauum

Duodecimũ

Itẽ contra ꝟ qđ dicit q rꝛspectu distinctoꝝ põt esse vna rõ cognoscendi: qz rõ cognoscendi habet obiectũ adequatũ cõtinens oia q̃ intelligunť sub illa ratione: ꝫ multe sunt q̃dditates q̃ in nullo obiecto adequato cõtinenť: q nõ possunt habere vnã rõem cognoscendi.

Nonum

Decimũtertiũ

Itẽ multiplicato ꝓiori et posterius multiplicať: ꝛz nõ ecõtra. sed obiectum est ꝓius rõne cognoscendi. g̃ quot sunt obiecta tot sunt rõnes cognoscẽdi. Itẽ si põt esse vna ratio cognoscendi multa: g̃ et infinita: qz nõ est maioꝛ ratio de vno q̃ de alio. g̃ ꝛc.

Decimum

Decimũquartũ

Ad ꝓmum ıstoꝝ dico q si intelligas rem esse pñtem ꝑ illapsum q̃ nõ distat ab eo: sic nõ est incõueniens q res cognita ab ãgelo sit sibi pñs per illapsum. ꝟ tamẽ nõ oporꝛet: qz res distãs loco põt partialiter causare intellectiõem in angelo: et sic vnus angelus in alio distante. Si aũt intelligas ꝑ illapsum pñtiam siue indistantiã et cũ hoc cõseruatiõem et dependentiã sic angelus nõ est pñs rei cognite ꝑ illapsum. Et q̃ dicis q ibi erit cõtactus situalis vel essentialis dico q ibi põt esse contactus situalis et virtualis. Exemplũ ꝓmi posito q angelus non sit in loco ꝑ operatiõem ꝓpter articulũ: sed ꝑ substantiã suã põt angelus esse in loco ꝓmo rei cognite sine loco rei cognite: ita q sit cõtact situalis inter illa loca. Exemplũ scoi põt ãgelus modicũ distare a re cognita et cã cognoscere intuitiue: qz tunc est contact virtualis: ꝙa res tm̃ distat vel approximať alteri q̃ põt secũ vel in eo agere: et si ãgelus distet tm̃ a re cognita q possit agere cũ ea ad cognitiõez intuitiuã tũc est ibi ꝓtactus virtualis. Si aũt tm̃ distet q nõ possit cognoscere rẽ intuitiue tũc nõ est

Universidad de Deusto
Biblioteca

contactus talis. Ad aliud cōcedo ꝺ̄ns licet nō sequaꝛ er ꝓbatōe sua: q: cū dicit: substātia creata nō agit nisi mediātib⁹ accidētib⁹. dico ꝙ ꝓbi posuerūt tm̄ ꝫ in istis corꝓoib⁹ in q̄bus expti fuerūt alteratōem p̄cedere gñatōnem: ꝫ in multis alijs in q̄bus ꝫ nō babeꝫ ꝓ experientiā pōt oppositū ōndi. ⁊ sic est in ꝓposito. naz essentia vni⁹ angeli pōt agere in aliū angelū sine oi accidente: q̄ in intellectū ꝓpriū. Ans pz. ꝺ̄na ꝓbaꝛ ꝓ rōnem Job. qn̄ aliqua actiua sunt eiusdē rōis q̄quid pōt esse passiuū respectu vni⁹ pōt esse passiuū respectu alteri⁹: sed si plures angeli essent in eadez spē sicut reputo verū: tūc essentie illoꝝ āgeloꝝ essent eiusdē rationis ⁊ intellect⁹ sil'r: ⁊ essentia vni⁹ pōt agere in ītellectū alteri⁹: q̄ eodē mō in intellectuꝫ ꝓpriū. Ad aliud dico ꝙ illud qō est mere passiuū nō bz actōem suā in ptāte sua: nec est i potestate ei⁹ pari ab obiecto vel nō pari: ꝫ in ꝓposito intellect⁹ angeli est cā ptialis respectu intellectōis sue ⁊ illā ipedire ⁊ suspēdere volū tas sua pōt: ⁊ illa nō agēte nō agit obiectū: et iō tota actio est in sua ptāte. tm̄ ꝫ rō equaliter est ꝺ̄ oēm opinionē: q: siue ponaꝛ spēs in intellectu angeli siue babit⁹ ex quo differūt ab eēntia angeli: sequiꝛ cū efficiūt intellectōem ꝙ in tellectio nō sit in ptāte angeli. Ad aliud dico ꝙ ꝫ est verū ꝓ statu isto: ꝫ nō ꝓ statu cōpetenti aie intellectiue post separatiōem. Quia aia separata q̄ nō bz fantasiā pōt cognoscere rē intuitive ⁊ respectu ull⁹ cognitōnis est res materialis ⁊ corꝑalis cā ptialis sine fantasia. q̄ eodē mō pōt agere in intellectū angelicū: lz nō habeat fantasiā. Aliter pōt dici q̄res materialis ⁊ corꝑoralis ꝓ statu isto pōt agere ptialiter ad causandū cognitōem intuitiuā in intellectu nr̄o: lz nō causet aliquā cognitōem intuitiuā in fātasia: nec forte aliquā abstractiuā ⁊ ꝫ est verū si fantasia nō sit capax vni⁹ cognitōis vel alteri⁹. q: ꝑm Job. vn⁹ angelus pōt agere ⁊ loq̄ alio multū distincto: lz non causet intellectōem: nec aliq̄d aliud in mediū: q: mediū nō est capax alicui⁹ effect⁹ talis. ⁊ si ita sit in ꝓposito: tunc ꝺ̄simil'r pōt dici de vno ⁊ de alio. si aūt fantasia sit capax cognitōis intuitive rei cognite tūc nō possz agē i ītellectū nr̄z ꝓ statu isto nisi agat in fantasiā cognitōem intuitiuā. Ad aliud dico ꝙ corpus nō pōt agere i spm̄ vt agens primariū ⁊ principale. tamen vt agens scd̄ariū. vl' aliter ꝙ nō pōt agere i spiritū corꝛūpendo ⁊ destruendo eius naturā quēadmodū ignis agit in aquā: pōt tm̄ agere i spiritū ptialiter aliquē effectū accidentalez q̄ nō est corꝛuptiu⁹ subſtantie spūs. sic est in ꝓposito. certū est em̄ ꝙ ignis infernalis vel purgatorius sic agit ⁊ affligit spm̄. Ad aliud dico ꝙ de virtute sermonis ꝓpō generaliter accepta est falsa: q: ignis pōt agere in aiam separatā ⁊ in homiem et in multa q̄ sunt simpl'r nobiliora igne. sil'r aer posset agere in ignem: cū tm̄ ignis sit nobilius elemetū q̄ aer. iō si ītelligaꝫ generaliter de oi agente partialiter falsa est. Si autē intelligaꝫ de cā totali vera est gñalit' q: in oi actōe creata deus concurrit imediate vt agēs partiale: ꝫ ꝑbs intelligit ꝙ rō agētis vl'r nobilioꝛ est q̄ rō patientis. ⁊ ꝫ est verū: q: rō agentis pōt cōperere alicui agenti: qō est nobili⁹ oi passo pura deo. Ad aliud dico ⁊ ad alia silia ꝙ ꝑbs intelligit ꝙ agens ⁊ patiens cōicant in materia q̄n agēs p actōem suā pōt passum corꝛūpere alterando p q̄litates sensibiles ⁊ nō aliter. sic est in ꝓposito. Ad aliud patebit alias. Ad aliud dico ꝙ nō est gñaliter verū q̄n idē effectus ꝓductus a cā scd̄a: ꝓducaꝫ necessario a causis diuerse rōnis. puta calor ꝓductus ab igne sole ⁊ deo: ⁊ alius eiusdē rōnis pōt causari a solo deo: ⁊ si sol ꝓduceret ignē ⁊ caloꝛē. illeꝫ ignis posset ꝓducere alium ignē ⁊ caloꝛē. Eodē mō in ꝓposito notitia abstractiua prima si ꝓducaꝫ ab intuitiua ptialit' vt ꝓius dcm̄ est: tūc necessario ꝓducit a cā alterius rōnis ꝙ scd̄a abstractiua. q: prima causaꝫ ab obiecto ⁊ a cognitōe intuitiua ⁊ ab intellectu: ⁊ ꝫ si cognitio ituitiua naturalit' causet. si aūt a solo deo: tunc nō causaꝫ ab obiecto ꝫa notitia intuitiuā: q: illa notitia causata a deo nō necessario requirit obiectū existere sicut ꝓma intuitiua naturaliter causata. Notitia aūt abstractiua scd̄a causaꝫ ab habitu ⁊ intellectu: ⁊ iō si naturalit' causenē requirūt causas alterius rōnis: nō obstante ꝙ sint effectus eiusdē rōis. Si aūt vtraq; notitia abstractiua causet supnalit' a solo deo: tūc seq̄t ꝙ bīnt cām eiusdē rōis. Ad aliꝺ dico ꝙ āgelus pt discurrere: ⁊ ꝙ in ꝓma sui creatōe est impfect⁹: q: caret accidentib⁹ multis q̄ postea pōt acq̄rere ⁊ acquirit ⁊ nō ante: vt supra dcm̄ est. Ēt perfectus est etiā in ꝓma sui creatōe q̄tū ad omnes substātiale pfectōem. Ad rōem superi⁹ dictā de effectib⁹ eiusdē rōnis pōt dici ꝙ sicut ꝓma abstractiua necessario ⁊ naturalit' ꝓsupponit intuitiuā tanq̄ cāz eius partiale. ita scd̄a: tertia: q̄rta: quinta: ⁊ sic deinceps posito casu necessario ꝓsupponit intuitiuā. Nā si babit⁹ derelictā ꝓma abstractiua: scd̄a: tertia: ⁊ q̄rta corꝛūpunt̄ ꝑ oblionē (sicut est possibile) tm̄ ad ꝫ ꝙ q̄nta abstractiua eliciaꝫ naturalit' necessario ꝓsupponit intuitiuā tanq̄ cām eⁱ⁹ partiale. q: oē derelictū ab abstractiuis prioribus ꝓ positū est corꝛuptū. ⁊ sic nō necessario requirant causas alterius rōnis ꝓma abstractiua ⁊ scd̄a: q: ambe possunt fieri a causa eiusdē rationis. tm̄ ꝓma abstractiua necessario requirit aliā cām alteri⁹ rationis. qō si naturalit' causetur nō necessario requirit scd̄a: q: ꝓma necessario requirit intuitiuā naturaliter loquendo. scd̄a nō necessario: q: lz in ꝓiori casu requirat necessario ituitiuā nō. tm̄ abstractiua scd̄a q: pōt fieri mediāte habitu derelicto a ꝓma abstractiua posito ꝙ maneat. Ad aliud dico ꝙ nō est simile de cognitōe intuitiua ⁊ abstractiua: q: naturaliter exꝑimur ꝙ destructo obiecto intuitiue cognito nō inclinaꝫ intellect⁹ ad vnū vel multa ꝓpus cognita cognitōe intuitiua: sed naturaliter experimur ꝙ corꝛupta cognitōe intuitiua inclinaꝫ intellect⁹ ad intelligendū plura abstractiue: iō nō est sil'e de vno ⁊ de alio. Ad aliud dico ꝙ vna rō cognoscendi nō bz necessario vnū obiectū adequatū: q̄a vn⁹ habitus nūero pōt inclinari ad intelligēdū plura obiecta vt plura nō accipiēdo ly vt reduplicatiue: ꝫ specificatiue sic: scilz ꝙ plura possunt cognosci mediāte vno habitu: tm̄ si esset aliq̄s habit⁹ inclinās ad cōcludendū aliuz multis actib⁹: tūc ille posset habere vnū obiectū adequatū oibus inferioꝛib⁹. Ad aliud dico ꝙ nō opz ad multiplicatōem prioris multiplicari posteri⁹ maxime q̄n ꝓius est cā partialis respectu posterioris: sicut est in ꝓposito de obiecto respectu cognitōis q̄n est vnus bitus respectu pluriū. Ad argumēta prime opinionis. Ad primū dico ꝙ deficit multiplicit'. tuz q: accipit falsum i ꝫ ꝙ dicit ꝙ corꝑoza celestia nō acquirūt pfectōez aliquā aut em̄ intelligit de pfectōe substantiali. ⁊ sic verū dicit. ⁊ ē bona silitudo: q: angelus nō pōt accipe totā formā substātialē a reb⁹: ꝫ sic nō est ad ꝓpositu: aut de pfectōe accidētali: ⁊ sic falsum dicit: q: luna recipit illuminatōem a sole: q̄ eodem mō pōt vn⁹ angelus recipe illuminatōem ab alio. Sil'r silitudo deficit: q: si teneret vnifo: miter tunc sicut corꝑ⁹ celeste causat aliquid in istis inferioꝛib⁹: ita angelus in aiab⁹ nostris: ⁊ causaret aias nr̄as sicut corꝑ⁹ celeste ista inferiora. ⁊ ꝑ ꝫ̄s aie nostre dependerent ab angelis.

Ad aliud dico ꝙ nō est inconueniēs ꝙ corpus agat in spm̄: causando intellectōem sui partialiter: sicut pōt causare in aia cōiuncta corꝑori. ⁊ dico ꝙ nō est cā precisa quare corpus pōt agere in aiam nr̄am: q: est cōiuncta corꝑori: ꝫ cā est precise: q: aia nō pōt de se babere omnē pfectionē ad quā est in potētia mediāte corpore ⁊ quā pōt babere a corꝑore. ⁊ bec eadem est cā q̄re agit in angelu: q: ipe pōt bīe aliquā pfectōem posito corꝑore quā nō pōt bīe destructo corꝑe. Ad aliud dico. ꝙ nō oporteꝫ semp trāsire per mediū: nisi q̄n medium est in motu locali. sed in mediis pfectionū nō opz. et ḡ nō opz si aliq̄d causet aliq̄d in extremo ꝙ pri⁹ causet in medio. Sil'r q̄n dicit. ꝙ fantasia est mediū ⁊ c̄. falsuz est. sed si ponaꝫ aliq̄ mediū itermere corꝑorale ⁊ spūale erit aia ītellectiua. nā virtus fantastica est extēsa in materia cū materialib⁹ cōditionib⁹. ⁊ est pure materialis et corꝑoralis. Ad aliud dico sicut dictū est ꝓpus ꝙ intellect⁹ agēs nō depurat illustrat ⁊ c̄. nisi q: est cā ptialis ad causandū intellectionez. et ꝓpter boc nō dicit' depurare. sicut nec sol dicit' depurare. q: ꝙcurrit sicut cā ptialis ad causandū aliq̄d inferi⁹. ⁊ iō debet poni intellect⁹ agēs eodē mō in āgelo ⁊ btō sicut i nobis. Et cū dicit cōmētato: tertio de aia ꝙ intellectus agēs est lumē. Intelligendū est. ꝙ sicut lumē est cā ptialis cū colore ad causandū actū videndi ⁊ nō est in potētia receptiua coloꝝ. ita ītellectus agens est cā ptialis respectu ītellectionis ⁊ nō est in potētia receptiua. et iō pōt dici lumē. Et simil'r dato ꝙ ꝑdicta rō cōcluderet de corꝑore ꝙ nō pōt agere in āgelū. nō tm̄ ꝛcludit q̄n vnus āgelus possit causare cognitionē in alio. Ad aliud dico. ꝙ sunt in eodē genere remoto nō ꝓpinquo. ⁊ sic angelus ⁊ sba materialis sunt in eodē genere. quēadmodū corꝑa celestia ⁊ ista inferioꝛa. ⁊ boc sufficit ad boc ꝙ vnū sit agēs ⁊ aliud patiēs. Et q̄n dicit ꝙ potētia ⁊ actus sunt in eodē gñe. verū est de potētia obiectiua. nō aūt de subiectiua vel receptiua. q: potētia receptiua est sba: ꝫ act⁹ receptiu⁹. pōt esse accīs. aliter em̄ si semp eēnt in eodez gñe essz ꝓcessus in infinitū. Ad aliud dico. ꝙ auctor de causis ītelligit. ꝙ intelligētia est plena formis. quia ītelligit plures formas. Si dicas ꝙ intellectus angeli se babet ad oia intelligibilia. sicut intellectus noster ad ꝑma principia. falsuz est. q: intellectus noster intelligit omia ꝑma principia sine discursu. non sic aūt intelligit āgelus oia vt pri⁹ dictū est. Ad aliud dico. ꝙ eundē locū tenēt q̄tum ad aliq̄d ⁊ q̄tum ad aliq̄d nō. Circa notitiā primā abstractiuā q̄ simul stat cū intuitiua est aduertēduz. ꝙ illa notitia causaꝫ ab ituitiua notitia ⁊ intellectu ⁊ corꝑore qōcūq; sit illud tāq̄ a causis partialibus ⁊ nō ab obiecto. licet corrariū ꝓbicaꝫ. Cuius rō est. q: stante cognitōe intuitiua ⁊ obiecto toto corꝛupto adhuc stat illa abstractiua. ergo nō requiriꝫ obiectū necessario ad eius causationē. Si dicas ꝙ licet cognitio ituitiua posset existere per potentiā diuinaz nō existente obiecto: nō tm̄ naturalit'. ḡ ad boc ꝙ causet cognitio abstractiua ꝑdicta

Ad tcōm
Ad secundum
Ad tertium
Ad quartum
Ad quintum
Ad sextum
Ad septimum
Ad octauum
Ad nonum
Ad decimum
Ad vndecimū.
Ad duodecimū
Ad decimūtertiū
Ad argumenta prime opinionis
Ad primum
Ad scōm
Obiectio
Ad primum
Ad secundum
Ad tertium
Ad quartum
Ad quintum
Ad sextum
Ad septimum
Notandum
Obiectio

Universidad de Deusto
Biblioteca

naturaliter:adhuc reqrit exntia obiecti.7 tūc vltra oīe illud qđ necessario reqrit ad aliquē effectū causandū naturaliter bz aliquā causalitatē respectu illi⁹ effect⁹ p ꝓpositōem frequēter acceptā:q: effect⁹ sufficiēter dependet.7c.

Rndeo.verū est q intuitiua nō pōt ꝓseruari destructo obiecto:nisi p potentiā diuinā: tñ si naturaliter posset ꝓseruari sine exntia obiecti causaret abstractiuā p̄mā sufficientē cū aliis causis.Et qñ dr q̄q̄d nccrio reqrit.dico q vł illud qđ necessario requirit est cā imediata illi⁹ effect⁹:vł ē cā cāe illi⁹ effect⁹:sic ē i ꝓposito nā lz obiectū nō sit cā imediata respectu p̄me abstractiue:tñ est cā cognitōis intuitiue q̄ est causa cognitōnis abstractiue.Et eodē mō ad aliud dico q effect⁹ sufficienē dependet ex suis causis essentialib⁹ approximatis 7 dispositis 7 cōseruatis:ita q nihil aliud requirit necessario ad talē effectū absolute loq̄ndo tñ aliud aliqñ requirit necessario ad ꝓseruatiōem causę naturaliter loq̄ndo qđ nō est cā illi⁹ effect⁹:sic est i ꝓposito 7 poni pōt exēplū de aliis. Aliđ dic sciendū est q cognitio p̄ma abstractiua ē illa mediāte qua intellect⁹ nō iudicat rē ee vł nō esse:nec fuisse vel nō fuisse:nec videt de aliqua dīa tpis.qđ ꝓbat:tū q: si mediāte illa cā tanq̄ cā partiali intellect⁹ iudicaret rē fm aliquā differentiā tpis:tūc non esset abstractiua ⁊ intuitiua pfecta vel impfecta ꝟiuz vtriusq̄ prius dcm est. Nā si mediāte illa sicut cā partiali intellect⁹ iudicaret rē fuisse vel foze:tunc esset intuitiua pfecta sicut ꝑus dcm est.Similiter cognitio dr abstractiua: q: abstrahit ab exntia 7 nōexntia. Et nō sic intelligit q obiectū cui⁹ est notitia abstractiua:nec sit: nec nō sit:q: bē est impossibile:⁊ sic intelligit q mediante abstractiua tanq̄ cā partiali intellectus nō iudicat rem exīstere:nec nō exīstere: nec ēt fm aliquā differentiā tpis.Cū ergo ista sit abstractiua simplr sequit.7c.Si dicas q pōt dari vna alia abstractiua simplr in itellectu q̄ ꝑt stare cū intuitiua 7 manere post intuitiuā illa sc3 p quā cognosco aliqđ intuitiue cognitū pura albedinez in se 7 absolute p̄mo.7 est ista cognitio intuitiua incōplexa:7 post mediāte ista tanq̄ cā partiali pōt intellect⁹ assentire alicui cōplexo necessario qđ nō cōcernit differentiā aliquā tpis:7 illa est notitia abstractiua simplr cōplexa.Exemplū.si primo videam albedinē intuitiue 7 post cognosco eandē albedinē abstractiue:si tūc intellect⁹ mediante ista cognitōe formet bē cōplexū albedo est qualitas in bē est cognitio abstractiua cōplexa simplicit q nō ꝓcernit aliquā differētiā tpis:q̄ ꝑter ꝑdictā abstractiuā p̄mā ē dare aliā abstractiuā que nō est principiū iudicādi fm aliquā differentiaz tpis. Contra.licet ista cognitio actualis vel habitualis nō sit principiuz iudicādi respectu ꝑdicati qđ nō ꝓcernit aliquā differētiā tpis cuiusmodi est oē ꝑdicatuz qđ cōuenit subiecto nccrio,sicut est in exēplo tā posito albedo ē qualitas cū eadē cognitio nūero sit distincta a p̄ma abstractiua pōt esse principiū iudicādi respectu ꝑdicati:qđ cōcernit dīaz tpis cuiusmōi est istud ꝑdicatū qđ ꝓuenit subiecto ꝓtingēti. Exempluz.licet em ista cognitio abstractiua per quā cognosco albedinē absolute nō sit principiū iudicādi fm dīam tpis respectu huius ꝑdicati albedo fuit vel est in corpe vł fuit in corpore subiectiue tñ ista cognitio ē principiū ptiale.7 ista nō est ad ꝓpositū. Si dicas q illa cognitio nō est p̄ncipiū iudicij ꝟz aliquā dīam tpis respectu cuiuscunq̄ ꝑdicati sicut ptz p rōes supradictas. Ex isto sequit.q abstractiua quā tu ponis nō distinguit a p̄ma abstractiua:q: prima sufficit. g̃ qlibet al ia superfluit. iō opz q nō sit aliqua alia abstractiua simplicit a p̄ma. q: nō est iudicij principiū fm aliquā dīam tpis. Sed tūc est dubiū a quo generet⁹ bitus inclinās ad scđam abstractiuaz q̄ dicit intuitiua impfecta. q: mediāte re pōt intellectus iudicare q res aliq̄n fuit.nō em pōt gñari ab intuitiua vt dictū est 7 ꝓbatū.nec a p̄ma abstractiua.q: habit⁹ sp inclinat ad act⁹ cōsimiles illis a q̄bus gñatur.sed p̄ma abstractiua nō est principiū iudicij fm aliquā dīaz tēporis vt ꝑus ꝓbatū est.ergo bitus generatus ex p̄ma abstractiua inclinabit ad aliquē actū abstractiuū q̄ sit principiū iudicij. q: tūc nō iclinaret ad act⁹ ꝓsimiles.7c.7 p qñs habitus generat⁹ ex p̄ma abstractiua nō iclinat ad scđaz abstractiuā q̄ est intuitiua impfecta. g̃ opz dare aliū bitū inclinātē ad aliū actū.l. a quo gñatur ille habit⁹. Respōsio bui⁹ ptz p supradctā.

Trum in potētia

A Questio XVII

v sensitiva vł in organo causet aliqđ seu aliqua spēs preter actū sentiēdi

Secundū.

Tertium

Quartū

Quintū

Sextū.

Septimum

Octauum.

Nonū.

prouiū naturaliť ipi actui sentiēdi.q sic,ꝓbat scđo de aia.sensus est susceptiuus spērum sine materia 7 distinguit ab actu 7 est principiū.g̃.

Ad oppositū Augustin⁹ de trinitate ca.ij. ponit in sensu exteriori trinitatē.l.p̄mo ipam rez quā videm⁹.scđo visionē.7 tertio animi intentionē q̄ docet sensum in ea re. ⁊ si esset ibi spēs essz ibi g̃nitas.g̃.7c. Dicđr cōiter q necesse est quādaz spēm ponere tā in sensu interiori q̄ exteriori.prouiā naturaliť actui sentiēdi de sensu exteriori. Probat p ꝓmētatorē.ij. de aia cōmento.xxi.vbi assignat cām quare plante nō

B Opinio prima

Argumēta p̄mā

sentiūt,dicit em cā est nō bñe mouētē nec̄ p̄ncipiū potētiale recipiēdi spēs sensibiliū:⁊ pati cū materia. Igit fm eū quare nō sentiūt cā est:q: nō sunt receptiue spērū sine materia.g̃ i sensu recipit spēs sine materia. Itē pbs scđo de aia.Duo aūt sentim⁹ p̄muz est bē in quo est hmōi potētia:est q̄dē idē rōe:⁊ esse alterū est: magnitudo cui aliq̄ erit:7 qđ sentit nō tñ sensui esse nec̄ sensus magnitudo:⁊ rō q̄dā 7 potētia illi⁹.Ex bē ꝓbat q sensitiuū ē i potētia.i. fm q aliq̄d receptū i sensitiuo est idē cū obiecto sensibili rōe:⁊ alterū fm esse.⁊ act⁹ sentiēdi differt a sensibili 7 fm rōem 7 fm esse. Itē cōmētator: scđo de aia. cōmēto.xviij. receptio formarū sensibiliū ab vnoq̄ receptiuo sensibili absoluta est a materia 7 p̄ma intentio coloris est alia a colore fm q est i hac dispositōe 7 intentōe. Itē aristoteles 7 cōmentator: ibidez cōmēto.xx.Excellētie sensibiliū corrūpit sensuū instrumēta.l.nō causādo actū sentiēdi. Tū q: instrumēta sensuū nō recipiūt actū sentiendi.Tū q: act⁹ sentiendi salus 7 pfectio organi illi⁹ est.g̃ ꝑter organū est aliq̄d i re corruptiuū bē nō est nisi spēs g̃.7c. Itē cōmētator: cōmēto.xxi.cā em in bē q vegetabilia nō sentiūt nil aliud est nisi q vegetabilia nō bñt medīū:scilz carnē:nec tale p̄ncipiū ꝑpter qđ alia p̄nt recipe formas sensibiliū:⁊ caro in aialib⁹ nō recipit actū sentiēdi.g̃ spēs. Itē cōmentator. ij. de aia cōmento.vij.post apphensionē fortis sensibilis nō pōt apphendere debile:g̃ ꝑter actū aliq̄d ibi ipūmit qđ remanet.aliter posset eq̄liter apphendere oē sensibile post actū sic ārte cui⁹ oppositū exprimur. Itē pbs quo em sentim⁹ susceptiuū ē sensus sine materia ibi cōmētator cōmento.xxxv.q: sensus recipiūt sensibilia ex materia:iō qñ illa sensibilia fuerit abstracta a materia efficit i sensib⁹ sensus 7 ymaginatōes:g̃ videt q post receptōez sensibiliū efficiunt act⁹ sentiēdi. Itē tertio de aia itellect⁹ est loco spērū sicut sensus sensibiliū. Itez in principio pspectiue ꝓbat q lux 7 colores illuminati aliquā oparōez bñt i visum:q: visus qñ ispexit luces valde fortes debilitat ab eis 7 bz nocumentū. Itē augl.lib.xi.de trinitate cap.ij.Sensus oculoz nō ō nō bz ymaginez corporis qđ videt q̄diu videt:q: eo detracto nō remanet. Itē post. Plerūq̄ cū diuscule luminaria q̄z inspexerim⁹?:7 deide oculos clauserim⁹ q̄si versant in cōspectu nro q̄daz lucidi colores sese cōmutātes 7 min⁹ minusq̄ fulgētes donec desistāt oīno.q̄s intelligendū est relīquas esse illi⁹ forme q̄ facta erat i sensu cū corpus lucidū videret.paulatiq̄ 7 quodāmō gradati deficiendo variari. Itez post. Nisi fieret

i sensu nostro q̄dā ymago silitūdo rei eius quā cernimus.nō bz oculoz numerū flāme species geminaret. Ex bis videt q cū q̄s diligēter i spexerit lucidū valde aliq̄ radiū videnť remanere post clausionez oculoz. Scđo ꝓbat.q spēs sit in sensu interiori. q: nulla potētia pōt habere actū circa aliqđ obiectū:nisi sit pōs in se vel in silitudine repsentāte.sed sensus interior pōt habere circa sensibile actū ipo destructo vel absente.ergo in illo erit aliqua spēs repsentās. Itez tertio de aia.dū speculamur necesse est simul fantasmata speculari. fantasmata em sic sensibilia sunt:bz. q: sunt sine materia.vt dicit ꝓmētator: cōmēto.xxxix.ymagines em sunt aliqua sensibilia itellectui.et sunt ei loco sensibiliū apud absentiā sensibiliū. sed sunt sensibilia nō materialia. Itē scđo d aia. quo sentim⁹?susceptiuū est sensibilis sine materia:vnūqđq̄. Tū absentibus sensibilib⁹? insist sensus 7 fantasmata qb⁹? sentiūt. Itē de somno 7 vigilia.sensibilia em fm singulū organuz nobis afficiūt sensuz.7 q̄ fit ab illis passio non solū est in organis sentiēdi dū sensus agūt sed etiā dū abeūt. Itē recedēte sensibili extrinsecus manēt simulacra q̄ sensibilia sunt. Item declarat ibidē pbs.q manifestū est i deceptione q̄ accidit exīstētibus in passionib⁹? sicut trepidus in timore vel q̄ amat in amore. ita q videat amota silitudine hic q̄dē bostē fugere.ille vero dilectari.Et causam assignat.qm̄ non fm eandē potentiā iudicat q principale est 7 q fantasma fuerit. Huius vero signū est q videt sol pedalis.ꝓtradicit aūt aliq̄d aliud sepe ad fantasiā. alia duo exēpla ponit de sensu tactus qñ iudicat vnuz esse duo.7 visus iudicat esse vnū duo:7 de illis quib⁹? videt terra moueri Itē post ex bijs quidē manifestū.qm̄ nō solū in vigilādo motus a simulacris fiūt. sed qñ passio fit q̄ vocat somn⁹?.7 iudicat ibi de fantasmatibus 7 simulacris. Itē alacen lib.ij.c. .ij. vult q visus qñ apprehēdit rē aliquā visaz et fuerit certificata forma illius rei vise remanet in aia 7 figurat in ymaginatōe. Itē ꝓmētator: de sensu 7 sensato.dicam⁹? ergo q aer mediāte luce recipit ꝑus formas rerū.deinde reddit retbi extrinseco. 7 retbe extrinsecū reddit retbib⁹? quousq̄ puenīat ad vltimū retbe post qđ est sensus cois. Itē Augustin⁹?.x.de trini. ca.v. illas ptes q̄ corporū sensibus informanť etiā cū bestijs nos cōes habere sentim⁹?. Itē ca.vi. viget quippe in ea aia mediū ad discernendū corpus:qđ foris relinquit ab ymagine quā de re secū gerit:nisi cū ita exprimūtur cedē ymagines tanq̄ foris sentiātur nō intus cogitētur:sicut dormientib⁹? aut furiosis:aut in aliq̄

Nota duo Primum ꝓbat Primo Secundo. Tertio. Scdm ꝓbatur Primo Secundo. Tertio

D Prima cõclusio.

alia extasi accipere soler. Sũt ergo duo articuli. Primus est q̃ i sensu exteriori est species. Scds est q̃ in sensu interiori est spēs.pro ꝑmo sunt aliqua motiua. Primũ est. q̃ instrumẽtuz ⁊ potentia visiua corrũpunt̃ ꝑ excellẽtias sensibiliuz. Scdm est.q̃ aliq̃d remanet post actũ videdi. Tertiũ.q̃ ꝑus opz aliq̃d fieri in medio. Pro scdo sunt aliq̃ motiua. Primũ ẽ. q̃ in absentia sensibiliũ põt habere actũ suuz. Scdm. qz in actu derelinquit̃ aliq̃d quo cognoscit se habuisse talẽ actũ. Tertiũ.qz aliqs recordat̃ se somniasse.⁊ põt hoc euidẽter scire etiã ꝑ intellectũ. Circa istã questionẽ ostẽdo aliquas ꝛclusiones.ex quib⁹ patebit eius solutio. Prima est q̃ in sensu exteriori accipiẽdo sensuz pro cõposito ex organo ⁊ potẽtia est aliq̃d absolutũ impssum ꝓter actũ sentiẽdi. ℔ ꝓbat̃ per experientiã phi mltiplicẽ lib. de somno ⁊ vigilia. Prima est.si aliquis solẽ vel aliquod splẽdidũ inspiciat: ⁊ post trãsferat se ad minus lucidũ: vel nõ videbit: vel debilius videbit. tũc sic q̃ncũq; sensus in aliquo tpe põt in aliquã actionẽ nũc in quã nõ põt postea:oz aliquã trãsmutationez fieri vel in sensu vel in medio vl in obiecto. sed sensus post inspectionem excellẽtis sensibilis. puta solis nõ põt inspicere sensibile debilius: et ante potuit. g̃ est ibi mutatio nõ in medio nec in obiecto.cõstat ergo in sensu.ergo est aliq̃d nũc impressum qđ ꝑus nõ fuit.vel aliq̃d ꝑus habitũ est depditũ. sed nulla depditio est ibi facta.ergo ⁊c. Secũda est si aliqs inspiciat colorẽ albũ lõgo tpe:si post ꝙuertat se ad aliud alterius coloris:illud videbit esse eiusdẽ coloris. Tertia est si aliqs inspexerit solẽ vel aliud splendidũ ⁊ post claudat oculos. primo apparebit color splẽdidus. deinde alij colores vsq; ad nigrũ.⁊ tũc euanescit. Quarta est. si aliqs inspexerit rẽ velocit motã:si post inspiciat rez q̃escentẽ.illa res apparebit sibi moueri. ⁊ ꝑus nõ. sed hoc est ꝓpt̃ aliq̃d impssum.igit̃. Ex bijs pz.q̃ ꝓter actũ videndi est aliqs impressuz in sensu exteriori.ꝙa alit̃ post actũ videdi remaneret eq̃ dispositus ad actũ respectu cuiuslibet obiecti: sicut ꝑus

E Scda conclusio

Scda cõclusio. q̃ in visu derelinquit̃ aliquid qđ nõ ẽ visibile:nec ẽ obiectũ visionis:nec ꝑcipiuz:nec actus:nec spẽs. qđ ꝓbat̃. qz post q̃ aliqs cessauerit ab omi visiõe remanet visus alit̃ dispositus q̃ añ.⁊ post aliquos colores debilitat̃.⁊ post aliquos ꝛfortat̃.⁊ tñ nihil sentitur post actũ.g̃ est aliq̃d derelictũ:qđ est debilitatiuũ vel cõfortatiuũ visus. q̃ aũt ista alteratio fiat a colore.pz:qz oĩbus aliꝑ a colore medio illumiato ⁊ visu nõ exñtibus sequit̃ eõ fortatio vel debilitatio. Si dicas q̃ nihil positiuũ imꝑimit̃ vel derelinquitur in visu: sed aliq̃d ꝑius babitũ annihilatur. Contra visus ex aliquibus coloribus cõfortatur:⁊ ex aliquibus debilitat̃:sed in altero necessario aliq̃d recipit:⁊ nõ est maior ratio de vno q̃ de alio: ergo in vtroq; aliquid imꝑimit̃ ⁊ maxime quando visus cõfortatur. Si dicas q̃ ista debilitatio ⁊ confortatio nõ est ex sensibili p se:sed ratiõ p accidens:sicut sonus videt̃ scidere lignũ eodẽ modo color nõ agit in visum:sed aliquid cõueniẽs vel discõueniẽs oculo. Contra solo colore agente debilitat̃ ⁊ cõfortatur visus oibus aliꝑ nõ positis:⁊ ipo nõ agente⁊ aliꝑ positis nõ confortat̃ nec debilitat̃:ergo solus color hoc facit⁊ nõ aliud. Ex istis sequit̃ q̃ aliq̃d imꝑimit̃ in visu q̃ non est actus:qz illud manet actu nõ manẽte:nec est species.tũ qz spẽs nõ ponit̃ nisi qñ ꝓncipiũ actus est: qz ꝓpter hoc ponit̃ solũ:sed illud impressum manet qñ sensus nõ potest in actũ:patet de ceco facto ꝑ aliquã talẽ q̃litatem debilitatẽ organũ visus. tũ qz nec in visu nec in medio manet naturaliter spẽs:dico nisi ad presentiã sensibilis ⁊ lucis:sed illud impressum manet:⁊ qñ nõ est lux nec sensibile:ergo est ibi aliq̃d impressum qđ nec est sensibile nec spẽs nec actus:nec est sensibile a se nec ab alio:sed est q̃dam q̃litas impressa in organo visus q̃ aliqñ est confortatiua aliqñ debilitatiua ⁊ imꝑimit̃ effectiue a colore:⁊ simul cũ actu videdi:nec est precuia actui. nec etiã ꝓncipiũ eius:nec generatur ab actu sed a colore simul cũ actu videdi in organo visus imꝑimit̃ ⁊ manet illa qualitas aliqñ vsq; ad finẽ vite:aliqñ ꝑ maius spaciũ:aliqñ ꝑ minus.

F Tertia cõclusio

Tertia cõclusio est q̃ in visu imꝑimitur aliq̃d qđ potest videri ⁊ esse ꝓncipiũ visiõis hoc ꝓbatur ꝑ experimẽta phi de somno ⁊ vigilia supra posita. Et ꝑ experimentũ aliud vbi supra dicit̃ q̃ sic inuenim⁹ qñ inspexerit corp⁹ albũ mundũ super qđ oritur lux diei:⁊ fuerit illa lux fortis q̃uis nõ sit lux solis ⁊ mouetur diu in aspectu:deinde transferat visum suũ ad locũ obscurũ nõ inueniet formã illius lucis: sed figurã eius.deinde si clauserit visum ⁊ respexerit ꝑ bozã in oculo suo formã illius lucis inueniret.deinde auferet̃ hoc ⁊ reuerteturvisus in suã dispositiõem. Illud patet de colore:qz si aliquis in luce solis inspiciat viridariũ multe spissitudinis berbarũ ⁊ transferat se ad locum obscurũ:inuenietformã illius lucis colorataz a viroꝛe illarũ berbarũ.deinde si aspexerit visibilia alba in vmbra ⁊ debili luce inuenient colores illos admixtos cũ viroꝛe:⁊ si clauserit oculũ suũ ⁊ fuerit intuens eos inuenietin oculo suo formam lucis ⁊ formam viroꝛis.Ex istis

apparet q̃ est in oculo aliquis actus sensitiu⁹ qui non habet aliud obiectũ nisi aliquid derelictũ ⁊ impressum qđ est obiectũ illius actus: quia si ille actus apparitiõis est verus actus: habet aliq̃d verũ obiectũ. Si dicas q̃ nihil derelictũ in visu est obiectũ illius visus:sed sensibile ipm qđ potest nõ exist̃ere:qñ est illa apparitio falsẽ per potentiã diuinã:⁊ hoc ponũt qui dicunt q̃ cognitio intuitiua põt esse nõ existentis naturaliter:quia ista apparitio est cognitio intuitiua:quia visus nullã cognitiõem habet nisi intuitiuã:⁊ ista apparitio habet ꝑ obiecto sensibile extra qđ potest non exist̃ere existente ista apparitõe. Sed contra.qñcunq; aliqua equaliter se habent ad aliq̃d:si vnũ illoruz potest mouere illud ⁊ quodliber. si ergo nihil impressum terminat istum actum:sed aliquid non exist̃es tunc quodlibet non exist̃es terminaret illum actum ⁊ eadem ratione vnũ aliud ex quo nihil impꝛimit̃ ratiõe cuius vnũ plus terminat q̃ aliud. Itẽ mediante cognitione intuitiua põt iudicare rem esse vel nõ esse ℔ mediante apparitõe nõ iudicat intellectus verũ res extra sit vel nõ sit:℔ tantuz iudicat q̃ aliqua q̃litas impressa est:g̃ illud impressum ẽ obiectũ illius apparitõis ⁊ nõ res extra. ideo dico q̃ in visu aliq̃d imꝑimit̃ a sensibili:scz aliqua q̃litas q̃ non est actus videndi:nec spẽs nec generat̃ ex actu videndi:⁊ causat̃ ab obiecto sicut act⁹ videndi:℔ est q̃dã q̃litas impꝛssa visui sil̃ cũ actu videndi ⁊ est obiectũ cã totalis illius qualitatis:sicut aliq̃d creatũ põt esse cã totalis:℔ respectu actus videndi est obiectũ cã partialis.vñ illa q̃litas ipꝛimit̃ in visu a sensibili sil̃ cũ actu ꝑmo videndi:⁊ nõ est obiectũ illi⁹ ꝓmi act⁹:℔ post ꝓmũ actũ terminatũ ad aliq̃d sensibile excellens:qz visus aliquẽ actũ ipfectiorẽ q̃ vocat̃ apparitio ⁊ est cognitio intuitiua tm̃ ⁊ respectu illius act⁹ est illa q̃litas obiectũ ⁊ cã partialis.qđ ꝓbat̃:qz ille actus est verus act⁹ videndi.g̃ est aliq̃d terminãs illũ actũ ℔ nõ ens:nõ põt aliquẽ actũ terminare naturaliter.g̃ ⁊c. Non est maius inconueniẽs q̃ in visu recipiat aliq̃d sensibile obiectũ:q̃ in alio corpe diaphano.puta medio ⁊c. sed ibi põt recipi igitur. Quãũt in visu sit aliq̃ q̃litas impressa q̃ nõ sit obiectuz alicuius act⁹ nec esse põt. ꝓbat̃ adhuc ꝑ cõmentatorẽ in de sensu ⁊ sensato q̃ dicit.illud instrumentũ non agit:nisi qñ est in sua cõpletione naturali nullo aduenient̃e turbat ipm. Et tõ iracũdus i bora vehemẽs habẽs colorẽ ascendentẽ reperit inde corruptiõem sui visus. Itẽ post:qz istud instrumentũ qđ est oculus nõ agit nisi qñ est i tẽperamẽto cõplexionis tõ accidit q̃ qñ infrigi-

datur a rebus extrinsecis ⁊ in frigiditate intrẽsa visus debilitat̃:⁊ tõ obscurat̃ visus in multis locis in q̃bus est multa lux ⁊ mlta aqua ⁊ subdit:cũ g̃ calor oculi aut frigus oculi fuerit ꝓ⁹ q̃ ℔ naturã:stati visus debilitat̃. Ex istis pz q̃ aliq̃d imꝑimit̃ visui ab obiecto ꝑ qđ debilitat̃. Quarta ꝛclusio est q̃ illud impressum in visu siue sit visibile mõ ꝓdicto siue nõ recipit̃ in organo ⁊ nõ in potẽtia:vt distinguit̃ cõtra organũ:℔ in toto cõpposito ex materia ⁊ forma ⁊ alijs dispositiõibus accidentalib⁹. ℔ ꝓbat̃ ꝑ cõmentatorẽ. primo de aia cõmento. l viij. vbi arguit ꝓtra ponẽtes aiam moueri se dicẽs sic Maxime corrũpit̃ ab ea q̃ est in semo debilitãte:nõ aũt in sensibilib⁹. ℔ accidit si eñ accipiat senioꝛ oculos iuuenis videbit vtiq; sic⁹ vt iuuenis quare senitũ nõ est i suscipiẽdo aiam:℔ in quo est sicut in infirmitatib⁹ ⁊ debilitatib⁹: tunc sic illud qđ debilitat aliq̃d vel confortat est subiectiue in illo qđ debilitat̃ vel confortatur hmõi est organũ ⁊ potentia distincta ꝑ organũ. ergo ⁊c. Itẽ organũ magis assimilatur corpori i quo est:qz vnũ compositũ ex materia ⁊ forma magis assimilat̃ alteri cõposito q̃ forma substantialis:℔ illud receptiuũ in visu est eiusdẽ ratiõis cũ q̃litate in obiecto sensibili ex obiectũ maxime illud ipressum qđ est visibile mõ ꝓdicto:g̃ magis recipit̃ i organo q̃ i potẽtia distincta ꝑ organũ. Scds articulus est de sensu interiori pura de fãtasia:⁊ est ℔ ꝓma cõclusio q̃ aliq̃d ibi remanet post actũ sentiendi:qz ꝓma potẽtia aliter ẽ reducibilis ad actũ post ꝓmũ actũ q̃ ãte:qz ante nõ reducit̃ ad actũ nisi ꝑ pñtia sensibilis realiter:⁊ post ꝓmũ actuz põt reduci ad actũ in absentia:g̃ nccrio aliq̃d requirit̃ inclinãs ad actũ post ꝓmũ actũ: qđ ꝑus ante ꝓmũ actũ ibi nõ fuit. Scda ꝛclusio est q̃ in ista potẽtia ipꝛimit̃ aliq̃d vt i organo ⁊ in potẽtia distincta ꝑ organũ.primũ probatur:sicut de sensu exteriori ꝑus ꝓbatũ est:qz ista potẽtia cõseruat̃ ⁊ cõfortat̃ corpore sicut organũ visus:g̃ ꝓpter eandẽ rõez dz aliq̃d ꝑ nĩ b in organo cõseruãs vel corrũpẽs vel debilitãs sicut ibi. Tertia cõclusio est q̃ aliq̃d imꝑimit̃ i illa potẽtia vt distincta ꝑ organũ: ꝙa aliq̃d ibi ponit̃ vt eliciat actũ ⁊ nõ vt termiet g̃ illud se tenet ex parte elicient̃ nõ terminanꝫ assumptũ ꝓbatur:qz idẽ est obiectũ sensus interioꝛis qđ fuit ꝓmũ obiectũ sensus exteriorꝭ:℔ illud sic ipressum nũq̃ fuit obiectũ sensus exteriorꝭ. Itẽ si habeat rõez obiecti terminantis sicut similitudo rei aut est eiusdẽ rõis cũ obiecto exteriori aut alteri⁹. si eiusdẽ:tũc qđ i aia relinquitur est verus sonus verus color. ℔ autẽ est absurdũ.ꝓbatur:qz oẽ actuũ eiusdẽ rõis põt

D Prima cõclusio

E Scda cõclusio

F Tertia cõclusio

effectū aliquē augmētabilē ꝓius causatū ab agente eiusdē rōnis augmētare. g̃ si in potentia interiori causet verus calor vel verū frigꝰ p ynū calidū extrinsecū pōt aliud calidū eundē calorē causatū augmētare. ⁊ sic illa potentia esset multū calida ⁊ frigida ⁊ alba ⁊ nigra ex sola aspectōe istoꝝ qō vere fallum est: nec ē ibi aliq̃d terminās actū alterꝰ rōnis ab obiecto exteriori: qꝛ ois potētia potens discernere inter minꝰ dissimilia pōt discernere iter magis dissimilia: ꝫ hec virtus pōt discernere indiuidua eiusdē spēi: g̃ pōt discernere iter illud derelictū qō bꝫ rōem obiecti terminantis p te ⁊ obiectū extra: cuꝰ ē ymago qō est falsuꝫ ⁊ ꝺ experientiā. Itē nullū obiectū potētie sensitiue pōt augmētari p actū eiusdē potentie: qꝛ obiectū ꝑsupponit actui: ꝫ illud impꝛessum p actū ymaginādi ⁊ fantasiādi augmentaꝝ: g̃ non bꝫ rōēz obiecti terminātis. Jō dico q illud derelictū bꝫ magis rōem inclinanti ⁊ elicientis partialiter actū ymaginādi q̃ terminātis: b̃ ꝓbatur: qꝛ nō videt magis inconueniēs ponere aliq̃d inclinatū in potentia interiori q̃ exteriori: ꝫ i organo exteriori pōt poni talis q̃litas iclinās sicut ptꝫ in scriptoꝝ in cantoꝝibus ⁊ oibus opantibus manualiꝫ: ⁊ tamē nō oīs ille q̃litates inclinant tm̃ ad aliq̃d eiusdē rōnis ꝫ ad idē indiuiduū nūero ptꝫ in aliquo iclinato ad trāsēundū p certū ostiū ⁊ locū ⁊ in certa parte dom?: ⁊ post mutet ostiū: adhuc frequēter redit ad locū vbi ꝓius fuit ostiū: q̃uis p multos act? generet q̃litas inclinās ad transeundū p scōm ostiū. Et ita qualitas inclinās ad trāseundū p primū ostiū inclinat ad idē iudicium numero nō tm̃ spē: g̃ eodē modo pōt poni q̃ sit aliqua q̃litas in virtute fantastica inclinans potentiā ad act? cōsimiles. Itē nullus experitur se hīc aliq̃d ꝑter actū fantasiandi nisi post actū: ꝫ tale magis bꝫ rōem habitus inclinantis q̃ ymaginis representātis. g̃ ⁊c. Quantū ergo ad potentias exteriores recapitulando. dico q in visu impꝛimit q̃daꝫ qualitas cōfortās vel debilitās organū: ⁊ illa est subiectiue i organo: qꝛ organū debilitat ⁊ nō potentia: sicut ptꝫ p pbm primo de aia de oculo senis ⁊ est q̃litas alterꝰ rōnis ab obiecto extrinseco: ⁊ illa nec est qualitas nec passibilis qualitas: ꝫ est q̃dam qualitas q̃ nō est in aliqua spē qualitaꝝ enumerata ab aristotele: qꝛ ois passio ⁊ passibilis qualitas ab aliquo sensu pt sentiri: ꝫ ista a nullo pōt sentiri: qꝛ manere pt i organo: etiā nullū actū pōt elicere sicut ptꝫ in ceco aliquo ⁊ ita ille species q̃s aristoteles enumerat sunt insufficientes. Exemplū. venenū p aliquā qualitatē̄ inficit boiez ⁊ illa nec est passio nec passibilis qualitas: g̃ si in potentia interiori causet verus calor vel verū frigꝰ p ynū calidū extrinsecū pōt aliud calidū eundē calorē causatū augmētare. ⁊ sic illa potentia esset multū calida ⁊ frigida ⁊ alba ⁊ nigra ex sola aspectōe istoꝝ qō vere fallum est: nec ē ibi aliq̃d terminās actū alterꝰ rōnis ab obiecto exteriori: qꝛ ois potētia potens discernere inter minꝰ dissimilia pōt discernere iter magis dissimilia: ꝫ hec virtus pōt discernere indiuidua eiusdē spēi: g̃ pōt discernere iter illud derelictū qō bꝫ rōem obiecti terminantis p te ⁊ obiectū extra: cuꝰ ē ymago qō est falsuꝫ ⁊ ꝺ experientiā. Itē nullū obiectū potētie sensitiue pōt augmētari p actū eiusdē potentie: qꝛ obiectū ꝑsupponit actui: ꝫ illud impꝛessum p actū ymaginādi ⁊ fantasiādi augmentaꝝ: g̃ non bꝫ rōēz obiecti terminātis. Jō dico q illud derelictū bꝫ magis rōem inclinanti ⁊ elicientis partialiter actū ymaginādi q̃ terminātis: b̃ ꝓbatur: qꝛ nō videt magis inconueniēs ponere aliq̃d inclinatū in potentia interiori q̃ exteriori: ꝫ i organo exteriori pōt poni talis q̃litas iclinās sicut ptꝫ in scriptoꝝ in cantoꝝibus ⁊ oibus opantibus manualiꝫ: ⁊ tamē nō oīs ille q̃litates inclinant tm̃ ad aliq̃d eiusdē rōnis ꝫ ad idē indiuiduū nūero ptꝫ in aliquo iclinato ad trāse

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ plogo dicit ꝙ cognitio abstractiua ꝑsuppo
nit in eadē potētia cognitōem intuitiuā eiusdē rōnis ꝛ in eadē forma: qz potētia est forma
ꝫ nō oportet in eadē potētia esse ꝛ in eadē par
te forme q̄ habet cognitōem abstractiuā: sed
alia pars eiusdem forme elicit intuitiuam et
illa vna intuitiua in vna forma circa vnū ob
iectum est illa mediante qua iudicatur res es
se vel non esse non mediante abstractiua cu
iusmodi est ois actus fantasie sensus ꝛ oīz sen
suū interioꝝ. sic g̃ ptz de sensib⁹ interioribus ꝛ
exterioꝝb⁹ q̄d est ponendum in eis ꝛ q̄d non.

℟ Ad primum

Ad rōnem ꝑme opinionis. Ad auctoritatez dico ꝙ magna est equiuocatio de spē: qz aliq̄n
pbs accipit spēm ꝑ actu aliq̄n ꝑ habitu aliq̄n
ꝑ indiuiduo eiusdē rōnis qō pōt dici formaliꝫ
spēs: ꝛ iō cōiter vel semp vbi pbs ponit spēm
cōmentatoꝝ ponit formā. Cū q̄ dicit ꝙ plan
ta nō sentit: qz nō recipit spēm: nec ḃz organū
ad boc. boc est cōtra opinātes ꝓximum: qz corpo
ra inanimata. i. corpora dyaphana recipiunt
spēm: ꝛ tn̄ nō sentiunt. dico ꝙ aristoteles acci
pit ibi spēm ꝑ actu. ꝛ iō q̄ plāta nō ḃz recepti
uū actus sentiēdi: nō est potentia sensitiua sic
ꝓius patuit. ꝛ iō q̄ planta nō ḃz potētiā sen
sitiuā: iō nō pōt sentire.

Ad scōm

Ad scōm ꝑ idē. ꝛ ꝙ ḃ verū sit ptz: qz aliter nō posset dari cā q̄re dya
phana vt aer aqua ꝛc. nō sentiūt cū recipiunt
spēs. Et ad ꝓbatōem dico ꝙ receptiuū i orga
no: ꝛ sensatū nō sunt eiusdem rōnis ꝛ subiecti
vl̄r. aliq̄n tn̄ sūt sicut ꝓius dcm̄ est.

Ad tertiū.

Ad tertiū. Ad quartū. Ad alias duas ptz ꝑ idem.

Ad quartū.

Ad aliud dico ꝙ excellētie
sensibiliū corrūpunt sensum: nō tn̄ dico actum
sentiēdi nec spēm: ꝫ aliquā qualitatē q̄ a nul
lo sensu pcipiť: nec pcipi pōt sic dcm̄ est.

Ad quintum.

Ad quintum. Ad cōmentatoꝛē dico ꝙ plāte nō sentiūt: qz nō ba
bēt carnē. i. debitā dispositiōem q̄ requiriť ad
actū sentiēdi: nec habēt ꝓncipiū qō possit re
cipere formas sensibiliū. i. actus.

Ad sextum

Ad sextum. Ad idē tertio de aia. dico ꝙ aliq̄d imꝑimiť post appre
hensionē forme sensibilis. ꝫ nō spēs: ꝫ alia q̄li
tas vna visibilis ꝛ alia inuisibilis.

Ad septimum

Ad septimum. Ad altō dico ꝙ iste q̄litates nō efficiunť post actū in sen
sibus exterioꝝb⁹: ꝫ simul lz forte in sensibus i
terioꝝb⁹ efficiunť post.

Ad octauum

Ad octauum. Ad aliud de alice dico ꝙ sensibilia aliq̄d operanť in sensu mō ex
posito.

Ad auctoritates augustini

Ad auctoritates augustini dico ꝙ ꝑ si
militudinez ꝛ ymaginem intelligit visionem
sicut ptz ꝑ eundē ibidē.

℥ Ad primā ꝑ scōo articulo ꝛ ad oēs auctoritates aristotelis

Ad aliud dico ꝙ ꝑ illas regulas intelligit aliq̄d eiusdem rationis
ꝛ nō ymaginē. Ad primū ꝑ scōo articulo. di
co ꝙ in fantasia aliq̄d manet: ꝫ illud nō est ob
iectū actus: sed habitus q̄dam inclinās ad fā
tasiādū obiectū ꝓius sensatū. Et dico ꝙ pbs
per simulacra fantasmata ydola ymagines nō
intelligit aliqua realiter distincta a rebus ex
tra sicut in ꝓmo dcm̄ est de ydea q̄ nō dicit ali
quid nisi creaturā cognitā: ita in ꝓposito ista
dicūt rem ipam ſm ꝙ terminat ipm actū sen
sus interioris in absentia rei sensibilis. boc ꝑz
in silī: qz dicimus ꝙ aliq̄s videt ymaginē ipsi⁹
in speculo: ꝛ tn̄ nulla ymago videtur: ꝫ ipa res
extra videtur. Unde dico ꝙ remanent simula
cra: quia remanet ibi aliqua qualitas q̄ inclī
nat potentiā fantasticā ad apprehensionē il
loꝝ ꝓius sensatoꝝ. Ad auctoritates alias di
co ꝙ sicut in aqua apparet ydolū nō ꝙ aliq̄d
ibi appareat ꝓeter rē extra existētē: ꝫ ipamet
res ita est interius: quia ipamet res ꝓius sen
sata apparet: boc est terminat actū fantasian
diramē bene potest discerni vtrū ibi sit vl̄ nō
Dec de questione. Questio. xviij.

A Questio XVIII.

Trū sensibile im

v primat spēm suā in medio. distin
ctā ab eo realiter. ℳ sic ꝓbatur
ꝑ cōmentatoꝛē scōo de aia cōmento. lxviij. vbi
dicit ꝙ visibile scz color est mouens dyapha
nuz in actu. boc aut̄ non est nisi imꝑimendo
spēm suā. ergo ꝛc. Ad oppositū. ista species si
esset: esset in aliquo predicamēto: ꝛ nō nisi in
predicamēto qualitatis: sed boc est falsum: qz
nō est in ꝓria spē: qz nec habitus: nec dispositō
nec in scōa: qz nec est potentia nec impotētia
nec in tertia: qz tunc esset passio vel passibilis
qualitas: qō est manifeste falsum. g̃ ꝛc.

B Opinio prima.

Dic dicitur cōiter ꝙ species sunt ponende in me
dio. ꝛ boc ꝓbatur per rōnem ꝑ experientiam
ꝛ per auctoritatē. Per rationē primo sic. Ni
hil agit in distans nisi ꝓius agat in medium:
sed sensibile distans a sensu agit in sensum. er
go ꝓius agit in mediū: illud autē qō causat in
medio est species. ergo ꝛc. ℳinor patet per
Aristotelē ꝛ Augustinū q̄ dicunt ꝙ sensibile
agit in sensum: ꝛ boc cōcedo: quia agit in sen
sum sicut in intellectū. maior patet per cōmē
tatoꝛē septimo phisicoꝝ cōmēto nono. vbi di
cit illud: ꝙ mouens ꝛ motū sunt simul ꝛ idem
intendit cōmentatoꝛ declarare in tertio libro
ꝙ medium est inter motorem ꝓpinquū et il
lud quod mouetur ab eo: neq; plenū neq; va
cuū. illud ꝓbat inductiue in cōmentis mul
tis. Idem dicit commentatoꝛ scōo de aia cō
mento. lxxiij. ꝙ visio nullo modo potest fieri
per vacuū: sed boc nō est nisi quia mediū pati
tur ab obiecto. ergo ꝛc.

C Argumētū primū

Secundū.

Itē color eristit i ob
iecto visibili pure materialiter. i oculo aūt exi
stit imaterialiter ꝛ spūaliť: runc sic natura ꝓ
cedit ꝑ media determiata.

Tertium

Et purū materiale
non agit in imateriale. ergo obiectū sensibile.

materiale nō imediate agit i sensū: ꝫ spēs i me
dio: ꝛ potētia visiua cognoscit imaterialiť. et
ꝑ ꝯns nihil materiale pōt eā imediate imutare

Quartum

Itez cōmentatoꝛ scōo de aia ꝓmēto. cx. dicit
ꝙ sicut color habet duplex esse. s. esse i corpore
colorato. ꝛ ḃ est esse corporale ꝛ esse in dyapha

Experientie tres prima

no. ꝛ ḃ est esse spūale. ita ꝛ odor. ꝛc. Scōo ꝓ
baťista ꝯclusio ꝑ tres experiētias. Pria est. si
radius solaris trāseat ꝑ vitrū rubeū tūc i pari
ete opposito illi vitro apparet spēs coloris ru
bei ꝛ nō vera rubedo. q̄a illa rubedo nō essz in
medio: eo ꝙ mediū nō est susceptiuū ei⁹: nec in
pariete. qz color parietis non sꝑ variaťad va
riationē radij solaris. Et similiť si vitrū sit al
bū ꝛ paries sit niger: tunc nō pōt ille color ap
parere esse in pariete. qz tūc in eadē pte essent
simul forme ꝓrarie.

Secūda

Scōa experiētia est spe
culū repꝛesentās aliq̄d visibile sibi oppositum
aliq̄d recipit ab opposito. sed non recipit ipm
obiectū. ptz. ergo eius speciē.

Tertia

Tertia experiē
tia est ꝙ mulier menstruosa inficit speculū. er
go aliq̄d causat in speculo: nihil aūt nisi spēm
ergo ꝛc. Per auctoritates arguiť ꝑ ꝓmētato
rē scōo de aia ꝓmēto. cxvj. Ubi dicit aliq̄d pa
tiť a colore sono ꝛ odore: qō nō est natū sentiꝛe
ea. sed nihil est hmōi nisi mediū. g̃ ꝛc. Itē
tertio de aia ꝓmēto. lxv. dic ꝙ sensibile est mo
ues nō motū. mediū est mouēs motū. ꝛ sensus
est motū nō mouēs. ergo mediū aliq̄d recipit
aliud a sensibili rōe cui⁹ est motū. Itē de som
no ꝛ vigilia dicit. ꝙ mediū aliq̄n inficit ꝑ insē
sibilia. pura p odores. g̃ recipit aliq̄d. Itez in
de sensu ꝛ sensato dicit. incōgruū ē ꝓterire q̄n
faciam⁹ obiectionē q̄re sol⁹ oculus videt. nul
lū aūt alioꝝ in quib⁹ apparēt ydola. Propter
ista ꝛ alia ponit ꝙ sensibile ipꝛimit spēm i me
dio. aliq̄ tn̄ dicūt ꝙ est eiusdē rōnis cū obiecto

E Cōtra opiniones Arguitur

a quo causať. aliq̄ dicūt ꝙ alterius rōis. Con
tra istā opinionē. ꝛ ꝓmo cōtra ꝯclusionē. scōo
ꝓtra rōez. qz nō ꝯcludit. Quero em̄ an illa spe
cies est eiusdē rōis cū obiecto a quo causať: an
alterius. Si eiusdē rōis sit: tūc nulla idiuidua
formaliť q̄ria ꝛ repugnātia pñt se ꝓpati in eo
dez subiecto. sed respectu eiusdē ptis medij ꝑt
albedo ꝛ nigredo equaliť appꝛoꝛiari. ꝛ ꝑ ꝯns
in nulla pte recipiť equaliť spēs vni⁹ ꝛ alteri⁹
ergo ille spēs si sint eiusdez spēi cū albedine et
nigredine: ille due spēs formaliť repugnabūt.
sicut albedo ꝛ nigredo. ꝛ ꝑ ꝯns si eēnt in eadē
pte medij sequereť ꝙ forme cōtrarie ꝛ sibi re
pugnātes essent in eodē subiecto. Itez si sic.
tūc spēs coloris nō esset plus rō videndi q̄ico
lor cū sint eiusdē rōnis ꝛ eiusdē speciei ꝑ te. er
go nō est ponēda species ſm istā viā ꝓpter ra
tionē videndi. Itez q̄n sunt aliqua eiusdē rōis

illud qō imediatius causat visionē: imediatiꝰ
videť. ergo si species albedinis sit eiusdē rōis
cū albedine: et imediatius causat actū videndi
per te: ergo spēs imediatiꝰ videť qō est mani
feste falsum. Si sit alteriꝰ rationis: tunc esset
in genere qualitatis: ꝛ ptz inductiue ꝙ in nul
la eius spē sicut ꝓius dcm̄ est.

D

Contra ꝓmaz rōnem ꝓbo ꝙ nō semp mouēs imediatum est
siť cū moto: ꝫ ꝙ pōt distare ꝓbo: qz sol causat
lumē hic inferiꝰ iuxta terrā: ꝛ nō mediū illumi
natū qō est. inter solē ꝛ lunā causantē lumē ḃ
inferiꝰ ꝓpe terrā: ergo sol pōt agē ꝑ mediū di
stans imediate ex parte solis. ꝛ ꝑ ꝯns eodem
modo pōt agere in diuersis mediis imediate.
Assūptū ꝑz: qz oē actiuū naturale eq̄liť appꝛo
ximatū multis passiuis ꝛ dispositis eq̄lem effe
ctū causat in illis passiuis: ꝫ illud lumē in me
dio illuminato qō magis appꝛopinquat soli ē
agens naturale ꝛ equaliť appꝛoximať vni me
dio magꝭ remoto ꝛ alteri. ꝛ vnū mediū equali
ter est receptiuū luminis: sicut aliud: ꝛ nō est
obstaculū. g̃ illud lumē equaliť causabit aliud
in vno medio ꝛ aliud in alio. boc falsum est ex
cōtra experientiā. nā si sit obstaculū inter solē
ꝛ vnā partē medij: ꝛ nō inter solē ꝛ aliā partē
medij. ꝛ loquoꝛ de medio remoto a sole qō est
ꝓpe terraz: qz ibi magis apparet licet verum
sit: ita de medio ꝓpinquo sicut de remoto: ꝛ boc
siue illud obstaculū sit ꝓpe solē siue multū di
stans. Exemplū primi si vna pars solis operia
tur nube ꝛ alia non. Exemplū scōi q̄n radius
solis vel aliud lumen transit ꝑ fenestram aper
tam: tūc paries fenestre est obstaculū inter so
lem ꝛ etiā inter vnā partē: ꝛ medij in domo ꝛ
non inter aliā. Istis positis ptz assumptuz: q̄a
vnū mediū intense illuminať ꝛ aliud nō: sicut
apparet in mōtibus: quādo vna pars solis te
gitur nube alia nō ꝙ in vna parte montis siue
medij iuxta vnā partē montis causatur lumē
intensum: qz ibi reflectuntur radij solares ꝛ in
alia parte est vmbra: ꝛ eodem modo est de ra
dio transeunte ꝑ fenestrā qz in vna parte me
dij iuxta parietē oppositū causať lumē inten
sum in alia parte non: ergo istud lumen inten
sum non imediate causatur ab alio medio illu
minato. ergo immediate causatur a sole: ꝛ per
consequēs potest sol imediate agere in distās
Si dicas ꝙ mediū illuminatū potest causare
lumen in alio medio qō distat ſm lineā rectā
ꝛ non si distet ſm lineā lateralem. Contra. si
lumen in medio causet ſm lineam rectam: tūc
ab illo medio ad omnem partem potest trahi
linea recta. ergo equaliter causabit in oīm par
te medij ab ea distante: quod est contra sen
sum. Si aut̄ dicas ꝙ lumen in medio causat

Universidad de Deusto
Biblioteca

aliud lumẽ in virtute solis:⁊ ideo nõ põt causare lumẽ in aliquo: nisi in illo qõ distat a sole ſm lineã rectã:hoc modo accidens agit in virtute substãtie:q: est cã partialis cõcurrẽs cuꝫ natura ad agendũ.Lõtra.q̃ro q̃d est causare i virtute solis:aut q: sol cõcurrit cũ eo ad causãdũ effectũ imediate puta lumẽ:aut q: sol imediate causat lumẽ in illo medio ⁊ conseruat illud.si p̃mo modo habeꝫ ꝓpositũ:q: sol imediate agit in distãs lꝫ partialiter.si ſcõo mõ tũc sol tm̃ est cã medij luminis:q: est cã alteri⁹ luminis.⁊ p̃ns sequit sicut p̃ius q̃ ois pars medij distãs a p̃mo medio ſm lineã rectã ⁊ equaliter equale lumẽ recipiet q̃d est cõtra sensum q̃ opꝫ necessario q̃ lumẽ intensum causatũ in vna parte medij inter aquã ⁊ solẽ vbi nõ ẽ obstaculũ causeꝫ imediate a sole.Scõa experiẽtia.si due candele distincte ſm sitũ ponant respectu eiusdẽ foramis causabũt distictos radios ſm sitũ in pariete oppositro:sicut ad sensum ptꝫ.ß isti radij nõ causant a lumie in foramine:q: illud lumẽ equaliter respicit oẽm partẽ pariet etiã ſm lineã rectã:⁊ q̃libet pars medij iurta parietẽ est equaliꝫ receptiua lumis. q̃ vel equaliꝫ causabit in q̃libet parte vel i nulla.q̃ isti radij distincti causantur imediate ab istis.Et si q̃ras ex quo non tm̃ causaꝫ lumẽ in vna parte medij inter quã ⁊ corpus luminosũ nõ est obstaculũ:ß etiã in illa parte iter quã ⁊ corp⁹ luminosum est obstaculũ sicut ad sensuꝫ apparet:lꝫ nõ ita intẽsum lumẽ causeꝫ in vna parte sicut in alia:q: illud nõ põt causari a sole imediate ꝓpter obstaculuꝫ.Rñdeo. lumen causatũ sic lateraliter ſm casum positũ causatur ab alio medio illumiato q̃d equaliꝫ distat a parte medij recipiẽte lumẽ intẽsum ⁊ remissum.Et si dicas quare ergo nõ põt illud lumẽ intẽsum causare aliud lumẽ iurta parietẽ.Rñdeo q̃ illud lumẽ nõ põt causare ita pfectũ effectũ:ß impfectioẽ põt etiã si suspẽderet deꝰ actũ simul respectu medij distantis nihilominus posset lumẽ in medio iurta parietẽ causare:⁊ p cõsequns ista duo lumia sunt effect⁹ subordinati respectu eiusdẽ cause quoꝝ neutrum est causa alterius.Et si dicas q̃ subordinatio effectuũ ip⁹obaꝫ in p̃mo libro.Quia q̃n aliq̃s effectus p̃supponit aliq̃d necessario illud pre suppositũ bꝫ causaliratẽ respectu illi⁹ effect⁹.

Rñdeo q̃ q̃n necessario p̃supponit sic q̃ effectus nõ põt aliquo mõ causari nraturaliꝫ ni si illo p̃supposito:tũc verũ ẽ q̃ sic ip⁹obaꝫ subordinatio effectuũ:ß in ꝓposito posito q̃ solꝰ candela nõ causet lumẽ in medio ꝓpinquo p quãcunq̃ potentiã ℔ ponaꝫ nihilomin⁹ causabit lumẽ in medio remoto.Tertia experiẽtia ẽ de magnete q̃ ſm cõmẽtatorẽ.vij.phi.trahit ferrũ distãs ab eo localiter trahit dico imediate ⁊ nõ virtute aliq̃ existẽte in medio vel ferro ergo lapis ille imediate agit in distãs nõ agẽdo in mediũ.ꝓa ptꝫ ad sensum:q: si virt⁹ aliq̃ causata in ferro a magnete moueret ferrũ effective:tũc sic vbi agẽs est vnũ ⁊ idẽ est passum semp sequit idẽ effect⁹ ceteris paribꝰ. si q̃ virtus in ferro moueat ferrũ ⁊ nõ magnes:q̃ destructo magnete p potẽtiã diuinã adhuc ferrũ ibi mouereꝫ p potẽtiã sibi ip̃essam.⁊ tunc q̃ro ad quã partẽ mũdi aut superi⁹ aut ſꝫ lineã rectã ⁊c.nec sic nec sic.ꝓbaꝫ:q: illa ſ̃t? nõ mouet sursum nisi lapis sit versus sursum.⁊ sic de alijs differẽtijs loci:ß annihilato lapide p potentiã dei ⁊ cõseruata virtute in ferro:tunc lapis nõ est sursum ⁊c.q̃ virtus existens in ferro nõ est p̃cipiũ mouẽs ferrũ:ß ipe lapis ⁊ eodẽ modo ꝓbaꝫ q̃ nulla virtus lapidis moueret ferrũ:q: si deꝰ destrueret lapidẽ ⁊ conseruaret virtutẽ in medio non moueret ad aliquã differentiã loci:q: nõ põt moueri ad aliquẽ locũ nisi ibi sit lapis.Si dicas q̃sta rõ ꝯcludit q̃ nec virt⁹ in medio nec in ferro mouet ferrũ vt causa totalis:ß q̃n moueat vt cã partialis nõ ꝓbat.Rñdeo q̃ p̃t mouere vt cã partialis si ponatur ⁊ lapis sikr vt cã partialis p̃ncipalis immediate mouet:⁊ ℔ ẽ ꝓpositũ q̃ lapis p̃t imediate i distãs:⁊ eodẽ mõ p̃t ꝓcedi q̃ lumi i vno medio p̃t esse cã ptialis cõcurrens cũ corpe luminoso puta sole vl̃ cãdela ad causandũ lumẽ intẽsum i alio medio iurta parietẽ:ß nõ p̃t eẽ cã totalis.⁊ tũc esset dicẽdũ ꝓter q̃ si deꝰ? susp̃deret actiõem solis respectu illi⁹ medij q̃ est cã partialis illi⁹ lũis intẽsi:tũc sol nõ causaret lumẽ ita intẽsum sicut p̃us:lꝫ posset causare lumẽ multũ intẽsuꝫ.Si dicas q̃ virt⁹ in ferro est cã totalis mouẽs ferrũ:ß nõ agit illa virtus:nisi virtute lapidis illi⁹?.tũc queriꝫ sic? p⁹? q̃d est agere virtute respectu alteri⁹?.Jtẽ agẽs põt agere i distãs nõ agendo in mediũ q̃n est mediũ susceptiuũ effectuũ eiusdem rationis. igit̃ eodẽ modo q̃n mediũ nõ ẽ susceptiuũ effectuũ eiusdẽ rõnis.assumptũ ptꝫ q: sol causat calorẽ in terra ⁊ ꝑpe terrã imediate:⁊ tm̃ non causat calorẽ in media regione aeris:q: ibi est maximũ frigus:⁊ tamen aer est susceptiu⁹ caloris cum sit naturaliter calidus. Si dicas q̃ mediũ illuminatũ app⁹opinquans soli causat immediate lumen ⁊ calorem in aere prope terram:⁊ non sol.Contra.si deus suspenderet actionem suam respectu illius luminis medij: adhuc causaret lumen: et calorem in medio iurta et non in medio sibi p⁹opinquio⁹: ergo calor nõ causatur ab illo medio illuminato

Si dicas q̃ si deꝰ causaret lumen in medio iurta terrã:⁊ non in medio sibi ꝓpinquio⁹ deꝰ dico coagens cũ sole:adhuc sol nõ causaret calorẽ imediate:ß causaꝫ ab illo lumine existẽte i aere iurta terrã imediate.⁊ si deꝰ suspenderet actionẽ solis respectu luminis:tũc nõ posset sol causare calorẽ:q: nõ põt illũ causare nisi mediante lumine.Jtẽ lapis mouet ferrũ ⁊ non mouet sep̃m.nec mediũ:q: lꝫ ponaꝫ virt⁹ in medio:tũ illa virt⁹ nõ mouet mediũ:q̃ nõ causat effectũ eiusdẽ rõnis in medio ⁊ in distãs.Jtez vn⁹ angelus causat aliq̃d in alio distante multũ nihil causando in medio etiã ſm Job.Jtez obiectũ distãs ab angelo ⁊ a me põt intuitiue videri ab angelo ⁊ a me etiã si p potentiã diuinã obiectũ nihil causet in me:nec sp̃m:nec cognitõem.Jtẽ ꝯ hoc q̃ ponit q̃ nihil materiale põt agere in immateriale:ptꝫ falsum de obiecto materiali sicut ꝓbatũ est.Jtẽ agens nõ p̃t agere in distãs nõ agendo in mediuꝫ.ꝓbatur. si mediũ sit in summo q̃du.Jtẽ ꝯ primã experientiã ꝓbaꝫ q̃ nõ causaꝫ ibi spẽs coloris qn radius transit p vitrũ rubeũ:ß causaꝫ ver⁹ color: q: oẽ q̃ videꝫ ab oculo corꝑali p se est lux vel verus color:ſm p̃m.ß illud sic causatũ in pariete opposito vero videꝫ:⁊ vere teriat actũ videndi.q̃ cũ nõ sit lux necessario erit ver⁹ color.Si dicas q̃ oẽ q̃ videꝫ p se bꝫ esse reale est lux vel color:ß si habeat esse intẽtionale nõ oporter:sic est in ꝓposito.q̃ ⁊c. Lõtra. ℔ spes est in gñe qualitatis.aut q̃ p se:aut p reductionẽ.nõ p reductõem:q: nõ est pars essentialis alicui⁹ q̃ sit p se in gñe:q̃ est p se in gñe ⁊ i tertia spẽ.⁊ p ꝑns est passio vel passibilis q̃litas. q̃ habet verũ esse reale:miruꝫ est quõ illud q̃ est vera qualitas materialis ⁊ corporalis:⁊ vere extensum in materia bꝫ esse spũale siue intẽtionale.Jtez sensus bene dispositus ⁊ debito modo approximatus si mediũ disponaꝫ nõ decipiꝫ circa ꝓpriũ obiectũ scõo de aia ß sensus bene dispos⁹? iudicat causatũ habere verũ colorem.q̃ ⁊c.Jtem aliq̃s lapis generat colores ꝓxidis:ß illud generatũ nõ est ſpes coloris:sed verus color.Jtẽ in sensu tactus non videꝫ aliq̃d necessario ponendũ nisi ver⁹ calor vel alia qualitas:ergo nec in sensu visus nisi verus color.Jtem lux causata a luce est eiusdez speciei cũ ea:ergo nõ est intentio lucis.Assumptũ pꝫ quia aliter non posset ꝓbari q̃ lux esset forma accidentalis. Jtẽ contra scam̃ experientiã de speculo nõ est ibi species aliqua:ß totũ obiectũ videtur ibi p lineã reflexã q̃ aũt ibi non sit species.p⁹obaꝫ:quia quãdo idẽ est obiectũ vel speculũ inuariatũ oino:⁊ idẽ inspiciẽs inuariatũ oino tunc oia imp̃imunt̃ huic specu-

lo subiectiue sunt inuariata:sed oppositꝫ videmus si speculũ quiescat oino:⁊ ego etiã quiescã oino:⁊ illa res visa in speculo moueatur: tunc videt̃ nunc in vna parte nunc in alia q̃ nõ esset verũ si ymago rei imp̃imeret in speculo sicut accidens in subiecto:q: cuꝫ accidens nõ possit transire de subiecto in subiectuꝫ:illa ymago impressa ⁊ extensa in speculo non trãsiret de vna parte speculi ad aliam. Si dicas q̃ sicut res visa in speculo mouet̃:ita generaꝫ noua ymago in speculo:⁊ corrumpitur precedẽs:⁊ non est est aliqua vna q̃ sic transeat de vna parte ad aliã.Lontra.quando aliq̃d accidens extensum informat aliq̃ subiectũ si subiectũ diuidat̃ potest vna pars accidentis conseruari in vna parte subiecti:⁊ alia pars i alia parte.paret de albedine ⁊ aliꝫ formis extensis:sed in speculo quãdo est integrũ nõ apparet nisi vna ymago vnius rei.si aũt frangatur nõ apparet vna pars istius ymaginis in vna parte fracta:⁊ alia pars i alia parte sed apparent distincte ymagines ⁊ tot ymagines quot sunt partes speculi fracte.ergo non est aliqua ymago talis in speculo. Jtẽ illud de muliere menstruosa nõ est ad ꝓpositũ.q: in illo speculo causatur vera qualitas ⁊ vera res manens i absentia mulieris. Jdeo potest dici ad q̃stionem q̃ maio⁹ difficultas videt̃ de visibili q̃ in aliꝫ obiectis sensuũ:q: ab obiecto visibili nõ causaꝫ aliquid in medio alterius ratiõis ab ipso.Scõo q̃ frequenter causatur in medio aliq̃d eiusdẽ ratiõis cũ visibili.Tertio quando ⁊ vbi.Quarto mouebunt̃ dubia ⁊ solueñ. Primũ ꝓbaꝫ:ſꝫ q̃ a visibili puta corꝑe nõ causatur aliquid alterius rationis:ß eiusdez puta color causatur in medio a colore in obiecto licet imp̃fectio⁹:quia pluralitas nõ est ponẽda sine necessitate:sed nõ apparet necessitas ponendi tales species productas in medio alterius rõnis ab obiectis a quibus causantur:q̃a oẽs iste species non possunt sentiri ab aliquo sensu:sed cũ iste species non possint sentiri ab aliquo sẽsu nõ dñt poni nisi ꝑp̃ rõez deductã ex p̃ncipijs per se notis vel experimẽto:sed si eẽt aliqua ratio ad hoc videreꝫ esse hec q̃ mouens ⁊ motũ sunt simul ſm contactũ: q: ℔ est ratio vbiq̃ cõmentatoris ad ꝓbandũ speciez esse:sed probatum est supra q̃ aliq̃d põt agere in extremum distans nihil agendo in medio. Jtem illa species non habet esse intentionale ⁊ spũale:q: hoc dicere includit contradictionẽ:q: oẽ ens extra aiam est vera res ⁊ verum reale habet esse:⁊ vere ꝓducit̃ de potẽtia medij:lꝫ nõ ita pfectũ sit sicut vnũ castrũ vl̃ dom⁹ ⁊ p ꝑns est vere substantia vl̃ accidens.⁊ si sit

Universidad de Deusto
Biblioteca

accidens vere iformat ſubiectū. ergo dicere q̄ eſt res extra aiam. ⁊ cū ꝑ tm̄ hz eſſe ſpūale ⁊ intentōale eſt dicere oppoſita: niſi p eſſe ſpūale intelligat eſſe impfectū reſpectu alteri⁹ pfectionis. ſ̄ ꝑ eſt metaphorice loq̄. ſi g̃ ẽ vera res eſt in aliquo ꝑdicamento: ⁊ nō pōt poni in aliquo niſi in q̄litate ⁊ in nulla ſpē q̄litatis pōt poni niſi in tertia. ptz diſcurrendo p ſingulas ſpēs: ſ̄ in illa non ponunt niſi paſſibiles q̄litates ⁊ paſſiones. ſi aūt ſint paſſibiles q̄litates ⁊ ſenſibiles q̄litates: tūc nō ſunt alterius rōis ab obiectis a q̄bus cauſant. neceſſario em̄ oīs q̄litas viſibilis coꝑaliter eſt color vl̄ lux: ergo tales vel ſunt color vel lux. Nec ſunt paſſiones q̄ iſte vere ſunt q̄litates ſenſibiles. ptz de rubore ⁊ caloꝛe q̄ cauſant ex paſſione: ⁊ ita vere ſunt colores: lz nō ita diu pmanētes. Item reſpectu ſenſus tact⁹ q̄n obiectū diſtat nō ponitur aliq̄ talis ſpēs in medio diſtincta ab obiecto ſm ſpēm: g̃ nec in aliꝭ ſenſib⁹. Scō dico q̄ aliq̄d eiuſdē rōnis cū obiecto cauſatur i medio. q̄d ꝓbat: q̄ experimēta de radio tranſeunte p vitrū rubeū vel viride: ⁊c. ſicut ꝓpoſ patuit: q⁹ radius trāſiens p vitrū cauſat verū colorē in pariete oppoſito mediāte colore i vitro ran q̄ mediāte cā ꝓtiali. ⁊ ille color eſt eiuſdē ſpēi cū coloꝛe rubeo in vitro. q̄d ꝓbat: tū q⁹ aliter inter illū colorē ⁊ colorē in vtro nō eſſet tāta cōueniētia ſicut eſt. tū q⁹ ſenſus magꝭ diſcernit indiuidua alteri⁹ ſpēi abinuicem q̄ indiuidua eiuſdē ſpēi, ꝓpter cōuenientiā maiorē inter hec q̄ inter illa: ſ̄ inter duo indiuidua eiuſdē ſpeciei pōt diſcernere puta inter albū magis intenſum ⁊ mīꝰ intenſum. g̃ multo magꝭ ibi: ſed ꝓns eſt falſum: q⁹ deus pōt deſtruere illū colorem cauſatū p radiū tranſeūtem p vitrū ⁊ cauſare aliū colorē in pariete cōſimilem ſibi p oīa. et ſ̄. ſubito: ⁊ tūc ſenſus nō diſcerneret inter colorē deſtructū ⁊ creatū a deo de nouo. ⁊ p ꝓns illi colores ſunt eiuſdē ſpēi: q⁹ ſi eſſent alteri⁹ ſpēi poſſet tūc ſenſus diſcernere inter illos q̄ eſt manifeſte falſum: cuꝫ g̃ color cauſat⁹ a deo in pariete vel in aere cōdenſato ſit eiuſdē ſpēi cū rubeo in vitro: q⁹ vterq; color eſt rube⁹?: licz forte nō eſt eque intenſus. g̃ eodem mō ali⁹ color cauſat⁹ in pariete p tranſitū radij ꝑ vitrum rubeū eſſet eiuſdem ſpeciei cū rubeo in vitro. Eodē mō pōt argui ponendo q⁹ deus ꝓſeruet illā ſpēm cauſatā in pariete p trāſitū radij deſtruendo radiū vel nō deſtruendo: ⁊ cauſaret in alia parte parietis aliā rubedinem p oīa ſimilem illi ſpeciei: ⁊ tūc ſenſus nō iudicaret aliquā diſſimilitudinez inter illos. ⁊ tñ ſi eſſent alteri⁹ ſpeciei cito iudicaret. g̃ ſunt eiuſdē ſpeciei ⁊ nō alteri⁹. Si dicas q⁹ aer nō pōt recipere verū colorem. Cōtra q̄cūq; aliq̄d eſt receptiuū q̄litatis augmentabilis i gradu itenſo q̄n eſt cōdenſatū illud idez rarefactuz pōt recipere illā q̄litatem ſ̄z gradū remiſſum: ſ̄ aer ſic pōt cōdenſari: q⁹ pōt verū colorē recipere intenſuz g̃ rarus ſaltem pōt recipe remiſſuz ꝓpter hoc dicit ꝓbs q⁹ parietes et terra colorant⁹ colore herbarū ⁊ plātarū ꝓtranſituz nubiū: ⁊ eodem mō dicit de aere q⁹ eſt colorat⁹. ⁊ ſi aer nō colorat⁹ p colorē illarū plantarū nō colorant⁹ parietes ⁊ terra. ſ̄ etiā ptz p cōmentatorez ſcō de aīa cōmento. lxviij. vbi ſic dicit. dyaphanū eſt illud q̄d nō eſt viſibile p ſe ⁊ p colorē naturalē exiſtentē in eo: ſ̄ illud q̄d eſt viſibile p accidēs id eſt p colorem extraneū. ⁊ poſt. ⁊ iō natuz eſt recipe colores cū nullū ꝓpriū habeat i ſe. Itez cōmento. lxxi. oīe q̄d videtur in luce eſt color Itez cōmento. lxx vi. receptiuum color⁹ nō eſt aer ſm q⁹ aer: nec aqua ſm q⁹ aqua: ſ̄ ſm naturā cōem eis: ⁊ illa natura nata eſt recipe colores extrancos ⁊ ꝑ eſt: q⁹ nō hz colorem in ſe oīno: quēadmodū dyaphanū eſt natura q̄ recipit colores extrancos ſm q⁹ hz colorem ꝓpriū

Ex iſtis ptz q⁹ aer pōt recipere verū colorem eiuſdem rōnis cū coloꝛe a quo cauſat⁹. Cōtrū ad tertiū ſcz q̄n cauſat⁹ color in medio: ⁊ q̄n nō dico q⁹ forme cōtrarie ſm quemlibet gradū ſunt incōpoſſibiles: ⁊ iō q̄n vna forma bn⁹ ꝑfū cauſat⁹ in medio alia forma ſibi ꝑfa in eadem parte medij nō pōt cauſari ꝓpter formalē repugnātiā inter illa: puta ſi albedo cauſet⁹ in medio intenſe vel remiſſe nō pōt nigredo in eadem parte cauſari niſi cauſans nigredinez in medio poſſet vincere ⁊ repellere albedinem iā cauſatā: ⁊ iō g̃naliter medio iā illuminato cauſant⁹ colores in medio q̄n nō ꝑeriſtūt colores ꝑfi: ſ̄ quādo ꝑeriſtūt: tūc nō cauſant⁹ ꝓpter repugnantiā: ſ̄ bmōi color cauſat⁹ in medio aliq̄n cauſatur in gradu intenſo: ⁊ tūc pōt videri: ⁊ iō dicē cōmentator ſcō de aīa. q⁹ ſunt aliq̄ ſenſibilia q̄ ꝓpter ſui debilitatē a ſenſu nō poſſunt comprehendi. Ad motiua alteri⁹ opinionis. Ad primū dico q⁹ nō eſt vniuerſaliter verū q⁹ mouēs ⁊ motū ſint ſil⁹ ſm contactū mathematicū: q̄a obiectū ſenſibile extra mouet imediate ſenſū ⁊ intellectū ad actū ituitiuū: ita q⁹ primū cauſatū in intellectu ab obiecto eſt act⁹ intuitiu⁹? ita q⁹ iſte eſt ordo naturaliter ꝓcedendo q⁹ primo ſenſibile q̄uis aliter poſſet fieri p potētiā diuinā cauſat actū ſentiendi intuitiuū. Scō illud idem obiectū cauſat ⁊ terminat actū ituitiuū intellect⁹?: ⁊ poſt intellect⁹? ſine cauſatiōe imediata rei pōt hīe cognitōem abſtractiuaz eiuſdem rei ſtante cognitiōe ituitiua reſpectu ſui. ⁊ tādem pōt abſtrahere intellectōes vſ

Scōm dic.um

D Tertiū dictum

J Ad primum pri me opinionis

ſ̄ cōponere eas ita q⁹ reſpectu cōpleti eſt ꝓpo act⁹ appbenſiu⁹ ⁊ poſt ſequit act⁹ iudicatiu⁹ ⁊ in iſto ꝓceſſu nō eſt mouēs ⁊ motū ſil⁹ ꝓtractu aliquo: q⁹ pōt dici q⁹ nō eſt verū niſi q̄n medium eſt receptiuū effect⁹ eiuſdē rōnis ab eodē agente: vel requirit ſimlras virtualis: ita q⁹ mouēs ſit i debita appꝛoximatōe ad ꝙ mouear paſſum ⁊ q⁹ nō ſit aliq̄d medium impediēs actiōem mouētis q̄n illud poſſit agere ⁊ illud pati. vñ de motu ꝓiectōis videt dubiū quō mouens ⁊ motū ſunt ſil⁹ ⁊ ꝓiciens nō eſt ſemp ſil⁹ cū ꝓiecto: q⁹ ꝓiciens pōt annihilari q̄n mot⁹ eſt nec pōt dici q⁹ aer mouet ſagittā. primo vna pars ⁊ poſt alia pars: q⁹ aliq̄s pōt ecōuerſo ſagittare: ita q⁹ iſta corpa ꝓiecta poſſunt ſibi mutuo obuiare: ⁊ tunc ſi aer mot⁹ moueret ſagittam idē aer ſil⁹ ⁊ ſemel moueret motib⁹ ꝓpꝛijs: q̄d eſt falſum nō videt⁹ q⁹ mouēs pōt diſtare a moto loco ⁊ ſitu. Et tūc ad ꝓbm ⁊ cōmentatorē. dico q⁹ intelligūt q⁹ ſint ſil⁹ ſimultate virtuali vl̄ naturali mō ꝓpꝛio expoſito. Ad aliud dico q⁹ color nō exiſtit in potētia imaterialit: q⁹ ſi ibi reciperet ita reciperet in materia ⁊ extēderet ſicut in obiecto. ⁊ eodē mō eſt de coloꝛe in medio: q⁹ ibi exiſtit pure materialit ſicut in obiecto ⁊ nō intētionalit nec ſpūalit. Dñ pōt dici q⁹ in potētia exiſtit imaterialit: vl̄ q⁹ forma recepta i potētia eſt alteri⁹ rōnis a forma exiſtēte in obiecto: puta ſi albedo videat: tūc in viſu recipit forma alteri⁹ rōnis: q⁹ viſio ab albedine vel etiā aliq̄ alia forma alteri⁹ rōnis impriміt in organo ſil⁹ cū actu videndi: ſicut poſt dicet. vel q⁹ ſubiecta imediate recipientia tales formas ſunt alteri⁹ rōnis: puta potētia viſiua a ſubiecto albedinis: vel etiā q⁹ illud q̄d cauſatur a coꝛpe in medio: vel potētia nō hz ita ꝑfectū eſſe: ſ̄ debilius q̄ forma in obiecto. Et ꝓpt̄ iſtā rōem pōt dici q⁹ color vt recipit in potentia hz eſſe materiale: ⁊ ſil⁹ in medio ꝓpter ſecūdā ⁊ tertiā rōem: lz nō ꝓpter primā. q⁹ ſemp illud q̄d recipit in medio eſt eiuſdē rōnis cū obiecto: ⁊ aliter nō pōt dici vere q⁹ eſt in potētia imaterialit: q⁹ ita vere extendit illa forma recepta in organo potētie ⁊ in medio ad extēſionē materie ⁊ q̄titatis: ⁊ vere informat ſubſtantiā materialē ſicut in obiecto. Ad aliud dico q⁹ materiale pōt imediate agere in imateriale: ſicut ptz in angelo: ſic eſt in ꝓpoſito. Nec valet: q⁹ forma tā in medio q̄ in potētia hz eſſe materiale ⁊ extenſum ſicut in obiecto: ideo nō valet. Ad aliud dī q⁹ ex ſ̄ nō habetur q⁹ color in dyaphano habeat eſſe ſpūale vt patebit infra. Ad aliud dico q⁹ radius trāſiens pervitrū mediante coloꝛe in vitro cauſat verū colorē rubeū in pariete oppoſito: licz forte nō

ita intenſum ſicut in vitro: ſicut ꝓius dcm̄ eſt

Ad aliud dico q⁹ in ſpeculo vel aqua: ⁊ generaliter in quocūq; tali coꝛpore ꝓſpicuo nō apparet nec eſt ſpēs aliqua: ſ̄ ipſamet res videt⁹ p lineā reflexā. Ad aliud dico q⁹ mulier inficit ſpeculū cauſando qualitatē in eo manentez in eius abſentia. Cōtra iſta ſūt aliqua dubia

Primo videt⁹ q⁹ aliq̄d recipit generaliter i medio a coloꝛe. Nā cōmentator ſcō de aīa cōmento. lxx. dicit q⁹ lux eſt neceſſaria in videndo ſm q̄d colores exiſtūt in obſcuro in potētia: ⁊ ſm q̄d dyaphanū indiget in recipiēdo colorez vt dyaphanū ſit in actu. Itē poſt. Et cum fuerit poſſibile q⁹ dyaphanū in actu moueat a coloꝛe. neceſſe eſt vt ꝙ ſit eſſentialit vel accidētaliter: ſcz aut ſm q̄d eſt dyaphanuz actu: aut ſm q̄d eſt dyaphanū in potentia: ſ̄ ſibi ꝓpꝛingit q⁹ nō mouet⁹ a coloꝛib⁹? niſi eſſendo dyaphanū in actu. Itē poſt. Neceſſe eſt vt lux nō ſic itra colores mouētes dyaphanū: niſi ſm q̄d dyaphano formā q̄ recipit motū a coloꝛe: ſcz illuminatōem. Itē poſt. Lux nō eſt neceſſaria i cauſando colorē mouēdo actu niſi ſ̄z q̄d dat ſubiecto ſibi ꝓpꝛio receptōem motus a ſe. Itē poſt. Color ſm q̄d eſt viſibilis mouet dyaphanū i actu ⁊ iſta eſt natura eius ꝓpter ꝙ q⁹ eſt viſibilis p ſe. Itē cōmēto. lxxi. Color eſt mouēs dyaphanū: q⁹ recipiēs colorē hz carere coloꝛe. ⁊ q̄d caret coloꝛe eſt dyaphanū. Item cōmento. lxxij. Lux intrat viſionem ſm q̄d largit⁹ dyaphano ꝓparatōem vt moueat a coloꝛib⁹?: non q⁹ largit⁹ coloꝛib⁹ habitū. Itē poſt. Neceſſe eſt vt viſio coloris non cōpleat⁹ niſi color moueat dyaphanū ſm q̄d eſt mediū inter ipmmet videns ⁊ mediū moueat p ſuā ꝓtinuatōem cū viſibilitate. vt aer q̄n copulat⁹ cuꝫ viſibilitate moueꝫ a coloꝛe q̄n illuminat⁹. deinde ipe mouet viſuz. Itē cōmēto. lxxiij. Ignis videt⁹ in obſcuro et luce: q⁹ aggregatū eſt in eo vtrūq;: ſcz q⁹ facit mediū dyaphanū in actu ſm q̄d eſt lucidū: et mouet ipm ſm q̄d eſt color in coꝛpore. Itē cōmento. lxxvij. Dis pcuſſio hz ſpherā determinatā. ſic eſt de odore ⁊ coloꝛe ꝑz q̄d mouēt aerē et oībus ꝓtib⁹? ſm iſtā formā ſphericā. Ex oībus iſtis apparet q⁹ poſtq̄ eſt mediū illuminatū in actu mouet a coloꝛe ⁊ ꝓius nō mouebat⁹. Et ita aliq̄d recipit a coloꝛe ꝓter lucē. Dñ q̄n dicit q⁹ lux eſt neceſſaria in medio ⁊c. aut intelligit q⁹ lux aliq̄d cōfert coloꝛi vt moueat viſuz in actu: aut q⁹ lux informās mediū diſponit ad recipiēdū illd q̄d cauſat a coloꝛe. Nō ꝓmo mō q⁹ ꝓbs ⁊ cōmētator exꝑſſe dicunt oppoſitū: q⁹ color eſt p ſe ſcō mō dicēdi p ſe viſibilis ⁊ motiu⁹? lucidi. g̃ intelligit ſcō mō: ſcz q⁹ lux diſponit mediū ad recipiendū naturalit effectū co

Ad ſcōam

Ad terciam

Primū dubium

Correlariū

E Ad ſcām

Z Ad tertiū.

Ad quartum

Ad experientias Ad primam

Universidad de Deusto
Biblioteca

Scōm dubium

lonis. Scōm dubiū est:qz videt ꝙ causatuz ā sensibili in medio nō sit eiusdē rōnis cū sensibili:nam ꝑ cōmentatorē scdo de aia cōmento lxxvi.sicut color bz duplex esse quoz vnū est in corpore terminato:z illud est naturale:z aliud in dyaphono nō terminato:z est illud in quo est extraneo mō.sic silr sapor bz duo cē: scz esse in humido saporali:z est esse naturale z esse in humido nō saporali:z est esse extraneū. Itē cōmēto.cxvi.sicut color bz duplex esse scz in corpore colorato:z hoc est esse corporale z esse in dyaphano z ꝫ esse ē spūale.ita odor bz duplex esse in corpore odorabili:z esse in medio. illud aūt corporale:istud aūt spūale.illud naturale z ꝫ extraneū. Itē ibidez.ipossibile est ꝙ odor sit in aere sic in corpore cōpositoz:simplicia em nō recipiūt odores remanēt ergo vt sit in ipso sicut color in dyaphano. Ex istis arguit corporale z incorporale differūt spē:ꝫ color in corpore terminato habet esse corporale:in medio cē spūale.g̃ ꝛc. Itē si essent eiusdē spēi: tunc nō diceret ꝙ color bz duplex esse in corpore z medio:sicut nec dicit ꝙ albedo habeat duplex esse:qz habet esse in ligno z lapide. Itē cōmento.c.gustus nō indiget medio extraneo:ō cuz fuerim⁹ in aqua in quā mittit aliqđ dulce nobis admiscendo cū aqua ad ꝫ:qz aqua nō recipit saporē abstractū a materia:z reddit cū isti sensui sicut est de medijs extraneis q̃ reddunt sensibilia sensib⁹:illa em nō recipiunt sensibilia cū coꝛpoꝛibus in q̃b⁹ existit:ꝫ abstractuz a materia. Itē post.color nō videt ita ꝙ aliquid ex eo admisceat cū aqua aut aere:nec ꝙ aliqđ ab eo currat in aquā aut aerē:ꝫ tm̃ recipiūt ab eo intentōem coloris abstractā a materia. Ex istis arguit.abstractū a materia z non abstractū a materia differunt spē:ꝫ color in obiecto nō est abstract⁹ a materia:in medio vero ē abstract⁹ a materia.g̃ ꝛc. Itē ꝓbatur rōne primo sic.q̃cunq; sunt eiusdē rōnis habēt effect⁹ eiusdē rōnis:ꝫ color in obiecto z in medio nō sunt hmōi.g̃ ꝛc.maioꝛ ptz:minoꝛ ꝓbat.tum qz color in coꝛpoꝛe z lux in coꝛpoꝛe luminoso supposita visui ꝛpediunt visionē:ꝫ color in medio z lumē.silr q̃n supponunt visui vt q̃n tangunt pupillā oculi impediūt visum:qz color in medio causat visionē z nō in coꝛpoꝛe coloꝛato. Ex silr est de luce z lumine qđ tm̃ nō oꝛteꝛet cē verū si essent eiusdē rōnis:z q̃n aliqua sunt eiusdē rōnis z differūt solū ſm magis ꝓfectū z minus ꝓfectū.si impfectū appꝛoximatū passo potest causare aliquē effectū: multomagis perfectius si appꝛoximet passo pōt causare illū effectuz.si ergo color in coꝛpoꝛe z in medio essent eiusdē rationis z color in medio siue spēs coloris in medio tangēs passum causat visionem: multomagis color in coꝛpoꝛe suppositus visui causaret visionē:qđ est ꝓ̄ sensum. Itē q̃n aliqua forma augmētabilis causat ab aliqua cā eiusdē rōis ꝓ eandē rōnem cā pōt augeri si apꝛoximet ptz de coloꝛe q̃ pōt augeri ꝙ aliū coloꝛe siue generari.si g̃ albedo in medio sit eiusdē rōnis cū albedine in coꝛpoꝛe albo: ergo albedo in medio causata ab albedine in coꝛpoꝛe albo pōt augeri ꝙ eandē vel ꝙ similez.z per ꝓns posset tm̃ augeri ꝙ esset tā albus aer sicut nix. Itē q̃ sunt eiusdē rōnis causanē z corrūpuntur saltē possunt a causis eiusdē rōnis:sed illud qđ causat in medio coꝛrūpitur ꝙ absentiam lucis:nec manet in eius absentia coloꝛ nō coꝛrūpitur in absentia lucis ꝫ in absentia manet sicut in ꝓsentia. Itē si sic: tunc albedo esset causa efficiens vniuoca:qz q̃cunq; est aliqua res absoluta necessario requisita ad existentiā alterius rei naturaliter. dico sine qua res nō pōt esse:z ipa posita pōt alia res esse:illa res vl̃ est cā illius effectus vel cā cause vl̃ dispositio necessario req̃sita:sed albedo i medio nō pōt naturaliter causari nisi existente z ꝓsente albedine in coꝛpoꝛe q̃tūcunq; lux sit ꝓsens in medio:z ipa posita cū luce pōt causari albedo in medio ꝙ te:z non est cā cause:qz nec lucis nec alterius nec dispositio cause: qz non appꝛoximatio alicuius cause ꝛc.g̃ est vere causa efficiens respectu illius causati in medio et cā dico vniuoca. Itē si duo alba videanē per idē medium sicut est possibile:tūc in eadē parte medij vel essent due albedines causate a duabus albedinib⁹ in obiectis visis:vel si faciant albedinē vnā faciunt albedinē intentioez q̃ ꝓius:qđ videt falsum z cōtra sensum. Tertiū dubiū est de boc qđ videt ꝙ eadē pars non potest silr a diuersis coloꝛibus cōtrarijs infoꝛmari siue illi effectus causati i medio sint eiusdem rōis cū coloꝛibus a q̃bus causanē siue nō Contra aliqđ est natū agere in distans z i medium:z oīe medium qđ nō est receptiuū actōnis agentis impedit ipm agens agere in distans. Istud ptz:qz si vnus angelus agat in aliū distantē z nō in medium:tunc medium qđcunq; fuerit siue coꝛpus rarū siue coꝛpus densuz: siue sit ꝓpoꝛtio inter vnū agentē z aliū non impedit actōem vnius angeli in aliū:ꝫ nō agat in medium:qz medium nō est natū recipere effectus illius agentis:g̃ ex opposito si agēs sit natū agere in terminū distantē z in medium.si medium nō recipiat effectū agentis impedit:ꝫ si albū z nigrū equaliter appꝛoximent visui ꝙ idē medium si in eodē medio nō pōt esse effect⁹ albedinis z nigredinis ꝓpter repugnantiā.g̃ si in eodez

Secundū argu.

Tertium

Quartū

Quintū

Sextū.

Septimum

Octauum.

Tertiū dubiū

medio recipiē effect⁹ albedinis impediret visionē nigredinis:qđ est falsum z cōtra sensum ergo videt ꝙ mediū impedit visionē tā coꝛporalē ꝙ intellectualē ꝙ statu ista:ꝫ nō sit natū pati ab agente tali. Exemplū.si lapis vel murus ponat inter me z coꝛpus coloꝛatū simpliciter impedit visionē mediā:z tamē nō est natū pati a tali coꝛpoꝛe coloꝛato. Quartū dubium. qz videt ꝙ mediū agat in visum non i obiectū. cōmentatoꝛ scdo de aia.cōmento.cxiij. opinādū est ꝙ actio medij in boc sensu scilz in sensu tactus nō sit sicut actio medij in alijs: ꝫ tangibilia differūt a coloꝛib⁹ z sonis in boc ꝙ indigent medio:sed sensibilia in illis trib⁹ primo agunt in mediū q̃ in nos.tangibilia autē insimul agunt in nos z in mediū:z sic debet i telligere boc ꝙ silr nō qz in eodē tpe patiuntur mediū z sensus a tangibilibus z in illis duobus tēpoꝛib⁹.estimatur em̃ ꝙ visus z aer alterantur a coꝛpoꝛe in eodē instāti:sed intelligit boc ꝙ ꝓioꝛitatē z posterioꝛitatē in illis ꝓpter ꝓioꝛitatē ſm causam:scz ꝙ sensibile est causa remota in motione sensus z mediū est causa ꝓpinqua. Ex istis patet ꝙ prius natura patitur mediū ab obiecto q̃ sensus:licet non prius tēpoꝛe z ꝙ mediū in sensum agat. Quintū dubiū est.qz videt ꝙ in medio non possit causari verus coloꝛ:qz quero in quo est subiectiue nō in pariete:qz ille aliunde est coloꝛatus:scz coloꝛe cōtrario coloꝛi apparenti iuxta parietem: sed cōtraria nō possunt simul esse.nec in aere: qz aer nō est receptiuus coloꝛis.ergo ꝛc. Sextū dubiū est:qz videt ꝙ speculū recipiat speciem z nihil videt nisi ꝓ lineā rectā z breuissimā: nūc aūt aliqua res videtur ꝓ breuioꝛē lineam.qz eadē res visa in speculo puta si res ponatur iuxta speculū z citra:ita ꝙ posset videri in se z in speculo:tunc res visa in se videtur per lineā breuioꝛē q̃ in speculo.ergo res nō videtur in speculo:sed species rei. Itē si denarius vel lapis ponat in disco vacuo si post repleat aqua post repletōem aque videtur z ante non sed boc nō esset nisi species denarij videretur. Itē si res in speculo videtur aut intuitiue aut abstractiue nō primo.qz ꝓ cognitōem intuitiuā potest intellectus iudicare de situ z distantia rei:sed per visionē in speculo nō:qz illud qđ est multū citra speculū apparet multum vltra speculū.ergo ꝛc. Nec scdo modo:qz per cognitōem abstractiuā nō potest intellectus iudicare rem esse vel non esse:sed per speciē cognoscere potest.ergo ꝛc. Item idē visus respectu eiusdē obiecti nō potest simul habere duas visiones:qz duo accidentia eiusdē speciei nō possunt esse simul i eodē subiecto.si res supponat speculo pōt res simul videri in se et in speculo ergo ꝛc. Ad primū istoꝛ dico.ꝙ nō est vl̃ verū ꝙ mediū recipiat aliqđ a sensibili.nā ſm cōmētatoꝛē.ij.de aia cōmēto.lxxviij.mediū nihil recipit a coloꝛe nisi qđ est actu illuminatū. Et sic dicit.cōuenit ei vt nō moueat a coloꝛib⁹ nisi esset dyaphanū actu.z post necesse est vt lux nō sit necessaria:nisi in essendo coloꝛes mouētes dyaphanū.nisi ſm ꝙ in dyaphano est forma quā recipit mediū a coꝛpoꝛe:scz illumiationem. Ex istis ptz ꝙ mediū nihil recipit a coꝛpoꝛe.nisi sit actu lucidū sed qñq; mediū ꝓpinquū visui non est actu lucidū.z tm̃ sensibile est existens in luce videt ab illo visu.ptz istud:qz aliqñ existēs in loco obscuro:pōt distincte videre coloꝛē existentē i lumie.z silr aialia vident sensibilia clare de nocte. et tūc in neutro casu sunt oēs ꝓes medij illuminate im̃ videntē et rem visam. Si dicas ꝙ oēs ꝓes medij sunt illuminare sed debiliē.qz recipiūt tm̃ lumē debile:qđ est impceptibile. illud tm̃ sufficit ad recipiendū spēz a sensibili. Cōtra.respōsio ista nō ꝛsonat opinioni. qz opinio ponit ꝙ sensibile ꝓmo agit in medium: z post mediuz agit in visum.tūc sic.qñcunq; sunt due cause alicuius effectus augmētabilis eque appꝛoꝛiate passiuo dispōsito.quaruz vna est impfectioꝛ alia:cā pfectioꝛ effectū pfectioꝛē causabit i passiuo pōte recipere effectū potentioꝛē. Istud pz de duobus coloꝛib⁹.quoꝛuz vnus est pfectioꝛ alio eque appꝛoꝛiatis duob⁹ calefactibilib⁹.Ex alidū pfectius pfectioꝛē coloꝛē causabit in calefactibili.ꝫ mediū totaliē illuminatuz causabit i perfectioꝛē visionē q̃ mediū debiliē illuminatū.qđ est flm z cōtra experientiā. qz aliqs existēs i loco obscuro z nō illumiato in ꝓe iuxta oculū ita clare z distincte videt rem sicut existēs in medio totaliē illumiato. Itē q̃n sunt cause ordinate ad causandū aliquē effectuz illud qđ magis appꝛopinq̃t passo dispōsito magis causat effectuz.sed spēs in medio iuxta oꝛganū visus siue sit totaliē illumiatū siue debiliter z ꝓpriū obiectū sūt cause ordinate respectu visionis causande. sed mediū plus appꝛopinquat visui q̃ obiectū.ergo causat actuz videndi spēs in medio nō illuminato siue debiliter illuminato ſm ꝙ in oculo existēte in tenebris q̃ ipa res visa: qđ apparet esse absurduz. Similiē aliqua aialia meli⁹ videt de nocte q̃ de die. Si dicas ꝙ illa aialia habēt lumē coꝛ naturale in oculo vel si non.ꝫ sit circa obiectū tūc minus lumen sufficit talibus aialibus ad videndū magis q̃ alijs. Cōtra primū.ꝙa ad boc ꝙ aliquid videat requiriē necessario ꝙ obiectū illumineē z nō oꝛganū visus.sicut patet

Ad primuz dubium

Ad Instantis

Cōtra primū

Universidad de Deusto
Biblioteca

per experientiã:ergo lumẽ cõnaturale in oculo nõ sufficit. Cõtra scõz:qz nõ videt q visus hois sit ipfectior visu alioz aialiũ.ergo homo videbit de nocte sicut aliud qõcũqz aial. Itez aliqõ aliud videt per mediũ opacũ sicut patet de lince que videt per murũ:ꝛ illud mediũ nõ recipit speciem a materia.ergo ꝛc. Itẽ fm cõmentatorẽ scõo de aia cõmento.lxvij.illud qõ mouet a colore de necessitate debet esse nõ coloratũ:sed visio potest esse per media colorata sicut est aqua cornu: vitrũ rubeũ:ꝛ stella:sicut patet in speculis q̃ oia sunt colorata.Et talia fm cõmentatorẽ nihil recipiunt a corpore: ergo nõ est vniuersaliter verũ q mediũ p qõ fit visio aliquid recipit a corpore:sed tamẽ aliqñ aliquid recipit a corpore in medio sicut prius dictũ est.Sed quãdo est ꝛ qñ non est difficile est dare experientiã ad hoc in visu:sicut potest dari in alijs sensibus:pura olfactus ꝛ gustus: quia obiecta illoz sic se habent q amoto obiecto principali remanet sensatio ꝓsimilis sicut pñte ꝛ existente obiecto principali. Patet etiã qz si aliquis calefaciat aerẽ vel aquã:ꝛ post destruatur potest calor sentiri sicut prius.similit si aliqõ odorabile causet fetoreꝫ in aere ꝛ postea annihiletur:nihilominꝰ potest odor sentiri sicut prius:ꝛ ideo in talibus docet experientia q talia causant effectũ realẽ in medio: ꝛ qñ ꝛ qñ nõ:sed nõ est sic i visu:qz amoto obiecto ꝑncipali visus nõ remanet aliquid in medio qõ possit sensuꝫ mouere licet in oculo causalis palpebris post visionẽ excellenter luminosi appareat aliquid qõ videtur q̃tũcunqz obiectũ ꝑncipale destruatur. Dico ergo ad primã auctoritatẽ ꝛ aliã q color vniuersaliter mouet dyaphanũ non q color aliquid realiter imꝓmat sibi vniuersaliter.sed qz color sine medio illuminato nõ potest agere:ꝛ mediante medio illuminato potest agere in visum. ꝓbatur p cõmentatorẽ scõo de aia cõmento.lxxiij.Cũ declaratuꝫ est q visus necessario indiget medio declarata est p hoc causa ꝓpter quã color non videtur nisi in luce:ꝛ est quia non videtur nisi per mediuꝫ.Vnde dico q lux ꝛ color sunt due cause partiales ad causandũ visionẽ terminatã ꝛ vna sine altera nõ sufficit ad causandũ effectũ illũ.Et mediuꝫ illuminatũ nihil recipit a corpore nec color a luce:sed sũt due cause partiales ad causandũ vnũ effectum ꝛ color forte est ꝑncipalis.Eodẽ modo respõdeo ad illud dictũ cõe q color in medio nõ habet esse reale sed spũale ꝛ intentionale. Dico q oñe positiuũ receptiuũ in medio tanq̃ in subiecto habꝫ esse materiale ꝛ reale ꝛ est existens in re de absolutis loquor ita vere sicut albedo in superficie corporis coloꝛati. licet nõ habeat esse intẽsum ꝛ perfectũ sicut in corpore colorato: ꝛ nõ plus habet vnũ esse spirituale q̃ aliud sed ꝓ tãto dicitur: sic quia luce existente in medio ꝑ cõ lor ꝓcurrere cũ luce ad causandũ actũ videdi quẽ prius nõ potuit causare. Si dicas q per eandẽ rationẽ videt q color mouet a medio sicut ecõuerso. quia mediuꝫ cũ colore põt causare visionẽ ꝛ nõ sine ꝛc. Respondeo q nõ. Tũ quia color est causa ꝓma respectu actus videndi:sed mediũ illuminatũ causa scõa. Tũ qz color videtur aliquãdo sine luce. qz actor perspectiue dicit q virtus visiua est in paruo foramine:ꝛ nihil põt videri ab illa virtute nisi sit i luce sibi adequatũ. licet si aliqõ corpꝰ magnuꝫ esset super visum nõ posset totũ corpus videri tamẽ nõ negat ꝙn aliquid illius corporis posset videri. ꝛ si hoc sit verũ tũc color põt videri sine medio illuminato.ꝛ tũ illud mediũ nõ est visibile sine corpe extraneo cõiter. licet aliquãdo quãdo est radius solaris in medio illud lumen potest videri sine corpore extraneo. Vel potest dici q quãdo mediũ est perfecte illuminatũ ꝛ color est ꝓsens:tũc mouet mediũ causando ibi verũ colorẽ. Quãdo aũt ꝓcexistit in medio color oppositus:ille color est aliquãdo ita debilis in esse ꝛ in gradu ita remisso: q nõ põt percipi a visu sicut ipsi dicunt. aliqñ vero est multũ intẽsus: ꝛ tũc põt percipi a visu. Et sic patet q mediũ mouet aliter a colore q̃ ecõuerso. ꝛ qñqz causat color in medio fm actũ remissum: ita q nõ percipit sed color in obiecto ꝛ lux in medio. qñ autẽ est in medio fm gradũ intensuꝫ tũc color est causa partialis actus videndi ꝛ lux in medio. Qz autẽ mediuꝫ põt videri per extraneũ colorẽ. ꝓbatur:quia qñcũqz aliqua potẽtia põt iudicare maiorẽ distantiaꝫ vel minorẽ inter aliqua obiecta colorata distincta iudicat de lõgitudine ꝛ breuitate illi? mediꝫ:sicut ꝓz ad sensuꝫ. ergo illud mediũ videt ꝑ extraneũ colorẽ: cui aũt attribuẽdũ sit istud videre sensui vel itellectui difficile est videre. credo cm̃ q omia iudicia que attribuũtur sensui respectu aliquoꝝ obiectoꝝ sunt actus itellectus qz statiꝫ qñ sensus hz operationẽ circa sensibile habet intellectus cognitionẽ intuitiuã respectu eiusdez qua habita põt intellect? cõplexa formare ꝛ de eis iudicare p actũ assentiendi vel dissentiẽdi.ꝛ quia iste operationes sunt ita cõnexe. ideo nõ percipit vtrũ iudiciũ tale sit actus sensus vel intellectus. mirabile em̃ est quomõ sensus põt iudicare:cũ iudicare sit actus ꝓplexus terminatiue ꝛ ꝓesupponat apprehensionẽ sicut formationẽ ꝓpleri: quod non potest fieri per potentiã sensitiuã. Unde

Rñsio ad primã auctoritatem

p

ponendo iudicium in sensu oportet ponere q sensus habeat cognitiõem complexã formaliter vel equiualẽter:pura q habeat multas cognitiões incõplexas p illas potest tantũ facere q̃tũ intellectus per cognitiõem cõplexã formaliter:sed difficile est videre boc.ꝛ sic potest responderi ad oñs auctoritates ꝓ prima dubitatione. Ad scõm dubium dico q illud qõ causatur in medio a colore est eiusdem ratiõis cũ eo a quo causatur:ꝛ quãdo ꝓbatur q non: quia in medio habet esse spũale ꝛc. Dico q iõ dicitur color habere esse spũale:quia mediũ illuminatũ ꝓcurrit cũ colore partialiter ad causandũ actũ videndi:ita q virtute coloris posset mediũ agere in visum:ꝛ aliter nõ posset agere:nõ qz color habeat esse aliquod spũale in medio:qz qõcunqz esse haberet in medio esset materiale ꝛ extensum ita vere sicut in obiecto licet nõ habeat esse ita perfectũ. boc modo dicimus q effectus vnius esse habet in effectu extra causam suã:ꝛ illud est esse corporale ꝛ aliõ esse in cã in qua virtualiter cõtinet:ꝛ illud dicitur esse spũale.ꝛ non q sint tria esse vnũ causatiue cõtinentia aliud ipius effectus extra causam ꝛ tertiũ ipius effect? in causa:ita q esse effectus in causa ꝛ extra sint duo esse:ꝛ vnũ sit corporale ꝛ aliud spũale.qz illa ymaginatõ est falsissima:qz illud idẽ esse i numero qõ nũc est in effectu prius fuit in causa continẽte: sed dicitur habere esse virtuale ꝛ spũale in causa: qz causa põt ꝓducere effectũ partialiter saltẽ ꝛ boc est habere esse virtuale in causa actiua posse ꝓduci a causa actiua ꝛ nihil aliud est habere esse virtuale.ita dico in ꝓposito de esse spũali. Aliter potest dici q aliquis color habet esse i medio corporale ꝛ aliquis spirituale. primus est ille q̃ potest videri scz color causatus in medio a radio transeunte per vitrũ qui potest clare videri. Scõs est q̃ consequenter causat in medio illuminato a corpore cui non est aliqõ contrariũ:ꝛ ille non videtur nec videri potest:ꝛ ideo dicitur habere esse spũale:ꝛ alius qui potest videri habere esse corporale nec est incõueniens q in medio sint duo colores eiusdem rationis:quoꝝ vnus potest videri ꝛ alius nõ:sicut nõ est incõueniens fm aduersarios q in medio sint alique species q̃ possunt videri:ꝛ alique que nõ possunt videri.patet per eos. Aliter potest dici q habet in medio esse spũale: qz illud esse qõ color habet in medio nõ remanet in absentia coloris:sed solũ in ꝓsentia:sed oppositio modo de obiecto tactus gustus ꝛ olfactus:q̃ causant aliquid i medio qõ manet ipis obiectis destructis formaliter. Ad aliud dico q color nõ dicitur habere duplex esse in ligno ꝛ lapide sicut in obiecto ꝛ in medio. quia in illis habet esse stabiliter ꝛ ꝑmanẽter sed in medio nõ:nisi solũ ad ꝓsentiã cause scõe.pura coloris in obiecto. sed i lapide põt color habere esse oi causa scõa circũscripta existẽte solo deo.ꝛ ideo in illis dicit habere duplex eẽ ꝛ ibi nõ. Ad aliud dico.q abstractũ ab oi materia:et nõ abstractũ differũt specie. ſ illa que sunt in diuersis materijs non oportet differre specie.licet ipa subiecta differãt specie.Exemplũ.albedo in boue ꝛ in asino nõ differũt specie.licet subiecta eoz differant specie. Sed ad ꝑmẽtatorẽ de dulci respõdeo q aliter dulce est in medio aliquo ꝛ aliter color.Dulce eiꝫ sic est in medio.puta i aqua q est aliqõ corpus dulce mixtũ cũ aqua. Sed nõ est sic color in medio.quia corpus coloratũ nõ est sic admixtũ medio sicut est dulce ꝛ nihil aliud intelligit ꝑmẽtator.nisi q mediũ in visu nõ recipit colorẽ cuꝫ corporibus coloratis:sicut est in alijs sensibus.sed tm̃ recipit colorẽ causatũ a colore in corpore.boc patet p litteraꝫ sequentem. quia dicit q nõ admiscet corpus coloratũ cũ medio: nec est aliqd absolutũ:sicut est ille color in medio abstractus a materia reali i qua est prius color. Ad aliud dico.q variationes effectuũ aliqñ sunt ꝓpter variationẽ effectibiliũ. aliqñ sunt ꝓpter variationẽ agentiũ.aliqñ ꝓpter variã approximationẽ. Ꝉo dico. q sunt aliqua agẽtia q̃ necesse distingũtur a passiuis.puta agens equiuocũ:sicut celũ causando caliditatẽ necessario distinguit ab eo in quo causat caliditatẽ. Aliud est agens qõ non necessario distinguit a passiuo: sed est idẽ oino cũ passiuo: sicut est volũtas volẽs se. ita est aliqõ agẽs qõ ad hoc q agat oportet q tangat passum. puta obiectũ gustus aliud qõ nõ potest agere nisi distet a passo ꝛ causa isti? diuersitatis nõ potest aliũde demõstrari. nisi quia talis est natura actiui ꝛ passiui.ꝛ tales ꝓpositiones sciũtur euidenter per experientiã. Eodez modo est in visu. quia ad hoc q videat verũ colorez necessario requirit distãtia inter visum ꝛ illuz colorẽ.sed nõ necessario requirit distantia inter colorẽ imperfectũ qui est eiusdem rationis cuꝫ coloꝛe perfecto ad hoc q videatur:sed huius nõ est alia causa:nisi quia talis est natura illius coloris ꝛ istius.ꝛ similiter ille color perfectus in obiecto:si poneretur super visum impediret visionẽ:saltez suũp̃ius.ſ nõ semp impediret visionẽ alterius. sicut pãnus albus tenuis.per cuius mediũ potest aliquid videri:si poneret super visum impediret visionẽ suũp̃ius sed nõ alterius. sed color imꝑfectus in medio non impedit visionẽ suũp̃ius

Ad scõs du biuꝫ

Ad tertiũ argumentum

Ad quartum

Alia rñsio

Ad scõs argumẽta scõi dubij

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad quintum.

nec alterius. Ad aliud dico q̄ potest cōcedi q̄ albedo i medio intantū potest extēdi q̄ post videri ꝛ q̄ aer potest fieri albus sicut nix. hoc ponēdo q̄ color in obiecto ꝛ in medio sūt eiusdē rationis. Vel aliter potest dici q̄ qōlibet passiuū naturale determiat sibi certū gradū forme vltra quē nō potest recipere naturaliter formā in gradu intensiori: ꝛ iō aer determinat sibi certū gradū albedinis vltra quē p cām naturalē nō potest recipere: ꝑ tantū vsq; ad illū gradū. Ad aliud dico q̄ illa que sunt eiusdē rationis corrūpuntur qñ recipiuntur i subiectis eiusdē rationis: sed subiectū perfecti coloris ꝛ imperfecti non sunt eiusdē rationis: puta lignū ꝛ aer: ideo color i medio potest corrūpi p absentiā lucis. Sed nō sic corrūpitur verus color ꝛ perfectus. Vnde aliqua eiusdē rationis possunt esse subiectiue in aliquibus subiectis alterius rationis sicut aliqua eiusdem spēi possunt esse in aia ꝛ in angelo q̄ non sunt eiusdē rationis siue spēi ꝛc̄. Ad aliud dico q̄ albedo est causa vniuoca saltē partialis: nec alia ratio plus probat q̄ caliditas sit causa efficiēs q̄ albedo vel nigredo: quia sicut ad presentiā caliditatis cū alijs dispositionibus requisitis: sequit caliditas in aliquo passiuo: ita ad presentiā albedinis vel rubedinis cum alijs causis ꝛ dispositionibus requisitis: sequitur albedo vel nigredo vel rubedo: ꝛ similiter ad istud habent de opposita opinione respondere q̄ ipi ponunt spēm causari in mediū a colore. ergo si ponant q̄ illa species sit eiusdē rationis siue alterius semp habent ponere q̄ color est causa vniuoca vel equiuoca. Ad aliud potest dici q̄ ille due albedines faciunt vnam albedinē intensiorē. Vel aliter. q̄ sicut passum determinat sibi certū gradū vltra quē nō potest aliquid recipere: sic etiā respectu agentis eiusdē rationis determinat sibi certū gradū. Etiam albedo causata in medio nō potest intendi ab aliquo agēte eiusdē rationis: ꝛ ita per scōm albedinē nihil causatur in medio vl eadem albedo causatur ab vtraq; ymagine sil. Si dicas q̄ ex quo scōa albedo nihil causat in medio: ergo nō pōt videri. Respondeo q̄ consequentia nō valet: quia illud causatū qō ponitur a colore in medio nō ponitur ꝓpter visionē: puta q̄ color primo imuteret mediū ꝛ medium post imuteret visum sicut dicūt illi de opinione opposita: sed pono illud causatum a colore in medio propter experientiā. quoniā aliquādo video q̄ color causat aliquē effectū ꝑ gradū intensum qui potest clare ꝛ distincte videri: ꝛ ideo vbicunq; mediū est perfecte illuminatū ꝛ color est presens medio causat aliquez effectum in medio nisi prius vel simul causet per agēs fortius in eadē parte medij alius effectus cōtrarius. licet illud causatū nō percipiatur a visu. q̄ hoc est ꝓpter debilitatē sue nature. quia causatū causat in gradu remisso. ꝛ iō non obstante q̄ illa albedo nihil causet in medio. vel quia in medio preexistit effectus ꝓtrarius vel effectus eiusdē rōis ita pfectus: sicut pōt illud patiēs recipere ab agēte eiusdē rōis licet forte a deo posset recipere pfectiorē eiusdem rōnis. nihilominꝰ pōt albedo scōa videri sine ꝑma. quia ipa distans multū pōt esse causa ptialis imediata: concurrēs cū potētia visiua ad causandū actū videndi: sicut etiā ꝑma albedo ꝓcurrit imediate: vt causa ptialis nō obstāte q̄ aliquid esset i medio. Ad aliud ꝑ tertio dubio dico. q̄ sicut distātia maxima impedit actionē aliquoꝝ nō obstāte q̄ mediū nihil recipiat ita vnū mediuꝫ impedit ꝛ aliud nō. Et q̄ vnū mediū interpositū impedit ꝛ aliud nō. nō est alia causa: nisi quia talis est natura illi⁹ medij ꝛ istius. quia receptio nihil facit. Ad quartū dubiū dico. q̄ mediū informatū luce ꝛ colore est ꝓio: causa sine qua nō. ꝗa illud causatū in medio ꝛ actus sunt effectus subordinati respectu coloris in obiecto. ita q̄ illud i medio est priꝰ q̄ actus videndi. ꝛ iō ille color causatus in medio est causa sine qua nō causatur actus videndi: nō vera causa. quia si per casuꝫ possibilē ponerētur illud nō causari in medio nihilominus color causaret actū videndi ptialiter: sicut predictū est. Ad quintū dubiū dico. q̄ quādo radius trāsit per vitrū rubeū causatur in aere propinquo parieti opposito vera rubedo ꝛ verus color ꝛ nō in pariete sicut alij dicūt. q̄ species que apparet in speculo nō est subiectiue in speculo: ꝑ in aere ꝓpinquo et nō in speculo ꝓpter suā densitatem. Et quādo dicis non est receptiuus veri coloris sicut aliud corpus. dico q̄ est receptiuus coloris veri sīc aliud corpus. licet non sit forte receptiuus naturaliter. ita perfecti coloris. Ad sextum dubium dico. q̄ quādo aliquid videt directe fm vnuꝫ mediū videtur fm lineā breuissimā. non autē quādo videtur fm lineā reflexā. Vnō alacē libro. iiij. in ꝓhemio ꝛ lra dicit. q̄ visus tribus modis apprehendit visibilia fm rectitudinē fm conuersionē ꝛ fm reflexionē. puta qñ aliquid videtur per corpora dyaphana q̄ differūt a dyaphanitate aeris. ꝛ ne solum primo modo videtur res fm lineā breuissimam. ideo dico q̄ denarius proiectus in aquaꝫ ꝓpter diuersam dyaphanitatē aque ꝛ aeris potest videri per lineam reflexam. Eodem modo dico q̄ corpus visibile posituꝫ citra speculū ꝛ iuxta

Ad sextum

Ad septimum

Ad octauum

Aliter dicitur

CC Ad tertiū dubiū

DD Ad q̄rtū dubiū

EE Ad q̄rtū dubiuꝫ

FF Ad sextuꝫ dubiū

ꝓprie videtur ꝛ in se ꝛ in speculo. in se videt fm lineā rectā ꝛ breuissimā. ꝛ in speculo fm lineā cōuersam ꝛ reflexam: ꝛ nō videtur aliqua species in speculo. nā mediante vitro vel lapide videtur littera minuta ꝛ nō species littere q̄ species littere est minus visibilis q̄ ipa littera. sed ipa littera videt ꝑ diuersa media ꝛ diuersas dyaphanitates ꝛ alterius rationis: ꝛ ideo videtur fm diuersas reflexiones. ꝛ codez modo in speculo videtur ipa res ꝛ non forma aliqua ibi impressa. Hoc ꝓbat alacē libro. iiij. perspectiue. capło. iiij. primo sic. Si quis se viderit in aliqua parte speculi motū in partem aliā non videbit se in prima parte: sed in scōa qō non accideret si in parte prima esset infixa eius forma. Pari modo si ad tertiā mutet partem mutabitur locus apparentie forme: nec apparebit in prima vel in scōa parte. scōa ratio est. Amplius viso corpore aliquo: ꝛ vidente ab eo fm situ remoto poterit accidere q̄ nō videat corpus illud in speculo illo: licet videat speculi superficiē qō non esset si imprimeretur forma in speculo cū videatur speculū ꝛ nō mutet locū ꝛ corpus. similiter sit ibi motuꝫ et forma eius perficiat speculū sicut prius. Vnde post cōcludit. palā ergo q̄ nō accipitur apprehensio ex materia fixa in speculo cū nō apprehenditur res visa in speculo nisi fuerit visus in situ reflexionis. palā ergo q̄ distortio facieī apparentis non est ex forma rei: sed ex dispositione speculi. Et post adducit aliaꝫ rationē dicens. Amplius viso corpore in speculo et post elongato apprehendit minus corpus inter speculū q̄ prius qō non esset si forma corporis sit vel esset in superficie: ꝛ ita cōprehenditur. Cōprehēsionē em̄ forme in speculo efficit reflexio. ꝛ per ista argumenta potest probari q̄ forma in speculo non efficit visionē: ꝗa tunc efficeret fm lineā rectaꝫ ꝛ fm lineā sphericā: sed ipamet res cū speculo: sicut cum causa partiali efficit visionē fm lineā rectā. Ad aliud dico q̄ res videtur in speculo fm lineaꝫ reflexam: quia mediante illa visione potest intellectus noster cognoscere certitudinaliter aliquas propositiones contingentes de tpe presenti: puta q̄ talis res est ꝛ q̄ distat ꝛ q̄ habet talem colorem: sed virtute istius non potest cognoscere oīs propositiones contingētes possibiles cognosci de tali re: quia aliquādo ad cognoscendū multas proppositiones cōtingentes requiruntur plures sensus: aliquādo potest intellectus per vnū solū certificari. Ad aliud dicit q̄ respectu eiusdē obiecti possunt esse due cognitiones intuitiue fm lineas diuersas: quarū vna est fm lineā rectā: alia fm reflexaꝫ. ꝛ sic est in proposito. Questio. xix.

BB

Truz āgelus ma

A Questio XIX

Opinio scoti

v lus semper sit i actu malo. Dicit ioānes. q̄ āgelus malꝰ potest in actū bonū extire: sed nō in actuꝫ meritoriū: sed bene potest in actū bonū moralē. qō ꝓbatur. qz fm dyonisiuꝫ naturalia in angelo dānato manēt integra. ꝛ per cōsequēs ita inclināt naturalia ad actū bonū post peccatū sicut ante. ergo eq̄ potest in talē actū post sicut ante. Itē habet remorsum conscientie ꝛ displicentiā de peccato que nō necessario est mala per circūstantiā aggrauantē. ergo ex illo actu potest generari habitus bonus. Itē posset esse sine omi actu quia nihil est tā in potestate volūtatis q̄ ipsa volūtas. qō intelligit q̄tum ad actū. ergo potest se facere sub actu bono. Hec opinio licet sit ꝓbabilis. tñ hoc q̄ dicit. q̄ volūtas pōt habere se sine omi actu nō videtur verū. quia fz Augustinū ꝛ ipmmet voluntas dānati nō potest esse sine pena. tūc sic: pena nō est sine actu volūtatis. ergo si angelus posset se facere sine omi actu: posset se facere sine oi pena. Assumptum patet fm ꝓbm. quia pena volūtatis est tristitia. sed tristitia est aliquid in actu nolēdi ergo nō potest se ꝓiuare omi actu. Si dicas q̄ in eo est dolor: nō tristitia. Cōtra. dolor est in pte sensitiua que nō est in āgelo. Ideo dico sine assertione tenēdo aliquas ꝯclusiones.

B Contra opiniones

C Prima cōclusio

Prima est. q̄ āgelus dānatus necessario est in aliquo actu voluntatis. nō dico de potētia dei: qm̄ deus possit eū ꝓiuare omi actu sed de potētia creature. quia nulla creatura pōt euz ꝓiuare omi actu. qō ꝓbatur: quia impossibile est q̄ creatura aliqua faciat dānatū sine pena ꝛ tristitia. quia sunt in pena etēna. Tristitia aūt ꝛ pena nō possunt esse sine actu nolēdi penā. ergo ꝛc̄. Secūda cōclusio. q̄ aliquis actꝰ est in āgelo dānato qui nō est in eius potestate. quod ꝓbatur. quia licet volūtas dānati nō possit se facere sine oi actu. tamē potest se suspendere ab omi actu qui est in potestate sua ꝛ elicere aliū. ꝛ per cōsequens: si actus nolēdi penā esset in eius potestate. posset suspendere se ab illo actu ꝛ facere se sub actu diligendi se sine omi alio. ꝛ per cōsequens posset se facere sine omni pena. quod est falsum. Tertia ꝯclusio est. q̄ deus totaliter ꝛ imediate causat aliquem actum in volūtate mali angeli. quod ꝓbatur. quia omnē actuꝫ causatū in voluntate a volitione libera potest volūtas impedire et actum a solo deo nō potest volūtas impedire cum ergo in voluntate angeli damnati sit aliquis actus qui per voluntatē nō potest impe-

D Scōa conclusio

E Tertia ꝯclusio

Universidad de Deusto
Biblioteca

diri. nec voluntas potest suspendere se ab oīi illo actu: ergo est aliquis actus in volūtate angeli q̄ causatur a solo deo. Jtē si nō causetur a solo deo aut igitur a voluntate dānati aut ab habitu nō a voluntate: q̄ tunc volūtas posset illū actū ipedire: nec ab habitu cū habitus sit eiusdē rationis in via ⁊ in patria: ⁊ in via non necessitat voluntatē: igitur nec i patria pateret de caritate. Silr si causet ab habitu cū deo dūmodo nō causet a voluntate: sed voluntas sit pure passiua respectu illius: sufficit mihi q̄ tunc ille actus pōt dici necessarius. Jtē actus quo beatus amat deū clare visum causat a solo deo sic q̄ nō libere causat a voluntate creata. ergo est aliquis actus q̄ nō est in potestate voluntatis. Ex istis pōt assignari ratio confirmatōis bonoꝝ ⁊ obstinationis maloꝝ. Nā in beatis causat tā actus videndi deū q̄ diligendi eū a solo deo tanq̄ a causa totali ⁊ nullo modo ab intellectu ⁊ volūtate sicut a causis partialibus. ⁊ iste actus dilectōis formaliter opponitur oīi actui peti. Et quia sunt formaliter oppositi nullo modo cōpatiūtur se in eodē. Jdeo q̄diu iste actus cōseruatur totaliter a solo deo sicut ab eo causatur tā diu est cōfirmatus: ita q̄ nullo modo etiā de potētia absoluta voluntatis create pōt in actū peccari: q̄ non potest in actū peti nisi posset impedire actū dilectōis ꝓpter repugnantiā formalem inter illos actus: sed ex hoc nō dicitur cogi voluntas: q̄ voluntas formaliter vult et diligit illo actu: licet non causetur ab ea. Et eodē mō potest assignari ratio obstinationis maloꝝ per hoc q̄ deus causat tanq̄ causa totalis q̄cquid absolutū est in actu nolendi ⁊ odiēdi deum: ⁊ ille actus nō cōpatitur secū actum diligendi deū nec aliquē actū bonū ꝓpter repugnantiā formalē inter illos ⁊ stante isto actu ⁊ cōseruato a deo totaliter nō potest volūtas creata in oppositū de potentia sua absoluta: ⁊ ideo q̄diu stat iste actus est voluntas obstinata sic q̄ nō potest oppositū velle: ⁊ q̄ pōt deus causare actū odiendi deū q̄tū ad esse absolutū in actu in voluntate creata: ꝓbatur. q̄ de? pōt oīe absolutū causare sine oīi alio qđ nō est idē cū illo absoluto: sed actus odiēdi deum q̄tū ad esse absolutū in eo nō est idē cū difformitate ⁊ malicia in actu. ergo deus pōt causare q̄cquid absolutū est in actu odiendi deū vel nolendi nō causando aliquā difformitatē vel maliciā in actu. g̃ ⁊c. Jtē non minus posset separari difformitas ab odio dei q̄ bonitas moralis a dilectione dei: sed dilectio dei in angelo beato pō separari a bonitate morali ⁊ meritoria: ergo odiū dei in angelo malo potest separi a difformitate ⁊ tūc ōne qđ ñ includit cōtradictōem: nec malū culpe pōt fieri a deo solo. g̃ odiū dei ⁊c. Jtem respectu cuiuscunq̄ est deus cā partialis respectu eiusdez est vel pōt esse cā totalis: q̄ ipe supplere pōt oēm cāl̄itatē cause scde in genere cause efficientis: sed respectu eiusdē positiui maxie absoluti ꝓducti a creatura est deus cā partialis vt ostensum ē g̃ pōt esse cā totalis respectu cuiusliber absoluti: ⁊ p ons respectu actus odiēdi deū. Jtem odiū nō est formaliter pctm: g̃ pōt causari a solo deo. ꝓna ptz: añs ꝓbaf. q̄ si q̄cqđ esset cā odij peccaret: ⁊ p ons cū habitus generat? ex actu odiendi deū sit cā alterius actus cōsilis. sequit q̄ habitus peccaret. Aliter pōt dici ⁊ reddi cā obstinatiōis maloꝝ: ⁊ hoc supposito q̄ deus cōcurrat ad oēm actiōem creature ad minus sicut cā partialis: tūc pōt dici q̄ de? cōcurrit cū volūtate creata ad causandū actum odij ⁊ nō vult cōcurrere cum angelo malo ad causandū actū bonū puta dilectōem dei: ⁊ q̄a sic ꝑcurrit ad vnū ⁊ nō ad aliud: iō pōt dici obstinatus: q̄ nō pōt eligere aliquē actū bonum. Si dicas q̄ tūc deus peccat ⁊ est malus q̄ nō vult ꝑcurrere ad actū bonū. Rñdeo. nunq̄ peccat homo nisi q̄ tenet facere qđ non facit vel q̄ facit qđ nō dz facere: p ista fit homo debitor. de? aūt nulli tenet nec obligat tanq̄ debitor: ⁊ iō non pōt facere qđ nō dz facere: nec pt ñ facere qđ dz facere. Si dicas q̄ data ꝑdicta ñsione videt q̄ angelus malus pōt cessare ab oi actu ex quo angelus bz in ptāte sua q̄tenus est cā ptialis respectu illoꝝ. Rñdeo licz cā odij dimi nō sit totaliter a deo: ꝑ ptialiter solū tñ alīq̄ alij actus q̄ sunt in dānato sunt totaliter a deo pura actus nolendi penā quā patit ⁊ volēdi beatitudinē actus nolēdi siue odiēdi pctī actus nolendi esse in tali loco q̄ nō sunt pctā: ꝑ pena pcti. magna cū pena est velle beatitudinem ⁊ tñ semp carere ea q̄ nō mala nec pctā sunt: ⁊ tñ talib? non pōt se ꝓtuare: ⁊ iō lz posset forte cessare ab actu odiēdi deū: non tñ ab alijs q̄ totaliter causant a deo: in q̄bus ꝓsistit pena magna. Et iō nec pōt cessare ab oīi actu: nec ꝓtuare se pena nec elicere bonū actū: lz posset cessare ab actu odij: q̄ nō cōcurrit ad eliciendū actū bonū. Ex istis ptz q̄ libertas ⁊ dānatis est libertas: q̄ respectu illoꝝ actuū que causant a solo deo siue in bonis siue in malis: vel respectu actuū oppositoꝝ illis actib? non est in illis libertas: q̄ nec ab ipsis actib? q̄ totaliter causant a deo possūt cessare: nec scdos possimt elicere ꝓpter repugnātiā formalē inter illos ⁊ ꝓmos actus causatos a solo deo: ⁊ ideo q̄ de? totaliter causat actū beatificū in volūtate boni angeli: iō angelus bonus nec bz libertatez respectu act? beatifici: nec respectu eiusdem oppositi pura odiēdi. Silr est de angelo malo sed respectu alioꝝ q̄ nec sequunt necessario ex ꝓmis actib? nec repugnāt: ꝑ sunt indifferētes bēt libertatē ⁊ indifferētiā bmōi a ūte est tēnare bosem in malo angelo ⁊ custodire in bono. q̄ isti act? nec necessario sequunt ex actibus ꝓmis bonis causatis a solo deo: nec repugnant ei: ꝑ sunt indifferētes. Sz dubiū est vtrū sint detrusi in aliquo loco ꝓueniēti eis vel discōueniēti. Rñdeo q̄ nō est aliq̄s locus ꝓueniēs vel discōueniēs nature sue: nec potī? vnus q̄ alius: q̄ q̄tū est ex natura sua angelus eq̄liter oēm locū respicit. Tñ locus aliq̄s est ꝓueniēs vel discōueniēs actui volūtatis sue: q̄ i aliquo loco vellet esse ⁊ in aliquo loco nollet esse: ⁊ ille locus in quo vellet esse est sibi ꝓueniēs: ⁊ locus in quo nollet esse est sibi discōueniēs: ⁊ sic dico q̄ ad penā eoꝝ sunt detrusi i aliquo loco in quo nollēt esse: imo summe odiūt illū locū: ⁊ ille actus causat a solo deo: ⁊ iō nō possimt cessare ab illo actu ⁊ ꝓpter ꝫ summe tristantur.

Sed dubiū est vtrū angeli boni sunt impeccabiles. Rñdeo q̄ sic: q̄ deus causat in volūtate eoꝝ actū beatificū totaliter ⁊ cōseruat et nō cōcurrit ad causandū malū in eis. ⁊ iō ex sola volūtate dei sic agente ⁊ ꝓseruante est āgelus bonus impeccabilis: nō aūt ex natura sua. Primū ꝓbat: q̄ subiecto existēte sub vno cōtrarioꝝ nō pōt recipe aliud: ꝑ angelus bonus semp existit sub actu beatifico nec pōt ab illo cessare sicut ptz p pdicta: g̃ nō pōt peccare de potētia sua absoluta: q̄ act? pcti formaliter repugnat actui beatifico. Jtē qñ agēs cōseruās effectū est fortī? in cōseruādo q̄ agēs effectum cōtrariū in causando nō pōt scōm agēs causare effectū ꝓtū effectui ꝓseruato a ꝓmo agente sed deus est agēs fortissimū ꝓseruās actū beatificū: g̃ q̄diu agēs ꝓseruat istū actū nō pōt volūtas creata elicere actū ꝓtrariū. ⁊ sic ꝑ q̄ bonus angelus est impeccabilis ex sola volūtate dei causante actū beatificū ⁊ cōseruāte: ⁊ non ex natura sua. Sed ꝫ ista sunt multa dubia.

Primo ꝫ b qđ ponit q̄ aliq̄s actus in volūtate est q̄ nō est in ptāte volūtat: q̄ lz causis approximatis ꝓcurrētib? ad aliquē effectū ꝑducendū pōt actio eoꝝ impediri ita q̄ nō ꝓducatur effect? saltē p potētiā diuinā: q̄ de? est causa partialis: ⁊ si nō cōcurrat cū alijs causis q̄tūcunq̄ approximāt nunq̄ ꝑduceret effectus q̄ destructa vna cā partiali necessario req̄sita ad actōem q̄ tñ oīs alie sint approximate q̄ effectus ꝓducat ab illis causis videt ipossibile. Exēplū. volūtas ⁊ obiectū sunt cause ptiales respectu act? volēdi: ⁊ nō obstāte oī approximatōe eoꝝ si nō agat volūtas q̄ ē cā ptialis necessio req̄sita ad talē actū nō pōt act? cāri: et sic nō obstāte approximatōe causarū pōt eoꝝ actio ipediri: ꝑ q̄ voluntas ⁊ obiectū approximent: ⁊ act? volēdi ꝓducat ab obiecto ⁊ nō a volūtate: ꝫ videt ipossibile: ꝑ de? volūtas sit cāe approximate ad cāndū volitiōez i volūtate g̃ nō obstāte q̄ actio volūtat pōt ipediri si effect? nō ponat ⁊ q̄ volitio ponat i volūtate: actio volūtat suspēdat est ipossibile. g̃ ipossibile ē q̄ sit aliq̄s act? i volūtate q̄ nō sit i ea? ptāte. Secundum

Jtē volūtas est potētia libera respectu cuiuslibz act? exīntis i ea ⁊ nō pōt cogi: ꝑ respectu nulli? ē libera nisi respectu cui? ē actiua. g̃ ⁊c. Tertium

Jtē ꝫ b q̄ ponit odiū toralit posse a deo cāri q̄: ꝑz ꝓbm. iij. etbic. aliq̄ sūt act? q̄ stati noiati bnt malicia ānexā ⁊ difformitatē ⁊ null? talis pōt fieri a deo: ꝑ odiū dei ē bmōi: stati ei vt noiatur bz malicia ānexā ⁊ difformitatē. g̃ nō pōt a solo deo cāri. Jtē oē factibile a solo deo sine pctō qđ etiā fieri pōt a volūtate pōt cadere sub p̄cepto diuio: ⁊ pōt ee? p̄cipe volūtati vt faciat illud q̄ oē illud qđ nō ē pctm pōt cadere sub p̄cepto dei. si g̃ act? odiēdi deū pōt fieri a solo deo sine pctō: pōt etiā fieri a volūtate creata. g̃ de? pōt p̄cipe volūtati vt odiat deū: ⁊ tñ cū volūtas creata mereā iplēdo p̄ceptū diuinū: g̃ volūtas creata pōt mereri odiēdo deū qđ videt magnū icōueniēs. Quintū

Jtē dilectio dei ē bona ꝓpt debitū finē ⁊ odiū dei malū ꝓpt idebitū finē. g̃ sic null? pōt deū diligere ꝓpt debitū finē q̄n dilectio ei? sit bona ⁊ meritoria: ita null? pōt odire deū ꝓpt idebitū finē q̄n odiū sit malū: ꝑ nullū qđ nō pōt separi a pctō pōt fieri a solo deo. g̃ ⁊c. Sextū.

Silr ꝫ b q̄ ponit ag̃elū nō bre libertatem respectu act? cāri a solo deo: q̄ ꝑz scdōs ag̃eli boni sūt maioris libertat post ꝓfirmatōez q̄ āte ꝑ āte buerūt libertatē respectu cuiuscūq̄ act? volūtat. g̃ ⁊ post. Jtē ꝫ b q̄ angel? ponit bre aliquos act? i ptāte sua respectu quoꝝ bz libertatē pura tētare boies: q̄ ois volūtas potens bre actū desideri si post ꝓsequat desideratum delectat ⁊ gaudet bito desiderato. si g̃ ag̃elus mal? pōt velle ⁊ desiderare tētare boies sequitur q̄ i tētādo delectat ⁊ gaudet: ꝑ oē gaudiū repugnat dānato sic ois tristicia repugt brō. Septimum

Jtem contra boc qđ ponitur angelū nō bere locū conuenientē nature sue vel discōueniētē: q̄ prius dictū est q̄ angelus potest pati a rebus corporalibus: tunc sic. ille locus est cōueniens nature sue in quo est corpus aliqđ naturaliter a quo angelus patit passione delectabili: ⁊ ille locus est disconueniens in quo est corpus a quo patitur passione afflictiua: cū Octauum.

Causa confirmationis bonoꝝ

Dubitatur

Respondetur.

Secundo

Tertium

Quartū

Dubitatur

Respondetur

Primū dubium

Quintū

Sextū.

Septimum

Octauum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ergo multa sint talia: sequit̄ ꝓpositū. Jtē cō
tra hoc qđ ponitur locū esse cōueniente vl' dis
cōueniēte angelo in penā peccati: qr̄ q̄cquid
positiuū pōt deus facere cū peccato pōt face
re sine pcrō. si ergo pōt facere locū conuenien
tē vel discōueniēte ꝓpter penā peccati: pōt
facere sine peccato. ⁊ sic locus esset cōueniēs
vel discōueniēs angelo ratione nature sue: nō
ratione peccati vel pene peccati. Ad pri
mū dico qđ deus potest esse causa totalis act⁹
in voluntate puta respectu dilectōis ⁊ odij si
cut pōt esse causa totalis respectu bois vel la
pidis: qr̄ cuiuscūq; pōt esse causa partialis po
test esse causa totalis. Et quādo dicis de cau
sis approximatis. Dico q̄ si cause sint approxi
mate debito modo ⁊ effectus ponatur nō reqū
ritur necessario actō oim causarum: qr̄ vna est
partialis q̄ pōt esse totalis respectu cuiuscūq;
pducibilis ab alia causa partiali: ⁊ quando il
la est causa totalis de facto: tunc non requirit̄
actio alterius cause sic est de volūtate nostra
⁊ deo. Licet em̄ voluntas nostra ⁊ angeli vt
est actiua ⁊ passiua sit debito mō approxima
ta ⁊ etiā deus: nō ꝓpter hoc sequitur q̄ volun
tas habeat actōem in volitione causata in vo
luntate: qr̄ illa potest causari totaliter a deo.
Et si sic de facto causetur: tunc voluntas crea
ta nullā actōem habet respectu illius volitio
nis. Et ad exemplū de voluntate creata ⁊ ob
iecto. dico q̄ nō est simile: qr̄ neutrū potest esse
causa totalis respectu alicuius volitōis: sed
vtrūq; qū est causa necessario est causa partia
lis: ⁊ ideo nō agente volūtate obiectū nō agit
sed si obiectū posset esse causa totalis volitōis
sicut est in ꝓposito: tūc nō agente voluntate
nihilominus causaretur volitio. Ad aliud di
co q̄ voluntas nō cogitur in recipiendo illuꝫ
actū causatū a solo deo: tamē bene necessitat̄
primū ꝓbatur: qr̄ tunc aliquid ꝓprie cogitur
qn̄ facit aut patitur aliquid cōtra naturalē in
clinatōem suā. Exemplū de graui si moueatur
sursum: modo voluntas nō recipit illū actū cō
tra naturalē inclinatiōem suā: qr̄ posset natu
raliter illū causare saltē parrialiter: ⁊ tūc caus
aret naturaliter: ideo modo naturaliter reci
pit. Similiter tūc aliq̄d recipit aliud natura
liter qn̄ nō inclinatur ad obiectū illius natu
raliter: nūc aūt voluntas nō inclinatur ad op
positū illius actus. ergo ⁊c. Scō̄m ꝓbat̄: q̄a
tunc agens vel patiens necessitat̄: qn̄ non est
in potestate sua agere vel nō agere pati vl' nō
pati recipere vel nō recipere: sed non est in po
testate volūtatis illū actū causatū a solo deo
recipere vel nō recipere: ergo necessitat̄: pater
ergo q̄ nō cogitur voluntas in recipiendo illū

Ad primum

N Ad scōm

actū: sed necessitat̄. Ad aliud dico q̄ lꝫ odiuꝫ
dei furari adulterari habeant malā circūstan
tiā annexā ⁊ silia de cōi lege quarenus fiūt ab
aliquo q̄ ex ꝓcepto diuino obligatur ad con
trariū: sed q̄tū ad esse absolutū in illis actib⁹
possunt fieri a deo sine oīi circūstantia mala
annexa: ⁊ etiā meritorie possunt fieri a viato
re si caderēt sub ꝓcepto diuino sicut nūc de
facto cor̄ opposita cadunt sub precepto diui
no. Et stāte ꝓcepto diuino ad opposita cor̄
nō pōt aliquis tales actus meritorie nec bene
exercere: qr̄ non fiunt meritorie nisi caderent
sub ꝓcepto diuino. ⁊ si fierent a viatore me
ritorie: tūc nō dicerent̄ nec noiarentur furtuꝫ
adulteriū odiū ⁊c. qr̄ ista noia significāt tales
actus nō absolute: sed cōnotando vel dādo in
telligere q̄ faciēs tales actus ꝓ ꝓceptū diui
nū obligatur ad oppositū: ⁊ ideo q̄tū ad totū
significatū q̄d nois taliū noim significant cir
cūstantias malas: ⁊ q̄tū ad hoc intelligūt sā
cti ⁊ phi q̄ ista statiꝫ noiata cōuoluta sunt cū
malicia. si aūt caderēt sub ꝑcepto diuino: tūc
faciens tales actus nō obligaret̄ ad oppositū
⁊ p cōsequens tunc nō noiaretur furtū adulte
riū ⁊c. Ad aliud dico q̄ aliquis actus abvna
causa potest fieri bene: ⁊ si fiat ab alia nō po
test fieri nisi male. ⁊ tota ratio est: qr̄ vna caus
sa obligatur ad actū oppositū ⁊ alia nō. sic est
in ꝓposito. voluntas creata obligatur ex pre
cepto diuino ad diligendum deū: ⁊ ideo stante
illo precepto non potest bene odire deum nec
causare actū odiendi: sed necessario male cau
sat malitia moris. ⁊ hoc quia obligat̄ ex ꝓcce
pto diuino ad actū oppositū: nec ītāte primo
precepto potest sibi deus oppositū precipere:
sed deus ad nullū actū causandū obligatur: iō
quēlibet actū absolutū pōt sine oīi malo cul
pe causare: ⁊ eius oppositū. ⁊ iō sicut pōt cau
sare totaliter actū diligendi sine bonitate vel
malicia morali: qr̄ bonitas moralis ⁊ malicia
cōnotant q̄ agens obligatur ad illū actuꝫ vel
eius oppositū: ita pōt totaliter causare actuꝫ
odiendi deū sine oīi malicia morali ꝓpter eā
dē causam: qr̄ ad nullū actū causandū obligat̄

Ad aliud dico q̄ si odiū dei causet̄ a solo deo
semp esset hoc ꝓpter bonū finē: quia deus ex
odio creature in nullo damnificatur: sed odire
deū ꝓpter indebitū finē est malū. ⁊ sic est ac
tus creature ⁊ nō a solo deo. Illud etiam qđ
assumit est falsuꝫ q̄ dilectio dei sit semp bona
ꝓpter debitū finē: qr̄ aliquādo potest cē mala
⁊ ꝓpter indebitū finē: puta quādo amo deum
amore cōcupiscentie. Ad aliud dico q̄ liber
tas accipitur quinq; modis. vno modo vt op
ponitur seruituti culpe. scō vt opponit̄ serui

Ad tertiū.

O Ad quintum

S Ad septimum

R Ad sextum

tuti miserie. tertio vt opponit̄ seruituti pene.
quarto vt opponit̄ coactioni. quinto modo vt
opponitur imutabilitati. Quantū ad primaꝫ
scām ⁊ tertiā libertates nō est libertas in an
gelo malo: qr̄ nō est liber respectu peccati nec
respectu miseriemec respectu pene. qr̄ āgelus
malus nō potest velle esse in loco cruciatiuo:
quia actus nolendi esse in illo loco: necessario
sibi inest a deo vt dictum est ⁊ actus oppositi
nō possunt simul inesse eidē: tamē in eis est li
bertas q̄ opponitur imutabilitati ⁊ coactōi
q̄tū ad aliquos actus indifferentes: q̄ nec re
pugnant illi actui qui a deo totaliter causat̄:
nec sequuntur ip̄m necessario ⁊ respectu taliū
possunt indifferēter elicere vnū actū vel aliuꝫ
⁊ ad neutrū oppositoꝝ coguntur: sed in ange
lis bonis est libertas q̄tū ad tres primos mo
dos: quia sunt liberia peccato pena ⁊ miseria
sunt etiā liberi quarto modo: qr̄ nō coguntur ad
volendū aliquid contra inclinatōem voluntа
tis cor̄. ⁊ sic etiā est in eis maior libertas q̄ in
viatore vel dānato: quia licet viator nō posset
cogi q̄tū ad actus interiores puta velle ⁊ cō
similes. tm̄ q̄tū ad exteriores potest: sed ange
lus bonus quo ad nullos actus pōt cogi ꝓtra
inclinatōem suā. Sed libertas quinto mō ac
cepta nō est in angelis bonis q̄tū ad oīs ac
tus voluntatis: quia q̄tū ad illos actus q̄ to
taliter causant̄ a deo nō habent libertatē op
positā imutabilitati: sed q̄tū ad illos act⁹ sūt
imutabiles: qr̄ sicut p illos volunt vnū oppo
sitū q̄ non possunt velle reliquū: ꝑ q̄tū ad act⁹
indifferentes: qr̄ nec repugnāt illis actib⁹ for
maliter causatis a deo: nec sequuntur necessa
rio. habent libertatē oppositā imutabilitati:
qr̄ respectu illoꝝ possunt velle vnū oppositoꝝ
vel reliquū. ⁊ isto quinto modo nō est maior li
bertas in viatore q̄ in beato: qr̄ viator habꝫ li
bertatē oppositā imutabilitati q̄tum ad oīs
actus ⁊ angelus similiter ante confirmatōeꝫ:
sed post non habet libertatē respectu oim: q̄a
scꝫ ante confirmatiōem potuit peccare ⁊ non
peccare: ⁊ post nō potest peccare: sed q̄tuꝫ ad
tales actus sunt imutabiles: sed hoc nō ponit
aliquā imperfectiōem in eis: sed magis perfe
ctionē. Ad aliud dico q̄ licꝫ desideriū sequa
tur delectatio vel tristitia: qr̄ tamē est res di
stincta ab oīi actu voluntatis: sicut absolutū
distinguit̄ ab absoluto: ideo deus potest face
re primā rem puta actū volendi vel nolendi si
ne scā: puta sine delectatōe ⁊ tristitia. Et sic
forte deus ordinauit in penaꝫ dānati q̄ possit
habere intensum actū volendi respectu suiꝑ
fius vel alterius: ⁊ tamē non delectari. Aliter
potest dici q̄ in volūtate dānati est vehemēs

tristicia cōsequēs actū nolendi: ⁊ illa nō cōpa
titur secū quācūq; delectatiōem ꝓpter forma
lem repugnantiā: ⁊ ideo licꝫ dānatus summe
velit ⁊ diligat se non tamē delectat̄ ꝓpter cau
sam dictā. ⁊ sic cause aliquoꝝ sunt possibiles:
licet effectus sint incōpossibiles puta nolitio
vel volitio que sunt cause tristitie ⁊ delectati
onis. Ad aliud dico q̄ corpus nō agit in spm̄ T Ad octauum
corūpendo aliquid de eius substantia: ꝑ agit
sicut causa partialis ad cognitōem intuitiuā
⁊ illa re posita posset angelus habere cogniti
onē intuitiuā: ⁊ illa nō posita nō potest habe
re. ⁊ in hoc nō derogat̄ angelo nisi q̄ de⁹ non
coagit illi in quo nulla res causat cognitiōem
nūc aūt cognitio non est sibi penosa: qr̄ cogni
tio nō est in potestate angeli: in volūtate aūt
angeli nihil pōt res extra facere: nec sicut cau
sa partialis nec sicut cā totalis: qr̄ posita co
gnitione rei siue intuitiua siue abstractiua et
obiecto annihilato: nihilominꝰ pōt voluntas
illā rem diligere: ita q̄ respectu dilectiōis dei
nō requirunt̄ plures cause q̄ intellectus ⁊ vo
luntas. bene tamē in cognitōe intuitiua est ob
iectū causa cognitōis q̄ est causa partialis vo
litionis: qr̄ ergo volitio est in potestate ange
li nō est penosa illa: sed illa que ꝓcise causat̄
a deo. Ad aliud dico q̄ deus de potentia suā U Ad nonum
absoluta potest alicui infligere penā sine cul
pa precedente: sed illa pena tunc nō potest di
ci punitio: qr̄ istud nomē cōnotat peccatū pre
cedēs: sicut em̄ in brutis est pena sine pcrō ꝓ
uio. tm̄ de facto de potentia sua ordinata deus
nō infligit penā sine culpa precedente vel in
punito: vt est in nobis vl' in alio: vt in xp̄o cui
pena fuit inflicta ꝓpter peccata nr̄a. Ad p X Ad pbatōeꝫ pri
batōem prime opinionis. dico q̄ de facto dā me opinionis
natus exquo desperat de beatitudine semper
elicit aliquē actū malū: lꝫ ex libertate sua pos
set nō elicere: qr̄ pt desistere ab actu malo: ma
litia culpe lꝫ nō pene: qr̄ ille necessario causat̄
a deo sicut dictū est ⁊c. Questio. xx.

Trū angelus po A Questio. XX

v test illabi cuicunq; creature ratio
nali? Et videtur q̄ sic. qr̄ potest eā
videre: cū obiectum eius sit ens: ⁊ potest in ea
aliquid causare: aliter nō possꝫ illuminare qđ
est contra dyonisiū. Jn oppositū est magister
in littera. Dic primo videndū est vtrū ange
lus possit videre aliquē actū creature rationa B Opinio prima.
lis: actū dico interiorē. Et dicit̄ cōiter q̄ nō
potest intuitiue videre aliquē actū interiorꝫ
sed tantū cognoscit p signa exteriseca: sicut me
dicus per signa exteriora iudicat de infirmo.
Et mirū est de istis quare negant discursū ab

angelo cū cognitio rei per signa: est cognitio rei per effectus. cuiusmodi cognitio nō potest haberi sine discursu: q̄ per notū acquirit notitiā ignoti: ⁊ negant angelū errare: cū tñ deus posset talia signa facere sine signato: puta sine actu interiori: ⁊ tunc si angelus credat sic esse in aīa sicut signū exterius ostendit: tūc errat. sed quomodo tūc possunt itelligere cogitationes alioꝝ. dicitur q̄ vnus angelus videt in intellectu alterius angeli spēm p quā intelligit plura. ⁊ sic potest intelligere obiectū itellectū ab alio in vniuersali: licet nō in particulari. ⁊ eodē modo videt conceptū alterius: sed p illū nō potest aliq̄d obiectū videre in particulari: sed solū in vniuersali: ⁊ iō videt affectiones ⁊ cogitatões per obiecta illarū. Non in particulari: sed i vniuersali. puta videt hoc q̄ intelligo aīal: sed non hoc aīal. Contra ista. q̄ aliqua potentia videt: aliq̄d ītuitiue videt illud in particulari vt est hoc ⁊ nō illud: g̃ videt hoc vt terminatur ad vnū ⁊ non ad aliud. cū ergo per te vnus angelus videt cogitões ⁊ affectiōem alterius intuitiue: videt eas i particulari: ⁊ vt terminat̄ ita ad vnū obiectum q̄ nō ad aliud. ergo nō tantū videt obiectū i vniuersali. Si dicas q̄ vna potest esse intellectio respectu diuersoꝝ: q̄ per illā possim primo intelligere vnū ⁊ post aliud. ⁊ eodē modo possuꝫ affici successiue ad aliquid ⁊ ad suū oppositū ⁊ ideo licet videat intellectiōem ⁊ affectiōem non tñ videt ad q̄d terminatur. Contra iposs. bile est transire de cōtradictorio in ꝓtradictoriū sine mutatiōe: ⁊ accipio mutatiōem sicut accipit ipsam augustin⁹. p ꝓductiōe vel destructione alicuius positiui: sed volūtas modo afficitur ad vnā rē ⁊ nō ad eius oppositū cōtradictorie ⁊ post afficit̄ ad eius contradictoriuꝫ ⁊ nō ad istā rem. ergo necesse est ponere q̄ aliquid ꝓducitur in voluntate p q̄d afficitur volūtas alicui cui prius nō afficiebat. hoc autē nō potest esse nisi noua sit affectio: g̃ nō afficitur vterq; oppositoꝝ p vnā affectiōem. Cōfirmatur. q: licet idē actus posset terminari ad obiectū primariū ⁊ scdariū loquendo de affectione: nō tñ potest terminari ad aliq̄d ⁊ suū oppositū. Alia est opinio q̄ ponit q̄ vnus angelus nō pōt videre cogitatiōes ⁊ affectiōes alterius angeli: q: oēs intellectiones sunt eiusdē speciei inter se ⁊ affectiones inter se: ⁊ ideo nō potest cognoscere vtrū habeat cogitatiōem affirmatiuā vel negatiuā: q: si sic: aut ergo habet ex pte intellectus aut ex parte cogniti. nō primo modo: q: intellectus eodē modo se habet ad vtrūq;: nec scdo mō: q: cū sint eiusdem speciei nō est differentia inter cogitatiōes nisi p̄m intensum ⁊ remissum. ⁊ idē dicit̄ de affectionib⁹ q: sequunt̄ actū itellectus cōponentis ⁊ diuidentis: q̄ actus nō pōt cognosci vt dictum est ergo ⁊c. Cōtra ista. ⁊ primo ꝓbatur q̄ intellectiōes oīm non sunt eiusdem speciei: q: si sic tunc habitus generati ex actib⁹ sunt eiusdem speciei. q: habitus nō inclinēt ad act⁹ eiusdē speciei: nisi sint eiusdem spēi habitus: sed ꝓ̄ns est falsum p̄m eos: q: duo accidētia p̄m eos eiusdem spēi nō possunt esse simul in eodem subiecto p̄m eos: sed duo habitus possunt esse simul in eodē intellectu sicut methaphisicalis ⁊ naturalis. ergo ⁊c. Item q̄n aliqua sunt eiusdem rationis q̄quid repugnat vni ⁊ alteri. si g̃ oēs habitus sunt eiusdē rationis: tunc sicut error methaphisicalis repugnat scientie methaphisicali: ita repugnaret scientie naturali: ⁊ tunc vnus non posset scire vnā ꝯclusionē nisi sciret oēs nec errare circa vnā: nisi erraret circa oēs q̄d est absurdū. Et eodē mō arguo de actibus si oīm sint eiusdē rationis: q: nullus pōt scire vnā ꝯclusionē ⁊ errare circa aliam: q: si cognitiones oīm rationū sint eiusdē spēi: tunc sicut error alicuius ꝯclusionis in actu scdo repugnat scientie eiusdē cōclusionis in actu scdo: ita repugnaret actui sciendi quālibet aliā cōclusionē: q: oēs sunt eiusdē speciei. ergo ⁊c. Ite oēs cognitiones sunt eiusdē speciei: ergo tunc intuitiua ⁊ abstractiua essent eiusdē speciei. ꝯsequntia patet: ℔ falsitas ꝯsequētis ꝓbatur sicut in ꝓlogo: q: q̄n aliqua sunt eiusde spēi: si vnus nō sit tante virtutis sicut aliud intantū pōt intendi q̄ attigat eūdē effectū ad quē aliud attigit sicut puus calor pt ita intēdi q̄ pōt in ita p fectū effectū sicut magn⁹. ℔ q̄tūcūq; cognitio abstractiua augmēteē in ifinitū nūq̄ attiget ad effectū ad quē cognitio ituitiua attigit: q̄a p eā pōt intellect⁹ euidēter scire notitiā euidē rē ꝓtingentē de p̄nti. p abstractiuā aūt nō: nec de aliq̄ differētia si sit pure abstractiua: ℔ p notitiā intuitiuā pōt: q: p eā possim euidēter cognoscere rē esse vel nō esse. ⁊ p idē argumentū pōt ꝓbari q̄ ituitiua pfecta ⁊ impfecta nō sūt eiusdē spēi: q: p intuitiuā pfectā possuꝫ cognoscere veritatē ꝓtingētē de p̄nti: ℔ p impfectaꝫ nō ꝓuenit: q̄tūcūq; augmēteē: ℔ tñ cognoscit̄ ñitas consequntis de ꝓterito vl de futuro. Ite cōtra boc q̄d ponit q̄ actus voluntatis necessario sequit̄ actū intellectus cōponētis ⁊ diuidentis: q: nō minoris virtutis est volūtas in eliciēdo actū suū q̄ appetitus sensitiu⁹ in eliciendo suū: ℔ appetitus sensitiu⁹ nō potest elicere suū circa obiectū nude ostensum ⁊ apprehensum a sensu sine oīm compositiōe ⁊ diuisione intellectus vel sensus p̄cedente. ergo ml-

C Cōtra opinionem scōdam

D Opinio scōa.

tomagis boc potest voluntas. cōsequētia patet: q: illud est perfectionis in parte sensitiua ergo nō est negandū ab appetitu intellectiuo Jdeo ab aliis dicitur q̄ vnus angelus potest videre oīe absolutū i cogitatiōe nostra ⁊ affectione: q: cogitatio duo importat: scz actū absolutū ⁊ directiōem in finez. q̄tū ad p̄imū pōt angelus cognoscere affectiones nostras: sed q̄tū ad scōm non: q: illa directio est q̄dam respectus ad finē q̄ nō potest cognosci nisi cognito fundamento ⁊ termino: sed finis nō potest cognosci. ergo ⁊c. Contra. impossibile est transire de cōtradictorio in cōtraditoriū sine cōtrapriōe vel ꝓductione alicuius positiui: sed ꝓmo potest homo intelligere ⁊ non dirigere actū in finē ⁊ post potest tendere ⁊ dirigere in finē. ergo necessario in intellectu ꝓducit̄ aliquid de nouo ex quo trāsit de ꝓtradictorio in cōtradictoriū: sed non causat̄ de nouo aliquis scōs. Tū q: ad relatiōem nō est per se mutatio Tuz q: per eū non differt a fundamento. ergo causatur in eo aliquis actus absolutus. ⁊ per cōsequens dirigere est actus absolutus. Jtez velle aliquid absolute ⁊ velle illud ꝓpter finē sunt distincti actus absoluti sicut intelligere conclusionē in se et per principiū sunt distincti actus. ergo ⁊c. Item meritū nostrū vel demeritū non cōsistit in vno respectu: sed in aliquo absoluto: sed per boc q̄ actus voluntatis dirigitur in finē debitū vel nō dirigit̄: meremur vel demeremur. ergo ⁊c. Jdeo dico sine assertione q̄ angelus nature sue derelictus potest videre intuitiue cogitationes ⁊ affectiones in angelo alio ⁊ in nobis similit̄. q̄d patet: q: sicut visibile ad visum: sic intelligibile ad intellectū: sed oīe visibile potest videri a potentia visiua perfecta si debito modo approximetur. ergo oīe intelligibile tam absolutū q̄ respectiuū si distiguat̄ ab absoluto potest videri ab intellectu angelico q̄ est potētia intellectiua perfecta. Jtē oīe actiuū totale vel partiale respectu alicuius passiui p̄t esse causa totalis vl partialis respectu cuiusslibet eiusdē rōnis: sed vna intellectō angeli pōt esse causa partialis respectu alterius intellectionis eiusdē angeli sicut actus respectus p quē intelligo aliq̄d obiectuz est cā partialis respectu actus reflexi p quē intelligo me intelligere ⁊ experior: q: ls ℔ augustinū de actibus exterioribus possuꝫ dubitare: nō tñ de actibus interioribus⁹: ergo illa intellectio pōt esse cā partialis respectu intellectiōis alterius angeli: si debito mō approximetur. Et eodē mō est de intellectione nostra et affectiōe sili: ℔ de facto aliud est: q: angelus nō pōt aliq̄d intelligere nisi cōcurrente deo sicut

Zacros

E

F Dubitatur

Respondetur.

cā partiali: ⁊ q: de facto forte deus nō coagit intellectui angelico ad intelligēdū cogitationes nras vel alterius angeli: iō de facto forte nō itelligit illas. Sed dubiū est supposito q̄ videat cogitationes ⁊ affectiōes nras intuitiue vtrū videat obiectū intuitiue terminans

Pōt dici q̄ de facto nō videt obiectū terminās actū nisi i vl ⁊ cōceptu cōi sibi et alijs: q̄a posito q̄ diligā forte pōt angelus videre intuitiue dilectiōez meā si sit approximata sibi: ⁊ videt q̄ diligo boiem ⁊ nō videt q̄ diligo fortez. Eodē mō est in ꝓposito si itelligo fortē pōt videre intuitiue intellectiōem meā: ⁊ pōt videre q̄ intelligo boiem: ℔ nō q̄ intelligo istū vl illū ⁊ tota cā est: q: obiectū actus nō pōt cognosci a potentia cognoscēte actū nisi p discursum ⁊ argumētatiue. Aliter em̄ si vidēs actū intuitiue semp videret obiectū illius actus intuitiue cū angelus ⁊ intellect⁹ nī. p statu isto possent cognoscere cogitatiōem abstractiuā simpliciter intuitiue: sequit̄ q̄ tunc videret obiectū illius actus intuitiue: q̄d falsum est. q: possuꝫ intelligere abstractiue obiectū: q̄d nihil est i effectu. g̃ tñ cognosco obiectū actus argumētatiue ⁊ discursiue: ℔ p discursum nō cognosco aliq̄d singulare determinatū illius actus: ℔ tñ in cōceptu cōi. q: illa cognitio equaliter assimilat̄ oibus indiuiduis eiusdē rōnis: maxime si illa indiuidua sunt sīlia. ⁊ p ꝓ̄ns p talē nō potest argui cognitio determinate vnius magis q̄ alterius. ergo p illā cognitōnem tñ cognoscitur aliquid in conceptu cōi. Exemplū. videndo fumū cognosco p discursū q̄ hic fuit ignis q: cognosco q̄ fum⁹ nō pōt esse nisi ab igne: ℔ nō cognosco q̄ ille fuit hic. ergo ⁊c. Scdo videndū est q̄d vnus angelus potest facere circa aliū angelū. ⁊ boc ꝓpter verba dyonisij q̄ ponit tres actus hierarchicos illuminare purgare ⁊ pficere. Et dicitur q̄ illuminare nō est nisi manifestatiōem veritatis alteri tradere: ℔ ad illud faciendū cōcurrunt duo: scz confortatio intellectus angelici ⁊ sīlitudo rei cognite: ⁊ iō vnus angelus aliū illuminat cōfortando potentiā eius intellectiuā: sicut vnus confortat aliū p eius p̄ntiā ad agendū: illuminat etiam p sīlitudinē: q: angelus superior illud q̄d intelligit in vniuersali explicat particulari ⁊ in particulari inferiori: sicut doctor explicat discipulis suis i spāli q̄d intelligit in vl. Cōtra ista q̄ro q̄d intelligit p ꝓfortatiōem aut intelligit ꝓseruatiōem itellect⁹ āgelici aut augmētatiōez alicui⁹ i itellectu pura luminis. Nō p̄mo mō: q: sicut itellect⁹ a solo deo cātur: ita a solo deo ꝓseruat̄: q: eiusdē cāe est ꝓducē idiuisibile ⁊ cōseruare. Nec scdo mō: tū q: illud lumē per

G De scdo ℨ opinio

Universidad de Deusto
Biblioteca

eñ est indiuisibile. ⁊ p ꝓñs non augmentabile Tum q; ab codē agente causaf forma ⁊ augmentaf: sed illud lumē a solo deo causaf: ergo a solo deo augef. ergo a nullo angelo. Itē quā do est confortatio aliquoꝝ illa est mutua: ptz ignigne paruo ⁊ magno: q; sicut magn⁹ ignis confortat paruū vt diu maneat ⁊ agat ita ecō tra paru⁹ confortat magnū: q; si paulatim tol las paruū ignē cōtingit tandē tollere totuz. ꝙ in ꝓposito nō ponit talis cōfortatio. ergo ⁊c. Itē si sic: tūc beatitudo vni⁹ angeli dependeret ab alio angelo confortante: q; in tali actu consistit confortatio. Itē illud qđ dicit de doctore est cōtra eū: q; doctor per aliq̄d notū si bi explicat discipulo aliq̄d ignotū qđ non fit sine discursu qđ non pōt fieri in angelis. Dico igitur ꝙ angelus potest cōparari ad aliū angelū vel ad intellectū humanū. primo mō non agit vnus in aliū nisi p modū obiecti: q; scz potest esse obiectū intellectionis intuitiue ⁊ abstractiue ⁊ volitionis. ⁊ sic agere ita conuenit angelo superiori respectu inferioris sicut ecōuerso. Jdeo vt mihi videt nullo modo agit superior i inferiorē q̄n eodez modo agat inferior in superiorē: nec est istud ꝓtra scrōs nec cōtra sacrā scripturā. qđ ꝓbatur: q; in angelo nō ponuntur plura causata p actū cognoscendi nisi actus ⁊ habitus ⁊ ista equaliter requirunt in superiori sicut in inferiori: ⁊ ad ista causanda sufficiūt potentia ⁊ obiectū: ⁊ si ista requirun tur: ergo nihil agit in intellectū angeli p modum obiecti. Si loquamur scdo mō: sic dico ꝙ angelus nihil agit in intellectu nr̄o: q; intellectus noster nihil agit nisi aliquo premio in sensu: q; nō intelligimus de facto nisi sensibilia ⁊ actus nr̄os interiores ⁊ ꝛceptus ⁊ oia ista possunt sufficienter intelligi sine actione angeli.

K Dubitatur Respondetur.

Sed dubiū est q̄d angelus facit in parte sensitiua. Dico ꝙ tm̄ potest ꝓximare actiuū passiuo: pōt em̄ ꝓximare obiectū exterius ⁊ interius: sicut angelus malus pōt ponere rē in tali situ ⁊ in tali distātia. ⁊ sic facere videri illā rē p lineā rectā vel reflexā. ⁊ sic fiunt illusiones a demonibus in q̄bus aliq̄d reale videt. tm̄ homo decipit circa tales illusiones: q; ex illis visis infert ꝓpositōez non sequentē formaliter. Et eodē modo āgelus bon⁹ ꝓximat actiuū passiuo: similiter pōt ꝓximare obiectū interius potētie. q; nouit ponere humores ⁊ spūs in debita ꝓportione vel nō debita ꝓportione. ⁊ isto modo potest agere in intellectū nr̄m in directe non tamen directe eliciendo actū partialiter sicut facit in intellectu angelico. Si dicas. si vn⁹ agat in aliū tantū p modū obiecti: ergo vnus angelus nō potest

Z Obiectio

aliq̄d ab alio occultare: ⁊ p ꝓñs q̄cquid supior intelligit potest inferior intelligere. qđ falsuz est. Rndeo. nō est in potestate angeli aliquid occultare ⁊ aliq̄d ostēdere cū tm̄ agat p modū obiecti: nō tm̄ q̄tum ad suā essentiā: ꝙ q̄tū ad oēm actū tam intellectus q̄ voluntatis: ꝙ dicit vnū occultare ⁊ aliud non: q̄n deus coagit secū ad vnū actū ⁊ nō ad aliū. puta deus vult coagere ⁊ coagit in intellectu vnius angeli ad videndū actū vnius angeli ⁊ nō alterius angeli: ⁊ aliter nō pōt occultare. Sed tunc est dubiū qđ angelus bonus facit custodiendo: ⁊ malus exercendo. Rndeo. angelus bonus instigat boies ad bonū offerendo ⁊ ꝓximādo sensibilia interiora ad exteriora mouēdo eū ad bonū ⁊ retrahendo a malo. ⁊ sic ipedit dyabolū ne sibi noceat. ⁊ angelus malus p oppositū offert ⁊ ꝓximat sensibilia vt sunt mouentia ad malū. ⁊ hoc tā sensibilia interiora q̄ exteriora. Tertio videndū est quomodo vn⁹ angelus loquit alteri. ⁊ hic est opinio Job. ꝙ vnus angelus pōt causare in alio cōceptū suū vel spēm vel actum. ⁊ ꝓbat per multas rationes. quere in Job. Sed cōtra dicta sua. ꝓmo cōtra ꝓmā rōnem ꝙ nō videtur cōcludere: q; accipto maiorē suā ⁊ arguo sic. q̄n aliquid sufficienter est in actu primo pōt causare sufficiēter actū scōm ceteris paribus: sed volūtas angeli superioris volens causare volitōem in voluntate angeli inferioris est sufficiēter in actu primo respectu illius volitionis ⁊ volūtas angeli iferioris est sufficiēs receptiuū ⁊ ꝓximatiuū. ergo pōt causare volitōem in voluntate angeli inferioris. qđ est falsum: ergo ⁊c. Si dicas ꝙ volūtas est libera: ⁊ ideo in sua potestate est ꝙ in ea causetur velle vel non. saltem a quocunq; agente creato: sed sic nō est de intellectu. Contra. angelus inferior non potest impedire volitōem superioris quin āgelus superior velit causare volitionem in alio: q; virtus minor non impedit maiorē ab actione sua naturali vel libera: ergo similiter angelus superior potest causare talem in oi passiuo receptiuo sed huiusmodi est voluntas angeli inferioris. Itez si sic: sequit ꝙ voluntas posset amare incognitum: q; volitio angeli superioris sufficit ad causandū volitiōem in inferiori: quia illud quod est in actu primo ⁊c. Cum igitur intellectus ⁊ voluntas angeli superioris possint sufficienter causare volitionem in angelo inferiori: ⁊ per consequens possunt cā sufficiēter facere in actu primo absq; hoc ꝙ angelus inferior cognoscat superiorē vel aliq̄d i eo. ⁊ talis voluntas angeli superioris pōt cāre volitōez i volūtate angeli iferioris q̄ forte ē respectu āgeli

Dubitatur

Respondetur.

M Tertiū principale

Hec argumenta q̄re in scoto libro scdo. distī. xx. q. ii. ar. iij. in decisione questionis

superioris ignota: tūc sequit ꝙ āgelus iferior amat incognitū: quia amat vel vult angelum superiorē quē nō cognoscit. Itez tūc āgelus in quo causaf intellectio posset tūc intelligere sine spē. ex quo itellectio superioris est sufficiēs ad ꝓducendū intellectionē in āgelo inferiori. q; p eā est āgelus supior sufficiēter i actu ꝓmo fm eū. ⁊ p ꝓñs pōt sufficiēter causare intellectionē in angelo inferiori. absq; hoc ꝙ in āgelo inferiori ꝓcedat spēs: qđ est cōtra eū. q; cognitio saltē abstractiua est p speciē. Si dicat ꝙ spēs ⁊ actus itelligēdi sunt effect⁹ ordinati. ita ꝙ ꝓmo causaf spēs in itellectu ⁊ post actus itelligēdi. Cōtra. spēs si ponaf est causa cognitiōis. ergo actus intelligēdi nō est cā speciei. aliē esset ꝓcessus in infinitū. q; vna cognitio causaret vnā speciē: et illa spēs aliā cognitionē. ⁊ sic in infinitū. Itē si āgelus possz sic causare itellectionē in āgelo ⁊c. tūc sequit ꝙ aliq̄s qui pōt discurrere: pōt cognoscere cōclusionē ignotā sine expiēria vel discursu qui ꝓcedit ex principijs p se notis. ꝓñs est falsuz. g̃ ⁊ añs. ꝓña ptz. q; āgelus loquēs pōt cognoscere totū discursuz p quē deducit ꝓclusio. Et pt facere stati āgelū audientē in eodē actu i quo ipe erat in fine discursus causando in āgelo iferiori cognitionē ꝓclusionis. quā habet in fine discursus: nō causando cognitionez ꝓnciporz. q̄a p cognitionē respectu ꝓclusionis est sufficiēter in actu ꝓmo p eū. g̃ ⁊c. Sic g̃ videt ꝙ ratio ꝓma nō ꝓbat. saltē ꝙ angelus totaliē ꝓducat intellectionē talē in alio āgelo. Itē cōtra hoc ꝙ ponit āgelū audientē nihil agere in intellectiōe sibi imꝓssa ab alio. q; intellectus est causa actiua vel esse pōt respectu cognitiōis alterius āgeli. ergo eodē modo respectu intellectiōis suꝑius. Itez q̄n aliq̄d pōt eē causa ptialis ⁊ totalis respectu alicui⁹ effectus si in eius ptāte nō est q̄n est causa ptialis nisi alia causa ptialis secū cōcurrat nō erit in eius ptāte q̄n est causa totalis. nec pōt ipedire aliā causaz secū causare. Exempluz. ignis ⁊ sol sunt cause ptiales caloris: ⁊ nō est in ptāte ignis ꝙ sol causet vel nō: q̄n est cā ptialis caloris. ⁊ si esset cā totalis caloris adhuc nō essz in ptāte sua solē ipedire a cōcausatōe si essent eq̄ ꝓximata. sed āgelus bonus loquēs alteri pōt esse cā ptialis respectu intellectiōis i alio āgelo. q̄a pōt esse obiectū itellectus alterius āgeli cōcurrētis ad causandū intellectionē. ⁊ pōt esse cā totalis p te. sed q̄n est causa ptialis in rōe obiecti nō est in eius ptāte ꝙ alius āgelus secū causet vel nō: nec pōt ipedire. g̃ eodē modo q̄n est cā totalis in actu locutiōis nō est in eius ptāte ꝙ ali⁹ āgelus secū locutionē causet. ⁊ per ꝓñs āgelus cui loquitur nō tm̄ audit passiue ꝑ cētia actiue. Jō dico. ꝙ vnus āgel⁹ nihil pōt causare in alio nisi p modū obiecti. ⁊ isto modo pōt vn⁹ angelus cui aliqua sunt nota illa alteri manifestare. Sed hic distinguēdū est de cognitis. q; aut cognita sunt singularia aut vlia. si singularia: tūc nisi distātia impediat vel absentia pt sibi talia singularia manifestare: ꝑ tm̄ hoc erit solū p modū obiecti ꝑ et hoc nō sequit ꝙ angelus cui fit manifestatio singulariū videat illa intuitiue: q; cū notitia angeli superioris de singularibus equaliē respiciat oia singularia eiusdē rōnis: angelus cui fit manifestatio vel videret qđlibz vel nullū. ⁊ ideo vnus angelus pōt videre intuitiue cognitōez alterius angeli de re singulari ⁊ affectōe non videndo illud singulare intuitiue sicut supra dcm̄ est. angelus tm̄ loquens pōt sibi exprimendo manifestare ꝙ ꝑ sit notitia vnius singularis ⁊ nō alterius: puta formare aliqđ cōplexū ⁊ ei assentire a quo denotaf aliqđ predicatū cōuenire vni singulari qđ nō cōuenit alteri: ⁊ illū actū apprehensiuū ⁊ iudicatiuum pōt alius videre ⁊ p tales multos actus pōt deuenire vnus angelus in cognitōem singularis sibi ignoti: sed omnes illi actus in angelo loquente cognoscūt p modū obiecti. Si aūt loquamur de vniuersali⁹ sicut vn⁹ angelus pōt alteri manifestare cōceptus vlēs p explicatiōez sicut pōt singularia manifestare: q; vlia nō habet esse nisi obiectiue in aīa. ⁊ iō q̄cunq; videt intuitiue cognitōem terminataz ad vlē: videt vlē intuitiue. nec requirit vlteriorz manifestatio vel explicatio. Si q̄ras vtrū angelus possit aliq̄ ꝓmo sibi ignota postea vero nota: alteri manifestare. Dico ꝙ sic: q; pōt talia intelligere siue sint cōplexa siue incōplexa: ⁊ tūc alteri p modū obiecti ondē. Ex istis ptz ꝙ āgelus bon⁹ ⁊ malus si de⁹ secū coagat pōt intuitiue videre cogitatōes ⁊ affectōes nr̄as ⁊ cēs actus interiores ⁊ exteriores. Quia nō minus sunt interiores ꝓportionati vel nō ꝓportionati intellectui angelico q̄ exteriores Confirmatur: quia quando potentie aliq̄ sunt eiusdē rationis quicquid est obiectū naturale vnius potentie est vel potest esse obiectū naturale alterius sed potentie intellectiue angelor⁹ inter se ⁊ intellectiua nostra q̄tum ad modū cognoscendi est eiusdē rationis cū intellectiua angelor⁹: cū ergo vnus angelus possit videre cogitatōnes ⁊ affectōes in seipo intuitiue ⁊ sibi etiā intellect⁹ noster ⁊ ꝓ statu isto sicut alibi dcm̄ est. g̃ intellectus vn⁹ angeli pōt videre intuitiue cogitationes ⁊ affectiones alterius. et etiam cogitationes et affectiones

P Queritur.

Respondetur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nostras. Cōfirmat adhuc. q: si hoc nō pōt hoc erit ꝓpter obstaculū. puta q: corpus inꝑponit ãgelo ⁊ talibus cogitationib⁹. aut ꝓpter pfectionē. aut ꝓpt impfectiones plures modi nō sunt dādi. nō ꝑmo mō. q: obstaculū nō pl⁹ impedit ãgelū ad videndū cogitatiões nostras ⁊ affectiões: q̄ ipedit eū ad videndū essentias aie ⁊ potentiã. sed hic non ipedit aliq̄ obstaculū scōm eos. g̃ ⁊c. Nec scōm ipedit. q: ãgel⁹ intelligit essentiã suã q̄ est pfectio: cogitatões nostra. Nec tertiū ipedit. q: videt aliquã q̄litatē vel albedinē: quox vtrūq; est impfectius cogitatiõe nostra. ergo nihil ipedit angelū intelligere cogitatões ⁊ affectiões nostras. Notandū est hic. q̄ rō supius dicta ad ꝓbandū distinctionē specificã inᵗ cognitionē intuitiuaz et abstractiuã. ꝓbat equaliᵗ distinctionē specificã inᵗ intuitiuã pfectã ⁊ impfectã. q: q̄tūcunq; augmẽtatur ituitiua impfecta nūq̄ posset causare ꝓpriᵉ illū effectū quez. pōt ituitiua pfecta. q: mediãte intuitiua impfecta tm̃ pōt iudicare q̄ res aliq̃ fuit. ⁊ hoc reputo verū. Sciendū q̄ videꝫ cogitationē singulare ituitiue nō videt illud singulare ituitiue q̄tū ad illud terminat cognitio. q: etsi angelus videat cogitationē alicui⁹ singularis intuitiue ⁊ illud singulare etiã ituitiue ponat: nō tm̃ videt q: ista est bu⁹ singularis. q̃a si sint duo singularia eque approximata intellectui. quoz⁹ vtrūq; ãgelus videt nō plus scit q̄ ista cogitatio est ab isto obiecto q̄ ab illo maxime si sint plura similia. ⁊ etiã si tm̃ eẽt vnū singulare approximatū intellectui. adhuc nō posset euidẽter scire q̄ ista cogitatō est buius singularis: ⁊ ab eo ꝓticulariᵉ ⁊ effectiue. q: ista cognitio ꝑt esse a solo deo. Exemplū si sint duo ignes ⁊ appareat fumus causatus nō plus scio q̄ iste fumus cātur ab isto igne q̄ ab alio. q: ab vtroq; pōt indifferenᵗ causari. etiã si sit tm̃ vn⁹ ignis ⁊ videaᵗ fumus nō pōt euidẽter sciri vtrū causatur ab isto igne. q̃a pōt causari a solo deo sicut in ꝓposito. Cūm ad hoc q̄ euidẽter sciã q̄ cogitatio hec quã video intuitiue sit ab hoc singulari. opꝫ q̄ sciam q̄ nullū aliud simile sit ita approximatū ãgelo in quo est illa cognitio intuitiua. Nec sit a deo sicut a causa totali. et si alterū istoz deficiat tūc non scio euidẽter q̄ cognitio intuitiua causatur ab hoc singulari. Ista aũt nō possuz scire nisi per multos discursus. vel saltē per vnū discursuz. Et iō licet cognoscã ituitiue cogitationē alicuius singularis. nō tm̃ cognosco vel nō cognoscit ꝓ discursum. Sciendū est aũt. q̄ tres actus ierarchici significãt eandē rem. puta solū itellectiõez q̄tū ad ꝓncipale significatū. ⁊ notãt diuersa ⁊ distincta. Nã illuminare. significat intellectōem cōnotãdo eī⁹ visionē intuitiuã: nō significat cognitōem (vt videt) intuitiue ab alio Purgare significat eandē intellectōem cōnotãdo expulsionē ignorãtie ãgeli videtis. Perficere sigt eandē intellectōem cōnotãdo obiectū qđ informat ⁊ pficit ꝓ cogitiõez causatã ab ista ꝑma intellectõe. Cūm vnus angelus dr ab alio illuminari: q: videt intellectōem alterius intuitiue. Dicit purgari: q: mediante isto actu illud qđ ꝑus ignorabat nūc scit: ⁊ sic purgat ab ignorãtia. Dicit pfici: q: mediãte ista intellectõe sicut cã partiali elicit ⁊ recipit aliaz intellectōem ꝓ quã pficit sicut subiectū ab accidente. ꝓprio. Et bñ isti act⁹ solū esse in ãgelis ⁊ nō in nobis: q: in nobis. ꝓ statu isto nihil pōt angelus causare: nec obiectiue nec effectiue ꝓ imperiū volũtatis. Sciendū est ꝑterea q̄ locutio est auditio ⁊ nō ecōtra: q: auditio ꝓpriᵉ nō est nisi itellectio vn⁹ angeli terminata ad cognitōem alteri⁹ angeli: ꝑ locutio ꝑt eē intellectio alicui⁹ obiecti extrinseci puto bois vel asini. Ulterius sciendū q̄ illud qđ superius dcm̃ est q̄ vn⁹ angelus mãifestat alteri cognitōez singularis ⁊ nō vniuersalis: intelligẽdū est tm̃ q̄ nō manifestat sibi cognitōem vniuersalis ꝑ singularis: puta qñ ꝓ multas intellectões quaꝝ vna terminat ad tantã lõgitudinẽ: alia ad talẽ figurã ⁊c. q̃ sunt ꝓpter vn⁹ singularis notitiã tm̃: ⁊ nō alterius ⁊c.

Quantū ad dubiū de

solutõe Job. q̄tū ad locutõez angeloꝝ. suppositō q̄ vnus angelus nō posset causare notitiã actualez in alio angelo de aliquo obiecto sibi habitualiᵗ noto nisi ꝑus causet notitiã actualez eiusdē obiecti in seipo qđ sufficienter ꝓbatur in scdo: ⁊ ꝑ videt rōnabile: q: angelus vn⁹ nihil pōt causare in alio angelo nisi ꝓ modum obiecti. si g̃ vn⁹ angelus causaret notitiã actualẽ de aliquo obiecto cōpleto vl̄ incōpleto nō curo q̄liter in intellectu alteri⁹ angeli vel alīq̄d in vno angelo causaret: si causaret in alio sicut cã totalis. sicut ponit Job. aut illud causans effectiue esset sola essentia angeli: vel essentia siue itellect⁹ vn⁹ angeli cū habitu iformãte: vel obiectū aliud habitualiter notū vni ⁊ nō alteri causaret cognitōem actualẽ in angelo nō habente talẽ notitiã habitualẽ. Primū nec scōm pōt dari: q: siue essentia vn⁹ angeli pfecte causet cognitōem in alio angelo siue essentia ꝯcurrēs cū habitu cū vtrūq; solus causet effectū suū in alio angelo ꝓ modū obiecti. nunq̄ pōt causare in alio nisi notitiã illi⁹ rei q̄ est obiectū ⁊ non alterius rei que non est

obiectū alteri⁹ cognitōis: ⁊ iō tã itellect⁹ vn⁹ angeli q̄ habit⁹ informãs eū pōt causare noticiã actualẽ intuitiuã suiꝑius ⁊ alio ãgelo absq; ꝺ q̄ causet aliquã noticiã actualẽ in seipso intuitiuã vel abstractiuã vl̄ãnibilatiuã: sicut pōt esse obiectū cognitōis alteri⁹ ãgeli absq; ꝺ q̄ sit obiectū cognitōis sue: ꝑ ꝺ nūq̄ causabit cognitōez actualẽ i alio de aliquo obiecto sibi habitualiᵗ noto. Si ponaᵗ tertiū q̄ obiectū habitualiter notum vni ⁊ nō alteri causet actualẽ cognitōem i ãgelo illo cui nō est habitualiᵗ notū nō causando noticiã i illo cui ẽ habitualiᵗ notū ꝺ ẽ bñ possibile: ꝑ tūc ãgel⁹ vn⁹ nō cãt illã noticiã i alio: imo nihilomin⁹ cãreᵗ si destrueret aliⁱ ãgelus: q̃re rōem ⁊ ꝓ ista conclusiõe vr ꝑus. Ad rōem Jo. de locutõe angeloꝝ. qñ dicit q̄ agẽs sufficiẽᵗ approximatum passo ⁊c. Dico q̄ ꝺ deficit vna cã ptialis req̃sita ad ꝺ q̄ vn⁹ causet noticiã actualẽ de aliquo obiecto sic bitualiᵗ noto in itellectu alteri⁹ ãgeli. ⁊ ꝺ est noticia actualis q̃ ncĉrio req̃ritur naturaliᵗ loq̃ndo in ãgelo loquẽte de obiecto sibi bitualiᵗ noto: siue illꝺ obiectū sit quoddã cõplexū siue incõplexū ad ꝺ q̄ causet noticiaz actualẽ i alio ãgelo ꝺ eodẽ obiecto bitualr cognito: q: nec eẽ ꝑmi ãgeli ꝓ se ad ꝺ sufficit: nec essentia cū bitu ãgelū iformãte: q: ista ex quo sunt incõplexa intuitiue cognita nūq̄ ꝑnt ducere in cognitōem saltē incõplexã alteri⁹ rei: ꝑ posito q̄ ãgelus bitualiᵗ cognoscẽs aliq̄ꝺ obiectū cõsideret illud obiectū ꝑm iclinatōez bitus posita tali itellectõe q̃ cõsiderat obiectuz illud bitualiᵗ cognitū pōt ãgelus approximatus videre illã itellectōem: siue illa itellectio q̃ est obiectū sit ituitiua vel abstractiua nō curo. ⁊ postq̄ ãgelus videt illã itellectiõem pōt aliquo mō deuenire in cognitiõez obiecti illi⁹ itellectiõis q̄ꝺ obiectū ẽ mō actualiᵗ cognitū ⁊ ꝑus bitualiᵗ. ⁊ sic pz q̄ qñ vn⁹ ãgel⁹ cog̃scit aliq̄ꝺ obiectū solū bitualiᵗ non ꝑt cãre cognitōem illi⁹ obiecti i seipo: q: cognitio illi⁹ obiecti q̃ est in seipo est cã ptialis mediata vl̄ imediata agnitōis i alio de eodẽ obiecto. Sz tūc est dubiū quō cognitio illa actualis i ãgelo de aliquo obiecto ꝑus bitualiᵗ cognito: ꝑt i alio ãgelo cãre cognitōez actualẽ de eodẽ obiecto q̄ꝺ est obiectū ꝓme itellectiõis: q: sicut dcm̃ ẽ nihil i vno ãgelo cãt aliq̄d in alio ãgelo nisi ꝑ modū obiecti. ⁊ ꝓ qñs illa cognitio i ꝑmo ãgelo nō cãt nisi cognitōez ituitiuã suiꝑius sicut obiectū. Preterea si cognitio actualis ꝑt cã re cognitōem actualẽ i scdo ãgelo de obiecto ꝓme cognitōis q̃re nō ꝑt eodẽ mō cognitio bitualis eiusdẽ obiecti cãre cognitōem actualẽ in alio ãgelo vl̄ bitualẽ de eodẽ obiecto nulla videt ratio. Preterea si bit⁹ informãs primū ãgelū posset cãre cognitōez i itellectu ꝑmi angeli de obiecto illi⁹ bitus absq; ꝺ q̄ causet cognitōem i quocūq; alio. g̃ eodez mō posset ille bitus imediate cognitōez illi⁹ obiecti cãre in alio ãgelo absq; ꝺ q̄ causet cognitōez i ꝑmo ãgelo ex quo ille bit⁹ est agẽs naturale ⁊ aliⁱ angel⁹ approximat⁹. Ad ꝑmū istoz dico q̄ act⁹ ille in ꝑmo ãgelo ꝑt cãre noticiã i alio angelo de obiecto ꝓme cognitōis ꝓ modū recordationis ⁊ rememoratōis: q: videt aliⁱ ãgelus q̄ aliq̃ vidit illud obiectū i natura ꝓpria: ⁊ ꝓ ꝯsvidet q̄ ad ꝑntiã illi⁹ obiecti i itellectiui cãt cognitio illi⁹ obiecti i itellectu suo quã cognitio nẽ videt ituitiue: ⁊ iō videdo cognitōem cōsimilẽ i itellectu alteri⁹ ãgeli post cognitōez bitã i seipo recordaᵗ se vidisse obiectū illi⁹ cognitōis. ⁊ ꝺ q̄ act⁹ illi⁹ obiecti ivtroq; ãgelo sunt silles: ⁊ ꝓ ꝯs ꝓcludit itellect⁹ q̄ sunt respectu eiusdẽ obiecti: vl̄ saltē respectu obiectoꝝ silliꝫ. ⁊ sic act⁹ ille vilus i alio est cã ptialis respectu eiusdẽ act⁹ recordādi. ⁊ bit⁹ in scdo angelo est alia cã ptialis respectu act⁹ recordādi. Et eodẽ mō est dicẽdū si videat in ꝑmo ãgelo cognitōez abstractiuã illi⁹ obiecti bitualiᵗ noti. illa cognitio abstractiua est cã ptialis respectu act⁹ rememoratiui siue recordādi ⁊ bitus in scdo ãgelo gñatus mediãte cognitõe ituitiua ꝑus bita ꝺ illo obiecto erit alia cã ptialis illi⁹ act⁹ recordādi. Exẽplū. aliqs videꝫ fumū deuenit in cognitōez ignis: q: aliqs vidit q̄ ad ꝑntiã ignis cãbaᵗ fum⁹ mediãte q̃ cognitõe gñatur i eo bitus. ⁊ iō si videar aⁱs solū fumū ⁊ nō ignẽ: puta si ignis destruaᵗ tūc visio illi⁹ fumi ⁊ bit⁹ gñatus ꝑus i ꝑntia ignis causant actuz recordandi de igne ⁊ de talib⁹ cõpleris ignis fuit ibi: vl̄ fum⁹ ille cãbaᵗ ab igne. Et sic in ꝓposito. Si q̃ras si ãgel⁹ nūq̄ vidisset illud obiectū i natura ꝓpria: ꝑ solū vidisset in ꝑmo ãgelo cognitōem illi⁹ ãgeli ituitiuã nūq̄ ex ꝺ cãretur in scdo ãgelo aliq̃ cognitio illi⁹ obiecti cognitōis vise. Rñdeo q̄ nō. q: cognitio recordatiua alicui⁹ obiecti sp naturaliᵗ loq̃ndo necessario ꝓsupponiᵗ aliquã noticiã i eodẽ itellectu respectu illi⁹ obiecti: sic pz i q̃sto ethicoꝝ ⁊ in scoto. ⁊ ꝺ ituitiuã si sit respectu cõpleti. ⁊ iō si scds ãgelus nūq̄ cognouerit illꝺ obiectū i se: ꝑ solū viderit cognitōez illi⁹ obiecti i ꝑmo ãgelo nūq̄ ꝑ ꝺ hẽbit quãcūq; noticiã ꝺ illo obiecto. ⁊ ꝺ dico ꝑ ꝺ solū. sic aliqs videns solū fumū si nunq̄ vidisset fumū cãrū ad ꝑntiã ignis nūq̄ ꝑ solã visionẽ fumi deueniret i cognitōez ignis. ⁊ tota cã est: q: ad noticiã recordatiuam sp req̃ritᵉ cognitio i recordãte ꝑtia respectu illi⁹ obiecti de quo recordaᵗ. Pōt tm̃ scds ange

Tertiū

Ad primū dubiū

Querit⁹.

Respondet⁹.

Primū dubium

Secundū

Ad rōnes scoti

Universidad de Deusto Biblioteca

lus ꝑ multas cognitiões ꝑmi angeli deuenire in cognitõem obiecti ꝑmo ãgelo bitualiť no-ri:etiã si nũq̃ bũisset actũ ꝑuiũ respectu illius obiecti:q: ꝑ̄t ꝑm? ãgelus ꝑmo itelligere illõ obiectũ:7 postea formare ℔ cõplerũ.℔ cognitio est respectu.a.obiecti 7 ei assẽtire:7 ꝓsiles ꝓões.7 scõs ãgel? ꝑt ei credere volũtarie forte vl̃ ncẽrio si reputat eũ veracẽ in oib?: ß p illũ actũ credẽdi nũq̃ deueniť i cognitõem.a.ß solũ i cognitõez isti? ꝓpõis.℔ cognitio est respectu.a.obiecti.sic̃ si nũq̃ vidisset albedinẽ.7 aliqs ꝓferret hãc vocẽ albedo 7 postea formaret hãc ꝓpõem.℔ vox albedo sigt talẽ albedinẽ posset forte credere q̃ verũ dicit.℔ forte nullã cognitiõez hẽbit de albedie. Sz dices forte ℔ nõ est verũ de ꝓpõe formata i ꝑmo ãgelo qz ex ℔ q̃ nũc video cognitõez ꝓpõis nõ cõgnosco ꝓpõem:nisi ꝑus cognouissem illã ꝓpõem in se 7 ei? extrema:7 iõ si solũ cognoscã vnũ extremũ illi? ꝓpõis puta ꝑmã itellectõem 7 nõ aliõ extremũ puta nõ cognoscã illã ꝓpõem.℔ cognitio ẽ respectu.a.obiecti ꝓpť istas duas cognitões i ꝑmo ãgelo gñrũ vna teriať ad.a.obiectũ 7 alia ad totã ꝓpõez ꝑdicto mõ. Ctũ ad istud ꝑ̄t dici q̃ possũ credere illã ꝓpõem esse verã quã ꝓrim? ãgel? formať ℔ cognitio ẽ rctũ.a.obiecti:ß ex ℔ nõ seq̃ť q̃ nullã cognitõem i ꝑticulari hẽbo de.a.in natura sua:ß hẽbo aliquã cognitõem icõpletã de.a.i ꝓceptu cõi 7 sibi 7 aliis:pura q̃ est ens vl̃ q̃litas vl̃ color:quos ꝓcepť? ali? ãgelus abstrahit a reb? q̃s videt:7 nullã aliã cognitõem hẽbit de.a. Ctũ ad aliud ꝑ̄t dici q̃ ãgelus scõs videndo cognitõez ꝑmi angeli teriatã ad aliquã ꝓpõem cui? extrema sunt res:ex ℔ solo cõgnit illã ꝓpõem 7 nullaz cognitiõem hz de extremis illi? ꝓpõis.si nũq̃ vidisset extrema 7 cognitio terioꝝ nccrio ꝓesupponiť oi cognitõi cõplere. Si aũt extrema sint ꝓcept? 7 ꝓcept? ponať act? itelligẽdi:tũc videndo cognitõem illi? ꝓpõis i ꝑmo ãgelo ꝑt etiã cõgnscere illã ꝓpõem.etiaz si nũq̃ vidisset ꝑus vl̃ cognouisset eã:q: ꝑt cognoscere act? itelligẽdi subiectiue exñtes in pᵗio ãgelo q̃ sũt extrema talis ꝓpõis ꝑm istã viã:nec est in ptãte ꝑmi angeli tales act? occultare scõo ãgelo sic̃ alibi ptz. Si aũt ꝓcept? sit ens dictũ adhuc ꝑ̄t cõgscere talẽ ꝓpõem si talis ꝓcept? ꝑ̄t abstrahi ab alijs reb? q̃s ꝑus vidit. si non ꝑ̄t tũc nõ ꝑ̄t cõgscere talẽ ꝓpõez q̃lis est ista. albedo est color:supposito q̃ nũq̃ vidisset albedinem aliquã 7 ꝓcept? albedinis nõ ꝑ̄t abstrahi ab alijs reb? ab albedine:ß solũ abstrahiť ab albedine tali 7 tali relinquiť etiã iuestigationi inꝫtuẽtis. Ad aliꝺ dico q̃ bitus i ꝑmo ãgelo nõ ꝑ̄t cãre i alio ãgelo cognitõem nisi ꝑ modũ obiecti.7 ꝑ ꝓns nõ ꝑ̄t causare nisi cognitõez intuitiuã vel abstractiuã suiꝑius.7 mediãte illa cognitiõe generabiť alius inclinãs ad cognoscendũ illũ habitũ in ꝓio ãgelo. licet ex hoc solo causabiť in scõo ãgelo actus vel habit? icli nãs ad cognoscẽdũ illũ habituz in ꝑmo ãgelo licet numq̃ ex solo deo causabiť in scõo ãgelo actus vel habit? inclinãs ad actũ respectu obiecti ꝑmi habitus. Et si q̃ras vtrũ si scõs ãgelus vidisset intuitiue obiectuz ꝑmi habit? ãgeli mediãte qua visione generareť bitus illi? obiecti. pura sit obiectũ albedo 7 postea videret in ꝑmo ãgelo habitũ illuz respectu albedinis Utrũ scõs ãgelus habẽs vnũ habitũ in ꝑmo angelo respectu eiusdẽ albedinis sine oi actu elicito in ꝑmo ãgelo ꝑt recoꝛdari de albedine q̃ est obiectũ ꝑmi habit? sicut dictũ est ꝑus de actu. si sic tũc videť opinio vera q̃ ãgelus vn? ꝑ̄t cãre notitiã in alio ãgelo:nõ causando notitiã actualez in seipo.7 sic male repꝛobať. Si nõ tũc rõ ꝓius assignata de actu recoꝛdativo nõ valet.q: sic̃ scõs ãgelus videns illud obiectũ in se.7 q̃ ad ei? cẽ sequiť talis cognitio in eo.7 postea videꝫ cognitionẽ eiusdẽ obiecti i ꝑmo ãgelo recoꝛdať de illo obiecto sic̃ ꝑus dictũ est.ita scõs ãgelus videꝫ illud obiectũ videt habitũ in seipo generatũ inclinantẽ ad cognoscendũ illud obiectũ. 7 postea videꝫ cõsimilẽ habitũ ꝓia in ꝓio ãgelo recoꝛdabiť de illo obiecto. Põt dici q̃ scõs ãgel? habẽs habitũ respectu albedinis:7 videꝫ aliũ bitũ in ꝑmo ãgelo respectu eiusdẽ albedinis ꝑm casum positũ recoꝛdabiť de illa albedine. 7 si ãgelus supioꝛ nullũ actũ eliciat respectu illi? albedis ꝑ habitũ suũ.7 ℔ ꝓpť rõem factã de actu:sicut ptz de deductiõe ꝓcedẽti. Sed ex ℔ nõ sequiť q̃ Jo. male ipꝛobeť.q: ipe ponit q̃ ãgel? ꝑmus ꝑ bitũ suũ põt cãre cognitionẽ actualẽ in ãgelo scõo de obiecto illi? bitus non causando cognitionẽ illi? obiecti in se:etiã si nec ãgelus ꝑmus nec bitus su? videať a scõo ãgelo nec sit ei? obiectũ.7 ad ℔ vadit rõ sua de actio 7 passiuo appꝛoꝛiatis.7 ℔ est ipossibile tã de ãgelo ꝑmo q̃ de bitu q̃ etiã de actu elicito ab bitu.q: nihil in vno ãgelo põt aliq̃d cãre in alio nisi ꝑ modũ obiecti. nec etiã ipe ãgelus põt alr causare sicut alibi ptz.cñ ꝑ modũ obiecti põt ãgelus 7 bitus i eo 7 oia alia realia causare cognitionẽ actualẽ in alio: nõ causando cognitiõez in seipo.7 sic scõs ãgelus videns bitũ in ꝑmo ãgelo respectu albedinis:7 habẽs ꝓsilem i intellectu suo ꝑ illã visionẽ qua videt bitũ i ꝓio ãgelo:7 ꝑ habitũ i ipomet tanq̃ ꝑ causaz ꝓtialẽ causabiť in eo act? recoꝛdãdi respectu albedinis:7 null? act? positiu? cãbiť in ꝓio ãgelo.

cc Ad tertiũ. Ad tertiũ ꝓcedo añs sez q̃ angelus ꝑm? ꝑ̄t cãre noticiã actualẽ in se de obiecto sibi bitu-aliť noto nõ cãndo in alio.7 rõ est:q: sic̃ dcm̃ ẽ nihil ꝑ̄t cãre in alio nisi videať ꝑ modũ obiecti:7 iõ si tu ponas q̃ nõ videať bit? su? i alio angelo ipossibile est q̃ causet aliq̃d in eo.cñ ãgelus in seipo ꝑ̄t cãre noticiã actualẽ de obiecto sibi bitualiť noto:etiã si nec videat seipz nec sñũ bitũ:7 qñ ꝓbať ꝓ̃a per boc q̃ habitus est ãgẽs naturale 7 ãgelus scõs est passiuũ sufficient approximatũ. Rñdeo q̃ si bitus sit agẽs naturale:tñ ex ꝑmo angelo non agit nisi ꝑ modũ obiecti:iõ si nõ videatur a scõo ãgelo: tũc nihil agit i eo. Jn ꝑmo aũt ãgelo põt agere sive sit obiectũ sive nõ:sic̃ dcm̃ est ꝓius. Et dd qñ dr̃ q̃ scõs ãgelus est sufficienť approximatus. Dico q̃ ad sufficienťẽ approximatõez iter actiuũ 7 passiuũ:aliq̃n req̃riť identitas realis actiui ad passiuũ:aliq̃n idẽtitas obiecti:aliq̃n sufficit distinctio iter actiuũ 7 passiuũ. Exẽplũ ꝑmi volũtas nõ põt cãre actuz amoris nisi i seipa:nec etiã intellect? põt cãre noticiã actualẽ de obiecto sibi actualiť noto nisi in seipo: et ℔ est ꝑcindẽdo cãlitatẽ suã p modũ obiecti sicut Jo. loquiť. Exẽplũ scõi.bit? amoris q̃ est in volũtate in q̃ est ille bit? subiectiue nec bitus intellectualis nõ visus:nec exñs obiectũ alicuius nõ põt cãre noticiã actualẽ nisi i itellectu in quo est. Exẽplũ tertij.ad cãndũ aliq̃d ꝑ modũ obiecti sufficit passiuũ distinctũ ab actiuo:7 tale actiuũ ꝑ modum obiecti ꝑt agere ex se. Ad ꝓpositũ dico q̃ ad ℔ q̃ angelus ꝑmus 7 bitus in eo nõ visi nec exñtia obiecta causẽt noticiã actualẽ de obiecto sibi bitualiť noto:req̃ritur idẽtitas ꝑma vel scõa.7 ꝑ ꝓns nullus alius ãgelus est passiuũ sufficiẽter approximatũ:q: req̃riť approximatio idẽtitatis:ß ad ℔ q̃ causet aliq̃d ꝑ modũ obiecti post scõs sufficiẽter sibi approximari. Et si q̃ras cãm istius dico q̃ cã est: q: ãgelus vl̃ bitus in eo nõ põt aliq̃d ex se agere in alio nisi ꝑ modũ obiecti. Jn se põt aliter agere q̃ ꝑ modũ obiecti. Si q̃ras cãm.non est alia nisi q: natura rei talis est 7 c̃. Questio. xxi.

A Questio XXI Opinio ꝓima. Primũ argu.

Trũ actus rect? 7 p reflex? sint ijdẽ realiť an diuersi.

Et ℔ dicũt q̃dã q̃ sint ijdẽ. Mõ ꝓbatur multiplicitť. Pꝛio sic. ipossibile est duos actus sil̃ esse in eadẽ potẽtia:q: si duo possunt sil̃ esse in eadẽ potẽtia eadẽ rõe infiniti:q: ꝑm pbz. iij. phisicoꝝ. si duo coꝛpa ꝑ̄t esse in eodẽ loco eadẽ rõne infinita:7 ꝑm eũdẽ modũ arguiť i ꝓpositio:q: actus rect? 7 reflexus sunt simul: q̃a sil̃ cognoscit aliq̃s obiectuz 7 cognscit se cognoscere obiectũ. q̃. Jtẽ eodẽ actu quo btũs videt ꝟbũ videt visionẽ suã in verbo. q: eodẽ actu videt verbũ 7 creaturã in verbo. ß ille actus quo videt verbũ est rect? 7 ille quo videt visionẽ suã in verbo est reflexus. q̃ 7c̃. Jtẽ Augustin? .ix. de trinitate. c. vij. Amor amať seipo. 7 ille act? amoris quo amor amať est reflexus. q̃ 7c̃. Jtẽ si dr̃ṁ. aut spẽ aut nũero. nõ spẽ. q̃a tũc seq̃ret q̃ respectu eiusdez obiecti ꝑ̄t esse ifiniti act? differẽtes ꝑm spẽm. q: cõuenit ꝓcedere in infinitũ in actibus reflexis.7 ꝓbẽs illos actus cognoscit obiectũ ꝓimũ. nec dr̃ṁ solo nũero. q: duo accidẽtia eiusdẽ spẽi nõ ꝑ̄t esse in eodez subiecto simil̃ 7 semel. Jtẽ cognitio rei in cõi 7 i singlari sũt vna res. sil̃ vle 7 singlare sunt vna res sicut albedo:7 hec albedo. 7 p eandez cognitionẽ singlarez possuz cognoscere aliq̃d in vli 7 in ꝑticlari.7 vna cognitio est actus reflexus. q: illa ꝑ quaz cognosco aliq̃d in cõi est actus reflexus. 7 illa qua cognosco singlare ẽ actus rect?. q̃ act? rectus 7 reflexus sunt vna res. q̃ nõ dr̃ṁ. Jtẽ si essent diuersi act? sequereť q̃ q̃libet itellect? crearus posset habere infinitos actus intelligẽdi simil̃. q: nõ põt habere tot simil̃ q̃n põt hre plures. q: q̃libet act? reflexus põt cognosci ꝑ aliũ actũ reflexuz 7 simil̃ qñ noscit actus reflexus 7 eius obiectũ. q̃ ꝑ̄t esse simil̃ infiniti actus itelligẽdi in eodẽ itellectu creato. Jtẽ si differẽt hoc esset rõe obiectoꝝ. q: rõe subiecti nõ dr̃ṁ. q: sunt i eodẽ subiecto. ß ꝓns est flm. q: tũc differrẽt spẽ. cũ obiecta differãt spẽ: ß nõ dr̃ṁ spẽ: vt ꝓbať. q: qñ vn? actus rẽdit in aliũ actũ ꝑm rõem formalẽ illi? alterius actus est eiusdẽ spẽi cũ illo actu i quẽ tendit. Verbi gr̃a. si ego habeo opinionẽ de aliquo 7 ego cognoscã illã opinionẽ opinatiue. illa cognitio per quã cognosco opinionẽ est opinio. ß videꝫ deũ intuitiue videt se videre deũ intuitiue. q̃ vn? act? in ꝓposito tẽdit in aliũ actũ sub rõe act?. 7 ꝑ ꝓns eiusdẽ spẽi. Jtez in eodẽ instãti i quo potẽtia ẽ i optia dispositiõe respectu obiecti ꝓcipit se cognoscere illud obiectuz actualissime alr nunq̃ posset ꝓcipere se ẽ in optia dispositiõe. ß illud ꝓcipere est act? reflexus. Si q̃ sit ali? actus simil̃ est in duobus actib?:qđ nõ est verũ. 7 ℔ i actu scõo. si idẽ habeť ꝓpositus. Vel alr sic. potẽtia nõ ꝓcipit se esse i optia dispositiõe nisi qñ est i optia dispositiõe. ß qñ est i actu recto respectu optimi subiecti. tũc est in optia dispositiõe. q̃ tũc ꝓcipiet vl̃ nũq̃. q̃ ipossibile est ipaz ẽ in actu recto nisi sit in actu reflecto. et sic act? rect? 7 reflexus sunt ijdẽ.

B Cõtra opi. ꝓmaz

Cõtra istã opinionẽ ꝓbo. q̃ act? rectus 7 reflexus sũt diuersi act? realr. q̃a si eẽnt idẽ act? seq̃ret q̃ eadẽ cognitio essz intuitiua et abstractiua. ß ꝓns est flm: vt dr̃: cõiter. ꝓbatio

Tertium. Quartũ. Quintũ. Sextũ. Septimum. Octauum.

BB Ad scõm

Universidad de Deusto
Biblioteca

cõsequntie:q; intellect⁹ põt cognoscere abstracti
ue aliqđ sic̃ antichristũ vl aliqđ aliud obiectũ
qđ nõ est pns itellectui ꝟz actualẽ exñtiã:ꝛ ꝑt
cognoscere illũ actũ ituitiue cũ sit i itellectu ꝑm
suã actualẽ exñtã.si g̃ idẽ sit actus rectus ꝛ re
flect⁹ eadẽ dz eẽ cognitio ituitiua ꝛ abstractia
Itẽ si sic:tũc idẽ act⁹ erit confusus ꝛ deteriat⁹
q; cognito hoie cognitiõe cõfusa deteriate ꝑt
homo cognoscere illã cognitiõez cõfusã:ꝛ illa co
gnitio deteriata est cognitio reflexa ꝛ alia co
gnitio recta.g̃ eadẽ cognitio esset cõfusa ꝛ de
terminata. Itẽ si sic negrẽt q; opinio ꝛ scia esset
idẽ:q; qñ bõ hz opinionẽ de aliquo ꝑt certitu
dinaliter se scire opinari:ꝟ scire se opinari ẽ act⁹
reflect⁹ ꝛ opinari act⁹ rect⁹.ergo idẽ eẽt se scire
opinari ꝛ opinari data ꝓpotheſi. Itẽ ꝑ eũdem
actũ nũero nõ rendit itellect⁹ diuersimode in
idẽ obiectũ:ꝛ ꝟ sil:sed ꝑ rectuz imediate tẽdit
i obiectũ ꝛ ꝑ reflexũ mediate:q; mediãte actu
recto. Itẽ si sic:tũc idẽ eẽt dubitare ꝛ certitu
dialiter scire:q; si q̃s dubitet regẽ sedere ꝑt cer
titudinaliter scire vl cognoscere se dubitare.ꝛ ista
certa cognitio ẽ act⁹ reflexus ꝛ alius actus re
ctus.g̃ idẽ eẽt act⁹ certitudinaliter cognoscendi ꝛ
dubitãdi. Itẽ null⁹ act⁹ est obiectũ suiꝑ⁹:q̃a
obiectũ act⁹ est mẽsura act⁹:ꝛ idẽ nõ est mẽsu
ra suiꝑ⁹:ꝟ act⁹ rect⁹ est obiectũ act⁹ reflexi.g̃.
Itẽ illa differẽt realiter quoꝝ vnũ ꝑt eẽ sine alio.
sic est i ꝓposito:q; ꝑus cognoscit obiectũ q̃ act⁹
ꝑ quẽ cognoscit obiectũ.g̃ act⁹ rectus ẽ ꝓz actu
reflexo. Itez idẽ act⁹ nũero nõ põt sil eẽ itẽsus
ꝛ remissus:ꝟ aliq̃s ꝑt itẽse diligere aliqđ obie
ctũ ꝛ min⁹ itẽse diligere actõem ꝛ dilectõez q̃
diligit obiectũ:q; possibile ẽ q obiectũ sit mꝫ
tũ excedẽs i bonitate illã dilectõez q̃ diligit ꝛ
qđ est magꝫ bonũ ꝑt magis diligi.g̃ si idẽ esset
act⁹ rect⁹ ꝛ reflex⁹ idẽ eẽt act⁹ intẽsus ꝛ remis
sus. Iõ dico q act⁹ rect⁹ ꝛ reflex⁹ distigunt sic̃
distincti act⁹. Sed ꝫ istud arguit̃ suppositꝫ q
aliq̃s bẽat tm̃ vnũ actũ cognoscẽdi obiectũ omi
alio actu cognoscẽdi circũscripto:aut ille intelli
git se itelligere illud obiectũ aut nõ:si sic bꝫ ꝑ
positũ:q; nõ hz nisi vnũ actũ itelligẽdi ꝑ ypo
thesim ꝛ itelligit obiectũ.ꝛ itelligit se itellige
re idẽ obiectũ:g̃ sunt idẽ act⁹. Si nõ pcipit se
itelligere illũ obiectũ:seqret̃ q si q̃reret ab eo
vtrũ itelligeret illud obiectũ:rñderet q nõ:cu
ius oppositũ exp̃imur. Itẽ qñ aliq̃s itelligit
aliqđ obiectũ delectabile delectat̃ itelligẽdo
ꝛ pl⁹ appetit itelligere.g̃ volũtas hz istũ actũ
ꝓ obiecto:sed volũtas fertur i cognitum.er
go ꝓ tunc ille actus est cognitus.g̃ qñ hz tm̃
vnũ actũ itelligit adhuc illũ actũ:g̃ act⁹ rect⁹
ꝛ reflex⁹ sunt idẽ. Itẽ si illi act⁹ distiguãt i in
tellectu.g̃ eodẽ mõ distiguit i volũtate:q; silis
videt rõ:ꝟ ꝓns est falsum:q; tũc quot erũt vir
tutes morales causate in volũtate ex actib⁹ re
ctis tot erũt causate ex actib⁹ reflexis:ꝟ act⁹ re
fleri ꝑt variari i infinitũ ꝑm spẽm. g̃ ꝑt cau
sari ifinite ꝗrutes morales dñtes ꝟz spẽm. q;
sic̃ ex actib⁹ rectis multiplicatis põt cãri bit⁹
moralis sic ex actib⁹ reflexis mꝫltiplicat̃.

Quartũ

Ad quintum.

Ad scõm

Ad tertiũ

Ad primum ꝓbatur me opinionis

Quinto.

Ad primum ꝓbatur me opinionis

Ad quartũ.

Ad quintum

Ad primum alterius opinionis

Ad scõm

Ad tertium

Ad quartum

Ad septimum

Jtez qñ aliq̃s est i actu recto. aut percipit se esse in
actu recto qñ est in actu recto.aut qñ nõ est in
actu recto.ꝟ qñ est in actu reflexo. Si qñ est in
actu recto:tũc si act⁹ reflexus est alius a recto
nõ simul vltiate est in vtroq;.g̃ cũ est i actu re
flexo non pcipit se esse vltiate in actu recto re
spectu obiecti. Si pcipit se esse in actu recto
qñ est in actu reflexo:tũc pcipit se vltiate esse
in aliquo actu qñ nõ est vltiate in illo actu qõ
est ipossibile. Jtez si sic. Aut act⁹ reflexus est
act⁹ fruẽdi aut vtẽdi:nõ primũ.q; imediate tẽ
dit in creaturã. q; in actũ rectũ:nõ scõm. q̃a p
illũ actũ tẽdit in deũ ꝛ in actũ rectũ,put tẽdit
in deũ:vt sic nõ est act⁹ vtẽdi.g̃ sunt idẽ actus
Ad primũ istoꝝ qñ accipit q ꝓpositꝫ q ali
q̃s babeat tm̃ vnũ actũ cognoscẽdi obiectũ oi
alio actu itelligẽdi eius circũscripto ꝛc̃. Dico
q nõ. ꝛ vltrius dico q si essꝫ ꝓ eodẽ instãti
quo q̃rit ab eo vtrũ itelligeret se intelligere il
lud obiectũ. Dico q nõ opz boc ꝓcedere. q̃a ꝑ
illo instãti nõ pcipit se cognoscere illud obie
ctũ.si tm̃ ꝓponit̃ post bene ꝑt boc ꝓcedere. q̃a
tũc habebit vnũ actũ cognoscẽdi respectu cõ
plexi de nouo ꝓpositi. q; tũc itelligit cõplexũ
ꝓpositũ.et boc erit vno actu differẽti a priori
actu. Ad aliud dico.q si volũtas delectet̃ in
actu itelligẽdi respectu alicui⁹ obiecti: opz q
appꝛehẽdat̃ ꝑ intellectũ esse delectabile.ꝛ sic
opz q ꝑus cognoscat̃.ꝛ iõ nõ põt delectari in
actu nisi ille act⁹ cognoscat̃ ꝑ intellectuꝫ.ꝟ hoc
erit ꝑ itellectũ reflexũ q̃ est alt⁹ q̃ act⁹ rectus.
Ad aliud dico.q maiꝝ est negãda.q; ex mul
titudine actuũ reflexoꝝ nõ causat̃ bitus mora
lis.ꝟ solũ ex multitudĩe actuũ rectoꝝ. Vel alit̃
põt dici.q virt⁹ moralis nõ solũ generat̃ in vo
lũtate ꝟ i appetitu sensitiuo. q; bitus moralis
est cõmoderatiuus passionũ ꝛ solũ in appeti
tu sensitiuo ꝓsistũt passiones. Ad aliud dico
q si ponat̃ q tm̃ sit in actu recto.tũc nõ pcipit
se esse in actu recto. ꝟ bene possibile est q pci
piat se esse in actu recto qñ est in actu recto.q;
actus rect⁹ ꝛ reflexus sunt simul vel ꝑt esse si
mul. ꝛ qñ dicit̃ qđ est vltiate i vno actu nõ ꝑt
esse in alio actu. Dico q si intelligat̃ ꝑ vltiate
esse pfecte esse in actu sic dico q simul põt esse
sub duob⁹ vltiate. q; vterq; actus termiat po
tẽtiã in suo ordine. licz diuersimode si itelliga
tur ꝑ vltiate pficere finaliter pficere in rõe sim

Ad quintum,

Ad septimum

pliciter vltimi sic non pficit vlq; vltiate.q; vn⁹
act⁹ est finis alteri⁹. Ad aliud dico q sunt di
uersi act⁹ fruẽdi.Ad ꝓbatiõem dico q act⁹ re
flect⁹ lz termiet̃ i rectũ:q; tm̃ ibi nõ sistit finaliter
ꝟ tẽdit i obiectũ fruibile.iõ ẽ act⁹ fruẽdi. Ad
rões alteri⁹ opinionis.ad ꝑmã dico q ꝓna nõ
valet:q; maioris pfectõis potẽtie ẽ bẽe plures
act⁹ sil q̃ pauciores:ꝟ nõ est magꝫ inconueniẽs
infinitꝫ coꝝpa eẽ sil q̃ duo.iõ si duo coꝝpa ꝑnt
eẽ sil ꝛ ifinita ꝛ tãta est repugnãtia inf dimen
siones duoꝝ coꝝpoꝝ esse sil sic inf dimẽsiones
triũ.sic non est de actib⁹:q; q̃to plures act⁹ re
cipit potẽtia tãto maioris est ꝗtuẽ:ꝛ iõ si bẽet
ifinitos act⁹ sil eẽt ifinite ꝗtuẽ. Ad aliud di
co q videre visionẽ suã i ꝗbo ꝑt itelligi dupli
citer vl vt sua visio tm̃ ꝓtinet̃ virtualiter i ꝗbo:
vl vt visio ei⁹ accipit formaliter ꝟz q bz eẽ i gñe
ꝑpo.ꝑmo mõ videt̃ eodẽ actu recto quo videt̃
verbũ.scõ mõ si videatur ꝟ erit actu reflexo.
Ad aliud dico q verũ est q amor amat̃ seipo
ꝑm spẽm:ꝟ nõ ꝑm numerũ.vl aliter q amor in bi
tu est ꝓncipiũ amãdi seipm i actu:sic̃ scia in bi
tu est ꝓncipiũ cognoscẽdi sciam i actu. Ad aliꝫ
dico q siue differãt spẽ siue nũero facilit̃ ꝑt rñ
deri:q; si differãt spẽ dico q nõ est inconueniẽs
q ifiniti act⁹ differẽtes spẽ possint eẽ rectũ eius
dẽ obiecti remoti:dũ tm̃ obiecta ꝓpinq̃ differ
rãt spẽ:ꝟ nũq̃ erũt illi actus actualiter ifiniti:
ita q ifiniti sint sil i actu. Si aũt differãt solũ
nũero:tũc nõ est inconueniẽs q tales duo act⁹
sint sil i eodẽ:q; sunt act⁹ respectiui ꝛ vterq; i
portat illũ ad obiectũ ad qđ reriat̃:ꝛ actus re
spectiui differẽtes solo nũero ꝑnt eẽ sil i eodẽ.
Ad aliud dico q cognitio i cõi põt intelligi
duplicit̃.vno mõ ꝑm q dicit cõe cõitate vltratis
ꝛ sic dicit cõis ꝑ ꝑdicatõez:ꝛ ꝑdicat̃ de oi cogni
tõe. Alio mõ ꝑt accipi q aliqđ obiectũ cognosci
tur i cõi ꝑm aliquã cõem rõem ei⁹:sic̃ si cognosca
tur bõ inquãtũ est aial vl substãtia:illa eẽt co
gnitio bois i cõi:ꝛ talis cognitio bois i cõi nõ
est cognitio bois ꝑ ꝑdicatõez:q; est vna cogni
tio singlaris accipiẽdo cognitõem. ꝑmo mõ si
q̃s cognoscat cognitõem illo mõ:illa cognitõ ꝑ
quã cognoscit est act⁹ rect⁹ ꝛ nõ reflex⁹ sic̃ ẽ act⁹
rect⁹ qñ cognoscit substãtia vl accñs:ꝟ loq̃ndo õ
cognitiõe scõ mõ sic illa cognitio ꝑ quã cogꝫ
scit̃ talis cognitio ẽ act⁹ reflex⁹ realiter differẽs
ab illa cognitõe ꝓgnita:sic̃ si ego cognoscerẽ me
cognoscere boiez sub rõe aialis vl substãtie. Ad
aliud dico q itellect⁹ nõ ꝑt bẽe ifinitas actus
sil:ꝛ iõ dico q ꝑt bẽe tot sil ita q plures nõ ꝑt
bẽe sil. Et qñ dicit q q̃libet act⁹ reflex⁹ ꝑt cogꝫsci
ꝑ actũ reflexũ.dico q verũ est q sic ꝙuenit ꝓce
dere in ifinitũ successiue:ꝟ nunq̃ erũt infiniti.
act⁹ sil. Ad aliud q̃d docto⁹ ꝓcedit q differe

runt. Et qñ dicit vnus actus tẽdit in aliũ ꝑm
rõez formalẽ illius act⁹ alteri⁹.ꝛ tũc rõ alteri⁹
act⁹ erit eiusdẽ rõis siue spẽi cũ scõo. Sic̃ si po
nat̃ exemplũ. si aliq̃s cognoscat opinionẽ suã
opinatiue. vtraq; cognitio ꝛ opinio erit eiusdẽ
spẽi.ꝛ eadẽ rõne. si ꝑ actũ reflexũ cognoscit
actus intuitiu⁹ ituitiue sequitur q sint eiusdẽ
spẽi. Dicit̃ negãdo assumptũ.q; si aliq̃s supfi
cialit̃ cognosceret supficiẽ vel cognosceret ex
tẽsionẽ extẽsiue nõ sequit̃ q cognitio sua ꝛ sup
ficies essent eiusdẽ spẽi. ꝛ tm̃ bmõi act⁹ tẽde
ret in illa obiecta ꝑm rõem formalẽ istoꝝ obie
ctoꝝ. Dico tm̃ q nõ dñt spẽ sed solũ nũero. Et
qñ dicit̃ q obiecta dñt spẽ g̃ et actus. Dico
q vbi obiecta sunt oꝛdiata: ꝛ vnũ obiectũ est
obiectũ alteri⁹:ibi nõ opz act⁹ distingui speci
fice ex tali distinctiõe obiectoꝝ. sic est in ꝓpo
sito q si obiecta essent sic distincta q̃ neutruz
reduceret ad alterũ: ꝟ vtrũq; haberet rõez fo
malẽ distictã specifice sub rõe obiecti. tũc be
ne posset ꝓcedi q̃ act⁹ essent distincti specifice
sic nõ est in ꝓposito. Ad aliud dico.q maioꝝ
nõ est vera. q; ꝑ actũ rectũ ꝑ quẽ vnit̃ potẽtia
obiecto pfectissimo est in optia dispositiõe in
tuitia.ꝛ tm̃ possibile est q nullũ actũ aliũ bẽat

Trum in celo sit

materia eiusdẽ rõnis cũ materia istoꝝ inferioꝝ. Et dz cõiter q nõ
qđ ꝓbat̃ mꝫltiplicit̃. Ꝓio sic. Oꝛ
materia istoꝝ inferioꝝ est i potẽtia formalr ad
aliã formã quã nõ habz ꝛ ꝑuat̃ ea ꝛ habet ap
petitu ad eã. ꝛ iõ vnũqđq; tale est generabile
ꝛ coꝛruptibile.si g̃ sit materia in celo eiusdẽ rõ
nis:tũc illa materia haberet oẽs istas ꝓpriета
tes.ꝛ ꝑ ꝑns materia celi posset recipe aliã fo
mã.ꝛ sic esset coꝛruptibilis. Itẽ omi potẽtie
passiue coresꝑdet potẽtia actiа naturalr.si g̃
sit materia eiusdẽ ꝛc̃. Luz ois potẽtia materie
ad formã in istis inferioꝛb⁹ põt reduci ad actuz
ꝑ agẽs naturale creatũ. g̃ posset coꝛrupere ce
lũ:qđ est fm. Itẽ i cui⁹ natura est intrinsecũ
qđ est cã trãsmutatiõis ꝛ coꝛruptõis: illud nõ
hz cãm sufficiẽtẽ itra se intrãsmutabilitatis:ꝟ
si materia celi sit eiusdẽ rõis cũ materia istoꝝ
inferioꝝ.C cũ illa sit cã trãsmutatiõis ꝛ coꝛru
ptiõis)sequit̃ q ibi erit sil. ꝛ sic celũ nõ esset
itrãsmutabile:qđ videt̃ fm. saltẽ ꝑm sbam. Iz
forte sit trãsmutabile ꝟz locũ. Itẽ.vij.meta
phisice dicit̃ phs. q̃ matia ẽ q̃ res ꝑt esse vel nõ
esse. Si g̃ materia celi sit eiusdẽ rõis cũ mate
ria istoꝝ inferioꝝ:sequit̃ q celũ põt nõ eẽ. Itẽ
scõo de gñatiõe. Que bnt eãdez materiã sunt
ad inuicẽ trãsmutabilia: coꝛpa celestia ꝛ ista i
ferioꝛa nõ sunt ad inuicẽ trãsmutabilia. g̃ ꝛc̃.

Ad octauum

Quarto

Argumẽtũ ꝑmũ

Secundum

Tertiũ

q̃ de corpe celesti nõ ꝑt fieri aliq̃ corp⁹ corruptibile. Maũr celũ hẽat materiã ꝓbaꝝ:tũ q̃ celũ est ens i actu.7 ꝓ ꝑns vl̃ est act⁹ vl̃ hñs actũ.nõ aũr est act⁹:q̃ tũc essẽ natura itelligibilis.q̃ falsũ est:q̃ est cõpositũ 7 diuisibile:7 talis natura nõ est itellectualis:g̃ est hñs actũ7 potẽtiã.7 sic cõponit materia 7 forma. Tũ q̃a celũ est sensibile:7 ꝓ ꝑns materiale. Tũ q̃ ꝓbs primo de celo dicit q̃ celũ est cõpositũ ex tota materia sua:7 iõ ẽ icorruptibile. Cõtra ista ꝓbo q̃ in corpib⁹ celestib⁹ nõ oz ponere materiã alteri⁹ rõis ab istis iferioꝛib⁹.q̃ accipio duas stellas. Quero aut distigũt spẽ aut nõ. si nõ ꝫ sũt eiusdẽ spẽi:g̃ materia in eis ẽ eiusdẽ rõis.g̃ materia vni⁹ stelle ẽ i potẽtia ad formã alteri⁹ stelle 7 appetit⁹ naturalis eẽt ꝓuatio:sic tu arguis ꝺ materia i istis iferioꝛib⁹.7 ꝓ ꝑns ꝑt materia vni⁹ stelle formã alteri⁹ recipe:ex q̃ ẽ i potẽtia naturali ad illã.7 ꝓ ꝑns vna stella cẽt corruptibilis ab alia:sic tu arguis i istis inferioꝛib⁹. Si aũt stelle nõ sint eiusdẽ spẽi:tũc aut materia i eis ẽ eiusdẽ rõis aut diuerse.si eiusdẽ:tũc sic ꝑbs. Si auteꝫ sit materia alteri⁹ rõis i eis.g̃ quot sũt stelle tot sũt materie alteri⁹ rõis:7 sic erũt q̃si infinite materie alteri⁹ rõis:q̃ vl̃ incõuenies. Si dicas q̃ lꝫ i stellis sit materia eiusdẽ rõis tñ nullũ agẽs naturale creatũ ꝑt destruẽ vl̃ spoliare stellã forma sua.iõ nõ seqũt q̃ stella vl̃ aliq̃ corp⁹ celeste sit corruptibile:lꝫ i eis sit materia eiusdẽ rõis. Cõtra eodẽ mõ dicã ego si ponaꝫ mat̃ia eiusdẽ rõis i celestib⁹ 7 i istis inferioꝛib⁹ q̃ nullũ agẽs naturale ꝑt spoliare aliq̃ corp⁹ celeste forma sua i isto casu plusq̃ in alio:7 iõ ꝓpt̃ corruptibilitatẽ vl̃ icorruptibilitatẽ nõ ꝺz ponere materiã alteri⁹ rõis b̃ 7 ibi. g̃ 7c̃. Itẽ siue oꝛbes differãt fꝫ spẽm siue nõ:celũ tñ ẽ diuisibile i ptes eiusdẽ rõis saltẽ ꝓ potẽtiã ꝑt diuidi:7 tũc i istis ptib⁹ diuisis est mat̃ia eiusdẽ rõis.g̃ materia vni⁹ ptis ẽ i potẽtia naturali:7 hꝫ appetitũ naturalẽ 7 ꝓuatoẽz ad formã alteri⁹ ptis.7 ꝓ ꝑns ꝑt illã formã recipe.g̃ cũ idẽtitate rõis stat incorruptibilitas sic cũ diuersitate. Si dicas q̃ lꝫ celũ sit diuisibile:tñ vna ꝑs nõ põt actu separi ab alia.7 iõ nõ ꝑnt ibi eẽ nec sũt mꝝta idiuidua eiusdẽ spẽi Cõtra.null⁹ rp̃ian⁹ ꝺz negare q̃n de⁹ possit dividere celũ i duas medietates:et quo ẽ q̃tũ et diuisibile sic agẽs creatũ ꝑt diuidẽ lapidẽ vl̃ ligniũ.7 ꝓ ꝑns vna medietas ꝑt separi ab alia 7 sic duo erũt idiuidua eiusꝺ spẽi. Tñ ponẽ q̃ de⁹ nõ ꝑt facere duo idiuidua i eadẽz spẽi i corpib⁹ celestib⁹ vl̃ i ãgelis ẽ port⁹ dicñ pagani q̃ rp̃ian⁹. Si dicas q̃ lꝫ possint de ferõ esse ꝓ diuã potẽtiã duo idiuidua eiusdẽ spẽi:q̃ tñ forma celi nõ ꝑt cãri a creatura:ꝫ a solo ꝺo.nõ ꝑt vna ꝑs nec alia corrũpi,etiã facta diuisione celi dicto nõ. Cõtra.codẽ mõ dicã ego ponẽdo materiã eiusdẽ rõis vtrobiq̃.q̃ lꝫ mat̃ia sit eiusꝺ rõnis:q̃ tñ nõ ẽ i ptãte creature creare nouã formã celi.ꝫ b̃ põt fieri a solo deo.iõ nõ est in ptãte agẽtis creati corrũpere aliquã ptez celi vel formã.q̃ cui⁹ est corrũpere vnã formã naturaliter eius est creare aliã formã. Ad q̃stionẽ g̃ respõdeo ꝑmo q̃ in celo est materia.7 b̃ pono ꝓpter dicta scr̃oꝝ.7 doctoꝝ. q̃ dicũt q̃ de⁹ creauit in pr̃icipio materiã ex q̃ formabãtur corpa celestia.7 alia.tñ ꝑm intẽtionẽ pbi 7 ꝓmẽtatoris in celo nõ est materia distincta a forma. q̃ ãbo dicũt frequẽter q̃ celuz nõ hꝫ materiã oino:7 q̃ nõ hꝫ materiã gñabilẽ 7 corruptibilez situ tñ localẽ:q̃ tñ habꝫ potẽtiã ad vbi:7 illa materia q̃ est subiectũ accidẽtiũ exñtiuz in celo est forma substãtialis. Cñ ꝑ intẽtionẽ pbi vel opꝫ ponere q̃titatez celi 7 alia accñtia ei⁹ subiective i forma celi ſbali vel q̃ sint sine subiecto. Sc̃do dico.q̃ in celestib⁹ 7 in istis inferioꝛib⁹ est materia eiusdẽ rõis oino. lꝫ b̃ ps nõ possit demõstrari sic:nec alia tñ põt p̃uaderi. Pr̃io sic.q̃ si nõ sunt eiusdẽ rõis.aut b̃ est ꝓpt̃ nobilitatẽ forme celi.aut ꝓpt̃ incorruptibilitatẽ:nõ ꝓpt̃ primũ.q̃ ꝑm illos de opinõe cõtraria forma celestis est ignobilioꝛ aia intellectiua.sic ꝑm eos gñatũ in aiatũ est ignobilius aiato.et tñ b̃ nõ obstãte materia ifformata aia itellectiua est eiusdẽ rõis cũ materia informata alijs formis corpalibus. g̃ nobilitas forme nõ ipedit:nec ꝓpt̃ scõm.q̃ nõ est repugnãtia nec incõueniẽs q̃ ex duob⁹ corruptibilib⁹ fiat vnũ ꝓpositũ corruptibile. Exẽplũ.materia ꝑma est icorruptibilis 7 aia itellectiua.silr 7 cuz ista duo faciũt vnũ ꝓpositũ corruptibile.ergo eodẽ mõ nõ obstãte q̃ materia celi sit incorruptibilis 7 forma silr:adhuc tñ ꝑnt facere vnuz ꝓpositũ corruptibile.g̃ icorruptibilitas forme nõ ipedit q̃n sit materia eiusdẽ rõis b̃ 7 ibi 7c̃

Itẽ icorruptibilitas celi nõ est icorruptibilitas simplr̃ et absolute ꝫ ꝑm q̃d.põt cñ de⁹ destruere celũ 7 corrũpere simplr̃.igr̃ est tñ icorruptibile.q̃ nõ põt corrũpi ab agẽte creato.q̃ sup formã nõ ꝑt agẽs creatũ nec ꝺstruere nec ꝺstruere: ꝫ eq̃liť est celũ icorruptibile ab agẽte creato si in celo ponaꝫ materia eiusdez rõis cuz istis inferioꝛib⁹.sic̃ si ponaꝫ materia alteri⁹ rõis.q̃ q̃tũcũq̃ materia sit eiusdẽ rõis b̃ 7 ibi dũmõ agẽs nõ b̃eat ꝟtutẽ ꝓductiuã vel corruptiuã respectu corpis celestis: vel ꝟtute separatiuã sic̃ hꝫ respectu ꝓpositi ex mat̃ia 7 aia itellectiua nũq̃ diceret celũ icorruptibile.tõ tota cã est q̃re celũ nõ ẽ corruptibile ab agẽte creato ꝫ a solo deo.q̃ sol⁹ de⁹ 7 nullũ agẽs creatuz hꝫ ꝟtutez corruptiuã vl̃ ꝓductiuã rerũ forme corpis celestis vl̃ ꝟtutem separatiuã sic̃ tota rõ

quare ignis est corruptibilis ab agẽte creato est:q̃ nõ solus de⁹:ꝫ agẽs creatũ hꝫ virtutẽ ꝓductiuã 7 corruptiuã rerũ forme ignis: lꝫ materia ei⁹ sit icorruptibilis ab agẽte cerato:g̃ q̃ mat̃ia sit eiusdem rõis vl̃ alteri⁹ nihil facit ad corruptibilitatẽ vl̃ icorruptibilitatẽ. Itẽ non magꝭ nccr̃io corrñdet potẽtie passiue naturali potentia actiua naturalis rerũ corruptiõis q̃ rerũ ꝓductõis:q̃ ꝑm fidẽ est dare aliquã potẽtiã passiuã naturalẽ quã nõ ꝑt agẽs creatũ reducere ad actũ:nec ꝑt ꝓducere formã ad quaz ordinať talis potentia naturalis.g̃ ẽ etiã dare aliquã potẽtiã passiuã naturalẽ ad corruptiõz quã nõ ꝑt agẽs creatũ ꝟducere ad actũ:nec ꝑt ꝓducere formã ad quã ordinať talis potentia naturalis.igiť ẽ dare aliquã potentiã passiuã naturalẽ ad corruptõem quã nõ ꝑt agẽs creatũ reducere ad actũ:nec ꝑt corrũpere formã respectu cui⁹ corruptiõis ẽ illa potẽtia.maioꝛ ꝑs minoꝛ ꝓbaꝝ:q̃ ista materia ꝓma est i potẽtia naturali passiua rerũ aie itellectie sic̃ rerũ forme ignis:7 tñ q̃libz xp̃ian⁹ hꝫ dicere q̃ ista potẽtia passiua nõ ꝑt reduci ad actũ p agẽs creatũ:ꝫ p potẽtiã dinã tm̃:g̃ lꝫ in celo materia sit i potẽtia passiua ad recipiẽdũ aliã formã.7 sic est i potẽtia passiua ad corruptõem forme quã hꝫ.nõ g̃ oz̃q̃ illi potẽtie passiue correspõdeat potẽtia actiua naturalis 7 creata pl⁹ rerũ corruptiõis q̃ ꝓductiõis:7 iõ si agẽs creatũ posset ꝓducere vnã formã corpis celestis posset corrũpe aliã:7 aliť nõ.cũ g̃ nõ negeť materia ciusdẽ rõis b̃ 7 ibi:nisi q̃ tũc mat̃ia celi eẽt i potẽtia passiua ad gñatõem vni⁹ forme 7 corruptõnẽ alteri⁹.7 b̃ non ipedit sicut est ꝓbatũ:g̃ ibi ponẽda ẽ materia eiusdẽ rõis. Jõ dico q̃ i corpib⁹ celestib⁹ 7 i istis inferioꝛib⁹ est mat̃ia totaliter eiusdẽ rõis:q̃ sic mat̃ia b̃ est i potentia naturali ad aliã formã 7 appetit eã 7 ꝓuať ea 7 q̃tũ ad oñs tales ꝺditões:ita ẽ materia ibi cũ istis ꝺditõib⁹ simplr̃ 7 absolute rerũ dei: lꝫ nõ rerũ agẽtis creati:7 i b̃ est dña int̃ materiã b̃ 7 ibi:q̃ materia b̃ est i potentia ad alias formas q̃ ꝑnt ꝓduci p agẽs naturale creatũ 7 ad aliꝯ q̃ nõ ꝑnt creari nisi a solo ꝺo:puta forme itellectiue. ꝫ materia celi est in potẽtia ad formas multas:quarũ nulla p agẽs naturale produci põt in illa materia ꝫ solũ a deo ꝑnt ista fieri:7 b̃ dico de cõi lege.q̃ posito certo casu possibili posset materia celi recipe aliquã formaz ab agẽte creato sic̃ icreato. nã cũ materia celi est eiusdẽ rõis:cuz materia b̃ est in potẽtia nõ tm̃ ad illas formas q̃ solũ ꝑnt cãri a solo deo:ꝫ etiam ab agẽte creato. vt puta a forma ignis aeris 7c̃.posito g̃ q̃ deus in materia celi induceret formã ignis sic̃ est possibile. q̃ nõ includeret ꝟtradictionẽ si aq̃ tunc esset appꝛoꝛiata 7 esset maioꝛis ꝟtutis in agẽdo q̃ ignis corrũperet formã ignis 7 induceret formã aq̃ i materia q̃ ꝓio erat sub forma celi.7 iõ materia celi simplicit̃ est in potẽtia ad multas formas q̃s põt agẽs creatũ inducere:ꝫ nullã taliũ põt ꝺducere in materiã celi nisi ꝑ⁹ iducať a deo aliq̃ talis forma q̃ ꝑt agẽs creatũ ꝓduci.sic g̃ videtur mihi q̃ in celo sit materia eiusdez rõnis cũ istis inferioꝛib⁹.7 b̃ q̃ pluralitas nunq̃ est ponẽda sine nccitate sic̃ sepe dictũ est. nunc aũt nõ apparet nccitas ponẽdi materiã alteri⁹ rõnis bic 7 ibi. q̃ oia q̃ ꝑnt saluari ꝓ diuersitatẽ materie ꝑm rõem ꝑnt eq̃ bene vel melꝰ saluari ꝑm vnitatẽ rõis. Sed dubiũ est vtruz materia celi informeť aia itellectia. Dico ꝑm pbz q̃ illa materia nõ est informata aia itellectiua q̃ ipe ponit q̃ intelligẽtie sunt in corpib⁹ celestib⁹.sic motores tm̃ 7 nõ sic forme vel pfectiones. tñ nõ põt ꝓbari rõe naturali:q̃n materia celi sit ifformata aia itellectia.q̃ nõ plus repugnat nature itellectuali informare illã materiã q̃ materiã nostrã 7 posset de⁹ facere naturã intellectualẽ pfectiorẽ nr̃a:7 illa posset ifformare materiaz celi sine aliq̃ repugnãtia. 7 ita posset teneri cõtra pbm q̃ celũ esset aiatũ. q̃a tñ scri dicũt ꝟriũ:iõ teneo cũ eis q̃ celũ ẽ inaiatũ:7 silr̃ q̃ pluralitas nõ est ponẽda sine nccitate:nũc aũt nõ apparet nccs ponẽdi celũ aiatũ

Cõtra ista sunt aliq̃ dubia ꝑmo q̃ in celo materia est cã itrinseca icorruptibilitatẽ:ꝫ in istis inferioꝛib⁹ nõ:ꝫ est cã corruptibilitatẽ.g̃ 7c̃. Itẽ corp⁹ celeste est incorruptibile ex pte forme et materie:ita q̃ vtraq̃ est cã intrinseca incorruptibilitatis ei⁹.ꝫ si esset materia eiusdẽ rõis b̃ et ibi esset corruptibile rõe materie q̃ appeteret aliã formã sicut est aliq̃ corp⁹ b̃ inferius.

Itẽ ꝓtra b̃ qõ ponit celũ esse incorruptibile q̃: virt⁹ creata nõ ꝑt sup materiã nec formã ei⁹ ꝺstructiue vel destructiue. q̃ ꝓ istã rõem ꝑt ꝓbari q̃ hõ sit icorruptibilis. q̃ sup formã hois nõ põt agens naturale nec sup ei⁹ materiã.q̃a tã mat̃ia q̃ forma ei⁹ est icorruptibilis. Itez ꝓtra b̃ qõ ponit ꝑm pbm celũ esse inanimatũ q̃ ẽtio de aia repbẽdit.dicẽres celũ nõ cẽ aiatuz.7 viij.metha.cõmẽto vltimo. dicit cõmẽtator q̃ itelligẽtie abstractiue attribuũtur celo sic̃ aia corpi. Itez cõtra b̃ qõ ponit hoiem posse hẽ aiam intellectiuã.q̃ in materia ertẽ sa opꝫ ponere formã sbalẽ extensaz.ꝫ aia itellectiua nõ põt ertẽdi.g̃ 7c̃. Ad primũ istoꝝ de materia dico.q̃ i corpe celesti nõ est cã intrinseca icorruptibilitatis.ꝫ est i eo cã intrinseca corruptiõis.7 illa est materia eiusdez rõis b̃ 7 ibi q̃ 7 põt recipe formã quã nõ hꝫ. Tñ est in potẽtia ꝺdictiõis respectu cuiusliꝫ forme.sed illa potẽtia nõ põt reduci ad actũ p agens creatũ

Septimum Decretum. B

Instatur. Contra dicta

C Rñsio aut.

D Scõm dictũ

Primũ argu.

Secundũ

Tertium

Quartũ

Quintũ

Ad primum

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed solū p agēs increatū qđ totū pt destruere ⁊ sic pt dici bne cām intrīsecā icorruptibilitat; q; nō pōt corrūpi ab agēte creato. Ad aliud dico q; nec corruptibilitas nec incorruptibilitas ꝙuenīūt pcise alicui p materiā vel formā ⁊ illud cōe dcm pbi q; materia est cā corruptōis est falsū de ⁊rute ꝑmōis: q; matia nō dī cā corruptōis: nisi q; vna pt bne diuersas formas succssiue: sic vna forma pt ifformare diuersas materias succssiue: g̃ eodē mō forma est cā itrīse ca corruptōis sic ⁊ materia: ⁊ ita icorruptibilitas celi ex pte materie ⁊ ex pte forme. ex parte matie: q; qđiu ē sub ista forma celi nō pt pati ab aliquo agēte creato. ex pte forme: q; a nullo agēte creato pt corrūpi vel ꝓduci forma celestis. Et ista icorruptibilitas est tm̄ ꝑm qđ: q; p potētiā diuinā pt ista materia pati ab alia forma iducēda. ⁊ b̄ forma pt corrūpi simplr. Ad aliud dico q; in hoīe ꝑter aiam itellectiuaz est ponere aliā formā scz sēsitiuā sup quā pt agēs naturale corrūpēdo ⁊ ꝓducēdo: ⁊ iō nō seq̄tur q; hō eēt icorruptibilis sic celū: ꝑ si aia intellectiua imediate ifformaret materiaz ꝑmā si illa materia nō possz recipe ab agēte creato aliq̄d repugnās ipi itellectiue: tūc illud cōpositū nō possz corrūpi ab agēte creato: ⁊ tūc eēt icorruptibile sic mō est celū: tm̄ stat cū b̄ q; pōt corrūpi ab agenti increato puta a deo. Ad aliud dico q; pbs ⁊ cōmētator: itelligūt q; itelligentia cōiūgit celo sic motrix nō sic forma: nec sic forma ifformās. ⁊ sic pt dici ad oms auctes. Ad aliud dico q; i hoīe aia itellectiua nō extendit ꝑ est vna alia forma extēsa i hoīe: ⁊ si nō eēt alia q; alia forma extēsa posset tm̄ aia itellectiua informare extēsiue materiā extensam p q̄titatē nec est icōueniēs q; materia ꝑma sit imediatū subiectū extēsiōis sic nec ē icōueniēs q; forma sit subiectū q̄titatis. Ad ꝑmā opinionē dico q; materia celi est i potentia ꝺdictōis ad oēm formā quā nō hz ⁊ caret ⁊ ꝓuat oi forma ⁊ apetit oēm formā: ⁊ tm̄ ex oib? istis nō sequit q; possit corrūpi p agēs creatū: ꝑ tm̄ p deū cui? cā dicta est ꝑus. Ad aliud dico q; simplr loquēdo falsū est: q; materia hois est i pura potētia passiua rctū forme itellectiue: ⁊ tm̄ isti potētie passiue nō corrīdet potētia actiua naturalis ita q; aia possit ꝓduci p aliquā potētiā naturalē: ꝑ de b̄ alias. Ad aliud ptz quō materia est cā intrāsmutabilitat; ⁊ icorruptibilitat; ⁊ rctū cui? agent; ⁊ rctū cui? nō. Ad aliud dico q; hz pbm i celo nō ē materia: ⁊ iō ꝑm eū illa q̄ cōueniūt i materia sūt adiuicē trāsmutabilia: tm̄ hz catholicos ibi est materia. Et tūc supposito p dicta si itelligit de trāsmutatōe possibili q̄ pt reduci ad actū p potētiā creatā: sic est falsa: si

Ad quintū

Ad ꝯtrum

Ad septimum

Ad octauum

A Questio XXIII

B Pria difficultas

Opinio

Argumēta ꝓmā

Confirmatio

Secundum

Tertiū

p potentiā increatā: sic est vera q; deus pt facere asinū de corpe celesti si vellet ⁊c. Ad aliud dico q; opinio pbi fuit q; i celo nō est materia distincta a forma subst̄ātiali ⁊ q̄titate: iō hz opinionē suā ꝓpositio accepta fuit vera: ꝑ catholici q̄ ponūt ibi materiā ⁊ potētiā passiuā q̄ nō pt reduci ad actū p agēs creatū deberēt illā ꝓpoem gñaliter sumptā negare ⁊ pbz sīlr

Ad aliud dico hz pbm q; celū est actus: q; cōcludit formā subst̄ātialē ⁊ q̄titatē. Ad aliud dico ꝑm pbm q; celū est sensibile ⁊ nō hz materiā. Ad aliud q̄n dicit q; celū cōponit ex tota materia sua dico q; pbs aliq̄n accipit materiā p ptib? integralib? vt semicirculus est ps circuli ⁊ man? est ps bois: ⁊ sic celū hz materiā ⁊ est cōpositū ex tota materia sua ⁊ ex oib? ꝓtibus integralib? ⁊ nō accipit materiā ꝓ altera pte cōpositi. Questio. xxiij.

Trū creatura aliqua sit cā ꝓductiōis alterius.

Circa istā questionē sūt tres difficultates ꝓma est de ꝓpagatōe siue ꝓductis p ꝓpagatōem. scda p ꝓductionē. tertia de ꝓductis vtroq; modo de ꝑmo est difficultas gñalis. Utrū aialia siue substātia aliq̄ pt ꝓduci a forma substātiali vel nccrio ꝓducat a forma accidētali ⁊ nō substātiali. Et dī vlr q; forma substātialis nō pt eē ꝑncipiū imediatū alicui? opatōis: ꝑ tm̄ forma accīntalis est hmōi ꝑncipiū. Mō ꝓbat sic. q̄a ois forma corruptiua alicui? forme directe ⁊ imediate est ꝓductiua alterius forme incōpossibilis forme corrupte. Exemplū de igne rctū aq;: ꝑ forma accīntalis est corruptiua forme substātialis. g̃ ista est ꝓductia forme substātialis illi forme corrupte incōpossibilis. minor ꝓbat q; forma q̄ est ꝓductiua forme accīntalis incōpossibilis alicui forme substātiali est corruptiua illi? forme substātialis: ꝑ caliditas ignis pt ꝓducere aquā. ⁊ si sic: g̃ formā ꝓducere. Cōfirmat: q; q̄n aliq̄ sunt eiusdē rōis q̄cūq; ꝓtinentur sub caliditate vnius ⁊ alteri?: ꝑ calor ꝓiunctus ⁊ separat? sunt eiusdē rōis: ⁊ calor separatus pt ꝓducere in aquā aliquē gradū caliditatis incōpossibilē sibi. ⁊ p ꝯns pt corrūpere formā aq;: g̃ eodē mō pt calor i corpe pura in igne

Itē si forma substātialis sit actiua in ꝓductōne alteri? forme sbalis: tūc q̄ro in ꝓncipio alteratōis aut ꝓducit totā formā sbalē aut ptem eius. nō ꝑmo mō: q; oppositū vidē? ad sensū si scdo mō: g̃ forma sbalis suscipit mag; ⁊ min? qđ null? ꝓcedit. Itē si sic: tūc forma sbalis est corruptiua alteri? forme sbalis: ꝑ q̄nvna forma est corruptiua alteri? oz q; inter illas sit ꝓportio

Quartū

Quintum

C Cōtra opi. ꝑmaz

tas. ⁊ sic vna forma sbalis esset ꝓria alteri. qđ est ꝯ pbm q̄nto phlicoz q̄ pbat q; ad sbaz nō est mot?: q; nihil est sbe ꝓuū. Itē ꝓria nata sūt fieri circa vnū ⁊ idē subiectū. si g̃ inter formas sbales sit ꝓportio oporteret idē subiectum hne successiue diuersas formas sbales qđ apparet ꝯ sensū. Itez nīl oia ꝓria est medium: ꝑ inf oms formas sbales nō est medium. g̃ ⁊c. Itē cōmentator. v. metaphisice cōmēto. vij. dic q; elementa nō agūt nisi p q̄litates cuiusmōi nō sunt forme sbales. Sīlr scdo de aia dicit q; aia agit ⁊ nutrit rōne qualitat; ⁊ mediante qualitate.

Cōtra istā opinionē. si imediate agere nō cōpetit forme sbali: aut b̄ est rōe pfectōis aut ipfectōis. nō rōe pfectōis: q; pt competere nobilioꝛb? puta deo ⁊ āgelis. nec rōe ipfectōis: q̄a pt cōpetere ipfectioꝛb? puta accnti. Itez ꝑm pbm. vij. metaphisice oē sīle ꝓducit a sili: tūc sic. q̄n est ꝓductio p modū silis: tūc ꝓductū assilatur ꝓducēti: ꝑ ꝓductō forme sbalis in gñatōe vniuoca est p modū silis: g̃ forma sbalis ꝓducta assilatur forme ꝓducēti: ꝑ nō assilat nisi forme sbali ⁊ nō accntali. g̃ ⁊c. Itē q̄n aliq̄s effect? sic se hz ad aliquā rē q; posita illa re pt poni effect? naturalit ⁊ illa nō posita nō pt poni effect?. illa res hz rōem cāe rctū illi? effect? imediate vel mediate. b̄ est satis euidēs: q; effect? sufficiēter dependet ex cā ⁊c. ꝑ posita forma ignis cū calore pt aliq̄s alius ignis gñari ⁊ nō posita forma ignis. ⁊ si calor nō ponatur nō pt gñari ignis vt ptz ad sensū si calor i igne separet ⁊ agat in aquā nūq̄ gñabit ignē: ꝑ tm̄ calorē. g̃ ⁊c. Cōfirmat ꝓ aiam vegetatiuā: q; illa posita cū calore pt aliq̄d nutriri: ⁊ posito calore sine aia vegetatiua non pōt nutriri. g̃ ⁊c. Itē oē nccrio req̄sitū naturalit ad aliquē effectū vl est cā illi? effectus imediata vl mediata g̃ cū aia vegetatiua nccrio requirat ad nutritōem vel est cā nutritōis mediata vl imediata si mediata: tūc est tm̄ cā ꝓseruās cāz imediatā in esse: ꝑ si illa cā imediata cōseruet ab alio puta a deo destructa alia cā ꝓseruāte nihilomin? pt seq̄ effect?. ⁊ ꝓ ꝯns destructa vegetatiua ad huc posset fieri nutritio alicui? naturalis p solā formā accīntalē. qđ falsum est. g̃ hz rōez cause imediate. Itē pluralitas nō ē ponenda sine necessitate: ꝑ posit; q̄litatib? q̄buscūq; sine formis substātialib? nō pt gñari substantia. g̃ ad gñatōez substātie necessario ē ponere formas sbales in gñabilib?: ꝑ ad causādū effectū vltra cens essentiales non oportet necessario aliq̄d ponere. g̃ ⁊c. Itē dicit cōiter q; herba est virtualiter calida cū tamē sit formaliter frigida ⁊ vinū virtualiter calidū: ꝑ b̄ nō est: q; aliqua qualitas in istis pōt efficere: q; nec frigiditas

D

E Ad primā alterius opinionis

nec humiditas. ergo ipa substātia eoz est causa imediata frigiditatis ⁊ caliditatis. Et sic habeē q; substātia est freq̄nter ꝓncipiū imediatū effectiuū actōis ⁊ etiā accidēs aliquando sed quando est ⁊ quando nō: recurrēduz est vt credo ad experiētiam quia si per experientiaz possum? cogīscere q; sola substātia posita in effectu ⁊ ꝓseruata pt effectū ꝓseruare ⁊ cāre sine oi accīte a pte ꝓncipij elicitiui ibi sola sba est cā imediata effect? ꝓcurrēs tm̄ cū deo. si autē expiamur q; effect? pt cāri a solo accīte sine sba tūc est cā imediata nō sba si aūt nō pt causari sine vtroq;: tūc vtrūq; est cā ptialis rctū illius effect?. ⁊ b̄ est gñaliter verū in oīi actōe naturali. Tenēdo igit istā ꝯclusionē pt rīderi ad rōes alterius opinionis. Ad ꝓmā dico q; maiꝛ: videē falsa ⁊ dubia ⁊ minꝛ: silr. Illa ioꝛ: q; nō esse corruptiuū vni? forme est, ꝓducti uū forme sibi incōpossibilis: tū q; deus pt coagere forme in corrūpēdo nō coagēdo sibi in, ꝓducēdo: tū q; caritas ⁊ odiū dei formaliter repugnāt ⁊ volūtas pt corrūpere oduz dei ⁊ tm̄ nō pōt ꝓducere caritatē: q; a solo deo infundit tur: tū q; volūtas pt auertere intellectū ab oi actu intelligendi ꝓma ꝓncipia: ⁊ sic corrūpere habitū ꝓmoꝛ ꝓncipioꝛ nō tm̄ pōt ꝓducere habitū erroꝛis circa ꝓma ꝓncipia: tū q; si cōcedē maiꝛ particularit sumpta nō habeē ꝓpositū: q; nō sequit. pt ꝓducere incōpossibilem formā forme corrupte: g̃ oēm formā: g̃ formā substātialē: ꝑ est fallacia ꝯntis: q; si forma accidētalis sit ꝓductiua forme nō est ꝓductiua nisi tm̄ forme accīntalis q̄ est incōpossibilis forme corrupte salte ꝑm certū gradum. minꝛ etiā est dubia: tū q; accipit q; forme substātiales formalit repugnāt. qđ videē falsum: q; illa sūt formaliter repugnātia q̄ nata sunt fieri circa idē subiectū. ꝓz de caliditate ⁊c. sic nō est de formis substātialibus: q; ꝓ corruptiōem vnius corrūpitur vnū subiectū ꝓ inductiōem alteri? gñat aliꝺ subiectū. ꝓz de formis elemētarib? tū q; q̄n aliq̄ forma ꝓductiua eq̄lit respicit mta nō est maiꝛ rō quare ꝓducit vnū q̄ aliud: ꝑ frigiditas equaliter respicit terrā ⁊ aquam: caliditas aerem ⁊ ignē. si ergo frigiditas sit forma productiua substantie non est maiꝛ ratio quare producit formam terre q̄ aque. ⁊ econuerso. sed illa causabit vtranq; vel neutram. Iō dico q; licet forma accidentalis sit productiua: non tamen forme substantialis: sed solum accidentalis incompossibilis forme substantiali corrūpende ꝑm determinatum gradum: licet non sit formalis repugnantia inter formā substātialē ⁊ accīntalē quācūq;. ⁊ dato q; forma accidētalis essz ꝓductiua ꝯe adhuc

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō habeā q̄n forma ſbalis etiā ſit ꝓductiā ſbe
q forma accīlis nō eſſet niſi cā ptialis forme
ſbalis ⁊ forma ſbalis alia cā ptialis. Ad ꝟſir
matōes dico q aliq̄ eē cōpoſſibilia vl̄ icōpoſſi
bilia ꝓrigit dupl̄r vel i ſe ⁊ abſolute vl̄ p reſpe
ctū ad agēs creatū ꝑmo ſūt oēs forme ſubſtā
tiales cōpoſſibiles ſaltez elementares: q non
eſt maior repugnātia ſimpl̄r inter formā ignis
⁊ terre q̄ iter ignē ⁊ aīam vegetatiuā. Sz nō
obſtātib⁹ iſtis dico q due forme ſpecifice ⁊ vl
timate ſiue ſint elemētares ſiue ſint mixte nō
pñt eſſe i eodē idiuiduo: ⁊ tota rō eſt: q vtraq;
forma eſt vltimate ꝟſtituēs ſpēm ſuā. ⁊ loquor
de ſbalib⁹ formis ꝑ idē indiuiduū nūero nō ꝓt
exiſtere p ſe i diuerſis ſpēb⁹ ſic idē idiuiduum
nō ꝓt eē bō ⁊ aſin⁹: nec ignis nec aq̄ ⁊c. nec ēt
eſt repugnātia formalis inē formā elemētarē ⁊
accītalē ⁊ nō eſt aliq̄ forma elementaris q̄n ſi
cōpatiaē ſecū vnū ꝟium cōpatiē etiā reliquū
mixtie cū ꝟia nata ſint fieri circa idē ſcō mō
ſunt forme ſbales incōpoſſibiles inē ſe. ⁊ etiaz
forme ſbales ⁊ accītales ꝟie: q ꝑ virtutē cre
atā nō pñt tales forme elementares ſil̄ inducī
in eādē materiā: nec ſil̄ eſſe: ꝑ eoipo q agēs cre
atū inducit vnā puta formā ignis expellit aliaz
formā aq̄: ⁊ ſil̄ agēs creatū nō pōt īducere in
ignē frigiditatē i ſūmo gradu niſi expellat for
mā ignis: tū agēs icreatū poſſet ſil̄ inducere du
as formas ſbales i eandē materiā ⁊ cōſeruare
eas ⁊ etiā quācūq; formā ſbalē elementarē cū
q̄cūq; q̄litate elemētari diuiſim lz nō ꝓiunctiz
q: nō ꝓt facere ꝟia ſil̄. ℔ mō dicim⁹ q duo cor
pora ſūt icōpoſſibilia eē i eodē loco: q ꝑ virtu
tē creatā nō ꝓt fieri: tū ꝑ ꝟtutē icreatā bñ pōt
fieri. Ad aliud dico q in ꝓncipio nō agit for
ma ſbalis: ꝑ in fine alteratōis. Sz iſta altera
tio pōt duplicīt itelligi fieri. vno mō q q̄litas
pticularit̄ expellit formā ꝟiā ⁊ inducit formaz
ſil̄z quo ad certū gd̄ū q̄ bito forma ſbalis cor
rūpit vnā formā ⁊ inducit ſiue ꝓduc aliā: ⁊ ſcōz
iſtā viā: oz dicē q ꝟia cōpatiunt̄ ſe i gd̄ib⁹ re
miſſis: lz nō ſm grad⁹ excellēres: q: ignis reci
piēs aliquos gd̄us frigiditatē aq̄ adhuc retiet
verā caliditatē ſuā lz nō totā. oz etiā dicere q
q̄n aliq̄ ſūt eiuſd̄ rōis q aliq̄d ē cōpoſſibile vni
q̄d nō ē cōpoſſibile alteri ꝓ reſpectū ad agens
creatū: q: frigiditas ſm gd̄us remiſſos ſtat cū
forma ignis. ꝑ nō ſm gradū itēſiuz: nō tñ abſo
lute ꝑ reſpectū ad agens icreatū: q̄n aliq̄ ſunt
eiuſdem rōis q̄cūd eſt cōpoſſibile vni ⁊ alteri.
Alio mō ꝓt fieri iſta alteratio ⁊ meli⁹: q: tanta
videt eē repugnātia inē grad⁹ remiſſos forma
rū ꝟiarū q̄ta inē gd̄us excellēres. ⁊ ꝓt dici q
ꝑmo tota caliditas ignis expellit ptibilit̄ tñ:
q: ꝑmo vna ps poſt aliā: ⁊ ſcō frigiditas pti
bilit̄ inducit vſq; ad certū gd̄ū: ⁊ tūc forma aq̄

A Ad cōfirmatōes

B Ad ſcām

inducit formā aq̄ in materia ignis: ⁊ ſm iſtam
viā opz dicere q forma ignis manet p totū il
lud tp̄s quo inducit frigiditas p alteratōez ſi
ne caliditate: ſ̄ō dico q forma caliditat̄ ſucceſ
ſiue expellit̄: ⁊ tūc q̄n vltimus gd̄us corrūpit̄:
tūc corrūpit̄ forma ignis ⁊ inducit forma aq̄ cū
tota frigiditate ſil̄ in iſtāti: ⁊ nō ptibilit̄ ſicut
ymaginat̄: q: ꝓcluderet rō q ignis poſſet eſſe
ſine caliditate: q̄ eſt icōuenīēs. tū q: forma ꝟ
ria tota corrūpit̄ anteq̄ iſta iducat̄: q̄ repugno
verū. Ad aliud dico q ꝟia accipiunt̄ largeꝫ C Ad tertiū.
ſtricte. large ſūt illa q̄ nō pñt ꝑ virtutē creatā
ſil̄ eāri i eodē ſubiecto: ſic eīm due aie ſenſitiue
ſūt ꝟie: q: pñt ſibi ſuccedere i eadē materia: ⁊
non pñt ſil̄ in ea p agēs creatū, ꝓduci. ⁊ ſic ſi be
aliq̄d eſt ꝟiū. Sz ſtricte ꝟia ſūt inē q̄ eſt mot⁹
ita q vnū eſt termin⁹ a quo mot⁹: ⁊ aliud termi
nus ad quē illa formaliē repugnāt nec pñt fie
ri in eodē p agēs creatū nec icreatū. ⁊ ſic itelli
git pbs q ſbe nihil ē ꝟiū: ⁊ pbs ꝓz ad alia duo D Ad quartū.
de ꝟijs ⁊ medio q: verū accipiūt de ꝟijs ſum
ptis ſtricte nō large. Ad aliud dico q pbs ⁊
cōmētator loquunt̄ ſm itentōez antiquoꝝ. et
nō ſm itentōem ꝓpriā. ſi tū loquāt̄ ſm itenti
nē ꝓpriā dñt itelligi de actōe q̄ eſt alteratio ⁊
nō de gīnatōe q̄ eſt ꝓductio forme ſbalis: q: di
cūt q elemēta nō agūt nec patiunt̄ niſi medi
antib⁹ q̄litatib⁹: ⁊ tūc ſi illud dcm̄ eſſet ſm in
tētōem pbi: tūc ſm eū materia ꝑma nō recipe
ret imediate formā ſbalē: ꝑ mediātib⁹ q̄litati E Ad quintum.
bus ꝑmis: q̄d falſū eſt. Ad aliud de nutritiōe
dico q aliq̄n eſt nutritio vbi nō eſt calor forma
lit̄ ſic i plātis: ⁊ tūc dz itelligi q illud eſt cā nu
tritōnis q̄d eſt virtualit̄ calidū ſiue ſit ſba ſiue
alia q̄litas cāta a ſole: alteri⁹ tñ rōnis a calore
tñ in aīalib⁹ pōt calor eſſe ꝓncipiū ptiale rctū
nutritōis: ⁊ ſil̄r in gīatis ꝑ putrefactōem ſm
cōmētatorē. xij. metaphiſice cātur a ſole q̄daz
q̄litas actiua q̄ nec eſt calida nec frigida nec
humida nec ſicca: niſi tm̄ virtualit̄: ⁊ illa eſt cā
ptialis cū ſole ⁊ deo ad gīandū iſtud aial geni
tū ꝑ putrefactōem. Sed q̄tū ad gīata ꝑ pu F De generatio ꝑ putrefactiōem
trefactōem dubiū eſt vtrū cor⁹ celeſte ſit ꝓn
cipiū taliū gīatoꝝ ⁊ dicit Job. q nō: q: ꝓnci
piū, ꝓductiuū dz eſſe nobilius, ꝓducto: ꝑ nō vi
uū nō eſt nobili⁹ viuo. ℊ ⁊c. Si dicas q agit i
ꝟture ſui motoris q̄ eſt q̄d viuū ⁊ nobili⁹ talib⁹
ꝓductis. Cōtra nihil agit i virtute alteri⁹ niſi
aliud cui⁹ virtute agit: agat effectiue aliter ei
ignis virtute bois poſſet generare ignē: q: hō
pōt ponere ignē i debita approximatōe ⁊ tūc
ignis generabit ignē. Et eodē modo ſi motor
celi nihil agat in iſta inferiora niſi tantum ap
proximet actiua paſſiuis non dicitur propter
hoc celum agere in virtute eius. Item ni
hil agit in virtute mouentis quo non moto

nihilomin⁹ ſeq̄t actio: ꝑ nō moto celo ſic̄ fuit i
tpe ioſue nihilomin⁹ fuit calefactio ⁊ putrefa
ctio ꝺ inferi⁹. ℊ nec celū ꝑ motū ſuū: nec ꝟture
ꝓꝑa nec ꝟture motoris lui cāt aliquē effectū i
iſtis iferioꝛib⁹ niſi approximādo actiua paſſi
uis: ⁊ ℔ nō ē cāre. Vn̄ ſi ſol ſp ſtaret ⁊ eēt i eadē
diſpōe ⁊ approximatiōe ad iſta iferiora ſp cāret
eūdē effectū: ⁊ iō mot⁹ ſolis nihil facit niſi ap
proximare ſolē vt poſſit agere i iſtis iferioꝛib⁹?
Ideo dico q gīata ꝑ putrefactōem ꝓducunt̄
a corpe celesti ſaltē ꝑtialit̄: tū deo �concurrēte: q:
nō ē impedimentū ſic̄ ꝓbatū ē niſi q: celū videt
ignobili⁹ aīali gīato ꝑ putrefactoez: q: nō vi
uū ⁊c. ꝑ nō vī incōuenīens q̄n celū ſit nobili⁹ ta
li aiali vl̄ ſaltē ꝑt eſſe q̄d, ꝓbat: q: q̄n ſunt aliq̄
duo quoꝝ vnū excedit aliud i pfectōe ꝑt excel
ſū augmētari in tm̄ q̄ erit eiuſdē pfectōis vel
maioris cū alio. Exēplū de duab⁹ ꝙritatib⁹ q:
rū vna ē maioꝛ alia: ꝑ vna ps coꝛpis celestis ꝑ
deteriatā diſtātiā diſtat a pfectōe talis aialis
ſic gīati: q: nō diſtat i infinitū: ℊ paddit̄oēs ꝑ
tiū ad ptē ipfectioꝛē ꝑt adeōq̄ri illi aiali in pfe
ctōe ⁊ excedere: ℊ eſt pfecti⁹ vl̄ pōt eē. ⁊ ꝑ ꝟns
ꝑt eē ꝓncipiū, ꝓductiuū. Si dicas q inf̄ idiui
dua vni⁹ ſpēi nō ē ordo pfectōis ita q vnū ſit
pfecti⁹ alio. Cōtra illud ē nc̄rio falſū in idiui
duis cōpoſit̄ ex multē ptib⁹ itegralib⁹ eiuſdez
rōis, ꝓbat̄ ꝑ ꝓmū ꝓncipiū. oē totū eſt mai⁹ ſua
ꝑte. cū igit̄ oē idiuiduū bñs ꝑtē eſt totū in pfe
ctōe ſeq̄t nc̄rio q ē mai⁹ in pfectōe ſua ꝑte. ℊ
duo idiuidua eiuſdē rōis quoꝝ vnū eſt totū et
aliud ꝑs: ſic ſe bñt q vnū ē pfecti⁹ alio. Alit̄ ꝑt
dici ſm dicta ꝑus q in actōe creature �concurrit
de⁹ ſic̄ cā ꝓncipalis ⁊ ptialis: ⁊ iō lz co:p⁹ cele
ſte ſit cā gīatoꝝ ꝑ putrefactōz: tñ ē cā ptialis
⁊ cā ptialis ꝑt eſſe ignobilioꝛ ſuo effectu. lz cā
totalis ſp ſit nobilioꝛ: ⁊ ſic itelligit ꝑbs ⁊ ſil̄r
ſcti. Quātū ad gīata ꝑ putrefactōez ⁊ ꝓpa
gatiōem vi eſſe itētio cōmētatoris q nō pñt
eē duo idiuidua quoꝝ vnū gīat̄ ꝑ putrefactō
nē ⁊ aliud ꝑ ꝓpagatōem eiuſdē ſpēi. ⁊ ℔ dicit
viij. phiſicoꝝ cōmēto. lxvi. ⁊ ꝓbat ꝑ duas rōes
q̄re i Jo. ℔ lz ei⁹ opinio ſit erronea ⁊ ℑ fidē ſic̄
ptz de ꝓmo boie ⁊ aliꝭ boib⁹ q̄ ſunt vniuoce
boies: ꝑt tñ dici q itelligit i rōib⁹ ſuis ꝑ mate
riam. materiā ꝓrimā formis ⁊ tūc diſtincta ma
teria ꝓria req̄rit diſtinctas formas: ⁊ tūc ē ali
q̄d ēentiale vni materie q̄d non ē ēentiale: imo
incōpoſſibile alteri. Exēplū de ſemie bouis et
aſini ⁊c. Queſtio. xxiij.

B Queſt. XXIIII

Trū memoria. in

v tellect⁹ ⁊ volūtas ſint potētie diſti
cte realit̄, ꝓbat̄ q ſic. q: opatōes di
ſticte realit̄ ꝓcedūt a potētijs diſtinct̄ realit̄: ꝑ
opatōes mēozie itellect⁹ ⁊ volūtat̄ ſunt realit̄

B Opinio prima
Probat primo

Ad primū

Secundo

Tertio

Quarto

Quinto.

Sexto.

Septimo

Octauo

Auctor ipſoban
do rōnes rndet

C Ad ſcām

Universidad de Deusto
Biblioteca

Et supposito ꝙ ꝺcludat act⁹ realiꝛ i aĩa medi
ante alio accñte:tñ nõ opꝫ ponere tot accñtia
receptiua quot act⁹.Ḃ pꝫ:qꝛ nõ min⁹ cõpatiũ
se i eodẽ subiecto imediato itelligere ⁊ velle ꝙ
due q̃litates sensibiles distincte spẽ pura albe
do ⁊ dulcedo i lacte:q̃rũ neutra recipiꝛ in alia
qꝛ pñt separi.Ḿ aliq̃d ꝑt eẽ albũ ⁊ nõ dulce ⁊
ecõuerso.Jgiꝛ itelligere ⁊ velle pñt recipi in
aĩa mediãte vno accñte si ponaꝛ.⁊ ꝑ ꝯñs non
opꝫ ponere tot potẽtias quot act⁹. Ad aliud
dico ꝙ fl̃m assumiꝛ:qꝛ nõ itelligiꝛ ꝙ ceñtia sit
sibi rõ sufficiẽs sine oĩ alio ad agẽdũ:⁊ Ḃ est in
solo deo. Ad aliud ꝓcedo ꝙ distinctio ẽ inꝛ po
tẽtias oꝛganicas ⁊ nõ oꝛganicas sicꝫ alꝫs pate
bit:ꝑ questio ista q̃rit de itellectu ⁊ volũtate.

Ad tertiũ

Ad quartum

D
Ad quintũ

Ad aliud dico ꝙ ꝑꝓ diuersitatẽ actuũ non
opꝫ ponere distinctoem i potẽtijs ⁊ tot potẽtias
quot act⁹:aliꝫ em̃ tot ceñt potẽtie itellectiue
ne quot act⁹ itelligẽdi.Si dicas ꝙ vna poten
tia extẽdit se ad oẽs act⁹ eiusdẽ gñis ⁊ ñ diuer
si gñis.Cõtra act⁹ oĩm potẽtiarũ sũt i gñe q̃li
tatis.q̃ nõ est distinctio potẽtiarũ.Si dicas ꝙ
act⁹ q̃ sũt eiusdẽ gñis ꝑimi⁹ pñt hꝫc eãdẽꝫ po
tẽtiã:ꝑ nõ act⁹ q̃ sunt eiusdẽꝫ gñis remoti.Cõ
tra accipio aliq̃d cõe ad oẽs act⁹ vitales illud
cõe hꝫ sub se diuersas spẽs:q̃rũ vna est vnⁱ⁹po
tẽtie ⁊ alia alteriⁱ⁹.q̃ ⁊c. Ad aliud dico ꝙ ma
teria p̃ma ẽ p̃ncipiũ imediatũ mꝛaꝝ formarũ
ſbaliũ ⁊ itellectiua ẽ p̃ncipiũ diuersarũ itelle
ctõnũ.Et q̃n diꝯ ꝙ tũc q̃libꝫ gñaꝫ ex quolibꝫ
⁊c.Dico ꝙ q̃n aliq̃d gñaꝫ ex mulꝫ nõ req̃riꝫ de
teriatio ꝑ diuersa absoluta:nũc aũt eaꝺ forma
põt gñari ex igne ⁊ aq̃:q̃ materia ꝑt formas re
cipe sine aliq̃ꝺ absolut. Ad aliud dico ꝙ itẽ
tio cõmẽtatoꝛis est ꝙ act⁹ sp attribuiꝛ substã
tie sicut subiecto:nõ aũt sicꝫ efficienti vꝫ fini:lꝫ
aliq̃n possit sic esse. Ad aliud dico ꝙ accñs
fluxibile pt recipi imediate i substãtia:ptꝫ.nã
substãtia ãgeli pt moueri de loco ad locũ.mo
tus aũt ꝑ eũ est accñs fluxibile⁊ imediate reci
piꝛ i substãtia ãgeli.silr q̃titas est accñs fluxi
bile:qꝛ si separeꝛ a substãtia posset ꝓdensari ⁊
rarefieri:⁊ tñ q̃titas recipiꝛ imediate i substã
tia.Silr qꝺ assumiꝛ ẽ falsũ.nã itelligere ⁊ vel
le nõ plus fm suã materiã bñt eẽ i fluxu ⁊ i fie
ri q̃ lapis ⁊ ãgel⁹.nisi qꝛ min⁹ forte durãt.⁊ ita
posset vn⁹ ãgel⁹ min⁹ durare q̃ alius.nã sicꝫ la
pis et ãgel⁹ nõ bñt esse nisi ꝑ ꝓductoem cause
sue ⁊ ꝓseruatoꝛ eiusdẽ ita velle ⁊ itelligẽ bñt
eẽ ꝑ ꝓductioem sue cãe:⁊ q̃diu ꝓseruaꝛ tãdiu
bñt eẽ ita ꝙ vna intellectio q̃tũ est ex natura
sua ꝑt ꝑ magnũ tꝑs durare.⁊ volitio silr.⁊ silr
sicꝫ ãgelus vel lapis tot⁹ silr ⁊ semel ꝑducit:et
nõ pars post prẽ:ita itellectio ⁊ volitio ꝑ oĩa:
Et iõ dico ꝙ nõ plus hꝫ eẽ itellectio i fluxu ⁊

E
Ad sextum

Ad septimum

F
Ad octauum

fieri q̃ ãgelus vel lux i medio:si sol semꝑ staret
in eodẽ situ:vel ãgelus vꝫ albedo:⁊ ita est vnũ
accñs fixũ sicꝫ aliud. Aliter etiã ꝺicit argumẽ
tũ:qꝛ posito ꝙ isti act⁹ nõ haberẽt esse nisi flu
xu ⁊ fieri:⁊ ꝙ accñs fluxibile nõ habeat eẽ nisi
mediãte accidẽte fixo:adhuc nõ opꝫ ꝑꝓ plu
ralitatẽ accidẽtiũ fluxibiliũ receptoꝝ ponere
pluralitatẽ accidẽtiũ recipiẽtiũ:qꝛ oĩa illa pos
sunt recipi mediãte vno accidẽte.⁊ sic mediã
te vna potẽtia vt ꝓdictũ est.Si dicas ꝙ itel
ligere est act⁹ scꝺs ⁊ velle silr.q̃ aliꝫ hꝫ esse q̃
act⁹ p̃mus:⁊ ꝑ ꝯñs hꝫ esse aliquo mõ in fluxu.
Dico ꝙ est act⁹ scꝺs:qꝛ ꝑsupponit aliquẽ actũ
ꝓiozẽ i illo a quo est puta potẽtiã ⁊ habitũ vel
saltẽ alterũ:ꝑ act⁹ p̃mus nõ sic.silr ꝑt ꝺici act⁹
scꝺs qꝛ reꝛiatur ad aliud:ꝑ actus p̃mus non.⁊
nullo mõ ꝺr act⁹ scꝺs:qꝛ plus hꝫ eẽ i fieri vꝫ flu
xu q̃ potentia vel hꝫtus q̃ sunt act⁹ p̃mi ⁊ bñt
totũ suũ esse sil:lꝫ de facto nõ maneãt ꝑ tantũ
tꝑs ꝑ q̃tũ actus p̃mus. Alia est opinio ꝙ po
tẽtie mhil addũt sup essentiã aie nisi tm̃ respe
ctus ad diuersa obiecta.qꝺ ꝓbaꝛ:qñ aliq̃d in
differẽter respicit mꝛa nõ plus exit i actũ cir
ca vnũ q̃ circa aliud nisi plus determineꝛ ad
vnũ q̃ ad aliud.ꝑ aĩa respectu diuersoꝝ obie
ctoꝝ est hmõi.⁊ ista determinatio nõ põt esse
ꝑ absoluta:q̃ ꝑ respectus:iõ ponit ꝙ in essẽtia
aie fundaꝛ diuersi respect⁹ ad diuersa ob
iecta:⁊ fm diuersitatẽ respectuũ ponit diuer
sitas potẽtiarũ.Et ponit exẽplũ de materia p̃
ma i q̃ sũt diuerse potẽtie ad diuersas formas:
q̃ qꝺẽ diuersitas ẽ solũ ꝑ respect⁹ nõ ꝑ aliq̃ ab
solutã. Sꝫ ꝯ si i aĩo est talis rctũs aut ẽ rctũs
realis aut rõis.nõ rõis:qꝛ ille est ꝑ actũ itelle
ct⁹ cõparãt:ꝑ ãte oẽm actũ itellect⁹ sũt poten
tie in eẽntia aie ꝑfecte:nec est respect⁹ realis:
qꝛ nunq̃ est rctũs realis sine terio realiꝛ exĩte
fm eũ.etiã si potẽtie aie p̃nt eẽ ꝑfecte ⁊ nullꝫ
obiectũ:obiectũ i actu:qꝛ deꝰ ꝑt facere aiaꝫ in
tellectiuã:nõ faciẽdo aliqꝺ obiectũ i mundo:
tũc erũt potẽtie aie ꝑfecte:⁊ tm̃ null⁹ termin⁹ i
actu:qꝛ nullũ obiectũ.q̃ ⁊c.cõtra exẽplũ ꝺ ma
teria ẽ idẽ argumẽtũ. Jtẽ in materia nõ ponit
talis rctũs nisi qꝛ materia ẽ in potẽtia ad for
mã:ꝑ illꝺ non cogit:qꝛ matia ãmbilata adhuc
est i potẽtia ad formã ⁊ diuersas formas:⁊ nul
la materia exĩte.Ḃ est ꝙa materia ꝑt recipe for
mã:⁊ tũc ñ hꝫ rctũs.igiꝛ ꝑꝓ Ḃ ꝙ matia ꝺr eẽ i
potẽtia ad formaꝫ:ñ ꝺꝫ põi talis rctũs.Sꝫ ad
cõmẽtatoꝛẽ dico ꝙ itelligit ꝑ respectũ denoia
tõem extrinsecã receptiuã:sic ſcꝫ ꝙ sit aliqꝺ no
mẽ vꝫ ꝓcept⁹ q̃ significet p̃ncipaliꝛ materiã ⁊
ꝓnoret formã deteriatã puta formã asini quã
ꝑt matia naturaliꝛ p agẽs naturale ſcipe⁊ ma
teria sic sigta ꝑt ꝺici potentia ad formaꝫ asini

G
Opinio scꝺa.

H
Opinio auctoris

I
Tertia opinio.

⁊ aliuꝺ nomẽ sigt eãdẽ materiã p̃ncipaliꝛ.⁊ cõ
notat aliã formã puta bouis:⁊ matia sic sigta
tali voce vꝫ ceptu ꝺr potẽtia ad formã illa. ⁊
sic ꝑ diuersas denoiatões extrinsecas respecti
uas p̃nt ꝺici diuersi respect⁹ i materia:⁊ aliter
nõ sicꝫ alꝫs diceꝝ. Alia ẽ opinio ꝙ potẽtie sunt
eeꝺẽ inꝛ se ⁊ ad ceñtiaꝫ aie realiꝛ:ꝑ differũt for
maliꝛ nõ sicꝫ rctũs:ꝑ sicꝫ absoluta.⁊ istud nõ po
nit ꝑꝓ aliquã rõem:ꝑ tm̃ ꝑꝓ auctes.⁊ ꝺicꝫ ꝙ
potẽtie ꝓtinẽt ꝓtualiꝛ i aĩa:ꝑ distinguit ꝺe ꝓti
nẽtia ꝓtuali.vno mõ qñ ꝓtũ ẽ de ceñtia cõti
neꝛ sicꝫ supioꝛa ꝓtineꝛ ꝓtualiꝛ i iferioꝛib⁹.Alio
mõ qñ ꝓtũ nõ est de eẽntia ꝓtineꝛ:⁊ sic subie
ctũ ꝓtinet ꝓtualiꝛ passionẽ.⁊ sic aĩa ꝓtinet po
tẽtias.q̃re Jo. Sꝫ ꝯ modũ suũ ponẽdi ꝺ dupli
ci ꝓtinẽtia:qꝛ illa q̃ sũt idẽ realiꝛ vꝫ sũt ꝑ se vnũ
i gñe:vꝫ sũt ꝑs alicui⁹ exĩtis ꝑ se i gñe:ꝑ subie
ctũ ⁊ passio aie ⁊ potẽtia sũt idẽ realiꝛ ꝑ eu:lꝫ
ꝺistinguãt formaliꝛ:q̃ vꝫ sũt vnũ exĩs ꝑ se i gñe
vꝫ sũt ꝑs alicui⁹ exĩt ꝑ se i gñe:⁊ siue sic siue sic
ſp sũt de eẽntia illi⁹ qꝺ ẽ ꝑ se i gñe:sic ꝓtes cõ
stituẽtes ꝑ se aliqꝺ totuꝫ exĩs ꝑ se i gñe sũt de
eẽntia illi⁹ toti⁹.⁊ iõ vt sic nõ ꝑt potẽtia plus
poni passio aie q̃ ꝺra rctũ gñis.ꝓbaꝛ:qꝛ vbicũ
q̃ ẽ ꝺistinctõ formalis ibi sũt aliq̃ quoꝝ neutrũ
ꝓtineꝛ i alio:ꝑ gen⁹ ⁊ ꝺra ꝑ eũ ꝺistinguñ:forma
liꝛ:ꝑ vbi vnũ nõ ꝓtineꝛ i alio ibi vnũ nõ ẽ pas
sio alteriⁱ⁹ ꝑ eũ.q̃ ⁊c.Si ꝺicas ꝙ gen⁹ ⁊ ꝺra cõ
tineꝛ i tertio ita ꝺicã ꝙ potẽtie aie ꝓtinenꝛ in
tertio. Jõ ꝺico tenẽdo p̃mã ꝓtẽ opiniõis Jo.
lꝫ eã nõ teneat ꝙ potẽtie aie ꝺe q̃ꝺ loq̃mur in
ꝓposito ſcꝫ intellect⁹ ⁊ volũtas nõ loq̃ndo de
potẽtijs ſensitiuis:nũc(qꝛ alꝫs fiet p̃mo ꝺ eis)
sunt idẽ realiꝛ inꝛ se ⁊ cũ eẽntia aie:ꝑ distiguo
de potẽtia.nã potẽtia ꝑmo mõ accipiꝛ ꝑ tota
ꝺescriptõe exp̃mẽte q̃ꝺ nois potẽtie. Alio mõ
ꝑ illo qꝺ denoiaꝛ ab illo noie vꝫ cõceptu. Jta
mo mõ loq̃ndo de itellectu ⁊ volũtate. Dico ꝙ
ꝺistinguñ.nã diffinitio exp̃mẽs q̃ꝺ nois itelle
ct⁹ ẽ ista ꝙ itellect⁹ ẽ ſubstãtia aie potẽs itelli
gere.ꝑ ꝺescriptio volũtaꝛ est ꝙ ẽ ſubstãtia aie
potẽs velle. Nũc aũt iste ꝺescriptões p̃nt acci
pi ꝑ vocib⁹ vꝫ ꝑ ceptib⁹ vꝫ ꝑ reb⁹. p̃mo mõ
ꝺistinguñ realiꝛ sicꝫ voces ꝺistiguũ realiꝛ.ſcꝺo
mõ ꝺistinguñ realiꝛ sicꝫ ceptⁿ.tertio mõ ꝺisti
gũ realiꝛ saltẽ ꝓtialiꝛ: qꝛ lꝫ eaꝺẽ sit ſubstãtia
nũero q̃ ꝑt itelligere ⁊ velle:tm̃ itelligere ⁊ vel
le sũt act⁹ ꝺistincti realiꝛ.⁊ isto mõ ꝑt intelligi
opinio gandẽsis ꝙ potẽtie ꝺistinguñ ꝑ respe
ctus itelligẽꝺo ꝙ potẽtiã totũ qꝺ nois:qꝺ nõ
tm̃ est eẽntia aie:ꝑ itelligere ⁊ velle.⁊ si sic itel
ligat:tũc reneo cũ eo aliter nõ.ꝑ loq̃ndo de in
tellectu ⁊ volũtate.ſcꝺo mõ sic itellect⁹ nõ pl⁹
ꝺistinguiꝛ a volũtate q̃ ab itellectu:vꝫ q̃ deꝰ a
deo:vꝫ sortes a sorte.qꝛ nec ꝺistinguiꝛ a volũta

J
Tertia opinio.

K
Opinio auctoris

tere nec rõne:ꝑ sic est vna substãtia aie potẽs
bie ꝺistinctos act⁹ rõne rctũ quoꝝ ꝑt hꝫc ꝺiuer
sas denoiatões:qꝛ vt elicit vꝫ elicere ꝑt actuꝫ
itelligẽꝺi ꝺr itellect⁹ vt actũ volẽꝺi ꝺr volun
tas. Jllud pꝫ i diuinis.nã deꝰ hꝫ potẽtiã gub
natiuã reparatiuã ꝑꝺestinatiuã ⁊ reꝓbatiuã q̃
nullã ꝺistinctõeꝫ ponũt i deo:ꝑ qꝛ aliꝫ effect⁹ se
quit potẽtiã dei creatiuã gubnatiuã ⁊ ꝑꝺesti
natiuã:⁊ ꝑꝓ diuersos effect⁹ denoiaꝛ deꝰ ꝺi
uersis ꝺnoiatõibꝫ?:⁊ Ḃ denoiatõe extrinseca:sic
est i mꝛtis sicꝫ sepe ꝺcm̃ ẽ.⁊ sic est i ꝓposito.Ḿ
aũt itellect⁹ ⁊ volũtas accipiẽꝺo ꝑ illo qꝺ de
noiaꝛ ab istis ceptib⁹ vꝫ noib⁹ sit penit⁹ idi
stinctũ.ꝓbaꝛ:tũ qꝛ frustra fit ꝑ plura qꝺ ꝑt fie
ri ꝑ pauciora.tũ qꝛ si ꝺistinguiꝛ aut Ḃ erit rõne
aut ex natura rei. Nõ ꝑmo mõ: qꝛ tũc ꝺistinctõ
causaꝛ ꝑ actũ itellect⁹:ꝑ iste potẽtie ꝑcedunt
oẽm actũ itellect⁹. Nec ſcꝺo mõ:qꝛ si sic aut il
la ꝺistinctio eẽt ponẽda ꝓꝑ diuersitatẽ actuũ
aut ꝓꝑ diuersũ modũ ꝓducẽꝺi obiectũ.nõ ꝑ
pter ꝑmũ:qꝛ tor esset potẽtie itellectiue ꝺistin
cte quor essent act⁹ intelligẽꝺi ꝺistincti:ꝑ mꝛti
sũt act⁹ intelligẽꝺi spẽ ꝺistincti vꝫ ꝑm gen⁹ sub
alternũ.Exẽplũ ꝑmi intellectio hois ⁊ intel
lectio asini.Exẽplũ ſcꝺi.intellectio hois ⁊ in
tellectio lapiꝺis:lꝫ nõ ſp sit ꝺistinctio tãta iter
actus q̃ra est inꝛ obiecta:qꝛ obiecta ꝑnt ꝺisti
gui gñe gñalissimo:⁊ tñ oẽs act⁹ coglcẽꝺi sũt
in gñe q̃litaꝛ.q̃ ꝓpter ꝺistinctoem actuũ non
oporꝛet ponere ꝺistinctoeꝫ potẽtiarũ. Nec ꝑ
pter ſcꝺm:qꝛ ꝑncipia rõnis libere ⁊ nccrie re
ſpectu diuersoꝝ nõ opponuñt:pꝫ de volũtate
diuina rctũ ſpũſſancti ⁊ creature. Nã rctũ ſpũſ
ſcti est ꝑncipiũ nccriũ:⁊ rctũ creature est ꝑn
cipiũ liberũ ⁊ cõtingẽs. Jn creaturꝫ etiã pꝫ:qꝛ
volũtas etiã hꝫ eũ est ꝑncipiũ ꝓducẽs i se libe
re actũ volẽꝺi ⁊ cõtigent:⁊ rctũ volitõis in a
lio q̃ten? obiectũ est ꝑncipiũ nccriũ aliꝛ eẽ si
esset ꝑncipiũ liberũ ⁊ cõtingẽs rctũ volitiõis
in alia volũtate posset tũc ipediꝛe aliã volũta
tẽ ne eã ꝺiligeret:qꝺ fallũ est ⁊ ꝯ experientiam.

L
Ad auctoritates tertie opinionis

Ad illas q̃ auctes q̃ ꝺicũt ꝙ aĩa ebullit potẽ
tias ⁊ potentie erũpũt ab eẽntia aie ⁊ fluũt:⁊
sunt passiões aie ꝓpter qs Job. ponit ꝺistin
ctiõem formalẽ absolutã inter potentias aie.
Dico ꝙ potentia põt accipi ꝑ oi eo qꝺ ponit
in ꝺescriptõe q̃ꝺ nois potentie vꝫ ꝑ illo qꝺ de
notaꝝ.primo vere sunt auctoꝛitates ille:qꝛ po
tentia intellectiua sic accepta non tm̃ signifi
cat essentiã aie:ꝑ cõnorat actũ intelligẽꝺi:⁊
eodem modo volũtas. Nunc aũt aĩa ebullit
actuꝫ ⁊ actus fluit ab anima.⁊ erumpit: sicut
effectus a sua causa partiali et ꝓncipali. Et
sic intelliguntur omnes auctoꝛitates ille. Ex
emplum hoc in euangelio ꝺicit. virtus de illo

Universidad de Deusto Biblioteca

eribat ⁊ sanabat oēs:⁊ nī nihil eribat nisi sanitas q̄ fuit q̄dā effectus. Et eodē mō pōt metaphorice cā edulire effectū:⁊ crūpit effect⁹ a sua cā ptiali ⁊ p̄incipali.⁊ sic itelligunt ille auctoritates oēs: ꝑ accipiēdo potēriam scō mō nō est verū:nec sic itelligunt aucres i illis locis⁹ metaphoricis. Eodē mō passio pōt accipi vł ꝑ aliquo accidēte inherēte subiecto vł ꝑ aliquo ꝺceptu ꝓnotatiuo. ꝓmo mō potētia nō est passio q̄tū ad totale suū sigtum:⁊ b̄ siue accipiat ꝓmo mō siue scō mō:q: essētia aie ē de sigto totali potētie. S3 accipiēdo potētiaz scō mō sic est passio:q: b̄ nomē potētia vł cōceptꝰ ꝓnotat aliq̄d qđ est vere passio ⁊ accīs inherēs puta actū elicitū ab aia:q̄ actus pōt dici vere passio ⁊ p̄dicari:scō mō dicēdi ꝑ se de aia:i ꝓpositōe de possibili formaliť vł ēqualēter sic alibi dcm̄ ē. Vn̄ dic cōmētator. vij. metaphisice q̄ non est aliq̄d accīs q̄n sit passio alicui⁹ subiecti.qđ ꝓbat ꝑ b̄:q: nō ē aliq̄d accīs q̄n in eius diffinitōe ponit subiectū aliq̄d.⁊ p̄ p̄ns rctū ei⁹ dicit passio. Si dicas q̄ tūc voluntas ita bn̄ vult p itellectū sic ꝑ volūtatē. Rn̄ deo.si ly p̄dicat circūstātiā cāe efficiēt: sic scz q̄ sit aliq̄ natura idistincta oīno q̄ fit p̄ncipium vtriusq̄ operōis:sic volūtas vult p itellectuz sic ꝑ volūtatē:q: illō idez qđ denotat itellect⁹ est cā efficiēs volitōis. Si dicat circūstātiam cāe efficiēt⁊ modū ꝓficiatis sic volūtas vult ꝑ volūtatē.ꝓmo mō dicēdi ꝑ se⁊ nō ꝑ intellectū. vel ly p̄ pōt dicere circūstātiā p̄ncipij elicitiui cū ꝓficiate p̄mi mōi vel scōi.ꝓmo mō b̄ est vera volūtas est volitiua volūtas est potēs velle.itellect⁹ est itellectiu⁹. Jntellect⁹ est potēs itelligere.⁊ sil̄r volūtas vult ꝑ volūtatē et nō ꝑ itellectū.itellect⁹ itelligit ꝑ itellectū nō ꝑ volūtatē:q: ꝑ volūtatē ꝓnotat act⁹ volēdi q̄ nō ꝓnotat ꝑ itellectū.⁊ ecōtrario. Et iō volūtas nō vult ꝑ itellectū ꝓmo mō dicēdi ꝑ se:nec scō mō.ꝑ est ꝓpō mānifeste falsa scz voluntas vult ꝑ itellectū itellect⁹ itelligit ꝑ volūtatem q: aliq̄d denotat ꝑ p̄dicatū qđ nō ꝑ subiectuz qđ est ꝑ ꝓmū modū dicendi ꝑ se:q: ꝓmo mō lz subiectū plus icludat q̄ p̄dicatū:nō tn̄ ecōtra Exēplū bui⁹.bō ē aial. Sil̄r scō mō p̄dicatuz est passio subiecti:ꝑ volūtas nō ē passio itellect⁹ accipiendo vtrūq̄ sigtū ad suū sigtū totale q: lz itellectio ⁊ volitio q̄ ꝓnotāt̄ ꝓ ista noīa sint passiōes aie:tn̄ b̄ totū aia cū volitiōe nō ē passio bui⁹ toti⁹ aia cū itellectōe. Scō mō b̄ est vā.aia est itellectiua aia est volitiua:q: iste passiōes p̄dicāt de aia scō mō ꝑ se. Exēplum isti⁹ ē i dinis.quō b̄ ē ꝑ se ꝓmo mō de⁹ creat potētia ꝓductiua⁊ nō gubnatiua. Et de istis dcm̄ est i ꝓmo libro q̄re ibi. Ad auctres oēs q̄ dicūt istas potētias esse ꝓtes aie. Rn̄deo sic rn̄det Aug⁹.⁊ etiā isti de ꝓia opinione de portōe superiori⁊ inferiori.nā ꝑz cos portio supior⁊ inferior nō distigunt realiť:nec ex natura rei aliq̄ mō ꝑ solū ꝑ ꝓnotata officia:q: aia vt respicit spūalia dr portio supior vt respicit rpalia dr portio inferior. Et silr ad ꝑbm.vi.ethicoꝝ vbi dic q̄ respectu distinctoꝝ sunt distincte ꝓticule aie:ita dico ego q̄ distincta officia⁊ act⁹ dīr ee ptes⁊ nō ꝓpr aliquā distōez ex natura rei. Ad aliō dico q̄ accipiēdo volūtatē ꝑ illo qō denoiat a tali noie vł ꝺceptu qō est p̄ncipiū elicitiuū act⁹ volēdi⁊ itellectōis:silr vt sic volūtas nō est itellectu nobilior nō plus q̄ itellect⁹ est nobilior volūtate:q: sunt oīno idē: ꝑ accipiendo vtrūq̄ q̄tū ad sigtū q̄d nois eoꝝ sic ꝑt cōcedi q̄ volūtas est nobilior itellectu:q: act⁹ diligēdi q̄ ꝓnotat ꝑ volūtatē est nobilior actu itelligēdi q̄ cōnotat ꝑ itellectū isto etiā scō mō ꝑt ꝺceꝺi q̄ itellect⁹ ē ꝑior volūtate:q: act⁹ itelligēdi q̄ ꝓnotat ꝑ itellectū est ꝑior actu volēdi q̄ cōnotat ꝑ volūtatē:q: act⁹ itelligēdi ē cā efficiēs ptialis rctū act⁹ volēdi:⁊ ꝑt ee naturaliť sine actu volēdi lz nō ecōtra:ꝑ ista ꝓsitas nō infert pfectōem in illo qō est ꝑus nec ipfectōez i posteriori. Ad augustinū ⁊ ad illos q̄ dicūt q̄ est aliq̄d in aīa destructo corꝑe qō excellit:⁊ illō est volūtas ꝑt dici vno mō q̄ accipit aiam in hoie vt icludit intellectū ⁊ volūtatē distiguēdo ꝺ formā sensitiuā:⁊ tūc dico q̄ aīa itellectiua est nobilior in hoie q̄ sensitiua:q: pono q̄ i hoie distingunt realiť intellectiua ⁊ sensitiua Aliter ꝑt dici ꝑm p̄dicta q̄ accipiendo voluntatē cū actu amoris ⁊ habitu:⁊ intellectū cuz actu intelligēdi ⁊ habitu sic voluntas adhuc est nobilior intellectu:ꝑ ista nobilitas debz solū attendi penes actus ⁊ habit⁹. Sed dubiū est tunc quō distingunt intellect⁹ agēs ⁊ possibilis.dico q̄ intrētio cōmētatoris est tertio ꝺ aia q̄ sunt due itelligētie distincte realiť q̄ non sunt in hoie sicut pfectōes in pfectibili:ꝑ solū sicut motores corꝑis ⁊ ponit intelligētiā moventē celū cōiungi cū celo sicut motoꝛ cū mobili. Et ipe in hoc negādus est a xpianis: ideo dico q̄ nō est ponēda pluralitas sine necessitate:q: intellectus agēs ⁊ possibilis sunt oīno idē re ⁊ rōne:tn̄ ista noia vel cōceptus bene cōnotant diuersa:q: intellect⁹ agens sigt aiam cōnotando intellectiōem ꝓcedentē ab aia actiue. possibilis aūt significat candē aiam cō notando intellectōem receptā in aīa:sed idez oīno est efficiens ⁊ recipiens intellectionem.

Sed tunc est dubiū vtrum intellectus agēs habeat aliquā actionem in patria. Respondeo q̄ actus itellectus agentis est tn̄ causare

Dubitatur

Respondetur.

intellectiōem ⁊ b̄ intuitiuā vel abstractiuā: ⁊ abstractiua est tā rei singular q̄ vlis:sic supra dcm̄ est ⁊ nullā aliā actōem bz circa fātasmata sic alij ymaginanť:q: nec depuratōez nec illumiatōez ⁊c. sic dcm̄ est supra.cū q̄ rctū actus beatificī puta tā visionis diuie q̄ fruitōis:deus sit cā totalis:⁊ itellect⁹ ⁊ volūtas se hēant pure passiue rctū illoꝝ actuū:sic supra dcm̄ est de obstinatōe āgeloꝝ sequiť q̄ rctū illi⁹ visionis itellect⁹ agēs nō bz aliquā actiuitatē ⁊ b̄ ē ꝑpter nobilitatē act⁹.nō q: idē nō pōt ee actiuus ⁊ passiuū rctū eiusdē:ꝑ rctū aliquoꝝ obiectoꝝ quoꝝ cognitio nec ncēria sequiť ad visionē beatā nec repugt:tn̄ ꝑt itellect⁹ ee cā ptialis in via:sic supra dcm̄ est. Ad aliud motiuū Jo. de passionib⁹ entis puta vno bono ⁊c. patz rn̄sio ꝑ cognitōez i q̄stiōe de attributis.

S Ad primū principale

Ad primū p̄ncipale dico q̄ aliq̄n opatōes distincte reqrūt distincta p̄ncipia aliq̄n nō:sic cognitio itellectiua ⁊ sensitiua arguūt distinctōem iter sensū ⁊ intellectū: ꝑ q̄n istud est ponendū: ⁊ q̄n non recurrēdū est ad expientiā vł ad euidēte rōem ꝑ q: i ꝓposito neutrū est:nō ex pluralitate opationū nō ē ponēda pluralitas p̄ncipioꝝ.

Ad probatiōem maioris

Ad aliud dico q̄ pbs ibi male⁊ false allegať:q: nō dicit q̄ potētie distinguāť ꝑ act⁹:sed est expō male exponētis pbz. vn̄ pbs nō dic nisi q̄ act⁹ sunt ꝓmi rctū obiectoꝝ .i. notiores:⁊ iō dicit q̄ ab illis est ꝓcedēdū ad noticiā potētiarū:⁊ illud satis est ꝑ me:q: aliq̄n ex distinctōe opationū pōt iferri distictio potētiarū⁊ aliq̄n nō.

T Nota.

Jō ad sciēdū q̄n ex distictōe opationū pōt iferri distictio potētiarū:⁊ q̄n nō. sciēdū q̄ vł q̄n oīa extrīseca cogscenti sūt vnifōmia. puta q̄n obiectū ē eqliter p̄ns vł plura obiecta mediuz eqliter dispositū⁊ oīa extrīseca eqliter se hnt respectu cogscētis si tūc cogscēs⁊ appetens hn̄s potētiā possit hre actū vnū circa vnū obiectū⁊ nō aliū actū circa idē si nat⁹ sit hre circa illud obiectū circa qđ nat⁹ est hre ita q̄ nullo mō pōt hre aliū actū siue vterq̄ act⁹ sit cognitiu⁹ siue appetitiu⁹ siue sensitiu⁹ siue itellectiu⁹. Tūc ex distictōe taliū actuū nēria sequiť distinctio potētiarū:ꝑ q̄n cogscēs⁊ appetens hn̄s potētiā amoto oī impedimēto ex cogscens bz vnū actū circa aliud obiectū⁊ eoipo stante natura sua hre pōt aliū actū circa idē obiectū vł aliud. Jbi ex distinctiōe actuū nūq̄ sequitur distictio potētiarū. imo sequitur nēria idētitas⁊ vnitas potētie respectu illoꝝ actuū. Exēplū p̄mi. q: em p̄ntib⁹ eqliter oīb⁹ obiect⁹ sensuū pricipariū extrīsecoꝝ ipi sentiēti:⁊ oīb⁹ extrīsecis equaliť dispositis pōt cogscēs sic disponi q̄ pōt hre vnū actū circa vnū obiectum sensus puta circa colorē:⁊ nullo mō pōt hre aliū actū putā audītōem circa colorē nec circa sonū cū tn̄ vterq̄ ꝑ positū eqliť est p̄ns puta si cogniscēs hēat claros oculos ⁊ bn̄ dispositos ⁊ cū b̄ sit surdus.⁊ ꝑ p̄ns nō hēat organū auditus bn̄ dispositū:tūc pōt hre actū videndi circa colorez⁊ n actū audiendi:nec respectu coloris nec rctū soni:iō ncēria seqť q̄ sensus visus accipiendo ꝑ ei⁹ qđ elicit actū videndi distiguiť a sensu audit⁹. Eodē mō pōt ꝓbari distinctio oīm sensuū ⁊ etiā distictio sensus ⁊ intellect⁹ ⁊ volūtatis. pōt em̄ cogscēs sic disponi q̄ pōt hre oēs act⁹ sensitiuos:⁊ tn̄ nullū actū intellectus nec volūtat⁹ puta si sit furiosus: iō ncēria sequiť ex istis actib⁹ q̄ potētie sensitiue distinguunt realiť ab intellectu ⁊ volūtate. Exēplu⁊ scōi. q: nō est possibile naturaliť nisi de⁹ suspendat actū appetit⁹ q̄ potētia aliq̄ cognitiua siue sensitiua siue itellectiua hēat actū circa qđ cūq̄ obiectū q̄n appetit⁹ seq̄ns cognitōem appetitiuā hēat talē actū circa illud obiectū: q̄lē nat⁹ est hre sic q̄libet experiť in se: q̄ apꝑhēso quocūq̄ obiecto siue ꝑ sensum siue ꝑ itellectū stari pōt hre actū appetit⁹ circa idē obiectū eo ipo q̄ apꝑhenditur: non dico q̄ ncēria semp bz de facto:ꝑ q̄ ex eoipso statim pōt hre: iō cognitiua sensitiua ⁊ appetit⁹ sensitiuus: nullo mō distinguiť ex natura rei:nec intellect⁹ ⁊ volūtas:⁊ b̄ loquendo de q̄d rei istarū potētiarū nō de q̄d nois:sic ꝓius dcm̄ est. Et si dicas q̄ potētia cognitiua pōt cognoscere malū: ⁊ appetit⁹ nō pōt appetere malū:nec volūtas velle malū:q̄ sequiť distinctio inter potentiā cognitiuā ⁊ appetitiuā etiā ꝑ doctrinā tuam.

Rn̄deo.assumptū est falsum: tn̄ supponēdo q̄ sit verū:dico q̄ nullū obiectū nec bonū nec malū pōt cognosci ab aliquo cognitōe sensitiua vel intellectiua q̄n appetit⁹ seq̄s talem potentiā possit hre actū circa idem obiectū si bonū appꝑhendiť pōt hre actū volēdi respectu illius obiecti si malū:tūc pōt hre actū nolendi vel fugiendi: vel detestādi. Jō dixi supra q̄ appetitus pōt hre actū talez qualē natus est habere respectu talis obiecti ⁊ nō dixi q̄ pōt habere actū appetēdi ⁊ nolendi semp. Et istis sequunť duo. Primū est q̄ tot sunt appetitus quot sunt potentie cognitiue distincte: q̄a ex quo cognitiua potentia ⁊ appetitiua sua sunt oīno idē ⁊ cognitiue distinguunť abinuicē: ergo ⁊ appetitiue. ⁊ ꝑ p̄ns appetitus seq̄s potentiā visiuā distinguiť ab appetitu sequente auditū ⁊c. Secōm est q̄ q̄n ex distictōe actuū nō inferť distinctio potētiarū:ꝑ vnitas. tūc illi elicium̄ necessario circa idē obiectū ptz: q̄a idē obiectū est obiectū cognitiue ⁊ siue appetitiue b̄ ꝺ isto. ⁊ sic ē finis q̄stiōis. Questio. xxv.

Universidad de Deusto
Biblioteca

A Questio XXV

Jrca actiuitatez

c Argumẽtũ ꝓmũ qđ est scoti.

Secundũ.

Tertiũ

Quartũ

Quintum.

Sextum.

Septimũ.

Octauum

Nonũ.

7 passibilitatẽ intellect⁹ qñ queriť

Vrũ oporteat ponere intellectuz actiuũ. Sciendũ est ꝙ circũscripta oim scꝛoꝝ auctoritate 7 pb̃oꝝ ꝓpter nullã rõem necessario ꝛcludentẽ oportet ponere intellectũ actiuuz ꝫ solũ passiuũ 7 equaliť pñt rões solui ponẽdo vnũ passiuũ sicut actiuũ. qđ ptz discurrẽdo ꝑ oẽs rões q̃ adducũtur ab aliꝭ. 7 maxime a iob̃e ꝓ actiuitate intellect⁹. Quarũ ꝓma est. ꝙ effectus nõ excedit suã cãm in ꝑfectiõe. 7 hoc maxime verũ est de causa eq̃oca alicui⁹ effectus. sed itellectus albedinis nobilioꝛ est ipa albedine sicut qualitas spũalis 7 n̄tualis nobilioꝛ est coꝛporali ceteris paribꝫ. aliť beati tudo quã expectam⁹ ꝑ nostris meritis nõ essz nobilioꝛ q̃ vna q̃litas coꝛporalis. qđ videť ab surdũ. si ergo albedo vel aliq̃d supplẽs vicẽ albedinis: sicut spẽs vel aliq̃d tale sit tota cã in rellectiõis albedinis: tũc effect⁹ excedet. ğ 7c.

Preꝛea. opatio vitalis nec̃rio causať a forma vitali: ꝫ itellectõ est opatio vitalis. ğ 7c. Ida ioꝛ ꝑz. qz hec est dña inť formã vitalẽ 7 nõ vitalem. Preꝛea. q̃to forma est ꝑfectioꝛ tanto est actiuioꝛ. 7 ꝑ hoc arguiť maioꝛ vel minoꝛ perfectio in vno elemẽto q̃ in alio. qz plus põt agere. sed itellectus est ꝑfectioꝛ q̃ forma elemẽtaris ſbalis vel accidẽtalis. ğ 7c. Preꝛea. effectus sufficiẽter depẽdet ex suis causis: sed itellectõ nec̃rio depẽdet ab itellectu. ğ itellectus est agẽs. Preꝛea. cõmẽtatoꝛ scõ de aia. Jntelligere videre 7c. sunt vere passiones. ğ 7c.

Preꝛea. ſm beatuz Augustinũ a cognoscẽte et cognito ꝓitur cognoscibilitas. ğ vtrũq; est causa. Preꝛea. si sic: tũc ãgel⁹ nullaz haberet cognitõez de nouo. qz si res sit equaliť pñs nũc 7 alias si angelus nõ causat cognitionẽ quare ğ plus cãbitur cognitio in eo vno tpe q̃ i alio nõ videť rõ. Preꝛea. ꝓpositio vera 7 falsa respectu ꝓpositiõis vere 7 ſle: 7 silr diuisio sunt actus intelligẽdi q̃ro a quo causanť nõ ab obiecto. tũ q: nõ plus inclinat ad causandũ ꝓpositionẽ verã q̃ falsam. 7 ꝑ cõs causaret vtrãq; vel neutrã. sed vtrãq; simul nõ põt causare. ꝓpter ꝯdictionẽ. tũ qz obiectũ vel apꝛehensio simplex obiecti vel obiectoꝝ: si causaret naturaliť solũ causaret cõpositionẽ verã. Ẽn ergo causabiť ꝓpositio ſla repugnãs nature extremoꝝ: 7 silr diuisio ſla: nõ videť a quo nisi ab intellectu. Preꝛea. actus assentiẽdi ꝓpositiõi vere vel ſle nõ causať ex apꝛehẽsione terminoꝝ vt totius ꝓpõis. q̃ hoc solũ est verũ de ꝑmo ꝓncipio. q⁹ ei⁹ notitia euidẽs siue assensus causať ex notitia termioꝝ 7 nõ de aliꝭ ꝓpositionibus 7 dato q̃ esset verũ de oi ꝓpositione vera. tñ nõ põt sic esse de ꝓpositiõe ſla. 7 de ꝓpositiõe ꝑmo neutra alicui 7 postea vera sibi vel ſla respectu quarũ assensus nõ põt causari ex notitia terminoꝝ. qz in ꝓpositõe neutra eq̃liter termi ꝑ⁹ cognoscũtur sicut post. ğ eq̃liť pꝛ⁹ causareť sicut nũc causať assensus. ꝫ termi ꝓpõis ſle si causaret aliquẽ actũ ille esset act⁹ dissentiẽdi. a quo ğ cãbiť act⁹ assentiẽdi ꝓpõi ſle nisi ab intellectu. Preꝛea. si sic nõ oporteret ponere habitũ in itellectu. qz intellect⁹ est summe dispositus ad recipiendũ. ita q̃ ꝓpꝛ receptionẽ nõ oporteret ponere aliquẽ habitũ nec ꝓpter actionẽ ꝑ te: qz ñ agit. ğ 7c. Preꝛea. act⁹ discurrẽdi sillogisandi: ꝛsequẽtias faciẽdi nõ pñt ab aliquo cãri nisi ab itellectu: vt ptz discurrẽdo. ğ 7c. Preꝛea. vlia intẽriones scẽ 7 logice nõ causanť a notitia q̃cunq; terminoꝝ ergo a nullo vel ab intellectu. Preꝛea. respectus rõis causať ꝑ actũ ꝓpatiuuz: talis nõ põt cõpetere nisi itellectui cõplete vel incõplete. qz si illa relatio causareť posita q̃cunq; intellectiõe vel multis itellectiõib⁹ tã esset nõ rõnis q: illa est realis que oriť ex genere extremoꝝ.

Preꝛea. actus reflexus causať ab actu recto vel obiecto act⁹ recti. q⁹ si sic cũ sint cãe naturales pari rõe cãbũt reflexũ actũ sup illũ actũ 7 sic in infinitũ. 7 sic nõ posset cãri vn⁹ act⁹ reflexus nisi causarenť infiniti: qđ ſlm est. ğ causareť ab itellectu. Preꝛea. si act⁹ reflexus causať ab actu recto. nullo mõ erit in ptãte potentie reflectẽtis nõ reflectere se sup actũ suũ: qđ ſlm est. ergo causať ab itellectu. Preꝛea. si sic tũc itelligere nõ esset ꝑfectio ipius intellect⁹. qz nulla potẽtia eẽntialiť ordinať ad illã opationẽ: ad quã se hz tm causatiue ſm potẽtiã ꝯdictionis sicut ad accñs aliq̃d ꝑ accñs. Ereꝑluz calefactio nõ est ꝓpria opatio ligni. q̃a tm est passiuũ respectu illi⁹. ergo data ꝓporbesi intellectio nõ est ꝓpria opatio 7 ꝑfectio itellectus

Preꝛea. tã actus itellectus q̃ sensus intẽdiť vel remittiť ſm maioꝛẽ 7 minoꝛẽ attẽrionẽ vl̃ conatũ potẽtie. Jsta attẽrio maioꝛ vel minoꝛ 7 conatus 7 intẽsio actus 7 remissio nũq̃ pñt saluari sine actiuitate itellectus. Preꝛea. inattento remanẽt spẽs rerũ post visionẽ rerũ q̃ nõ remanẽt in nõ attẽto: qđ nõ ꝑt attribui apꝛehẽsiõi illarũ. qz ille res equaliť causant speciẽs suas in vtroq;. ergo necesse est ꝙ attẽtio sit actus ab itellectu. Preterea. tũc nõ possz saluari ymago trinitatis in mẽte. qz nõ essz ibi parẽs. Preterea. fides acq̃sita nõ põt causari ex notitia cõpleta terminoꝝ 7 apꝛehẽsiõe. qz tũc obiectũ fidei esset euidẽs ex terminis. 7 sic nõ esset fides. ergo causatur ab intellectu.

Decimũ,

Undecimũ,

Duodecimũ

Decimũtertiũ

Decimũquartũ

Decimũquintũ

Decimũsextũ

Decimũseptimũ

Decimũoctauũ

Decimũnonũ

Vicesimũ

Vicesimũprimũ

B Ad primum

C Ad scm

Preterea. intellectus in absentia obiecti potest intelligere vnũ obiectũ habitualiter alio non intellecto. Ẽn ergo causabiť ista intellectio nõ ab obiecto. quia ponamus ꝙ nõ sit ad huc põt esse itellectio nec ab habitu. q: ita habitualiter aliud obiectũ est notũ sicut istud. ğ est ab intellectu. Ad primũ istoꝝ respondeo sicut rñdet Jobes frequenť in ꝑmo de actiuitate intellectus. 7 in scõo ad illã auctoritatez Aristotelis. Agẽs est prestãtius passo. ꝙ veritas istius depẽdet ex veritate aliarũ duarũ ꝓpositionũ. quarũ prima est. ꝙ effectus est imꝑfectioꝛ sua causa. Scõa est ꝙ effect⁹ est notioꝛ subiecto imediate sic recipiẽte. 7 q̃n iste ꝓpositiones due sunt vere. Prima ꝓpositio est vera 7 nõ aliter. nũc aũt ꝑma istarũ duarũ ꝓpositionũ non est vera ſm eũ nisi de causa totali nõ de causa partiali. quia licet effectus sit vl̃ ignobilioꝛ sua causa totali. nõ tñ oporteť ꝙ sit imꝑfectioꝛ sua causa partiali: siue sit causa eq̃uoca siue vniuoca. Exemplum ꝑmi ſm eũ. qđ libet aiatũ est perfectius inaiato. 7 per consequẽs celo: qđ est causa ptialis equiuoca. Exẽpluz scõi de igne generante ignẽ ita perfectũ sicut ipe est. Ad ꝓpositum dico ꝙ effectus nõ excedit suã causaz totalẽ siue vniuocã siue eq̃uocã in ꝑfectione. posset tñ excedere partialẽ siue vniuocã siue equiuocã in ꝑfectione. Nũc aũt ſm veritatẽ deus est causa ptialis imediate cõcurrẽs cũ omi causa ad producendũ quẽcũq; effectũ. 7 hoc est forte ꝫ generalẽ influẽtiã. 7 ideo q̃tũcunq; beatitudo nostra quã expectamus sit nobilioꝛ albedine 7 quacũq; q̃litate coꝛporali. tñ ex hoc nõ sequiť ꝙ illa intellectio nõ causeť ab albedine i itellectu: qđ debet ꝓbari. sed bene sequiť ꝙ non causať ab albedine sicut a causa totali. sed aliq̃d aliud necessario cõcurrit cũ albedine sicut causa ptialis ad causandũ istã cognitiõez. 7 illud est de⁹ qui cũ albedine facit vnã causam totalẽ respectu illius cognitionis. 7 illa cognitio q̃uis sit nobilioꝛ albedine. nõ tñ dico ꝙ est altera causa ptialis. ꝫ forte predicta ratio necessario cõcludit cõtra ponẽtes obiectũ esse causaz totalez cognitionis 7 deuz imediate nõ cõcurrere qđ nõ pono. Ad aliud dico. ꝙ operatio dicitť vitalis. q̃a recipiť in anima que est vita: et nõ quia causať a vita. aliter sequereť ꝙ eadẽ ꝓpositio esset vitalis 7 non vitalis. quia ſm ponẽtes intellectũ causare intellectionẽ partialiter: obiectũ etiã est causa partialis: obiectuz autẽ totale poteſt esse nõ vitale. quia inaiatũ sicut albedo. ergo qua rõe operatio denomiatur vitalis. quia causať ab intellectu q̃ est vita: eadẽ rõne eadẽ operatio diceret nõ vitalis quia causať a nõ vitali: puta obiecto nõ vitali

D Ad tertiũ.

Jdeo dico ꝙ operatio dicitť vitalis: quia recipitur in vita 7 non est nata in aliquo alio recipi. 7 ideo siue causeť a solo deo: siue a quocũq; alio vitali vl̃ nõ vitali nihil refert. Ad aliud dico. ꝙ illa ꝓpositio q̃to forma est perfectioꝛ tanto est actiuioꝛ: vniuersaliter accepta est falsa. quia angelus est perfectioꝛ quacũq; forma coꝛporea. 7 tñ angelus non est actiuioꝛ forma coꝛporali. nõ em̃ potest ãgelus causare formaz substãtialẽ quãcũq; sicut potest natura coꝛporea. sed solũ sic est actiuus: quia potest causare accidẽtia. 7 ratio est: quia tales actiones non cõueniũt nature sue. et eodez modo est in ꝓposito. licet intellectus sit ꝑfectioꝛ forma quacunq; forma elemẽtari: nõ tamẽ actiuioꝛ. quia nõ conuenit nature sue maxime ad causandũ tales operatiões in seipso de aliꝭ obiectis. in alio tamẽ potest causare per moduz obiecti q̃tenus potest esse obiectũ alterius intellectus puta angelici vel alicuius talis. Si dicas in tellectus angelicus potest se videre intuitiue a quo ergo causabitur ista visio: nõ nisi ab ipo intellectu 7 deo. ergo 7c. Respondeo ꝙ ista visio causatur ab intellectu: sed nõ vt intellectus distinguitur ab obiecto: sed quia intellectus est hic obiectũ. ideo causat istũ actũ si nõ causat aliquẽ actuz: vt est in porẽtia distincta nec tamẽ est intẽrionis questionis. Vtrum intellectus necessario concurrat cũ obiecto aliquo distincto ab intellectu ad causandũ actũ intelligẽdi respectu talis obiecti distincti: nõ aũt rectũ suiꝑ⁹? i rõe obiecti. qz ꝑ modũ obiecti q̃cũq; natura creata q̃tũcũq; imꝑfecta ẽ actia respectu sue cognitionis sicut natura ꝓma 7 respectus realis. ꝓpositio ergo ꝓius allegata si habeat veritatẽ itelligitur de formis vel naturis illis quibus nate sunt cõpetere actiones. ꝑuta generare sibi simile vel cõsimile. q̃a in illis verũ est ꝙ q̃to natura est perfectioꝛ tãto 7c.

E Ad quartũ.

Et ideo de illis quibus nate sunt tales actiones competere verũ est. Ad aliud dico ꝙ verus est ꝙ effectus sufficiẽter depẽdet 7c. Et ideo dico ꝙ intellect⁹ est causa intellectionis. 7 si nõ causetur ab intellectu. quia est causa materialis. quatenus illa itellectio recipiť in eo. Vnde ꝓpositio allegata. ꝙ effect⁹ sufficiẽter dependet ex causis essentialibus efficiẽtibus: tunc esset falsa. quia tunc ita essentialiť dependet ab aliꝭ causis quando habet alias causas sicut a causa efficiẽte.

F Ad quintum.

Ad alid dico. ꝙ cõmentatoꝛ scõ de aia dicit ꝙ intelligere videre 7 huiusmodi sunt vere passiones: tamẽ significãt 7 denominãt per moduz actionũ. q̃a q̃uis intellectus solũ patiatur respectu taliũ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quia ista sunt verba actiui generis: ideo significant ⁊ denominant subiectū per modū actionis: sicut videre licet non sit a potētia visiua effectiue. tamen ꝓpter ratōem predictā denominat illā potentiā per modū actionis. ita in proposito: quia non vult ꝙ intelligere sit operatio manens in agente: quin sit effectiue in illo in quo recipitur. Quia sic denoiat tanq̄ agens: ⁊ est verbū actiuū. Aliter potest dici ꝙ ratio fundatur super auctoritate: ⁊ ideo circū scribendo auctoritatē non cōcederetur de virtute sermonis: ꝙ talis operatio maneret in agente. Aliter potest dici ꝙ per actionē imanētē intelligit actionē qua nullus effectus extra aiam producitur sicut domus vel aliq̄d tale: vnde talis actio causetur. vel per actionem transeuntē intelligit illam per quā aliquid extra aiam producitur sicut scribere ⁊ aliq̄d huiusmodi.

Ad sextum

Ad aliud concedo ꝙ a cognoscente ⁊ cognito pariter notitia: sed diuersimode: q̄a a cognoscente sicut a materia propria recipiēte ⁊ a cognito sicut a causa efficiente: ⁊ iō ptrū q̄ est causa: quia vnū efficiens: ⁊ aliud materiale. Aliter potest dici ꝙ illa fundatur sup auctoritate: ⁊ ideo nihil ad propositū.

Ad septimum

Ad aliō dico ꝙ si res sit equaliter presens angelo vno tēpore ⁊ alio: causa quare plus causat nūc cognitio q̄ alis est volitio: quia sc̄z vno tempore vult intelligere hoc ⁊ alio nō: ⁊ ꝙ hoc sit: verū paret: q: q̄tūcunq̄ ponatur ꝙ intellectus cōcurrat cū obiecto ad causandū adhuc vno tēpore intelligit illud obiectū ⁊ alio tēpore non etiā posita semp equali approximatione: sicut paret per experientiā in nobis: sed hmōi causa non potest esse actiuitas intellectus: que si agat naturaliter agit. Et ita quicūq̄ q̄tuz est ex se. ergo huiuscemodi causa est actus voluntatis liberevolentis tunc cognoscere illud obiectū ⁊ alias non.

Instantia Concordia

Si dicas ꝙ tunc volitio esset vere causa respectu cognitionis. cōcedo cōsequentiā: quia cognitio illa que nō potest naturaliter causari sine volitione sicut a partiali causa per propositionē frequenter acceptā.

Effectus sufficiēter ⁊c. Si dicas ponamus ꝙ quilibet actus voluntatis suspēdatur: adhuc potest angelus priori casu posito cognoscere illud obiectū vno tēpore ⁊ non alio. Respondeo ꝙ falsum est: cessante oīi impedimento. tamen si impediatur bene potest: puta si vno tempore intelligat aliud obiectū dispositū cuius cognitio impedit cognitionem alterius: tunc sic posset ab oīi alia cognitione cessare sine oīi actu voluntatis qō forte non est possibile in angelo quicquid sit in nobis: tūc posset intelligere aliud obiectum eq̄liter presens sibi nūc ⁊ prius sine oīi actu volūtatis. ⁊ hoc ꝓpter amotionē impedimenti. ℟ in alio nō videtur aliqua ratio si intelligat aliq̄d obiectū approximatū: ⁊ ceteris ꝺditiōibus requisitis positis. ꝙ plus vno tēpore cesset ab illo actu ⁊ intelligat aliud obiectū nisi per actū voluntatis. ⁊ ratio est. q̄a agēs naturale habēs passū sibi approximatū ⁊ non impeditū necessario agit. ⁊ ita obiectū ꝑmo intellectus ab angelo necessario cōtinuat primū actū nisi impediat per actū volūtatis ſtātibus aliis cōditionib? requisitis.

Ad octauum

Ad aliud dico. ꝙ illa ratio equaliter cōcludit: siue ponat ꝙ intellect? sit actiu? siue ponat ꝙ nō sit actiuus. quia si sit actiuus naturaliter agit. et ita indifferēs est ad causandū ꝓpositionē verā sicut falsam et ꝑ possibilē solū. ⁊ si causaret naturaliter ꝓpositionē verā nō posset causare propositionē falsā.

℟

Ideo dico sicut alibi dictū est ꝙ ad causandū actus quo apprehēditur complexū qui dicit compositio: cōcurrit actus volūtatis. siue intellect? sit siue nō. quia notitie incōplexe terminoꝝ ⁊ intellectus: si sit actiu? sunt naturaliter agentia ⁊ nō plus inclinat ad formādū propositiones verā q̄ falsam affirmatiuā q̄ negatiuā. et ideo vel formaret neutrā vel simul vtrāq̄. qđ est ꝓtra experientiā. quia homo nō capitur ꝙ simul formet vtrāq̄ partē cōtradictionis. licz formaliter nō sit ꝺdictio simul formare vtrāq̄ quia nō est repugnātia vel ꝓtradictio simꝫ apprehēdere contradictoria. tamē simul ⁊ semel assentire cōtradictoriis est ꝓtradictio: ꝓpter repugnātiā inē illos assensus. ideo dico ꝙ causa quare plus formaē propositio vera vel falsa affirmatiua vel negatiua est volūtas. q: volūtas vult formare vnā ⁊ nō aliā. ⁊ ideo act? qui apprehēditur post cōplexū formaē a notitiis incōplexis terminoꝝ illius ꝓpositionis: ⁊ ab actu illius volūtatis. ⁊ hoc generaliter. q̄a posito actu volūtatis quo vult tale cōplexū formari. et positis notitiis incōplexis terminoꝝ illius cōplexi necessario sequit actus apprehēdendi siue formādi illud ꝯplexū: sicut effectus sequit necessario ad suā causam.

Ad nonum

Ad aliud dico ꝙ equaliter ꝯcludit si ponatur intellectus actiuus sicut si nō. quia certū est ꝙ si ponaē intellectus actiuus ad assentiendū ꝓpositioni. que nec est per se nota nec nota ex notitia intuitiua terminoꝝ sed ex neutra ꝑmo vel dubia. ⁊ postea euidēter vera vel falsa. req̄rit necessario aliquid aliud ꝑter notitiā incōplexā terminoꝝ ⁊ intellectus quicq̄d sit illud. quia aliter nō plus euidēter assentiret tali ꝓpositiōi vno tēpore q̄ alio ex quo equaliter apprehēdit terminos ⁊ est actiuus si sic ponaē vno tēpore et

z alio. ⁊ ideo ista ratio est cōmunis aduersario ⁊ mihi.

Ideo dico ꝙ propositio cui intellectus assentit vel est per se nota ⁊ necessaria vel contingens vl̄ est neutra. si primo modo assensus causatur sufficienter ex noticiis incomplexis terminoꝝ ⁊ noticia apprehensiua cōplexa: et a deo tanq̄ a causa partiali sine oīi actiuitate intellectus: quia positis istis necessario sequitur assensus respectu talis propositionis.

Si sc̄o modo: tunc illa propositio vel est prima contigens: vel sequitur ex prima euidēter si primo modo tūc ille assensus causatur ex noticia incōplexa intuitiua terminoꝝ ⁊ ex apprehensione cōplexi sufficienter sine oīi alio excepto deo qui in oīi actione concurrit sicut patet alibi diffuse. si sc̄o modo: tunc assensus respectu sc̄e contingētis causatur ex noticia incompleta terminoꝝ suoꝝ ⁊ apprehensione illius complexi ⁊ assensu: respectu prime contingētis: q: ille assensus necessario requiritur ad causandū assensum sc̄m. Si sit neutra vel dubia: tunc aut habetur aliqua propositio prior ⁊ euidētior ex qua tanq̄ ex medio potest necessario inferri vel probabiliter vel sophistice vel non. Si primo modo: tunc ad assentiendū ꝓpositionis neutre requirit noticia illius ꝓpositionis: ex qua potest dictis modis inferri. et tunc assensus respectu illius ꝓpositionis vel multarū si multe sint vt vilio cū noticia incōplexa terminoꝝ ꝓpositōis neutre ⁊ apprehēsio illius propositionis sunt cause sufficientes ad causandū assensum respectu illius ꝓpositionis neutre vt patet de noticia premissarū necessariarū vel ꝓbabiliū respectu conclusiōis sequentis. vnde assensus euidens ⁊ certus respectu premissarū causat cū aliis predictis noticijs assensum necessariū ⁊ euidentē respectu conclusionis sequentis: assensus probabilis q̄ est cū dubitatione sui oppositi respectu p̄missarū potest causare dissensum respectu conclusionū.

Ex hoc patet quomodo aliquis assentit aliquādo ꝓpositioni false ⁊ dissentit vere: ⁊ aliquando ecōuerso: quia ex quo tali nō assētit nisi virtute alterius ꝓpositionis vel multarū ex quibus infertur: aliquādo assentit p̄missis false tanq̄ vere: ⁊ hoc aliquādo ꝓpter defectū alicuius cause necessario requisite ad causandū dissensum respectu illius: ⁊ tunc ille assensus cū aliis noticijs causat sufficiēter assensum respectu conclusionis false: aliquādo premisse sunt vere quibus assentit: ⁊ cōclusio que videtur sequi: que tamē non sequit formaliter est falsa: ⁊ tunc ꝯclusioni assentit: quia credit eā sequi ex talibus premissis: ⁊ tunc decipitur per fallaciā. ⁊ tunc assensus respectu illius cōclusionis causatur ex notitia premissarū. ⁊ ex illo assensu quo credit conclusionē talez sequi que nō sequitur. Eodē modo est dicendū si dissentiat ꝓpositioni vere. quia hoc est: vel quia dissentit respectu ꝓpositionis vere ex qua infertur. qui dissensus causaē ꝓpter defectū alicuius cause partialis necessario requisite ad causandū assensū respectu illius vel aliis modis diuersis. si assentiat ꝓpositioni vere ⁊ dissentiat ꝓpositioni false ⁊ assensus ⁊ dissensus respectu medij causant illū dissensū. ⁊ assensus quo credit talē ꝓpositionē sequi ex medio que sequitur ex eo.

Si autē propositio neutra nō infertur ex aliquo medio: aut est necessaria aut cōtingens. Si primo modo sic sunt multa principia nota tm̄ per experientiā sicut ista. calor est calefactiuus: ⁊ similia. ⁊ tūc assensus respectu talis causaē ex notitia euidēti vni? contingētis: puta huius calor calefacit. ⁊ alia notitia euidētis ꝓpositionis cuiusdā per se note puta huius omes forme eiusdē rōis possunt habere effectus eiusdē rōis. ⁊ sic de aliis. Et si sit cōtingens tūc illi assentit intellectus aliq̄n ꝓpter auctoritatē: aliquādo ꝓpter voluntatē quia vult credere. Si primo modo assensus respectu auctoritatis causat assensuz respectu illius ꝓpositionis. Si sc̄o modo tūc volitio cū notitijs incōplexis et apprehēsione complexi causat assensum illuz. ⁊ de similibus simile est iudicium. quia nō pōt certa ratio dari quomō causatur assensus vel dissensus respectu oium ꝓpositionū. sed ꝓpter tales actus nō oportet ponere intellectū actiuū in aliquo.

Ad decimū

Ad aliud dico. ꝙ habitus ponitur ꝓpter eandē causam ꝓpter quā poneret si intellectus esz actiuus. sed tūc poneretur ꝓpter actionez ⁊ nō ꝓpter receptionē. ergo ⁊ nūc. Dīn ex quo effect? sufficiēter dependet ex causis suis essentialib? ⁊ habitus nullā causalitatē possz habere respectu alicuius nature nisi effectiuā. ptz discurrendo p oēs cās. g̃ ⁊c.

Ad vndecimū.

Ad aliud dico ꝙ eq̄liē cōcludit ꝺ actiuitatē intellect? sic ꝺ actiuitate. q̄a si sit actiu? est naturaliē actiu? nō habēs in potestate sua actionē suā. g̃ q̄tuz ex se si causet ꝑ dictos act? semp eq̄liter causaret illos act?. et sic nō habeē ratio q̄re intellectus magis discurret circa vnū vno tēpore q̄ alio. Ideo dico ꝙ ꝑdicti act? discurrēdi sillogisandi ⁊c. nō sunt act? apprehēsiui. q: facere sillogismū nō est nisi formare ꝓpositiones dispositas i modo ⁊ figura. ⁊ sic est de discursu. Isti inquā act? causanē sufficiēter a notitijs incōpletis termioꝝ ⁊ actu volūtatis: quo volūtas vult talia ꝯplexa formare. ita ꝙ ille notitie incōplete termioruz ⁊ volitio integrāt vnā cām totalē cuz deo

Universidad de Deusto Biblioteca

O Ad duodecimum

respectu taliū actuū: quia positis noticijs predictis ⁊ volitione predicta statim sine oi actuitate intellectus sequitur naturaliter sicut effectus act⁹ sillogisandi ⁊c̄. Si autē loquamur de predictis actibus vt sunt veridici ⁊ adbesiui: patet ex predictis vnde causantur: quia aliquando ex noticia quacunq; terminoꝝ sicut in propositione per se nota aliquando ex noticia intuitiua sicut in propositione contingēti ⁊ sic de alijs supradictis. Ad aliō dico ꝙ vniuersalia ⁊ intentiones sc̄de causantur naturaliter sine oīi actuitate intellectus ⁊ voluntatis a noticijs incomplexis terminoꝝ per istaꝫ viam: quia primo cognosco aliqua singularia in particulari intuitiue vel abstractiue ⁊ hoc causat ab obiecto vel habitu derelicto ex primo actu ⁊ habita noticia statim ad eius p̄sentiam si nō sit impedimentū sequitur naturaliter alius actus distinctus a primo terminat⁹ ad aliq̄d tale esse obiectiuū: quale prius vidit in esse subiectiuo. ⁊ ille actus sc̄s ꝓducit vniuersalia ⁊ intentiones sc̄das ⁊ non p̄supponit eas. Exemplū. aliquis videns albedinē intuitiue vel duas albedines: abstrahit ab eis albedinē in cōi vt est species: ⁊ non est aliud nisi ꝙ ille due noticie incomplexe termiant ad albedinē in singulari siue intuitiue siue abstractiue causant naturaliter sicut ignis caloꝛē. vnā tertiā noticiā, distinctā ab illis q̄ producit talem albedinē in esse obiectiuo, qualis prius fuit visa in esse subiectiuo sine oīi actiuitate intellectus vel voluntatis: quia talia naturaliter causantur. Ad aliud dico sicut alibi patet ꝙ respectus ratiōis nihil sunt: ideo nō opꝫ quere vnde causant. Aliter potest dici ꝙ ponēdo tales respectus ꝙ equaliter ꝓcludit ꝓtra actuitatē intellectus sicut prio. q: ponendo ꝙ sit actiuus adhuc ad causandū actū cōparatiuū requirit⁹ p̄ius notitia incōplexa cōparatoꝝ. ⁊ si tunc positis noticijs incōplexis in actu comparatiuo. vnde cūq; causentur sequitur respectus: ⁊ ille esset realis: quia extrema eius realia ⁊ non rationis: ⁊ ita sequitur equaliter conclusio predicta siue intellectus sit actiuus siue passiuus. Ideo dico ꝙ iste actus cōparatiuus causatur sufficienter a noticijs incōplexis terminoꝝ ⁊ actu voluntatis quo vult apprehensa simplici apprehēsione cōparare diuersimode: quia sine actu voluntatis. nō potest actus cōparatiuus causari: q: aliter semper causaretur habita simplici noticia terminoꝝ qō ē manifeste falsū. Et quādo dicitur ꝙ est respect⁹ realis. Dico ꝙ positis intellectionib⁹ sic videlicet q⁹ fundaret⁹ in aliqua intellectōe ⁊ p̄cuz vna intellectio refertur ad aliā tunc esset realis. nūc autē fm ponētes talē nō fundatur in intellectione sed solū in obiecto cōparato: vt tm̄ habet esse subiectiuū vel reale esse: nec per illū sc̄m refertur ad aliū sed solū vnū obiectū cōparatiuū: qō tm̄ habet esse distinctuꝫ referr ad aliud per aliud qō cōparatur: ⁊ etiā habet esse distinctū: ⁊ ꝓpter istas duas causas nō dicitur respectus realis sed tm̄ rōis.

Q Ad decimūquintū

Ad aliud dico. ꝙ equaliter cōcludit cōtra actuitatē intellectus sicut pro: q: ita intellectus est causa naturalis sicut intellectio vel obiectū. ⁊ ita sequitur ꝙ si intellectus causat actū reflexū vel causabit infinitos vel nullū. Ideo dico ꝙ actꝰ reflexus causatur ab actu recto tanq̄ ab obiecto ⁊ ab actu volendi quo volūtas vult illum actū intelligi. Q autē causatur ab actu recto patet. quia actus reflexus necessario dep̄deret ex actu recto. quia nō potest causari nisi existēte actu recto. ergo i aliquo genere cause dep̄deret. et ꝓbatur: quia non nisi sicut ab efficiēte. Q autē actus volūtatis requirit⁹ ꝓz. quia aliquis potest aliquid intelligere. et tm̄ nō percipere se intelligere sicut potest aliquid videre. ⁊ tm̄ nō percipere se videre. Sed si actus reflexus causaret⁹ precise ab intellectu et actu recto statim posito ⁊ stante actu recto intellect⁹ statim necessario ꝓciperet: qō est manifeste ꝓtra experientiaꝫ. ergo requiritur actus volūtatis quo vult illū actuꝫ cognosci. ꝫ posito isto actu volūtatis cū actu recto starꝫ naturaliter sine oi actuitate intellectus sequitur actus reflexus in intellectu. ⁊ sic patet ꝙ nō oportet ponere ꝓcessum in infinituꝫ. quia pōt voluntas velle vnū actū intellectus cognosci ab hoc ꝙ vult aliuꝫ cognosci. Ex hoc patet ad aliud ꝙ est in potestate voluntatis reflectere se super actū suuꝫ ⁊ actū intellectus. ⁊ nō est sic in potestate intellectus: qa ē pure passiuus. et si esset actiuus adhuc cū naturaliter ageret nō est in eius potestate plus reflectere se sup vnū actū q̄ super aliū.

R Ad decimūsextū

Si dicas volūtas nō potest tm̄ p̄dicto modo reflectere se super actuꝫ intellectus: sed super actuꝫ ꝓpriū ip̄m diligendo ⁊ volēdo illū actū cognosci. A quo ergo causantur isti actus. Respondeo primus actus causatur a cognitione qua ille intellectus cognoscitur. quia nihil est amatū nisi cognitū a voluntate immediate: ⁊ sc̄os similiter. ⁊ ita videtur esse coniunctū in istis actibus. quia actus intellectus est causa efficiens actus voluntatis ⁊ econuerso nō respectu eiuidem actus sed respectu diuersorum. et ita quādo quis amat nō oportet ꝙ percipiat se amare: sed statim quando voluntas vult actum suum cognosci. Secunda volitio causatur a voluntate ⁊ a prima volitione ⁊ cognitione qua cognoscitur obiectum amatū ⁊ istis positis statim sine oi actuitate intellectus sequitur naturaliter vnus alius actus cognitionis quo cognoscitur primus actus amandi.

S Ad decimūsextū

Ad aliud dico ꝙ si intellectio angelica ⁊ humana non sint eiusdē rationis: tunc intellectio potest dici propria operatio vtriusq; quia non potest naturaliter recipi in intellectu humano: nec econuerso. sed si ue sic siue non: dicuntur ꝓprie operatiōes: nō quia sunt actiue ab intellectu: sed tantū possunt naturaliter perficere intellectuꝫ. ⁊ etiam quia frequenter aliqua opatio causata ab aia intellectiua est causa efficiens respectu taliū operationū puta volitio: vt patet ex predictis licet ip̄amet aia non sit causa effectiua eius immediate. ⁊ ideo quia multe intellectiōes non possunt causari naturaliter sine volitione causata immediate ab aia intellectiua: ideo propter illas duas rationes potest dici intellectio operatio prima intellectus. sic em̄ non est de calefactione respectu ligni: quia nec lignū est ꝓprium receptiuū: quia potest recipi i aqua ⁊ in igne ⁊c̄. nec aliquid causatū alicuius est causa efficiens calefactionis: ⁊ ideo nō sequitur cōclusio intenta.

T Ad decimūseptimum

Ad aliud dico ꝙ ista attentio conat⁹ intensio ⁊ remissio in actu non possunt plus saluari per actuitatē intellectus q̄ sine ea: quia intellectus vt precedit oēm actū voluntatis q̄tum ad actū elicitū est soluꝫ causa naturalis si agat: ⁊ ideo ceteris paribus non est maior ratio quare intellectus plus conat intendit vl remittit actū vno tempore q̄ alio tempore: quia posito casu p̄cisi semper ageret fm vltimū potentie sue: quia causa mere naturalis: ⁊ per consequens equaliter semper conaretur ⁊ actū eque intensum causaret. Ideo dico ꝙ attentio conatus maior ⁊ perceptio alicuius vel minor intensio vel remissio in actu solum sunt effectiue in actu voluntatis vel p̄tiatiue: quia causata intellectione ab obiecto vel ab habitu vel cognitione in sensu vult voluntas illum actum continuari: vel vult illud obiectum perfectius cognosci tantū q̄tuꝫ potest cognosci ⁊ ista volitio efficat qua vult illud obiectum modis predictis ⁊ alijs cognoscere est attentio in actu ⁊ conatus ⁊ intensio in actu: quia fm ꝙ iste actus volendi fuerit perfectior vel imperfectior: diceretur conat⁹ maior vel minor: ⁊ ista volitio immediate cuꝫ obiecto vel habitu causat cognitionem perfectiorem q̄ causaret obiectum per se sine volitione: ita ꝙ obiectum sensus vel intellectus ⁊ volitio ista sunt cause partiales immediate respectu actus intensionis in intellectu vel in sensu. ⁊ ille actus intēsio: vel erit actus distinct⁹ a priori causato vel tm̄ ab obiecto: et tūc prior corrūpitur. quia in eadem potentia respectu eiusdē obiecti nō possunt simul esse actus intensus ⁊ remissus: vel erit idem ⁊ faceret vnū cuꝫ actu remisso. Istud sc̄m est magis rationabile: quia aliter nullus actus idēꝫ maneret posset intrēdi vel remitti: quod videtur falsuꝫ. quia videtur ꝙ actus posset vniformiter intrēdi sicut habitus. ⁊ tunc dicendū est ꝙ ille gradus cognitiōis quo actus prior intrēditur causatur tam ab obiecto q̄ ab actu volendi: ⁊ gradus precedēs tm̄ causatur ab obiecto. qa non est ymaginandū ꝙ actus precedēs tm̄ causet ab obiecto ⁊ gradus intrēsius a volitione. quia sic nō essent cause partiales respectu vn⁹ gradus. sed est ymaginandū ꝙ obiectū potest aliquā cognitionē causare per se sine tali volitione: ⁊ post cuꝫ illa volitione potest causare aliquā cognitionē facientē per se vnū cū cognitione p̄istente: quā nō potest causare sine tali volitione. Q autē aliqua talis volitio causatur de nouo quādo actus intrēditur. patet per boc ꝙ talis actus transit de cōtradictorio in cōtradictoriū. puta de nō intenso in intensum quod nō pōt saluari sine noua causatione cognitiōis.

U

Ex istis patet ꝙ volitio potest esse causa saluans respectu cognitionis tā sensitiue q̄ intellectiue per ꝓpositionē frequēter acceptā ꝙ effectus sufficiēter depender ⁊c̄: quia talis gradus intrēsius vel conatus vel attētio nullomodo potest causari sine actu volūtatis siue potētie illarū actionū sint actiue siue passiue. Patet etiā ꝙ ꝓpter talia nō debēt potētie p̄dicte poni actiue. quia pluralitas nō est ponēda sine necessitate. nūc autē nō apparet necessitas ponēdi potētias actiuas ꝓpter p̄dicta. quia ponēdo eas pure passiuas possunt omia predicta saluari per actū voluntatis cū obiecto vel habitu sicut patet ex p̄dictis. Patet etiā ꝙ sit remissio in actu: qa est corruptio illius gradus intrēsi causati a volitione predicto modo per suspensionē vel corruptionē illius volitionis que requiritur necessario tam ad causationē illius gradus q̄ ad conseruationem. ⁊ per cōsequēs illa corrupta remanet solus gradus causatus ab obiecto: ⁊ tūc dicitur remissus sicut prius. vel si remissio dicat aliq̄d de nouo causatuꝫ: tunc non tm̄ corrūpitur ille gradus perfectus sed generatur actus alius imperfectus faciens vnū cū primo gradu causato ab obiecto sed boc est tūc per nouā volitionem. quia stante prima volitione nō potest ille primus gradus corrumpi: sed prima via videtur ꝓbabilior. quia vitat pluralitatē. licet

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad decimūoctauum

vtrāq; sit possibilis. Ad aliud dico q̄ siue ponatur habitus siue ponat̄ species siue non ponatur habitus. ratio nō concludit intellectuz esse actiuū: quia si causaret actionē ita causaret illā in principio actus sicut post: ex quo causat naturaliter ⁊ nō impeditur. ideo dico q̄ attentio causatur per actum voluntatis: ⁊ tunc tam in attento q̄ in nō attēto remaneret species si ponantur. saltem ramē habitus siue ponantur species siue non: sed in attento causatur habitus perfectus ⁊ intensus: quia per actū intensum. ⁊ ideo sufficiēter inclinat intellectū in actus consimiles in absentia obiecti ⁊ in non attento generatur habitus imperfectus ⁊ remissus: quia per actū remissum sicut patet ex predictis: ⁊ ideo ille non sufficienter inclinat potentiam in actū consimilē: vel solū inclinat in actū remissum ⁊ quasi imperceptibilem. Ad aliud patet alibi quomodo potest saluari ymago trinitatis: quia vere est ibi pars: licet non actiue sicut mulier dicitur parens: licet non agat ad generationē prolis. vnde est similitudo per oſa. Ad aliud dico q̄ ita non cōcludit intellectū esse actiuuz: quia si sit actiuus ageret naturaliter. ⁊ per consequens non causaret plus actum fidei vno tempore q̄ alio. Jdeo dico ad pr̄sens q̄ aliquando actꝰ fidei acquisite respectu vnius complexi causatur ex actu fidei respectu alterius complexi: ⁊ ex noticia terminoꝝ primi complexi ⁊ apprehensione illius complexi sine oīmi actiuitate intellectus vel voluntatis. aliquando causat ex noticia terminoꝝ ⁊ apprehensione complexi ⁊ actu volendi: sed non respectu eiusdē complexi. Exemplū primi. vt si aliquis credat aliquē boiem veracem in dictis ⁊ in factis: ⁊ hoc fide acquisita. si tunc dicat assertiue ⁊ bona fide sibi aliquid esse credendū ⁊ certitudinaliter verū q̄ prius non credidit esse verum ille stante primo complexo non potest alteri complexo dissentire: quia si credat ⁊ reputat eum firmiter veracē in dictis ⁊ factis: ⁊ post dissentiat secūdo complexo: reputat tunc illud primū complexū esse falsum. ergo nō reputat dicentem illud complexū vniuersaliter veracem in dictis ⁊ in factis: ⁊ sic sequitur cōtradictio ergo oportet necessario q̄ vl nec assentiat nec dissentiat quod potest fieri si volūtas auertat intellectū ab apprehensione illius complexi. Sed si apprehendat illud complexum stante actu fidei primi complexi necessario assentiet secūdo complexo: nec erit aliquo modo in potestate voluntatis impedire illum assensum facta apprehēsione illius complexi non plus q̄ potest impedire assensum respectu propositi-

Ad decimūnonū

Ad vicesimū

onis per se note facta prius eius apprehensione: ista ergo fides ⁊ actus credendi secūdo complexo causabitur ex noticia terminoꝝ illius cōplexi ⁊ apprehensione eius: ⁊ ex actu assentiēdi quo reputat illum boiem veracem in dictis ⁊ in factis: quia istis positis siue oīmi actiuitate intellectus vel voluntatis: statim necessario sequitur assensus respectu secūdi complexi. ⁊ ipsis non positis q̄tūcunq; intellectus ponatur actiuus non sequitur assensus respectu cōplexi. Exemplū secūdi. si iste reputat cum veracem in dictis ⁊ in factis: quero tunc a quo causatur iste actus credendi siue actus assentiendi: aut ex noticia terminoꝝ tantum ⁊ apprehensione complexi: aut ex aliqua alia noticia ⁊ euidēti sciētia propter quid vel quia: aut ex noticia intuitiua extremoruz: aut ex alio actu credendi quo assentit alicui complexo priori: ex quo illud euidēter scitur aut propositio ista esset sibi neutra q̄truz ad omnes predictas noticias. ⁊ tunc si assentiat hoc esset per actū volendi. primū nec secūm nec tertium potest dari quia oīmis talis noticia est euidens ex obiecto sed diuersimode: quia in primo modo est noticia euidēs ex obiecto: quia obiectum eius est propositio per se cuius noticia causatur euidēter ex terminis apprehēsis. In secūo modo est noticia euidens ex obiecto: quia eius noticia causatur euidenter ex noticia euidenti premissarum. et sic euidentia illius obiecti non accipitur precise ex terminis sicut in primo modo sed iudiciū ⁊ euidentia premissarum in tertio modo est noticia ex obiecto: quia est euidens ex noticia terminoꝝ non qualicunq; sicut est in primo modo: sed solum ex noticia intuitiua terminoꝝ vel alicuius termini: sed actus fidei acquisite vt distinguitur ab alijs habitibus naturaliter acquisitis non est euidēs ex obiecto aliquo dictoꝝ modoꝝ sicut manifeste patet: quia aliter non distingueretur ab alijs habitibus. ergo ⁊c. si detur quartū puta q̄ iste assentit huic complexo. iste est verax in dictis ⁊c. q: assentit huic cōplexo nullus potest facere talia facta qualia iste facit nisi esset verax. quero tunc a quo causabitur actus credendi huic complexo. Et patet q̄ non potest causari primo modo secūo vel tertio superius exposito. et si causetur quarto modo querenduz est de illo complexo priori sicut de isto: ⁊ erit processus in infinitū q̄d est inconueniens vel saltem deueniet ad aliquod complexum cui aliquis firmiter assentit: ⁊ tamen illud non est euidēter notum ex obiecto aliquo trium modoꝝ dictorum: nec est notum ex aliquo complexo priori a quo infertur. ergo oportet necessario vt vide-

tur dicere q̄ aliquod tale complexum est simpliciter neutrū credenti q̄tum ad omnes modos predictos. vñ ergo causabitur actus credendi talis complexi. Respondeo q̄ a noticia incomplexa terminoꝝ ⁊ ab apprehensione cōplexa ⁊ actu volendi quo aliquis vult assentire tali complexo quantūcunq; nullam euidentiam habeat. ⁊ q̄tum ad tale complexum potest intelligi dictum Augustini: vbi dicit q̄ cetera potest homo etiam nolēs: credere aut nō nisi volēs. ⁊ sic patet q̄ actiuitas intellectus nihil facit ad causandum primū assensuz: quia positis predictis noticijs cum actu voluntatis efficaci siue intellectus agat siue non: necessario causabitur assensus respectu illius cōplexi: ⁊ posita actiuitate intellectus sine actu voluntatis nunq̄ causabitur. Sed dubium est quomodo potest aliquis alicui propositioni assentire sine euidentia: quia actus assentiendi ⁊ euidentia in tali actu non distinguūtur vt patet intuenti. Respondeo q̄ assensus nō distinguitur ab euidentia in actu quādo sunt respectu eiusdem obiecti euidēter cogniti: q̄a proprie loquendo de noticia euidenti non est nisi noticia causata aliquo predictoꝝ triū modorum vel ex terminis quocunq; modo cognitis sicut in propositione cōtingenti. vel ex noticia precise premissarum euidenter notarum: vel aliquo alio modo consimili. ⁊ in omnibus istis patet q̄ euidentia in actu assentiendi nō distinguitur ab ipso actu: sed distinguitur sicut superius ⁊ inferius: quia equitur. euidenter assentit: ergo assentit. sed nō sequitur econuerso: quia aliquis potest firmiter ⁊ certitudinaliter assentire alicui complexo sine oīmi euidentia. verbi gratia. aliquis scit aliquam conclusionem demonstrare. ⁊ per consequens illi conclusioni firmiter ⁊ certitudinaliter assentit. ponamus q̄ obliuiscatur illius demōstrationis: ita q̄ nesciat eam post demonstrare. iste adhuc ita firmiter assentit huic conclusioni sicut prius: quia certitudinaliter cognoscit q̄d sciuit demonstrare: ⁊ scit q̄ nihil est demōstrabile nisi verum. ergo adhuc firmiter reputat istam conclusionem veram: ⁊ sic certitudinaliter illi assentit sine omni euidentia actualiter habita. Si queras mediāte quo habitu sic assentit nō sciētia que est habitus: quia ille est euidens ex obiecto. Nec aliquo predictorum modorum: nec aliquo alio vt videtur ergo ⁊c. Respondeo q̄ quando sciuit eam demonstrare ⁊ demonstrauit: derelinquebatur aliquis habitus tam respectu incomplexorum q̄ respectu complexoruz ⁊ forte aliquis habitus iudicatiuus quo euidenter cognoscit

Querit̄.

Respondetur.

se scisse demōstrare eā q̄n demōstrauit: ⁊ q̄tūcunq; habitus corrūpat̄ principioꝝ veridici ⁊ cōclusionis illius: tū possunt manere predicti habitus apprehēsiui ⁊ alius habitus quo scit demōstrare eā: ⁊ isti ducūt in noticiā recordatiuā: videlz q̄ ipse cognoscit se demōstrare scuisse. ⁊ ex istis cātur actus assētiēdi certitudinaliter respectu illius conclusionis sine euidentia: nec causabitur ille actus ab habitu scientie. Ad aliud dico q̄ quantūcunq; ponatur intellectus actiuus non potest assignari causa quare plus cognoscit vnum obiectum habitualiter notum q̄ aliud: quia solum esset naturaliter actiuus: ⁊ sic equaliter quantū ex parte sua est: cognoscit omne obiectum habitualiter notum. ideo dico q̄ actus voluntatis est causa immediata quare plus cognoscitur vnum tale obiectum ⁊ non aliud: quia scilicet voluntas vult vnum cognosci ⁊ non aliud. et posita ista volitione cum habitu inclinante sine actiuitate intellectus causabitur intellectio illius obiecti. ⁊ posita actiuitate intellectus sine actu volendi non potest sufficienter reddi causa predicte conclusionis: ⁊ ita est in multis argumentis que probant actiuitatem tam voluntatis q̄ intellectus: quia multa talia sine actu voluntatis non possunt saluari. Per predicta potest haberi occasio respōdendi ad omnia argumenta que p̄bant actiuitatem intellectus: tamen teneo oppositum propter sanctoꝝ auctoritates ⁊ pboꝝ que nō possunt saluari sine actiuitate itellectus: sicut patet de intellectu agente tertio de aīa. quere in hoc quomō ponit intellectum agētem. et ad hoc etiam sunt rationes p̄babiles: licet nō necessario cōcludant. Questio. xxvi.

AA Ad vicesimūprimum

Trum potentie

BB Questio XXVI ⁊ vltia huiꝰ scōi

v sensitiue differāt realit̄ ab ipa aia sēsitiua ⁊ iter se. q̄ sic, p̄baf p̄ p̄bm scōo de aī cōmēto. xxij. rōes aūt alteras cē manifestū est ex eo nāq; q̄ sensitiuū ⁊ opinatiuū alterū est. siq̄dē ⁊ sentire ⁊ opinari ab ipso est Ad oppositū est cōmētato: scōo de aīa. cōmēto. iiij. necesse est vt aia sit sba p̄m q̄ est forma corpis naturalis habētis vitā p̄m qđ dicit̄ habere illā formā. Jtem cōmento. xxij. vult q̄ sit perfectio prima: ⁊ actus vire perfectio secunda: qđ nō esset verum si potentia esset alia perfectio media iter aiam ⁊ actum. Hic dicit̄ q̄ potētie sensitiue sūt accētia ⁊ q̄ distīguūtur realiter ab essentia aīe: non tamen sic q̄ sint in aia subiective: sed sunt in toto compositō subiective: sed fluūt ab aia. qđ probatur: quia potentia est p̄m quaz dicimur potentes aliquid

CC Opinio prima

Universidad de Deusto
Biblioteca

agere aut pati cuiusmodi est potentia eius actus:sed alique operationes nō erplentur nisi mediante corpore: ergo ille sunt in corpore subiective.alie operationes erplētur sine corpore:7 harum potentie sunt in aia subiective.

Sed contra:quia iste potentie sunt subiecti ue in coniūcto:aut sunt in coniuncto ex materia substantiali 7 forma precise:aut in coniuncto ex bis cū alijs accidētibus.Primū nō potest dari:qa fm eū.ideo potentia est in aliquo subiective:quia eius operatio exercetur mediante illo:sed operatio visus exercetur mediāte alio organo q̄ operatio auditus:aliter posset cecus videre:sed non exercetur mediāte alio composito ex materia 7 forma:quia idē cōpositū exercet oēs operationes:7 similiter in ceco 7 in organo visus:nā eadem materia q̄ pus 7 eadē forma substantialis.Aliter em̄ non eēt verū dictum pbi.primo de aia si senex acciperet oculū iuuenis:videret sicut iuuenis:quia si illa pars forme sensitiue que perficit organuz visus essz corrupta q̄tūcunq; senex acciperet iuuenis oculū nunq̄ propter hoc videret vt iuuenis:sed oīno nihil videret.7 ex hoc apparet q̄ in ceco quocunq; in quo sunt oīnia organa sensuū est potentia sensitiua quelibet accipiendo potentiam pro forma que nata est elicere actum sentiendi:7 deficit aliqua dispositio accidentalis necessario requisita ad actum:7 ideo non potest actus elici.Si dicas q̄ aliqua accidentia requiruntur sicut dispositio subiecti.Contra.eodem modo potest dici q̄ potentia sit in aia subiective:7 tamen q̄ non possit in operationē nisi mediantibus alijs dispositionibus accidentalibus.Item tunc dicētur potentie verius esse subiecti q̄ aie si sint subiective in tali composito.Si dicas q̄ nō: quia fluunt ab aia.Contra.iste fluūt a deo.ergo debent dici potentie diuine.Item fm eū ab eodem est aliquid 7 proprietas eius naturalis:ergo cum iste potentie sint proprietates naturales compositi:qđ est a generante. iste potētie sunt a generante.ergo sunt potentie generantis.Nec datur scōm membrū:quia vnum accidens per se tantū habet vnū subiectum per se tantū:ergo potentia non est subiective in cōposito ex substantia 7 accidentibus.Item cōtra hoc qđ dicit q̄ fluunt ab aia:7 alibi dicit q̄ aia est causa earum.Contra.si sit causa:ergo in aliquo genere cause:7 non nisi in genere cause efficientis.patet discurrendo per singulas causas:sed hoc est impossibile fm eū. tum quia tunc non essent accidentia:quia substantia fm eū non potest esse principiū immediatum alicuius accidentis.tū quia tunc potentie non essent plures:quoniā ab vno agēte naturali non causatur nisi vnū.Item scōo de aia cōmento q̄nto sensitiui quidem preuia mutatio fit a generante ergo potētie sensitiue sunt effective a generante 7 non ab aia.Iteꝝ q̄ non sunt qualitates in coniūcto paret:quia actus 7 potentia sunt in eodem subiective:sed oīnis cognitio est in aia mediate vel imediate:ergo oīnis potentia est in aia:quia cognitio est subiective in potentia.Iteꝝ cōmentator scōo de aia cōmento.cxviij.in aia sunt intellectiones 7 comprehensiones:7 extra aiam non sunt cōprehensiones nec intellectiones:ꝑ res naturales nō compossibiles.Iteꝝ alibi videtur dicere q̄ virtus visiua corrumpitur in aduentu cecitatis. sed constat q̄ nulla potentia anime corrumpitur sed dispositio corporalis nisi corrumpatur vl auferatur totū organū potentie:tunc bene corrumpitur virtus visiua que est in potentia quia tunc illa pars forme sensitiue que perficit oculū corrumpitur:sed manēte organo nō corrumpitur:sed dispositio aliqua corporalis accidentalis:ergo potentia non est talis qualitas corporis.Item nobilius perfectibile fm eum debet habere nobiliorem perfectōem: sed aia est perfectior corpore 7 potentia est perfectior 7 nobilior in aiali: ergo est in aia non in corpore.Item scōo de aia videtur pbs dicere q̄ in aiali respectu nutritiōis nō est aliud principium ab aia nisi calor:sed calor non est in potentia aie.ergo eodez modo respectu visionis sufficit aia pro principio. Ad questionē dicit q̄ potentia aie potest dupliciter accipi. vno modo pro oīni necessario requisito ad quēcunq; actum vitalem tanq̄ causa partialis. Alio modo pcise pro illo qđ se tenet a parte aie elicientis tanq̄ principiū partiale.primo modo dico q̄ potentie sensitiue distinguntur ab aia 7 inter se hoc patet:quia virtute aliquarū dispositionū accidentaliū potest haberi act⁹ videndi 7 non audiendi.7 econuerso:ergo dispositiones accidentales necessario requisite ad actū videndi distinguntur realiter a dispositionibus necessario requisitis ad actum audiendi.hoc patet:quia dispositiones vn⁹ possunt corrumpi totaliter intantum q̄ actus natus elici mediantibus illis dispositionibus non potest elici propter carentiam dispositionum illarum: patet de visu. et dispositiones alterius sensus possunt manere pura auditus 7 actus natus elici mediantibus illis dispositionibus.potest elici:ergo ille dispositiōes distinguūtur realiter inter se 7 ab aia sensitiua cōstat:ex quo sunt accidentia absoluta:7 ideo accipiendo potentiā visiuaz pro forma sensitiua

D
Rifio auc.

q̄ nata est elicere actū videndi 7 p illis actib⁹ necessario requisitis tanq̄ cause partiales sic potest concedi q̄ potentia visiua corrūpit̄ saltem q̄tum ad suū significatū partiale puta q̄tum ad dispositōes accidentales. Ad aut̄ illa accidentia necessario requisita ad actū sentiendi siue sint q̄litates siue q̄litates siue vtre q̄ sint causa partialis respectu actus sentiendi:patet p propositōem frequenter acceptam quādocunq; aliquid sic se habet q̄ illo posito ceteris paribus potest poni effectus:7 ipo nō posito positis q̄buscunq; alijs non potest poni effectus naturaliter ipz est causa illius effectus vel causa cause:sed positis talibus dispositionibus cū alijs necessario requisitis ad actū sentiendi potest poni actus sentiēdi:7 ipsis nō positis nō potest poni naturaliter.q̄ t̄c. 7 si sic intelligat de potētijs q̄ sunt accidentia absoluta esset opinio sua vera:7 si sic nō intelligit nō est vera. Scōo modo nō distingūtur realiter sicut res 7 essentie distincte:nec inter se nec ab aia sensitiua.qđ ꝓbatur:quia frustra fit per plura 7 t̄c.sed per vnā aiam sensitivaz q̄ se tenet a parte principij eliciētis indistinctā possunt elici oīnes operationes sensitiue:ergo frustra ponuntur plures forme. Intelligendū tamen q̄ licet in aiali sit tantū vna forma sensitiua que elicit oīnes istas operationes: cū tamen forma non est indiuisibilis sed diuisibilis in parte eiusdē rationis:quia forma sensitiua in quolibet aiali sicut pono extenditur 7 ad eius extensionē q̄titatis est in materia: ita q̄ sicut vna pars q̄titatis est in vna parte materie 7 alia pars i alia parte:ita vna pars anime sensitiue perficit vnam partem materie 7 alia eiusdem rationis per oia perficit aliā partem ita q̄ illa pars forme sensitiue perficiens organū visus est potentia visiua eodez modo quo nunc loquimur de potentia 7 alia pars eiusdē rationis perficiens organū auditus est potentia auditiua:7 sic deinceps.7 ideo nō obstante q̄ in vno aiali sit tantū vna forma sensitiua tamen cū hoc stat q̄ potentie sensitiue aliquo modo distinguntur abinuicē sicut partes eiusdem forme que sunt partes eiusdē rationis:et ista distinctio est realis:q; potest vna pars forme manere q̄ dicitur vna potētia:7 alia pars totaliter destrui q̄ dicitur alia potentia: sicut si aliquis eruat oculos: tūc illa pars sensitiue q̄ perficiebat pupillam oculi corrūpitur 7 adhuc remanet illa pars forme sensitiue q̄ perficit organū auditus.7 ideo inter potentias est distinctio realis talis qualis est inter partes eiusdē forme q̄ faciunt per se vnā formam quo modo partes albedinis in vna parte superficiei distinguitur a partibus eius albedinis in alia parte eiusdem superficiei.7 hoc modo potest concedi q̄ sunt in boie distincte potentie visiue etiā realiter:q; vna pars perficit vnam pupillā 7 alia aliā pupillā.7 sic debet concedi q̄ est tanta distinctio realis inter vnā potentiam visiuā hois 7 aliā q̄ta est inter potentiā visiuā 7 auditiuā:sed iste potentie non sic distinguntur abinuicē q̄ vna pars istius forme determinet sibi certā actionē:ita q̄ nō potest elicere aliam:7 alia pars determinet sibi aliā actionem ita q̄ non istā:quia ex quo oīnes iste partes sunt partes eiusdem rationis 7 eiusdē forme non videtur aliquid qđ potest vni parti cōpetere qđ non possit 7 alteri parti.7 ideo dico q̄ si pars illa forme sensitiue que perficit organū audirus vel gustus vel q̄ est in pede poficeret organū visus:7 pars que perficit organū visus perficit organū auditus:tunc illa pars forme que prius eliciebat actū videndi nūc eliceret actū audiendi vel gustandi.7 econuerso: 7 si dispositio illa accidentalis que est in organo visus esset in pede illa pars sensitiue q̄ nūc est in pede ita eliceret actū videndi sicut nunc elicit per oculos:quia materia eiusdem rationis est in oculo 7 in pede 7 forma similiter. et ideo non deficit nisi dispositio necessario req̄sita ad vnū actum 7 non ad aliū.Ex istis patet quid est potentia sensitiua:modo quo nunc loquimur de potentia:quia potētia visiua est illa pars forme que perficit organū visus:7 sic de alijs organis.Potētia tactiua est tota forma sensitiua:quia per quālibet partē in formatam forma sensitiua potest homo tangere qualitates primas:7 ℞ nisi deficiat aliqua dispositio accidentalis necessario requisita pro humoribus:pro alimentis 7 pro motibus:vbi apparet q̄ primo vna pars amittit actū tangendi 7 postea alia pars in quibus partibus est vere aia sensitiua q̄ non possunt sentire:quia dispositio accidentalis q̄ necessario ad actū sentiendi requirit deficit in illis 7 corrumpitur: non autem illa pars forme sensitiue.

Circa predictā materi

E
Sequūtur notabilia huiꝰ scōi alibi quoq; deseruiētia

am notandū primo q̄ color causatus ex transitu radij solaris p vitrū est subiective in aere ꝓpinquo parieti 7 non in pariete.Et ad obiectiones aliquas que sunt contra hoc patuit prius.

Item notandū est q̄ licet commentator ponat septimo phisicorum.q̄ licet magnes causet aliquam virtutem in medio et in ferro ratione cuius mouetur ferrum ad magnetem.cū sicut ꝓbatū est oporteat cū hoc ponere q̄ lapis imediate bēat actiuitatē respectu illi⁹ motus

Universidad de Deusto
Biblioteca

quia si destrueretur ad nullā partē moueretur ferrū: ⁊ ideo ponendo illā virtutē oportet ponere eaz esse causam partialē cuz lapide. ⁊ sic adhuc habetur propositū: quia aia agens potest immediate agere in distans. Item illa virtus si ponatur non est passio nec passibilis q̄litas: quia in nullo sensu potest fundari. ⁊ p consequens ille quattuor species quas ponit pbs in qualitate sunt insufficientes. Dico etiaz q̄ oportet ponere aliquā talē virtutē: sed potest poni q̄ magnes immediate sit causa totalis illius motus eodē modo quo causa scda vel creatura est cā totalis. Si dicas q̄ agens non pōt mouere aliud motibus contrarijs: sed lapis si sit sursum trahit ferrū sursuz: si sit deorsum trahit deorsum. ⁊ sic de aliis. ergo nō potest eē pncipiū immediatū illius motus. Rndeo. idē argumentū est cōtra te ponendo virtutē: q̄ virtus illa est naturalis ⁊ agit naturaliter sicut lapis. ideo dico q̄ hec auctoritas q̄ agens p idē nō potest esse pncipiū motiuū oppositorū generaliter sumpta falsa est. sicut pt̄z p experientiā: sed naturale agens nō pōt naturaliter immediate mouere p idē pncipiū motiū oppositis: aliud tñ bene potest. Jrē nota q̄ calor causatus a sole causatur ab eo immediate: sicut a cā totali vel saltē priali. Jtē color causari ponitur in medio: nō propter visionem licz q̄ sit causa partialis respectu actus videndi: ⁊ hoc quando est in gradu remisso sed propter experientiā: q̄ ad sensum patet q̄ q̄diu radius transit per corpus sphericuz: q̄ causatur color in parte opposita: ⁊ ille color potest causare actū videndi partialiter sicut color in corpore densо: sed nō ponitur ille color ad videndū aliū colorem: quia impedit visionem alicuius alterius coloris sicut patet ad sensum: q̄n autē non apparet sensibiliter talis color: tunc non est necessitas ponendi colorē propter actū videndi: quia nec est causa partialis actus videndi: sed ipemet color in obiecto distante: nec est ratio representativa alicuius coloris. Jdeo generaliter quando non apparet color in medio tunc non oportet ponere colorez nisi sit aliqua alia experientia preter actuz videndi inducens ad hoc. Jrem norandū q̄ in motu projectionis est magna difficultas de pncipio motiuo ⁊ effectiuo illius motus: quia nō potest esse projiciens: quia potest corrūpi existente motu. Nec aer: quia potest moueri motu contrario: sicut si sagitta obuiaret lapidi: nec virtus in lapide: quia quero a quo causat illa virtus non a projiciente: quia agens naturale equaliter approximatū passiuo equaliter causat semper effectum: sed projiciens q̄tum ad oē absolutū ⁊ respectiuū in eo potest equaliter approximari lapidi et non mouere sicut quando mouet. potest eñ man⁹ mea tarde moueri ⁊ approximari alicui corpori: ⁊ tunc non mouebit ipm localiter ⁊ potest velociter ⁊ cū impetu moueri: ⁊ tūc approximatur eo modo sicut prius: ⁊ tunc causabit motū ⁊ prius non ergo ista virtus quā tu ponis non potest causari ab aliquo absoluto vel respectiuo in pjiciente: nec a motu locali ipius projicientis: quia motus localis nihil facit ad effectū nisi approximare actiua passiuis sicut sepe prius dictum est: sed oīe positū in projiciente equaliter approximatur projecto per motū tardū sicut per velocem: ideo dico q̄ ipm mouens in tali motu post separatōem mobilis a primo projiciente est ipm motū fm se ⁊ non per aliquā virtutem absolutam in eo respectiuā: ita q̄ hoc mouens ⁊ motū est penit⁹ indistinctuz. Si dicas q̄ effectus nouus habz aliquā causam: sed motus localis est effectus nouus. Dico q̄ motus localis non est effectus nouus absolutus nec respectiuus. ⁊ hoc negando vbi: quia non est aliud nisi q̄ mobile coexistat diuersis partib⁹ spacij: ita q̄ cū nulla vna coexistat dū duo contradictoria non verificantur. Unde licet quelibet pars spacij quaz transit mobile sit noua respectu mobilis transeuntis quatenus mobile nunc transit per illas partes ⁊ prius nō: tamen illa pars non est noua simpliciter. de hoc dictū est. mirabile eñ esset si manus mea causaret aliquā virtutē in lapide per hoc q̄ motu locali tangit lapidem. Item notandū q̄ hec est vera scdo modo dicendi per se color est visibilis: non q̄ visibilitas dicat aliq̄d accidēs inherens visibili sicut nec dicit intellectualitas aliq̄d accidens inherens intelligibili. nā illud qd̄ purum nihil est potest intelligi sicut sortes quem aliquādo vidi si annihilaretur nihil minus possum intelligere sortem: ⁊ tamen illud qd̄ intelligo est purum nihil. eodē modo purū nihil possum videre oculo corporali si viderem aliq̄d obiectū intuitiue: ⁊ tamen deus destrueret illud obiectū ⁊ conseruaret visionē meam: tunc viderem purum nihil. ⁊ per consequens nec intellectualitas nec visibilitas dicunt aliq̄d accidens absolutum vel respectiuum inherens intelligibili nec visibili: ideo tā intelligibile q̄ visibile dicit conceptum connotatum: ita q̄ visibile prout predicatur de re visa. scdo modo est conceptus quidam connotatiuus significans principaliter rē visam: et cōnotat actū videndi ⁊ intelligibile silr: ⁊ sic patet ex intentione phi q̄ cōcept⁹ cōnotatiu⁹ pt̄ aliq̄n dici passio: ⁊ pdicaī scdo mō de re illa

Eodem modo est de vero. bono ⁊ vno que ponit pbs passiones entis. iij. metaphisice. quia verum significat omnia entia mundi sicut facit ens: ⁊ connotat actum intelligendi. Si dicas. si connotatū sit secundariū significatum non primariū cum actus intelligendi sit vnū ens: ergo verū q̄tū ad principale significatuz significat actū intelligendi: ergo non connotat. Responsio. dico q̄ idem potest esse significatū principale alicuius conceptus voluntatis ⁊ cōnotatū: sed diuersimode: quia est significatū pncipaliter indeterminate: ⁊ est determinate connotatū. sic est in proposito verū significat oīa indistincte ⁊ indeterminate: q̄ nō plus vnū q̄ aliud. ⁊ per cōsequens indeterminate significat principaliter vnū actū intelligendi: sed connotat determinate eundē actū.

Nota q̄d sit significatū prin: cipale ⁊ q̄d connotatum

Unde ad sciendū quid est connotatū alicuius conceptus vel nominis accipiamus diffinitionē quid nominis exprimentē: ⁊ tunc aliquid ponitur ibi in recto aliquid in obliquo. Illud qd̄ ponitur in recto est significatū principale nominis vel conceptus. ⁊ qd̄ ponitur in obliquo est connotatū. Exemplū. accipiamus diffinitionē exprimentē quid nominis veri que est ista. Verū est illud reale quicquid sit qd̄ potest intelligi ab intellectu. Et bonū est illud qd̄ potest concupisci a voluntate. hic res aliqua que potest intelligi ponitur in recto: et est significatū principale ⁊ intellectus ⁊ voluntas in obliquo que sunt cōnotata. Unde illud dicitur connotatū qd̄ est totaliter extrinsecū alicui significato principali conceptus vl̄ vocis. Item notandū q̄ speculū est causa partialis visionis que causatur mediante speculo. ⁊ eodē modo pupilla quando aliquid videtur in ea per reflexionē. Itez nota q̄ auctor pspective dicit q̄ corpus magnū coloratū si ponatur super visum bene impedit ne totū corpus videatur: sed non impedit q̄n pars videatur. Exemplū ad hoc de pāno tenui mediāte quo ad aliq̄d corpus coloratū potest videri. Si dicas q̄ ibi sunt foramina. Contra idē potest fieri mediante corpore densо si sit perspicuū. puta si lapis ponātur super oculū lapis dico speculi: adhuc posset videre mediante eo: ⁊ tamē ibi nullū est foramē. ⁊ hoc est verū si palpebra sit aperta ⁊ oīa alia bene disposita. ⁊ eodem mō est si color in gradu remisso sit in aere contingente principale: tūc ille aer est coloratus ⁊ ibi corpus coloratū ponitur sup visum: ⁊ tamen nō impedit visionē alioz: licet forte suū ppius. Item norandū est q̄ videns non posset discernere distantiā inter duo corpora colorata nisi mediū videretur: ⁊ esset causa partialis respectu actus videndi. Item q̄ in sensu ⁊ in intellectu est ita vera alteratio sicut in corpore extra: quia sicut in corpore per alterationez acquiritur vna qualitas ⁊ deperditur altera: ita in intellectu quādo aliquis mouetur de habitu erroris in habitū scientie: ⁊ sicut ibi sunt due alterationes ordinate quarū prima est deperditiua ⁊ alia acquisitiua: ita in intellectu alteratio per quā corrumpitur habitus erroris est depditiua ⁊ alia acquisitiua ⁊ est vere motus sicut alius in corpore. Cuius ratio est: quia quādo aliquis diu stat in cōsideratōne alicuius rei siue ertiā in consideratōe alterius magl in clinatur ad intelligendū primā rem q̄ secūdā: sed hoc nō posset esse nisi quia habitus intensio: generatur ex primo actu q̄ ex scdo: sed qua ratione partes istius habitus p quas est intensio: alio generatur in vna parte tēporis ⁊ non in alia cū sit idē actus oīno numero i toto illo tēpore: quia per vnū illum actus multe partes illius habitus generanē successiue: ⁊ p cōsequens est ibi vere motus alteratōnis. Et quid dicemus ad pbm: qui negat ibi alteratōnē? Responder cōmentator: scdo de aia: q̄ ibi non est alteratio que est corruptio parientis: sicut est in elementis. Et ideo dicit pbs q̄ est ibi aliud genus alterationis ab illa alteratōe

Item notandū q̄ representatiuū sicut in primo ponebatur non est negandū: sed sicut nūc ponitur. Nam phi ponebant talē representationē: quia videbant q̄ in istis corporibus perspicuis: puta oculis vel alijs apparet res obiecta fm lineā reflexam ⁊ sensui representatur: ⁊ tale representatiuū non est negandū. imo speculum vere representat: ⁊ similiter alia corpora perspicua: sed non per aliquā spēm impressam eis: sed q̄a materia corporis perspicui talis est in se: quia representat sibi opposita: sed representatio sicut modo ponitur est negāda.

Item ad questionē de peccato originali. Dico hic q̄ aliq̄d est loqui de peccato originali de facto: aliud de possibili. Nam de facto est sola carētia iusticie originalis |cū debito habendi eā. Et fm hoc videtur q̄ iusticia originalis dicat aliquid absolutū superadditū puris naturalibus. Sed de possibili dico q̄ potest fieri a deo q̄ peccatū originale non diceret carentiā nec dom naturalis: nec dom supernaturalis: nec debitū aliquid habendi: sed q̄ aliquis propter aliquod demeritū precedēs in aliquo sit indignus vita eterna: siue acceptratōe diuina. Hoc pt̄z: q̄ aliq̄s existens in puris naturalib⁹ pt̄ acceptari a deo. Et de⁹ pt̄ statuere q̄ ipo faciente ꝯ diuinū preceptū sit indign⁹ acceptatione dina: tam ipe q̄ oēs descēdentes ab eo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝙ tamen descendens ab eo propter nullius ca
rentiã est indignus: quia non habet illã iusti
ciam quã habuit pater suus quãdo fuit acce
ptus. nec tenetur aliã habere: quia pater nul
lam habuit: nec tenebaꝫ habere: ergo nec ipse
ꝙ per consequens peccatũ originale nihil di
ceret nisi non acceptationẽ diuinam propter
aliquod demeritũ precedens in alio. Hoc etiã
pz: qz aliqs potest esse in peccato actuali sine
oĩ carentia cuiuscunq; quod debet habere
pro tunc: patet de dormiente. Et hoc pone
rem de peccato originali de facto: nisi essent
auctoritates sanctorũ que videntur dicere ꝙ
originale pcm̃ est carẽtia iusticie debite iesse

Dubitatur

Sed dubium est vtrũ deus posset accepta
re primo aliquẽ existẽtẽ in puris naturalibus
tanq; dignũ vita eterna: ꝙ post eundẽ sine om
ni demerito sui reprobare. Respõdeo ꝙ sic
quia non includit contradictionẽ ꝙ sic fiat.

Respondetur.

Instantia.

Si dicas ꝙ tunc erit transitus de contra
dictorio in contradictoriũ sine aliqua mutati
one. Respondeo ꝙ hoc est possibile aliquan
do: quomã illa regula habet instantiã sicut se
pe dictũ est: ꝙ est ista. Si enim nec motus nec
mutatio nec tẽpus esset: sed solus deus: ꝙ cre
aret vnũ angelum: tunc in principio quando
angelus creatur verũ est dicere: Angelus cre
atur: ꝙ post non est verũ dicere angelus ĩcrea
tur: quia creatio dicit causam creantem ꝙ effe
ctũ creatũ: ꝙ connotat negationẽ immediate
precedentẽ. Et ideo quãdo angelus primũ cre
atur: est verũ dicere ꝙ creatur: quia tunc nega
tio connotata per creatiõem immediate prece
dit: sed post non est hoc verũ dicere: quia tunc
negatio non imediate precessit. ꝙ hic est trans
itus de contradictorio in contradictoriũ: quia
creari aliquem ꝙ eundem non creari contradi
cunt. ꝙ tunc nulla est hic nec in angelo nec in
aliquo alio actualis mutatio. Et ista instãtia
vera est. Et eodez modo est in ꝓposito: si deus
primo istum angelum sic creatũ acceptaret: ꝙ
post eundem sine oĩ demerito sui vel alteri
us reprobaret: iste esset acceptus ꝙ non acce
ptus sine oĩ mutatione actuali: sed non sine
oĩ mutatione potentiali saltem in alio: quia
si fuisset aliqua successio in angelo vel in alio:
tunc extrema vnius contradictionis vel al
terius: non possent vni parti illius successionis
coexistere: sed necessario vnum extremũ coexi
steret vni parti successionis: ꝙ aliud extremuz
alteri parti. ꝙ tunc fuisset vere mutatus in se
vel in alio. Et in hoc claudũtur questiones
super scõm sententiarum.

Assumptum

Respondetur.

Instantia.

Respondetur.

Tertij libri. Questio prima.

Circa tertium

libri ꝓmo quer̃tur. Vtrũ solus filius vnierit sibi na
turã humanã in vnitatem
suppositi. Et nõ: qz qñ ali
qua sunt eadẽ numero ex
natura rei vnito vno ꝙ reliquũ. sed homo ꝙ hu
manitas sunt hmõi. igit̃ ꝛc. Sed homo nõ vni
tur. ꝓbaꝫ: qz tũc q̃ro aut ly hõ suppõit ꝓ natu
ra aut ꝓ suppposito. nõ ꝓmo mõ: qz tũc hec essz
vera. deus est substãtia humana: sicut ℔. deus
est hõ. qd̃ falsum est. Nec scdo mõ: qz aut sup
ponit ꝓ suppposito creato aut increato. nõ pri
mo mo: qz hoc dicere est hereticũ. nec scdo mõ
qz nullũ suppositũ increatũ ꝙ infinitũ fuit vni
tũ filio dei. Itẽ si sic: tũc humana natura vni
ta verbo careret aliqua dignitate q̃ conuenit
alijs naturis: qz careret ꝓpria psonalitate que
habeꝫ ab alijs ꝙ ipsa trat dignitatẽ. Itẽ tunc
natura vnita semp violẽtareꝫ: qz semp bz incli
natiõem ad ꝓpriũ suppositũ ꝙ semp careret eo
igit̃ ꝛc. Itẽ ꝙ nõ vniꝫ in vnitate psone, ꝓbaꝫ
qz tũc esset psonata ꝙ psona: aut q̃ diuina aut
humana: ℔ vtrũq; falsuz est. igit̃ ꝛc. Itẽ ꝙ nõ
solus filꝰ vniꝫ. ꝓbaꝫ: qz qñ aliqd cõuenit vni
qd̃ nõ repugnat alteri. si illa sint vna res: tunc
tũc illud qd̃ cõuenit vni ꝓuenit alteri: ℔ pater
ꝙ filius sunt vna res ꝙ nõ repugnat ꝑri incar
nari. igit̃. Ad oppositũ. Verbũ caro factum
est. Hic videndũ est primo qd sit psona: lz ĩ pri
mo libro de ℔ dcm̃ sit. ꝙ dico ꝙ psona est natu
ra itellectualis cõpleta: q̃ nec sustẽtaꝫ ab alio
nec est nata facere ꝑ se vnũ cũ alio: sicut pars.
Per intellectuale excludunꝫ accidẽtia insen
sibilia ꝙ irrationabilia: ꝙ oẽ qd̃ nõ est intelle
ctuale. ꝑ cõpletũ excludiꝫ aĩa itellectiua q̃ nõ
est natura cõplera in genere substãtie: qz nata
est esse pars alicui⁹ exĩtis ꝑ se in gñe substan
tie. ꝑ nõ sustẽtari ab alio excludiꝫ natura bũa
na in xp̃o q̃ nõ est psona: qz sustentaꝫ a suppos
to diuino. ꝑ nõ facere ꝑ seynũ cũ alio excludiꝫ
essentia diuina ꝙ relatio: q̃ faciũt vnũ ꝑ se. ꝙ sic
est in diffinitõe exprimente qd̃ nois psone po
nitur aliqd positiuũ ꝙ aliqd negatiuũ. Scdo
dico ꝙ ꝑ naturã intelligo rẽ absolutã positiuã
natã esse extra aiam. Tertio dico ꝙ vnio ad
dit aliqd vltra extrema vnita. qd̃ ꝓbaꝫ: qz im
possibile est transire de ꝺictorio in ꝺictoriũ
sine destructione vl̃ acq̃sitõe alicuius transiti
ui absoluti: sed natura nunc vnita põt esse nõ
vnita sine destructione vel acquisitione alicu
ius absoluti. igit̃ vnio dicit aliqd vltra abso
luta. Quia ℔ nõ põt cuadi ꝑ negatiões ꝙ cõno

Assumptum

Dicit primo quid persona

Dicit scdo qd nã

Tertio qd vnio

tatões sicut potest in alijs relatõibus. Itẽ q̃n
cunq; est aliqua denoiatio q̃ nihil dicit vltra
denoiabilia nisi essentiã extremoꝝ. si ꝓueniat
alicui respectu vni⁹ indiuidui ꝓuenit etiã sibi
respectu oĩm indiuiduoꝝ. eiusdẽ rõnis: nisi ali
qd cõueniat vni ĩdiuiduo ꝓpter qd̃ cõperit si
bi illa denoiatio respectu vni⁹ ꝙ non respectu
alteri⁹. Exemplũ ꝑmi. si creatio nihil dicat vltr
deinde creantẽ ꝙ rẽ creatã: si de⁹ dicit creato
respectu vni⁹ rei: etiaz dicet creator respectu
oĩm eiusdẽ rõis. silr̃ si similitudo nihil sit vltr duo
alba q̃ rõne duo alba sunt simlia ꝙ oia alba. Exẽ
plũ scdi. qz paternitas in creaturis nihil dicit
vltra extrema denoiata illis denoiatõibus ꝑ
filiꝰ ꝙ tñ si aliqs est pater respectu vni⁹ bois
nõ tñ respectu cuiuscũq;. ꝙ ℔ est: qz aliqd cõue
nit ꝑi respectu vni⁹ indiuidui qd̃ nõ respectu
alteri⁹. ꝙ illud est sibi ꝓpriũ pura actio conue
nit sibi respectu sortis q̃ nõ ꝑt sibi cõpetere re
spectu iobis: saltẽ de facto nõ sibi cõuenit: ꝙ p
ter illud ꝓpriũ dicit homo ꝑ sort̃ ꝙ nõ iobis
pz q̃ maior. ℔ si vnio ĩ ꝓposito sit qdã denoia
tio nihil dicẽs vlr̃ extrema vnita ꝙ nulla actõ
vl̃ aliquod ꝓpriũ ꝓuenit verbo respectu: vni⁹
creature ꝙ nõ alteri⁹: q̃ eqliter est vna natura
sibi vnita sicut ꝙ alia. ℔ aũt falsum est ꝙ ꝯ fidẽ
Si dicit ꝙ habuit aliquã actõem ꝓueniã rctũ
nature assũpte quã non habuit rctũ alteri⁹: qz
mediãte spũsctõ cuenit ꝙ nasceret de virgine
ꝙ formauit corꝓ⁹ sine scie. Rñdeo. oẽm actõez
preuiam quã bz respectu nature assumpte põt
habere respectu nature non assumpte. põt eñ
facere ꝙ ali⁹ nascaꝫ de virgine ꝙ tñ ꝙ nõ vnia
tur sibi in vnitate psone. Itẽ q̃n denoians nõ
dicit aliqd vltra denoiabilia si nõ sit aliq̃ mu
tatio ad formã in altero: nec mutatio localis:
℔ ipis extremis ponit̃ nõ mutaꝫ nec ꝑm formã
nec ꝑz locũ si semel denoiat semp denoiat. Ex
emplũ de silitudine respectu duoꝝ albоꝝ: sed
natura cõsumpta a verbo põt dimitti sine ali
qua mutatõe facta in natura humana ꝑm for
mã ꝙ locũ. q̃ natura dimissa adhuc diceret vni
ta: qd̃ falsum est. q̃ vnio nature ad verbũ dicit
aliqd vltra extrema vnita. Quarto dico ꝙ
vnio nõ addit vltra extrema aliqd̃ absolutum
qd̃ ꝓbaꝫ sic. qz aut illud absolutũ esset in gñe
substãtie aut accidẽtis. nõ substãtie: qz tũc in
xp̃o esset aliqd̃ substãtia le creatũ qd̃ nõ essz in
alio hoie qd̃ falluz est: qz nec in eo est materia
nec forma nec cõpositũ qd̃ nõ est in alio hoie.
tũ qz si sic xp̃s nõ esset nobis silis q̃tũ ad natu
rã. nec in gñe accidẽtis: qz nec in gñe q̃titatis
vt ptz discurrendo per singulas eius spẽs. nec
in gñe qualitatis: qz hoc non põt esse nisi ĩ pri
ma specie puta habitus caritatis gratie vel

Dicit quarto

Universidad de Deusto
Biblioteca

luminis. ⁊ nihil tale cōpetit aie xp̄i vnite ḡn
pōt cōpetere p potentiā dei absoluram alteri
aie nō vnite. Itē substātia cōplera in gīe sub
stantie p se ꝺz ꝙ sit subsistens: ḡ nō potest sibi
auferri subsistentia p aliqꝺ accidens absolutū
ita ꝙ p illud fiat nō subsistens p se: sed depen
dens ad aliud suppositū. Cū igitur natura hu
mana sine oīi accidente sit hmōi nullo modo
potest dependere ad verbū per accidens ab
solutū. Itē deus potest deponere naturā assū
ptā non corrūpendo aliqꝺ absolutū in natura
q: hoc nō includit aliquā contradictiōem: sed
nō pōt dimittere naturā humanā nō destruē
do vnionē: ergo vnio nō est aliquid absolutū.

Jdeo dico ꝙ vnio illa est respect⁹ realis. rea
liter differens ab extremis. Et fundat in natu
ra humana ⁊ nō diuina: q: sola natura huma
na est imperfecta ⁊ capax illius ⁊ non diuina.
Nec est ymaginandū ꝙ illa vnio sit quoddaꝫ
vinculū ligans naturā humanā cuꝫ diuina. et
ecōuerso: sed est illud quo extrema formaliter
⁊ denoiatiue dicūtur vnita: sicut aliqꝺ deno
minat albū ab albedine: ita aliqꝺ dicit alteri
vnitū vnione. Quinto dico ꝙ naturā huma
nā assumi in vnitate ꝓsone diuine potest itel
ligi dupliciter. vno modo ꝙ natura humana
fiat vna persona cū persona x̄pi ⁊ fiat persona
x̄pi. ⁊ sic iste intellectus est falsus: q: sibi plus
repugnat ꝙ fiat persona x̄pi ꝙ ꝙ fiat asinus.
Alio modo potest intelligi ꝙ natura humana
sustentificatur a persona diuina. ⁊ sic iste itel
lectus verus est: q: natura illa non subsistit in
proprio supposito: sed sustentificatur a verbo
modo quo accidens sustētificatur a suo subie
cto. Hijs visis circa istā questionē sunt tria
facienda primo videndū est. Utrū sit possibile
illam naturā vniri. Scōo utrū potest vniri fi
lio. Tertio utrū natura vnitā potest alia per
sona sibi vnire. Circa primū sciendū ꝙ licet
vnio nō possit demonstrari: sed solū fide tene
tur. tamē ad intelligendū istam vnionē possu
mus manuducti p aliā vnionem puta materie
⁊ forme substantie ⁊ accidentis. nā in vnione
materie cū forma. materia ⁊ forma remanent
distincta ſm suas entitates sicut prius patuit
⁊ hoc non obstante ꝓpter vnionem vnius ad
alterū materia denoiatur a proprietatib⁹ for
me: ⁊ ecōuerso. ⁊ ita i proposito natura huma
na ⁊ diuina remanēt distincta post vnionem
sicut ante: nec faciūt per se vnū sicut materia
⁊ forma: sed potius quasi vnū per accidens si
cut substātia ⁊ accidēs: ꝛs nō ita vere: q: nō di
cūt res diuersoꝝ generū ⁊ nō obstāte tali disti
crōe inter naturas nihilomin⁹ cōicāt sibi mu
tuo ꝓprietates suas p ꝑdicatiōem in cōcreto:
sicut hec filius dei est incarnatus: mortuus: ⁊
passus. ⁊ silr hō creauit stellas sic. ḡ vnio ma
terie ⁊ forme sbstārie ⁊ accidēris est possibilis
ita ista vnio in ꝓposito. Circa scōm est vna
opinio q̄ ponit tria. Prio ad hoc ꝙ vniaꝫ na
tura būana verbo ꝓcrigit vnio nature ad eēn
tiā diuinā. Scōo oꝫ ꝙ natura vniaꝫ ad aliqꝺ
ꝓpriuꝫ supposito diuino. Tertio oñdit ex hoc
quō pōt esse vnio ad vnā psonā ⁊ nō ad aliā.

Primū ꝓbatur

Primū ꝓbaꝫ sic. illud est rō formalis termi
nādi aliquā dependētiā: qꝺ est rō formalis sub
sistēdi. q: nihil ꝑmo determiat dependētiā ali
cui⁹ nisi qꝺ est independēs cuiusmōi est rō for
malis subsistēdi: ꝛ psona diuina subsistit rōne
essentie. ita ꝙ eēntia est rō formalis subsistēdi
supposito diuino. ḡ essentia diuina est ꝑmo rō
terminādi istā vnionē.

Scōm ꝓbatur

Scōm ꝓbaꝫ. tū quia
ista vnio est aliqꝺ icōicabilit exist̄s in rōe in
cōicabilitatis. Hmōi aūt est ꝓprietas psone
nō eēntie. tū q: qꝺ cōpetit psone diuine rōne
eēntie simul cōpetit eq̄liꝫ oībus psonis. ⁊ per
ꝫns nisi ista vnio termiet ad aliqꝺ ꝓpriū sup
posito cuilibꝫ persone esset eq̄liter ista natura
vnita: qꝺ flm est.

Tertiū ꝓbatur

Tertiū ꝓbatur. q: vnionē na
ture ad vnā psonā ⁊ nō ad aliaꝫ nō ipedit nisi
habitudo psonarū adinuicē vl vnitas eēntie
in trib⁹. sed primū nō ipedit cū psone nō obstā
te habitudine sint distincte realit. nec scōz: q:
sic nō oꝑz ꝙ quecūq; psona in q̄ est eēntia filij
ꝙ filij⁹ sit. ita nō oꝑz ꝙ q̄cunq; natura vniatur
eēntie in filio. si hec vniaꝫ ꝓprietati psonali fi
lij ꝙ vniaꝫ alteri psone nisi esſz vnio nature ꝑ
cise ad eēntiā ⁊ nō ad aliā ꝓprietatē. Cōtra
istā opinionē. Prio ꝓra ꝺ ꝙ ponit vnā vnio
nē nature ad eēntiā diuinā. q: quicqꝺ ꝑmo cō
uenit eēntie diuine ⁊ nō repugnat alicui pso
ne cōuenit oīb⁹ psonis. sed termiare vnionē ꝑ
dictā nō repugnat alicui psone ⁊ cōuenit prio
eēntie p te. ḡ qlibet psona est vnita: qꝺ est he
reticū.

Opinio scōi artis culi ponens tria

Contra opinionē

Ite qn sunt due vniones distincte rea
liter. vna pōt esse sine alia ⁊ econuerso. ꝛ vnio
nature ad essentiā ⁊ ad ꝓprietatē filij sunt di
stincte realit. tū ꝺa vna est prior altera. ḡ vna
pōt esse sine alia ⁊ ecōuerso. sed posita scōa si
ne ꝑma: ita dicēt tūc filij⁹ incarnat⁹ ⁊ oīa q̄ di
cūtur hic de natura būana in x̄po sic dicerent
nō ponēdo illas duas vniones. ḡ vna supfluit
q: ꝑma sola sufficit. Itē ipe oñdit ꝙ vnio na
ture ꝑt esse ad eēntiā nō ad psonā. ꝺa vnio ad
ꝓus ꝑt esse sine vnione ad posteri⁹. ꝛ vnio na
ture ad eēntiā est vnio ad ꝓus. et vnio nature
ad ꝓprietatē est ad posteri⁹ natura. q: eēntia
diuina ſm eū est prior psona. ḡ pōt eē vnio na
ture ad eēntiā et nō ad psonā. ꝛ hoc supposito
tūc oēs ꝺnoiatiōes q̄ ꝫueniūt filio ꝫueniret

Ad primum

Ad tertium

tribus psonis: q: tūc diceret pater mori ⁊ ſcar
nari sicut mō filius: sicut igit ad verificandū
illa q̄ dicunt mō de filio ⁊ de oībus psonis suf
ficit sola vnio nature ad essētiā diuinā: ita ad
verificandū istas denoiatōes de filio ⁊ nō de
alijs psonis sufficit sola vnio ad psonā ⁊ nō ad
essentiā: ⁊ silr nō min⁹ ꝫueniūt tales denoiatō
nes pūi ⁊ spūi sancto q̄ cōueniūt eis p vnionē
nature ad essentiā ꝓpter vnionē eiusdē natu
re ad ꝓprietatē filij: ꝛ si sola eēt vnio nature ad
essentiā diuinā ⁊ nō ad ꝓprietatē filij: tunc ta
les denoiatōes ꝫuenirēt oib⁹ psonis sic ꝓius
dcm est. ḡ nūc cōueniūt eis tales denoiatiōes
puta ꝙ pt est incarnat⁹ mortu⁹ ⁊c. qꝺ est bere
ticū. Cōfirmat: q: ita essentiale ⁊ intrinsecū ē
pūi essentia diuina sic q̄cunq; ꝓprietas psona
lis. ḡ qua rōne pater vel filij⁹ dr vnitus ꝓpter
vnionē nature ad ꝓprietatē: cadē rōne dr pat
vnit⁹ ꝓpter vnionē nature ad essentiā diuinā

Rationes etiā nō ꝛcludūt qꝺ em ꝑmo accipit
qꝺ est ꝑma rō subsistendi est ꝑma rō terminā
di: falsum est. q: si sic tūc sola vnio ad essentiaꝫ
sufficeret ad verificandū oēs denoiatiōes de
oībus psonis q̄ nō cōueniūt filio: ⁊ p ꝫns non
posset vna denoiari illa vnione ⁊ alia nō. boc
pꝛz: q: creare gubernare ꝓseruare ꝫueniūt oī
b⁹ psonis: q: prio ꝫueniūt eēntie: ⁊ ex ꝺ solo dr
ꝙ pt filius ⁊ spūssanctus creant ⁊c. ita ꝙ i cre
atura nō est aliqua dependētia creatōis ꝓser
uatōis ⁊ gubernatōis ad vnā psonā q̄ non ad
aliā: ⁊ boc ꝺa solū est dependētia creature ad
essentiā diuinā. ḡ eodē mō in ꝓposito ad veri
ficandū ꝑdicatōes ⁊ denoiatones mō ꝑdicto
sufficit sola vnio ad essentiā. Alia etiā rō nō
ꝛcludit: q: si sola esset vnio nature humane ad
essentiā: tūc q̄libet psona esset realiter vnita ⁊
incarnata. ⁊ si post vniaꝫ natura ad filiū: tunc
in filio essent due vniones quarū vtraq; suffi
cit ad verificādū tales ꝓpositōes ⁊ denoiatō
nes mō ꝑdicto: ꝛ p ꝺ ꝙ vnit filio nō tollit ali
qua denoiatio ꝫueniēs pūi ⁊ spūi sctō: q: nihil
auferet vni psone in diuinis p ꝺ ꝙ alteri vnit.
igit nūc dicet pt icarnat⁹ vnit⁹ ⁊c. ⁊ silr spūssā
ctus. Tertia rō nō ꝛcludit q: verū est ex quo
psone diuine distingūtur realiter ꝙ aliqꝺ pōt
cōpetere vni qꝺ nō alteri. ⁊ ꝺ siue illud cōueni
at ꝑmo ꝓprietati vni⁹ psone ⁊ non alteri: siue
ꝑmo cōueniat toti psone cōstitute ex essentia
⁊ ꝓprietate ad modū quo videm⁹ ꝙ aliqꝺ cō
uenit toti ⁊ non parti: sic ēt ecōtrario: q: aliqꝺ
cōuenit ptiv⁹ quasi parti: ⁊ nō toti sicut patet
in exēplo suo: scz ꝙ essentia diuia est quasi par
tialiter in oīb⁹ psonis in ꝺ ꝙ est alterū princi
piū itrinsecū cōstitutiuū cuiuslibet psone: ⁊ vt
sub vna psona nō est in alia quasi partialit: q:
boc repugnat: ꝛ tamen ꝓposito licet natura
vniaꝫ ad filiū duplici vnione et nō repugnat
alicui alteri psone vniri nec ꝺc illā denoiatio
nez q̄ sibi cōuenit rōe essentie ad quā est ꝑma
vnio q̄libet psona diceret vnita ⁊ icarnata. li
cet nō tot vnionib⁹ quot filij⁹ dicit vniri. Et
tō dico q̄tuz ad istū articulū. ꝙ illud qꝺ natu
rat istā vnionē est tota psona filij. ꝛ rō termi
nādi est ipa ꝓprietas cōstitutiua filij. et p boc
pt saluari vnio ad vnā psonā ⁊ nō ad aliā. Et
rōabiliter poni pōt rō terminādi sit tota p
sona filij. ita ꝙ nec eēntia nec ꝓprietas psone
filij: ꝛ totū cōstitutū sicut tota psona filij est ter
min⁹ formalis gīationis sic in ꝑmo dictū est.
Et ista via est magis rōabilis. q: sicut vna ꝓ
prietas est in vna psona ⁊ nō in alia. ita si illa
ꝓprietas termiet vnionē: psona illa cui⁹ est il
la ꝓprietas dicit vnita ⁊ nō alia. Uꝝ aūt ꝓprie
tas sit rō terminādi istā vnionē ⁊ nō essentia.
probaꝫ. q: q̄cunq; in aliquo supposito pfecto
⁊ independēti est aliq rō terminādi vnionē q̄
est ad illud suppositū ⁊ nō ad alterum: si illud
suppositū sit vnitū ⁊ non alterū illa rō necrio
termiabit illā vnionē. sic em rō agēdi nō pt eē
in supposito agēre actione sibi ꝓpria nisi sup
positū agat p illā rōem agēdi: ita rō terminā
di vnionē aliquā nō pt esse in supposito termi
nāte. ita ꝙ nō aliud nisi p illā rōem suppositū
terminet: ꝛ in filio q̄ est suppositū pfectū ⁊ in
dependēs est rō terminādi istā vnionē q̄ sic ter
minaꝫ ad filiū ꝙ nō ad aliā psonā. ḡ si filij⁹ ēmi
net istā vnionez ⁊ nō alia psona illa rō in filio
nccrio termiabit. ꝛ eēntia nō pōt termiare si
mul. q: eq̄liter q̄libet psona esset vnita sic ꝓius
dictū est. ḡ ꝓprietas simul termiabit. Si di
cas ꝙ vtraq; termiat. Cōtra: pluralitas nō est
ponēda sine nccitate: ꝛ oīa pnt eq̄liter saluari
p solā vnionē ad ꝓprietatē sine illa vnione eēn
tie sic cū illa. ḡ supfluū est ponere illā. Circa
aliū articulū q̄rit. Utrū tres psone possint as
sumere vnaꝫ naturā ⁊ sibi vnire. dicit ꝙ vnio
nē termiari ad tres psonas pōt itelligi dupl⁹
Uno mō ꝙ eēntia simplex in trib⁹ sit prim⁹ term
min⁹ vnionis. Alio mō q: relatio psone sit pri
mus termin⁹ vniōis. Prio mō pnt tres psone
assumere eandē naturā. Scōo mō nō. probaꝫ
q: in oī dependētia eēntiali vnū nō dependet ni
si ad vnū qꝺ totalit termiat ei⁹ dependētiā. ptz
in dependētia cause efficīt ad causatū. q: vnū
causatū nō dependet a duab⁹ causis totalib⁹ in
eodē genere cāe. q: si sic aliqꝺ dependeret ab il
lo vt a causa: quo nō cēsēte nihilomin⁹ posſz eē
effect⁹. ꝛ i proposito vna psona sufficiēter ⁊ to
talit terminat eius dependētiā sicut ꝓpria per
sonalitas in ꝓpa specie terminaret. ḡ nulla

Ad primum

Ad tertium

Quest⁹ tertij articuli Responsio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

alia ꝑsona pōt eē ꝓxim⁹ termin⁹ huiꝰ depēdētie Si dicas q̄ nō est incōueniēs idē fundamētū fundare duos respect⁹ eiusdē rōnis. dicit q̄ ly hoc verū sit aliq̄n tn̄ q̄ idē fundet duos respectus essentialis depēdētie ⁊ eiusdē rōis: ꝫ est incōueniēs. Sz ꝫ ista q̄ dicis de duab⁹ causis totalib⁹: q; nō videt incōueniēs q̄ idē ly duas causas totales mō ꝑdicto. ꝓbat: q; ꝑm eū dependētia effect⁹ ad cām sc̄am est alia res a fūdaméto. Tūc sic. q̄cūq; accidētia sunt nata recipi in eodē subiecto ⁊ nō �refugnātia ad inuicē possunt recipi i eodē subiecto: ꝫ due dependētie ad duas cās totales sunt eiusdē rōnis ⁊ spēi. ⁊ p ꝯns nō repugnāt sibi formaliter ⁊ possunt recipi i aliquo subiecto: ḡ possunt recipi i eodē subiecto p potētiā diuinā ꝑm eū siue sint accīntia absoluta siue respectiua: ḡ nō est repugnātia aliq̄ ān idē effect⁹ pōt ꝓduci a duab⁹ causis totalib⁹. Cōfirmat: q; ipe ponit q̄ idez bō nūero pōt ꝓduci ab alio q̄ ab illo a quo mō de facto ꝓducit. ponit eīm q̄ illi q̄ sunt mō dānati: si adā steriſſet in statu innocētie fuiſſēt saluari: ꝫ tūc habuiſſent alios ꝑes q̄ mō de fctō habuerūt. Iurta ꝫ arguitur sic. possibile est q̄ sint due cause actiue alicui passiuo appropriate ⁊ sūme dispōsito: quarū vtraq; sit nata cāre effectū in sūmo gradu. Exēplū. si ponant duo soles quor vterq; sit sufficiēs cāre tm̄ lumē in aere q̄tū aer pōt recipe: silr si duo ignes ponātur eq̄les in virtute actiua ⁊ eq̄liter approximētur eidē materie dispōsite: isto posito (sic possibile est) tunc certū est q̄ idē effect⁹ cābit ab vtroq; idē dico effect⁹ nūero: q; ex quo vtraq; cā est sufficiēs ad ꝓducendū vtrūq; effectū: ergo alia sunt paria: opz q̄q̄ rōe vna cābit effectū ⁊ alia. ꝫ p eū: q; illud est cā totalis alicuius effect⁹ q̄n pōt cāre effectū circūscripto quocūq; alio: sic est in ꝓposito. Itē idē effect⁹ pōt dependere a duab⁹ cāis finalib⁹ totalib⁹: ḡ eodē mō a duab⁹ causis efficiētib⁹ totalib⁹. ꝯna pt̄z de se: q; vnū nō ē magis incōueniēs q̄ aliud añs ꝓbat: q; aliqs pōt eq̄liter appetere duos fines ⁊ aliud ꝓpter illos fines ꝓpter quos q̄libz seorsuz sufficiēter moueret ad aliquid faciendū. ita q̄ vterq; finis p se idē faceret q̄n modo facit vn⁹ cū alio. cū ergo causalitas cāe finalis nō est aliud nisi mouere efficiēs: p hoc q̄ efficiens appetit finē ⁊ pōt efficiēs tales fines appetere. ḡ ꝫ duas causas finales totales. de hoc dicit⁹ est q̄stione de ꝓxi. Itē ꝑnt esse due cause totales respectu alicui⁹ quietis ergo ꝑnt esse due cause totales respectu mot⁹ ꝯna pz. q; sicut est ꝑtus actiua in illo q̄n facit aliq̄d q̄escere: ita in illo q̄n facit aliq̄d mouere. añs ꝓbt. q; graue pōt detineri sursuz ⁊ leue deorsum a duob⁹ detinentibus. quoruz vtrūq; pōt sufficiēter detinere sine alio. ⁊ per ꝯns vtrūq; pōt esse causa efficiēs q̄ctis. ḡ. Ideo vī mihi q̄ eadez natura pōt vniri trib⁹ ꝓsonis. ita q̄ a q̄libz totaliter dependet eo mō quo nūc dependet ad suppositū. nec hoc includit aliquā cōtradictionē. Sed dubiū est. vtruz sit tm̄ vna vnio nature būane assumpte ad suppositū diuinuz si a plurib⁹ assumat. Respōdeo. q̄ quot sunt ꝓsone vnite ad verbū tot sunt vniones ⁊ tm̄i mediati ⁊ primi siue ꝑmi. q; res variāt ꝑm variationē fundamētoꝝ ⁊ termnoꝝ. quot sunt igit fundamēta ẏpo diuino vnita tot sūt vniones immediate. cō ponēdo q̄ i boīe sunt tres respōnētes ad eius essentiā sicut opz nc̄rio. ꝓpt articulū. pura materia ꝑma. forma sensitiua ⁊ intellectiua: cuz imediate iste sunt vnite verbo sicut i triduo mortis christi q̄n materia fuit sibi vnita et forma sensitiua etiā intellectiua. q̄a q̄ semel assumpsit nūq̄ dimisit. tūc in illa materia admin⁹ opz ponere tres vniones. vnā fundatā in materia. aliā in forma sensitiua. tertiā in aīa intellectiua. sed licet iste tres vniones distinguerētur realiter ꝓpt distinctionē fundamētoꝝ. tn̄ habēt vnū ⁊ eundē terminū formale siue vnā rōem terminādi. pura persona filij dei ⁊ nō essentiā nec ꝓprietatē. nec est hoc mirabile. q̄a sicut multa ꝑdicata cōueniūt pri et nō toti. ita multa ꝑdicata cōueniūt toti et nō ꝑti. ⁊ illud ꝑdicatū est vnū de eis. Sed ꝓtra ista sunt aliq̄ dubia. Primo ꝓtra hoc q̄ dicit q̄ ꝓsona vltra naturā intellectualē cōpletā addit solū negationē dependētie ⁊ sustentificationis ad aliud ⁊ nihil aliud. Arguit ꝑmo. q; ꝓsona est substātia ꝑma in genere ꝟbe ⁊ nō ſcda sed tale nō icludit aliq̄d negatiuū sed tm̄ positiuū. dicēdū est q̄ si ꝓsona accipiat q̄tū ad q̄d nois ꝓsone: illud q̄d nois est aggregatū ex positiuo ⁊ negatiuo. ⁊ sic ꝓsona nō est p se in gñe q; nullū cōpositū est p se in gñe: cui⁹ vna ꝑs pt̄ ꝟbe alterā ⁊ suū oppositū. nihilomin⁹ pōt esse p se in gñe. ꝫ eadē natura nō pōt esse nunc ꝓsona. ⁊ p⁹ñ eē ꝓsona. puta si dependeat ad suppositū alteri⁹ rei ⁊ nihilomin⁹ manere in gñe p se ḡ cōpositū ex positiuo ⁊ negatiuo nō est p se in gñe. si aūt ꝓsona accipiat q̄tū ad q̄d rei ꝓsone tūc est p se in gñe: q; natura illa denoiat a negatiōe duplicis dependētie. de q̄ ꝓdicat ꝫ nomē ꝓsona: nō p se ꝓmo mō: q; ꝯnotat negationē q̄ nō est de esse illi⁹ nature: illa inquā est q̄d rei ꝓsone ⁊ est p se i gñe ⁊ ꝑma substātia. Sz ꝯ: q; tūc būanitas nō est vnita aut supposituz aut ꝓsona. ꝯns est falsū: q; ꝫ est vera. hō est hō būanitate: sic ꝫ. de ē de⁹ deitate. eriā ꝫ est ẏa albedo nō est alba albedine: q; i ꝑma denotat distinctio inter boiem ⁊ būanitatē: ⁊ i scda nō ḡ hō ⁊ būanitas distinguunt realiter. ⁊ p ꝯns hō addit aliquā rē vltra būanitatē ⁊ non solū negatōes: cui⁹ oppositū dicit ꝑdicta rōnsio. Itē negatio nō pōt teriare dependētiā alicui⁹: ꝫ ꝓsona teriat dependentiā nature ad suppositū ḡ ꝓsona dicit aliq̄d ꝓter negatōez. Itē natura subsistit i supposito nihil aūt subsistit i seipso: nec eriā i cōposito ex se ⁊ nūc esse ḡ i negatione. Itē suppositū agit nō natura: ꝫ natura est illud quo agit suppositū: ꝫ nulla negatō agit nec aliq̄d cōpositū ex positiuo ⁊ negatiuo agit rōe negatōis. ḡ ⁊c. Itē ꝯ ꝫ q̄d dicit q̄ ꝓsona nō est ps nec est nata facē vnū cū aliquo: q; oīa q̄ sunt i dīnis faciūt vnuz aut ḡ accīns aut p se. non accīns certū est: ḡ p se. ḡ tres ꝓsone faciūt vnū p se. Itē tres ꝓsone ꝯstituūt trinitatē: ḡ q̄libet ꝯcurrit ad faciēdū trinitatē. ḡ data via tua nata illarum est ꝓsona: ꝫ illud tm̄ q̄d ꝯstituit ex oībus. Itē ꝑm te paternitas et eēntia cū ſpiratōe actiua cōstituūt ꝓsonā ⁊ faciūt p se vnū: ꝫ paternitas ⁊ eēntia sunt ꝓsona

Itē ꝯ ꝫ q̄d dī q̄ natura vniri ad ꝓsonā non ē nisi sustentari a ꝓsona verbi ⁊ ꝓsonari nō ē nisi sustētari ab aliq̄ ꝓsona: q; tunc q̄libet natura irrationalis tā aiata q̄ inaiata posset assumi ad vnitatē ꝓsone diuine ⁊ ꝓsonari a ꝓsona diuina: q; q̄libet natura creata pōt sustētari ab ea. sed ꝫ est falsū: q; cui repugnat q̄ sit ꝓsona: sibi repugnat ꝓsonari: ꝫ cuilibet nature irrationali repugnat q̄ sit ꝓsona: ḡ ipi repugnat ꝓsonari: ꝫ nō repugnat ipi sustētari. ḡ personari nō est sustētari. Itē ꝯ ꝫ q̄d ponit q̄ vnio dic aliq̄d vltra extrema vnita: q; de⁹ pōt facere extrema vnita sine vnione: ḡ pt facere ꝓsonā xpi sine vnione: ex quo vnio differt realiter ab extremis. Item ꝯ ꝫ q̄d ponit vnio eē rctūs: q; ista vnio fit ad ꝫ vt ꝑfectes nature assūpte ꝑtīcōicari ꝓsone dine: ꝫ illō pt facere magis aliq̄d absolutū cū sit maioris ꝑfectōis q̄ aliq̄d respectiuū. Itē rctūs nō pt teriare aliquā mutatōnē: ꝫ q̄n de nō vnito fit vnitū fit mutatio q̄ solū teriatur ad vnionē. ḡ vnio nō ē rctūs. Itē ꝓbat q̄ natura nō pt vniri: q; q̄libet natura inclinat ad ꝑpriū suppositū. ⁊ si vniat alteri supposito: tūc violēter ibi maneret: q; alit nō iclinat ad ꝑpriū suppositū. ꝫ aūt q̄ natura violēter maneret extra suppositū ꝑpriū semp videt incōueniēs. Itē ꝯ ꝫ q̄d ponit ꝓsonā teriare. ꝑmo q; illud est ꝑma rō terminādi dependentiā q̄d est sūme independēs: ḡ hmōi est eēntia ḡ ⁊c. Itē illud q̄d ꝑmo terminat istā vnionē est infinitū ꝑmo: ꝫ essentia est ꝑmo infinita et nihil aliud. ḡ ⁊c. Maior ꝓz: q; si infinitas non sit rō terminādi istā vnionē. ḡ ꝫ pōt cōpetere finito. ⁊ p ꝯns aliq̄d finitū pōt sustētare illud finitū. q̄d est falsuz. Itē q̄ sint duc vniōes ad essentiā modo ꝑdicto. ꝓbat. q; respectus est alius ⁊ alius si fundamētū sit aliud ⁊ aliud vl terminus. nūc aūt terminus est ali⁹ ⁊ alius. q; eēntia est nō eadē ꝓsone. ḡ ⁊c. Itē ꝯ hoc q̄ dicit vnā creaturā posse sustētari in trib⁹ suppositis. q; ois natura q̄ pōt ꝑsistere in trib⁹ suppositis est illimitata. q; ꝓpter hoc dicit natura diuina illimitata. q; ꝑsistit in trib⁹ suppositis. ergo si hec natura būana ꝑsisteret in tribus suppositis esset nc̄rio illimitata. q̄d falsuz est. ergo ⁊c. Itez si sic. aut illa natura assumeret ad vnionē nature assumētis aut assumpte aut ad vnionē ꝓsone: nō nature. q; tūc natura būana fieret natura diuina. q̄d est ſm. nec ꝓsone. q; tūc tres ꝓsone diuine fierēt vna ꝓsona būana

Itē q̄ eēntia nō pōt terminare aliquomō istā vnionē. ꝓbat. q; q̄cquid nō habz ꝑ se ꝓsonalitatē nō pōt dare alteri ꝓsonalitatē. sed essentia nō est ꝓsona. ḡ ⁊c. Itē ꝓtra hoc q̄d ponit naturā posse depēdere ad vnā ꝓsonā: ita q̄ nō ad aliā. q; ois dependētia reducit ad aliq̄d genus cāe. si ergo natura depēdet ad vnā ꝓsonā ita q̄ nō ad aliā: vna ꝓsona haberet aliquā cālitatē respectu illius nature quā nō habz alia. hoc falsum est. q; opa trinitatis sunt indiuisa.

Itē cōtra hoc de causis totalib⁹ est illud q̄d ꝑmo dicebat. q; p te aliquod effect⁹ determinat sibi certaz cām a qua pōt ꝓduci: ita q̄ a nulla alia. ergo nō habet duas causas totales. ⁊ per ꝯns ista dicta cōtradicūt. Ad primū istoꝝ dicit q̄ ꝓsona pōt accipi q̄tuz ad q̄d nois vl q̄d rei. ꝑmo mō est aggregatū ex positiuo ⁊ negatiuo. ⁊ sic ꝓsona nō est per se i genere. q̄a nullū cōpositū est p se in genere: cui⁹ vna ps pōt ꝟbe alterā ⁊ suū oppositū. ⁊ nihilomin⁹ esse p se in genere. sed cadez natura pōt nūc esse ꝓsona et post nō esse ꝓsona. puta si dependeat ad aliud suppositū alteri⁹ rōnis ⁊ nihilomin⁹ manere p se in gñe. ḡ illud ꝯpositū ex positiuo ⁊ negatiuo nō est p se in genere. Scdo mō ꝓsona est p se i gñe. q; natura illa denoiata a negatiōe duplicis dependētie de qua etiā ꝑdicat hoc nomē ꝓsona scdo mō p se. q; ꝯnotat negatōez q̄n ē de eēntia illi⁹ nature. illa inq̄ natura est q̄d rei p se in gñe ⁊ est ꝑma ſba ⁊c. Ad aliud dico. q; intelligēdo p ista bō ⁊ būanitas aliq̄d q̄d ē aliq̄d q̄ ⁊ aliud quo ⁊ q̄ sit distinctio in natura rei iter q̄d ⁊ quo sic̄ alij intelligūt: si hec nō est vera bō ē bō būanitate tanq̄ aliquo distincto realiter ab illo ꝓ quo subiectū supponit. ꝫ sic hz tm̄ vnā singularē verā. puta i ꝓsona xpi. q; ibi ly bō supponit ꝓ suppōsito filij dei sustētāti natura būana ⁊ būanitas ꝓ natura humana

Tertiū
Quartū
Quintū
Sextū.
Septimū
Octauū
Nonū.
Decimū.
Undecimū.
Duodecimū
Decimūtertiū
Decimūquartū
Decimūquintū

Dubitatur
Respondetur.
Dubiū
Argumētū ꝑmū
Secundum
Decimūsextū
Decimūseptimū
Decimūoctauū
Decimūnonū
Vicesimū
R
Ad primum
S
Ad scm

Universidad de Deusto
Biblioteca

sustētificata:ꝛ ista distigunt realit in xpo tāꝫ qđ ꝛ tāꝫ quo:ꝛ iō pr ꝓcedi ꝙ ille hō ꝙ est xps est hō ꝰnitate tāꝫ aliquo distincto realit ab eo ꝙ quo subiectū supponit:ꝛ sub isto sensu �

est vr vera.albū est albū albedine:ita ꝙ ly albū fit qđ ꝛ albedo quo. Et ista distigunt realit q: ly albū qñ bz suppositōez psonalem sēp supponit ꝓ subiecto sustētificāte albedinē qđ est suppositū in gñe.ꝛ albedo supponit ꝓ ipa forma albedinis inhērēte tali subiecto.ꝛ illa vr distinguntꝛ realit tāꝫ qđ ꝛ quo. Jn alijs aūt a xpo nō est ꝗ vera.hō est hō ꝰnitate itelligēdo distinctōez ꝑdicto mō intꝛ qđ ꝛ quo qz i alijs ly hō supponit ꝓ sorte vel platone quoꝝ null? distiguit realit ab ꝰnitate i eo qz suppositum creatū vl psona tm addit negatōez vltra natura existentē i tali supposito ꝗ aūt est vera ꝰnitas est hō ꝛ hō ē ꝰnitas:sicut dicit cōmētator.vij.metaphisice qz illd i creaturis ꝓ quo supponit hō ꝛ ꝰnitas idē sunt.iō tales ꝓpositōes ꝰnitas ē hō ꝰnitas ē psona de ꝑtute sermonis sunt vere. Si dicas ꝙ i creatur ly hō supponit ꝓ supposito vel psona q cōponit ex positiuo ꝛ negatiuo:ꝗ ꝰnitas nō illud cō positū ex affirmatiuo ꝛ negatiuo.g ꝛc. Rñdeo ꝙ ex natura sermonis ly hō suppoit ꝓ illa natura q denoiatur ab illa duplici negatōe ꝛ nō ꝓ cōposito ex affirmatōe ꝛ negatōe. Sz si supponeret ex vi sermonis ꝓ illo cōposito tūc nō esset ꝗ ꝓcedēda ꝰnitas est hō ꝰnitas est psona ꝰnitas est suppositū:nec ꝗ hō est ꝰnitas:ꝗ essent tales sīr false:sic ꝗ ꝰnitas est cōposita ex affirmatōe ꝛ negatiōe:qz tñ nō sic supponit ex natura sermōis:ꝗ tm ꝓ illo positiuo sustērato denoiatōe duplici negationis tales ꝓpositōes sunt vere ꝛ ꝓcedēde. Dico tñ ꝙ lz ꝗ sit vera i creaturis ꝰnitas est hō: tñ nō est nccria ꝗ ꝓtigēs:qz ꝰnitas q nūc sustētificat m psona ꝓpria pōt sustētificari a psona diuina:ꝛ tūc ꝗ esset falsa ꝰnitas est hō:sicut ꝗ ꝰnitas ē psona dina.ꝛ iō lz de facto sit ꝓpō vera qñ sustētificat in psona creata tñ pōt eē falsa.iō est cōtingēs. Ad aliud dico ꝙ qñ natura nō sustētificat a supposito alieno:tūc natura nō depēdet ad suppositū:qz tūc est eadez realit cū illo supposito:saltē qtū ad oīe positiuū in eo:nec differt ab eo qñ tñ sustentificat a supposito sicut est in ꝓposito qñ natura ꝰnata sustentificat a verbo:tūc natura depēdet a supposito sicut nūc natura ꝰnata a verbo depēdet. Ad aliud dico ꝙ solū vna natura sustitit i supposito:scz natura assumpta a verbo qz illa ꝓprie sustentificat a supposito:qz illud qđ sustētificat sustētificat in aliquo supposito ꝛ distiguit ꝓprie ab eo in quo subsistit ꝛ sustētificat:ꝛ boc solū verū est in xpo.ideo ibi solus subsistit:nā ꝛ sustētificat i supposito. Jn alijs aūt nō distinguit realiter qđ subsistit ꝛ in quo subsistit sicut ꝓius dictū est. iō in alijs nō debet cōcedi ꝙ natura subsistit in supposito. tñ bene pōt ꝓcedi in alijs ꝙ natura subsistit suppositōe:sicut ꝙ homo est alb? albedine. qz suppositio nō est aliud a subsistētia. et illa ꝙuenit nature qñ ipa nō dependet ab aliquo alio supposito sustificato. Ad aliud dico.ꝙ in ꝓpositō solū est verū qđ supponit Augustinus. ꝗa xps qđ est tale suppositus ꝑdicauit resurrexit ꝛ mortuus est ꝛc.ꝛ nō natura solū sed suppositū diuinū babēs naturā.et iste opatiōes in ꝓposito cōueniūt psone ꝛ nō nature.qz in ꝓposito natura ꝛ suppositū distingūtur realiter ꝛ natura subsistit in supposito cui conueniunt tales actiōes: sed in alijs vbi suppositū vel psona ꝛ natura nō distinguntꝛ realit nisi qz vnū includit negationē in suo qđ nois ꝛ aliud nō. non est boc verū qđ suppositū agit psona agit qz illud ꝓpositus ex affirmatiōe ꝛ negatiōe nō agit. iō oēs tales ꝓpositiōes sunt false. sed in illis est verū.qz sola natura agit et nō suppositū. Ad aliud dico.ꝙ tres persone nō ꝓcurrūt ad ꝓstituēdū aliqđ vnū:puta vnā psonā distictā a tribus.licet faciūt vnū. qz sunt vna ēntia.essentia aūt ꝓcurrit ad cōstitutionē oīm psonarū. Ad aliud dico.ꝙ tres psone nō cōstituūt trinitatē tanꝫ aliqđ distinctū a tribus. puta aliquā psonā distinctā a tribus. qz trinitas est nomē vel cōceptus:ꝛ nihil reale addit supra tres psonas sicut dictū est supra. exēplū licet eñ tres āgeli faciāt trinitatē.ꝗa faciunt ternariū: tñ nō ꝓcurrūt ad faciendū trinitatē tanꝫ aliqđ distinctū: puta psonā vel aliqđ distinctū a trib? āgelis.sed trinitas est ꝓceptus vel nomē ꝛ significās tres āgelos cōotādo formaliter aliquas negatiōes: sic dictū est in ꝓmo libro de nūero. Ad aliđ dico ꝙ spiratio actiua si nō esset nata facere vnā psonā cū paternitate ꝛ ēntia ꝗ esset aduēticia.tunc nō video qñ cōstitueret aliquā psonā distinctā a trib? sicut dictū est in ꝓmo.ꝛ iō sicut dictū est ꝓpr istā rationē:nō tm ēntia et paternitas cōstituūt psonā patris:ꝗ etiā spiratio actiua.ꝛ iō si essentia ꝛ paternitas ꝓstituerēt vnā psonā: tūc bene ꝓcederet rō:ꝛ spiratio actiua cū ēntia ꝓstitueret psonā distinctā a trib?. Ad aliud dico.ꝙ nō videt mihi incōueniēs plus cōcedere ꝙ lapis sit psonalis a psona diuina ꝙ bō. qz psona ria a psona diuina nihil aliud est ꝙ sustētificari a psona diuina. nūc aūt pōt indifferēter sustētificari natura irrōalis sic rōalis a psona diuina.ꝛ iō ꝓr ita lapis vel asin? sic psonari sic bō.

Ad tertiū

Ad quartū.

Ad quintum

Ad decimū

Ad sextum

Ad vndecimū.

Ad septimum

Ad octauum

Ad duodecimum

Ad nonum

Ad decimūtertiū

Et qñ dicis ꝙ sibi repugnat esse psona creata vl icreata:dico ꝙ ita repugt nature bñane eē psona icreata sicut lapis vl asin?:qz sic ꝗ est impossibilis lapis ē psona dina etiā si eēt assumpta a psona dina:ita ꝗ ē impossibilis natura humana assūpta de facto est psona dina.ꝗ solū ꝗ est vera natura bñana sustētificat a psona diuina:qz subsistit i psona dina:ꝛ eodez mō ꝓr ꝗ eē vera lapis sustētificat a psona diuina si eēt assumpt? sicut nūc est natura bñana.ꝛ in ꝗ est dña qz natura bñana est psonalis psonalitate creata qz si dimitteret stati eēt psona creata psonalitate ꝓpa mō ꝑdicto:ꝗ sic nō est de natura irratōali q̄cunq; qz si lapis assumeret a psona ꝛ post dimitteret nō eēt psonat? psonalitate creata:ꝗ est nō eēt psona creata.bñ tñ esset suppositū creatū.ꝛ q̄tū ad ꝗ est dña inter vnū ꝛ aliud. Ad aliud dico ꝙ q̄cq̄d fundat vnionē iter verbū ꝛ naturā bñanā pr dimitti ꝛ ipa vnio etiā pt corrūpi ꝛ deponi manēte fūdamēto ei? q̄cq̄d sit illd:ꝗ tūc natura nō ēvnita:qz sicut ipossibile est ꝛ ꝑdictio ꝙ maneat vnio nature ad verbū ꝛ ꝙ natura nō vniat verbo: ita ipossibile est ꝙ natura vniat verbo:ꝛ tñ ꝙ nō maneat vnio. Ad aliud dico ꝙ ꝓ nil absolutū pōt cōicari ꝓpetas vni? nature alteri nature nisi sequat vnio illaꝫ adiuicē.sicut em̄ videm? ꝙ q̄tūcūq; fiat approximatio aliquoꝝ adinuicē puta aie ad corp?:nisi aīa sit vnita corpi nō ꝓpt ꝗ ꝓpetates aie ꝙueniūt corpi ꝛ nō dr corpus itelligere sentire ꝛc.posito etiā ꝙ duo corpora aiata essent i eodez loco:nō tñ ꝓpetates vni? aie q̄ est i vno corpe ꝙueniret alteri corpi nisi sibi vniat:lz illa aīa q̄tū ad ꝓpinq̄tatez ꝛ distantiā eq̄liter respiciat vnū corp?ꝛ aliud. ꝗ excepto ꝙ aīa vnū corp?ꝛ sibi vnit ꝛ nō alteri ita i ꝓposito qđcūq; absolutū de? cāret in natura bñana siue i corpe siue in aīa nisi sit vnio nature ad suppositū nūq̄ pñt ꝓpetates suppositi dini sibi cōicari nec ꝓpetates nature suppositi. Ad aliud dico ꝙ qñ rectūs distiguit realit a fūdamēto:tūc pr teriare mutatōem. ptz de vbi ꝓmalios qđ terminat motū localeꝛ nil absolutū nouū.ptz etiā de materia ꝛ forma.sba ꝛ accīte:si essent ꝓmo separata ꝛ post vnita ꝓpotētiā diuinā:qz tūc ꝰient solū rectū vnionis quē ꝓius nō bēbāt.qz oīa absoluta manēt eq̄liter nūc sic ꝓus.ꝛ p ons illa mutatō teriat solū ad respectū vnionis sic est i ꝓposito. Ad aliđ dico ꝙ lz ēntia sit ꝓmo sūme indepēdēs:tñ nō ē ꝓma rō teriandi qz indepēdentia nō ē ꝓma rō teriandi istā vnionē:qz credo ꝙ illud qđ ē simpliciť dependēs pr teriare dependētiā alteri? nature sine vnione:qz credo ꝙ deus pt facere ꝙ vna natura creata depēdeat ad aliā tāꝫ ad naturā sustētārē siue sustētificārē. puta ꝙ aīa pōt termiare vnionē corporis vel lapis:ꝗa nō est aliq̄ ꝑdictio. ꝛ tñ ois creatura simplr depēder sic vnū corpus ab alio.etiā licz essentia sit pr? indepēdēs alia ꝓioritate: pura originis a deo:ita in ꝓposito.pōt em̄ ꝓprietas vel rota psona ꝓmo termiare istā depēdētiā: ꝛ lz vtrūq; depēder sicut correlatiuū suo relatiuo: licz sit pr? indepēdēs:pura ꝓioritate originis. Ad aliud dico ꝙ nō est incōueniēs ꝙ aliqđ finitū termiet vnionē ꝛ depēdētiā sic dictū est in ꝑcedēti solutiōe. Ad aliud dico.ꝙ qñ est aliqs respect? q̄ ꝓprie terminat ad aliquē terminuz ita ꝙ illud qđ termiat sit ꝓprie ei? termin?.tūc ad multiplicationē termioꝝ sequit multiplicatio respectuū. Sed qñ aliqđ dicit termiare q: est idē realit cū illo qđ ꝓmo ꝛ ꝓprie ēminat et sic scđario denoiatur a respectu terminate tūc ad multiplicationē talīū terminoꝝ nō sequit multiplicatio respectuū sic in ꝓposito.qz vnio nature bñane ꝓmo termiatur ad totā psonā filij vel ad ei? ꝓprietatē.ꝛ iō ꝓio ꝛ ꝓprie denoiatur psona filij terminans istā vnionē:ꝗ eadē vnio numero ꝛ nō alia:sic ponit alia opinio ꝓius ꝓbata terminari pōr ad ēntiā diuinā ꝛ pōt ꝓcedi ꝙ natura vnit ēntie diuine q: est idē realit cū psona. ꝛ ꝓpt istā idētitatez pōt denoiari terminās istā vnionē.licet ipsa ꝓprie sic distictio realis ꝓius et filij sufficit ad ꝗ pī nō denoietur terminās istā vnionē.iō nō seq̄t. ꝓclusio. Ad aliđ dico.ꝙ natura assūpta nō manet ibi violēter:qz nō inclinat ad oppositū:qđ tm requirit ad boc ꝙ violēt areť. Et qñ dicit ꝙ inclinat ad ꝓpriā psonalitatē. dico ꝙ oēs tales :natura creata inclinat ad suppositū ꝓprium :subsistit in ꝓpria psonalitate:ꝛ sustētificat sunt false de ꝑtute ꝓmonis. qz mmq̄ natura positiua inclinat ad aliq̄d ꝓprie nisi sit positiuum nec subsistit nisi in positiuo nec sustētificat nisi i positiuo. Psonalitas aūt vltra naturā addit solā negationē depēdētie. iō natura nō plus inclinat ad ꝓpriā psonalitatē ꝙ affirmatio inclinat ad negationē. Ad aliud dico ꝙ illimitatio nō facit plus ꝙ i vna natura nūero pñt esse tres psone ꝙ limitatio.qz sic pōt sustineri ꝙ i natura diuina illimitata pñt esse tres psone. ita bene pōt sustineri ꝙ in natura bñana vna nūero limitata sunt tres psone:nec pōt repiri aliq̄ rō plus ꝓbans vnā ꝓpriā q̄ aliā.qz tñ vnū teneret ex fide et aliud nō.iō ꝓpter fidē nō ꝓpt aliā rōem teneo ꝓmū nō scīm. Ad aliud dico ꝙ natura bñana sic assumit ad vnitatē psone diuine ꝙ nō fit psona diuina.ꝛ sic pōt sustētificari ab vna psona diuina:ita a trib?:nō ꝙ tres psone fiāt vna natura

Ad decimūquartū

Ad decimūquintū

Ad decimūsextū

Ad decimūseptimum

Ad decimūoctauum

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad vicesimūnonū

sed ꝙ tres ꝓsone sustẽtificẽt vnã naturã. Ad aliud dico ꝙ si possibile esset ꝙ tota ceñtia diuina ⁊ nulla ꝓsona teriaret vnionẽ nature: tũc ista natura assumpta nõ eẽt ꝓsonata, ꝓpria ꝓsonalitate nec alia. Primũ ꝓz de se. scõm ꝓz de ceñtia si sola teriet istã vnionẽ non ꝑt teriare eã tanꝙ ꝓsona: qz nõ est ꝓsona. ⁊ p ꝯs nec ꝑt dare nature ꝓsonalitatẽ: nec eã sustẽtare tãꝙ ꝓsona. qz tñ ipossibile est ꝙ ceñtia assumat naturã nisi oẽs ꝓsone assumãt eã. ⁊ p ꝯs ꝛz essentia ꝑmo teriet vnionẽ istã: tñ oẽs ꝓsone teriabunt scõario. iõ ipossibile est naturã vniri nisi sustẽtificẽt ꝙ aliquã ꝓsonã. Ad aliud dico ꝙ accipiẽdo depẽdentiã ꝓprie ꝓout ipoꝛtat cãlitatez: sic natura assũpta nõ plus depẽdet ad filiũ ꝙm ad patrẽ, iõ ista natura magꝭ dicit vniri filio ꝙm depẽdere ad filiũ. vñ si natura deponatur adhuc depẽdet, ꝓprie ad filiũ: sic ꝙñ est assumpta. Ad ꝑmũ ꝑncipale dico ꝙ loq̃ndo de hoie nõ assũpto hõ ⁊ hũanitas nõ distingũtur ꝙm ad ꝑncipale significatũ. si tñ vtrũq; bẽat suppositõez ꝓsonalẽ qz tũc tã hõ ꝙm hũanitas supponit, ꝙ natura dina nõ depẽdẽte ꝙ eadẽ ẽ sicut suppoſito ꝙ hõ sit albus tũc hõ et albus nõ distigũit si vtrũq; bẽat suppositiõez ꝓsonalẽ: qz vtrũq; supponit, ꝙ natura subiecta albedini. ꝟ loq̃ndo de hũanitate assumpta tũc hõ ⁊ illa hũanitas, put vtrũq; ꝛz suppositiõez ꝓsonalẽ distigũit: qz supponit ly hõ, ꝙ suppoſito dino ⁊ ly hũanitas, ꝙ natura humana. Tũc dicẽdo ꝙ loq̃ndo de hũanitate nõ assũpta ⁊ hoie ꝙ ꝟ est vera. iste hõ ꝑt esse assumpt?: ⁊ tñ ꝟ est, ipossibilis iste hõ est assũpt?: ꝟ ꝟ hũanitas ꝑt eẽ assumpta est vera: ⁊ ꝟ sic hũanitas est assũpta ⁊ tota cã isto. est: qz aliq̃d connotat ⁊ iplicat ꝙ vnã, ꝓpositõem qõ nõ p'aliã. nã qñ dicim? hõ ꝑt esse assumpt?: ly hõ vt ꝛz distributõem ꝓsonalẽ supponit, ꝙ natura hũana nõ depẽdente ab aliquo suppoſito ⁊ virtute isti?, ꝓpois hõ ꝑt esse assumpt? itelligit ꝙ natura humana q̃ nõ depẽdet ab aliquo ꝑt initi ⁊ depẽdere ad suppositũ diuinũ: ⁊ ꝟ veruz est. ꝟ qñ dicim? hõ est assumpt? ly hõ vt ꝓus ꝛz ꝙ ꝛz suppositõez ꝓsonalẽ supponit, ꝙ natura hũana nõ depẽdente actualit ⁊ p ꝯs a pte subiecti iplicat ꝙ hõ nõ depẽdet nec initit alteri. ex pte ꝑdicati iplicatur ꝙ hõ depẽdet ad aliq̃d suppoſituz. ⁊ p ꝯs ad istã ꝓpositõem hõ est assumpt? iplicat ꝯdictio: ⁊ iõ est ipossibilis ꝓpter ꝯdictiõem implicatã. Exẽplũ. hec est vera: albũ põt esse nigruz ꝓut subiectũ ⁊ ꝑdicatũ habẽt suppositõem ꝓsonalẽ: qz tũc supponit, ꝙ subiecto albedims ⁊ ꝟ est vera subiectũ albedinis ꝑt esse subiectũ nigredinis: qz põt recipere nigredinez: ꝟ hec ẽ impossibilis albũ est nigrũ retẽta eadẽ suppo-

BB
Ad primũ ꝓncipale

sitione ꝓsonali q̃ ꝓius. qz hec est impossibilis subiectũ albedinis est subiectuz nigredinis q̃ tñ denorant ⁊ implicant ꝙ istã ꝓpositionem albũ est nigrũ: ⁊ cã istius variatiõis ẽ qz hõ nõ tñ significat naturã humanã ꝟ ꝓnorat negatiõem depẽdentie. ⁊ ꝟ loq̃ndo de hoie non assũpto. iõ qñ supponit ꝓsonaliť supponit soluz ꝙ natura nõ depẽdente. loq̃ndo aũt de hoie assũpto tũc ly hõ significat naturã humanã ⁊ ꝓnotat suppositũ ad qõ depẽdet hũanitas: iõ qñ supponit ꝓsonaliť supponit soluz ꝙ suppoſito ad qõ natura depender. humanitas aũt absolute significat naturã humanam nõ ꝓnotãdo negatiõem depẽdentie nec nõ depẽdẽtie: nec aliq̃d suppositũ ad qõ depẽdet vel dependere põt qz nil penit? ꝓnotat: ⁊ iõ sic ꝟ est vera hũanitas ꝑt esse vnita verbo: ita ꝟ est vera hũanitas est vnita verbo. Ad aliud dico ꝙ natura vnita nõ caret aliquo ipoꝛtãre dignitatẽ: imo q̃q̃d haberet politiuũ si nõ esset vnita ꝛz mõ⁊ plus qz respectũ vnionis: qz ꝓsonalitas ꝙ ꝓpria nõ est nisi q̃dam negatio. Ad aliud dico ꝙ natura assumpta nõ est aliq̃ ꝓsona: qz nec diuina nec hũana: tñ dicit ꝓsonata a ꝓsona dei: qz sustẽtificat ab ea. nõ qz est ꝓsona diuina: imo ꝟ est ita ipossibilis sicut ꝟ homo est asin? qz sustentificat ab ea. non qz ꝓsona dina. Ad aliud dico ꝙ ꝛz ꝓsone diuine sint vna res quia vna essentia: tñ inter se sunt distincte res: ideo põt aliquid cõpetere vni q̃, non alteri: ꝛz alteri nõ repugner.

Ad scõm

Ad tertiũ

Ad quartũ.

Questio. ij.

Trũ in beata vir-

Questio II duo discũt

B
Primus articul?

v gine fuerit fomes pcti. Hic duo sũt faciẽda: qz ꝑmo videndũ est q̃d sit fomes quõ remãsit in brã virgine ⁊ quõ nõ. scõo quõ brã virgo fuit ipeccabilis. Circa primũ dico ꝙ fomes pcti est aliq̃ qlitas coꝛporalis inclinãs appetitũ sensitiuũ delectabiliter vl̃ tristabiliter ad actũ intẽsiorẽ ꝙm sit ꝼm rectã rõez eliciendus. Ex ꝟ ꝛz ꝙ iste fomes nõ est appetitus sensitiuus. cũ qz fomes nõ manet i xp̃o ante resurrectiõem nec post. appetit? aũt sensitiuus manet. cũ qz iste fomes non erit in beatis post resurrectiõem: nec erat in ꝑmis parẽtib?: ꝟ infligebat in ꝑmis parentib? ꝓpter eoꝝ peccatũ. ⁊ p ꝟ ꝓsequit in alijs. Appetitus aũt sensitiuus fuit in eis ante pctm̃ sicut post. Q̃ aũt fomes sit q̃dam q̃litas. ꝛz: qz recipit magis ⁊ minus: qz vnus hõ plus inclinat ad actũ appetitus sensitiui ꝙm alius: ⁊ idẽ hõ plus iclinatur vno tpe ꝙm alio ad illũ actũ sicut q̃libet experitur in se. Q̃ aũt inclinet delectabiliter. ꝑt ꝛz: qz ideo vocatur a sanctis ⁊ doctoꝛib? libido cupido voluptas cõcupiscentia. Q̃ aũt inclinet

tristabiliter. ꝑt ꝛz: qz sicut cõcupiscere est cũ delectatiõe: sic iraſci est cũ dolore. Ideo dicit augustin? de baptismo paruuloꝝ languoꝛ iste tyranus q̃ mouet ad mala desideria. Ex ista auctoꝛitate. ꝑt ꝛz ꝙ mouet appetitũ cõtra iudiciũ rõnis. Sed est dubiũ vtrũ iste fomes fuit ablatus a brã virgine vl̃ nõ. Rñdeo ꝙ fomes pcti fuit totaliter ablat?: qz fomes pcti cõnorat actũ pcti qualẽ nõ potuit bie. Sed fomitẽ simpliciť auferri põt intelligi tripliciť. vno mõ ꝙ nõ possit inclinare volũtatẽ ꝯ iudiciũ rationis ad aliq̃ actũ. ⁊ sic fomes pcti fuit ablat?: q̃a ꝙtũcunq; potuit inclinare ad aliq̃ actũ: q̃a illa q̃litas remãsit in ꝑe sensitiua: tñ aliq̃s habitus fuit in volũtate rõe cui? illa q̃litas nõ potuit eã inclinare ꝯ iudiciũ rõnis q̃nimo actus ille ad quẽ illa q̃litas iclinabat moderabať ꝙ aliq̃d in volũtate. Ista aũt ablatio põt dupliciť intelligi: vl̃ in scõa sui sctificatiõe: vel i ꝓma. In ꝓma fuit iste fomes ablat? puta i eius ꝓceꝓtõe qñ inſudebať ei? aia ne inclinaret ei? volũtatẽ ad pctm̃ mortale: ꝟ non q̃n potuit inclinare ad pctm̃ veniale. In scõa sctificatiõe: scz in ꝓceꝓtõe saluatoꝛis fuit totaliter liberata a fomite nõ q̃n remãsit illa qualitas: ꝟ sic ꝙ nõ potuit inclinare volũtatẽ ad aliq̃ actum pcti mortalis vel venialis. Ex isto seq̃tur ꝙ añ ꝓceꝓtõem saluatoꝛis potuit peccare venialiť: ꝟ nõ mortaliť: ꝟ post nõ. Alio mõ põt intelligi simplr auferri ita ꝙ nõ inclinat ad aliq̃ actũ q̃ nõ ꝑt volũtas seq̃ns rectã rõem suspẽdere ⁊ impedire simplr ne talis actus ꝯ rectã rõem oio eliceret. ⁊ isto mõ fuit ablatus i scõa sctificatiõne. Tertio mõ põt intelligi simplr auferri sic ꝙ nõ põt inclinare ad aliq̃ actũ sine omi inobedientia ad rõem ⁊ voluntatẽ: ⁊ sine omi rebellione: ⁊ sic nõ fuit oio ablatus: nec in prima sctificatiõe nec in scõa: qz talis qualitas inclinať ad sitim: famẽ: somnũ ⁊ alia silia: ⁊ talia nõ fuerũt in sua ptãte: qz nõ fuit in sua ptãte sitire vel esurire: ꝟ tñ ipa cobibuit tales motus ꝙtum potuit: ⁊ si nõ potuit nec fuit negligentia voluntať in nullo peccauit: qz tales motus q̃cunq; ꝛz ꝓcedũt actũ voluntatis nullo mõ habẽt rõnem pcti: isto mõ põt ꝓcedi ꝙ fomes fuit i xp̃o q̃diu fuit viatoꝛ: qz illa qualitas fuit in eo: sed nõ inclinabat ad aliquẽ actũ pcti venialis vel mortalis: sed tñ ad aliquos act? inclinabit naturales. quibus conueniebat cum alijs boibus: sed post resurrectiõem nõ fuit in eo cũ coꝛpus glificatũ assumpsit. Circa secũ apparent due difficultates. vna quõ beatavir go fuit ipeccabilis cũ nullus actus vel habit? excludat omne pctm̃ nisi beatificus. Alia quõ potuit mereri si fuit ipeccabilis ⁊ non potuit

Secõs articulus duas dilcrie difficultates

C
De prima

D
De secunda

flecti ad malũ. Quantũ ad primũ dico ꝙ nullũ actũ vel habitũ habuit q̃ potuit excludere omne peccatũ tam omissionis q̃m cõmissionis: ⁊ si nõ potuit cõmittere actum malũ: tamen potuit cessare ab actu bono. ⁊ sic peccare peccato omissionis q̃tum fuit in se. Ideo dico ꝙ habuit aliquẽ habitũ ad actũ bonũ inclinantez ⁊ retrabentem a malo. ⁊ deus sic ordinauit ꝙ coexisteret sibi coagẽdo immediate sicut causa partialis: sicut facit in omi actione sicut dictum est in scõo coagendo ad oẽm actum bonũ ⁊ non coegit ad actuz malũ: ⁊ quia nullus actus potest elici a causa scõa nisi concurrente causa ꝓxima imediate. ideo potuit bene agere ⁊ non male: nec peccare peccato ꝓmissionis qz deus cõcurrit vt causa partialis in actu bono ⁊ virtuoso: ⁊ non in malo ⁊ vitioso. Sed tunc quero quomodo potuit mereri. dico ꝙ licet ex parte habitus habuit ꝓximitatẽ ad bonũ ⁊ nõ ad malũ: ⁊ deus cooperabať sibi ad bonũ ⁊ nõ ad malũ: tñ in oibus actibus bonis dimisit eã, ꝓprie libertati vt libere ⁊ ꝓtingenter posset oẽs actus bonos elicere ⁊ sic meritorie ita ꝙ potuit actũ bonũ elicere ⁊ non elicere. ꝛz nõ malũ. ⁊ per ꝯs eliciendo bonũ actũ merebatur. Sed est dubiuz vtrum fuit peccabilis peccato omissionis. videtur ꝙ sic: quia potuit cessare ab omi actu bono in quo potuit mereri: ⁊ tenebatur tunc illũ actuz elicere. ergo ⁊c.

Respondeo. potuit cessare ab omi actu meritorio qñ tenebať illum actuz elicere aliter ille actus non esset in potestate sua: sed si aliquando cessaret deus stati cõcurreret vt cã totalis ad causandũ illũ actum ne ipsa peccaret pctõ omissionis. Si queras vtrũ p illũ actũ causatũ a deo totaliter meruit. dico ꝙ non: qz ille actus nõ fuit totaliter in sua ptãte eo ꝙ totaliť causať a deo qõ tñ requiriť ad ꝟ ꝙ act? sit meritori?. Vel põt dici ꝙ meruit p illum actũ: q̃a licet non potuit illũ actum elicere: tamen potuit ab isto actu cessare ⁊ alium actuz bonum circa idẽ obiectum elicere: ⁊ tunc deus subtraheret manutenentiã suã ab isto actu respectu cuius fuit causa totalis ⁊ cõcurreret ad causãdum aliũ actum circa idem obiectũ vt cã partialis: ⁊ tunc si sufficit ad actũ meritoriũ ꝙ voluntas possit cessare ab actu: licet non possit elicere actũ: tunc potest dici ꝙ iste actus ẽ meritorius: si aũt requiriť ad actũ meritoriuz ꝙ eliciatur a voluntate creata totaliter vel ptialiter. Tunc est dubiũ quõ potest saluari a peccato omissionis: quia licet habeat bonum actũ a deo creatũ totaliter: tamẽ ille nõ est meritorius: quia non est a voluntate creata ꝼm istam viam: ⁊ tenebatur ꝙ tũc elicere aliquez

E
Dubitatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

bonū actū voluntatis:⁊ p ꝓns meritoriū:⁊ nō
fecit:ḡ omisit facere qđ tenebaꝯ habere. ergo
peccauit pctō omissionis:nec vt videꝯ potuit
excusari p illū actū totaliꝫ creatū a deo. Si di
cas q de? nō creauit aliquē actū talē totaliꝫ ꝑ
nō ꝓmisit eā cessare ab actu bono ꝑus elicito
a volūtate eius.⁊ si cessaret aliquādo ꝙtū i ea
fuit:tūc de? imediate ⁊ totaliꝫ ꝙseruaret actū
ꝑcedentē.⁊ sic nō careret actu debito. Cōtra.
ꝑ ē cadeꝯ difficultas q ꝑus:q: si de? aliquo tpe
quo tenebaꝯ illū actū elicere ⁊ ꝙseruare illū a
ctū eliceret totaliꝫ ⁊ cōseruaret ⁊ volūtas sua
nō.ergo ꝑ tūc nō fuit act? meritor⁹?:q: ad actū
meritoriū nō tm̄ req̄riꝫ q eliciaꝯ a voluntate:ꝑ
q ꝙseruꝯ ab ea.ꝓ dici q de? sic ordinauit q nō
esset restricta ad aliquē actū meritoriū elicien
dū ꝑ quocūq; tpe sic q̄n si nō eliceret nō pecca
ret quocūq; pctō.⁊ si ꝑ sit verū tūc ista difficul
tas soluta ē. Si dicas q tūc btā ṽgo meruit
in tota vita sua. Rn̄deo.de? forte ordinauit q
q̄n eliceret bonū actū mereretꝯ:q̄n aūt nō tunc
ordinauit q nō teneretꝯ aliquē actū elicere me
ritorie.⁊ sic ptz q potuit mereri. Aliꝫ ꝓt diciq
nō est in ptāte cuiuscūq; suspēdere actū volun
tatis simplr:q̄n si ꝓnt̄enꝯ volūtati multa obie
cta:ꝫ volūtas ꝓt suspēdere actū suū circa vnū
obiectū vl̄ aliud nō tm̄ rerū cuiuscūq;.⁊ tūc de
us ordinauit q ista obiecta mḱta circa q̄ tene
retꝯ actū bonū elicere si obijcerentꝯ q̄n teneretꝯ
⁊ obiecta forte mala.⁊ tūc coopabaꝯ ad actuꝫ
bonū ⁊ nō malū.⁊ p illū actū meruit:q: libere
eliciebat actū circa illud obiectū q: potuit eli
cere indifferenꝯ circa aliud:sic ꝓt in ea saluari
rō meriti ⁊ p multas alias vias. Sed contra
ista sunt aliq̄ dubia.ꝑmo videꝯ q fomes nō sit
q̄litas sic inclinās ad actū:q: oē inclinans ad
actū vl̄ est obiectū vl̄ potētia vl̄ habitus infusus
vel acq̄sit?:ꝑ ista q̄litas nō est obiectū neq; po
tētia certū est nec habitus ifusus:q: de? nō infun
dit habitū inclinātē ad actū malū:ꝑ tm̄ ad bonū
nec est habitus acq̄sit?:q: ille gn̄atur ex actibus:
fomes aūt i nobis ꝑcedit oēm actū:ꝫ nō i ꝓ
mis parētib?. Scō dubiū ē. vtrū illa q̄litas
sit in carne vel i appetitu sensitiuo distincto ꝺ
carnē. Tertiū est.q: nōvꝫ q sit aliqs habitus i
clinās ad actū tristabiliꝫ:q: de rō habitus ē de
lectabiliꝫ inclinare. Jrē volūtas fugit tristici
as:ḡ nullus habitus in volūtate iclinat tristabi
liter. Quartū ꝑ q̄d ꝓt auferri fomes vt nō in
clinet volūtatē ꝺ rectā rōem? Ad ꝓmū istoꝝ
dico q nō est gn̄aliꝫ verū q oē iclinās ad actū
est potētia obiectū vl̄ habitus:nā cognitio actu
alis i intellectu quodāmō inclinat volūtatē vt
cā ptialis rectū sui act?. act? appetit? sensitiui
inclinat quodāmō volūtatē sic cā ptialis. sic

Obiectio
Responsio

Primū dubiū

Secundū

Tertium

Quartū
B
Ad primum

in operāte virtuose virtutes:sc; in appetitu se
sitiuo bñt act? positiuos cuiusmōi sunt tēperā
tia fortitudo ⁊c.⁊ nō negatōis cuiusmōi sunt
būilitas castitas ⁊c.⁊ in talib? q̄tū ad ptē sen
sitiuā est duplex inclinās vnū causatū ex acti
bus virtuosis vel viciosis q̄tenꝰ tēperantꝯ a vo
lūtate.⁊ illud sic causatū ꝓt dici habitus.⁊ ē aliꝰ
inclinās nō causatū ex actib?:⁊ illud est q̄litas
aliq̄ naturalis ꝓns cōpleriōem bois quo dici
m? q vn? magꝫ disponiꝫ ad tēperantiā: ali? ad
castitatē:terti? ad fortitudinē.⁊ sic ꝑ ad ꝓmū

Ad scōm

Ad tertium

Ad scōs dicendū ꝙ iclinās illud sit i ipa carne
vt distiguiꝫ ꝺ appetitū sensitiuū.ꝫ ꝑ q: illud
aliq̄n ꝓt esse calor.ptz etiā q: ex diuersa dispo
sitōe q̄litatū co;poraliū gn̄antꝯ act? q̄ vocāt
passiones i appetitu sensitiuo:ꝫ ꝙstat q tales
q̄litates sunt in carne. Ad aliud dico q assū
ptū est falsū:q: de rōe birus nō est plus iclina
re delectabiliꝫ q̄ tristabiliꝫ.qđ ptz:q: sic in vo
lūtate est act? volēdi vel nolēdi:ita ibi etiā sūt
birus gn̄ati ex istis actib?:ꝫ birus gn̄atus ex a
ctib? volēdi inclinat delectabiliꝫ:⁊ bit? gn̄at?
ex actib? odiēdi iuidēdi detestādi inclinat tri
stabiliꝫ ad oēm actū ad quē inclinat. null? em̄
ꝓt aliquē odire delectabiliꝫ.Et q̄n dicis q vo
lūtas fugit tristiciā verū est:q: fugere volūtatꝫ
nō est aliud nisi nolle illud qđ fugit:⁊ ex ista fu
ga sequiꝫ tristicia sic ex ꝓsecutiōe delectatio.

Ad quartū

An aliud q̄n q̄riꝫ ꝑ qđ ꝓt auferri fomes:dico
q ꝑ aliquē birū informātē voluntatē ꝓt sic au
ferri vt nullo mō inclinet volūtatē ꝑ potētiaꝫ
siue actū elicitū rerū cui? fomes dicitꝫ ꝓncipiū
ꝺ iudiciū rōis:⁊ si sic auferaꝫ tm̄ manet illa q̄li
tas in se.vn̄ si essent aliq̄ i quo essent illi act?
in appetitu sensitiuo intēsi multū ⁊ pfecti i tā
tū q volūtas nullo mō ꝓt tales passiōes cohi
bere illi mor?:nec essent pctā mortalia nec ve
nialia.Sz dubiū est vtrū ille birus in volūtate
ꝑ quē auferꝫ fomes mō ꝺicto sit infusus vl̄ na
turaliꝫ acq̄sit?.Et dicit ꝺ Job.q volūtas non
videꝯ seipam retrahere posse sine difficultate
q̄n cōdelecter appetitui sensitiuo:⁊ iō ad dele
crabiliꝫ retrahenduꝫ se opꝫ aliq̄d delectabili?
causari in eo q̄ sit delectatio appetit? sensitiui
qui⁹ finis sit sibi delectabilio:illud aūt non
ꝓt fieri ꝑ aliq̄d naturale:q: illa delectatio i ap
petitu excedit oēm delectatōez naturalē.igiꝫ
ꝑ aliquid supnaturale.Contra.ista delectatio
bita mediante birtu supnaturali nō habeꝯ nisi
mediante actu:sed actus elicitus circa deum
mediante tali habitu est eiusdē rōis cū actu eli
cito sine eo ex puris naturalibus.ḡ eodem mō
delectatio cōsequitur actū mediante habitu
naturaliter acquisito sicut infuso.Jrē sicut ali
quis nutritus inter xp̄ianos credit articulos

fidei ita ꝓt oēs alios act? elicere ptinētes ad
fidē.⁊ p ꝓns ꝓt naturaliꝫ deū diligere.Jrē de
lectatio q̄ est i speculatōe est matia ſm pbm:ꝫ
illa habeꝯ naturaliꝫ.ḡ ⁊c.Jrē aliqs ꝓt medi
ante birtu⁊ actu acq̄sito naturaliter absolbere
tristiciā:ḡ eodē mō ꝓt mediāte birtu natura
li diligere deū sup oīa:⁊ sic bne ꝺlectatōez.Jō
dico q illud ꝓt fieri ꝑ habitū naturalē sic per
supnaturalē.Si dicas q tūc ex puris natura
lib? aliqs posset vitare oē pctm̄.Dico q nō:q:
de? nō acceptat illā moderatōem ꝑ habitū na
turalē sic ꝑ supnaturalē:tm̄ possz sic acceptare
si sibi placeret.Ad aliꝰ dico q rebellio nō ꝓt
auferri ⁊ pfecta trāq̄llitas fieri nisi ꝑ aliq̄d su
pnaturale infusū non ꝑ aliq̄d naturale ex cāis
naturalib? causatū:ꝫ ꝑ supnaturale puta ꝑ do
tē impassibilitat.Jrē ꝺ bñ q ponit q electio in
volūtate nō ꝓt esse nisi ꝑcedat iudiciū rōnis
q: nō maior:oñsio obiecti req̄riꝫ a pte volūtatꝭ
q̄ a pte appetit? sensitiui ꝫ ad bñ q appetitus
sensitiu⁹ bēat actū suū nō requiriꝫ nisi sola ap
prehēsio obiecti sine oi iudicio sic q̄libet exꝑiꝫ
igiꝫ ad bñ q volūtas bēat actū suū solū requiri
tur ostensio obiecti ꝑcedens sine oi iudicio ra
tionis. Hec de q̄stione. Questio.iij.

A
Questio III quartuo: diſq̄rit

Trū beata virgo

B
Prime opi. artis tuli primi
Probatio prima
Secunda
Tertia
Quarta

v debeat dici parēs xp̄i ſm naturam
būanā. Dic sunt q̄rtuo: faciēda. pri
mo videndū vtrū btā virgo actiue opabaꝯ i cō
ceptōe xp̄i.Scōo q quē modū opabaꝯ.Tertio
vtrū ꝑcisse ꝓꝑ illā opatōem ꝺz dici mater xp̄i
Quarto vtrū ipa sola bēat dici maꝯ xp̄i vl̄ nō.
Quātū ad ꝓmū est opinio cōis q mr̄ bz tm̄
rōem receptiui āministratio materiā ⁊ semen
viri bz rōem actiui:illud est de intētōe pbi i li
bro de aialib?.ꝫ ꝓclusio ꝓbaꝯ sic.sicut ꝑ se bz
ad actiuitatē:sic mr̄ ad passibilitatē:ꝫ pater ē
solū ꝓncipiū actiuū:igiꝫ mater ē solū ꝓncipiū
passiuū. Jrē de beata virgine arguiꝫ spāliter
q: virt? finita agit i tpe ⁊ nō i instāti:⁊ ꝑ ꝓns
nō ꝓt coagere virtuti ifinite cui? est agere in
instāti:ꝫ corp? xp̄i fuit formatū i vtero ṽginis
in istāti.ḡ ⁊c. Jrē si sic:tūc xp̄s descēdisset de
adā ſm rōem seminalē.ꝓbaꝯ:q: creatura non
iducit formā substātialē nisi ꝑ virtutē semialē
Si ḡ btā virgo egisset in iductōne forme sub
stātialis egisset ſm rōem seialē.Cōtra ista ari
stoteles ⁊ oēs pbi videnꝯ dicere oppositū.naz
potētie vegetatiue sunt actiue ꝫ oēs.ꝑz scōo
de aia vbi ondit q ꝓeꝯ caloꝝ naturalē in au
gmēto est alia potētia actiua sc; potētia vege
tatiua:ꝫ in btā ṽgine fuit potētia vegetatiua
ḡ ⁊c. Jō dico aliter q mr̄ aliquo mō se bz acti
ue respectu ꝑlis:q: q̄n est gn̄atio vniuoca veri

sile est q forma substātialis inducēs formā et
forma inducta sint eiusdē rōis:nūc aūt gn̄atō
bois ē vniuoca ⁊ forma substātialis viri ⁊ mu
lieris sunt eiusdē rōis:igiꝫ cū in gn̄atōne ꝑlis
nō sit alia forma substātialis eiusdē rōis cū for
ma gn̄ata nisi forma mr̄is:ḡ gn̄atio forme sub
stātialis ⁊ eius iductio est attribuēda mr̄i.⁊ ꝑ
ꝓns mater se bz actiue in gn̄atiōe ꝑlis.Si di
cas q ꝑ in gn̄atōe ꝑlis solū se bz actiue.Con
tra.pater nō plus facit q̄ vn? ignis gn̄atus in
tertio gn̄ato:puta si vn? ignis generet aliū et
sc̄s tertiū:sic ꝑ non plus facit nisi q decidit
semē:⁊ semē post est cā actiua:iō q̄tū ad indu
ctionem forme substātialis mater est cā ꝓnci
palio:q̄ pater. Si dicas q istud argumētū eq̄
liter ꝓcludit.Cōtra te.q: oēs forme actie eiusꝺ
dē rōis ꝓnt bne effect? eiusdē rōis:ꝫ i ꝑe ⁊ ma
tre sunt forme eiusdē rōis:ꝫ illa q̄ est in matre
est inductiua forme i materia ꝑlis sine ꝑe.igi
tur eodē mō forma substātialis ꝑtis ꝓt bñ face
re sine mr̄e. Rn̄deo ad inductōez forme substā
tialis ſm cōem cursum q̄ mō est ꝓcurrūt accēn
tia tanq̄ dispōes nc̄rio req̄site pura calor na
turalis ⁊ q̄litates nobis ignote.et si oēs dispo
sitōes ⁊ oīa accētia essent eq̄lia in ꝑe q̄ sunt i
matre posset ꝑ agere qđ agit mater:⁊ q: nō ē
sic:iō nō ꝓt ꝑ sic agere. Ad ꝓmū ꝑ illa o
pinione dico q ꝓbs intelligit q semē bz rōem
actiui q̄tū ad aliqs trāsmutatōes:ꝫ nō q̄tum
ad vltimatā inductiōem forme:ꝫ q̄tū ad mul
tas alteratōes ꝑcedētes. Ad aliud dico q si
oīa accidētia essent in ꝑe q̄ sunt in mr̄e argu
mentū ꝓcluderet verū:q: ꝑ bñt actiuitatē re
spectu forme substātialis ꝑlis:sed nō est sic. ꝫ
in matre ē aliqꝺ accidētale ⁊ calor naturalis
matris ⁊ sperma eius ꝓcurrens cū eius forma
cuius rōe ꝓt dici bne rōem actiui:sed in ꝑe nō
est aliqđ sic. Ad aliud dico q virtus finita ꝓt
coagere infinite:q: q̄n effect? ꝑducit ꝓt ꝑduci
in instāti sicut in tpe:tunc virtus finita pōt
agere in instāti sicut in tpe. Circa aliud argu
mentū sunt tria facienda. Primo videndū est
quid est semen ⁊ ratio seminalis. Scōo que ē
necessitas ponendi rationē seminales.Tertio
quomodo se habet respectu formarōis corpo
ris xp̄i. Quantū ad ꝓmū dicit Jobes q ra
tio seminalis nō ponit ꝓpter creatōez vitā
dam:nec vt saluetur naturalitas generatiōis
Non ponitur ꝓpter ista:quia aut pars for
me generande precedit aut non. Non ꝓpter
ꝓmū:q: quero de illā parte acquisita ꝺ nouo
quere Job.⁊ concludit q generatō sit natura
lis ex sola inclinatione ꝓncipij passiui: sicut
grauitas inquantū ꝓncipiuꝫ passiuum facit
motum naturalē:⁊ non inquantū ꝓncipium

Ad primam

Ad scōam

Ad tertiam

C
Solutio q̄rte ꝓ batōis ꝛria facit
Primum

Responsio scoti.

Universidad de Deusto
Biblioteca

actiuū ḡre Job.i scō.di.viij.in materia de rō nib? seminalib?. Lōtra iobē sunt multa dubia. ꝓmo ꝺ̄ B qđ dicit ꝙ naturalitas gñatōnis saluaꝝ p solā inclinatōem passiui ita ꝙ potētia dr̄ ꝓncipij naturalis violēta vl neutra p cōparatōem ad actū quē recipit:q: ipossibile ē idem rctū oppositoꝝ bre iclinatōem naturalē:ꝑ potētia passiua eqlit inclinaꝝ ad opposita ⁊ non plus ad vnū ꝙ ad aliud:igit nō bz talē iclinatōem.ꝓbat:q: de celo ⁊ mūdo dicit pbs ꝙ ḡc ḡd naturalit est i vno loco violēter recedit ab illo.⁊ B est verū:q: bz iclinatōem actiuā ad vnū oppositoꝝ ⁊ nō ad aliud:q: iclinatio semp arguit potētiā actiuā i illo i quo est.Si dicas ꝙ nō bz iclinatōem rctū forme ideteriate: ꝑ rctū forme ideteriate ⁊ i cōi. Lōtra ḡro qđ est ista inclinatio aut est aliqđ absolutū aut aliqđ respectiuū:aut nihil.Si nihil addit sup ipaz materiā:ḡ materia est i potētia neutra rctū cuius cūq; forme:⁊ B est:q: bz inclinatōem actiuā ad vnū oppositoꝝ ⁊ nō ad aliud.q: inclinatio sep arguit potētiā passiuā in illo i quo est.Si aut addit aliqđ absolutū sup essentiā materie:tūc sequit ꝙ materia semp bz iclinatōem naturalē vel nūq̄:q: ꝙtūcūq; materia existit subvna forma semp iclinaꝝ ad aliā:ḡ si bz trī vnā iclinatōem naturalē ideteriate illa semp maneret:ꝑ B est falsū:q: qñ inducit vna forma tūc nō maneret iclinatio ad illā:q: inclinatio sic desiderū est semp rctū nō biti.Si dicas ꝙ bz diuersas iclinatōes ad diuersas formas deteriate.B ē ꝺ̄ te:q: tu ponis ꝙ ad nullā formā iclinaꝝ deteriminate:q: aliꝫ violēter ꝙesceret subvna forma p te.⁊ B ponis differētiā inꝫ ꝙtē violētā ⁊ ꝙtā materie sub forma in ꝓmo tuo.Si iclinatio addat respectū aut ḡ addit vnū respectū aut plures.Si trī vnū respectū ad formā i cōi.Lō tra.iste rctūs si sit realis bz ꝯminū realē ⁊ vnū nūero sic respect? est vnū nūero:ꝑ forma i cōi est trī ens'rōis:ḡ nō pōt esse trī vn? rctūs realis nec rōis sic pz alibi:ꝑ si sint plures respect? ꝑm pluralitatē formarū.Lōtra.B est ꝺ̄ te:q: tu dicis ꝙ materia nō bz iclinatōes ad aliquā formaz deteriate:ꝑ si ponaꝝ tot rctūs deteriati quot sunt deteriate inducēde. seqꝫ ḡ ⁊c. Silr qrendū est de illo rctū aut erit realis aut rōis. nō ꝓmo mō:q: termin? non est realis.nec scō mō q: nō causaꝫ p actū intellect?. Si dicas ꝙ materia nō inclinaꝫ ꝑm se:ꝑ p aliquā dispositiōnē additā.Quero:aut illa dispositio est actiua aut passiua.si actiua habeꝫ ꝓpositū ꝙ nūq̄ aliqđ passiuū inclinaꝫ ad aliud nisi qñ idem est actiuū ⁊ passiuū:q: semp iclinatio sonat i actiuitatē.Lōtra:essentialiōr iclinatōes ⁊ ordinē bz receptiuū rctū act? sui:⁊ silr actiuū ꝙ illud

Secundū

qđ nec est actiuū nec passiuū. Scōz dubiū est de rōe illi? opinionis:q: extrinsecū agēs nō priꝰ natura agit ꝙ intrinsecū.si ponaꝫ puta rō seminalis B ptz:q: cā nobilior siue sit eiusdē rōis siue alteri? nō ꝓpius agit ꝙ ignobilior:q: omēs cause silr agūt.

Tertium

Tertiū est:q: videt ꝙ in elemētis sit ponēda rō semialis:q: Augi. ponit rōes seminales vt qōlibet nō fiat ex quolibet. ꝑ determinatū ex determinato.si ḡ elemētū reqrit determinatū ꝓncipiū a quo bz esse:deteriatuz elemētū a quo pōt gñari:tūc in elemētis eēt rō semialis sic i alijs

Quartū

Quartū dubiū est de descriptōe scis quā dedit:q: videt ꝙ vnū semē nō semp intēdaꝝ ꝓpr alterū:q: semē tritici est triticū:ita ꝙ verū triticū gñatur ex vero tritico sic ex semine ꝑm augustinū.⁊ trī triticū nō intēdit ꝓpr aliꝺ. Quia tū dubiū est de B qđ dicit ꝙ semen nō est ꝓncipiū actiuū gñatōis:q: est imp̄fect? B est ꝺ̄ euz dicit eē in tertio ꝙ pr̄ bz rōem actiui ⁊ materialis:⁊ pater bz rōem actiui ꝓncipalis:⁊ B non est nisi rōne seminis:q: nihil aliud facit pater nisi decidit semē:ḡ nō est ꝺ̄ rōem agentis ꝓncipalis esse imp̄fect? ipo ꝓducto. Ideo mihi videt ꝙ semē stricte sūptū sicut loq̄tur augustin? in diuersis locis de semine est corp? determinate spēi ex quo ꝙ causas naturales ꝑz cōcursum nature natū est corpus consimilis spēi ꝙ ducit:ita ꝙ nō ab alio corpore alterius spēi. Qz aūt sit corpus determinate spēi ptz: q: non ex quolibet fit qđlibet ꝑ determinatū ex deteriato.trū q: ꝑz augustinū triticū fit ex tritico ⁊ nō ex alio grano ꝙ aūt ex semine ꝙ causas naturales ꝑz cōcursum nature natū est corpus consimilis spēi ꝙ ducit:ita ꝙ nō ab alio corpore alterius spēi. Qz aūt sit corpus determinate spēi ptz: q: non ex quolibet fit qđlibet ꝑ determinatū ex deteriato.trū q: ꝑz augustinū triticū fit ex tritico ⁊ nō ex alio grano ꝙ aūt ex semine ꝙ causas naturales natū est aliqđ gñari ptz:q: iō xp̄s dicit descendisse de adā nō ꝑm rōnes seminales q: nō ꝑm cōem cursum nature:nec habuit xp̄s de facto rōnem seminis in eius ꝓductione. Qz aūt corpus gñatum ex semine sit cōsimile ⁊ ꝓductiuū cōsimilis ptz inductiue:q: triticū est semē respectu tritici:⁊ nō dicit nisi sicut pater⁊ filius.ꝙ aūt aliqñ sit pars generandi ptz de semine in pomo:ꝑ nō est semen respectu pomi ꝑ respectu arboris:⁊ iō nō est de rōe seminis qđ sit imperfectius ꝓducto ex semine:nec ꝙ intendaꝝ ꝓpter aliud:nec est de rōne seminis ꝙ sit ꝓmū ex quo ꝓducitur vltimo generatum nec est mediū:sed est ꝓmū. Unde si sint multa agentia ordinata ⁊ multe actiones ad ꝓductōem alicuius compositi determinate speciei sicut in generatione tritici:q: ibi sunt multe actiones solū illud qđ est ꝓmū habet rōez seminis respectu vltimi generati ⁊ nō scōz respectu alicuius medij ⁊ ideo ꝙuis in gñatōne tritici sunt multe generationes et corruptiones medioꝝ:tamē triticū non est semen eoꝝ

Tertium

D

Sententia aut.

E

Scōs articulus i cōcentralis quarte solutiōis

gñatoꝝ medioꝝ q̄ differunt forte ꝑm spēm:q: semē nō imediate respicit mlta diuersarū spez rū:ꝑ illa q̄ sunt eiusdē spēi.ō triticū qđ est ꝓmū agēs creatū in toto isto cressu est semē tritici vltimo geniti ⁊ non rctū alicui? infimedij Sciēdū ꝙ semē est ꝓncipiū ꝓductiuū alicui? idiuidui deteriate spēi ita vn? indiuidui ꝙ nō alteri? sic triticū est semē tritici:q: sic est semē tritici ꝙ nō rctū alteri?.⁊ semē bois ita est ꝓductiuū bois ⁊ nō asini:⁊ aliqñ semē ⁊ illō cuius est semē sunt eiusdez spēi sicut triticū cum tritico:⁊ aliqñ alteri? sicut bō ⁊ semen bomis

Quārtū ad scām articulz dico ꝙ necessitas ponēdi rōem seminalē ꝑm inrētōez augustini nō est vt viteꝫ creatio:q: creatio nō bz vitari: ꝑ ꝓcedit in ꝓncipio scōi:nec ponit ꝓpter gñalitatē gñatōis:q: si materia eēt separata ab oī forma substātiali ⁊ accidētali ⁊ staret nuda esset in potētia ad formā substātialē: ⁊ tūc esset vera gñatio:⁊ trī certū est ꝙ ibi esset sola materia:ḡ pōt saluari gñatio sine rōne seminali. Itē si ex quolibz pr̄ fieri qōlibz:tūc nō esset rō seminalis ponēda ꝑm augustinū sup gen.⁊ trī gñatio essz naturalis sicut nūc est. vn q: augustin? vidit vnū corp? ex isto ⁊ nō ex alio sic triticū ex tritico ⁊ nō ex ordeo:iō ponit distincta scia ⁊ distictas rōes scīales vt corp? deteriare spēi gñetur ex corpe deteriate spei. Sz dubiū est tūc quō saluabiꝫ naturalitas gñatōis. vbi sciēdū ꝙ naturale accipiꝫ mltis modis. vno mō vt distiguiꝫ ꝺ̄ artē de quo scdo phisicoꝝ dicit ꝙ ꝓncipiū actiuū diuidit in agēs a natura ⁊ a volūtate:⁊ sic oē agēs nō liberū dicit naturale:⁊ B mō agēs violētū dicit naturale:q: non ē libe. pura mot? ḡuis sursū dicit naturalis:q: est a natura vt distiguiꝫ ꝺ̄ ꝓpositū. Ereplū:qñ vnū graue eleuat aliud min? ḡue sicut ꝑz in libra librāte duo ḡuia vbi magꝭ graue descēdit ⁊ min? graue ascēdit:tūc em est mot? violētus q: min? grauis sursū ⁊ est mot? naturalis: q: ē a cā naturaliꝫ agēte:q: ab alio graui naturaliter descēdēte.scdo mō accipiꝫ natura vt distiguiꝫ ꝺ̄ ꝙsuetudinē vel doctrinā:⁊ sic habitus gñati nō dicūꝫ esse a natura q: sunt acq̄siti ex actib? cōsuetudinis:vt ptz scdo ethicoꝝ. Tertio accipiꝫ ꝑt distinguiꝫ ꝺ̄ violētū.⁊ sic dicitur aliqđ esse in potētia triplicit: scz naturali violēta ⁊ neutra. Esse in potētia naturali ē habere inclinatōem naturalē ad illud ad qđ est i potētia sicut ḡue est in potētia naturali ad eē deorsum qñ est sursum:q: bz inclinatōem naturalē ad esse deorsum:⁊ est ꝓncipiū actiuū sufficiens illius motus remoto impedimēto. Esse aūt in potētia violēta est habere inclinatōem naturalē in cōtrariū sicut ḡue qñ est deorsum

Dubitatur

6

est in potētia violēta ad esse sursum:q: bz iclinatōem naturalē ad deorsum. Esse in potētia neutra est qñ aliqđ nec iclinaꝫ ad B nec ad eī oppositū sicut superficies est i potētia neutra respectu albedinis:q: nō plus ꝙtū est de se inclinaꝫ ad esse albedinis ꝙ nō esse eius:ꝑ solū est i potētia receptiua sine aliqua actuitate.ō est in potētia neutra. Loqndo aūt de potētia naturali q̄ distinguiꝫ ꝺ̄ violentū:sic dico ꝙ nūq̄ est aliqđ in potētia naturali nisi qñ idē ē actuū ⁊ passiuū respectu illius cuius est in potentia naturali:q: ex B ꝙ est in potentia ad aliqđ qđ pōt recipe est passiuū:⁊ ex boc ꝙ est in potētia naturali est actiuū:q: ex boc ꝙ est in potentia naturali ad aliqđ bz inclinatōem naturalē.ad illud.inclinatio aūt naturalis nō est nisi qđā motus q̄ non est sine actuitate. Preterea potētia pure passiua nō plus inclinaꝫ ad vnā formā ꝙ ad suū ꝺ̄ū:ꝑ potētia naturalis vt distinguiꝫ cōtra violentū inclinaꝫ determinate ad vnū ita ꝙ nō ad eius cōtrariū: q: inclinari ad eī ꝺ̄ū nō pr̄ nisi violenter:q: illud est violentū qđ bz cōtrariā inclinatōem vel naturalē inclinatōem ad cōtrariū sicut ḡue naturaliter inclinaꝫ deorsum violēter sursum. Preterea nil est violentū nisi qñ cōtra naturalē inclinatiōnē aliquid fit in eo qđ violentaꝫ:⁊ iō qz volūtas nō habet inclinatōez naturalē ad aliqđ qđ fit in ea plus ꝙ ad eius oppositū:iō voluntas nō pōt violentari:q: violenter moueꝫ aliqđ qđ moueꝫ cōtra inclinatōem naturalē i eo igitꝫ qđ est in potentia naturali ꝑt distinguitur cōtra violentū bz inclinatōem naturalem determinate ad vnū cōtrariū:ita ꝙ nō ad aliꝺ qz ad aliud nō moueꝫ nisi violēter:ḡ non naturaliꝫ moueꝫ ad aliud. Quarto mō dicit naturale vt distinguiꝫ cōtra supnaturale.⁊ sic motus grauis sursuz dicit supnalis:q: pōt fieri ꝑ agens supnaturale. Quinto mō dicit naturale vt distinguiꝫ cōtra ꝓncipiū motus ꝑ accidēs. de quo habet scdo phisicoꝝ ꝙ medic? est cā sanitatis ꝑ accidēs rctū suiꝓius.⁊ sic ꝺ̄ natura de oi qđ est ꝑ se:⁊ ꝓmo ꝓncipiū mot? alicui? totius mō illius cui? est pars siue sit ꝓncipiū actiuū siue passiuū. Ad ꝓpositū dico ꝙ ḡnatio est naturalis.primo mō vt natura distiguiꝫ cōtra artē ⁊ volūtatē ꝓpr naturalitatē agentis q:agēs nō agit ꝑ artē siue libere. Scdo mō ēt ḡnatio naturalis:q: nō est ex actib? ꝙsuetudinis. Tertio mō accipiēdo natura ꝑt distiguiꝫ ꝺ̄ violētū ⁊ ꝑt potētia diuidit i potētiā naturalē ⁊ violētā ⁊ neutrā ⁊ vocādo potētiā naturalē q̄ ꝓpie distinguiꝫ ꝺ̄ violentuz sic nō dicit generatio naturalis qđ ptz:q: aliqđ dicit eē i potētia naturali:qđ ē actiuū ⁊ passiuū

Universidad de Deusto
Biblioteca

respectu eiusdē:nūc autē materia est i potētia passiua solū respectu forme ⁊ nō actiua. igitur materia nō est i potētia naturali distincta ꝑtra violentū. Cōfirmat:qz qñ aliq̄d est in potētia naturali vt distinguit̄ ꝯ violētū aduenā formā illud est violēter sub alia forma aliter nō accidere posset potētia naturalis vt distiguit̄ ꝯ violētū qz qñ aliq̄d est sic naturalit̄ sub aliqua forma ē violēter sub opposito illi⁹ forme:ꝫ qñ aliq̄d est violēter sub vna forma est naturalit̄ ꝑ̄ put distinguit̄ ꝯ violentū sub ei⁹ opposito:ꝫ qñ aliq̄d existit sub alīq forma naturali:⁊ postea sub alia ita q ꝑma corrūpat:tūc sub opposito ꝑme forme existit:igit̄ violēter existit sub ſcōa. Ista patet de gui:ꝫ materia nō plus hz iclinatōez ad vnā formā q̄ ad aliā:nec plus violenter existit sub vna forma q̄ sub alia:ꝫ ꝓecise respectu cuiusliber forme ⁊ sui nō esse est in potētia neut. Et iō accipiēdo potētiam naturalē ꝓ oi potētia distincta ꝯ violentū siue sit naturalis ꝑ̄ie siue nō ꝑ̄ie:ꝫ neutra pōt cōcedi q materia ē in potētia naturali ad formā b̄ est in potentia neutra:qz pure passiua ⁊ recepta nec est in potētia violēta naturali ꝑ̄ie opposita violēto quō supficies est in potētia neutra ad albedinē ⁊ ei⁹ oppositū:nec est materia alit̄ in potentia ad formaz. Loq̄ndo de materia q̄rto mō sic dicit̄ gñatio naturalis ⁊ supnaturalis:ꝫ dī supnaturalis vt forma genita est ab agente supnaturali puta a deo:ꝫ forma p̄t̄ eē a deo duplicit̄ vel ꝑm cōez cursum nature quō effect⁹ ꝑduct⁹ a cā scōa dī imediate a deo tanq̄ a cā p̄tiali:⁊ sic est i ꝓposito. Alio mō est a deo ꝯ cōmunē cursum nature:⁊ tūc est a deo sic̄ a cā totali:⁊ sic nō est i ꝓposito:ꝫ gñatō dī naturalis qz forma cātur ab agēte creato naturali. Quinto mō dī natural̄ siue forma ꝑducat̄ totalit̄ a deo siue p̄rialiter a deo ⁊ p̄rialit̄ ab agēte creato:qz ꝑducit̄ ab aliquo p̄ncipio intrinseco: qđ facit vnū cū eo hz sit p̄ncipiū passiuū ⁊ nō actiuū puta materia. Ex istis pz necessitas ponendi rōes seminales:qz nō qđlibz gñatur ex quolibet:ꝫ deteriatū ex deteriato:⁊ qñ aliq̄d eiusdē rōnis fit ex alio eiusdē rōis:ita q ꝑm cōem cursuz nature nō p̄t fieri ab aliquo alteri⁹ rōis sic̄ triticū fit ex tritico:si tū fiat mediante alio alteri⁹ rōis:⁊ b̄ ꝑm cōez cursū nat̄e sic semē fit ex arbore ⁊ arbor fit ex scie ⁊ iterū semē ex illa arbore: tūc illd̄ qđ est semē ē semē rctū illi⁹ qđ est alteri⁹ rōis a scie:⁊ rctū illi⁹ qđ est eiusdez rōis cū scie sic̄ semē arboris ē semē arboris cāre ab eo:qz arbor est alteri⁹ rōis a scie ⁊ ē semē alteri⁹ scis ꝑducti ab arbore ꝑducta a ꝑmo semine:⁊ illud scōz semē est eiusdē rōis cū ꝑmo: ꝫ b̄ nūq̄ est nisi mediāte alio alteri⁹ rōis sic̄ ē in

ꝓposito arbor media inter duo scia. Ex istis pōt patere in q̄b⁹ ⁊ rctū quor est ponenda rō scialis qz est ponēda in illis ⁊ rctū illor rctū quorū vnū induiduū est natū cāri ab alio ꝯez cursum nature:⁊ ita gñari ex illo q nō ex alio alteri⁹ rōnis:iō ponēda est i aialib⁹ ⁊ plāris ⁊ hmōi viuētibus q̄ ꝑducūt alia sibi in spē qz illa ꝑducta nō p̄nt ꝑm cōem cursum nature ꝑduci ab aliquo alteri⁹ spēi:⁊ iō i elemētis nō est ponēda:qz nō tm̄ vnū elemētū pōt gñari ab vno ꝫ a multis sicut ignis pōt gñari ex aq̄ aere ⁊ terra:⁊ ꝓpter illud nō tm̄ scialis rō est ponēda i illis in q̄b⁹ cessante actōe ꝑncipalis agentis ꝑducit aliq̄d mediāte scie:vt i aialib⁹ silibus ꝫ etiā i alijs gñatis in q̄b⁹ deteriatū idiuiduū pōt tm̄ gñari ex deteriato vni⁹ alicui⁹ spēi ita q nō alteri⁹. Quārū ad tertiū articulum quō se hz semē rctū formatōis corpis xp̄i p̄t dici q xp̄s aliquo mō fuit ꝑduct⁹ ex rōe semiali qz ibi fuerūt rōes scīales ad formandū corpus ex q̄b⁹ corp⁹ eius potuit naturaliter fuisse formatū sicut est aliud corp⁹:qz tm̄ iste rōnes seminales nō cōcurrebāt ad agendū ꝑm cōem ⁊ vsitatū cursum nature ꝑpter b̄ defecerūt ab ista denoiatōe rōes seminales:vñ formalit̄ fuit ibi vel potuit fuisse semē eiusdē dispositōis ꝓia sicut est semē hois ⁊ fuit semē beate virgis:qz tm̄ illud corp⁹ nō fuit formatū ꝑm cōem ⁊ vsitatū cursum nature:iō dicūt scti q xp̄s nō fuit ꝑduct⁹ ꝑm rōnem seminalē. Alia est dissilitudo qz ad ꝑductōem alior hoim cōcurrūt semē decisum ab hoie ⁊ alia multa accidentia: qz non fuerūt necesse potuerūt hic:ꝫ si ibi fuerit semē silis dispositōis cū semine hois fuit imediate causatū a deo nō ab hoine. Ex istis patere p̄t q btā virgo opabat in formatōe corporis xp̄i. nam in eius formatione fuit administratō materie:⁊ ad istam beata virgo operabatur per virtutem nutritiuā conuertendo alimentū in sanguinez ⁊ alia huiusmodi ex quibus formabatur corpus xp̄i. fuit etiam ibi delatio materie ad locū conuenientē generationi:⁊ illa fuit miraculosa. ⁊ illa solū fuit a spiritusancto. ⁊ ideo q̄tum ad illam delatōem ⁊ multas alias transmutationes que ibi fuerunt beata virgo nihil fecit. Tertio fuit ibi inductio forme substātialis naturalis:⁊ respectu istius operabatur virgo cum spiritu sancto tanq̄ vna causa totalis:quia illa educitur de potentia materie:⁊ ideo respectu vnius potuit beata virgo habere actiuitatem sicut respectu inductionis alterius forme haber alia mater. Quarto fuit inductio anime intellectiue ⁊ q̄tum ad illam nihil fecit beata virgo: quia illa non educitur de potentia materie:⁊ ideo respectu illi⁹

D

Tertius articul⁹ incidentalis

Scōs articulus principalis

Tertius articul⁹ principalis

nulla forma creata hz actiuitatē. Sed tunc est dubiū vtrū beata virgo vere est mater dei posito q nihil operarec in formatōe corporis xp̄i sed tm̄ administraret materiā. dico q sic: qa tūc mater diceret torū illud:scz substātiā vniētā vita sensitiua ministrās materiā alteri indiuiduo eiusdē rōis ꝑm cōem ⁊ vsitatū cursuz nature talē materiā trāsferēdo de loco discōuenīente ad locū cōueniētē gñationi:⁊ b̄ sine actōne siue passione. Et q sic debeat dici mater oz q habeat rōem aialis:⁊ q locus gñationis sit determinat⁹,⁊ ideo terra non pōt dici mater: nō obstante q ministrat materiā generatiōi.

Quartus articulus principalis

Sed debet ne sola virgo dici parens xp̄i? Dico q sic:qz non est aliquid aliud dandū qđ debeat dici parens xp̄i nisi spūssanctus:sed spūssanctus non potest dici parens xp̄i. q̄ tc. Assūptū pater:qz ad rōnem paternitatis requirit q ab aliquo aiali viuente procedat per motuz sed spūssanctus nō est aial nec potest cōcurrere in formatōe isti⁹ corpis nisi libere:nec hz cōmunē ⁊ vsitatū cursum nature concurrebat. q̄ spūssanctus non pōt dici parens. ⁊ p ꝯs sola virgo debet dici parēs. Cōtra ista sunt multa dubia. Primo em̄ videt q beata ṽgo nihil actiue operabat:qz inducēs formā est nobilio⁹ q̄ ꝓparās. q̄ cū inductio forme naturalis in corpore xp̄i deputet beate virgini ⁊ preparatio tm̄ spūi sancto. sequit̄ q beata virgo erit nobilior spūi sancto. qđ nullus ponit. Scdo dubiū est de semine ⁊ rōne seminali:vtrū sit actiua vel passiua:⁊ vtrū sit substātia vel accidēs q sit rō actiua videt:qz ybicunq; pbs loquitur de semine cōputat ipm̄ inter causas mouētes ⁊ agentes. Tertiū dubiū est:qz videt q ratio seminalis est ponenda vt videt creatio. si enim forma crectur:sequit̄ q forma est per se terminus ꝑductōis. qđ ꝓbatur:qz oīe qđ p se creatur est p se termin⁹ ꝑductōis forma p se creat p te. q̄ tc. ⁊ p ꝯs totū nō fit p se:qđ est contra pbm. vij. metaphisice. q̄ ponit q totū compositū generatur p se. Preterea ꝑm cōmentatorē. xij. metaphisice. numerus potentiarū i materia est ꝑm numerū formarū. q̄ necesse est esse in materia aliq̄d qđ hz rōem entis anteq̄ forma q̄tur:ꝫ nihil tale pōt poni nisi i materia q̄ tc. Preterea tūc etiā essent datores formarū qđ est ꝯ pbm ibidē. Preterea. viij. metaphisice extrabēs formā nō largit̄ multitudinē:ꝫ pfectōnē igit̄ aliq̄d forme q̄ndē ꝓcedit. Quartū dubiū est q nō videt q gñatio dēat dici naturalis ꝓpter solā passiuā potētiā. Prio sic:qa alit̄ nō differret naturalia ab artificialib⁹:qz i illis est ꝑncipiū passiuū nō violētū. igit̄ forma artificialis hz dici naturalis sicut alia forma.

Primū dubiū

Secundum

Tertiū Primo

Secundo

Tertio Quarto

Quartū dubiū. Primo

Prefea. ij. pbisicor. si ars nauifactiua eēt a ligno sic̄ est ab arte: codē mō staret nauis a natura sic̄ mō ab arte:ꝫ si eēt i ligno:tūc eēt ꝑncipiū actiuū i ligno sic̄ mō q̄n fit ab arte. Preterea violētū est illud cui⁹ ꝑncipiū est ab ex̄ nō cōferēte vim passiuo:ꝫ si materia sit solū passiua tūc nō ꝓfert vim:q̄ violēter retinet obz formā quā recipit. Quārū dubiū est:qz videt q i materia sit alia iclinatio ad formā q̄ p̄t hīi sine actiuitate. qđ ꝓbat:qz ꝑmo pbisicor. materia appetit formā qn caret ea:ꝫ nil ipfectū hz actiuitatē rctū siue pfectōnis. Itē ꝑmo metaphisice oēs hoies natura scire desiderāt:⁊ tm̄ nō oīes hoies agūt sp ad sciēdū. igit̄. Ad primū istor dico q Ipūscūs plus egit q̄ btā ṽgo:qz si spūssctus ꝓpauit materiā ⁊ iduxit formā cū btā ṽgine sic̄ cā ptialis ⁊ silr nō est vlr verū q indu ces formā sit nobilio⁹ q̄ ꝓparās:qz idē p̄t eē ꝓparās ⁊ iducēs. Nec est pfect⁹ q̄ effect⁹ maxime cā ptialis. ꝑz de sole hz sit verū de cā totali sic̄ alis dcm̄ est. Ad aliud dico q rō seminalis alia est actiua ⁊ alia passiua:q aūt sit actiua ē de itētōe augustini sup gen̄. Ipn illo inq̄t gn̄o ex quo ei inq̄t gn̄ū ex quo p̄t gñari arbor ē gra bumor ex quo p̄t ꝙuerti i ramos. ⁊ p ꝯs pōt hīe rōem actiui. Q̄ vere hēat rōem receptiui pz etiā:qz quoddā est semē maris ⁊ quoddā semē feie. feie aūt semē p̄t hīe rōnem passiui. pz etiā:qz semē q̄tū ad aliq̄d sui corrūpit̄:qđ aūt corrūpit̄ se hz i rōem passiui. q̄ hz rōez actiui ⁊ passiui. Sz est ne sba an accns:dico q p̄t pōi forma sbalis scis vl accūtalis:⁊ q corrūpit̄ in inducōe forme p̄ncipalis. Ad tertiū dico de terio ꝑductiōis q q̄tū ad oia talia est negandus pbs q:ipe errauit. dic̄ em̄ q forma sbalis nō est ꝑducibilis a deo:ꝫ a causis scōis p eductōem de potētia materie. Et nullo mō a deo xp̄ianiṽo hīt dicere ꝯtrū. iō ꝑm pbm cōpositū p se est termin⁹ ꝑductōis:qz ꝑm eū nō p̄t ꝑduci nisi cōpositū. xp̄iani aūt q̄ dicūt q forma p̄t fieri a deo p se sine matia ⁊ i matia:⁊ q de fctō sit ab agente nō reqrente nccrio materiā i sua actōe cuiusmōi est de⁹:⁊ ab agēte reqrēte nccrio materiā in sua actiōe:cuiusmōi est cā creata:hīt dicere q forma est p se termin⁹ ꝑductōnis vt est a deo:siue ab agēte nō reqrente materiā:⁊ cōpositū est p se termin⁹ ꝑductiōis vt forma sit ab agēte nccrio requirēte materiā.

Ad aliud dico q potentia materie non est alia res media inter materiam puram ⁊ formā substantialem:quia potest deus facere materiam sine oīi alia re differente ab ea:⁊ tm̄ non potest eam facere sine potentia sua:sed pbs ⁊ sci sic loquentes dicunt illud q̄tum ad illam denoiatōem extrisecā:sic scz q quot sūt forme

Ad primum

Ad scōm

Ad tertiū dicitur pro primo

Pro scōo

Universidad de Deusto
Biblioteca

inducēde in materia tot denoiationes extrinsecas habere pōt materia.pura ḡa in materia pōt induci forma asini bouis ⁊c.iō materia diuersa denoiatione extrinseca dicit ee in potētia ad formā bouis ⁊ asini. ⁊ si esset vnū nomē ꝓpositū ⁊ cōcept⁹ ad significāduz materiā vt pōt recipere formā asini et aliud nomē vel cōceptus vt pōt recipe formā bouis. tūc illi ꝓceptus vel voces dicerent potētie materie ⁊ distincte potētie ꝑm distinctionē formarū.Exēpluz in aliis sol habet potentiā ꝓducendi plātam ⁊ vermē:⁊ iste potētie a pte solis nō distiguūtur sed sunt diuersi cōceptus vel voces denominātes diuersimode solē sine oi distictiōe a pte sui.puta vermificatiua.⁊ ꝑ nomē:vel cōceptus significat solē ⁊ cōnotat vermē ꝓducibilē a sole. ⁊ boc nomē vel cōceptus plātificatiua significat eundē solē cōnotādo plantā ꝓducibilē a sole.⁊ bec potētia vermificatiua et plātificatiua solū distinguūtur nō ꝓpt aliquā distinctionez in sole ꝑ tm̄ sic distincti cōcept⁹ cōnotatiui vel voces. Eodē modo est de potētia materie si essent distincta noia vel ꝓcept⁹ impositi ad significanduz materiā vt est receptibilis diuersarū formarū dicerent distincte potētie in materia nō ꝓpter aliquā distinctionē in materia sed q: sunt diuersi cōceptus vel voces significātes materiā principalit cōnotādo diuersas formas.⁊ isto modo pōt saluari numerus potentiarū in materia respectu numeri formarū.⁊ ꝓpter ignorantiā istius multi decipiuntur in istis ⁊ in aliis. Ad aliud dico q ꝓbs nō ponit datores formarū.tuz q: nō ponit deū agere aliqd imediate in istis inferioribus.tū q: nō ponit deū posse ꝓducere aliquid sine materia sicut nec agēs creatū.ideo ipi nō babēt ponere datores formarū. nos aūt ꝓpter ni ponimus q est vnus dato: formaruz ꝓpter causas oppositas.tū q: deus agit imediate in oi actione creature.tuz ḡa pōt ꝓducere aliqd sine materia. Vnd agēs naturale ꝓducit formā tanq̄ terminū p se.quia nō pōt ꝓducere p se sine materia:ꝑ necessario ꝓsupponit formaz in materia. ⁊ si posset p se ꝓducere sicut deus tūc forma per se terminaret eius ꝓductionez.

Pro quarto

Ad aliud dico q verū est q extrahens de potentia ad actū nō largit multitudinē de obiectiua potētia ꝑ subiectiua.quia idem homo q̄ ꝓius fuit in potētia nūc est in actu: sed forma que nūc est in materia est alia res a materia q̄ ꝓfuit.ideo loquēdo de subiectiua potentia sic largit multitudinē.ḡa forma nunc inducta in materia ⁊ post nō:largit ei multitudinē. Ad aliud dico.q de rōe nature est q ꝓsit ee ꝓncipiū per se motus illius in quo est actiuū vel

Pro tertio

Ad quartū, Pro primo

passiuū:⁊ nō de rōe nature est q recipiat i aliquo sed q causet motū ei⁹ in quo est actiue vel passiue:sed ars nō est principiū eius in quo est per se.patet de medicina.ij.phisicoꝝ.vnde differētia est in hoc q natura est ꝓncipiū actiuū vel passiuuz motus ⁊ quietis sed forma artificialis non. q: nullius est principiū. Vn agens naturale ꝓducit totū compositū ⁊ non formā tanq̄ terminū per se.q: nō pōt ꝓducere per se sine materia:ꝑ necessario ꝓducit formā in materia. Ad aliud dico q illud est violentuz qn̄ passum nō cōfert vim: sed cōfert ad cōtrariuz q: babet actiuā inclinationē ad cōtrariū.ptz de graui qd̄ sursum quiescit violēter.sed materia non babet inclinationē ad vnam formam nec ad oppositam. Ad aliud dico.q apperitus. Uno modo accipitur vt distinguitur cōtra purā potentiā neutrā ⁊ violentā.Alio mō vt distinguit cōtra potentiā naturalē ⁊ violētam. Primo mō materia nō appetit formā vt distinguit ꝓtra purā potentiā neutrā ⁊ violētā: sic materia nō diligit formā nec babz inclinationē actiuā ad formā.Un sicut in materia nō est vera delectatio sic nec verus appetit⁹. Scdo modo accipiēdo sic est potētia neutra receptiua forme qua caret:per quā nata est ꝑfici.⁊ sic intelligit cōmētato:.vel sub alijs verbis pōt dici q appetitus nō distinguit cōtra potentiā neutrā violētā et naturalē.Alio mō vt est potētia neutra modo ꝓdicto. applica ad ꝓpositū. Ad aliud dico.q oēs boies natura scire desiderāt nō actu elicito sed q: oēs homines babent intellectū qui est in potētia ad actū sciēdi sic ad suā ꝑfectionē. Questio.iiij.

Pro secdo

℟ Ad quintum

Truz habitus sit

Questio IIIJ Primū principale

Quartū

v ꝙlitas absoluta effectiua actus. Q nō sit qualitas absoluta ꝓbat sic. oēs babitus sunt in eodē ꝓdicamēto absoluto vel respectiuo:sed aliquis est babitus q̄ nō est qualitas absoluta.igit ⁊c. Assumptū ptz. ḡa in ꝑfectionib⁹ semp vltima ꝑfectio est ꝑfectio:q̄ precedēs.sed actus est vltima ꝑfectio babitus et actus generatiuus babitus nō est aliqua res absolute distincta a ꝓmanētibus. ergo respectiua:sicut habit⁹ generatus ex motu locali nō est res absoluta. ḡa si actus nō sit nec erit babitus generatus ex actib⁹. Assumptū ꝑz de scribētibus ābulātibus ⁊ oīb⁹ manualit operātibus q̄ in eis ex motu locali generat babitus rōne cui⁹ magis inclinātur ad actus cōsimiles. Ite.vij.phisicoꝝ.ad illa de prima spē nō est motus.q: sunt ad aliqd habitus est de ꝓma specie.g̃ ⁊c. Q aūt habit⁹ nō sit causa effectiua actus.ꝓbat: quia si sic. aut

Secundū

Tertium

esset causa ꝓncipalis aut scdaria nō ꝓncipalis. q: qn̄ causa ꝓncipalis est naturalis:totus effectus est naturalis. si ergo babitus volūtatis sit causa ꝓncipalis ⁊c.sequit q actus volūtatis erit naturalis.et ꝓ ons non erit in ptate volūtatis.qd̄ videt icōueniēs.nec est scdaria q: Augustin⁹ dicit q gra se babet ad volūtatē sicut sessor ad equū. ergo gra est causa ꝓncipalis.⁊ ꝑ ons alius babitus eodē modo de aliis. q: eadē rō est de vno ⁊ de alio. Ite si sic.tunc babit⁹ est potētia.q: principiū diuidit ꝑm ꝓbz ḡnto metha.in potentiā actiuā ⁊ passiuā.boc aūt falsum est.ergo ⁊c. Ad oppositū.oīe inclinās effectiue ad actū est absolutū ⁊ est actiuuz. q̄ nō sit passiuū ptz.q: potētia passiua nihil agēs nō est iclinatiua. Q tale inclinatiuū sit absolutū ꝑz.q:. v.phisicoꝝ dicit q ad aliqd nō est principiū actionis nec terminus. Hic sunt duo articuli. Prim⁹ est vtrū babitus sit qualitas absoluta. ⁊ dicit hic q babitus est q̄dā respectus solū:qd̄ ꝓbat multiplicit. Aristoteles in predicamētis dicit q scia est in genere relatiōis:scia est babitus.ergo ⁊c. Ite.vij.phisicoꝝ.scia ⁊ babit⁹ sunt adaliqd.g̃ ⁊c.

B Primus articul⁹

Argumēta primū

Ite.x.metha.babitus nō est pfectio: actiōe sed actio est respectus.ergo babitus. Ite oē absolutuz pōt intelligi nullo alio absoluto intellecto.ꝓbat:q̄a maior ē dependēs accidētis ad formā q̄ absoluti ad absolutū. sed accidēs pōt intelligi nō intellecta sba.probat:q̄a pōt videri coꝝpaliter nō visa sba.q: q̄cquid pt potētia inferior ⁊ superior. sed scia nō pōt intelligi sine scibili:q: nō est scia nisi aliqd est scitū q: qd̄ sit scia i aliquo ⁊ q̄ nihil sciat est ipossibile. Ite oīe absolutū pōt fieri sine alio absoluto reat distincto:sed scia nō pōt fieri sine scibili:q: nō est scia nisi aliqd est scitū. Item ad mutationē rei extra aiam nō sequit nc̄rio destructio alicui⁹ absoluti in aia.q: licet de facto ad mutationez rei ex̄ sequit destructio alicuius absoluti in aia. puta si obiectū ex̄ corrūpat notitia intuitiua intellectus de tali obiecto corrūpitur naturalr saltē. p potentiā tñ diuinā pōt res absoluta extra aiam destrui ⁊ oē absolutū in aia cōseruari. ꝑ ad mutationez rei extra sequit nc̄rio destructio scie. ita q deus nō pōt facere q scia maneat re extra aiam mutata.igit ⁊c.Assumptū ꝑz. q: hec ꝓpositio sortes sedet:licet nō posset sciri ꝓp̄c: q: est ꝓtigēs.tñ cōiter loquēdo de scia p̄t sciri ꝑm linconiensez.i.poste. vbi distinguit de quadruplici modo sciēdi.tūc hec ꝓpositio sorte sedēte mediāte cognitōe intuitiua extremoꝝ scit euidēter et sorte surgēte nc̄rio destruit ista scia. ita q̄ de⁹ non pōt facere q̄ ita sciat euidēter sicut

prius.q: hec nūc est ꝑa.⁊ ꝑm nō pōt sciri.ergo scia nō est res absoluta:ꝑ solū respectus. Secūdus articulus est.vtrū babit⁹ sit causa effectiua actus.⁊ dicit q nō.qd̄ ꝓbat.q: actiuitas nō attribuit babitui nisi ꝓpt quattuor cōditiōes cōuenientes babēti babitū. Quarū prima est vt delectabilit operemur. Scda vt facilius operemur. Tertia vt ꝓpte operemur Quarta vt ad operanduz magis inclinemur. Sed primū nō cogit. q: delectatio ꝙsurgit ex obiecto ⁊ conuenientia recipiēt.ꝑ babit⁹ pōt facere conuenientia potētie ad obiectū sine actuitate nibil agendo.g̃ ⁊c. Nec scdm cogit.q: difficultas potētie ad operandū cōsurgit tm̄ ex indispositiōe potētie ad recipiendū actū sine oi actiuitate.ergo ⁊c. Nec tertiū cogit.q: ꝓpte tudo potētie ꝓuenit ex eius dispositiōe.babitus aūt pōt disponere sine oi actiuitate. igit ⁊c. Nec quartū cogit:q: babitus inclinat potentiā disponēdo eā ad recipiendū actū.g̃ ⁊c.

E Scds articulus

D Contra dicta

Cōtra.ista p ordinē ꝓbo q babitus sit qualitas absoluta.q: oēs babitus sunt in eodē ꝑdicamēto absoluto vel respectiuo.g̃ si vn⁹ sit absolutus ⁊ oēs:sed aliqs est absolutus. probat. q: si actus est absolutus q̄ est generatiu⁹ habitus.ergo ⁊ babitus erit. Q aūt actus sit absolutus probat. q: p fidē nostra vtria opatio aie intellectualis est absoluta.q: est nostra ꝑfectio vltima ⁊ si actus ille.igit babitus generatus ex tali actu. Cōfirmat.q: btitudo nostra ⁊ premiuz q̄ nos ꝓ labor:ib⁹ nostris recepturi sumus est q̄d absolutū ⁊ ponit in aia subiectiue aut.igit sicut habit⁹ aut passio cōsequēs actū puta delectatio.q̄cunq̄ ipoꝝ ponat btitudo nra habeat ꝓpositū.q: nō est maior rō q̄re vnū sit absolutū q̄ reliquū. si em̄ sit actus absolut⁹ sicut ponit cōiter q est tūc ille actus est generatiu⁹ habitus absoluti:si sit passio absoluta.tūc actus vel bitus quē ꝙsequit erit absolut⁹. Si dicis q btitudo est q̄dā ꝙfectio aie cuz cētia diuina q̄ ꝙfectio nō est aliqd absolutū. Cōtra ipossibile est trāsire de ꝑdicto:io in ꝑdictoriū vbi ñ est mot⁹ localis: nec ꝙsurgit successio ex sola trāsitione tpis:qd̄ dico ꝓpter duas instās ꝑus factas sine mutatiōe illi⁹.qd̄ trāsit:⁊ extendēdo mutationē ad oēz acq̄sitionē ⁊ destructionē. sed aia ꝑus est nō brā ⁊ postea brā sine oi motu locali:saltē p potentiā diuinā. et iste trāsitus nō cōsurgit ex trāsitiōe tpis. igit in aia nō brā est aliq̄ ꝑma mutatio.puta acq̄sitio vel depditio:⁊ nō est acq̄sitio alicuius nisi btitudinis q̄ non est respect⁹. igit est ibi aliqd absolutū.ponere em̄ q btitudo nra ⁊ premiuz nr̄m nobis in celo ꝙferendū est tm̄ respect⁹ est multū vilificare btitudinē nr̄az.cū igit bitu-

Universidad de Deusto Biblioteca

E Contra dicta in scdo articulo

do nō sit nisi actus vl̄ habitus sequit̄ ꝓpositū Jrē q̄libet experit̄ in se qñ delectat̄ vl̄ tristat̄ qō nō est in potētia tm̄ q̄dā rctūs ⁊ isti multū experiūt̄ b̄ q̄ dicūt oppositū. igit̄ cuz in aia qñ delectat̄ nō est nisi act⁹ vl̄ habitus vl̄ passio. ⁊ isti sunt rctūs: q⁹ est ꝺ experiētiā. igit̄ ⁊c. Dico igitur ꝙtū ad istū articulū ꝙ habitus est q̄litas absoluta exīs in aia subiectiue. Cōtra dicta in scdo articulo: q⁹ q̄libet act⁹ inclinat potētiā: ꝑ iclinatio nō est sine actiuitate. q̄ ⁊c. Si dicas ꝙ tripl̄r ꝓt itelligi aliq̄d esse inclinatiuū: sc3 ꝑ modū p̄ncipij actiui passiui ⁊ neutri. Exēplu3 ꝑmi sic obiectū iclinat potentiā. Exēplū scdi sicut materia inclinat̄ ad formā. Exēplū tertij sicut act⁹ ꝑm⁹ iclinat disp̄oz ad actū posteriozē. Exēplū. l3 q̄litas nō sit p̄ncipiū mouendi deoz su3: est tm̄ forma ꝑ⁹ disponēs ⁊ iclinās ad actū posteriozē puta ad motū deoz sū. Aliꝺ exemplū. si sint ꝺ tria ligna vnū humidū aliꝺ sic cū aliud neutrū: tūc lignū siccū disponit̄ ad recipiēdū calozē magꝭ q̄ humidum vl̄ neutrū. tm̄ siccitas non b3 aliquā actiuitatē rctū caloris. Eodē mō in ꝓposito bitus est iclinās potētiā sicut dispositio siue act⁹ ꝑ⁹ disponēs ad actū posteriozē. Cōtra illud qꝺ ex rōe sua magꝭ b3 inclinare potentiā q̄ p̄ncipiū aliq̄ꝺ ptiale. illud magꝭ b3 rōem p̄ncipij ptialis q̄ aliud: ꝑ habit⁹ est bmōi magꝭ em̄ inclinat q̄ obiectū. q̄ ⁊c. maio⁹ ptz: q⁹ nihil ita pfecte iclinat ad actū sicut cā eentialis act⁹: ⁊ iō cā sine q̄ non inclinat ad actū sicut cā essentialis. minoꝛ ꝓbat̄: q⁹ aliq̄ posita cā ptiali pura obiecto pnte potentie ⁊ deficiēte bitu nō iclinat̄ potētia ad actū: q⁹ ꝑt exire i actū ⁊ nō exire sine aliq̄ difficultate. Et ita facilē exiret in actū in absentia obiecti sic̄ in p̄ntia loq̄ndo maxie de actu q̄ est i ptātevolūtaris: ꝑ exīre bitu i potētia cū aliꝭ req̄sitis vix ꝓt bō resistere sine magna difficultate q̄n exeat in actū ſm iclinatōem bitus q̄ eū q̄si impellit ad ꝺ sicut cuz experimur in nobis maximā repugnātiā ⁊ difficultatē resistēdo iclinationi bitus. igit̄ b3 actiuitatē. Jtez sicut nulli ꝺ3 attribui causalitas nisi cuidēt appareat ꝙ sibi ꝺ3 attribui: ita nō ꝺ3 ab aliquo auferri nisi appareat in eo ipfectio cālitatis. ꝑ bitus est bmōi: q⁹ nō appet aliq̄ ipfectio in eo q̄re nō ꝓt sibi cōpetere rō cālitatis. ꝓbat̄ ſm pb3 q̄nto metaphisice. cā est ad cui⁹ esse sequit̄ aliud esse ⁊ loquitur de cā efficiēte nō in ateriali. igit̄ ⁊c. Tunc sic. qñ aliq̄ꝺ sic se b3 ad aliud ꝙ ipo positō ꝓt aliud poni in esse simplr̄ vl̄ in esse pfecto ⁊ ipo subtracto nō ꝓt poni in eē simplr̄ vl̄ in eē ita pfecto sicut cū isto: illud est cā buius: ꝑ posito habitu in potētia pōt poni actus simplr̄ tā in esse pticulari q̄ in esse simplr̄: ⁊ ipo subtracto nō ꝓt poni simplr̄: tā i eē pticulari q̄m esse simplr̄ nec in esse pfecto. q̄ bitus b3 rōem causē respectu actus. nō aut̄ habet rōem cāe nisi efficiētis. igit̄ ⁊c. Jtē si nō. boc non esset nisi q⁹ actus nō pōt esse p̄ncipiuz effectiuū alicui⁹ in subiecto in quo est: vel q⁹ idē non pōt agere in se: vel ꝺa cām oportet esse pfectiozē effectu. oia ista suppono nūc esse fl̄a ex dictis ⁊ postea dicēdis. Teneo igit̄ ꝙtum ad istū articulū ꝙ habitus est cā effectiua actus. ⁊ ꝙ gravitas est p̄ncipiū actiuū respectu motus localis et q̄ nō pōt esse inclinatio ꝓpie sine actiuitate. sicut ꝓius dictū est in q̄stione p̄cedēti. Cōtra ista sunt aliq̄ dubia. Primo em̄ videt̄ ꝙ habitus nō sit res sed modus rei. q⁹ sicut se hab3 res ad rē: ita se b3 modus rei ad modu3 rei. sed bitus nō requirit̄ nisi ꝑ modū actus sc3 ꝓpter facilitatē ⁊ bmōi. Cōfirmat̄. q⁹ sanitas est q̄ꝺa bitus: et sanitas nō est nisi q̄ꝺa modus. est em̄ cōmensuratio humoru3 in coꝛpoꝛe būano.

Jtē q⁹ nō sit actiu⁹. probat̄. q̄a q̄litas actiua est in tertia spē q̄litatis. habitus aut̄ est in prima spē. Jtē actus est cā effectiua bitus. igit̄ nō ecōtra. q̄a alit̄ in causis efficiētibus per se esset circulatio: qꝺ tenet̄ ꝑ incōueniēte. Jtē de inclinatiōe bitus q̄ꝺ est. est magna difficultas. q⁹ bitus cā pfect⁹ aliq̄n sicut in dormiēte ⁊ vigilāte nō semp vnifoꝛmit̄ inclinat. Silr si aliq̄s ex multis actibus generaret habitū iclinātē ad pctm̄ mortale. ⁊ postea peniteat ⁊ infundat̄ sibi gr̄a in instanti. tm̄ ate istā infusionē gr̄e inclinat iste bitus ad actuz pcti mortalis ⁊ post nō. ⁊ tm̄ habit⁹ inclinās ad actū peccādi semp manet eq̄ pfect⁹ sicut q̄libz expitur in se. ⁊ a ꝺictozio in ꝺictoziū nō est trāsit⁹ sine mutatiōe. Et q̄ꝺ est nouū in istis habitib⁹ qꝺ ꝓius nō fuit est magna difficultas. Ad p̄imū istoꝝ dico. ꝙ nō intelligo istā distinctionē inr̄ ē ⁊ modū rei loquēdo gñaliter. qñ em̄ est aliq̄ res ꝓtinēs plures ptes eiusdē rōis distinctas ibi pōt illa distinctio saluari. Exemplu3. si deꝰ faceret formā ſbalez q̄ extrēdit̄ in aliq̄ materia si faceret ea3 sine oi materia: ibi pōt distingui inr̄ rez ⁊ modū rei. q⁹ iste ptes alto mō b̄nt esse qñ extrēdunt̄: q̄ qñ nō extrēdunt̄. ꝑ si sit aliq̄ res simplex nō b̄ns plures ptes: ibi n̄ ē res ⁊ mod⁹ ꝑ q̄cq̄ꝺ distinguit̄ distinguit̄ a tali realr. intellectus aut̄ est forma simplex ⁊ bitus distinguitur ab eo. igr̄ res distincta ab eo. Unꝺ tu potes vocare q̄litatē ⁊ q̄titatē modū rei. iꝺo dico ꝙ bitus est res q̄ꝺā. licz nō ꝑ se stās: sicut hō ⁊ lapis. Ad aliud dico. ꝙ duplex est bitus coꝛporis. Unus generat⁹ ex actib⁹ elicitis. et ille nō est sanitas nec relatio ꝑ q̄ꝺaz q̄litas absoluta. Aliꝰ aut̄ q̄ generat̄ ex augmētatiōe q̄litatū et diminutiōe. ⁊ ille est cōmensuratio ⁊ ꝓportio humoꝝ. ⁊ nō dicit qualitatē absolutā distinctā a qualitatib⁹ p̄mis augmētatis ⁊ diminutis sed aliq̄n ad habēdū istā ꝓportiōez requiritur augmentatio alicuius q̄litatis p̄me aliq̄n diminutio aliq̄n generatio puta si de ifirmo fiat sanus. oꝛtet aliquando caloꝛē augmentari: aliquando diminui: aliquādo generari: sed sanitas nō dicit aliquā qualitatē distinctā ab illis ꝓportionatis: ꝑ est q̄ꝺam concept⁹ vel voꝛ cōnotatiua significās ipas qualitates sic proportionatas vel significat vnā qualitatē i determinato gradu p̄incipaliter ꝓnotando aliam. Ad aliud dico ꝙ nō solū q̄litas de tertia specie est actiua: ꝑ etiā de ꝑma. ideo assumptū est falsum. Ad aliud dico p̄ꝺē argumētū potest ꝓbari ꝙ obiectū est potentia: q⁹ est causa partialis respectu act⁹. iō dico ꝙ potētia vno mō accipit̄ ꝑ forma elicitiua multoꝝ actuū in differēter. ⁊ sic intellect⁹ est potētia vel voluntas. Alio mō ꝓ aliquo elicitiuo vni⁹ actus determinate. ⁊ sic habitus pōt dici potētia ⁊ obiectū silr. Unde potentia ꝓpie est illimitata ad multos actus: ꝑ habitus et obiectū nō. Similiter potētia recipit actū ⁊ obiectuz habit⁹ vero non. Ad ꝓbatōez dico ꝙ in cāis p se bñ pōt esse circulatio inter cās maxime si sint partiales: sic ē in ꝓposito. ꝑ in causis p se essentialiter oꝛdinatis nō ē circulatio. vñ habitus ē cā actus: ꝑ nō eiusdē nūero a quo causabat̄: sed ē causa alteri⁹ actus. silr actus ē cā habitus: sed nō illius a quo causabat̄: ꝑ vel alteri⁹ gradus i habitu. ⁊ nota ꝙ actus ⁊ habitus differūt. qꝺ ꝓbatur: q⁹ pōt aliquid stare cū habitu qꝺ non cū actu. sicut clara visio essentie diuine: sc3 cū habitu fidei: sicut post̄ patebit. ⁊ tm̄ nō stat cū actu fidei qꝺ nō ess3 verū si actus ⁊ habitus essent vna res. Sciendū etiā ꝙ habitus ē causa efficiens respectu actus. ex quo actus est efficiens ptialis respectu habitus. qꝺ patet̄ per illā ꝓpositōez frequēter acceptā illud quo posito ponit̄ aliud ⁊c. Ad aliud dico ꝙ habitus ꝑt dici causa p̄ncipalis ⁊ scꝺaria. ⁊ siue sic siue sic semp actus elicitus a volūtare siue sit causa p̄ncipalis siue nō actus erit liber denoiatōne extrinseca. Unꝺe qñcūq⁹ ad aliquē actū eliciēdū ocurrit causa libera siue sit causa p̄ncipalis siue nō actus erit liber. Et qñ dicit̄ ꝙ act⁹ volūtatis est in potestate volūtatis: si intelligit̄ sic ꝙ non pōt ipediri. boc nullus xp̄ianus b3 cōcedere: l3 pb⁹ habeat eā cōcedere q̄ non pōt deū imediate aliq̄ꝺ cāre i istis iferioꝛib⁹: ꝑ xp̄ian⁹ q̄ b3 ponere ꝙ deꝰ nō coagente cū volūtate voluntas nullū actū elicit: q⁹ deficit causa partialis necessario requisita: sed tamē actus volūtatis sic est in potestate volūtatis ꝙ per nullū creatū pōt actus suus simplr̄ ipediri. Ad aliud de inclinatiōe pōt dici. ꝙ est inclinatio sine ꝓductiōe alicui⁹ de nouo inclinate. Exemplū. graue existēs supra trabē sp inclinat̄ ad motū deoꝛsum. Noc ptz. q⁹ sic inclinat̄ ꝙ tandē frāgit trabē. ⁊ tm̄ qñ frāgit nō plus inclinat̄ q̄ ꝓius. causa aut̄ q̄re nūc frāgit trabē ⁊ nō ꝓius est debilitatio trabis. ꝑ nō est sic in volūtate: q⁹ nihil ibi debilitat̄ nec coꝛrūpit̄. Uñ inclinatio grauis nō est tm̄ ipa grauitas. ꝑ est aliq̄s actus: nō q̄ꝺē acq̄sitiu⁹? q⁹ nihil vel passiuū acquirit̄ in graui nec in trabe p istā inclinationē. sed eius actio est depditiua. q̄a p istā inclinationē virtus trabis resistēdi debilitat̄ paulatim quousq⁹ deficiat in resistēdo. ⁊ tunc trabs frāgit̄. ⁊ tūc graue mouet̄ localit̄. ⁊ tūc inclinatio grauis est actio acq̄sitiua: salrē noui. vbi vel loci. Uñ ꝑma actio nō est aliud nisi q⁹ ad p̄sentiā grauis sequit̄ diminutio ꝛrut̄ trabis sicut ad p̄ntiaz caloris ad frigidū est diminutio frigoris sine ꝓductione caloris quousq⁹ frigus totalit̄ coꝛrūpatur. et respectu vtriusq⁹ istaꝝ actionū est q̄litas totalis causa. Q⁹ aut̄ inclinatio grauis dicit talē inclinationē ꝑmā ptz. Tū q⁹ si trabs vel coꝛp⁹ detinēs sit ita potēs ad resistēdū q⁹ nūq⁹ pōt frāgi ꝙ graue. tūc nō dicit̄ graue ꝓpie inclinare. q⁹ tūc nō habz aliquā actionē debilitātē respectu resistētis. Tū q⁹ qñ graue est in suo loco naturali: tūc nō inclinat̄. q⁹ non b3 aliquē actū depditiuū vel acq̄sitiuū. q⁹ inclinatio ē respectu nō habiti. ꝑ graue solū inclinat̄ ad locū ꝓpriū in quo iam est. ⁊ ꝙ ꝙñs nō ꝓpie inclinat̄. Et eodez modo est dicendū de habitu in appetitu sensitiuo et intellectu. Nā habitus appetitus sensitiui dicit̄ inclinare appetitū. q⁹ appetitus q̄tum est de se pōt in plures act⁹? ꝑ bitus inclinat tm̄ in vnū. puta habit⁹ generatus i ꝑte sensitiua ex actibus luxuriosis inclinatiuū ad actus cōsimiles. licet ipe appetitus pōt in actū castitat̄ q̄tum est de se. ⁊ ista inclinatio addit aliq̄ꝺ supra habitū. ptz: q⁹ si aliq̄s ꝓmo sit occupat⁹ circa aliq̄ꝺ speculabile. ita ꝙ nō apprehēdat aliqꝺ obiectū cōcupiscibile. ⁊ post apprehēdat aliqꝺ tale obiectū sensibilit̄ vel intellectualiter vel vtroq⁹ vel solū sensibiliter ponat̄ boc. tūc experit̄ ꝙ habet aliquā inclinationē ad illud obiectū quā ꝓius nō habuit: sed oēm habitū quez nūc habet in appetitu ꝓius habuit. igit̄ aliq̄ꝺ nouuz est in appetitu iam inclinato qꝺ ꝓius nō fuit. licet bmōi nō pōt esse nisi actus igit̄ inclinatio illius habitus est actus elicit⁹ ⁊ respectu huius pōt poni habit⁹ totalis cau-

F Sentētia auctoꝛ.

Primū dubiū

Ad tertiū

J Ad quartū.

Secundum

Tertium

Quartū

Probatio

Quintū

K Ad ꝓbationē

Z

G Ad primum

H Ad scdm

Ad quintū

Universidad de Deusto
Biblioteca

sa. sicut prius positū fuit de grauitate vel ptialis causa cū apprehēsiōe ⁊ appetitu qō magis videtur verū q̄ nunq̄ sic inclinat habitus nisi facta apprehensione que necessario precedit oēm actū appetitus. Si dicas q̄ fm illud potest concedi q̄ obiectū inclinat potentiaz apprehensiuā: quia est causa partialis ꝯcurrens cū potentia ad eliciendū actū: ⁊ hoc est inclinare in appetitu sensitiuo. Respōdeo. potest concedi conclusio. tamen habitus ꝓprie inclinat potentiā: quia est forma perficiens potentiā: ⁊ cum hoc vt causa partialis inclinans ad actū. ⁊ pōt poni satis bene q̄ est causa totalis respectu illius actus. et tunc oportet fm illud ponere appetitū sēsitiuū passiuū. et iō aliavia forte est melior. ⁊ eodē modo est de habitu ⁊ intellectu: q: boie vigilante experitur aliquā inclinatiōem in intellectu ad aliq̄ obiectū destructū facilius intelligendū quā prius nō sentit dormiendo. ⁊ tamen cundē habitū hz vtroq̄ tēpore: ⁊ tamē experitur q̄ tunc aliq̄ nouū est in intellectu q̄ prius non fuit. ⁊ hoc non fuit nisi act? elicitus ab habitu. ⁊ per ꝑs inclinatio non est nisi elicere actū. ⁊ ideo dormiens non inclinatur: q: tunc nō elicit aliquem actū. Sed de voluntate est maior difficultas: posito q̄ aliquis primo habeat habitū viciosum acquisitū ex actib? viciosis. ⁊ tñ sibi post subito infundit gratia. tūc est dubiū vtrū stante gratia in voluntate pōt aliquis actus elici fm inclinatiōem habitus viciosi. videtur q̄ nō q: nullus pōt peccare mortaliter dū est in gratia: sed habitus ille inclinat ad actuz peccati mortalis. igit ⁊c. Sed oppositū experitur qui libet in se q̄tūcunq̄ sit presentē sibi obiectū illius habitus viciosi puta aliq̄ cōcupiscibile hic experitur q̄ non tantū habet actū in appetitu sensitiuo: sed in voluntate. ⁊ maiorē inclinatiōem habet in voluntate q̄ habuit ante apprehensionē intellectualē illius obiecti: q̄a aliquādo habet tantā inclinatiōem in voluntate q̄ vir pōt resistere ⁊ elicere actū oppositum ad quē inclinat gratia ⁊c. Hmōi autē inclinatio non potest esse nisi actus elicitus ab habitu. qō credo esse verū. Sed tunc est dubiū quo modo talis act? pōt poni in volūtate sine peccato mortali cū habitus ille nō iclinet nisi ad actū viciosum. Potest dici vno mō q̄ ille act? elicitur totaliter ab habitu nō a volūtate modo predicto de inclinatione grauis. ⁊ tunc excusatur peccatū: q: in nullo actu existit peccatū nisi existat in actu voluntatis: sicut nec meritū qō nō potest esse nisi eliciatur a voluntate saltē partialiter: sed q: apparet incōueniēs q̄ aliquis actus totaliter causetur in volūtate a causa creata alia a volūtate: ꝓpter libertatē volūtatis que nō pōt cogi saltē per causam creatā. licet talis actus possz causari a deo totaliter. Ideo potest dici q̄ ille actus causatur ptialiter ab habitu ⁊ ptialiē a volūtate. Sz tūc stat difficultas quō in illo actu nō cōsistit peccatū cū elicitur a volūtate. Potest dici q̄ licet volūtas sit libera respectu cuiuslibz act? ab eo eliciti absolute cōsiderati. tñ ꝑsiderādo aliquē actū volūtatis in ꝗtum ille actus antecedit in volūtate: nō est volūtas libera respectu illius actus. Exemplū ponam? q̄ obiectū caritatis sit totū istud deus ⁊ oē q̄ vult deus diligi ⁊ q̄ diligā deum caritatiue actu eliciro. ita q̄ aliquo vno actu diligā deū: ⁊ oē q̄ vult deus diligi a me: q̄ est possibile. si tūc cognoscā per intellectū q̄ deus vult Jobem diligi a me per reuelationē vel per quācunq̄ aliā viaz stante ꝑma dilectiōe in volūtate cū cognitione ꝑdicta necessario habeo diligere iobannez actu caritatiuo. et ille est alius a primo. q: ꝑt separari: ⁊ vnus ꝑcedit aliū. ⁊ vn? scz secūdus est ꝑcise respectu vnius incōplexi puta iobis. alius puta ꝑmus nō. Dia ista arguūt distinctionē inter illos actus. ⁊ tñ volūtas nō est libera respectu secūdi actus stāte ꝑmo actu cuz apprehēsione ꝑdicta. q: est impossibile q̄ ego vno actu diligā deū: ⁊ oīe q̄ vult deus diligi a me in generali. ⁊ q̄ sciā q̄ deus vult iobez diligi a me nisi diligaz iobannē in speciali. ꝗa cōtradictio est dicere oppositum ⁊ tunc. licet in primo actu volūtatis cōsistat meritū. q: est in potestate volūtatis: nō tñ in actu secūdo q̄ nō est in potestate volūtatis. Eodē modo pōt dici in ꝓposito q̄ apprehēso aliquo cōcupiscibili et stante inclinatione. habitus in volūtate: inclinatione dico actuali: sicut homo plus experitur in vno tēpore q̄ in alio. Tūc dico. q̄ nō est in potestate volūtatis: q̄n eliciat cū habitu inclināte aliquē actū circa illū. ⁊ ille act? pōt dici primus motus qui excusatur a peccato fm doctores. Et hoc etiā videtur Augustinus dicere q̄ nō est in potestate nostra. quib? visis ꝑ intellectū tāgamur in volūtate. et fm istā viā tūc excusatur volūtas a peccato q̄tuz ad illū actuz. ꝗa nō est in potestate volūtatis ideo nec in eo consistit meritū nec demeritū. ⁊ fm hoc oporet dicere q̄ volūtas nō sit libera respectu cuiuslibz actus ab ea eliciti sed respectu alicuius sic ⁊ alicuius nō. Sed tūc est dubiū quomō volūtas secundū inclinatiōez gratie elicit oppositū actū intēse stante tali inclinatiōe: potest dici q̄ habitus gratie in tali est intēsior q̄ alius habitus inclinans ad viciū. ⁊ volūtas cū maiori conatu elicit actū fz gratie

Ad primū prime opi. articuli primi

inclinatōem: ⁊ sic auertit intellectū a consideratione primi obiecti. ⁊ cessat primꝰ actus: sed multi experiunt q̄ stante tali inclinatione in voluntate volūtas elicit valde remissum actū fm gratie inclinatōem. Ad primū prime opinionis dico q̄ scientia fz nomē suū est ad aliq̄d q: hoc nomē scientia vel cōceptus significat q̄litatē absolutā cōnotando obiectū suū. ideo ē ad aliquid: q: significat vnū ⁊ cōnotat aliud.

P Ad scom

Ad pbm. vij. phisicoꝝ dico q̄ cōmentator. ibi. de aīa distinguit de passione. Tñ passio accipitur tripliciter. vno modo ꝓ sola receptione ⁊ inductione vnius forme absolute. ⁊ sic reperitur i sensu: vbi recipitur actus videndi. ⁊ alio modo accipitur pro inductōe vnius forme cū expulsione forme cōtrarie. ⁊ sic reperitur in intellectu qn̄ mouetur ab habitu errois ad habitū scientie: vel ecōuerso. Alio modo accipit ꝓ alteratione vel ꝓ receptione forme ad quaz sequitur corruptio patientis: sicut est in elemētis in quibus forme substantiales corrūpūtur ad corruptiōem vel inductōnem determinati gradus. ⁊ isto modo negat pbs alteratōem esse in sensu ⁊ in intellectu ⁊ nō duobus primis modis: q: illis modis concedit alterationem q̄ est salus ⁊ perfectio patientis. Ad aliud dico cōcedendo q̄ aliquis potest cognoscere scientiā non cognoscendo scibile: imo intuitiue videre actū suū intelligendi volendi sentiendi fm augustinū: ⁊ tamē non obiectū: quia fm augustinū fidē actualem qua credo video: sed deū nō video: ideo cōcedo assumptū. Si dicas q̄ scientia dicat formaliter respectū. nego: ꝗa tantū dicit respectū fz nomē sicut creator gubernator: sicut dictū est frequenter. Ad aliꝰ dico q̄ hoc nomē scientia vel cōceptus significat: nō tñ ipam q̄litatē in aīa sed etiā coexistentiā obiecti et cōformitatē obiecti ad sciaz obiecti in ꝗtum cōplexi nō incōplexi. ita q̄ ad hoc q̄ illa qualitas sit in aīa siue sit act? assentiēdi siue sit habitus ex actibus assentiēdi nō denotat sciētia nisi qn̄ illud cōplexū respectu cuius est habz esse eo modo quo intellectus sibi assentit. et quādo intellectus nō habet esse illud complexuz. tūc pōt bene illa qualitas in aīa manere. sed tūc perdit denoiationez illaz sicut in ꝓposito sorte sedēte: scio hāc euidēter sorres sedet. sed ipo surgēte nō est cōformitas inter scientiā ⁊ cōplexū illud. ꝗa nomē sciētie vel cōceptus cōnotat semp obiectū verū ⁊ nō denomiat scientiā nisi qn̄ illud complexū ꝛno tantū est verū. ⁊ iō si per mutationē rei sit ꝛplexum falsuz. tūc bene pōt illa qualitas manere sed tūc nō dicit sciētia ꝓpter causaz dictā. sic est in ꝓposito. Et est sciendū q̄ aliqn̄ vox vel ceptus significat aliquid principaliter. ⁊ cōnotat aliud. ita q̄ principale significatū illius nois vel cōceptus capit denoiationē illius cōceptus significātis. siue cōnotatū existat siue nō: aliquādo nō denominat nisi cōnotatū existat. Exemplū primi deus est bonus: bonitas significat deū connotādo actū volēdi. ⁊ dicit deus bonus siue sit actus volēdi siue nō. imo si nullus actus volēdi posset esse. Exemplū secundi. paternitas negādo relationez significat patrē cōnotādo filiū. sed ⁊ homo nō denominatur pater realiter nisi qn̄ actu existit filiꝰ. ⁊ sic est generaliter in istis cōceptibus vbi ab aliis ponūtur relationes sicut simile ⁊c. Cuius ratio est. q: aliquis cōceptus significat vnū principaliter ⁊ cōnotat aliud qualitercūq̄ se bēat siue existat siue nō. sicut bonū significat deum vel aliā rem possibilē amari: ⁊ verū significat deū possibilē intelligi. hic nō notat existētia volitionis siue intellectionis. sed intellectio siue volitio siue existat siue nō. aliqn̄ aūt cōceptus significat vnū principaliter ⁊ connotat existentiā siue coexistentiā alterius vel alioꝝ siue paternitas significat hominē patrē ⁊ cōnotat coexistentiā filij. In primo casu pōt principale significatū denoiari a tali cōceptu siue cōnotatū sit siue nō. In secundo casu nō denominat principale significatū a tali nisi cōnotatū sit in effectu. Ad aliud dico. q̄ nō ponit habitus ꝓpter delectationē plus q̄ ꝓpter tristitiā. Nullus em̄ diceret q̄ habitus inclinās ad odiū alicuius inclinat delectabiliter. ꝑ tristabiliter. Tñ dico q̄ quidā inclinat ad actuz cū delectatione cōsequēte sicut habitus generatus ex actibus diligendi. quidā inclinat ad actū cū tristitia sicut habitus generat? ex actibus odiendi. quidā inclinat ad actū neutrum vt actus cognitiuꝰ. nullus em̄ dubitabit qui habit? specificandi aliquid naturale ⁊ naturaliter inclinat ad actū sine oīi delectatiōe ⁊ tristicia in intellectu: licet tamē post sequat delectatio vel tristicia in appetitu mediante actu diligendi ⁊ odiendi.

T Ad argumēta arguendo

Ad quartū

R

S Sciendum

Ad scm dico q̄ non requiritur ꝓpter facilitatē vel promptitudinē tā q̄ principiū actiuū tantū: sed ꝓpter inclinatōem dicit propie principiū actiuū. ⁊ ꝓpter boc sequitur facilitatio ⁊ pptitudo: ꝗa magis inclinat nunc q̄ prius. ⁊ ita principaliter ponit ꝓpter inclinatōem sēdario autē ꝓpter alia duo. Quādo dicit de triplici inclinatione: dico q̄ nō est inclinatiuus ꝑ modum principij passiui sed tantum per modum principij actiui. ⁊ in hoc differt a potentia naturali: vt distinguit cōtra violentū q: illa potentia ē principiū passiuū. patet de graui. et ponamus

U

X

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄ inclinaret p modū p̄incipij actiui ⁊ passiui non tamē per modū neutrius. Ad aliud de ligno humido sicco ⁊ neutro dico q̄ humiditas pbibet actionē caliditatis ⁊ siccitas est remouens probibens ⁊ est dispositio. ⁊ ideo ibi et in talibus vbi aliquid est indispositum. concedo q̄ ibi req̄ritur necessario aliqua dispositio remouens probibens. ⁊ sic nō est in intellectu q̄ ibi non est dispositio p̄bibens actionē ideo non est sic.

v
Ad p̄mū p̄cipale
Ad scōm

Ad principale dico q̄ habitus ē causa sc̄da. Ad aliud de motu locali dico q̄ ille habitus generatus in corpore per motū localē est absolutus ⁊ motus localis ſm p̄ dicta nō dicit aliquid vltra res permanentes: nisi tantū negationes ⁊ res pmanentes causantes istū motū etiaz possunt poni substantie et ideo ponitur minor perfectio in actu q̄ in habitu. Si queras a quo causatur ille habitus. Respōdeo cadē questio est a quo causatur calor genitus p motū localē: q̄ ab eodem p̄incipio generatur vnū ⁊ aliud ⁊c̄. Ad aliud scilz de sessore ⁊ gratia: dico q̄ illud est verū quo ad acceptatōem dīnā. Vnde gratia ⁊ caritas idē sunt oino vt nunc suppono. Et impossibile est q̄ aliquis actus meritorius eliceretur a quacunq̄ virtute naturali vel supernaturali nisi concurrēte caritate sicut causa partiali secunda actus meritorij: ꝓtū ad substantiam illius actus.

z
Ad tertium

Questio. v.

Trum preter spi:

a
Questio v

ritū sanctū tripliciter datum sit necesse ponere caritatē informātez a-

Opinio p̄ma

nimā ad ꝟ q̄ aia sit cara ⁊ accepta deo. Una noua opinio dicit q̄ preter spm̄ sanctū necesse est ponere caritatē creatā informātem animā ad boc q̄ aia sit grata ⁊ cara deo: ita q̄ sine illo deus nō potest acceptare aiam rationalem

Prima ꝓpositio

Pro confirmatōe istius opinionis ponit ipse tres ꝓpositiones ⁊ ip̄as ꝓbat. Quarū p̄ma est q̄ est aliqua forma creata super quā necessario cadit cōplacentia diuina tanq̄ super obiectū diuine cōplacentie ſm quā habens illā necessario est carus deo.

Secunda

Sc̄da est ista q̄ bec cōplacentia non cadit super aiam rationalez ímediate ex illa acceptatione: sed illa forma ē obiectū diuine cōplacētie. ⁊ bec est ratio quare talis aia habens tale obiectū acceptatur a deo.

Tertia

Tertia est q̄ illa forma est amor habitualis possibilis infundi a solo deo ita q̄ per nichil aliud potest causari in aia.

Argumētū p̄mū p̄me ꝓpositōis

Prima ꝓpositio ꝓbatur quinq̄ rationibus. Quarū prima nullus actus imutabilis trāsit super aliqd̄ obiectū de nouo nisi ei⁹ obiectū sit eternū ⁊ imutabile: ⁊ de nouo p̄cipiatur ab illo obiecto sup qd̄ trāsit. Exempluz. si visio mea sit eterna ⁊ imutabilis nō p̄t trāsire sup lignū vel lapidē nisi color qui est obiectū p̄cipiatur a ligno vel lapide. Cuius rō est. q̄ de actu nō trāscūte nō p̄t fieri actus trāsiens sine mutatiōe in actu vel obiecto: sed in actu eterno nulla est mutatio. planū est. requirit̄ ergo q̄ sit mutatio i obiecto sup qd̄ actus trāsit. ꝑz igit̄ maior. ß act⁹ diuie acceptatiōis trāsit sup aliqd̄ obiectū super qd̄ p̄ius nō trāsiuit. ⁊ nūc sup vnū nō sup aliud. ꝑz istud. q̄ ꝑs ita specialit̄ non dilexit Jobem p̄ius sicut post. igit̄ nūc p̄cipit ab aia iobis forma illa q̄ est obiectū diuie acceptationis ⁊ cōplacētie. obiectū inq̄ eternū ⁊ p̄us nō p̄cipiebatur. bmōi est caritas. igit̄ ⁊c̄. Si dicis q̄ daro isto esset p̄cessus in infinitū. q̄ si iō mō vult creare caritatē in aia ⁊ p̄i⁹ nō voluit ⁊ per ꝑs modo vult acceptare ⁊ p̄us noluit. igit̄ boc erit ꝓpter aliqd̄ p̄reuiū qd̄ est obiectū eternū diuine volitiōis. Et de illo est querēdū sicut de p̄mo. q̄ deus vult modo creare illud p̄ uius ⁊ p̄ius nō. nūc igit̄ supponit̄ aliqd̄ p̄uius isti qd̄ est diuine volitiōis. ⁊ sic erit p̄cessus in infinitū. si nō standū est in p̄mo. Respondeo q̄ p̄reuiū qd̄ volūtas diuia creat in aia est caritas. cui⁹ causa est sola volūtas diuina et sua ꝓplacētia q̄ nō supponit aliqd̄ p̄reuiū caritati a p̄te creature rōnalis. ⁊ sic nō est p̄cedere i infinitū. nec standū est in p̄mo. sic q̄ deus p̄t acceptare rationē naturalē sine caritate. q̄ caritas est obiectū p̄mū acceptatiōis diuie.

Secundū argu.

Jt̄ sc̄do sic. sic se habet esse odium ad detestationez diuinā sicut esse carū ad acceptationē. sed actus detestādi diuin⁹ nō trāsit nisi sup aliqd̄ obiectū detestabile. puta iniquitatē. igitur et actus acceptādi diuine ꝓplacētie trāsibit sup aliquid tale obiectū. per qd̄ tale obiectū sit carū. igit̄ ⁊c̄.

Confirmatio

Confirmat. q̄ cause formales oppositre habēt effect⁹ formales oppositos. Exēpluz. sicut albedo dicit esse albū ⁊ nigredo nigruz. ß iniquitas ⁊ alia forma. puta caritas et natura rei sunt cause formalit̄ oppositre. g̃ bñt effectus oppositos. sicut igit̄ ꝓpter iniq̄tatez aia est deo odibilis ⁊ detestabilis. ita ꝓpt̄ caritatē erit deo cara ⁊ amabilis.

Tertium

Jt̄ deus est rōnabilior dilector q̄ cogitari p̄t. ⁊ p ꝑs diligēte se diligit. ꝯna ꝑz. q̄ si virtuosus ꝑtuose diligat nō p̄t ꝑtuosū nō diligere licet potest nō diligere vicioſuz. g̃ si aliq̄s diligat deū caritatiue diligit̄ a deo. ⁊ q̄ nō diligit deū nō diligitur a deo.

Quartū

Jt̄ q̄rto. ois diligēs virtutes diligit nec̄rio p̄ticipātē illas virtutes. sed de⁹ diligit caritatiue. g̃ ⁊c̄. Jt̄ q̄nto. q̄cq̄d est pulcherrimū ⁊ delectabile est obiectū diuine dilectiōis. sed caritas ⁊ alie virtutes sunt bmōi

Quintū

b
Sc̄da ꝓpō

igitur ⁊c̄. Sua sc̄da propositio est vera q̄ diuina acceptatio nō cadit imediate sup animā rōnalem sine caritate media. ꝓbat̄ sic. Cui⁹ participatio est rō formalis quare participās diligitur acceptatur: ⁊ maxime causa imediata ⁊ p̄cisa sine qua illud participans nō immediate acceptatur nisi tali participatōe: sed caritas est talis forma ex natura q̄ per eius participationem aia a deo acceptatur ⁊ fit cara. ⁊ sine illa nō. igitur acceptatio diuina ⁊ dilectō non cadit imediate super aiam rationalem sine caritate tali. Jtem arguo argumēto p̄ius facto nullus actus imutabilis et eternus ⁊c̄. sed acceptatio diuina transit modo super aiam rationalē super quā p̄ius non transiuit. ergo boc erit necessario propter participatōem obiecti eterni diuine acceptatōnis. Si dicas q̄ dilectio generalis est ratio sufficiēs deo acceptādi aiam rationalē. Contra. si generalis dilectio sufficeret cū deus necessario respectu cuiuscunq̄ nature rationalis habeat generaliter dilectōnem ⁊ cōplacentiā sicut respectu cuiuscūq̄ creature. igitur deus necessario acceptaret q̄cunq̄ naturā rationalē. qd̄ falsum est. igitur ad acceptatōem diuinā specialem q̄ aia rationalis est digna vita eterna requiritur

c
Tertia ꝓpositio

dilectio specialis: puta caritatiua tā a p̄te rei q̄ a parte aie rationalis.

Tertia ꝓpositio sua sc̄z q̄ forma illa est amor habitualis possibilis infundi a solo deo ⁊ a nullo alio ꝓbatur. Et p̄imo q̄ sit amor habitualis ⁊ nō actualis: q̄a illa forma que est cōplementū amicitie dei et promerens eā est habitualis amor ⁊ nō actualis. sed forma predicta qua aia fit cara deo est bmōi. igit̄ ⁊c̄. Jl Maior ꝓbat̄. q̄ si non: tunc nō existēte actu amoris elicito nō essent aliq̄ amici. ergo oportet q̄ sit amor habitualis. ergo amici diligunt se amore amicitie. minor ꝓbatur: q̄ sicut est in nobis respectu proximi: ita ē in nobis respectu dei. sed in nobis respectu p̄timi est dupler. amor: vnus est cōplacentie seu beniuolētie. alius est amor amicitie. Et isti amores distinguntur: q̄ amor amicitie ſm pbz viij. phisicoꝝ. nō est sine readamatōne. g̃ read amatio est cōplementū amoris amicitie. Sed amor cōplacentie ⁊ beniuolentie potest bene esse sine readamatōe: q̄ possum alicui esse beniuolus et potest mihi cōplacere absq̄ boc q̄ diligat me. ergo codē modo est in nobis: quia deus respectu nature rationalis potest habere amorē beniuolentie et cōplacētie absq̄ boc q̄ natura rationalis diligit deū ſm amorē amicitie cū ignis caritat̄ informās aiam sit readamatio. sequit̄ q̄ est cōplementū amicitie dei p̄merens eam. ergo ⁊c̄. Jtem oppositi effectus reducūtur ad oppositas causas. ß esse odibile deo est effect⁹ reduct⁹ in p̄tm̄ ranq̄ in causaz igit̄ esse amabile est effectus reductus in amorē ranq̄ in causaz: nō tm̄ in actualē. q̄ act⁹ non manet semp q̄n aliq̄s amat̄. igit̄ reducit̄ ad habitualē. Jt̄ illud quo posito allicit̄ deus ad diligendū creaturā rōnalē. ⁊ quo nō posito nō allicit̄ etiā est forma illa qua aia necessario est accepta deo. ß caritas habitualis est bmōi sine actu. igit̄ ⁊c̄. Sc̄dm ꝓbatur q̄ iste habitus pōt a solo deo causari nō a creatura. q̄a q̄n ad actū elicituz mediāte aliquo habitu cōcurrūt multe circūstātie ignote oi creature habēti talē habitū. talis habitus nō pōt causari ab aliq̄ creatura sed a solo deo. q̄ si talis posset causari a creatura bñte talē bitū. tūc ille circūstātie essent note tali habēti illū habitū. sed ad actū caritatiuū cōcurrūt multe circūstātie ignote oi habēti caritatē. q̄ nemo scit vtruz odio vel amore dignus sit. igit̄ habitus caritatis nō p̄t causari ab aliq̄ creatura. igit̄ ⁊c̄. Hijs habit̄ pōt colligi talis diffinitio caritatis ſm eu⁹ q̄ caritas est dilectio dei bitualis infusa a dō. super quā imutabilit̄ ⁊ a deo trāsit diuina acceptatio faciens aiam esse deo carā. p̄ticule posite in ista diffinitiōe patēt ex supradictis. Et addit q̄ merito appellat̄ bec forma caritas. q̄ q̄n aliq̄s diligit aliquē amore amicitie q̄lis ponit̄ ista forma. tūc respectu dilecti habz duplicē actū. vnū quo placet dilecto. aliuz quo sibi ꝓcurat bona q̄ pōt. cū igit̄ de⁹ diligēte se diligit. p̄mo diligit cū actu ꝓplacētie. sc̄do disponit ei dare vitā eternā. iō merito vocatur caritas.

d

e
Contra p̄mam opinionem

Cōtra ista. p̄mo q̄ nō oportet ponere talez habitū informantē aiam ad boc q̄ aliq̄s sit acceptus a deo tanq̄ dignus vita eterna. ⁊ ß dico q̄n deus de potētia absoluta posset quēcūq̄ acceptare sine tali habitu: licet nō de potētia ordinata. Et isto modo ponit iste cōtrariuz. q̄ alit̄ nō argueret cōtra iobem: ꝓtra quē intēdit arguere. Arguit̄ p̄mo sic. Quēcunq̄ pōt deus ordinare ad vitā eternā: ⁊ pōt illā vitā sibi dare sine oi habitu tali: pōt sine tali habitu acceptare. ita q̄ sit carus deo. sed puerum modo natū pōt ordinare ad vitā eternā: ⁊ pōt illā vitā sibi dare sine omi habitu tali. igit̄ ⁊c̄. Jl Maior ꝑz p dicta sua. q̄a cū act⁹ imutabilis ⁊ eternus nō trāsit sub aliquo de nouo: nisi p̄pter p̄ticipationē p̄imi obiecti illius act⁹. qd̄ est caritas ſm eū. q̄ si mō sit aliq̄s acceptꝰ deo ⁊ post nō. ⁊ p ꝑs act⁹ acceptatiōis sup aliqd̄ obiectū trāsit de nouo. sequit̄ q̄ ille erit carus deo. Jl Minor ꝓbat̄. q̄ deus de potētia sua absoluta pōt facere puerū aliquē nasci sine pcō actuali ⁊ originali. sicut si adā stetisset in statu

Universidad de Deusto
Biblioteca

innocentie.patet etiam si deus crearet vnum hoiem ⁊ maneret sine peccato:posset generare filiū sine oīi pctō tali:⁊ p cōsequēs cū talis nihil habeat repugnans diuine acceptationi potest deus talē puerū ordinare ad vitā eternā:⁊ sibi dare vitā absq; hoc q̄ det sibi talem habitū.ergo talis esset deo carus ⁊c.⁊ qua ratione in primo instanti quo nascit potest sibi dare vitā eadē ratione post peccatū mortale: statim potest sibi illud peccatū remittere sine oīi habitu ei collato ⁊ ordinare ad vitā eternam.Si dicas q̄ talis nullo modo sine habitu est carus deo. Contra.si deus disponat dare vitā eternā alicui viatori:non est necesse talē esse in gratia ⁊ carū deo.⁊ hoc pōt sine oīi habitu.igit ⁊c. Ite arguo sicut ipe arguit.Oppositi effectus reducunt ad oppositas causas Iz ille modus loq̄ndi sit improprius i ꝓposito: ꝙ posito q̄ sint duo hoies quoꝝ vnus sit amicus deo ⁊ alius inimicus.isti sunt effectus oppositi ⁊ reducunt ad amicitiā ⁊ inimicitiā tanq̄ ad causas oppositas:sed iste potest sine oīi actu ⁊ habitu esse inimicus. ergo iste alius potest esse amicus sine oīi habitu.Assumptū patet q̄ posito q̄ ipe peccet mortaliter i vnico actu post istū actū nil remanet in aia quo sit inimicus deo:q; nō actus q; iam trāsit.nec habitus quia possibile ē q̄ talis actus sit ita remissus q̄ non possit generare habitum.tū quia potest deus de potētia sua illū habitū destruere manente aia ⁊ non remittere peccatum.tū quia p potentiā naturalē potest destrui ille habitus: q; posito q̄ cesset ab oīi actu tam peccādi q̄ merendi.tūc potest iste habitus destrui p obliuionē si sit in intellectu:⁊ p aliā viā si sit in voluntate.igitur est inimicus sine oīi tali habitu.igitur de inimico potest fieri amicus.Ex̄plū Jobis ad hoc:quia si aliquis sit inimicus regis ꝓpter offensam aliquā:offensa pōt sibi rex remittere ⁊ eū recipere i gratiā suā sine oīi habitu causato in illo q̄ est inimicus sicut patet euidenter.ergo multomagis de⁹ potest. Ite possibile est q̄ puer natus i originali peccato nec habeat habitū naturalē nec superna turalē:q; peccatū originale nō est habitus infusus nec naturalis:⁊ tamē ille sic natus sit inimicus deo sine oīi peccato.igitur potest sibi deus originale dimittere ⁊ acceptare ad vitam eternā sine oīi habitu. Ite tantū potest act⁹ bonus respectu amici:q̄tū malus respectu inimici.sed vnus actus malus sine habitu generato pōt facere hoiem inimicū.ergo act⁹ bon⁹ ex genere q̄ē naturalis quē deus pōt acceptare pōt facere amicū deo. Ite contra B q̄ dicitur q̄ est aliqua forma ex natura rei puta caritas q̄ est obiectū diuine cōplacentie p quā aia fit cara deo:q; hec ꝓpositio pōt habere duplicē intellectū.vn⁹ est q̄ talē formā aia fit cara deo:⁊ illa existēte in aia nccrio fit cara deo sed iste scds intellectus falsus est:q; pōt talis forma existere in aia:⁊ tū nō oportet dcū acceptare eā informatā tali.ergo nō necessario ad talē formā sequitur acceptatio diuina.Assumptū ptz:q; qñ a deo ꝓducuntur duo effect⁹ ordinati quoꝝ vn⁹ est prior⁊ alius posterior.potest deus conferre alicui effectū priorē nō conferendo sibi posteriorē.sed gratia⁊ gloria sunt duo effectus ꝓducti a deo.gratia est prior:q̄ est in viatore.⁊ gloria est posterior:q; est in cō summatōe.igitur potest de⁹ cōferre alicui gratiā⁊ caritatē:⁊ nō conferre sibi gloriā.Et p cō sequēs pōt disponere non cōferre sibi gloriaz: nō obstante q̄ cōferat sibi gr̄az. Item cuicūq; pōt deus conferre gratiā ⁊ cū statim annihilare eidē statim pōt conferre gratiā ⁊ cū non acceptare tanq̄ dignū vita eterna:ꝙ viatori cui cunq; pōt deus conferre gratiā ⁊ caritatem ⁊ statim post potest cū ānihilare.⁊ p cōs potest sibi conferre gratiā ⁊ dispositōem ⁊ cū annihilare.⁊ si disponit eū annihilare p⁹ gratiā datā nō acceptat eū.igitur eidē pōt de⁹ dare gr̄am⁊ conseruare in gratia in infinitū ⁊ nunq̄ disponere ei dare gloriā:⁊ potest disponere non sibi dare gloriā:sed semp potest eū cōseruare i gratia. Ite ꝑm cū deus respectu existentis in gratia habet duplicē actū amoris:scz actū cōplacentie ⁊ actū amicitie ⁊ per cuz primus actus potest esse sine scdo.⁊ est prim⁹ actus per eum quo placet sibi in dilecto ⁊ vult sibi bonū.Secundus actus quo disponit sibi dare vitā eternā:sed si daret sibi bodie gratiā ⁊ cogitaret eū cras occidere ⁊ ānihilare:haberet primū actū ⁊ nō scdm.sed hoc est possibile. Ite ipe ponit q̄ cōplacentia generalis cadit super quālibet creaturā:sed specialis sup subiectū nobile:tūc sic natura angelica vel aīa rationalis est obiectū nobilius q̄ caritas.igitur acceptatio diuina potius cadit imediate sup naturā rationalem q̄ principaliter acceptatur⁊ preparatur ad vitā eternā. Ite posito q̄ hic sint duo equales in oibus absolutis quoꝝ vnus preparat ad vitā eternā alius nō.vnus est deo carus ⁊ acceptus alius nō.ergo acceptatio est preter aliq̄ absoluta.Si dicas q̄ si sint equales i oīibus absolutis⁊ de⁹ preparat vni vitā eternā⁊ alteri non:tunc esset acceptator ꝓsonarū. Contra nulla est causa predestinatōis ⁊ acceptatiōis diuine a parte predestinati.ergo pōt vnū predestinare ⁊ aliū nō sine oīi acceptatōe personarū. Itez posito q̄ sint duo equales in oibus

absolutis quoꝝ vnus peccauit ⁊ alius nō. adhuc post peccatuz sunt equales igit ⁊ prius.B est possibile:tm deus pōt vnū acceptare pura illū q̄ nō peccauit ⁊ aliū non.Confirmat p illud.Jacob dilexi esau odio habui. Ite possibile est q̄ de⁹ prius acceptet aliquē tanq̄ dignū vita eterna ⁊ post in duratōe alia impendat sibi gr̄az. q̄ infusio gratie non necessario p̄cedit acceptatōem. Ite contra B q̄ ponit q̄ ille amor est habitualis nō actualis:q; illud est vltimū cōplementū amicitie quo perficit amicitia alterius.sed amor actualis nō habitualis ē hmōi.ptz in nobis.igit ⁊c. Ite si sint b duo amici q̄ se amant amore actuali ⁊ habituali ifirmetur vnus ⁊ pdat per infirmitatē oēm amicitiā habitualē ⁊ actualē:iste sanus diligit infirmū in infirmitate ⁊ post sicut prius. q; placet sibi in ea ⁊ ꝓcurat sibi bona,p posse.q̄ ali⁹ post infirmitatē habet aliquez actū amoris amicitie:q; aliter alius non diligeret eū amore amicitie:⁊ tamē ois amor habitualis in eo cessauit.ergo p̄t esse amor amicitie actualis sine amore habituali. Ite contra B q̄ dicit q̄ ille infunditur aie a solo deo:q; nō maior supnaturalitas requirit in actu q̄ in habitu. q; q̄libet plus diligit actu q̄ habitu. Scd oēs actus dilectōis respectu dei possunt esse naturales igitur habitus:q; deus potest ita acceptare actū naturalis dilectōnis sicut quēcunq; aliū actū elicitū mediante caritate. Si dicas q̄ requirit habitus supnaturalis ꝓp circūstantias ignoras. Contra.nō videtur rō quare deus nō possit acceptare actū cū ignorantia circūstantiarū sicut cū sciētia circūstantiarū. Ite Iz ille circūstantie sint ignote naturaliter: tm possibile est q̄ deus creet notitiā obiectiuaz illarū circūstantiarū absq; hoc q̄ causet caritatē in voluntate:⁊ tunc posset actū naturalis dilectōis acceptare.⁊ p cōs talis esset carus deo. Item cōtra hoc q̄ dicit q̄ in oīi dilectione consistit delectatio:q; dānatus habet intēsiuū amorez suiꝑius:⁊ tamē non delectatur in amore suo.

Circa questionē tres articuli

Ad q̄stionē igitur tria declaro.primo q̄ spūs sanctus ⁊ caritas siue aliud donū distinct donationib⁹ donant rationali creature. Scdo q̄ de potentia dei absoluta pōt spūssanctus dari sine missione alicui⁹ alterius doni creati. et hoc creature rationali ita q̄ talis natura cui donat acceptat ⁊ efficit digna vita eterna. Tertio de potentia dei ordinata nō pōt spūssctūs dari sine caritate ⁊ alijs donis.

¶ Primus articul⁹

Primū,pbat sic.q̄cunq; distinctis habitionibus habent distinctis donationib⁹ donant creature rōnali: ꝙ spūssanct⁹ ⁊ caritas distinctis habitionibus habent a creatura rōnali.igit ⁊c. Maior ptz. minor,pbat:q; caritas,habet a creatura rōnali vt forma existēs subiectiue in aia.spūssanct⁹ habet a creatura rōnali vt cā prtialis fz illū modū loq̄ndi ocurrēs ad causandū actū distinctū iste aūt sunt distincte habitiones.igit ⁊c. Circa scdz articulū oīndo q̄tuor ꝯclusiones. Prima ē q̄ nulla ē forma ex natura rei q̄ informare necessario sit informatū acceptari q̄ ,pbat sic q̄cūq; forma absoluta pōt stare aliquo tpe ꝺtermiato cū carētia alteri⁹ forme absolute i eodē subiecto pōt stare i ppetuū cū illo subiecto cum carētia illi⁹ forme. Ex̄plū.si albedo pōt stare i lacte cū carētia dulcedis p vnū diē eadē rōne ippetuū p ꝺseruatōem diuinā:q; eadē est ratō vtrobiq;:ꝙ caritas quā ipe ponit pōt stare i tpe deteriato cū carētia glie.ptz de multis viatoribus.igit ⁊c.Ex quo sequit q̄ aliq̄s pōt esse i caritate cui de⁹ nunq̄ disponit dare gloriā:q; pōt ippetuū eū ꝺseruare i caritate sine glia.Tunc sic.ille cui deus nō disponit ꝓ aliquo tpe dare gloriā nō est acceptus nec carus deo: q; hoc ē acceptari a deo:q; deus sibi disponit dare gloriā.ergo ⁊ cui disponit ippetuū nō dare gloriā nunq̄ ille erit acceptus a deo.⁊ tm ille pōt habere caritatē imppetuū vt ꝓbatū est.igit ⁊c. Ite nō minus est acceptatu deo illud q̄ō est i actu meritorio q̄ q̄cunq; acceptatū in habitu caritatis.ꝙ in actu meritorio nihil est acceptatū q̄n possit esse:⁊ tm nō acceptari a deo. q̄ nec in habitu caritatis.assumptū ꝓbatur: q̄a nihil est absolutū in actu meritorio q̄n possit i mediate fieri a deo nulla creatura coagēte.⁊ p ꝯs etiā nō voluntare coagente.⁊ sic ille actus nō esset meritorius:q; nihil est meritoriū q̄ō nō est in ptāte voluntatis.⁊ p ꝯs talis actus nō esset actus a deo igit eodē mō de habitu Ite dilectio dei ⁊ odiū sunt opposita p eū: sed odiū dei nō est ex natura rei dignū pena eēna q̄ nec dilectio dei ex natura rei est digna vita eterna.assumptū ꝓbat:q; de⁹ pōt remittere oē pctm̄ quo ad culpā sine oi gr̄a ⁊ caritate infusa ⁊ p ꝯs tale odiū nō est dignuz pena eēna.Si dicas q̄ sine caritate est dignū pena eēna.Contra.stati post remissionē pcti ⁊ stati etiā post pctm̄ sine remissione eū ānihilare pōt.q̄ nō ē necesse q̄ ꝓpter odiū illud sibi cōferat eterna pena:nec ꝓpter gr̄am gloria.Cōfirmat. q; eodē mō qñ infundebat gr̄a aie bti Jobis baptiste potuit eū ānihilasse:⁊ tūc habuisset caritatē. ⁊ tm nō fuisset acceptus ad vitā eternā. Ite sicut se habet pena ad peccatū:ita ꝑm eum gratia ad gloriā:sed deus potest punire eternaliter sine aliquo peccato actuali precedente vel cōcomitante.patet de pueris non baptisatis dānatis q̄ puniunt pena dāni. Jgit eodē mō

B Scōs articulus
Prima conclusio

Universidad de Deusto
Biblioteca

Resolutio auct.

potest conferre vitā eternam sine aliqua gratia vel caritate actuali vel habituali. Item premiū correspōdet merito:ergo vbi nō est p̄miū nō est meritū:sed in paruulis nō est meritū loquendo de merito qđ acquiritur p actus meritorios.igitur non obstante q̄ in paruulis sit talis habitus non oportet q̄ deus conferat eis vitā eternā. Ideo dico q̄tū ad istā cōclusiōem q̄ caritas nec quecunq; alius habitus necessiter deū ad dandū alicui vitā eternā imo de potentia absoluta potest alicui conferre caritatē t eū post annihilare.t sīr in perpetuū in caritate custodiret nunq̄ disponere de re vitā eternā.

3 Scā cōclusio.

Scā conclusio est q̄ deus p̄t de potentia sua absoluta aliquē acceptare sine oīm tali forma informante.que ꝓbatur sic. qñ aliqua plura sunt in potestate diuina quorū vnū dependet ab alio.deus potest conferre vnū nō conferendo reliquū.ß sic se habēt gratia t gloria accipiendo gloriā pro actu beatifico.igitur ꝛc.Et si disponat dare gloriā sine caritate ille cui disponit dare gloriā ē carus deo t hec est caritas que diuidit inter filios dei et perditionis nō aliqđ accidens infusum a deo Item quicunq; potest habere actū meritoriuz simpliciter p̄t cū tali actu acceptari sine oīm habitu:sed viator potest habere actum meritoriū sine oīm caritate.igitur ꝛc.maior ꝓz:qa ideo dicitur actus meritorius:qz acceptatur a deo.minor probatur:qz quādo sunt duo actus boni ex genere quoz neuter ex se est meritorius: nec dignus vita eterna si vnus potest acceptari a deo t alius.patet de se:qz vterq; est indifferens ex se ad acceptatōem diuinā:sed actꝰ naturalis dilectionis t actus elicitus a voluntate sunt hmōi.patet de se.igitur potest deus acceptare actū naturalem sine oīm caritate ꝛc.

R Tertia cōclusio

Item quocūq; actus eiusdē rationis habentes circunstantias diuersas q̄ sunt in potestate mentis potest deus acceptare vnū actū cū circunstantijs paucioribus t pluribus vł nullis:sed actus naturalis dilectōnis quo diligit deū viator super oīa t elicitus actus mediāte caritate sunt eiusdē rationis quo ad substantiā actus licet plures circūstantie sint in vno actu q̄ in alio.igitur sicut potest acceptare elicitū actū a tali caritate ꝓpter circunstantias ita naturalē cū paucioribus circūstantijs: vel cū nullis t hoc loquendo de potētia absoluta Itē ex actibus meritorijs generat habitus inclinās ad consimiles actus.igitur sicut p̄t acceptare scōz actū elicitū mediāte habitu:ita p̄miū t per ꝓns potest acceptare actū sine habitu naturalem sine actu infuso. Tertia conclusio.q̄ spūssanctus p̄t dari creature rationali sine caritate vel quocūq; alio dono creato:qa ad hoc q̄ detur spūssanctus non plus requiritꝫ nisi ad hoc q̄ creatura rationalis acceptatur tanq̄ digna vita eterna t q̄ possit meritorie agere:sed oīa ista possunt cōpetere creature rationali per solam coexistentiā spūssancti sine oīm alio dono:vt ptz ex supradictis.igitur ꝛc.

Z Quarta cōclusio

Ex hoc sequit quarta conclusio q̄ spūssanct? sufficit:t nō oportet ponere aliud donū ad acceptandū aiam rationalē.t hoc dico ,necessario. Si dicas q̄ hec opinio approximat mlt̄ tū errori pelagij:qz pelagius p̄it q̄ homo potuit mereri vitā eternā ex puris naturalibus. Rndeo.hec opinio ꝑbata plus inclinat ad errorē pelagij.non dico q̄ est error pelagij:ß q̄ plus approximat q̄ opinio iobis:qz hec ponit q̄ est aliqua forma causata in aia que ex natura rei incitat deū ad acceptandū actū talez t naturā in qua est.t tunc lz caritas sit creata tamē est principiū naturaliter eliciendi omnē actōem quā p̄t causare.sicut aia intellectiua licet creetur tamē est principiū naturale respectu alicuius actus eliciti.igitur hec opinio ponit sicut opinio pelagij q̄ homo potest naturaliter elicere actū q̄ necessitat deū ad acceptandū naturā cuius est.t p cōsequens ponit q̄ ex puris naturalibus potest homo mereri vitam eternā:nec video ꝛr alia differētia inter opinionē pelagij:nisi q̄ pelagius ponit q̄ cause naturales quas habemus ex nobis ipis sufficiāt ad eliciendū actū necessitantē deū ad dandum vitā eternā.Sed hec opinio ponit q̄ ad eliciendū talē ꝓcurrit necessario aliqua forma creata a deo:sed posita illa forma necessario causat illā actōnem necessitantē sicut aia intellectiua.Sed opinio Jobis ponit q̄ virtute nullius creati siue illud habeam? ex nobisipsis: siue imediate a deo necessiteꝫ deus ad acceptandū actū elicitū quēcunq;:qui ipe posset de potentia absoluta nō acceptare.qz si sint duo eq̄les i oibus naturalibus t habitib? oib? supernaturalibus t actib? p̄t primū acceptare t aliū reprobare lz nō de potētia ordinata. sicut ptz de iacob t esau q̄ in oibus naturalibus fuerūt eq̄les fm oēs doctores.t tñ iacob dilexit:esau aūt odio habuit.vnde non video quin deus caritatē alicui possit infundere: t tamē ordinare eū ad penā eternā.t etiam q̄ aliquis actu aliter in caritate possit esse in inferno de potentia dei absoluta.t etiam potest vnū alium non habentem caritatem acceptare ad vitam eternam.nec ex hoc esset acceptator: personarum:quia ipse nullius debitor est. ideo quicquid facit ex libertate sua habet: reprobando vnum et alium acceptando totum iuste

Dubitatur

Respōdetur

facit. Sed dubium est vtrū donum sit ꝓprium spiritussancti: et nulli alteri conueniat

Rñsio.dupliciter dicit aliqđ donū. vno modo aliquid ,productū liberaliter t p modū libertatis t voluntatis. Alio modo est aliqđ collatū vt sit existens cū aliquo t coagēs vt sit in libertate t in possessione sua. Primo est ꝓprius spūssancti:qz producit p modū doni t libertatis:t non per modū similitudinis.t hoc adducit declaratio supradicta q̄ filius dei ,producit per modū similitudinis:t spūssanctus nō.Exemplū de intellectu t volūtate in nobis:t de obiecto noto in intellectu nostro qđ vocatur obiectū declaratū t verbū ab aliqbus:qz ibi diffuse ponitur:ideo dimittitur.q̄re ibi. Scđo modo nō est donū ,proprium spūssancti:qz sic cōpetit tribꝰ personis t donis gratuitis:qz sic omnes persone dantur nature rationali:qz sic dari non est nisi coagere creature rationali ad eliciendū oēz actū quē vult recte elicere ad modū quo vnus datur alteri:quia vult quicqđ ipe vult. t ꝑus forte non fuit datus:sed tres persone.t etiam dona gratuita coexistunt t coagunt in actione creature recte elicita.ergo ꝛc.t sic spūssanctus ab eterno fuit donū.nō quia fuit datum actu:sed quia fuit dabile fm magistrū sententiarū.

T Tertius articulus

Quantū ad tertiū articulū dico q̄ nō potest dari creature rationali de potentia dei ordinata sic q̄ acceptet tanq̄ digna vita eterna sine habitu caritatis.qđ probat sic:qz spiritussanctus non sic datur creature rationali quin ipa acceptatur a deo modo predicto:sed de potentia dei ordinata nō est creatura rationalis sic accepta a deo sine caritate.maior patet:t minor probat.quia sicut voluntati que ē perfectibilis naturaliter non negatur pfectio sua naturalis q̄tum ad actū primū:nec q̄tum ad actū scōm.t per cōsequēs nō negatur sibi habitus naturalis nec actus elicitus mediante habitu:ita nec eidē voluntati que est perfectibilis supernaturaliter negatur perfectio supernaturalis.t p cōsequens vt sic habebit habitū supernaturalē t actū.cū igitur voluntas sit sic accepta a deo:sequitur q̄ vt sic habebit talem habitū. Item si negetur talis habitus aut igitur est ,ppter perfectōem actus dilectionis aut ꝓpter assistentiā spiritussancti nō ꝓpter primū:quia non repugnat huic actui dilectionis dei nec eius perfectiōi elici ab habitu naturali:nec ꝓpter scōm:quia eadē ratio sufficit respectu fidei. vnde tamē requiritur habitus.ergo ꝛc. Item non debet magis negari habitus respectu vnius virtutis theologice q̄ respectu alteriꝰ.igitur cū respectu actus credendi ponitur fides infusa t acquisita.ergo eodē modo respectu actus diligendi deū debz poni amor:habitualis acquisitus t infusus.

Ad primū alterius opinionis negatur assumptū:scz maior:qz ipe ponit duplicem cōplacentiā:scz generalē t specialez.aut igitur intendit q̄ caritas sit tantū obiectum complacentie specialis aut generalis.non generalis:quia obiectū est habitus complacentie generalis t quelibet creatura naturalis p eū.nec specialis:quia diuina summa cōplacentia specialis est respectu creature nobilis valde vel nobilissime.nunc autez natura angelica t natura humana est nobilior quacunq; tali forma.t per cōsequens vtraq; est obiectum diuine cōplacentie specialis.sicut illud quod perficitur per formā talē t forma talis est obiectū sicut illud qđ pficit t est imediatius natura humana obiectum diuine complacētie q̄ caritas:quia ,ppter illā est caritas obiectū t non econuerso.quādo igitur dicitur nullus actus ꝛc.dicitur q̄ illud est verū quādo vtrū q̄ obiecti super qđ trāsit est obiectū illius actus vnū tamē formale aliud materiale. sicut patet in exemplo suo.color est obiectū formale visionis etiā lignū materiale.t lignū nō est obiectū visionis nisi mediante colore.et ideo est obiectū mediatū visionis:sed in proposito obiectū imediatū acceptatōis diuine vel cōplacentie est natura humana vel rationalis. nec est caritas obiectū formale t aia obiectuz materiale:sed vtrunq; est imediate obiectum diuine cōplacentie t formaliter natura rationalis est obiectū imediatius.t sic patet ad exemplū eius q̄ quando dicit de actu non transeunte:etiā dico de actu non transeunte nō potest fieri actus transiens sine mutatiōe: tamē potest fieri mutatio vel in obiecto vel in aliquo alio vel in tempore.Exemplū primi.deus nunc acceptat eū quez non acceptauit prius. q:nunc est bonus t prius nō.Exēplū scōi.deꝰ acceptat nos ꝓpter merita xp̄i ad modum quo aliquis ad preces vnius remittit alteri offensam.Exemplū de existentibus in purgatorio qui liberantur ad preces aliorū. Exēplum tertij.potest deus statuere q̄ ille q̄ inuenitur aliquo die nō bonus sit dign? vita eterna cuz inuenit alio die bon?. sicut si papa statueret q̄ qui inueniretur tali die in ecclesia haberet ,promotionem:t qui alio die inueniretur nihil haberet.igitur ꝓpter mutatōem t successionē tēporis potest de actu intranseūte fieri transiens.

Ad primū alterius opinionis

Ad scōm

Ad aliud dico q̄ potest aliquez odire sine oīm iniquitate i odito:quia nullius debitor est t potest eum existentem in iniquitate non odire adpenam eternam,t sic est i proposito.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad cõfirmatões

Ad aliud de causis formalibus oppositis et effectibus dico q̃ impropie dicitur causa formalis habet effectū formalez: nec plus potest hoc dici q̃ q̃ causa finalis habet effectū finalem vel materia effectuz materialē. ideo tales locutiões sunt metaphorice ⁊ false de virtute sermonis. ⁊ ideo cõpositū ex materia et forma est effectus oim causarū pura esse albū vel aliquid tale. Cū igitur dicitur q̃ iniquitas facit aliquē inimicū dei formaliter: dico q̃ falsum ē vt ipe intelligit: q̃ ipse intelligit q̃ iniquitas necessitet deū ad detestandū ⁊ spernēdum ad penā eternā. ⁊ caritas opposito modo se habz qđ totū falsū est de potentia dei absoluta. Si dicas q̃ cõtradictionē includit q̃ aliquis habeat caritatē nisi sit carus: sicut q̃ aliquis habeat albedinē nisi sit albꝰ. dico q̃ bene denominatur talis habens caritatē carus: sicut habens albedinez albus: ⁊ sic est vere carus: sed nõ necessario sic carus q̃ sit dignus vita eterna: ⁊ tamen carus est deo: quia deus dedit sibi caritatē. ⁊ cū hoc potest reprobari a deo de potentia sua absoluta.

Ad tertū

Ad aliud dico de readamatione naturali q̃ nullius est debitoꝝ nõ tenetur readamare.

Ad quartū.

Ad aliud de virtutibus dico q̃ concluditur q̃ diligit virtutes propter caritatē aliqua dilectione. non tamē concludit q̃ teneatur acceptare.

Ad quintū

Ad aliud dico de delectabili ⁊ pulcherrimo q̃ non cõcluditur q̃ oia argumenta sequentia ꝛcludunt q̃ illa terminat actū diligendi non tamē necessitat ad acceptandū hoc tamen debet concludere si ꝓbabit intentum. Questio. vi.

A Questio VI

Trū anima chri:

B Opiniões quatuoꝝ

Vsti habuit summā gratiā ꝓssibilez haberi in via. Dic primo videndum est de modo augmentationis forme. Secõdo de statu vtrū sit vel non. Dic sunt quatuoꝝ opiniones concordantes in vna cõclusione q̃ forma non augetur per additiõnem noue ꝑtis. Prima ponit formā in se esse perfectionem vel imperfectionē: sed non recipere magis vel minus nisi per comparatiõem ad subiectū. Secõa ponit latitudinem graduū in forma: sed ponit q̃ non distinguitur in forma realiter: sed tantū virtualiter siue ꝑm rationē. Tertia ponit q̃ suscipit magis ⁊ minus ꝑm q̃ magis ⁊ minus miscetur cū suo contrario. Quarta que istarū est ratiõabilioꝝ. ⁊ si tenerez aliquā istarū quatuoꝝ tenerez quartā: ponit q̃ vtraq; forma est eque simplex tam aucta q̃ augmentans. ⁊ est eque simplex post augmentatõem sicut ante. ⁊ ponit q̃ in aduētu forme perfectionis forma precedēs totaliter corrūpitur: ⁊ alia totaliter generatur. Et pro ista opinione sunt ratiões que patebunt respondendo ad eas.

C Contra tres opiniones.

Sed cõtra istas tres opiniones arguitur multiplicit. Primo sic. ois actio realis habet terminū realem. ⁊ sic actio noua habet terminū nouū: sed quãdo aliquid mouet de minus calido ad magis calidū: ibi sensibiliter experitur actionem realem nouā. igitur ibi erit aliqđ nouū productum qđ prius non fuit: ⁊ nihil precedens corrumpitur ꝑm istas tres opiniones. tunc illud aut est eiusdē rationis cū forma precedente et habetur propositū qđ est augmentatio per additionē noue partis distincte realiter informātis idē cū priori aut alterius rationis. ⁊ ꝯ non quia tunc esset compositio in forma accidentali ex potentiali ⁊ actuali: alterius ratiõis sicut est cõpositio in genere substantie ex materia ⁊ forma. Itē ois actio vel est acq̃sitiua aut deperditiua: sed quãdo aliquid mouet de minus calido ad magis calidū: ibi nõ est actio deperditiua: q: tunc non esset augmentatio forme: igitur est acq̃sitiua. igitur per illā aliqđ nouī acq̃ritur qđ prius nõ fuit. ⁊ illud tunc sicut prius aut est eiusdem rõis cū forma preexistente aut alterius si eiusdē. ⁊ nihil precedens corrūpitur ⁊ sic habetur propositū si alterius. tūc aut est alterius speciei simplicit qđ nullus potest ponere aut est alterius rationis sic q̃ est essentiale speciei calozis: ⁊ tūc sicut prius est materia vel forma. ⁊ sic erit vera cõpositio sicut in genere substantie qđ suppono esse falsum ad presens. Itē impossibile est esse transitū de cõtradictorio in cõtradictorium sine oīm mutatione extendendo mutatõem. sed quãdo de minꝰ albo fit magis albū est talis trãsitus: quia tūc est albus in tanto gradu ⁊ prius nõ. igitur aliquid est nouū ꝓductuz. Item quãdo forma nõ variatur ⁊ subiectū siliter non variatur. ibi est semp equalis denoiatõ: sed quando de minus albo fit maius albū subiectū manet idē. ⁊ per cõsequēs nõ variatur substantialiter: quia forma per te non variatur: sed est oio eadem igitur ita perfecte denoiatur albū quãdo est magis albū: sic q̃n est minus albū. Si dicas q̃ forma post augmentatiõem magis radicatur in subiecto q̃ prius. ⁊ ideo subiectū magis denominatur albuz q̃ prius. Contra ista radicatio nõ consurgit nisi ex forma ⁊ subiecto: sed subiectum est idem ⁊ per te forma est eadem. igitur radicatio erit eadē ⁊ equalis ⁊ participatio similit. ⁊ ꝑ ꝯns si sit maioꝝ radicatio erit maioꝝ forma. Si dicas q̃ radicatio forme ē ex hoc q̃ agens plus approximatur passo q̃ prius. Contra agens non respicit passum nisi mediante forma. igitur si in forma nulla sit variatio

non alio modo agens respicit passum q̃ prius Item quero vtrũanter primū gradū ⁊ scōm sit distinctio vel non. si nõ: tūc nõ magis denoiat post augmentatõem q̃ ante. si sic aut ex natura rei aut per intellectū. nõ ꝑm intellectum: q: ꝑm eos q̃n extrema cõtradictionis verificant de aliquibus: illa nõ distinguntur ꝑm rationē sed realiter. Et de istis gradibus videtur esse ⁊ nõesse: quia primus est quãdo scōs non est. igitur est ibi distinctio ex natura rei nõ formalis vt suppono ex dictis igitur realis ⁊ prim? non corrūpitur. igitur in illa forma sunt plura eiusdem rationis realiter distincta et habeā ꝓpositū. Item oē agens approximatū passo qđ põt in aliquā operatõnem in quā prius nõ potuit ceteris paribus ꝓsupponit nunc aliquid positū in agente qđ prius non fuit: sed calor in gradu intenso approximatus ligno põt in actū intensum in quē prius non potuit quãdo fuit in gradu remisso igitur aliquid est nunc in calore qđ prius nõ fuit. ⁊ est eiusdē rationis: q: nõ est ibi aliqđ additū alterius ratiõis sicut post patebit. ergo. Itē habito termino mot? cessat motus. igitur si per motū nihil acquiritur ipsi forme sed totū prefuit in principio quãdo incipit motus terminatur motus. qđ est falsum ⁊ contra sensum. ⁊ ideo dicit phs ⁊ cõmentator q̃ motus est acquisitō partis post partē illius forme ad quā vadit. ⁊ q̃ motus est actus entis in potentia ad maiorē formā ⁊ pfectiõem. Si dicas. q̃ forma est eadē ante augmentationez ⁊ post ꝑm essentiā non ꝑm esse. Contra. quero vtruz illud esse distinguit ab essentia aut nõ. si nõ tunc dicere q̃ est variatio in esse ⁊ non in essentia est cõtradictio: q: oia idez sunt: sed si sic tunc haberur propositū: quia tunc p augmēta tõem aliquid nouū acquirit ⁊ pars preexistēs non corrūpitur. ⁊ per ꝯns pars additur parti. Contra quartā opinionē. q: non potest saluare augmentatõem: sed tantū generatõez ⁊ corruptõem. Item quãdo aliqua augmentabilia sunt eiusdē rationis ⁊ vnū est perfectius ⁊ aliud imperfectius. illud qđ est iperfectius includit plures ptes q̃ perfectius. ⁊ dico q̃ quãdo sunt augmentabilia ꝓpter aiam xp̃i et alias aliozꝝ: quia aia xp̃i est nobilioꝝ in puris naturalibus q̃ oia alicuius alterius. ⁊ tamē non ē augmentabilis per tales gradus: vt videtur. sed si in augmentatione tota forma prioꝝ corrūpitur q̃n posterioꝝ inducitur forma scōa non includerer plures partes q̃ prima: sed erūt equales semp. ⁊ per ꝯns non est alia augmentatio. igit ⁊c.

D Sententia auct.

Ideo dico aliter q̃ suscipere magis ⁊ minus est passio quedā que immediate inest cuicunq; materie, ideo nõ põt demonstrari p aliquā causam: sed talis passio solū experimento potest ostēdi in esse suo subiecto. hoc ꝓz quia si posset denegari in esse alicui: aut igitur ꝓpter imperfectõem forme aut perfectõem. nõ primo modo: q: forme imperfectiones q̃ albedo suscipiunt magis ⁊ minus. nec scõdo modo: q: forma perfectio: suscipit magis ⁊ minus puta caliditas. ⁊ ideo nõ est aliqua causa querenda quare vna forma magis ⁊ minus ⁊ alia nõ nisi quia illa natura est bec: illa ē illa. ⁊ hoc arguitur solo experimento. Sed q̃tum ad modū augmentatõis. dico q̃ forma augmentabilis cõtinet in se plures gradus eiusdē ratõnis ⁊ quando forma primo generat in vno gradu est minoꝝ perfectio i forma. ⁊ quãdo fit augmētatio est noua pars eiusdem ratiõis addita realiter distincta a prima parte faciens cū ꝑma vnā formā numero sicut due partes aque faciunt vnā aquā. ⁊ sic deinceps ⁊ q̃ talis modus sit possibilis. ꝓbatur: q: si non sic aut hoc ē ꝙa repugnat illis partibus facere per se vnū: aut quia forma non potest recipere magis ⁊ minꝰ sine extensione: aut quia repugnat pluribꝰ formis accidentalibus informare idem subiectū si sint eiusdem speciei nõ apparēt plura impedientia istū modū ponendi: sed primū non impedit: quia partes eiusdē rationis possunt facere vnā qualitatē. ꝓz de albedine. aliꝫ lignū habens superficiē non posset esse albū vna albedie. cuius oppositū dicūr: similiter due partes aque distincte faciunt vnā aquā. Nec secū dū impedit: quia nõ repugnat plus qualitati suscipere magis ⁊ minus siue habere plures ptes sine extensiõe q̃ forme substātiali siue materie: sed deus potest conseruare materiā ⁊ formā sine q̃titate et oīm extensione. ⁊ tamē tūc habent partes realiter distinctas licet nõ extensas. igitur eodē modo potest qualitas habere plures partes sine oi extensione. Nec tertiū impedit: quia non repugnat formis accidentalibus non facientibus per se vnū informare idem subiectū que sint eiusdem rationis igitur nec repugnat formis accidentalibꝰ eiusdem rationis facientibus per se vnū informare idē subiectū. ꝓsequētia ꝓz de se. ātecedens ꝓbatur: q: accipio aliquē boiem diligentē duos homines duobus actibus diligendi. ex istis duobus actibus generant duo habitus inclinantes ad dilectõem vtriusq;. ⁊ q̃ sint duo patet sic: q: ꝓt perdere inclinationem ad diligendum vnum stante inclinatione ad diligendum alium ⁊ intense diligere vnū ⁊ odire aliū. igit habitus iclinās ad vnā dilectõz ⁊ alia ē ali? ⁊ alius q: possunt separari silr in intellectu possunt esse duo hitus inclinātes ad intelligēdū

Universidad de Deusto
Biblioteca

duos boies. ⁊ probat sicut prius per separatōē: sed isti duo bitus in ītellectu sunt eiusdem rationis: ⁊ illi duo sīr in voluntate: quia potētia est eiusdē rationis respectu vtriusq; ⁊ obiecta sīr. igitur de facto sunt ⁊ possunt esse duo accidentia absoluta perficientia idē subiectū igit ⁊c. Itez aliter non pōt saluari modus augmentatiōis nec cōtinuitas in motu sine tali additione: q; si sit augmētatio ⁊ pars prior nō corrūpatur: oportet necessario q; p illā augmētatōem aliq̄d adueniat de nouo faciens vnuz cū priori: aut igitur illud adueniēs est eiusdez rationis cū priori: aut alterius si sit eiusdē rationis ⁊ in eadē specie cū priori aut p se aut p accidēs. si p se sicut pars aque est eadez in specie cū tota aqua habeāt ꝓpositū. si per reductiōez tunc est essentiale speciei ⁊ tūc est actus vl̄ potentia q̄ō nullus ponit. si sit alterius rōnis: ⁊ i alia specie p se. tūc per illud nō est augmētatō q; individuū speciei vnius nō augeāt p individuū alterius speciei sicut patet. igitur ⁊c. Ad rationes aliarū opinionū. Ad primā de autore sex ꝓncipioz. dico q; intelligenda est q; forma coexistit in essentia inuariabili: q; cū carentia partiū alterius rationis sicut est cōpositū i genere substātie: nō tamē carentia partiū eiusdē rōnis: q; boc est cōtra sensum. ptz de albedine in diuersis partib⁹. Ad aliō de. viij. metaphisice q; forme sunt sicut nūeri. dico q; sic intelligit q̄n aliquid subtrahit aut addit q̄ō non est oio sike sed dissimile: tūc p variatiōem siue appositōem est variatio specifica. Aliter dico q; pbs loquit de illis q̄ ingrediūtur diffinitōnes sicut cōmētator ponit exēplū de nūeris ⁊ differētijs additis in diffinitōe. ⁊ q̄n est additio vl̄ subtractio taliū tūc variat diffinitio: ꝑ illd nō est ad ꝓpositū: q; loq̄mur de formis significātibus. verbi gra: si vna pars addit alteri nō ei q̄n vna pars aq̄ addit alteri variat spēs aque. Et q̄n dicit porphiri⁹ dicit q; differētie nō suscipiunt magis ⁊ min⁹ ⁊c. dico q; differētie substantiales nō suscipiunt magis ⁊ min⁹: ꝑ B est spāle q̄litatibus q; p additōez possunt suscipe magis ⁊ min⁹ ⁊ q̄titati: ꝑ nō conuenit dīe substātiali. Ad aliud q̄n dicit differētia formarū est formalis: ⁊ differētia formalis est specifica dico q; quedā differētia formalis est specifica ⁊ q̄dā nō. q̄n em differētia vni⁹ est dissimilis differētie alteri⁹: tūc in illis differētia formalis est specifica. sicut pz de boue ⁊ asino. ꝑ q̄n est similis ⁊ nō dissimilis: tūc differētia formalis nō est specifica. sic est i ꝓposito. igit ⁊c. Ad aliō q̄n arguit q; diffinitio spēi equalit se bz ad oia individua: q; exprimit totā essentiā cuiuslibz individui. qō nō est verū si esset talis maioritas p-

fectōis. Dico q; diffinitio spēi nō est vna res extra aiam: ꝑ est vnū cōpositū ex diuersis cōceptib⁹ ⁊ illud equalit respicit oia individua: q; a quolibet simplr siue sit pfect⁹ siue ipfect⁹ p̄t diffinitio equaliter abstrahi. vñ argumētū si ꝓcludit: ꝓbat q; vna pars aque nō pōt addi alteri nec ignis igni q̄ oia sunt falsa. Ad aliud q̄n arguit q; tunc ille gradus additus erit accidēs talis q; est extra spēm: dico q; gradus est vnū individuū ⁊ respicit illā spēm sicut sortes boiez vel sicut cōceptum spēi ⁊ sicut cōceptus bois pōt esse sine sorte sic cōceptus albedinis pōt esse sine illo gradu. vñ nec albedo a parte rei: nec nigredo est de essentia rei. Ad aliud q̄n dicitur q; quāto forma est simplicior: tāto est pfectior. igitur p oppositū q̄to cōpositior tanto ī perfectior. dico q; assumptū est falsum: q; alit sequit q; medietas albedinis est pfectior tota albedine: q; pauciores partes bz. qō est falsuz q; oē totū est maius ⁊ perfectius sua parte. sīr aliter materia esset perfectior cōposito ex materia ⁊ forma: ideo assumptū est falsum. Ad aliud q̄n arguitur aut distinguit fm spēm aut fm numeruz. non fm spēm: q; sic essent due caritates distincte in aia specie. nec fm numeruz. q; talis nō est nisi penes distinctionē subiectorū. Dico q; distinguit numero nō sicut duo tota distincta loco ⁊ situ: sed sicut due partes facientes per se vnū. Et q̄n dī q; non possunt eē plures caritates in eadē aia: falsum est de caritatibus facientibus per se vnū: ⁊ etiā de nō facientibus per se vnū sicut post patebit. Si dicis q; accidens nō individuat nisi per subiectū. dico q; boc falsum est: nec est hec ꝓpositō pbi: sed intelligit q; q̄n sunt aliqua alia accidētia nata facere p se vnū. tunc si sint in vno subiecto faciūt per se vnū naturaliter loquendo: sed per potētiā diuinā aliter pōt fieri: sed duo accidentia tota nō nata facere per se vnū non possunt naturaliter existere in eodez subiecto.

Ad aliud quando dicitur q; ex duobus in actu non potest fieri vnum. verū est de duobus alterius rationis quoz vnū non est in potentia respectu alterius: sed ex duobus i actu que sunt eiusdem rationis bene potest fieri vnum

Contra predicta sunt aliqua dubia. primum est de boc qō dicitur q; non potest fieri variatio in denoiatione forme nec radicatione nisi sit variatio in subiecto vl̄m forma. Contra sola forma magis radicatur in subiecto ex lōga ꝑmanentia in subiecto ⁊ difficilius amouet. ⁊ tamē nō est variatio in subiecto nec in forma. igit ⁊c. Scōm e de B: q; augmentatio nō est sine nouo aduenīēte: quia cōmentator quarto phisicorum capitulo de vacuo cōmento. lxxxv.

dicit q; idem arcus potest habere maiorē curuationē ⁊ minorē sine oi nouo adueniente qō prius non fuerat. igitur eodē modo augmentatio. ⁊ boc ibi dicit plane cōmentator. Item fm illam viam augmentatio non distinguitur a generatione: quia in vtraq; est productō forme de nouo qō est ꝺ ꝓbm. Tertiū est. q; videt q; fiat additio p̄ formā eiusdē rōis: q; quāto forma est prior ⁊ actualior tāto est simplicior. igit si oēs ptes sint eiusdē rōis tūc erit forma simpler. Itē dato isto forma intēsa nō bz vnitatē nisi acerui ⁊ essent plures grē i aia sicrami i stipite. Propter ista ⁊ oia alia est alia opinio opposita opinioni quā teneo tm̄ i voce ꝑ cādē tenet in re. ⁊ dicit predicta opinio q; in augmētatiōe nō est additio forme ad formā: ꝑ est additio eiusdē realitatis ad formā q̄ nō est integra vl̄ pcisibilis a realitate p̄cedente nec est p se factibilis p potentiā diuinā nec intelligibilis p se nec ꝓticipat denotatōem forme nisi p reductōem sicut nō est intelligibilis p se: ꝑ coitelligibilis cū p̄cedēte: nec est existibilis p se ꝑ coexistēs. nec est entitas ꝑ coentitas. ⁊ dicit q; intellect⁹ angelicus nō pōt distinguere inter illā realitatē adueniētē ⁊ pexistentem.

Pro ista opinione arguit ꝓmo sic. ex cōditionibus formarū nobis notarū deuenimus i cognitōem formarū nobis ignotarū sicut ex augmētatōe q̄titatis deuenim⁹ in augmētatiōnē q̄litatis. nūc aūt sicut ptz de linea min⁹ curua fit magis curua. ⁊ nō adueniet aliq̄d nisi quedā realitas et coexistētialitas distincta a priori curuitate. sike est de aere min⁹ raro ⁊ post magis raro. igit eodē mō est in augmētatōe forme cuiuslibet. Itē si pars aduenies sit eiusdē rōis cū ptē precedēte: aut igit iste forme se totis sūt eedē aut sunt vnū cōtinuitate aut vnitate alicui. nō ꝓmo mō: q; tunc in augmētatōne sēda corrūpit: q; nihil trāsit in idētitatē alteri⁹ manēte ꝓpria idētitate. ⁊ si B tunc nō est vna forma cōposita ex istis realitatibus. nec sēdo mō q; tūc ille partes essent cōtinue ⁊ faceret vnū fm eoz vltima. ⁊ sic caritas esset q̄ta habens partē cōtinuatā pti: ⁊ p q̄ñs extēsa. Hoc ptz q; omogenia nō faciūt p se vnū nisi vt sunt cōtinua. igit ⁊c. Itē dato isto in q̄libet albedie essent infinite albedines: quarū q̄libet essz distincta realiter ab alia: q; p motū acquirūt infinite ptes. Itē si sic. aut ille ptes faciūt vnū vnitate cōpositōis aut cōtinuitat aut omogeneitatis: aut simplicitatis: aut aggregatiōis. nō ꝓmo mō: q; talis bz ptes quarū vna est potētia ⁊ alia actus: sic nō est i ꝓposito. nec sēdo modo: q; tunc gratia eet q̄ta ⁊ extensa. nec tertio mō: q; tunc ille ptes cōtinuarent sicut par

tes omogenei. nec quarto mō: q; tunc nō distinguerent. nec q̄nto: q; tunc caritas nō esset nisi acerwus multarū caritatū. Quartū dubium est de boc qō dicit q; oia individua eiusdē rationis sunt silia. Ex isto sequit q; vnū non ē ꝑfectius alio: nec caritas in gradu posteriori est perfectior caritate in gradu priori: qō falsū est. Itē fm istā viā forma substātialis recipit magis ⁊ minus: q; sicut forma accidentalis babz plures partes facientes p se vnū individuum eiusdē rationis eodē modo forma substātialis patet de sensitiua ⁊ qualibet forma extensa in materia. qō est cōtra pbm in p̄dicamēt. Quitū dubiū esse potest de augmētatōe q̄ sit in rarefactione ⁊ condensatōe. Itē si sic. q̄ augmentatio aiarū non distinguit ab inaiatorū augmētatione: q; eodē modo per oia pōt ignis. ⁊ sic alia elementa ⁊ forme accidētales augeri sicut homo ⁊ planta qō est contra pbz sēdo de aia. Ad primū dico q; si nō sit variatio in subiecto nec in forma nō erit maior radicatio plus nūc q̄ prius: tamē possibile est q̄n forma perficit aliq̄d subiectū ⁊ post diu continetur: ita q; nō potest ita facilit deleri post sicut ante potest saluare illā maiorē radicatōem p motū localē solū: quia illud qō est imediatū subiectū illius forme intimatur pluribus partibus illius subiecti q̄ prius. Exemplū de incausto posito super pergamenū magis radicat quando diu fuit sup pergamenū q̄ in principio: qa magis intimat eius partibus. ⁊ sic est ibi motus localis nouus ⁊ forte ibi generatur alia q̄litas insensibilis sicut nullus debet dubitare quin sint multe qualitates vel q̄titates nō cognoscibiles a nobis nisi per effectus. ⁊ boc posito patet q; aliquid generatur de nouo cōseruatiuū qō prius nō fuit: ⁊ ideo non potest nūc amoueri sicut prius. Ad aliud de arcu de commentatore patebit post. Ad aliud dico q; in augmentatōe substantie ⁊ qualitatis est quedam generatio fm pbm: tamen non simpliciter. quia non generatio substantie ⁊ similit in augmentatione forme substantialis est generatio non tamen simpliciter: quia tunc est simpliciter in substantia quādo generatur de nouo aliq̄d individuū per se existens non faciēs vnū cum alio. oppositū est in augmentatione forme substantialis. Ad aliud dico q; est falsum q; q̄to forma est purior ⁊ perfectior tanto est simplicior. ideo assumptum est falsum. Ad aliud de vnitate acerui dico q; idem argumētum est per omnia de vna parte aque addita alteri ⁊ similiter de igne vbi est vna materia post vnionē partiū aque ⁊ vna forma numero et vna qualitas. et propter boc dico q; non

Ad primā rationū q; hic solūmō tanguntur

Ad scōam

Ad terciam

Ad quartā

Ad quintam

Ad sextā

Ad septimā

Ad primū dubiū

Ad scōm dubiū

Tertiū dubiū

Alia opinio

Probatio prima

Secunda

Tercia

Quarta

Quinta

Quartū dubium

Secundo

Quintū dubium

Secundo

Ad primū dubium

Ad scōm

Ad tertium

Ad tertium

plus cõpetit partibus illis facere vnũ sine extensione q̃ cũ extẽsione. Et iõ predicta opinio tm̃ discordat ab opinione quã teneo scz opinio Job. tm̃ in voce ꝛ ꝺicit sibi ipsi: q; qñ dicit q̃ nõ est integra realitas aut intelligit q̃ nõ est vnũ indiuiduũ aliqꝺ siue totũ nõ faciens vnũ cũ forma prioꝛi: ꝑ est p se distinctũ. ꝛ sic non discordat ab alia opinone: q; alia opinio nõ põit ꝑ: aut intelligit q̃ nõ est eiusdez rõis cũ forma prioꝛi faciẽs vnũ cũ ea: ꝛ tũc ꝺicit sibi ipsi. ꝓbak: q; oẽ cõpositũ ex ptib⁹ realiter distinctis siue realib⁹ distinctis aut cõponit ex ptib⁹ eiusdẽ rõis aut alterius: ꝑ illud est vnũ tale cõpositũ post augmẽtatiõem. igit ꝛc. si ille partes sint alterius rõis: tũc vna erit potentia ꝛ alia erit actus: ꝛ erit vna cõpositio sicut in genere substãtie. qꝺ ipe negat. si eiusdẽ rõis igit non discordat a prioꝛi opinione: q; qñ aliq̃ cõponitur ex ptibus eiusdẽ rõis qlibet pars recipit ꝓdicatiõem illius spẽi sicut totũ: sicut qlibz ps aq̃ est aqua ꝛ qlibet pars aq̃ est vnũ indiuiduũ existẽs p se in gñe sicut tota. ꝛ ita est p se i gñe qñ est pars sicut qñ est p se. vñ dicere q̃ est i genere p se qñ est p se ꝛ reductiõez qñ ẽ ps nihil valet: q; idẽ manens idẽ si semel sit in gñe p se semp dũ manet est p se in gñe siue sit totũ siue sit pars: q; esse p se in gñe nõ est partẽ existere nec esse p se totuz quoꝺcũ: ꝑ est esse illud a quo cõceptus gñis põt abstrahi: ꝛ de quo põt predicari ꝛ b̃ pt saluari siue sit totũ siue ps: ꝛ eoꝺ mõ de albedine. Si ꝺicas q̃ vnũ indiuiduum p se in gñe nõ põt cõponi ex pluribus existẽtibus p se i gñe. Rñdeo. verũ est ex pluribus toraliter distinctis nõ facientib⁹ p se vnũ: ꝑ si faciant p se vnũ ꝛ sint eiusdẽ rõis tunc est falsuz ꝛ ita põt ꝛceptus gñis abstrahi ꝛ ꝓdicari de toto cõposito ex illis pluribus idiuiduis sicut de quolibet p se. Item ꝯ b̃ qꝺ ꝺicit q̃ illa realitas aduenies nõ põt fieri p se a deo: q; qñ aliq̃ sunt eiusdẽ rõis si vnũ est factibile p se p poteriã diuinã ꝛ aliuꝺ: ꝑ iste realitates sunt hmõi: ꝛ ꝑma est factibilis p se sine alia. tm̃ p deũ ꝑ nõ p naturã. igit deus põt facere scꝺam sine prima. Item illa realitas aduenies pt eẽ pfectior i duplo q̃ precedẽs: q; põt augeri in duplo. ꝛ p ꝯs põt illud additũ bne partẽ duplicaram respectu forme ꝓcedentis: ꝛ sunt eiusdẽ rõis cuz ꝓcedenti. igit si ꝑma q̃ est impfectior põt p se esse sine scꝺa: multomagis scꝺa põt esse sine prima. Item qñ aliqua factibilia cõueniũt ꝛ differunt equalit inter se si vnũ est factibile p se et aliuꝺ: ꝑ sic est de ista realitate respectu ꝓcedentis: q; equaliter ꝯueniũt ꝛ differũt ꝛ prima est factibilis sine scꝺa. igit eoꝺe modo econuerso.

Item ꝯ b̃ qꝺ ꝺicit q̃ ista realitas non est intelligibilis p se: ꝑ cointelligibilis: q; qñ aliq̃ sunt eiusdẽ rõis si vnũ est intelligibile intuitive et reliquũ: ꝑ realitas aduenies ꝛ precedens sunt hmõi ꝛ ꝓcedens põt intelligi intuitive: q; angelus põt intelligere caritatẽ pexistentẽ intuitive. ꝛ sik̃ hõ põt intelligere albedinẽ generatã de nouo intuitiue igit ꝛ codẽ mõ ꝛ aliã aꝺditã. ꝛ p ꝯs nõ est cointelligibilis ꝑ per se intelligibilis. Item ꝯ b̃ qꝺ ponit q̃ realitas aduenies est ipreciꝑibilis a precedẽte: ꝛ iõ non põt intelligi ꝑ cointelligi: q; accns põt intelligi intuitiue sine subiecto: q; pt separari a subiecto ptz in eucharistia: ꝛ sicut intelligit intuitiue sine subiecto: eodez mõ realitas aduenies pt intelligi sine ꝓcedente. Item ꝛ vnũqꝺq̃ sicut se hz ad entitatẽ: ita ad intellectõem: ꝑ hec realitas est entitas distincta absoluta realiter a precedenti: ptz q; hec realitas nõ est illa nũc semper posita cõstantia. sequitur b̃ non est b̃. g̃ b̃ distinguit ab boc. igit põt sic intelligi. Item non mi⁹ repugnat entitati distincte intelligi ab intellectu q̃ videri ab oculo corporali: q; quicqꝺ põt potẽtia inferioꝛ superioꝛ: ꝑ oculus corporalis põt videre albedinẽ nõ videndo substantiam nisi p accidens sicut dyane filius videt p accns: q; est subiectũ illius qꝺ videt p se. Tm̃ si albedo esset in q̃titate sine sustãtia sic i eucharistia adhuc põt videri oculo corporali quare igit nõ põt intelligi sine subiecto. Item ipcisibilitas nõ ipedit qñ vnũ pt itelligi sine alio: aut econuerso. q; si sic hoc nõ esset nisi qa illa realitas vnũ fuit cũ precedẽte in forma extensa sicut in nõ extensa puta in albedine: sed nõ obstãte tali vnitate ꝛ idẽtitate põt vna ps albedinis in vna pte supficiei intuitiue intelligi ab intellectu nostro nõ intellecta alia pte sicut ptz ad sensum. igit codẽ mõ non obstãte illa ipcisibilitate in forma non extẽsa pura in caritate pt intellectus angelicus intelligere vnã partẽ aduenientẽ nõ intelligẽdo pcedentẽ. Ideo teneo opinionẽ quã pus tenui quaz iste tenet lz eã improbet q̃ sunt due realitates eiusdẽ rõnis facientes p se vnũ quarũ vna põt p se esse ꝛ intelligi sine altera ꝛc. Si ꝺicas q̃ ista distictio nõ itelligit nisi p argumẽtatiõez ꝺico q; lz de facto non pt pcipi nec discerni distinctio illarũ realitatũ nisi p argumẽtatiõez: tm̃ de⁹ pt facere q̃ vna realitas intuitiue videatur sine alia. Ad rõem alteri⁹ opinionis ad primã de. iiij. phisicoꝛ capl'o de vacuo ꝺico q̃ q̃tũ ad aliq̃ꝺ est sic̃ de augmẽtatiõe qualitat ꝛ q̃titatis: ꝛ q̃tum ad aliuꝺ est dissimile. dissimile ẽ in b̃: q; naturaliter p augmẽtatiõnem põt due partes q̃titatis pficere subiectũ ꝺico idẽ sive il le partes sint extẽse sicut albedo siue nõ: sicut

Ad scꝺam

Resolutio doc.

Ad primã rõem alteri⁹ opinionis

charitas. sed plures ptes q̃titatis nõ possunt pficere idẽ subiectũ: ꝺico naturalit ꝺico: licet per potentiã diuinã possent: ꝑ in hoc est simile fm intellectũ ꝓmẽtatoꝛis. q̃ sicut in augmẽtatiõe q̃titatis aiatoꝛ vel inaiatoꝛ nõ aduenit qualitates sive q̃titates extrinsece ꝑmo existentes p se ꝛ post addite alteri q̃titati. sed q̃titas que ꝑus fuit in potẽtia nũc est in actu. facies vnũ cũ pcedente. sic est in augmẽtatiõe qualitatis q̃ nõ aduenit calor extrinsec⁹ ꝑmo existẽs per se ꝛ post additus alteri. ꝑ calor qui ꝑus fuit in potẽtia nũc est in actu et facit vnũ cũ precedẽte. Tm̃ in augmẽtatione aiatoꝛ: licet materia pexistens vniatur materie rei augmentande. tm̃ forma substãtialis generat̃ de nouo ꝛ nõ q̃titas. similit ꝛ eodez modo in augmẽtatione elemẽtoꝛ. Tm̃ ꝺicit ꝓmẽtatoꝛ. q̃r ro phisicoꝛ capl'o de vacuo ꝓmẽto. lxxxiij. sic. Sicut ꝺicim⁹ q̃ materia venit de hac caliditate determiata ad maiorẽ caliditatẽ nullis pribus calidis in actu aduenientibus. scz coꝑoribus calidis. ꝑ träsferẽt ad maiorẽ calorẽ ex intẽsione ipius q̃litatis. Sik̃ materia träsferẽt de minoꝛi q̃titate in maiorẽ: nulla q̃titate in actu aduenientẽ. ꝛ post ꝺicamus q̃ additio calozis agẽtis in calorẽ nõ est fm additionẽ partis in toto ꝛ vl'r ptis materie in materiã. ꝑ fm additionez agẽtis in patiẽs. s. qñ calor agẽtis vigorabit crescet calor patiẽtis. nõ ꝑ additionẽ prius alioꝛ extrinsecarũ: cũ ad passionẽ nõ träsferatur aliqua pars a volũtate agẽte. Et istis ptz. q̃ cõmentatoꝛ est pro me. Si ꝺicas q̃ generatio nõ largit̃ multitudinẽ ꝛc. Ꝺico verũ est. quia eadẽ pars qualitatis ꝛ q̃titatis que prius fuit in potẽtia nũc est in actu. sed cũ hoc stat q̃ facit vnũ cũ precedẽte. Et eodẽ modo ꝺico ad illud de maiori curuitate in libra vel arcu. ꝛ sic põt ꝺici ad oẽs auctoritates cõmẽtatoꝛis. Ad aliuꝺ ꝺico. q̃ illud argumẽtũ equalit cõcludit cõtra cũ sicut cõtra me: et reducatur ꝓtra eũ eo modo quo facit argumẽtũ q̃ nõ sunt idẽ fm se totũ inter se nec vnũ sicut materia ꝛ forma. sic ꝺico q̃ eo mõ quo faciunt vnũ se totis faciũt vnũ: sicut materia ꝛ forma se totis ꝓcurrũt ad faciendũ vnũ ꝛ idem. Tm̃ nõ faciũt vnũ cõtinuatiue. q; ꝓtinuatio notat distinctionẽ fm sitũ ꝛ locũ qualis est inꝑposito. Si ꝺicas q̃ caritas est q̃titas fm te. q; v. metba. q̃tum est qꝺ est diuisile in plura eiusdem rõnis: quoꝛ quodlibet est boc aliq̃ꝺ. ꝛ sic est de caritate per te. Ꝺico q̃ idẽ argumentũ est cõtra te de realitatib⁹ tuis. iõ ꝺico q̃ q̃titas põt accipi large. et sic oẽ diuisibile in plura: quoꝛ qõlibet est indiuiduũ aliqꝺ illius speciei est q̃tum. ꝛ sic albedo ꝛ charitas est q̃ta.

Alio modo capit̃ stricte ꝓ omni qꝺ diuidit in plura eiusdẽ rõnis: quoꝛ qõlibet est aliqꝺ indiuiduũ distinctũ loco ꝛ situ fm naturã suã. et sic charitas nec albedo ẽ q̃titas seu q̃ta. Ad aliꝺ de omogenijs nego assumptũ. q; pres forme substãtiales et similit materie sunt eiusdez rõnis ꝛ pñt ꝛ ꝺeri sine oi exrẽsione: saltẽ p potẽtiã diuinã. ꝛ facere vnũ p se sine omni ꝓtinuatione. Ad aliuꝺ de infinitate vni⁹ albedinis in vna albedine illud est cõtra seipm ꝛ contra oẽs. Vnde ꝺico q̃ sunt infinite sic q̃ nõ tot qñ plures q̃ tm̃ se totis faciunt vnũ. Ad aliuꝺ qñ querit̃ de vnitate illius forme idẽ argumẽtũ ꝑ oña est cõtra te. iõ ꝺico q̃ ille ptes faciunt vnuz vnitate omogeneitat̃ sic̃ due ptes aque q; totũ. ꝛ per ꝯs sunt eiusdẽ rõis ꝛ ptes vnĩtur in toto: sicut materia et forma in cõpositoꝛ. ꝓpter qꝺ in illis vnuz nõ habet rõem potẽtie et aliuꝺ actus sicut in cõposito de genere substãtie. Ad aliuꝺ ꝺico q̃ idiuidua eiusdẽ rõis sũt silsima: tm̃ aliqua magis ꝓprie q̃ alia. Nã aliqua sunt indiuidua eiusdẽ rõis q̃ nõ pñt facere vnũ indiuiduũ: sicut due aĩe ꝛ duo angeli aliqua sunt idiuidua que bene pñt facere vnũ sicut due aque duo alba. Indiuidua primi modi sunt silsima equalit: ꝛ in illis mibil ꝑ esse simile vni: q̃n sit simile alteri. sicut ptz de duab⁹ aiabus intellectiuis ꝛ a talibus sicut pri⁹ dixi cõceptus abstractus equalit respicit vnũ indiuiduũ ꝛ aliuꝺ. sed loquẽdo de idiuiduis scꝺi modi. tũc põt vnũ indiuiduũ eẽ pfectius alio. ꝛ ita nõ sunt silsima: ita q̃ sint eque pfecta. sed sic sunt silsima q̃ nõ põt aliq̃ꝺ accipi i vno cui nõ est aliq̃ꝺ eiusdẽ rõis cũ illo silsimuz in altero. Tm̃ licet vna albedo sit pfectioꝛ alia. tm̃ albedo pfectioꝛ põt diuidi i illa plura: quoꝛ qõlibet est silsimuz albedini impfecte. Et hec silitudo vel ꝑma necessario requirit̃ ad hoc q̃ aliqua sint eiusdẽ rõnis. et iõ indiuidua in quib⁹ sunt aliqua silsima essentialit ꝛ aliqua dissilia nõ sunt eiusdẽ spẽi. puta in homine ꝛ asino est materia eiusdẽ rõnis. ꝑ forme sunt dissimiles. igit ꝛc. Ad aliuꝺ ꝺico. q̃ substantia nõ suscipit magis ꝛ minus sicut qualitas. q; licet habeat multas ptes eiusdẽ rõnis. tm̃ naturaliter non habet multas ptes nisi loco ꝛ situ distinctas. qualitas vero põt recipere magis et minus. quia eius ptes nõ distinguũtur loco ꝛ situ quia possunt esse in eadẽ pte ꝛ ꝺico. iꝺo possunt recipere magis ꝛ min⁹. nõ aũt substãtia. Ad aliuꝺ ꝺico de raro ꝛ denso qꝺ potest ꝺici sicut prius dictũ est de augmẽtatione q̃titatis ꝛ q̃litatis. scz q̃ in rarefactione maneãt oẽs ptes substãtiales ꝛcẽ que prius fuerunt. sed ptes q̃titat̃ aduenium de nouo remanẽte q̃titate

Ad tertiam

Ad quartã.

Ad quintam

Ad q̃rtũ dubiuz.

R
Pro scꝺo ꝺicitur

S
Pro tertio

Universidad de Deusto
Biblioteca

precedente. nō q̄dē ab extrinseco sed ab intrinseco: q; q̄titates q̄ prius fuerūt in potentia modo facta rarefactōe sunt i actu. eodē modo quando de denso fit rarū perdunt & corrūpuntur alique partes q̄titatis q̄ prius fuerūt in raro. sed partes substantiales remanēt eedez q̄ prius. Dec mīsio est impossibilis: q; accipio aerē vnius pedis rarefiat nunc totū istud corpus suppono tūc duo vnū est q̄ due q̄titates nō possunt pficere naturaliter eādē partē corporis siue idē subiectū. Aliud ē q̄ q̄libet pars rari est rara: & q̄libet pars densi est densa. ex q̄ sunt corpora omogenia: tūc sic. per te in rarefactione aeris manet materia eadē & forma substantialis eadē & q̄titas q̄ prius fuit manet eadē. sed recipit tunc nouos gradus q̄titatis. quero tūc de illa parte q̄titatis aduenīente de nouo in quo recipit subiectiue aut in aere aut in aliquo alio. nō scdo mō: q; tunc nō fieret rarior aer. Si in aere: tūc materia illa recipiens illā q̄titatē de nouo fuit prius informata alia q̄titate pexistente aut non. si sic & pte illa q̄titas nō corrūpitur i aduētu noue. igitur illa pars fuit informata sīl duabus q̄titatibus: q; q̄titate preexistēte & aduenīente. qđ ē cōtra vnū suppositū & cōtra veritatē. Si scdo modo: tunc sequunt duo incōueniēcia. primū q̄ aliqua materia pōt existere naturaliter sub forma sine q̄titate. scdm q̄ non q̄libet pars rari est rara. & per hoc q̄ pars existēs sub q̄titate recipit nouā q̄titatē nō recipit pars alia informata q̄titate pexistēte aliq̄d nouū: nec deperdit. igīt illa pars nō est rarior q̄ prius. Eodē modo arguo de denso si fiat de raro. si p ꝓdēsa cōem nihil aliud fiat nisi q̄ corrūpitur aliqua ps q̄titat pexistēcis: q̄ro de materia i ista q̄titate formata. aut remanet p? corruptōez dicte q̄titatis sine q̄titate. aut non. si sic: tunc sicut prius materia naturaliter manet sine q̄titate & sīl alia pars informata q̄titate remanente nō esset densior q̄ prius. & sic nulla pars densi esset densa. Si scdo modo: tūc q̄titas trāsiret de subiecto in subiectū: q; q̄titas noua nō inducit p ter: igitur illa pars de nouo remanēs perficit illā partē materie prius informatas p q̄titatē iam corruptā. Ideo aliter pt dici vno modo ponendo q̄titatē distinctā realit a substantia & q̄litate. Alio modo negādo q̄titatez esse rem distinctā a predictis. primo modo sic. q̄ quādo de raro fit densum vel ecōtra tota q̄titas preexistens corrūpitur & vna noua totaliter generatur: puta quādo de raro fit densuz q̄titas maior que prefuit in raro corrumpitur & introducitur q̄titas noua. & tunc illud corp? dicitur dēsius: quia habet partes forme & materie existētes sub minori q̄titate q̄ prius habuit. & sic pres densi ꝓpinquius iacēt q̄ prius quia q̄to existūt sub minori q̄titate: tanto magis appropinquāt et ecōuerso. qñ de denso fit raruz corrūpitur tota q̄titas pcedēs in denso & inducit in eadez materia oīno quātitas maior. & tūc illud dicit raruz. quia habet ptes materie & forme existētes nūc sub maiori quātitate q̄ prius. & ideo illud est rarū cui? ptes multū distant: nō q̄ ptes quātitatis plus vel min? distant in raro q̄ in denso: nec ecōtra. nec q̄ partes quātitatis sunt spissiores in denso & rariores in raro. sed q̄ ptes substātiales materie et forme existūt sub minore quātitate in corpore denso & sub maiori in corpore raro. Si queris a quo corrūpitur quātitas: nō per cōtrariū. qa quātitas rari & densi nō ꝓtrariatur: nec p subiectū. quia subiectū semp est idez. Respōsio. dico q̄ corrūpitur ab inducēte aliā quātitatē q̄cquid sit illud siue substātia siue quātitas in tali agēte. et necessitas corruptiōis est ꝓpter incōpossibilitatē duarū quātitatū in eadē materia naturaliter. licet forte nō sint incōpossibiles de potēcia dei. Aliter pōt dici negādo qualitatē tanq̄ rez distinctā a substātia & q̄litate. & pōt dici q̄ materia habet ꝓpriā extēsionez nō differentē ab ea aliquo mō & forma sīl & tūc q̄ corpus dicit rarū: qñ iste due ptes materie & forme coexistunt maiori loco: & densum qñ eedē ptes coexistūt minori loco. ita q̄ i corpore dēso qñ fit rarū nihil positiuū recipit. sed est corpus talis nature q̄ ad p̄sentiā alicuius agētis rarefacientis possunt ptes tā materie q̄ forme coexistere maiori loco siue corpori circūstanti. & densum est talis nature. q̄ ad p̄sentiā alicui? agētis ptes eius nate sunt coexistere minori loco: & possunt post coexistere maiori sine quocūq; positiuo in eo recepto vel dempto. Sed hec est difficultas cōis omi motui locali. q; in motu locali corpus motū nihil absolutū sibi inherēs acquirit. & sic est i ꝓposito. qa qñ ptes coexistunt maiori loco nō possunt eedē coexistere minori sine motu locali nec ecōtra. & ideo sicut mot? localis pōt esse in aliquo sine omi nouo absoluto inherēte. ita iste mot? in ꝓposito. Sed dubiū est si materia habeat ꝓpriā extensionē & formā. quomō iste extēsiones possunt esse simul in eodē: & si iste possunt quare nō quecūq; alie. puta duo ligna siue extēsiones duoꝝ hominū esse simul. Rñdeo. alique extēsiones sunt nate facere vnū p se: & alique nō. ille de ꝑmo possunt simul existere in eodē: cuiusmodi sunt materia & forma q̄ sunt de scdo mō nō pñt cuiusmōi sunt ꝓposita pfecta: vt hō asin? &c. Ad aliud dico. q̄ maior: est

T Dto scdo quinti dubij

A Questio VII

Prima ratio

Secunda

Tercia

Quarta Confirmatio

Quinta

Sexta.

Septima

Octaua

dependētia partiū in augmētatiōe aiatoꝝ q̄ i aiatoꝝ. nā inaiata sic augmētant q̄ nulla ps depēdet ab alia i essendo quin si eēt separata pōt manere sīc qñ est vnita. Exēplū de igne. ignis em sic augeť q̄ ps augmētans si separet: ita ē ignis sicut qñ est in toto: & ita diu pōt manere & in augmētatōe aiatoꝝ est maior depēdentia q; ps separata a toto iā nō est eiusdē rōnis cū sepa q̄ fuit vnita: & est alteri? spēi. Exēplū. manus abscisa nō est eiusdē spēi cū manu in boie & bē pōt esse dīa & multe alie &c. Questio. vij.

Trum sit ponere

vstatū in formis. Et dicit a multis q̄ sic: q; xp̄s habuit summā grāz facti bilē a deo. Ista cōclusio ꝓbat multipliciter. primo sic accipiat forma in aliquo gradu: puta in a: aut ḡ ascendēdo est dare grām vltra a in infinitū aut nō. si nō habeť ꝓpositum. si sic tūc erit dare aliā grām excedentē a in pfectione in infinitū. ꝓbat: q; oēm pfectiōem pfectibilē a deo q̄ deus videt vnico actu pōt de? facere in effectu: & data ꝓpotbesi deus videt aliquā grām excedentem in infinitū: q; videt oē factibile vnico ituitu. ḡ pōt facere aliā pfectiōē a in infinitum. & nihil est tale nisi solus ipe igit &c. Iteꝝ ex isto tenet ratio pbi. ij. phisico rū vbi dicit q̄ q̄tū cōuenit esse in potētia tantū conuenit dare in actu: q; itur ad formā. q̄re Job. Iteꝝ & est vera. deus tm̄ pōt creare q̄tuz post creare ponit in esse. & tūc & erit vera deus creat q̄tuz pōt creare: & p te creare pōt infinitū &c. Iteꝝ. viij. phisicoꝝ motus rectus nō est ꝓtinuus in infinitū: & tm̄ circularis. Cuius ratio est: q; motus rectus hz terminū a quo & terminū ad quē inter quos nō pōt esse mot? infinitus: & augmētatio forme ē motus rectus: ḡa nō reddit sup aliquā partē preacceptā sicut i motu circulari. igit. Iteꝝ natura nō icipit movere ad illud ad qđ non pt attingere: & data ypothesi nō pt attingere terminū mot?. igitur &c.

Iteꝝ qñ est potentia ad aliqua plura ita q̄ ad vnū semp mediāte alio ibi nō est status. pz in diuisiōe cōtinui vbi mediāte vna diuisiōe ē sp potētia ad aliā diuisionē. sīl i nūeris vbi mediāte minori nūero ē sp potētia ad maiorē. Sed qñ est potētia ad aliq̄ plura imediate: & nō mediatib? alijs ibi est stat?. Exēplū. de? pt imediate q̄titatē vnus pedis creare: vl mille quoꝝ nullū facit mediāte alio. iō ibi est stat?. & in augmētatōe forme est potētia i subiecto imediate ad quēlibet gradū. igit &c. Iteꝝ ꝓcessus babēs finē & cōplemētū nō est i infinitū: & augmētatio est hmōi. igit &c. Iteꝝ cōmētator. iij. phisicoꝝ. ꝓcessus in infinitū est ad potentiā nō ad actū. & iste ꝓcessus est ad actū. Iteꝝ act? cbaritatis nccrio est finitus. igit & babit?. añs ꝓbatur. q; ꝓcessus ad delectationez in infinitū est ꝓcessus ad esse deū. & natura nō ꝓcedit ad esse deū. q; nō conat ad ipossibile. igit &c. Iteꝝ nullus ꝓcessus est possibilis ad aliquā formaz qua adepta esset illa forma extra spēm suā. sed posito illo actu infinito dilectiōis esset ex specie dilectiōis creature. igit &c. & hoc ptz: quia nullus actus pt esse infinitus Iteꝝ nō tm̄ est de? diligibilis a nobis q̄tum a se. ptz. & a se diligibilis est in infinitū. ergo a nobis tm̄ finite

Iteꝝ ois actus voluntatis est in ptāte nostra sed si voluntas pōt habere caritatē infinitā & actū dilectiōis infinitū: cū ille sit in ptāte ei? sequit q̄ volūtas eius sit infinita. Scdm ista via ptz. q̄ aia xp̄i habuit summā gratiā possibilē. ꝓbatur. q; oē subiectū receptiuū accidētis ꝓtingētis habētis grad?: si nō deteriat sibi certū graduz pōt illud recipere accidēs & oēm gradū. sed aia xp̄i est hmōi. igit &c. Iteꝝ si actiuū est eiusdē rōis & passiuū: sīl si actiuū pōt agere in vnū passiuū & in qōlibet. Exēplū de calefactiuo & calefactibili. igit si caritas aliqua pōt recipi in aia xp̄i. & q̄libet maxime cuz sit status. Iteꝝ aliter xp̄s habuisset actus meritorios & meruisset charitatis augmētationē nō tm̄ quo ad nos: & in se. qđ est ꝓtra magistrū sniarum & omes doctores scōs. Iteꝝ pro ꝓclusione arguit adhuc. q; scdo de aia oīm natura cōstantiū determinata est rō augmēti et magnitudinis. igit in ꝓposito. Iteꝝ oēm pfectionē quā deus pōt facere succesiue: pōt facere simul. ergo si pōt facere charitatē infinitā successiue p te: pōt facere simul. Assumptū pz. q; nō cadit impedimentū ex pte dei. q; est oipotens: nec ex pte recipiētis. q; aia xp̄i pōt recipe quēcunq; gradū: nec ex pte charitatis certū est. igit &c. Iteꝝ deus cognoscit oēs res factibiles p ydeas. ḡ cognoscit charitatē infinitā factibilē ab eo per ydeas. & illa charitas sic cognita nō est finita p te. igit de? cognoscit aliq̄d esse finitū. qđ est flm. Cōtra. ista argumēta ꝓcludūt tā de quātitate molis sicut virtutis. q; reduco primū argumentū cōtra te eodē mō. & ꝓcludit. q̄ deus pt facere q̄titatē ita magnā q̄ nō pt facere maiorē. et p ꝑns facere ignē ita magnū q̄ nō pōt facere maiorē. q̄ oia sunt absurda. Et suppono hic duo. Primū est q̄ nō est dare aliq̄d idiuiduū i aliq̄ spēi. q̄n de? pōt facere aliud eiusdē spēi. q; & nō repugnat deo nec indiuiduo q̄ ipo nō destructo & exīte de? faciat aliud indiuiduū eiusdē spēi. Scdm est. q̄ qñ aliq̄ plura sunt eiusdē rōis idē qđ est vni vnibile & vnibile alteri eiusdē rōis. Iteꝝ

bis suppositē ꝓbo primā ꝓpositōem q̄ nō mio
ris potētie est de⁹ in augēdo q̄ natura: ß natu
ra pōt ꝓducere vnū indiuiduū alio eiusdē rō
nis nō destructo. igit̄ de⁹ pōt. ꝓbat assumptū
posito q̄ de⁹ ꝓtinuaret mot⁹ celestes in infini
tū: tūc pōt natura quolibet die vnū post aliū.
igit̄ deus ꝟ pōt. Si dicas q̄ non pōt ꝓducere
scōm nō destructo ꝑmo. Cōtra. ꝟ nō esset nisi
q: ꝑmū ꝓductū est summū. ⁊ p ꝯns ipso exīte
nō ꝑt scōm ꝓduci: ß istud non ipedit: q: ex isto
sequit̄ q̄ nullus bz gr̄am nisi aia xp̄i. tenet: q̄a
bz gr̄am in sūmo p te. ⁊ p ꝯns stāte illa nō pōt
q̄cunq; alia ꝓduci. ꝟ est ꝟ oēs: q: nō obstāte q̄
ꝑma forma sit in rerio: adhuc pōt alia eiusdem
rōis ꝓduci ipa pmanēte. Sz dicas q̄ spēs nō
est multiplicabilis. ⁊ iō exīte vno idiuiduo nō
pōt aliud fieri. Cōtra. illud est dcm̄ phi: vt ptz
de coꝛpoꝛib⁹ celestib⁹ vbi posuit tm̄ vnū i vna
spē: ß nō est dcm̄ alicui⁹ theologi: ß bz illd̄ sim
plicit̄ negare. Scda ꝓpositio est q̄ si sint duo
idiuidua eiusdē rōnis si vnū est vnibile alicui
eiusdē rōnis ⁊ alterū esset vnibile eidez: q: q̄n
aliq̄ plura eiusdē rōnis ꝓtinent̄ sub aliquo coꝛ
pore q̄cūq; cōperit vni indiuiduo pōt cōperire
cōsimile oīmi ndiuiduo eiusdē rōnis: ⁊ qd̄ forma
liter repugnat vni repugnat oi. ptz: si em̄ cali
dū nō repugnat vni hoi nec alii. iō si sint plu
ra indiuidua eiusdē rōis: ⁊ vnū est vnibile alt
cui: aliud est vnibile eidez. Ex istis ptz q̄ deus
nō pōt facere tot indiuidua eiusdē rōnis nata
facere vnū q̄n pōt facere plura ꝑmis exīstenti
bus puta q̄ritates ignes. formas naturales ⁊
accidētales vel gr̄as ꝼm primā suppositōem ⁊
p scḋam q̄cq̄d est vnibile vni ⁊ alteri. igit̄ non
pōt tot aquas vnire q̄n plures. ⁊ p ꝯns pōt fa
cere aliquā q̄ritatē maiorē oi data ⁊ aquam ⁊
ignē ⁊ oia talia tā substātialia vnibilia q̄ acci
dētalia. Itē accipio centū aquas ⁊ accipio q̄
illud sit summū qd̄ pōt deus facere in illa spē
⁊ pōt illas aquas vnire. q̄ro tūc an ꝑt vnā aliā
paruā aquā aut nō p se dico si nō illd̄ apparet
ꝯ fidē ⁊ ē dcm̄ phi: q: ꝟ ns ipso exīte nō ꝑt scōm
ꝓduci: ß istud non ipedit: q: ex isto sequit̄ q̄
nullus bz gr̄am nisi aia xp̄i. tenet: q̄a bz gr̄am
in sūmo p te. ⁊ p ꝯns stāte illa nō pōt q̄cunq;
alia ꝓduci. ꝟ est ꝯ oēs: q: nō obstāte q̄ ꝑma
forma sit in rerio: adhuc pōt alia eiusdem
rōis ꝓduci ipa pmanēte. Sz dicas q̄ spēs nō
est multiplicabilis. ⁊ iō exīte vno idiuiduo nō
pōt aliud fieri. Cōtra. illud est dcm̄ phi: vt ptz
de coꝛpoꝛib⁹ celestib⁹ vbi posuit tm̄ vnū i vna
spē: ß nō est dcm̄ alicui⁹ theologi: ß bz illd̄ sim
plicit̄ negare. Scḋa ꝓpositio est q̄ si sint duo
idiuidua eiusdē rōnis si vnū est vnibile alicui
eiusdē rōnis ⁊ alterū esset vnibile eidez: q: q̄n
aliq̄ plura eiusdē rōnis ꝓtinent̄ sub aliquo coꝛ
pore q̄cq̄d cōperit vni indiuiduo pōt cōperire
cōsimile oīmi ndiuiduo eiusdē rōnis: ⁊ qd̄ forma
liter repugnat vni repugnat oi. ptz: si em̄ cali
dū nō repugnat vni hoi nec alii. iō si sint plu
ra indiuidua eiusdē rōis: ⁊ vnū est vnibile alt
cui: aliud est vnibile eidez. Ex istis ptz q̄ deus
nō pōt facere tot indiuidua eiusdē rōnis nata
facere vnū q̄n pōt facere plura ꝑmis exīstenti
bus puta q̄ritates ignes. formas naturales ⁊
accidētales vel gr̄as ꝼm primā suppositōem ⁊
p scḋam q̄cq̄d est vnibile vni ⁊ alteri. igit̄ non
pōt tot aquas vnire q̄n plures. ⁊ p ꝯns pōt fa
cere aliquā q̄ritatē maiorē oi data ⁊ aquam ⁊
ignē ⁊ oia talia tā substātialia vnibilia q̄ acci
dētalia. Itē accipio centū aquas ⁊ accipio q̄
illud sit summū qd̄ pōt deus facere in illa spē
⁊ pōt illas aquas vnire. q̄ro tūc an ꝑt vnā aliā
paruā aquā aut nō p se dico si nō illd̄ apparet
ꝯ fidē ⁊ ē dcm̄ phi: q: ꝟ ns ipso exīte nō ꝑt scōm
ꝓduci: ß istud non ipedit: q: ex isto sequit̄ q̄
nullus bz gr̄am nisi aia xp̄i. tenet: q̄a bz gr̄am
in sūmo p te. ⁊ p ꝯns stāte illa nō pōt q̄cunq;
alia ꝓduci. ꝟ est ꝯ oēs: q: nō obstāte q̄ ꝑma
forma sit in rerio: adhuc pōt alia eiusdem
rōis ꝓduci ipa pmanēte. Sz dicas q̄ spēs nō
est multiplicabilis. ⁊ iō exīte vno idiuiduo nō
pōt aliud fieri. Cōtra. illud est dcm̄ phi: vt ptz
de coꝛpoꝛib⁹ celestib⁹ vbi posuit tm̄ vnū i vna
spē: ß nō est dcm̄ alicui⁹ theologi: ß bz illd̄ sim
plicit̄ negare. Scḋa ꝓpositio est q̄ si sint duo
idiuidua eiusdē rōnis si vnū est vnibile alicui
eiusdē rōnis ⁊ alterū esset vnibile eidez: q: q̄n
aliq̄ plura eiusdē rōnis ꝓtinent̄ sub aliquo coꝛ
pore q̄cq̄d cōperit vni indiuiduo pōt cōperire
cōsimile oīmi ndiuiduo eiusdē rōnis: ⁊ qd̄ forma
liter repugnat vni repugnat oi. ptz: si em̄ cali
dū nō repugnat vni hoi nec alii. iō si sint plu
ra indiuidua eiusdē rōis: ⁊ vnū est vnibile alt
cui: aliud est vnibile eidez. Ex istis ptz q̄ deus
nō pōt facere tot indiuidua eiusdē rōnis nata
facere vnū q̄n pōt facere plura ꝑmis exīstenti
bus puta q̄ritates ignes. formas naturales ⁊
accidētales vel gr̄as ꝼm primā suppositōem ⁊
p scḋam q̄cq̄d est vnibile vni ⁊ alteri. igit̄ non
pōt tot aquas vnire q̄n plures. ⁊ p ꝯns pōt fa
cere aliquā q̄ritatē maiorē oi data ⁊ aquam ⁊
ignē ⁊ oia talia tā substātialia vnibilia q̄ acci

B
Rñdeo ad. q.

modo ꝓdicto. Ita ⁊ est ibi noua additio noue
materie. ⁊ talis augmētatio est in aqua q̄n ad
ditur aque ⁊ vocatur augmētatio ꝼm extensio
nē. Augmētatio intēsiua est q̄n augeť forma i
eadē ꝑte materie sicut caritas in aia ⁊ albedo
in eadē parte supficiei. Loq̄ndo de augmenta
tione intensiua pōt forma accidētalis babēs
plures partes eiusdē rōnis q̄tū est ex se auge
ri in infinitū: licet forte sit impedimētū a par
te subiecti: ß ꝼm istam viam pōt dici q̄ xp̄s ba
buit pfectissimā ⁊ summā gratiā de potentia
dei ordinata non absoluta: sicut ptz ex dictis.
Si dicas q̄ xp̄s nō recepit ad mensurā gr̄am:
⁊ beata virgo fuit plena gratia: ⁊ stephan⁹ fuit
plenus gratia ⁊ fortitudine. Dico q̄ iste no
te plena ⁊c. aliq̄n accipiunť ꝑ sufficientia ali
quādo ꝑ copia: aliq̄n ꝑ plenitudine de dei po
tētia ordinata nō tm̄ absoluta. ⁊ sic in xp̄o fuit
plenitudo gratie: q: quāta potuit esse de potē
tia dei ordinata. Cui tm̄ nō placet iste modus
dicēdi ꝓpter reuerentiā xp̄i pōt aliter dicere
q̄ sicut subiectū determinat sibi certas quali
tates ⁊ passiones quarū opposita nō possūt re
cipere mediante subiecto. sic q̄libet aia ⁊ qō li
bet subiectū determiat sibi certū gradū vltra
quē nō pōt aliū recipere pfectiōem stante na
tura subiecti. Et tunc formā habere gradum
pōt dupliciť itelligi. vno mō in se ita q̄ sibi re
pugnat habere graduz vlteriorē. ⁊ sic natura
babens partes eiusdē rōnis non babet gradū
summū. Alio modo q̄ babet summū i tali sub
iecto: q: subiectū determinat sibi certū gradū
vltra quē nibil pōt recipere: sic pōt habere sū
mū ita q̄ de potētia sua absoluta nō pōt in ta
li subiecto facere gradū vlteriorē: lz pōt i alio
subiecto. ⁊ sic pōt cōcedi q̄ aia xp̄i habuit tan
tā gratiā quantā deus potuit ei ꝓferre de po
tentia sua absoluta: q: tantā sibi cōtulit quan
tā recipere potuit. ⁊ sic habuit summā possibi
lem de potentia dei absoluta. ⁊ cū boc sz q̄ es
set aliqd̄ subiectū capax maioris gr̄e q̄n deus
pōt sibi maiorē cōferre. ⁊ credo q̄ nō est aliqd̄
subiectū sic informatū ꝑ qd̄cūq; accīs augmē
tabile q̄n deus pōt illud accīs adhuc augere

Obiectio.
C
Responsio

D

Ad scḋam

Ad tertiam

E
Ad primā in op
positum.

datur linea i duas ꝑtes medietates: ⁊ illa me
dietas in duas ⁊ addatur alteri medietati: nō
est hic aliqua data in ista ꝓpoꝛtiōe: q̄n adhuc
est maioꝛ danda ꝑ diuisionē eꝛ vna ꝑte ⁊ appo
sitionē eꝛ alia. ⁊ tm̄ nō est aliq̄ ꝑs data vel assi
gnata q̄ distet a q̄libet ꝑte data i infinitū. Ali
ter si tēpus duraret in infinitū: tūc vltra oēm
diē datū esset dare aliū in infinitū. et tm̄ nō est
dare aliquā distinctionē a quocūq; dato in in
finituz: imo nunq̄ ꝑ appositionē deueniet ad
quantitatē ꝑme medietatis cōdiuise. ⁊ multo
magis non deueniet ad infinitā q̄ritatē. Si
dicis q̄cq̄d pōt de⁹ facere successiue simul vni
co actu cognoscit, si igit̄ pōt facere caritatē in
infinitū: tūc oēs gradus eius simul cognoscit.
sed q̄cq̄d simul cognoscit: pōt simul in effectu
facere. igit̄ ⁊c. Rñdeo deus itelligit simul in
finitas formas factibiles: ß nō aliquā formā i
finitā: q: nulla est talis. ⁊ q̄n dicit̄ q̄ oīes for
mas factibiles q̄s itelligit pōt facere in actu.
nego. sed oēm formā quaz itelligit in actu pōt
facere actu. q̄a nō intelligit aliquā nisi finitā.
Tūm ista ratio tediosa est. tm̄ nō cōcludit. Ad
aliud de ⁊tio pbisicoꝛ dico. q̄ pbs in hac ma
teria errauerat. q̄a posuit q̄ nō est dare q̄ritā
tē maiorē celo. ß ꝼm fidē nostrā illud est falsuz
q̄a deus extra celū factū pōt aliud facere. iō
auctoritates pbi ⁊ cōmentatoꝛis in hac mate
ria sunt negāde. Ad aliud dico. q̄ est sopbis
ma. q: ꝑ illud pōt ꝓbari. q̄ de⁹ fecit tot q̄ plu
ra non pōt facere. bec est vera deus pōt tot fa
cere quot pōt facere: ponať ergo in esse. igit̄ ꝟ
erit vera deus facit tot quot pōt facere. ⁊ per
ꝯns nō pōt plura facere q̄ facit: qd̄ falsum est
iō dico. q̄ si debeat poni in esse. tūc debet tam
añs q̄ ꝯns poni i esse: ⁊ alias nō debet poni in
esse. ⁊ tūc est idē dicere tm̄ pōt de⁹ facere q̄tuz
pōt facere: ⁊ tm̄ facit q̄tum facit. ⁊ boc est ve
rum. q: añs poni in esse nō debet sine ꝯnte nec
ecōuerso. iō nō cōcludit rō: licet sit apparens.

Ad quartā.

*Ad aliud de motu recto concedo. q̄ ꝼm itel
lectionē pbi augmētatio nō ꝓcedit in infini
tū: saltē intēsiua. ⁊ iō est a quolibz fideli negā
dus. Tūm ꝑ potentiā diuinā motus rectus pōt
cōtinuari in infinitū. ita q̄ nūq̄ deueniret ad

Ad cōfirmatōez

terminū. Ad ꝯfirmationē dico. q̄ mor⁹ ꝑfec
tus ⁊ finitus est vt terminās in actu: ß motus
infinitus ⁊ rectus nō habet terminū ad quem
in actu nec terminū vltimū. ß augmētatio est
hmōi. q: durat vel saltē pōt durare in infinitū
⁊ iō nō habz vltimū terminū. Ad aliud dico

F
Ad quintam

q̄ verū est de motu quez natura pōt incboare
⁊ terminare naturaliť. nūc aūt licet augmēta
tio pōt incboare naturaliter: nō tm̄ ꝑfici siue
terminari, q: in q̄libz forma naturali est dare
certū gradū: vltra quē agens naturale nō pōt
aliquē gradū in eodem susceptiuo inducere ⁊
aliquē vltra: quē deus nō pōt inducere ꝓpter
defectū capacitatis subiecti sicut ꝑs dictuz
est. sed in diuersis susceptiuis agēs naturale ⁊
supnaturale pñt vltra gradū inductū aliū gra
dū inducere: imo infinitos gradus vt videť. si
em̄ essent infinita calefactibilia: et ignis oib⁹
essentialiť appꝛoximareť causaret calozē in oi
bus: q: qua rōne in vno ⁊ in quolibet. Ideo di
co. q̄ q̄n natura incipit aliquē motū quē nata
est terminare: tūc est verū dictū illud: aliť nō.

Sed q̄ dra est inť augmentationē naturalez
⁊ supnaturalē ex quo vtraq; ꝓcedit in infini
tū modo ꝑdicto. Tūm in istis recurrēduz est ad
illud q̄n aliqua sunt cōpossibilia in eodez quo
ad agens naturale sunt compossibilia quo ad
agēs supnaturale nec repugnāt iter se: sic duo
q̄ra esse simul in eodē subiecto ꝑ naturā est in
cōpossibile respectu agentis naturalis: nō tm̄
supnaturalis. eodē modo due ꝑtes formeabi
les nō ꝓpatiūtur se in eadē materia nō ꝓpter
repugnantiā aliquaz: ß q: agēs naturale ꝟ nō
pōt facere. ⁊ sic est dra augmentatiōis natura
lis ⁊ supnaturalis. Rñdeo duplex est forma.
q: aliq̄ forma est augmētatiua a deo in infini
tū: ⁊ nullo mō ab agēte naturali. puta forme i
fuse vt caritas. ⁊ boc in eodē susceptiuo vel di
uersis. sed loquēdo de formis naturalib⁹ ⁊ de
augmētatione extēsiua: pōt talis forma auge
ri in infinitū ꝑ agēs naturale sicut supnatura
le. sicut ꝑz in exēplis ꝑius positis. in boc tm̄ est
dra q̄ de⁹ pōt creare subiecta infinita vl in in
finitū capacia respectu talis forme: puta cale
factibilia. ß agēs naturale nō: sed loquēdo de
augmētatione intēsiua ē dra. q: quodlibz sub
iectū determinatū determiat sibi naturaliť cer
tuz gradū formale: vltra quē nō pōt naturaliť
aliū idē subiectum recipe: ß nō determinat sibi
certū gradū: q̄n ab agēte supnaturali pōt aliū
⁊ aliū in infinitū recipe. licet ꝑius ꝼm vnū mo
dū dicēdi ponať oppositū, ꝓpter reuerētiā xp̄i
⁊ pōt ꝑ idē dari dra inť augmentationē aiaꝛo
rum ⁊ inaiatoꝛ. q: augmētatio aiatoꝛ nō deter
minat sibi certū gradū forme: vltra quē nō ꝑt
extēsiue nec intēsiue. ꝑz de augmētatiōe bois
licet ꝑ potentiā diuinā nō determinat sibi certū
gradū: vltra quē nō pōt ꝼm extensionē. nō vi
deo: q̄n de⁹ pōt augmētare vnū boiem q̄ esset
ita magnus sic celū vel maioꝛ. ß naturaliť deť
miat sibi certū gradū ꝼz doctrinā pbi sc̄do de
aia oīm natura cōstantiū ⁊c. qō intelligendū
est si applicet ad augmētationē naturalē aiaꝛo.
quia habēt certā augmentatiōez extēsiue
⁊ intensiue. q: natura potest facere boiem ita

Universidad de Deusto
Biblioteca

magnū q̄ nō maiorē silr non pōt duas partes
eiusdē rationis in eadē parte materie facere:
puta duas partes forme sensitiue:lz deus pōt
facere vtrūq;sed augmētatio naturalis ināia
tor nō determinat sibi certū gradū vltra quē
nō pōt fm extensionē:q; fm pbm scdo de aia.
ignis est augmentabilis in infinitū ꝛc. ⁊ boc
est verū tā de formis substantialibus corporū
simpliciuz q̄ accidentalibus:sed determinat
sibi certū gradū vltra quez non pōt intensiue
⁊ boc tam in formis substantialibus augmen
tabilibus q̄ accidentalibus:q; possunt ee tot
partes albedinis in aliqua parte materie q̄ p
naturā non possunt esse plures in eadē parte:
⁊ silr eadē pars materie deteriat sibi naturali
ter forme ignis certū gradū:q; naturaliter nō
possunt esse due partes forme substātialis i ea
dē parte materie lz forte p potētiā diuinā pos
sent esse. Et per idē potest saluari q̄ forma sub
stātialis nō suscipit magꝭ ⁊ minus:ꝑ forma ac
cidentalis, nō q̄n forma substātialis pōt auge
ri naturaliter fm diuersas partes forme exten
siue vlr loquēdo sicut dcm est.⁊ ptz in augmē
tatione substantiarū naturaliter:ꝑ q; non au
geꝛ naturaliter intensiue:q; in eadē pte mate
rie nō possunt esse naturaliter due ptes forme
eiusdē rationis. Ꝑ in qualitatib⁹ bene pñt sicut
in eadē pte oio possunt esse due partes albedi
nis.⁊ boc est qđ probat pbs.v. phisicoꝝ q̄ ad
formā substantialem nō est motus:q; in motu
debet ee idē mobile siue subiectū ꝓ vtrocz ter
minoꝝ.nūc aūt q̄n augeꝛ forma substantialis
extensiue nō est idez subiectum:sed semper est
alia ⁊ alia materia sicut est alia ⁊ alia forma.⁊
q̄ hec sit intētio phi in p̄dicamētis.ptz:q; di
cit ibi q̄ q̄titas non suscipit magis ⁊ minus⁊
pōt tn augeri in infinitū extensiue:ꝑ naturali
ter nō suscipit magis et intensiue:q; naturale
agēs nō pōt facere in eadē pte materie q̄ sint
due q̄tirates. Ista aūt augmētatio forme sub
stantialis intelligiꝫ de forma extensa nō de a
lia cuiusmōi ē aia sensitiua in boie ⁊ aliis aiali
bus q̄ ponit distincta ab intellectu.⁊ p̄ maxie
ꝓpter repugnātiā duoꝝ appetituū silr semel
q; idē oio indistinctū respectu eiusdē nō pt silr
⁊ semel habere actus oppositos. Nūc aūt illō
idē qđ appetitus sensitiu⁹ appetit vehemēter
⁊ delectaꝫ in appetēdo volūtas refugit nōvo
lēdo illud ⁊ tristando:ꝑ illi actus oppositi sūt
⁊ passiones ꝓsequentes silr ponūtur forma ex
tensa. Tū q; dicit in boie nō est nisi vna forma
nō extensa:ꝑ sensitiua distinguit ab intellecti
ua.igit sensitiua erit extēsiua.tū q; aliq̄n vtra
q; ꝑs vī sentire ⁊ moueri sicut caput post absci
sionē ⁊ corp⁹ silr.ptz hoc in diuisione anguille
vbi vtraq; ps sentit. Ad aliud dico.q; potē
tia imediata ordinata ad actū:pōt reduci ad
actū.⁊ tūc est mino: falsa. q; ad oēs ptes fo
me augmētabilis nō est aliqua potētia imme
diata.q; nō pñt sibi imediate addi:ꝑ vna post
aliā in infinitū. Et q̄n dicis de q̄ātitate triuz
pedū.dico q; respectu cuiuscūq; q̄ātitatis de
termiate est vna potētia reducibilis ad actū
imediate:ꝑ multarū ⁊ infinitarū formaruz nō
pōt esse vna potētia imediata: sed erūt multe
potētie sicut multi termini.quarū vna mediā
te alia reducitur ad actū sicut tu dicis de cōti
nuo.similr ymaginaꝫ q; in diuisione ꝯtinui ⁊
in appositione: p hoc q; vna potentia reducit
ad actū q̄ sit ibi potētia noua.sicut ptz in exē
plo de numero ternario respectu quaternarij
qđ falsum est. q; ita bene nūerus est in imate
rialibus sicut in materialib⁹?:⁊ pōt deus crea
re vnā intelligentiā post aliā in infinitū. et sp
erit nūerus nouus ⁊ alia potentia reducta ad
actū.sed ꝓpter hoc nulla fit noua potētia.eo
dē mō est in diuisione linee: nunq̄ p vnā diui
sionē causaꝫ noua potētia:sed potentia ad qđ
cūq; erisit in linea in p̄cipio. Ad aliud di
co.q; finis pōt dupliciꝫ intelligi. Uno mō pro
fine vltio ⁊ ꝓcessus versus illū finē pōt esse in
finitus ⁊ nunq̄ termiari. Alio mō pōt accipi
pro pfectiōe aliqua acquirēda:et ille nō vadit
in infinitū actualiꝫ. q; ois pfectio q̄ vnq̄ acq̄
ritur per augmētationē est finita. Ad aliud
dico.q; ꝯmētator est negādus.q; fm cū quāti
tas augeri pōt in infinitū p appositionē et ibi
ꝓcessus nō est ad potentiā. Ad aliud dico q;
pōt esse ꝓcessus ad dilectionē actualē in infi
nitū sicut ad bitualē.et q̄n dicit q; talis bitus
est ad esse deū. verū est ad dilectionē actualez
actualiꝫ infinitā:ꝑ nō est sic in ꝓposito.q; ista
augmētatio nec in actu nec in habitu potest
vnq̄ terminari.⁊ p ois necvnq̄ actu ē finita.

Si dicis q; in qualitbz forma acq̄sita p motū
sunt infinite ptes et sunt in actu ptes sic ptes
cōtinui. q̄ infinite pfectiōes erūt in vna forma
in actu.et p ois illa forma essz infinita in actu
⁊ erit deus in actu. Respōdeo.ꝯcedo q; in ꝯti
nuo ⁊ in forma acq̄sita p motū sunt infinite p
tes in actu ⁊ infinite pfectiōes in actu:non tn
faciūt nisi vnā pfectionē finitā: ⁊ generaliter
q̄n sunt ptes alicui⁹ totius infinite fm ꝓpor
tionē solū nunq̄ faciūt nisi pfectionē finitā. ⁊
si essent ptes eiusdē q̄ritatis.quaruz q̄libet
esset p se acceptibilis ⁊ factibilis.iste infinite
pfectiōes faciūt pfectionē infinitā nccrio.sed
iste ptes ꝯtinui infinite nō pñt p se accipi nec
fieri.iō nō sequit .difficile tn videt quō in ali
quo sunt infinite pfectiōes in actu. et tn illud

Ad decimam

Ad vndecimā.

Ad duodecimaz

Ad septimā

Ad octauam

Ad nonam

Questio VIII Primo

Secundo

Tertio

Quarto

nō sit pfecte infinitū. Ad aliud nego assum
ptū:q; aliq̄s ꝓcessus est possibilis q̄ nō potest
terminari a potētia diuina sicut posito q̄ de⁹
veller ꝓtinuare mūdū in infinitū iste ꝓcessus
nunq̄ terminaꝫ:ꝑ forte adepta tali forma po
neretur extra spēz suā:tn ad illā formā est ꝓces
sus possibilis:q; nunq̄ nec p dei potentiā nec
creature pōt illa forma cōplete adipisci. ⁊ for
te si esset adepta non poneret deus nec extra
spēm suā:sicut si linea esset actu infinita fm ex
tensionē ad huc pōt esse in spē linee. Ad aliud
dico q; deus p nullā dilectōem nobis possibi
lem diligit tantū a nobis q̄tuz a se:q; a nobis
diligit tantū finite a se infinite:sed si iste pro
cessus terminaret:tunc diligeret a nobis infi
te ⁊ dilectione infinita. Ad aliud de continē
tia virtuali dilectōis illud argumentū est con
tra oēs.rnsionē quere in primo q̄terno i notu
lis alterius anni. Ad alia dubia alterius do
ctoris de auctre illa oim natura ꝛc. de ydeis et
alijs ptz p p̄dicta hic ⁊ q̄ de ydeis q̄d est ydea
Ad alia argumēta Job.q̄ ꝓbant q; aīa xp̄i ba
buit summā grām:ptz q; diuersimode est dicē
dū fm diuersam viam:sed ad vnū argumentū
in quo ponit ꝓ vna opinione q; in augmenta
tione forma p̄cedēs corrūpitur semp:q; grā
tio vnius est corruptio alterius. nego istd ge
neraliter sumptum:sed tn tunc est verū quā
do forma ꝓducta repugnat priori:vl forma se
quēs nō pōt esse cū priori agente naturali:licz
inter illas formas nō sit repugnantia:qđ dici
tur ꝓpter raruz ⁊ densum:vbi dicit q; q̄tas
precedens corrūpitur:q; sequens non pōt esse
in eadē parte materie cū ea p potētiā natura
lem:ꝑ pōt forte p potētiā diuinā:q; iste q̄tita
tes sunt eiusdē speciei ꝛc. Questio.viij.

Trum sit necesse

p ponere i viatore tres virtutes the
ologicas q̄ possunt remanere i pa
tria. ꝓbatur q; nō:q; fides nō est virtus q; sibi
pōt subesse falsum ⁊ pōt esse respectu falsi: qđ
est cōtra pbm. viij. etbicoꝝ. q̄ dicit q; habitus
veridici non possunt esse respectu falsoꝝ. igit
ꝛc. Itē ꝓpter finē cōsequēdū sufficit cogni
tio ⁊ dilectio: q̄ habitus ex ipis generati suffi
ciunt:ꝑ bmōi sunt spes ⁊ caritas. q̄ ꝛc. Itē q;
iste virtutes nō sunt necessarie ptz:q; aut pro
pter actū naturalē aut supnaturalē.non natu
ralē:q; respectu cuiuscūq; actus sufficit virtus
naturaliter acq̄sita.nec supnaturalez:q; talis
nō est nobis possibilis in via vt videt:q; quē
cūq; actū pōt aliquis i via supnaturaliter ha
bere:pōt etiā habere naturaliter sicut actum
credendi diligendi ⁊ ꝛc. Itē si sic aut est tantū
vna fides ⁊ sic de aliis.aut plures nō tm vna:
q; distincti actus sunt distinctoꝝ habituū ge
neratiui:sed respectu distinctoꝝ credibilium
sunt distincti actus specifici.igit ⁊ ꝛc. nō plures:
q; tunc nō essent tm tres virtutes theologice.
silr apls dicit q; est tantuz vna fides. Itē q; Quinto
iste virtutes nō maneāt in patria pz primo de
fide:q; tanta est repugnantia fidei ad visionē
quāta est eius ad sciam:ꝑ fides ⁊ scientia repu
gnāt. ꝓbatur:q; q̄n aliqua sunt ꝯtraria forma
liter q̄cq̄d est cōpossibile vni ⁊ alteri sicut q̄c
q̄d cōpossibile ē albedini ⁊ nigredini: q; nihil
est cōpossibile albedini nisi subiectū ⁊ dispos
tiones accidētales:q; oia cōpossibilia sunt ni
gredini:ꝑ fides ⁊ heresis cōtrariaꝫ et scientia
nō est compossibilis heresi:sed incompossibi
lis:igitur nec est compossibilis fidei. Itē fm Sexto.
pbm tm vnum vni opponit ⁊ istud est verū de
oppositōe inter extrema:ꝑ heresis opponit fidei
⁊ scientie:aut igit opponit fidei vt extremo ⁊
scientie vt medio: aut ecōuerso. si primo mō tunc
scientia est spēs media inter fidem ⁊ heresim:
ꝑ mediū cōtrariaꝫ vtrūq; extremoꝝ. q̄ scientia
cōtrariaꝫ fidei. si scdo mō:tunc fides erit spēs
media ⁊ mediū vt patet cōtrariaꝫ vtrūq; extre
moꝝ. igit ꝛc. Et vltra si fides nō stabit cū scie Septimo
tia:ergo nec cū visione. Idē argumentū pōt
fieri de spe ⁊ caritate ⁊ tensione in ꝑtia ⁊ scia. Octauo

Itē de caritate arguit:q; fm apl̄m cū vene
rit qđ perfectū est euacuabit ꝛc. ꝑ caritas vie
est imperfecta fm doctrinā xp̄i de Jobe bapti
sta q̄ dicit. Qui minor est i regno celoꝝ maior
est isto. igit ꝛc. Ad oppositum ad corinthios. In oppositum.
Nūc manent fides spes ꝛc. Itē q; maneant in
patria. ꝓbaꝫ:q; si nō:illud esset ꝓpter aliquaz
repugnantiā ad illā statū:aut igit ꝓpter act⁹
vel habitus. nō p̄mo mō:q; habitus non repu
gnāt:igitur nec actus. nō scdo mō:q; ista plus
nō repugnāt q̄ habitus tēperātie ⁊ actus in
tēperantie ⁊ habitus:ꝑ isti duo habit⁹ silr stat
igit ⁊ ꝛc. ꝓbaꝫ assumptū:q; tēperatus pōt elice
re actū intēperantie ⁊ eristere tēperatus:igit
cū actus temperantie manet cū habitu intē
perātie ⁊ ille actus est generatiu⁹ habitus igi
tur habitus silr stant. q̄ eodē mō fides ⁊ visio si
militer inter habitus supnaturales non appa
ret repugnātia. igit possunt stare silr. Hic pri In primo articu
mo est videndū de necessitate habituū supna lo ꝓbantur tres
turaliū. Et hic teneo tres cōclusiones. Prima ē q; conclusiones
nō pōt ꝓbari rōne naturali q̄ indigemus ha
bitu supnaturali quocūq; ad cōsequendū finē
vltimū. Scda est q; ex hoc qđ credo q; beatitu
do est mihi cōferenda ꝓpter merita nō pōt cō
cludi ꝓsequntia formali q; habit⁹ supnaturales
sint nobis necessarij. Tertia ē q; respectu oim

Universidad de Deusto
Biblioteca

B Prima cōclusio

babituū quos possumus hīe possum? hīe habitum naturalē naturaliter inclinātē. Prima paret suppōsito q nō potest concludi in via q homo remanebit perpetuo in corpore ⁊ aia sicut modo est: q: non potest esse ratio cuidens ad ponendū rales habitus nisi ꝓpter eox operationes: q: habitus oēs nobis innotescunt p operationes: sed operatōnes oēs quas experimur mediantibus istis habitibus supnaturalibus possumus experiri mediantibus habitib? naturalib? ptz discurrendo p habitū fidei spei ⁊ caritatis: q: vnus pagan? nutritus inter xpianos pōt oīa articulos fidei credē et deū super oia diligere. g̃ ⁊c. Scda cōclusio ptz in libro primo de caritate: q: deus pōt aliquē acceptare in puris naturalibus tanq̄ dignū vita eterna sine oīi habitu caritatis: ⁊ etiā reprobare sine oīi peccato. ⁊ si hec sit opinio magistri sētiarū: tūc verum dicit scz q caritas pōt de potentia dei absoluta nō esse aliud q̄ spiritus sanctus coexistens acceptās actū naturalē et impellens voluntatē p hunc modū sicut causa partialis ad actū illū eliciendū: ꝑ nō opz necessario q sit aliq̄d accidēs iherēs aie: et eodē modo potest acceptare actū sperandi ⁊ credēdi naturaliter sine oīi habitu supnaturali infuso. Itē non est impossibile q deus ordinet q qui vivit ꝑm dictamen recte rationis sic q nō credat aliq̄d nisi illud sit sibi naturali ratione cōclusum tanq̄ credendū sit dignus vita eterna. hoc ptz: q: ideo pbi errabant ⁊ nō fuerunt digni vita eterna: q: adherebant talibus que nō potuerūt rōne naturali ꝓbari necessario sicut mundū esse eternū. igit̄ si deus sic dispōnat pōt runc talis sic acceptari adherendo recte rōnis dictamine. igit̄ ⁊c. Unde sicut paulus habens pcta sine oīi merito recepit gratia deus pōt sibi cōferre vitā sine oīi merito ⁊ habitu supnaturali. Ideo dico q̄tū ad istā cōclusionē q habitus supnaturales sunt nobis necessarij de potentia dei ordinata nō absoluta. ⁊ hoc teneo precise, ꝓpter dicta scōz. Tertia conclusio, pbatur: q: sicut nihil debet poni nisi qn̄ habetur experientia vel demonstratio vel auctoritas ad ꝫ: ita nihil debet negari qn̄ habeē certa experientia ad hoc ponendum: sed ad ponendū fidē acquisitā spem ⁊ caritatē habeē certa experientia. nā paganus nutrit? inter xpianos ita credit oēs articulos fidei: sic̄r heretic? circa vnū articulū pōt vere credere aliū ꝫ neuter istoz habet fidē infusam. ptz igit̄ acq̄sitā. sic̄r de caritate acquisita: q: vnus infidelis inter paganos instruct? pōt per doctrinaz diligere deū sup oīa ex puris naturalibus. pōt etiā laudare deū cantare ⁊ orare. igitur ipe bz

C Scda conclusio

D Tertia cōclusio

dilectōem dei nō infusam igit̄ acquisitā. Irez ois actus voluntatis quē experimur in nobis videtur naturalis igit̄ ⁊ habitus. añs ꝓbatur q: aut volūtas bz actōem sup actū elicitū manente caritate aut nō. si nō: tūc ille actus non est meritorius: q: actus meritorius req̄rit actionē volūtatis. si sic sufficit habitus naturalis q: nullū actū experimur in nobis nisi ad quez inclinat habit? naturalis. igit̄ nō obstāte q sit in volūtate habit? supnaturalis ꝓpter auctoritatē: adhuc oz ponere habitū naturalē naturalit̄ acq̄sitū. Articulus scōs est quō isti tres habitus distigunt apparēt tres difficultates Prima est q videt̄ q spes nō distinguit̄ ab aliis tribus sicut ille distigunt inter se: q: ad cōseq̄ndū finē sufficit cognitio ⁊ amor ad cognitionē satis inclinat fides ad amorē caritas. Si dicas q spes requirit̄ ꝓpter actū desideriū: ꝙa requirit̄ q illud qō credit̄ ⁊ amat̄ desideret. ⁊ hoc sit ꝑ actū spei. Cōtra videt̄ q non requirit̄ nisi q: ostendit̄ obiectū diligibile tanq̄ possibile a nobis haberi ⁊ de aliis circūstātijs: ⁊ q sic amet̄ illud obiectū: ꝫ vt prius ad ista sufficiunt cognitio fidei ⁊ amor. Scda difficultas est q̄d est obiectū spei: q: deus ponit̄ obiectuz cuiuscūq; virtutis theologice. Tūc est dubium vtrū idē oio sit subiectū fidei spei ⁊ caritatis ⁊ si sic dubiū est quō distingunt̄ isti habitus maxime cū vnus habitus sufficit respectu intellectus ⁊ alius habitus respectu volūtat̄. Tertia difficultas est in qua potētia est spes: q: in intellectu nō apparet nisi actus credēdi q̄ est actus fidei in voluntate. aut est tripler actus amādi volendi ⁊ desiderandi. Nunc aūt act? spei nō est actus volēdi certū est nec actus amandi: q: ad illū inclinat caritas: nec act? desiderandi: q: actus desiderādi pōt esse i desperante. Quantū ad primā dico q spes est virtus distincta ab aliis. qō ꝓbatur: q: qn̄ aliqua sunt separabilia inter se distinguunt̄: sed spes ⁊ alie virtutes theologice sunt bmōi. igit̄ ⁊c. Assumptū ꝓbat̄: q: aliqs pōt credere ⁊ nō sperare ptz in desperātibus. sic̄r aliqs pōt amare et nō sperare sicut in patria. sic̄r aliqs pōt sperare hīe beatitudinē ⁊ nō diligere caritative sic̄ malit̄ petōres. Quantū ad scdam dico q ob iecta imediata istoz habituū sunt diuersa cōplexa. nā obiectū proximū fidei est hoc cōplexum oīe reuelatū a deo est verū eo modo quo reuelatur a deo. Obiectū spei hoc complexuz futura beatitudo est boi conferenda propter merita. Obiectū caritatis est hoc complexuz deus ⁊ oīe qō vult deus diligi a me caritative. Sed dubiū est runc de obiecto spei: quia videtur esse deus saltem partiale obiectū ⁊ non

E Circa scōz articulz disquirit tres difficultates Prima

Secunda

Tertia

F Ad primam difficultatem

G Ad scdam

H Ad tertiam

creatura. potest dici q boc complexū sit subiectū spei visio ⁊ fruitio diuina est boi conferenda propter merita. Quantū ad tertiā dico q actus spei est volitio ⁊ desideriū efficax quo aliquis ostenso sibi per fidē q fruitio dei est sibi conferenda, ꝓpter merita statim efficaciter elicit actū meritoriū si potest: ⁊ iste non potest esse in desperantibus. Unde est duplex desideriū. vnū respectu possibiliū puta quando aliquis efficaciter desiderat aliquid sibi ostensum tanq̄ possibile sibi haberi per actū ⁊ illud nō est in desperātibus. Aliud est respectu impossibiliū puta quādo aliquis desiderat aliq̄d ⁊ credit illud sibi eē impossibile. ⁊ illud potest esse in desperantibus. Sed tunc quomodo potest esse spes virtus ab aliis distincta infusa vel acquisita. Respondeo hic sicut in prologo bustus q respectu actus sciēdi pōt esse dupler habitus inclinans vnus mediate alius imediate primus est habitus ꝓncipioz. scōs est scientia q̄ est habitus conclusionis. ⁊ quādo sic sunt bitus inclinantes ad actum. Potest autē actus haberi saltē primus sine habitu inclinante ad actū scōm. vnde intellectus q̄ est habitus principioz inclinat mediante actu suo elicito ad actū sciendi cōclusionē actū dico primū quatenus ille est causa scdi q̄ actus cū potentia intellectiua est causa imediata partialis respectu primi actus sciendi conclusionē. ⁊ ideo inclinat mediate quatenus est causa cause: ⁊ q̄a actus scōs ⁊ intellectus inclinat sufficienter ad primū actū sciendi aliquā cōclusionē: ideo potest ille motus haberi sine scientia ⁊ habitu: ꝫ post nō obstāte habitu principioz. ⁊ actu eorū ex primo actu sciēdi ꝓclusionē scōo ⁊ tertio ⁊ sic deinceps generatur habitus alius inclinans ad aliū actū sciendi eandē cōclusionez immediate: q: imediate sic̄ causa partialis causar actū sciendi illā cōclusionē: ⁊ sicut primus act? sciendi cōclusionē aliquā pōt esse sine scientia virtute actus ꝓncipioz: ita post habitū scientie generatū pōt q̄cunq; actus sciendi eādē cōclusionē esse sine habitu ꝓncipioz. ⁊ actu sicut eīm est i istis habitibus: sic est de habitibus theologicis. habitus eīm caritatis ⁊ fidei inclināt ad actū primū spei mediate: q: mediātibus actib? suis puta actu credēdi ⁊ diligēdi q: qn̄ credo aliq̄d mihi possibile ⁊ diligo illud tūc illud diligo efficaciter: ita q̄ statiz ex eo in opatōem meritoriā ꝓdeo. ⁊ tūc pōt primus act? spei bīi sine spei habitu acq̄sito: ꝫ post ex illis actibus gñatur habitus imediate iclinās ad actū spei: q: habit? est cā imediata actus proprij. ⁊ sic pōt poni q sicut est fides acq̄sita ⁊ caritas q sic̄r est spes acquisita. Et ꝑter istos ba

Tertius articul?

Prīa difficultas

Scda difficultas

R Ad primā difficultatem

bitus sunt alij habitus alteri? rōis ab istis scz fides infusa ⁊ acq̄sita: q: si essent eiusdē rōnis frustra (vt videt̄ ꝙponeret̄ infusa ex quo acq̄sita eiusdē rōnis sufficit. tn̄ difficile est videre quō spes distinguit̄ ab aliis duabus: q: videt̄ includere actū fidei ⁊ caritatis: puta actū credendi ⁊ diligendi. Tertius articulus ē de vnitate istoz habituū: vbi sunt due difficultates.

Prima ē vtrū tantū sint tres virtutes acquisite sicut tantū sunt tres infuse: scz vtrū sit tātū vna fides acq̄sita ⁊c. Scda quō fides infusa pōt esse vna respectu oīm articuloz. sic̄r caritas ⁊c. Quantū ad primā sunt due ꝓclusiones. prima q q̄libet articulus bz fidem acq̄sitā distinctā. scda q ista fides nō tantū distinguitur numero sed specie. Prima ꝓbatur per rōem Job. in metaphisica de scientie vnitate q: qn̄ aliquis pōt habere actū ⁊ habitū credēdi circa vnū articulū ⁊ nō circa aliū: imo ꝑ errare circa aliū necessario illi actus credendi illos articulos ⁊ habitus generati ex illis sunt distincti: sed aliquis pōt habere fidē acquisitaz circa vnū articulū ⁊ nō circa aliū: ꝫ circa aliū errare. sic̄ heretic? ꝑt hīe fidē acq̄sitā circa istū articulū deus est trinus ⁊ vnus: ⁊ errare circa incarnatōem xpi. igit̄ ⁊c. Si dicas q cōtraria se cōpatiunt̄ in gradibus remissis: vel si vnuz sit in sum no ⁊ aliud in infimo adhuc compatiūtur se: sed habitus inclinās ad intelligēdū vnū ꝓncipiū est remissus ⁊ imperfectus: ideo stat cū errore circa cōclusionē: sed habitus inclinās ad intelligendū principiū ⁊ cōclusiōez sic̄ est perfectus: ⁊ iō nō compatitur secū ignorantiā conclusionuz: sicut ponitur exemplum de aliis formis. Contra. pono q habitus inclinans ad cognoscendum principium tantum sit in summo per naturam: puta quia generetur per centum actus circa illud principium: habitus inclinans ad cognoscendum conclusionem generetur tantum ex duobus actibus boc posito nulli dubiuz quin primus habitus siue gradus primus quicquid vocetur est ꝑfectioz q̄ scōs inclinans ad cognoscendū cōclusionē. ⁊ boc nō obstante pōt ignorantia dispositionis respectu cōclusionū stare cum habitu principij in summo ⁊ nō cū scientia cōclusiōis in infimis de boc alibi. Scda conclusio ꝓbat̄ q: qn̄ cū vno contrarioz: starynū ⁊ aliud non stat: sed sibi repugnat illud qō stat cū vno cōtrarioz ⁊ aliud qō non stat necessario distinguunt̄ specie. Istud ptz ꝑ exemplū et per rōem per exemplum patet: quia eīm dulcedo in lacte stat cum albedine ⁊ nigredo non stat cum albedine. ideo dulcedo ⁊ nigredo necessario distinguntur specie, per rationez: patet quia qn̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

Z Ad scām

sunt eiusdem speciei quicquid formaliter stat cum vno et altero: et quicquid repugnat vni et alteri: sicut quicqđ stat cū albedine vna stat et cū altera. similiť quicqđ repugnat vni albedini et alteri. ptz ḡ. ꝓpositio assumpta. ℔ fides acquisita circa vnū articulū stat cū errore circa aliū. ptz de heretico. ℔ acq̄sita fides et error non stant circa eundē articulū. ḡ fides acq̄sita circa vnū articulū et aliū sint distincte spēi. q; si essent eiusdē spēi: tunc sicut error repugnat vni ita repugnat alteri. et sic stat cū vno: et ita cū altero. et p istā viā tenēt rones Jobis in q̄stione ꝑdicta. ꝙa p ꝑmā ꝓbat ꝙ sunt distincti circa istas ꝯclusiones. per scām ꝙ distinguūtur spē. Quātuz ad secundā difficultatē quo pōt esse vna fides oim articulo; fidei: pōt dupliciť dici. Uno modo ꝙ fides infusa habz alique cōplexū pro obiecto imediato: qđ pōt esse ꝑmissa et principiū ꝓtiale inferens oēm articulū in spāli. et est istud ꝯplexū oē reuelatū a deo est verū: sicut reuelať esse verū. nā istud pōt inferre oēm articulū fidei. pōt em sic argui respectu cuiuslibet articuli oīe reuelatuz a deo est verū: sicut reuelatū est esse verū. sed deū eē trinuz et vnū incarnatū et passuz et c̄. Un sic istud cōplexū est ꝑncipiū inferēs oēm articulū in spāli. ita habitus fidei infuse: cui; hoc cōplexū est immediatū obiectum inclinat mediāte ad actū elicitū circa oēz articulū in spāli virtute hui; cōpleri. et sic est vna fides oim articulo;ū fidei mediate. sed nō imediate. Sz alio mō inclinat fides ad actū credēdi articulos in spāli. et alio mō habit; ꝑncipij ad actū de quo supra dictū est. q; fides infusa sic iclinat ad actū fidei elicituz circa articulos in spāli. q; nec habitus fidei infuse nec act; pōt cū intellectu eē ꝑncipiū sufficiēs ad eliciendū actuz credēdi circa articulū aliquē in spāli. ꝑz. Nā puul; baptisatus nutrit; solitarie alicubi vbi nunq̄ instruiť in articulis fidei ille habet fidē infusaz et vsum rōis. et tn nullū actū credēdi circa quēcūq; articulū pōt elicere. igiť ad actū eliciēdū circa articulū spālem nēcrio requiriť fides acquisita circa illū articulū. puta p auditū. q; fides acq̄sita fm ꝓpriā est ex auditu vel p visum. puta si videat aliquē actū scriptū in libro et ei credat. et ℔ est siť de aliquo q̄ crederet rotā hystoriā scriptā in biblia: et totaz bibliā esse verā. etiā si hoc crederet actu elicito nunq̄ ex hoc solo pt sufficiēter habere actū credēdi respectu cuiuslibet hystorie in spāli nisi mediāte fide acq̄sita de illa hystoria. et hoc erit vel per doctorē cui credit vel p inspectionē i libro. habitus ḡ fidei infuse inclinat mediate ad actuz credēdi circa quēlibet articulū in spāli. q; mediāte actu elicito circa obiectū suū imediatuz qui act; cuz fide acq̄sita circa articulū in spāli est causa partialis imediata respectu act; credendi illū articulū. nō inquā p̄mū simplr quia ꝓius circa eundē articuluz ex multis actibus credendi generatur fides acquisita: sed nō est causa imediata scdi actus credendi theologice et forte meritorie: ita q; fides infusa q̄ est habitus est tantū causa mediata: q; est causa cause. Sed dubiū est vtrū fides infusa cū intellectu pōt esse sufficiens ad eliciendū actū credēdi circa suū obiectū p̄mū pura oē reuelatū a deo tē. sine fide acquisita. Respondeo ꝙ nō. patet de puero nutrito fm casum ꝓdictū qui habet fidē infusam respectu cuiuslibet cōpleri. et tamē nunq̄ potest aliquē actum circa aliquā elicere nisi instruatur: quia oīe reuelatū a deo sit verū et c̄. et credat per fidem acquisitā ex actibus credendi instruendo. et ideo ad actū credendi illud complexū ita requiritur fides acquisita sicut ad quēcunq; articulū i speciali. Sed quando dicit inclinare ad actū credendi elicitū circa illud cōplexū. Respōdeo ꝙ habita fide acquisita circa illud complexū ꝑotest tunc imediate concurrere cū intellectu et fide acquisita sicut causa partiali ad eliciēduz actū p̄mū credendi theologicū et meritoriuz circa illud complexū: ita ꝙ habitus est causa imediata illi; actus et ꝓius non potuit est causa imediata: quia deficit causa partialis necessario requisita puta fides acquisita: sed respectu alio; articulo; non est habitus causa immediata: sed actus illius habitus et habitus infusus est tantū causa cause sicut ꝓius dictum est. Ex istis potest patere quomodo fuit vna fides et eadem in antiquis patribus et modernis. quia alio modo credebant in speciali ipsi q̄ nos et alia complexa fuerunt ab ipsis credita q̄ a nobis: quia illud qđ credebant de futuro nos credimus de ꝓterito. sicut ipi credebant xp̄m fore incarnandū et passurū et resurrecturū et ascēsurū: et nos credimus eū fuisse passum incarnatū resurrexisse et ascendisse: sed ista sunt diuersa cōplexa. probatur: quia est impossibile ꝙ vnū et idē cōplexū simul et semel sit verū et falsuz: sed hoc complexū xp̄s moriet̄ ante passionē christi fuit verum. et sic fuit in antiquis patribus: sed tūc hoc complexū christus moriet̄ est fuit falsum: et nunc est econuerso: quia nunc hec est, vera xp̄s mortuus est. et nūc hec est falsa. xp̄s moriet̄: quia iam nō moriť. fm apl̄m. igiť impossibile ē q̄ ista sint idez cōplexū christus moriet̄ christus mortuus est: tamen licet diuersa complexa credita ab eis et a nobis: idem fuit articulus: quia articulus de

Dubitatur

Ad Respōdetur

passione. tamen vocando articulū fidei illud cōplexū creditū ab eis et a nobis p̄t dici ꝙ fuerunt diuersi articuli sicut diuersa complexa. si aūt vocet articulus materia illa de qua formātur diuerse ꝓpositiones quarū vna est vno tpe vera et alia ꝑ alio tpe sic fuit idē articulus tūc et nūc. Un nō est hic nisi equiuocatio in noie: sed non obstāte ista diuersitate: tn in antiquis patribus et nobis fuit vna fides nō numero. ℔ specie: q; idē cōplexū fuit oīno obiectū imediatū fidei eo; et nr̄e: q; sicut nos mediāte fide infusa credimus ꝙ xp̄s mortu? est et nō morietur ita ipi ꝙ xp̄s moriet̄ et non mortu? est: et iō dixi ꝙ obiectū imediatū fidei infuse est hoc oīe reuelatū a deo est verū sicut reuelať esse verum et nō aliter. et q; antiq̄s patribus fuerunt aliq̄ complexa vera et alia nobis: ideo mediante alia fide acq̄sita alterius rōis: et cū actu fidei eiusdez rationis eliciebant ipi actū credendi illos articulos et nos: q; habitus inclinās mediate ad actū aliquē nō variať ad variatiōem alicuius actus. ideo lz actus credendi aliquē articuluz puta xp̄s mortuus est xp̄s moriet̄. sit alius tamē habitus infusus nō est alius et alius. Et ex hoc apparet quare aliquis pōt habere demonstratiōem circa aliquos articulos fidei. et tamē nō ꝑdere fidē infusam lz ꝑdat fidē acquisitam sicut aliq̄s pōt ꝑdere fidē circa ꝑncipiū et noticiā euidentē circa cōclusionē. non tn pōt habere fidē acquisitā respectu alicui? ꝯclusionis et noticiā euidentē. et hoc q; habitus ꝑncipij inclinat mediate ad actū sciendi. pōt inquam habere fidē circa ꝑncipiū et scientiā circa cōclusionē acq̄sitam ꝑ experientiā sicut deū est in ꝓlogo. siť pōt aliq̄s habere noticiā euidentē circa ꝑncipiū et errorē. nō tamen pōt simul habere noticiā euidentē circa cōclusionē et habitū erroris. et hoc q; habitus ꝑncipij inclinat ad actū scientie mediate et habitus sciētie immediate. et q; noticia euidens circa idem obiectuz et error opponunť: ita pōt aliquis habere fidē infusam circa istud ꝑncipiū oē reuelatū a deo tē. et cū hoc habere noticiā scientificā respectu cuiuslibet articuli in speciali. nō tamē pōt habere noticiā euidentē circa illū articulū et fidē acquisitā vel eadē ratione nō potest aliq̄s habere fidē infusam respectu huius oīe reuelatū tē. et scientiā: q; hec est cōtingens: q; anteq̄ aliquid fuit reuelatum a deo fuit falsa.

Aliter potest dici ꝙ nō est inc̄ueniēs ꝙ mlt; effectuū specie distinctoꝝ sit vna causa eq̄uoca imediate. sicut patet de sole respectu bominis et asini tē. ideo fides infusa ranq̄ causa equiuoca inclinat imediate ad actus oim articulo;. quia articuli distinguunť specie et eoꝝ actus et respectu oim pōt fides infusa esse causa partialis imediata. sed nō potest esse fides infusa inclinans ad vnū actū respectu oim articuloꝝ imediate: quia oēs articuli non possūt vno actu credi: quia quot sunt articuli tot sūt fides acquisite quarū quelibet inclinat tantū ad vnū articulū et nō circa aliū: quia fides infusa non inclinat ad aliquē actuz nisi mediante fide acquisita. nā fides infusa non potest inclinare imediate ad vnū actū circa oīes articulos. si tamē fides acquisita inclinaret ad vnuz actū circa oēs articulos. tunc posset poni ꝙ fides infusa eodē modo inclinat: sed contrariuz dicitur cōiter: eligatur qđ magis placet. Tertio modo potest dici sicut dicebatur de habitu sapientie in ꝓlogo generato ex vno actu quo intelligiť tota demonstratio: et ille habit? inclinat ad actus cōsimiles. et potest de? illuz habitū causare nō causando habitū ꝑncipiorū: nec conclusionuz: ita potest deus creare in ꝑtellectu viatoris habitū fidei quo inclinatur imediate ad credendū oēs articulos fidei supposita fide acq̄sita respectu vniuscuiuslibet: nec videtur ratio contra istud nisi ratio cōis quomodo pōt saluari vnitas fidei respectu ꝓpositionū oppositarū sicut hic xp̄s moriet̄ xp̄s nō moriet̄: maxime q; videtur ꝙ habitus inclinans ad aliquē actū imediate cuz naturaliter inclinat semp dū est inclinat ad illū actum ita ꝙ non ad contrariū. Nunc aūt apli credebant hoc complexū xp̄s moriet̄ ante passionē eius: et post eius passionē tenebantur credere ꝙ xp̄s mortuus est et semp habuerūt eandez fidē. Respondeo ꝙ fides acquisita est alia respectu huius cōplexi xp̄s moriet̄ et respectu huius xp̄s nō moriet̄: sed fides infusa semp fuit eadem. Et potest dici ꝙ aliqua causa ex se sola habet vnū effectū et concurrēte cū ea alia causa partiali habet aliū effectū contrarium: ita potest dici ꝙ fides infusa cum fide acquisita et intellectu inclinat aliquando ad istud xp̄s moriet̄ et post apl̄s sciuit istam xp̄s moritur per visionem: et mediante ista visione cū fide infusa et acquisita scit ꝙ xp̄s mortuus est: et etiam scit et credit ꝙ non moriet̄: ita ꝙ fides infusa est semper eadem: sed acquisita variať. Eodē modo potest dici de ꝓmo obiecto spei ꝙ est aliqđ obiectū cōplexum ei imediatū et mediante illo inclinat ad oīa obiecta spei scdaria. Eodē modo pōt dici de caritate: quia obiectū eius imediatū est aliqđ cōplexū puta hoc totum complexū: deus et omne quod vult deus a me diligi et mediante illo ranq̄ ꝓncipio partiali inclinat caritas ad diligendum ꝓximum mediate tamen. Unde si diligam

deū ⁊ oīe qđ vult deus a me diligi ⁊ post con
ſtet mihi p ſcripturā q deus vult a diligi a me
inclinat tunc caritas infuſa mediate:q medi
ante actu ſuo cū caritate acq̄ſita ⁊ voluntate
ad diligendum a ſicut nunc mihi conſtat per
ſcripturā q deus vult inimicū meum ꝓ ſtatu
iſto diligi a me:tunc ꝓ habitū caritatis infuſe
cū caritate eius acq̄ſita inclinor ad diligendū
inimicū. ⁊ hoc:q deus vult nunc me diligere
inimicū. ⁊ qñ erit dānatus:tūc non diligā eū:
q deus nō vult me eū diligere ſemp:tamē ma
net idē habitus caritatis. Quartus articu
lus eſt de cōpoſſibilitate et incōpoſſibilitate
iſtoꝝ habituū cū alijs habitibus:⁊ eſt diffi cul
tas ſpecialis de fide quō ſtet cū ſciētia:⁊ dici
tur q ſic.qđ ꝓbat:q aliquid pōt alteri cōueni
re dupliciter. vno mō intrinſece quocūq; alio
amoto ⁊ circūſcripto.⁊ illud dicit cōuenire al
teri ex ſe. Alio mō extrinſece ex cōcurſu alteri
us:⁊ illud dicit ſibi cōuenire ex alio:tūc ſic cō
traria q̄ ſic cōpetunt alicui poſſunt ſimł ſtare.
Exemplū.materia habz ex ſe priuatōez ⁊ ab agē
te habz informatōem:cōſiłr creatura dicit nō eſſ
ex ſe ⁊ ens ab alio:ſiłr obſcuritas cōuenit fidei
ſed euidētia obiecti cōuenit aīe ex cōcurſu ſci
entie. Cōtra.impoſſibile eſt cōtraria cōpetere
eidē ſiue a ſe ſiue ab alio:ſed obſcuritas ⁊ cui
dentia ſunt cōtraria.⁊ per ꝓ̄s formaliter re
pugnāt.igit ⁊c. Si dicas q nō ſunt contraria
Contra.frustra ponit totus ꝓceſſus ad ſaluā
dū quō cōtraria poſſunt cōpetere eidem. Pre
terea ille modus loquēdi quo aliq̄d ꝓuenit ali
cui ex ſe ⁊c. nō eſt ꝓprius nec cōueniēs:q illō
dicit alicui cōuenire ex ſe qđ ꝓuenit ſibi circū
ſcripto negatiuo ⁊ poſitiuo:ꝫ nec priuatio cō
uenit materie circūſcripta oī forma ⁊ oī priua
tione:nec nōeſſe creature circūſcripto quocū
q; eſſe ⁊ noneſſe. vñ dico q materia eſt indiffe
rens ad formā ⁊ priuatōem:q aliqñ eſt ſub for
ma:aliqñ ſub priuatōne. Et qñ dicis q qñ ali
q̄d cōuenit alicui circūſcripto quocūq; alio cō
uenit ſibi ex ſe. Dico q qñ aliq̄d poſitiuū cōue
nit alicui quocūq; alio poſitiuo circunſcripto
tūc illud cōuenit ſibi ex ſe ⁊ nō ab alio. Exem
plū.rationale cōuenit hoi circūſcripto oī poſi
tiuo:cō rationale cōuenit ſibi ex ſe. ſiłr ſi ſit ne
gatiuū ⁊ cōuenit alicui:ſi cōueniat ſibi circū
ſcripto quocūq; negatiuo:tūc cōuenit ei ex ſe
ſicut negatio cōuenit priuatōi circūſcripta oī
alia negatōe ab ipa priuatōe.iō cōuenit ſibi ex
ſe ⁊ nō dz ꝓcedi q negatio ꝓueniat alicui ex ſe
ſi cōueniret ſibi circūſcripto quocūq; poſitiuo
⁊ tūc dico q circūſcripta a materia q̄cunq; ne
gatōe ꝓuatio nō ꝓueniret ſibi:q:tūc circūſcri
beret ꝓuatio,nec nōeſſe creature cōuenit cir

Quart⁹ articul⁹

cūſcripta q̄cunq; negatōe.ſiłr dicit q fides et
viſio clara nō cōpatiunt ſe ſiłr:q: ſunt cōtraria
excellentiꝰ ⁊ non in gradibus remiſſis q̄ poſſ
ſunt ſiłr ſtare. Contra.aſſumptū eſt falſum:q̄a
cōtraria cōpatiunt ſe in gradibus remiſſis et
nō in ſuis excellentiꝰ:ita q cadē pars nume
ro dicetur ſiłr calida ⁊ frigida:q: ꝓtrarietas re
pugnantia oppoſitio ſunt paſſiones cōuenie
tes alicui ſubiecto primo.⁊ cōpetunt oībus
cōtentis ſub illo ſubiecto p illud ſubiectū:q̄a
quero aut iſte paſſiones cōueniunt ſpeciebus
primo:aut indiuiduis cōtentis ſub ſpecie pri
mo.ſi primo mō:tunc q̄cūq; aliqua paſſio cō
uenit alicui coī:ꝓuenit oī cōtento ſub illo cōī:
ptz p ſe.ſed paſſiones predicte cōueniunt ſpe
ciei caloris ⁊c.igit cōpetunt caloꝛi in oīi gra
du intenſo ⁊ remiſſo.ſi ſcōo mō:hoc nullus cō
cedit q ſcilz inter iſtū caloꝛē ⁊ iſtud frigus ſit
primo repugnātia ⁊ oppoſitio:q: tunc non eēt
inter aliū caloꝛē ⁊ frigus niſi mediantib⁹ iſtis
qō nullus dicit. Itē q̄quid cōpetit vni indiui
duo pōt ſiłr cōpetere oīi indiuiduo eiuſdē rati
onis:ita q non repugnat ſibi cōuenire oīi al
teri iduiduo eiuſdē ratōis. Exemplū.ſi ſortes
pōt eſſe pater nō repugnat alicui hoi q̄n ꝑt eē
pater.ſi caloꝛi remiſſo non repugnat frigus in
gradu remiſſo.igit non repugnat ſibi i gradu
ſummo:q: frigus in infimo ⁊ in ſummo ē eiuſ
dē rationis.⁊ eodē modo frigoꝛi in ſummo nō
repugnabit caloꝛ in ſummo. ergo nec in infi
mo:q: caloꝛ in infimo ⁊ in ſummo ſunt eiuſdez
rationis. Itē forma inherēs ſubiecto denoiat
illud ſubiectum:ita q ſi ſit forma pfecta deno
minat pfecte:ſi impfecta impfecte. Si igit ca
loꝛ ⁊ frigus in gradibus remiſſis ſunt ſimul in
eodē:idē eſt ſimul calidū ⁊ frigidū non in ſum
mo. Itē ſi ſic cōpatiunt ſe ita q ſummū vnius
cōpatitur ſecū remiſſum alterius ſicut caloꝛ i
ſummo cōpatitur ſecū frigus in infimo: tunc
actus diligendi deū ſuper oīa ⁊ actus odien
di deū in gradu remiſſo poſſent ſimul ſtare.qđ
videtur abſurdū. Ideo dico q compoſſibili
tas iſtoꝝ pōt intelligi tripliciter. vno mō q̄tū
ad habitū vnius ⁊ actū alterius.alio mō q̄tū
ad actū vtriuſq;.tertio mō q̄tum ad habitus.

Quātū ad primū dico generaliter q nullus
actus repugnat habitui:⁊ ideo actus fidei po
teſt ſtare cū actu ſciētie ⁊ clare viſionis:q: nō
eſt maioꝛ repugnantia inter iſta nec talia q̄ē
inter actū errandi ⁊ habitū ſcientie circa ean
dē concluſionē.ſiłr habitū tēperātie ⁊ actū
intemperantie:ſed non includit contradictio
nem q reſpectu eiuſdem ſit actus ſciētie ⁊ ha
bitus errandi ſiłr habitus tēperantie ⁊ actus
intēperantie.igit ⁊c. Aſſumptū ptz:q: pona

Ad ſcōam particulam

Reſolutio doctoris ad articulum.

Ad primā particulam

mus q aliquis habuit demōſtratiōem alicui⁹
cōcluſionis geometrice.⁊ tñ de ꝫ nō recordat
iſte pōt elicere aliquē actū circa iſtā ꝯcluſiōez
nō actū ſciēdi:q: iſte act⁹ nō pōt eſſe ſine actu
ꝓncipioꝝ.⁊ experiētia de qua nō loquoꝛ mō.q̄
pōt elicere actum aliū credendi et dubitandi
ergo ⁊ eodē modo errandi.⁊ tñ iſte hz habituꝫ
ſcie:q: eſt magis inclinat⁹ ad actuꝫ ſcie q̄ fuit
ante habitū.⁊ eodē mō habēs habitū tēperā
tie pōt elicere aliquē actū intēperatū.q̄ eodez
modo i ꝓpoſito habit⁹ ⁊ act⁹ ſcie ⁊ clare viſio
nis ſiłr ſtant. Si dicas q per exēpla tua ꝓia in
actib⁹ remiſſis ſaltē vnū ꝓiuz in actu remiſſo
ſtet cū alio in actu pfecto:q: ille actus errādi
quē tu ponis cū habitu ſcie eſt generatus ba
bitus ſaltē in actu remiſſo:⁊ ille habitus con
trariat⁹ habitui ſcie. Et eodē mō pōt argui de
actu intēperantie q generat habitū repugnā
tē tēperantie. Rñdeo.alibi dcm eſt q ꝓtrariū
agens in cōtrariū primo remittit ſuū cōtrariū
⁊ ſucceſſiue corrūpit:⁊ poſt inducit ſibem fo
mā. Exemplū de caloꝛe ⁊ frigoꝛe.ſic eſt in ꝓpo
ſito:q: ille actus nō generat habitū in aliquo
gradu:ꝫ remittit habitū contrariū.iō illō dcm
q actus eſt generatiuus habitus intelligēdū
eſt qñ in ſubiecto nō preexiſtit forma cōtraria.
Si dicas q eliciens talē actū magis inclinat
ad actū conſilem poſt actū q̄ ante.qđ nō eſſet
verū niſi ꝓpter habitū generatū ex illo actu.
Rñdeo q nō oporteat q magis inclineꝫ poſiti
ue:ſed ſufficit q minus inclinat ad oppoſitū.
⁊ ideo ſi vocenē inclinatio maioꝛ ⁊ minoꝛ ſcli
natio ad oppoſituꝫ:ſic magis inclinat poſt q̄
ante:q: p actū primū habitus inclinās ad op
poſitū remittit.⁊ tunc illud dictuꝫ q qñ aliq̄s
magis inclinat ad actū poſt actū primū q̄ an
te illū actū generat habitus:intelligit q non
preexiſtit habitus inclinās ad ꝓtrariū. Quā
tū ad ſcōm vtrū habitus repugnant inter ſe ⁊
dicit q nō lz actus repugnāt.qđ ꝓbat:q: nō
plus repugnat habit⁹ fidei habitui clare viſio
nis vel habitui ſciētie q̄ actibus eoꝝ: quia ex
quo actus generatiui habituū ſunt:non videt
maioꝛ repugnātia ⁊c. habitus fidei non repu
gnat illis actibus vt prius patuit.igit ⁊c. Itē
minus repugnat actus fidei ⁊ ſcientie q̄ habi
tus odij diuini acq̄ſitus ⁊ caritas:ſed iſta ſtāt
ſiłr.igit ⁊c. Aſſumptū ꝓbatur:q: habens habi
tū odiendi deū acquiſitū poteſt habere contri
tionē:⁊ tunc a deo infunditur ſibi gratia ⁊ ca
ritas.⁊ tunc exiſtēs in caritate habet habituꝫ
odiendi.ꝓbatur:quia ſentit ſe magis pronum
ad odiendū deū q̄ alius.hoc aūt non eſt niſi p
habitū odij.igitur ⁊c. Contra.iſtam viā nō po
teſt probari incōpoſſibilitas iſtoꝝ habituum:

nec quoꝛucunq;:q: incōpoſſibilitas habituꝫ
nō ꝓbatur niſi per incōpoſſibilitatē actuū:q:
vniuerſaliꝛ ſi actus aliquoꝝ ſunt incōpoſſibi
les ⁊ habitus. Itē per hoc ꝓbatur q habitus
temperātie ⁊ intēperantie nō poſſunt ſiłr ſta
re:q: actus nō poſſunt ſiłr ſtare.igitur eodē mo
do in ꝓpoſito. Si dicas q verū eſt de iſtis ha
bitibus ⁊ eoꝝ actibus:q: hicvnus actus reſpi
cit habitū vtrūq; corrūpendo vnū ⁊ augmen
tando aliū puta actus intēperantie augmen
tat habitū intēperantie ⁊ corrūpit habitū tē
perantie. Cōtra.ſm te actus fidei deſtruit ha
bitū ſciētie ⁊ augmētat habitū ꝓpriū.igitur
q̄tuz ad fidē ⁊ ſcientiā eſt verū q ſi actus ſint
incōpoſſibiles vel cōpoſſibiles ⁊ habitus.⁊ ſi
nō:non. Sed dubiū eſt vtrū iſti habitus ſtāt
ſiłr. Dico primo q cū actu ſcientie pōt ſtare ali
quis habitus inclinās ad actuꝫ fidei reſpectu
eiuſdē cōcluſionis.ptz de ſciente p demōſtra
tionē primo vnā cōcluſionē p principia per ſe
nota:⁊ poſt obliuiſcēte eandē demōſtratōem
iſte habet habitū ſciētie ⁊ nō pōt habere actū
ſciētie.iſte credit cōcluſionē illā eſſe tūc veraz
nō niſi virtute alicuius fidei acquiſite.igit il
le habitus fidei ⁊ ſcientie ſtant ſiłr. Sed q̄ eſt
ꝓmū obiectū iſtius fidei dico q nō cōcluſio ſci
ta habitualiter:q: tantū inclinat ad credēduꝫ
cōcluſionē illā eſſe verā mediate:q: nō credit
cōcluſionem eſſe veraz niſi q: credit ſe ſciuiſſe
illā cōcluſionē p demonſtratōem:ita q ꝓmuz
obiectū huius fidei eſt actū ſciendi illā cōclu
ſionē p demonſtratōem infuiſſe ſibi. Secōa cō
cluſio de poſſibilitate tā actuuz q̄ habituū eſt
mihi neutra:q: poteſt ꝓbabiliter ſuſtinerivna
pars ⁊ alia.tamē auctoꝛitates ſanctoꝝ viden
tur mihi magis dicere q nec actus nec habit⁹
ſtant ſimul. Sed de compoſſibilitate fruitio
nis ⁊ caritatis vie.dico q ſunt compoſſibiles
de potentia dei q non videtur repugnantia
aliqua de facto. tamen neſcio quomodo eſt.

Tunc ad queſtionem patet quomodo ſunt
tres virtutes:⁊ quomodo fides ⁊ ſpes nō ma
nent nec poſſunt manere.quod tantuz dico p
pter auctoꝛitates ſanctoꝝ ⁊ non propter a
liquā rationem. Contra iſta ſunt aliqua du
bia.primo de hoc q ponitur fides acquiſita re
ſpectu cuiuſlibet articuli.quia reſpectu eiuſ
dem non ponuntur duo habitus inclinantes
imediate.igitur non eſt ponere fidem infuſam
⁊ acquiſitam reſpectu actus eiuſdem articuli.
Item ſicut habitus ad habitum: ita actus ad
actum.ſed habitus ſupernaturalis eſt perfe
ctior habitu naturali. ergo actus fidei infuſe
eſt perfectior actu fidei acquiſite.igitur nō eſt
idem actus. Secundum dubiū eſt de ordine

Ad tertiam particulam

Reſſio ad q.

Primū dubiū

Scōm dubiū

Universidad de Deusto
Biblioteca

istarũ virtutũ. Vtrũ fides prima spes scda caritas tertia. q caritas sit prior spe. ꝓbatur: qa actus caritatis est prior actu spei. igit ꝛc. maior ptz: q actus caritatis est diligere: ꝛ actus spei est desiderare: sed dilectio precedit desiderium. Oppositũ tn videt q aliquis potest habere spem sine caritate ꝛ nõ ecõuerso. igit ꝛc.

Tertiũ dubiũ est. vtrũ corruptis habitib⁹ infusis possint bitus naturales remanere. ꝓbatur q nõ: q destructa caritate nõ ꝑt aliqs deũ diligẽ sup oia: ḡ ꝛc. ꝛ eodẽ mõ de aliis. Quartũ dubium est de fide infusa. videt q nõ sit vna respectu oim reuelatorũ: qa est de illo cõplexo tanq̃ primo obiecto. Oẽ reuelatũ a deo ꝛc. qa tũc nõ ꝑt aliqs p fidẽ infusam assentire alicui articulo in spãli puta huic deus est trin⁹ ꝛ vn⁹ nisi primo assentiat huic oẽ reuelatũ ꝛc. qõ falsum videt: q posito q ꝓponat sibi iste articulus deus est trin⁹ ꝛ vnus: ꝛ nõ cogitet de hoc cõplexo oẽ reuelatũ ꝛc. adhuc põt p fidẽ infusam assentire huic articulo deus est trin⁹ ꝛ vn⁹ igit ꝛc. Ire tũc fidei infuse subesset falsũ: q ℔ est ꝓtingẽs oẽ reuelatũ ꝛc. q ante reuelatõem fuit falsũ. igit ꝛ nũc ẽ ꝓtingens. ꝛ p ꝑns põt eẽ falsa: ꝛ fides infusa põt manere p potentiã diuinã. igit fidei põt subesse falsum. Aliud dubiũ est de ℔ qõ dicit q ℥ia nõ cõpatiunt se in actibus remissis: q ſm ph̃m. vi. phisicor. oĩe qõ mouet partiest in termino a quo: ꝛ partim in terio ad quẽ. igit si aliqd mouet ab albedine in nigredinẽ partim est in albedine ꝛ partim in nigredine. Ire tũc esset dare primã mutatõem mot⁹ infrigidatõis qõ est ℥ ph̃m. vi. phisicor. sicut nec est dare primã mutatõem mot⁹ remissionis. Item agẽs naturale nõ destruit nec remittit calorẽ nisi causando aliqd icõpossibile caloris. igit ꝛc. Ire ad sensum pz qn aq̃ calefit inducit calor: nõ expulsa tota frigiditate: q aliquis sic ꝛ semel põt sentire in aqua caliditatẽ ꝛ frigiditatẽ. Ad primũ istor. dico q assumptũ nõ est verũ nisi de habitib⁹ naturaliter acq̃sitis tales duo nõ ponũtur in eadẽ potentia rectũ eiusdẽ act⁹: ℔ si vn⁹ sit acq̃sit⁹ ꝛ alius infusus tũc pñt esse duo respectu eiusdẽ act⁹ sic est in ꝓposito de fide infusa ꝛ acq̃sita ꝛ spe et caritate. Ad aliud dico q simℓ infundunt: tn spes est prior ordine nature ipsa caritate. ꝛ qn di cis q actus dilectionis ꝛc. Dico q duplex est amor: et ita duplex est actus. est ẽ amor amicitie ꝛ amor: cõcupiscẽtie: sed actus amoris amicitie ꝓsupponit actũ amoris ꝓcupiscentie. Ad aliud pico q habitus naturales pñt remanere destructis habitib⁹ infusis. tn diuersimode est dicendũ de illis: q: bitus naturalis coꝛrespõdẽs caritati põt manere destructa caritate de potẽtia dei absoluta. nõ tn de potentia dei ordinata: q: deus ordinauit q qn aliqs diligit eũ sup oia q tũc mereat habere caritatẽ ꝛ deus sibi infũdit. ℔ fides acquisita ꝛ spes possunt vere manere sine infusis: qa ita intrese põt vnus infidelis credere sicut vnus xp̃ian⁹ ſm fidẽ acq̃sitã: nõ tn deũ diligere sup oia nisi habeat caritatẽ ꝛ fidẽ: q: sil̃ infundunt. ꝛ ideo Iz ille infidelis habeat fidẽ acquisitã nõ tamẽ infusam. Ad aliud cõcedo q nõ põt credere aliquẽ articulũ: nisi ꝑmo credat istũ oĩe reuelatũ ꝛc. vel vnã equiualentẽ virtualiter tali ꝓpositõi: puta nisi credat istam vel illã oia sunt vera q̃ reuelata sunt vel nisi credat oia q̃ credit ecclesia. Ad aliud dico q Iez hec ꝓpositio aliq̃n fuit falsa oĩe reuelatũ ꝛc. tamẽ post reuelatõem nõ est possibile assignare aliquẽ articulũ ad quẽ tunc nõ inclinet fides infusa iõ sibi nõ potest subesse falsum. Ad aliud dico q ꝑs loquit⁹ de motu locali ꝛ ibi verum est q oĩe q̃ mouet parti est in termio a quo ꝛ in p te spacij: ꝛ parti iu termino ad quez boc est in alia parte spacij. Ad aliud dico q nõ est dare primũ graduz forme inducte nõ expulse: ꝛ ℔ est q̃ cõiter a ꝑo accipit q est dare primum rei ꝑmanentis in esse ꝛ nõ vltimũ. Ad aliud dico q assumptũ est falsum: q: sicut agens naturale põt causare aliquẽ gradũ sine corruptõne alterius: ita põt corrũpere aliud sine inductione istius: tn ꝓncipaliter intendit forma inducenda ꝛ scdario. ꝛ ex cõsequenti intenditur forma destruenda: ꝛ ibi illud q̃ est primũ in intentõe est vltimũ in extensione. Ad aliꝺ de aqua cõtinet multas distinctas partes sicut aliud corpus. ꝛ ꝓpter distinctõem talium partiũ potest vna pars calefieri ꝛ alia frigefieri. tamen calor ꝛ frigus non sunt in eadẽ parte: sed in diuersis partibus.

Ad quartũ

Ad quintũ

Pro primo dicit

Pro scdo

Pro tertio

Pro quarto

Circa dona spũssancti

Sciendũ est q vno modo potest dici q dicuntur dona sanctispiritus: quia nũq̃ possunt acquiri p naturã vel aliqui habit⁹ eiusdẽ speciei cũ eis circa eadẽ obiecta: sed solũ infundũtur a deo sicut fides q̃ est virtus theologica. ꝛ tũc oportet dicere hic de istis habitibus et actib⁹ elicitis mediantibus eis sicut alibi dictum est de fide infusa ꝛ actibus eius elicitis. ꝛ hoc est quia sicut aliquis nõ potest elicere actũ credẽdi circa aliquẽ articulũ mediante fide infusa: sicut patet diffuse in tertio etbicor.: ita nõ est possibile q aliquis habeat predictos habitus q̃ dicunt dona vt eliciat aliquẽ actũ circa obiecta illor. bitum nisi ꝑter illos dictos habit⁹ infusos beat alios bitus acq̃sitos rectũ coꝛrẽdẽ

Ad ꝑmũ dubiũz

Ad scõm

Ad tertium

obiector.: sicut patet per experientiã. ꝛ similiter ꝓbatur hoc de fide infusa sicut ꝓbatũ est nũc de fide acquisita. Ma aũt nũc isti habitus sunt alterius rationis ꝛ speciei. ptz per hoc q̃ non possunt habere effectus eiusdẽ speciei ſm doctrinã phi. vij. thopicor. q̃tũcunq̃ talis habitus infusus augmentet criam si in infinitũ ponamus nãq̃ inclinabit intellectũ sufficienter ad actũ eliciendum sine acquisito habitu: sicut nec fides infusa sine fide acq̃sita inclinat sufficienter ad actũ intellectũ circa tale obiectum sine oĩi habitu sicut ptz per experientiã. Aliter põt dici q predicti habitus q̃ dicunt dona spũssancti intellectus sciẽtia ꝛc. non sunt habitus infusi semp: q: pluralitas nõ est ponẽda sine necessitate. nunc aũt nõ apparet talis necessitas ponẽdi predictos habitus infusos: q: non est ad hoc ratio demonstratiua: nec experientia nec auctoritas scripture sacre. ꝛ eodem modo nõ est ponere fidẽ infusam nisi ꝓpter auctoritatẽ sacre scripture: ꝛ tunc põt dici q predicti habitus sunt acquisiti ꝛ possunt naturaliter acquiri: tn de facto frequẽter infundũtur a solo deo. ideo possunt dici dona dei et habitus infusi. Exemplũ est ad hoc q inter oia dona data aplis dabant ipis genera linguarũ et habitus sufficienter inclinates ad intellectum ad oia genera linguarũ. tamen certũ est q habitus inclinantes illos ad oia genera linguarũ possunt naturaliter acquiri. proportionabiliter ita dicendũ est de aliis q frequenter infũdũtur de facto. ꝛ tamẽ possunt naturaliter acquiri si nõ infunderẽtur. ꝛ tunc oportet dicere cõsequẽter q illi habitus infusi de facto ꝛ acquisiti sunt eiusdẽ speciei. ꝓbatio. idez habit⁹ q̃ nunc esset infusus põt esse acquisitus naturaliter: vt si primo nõ infunderet donũ per potentiã dei. Ma aũt habitus ifusus de facto circa aliqõ obiectũ ꝛ habit⁹ acquisitus circa idẽ sunt eiusdẽ speciei. ptz ꝑ hoc: q: possunt habere effectus eiusdẽ speciei vel ratõis: puta actũ elicitũ. nã scientia acquisita sufficienter inclinat intellectũ ad sciendũ aliquã cõclusionẽ sine oĩi scientia infusa: ita q si de facto infũderetur inclinaret sufficiẽter intellectũ ad sciendũ eandẽ cõclusionẽ sine oĩi sciẽtia acquisita ꝛ hoc dico ſm istã vltimã viã Iz non ſm primã Exemplũ est de hoc sicut ꝓius de generibus linguarũ: q: ita sufficiẽter inclinabunt isti habitus infusi sicut acquisiti. qõ non esset verum nisi illi habitus infusi ꝛ acquisiti essent eiusdẽ speciei. Sed dubiũ est quare sunt ponẽdi isti habitus infusi ſm primã viã ex quo nõ possũt inclinare sufficienter intellectũ ad eliciendum aliquẽ actũ sine habitib⁹ acquisitis ꝛ habitus acquisiti sufficiẽter inclinãt sine ifusis. quare igitur debent poni habitus infusi: q: videret totaliter supfluere. ex quo actus ita perfectus põt elici sine istis sicut cũ istis. ꝛ idẽ dubiũ est quare oportet ponere fidẽ infusam ꝓpter eandẽ rõnem. Preterea. dubiũ est respectu quorũ obiector. sunt scientia intellect⁹ ꝛc. ſm qõ sunt dona ꝛ quõ ista dona distingũtur inter se

Scõm dubiũ

Ad primũ dubiũ

Ad primũ istor. dico q tales habitus nõ sũt ponẽdi ꝓpter aliquã rationẽ euidẽtẽ: ℔ solũ ꝓpter auctoritatẽ sacre scripture. ꝛ si ille auctoritates possent ita bene exponi ꝛ saluari p habitus acq̃sitos sine infusis sicut cũ habitibus infusis. sicut dicit scda differentia. tũc superfluerent tales habitus infusi. ꝛ ꝓpter eandem ratõem est ponere fidẽ infusam. Sed tũc est dubiũ vtrũ sit tn̄ vna fides numero infusa respectu oim articulor.: vel vtruz sint diuerse fides acq̃site. Rndeo q est tantũ vna fides nũero infusa inclinãs immediate ad assentiendũ cuilibz articulo tã ad ꝓncipia q̃ ad ꝛclusiões. q em̃ sit vna nũero ptz ꝑ auctez apli. q aũt inclinaret immediate ad assentiendũ cuilibet articulo apparet magis ratõnale si põt saluari q̃ q imediate inclinaret ad assentiendũ vni cõplexo singulari vli ꝛ mediante illo inclinaret ad assensum articulor. ſm viã alibi positã põt igit poni q sicut sol est causa equiuoca ꝛ nõ vniuoca respectu ꝓducẽdor. hic inferius. ꝛ sic est cã immediata ad ꝓducendũ ꝓtialiter distincta ſm spẽm. ꝛ cã vlis ꝛ alie cause ꝓtiales vniuoce ꝓducẽres distinguñt ſm spẽm. Exemplũ de generatõe aeris ignis ꝛ bouis ꝛc. ita q sol ꝛcurrit cũ igne sicut cã ꝓtialis imediata equoce et ignis vniuoce ꝛ cũ aere ꝛ cũ asino. ꝛ Iz ignis ꝛ aer q̃ ꝓducũt vniuoce effectus suos distinguñt ſm spẽm ꝛ ſm numerum. tamẽ sol q̃ est cã partialis vlis ꝛ equiuoca est vnus numero q̃tumcunq̃ ꝓducta sunt plura ꝛ distincta ſm spẽm Eodẽ modo respectu cuiuslibet articuli necesse est ponere fidẽ acq̃sitã distinctã ſm spẽm ꝓpter rões alibi factas. ꝛ isti habit⁹ distincti sũt ſm spẽm inclinãtes ad actus assentiẽdi distinctos spẽ respectu diuersor. obiector. ꝛ preter istos bitus acq̃sitos necesse est ponere fidẽ infusã ꝓpter auctem sacre scripture. ꝛ illa vna nũero existẽs sicut vlis ꝛ equoca inclinat ꝓtialiter immediate ad act⁹ distinctos spẽ sicut sol: quia ẽ cã ꝓtialis imediata ad causandũ actũ credendi respectu cuiuslibz articuli cum fide acq̃sita variata. ꝛ si aliquis tn̄ habeat fidẽ acquisitã circa vnuz ꝛ nõ circa alios. tũc fides infusa de facto ꝛ actualiter non inclinat nisi ad actum credendi circa illũ articulũ. ꝛ hoc est: quia deficit cã ꝓtialis necessario req̃sita ad causandũ

actꝰ credendi circa aliꝰ articulꝰ.ſ. fides acq̃ſita.7 nihil deficit ad cauſandū actuꝫ credendi circa primū articulū:ꝫ ipa imedia re7 ſtati inclinat circa aliꝰ articulꝰ ſicut circa iſtuꝫ. Sꝫ cōtra.ratio efficacioꝛ ad ꝓbandū diſtinctā fidē acquiſitā eſſe reſpectu diſtinctoꝝ articulorū eſt:q; aliq̃s pōt hꝫe fidē circa vnū articulū 7 errare circa aliū.ſicut ptꝫ in beretico.7 ꝫ non pōt ſik hꝫe fidē 7 errorē reſpectu eiuſdē articuli.igitur ſunt diſtincti habitus:7 ide idē argumētū pōt fieri p oia de fide infuſa.7 p ꝯns nō erit vna nūero tm̄. Rn̄deo q̄ argumētū hꝫ euidēs:ſ. de fide acq̃ſita7 nō de fide ifuſa:q; aliq̃s experiē in ſe ex actu elicito q̄ credat vnū articulū 7 errat circa aliū:7 nō ſic reſpectu eiuſdē articuli experiē.imo oppoſitū:7 iō ex illis actibus neceſſe eſt ponere alios habit⁹ generari: ꝫ nullus experiē ſe credere aliquez articulū fide infuſa:ꝫ tm̄ tenemus hoc auctoritate ſcripture.7 ideo lꝫ aliquis habeat fidē acquiſitaꝫ circa vnū articulū 7 errorē circa aliuꝫ.7 p ꝯns nō hꝫ fidē acquiſitā reſpectu illius:tm̄ bene pōt hꝫe fidē infuſam reſpectu vtriuſq; articuli. Si dicas q̄ tm̄ repugnāt fides ifuſa 7 error circa eundē articulū ſicut error 7 fides acq̃ſita. Rn̄ deo.nego illud:q; fides infuſa 7 acq̃ſita diſtinguūt ſpecie ſicut patuit alibi.7 ex hoc q̄ error opponit fidei acq̃ſite:nō ſequit q̄ opponit fidei infuſe.7 ideo nō eſt repugnātia formalis inter errorē acquiſitū 7 fidē infuſam.7 p ꝯns poſſunt ſik ſtare. Si dicas q̄ tunc eſſet aliquis fidelis 7 infidelis ſiue bereticus reſpectu eiuſdē concluſionis.poſſet cōcedi q̄ aliquis ſit fidelis fide infuſa 7 aliquis hereticus errore acquiſito. Aliter pōt dici q̄ q̄n aliq̃s errat circa vnū articulū:corrūpit̄ tunc fides demeritorie q; demeret̄ q̄ deus nō cōſeruet fidē infuſā. Si queras vtrū fides corrūpatur demeritorie per petrū mortale.dico q̄ nō:ꝫ caritas ſic corrūpitur. Si dicas q̄ alibi ex diſtinctōe ſpecifica actuū ꝓbatur diſtinctio ſpecifica habituū: ſed actus credendi diuerſos articulos diſtinguuntur ſpecie igitur fides. Reſpondeo.verū eſt q̄ p diſtinctōem actuū ꝓbetur diſtinctio habituū acquiſitoꝝ non infuſoꝝ cuiuſmodi ſunt fides 7 caritas. Queſtio.ix.

A Queſtio IX duo diſquirit

Trū hec ſit concedenda.deus factus eſt homo.

De primo

Vic primo videndū eſt q̄ ꝓpoſitōes debent ꝫcedi in hac materia 7 q̄ non. Et primo de hac ꝓpoſitōe deus eſt ſubſtantia deus eſt aial deus eſt homo vl corpus.7 ſic de aliis. Et dico q̄ ad veritatē ꝓpoſitiōis affirmatiue q̄n vteraz termin⁹ ponit̄ in recto requirit̄ q̄ ſubiectū 7 predicatū ſupponāt ꝓ eodē ſi nullus modus grāmaticalis impediat.exēplū.hic homo eſt albus.ly albus ſupponit ꝓ eodē ꝓ quo ſupponit homo:7 nullus modus grāmaticalis impedit.7 iō eſt ꝓpoſitio vera.ſic eſt in ꝓpoſito ꝓpter benedictā vnionē ſupponit ꝓ eodē homo 7 deus:ſcz ꝓ filio dei cui vnit̄ natura būana.ideo iſta vnio maxime aſſimilat̄ vnioni accidentis cū ſubſtantia. Sed q̄d de iſta ꝓpoſitione deus factus eſt homo.dico q̄ hec eſt cōcedenda de virtute ſermonis:q; q̄n verbū fiēdi determinat cōpoſitōem 7 predicatū de nouo ſupponit ꝓ eodē ꝓ quo ſupponit ſubiectū pōt tūc talis ꝓpoſitio ꝫcedi. Exemplū.ſortes factus eſt albus.7 ſic eſt in ꝓpoſito.7 tunc ꝑt cōcedi.7 eſt ſenſus.deus modo eſt homo 7 nū q̄ prius fuit homo.ſicut hec ſortes eſt modo albus 7 prius nō fuit albus.ſi vero ly factus ſit determinatio p̄dicati dicendo ſic deus eſt homo factus.7 tunc eſt hec ꝓpoſitio falſa:q; denotatur q̄ deus ſit factus q̄ eſt falſum.ſiliter ſortes eſt albū factū:q; ſortes nō eſt factus ſalt̄ nunc.ſed ſi determinatio factus addat̄ ſubiecto:tunc eſt ꝓpoſitio vera. Scō videndū eſt qualis eſt ꝓpoſitio.7 h̄ ſunt tria videnda. Primo vtrū ſit predicatio p ſe vel p accidens Scō vtrū ſit predicatio eſſentialis vel accidentalis.Tertio vtrū predicatio vniuoca vel equiuoca. Quantū ad primū dico q̄ hec deꝰ eſt homo nō eſt p ſe aliquo modo ꝑcitatis ꝓprie loquēdo:q; ſm p̄dm primo poſterioꝝ nulla eſt ꝓpoſitio p ſe primo mō vel ſcō mō: niſi ſit neceſſaria.hec aūt ꝓpoſitio eſt cōtingens: q; ante incarnatōem fuit falſa. Sed q̄d de iſta deus pōt eſſe homo.dico q̄ eſt neceſſaria 7 per ꝯns p ſe. Nā ſm p̄dm primo poſterioꝝ oīs propoſitio eſt neceſſaria in qua predicat̄ q̄d natū eſt predicari q̄d dico ꝓ talibus.aial eſt homo inferioris de ſuperiori q̄ eſt per ſe aliquo modo iſta eſt bmōi igit̄ 7c.q; ab eterno potuit deus eſſe homo.7 eſt p ſe ſcō mō nō primo mō. Cuius ratio eſt:q; q̄n predicatū importat vel cōnotat aliq̃d q̄d eſt extra rōem ſubiecti ſiue illud inbeat tali ſubiecto ſiue non:ꝫ fit ab eo effectiue tunc eſt ꝓpō p ſe ſcō mō nō primo mō. Exemplū.hic deus eſt gubernator: deus eſt cōſeruator.ſic eſt in ꝓpoſito.deus pōt eſſe homo.hic p̄dicatū dicit rē aliā q̄ pōt eſſe a deo effectiue lꝫ nō pōt ineſſe deo ſicut accidēs ineſt ſubiecto.

C Circa ſcōm tria ſiunt

B Primum

Quantū ad ſcōm dico q̄ accipiendo accidētale ꝓprie ꝓ aliquo accidente:ſic eſt ꝓpoſitio neutra.nec accidentalis nec eſſentialis:q; bō nō eſt de eſſentia dei nec eſt accidēs dei. Accipiendo tm̄ accidērale ꝓ oī eo q̄d nō eſt de eēntia rei:ſic eſt predicatio accidētalis. Quātū

C Secundū

D Tertium

ad tertiū dico ſm p̄dm in predicamētis q̄ triplex eſt p̄dicatio. ſcz vniuoca eq̃uoca et denominatiua. Et denoiatiua diſtinguit̄ vlterius. q̄a pōt accipi large ſtricte et ſtrictiſſime. Large accipit̄ q̄n p̄dicatū ipoꝛtat totaliter rem aliā a ſubiecto nō inberētē ſibi.ſed ꝓnotat ſibi aliquid q̄d habet eē a ſubiecto effectiue vel ſignificat principaliter: vt hec deꝰ eſt creatiuꝰ. Alio modo accipit̄ ſtricte. q̄n p̄dicatū ſignificat partem ſubſtātie materialē vel formalez que p̄dicatur de toto in cōcreto.7 illa eſt p̄dicatio denoiatiua de qua dicit p̄dm in p̄dicamentis. Et denoiatiua ſunt quecunq; ſolo caſu.t.terminatione dīnt.vt a grāmatica grāmaticus.ꝫ modo dicit̄ homo mortalis rōnalis 7 aiat⁹ denominatiue:7 q̄ ſic p̄dicetur denoiatiue p̄mo mō dicēdi p ſe.ꝓbatur.q; p̄dicatur:q̄d natū eſt p̄dicari:7 ſubiicit̄ q̄d natū eſt ſubiici:7 importatū p̄dicatū nō eſt extrinſecū:ꝫ intrinſecū illi q̄d importat̄ ſubiectū. Tertio modo accipit̄ ſtrictiſſime.q̄n p̄dicatuꝫ ipoꝛtat aliquid realiter diſtinctū a ſubiecto 7 inberēs ſubiecto. Exemplū homo eſt albus. Patet igit̄ ꝑma cōcluſio ſequens ex iſtis. q̄ nō eſt aliq̃ p̄dicatio analoga: vt diſtinguit̄ cōtra p̄dicationē vniuocā equiuocā 7 denoiatiuā.q̄d ꝓbatur. q; oīs p̄dicatio:vel eſt in voce vel in cōceptu vel in ſcripto.ſi in cōceptu nō eſt aliqua p̄dicatio analoga. q; aut p̄dicatur vnus ꝫceptus de vno:aut plures de vno:aut plures de plurib⁹.ſi vn⁹ de vno talē ꝓpoſitionē voco vniuocā.q̄n vn⁹ cōceptus p̄dicatur de vno conceptu.ſi p̄dicētur plures de vno:aut vnus eſt natus determiare reliquū:aut ſunt cōceptus repugnātes vel impertinētes. Exempluꝫ.vt hec ſortes eſt albus vel eſt aial rōale.et tūc eſt hec p̄dicatio mixta ex denoiatiuo 7 vniuoco: vel ex vniuoco 7 eq̃uoco. ſi ponat̄ dictio eq̃uoca.vt hec canis eſt aial.accipiēdo ly canis vt eſt dictio equiuoca ſi aūt a pte p̄dicati ponātur ꝫceptus imptinētes vel repugnātes:tunc vel ꝓpoſitio nō erit intelligibilis:vel erūt plures ꝓpoſitiones.vt hec ꝓpoſitio aſinus albū nigrum.7 ſi ſunt plures vere erit p̄dicatio vniuoca i illis. ita q̄ nō eſt ponere aliquē ꝫceptū analogū:nec eſt analogia in voce.q̄a vox aut habet vnū conceptū coꝛreſpōdētē ſibi ſicut vox eſt vna:vel plures. ſi p̄mo mō:tūc eſt vox vniuoca. Exempluꝫ.homo eſt aial tā ſubiectū in voce q̄ p̄dicatuꝫ habet vnū cōceptū ſibi coꝛreſpōdentē.ita tā hec vox bō q̄ hec vox aial eſt vniuoca.q; vtraq; habet vnū cōceptuꝫ ſibi coꝛreſpōdentē. Si ſcō mō:tūc erit vox eq̃uoca 7 p̄dicatio. Exemplū. ꝫ canis currit illi eſt vna vox 7 plures ꝫcept⁹ 7 plura ſignificata.igit̄ in voce nō eſt alia p̄dicatio analoga:nec eſt p̄dicatio analoga i ſcripto.q̄a cuilibꝫ dictioni in ſcripto coꝛreſpōdet vna vox.ita q̄ vna vni:7 plures pluribus.cuꝫ ergo in voce non eſt aliqua p̄dicatio analoga 7 p ꝯns nec in ſcripto erit. Scda cōcluſio eſt q̄ eq̃uocatio nō eſt in ꝫceptu:ꝫ tm̄ in voce vel ſcripto.hoc ꝓbatur. q̄a ad equiuocationē req̃ritur vnitas ſigni 7 pluralitas ſignificatoꝝ.aut igit̄ illa plura ſignificata ſignificātur mediāte vno ꝫceptu tm̄:aut mediātibus pluribꝰ? Si p̄mo modo illud ſignū eſt vniuocū. ſi ſcō modo eſt equiuocū. ſed nihil ſignificat mediāte vno cōceptu vel pluribꝰ: niſi vox vel dictio vel in ſcripto.q; nec cōceptꝰ ſic ſignificat:nec pōt ſic ſignificare. tm̄ quia cōceptus nō ſignificat mediāte cōceptu:ſed vox vel ſcriptuꝫ.tm̄ q; ꝫceptus naturaliter ſignificat quecūq; ſignificat vox ad placitū ſicut ſignificat equiuocū.

E Prima cōcluſio

Tertia cōcluſio

Tertia cōcluſio eſt q̄ vniuocatio eſt in cōceptu voce vel ſcripto.in cōceptu:ſi ꝫceptus ſit vnus:in voce ſi ꝫceptus ſit vnus:ſicut vox eſt vna.in ſcripto ſi ꝫceptus ſit vnus eodē modo ſicut in dicto eſt vna in ſcripto. Ad ꝓpoſitū dico q̄ hec deus eſt homo:nō eſt p̄dicatio vniuoca nec equiuoca:ſed denoiatiua.non vniuoca.q; ad p̄dicationeꝫ vniuocā requirit̄ q̄ p̄dicatuꝫ ſignificet totū illud q̄d ſignificat̄ p ſubiectuꝫ tanq̃ ptiale ſignificatū ad min⁹. vt hic homo eſt aial.aial ſignificat oīes boies ſicut homo ſignificat:et cū hoc oia aialia. 7 ideo ſignificatū bois eſt ſignificatū ptiale aialis:ſic nō eſt in ꝓpoſito.licet em̄ homo connoret ſuppoſitū diuinū.tm̄ principaliter ſignificat naturā illaz aſſumptā realiter diſtinctā: nec eſt eq̃uocatio q; vox eſt vna a pte p̄dicati.ita 7 ꝫceptus coꝛreſpōdens eſt vnus. igit̄ eſt denoiatiua ꝫ largiſſime ſumpta. Sed quid de iſtis ꝓpoſitiōibus. deus eſt paſſus:deus eſt mortuus:deꝰ incipit eſſe homo. debent tales concedi aut nō.

D Querit

Reſpōdeo ſic dicebat̄ in p̄mo libro ibi. vtrū deus generat. q̄ aliqua ſunt noia vel cōcept⁹ q̄ nō p̄nt p̄dicari de aliquo niſi de illo de quo i mediate p̄dicat̄:ſicut generare idē 7 diuerſuꝫ. aliqua ſunt q̄ nō tm̄ p̄dicātur de illis de quib⁹ p̄dicant̄ imediate:ſed de aliꝫs quib⁹? cōueniūt mediate:ſicut pati comedere bibere 7c. Et iō iſta vnio maxime aſſimilat̄ vnioni accidentis cū ſubiecto.ita q̄ eſſet quaſi ſimilis p oia:ſi accidēs dep̄deret ad ſubiectū abſq; informatione:ſicut natura dependet ad verbū ſine informatiōe.nūc aūt in vnione accidētis ad ſubiectū ſic eſt q̄ p̄dicabilia q̄ p̄nt p̄dicari de accidēre imediate ſolū: q; ſolū p̄dicāt̄ de illis q̄b⁹? cōueniūt.illa vero negāt̄ a ſubiecto. 7 iō h̄ eſt falſa,ſba informat,ſba accidit alicui. ſba diſti

Reſpōdetur

Universidad de Deusto
Biblioteca

guiꝫ a substantia:lz albedo suscipiat p̄dicatio nē oim taliū ⁊ distinguaꝫ a substantia.⁊ b̄ ꝗa talia nō p̄dicanꝫ ꝓpie de accidēte in cōcreto ſ in abstracto tm̄ aliq̄ aūt sunt p̄dicabilia que nō p̄dicanꝫ de illis q̄bus cōueniunt imediate ſ mediate sicut calor:est ꝑmo calefactiu⁹ imediate:⁊ ignis mediate:sed substātia mediate. Aliud exēplū est de toto ⁊ parte.nā aliq̄ p̄dicabilia sic cōpetūt parti qđ repugnāt toti imediate:puta q pars est dimidia respectu totius:⁊ pars est mino⁹ toto.⁊ alia sunt q̄ sic cōueniūt parti q denoiant ⁊ predicanꝫ de toto. nā ſz p̄bm.v.phisicoꝝ totus homo dicit sanari q: thoraꝝ vl pectus sanat. Silr totus homo dicitur crispus:q: bz crispū caput.eodē mō est in ꝓposito aliq̄ sunt p̄dicabilia de natura assūpta:q: eoipo q dicunꝫ de natura assumpta dicunꝫ de deo:puta pati mori comedere ⁊ hmōi Alia sunt q̄ eoipo q dicunꝫ de natura assumpta neganꝫ a deo puta esse ens finitū ⁊ limitatū ens p participatōem.⁊ cā istoꝝ est:q: sic homines vruntur vocabulis si aūt aliter verent aliter esset dicendū. vñ de virtute sermonis b̄ est cōcedenda deus incipit esse homo. natura diuina est incarnata:q: p ista significat q natura humana vere vnit suppōsito diuino. et si vnit suppōsito vere vnit nature eoipo. Sz tūc est dubiū vtrū hec est cōcedenda natura diuina est homo.sicut b̄ verbū diuinū est homo: lz nō hec verbum diuinū est humanitas. R̄ndeo difficultas est tm̄ in voce:q: res est eadē:q̄a a sacra scriptura accipit q filius dei sit homo.et eadē res est natura diuina ⁊ filius dei. tm̄ ꝓpt occasionē errandi nō ꝓcedit q natura diuina sit hō. vñ ad fidē sufficit q est ibi vnio nature ⁊ verbi diuini. Contra ista sunt multa dubia

Primū dubiū
Arguitur primo

Primo em̄ videt q hec sit falsa de⁹ factus est homo:q: ly homo aut supponit ꝓ aliquo creato aut increato.nō ꝑmo mō:q: deus nō est aliq̄d creatū ſ ipemet natura dina.nec scō mō q: deus de nouo nō est aliq̄d increatū. Iteꝝ b̄ est vera p te deus factus est hō:q: mō est hō et ꝓius nō fuit.eodē mō dicā q deus fact⁹ ē creator:q: mō creat ⁊ ꝓius nō creauit. Iteꝝ seq̄t deus fact⁹ est homo:g̃ homo factus est deus p cōuersionē.ſ cōuersa est falsa:q: nullus homo factus est deus.q: si esset verū de aliquo:maxime esset verū de xp̄o.Et tm̄ de illo est falsuz: q: xp̄s nō est modo factus deus. Iteꝝ sequit factus est homo.igit deus fact⁹ est a ꝓtracto ad cōtrahens sine diminutōe.ꝗs est falsuz.igit.

Scōm dubiū
Arguitur ꝑmo

Iteꝝ scōm dubiū est:q: videt q b̄ sit falsa de⁹ est homo:q: p̄dicatū substātiale qđ p̄dicat denoiatiue nō p̄dicat in abstracto:ſ tm̄ in cōcreto ⁊ in adiectiuo.exemplū hec est vera.deus est humanatus.igitur hec est falsa deus est homo

Secundo

Iteꝝ si sic:tūc oīa supiora ad hoiem predicanꝫ de deo:puta q deus est aial substātia aiata sensibilis.deus est cōpositus ex corpore ⁊ aia.deus est sba.deus est corpus:q̄ oīa sunt falsa.igit et hec deus est homo.

Tertiū dubiū

Tertiū dubiū q videt q hec deus est homo est per se primo mō:q: p̄dicatio nature de suppōsito est formalis.igit est p se. Iteꝝ substātia scda non p̄dicat p accidens de aliquo:ſ bō ē substātia scda.igit ⁊c. Quar

Quartū dubium

tū dubiū est:q: videt q hec nō sit p se.scdo mō deus pōt esse hō:q: hō nō est passio alicui⁹ cuz sit substātia.

Quintū dubium

Quintū est.q: videt q b̄ sit p̄dicatio vniuoca de⁹ est hō:q: spēs p̄dicat in q̄d de illo de quo p̄dicat.homo ē species. igit ⁊c.

Sextū dubium
Arguitur primo

Sextū est.q: videt q sit aliqua p̄dicatio analogica:q: ſm p̄bm si passio sit analoga:mediū erit analogū.nūc aūt subiectū mediū et passio se habēt vnifomit q̄tū ad analogiā. Iteꝝ. iiij. metaphisice.ens nō dicit denoiatiue nec vniuoce nec eq̄uoce ſ medio mō.ponit exēplu⁹ de sano qđ dicit de aiali de dicta de vrina nō vniuoce nec eq̄uoce nec denoiatiue: ſ medio mō. ⁊ iste modus est analogus.

Scdo

Tertio

Iteꝝ ens dicit de deo ⁊ creatura analogice.silr de substātia⁊ accidēte ⁊ nō vniuoce:q: vox est vna et intentio diuersa.

Quarto

Iteꝝ oīa vniuoca pariticanꝫ in vniuoco. deus ⁊ natura nō pariticanꝫ in ente. g̃ ⁊c.

Quinto

Iteꝝ cōceptus vniuoc⁹ addit supvniuoca:⁊ ē simpler.si igit ens sit vniuocuz deo:erit aliq̄d simplici⁹ deo.b̄ est falsum.

Sexto.

Iteꝝ vniuocū est superius ⁊ ꝑius vniuocatis:nihil aūt est superi⁹ vel ꝑius deo.igit ⁊c.

Septimo

Iteꝝ q̄ min⁹ differūt non possunt vniuocari.igit q̄ magis differunt non possunt vniuocari.ꝗa est manifesta.añs ꝓbatur de vltimis differētijs q̄ min⁹ differūt q̄ de⁹ ⁊ creatura:q: due creature pl⁹ ꝓueniūt q̄ de⁹ ⁊ creatura.

Octauo

Iteꝝ tūc i p̄dicatōibus p se ēēt circulatio.ꝑz q: ens p̄dicat de bono ⁊ vero.⁊ ecōuerso:bonū ⁊ verū de ente.

Nono.

Item oē vniuocū ponit in diffinitōe vniuoci:q: aliꝫ diffinitō nō explicaret totā essentiā diffiniti:ſ ens non ponit i diffinitiōe alicuius.igit ⁊c.

Decimo.

Iteꝝ si sic:tūc in oi diffinitōe ēēt nugatio:q: poneret bis ēs.

Undecimo.

Iteꝝ si sic.aut est cōcept⁹ finit⁹ aut infinitus. Si finit⁹ nō p̄dicat formaliter de infinito. Si infinit⁹ non p̄dicat formaliꝫ de finito.igit ⁊c.

Duodecimo

Iteꝝ auicēna in logica sua ⁊ boecius sup p̄dicamēta dicūt q ens non est vniuocū:ſ est vox vna:ſ nō res vna.

Decimoterrio

Iteꝝ sapiētia creature si bz diffiniri nihil vnū ponit in ei⁹ diffinitōe ⁊ sapientie diuine:q: sapiētia creature est babit⁹ mētalis:nō sic sapiētia diuina.

Decimoquarto

Iteꝝ vt sic signific at deū.si significat ens simplr vt significat ens creatū significat ens p participatōez

Decimoquinto

q p ꝓñs nō vniuoce ſ analogice.

Septimū dubiū

Iteꝝ augustinus de libero arbitrio dicit q ens nō dicit vniuoce nec eq̄uoce ſ denoiatiue.certū est igit q est dare predicatōem analogā. Aliud dubiū est.quia videt q predicata q̄ dicunꝫ de natura assumpta nō dicunꝫ de deo:q: aliter sequit q filius dei posset esse filius adoptiu⁹:posset predestinari ad gr̃iam:posset dici creatura:posset recipe esse:posset peccare. Istud vltimū ꝓbatur:q: hoc videt magis dubiū q deus possz assumere naturā humanā sine actu fruitōis: sed ipa sic accepta poterit in oēm actū in quez pōt sine vnione ⁊ pōt mereri et quo nō est cōpreheſor: sed viator.⁊ sic pōt demereri.ſ si natura talis pōt demereri pōt peccare.⁊ ista predicata cōueniūt deo ꝑte.igit deus pōt dānari quod videt absurdū. Aliud dubiū est vtrū sit aliq̄d predicatū p̄dicabile de deo:⁊ tm̄ nec p̄t sibi cōpetere ſm naturā diuinā⁊ humanā:q: ꝑme ad corinthios ꝑmo. xp̄s p̄destinatus est esse filius dei in virtute illud p̄dicatū:nec cōpetit nature humane nec diuine nec suppōsito diuino:q: nō pōt assumi.

Octauum dubiū

Aliud dubiū est vtrū aliq̄d p̄dicatū pōt cōpetere nature humane ꝓpter illā vnionē q̄ sibi nō cōpetit sine illa vnione. videt q sic:q: ꝓpter illā vnionē sibi cōpetit adoratio latrie.

I
Ad primū dubiuz

Ad primū istoꝝ dico q bec est vera deus est homo.deus icipit esse homo. deus factus est homo.⁊ dico q homo supponit pro increato.⁊ ex hoc nō sequit q deus sit de nouo aliq̄d increatū:ſ sequit deus est aliq̄d increatū:q̄ de nouo terminat dependentiā alicuius creati.q: in talibus ꝓpositionib⁹ ꝓ eodē supponit subiectū ⁊ predicatū:tm̄ aliter supponit subiectū q̄n determinatio sibi addit: et aliter p̄dicatū q̄n sibi addit. Exemplū b̄ est cōcedenda.albū p se est aial suppōsito q tunc aial sit albū:q: tunc ly albū supponit ꝓ aiali: puta ꝓ sorte ⁊c. Silr hoc albū semp fuit homo posito q sortes semp fuit homo ⁊ albus.⁊ rō est:q: illud ꝓ quo supponit predicatū ineſt illi ꝓ quo supponit subiectū:eo mō quo sibi cū tali denominatōe a ꝑte subiecti denotat ineſſe.⁊ q̄n sic est tunc determinatio illa est determinatō cōpositōis nō extremi.sic est in ꝓposito. b̄ denominatio de nouo ⁊ factus q̄n ponit a ꝑte subiecti determinat cōpositōem:⁊ tunc denotat q illud q̄d denotat ꝑ predicatū est factū vl de nouo ꝓuenit illi ꝓ quo subiectū supponit.⁊ iō hec est vera deus fact⁹ est homo: vel deus incipit esse homo. Ad aliud cōcedo cōclusionem de virtute sermonis deus fact⁹ est creato: sub eodē sensu sub quo ꝓcedit q deus fact⁹ est hō q: mō est creato: q̄n ꝓducit creatura:⁊ pri⁹ nō fuit ante creatōem. Si q̄ras quā denoiatōem

K
Pro scdo argu.

babuit ante creatōez. dico q tūc fuit creatiu⁹

Z
Pro tertio

Ad aliud de cōuersione dico q b̄ est falsa hō factus est deus:sicut b̄ deus fact⁹ est de⁹:q: ad veritatē istius req̄rit q p̄dicatū ſm suā rectaz formā insit illi ꝓ quo subiectū supponit. nunc aūt supponit ꝓ verbo diuino.iō ad veritatem istius req̄rit veritas istius verbū diuinū factū est deus.qđ falsum est. Et si sint aliq̄ auctores q̄ dicūt q homo fact⁹ est deus:exponēdi sūt sic qđ de nouo est factū:q: homo est deus. ⁊ q̄n dicas de cōuersione homo fact⁹ est deus:dico q nō bz sit cōuerti ꝓpositio cū tali determinatō ne simplr sicut ꝓpositōes de mō nō debent cōuerti simplr.nā hec est vera videns pōt esse cecus.⁊ si cōuertat simplr cōuersa erit falsa cec⁹ pōt esse videns iuxta doctrinā pbi:q: a ꝓ ad habitū impossibilis est regressio:ſ bz resolui ⁊ cōuerti deus de nouo est hō vel deus factus est hō.igit id qđ de nouo est hō est deus.

Pro quarto

Ad aliud dico q ista regula a simplr ad ſm q̄d est vera q̄n determinatio est determinatio extremi:puta subiecti vel p̄dicati ⁊ nō:cōpositionis.⁊ tūc est bona ꝓña a simplr a determinatōem ꝓtrahentē sicut b̄ sortes est hō albus.igitur est albus:ſ q̄n determinatio est determinatio cōpositōis:tūc nō valet ꝓña a simplr ad determinatōem.ſ tūc ē bona ꝓña ab illo determinabili ad illud cōe simplr acceptū.igit bene seq̄tur deus factus est hō.igit deus est hō ⁊ ibi bz auferri determinatio ⁊ compositio reseruari.

M
Ad scōm dubiuz

Ad aliud cōcedo q vtraq; bz ꝓcedi deus est hō⁊ deus ē humanatus.sicut b̄ debet concedi deus ē incarnatus:sicut b̄ sortes ē albus ⁊ sortes ē dealbatus.⁊ vtraq; ꝓpositio ē denoiatiua.⁊ ratio ē:q: illud qđ importat ꝑ p̄dicatuz ē res distincta ab illo ꝓ quo supponit subiectū: q: natura humana realiter distinguit a suppōsito diuino ꝓ quo subiectū supponit.⁊ q̄n ē talis distinctio tunc pō esse predicatio denoiatiua sicut ē in ꝓposito.

N
Pro scdo argu.

Ad aliud de predicatis supiorib⁹ dico q q̄n predicat aliq̄s termin⁹ q̄ est vsu loq̄ndi pōt supponere ꝓ alio q̄ ꝓ illo qđ importat siue significat p̄ncipaliter ꝑ illū terminū q̄ ē predicatū pōt supponere ꝓ subiecto:q: cōnotat subiectuz si superiora sint talia tūc sunt ꝓōes iste ꝓpositōes cōcedende deus ē aial deus ē substantia aiata sensibilis deus ē corpus:sed oīa ista possūt supponere ꝓ alio q̄ ꝑ illo. qđ ꝑncipaliter importat ꝑ illa puta ꝓ illo ꝓ quo subiectū supponit. si vero ista predicata nō possunt supponere ꝓ illo qđ ꝑncipaliter importat ꝑ illa:tūc oēs iste ꝓpositiones sunt false ⁊ negande.ideo:de virtute sermonis possunt cōcedi tales ꝓpositōes cōcedi sic q deus est hō.ꝓpter tm̄ occasionez errandi vitandam

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad tertiū dubiū

vtimur semper vna ꝓpositiõe ⁊ non alia: ⁊ vtimur ac si talia predicata nõ possunt suppone re pro alio q̄ pro illo q̄d principaliter significatur ⁊ importatur per illa. Ad aliud dico q̄ hec est predicatio formalis homo ē albus: ⁊ tamen non ē per se. eodē modo q̄n predicatur natura de supposito ē predicatio formalis nõ tamen per se: q; sequitur ē predicatio per se. ergo necessaria ⁊ ecõtra: ita q̄ in hoc ē demonstratio circularis. Et quãdo dicas q̄ substantia secunda nõ predicatur de aliquo p accidens falsum ē sic q̄ ꝓpositio in qua predicatur põt ee cõtingens. Exemplũ. albus ē homo. hic predicatur scđa substantia: ⁊ tamē per accidens: q; hec ꝓpositio ē cõtingens eodē modo in ꝓposito. Ad aliud dico q̄ hec ꝓpositio deus põt esse homo est per se scđo modo: ⁊ vniuersaliter ois ꝓpositio in qua illud q̄d importatur p predicatū non ē intrinsecū illi ꝓ quo subiectū supponit: sed ē extrinsecū ⁊ distinctū ab eo realiter. Et quãdo dicas q̄ homo nõ ē passio alicuius. dico q̄ nõ: si habeat suppositõez ꝓsonale sicut nec risibile supponit ꝓ passione vt habet suppositõez ꝓsonalẽ: sed sic solũ supponit pro subiecto: tamẽ illud quod significatur p risibile ē passio quãcũq; suppositõez habeat: ⁊ eodē modo ē in proposito: q; quando dicis q̄ substãtia non ē passio: dico q̄ verũ ē: sed conceptus vel nomẽ vere põt esse passio prout supponit simpliciter vl̄ personaliter. Ad aliud dico q̄ tot modis accipitur quot vniuocũ. Vbi ꝯciendum q̄ vniuocũ vno modo accipitur pro conceptu cõi aliquibus habẽtibus perfectã similitudinez in oĩbus essentialibus sine oĩ dissimilitudine: ita q̄ hoc sit verũ tam in substantialibus q̄ in accidẽtalibus: sic q̄ i forma accidentali non est reperire q̄d dissimile cuilibet forme in alia forma accidentali eiusdẽ rationis. Exemplũ. si albedo in quarto gradu ⁊ in tribus gradibus nõ fuit oino similis: tamẽ non est reperire aliquid in vna albedine q̄d est dissimile cuilibet in alia albedine. ⁊ sic accipiendo vniuocũ solus cõceptus speciei specialissime solus ē vniuocus: q; in indiuiduis eiusdẽ spẽi non ē reperire aliquid alterius rationis in vno ⁊ i alio. Alio modo accipitur vniuocũ ꝓ conceptu cõi aliquibus: q̄ nec sunt oino similia nec oino dissimilia: sed in aliq̄bus similia ⁊ in aliq̄bus dissimilia: vel q̄tum ad intrinseca vel extrinseca boc modo homo vel asinus conueniũt in conceptu animalis: sicut in conceptu vniuoco. ⁊ licet forme specifice eoꝝ sunt alterius rationis: tamen materia in eis est eiusdẽ rationis: ⁊ sic cõueniũt in aliquo essentiali ⁊ in aliquo differũt ⁊ hoc mõ etiã homo ⁊ angelus cõueniũt in cõ

Ad q̄rtũ dubiũ

Ad q̄ntũ dubiuz

ceptu ſbe sicut in cõceptu vniuoco. q; licet nõ ꝓueniãt in aliquo intrinsece: tñ in aliquib⁹ extrinsecis ꝓueniũt. q; hñt accidentia eiusdẽ rõnis. puta itellectionẽ et volitionez. hoc modo etiã nigredo ⁊ albedo in ꝓceptu coloris cõueniũt: licet nõ cõicant in aliquo intrinseco. q; q̄d libet vnius est alteri⁹ rõnis a quolibet alteri⁹ tñ extrinsece ꝓueniũt. q; habẽt aliq̄d subiectũ eiusdẽ rõis. ⁊ de isto vniuoco dic̃ pbs. vij. phi. q̄ in genere latẽt multe eq̄uocatiões. q; accipiẽdo eq̄uocationẽ ꝑ aut distinguit̃ ꝓtra sitru dinẽ vel ꝓtra vniuocationẽ aliquoꝝ habẽtiũ similitudinẽ pfectã sicut cõceptus generis tã subalterni q̄ gñalissimi nõ est vniuocus ꝑ potius in genere: sic est eq̄uocatio. Tertio mõ accipit vniuocũ pro ꝓceptu cõi multis nõ habẽtibus aliquã sitrudinẽ: nec q̄tũ ad ſbalia: nec q̄tum ad acñtalia isto mõ q̄libet cõceptus cõceptus ꝓueniens deo ⁊ creature est eis vniuocus. q; in deo ⁊ creatura nihil ponit⁹ nec intrinsecũ nec extrinsecũ sunt eiusdẽ rõis. ꝑmã vnionẽ ⁊ scđaz negãt scti a deo. primã. q; nihil eẽntiale in deo ⁊ creature est eiusdẽ rõnis. scđam q; nihil accidẽtale est eiusdẽ rõis i deo ⁊ creatura. sicut em̃ essentia dei est dissimilis cẽntie creature: ita sapia dei ⁊ bonitas sua. Jdeo dicit Damasceñ⁹ q̄ de⁹ nõ est sapiẽs: ꝑ sup sapiẽs nec bonus: ꝑ sup bonus. tertiã vniuocationez ponũt etiã scti ⁊ tenentes vniuocationẽ ⁊ negãtes eã esse ⁊ etiã pbi posuerũt talẽ in deo. similit̃ accipiẽdo vniuocũ scđo modo. sic in genere latẽt multe eq̄uocatiões. q; illa q̄ solũ cõueniũt in cõceptu generis sunt multũ dissimilia. q; q̄tũcunq; aliqua habẽt aliqua similia sicut ꝓius patuit. tñ oia illa sunt multũ dissimilia. ⁊ sic itelligit̃ illa auctoritas. Ad aliud dico. q̄ analogia accipit̃ dupl̃r. Uno mõ pro cõceptu vniuoco tertio mõ dicto: q̄ nec est pure eq̄uocus nec vniuocus. q̄a est vnus cõceptus ⁊ nõ plures: nec purus vniuocus vniuocatiõe pfectissima: puta ꝑmo mõ dicta: nec etiã scđo mõ. ideo dicit̃ esse medius inẽ puraz vniuocationẽ ⁊ equiuocationẽ scđo mõ analogia. quãdo sunt q̄tuor: ⁊ duo pdicãtur de duob⁹ ⁊ sunt imptinẽtia nisi p cõformitatẽ ⁊ ꝓportionẽ. et talis analogia nõ excludit pfectã vniuocationem. Exemplũ. hic est analogia tali mõ sicut se habet homo ad aial. ita se habet albedo ad colorẽ mõ illud q̄d pdicat̃ in vtraq; ꝓpositiõe est vniuocũ scđo mõ dictuz. Sic̃ hic est talis analogia: sicut se habet sortes ad hoiem. ita ꝑ albedo ad albedinẽ: vbi est pfectissima vniuocatio. ⁊ sic ptz ad, ꝓpositũ quõ ens nõ dicit̃ pure vniuoce: nec pure equiuoce: ꝑ medio modo.

Ad aliud de sano dico, q̄ alio mõ significat

R
Ad scđm dubiũ

ꝓ eo scđo

ens ⁊ dicit̃ de subiecto ⁊ accidẽte sub istis noibus ⁊ cõceptibus. Alio mõ de substãtia q̄litate q̄titate ⁊c. nã sicut sanũ significat principaliter animalẽ i aiali ⁊ significat dietã ⁊ vrinã ita q̄ semp cõnotat sanitatẽ aial: ita q̄ cib⁹ dicitur san⁹ denoiatiue: q; boc nomẽ vel ꝓcept⁹ vt pdicat̃ de diera ꝓnotat aliq̄d extrinsecum diete puta sanitatẽ aialis. sic̃ dicit̃ de vrina denoiatiue ꝓpter eandẽ causaz. vñ dicit̃ de cibo q̄ efficit sanitatẽ de vrina q; est signũ sanitatis in aiali. tñ sanitas dicta de sanitate cuiuslibz aialis dicit̃ de eis in q̄d ⁊ vniuoce nõ denoiatiue: ita q̄ forte sanũ primo mõ dictũ est tantũ vox vna: sed scđo mõ est vnus ꝓceptus ⁊ eodẽ mõ est de ẽte: q; ista vox vno mõ accepta significat substantiã principaliter mediãte aliquo cõceptu ꝓprio oibus substantijs ⁊ scđario significat oia accidentia mediãtibus pluribus ꝓceptibus. ⁊ ens sic dcñ dicit̃ in q̄d de oibus substantijs ⁊ mediante vno ꝓceptu ⁊ denoiatiue de quolibet accidẽte: q; sic nõ dicit̃ de accidente nisi ꝓnotãdo substantiã cui attribuit̃ tanq̄ dispositio eius ⁊ tanq̄ ꝓncipale significatũ illius sicut sanũ dicit̃ de sanitate i oi aiali vniuoce: q; significat oẽm talẽ sanitatẽ mediante vno ꝓceptu: ⁊ significat cibũ ⁊ vrinam mediãtibus pluribus ꝓceptibus ⁊ scđario. tñ semp ꝓnotando sanitatẽ in aiali: iõ dicitur de nomiatiue de cibo ⁊ vrina. ⁊ sic intelligit pbs q̄rto metaphisice. ⁊ ita forte erat de ente in lingua greca in q̄ loquebat pbs: ꝑ sic nõ loq̄mur de ente in ꝓposito: ꝑ de ente q̄d oẽm naturam positiuã substantialẽ ⁊ accidentalẽ significat eque ꝑmo ⁊ nõ ꝓius substãtiã q̄ accidẽs: nec ecõuerso. Pro vniuocatõe nescio nisi tñ vnaz rõnem in cuius virtute oẽs alie rõnes tenent ⁊ est ista oẽs ꝓcedunt q̄ aliquã noticiã incomplexã habemus de deo ꝓ statu isto: etiã de substãtia creata materiali ⁊ imateriali. Tũc q̄ro qñ intelligo deũ intellectõe complexa: aut cognosco eũ in se aut in alio nõ in se ꝑm oĩes: q; nec intuitiue nec abstractiue. nõ intuitiue ptz nec abstractiue: q; illa pũsupponit semp intuitionẽ saltẽ in illa forma in qua est abstractiua respectu eiusdẽ rei sicut alibi ptz. igit̃ ⁊c. Uñ deus in se nõ plus cognoscit̃ a me abstractiue ꝓ statu isto q̄ papa quem nunq̄ vidi: ꝑ tñ cognoscit̃ in cõceptu bois. deus igit̃ in se nõ intelligitur a me ꝓ statu isto nec aliqua substantia alia. Si in alio: tũc aut in aliquo conceptu cõi sibi ⁊ alijs aut in alio reali. si in aliquo reali aut illud distinguit̃ a deo ꝑm rõnem tñ: aut realiter. nõ ꝑmo mõ: q; ꝓbatũ est i ꝑmo q̄ res nõ põt distinguj a re rõne: nec distinguit̃ realiter: q; tũc cũ intelligo deũ aliqua res singularis creata terminat intellectiõez nostrã: ⁊ tũc nõ plus cognosco deũ q̄ q̄cunq; aliã rẽ de qua nihil cogito. q; tũc cognosco tñ illã rez singlãrem q̄ terminat cognitionẽ nostrã. igit̃ opz necessario ponere q̄ itelligẽdo deũ pro statu isto cognoscã deũ in ꝓceptu cõi sibi ⁊ alijs. ita q̄ illud q̄d termiat actũ intelligẽdi est aliq̄d vnũ sine multitudine: ⁊ illud est cõe ad mlta. Jtẽ ex notitia incõplexa vni⁹ rei in se nõ põt causari notitia incõplexa alicui⁹ rei in se: sicut in ꝓlogo dictũ est. Uñ q̄ tũcunq; videas essentiã diuinã clare nunq̄ videbis ꝓ boc asinũ in se: ita q̄ vna notitia causet̃ ex alia. igit̃ si notitia incõplexa creature duceret i notitiã incõplexã dei boc erit in cõceptu cõi creature ⁊ deo. ⁊ ꝺ modo ꝓcedo q̄ notitia incõplexa alicui⁹ creature in se ducit in notitiã alteri⁹ rei in ꝓceptu cõi sicut p notitiã incõplexã albedinis quã vidi duco i notitiã alteri⁹ albedinis quã nũq̄ vidi: ꝓ boc q̄ a ꝑma albedine abstrabo cõceptũ albedinis qui indifferẽter respicit vnã albedinẽ ⁊ aliã eodẽ modo ex aliquo accidẽte: q̄d vidi abstrabo cõceptuz entis q̄ nõ plus respicit illud accidẽs q̄ ſbam: nec plus creaturã q̄ deũ. ⁊ iõ in illo ꝓceptu non est aliqua ꝓritas' qua vna res sit ꝓrior alia in se sicut nec in cõceptu bois est plato ꝓr sorte: licet sortes in se sit ꝓrior. Jn ꝓtute rõnis pdicte tenet ꝑma rõ Job. de ꝓceptu dubio ⁊ certo, alit̃ nõ. Uñ ista rñsio cõis q̄ dat̃ sufficit. scz q̄ itellect⁹ nõ est dubius. vtruz sit ſba vel accidẽs: ꝑ scit ꝺ disiunctũ: q̄ est ſba vel accidẽs. licet dubitet vtrũ sit determinate ſba: vel vtrũ sit determinate accidẽs. Uñ põt dici q̄ est certus q̄ est ens in voce. ita q̄ certitudo entis est in voce: ⁊ dubitat in voce vtruz determinate sit ſba vel accidẽs. ꝑ in mente non est certus q̄ sit ens. q; in mente nõ habet nisi cõceptũ ſbe vel accidẽtis. Et iõ licet sint tres termini in voce. ens. ſba. accidẽs. ex quib⁹ põt formari tres ꝓpositiões in voce. scz de⁹ est ens deus est ſba. deus est accidẽs. tñ in mẽte sunt tñ duo termini. puta cõceptus ſbe ⁊ accidẽtis. si tñ in mẽte sunt tres termini ex quib⁹ formãt tres ꝓpositiones in mẽte sicut in voce. ⁊ tunc argumẽtũ est bonũ. puta si in mente sint tres ꝓpositiones distincte. de⁹ est ens. de⁹ est ſba. de⁹ ē accidẽs. ita q̄ a pte pdicati sint tres termini. tũc opz q̄ ens sit vn⁹ in mente distinct⁹ a ſba ⁊ accidẽte. ⁊ ille nõ põt esse ens in singulari: ex quo in illo termino cõueniũt de⁹ ⁊ creatura. igit̃ ille termin⁹ erit cõis. sic̃ ē de ſba. q; i termino ſbe vt est in mẽte modo pdicto cõueniũt ee ſbe eodẽ modo de accidẽte. et tũc erũt tres termini cões siue ꝓceptus cões. et tunc si sit certus in mẽte q̄ deus est ens, scz q̄ iste cõ

ceptus sibi cōueniat ⁊ dubitet quis horū duorū conceptuū sibi conueniat tunc habet conceptū aliū entis ab alijs conceptibus. Eodē mō tenet aliud argumentū Job. nullū obiectū ducit in noticiā alterius obiecti nisi cōtineat illud virtualiter vel essentialiter q; noticia accidentis in se cōtinet virtualiter in se noticiam incōplexā dei in cōceptu cōi sibi ⁊ alijs. Eodē modo tenet alta ratio de remotōe impfectionis ⁊ sapientia creature ⁊ attribuēdo sibi qđ est pfectionis: hoc nō est nisi abstrahere a sapientia creata conceptū sapientie: q; nullam rē creatā vel increatā abstrahit: q; quelibet res creata dicit ipfectiōez. ⁊ ideo abstrahere impfectōem a sapientia creata nō est nisi abstrahere conceptū sapientie a creatura impfecta: q̄ nō plus respicit creaturā q̄ nō creaturā. ⁊ illud qđ resultat attribuendū est deo p predicationē. ⁊ illud dicit esse pfectionis quatenꝰ pōt predicari de deo ⁊ supponere p eo. nisi em̄ poset talis cōceptus abstrahi a creatura mō non plus per sapiētiā creature deueniret in cognitōem sapientie diuine: puta q̄ deus sit sapiēs q̄ p cognitōez lapidis deuenit ad cognoscendū q̄ deus sit lapis: q; sicut sapientia creature continet virtualiter in deo: ita lapis. Cū̄ non obstante q̄ tāta sit distictio iter sapientiā dei ⁊ sapientiā creature sicut inter deū ⁊ lapidez nec plus sunt eiusdē rōis ex vna parte q̄ alia. tñ a sapiētia creature pōt abstrahi conceptus cōis ⁊ a lapide nō. Isto mō intelligit q̄ ens ē subiectū metaphisice nō tm̄ in voce ꝫ in cōceptu. q; quero p quo supponit ens qñ est subiectū metaphisice nō p substātia nec p accidente: q; vtraq; istarū est falsa. substātia est subiectū metaphisice: accidēs est subiectuz ⁊c. igit tm̄ supponit p se: puta p cōceptu entis. ⁊ ille cōceptus est subiectū metaphisice. sic̄r intelligitur q̄ ens diuidit in creatū ⁊ in increatū. ens supponit tm̄ p conceptu in mēte nō p substātia nec accidēte. Ad aliud dico q̄ cōceptus vox ⁊ lr̄a sunt signa ordinata ⁊ significant imediate oia sua signicata: ꝫ sic ordinata q̄ lr̄a significat q̄cquid vox significat. ⁊ si vox mutet suū significatū lr̄a mutabit ⁊ nō ecōtra. ⁊ vox significat q̄cquid significat conceptus et si cōceptus muret suū significatū vox mutabit. ꝫ nō econuerso: q; conceptus significat naturalit illa de q̄bus dicit vox aūt ⁊ lr̄a significāt ad placitum. Dico tūc ad argumentū si intelligas p intellectiōem signū ordinatū puta cōceptū. tūc cōcedo: q; quādo vox est eadem ⁊ intentio diuersa tūc est eq̄uocatio: q; tūc est vna vox significās plures res mediātibus pluribus cōceptibus ⁊ intētionibus. et sic minor est falsa: q; sic vox non significat plura intētione diuersa: ꝫ eadē intētione. si intelligas p intentionē aliaz rem tūc maior est falsa. q; vbi est maxima vniuocatio: ibi ē sic intētio diuersa. q; vox vniuoca. puta homo significat diuersa individua illi⁹ spēi ꝫ tm̄ significat mediāte vno conceptu. Ad aliū dico. q̄ aliqua parificari in aliquo pōt intelligi dupl̄r. Uno modo. q; aliquid cēntiale ⁊ reale sit essentiale in vno ⁊ in alio. ⁊ isto mō nihil est vniuocū deo ⁊ creature. sic forte vniuocata in spē spālissima parificātur in ea. Alio mō q̄n recipiūt p̄dicationē alicuⁱ extrinseci: qđ est extra cēntiā eoꝝ. et sic deus ⁊ creatura parificātur in cōceptu entis. q̄a cōceptus entis nō est de cēntia dei plus q̄ hec vox ens: nec aliq̄d supius est de cēntia inferioris. Ex aūt logici dicūt q̄ supius p̄dicatur in q̄d de inferiori: intelligit̄ p re nō p se. Ad aliud dico. q̄ conceptus vniuocus nō addit aliq̄d sup vniuocatū ꝫ est tm̄ cōceptus nō faciēs vnū cū eo. nec dra addit supra gen⁹: ita q̄ includat gen⁹ et aliq̄d plus: sed sunt cōceptus totalit distincti. Ad aliud de differētijs dico. q̄ de omi eo qđ est aliq̄d reale: siue sit dra vltia: siue quicq̄d aliud p̄dicat ens vniuoce. tm̄ est inuenire aliquē cōceptū de quo nō p̄dicat vniuoce: ꝫ tm̄ nō est inuenire aliquā rem de qua non dicat vniuoce. Et q̄n arguis de pcessu in infinitū. Dico q̄ est status ad aliqua ex pte rei q̄ sunt simplicit simplicia q̄ scipis pueniūt ⁊ scipis dīnt. q; scipis cōueniūt in cōceptu cōi: ⁊ scipis dīnt inter se. sic̄ dictum est in q̄stione de vnitate numeri. Ad aliud dico. q̄ in p̄dicationib⁹ p se nō est circulus. q̄a passiones entis p̄dicātur de ente scdo modo. ⁊ ens nō p̄dicatur de eis: nec p̄mo modo nec scdo mō. q̄a ad hoc q̄ aliqua ꝓpositio sit vera p̄mo modo vel scdo modo. requirit̄ q̄ subiectū qđ ponit̄ in tali ꝓpositiōe sub ꝓpria forma sit vnū ⁊ nō multa. Nūc aūt passiones entis. puta verū bonū ⁊ hmōi non significāt vnū ꝫ multa. q; verū significat idē: qđ significat ens ꝓnotādo actū intelligēdi. bonū significat idē qđ significat ens cōnotādo actū volūtatis. Ad aliud de diffinitione dico. q̄ fm pbm in thopicis oē illud qđ ponit̄ i diffinitione alicuⁱ ꝓperit illis q̄ cōueniūt in diffinitōe vel in pte diffinitiōis ⁊ nō alteri. ens aūt cōuenit cuilibet nature positiue. iō nō ponit̄ in diffinitiōe alicuⁱ. Ad aliud dicit̄ q̄ negatio est iutilis repetitio eiusdē: ꝫ excusat̄ q̄n vnus hominus est in ꝓcreto ⁊ aliⁱ in abstracto. sic̄r q̄n vnⁱ termin⁹ significat totū ⁊ alius pteꝝ: sicut gen⁹ ⁊ dīna. Ad aliud dicit̄. q̄ conceptus sit finitus cū tm̄ ꝓprie nec sit finitus nec infinitus: cū ille sint passiones entis realis nō rōnis. Et q̄n

dicis q̄ tūc nō p̄dicat de ente infinito verū ē si predicat̄ pro se nō pro re. nūc aūt predicat̄ p re: q; personalit̄. nō p se: q; nō simplicit̄ supponit. vnde cōceptus ille vt predicat̄ de deo supponit p deo. Ad auctoritates pt̄z ex dictis.

Pro duodecimo Pro decimotertio

Ad aliud dico q̄ idē argumētū pōt fieri per oia de aiali q̄ est idē cuꝫ boie ⁊ asino: q; si aial qđ est idē asino diffineret nō poneret in eiⁿ diffinitōe aliud ptinens ad boiem. sic̄r si aial qđ est idē boi diffineret non poneret in eius diffinitione aliq̄d ptinens ad asinū tm̄ si cōceptus aialis diffineret in cōi: illa diffinitio cōpeteret tam boi q̄ asino. Eodē modo dico si sapientia in cōi diffineret illa diffinitio erit cōis deo ⁊ creature. Ad aliud dico q̄ pōt̄ pcedi q̄ xp̄s est filius adoptiuus: ꝫ ꝓpter hereticos negat̄ ne detur occasio errandi. Eodē mō dico. deus pōt peccare si assumeret naturā humanā sine aliq̄bus donis ⁊ natura esset sibi derelicta p̄ peccare: nec b̄ est maius incōueniēs q̄ q̄ xp̄s patit̄ verberat̄ morit̄: q; tm̄ illud abhorret homō audire ⁊ male sonat. iō negat̄. Ad aliud dico q̄ illud predicatū pōt competere nature humane ꝓpter vnionē qđ sibi nō cōpeteret, sine vnione tali: ⁊ illud esset extrinsecū sibi. ⁊ sic est xp̄s adorādus adoratōe latrie. Questio. x.

BB Ad septimum

y Pro quinto ⁊ sexto

z Pro septimo

Ad octauum

aa Questio x Arguitur primo

Trū habitus virtuosus sit subiectiue in parte intellectiua.

v

pbatur q̄ nō: q; actus eliciti sunt in parte sensitiua. igit̄ et habitus. ꝫa pt̄z: q; habitus ⁊ actus sunt subiectiue in eodē añs pbatur: q; actus elicitus ab habitu moderant̄ habet passiones: ꝫ passiones sunt in parte sensitiua. q̄ ⁊c. Scdo sic. ois potētia q̄ circa suū obiectū pōt bene agere ⁊ male indiget habitu dirigente. appetitiuum sensitiuū ⁊ huiusmodi. igit̄ ⁊c. Itē opposita sunt nata fieri circa idē: ꝫ virtus ⁊ vitiū sunt opposita et vitiū est in parte sensitiua. igit̄ ⁊c. Ad oppositū scdo ethicoꝝ. ca. v. in fine. virtus est habitus electiuⁿ determinate ratiōis quo ad nos: ꝫ electio est ipius volūtatis. q; tertio ethicoꝝ dicitur volūtariū aūt nō one, ꝫ certe pcōciliatū. est. Hic est vna opinio q̄ tenet q̄tuoꝝ cōclusiones. Prima est q̄ in parte sensitiua sunt virtutes aliq̄ ponēde. Scda q̄ ille nō sunt i volūtate nec aliq̄ eis correspondētes. Tertia q̄ alique sunt in volūtate. Quarta q̄ ille nō habēt aliquas virtutes eis correspōdētes in pte sensitiua. Prima pbat̄: q; actus qui progredit̄ ab vna potentia fm qđ est ab alia mota nō pt esse perfectus nisi vtraq; potentia sit bene disposita. Exemplū. actus serrandi egrediēs ab artifice mediante instrumento non est perfectus nisi tā instrumentū q̄ artifex sit bene dispositus: ꝫ act⁹ elicit⁹ in pte sensitiua est pfecte virtuosus. igit̄ in sensitiua pte est aliq̄ dispositio. Itē vbi sunt passiones circa quas cōsistit virtus ibi necessario sunt habit⁹ ꝫ pars sensitiua est hmōi. igit̄ ⁊c. Itē in oi potētia est virt⁹ humana que pōt esse principiū act⁹ būani appetitus est hmōi. q; aristoteles. ij. politice dicit q̄ duplex est principatus. Unus aie respectu corporis: ⁊ est p̄cipat⁹ despoticus ⁊ est respectu illius qđ nō pōt resistere. Alius est principatus aie respectu appetitus sensitiui: et ille vocat̄ p̄cipat⁹ politicus: ⁊ est respectu illi⁹ qđ pōt resistere. Cū̄ corpus regit̄ ab aia principatu despotico: q; nō pōt resistere. igit̄ est principiū act⁹ humani. Scda ꝛclusio ꝓbatur. q; respectu boni ꝓportionati nō indiget volūtas habitu inclinante. ꝫ volūtas respicit oia obiecta istarū ⁊rutū ptis sensitiue vt bonū ⁊ obiectuz ꝓportionatū ⁊c. Tertia cōclusio ꝓbatur. q̄a sunt aliq̄ obiecta ip̄oportionata voluntati: ⁊ respectu taliū necessario requiritur habitus.

Quarta cōclusio ꝓbat̄. q; illi nō est obiectū irascibilis ⁊ cōcupiscibilis. Itē p auctoritates. q; op3 ponere virtutes in pte sensitiua p̄mo ethicoꝝ. dicit pbs q̄ ⁊rutes morales sunt in pte irrōnali que tm̄ pticipat rōe: ⁊ est obedibile rōni. igit̄ ⁊c. Itē. iij. ethicoꝝ. post hoc de tēperātia dicam⁹. videtur em̄ irrōales hec eē virtutes. Itē. vij. ethicoꝝ. vbi distinguit cōtinentez a tēperato. dicit q̄ tēperatus est ille qui bene vult nec habet p̄auas ꝏcupiscētias ꝫ cōtinēs similit̄ bene vult: ꝫ tm̄ habet p̄auas concupiscētias: ꝫ nō sequit̄ eas. tūc si cōtinēs sequit̄ rectā rōem sicut tēperatus. q̄a nō plus discordat vnus a recta rōne q̄ alius. igit̄ q̄ tū ad oēm actū volūtatis sunt pares. ꝫ continēs ꝓpter p̄auas ꝏcupiscētias nō habet actū tēperātie. igr̄ vltra actū volūtatis est ponere aliq̄d in pte sensitiua. Cōtra istā opinionē q̄ ⁊rutes sunt ponēde in volūtate respectu illoꝝ obiectoꝝ: respectu quoꝝ ponūtur in pte sensitiua. q; volūtas indetermiate ferē in obiectū suū: ⁊ pōt ferri bene ⁊ male. igitur indiget aliquo habitu inclinante ad boc q̄ bene feratur.

Secundo

Tertio

Scda conclusio

Tertia ꝛclusio

Quarta cōclusio

Auctoritas ꝓma

Secunda

Tertia

C Contra primam opinionem

Itē intellectus nō minus determinate ferē in verū q̄ volūtas in bonū: ꝫ intellectus indiget habitu. q̄ ⁊ volūtas. Itē volūtas frequēter pōt elicere actus circa tales materiā: circa quā pōt appetitus sensitiuus elicere. ⁊ hoc dico pōt volūtas fm dictamē recte rōis. igr̄ ⁊c.

Itē si tales nō sunt ponēde in volūtate: aut hoc est ꝓpter necessariā connexionē inter intellectū ⁊ voluntatē: aut ꝓpter determinationem voluntatis ad bonū: aut ꝓpter libertatē

Pro tertio

Pro nono

Pro decimo

Prima cōclusio probatur primo

Pro vndecimo

Universidad de Deusto
Biblioteca

volūtatis. Primū nō impedit. q: vt videt nō est maior cōnexio inter intellectū ⁊ voluntatē q̄tum ad diligibilia supnaturaliter: q̄ q̄tum ad diligibilia naturalit. q: sicut intellectu dicrāte q̄ oē delectabile est naturalit diligendū nō pōt voluntas discordare a iudicio rōis p te. quin volūtas velit illud iudiciū. eodē modo intellectu dictāte: q̄ deus sit diligēdus sup oia nō pōt voluntas discordare. ita q̄ in omnibus dicitur esse equalis connexio q̄tum ad vtrag diligibilia. sed nō obstāte scda cōnexione pōt poni in volūtate habitus inclinās ad elicitēdū actus supnaturales. sicut patet de caritate in fusa ⁊ acquisita. igit ⁊c. Item nō est talis cōnexio inter intellectū ⁊ voluntatē: quin volūtas pōt in oppositū iudicati ab intellectu: aliter nō pōt peccare. Nec scōm impedit. tuz qa voluntas nō plus determinat respectu obiecti cuiuscunq̄ q̄ alia potētia respectu sui obiecti ꝓportionati: ꝑ nō obstāte q̄cunq̄ ꝓportionabilitate respectu cuiuscūq̄ obiecti alterius ad potentiā est habitus ponēdus in tali potētia. ptz de intellectu ⁊ appetitu sensitiuo. igit ⁊c. Tū quia nō magis determinat ad bonū: q̄ si necessario sequeret iudiciuz rōnis: ꝑ tūc pōt habere habitū respectu cuiuscūq̄ dictati. igit ⁊c. Nec tertiū impedit. quia voluntas est ita libera respectu dei sicut respectu cuiuscūq̄ alterius. sed respectu dei pōt habere habitū inclinantē ad diligendū deū ⁊ obediendū deo ⁊ odiendū deū. Ideo primo videndū est circa ista que sit necessitas ponēdi habitū diuersis potētijs. Circa q̄ sciendū est q̄ alia est ratio ponēdi habitū in potētia naturali siue actiua siue passiua: ⁊ alia in potētia libera. Et est maior necessitas in potētia naturali. puta in intellectu appetitu sensitiuo ⁊ potētia sensitiua apprehēsiua est ponēdus habitus. quia talis potētia de se est indifferens ad multos actus: in quorū vnū aliqñ fertur determinate. ita q̄ nō pōt in oppositū nec in alterū nisi ꝓpter imperiū voluntatis: que est potentia superior. ⁊ aliquādo nō sic fertur determinate. ergo opz necessario q̄ in tali potētia derelinquat aliquid inclinās ex actibus ad actus consimiles: ⁊ nō ad cōtrarios. Exemplū. pōr em̄ homo in appetitu sensitiuo frequēter elicere actū circa aliquod obiectū cū delectatione. ita q̄ nisi refrenetur per voluntatē: nō pōt in actū cōtrariuz plus q̄ bruti in delectatiōe sua sensibili. sicut furiosus habēs habitū acquisitū ptius quādo habuit vsum rationis ⁊ aliq̄ opposituz delectabile. ⁊ hoc in parte sensitiua: nisi sit aliqua tristitia fortior eū vincēs. oportet eū existentē in furia ⁊ non habentē vsum rōnis necessario

D

ferri in illud in qđ ptius nō oportuit eū ꝓpter imperiū volūtatis. igitur est necesse ponere in tali potētia necessitata ad actuz post q̄ pu? nō fuit necessitata habitū inclinantē q̄ ptius non ponebatur. eodez modo intellectus pōt in tot actus elicere circa aliq̄ obiectū q̄ nō potest de se aliud obiectū apprehendere sine imperio volūtatis: ⁊ hoc necessario erit per habitū inclinantē. igitur ⁊c. In potentia a ūt libera nō potest poni habitus ꝓpter istā causam: q: q̄tū cunq̄ inclinat ad aliq̄ oppositū pōt tamē de se p suā libertatē in actū oppositū. ideo potest ibi poni habitus: q: qlibet experitur in seipso: ⁊ post multos actus elicitos in volūtate circa aliquid facilius ⁊ intentius inclinatur ad eliciendū actus cōsimiles modo post multos tales actus q̄ ptius licet voluntas pōt elicere actū contrariū illi inclinationi ꝓpter libertatē suā: tamē hoc erit cū tristicia ⁊ cū difficultate. ⁊ sic ptius ante tales non eliciebat tales: imo forte cū tanta delectatione potuit elicere vnū actū sicut aliū. Exemplū. posito q̄ aliq̄s eliciebat multos actus diligendi vnum hoiem talis nō pōt illū hominem odire nisi cū tristicia: ⁊ post talē actū haber remotum conscientie qui nō est aliud vt videt nisi quedā tristicia derelicta in volūtate ex hoc q̄ elicit actū aliquem contra inclinatōem acquisitā mediante recto dictamine ratōis: ⁊ ꝓpter istā inclinatōez facilioze in actū intensioze cū delectatiōe videt q̄ necessariū sit ponere habitum in volūtate ⁊ nō ꝓpter libertatez aliquā nec ꝓpter aliam causam ptius datā. Dis igitur visis circa q̄stionē istā tenebo quattuor cōclusiones. Prima est q̄ in appetitu sensitiuo est ponendus habitus inclinās ad actū. Scda q̄ ille habitus nō est ꝓprie virtus. Tertia q̄ respectu oim respectu quor ponitur habitus i parte sensitiua sit ponēdus habitus in voluntate. Quarta q̄ solus habitus volūtatis est ꝓprie virtus. Prima ꝓbatur sic. potentia ois q̄ post actus frequētatos pōt in cōsimiles ⁊ non in cōtrarios acquirit habitum inclinātem ad tales actus. appetitus sensitiuus est hmōi nisi sit per impium voluntatis. Patet. nā aliq̄s pōt tātū habitū fortitudinis acquirere q: facillime erit i tales actus ⁊ nō in contrariū nisi impediat voluntas. ⁊ per ꝓns sequitur q̄ aliquid ex actib? derelinquitur ibi qđ ptius non fuit ibi. Secunda probatur: quia habitus non est magis virtuosus q̄ actus elicitus ab habitu. hoc patet: quia habitus non dicitur virtuosus nisi q̄dam denoiatione extrinseca: quatenus scilicz inclinat ad actū virtuosum qui ꝓprie est virtuosus: sed actus quicunq̄ talis non est ꝓpe

Probat autor q̄tuor cōclusiones

E Prima cōclusio probatur

F Scda conclusio

⁊ intrinsece virtus. hoc probatur: quia si hoc sit hoc non esset nisi ꝓpter conformitatē ad rectam rationem: sed hoc non valet. tum quia actus cuiuslibet organi esset ꝓprie virtuosus quia potest conformiter elici recte rationi. et per cōsequens in manu scriptoris in ore cantoris ponerētur virtutes morales subiective: qa ex talibus actibus frequēter elicitis potest generari habitus: ⁊ tamen nullus ponit virtutes in talibus organis. tum quia brutū potest dirigi in operationibus suis per aliquē habitū rectū sicut appetitus: ⁊ tamē nullus ponit virtutes i bruto. Si dicas q̄ habitus ⁊ actus virtuosus ⁊ recta ratio sunt eiusdem suppositi: certe illud nō sufficit ad hoc q̄ sit virtus. tū quia quando aliquid manens oino inuariatū recipit oppositas denoiationes neutra denominatio est sibi intrinseca sed extrinseca: sed actus partis sensitiue est huiusmōi. igitur ⁊c. Assumptū patet: quia aliquis potest ire ad ecclesiam vt celebret ⁊ oret ꝓpter gloriā ⁊ laudem dei: iste actus ambulandi tūc dicit actus virtuosus. ⁊ potest eundē actuz oino inuariatū continuare ⁊ solū mutare actum voluntatis ⁊ intendere malū finez: puta q̄ vult ābulare ad ecclīam ad celebrandū ⁊ orandū ꝓpter vanā gloriaz: tunc iste actus dicitur vitiosus idē numero non variatus in se q̄ ptius dicitur virtuosus: ita q̄ capit denoiationes oppositas ⁊ non intrinsece. Constat. igitur extrinsece. igit nullus actus vel habitus partis sensitiue dicitur virtuosus vel vitiosus nisi quadā denominatione extrinseca. si em̄ aliquis genuflexo oret vel cantet ⁊ primo velit ꝓpter bonoreꝫ dei ⁊ stante eodē actu orandi ⁊ cantandi mutet volūtatē ⁊ q̄ velit illud facere ꝓpter vanā gloriam ⁊ vult bonus reputari idem actus numero partis sensitiue qui ptius dicebatur virtuosus nunc dicitur vitiosus. ⁊ hoc solū est quadā denoiatione extrinseca. Et ex istis seq̄tur q̄ idem habitus numero in parte sensitiua potest inclinare indifferēter ad omnes actus virtuosos ⁊ vitiosos q: est de se totaliter indifferens nec oportet ponere habitum inclinantem ad actus virtuosos ⁊ alium inclinantem ad vitiosos. Exemplum. si em̄ aliquis sit exercitatus in bello acquirit sibi in parte sensitiua ⁊ in membris corporis vnum habitum inclinantem ad actus consimiles. ⁊ si eliciat aliquem actum fm inclinationem illius habitus ꝓpter bonū finez: puta si credat se habere iustum bellum ⁊ tunc pugnat pro iusticia vel fide vel dei honore denominatur talis actus partis sensitiue. similiter ⁊ habitus virtuosus ⁊ si in eodem bello eliciat actum aliu:n vel actus consimiles alios fm inclinationem eiusdem habitus ꝓpter malum finem: puta ꝓpter vanam gloriā: vel quia vult videri ab hominibus vel aliq̄ tale dicitur taz habitus q̄ actus vitiosus. ⁊ per consequens vna qualitas numero in parte sensitiua potest inclinare ad actus oppositos: virtuosum scz ⁊ vitiosuz. Si dicas q̄ ille habitus generatur ex actibus male vel bene circunstantionatis. Respō deo. circūstantie nihil faciūt ad actū vel habitū partis sensitiue: sed tantū ad actū voluntatis: quia sunt obiecta ad actum voluntatis vt post patebit. Item talis habitus non dicitur ꝓprie virtus nisi q: inclinat ad actus conformes recte rationi: ꝑ hoc non valet: quia sic potest inclinare ad actus conformes rationi supernaturali: ⁊ tamen non dr habitus meritorius. igitur nec virtus moralis. Assumptū ꝓbatur: stante eodē actu ⁊ habitu in nullo variato possunt inclinare ad actū meritoriū ⁊ demeritoriū. patet de orante pro salute aie ⁊ bonore dei ⁊ post orante ⁊ continuante eundem actū ꝓpter vanā gloriam ⁊ ꝓ ypocrisim dante elemosinā. primo pro amore dei: ⁊ post ꝓ vanitate seculi: ⁊ patet de comedente tēperate semper aliquādo tamē ꝓpter bonū finē alias q̄ ꝓpter malū. ptz de furioso q̄ inclinatur ad moderate comedendū sicut ꝑus inclinabat i oibus igit ꝓ esset vna q̄litas i pte sensitiua, i differēs de se ad virtutem ⁊ vitiū. Tertia cōclusio ꝓbat: q: nō p indeterminatōem volūtatis nec p subtilitudinē de intellectu: nec p libertatem. Nō p ꝓmū: q: qñ arguit sic q̄ volūtas pōt elicere actū malū ⁊ bonū: ita q̄ ad neutrū determinat igit indiget hītu determinare nō valet: q: sic volūtas pōt elicere ꝓmū actū suū, ꝓpter libertatē suā bene ⁊ male ⁊ ꝓpē finē laudabilē ⁊ vituperabilē sine oi hītu. ꝓmo q: ante actū primuz volūtatis nō est hītus i volūtate ita pōt elicere scōm tertiū ⁊ q̄rtū. ⁊ sic deinceps stāte eadē libertate ⁊ ideterminatōe ꝓpter finē laudabilē vel vituperabilez sine oi hītu. nec est maior rō de vno q̄ de alio: nec oz ponere hītū in volūtate ꝓpter subtilitudinē de intellectu: q: opz ponere habitū in intellectu: q: nō magis inclinat volūtas ad bonū q̄ intellect? ad verū. Quātū igit ad tertiā cōclusionē dico q̄ nō pōt ꝓbari q̄ habitus sit ponēdus in intellectu p hoc q̄ inclinatur ad verū: ꝑ ꝓpter hoc q̄ intellect? post ostēsionē obiecti ipo amoto vel destructo pōt i aliquos actus in quos nō potuit añ presentiā obiecti nec requirit sp pntia obiecti qñ intellect? intelligit. ⁊ si nō possz hīe aliquē actū nisi pnte obiecto in se nō videt necessitas aliq̄ ponēdi habitū in intellectu: ꝑ q: pt hīe actū circa illud

C Tertia cōclusio

obiectū qō fuit ꝓius ab intellectu vel a sensu significatū non existente aliquo sensu particulari ſ actu. iō est necesse ponere habitū i itellectu ſ inclinãte ad actū circa tale obiectū ⁊ eadē ē necessitas ponēdi habitū in potētia fantastica: qr pōt habere actū fantasiandi nō existēte aliquo sensu extrinseco in actu suo: ⁊ eodē modo est de volūtate si pōt elicere actus suū sine ostensione obiecti post intellectū post primaz ostensionē: tunc apparet eadē necessitas ponēdi habitū in intellectu ⁊ volūtate: ꝫ voluntas ita indiget ostensione obiecti in tertio vł in quarto actu. et sic deinceps sicut in primo: qr nunqō pōt actualiter aliqd vellevel nolle nisi actualiter cognitū. iō nō apparet eadem necessitas ponēdi habitū in intellectu ⁊ volūtate: nec valet ponere habitū virtuosum in volūtate: qr volūtas aliqñ difficilius inclinatur ad virtuosum actū q̄ alias: qr hoc pōt accidere ꝓpter passiones existētes in parte sensitiua ⁊ habitus existētes ibi. Jdeo dico ꝙ virtus est ponēda in volūtate ꝓpter maiorē pfectiōem actus ⁊ maiorē facilitatē ⁊ inclinatiōem ad eliciēdū actus ceteris paribus in oibus aiatis. ⁊ tunc pōt sic argui. Quecūqz potētia ceteris paribꝰ magis inclinat post actū q̄ ante ⁊ ad intensiorē actū: ⁊ ex illis acquirit habitū: ꝫ volūtas est hmōi: qr oibus paribus existentibꝰ in parte sensitiua magis inclinat ad actū nūc q̄ prius: ptz de cōtinente q̄ habet prauas ꝙcupiscentias ⁊ nō sequit eas: ⁊ tamē prius sequebat eas. non est hic aliqua variatio in parte sensitiua: quia ita posteriores cōcupiscentie sunt prave sicut prime. nūc aūt volūtas ꝓna ⁊ inclinata ē ad nō sequendū eas ⁊ prius nō: aliter nō esset cōtinēs. iō ibi videt ꝙ sit aliquis habitus necessario ponēdus. Jtē nō magis ē habitus negādus in volūtate respectu vni⁹ obiecti q̄ respectu alterius: qr eodem mō respicit oia obiecta q̄tum est ex parte sua: ꝫ respectu aliquoz obiectoz ponēdus est habit⁹ in volūtate post multos actus: qr volūtas respectu actus dilectionis magis inclinat post multos actus q̄ ante iō nō videt aliqua ratio quare aliqui bit⁹ sint ponēdi i volūtate ⁊ aliq̄ nō. Quarta ꝯclusio ꝓbat: qr bit⁹ ille ꝓprie ē solū v̄tuosus cui⁹ act⁹ ē solū v̄tuosus: ꝫ sol⁹ act⁹ volūtat ē virtuosus. ꝓbat: qr solus actus volūtatis est laudabilis vel vituperabilis. igit solus ille ē v̄tuosus. igr habitus gñatus ex tali actu est virtuosus solū Cōfirmat ꝑ pbm. iij. ethicoz. vbi dicit ꝙ null⁹ actus est vituperabilis nisi sit in ptāte nostra nullus em culpat cecū natū: qr est cecus sensu ꝫ si sit cecus ꝑ pctm. ꝓprium: tūc est vituperabil⁹ Vis visis ad rōes prime opinionis. Ad p̄mā

III
Quarta cōclusio

Ad rōem prime opi. ꝑ scḋa cōclusione

deobiecto ꝓportionato: equaliter cōcludit ꝙ nō sit virtus ponēda in appetitu sensitiuo: qa obiectū suū nō est ꝓportionatū. Si dicas ꝙ ꝓportionat ꝯcupiscibili ꝑ habit⁹?: eodē mō dico de volūtate ꝙ pōt respicere aliqd obiectū im ꝓportionatū ⁊ pōt ꝓportionari ꝑ habitū: nec est maior rō de vno q̄ de alio. Jdeo dico ꝙ qñ potētia ordinat ad aliqd obiectū qd nō pōt intensius vel remissius ferri in illud obiectū: tūc nō est habitus ponēdus i tali potētia. nūc aūt volūtas pōt ferri in obiectū itēsius ⁊ remissius: qr post multos actus ferē in obiectū intēsius ⁊ facili⁹ q̄ nūc: nō ē habit⁹ ponēdus. Etiam rō ꝓ prima ꝯclusione equalit cōcludit ꝙ i potētia visiua ⁊ auditiua sit ponēdus habitus sicut in appetitu sensitiuo: qr actus illarū potētiarū pnt elici mediāte actu volūtatis qvolūtas ꝓt ipare actib⁹ exteriozib⁹?: sic̄ iteriozib⁹? ꝫ ꝓpter hoc nō dicunt illi actus virtuosi nec habitus. si igit ponerent ⁊ posito ꝙ cōcludat ꝙ in appetitu sensitiuo sit habitus ponendus nō tñ cōcludit q̄n ibi sit ponēdus habitus virtuosus sicut in volūtate. Ad aliud dico ꝙ in quacūqz potētia ponit passio q̄ dicit laudabilis vel vituperabilis in cadē dz poni habitus virtuosus: ꝫ in parte sensitiua non ponit talis passio: qr solū dicit laudabilis vel virtuperabilis ꝓpter electiōem volūtatis ⁊ ꝓpter finē bonū vel malū. ⁊ ita dī talis denoiatione extrinseca. Ad aliud dico ꝙ aliqñ corpus resistit volūtati. patet in multis moribus ꝓtrarijs corporibus: qr ira desideriū ⁊ tales dispositiones causant ex dispositionib⁹ coꝓoralibus varijs ⁊ ille nō sunt in potestate. ita ꝙ potest eas cōpescere. ideo regunt principatu politico: quia possunt similiter resistere. ⁊ vbi est talis rebellio ibi possūt poni tales habitus: quia anima dñatur coꝓori q̄tum ad exteriores operationes: puta comedere bibere ambulare q̄ totaliter sunt in potestate volūtatis: quia i potestate volūtatis est comedere vel nō comedere. et sic de alijs talibus. Et respectu taliū operationū est corpus sicut seruus aie: qr q̄tū ad tales operatiōes corpus est totaliter i potestate aie ⁊ sic intelligit pbs de isto duplici ꝓncipatu ciuili ⁊ politico. Ad oēs auctoritates pbi dico ꝙ intelligit ꝑ partē irrationabilē voluntatez q̄ nō est rationalis ꝑ essentiā sic intelligēdo ꝙ licet vna essentia oio indistincta sit itellect⁹ ⁊ voluntas. tñ dī illa essentia rōnalis ꝑ essentiā qñ elicit actū intelligēdi ⁊ irrationalis siue rōnalis ꝑticipatiōem qñ elicit actū volēdi ⁊ act⁹ volendi nō est rō actus intelligēdi. Aliter ꝓt dici ꝙ ponit virtutes in parte sensitiua: qr ibi sunt habitus inclinātes ad act⁹ ꝓtis sensitiue

Ad primā ꝙ prima cōclusione

Ad scḋam

Ad tertiam

Primū dubiū

Scḋm dubiū

Tertiū dubiū
Arguitur primo

Scḋo

Tertio

Quarto

q̄ dicūtur virtutes quadā denoiatiōe extrinseca sicut prius dcm est. Cōtra ista sunt multa dubia. ꝓmo qr nō videt ꝙ semp in appetitu sensitiuo sit talis habitus generat⁹ ex actibus sicut dcm est. qr habitus semp generatur ex actibus: nūc aūr sunt aliq̄ virtutes q̄ nō requirunt nec possunt hre aliquē actū in parte sensitiua sicut virginitas humilitas paupertas ⁊ patientia q̄ nō habēt aliquos actus in parte sensitiua: igit nec habitus. Scḋm dubiū est de hoc ꝙ habitus sensitiuus dicitur solū virtus ꝑ denoiatiōem extrinsecā quatenus elicitur cōformiter rationi recte ⁊ imperāt a volūtate. Cōtra. tūc ita ꝓprie ponitur in itellectu sicut i parte sensitiua cōtra pbm primo etbicoz. et sexto ponērem virtutes morales in parte sensitiua Assumptū ꝓbatur: qr sicut actus appetit⁹ sensitiui pōt operari a volūtate ⁊ elici conformit rationi recte ita actus intellect⁹. Sicut em in itellectu dictāte ꝙ aliqd est gustādū vel comedēdu ⁊ volūtate volēte vel imperāte appetitui sensitiuo gustare: actus ille appetit⁹ sensitiui denoiatur virtuosus: qr elicitur cōformiter dictamini recte rōis ⁊ imperio volūtatis eodē mō intellectu dictāte ꝙ sit studēdū circa quid volūtate volēte ⁊ imperāte intellectui vt studeat actus ille studendi dicet virtuosus: qr cōformiter elicit dictamini rationis ⁊ imperio volūtatis. igit ⁊c. Tertiū dubiū est. qr videt ꝙ actus appetitus sensitiui habeat primo ⁊ ꝓprie ratiōem virtutis ⁊ malicie. qr actus interior scz volūtatis: ⁊ exterior: scz appetitus sensitiui ꝓhibentur distinctis preceptis. igitur sunt distincta pcta. ꝓma ptz: qr aliter nō essent distincta precepta. añs ꝓbat. qr ꝑ illud preceptum. nō ꝯcupisces ⁊c. ꝓhibetur actus interior. per illud. nō furaberis prohibetur actus exterior.

Jtē aliquis magis punit ꝓpter factū ⁊ volūtatem quā ꝓpter volūtatem solā. igitur ⁊c.

Jtē Augustin⁹ libro. xiij. de trini. ca. v. Mala volūtate vel sola q̄libet miser efficitur: ꝫ miserior: potestate qua desideriū male volūtatis impletur ⁊c. Et vult dicere ꝙ voluntas est miserior cū actu exteriori q̄ sine. sed si actus exterior esset tñ malus denoiatiōe extrinseca nō esset volūtas cū illo actu peior vel miserior q̄ sine. Eodē modo arguo de volūtate: qr volūtas qñ habet bonā volitiōem tūc est bona: ꝫ quando agit tūc est melior. Jtē bonitas actus moralis est integritas coz q̄ ꝑm rectam ratiōem operātis debent cōpetere ipi actui. vbi ergo ē alia ⁊ alia integritas taliū sic cōuenientiū, ibi est alia bonitas: sed est alia integritas coz que debēt cōuenire actui interiori ⁊ alia exteriori. igitur alia ⁊ alia bonitas igitur actus exterior

nō est tm bonus denoiatiōe extrinseca. igit ⁊c.

Quartū est ꝙ rōnes facte nō cōcludunt ꝙ sicut pōt manere idē actus i parte sensitiua nō variatus oio q̄ prius fuit bon⁹ denoiatione extrinseca qñ fit propter bonū finē: ⁊ post malus quādo fit ꝓpter malū finē: ita in volūtate potest aliquis diligere deum propter se: ⁊ secundo propter vilitatem ꝓpriā ibi actus manet semp idē. ⁊ ꝓmo est bonus ꝓpter intentiōez bonā: ⁊ post malus ꝓpter intentiōem malā: eodez modo aliqs pōt ire ad ecclīam vt oret: et post cōtinuādo pōt ire vt peccet. ⁊ est ꝓmus actus bonus ⁊ ali⁹ malus. Eodē mō si rō dicter ꝙ sit orandū erit actus volūtatis bon⁹? ⁊ poterit orare: qr elicitur cōformiter recte ratōi. ⁊ si non dicter sibi ꝙ nō sit orādū: si tūc actus volūtatis nō velit orare tūc actus volūtatis erit malus ⁊ elicitur difformiter recte rationi. ⁊ ꝑ ꝑns potest idem actus nūero dici nūc bonus nūc malus. ⁊ sic nullus act⁹ volūtatis erit bon⁹ vł malus nisi q̄dā denoiatōe extrīseca. Cōfirmat: qr nullus act⁹ est virtuosus vł vitiosus nisi: qr est cōformis vel difformis recte rōni. igit ꝓma virtuositas actus moralis erit i rōe recta ⁊ nō in volūtate ptz. Ad primū istoz dico ꝙ ly sit possibile esse peccatū sine oi actu positiuo puta peccatū omissionis. Exēplū. aliquis obligatur ad orandum certo tpe posito ꝙ tūc nō oret nec habeat actū volēdi ad orandū ꝓ tūc icurrit peccatū omissiōis ꝑ solā carentiā alicuius debiti. tamē nō est possibile ꝙ sit pctm actuale sine oi actu positiuo: nec bituale sine oi bitu Jdeo dico ꝙ pauptas virginitas sunt virtutes q̄ generant ex actibus voluntatis debito mō circūstātionat puta virginitas ex actu volēdi ꝯtinere ꝓpt deū. pauptas ex actu volēdi oibus renunciare ꝓpter xp̄m. būilitas ex actu volēdi tolerare aduersa: puta nō opponēdo se nō murmurādo nō resistēdo ꝓpt xp̄m. iō ipossibile est ꝑ aliquā viā ꝓbare ꝙ būilitas sit virtus q̄n ꝑ eandē possit ꝓbari ꝙ pauptas sit virtus. ⁊ sic de oibus virtutib⁹ q̄ generant ex bonis volitiōib⁹? recte circūstātionat: ꝫ virtutes ꝓius nūerate ⁊ multe alie sic sūt virtutes ꝙ nō requirūt aliquē actū positiuū i parte sensitiua ad hoc ꝙ generent: nec aliquē habitum ꝑ ꝑns generatū ex actibus: ꝫ solū requirunt act⁹? volūtatis ex q̄bus generant. Dicit em brūs Dieronim⁹? sup illud euangeliū q̄ reliquerit patrē vel matrē. ꝙ relinquere oia est pbor: sed relinquere ꝓpter xp̄m oia ⁊ sequi xp̄m est perfectorum. licz aūt iste virtutes non requirant aliquē actū vel habitū i parte sensitiua requirūt tamen caritatē ad hoc ꝙ actus elicitus caruz sit meritoꝛius. Unde dicit apl⁹. si tradidero

Quartū dubiū.

Confirmatio

Ad p̄mū dubiū

Universidad de Deusto
Biblioteca

corpus meū ita vt ardeā ⁊ caritatē nō habeaz
nihil sum. Alie aūt virtutes requirūt naturali
ter tā actū q̄ habitū in parte sensitiua ⁊ gene
rātur ex actibus voluntatis ⁊ requirūt carita
tē ad hoc q̄ causent actū meritoriū: ita q̄ in oi
actu meritorio caritas est cā efficiens partia
lis: tm̄ virtus potest esse moralis sufficiens q̄
tū ad moralitatē naturalē si habeat circūstan
tias debitas tali virtuti ſm naturā sic. pbi fue
runt virtuosi sine oi caritate: sed actū meritoriū
Ad scām dubiaz nō possunt habere sine caritate. Ad aliud di
co sicut dcm̄ est super prologū q̄ speculatō pu
rissima: q; est aliquid operabile a nobis qđ est
in potestate nostra: ⁊ ita extrēdendo nomē vir
tutis pōt speculatio purissima dici virtus et
virtuosa moraliter sicut pōt esse meritoria si
cut actus q̄cunq; partis sensitiue. Exemplum
si certū aliquis pōt mereri dando elemosinaz
ita pōt mereri studēdo circa geometriā: puta
si hoc faciat per obedientiā illius cui tenetur
obedire: ⁊ ideo ille actus pōt esse bonus mora
liter ⁊ virtuosus ⁊ meritorius sicut actus par
tis sensitiue: sed hoc erit quadaz denoiatione
extrinseca quatenus talis actus elicitur con
formiter recte rationi ⁊ iperio volūtatis sicut
actus partis sensitiue ⁊ non intrīsece: q; sic so
R lus actus voluntatis est bon⁹ vel malus mo
Ad tertiū dubiaz raliter. De distinctis preceptis respectu act⁹
iteriozis ⁊ exteriozis p̄t dici q̄ vnū preceptū
pbibetur actus interior tm̄: p scām pbibetur
actus interior ⁊ exterior: ⁊ ita sunt distincta p̄
cepta ⁊ distincta peccata aliquo mō. q; lz non
sit pctm̄ formaliter nisi in actu interiori qn̄ ta
men plequit magis cōplacet ⁊ delectat: ⁊ ita
maius pctm̄: ⁊ ita dupler pctm̄ nō sic intelli
gendo q̄ aliqua rō pcti cōsistit in opere exteri
ori: ꝑ qn̄ est operatio exterior ⁊ operatio interi
or intendit ⁊ fit actus intēsior ⁊ delectabilior
q̄ prius: nec pbibetur operatio exterior: q; i eo
cōsistit ratio pcti: ꝑ ꝓpter causam dictā. Aliē
pōt dici q̄ actus interior et exterior pbibētur
distinctis preceptis: nō q; sunt distincta pctā
q; pctm̄ solū cōsistit in actu interiori q̄ pōt esse
vnus ⁊ idē cū actu exteriori ⁊ sine. sed ne detur
simplicibus occasio errandi. pōt em̄ aliqs cre
dere q̄ est pctm̄ solū qn̄ actus interior est ma
lus ⁊ actus exterior sit r. ⁊ hec ē opinio multo
rū q̄ nō est pctm̄ in sola voluntate: ꝑ tm̄ q̄tum
ponit in opere. ꝯ ad remouēdū istā occasionē
erroris ⁊ ad insinuandū q̄ nō solū tm̄ est pctm̄
qn̄ homo hz actū interiorē ⁊ exteriorē simul: ꝑ
L qn̄ habet actū interiorē. ꝯ actus interior ⁊ ex
Pro scdo terior pbibent distinctis preceptis. Ad aliō
dico de punitōe maiori. dico q̄ de facto tā p le
ges diuinas q̄ humanas grauiora pctā aliqn
minus puniunt̄ q̄ minus grauia. Exēplū. furā
ri asinū vel bouem est minus pctm̄ q̄ pbibere
malū testimoniū vel mētiri vel mēdaciter dif
famare aliquē: ⁊ tm̄ primū magis punit̄ q̄m
ad leges humanas de facto q̄ scdz. nō q; sunt
maiora pctā: ꝑ q; sunt maiores occasiones sub
uersionis ⁊ destructionis rei publice. ⁊ tm̄ coā
deo ⁊ punitione eternali scdm̄ magis punitur
q̄ primū. Eodē modo est in ꝓposito. si em̄ ali
quis habeat actū volūtatis ita intēsum pecca
di sicut cū actu exteriori: tunc tm̄ punitur coā
deo ⁊ eternaliter sine actu exteriori sicut cum
actu: ꝑ tamen punitōe tēporali ad quā se extē
dunt leges humane ꝓ actu interiori nō punit̄
sed tantū ꝓ exteriori. si tamē volūtas nō habe
at actū ita intēsum sine actu exteriori sicut cū
actu exteriori: q; plus cōplacet qn̄ cōsequitur
malā voluntatē in opere exteriori: tūc nō tan
tū peccat in volūtate sine actu exteriori sicut
cū actu: q; cū elicitur actus exterior: actus in
terior extenditur: ⁊ ita aggrauat pctm̄ et gra
uius punitur coā deo cū actu exteriori q̄ sine.
nō tamē ꝓ exteriori sed ꝓ interiori magis intē
so. Ad hoc sunt exempla. vnū est ponamus q̄
sint duo ⁊ vterq; eoz habeat voluntatē inter
ficiendi aliquē: tm̄ primus habet intensam vo
luntatē ⁊ scdz remissam si vterq; precipiat ser
uo suo interficere illū hoiem: si seruus scdi in
terficiat ⁊ nō seruus primi certū est q̄ primus
magis peccauit: q; intentius eum odiuit ⁊ ma
gis fuit ad hoc vt interficeret̄ q̄ scdz: tm̄ scdz
plus puniret̄ pena coꝛporali q̄ primus: cū ta
men minus peccauit. Igit̄ aliqn̄ minus pctm̄
grauius punitur. ⁊ pono vltra q̄ scdz dns pe
niteret de mala voluntate ⁊ precepto ⁊ primꝰ
nō: ⁊ q̄ seruus scdi interficiat illuz boiem hoc
posito primus dns peccat ⁊ scdz nō in interfe
ctione boīs: ⁊ tamen scdz puniretur ⁊ primus
non. Ad aliud dico q̄ potest glosari q̄ exple
tione malicie voluntatis in opere intenditur
malus actus voluntatis. ⁊ fit peior. ⁊ similiter
implendo malam voluntatem in opere potest
facere multa peccata que non faceret si nō im
pleret ⁊ quasi traberet̄ de peccato in peccatū
quia per factum suū scandalizat primuz. ⁊ sic
potest fieri miserior. Vnde si vnū peccatuz sit
priuatū ⁊ aliud publicum de quo homo scan
dalizatur: tunc plus punit̄ pro publico q̄ pro
priuato. Ad aliud de integritate dico q̄ non
oīs circūstātie aggrauant peccatū quia q̄
actus exterior fiat: tūc nihil aliter ex hoc pre
cise non aggrauat peccatū: sed circūstantie re
spectu actus volūtatis aggrauāt pctm̄. vnde
qn̄ alicui ex se non competit bonitas moralis
vel malicia: tūc nō habet bonitatem nisi ex in

Ad Pro tertio

Pro quarto

tegritate circūstantiarū. Exemplū. actus ap
peritus sensitiui nō est natus esse bonus mo
raliter ex se: ꝑ denoiatione extrinseca sicut pri
us dcm̄ est non ē bonus ex integritate circun
stantiarū: puta ex hoc q̄ fit in loco determina
to tpe determinato ⁊c. ꝑ quando actus natus
est esse bonus moraliter: tunc ad bonitatem
actus requiritur integritas circūstantiarū: ⁊
quādo deficit aliqua circūstantia: tūc nō ē bo
nus moraliter: sed necessario req̄ritur illa cir
cunstātia ad bonitatē actus moralis licet fo
rte non sit vitiosus: q; intenditur malus finis.
N Ad aliud dico q̄ actus diligendi deū ꝓpter
Ad q̄rtū dubiaz se tanq̄ ꝓpter finē: ⁊ post ꝓpter aliud sunt a
ctus distincti specie. Cū aūt sint distincti act⁹
specie ptz: q; qncūq; obiecta primaria aliquo
rū actuū variant̄: necessario variāt̄ illi actus:
q; impossibile est q̄ vnus actus nunc termine
tur ad vnū primarium obiectū: ⁊ post termine
tur ad aliud obiectū primariū: sed fines sūt ob
iecta primaria voluntatis: q; cum volūtas nō
diligit aliquid nisi ꝓpter finē magis diligit fi
nē: quia sine illo nō diligeret aliud: ⁊ ptz quia
si essent duo respectu duoꝛ obiectoꝛ quoꝝm
vnus actus esset causa alterius: si illa duo ob
iecta primo diligerentur vno actu: illud obiec
tū esset primū cui⁹ actus ē causa alterius qn̄
diligunt̄ distinctis actibus: sed si diligeret fi
nē vnico actu ⁊ aliꝰ ꝓpter finē alio actu: act⁹
quo diligo finē esset cā respectu alterius act⁹:
q; non diligo illud nisi q; diligo finē: et ita po
sito actu respectu finis p̄t alius poni: ⁊ nō po
sito nō pōt poni per causam. igitur ē causa per
ꝓpositōem frequenter acceptaz. igitur si vno
actu diligo finē ⁊ alius finis est obiectum pri
mariū. igitur ad variatōem finiū sequitur va
riatio actuū. ⁊ p ꝓns sunt distincti actus. Cū
aūt distinguāt̄ specie ptz: quia vnus ē act⁹
fruendi deo ⁊ alius actus fruendi creature. et
sic actus vnus ē actus amoris amicitie: ⁊ ali⁹
actus amoris cōcupiscentie q̄ distinguunt̄ spē.
Si dicas q̄ finis est causa equiuoca actus mo
ralis igit̄ nō obiectū. Rndeo. oēs circūstantie
actus volūtatis sunt obiecta prialia illi⁹ act⁹:
ita q̄ finis in oi actu ē obiectū ꝓncipale sicut
ꝓus patuit alie circūstātie sunt obiecta scdaz
ria prialia respectu illi⁹ act⁹. Exēplū. si em̄ ad
b q̄ actus volūtatis quo aliqs vult orare deū
sit pfecte virtuosus req̄rit̄ de necessitate iste
circūstātie: q; velit orare ꝓpter bonorē dei ſm
rectū dictamē rōis in tpe statuto puta die dn̄i
co i loco deterato puta in eccl̄ia: tūc iste act⁹
sic virtuosus hz bonorē dei ꝓ obiecto ꝓncipa
li actū orandi ꝓ obiecto cōi rectā rōnem. diez
dn̄icū ⁊ eccl̄iam ꝓ obiectis scdariis ⁊ prialib⁹
ita q̄ respectu actus volūtatis iste circunstā
tie sunt obiecta ⁊ cause effective prriales respe
ctu illius actus: ꝑ respectu actus exteriozis nō
sunt obiecta prialia q̄ actus dicit̄ obiectū cōe:
q; actus orandi vel ambulandi vel aliqs exte
rior actus nō hz tps ꝓ obiecto nec locū nec re
ctā rōnem nec finē sicut alij: puta actus come
dendi hz cibū: actus ambulandi hz viā ꝓ ob
iecto ⁊ alie circūstantie. q̄tū ad istum actū ni
hil faciunt nisi stant iuxta. i. circunstant illum
actū sine alia causalitate. Si dicas q̄ act⁹ ꝑn
cipaliter intrētus a volūtate dicit̄ ee obiectuz
ꝓmariū illius act⁹: scz si veliz ābulare ad eccl̄i
am ad orandū ꝓpter laudē dei actus ꝓncipa
liter intensus est actus orandi vel ābulandi. q̄
isti actus sunt obiecta ꝓmaria respectu actus
volūtatis. Rndeo. illud obiectū est ꝓncipale
obiectū actus volūtatis: cui⁹ dilectio ꝓncipa
liter intrēdit̄ hmōi est finis: ꝑ tm̄ vocando illud
obiectū ꝓncipale qđ est obiectū cause. put di
citur cōtra circūstātias req̄sitas: tunc actus
exterior ē obiectū ꝓncipale: q; obiectū eoꝛ cōe
est actus exterior: q; pōt idez manere respectu
multoꝛ actuū volūtatis: puta si ꝓmo velіz ire
ad eccl̄iam ꝓpter bonorē dei. hoc primo ābu
lare ad eccl̄iam est obiectū cōe ⁊ bonoꝛ circun
stantia: ꝑ si post velim ire statuto tpe: tunc va
riatur actus ⁊ obiectū. ⁊ pōt manere idē act⁹
ambulandi si adhuc velim ire ꝓpter bonorem
dei ⁊ tpe statuto ⁊ ſm rectā rōnem ⁊ sum sem
per in ambulādo: semp iste actus exterior ma
net idē tm̄ actus volendi variat̄: ⁊ iō dicit̄ ob
iectū cōe: q; pōt esse obiectū multoꝛ actuū vo
lendi: q; pōt manere cū circūstantia ⁊ sine cir
cunstātia. ⁊ ex hoc ptz q̄ qtūcunq; variat̄ cir
cunstantia respectu actus volendi variat̄ tpe
actus volūtatis lz nō exterior. Sz ad hoc est Dubitatur
dubiū. Vtrū sit act⁹ aliqs indifferēs i volūtate
in appetitu sensitiuo q̄ p̄t dici bon⁹ ⁊ mal⁹ de
noiatōe extrīseca vel neutra. Rndeo. q̄ idez O
nūero nō p̄t ee ꝓmo indifferēs ⁊ post intrinsece Respondetur
bon⁹ vl̄ mal⁹. Et d: ille act⁹ intrīsece bon⁹ vl̄ ma
lus: cui ꝓmo ꝓuenit laus vl̄ virtuperiū: ⁊ cui ꝓ
mo est ipredicamētabilis: q; act⁹ ille volūtat̄ ē
idōneus q̄ elicit̄ circa obiectū ꝓueniēs tali actui
sine tm̄ circūstātijs req̄sit̄ ad bonitatē vl̄ mali
ciā actus. puta si diligā aliquē boiem non ꝓpt̄
aliquē finē bonū vel malū: nec hz rectā rōnem
nec ꝑ nec loco nec tpe dteriato nec nō: ⁊ ita de
alijs circūstātijs ỹtuosis ⁊ vitiosis iste act⁹ nō
eēt bon⁹ nec malus: ꝑ neuter ⁊ indiffe
rēs ad b igit̄ q̄ fiat bon⁹ vl̄ malus oz eū circū
stationari circūstātijs ỹtuosis vl̄ vitiosis puta
q̄ voluntas diligat illū boiem ꝓpt̄ finē talē ⁊
tēpore determiato, ⁊ sic de alijs, ꝑ sic diligēdo

Universidad de Deusto
Biblioteca

babz actū aliū:sicut dictū est ꝑus.ergo et aliū actū volūtatis:cū circūstātie nō sint nisi obiecta ptialia actus virtuosi,ad quoꝝ variatiōez variaꝫ necessario actus:ꝛ ꝓpter eandē causaz nō pōt aliq̄s actus volūtatis ꝑmo esse virtuosus intrinsece ꝛ post vicios⁹:idē dico act⁹ numero,qz nō pōt esse mutatio nisi ꝓ mutationē circūstantiarū.puta quia act⁹ nūc est bene circūstātionat⁹ꝛ post male: ꝛ boc nō pōt eē sine mutatōe act⁹. ꝛ boc semp tenet:qz circūstātie sunt obiecta act⁹:ad quoꝝ variationez sequit variatio in actib⁹: nec ꝓpter eandē rōem pōt esse vn⁹ act⁹ ꝑmo impfecte virtuosus.puta q̄a habet aliquas circūstātias req̄sitas ad actū ꝑfecte virtuosuz:ꝛ postea pfecte ꝝtuosus. qz ꝑ p additionē vel subtractionē alicui⁹ qō est obiectū ꝛ causa ptialis respectu act⁹ variaꝫ act⁹

Scō dico.q̄ si querat vtrū aliq̄s act⁹ volūtatis pōt eē indifferēs ad bonitatē ꝛ maliciā. ꝛ post fieri bon⁹ vel malus denoiatiōe extrinseca sicut act⁹ ptis sensitiue:tūc distinguendū est. qz aut ponit q̄ in voluntate pñt esse simul duo act⁹ volēdi naturaliꝫ aut nō. Si nō:tūc nō pōt esse aliq̄s act⁹ in volūtate indifferēs ꝑdicto mō.q̄a nō pōt sic esse indifferēs:nisi q̄tenꝰ cōformare pōt se alicui alteri pfecte ꝛ intrinsece ꝝtuoso:sicut act⁹ appetitus sensitini nō dicit aliꝫ ꝝtuosus:vt ꝑz.Si aūt duo act⁹ volēdi pñt simul esse naturaliꝫ in volūtate: qō credo esse verū:sicut in ꝑmo ꝓbatū est.tūc in volūtate pōt eē aliq̄s act⁹ indifferēs mō ꝑdicto. Exē pluz.si em̄ diligā aliquē boiem absolute terminādo actū volēdi ad illū boiez ꝛ nō ad aliquā circūstantiā bonā vel malā:tūc iste act⁹ nō est bon⁹ vel malus moraliꝫ: ꝟ est neuꝫ. ꝟ tūc stāte illo actu eligā aliū actū quo volo diligere tm̄ boiem ꝓpter deū ꝑm rectā rōem:ꝛ ꝑm omnes alias circūstātias req̄sitas.iste scōs act⁹ est ꝑfecte ꝛ intrinsece ꝝtuosus ꝛ q̄ prⁱ⁹ fuit indifferēs:nūc est ꝝtuosus denoiatōe extrinseca:q̄tenus elicit ꝓformaliꝫ actui ꝑfecte ꝝtuoso ꝛ recto dicraminī:sicut si velim comedere ꝓpē deum ꝑm rectā rōem ꝛ alias circūstātias ꝛ comedā. ista comestio est ꝝtuosa denoiatione extrinseca. qz elicit ꝓformaliꝫ rōi recte et volitiōi ꝑfecte ꝛ intrinsece virtuose.similiter sicut stāte eodē actu comedēdi nūero variato actu volūtatis. puta q̄ velim comedere ꝓpter maluz finē:puta incōtinētiā ꝛ ꝑtra rectā rōez dicit idē act⁹ comedēdi q̄ prⁱ⁹:vicios⁹ ꝛ cōformaliꝫ elicit voliciōi male ꝛ cōtra iudiciū rōnis.iō est vicios⁹ denoiatione extrinseca. ita stāte illo ꝑmo actu in volūtate q̄ indifferēs est de se.ꝛ mutato scō actu puta q̄ velim illū boiem diligere q: displicet deo vel q: peccator⁹ é: vel ꝓpter aliū malū finē ꝛ cōtra rectā rationē.et tūc act⁹ ille q̄ prius fuit indifferens de se ꝛ post virtuosus denoiatōe extrinseca:nūc ē idē actus nūero vitiosus denoiatōe extrinseca.ꝛ sic ꝑtz quo modo pōt aliquis actus volūtatis esse indifferens ꝛ quō non.Ex istis ꝑtz quid bonitas vel malicia addit sup substantiaz actus: q: aliter est dicenduz ꝑm istam viam:ꝛ aliter ꝑm viam Joh. Nam Joh. ponit q̄ substantia actus virtuosi ꝛ vitiosi pōt esse eadē:ꝟ dicit esse virtuosus ꝓpter cōformitatē ad circūstantias req̄sitas quas non ponit esse obiecta partialia act⁹ virtuosi ꝛ vitiosi.iō ꝑ euz bonitas addit super ſbam act⁹ respectū cōformitatis ad oēs circūstantias q̄re eū. Sed ꝟz istā viā q̄ ponit q̄ oēs circūstantie requisite ad actū sunt cause immediate partiales necessario requisite ad actum pfecte virtuosum. Actus virtuosus ꝛ vitiosus se habent ad actum in cōi sicut bec albedo ad albedinem in cōmuni:et sicut bec albedo ē de se bec ꝛ nō q̄liꝫ extrinsecū sibi:ita actus virtuosus q̄ ꝑmo ē virtuosus ꝛ de se imputabilis est de se formaliter ꝛ intrinsece virtuosus.qz ꝟ substantia actus est bec bonitas actus.ꝛ similiter de actu vitioso bec substātia actus ē bec malicia actus.ꝛ ab istis duobus pōt abstrahi cōceptus actus in cōi. sicut ab bac albedine ꝛ ista pōt abstrahi cōceptus albedinis. Si q̄ras vñ actus habet bonitatē suā vel maliciaz

Dico q̄ ab eisdē a quibus habet substantiaz actus:qz ab obiecto cōi ꝛ oibus circūstantijs tanq̄ a causis multis partialibus q̄ oēs simul posite faciunt vnam causam totalem. Si aūt queras quid addit bonitas actus vel malicia super substantiam actus qui dicitur bon⁹ saltem denominatione quadam extrinseca puta actus partis sensitiue ꝛ similiter actus voluntatis. Dico q̄ nihil absolutum positiuū vel respectiuū distinctum ab illo actu quod habz esse in illo actu per quācunq̄ causam:ꝟ tamen est bonitas illa nomen vel conceptus connotatiuus significans principaliter illum actuz sic neutrum cōnotans actum voluntatis perfecte virtuosum ꝛ rectam rationē quibus conformiter elicitur.ideo denominatur virtuosus talis actus denominatione extrinseca. Alio modo pōt dici q̄ aliquis actus sit indifferens in voluntate si causetur totaliter a deo: quia tunc nec diceretur bonus moraliter nec malus:quia ista nomina connotant actiuitatem voluntatis sicut meritorius actus. Et dico vltra q̄ tam actus partis sensitiue q̄ intellectus q̄ voluntatis potest dici indifferens modo predicto: et potest denominari bonus vel malus denominatione extrinseca:nec boc est

Querit
Q
Respōdetur

plus incōueniēs de actu intellectus q̄ appetitus sensitiui vel volūtatis.pura si intellect⁹ dicter q̄ rēpore tali est studendū: ꝛ volūtas ipperet intellectui q̄ studeat ꝓpter bonorē dei ꝛ alias circūstātias:dicit tūc act⁹ studēdi bonus denoiatione extrinseca.ꝛ sic respōdeo ad aliud. Ad aliud dico.q̄ ex boc q̄ ꝑcise est conformis rōni recte nō est virtuosus.q̄a si de⁹ faceret in volūtate mea actū cōformē rōni recte volūtate vel agēte nō essz ille act⁹ meritorius nec virtuosus.ꝛ iō requirit ad bonitatē actus q̄ sit in ꝑte volūtatis babēt⁹ talē actū. Si milit nō plus est ille actus virtuosus ꝓpter rectā rōem ꝓpr finez vel aliā circūstantiā.q: sic rō recta est obiectū ꝑriale act⁹ virtuosi vel vicios⁹.ita finis ꝛ rēpus aliq̄n.ꝛ tñ nullus ponit q̄ bonitas ꝑma actus est a fine vel a tpe. ꝟ solū actus voluntaris:qui ꝑmo impdicamentalis est ꝑmo bon⁹ vel malus moralit:et post volūtas denoiatur bona vel mala mediāte actu ꝛ aliq̄n etiā actus denoiatur denoiatiōe extrinseca. Ad argumentuz principale dico. q̄ siue act⁹ virtuosus sit passio siue distinct⁹ a passiōe nō est in ꝑte sensitiua ꝓpter:ꝟ denoiatiōe q̄dā tm̄ extrinseca.sicut ꝑz ex dictis. Ad aliud dico q̄ oīs potētia circūstationata opatōe alicui⁹ alteri⁹ potētie q̄ bene pōt agere ꝛ male indiget habitu virtuoso dirigēte:ꝟ apperit⁹ sensituus nō est bmōi circūscripta opatiōe volūtatis. Ad aliud dico.q̄ viciū ꝓprie nō est nisi in volūtate. ꝟ ꝑm Augustinū pctm̄ adeo est volūtariū q̄ si nō sit volūtariū nō sit pctm̄ ꝛc̄.

Ad cōfirmatōes

Ad primū principale

Ad secūm

Ad tertiū

Questio vndecima.

Truz omnis habitus virtuosus genereť ex actibus ꝓbatur q̄ nō.qz ꝟginitas ꝛ mānsuetudo sunt babit⁹ virtuosi:ꝛ tn̄ non causanť ex actibus ꝛc̄.

Ad
Questio XI
Primū ꝑncipale

Secundū

Tertium

Quartū

Jté qn̄ actus est generatiuus habitus ex alio actu generať alius habitus. igiť tāta est distinctio inť habit⁹ q̄ta est inť actus ꝛ tot essent ꝟtutes morales distincte spē quot sunt actus distincti spē.et sic nō essent tm̄ q̄tuor. Jté si sic,tunc pōt generari vna virtus alia nō generata.qō falsum est. qz nō habetur vna virtus nisi habeātur oēs. Jté in pte sensitiua non est aliq̄s act⁹ nisi tm̄ passio: ꝟ passio nō est generatiua habitus. qz ad boc sequit q̄ q̄to aliquis est magis passionatus: tāto esset virtuosior.illud est falsuz.qz q̄to aliq̄s est magis passionat⁹ tāto est magis vicios⁹ vel ad minus tāto est min⁹ ad virtutē dispositⁿ. Ad oppositū.ij.etbi.ca ij.nō solū generatiōes:augmērationes:ꝛ corruptiōes ab eisdē er eisdez fiunt:ꝟ opatiōes in eisdē erūt. Cū vult dicere q̄ habitus generāť corrūpūť ꝛ augmētāť ex actib⁹ ad quos sunt nati inclinare. Circa istā q̄stiōne sunt quattuor facienda. Primo videndū vtrū virtutes nobis ꝑsint a natura. Scdo vtrū generanť effectiue ex actibus nostris. Tertio ex quibus actibus virtutes generanť. Quarto an distincti actus specie sint distinctoꝝ habituū specie generatiui. Quantū ad primuz est vna opinio q̄ ponit q̄ virtutes ꝑsunt nobis a natura:ꝟ aliq̄d inesse a natura ꝑm eā pōt intelligi dupliciter vel ꝑm totū vel ꝑm partē:q̄a partim est a natura ꝛ partim ab exteriori principio.Et silr aliq̄d dicit ꝑsse pōt inesse boi dupliciter.vno modo ꝑm rōnem speciei. alio mō ꝑm rōnem individui. Dicit igiť q̄ in potētijs apprehensiuis pōt esse habitus naturalis ꝑm inchoatōem ꝛ ꝑm rōnem speciei ꝛ ꝑm rōnem individui.nā intellectus q̄ est habitus principioꝝ inest sic ꝑm naturā quo ad inchoatōnem q: posito boc principio oē totū ꝛc̄.statim intellectus assentit.igitur est natura ꝑm inchoatōnē:sed q: termini nō cognoscuntur nisi p̄ species abstractas a fantasmatibus.iō ex conseqnti est cognitio principioꝝ partim ab obiecto tanq̄ a principio extrinseco.In potētijs vero appetitiuis nō est habitus a natura ꝟz inchoatione ex parte aie:sed tantum ex parte corporis.qz aliqui ꝑm diuersas cōplexiones sunt diuersimode dispositi. Sed ista opinio est contra pbm scō etbicoꝝ.vbi probat q̄ virtus nō est a natura:qz q̄n aliq̄s est assuetus ad ꝛ̄iū illius ad qō natura inclinat.tūc illud non inest sibi a natura ꝟ in multis acquirētibus virtutē est sic.igiť ꝛc̄.Si dicas q̄ pbs nō intelligit q̄ virtus est a natura ꝑm suū esse cōpletuz:sed ꝑm esse incōpletū:qz ꝑm inchoatōem vt predictū est.Contra.pbs ꝓbat q̄ ex eisdē generantur virtutes ꝛ augmentātur.si igitur sint a natura ꝑm esse incōpletū.igitur per cōsimiles actus possunt augmērari ꝛ esse a natura ꝑm eē completū vel si non,tunc nō augmentātur ex eisdem ex quibus generantur. Jtem de habitibus apprehensiuis falsum est quod dicitur ꝟz pbm tertio de aia intellectus est sicut tabula nuda in qua ꝛc̄.sed si esset habitus principioꝝ ꝑm inchoationem non esset sic:quia a natura sua haberet habitū:licet ꝑm esse impfectū. Jté ratio sua est ad oppositū de habitu principioꝝ:quia destructo oīi habitu apprehensis terminis istis totū ꝛ pars statim sine oīi habitu intellectus assentit.igiť nō precedit aliquis habitus inclinans intellectū ad assentiendum. Jtem in scdo posteriorum in fine probat pbs q̄ habitus principioꝝ acquirit⁹ ex actibus sicut bitus sciētie:qz bitus ꝑncipioꝝ

Quattuor artī

Primi artī.opio

Cōtra opīiones

Universidad de Deusto
Biblioteca

acquiritur p multa experimenta. Jtē qđ dicit de appetitiuis nō videtur verū: qr illa dispositio corporalis nō est habitus aliquo mō: ꝑ est qualitas q̄dam corporalis vel multe qualitates precedentes oēm actū: sicut qualitates proportionate faciunt sanitatē. sic̄r si talis qualitas esset virtus: tunc in quolibet esset virtus. Jdeo dico q̄ aliq̄d est naturale: qr ex naturalibus causat ante oēm actū scō̄m. ⁊ sic est aliq̄d naturale in hoie inclinatiuū ad actū virtutis vel vitij. Scō̄do dico q̄ illud non est habitus: ꝑ qualitas pure naturalis vel pure qualitates. primū declarat: qr nō est magis incōueniēs aliq̄d tale esse a natura ante oēm actū q̄ aliq̄d tale fiat vl̄ augeat ꝑ partē sine oī naturali actu sed p medicinā pōt talis q̄litas augeri vel minui. ⁊ pōt aliquis p naturā ⁊ p medicinā inclinari ad actū temperantie. aliq̄s aūt ad actum intēperantie ꝓpter diuersam cōplexionē naturalē. ptz de accensu sanguinis circa cor q̄ ex alijs causis artificialibus causat et minuitur. Scō̄m ꝓbat q̄ nō sit qualitas illa habit⁹: q̄a habitus ꝓprie nō dicit nisi qr vel inclinat ad actus alicuius potentie: vel qr est inclinatiuū causatū ex actib⁹ ⁊ remanēs in absentia actuū ꝓpter primū nō pōt poni habitus: qr actus pt esse inclinatiu⁹ in actū eiusdē potentie vel alterius: qr actus intelligendi in itellectu inclinat ad actū voluntatis: qr actus intelligendi est vere cā efficiens respectu volitionis ⁊ non obiectū extra. qō̄ ptz: qr illud quo posito ⁊c̄. p principiū freq̄nter acceptū. igit̄ ⁊c̄. ꝓpter talem nō opz ponere predictā qualitatē habitū: qr talis pōt cōpetere actui. Nec ꝓpter scō̄m: qr nō inclinat ad actus tanq̄ aliq̄d genitus ex actibus ⁊ manens in absentia actuū: qr illa q̄litas precedit oēs act⁹. Jtē habitus vitiosus in nullo est a natura: ⁊ tn̄ aliquis naturalit̄ disponitur ad vitia. igit̄ nec virtuosus. Tn̄ sicut aliquis inclinat̄ ad fortitudinē: ita ad sciam ⁊ timiditatē furtū luxuriā; ꝓpter dispositiones corporalē. Jtē tales qualitates diuersificātur ex etatibus: qr ꝑm pbm si senex acciperet oculū iuuenis videret sicut ipe. eodē mō si ipe cōciperet inclinatōnes iuuenis inclinaret ad actus virtuosos vel vitiosos: sicut ipe. ⁊ ecōuerso: ⁊ tn̄ hoc nō est ꝓpter aliquē habitū generatū ex actibus. igit̄ in hoie est ponere aliquā q̄litatē q̄ precedit oēm actū q̄ est inclinatiua ad actū vitiosum ⁊ virtuosum. ⁊ illa pōt esse calor in aliq̄bus ⁊ in aliq̄bus frigus: ⁊ illa pōt augeri ⁊ minui. igit̄ ⁊c̄. sicut ptz. Quantū ad scō̄z articulū dico q̄ actus est cā efficiens respectu habitus. qō̄ ꝓbat: qr illud ad cuius esse ponit̄ aliud; debet esse cā eius nisi euidenter appareat q̄ sit ab eo negāda causalitas: ꝑ posito actu frequēter elicito ponit̄ habitus ⁊ nō pōt poni naturaliter sine actu ⁊ nō apparet cā quare actiuitas debet negari ab actu. ergo est cā effectiua actus. Assumptū ptz: qr si actiuitas esset neganda ab actu: vel hoc esset: qr nō est qualitas absoluta: ꝑ respectus q̄dē q̄ nō pōt esse ꝑncipiū nec termin⁹ alicuius operatōnis: vel q̄a habitus pōt roraliter causari a potētia: vel q̄a actus causat̄ ab habitu ⁊ nō ecōuerso. ꝓpt̄ certitudinē: ꝑ primū nō impedit: qr illud ꝓbatur est ꝓius. nec scō̄m: qr si potentia est tota causa habitus. igit̄ pōt causare habitū sine omni actu. qō̄ falsum est: qr actus saltez primus pōt causare sine oī habitu. ⁊ nō ecōuerso. Nec tertiū impedit: qr in causis particularibus ꝓt bene esse circulatio. ⁊ p ꝑns actus pōt esse cā habitus: ⁊ ille habitus pōt esse cā alterius actus ⁊ sic deinceps. Quantū ad tertiū est difficultas magis ex quibus actibus generet̄ habit⁹ in parte sensitiua: qr in appetitu sensitiuo non videt̄ esse nisi passio: ꝑ passio nō videtur generari p habitū cū debeat refrenari p habitū. ideo hic dicit̄ q̄ ille est ordo in generando illū habitū. Primo em̄ est ibi potentia naturalis sicut fundamentū. scō̄do est ibi habilitas naturalis q̄ dicitur mos: ⁊ de illa dicit̄. vi. ethicoꝝ q̄ quedā sunt virtutes naturales ⁊ q̄dam supnaturales. Tertio est ibi passio vel passibilis qualitas q̄ cōuertit̄ in bonū ⁊ auertit̄ a malo. Quarto est actus elicitus ⁊ frequētatus circa p̄dcā materiā. Quinto sequitur generatio habitus. Sexto cōsequunt̄ actus illiciti ab habitu pfecte virtuoso. Contra ista. ⁊ primo cōtra ꝓmū q̄ dicit q̄ sunt tales habilitates in potētia appetitiua. videt̄ falsum: qr frustra fit ꝑ plura ⁊c̄. ꝑ solā variatōem corporalē in cōplexiōe cau sant̄ diuerse habilitates i corpore nō in potentia: sicut aliquis ex dispositōe corporali est magis habilis ad actū tēperātie q̄ fortitudinis ⁊ ecōtra. Tn̄ iste habilitates variāt̄ ꝑm etates: qr alia est habilitas i iuuene: alia in sene. ⁊ aliq̄n in eodē hoie est aliq̄n maior ⁊ aliq̄n minor. quo ptz q̄ tales habilitates sunt ponēde i corpore. ⁊ p ꝑns frustra ponit̄ in potentia. Aliud dicū suū est falsum ⁊ cōtra pbm scō̄o ethicoꝝ. sc̄z q̄ passio precedit actū. nā pbs dicit q̄ i aia sunt tm̄ tria: sc̄z passiones potentie ⁊ habitus ꝑ cōstat q̄ in aia est actus. igit̄ p passionē i relligit actū. Si dicas q̄ sub potentia cōprehendit spēm sensibilē ⁊ sub passione actū. Contra hoc dato pbs non haberet intentum: qr ꝓbat q̄ virtus est habitus. p hoc q̄ nō est potentia nec passio: ꝑ si passio distinguit̄ ab actu i nullo cōcludit: qr pōt dici q̄ virtus est aliud a potētia ⁊ passione: qr actus vel spēs. ⁊ sic ꝓbatō sua nulla esset. Jtē q̄ p passiones intelligit actū p̄z p exēpla sua. actū em̄ dico q̄dē ꝓcupiscētia irā timorē audaciā inuidiā tristiciā gaudiū amicitiā odiū zelū iusticiā desideriū. ⁊ oēs iste sunt actus potērie appetitiue. igit̄ ⁊c̄. Jdeo dico cū pbo q̄ in aia nō sunt tm̄ nisi passiones potērie ⁊ habit⁹ ⁊ q̄ ipe passiones sunt ipimet actus ptis sensitiue ⁊ p passionē pbs itelligit actus. qō̄ ꝓbat: qr ois passio vel est delectatio vel tristitia vel aliq̄d preuiū alteri eoꝝ: ꝑ nō ē delectatio vel tristitia. nā fm pbm delectatō ⁊ tristitia cōsequuntur passionē. igit̄ nō consequit ipa passio. igit̄ est aliq̄d preuiū delectatōni ⁊ tristitie: ꝑ nihil est ꝓiū istis nisi act⁹ igit̄ passio ꝓprie est actus. ⁊ sic intelligit pbs: nec est differētia inter actū ⁊ passionē ꝓprie loq̄ndo. Sciendū tn̄ q̄ passio tripliciter sumit̄. vno modo ꝓprie: ⁊ sic accipit̄ pro ipo actu elicito a potentia sensitiua: qr actus causat frequenter effectiue ab apprehensione siue cognitōe sensitiua siue intuitiua siue abstractiua sicut a cā partiali vna ⁊ a potentia appetitiua sicut ab alia causa partiali. Et nota hic q̄ talis habit⁹ pōt generari in appetitu sensitiuo cuiuslibet sensus interioris ⁊ exterioris. ⁊ tūc ipa apprehensio vel cognitio sensitiua siue sit intuitiua siue abstractiua erit cā efficiens ptialis principalis respectu illi⁹ act⁹ eliciti ab appetitu sensitiuo ⁊ nō sensibile extra. ⁊ ille ꝑmus act⁹ appetit⁹ vocat̄ passio: ⁊ est gñatiuus habitus in tali appetitu p̄dicto mō. Alio mō accipit̄ passio ipressiue ꝓpe ꝓ delectatōe vel tristitia ꝓnte passionē ꝑmo mō dictā. ⁊ sic accipe est impressiue accipere. Primo mō accipiēdo passionē pt adhuc capi large: ⁊ sic accipit̄ ꝓ oi actu appetit⁹ sensitiui. Alio mō accipit̄ stricte: ⁊ sic accipit̄ pro actu intēso ⁊ vehemēte: ⁊ vehement̄ ipellēte ad actū exteriorē. ⁊ isti duo mōi distiguūt tm̄ sicut actus intēsus ⁊ remissus ꝑ pbm. Ꝟ pz scō̄o ethicoꝝ cap. viij. vbi dicit q̄ virtus ē circa passiones ⁊ opatiōes. Jn bis em̄ est supabūdātia defect⁹ ⁊ mediū puta timere audere ꝓcupiscere irasci misereri ⁊ vltra delectari ⁊ tristari. Et ex istis sequit̄ q̄ passiones nō sūt obiecta nec habitus respiciūt passiones sicut obiecta vel materiā virtutū q̄ sunt i pte sensitiua: ꝑ sunt act⁹ gñatiui habituū ⁊ etiā effectiue eliciti ab ipis habitibus siue virtutibus: qr illa virtus partis sensitiue nō pōt bne alios act⁹ elicitos. Quātū ad quartū articulū dico generaliter q̄ habitus distincti specie generant̄ ex actibus distinctis specie ⁊ vniuersaliter tāta est distinctio habituū q̄ta actuū. ⁊ ecōuerso. Ꝟ pz: qr actus est generatiuus habitus. igitur ⁊c̄. Jtē tanta est distinctio inter habitus morales sicut inter intellectuales. ꝑ habitus intellectuales distinguntur sp̄ē ad distinctionē actuū. sicut ptz in ꝑmo libro q̄stione de vnitate scie. vbi probat̄ q̄ habitus ⁊ act⁹ vni⁹ cōplexi distinguunt̄ sp̄ē ab habitu ⁊ actu alteri⁹ cōplexi. qr notitia actualis vnius ꝓplexi stat cū errore actuali ⁊ bituali alterius cōplexi. igit̄ habitus morales distinguntur sp̄ē ad distinctionē actuū. Jtem omis habitus ꝑcise inclinat imediate ad act⁹ consimiles ex quib⁹ generat̄. ꝑ si nō eēnt diuersi habitus sp̄ē: sicut sunt diuersi act⁹ sp̄ē. tūc bitus multi eiusdē sp̄ei inclinarēt ad habit⁹ diuerse sp̄ei. et p ꝑns habitus inclinaret imediate ad actus dissimilē in sp̄ē illi actui ex quo generat̄ qō̄ falsum est. Sciendū est tn̄ q̄ vnus habit⁹ pōt inclinare ad act⁹ distinctos sp̄ē: ita tn̄ q̄ ad vnū actus inclinet imediate: ⁊ ad aliū vel multos alios mediate. qr habit⁹ p̄cipiū inclinat imediate ad actū elicitū circa vnā cōclusionē: ⁊ mediāte illo scō̄o pōt habit⁹ ꝓim⁹ inclinare ad aliū actū circa eandē cōclusionē. et sic de multis ꝓclusionib⁹ ordinatis. ⁊ tūc ꝑm⁹ habit⁹ ad primū actū ordinat̄: sicut causa imediata ad effectū imediatū: et ad scō̄m ⁊ tertiū actū. ⁊ sic deinceps ordinat̄: sicut causa remota ad effectū remotū: ⁊ est causa cause. Contra p̄dicta sunt multa dubia. Primū est de ꝟ qō̄ dicit̄ q̄ virtus non ineſt nobis a natura. qr vi. ethicoꝝ. c. xvi. distinguit pbs inē virtutes naturales ⁊ p̄cipales. vñ videt̄ ponere quosdā habitus naturales ⁊ principales. videt̄ em̄ ponere quosdā habit⁹ naturales: et vocat eos virtutes min⁹ principales. Tn̄ dicit sic. simile aūt sic ⁊ naturalis virtus ad principales. oīb⁹ em̄ videt̄ singulos motus existere naturaliē. ⁊ em̄ ⁊ iusti ⁊ tēperati ⁊ fortes: ⁊ alia habem⁹ cōfesti a natiuitate. vide post vbi cōmētator. Om̄ alia est naturalis virtus. alia p̄cipalis. Manifestū est ex cōi opinione antiquoꝝ. Vult dicere q̄ aliqui sūt habit⁹ naturales inclinātes ad actū aliqui principales q̄ acquirūtur post actus. Jtē rō que adducit̄ non videt̄ valere. q̄ nō est incōueniēs eundē effectū habere plures causas extrinsecas. Exemplū. idē calor pt ꝓduci a sole ⁊ ab igne. igit̄ non videt̄ incōueniēs habitū ꝑmo generari sine actu: ⁊ post augeri p actū. Scō̄m dubiū est. qr videt̄ q̄ passio ⁊ actus appetitus sensitiui nō sunt idē. q̄a ꝓpter actus laudamur ⁊ vituperamur. ꝑ ꝓpt̄ passiones non laudamur nec vituperamur. ij. ethicoꝝ. igit̄ ⁊c̄. Jtē ab eadē virtute fm speciē nō eliciūtur actus cōtrarij. quia virtus inclinat modo nature. ꝑ respectu eiusdem virtutis pōt esse passiones cōtrarie: sicut tēperātia

Primū dubiū

Scō̄o

Scō̄m dubiū

Secundo

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tertio

Quarto

Quinto

Sexto.

Tertiū dubiū

Quartū dubiū.

Ad ꝓmū dubiuz

est circa delectatiões et tristitias: ⁊ fortitudo circa timorē ⁊ audaciā.et generalit oīs ꝟt⁹ est circa passiones abundātes ⁊ deficiētes. igit ⁊c. Jtē si sic. tūc ille qui esset magis passionatus esset magis virtuosus.illud est falsuz.⁊ cōtra oēs. Jtez virtus habet sedare passiones nō excitare. iō passionati vel nō sunt virtuosi vel min⁹ dispositi ad virtutes. Jtē.viij.ethicoꝝ. tēperat⁹ nō habet ꝓauas cōcupiscētias sicut continēs. ⁊ certū est ꝙ habet passiones. igit ⁊c. Jtē si sic. tūc possunt poni passiones in volūtate sicut in ꝑte sensitiua. ꝗa act⁹ boni ⁊ mali moralit ponunt in volūtate: ⁊ ille sunt passiones per te.igit falsa est cōclusio.⁊ cōtra oēs qui ponūt passiones solū in ꝑte sensitiua.

Tertiū dubiū est. qꝝ videt ꝙ nō sunt distincti habitus ꝓpter distinctos actus. ꝗa ſm pbm prudētia habet esse vna: licet habeat multos act⁹ circa diuersas virtutes. qꝝ oim virtutū videt esse eadē prudētia. igit nō obstāte ꝙ sunt multi act⁹.tn pōt esse vnus habit⁹ respectu illoꝝ. Quintū dubiū est de cōtrione virtutū moraliū. Ad primū istoꝝ dico ſm pbm.ij. de aīa.qꝝ dispositio corporis multuz disponit hoīnē ad sciam. Dicit em ꝙ molles carne apti sunt mēte. Un aliqs ꝑ complexiones corporis disponit ad ꝟtutes aliqs ad vicia.⁊ ſm ꝙ disponit ad vnū vel aliud: sic magis inclinat ad vnū vel ad aliud.⁊ tales dispositiões materiales vocat pbs ⁊ cōmentator ꝟtutes naturales. ⁊ ꝙ hec sit intētio sua ptz. qꝝ dicit ꝙ tales virtutes insunt brutis ⁊ pueris:ꝫ i pueris nō sūt tales habitus generati ex actibus: ꝫ sunt dispositiones corporales in bestijs: ꝑ quas diuersa aialia diuersimode disponūtur ad diuersa ⁊ eodē modo in hoīe.⁊ iō sicut in bestijs ⁊ pueris nō sunt habit⁹ generati ex actibus:ita nec in hoīe. accipiēdo tn habitū ꝓ oī inclinatiōe ad actū. sic ꝓt dici tales q̄litates habitus tā in bestijs q̄ in hoībus. Si dicis. ꝙ cōmentator vi.ethicoꝝ.cōmento.vi.dicit oībus videt singulos moruz existere naturalit. mores dico ex natura sequacia aialib⁹ ydeomata.i. ꝓprietates.nō solū in rōnabilibus: ꝫ etiā in irrōnabilibus.⁊ dicit ꝙ sunt virtutes pficientes aiam ⁊ nō solū virtutes corporales. Respōdeo nō sunt i aīa formaliter ⁊ subiectiue. ꝫ sic ꝙ talis qualitas nō pōt in actus ad quos est nata inclinare nisi mediāte anima. Exemplū.dispositio inclinās leonē ad fortitudinē ⁊ audaciam non est in appetitu sensitiuo subiectiue.⁊ hoc loquēdo de dispositiōe precedēte oēm actū elicitū:sed in corpore.sed talis dispositio nō inclinat ad actū fortitudinis nisi cōcurrat anima. Unde dicit cōmentator:quēadmodum leonē fortem natura ⁊ audacē existentē ⁊ robustū et territiuū ⁊ cōtēptiuū: vulpē aūt astutā ⁊ dolosam dicimus. Ad scām dico ꝙ non est pluralitas ponenda sine necessitate:sed non apparet necessitas ponendi diuersas causas respectu generationis habitus ⁊ augmētatiōnis:iō est supfluū hoc ponere. Ad aliud dico ꝙ aliter est dicendum de actibus partis sensitiue ⁊ de actibus partis rationalis ⁊ habitibus: ꝗa habitus partis sensitiue nō respiciunt passiones sicut obiecta illoꝝ habituuꝝ:qꝝ passiones sunt actus elicit in appetitu sensitiuo ab habitu:⁊ etiā sunt generatiui habituū in eadem parte sensitiua tā bitus appetitus sensitiui q̄ actus q̄ vocatur passio habēt aliqua alia obiecta puta actus potentie executiue. Exemplū. quādo appeto comedere actus comedēdi est obiectū tam actus illius q̄ habitus in appetitu sensitiuo ꝙ aūt iste passiones sunt habitus actus eliciti.patet per exempla ⁊ ratiões.per exempla.ira em ponit passio ⁊ irasci actus appetitus sensitiui:⁊ nō videtur ꝙ ira ⁊ irasci in aliquo distinguant.similiter ſm pbm odiū est passio partis sensitiue:⁊ tamē ibi nō est ponere duplex odiū vnū passionē ⁊ aliō actum.similiter est de concupiscentia ꝙ nō est duplex cōcupiscentia vna actus ⁊ alia passio. similiter pbs scōo de aīa dicit ꝙ motus potentie appetitiue est cum fantasia boni vel mali ſm passiones:⁊ dicit ꝙ illi motus sunt passiões:sed illi motus sunt actus:igit passiones sunt actus Jtem scōo ethicoꝝ dicit. potentias dicimus ſm quas passibiles sumus.i.ſm quas recepti passionū sumus:sed potentia dicitur respectu actus eliciti.igitur ⁊c. Si queras cui⁹ sensus appetitus est generatiuus illoꝝ habituū. Respondeo.fantasie ⁊ sensus interioris ⁊ nō exteriorꝝ.cuius ratio est:qꝝ in illo appetitu tā tū ponunt isti habitus q̄ magis inclinat post actū elicitū q̄ ante:sed hmōi est appetitus fātasie siue sequens fantasiā. Nam apprehenso obiecto ꝑ fantasiā ⁊ elicito actu appetendi frequēter in appetitu sequente fantasiā siue obiectū existat siue non:siue sit ꝓius siue nō magis inclinatur talis appetitus ad actum consimilē q̄ ante actum per quē in appetitu consequēte fantasiā oportet ponere talez habitū generatū ex actibus.⁊ boc circa obiectum cuiuslibet sensus quatenus fantasiat:sed ex boc ꝙ aliquis semel appetit aliqō visibile apprehensum a visu nō sentit se magis inclinatum ad apperendū illud visibile als apprehensum q̄ ꝓmo apprehensuz:sicut quilibet experitur in se:ideo in tali appetitu nō generatur qualitas siue habitus ex actibus,⁊ sicut nō in vno:

Proscō

Ad
Ad scām dubiuz

Ad
Ad rationem

ra nec in alio. Et ex hoc apparet ꝙ actus appetitus sensitiui causatur mediante cognitione sensitiua abstractiua nō intuitiua:licet forte sic nō sit in appetitu intellectiuo. Et hoc dico quādo appetitus actus sensitiui ꝓsupponit apprehensionē.si aūt nō necessario ꝓsupponat cognitiōem:tūc causat totaliter a potētia appetitiua ⁊ aliquibus qualitatib⁹ corporalibus. Exemplū.si em puer natus maneat sine visu cuiuscunq̄ sensus exterioris iste vt videt esuriet ⁊ sitiet.⁊ per cōsequens appetit cibū ⁊ potū:tamē iste appetitus non ꝓsupponit aliā cognitiōem:quia non in sensu exteriori per casum nec in fantasia:quia fantasia nō habet aliquē actū nisi circa ꝓius sensatū.sed aliter est de actibus voluntatis generatiuis virtutū:quia licet actus aliqui habent actus appetitus sensitiui ꝑ obiectis cōibus.tamen sicut ꝓius dictū est aliqui habent actuz potentie executiue ꝑ obiecto. Exemplū. possum em non tantum velle ſm circumstantias debitas comedendi:sed possum velle ſz circūstantias debitas habere appetitū comedendi. Jn prima volitione est actus potentie executiue obiectū cōe in scōa actus appetitus sensitiui. et ex hoc patet ꝙ iste passiones nō sunt actus eliciti a volūtate nec ab habitu existente in volūtate:sed tamē in parte sensitiua.vnde habit⁹ in volūtate respicit ipas passiones in ꝑte sensitiua tanq̄ obiecta cōia ⁊ tanq̄ actus imperatos ⁊ causatos ab ipis habitibus mediante actu volūtatis elicito ⁊ imperato: vel forte ipe actus voluntatis est cā mediata respectu illarū passionū:qꝝ est causa cause.est em causa immediata partialis apprehensionis precedentis talem actū q̄ vocatur passio. aliquādo aūt habitus volūtatis respiciunt tanq̄ obiecta operationes potentiarū executiuarū quarum iste passiones sunt ꝓncipia efficientia partialia. Per hoc ad rationem dico ſm intentiōem pbi ꝙ passiones se habent indifferēter ad laudē vel vituperiū:nec determinat sibi laudē vl vituperiū.cuius ratio est:qꝝ ſm pbm ad actuz virtutis laudabilē requirūtur multe circūstātie:ſcz ꝙ in tali actu sit tā cōnenientia loci q̄ tēporis:⁊ ꝙ fiat quādo oportet:⁊ vt oportet:⁊ vbi oportet.⁊ sic de alijs circūstantijs:quaruz nulla sibi passiones:vt passiones sunt precise determinat:sed qn cōformant rationi recte vl erronee vel volitioni bone vel male q̄bus primo cōueniūt iste circūstātie sicut obiecta partialia.⁊ ideo passiones vt passiones nec sunt laudabiles nec vituperabiles:sed quādo eliciuntur cū debitis circūstantijs puta conformiter rationi recte ⁊ volitioni bone:tūc aliquis ꝑpter tales passiones laudat.qn aūt eliciunt cū circūstātijs indebitis. puta qn cōformātur volitioni bone male moraliter ⁊ rōi erronee vel ꝓtra iudiciū recte rōnis ⁊c. tūc aliq̄ ꝑpter tales passiones sunt vituperādi: nō quidē ꝙ laus ⁊ vituperiū cōueniūt eis intrinsece:ꝫ tn denoiatione extrinseca.sicut denoiantur bone vel male p conformitatē ad volitionē bonā vel malā Exēplū.nullus laudat vel vituperat.q: tiet vel q: irascit: tn timens aggredi terribilia qn opz ⁊c. vituperat ꝑpter volitiones vicioſas q̄ nō debito modo circūstantionat ⁊ nō timēs.tūc laudat eodē modo est de irasci. Ad aliud dico. ꝙ virtus moralis i volūtate:que est ꝓprie virtus non inclinat ad actus cōtrarios tanq̄ principiū effectiuū ⁊ elicitiuū. inclinat tn ad actū qui respicit ꝓtraria: sicut obiecta ptialia ⁊ cōia. ⁊ ideo actus voluntatis virtuosus pōt termiari ad timores et audacias q̄ sunt actus ptis sensitiue ⁊ nō eliciti a virtute in voluntate. Nā sicut intellectus pōt per vnū actuz formaliter dicere:ꝙ est timēduz pro loco ⁊ tēpore ⁊ alijs circumstātijs:⁊ ꝙ est audendū alio tēpore:⁊ ſm determiatas circūstantias ita pōt volūtas p vnū actū velle timere ⁊ audere cuz debitis circūstantijs.ita ꝙ tā actus intellect⁹ q̄ voluntatis terminātur ad timores ⁊ audacias tanq̄ ad obiecta cōia istoꝝ actuū. Unde isti actus sunt elicitū isto modo immediate ab habitu voluntatis:sed sunt imperati mediātibus actibus elicitis a talibus habitibus.⁊ sic pōt idē habitus esse causa effectiua cōtrarioꝝ ⁊ inclinare ad actus ꝓtrarios mediātib⁹ alijs sed nō imediate. Quantū tn ad modū loquēdi pbi. dico ꝙ intelligit ꝙ fortitudo inclinat ad aliquē actuz volūtatis qui nō terminat ad timores ⁊ audacias. sed inclinat ad actuz qui terminat vel imperat actuz appetit⁹ sensitiui a quo iste passiones negātur. et ideo inclinat ad negationē vtriusq̄ actus ta timoris q̄ audacie.quia iste passiones sunt extreme ⁊ cōtinent viciū in actu:sed inclinat ad actū partis sensitiue modo p̄dicto.qui actus nō debet dici timor nec audacia: sed debet habere denominationē mediā:sicut act⁹ debet esse medius ⁊ repugnare extremis: sicut mediū extremis.

Ad scām scōi

P

Duo querit

Si queras q̄tum ad viaz precedentē.vtrum vnus act⁹ intellectus et volūtatis pōt terminari ad timores ⁊ audacias in parte sensitiua tanq̄ ad distinctos actus ⁊ obiecta. Et vtruz ille actus virtuosus in voluntate sit causa efficiens respectu illoꝝ actuuz in parte sensitiua.

Circa primum

Quantū ad primū arguitur ꝙ nō. ꝗa impossibile est ꝙ ꝓtraria sint simul naturaliter:sed timor et audacia naturaliter respectu eiusdez si

Universidad de Deusto
Biblioteca

sint diuersi actus cōtrariātur. igit̄ nō possunt esse simul in appetitu sensitiuo. ꝛ ꝓ ꝯs actus fortitudinis qui est virtus moralis in volūtate: nō potest simul et semel terminari ad tales actus. Quantū ad scām arguit̄ ꝙ nō. ḡa iste passiões sunt obiecta ptialia vel obiecta cōia actus virtuosi ꝛ volūtatis. igī sunt cause ptiales illius actus. igī ille act⁹ nō ē causa ptialis cor: saltem respectu eoūdem. Respōdeo ad primū ꝙ nō ꝓpter rōem assignatā. quia cōtraria nō possunt simul ꝛ semel inesse eidez: ꝫ vn⁹ actus pōt terminari ad audacias. Alius autē actus fortitudinis vel eiusdē virtutis pōt terminari ad timorē ſm circūstantias determinatas. puta si recta ratio dictet ꝙ vno tēpore sit timendū: pōt voluntas tñ virtuose velle timere. Et si dictet ꝙ alio tēpore est audendū: pōt tunc velle audere. ꝛ iste volitiones sunt diuersarum fortitudinū si sint diuersi actus. quoruz vnus inclinat virtuose ad timēdū ꝛ nō ad audendū. alius ad audendū ꝛ non ad timenduz ꝛ possunt esse eiusdē fortitudinis ꝛ idez inclinet ad velle timere vno tēpore ꝛ velle audere alio tēpore. Ad scām dico. ꝙ actus virtutis in volūtate est causa ptialis passionis in appetitu sensitiuo. actus dico impatus ꝙtū ꝓ eius imperiū: pōt talis passio elici. sed actus ille in appetitu sensitiuo: siue passio que est obiectuz virtutis cōe: siue recta ratio siue locus siue tēpus siue finis siue quecūqz circūstantia est obiectuz ptiale actus virtuosi in volūtate: nō est causa efficiens illius actus. Ad aliud dico. ꝙ ꝙto aliquis est magis passionatus qñ oportet ꝛ vbi. ꝛ sic de aliis circūstantijs. tūc dicit̄ magis virtuosus ꝛ magis disponit̄ ad virtutē. qz nō pōt esse sic passionatus: nisi qñ plures act⁹ virtuosi ſm debitas circūstantias eliciunt̄ in volūtate ex quib⁹ generat̄ virtus. ꝓprie dicta ꝛ augmētatur. ꝛ ꝙto aliquis est magis passionatus qñ non oportet. ꝛ vbi ꝛ sic de aliis circūstantijs indeterminatis est magis vicios⁹ ꝓpter causaz contrariā. tamē ſm cōem modū loquēdi ille dicit̄ passionatus qui habz actus siue motus vehemētes cōtra iudiciū rōnis. et sic loquēdo quādo est aliquis magis passionatus nō magis est virtuosus: imo potius vicios⁹. Ad aliud dico ꝙ ꝟtutis est excitare passionē quādo oportet ꝛ vbi oportet ꝛc. qz virt⁹ pōt esse causa ptialis respectu passiōis mediāte suo actu elicito. vt dictū est ꝓius. sed virtutis est sedare ꝛ refrenare passiones vicios⁹ siue supabundātes siue deficiētes ꝛ eas reducere ad mediū ſm debitas circūstantias ꝛ tales passiones cōsistētes in medio virtus habet excitare. Exemplū. ille qui nō habet passiones simpliciter est insensibilis ꝛ vicios⁹ sicut nūq̄ comedens dicit̄ vicios⁹: ꝛ qui habet passiones supabundantes dicit̄ vicios⁹ sicut semp comedēs: sed ille q̄ comedit vbi oportet ꝛc. dicit̄ virtuos⁹: ꝛ sic habet aliquo modo excitare passiones ꝛ aliquo modo sedare ꝛ refrenare. Ad aliud dico ꝙ temperantia ꝛ cōtinentia nō differunt nisi ſm magis ꝛ minus: qz sūt eiusdē speciei ꝛ temperatus habet virtutē perfectā ꝛ continēs imperfectā ꝛ tam tēperatus ꝙ cōtinens habet prauas cōcupiscentias in parte sensitiua ꝛ neuter eas sequit̄: sed differētia est in hoc: qz tēperatus nō habet concupiscentias superabundantes ꝛ vehementes nec quasi inuincibiles: sed remissas. continens autem habet concupiscentias prauas excellentes ꝛ quasi inuincibiles ꝛ nō sequitur eas sicut nec temperatus. Alia differentia: quia tēperatus habet cōcupiscentias remissas ꝛ tepidas i appetitu sensitiuo: ideo potest elicere actū virtuosum ſm habitū virtutis actū inquā intensuz ꝛ cū magna delectatione in voluntate q̄ excellit delectatōem cōsequētem ꝓcupiscētiam in appetitu sensitiuo: ita ꝙ nō tm̄ vincet cōcupiscentiam: sed elicit actuz virtuosum intensum cū vehemēti delectatōe: sed continens habet concupiscētias superabundantes vnde respectu virtutis imperfecte sequit̄ iudiciū rōnis ꝛ nō cōcupiscētias: imo respuit ita ꝓpter eas nō est culpabilis: quia resistit. ꝛ ꝓpter talez resistētiam potest mereri quatenus vult soluz sequi iudiciū rationis dictantis tales cōcupiscētias respuendas licet nō sequit̄ iudiciū rationis dictantis actū oppositū virtuosum eliciendū: sed vel nō potest elicere actū virtuosū oppositum actui perfecte virtuoso ꝓpter vehemētiaz passionū in parte sensitiua quas nō potest oio sedare vel si potest ille actus eliciet̄ cū modica vel nulla delectatōe: imo quasi cū tristicia. ꝛ erit actus remissus valde: ꝛ in ℏ differt contmens a tēperato. Exemplū huius paulus em̄ dicit datus est mihi stimulus carnis mee: ꝛ tamē certū est ꝙ i hoc nō demeruit sed multū meruit qđ patet per eū ibidem. naz dicit ꝙ virtus in infirmitate perficitur. vnde forte ipe habuit cōtinentiā nō temperantiam

Ad aliud de vnitate prudentie dico proportionabiliter de vnitate prudentie sicut de vnitate habitus: vt in prologo dctm̄ est ꝙ est alia prudētia habitualis ꝛ actualis principij ꝛ cōclusionis ꝛ quot sunt complexa distincta circa q̄ potest esse prudētia tot sunt habitus distincti ꝛ actus. similit̄ vnus potest esse habit⁹ prudētie mediāte quo intelligitur principiū ꝛ cōclusio sicut ibi dcm̄ est de sapiētia ꝛ cedē rōes

bic ꝛ ibi. Cōsimiliter est hic dicendū per omia ideo ꝙtum ad hoc nūc trāseundū est. Si queras. an q̄libet notitia practica pōt dici prudētia. Respondeo ꝙ non. quia notitia practica maxime sciētia est respectu vniuersaliuz ꝛ necessariox. prudētia aūt est magis pticulariū ꝛ operabiliū a nobis. Vn̄ talis est differētia inē prudentiā ꝛ notitiā practicā. qualis est inē experientiā ꝛ artē. ḡa ars est circa vlia. experiētia circa ptiularia. Vn̄ omis prudētia est practica. sed nō ecōuerso. Sed tūc. que est dōa inē artē ꝛ prudentiā. Respōdeo. prudētia dictat de aliquo opabili a nobis: ꝫ ars nō. Sed quō est ars practica. Dico ꝙ dirigit in pratiz vel in aliquo opabili a nobis. licz nō dicret de prati elicīēda. Exēpluz. ars faciēdi domū nō dictat ꝙ sit faciēda domus: ꝫ ꝙ domus debet ꝓponi ex lapidibus sic vel sic dispositis: ꝛ ita dirigit quatenus si domus fiat dirigit facientē: vt sic vel sic faciat. Ad aliud de cōnexione virtutū dico. ꝙ aliter loquendū est de habitib⁹ in pte sensitiua: ꝛ aliē in pte rōali. Loquēdo de ꝑmis habitibus. sic dico ꝙ nō cōnectunt̄ ſm impfectū gradū: nec ſm gradū pfectū. cui⁹ rō est. ḡa habitus generat̄ ex actibus. nunc aūt pōt aliquis habere actū generatiuū vn⁹ habitus. licet nō habeat actū generatiuū alterius: ꝛ frequēter exercere: sicut aliquis pōt habere actū tēperātie: licet nō fortitudinis. Cōfirmat̄. ḡa qñ aliquis habitus generatus ex actibus qui nō respiciūt oppositū alterius habitus: pōt ille habitus pfecte acquiri alio non acquisito. ꝫ nec act⁹ fortitudinis nec habitus respiciūt obiectū tēperantie in pticulari: licet forte in vli. igit̄ ꝛc. De habitibus in pte rōali est ꝑma difficultas de cōnexione prudētie cū virtutibus moralibus. Et ḡtum ad istā dico ꝙ prudētia pōt esse sine virtutibus moralib⁹ absq; aliq̄ repugnātia. qđ ꝓbatur. qz quicūqz act⁹ pōt stare cū actu opposito virtuti pōt generare habitū sine virtute. ꝫ act⁹ prudētie est hmōi. ꝓbat̄ qz volūtas pōt nolle oppositū illius qđ dictatū est a rōe. Vn̄ si intellectus dictet ꝙ oē dulce est gustandum: volūtas pōt discordare a rōe ꝛ pōt velle oppositū: pōt etiā suspendere oēm actū. sed actus quo volūtas vult oppositū illius qđ dictatū est a rōne est cōtra iudiciū rōnis. ꝛ ꝓ ꝯs est act⁹ vicios⁹. igī prudētia pōt stare sine actu illius virtutis. ꝛ similit̄ sicut arguit̄ de vna virtute: ita est arguendū de alijs.

Scōa difficultas est de connexione virtutū moraliū ad prudentiā. Et ḡtum ad istā dico ꝙ virt⁹ moralis pfecta nō pōt esse sine prudētia. ꝛ ꝓ ꝯs est neccria ꝓnexio inē ꝟtutes morales ad prudētiā. qđ ꝓbat̄. qz de rōne ꝟtutis ꝛ act⁹ eius pfecte est ꝙ eliciat̄ cōformiter rōni recte qz sic diffinit̄ a pho scdo ethicox. Recta autez rō est prudētia in actu vel in habitu. Si dicas ꝙ ꝯs aliquo obiecto diligibili sine oi dictamine rōnis pōt volūtas illud diligere: ꝛ iste ē bonus moraliter: qz diligit qđ diligendū ē ꝛc. pura si formet̄ ℏ cōplexū ℏ bonū ē diligibile ꝛ intellectus nō assentiat: tūc ē dubiū vtruz illa dilectio sit bona moralit̄. Rndeo. Iz actus ille sit bonus ex gñe ꝛ nō sit malus moralit̄: tñ nō ē virtuosus. qz de rōne actus virtuosi ē ꝙ eliciatur conformiter rōni recte ꝛ respectu obiecti cōuenientis: ꝛ ꝙ habēs talē actū sit sciēs. Vn̄ dicit pbs scdo ethicox. primo ꝙ sit sciēs: deinde ꝙ sit eligēs. vñ si modo oēs circūstantie requisite ad actū virtuosum ꝓxē rectā rōnem ponātur nō erit ille actus pfecte ꝟtuosus. Et sciendū ꝙ actus dictandi intellect⁹ nō ē formaliter cōplexū: ꝫ ē actus assentiēdi vel dissentiendi cōplexo iā formato ꝛ ex illo actu assentiēdi generat̄ prudētia nō aūt ex formatōe cōplexi. Si ḡras an volitio simplex q̄ volūtas diligit absolute aliqđ bonū sine oi circunstantia pōt post eadē nūero dirigi vel regulari notitia alia practica vel prudētia? Rndeo. ℏ pōt intelligi dupliciter. vno mō ꝙ eliciat̄ alia volitio recte circūstātionata quo ad oia cui ista volitio pōt cōformari vt dicat̄ bona denoiatōe extrinseca. ꝛ sic pōt dirigi ꝑ prudentiā ꝛ aliā volitio nē sicut dcm̄ ē. alio mō ꝙ ista eadem inuariata cōformat̄ recte rōni cū alijs circūstātijs sic nō pōt: qz alie circūstantie puta recta rō ꝛ alia sūt obiecta act⁹ virtuosi: nūc aūt impossibile ē ꝙ idē terminet̄ ad idē obiectuz precise ꝛ post ad multa: ꝫ necessario ē alius actus. igī ipossibile ē ꝙ iste actus sic prudētiā habeat sciam vel noticiā practicā. Sed si tunc dicas ꝙ volūtas pōt diligere aliqđ bonū sibi oīsum a rōne solū ꝛ intellectus pōt dictare post qđ ē diligendū eodē mō quo volūtas diligit: ꝛ pōt dictare ꝙ ille actus sit cōtinuandus. silr videns nudā essentiā diuinā pōt illā diligere absolute ꝛ intellectus pōt dictare ꝙ illa dilectio sit ꝓtinuāda illo mō quo volūtas diligit. hic nō ē aliqua variatio in actu ꝛ tñ iste actus ꝑmo nō cōformatur recte rōni ꝛ post ꝓformat̄. igī. Tertia difficultas ē de cōnexione virtutū moraliū inē se ꝛ ḡtū ad istā dico ꝙ ſm itētiōez sctoꝝ ꝛ phoꝝ ꝙ virtutes cōnectunt̄: sed earū cōnexio pōt dupliciter intelligi. vno mō ꝙ ꝓnectant̄ seipsis formaliter ita ꝙ posita vna virtute ſm gradū pfectū vel impfectū ponat̄ alia: ſm gradū pfectū vel impfectū. Alio modo pōt intelligi connexio virtutū dispositiue siue inclinatiue vel priuatiue. Primo mō dico ꝙ nō sunt cōnexe in

Universidad de Deusto
Biblioteca

gradu pfecto vel impfecto: cuius rō ē. q: sicut dcm ēvirtus gñatur ex actibus determinatis nūc aūt pōt aliqs elicere act? vnius virtut? nihil penit? cogitādo de alia virtute. igit? sic pt vna sine alia gñari ⁊ vsq; ad summū augmēta ri sine acq̄sitōe alterius virtut?. Scdo mō loquēdo de cōnexione dico q̄ connectunt dupliciter. vno mō q̄tum ad p̄ncipia practica gñalia cōia oi virtuti q̄ p̄ncipia sunt premisse p̄ncipales inferētes cōclusiones practicas q̄b? habit? pnt in volūtate elici actus virtutis ⁊ sine illis nō. Exēplū. B ē vnū tale p̄ncipiū. oē determiatū a rōne recta ꝓpter determinatū finez. ⁊ sic de alijs circūstātijs esse faciendū ē faciendum Aliud: oē bonū dictatū a rōne recta ē eligēdū ista ⁊ alia multa sunt p̄ncipia cōia oi virtuti sine q̄b? nō pōt elici actus virtuosus. ⁊ sicut ista p̄ncipia sunt cōia ita habitus sunt cōes istor? p̄ncipior? q̄ vocant prudētie: ita q̄ noticia istius p̄ncipij cōis ē cā partialis imediata noticie conclusionis in spāli. ⁊ loquor de noticia actuali vtrobiq; vt si arguat? oē dictatū a recta rōe ē eē diligendū ē diligēdū: B patrē vel mrem vl deū diligendū ee ē dictatū a recta rōe. igit? ⁊c. Noticia actualis p̄ncipij pura maioris q̄ ē causa efficiens partialis respectu noticie actualis istius cōclusionis patet est diligendus p̄m q̄ dictatū ē a recta rōne: ⁊ sicut est cā partialis noticie vni? cōclusionis practice in spāli ita respectu cuiuslibet. post ꝫo noticia actualis istius cōclusionis in spāli est cā partialis effectiua volitiōis virtuose: ita q̄ ista noticia cūvolūtate sunt sufficiētes cause efficientes respectu illius p̄atis virtuose. Alio mō cōnectunt iclinatiue ⁊ dispositiue sic q̄ q̄ habet vnā virtutē pfecte habet inclinatōnem ⁊ p̄ncipiū partiale efficiēs respectu oim virtutū. Exemplū. si enīz aliqs habeat virginalē castitatē pfecte ⁊ aliquis minet sibi mortē vel vulnera vel verbera nisi fornicet? iste habēs pfecte castitatē virginalē: lz nunq̄ habuit fortitudinē q: nunq̄ eligiebat actū fortitudinis anteq̄ tñ velit fornicari eligit suscipere vulnera verbera ⁊ alia tormēta. ista volitio vel electio est p̄mus act? fortitudinis ⁊ respectu istius actus est actus castitatis virginalis vel habitus ⁊ cā efficiens imediata partialis. ⁊ credo magis q̄ actus castitatis est cā alterius actus imediate ⁊ habitus mediate. ⁊ ex illo primo actu diligendi tormēta anteq̄ pdat castitatē generat fortitudo ⁊ isto modo vnus actus volūtatis potest esse cā efficiens respectu alterius. ⁊ sicut est de fortitudine sic est de oi virtute morali. Ex istis pz q̄ nulla virtus moralis repugnat alteri: imo q̄ est p̄ncipiū ⁊ cā efficiens respectu vnius ē etiā rectū alteri?: ⁊ sic de quocūq;. Cui? rō est. q: ois pfecta virtus moralis est cōformis rōni recte. q: aliē nō essz virt? pfecta: sicut dictū est. Nūc aūt cōtraria ⁊ formaliē repugnātia nō sunt simul ⁊ semel p̄formia recte rōni. igit? iste virtutes nō repugnāt. ⁊ iō virginitas ⁊ castitas cōiugalis nō repugnāt: B vna inclinat ad aliā: sicut p̄ncipiū ptiale. ita q̄ actus vni? inclinat ad actū alterius. B hoc loquēdo de actib? interioribus qui ꝓpie et intrinsece sunt virtuosi.

Si dicas q̄ act? virginitatis est velle abstinere a viro ꝓpter deū. ⁊ actus castitatis cōiugalis est velle habere virū ꝓpt deū. ⁊ iste volitiones repugnāt. igit? ⁊c. Respōdeo. dico q̄ actus virginitatis est abstinere a viro ꝓpter deū. hoc est illo mō quo deus vult me abstinere. ⁊ actus castitatis cōiugalis est velle habere virū ꝓpter deū: eo mō quo deus vult nunc me habere virū: si habeā voluntatē abstinēdi a viro eo mō quo deus vult me abstinere. ⁊ cōstet mihi p reuelationez q̄ deus vult ⁊ p̄cipit mihi: vel p scripturā habere virū volēdo tunc habere q̄ de? vult hic acquiro castitatē cōiugalē: ⁊ nihilomin? retineo virginitatē. q: semp habeo bonā voluntatē abstinēdi a viro eo modo quo deo placet: eodē mō est de pauptate et largitate. Mirabile em̄ est quō scti ⁊ phi ponerēt ꝑtutes morales cōtrarias: si int̄ illas essz repugnātia formalis. Si dicas q̄ ad virginitatē requirit abstinētia de facto ab oīm actu carnis. B licet ad castitatē cōiugalē nō requiritur actus carnis. sicut pt̄z de maria et ioseph. vbi fuit castitas cōiugalis sine actu carnis. tñ act? carnis stat cū illa castitate. Respondeo ad virginitatē requirit abstinentia carnis eo mō quo de? vult talē abstinentiā esse: ⁊ similiter cū virginitate stat act? carnis eo mō quo de? vult eā esse. Sciendū est q̄ recta rō requirit ad pfectā virtutē ⁊ actualis. ⁊ iō ebriosus ⁊ furiosus ⁊ pueri qui nō habēt vsuz rōnis nō peccāt coā deo: q: null? ignoranter peccat p̄m Augustinū. Tñ ebrius nō habēs vsuz rōis cōmittēs adulteriū non peccat. q: licet habeat volitionē respectu talis act? ⁊ intentionē: nō tñ habet rectuz dictamē rationis. iō nō peccat ⁊c.

Questio duodecima.

Trum virtutes

A Questio XII Circa quā q̄tuor fiunt

v sint cōnexe. Circa istā questionē sunt q̄tuor facienda. Primo sunt p̄mittēde aliq cōclusiones nccrie ad ꝓpositū Scdo aliq distinctiones. Tertio rndendū est ad q̄stionez. Quarto mouēda sunt aliq dubia ⁊ soluēda. Rndeo. ad primū est p̄ma cōclusio q̄ q̄ta est distinctio habituū tāta est actuū. ita

B Circa primū articulum

q̄ equalis est. B ꝓbat: primo q̄ oīa individua eque pfecte inclinatiua siue elicitiua siue receptiua si sint eiusdē rationis possunt in effect? eiusdē rōnis: ⁊ si nō possunt in effectus eiusdē rōnis illa p̄ncipia nō sunt eiusdē rōnis: B habitus gñati ex actibus sunt illor? effect? sicut ex libi pz. ⁊ nō semp sunt eiusdē spēi: nec esse possunt sicut pz de habitu respectu complexi ⁊ de habitu respectu p̄incipij ⁊ cōclusionis. igitur nec actus generatiui istor?. Preterea. si actus distinctor? obiector? spē nō distinguerent spē B nō esset nisi q: cause distincte spē possunt in eundē effectū spē: ⁊ iō nō obstante q̄ habitus q̄ sunt causa actuū sunt distincti spē: tñ ipi actus possunt esse eiusdē spēi vel ꝓpter ordinē obiector? sicut est de p̄ncipio ⁊ de cōclusione: respectu quor? possunt esse act? eiusdē spēi ꝓpter ordinē eor?: B primū nō ꝑdit: q: si sic tūc actus sicut cause habituū: sicut econuerso nūq̄ erit via ad ꝓbandū distinctōem specificā int̄ aliquos habitus: q: p te cause distincte spē ⁊c. igit? q̄tūcūq; ponit distinctio specifica i actibus nunq̄ ponit ꝓpter B q̄ erit in habitibus: qđ falsum est. Nec scdm ꝑdit: q: habitus p̄ncipiorū nō pnt gñari ex actibus cōclusionū: nec actales actus inclinare: B si act? p̄ncipior? ⁊ conclusionū essēt eiusdē spēi pnt habitus istor? ad tales act? inclinare. q̄ ordo obiector? nō impedit distinctōem specificā actuū. Preterea. ij. ethi cor. habitus ex eisdē gñatur ⁊ augmētat: B act? p quos habitus distinctarū specierū augmētant sunt alteri? spēi. igit? ⁊ habitus ex quo gñantur. Preterea. p illud argumentū p qđ Job. ꝓbat in metaphisica distinctōem specificā inter habitū imediati p̄ncipij ⁊ cōclusionis. q: sez aliquis pōt habitualit scire p̄ncipiū ⁊ errare circa cōclusionē: B idem p̄ncipiū nō pōt habitualiter sciri ⁊ ignorari ignorātia praue dispositōis. Igit? est distinctio specifica inter tales habitus. Idē argumētū cōcludit distinctōez specificā inter actū cognoscēdi p̄ncipiū ⁊ cōclusionē. q̄re in. plogo de vnitate theologie. Si q̄ras vtrū respectu oīm obiector? distingūt act? spēi? Rndeo q̄ nō: B vl̄r respectu illor? obiector? siue cōplexor? siue incōplexor? rectū quor? sunt habitus distincti spē rectū illor? sūt act? distincti spē: ⁊ rectū quor? sunt habitus eiusdē spēi: ⁊ iō rectū eiusdē p̄ncipij tā bit? q̄ act? gñati i diuersis itellectibus sūt eiusdē spēi: ⁊ eodē mō est de aliquo obiecto icōplexo. Scda cōclusio ē q̄ rectū obiector? distinctor? spē sūt act? distincti spē. B ptz: q: aliē nō pt̄ ꝓbari distinctō specifica actuū: q: si illi essent eiusdē spēi: multo magis act? rectū obiector? eiusdem spēi essent eiusdē spēi: ⁊ sic oīs actus essent eiusdē spēi.

C Queritur Respōdetur

D Scda conclusio

Preterea. habit? generat? ꝑcise ex actib? respectu vni? obiecti nunq̄ inclinat ad actū respectu alteri? obiecti alteri? spēi. q: aliē habēs habitū respectu vni? obiecti: ꝑcise pōt statim in actū respectu obiecti alteri? spēi: qđ est manifeste falsum. q: si act? illor? obiector? ecent eiusdē spēi: tūc habit? respectu vni? pōt inclinare mō dicto. q: si act? essent eiusdē spēi ⁊ habitus ex ꝓma cōclusione. ⁊ p q̄s possent causare effectū eiusdē rōis ex eadē. igit? ⁊c. Preterea nō est maior rō q̄ aliq act? habētes obiecta distincta spē sint distincti spē q̄ alij vt videt: sed aliq distinguūtur spē: sicut pz de cognitōe vni? musice vel albedinis ⁊ dei. igit? ⁊c. Itē respectu eiusdez obiecti nūero pnt esse act? distincti spē sicē pt̄z de cognitōe intuitiua ⁊ abstractiua respectu incōpleti de actu sciēdi ⁊ dubitādi respectu cōpleti. igit? mlto magis respectu obiector? distinctor? spē sunt distincti act? spē. Preterea. alit pōt stāte eodē actu in intellectu aliquid p̄mo intelligi p illū actū. ⁊ postea nō itelligi: qđ falsum est. Assumptū pz. q: si p vnū actuz intelligā obiectū aliqđ pcise: ⁊ p aliū actū intelligā illud obiectū: ⁊ aliud alteri? spēi: illud obiectū est alteri? spēi. Et q: p̄m opinionē Johānis pt intelligi act? habēs duo obiecta terminari ad primū: licet nō ad scdm. igit p scdm actū p̄mo intelligit scdm obiectū: ⁊ post nō intelligit stāte scdo actu. igit ⁊c. Et tūc respectu illi? p̄mi obiecti erūt simul duo act? eiusdē speciei: qđ videt inconueniēs. B q: istud argumētū fundat sup falsū scz q̄ aliqđ p̄mo pōt intelligi p vnū actū: ⁊ post stāte eodē actu nō itelligit. sicut pt̄z in organo ocli. iō huic rōi nō immoror.

E Tertia cōclusio

Tertia cōclusio q̄ aliqs act? est nccrio ⁊ intrinsece virtuosus. hoc ꝓbat q: ipossibile est q̄ aliqs act? cōtingēt virtuosus sic. s. q̄ pōt dici indifferenter vicios⁹ ⁊ ꝑtuosus fiat demāte ꝑtuosus ꝓpt nouitatē alicui? act? nō nccrio virtuosi. q: p nullū cōtingent modo dicto virtuosus fit aliq act? siue denoiat virtuosus. q̄a si sic aut ille scds act? q̄ est ꝓtingent ꝑtuosus p aliquē aliū actū est nccrio vicios⁹: aut p actū cōtingēt virtuosus. Si p̄mo modo: tūc eadē rōe erit standū in p̄mo. etiā tūc habet ꝓpositū. scz q̄ iboie est aliqs act? q̄ est nccrio ꝑtuosus. Si scdo mō erit ꝓcessus in infinitū. vel stabit ad aliquē actū nccrio virtuosuz. ⁊ sic habet ꝓpositū. B act? bois tā exteriores q̄ interiores. puta itelligere ⁊ velle. p̄m q̄ q̄libet est act? indifferēs sunt ꝓtingent ꝑtuosi. Exēplū. ire ad ecclesiaz ꝓpt fmē debitū est act? ꝑtuosus ⁊ stāte eo dē ire ad eccl̄iam ꝓpt malū finē est vicios⁹. ⁊ p q̄s est ꝓtingent virtuosus. Eodē mō est de itelligere et speculari. p̄mo ꝓpter debitū finē

Universidad de Deusto
Biblioteca

erit istud intelligere virtuosuz: t post stare eo/
dez actu t itellectu mutata intētiōe. s. q talis
act? cōtinuet ppt indebitū finē: erit illa specu
latio viciosa. t p ons erit cōtingens ꝟtuosa il/
la speculatio. iō dico q est dare aliquē actū ne
cessario ꝑmo virtuosuz: q est act? laudabilis t
pfecte circūstātionat?. q: est ita virtuosus q
nō pōt fieri viciosus sicut facere aliqd. q: est p
ceptū diuinū est act? ita virtuosus q nō pt fie
ri viciosus stāte ꝓcepto diuino: et ex tali actu
generat virt? de qua dicūt scti q ꝟtute nemo
pōt male uti. Quarta cōclusio est q act? prio
t principalit ꝟtuosus est act? volūtatis. h ptz
ꝑmo q: ille sol? est laudabilis ꝑmo vel virtupa
bilis. Alia aūt nō nisi scdario t quadā denoia
tione extrinseca. puta p h q eliciunt cōformit
actui volūtatis. Preterea. qlibet ali? actus ab
actu volūtatis pōt idē manēs esse viciosus et
virtuosus. iste aūt sol? sic est ꝟtuosus q nō pōt
fieri viciosus. sic ptz supra in tertia cōclusiōe.

Quarta cōclusio

Preterea. scōm scōs null? act? est laudabilis
vel vitupabilis nisi pp itētionē bonā vel malā
intētio aūt est act? volūtatis. igit ꝛc. Ytez so
la volūtas punitur sicut sola peccat ſm anſel/
mum. igit ꝛc. Quita cōclusio est q null? act?
ali? ab actu volūtatis est intrinsece virtuosus
vel viciosus. Tū q: qlibet ali? idē manēs pt eē
indifferens laudabil t vitupabilis. t ꝑmo lau
dabilis qn ꝓformab recte volitiōi: t post viru
perabilis qn ꝓformab volitioni viciose. sic su/
pra pz in tertia ꝓclusiōe. Tū q: null? act? est vi
ciosus nisi sit volūtarius t in ptāte volūtatis
q: pctm ē adeo volūtariū ꝛc. Sz act? exterior
pōt esse prio in volūtatis ptāte. puta q: aliqs
dimittat se in ꝑcipitiū t post descēdo: pt illuz
actū simplr t meritorie nolle. ppt deū: sic post
ea patebit in dubitatiōibus. Sexta cōclusio

B
Quinta ꝓclusio

Scda cōclusio

est q nullus alius bitus ab habitu volūtat est in
trinsece t pfecte virtuosus: q: qlibet alius in/
clinat ad actus laudabiles t vituperabiles.

III
Circa scōm artis
culū pria distict

Circa scōm articulū est prima distinctio: qa
prudentia accipit quadruplicit. vno mō acci
pit p oi noticia directiua respectu cuiuscunq
agibilis mediate vel imediate sicut accipit au
gustin? prudētiā ꝑmo de libero arbitrio. t isto
mō tā noticia euidēs alicui? vlis ꝓpositiōis q
euidēter cognoscit p doctrinā: q: ꝓcedit ex p
positiōibus p se notis: q noticia scientifica ꝓpe
est scia moralis: q etiā noticia euidēs ꝓpositō
nis vlis q solū euident cognoscit p experiētiā
q experientia est etiā scia moralis est prudentia
Exēplū ꝑmi. oi benefactori est benefaciendū.
Exēplū scdi. quis iracūdus p pcbra colloqa ē
mitigād?. Alio mō accipit p noticia euidenti
imediate directiua circa aliqō agibile pticu/
lare: t h q noticia alicui? ꝓpōis pticularis q
euident sequit ex vli ꝓpōe p se nota tā q maio
ri t p doctrinā. Exēplū. isti est sic benefaciēdū
q sequit euident ex ista oi bñfactori ꝛc. Tertio
mō accipit p non imediate directiua accepta
solū p experientiā rctū alicui? agibilis. Exēplus
iste iracūdus est mitigādus p pulchra verba t
h noticia est solū p experientiā accepta rctū ali
cuius ꝓpōis pticularis cognite p experientiā. t
h videt esse prudentia ꝓprie dicta ſm itentio
nē pbi. put distinguit a scia morali. Quarto ac/
cipit p aliquo aggregato ex noticia imediate
directiua siue beat p doctrinā siue p experietiaz
circa oia opa būana req̄sita ad bñ viuere sim/
plicit. t h mō prudētia nō est vna noticia tm: ſ
ēcludit tot noticias quot sunt ꝟtutes morales
req̄site ad simplr bñ viuere: q: qlibz ꝟtus mo
ralis hz ꝓpriā prudentiā t noticiā directiuam
qō ꝓbat: q: prudētia est noticia cōplexa: nunc
aūt vbi est aliud t aliud cōplexū ibi est alia et
alia noticia cū igit aliud t aliud sit cōplexū cu
ius noticia est imediate directiua rctū vnius
operatōis t alteri?. igit erit alia t alia pruden
tia. Preterea, aliqs pt euident scire vnā ꝓclusio
nē practicā: cui? noticia imediate dirigit cir
ca materiā vni? virtut. s. circa opatōes t igno
rare ignorātia dispositōis p bitū erroris aliaz
ꝓclusiōez cui? noticia esset imediate directia
opationū circa obiectū alteri? virtut sic aliqs
pt scire istā ꝓclusionē bō hz bñ tēperate viue
re. t errare circa istā ꝓclusiōez p defēsiōe bui?
articuli. de? est trin? t vn? mouendū est volun
tarie: q: aliqs pt credere hūc articulū eē falsuz
igit noticia directiua rctū vni? t alteri? ē alia
t alia: q: alit esset ipossibile scire euident vnā
ꝓclusionē practicā t ignorare aliā. Et isto mō
pōt ꝓbari distinctio int istas prudētias nō tm
numeralis ſ specifica: q: qn̄cunq aliq fuit eiusō
spēi cū quo stat vnū t reliquū. t si cum aliquo
vno stat vnū t cū alio nō pt stare reliquus illa
distiguunt spē. Exēplū de albedine t nigredie
t dulcedine i lacte: ſ scia vni? ꝓclusiōis stat cū
errore alteri? ꝓclusiōis practice sic pz ꝑus t nō
stat cū errore eiusdē ꝓclusiōis sic practice ꝓpt
repugnantiā formalē. igit scia vni? ꝓclusiōis t
alteri? distiguit nō tm nūero ſ spē. si em essent
eiusdē spēi sic scia stat cū errore alteri? ꝓclusio
nis sic staret cū errore isti? ꝓclusiōis: q: scia a/
lia bñ pt stare cū errore isti? ꝓclusiōis: sic si al
bedo stat cū dulcedine t nō stat cū nigredine
iō albedo t dulcedo distinguunt spē q: si nō. sic
dulcedo stat cū albedine ita nigredo staret cū
albedine. De ista vnitate qre in Jo. t etiā in p
logo de vnitate scie rctū diuersoz ꝓncipioz t
cōclusionū speculabiliū. t dices vniformit h t

ibi: q: eadez est difficultas oīno nec maior nec
minor. Quō aūt prudentia distiguit a scia mo
rali t quō nō: t exēplū de prudētia trib? ꝑmis
mōis accepta. qre in distinctione de virtutib?
moralib?. Scda distictio ē q bituū moraliū
qdā sunt geniti ex actib? ipatiuis executōnis
formalit: qdā sunt geniti ex actib? rctū eorūdē
obiectoz q act? nō sunt formalit ipatiui execu
tōis: ſ tm eq̄lent ipatiui: q: ad illos act? nō
inclinat bitus talis qn̄ est ipedimētū executō
nis: ſ amoto oi tali ipedimēto: tūc ad tales a/
ctus iclinat bitus de necessitate. Exēplū ꝑmi
aliqs vult patienf sustinere mortē p defēsiōe
fidei t intētata sibi morte ipat potius sustine
re talē mortē vel penā sine rebellione. istō im
periū nō est nisi velle actualit sine ꝺdictōe sus
tinere mortē qn̄ mors sibi afferf. Aliō exēplū
est aliqs habēs actualit multas diuitias vult
actualit dare illas paupib?. p amore dei t im
perat actu alit amoto ipedimēto potētijs exe
cutiuis: vt nūc exequanf qō iperiū nō est aliō
q̄ velle sic actualit dare amoto oi ipedimēto
si em esset ipedimentū: tunc nō rationabiliter
velle eēt dare absolute: ſ tm ꝺditiōalit puta si
tale ipedimentū nō eēt. Exēplū scdi. aliqs veller
sustinere mortez p defensiōe fidei: si mors imi
neret sibi t si nō esset ipedimentū. silr q̄tū ad
aliud exēplū aliqs veller libenf dare diuitias
p amore dei si biet eas t si nō esset ipedimētū
ſ q: nō hz iō nō pt rōnabiliter absolute dare p
pter ipedimentū. Istud velle est actus iperatiu?
nō formalit ſ eq̄lenf. ex istis actib? distinc
tis bitus spē distincti generanf. tū ꝑpter distin
ctōem specificā obiectoz. tum q: vn? hz ipedi
mentū p obiecto ali? q̄ est formalit ipatiu? nō
hz. tū q: q̄tūcunq bitus ille gñat? ex actib? ge
neraf eq̄lenf augeref in infinitū nūq̄ iclinaret
ad actū iperatiuū formalit. Distinctio istoz
pz p sepabilitatē actuū: q: aliqs pōt hāe actū
iperatiuū eq̄lenf: t si nunq̄ hēat actū impa
tiuū formalit. Tertia distinctio est q iusticia
t qlibet alia virtus moralis ſm qō nō est alia
virtus: nec formalit nec eq̄lenf hz qnq̄ gra
dus nō qdē eiusdē spēi ſ distinctarū spērū. Pri
mus gradus est qn̄ aliqs vult facere opa iusta
cōformiter rōni recte dictāti talia opa esse fa
ciēda ſm determinatas circūstātias respici
entes pcise ipm obiectū ꝓpter honestatē ipi?
opis sicut ꝓpt finē puta intellect? dictat q oē
tale opus est faciendū tali loco tali tpe ꝓpter
honestatē ipius opis vel ꝓpter pacē vl aliud
tale t volūtas elicit actū volendi talia opa cō
formiter iuxta dictamen intellect?. Scds gra
dus est qn̄ volūtas vult facere opa iusta hz re
ctū dictamē predictū t ꝓpter hoc cū intētiōe

I
Scda distinctio

K
Tertia distinctio

nullo modo dimittendi talia. p quocūq qō est
cōtra rectā rōnem t nō. p morte si recta ratio
dictaret tale opus nō esse dimittendū. p mor/
te: puta si bō velit sic bonorare ꝑsem ſm predi
ctū dictamē rectū loco t tpe ꝛc. cū intentiōe t
volūtate nō dimittendi illū boiem. p morte si
imineret. Tertius gradus est qn̄ aliqs vult tale
op? facere hz rectā rōnez ꝑdictā cū intētiōe ꝛc.
t ꝓpt h vult tale op? ſm circūstatias ꝑdictas
facere pcise t semel: q: est sic dictatū a recta ra
tione. Quart? gradus est qn̄ vult illud facere
ſm oēs ꝑditiōes t circūstātias ꝑdictas t ꝑter
h ꝓpter amorē dei precise: puta q: sic dictatuz
est ab intellectu q talia opa sunt faciēda ꝓpt
amorē dei pcise. t ita vlr est pfecta t vera virt?
moralis de qua scti loquunt. Qm aūt sit ꝓprie
virtus moralis. ptz ꝑmo: q: proprie generatur
ex actibus moralibus t inclinat ad actus con
similes t dirigit in actibus respectu eoūdem
obiectoz qō proprie pertinet ad virtutē mora
lem. Scdo q: variatio finis nō variat virtutē
q̄tū ad moralitatē vel nō moralitatē: q: respe
ctu diuersoz finiū possūt esse diuerse virtutes
morales. h aūt solū variat finis a tribus ꝑmis
gradib?. Tertio q: viciū oppositū est ꝓprie vi
tiū morale. igit istud est virtus moralis. Qui/
tus grad? qn̄ aliqs eligit facere tale op? t nō
ꝑdictas cōditiones excepto fine qn̄ indifferenf
potest fieri ꝓpter deū tanq̄ propter finez aut
propter honestatē vel pacem vel aliquid tale
qō dico pro intentiōe pbi t propter hoc elicit
tale opus facere actu imperatiuo formalit nō
tantū equivalenter. t si tunc velit actu impe/
ratiuo formaliter facere vel pati aliquid quod
ex natura sua excedit cōem statum boim: t est
contra naturalem inclinatōem: vel si tale op?
non excedit cōem statum boim: nec est hoc cō
tra inclinatōem naturalem q̄tum est ex natu
ra actus: tm ex circunstantia est cōtra inclina
tōem naturalē. talis inquā actus impatus for
malit tale opus est gñatiu? virtut heroyce vl
elicit? a virtute heroyca ſm intentionem pbi
t ſm veritatē t nullus alius bitus gñatus ex
q̄buscunq aliis actibus est virt? heroyca. Exem
pla primi. aliquis vult actu imperatiuo forma
liter morte sibi imminente pro defensione fidei
siue combustione sibi imminente sustinere mor/
tem vel combustionē. Exemplum scdi aliquis
habens iusticiā pro nullo qō est contra rectā
rōem vult deserere iusticiā t facere iniusticiā
t post exponitur igni vel carceri perpetuo nisi
faciat iniusticiā hoc nolle facere iniusticiā nō
excedit cōem statum boim, si tūc ille citius vult actu im

peratiue formaliť executōez actꝰ exteriorꝭ q̄ deserat iusticiā ille vtiq; tā in primo actu q̄ in scō est pfecte beroycus ⁊ nō alius. Distinctō uēeralis istoꝝ actuū ⁊ habituū ptz p separabilitatē ipoꝝ. distinctio specifica pz pmo p distinctiōem specificā obiectoꝝ partialiū: q; ipositio q̄ illa q̄ ponunť circūstātie virtutū ⁊ ab aliꝭ sunt obiecta ptialia ⁊ scōaria ipius actꝰ virtutosi: tō q̄n talia obiecta variantť p̄m spēm actus ⁊ habitus eoꝝ variantur p̄m speciem: sed actꝰ cuiuslibet gradus ascēdēdo bz aliq̄ō obiectuz ⁊ circūstātiā spē q̄ō nō bz alius gradus inferior. Scōm ptz: q; q̄tūcunq; vn⁹ gradus augereť in infinitū nunq̄ inclinabit ad actū alterius gradus: ꝭ illa q̄ sunt eiusdē spēi pñt bīe effectū eiusdē spēi. igiť ⁊c. Quarta distinctio ē q̄ virt⁹ theologica accipiť large ⁊ stricte. large accipiť p virtutib⁹ acq̄siť puta p fide acq̄sita spe acq̄sita: caritate acq̄sita. q; illi actꝰ habēt deū p obiecto. stricte accipiť solū p iſtis habētib⁹ ifusis. Quinta distinctio ē q̄ aliꝭ bitus ē intrīsece bon⁹ moraliť: aliꝭ itrīsece malus et vicios⁹: aliꝭ neuter siue indifferēs. Exēplū primi velle orare ꝓpter bonoꝝ dei: ⁊ q; preceptū est a deo p̄m rectā rōez ⁊c. Exēplū scōi. velle orare ꝓpter vanā gloriā ⁊ p̄ceptū dei et cōtra rectā rōem. Exemplū tertij. velle simplr orare sine aliq̄ circūstātia dictata a rōe: q; nec ꝓpter bonū finē nec ꝓpter malū finē: ⁊ talis actus siue sit iterior siue exterior solū dicit⁹ bonus denoiatōe extrīseca: ⁊ nullo mō intrīsece bon⁹ nec vicios⁹. Sexta distinctio est q̄ aliꝭ actꝰ est bonꝰ ex gñe vel malus aliꝭ ex circūstātia aliꝭ ex p̄ncipio meritorio. Exemplū primi q̄tū ad actū bonū ex gñe: sicut orare dare elemosinā siue velle talia facere absolute sine oi circūstātia bona vel mala. Exēplū q̄tuz ad actū malū vt furtū facere velle fornicari absolute sine aliq̄ circūstantia bona vel mala de q̄bus dicūt pbi ⁊ scti q̄ stati noiata cōuoluta sunt cū malicia. Exemplū scōi. velle abstinere p̄m circūstātias debitas ⁊ dictatas a recta rōne ꝓpter honestatē tāq̄ ꝓpter finē vel ꝓpter cōseruatiōem nature vel ꝓpter alū finē quē iterederet purus pagan⁹. Exēplū scōi q̄tum ad actū malū. velle fornicari cōtra rectā rōnez loco indebito ⁊c. ⁊ ꝓpter libidinez tanq̄ ꝓpter finē. Exēplū tertij. velle cōtinere ꝑz rectā rōez ⁊ p̄m circūstātias ⁊ ꝓpter bonoꝝ diuinū: q; talis actus est deo accept⁹. Septima distinctio est q̄ bituū inclinantiū ad act⁹ q̄dā sunt subiective in pte sensitiua ⁊ q̄dā i volūtate. Primū pz p experiētiā de brutis ⁊ furiosis ⁊ infatuatis q̄ aliquos actus pñt elicere i absentia rerū sensibiliū nō p intellectū ⁊ volūtatez: q; in eis nō est vsus rōnis. igiť p fantasiā ⁊ alias virtutes sensitiuas. ℞ nō p̄t esse sine habitu genito ex actu q̄ habeť in pñtia illarū rerū: q; impossibile est q̄ aliq̄d trāleat de ꝺictorio in ꝺictoriū ⁊c. ℞ fantasia in talib⁹ ⁊ appetit⁹ sensitiu⁹ post p̄mū actū pñt aliquē actū elicere q̄ō non possunt añ p̄mū actū. igiť ex illo actu aliq̄d generať i illo appetitu. nō spēs: q; illa nō ē ponēda sicut alibi pz. si etiā ponať illa precedit actū. ⁊ si etiā illa sola ponať nunq̄ pōt in actuz in absentia rerū si nō habeať act⁹ in eadē potētia in pñtia obiecti. Igiť ex illo actu causať habitus aliꝭ in tali potētia. igiť ⁊c. Scōz mēbrū ꝓbať: q; bitus aliꝭ est simplr virtus ⁊ p̄mo ⁊ nō nisi volūtať: q; nullus actꝰ q̄ntiu⁹ bit⁹ talis est p̄mo virtuosus nisi actꝰ volūtať. igiť ⁊c. Preterea si ℞ nō esset nisi ꝓpť libertatē voluntatis q̄ nō p̄t determinate iclinari ad vnā prē ꝺictōis vel ꝓpter ꝓformitatē eius ad rectaz rōnem: q; sez nō p̄t discordare a recta rōne. p̄mū nō impedit: q; p̄m oēs caritas est ponēda in volūtate ad eliciendū actū meritoriū q̄ libere elicit⁹: aliť nō esset meritoꝝ: ⁊ tñ inclinat voluntatē p modū nature ad vnū deteriate. Nec sez ipedit: q; illud assumptū falsum ē sic post ea ptēbit. Circa tertiū articulū p̄ncipalē sūt q̄tuor articuli: p̄m⁹ est de ꝓnerīone virtutū inter se. Scōs de cōnexīone earū cū virtutib⁹ theologicis. Tertiꝰ de cōnexīone earū cū bitibus prīs sensitiue. Quartꝰ est de ꝓnerīone earuz cū prudentia. Quātū ad primū articulū est vna opinio thome p̄ia. i. q. lxv. q̄ aliq̄ sunt virtutes q̄ pficiūt boiez q̄tū ad statū cōez: sez q̄tū ad ea q̄ cōiter oī boi cōueniūt cuiusmōi sunt q̄tuor virtutes cardinales. Quedā sunt q̄ pficiūt hominē q̄tū ad statū spālem ⁊ q̄tū ad illa q̄ ꝓueniūt boi p̄m illū statū sicut magnificētia magnimitas q̄ ꝓueniūt boi exīnti in dignitate ptāte ⁊ honorē ⁊ aliꝭ virtutib⁹. Loq̄ndo de p̄mis dicit⁹ q̄ ille sunt ꝓnexe. loq̄ndo de scōis dicit⁹ q̄ ille nō sunt ꝓnexe. Quātū ad ꝓnexionē virtutū cū prudētia dicit⁹ q̄ prudētia nō est sine virtutib⁹ moralibus: q; prudentia est recta rō agibiliū q̄ procedit ex fimbus virtutū. quere in Thoma. Item pbs. vi. ethicoꝝ. malicia est corrupti⁹ principij. principiū autē est prudentia. igiť nō stat cum vicio. Item. iij. ethicoꝝ. oīs malus est ignorans. igitur scientia siue prudētia non stat cū malicia. Contra istam opinionez primo q; concedit propositū: sez q; nō oīs virtutes sunt necessario cōnexe: q; ille q̄ perficiunt hominem in determinato statu non sunt connexe cum aliꝭ que perficiunt hominē p̄m cōmunē statuz. Scōo q; impossibile est q̄ alicui occurrat materia vnius ꝑtutis q̄ pficit boiem

Circa tertiū articulū sunt quinq; incidentales

P Primus articul⁹ incidentalis recitat opi. thome

p̄m oēm statū ⁊ nō alterius sicut possibile ē q̄ alicui occurrat materia rēperārie ⁊ nō fortitudinis. ⁊ p ꝺ̄ns potest se exercere circa materiā illius virtutis acq̄rendo tēperantiā ⁊ nō fortitudinē p rōnem suā. Tertio q; videť ꝺicere sibi ꝑpi: q; dicit q̄ prudētia nō pōt esse sine virtutibus moralib⁹: ⁊ q̄ rōe pōt separari ab vna morali virtute: etiā ab alia. ⁊ p ꝺ̄ns q̄ rōne nō pōt esse sine virtutib⁹ de p̄mo genere eadē rōne nō pōt esse sine virtutibus de scōo genere. Cōfirmať: q; nō ois prudens est pfecte virtuosus. Ideo est alia opinio henrici gandensis quotlibz. v. q. vij. q; in acq̄sitōe virtutis sūt q̄tuor gradus: sez tēperantia pseuerātia cōtinētia virtus beroyca: ⁊ in acq̄sitōe habit⁹ vicios⁹ sunt alij q̄tuor gradus: sez incōtinētia intēperātia impseuerātia bestialitas p̄m p̄bm. vij. ethicoꝝ in principio. dicit em̄ ibi in rnsione ad argumentū q̄ aliꝭ pōt exerceri circa materiam vni⁹ virtutis ⁊ non alterius vt acq̄rat pseuerantiā ⁊ cōtinentiā ⁊ tēperantiā in duobus gradibus: sez q̄tū ad inchoatōem ⁊ augmētatōem: ⁊ nō quātū ad cōplementū ⁊ pfectiōem nature in quo gradu simplr mereť dici virtus absolute: nec etiā acquirit q̄tū ad virtutē beroycā ita q̄ in eodē habitu numero ponit predictos quattuor gradus: et in duobus p̄mis possunt esse nō connexe ⁊ aliquo mō in tertio gradu: ꝭ in tertio gradu pfecto ⁊ quarto necessario sunt cōnexe: q; sic reqriť cōnexio aliarum sic fulcimentū: q; nō pōt diu cōseruari nisi fulciret nec diu pfistere absq; aliꝭ eam fulcientibus. Proiśta opinione arguiť multiplicit⁹ tangā rōnes aliquas. Primo sic. nō est vera aliq̄ virtus q̄ in cōtrariū fini suo obliquari potest.

R Opinio gādēsis

Probatur primo

Secundo

Tertio

Quarto

Quinto

Sexto.

S Contra gādēsem

Scōo: q; vna sine alia delectabiliť opari nō pōt. Tertio: q; vna nō pfecte ꝺducit ad finē virtutis sine alia. Confirmať: q; virtus est q̄ habentē pficit ⁊ opus eius bonū reddit. Preterea sexto ethicoꝝ virtutes sūt sorores. Irē Aug̃. vi. de trini. ca. viij. Irē Greg̃. x. moraliū q̄re ℞ ⁊ alia in gandensi ⁊ Job. Contra istaz opinionē q; multiplicit⁹ peccat. primo q; male allegat p̄bm: q; nō ponit nisi tria mēbra. Illō patet in principio. vij. vbi cōtinentiā tēperantiā virtutē beroycā ex vna pte ⁊ ex alia parte ponit incōtinentiā malicia ⁊ bestialitatez: sed capło. ix. ⁊ x. ponit quartā sez pseuerantiā ⁊ cōtinentiā ex vna parte ⁊ ex alia parte pōit mollitiē ⁊ incōtinentiā. Et distinguiť inter istā: q; continētia ⁊ icōtinentia sunt circa delectationes: pseuerantia ⁊ mollicies sunt circa tristicias. Unde dicit sic. ix. capło. hic aūt circa delectationes incontinēs. hic aūt cōtinens est circa tristicias mollis. hic autē pseuerans. qō sic intelligo. Cōtinens est ille q̄ bz prauas cōcupiscentias ⁊ delectatōes in appetitu sensitiuo ⁊ nō sequiť eas: sed sequitur rectā rōnem Incōtinens qui dimittit rōnem ⁊ sequitur illas delectatōes: ⁊ ideo cōtinentia ⁊ incōtinētia habent fieri ꝓpe circa delectatōes carnis Perseuerans est ille q̄ habet virtutē: sed i illa aliq̄n pseuerat cuz tristicia ꝓpter aliq̄ō extrinsecū annexū materie illius virtutis. Mollis ē ille q̄ ꝓpter aliq̄ō extrinsecū ex quo sequiť tristicia dimittit actū virtutis q̄ non vult illū actū exercere cum tristicia. Exemplū. si aliquis esset virtuosus surgēdo ad matutinas ad laudandū deū: ⁊ si esset frigidus vel piger vel aliquid tale sibi accideret: ⁊ exerceret tunc actū illius virtutis hoc esset cū quadā tristicia: ⁊ dicitur talis pseuerans cōtinuando actū virtutis si aūt dimitteret actū virtutis ⁊ non exerceret illū: q; nō vult talem actū exercere cū tristicia tunc diceret mollis. Mo aūt bestialitas distinguať per oppositū a virtute. pz p p̄bm capło. vij. dico aūt bestiales ⁊c. quomō autez isti gradus quos ponit p̄bs distinguńť patebit postea Scōo deficit: q; ponendo q̄ essent gradus tales in virtute sicut nō sunt adhuc nō valet qō dicit de cōnexione. Primo q; possibile est materiā vnius virtutis occurrere ⁊ nunq̄ alteri⁹ ⁊ p ꝺ̄ns circa materiā illius virtutis pōt gñari virtus in gradu beroyco sine aliqua alia virtute maxime cū p̄m cuz isti sint gradus vnius q̄titatis ⁊ vna pōt augeriusq; ad gradū supremū possibilē sibi sine alia q̄n non occurrat materia alterius. Preterea. virtus sufficit ad fulciendū seipam sine quacunq; alia. igitur añs pz quia stante vicio oppositio illi virtuti q̄uis nō in cōplemento sufficit. igitur sine alia virtute sufficit. patet em̄ p experientiā q̄ aliquis intēperatus citra cōplementū intēperātie potest velle exercere opera iusticie ⁊ facere. igiť multomagis pōt talia opera exercere sine intēperantia: ideo dixi in cōplemēto: q; tūc aliꝭ est in cōplemento vicij q̄n ꝓpter actum vicios⁹um vult oīo deserere actū virtuosuz: ⁊ tō intēperātia in tali gradu nō stat cū iusticia. Preterea. q̄n aliqua cā est nata generare aliquē effectuz augmentabilē illa approximata generabit et ꝓducet ad perfectionem causatū q̄tuz potest ⁊ sic est de causis generatiuis vnius virtutis sine alia. Preterea. p̄m istam viā multi sancti ⁊ cōfessores nō habuissent aliquā virtutē moralem perfecte: quia multi fuerūt quibus nunq̄ materia fortitudis occurrebat nec materia reginminis. Si dicas q̄ occurrebat eis i cognitione ⁊ fuerunt parati mortem sustinere si materia eis occurrisset: ⁊ eodē mō ad bñ regēdū

Sexta distinctio

Septia distictio

Cōtra op. thome

Universidad de Deusto
Biblioteca

Contra. forte nunq̄ dubitabāt de materia fortitudinis nec de regimine nisi forte tantū i generali saltē hoc est possibile. ⁊ sic cogitare nō sufficit ad virtutē moralē in speciali: q; ad illā requirit̄ prudentia in speciali sicut prius dcm̄ est. Ideo respondeo ad istū articulū ⁊ sit hec

I Prima cōclusio p primo articulo incidentali

prima cōclusio q̄ virtutes oēs generales cōnectunt̄ in quibusdā principijs vniuersalibus puta oē honestū est faciendū oē bonū est diligendū oē dictatū a recta rone est faciēdum q̄ p̄t esse maiores ⁊ minores i sillogismo practico cōcludēte cōclusionē particularē cui⁹ noticia est prudētia imediate directiua i actu virtuoso ⁊ pōt idē p̄cipiū nūero esse maior cū diuersis minoribus acceptis ad cōcludendū diuersas cōclusiones particulares quarū noticie sūt prudētie directiue in diuersis actib⁹ virtuosis sicut de ista cōclusione dcm̄ est diffuse i reportatōibus i materia morali q̄re ibi. Scōa cōclusio est q̄ vna virtus pfecta sufficiēter cū volūtate ⁊ recta rone siue prudētia inclinat ad primū actū alterius vir̄ut̄ q̄ est gn̄atiuus illi⁹ virtutis ⁊ intellectio per virtutem perfectam in scō ⁊ quarto gradu de q̄bus supra dcm̄ est: q; si aliquis vult aliq̄d solū q; est dictatū a recta rone q̄tū ad tertiū gradū: vel quia soluz est dictatū a rone recta ⁊ ꝓpter honorē diuinū: tūc vult oē dictatū a recta rone: ⁊ ita dictāte recta rone q̄ actus virtuosus sit eliciendus circa materiā alterius virtutis: statim illa virtus licet sit alterius spēi in vno gradu vel in alio inclinat tn̄ sufficienē voluntatē ad eliciendum actū primū alterius virtutis. Exemplū. ps de iustitia ⁊ temperantia. Et si queras vtrū virtus in scō gradu inclinat sufficienē mō predicto ad primū actū alterius virtutis. Rn̄deo. q̄ aliq̄n inclinat ⁊ aliq̄n non. vniuersaliter enim q̄n occurrit materia alterius virtutis cum aliqua circunstātia repugnāte cōseruatiōi istius virtutis in scō gradu sicut in tertio vel in q̄rto. q̄n aūt occurrit cū circūstantijs imptinentibus tūc nō inclinat. Exemplum. si cm̄ aliquis sit iustus ⁊ imineat sibi mors: nisi faciat actum iusticie talis iusticia in scō gradu iclinat statim modo predicto ad actū p̄mū fortitudinis q: actus illi⁹ virtutis est nolle deserē iusticiam ꝓ aliquo q̄ est cōtra rectā rōnem. ⁊ iō si recta rō dictet q̄ cīti⁹ sit sustinēda mors q̄ fiat act⁹ iniusticie: stati illa iusticia i tali gradu incliat ad actū p̄mū fortitudinis: ꝑ si aliq̄s bēat iusticiā in p̄dicto gradu ⁊ imineat sibi mors nisi faciat actū intēperātie puta nisi fornicet ibi nō inclinat iusticia i gradu p̄dicto ad primū gradū tēperātie: q; pōt primā iusticiā ꝓseruare ꝑ rectā rōnem ⁊ tn̄ facere actū intēperātie: q; ꝑ

II Scōa cōclusio

nulla est repugnātia inter actus nec inter circūstātias actuū. Sed vtrū iusticia in p̄mo gradu inclinat ad primū actū alteri⁹ virtutis. Rn̄deo q̄ nō: q; pōt aliq̄s velle facere opera iusta ꝓformiē recte rōni: absq; ꝑ q̄ plus inclineē ad volendū actus tēperantie cōformit̄ rōni recte q; tā illi actus q̄ circūstātie actuū sunt imptinētes adinuicē. Et iō habitus a quo dicit̄ vn⁹ actus nō inclinat ad aliū actū imptinentē. De hac ꝯclusione scz quō vna virt⁹ inclinat ad actū primū alteri⁹ q̄re vbi supra. Si q̄ras vtrum iusticia fm quā virtus beroyca inclinat sufficienter ad actū alteri⁹ virtutis: Rn̄deo q̄ aliq̄n inclinat ⁊ aliq̄n nō. nā occurrēte materia alterius virtutis cū alia circūstantia necessario sequēte iusticiā nihil repugnāte: puta si aliquez oporteret deserere actū iusticie vel facere ibonestū vel sustinere carcerē ibi inclinaret sufficienter ad actū fortitudinis. si aūt occurrat materia virtutis cū circūstātijs oīno imptinentibus: puta si oporteret aliquez bona sua pdere nisi faceret actū intēperātie in tali casu nō inclinat sufficienē. Si q̄ras vtrū iusticia in vno gradu inclinat ad actū iusticie in alio gradu: Rn̄deo. primus gradus nō videt̄ inclinare ad scm̄: q; scōs ꝑ circūstantiā oīno imptinentē ad primū nec sequētē: nec repugnārē sibi: nec eadē rōne scōs inclinat ad tertiū nec ad q̄rtū ꝑ tā scōs q̄ tertius q̄ quartus inclinat ad q̄ntū: puta ad beroycā.

III Tertia cōclusio

Tertia cōclusio ē q̄ nulla virtus moralis in quocunq; gradu necessario coexigit aliā virtutē i quocūq; gradu ꝑ ꝑbat: q; aliq̄s pōt se exercitare circa materiam vni⁹ virtut̄ i quocūq; gradu supradicto absq; hoc q̄ exerceat se circa materiā alteri⁹ virtut̄ q: possibile ē q̄ nō occurrat materia cuiuscūq; alteri⁹ virtut̄: ⁊ nō videt̄ rō maior q̄re ꝑt se exercitare i vno gdu q̄ i alio: ⁊ ita i quolibz vel i nullo si quecūq; occurrat matia alteri⁹ virtut̄ ꝑ accidit.

IV Quarta cōclusio

Quarta cōclusio ē q̄ duo p̄mi gradus virtut̄ stāt cū vicio ꝓprio alteri⁹ virtutis ⁊ recto iudicio rōnis: nō tn̄ respectu illi⁹ virtut̄ q̄ stat cū vicio: ꝑ respectu alteri⁹ virtut̄ cū cui⁹ opposito stat ista virt⁹: ⁊ silr̄ stat cū vicio opposito ⁊ errore rectū alteri⁹ virtut̄: ⁊ ꝑ q̄tūcūq; virtus i illis gdibus irendat̄. p̄ma ps ꝓbat̄ p experientiā: q; aliq̄s pōt tēpate agere fm duos p̄mos gd⁹ tēperātie: ⁊ tn̄ velle iuste agere etiā dictāte rōe recta: q; talia opa iniusta nō sunt faciēda: ꝑ opposita sunt facienda ⁊ stante rōe recta tā respectu tēperātie q̄ respectu iusticie potest aliquis ꝓpter libertatē voluntatis velle oppositū vnius sicut post patebit. ⁊ ita potest velle facere opera iniusta ⁊ post esse iniustus. Preterea. q̄n aliquis act⁹ sine circūstan-

tijs stat cū aliquo actu idem actus saltem genere nō dico numero: q; nō potest esse idē act⁹ numero primo sine circūstantijs ⁊ postea cum circūstantijs: scz cū eodē actu cū circūstantijs imptinentibus. hoc ptz: q; si stat cū eo sine circūstantijs nō potest repugnare sibi nisi ꝓpter aliquā circūstantiā repugnantē circunstantie alicui illius virtut̄: puta si aliquis vellet facere opera iniusta ⁊ inbonesta vel cōtra rectam rōnem: hoc videt̄ repugnare inter actum temperantie in primo gradu ⁊ scō ⁊ inter actū in iusticie: quia actus temperantie tam in primo q̄ in scō elicit̄ ꝓpt̄ honestatē: ⁊ quia conformis recte rōni. ⁊ ideo ille qui elicit̄ quia inhonestus vel quia contra rectā rōnem videt̄ repugnare alteri actui ꝓpt̄ istas duas circunstantias. igit̄ ablata oī repugnantia int̄ circunstantias ⁊ stante impertinētia inter eas videt̄ q̄ isti actus possunt equalit̄ simul stare sicut quando vnus fuerit sine circūstantijs. ptz igit̄ maior: sed probat̄ minor: q; velle facere actū temperantie prout est actus indifferens ⁊ sine circūstantijs stat cū actu vicioso volendi facere opera iniusta sicut ps ꝑ experientiā: ⁊ potest primo elici actus in primo gradu ⁊ scōs cū circunstantijs oīno impertinentibus: vt si aliquis vellet facere opera iusta: q; nociua proximo vel destructiua fame vel bmōi vbi ponuntur circūstantie oīno impertinentes circūstātijs tēperantie: q; virtus temperātie in predictis gradibus pōt stare cū iusticia. Scōa ps ptz: q; si iniusticia potest stare cū tēperantia ⁊ recta rōne respectu iusticie: multomagis pōt stare cū errore in rōne respectu iusticie: puta si rō erronea dictaret q̄ talia opera iniusta non

V Quinta cōclusio

sunt mala: sed bona ⁊ honesta. Quinta cōclusio est q̄ tertius gradus virtut̄ nō stat cum vicio opposito alteri⁹ vtruti ⁊ recto dictamine respectu illius virtut̄: sed si sit ignorantia in rōe vel error respectu alterius virtut̄: tunc potest stare cū vicio opposito. prima pars probat̄: q̄a q̄n aliquid est volitum q: aliquale: precise nihil scitū esse tale pōt esse nolitū. Exemplū. si dilīgo sortē q: est homo est ipossibile est stante prima dilectōe q̄ ego odiā eū vel aliquē quē scio esse hoiem: ⁊ ꝑ cns diligo oēm quē scio esse hominē: q; aliter sequeret̄ q̄ diligo oēm quē scio eē hoiem ꝑ primā ꝓpositōem: ⁊ tn̄ odirē aliquē quē scio esse hoiem: q̄ includit cōdictōem. Sz in tertio gradu diligo vel volo facere opera iusta precise q: conformia recte rōni: ergo impossibile est q̄ sciam aliquid esse cōforme recte rōni: ⁊ tn̄ q̄ nolim illud. Si dicas q̄ Iz nō possum nolle dictatū a recta rōne: tn̄ possum velle oppositū illius dictati: puta possum velle actū in

cōtinentie q̄tūcunq; rō dicter cōtinentiā esse volendā. Nunc aūt vicium nō tm̄ generat̄ ex actu nolēdi cōtinentiā: ꝑ actu volēdi incontinentiā igit̄ ⁊c. Rn̄deo q̄ stāte prima rone ⁊ recta volitōe ipossibile est aliquē velle actū incōtinētie ꝓpt̄ repugnantiā formalē: q; si vult facere actū iusticie ꝓpt̄ honestatē ⁊ precise: q; sic est dictatus a recta rōne: tunc ꝓsequent̄ vult necessario oēm dictatū a rone recta stāte prima volitōe. ⁊ p cns si dictat̄ a rone q̄ sit cōtinendū ꝓpt̄ honestatē necessario vult illū actum igit̄ non pōt simul velle oppositū: q; volitōes taliū oppositoꝝ sunt opposite. Si dicas q̄tūc ista scōa volitio respectu cōtinētie nō est act⁹ virtuosus: q; nō est in prāte voluntat̄. Rn̄deo q̄ sic q̄tenus pōt suspēdere p̄mum actū. Scōa pars cōclusionis ptz: q; si aliq̄s ignoret actū incōtinētie esse malū vel errer credēdo illū actū esse bonū: tunc cū p̄mo actu illius voluntat̄. ⁊ tali errore potest stare viciū oppositū alteri virtuti: q; hic nō videt̄ aliq̄ repugnātia.

AA Sexta conclusio

Sexta cōclusio est q̄ iusticia in quarto gradu cū nullo vicio stat: nec error culpabilis hoc probatur quia si aliq̄d vicium staret aut illud esset peccatū ex ignorantia vl̄ malicia vel ex passione. nō primū. q: illa ignorantia esset vincibilis aut invincibilis. si scō modo: tunc nō est ignorātia culpabilis. si vincibilis: tunc necessario vincit ⁊ amouet impedimētū si diligit deū vel honorez dei ordiate. nō scō mō nec tertio: q; si sic seq̄t q̄ aliq̄d plus diligeret q̄ deus ⁊ ita corrūpet illa virt⁹ q̄ diligo aliq̄d ꝓpt̄ amorē dei ordinate.

BB Septia cōclusio

Septima cōclusio ē q̄ iusticia in q̄nto gradu ꝑt est virt⁹ beroyca ꝑfecta in vno xp̄iano secū aliq̄d viciū nō cōpatit̄ nisi tale actū imparet ꝓpt̄ bonorē dei nec defectū culpabilē ꝓpter eandē cām cū virtus beroyca alicui⁹ ꝑbi bene cōpatit̄ viciū aliq̄d: q; sunt alterius spēi q: vna bz deū ꝓ obiecto alia nō.

CC Scōi articuli incidentalis Prima cōclusio

Quātuz ad scm̄ articulum isti⁹ tertij articuli sit ista p̄ma cōclusio virtutes morales in tribus p̄mis gradibus nō necrio coexigūt virtutes theologicas stricte vl̄ large acceptas. ꝑ ptz: q; theologice virtutes non possunt haberi sine cognitione finis in particulari eo modo quo cognoscitur ꝓ statu isto in conceptu sibi proprio: sed virtutes morales in predictis gradibus possunt acquiri sine tali cognitione finis: sicut patet in simplici pagano qui potest talia facere fm rectam rōnem sine inuestigatiōe ad habendū cōceptū proprū de rone finis. igit̄ ⁊c. Secūda conclusio q̄ duo primi gradus stant cum contrarijs virtutū theologicarum. hoc patet: quia stant cum dubitatione ⁊ dissensu respectu credendoruz: patet in dubio philosopho ⁊

DD Scōa conclusio

Universidad de Deusto
Biblioteca

cū desperatiõe:q; nullus sperat qđ nõ credit ꝛ cū odio dei:quia potest virtuosus perfecte in predictis gradibus odire sectã xpianoꝝ. Preterea.nõ est maior cõnexio virtutũ moraliuꝫ ꝛ theologicarũ q̄ vnius virtutis ad aliã:nec maior repugnantia inter virtutes morales in predictis gradibus ꝛ vitia opposita virtutũ theologicarũ q̄ inter vnã virtutẽ moralẽ ꝛ vitiuꝫ oppositum alteri virtuti:sed vna virtus moralis in predictis gradibus stat cũ vitio oppositio alteri virtuti.ergo codẽ modo in proposito,

EE Tertia cõclusio

Tertia ꝛclusio est q̄ virtus moralis in tertio gradu nõ cõpatiť secũ contrariũ virtutis theologice nisi propter defectũ rõnis.probať per oĩa sicut quinta conclusio alterius articuli: iõ nunc supersedeo.

FF Quarta cõclusio

Quarta cõclusio est q̄ virtus moralis ī quarto gradu coexigit virtutes theologicas ꝛ hoc de potentia dei ordinata.

GG Quinta ꝛclusio

Quinta cõclusio est q̄ virtus theologica in quinto gradu q̄ est heroyca perfecti xpiani coexigit necessario de potẽtia dei ordinata virtutes theologicas non aũt virtus heroyca pbi.primũ ꝓbať q̄tũ ad primã partẽ sicut precedens cõclusio.ꝓbatur etiã q̄tum ad scõdam

HH Sexta conclusio

partẽ:q; ipe nõ imperaret talẽ actũ ꝓpter honorẽ dei:nec diligeret deũ sup oĩa ꝛc. Sexta cõclusio est q̄ virtutes theologice nõ necessario coexigũt oĩs alias virtutes morales sunt tamẽ cause sufficiẽtes mediãtibus actibus suis:vbi cõcurrunt tam virtutes theologice acquisite q̄ infuse:q; infuse sine acquisitis nõ inclinãt ad actũ virtuosum cũ recta ratiõe si occurrat materia virtutis moralis ad canſandũ actũ virtuosum.hec cõclusio probať q̄tum ad primã partẽ:q; rectitudo circa finẽ põt esse sine rectitudine circa ea q̃ sũt ad finẽ.potest eñ aliquis credere articulos fidei sperare sperandã ꝛ ordinate diligere deũ:ꝛ si nullã creaturã diligit vel diligat:sed virtutes morales in tribus gradibus maxime inclinant ad actus rectos circa creaturã precise ꝛc.sed virtutes theologice stricte sumpte nõ infunduntur de potentia dei ordinata alicui adulto babẽti vsum rõnis sine virtute morali in quarto gradu ꝛ in eo requiriť bonus motus precedẽs. Scõa pars q: q̃ habet virtutes theologicas infusas ꝛ acquisitas occurrẽte materia virtutis ꝛ dicitare rõne q̄ actus virtuosus sit eliciendus: stati ille virtutes cũ recta rõne inclinãt sufficiẽter ad talem actũ virtuosuꝫ.ꝛ hoc est qđ dicit gregorius q̄ ꝓbatio dilectiõis exhibitio est opis ꝛ ex ꝟ sequiť q̄ virtutes theologice marie infuse nõ possunt diu conseruari sine illis virtutibus:quia ratione dictante q̄ actus virtuosus sit eliciendus occurrente materia ꝛ aliis inclinatõibus modo predicto:ꝛ ipo nõ eliciente statim demerẽtur conseruatiõem virtutum theologicarũ. Septima cõclusio q̄ virtutes theologice nullũ viciũ morale compatiuntur. ꝟ ptz q: rectitudo circa finẽ vltimũ repugnat oi difformitati circa ea q̃ sunt ad finẽ:q; si nõ aut illa difformitas procedit ex ignorantia vincibili:ꝛ tunc vincit si potest aliter nõ est rectitudo circa finẽ:aut invincibili:ꝛ tunc non est culpabilis:aut procedit ex malicia ꝛ passiõe siue sic siue sic.destruiť rectitudo circa finẽ vltimũ ptz etiã q̄ si recte diligit deũ diligit deũ super oĩa.qui habz autẽ aliqđ viciũ diligit obiectuꝫ illius plusq̄ deũ:ista non stant simul. Ptz tertio:quia qui recte diligit deũ:diligit omne qđ deus vult diligi. similiter odit omnia que deus vult odiri.ꝛ si sit vitiosus:tunc non diligit omne qđ deus vult diligi:quia non virtutem quam deus vult diligi. similiter diligit aliqđ qđ deꝰ nõ vult diligi sicut viciũ hec repugnãt patet igitur maior:scilicet si sit maior difformitas circa ea que sunt ad finem procederet illa ex ignorantia vel malicia ꝛc.igitur nõ stant simul.

II Septima ꝛclusio

KK Octaua cõclusio

Octaua conclusio est q̄ virtutes theologice stricte sumpte compatiuntur secum vicia moralia habitualia:sed non actualia. ꝟ theologice acquisite non compatiuniť habitualia nec actualia. prima pars patet de adulto vitioso nunc baptisato cui infunduntur virtutes theologice:ꝛ tamen vicia habitualia non corrumpũtur:quia pronũ sentit se adhuc post baptismũ ad actus viciosos.igitur remanet habitus inclinans equaliter:nũc sicut prius. Secunda pars patet:quia quilibz actus vitiosus corrumpit moraliter illas virtutes demeritorie:quia non stant simul rectitudo circa finẽ. et difformitas circa ea que sunt ad finem. patet ex conclusione precedenti. Tertia pars patet:quia vniuersaliť vbi actus aliquoꝝ habituũ repugnant ipi habitus repugnant: sed actus viciorũ moraliũ ꝛ virtutũ theologicarũ acquisitaruꝫ repugnant:quia actus caritatis acquisite est diligere deũ super oĩa actus autẽ vitiosus est plus diligere aliquid q̄ deuz:ꝛ diligere aliquid qđ deus nõvult diligi vel odire aliquid quod deus non vult odiri. Circa secundum articulum huius tertij articuli principalis sit hec prima conclusio. Q̃ nulla virtus moralis necessario coexigit habitum consimilẽ in parte sensitiua.hoc ptz: q: q̃tũcunq;

LL Tertij articuli incidentalis prima conclusio

actus eliciaňť in appetitu sensitiuo generati ni habituũ:tñ põt esse tãta rebellio carnis ad spm̃ q̄ causatio talis habitus põt oĩno ipediri.Exẽplũ de paulo q̃ habuit stimulũ carnis:q̃ nõ potuit ab eo naturaliť p act? naturales auferri sicut satis ptz:ꝛ tñ ipe fuit castus ꝛ tẽperatus. Preterea.q̃n duo cõtraria generanť augmentanť vel cõseruanť ex distinctis causis: q̄tũcunq; vna cã sit approximata fortio: potest impedire eã.igitť q̄tũcunq; cã generatiua habitus virtuosi denoiatiue approximeť in appetitu sensitiuo q̃ aliq̃n põt esse voluntas ꝛ volitio:q: nõ videť incõuentes q̄ volũtas causet ꝛ cõseruet aliquẽ habitũ in parte sensitiua sicut in q̃sto dicet:aliq̃n actus imperati a volũtate generant talẽ habitũ sicut ptz de actib? tẽperantie ꝛ aliis virtutibus q̃ requirunt act? in parte sensitiua:tñ cã cõtraria impediẽs potest esse ita fortis q̄ torã illã actiuitatẽ destruat ꝛ generatiõem habituũ ipediat.ꝛ hoc aliq̃n põt esse cibus bonus aliq̃n bona cõplexio naturalis sicut calor vel sanitas vel aliquid tale

MM NN Scõa conclusio

Scõa cõclusio q̄ q̄cunq; habitus partis sensitiue inclinãs ad opera bona ex gñe sicut habitus partis sensitiue inclinãs ad tẽperate cõedendum cõpatiť secũ qđcunq; viciũ in volũtate ꝛ cõtrariũ virtuti volũtatis respectu illi? obiecti. q̄ aũt secũ cõpatiať viciũ dispatũ qđ respicit aliud obiectũ oĩno.ptz:q: nulla est repugnãtia. Q̃ aũt cõpatiť vitiũ oppositũ virtutis:qđ respicit oppositũ istius habitus. ꝓbať:q: talis actus in parte sensitiua põt indifferẽter fieri bona intẽrõe ꝛ mala ꝓpter malũ finẽ conformiter recte rõni vel difformiter ꝛ si primo fiat bona intẽrõne.tunc stat cũ virtute in volũtate inclinãte ad illũ actum si post fiat mala intentõe:tũc corrũpiť virtus ꝛ generať vitiũ ꝛ semp stat idẽ habitus in appetitu sensitiuo q̃ est virtuosus ꝛ vitiosus denoiatõe extrinseca ꝛ non intrinseca põt primo denoiari virtuosus post vitiosus stante semp codẽ actu vniformiť nõ variato in appetitu sensitiuo ꝓpter solã variatõem actus volũtatis. Quantũ ad quartũ articulum huius tertij arguměti sit hec prima cõclusio, nulla virtus moralis nec actus virtuosus est possibilis sine oi prudẽtia q: nullus actus est virtuosus nisi sit cõformis recte rõni:q: recta ratio ponitur in diffinitiõe virtutis scõo ethicoꝝ.igitur q̃libet actus ꝛ habitus virtuosus necessario requirit aliquaꝫ prudentiã. Et si queras vtrũ post generatõem virtutis possit elici actus virtuosus sine actu prudentie. Respondeo q̄ nõ.q: nullus virtuose agit nisi sciens agit ꝛ ex libertate.et ideo si aliquãdo talis actus voluntatis eliciať a tali habitu sine actu prudentie:ꝛ nõ diceretur virtuosus nec est:sed magis vitiosus sicut actus appetitus sensitiui habituati sicut in fatuis. ptz q̄ aliqui volunt qđ prius virtuose voluerũt ꝓpter habitũ derelictũ in volũtate q̃ iclinabat ad actus virtuosos q̄n fuit i bono statu: ꝟ nũc nõ est actus virtuosus: q: nec est talis laudabilis nec vituperabilis,ꝓpter actus suos.ꝛ ratio est:q: nescit quid facit eo qđ nõ habet prudentiã siue rectã rõnem.Si q̃ras de actu prudentie in quo genere cause se habet ad actum virtuosuꝫ.Ex quo necessario requiriť per te et effectus sufficiẽter dependet ex causis suis essentialibus.igitur ꝛc. Rñdeo q̄ est causa efficiens necessario requisita ad actũ virtuosum sine qua impossibile est actũ esse virtuosuꝫ stãte ordinatiõe diuina q̃ nunc est:ita q̄ ad actuꝫ virtuosum necessario requiriť actiuitas act? prudentie ꝛ actiuitas voluntať:ita q̄ ille due cause sunt cause partiales cuꝫ deo respectu actus virtuosi.

OO Scõa cõclusio

Scõa ꝛclusio est q̄ prudentia primo mõ põt esse sine oĩ actu virtuoso ꝛ habitu.ꝓbať sic:ille actus q̃ primo cõformať alteri ꝛ q̃ de necessitate ponit posito altero nõ est primo virtuosus formaliter.hoc ptz:q: ille act? q̃ necessario cõformať alteri nõ est primo laudabilis nec ꝓpter illũ laudamur nec vituperamur.patet etiã p exemplũ de actu appetitus sensitiui q̃ necessario ponit posita apprehẽsione sensitiua:iõ nõ est primo laudabilis: ꝟ si act? virtuosus necessario ponereť posita recta ratione nccrio ꝛformareť sibi.ꝛ sic ille act? nõ eet primo virtuosus:ꝟ act? intellect? cuiꝰ oppositũ ẽ supra ꝓbatũ. Scõo sic. act? q̃ de necessitate elicit altero elicito:nõ est primo in ptãte voluntatis:q: qñ ad primũ necessario sequiť scõz: tũc scõm nõ est in ptãte volũtatis nisi primũ sit in ptãte volũtatis:ꝟ si volitio necessario ꝛformetur rõni posita rõne necessario sequiť volitio. igitť act? volũtatis nõ est in ptãte volũtať nisi q: act? intellect? est i ptãte volũtať.ꝯs ẽ falsum:q: act? itellect? nõ est primo virtuosus nec est i ptãte volũtať:q: act? primo ꝛ essentialiť et intrisece virtuosus nõ põt idẽ manẽs esse vitiosus:ꝟ actus intellectus idẽ manẽs ꝑt.igitur ꝛc.

PP Euasio

Instantia

Assumptũ ptz:q: aliq̃s primo itelligẽs aliquid cũ bona intẽrõe ꝑt eũdẽ actũ ꝓtinuare cũ mala intẽrõe iste actus intelligẽdi idẽ nũero manẽs est primo virtuosus ꝛ post vitiosus.igitť nõ est primo virtuosus nec ẽ in ptãte volũtatis primo. Si dicať q̄ ꝓpositio particularis nõ ꝑt sciri cũ mala intentõe ꝓpter certitudinẽ ꝛ rectitudinẽ. Cõtra.tanta est rectitudo in ꝓpositõne vli sicut in particulari ꝛ certitudo. igitur si vna potest sciri mala intentione et alia

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tertio sic ꝑm oēs theologos aliq̄ō est pctū ex malicia aliq̄ō ex ignorantia. Tūc quero an peccans ex malicia habet noticiā tā vniuersalē q̄ particularē aut tm̄ vniuersalē si ꝑmo mō habeā ꝓpositū: q: habēs tā vniuersalē q̄ particularē noticiā pōt ex malicia facere ꝓtra vtrā q̄. si scōo mō ita peccās ex ignorantia bz noticiā vniuersalē sicut peccās ex malicia: q: peccans ex ignorātia scit tales maiores oē iustū est faciendū oē bonū est faciēdū oē q̄ deo placet ⁊c. ℞ ignorat minores puta q̄ ℞ est iustū: ℞ est honestū: ℞ est placitū deo. si igitur peccans ex ignorantia nō tunc plus sciret equalem sciētiā haberet peccās ex malicia ⁊ ignorantia ⁊ ita equaliter vn⁹ peccās ex malicia sic̄ alius igit̄ eodē modo. Si dicas in sciētia vniuersali sunt gradus. Contra. aut itelligis q̄ sunt gradus respectu eiusdē ꝓportionis: q: scientia in peccāte ex malicia est intensior q̄ in peccante ex ignorantia. ⁊ hoc nihil ad ꝓpositū: q: sine intensior siue nō semp ignorās pōt habere noticiā vniuersalē aut respectu diuersarū ꝓpositorū pdictū: q: oēm noticiā quārūcūq; ꝓpositionū vniuersaliū quā bz peccans ex malicia potest habere peccans ex ignorantia. igitur solū differūt penes cognitōem particulariū. Quarto sic ꝑm cōiter opinātes contrariū natura angelica nō potest transmutari: tunc sicut angelus malus inducit hoies ad pctū ⁊ vult efficaciter eos peccare: ⁊ tm̄ ipe bz noticiā vniuersalē isti⁹ nullus est inducēdus ad faciendū cōtra p̄cepta dei sui. Tū q: hec videtur per se nota et habet noticiaz particularē istius pctī ad q̄ō homo inducit̄ per angelū malū est contra preceptū dei sui: q: non videt̄ rationale ab eo negare noticiā ꝓpositionū vniuersaliū quarum noticiā habent hoies cōiter ⁊ tamē facit contrariū. igit̄ ⁊c. Si dicas q̄ bene habet noticiā speculatiuā ꝓpositionū: sed nō practicā. Contra. illā habuit aliq̄n ⁊ nō pōt transmutari per te. igitur ⁊c. Preterea. si corrūpat̄ q̄ro a quo? nō a passione: q: talis nō est in angelo. igitur a malicia: ℞ illa presupponit noticiā practicā tā maioris q̄ minoris sicut prius pz. igit̄ ⁊c. Quinto ꝑm pb̄m p̄mo posteriorum impossibile est sil̄ scire maiorē ⁊ minorē: ⁊ tm̄ ignorare conclusionē: q: ꝑm eū sil̄ inducēs necessario cognoscit: ℞ aliquis incōtinens scit q̄ nullū inhonestū est faciendū: ⁊ scit euidēter ꝑ experientiā: q: ℞ est inhonestū. igit̄ scit q̄ hoc nō est faciendū: quia scit principia istius: ⁊ tm̄ facit cōtrariū ⁊c. Si dicas q̄ incontinēs bz duas maiores: scz q̄ nūl̄ū inhonestū est faciendum ⁊ oē delectabile est faciendū: sub scōa maiore solū accipit minorē puta q̄ hoc est delectabile. ⁊ iō ex istis tm̄ concludit q̄ hoc est faciendū. Cōtra. ipossibile est q̄ sil̄ assentiat illis maioribus: q: isti assensus opponunt̄. sil̄ dato q̄ possit euidenter scire ꝑmā maiorē minorē ⁊ cōclusionē: tm̄ pōt facere oppositū illius q̄ dictatū est a recta ratione.

Sexto ostendo q̄ posito q̄ volūtas necessario cōformet̄ rationi in eligiēdo actū q̄ voluntas nō erit liberior appetitu sensitiuo: q: quando sunt aliqua duo indifferētia q̄ possunt causari a diuersis si vtrūq; illoz equaliter ⁊ eque necessario respiciat causalitarē illoz vtrūq; illoz est eque liberū. sed posita ꝓpotesi volūtas eque indifferēter se bz ad nolle ⁊ velle: ⁊ eque necessario respicit causalitarē illoz sicut appetitus sensitiuus appetere ⁊ fugere: q: mediāte sensu apprehendēte q̄ hoc est nociuū vel delectabile appetitus sensitiu⁹ stati fugit vel appetit: nec pōt resistere: ita mediāte intellectu q̄ hoc est volendū vel nolendū volūtas statim necessario vult vel nō vult: igit̄ est eḡlis libertas vtrobiq;. Si dicas q̄ volūtas pōt impedire iudiciū rōnis ꝑ imperiū: q: pōt imperare intellectui q̄ cōsideret aliū vel aliud: ⁊ ita est libera respectu illius imperij q: ī potestate sua. Contra. aut intellectus dictat illud imperiuz esse eligendū aut nō. si sic voluntas necessario cōformat̄ illi volēdo imperiū. igit̄ hoc non est in potestate sua. Si nō. igit̄ pōt voluntas aliquid velle q̄ nō est dictatū a rōne cuius contrariū dicūt. Preterea. nō plus depēdet volūtas in volēdo ab intellectu q̄ appetitus sensitiuus a potētia cognitiua: ℞ appetitus sensitiuus pōt in actū suū facta aliqua sola ostensione obiecti sine oīi iudiuiduo vel dictamine. igit̄ multomagis pōt volūtas. Preterea. aut actus intellectus necessario elicit̄ aut nō. si sic tūc in essentialiter ordinatis q̄ sic se habent q̄ posito primo necessario ponit̄ scōm. Scōz nō est in ptāte volūtatis nisi primū sit in potestate volūtatis: ℞ dictante intellectu q̄ tale ꝑiū sit eliciēdū necessario elicit̄ ꝑ te. igitur istō imperiū nō est in potestate volūtatis. primo si nō necessario elicit̄ act⁹ intellect⁹: ℞ libere sequit̄ idē q̄ ille actus itellect⁹ sit p̄mo in ptāte volūtatis. Preterea illud imperiū ꝑ q̄ō voluntas pōt impedire iudiciū rōnis est actus volūtatis elicitus. igit̄ est ꝓformis recte rōni: ⁊ nō isti iudicio rōnis cui⁹ imperiū est destructiuū. certū est q̄ si sic nō esset eius destructiuū igit̄ est cōformis alteri iudicio rōnis. ⁊ de illo iudicio quero sicut de primo ex quo pōt ipediri ꝑ imperiū: ℞ nō erit ꝑ imperiū cōforme sibi: q: illud elicit̄ cōformit̄ recte rōni. igit̄ per aliq̄ō aliud imperiū ⁊ illud est actus: ⁊ ꝑ ꝑns necessario cō

formatur alicui iudicio rōis: nō autē illi cuius est destructiuū: sicut ꝑz. ergo alteri ꝓiori. ⁊ de illo tertio ex quo pōt impediri pōt queri sic̄ de p̄mo ⁊ scōo. ⁊ sic erit ꝓcessus in infinitū in iudiciis et imperijs: vel stabit̄ ad aliq̄ō imperiū q̄ nō elicit̄ cōformiter recte rōni sed solū libere ex nuda ostēsione. ⁊ qua rōne statur in scōo vel in tertio: eadē rōne in primo ⁊c. Preterea. appetitus sensitiu⁹ pōt ipedire iudiciū: sic̄ q̄n alique passiones p̄nt esse ita vehemētes in appetitu sensitiuo q̄ totalit̄ impediāt iudiciū rōnis: ⁊ tm̄ ꝑ hoc nō est liber. igit̄ nec eodē mō in ꝓposito. Cōfirmat̄. q: rō aliq̄n errat. tūc q̄ro aut hoc est in ptāte volūtatis aut nō. si nō: nō peccat ex ignorātia. q: null⁹ obligat̄ ad ipossibile. si sit in ptāte volūtatis aut imediate: aut mediāte actu volūtatis. Si dicis q̄ ipa itellectio est p̄mo in ptāte intellect⁹. Cōtra. itellect⁹ nulli adheret nisi ꝑ̄ evidentiā rei vl̄ ꝑpter auctoritatē vel ꝑpter imperiū volūtatis sed siue sic: siue sic adhereat semp necēsario adheret posito alio: pura euidētia rei vel ꝑperio volūtatis. nec pōt istis stātibus nō adherere. igit̄ nō est in ptāte intellect⁹. Preterea. tūc primū pctm̄ esset in intellectu nō in volūtate. q: cōstitit in illo actu q̄ primo est in ptāte nostra. ⁊ ꝑ ꝑns tunc posset pctm̄ nō esse volūtariū. q̄d est cōtra Augustinū ⁊ alios scōs. Cōfirmatur. nō videt̄ impossibile deū suspendere actionez cause scōe ⁊ facere actū ꝓiorē sine actu posteriori. igit̄ pōt facere illū actū intellect⁹ eē sine actu volūtatis. ⁊ sic pctm̄ esset in itellectu nō existēte in volūtate. Tertia ꝯclusio est. q̄ prudētia scōo modo dicta ꝑ notitia imediate dirrectiōis alicui⁹ ꝓpositiōis pticularis euidēt illate ex vl̄: pōt esse sine virtute morali. hoc ꝑbatur q̄ ealdē rōes: ꝑ quas ꝓbat̄. q: dictāte intellectu de aliquo in pticulari: pōt volūtas in contrariū. Si autē tunc dicat̄ q̄ tum ad ꝓiorē ꝯclusionē: ⁊ istā sil̄ q̄ volūtas nō est libera: q: pōt facere ꝓtra iudiciū rōnis. ℞ quia ꝑt libere impare executionē opationū exteriorū: ⁊ respectu illi⁹ imperij dicit̄ libera: nō aūt respectu alicui⁹ act⁹ eliciti cōformit̄ vel̄ diffōrmiter recte rōni. Contra. q̄n aliqua duo sic se habēt. q̄ posito p̄mo necessario ponit̄ secūdū impossibile est primū poni nisi scōm ponat̄. et ꝑ ꝑns scōm nō est in ptāte volūtatis: nisi quia primū est. sed recta rōne dictāte q̄ aliq̄d sit oino operandum: ⁊ imperante voluntate illud efficacit̄ operari necessario operat̄ et crequit̄ ꝑm potētias exteriores si nō impediātur. igit̄ necessario sequit̄ imperiū executiōis. Maior ꝑz ex dictis. Minor ꝓbatur ꝑ gregoriū dicē tē. ꝓbatio dilectionis est exhibitio operis. sil̄ ꝑbus. ī. merita. potentia rationalis valet ad opposita: ⁊ dicit ibi q̄ cuz sit oppositoꝝ 05 ibi aliq̄d esse deteriatiuū. ſ. appetitū ⁊ ꝓhersim. Ūn dicit sic q̄ō em̄ desiderabit ꝓcipalit̄ hoc faciet. q̄n vt possit exiterit ⁊ appropiquauerit passiuo. quare potēs ꝑm rōez necesse q̄n desiderat cui⁹? habet potentiā ⁊ vt habet hoc facere habet. igit̄ ꝓsente passiuo sequit̄ ḡ ꝯclusio. Si queras vtrū impare executōez act⁹ exteriorꝭ sit alius act⁹ ab illo quo vult efficacit̄ dictatū a recta rōne. Respōdeo si ille actus quo vult dictatū a rōne recta sit act⁹ imperiu? formalit̄ qualis est actus virtutis beroyce. tūc est idē actus oino quo vult dictatū ⁊ quo ꝓperat executiōez. q: posito ipo exequit̄ stati amoto impedimēto: sicut ꝓius ꝓz. ⁊ hoc sine oīi actu volūtatis. si aūt sit imperiuus eq̄aliter puta aliq̄s vult dictatū a rōne si esset oportunitas: ⁊ nisi esset impedimentuz. si post imperet executionē actus exteriorꝭ habita oportunitate. ibi impare est alius actus a p̄mo. q̄a p̄m⁹ est imperiu⁹ solū equiualenter scōs formaliter. p̄mus bz impedimētū ꝓ obiecto scōs nō. scōs bz tres p̄ns ꝓ obiecto primus nō. ⁊ ꝑ p̄ns sunt diuersi act⁹. Quarta ꝯclusio est q̄ aliqua prudētia tertio mō dicta pōt esse sine virtute morali ⁊ alia prudentia nō. hoc ꝓz. q: aliqua talis ꝓpositio bz cognosci ꝑ experientiā acceptam respectu actus alterius hois. Alia nō pōt euidenter cognosci nisi ꝑ experientiā acceptā respectu ꝓpij actus. Exemplū primi iracūdus est mitigandus ꝓ pulchra verba q̄n aliq̄n vidi eū sic mitigarū ꝓ aliū vl̄ ꝑ me noticia euidens istius pōt esse sine virtute morali q: aliquis pōt euidenter illā ꝓpositōem cognoscere: ⁊ tamē nolle eū simpl̄r mitigare sicut pater ꝑ experiētiā. ⁊ ꝓbatur hec pars ꝑ rōnes ꝓius factas ꝑ scōa conclusione. Exemplū scōi. aliquis enim eliciendo frequēter actū continentie ⁊ tēperātie. magis disponit̄ ad dei cognitōnem ⁊ dilectōem ⁊ ad studendū. Sil̄r hic aliquis diligēdo deū maiorē bz dilectōem q̄ in alia re tēporali. ⁊ sil̄r diligens pfecte deū ⁊ actū temperātie ꝓpter deū facile contēnit actus intēperantie ⁊ hmōi sunt ꝓpositōes q̄ nō possunt euidēter esse vere nec euidenter ab aliquo sciri sine actu ꝓprio elicitiuo generatiuo virtutis. Nullus em̄ pōt euidenter scire istud q̄ actus tēperantie est frequēter diligendus: q: boiem disponit ad dei dilectiōez: vl̄ q̄ deus sit diligendus ꝓpter dilectōem q̄ habet̄ in eo plus q̄ in alia re. nō q: ꝑ experientiā in seipo aliq̄n cognoscit q̄ ipemet eliciendo frequēter actū tēperantie magis sic disponit̄. sil̄r in diligēdo deū habuit ipemet maiorē dilectōnem q̄ in aliqua alia re

Tertia cōclusio

Quarta cōclusio

Universidad de Deusto Biblioteca

ēporali: q̄ iste ꝓpositiões ⁊ silles nō possūt euidenter sciri p ꝓpositiões p se notas nec possūt euidēter sciri p experientiā acceptaꝫ respectu actus alteri⁹ bois. Q: de actibus talib⁹ alteri⁹ bois nō possum bīe experiētiā ꝑ statu isto. Ad b̄ igitur q̄ habeā noticiā euidentē talium naturaliter necesse est q̄ virtus moralis insit habēti talē prudentiā virtus inquā gñata ex illis actibus de quib⁹ accipiē noticia euidens ⁊ certa: vl saltē q̄ prius fuit virtus aliquo tpe licet forte mō non est. qō dico q: possibile est q̄ maneat habitus in intellectu inclinās euidēter ad assentiendū illis ꝓpositiōibus prius acceptis p experientiā ⁊ q̄ oēs habitus volūtatis corrūpanē: ⁊ tunc talis actus prudētie nō requirit necessario actū virtuosum: iō est intelligendū illud dictū ꝑtū ad gñatiōem primam actus virtuosi⁹ prudētie: q: prim⁹ actus talis prudētie nō pōt causari sine actu virtuoso: q̄a respectu illius actus prudētie act⁹ virtuosus est cā partialis ⁊ post generatōez habituū hinde pōt esse vnū sine alio. Si q̄ras vtrū actus prudentie q̄ necessario requirit vel presupponit actū virtuosum sit directiu⁹ respectu illius actus quē presupponit. R̄ndeo q̄ non. q: dirigere nō est nisi causare actū: ꝑ actus virtuosus causat illū actū prudentie. igī nō causaē ab eo aliter idē esset antecē esset.

ZZ Quinta cōclusio

Quinta cōclusio ē q̄ prudentia quarto mō dicta qua aliq̄s dicit prudēs q̄tū ad totū viuere ꝑm q̄ includit noticias directiuas oīm virtutū q̄ req̄runt ad p̄fecte viuere bois pōt esse sine aliq̄bus virtutibus ⁊ sine aliq̄bus nō pōt esse. boc p̄z: q: prudētia sic accepta includit prudentiā trib⁹ p̄mis modis acceptā ⁊ aliq̄ istarū prudentiaruꝫ pōt esse sine virtute morali: sicut p̄z de duob⁹ p̄mis modis. ⁊ de tertio mō q̄tū ad aliquā prudentiā.

VV Sexta conclusio

Sexta cōclusio est q̄ q̄libet virtus moralis pōt esse sine prudentia primo mō ⁊ scō mō dicta. q: ad boc q̄ actus virtuosus eliciaē nō requiriē q̄ noticia imediate directiua causet ꝑ ꝓpositiōes p se notas quō causaē prudentia scō mō dicta: q: illa eadē noticia pōt causari ꝑ ꝓpositiōes p se notas vel p experientias ⁊ sufficit q̄ alio istoꝝ modoꝝ causet. Exēpluꝫ. ad boc q̄ virtuose benefaciā isti. nō requiritur q̄ hec ꝓpositio. isti est benefaciendū sequatur ex ista. oī amico est benefaciendū ⁊c. sed sufficit q̄ huic euidenter assentiā: q: vidi vel aliter expertus suꝫ q̄ ipe mihi bene fecit: ꝑ ad boc q̄ actus virtuosus eliciatur necessario requiriē prudentia scō modo vel tertio mō dicta. Eo dē modo ad virtutē moralē non requiritur prudentia primo modo dicta: q: vt p̄z noticia particularis cuiuscūq̄ imediate directiua potest

baberi p experientiā ad quā nō requiriē noticia alicuius vīs. si tñ euidēs noticia alicui⁹ particularis nō pōt baberi p experientiā. tūc virtus illa cuius illa ꝑticularis esset directiua necessario requireret necessario prudentiā primo modo ⁊ scō modo: ꝑ nō tertio modo.

Circa ārtum arti culū principalem Pr imū dubiū

Cōtra. q̄rtuꝫ articulū sunt aliqua dubia moueda. Primuꝫ est. vtrū aliquis act⁹ volūtatis sit indifferēs sic q̄ primo sit indifferēs ad bonū ⁊ ad malū ⁊ post idez fiat bon⁹ vel malus: videē q̄ sic. q: omnis actus elicit⁹ cōformiter recte rōni est simpliciē virtuosus: sed pōt aliquis primo elicere actū indifferentē sine rōne recta: et post cōtinuare eundē cū rōne recta. igiē ⁊c. Et eodez modo pōt ꝓbari q̄ act⁹ primo ⁊ intrinsece bonus pōt fieri intrinsece malus. q: si primo eliciē citur cōformiter recte rōni: ⁊ post cōtinueē cōtra rectā rōem: ⁊ post cōtinueē ꝑm rectā rōem erit primo intrinsece bon⁹: ⁊ post intrinsece malus: ⁊ post iterū intrinsece bon⁹. igiē ⁊c.

Scōm dubiū

Secundū dubiū est q̄ non videē q̄ rō recta. finis. locus. ⁊ tēpus ⁊c. sunt obiecta scōaria ⁊ ptialia actus virtuosi. primo q̄a iste sunt circūstātie talis actus. igiē nō sunt obiecta illius act⁹. q: idē nō pōt esse obiectū ⁊ circūstantia. scōo q̄a tūc idē actus esset actus nolēdi ⁊ volendi. q̄a aliq̄s pōt odire ⁊ nolle ⁊ detestari peccatū ꝓpter deū tanq̄ ꝓpter finē. sed iste actus vt terminat ad deū nō pōt esse actus odiēdi ⁊ nolēdi. q: est actus virtuosus ⁊ null⁹ virtuose odit deū. igiē est actus volēdi: vt sic terminaē: ꝑ vt terminaē ad peccatū est actus nolēdi. igiē ⁊c.

Tertiū dubium

Tertiū est. q: videtur q̄ act⁹ exterior: habeat ꝓpriā bonitatē ⁊ maliciā. Primo q: aliter q̄s nō magis vituparetur ꝓpter malū actū exteriorē q̄ interiorē tm̄. Scōo q: distincta precepta cadūt sup exteriorē ⁊ interiorē. igiē sunt distincta peccata.

Quartū dubium

Quartū dubiū. q: pōs ponit virtutē in ꝑte sensitiua. scz irrationabilē. igiē videtur q̄ nō solū sit in volūtate.

Quintū dubium

Quintū dubiū est de distinctione virtutis moralis. q̄a nō videtur q̄ aliqua virtus naturalis moralis habeat obiectū supnaturale. Tuꝫ q: distincti habitus inclināt ad distincta obiecta. cū igiē obiectuꝫ naturale ⁊ supernaturale sint distincta erūt distincti habitus sic inclinātes. igī si vn⁹ erit moralis: pura ille qui inclinat ad obiectū naturale: alius qui inclinat ad act⁹ circa obiectū supnaturale erit supnaturalis. ⁊ p ꝓs nulla virtus moralis naturalis habebit obiectuꝫ supnaturale.

Sextū dubium

Sextū dubiū est. videtur q̄ illa ꝓpositio nō sit sufficiēs qua ꝓbatur distinctio specifica inē habitus. q̄a error circa ꝯclusionē pōt stare cū notitia principij ⁊ nō cū scia ꝯclusiōis, igitur iste due notitie distinguneē specie.

Septimū dubiū

similiter vna virtus potest stare cū vicio respectu alt⁹ eri⁹ virtutis ⁊ nō cū vicio sibi opposito q: distinguiē specie: quia instātia est. potest eiē dilectio vnius bois stare cū odio alteri⁹: et nō cū odio respectu eiusdē. ⁊ tñ nullo modo dicitur q̄ iste dilectiones distinguaneē spē.

Octauum dubiū

Septimū dubiū est. q: videtur q̄ illa distinctio de virtute morali sit insufficiens. ꝑbs cm̄. vij. etbi. distinguit virtutē in continentiā perseuerantiā ⁊ temperantiā que sub nullo istoꝝ mēbroꝝ cōtineneē. igitur ⁊c.

Octauū dubiū est. q̄a videtur q̄ virtus beroyca nō dicitur a fortitudine: nec sit ponere virtutē heroycā in aliquo genere virtutis nisi tantū in fortitudine: q: talis habitus generatur ex actibus imperatiuis executionū q̄ sunt contra cōem cursum nature: puta sustinere morteē vulnera carcerem ⁊c. ⁊ circa tales actus generatur solum fortitudo

ZZ Ad primū dubiuꝫ Rndo scoti

Ad primū istoꝝ respondit Job. in principio de materia caritatis ⁊ scōo. vbi q̄rit vtrū aliquis actus voluntatis sit indifferēs ⁊ in quotlibet: vbi querit vtrū actus dilectionis naturalis ⁊ meritorie sint eiusdē speciei. ⁊ dicit q̄ tam habitus q̄ actus voluntatis pōt esse indifferens sicut q̄ idē habitus abstinētie generatus solet ineesse nature cuiusmodi actus solū est actus naturalis: potest postea p coexistētiā actus prudentie esse intrinsece bon⁹. scōo dicit in quotlibz. q̄ idē actus nō solum specie sed numero differēs pōt esse sic q̄ erit solū primo actus naturalis nec laudabilis nec vituperabilis: ⁊ postea manens oīno idem numero potest esse virtuosus ⁊ moraliter bonus. ⁊ tertio idē manens actus potest esse meritoꝝ: q̄a ꝑm eū moralis bonitas vel meritoria nō addit sup substantiā actus nisi quosdā respectus ad circunstantias actus vel tantū vnū respectuꝫ ad ratōem rectā plene dicranteē de circūstantijs. ⁊ ille respectus ꝑm eū oritur ex natura rei

Tertio dicit in secūdo vbi tractat de peccato originali q̄ peccatum sine diffo: mitas in actu peccati nō est nisi carentia rectitudinis nō q̄ deē q̄ ineē actui nec q̄ aliquando infuit: q: act⁹ ideē est. ⁊ per ꝓs non alteratur ab opposito i oppositū: sed solū est carentia rectitudinis q̄ debuit ineē oīi actui tali quā rectitudinem tenebaē illa voluntas sibi dare.

Contra primum dicti scoti

Contra primum dicti scoti. q: impossibile est q̄ aliquis actus voluntatis sit indifferēs ⁊ in quotlibet: vbi queritur vtrū actus dilectionis naturalis ⁊ meritorie sint eiusdē speciei. ⁊ dicit q̄ tam habitus q̄ actus voluntatis pōt esse indifferens sicut q̄ idē habitus abstinētie generatus soleē ineē nature cuiusmodi actus solū est actus naturalis: potest postea p coexistētiā actus prudentie esse intrinsece bon⁹. scōo dicit in quotlibz. q̄ idē actus nō solum specie sed numero differēs pōt esse sic q̄ erit solū primo actus naturalis nec laudabilis nec vituperabilis: ⁊ postea manens oīno idem numero potest esse virtuosus ⁊ moraliter bonus. ⁊ tertio idē manens actus potest esse meritoꝝ: q̄a ꝑm eū moralis bonitas vel meritoria nō addit sup substantiā actus nisi quosdā respectus ad circunstantias actus vel tantū vnū respectuꝫ ad ratōem rectā plene dicranteē de circūstantijs. ⁊ ille respectus ꝑm eū oritur ex natura rei

Tertio dicit in secūdo vbi tractat de peccato originali q̄ peccatum sine diffo: mitas in actu peccati nō est nisi carentia rectitudinis nō q̄ deē q̄ ineē actui nec q̄ aliquando infuit: q: act⁹ ideē est. ⁊ per ꝓs non alteratur ab opposito i oppositū: sed solū est carentia rectitudinis q̄ debuit ineē oīi actui tali quā rectitudinem tenebaē illa voluntas sibi dare.

Contra primum dicti scoti

Contra primum dicti scoti. q: impossibile est q̄ aliquis actus voluntatis ꝑ aliqueē actū pure naturaleē q̄ nullo modo est in volūtatis potestate: q: propter talē nullus laudatur vel vituperaē: ex quo solū est actus naturalis: sed actus prudentie ꝑm eū ⁊ ꝑm veritateē est solū actus naturalis. ⁊ nullo modo in potestate nostra pluseē actus videē di. igitur impossibile est q̄ actus voluntatis differēs et nō virtuosus fiat virtuosus p solaz coexistentiā prudētie.

Preēea. nūq̄ de actu intrinsece nō virtuoso pōt fieri virtuosus nisi p actū intrinsece virtuosuz: ⁊ nō solū extrinsece ⁊ cōtingenē. q: aliter esset. pcessus in infinitū: sicut p̄z supra. Sed sicut supra dictū est solus act⁹ volūtaris est intrinsece virtuosus vel viciosus: ⁊ nullus alius nisi extrinseca denoiatione. q: quilibz alius tā actus interior: q̄ exterior: pōt idē manens fieri successiue bona intētione ⁊ mala. ⁊ p ꝓs pōt esse cōtingenē bon⁹ ⁊ malus: ⁊ nō necessario ⁊ intrinsece. q: ipossibile est q̄ aliquis actus volūtaris nō bon⁹ fiat bonus ꝓpter solū actū prudētie.

Preēea. ꝑm istā viaz videē q̄ actus virtuosus nō est vn⁹ ⁊ simplex actus: ꝑ q̄ includit formaliē duos act⁹ puta actū illū indifferentē ⁊ actū prudētie. q̄a nunq̄ de actu nō bono intrinsece ⁊ formaliter pōt fieri bonus intrinsece ⁊ formaliē: nisi p aliquid formaliē ⁊ intrinsece bonū. ⁊ sic act⁹ virtuosus includit formaliē duos actus: q̄ videtur absurdū.

Cōtra scōm. q: impossibile est fieri trāsitum de cōtradictorio in cōtradictoriū ceteris paribus sine oī acquisitōe ⁊ destructione positiui sed q̄ de actu nō bono moraliter ⁊ intrinsece fit actus bonus moraliē et intrinsece fit talis trāsitus. igitur ⁊c. Sed nihil destruitur per te ⁊ ꝑm veritateē. igitur aliquid de nouo acquiritur: aut absolutū aut respectiuū.

Cōtra scōm dicti scoti

Si ꝑmuz aut habitus aut species aut actus: non primū nec secundū. q̄a illa possunt equaliter manere cuz actu nō virtuoso ⁊ vicioso: sicut patet consideāri. igitur ꝓducitur nouus act⁹ nō solū in intellectu. q: sicut prius patet per solū actuz intellectus nō pōt de vno actu nō bono intrinsece fieri bonus intrinsece. igiē necessario erit alius actus voluntatis: qui nūc est intrinsece bonus moraliter vel meritorie ab actu nō bono siue indifferēte.

Si ꝓducatur nouus act⁹ cōtra. ꝑz eū in ꝑmo in materia de charitate. ille respectus est intrinsecus aduenīes. sed ꝑm eū in prima ꝯclusiōe tertij nunq̄ causaē talis respectus sine ꝓducriōe alicui⁹ absoluti de nouo. igitur necesse est ponere q̄ hic ꝓducaē aliquid de nouo absolutū qō est formaliter et intrinsece bonū. tale nihil pōt esse ex sua natura nisi actus solius volūtatis. licet alius act⁹ volūtatis pōt dici intrinsece bonus ex causa ex-

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cōtra tertium dictum scoti

trinseca acceptante quomodo deus nūc solus acceptat actū voluntatis: q; si acceptaret actū intellectus sicut voluntatis. tūc ita potest actus intellectus dici bonus intrinsece sicut volūtatis. Contra tertiū quero q̄d intelligit p rectitudinē debitam inesse: aut intelligit q̄ peccatū ⁊ difformitas in actu est carentia rectitudinis debite inesse voluntati peccanti ⁊ tunc verū dicit: quia voluntas elicit actū quē nō debet elicere: q; cōtra volūtatē ⁊ preceptū diuinū. ⁊ sic nō elicit actū rectū quē ꝺbuit elicere ꝑm preceptū diuinū: ⁊ ita peccat peccato omissionis ⁊ cōmissionis: sed isti actus sunt distincti non solū numero: sed specie ꝓpter distinctōem obiectoꝝ: aut intelligit q̄ difformitas in actu peccati ē carentia rectitudinis debite inesse actui illius peccati: vl q̄ sibi potest inesse in posteruꝫ: sed hoc est impossibile. q; q̄ro q̄ est illa rectitudo sic nata inesse actui aut aliquid absolutū aut respectiuū. si primū aut habitus aut species aut actus. Non spēs nec habitus: q; illi possunt stare cuꝫ actu peccati. igit nō sunt rectitudo illius actus: sed act⁹ nō potest esse actus intellectus. ptꝫ: tum q; talis actus nō est natus inesse actui volūtatis. Tū q; actus volūtatis nō est natus esse rect⁹ per actū intellectus. igit erit actus rectus voluntatis. sed ille nō est natus inesse actui vicioso q; illi actus sunt cōtrarij respectu eiusdē obiecti. ⁊ p ꝫns nō compatiunt se: sed potius vn⁹ est destructiuus alterius ⁊ nō natus sibi inesse sicut eius ꝑfectio. si aūt illa rectitudo sit respectus erit respect⁹ intrinsecus aduenies ex natura extremoꝝ. ⁊ per ꝫsequēs nō est natus inesse alicui cui nō inest nisi p suū obiectū. hoc aūt non pōt esse nisi actus voluntatis rectus sicut patet supra qui nō est natus inesse actui peccati. igit ⁊c. Ideo dico q̄rtum ad istud dubiū q̄ actus potest dici virtuosus intrinsece vl extrinsece. primo modo impossibile est q̄ act⁹ indifferens fiat malus moraliter per coexistētiā actus prudentie: quia impossibile est q̄ aliquis actus nō virtuosus p mere naturale fiat virtuosus, scōo modo bene potest. sed hoc nō erit solū per coexistentiā prudentie: sed cū hoc per nouā volitōem. Exemplū. aliquis vult studere circūscribendo oēm circumstantiā iste actus est bonus ex genere. ⁊ post intellectus dictat q̄ iste actus volendi sit continuandus ꝓz oēs circūstantias requisitas ⁊ voluntas vult primū actū continuare ꝑm dictamē recte rationis, iste scōs est perfecte, virtuosus: quia conformis recte rationi complete dicranti: ⁊ est intrinsece virtuosus. ⁊ primus est solū virtuosus denoiatiue denoiatione extrinseca. q;. ſ. cōformatur

yy

Rūsio auctoris ad primū dubiū.

matur secūdo actui: ⁊ est secūdus actus distinctus a primo. patet ꝑ separabilitatē eoꝝ ⁊ distinctionē obiectoꝝ. q; secundus habet rectā rationē ꝓ obiecto: ⁊ ꝑmus nō. Cūm si solū cēt ꝑmus actus nō esset deliberatus. ⁊ ideo iste ꝑmus actus nō est aliter bon⁹ q̄ actus exterior potētie apprehēsiue vel executiue. sicut ptꝫ in repertorio. ramē act⁹ prudentie nō diceret virtuosus intrinsece nec extrinsece bonus: nisi q; cōformatur alicui actui intrinsece bono cuius modi nō est actus prudētie: ꝫ solū actus volūtatis. vt ꝑz ex dictis. Et q̄n arguitur de actu ꝑmo intrinsece bono et post malo. Dico q̄ casus iste impossibilis est. q; iste rōes sunt cōtrarie. quia prima dictat q̄ tālis actus sit eligiēdus ⁊ cōtinuādus. Scōa dictat. q̄ ille act⁹ nō est cōtinuādus. quia impossibile est q̄ iste rationes stent simul in intellectu ꝓpter formalē repugnantiā. ⁊ sicut iste rōes repugnāt: ita volitiones ꝓformiter elicite istis rōnibus. vel le eīm studere scōm rectā rōem: ⁊ nolle studere cōtra rōem. circa idē obiectū sunt volitiones opposite ꝓpter rōnes oppositas: que sunt obiecta istarū volitionū. et similit primus actus volendi virtuosus nō posset naturaliter elici nec cōtinuari sine recta rōne: que est causa formalis eius tam in eliciēdo q̄ in cōseruādo. et ideo destructa illa ratōne recta destruitur ille actus volēdi. destruitur aūt illa ratio q̄n act⁹ oppositus elicitur. ergo ⁊c. Et ideo actus intrinsece bon⁹ nō pōt fieri post intrinsece mal⁹ nec indifferēs nec intrinsece mal⁹ nec ecōtra.

Solutio scōi dicti Jo.

Quātum ad scōm q̄ dicit Jobes. dico q̄ impossile est q̄ quicūq; actus sit ꝑmo naturalis ⁊ indifferēs solū: ⁊ postea intrinsece bon⁹ moraliter vel meritorie. et hoc ꝓpter transitū de cōtradictorio in cōtradictoriū: qui nō pōt saluari sine nouo actu volūtatis: sic patuit prius

Solutio tertij

Quātum ad tertiū q̄ dicit. Dico q̄ difformitas in actu vel peccatuꝫ in actu nō est carētia rectitudinis debite inesse actui: qui dicit peccatū ꝓpter rōem ꝑmus dictā: sed est carētia rectitudinis debite inesse voluntati: quod nihil aliud est dicere nisi q̄ volūtas obligat aliquē actū elicere ꝑm preceptū diuinū qué nō elicit ⁊ sic peccat peccato omissionis. et ita rectitudo vel absolutuꝫ vel respectiuū nihil aliud est q̄ ipemet actus qui debuit elici ꝑm rationē rectā ⁊ voluntatē dei. Et ex hoc patet q̄ ymaginatio Jobis ⁊ aliorum est falsa. q; rectitudo sit respectus cōformitatis ad circūstantias sicut ad rectā rōem ꝓpter rōes ꝑius dictas. ⁊ hoc videtur sequi ex dictis suis. Nā dicit q̄ difformitas nō est carentia rectitudinis que aliqn̄ infuit actui ⁊ modo nō inest, ꝙa actus ille cuꝫ

sit idem ⁊ simpliciter simplex non potest alterari ab opposito in oppositū. Tunc arguo sic. difformitas non potest esse carentia rectitudinis que infuit: ⁊ modo non inest ꝓpter illuꝫ transitū de contradictorio. igitur eodē modo non potest esse carentia rectitudinis q̄ modo inest ⁊ ꝑius non infuit ꝓpter eandē causaꝫ ⁊ per cōsequens impossibile est etiam ꝑm euꝫ q̄ actus voluntatis sit primo indifferens siue virtuosus moraliter vel meritorie. ⁊ post idem actus fiat intrinsece virtuosus. Unde oēs iste ymaginationes que dicunt q̄ rectitudo in actu addit aliquid supra actum absolutū vel respectiuū falsę sunt: quia nihil, aliud est q̄ ipsemet actus: ⁊ ideo carere rectitudine i actu est carere tali actu. ⁊ similiter voluntas elicit aliquē actū amicitie quem tenetur non elicere: quia elicit contra rectam ratōem ⁊ preceptuꝫ diuinū. ⁊ sic peccat peccato cōmissionis: etiaꝫ si voluntas non teneatur ad oppositū actum. si boc esset possibile alicubi inuenire ⁊ tūc difformitas nō esset carentia alicuius rectitudinis debite inesse: nec illi actui; nec voluntati per positum, sed esset ipemet actus elicitus cōtra dei preceptū ⁊ nullius etiam esset carētia. Et ex hoc etiā patet q̄ nō bene dicitur q̄ act⁹ positiuus est materiale in peccato ⁊ carentia iustīcie debite iesse est formale. quia aut ē peccatum cōmissionis aut omissionis in voluntate aut vtrunqꝫ simul. si primū solum: pura sive voluntas eliciat aliquē actū contra rectam rationem ⁊ preceptum diuinū ⁊ non teneaꝫ elicere oppositū actū: tunc solum est in voluntate actus peccati sine oīi carentia rectitudinis vel iustīcie debite inesse. ⁊ per cōsequens carentia non est illi formale. Si scōm solus sit in voluntate: puta quia volūtas tenetur aliquez actum elicere quē non elicit: tunc solum est illa carentia rectitudinis sine oīi materiali et sine oīi actu elicito. Si tertiū deꝫ puta q̄ voluntas elicit actū aliquē contra preceptū dei cū ad oppositū tenetur tūc est ibi duplex peccatū cōmissionis ⁊ omissionis. peccatuꝫ commissionis est actus ille positiuus solū. omissionis est carentia alterius act⁹ debiti inesse. ⁊ q̄ per consequens nihil aliud erit dicere q̄ q̄ in peccato sunt talia duo materiale ⁊ formale: et q̄ peccatū cōmissū est materiale ⁊ omissum est formale. ⁊ per cōsequens vbi solum est peccatum omissionis non erit assignare talia duo ⁊ non ymaginatur veruꝫ: quia si ymaginatur q̄ carentia rectitudinis ⁊ iustīcie sit sic formale in peccato q̄ rectitudo illa sit aliq̄d positiuuꝫ absolutū vel respectiuū natū vel possibile inesse actui per q̄ ille actus peccati fieret virtuosus. ⁊ boc ꝓpter actū rectum quē voluntas tenetur elicere ymaginatio est impossibilis sicut ꝑius probatū est. Et boc patet quo modo peccatū dicitur priuatio: quia peccatuꝫ omissionis est formaliter priuatio. ⁊ aliq̄ peccatū sc̄z cōmissionis non dicitur priuatio: sed est actus positiuus quē voluntas tenetur non elicere: ⁊ ideo est peccatū. si tamē cū isto peccato sit semp peccatū omissionis: tunc cū oīi peccato est priuatio: quia est peccatū. non tamen oīe peccatū est priuatio: quia solū peccatū omissiois est priuatio. Et ex boc patet quid est causa efficiens peccati: quia peccati omissionis nulla est causa positiua: quia ipm nihil ē positiuū: sed tantū habet causam defectiuā. et illa est voluntas que tenetur actū oppositum illi carentie elicere ⁊ nō elicit. Si aūt loquamur de peccato cōmissionis sic non solum voluntas creata est causa efficiens illius actus: sed ipe deus qui oēm actum imediate causat sicut causa scōa quecunq;. ⁊ ita est causa positiua difformitatis in tali actu: sicut ipius substantie actus: quia sicut dictū est difformitas in actu cōmissionis non est nisi ipemet actus elicitus contra preceptū diuinū ⁊ nihil penitus aliud dicit. Et si dicas q̄ deus tunc peccaret causando talem actū difformē sicut voluntas creata peccat: quia causat talē actuꝫ. Respondeo. deus nullius est debitor. et ideo nec tenetur illum actū causare nec oppositū actū nec illum actū non causare. ⁊ ideo non peccat q̄tūcunq; illi actū causat. voluntas aūt creata tenetur per preceptū diuinū illum actum non causare. ⁊ per consequēs illū actū causando peccat: quia facit illud qd̄ non debet facere. vnde si voluntas creata nō obligaretur ad causandū illum actū vel opposituꝫ q̄tūcunq; causaret illum nunq̄ peccaret: sicut nec deus Ex isto etiam patet quomodo quis per peccatum auertitur a deo: quia non oīe peccatum etiam cōmissum est actus odiendi deū. potest eīm aliquis velle facere opera iniusta contra rectam ratōem: ⁊ nō odire deū nec diligere: sed ideo dicitur oīe peccatū auertere a deo: quia oīis peccans moraliter vel facit aliquid qd̄ deus non vult eum facere: quia precepit illud non fieri: vel non facit qd̄ deus vult fieri: quia deus precepit illud fieri. ⁊ sic talis videtur aliud diligere a deo pluſq̄ deum. ⁊ sic auertitur a deo: quia non diligit deū super oīa: qd̄ tamen tenetur facere. ⁊ similiter per actū gratie ⁊ caritatis aliquis cōuertitur ad deū: quia tali actu diligit deū super oia. Et si queras vtrū conuersio ad deū per caritatez ⁊ auersio a deo per actū peccati formaliter repugnāt. Respō

Universidad de Deusto
Biblioteca

deo. aut q̄ris de caritate habituali aut actuali. Et similiter aut queris de actu peccati quo aliquis odit deū: aut de actu quo diligit aliaz creaturā quā deus nō vult diligi. Si queras vtrū cōuersio ad deum actu caritatiuo ⁊ auersio ab eo actu odiendi euz opponitur formaliter dicēdū est q̄ sic. quia diligere deuz sup oia ⁊ odire deum sunt actus cōtrarij. Si queras de conuersione ad deum actu caritatiuo ⁊ cōuersiōe actu quo diligitur creatura quā deus nō vult diligi. puta actū fornicandi sic non repugnant illi naturaliter et formaliter inter se sed compatiūtur se in eodez q̄tum est ex natura actuū: sed solum repugnant per causam extrinsecā. puta per deuz ordinantē talem creaturā nullomō a voluntate creata diligi. et ita voluntas diligens talez creaturā non diligit deum super omia. quia si sic nō diligeret aliaz creaturā quā deus odit: vel vult non diligi. et ideo post ordinationem talis cause extrinsece videtur soluz repugnātia: qđ patet. quia si lex statuta remoueretur iā isti actus diligendi cōparerent se in eodem. ⁊ si illa lex preciperet illam creaturā diligi: tunc nō potest tm̄ stare cū illo actu: sed tunc meritorie diligeret illā creaturā. Si queras de conuersione ad deuz per caritatē habitualē ⁊ auersione a deo per actū peccati actualis. Sic dico q̄ caritas habitualis infusa et peccatū actuale: siue primo modo siue secundo modo acceptū non repugnāt formaliter. quia nulla forma supnaturalis repugnat forme naturali: licz aliquādo differat ab ea specie: sed solum repugnant per causam extrinsecā statuentē nunq̄ dare caritatez existēti in tali actu. Et similiter potest aliquis habere habitū odiendi deum: ⁊ tamē caritatē infusam. quia inter illos habitus est repugnantia nulla. qđ patet. quia aliquis sic odiens deū habitualiter post penitens iustificatur. ⁊ per cōsequens gratia sibi infunditur ⁊ per vnū actū penitētie non corumpitur totus habitus ille odiendi deum. igitur manet ille habitus cum caritate ſm multos gradus: qđ credo esse verum. quia post primū actum penitētie experiē se plus esse inclinatū ad odiendum deum q̄ ad diligendum: et ad odiendum plus q̄ si nullum actum odij prius habuisset: ⁊ ista inclinatio non potest esse nisi per habitū odiendi. igitur ⁊c. Si queras. vtrum caritas habitualis acquisita ⁊ peccatuz actuale primo modo vel secundo modo opponātur formaliter ⁊ intrinsece. Dico q̄ non. quia aliquis habens caritatem acquisitā potest deum odire vel creaturā aliquā diligere quaz deus nō vult diligi. quia aliter nunq̄ pōt peccare peccato cōmissionis ⁊ per illū actū odiendi deum nō corumpitur tota caritas acquisita. ꝓbatur sicut precedēs cōclusio de odio. igitur manet iste actus odiēdi cum caritate acquisita in eodē. ⁊ per consequēs nō repugnat formaliter nec intrinsece: ſ caritas habitualis acquisita ⁊ odiū habituale respectu dei repugnāt formaliter. Et si queras quomodo p illū actū odiēdi deū frequēter elicitū corumpitur caritas acquisita si nulla sit repugnātia formalis inter caritatē acquisitā ⁊ actū odiendi. Resp̄sionē q̄re alibi. Ad scđm dubiū dico q̄ tam finis q̄ recta ratio et oīs alie circūstantie sunt obiecta partialia secundaria actus virtuosi. Cuius ratio est. quia est aliquis actus voluntatis qui est intrinsece ⁊ necessario virtuosus stante ordinatione diuina: quia nunc est ⁊ nullo modo cōtingenter virtuosus. nūc autē si illa que dicūtur circumstantie nō sunt obiecta actus virtuosi nullus actus voluntatis esset necessario ⁊ intrinsece virtuosus: sed solū extrinsece ⁊ cōtingēter. cuius oppositū prius probatū est. Assumptū p̄z quia oīs actus volūtatis idē oino manens potest cōtinuari ⁊ cōseruari facta sola apprehensione ⁊ ostēsione obiecti illius actus: quia ad causandū actum voluntatis non videntur plura requiri q̄ deus: ⁊ ipa voluntas ⁊ apprehensio obiecti. ⁊ ista sufficiūt ad causandū oēz actū volendi sicut cause ptiales q̄ nō requirūt aliquid aliud q̄ obiectū in esse reali. ergo ista sufficiunt ad cōseruandū talem actū sine oīi alio positiuo in esse reali. igitur si recta ratio sit actus volendi que vocatur recta ratio nō sit obiectū actus virtuosi: puta actus temperātie: sed solū circūstantia ⁊ cibaria sunt obiecta talis actus. sequitur q̄ apprehenso cibo sine oīi recta ratione: imo forte cū ratione erronea potest voluntas elicere actū virtuosum perfecte. ⁊ sicut potest causare actū virtuosuz posita ypothesi sine oīi recta ratione: ita potest conseruare actū elicitum cū recta ratione postea sine recta ratione. ⁊ sic ille actus esset primo virtuosus ⁊ post nō virtuosus vel vicios: ⁊ ita cōtingēter ⁊ nō necessario. Si dicas q̄ actus prudentie requiritur sicut causa essentialis ⁊ partialis ad actū virtuosum ſm Joh. ⁊ istā opinionē. Non tamē oporet q̄ occurrat tanq̄ obiectū. sicut apprehēsio obiecti ⁊ deus cōcurrūt sicut cause partiales ad causandum actū virtuosum: non tamē sunt obiecta. Contra. si recta ratio solū requirit sicut causa partialis ⁊ essentialis modo predicto cum deus oēm causalitatez cause scđe potest supplere si deus suppleret causalitatē rationis recte stante causalitate voluntatis ⁊ apprehēsionis po

test ille actus esse perfecte virtuosus sine actu prudentie q̄ō est manifeste falsum: quia stante ordinatiōe que nunc est nullus actus est pfecte virtuosus nisi cōformiter eliciatur rationi recte actualiter inhereri. ideo dico q̄ recta ratio est obiectū actus virtuosi ⁊ ex hoc q̄ requiritur ad actū virtuosum tanq̄ obiectuz in esse reali. sequitur q̄ habet causalitatē effectiuam respectu actus virtuosi ſm principiū frequenter allegatū. effectus sufficienter dependet ⁊c. quia si non requireret in esse reali tanq̄ obiectū: tunc videtur q̄ solum eius presentia ⁊ obiecti actus virtuosi cū voluntate potest causare actū virtuosū sicut quēcūq̄ aliū actū p̄t causare. Confirmatur. quia nullus actus est pfecte virtuosus nisi voluntas per illū actū velit dictatū a recta ratiōe propter hoc q̄ est dictatum a recta ratione. quia si velleret dictatū a ratione nō quia dictatū: sed quia delectabile vel propter aliā causam iam vellet illud dictatum si solum esset ostensum. ppē apprehēsionē sine recta ratōe. ⁊ p cōsequēs ille actus nō esset virtuosus: quia nō eliceretur cōformiter recte rationi: quia hoc est elicere conformiter rationi recte velle dictatū a ratōne recta propter hoc qđ est dictatū. nunc autē est impossibile q̄ aliquis velit aliquid propter aliud nisi velit illđ aliud: quia si nolit vel nō velit illud aliud iam vult aliud magis ꝓpter se q̄. ꝓpter illud aliud igitur ad hoc q̄ velim virtuose illud dictatuz a ratione recta oportet necessario q̄ velim rectam rōnem per eundem actū ⁊ nō per alium. quia si per aliū iam ille actus quo volo a ratōne dictatū nō esset virtuosus: quia non est virtuosus nisi propter hoc q̄ volo illum dictatuz a ratione propter ratōem: quia ratio sic dictat ⁊ sic igitur p eundem actū sicut per eūdē actū vtor creatura ⁊ diligo deū propter quē diligo creaturā. eodē modo pōt probari q̄ finis qui est vna circūstantia sit obiectū actus virtuosi quia volo tale dictatū propter talem finē. igitur per illū actū volo finez: quia vnūqđq̄ propter qđ ⁊ illud magis. Similiter pōt probari q̄ locus ⁊ tēpus que sunt circūstantie sunt obiecta partialia actus virtuosi: quia aliter sequeretur q̄ ille actus esset perfecte virtuosus sine illis circūstātijs sicut cū illis circūstātijs. qđ est manifeste falsum. ptz eīm q̄ velle creature ē actus virtuosus si velit loco ⁊ tēpore aliter nō sed magis vicios. Assumptū patet: q: positis causis sufficientibus ad actū virtuosū siue obiectis sufficientibus apprehēsis ⁊ dictatis potest poni ille actus: sed apprehensio actus carnalis propter deū ⁊ ratio dictās talē actū carnalē esse volendū propter deum: ita q̄ nec apprehendatur nec dicetur de loco ⁊ tēpore cū deo ⁊ voluntate sufficiāt ad causandū velle virtuosum respectu illius actus. ⁊ hoc dico si locus ⁊ tēpus non sint obiecta actus virtuosi. igitur illud velle est perfecte virtuosum sine talibus circūstantijs. Si dicas q̄ requirit ad actū virtuosum q̄ locus ⁊ tēpus apprehendātur ⁊ dicrentur a ratione sicut finis: ⁊ talit nō potest ratio causare actū virtuosum. ⁊ per consequēs tam locus q̄ tēpus sunt obiecta partialia actus dicrandi ⁊ apprehensionis: non tamen sunt obiecta volitionis virtuose. Contra volitio dicitur perfecte virtuosa: q: in oīibus cōformiter elicitur rationi recte: quia si in aliquo cōformiter eliceretur ⁊ in aliquo non. iam non esset perfecte virtuosa. Exemplū. si aliqs vellet actū carnalē propter talē finē dictatū a ratione recta ⁊ nullū aliū actū volendi haberet respectu loci ⁊ tēporis q̄q̄ ista dictentur a ratione recta ista volitio nō est perfecte virtuosa: sed potius viciosa vel indifferens. igit ad hoc q̄ sit perfecte virtuosa: oportet q̄ conformetur rationi recte ⁊ oīibus dictatis a rōne recta sibi debite cōpetere. igitur si recta ratio dictet q̄ talis actus sit volendus loco ⁊ tēpore voluntas perfecte virtuosa deberet velle talē actū loco ⁊ tēpore. ⁊ per cōsequens quicđ est obiectū actus dictandi recte erit oppositum actus perfecte virtuosi. Si dicas q̄ prima probatio qua probat q̄ recta ratio est obiectum q̄ fuit: q: non requiritur sicut causa partialis. qa potest deus illaz causalitatē supplere. ergo ⁊c. quia ſm istam viā si deus suppleret illam causalitatē voluntas in causando illū actū q̄ dicitur virtuosus. tunc nō diceret virtuosus: quia virtuosus cōnotat actiuitatē voluntatis: ⁊ tamē voluntas nō est obiectū talis actus: sed potentia ⁊ causa partialis. igitur eodē modo i ꝓposito virtuosum cōnotat actiuitatē prudentie respectu actus virtuosi: ⁊ quādo illa actiuitas suppletur aliunde nō est actus virtuosus. igitur p suppletiōem illā non oportet ponere prudentiā esse obiectū actus virtuosi. Respō deo q̄ potest dici q̄ melior ⁊ fortior ratio ad ꝓbandū rōnem rectam siue prudentiā esse obiectū actus virtuosi est hec. quia aliter sequerentur duo incōuenientia. Primū est q̄ nullus actus necessario ⁊ intrinsece est virtuosus: ſ solū cōtingenter cuius oppositū prius ꝓbatum est. Scđm est q̄ de actu nō virtuoso fieret virtuosus per aliquid mere naturale quod nō est in potestate nostra. ⁊ eodē modo de non meritorio fieret meritorium p aliquid mere naturale: sed oppositū vtriusq̄ ꝓbatum est prius.

Primū ꝓbatur sic. q: quēcūq̄ actū respectu

quorūcunq; obiectoꝝ excepta ratōne recta in
ratione obiecti pōt voluntas elicere mediante recta ratione pōt elicere sine ea ⁊ cū sola ap
prehensione illoꝝ obiectoꝝ. ꝓz em̄ q; sicut vo
lūtas pōt velle abstinere ꝓpter deū loco ⁊ tē
pore. ⁊ sic de alijs circūstātijs mediāte actu di
cratiuo intellectus: ita potest velle abstinere
ꝓpter deū loco ⁊ tēpore ⁊c. si solū intellectus
apprehendit istā ꝓpositiōem volendū est ab
stinere propter ⁊c. ⁊ si intellectus nullo modo
assēriat illi cōplexo: quero si illa volitio sit vir
tuosa intrinsece vel nō. nō potest dici q; sic: ꝙa
non elicit conformiter rationi recte ꝑm predi
cta: qđ necessario requirit ad actū virtuosum.
Si dicas q; sic: quia talis act⁹ elicit sicut ratō
dictaret. ⁊ ideo lz actualiter nō conformet ra
tioni recte: tamen cōformat aptitudinaliter.
⁊ hoc sufficit. Cōtra. recta ratio dictaret q; vo
lendū est abstinere propt deū ⁊c. ⁊ hoc confor
miter rationi recte. hoc est: quia sic dictatū est
a rōne recta aliter nō erit recta: sed erronea. ꝫ
volitio habens deū ⁊ alias circūstantias, p ob
iecto ꝓter rōnem rectā nō est eadē numero:
nec spē cū volitōe q̄ eliceret: q; sic essz dictatū
a rōne recta propt variatōem obiecti: puta rō
nis recte. igit illa que non habz rōnem ꝓ obie
cto: nō est nata cōformiter elici rōni recte: ꝙa
recta rō nō eliceret illū: sed vnū aliū q̄ haberet
rōnem ꝓ obiecto. Si dicas q; nō est iste vir
tuosus propter defectū prudentie. tūc pono q;
coexistat actus prudētie. Et quero tunc vtruz
ille actus volēdi coexistente actu prudētie sit
virtus vel nō. si nō ꝓz discurrendo per singu
las causas huius: q; nulla esset causa huius ni
si quia illa volitio nō habet rectam rationē ꝓ
obiecto q; per ypothesiz nullū aliud obiectū
requisitū deficit ⁊ ratio recta coexistit. ⁊ oīa
talia. vñ igitur est q; nō est talis actus virtuo
sus si sit virtuosus coexistente actu prudentie
igitur sequit q; actus primus nō virtuosus in
trinsece nec extrinsece. modo sit virtuosus in
trinsece ꝑ solā coexistentiā prudentie. ⁊ cū vo
luntas pōt cōseruare eundē actū stante prima
apprehēsiōe illius cōplexi destructo illo actu
prudentie ꝓpter aliqđ aliud negatiuū sibi ap
parens. sequit q; idē act⁹ numero fieret iterū
nō virtuosus: q; nō coexistit prudētie. ⁊ sic ꝙli
bet act⁹ esset ꝓtingenť virtuosus. igit opz ne
cessario q; actus ꝙ est intrinsece ⁊ necessario vir
tuosus sic q; nō ꝑ fieri indifferēs vel vicios⁹
q; habeat nō tm̄ illas circūstantias: sed etiam
rōnem rectā ꝓ obiecto. ⁊ ille solus est sic virtu
osus ⁊ quilibet alius silr cōtingenter ⁊ extrin
sece. Et eodē modo potest argui si ponatur q;
actus dictatiuus illius cōplexi simul ponatur
cū actu apprehensiuo eiusdē ⁊ actu volēdi pre
dicto. ⁊ silr ille actus volendi abstinere ꝓpter
deū ⁊c. excepta rōne pro obiecto potest causa
ri sine actu dictatiuo ꝑm casum prius positum
ita pōt cōseruari sine eo dē q̄rūcunq; silr causā
tur: q; nō plus dependet actus volendi ab eo
in cōseruando q̄ in causando. ⁊ sic ꝓz primus
incōueniens. Scōm sequit ex primo q; ꝓ so
lā positiōem actus prudentie fieret actus volū
tatis preexistēs virtuosus vel meritorius q̄ ta
men prius nō esset virtuosus ꝓpter defectum
rōnis recte ꝑm casum primū prius dictū: q; cū
actus prudētie sic est naturalis ⁊ nullo mō in
potestate nra. sequit q; de nō meritorio vel nō
virtuoso fieret virtuosum ⁊ meritorium ꝙ aliqđ
qđ nullo mō est in prāte nostra. ⁊ sic de nō dig
no vita eterna fieret dign⁹ ꝙ aliquid qđ nul
lo mō est in potestate nra. qđ videť absurdum
Eodē mō si ꝓpter solā destructiōem act⁹ pru
dētie de actu virtuoso ⁊ meritorio fieret nō vir
tuosus ⁊ nō meritor⁹ ꝑm aliū casum cū actus
ille prudētie sit mere naturalis sicut prius: seq̄
tur q; virtuosus ⁊ dignus vita eterna fieret nō
virtuosus ⁊ idignus ꝙ aliquid qđ nullo modo
esset in potestate sua qđ est absurdū. ⁊ ista in
cōuenientia possunt vitari ponendo q; recta
rō sit obiectū actus virtuosi ⁊ non aliter vt vi
deť. Ad primū argumentū scđe dubitatiōis
dico q; nō sunt circūstantie respectu actus in
trinsece ⁊ necessario virtuosi: sed sunt obiecta
scđaria respectu illius act⁹: sed sunt circūstan
tie respectu illoꝝ actuū siue sint a ctus volun
tatis siue intellectus siue cuiuscunq; alterius
potentie q̄ solū sunt virtuosi extrinsece ꝫ quā
dā denoiatōem extrinsecā ꝙ cōformitatem ad
actū aliquē intrinsece virtuosum: q; tales act⁹
possunt semp ijdem remanere ⁊ circumstantie
variari: sicut idē potest esse actus volendi ali
quid ⁊ intelligendi ⁊ ambulandi ꝓpter finē
bonū ⁊ malū cū recta ratione ⁊ cōtra rectā ra
tionē. ⁊ ideo respectu taliū dicunť ꝓprie esse
circūstantie: sed actus q̄ est necessario ⁊ intrī
sece bonus nō esset idē variata quacūq; circū
stantia q; variato obiecto nō potest actus esse
idē ꝓpter transitū a cōtradictorio in cōtradi
ctoriū. ⁊ ideo respectu actus nō sunt ꝓprie cir
cūstantie. Et si dicať oīno q; sic tūc dicunť cir
cūstātie: q; nō sunt obiecta principalia: ꝫ scđa
ria saltē aliqua lz finis sit obiectum principale
Ad aliud dico q; idē actus pōt habere diuer
sas denoiationes vt terminať ad diuersa obie
cta. de hoc q̄re in. iiij. q. de penitētia. Ad ter
tiū dico q; actus exterior⁹ nō habz propriā, vo
luntatē sicut ymaginať Job. de hoc quere in
quotlibz. Job. ⁊ responsionē supra ad argumē

Ad primū argumentū scđi dubij

Ad scōm argt.

Ad tertiū dubiuꝫ

ta Job. in materia de virtutibus moralibus.

Ad quartū.

Ad quintū

Ad quartū dubiū dico q; pbs intelligit q; in parte sensitiua sunt aliqui habitus ponendi q̄ inclināt ad actus virtuosos nō intrinsece sed solū extrinsece sicut prius dictū est. Ad quin tū dico q; respectu obiecti supernaturalis po test esse virt⁹ moralis: imo nulla est pfecta vir tus nisi inclinet ad actū respectu obiecti sup naturalis: sicut prius ostēsuz est. pbs tn̄ nō po nit virtutē moralē esse respectu obiecti supna turalis sicut nos ponimus: q; non ponit q; ab stinētia ⁊ cōtinentia sit volēda ꝓpter bonorē diuinū tanq̄ ꝓpter finē: nec talia et consimi lia q̄ sunt precepta a deo quō bonus xp̄ianus ponit talia: sed solū ponit talia esse volēda: ꝙa sunt honesta vel cōseruatiua nature: vel aliqđ aliud mere naturale. Ex hoc etiā sequit q; vir tus moralis quā poneret pbs ⁊ bonus xp̄ian⁹ differūt spē: nō solū numero ꝑm predicta: quia vlr quoꝝ obiecta totalia vel partialia differūt spē illoꝝ actus ⁊ habitus differūt spē: sed de⁹ nō est eiusdē spēi cū qualibz creatura. cuz igit deus sit obiectū cuiuscūq; actus pfecte virtu osi quē eliceret bon⁹ xp̄ian⁹: ⁊ nō sit obiectuz alicuius actus virtuosi quē eliceret pbs vlr pa ganus. sequit q; ibi actus ⁊ habitus differunt spē. Ad sertū dubiū dico q; illa ꝓpositio non est vlis. nec ꝓbat vlr q; noticia principij ⁊ cō clusionis ⁊ noticie quarūcūq; ꝛclusionuꝫ dīnt spē: ꝫ bn̄ ꝓbat q; noticie aliquarū ꝛclusionū dīnt spē q; noticie ꝛclusionū ꝛtiaꝝ necessario specie dīnt: puta noticia istarū ꝛclusionū ois triāgul⁹ bz tres āgulos null⁹ triāgul⁹ bz tres angulos vel sikum. q; error istius ois triangu lus ⁊c. nō stat cū scia istius nullus triāgul⁹ ⁊c. ꝫ ad hoc opz addere plus anteq̄ inferať distī ctio specifica inter noticias: scz q; isti errores differūt tm̄ spē qđ ꝑ inferri ex bꝰ q; isti errores sunt ꝛtij vel habēt obiecta distincta spē. Exem plū ꝑmi in ꝓposito errores istarū ꝛclusionum duarū ois triāgulus ⁊c. ⁊ nullus triāgulus ⁊c. differūt spē: q; ꝛtianť qđ impossibile est q; ali q̄s habeat habitū erroris quo firmiť assentiat q; ois triāgulus ⁊c. ⁊ habitū erroris quo firmi ter assentiat q; nullus triāgulus ⁊c. q; isti act⁹ formaliť repugnant. Exemplū scđi error: circa ꝓncipiū ⁊ ꝛclusionem: ⁊ circa duas ꝛclusiones disparatas oino vel q̄rū ad aliquē terminum subiectū vel predicatū sic sūt alterius spēi nō ꝓpter repugnantiā formalē: q; sik stant. sed q; vnus error⁹ bz obiectū totale vel partiale disti ctū spē ab obiecto alterius erroris: q; in quoli ber ꝓncipio accipiť ad min⁹ aliquis termin⁹ distinctus spē ab aliquo termino cōclusionis ⁊ eodē modo de conclusionibus disparatis to

Ad septimū

Ad vltimū dubiū

taliter vel partialiter. ⁊ tūc habito q; errores distinguńť spē sequiť necessario q; noticie eo rūdez obiectoꝝ respectu quoꝝ sunt errores di stinganť spē. ⁊ p istam viā pōt ꝓbari q; noticie ꝓncipij ⁊ conclusionis distinguńť spē: q; vlr quoꝝ obiecta distinguńť spē ⁊ ipa distinguńť spē. Et silr q; obiecta istarū noticiarū distin guńť spē. ⁊ ita tenet rō Job. Et eodē modo pt ꝓbari distinctio specifica inter duas virtutes q; vicia cōtraria distinguńť spē. ⁊ hoc ꝓbatur vel ꝓpter repugnantiā formalē vicioꝝ si aliq̄ talia sint vel ꝓpter distincrōem specificā obiectoꝝ vicioꝝ ⁊ virtutū: ꝫ odiū sortis ⁊ platonis nō distinguńť spē vno mō nec alio modo. iō nec iste dilectōes distinguńť spē. Et sic ꝓz ad illud. Sed semp remanet dubiū si ista odia sint eiusdē spēi quomodo vnū odiū plus repu gnat dilectōni sortis q̄ aliud: et quo oino sunt eiusdē spēi. Ad septimuz dico sicut supra pa tuit in q̄busdam dubitationibus de ista mate ria quia pseuerantia nō dicit distinctum gra dum virtutis a cōtinentia ⁊ temperantia. q̄re ibi. Sed quomodo cōtinentia ⁊ temperantia cōtinentur sub gradibus virtutum prius assi gnatis. Rndeo q; cōtinentur necessario sub il lis vt sunt actus virtuosi: quia si aliquis est cō tinēs vel temperatus virtuose: vel est cōtinēs cōformiter ꝑm rectā ratiōem ⁊ propter bone statē ⁊ sic q; nō vult dimittere cōtinentiam ꝓ quocūq; qđ est cōtra rectam ratiōem vel preci se: quia nihil sic dictať a ratione vel ꝓpter bo norē dei cū aliis circūstantijs vel habet contri nētiā generatā ex actibus imperatiuis executionū q̄ excedunt cōem naturam hoīm: ⁊ siue sic siue sic semp cōtinetur sub gradibus predi ctis. tamē potest aliquis habere cōtinentiam ⁊ temperātiā q̄ nullo modo cōtinētur sub gra dibus predictis: puta si velit aliq̄s ꝓtinere vl esse tēperatus ꝓpter nullā circūstātiā bonam vel malā: vel si velit cōtinere ꝓpter circūstan tiā malā ꝑm⁹ nō continet sub ꝓdictis: q; est a ctus idifferēs nec bon⁹ nec malus moraliť mō ꝓius dicto. scōs nō cōtinet: q; est actus vicio sus: ⁊ predicti sunt actus virtuosi. Ad vltri mū dico q; in oīi genere virtutis cōtingit re ꝑire virtutē heroycā: quia ꝓpter actus cu iusliber generis virtutis potest quis imperare formaliter executōem actus: q; est cōtra inclī natōem nature: sed aliq̄s pōt imperare execu tōem actus. vno mō sic q; imperet executōem actus cāti a seipo. vl in se sine aliqua violētia vel molestia sibi illata ab aliquo alio boie ex trīseco sicut q̄dā ipator ꝓpter iusticiā ꝛseruā dā et legē quā statuit aliꝰ eruit sibi oculū. iste actus quo ipauit executōez illi⁹ act⁹ nō ē act⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

fortitudinis:nec est generatiuus fortitudis: ꝫ soluz est actus generatiuus virtutis beroyce. Similiter aliquis ꝓpter castitatez seruandaz semper abstinet a vino ⁊ carnibus et aliquis abscindit sibi verēda ⁊ actus imperatiui istarum executionuz non sunt actus fortitudinis sed sunt actus tēperātie beroyce.⁊ sic de aliꝭ Alio modo potest imperare executionē actus causati ab alio vel a se ꝓpter aliquā molestiā sibi illaram ab alio ꝓpter actuz virtutis:sicut sustinere verbera ⁊ carcerē nisi dimittat actū temperātie: ⁊ tales sunt act⁹ fortitudinis beroyce ⁊ ad illos inclinat iusticia ⁊ tēperantia modo supza dicto. Cetera quere alibi de materia morali. Questio decimatertia.

A Questio XIII

Trū aliquis possit

v habere actum rectum ⁊ virtuosum respectu alicui⁹ obiecti respectu cuius est error in intellectu: videtur ꝙ nō quia ille actus voluntatis eliceretur cōformiter iudicio itellectus erroneo aut diffōrmiter. si primo modo. Contra. illud iudiciuz iudicat opposituz illius. Diuina volūtas vult sicut intellectus deceptus iudicat ꝙ alicui puta a est subueniendū tanꝯ indigenti extrema necessitate:cui tamē ſm voluntatez diuinā nō est sic subueniendū:quia non sic indiget. ⁊ per cōsequens talis meretur faciendo cōtra voluntatem diuinā.si secūdo modo.igitur aliquis meretur faciendo cōtra conscientiā. quod videt falsuz ⁊ incōueniēs. Ad questionē primo sciēdum est ꝙ ad boc ꝙ actus rectus primo elicitur a volūtate necessario requiritur aliqua recta ratio in intellectu. boc patet per rationez ⁊ auctoritates. per rationē: quia illa volūtas

B Circa questionē

que potest ꝯtum est de se bene agere ⁊ male. quia de se nō est recta necessario ad boc ꝙ recte agat indiget aliqua regula dirigēte alia a se.boc patet. quia ideo voluntas diuina nō indiget aliquo dirigente. quia illa est prima regula directiua ⁊ nō potest male agere.sed volūtas nostra est huiusmodi. quia potest recte ⁊ nō recte agere. igitur indiget aliqua ratiōe dirigēte. Per auctoritatē patet per diffinitionem virtutis.ij.ethicoꝝ. ꝙ virtus est habitus electiuus consistēs in medio determinata ratione ꝛc̄. Et multe alie auctoritates sunt ad hꝫ ꝙ nō potest esse actus rectus ⁊ virtuosus nisi habeat ratiōez rectā.boc igit̄ supposito tanꝯ certo ꝙ actus rectus et virtuosus voluntaris

c necessario cōformatur actui prudētie. Tunc est dubiū. verum ad actū virtuosum sufficit cōformitas ad prudentiaz habitualē vel aptitudinalē,vel requiritur necessario ꝓformitas ad prudentiā actualē actualiter inherētē quādo elicitur actus rectus in voluntate. Respōdeo primo dico ꝙ prudentia aptitudinalis nō sufficit ad actū virtuosum:q⁹ supposito ꝙ conformitas ad prudentiā aptitudinalē non ē aliud nisi ꝙ ipemet actus dicatur rectus quando eliciturꝭ sicut recta ratio dictaret illū actū esse eliciendū si inesset:licet modo non insit de facto ita ꝙ prudentia aptitudinalis non est nisi potentia siue aptitudo ante actū ad habendum prudentiā. Tunc arguo sic. Impossibile est ꝙ aliquis actus voluntatis elicitus cōtra cōscientiā ⁊ contra dictamē rationis siue rectū siue erroneū sit virtuosus.patet de conscientia recta:quia talis eliceretur contra preceptū diuinū ⁊ voluntatē diuinā volentē talem actuz elicere conformiter rationi recte.de cōscientia erronea erroꝛ inuincibili.patet:quia talis error nō est culpabilis ꝓ eo ꝙ non est in potestate errantis sic faciendo cōtra rationē erroneā quā nescis erroneā:nec est i potestate tua boc scire ꝙ facis contra conscientiā erroneā. De conscientia erronea vincibili. patet: quia licet error sit culpabilis:tamen ex quo tu ignoras te errare faciendo contra talem rationem contēnis rationē quā nescis erroneā.⁊ sic peccas ex contemptu:sed aliquis potest velle aliquid qō recta ratio dicter esse volendū si messet sibi.⁊ tamen rō erronea siue erroꝛe inuincibili siue vincibili de facto dictat illud esse nolendū ⁊ oppositū eius esse volendū. Exemplū. aliquis indiget extrema necessitate:sit ita ⁊ p cōsequens recta ratio si inesset alicui potenti dictaret ꝙ tali esset subueniēdū tanꝯ indigēti extrema necessitate: sed ratio errans erroꝛe inuincibili potest iudicare ꝙ talis nō est sic indigens.⁊ per cōsequēs potest iudicare ꝙ tali tanꝯ sic indigenti nō est sic subueniendū. potest voluntas ex libertate sua velle sibi subuenire tanꝯ sic indigenti.⁊ ſm veritatē sic indiget ꝯtūcunq; ratio erronea iudicet oppositu⁹ igitur ille actus voluntatis non est virtuosus sed peccatū mortale.⁊ sic si ille actus virtuosus esset solum ꝓpter cōformitatem ad prudentiā aptitudinalē aliqꝭ simul ⁊ semel eodē actu peccaret mortaliter⁊ mereretur. Si dicatur ꝙ conformitas ad prudentiam aptitudinalem sufficit ad actum virtuosum quādo nō inest voluntati erroꝛ oppositus illi prudentie. Cōtra istud nō est nisi fuga:quia equaliter est aptitudo ad prudentiā in intellectu quādo in est erroꝛ oppositꝰ illi prudētie sicut quādo nō inest.boc excepto ꝙ nō ita faciliter reducitur ad actū illa aptitudo quādo est erroꝛ in intellectu sicut quādo nō inest talis erroꝛ: quia qñ

p est talis error:ꝓmo oportet illū errorem corrūpi ⁊ postea prudentiā ex actibus generari. qñ aut̄ez nō est talis erroꝛ tunc sufficit generatio prudētie ad cuius conformitatē potest fieri actus ille virtuosus:sed quicquid sit nō videtur aliquid esse in intellectu quādo est negatio tā prudentie ꝙ habitus erronei:ad cuius conformitatē actus volūtatis potest fieri virtuosus ꝙ quādo est in intellectu erroꝛ habitualis oppositus illi prudētie. Secdo dico ꝙ cōformitas actus volūtatis ad prudētiam habitualē nō sufficit ad actum virtuosum.qđ patet:quia sicut dictū est habitus vnus nūꝙ inclinat ad actū alterius habitus causando vel regulādo vel quōcūq; nisi mediāte actu proprio ad quē primo inclinat. patet de habitu principij qui nunꝙ inclinat ad actū cōclusionis nisi mediāte actu respectu illius principij ad quē primo inclinat.totū istud patet per experiētiā: quia si sit solus habitus principij in intellectu ⁊ nō eliciatur aliquis actus respectu illius principij nō plus faceret habitus ad sciendū cōclusionē ꝙ si nō esset talis habitus in intellectu. cū igitur de ratōe prudentie sit regulare actū volūtatis:quia est recta ratio agibiliū:impossibile est ꝙ reguletur habitus quicūq; in intellectu nisi mediāte actu suo non plus ꝙ si talis habitus nō esset in intellectu.igitur prudētia habitualis nō sufficit ad actū rectū:sed necessario requirit prudētia actualis. Preterea impossibile est ꝙ de actu nō virtuoso vel demeritorio fiat virtuosus per aliquid mere naturale:qđ nullo modo est in potestate nostra:ꝫ posito ꝙ cōformitas ad prudentiā habitualē sufficeret ad actū virtuosum supposito ꝙ eliceretur debito modo ſm oēs circūstātias.excepto ꝙ nō inesset talis ratio habitualis. iste actus primo nō est perfecte virtuosus:q⁹ deficit conformitas ad prudētiam habitualē: sed si postea generetur prudētia habitualis stante eodem actu in volūtate:tūc diceretur ille idez actus perfecte virtuosus:quia prius ad perfectā virtutē nō deficit nisi cōformitas ad ratiōem habitualem.⁊ iam habet illa cōformitas per generatiōem prudētie.igitur sequitur ꝙ ille act⁹ qui primo nō fuit virtuosus propter defectum illius:iam est virtuosus generato illo habitu cum igitur generatio illius prudētie sit mere naturalis:⁊ nullo modo in potestate nostra sequitur ꝛc̄.similiter sequit̄ ꝙ de actu virtuoso fit nō virtuosus per corruptōem alicuius mere naturalis pura per corruptionem illi⁹ prudentie habitualis:si stante semp eodem actu ⁊ volūtate corumpit̄ habitus prudētie.⁊ per cōsequens cōformitas actus volūtatis ad prudētiam habitualē nō sufficit ad perfectam rectitudinē in actu. Tertio dico ꝙ ad rectitudinē actus volūtatis requirit̄ prudētia actualis actualiter inherens illi cuius est talis act⁹ rectus.boc patet ꝙ ꝫ oēs ad actū virtuosum alīqua prudētia requirit̄ necessario:sed nec aptitudinalis nec habitualis sufficiūt. igit̄ necessario requirit̄ prudētia actualis. Sed ꝙ prudētia actualis necessario requiritur potest dupliciter intelligi.vno modo ꝙ primo eliciatur aliquis actus volūtatis ſm oēs circūstantias requisitas ad actū virtuosum.excepta prudētia siue recta ratōe:⁊ ꝙ post manente eodē actu i volūtate precise ⁊ nullo alio elicito per generatōem prudētie fiat iste actus qui prius nō fuit virtuosus ꝓpter defectū prudētie fiat inquā virtuosus ꝑ generatōem prudētie quomodo ponit Job.in primo in materia de caritate:⁊ in quotlibet.⁊ iste intellectus est iposs ibilis.qđ ꝓbatur in questiōe de cōnexiōe virtutū.q: boc dato nullus actus esset intrinsece ⁊ necessario virtuosus:sed solū cōtingēter⁊ extrinsece:quia per generatōem prudētie fieret ille actus virtuosus:⁊ per corruptōem eius fieret vicios⁹ semper manēte eodē actu in volūtate.q̄re ibi. Alio modo potest intelligi ꝙ requiritur prudētia tanꝯ obiectū partiale ⁊ causa efficiens partialis ipius actus virtuosi. ⁊ per cōsequens nihil oportet ꝙ prudētia precedat illū actū virtuosum cuius ratio est sicut causa effectum vel saltem ꝙ simul producatur cum illo actu simul dico tēpore:licet de facto natura sit prior illo actu virtuoso:quia potest separari ab eo ⁊ nō econuerso.⁊ iste intellectus est bonus verus ⁊ sanus. Si dicas ꝙ eodē modo potest dici ꝙ prudentia habitualis non sequitur actū virtuosum:⁊ facit de nō virtuoso virtuosum:sicut prius probatuz est:⁊ ꝙ precedit actū voluntatis vel tempore vel natura sicut obiectū partiale⁊ partialis causa ipius actus virtuosi.⁊ per cōsequēs nō probatur sufficienter ꝙ requiritur prudētia actualis ad actū virtuosum:quia ſm istā viā sufficit prudentia habitualis. Respōdeo.licet prima ratio prius facta potest euacuari per istā respōsionē.non tamē ſcda ratio:q⁹ nunꝙ habitus aliquis inclinat quōcunq; ad actum alterius habitus nisi mediante actu habitus ad quē primo ⁊ ꝓprie inclinat.⁊ per cōsequēs si prudentia habitualis inclinat ad actū virtuosum volūtatis. boc erit necessario per actū prudentie:q⁹ aliter nō plus causaret nec regularet actum voluntatis ꝙ si non esset talis habitus in intellectu.

e

f Obijcitur prīo

Si dicas. ꝙ ponēdo prudentiā actualē in intellectu cuz alijs requisitis nō sufficit ad recti

Universidad de Deusto
Biblioteca

tudines actus voluntatis.quia ꝯtūcunq; ponatur in intellectu talis prudētia actualis potest deus suspendere eius actiuitatez vel supplere eius causalitatez in genere cause efficiētis:ꝛ si sic, tūc ille actꝰ nō erit virtuosus ꝯquis eliciatur effectiue a voluntate:quia nō cōcurrit prudentia sicut causa partialis ad causandum illū actum rectū. Preterea.quod adducitur contra primū modū ponendi prudentiā actualem nō videtur inconueniēs. quia idem actus nūero potest successiue dici meritorius ꝛ nō meritorius virtuosus et nō virtuosus.ḡa si volūtas primo eliciat actuꝫ meritoriū perfecte:ꝛ post deus suspēdat actionez voluntatis ꝛ ipse deus conseruet totaliter talē actū:talis actus erit intrinsece virtuosus ꝛ meritoriꝰ: et post nō meritorius.quia nullus actus est meritorius:ꝛ post non meritorius:nisi qui est in potestate nostra. sed quādo deus conseruat talē actum:tunc nō est in potestate nostra.ꝛ p consequēs nō videtur inconueniēs ꝙ actus sit virtuosus per solam generationē prudentie:ꝛ nō virtuosus per eius corruptionē remanēte semper eodē actu in voluntate. Ad primū istorū tenendo istud principiū.ꝙ effectus sufficiēter depēdet ex suis causis essentialibus: ex quo sequeretur ꝙ nullū absolutū necessario requiritur ad aliquē effectū nisi aliquo modo sit causa illius effectus.ꝛ per consequēs cum prudētia actualis necessario requiratur ad actū virtuosum ꝛ est aliquomō prior.necessario sequitur ꝙ actus prudentie sit vera causa efficiens essentialiter ꝛ necessario requisita ad actū virtuosum.ita essentialiter sicut voluntas necessario requiritur tanꝯ causa efficiēs ad hoc ꝙ sit virtuosus vel meritorius:ꝛ cōsequēs sequitur vltra ꝙ suspensa actiuitate volūtatis vel actus prudentie nullo mō dicitur talis actus virtuosus.ꝛ ratio est:quia virtuosum ꝛ vitiosum sunt nomina cōnotatiua:ꝛ significāt ipm actū nō absolute:sed connotādo cū hoc actiuitatē voluntatis ꝛ prudentie: et quādo deficit aliqd̄ connotatū nō dicitur talis actus virtuosus. Et si dicas ꝙ talis actus per positū elicitur effectiue a voluntate pformiter rationi recte fm alias circunstantias requisitas.igitur est virtuosus. Respondeo actū elici conformiter rationi recte:ē ipm elici fm rectā rationem regulantē ꝛ dictantē talem actuꝫ esse eliciendū.qd̄ quidē dictare siue regulare non est aliud ꝙ speciali modo illum actum causare. sicut alibi patet. Nūc autē posito casu predicto prudentia nō causat illum actuꝫ. igitur nō regulat illū: imo supposito ꝙ deus faceret totū qd̄ prudentia faceret si imperetur per deuꝫ nō

Ad primum

Secundo

tunc plus facit prudentia ad actū virtuosum ꝙ si nulla prudentia inesset:quia nihil facit nisi sicut vna statua. Ad scām poterit dici vno modo ꝙ quādo deducitur ad hoc tanꝯ ad inconueniens ꝙ idem actus sit intrinsece virtuosus:ꝛ post non virtuosus intelligitur per nō virtuosum vitiosus:quia impossibile est ꝙ idē actus numero sit intrinsece virtuosus et post intrinsece vitiosus:qd̄ tamen sequeretur si circunstantie non essent obiecta actus virtuosi: sicut patet in qualibet connexione virtutū. et eodē modo si actus prudentie non esset obiectū nec causa essentialis actus virtuosi:sed solum circūstātia sicut alij ponūt aliquos actus voluntatis esse intrinsece virtuosos per solam generatiōem prudentie:posito casu predicto: sed si post ratio erronea predicta diceret illū eundē actū nō esse continuandū.si tunc ille actus cōtinuaret cōtra ratōem ꝛ cōtra conscientiam:tūc ille actus nullo modo variatus esset vitiosus:quia peccatū mortale eo ꝙ cōseruatur cōtra cōscientiam:ß sic nō est in instātia posita:qz si deus suspēderet actōem volūtatis vꝫ prudētie vel vtriusq;:tūc bene actus q̄ primo fuit intrinsece virtuosus. post nō est virtuosus negatiue:ß nō cōtrarie:qz nō est virtuosus nec vitiosus:posito illo casu. Aliter pōt dici ꝙ actus intrinsece virtuosus nō pōt fieri nō virtuosus negatiue.etiā p naturā: qz si corrumpatur actus prudentie necessario corrumpit actꝰ virtuosus cuius prudētia erat directiua necessitate dico naturali pro eo ꝙ talis actus prudētie est causa efficiēs ꝛ obiectū: vt actualiter inherens necessario requisita ad causandū actum virtuosum ꝛ ad cōseruandū.ꝛ sic intelligit̄ inconueniens ad qd̄ deducitur de virtuoso ꝛ non vitioso.tamē per potētiaz dei absolutā potest fieri cōtrariū sicut prius probatū est:quia de illa potētia nō intelligebatur illud dictū.sic igitur pz ꝙ ad actū rectū volūtat̄ necessario req̄rit̄ aliq̄ rō in intellectu:nō quidez aptitudinalis nec habitualis:ß actualis modo predicto.

Ad scām

B
Alia solutio

II
Ḳstio ad ḡones

Nūc vltra videndū si cū errore in aliqua ratione recta respectu alicuius obiecti pōt stare actus rectus in volūtate. vbi ponēde sunt aliq̄ distinctiones:quia actus volūtatis rectꝰ potest esse respectu eiusdem obiecti. respectu cuius est error in intellectu vel respectu alterius obiecti.sic̄r error q̄dā est vincibilis ꝛ ille est culpabilis: vel est inuincibilis ꝛ ille nō est culpabilis.sic̄r actus volūtatis pōt esse cōformiter rationi erronee vel difformiter ꝛ cōtra rōem erroneā. His suppositis dico primo ꝙ actꝰ rectꝰ volūtatis moraliter ꝛ circa vnū obiectum potest stare cū errore i rōe circa aliḋ obiectū siue

Prima cōclusio

J
Secūda cōclusio

ille error sit vincibilis siue non. Exemplū. aliquis pt velle virtuose castitatē:ꝛ tamē errare circa fortitudinē.hoc pt̄z p experientiā ꝛ pbatur supra:ideo transeo. Scōo dico ꝙ actꝰ meritorius circa vnū obiectū nō stat in voluntate cum errore culpabili moraliter circa aliud obiectū:tamē stat cū errore inuincibili ꝛ cum errore culpabili venialiter.hoc patet primo ꝙ tū ad primā partē:quia qñ aliquis errat errore vincibili,ppter quē peccat mortaliter omittendo vel committendo:puta ḡa fuit negligens ad inuestigandū id qd̄ tenetur scire ꝛ vitare p preceptū diuinū omittendo illam inuestigationem voluntarie propter pigriciā vel aliā causam consimilē quā posset vitare si vellet talis omittendo actū volūtatis cū debuit efficaciter imperasse intellectui inuestigare illud qd̄ sibi est necessariū ad salutē peccat mortaliter peccato omissionis.ꝛ per ꝯns ille error quo erat circa tale obiectum est vincibilis ꝛ culpabilis moraliter nō quidem sic intelligēdo:ḡa actus istius erroris sit intrinsece vitiosus: quia solus actus voluntatis est intrinsece virtuosus vel vitiosus sicut alibi patuit de cōnexione virtutū:sed est culpabilis ꝛ vitiosus solum quadā denoiatione extrinseca ab actu voluntatis. Ponēdo ꝙ peccatū omissiōis nō potest esse sine peccato cōmissionis. tunc nolle tale obiectū inuestigare esset boc peccatū cōmissionis vel aliqd̄ velle repugnans huic inuestigationi ꝛ nō velle inuestigare esset peccatum omissionis:tunc actus erroris diceretur vitiosus ppter actū voluntatis quo omittit inuestigare illud qd̄ tenetur inuestigare sed quicq̄d sit de hoc si talis omissio sit peccatū mortale non stat cuz caritate ꝛ per ꝯsequens stante tali errore non potest talis voluntas elicere actū meritorium circa qd̄cunq; obiectū:qz talis actio sine caritate nō potest elici. Similiter cōclusio predicta q̄tū ad scām partem patet:qz error invincibilis nō est culpabilis:quia nō est in potestate errantis.ꝛ per cōsequēs nō impedit actum meritoriū circa qd̄cunq; obiectū:quia nō corrumpit demeritorie caritatē.similiter error vincibilis ꝛ culpabilis venialiter qui generat̄ ex hoc ꝙ homo negligit inquirere aliquid qd̄ debet scire:tamen omittendo solū peccat venialiter non impedit caritatez.ꝛ per consequens nec actuz meritoriū circa qd̄cunq; obiectum.

K
Tertia cōclusio

Tertio dico ꝙ actus rectus in voluntate stat cū errore inuincibili in intellectu eiusdem obiecti.hoc patet per exemplū. ponatur aliquis habens istam ratōem vniuersalez rectam omni indigenti in extrema necessitate est benefaciendū ne pereat que ē euidēs ex notitia terminoꝝ.occurrente igitur aliquo paupere qui apparet indigere in extrema necessitate si voluntas imperet intellectui vt inquirat si talis sic indigeat:sicut apparet indigere facta inuestigatione per oēm viam possibilem poni si ex aliquo latente qd̄ non est in potestate sua scire intellectus assentiat ꝙ talis indigeat sicut apparet indigere:licet non sic indigeat fm veritatem euidenter intellectus dictabit ꝙ tali q̄ sic apparet indigere:licet non sic indigeat est subueniendū tanꝯ existenti in extrema necessitate. hic igitur fm istam conclusiōem errat intellectus:quia iudicat illum existere in extrema necessitate qui non sic indiget ꝛ iudicat ꝙ sibi est subueniendū:cui fm veritatem non est sic subueniendū.ꝛ tamen voluntas volens efficacirer sic ei subuenire:habet actum rectum ꝛ virtuosum ꝛ meritoriū si hoc velit pro amore dei.ꝛ per cōsequens actus rectus voluntatis,ꝛ erroꝝ intellectus stāt simul respectu eiusdem obiecti.ꝛ tota ratio est:quia ille error nō est in potestate errantis ex quo posuit diligentiam quā debuit ad sciendū veritatem.ꝛ per consequens ille error oīe peccatū excusat. et ideo voluntas eliciens actum conformiter rati rationi erronee virtuose ꝛ meritorie agit: imo stante tali errore si nollet sibi bene facere haberet actum vitiosum ꝛ demeritoriuz:quia talis actus eliceretur contra conscientiam ꝛ rationem non culpabilez.ꝛ hoc scienter: quia posito casu predicto nescit se errare:sed credit se habere rationem rectam.ꝛ per consequens contemnendo eam peccat mortaliter. similiter non volendo sibi efficaciter subuenire est peccatum omissionis:quia tenetur velle illud quod ratio non viciosa dictat esse volendum. ꝛ per cōsequens omittendo illud peccat mortaliter:sed licz hic sit ratio particularis errās circa minorem ꝛ conclusiōem:tamē ratio vniuersalis est recta. ista scilz ꝙ omni indigenti in extrema necessitate est subueniendum.igitur ꝛc̄.ꝛ hec ratio recta concurrit cum ratione erronea immediate formaliter ad causandum illum actum voluntatis rectum. quod si non esset in intellectu talis ratio recta: nullo modo esset actus voluntatis virtuosus.ꝛ ideo qui non assentiret huic propositioni.omni indigēti in extrema necessitate ꝛc̄. vel dissentiret ppter aliquā deceptiōez:ꝛ tamē erraret circa cōclusiōem mō p̄dicto nullo modo pōt elicere actū rectū voluntatis:sic aliquis fatuus forte

Universidad de Deusto
Biblioteca

non assentiret huic ꝓpositioni ꝙuis sit per se nota: ideo talis ꝙ non habet vsum ratōnis nō posset habere actū virtuosum respectu eiusdē obiecti. ⁊ tota ratio est: qz actus virtuosus necessario req̄rit aliquā rationē rectā sicut ꝓius patet. Si dicas aliquis habēs habitū prudentie ⁊ habitū virtuosum potest elicere actū ad quē inclinat virtus nō eliciendo actum ad quez inclinat prudentia: qz potest aliq̄d velle ꝑm inclinatōem virtutis non assentiendo per intellectū ꝙ illud est volendum. igitur pōt esse actus virtuosus cū solo habitu prudentie sine oīi alio actu. Respondeo ꝙ pōt dici ꝙ casus nō est possibilis: quia nihil est actualiter volitū nisi actualiter apprehensum ab intellectu: ⁊ tunc apprehensione facta statim intellectus naturaliter assentit: ⁊ ita ad eliciendū actum ꝑm inclinatōnem habitus virtuosi necessario requiritur actus prudentie. Tū qz virtus inclinat ad actū solū circa illud obiectum circa qđ versatur. nūc autem vt probatū est supra de cōnexione actus prudentie actualiter existēs est obiectū actus virtuosi. ⁊ ꝙ ꝑns nō potest volitas elicere actū aliquē mediante illa virtute: nisi existat actus prudentie tangēs obiectū illi? qz si illa virtus inclinaret ad aliquē actū q̄ nō terminaret ad totū illud obiectū circa qđ generatur: qz omittitur aliqđ obiectū partiale sicut prudentia: sequeretur ꝙ ex illo actu nō augeret habitus virtuosus a quo elicitur: qz habitus augeē ex actibus elicitis circa idē obiectū oīno circa qđ primo generatur ille habit? sed ille actus generaret illū habitū distinctuz specie formaliter: qz ille actus habet aliud obiectū specie ꝙ prius: qz obiectū illud partiale qđ nō est obiectū scđi actus eliciti ꝑ positū est alterius spēi ab obiecto scđi actus. sed hoc videtur satis absurdū ꝙ aliquis habitus naturaliter inclinat imediate ad actū generatiuū habitus distincte spēi sine oīi alio habitu occurrente ad causandū illū actū. igit ⁊c. Tū qa superi? est dictū ꝙ nō tantū ad causandū actū virtuosum cōcurrit actus prudentie sicut 'causa partialis ⁊ effectiua: ꝑ ad illū actū conseruādū naturaliter. ⁊ ratio est: qz causat vt existēs naturaliter actualiter obiectū ist̄ius act? quo nō existente nō pōt naturaliter causari nec cōseruari. igit nec eodē modo pōt aliquis actus elici a virtute generata nisi actus prudētie sit causa illius actus tangēs obiectum eius actualiter existens: qz nō videt alia ratio q̄ cogat ponere ꝙ actus prudentie sit causa primi actus virtuosi q̄ ꝑmo generat habitū q̄n eadē cogat ꝙ sit causa actus scđi eliciti ab habitu cū vterq; actus sit eque virtuosus ⁊ vterq; generetur licet ad generatōem scđi actus cōcurrat aliq̄ causa q̄ nō cōcurrebat ad gñatōem primi: puta habitus virtuosus gñatus ex actu primo et vterq; habet idē obiectū totale p oia: ⁊ iō casus predictus nō videt possibilis. Aliter pōt dici supponēdo casum esse possibilē ꝙ si volitas posset elicere actū mediāte virtute sine actu prudētie actualit̄ existēte i intellectu: qz talis actus nō est virtuosus pfecte sicut ꝑus: qa deficit vnū obiectū partiale ⁊ vna circūstātia necessario req̄sita ad ꝑ ꝙ ille actus sit virtuosus: puta act? prudētie ꝑ poti? eliceret sic fatuus vel furiosus eliceret aliquē actū mediante virtute ꝑus gñata i volūtate tali sine recta rōne: qz i illis nō est vsus rōnis. si tn̄ sit ꝑ possibile: qz credo firmit̄ ꝙ in talib? nō pt elici aliquis act? intellect? marime iudicatiū: ly fortē in eis posset esse act? apprehensiuus rerū incōpletoꝝ nō rerū cōpletoꝝ: qz ad illū cōcurrit act? volūtatis sicut alibi pz: ⁊ ita tales nō pñt bñ aliquē actū volūtatis. ⁊ iō vterq; casus p̄dictus videt simplr impossibilis. Quarto dico ꝙ act? rectus in volūtate nō stat cū errore vincibili ⁊ culpabili in ītellectu eiusdē obiecti q̄uis posset simpl'stare respectu diuersoꝝ obiectoꝝ sicut ꝑius dcm̄ est. hoc ꝓclusio pz: qz talis actus volūtatis: aut eliceret ꝓformiter rōni erronee aut diffōrmit̄. si ꝙmo modo nō est actus virtuosus siue rect?: qz ille error nō excusat aliquē actū sibi elicitū ꝓformiter a pctō: ꝑ aggrauat magis: qz in ptāte talis fuit nō errare tali errore ad quē sequit̄ voluntatē ꝓformiter volentē errare. aliter nō esset error: culpabilis

Quia act? erronis i se nec est virtuosus nec vitiosus nisi denoiatōe extrinseca: ꝑ solā ē vitiosus respectu actus volūtatis ad quē inclinat. forte ita est. vñ pōt dici vitiosus ꝓpter actū omissionis quo volūtas debuit imperasse intellectui iuestigare circūstātias necessarias ad illū actū virtuosū: ita vt nō gñet talis error in intellectu ⁊ nō iperauit. ⁊ sic peccauit pctō omissionis omittēdo illū actū quē debuit elicere: ⁊ volūtas eliciens cōformiter actū illum illi rōni erronee peccat: qz semper peccat volūtas pctō cōmissionis qñ elicit aliquē actū ad cuius oppositū obligatur per preceptū diuinū vel ordinatōem diuinā vel alio mō obligatur ad oppositū ⁊ nunq̄ aliter peccat nunc autē voluntas obligatur ad eliciendū conformiter rationi recte. igitur eliciendo actū contra ratōez rectā: qz ꝓformiter rōni erronee culpabili facit oppositum illi? qđ tenetur facere ⁊ ꝙsequens peccat in eliendo talem actum ⁊ nō recte agit: qz si recte ageret: nō teneretur elicere actū oppositū. vnde licet nō teneatur

Z Quarta cōclusio

Instantia

Responsio

voluntas elicere conformiter actū rōni recte q̄ opponit̄ rōni erronee innincibili: quia talis error nō est in potestate bois errantis: ⁊ ideo excusat voluntatē ꝙ non tenetur facere cōformiter rationi recte oppositeimo eliciēdo conformiter tali rationi erronee nō peccat: ꝑ agit virtuose ⁊ eliciendo actū contra illum errorez peccat ⁊ errat: ly inquā ita sit tamē voluntas tenet̄ elicere cōformiter rationi recte que opponitur ration i erronee vincibili ⁊ culpabili ꝛ hoc qz talis est in potestate errantis: qz potuit non errasse si voluisset. ⁊ per ꝑns eliciendo actum conformiter rationi erronee vincibili peccat: qz elicit actū quē non debet elicere: imo oppositū actū tenetur elicere: qz ille error nō excusat eum: sed potius aggrauat: quia talis peccat duplici peccato: scz cōmissionis eliciendo ꝓformiter rationi erronee culpabili ⁊ omissionis omittendo actū oppositū quē tenetur elicere. ⁊ sic aggrauat error: talis ⁊ nō excusat. si aut̄ voluntas eliciat actū diffōrmiter rationi erronee culpabili: puta cōtra talez rationē peccat etiā duplici peccato cōmissionis eliciendo actū contra rationez quā credit esse verā. ⁊ sic peccat faciendo contra cōsciētiaz ꝙ contemptū illius qđ debet esse regula sua in agendo. etiā tenet̄ se ꝓformare dictamini ⁊c. in operando siue sit rectū siue erroneū ꝙ conseq̄s ꝓformando se omittit illū actū quē tenetur elicere: ⁊ sic peccat pctō omissionis. si aut̄ nullū actū eliciat nec cōformiter rationi erronee nec diffōrmiter. ꝑ oēm actū suspendit: tūc peccat duplici peccato omissionis omittēdo illum actū quē tenetur conformiter elicere rationi recte que opponitur rationi erronee predicte ⁊ omittendo actū quē tenetur conformiter elicere rationi erronee: qz aliter faciēdo contra illā rationē nō peccaret nisi teneret̄ cōformare se in operando dictamini erronee rationis: ⁊ ꝙ ꝑns talis necessario peccat ⁊ est perplexus ⁊ siue voluntas operatur conformiter illi rationi siue diffōrmiter siue nihil operetur semp peccet vno mō vel alio modo. ⁊ ideo summū remediū tali q̄ peccat est dimittere conscientiā ⁊ ratōem illā erroneā qđ potest fieri per inuestigatōem veritatis. Si dicas ꝙ non videtur rationabile ꝙ aliquis teneat̄ agere conformiter rationi erronee vincibili: qz tenet̄ ad eliciendū actū oppositū: puta ad eliciendū cōformiter rationi recte que opponit̄ rationi erronee predicte ⁊ sic talis simul obligaretur ad eliciendū actus oppositos. Respondeo. licet superius dicat̄ ꝙ errans errore vincibili tenetur agere conformiter rationi erronee. tamen hoc nō est verū: qz agendo conformiter peccat ⁊ nullus obligatur ad peccandū: sed pro tanto peccat discordando cū ratione erronea: qa cōtēnit ratōem quā credit esse rectā: quia si recta esset deberet esse regula sua ⁊ agendo diffōrmiter peccat. nō qz tenetur elicere actū oppositū: scz rationi erronee conformare: sed qa tenet̄ ad oppositū negatiue: hoc est tenet̄ non elicere actū discordantē a ratione erronea nec contēnat. sic̄ agendo conformiter illi rationi dicitur semper peccare: quia tenetur elicere actū oppositū puta discordantē a tali ratione: quia eliciendo talē actum peccat. nec actū cōformem rationi recte oppositē. quia hoc non oportet: sed quia tenetur non elicere actū conformiter tali rationi erronee. ⁊ sic tenetur ad oppositū negatiue. ⁊ sic intelligenda est illa ꝓpositio generalis ꝙ nullus peccat nisi qui tenetur ad oppositū illius qđ facit. Sic igitur patet quomodo actus rectus in volūtate stat cum erroze in ratione ⁊ quomodo non ⁊ respectu cuius obiecti. ⁊ de hoc quere ꝑius questiōne de cōnexiōe virtutū. Sed hic sunt aliqua dubia. Primū est ꝙ voluntas agens conformiter rationi erronee invincibili non sit simpliciter recta cuius oppositū ꝑius dictum est quia illa voluntas est recta que in operando conformatur voluntati diuine tangēti sue regule: ⁊ illa non est recta que discordat ab intellectu diuino ⁊ voluntate diuina in volēdo: ꝑ voluntas agens predicto modo discordat a iudicio intellectus diuini ⁊ volūtate diuina: quia deus iudicat ꝙ illi qui ꝑm veritatem non indiget extrema necessitate non est subueniendū tangēti sit indigens ⁊ volūtas creata vult ꝙ tali sic subueniatur. ergo voluntas creata volēs sibi sic subuenire vult oppositum illius quod deus iudicat sic esse volendum ⁊ qđ deus vult ⁊ per consequens discordando a voluntate diuina peccabit. Scōm est. vtrū peccatū commissionis ⁊ omissionis necessario concomitāt̄ se: videtur ꝙ sic quia aliquis nunq̄ peccat peccato cōmissiōis: nisi quia facit aliquid qđ tenetur non facere vel eius oppositum facere igitur talis omittit illud ad qđ obligatur. ⁊ ꝑ consequens peccat peccato omissionis. Similiter vt videtur nunq̄ aliquis peccat peccato omissionis nisi nolendo actum: quem actum tenetur velle vel volendo actum contrarium illi actui quē tenetur velle sicut si teneat̄ diligere deū super oia die dñico ⁊ toto illo die pl? diligat actus venereos q̄ deum. hic peccat duplici peccato commissionis ⁊ omissionis. Preterea. nullus peccat peccato omissiōis nisi suspendendo actum quem tenetur elicere: sed tale suspendere est elicere actum. ergo ⁊c.

Primū dubiū

Scōm dubiū

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tertiũ dubiũ

Tertiũ dubiũ est de hoc qđ dicit ꝙ voluntas teneꝯ velle dictatũ a rõne erronea erroꝛe inuincibili esse volendũ: qꝛ tale dictatũ ẽ malũ: ponam⁹ ꝙ ita sit: nũc aũt malũ sub rõne mali nõ est volitũ nec volibile: qꝛ sicut oẽ volitũ vl volibile est solũ bonũ existẽs vl apparẽs solũ: ita oẽ nolitũ ⁊ nolibile est malũ eẽns vl apparẽs ⁊ ꝓ ꝯns nullũ bonũ est nolitũ nec esse põt: nec aliqđ malũ est volitũ nec esse põt.

Quartũ dubiũ.

Quartum dubiũ est de dictato a rõne erronea vincibili vl inuincibili rõe recta vl nõ: nõ curo ad pns: qꝛ tale dictatũ siue apprehensio talis dictati aliqñ causat delectatõem in appetitu sensitiuo: vt ptz de apprehẽsione alicui⁹ obiecti pulebri ⁊ delectabilis aliqñ apprehẽsio illius dictati a rõne causat doloꝛẽ i appetitu sensitiuo sicut aliqs ymaginãs moꝛtẽ vel bellũ moꝛtale futurũ timet ⁊ dolet in appetitu: nũc aũt regulariter ita est ꝓ statu isto ꝙ voluntas magis inclinat ad volendũ obiectũ: cuius apprehẽsio causat delectatõem in appetitu sensitiuo. ⁊ nolendũ illud cuius apprehẽsio causat doloꝛẽ in eodẽ appetitu. Tũc est dubiũ q̃ est cã istius inclinatois ⁊ q̃ est cã istoꝝ actuũ: sic diffoꝛmiter eliciatoꝝ. nõ voluntas: qꝛ ipa est libera respectu cuiuscũq; actus eliciti ab ea. ⁊ ꝓ ꝯns de se nõ plꝰ determinat ad vnũ actũ q̃ ad aliũ. nec cognitio intellectiua: qꝛ sicut rõ recta vl erronea põt dictare ꝙ aliqđ delectabile appetitui sensitiuo est volendũ ita põt dictare ꝙ moꝛs sit volẽda ⁊ ꝓ ꝯns post dictamẽ est cã vniformẽ vrobiqꝫ: ⁊ tñ nõ obstante tali dictamine volũtas inclinat ad actꝰ oppositos respectu istoꝝ actuũ qꝛ ad volendũ vnũ ⁊ nolendũ aliud q̃ igit est cã istius diffoꝛmitatis.

Quintũ dubium

Quintũ dubium ẽ vtrũ aliqs habẽs rõnem erroneam põt stãre erroꝛe scire se errare vl credere. videt ꝙ sic: qꝛ aliter nõ põt dimittere erroꝛẽ. igit ⁊c.

Ad primũ dubiũ

Ad primũ dubiũ dico ꝙ nõ semp volũtas est recta ꝗa cõforꝛmatur volũtati diuine in obiecto volito: nã aliqñ vult deus aliqđ: ⁊ tñ vult creaturã nolle illud. Exẽplũ. deus ab eterno voluit moꝛtẽ xpi: ⁊ tñ noluit iudeos velle moꝛtez eius eo mõ quo est moꝛtu⁹ ab eis. Sicꝛ ponit Augustin⁹ exẽplum ꝙ deus vult patrẽ meũ moꝛi: ⁊ tñ non vult me velle moꝛtẽ patris mei. nũc aũt qñ volo aliqđ qđ deus vult me nolle: ꝛz illud sit volitũ a deo tñ pecco maxime si sciã deũ me nolle illud. ꝗa tũc scienter discoꝛdo a regla cui me teneoꝛ in actibus meis cõforꝛmare. ⁊ ꝓ ꝯns pecco. Et ex B põt patere ꝛm illã viã q̃ ponit ꝙ deus est cã imediata cuiuslibz actus nr̃i volẽdo illũ actũ esse quõ nos in actu aliquo peccam⁹: ꝛz de⁹ velet actũ illũ esse imediate ab eo partialiter concurrente volũtate: qꝛ ꝛz volũtas creata velit illud qđ deus vult: qꝛ deus vult illũ actũ esse aliter nõ fieret: tñ nõ peccat: ꝗ voluntas nr̃a peccat: qꝛ volũtas diuina nõ teneꝯ velle oppositũ eo ꝙ ad nihil obligat: ꝗ voluntas creata teneꝯ velle oppositũ: qꝛ teneꝯ velle qđ deus vult eaz velle. nũc aũt qñ deus velit actum pcti esse: tñ de⁹ vult volũtatẽ creatã nolle illũ actũ pctiv̄l saltẽ nõ velle: ⁊ ꝓ ꝯns volũtas creata volẽdo illũ actũ quẽ deus peccat: qꝛ obligat ad oppositũ. nec etiã deus vult istuz actũ esse absolute sed tñ volũtate ꝯnte siue ꝯditionata: qꝛ deus vult illũ actũ esse si creatura vult: ꝗ vult creaturã nõ velle illũ actũ si placeat sibi. sic igitur ptz ꝙ volũtas nõ semp teneꝯ se cõforꝛmare voluntati diuine in volito: imo frequẽter cõforꝛmãdo se illi volũtati in volito peccabit. ꝓpr̃ causam dictã: ꝗ teneꝯ se ꝛforꝛmare volũtati diuine in circũstãtia obiecti voliti: puta qꝛ teneꝯ velle qđ de⁹ vult eã velle. Ad ista est opinio Joh. ꝙrebi q̃rit istã questionẽ. Ad ꝓpositũ dico ꝙ q̃uis itellectus diuin⁹ dicret ꝙ tali nõ sit ꝯueniendũ mõ ꝑdicto ⁊ volũtas dei nolit ꝙ sic ei subueniat. tñ volũtas creata sequẽs rõnem erroneã erroꝛe inuincibili est volũtas recta: qꝛ volũtas diuina vult eã sequi rõnem nõ culpabilẽ. ⁊ sic faciendo cõtra illã rõnem peccat: ꝗa obligat ad oppositũ. Et si dicas ꝙ volũtas diuina nõ vult sibi sic subueñire: imo respectu buius bz sic actũ nolẽdi. igitur volũtas volẽdo sibi subuenire peccet: qꝛ vult illud qđ deus vult eũ nolle. Rñdeo si sciret ꝙ deus nollet eũ velle subuenire: ⁊ tunc ipe vellet illũ actũ peccaret nũc aũt ꝑ casum errat tñ ꝙ credit deũ se velle illũ actũ quẽ deus vult eũ nolle: nõ ille erculat igit ⁊c. Ad aliud dico ꝙ pctm̃ cõmissionis a pctõ omissionis est oino separabile: ita ꝙ ꝑ potẽtiã diuinã vere põt fieri sine alio: ⁊ ecouerso. Aũt pctm̃ omissionis põt esse sine peccato cõmissionis. ps: qꝛ ponam⁹ ꝙ aliquis teneatur deũ diligere die dnico nõ habito impedimẽto talis seq̃stratus ab oi impedimẽto põt nõ diligere deũ toto illo die manifestũ est: qꝛ si necessitaret ad diligendũ deũ toto illo die: tunc nõ mereꝛet in diligendo. potest igit deũ nõ diligere ⁊ ꝓ ꝯns peccare pctõ omissionis talis sic peccans necessario peccabit pctõ ꝯmissionis ꝑ te. q̃ro de illo actu volũtatis quo peccat peccato cõmissionis siue sit actus nolendi diligere deũ siue sit actus cõtrarius dilectõnis dei: aut est in potestate voluntatis sic ꝙ voluntas stante pctõ omissionis potest sc̃z actũ cõmissionis elicere ⁊ nõ elicere vl nõ potest non elicere: sed statim ⁊ necessario elicit stante ꝑmo pctõ. si primo mõ igitur põt volũtas illũ actũ nõ elicere: ⁊ per ꝯns põt nõ peccare pctõ com

Ad scdm

missionis: ⁊ dimittẽdo actũ diligẽdi deũ peccet peccato omissiõis. igitur põt peccare peccato omissionis nõ peccãdo peccato cõmissionis. Si detur scõm. igitur eliciẽdo illũ actuz nõ peccabit. quia nullus peccabit in eo qđ vitare nõ põt. Nã peccatũ adeo est volũtariũ ꝙ si nõ sit voluntariũ non est peccatũ ſm Augustinuz. Si igitur ille actus nõ sit in potestate voluntatis modo prædicto: sed necessario volũtas eliciat illũ actũ. volũtas in eliciẽdo illũ actũ nõ peccabit. ⁊ per ꝛsequẽs siue sit in potestate volũtatis siue non: põt peccare peccato omissionis: nõ peccãdo peccato cõmissiõis

Si dicas ꝙ ille actus cõmissionis absolute est in potestate volũtatis: tñ supposito illo añ cedẽte ꝙ peccat peccato ꝯmissiõis. tũc nõ est in ptãte volũtatis: cuz boc nõ stat ꝙ peccet illo actu: sicut ebrius occidẽs boiem in ebrietate facit actũ qui nõ est in ptãte sua. ꝗa pro tũc nõ babet vsum rõnis: ⁊ tamẽ tũc peccet ꝯmittẽdo bomicidiũ. eodem modo ẽst in ꝓposito.

Respondeo. si talis nõ babet vsum rationis nec actũ volũtatis: tũc nullo modo peccet faciẽdo illud bomicidiũ nõ plus q̃ si nõ faceret et tñ talis mereꝯ dupliceꝫ increpationẽ apud bomies qui babẽt iudicare de malefactis manifestis ⁊ nõ de occultis. ⁊ boc ne euertat respublica: sed cozã deo nõ meretur aliquã increpationez: nisi pro primo actu quo volũtarie se inebriauit. boc clarum est. tenẽdo illã opinionẽ ꝙ solũ actus volũtatis est virtuosus vel vicios⁹ ⁊ nõ actus exteriꝰ. sic igitur ptz ꝙ peccatũ omissionis põt esse sine peccato cõmissionis. Similiter peccatũ cõmissionis põt esse sine peccato omissionis. Aũt sit distinctũ peccatũ patet. Nã aliquis obligatur ad non eliciẽdũ actũ contrariũ actui alicuius præcepti pro aliquo tẽpore, ꝙ quo tñ nõ obligatur ad eliciẽdum affirmationẽ ⁊ positiuuz illius præcepti. Exemplũ. aliquis obligatur ad non odiendũ deũ: qñ nõ tenetur positiue diligere deũ talis igitur põt odire deũ. ⁊ per cõsequens peccare peccato ꝯmissionis: ⁊ tñ ille nõ necessario peccet peccato omissionis. quia si sic. boc nõ esset nisi omittẽdo actũ dilectiõis opposituz actui odij: sed omittẽdo banc dilectionẽ nõ peccat quia regularetur: sicut nullus peccat peccato commissionis nisi eliciendo actũ quẽ tenetur nõ elicere. ita nullus peccat peccato omissionis nisi omittẽdo actũ quez teneꝯ elicere. nũc aũt per positũ quãdo elicit actũ odiẽdi nõ tenetur deũ pro tũc diligere. igitur ⁊c. Nec obligatur pro tũc ad actũ affirmatiuũ alicui⁹ præcepti: saltẽ boc est possibile. igitur põt aliquis peccare peccato ꝯmissionis: nõ peccãdo peccato omissionis. Si loq̃mur de peccato omissionis: qđ est distinctuz peccatũ a peccato cõmissionis sic semper qui peccat peccato ꝯmissionis peccat etiã peccato omissionis. ꝗa quicunq; peccat peccato cõmissionis nõ omittit actũ quẽ tenetur omittere. ⁊ per ꝯns nõ omittẽdo illuz actũ peccat peccato omissionis. sed aliter capitur in precedẽtibus casibus. et boc quia in illis dicitur peccatũ omissionis: qñ aliquis omittit actũ quẽ tenetur elicere. bic aũt quia nõ omittit actũ quẽ tenetur omittere. et ita in primo casu est peccatũ omissionis ꝓprie in secũdo est peccatũ nõ omissionis. Aũt autẽ qñ aliquis peccat peccato ꝯmissionis: nõ peccat peccato omissionis tanq̃ distincto peccato. ꝓbatur sicut ꝛclusio precedẽs de separabilitate omissionis a cõmissione. quia aut est in ptãte omittẽtis omittere illũ actũ: aut non. si sic. igitur põt illud peccatũ omittere libere vel nõ omittere: sicut ptz. ⁊ per ꝯns põt non omittere. ⁊ per ꝯns nõ peccare peccato omissionis qđ est ꝓpositũ. quia sicut arguitur de vno ita de quolibet si nõ est in ptãte eius nõ omittere illũ actũ. igitur necessario omittit illũ. igit nõ peccet. ꝓbatur sicut cõclusio precedẽs. rõdeo dico ꝙ vnũ peccatũ põt separari ab alio ⁊ econtra. Ad rationẽ pro illo dubio dico ad primã ꝙ nunq̃ est peccatũ omissionis: nisi quãdo qs facit qđ tenetur nõ facere vel tenetur elicere actũ oppositũ ⁊c. ⁊ ideo cõcedo ꝙ talis semp omittit illud ad qđ obligatur. sed nõ semper omittit distinctũ actuz ab actu ad quẽ eliciẽdum pro tũc obligatur. quia nõ semp obligat ad talẽ actũ: sed omittit istũ actũ cõmissionis quẽ tenetur nõ cõmittere. quia istũ actũ tenetur nõ elicere. ⁊ ideo talis omissio semp sequitur peccatũ cõmissionis: sed istud nõ est peccatũ distinctũ a cõmissiõe. Si dicas ꝙ omissio semp necessario sequitur peccatũ cõmissionis ꝗa talis omissio nõ est semp peccatũ ſm principia tua. Respondeo. verũ est ꝙ nõ est peccatum distinctũ a cõmissione. et dico ꝙ libere omittit sicut libere cõmittit. quia vtrũq; tam omissio q̃ ꝯmissio est in ptãte volũtatis. licet vnuz necessario inferat aliud sicut antecedẽs infert cõsequẽs. sed sic nõ est de peccato omissionis distincto. quia illud est imediate in ptãte volũtatis: etiã quocũq; peccato cõmissiõis posito: ⁊ aliter nõ essz peccatũ distinctũ: sicut ꝓbat argumentũ. Ad aliud nego assumptũ. quia sicut ꝓius satis efficaciter ꝓbatũ est aliquis põt peccare pctõ omissionis: nullũ actuz penitus eliciẽdo: saltẽ nullũ actũ peccati: nec velle contrariũ actui illi quẽ teneꝯ elicere: nec nolle illũ actũ quẽ teneꝯ elicere. ꝗa põt de tali

Universidad de Deusto
Biblioteca

S Ad tertiū dubiū

materia non cogitare: ⁊ per cōsequens nec vel le nec nolle. ⁊ ideo assumptū est falsum simpli citer. Per idez ad tertiū dico ꝙ suspendere a ctū non est semper actus positiuus. bene eniz aliquis actus suspenditur quādo actus cōtra rius elicitur: sed aliquādo potest actus suspen di ⁊ nullus alius elici. ⁊ hoc est propie suspen dere actū non elicere actum. Ad tertiū dico ꝙ bonū accipitur dupliciter. vno modo vt di uiditur in bonū honestū ⁊ delectabile. alio mo do bonū idez est qđ volitum: vel accipitur pro oīi illo qđ est volibile. Et eodē modo malum accipitur dupliciter vt opponitur bono ꝓmo modo dicto vel vt accipitur pro aliquo qđ est nolibile vel nolituz. Accipiendo bonū primo modo ⁊ malū ꝓut opponitur bono. primo mō sic dico ꝙ voluntas potest velle maluz qđ nec est bonū realiter nec apparēter. ⁊ potest nolle bonū qđ nec est malū realiter nec apparēter. Prima pars istius cōclusionis patet: quia ali ter sequeretur ꝙ nec posset mereri nec deme reri cōmittēdo circa qđcunq; obiectū malum realiter ⁊ dictatū a recta ratione esse tale. qđ probo: quia accipio aliqđ tale obiectū peccati mortalis: puta colere deos alienos malum est Ponamus igitur ꝙ intellectus dicret hoc eē malū: quia tunc est malū realiter ⁊ apparēter. quia hoc solum voco realiter apparēter bonū vel malū qđ iudicatur ab intellectu bonū vel malū. ⁊ si iudicetur ab intellectu recto non er rante esse tale: tūc nō solum est apparēter bo nū vel malum: sed realiter. quia sic dictat intel lectus esse sicut est in re. si autē iudicetur ab in tellectu errante: tūc est solum bonū vel maluz apparēter et nō realiter hoc supposito. quero tūc vtrum volūtas potest velle hoc malū cole re deos alienos dictatū tale esse ab intellectu vel nō. si sic habetur propositū ꝙ voluntas po test velle malū: qđ est malū realiter ⁊ apparē ter ⁊ nullo modo bonū primo modo acceptuz si nō potest velle hoc malū sic dictatuz. igitur volūtas nūq; potest peccare circa illud obiectū peccato cōmissionis: quia nō peccaret tali peccato nisi volēdo oppositū illius qđ dictat recta ratio circa predictū obiectū: quia in nolē do illud qđ est dictatū a recta ratione esse no lēdum nō peccat: imo magis meretur. igitur si volūtas potest peccare peccato cōmissionis circa illud obiectū: hoc est volēdo illud quod est dictatū a recta ratōe esse malū. Si igitur nō potest velle tale malū sic dictatum: nō po test peccare peccato cōmissionis: nūc autē ap paret verū ꝑz leges dei cōiter ordinatas ꝙ vo lūtas viatoris nō potest mereri circa aliq̄d ni si circa illud posset demereri cōmittēdo: licet

T

ēm christus ⁊ beata virgo potuerūt mereri cir ca mala obiecta et nullo modo demereri. hoc fuit in eis ex speciali dispensatiōe diuina. sed de alijs videtur propositio assumpta generali ter vera. Si ēm volūtas nō pōt velle predictū obiectū: nō pōt demereri. ⁊ per cōsequens nō pōt mereri in nolēdo illud malū sic dictatū. et per cōsequens aufertur oīnis ratio merendi ⁊ demerēdi circa talia obiecta: qđ est erroneum dicere. Si dicas. ꝙ pōt mereri eliciēdo actū volēdi circa illud obiectū quia actus volendi est in prāte sua. sic videlicet ꝙ pōt libere cessa re ab illo actu ⁊ libere elicere. licz nō possit eli cere aliū actū. hoc nō valet. quia licet istud sit solum verū de aliquibus: puta de xp̄o ⁊ beata virgine quādo fuerūt viatores. hoc tamē fuit ex speciali preseruatiōe et ordinatione diuina qua voluit nō cōcurrere cū volitionib⁹ eoꝝ ad eliciendū actū peccati. igitur vbi non est tale speciale priuilegiū: ibi dicitur generaliter esse verū. ꝙ si volūtas pōt mereri circa aliqđ obie ctū: pōt demereri cōmittendo circa illud obie ctū. ⁊ p cōsequens in alia volūtate a volūtate xp̄i ⁊ beate virginis nō habet ista ratio locuz. Per idē medium per omia pōt probari secunda pars cōclusionis predicte. scz ꝙ voluntas pōt nolle bonū primo modo acceptū: qđ nō habet rationē mali: nec realiter nec apparēter. puta quia realiter est. ⁊ sic dictatur ab intellectu et est mediuz. quia volūtas circa qđcunq; obiectū pōt mereri eliciēdo actū: ⁊ pōt demereri cō mittēdo. et p cōsequens si pōt mereri eliciēdo actū volēdi circa tale obiectū bonū pōt deme reri eliciēdo actū nolēdi circa idē bonū nisi sit impedimētū speciale: sicut supra dictū est. vel aufertur oīno ratio merendi ⁊ demerēdi circa oīne obiectū: qđ est absurduz dicere. sic igitur patet predicta cōclusio. Scdo dico ꝙ accipiē do bonū ⁊ malū secūdo modo. sic voluntas nō pōt velle aliquid nisi bonū: nec nolle aliquid nisi malū vel sub ratione mali. hoc patet. quia sic accipiēdo bonū idē est qđ volituz vel voli bile. malū idē est ꝙ nolitū siue nolibile. tūc au tē videtur cōtradicere ꝙ voluntas velit aliud nisi sit volitū ⁊ volibile. igit ⁊c. Et sic possunt glosari auctoritates ⁊ dicta sanctoruz: qui di cunt ꝙ voluntas nō pōt velle aliquid nisi sit bonū realiter: vel sub ratione boni apparēter similiter non pōt nolle aliquid nisi sit malū et sub ratione mali. Ad quartum dubiū dico. ꝙ difficile est dare causam quare voluntas plus inclinatur ad nolendū illud obiectum qđ cau sat dolorem in appetitu sensitiuo. quia nec co gnitio dictatiua potest esse causa illius incli natiōis. quia cognitio dictatiua pōt esse eque

U Ad q̄rtū dubiuz

intensa ad volendū aliquid qđ causat dolorez in appetitu sensitiuo sicut ad volendum illud qđ causat delectatiōem: immo forte intensior saltem hoc est possibile: ⁊ tamē hoc non obstā te volūtas inclinatur ad contrarium illius dictati a ratione recta. patet per experientiam si intellectus dictat mortez esse suscipiendam pro republica voluntas quasi naturaliter in clinatur ad cōtrarium nec actus nec delectatio appetitus sensitiui potest sic inclinare vo luntatem: quin q̄tūcunq; delectatio sit intensa in appetitu sensitiuo potest voluntas ex li bertate sua velle contrariū. ⁊ ideo nō apparet vt videtur alia causa inclinationis volūtatis naturalis dico nisi quia natura rei talis est. et hoc innotescit nobis per experiētiam. Scdo dico ꝙ potest reddi aliqua causa quare causa tur actus volēdi respectu obiecti qđ causat de lectatiōem in appetitu sensitiuo ⁊ actus nolē di respectu obiecti qđ causat dolorem in eodē quia potest dici ꝙ actus appetitus sensitiui si ue melius ipa delectatiō in appetitu sensitiuo est causa effectiua partialis imediate concur rēs cum volūtate ⁊ cognitiōe talis obiecti ad causandū volitiōem. ⁊ similiter dolor est causa effectiua partialis ad causandū actum nolen di respectu talis obiecti. ⁊ ideo posita delecta tione in appetitu sensitiuo potest faciliter ac tus volēdi causari in volūtate respectu illius obiecti: ⁊ ipa nō posita nō pōt ibi faciliter ta lis actus causari: quia tunc deficit vna causa partialis requisita ad eliciēdum talem actum faciliter vel saltem intense. ⁊ eodem modo po sito dolore in appetitu sensitiuo potest facili ter causari actus nolendi respectu talis obie cti in volūtate ⁊ nō actus volendi: quia dolor est causa effectiua partialis imediate causans cū alijs actum nolēdi. ⁊ nō est causa ad causan dum actum volēdi ⁊ ipo dolore deficiēte non potest talis actus nolendi ita faciliter causa ri. nec videtur plus incōueniēs ꝙ aliqua qua litas in appetitu sensitiuo: puta delectatio vl dolor: vl alius actus appetitus sit immediate causa respectu alicuius actus voluntatis q̄ ꝙ res extra sit imediate causa respectu actus as sentiendi ⁊ dissentiendi in intellectu: sed vnū est verū: igitur ⁊ aliud. Sed istis nō obstanti bus nō redditur causa quare voluntas plus vl minus inclinatur positis talibus passiōibus in appetitu sensitiuo: quia q̄tūcunq; ponatur delectatio vehemēs in sensu ⁊ cognitio dicta tiua in intellectu ⁊ alia concurrente ad actuz adhuc est in potestate volūtatis elicere actuz volendi respectu illius obiecti vel nolendi vl nullum actuz elicere. ⁊ ideo respectu illius in

elinatiōis voluntatis nō videtur posse reddi aliqua causa nisi quia natura rei talis ē. ⁊ hoc innotescit nobis per experiētiam. Vtrum ali quis potest se scire errare. Ad quitum dubiū dico ꝙ cōtradictio est ꝙ aliquis errās circa a liquam cōclusionem in particulari stāte erro ri sciat se errare vel etiam credat se errare. cu ius ratio est: quia si erret circa cōclusionem a liquam veram ⁊ necessariaz puta circa istam. deus est. igitur respectu istius cōclusionis ba bet habitum erroris quo dissentit huic cōclu sioni: quia si assentiret nō erraret tunc. ⁊ si sciat se errare circa istam cōclusiōem: tūc scit illam cōclusionem esse veram cui dissentit tanq̄ fal se: quia aliter ipossibile est ꝙ sciat se errare cir ca istam cōclusionē nisi sciendo propositiōem esse veram. igitur dissentit tanq̄ false. ⁊ si sciat illam conclusionem esse veram. igitur assentit huic propositioni: quia hoc est scire aliquā pro positōem esse veram sibi assentire. igitur a pri mo ad vltimū si stante errore potest scire se er rare posset eidem cōclusioni assentire ⁊ dissen tire qđ includit repugnātiam. codē modo po test argui respectu cōclusionis falsē. Potest tamen in generali forte se errare credere sicut aliquis cognoscēs multa credens se in aliqui bus errare: licet nesciat i speciali in quibus er rat: sed in generali non potest scire se errare. ⁊ scire cū hoc errare. q: scire aliquid propie est euidēter hoc scire. nūc autē nō potest euidē scire se errare nisi euidenter assentiat se errare circa aliquā propositōem in speciali: quia assē sus non stat simul cum errore. pōt aūt scire se errasse: quia ꝺstructo errore respectu predicte conclusionis: ⁊ ipa cōclusione scita potest sci re se aliquando errasse: quia potest recordare se habuisse habitum erroris respectu illius cō clusionis. Sed tunc est dubiū propter argu mentum si potest scire se aliquādo errare quo modo ergo potest dimittere errorem. Respō deo propter aliquod mediū sibi modo notum qđ non fuit primo sibi notum siue per doctri nam siue per inuentiōem siue per aliam viam potest tunc de nouo alicui assentire conclusio ni cui primo dissensit. ⁊ sic paulatim habitus erroris corrumpitur. ⁊ post habitus scientie ge neratur modo quo alibi dictum est. De ista du bitatōe quere plus in questione de verbo quo modo potest aliquis mentiri ⁊ non mentiri.

Ad q̄rtū dubiuz

Dubitatur

Respōdetur

Questio decimaquarta.

Questio XIIII determinatiue p cedit primo duo probans

Jrca dolores et

c delectatiōes ⁊ tristicias. Sciēdū est primo ꝙ dolor qui propie ē pas sio ⁊ qualitas appetitus sensitiui ⁊ ab appe

Universidad de Deusto
Biblioteca

Primū

B Secundū

bensione sensitiua causatur ⁊ non ab obiecto apprehenso sensu: nec ab actu appetitus. sed solūmodo ab apprehensione ⁊ potētia appetitiua ⁊ deo. si tamē appetitus habeat aliquam efficiētiam respectu illius passionis: hoc nō videt necessariū ponere sicut alīs patebit. Primū sc3 q dolor in appetitu sensitiuo nō causetur ab obiecto apprehēso. patet per propositōnem frequēter acceptā: quia effectus sufficienter dependet a suis causis essentialibus ⁊ dispositionibus earum. sed destructo obiecto remanēte apprehensione obiecti in sensu nihilominus potest causari dolor vel delectatio in appetitu: sicut patet quando aliquis sensus interior puta fantasia per actum abstractiuū apprehendit aliqđ obiectū nociuū vel delectabile q̄tūcunq; illud obiectum ānihilaretur nihilominus potest causari dolor vel delectatio in appetitu sensitiuo: sicut etiam si deus cōseruaret visionem alicuius obiecti delectabilis vel tristabilis ⁊ destrueret obiectū illius visionis potest statim causari delectatio vel tristicia in appetitu sequente visiōem. sicut patet per experiētiam. ⁊ per consequens obiectum apprehēsum nullo modo est causa immediata istarū passionū: sed solum si sit causa sicut ponit Jo. in. iij. in illa questione. vtrū x̄ps doluit fm portionem superiorē. solū est causa mediata respectu illius passionis: ⁊ solum causa cause inquātum naturaliter noticiam intuitiuam in sensu causat ⁊ eam cōseruat. que cognitio causat immediate passiones modo predicto. Sc3 sc3 q actus appetit⁹ sensitiui nō causat illas passiones. patet: quia appetitus sensitiuus nullū actum habet respectu alicuius obiecti: nisi q̄ obiectū est absens ⁊ nō habitū: quia nō habet nisi actum desiderij ⁊ fuge. ⁊ isti solum sunt respectu obiectoꝝ absentium et nō habitorum. Nunc autem respectu illius obiecti qđ appetitus desiderat vel fugit stantibus illis actibus in appetitu nunq̄ causatur dolor vel delectatio in eodem appetitu: sed quādo obiectus desideratum vel cōcupitum habetur ⁊ est presens potentie apprehensiue: tunc cessat actus desiderij qui solum est respectu nō biti ⁊ causatur tūc delectatio que est causa causata ab apprehensione obiecti desiderij modo predicto ⁊ nō ab actu desiderij. quia tunc nō est quando causatur illa delectatio. ⁊ per cōsequēs causa esse non potest. patet: quia si aliquis appetat fornicari cum muliere q̄diu stat actus desiderij nō delectatur in fornicatione q̄tūcunq; videat mulierem cum qua appetit fornicari: ⁊ B quia actus fornicandi nō habetur a desiderante: sed tūc solum delectatur in illo actu quādo habitus est vel quando fornicatur: quia respectu illius obiecti qđ est desideratū siue appetitu sensitiuo siue intellectiuo q̄diu stat act⁹ desiderij in vna potētia vel alia nunq̄ causatur delectatio vel dolor: vel tristicia in vno appetitu vel alio. Cōfirmatur: quia potest aliquis apprehendere actum fornicandi actu vtriusq; appetitus: ⁊ tamē efficacius ⁊ absolute nollet carētiam illius actus quo tunc caret actualiter. ⁊ sic se carere. ⁊ per cōsequens appetendo sic tristatur ⁊ dolet fortiter in appetitu sensitiuo saltem posito casu possibili. igitur fm istū casum nō causatur delectatio in vno appetitu vel alio respectu illius actus fornicandi q̄tūcunq; vehemēter cōcupiscatur per actum desiderij. vnde aūt ista tristicia causatur post patebit. Si dicatur q istud est manifeste contra experiētiam: quia quilibet experitur in se q si videat obiectū pulchrum ⁊ delectabile ⁊ desideret actum fornicandi q vehemēter delectatur q̄tūcunq; nunq̄ acquirat illuꝝ actum. ⁊ similiter quādo apprehendit aliqđ obiectū nociuum siue per intellectū siue per fantasiaꝝ qđ sibi aliquādo nocuit pura vulnus vel aliquid tale ⁊ appetitus sensitiuus fugiat illud ⁊ volūtas velit statim causatur dolor in appetitu ⁊ tristicia in alio q̄tūcunq; etiam illud obiectū nunq̄ habeatur. igitur nō est verum qđ dictū est. Respōdeo ad vtrūq; simul q nec delectatio nec tristicia predicta est respectu obiectorum nō habitoꝝ respectu quoꝝ est actus desiderandi vel fugiendi in vtraq; potentia: sed vtrūq; est vel respectu actus apprehēsiui quo tale obiectū desideratū apprehenditur vel respectu actus desiderij quo apperitur tale obiectum vel respectu vtriusq;. ⁊ iste actus tā apprehēsiuus q̄ appetitiuus habētur ⁊ sunt presentes. Verbi gratia. exēplo posito si aliquis videat mulierem ⁊ desideret fornicari cum ea talis nō delectatur in actu fornicandi quē nō habet: sed sic est q intellectus apprehendit illud obiectū ⁊ cogitat ⁊ percipit et apprehendit cogitatiōem suam quam iam actualiter habet ⁊ voluntas vult illam cogitationem actu complacētie non actu desiderij qui iam habetur ex volitiōe talis cognitionis habite sequitur delectatio in volūtate ⁊ nullo modo respectu actus fornicādi qui nō habetur: sed vl̄ causatur respectu cogitationis intellectus vel respectu visus corporalis vel respectu actus desiderij appetitus sensitiui: puta si intellectus intelligat illam visionem corporalem ⁊ actus appetendi sensitiuum ⁊ cognitiōem propriam ⁊ voluntas quēcunq; istoꝝ actuum velit: statim causatur in volūtate delectatio ⁊ boc pꝛz

D Videndum

quia obiectum illius volitionis habetur: puta actus quicunq; predictus. eodē modo sensus aliquos interior: puta sensus cōis vel fantasia apprehendit actum sensus exterioris ⁊ actum desiderādi sensuū sicut ponit pbs scdo de aia ⁊ ipse apprehensiuus actus causat immediate sine oīi actu appetitus pcuio vel medio delectationem in appetitu sensitiuo que est respectu illoꝝ actuum rāq̄ respectu obiectoꝝ ⁊ nō respectu actus fornicādi qui appetitur: et boc quia ille actus nō habetur: sed predicti actus respectu quoꝝ est delectatio habētur: ⁊ eodez modo per oīa dicendū est de dolore ⁊ tristicia quando appetitur aliqđ obiectū nociuum qđ appetitus sensitiuus fugit ⁊ rationalis nō vult per actum nolendi causatur enim ex apprehensione actus sensus exterioris aut interioris aut intellectus quo apprehenditur aliqđ terribile imminens post ex actu ipso fugiendi vel spernendi: necoporter boc applicare qđ satis ex predictis patet. Vlterius preterea sciēdum est q distinctio inter dolorem delectationem gaudiū tristiciam ⁊ actum desiderij fugiendi: nolibilis ⁊ volibilis probat̄ per istaz viā q̄tū ad primā. quia dolor ⁊ delectatio appetitus sensiti ⁊ actus desiderij vel fuge respectū eiusdem obiecti nūq̄ possiunt esse naturaliter simul: sed respectu diuersoꝝ bene possūt sicut patuit superius. ⁊ ideo per separabilitatem illoꝝ potest distinctio probari. actus cm̄ desiderij vel fugiendi nunq̄ est nisi respectu rei non habite respectu cuius pro tunc nō est delectatio vel tristicia. sed quando res concupita habetur: tunc cessat actus vterq; ⁊ causatur dolor vel delectatio mediante apprehēsione sensitiua nō ab actu appetendi sicut supra probatum est fm qđ probat Job. in tertio questione vtrum x̄ps doluit fm portionem superiorem p separabilitatem illoꝝ: quia actus nolendi positiue absolute potest esse sine tristicia. patet i beatis qui absolute nolūt aliqua euenire in q̄bus tamen non est tristicia nec esse potest: sicut post patebit: sed ista ratio non concludit vniuersaliter distinctiōem inter actum nolēdi ⁊ tristiciam ⁊ actum volendi. ⁊ delectatiōem quia aduersarius diceret q non quilibet actus volendi est idem cū delectatōe nec q̄libz actus nolendi est idem cum tristicia: sed tantuz ille actus nolendi quo nolo aliquid cuius tamen oppositum accidit est idem cum tristicia: quia ille actus nunq̄ esse potest sine tristicia nisi per miraculū. ⁊ ideo si deus ⁊ beati nolunt aliquid cuius oppositū eueniret: tunc tristarentur vel miraculose suspenderetur causalitas actus nolendi respectu causationis tristicie per potentiam diuinam vel impediretur illa causalitas propter excellētiam delectationis: sicut post dicetur quando tamē deus ⁊ beati nolunt aliquid euenire deus impedit illud ne eueniat. Similiter dicet aduersarius q ille actus volendi est idem cum delectatōe q̄ volo aliquid ⁊ illud euenit sicut volo ⁊ non eius oppositum: quia ille actus nunq̄ est sine delectatione nisi per miraculum vel p aliqđ impediens sicut post patebit. Et ideo melior via ad probandū distinctionem predictam est ista q scilz angelus malus intensiue diligit se ⁊ vult sibi bonum ⁊ vult homies absolute peccare ⁊ multa talia consequenter eueniunt sicut vult ⁊ tamen non delectatur q eueniunt sicut vult quia sicut in beato de communi lege nulla est tristitia ita in damnato nulla est delectatio. eodem modo si beati vellent aliqua euenire ⁊ eoꝝ opposita eueniūt. tunc probatur sufficienter q quilibet actus nolēdi distingueretur a tristicia: quia si aliquis non distingueret maxime esset iste cuius oppositū eueniret: sed ille tunc potest esse sine tristicia: sicut patet in angelo bono ⁊ in beatis in quibus esset talis actus nolendi sine oīi tristicia. ⁊ ad istam probatiōem non peruenit Job. Si queras vtrū cum actu volendi posset stare tristicia: ⁊ cum actu nolendi posset stare delectatio. Pro primo arguitur sic q̄a si aliquis veller amico suo bonū euenire ⁊ malum eueniat stante sola volitōne respectu boni cuius oppositum accidit tristatur de boc q oppositū voluntati sibi accidit. Pro scdo arguitur sic. quia quando aliquis per actum nolendi non vult inimico suo bonum et illud bonum eueniat inimico suo sicut nolitum ē stante sola volitione respectu boni cuius oppositum accidit sibi: quia male euenit sibi: quia delectatur ex boc sicut patet per experientiam. Respondeo ad primuz q ex sola volitōe nō pōt cāri tristicia q̄ tristicia fm augustinū accidit nobis nolentib⁹. ⁊ ad probatiōem dico q si velit sibi bonū ⁊ oppositum sibi eueniat statim elicit actum nolendi respectu oppositi mali. ⁊ ille actus forte causat naturaliter a volitione precedente respectu boni ⁊ a voluntate: ita naturaliter sicut ignis naturaliter calefacit. sicut si voluntas habeat volitionem efficacem respectu sanitatis. ⁊ ratio dicret q illa nō posset fieri sine potione amara necessitatur voluntas ad volendum potionem amaram: nec est in eius potestate simpliciter illam potionem simpliciter nolle stante predicto casu licet cōtingenter possit velle potionem amaram. cessante autem prima volitione sanitatis aut dicramine intellectus po-

€ Quer̄turduo

Arguit p primo

Pro scdo

€ Rādet ad pmū

Universidad de Deusto
Biblioteca

G Rñdet ad scōm

test nolle potionem illam. De hoc require lib. 2 do huius. Eodē modo ad scōm si nolit per actum positiuū inimico suo bonum: ⁊ illud nolitum eueniat sicut nolitum est. ⁊ hoc quia bonum nō accidit sibi vel malum. vel quia malū euenit sibi. tūc iste sic volēs habet statiz actū volēdi respectu carētie boni: vel respectu mali quod euenit. ⁊ ille actus volēdi causatur necessario ab actu volendi primo. et forte ex sola volitione potest causari delectatio in volūtate sine omni actu nolēdi. puta si volo alicui bonum ⁊ illud eueniat. Similiter ex sola nolitione potest causari tristitia sine volitione. puta si nolo aliquid: ⁊ illud nolitum tñ eueniat. sed ex sola volitione sine omni actu nolēdi nunq̄ potest causari tristitia: nec ex sola nolitione sine omni actu volendi medio potest causari delectatio. Si queras iurta predicta, vtruz dolor vel delectatio possit causari i appetitu sensitiuo sine omni actu desiderādi ⁊ fugiēdi previo. Respondeo q̄ sic de dolore patet. quia si aliquis poneretur subito in igne statim doleret: ⁊ tamē nullū actum desiderij habuit respectu ignis nec fugiendi fore. Similiter ptz ex predictis q̄ sic. quia predicta potentia imaginatiua vel alia interior potest apprehēdere visiones corporalem qua videt visus aliq̄ obiectum pulchrū ⁊ delectabile ⁊ actum desiderādi fornicationē: ⁊ actum fugiēdi nociuū. ⁊ illa apprehensio potest immediate causare dolorē vel delectationē in illo appetitu sensitiuo sequēte illā apprehensionē sine omni actu desiderandi vel in illo appetitu sensitiuo. quia predicti habitus sunt obiectoruz nō habitor. sed obiecta illius apprehensionis fantasiate fornicationis habētur sicut prius patuit. Si queras vtrum actus appetitus sensitiui ⁊ doloz ⁊ delectatio semper causantur ab apprehensione preuia. Respondeo q̄ non. quia si esset infans natus qui nunq̄ apprehendit alimentuz extra vterū matris: iste tamen naturaliter esuriret vel sitiret cum nihil aliud sciuit q̄ cibum ⁊ potum appeteret doleret. iste igit̄ actus nō potest causari ab aliqua apprehensiōe preuia: q: nulla est: sed tūc causatur ab aliqua q̄litate corpali puta a caliditate vel frigiditate: ⁊ tñ i fās in vtero apprehēdit alimētū: ex illa apprehensione potest generari habitus in potentia sensitiua inclinans ad actus consimiles. ⁊ si ꝺ sit possibile posser poni predictas passiones. causari ex apprehēsione causata a predicto habitu q̄tūcunq̄ deficeret alimentum. si autem non sit possibile talem habitū generari in puero propter motum continuū: tunc oporteret sequi viam aliam. Sed tunc est dubium si iste

M Queritur

Respondetur

passiones fames ⁊ sitis causantur a qualitatibus corporalibus ⁊ nō ab apprehēsione. vtruz causetur dolor distinctus ab istis passionibus Potest dici q̄ potētia sensitiua interiori infans potest illas passiones apprehēdere. ⁊ tūc ab illa apprehēsione pōt causari dolor distinctus ab istis passionibus sicut prius dictū est Si aūt nō possit tales passiones apprehēdere (q̄d credo esse verū) tunc rationabilius ē dicere q̄ ille passiones sunt due qualitates puta fames ⁊ sitis vel vna qualitas indistincta nūero a dolore: sed aliquando vocāt actus apperēdi aliq̄n dolor: q: vt videt dolor distinctus ab actu appetitus nūq̄ naturaliter causāt nisi ab apprehensione preuia que nulla est in proposito p casum positū: ꝺ i nobis distiguit̄: q: i nobis sunt apprehēsiones tales ex q̄bus pōt dolor intellectus causari. Sit̄ ille passiones i puero puta fames ⁊ sitis distigunt̄ specie a fame ⁊ siti habitis post apprehēsiōez alimēti ⁊ post apprehēsionē est distinctio specifica inter dolorem ⁊ actū appetendi ꝓpter distinctōez obiectoꝝ ⁊ nulla ante est distinctio nisi nūeralis. et ideo sunt passiones tūc alterius rōnis. Vtreriusꝫ sciendū q̄ in appetitu sensitiuo pōt eē dolor ⁊ delectatio ita excellens q̄ pōt totaliter impedire vsum rōnis sicut ptz p experiētiā in forti q̄ aggrediēdo terribilia pōt tantū dolorē habere q̄ nihil pōt intelligere: nec velle. ⁊ sit̄ in fornicāte q̄ ꝓpter vehemētez delectatiōez: nec potest intelligere nec velle. cuius causa est: q̄a ꝳ talis habeat intellectū bene dispositū ⁊ fantasiā. tñ ꝓpter excellētiam talis passionis impedit̄ actus talis qualitatis corporalis q̄ necessario requirit̄ ꝓ statu isto ad causandū actuz itelligēdi sicut alibi dcm̄ est. Sed tūc est dubiū positis casibus prioꝝ? vtrū aggressio terribiliū sit virtuosa in forti ꝓ tunc q̄n suspēdit vsus rationis ⁊ fornicatio viciosa i alio. Rñdeo q̄ nō: q: sicut ptz supra: solus actus voluntatis libere elicitus est virtuosus vel vicios⁹: meritorius vel demeritor? ⁊ nullus alius act? dicit̄ viciosus vl̄ virtuosus nisi quadā denoiatione extrinseca pura q̄tū pōt ꝓformari illi volitioni. ⁊ iō q̄n nō est aliqua volitio in hoie nullus est actus virtuosus nec viciosus essentialiter nec denoiatiue: ꝺ actus ille ꝓ quē volūtas posuit se in tali statu in quo amitteret vsū rationis dicit̄ viciosus vel virtuosus: ⁊ ille dicit̄ actus volēdi. Sed Job. qui ponit q̄ actus exterior habet ꝓpriā bonitatē distinctā ab actu interiori habet ponere q̄ predicti actus essent virtuosi vel vicios⁹ q̄tūcunq̄ nō haberēt vsuꝫ rationis. sed hec opinio videtur falsa: sicut alibi ptz. Et ꝓbatur, quia nunq̄ in aliquo ꝓsistit

R Sciendum

Z Dubitatur

Respondetur

peccatū: nisi actus ille sit volūtarius ⁊ in ptāte volūtatis mediate vel imediate: ꝺ nūc possibile est q̄ aliq̄s habeat actū exteriorē. ꝓmo elicitū iurta volitōem viciosam ⁊ stāte illo actu exteriori simpliciter nollet illū actū ⁊ meritorie. ⁊ p ꝯs i illo actu nō cōsistit peccatū. Exēplū. aliquis volūtarie descēdit in precipitium ⁊ in descendendo penitet ⁊ dolet simpliciter nolendo illum actum ꝓpter deum. tūc ille actus descendendi non est voluntarius nec in potestate voluntatis. igitur tunc in illo non consistit peccatum: quia tunc mereretur p nolitionem illius peccati et peccaret mortaliter. quod falsum est. igitur nec prius in secundo actu consistit peccatū. Si queras vtrū apprehēsio sensibilis delectabilis vel nociui potest causare dolorem vel delectatōem in appetitu sine mutatione reali eiusdē. Rñdeo q̄ sic. q̄a licet iustus in actu sit̄ apprehēdat obiectū sensibile ⁊ immutetur realiter ab illo. tñ hoc accidit ad causandū dolorē. patet cm̄ q̄ in aliis sēsibus q̄ solū apprehendunt ⁊ nō imutant realiter causatur dolor. ⁊ eodē modo si obiectum gustus ⁊ tactus solū apprehenderet sine mutatione: adhuc causaret dolorē ⁊ delectatōem in appetitu ꝓpter cōuenientiā vel discōuenientiā illius apprehēsionis cū potētia. Si dicas q̄ tūc corpus beati existēs in igne doleret q: apprehēderet caloꝝ. Rñdeo. sicut delectatio excellēs excludit quācunq̄ tristiciā: ita delectatio excellens excludit oēm dolorem i sensu. Et q: in tali corpore est delectatio excellēs ideo nō potest causare apprehēsio dolorem in eodem appetitu. Aliter potest dici q̄ deus cōcurrit cū caloꝝ ad causandū apprehensionem caloris in corpore beati: ꝺ nō cōcurrit cū apprehensione ad causandū dolorē q̄ forte est verū ⁊ ideo nō dolet ꝳ apprehendat caloꝝ. Vtreriusꝫ sciendū est q̄ ois delectatio ⁊ tristicia cātur in volūtate mediāte volitione ⁊ nolitione sicut patet ex precedētibus: sed volitio ⁊ nolitio est duplex q̄dam absoluta ⁊ q̄dam conditionata. Absoluta est illa qua simplicit̄ volo vel nolo aliquid sine oīi cōditione. Cōditionata est illa qua aliq̄d volo vel nolo sub conditione sicut nauta nollet ꝓicere merces i mari si posset euadere submersionē ⁊ vtraq̄ tā nolitio q̄ volitio absoluta ⁊ cōditionata est sufficiēs ad causandū tristiciā ⁊ delectatōem modo prius declarato. Ex quo patet q̄ illi duo modi quos Job. ponit causare delectatōem ⁊ tristiciā nō sunt veri. ponit em̄ quattuor modos quib? potest causari delectatio vel tristicia in voluntate questione preallegata quoꝝ duo modi sunt per volitōem absolutam ⁊ volitōem conditionatā ⁊ isti veri sunt. Alij sunt q̄ sicut obiectuz naturaliter cōuenies vel discōueniēs voluntati potest causare delectatōem vel tristiciam in voluntate sine oī actu libere elicito: ꝺ soluz mediante velle naturali q̄ nō est elicitus act?. Alius modus est. si obiectum sit cōueniēs vel discōueniēs sensui pōt causare delectatōez vl̄ tristiciā in volūtate sine oī volitōe libere elicita primo: sed isti duo modi falsi sunt ⁊ cōtra experientiā: nec pōt dictū istud ꝓbari nisi per experientiā. Si em̄ volūtas nō haberet actuz desiderij vel fugiendi sicut ꝳz appetitus sensitiuus: tūc haberet efficaciā. q: q̄n res desiderata haberetur cessarent illi actus ⁊ causarētur predicte passiones ab apprehensione intellectiua obiecti iam habiti. sc̄z q̄ vt alibi patet voluntas nō tantū habet predictos habitus sc̄z actū complacētie seu amicitie quo diligit rem habitā presentē. ideo nunq̄ causat illa apprehensio aliquid in voluntate nisi mediante illa volitione vel nolitiōe. Sed tūc est dubium de delectationibus subreptitijs a quo causantur. sit̄ si mulier defloꝝata nō assentiens p actū volēdi delectetur aliquo modo in tali actu. vnde causatur delectatio illa. Respōdeo q̄ delectatio illa semp causatur a volitiōibus preuijs: ꝺ ille volitiones forte nō sunt in potestate volūtatis: sed causantur naturaliter ab apprehensiōe intellect? ⁊ a volūtate ⁊ postea eadem naturalitate ⁊ necessitate causant delectatōem: vel si fuerūt in potestate voluntatis tunc nunq̄ delectaretur nisi libere vellet. ⁊ iō mulier defloꝝata non consentiens per actum volēdi bene delectatur in parte sensitiua: sed non in voluntate nisi esset actus nolendi respectu talis actus: ⁊ libere eliciat actum volibilem respectu illius. tamē actus tales nō dicuntur esse in potestate voluntatis qui cōmuni subiecto eliciuntur et non perceptibiliter.

D Dubitatur

Respondetur

Primū dubiū

Sed dubium est si velle absolute ⁊ nolle sint causa delectationis ⁊ tristicie quando opposita et proposita eueniunt modo prius dicto qualiter angeli mali qui mala volunt que eueniunt vt sunt ab eis volita puta volunt homines absolute peccare ⁊ multa que simpliciter eueniunt sicut sunt ab eis volita quare nō delectantur sicut homines ⁊ angeli boni delectantur volendo talia. Preterea si nolle conditionatum sufficit ad causandum tristiciam in homine ⁊ sufficit. Et in christo ſm opinionem Johannis. ⁊ verum est quia noluit penam illā sibi infligi si placuisset deo. ⁊ illa nolitio sufficit ad causādū tristiciā i illo. Quare igit̄ nolle ꝓditionatū nō sufficit ad causanduz tristiciam in angelo bono sicut in xp̄o qui fuit

Secundū

Universidad de Deusto
Tertiū
Ad primum
Biblioteca

comprehensor quādo oppositum voliti accidit
Similiter cū angelus bonus habeat actū no
lendi respectu malorū: quorū opposita euenīūt
puta angelus bonus deputatus ad custodiaz
hominis babz inclinationē rectā respectu bo
minis: ⁊ tamē bō peccat: quare nō tristatur si
cut homines ⁊ angeli mali. Ad primū istorū
potest dici. Uno modo, quia hoc est per mira
culū. quia deus suspendit actū voluntatis re
spectu delectationis causande in angelo ma
lo. ꝙa sicut bitudo ⁊ summa delectatio exclu
dunt omnē tristitiā: nisi quādo oppositū ꝓtin
gat per miraculum sicut in xp̄o. ita iusticia et
summa tristitia excludūt omnē delectationez
quia licet angelus malus habeat actū qui na
turaliter est causa delectationis q̄tum est de
se. tamē ille actus nō causat delectationez. ꝙa
eius actiuitas suspenditur per deū nō causan
tem secuz. Aliter potest dici ad istud ꝙ aliqua
repugnāt sibi et sunt incōpossibilia q̄tum ad
potentiā creatam que tamē nō repugnāt sibi
simpliciter et absolute q̄tum ad potentiaz in
creatā. Exemplū. duo corpora esse simul repu
gnat q̄tum ad potentiā creatā: sed per poten
tiā dei absolutā possunt esse simul. patet quā
do christus intrauit ianuis clausis. Unde ali
quis existens in vno loco potest se mouere ad
aliū locum naturaliter in quo exist aliud corp⁹
sed ꝙ recipiatur in isto loco retento primo cor
pore est impossibile per naturā: tamen per po
tentiā diuinā potest fieri. Ad propositū dico
ꝙ summa tristitia ⁊ delectatio esse simul in eo
dem est impossibile quo ad potentiā creatā et
naturaliter. quia quo ad illam potentiā repu
gnāt simpliciter: licet nō repugnāt simul esse
q̄tum ad potentiā increatā. sed ꝑm istā viam
q̄tūcunq; volita ab angelo malo euenīūt: illa
volitio nō sufficit causare delectationē in eo
dez stante summa tristitia. Et sic potest ad pri
muz respōderi sine omni miraculo: ⁊ ita respō
sio esset bona: nisi ꝙ volitiones ille. quarū op
posita euenīūt sicut sunt volita possunt multi
plicari ⁊ intendi: quare nō videtur verisimile
quin possent vnā paruā delectationē causare
nisi miraculose impedirentur. Per hoc pa
ret ad scōm de xp̄o ꝙ volitio cōditionata suf
ficit ad causandū tristitiā deus suspēdit mira
culose vltra generalem influētiā actionē sum
me delectatiōis respectu illius tristitie corrū
pende: ⁊ summa illa delectatio q̄tuz est ex na
tura sua expelleret oēm tristitiā: si aliqua ines
set ⁊ impediret ne causaretur: si nō inesset sibi
nisi eius actio corruptiua ⁊ expulsiua suspēde
retur per potentiā dei: sicut deus ꝓcurrit per
generalē influentiā cū corpore ad mouendū se
de vno loco ad aliū. et istud corpus expelleret
aliud corpus de alio loco ne simul existant ni
si eius actio expulsiua suspēdatur per miracu
lum. In angelo aūt bono licet concurrat ꝑm
generalem influentiam cum volitione condi
tionata ad causandum tristiciam: tamen non
suspendit actiuitatem illius summe delectati
onis respectu tristicie destruende: ⁊ propter hoc
in angelo bono non causatur tristicia sicut in
xp̄o q̄tūcunq; illud nolitum eueniat. Ad ali
ud potest dici ꝙ angelus bonus non habet a
ctum nolendi absolute alicuius cuius opposi
tum euenit: quia beatus non vult aliquid nisi
cōformiter iuxta voluntatem dei. nam nō vult
aliud nisi qđ deus vult eum velle. ⁊ ideo si ve
lit aliquid absolute deus impedit ne eius op
positum eueniat. ⁊ ideo formaliter non habet
actum nolendi respectu peccati nisi conditio
naliter: puta si placeat peccanti ipe nollet eū
peccare. Uel potest dici siue velit aliquid ab
solute siue conditionaliter cuius oppositū ac
cidit. non tamen tristicia causatur vel per mi
raculum: puta ꝙ deus non concurrit cum tali
nolitione ad causandū tristiciam. vel quia tri
stitia ⁊ summa delectatio sibi repugnant quo
ad potentiam creatam sicut ꝓius dictum est

Si queras iuxta predicta vtrū in christo fuit
aliqua rebellio inter vires inferiores ⁊ superi
ores. Respondeo ꝙ non fuit aliqua rebellio
quia q̄tūcunq; in appetitu sensitiuo eius fuis
set inclinatio ⁊ desiderium ad actum fomican
di ponamus dūmodo non haberet volitiōem
respectu illius actus nunq̄ peccaret. quia vt
patet alibi in sola volitiōe consistit peccatum
⁊ nullo modo in actu exteriori nisi quadam de
nominatione extrinseca concurrente volitio
ne. ⁊ hoc quia deus non coegit cum appreben
sione sensitiua ad causandum talem actum et
delectationem vel quia habuit multas volitī
ones: vel aliquam vnam intensam per quam
actus appetitus sensitiui tales impediuntur
sicut patet per experientiam: quia aliquis ha
bet actum desiderij ⁊ delectationē in appeti
tu sensitiuo ⁊ rectū p̄dicti actus pōt ita inten
se cogitare ⁊ velle aliud obiectum: puta passi
onem christi ꝙ totus ille actus destruitur ⁊ de
lectatio similiter. Ex hoc patet ꝙ volitio ha
bet veram efficaciam corruptiuam ⁊ producti
uam super qualitates corporales sicut aliquis
per solum actum nolendi ⁊ tristiciam incurrit
infirmitatem ⁊ per actum volendi ⁊ delecta
tionem acquirit sanitatem. ⁊ sic fuit forte in
christo. Sed quantū ad illos actus qui cōiter
non dicūtur vitiosi etiam denoiatione extrin
eca cuiusmōi sūt comedē bibere q̄fecere ⁊c. fuit

R Ad scōm

S Ad tertium

T Querit Respōdetur

A Questio XV determinatiue ꝙ redit

rebellio inter illos appetitus. dixit enim i cru
ce sitio. ⁊ postq̄ ieiunauit. xl. diebus esurijt. et
per consequēs per appetitum sensitiuum desi
derauit cibum ⁊ potum. ⁊ tamē ꝑm rectam ra
tiōem noluit bibere in cruce: quoniam statim
fuit mortuus. ⁊ ꝑm rectam rationem noluit cō
edere quando tentator accessit ad eum. igitur
in istis similibus actibus fuit rebellio inter il
los appetitus ⁊ eodem modo fuisset in homi
nibus si steterissent in statu innocentie: sed illa
rebellio non fuisset virtuosa nec vitiosa.

Questio quintadecima.

Circa virtutes et

C dona sciendū ꝙ pbs in. vij. ethicorū in principio in acquisitione vir
tutis assignat tres gradus: ⁊ similiter tres op
positiōes in acquisitione habitus vitiosi. Pri
mi tres sunt. continētia tēperantia et virtꝰ he
royca. qui sic differūt. ꝙa continēs est ille qui
habet concupiscētias prauas: tamē nō sequit
eas. sed sequit rectā rationē ꝑm pbm qđ sic in
telligo. ꝙ continēs est ille qui apprehēdit ali
qua obiecta delectabilia ⁊ appetit illa appe
titu sensitiuo. sed recta ratio dictat contrariū
illius qđ desideratur ab appetitu sensitiuo. et
volūtas ex libertate sua nō vult illud qđ desi
derat appetitus sensitiuus: sed illud qđ dicta
tū est a ratione recta. quia respectu illius voli
tiōis recta ratio est obiectū partiale: sicut ali
bi patet. Ex tali autē volitione frequēter elici
ta sequit vnus habitus in volūtate quo inclī
natur ad volendū illud qđ dictatur a recta ra
tione. et ille habitus vocatur cōtinētia a pbo
et iste habitus cū tēperantia ⁊ virtute beroyca: sicut queliber virꝰ stat cū alia: vt alibi ptz
Naz q̄tūcunq; aliqs tēperatus aut beroycus
in volūtate si habeat ꝓcupiscētias prauas pre
dicto modo: et habitū inclinantē volūtatē ad
sequendū rectā rationē adhuc dicitur ꝓtinēs.
⁊ est ita ꝙ continētia significat principaliter
illū habitū inclinantē in voluntate: ⁊ ꝓnorat
actus concupiscēdi in appetitu sensitiuo. ⁊ iō
quādo sunt aliqui actus concupiscēdi dicitur
ille continēs ꝑm intentiōez pbi q̄tūcunq; ma
neat habitus volūtatis predictus qui est rea
liter virtus. Tēperatus ⁊ tēperantia dicitur
dupliciter. Uno modo ꝑm intentionē pbi pro
illo qui sequitur ⁊ viuit ꝑm rectaz rationē. ca
ret tamē prauis concupiscētijs. et ista tēperā
tia nō distinguit a continētia ꝑm speciē: ꝑ so
lū ꝑm magis perfectū ⁊ minus perfectū. quia
idē habitus oīno est primo remissus postea in
tensus intantuz ꝙ illi actus praui in appetitu
sensitiuo destruātur vl totaliter remittātur. et

B

alia qualitas inclinās appetitum sensitiuū in
actus conformes recte rationi generatur: ille
iñq̄ habitus remissus cū concupiscētijs in p
te sensitiua dicitur continētia ⁊ idem intēsus
sine illis concupiscētijs dicitur temperantia.
Alio modo accipitur temperātia magis pro
prie ⁊ stricte pro habitu inclināte voluntatez
ad eliciendū nō tm concupiscētias prauas iā
inherentes. sed etiam occasiones talū concu
piscentiarū ꝑm rationē rectaz sic dictantē nō
soluz velle fugere concupiscētias prauas: sed
etiā obiecta ⁊ occasiones talū. Uerbi gratia
apprehendere obiecta delectabilia pura vide
re talia tangere audire sunt occasiones recte
talium actuū desiderandi in appetitu sensiti
uo. ⁊ ideo recta ratio dictat ꝙ non solum vo
luntas debet velle fugere tales cōcupiscentia
as ꝑm oīs predictas occasiones cōcupiscen
tiarum talū ne insint. ⁊ temperantia sic acce
pta distinguitur ꝑm speciem a cōtinētia: quia
vniuersaliter illi habitus distinguntur specie
quoz obiecta distinguntur specie: nūc autem
recta ratio est obiectū partiale actus ⁊ habitꝰ
virtuosi: vt alibi patet. Et alia est recta ratio
⁊ distincta ꝑm speciem que est obiectuz illius
temperantie ⁊ cōtinentie sine alia prudentia
extendendo nomē. nam recta ratio que est ob
iectū cōtinentie dictat ꝙ voluntas debet fu
gere concupiscentias prauas iam inherentes
quādo oportet: ⁊ vt oportet ⁊c. recta autez ra
tio que est obiectum predicte temperantie di
ctat ꝙ nō debet tantum fugere cōcupiscenti
as actualiter inherentes: sed oīs occasiones
talium: puta ꝙ homo non videat delectabilia
pulchra nō tāgat nec audiat turpia colloquia
⁊ sic de aliis occasionibus. ⁊ iste ratiōes recte
specie distinguntur. igitur ⁊ virtutes baben
tes ista pro obiectis distingūtur specie. ⁊ tem
perantia sic accepta manet ⁊ denoiatur sic si
ne passiones sensibiles insint siue non. tempe
rantia autem primo modo dicta non dicitur
temperantia quādo insunt prauе concupiscē
tie. Perseuerantia vero nullo modo distingui
tur a cōtinentia: quia perseuerans est ille qui
manet in actu virtuoso ꝑm rectam rationem
⁊ cōtinuat talem actum virtuosum. Uirtus
beroyca dupliciꝫ accipit vno mō ꝙ habitu in
clinante ad aliquem actum vltra cōem statuz
hominis ⁊ cōtra inclinatōem naturalem. ⁊ ex
hoc ex genere actus et natura: sicut sustinere
mortem comburi igne pro bono cōmuni ⁊ fi
de catholica. Alio modo accipitur pro habitu
inclinante ad aliquem actum qui ex natura a
ctus non excedit cōem statum hois: sed tamē
ex aliqua circunstantia excedit talis actus cō

C

Universidad de Deusto
Biblioteca

munē statū bois. Verbi gratia aliquis seruat castitatē i tali gradu q̄ pro nulla re que est cōtra rectā rationē vult fornicari nolle fornicari nō excedit omnē statū hominū. sed nolle fornicari q̄tum ad istā circūstantiā que est recta ratio vniuersalis excedit cōem statum hominū. quia ista nolitione respectu fornicationis si recta ratio dictaret q̄ citius est sustinēda pena carceris ⁊ mortis q̄ esset fornicandū. tunc debet talis volūtas velle talē penā anteq̄ pderet castitatē. Uterq̄ modus predictus potest diuidi. quia habitus inclinās ad actū excedētem cōmunē statū hominū siue ex natura act⁹ siue ex aliqua circūstantia potest sic inclinare ad actum interiorē in volūtate q̄ ille paratus est sic elicere actuz exteriorē cōformē interiori vel solum inclinat ad actū interiorē: absq̄ hoc q̄ habēs talē actū sit paratus elicere actū exteriorez. primo modo loquitur pbs de virtute heroyca. ⁊ quia sm eū ille est pfecte heroycus qui habet aliquē habitū in voluntate inclinātem ad actū nolēdi vel volēdi excedentē coēz statum hominū ex natura actus vel circumstātia modo predicto. ⁊ cuz hoc est paratus facere opus exterius cōforme actui interiori. puta q̄ aliquis velit volitione elicita ab habitu cōburi ad saluāduz fidē. ⁊ postea anteq̄ fides deficiat sustinere volūtarie talē combustionē in corpore. ille nūq̄ sm intentionē pbi est perfecte heroycus. vel si aliquis habeat habitū inclinantē ad nolle fornicandū pro nullo qō potest sibi inferri cōtra rectā rationē: si tūc recta ratio dictat q̄ citius debet sustinere mortē q̄ fornicari: ⁊ ipe voluntarie talia sustineat. ipse est perfecte heroycus. Sc̄do loquendo de tali habitu inclinātē ad actū interiorē solum sine cōcupiscentia actus exterioris. sic illa dicitur virtus perfecta. sed nō propie sm intentionē pbi: ⁊ sm cōmuniter loquentes. quia virtus heroyca dicit principaliter illū habitū in volūtate ⁊ cōnotat concupiscentiaz actus exterioris quādo oportet ⁊c̄. Et ideo si aliquis habeat talem habitū in volūtate per quē inclinatur ad volendū vel nolēduz aliquid qō excedit cōem statū hominū ex natura eius vel ex aliqua circunstātia ⁊ nō sit inclinatus vel paratus facere opus exterius illi volitioni conforme perfectissime habet ille habitū qui est v̄rus heroyca. licet nō vocetur heroyca nisi quādo sequit actus exterior. Et si queras vtruz stante nolitione in voluntate respectu fornicationis sm rectā rationē vniuersalē. puta nolle fornicari pro aliquo qō est cōtra rectā rationē: ⁊ stante ⁊ dictāte itellectu q̄ citius est pena carceris sustinenda q̄ velle fornicari. Utrum aliquis necessitetur ad volēdum penam carceris. Respondeo q̄ sic stante vtroq̄ actu intellectus ⁊ voluntatis. Si dicatur q̄ tunc non meretur sustinere in volendo illam penam. verum est q̄ ille actus non est in potestate sua sed meretur per volitionem precedētem respectu actus fornicādi. Sed nūquid stante vtroq̄ actu predicto in intellectu ⁊ voluntate necessitatur ille ad opus exterius: puta ad intrandū volutarie carcerē si sibi cōminaret pena carceris. Respondeo q̄ sic: quia eadem necessitate qua necessitatur ad volendum intrare carcerē eadem necessitate intraret cum nisi prohiberetur: quia illud velle videtur esse sufficiens cuz deo ⁊ alijs potentijs executiuis ad causanduz illum actum ⁊ oīa ista sunt cause naturales igitur ipis stantibus ⁊ non impeditis necessario sequitur actus. Sed quomodo tunc illa actio est meritoria dicēdum est hic sicut de volitione precedente. Sed tunc est dubiū quomodo distinguitur virtus heroyca a cōtinentia ⁊ temperantia. Respondeo q̄ distinguitur specifice propter rationem p̄ius factam: quia scilz habēt obiecta distincta specie: quia alie habēt rationem rectam particularem pro obiecto: sed heroyca habz rationem rectam vniuersalē que due rationes distinguūtur specie igitur ⁊ habitus quoz iste rationes sunt obiecta distinguūtur specie. per hoc Job errat quādo ponit q̄ sunt eiusdem speciei sed q̄ differunt sm gradum remissum magis perfectum ⁊ perfectissimū: quia non solum differūt sic: sed specie. Quantūcunq̄ em habitus ille voluntatis qui est continētia augeretur in infinitum nūq̄ fieret virtus heroyca: nec etiam temperantia. ⁊ hoc quia heroyca habet aliud obiectum imo multa alia obiecta ad que nullo modo inclinat temperantia ⁊ continentia. Sed dubium est vtrum ad generationem istorum habituum in voluntate generārur alique qualitates in appetitu sensitiuo inclinātes ad actus cōformes actibus interioribus. Et sic quomodo ille qualitates distinguūtur in appetitu sensitiuo. Respōdeo ad primum q̄ ad generationem cōtinentie in volūtate nō generatur aliqua qualitas in appetitu sensitiuo inclinans ad actus conformes continentie: quia continens proprie loquendo habet pravas cōcupiscētias in appetitu sensitiuo ex quo potius generatur qualitas iclinās ad actū cōtrariū cōtinētie q̄ ad actum cōformē sibi: sed ad gñatōnē tēperātie in volūtate siue accipiatur vno modo siue alio. sequit remissio istoz actuū in appetitu sensitiuo vel totaliter destruit. tēperatus sc̄do mō loq̄ndo vt p̄us nō solum fugit

D Dubitatio

Responsio

Dubitatur prio

Secundo

E Ad primum

F Additum

actum nolendi concupiscentias pravas: sed p occasionem taliū. ⁊ ideo per actus temperantie possunt illi actus destrui. Eodē modo ē dicēdum de virtute heroyca. Sed possunt ne alique positiue qualitates generari in appetitu sensitiuo ad generationem talium habituū. Respōdeo. alique sunt virtutes in voluntate quibus correspōdent actus in parte sensitiua qui possunt quadam denoiatione extrinseca sic dici virtutes: sicut est de temperantia circa cibaria ⁊ pocula ⁊ castitas coniugalis ⁊c̄. Alie sunt virtutes quibus nō correspondent tales actus i appetitu sēsitiuo: sicut virginitas pauertas ⁊ talibus virtutibus que sunt i primo genere correspondent alique qualitates in appetitu sensitiuo: sicut ex temperata comestione frequentata generatur aliqua qualitas in parte sensitiua inclinans ad actus consimiles ⁊ si aliquis esset heroycus circa comestibilia ⁊ potabilia. sicut fuit eliazarus qui pro nullo qō fuit contra rectam rationem voluit comedere carnes porcinas. ⁊ ideo sm rectam rationem ⁊ sm dictamen recte rationis sustinuit mortē tali forte virtuti potest correspondere aliqua qualitas in parte sensitiua generata ex actib⁹ frequēter elicitis: sicut de quibusdam sanctis legimus q̄ fuerunt quasi insensibiles in corporibus propter actus frequenter elicitos cōformes virtutibus voluntatis ex q̄bus talis qualitas generatur. Quantum ad secundū dico q̄ si iste qualitates in parte sensitiua generantur circa eandem materiam vel idem obiectū qō est obiectum temperātie ⁊ virtutis heroyce: tunc solum distinguitur sicut magis perfectū ⁊ minus perfectū: ⁊ sunt vna qualitas numero si generātur circa diuersa obiecta sic differunt specie. quod patet: quia nunq̄ inclināt ad actus eiusdem rationis: sicut patet de qualitate generata circa cibuz ⁊ potum: ⁊ de alia generata circa venerea. Eodē modo est dicendum de habitibus oppositis predictis tribus quos ponit pbs ibi que sunt continentia malicia ⁊ bestialitas. quia incontinētia prout reperitur in voluntate est habitus quo aliquis habens concupiscentias pravas dimittit rectam rationem: ⁊ vult libere sequi concupiscētias illas. Mollicies siue intēperantia est habitus vitiosus quo aliquis non tantum sequitur concupiscentias iam inherentes: imo vult querere occasiones habendi tales actus. Bestialis est ille qui contra rectam ratōnem vult tales concupiscētias habere circa aliquid dico contra naturam: quia isti habitus in voluntate distinguntur specie: quia eorū obiecta distinguntur specie, quia licet non habēt rectaz rationem pro obiecto: tamen habent alia obiecta distincta specie. De qualitatibus generatis in parte sensitiua potest hic dici sicut p̄us dictū est de virtutibus. Ulterius sciendū est ⁊ sciētia moralis accipit dupliciter. vno modo pro oīi sciētifica noticia que euidēter potest haberi per doctrinā. ⁊ hec procedit ex principijs per se notis vt q̄ benefactori est benefaciendū: sed quilibet liberans aliquez a morte est benefactor. igitur tali est benefaciendum. Alio modo accipitur pro noticia sciētifica euidēte que solū habetur ⁊ haberi potest per experiētiaz ⁊ nullo modo euidēter per doctrinā. Verbi gratia. hec quilibet iracūdus ex tali occasione per pulchra verba est limēdus ⁊ mitigandus nō potest euidēter sciri nisi per experiētiam: ex hoc scilz q̄ habemus per experientiam noticiam euidētem de multis propositionibus singularibus: puta q̄ iste sic sit mitigādus ⁊ ille ⁊c̄. Similiter prudentia accipitur dupliciter. vno modo propie p̄ noticia euidēti alicuius propositionis singularis que solūz habetur mediāte experiētia. verbi gratia. noticia hec euidēs iste est mitigandus p pulchra verba que euidēs est virtute huius cōtingentis ille mitigatur per talem viam. ⁊ hec cognoscitur per experientiam. Alio modo accipitur cōiter pro noticia euidēti alicuius vniuersalis practice que solum euidēter cognoscitur p experiētiam: vt q̄ omīs iracūdus est sic limēdus tūc dico q̄ accipiendo scientiam moralem primo modo pro noticia scientifica euidenti que potest euidēs acquiri per doctrinaz sic distinguitur a prudētia vtroq̄ modo dicta: quia qualitercūq̄ accipiatur prudentia potest solū acquiri per experiētiā accipiēdo sciētiam moralem. sc̄do modo sic. sciētia moralis ⁊ prudētia cōiter dicta vt ptz ex dictis sunt idē. sed sic ad huc distinguit a prudētia p̄prie dicta: q: prudētia est circa singularia alia circa vniuersalia ⁊ sic ptz q̄ scia moralis ⁊ prudētia distinguunt. Ex hoc ptz q̄ nō bene assignat Job. differētiā in primo inter sciam moralē ⁊ prudētiam in b q̄ scientia moralis est de vniuersalibus ⁊ dirigit remote ⁊ mediate solū prudētia est de particularibus ⁊ dirigit imediate ⁊ propique. tū quia supponit q̄ sciētia moralis nō dirigit nisi mediāte prudentia. qō falsum est: q: aliquis potest habere noticiam euidētem alicuius propositiōis vniuersalis per doctrinā vt huius oī benefactori est benefaciendū: ⁊ noticiā euidētem alicuius propositiōis cōingēter sumpte sub propositōe vniuersali: ⁊ b p experientiam puta q̄ iste est bñfactor: q: vidit eū sic facē cui⁹ noticia nō est p̄udētia: quia nō est directiua.

B Sciendum

D Notandum

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ex istis sufficienter cōcluditur q̄ isti sic est be
nefaciendū: quia noticia huius propositionis
particularis dirigit imediate in prarim sequē
tinteriori vl exteriori. ⁊ tamen noticia huius
conclusionis non est prudētia: quia ista acqui
ritur per doctrinā ⁊ non per experientiā. Tum
quia supponit q̄ scientia non dirigit imedia
te: quia est vniuersaliū ⁊ prudentia dirigit im
mediate quia est particulariū. Ex hoc dans
intelligere q̄ qōliber particulare imediatius
dirigit in prarim q̄ vniuersale respectu prarix
qō falsum est. quia dirigere in prari nō est nisi
causare prarim. nunc autē potest imediate no
ticia vniuersalis propositionis facere prarim
sicut noticia particularis propositionis. sicut
patet q̄ noticia maioris vniuersalis ⁊ minoris
particularis eque dirigunt in prarim sequen
tem: quia ambe due istе noticie sunt cause par
tiales cū obiecto noticie particularis conclu
sionis que imediate dirigunt siue causant pra
xim: ita q̄ neutra noticia prius causat q̄ alia:
sed ambe eque imediate illā causant noticiaz
cū immediate dirigit prarim. ita q̄ sunt causa
cause. Sed dubiū est quomodo virtutes con
nectuntur. de hoc dictū est alibi in reportatio
nibus. Sed propter illa sciendū q̄ aliquе vir
tutes cōpatiuntur secū habitus vicioſos alia
rū virtutum alique non. nam tam temperan
tia q̄ continentia de quibus supradictū est cō
patiuntur secū vicia alijs virtutibus opposi
ta q̄tucunq; isti habitus augmententur in in
finitū vel vsq; ad gradū summū possibilem si
bi. cuius ratio est: quia iste virtutes habent re
ctam rationem particularē pro obiecto: puta
q̄ talis prarix est sic eligienda quādo oportet
sicut oportet. nunc autē ratio particularis po
test esse recta circa istā materiā. ⁊ si non sit ali
qua ratio particularis recta circa alias: puta
circa actus venereos ⁊ non circa pecuniā: q̄a
distincte sunt rationes bincinde. ⁊ per conse
quens potest esse ratio recta circa vnā materi
am ⁊ erronea circa aliam. ⁊ per consequēs vo
luntas eliciens prarim cōformiter iurta illas
rationes elicit vnam prarim virtuosam iurta
rectam rationem: ⁊ aliam vicioſam vel falsem
non virtuosam iurta rationem erroneā. et da
to q̄ vtraq; ratio esset recta: adhuc voluntas
ex libertate sua potest conformiter vni rationi
prarim elicere ⁊ virtuose ⁊ discordare ab alia
⁊ sic vicioſe. quia contra rectam rationez: sed
virtus simpliciter perfecta que potest dici fz
veritatez heroyca siue ex natura actus siue ex
circunstantia aliqua licet non dicatur propie
heroyca fm intentionem phi nisi quando cor
respondet actus exterior: illa inquā non com

Z

R
Sciendum

patitur secum viciū oppositum alterius virtu
tis: licet talis virtus posset esse sine quacunq;
alia virtute. Cuius ratio est: quia talis virtus
habet pro obiecto rationem vniuersalē: ⁊ non
tantū particularē: puta habens castitatē sim
pliciter perfectā. vt virtus heroyca habz istā
rationem vniuersalem pro obiecto q̄ pro nul
lo q̄ est contra rectā rationem vult facere cō
tra castitatem. Et ideo si sibi cōminetur pena
mortis vel promittatur maxima pecunia ⁊ sic
de alijs ad hoc q̄ formicetur: ⁊ ratio particula
ris dicter q̄ non est formicandū pro morte nec
pro pecunia nec pro aliquo tali: tunc stante il
la virtute perfecta ⁊ ratione vniuersali ⁊ par
ticulari non potest talis fieri timidus aut ava
rus propter contradictiōem inclusam: quia da
to q̄ vellet formicari pro pecunia: tunc vellet
recedere a castitate. pro aliquo q̄ est cōtra re
ctam rationem: ⁊ fm rationem vniuersalē pro
nullo q̄ est contra rectam rationem debz vel
le cadere a castitate. ⁊ per consequēs iurta ra
tionem vniuersalem staret virtus perfecta et
propter actionem illam particularem contra
rectam ratiōem esset non perfecta. ⁊ sic simul
esset perfecta ⁊ non perfecta ⁊c. Et hec su
per tertium sententiarum.

Libri quarti. Questio prima.

A
Questio I
Primū argu.

Trū sacra

menta noue legis sint cause effectiue gratie.

Ꝟ sic. q̄a illud quo posito ponitur aliud ipm est causa illius. hoc pz fm pbm. v. metaphisi
ce. Causa est ad cuius esse sequit̄ aliud: sed po
sito sacramēto ponitur gratia ⁊ ipo amoto re
mouetur gratia. ergo respectu gratie est in ali
quo genere causa ⁊ nō nisi in genere cause effi
cientis. igitur ⁊c. Scōo sic. si sacramēta no
ue legis nō sint cause gratie: aut hoc est. q̄ sen
sibilia nō possūt agere in spm: aut quia gratia
est præcise producibilis per creatōez. aut quia
sacramentū est ignobilius gratia pducenda.
Primū non impedit: quia obiectū ⁊ fantasia
agūt in aiam. nec scōm: quia q̄ solū est crea
bile nō requirit aliud esse q̄ esse principalis a
gētis creantis. gratia requirit sacramēta esse
nec tertiū impedit: quia nō est de ratione effi
cientis partialis q̄ ipz sit nobilior suo effectu.

Scōm

Tertiū

Duo facit
B
Primū

Tertio sic. magister in littera sacramentū est
inuisibilis gratie visibilis forma: ita vt eius si
militudinē gerat ⁊ causa existat. sed i nullo ge
nere cause nisi in gñe cause efficientis. igit̄ ⁊c.
Ad oppositū Augustin⁹ lib. lxxxiij. qstionū. q.
lij. soli deo cōuenit aias illuminare. illud autē
est per gratiā. igitur nihil aliud potest efficere
gratiā. Circa istā questionē sic procedā. Pri
mo videndū est quid est sacramētū. scōo ad q̄s
tionē. Circa primū sciendū q̄ dupler est diffi
finitio fm aristotelē. ij. posteriox. Una est diff
finitio exprimēs quid rei. Alia est diffinitio ex
primēs quid nois. Primo modo nihil diffinit̄
nisi sit res vna ⁊ si sit vna vnitate cōpositōis
ex p se distinctis sui generis. tūc proprie diffi
nitur per genus ⁊ differentiā essentialē. ⁊ tūc
aggregatū non pōt diffiniri. si autē sit simplex
sicut angelus vel aia sic potest diffiniri per ge
nus ⁊ differentias accidentales ⁊ per multos
conceptus quox q̄libet est i plus ⁊ totū eque
Scōo modo pt oīe nomē diffiniri per q̄cq̄d
significet in recto vel i obliquo: q⁊ pro oīi no
mine possunt poni noia distincte significātia
illa q̄ significant̄ per vnū nomē. Ad propositū
dico q̄ sacramentū non potest diffiniri primo
modo: sed pcise scōo modo. ⁊ sic dico q̄ oratio
exprimēs quid nois est ista: significare effica
citer effectū dei gratuitū. ista autē oratio non
predicatur modo de facto nisi de sensibilibus
si tamē deus instituеret spūalia ad sic signifi
cādū effectū dei gratuitū, tūc ipa ita compete

ret spiritualib⁹ sicut modo sensibilibus. ⁊ sic i
diffinitione exprimēte quid nominis sacramē
ti nō ponitur sensibile. q̄a significare effectuz
dei gratuitū est eius diffinitio sufficiēs. et hec
pōt esse cōis spiritualibus et sensibilibus. licz
de facto tm̄ ꝓueniat sensibilibus: nec sacramē
tum dicit respectū rationis: sed tm̄ vnū conce
ptum connotatiuū negatiuū. Circa secundū
est vna opinio q̄ omnes cogūtur ponere sacra
mēta noue legis aliquo modo causare gratiaz
q̄a aliter nō possunt saluari auctoritates san
ctorum. nec pōt dici q̄ deus pepigit fedus cū
genere humano. q̄ quicunq; acciperet tale si
gnuz infunderet sibi gratiā: sicut si rex ordina
ret q̄ quicūq; acciperet denariū plumbeū ba
beret certū donū. et tunc denarius plumbeus
esset causa sine qua nō: respectu illius doni. et
sic esset in ꝓposito de sacramēto respectu gra
tie. quod probatur esse falsum dupliciter. Pri
mo sic. causa sine qua non: si nihil faciat ad in
ducendū effectū nec dispōnēdo nec meliorā
do nihil habebit vltra causas p accidens. nec
per cōsequens debet poni in diffinitiōe sacra
menti. Secūdo quia tunc nō differret a sacra
mentis veteris legis fm rationē cause: sed tm̄
fm modū significandi. Ideo dicit ista opinio
q̄ ex sacramētis duo sequūtur in anima. vnuz
est sacramētū ⁊ res. sicut caracter vel aliquis
ornatus: ⁊ respectu illius sunt cause efficiētes
aliud q̄ est res tm̄. scilicet gratia: et respectu
illius sunt cause dispositiue dispositione q̄ est
necessitas. Ad cuius euidentiā dicit̄ esse scié
dum. q̄ causa efficiēs potest dupliciter diuidi
Uno modo ex parte effectus. scilicet in dispo
nentē ⁊ perficientē. Alio modo ex parte cause
in principalē ⁊ instrumentalē. Instrumēto au
tem ꝓpetit duplex actio. vna ex ꝓpria natura
alia inquātuz mouetur a principali agente. si
cut patet de caloze respectu virtutis nutriti
ue: sed actio instrumēti aliquādo attingit vlti
mā perfectionē: aliquādo nō. semper tamē ad
aliquid vltra illud q̄d sibi cōuenit ex ꝓpria na
tura sicut de qualitatib⁹ actiuis respectu ele
mētoruz ⁊ anime humane. Dicitur igitur q̄ re
spectu instrumenti deus est principale agens
sed ꝓpter cōgruitatē iustificādi vtitur instru
mētis quibus nō cōpetit actio aliqua virtute
ꝓpria. sed instrumētaliter ptingūt ad aliquez
effectū in anima. sed tm̄ dispositiue ad vltimū
effectū qui est gratia. Et si queratur. vtrū hoc
agat tm̄ per virtutē naturalē vel supnaturalē
Dicit q̄ nēcesse est ponere aliquā virtutē sup
naturalē in sacramētis. ⁊ ista virtus nō potest
esse respectus quidā. quia relatio nō est princi
piū actionis. ideo dicit q̄ virtus agēdi ꝓpria

D
Sciendum

Primū arg. opi.

R

Universidad de Deusto Biblioteca

Secunda

tionatur agenti.et ideo aliter est ponenda in principali ⁊ aliter i instrumẽtali quia principale agit per exigentiaz sue forme.⁊ ideo ẽ talis virtus qualitas habẽs suũ esse cõpletũ.instrumẽtale agit inquãtũ mouet.⁊ ideo virtus ei⁹ proportionat motui qui ẽ quoddã ens incompletũ⁊ diminutũ. Pro ista opinione adducũtur multe auctoritates ⁊ rationes. Prima ẽ Augustini super gen̄.qui dicit ꝙ tãta ẽ virtus aque baptismi ꝙ corpus tangit et corabluit.

Tertiũ

Jtem beda super Lucã.Xp̄s tactu mundissime carnis sue vim generatiuã contulit aquis

Quartũ

Preterea.⁊ hec est ratio fundamentalis opinionis ꝑm oẽs sacramẽta noue legis efficiunt qð figurant: sacramenta veteris legis non.⁊ hec est differentia inter illa ⁊c̃. Preterea.magister in littera.homo nõ querit salutez in sacramentis quasi in eis:sed per illa a deo.

Quintũ

Hec prepositio a:denotat principale agens:⁊ hec prepositio per cãm instrumentalẽ. Jtem lex noua est nobilissima:igitur habet nobilissima sacramenta:sed nobilius est habere virtutem talem ꝙ non habere.igit̃ ⁊c̃.

Sextũ.

Preterea.similitudo debet esse inter generatoem humanaz ⁊ suã regeneratoem:⁊ ibi natura diſponit.igitur ⁊ hic.

E Cõtra dicta istaꝝ

Contra istam opinionẽ probo ꝙ rationes sue cõtra aliã opinionẽ non cõcludunt Prima nõ:quia causa sine qua nõ:aliq̃d plus dicit ꝙ causa per accidẽs ꝑm eundẽ.Sed meritũ non ẽ nisi causa sine qua nõ respectu ꝑmij ⁊ gratie:quia nec est principalis nec instrumẽtalis.sicut etiã modo passio x̄pi est causa sine qua nõ respectu gratie:⁊ tamẽ neutrũ est causa per accidẽs respectu gratie. Preterea causa per accidens est illa qua amota nihilominꝰ ponitur effectus.Exemplũ de albo qð est causa per accidens respectu actus edificandi.sed amotis sacramẽtis nõ sequitur aliquid in aia: nec confertur gratia.igitur ⁊c̃.Scda ratio cõcludit:quia differũt per alium modũ:quia illa nõ significabant ita efficaciter sicut ista.Contra scm̃.gratiã non causat aliquid tale in aia quia illud vel est forma naturalis vel supernaturalis.nõ naturalis:quia tũc quilibet potest eam habere naturaliter.nõ supernaturalis:qꝛ tũc crearetur.⁊ per cõsequens sacramentũ nihil facit q̃tum ad istud impꝛessum. Preterea quero quomodo illud impꝛessum erit necessitas respectu gratie aut tantũ ex pactione diuina aut est dispositio aliqua actiua vel passiua. nõ primo modo:quia eque põt dici ꝙ sacramẽta sunt necessitas respectu gratie ex pactione diuina.nec scdo ⁊ tertio modo:quia gratia creatur ⁊ aia est passiuũ sufficienter dispositũ.Cõtra tertiũ ꝙ non sit talis virtus in sacramẽtis arguo ꝑ argumenta istius. Primo quia in nullo genere põt poni: ꝙ nõ in genere substantie certũ est nec accidẽtis.patet discurrendo per singula ꝓdicamenta. Ad istud dicitur ꝙ ens incompletũ qð est in anima diuiditur contra ens distinctũ ⁊ completũ per nouẽ genera.et ideo tale ens non est in genere nisi ꝓ reductionem sicut motus.⁊ ideo hec virtus reducitur ad idem genus in quo est virtus cõpleta principalis agẽtis: que est qualitas in quo esset si esset in genere. quia virtus increata nõ est in genere. Contra.nihil est in genere per reductionẽ: nisi qð est intrinsecũ illi qð est in genere per se sine quo nõ põt esse.patet de materia ⁊ forma.igitur cũ ista virtus nõ sit aliquid alicui intrinsecum:qð est per se in genere nõ erit in genere per reductionez. Preterea.accipit falsum.ꝙ ista virtus est in eodẽ genere cuz forma principali.quia virtus influxa caloꝛi nõ est in eodem genere cum anima vegetatiua. igit̃ similiter nec in proposito. quia aliter esset illa virtus in eodem genere modo in quo est deus cum ipe sit agens principale.Similiter si deꝰ esset in genere:esset in genere substantie.⁊ ita ista virtus esset in genere substantie per reductionez. Preterea.illa virtus aut cõputatur inter dona maxia:aut minima aut media. Nõ inter maxia vel minima vt certũ ẽ ḡ inter media.⁊ tũc eẽt potẽtia vel bitus. Si dr ꝙ sicut ista virtus nõ põt poni in genere nisi per reductionẽ: ita nec constitui in aliquo gradu boni nisi ꝑ reductionẽ.reducitur autem ad bona maxima cuiusmodi est gratia: que quodãmodo est completum istius virtutis ⁊ finis eius.

Cõtra.reductũ ad gradũ bonitatis alterius est in eodem genere cum illo ad quod reducit̃ sed virtus non est in eodẽ genere cum gratia. quia prius dixit ꝙ esset in illo genere per reductionez in quo esset forma principalis agẽtis. igitur nõ est in eodem genere cũ gratia. Preterea.si sic.tũc omnes actiones nostre naturales ordinate ad beatitudinẽ essent bona maxima ⁊ qualitates ordinate ad animã intellectiuam essent in eodem genere cũ anima intellectiua per reductionem. Preterea.virtus spiritualis non põt esse subiectiue in re corporali igitur non est in sacramentis. Dicitur ꝙ verũ est ꝑm suum esse completũ. tamen ꝑm suũ esse incompletũ põt per modũ intẽtionis sicut in instrumẽtis motis ab artifice est virtus artificis ⁊ sermo audibilis existẽs causa discipline. ita de sensu ⁊ sensato que continẽt intentiones anime quodã modo:⁊ in motu est virtus ſbne separate mouẽtis ꝑm pbos:⁊ semẽ agit in virtute anime. Cõtra.quero.an ista virtꝰ dicat̃

spiritualis aut quia nata ẽ perficere spiritum aut quia ẽ indiuisibilis:aut quia habet ẽsse in cõpletũ aut diminutũ:aut quia habet tantuz esse obiectiuũ⁊ nõ subiectiuũ reale.nõ ꝓpt̃ primum:quia talis virtus nõ põt esse in corpore. nec aliqua perfectio spiritus naturalis.vel supernaturalis põt subiectiue esse in corpore.aliter eñ intellectio ⁊ volitio ⁊ huiusmodi possũt esse subiectiue in lapide. Nec propter scdz q̃a nulla perfectio absoluta impfecta põt esse tota in toto ⁊ tota in qualibet parte sicut ẽ ista. Nec propter tertiũ:quia tunc motus põt dici spiritualis.nec propter quartũ:quia tunc non erit in sacramentis subiectiue. Preterea ista virtus ẽ vera res aliter nihil esset:⁊ tũc vel substantia vel accidẽs.⁊ sic esset per se in genere ⁊ haberet completũ esse sibi cõueniens. Preterea exempla sua nõ sunt ad propositu: quia instrumenta nihil recipiũt a motore,nisi motũ localẽ similiter sermo audibilis cõtinet solum disciplinã mediãtibus habitibus in aia. similiter mobile nihil recipit a substãtia separata nisi motũ.similiter semẽ agit virtute caloris que est forma completa. Jdeo ad questionẽ primo premittã vnam distinctoem propter dicta sanctoꝝ⁊ auctoꝝ.ꝙ cũ causa sit illud ad cuius esse sequitur aliud:dupliciter potest accipi.vno modo quãdo ex natura rei ad presentiam ⁊ esse vnius sequitur naturaliter esse alterius. Alio modo quãdo ad esse ⁊ presentiã vnius nõ ex natura rei:sed sequit aliud ex sola voluntate diuina aliq̃d instituentis.⁊ isto modo dicimus ꝙ actus meritorius dicitur causa premij ex sola voluntate diuina ⁊ causa sine q̃ nõ dicitur scdo modo causa. Primo dico ꝙ sacramenta nõ sunt causa gratie.Circa qð probandũ primo ostendam ꝙ sacramenta per virtutẽ naturalẽ non causant gratiã nec aliquid preuium instrumẽtaliter gratie. Scdo ꝙ nec per virtutem eis collatã. Primũ probatur sic.oẽ agens instrumentaliter agit inquantũ mouetur ab agente principali ꝑm eũ.igitur si sacramẽta sunt cause instrumentales respectu gratie mouẽtur vel motu ad formã vel motu locali.nõ primo modo circũscribendo illam virtutem de qua prius dictũ est:quia nec alterãtur nec augmẽtantur:nec mouentur motu locali: quia ita potest deus instituere sensibilia quiescentia vt significent gratiam sicut sensibilia mota:quia ꝙ aqua mota huiusmodi sensibilia mouẽtur.boc est solũ per accidens:quia deus potest ordinare ꝙ aia mundaretur quãdo corpus tangeret lignũ quiescens.sicut in ablutõne aque mote. Preterea agens instrumentale respectu distinctoꝝ actuũ habet distinctos motus locales.patet de fabro.sed eisdẽ sacramentis manentibus potest deus ordinare ꝙ habeant rationem sacramẽti respectu multoꝝ effectuũ sicut ꝙ aliquis per tactũ aque essz baptisatus ⁊ cõfirmatus ⁊ sic de multis alijs. Preterea agens instrumentale qð equaliter respicit distinctos effectus equaliter potest agere respectu illoꝝ:sed sacramentũ equaliter respicit gratiã ⁊ aliũ effectũ spiritualem.igitur eq̃liter potest agere gratiam sicut aliũ effectum Preterea corpus nihil aget in aiam nisi speciem actum vel habitũ:sed nullum istoꝝ agit sacramentũ in aia.igitur ⁊c̃. Scdo dico ꝙ non agit per virtutẽ sibi collataz:quia si sic hoc nõ esset nisi quia instrumentũ recipit aliquã formam:sed hoc non est necessariũ:quia si sic.hoc esset aut propter perfectõnem instrumẽti aut propter imperfectõez.nõ propter primũ: quia sufficit ꝙ sit imperfectio forma principalis agentis.nec propter scdm̃:quia forma propria instrumenti erit perfectio illa forma superaddita. Preterea.ois virtus supernaturalis est perfectio virtute naturali quãdo sunt eiusdẽ generis.Si igitur in sacramento sit virtus supernaturalis.igitur ⁊c̃. Preterea ꝙ nõ semp causetur aliqð ꝑ huiuz gratie: videtur.quia frustra poneretur:cũ nec sit effectiuũ gratie:nec receptiuũ. Preterea tunc sacramenta iterata nihil causarent cuz sit prius causata illa dispositio in aia.Scdo dico ꝙ sacramenta sunt causa gratie:quia deus sic instituit ꝙ nõ conferatur gratia nisi positis sacramẽtis ⁊ sacramento posito conferatur.⁊ ideo causa sine qua nõ vñ in naturalib⁹ nõ ẽ dare aliquã cãm sine q̃ nõ nec mediatã nec imediatã respectu alicui⁹ effectus:sed in voluntarijs bene potest esse talis causa. Sed cõtra predicta sunt aliqua dubia.primũ est ꝙ videtur ꝙ oratio exprimẽs qd nois nõ sit diffinitio:quia tunc ꝑm aristotelez vij. metaphisice.⁊ scdo posteriox oẽs sermones essent diffinitões:imo sillogismi oẽs⁊ tota hystoria troiana:quia potest imponi vnũ nomẽ significãs idem qð significant iste diffinitões

E Circa scm̃ principale

Probatur primũ

Primũ dubiũ

Scdm

Secundũ dubiũ

Scdm̃ dubium est.quia videtur ꝙ sacramẽtũ dicat aliquid vnũ:quia dicit respectũ rationis.tuz quia est signũ ⁊ signũ dicitur alicuius signũ.⁊ per cõsequens signũ dicit respectũ nõ realem ergo rationis.tum quia.iij. metaphisice dicitur ꝙ omne nomẽ qð nõ est equiuocũ habet vnũ significatũ.tum quia sacramẽtum dicitur de aliquo ⁊ nõ de absoluto:quia nullum absolutũ est sacramẽtum:ergo de aliquo respectiuo nõ reali ergo rationis.

Tertiũ dubiũ

Tertiũ dubium est.quia videt̃ ꝙ omne quo posito ponit̃ aliud sit causa proprie dicta:quia non est de ratione

Universidad de Deusto
Biblioteca

cause ꝙ ad ipam necessario sequatur effectus sed ꝙ nō possit esse sine ea igitur sufficit ꝙ ipa posita ponitur effectus ⁊ ꝙ non ponatur effectus sine ea igitur sacramēta sunt proprie causa. Quartū dubium

Quartū dubium est:quia videtur ꝙ non est impossibile sacramētū agere in aiam. tū quia sacramēta sunt medicine quedam:sed medicina habet virtutem effectiuā respectu sanitatis. Tum quia ignis vt instrumētū potest agere in spiritū. Ad primū istoz dico ꝙ nō omis

Ad primū dubiū

oratio est diffinitio:sed oratio significās quid significatur per nomē diffinit:ita ꝙ sit signū eius ⁊ nō significatū nomis est diffinitio.⁊ sic hystoria troiana nō est diffinitio:quia non exprimit quid significatur per vnū nomen ⁊ similiter est significatū illius ⁊ non signū. Si dicitur ꝙ potest poni vnū nomen significās totaz hystoriam troianā:vel illud qō significat tota hystoria troiana. Respondeo ꝙ requiritur ad diffinitiōem nois ꝙ sit oratio predicabilis de diffinito huiusmodi nō est hystoria troiana:qz in vniuersali nomine importantur plures conceptus nominis qui nō possunt de aliquo vno diffinito predicari:nec per cōsequēs in tali diffinitōe exprimi. Si dicatur ꝙ talis oratio non semper predicatur de diffinito.naz hec est falsa vacuū est locus priuatus corpore ⁊ sic de aliis. Dico ꝙ nō oportet ꝙ semper vere predicetur de diffinito ne forte diffinitū sumatur ma-

Ad scōm dubiuz

terialiter. Ad scōm dico ꝙ sacramētum nullum respectum ratōis importat.hoc probo: qz sicut respectus realis nō aduenit alicui de nouo nisi per actū realez nouū:ita nec respectus rationis:sed aqua habet ratōem sacramēti de nouo sine tali respectu ⁊ actu intellectus comparantis.vnde nō plus importat sacramēturz respectum ratiōis ꝙ signū:sed signum nō importat:quia signum potest de nouo significare sine oīni comparatiōe intellectus.patet de baptismo vbi post baptismū sacramētū significat gratiam ⁊ ante nō:⁊ tamē sine oīni intellectu comparāte.patet etiam per exemplū de voce significatiua prolata de nouo ⁊ etiam de signo aliquo facto alicui bruto. Ideo dico ꝙ sicut participiuz cum predicatis sequētibus nō significat aliquid vnū:sed plura vnū in recto ⁊ aliud in obliquo.ita nec hoc nomē sacramētum.⁊ ita licet tale nomē non sit equiuocū tamen nō requiritur talis vnitas mediante quo cunqz respectu patet de hoc nomie ciuitas populus vniuersum ⁊c. Ad primuz dico ꝙ cōnotat distincta. Ad scōm dico ꝙ sufficit vnitas ratiōis ⁊ nō requiritur alia vnitas a parte rei nisi quādo nomē sic significat aliquid qō non

Ad tertiū dubiuz

cōnotat distinctum vel distincta, Ad aliud de causa ⁊ effectu dico ꝙ de ratiōe cause est ꝙ ad eam possit virtute propria sequi effectus ex natura rei ⁊ naturaliter sic nō est in proposito sed tārum ex voluntate diuina. Ad aliud dico ꝙ sensibile nō potest agere in aiam nisi mediāte aliquo ipius aie puta mediāte cognitione:⁊ ideo cum nō sit notum per scripturam sacram nec per experiētiam nec per ratiōem deductam ex per se notis ꝙ potest aliter agere i aiam ꝙm modo dicto:ideo cōcedo ꝙ nullo alio modo potest agere in aiam. Ad argumētuz dico ꝙ sacra scriptura loquitur similitudinarie: ꝙ sicut per receptiōem medicine sequitur sanitas:ita per misterium sacramētoz sequitur gratia. Ad argumenta alterius opinionis. Ad primū dico ꝙ nō valet:quia causa per accidēs est qua nō posita nihilominus ponitur effectus:sed sacramēta sunt cause sine quibus nō.quia sine illis non dat deus gratiam. Ad Augustinū dico ꝙ sic tangit ꝙ per actionem dei ponitur effectus gratie. Ad Bedā dico ꝙ nō intelligit ꝙ virtus aliqua fuerit collata aquis:sed deus ordinauit ꝙ quādo in aquis fieret sacramētum lapsis tunc ꝓfertur grā. Ad aliud patet ex dictis Ad aliud dico ꝙ nō queritur salutez formaliter. Ad aliud dico ꝙ sacramētum non est potens efficere gratiam. Ad aliud de silitudine dico ꝙ de forma est ibi fallacia ꝓsequēris. Ad primū principale dico ꝙ verum est si sic sit ex natura rei quando tamen est ex volūtate alterius nō est verum:sic est in proposito. Ad aliud ꝙ nulla illarum causarū est sufficiens sed ista quia effectus nō est producibilis nisi a deo solo. Ad aliud dico ꝙ sacramēta sunt causa qua posita deus vult agere ⁊ aliter non. Questio.ij.

Z Ad q̄rtū dubiū

Ad primū arḡ. alterius opinōis

Ad scōm

Ad tertium

Ad quartū.

Ad quintum.

Ad sextum

Ad ꝓmū ꝓn.

Ad scōm

Ad tertium

A Questio II

Trum cuilibet re

v cipienti baptismū imprimatur caracter. Q non:quia si sic hoc nō esset nisi propter excellentiā:nūc autem aliqua sacramēta in quibus nō imprimitur caracter sunt excellentioza:vt patet de eucharistia specialiter.igitur ⁊c. Scōo quia circuncisio que adhidem valebat ad qō nunc valet baptismus nō impressit caracterem.igitur nec baptism? aliter em̄ in circunciso ⁊ post baptisato essent duo caracteres aut nullus. Ad oppositū est damascenus q̄ libro.iiij.c.i.ponit sigillū in diffinitione sacramēti. Ad questionē dicitur ꝙ oportet caracterem imprimi aie cuiusłibet recipientis baptismū. vbi primo declaratur ꝙ ē forma absoluta de genere qualitatis. Scōo ꝙ est in scōa specie qualitatis. Tertio ꝙ est i potentia aie intellectiue ⁊ nō in essentia. Quar-

B Circa q. fuit ḡtra o: per alios

Primū

Scōm

Tertiū

Quartū

C Contra rōes dcās

to ꝙ in baptismo imprimitur caracter baptisato. Primum patet quia oēs attribuūt ista caracteri ꝙ est signum distinctiuū configuratiuum siue assimilatiuū. sed ista tria nō possūt competere nisi forme absolute. de primo patet quia signum per formam quā sensibus vel intellectui imprimit facit deuenire in cognitionem alterius: sed relatio in nullius cognitionem facit venire. De scōo patet: quia relatio nō distinguit cum distinctio sit relatio. igitur forma absoluta. De tertio patet:quia similitudo fundatur in vnitate qualitatis. Scōm p̄n cipale:scilz ꝙ sit in scōa specie qualitatis. probatur:quia nō est in quarta specie:quia ibi nō est nisi forma qualitatis dimensiue.nec in tertia:quia ſm pbm. vij.phisicoruz tertia species qualitatis est inter qualitates sensibiles que solum sunt in parte sensitiua.nec in prima: qa scōo etbicoz potētia possumus simpliciter: habitu nos habem? ad passiones bene vel male:sed caracter ordinatur ad aliquid simpliciter sicut sacerdotium est quo potest quis conficere simpliciter ⁊ absolute siue bene siue male semper conficit.igitur non est habitus nec dispositio:quia dispositio est habitus imperfectus.igitur est i scōa specie. Preterea cuilibet in natura competūt operatōes proprie.igitur regenerāti in vita spirituali competūt operatiōes proprie.sed vbi sunt operatiōes proprie sunt principia propria:⁊ illa nō sunt nisi qualitates in scōa specie que dicūtur potentie: et sunt similes illis virtutibus quibus sacramēta habent efficaciam sibi inditam. Tertium probat:scz ꝙ sit in potentia intellectiua. ꝙ sit in potentia probat:quia sicut gratia que ē principium spiritualis vite est i essentia aie:ita potentia spiritualis est in potentia naturali aie. Q sit in intellectu probatur:quia ymago principaliter consistit in parte intellectiua:sed caracter respicit principaliter ymaginē.igit ⁊c.

Quartū probat:quia sicut est i naturalibus ita in supernaturalibus:sed in naturalibus respectu alicuius operationis est dare potentiā actiuam ⁊ passiuā.igitur similiter in supernaturalibus oportet dare respectu operationuz supernaturaliū principia supernaturalia:huiusmodi autem principiū est caracter. igit ⁊c.

Contra opinionē istam.quicquid sit de conclusione quā tenet:tamen rationes nō probāt ꝙ sit aliquid absolutū:quia ſm eum relatio est alia res a fundamēto.igitur possunt predicta de caractere conuenire relationi sicut absoluto.cōsequentia patet:quia potest esse signum sicut accidens absolutū probatur:quia vel est signum naturale vel ex institutione,si natura-

le:tūc eque bene potest relatio sic esse signum naturale ⁊ ducere in cognitionem sicut accidens absolutum.probo:quia sicut per cognitionem intuitiuam alicuius accidentis absoluti deueniret in cognitōem subiecti:puta ꝙ ibi est subiectum sustentans accidens ita sivideretur relatio aliqua intuitiue potest vidēs deuenire in cognitiōem subiecti sustentantis illā relatiōem:quia tantum vel plus dependet ꝙtum accidens absolutum.si sit signū ex institutione:tunc potest ita quis instituere relatōnem ad significandum hoc vel illud sicut potest imponere accidens absolutum: ex quo sic significare est ad placitum istituere. Preterea illa relatio potest distiguere ⁊ assimilare sicut accidens absolutum dicitur assimilare alteri. quia suū simile est in alio:⁊ distinguere ab aliquo:quia suū simile est in vno ⁊ non in altero: ita ⁊ relatio. Scōo non concludit ratio qui caracter possit esse in tertia specie qualitatis:qa aut intelligit per illa que sunt in tertia specie qualitatis ꝙ sunt subiectiue i parte sentitiua. ⁊ hoc non oportet: quia albedo ⁊ similia non sunt in sensibus aut dicuntur in parte sensitiua:quia inferūt passionem sensibus.⁊ hoc nō valet:quia alique qualitates sunt in herbis ⁊ in veneno que nō possunt cognosci per aliquē sensum:sed solum cognoscuntur per operationes eoz sicut qualitates in veneno per intoxicationem.⁊ tamen ille qualitates bñ possunt poni in tertia specie qualitatis. Si dicatur ꝙ tales qualitates sunt in scōa specie:quia sunt principia operationū. Contra.calor est principium operationū:⁊ tamen non est in scōa specie sed in tertia.⁊ hoc ponendo species distinctas. Preterea rationes non probant quin caracter possit esse i prima specie: quia respectu primoz principioz est tam potentia ꝙ habitus. nec tamen ille habitus potest disponere ad bene vel male operandum:quia circa principium nullus potest errare nec se habere sub ista dispositione bene vel male. Preterea habitus apprehensiuus est habitus:⁊ tamē nō disponit intellectum ad comprehendendū bene vel male:⁊ ita in proposito caracter potest esse habitus absqz hoc ꝙ disponat homiez ad bene vel male operandum. Preterea sicut aliquis actus potest esse indifferens ad bene vel male:ita ⁊ habitus.ergo bene vel male possumus illo habitu vti indifferenter. Sed dicet sicut cōuenit bene vel male vti habitu:ita cōuenit bene vel male vti potentia. Ideo dico ꝙ prima differentia quā ponit inter potentiā ⁊ habitum:quia potentia respicit actum simpliciter ⁊ habitus respicit actum sub istis con-

D

Universidad de Deusto
Biblioteca

ditionibus bene vel male nō valet: sed ista est magis propria differentia quaz innuit pbs secūdo etbicoz capło primo ⁊ nono metaphisice in illo capło. omnibus autē potentijs existentibus. ⁊ in illo capło probat autē. distinctio ē q potentia precedit actum nec augmentatur nec generatur per accum. habitus sequitur actum ⁊ generatur ⁊ augmentatur per habitū. sed q̄ inclineꝝ ad actum bene vel male hoc accidit. ⁊ ad pm̄ scd̄o etbicoz dico q̄ loquitur de habitibus moralibus qui sūt laudabiles ⁊ vituperabiles qui sūt habitus oppositi quorum vnus inclinat ad bene operandū ⁊ alius ad male. sed habitus principioz ⁊ habitus apprehensiui non habēt talia opposita. ideo sūt indifferentes nec sunt determinate inclinatiui ad bene operandum vel male. Preterea cōtra hoc qd̄ dicit q̄ caracter est in scda spē qualitatis. quia quero quid intelligit per potentiam naturalem aut oīe actiuum vel passiuum respectu alicuius actus: aut oīe determinabile per actum ad bonum actum vel ad malum actum. non primo modo: quia tunc oīs forma de tertia specie esset i scda specie: quia oīs talis est actiua vel passiua ⁊ maxime que ē maxime actiua: similiter materia prima que est receptiua ⁊ forma substantialis que est actiua esset in scda specie. qd̄ est falsum. nec scōm: ḡa voluntas et intellectus essent in scda specie. Similiter talis pontentia non est receptiua habituū. igitur ⁊c. Preterea contra hoc qd̄ dicit q̄ potentia naturalis est qua possumus absolute in actum: quia pbs in predicamētis dicit potentiam naturalem esse illam qua bene ⁊ prompte possumus in actum qua, potētia dicitur aliquis pugilatoz vel cursoz: quia nō quicunq; qui potest currere vel pugilare dicit̄ cursoz vel pugilatoz: sed qui bene ⁊ prōpte potest talia facere. Circa istam questionē sic est procedendum. primo videdum est quid sit baptismus. scd̄o quid sit caracter. tertio ad questionem. Circa primū dico q̄ baptismus non habet quid rei etiam extendendo quid rei ad diffinitōem rerum compositarum vel simpliciuz ⁊ rationū sicut potest ꝑceptus diffiniri ⁊ ens rationis ⁊ huiusmodi: sed tantum habet quid nominis exprimens quid importatur per nomen. Et sic loquēdo dico q̄ baptismus est ablutio hominis viatoris nec habitualiter nec actualiter dissentientis facta in aqua elementari fluida: ab homine vel muliere ista verba proferente instituta a christo cum intentione faciendi qd̄ intēdit ecclesia facere. ⁊ sic loquēdo vt doctores loquuntur patet quid sit materia huius sacramenti, quia aqua elementaris ⁊ fluida. que forma: quia certa verba instituta a christo q̄ hec sunt. Ego te baptiso in noīe patris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti. quis recipiens: ḡa viatoz non dissentiens: nec actualiter nec virtualiter. quia si sit paruus ad hoc q̄ sit ꝑceptiuus istius sacramenti non requiritur consensus. si vero sit baptisandus adultus requirit̄ q̄ assentiat vel ad minus q̄ non dissentiat. ḡa nullus inuitus baptisari potest. sicut patet extra de baptismo ⁊ eius effectu capitulo maiores. Quis minister. quia suppositū itellectualis nature in specie humana, alius a recipiēte habens intentionē debitam. oportet etiam q̄ sit viatoz vt possit ablui. ḡa puer in vtero matris non potest baptisari. Circa secundum dico. q̄ caracter est signū quoddam impressiuz baptisato per quod distinguit̄ a non baptisato. signum in q̄ distinctiuum: rememoratiuuz: obligatiuum legi diuine indelebiliter manēs post q̄ est semel impressum. Circa tertiū primo dicam. q̄ non potest probari per rationez naturalem nec improbari nec per auctoritatē biblie. Secundo q̄ determinatio ecclesie videtur esse pro hoc: ⁊ etiam alique congruētie. Tertio supposito q̄ caracter sit aliquid. dicaz q̄ est forma absoluta non respectiua. Quarto q̄ est in potētia anime: ⁊ si essent distincte potentie q̄ conueniētius ponitur in volūtate q̄ in intellectu: q̄uis nulluz possit probari. Quinto q̄ cōueniētius ponitur in prima specie qualitatis. Sexto q̄ nō potest simpliciter sic esse indelebile: quin potest deleri per potentiā diuinā. Primū patet. quia illud quod solū dependet ex voluntate diuina contingēter causante ⁊ libere nō potest probari nec improbari nec ratione naturali nec auctoritate biblie. quia posita causa contingentē agente ⁊ libere nō propter hoc necessario sequitur effectus. illi etiam qui ponūt caracterē non adducūt auctoritatem ad hoc cogentē. nec etiam probāt q̄ magis imprimaꝝ in baptismo q̄ in circuncisione. ⁊ tamē ipi negāt in circūcisione. Preterea. oīa possunt saluari: ita hic sicut in alijs sacramentis sine caractere. ergo ⁊c. Secūdū videt innui ex̄ de baptismo ⁊ eiꝰ effectu. c. maiores vbi querit. de dormiētibus ⁊ amentibus vtruz baptisantur. videtur ibi dicere q̄ aliqui suscipiūt caracterem sacramenti: q̄uis nō rez sacramenti. Sed auctoritas ista non cogit. q: potest exponi q̄ intendit per caracterem ipm baptismū. qui est quoddā signū ⁊ sacramētuz. Congruētia est ad hoc. q̄ congruū est q̄ quilibet receptus in dei familiā aliquid pmanens recipiat quo distinguatur ab alijs. Tertiuz probo: sc̄z q̄ conueniētius ponitur forma ab

Circa questionē duo facit

E Primum

E Secundū

Tertiū ptinet ad dicta

G Probatur primū

D Probatur scōm

R Quartū pbatur

Y Probat̄ tertiū

soluta q̄ respectus non quin ille predicte conditiones possent competere relationi: sed propter aliquas rationes alias a predictis. quarū prima est q̄ nun q̄ potest talis respectus nou? acquiri sine motu locali vel mutatione alteriꝰ extremi. Exemplū. de vbi qd̄ non potest acquiri sine motu locali vel mutatiōe: nec respectus actionis ⁊ passionis sine locali: non sic q̄ posita approximatōne necessario sequat̄ actō quia deus potest suspendere actōem ignis approximari per tēpus ⁊ postea coagere ipi igni ⁊ tunc ignis agit qui prius non agebat: ⁊ erit respectus actōnis nouus sine oīi approximatione noua. ⁊ per consequens sine omni motu locali: sed caracter potest imprimi in aiaz sine oīi mutatione in aia vel in sacramentis terminata ad caracterem ⁊ sine oīi mutatione locali ⁊ sine oīi mutatione noua. igitur videtur q̄ sit aliquid absolutum. Si propositio accepta de respectu videtur habere instantias aliquas. vna est de vnione materie ⁊ forme. nā materia ⁊ forma sunt in eodē situ existentes sine oīi mutatione locali ⁊ motu potest forma que prius non informabat modo informare p potentiam diuinam. Scd̄o de vnione nature assumpte ad verbum que sine aliqua mutatione alia vel in situ vel in aliquo alio potest esse prius non vnita et post vnita. ergo respectus nouus potest acquiri sine oīi mutatione alterius extremi. Sed licet ꝓpositio predicta habeat plures instantias tales: quia tamē in caractere non habent ille instantie locum. ideo propositio videtur ratio efficax. Preterea quelibet relatio actualis realis habet duo extrema in actu. q̄ro igitur que sunt extrema istius respectus non potest dari nisi aia rationalis ⁊ deus vel aliq̄ accidens absolutū in aia: quia aia rationalis per hoc q̄ recipit caracterē nō habet respectum nouū extra se ad aliq̄ corporale vl̄ spirituale manifestū est q̄ excepto deo non potest poni alterū extremū esse accidens absolutū in aia: quia illud si poneretur marime esset gratia: sed hoc non. probatur: quia caracter potest esse sine gratia sicut patet p predictam decretalem. nec deus potest esse alterum extremum: quia nō videtur q̄ sint plures respectus creature ad deum q̄ respectus causalitatis in quocūq; genere respectu vnionis spiritualis quoz nullus ponitur caracter. igit̄ cōuenientius potest dici q̄ si aliquid tale imꝓmatur q̄ sit absolutū q̄ respectiuū. Quarto dico q̄ si potentie aie non distinguntur ab aia nec inter se q̄ tunc caracter ponitur in essentia subiectiue ⁊ non in potentia: quia intellectus ⁊ voluntas non differunt fm̄ istā viam nisi quia intellectus connotat actū intelligēdi ⁊ voluntas cōnotat actum volendi. sed essentia aie nō connotat aliquē actum: ⁊ ideo si caracter esset in intellectu ꝓpter intellectionem quā cōnotat. hoc esset: quia esset principium actus intelligendi. qd̄ non est verum: quia credo q̄ nullus actus est principium nec ad aliquē actum inclinat. ⁊ ideo melius dicitur fm̄ istam viam q̄ est in essentia aie subiectiue que nullum actum connotat q̄ in potentia que cōnotat actum ⁊ tunc esset simile. de illo caractere ⁊ habitu religiosi per quē distinguitur a cōmuni populo ⁊ alligatur ad certas obseruantias qui tamen habitus non est principiuz cuiuscūq; actus: quia ad nullum actum inclinat sic in ꝓposito caracter est signum obligatoriū aie ad deū quale signum et obligationem non habent alie aie. si tamen potentie distinguerentur realiter sicut dicit alius opinās ad huc cōuenientius poneretur caracter in volūtate q̄ in intellectu. Cuius ratio est: quia caracter marime ponitur in illo qd̄ est principium merendi huiusmodi autem est voluntas nō intellectus fm̄ istam viam. igitur ⁊c. Et etiā tūc voluntas esset potētia nobilioz q̄ intellectus ⁊ per cōsequens tunc cōueniētius est ponere caracterem in voluntate q̄ in intellectu.

Z Quintum ꝓbat

Quinto dico q̄ caracter cōueniētius debz ponī in prima vel in tertia specie qualitatis q̄ in scda: quia potentia naturalis que est in secūda specie dicitur in respectu ad actum actiue vel passiue quoz neutrum cōuenit caractери. non em̄ dicitur caracter potētia naturalis actiua respectu actuū naturaliū: quia ad oēs actus naturales sufficiunt habitus naturales ⁊ infusi. nec est potentia naturalis actiua respectu actuū supernaturaliū: quia tales actus sunt immediate a deo. nec potest esse potētia passiua quia aia rationalis est passiuū sufficiens respectu oīm actuū.

AD Sextū ꝓbatur

Sexto dico q̄ caracter nō ē simpliciter indelebilis: quia aut ē aliquid absolutum aut respectiuuz. si est aliquid absolutum ⁊ est posterius subiecto potest deꝰ separare subiectū ab illo accidente absoluto ⁊ cōseruare. hoc patet: quia deus potest facere subiectum sine caractere certum est. igitur potest caracterem imꝓressum destruere ⁊ subiectum conseruare. ex quo nullam contradictionem implicat. si sit respect? adhuc potest deleri: quia nulla relatio distincta realiter a creatura est simplicit̄ indelebilis ab ea nisi illa q̄ est creature ad deum in ratione cause si ipe sit indebilis. igitur ⁊c. Septimo dico q̄ iste conditiones attribuuntur caracteri: ita sc̄z q̄ est significatiuum gratie dispositiuū rationis me

Universidad de Deusto
Biblioteca

moratiuū distinctiuum configuratiuū ⁊ obligatiuum. Quantū ad primam conditionem dico q̄ est significatiuum gratie non ex natura rei ⁊ naturaliter: sed ex institutione diuina. quia sic ordinauit q̄ baptisatus ad hoc q̄ recipit gratiā prius aliquo modo recipit caracterem. ⁊ posito tali caractere recipiat gratiā nisi ponat obicē. Est etiaz dispositiuū rang̃ causa sine qua non. ⁊ hoc solum ex voluntate ⁊ ordinatione diuina ⁊ nō ex natura rei: quia licet in naturalibus nō ponatur causa sine qua nō tamen in voluntarijs potest poni sicut prius dictum est. et ideo caracter potest esse tale signum dispositiuū sine quo deus nō vult infūdere gratiam. Est etiam rememoratiuum ⁊ recordatiuum suscepti sacramenti. tamen ex ordinatione diuina in voluntate que vult caracterem sic ducere in noticiam sacramēti suscepti ⁊ nō est tale signum ex natura rei. Est similiter signum distictiuū. ⁊ hoc competit sibi naturaliter sicut cuilibet alteri forme. Est nihilominus assimilatiuū. ⁊ hoc naturaliter: quia nō assimilat nisi sicut alie res. Est tandem signū obligatiuū sicut habitus in viro religioso ⁊ B solum habet ex institutione diuina ⁊ nō ex natura rei. Sed contra predicta sunt aliqua dubia.

Primū dubiū

Primū est vtrum aliquis adultus recipiat baptismū si nec dissentiat nec cōsentiat. videtur q̄ sic: quia paruulus nec dissentiēs nec consentiens recipit baptismū. igitur adultus cōsequētia patet: quia adultus nō est peioris

Scōm

cōditionis q̄ paruulus. igitur ⁊c. Scōm est de caractere: quia non videtur q̄ sit forma absoluta: quia ꝑm p̄dm scdo ethicoz. ⁊ alibi i aīa sunt tantum quattuor: scz potentia ⁊ habitus actus ⁊ passio. sed caracter non est aliqd illoz patet per predicta. Preterea res absoluta ponitur propter operatiōem: sed caracter nō. per te igitur.

Tertiū

Tertiū est. quia non videtur q̄ aliq̄ qualitas sit in tertia specie qualitatis: nisi tātum sensibilis: quia sicut oīe spirituale est intelligibile ab intellectu: ita oīe corporale est sensibile a sensu.

Quartū

Quartū est vtrum isti caracteres impressi i diuersis sacramētis sunt eiusdem speciei vl alterius.

Ad primū dubiū

Ad primū istoz dico q̄ de intētione ecclie romane ⁊ de mente sanctoz est q̄ in adulto requiritur assēsus de presenti vel de preterito sicut patet in illa decretali extra de baptismo ⁊ eius effectu. maiores. vbi dicit q̄ cōtradicentes ⁊ dissentientes nō recipiunt baptismū nec caracterem: tamen in adulto nō requiritur cōsensus actualis de presenti nec virtualis. nō actualis: qa furiosi possunt recipere baptismū ⁊ eius effectum si sint dispositi: licet tunc non consentiāt actualiter puta si prius consentiant ⁊ non dissentiāt antre furiam. nec requiritur cōsensus habitualis quia habitus generatur ex actibus. ponamus ergo q̄ adultus primo consentiat ⁊ post habitus generatus ex vno actu corrumpatur p cessationem actus: ⁊ q̄ non dissentiat postea. iste potest baptisari: ⁊ tamen nullum assensuz habitualem vel virtualem habet. ⁊ per ꝑsequēs videtur sufficere ad recipiendum baptismum et effectum semel in preteritum consentire. et post non dissentire. postea q̄tūcunq̄ nec consentiat actualiter nec habitualiter. Et quādo dicitur q̄ non est peioris conditionis ⁊c. dico q̄ adultus propter multa peccata que cōmisit que non potest cōmittere paruulus est peioris conditionis intātum q̄ non recipit rem sacramenti nisi poeniteat. ⁊ si ante penitentiā efficeret furiosus ⁊ tunc baptisaretur: tunc non recipit rem nec̄ effectū baptismi. ⁊ talis adultus est peioris conditōnis q̄ paruulus. tamē adultus sine oīi peccato existens nō est peioris cōditionis q̄ paruulus q̄tum ad susceptionem sacramēti: ⁊ statim potest recipere baptismuz ⁊ effectum baptismi dūmodo cōsentiat vel cōsenserit de preterito ⁊ post nō dissentiat. Ad aliud dico q̄ licet non sint plura in aīa ad quorum cognitionem possumus deuenire per cognitionem intuitiuam vel abstractiuam sicut operationes delectabiles ⁊ tristicie cognoscūtur intuitiue ⁊ habitus abstractiue ⁊ arguitiue propter hoc tamen non sequitur q̄ nō sunt plura in aīa: quia sicut sunt aliqua accidentia corporalia que tamen per sensus nō potest cognoscere vt qualitas i herbis ⁊ venenis. quia visus ⁊ quilibet sensus determinatur ad certa obiecta in que potest ire q̄ nō in plura. eodem modo possunt esse aliqua accidētia spiritualia que tamen intellectus non potest cognoscere quia intellectus determiatur ꝓ isto statu ad certa obiecta ⁊ nō vltra. de quoz numero videtur esse caracter. Ad scōm pro illo dubio nego assumptū: quia q̄tas est forma absoluta ⁊ tamen non est de potentijs actiuis sed passiuis ꝑm cōmentatorem quarto ꝓbilicoz. capō de vacuo. eodē modo est de qualitatibus de quarta specie qualitatis. Aliter potest dici q̄ lz q̄tas ⁊ omis forma absoluta sit activa respectu intellectus nostri saltez quasi obiectū hoc tamen nō est concedendum de caractere: quia nullam actiuitatem habet respectu nostri intellectus in via. qō forte est ex defectu intellectus nostri vel ex ordinatione diuina. Ad aliud dico q̄ sicut non est incōueniens q̄ sit aliq̄ materia naturalis extēsa: ⁊ tamen q̄ non possit appzehendi ab aliquo sensu vel intellectu

P Ad scōm

Q Ad tertium

R Ad quartum

Ad primū prin.

Ad scōm

S Questio III

Duo ꝓbat Primū

pro statu isto nec intelligi intuitiue ⁊ nunq̄ a sensu intuitiue ita potest esse aliqua qualitas que potest cognosci ab intellectu intuitiue licet nō pro statu isto: ⁊ tamen a nullo sensu poterit vnq̄ cognosci. Ad aliud dico q̄ caractere impressi in diuersis sacramētis sunt diuerarū specieruz: quia lz accidentia eiusdem speciei possunt esse in eodem. tamē hoc nō est ponendū sine aliqua ratione puta sine necessitate auctoritate vel experientia certa que necessario ad hoc inducit: sed nullū istoz inducit ad ponendū caracteres eiusdem speciei: sed potius ad cōtrariū: quia caracter ponitur ad distinguendū. nunc autē si circuncisus reciperet caracterē ⁊ baptisatus similiter: nō distinguere tur circuncisus a baptisato per caracterē: nec aliquis habens sacerdotiū distingueret a confirmato per caracterē ⁊ q̄ illa que sunt eiusdē speciei nō distingūtur; vt nūc suppono: sed si fuerint alteri? ⁊ alterius rationis tunc possunt distīguere. Ad primū principale dico q̄ nō est propter excellentiam baptismi: quia in eo imprimitur caracter. sed quia in baptismo recipitur aliquis ad familiā xp̄i. ideo rationabile est q̄ distinguatur ab alijs que non sunt de familia' eis. talis autē distictio est per caracterem. Ad aliud dico q̄ neutrū pōt ꝓbari q̄ sit impressum vel nō impressum. Questio. iij.

Arca idē denuo

c principaliter quero vtrū quilibet digne recipiens baptismū recipiat gratiam ⁊ oēs virtutes necessarias ad salutē. Et nō recipiat grām ꝓbat: q: magis sunt incōpossibilia amor habitualis ⁊ odiū habitu ale respectu eiusdē obiecti vel tm̄ q̄tū fides ⁊ sciētia respectu eiusdem obiecti: ꝑ fides ⁊ scia nō stant sīl respectu eiusdem obiecti. ergo nec ꝑma. sed odiēs deū ꝑmo intense acq̄rit sibi habitū odiendi deū ⁊ cū hoc habitu stare potest vnus actus quo pōt diligere deū ⁊ velle baptisari. ꝓbatur: q: qñ post diligit deū magis iclinatur ad odiū dei q̄ si nunq̄ habuisset habitū odiēdi. igitur tūc stat habitus odiendi deū in tensus vel saltē remissus ⁊ talis ꝓpter actum diligēdi pōt digne recipere baptismū. ⁊ tamē tūc nō recipit grām ꝓpter incōpossibilitatez inter grām ⁊ odiū habituale. Per idē ꝓbatur q̄ non recipiat alias virtutes: q: aliquis talis pōt recipere habitus vicios̄. Cōfirmatur: q: nūq̄ pōt ꝓbari incōpossibilitas habituū nisi p incōpossibilitatē actuū: ꝑ actus odij habitu alis ⁊ amoris nō se cōpatiunt igit nec habit? igit stante habitu odiēdi vel vicioso nō pōt infundi habitus diligēdi deū vl virtuosus habitus. Si dicas q̄ isti habitus nō sunt incōpossibiles: q: vnus est infusus ⁊ alius acq̄situs. Cōtra quoz habituū actus sunt incōpossibiles ⁊ illi habitus sunt incōpossibiles: ꝑ aliquis diligēs deū siue naturaliter siue supernaturaliter nō pōt eū ꝓ tūc odire: q: aliter aliq̄s posset habere actū fruitōis ⁊ odij dei sīl. igit isti habit? sunt incōpossibiles siue vnus sit naturalis siue supnaturalis siueuterq̄ sit naturalis. Scōm

Preterea si habitus infūdant in baptismo aut sūt alterius rōnis ab alijs acq̄sitis aut eiusdē rationis. si alterius ⁊ habit? infusus sit pfectior: inclinabit ad pfectioē actū ⁊ pfectius inclinabit q̄ habitus acq̄situs. ⁊ p ꝯns cū habitus acquisitus inclinat ad actū oī alio circunscripto multomagis habitus infusus sic iclinabit oī alio circūscripto. ⁊ p ꝯns paruulus ꝑ habitū infusum posset in actū fidei ⁊ spei ⁊c. si sūt eiusdez spēi tūc poterūt infusi facere q̄cq̄d possunt acq̄siti qō est manifeste falsum. ptz de paruulo si cui prius q̄ ꝑ habitū infusū nō pōt i actuz sine habitu acq̄sito. Cōfirmat. illud qō facit obiectū noticie ituitiue idē facit habitus respectu noticie abstractiue. igit sicut obiectū pōt esse cā respectu noticie ituitiue ita bitus si ponat pōt esse cā respectu noticie abstractiue. Ad oppositū in baptismo est remissio culpe. igit est infusio gre ⁊ aliarū virtutū necessariarū ad salutē. Scōo queritur vtrū baptismus tollat oēm culpā. Et nō. q: si sic aut tollit: q: repugnat formaliter aut expellit causaliter. non primo mō q: aliq̄s pōt retinere oēm culpā. ⁊ tm̄ baptisari sic ficte accedēs ad baptismuz q̄ nō est postea rebaptisand?. Si cāliter aut igit effectiue aut meritorie. nō ꝑmo mō: q: sacramentū nihil efficit eoz q̄ sunt i aīa. ⁊ p ꝯns nihil inde expellit nec scōo mō. nā aliq̄s in actu sacramēti pōt demereri. Ad oppositū est magr̄ in lra.

B Scōa questio

C Tertia q̄stio

Tertio q̄ro vtrū ois pena in baptismo remittat. q: nō q: sicut nullū bonū est irremuneratū: ita nullū malū est impunitū. igitur nō remittit i baptismo sine punitōe. Ad oppositū est magister in littera. ⁊ cōiter sancti ⁊ doctores dicūt oppositū.

D Circa q̄stiones sciendum

Circa istas questiones est sciēdū q̄ pus est expulsio vnius forme q̄ inductio forme cōtrarie. qō ptz: q: illud est prius natura vt ptz ꝑ pbz. v. metaphisice qō pōt esse sine alijs ⁊ alia pūt esse sine eo. Exēplū de substātia ⁊ accidente: q: ſba pt esse sine oī accīte lz nō econuerso. nūc autē expulsio forme pt esse sine oī inductōe forme cōtrarie. ⁊ iō nō nego q̄n deus pōt facere aquā neq̄ calidā neq̄ frigidam: sicut celuz nō est calidū neq̄ frigidum. sed īductio forme non potest esse sine expulsione forme cōtrarie ⁊ ideo deus nō potest inducere calorē in aquā

Universidad de Deusto
Biblioteca

E Primus articul⁹

frigidam nisi prius expellat frigiditatem. Jō primo videndū est de expulsione culpe: ⁊ quia pena non debetur nisi culpe. Jdeo scō videndum est de remissione pene ⁊ de collatiōe gratie. Quantum ad primū articulum dicitur ꝙ in generatione qualiber per inductionem forme oīs forma contraria expellitur ⁊ etiā dispositio ad formam contrariaz. sed baptismus est gīnatio in vitā spiritualem ꝫ gra ⁊ culpa sūt cōtraria. igitur in baptismo infusio gratie tollit culpam actualem originalem ⁊ venialē ꝙtum est de se. Licet hec cōclusio sit vera vt supono. tamen ratio non valet quia supponit ꝙ oīe peccatum est cōtrarium gratie. qō tamē est falsum loquendo de absoluto in gratia ⁊ in peccato. hoc patet primo de peccato originali: quia quandocunq; sunt due forme absolute disparate possibiles creature rationali cū existentia vnius forme potest stare carentia alterius forme que sibi non contrariatur ⁊ cum debito habendi illam formam. sed gratia ⁊ iusticia originalis sūt huiusmodi forme. igitur gratia potest stare cum carentia iusticie originalis et debito habendi eandem. igitur gratia ꝙtum ad esse absolutum in ea potest stare cuz peccato originali. Sed tamen accipiēdo gratiam prout facit aliquem esse gratum deo siue hoc sit per aliquā formam infusam sine oīi tali forma. talis inquā gratia repugnat oīi peccato tam originali ꝙ actuali: quia per gratiaz sic acceptam fit aliquis gratus deo ⁊ per peccatum fit inimicus: ⁊ ideo nō stant simul. Secūdo patet idem de peccato actuali: quia peccatum actuale nō dicit aliud ꝙ actum aliquē absolutum preteritum per quem quis obligatur ad penā. nunc autem ille actus absolutus vel habit⁹ derelictus ex eo ⁊ gratia primo modo accepta non repugnant: quia forme absolute disparate sunt. igitur possunt esse simul i eodem: nec illa obligatio ad penam repugnat gratie sic accepte: quia nulla pena repugnat gratie sic dicte: quia non est cōtradictio quin potest esse in diabolo. similiter illa obligatio nō dicit aliquid absolutum in aia distinctum ab actu et habitu nec respectum realem: quia suus terminus non est. igitur tantum respectum rationis si sit aliquis respectus: sed talis respectus nō repugnat forme absolute in gratia primo mō dicta. tamē obligatio ad penam eternam bene repugnat gratie scō mō dicte.

Jdeo dico ꝙtū ad istū articulū ꝙ tm̄ creditū est oēm culpam in baptismo remitti: nec ꝑt ℔ ostendi ratione naturali. ḡa non per repugnātiam formalem peccati ⁊ gratie. quia licet pena ⁊ gratia repugnāt formaliter actui peccati ꝑsentis vel habitui vicioso: nō tamen actui preterito qui nullus habitū relinquit nunc. qz prius forte corrumpitur nec repugnat obligationi ad penam. ⁊ ideo potest deus de potentia sua absoluta remittere culpā sine omni iniusticia. sicut potest aliquez punire sine omni demerito absq; hoc ꝙ dicatur iniustus. licet illa punitio nō esset proprie pena. quia pena corresponder culpe: sed magis diceret dolor. Un de sicut deus semper potest continuare ⁊ detinere in brutis vnū brutum sine omni peccato vel iniusticia a parte sui. ita eodē modo potest facere cuz homine. Si dicatur ꝙ deus est debitor ꝑmij pro meritis. Respōsio. dico ꝙ de? nullius est debitor nisi ḡa sic ordinauit. de potentia tamē absoluta potest facere contrariū cum creatura sua sine omni iniuria. Creditur tamē ꝙ omnis culpa remittatur in baptismo ex eius ordinatione nisi recipiens ponat obicem: puta si actualiter peccet. tunc non remittitur illud peccatum virtute baptismi. siue sit mortale siue veniale. ⁊ ideo omne peccatū preteritū remittitur tā mortale ꝙ veniale: ⁊ non aliud. B Scōs articl⁹

Circa secundus dico ꝙ duplex est pena eterna et temporalis. Prima remittitur in baptismo ex ordinatione diuina: quia baptismus redditur dignus vita eterna: licz de? possit non remittere de potētia sua absoluta. Secunda pena est duplex. vna voluntarie assumpta. alia naturaliter inflicta. prima nō remittitur in paruulo baptisato. quia ad nullaz penā obligatur: nec ante baptismū nec post. ⁊ quia ad nullā penam tenetur nulla sibi remittitur. sed quia adultus obligatur ad penā ante baptismū. quia obligatur ad displicentiā de peccatis preteritis. ideo illa pena sibi remittitur sic ꝙ non obligatur ad illam displicentiā post baptismum: nec tenetur satisfacere pro peccatis preteritis. Secūda pena naturaliter inflicta que cōsequitur omnē hominē ꝑm cōmunē cursum nature. puta esurire ⁊ sitire ⁊ huiusmodi nō remittitur. ⁊ hoc solum est ex ordinatione diuina. quia deus potest oppositum facere si sibi placeret. sic igitur patet quomō remittitur pena ⁊ quomō non. J Ad scōam

Circa tertium articulū sunt multe difficultates. Pria est. vtruz deus possit remittere culpam sine collatione gratie. Secunda. vtrū gratia posset infundi sine virtutibus theologicis. Tertia. vtrū possit infundi sine virtutib⁹ moralib⁹. Quarta. vtrū oīes iste virtutes infundātur. Quinta. vtrum alique virtutes morales possint infūdi distincte ꝑm spēm a virtutib⁹ aliis naturaliter acq̄sitis. Tertius articul⁹ Pria difficultas Secunda Tertia Quarta Quinta

H Ad primam

K

gēdo per gratiam caritatem. quia pono ꝙ sūt idem oīno licet sint hic diuersa noīa ⁊ diuersi conceptus. deus de potētia sua absoluta potest remittere culpam ⁊ penam sine collatiōe gratie. Cuius causa est. quia quēcunq; potest acceptare tanq̄ dignū vita eterna sine oī gratia inherente illi potest remittere omnez culpam sine oīi infusione gratie: sed deus nunc potest primum facere vt patet i primo huius. igitur potest facere scām. Confirmatur: quia non videtur contradictio quin deus possit dare alicui existenti in peccato mortali visionem essentie sue in illo instanti in quo potest dare gratiam quā sibi vult dare. ergo multomagis potest eum acceptare tanq̄ dignum vita eterna in eodē instanti in quo potest sibi dare gratiam quā sibi vult dare postea. sed primuz potest puta essentie visionem causare sine omni gratia preuia informante. igitur multomagis potest eum acceptare sine gratia. ⁊ per consequens sibi remittere omnē culpaz sine gratia. de hoc quere ibi. Tamen dico de facto ꝙ gratia infunditur quāuis probari non possit prationem: sed quia hoc sonāt auctoritates sacre scripture ⁊ dicta sanctoz. ideo teneo hoc cum eis. I Ad scām

Circa scām an gratia sine caritas possit infundi sine alijs virtutibus theologicis: puta sine fide ⁊ spe. Et arguitur ꝙ nō. quia sicut se habet habitus ad habitum: sic actus ad actū ⁊ econuerso: sed nullus actus potest esse in voluntate nisi prius sit in intellectu. igitur nec habitus voluntatis potest esse sine habitu intellectus. sed caritas est habitus voluntatis quo diligit deum: et fides est habitus intellectus quo intelligit deum. igitur ⁊c. Si dicatur ꝙ actus caritatis potest esse sine actu fidei: sicut patet in patria. Contra. saltem tunc nō potest esse sine actu intellectus. ⁊ similiter actus patrie nō est ad propositum in via. ⁊ ita videtur ꝙ caritas necessario presupponit aliquē actū vel habitum in intellectu. Ad istam difficultatem respondeo ꝙ deus potest facere de potentia sua absoluta caritatem sine fide et spe. ratio est: quia quando vnū absolutum non dependet necessario ab alio absoluto: potest fieri sine eo sine cōtradictione. sed caritas est q̄d absolutum ⁊ non dependet a fide ⁊ spe vt manifestum est: quia in nullo genere cause. igitur ⁊c. Confirmatur. quia quando absolutū respicit diuersa obiecta disparata si potest esse sine eis separatim per naturam potest esse sine eis coniunctim per potētiam diuinam: sed in patria potest caritas separari a fide ⁊ spe separatim. igitur ⁊c. Et licet appareat necessitas in actibus: sic scilz ꝙ actus voluntatis necessario presupponit actum intellectus: tamen in habitibus non est talis necessitas: quia deus potest suspēdere actiuitatem intellectionum respectu generationis habitus: ita ꝙ non possent generare habitum ⁊ cōcurrere cum actu voluntatis ad generandū habitum. ⁊ tūc hoc posito generabitur habitus in volūtate ⁊ nō in intellectu. ⁊ tūc ad habendum habitum in voluntate sufficit ꝙ obiectū ostendatur volūtati per actum intellectus sine oīi habitu generato. Si dicas ꝙ tunc potest generari virtus moralis in voluntate sine prudentia in intellectu. Respondeo ꝙ non est inconueniēs ꝙ deus faciat virtutem moralem sine prudentia habituali. quia deus potest suspēdere actiuitatem actus prudentie respectu generationis habitus: ⁊ potest concurrere cum actu voluntatis respectu generationis virtutis moralis habitualis. si tamen deus nō potest facere actum voluntatis absq; actu intellectus. tūc dicitur ꝙ virtus moralis non potest esse sine actu prudentie. Contra. impossibile est virtutem moralem esse sine suo obiecto. q: sicut impossibile est ꝙ aliquis intelligat se intelligere nisi intelligat. ita impossibile est talem virtutem esse sine tali obiecto. nūc autem obiecta partialia virtutis moralis sunt circunstantie sicut locus ⁊ tempus inter quas est precipua recta ratio cuius actus debet conformari ad hoc ꝙ sit virtuosus perfecte. ⁊ per ꝫsequēs impossibile est virtutem moralem esse sine recta ratione que est actus prudentie. Ad argumētum dico ꝙ non est similis proportio inter habitum ⁊ habitum: sicut est inter actū ⁊ actū quia actus voluntatis non causatur ab habitu intellectus nisi mediante actu elicito ab illo habitu. ⁊ ideo actus intellectus est causa immediata actus volūtatis. sed habitus intellectus a quo elicitur ille actus nō est causa volitionis: nec habitus generati a tali volitione: sed tantum est causa cause: ⁊ ita est causa mediata: quia non est causa actus volūtatis: nec habitus generati per illum actum nisi tātum mediante actu proprio. nunc autem potest deus suspendere actiuitatem illius actus respectu generationis habitus in intellectu ⁊ non in voluntate. ⁊ ideo non est simile. Circa tertium vtrum infusa caritate infundantur virtutes morales: dicitur ꝙ sic. cuius ratio est: q̄a deus non minus perfecte operatur in operibus gratie ꝙ natura: sed nō inuenit in natura dare aliqd̄ principiū aliarum operationū nisi det oīa necessaria ad illa opera sicut nō dat virtutem progressiuam. nisi det organa ⁊ oīa requisita ad organum. ⁊ sic de alijs operibus Z Instantia Repulsio M Ad tertiam

nature.igitur eodez modo in operibus ꝯgratie dat oia necessaria ad gratiã:sed habens caritatem habet principium operationũ meritoriarum. ⁊ non possunt opera illa exerceri sine virtutibus moralibus.ideo dando caritatem dat oĩa virtutes morales. Ista ratio non valet:quia in operibus nature videmus frequenter ꝙ deus dat alicui principium operationis ⁊ tamẽ non dat actualiter oĩa necessaria ad illam operatiõem. Exemplum.deus creando hominem dat sibi principium respectu actus sciendi ⁊ volendi:quia intellectum ⁊ voluntatem. ⁊ tamen non oportet ꝙ det sibi habitus per quos faciliter potest in talia opera.sed sufficit ꝙ det sibi potestatem acquirẽdi tales habitus ita in proposito quando dat sibi principia per que potest simpliciter in opera virtuosa ⁊ meritoria non oportet ꝙ det sibi oĩa per que potest i illa opera prompte ⁊ expedite:sed sufficit ꝙ det sibi potestatem acquirẽdi talia. Preterea non imprimũtur nature talia necessaria ad operationem: nisi quãdo principium est insufficiens ad talia exercenda. sic non est in proposito:quia per caritatem fidem ⁊ spem potest aliquis simpliciter in actus meritorios ⁊ hoc dico si habeat caritatem acquisitam. et sic de alijs cum dictamine recte rationis absq; alijs virtutibus moralibus infusis:licet nõ ita prompte sicut cum alijs virtutibus. igitur gratia potest infundi sine talibus virtutibus.

n Ad quartã

Ideo dico ꝙ tum ad istum articulum ꝙ preter virtutes morales natas acquiri ex actibus nostris non sunt alique alie ponẽde:sed istud nõ potest cuidẽter probari vel improbari:sed ꝺa pluralitas non est ponenda sine necessitate: nec apparet aliqua necessitas nec per ratõem cuidẽ nec per experiẽtiã nec per auctoritatẽ quia omnes auctoritates tales. puta ipse docuit omnẽ viam prudentie. ⁊ omnia per ipsum facta sunt. ⁊ omnes tales sunt intelligende ꝙ deus est causa partialis respectu cuiuscũq; effectus ⁊ immediata. ideo superfluum videtur ponere tales virtutes infusas alias ab acquisitis. ⁊ sic patet ad tertium ⁊ quintũ articulos.

e Ad quintã

Quantum ad quartum dico ꝙ virtutes morales nate acquiri ex actibus non infundũtur in baptismo de cõmuni lege.hoc patet.ꝺa alĩ quis ante baptismum habẽs habitus viciosos si faciat totum quod debet digne penitendo ⁊ baptizetur:tamen se sentit pronũ ad vicia cõsuera sicut ꝑus et magis pronũ ꝙ si nunq̃ illa peccata cõmisisset.igitur tunc manet aliquis habitus inclinans ad talia peccata:sed nõ videtur verisimile ꝙ deus infundat vnũ habitũ nisi expellat habitum contrarium.igitur habitus alius nõ infunditur in baptismo. ⁊ per cõsequens tales virtutes non infundũtur in baptismo. Sed contra predicta sunt multa dubia. Primum est an culpa originalis possit remitti in baptismo sine culpa actuali quantuz ad omnẽ suscipientẽ baptismũ. videtur ꝙ sic. quia sicut peccatum cõmissum cum consensu nõ potest per vim sacramenti remitti sine cõsensu penitẽtie.ita peccatum cõmissum sine cõsensu potest remitti sine consensu per vim sacramenti.sed adultus ficte accedẽs ad baptismum non consentit nec disponit se qui cõmisit peccatum actuale.ponamus tale peccatum actuale esse cõmissum cuz consensu. igitur nõ sibi remittitur.igitur cum peccatum originale sit in eo contractum sine consensu. videtur ꝙ illud potest sibi remitti virtute sacramenti nõ obstante ꝙ ficte accedat sine assensu. Cõfirmatur.oportet existentẽ in peccato originali baptizari: vel baptismo flaminis vel fluminis vel sanguinis. igitur si ficte accedens ad baptismum remanet in originali post baptismum:oportet eum adhuc baptizari. quod videtur absurdum. Secundũ dubium.quare parvulus non baptizatus obligatur ad penã eternam: cum talis pena non debeatur nisi culpe ⁊ paruulus nunq̃ habuit actum peccandi vel habitum. Tertium est qualiter virtutes theologice infunduntur in baptismo:cuz habitus ordinẽtur ad actus quos paruuli habere non possunt. Quartuz est ꝙ videtur ꝙ alique virtutes morales sint necessarie preter acq̃sitas Primo quia virtutes morales acquisite non sunt nate dirigere actus suos in deũ.quia;pbs ⁊ alĩ pbi habuerunt virtutem fortitudinis tẽperantie. ⁊ sic de alijs eiusdem rationis cũ virtutibus nostris.igitur sicut virtutes sue nõ dirigebant opera sua in finem vltimum:nec nostre facient cum sint eiusdem rationis in eis ⁊ in nobis. igitur propter istas oportet ponere alias dirigentes opera sua in finem vltimum Preterea.opera dei sunt perfecta.igitur quãdo sanat hominem perfecte sanat eum. igitur non tantum infundit virtutẽ in parte intellectiua:ꝫ etiã sensitiua p quas perfecte sanatur huiusmodi autem sunt virtutes morales. igitur ⁊c. Preterea arguitur si paruulus moreretur anteq̃ esset adultus semp careret illis virtutibus:quod videtur inconueniens. Ad primũ istorum dico ꝙ adulto non potest remitti peccatum originale nisi etiã remittatur actuale peccatum. Cuius due rationes assignantur extra de baptismo ⁊ eius effectu caplo maiores. ℌ. illud vero. quarum prima ẽ ꝙ deus ex toto saluat hoiem ⁊ non ex parte.vel omnino non sanat. ⁊ ideo remittit vtrunq; peccatum. si vtrunq; insit vel nihil remittit. Secunda ratio est quia peccato originali debetur carentia visionis diuine:pctõ actuali debet pena gehẽne.si igit pctm originale deleret sine deletione peccati actualis per remissionẽ peccati originalis aperitur ianua. ita ꝙ potest deum videre visione beatifica: et si remaneat peccatum actuale adhuc reseruatur sibi pena gehẽne.et per cõsequens talis decedẽs potest deuz videre. ⁊ tamẽ cruciari pena gehẽne: qõ ab oĩbus negatur. ⁊ ideo dico ꝙ nõ remittitur vnũ sine alio. Ad argumentũ in contrariũ dico ꝙ verum cõcludit si nõ sit aliqõ impedimentũ speciale:quale est in adulto ꝓpter peccatũ actuale cõmissuz.in paruulo in quo nõ est tale impedimentũ est verum.quia peccatũ contractũ sine cõsensu remittitur sine dissensu. Ad aliud dico ꝙ nec ficte accedẽs ad baptismũ nec peccans actualiter quãdo baptizatur est rebaptizandus.quia tũc licet neuter accipiat effectuz baptismi. tamẽ põt post penitere ⁊ acceptare baptismũ. ⁊ tunc per penitentiã ablui tam ab originali ꝙ ab actuali. Ad secundum dico.ꝙ pena debetur.quia deus sic ordinauit.quia sicut deus creat creaturaz quãlibet ex mera voluntate sua. ita ex mera volũtate sua potest facere de creatura quicquid sibi placet.sicut ẽm si aliquis diligeret deuz ⁊ faceret oĩa opera deo accepta:potest eũ deus ãnihilare sine aliqua iniuria. ita sibi post talia opera potest nõ dare vitã eternã:sed penã eternã sine iniuria. ⁊ ratio est quia deus nullius est debitor. ⁊ iõ quicquid facit nobis ex mera gratia facit. ⁊ iõ ex hoc ipo ꝙ deꝰ facit aliqd iuste factũ est. Exẽplum.xps nunq̃ peccauit:et tamẽ fuit punitꝰ grauissime vsq; ad mortẽ. Ad tertiuz dico.ꝙ nec potest probari per rationẽ nec per auctoritatẽ ecclesie ꝙ virtutes theologice sufficiẽter infundãtur in baptismo.quia licet ecclesia reputat illam probabiliorẽ que tenet ꝙ ille virtutes infundũtur.tamen contrariã opinionez nõ dãnat. sicut patet extra de summa trinitate ⁊ fide catholica capitulo multo.libꝝ.vi. ⁊ ex de baptismo ⁊ eius effectu. Ad auctoritates aliquas ꝓpter quas aliqui dixerũt baptismuz iutiliter conferri paruulis. quia nõ habẽt cbaritatẽ.quia vt dicunt ꝺm apostolum.charitas opit multitudinẽ peccatoꝝ. ⁊ de magdalena. dixit christus dimissa sunt ei pctã multa: quoniã dilexit multũ que non possunt competere nisi consentientibus quales non sunt paruuli. Respondit domin⁹ papa.ꝙ baptismus est vtilis.quia per euz liberatur homo a culpa ⁊ aperitur sibi ianua ⁊c. ⁊ postea subdit domin⁹ papa. Leteruz ex vi littere ptz satis ꝙ ꝺicte auctoritates christi ⁊ apostoli sunt intelligende de adultis qui habent multitudinẽ peccatorũ tamẽ de paruulis nõ possunt intelligi qui tm̃ peccato tenẽtur originali. Similiter ⁊ illa auctoritas est soluenda qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit.cum non possent credere paruuli:ꝫ adulti ⁊ ad hoc tota illa auctoritas intelligẽda est de adultis vt ad alios ⁊ ad alios scꝺa clausula referatur quãuis aliqui concedant ꝙ paruuli credũt non per vsum sed per habitum fidei quez suscipiunt in baptismo sicut ⁊ alia multa verba ꝺm vsum cõmunẽ loquendi non ad actum sed ad aptitudinẽ referũtur: ⁊ ideo vtrum infundantur vel nõ:dimittitur doctoribus disputandum ⁊ inuestigandũ:sic igitur patet ꝙ nõ apparet necessitas ponendi istas virtutes theologicas infundi in baptismo:qz tamẽ auctoritates sanctoꝝ videntur bic sonare ⁊ maxime augustini super canonica Job.ꝙ sola caritas diuidit inter filios dei ⁊ filios perditionis:⁊ multe alie sunt ad hoc. ⁊ etiam doctores tenent hoc cõiter.igitur teneo cum eis ꝙ iste virtutes infundũtur in baptismo. Sed ad quid ponũtur in paruulo ex quo nullũ actũ potest elicere mediantibus illis. Respondeo ꝙ licet non valeant q̃tũ ad electionem actuũ tempore infantie:valebunt tamẽ quando erit adultus:⁊ per illos habitus tũc potest in opera meritoria cum alijs acquisitis ⁊ valent sibi quocunq; tempore vt ostendatur diuisus a filijs perditionis ⁊ copulatus filijs regni. Ad quartũ dico ꝙ ꝑ virtutes acquisitas nõ sũt alie virtutes infuse necessarie ꝙ caritas sufficit cum virtutibus acquisitis:quia caritas inclinat immediate ad actum cuiuslibet virtutis:⁊ ideo dicit Gregorius ꝙ omnia precepta sunt vnũ in radice caritatis. ⁊ isto modo oĩs virtutes sunt cõnexe in caritate. vnde caritas inclinat ad actum cuiuscunq; virtutis:licz nõ ita prompte ⁊ expedite sicut cum alijs virtutibus. ⁊ ideo nullus actus est virtuosus perfecte vel meritorius sine actu caritatis. Et quãdo dicitur ꝙ non dirigunt in finem dico ꝙ mediante caritate satis dirigunt i finẽ vltimum Et quando dicitur ꝙ virtutes pbox fuerunt eiusdem rationis cum virtutibus nostris. Nego ⁊ dico ꝙ virtutes morales distinguntur ꝫ distinctionem obiectorum partialium: nunc autem finis est obiectum partiale virtutis sicut alĩs dictum est:nunc autem pbi in acquirendo virtutes morales habuerunt alium finem q̃ xpm. verbi gratia abstinet christianus ab actu fornicãdi ꝓpter deuz: ⁊ quia deus precepit sibi abstinere. ita ꝙ deus est hic causa fi

Primũ dubiũ

Scõm

Tertiũ

Quartũ

R Ad tertium

p Ad primũ dubiũ

Q Ad quartum

Universidad de Deusto
Biblioteca

nalis vel preceptū dei istius abstinentie. ⁊ sic de omibus alijs virtutibus acquisitis a bono xp̃iano. quia semper deus est principalis finis intētus. P̃bus autē licet abstineat a talibus tamē totaliter ꝓpter aliū finē vel ꝓpter conseruationē nature vel ad ꝑficiendū in sciētia vel ꝓpter aliquid tale. igitur aliud fuit obiectum partiale abstinētie p̃bi ⁊ boni xp̃iani. et per cōsequens alia virtus ⁊ alterius rationis ⁊ ideo si deus acceptaret hominē sine charitate sicut possibile est: vt alias fuit dictū. adhuc iste virtutes morales dirigerent operationes suas in finē vltimū. quia finis ille est obiectum ptiale cuiuscūq; talis virtutis i bono xp̃iano.

Z Ad aliud dico ꝙ sanat perfecte dādo aliqua necessario requisita ad salutem. sed ille virtutes nō sunt necessarie ad salutē. quia sine illis p̃t deus aliquez saluare ſm illos. etiam deus non liberat hominē ab habitibus viciosis in baptismo. igitur non infundūtur virtutes eis oppositē. sufficit enim ꝙ det homini vnde possit tales virtutes acquirere vnde perfecte possit saluari sine virtutib⁹ acquisitis in habitu. quia habēdo solos actus illarū cum actu charitatis: p̃t homo optime saluari. puta si deus suspenderet omnē actiuitatē illorum actuū respectu generationis habit⁹ virtuosi sicut ꝓbus dictū est. Ad aliud dico ꝙ si ponātur ille virtutes remanere in patria et quo nō possunt acquiri per actus pueri. tamē. sic deus ante mortem sibi illas infunderet. si autē nō sint ibi nō videtur necessarium ꝙ paruulus vnꝰ habeat tales virtutes. Ad primū principale dico. ꝙ illa sunt vera de habitu amoris ⁊ odij naturaliter acquisito. sed vnus infusus ⁊ alius acquisitus nō repugnant sicut fides infusa ⁊ sciētia repugnāt. ⁊ ratio est. quia habitus infusus nō acquiritur ex actibus nec augetur: sed soluz se habet actiue ad actus. ⁊ ideo sicut potēria potest stare cum habitu oppositō: puta si aliquis acquirit habitū contra inclinationē potentie ita ille habitus infusus potest stare cum habitu acquisito: qui sibi videtur repugnare: et tamen nō sibi repugnat. Vnde charitas ⁊ habitus odiendi deum non repugnāt formaliter. ſ actus charitatis ⁊ actus odiendi deum repugnant sicut habitus sciētie ⁊ actus erroris respectu eiusdē conclusionis: nec forte charitas repugnat formaliter actui peccati p̃sentis nisi solum ex institutione diuina: qua circunscripta nulla est ibi repugnantia: sed aliter est de habitibus acquisitis. quia in illis tanta est repugnantia actuum ꝓtra habituum. Et quādo dicitur actus sunt incōpossibiles: igitur ⁊ habitus. cōsequentia nō valet nisi tantuz de habitibus qui acquirūtur per actus: sed de alijs non valet. Ad aliud dico ꝙ habitus infusi distinguntur specie ab habitibus acquisitis sed non sequitur vltra. igitur magis inclinant ad actum: quia non oportet ꝙ illud qō est perfectius in natura perfectius inclinet: quia potest esse imperfectius in inclinando ad actum vel si sit perfectius ꝙ possit causare perfectiorem actum quando potest agere: licet non semper magis inclinet ad actū. Ad aliud alterius q̄stionis dico ꝙ licet baptismus non sit causa ꝓprie expulsionis culpe: tamen potest poni causa sine qua non. quia in voluntarijs sicut dictū est potest poni causa sine qua non. licet nō in naturalibus. ⁊ ideo baptismus est aliquid tale sine quo deus non vult expellere culpam ab aliquo. Ad aliud ꝓ tertia opinione dico ꝙ deus est magis ꝓnus ad remittendū vel remunerandū ꝙꝑ puniendū. ⁊ ideo malū aliquādo remittit sine punitione vel leuiter punitur a deo ⁊c.

Ad scām

Y Ad argumētum scde q̄stionis

Ad arg. tertie. q.

Questio. iiij.

A Questio IIII

Trū corpus xp̃i

v realiter sub speciebus panis contineatur. Arguitur ꝙ non: quia que occupāt locū equalem sunt equalia: quia que cūq; vni ⁊ eidem sunt equalia inter se sunt eq̄lia ⁊ locatum est equale loco: sed corpus christi ⁊ species panis occupant eūdem locū. igit⁹ ⁊c. cū igitur ibi vnū est ⁊ reliquū est ibi ⁊ vnū non continet reliquū. Item si sic. tunc distaret a se: quia quanta est distantia inter loca: tantuz est distantia inter locata. Ad oppositū Matthei. xxvi. Hoc est enī corpus meū. ⁊ ad hoc fūt omēs doctores. Cōclusio istius questionis est certa: tamen illud ponitur diuersimode. Est igitur vna opinio que ponit ꝙ corpus xp̃i est ibi ex vi conuersionis substantie panis in corpus xp̃i ⁊ ideo locus non habet imediate ordinem ad corpus xp̃i: sed mediātibus speciebus sub quibus fuit substantia panis: ⁊ ita non est ibi sicut in loco ꝓprie: sed sicut in sacramento: quia ex vi cōuersionis est sub speciebus substantie panis. Secūdo declarat quomodo est ibi quantitas corporis xp̃i: quia non est ibi ex vi conuersionis: sed tantū ex naturali cōcomitantia: ⁊ ideo contrario ordine sunt ibi dimēsiones corporis xp̃i ⁊ dimensiones corporis locati in loco: quia substantia non potest esse alicubi sine dimensionibus suis. ⁊ ideo vna substantia non potest esse cum alia: nisi quia dimensiones sue possunt esse cuz dimēsionibus alterius: sic est in proposito. ⁊ sic est ibi quantitas corporis christi. Contra istam opinionem. primo quia non videtur ibi esse precise

Primū argu.

Scām

B Opinio ꝑma

C Cōtra opinionē

corpus xp̃i ex vi conuersionis: quia quicquid potest deus cōseruare circūscripto quocunq; alio illud potest facere sine alio. igit⁹ sicut potest corpus xp̃i sub illis speciebus sine substātia panis: ita ibi p̃t facere corpus xp̃i sub illis speciebus: ⁊ tamen ꝙ ibi nunq̄ fuit substātia panis: quia si nunq̄ fuisset ibi nunq̄ fuisset cōuersa in corpus xp̃i: ⁊ tamē eodē modo foret ibi tunc sicut nūc. ⁊ tunc nō foret ibi ex vi conuersionis: igitur nec nunc. Si dicas ꝙ nō potest ibi fieri corpus xp̃i sine mutatione: q: tūc corpus xp̃i mutaret localiter ⁊ haberet diuersa vbi. Contra. nō obstante conuersione ignis in aerē positō ꝙ si talis conuersio esset ibi mutatio localis aeris. igitur eodē modo in proposito. nam sicut materia nō p̃t habere nouam formā sine mutatiōe: sic nec corpus p̃t habere esse qō ꝓius nō habuit sine mutatiōe illius corporis. Mutatur igit⁹ corpus xp̃i: sed nō ſm perditiōem loci prioris: sed per acquisitiōnem loci ꝓius nō habiti: quia nunc est presens illi loco cui ꝓius non fuit presens. ⁊ tamē cū hoc est presens illi corpori cui ꝓius fuit p̃sens. Item ad variatiōem fundamēti ⁊ termini sequitur variatio respectus: sed hic est aliud ⁊ aliud fūdamētum presens isti loco in quo est species panis: quia substantia corporis xp̃i est aliud a substātia panis que ꝓius fuit presens. igitur est alius respectus in substantia panis ⁊ i substantia corporis xp̃i. Tunc sic. illud cui primo acquiritur respectus primo mutatur. corp⁹ xp̃i est huiusmodi. igitur ⁊c. Item aut corpus xp̃i ibi est in loco imediate aut mediate. si imediate babetur propositū. si mediate contra. oē qō cōpetit alicui mediante alio cui primo competit non cōpetit illi nisi ꝓpter specialem vnionem vnius ad alterū quā ꝓius non habuit. Exemplū. ignis calefacit: quia calefacere primo competit calori qui ifformat ignē ita ꝙ calefacere competit igni mediāte speciali vnione caloris ad ignez. Similiter filius dei dicit passus: quia passio primo competit nature humane que vnitur filio dei speciali vnione. ⁊ nisi esset illa vnio non diceretur verbū passum: sed vnio corporis xp̃i ad illas species non est vnio specialis: nec est alia q̄ vnio angeli ad aliqō corpus cui coexistit primo localiter: sed si angelus illis speciebus esset prior non esset in loco ꝓpter illas species. igitur nec corpus xp̃i ita ꝙ species sit causa formalis essendi corporis xp̃i in vno loco. Contra scām: quando aliquid est in loco sic ꝙ totuz est in toto ⁊ pars in parte. tunc est in loco circūscriptiue. igitur quando aliquid est in loco sic ꝙ totū est in toto ⁊ totū in qualibet parte; tunc est in loco diffinitiue sic est de quātitate corporis christi sub illis speciebus. igitur non est ibi per concomitantiā naturalem. Alia est opinio Joh. ꝙ duplex est positio. vna est que est differētia quantitatis. alia est que est predicamētū. prima positio dicit ordinē partiū in toto absolute. scda dicit ordinem partiū in toto ⁊ in loco. Prima non potest separari a quantitate: quia non potest esse q̄titatū sine ordine partiū in toto. secūda potest separari non tantū per abnegationem termini scz loci: sed etiā posito loco cui potest fieri mensuratio ita ꝙ potest esse locus ⁊ quātū: ⁊ tamen non habere ordinē partium in loco. ⁊ sic p̃t quātū separari a positione q̄ est predicamentū ⁊ non a positione que ē species quantitatis. Pro ista opinione arguitur primo sic. quecūq; natura respicit contingenter quālibet formam alicuius generis respicit contingenter totū illud genus: quia quando aliquid determinat sibi certū genus determinat sibi certā speciē illius generis: sed corpus xp̃i respicit contingenter quālibet positiōem igitur corpus habens positiōem partiū in toto non simpliciter necessario se habet ad positionē que ē predicamentū: nec coexistētia quāti ad quātuz ē simpliciter necessaria respectu illius positionis: quia cōuenit intelligere coexistentiā alicuius ipi toti absq; hoc ꝙ intelligitur coexistentia partiū vnius cū partibus alterius. hec enī coexistentia totius ad totum ē alia ab ea que ē partiū ad partes: ⁊ quando se concomitantur nec ista in ratione sua formali includit illā. Vnde q̄titatē cōseruari sine positione extrinseca nō ē aliud nisi absolutū ꝑseruari sine respectu extrinsec⁹ aduenientē. ⁊ coexistentiā totius ad totū conseruari sine coexistētia partiū quāti ad partes loci. nō est aliud nisi vnū respectū extrinsecus aduenientē cōseruari sine alio respectu extrinsecus aduenientē. Cōfirmat. q: positio illa scda presupponit vbi ꝓprie dictū: scz circūscriptiuū: ſ deus p̃t cōseruare q̄tū sine oi tali vbi ꝓprie dicto. igitur ⁊c.

Probatur primo

E Cōtra opiniones

Contra istam opinionē primo. q: nō videtur ꝙ p̃t esse ordo partiū in toto sine ordine partiū in loco: quia vbicūq; ē ordo partiuz in toto vbi ē primū scdm ⁊ tertiū ⁊c. quero ergo illud qō ē primū aut ē primum ſm naturam aut primū ſm perfectionem ⁊ sic de alijs modis prioritatis aut ſm situm vt patet discurrendo per omnes modos prioris: sed non ē ponere ibi aliam nisi prioritatem ſm locum: quia non est prioritas ſm naturam capitis ad pedes. ſm philosophum ⁊ commentatorem quinto metaphisice. illud dicitur prius naturaliter qō potest separari ab alio et non aliud ab eo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Esicut caput pōt separari a pede:ita ecōuerso Nec fm perfectionē.quia si totū esset separatus ab omni loco ⁊ quātitate.tunc existeret in indiuisibili:sicut āgelus.⁊ adhuc potest inter caput ⁊ pedes esse prioritas perfectiōis.quia adhuc caput est perfectius pede ⁊ nō habz ordinē partium in toto.igitur illa prioritas qua vna pars prius ordinatur i toto q̄ alia est tm prioritas fm locum ⁊ situm. Itez pōs in predicamētis diuidit quātitatē in habentē positionē ⁊ nō habentē.⁊ ponit exempla de habētibus positionē:vt linea superficies corpus.singulū enim eoꝝ situs est alicubi.Unde littera sua est ista. Amplius autē alia quidē ꝓstāt ex partibus habētibus positionē. Alia autez ex nō habētibus positionē vt lineę quedā particule positionez habent ad se inuicē. singulū nāq; eoꝝ situ est alicubi.⁊ habes vnde sumas ⁊ assignes vbi situ est in plano.ß iste ordo non est sine ordine partiū in loco ⁊c. Item numq̄ potest esse ordo partium in toto sine distantia vnius partis ad aliam. sed talis distantia nō potest esse sine ordine partium in loco.ita q̄ si esset locus p̄sens vna pars illius corporis corresponder vni parti ⁊ pars alia alteri.q̄ autē talis ordo partiū in toto nō potest esse sine distantia vnius partis ad aliam per eundez doctorem patet vbi improbat illam opinionem ponentē vnā partē subintrare aliam illud dicit ipe falsum est.quia tunc esset ibi positio sine distantia vnius partis ab alia:⁊ sine distinctione figure.⁊ ideo est distātia vnius partis ab alia distantia localis. Item vbi ē talis ordo inter partes distantes.tunc inter illas potest esse motus localis:sed talis motus nō potest esse sine ordine partium in loco. igitur ⁊c. Secūdo videt q̄ illa propositio accepta. quecunq; natura respicit contingenter ⁊c.non sit vera generaliter:sed quia quātitas contingēter respicit quācunq; positiōem que est differētia quātitatis ⁊ tamen non respicit totum:quia quātitas est genus figure:quia vbicunq; est q̄tum ibi est longitudo latitudo ⁊ profunditas:sed necessario longitudo vel est curua vel recta vel circularis ⁊c.igitur ista propositio non videtur vera:⁊ tunc ad propositum si quantitas non potest habere ordinez partiū in toto nisi habeat figuram:⁊ figura talis vel talis nō potest esse sine tali vel tali ordine partium in loco ⁊ si locus sit p̄sens.igitur ⁊c. Item contra istam propositiōem.impossibile est lineā esse nisi rectam vel curuā:⁊ sic de alijs.⁊ tamen linea cōtingenter respicit curuitatē ⁊ rectitudinem.⁊ sic de alijs. Item dato q̄ illa maior esset vera adhuc non haberet intentū:quia quātitas cōtingenter respicit oēm positiōem p̄sentis.⁊ potest fieri sine oīi tali positione.verū est facta ista positione q̄ deus faciat quātitatem sine termino ⁊ loco:tunc existit sine oīi positione que est ordo partiū in loco:quia non est locus.⁊ existit sine oīi tali respectu extrinseco: quia non est terminus eius aliquo casu posito quia posito q̄ q̄tum sit ⁊ locus sit ei p̄sens: tunc non potest existere sine quacunq; positione tali vel tali.igitur sine oīi. Exemplu.corpus contingenter respicit quālibet p̄sentiā ad aliud corpus ⁊ quālibet distantiam ad idē puta ad solem:quia destructo sole tunc potest esse sine oīi p̄sentialitate ⁊ distantia ad solem: tamen posito sole non potest esse corpus sine p̄sentialitate ⁊ distantia ad solem:quia non possunt esse duo corpora simul sine distantia inter illa:⁊ tamen illud corpus respicit cōtingenter quālibet p̄sentialitatem ⁊ distantiam ad solem talem vel talem.igitur non videtur verū.quia quando natura aliqua respicit contingenter quālibet formā alicuius generis q̄ respicit contingenter totum illud genus. Item non videtur verum q̄ deus potest conseruare absolutum sine oīi respectu extrinseco adueniente posito termino. Ad questionē igitur potest dici nihil asserēdo qđ a cōmunibus dictis discordar:quia difficultas istius questionis ⁊ multarum sequentiū consistit in natura quātitatis quid sit. Ideo primo videdum ē quid sit quātitas.dico ergo hic tenēdo q̄ quātitas nō dicit aliquā rem absolutaz vel rem respectiuā aliam a substantia ⁊ qualitate dico tunc q̄ quātitas non est aliud nisi extensio rei habentis partes a quarum vna ad aliā potest esse motus localis.ita q̄ sicut i scdo dictum est de durationē q̄ duratio nihil positiui dicit vltra rem durantem: sed est quedam vor vel conceptus significans principaliter ipsam rem durantem ⁊ connotat successionez actualem vel potentialem: ita q̄ significat rē coexistērem successioni actualiter vel q̄ coexisteret successioni si esset: ita extensio vel quātitas nō dicit aliquā rem absolutā vel respectiuā vltra substantiā ⁊ qualitatē:ß ē quedā vor vel cōceptus significās substantiā principaliter puta materiā vel formā vel qualitatē corporalem ⁊ connotans multas alias res inter quas potest esse motus localis ita q̄ significat substantiā vel qualitatē coexistētē multis

Ristio auctoris

Notandū

rebus extrinsecis inter q̄s pōt eē motus localis si eēnt tales.tū q̄ tota substātia vel qualitas coexistit toti corpori extrinseco.vel toti loco ⁊ pars vna substātie vni parti loci ⁊ alia alteri. et sic deinceps .ita q̄ potest esse motus localis inter vnā partē substātie sic coexistentē loco ⁊ aliā coexistētē alteri pti loci.⁊ q̄n substātia vel qualitas sic coexistit loco.q̄ totū coexistit toti ⁊ ps parti ita vni q̄ nō alteri.tunc ꝺ substantia vel qualitas q̄titas.hoc est tūc denominaī ab illo conceptu vel voce quo vocatur quātitas. quando aūt sic coexistit loco q̄ totū coexistit toti ⁊ totū cuilibz parti.tūc nō dicit quātitas vel q̄ta. Pro ista opione arguit mltipliꝯ.primo sic.q̄ nō dicit formā absolutā superadditam ⁊ qualitatē formaliter inherētē substantie q: si sic tūc bret aliquod subiectuz ß nō materiam nec formā . q: nō est maior rō de vno q̄ ꝺ alio nec vtrūq; . q: quodlibet subiectū immediatum cuiuslibz accētis est ita simplex sicut ipm accīs.hoc nūc suppono post ꝓbabit ⁊ p̄fuit ꝓbatū in tertio. Scđo sic.illud quod pōt esse sine omni alio extrinseco ⁊ bre distinctōez realē partiū situ ⁊ loco distinctarū potest esse q̄tum ⁊ extensum sine omni extrinseco.sic est i ꝓposito de materia ⁊ forma ⁊ qualitate.igit Maior ꝑz de se. Minor ꝓbaī quo ad vtrūq; parrē. Primo q̄ materia bz partes distinctas sine omni extrinseco.q: sicut sepe dictū est distinctōes nō ꝑdicanī de aliquo nisi de illo cui ꝑmo competit.q: vnūquodq; est idē alicuiꝯ distinctū ab eo q̄ aliqđ sibi intrinsecū. sed fm oīs materia ens sub vna forma substantiali habet ptes distinctas. q: vna ps sine alia pōt ānihilari . igit circūscripta quacūq; forma de mūdo.adhuc vna ps materie distinguiī ab alia q: seipa ⁊ p aliquid sibi intrinsecū. Scđa ps sc̄z q̄ iste partes distinguunt loco ⁊ situ. Probaī. q: cuicūq; individuo nō repugnat esse in loco q̄n nō facit vnū cū alio individuo.nec q̄n facit vnū cū alio individuo ⁊ nō repugnat ipsi parti materie q̄n nō facit idez cū altera parte materie esse in loco distincto a loco alterius partis sicut manifestū est.igit sibi nō repugnat esse i loco distincto a loco alterius partis q̄n facit vnū cū alia parte.⁊ ꝓ̄ns medietas illarū partiū materie est in medietate loci ⁊ alia medietas partium in alia medietate. Item deus de potētia sua absoluta potest facere omne absolutum ꝑ̄us alio p se nulla facta mutatiōe circa ꝑmū absolutū nisi illa solū que est ab esse secūdi absoluti ad suum nōesse. Exemplū.si homo fit subiectū sub aliquo accidente informante potest deus facere illud subiectuz ⁊ destruere solum illud accidens informans subiectū. q̄a natura potest boc facere. ⁊ bic nulla est mutatio circa illud subiectuz nisi illa que est ab esse accidētis ad eius nōeē . igit si q̄tas sit res absoluta distincta a materia:et materia est ꝑ quātitate certū est q̄ pōt deus materiā facere destruēdo solā quātitatē. ita q̄ nulla mutatio erit circa materiā nisi illa que est ab esse quātitatis ad eius nō esse. ⁊ per ꝓ̄ns pōt facere materiā sine quātitate absq; motu locali priū materie.igit pōt facere q̄ tota materia et oēs ei? ptes maneāt in eodē situ in quo prius fuerunt sub quātitate.⁊ per cōsequens materia sic manēs habet ptes distinctas loco ⁊ situ ⁊ tota correspōdet toti loco ⁊ pars parti:sicut prius sub quātitate.sed illud ego voco extensuz. ⁊ q̄tuz qđ sic se habet q̄ totū correspōdet toti ⁊ pars parti ⁊ sic est circūscriptiue in loco. Si dicas q̄ quādo materia pauat aliquo accidēte:puatur oīi accidēte recepto in illo accidēte.et sic de quocūq; subiecto ⁊ suo accidēte.sed vbi est accidēs receptuz ⁊ fundatū in quātitate. igit quādo materia priuatur quātitate:priuat vbi igitur nō est in loco. Cōtra.saltez.igitur hoc nō obstante pōt ꝓ potentiā dei remanere p̄sentia totius materie ad totū locū ⁊ priū ad ptes.sed oīe tale est circūscriptiue in loco ⁊ extensum vt prius.igit ⁊c. Ité alia est p̄sentia ipius substātie ad locū ⁊ ipius quātitatis.ꝑz quia vna pōt esse sine alia. igitur p̄sentialitas substātie in loco fundatur in substātia: sicut p̄sentialitas quātitatis fundatur in quātitate. Nūc autē ad variationē fundamēti sequit variatio respectus. igitur pōt manere ꝑ respectus.pura p̄sentialitas materie ad locū sine posteriori respectu:puta sine p̄sentialitate quātitatis ad locū. ⁊ tūc totū correspondet toti ⁊ pars pti. Preterea nō magis cōuenit substātie habēti ptes distinctas realiter q̄ fm vnā ptē sit p̄sens vni pti loci. ⁊ fm aliā alteri q̄ substantie nō habēti partes esse p̄sens fm se totā cuilibz parti loci.sed substātia imaterialis. puta angelus fm se totū pōt esse p̄sens toti loco alicui ⁊ cuilibet parti sine oīi accidente absoluto medio:⁊ pōt fundare respectū p̄sentialitatis ad locū imediate ponēdo illū respectuz.igitur eodē modo pōt substātia materialis sine omni alio absoluto. Ex boc arguitur oīe qđ est circūscriptiue in loco est quātitas sed materia sine oīi alio per boc precise q̄ habet partes. quarū vna est in vna parte loci.et alia pars circūscriptiue in alia pte loci est circūscriptiue. igitur talis materia est quātitas.

Confirmaī. quia nō magis repugnat substātie corporee fundare imediate respectū ad locū q̄ substātie incorporee:⁊ substātie incorpo-

Universidad de Deusto
Biblioteca

rec nō repugnat. igit ꝛc. Item non magis repugnat nature corporee immediate coexistere quātitati extrinsece nō iformāti materiā sine loco extrinseco. ita ꝙ materia tota coexistit toti quātitati extrinsece et ps parti. Sed fm illos qui ponūt quātitatem esse rem absolutā distinctaz a substātia ꝛ qualitate materia immediate coexistit q̄tati informāti caz. ita ꝙ tota materia immediate sine omni medio absoluto et respectiuo coexistit q̄tati. ꝛ ps vna vni parti quātitatis. ꝛ alia alteri. igit eodem modo per potentiā diuinaz potest coexistere q̄tati nō informāti. ꝛ ꝫ posito. tunc cēt quātitas. quia illud ꝓprie loquēdo est quantitas quod habet partē extra partē distinctaz loco et situ. ita ꝙ totum correspondet toti et pars parti precise. Et sicut argutuz est de materia ita eodez modo dicendū est per omnia de forma substantiali ꝛ qualitate. Si dicis ꝙ ad q̄titatem requirit longitudo. latitudo ꝛ pfunditas. nūc autē iste tres dimēsionel nō possūt materie nec forme substātiali nec q̄litati maxime competere nec habent figurā. igitur ꝛc. Respondeo ꝙ materia habet figurā. quia aut rectam. aut curuā. ꝛ similit ꝙ habz tres dimēsiones. qz calor potest habere longitudinem ꝛ latitudinē ꝛ pfunditatē. nec est aliquod inconueniens quod reputat inconuenies concedere ꝙ materia sit corpus. Dis vilis dico ꝙ nō est inconueies nec repugnat aliquo modo substantiam corporis xpi contineri sub specie panis ꝛc. Probat quia sicut nō repugnat alicui indiuisibili ꝙ fm se totum coexistat distinctis locis. sicut angelus fm se est in toto loco et in qualibet eius parte. Similiter anima intellectiua fm se tota est in toto corpore ꝛ in qualibet eius parte. ita nō repugnat diuisibili ꝙ fm se totum coexistat alicui toti ꝛ cuilibet eiꝰ parti. Preterea cuicūqz diuisibili nō repugt esse simul fm omnes suas partes. ei non repugnat coexistere alicui toti fm se totum et fm oēs suas partes. sed corpori xpi nō repugnat esse simul fm omnes suas partes. Tum qz naturaliter possunt esse alique partes ꝑmo distinctе simul. sic ꝙ ille partes que ꝑus coexistebāt pluribus locis nūc coexistunt vni loco. patet quādo de raro fit densum partes rari que ꝑus coexistebāt pluribus partibus loci. nūc eedez coexistunt vni parti. sicut ꝑus patuit. Tum qz nō est maior difficultas ꝙ due partes corporis sint simul q̄ ꝙ duo corpora sint simul. sed vnū potest fieri per potentiam diuinam. igitur et aliud. Preterea cuicunqz non repugnat esse sub maiori extensione ꝛ minori non repugnat sibi esse sine oi extensione. ꝫ corpus christi est

Ad illo auc.

buiusmodi. patet. si primo sit rarum ꝛ post densetur. igitur ꝛc. Ideo ad videndū quomō corpus xpi existit sub spēb⁹ panis apparent due difficultates. Una quomō vnū corp⁹ numero potest coexistere pluribus locis fm se totis. Prīa difficultas

Alia quomō multe partes possunt coexistere vni loco. ꝛ qui videret ista duo perfecte videret quomō corpus xpi existit sub specie panis. ita ꝙ totum sub toto: et totū sub qualibet eius parte. ꝛ ad ista intelligendū duo habem⁹ exempla in aliis. Quantū ad primū nō videtur maior difficultas. ꝙ idē corpus numero coexistat pluribus locis fm se totis q̄ ꝙ anima eadem intellectiua fm se tota sit in toto corpore ꝛ in qualibet parte corporis. vel idē angel⁹ existens in aliquo toto loco fm se totū existat in qualibet parte illius loci: sed vnū ponim⁹ fm veritatē ꝛ theologicā ꝛ pbicaz. et q̄ vidit vnū potest faciliter videre aliud. Quantū ad secundū nō est maior difficultas q̄ ꝙ duo corpora coexistant vni loco vel duo angeli eidez. et hoc siue sint corpora gloriosa siue nō gloriosa. quia indifferēter possunt duo corpora non gloriosa esse in eodē loco. ita ꝙ vtrūqz erit in toto loco ꝛ in qualibz parte loci sicut duo gloriosa quia gloria vel non gloria nihil facit ad hoc ꝙ fm istū modū ponēdi potest saluari dictuz cōmune. quomō est ibidē corpus xpi non babēs modū quātitatiuū. quia nec ē ibi quātitatiue nec circūscriptiue. quia sic haberet partes. et vbi vna pars esset ibi alia nō esset: sed totū coexisteret toti ꝛ pars parti precise. ita ꝙ non alteri: sed nō sic coexistit sub speciebus panis: ꝫ sic ꝙ totū corp⁹ xpi existit sub tota hostia: ꝛ totū sub qlibz parte. quia vna pars corporis xpi sic se habet ꝙ non plus repugnat sibi coexistere alteri q̄ vnū corpus repugnat alteri. Sed ꝯtra predicta sunt multa dubia. Primū. quia destruitur vnū predicamentū in hoc ꝙ ponit ꝙ quātitas non sit res alia a substātia ꝛ qualitate. ꝗa quātitas est vnū predicamentū. Secundus est de hoc quod dicitur ꝙ extensio nova potest esse in substantia sine omni re noua. quia non potest esse transitus de contradictorio in contradictoriū sine omni generatiōe et corruptione. sed materia potest esse modo nō extēsa sicut materia corporis christi in eucharistia: ꝛ post potest extendi. et constat ꝙ nihil corrumpitur nec deperditur. igitur aliquid absolutum acquiritur vel respectiuū: vel ecōtra. quādo de materia extensa fit nō extensa nihil acquiritur. igitur aliquid depditur absolutuz vel respectiuū ex quo ē ibi transitus de cōtradictorio in contradictoriū. Tertiū est de hoc ꝙ dico ꝙ substantia habet quātitatē sine oī

Ad primū
Ergo ſcdo
Ad ſecundū
Quartū
Primū dubiū
Secundū.
Quintū
Tertiū

aliare. quia fm omnes substantia est indiuisibilis. igitur habet indiuisionem partiū. Item si sic tunc ex materia ꝛ forma nunqz fieret vnū vel duo quāta occuparent eundem locuz. cōsequēria patet. quia materia habet propriam extensionem et forma similiter per te. quia totum correspondet toti et pars parti et sunt in eodem loco adequate. quia faciunt vnuz. igit vel ex istis non potest fieri vnum: vel duo quāta habebunt vnum ꝛ eundē locum. Si dicis ꝙ non est inconueniens duo quāta occupare eundem locum quando faciunt per se vnum.

Contra. due partes aque nō magis possūt esse in eodem loco quādo faciunt per se vnum q̄ quādo non faciunt per se vnuz. sicut patet ad sensum. igitur ꝛc. Item qualitas habet ꝓpriam extensionē. igitur sequitur ꝙ vel qualitas non informat substantiā vel duo quanta extensa per se in genere. licet non in eodē sint in eodem loco. sed nō est maior ratio vt videtur quare duo quāta quorum vnum est de genere substantie per se. ꝛ aliud de genere qualitatis sint in eodem loco q̄ duo extensa per se in genere substantie. sed secūda duo non possunt esse in eodem loco. ergo nec duo prima. et per consequēs qualitas nō potest informare substantiam compositā. sed tantū mareriā vel formā. quod est falsum. Quartum est de hoc qō ponitur ꝙ corpus christi cōtinetur in hostia sic ꝙ totum in toto ꝛ totum in qualibz parte. quia extensio est accidens quod potest euenire alicui et recedere ab eo sine destructione subiecti. sed vbicunqz est subiectuz ibi est accidens suum maxime denominās illud subiectum. igit si corpus christi sit in eucharistia ibi est sua extēsio. ꝛ sic habebit partem. et per consequēs totum non erit in toto et in qualibet parte. Item quia quātum nō potest esse nisi positōnem habeat que est differētia quātitatis. ꝛ quicquid continet sub genere continetur sub aliqua specie. si igitur corpus christi erit quātum vbicunqz erit habebit positionem. et per consequēs ordinem partiuz extra partem. Preterea corpus christi habet figuram vbicunqz est. quia non est corpus organicum quod nō habet figuraz. ꝛ per consequēs partes corporis distant. Quintum dubium est de illa ꝓpositione negatiua quecūqz natura contingēter ꝛc. quia prius potest separari a posteriori. quia ab illo et ab illo. ꝛ per consequens potest esse sine illo genere. Similiter volitio respicit omnē intellectōnem contingenter. quia raz intuitiuā q̄ abstractiuā. quia siue vna ponatur siue alia potest sequi volitō

Et tamen est dubium. Utrum volitio potest fieri sine omni intellectione. Sextū est vtrū corpus christi sit i diuersis locis videtur ꝙ sic ꝗa in celo et in altari. ꝓ hoc enī ꝙ est in altari non perdit locum quē habet in celo. igitur ꝛc. Sed cōtra locus sursum ꝛ locus deorsum sunt contraria que non possunt simul eidem inesse igitur ꝛc. Ad primū istorum dico. ꝙ idem argumentū fieri potest per omnia contra ponētes relationē non esse realiter distinctā a fundamento: nisi ꝙ vnū concludit de absoluto: ꝛ aliud de respectiuo. Ideo dico ꝓ vtroqz ꝙ distinctio predicamētorum non est accipienda in rebus: sed in cōceptibus possunt assignari diuersi ordines predicabilium: non pro se sed pro reb⁹. ꝛ sic potest dici predicamentū distinctum. nō quia res distincta a substantia ꝛ qualitate sibi correspōdet. sed quia est conceptus quidā significans substantiaz realem ꝛ qualitatem non absolute: sed extensas. ꝛ sic intelligit ꝑbus. Ad aliud dico. ꝙ aliquando potest esse transitus de cōtradictorio in contradictorium ꝓpter solā transitionē temporis actualem vel potentionalem: vel ꝓpter motuz local. Exemplum primi. si enim deus ordinaret ꝙ quicunqz inueniretur bodie in tali loco damnaretur. ꝛ si aliquis quicunqz sit inueniretur cras in tali loco saluaretur. Si tūc aliquis existēs bodie in illo loco remaneret vsqz in diē crastinuz sine omni mutatione iste transit de contradictorio in contradictoriuz. quia primo nō est accept⁹ deo. pura bodie ꝛ cras est acceptus deo. ꝛ sic est transitus de contradictorio in contradictoriū ꝓpter solam transitionez temporis. Exemplum secundi. angelus creatur. angelus nō creatur: vt negationez connotat creatio immediate precedentem. si nulla sit mutatio in angelo: nec motus nec tempus sit in actu. tamen angelus transit de cōtradictorio in contradictoriū per solaz transitionē temporis in potentia. quia scilicet ista contradictio coexisteret diuersis partibus: si tēpus esset. Exemplū tertij. de motu locali sicut quādo de non approximato fit approximatum. de quibus alias dictum est. Similiter si celū moueretur localiter ꝛ non habeat aliquem locū circunscribentē extra: nec per motum suū acquirit respectuz ad centrum nec absolutum. tunc transit de contradictorio in contradictorium quia tunc modo est in isto situ. modo non. ꝛ tamen non acqritur sibi aliquid de nouo: nec absolutum nec respectiuum nec nouus locus circūstans. quia talis non est: ꝫ transitus iste est ꝓpter solam mutationē in extrinseco. quia si

Sextū.
Ad primum
Ad ſecundū

Universidad de Deusto
Biblioteca

habaret locū circūscribēt. tunc haberet vnū locum subvno cōtradictorio et alium sub alio et eodem modo est in proposito. quia materia vel forma primo non extensa et post extensa. Dico per hoc q̄ per motum localem partium acquiritur aliquid de nouo isti materie quod prius non habuit. aliquod extrinsecum dico et non intrinsecum. quia acquiritur sibi locus circūstans quem prius non habuit: non dico locus nouus. sed locus antiquus de nouo acq̄rit isti. et eodem modo potest aliquod anti quū de nouo alicui acq̄ri. ⁊ cuz ille locus sic acquirit p motum localem partium materie. sicut quādo de denso fit rarū nihil nouū intrinsecum denso acquirit nec absolutuz nec respectiuum. sed tantū per motum localē partium densi acquiritur sibi nouus locus et maior q̄ prius. Eodem modo si materia sit nunc extensa et fiat iextēsa per potentiā diuinā est trāsitus ibi de contradictorio in contradictorium per motum localem partium materie ad inuicem. quia omnes partes que prius distabant sunt simul. ita q̄ quelibet pars mouetur localiter ad aliam. et per consequēs quelibet pars acquirit nouū locum. Iz nō dimittat p̄mum vel licet totum forte teneat eundem locum quem prius. q; q̄ per talem mutatōez totū fit prius in minori loco vel equali vel maiori boc accidit totaliter. Ad aliud dico q̄ subſtantia diuisibilis est fm istam opinionē. quia tam materia q̄ forma substantialis q̄ qualitas etiam si essent separate abinuicem per potentiā diuinam haberet vnūquodq; istorum partē extra partem loco ⁊ situ distinctaz. et totum coexisteret toti loco. et pars parti. et per consequens vnūquodq; istorum esset circūscriptiue in loco. Habet tamen veritatē. quia substātia fm se ⁊ essentiā suam non est diuisibilis in partes loco ⁊ situ distinctas. quia hoc nō competit substantie nisi quādo extendit̄ et potest fm se essentialiter existere sine omni extensione. et sic potest verificari. Ad aliud dico q̄ duo quāta eiusdem rationis esse non possunt in eodem. sed duo quāta alterius ratōnis quorum vnum est actus et aliud est potentia siue per se siue per accidens possunt esse in eodem Exemplum primi de materia quāta fm istam opinionez et forma substantiali quāta. Exemplum secūdi de qualitate et substātia vbiynū est in potentia accidentali respectu alterius. Et non est causa querenda quare ista possunt esse in eodem. nisi quia vnum est actus et aliud potentia. sicut philosophus dicit octauo metaphisice q̄ non est querenda causa quare

Ad tertiū Pro primo.

Pro secōo

Quarti

materia et forma faciunt vnuz: nisi quia vnuz est potentia: ⁊ aliud actus. Similiter non est causa querenda quare duo q̄nta eiusdem rationis non sunt in eodem loco: nisi quia vnū non est in potētia ⁊ aliud i actu. Ad aliud de corpore christi dico fm opinionē istam q̄ substātia corporis christi potest esse nō extensa in hostia cadez: tamē potest esse extensa in celo. nec hoc est inconueniens. quia in vno loco habet moduz quātitatiuuz. puta in celo in hostia nō ⁊ quando dicitur q̄ extensio est accidēs. quia potest aduenire ⁊ recedere. Dico q̄ dupliciter accipitur accidens. Vno modo pro aliqua re informāte substantiā. Alio modo pro cōceptu predicabili de substantia. qui aliquādo predicatur de ea. aliquādo nō. primo modo fm istaz viam nō est accidens. quia nō est res absoluta vel respectiua. alia a substantia ⁊ q̄ltare. Secundo modo est accidēs. quia est quidā conceptus qui aliquādo predicatur de substātia. aliquādo non. Vñ est conceptus cōnotatiuus significans substantiā ⁊ qualitatē. tamē cōnotando totum coexistere toti ⁊ partem parti. sicut duratio angeli significat angeluz cōnotādo eum coexistere alicui successiue. Ad secūdum dico. q̄ nō est quātitas nec extensio sine positione que est ordo partiuz in loco. quia positiones necessario sequūtur se vt probatū est. ideo corpus non potest esse q̄tum sine vtraq; positione. Sed in hostia nō est q̄tum nec extensum. quia nō habet modum quātitatiuū. Ad aliud de figura dico sicut de quantitate. q̄a significat substantiā vel qualitatē cōnotando talem: ⁊ talem distantiā partiuz ⁊ ordinē partium in toto ⁊ in loco. Nunc autē quando substantia facit vnuz sine quātitate ⁊ extensione sicut est in eucharistia: non possunt sic partes distare ⁊ ordinare in toto vel in loco. ⁊ ideo sicut de⁹ facit corp⁹ suū sine extensione ⁊ quātitate. ita sine figura. nec plus est inconueniens de vno q̄ de alio. Et quādo dicitur q̄ corpus organicuz non est sine figura. dico q̄ deus nō potest facere corpus animatū sine extensione ⁊ vocando corpus animatuz extensum sic: vel sic. tunc tale deus non potest facere sine figura. quia tale vel erit rectuz vel curuū. ⁊ sic corpus christi in eucharistia non est organisatuz.

Ad quartum.

Ad quintū

Ad aliud quādo dicitur q̄ natura que respicit contingenter ⁊c. dico q̄ aliquando conceptus ordinati in linea p̄dicamētali significāt absolute ea que significant: sicut substantia homo. animal ⁊c. aliquando sunt cōceptus cōnotatiui qui principaliter significant vnā rez ⁊ eandem ⁊ cōnotant aliam rem vel negatio-

nes. ⁊ si significant primo modo ⁊ simpliciter fm diuersas res. tunc in talibus potest prius separari a posteriori. ideo homo si potest eē sine albedine ⁊ nigredine: potest esse sine colore. et si potest esse sine cognitione intuitiua et abstractiua ⁊c. potest esse sine cognitione vel intellectiōe simplicit̄. et si potest esse sine hac qualitate ⁊ ista intellectione ⁊c. potest esse sine qualitate. ⁊ ita in talibus est propositio Johannis vera simpliciter. Vnde quia cognitio intuitiua ⁊ abstractiua sunt huiusmodi cōceptus: quia significant diuersa. igitur dilectio contingenter respicit cognitionez in cōmuni quia potest esse sine omni cognitione: saltem per potentiā dei. licet nō naturaliter. Et etiaz videtur q̄ actus appetendi potest esse naturaliter sine omni apprehensione in parte sensitiua: sicut alias dictum est. Si dicas contra illud q̄ est animal respicit contingēter omnez substantiā. quia istam ⁊ illam ⁊c. et tamen nō substantiā in cōmuni. Respondeo q̄ verum est. quia conceptus aialis contingēter respicit oēm substantiā de qua potest abstrahi vel predicari. sed animal singulare reale nō sic respicit. modo de ente reali accipiebatur propositio. Secūdo modo loquēdo quando sunt cōceptus connotatiui subordinati. tunc non est propositio vera: sicut est de linea reali vel corpore ⁊ figura. quia figura significat eandē rez quā significat linea vel corpus: ⁊ cōnotat aliquas negationes ⁊ affirmationes. ⁊ ideo licet linea realis respiciat contingēter omnē figuram. sicut patet ad sensuum. quia circulare triāgularem ⁊c. nō tamen figurā in cōmuni. quia impossibile est q̄ sit linea nisi habeat figuraz. ⁊ ratio est: quia que significat hec linea significat figura in cōmuni. et similiter, hec figura cōnotat tamen aliquas negationes: ad quas linea se habet indifferēter. quia ad omnē in particulari. sed figura in cōmuni. cōnotat omnes negationes que possunt linee competere. ⁊ q; nulla linea potest separari ab omni negatiōe stante linea. ideo non potest separari a figura modo predicto. corpus singulare contingēter respicit omnē positionē que dicitur esse in genere positionis contingēter. quia illam ⁊ illā nō tamen positionē in cōmuni. Eodem modo forte est de positione que est differentia quātitatis. quia corpus quātum respicit omnez seu quālibet talem positionem cōtingenter: non tamē quantitatē. ⁊ hoc quia tā positio vtraq; q̄ quātitas in cōmuni significāt illud idez qō corpus q̄tum: ⁊ connotāt omnes negationes que possunt cōuenire: puta significant substā-

tiam ⁊ qualitatem: connotādo talem vel talē distantiam: et breuiter omnem distantiā connotāt que potest esse in partes quātitatis. et hoc quātum potest esse sine illa distantia ⁊ illa ⁊c. non tñ sine omni. Sz si p̄mo modo significaret rem omnino distinctam a quantitate singulari et quātitate in cōmuni similiter. tūc eadem ratione qua quātitas hec potest separari ab hac positione de genere positionis siue quātitatis potest separari a positōne in cōmuni et a genere quātitatis. Exemplū de instantia quantum ad istam ꝓpositionem est in aliis. quia res indifferēter respicit omnē partem contradictionis et contingēter. q; albuz et non album. quia homo est contingenter albus et nō ē albus simpliciter. et tamen nō respicit contingenter vtrāq; partem contradictionis. Ad aliud dicūt aliqui q̄ idem per potentiam aliquaz non potest esse in diuersis locis siue circūscriptiue siue diffinitiue. Nō probant primo sic. quia esse modo in vno loco vl̄ in alio est includi in illo loco. ita q̄ nihil eī sit extra illum locum. sed si potest esse in diuersis locis. tunc posset esse extra vtrunq; locum et sequitur contradictio. quia posset eē extra locum extra quem nō posset esse. Item sicut locatum commensurat̄ loco fm quantitatem continuā. ita fm quātitatem discretā: ꝑ si eēt in diuersis locis nō commensuraret̄ quātitate discreta. igitur ⁊c. Item materia p̄te non est susceptiua formarum contrariarum. sicut est caloris et frigoris. ergo res per eandem dimensionem non potest esse in locis oppositis quia tunc simul et semel fundaret respectus oppositos. Item quādo aliquid existens in aliquo loco debet acquirere alium locum vel oportet q̄ moueatur ad alium locum acq̄rendum. vel q̄ locus acquirēdus moueatur ad ipsum. si primo modo. tunc necessario relinquit p̄mum locum. si secundo modo. tunc illa duo loca habebunt ratōem vnius loci. et per consequens quod ponitur esse in distinctis locis non est in distinctis locis. Item si sic aut illa loca sūt distincta specie aut numero siue sic siue sic. cum illa possunt esse contraria. sicut sursum ⁊ deorsum. sequit̄ q̄ corpus est in diuersis locis contrarijs. ⁊ q̄ forme accidētales cōtrarie sunt in eodem subiecto simul. Item sicut se habet posterius et prius in tempore. ita ante et retro in loco ad rem locatam. sed vna res nō potest esse simul in parte priori ⁊ posteriori. igitur nec in loco. Item esse vbiq; repugnat limitationi. quia tale ad nullum certum locum limitat̄. sed qua ratōne potest esse

Ad sextum Rident aliqui

Probatio p̄ma

Scōa

Tertia

Quarta

Quinta

Universidad de Deusto
Biblioteca

n
Cõtra opi.

in duobus locis et vbicũ igitur ꝛc. Contra istam opinionem impossibile est eidem opposita competere per se vel per accidẽs: sed esse sursum et deorsum sũt opposita. igitur nõ possunt competere corpori christi per accidens. cuius oppositum dicit. quia dicit ꝙ aliq̃d est in loco per aliud. sicut angelus per operationem. ꝛ sic corpus christi dicitur esse in loco hostie. qui a ibi est hostia. Si dicis ꝙ non est inconueniẽs ꝙ aliquid sit in locis diuersis per aliud sicut idez per diuersos respectus potest suscipere naturas contrarias. puta albedinẽ et nigredinem paret in diuinis. Contra. hoc dato sequitur ꝙ filius dei potest esse albus ꝛ niger. Item tantam repugnantiaꝫ habent due presentialitates ad loca contraria q̃tam duo vbi ad loca cõtraria et nõ plus repugnat alicui habere duo vbi ad loca contraria q̃ duas presentialitates. sicut patet ponendo presentialitates respect9. sicut vbi. quia sicut vbi est subiectiue in loco. ita presentialitates. ꝛ sicut vbi causata ex locis contrarijs sunt cõtraria. ita presentialitates. sed quãdo corp9 christi est vbi est hostia ibi ꝛ illi loco est corpus suum presens realiter. igitur ꝛc. Item hec opinio ponit modum essendi in loco qui nõ competit creature. quia vt videtur non est dare moduꝫ quo sit aliquid in loco per aliud. Item quãdo aliquid est in loco per aliud. et sic per accidẽs eodem modo est in loco per accidens quo aliud est per se in loco. sed dimensio panis est per se in loco circumscriptiue. igitur corpus christi ẽ in eodem loco per accidens circũscriptiue. et vna pars correspondet vni parti et alia alteri per modum quo accidens extenditur subiect in loco per accidens. Item impossibile est ꝙ aliquid sit in loco per aliud. nisi vniatur sibi aliquo modo speciali sicut est de substantia ꝛ accidente extenso. sed illa dimensio non vnitur corpori modo speciali. nisi quia est in eodem

Rñsio ad. ad 2 ztum dubiũ

loco cui dimensio est presens. Ideo teneo ꝙ idem corpus potest esse in diuersis locis diffinitiue. sed corpus christi coexistit principaliter toti hostie et cuilibet parti. igitur eodem modo et multomagis potest esse presens distinctis locis. ita ꝙ totuꝫ toti et pars parti ꝛ hoc ẽ cẽ circũscriptiue in loco. Similiter idem indiuisibile potest esse in diuersis. sicut anima in toto corpore ꝛ tota in qualibet parte eius. Item illa predicata esse prius distare et similia non possunt competere alicui. nisi immediate vel saltem mediante aliquo sibi specialiter vnito. ergo corpus christi cuicũq̃ est presens est seipso immediate presens. et per consequẽs illa species panis nihil ad presentiam corporis facit hoc est hostia. quia potest deus conseruare corpus in illo loco in quo modo est hostia et destruere hostiam. et hoc nullam contradictionẽ includit. et hoc facto corpus christi esset presens illi loco immediate. igitur nunc eodez modo immediate nõ mediãte illa specie. ꝛ sic corpus christi immediate esse in distinctis sacramentis potest eodez modo esse localiter ꝛ circumscriptiue. nec apparet vnum inconueniẽs maius alio. immo minus apparet inconueniens: ꝙ aliquod corpus sit in distinctis locis. ita ꝙ totum sit in toto ꝛ pars in parte q̃ ꝙ sit in distinctis locis. ita ꝙ totum sit in toto ꝛ totum in qualibet parte. ℔ scõm habemus ex fide. igitur primuꝫ est possibile. tamen contra istud videtur vnum dubiũ scilicet ꝙ isto dato sequitur ꝙ agens creatum potest in passum omnino impproportionatum vel ꝙ subiectum potest esse subiectum sine accidente suo. sic scilicet ꝙ subiectuꝫ informatũ aliquo accidente sit vbi illud accidens nõ est quia si idem calefactibile esset hic et rome. et ignis ageret in illud calefactibile. tunc quero aut ageret in illõ calefactibile rome. ita ꝙ calor qui causatur hic sit in eodem calefactibili rome aut non. si sic. cum ignis nõ sit ꝑ approximat9 calefactibili rome ignis ageret in passum impproportionatũ et non approximatum. si non cũ ignis agat in calefactibile hic. ꝛ per ꝓsequẽs calor informat illud calefactibile ℔ ꝛ non rome. sequitur ꝙ accidens informãs suũ subiectum non sit vbi subiectum est. Ad istud respondit Johannes vno modo quere eũ. Aliter dico ꝙ non est contradictio ꝙ substantia habens accidens sit alicubi vbi non est suum accidens sicut in proposito exemplo et hoc ꝓpter distantiaꝫ ꝓportionatam. hoc patet per exempla vnum est de natura assumpta a verbo sm oms vnio nature humane ad verbũ est similis vnioni accidentis ad subiectum. licet non in omnibus. sed nõ obstante ista similitudine potest natura diuina ꝛ verbum esse: ꝛ est alicubi vbi nõ est natura assumpta. igitur eodem modo potest esse in ꝓposito. Si dicis ꝙ non est simile. quia verbum diuinũ est illimitatum. et sic non est subiectum accidẽtis. Cõtra. licet subiectum accidentis sit simpliciter limitatum. tamen est illimitatum sm quid. q: sicut verbum diuinum dicitur illimitatũ quo ad locum quãtum ad essentiam diuinam que seipsa virtute propria est vbicũq̃. ita substantia corporea est illimitata. quia potest esse in diuersis locis simul. immo vbicũq̃ per potentiam diuinam. et non virtute propria. ideo dicitur tantum illimitatum sm quid et non simpliciter. Aliud exemplum est ꝙ sm Johannem vnum corpus potest habere duo vbi vel presentialitates vnuꝫ in vno loco et aliud in alio loco. ꝛ tamen corpus existens nunc in loco nõ habet istud vbi quod habet existens in alio loco. igitur corpus christi existẽs in celo potest habere aliquod vbi et illo carere in sacramento. Si dicis ꝙ non est simile de accidẽte absoluto et respectiuo. quia iste respectus causatur ab vno loco et non ab alio. Contra. idem calor approximatus corpori hic causat calorez et non rome. ita ꝙ non videtur differentia de vno ꝛ de alio. nisi quia calor causatus ab igne hic et non alibi est aliquid absolutum et non terminatur ad locum. sed istud vbi non tantũ causatur a loco. sed terminatur ad locum vt ẽ presens. ꝛ sic non videtur inconueniẽs ꝙ subiectum sit vbi suum accidens non est. quoniã subiectum est in duobus locis. quorum vnus proportionatur agenti sm distantiam et alius non: hoc patet. quia certum est ꝙ subiectũ creat isto accidente per hoc ꝙ est in isto secũdo loco et caret accidente tali in isto loco. non sequitur negatio absoluta illius accidentis a tali subiecto. sicut non sequitur. hoc non est album hic. ergo nõ est album. sed est fallacia sm quid ad simpliciter. sicut non sequitur. deus non est hic incarnatus. ergo non est incarnatus quia est vbicq̃. et per consequẽs in multis locis in quibus non est incarnatus. sic etiam non sequitur si corpus ponatur in vno loco et post in aliquo spacio quod non est locus. tunc non sequitur. hoc corpus non est hic in loco. igitur non e[illegible] in loco. Nec sequit̃. si corpus sit in duobus locis hoc in secundo loco nõ habet proprium vbi. igitur non habet proprium vbi sibi sufficiens ad motum. Hoc supposito potest dici ad argumenta que probant ꝙ idem corpus non potest esse in diuersis locis. Ad ꝑmum dico ꝙ licet de facto locatum commensuretur loco sm quãtitatem. potest tamen aliter esse per potentiam diuinam. et sicut plura corpora possunt esse in eodem loco siue gloriosa siue non gloriosa siue sit vnum gloriosum et aliud non gloriosum. quia omnia ista reputo possibilia. quia gloria nihil facit ad hoc ꝙ vtrũq̃ sit in eodem loco. vel ꝙ totum sit in toto vel totũ in qualibet parte. sicut de corpore christi si ue vnum sit in loco localiter et circumscriptiue et aliud diffinitiue. ita ꝙ totum sit in toto et pars in parte precise. sicut christi corpus et species panis sunt in eodem loco. quia omnia ista sunt possibilia. sicut potest vnũ corpus esse in diuersis locis. Ad aliud dico ꝙ corp9 potest esse in loco quo ꝑius non fuit absq̃ hoc ꝙ moueatur ad locum vel locus ad eum. et hoc potest fieri subito sine omni motu. non tamen sine mutatione illius corporis. Exemplũ. corpus in sacramento eucharistie est modo presens vbi ꝑius non fuit. et tamen subito ꝛ eodem modo potest esse in diuersis locis circumscriptiue subito sine omni motu. Et quãdo dicitur si moueatur ad alium locum relinquit ꝑmum. Dico ꝙ sicut corpus christi sm fidez est modo presens loco cui ꝑius non fuit presens et sic mutatur. et tamen non relinquit locum suum in celo. ita potest fieri circumscriptiue in quo ꝑius non fuit. et tamen non relinquet locum ꝑmum nec apparet vnum inconueniens magis q̃ aliud. Ad aliud dico. ꝙ duo loca sursum et deorsum non sunt contraria quicq̃d homines dicũt de hoc. quia in aere est reperire partem superiorem et inferiorem que sunt eiusdem speciei quo ad omnia tam quo ad materiam q̃ ad formaꝫ tam ad quãtitatem q̃ ad qualitatem penes que et inter que est talis cõtrarietas non video. tamen est ibi talis cõtrarietas qualis requiritur ad motum localem ꝛ huiusmodi est solum distantia vnius extremi ad aliud simpliciter. sicut quando aliquis moueatur de minus albo ad magis album non est ibi cõtrarietas sed distantia sufficiens ad motum. Ad aliud dico ꝙ est in distinctis locis numero. et tamen nõ sunt contraria loca nec differentia specie et vltra nego illam ꝓpositionem. quia plura accidentia eiusdez speciei nõ possunt esse in eodem loco sicut alias dictum est. tamen quãdo sunt plura accidentia nata facere vnum accidens numero. sicut due partes albedinis in eadem superficie possunt facere vnam albedinem ad modum quo due partes aque faciunt vnam aquam et due partes ignis faciunt vnum ignem et actus nõ respicit certum obiectum. ꝙ talia accidẽtia plura eiusdem speciei distincta solum numero non possunt naturaliter idem subiectum informare. Dico autem quãdo respicit certum obiectum. sicut duo habitus dilectionis eiusdem speciei inclinantes ad diligendum duos homines quorum vnus potest pdi alio manente non distinguũtur specie pluscq̃ eorũ obiecta.

Ad scõm

Ad tertiũ

Ad quartũ

Ad ꝑmũ ꝓba. alterius opi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad quintā

et tamen non faciunt vnum accidens. ß sunt duo in eodem subiecto. et hoc quia vterq; respicit certum obiectum. et eodem modo ponendo species rerum in medio potest dici q̄ sunt solum numero distincte. Ad aliud dico q̄ licet corpus christi sit limitatum de se. tamen per potentiam diuinam potest esse illimitatum ad multa loca. sicut potest eē in multis altaribus non obstante limitatione sua.

Tenendo tamen cōmunem opinionē de quātitate q̄ sit res absoluta distincta a substantia et qualitate. sic potest vno modo dici q̄ corpus xp̄i est sub illis spēbus sine omni quātitate. et q̄ est in celo cum quantitate modo prius exposito. quia substantia potest esse vbi suum accidens est. et patet per exemplum de natura assumpta et respectu de genere vbi.

Aliter potest dici q̄ ibi est quantitas christi sub illis speciebus ß nō circumscriptiue. q̄ hoc est impossibile sed tantum diffinitiue. et tunc proportionabiliter dicendum est de substantia et quantitate. q̄ quantitas existit in loco toto et tota in qualibet ei⁹ parte. et q̄ sūt due quantitates in eodem loco. et ita est hic eodem modo per omnia dicendum. sicut de substantia ponendo q̄ quantitas non distinguitur a substantia et qualitate. Notandū est hic q̄ quando de materia quanta et extensa fit non extensa vel econuerso. Hoc potest intelligi tripliciter. Uno mpdo q̄ illa extensa occuper maiorem locum q̄ non extensa. Alio modo q̄ minorem locum occuper. Tertio modo q̄ locum equalem. Si primo modo tunc ibi sunt due mutationes. vna acquisitiua alia deperditiua. Acquisitiua quia materia illa acquirit nouum locum quem p̄us non habuit ex quo maiorem occupat. Et similiter quelibet pars acquirit nouum locum. Deperditiua mutatio est ibi. quia quando materia fuit extensa. tunc fuit tota cum toto loco⁊ tota cum qualibet parte sed quando extenditur tunc tantum est tota in toto et quelibet pars cum qualibet parte. ⁊ per consequens omnes partes materie perdūt illa loca que prius habuerunt. quia prius fuit pes cum capite ⁊ ecō uerso et modo distant. et ideo vtraq; perdidit locum quem prius habuit. Si secundo modo tunc est sola mutatio deperditiua. quia totum minus occupat de loco q̄ prius. et p consequens maiorem locum perdit ⁊ occupat minorem illius maiorus. Similiter perdunt loca prius habita. quia prius totum fuit cuz qualibet parte et econuerso. Nunc autez quando est extensa est tota cum toto. non tota cū qualibet eius parte. nunc autem partes distant ⁊ per consequens perdunt multa loca prius habita. Si tertio modo et de materia non extensa fiat extensa. tunc est tantuz mutatio deperditiua non acquisitiua. quia tunc omnes partes que tunc omnes simul fuerunt cum toto⁊ qualibet parte dimittunt loca prius habita. sed nō omnia. quia quelibet pars retinet vnū certum determinatum vbi quando extenditur et mouetur localiter. perdendo omnia loca. sicut pes tenet vnum locum vel vnam partem loci inferioris. et per motum localem dimittit locum quem prius habuit cum capite. et sic de alijs partibus. eodem modo caput tenet locum supremum et perdit locum quē prius habuit cum pede. quia modo distant prius non. Si autem de materia extensa fuit non extensa in equali loco. tunc est tantum motus localis acquisitiuus. et tunc quelibet pars tenet locum quem prius habuit et acquirit multa alia loca de nouo. quia tot quot sunt partes alie. quia totum et partes mouentur localiter ad essendum simul. ita q̄ caput tenet locum quem prius habebat et mouetur localiter ad occupandum locum pedis. et sic de alijs partibus. Et sic patet q̄ diuersimode est dicendum de motu istarum partium. Si dicis cōtra illam positionem vltimam de quantitate quia impossibile est q̄ sit ibi vna quantitas ⁊ hic alia. nisi tangāt se vel sit commensuratio quantitatis ad locum. et per consequens erit in loco circumscriptiue. Item sicut substantia se habet ad essendum in loco diffinitiue. ita quantitas ad essendum in loco circumscriptiue sed impossibile est q̄ sit substantia. nisi sit in loco diffinitiue. igitur nec potest eē quātitas nisi sit in loco circumscriptiue si loc⁹ sit.

Ad primum dico q̄ hic potest esse vna pars quantitatis: et ibi alia in alio loco. et tamen non tangunt se quia ad tactum requiritur distantia inter partes et inter totum et partes. Nunc autem si quantitas corporis christi sit sub illa specie. quelibet pars quantitatis est vbi est alia et econuerso. et ideo partes non tāgūt se nec sunt circumscriptiue in loco. sed si vna pars quātitatis sit precise hic. ita q̄ non alibi et hic non sit alia pars et alia precise sit alibi et nō sit hic. tunc propositio accepta haberet veritatem. sed sic non est in proposito.

Ad aliud nego assumptum. quia esse in loco diffinitiue conuenit omni creato. ⁊ ita quātitati et cuicūq; competit: competit illi mediante quātitate. Unde dico q̄ quātitas potest esse in loco diffinitiue ⁊ circūscriptiue. sed sba

S. 2a

Substātia p̄ma

D
Ad p̄mā

Ad secōam

Ad primū principale

er se retenta illa positione potest solum esse in loco diffinitiue. ⁊ si sit circumscriptiue in loco. hoc solum est per quantitatem. Ad primuz principale tenendo primam opinionem. dico q̄ non oportet q̄ illa que equalem locum occupant equalia sint: nisi naturaliter ⁊ eodez modo occupant locum. ita q̄ si vnū sit circumscriptiue ⁊ aliud: ⁊ econuerso. ⁊ si vnum sit in loco diffinitiue: et aliud circumscriptiue. tunc non oportet. potest enim angelus et alia substātia materialis existere in loco puncti ⁊ in alio magno loco. ita q̄ si totum in toto ⁊ totuz in qualibet parte. ⁊ tamē punctus et illa substantia non sunt equales: sic est in proposito. ille species sunt in loco circumscriptiue: sed corp⁹ christi diffinitiue. ideo in proposito non habet propositio accepta veritatez. Ad aliud quomodo respondendū sit satis patet ex dictis.

Questio quinta.

Trū actio et pas

V

sio ⁊ omne accidens possint inesse corpori christi existenti in eucharistia que insunt sibi localiter existēti in celo. q̄ non probatur. quia in hostia non possunt videri nec audiri: ⁊ ista competunt sibi in celo. igitur ⁊c. Item actiuuz ⁊ passiuuz non possunt agere nec pati nisi habeant modum quantitatiuum. sed corpus christi in altari non habet modum quātitatiuuz. igitur ⁊c.

Ad oppositum actiuo sufficienter approximato passiuo potest sequi actio: sed in eucharistia omne actiuum est sufficienter approximatum passiuo: sicut patet. igit ⁊c. Hic primo distinguo de actione ⁊ passione. quia quedā est cui⁹ principiū est substantia q̄ta vel nata esse q̄ta. Et quedam est cuius principiū est natura pure spiritualis. Alia est distinctio. quia quedaz est actio que terminatur ad formā absolutam formaliter inherentē alicui passo: q̄dā ē actio que terminatur ad vbi fm aliquos. vel ad locum fm alios. Ideo primo videnduz est an christus in hostia possit habere actionem omnem ⁊ passionem terminatam ad formam absoluram inherentem cuius principium est natura corporalis. Secundo. vtrū possit omnē actionem ⁊ passionem habere terminataz ad vbi: cuius principium est natura corporalis. Tertio. vtrum possit habere omnez actionem ⁊ passionem: cuius principiuz est natura pure spiritualis. Quātum ad primū est vna opinio q̄ christus in hostia non potest videri: nec videre calefieri nec calefacere. et sic de alijs. q̄ probatur. quia nihil videtur oculo corpora

Tertia facit.

B
Circa primū

limisi per hoc q̄ oculus mouet ab obiecto fm similitudinem in obiecto existentem. et primo est in medio post in sensu. sed similitudo corporis christi non potest esse in medio. Tuz quia actio corporalis christi requirit cōtactuz quia nihil aliud est q̄ coniunctio terminorum duarum quantitatum. Hoc eniz modo corpus christi non tangit medium certum est. Tum quia color immediate consequitur quātitatem tanq̄ subiectum immediatum ipius. sed corpus christi non habet ordinem ad hunc locum ratōne sue quantitatis. quia non est in hostia nisi mediante sua substantia nec ratione corporis christi. Quantum ad secūdum dicit q̄ mouetur per accidens. quia per motum hostie. sicut est in loco per accidens.

Circa secūm

Circa tertiū

Quantum ad tertium dicit q̄ non potest videri naturaliter nec ab intellectu angelico nec humano. Probatur quia corpus christi vt ibi est obiectuz fidei. igitur non potest cognosci naturaliter. Sed quantum ad primū dicit Johannes q̄ non. quia organū sensus corporis christi vt est in eucharistia nō est isto modo quo requiritur ad hoc q̄ immuretur ab obiecto. quia ad hoc requiritur q̄ habeat modum quantitatiuum. et sit localiter et circumscriptiue in loco. ideo non est ibi presens presentia que requiritur ad rationem obiecti mouentis visum quere ibi. Quantum ad secūdum dicit primo q̄ mouetur motu extensiuo. dicto. quod patet quia vbicunq; est hostia ibi est corpus christi. sed hostia mouetur localiter. igitur ⁊c. Secundo dicit q̄ isto motu mouetur immediate a deo. quod patet quia quādo aliqua coniungūtur precise per actum voluntatis contingenter se habent ad illā coniunctionem si vnum illorum fm se sit mobile omnino improportionatum ipsi mouenti et reliquum proportionatum non eadem motione potest mouere vtrunq; coniunctorum. Exemplum posito q̄ angelus per actum voluntatis sue coniungatur lapidi et lapis est mobile proportionatum homini portanti et angelus non. tunc certum est q̄ tunc eadem motione non potest homo mouere lapidem ⁊ angelum. sed corpus christi ⁊c. quere Johannez

Secūdo

C
Opinio secōa
Primum dictum secūdi

Quantum ad tertium principale dicit Johannes q̄ christus potest vti quacunq; potentia activa spirituali. quia non requirit ad actionem q̄ habeat esse localiter. quere Johannem in quarto. Contra istas opiniones posset multipliciter argui. Et primo contra primum doctorem quo ad eius primum articulum posset argui: probando videlicet

Tertiū

Cōtra p̄dicta

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄ non est inconueniens idem agere in seipsū sicut patet de voluntate et per consequēs nō requirit cōtact⁹ talis.q: ꝓtact⁹ est distinctor. Item p̄mus probatur est q̄ distans potest agere in distans.igitur nō requiritur talis contactus. Contra opiniones Jobis q̄tum ad primum articulum.quia fundamentum illius propositionis.q̄ omne actiuum ⁊ passiuum corporale ad hoc q̄ agat est in loco circunscriptiue ⁊ q̄tum ⁊ extensum. quia ſm eum ⁊ auicennā si calor esset separatus ab omni substātia. tūc potest in omnem operationem in quam modo potest. sed hoc posito non esset calor in subiecto:nec in loco extensiue. Item ſm auicennā potest idem agere in se:non obstante q̄ sit a se localiter indistinctum.sed qua ratione agens ⁊ patiens non oportet q̄ sint localiter distincta eadem ratione. nec oportet q̄ agens sit in loco localiter ad hoc q̄ agat. Item actiuū respiciens diuersa passiua sibi sufficiēter approximata ⁊ eque dispositra.si potest agere in vnū ⁊ in aliud.sed calor in corpore christi potest intuitiue videri ab angelo. quia ſm eum sensibile pōt agere:non solū in corpus:sed etiā in spiritum.quia angelus accipit ſm eum cognitionem a reb⁹ abstrabendo ab eis species. ⁊ ideo idem calor q̄tum est de se potest videri a potētia angelica:cum ipsa sit sufficienter approximata ⁊ eque dispositra. Si dicas q̄ angelus hoc potest propter lumen glorie. Contra.ſm ipsum demon sibi derelictus potest cognoscere vbi est corpus christi.non tamen a deo permittitur. sicut non permittitur scire cogitationes nostras. igitur angelus ex puris naturalibus potest cognoscere illud corp⁹. Si dicas.q̄ ideo angelus intelligit intuitiue. quia intellectus suus respicit ome intelligibile.q̄a intellectus ⁊ intelligibile in se prius est omni modo accidentali. ⁊ ideo nullus modus accidentalis.scilicet non esse in loco quātitatiue. ⁊ similis potest impedire intellectionē intuitiuam angeli. Sed aliter est de visu corporali. quia nō est prior omni modo accidentali. Cōtra.responsio concedit propositum.quia sicut modus essendi quātitatiue in loco est modus accidētalis coloꝛi.⁊ color est prior oīi tali modo essendi accidētali.quia potest esse sine illis igitur cum color sit obiectum primus visus et nō quātitas ꝑus respicitur color a visu corporali q̄ quicunq; modus eius accidentalis. ⁊ p consequens potest videri a visu corporali sine omni tali modo accidētali. Si dicas q̄ quātitas est prior colore. quia subiectum eius est. ideo non est solum modus accidētalis: nec potest color videri sine quātitate. Contra licet naturaliter color insit quātitati babēti modū quātitatiuum.quia in proposito non est in quātitate habente modum quātitatiū . igitur ly q̄titas vt est subiectū,in se sit prior colore.non tamē iste modus quātitatis.quia sine illo potest esse quātitas ponendo quātitatem rē distinctam et existentem in corpore sub hostia. Item si istud valeret eodem modo posset dici q̄ color non potest videri nisi informaret subiectum . quia substantia est subiectum eius et p̄ eo.et tunc arguo sicut ipse arguit. modus accidentalis in obiecto non impedit cognitionem illius obiecti sed esse in quātitate habente modum quātitatiuum est modus accidētalis coloꝛis.igitur color potest videri absq; hoc q̄ habeat talem modum quātitatiuum. Itez ad p̄ncipale sic: omnes effectus dependēt sufficienter ex suis causis essentialibus et dispositionibus et approximationibus earum . sed quātitas non est causa effectiua respectu visionis albedinis. igitur distructa quantitate ⁊ modo q̄titatiuo adhuc potest videri albedo.

Contra,aliud quātum ad secūdum articulum non videtur q̄ corpus christi sit in loco in sacramento per accidēs.quia corpus immediate et per se fundat respectum presentialitatis ad hunc locum.igitur per se et immediate est in hoc loco. Item non videtur contradictio nec impossibile q̄n deus possit conseruare corpus christi in loco cui presens est in sacramento omni alio destructo quod est presens tali loco circūscriptiue sed modo est realiter corpus christi presens loco hostie . igitur potest deus conseruare corpus christi presens ibi destrue̅do hostiam que non inberet corpori christi . ꝑ est ibi torale extrinsecum sicut corpus assumptum in angelo.sed destructis speciebus ⁊ remanente in corpore p̄sentialiter est immediate et per se presens illi loco.igitur eodem modo nunc est immediate presens. et sic est in loco per se ⁊ immediate.igitur potest per se moueri. Item contra Johannes in hoc q̄ ponit corpus christi in altari tantū moueri a deo. q: ipemet dicit post q̄ in anima est duplex potētia organica et non organica . quarum vtraq; est p̄ncipium motus localis. sed potentia organica respicit corpus vt mobile ſm eū in sacramento eucharistie . igitur anima christi potest mouere corpus x̄pi quādo nō habz modū quātitatiuū.sicut quādo habet. tñ vt excusek a contradictione istud dictum potest habere duas causas veritatis . scz q̄ potētia mortua nō organica in ipo non potest corpus mouere

ID Ad tertium articl.

quātum est de se corpus christi in eucharistia. Alia causa est q̄ non potest mouere. quia non est necessarium q̄ moueatur. quia immediate mouetur a deo. Confirmatur sicut modus accidentalis existendi quātitatiue non impedit actionem corporis x̄pi in animaz alicuius beati ſm eum: quin intellectus beati possit videre corpus x̄pi.licet non existat quātitatiue.ita videtur ex alia parte q̄ modus ille accidentalis quātitatiue existēdi non impedit:quin corpus x̄pi possit pati a potentia organica ⁊ non organica sue anime proportionata sibi. Aliter ergo dico ad articulos predictos. q̄ sepositis illis que sunt fidei non potest probari per rationem:quin omnē actionem ⁊ passionē terminatā ad formā absolutam quam potest corpus habere existens in loco circūscriptiue habeat in loco diffinitiue et non quātitatiue.qđ probo.quia non minus potest aliq̄d p̄incipiū actiuum habere actionem:quando ſm se totū est presens alicui passo.pura alicui calefactibili.q̄ quando per vnam partē est presens vni ⁊ per aliam est presens alteri. sed corpus christi in hostia est presens se toto hostie ⁊ toti et cuilibet parti. igitur calor corporis x̄pi potest agere in hostiam ⁊ calefacere eaz. Per idez potest probari q̄ corpus christi p̄ videri in hostia oculo corporali. quia est actiuum: non tm̄ in medū sed etiam in oculum.quia se toto est presens cuilibet parti oculi ⁊ medij. ⁊ per hoc sequitur q̄ si corpus x̄pi potest causare visionem etiam p̄mo:vt hic q̄ multo magis potest terminare talem visionez: vt hic primo terminaram in oculo a solo deo.quia non minus repugnat alicui existēti realiter primo terminare talem visionem q̄ nō existenti.sed deus potest facere q̄ non existens terminet visionem intuitiuā:sicut alibi dictū est.ergo ⁊c. Item quādo sunt duo actiua.quorum vnum est ex se actiuum:⁊ ponitur habere consimilē modum existendi cum alio pōt vnum agere sicut aliud sed anima intellectiua pōt agere in corpus nō obstante q̄ nō habeat modum existēdi quātitatiuū.quia Augustinus.ix.de trinitate.dicit q̄ anima magnaz habet imutationē respectu corporis sui.igitur eodem modo qualitates in corpore x̄pi possunt agere in aliq̄d corpus non obstante q̄ nō habeat modū quātitatiuū eēndi.⁊ sic vt videtur corpus x̄pi pōt causare particulariter visionez in oculo nō glorioso.ita q̄ ille oculus videat corpus x̄pi qđ est p̄incipiū actiuū ex parte obiecti:et p̄incipiū passiuū ex parte oculi.⁊ modus essendi quātitatiuus nō ipedit:⁊ alia requisita ponūtur,igitur pōt poni actio. Unde videtur q̄ ista ꝓpositio cōmunis q̄ agente approximato et passo dispositro sequitur actio non est neganda nisi obuiet sibi vel auctoritas vel experientia. Experientia autem quā nunc habemus de corpore christi de facto non concludit. quia deus suspendit actionem istarum qualitatum non coagēdo cum illis vt agant.ſ si coageret. videretur nec est auctoritas in scriptura aliqua vt patz nec ratio est ad hoc. sed magis ad oppositum Ex isto sequitur q̄ corpus christi potest terminare corporalem visionem.quia non magis repugnat alicui existenti realiter terminare corporalem visionem q̄ non existenti.sicut prius dictum est. Eodem modo dico q̄ non potest probari per rationem q̄ corpus christi sub hostia alicui actuo sufficienter approximatū nō potest ab illo pati.cum ab agente cui est presens ſm partem tantū possit pati:multomagis potest pati ab agente cui est presens ſm se totum. Quātum ad secūdum de actione⁊ passione terminantis ad locum. Dico q̄ corpus potest moueri realiter et localiter in sacramento.quia est vbicunq; est hostia. Secūdo dico q̄ potest moueri in sacramento per virtutem creatam.quia habet virtutem organicā⁊ non organicam qua potest moueri. Et per vtranq; virtutem potest moueri in sacramento. Hoc probatur. quia quādo aliquid habet modum essendi cōuenientem mobili et modum eēndi conueniētem mouenti quātum ad potentiaz non organicam. igit ⁊c. Unde sicut angelus potest mouere per potentia organica potest esse ratio mouendi corpus.ita anima intellectiua potest mouere corpus suum.siue corpus habeat modum essendi quātitatiuum siue non. Sed dubiū est que est potentia organica et que non organica.et quid est mouere organice et quid non organice. Respōdeo potentia organica est que vtitur organo corporali in actione sua. cuiusmodi sunt omnes potentie extense in materia. sicut potentie sensitiue. Potentia non organica est illa que non vtitur organo corporali in actione sua.sicut intellectus et voluntas. Johannes autē ponit q̄ anima intellectiua habet potentiam organicam ⁊ non organicaz ⁊ hoc sequitur si ponatur q̄ anima intellectiua et sensitiua in boe sunt eadez forma. tunc cū anima habet quasdā potētias organicas . q̄a sensitiuas ⁊ quasdā nō organicas.q: intellectū

E Ad scōm articlz

F Nota hec dubia.

Universidad de Deusto
Biblioteca

et voluntatem. sed econtra qui ponunt animaz intellectiuā distingui realiter a sensitiua in homine habent ponere q̄ aīa intellectiua in corpore habet potentiam non organicam. Sed quid est mouere organice et non organice. Respondeo mouere organice est mouere primo vnam partem et post mediante illa aliam. sicut est in motu animalium q̄ scilz primo forte mouetur cor motu locali realiter et post mediante motu cordis alia pars magis propinqua z post tertia. et sic deinceps z hoc vniuersaliter in omni motu compositio et pulsu z tractu et in omni motu vbi p̄mo pellitur vna pars et post trahitur alia. Sed mouere nō organice est mouere totum et partem eque primo. sicut angelus in corpore assumpto. quia ē totus in toto et in qualibet parte totus. ideo eque primo mouet quālibet partem. Est etiam totus in toto et totus in qualibet parte. sicut motor in mobili. non autem sicut p̄fectio in perfectibili. sicut anima intellectiua ē tota in toto et tota in qualibet parte. non tamen mouet totum eque primo z quālibet partem. sed primo mouet vnaz partem z post mediante illa aliam. sicut prius dictuz est. Quia licet anima sit tota in toto et tota in qualibz parte. non tamen sicut motor in mobili. sed sicut perfectio in perfectibili. et et hoc patet q̄ anima intellectiua in nobis non potest mouere corpus nostrum non organice. et hoc quia primo mouet vnam partem z post aliam modo iam dicto. et etiam quia inter partes talis corporis est distantia localis. quia totum non coexistit cuilibet parti. et ideo ad hoc q̄ aliq̄d moueat organice requiritur q̄ primo moueat vnam partem et post alteram et q̄ inter illas partes sit distātia. et hoc est solum q̄n totū est circumscriptiue in loco. ita q̄ totum correspōdeat toti z pars vni parti precise. Sed potest ne anima intellectiua in christo mouere corpus christi organice et non organice. Dico q̄ anima intellectiua christi in celo potest mouere corpus christi organice. sicut anima intellectiua mea et solum sic. Tum quia corpus christi in celo est circumscriptiue in loco. ita q̄ est distantia inter partes corporis. Tum quia solum mouet primo vnam partem z post aliam Et est potētia tunc motiua non organice voluntas que potest apperere aliquid distans p̄pter quod vult corpus suum mouere. Secundo dico q̄ anima intellectiua christi sub hostia potest mouere corpus christi non organice. q̄ organice non potest mouere in sacramēto eo q̄ non potest primo mouere vnam partem et post aliam mediante prima. quia inter partes corporis hic vel ibi non est distantia localis. quia totum est in toto et totū in qualibet parte. et ideo non potest mouere vnam partē prius q̄ aliam. quia quelibet pars est cū alia. sed non organice potest moueri localiter. quia potest velle. et credo q̄ vult corpus suum de facto moueri ad motuz hostie. et hoc propter cōformitatem voluntatis sue ad voluntatez diuinam potest illud corpus sic moueri et vult. et sic volendo si moueatur hostia mouet tunc corpus suum non organice. quia eque p̄mo totum et quālibet eius partem. eo q̄ totum ē in toto z in qualibet parte. et nō est distantia inter partes que necessario requiruntur ad mouere organice. Ex hoc patet q̄ quādo mouet hostia anima intellectiua christi mouet volūtate sua immediate corpus christi sub hostia non organice. sicut causa partialis cōcurrens cum voluntate diuina causante contingēter disponente illud corpus moueri ad motuz hostie. et hoc totum est p̄pter conformitatem voluntatis humane in christo ad voluntatez diuinam. et sic intelligo q̄ anima intellectiua christi mouet corpus suum in hostia non organice. Si queras q̄d si anima christi suspēdat actum volūtatis sue mouetur ne corpus christi ad motum hostie. Dico q̄ sic et hoc posito tunc soluz moueretur a deo. et sic forte potest intelligi Johannes in hac parte. Sed potest ne anima intellectiua christi in hostia separari ab hostia. ita q̄ non moueretur ad motū hostie. Dico q̄ sic nisi eēt ordinatio diuina in cōtrarium que de facto ordinat semper illud corpus moueri ad motum hostie. sed non obstante illa ordinatione potest separare se ab hostia et hoc volendo quiescere hostia mota vel hostia quiescente volendo recedere et moueri ad alium locum. tunc esset causa partialis concurrens cum deo ad causandum istuz motum. et eodem modo potest separari illud corpus ab hostia p̄dictis modis. sicut causa totalis. Quātum ad tertium dico q̄ christus in sacramento altaris potest intelligere naturaliter et intuitiue alia obiecta. ac si esset ibi quātitatiue. potest etiam ibi intelligi z videri naturaliter et intuitiue non tantum ab intellectu angelico. nec anima separata sed etiam ab oculo corporali nisi esset speciale impedimentum. de quo supra patuit. et hoc nō tm̄ est verū quātū ad substantialia. ꝫ etiā quātuz ad accītalia. hec patēt. q̄ posito actiuo sufficiēte z passiuo dispolito z approximato sequit actio. ꝫ nō est negāda nisi appeat rō euidēs in

Ad tertiū arti.

Ad p̄mum scē o. in scō dicto

cōtrariū vel experientia certa vel auctoritas quorum nullū patet in ꝓposito. sicut supra dictū est. Confirmat q̄ nō repugnat intellectui patiab aliquo non habente modum quātitatiuum. igitur ad hoc q̄ intelligat istud vel illud nihil refert vtrum habeat modum quātitatiuum vel non. Mirabile enim esset si christus existens sub hostia nesciret vbi esset. Jō teneo q̄ omnē actōem z passionem quam potest habere quādo existit circumscriptiue in loco potest habere in eucharistia nisi aliō impediret. puta volūtas diuina. sicut supra dictuz est. Ad rationes aliarum opinionum. Ad

Ad primā p̄. opi.

primā de similitudie in medio dico q̄ ad actōnem corporalem non requirit contactus corporalis. Tum quia distans potest agere in distans. sicut supra ꝓbatū est. Tum quia anima potest agere in corpus suum sicut substantia. patet per Augustinuz. Tum quia corpus potest agere in spirituz. sicut etiam in secūdo dictum est. Tum quia idem potest agere in se. sicut patet de volūtate et intellectu. z specialiter de volūtate et ideo dico q̄ ad talem actionem sufficit debita approximatio z presentia

Ad scām

qualis est in proposito. Ad aliud de colore dico tenendo opinionem prius recitatā. quia color non ꝓsequitur immediate quātitatē. sed substantiā. z quātitas consequitur immediate tam substantiam q̄ colorem. quia predicat de vtroq̄ in secūdo modo dicendi per se. sicut conceptus quidā cōnotatiuus. sicut prius dictum est. Tenendo etiaz q̄ quantitas sit alia res a substantia et qualitate. tunc color nō sequitur immediate quātitatem. vt habet modum quātitatiuum. sed indifferenter sequitur eam siue habeat modū quātitatiuuz siue non.

Ad tertiū

Ad aliud de obiecto fidei dico q̄ multa que cadunt sub fide possunt cognosci intuitiue. Vidit eniz beata virgo q̄ peperit hominem crucifigendum. et illud capitur ab articulo fidei q̄ beata virgo concepit hominē crucifigendum. et similiter apostoli viderūt mortez christi et passionem. et tamen hoc cadit sub articulo fidei. Ad p̄muz Johannis dico q̄ petit p̄incipium q̄ assumit id quod habet probare. quia obiectum non potest agere nec patere. nisi habeat modū quātitatiuuz. quia istud est principale quesitum maxime ponendo q̄ quātitas sit res alia a substantia et qualitate cuz non sit actiua sufficit ad actionem quātitas sine omni modo quātitatiuo. Si dicis q̄ quātitas requiritur ad subiectum illarum formarum actiuarum. Contra. tenendo q̄ quātitas sit res distincta sicut tenet. licet nō ponatur in corpore christi in sacramēto altaris quātitas modo quātitatiuo: tamē realiter est ibi quātitas que vere est ibi subiectuz illarū qualitatum. igitur eadem ratione potest consimiles qualitates recipere ab agente sufficiēter z sufficienter approximato. Si dicis q̄ corpus christi non est hic presens quātum ad rationem patiendi hoc oportet probare. Quod dicis de angelo. dico q̄ sicut ageret et paterētur si esset hic presens. ita corpus christi in sacramento. Per idem dico ad aliud q̄ non omnis potentia corporea requirit passum sibi approximatum localiter siue circumscriptiue.

Ad scām

Ad tertium

Ad aliud de motu locali dico. q̄ illa ratio probat q̄ corpus christi non potest moueri a virtute creata. q̄ mouet hostiam puta a sacerdote. sed non probat qui possit moueri ab anima christi non organice modo supradicto. Et dico q̄ probat verum si bene intelligat. scilz q̄ aliquādo aliqua contingenter coniunguntur et vnum mobile proportionatur potentie motiue et aliud non proportionatur. tunc non mouetur motione eadem nec eadem virtute creata. sed in proposito tam hostia q̄ corpus christi est mobile proportionatum anime christi. quia anima christi non tantū potest mouere corpus suum separando se ab hostia. sicut supra dictum est. sed etiam potest mouere hostiam eadem volitione et corpus suum. quia eadem volitione potest velle hostiam et corpus suum moueri de loco ad locum. licet tunc mouear suum corpus non organice et hostiaz etiam non organice tamen concurrente deo. sicut causa partiali. sic̄ potest dici q̄ eadē motione actiua causata moueretur vtrunq̄ et diuersa motione actiua quarum vna est creata et alia increata et diuersa motōe passiua que sunt diuersa mobilia. Ad aliud concedo cuz eo q̄ potest talem actiomem habere spiritualem et corpalē. Sed contra ista sunt multa dubia. Primum est vtrum quādo aliquod corpus agit vel patitur vbi est quantitatiue necessario agat vel patiatur idem corpus vbi non est quantitatiue. sicut est de corpore christi in celo et sacramento. Videtur q̄ sic. quia nullum absolutum desinit esse in aliquo aduenīente sibi precise nouo respectu extrinseco. ꝫ per hoc q̄ corpus christi est in eucharistia solum aduenit sibi nouus respectus extrinsecus Igitur per hoc q̄ est in eucharistia non desinit aliquod absolutum ab eo quod habet in celo. Item absolutum naturaliter prius inest cui inest q̄ talis respectus. igitur non variatur ꝓpter talem respectū. nonnichil ꝓpter

Ad ꝓbatōez terciij dicti

Primū dubium

Universidad de Deusto
Biblioteca

respectum ꝓpter aliquid dici albuz simplicit er nō album. Jrem sicut affirmatio alicuius nō est nata ineſſe alicui fm vbi vel locum. ita nec negatio absoluti est nata ineſſe alicui fz vbi. Jgitur corpus christi habens colorem in celo habet colorez in eucharistia. quia non ꝓpter solum vbi potest habere negationem. Vnde vbicunq; corpus est quātum vel albuz ibi est quātitas vel albedo. Jrem possibile est corpus christi contineri in hostia in esse sacramentali et non in esse reali. et si sic nō esset tunc sine accidētibus suis. Jrem omnis intentio q̄ est in christo in celo ē et i eucharistia.

Secūdū dubium

Jrem color qui est in christo in vno loco ⁊ in quocunq; loco. Secundū est quomodo corpus christi sub hostia potest videri oculo corporali. quia ome diuisibile habēs partes distinctas discerni potest vna pars ab alia. sed in hostia discerni nō potest inter caput et pedes. quia ibi est confusio partium. Jrem omne quod videtur. videtur sub piramide cuius conus est in oculo et basis in re visa. sed illud non potest competere rei non habēti modum quātitatiuū. Tertium est vtrum christus po

Tertiū dubiū

test videre seipsum in hostia sicut si esset in distinctis locis circunscriptiue videtur ꝙ non. quia inter videntem et rem visam debet esse distantia. sed corpus christi in vna parte non distat a se in alia parte. igit̄ ⁊c. Quia ibi non

Quartū dubium

est circūscriptiue. Quantum est vtrum potentia actiua christi potest mouere aliq̄ō corpus extra hostiam vel ipam hostiam. Quin

Quintū dubium

tum est vtruz intellectus viatorum potest naturaliter intuitiue videre substantiam corporis christi in eucharistia existēte. Ad p̄mū dubiuz

Ad p̄mū dubiuz

dico ꝙ si de facto vnum corpus sit in duobus locis circumscriptiue vel diffinitiue omne absolutum pertinens ad integritatem quod haber in primo loco habz in secūdo. nec aliquid absolutum perdit per boc ꝙ nunc est in nouo loco. nec etiam aliquid pertinēs ad conseruationem illius corporis. sicut fm aliquos sanguis non est de integritate nature humane. ſ est individuum distinctum requisitū ad conseruatōnem hominis sicut aer circunstās nec prius dicti oppositum. sed cum boc dico ꝙ stat de potētia dei absoluta ꝙ illud corpus potest habere talia accidentia in vno loco et carere in alio. et hoc dixi supra et declaraui. sic enim non fit contradictio. ꝙ accidentia corporis christi sint vbi est localiter et non vbi est sacramēt aliter. nec erit cōtradictio ꝙ sit in vno et non in alio. licet in vtroq; sit circūscriptiue. Ad aliud dico ꝙ licet absolutum sit prius respectu. nō tamen est contradictio quin illud corpus absolutum sit presens illi loco. ⁊ accidens non. Ad aliud dico ꝙ contradictoria non possunt predicari de aliquo fm idem. sed fz diuersa. sicut si christus assumeret duas naturas posset dici albus fm vnām naturam et niger fm aliam. Similiter dico ꝙ ista duo nō contradicunt esse album simpliciter. et non esse album fm quid. sicut ista nō cōtradicunt. sum albus simpliciter. et non sum albus rome et vtraq; negatiua potest habere duas causas veritatis. vel quia non sum bic vel rome. vel si sum bic: non sum bic alb⁹. Similiter. si sum rome non sum albus rome. ⁊ vtraq; potest cē et potest stare affirmatiua per potentiam dei et tota ratio est. quia per negatōnem accidentis in isto loco vel rome non sequitur absolute negatio illius accidentis. sed tantum negatio fm quid. nunc autem affirmatio absoluta et negatio absoluta simpliciter cōtradicūt et non negatio fm quid et affirmatio absoluta. patet per exempla prius posita de diuinitate et natura assumpta. ⁊ sic de corpore habente duo vbi in duobus locis. Exemplum. ista non contradicūt corpus christi mouetur in celo et nō hostia. quia potest ibi quiescere vel econuerso. Jgitur eodem modo non videtur contradictio in proposito. Si dicis ꝙ est impossibile ⁊ contradictio ꝙ idem simul ⁊ semel moueatur ⁊ quiescat. Respondeo si per quiescere intelligas priuatōnem motus simpliciter. tunc est impossibile et contradictio ꝙ simul moueatur ⁊ quiescat. Vnde bene sequitur. quiescit ergo aliquē locum quem ꝑius habuit non mutat: et sequitur. mouetur. ergo aliquē locū acquirit nouū et mutat bituz. Si tamen intelligas per quietem non mutari locum. et ꝙ corpus existens in aliquo loco non mutans illum locum quiescit. et corpus exīs similiter in alio loco et illum mutans mouet. sic potest idem corpus simul quiescere et moueri. quia corpus potest mutare locum suum. et per consequens mouetur localiter. et idem corpus in altari et in hostia potest manere in loco hostie et non mutare illum locum. et sic quiescit et non mutat locum quem ꝑius habuit ⁊ in celo mouetur. quia mutat locuz quē ꝑius habuit et acquirit nouū locum. Ad aliud de gaudio et dolore et intellectione. Dico ꝙ de facto omnia talia que sunt de facto in christo in celo sunt in eo. vt bic in hostia. tamen non est contradictio quin possit fieri oppositum. Ad aliud dico ꝙ maior est difficultas de colore respectu visus q̄ de alijs

R
Ad scōm dubiū

sensibilibus respectu aliorum sensuum. qz eoz ad boc ꝙ videatur requirit certam situatōnez. quia raliter possunt disponi colores ꝙ nō videbunt ⁊ taliter ꝙ vtraq; videbit. Exēplū ꝑmi si aliquod corpus albū subtile. puta pānus albus ponit supra rubeū multū intensū. tunc tm̄ distincte videbit rubeū et non album. Exemplum secūdi. si ponatur pannus idē albus in eodem situ cum rubeo. et distet ab eo. tunc vtraq; videbit. calor aūt nō requirit talē situationem ad boc ꝙ sentiat ꝑ tactum. sed potest agere in tactum fm omnē situm. ꝓportionatū Jdeo difficile est iudicare quomodo colores videntur in corpore christi. et quomodo situantur et quis videtur ⁊ quis nō boc quia non constat nobis per experientiā certam vnde licet ꝓpter diuersam situatiōem colorū in corre christi possint se inuicem impedire ne oīs videant. tamen illa diuersa situatio nō impedit simpliciter quin aliquid videret nisi deus suspenderet actiōem colorum nō coagendo eis quando igitur dicit. si corpus christi videret. tunc possunt partes eius distingui per visum ab inuicem. dico ꝙ forte partes eiusdez rationis nō possent abinuicem distingui. sicut apparet in albedine intensa ⁊ remissa. quia partes non possunt abinuicem distingui. et similiter si duo lumina eiusdem rationis ponerentur simul in eadez parte medij visus. nunq̄ posset illa ab inuicez distinguere. sicut patet ad sensum. sed partes alterius rationis bene possunt forte ab inuicem distingui. Ad aliud dico ꝙ auctor perspectiue boc dicit quia nō vidit occulta fidei ⁊ nō vidit colorem nisi extensum et ideo ponit videri fm naturalē cursum per figuram vnius piramidis cuius conus eēt in oculo et basis in re visa. tamen sine contradictione potest deus facere colorem nō extensū et tunc nō esset ꝓpositio assumpta vera. quia

Z
Tertiū dubiū

ille color nō videretur per talem figurā. Ad aliō dico ꝙ oculus christi in vna parte hostie potest se videre in alia parte. ita bene ac si eēt in diuersis locis localiter tūc existens. in vno potest se videre in alio. Si dicis ꝙ ad boc ꝙ aliquis videat se oportet ꝙ distet a se localit. idem autem nō potest a se distare sic. Respondeo sicut idem distat a se quando est in diuersis locis diffinitiue distantia sufficienter requisita ad visionē. ita idem distat a se quando est in diuersis locis diffinitiue distantia sufficienter requisita ad visionem corporalē. sicut ē in ꝓposito. Ad quartū patet ex dictis. Ad aliud dico ꝙ nō repugnat intellectui viatoris ex natura rei videre corpus christi in hostia si ꝑmitteretur. puta si deus ageret secum. tamē

Ꝑ quārtū
Ꝑ quintū

de facto nō facit. quia non permittit.

Questio sexta.

A
Questio VI

Trum substātia panis transsubstātiet in corpus christi.

V

Ꝓbatur ꝙ nō. quia aut panis manet aut nō. si sic tunc nō transsubstātiatur. si nō tunc annibilat. ⁊ per consequens non transsubstantiat. Ad oppositum est magister in littera. distinctione quarta qui dicit

B
Circa q̄ tria fiūt

ꝙ ex pane fit corpus xp̄i ex vino sanguis. Dicendum sunt facienda. Primo videndū est quid sit transsubstātiatio. Secūdo vtrum in ꝓposito sit tenēda. Tertio quid sit terminus formalis transsubstātialis. Quātum ad p̄mum

C
Primū

potest dici ꝙ transsubstantiatio in proposito est successio substantie ad substantiā desinentem esse simpliciter in se sub aliquibus accidētibus ꝓprijs substantie precedētis. Possibilitas illius apparet. quia nō repugnat potētie diuine destruere substantiam in se ⁊ conseruare accidentia ⁊ ꝙ aliq̄ alia substantia eisdem accidētibus eam nō informantibus immediate coexistat. Quātum ad secūduz dico ꝙ in

D

a tari est vera transsubstātiatio corporis xp̄i. sed boc potest multis modis poni. vno modo ponendo ꝙ remaneat ibi substantia panis. et cum boc ꝙ corpus christi coexistat substantie illi. ita ꝙ ꝑma substantia sit deserens accidēs secūda non. sed tantū coexistēs. Alio modo ꝙ recedat substātia panis subito de illo loco ad alium locuz et remaneāt accidentia et eis coexistat corpus christi. Tertio ꝙ redigatur in materiam vel per se stantem vel aliā formam recipientē. et boc siue in eodem siue in alio ⁊ tunc illi materie et accidētibus coexistat corpus christi. Quarto ꝙ substantia panis redigatur in nibil. Primus modus patet. quia boc potest fieri per simplicē coexistentiā veri corporis christi substantie panis. quia non minus repugnat quātitas quātitati vel substantia quātitati. q̄ substantia substantie. sed quātitas potest coexistere in eodem loco cum quātitate alia. patz de maioribus corporibus existentibus in loco eodem. simili substantia potest coexistere quātitati in eodem loco. patet de corpore christi. igitur aliud est possibile.

Sed vtrum corpus christi ibi possit coexistere per vnionem et assumptōem dubium est ⁊ potest dici ꝙ si sit possibile vnam creaturaz sustinere aliam vt dicunt aliqui ⁊ credo ꝙ nō includit contradictōnē. nec potest probari ꝓ rationem naturalē ꝙ corpus xp̄i possz assumere substantiā panis per vnionem. et tunc natura sustentans erit suppositum. et alia erit

Universidad de Deusto
Biblioteca

sustentata a suppositō ⁊ aliqñ nō. quia vtrāq; potest inniti alicui supposito. Scōs modus patet. qz sicut nō est impossibile deo subito facere corpus xp̄i hic sub specieb⁹ hostie. ita potest facere q substātia subito sit alicubi remanētibus spēbus in eodē loco. ⁊ q illi coexistat corpus xp̄i. Tert⁹ modus patet p idem. Quartus modus patet qz in prāte dei est esse substātie sub specie panis ⁊ nō esse eius p̄mus mod⁹ potest teneri. qz non repugnat rōni nec alicui auctoritati biblie ⁊ ē rōabilior ⁊ facilior ad tenendum inter oīm modos. qz pauciora inconuenientia sequunt ex eo q̄ ex aliquo alio modo Quod patet qz inter omnia incōuenientia que ponunt sequi ex isto sacramēto maius ē q accidens sit sine subiecto. sed ponēdo p̄mum modum nō oportet illud ponere. igit̄ ⁊c. Si dicis q maius est duas substātias corpeas eē simul

Contra. nō est maius incōueniēs nec magis mirabile duas substantias. corpeas eē simul. q̄ substantiā ⁊ quātitatē. qz nō plus ꝓpatitur illa spēs hostie secum aliā hostiaz q̄ substātia cum spēbus eius aliā substantiā. qz videm⁹ q illa spēs expellit aliā hostiā nō consecratā. sic si esset ibi substātia panis ⁊ hoc nō ꝓuenit sibi rōne corporis xp̄i. qz corpori xp̄i nō repugnat alia quātitas sicut nec ista. Ita videt q nullū incōueniēs sequit ex p̄mo modo ponēdi quod nō sequat ex scōo modo. qz tñ determinatio ecclesie in cōtrariū existit. sicut patet extra de summa trinitate et fide ca. ⁊ de cele. mis. et cōiter oīs doctores tenēt q ibi nō remanet substantia panis. ido etiā teneo q nō remanet ibi substātia panis sed illa spēs ⁊ q illi coexistat corpus xp̄i. ⁊ q hoc sit possibile patz. quia in ista trāssubstātiatōe nō icludit nisi q spēs ibi realiter maneāt. ⁊ q substātia nō maneat in se realiter. ⁊ q ibi sit realr corpus xp̄i nō q̄titative sed quodlibet istoz est possibile. igit̄ ⁊c. Ad tertiū dz hic cōiter q aliq̄d est ibi primo et p̄ncipalr ex vi sacramēti aliquid tñ ex quadā cōcomitantia naturali. p̄mum vocamus terminum formalē illius cōuersionis scōm non. ponitur exemplū quomodo aliquid est terminus ꝓductōnis p se. sicut domus respectu edificationis. sed albedo in domo est terminus p accidens. ita in ꝓposito corpus xp̄i est terminus formalis illius ꝓuersionis p se. sed anima intellectiua est terminus per accidēs p quādam concomitantiā. sed hec distinctio potest intelligi bene ⁊ male. Si cū intelligat q anima intellectiua est ibi ex quadaz cōcomitātia naturali. ita q sit p̄cise terminus illius transsubstantiatōnis per accidēs. ⁊ nō ꝓpria transsubstantiatōe. illud est falsum p̄mo. quia vbi ē terminus distinctus ibi est distincta trāssubstantratio. sed anima et corpus xp̄i sunt distincti termini. igit̄ ⁊c. Secūdo. qz vbi vnus terminus potest separari ab alio: ibi sunt distincti termini. sic est de aia et corpore. sicut patet in triduo mortis si sacerdos cōfecisset. ꝓuertisz panem in corpus xp̄i. tūc fuissent ibi distincti termini ⁊ distincte transsubstātatōes. igit̄ et nūc. Si dicis q ex vi cōuersionis solū est conuersio in corpus xp̄i nō in aiam nisi in q̄tūvnitur corpori. et si nō sit vnita tunc est cōuersio in corpus nō in animā. Contra. substantie panis ita succedit anima sicut corpus et post triduum et ante. igit̄ ita ex vi cōuersionis transsubstantiat panis in animaz sicut in corpus. Item nō est aliqua variatio in corpore succedente nec in eo cui succedit plusq̄ si ꝓuertere tur in animā. igit̄ non prius est cōuersio in corpus q̄ in animā. Item exemplū nō est ad ꝓpositum de domo respectu edificatōis ⁊ albedine in domo. quia cum accidēs sit res distincta a substātia et vera res habet veram causā efficientē. tunc sic sicut nihil potest fieri nisi p se. ita nihil est terminus ꝓductionis nisi p se. et sicut accidens est res distincta ab homine. ita distincta ꝓductione ꝓducunt. quia aliter semp homo in ꝓducendo hominē produceret albedinē. ⁊ etiam quia nihil requirit ad ꝓductionem albedinis quod tñ requirit ad ꝓductōnē hominis. ⁊ ideo dico q sicut accidēs est res distincta a substātia. ita distincta ꝓductione ꝓducitur. Aliter potest ista distinctio intelligi bene. quia illud est p̄mus terminus transsubstantiatōis quod est primo intentuz a conuertēte siue transsubstantiāte. q̄ scilicet existente separato vel destructo quocūq; alio esset transsubstātiatio. ⁊ illud dicit terminus per accidens quod est secūdario intentuz ab eodem agente. scilicet q nō potest transsubstantiare vnū sine alijs. maxime quando sunt vnita. vel quia nō vult transsubstantiare sine alijs. hoc modo corpus christi compositum ex materia ⁊ forma precedēte animā intellectiuam quecūq; sit illa. et hoc ponēdo plures formas in homine. sicut oportet ponere per articulum est p̄m⁹ terminus huius transsubstātiationis. quia deus est qui est agens p̄ncipale in ista conuersione qui intendit primo conuertere panez in corpus christi. ita q si anima sit separata sicut fuit in triduo. tunc solum fieret conuersio in corpus christi: anima intellectiva est terminus per accidens. quia deus secundario intēdit convertere panem in aiam. qualiter vnitur corpori. sicut ꝓducens domū intendit p̄ncipaliter se defendere ab ymbri-

E Tertiū

Primum dubiuz

Secundū

Tertiū

Quartū

Quintū

Sextū

Septimū

Octauū

F Ad primū dubiū

bus ⁊ alijs nocuis. ⁊ hoc dicit terminus ꝓductionis: ß figura. vel albedo aut aliquid tale in domo sunt termini p accidēs: q̄a secūdario intrāt: quatenus primū non potest ꝓduci sine alijs. et sic possunt exponi oīes auctoritates que loquūtur de ꝓductione p se ⁊ p accidēs. ⁊ sic ptz iste articulus. Cōtra ꝓdicta sunt multa dubia. Primū est an trāssubstātiatō sit aliq̄ mutatio ⁊ ad quid terminet. Secundum est vtrū trāssubstātiatio possit esse in substātia p existētre. Tertiū vtrū substātia remanēs in eē substātiali reali pōt trāssubstātiari. Quartū an oporteat substantiā in quā transsubstātiatur mutare locū. Quintuz an illud in quo fuit transsubstātiatio p̄cise p̄o tūc possit esse in loco diffinitiue. Sextū an possit esse transsubstātiatio. posito q corpus maneret cūz substātia panis. Septimū vtrū de facto ille panis ānihiletur. videtur q nō. quia fm magistrū et Ambrosiuz panis est vnicus in altari ante sacra verba vbi accessit consecratio de pane fit xp̄i caro. Jtē illud quod mutatur in aliud nō ānihilatur: sed panis mutat in corpus xp̄i. igit̄ ⁊c. Octauū est. quia videt q̄ ista ꝓuersio nō pōt fieri in aiam intellectiuā. quia fm Augustinū corpus cōuerti in spiritū nō pōt. Jtem eadē ratione pōt cōuerti in accidēs xp̄i. quia accidēs succedit substātie ⁊ tūc esset trāsactiō dētratio: q̄ tamē oīes negāt. Ad primū istoruz dicit. q hic est mutatio nō corporis xp̄i. q̄a aliter est hic q̄ in mutationib⁹ naturalib⁹. q̄a in illis ad q̄ terminat mutatio mutatur extendēdo nomē mutationis. ⁊ termin⁹ a quo si militer. sed hic solū mutat termin⁹ a quo ⁊ nō termin⁹ ad quē. ideo dicūt q substātia panis que mutatur in corpus xp̄i mutatur et nō corpus xp̄i. Cōtra. oīs mutatio necessario est inter terminos incōpossibiles. licz termini secūdarij nō sint incōpossibiles. Exemplum. mutatio est inter istū locuz et illū rang̃ inter terminos. sed quia isti termini nō sunt incōpossibiles corpori. quia idē corpus pōt esse in diuersis locis. ideo nō sunt termini primi huius mutationis: sed secūdarij. sed primi termini buiꝰ mutationis sunt esse in hoc loco: ⁊ nō esse in ꝟ loco. Quero igitur. aut ista mutatio habet termios incōpossibiles: quoꝝ vterq; ē ēs aut vtrq; nō ens. aut vn⁹ est ens ⁊ alius nō ens. primuz nō est dari. quia tales termini nō sunt nisi substātia panis ⁊ species panis ex vna pte et corpus xp̄i ex alia pte. Sz isti termini nō sunt incōpossibiles. quia corp⁹ xp̄i pōt manere simul cū substātia panis. sicut ꝓius dictū est ⁊ de facto simul manet cū illis speciebus. Nec scōm pōt dari. quia inter nō ens ⁊ nō ens nō est mutatio. v. pbilicoz. igitur oportet dare tertiū. ß sic est dare duos termios positiuos ⁊ duos negatiuos respectu quoruz pōt esse hec mutatio scz esse panis ⁊ nō esse panis: esse corp⁹ xp̄i hic ⁊ nō esse corp⁹ xp̄i ꝟ. ß pp istos termios scz eē panis ⁊ nō eē panis nō est aliq̄ mutatio in corpore xp̄i plus q̄ in alio corpore. ⁊ ideo ꝓpter illas nō plus habz corpus xp̄i esse hic q̄ q̄cūq; aliud corp⁹. pōt eīm panis nō esse post suū esse absq; hoc q corpus xp̄i ibi sit. q̄ primi termini incopossibiles illius mutatiōis: p quā corpus xp̄i est hic: sunt corpus xp̄i esse hic: et corp⁹ xp̄i nō eē hic. igit̄ cū corpus xp̄i trāseat de nō esse hic ad esse hic. ratione cui⁹ hec est vera mutatio sequit̄ q corpus xp̄i vere mutatur. nō dico q corpus xp̄i muratur localit̄. qz sicut immediate est hic p substantiā vbi ꝓius non fuit p substantiā: ita immediate muratur. q autē immediate sit in loco ꝓius ꝓbatū est. Ideo dico. q duplex est mutatio. vna acq̄sitiua. alia deperditiua. acquisitiua est in corpore xp̄i. q̄a accipit esse vbi ꝓius nō habuit esse. ß deperditiua est ꝓius substātie panis que nō manet ⁊ pt⁹ mātsit. ⁊ hoc extendēdo mutationē ad oēm acquisitionē ⁊ depditionē. Ad secundū dico q pōt esse trāssubstātiatio in sbam pēristentē. ꝓbat quia nō magis repugnat huic cōuersioni q sit in sbam pēristentē q̄ alterationi q sit in qualitatē pēristentē: scōm pōt fieri. igit̄ ⁊ primū. Assumptū ꝓbatur. quia ponam⁹ q de⁹ aliquā qualitatē p se existentē sine subiecto causet et postea vniat eā alicui subiecto: illud subiectū vere alterat. quia vere nūc informat qualitate qua ꝓius nō informabat. de hoc quere in ꝓmo. sed ista alteratio est ad qualitatē pēristentem. q licz qualitas de nouo acquirat isti subiecto. tñ nō de nouo ꝓducitur simpliciter: nec aliquid in ista alteratione simplicit̄ ꝓducitur de non esse ad esse: nisi respectus vnionis illi⁹ qualitatis ad subiectū: sicut alias dictuz fuit. igitur eodē modo in ꝓposito potest esse conuersio substātie in substantiā pēristentē. Ad tertiuz dico q ibi nō est difficultas nisi in vocabulo. vtrum terminus a quo potest manere sicut manet terminus ad quē. ⁊ tūc dicit trāssubstātiatio. ⁊ dico q nō. q̄ hoc nomen sic importatur ad significandū vt significet ꝓmo q sit aliqua substātia ⁊ post nō sit. ⁊ q sibi succedat alia substātia. ⁊ hoc vocatur trāssubstātiatiari: sicut dictuz est. Ad quartū patet q sic.

Ad quintū dico q esse in loco circūscriptiue vel diffinitiue accidit trāssubstātiatōni. quia potest esse trāssubstātiatō siue illud in quo fit ꝓuersio sit in vno loco siue in alio. de facto tñ nō est in loco hostie circunscriptiue: ß tñ diffi

G Ad scōm dubiuz

H Ad tertiū dubiuz

I Ad quartū

Ad quintū

Universidad de Deusto
Biblioteca

nitiue. tñ si esset corp⁹ eqle:puta substãtia panis corpori xpi in celo:si illud corp⁹ trãssubstãtiaf in corp⁹ xpi.tũc põt corp⁹ ibi habere esse in loco circũscriptiue sicut in celo. ⁊ p ꝓñs bre ptes distinctas loco ⁊ situ. Si ꝙras vtrũ corpus mai⁹ vel min⁹ corpore xpi in celo:puta hostia possit trãssubstãtiari in corp⁹ xpi:ita ꝙ habeat eẽ circũscriptiue i loco illo maiori vel minori:puta in loco hostie vni⁹.põt dici ꝙ ℔ non includit aliquã cõtradictionẽ.qz sicut põt facere idẽ corp⁹ in duob⁹ locis simul: ⁊ idẽ corp⁹ nũero põt naturaliꝝ fieri sub maiori loco ⁊ ꝑtirare ⁊ minori sine acquisitiõe ⁊ depditiõe alicui⁹ absoluti in tali corpore.sicut pz in corpore ꝑmo raro ⁊ post denso.⁊ ecõuerso.⁊ hoc tenẽdo primã opinionẽ de ꝑtitate:ita multo magis põt de⁹ ꝓdensare corp⁹ suũ vt existat circũscriptiue in minori loco ꝙ existat in celo.et p ꝓñs põt tñ ꝓdensari corpus xpi ⁊ eius ptes ꝙ põt eẽ circũscriptiue in ita puo loco sicut est locus hostie.⁊ tũc erũt ptes eius distincte ab inuicẽ loco ⁊ situ sicut in celo:licet nõ tñ distãtes.qz hoc posito haberet puũ corp⁹ ⁊ pedes ⁊c. Similiꝝ põt rarefacere corp⁹ suũ vt coexistat maiori loco ꝙ coexistit;et dico circũscriptiue. Ad sextũ põt dici ꝙ sic;tñ de facto nõ est ita. Ad septimũ dico accipiendo annihilationẽ sic ꝙ illud reducaf in nihil ⁊ nõ ꝙuertatur in aliqd aliud.sic panis nõ ãnihilatur accipiẽdo.tñ sic ꝙ illud dicaf ãnihilari qd redigitur in ita puru nihil sicut fuit ãte mũdi creationẽ: sic vere ãnihilatur panis.qd ꝓbatur. quia non habet verius esse nec actuali⁹ substãtia panis in corpore xpi ꝙ in potẽtia dei creatiua. ß nõ obstãte esse qd habet in essentia diuina siue in potẽtia dei siue p continẽtiã virtualẽ siue pfectionaliter siue quocũq; alio modo vere ꝑt panis annihilari. licz in potẽtia diuina vere habeat eẽ qz ãte mũdi creationẽ vere fuit nihil: ⁊ tñ esse habuit in potẽtia diuina. simiꝝ vere põt de⁹ panẽ ãnihilare:⁊ tũc haberet esse in potentia dei.g̃ eodẽ modo ℔ nõ obstãte oñe esse qd habet in corpore xpi vere põt ãnihilari. Itez si tã forma panis ꝙ materia cõuertatur in corp⁹ xpi.tũc manifestũ est ꝙ totũ illud ꝓpositũ ãnihilaf. Itẽ sicut ipossibile est ꝙ aliqd habeat esse post nõ esse nisi p generationẽ vel creationẽ.ita ipossibile est ꝙ aliqd habeat nõ eẽ post eẽ nisi p ãnihilationẽ vel corruptionẽ. ß nõ hz nõ esse p corruptionẽ.qz tunc esset vna ps manẽs:puta materia:qd nõ est in ꝓposito. qz totũ conuertiꝝ in totũ. igr p ãnihilationẽ. Ideo dico ꝙ vere substãtia panis ãnihilaf:⁊ tũc est ibi conuersio panis in corp⁹ xpi. sicut et nocte dies fit et mane meridies. Tũc ad argumẽta

R Ad sextum Ad septimũ

in cõtrariũ ad primũ qñ dicit ꝙ illud ex quo aliquid fit nõ annihilaf. Dico ꝟ ꝑm ꝑmo pbi sicor aliqd fieri ex alio dupliciter intelligitur vno mõ sicut ex aliquo manẽte sicut forma dicit fieri ex materia.alio mõ ex aliquo non manẽte sicut vnũ oppositor fit ex alio:sicut albũ ex nigro ⁊ ex nõ albo albũ ꝑm ꝑbm.primo mõ qd fit ex aliquo nõ ãnihilaf.secdo mõ qd fit ex alio põt annihilari sicut est i ꝓposito: qz nihil hic manet.⁊ nõ obstante ꝙ nihil ipius panis maneat.tñ ex pane põt dici fieri corpus xpi sicut hic nõ obstãte ꝙ vnũ cõtrariũ realiter corrũpit põt dici vnũ cõtrariũ fieri ex alio. Ad aliud dico ꝙ qñ aliqd sic mutaf ꝙ aliter se habz nũc ꝙ ꝓpus illud nõ ãnihilaf accipiẽdo tñ mutatiõez large qñ aliqd totũ simpliciter post eẽ accipit nõ esse:cui aliud esse succedit sic dicit tale annihilari.⁊ sic est in ꝓposito de substantia panis ⁊ corpore xpi. Ad aliud dico ꝙ licz corpus nõ possit cõuerti in spm̃ p potentiã creature.tñ põt p potẽtiã diuinã.vñ põt in aiam intellectiuã sicut in corpus xpi.Ad aliud dico ꝙ nõ est inconueniẽs cõcedere ꝙ sit ibi trãssubstãtiatio:qz substãtia corporis xpi succedit substantie panis:ita accidens corporis xpi succedit:⁊ hz esse vbi ꝓius nõ habuit esse ⁊ est ꝓpria cõuersio distincta a ꝓductõe siue ꝙuersione in substãtiã sicut ꝓpus ꝓbatũ est ꝙ est distincta cõuersio in corpus xpi ⁊ in aiam intellectiuã:qz sunt distincti termini. Aliter põt dici ꝙ nõ est transsubstantiatio nisi qñ ꝑmo vna substantia est ⁊ postea destruiꝝ illa ⁊ succedit alia substãtia.⁊ iõ ex virtute vocabuli dicit trãssubstãtiatio ita ꝙ nõ dicit trãsaccidẽtatio nisi qñ ꝑmo est aliqd accñs ⁊ post destruiꝝ illud accidẽs:⁊ tũc succedit aliqd aliud accñs tũc dicit ꝓprie trãsaccidẽtatio:aliter nõ. ß in ꝓposito panis nõ remanet⁊ accñtia panis manẽt.iõ nõ dicit trãsaccidẽtatio:lz accñtia xpi illis accidẽtib⁹ coexistãt.q̃b⁹ nõ coexistebãt ꝓpus. Ad argumẽtũ ꝑncipale ptz et dictis. Questio. vij

Z Ad octauũ

Trũ accidẽtia se

A Questio VII

v parata a subiecto i eucharistia vniformiter se habeãt ad actiõem ⁊ passionẽ:sicut qñ erãt cõiuncta.ꝙ nõ ꝓbaf:qz tũc possẽt gñare substãtiã:qz illud possunt qñ sũt cõiuncta.ꝑñs falsum est:qz accñs separatũ nõ agit in virtute alicuius. Itẽ accñtia cõiuncta possunt rarefieri ⁊ densari separata nõ.igit ⁊c Assumptũ ptz:qz rarefactiõi aduenit noua ꝙtitas:ß i accñtib⁹ separatis nõ:qz tũc haberẽt nouũ esse.igit p gñatiõem vel p creatiõem.non p creatiõem:qz rarefactio est passio naturalis nec p gñatiõem:qz nõ est aliqd subiectũ hic de

Circa qstionem ma fiunt

B Primũ

Dubitaf primo

Secundo

Tertio

euius potẽtia possit talis quãtitas educi.igit ⁊c. Maut̃ adueniat noua quãtitas.ptz.qa si esset bostia: tũc rarefacta esset equalis priori bostie. Itẽ accidẽtia cõiuncta pñt corrũpi.separata nõ. qz si sic possent ãnihilari. Ad oppositũ ptz ad sensuz. qz eadẽ ⁊ agũt ⁊ patiunt separata ⁊ coniũcta. qz aliꝝ põt ad sensuz cognosci ibi variatio que nõ ante. ⁊ p ꝓñs põt naturaliꝝ ꝓcipi ibi eẽ corpus xpi. Dic sunt tria faciẽda. Primo videndũ est vtrũ accidẽs sit separatũ ⁊ qd. Secundo vtrum possit in omnẽ actionẽ separatũ sicut coniũctũ. Tertio vtruz possit eodẽ modo pati ⁊ trãsmutari naturaliꝝ

Quãtum ad primũ põt dici ꝙ quãtitas põt esse sine substãtia. sed qualitas nõ sine quãtitate. ꝑmo qz tũc albedo essz forma spiritualis qz sine materia ⁊ quãtitate ⁊ extensione.qualitas autẽ corporea necessario est extẽsa. Cõtra istã opinionẽ est ꝑma opinio quaz recitaui de quãtitate. scz ꝙ quãtitas nõ distinguiꝝ realiꝝ a substãtia. et p ꝓñs si vnũ põt esse sine subiecto ⁊ aliud. Itez magis depẽdet quãtitas a substãtia ꝙ qualitas ponẽdo quãtitatẽ esse rẽ distinctã mediã inter substãtiã et qualitatẽ. ß quãtitas põt esse sine substãtia.igit ⁊c. Illa⁹ ptz p eos. qz priorẽ influentiã ⁊ velocioꝝ habet causa ꝑma sup causatũ ꝙ causa secũda.igit põt deus cõseruare ꝑtirare nõ cõseruãdo substantiã:⁊ idẽ argumẽtũ põt fieri in ꝓposito de quãtitate ⁊ qualitate p oia. Confirmaf. qz q̃litas est pfectior quãtitate. igit si quãtitas ꝑt esse sine substãtia ⁊ q̃litas sine quãtitate. Jõo dico tenẽdo primã opinionẽ de ꝑtitate ꝙ deꝰ põt facere qualitatẽ sine substãtia.⁊ tũc haberet ptes distinctas loco ⁊ situ sicut materia vt supra patuit. Scõo dico. ꝙ si quãtitas sit accidẽs absolutũ distinctũ a substãtia ⁊ qualitate ꝙ deus põt facere qualitatẽ sine quãtitate: sicut qualitatẽ sine substãtia. ꝓbaf ꝙa accidẽs depẽdet a subiecto sicut a cã extrinseca. ß deꝰ põt suspẽdere ⁊ supplere oẽm causalitatẽ cause extrinsece: ita ꝙ subiectũ nullã causalitatẽ habeat sup accidẽs. ⁊ p ꝓñs qua rõe põt facere quãtitatẽ sine substãtia põt facere qualitatẽ sine quãtitate. Sed tũc sunt hic aliqua dubia.primo qz data ista opinione põt deus facere intentionẽ ⁊ volitionez sine subiecto. quia vtrũqz est accidẽs absolutũ.hoc autẽ est falsuz. igit ⁊c. Itẽ si sic.oẽs rõnes adducte ad ꝓbandũ ꝙ põt facere absolutũ sine subiecto eq̃liter cõcludũt de respectiuo. qz subiectũ nõ hz nisi rõem cause extrinsece respectu accidẽtis respectiui. ⁊ tũc põt facere relationẽ sine fundamẽto. Itẽ si sic tũc põt facere eadẽ rõe substãtiã sine oi accidẽte. ⁊ sic hoiem sine ꝑtitate ⁊ colore. Ad primũ istoꝝ dico ꝙ nõ est maius inconueniẽs ꝙ accidẽs absolutũ spuale sit sine subiecto p potẽtiã dei q̃ corporale: ⁊ vnũ non dependet ad subiectũ pluſq̃ aliud:⁊ iõ ꝓcedo cõclusionẽ prime rõnis. Ad scõm põt dici ꝙ nõ est sic:qz respect⁹ nccrio dicit habitudinẽ ⁊ ordinẽ ad subiectũ suũ:iõ non põt poni sine subiecto sicut põt accñs absolutuz:nec rõnes adducte equaliter ꝓbant de respectu sicut de absoluto:qz respectus dicit ordinẽ ad suũ subiectũ. Ad tertiũ.vno mõ ꝙ substãtia materialis nõ põt fieri sine oi accidẽte:qz talis substãtia includit accidẽs in intellectu suo formali. Cõtra.isti declarant vnũ falsum p aliud:scz ꝙ substãtia includat accidẽs:qz oẽ qd est de rõe formali alicuius ⁊ includiꝝ in eo.ꝓdicaf de eo in qd:ß substãtia nõ ꝓdicaf in qd de accidẽte nec accidẽs de substãtia.igit ⁊c. Itẽ si sic: tũc substãtia diffiniꝝ p additamẽtũ. qd est ꝟ ꝑm ⁊ oẽs logicos. Aliter dicit ab alijs ad ℔ ꝙ sic sunt aliq̃ accidẽtia deteriata circa substantiã ⁊ aliq̃ nõ.⁊ prima accidẽtia sunt iseparabilia a subiectis suis:⁊ scda separabilia sic sunt aliq̃ substãtie determinates sibi certa accidentia ⁊ aliq̃ nõ.prime substãtie nõ põt esse sine accidẽtibus scde pñt.nũc autẽ substãtia materialis determinat sibi ꝑtitatẽ ⁊ aliq̃ alia accidẽtia:qz ꝑtitas est effectus nccrio causar⁹ ex substãtia. Pro ista opinione arguit multipliciter primo sic.corpus organicũ est de esse bois: qa scõo de aia diffiniꝝ aia q̃ est de essentia hominis ꝙ est actus pbici organici ⁊c. igit aia nõ põt fieri sine organo:nec organũ sine ꝑtitate.igit ⁊c. Itẽ ipossibile est formã esse in materia nuda sine oi dispositiõe aptãte eã ad formã: quia actus actiuoꝝ ⁊c.scõo de aia.aliter em̃ q̃libet forma põt informare quãlibet materiã. Itez vij.metaphisice.homo non intelligiꝝ sine carne ⁊ ossib⁹:⁊ ista nccrio includit ꝑtitatẽ.igit ⁊c. Itẽ cõsideratio naturalis est de reb⁹ q̃ nõ sunt sine motu. motus autẽ nõ est sine ꝑtitate.

Itẽ homo nõ põt esse sine tactu:tactus autẽ nõ põt esse sine ꝑtitate.igit ⁊c. Cõtra istam opinionẽ:qz ꝙ aliq̃ accidẽtia determinãt sibi certa subiecta.si intelligat sic ꝙ nõ pñt esse in aliquo alio subiecto.sic est verũ:⁊ hoc mõ ꝑtitas determinat sibi substantiã:qz nõ põt ꝑtitas esse in angelo:nec intellectio in substãtia materiali.si itelligat ꝙ determinat sibi subiectũ sic ꝙ nõ põt esse sine subiecto.falsum est:⁊ eodẽ modo falsum est ꝙ substãtia determinat sibi accidens:ita ꝙ nõ põt esse sine accidente. Si dicas ꝙ similitas determinat sibi nasum ⁊ nõ põt ꝑ q̃cunq; potentiã fieri sine naso. Rñdeo si similitas diceret rẽ absolutã distincta a

Ad primũ

Ad scõm

Ad tertium

Opinio ꝓbatur primo

Secundo

Tertio

Quarto

Quinto

D Cõtra opiniones

naso: tunc pōt separari a naso. sed iuxta opinionē prius recitatā de ḡritate dico q̄ similtas figura curuitas ⁊ rectitudo ⁊ oia talia sūt tm̄ cōceptus cōnotatiui significātes eandē rē quaz significat ḡritas puta substātiā ⁊ q̄litatē ⁊ cōnotāt coexistētia multarū rerū distinctarū actualē ⁊ potētialē. iō similtas est q̄dā cōceptus significās p̄ncipaliter ipam substātiā nasi ⁊ cōnotās coexistētia ⁊ extēsionē partiū alijs pribus corporis extrinseci inter quas pōt esse motus localis. eodē mō est de figura ⁊ de oib̄ alijs. cuius rō est: q̄ talia p̄nt cāri in substātia p̄ solā situatōem localē. si em̄ accipias rectā lineam ⁊ facias curuā tūc mutat̄ figura: ⁊ tm̄ est solū mot⁹ localis. nec est verisile q̄ q̄n de recta linea fit curua vel ecōuerso q̄ accipiat substantiā nouā vel q̄litatē vel pdar. Si dicas q̄ iste sunt q̄litates de ḡrta spē. Rndit phs ḡ q̄litas ē p̄m quā q̄les cē dicimur vel denoiamur. ⁊ sic sūt q̄litates: q: ꝓcept⁹ cōnotatiui denoiantes sua significata p̄ncipalia. ⁊ de eis pdicāt scdo mō dicendi p se. Silr dicunt esse accidētia q̄a aliq̄n pdicāt de significat⁹ p̄ncipalib⁹ ⁊ aliq̄n nō. Ite p̄z istū substātia ē cā accidēt. ḡ de⁹ pōt cōseruare substātiā suspēdēdo eius actiōem ⁊ causalitatē. igit̄ pōt substātia esse ⁊ tm̄ nullum accīs causabit. ⁊ p ꝓns nec ḡritatem. Ite p̄m istū de⁹ pōt facere materiā sine forma substantiali. igit̄ multomagis sine ḡritate. Ite p̄t facere substātiā sine ḡritate maiorē ⁊ minorē: q̄a natura pōt hoc facere de raro ⁊ denso p̄z. Igit̄ facere pōt substātiā sine oi ḡritate. Jō cōcedo q̄ substātia pōt esse sine oi accidēte. tum q: ḡritas pōt esse sine substātia. tū q: q̄libet pōt esse sine illo q̄ non est cā eius essentialis ⁊ intrinseca: ꝑ tm̄ extrinseca ⁊ est res absoluta.

E
Ad primā ꝓbati onē opinionis

Ad primū i ꝓriū dico q̄ ponēdo organa distincta p formas substātiales sic ponūt aliq̄ q̄ sunt de essentia bois sic nō pōt deus facere boiem. sine organis ⁊ sine ḡritate. Si aūt ponat̄ q̄ distinguant̄ p formas accidētales: tūc pō homo fieri sine organis simplicit̄ siue sic siue sic: pōt esse homo sine organis aliq̄bus. tū q: p̄ pōt esse sine manib⁹ ⁊ pedib⁹. tū q: p miraculū homo vivit sine capite q̄ est organū maxime necessariū. tū q: q̄n forma informat diuersas partes materie pōt eā ꝓseruare de⁹ in vna parte materie nō cōseruādo in alia. ⁊ ꝑ siue forma extēdat̄ in materia siue nō extēdat̄. tūc pōt de⁹ cōseruare totā formā in vna pte si extendat̄ pōt tm̄ saltē cōseruare ptē forme in pte materie nō ꝓseruādo aliā ptē forme i alia pte materie ⁊ totā formā pōt cōseruare in pte materie i formā te: q: ꝑ nō includit ꝓdictōem. Ad aliud dico q̄ posito q̄ in cōposito sit tm̄ vna forma substā-

Ad scdam

tialis: tūc dico q̄ illa imediate informat materiā sine oi dispositōe accidētali puia si aūt ponant̄ plures in boie: tūc est ibi vna forma substātialis informās: ⁊ sic sunt diuerse materie i cōposito habētes plures formas q̄ forma p̄ē materia respectu pfectionis: ⁊ alia forma posterio: informās priorē imediate tāq̄ subiectū imediate receptiuū. Q̄aūt in boie sunt plures forme substātiales bene est difficile ꝓbare vel eius oppositū: tm̄ ad p̄ns ꝓbat̄ sic. saltē de intellectiua ⁊ sensitiua q̄ sunt distincte in boie q: in eodē subiecto imediato nō sunt act⁹ contrarij: ꝑ homo sil⁹ ⁊ semel b̄z actū appetendi respectu alicui⁹ obiecti ⁊ actū cōtrariū puta fugiēdi respectu eiusdē obiecti q̄ a pbo. iij. de aia dīr act⁹ ꝓpij ⁊ esset ꝓpius si esset imediate i eodē subiecto. igit̄ actus appetēdi volūtatis ⁊ act⁹ fugiēdi appetitus sensitiui sunt subiectiue in diuersis formis. Ite ipossibile est eādē formā substātialē respectu eiusdē obiecti sil⁹ ⁊ semel hē duos act⁹ appetēdi ꝑ volūtas rerū eiusdē obiecti pōt hē actū appetēdi ⁊ apperit⁹ sensitiu⁹ silr. ḡ iste forme q̄rū sūt apperit⁹ distinguūt. Ite eadē forma nō elicit sil⁹ vnū actū apperēdi libē ⁊ aliū nāl⁹: ꝑ volūtas elicit actū apperēdi libere ⁊ sensitiu⁹ appetitus naturaliter. igit̄ ⁊c. Si dicas q̄ iste opatōes sunt subiectiue in distinctis potēcijs fundatis in eadē forma substātiali. Cōtra. aut potētie distinguūt ab eētia aie realiter aut nō. si nō igit̄ iste opatōes sunt imediate in eadē eētia aie. ⁊ sic actus cōtrarij in eodē subiecto erūt sil⁹. si sic. ⁊ si sunt actētia: tūc ille potētie erunt subiectiue in aia. ⁊ p ꝓns opatōes priozis erūt subiectiue in eadē aia. ⁊ sic sequit̄ idē q̄ prius. Ite si sic: tūc visio corpalis ⁊ alie opatōes potētiarū sensitiuarū sunt ita imateriales ⁊ spūales sicut intellectō ⁊ visio intellectualis: q: recipiunt̄ in aia intellectiua sicut opatio intellect⁹. ⁊ ꝑ siue potētie sint accīdia distincta ab eētia aie siue non. si em̄ sint accīdia imediate in aia intellectiua recepta: ⁊ opatōes imediate recipiant̄ in potēcijs sequit̄ ꝓpositū vnifomiter vtrobiq̄. Ite visio bois ⁊ bruti respectu eiusdē obiecti sunt eiusdē rōnis. igit̄ habēt subiecta eiusdē rōnis: ꝑ i bruto sensitiua est subiectū visionis vt dist. guit̄ ab intellectiua. igit̄ eodē mō in boie. Si dicas q̄ act⁹ potētiarū sensitiuarū sunt actus cōiuncti ⁊ cōpositi sicut ipe potētie ⁊ act⁹ intellect⁹ ⁊ volūtatis nō sic sunt: ꝑ sunt imediate ipius aie intellectiue: sicut ipe potētie. Cōtra. tūc potētie sensitiue essent potentie materie primē ⁊ nō aie intellectiue. ꝓbat̄: q: semp subiectū accidētis est eque simpler sicut ipm accidēs. ⁊ ꝑ verū ꝑm negantē formā totius i

Notandum

cōposito q̄ ponit q̄ in cōposito nō est nisi materia ⁊ forma. forma est altera pars: nō forma totius sicut ponit Job. ipe em̄ ponit q̄ subiectū imediatū accidētis est illa forma tertia cōpositi. ⁊ sic ꝑm eū nō est eq̄ simpler sicut ipz accidēs. ꝑ illi q̄ nō ponūt talē formā tertiam b̄nt ponere q̄ subiectū imediatū cuiuscūq̄ accidētis est ita simpler sicut ipm accīs. ꝓbat̄ istud q: accipio accīs respectiuū in cōposito ⁊ q̄ro vtrū illud accīs recipiat̄ tm̄ in vna pte cōpositi aut in vtraq̄: q: nō est dare formā tertiā ꝑz te. si tm̄ in vna pura in materia vel i forma substātiali: tūc habet̄ ꝓpositū: q: subiectū imediatū ē eq̄ simpler sicut accīs respectiuuz. si aūt i vtraq̄ aut totū in vtraq̄ aut ps in vna ⁊ ps in alia. si ꝑmo mō: tūc idē accīs nūero eq̄ imediate recipit̄ in duob⁹ subiect⁹ nūero distinctis. q̄ videt falsum. ⁊ sic ꝑ potētiā dei vnū subiectuz cū illo accīte pōt destrui ⁊ aliud subiectū cuz eodē accīte manere: ⁊ sic idē māneret post destructōem suā. q̄ est absurdū. Si scdo mō adhuc habet̄ ꝓpositū: q: illa ps q̄ recipit̄ in vna pte cōpositi b̄z subiectū eq̄ simpler sicut ē ipz accīs ⁊ alia sil⁹. ⁊ illud voco primū subiectū. ⁊ sic ad ꝓpositū sequit̄ q̄ potētie sensitiue recipiunt̄ imediate in materia ꝑma: q: nō in aia intellectiua p̄te. Cōfirmat̄ ꝑ dcm cōe: q: aliq̄ accidētia insunt tori rōne materie: puta ḡritas aliq̄ rōne forme puta q̄litas istud non valeret nisi esset aliq̄ accīs imediate receptū in materia puta ḡritas: aliq̄ in forma substantiali puta q̄litas. ⁊ sic habet̄ ꝓpositū. Cūc ad argumēta q̄n dicit̄ act⁹ actiuoz ⁊c. dico q̄ verū est q: naturaliter forma nō pōt esse cū dispositiōibus ꝓpijs in materia ꝑ req̄rit certā dispositōez sine q̄ nō pōt esse naturalit̄. Ad aliud dico q̄ si intelligam⁹ q̄ carnes ⁊ ossa distinguant̄ p accidēs: tūc homo pōt esse sine carnib⁹ ⁊ ossib⁹ ⁊ ꝑ loq̄ndo de boie cōpleto ꝑm cōem cursuz nature. Ad aliud dico q̄ motus pōt esse sine ḡritate. Ad aliud dico q̄ tact⁹ pōt triplicit̄ accipi. vno mō ꝓ oi eo q̄d requirit̄ ad actū tāgēdi a pte forme substātialis. ⁊ sic nō pōt eē sine tactu. Alio mō accipit̄ ꝓ oi eo q̄d necīo req̄rit̄ ad actū tāgendi eliciēdū. ⁊ sic req̄runt̄ dispositiones accīdentales ad talē actū tanq̄ causę partiales sicut in scdo dcm̄ est. ⁊ sic pōt hō eē sine tactu saltē p potētiā diuinā. Si q̄ras vtrū si ḡritas sit res distincta a substantia ⁊ q̄litate vtrū ꝓficiat imediate materiā vel formā. Rn deo. videt̄ q̄ forma substātialis habeat ꝓpriā ḡritatē ꝑz viā illā: q: de⁹ pt ꝓseruare materiā sine forma: ita q̄ habeat ptes distinctas loco ⁊ situ: lz nō sine ḡritate ⁊ formā substātialē simpliciter. ⁊ q̄n forma vnit̄ materie non videt̄ a-

Ad tertiam

G
Ad quartā
Ad quintā

mittere extensionē suā ⁊ nouā acquirere. ꝑ ꝑm istā viā est dicendū q̄ ḡritas materie est imediate in materia: ⁊ ḡritas forme est imediate in forma. ⁊ ꝑm hoc apparet q̄ sunt due quātitates simul i eadē materia. ⁊ illud est argumētū ad ꝓbandū q̄ quātitas nō distinguit̄ a substātia ⁊ q̄litate: si tm̄ sit vna quātitas pōt dici q̄ imediate pficit formā et mediate materiaz. q: forma substātialis imediate pficit materiā. Et ꝑ de ꝑmo articulo.

H
Scds articul⁹ cōtinet duas difficultates

Circa scdm articulum sunt due difficultates. Prima. vtrū accidens separatū possit cē principiū generādi substātiā. Scda. vtrū possit esse principiū corrūpēdi substantiā sicut q̄n coniūguntur. Quātuz ad ꝑmā dicit̄ q̄ nō. q̄d ꝓbat̄. q: oē agens totale aut est vniuocū aut equiuocū. si vniuocū: tūc est eque pfectū sicut effect⁹ ꝓduct⁹. si equiuocū tūc est pfectius. hoc ꝑz. q̄a cā vniuoca b̄z vnū effectū pro termio adeq̄to sue potētie. ꝑ cā equoca est pfectior q̄ vniuoca. igit̄ cā equoca est pfectior suo effectu. ꝑ accidēs nec est eq̄ pfectū cū substātia nec pfectius. igit̄ ⁊c.

Prima ꝓbatur primo

Ite si causatū est pfect⁹ simplicit̄ cā. licet sit simpler. tm̄ ꝑm intellectū pōt diuidi i duo in illud q̄d equat̄ cāe equoce. ⁊ i illud q̄d excedit cām. primū vocet̄ a ⁊ scdm b iste scds effect⁹ est ꝑcise effectus adequat⁹ sue cause. hoc ꝓ suppositō q̄ro a quo est b nō a cā equoca. q: ille effect⁹ i adequat̄ causę in virtute ꝓductiua. igit̄ b. vel erit a nullo vel a seipo.

Secundo

Ite vbicūq̄ ad ꝓductōez ciusdē effectus cōcurrūt cā vniuoca ⁊ equoca. cā equoca ē simpliciter pfectior. ꝓbat̄. nā ꝑz ꝑm. ij. metaꝓhisice. oporet totū ordinē accidentalē reducere in aliquā speciē ꝓpriē ⁊ pfectiorē ⁊ essentialē: vbi oēs cāe reducūtur ad primā cām. ḡ ordo accidentalis q̄ est inf indiuidua ciusdez rōnis: inf q̄ ē generatio vniuoca reducit̄ ad cām equocā tanq̄ ad causam pfectiorē.

Tertio

Ite si forma cause equoce daret eē formalit̄ non posset dare esse pfectius seipa. igit̄ eodē mō si cā vniuoca daret esse: nō daret esse perfectius seipa

Quarto

I
Scda difficultas

Quantū ad scdam difficultatē dico. q̄ accidēs separatū nō pōt corrūpere substātiā intātū q̄ si hic esset maximus calor ꝓ se nō ꝑt destruere minimā ptē aque. et hoc q: nō habz virtutē ꝓducēdi substātiā. Contra. ꝑus probatū est q̄ accidēs separatū pōt ꝓducere substātiā sic cā ptialis. Ite alias ꝓbatū fuit q̄ de⁹ est causa ptialis respectu cuiuslibz effect⁹ ꝓducēdi aliquomō cōcurrēs imediate cū oi creatura ad ꝓducendū oēm effectū sicut sol. et rō ꝓbabilior ꝓ ista cōclusione ē q̄ nō min⁹ depēdet creatura q̄cunq̄ in causando a deo q̄ ꝓ a quacūq̄ alia ꝑ multe creature depēdēt ab alia in causando in tantū q̄ nō pōt in aliquē effectū: nisi cōcur-

Universidad de Deusto
Biblioteca

rente alia cā ꝫmediate. Exēplū dē generante naturaliter ⁊ sole vel alio corpore celesti. igit̄ nulla creatura pōt in aliquē effectū ded nō congēte ꝫmediate tanq̄ cā partiali ⁊ principali Alia ratio de suspēsione actiōis causarū secūdarū pōt em̄ calor apprōximari calefactibili ⁊ nō calefacere: qz deus suspēdit acrōem caloris sicut ptz in camino ignis: ita vt suspensio non videt aliud nisi deū nolle coagere cū illis causis scōis ad ꝓducendū effectū: ⁊ p istū moduz pōt faciliter saluari illud miraculū in camino ignis sicut alibi boc dm̄ est. Dis suppositis faciliter pōt rnderi ad rōes Job. predictas tenendo q̄ aceidēs pōt esse cā partialis ꝓducēdi substātiā ⁊ corrūpendi simpliciter accidēs: dico tā separatū q̄ ꝫiunctū nō totalis cā. pt dici tūc q̄ oēs rōnes ꝑius facte ꝓbant q̄ cā totalis sit pfectio: suo effectu. qō verū est gn̄aliter ß cā partialis nō est perfectio: suo effectu: nec eque pfecta. ptz de obiecto respectu intellectionis ituitiue qn̄ obiectū est pfectius ipa intellectōe: puta si albedo intelligat intuitiue: tūc dico q̄ accns nō est cā totalis gn̄atōis ⁊ corruptiōis substātie sicut nec alīq̄ creatura: qz cuz oi creatura ꝓcurrit de⁹ imediate vt ꝑius patuit. tn̄ accns est cā partialis mō p̄dicto: lz ß nō possit ꝓ statu isto demōstrari tn̄ pōt rōnabiliē psuaderi: qz ad pīntiā istoz accidētiū sequunt multi effect⁹ q̄ nec corrūpunt nec ꝓducunt in absentia illoz accidētiū. ß nō pōt esse vt videt nisi accntia aliquā actiuitatē habeāt ad illos effect⁹ ꝓducēdos vl corrūpendos. alit̄ em̄ perit oīs via ad ꝓbandū aliq̄d esse cām alteri⁹ sicut alibi dm̄ est. Etn̄ si esset ꝺ materia informata forma ignis ⁊ alia informata forma aq̄ sine oībus accntib⁹ binc inde: tūc posset homo experiri certitudinaliter vtrū substātia possit gn̄are substantiā sine accidētib⁹. ⁊ si sic nō ponerent accntia tanq̄ cause ptiales respectu illius gn̄atōis. si nō: tūc deberēt poni cause partiales. ß qz substātie nō sic manent de facto sine accntib⁹: iō de isto pūcto nō pōt bō certificari: ß remanet quasi ꝯclusio neutra. Tūc ad rōnes rndendo dico ad primā q̄ aliqn̄ cā equiuoca est pfectio: q̄ vniuoca ⁊ aliqn̄ nō. Si dicas q̄ cā illimitatio: est ⁊ pfectio: falsum est. vl accipiendo tn̄ ꝯcludendo gn̄aliter q̄ quādo ad aliquē effectū ꝓducendum ꝯcurrūt due cause quaruz vna est eq̄uoca ⁊ alia vniuoca q̄ altera cā cōcurrēs est perfectio: illo effectu: qz cā prima est pfectio: q̄ cā scōa: ß nulla alia ptz gn̄aliter. Ad aliud de adequatōe dico q̄ i effectu intelligi duo �means modū intelligendi nostrū est falsum q̄ talia duo in effectu nō sint et intelligere esse in rōne qō nō est in re est falsū

Ad primū

Ad scōm

intelligere. qz siue effect⁹ sit diuisibilis siue indiuisibilis nō est dare aliq̄d in effectu q̄n illud ꝓducatur ab eadez causa a qua aliud ꝓducit. tn̄ boc posito fallo q̄ in effectu duo intelligūt tūc qn̄ dicit q̄ in a adeq̄t illa causa. dico q̄ aliq̄d adeq̄ri alicui pōt dupl̄r intelligi. Uno mō ex pfectione. ⁊ sic qn̄q̄ effect⁹ est pfectior cā ptiali. in quo est a ⁊ b. Ꝑ imaginationē p̄dictā a adeq̄tur cause ptiali in pfectiōe. qz a est ita pfectū sicut illa causa ptialis: ⁊ a cū b ē pfect⁹ illa cā ptiali. Alio mō dicit aliq̄d adeq̄ri alteri in potētia ⁊ vi ꝓductiua. ita q̄ illud sit pfectissimū: qō pt ꝓduci ab eo ꝯcurrēte quocūq̄ alio agente. ⁊ sic nec a nec b adeq̄tur illi cāe ptiali. qz licz a sit ita pfectū in natura sicut causa illa ptialis. tn̄ nō est pfectissimū: qō pōt produci a tali causa ptiali. qz causa ptialis pōt ꝓducere aliq̄d pfectius se: licz causa totalis nō.

Ad alia duo argumenta

Etn̄ argumētū de cālitate ⁊ actiuitate respectu effect⁹ pfectionis vel impfectōis i creatur nō cōcludit vl̄ cām esse pfectionē effectu. ⁊ rō est. q̄a nulla creatura est causa totalis respectu alicui⁹ effect⁹ ß tm̄ ptialis. qz in oīi actiōe creature cōcurrit deus. ß ex causalitate ⁊ actiuitate cause totalis q̄ est totalis vel pōt eē totalis respectu cuiuslibet effect⁹ pōt argui cām esse pfectionē effectu. ⁊ sic solus deus est causa totalis: vel esse pōt causa totalis respectu cuiuslibet effect⁹. ideo sequit̄ q̄ deus sit pfectior oīi effectu ꝓducto. aliter em̄ piret oīs via ad probandū deū esse ens pfectissimū. nā potentiaz: puta ꝑ boc q̄ pōt esse causa ptialis equiuoca vis ⁊ totalis respectu effectuū: maxime respectu pfectissimoz. puta angeloz: a quib⁹ deū esse ens pfectissimū. Nā aliter nō pt probari deū esse ens pfectissimū per causalitatē: nisi ꝑ boc q̄ est causa totalis oīm effectuz vel esse pōt. Quantū ad articulū de trāsmutatione passiua istoz accidentiū q̄tuz ad motū localē dicūt oēs q̄ accidētia separata possunt moueri localiter: sicut qn̄ sunt coniuncta

R
Circa tertium articulum

Sed est difficultas. primo vtrū possint trāsmutari ad quātitatē. Secūdo vtrū ad substātiā. ita q̄ posset fieri de illis subiectuz vel substātia. Tertio vtrū ad qualitatē. Quātuz ad primū est difficultas de rarefactione ⁊ condensatione illaruꝫ specieruꝫ: qz ad sensum ptz. qz rarefiunt ⁊ cōdensant. et dicitur hic q̄ ille spes possunt rarefieri ⁊ cōdensari. sed sive sit ibi rarefactio sive ꝯdensatio semp quātitas ꝑ corrūpitur ⁊ noua generatur. et ita est ibi motus localis: qz sicut deus potest cōseruare quātitatē in esse p̄manēti sine subiecto. ita in fluxu et fieri. ⁊ tn̄ non sunt ibi alique mutationes sine subiecto nisi ad q̄titatē. q̄a oia alia accidētia

Nota tres difficultates

Z
Ad primā difficultatem

sunt in quātitate subiectiue. et per cōsequens mutationes illoꝝ accidentiū sunt subiectiue in quātitate. Cōtra istaz opinionē. qz non est motus nisi vbi aliquid se hz aliter nūc q̄ prius sed si quātitas precedēs corrūpitur ⁊ noua ꝓducitur: tūc nihil est ibi quod aliter se habeat nūc q̄ prius. igitur nō potest hic esse perfecta ratio motus. Itē quādo aliquid de nouo producitur: ⁊ nō de potētia materie vere creatur sed quātitas de nouo producta est ⁊ nō de potētia materie. aut em̄ ibi esset materia deferēs eā quod manifestissime falsum est. Si dicas q̄ quādo producitur aliqua quātitas sine materia ꝑm se ⁊ sine oīm habitudine ad quātitatem preexistentē: tunc non creatur. ⁊ sic nō est in proposito: quia quātitas de nouo producta dicit habitudinē ad quātitatē ꝑexistentē. Cōtra. quādo aliqua res que fuit puruz nihil. ita q̄ nulla potētia materie ꝑexistat: tūc vere creatur. sic est in proposito de quātitate: et materie cū fiat a deo qui nō requirit aliquā potētiam materie in actione sua. Cōfirmatur. quia licet quātitas habeat habitudinē ad deuz creantē nihilominus vere creatur. cū igitur ista quātitas precedens sit sibi oīno extrinseca non obstante q̄ dicat habitudinez ad eam nihilominus vere creatur. ideo potest dici renēdo ꝑmā opinionē de quātitate q̄ nō sit res distincta a substātia ⁊ qualitate q̄ est rarefactio ⁊ condēsatio in illis speciebus. ⁊ boc sine qualitate et quātitate absoluta de nouo adueniēte. ⁊ tunc fieret p istū modū q̄ de denso fieret rarū p solā extensionem. ita q̄ rarefieri ⁊ cōdensari nihil aliud est q̄ aliquod corp⁹ p virtutē creatā alīquādo occupare maiorē locū: aliqn̄ minorē sine oī absoluto de nouo adueniente. ita q̄ raritas nihil addit nisi extensionē alicuius corporis ⁊ coexistentiā plurib⁹ ptibus loci q̄ prius. ita q̄ boc nomen raritas vel cōceptus eius significat substantiā vel qualitatez principaliē sicut ꝓdictas: ⁊ cōnotat multas alias res vel ptes loci: quib⁹ ptes corporis rari coexistūt: et nullā aliā rem dicit. Densitas ecōuerso eandē substantiā ⁊ qualitatē significat principaliē ⁊ ꝯnotat coexistentiā earū ptiū que prius coexistebāt plurib⁹ ptibus loci: nūc coexistere pauc⁹ ptibus loci: ita q̄ prius tres ptes forme corporis rari coexistebāt tribus partibus loci. nunc autē in denso ille tres partes eedez nūero coexistūt vni pti loci. et ꝺ totū pōt fieri p virtutē creatā ⁊ sine aliquo absoluto adueniente de nouo vel recedēte. vn̄ ꝑm istā viā quādo de raro fit densuz ille tres ptes prius coexistentes tribus ptibus loci nūc mouent localiter p cōdensatiōem ad minorē locū ⁊ coexistūt tm̄ vni pti eiusdē loci vel alterius: qn̄ aūt ecōtra de denso fit raruz tūc ille tres pres nūc prius coexistentes vni parti loci p rarefactiōnem coexistūt tribus partibus loci. ⁊ sic mouentur localiter ad maiorē locuz. ⁊ isto mō pōt faciliē saluari q̄ q̄libet pars rari est rarior ⁊ densi dēsior: qz in ꝑmo saluat̄ p boc q̄ q̄libz pars coexistit maiori loco q̄ prius. Jn ſcdo p boc q̄ quelibet coexistit minori loco q̄ ꝑus. Tenēdo tamē aliā opinionem de q̄titate q̄ sit res distincta a substātia ⁊ q̄litate: tūc teneo duas ꝯclusiones Prima est q̄ in rarefactōe ⁊ cōdensatiōe tota q̄tas precedēs corrūpit̄ ⁊ alia de nouo generatur. Scōa est q̄ illa q̄tas ꝓducitur a solo deo ⁊ nō a creatura. Prima ꝯclusio ꝓbatur: qz eodē mō se habēt rarefactio ⁊ cōdensatio quo ad q̄titatē in eucharistia sicut in substātia panis: ß ibi est noua q̄tas lz precedēs maneat q̄n de denso fit rarū: tūc tota illa q̄tas est in toto ⁊ pars in pte. Tūc quero de subiecto imediato illius q̄titatis de nouo aduenientis quādo de denso fit rarū aut illud subiectū retinet q̄titatē p̄cedētē q̄n recipit nouā aut non. si sic tūc in eodē subiecto ꝑmo essent due q̄titates informatiue naturaliter q̄d est impossibile. si nō: tūc aut illa q̄tas p̄cedens trāsit ad aliud subiectū: ⁊ ß est impossibile ꝓ naturā: aut corrūpit̄. ⁊ sic habet ꝓpositum. Si dicas q̄ materia tota existēs sub q̄titate precedente nō recipit q̄titatē nouā: ß vna ps materie recipit nouā alia nō. Cōtra. ex boc sequunt̄ duo incōuenientia. vnū q̄ nō quelibet pars rari est rara: qz q̄n de denso fit rarū nulla pars pōt fieri rara ꝑm istā viā nisi recipiat nouā q̄titatē: quia nō est rarior nisi quia eedē partes materie informant̄ iā pluribus partibus q̄titatis q̄ prius: ⁊ illis partibus pluribus q̄titatis partes materie rarefacte coexistūt: si ille partes q̄ nō recipiūt nouā q̄titatē nō informant̄ nec coexistunt pluribus partibus q̄ prius. ⁊ ꝑ ꝯs non sunt rariores q̄ prius. ⁊ sic nō q̄libet pars rari est rara. Scōm inconueniēs est q̄ illa pars substantie recipiens q̄titatē de nouo prius informatur ꝑ q̄titatem. ⁊ sic aliqua pars forme substantialis naturaliter ꝑficeret materiam sine q̄titate. q̄d est impossibile. vel si ꝑius informabatur q̄titate cū illa non corrumpatur per te. sequitur q̄ in illa parte materie sunt due partes eque primo q̄titatis illius. q̄d est impossibile. Jdeo q̄tum ad istam questionē teneo q̄ tota q̄tas precedēs corrumpit̄. ⁊ hec est opinio Job. ⁊ alia de nouo ꝓducitur. Scōa conclusio ꝓbatur: scz q̄ illa q̄tas producitur a solo deo: qz oīs cā scōa requirit passuz in q̄ agat: qz aliter creatura posz creare sicut ꝺeus

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad primum ad secundam difficultatem pro prima parte

est in scdo.hic aũt nõ est aliq̃d passum. igitur ꝛc. Quantũ ad scdam difficultatẽ istius articuli.primo videndũ est vtrũ illa accẽtia possint corrũpi ab aliquo agẽte creato. Scdo an de illis põt aliq̃ substãtia generari. Quãtũ ad primã ptẽ dicit cõiter q accidẽs separatus ab oi subiecto nulla ꝟtute creata pt corrũpi:qz illa accẽtia nõ pñt corrũpi nisi p ãnihilatiõez:ꝫ nulla creatura põt ãnihilare sic nec creare.igr ꝛc. Alit dico q creatura pt annihilare lz nõ creare.cui? rõ ẽ:qz qñ aliq̃ agẽs naturale eq̃liter ⁊ idifferẽter se bz ad multa siue infinita eq̃lit ⁊ eque ꝓio facit oia vel nullũ. ꝫ agẽs equaliter ⁊ indifferenter se habet ad oẽs effect? creabiles sub aliq̃ spẽ.pura infinita idiuidua sub specie bois.ꝺa cũ oia creabilia sint purũ nibil.nõ pl? appropinquat vnũ creabile agẽti q̃ aliud.⁊ p ꝑns oia talia equaliter respicit.igit si põt causare nõ põt assignari rõ aliqua q̃re plus creabit vnũ q̃ infinita.⁊ p ꝑns:qz creatura non põt sic ⁊ semel creare infinita nõ põt aliquid creare. Agẽs aũt volũtariũ cuius volitio est cã rei:aliter se bz:qz in volũtate sua est ꝓducere ⁊ nõ ꝓducere.ꝫ sic nõ est de annihilare:qz agẽs naturale creatũ respicit aliter vnũ annihilabile q̃ aliud:eo q qõlibet eoꝝ est in actu ⁊ vnũ pt pl? approximari agenti naturali q̃ a liud.iõ cõcedo q creatura pt ãnihilare lz nõ creare. vnde mirabile esset si ꝺ esset modicũ frigus separatũ:⁊ approximaret sibi maxim? ignis q ignis nõ põt illud frigus destruere.Si dicas q creatura in oi actõe sua exigit materiã ⁊ subiectus cõcurrens. Rñdeo q verũ est in oi actõe sua ꝓductiua:ꝫ nõ opz in oi actõne sua destructiua cuiusmõi est annihilatio.Si dicas q agẽs naturale nõ ꝓ se intendit destructõem alicui? igitur ꝓ se intendit primo alicuius ꝓductiõem ⁊ scõario corruptõem.igit si põt annihilare põt creare.Itẽ in eucharistia ptz q nõ ꝓducit nouus color nisi p inductionem coloris cõtrarij. Ad primũ põt dici q falsum est loq̃ndo gñaliter Ad scdm põt dici q color vn? põt corrũpi per agẽs creatũ ⁊ annihilat mõ predicto:ꝫ alius nõ ꝓducit p agens creatũ:ꝫ imediate a deo causat:⁊ tũc ibi deus supplet vicẽ agentis creati tanq̃ cã totalis in ꝓducendo:lz in eorum pendo sit tm̃ cã partialis cũ creatura concurrens. Quãtũ ad scdm videt mihi dicere probabilius q ꝓprie loq̃ndo de illis specieb? nõ põt aliq̃d generari nec virtute creata nec increata:qz illud dicit proprie generari qđ fit ex agente necessario exigente passum:⁊ quia hic nõ est materia nec aliquod passum.iõ nullum agens creatũ põt aliquã substãtiã ex illis speciebus generare:nec virtute ꝓpria nec virtute

N Pro scda parte

te dei.sicut in scdo aliqualiter ꝓbatũ est. Hoc ꝓbatur rõne:qz si ex illis posset gñari aliq̃ substantia aut esset materia aut forma.non materia:qz est ꝓducibilis a solo deo.nõ forma:quia ipa nõ ꝓducit naturaliter sine materia.nec cõpositũ:qz materia a solo deo creatur.tamen deus de potẽtia sua absoluta pt ibi facere materiã sine forma ⁊ formã sine materia ⁊ totum cõpositũ.⁊ q accidẽtia illa informãt illud cõpositũ vel materiã sicut placet sibi. Quantuz ad mutatiõem fm qualitatẽ siue sit fm intẽsionẽ ⁊ remissionẽ siue iductio vel generatõ vni? q̃litatis ⁊ corruptio alteri? ẽ diuersimode dicẽdũ:sicut sunt diuerse opiniones. Scõm enim vnã viã illarũ ⁊ illã q ponit q̃titatẽ realit differre a substãtia ⁊ qualitate.dico q talia accidentia possunt mutari fm intensiõem ⁊ remissionez.⁊ põt vna q̃litas naturaliter corrũpi ⁊ alia gñari.Cuius rõ est:qz ibi est determinatũ actiuũ ⁊ passiuũ approximatũ.igit ibi põt esse actio:ac si esset ibi substãtia.Sed tenẽdo illã viã q q̃titas nõ distinguit realr a substantia ⁊ qualitate:tũc non põt q̃litas noua generari nec põt intẽdi nisi p virtutẽ increatã. Cui? rõ est:qz nibil est receptiuũ actionis acquisitiue creature.Nõ tenẽdo q creatura põt annihilare:tũc põt illa qualitas corrũpi ⁊ remitti p agens naturale ⁊ alia induci solũ p creatiõem: nec videt hoc mirabile magis de q̃litate q̃ de substantia.⁊ tm̃ multi dicũt q forma substantialis nõ põt ꝓduci sub illis spẽbus nisi a solo deo.⁊ hoc qz ibi nõ est aliq̃ subiectũ in qõ agens creatũ possit agere. Contra ista sũt aliqua dubia.primo de hoc qđ dicit ꝟz opinionẽ ꝑmã de q̃titate: vel scdam q rarefactio nõ est nisi fm maiorẽ extensionẽ substãtie rare siue p maiorẽ q̃titatẽ.Cõtra.tucvn? pugillus ignis non diceret rarior vno pugillo terre:qz vterq bz equalẽ extensionẽ siue q̃titatẽ:qz q̃titates vniꝰ pugilli. Scdm est fm primã opinionẽ rarefactio nõ est nisi motus localis:qz non est maior extensio nisi qz partes coexistũt pluribꝰ partib? loci q̃ ante boc aũt nõ est nisi p motuz localẽ.igit ꝛc. Tertiũ est vtrũ rarefactio possit esse sine qualitate noua.⁊ videt q nõ: qz ꝟz pbm raritas ⁊ dẽsitas sunt qualitates. igitur rarefactio est mutatio ad qualitatẽ.vñ cõmentator.iiij.phisicoꝝ capło de vacuo.dicit q rarefactio est trãsmutatio a minori qualitate ad maiorẽ. Quartũ quo rarefactio distinguitur ab augmentatõe:⁊ ecõtra. Quintũ est:qz videtur q talia accidentia nõ possunt annihilari nec corrũpi p agens creatũ:qz xps instituit q maneret corpus xpi sub illis q̃diu maneret actualiter,igit si manet accidẽs ⁊ parietur ibi

Primum dubiꝰ

Scõm

Tertiũ

Quartũ

Quintũ

Ad primum

q̃titas nõ manet ibi corpus xpi qđ videt inconueniẽs. Itẽ tunc faceret ibi semp nouũ miraculũ:qz in tali mutatõe corruptiua semp agẽs causaret aliq̃d qđ nõ põt fieri nisi a solo deo.

Ad primũ istoꝝ dicit q vnus pugillus ignis est maior vno pugillo terre:qz vnus pugillus terre põt magis extendi manẽs terra q̃ vnus pugill? ignis manẽs ignis.Cõtra.si terra manẽs põt rarefieri ⁊ cõdensari.Eodẽ mõ ignis manẽs:qz sicut terra existens sub nõ vltimo ⁊ summo gradu raritatis cõpetente nature sue põt manẽs terra rarefieri:ita ignis nõ existẽs i supremo gradu raritatis q̃ sibi ex natura sua cõpetit põt manere ⁊ rarefieri ⁊ eodẽ mõ condensari:qz si vnũ põt sic ⁊ aliud.ꝫ si accipiatur vnus pugillus terre manẽs in gradu supremo raritatis q̃ sibi ex natura sua põt cõpetere stãte natura terre.⁊ eodẽ mõ si acciperet pugillũ ignis existentẽ simpliciter in gradu supremo sue nature cõpetenti.Tũc de istis est dubium vtrũ de istis possit dici vnus rarior altero post q̃ habent equalẽ extensionẽ ⁊ vnũ nõ pt plus rarefieri stante sua natura q̃ aliud.Ideo dico q forma substantialis in ꝓposito non põt denoiari a raritate ⁊ densitate supposito casu priori quot sunt gradus forme in vno pugillo terre tot sunt gradus forme in vno pugillo ignis ⁊ nõ plus:qz vterq tantũ extendit p casum q̃ tũ põt extẽdi stante natura sua:ꝫ illud qđ est raritatis cã ⁊ densitatis tanq̃ illud qđ primo denotat rarius vel densius est materia illđ autẽ qđ efficit raritatẽ vel densitatem est forma substantialis informans materiã sic denoiantẽ densiorẽ vel rariorẽ ⁊ qualitas ꝓpria illius cõpositi. Primũ ptz:qz qñ aliqua inter se comparant fm densitatẽ ⁊ raritatẽ:ita q vnũ dicatur rarius ⁊ aliud densius oportet q in illis sit aliq̃ eiusdẽ rõnis qđ existens sub vna forma habet maiorem extensionẽ ⁊ existens sub alia minorẽ.Exemplũ in ꝓposito retento casu priori vnus pugillus terre est densior vno pugillo ignis ⁊ alius rarior:qz i terra est aliquid qđ existens sub forma terre habet minorem extensionẽ ⁊ occupat minus de loco.⁊ illud existens sub forma ignis bz maiorẽ extensionẽ:qz ex vno pugillo terre possunt generari centum vel mille ignes fm pbm in de generatõne qđ nullo modo esset verũ nisi esset aliquid in terra qđ existens sub forma terre haberet maiorẽ extensionẽ ⁊ locum.⁊ idem existens sub forma ignis haberet maiorẽ extensionẽ modo predicto. Nibil aũt idez numero existens ꝓius sub vna forma terre põt existere sub forma ignis nisi materia terre sicut ptz de se inquirẽti.igitur materia terre est illud qđ denoiat densius ⁊ rarius:qz illa materia existens sub forma terre habet minorẽ extensionẽ:⁊ existens sub forma ignis bz maiorẽ extensionẽ ⁊ locũ:⁊ qz magis ⁊ minus extendit in centuplo,iõ ignis in vno pugillo dicit rarior q̃ materia vni? pugilli terre:qz illa materia existẽs sub forma ignis bz maiorẽ extensionẽ ⁊ locũ:⁊ eadẽ existẽs sub forma terre bz minorẽ extensionẽ ⁊ locũ ad minus in cẽtuplo minorẽ.Et ex ꝺ ptz q ignis dicit rarior terra. Si dicas q cã dẽsitatis terre ⁊ raritatis ignis est:qz ptes terre ꝓpiqui? iacẽt q̃ ptes ignis: ⁊ ptes ignis magis distãt sic videt dicere pbs in ꝓdicamẽt. Cõtra.aut intelligũt ptes vni? forme ꝓpiquius iacẽt q̃ alteri?:aut ptes q̃titatis ponẽdo q̃titatẽ distincta a substãtia ⁊ q̃litate:aut ptes materie.nõ pmũ qz ꝟz casũ pus positũ tot sunt ptes vni? forme quot alteri?.Ex quo neutra põt esse rarior fm naturã.igit tãta est ꝓpinq̃tas inter ptes vni? forme quãta alteri? ⁊ tãta distãtia silr:qz sic ptes vni? forme pure ignis nõ pñt plus distare per naturam:ita nec ptes forme terre:⁊ sicut ptes forme ignis pñt ꝓpinqui? iacere:qz põt manẽs ignis codẽsari:ita ptes forme terre pñt ꝓpinquius iacere p cõdensatiõez.⁊ ꝺ ponẽdo q̃ ista elementa possunt rarefieri ⁊ cõdensari manẽtia in spẽ ꝓpria.qđ tm̃ reputo dubiũ vel falsuz Nec scdo mõ ꝓpter eandẽ rõnem:⁊ qz silr partes q̃titat nõ pñt ꝓpiqui? iacere q̃ q vna ps ꝓtinuet alteri pti imediate.ꝫ ꝺ mõ idifferẽter cõtinuãt in igne ⁊ terra:igit opz q intelligat de ptib? materie:qz in dcio ꝓpinqui? iacẽt ⁊ i raro magis distant.⁊ tũc habeẽt ꝓpositũ mõ supradicto. Si dicas q sicut ptes q̃titat nõ possunt ꝓpiqui? iacere q̃ q vna ꝓtinuet alteri imediate:ita dicã de materia rara vel densa verũ est q due partes materie ꝓtinuate adiuicẽ nõ pñt ꝓpinqui? iacere.⁊ sic nõ est de duabus ptib? q̃titat inter quas est pars materie lz forte ptes forme substãtialis possint ꝓpiqui? iacere fm scz q forma substãtialis ⁊ q̃litas ꝓpa ꝓsequẽs talẽ formã sunt cause effectiue raritatis ⁊ dẽsitat.qđ ptz:qz si ex terra gñetur ignis ⁊ approximet ignis terre q̃diu in terra nõ inducit calor ignis:nec forma:nunq̃ terra rarefit:nec econtra.si ex igne generatur terra:si in igne nõ inducatur frigus terre:nec forma terre nunq̃ condensatur ignis.igitur agens extrinsecũ non potest esse causa effectiua raritat ⁊ densitatis:ꝫ tantũ est cã cause. igit oportet q cã efficiẽs raritatis qñ ex terra fit ignis sit forma ignis ⁊ calor:ita q ille due sint cause partiales respectu illius raritatis.⁊ tunc hoc potest poni duob? modis. vno mõ q q̃litates ire sibi ꝓprie corrũpant totaliter ⁊ post q̃litates

T v

ignis succeſſiue inducant in terra manēte ter
ra. ⁊ tunc ꝙ ſicut ſucceſſiue ille qualitates in
ducunt ita materia terre rarefiat ſucceſſiue ⁊
in fine quādo inducitur forma ignis: tunc illa
forma inducta cauſat vltimū gradū ⁊ pfectū
raritatis ⁊ gradus raritatis precedentes cau
ſantur a qualitate ignis puta calore. Alio mo
do poteſt pomi ⁊ forte melius ꝙ q̄n expellunt
qualitates terre ⁊ inducūtur qualitates ignis
ſemp manet materia eque denſa ſicut prius: ꝑ
quādo inducitur vltima forma ignis: tunc il
la forma cū qualitate ignis cauſat raritatem
cōpetentē. igitur nunq̄ in eodē inſtanti: quia
ſi ſic motus localis eſſet in inſtanti: ꝙ illa rare
factio eſt q̄dā motus localis: ſed in tpe īmedi
ate ſequēte inſtās inductōis ignis cauſat rari
tas: ſed illud rēpus ꝓpter ſui breuitatē eſt im
ꝑceptibile. Si dicas ꝙ incōueniens eſt ꝙ for
ma ignis recipiat in materia ita denſa ſic ma
teria terre. Rñdeo ꝙ verū eſt ꝙ maneat diu na
turaliter in tali materia: ꝑ ꝙ in generatōe ſua
ita recipiat in materia ſua prima ita dēſa mo
do predicto nō eſt inconueniens. Iz aūt dicatur
ꝙ forma non ſemp denotatur a raritate: tn̄ ali
q̄n pōt forma extenſa rarefieri ſicut materia. ⁊
hoc dico de forma ſiue ſit cōiuncta materie ſi
ue ſeparata. Ex predictis ꝑz de raritate quō
eſt dicendū ⁊c. Ad ſcōm dico ꝙ illa rarefa
ctio eſt quedā ſpēs motus localis ⁊ condenſa
tio: ꝙ nō eſt niſi motus de minori loco ad ma
iorē: vel ecōtra. Sed ad cōmentatorē q̄n com
parat augmentatōem ad diminutōem in qua
litate ⁊ rarefactionē ⁊ cōdenſatōem in q̄ritate.
Rñdeo ꝙ in aliquo eſt ſile de vno ⁊ de alio:
⁊ in aliquo nō eſt ſile. Jn hoc eſt ſile: quia ſicut
in augmentatōe ⁊ diminutōe qualitatis dici
tur aliquid magis vel minus calidū: ſic per ra
refactōem ⁊ cōdenſatiōem dicitur aliq̄d magis
extenſum vel minus extenſum. Jn alio eſt ſile
ꝙ: ſicut in augmēntatōe qualitatis nihil de no
uo cauſatur ab extrinſeco ſicut in augmenta
tiōe alioꝝ. eodē modo q̄n de denſo fit rarū ni
hil ꝓducitur de nouo ab extrinſeco. ⁊ hec eſt in
tentio pbi ⁊ cōmentatoris ſicut alibi dcm̄ eſt.
Sed in hoc eſt diſſile: ꝙ in augmentatōe qua
litatis eſt motus ad formā abſolutā nouā di
ſtinctā a ſubiecto in rarefactōe aūt nō acqui
ritur aliqua talis forma de nouo abſoluta vel
reſpectiua. hoc dico tenēdo primā opinionem
de q̄ritate: ſed acquiritur tantū maior locus.
Sed ſm cōem opinionē acquirit noua quā
tas: ꝙ tota precedens corrūpitur. Ad tertiū
dico ꝙ qualitas accipitur vno modo ꝓ quali
tate de genere qualitatis. Alio mō accipitur
ꝓ cōceptu cōnotatiuo q̄ predicatur denoia

P Ad ſcōm

Q Ad tertium

tiue de ſubiecto quō loquit pbs de qualitate
in predicamētis dicens ꝙ qualitas eſt ſz quā
quales eē dicimur ⁊ denōiamur ita ꝙ oē deno
minās ſm eū ſiue ſit res ſiue cōceptus pōt di
ci qualitas primo mō loquēdo de qualitate ſi
cut pōt rarefactio eſſe ſine qualitate ⁊ cōden
ſatio ſi'r per potentiā diuinā: ſed nō ꝙ poten
tiam creatā: ꝙ ſicut rarefactio naturaliter nō
pōt eſſe niſi cōcurrente cā ſua actiua: nunc au
tē qualitas inducta per agens extrinſecū con
currens cū ſubſtātiali forma inducta in eadē
materia eſt cā raritatis ⁊ denſitatis ⁊ ipm a
gens extrinſecū eſt tantū cā cauſe ſicut prius
probatū eſt. igitur creatura nō pōt aliquā ma
teriā rarefacere niſi inducendo primā qualita
tē. Sed accipiendo ſcō modo ſic nec virtus
creata nec increata pōt rarefacere aliquā ma
teriā ſine qualitate: quia q̄n de denſo fit rarū
deus non pōt facere q̄n denoietur magis ertē
ſum ⁊ raruꝫ q̄ prius fuit denſum: lz nō ſit hic
aliqua qualitas de nouo ꝓducta: ꝑ tantū par
tes prius coexiſtētes paucioribus partibus lo
ci nūc coexiſtūt pluribus ⁊ magis nunc exten
ditur ſine oīi accidente poſitiuo. ⁊ hoc ꝑ po
tentiā diuinā. Ad quartū dico ꝙ augmenta
tio propie dicta q̄ eſt aiatorū diſtinguitur ab
aliis motibus: ꝙ illa augmēratio includit mu
tatōem ⁊ motū ad ſubſtantiā: ꝙ tā partes ma
terie q̄ forme nūc per augmentatōem acq̄run
tur ⁊ prius nō fuerūt. ⁊ ſic diſtinguitur a motu
locali ⁊ rarefactōe: ꝙ neuter includit mutatō
nem ad ſubſtantiā: ꝙ per neutrū acquirit ali
qua pars ſubſtātie. ⁊ ꝑ idē diſtinguit ab alte
ratōe. Ad quintū dico ꝙ accidēs ſeparatum
pōt variari mō ſupradicto. ⁊ tūc q̄n dicitur ꝙ
tūc deſinit ibi eſſe corpus xp̄i. Negatur: ꝙ xp̄s
inſtituit q̄ q̄diu manēt eadē accīntia q̄ fuerūt
primo in hoſtia cōſecrata vel alia q̄ pnt natu
raliter eādē ſubſtātiā panis pficere ꝙ q̄diu ma
nēt rādiu manet ibi corpus xp̄i ſub illis accī
tibus. Sed ſubſtātia panis pōt ita manere et
pficī nigredine ſic albedine: iō nō obſtante ꝙ
hoſtia ab albedie ad nigredinē mutaret nihi
lomin⁹ pōt ibi corpus xp̄i manere. Et q̄n dicit
ꝙ tūc deus ſemp faceret nouū miraculū: cōce
do ꝛclusionē. Si dicas eadem' volūtate antiq̄
creat rē ⁊ cōſeruat. Rñdeo. aut intelligis ꝙ vo
lūtatē antiquā aliq̄d a pte dei: ſic oīa q̄ ſunt a
deo ꝑ ātiquā volūtatē fiūt. ⁊ ſic de⁹ nūq̄ facit
nouū miraculū: ꝑ q̄cq̄d facit ꝑ antiquā volūta
tē a pte ſui facit. ſi aūt ꝙ volūtatē ātiquā ītelli
gis aliq̄d a pte dei ꝓnorādo tm̄ effectū, ꝓductū
de nouo ſic pt̄ eē variatio i volūtate: ꝙ iſto mō
ſic effect⁹ ē nou⁹: ita pt̄ dici volitio noua. ⁊ ſic
pt̄ de⁹ ꝓtinue facere nouū miraculū: ꝙ ꝓducit

R Adq uartum

S Ad quintū

tōtinue forte effectū q̄ nō pōt ꝓduci niſi ab ip
ſo ſolo. Ad argumēta ꝓncipalia ꝑz ex dictis
q̄d ſit dicendū. Queſtio. viij.

B Queſtio VIII vtrum deus poſſit

Trū ſine peniten

v tia poſſit deleri pctm̄ mortale. vide
tur ꝙ ſic: ꝙ ſm Auguſtinū caritas
diſtiguit ſola inter filios dei ⁊ pditōis. ⁊ act⁹
diligendi deū pōt bū ſine penitētia. igitur ⁊c.
Si dicat ꝙ actus caritatis poſt pctm̄ nō pōt
haberi ſine penitētia. Cōtra. diligere deū ſup
oīa pōt haberi ſine penitētia. ⁊ ſic diligere eſt
act⁹ caritat̄. Ad oppoſitū eſt magr in lra ⁊ al
legat Jheronimū dicētē. penitētia eſt ſcōa ta
bula poſt naufragiū. igit̄ necrio requirit̄ ad de
letōem peccati mortalis. Queſtio. ix.

B Queſtio IX vtrum eſt octaua ſecunda

Ecundo vtrū cui

ſ libet penitēti ꝑ ſacramētū penitēn
tie gratia ⁊ virtutes infundant̄. ꝓ
bat ꝙ nō: ꝙ ſi ſic aut infunduntꝰ ꝑ pniam tā
ꝑ cām efficientē: aut tanq̄ ꝑ cām meritoriam.
Primo mō ꝓbat ꝙ nō: ꝙ nō eſt aliq̄ ſacra
mētū q̄ poſſit bīe efficaciā reſpectu gr̄e ⁊ vir
tutū. nec ſcō mō: ꝙ meritū procedit ex gr̄a ⁊
caritate: igit̄ ꝓſupponit caritatē. igit̄ pnia nō
eſt cā meritoria reſpectu gr̄e. Silr ſi ſic: tunc
ſacramētū penitētie nō bret efficaciā niſi ꝑci
pue rōne deuotōis ⁊ meriti. ⁊ ſic ſacramēta no
ue legis nō diſtinguerēt a ſacramētis veteris
legis: nec in efficiēdo nec in ſignificādo. q̄d ē
cōtra oēs q̄ dicūt ꝙ hec eſt differētia: ꝙ ſacra
mēta veteris legis nō efficiūt q̄d figurāt ſacra
mēta aūt noue legis efficiūt q̄d figurāt. Scōo
ſic. ſi gr̄a infundat̄: aut igit̄ eadē gr̄a q̄ infūdit̄
in alio: aut alia ⁊ alia nō eadē. nec eiuſdē rōis
q̄: alius eſt effect⁹ gr̄e baptiſmalis: ꝙ remiſſio
pene ⁊ culpe cuiuſlibet. ⁊ alius eſt effect⁹ peni
tētialis gr̄e: ſcz deletio culpe nō pene. nec eſt
alia: ꝙ cū gr̄a ſit talis ꝙ reddit hoiem gratuꝫ
Do. ſequit̄ nec̄rio ꝙ altera ſupfluit nec vna red
dit hoiem gratū deo. Preterea q̄d eſt pr⁹ alio
non infundit̄ ꝑ illud: ꝑ penitētia eſt ꝓ caritā
te. ꝙ ſm magr̄m in lra. penitētia timore ꝛcipi
tur ⁊ ipe dicit timore ſeruili. ⁊ ille excludit ca
ritatē. igit̄ nō infūdit caritatē. Ad oppoſitū ē
magr i lra ⁊ allegat Jheronimū dicentē. peni
tētia eſt ſcōa tabula poſt naufragiū: ꝙ ſi quis
veſtē innocētie in baptiſmo captam peccādo
corrūpat penitētie remedio reparare pt̄. Circa iſtas q̄ſtiones ꝓmo exponā terminos: ſcō
dicā ad q̄ſtionē. Circa primū ꝓmovidēdū eſt
q̄d eſt pctm̄ mortale. ſcō q̄d ē pnia. tertio q̄d
eſt pctm̄ deleri. Quātū ad primū dico ꝙ pec

Circa queſtiones duas deducit articulos

C Primus articul⁹ tria habet membra

Primū membrum

bil ynū reale dicit nec poſitiuū nec priuatiuū
vel negatiuū. ꝑ dicit multa nō habētia aliquā
vnitatē nec ꝑ ſe nec ꝑ accidens. vnde pōt dici
ꝙ ſm q̄d nois eſt aliquē cōmiſiſſe aliquē actū
vel omiſiſſe. ꝓpter quē obligatur ad penā eter
nā. Quaūt nō dicit aliquid poſitiuū. patet: q̄a
nō ſubſtantiā quia nulla ſubſtātia noua rema
net in peccāte poſt actū peccati quā nō habu
it prius. nec accidēs abſolutū in aia: ꝙ nec ſpe
ciez nec paſſionē nec habitū: quia oīa iſta poſ
ſunt ceſſare ⁊ corrūpi remanente peccato: nec
dicit priuatōem alicuius accidentis abſoluti:
ꝙ nec priuatōem gratie: ꝙ talis poſſet eſſe ſi
ne culpa. ꝓz in primo angelo ⁊ boīe primo an
te pctm̄: nec priuatōem iuſticie originalis: q̄a
talis ſtat cū caritate. ꝓz in paruulo baptiſa
to q̄ nō eſt in pctō mortali: nec eſt priuatio ali
cuius actus recti ⁊ cōueniētis: ꝙ talis pōt eē
in carēte vſu rōnis: puta in furioſo q̄ tunc non
peccat. Nec pctm̄ mortale dicit aliquē reſpe
ctū nō realē: ꝙ ſi diceret ille eſſet reſpectu pe
ne future. q̄d nō eſt dicendū: ꝙ reſpectus rea
lis req̄rit terminū realem: nec ratiōis: ſicut di
cit Job. de pctō mortali. ꝙ null⁹ talis eſt po
neud⁹: ſicut ꝓz ꝑ argumēta facta. lib. ij. q. i. et
ꝓz ſpecialiter ꝑ exemplū iſtius doctoris i. iiij.
vbi dicit ꝙ aliquis pōt offendere principez et
inimicus eſſe nihil realiter remanente vel ad
uenīēte in offendēte ⁊ offenſo. ⁊ dicit iſte iimi
cus obligat⁹ ad penā ad quā ante offenſaꝫ nō
obligabat neutro etiā aliquid cōſiderante vl
volente nihilominus dicit inimicus ⁊ obliga
tur ad penā: vt ſi vterq; dormiat: tūc in neutro
eſt actus intellectus vel volūtatis. nec ꝑ ꝓns
aliq̄s reſpectus rōnis quo dicit inimicus obli
gari ad penā: ꝙ talis reſpectus ſm eos cauſa
tur ꝑ actū volūtatis ⁊ intellectus. Eodē modo
pōt dici de pctō mortali ꝙ ſuppoſito ꝑ impoſ
ſibile ꝙ deus aliq̄n nō intelligeret: ⁊ per ꝓns
nō eſſet tunc in deo aliquis reſpectus ratiōis
ſm eos nec vellet: ꝑ homo tunc pōt eſſe equa
liter pctō: in pctō mortali ⁊ obligaret̄ ad pe
nā eternā ꝑ pctō: ⁊ eſſet tūc inimicus ſic nunc
q̄n ſemp intelligit. igit̄ pctm̄ mortale nō eſt for
maliter reſpectus rationis: ꝙ tūc aliq̄s nō eēt
in pctō niſi q̄n ille reſpectus eſſet. q̄d falſum ē
ſicut ꝓbatuꝫ eſt. ideo pctm̄ nihil aliud eſt niſi
aliquē cōmiſiſſe vel omiſiſſe actū ꝓpter quem
deus eū ordinauit ad penam eternā. Aliter tm̄
pōt deus ordinare. Ex iſto ſequit̄ ꝙ ꝑ pecca
tuꝫ mortale nihil corrūpit̄ nec tollit̄ in aia: ꝙ
lz tunc peccans careat aliquo actu q̄ deberet
ſibi ineē ⁊ ad quē obligaret. tm̄ ille act⁹ nō corrū
pit̄. ꝙ nō ineſt nec aliq̄d tollit̄ ab aia: quia nō
ſubſtātia nec accidēs certuꝫ ē: ꝙ ſi ſic aut bie⁹

D Primum corcla rium

Universidad de Deusto Biblioteca

ale:ꝫ ptꝫ q̄ nō opꝫ q̄ aliq̄s p̄cedat talē actū nec aliq̄ passio:q: nō opꝫ q̄ necessario p̄cedat illū actū nec spēs aliq̄:q: illa pōt stare cuꝫ tali actu. Si dicaꝫ q̄ p pctm̄ diminuit inclinatio ad virtutē. Cōtra aliter sicut p̄us.q: inclinatō aut ē substātia aut accīs.nō substātia:q: nulla talis corrūpit vl minuit p pctm̄ fm oēs.nec est accidēs:q: nō habit? nec actus fm oēs nec spēs nec potētia sīr.ptꝫ p̄ius. Si em̄ esset habitus vel naturaliter induct? vel ifusus vel acq̄situs.nō p̄mo mō:q: nullus talis ibi ponitur scōo etiā mō,nō cōsequit. nec acq̄sit?: q: talis acquirit ex actib?q̄ nō necessario p̄cedūt actū pcti:ꝫ possunt seq̄. Si dicaꝫ q̄ p talē actū est minus disposit? ad actuꝫ virtutis q̄ ante:q: p illū actū inclinat ad oppositū virtutis. Cōtra de? pōt suspēdere actiuitatē illi? act? pcti respectu gīatōis habit? ꝫ istū actū annihilare: ꝫ tm̄ remaneret ille pctō: sicut p̄ius. Ex istis ptꝫ quō de? nō peccaret q̄tūcunq; faceret oēs actū sicut cā totalis quē nūc facit cū pctōe sicut cā partialis:q: pctm̄ vt dcm̄ est nihil aliud dicit nisi aliquē actū cōmissionis vel omissionis ad'quē bō obligat ꝑpter cuius cōmissionē vel omissionē bō obligat ad penā eternā. de? aūt ad nullū actum pōt obligari:ꝫ iō eoipo q̄ deus vult:ꝫ est iustū fieri.ꝫ est exemplu ad ꝫ q̄ si esset aliq̄s superior respectu duoꝝ ꝫ preciperet vni facere aliq̄d ꝫ alteri nō. vnus in nō faciēdo peccaret ꝫ alter nō.q: scōs nō equaliter obligat sicut p̄mus.obligatio q̄ facit aliquē pctōrem vel nō pctōrem.vn si deus causaret odiū sui in volūtate alicuius sicut cā totalis (sicut nūc semp causat sicut cā ptialis) nūq̄ talis peccaret nec deus:q: ad nihil obligat nec alius q: actus ille nō esset i prāte sua. Ex istis ptꝫ tertio quō possunt pctā redire: eadez in nūero:nō q: illi actus preteriti redeāt ijdem nūero:ꝫ q: actus q̄ obligāt aliquez ad penam eternā ante penitentiam destructa caritate p pctm̄ illi actus p̄teriti vel alij cōmissi de nouo eiusdē spēi cū p̄mis vel alteri? spēi obligāt ad candē penā numero ad quā p̄mi obligabant: q: ad penā eternā in numero:ꝫ ꝫ si ante lapsū scōm penitēs ꝑ p̄mo pctō nō totaliter satisfecit:ꝫ pticulariter.si aūt totaliter satisfecit:tūc nō dicit illud pctm̄ redire:ꝫ scōm pctm̄ ē gratuitus ꝑpter ingratitudinē q̄ fuisset si p̄us nō peccasset.hec oīa dico sine assertione. Circa scōm dico fm magīm q̄ dicit penitētia a punitēdo:nō tm̄ sunt idē penitere ꝫ punire: q: aliquis punit pctā alterius nō tm̄ penitet.ꝫ penitere est actus penitētis de cōmissis de seipso.

Penitētia aūt multipliciter accipitur.vno modo cm̄,ꝑ actu,penitētis,alio mō,ꝑ sacramēto. Primo mō accipit multipliciter. vno mō ꝑ pena quā sustinet penitens.alio mō accipit ꝑ actu effectiuo causatiuo talis penitētie.tertio mō accipit ꝑ actu quē q̄s volūtarie assumit ꝑ pctō cōmisso. Primus modus accipit dupliciter vel pro aliquo interiori vel exteriori. primo mō tristicia de pctō pōt dici penitētia ꝫ cōtritio.scōo mō aliq̄s act? i parte sensitiua pōt dici penitētia. Scōs modus p̄ncipalis capitur dupliciter.vno mō,ꝑ aliquo interiori effectiuo penitētie.alio mō spāliter,ꝑ extrinseco effectiuo penitētie. Primo mō displicentia de pctō cōmisso dicit penitētia:q: nata est in plurib? causare tristiciā q̄ ē penitētia.scōo mō confessio dicit penitētia:q: est causatiua verecūdie q̄ ē pena ꝫ ieiuniū ꝫ hmōi. Tertio mō accipiendo p̄ncipaliter pōt satisfactio dici penitētia que volūtarie accipit ꝑ pctō cōmisso.ꝫ ꝫ siue illa sit pena siue nō sit. pōt em̄ aliq̄s voluntarie assumere vt deū diligat sup oīa ꝑ satisfactiōe. ꝫ sic aliq̄d delectabile p̄t dici penitētia.ꝫ i istis est talis ordo:q: p̄mo est actus detestandi peccatū cōmissū vel displicētia.scōo mō sequit ex illo actu tristicia. Tertio mō ē acceptatio detestatōis siue volitōis tristicie cōsequentis.ꝫ sunt duo act? detestatio ꝫ acceptatio ꝫ distinctī:q: possunt abinuicē separi: ꝫ post primū actū vel scōm vel tertiū ponēdo q̄ tert? actus sit acceptatio pene ōntis displicētiā vel detestatōem seq̄t act? puniēdi exteriorꝫ ꝫ hic variatur fm diuersas regulas institutas. Penitētia scōo mō principali accepta ꝑ sacramento scꝫ fm magīm videt esse actus aliquis punitiuus interior vel exterior fm alios nō est ita: ꝫ sola absolutio sacerdotis penitētia q̄ ē sacramētū.Sed q̄quid sit dico q̄ penitentia q̄ ē sacramentū nō habet q̄d rei:ꝫ tantū quid nois eius:ꝫ ideo q̄libet q̄ ponit in eius diffinitōne exprimēte q̄d nois eius pōt dici ps penitētie q̄ est sacramentū. Nūc aūt penitētia sacramentū sic diffinit vel describitur q̄ est absolutio hois penitētis facta a sacerdote iurisdictionē habēte sub certa forma verboꝝ cū debita intentiōe ꝑplata ex institutione verboꝝ diuina efficaciter significantiū absolutionē aīe a peccato.ꝫ sic homo penitēs ponit i ista descriptione ꝫ multa alia. Circa tertiū dico q̄ peccatū deleri nō est aliquā rem absolutā vel relatiuā a pctōe amoueri vl separi:ꝫ ē actū cōmissū vel omissū ad penā nō iputari.ꝫ ꝫ siue illud cōtingat ꝑ solā trānsitōem tpis vt si deꝰ ordinaret q̄ q̄cūq; cōmisisꝫ talē actū si inueniret i a tēpore illū actuꝫ cōmisisse esset ordinatus ad penā eternā:ꝫ si nō inueniret illū actum commisisse in b tpe sequēte a nō essꝫ ordinatus ad talem penā:sed ad vitā eternā. Tūc si inueniret in vtroq; tpe illū actum cōmisisse:tūc in a tpe esset pctō:ꝫ in b non.ꝫ ꝑ ōns pōt pctm̄ sic deleri q̄ solā trāsitōem tpis sine oi actu vel habituvel respectu nouo.ꝫ sic ille trānsiret de ōdictorio in contradictoriū ꝑ solā mutatōez tpis ꝫ nulla alia mutatōe facta in quocunq;. siue b cōtingat per aliquē actum nouū in pctōe propter quē deus ordinauit pctm̄ illud nō iputari ad penā eternā.sicut mō de? remittit de fcō peccatū mortale siue cōtingat ꝑ actū nouū in alio a peccatore ꝑpter quez de? remittit illud peccatū sicut si remitteret nobis peccata ꝑpē opa xp̄i.nō tm̄ oꝫ q̄ sit aliquis nou? act? nec nec in peccatore nec in quocūq; alio:ad hoc q̄ peccatū remittat. Istis visis dicendū est ad q̄stiones ꝓpositas.ꝫ circa primā q̄stionē.p̄mo videndū est de infusiōe gratie ꝫ expulsiōe culpe quō ista habēt se inꝫ se. Secūdo vtrū ꝑ penitētiā deleat culpa et ifundat gratia cū aliis virtutib?.Tertio vtrū ista gratia infusa sit eadē cū illis que infundūtur in aliis sacramētis.

Quarto ad questionē secūdā. Quito mouēda sunt aliqua dubia et soluēda. Circa primā q̄stionē est difficultas cōis. Vtrū expulsio vni? cōtrarij sit p̄ius inductiōe alteri? cōtrarij.ꝫ ꝫ loquēdo ꝓprie.q: aliq̄ loquēdū est de illis q̄ opponūtur ꝑ se ꝫ ex natura rei:siue vtrūq; sit positiuū siue aliud sit priuatiuū vel negatiuuꝫ. ꝫ aliq̄ de hijs que nō ꝓprie opponunt ex natura rei.sed si opponūtur:hoc erit solū ꝑ aliquā cāz extrinsecā instituentē. De p̄mo dico q̄ expulsio vni? cōtrarij est ꝑ natura inductiōe alterius cōtrarij. licz aliq̄ dicāt q̄ inductio vnius sit ꝑ q̄ expulsio alteri? qđ sic ꝓbant. q: illud est p̄? natura:qđ ab agēte naturali p̄? intendit.ꝫ inductio forme est hmōi ꝫ nō expulsio alteri? nisi ꝑ accidēs:sicut inducēs albedinē nō intrēdit nigredinē expellere nisi ꝑ accidēs. Sz istud nō valet.q: fm p̄hm ꝫ cōmentatorē.v. metaphisice ꝫ.vij.illud est p̄ior natura qđ pōt eē sine alio ꝫ aliud nō sine illo. Exemplū de substantia ꝫ accidēte fm p̄hm.vij.metaphisice.ꝫ expulsio vni? forme pōt eē ꝑ potētiā diuinā et etiā ꝑ naturā sine inductiōe alteri?ꝫ nō ecōtra ꝫ ꝫ tenēdo q̄ de? nō pōt facere cōtraria simul esse in eodē ꝫc. Exemplū.q: albedo ꝑt expelli ab aliquo subiecto. ꝫ tm̄ nō oꝫ q̄ nigredo inducatur:q: subiectū est sic indifferēs ad ista ꝺria q: pōt carere vtroq; etiā naturaliter.ꝫ iō nō opꝫ ad expulsionez vni? seq̄ inductionē alteri?. Si dicas q̄ ꝑ naturā nō ꝑt vna forma expelli nisi inducat alia.q: generatio vni? est corruptio alteri?ꝫc. Dico q̄ assumptū est falsum. q: expulsio ꝫ inductio sunt distincte mutatiōes et de? pōt coagere cū creatura ad expulsionē nō coagēdo nec ꝓcurrēdo ad inductionē. ꝫ tūc natura creata ꝑt expellere vnā formā naturaliter: nō obstāte q̄ de? ꝓcurrat secū:ꝫ nō potest aliā inducere:q: de? nō cōcurrit. ideo ꝑ naturā ꝑt fieri corruptio sine generatiōe. ꝫ illa ꝓpositio allegata corruptio vni? ꝫc. Habet intelligi q̄n de? cōcurrit equaliter in oi actione creature:et aliter nō est vera.p̄ia rō superi? inducta �concludit oppositū.q: ꝫ ꝑbꝫ.ix.metaphisice.et.ij.posteriorū illa q̄ sunt p̄ioza intrēdūt sunt posteriora in executōe.ꝫ iō lz inductio forme p̄us intrēdatur cū ꝫ tm̄ stat q̄ sit posterior in effectu.p̄dicta aūt sunt intelligēda esse vera renēdo q̄ de? nō pōt facere duo ꝺria esse in eodē subiecto: quia tūc nec expulsio vni? forme pōt esse sine inductōe alteri? vita ecōuerso inductio vni? pōt esse sine expulsiōe alteri?:q: pñt esse sil'fm istā viā.ꝫ iō fm istam opinionē neutra esset ꝑ se alia:ꝫ ꝫ videt irrationabile ꝫ includēs ꝺdictōem. Loqndo aūt de duob? q̄ nō ꝓprie opponunt formaliter ꝫ intrinsece:ꝫ si opponunt solū opponunt ꝑ cām extrinsecā quō est de culpa ꝫ grā:q: nullū absolutum i vno repugnat formaliter alicui absoluto i alio ꝫ si opponant solū opponunt institutiōe diuina q̄ ordinauit q̄ q̄cunq; esset in tali culpa essꝫ indign? vita eterna: ꝫ quicunq; bēet grām esset dign? vita eterna.ꝫ ꝑ ōns ex institutiōe diuina si grā ꝫ culpa essent in eodē ille esset dign? vita eterna ꝫ nō esset dign? vita eterna q̄ est manifesta ꝺdictio. De istis aūt ꝫ cōsimilibus q̄ non opponunt ex natura rei dico q̄ nec expulsio vnius est ꝑ inductōe alteri? ꝫ ꝑ diuinā potētiaꝫ p̄nt esse sil'ꝫ idifferenter vnū sine alio.ꝫ ecōuerso Primū ptꝫ:q: sic nulla est iter ea repugnātia: nisi ex institutiōe diuina:ꝫ de? potuisset aliter ordinasse.igit ꝫc. Secōm ptꝫ q̄tū ad vnā partē: q: deus pōt infundere grām sine expulsiōe: sicut ptꝫ in p̄mo angelo stati in quo nulla culpa p̄cessit infusion ē grē ꝫ de p̄mo hoie ptꝫ etiā fm aliquos q̄ dicūt cū būisse grāz añ lapsū. Quātū ad scōam p̄tē pz:q: sicut instituit penā eternā alicui infligendā ꝑ pctō mortali sine infusione alicuius positiui sicut p̄us ꝓbatū est:ita pōt illā penā ꝫ obligatōez sibi remittere ꝫ oēz offensam sine infusione positiui. Confirmatur q: de? ꝑt suspēdere inflictōez illi? pene,ꝑ pctō vsq; ad tps vt manifestū est.ꝫ hoc sine infusione positiui.igit eadē rōne pōt suspendere inflictionē illius pene impetuū absq; hoc q̄ infūdat aliquam grām. de facto tamen ꝫ regulariter p̄ius est expulsio culpe q̄ infusio gratie: quia de facto et regulariter non remittitur

E Scōm

Tertiū F

B Scōm mēbrum p̄mi articuli

n Notandū

R Ristio ad p̄mas ones p̄ncipalē q̄ est scōs articulus ḡnis cōtinet p̄tia les articulos

Z Circa primū

Y Tertiū membrū

culpa nisi infundatur gr̃a:sed gr̃a de facto fuit infusa sine expulsione culpe:ptz de angelis de xp̃o de beata virgine ꝛ de primo homie ꝑm alios:sed istud nō est ex natura rei ꝙ nō expellitur culpa sine infusione gr̃e: q; deus pōt facere cōtrariū. Circa scōm articulū videndū vtrū remittat culpa sine penitēcia. Ad ꝟ dico ꝙ p penitēciā pōt itelligi vel actus exterior in parte sensitiua:vel interior loquēdo de primo actu.sic dico.primo ꝙ nullus actus vel pena q̄ cunq; exterior: necessario req̄rit̄ vel sufficit ad deletōem pcti ꝛ infusionē gr̃e. Sed loq̄ndo de actibus interioꝛib? ꝛ eriā passionib? puta displiscentia vel detestatione pcti vel de tristicia cōsequēte ꝛ de accepratōe actus displicētie ꝛ tristicie ꝓntis. Dico ꝙ nullū istoꝝ sufficit i generali ad deletōem pcti mortalis:q; pōt fieri inordinate ꝛ sine circūstātijs debitis: sed oia predicta sunt hmōi.igit̄ ꝛc. Ad 2m dicit̄ ptz:q; aliquis pōt detestari pctm̄ ꝛ tristari ꝓpter penā tpalem vl̄ eternā solū ꝛ nō ꝓpter deū.ꝛ p ꝓns ille actus vel tristicia caret debito fine:q; pfecta caritas foris mittit timorē. Sc̄o dico ꝙ nō includit cōtradictōem pctm̄ remitti ꝛ gratiā infundi sine penitēcia.ꝛ p ꝓns sine aliquo predictoꝝ. Ad ꝟ ptz:q; deus pōt gr̃am infundere illi sine penitēcia i quo nō inuenit̄ aliq̄d repugnās gr̃e vl̄ glie. Sz in peccatore nihil inuenit̄ repugnās gr̃e vel glie:q; actus iā trāsit ꝛ ex illo actu nō opz ꝙ aliq̄s bitus dereliquat sicut patuit supra.igit̄ ꝛc. Preterea nihil exīs i peccatore est cā necessaria pene ꝓpter quā repugnat sibi glia.ꝛ ꝟ si infligere penā sit solū i volūtate dei.igit̄ pōt deus sibi illā penā remittere sine oi repugnātia. Si dicis ꝙ deus nec̄rio infliget penā:aliter esset deus iniustus. Cōtra deus ꝑ aliquo tpe pōt nō infligere penā.ꝛ si illa nō repugnāt ꝑ aliquo tpe nec imꝑpetuū repugnabāt:q; lapsus tpis nō facit repugnātiā ꝟ illa q̄ repugnāt de se repugnant. Preterea ꝟ dato sequit̄ ꝙ deus nō pōt istū pctōrem annihilare vllo mō:q; si nō peniteret necc̄rio oporteret si sit iustus:q; infligeret sibi penā quam nō pōt infligere si eū annihilaret.ꝛ si peniteret nō pōt eū annihilare:q; tūc necessario sibi daret gr̃am.ꝛ p ꝓns ꝑm rectam rōnem daret sibi glĩam.ꝛ sic nunq̄ posset aliquē pctōrem annihilare:q; necessario ois pctōr ē sub aliquo istoꝝ cōtradictoꝛioꝝ:q; vl̄ peniter vl̄ nō peniter. Tertio dico ꝙ de porentia ordinata pōt deus remittere culpā sine oīi spāli penitēcia exteriori vel interiori. Et ꝟ ꝓbatur:q; possibile est aliquē obliuisci se cōmisisse pctm̄:sic sc̄z ꝙ habet ignorantiā inuincibilē respectu illius.ꝛ p ꝓns illa ignorātia nō est imputabilis.iste tūc nō tenetur detestari illud pctm̄:sed nullus habens vsum rōnis pōt poni extra statū salutis.igit̄ si iste diligat deū sup oia de? de potēcia ordinata sibi ifundit gr̃am.igit̄ ꝛc. Si dicas ꝙ talis tenetur penitere in gñali: pura si aliq̄d cōmisit. Rñdeo ꝙ tenet̄ penitere si sibi occurrat pctm̄ i gñali.ꝟ si nō occurrat sine negligētia sua nō videt̄ quin possit sibi remitti pctm̄:puta si cogiteret intense de deo vel de quocūq; alio,ꝓpter qō non pōt conteri in generali nec in spāli. tm̄ nō obstāte hoc dico ꝙ existēti in pctō mortali ꝛ habēti de tali petō vel nō habēti cōscientiā ꝓpter ignorantiā imputabilē nō pōt remitti illud pctm̄ de potentia dei ordinata, sine actu penitētie.ꝛ hoc q; deus sic disposuit ꝙ nulli remitteret culpa sine oi punitiōe. Quarto dico ꝙ essentialius se hz ad remissionē culpe actus detestandi peccatū q̄ q̄cunq; penitētia siue interior siue exterior. Cuius rō est:q; sicut pctm̄ sola volūtate committit̄:ita ille actus q̄ prius ꝛ essentialius est in prāte volūtatis prius iter oēs actus ad deletōem peccati cōcurrit.hmōi aūt est actus displicētie ꝛ nō tristicia. Confirmat̄:q; deus pōt suspēdere causalitatez illius actus respectus tristicie:ꝛ tūc ibi est displicētia ꝛ detestatio sine aliqua tristicia cōsequēte ꝛ tm̄ talis detestans tunc meret̄ remissionē culpe ꝛ infusionē gr̃e. Ex istis ptz ꝙ tria ponunt̄ q̄ dicunt̄ partes penitēcie:scz contritio cōfessio ꝛ satisfactio quoꝝ primū respōdet actibus interioꝛibus ꝛ alia duo actib? exterioꝛib?. Circa tertiū articulū vtrū sit eadē gr̃a q̄ infundit̄ in penitētia ꝛ in aliis sacramētis ꝟ dicit̄ ꝙ est alia gr̃a gratū faciēs ꝛ gr̃a sacramētalis:q; gr̃e sacramētales ordinant̄ ad reparatiōem defectuū hoim q̄ ex predictis acciderunt ꝛ gratia gratū faciens ordinatur ad bene operandū. si militer alia est gr̃a collata in vno sacramento ꝛ in alio. Sed ꝓ ista. gr̃a sacramētalis est q̄dē habitus ordinatus ad actū.igit̄ non est diuersa nisi ꝓpter diuersitatē actuū:sed nullus act? est in recipiēte sacramentū q̄cunq; q̄n possit esse in eo si nō recipiat sacramētū.ꝛ recipiens pōt percipere se habere oēm actū ante sacramentū quē pcipit se habere post sacramentū: q; oēz actū elicitū tā ab habitib? naturalibus q̄ supnaturalibus pōt se pcipere habere ante receptiōem sacramenti:quia deus nō ligatur sacramentis.igit̄ ꝛc. Si dicatur ꝙ actus eius latet nos. Cōtra.sicut actus pfectissime virtutis nō latet:ita nec act? culuscūq; alteri? ꝟ ut ꝟ act? caritat̄ q̄ ē pfectissima nō latet nos. igit̄ ꝛc. Preterea ꝓtra ꝟ qd̄ dicit ꝙ gr̃a sacramētalis ponitur ad reparandū defectus aie ꝛ potētiarū,aie:quia quero an isti defectus sunt solū

Tl Circa tertium

Nota

priuatōes aut entia positiua. Si sint priuationes aut priuatiōes virtutū naturaliū aut supnaturaliū.ꝛ siue sic siue sic isti actus sufficient reparanꝫ p virtutes supnaturales. Si sint entia positiua discōuenientia aie ꝛ tollanꝫ:tunc sequit̄ ꝙ aia in quolibet sacramēto ꝑderet aliq̄d accidēs absolutū qd̄ videt̄ incōueniēs. Similiter taliter entia positiua discōueniētia opponunt̄ virtutib?,igit̄ sufficiēter tollunt̄ p infusionē taliū virtutū.ꝛ p ꝓns ille virtutes reparāt sufficiēter tales defectus. Preterea hō ꝙ statu gratie nō hz gr̃am pfectionē q̄ habuit̄ fer si steriſſet in statu innocētie:ꝟ tunc nō habuisset nisi gr̃am gratū facientē ꝛ alias virtutes:igit̄ nec modo.ꝛ p ꝓns illa gr̃a sacramēta lis totaliter supfluit. Preterea pctm̄ nihil reliquit in aia expellendū:ꝟ tm̄ obligatōem ad pnā eternā:ꝟ illa obligatio expellit̄ sufficienter ꝑ gr̃am gratū facientē ꝛ alias virtutes.igitur gr̃a sacramentalis supfluit. Preterea illud qō sufficiēter inclinat ad ynū oppositoꝝ expellit reliquū vel saltē nō requirit̄ aliud ad expellendū ꝟ isti defect? non sunt nisi pcta mortalia ꝛ gr̃a gratū faciēs cū alijs virtutib? sufficienter inclinat ad actus oppositos istis pctis igitur sufficiēter expellūt.ista igit̄ gr̃a sacramētalis supflua est. Preterea isti defectus nō sunt nisi defect? morales potētiarū ꝛ culpabiles quo ad moꝛes:ꝛ nō quo ad naturā aliquā positiuā ꝟ oēs tales defect? sufficiēter tollunt̄ ꝛ corrūpunt̄ ꝑ gr̃am gratū faciētē ꝛ alias ꝟtutes istō faciētes.igit̄ ꝛc. Preterea isti defect? nō sunt nisi pcta mortalia.igi? si gr̃e ponunt̄ ad reparandū istos defect? tot erūt gr̃e distincte quot erūt pcta mortalia:qō videt̄ absurdum. Vel si dicas ꝙ vna gr̃a sacramētalis sufficit ad reparādū oēs istos defect? eadem rōne dicā ego ꝙ vna gr̃a gratū faciēs sufficit ad reparādū oēs hmōi defect?.igit̄ supflue ponūt̄ oēs tales gr̃e. Jō dico ꝙ duplex est gr̃a: vna est q̄litas absoluta iformās aiam.alia est gr̃a gratuita dei volūtas.ꝑmo mō loq̄ndo de gr̃a dico ꝙ eadez est gr̃a gratū faciēs ꝛ gr̃a virtutū ꝛ gr̃a sacramentalis.ꝟ pz q; pluralitas nō est ponēda sine necessitate:sed omnia possunt saluari eque bene ponendo vnam gratiam sicut ponendo plures.igit̄ est tm̄ ponenda vna ꝛ maxime ex quo nō est ad ꝟ auctas nec rō nec expietia. Assumptū pz:q; ois gr̃a ponit̄ vl̄ vt reddat hoiem dignū vita eterna vel ad meritorie operandū vl̄ ad tollēdū defect? inclinātes ad pctm̄ ꝛ retrahētes hoiem a bonis:ꝟ oia ista saluant̄ ꝑ vnaz gratiā cū alijs virtutibus.igitur ꝛc. Primum paret vt prius sola caritas distinguit inter filios regni ꝛ perditōis, Sc̄oz ptz quia caritas eū alijs virtutibus sufficit ad meritorie operā dū:puta cū fide spe ꝛc. Iz em̄ caritas nō sufficiat ad credendū ꝛ sperandū:q; isti actus sūt in intellectu.tn̄ si sint aliq̄ virtutes in intellectu inclinātes:tūc ad istos actus sufficit caritas cū alijs virtutibus ad meritorie operandum. Tertiū ptz:q; isti defectus vel sunt ignorātia in intellectu vl̄ malicia in volūtate vl̄ defect? in potēcijs executiuis. Ignorātia in intellectu sufficiēter tollit̄ p fidē ꝛ alios habitus intellectuales.malicia in voluntate tollit̄ p caritatē defectus in potēcijs executiuis tollit̄ sufficiēter p alias virtutes ꝛ q̄litates inclinātes. Secūdo dico ad istū articulū ꝙ gr̃a virtutū nō distinguit̄ realiter a gr̃a gratū faciēte:q; caritas nō distinguit̄ realiter a gr̃a gratū faciēte. ꝟ gr̃a virtutū est caritas.igit̄ ꝛc. Maio: ptz.q; si distinguerent̄ realiter tūc gr̃a pōt esse sine caritate:q; si sunt res distincte possūt separari abinuicē.ꝛ sic aliq̄s esset gratus deo sine caritate ꝛ p ꝓns acceptus deo ꝛ nō acceptus deo. Preterea ꝑm eos q̄ ponūt gr̃am differre a caritate gr̃a est subiectiue in essentia aie ꝛ ex ea fluunt caritas ꝛ alie virtutes. Ex ꝑm eū alibi intellect? est ꝓior volūtate.ꝛ p ꝓns essentia aie est ꝓior volūtate.igit̄ pōt gr̃a esse in essentia aie absq; hoc ꝙ caritas sit i volūtate. Preterea si gratia sit cā respectu caritatis videt̄ maxime esse cā effectiua:ꝟ deus pōt suspēdere oēm actionem cause scde.igit̄ pōt suspēdere actionē gr̃e qua ab ea fluit caritas.ꝛ p ꝓns gr̃a pōt esse sine caritate. Jdeo dico ꝙ gr̃a ꝛ caritas sunt oīno eedē realiter:ꝟ solū distinguunt̄ sicut noia vel cōceptus connotatiui. Loq̄ndo aūt de gr̃a sc̄o mosc̄z de gratuita dei volūtate q̄ coexistit sacramētis ex pactōe diuina aliq̄d efficit in aia sic dico ꝙ gr̃a sacramētalis differt a gr̃a virtutū:q; aliq̄s effect? coꝛrespōdet gr̃e sacramētali ꝟ est volūtati diuine respectu recipiētis sacramētū q̄ nō cōuenit caritati ꝑm se.naz talis gr̃a coexistēs in sacramēto liberat recipientē ab oi culpa ꝛ pena simpliciter:ꝛ tm̄ ꝟ nō oportet fieri ꝑ gr̃am informātē. Explū est ad boc. ꝙ eadē gr̃a cōfertur i baptismo fluminis ꝛ flaminis.ꝛ tm̄ aliquē effectū hz baptismus fluminis quē nō hz baptismus flaminis:q; in primo absoluit̄ baptisatus ab oi pena tpali ꝛ eterna nō aūt in scdo. Si dicas ꝙ baptisatus baptismo flaminis absoluit̄ ab oi pena eterna ꝛ tpali sicut in baptismo fluminis:q; sancti dicunt ꝙ idē facit baptismus flaminis qm̄ nō pōt fieri baptism? fluminis. Cōtra.tūc baptisat? baptismo fluminis esset peior ꝙ nō baptisat?. q; baptism? fluminis nō dissoluit a pena tpali in adulto,ꝛ si baptisatus baptismo fluminis fe-

Universidad de Deusto Biblioteca

cisset vnū pctīm tm ⁊ baptisar? baptismo flaminis multa primus q̄ hz fluminis baptismus absoluit a culpa ꝫ nō a pena tpali si sit adult? ꝫ sēs absoluit ab oi pena.igit essz petoris cōditionis.sic igit ptz quō gra virtuti est aliquo mō diuersa. Quantū ad scām questionē dicit Jo.in.iij.xiij. dist.de penitentia.q quāuis p contritōem possit deleri pctm ⁊ gra cōferri. tn si aliqs cū debita intētōe recipiat sacrame tū penitētie sine oi motu bono vel cōtritione virtute sacramēti penitētie sibi remittit clpa ⁊ infundit gra.⁊ hoc est maioris misericordie .s. duplicē viā instituere p quā iustificat pctōr q̄ ipm ad vnā coartare. Unde sicut adultus pma gram delentem pctm originale pōt hoc duplici via scz ex bono motu disponēte ad illam de cōgruo:sicut ptz in baptismo flaminis vbi infundit gra sine baptismo fluminis ⁊ etiā ex susceptōe baptismi.ita in ꝓposito adultus pt pma gram delentē pctm actualem duplicit ꝓmereri.scz vnū motū disponentē ad illā de cōgruo ⁊ p voluntariā susceptōem sacramēti penitētie sine oi bono motu.⁊ sicut ad deletionem pcti originalis ꝑter cōtritōem requirit aliquis motus meritorius de cōgruo ⁊ ad deletiōem illius pcti p baptismū fluminis nō reqrit nisi volūtaria susceptio baptismi sine fictōe ⁊ sine actu vl volūtate pcti mortalis:ita i ꝓposito ad deletōem pcti actualis nō solū attritus vsz ad certū gradum in adulto recipit gratiā:ꝫ nō habēs talē actū:habēs tū volūtatē suscipiēdi sacramētū penitētie sine oi obice pcti mortalis actualiter inherentis recipit gram nō ex merito ꝫ ex pacto diuino si nullum obicē ponat. Nec cōclusio ꝓbat.q si nō: tunc sequeret q̄ p sacramentū penitētie nunq̄ deleret pctm si esset ꝓmus necessariū deleri p cōtritionē ⁊ attritiōez.si nō:tūc sacramētū penitētie nūq̄ esset scḋa tabula post naufragiū: q nunq̄ liberaret a periculo submersiōis. Preterea dicit xps Joh.iij.⁊ Matthei.xxvi. quorū pctā remiseritis remittūt eis.igit ⁊c. Cōtra.quāuis deus de potentia sua absoluta pōt iustificare impiū sine oi motu bono volūtatis ⁊ sine cōtritione vel attritione de pctis.tn nō videt ꝫ esse de intentōe sctōr. Dicit em Aug. ꝫm q magr allegat libro sentētiarū. ⁊ ipemet dicit idē distinctōe.xiij.⁊.xv.q penitētia é virtus vel gra q̄ cōmissa mala cū emēdatōis ꝓposito plāgimus ⁊ odimus ⁊ plāgenda vlterius cōmittere nolumus. ⁊ loquit de penitētia necessaria ad salutē. Preterea descriptio penitētie quā ponit iste doctor videt esse ad oppositū. Dicit em q penitētia é absolutio boīs penitēt;⁊c. ⁊ illō nō pt ee sine actu penitētis ⁊ penitētie.g̃⁊c. Preterea q̄ ratione requirit in tentio baptismi in adulto ⁊ dolor de pctis sicut ꝓmus dcm est eadē rōne in sacramēto penitētie. Preterea sunt tres partes penitentie ꝫm oēs:puta cōtritio cōfessio ⁊ satisfactio.igit sine cōtritōe nō delet pctm: nec sine ꝓposito cōfitendi nec satisfaciendi habita oportunitate:ita nec cōfessio sine cōtritōe ⁊ satisfactōne. Preterea silitudo quaz adducit de baptismo nō valet.s.q in baptismo requirit bon? motus precedens deletōem pcti in ꝓposito.ꝫ silitudo videt ad oppositū esse:q in baptismo adulti non pōt pctm deleri sine oi bono motu volūtatis:sicut ptz p magīm libro.iij.dis.xvi. caplo.v.⁊ dist.xli.c.ij. vbi dicit. Dis q̄ sue vo lūtatis arbiter est cōstitutus cū accedit ad sacramenta fideliū nisi poeniteat eū veteris vite nō pōt nouā inchoare vitā:ab hac penitentia cuz baptisanē soli pueri imunes sunt.⁊ addit ad ꝫ multas auctoritates. Et iō dico sine omi preiudicio aliox q̄ per nullū sacramētū pōt remitti pctm mortale sine oi cōtritōe in generali vl in speciali. ⁊ ꝫ dico de eo q̄ pōt vti libero arbitrio:scz q̄ hz legitimā etatez ⁊ non habet ignorantiā inuincibilē. ꝫ si alterū istox infuerit excusat.ptz in paruulo ⁊ in fatuo:lz em parvulus possit liberari ab originali sine actu ꝓprie volūtatis:q caret vsu liberi arbitrij:tū nō remittit pctm sine oi motu sui vel alteri?.adulto aūt q̄ habet vsum liberi arbitrij nō remittitur sine motu bono ꝓprie volūtatis. Ad argumēta Job.cū dicit q tūc nō ligarēt nec solucrēt sacerdotes aliquē. Rndeo hz magīm q sacerdotes ligāt ⁊ soluūt:q ostendūt hoies esse ligatos ⁊ solutos. Jtē ibidē ꝫm eū distinctione.xviij.ligāt dū satisfactōem penitētib? imponūt.soluūt cū de ea aliqd diminuūt. ⁊ sic p sacramētū penitētie ꝓprie distinguit cōtra motū bonū recipiētis sacramētū nō dimittit peccatū lz maior gra cōferat in cōfessione ⁊ aliqd de pena tpali dimittat q̄ si ista fieret p solam cordis cōtritōem. Ad aliud dico q ꝫm Hieronimū ⁊ alios sctōs loqntes de ista materia q penitētia est scḋa tabula ⁊ actus penitētis est cōtritio ⁊ cōfessio.nō tn sine penitentie sacramēto saltē in ꝓposito. Ad auctoritates pz quō pnt saluari p magīm in lra.dist.xviij. Ad aliud de baptismo pz q̄ est ad oppositū:q sicut pctm originale non delet in adulto sine oi actu volūtatis:ita nec pctm actuale delet sine actu volūtatis:nec p sacramētum eucharistie remittit pctm:imo opz q̄ ante susceptōez sit extra pctm. Sitr cōfirmatio formaliter nō cōfert gram sine bono motu mētis in adulto.

Sed circa predicta sunt multa dubia. primū

Primū argumētum scoti

Secundū

Cōtra dicta

Ad primū scoti

Ad scām

Quinti articuli primū dubiū

Tertiū

Quartū

Quintū

Sextū

Septimū

Octauū

Nonū.

R

Ad primū dubiū

est:q videt q̄ peccatū mortale sit priuatio alicui? positiui. Luz q ꝫm sctōs loquētes de ista materia peccatū est ꝓuatio boni. tū q peccatū est morbus spūalis aie. tū q peccatū est vicium aie. tū q ꝓ peccatū aia spoliat bonis naturalib? ⁊ priuat gratuitis. Scōm est.q videt q̄ peccatū dicat aliquē respectū rōis. q̄a obligatio ad penā eternā:aut ē aliqd aut nihil:nō nihil,certū est.igit est aliqd.aut igit aliqd reale aut rōnis:nō reale certū est.igit rōis. Tertiū est de diffinitōe penitētie. q: nō videtur q̄ sacramētuz penitētie sit absolutio sacramētalis.q: ꝫm magistrū ⁊ sctōs tres sunt ptes penitētie.cōtritio.cōfessio.⁊ satisfactio.et ista non ꝓtinētur sub penitētia sacramētali. Preterea. sine penitētia nō pōt deleri peccatū:⁊ sine absolutione pōt.igit ⁊c. Quartū est de remissione culpe per penitētiā:quis illox actuū scz detestādi:dolendi ⁊c.se habeat ēentialiter ad remissionē culpe:⁊ quis illox actuū sit ꝑ. vtrū sit aliquis act? ante actū detestādi.q: videt q̄ velle vindicare sit act? prior:et quis ē iste act? detestādi:⁊ vtrū actus detestādi oi altero circūscripto de potētia dei ordinata sit sufficiēs ad remissionē culpe tanq̄ meritū de congruo. Quintū est. vtruz peccata dimissa p penitētiā redeāt in recidiuāte. Sextum vtrū bona mortificata p peccata redeāt per penitentiā. Septimū an aliq̄ peccatū post istā vitā dimittat. Octauū est de infusiōe gratie. vtruz sit alia mutatio ab expulsione culpe. Nonuz est. vtrum gratia infusa sit alia a gratia gratū faciēte a virtutibus. ⁊ videtur q̄ sic. q̄a sacramēta sunt medicine cōtra morbos. igitur non dātur nisi in remediū alicuius morbi spiritualis. sed virtutes possunt esse sine eis. Ad primuz istox dico. q̄ peccatū mortale non est aliquid positiuuz reale nec ens rationis. tamē ꝫm suū quid nominis includit multa positiua. q̄a actum ⁊ potentiā ⁊ penā futurā: quia aliquez peccare mortaliter nō est aliud nisi facere aliquē actum vel omittere ꝓpter quē ordinatur ad penam eternā. ⁊ ideo dicitur peccatū morbus: vulnus: egritudo. quia sicut ex istis sequitur dolor in corpore. sic ex peccato cōmisso sequitur tristitia in mente: vel eterna si nō poeniteat: vel tēporalis si poeniteat. Per hoc ad auctoritatē. Ad primā dico. q̄ peccatū non est priuatio alicuius boni inherentis actualiter. vel quod aliquando infuit: sed est priuatio boni futuri quod deberet inesse si nō peccasset: sicut causa demeritoria ad modū quo aliquis inabilitatur ad beneficiū ecclesiasticum ꝓpter aliquē actum quo priuatur illo beneficio futuro. Ad alias dico q̄ loquitur de peccato ꝓmi

parētis ꝓpter qd̄ ipse ꝓ oībus suis posteris vulnerat? est in naturalib? spoliat? gratuitis. q: ipe ꝫm aliquos accepit gratiā gratū faciētē ⁊ multas pfectiones naturales ⁊ corporales sic bonā cōplexionē: ꝫ ꝓ peccatū suuz tanq̄ ꝓ demeritoriā causam meruit spoliari gratuitis ⁊ vulnerari in naturalib? ꝓ hoc q̄ corpus suuz expositū fuit causis naturalib?: vt in illud age rēt ⁊ bonā dispolitionez minuerēt. Ad scōm dubiū dico. q̄ peccatū nec est ens reale nec rōnis: ꝫ sicut alias dictū est de bono vero ⁊ alijs ꝓceptib? cōnotatiuus q̄ habēt tm̄ q̄d nominis ⁊ nō q̄d rei nec rōnis. q: talia nō significāt tm̄ vnā rē ꝫ significāt multa. vnū in recto ⁊ aliud in obliquo. ⁊ iō de talib? in abstracto sumptis nihil vnū reale ꝑdicatur. Eodē mō est de cōceptibus negatiuis: sicut de priuatōe ⁊ negatione. q: nō dicūt rez vnā nec aliqs res: ita q̄ sint simul ille res. ꝫ ꝓuatio ipoztat totū istud visionē in oculo nō esse ⁊ necessario significat plures res: quarū vna nō est alia. ⁊ iō nihil vere ꝑdicat de negatōe vel ꝓuatione in abstracto: ꝫ solū in cōcreto ⁊ vnuz in recto ⁊ aliud in obliquo. ita dico de pctō q̄ nō dicit aliquā vnā rē realē vel rōnis: sed significat et ipoztat totuz istud. actū ꝓteritū ꝓmissuz vel omissuz ad quē aliqs obligat: ꝓpter quē talis ordinat ad penā eternā. Et iō qn̄ querit quid est peccatū. dicenduz est q̄ nō habet q̄d rei: ꝫ tm̄ q̄d nois. iō nō debet cōcedi q̄ est ens reale nec rōnis: ꝫ bn̄ in diffinitiōe eius exprimēte q̄d nois ponūtur multa realia. ⁊ iō sic pōt concedi q̄ nō est ens q: nō est aliqua res vna ꝑcise nec multe res sil ꝫ est vnū nomē vel cōceptus significās vel importās plures res. potest etiaz dici nihil. q: oē positiuū q̄d est in peccato pōt poni p deuz: sic ꝓ causaz totalē in volūtate hois. ⁊ tn̄ nō dicit peccatū. q: nec ex pte dei nec ex pte hois. quia nunq̄ dicit hō peccator ꝓpter aliquē actū nisi habeat respectu illius actiuitatis. ꝫ si de? sit causa totalis actus: tūc hō nō habet actiuitatē aliquā respectu illius. igit ⁊c. Nec de? peccare dicit ꝓpter istū actū. q: nullus dicit peccare nisi q̄ facit aliqd ad cui? oppositū obligatur. vel q: nō facit illud ad q̄d obligat. de? aūt ad nihil faciendū vel nō faciēdū obligat. igit ⁊c. Et iō pctm nihil dicit. q: oē positiuū in eo pōt causari sine oi pctō. ⁊ sitr pōt aliquē deus obligare ad penā eternā sine oi pctō. Ad tertiū dubiū dico. q̄ ille nō sunt ptes penitētie q̄ est sacramētū: ꝫ sunt dispositiones penitētis p supponētes effectū sacramēti: ⁊ hoc i actu vel in voto. Sz ꝛ. penitētia dicit a puniēdo: ꝫ absolutio sacramētalis nō puuit. Preterea. penitentia non est nisi ad deletionē culpe: ꝫ abso-

Ad scōm

T

Ad tertium

U

Universidad de Deusto
Biblioteca

U
Ad quartum

lutio sacramẽtalis nõ delet culpã. igit̃ ꝛc. Ad
primũ cõcedo ꝙ penitẽtia sacramẽtalis vel p̃
supponit penã vel iportat penã. formaliter tñ
nõ est pena vel punitio. Ad aliud dico ꝙ pnia
est ad augmẽtũ gr̃e p se: nõ aũt ad expulsionez
culpe. Ad quartũ dubiũ dico p̃mo ꝙ act⁹ de
testandi eẽntiali⁹ ꝛ p̃us se hz ad expulsionem
culpe int̃ oẽs alios act⁹. ℔ ꝓbat: q: pctm̃ est in
ptãte volũtat̃. igit̃ ꝛc. ꝛ p ꝓns illud qõ eẽntia
lius se hz ad ℔ ꝙ sit in ptãte volũtatis: eẽntia
lius se habebit ad dẽletiõem culpe: ℔ int̃ illos
actus act⁹ detestãdi p̃us est in ptãte volũtat̃.
igit̃ ꝛc. Assumptũ ptz: q: tristicia nõ est in ptã
te volũtatis nisi mediãte actu detestãdi. igit̃
iste act⁹ eẽntiali⁹ ꝛ p̃us requirit̃ ad deletiõem
culpe ꝙ aliqõ ꝓns illũ actũ. Cõfirmat̃. q: de⁹
p̃t suspẽdere cãlitarẽ act⁹ detestãdi respectu
tristicie ꝛ cõseruare illũ actũ. ꝛ tñ tũc in illo a
ctu mereb̃. igit̃ respectu deletiõis culpe. Sc̃o
dico q̃tũ ad istud dubiũ ꝙ int̃ oẽs illos actus
q̃ respiciũt actũ actus detestãdi est p̃or. Si di
cas ꝙ velle vidicare pctm̃ est act⁹ p̃or. Ñdeo
ꝙ nõ: q: nullus vult vindicare aliq̃d nisi qõ ẽ
ab eo p̃us nolitũ: q: volitio vidicre p̃supponit
nolitiõem illi⁹ ꝓpter qõ infligit vindictã. Si
dicas ꝙ ex solo amore dei vult aliq̃d pctm̃ vin
dicare. Ñdeo ꝙ velle vidicare pctm̃ p̃suppo
nit actũ detestãdi pctm̃: q: aliqs bñe vult ꝛ p̃t
actũ detestãdi pctm̃: ꝛ tñ nolle rctũ vindicte.
igit̃ velle vidicare pctm̃ nõ est p̃mus act⁹ rctũ
pcti. Assumptũ ptz: q: vidicare est ꝓpr̃e rctũ
pene exteriozis infligẽde nõ inflictę. ℔ de⁹ pos
set p̃cipe ꝙ pctõr nõ vindicaret vindictam
actu interiozi: ℔ solũ exteriozi. igit̃ ꝛc. Jõ dico
ꝙ regularit̃ iste est ordo int̃er p̃dicta: q: p̃mo
est act⁹ detestãdi pctm̃. scõo est pena sequens
scz tristicia. tertio est acceptatio tã detestãdi
actus q̃ tristicie. q̃rto est velle vidicare b̃ ẽ vel
le infligere penã exteriozẽ: siue p cõfessionẽ: si
ue p satisfactõem. ꝛ b̃ ꝓpter p̃ceptũ diuinũ: ꝛ
aliter nollet forte ifligere penã talẽ. Et si que
ras quõ ordinant̃ isti tres act⁹ detestari acce
ptare ꝛ velle vidicare. dico ꝙ nõ ordinant̃ eẽn
tialit̃ ꝓpe loq̃ndo: q: vn⁹ p̃t esse sine alio: ꝛ ecõ
tra tñ extẽdendo nomẽ ordinis est ibi ordo: q:
ista tria detestatio tristicia ꝛ acceptatio sũt cã
sufficiẽs bui⁹ act⁹ velle vidicare ꝛ nõ vnũ p se
Si q̃ras q̃s est ille act⁹ detestãdi q̃ deler pctm̃
Ñdeo. aliqs p̃t detestari pctm̃: vel q: est dei
offensiuũ: vel q: est pene inflectiuũ: vl̃ q: ẽ pre
mij ipeditiuũ. ꝛ isti sunt distincti act⁹: q: p̃nt se
pari abinuicẽ ꝛ ille act⁹ detestãdi pctm̃: q: est
dei offensiuũ delet pctm̃ ꝛ nõ alij. Tertõ dico
p̃ isto dubio ꝙ possibile ẽ aliquẽ actũ detestã
di sufficere ad deletiõem culpe ꝛ infusionẽ gr̃e
q: ille actus quo aliqs detestat̃ pctm̃ ꝓpt̃ deũ
q: est dei offensiuũ circũscripto oi alio sufficit.
Si dicat̃ ꝙ actus caritat̃ req̃rit̃ ad deletiõem
peti. ℔ iste nõ est actus caritat̃: q: caritas respi
cit p̃cise deũ ꝓ obiecto: act⁹ detestãdi respicit
p̃ obiecto deũ ꝛ pctm̃. Cõfirmat̃: q: act⁹ amo
ris ꝛ odij distinguñt spẽ. igit̃ act⁹ detestãdi nõ
est act⁹ caritat̃. Ad primũ istoꝝ dico sicut alis
dctm̃ fuit ꝙ sicut ẽ idẽ act⁹ quo diligit̃ finis. ꝛ
ea q̃ sunt ad finẽ: ℔ vt terminat̃ ad finez sic est
actus fruẽdi vt terminat̃ ad ea q̃ sunt ad finẽ:
sic est act⁹ vtẽdi: ita est i ꝓposito ꝙ eodẽ actu
in numero aliqs odit ꝛ detestat̃ pctm̃ ꝛ diligit
deũ. ꝛ iõ iste actus ẽ actus caritat̃: sicut eodez
actu nũero põt aliqs scire p̃ncipiũ ꝛ ꝛclusiõez
vñ iste act⁹ caritat̃ p̃dictus hz duo obiecta p̃
tialia denoiantia illũ actũ extrinseca denoiatõ
ne. ꝛ iste actus vt terminat̃ ad deũ dicit̃. ꝛ est
act⁹ amoris vt aũt terminat̃ ad pctm̃ est act⁹
odij. ꝛ sic idẽ act⁹ nũero p̃t denoiari oppositis
ꝛ diuersis denoiatoib⁹ ꝓ cõparatõez ad diuer
sa obiecta ptialia. Ad ꝓfirmatõem dico ꝙ nõ
semp distinguñt spẽ illi act⁹: q: vn⁹ ꝛ idẽ p̃t sic
ꝛ sic denoiari. q̃ñ tñ sunt distincti rctũ dei ꝛ pec
cati: tũc bñ distinguñt spẽ. Si dicas ꝙ illud
est ꝛ p̃dicta: q: p̃us dctm̃ ẽ ꝙ tãta est distinctio
actuũ quãta habituũ: ꝛ ecõuerso. ℔ bitus quo
diligit de⁹ ẽ bitus caritat̃ ꝛ bit⁹ quo detestat̃
pctm̃ est bitus odij. ꝛ isti bitus distinguñt spẽ
igit̃ ꝛ act⁹. Preterea. dcm̃ ẽ ꝙ bitus nũq̃ in
clinat ad actũ alteri⁹ bitus: nisi mediãte ꝓpio
actu ad quẽ ꝓmo inclinat. ℔ actus ꝓprius cari
tatis ẽ actus amoris. igit̃ ad deletiõem nõ suf
ficit act⁹ detestãdi: ℔ requirit̃ actus ꝓpr̃i⁹ amo
ris. Ad primũ istoꝝ dico ꝙ b̃ ẽ verũ de habi
tib⁹ acq̃sitis ex actib⁹ ꝛ nõ de infusis. caritas
aũt ẽ bitus infusus. ꝛ iõ isti actui quo aliqs de
testat̃ pctm̃ ꝓpter deũ co: respõdet vn⁹ bitus
acq̃situs distinct⁹ spẽ ab actu caritat̃ ifuse. Et
sic̃ possunt b̃ esse due caritates acq̃site: vna q̃
diligit aliqs deũ tm̃ ꝓpter se. alia q̃ detestatur
pctm̃ ꝓpter deũ: ꝛ isti distinguñt spẽ. Ad aliꝺ
dico ꝙ illud intelligẽdũ ẽ de bitib⁹ acq̃sit⁹ nõ
infusis: hmõi ẽ caritas. ꝛ maxime hz intelligi
de bitib⁹ ap̃bensiuis. vñ bitus acq̃situs nũq̃
inclinat ad actũ alteri⁹ bit⁹ nisi mediãte actu
ꝓprio ad quẽ imediate inclinat: ℔ bitus infu
sus põt imediate iclinare ad actũ alteri⁹ bit⁹
absq̃ hoc ꝙ iclinet ad actũ ꝓpriũ. ꝛ iõ caritas
infusa põt bene inclinare imediate ad actũ il
lius bitus quo aliqs detestat̃ pctm̃ ꝓpter deũ
absq̃ b̃ ꝙ inclinet ad actũ ꝓpriũ imediate. Si
q̃rat̃. vtrũ ille bitus acq̃situs ex actu detestan
di pctm̃ ꝓpter deũ sit ꝛtuosus vel nõ: Ñdeo
ꝙ sic, cui⁹ rõ ẽ: q: inclinat ad act⁹ ꝓformes rõi

Instantia ꝑma

Secunda

Ad primã

Ad scõam

Y
Queritur
Respõdetur

recte ꝛ actus sunt ita boni ꝙ nõ ꝓnt esse mali.
Si queras an iste habit⁹ est virt⁹ moralis an
theologica. Respõdeo ꝙ põt esse theologica
ꝛ moralis: ita ꝙ põt habere diuersas denoiati
ones extrinsecas ꝓpter diuersa obiecta ptia
lia. Et dicit̃ theologica: q: habet deũ p̃o obie
cto ptiali sic̃ amicitia acq̃sita respectu dei. nõ
aũt dicit̃ sic theologica: q: infundit̃ a solo deo
Et põt dici moralis: q: hz pctm̃ p̃o obiecto p̃
tiali ꝛ est habit⁹ acq̃situs ex actib⁹: ꝛ sic p̃t hr̃e
diuersas denoiatiões. Si q̃ras vtruz virt⁹ ista
sit iustitia vel amicitia vel qualis virtus. Re
spõdeo. ꝙ q̃ñ vn⁹ actus causat̃ ex alio: q̃ actus
ptineret ad distinctas ꝑtutes si sit aliqs act⁹
includẽs eq̃alenẽ vtrũq̃ illoꝝ actuũ: ille act⁹
magis denoiatur absolute a virtute elicitiua
sc̃i actus q̃ ꝑmi. Exemplu. respectu p̃cipij
est vnus actus: et respectu cõclusionis est ali⁹
q̃ natus est causari ab actu respectu p̃cipij. ꝛ
vnus act⁹ p̃t esse tã respectu p̃cipij q̃ cõclu
sionis q̃ vtrũq̃ includat eq̃aliter. iõ ille act⁹
vel bitus magis dicit̃ scia respectu cõclusiõis
q̃ respectu p̃cipij. ꝛ rõ est ꝓpter cõitatẽ cau
salitatis act⁹ respectu p̃cipij: q̃ natus est cau
sare distinctos act⁹ respectu distinctarũ ꝛclu
sionũ: sicut vnũ p̃cipiũ est causa distinctarũ
cõclusionũ. et iõ si ille actus tertius includẽs
duos ꝑmos eq̃aliter denoiaretur ab bitu p̃n
cipij: ille actus haberet totã cõitatẽ causalita
tis sicut p̃im⁹ act⁹ q̃ est p̃ncipij tm̃: qõd falsum
est. Eodẽ modo de actu quo ĩtelligo subiectuz
p se: ꝛ de actu quo intelligo p̃dicatuz p se: ꝛ de
actu quo ĩtelligo vtrũq̃ cõiuncti. q: iste tertius
actus potius capiet denoiationẽ ab eodẽ p̃di
cato q̃ a subiecto ꝓpter eandẽ causaz. ptz igr̃
maior. Accipio minorẽ. respectu dei habeo vnũ
actũ diligẽdi ꝓpter se: et respectu pcti habeo
aliũ actũ detestãdi q̃ causat̃ ex ꝑmo actu. igr̃ si
p aliquẽ detestor pctm̃ ꝛ diligo deuz q̃ est act⁹
eq̃alens vtrũq̃. iste tertius actus magis ca
piet denoiationẽ ab bitu scib̃ act⁹ q̃ ꝑmi. et p
ꝓns si p̃im⁹ act⁹ dicat̃ amicitia ꝛ scõs iustitia
iste act⁹ tertius magis iustitia q̃ amicitia nũcu
pabit̃. ꝛ rõ est: q: iste ꝑmus inclinat sicut cã p
tialis ad plures actus q̃ scõs q̃ tm̃ inclinat ad
actũ detestãdi pctm̃. ꝛ ꝓpt̃ b̃ ad alios actus
cãtãdi: orãdi: laudãdi: ꝛ sic̃s. ꝛ etiã eodẽ mõ il
le tertius act⁹ ad oĩa illa inclinaret: si reduce
ret̃ ad bituz ꝑmi bitus: qõd flm̃ est. Si dicas ꝙ
ꝑmus act⁹ est p̃ncipalior ꝛ pfectior. igr̃ ab eo
recipiet denoiationẽ. Ñdeo. eq̃aliter cõti
net tã amicitiã q̃ iustitiã. tm̃ pot⁹ debz deno
miari a iustitia q̃ ab amicitia ꝓpt̃ cãs dictas
Exẽplũ. q̃ veller punire malefactorẽ ꝓpt̃ dile
ctionẽ p̃cipis q̃ iuste p̃cipit malefactorẽ pu

Ad quintũ

nire iste actus includit eq̃alenter tã dilectio
nẽ p̃ncipis q̃ velle punitiõis. ꝛ tm̃ iste hz ma
gis dici iustus q̃ amic⁹. ꝛ virtus illa gñata ex
illo actu dicit̃ magis iustitia q̃ amicitia. sic ẽ in
ꝓposito. Si q̃ras an ille actus detestãdi suffi
ciat ad expulsionẽ culpe ꝛ infusionẽ gr̃e. Ñn
deo. ille act⁹ ẽ solus sufficiẽs ad meritũ de cõ
gruo. nã bito isto actu de⁹ statim infũdit gr̃am ꝛ
de potẽtia dei ordinata nõ p̃t nõ infũdere. Si
dicas ꝙ nullus actus põt esse meritor⁹ de po
tẽtia dei ordinata sine gr̃a. ꝛ p ꝓns p̃supponit
gr̃am ꝛ expulsionẽ culpe. igr̃ ꝓpt̃ eũ nõ expelli
tur culpa. Ñndeo ꝙ ꝓpter istũ actũ ꝓferẽt gr̃a
nõ p̃ius tpe ℔ sit. ꝛ dico ꝙ rctũ gr̃e null⁹ actus
est meritor⁹ de cõdigno nili ille q̃ est rctũ eter
ne beatitudinis. si eĩ duo eq̃liter habeãt talẽ
actũ detestãdi: nõ opz ꝙ de⁹ eq̃liter vtrũq̃ in
fundat gr̃am: q: põt vni infundere ꝛ alteri nõ
infundere. ꝛ isti act⁹ solũ sunt meritor⁹ respe
ctu ꝓprie gr̃e de cõgruo nõ de cõdigno. si sint
aliq̃ eq̃liter dispositi in oĩbus actib⁹ ꝛ equalẽ
habeãt gr̃am nõ põt deus de potẽtia sua ordi
nata pmittere q̃n vterq̃ habeat talẽ gr̃iaz ce
teris paribus. ꝛ iõ rctũ gr̃e nõ ẽ aliqs act⁹ me
ritor⁹ de cõdigno: ℔ rctũ beatitudinis põt. et
sic ptz ꝙ multi sunt actus meritor⁹ de cõgruo
ꝛ nõ de cõdigno. Ad quitũ dubiũ dico ꝙ neu
tra pars ꝓbari põt: tm̃ videt̃ esse magis cõsonũ
dictis sctoꝝ ꝙ pctã nõ redeãt. ꝛ ad hoc ẽ con
gruẽtia ꝙ deus nõ iudicabit bis in idipm. Sz
tm̃ possunt dici redire: q: possunt iputari ad tã
tã penã ad quãtã p̃us imputabãt. Sed tunc ẽ
dubiũ q̃tũ ad aliquas circũstãtias aggrauan
tes an pctm̃ postea cõmissũ sit graui⁹. ꝛ videt̃
ꝙ sic: q: q̃to aliqs recipit plura beneficia tan
to magis obligat̃. ℔ iste cui dimittit̃ pctm̃ ẽ bu
iusmõi q̃ si nõ peccasset. ꝛ p ꝓns iterũ peccan
do grauius peccat q̃ si p̃us non peccasset. ꝛ b̃
cõcedo ꝙ magis peccat q̃ si nũq̃ fuisset sibi cul
pa remissa nõ tm̃ obligat̃ ad tãtã penã ad quã
tã fuisset obligat⁹ si nunq̃ penituisset. ꝛ iõ nõ
redeũt. ꝛ b̃ ẽ verũ si p̃us fuit totũ satisfactũ ꝓ
pctõ: sicut p̃ius dctm̃ est. Si dicas aut pctm̃
sc̃m est oĩno idẽ cũ p̃mo aut nõ. si sic: tũc non
obligat̃ ad maiorẽ penã ꝓpter illud qõ cõmi
sit post pniam q̃ ꝓpter illud qõ cõmisit ante.
si nõ: tũc sc̃m pctm̃ esset duo pcta: vel nunq̃
posset aliqs peccare eodẽ pctõ quo peccat an
pniam. cõfirmat̃: q: p̃ius dcm̃ est ꝙ circũstan
tie sũt obiecta ptialia act⁹: ℔ possibile ẽ ꝙ pec
cans sc̃o nõ cogitet de pctõ p̃mo: nec de cir
cũstantijs illius pcti. igr̃ non opz pctm̃ redire
q̃tũ ad circũstantias aggrauãtes. Ad primuz
dico ꝙ accipiẽdo pctm̃ ꝓ actu pcti: sic est idez
actus flm̃ spẽm: ꝛ põt esse idẽ flm̃ numerũ per

Universidad de Deusto
Biblioteca

potētiā diuinā accipiēdo tm̄ pctm̄ ꝓ toto exp̄so ꝓ q̄d nois sic nō est idē pctm̄:q: ille actus secūdus denoiatur aliq̄ spāli denoiatōe q̄ nō denoiatur p̄mus:q: ille pōt vocari ingratus seu actus ingratitudinis ⁊ p̄mus nō. ꝓpter istā ingratitudinē pōt dici grauꝭ pctm̄:⁊ debeꝭ sibi pena alia q̄ pus ⁊ maiꝰ. Ad cōfirmatōem dico q̄ tales circūstātie sunt obiecta ptialia virtutū. nō tm̄ actuū vicioso:q: actus virtuosus est ex cā integra nō actus vicios⁹. ⁊ cō ad pfectē virtuosum req̄runt oēs circūstātie tā q̄ obiecta ptialia: ꝫ dicit vicios⁹ ex defectu vnius circūstātie. Si dicas ille q̄ ꝑmo peccat pōt habere eq̄lem conatum in volūtate sicut peccās scō. ⁊ p ꝯns eq̄liter peccabit. Rn̄deo. sic nullus dicit peccare nec vicios⁹ opari: nisi q: facit illud ad cuꝰ oppositū obligat. ⁊ cō sola voluntas pōt peccare: ita q̄ plus obligatur plus peccat: ⁊ secūdo peccās plus obligat. igit̄ ꝛc. Si dicas q̄ faciēs illud ad qđ minus obligat magis meretur. ꝫ si ꝑmo peccās facit illud ad qđ minus obligat: igit̄ magis mereꝭ in faciendo illud q̄ scō peccās. Dico q̄ sic nullus mereꝭ nisi operās sciēt: ita q̄ scia sit obiectū ptiale illius actꝰ: ⁊ ita talis si plus mereꝭ ꝑpt̄ talē sciētiā q̄ bz aliq̄ actū qui nō bz scōs. ⁊ p ꝯns ceteris paribus ex maiori conatu opat. Ad

AA Ad sextum

sextū dubiū dico q̄ bona mortificata redeūt p pniam q̄rum ad acceptatōem diuinā: q: p dei miam ordinant ad p̄miū ad qđ ordinabāt añ pctm̄: q: ex diuina mia ordinat q̄ nullū bonuꝫ sit̄ remuneratū nisi ꝑpt̄ indispositōez actualē illius in quo fuit tale bonū ⁊ talis indispositio remouet̄ p pniam. ꝫ totū nō pōt ꝓbari. Si dicas q̄sic aliq̄s semp̄ resurgeret post pniam i maiori gr̄a q̄ habuit ꝑus añ pniam ex quo bona p̄dicta redeūt quo ad remuneratiōem. ꝯns est falsū: q: conat⁹ resurgent̄ aliq̄n ꝑt eē minor q̄ añ pctm̄. tū q: alicui bñti maiorē conatū ātē pctm̄ ꝓferat minor gr̄a q̄ bñti minorē conatū post pniam. Preterea. sic malū ad punitiōem ita bonū ad remuneratōez: ꝫ p pniam punitio mali eterna cōmutat̄ in tpalez. igit̄ ⁊ remuneratio boni eterna cōmutat̄ in tpalem p pctm̄. ꝫ post q̄ cōmutauit nō videt̄ q̄ vlteri⁹ ipm̄ premiabit: q: deꝰ nō p̄miat bis idipm̄. igit̄ ꝛc. Preterea aliq̄ bonū in dānato nō premiabit̄ nec tpaliter nec eternaliter. igit̄ nō est incōueniēs aliq̄ bonū nō premiari eternalit̄. Ad primuꝫ istoꝝ dico q̄ nō est incōueniens q̄ habeat maiorē gr̄am q̄ ꝑius: q: illa gr̄a nō redditꝫ ꝑpt̄ conatū qui bz mō: ꝫ ꝑpter p̄dicta bona. Ad se

BB Ad septimū

ptimū dubiū dico q̄ pctm̄ mortale nō dimittitur post hanc vitā: q: pena eterna post hāc vitā nō cōmutat̄ in tēpoꝛalē: ꝫ pctm̄ veniale pōt dimitti. Ad octauū dubiū dico consimiliter.

CC Ad octauū

DD Ad nonū

Ad nonū dico q̄ gr̄a infusa est eadē cum gr̄a gratū faciente ⁊ gr̄a virtutū. Et q̄n dicit̄ q̄ sūt medicine: dico q̄ nō dicunt̄ medicine: q: ꝑmo curāt morbos: q: aliq̄ sacramēta ꝓsupponunt boiem iā curatū sicut ꝓfirmatio ⁊ eucharistia dicunt̄ tm̄ medicine: q: nisi morbꝰ fuisset nō fuissent instituta sine tm̄ aliq̄bus sacramētis in re vel in voluntate vel in voto homo curat̄: vt sine sacramēto cōiugij ꝛc. Questio. x.

Arca distinctio x

A Questio X

c nē. xliij. quero vtrū boies resurgent incorruptibiles. Nō: q: ab aīa beata nulla dz auferri ꝑfectio: ꝫ aīam separari a corꝑe est ꝑfectio. tū q: tūc deo magis assimilatur q̄ q̄n cōiungit̄ cū corꝑe. tū q: sic simpliciter ad simplicit̄: ita magis ad magis ⁊ maximum ad maximū: ꝫ q̄to forma ē magis abstracta tanto est ꝑfectior: igit̄ maxime abstractuꝫ est maxime ꝑfectū. Preterea. si idē bō nūero possꝫ redire ꝫ nō esset nisi q: est ita i prāte agent̄ post corruptōem sicut añ. ⁊ sic eadē rōne posset redire idē nūero p agēs naturale: q̄a eandē potētiā bz agens naturale respectu effectus ꝑducti post ꝑductōem quā habebat ante. Ad oppositū est fides ecclie. Circa istā q̄stionē conclusio est certa ex scriptura: ꝫ sunt ꝫ aliq̄ speciales difficultates. vna est an sit aliq̄ rō spālis ex ꝑte boꝭ quare resurrectō ipius sit magis possibilis q̄ alterius rei gn̄abilis. Et q̄tū ad istā dicit̄ q̄ est spālis rō: q: aīa itellectiua ē p se subsistēs ⁊ materia simplr̄ ē incorruptibilis: ⁊ cō nō ē iterruptio i esse scz substātiali. forma aūt alioꝝ cedit in nihil: ⁊ cō nō est redibilis ⁊ ideo dicit q̄ aīa sensitiua in boie nō differt ab aīa itellectiua ⁊ q̄ accēntia boꝭ nō redibūt eadem in nūero q̄uis substātia eadē in nūero redeat. Cōtra istā cōclusionē sunt auctoritates vna augustini. xxij. de ciui. dei. c. xx. Quāuis ⁊ si oibus perisset modis nec vlla ei⁹ materies i vllis natureꝭ latebris remālisset vnde vellet eā reparare ops. scō nō est ꝯsona dictis ꝓpꝫis in B q̄ dicit q̄ cedit in nihil: q: tūc q̄libet forma annihilareꝫ vere. Tertio q: aīa sensitiua in boie differt realiter ab intellectiua sicut alibi ꝓbatur. Preterea nō videt̄ verisile q̄ xp̄s oia accēntia habuit noua post resurrectōez ⁊ q̄ cōmutauit potētias sensitiuas q̄ sunt accēntia ꝑm eu. Cō dico q̄ tā materia q̄ forma intellectiua sensitiua q̄ accēntia oia redibūt. ⁊ B nō includit cōdictōem. B etiā ptz ꝑ auctoritatē sacre scripture Job. xix. Scio q̄ in nouissimo die de terra surrecturus sum. Secūda difficultas est: an aīa intellectiua sit forma specifica boꝭ ⁊ multiplicabilis ad indiuiduoꝝ multiplicatōem cōtra ꝓmētatoꝛē auerroim. iij. de aīa. de q̄stione ꝛe respōsionē alibi ꝛc. Sz dubiū est iurta ꝫ vtrū aīa itellectiua sit incorruptibilis ꝑm ꝑbm. Respōdeo. q̄ nō videt̄ eē de intētione ꝑbi q̄ sit incorruptibilis: q: ꝑm eū nihil est incorruptibile a ꝑte post qđ habuit initiū a ꝑte ante. Tum si ponat̄ incorruptibilis ꝑm euꝫ magis videt̄ esse de intētione sua q̄ maneret ꝑpetuuꝫ vnita corꝑi: sicut ꝑfectio ꝑfectibili: q̄ separetur. Tertia difficultas ē. vtrū resurrectio sit possibilis. ⁊ hic sūt duo videnda. Primū est. vtruꝫ ꝑ naturā idez nūero possit redire de nō esse ad esse. Circa istud est duplex opinio. Una est q̄ oia redibūt eadē nūero. q: agēs redibit in suo situ. ⁊ p ꝯns effect⁹. Sed ꝫ opinio est heretica ⁊ falsa: q: ꝓtra sacrā scripturā. Scōa opinio est. q̄a nihil idez nūero pōt redire ꝑ naturā. qđ ꝓbatur sic. natura nihil facit nisi mediāte motu ⁊ trāsmutatiōe. ꝫ motꝰ nō pōt redire idē numero: etiā ꝑ potentiā diuinā. igit̄ ꝛc. Minoꝛ ꝓbat sic gādensis quotlibꝫ octauo q̄stione secūda. Et ꝑmo ex ꝑte eius q̄ ꝑtinet ad vnitatē motus. q: ponere vnitatē cū interruptiōe ēndi in illis de quoꝝ vnitate rōis est cōtinuatio. illud est mltiplicare ꝯdictionē: ꝫ oia successiua sicut motꝰ ⁊ tēpus in rōne sue vnitatis includūt cōtinuationē ēndi. igit̄ ꝛc. Probat eadē mio: ex ꝑte ꝓximitatis ⁊ posterioritatis in ꝑte: q: ponere ea simul: de quoꝝ rōe est nō eē simul est ponere ꝯdictionē: ꝫ de rōe ꝓximis ⁊ posterioris in motu ⁊ ꝑte est nō esse simul. ꝫ rēpus ꝑteritū ꝑꝰ ⁊ postea reparū se habēt sicut ꝑius et posteriꝰ. igit̄ si tale pōt repari pōt esse ꝑꝰ simul cū posteriori. Tertio ꝓbatur eadez minor ex spacio sup qđ est motꝰ moueat aliq̄d ab a in c ⁊ ꝑ b. si igit̄ motus posset reparī ps motꝰ q̄ est ab a in b. pōt reparari q̄n mouet̄ a b in c. ⁊ tūc simul moueret̄ ad b. ⁊ recederet a b. Preterea. scō de gn̄atione dicit̄: q: nō redit idez nūero. Similit̄ in p̄dicamētis. A ꝓuatione in bitum nō est regressio. Quātū ad istū articulū respōsionē q̄re alibi. Scōa difficultas in isto articulo est. vtrū vtroq; erūte tā aīa itellectiua q̄ corꝑe: posset aīa se vnire corꝑi. q: nō: q: q̄n aīa informat corꝰ: aliq̄d esse causat in corꝑe. aut igit̄ illud est idē cuꝫ aīa: aut est diuersum ab aīa. si idē: tūc aīa causaret se in corꝑe. Si ꝫ aliud eē: illud esset mediū inf formā ⁊ materiā ꝑ q̄ns ex ꝑti articulo istud esse post suaꝫ corruptionē nō posset reparī ꝑ naturā. igitur ꝛc. Scō sic. ꝑꝰ natura aīa creat̄ q̄ corꝑi vniatur. ⁊ ꝑ q̄ns si aīa posset se vnire: semp̄ possꝫ se vnire. Tertio sic. q̄a tūc resurrectio xp̄i fuisset naturalis. q: ꝑtes ille fuerūt ꝓfuate. q: tā aīa q̄ corꝑus: qđ falsuꝫ est ⁊ erroneū. Sed iste rōnes nō cōcludūt. ꝓma nō: q: nullū est esse creatū ab aīa i corꝑe qđ nō fuit ꝑꝰ? nisi q: resultat quedā vnio q̄ est relatio: sicut ptz alibi: sed ista relatio pōt causari ꝑ naturā. igit̄ ꝛc. nec secūda valet: q: ꝓpitas nature aīe ad corꝰ non sufficit ad boc q̄ aīa se vniat corꝑi: sed req̄rit̄ q̄ ꝑꝰ? ꝛpe existeret ātēq̄ corꝑi vniret qđ nō est verū. ⁊ cō nō valet. Nec tertia valet: q: cōclusio pōt ꝓcedi. Ideo dico q̄ nō pōt sufficiēter ꝓbari q̄n aīa possit se reunire. q: non vī rō quare ꝑ naturā nō possint ꝓtes vniri cū videamus q̄ ꝑ agēs naturale due aq̄ ⁊ due ꝓtes aeris diuerse vniūtur: q: tm̄ opposituꝫ est magis cōsonū dictis sc̄oꝝ. ⁊ cō teneo hāc opinionē: licet nō posset sufficiēter ꝓbari.

E Sententia auct.

B Quarta difficultas principalis

Quarta difficultas ꝑncipalis est quo fiet resurrectio. Añdeo ꝑm doctrinā sc̄oꝝ. licet nō posset ꝓbari. dico q̄ ministerio āgeloꝝ fiet. sic q̄ ꝑꝰ? cōgregabūt materiā: q̄ aggregata inducet̄ post forma ſbalis ꝓcedens aīam intellectiuā: ⁊ post inducetur aīa intellectiua. ⁊ q̄uis vtraq; forma possit ꝛoralit̄ a deo, ꝓduci: nō tm̄ videtur q̄ debeat negari actiuitas respectu huius a causis vlibus. q: nō pōt ꝓbari q̄ nō possit fieri ab aliqua naturali cā ⁊ vlī. puta corꝑe celesti: saltē deo cōcurrēte. q: ex quo materia est nata recipere ⁊ agēs naturale vl̄e agere. nō videt̄ q̄a corꝑa celestia: saltez ptialit̄ possint illas formas inducere: nec ipedit. q: tunc nō erit motꝰ ꝫ cessabit tūc: q: motꝰ nihil facit nisi q: approximat agēs ad passuꝫ ⁊ sine oīi motu pōt fieri ista approximatio: saltē ministerio angeloꝝ.

Primū dubiū

Secūdo sic. ꝑꝰ? natura aīa creat̄ q̄ corꝑi vniatur. ⁊ ꝑ q̄ns si aīa posset se vnire: semp̄ possꝫ se vnire. Tertio sic. q̄a tūc resurrectio xp̄i fuisset naturalis. q: ꝑtes ille fuerūt ꝓfuate. q: tā aīa

Sed cōtra p̄dicta sunt multa dubia. primuꝫ est. an determinatꝰ effectꝰ determinet sibi certū agēs. hoc videtur ꝯ p̄dicta in scō libro. q: ibi dicebat̄ q̄ q̄libet respicit ifinita ꝓducibilia ⁊ ꝑ ꝯns nullū vnū effectū sibi determinat. ⁊ hec est cā q̄re creatura nō pōt creare: sicut ibi dcm̄ est. Scōo q: q̄ rōne ois effectꝰ determinat sibi certū agēs: ita ⁊ certuꝫ rēpꝰ. ⁊ ꝑ ꝯns nihil bis ꝑt ꝓduci.

Scōm

Scōm dubiū est. q: alibi dictū est q̄ due pñt eē cāe totales alicuꝰ effectꝰ: qđ nō ē verū si vnū agēs determinet sibi certū effectū

Tertiū

Tertiū dubiū est. q̄a in ꝛcio dictū est q̄ in augmētatiōe forme inducūtur plures ꝓtes realr distincte. ⁊ tūc cū agēs eq̄liꝭ respiciat distinctas ꝓtes in eodē instāti oēs illas ꝓducit vel nullā. vel dabis q̄ variatio tēpoꝝ sit cā quare modo ꝓducit vnā ꝑtem ⁊ post aliam.

Quartū

Quartū est. quia videtur q̄ sola variatio tēpoꝝ variat effectū: q: sola variatio approximatiōis variat effectū. igit̄ eodē modo bic.

Quintū

Quintū dubiū est. q: si sic idē motus numero possꝫ redire tūc semp̄ eēt idez motꝰ nūero corꝑis celestis

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sextū

Septimū

M Ad primum

ꝛ ita semp esset vna dies ꝛ vnū tps: ꝛ non essꝫ tps in infinitū ꝺ pbm ꝛ cōmentatorē. Jtez. v. phisicoꝝ sanitas corrupta non redit eadē nūero. ꝛ ꝺtra idē faciūt auctoritates reliq̄ suprapositē. Sextū dubiū est an eadē actio nūero ꝑt redire videk ꝙ non: qꝛ actio interrupta. silr. v. phisicoꝝ ad vnitatē motus requirit vnitas tē poris: tps aūt nō ꝑt redire. Septimū dubiū est an possit ꝓbari resurrectio naturali rōe videk ꝙ sic: qꝛ ꝺsideriū est naturale respectu beatitudinis: ß non possum⁹ ꝓfecte btificari nisi post resurrectōem. igit ꝛc. Ad ꝑmū istoꝝ dico ꝙ rō cōuincit: qꝛ quāuis non respiciat infinita ꝓducibilia in eadē materia. tñ in ꝺuersis materijs infinitis respicit infinita ꝓducibilia: qꝛ cū equaliter se habeat oio ad oēs illas materias ꝓduceret infinitos effect⁹ vel nullū. ꝛ eodē mō si ꝑt creare cū eq̄liter se habeat ad oēs effectus creabiles: qꝛ infiniti sunt vel crearet infinita: vel nihil crearet. ß in ꝓposito nō est sic⁹ qꝛ agens in ꝺuersis materijs nō determinet certū numerū: qꝛ saltē ꝑt facere infinitas materias eq̄liter approximatas agēti: tñ in eadē materia bene ꝑt agens naturale sibi determinare certū effectū. Ad scm̄ dico ꝙ forte possūt eē due cāe finales totales eiusꝺ rei sic alis dcm̄ est. ꝛ due cause agentes successiue totales: puta si vna cā totalis ꝓducat effectū ꝛ illa cā ꝺstruat ꝛ ponat alia cā eiusꝺē spēi ꝛ virtutis ꝙ oia: tūc illa cā ꝓseruaret eundē effectū: sicut si iste sol ꝺstrueret ꝛ poneret alius sol eiusꝺem virtut⁹ ꝙ oia: tūc iste scōs cōseruaret illud idez lumē numero in medio qꝺ ꝓducit ꝑm⁹ sol: nūc aūt ꝓseruatio nō ꝺffert a creatōe q̄tū ad principale significatū: ß solū penes connotatiua. Alio mō ꝑt ꝺci ꝙ sunt due cause totales agētes rctū vnius effect⁹ sik ꝛ semel ꝓducti quarū vna sit deus ꝛ alia cā scꝺa cū deo. Exemplū. si esset ḃ calor vn⁹ sufficiens ad ꝓducendū aliuꝫ calorē in isto gradu ita ꝙ nō req̄reret aliā cāꝫ scꝺam ad ꝓducendū istū calorē: tūc calor ꝑt sik ꝛ semel produci a calore sicut a cā totali ꝛ a deo sik. ꝙ aūt deus ꝓcurrat cū calore sicut causa totalis vel ptialis ḃ est in voluntate sua: qꝛ dimittit creaturā bñe actōem ꝛ ꝑt ipe nihilominus ꝓcurrere sicut placet sibi. ꝙ autē creatura nō ꝑt esse cā totalis rō est: qꝛ semper cōcurrit deus: ß ꝙ respectu eiusꝺē effectus sint due cause totales naturales est impossibile. nec ḃ vn⁹ q̄ dixi nisi ꝫ opinione Job. Cōtra quā arguo in eo ꝙ ponit ꝙ idē homo possit ꝓduci a pluribus patrib⁹: qꝛ nō videk incōueniēs ꝝ eum q̄ dicit ꝙ ad variatōem cause nō variat effectus qꝛ due cause totales possunt idē ꝓducere: qꝛ ꝫ Job. duo patres sunt cause naturales: qꝛ eadē

J Ad scm̄

rōne posset vn⁹ effectus ꝓduci a duab⁹ causis totalib⁹ naturalibus: puta ignis. ꝛ tūc cū ista agētia possint simk approximari alicui passo ꝺsposito: ipe habet dicere ꝙ idē effect⁹ ꝑt ꝓduci a duab⁹ causis naturalib⁹ totalib⁹: qꝺ tamē ego nego. ß hoc nō est ꝺtra me: qꝛ nō pono hoc vel si tenerek ꝙ duo calefactiua approximata aliq̄ꝺ ꝓducerēt in passo: qꝺ nō videk rō quare vnū magis ꝓduceret in passo q̄ aliud. ꝑt dici ꝙ nō essent cause totales: qꝛ ꝓducerēt aliuꝫ effectū nūero ꝺstinctū ab illo q̄ ꝓducerek ab vno tm̄. ꝛ ille effect⁹ sic esset a duob⁹ ꝙ nō posset esse ab vno solo. ꝛ ꝓ ꝑm̄s respectu illius effectus sunt iste cause ptiales: licet respectu aliorū effectuū possint esse cāe totales. Ad aliud dubiū dico ꝙ non videk rō quare in augmēta tione ꝓius ꝓducit vna ꝑs q̄ alia: nisi qꝛ deus cōcurrit ad ꝓducēdū istā ptem ꝛ nō aliā. Cōtra. eadē rōne posset de⁹ determinare agēs ad eundē effectū: qꝺ tm̄ respiceret infinita ꝓducibilia in eadē materia. Preꝛea. tūc eadē rōne ꝑt creare: qꝛ de⁹ ꝑt cōcurrere ad ꝓductionē vni⁹ ꝛ nō alteri⁹. Ad primuꝫ istoꝝ ꝛ ad aliud dico. ꝙ nō est simile de tēpore ꝛ approximatiōe. qꝛ nō ꝺpēdet effect⁹ a tpe sicut a causa nisi ꝙ accidēs. qꝛ si de⁹ crearet actiuū sine oīi tēpore adhuc ꝓduceret effectū. ꝛ ꝓ ꝑm̄s q̄libet effectus ꝓduci ꝑt in quolibꝫ tēpore: nec semp diuersitas approximationis facit ad diuersitatez effectuū: dūmodo agēs eandē habeat virtutē.

K Ad tertium

Instantia ꝑma

Secunda

L Ad instantias

M Ad alia dubia

Ad aliud de motu dico. ꝙ ꝑbs dicit vel ītelligit ꝙ ad variationē termini variat motꝰ. q̄a in vno tēpore motus cōnotat aliq̄s ptes ꝺditionis: quas non cōnotat in alio. tñ q̄tuꝫ ad oīe positiuū ꝛ affirmatiuū. Fꝫ ꝙ ꝺffert a rebꝰ pmanētib⁹ bene ꝑt esse ꝛ redire motus ꝙ potentiā diuinā et forte ꝙ naturā in motu locali quo fit sup spaciū: ꝑt oē intrinsecū motui redire idē nūero. qꝛ eedez sunt ptes magnitudinis siue spacij: ꝛ eedē negatiōes illarū ptiū: ꝛ plura nō sunt de rōne intrinseca motus: ß motus semp cōnotat aliq̄ꝺ qꝺ redire nō ꝑt. ꝛ ꝓpter boc nō semp est idē dies vl̄ hora. qꝛ ꝑmus dies cōnotat ꝙ ptes magnitudinis mote non coexistāt ptib⁹ magnitudinis sup quā est motus. ita ꝙ nō ātē. secūda dies q̄ ꝓnotat ꝙ eedē ptes coexistāt ꝓdictis ptib⁹ semel. tertia dies cōnotat ꝙ coexistāt bis. ꝛ q̄tum ad ista cōnotata nō potest semp eē eadē dies ꝙ naturā nec ꝙ aliquā potētiā. licet semp sit eadē dies q̄tuꝫ ad oīe intrinsecū dici: siue sit affirmatiuuꝫ siue negatiuuꝫ. Ad ꝑbm dico. ꝙ sanitas potest redire eadē numero. sed sanitas q̄tuꝫ ad ꝓnotatū nō potest redire. qꝛ sanitas ꝑma cōnotat coexistētiaz alicui⁹ ptis tpis q̄ nō ꝑt coexistere

N Ad primā rōem gandensis

cū ista parte tpis q̄ cōnotat ꝙ sanitatē scꝺam.

Qui vero vellet tenere ꝑmā viā ꝙ agens naturale nō determinat sibi vnū effectū ß certos effect⁹: ita ꝙ isti effectus nō possunt ꝓduci ab alio agente: nec in alia materia nec in alio tēpore: ita ꝙ ad ꝓductōem vni⁹ effect⁹ requirit vnitas materie ꝛ agentis. ꝛ ḃ sufficit ꝛ videk eē intētio ꝓbi. v. phisicoꝝ. ꝛ sic nō ꝑt idē motus nūero redire nisi rediret idē tps. ꝛ ꝙ ꝓ ꝑm̄s idem motus nūero nō ꝑt fieri in alio tpe. Ex istis ꝓz ꝙ nihil valet qꝺ aliq̄ dicūt ꝙ idē nūero nō ꝑt redire: qꝛ duplex est ꝙuatio: scz vna q̄ ē forma. ꝛ ḃ ꝙuatio est potētia obiectiua forme: ꝛ ḃ nō posset esse eadē post corruptōem: qꝛ in illaz nō corrūpit forma. Alia est ꝙuatio q̄ cōsequit formā: ꝛ est potētia obiectiua materie: ꝛ i illaz corrūpit forma ꝛ nō in eandē potētiā obiectiuā nūero: qꝛ potētia obiectiua ist⁹ forme nihil dicit nisi bāc formā posse ꝓduci ab agēte. ꝛ ꝙ ꝓ ꝑm̄s dicere ꝙ hec forma nō ꝑt iterū ꝓduci: qꝛ nō est in potētia obiectiua est dicere ꝙ nō ꝑt ꝓduci: qꝛ nō ꝑt ꝓduci. ꝛ sic est petere principiū ꝛ ꝑbare idē ꝑ idē. silr ꝺ ḃ ꝙ dicit ꝙ forma cedit in eandē potētiā, spē non nūero. qꝛ si corrūpak in eādē potētiā rctū forme eiusdē rōnis cū agēs sit idē ꝛ materia eadē: nec sit aliq̄ mutatio facta in eis. Ponam⁹. nō est aliq̄ rō quare vnū nō posset ꝓduci sicut aliud. ꝛ ita illud qꝺ fuit iā ꝓductū sicut aliud agēs eiusdē rōis ꝑt ꝓduci de illa potētia. Si em̄ de⁹ annihilaret angelum nulla fieret in deo mutatio ꝓpter quā nō posset illū angelū reparare: nec in āgelo nisi qꝛ angelus fuit ꝑus ꝛ mō nō est. ꝛ ḃ nō est aliq̄ꝺ reale nec rōnis ipediens q̄n angelus posset redire. Jō dicerē ꝺm pbm ꝙ in nulla potentiā naturale corrūpit forma. ꝛ rō est: qꝛ esse in potētia naturali nō est aliud nisi posse ꝓduci ꝙ naturā. igit cū talis forma nō ꝑt redire ꝙ viā nature nō ꝑt forma corrūpi in potētiā naturalē. nec et ß sequeret ꝙ ānihilarek: qꝛ agēs naturale necessario ꝑsupponit subiectū i sua actiōe: ꝛ illud manet post ꝺsitiōem forme. et illud sufficit ad ḃ ꝙ forma nō annihilek. Ad rōnes gādensis ego dico. Ad ꝑmā dico ꝙ aliq̄ infruptio in motu non stat cū cōtinuatione: ꝛ aliq̄ stat. ꝙ em̄ aliqꝺ mobile ꝙ aliquā ptez spacij q̄escat ꝛ postea mouek in alia ptē spacij. talis interruptio nō stat cū vnitate motus ꝛ cōtinuatione. Alio mō ꝑt esse infruptio in motu. sic scz ꝙ aliq̄s actꝰ motus ꝑmo corrūpatur ꝛ post mobile q̄escat: ꝛ post in alio tpe redeat idē motus totaliꝫ sup illud spaciū. ꝛ talis iterruptio motus stat cū cōtinuatiōe eiusdē q̄tuꝫ ad oia intrinseca motus. Si dicas ꝙ ad vnitatē mot⁹ requirit vnitas tpis, nego assumptuꝫ.

Ad aliud dico. ꝙ illud qꝺ est ꝑus in motu ꝑt esse posteri⁹ in motu ꝙ potētiā diuinā. ꝛ ꝙ ꝓ ꝑm̄s sic multitudo ē simul pri⁹ ꝛ posteri⁹. ß qꝛ idez nō ꝑt simul habere istā denoiationē: qꝛ nō habz denoiationē ꝑoris: nisi qꝛ coexistat ꝑori pri tē poris. denotak autez posteri⁹ ꝙ coexistit pri posteriori tpis. ß ille ptes scde tpis non ꝑnt simul coexistere, ꝓpter ꝺdictionē inclusaz. qꝛ nō ꝑt simul habere istas denoiationes: ß q̄n motus existit cū ꝑori ptē poris denoiatur ꝓius q̄n vero existit cuz ptē posteriori tpis denoiat posteri⁹.

O Ad scm̄am

P Ad tertiā

Ad aliud de spacio ꝑt respōderi ꝺpliciter. Vno mō. ꝺm opinionē Job. qui dicit ꝙ deus ꝑt facere idē cor⁹ ī ꝺuersis locis. et tūc nō est incōueniēs ꝙ tūc aliq̄ꝺ mobile accedat ad b. ꝛ recedat a b. sicut si idē cor⁹ ponat hic ꝛ in eccl̄ia ꝙ potentiā diuinā: vt hic posset moueri ad eccl̄iaz: vt ibi ꝑt moueri de eccl̄ia. Aliter ꝑt ꝺci ꝙ nō sequit ꝑt reparari. igit ista ptē ꝑt repari: sicut nō sequit albū ꝑt fieri nigrū. q̄n est albū ꝑt fieri nigrū. igit non sequit motus ab a ad b. ꝑt repari. q̄ ꝑt reparī q̄n mouek ab a in c. sufficit em̄ ꝙ possit reparī in aliquo alio tpe. Ad auctoritates ꝓbaꝝ ꝺco ꝙ eadē forma nō ꝑt repari. q̄a a ꝙuatiōe ī habitū nō est possibilis regressio. qꝛ forma generata ꝛ reparata ꝺm istas denoiationes connotat ꝺuersas ptes tpis q̄ nō ꝑnt simul coexistere. ꝛ iō ꝺcit ꝓbs ꝙ ꝙuatio cōnotat vnā ptē tpis in q̄ nō est bitus. habit⁹ cōnotat aliā ptē in qua nō est ꝙuatio. ꝛ iste ptes nō ꝑnt simk eē.

Ad auctoritates

Q Ad ꝓncipalia

Ad primū ꝓncipale ꝺco. ꝙ aīa separata q̄tuz ad aliq̄s cōditiones ꝛ ꝓpetates est magis silis deo q̄ cōiuncta. tñ ex hoc non sequit ꝙ sit ꝓfectior ꝓposito sicut materia est magis simplex q̄ compositū ꝛ nō est perfectior cōposito. Ad aliud patet ex dictis ꝛc. Questio. xi.

Arca distinctio;

A Questio XI

c nē. xliij. quero. Utrū idē hō nūero resurget q̄ pri⁹ vixit. Q nō. quia ad variationē ptis sequit variatio tot⁹. ß i resurrectiōe nō essꝫ eadē materia. q̄a vel tūc essꝫ imoderate q̄titatis: vel imoderate ꝺsitatis.

Preterea. tūc eadē materia posset simul esse in ꝺuersis indiuiduis: sicut ꝑt esse in ꝺuersis successiue. Ad oppositū est Job. xrr. Quē visurus sum ego ipe ꝛ nō alius ꝛc. Difficultas isti⁹ cōclusionis cōsurgit ex ipa materia q̄ ponitur pars substantie cōposite q̄ nō videk redire eadē sicut nec ꝑmanere eadē in hoīe ante mortē ꝛ post resurrectōem. ꝛ hic est vna opinio ꝙ materia nō est de quidditate rei: ß ꝙ solā identitatē aie q̄ sola est de q̄ꝺditate rei redit homo idē in numero in resurrectione. ꝛ fꝫ istā opinionē

B Opinio ꝑma

euacuaꝛ leuiter ista difficultas. Sed ista opinio falsa est itelligēdo ꝙ q̄ditatez oē illud qđ est de eēntia vl̄ ps eēntialis rei. qm̄ si materia nō essz de eēntia vel de q̄ditate rei nihil essz p se cōpositū ex materia ⁊ forma. Preterea. qđ ē in genere p reductionē est de q̄ditate illi⁹ qđ est in genere p se. ꝫ materia est hmōi. igr̄ est ps q̄ditatis. Preterea. qncunq; aliq̄d est in genere p se. vtrūq; est ps eēntialis ⁊ de q̄ditate illius existētis p se in genere: ꝫ tā materia q̄ forma est hmōi. igr̄ ⁊c. Itē alij tenētes ꝙ materia est de q̄ditate rei. dicūt ꝙ erit idē hō post resurrectionē q̄ aī ⁊ habebit easdē ptes materie ſm spēm: licet nō ſm materiā ⁊ numerū. et eodē mō dicūt ꝙ q̄diu hō viuit manet idē numero ꝓpter idētitatē priū ſm spēm: sicut i augmētatione materia aduenies cuz forma p̄cedēte. ⁊ p ꝑns ſm opinionē istā inducit ꝙ gñatio nē forma substātialis q̄ semp manet eadē i augmētatione: q̄uis nō maneat eadē ſm nūeruz: ꝫ solū ſm speciē. Pro ista opinione sic arguit. si aduenirent noua forma in augmētatioe essz vera gñatio. Aliter sequerer ꝙ eēt iuxta positio: vel duo corpora eēnt simul in eodē loco. secz corp⁹ auctū ⁊ corp⁹ augēs. ⁊ ita q̄libz ps aucti nō esset aucta. Preterea. nō maneret aliq̄d idez nūero in augmētatione: ⁊ maxie in diminutioe: si semp gñaretur et corrūperetur ps materie ⁊ forme simul. Cōtra pbm in p̄mo de gñatioe. materia fluit ⁊ refluit. nō aūt species aut forma. Sed hec opinio nō videt difficultatē q̄stionis. qz si materia ſm eos est de essentia cōpositi ad variationez materie sequit variatio cōpositi. ⁊ p ꝑns cū nō redeat eadē materia nūero in resurgēte nō resurget idē homo qz nō est idē totū cui⁹ nō sunt eedē ptes. ptz. distinctio maior realis ē inf ꝓpositū ex a ⁊ b. ⁊ cōpositū ex a ⁊ c. q̄ inter ꝓpositū ex a ⁊ b. ⁊ inter cōpositū ex a b. accipiēdo a p̄o forma. et b ⁊ c p̄o materijs diuersis. qz cōpositū ex a ⁊ b: ⁊ ex a b. est ꝓpositū ex eadez materia ⁊ eadē forma cōpositū ex a ⁊ b. ⁊ cōpositū ex a ⁊ c nō sunt ex eadē materia. ꝫ ista distinctio est materialis. et hoc solū ꝓpter diuersitatē materie. igr̄ ad diuersitatē materie sequit variatio ꝓpositi. Preterea. ista opinio non videt difficultatē de augmētatione et ꝓcedit ꝙ idē est aīal postq̄ pes abscinderet ab eo qđ aī. et tū in illa absciſioe aliq̄ ps forme depditur cū forma sit extēsa. ⁊ p ꝑns saluaf idētitas aialis materialis per solā idētitatē forme ſm spēm nō obstāte variatōe materie ſm nūeruz: sicut saluaf idētitas nūerali⁹ ei⁹ suppositi p idētitatez specificā materie nō obstāte diuersitate numerali. Et eodez mō arguit ꝙ aliq̄d aīal augef cui⁹ forma est extensa ⁊ in talibus sicut est augmētatio ⁊ variatio in materia ita in forma extensa. ℔ ꝓbaf: q̄a forma extēsa nō trāsit de nouo ad aliquā materiā q̄ ꝓus nō informabat sicut alibi ptz. vbi ꝙ baf ꝙ subiectū cuiuscūq; forme est ita simplex sicut ipa forma. ptz etiā: qz forma q̄libet determinat sibi certā materiā sicut dcm̄ est in q̄one precedēte: qz effectus determinat sibi certū agens: ⁊ certā materiā. igr̄ in augmētatōe sicut est augmētatio materie ita erit forme vl̄ remanebit illa materia sine forma. Preterea. tunc augmētatio q̄tū ad formā nō esset nisi q̄dā refactio: qz qn̄ aliq̄d manēs idē ⁊ in scō aduenīte aliquo extrīseco occupat maiorē locū q̄ ꝓus illud solū rarefit. sic aūt est in augmētatōe si forma nō variet: ꝫ solū materia. ꝑns ē falsum ⁊ ꝓtra pbm. Ad primū istoꝝ dico ꝙ augmentatio differt a generatione: qz pars illa de nouo ꝓducta q̄tū ad materiā ⁊ formā vnit totī precedēti cū quo facit vnū sicut pars aq̄ facit cū tota aqua. sic aūt nō p̄t esse in generatōne: quia p̄t generare aliquid ex se existens.

Ad aliud dico ꝙ augmētatio nō est iuxta positio simpl̄r loquendo: ꝫ bene cōcedo ꝙ iuxta quālibet partez formalem q̄ secz p̄t agere actione ꝓpria cōuertēdo alimentū in sui naturā ⁊ vnire sibi tā cōuersam fit ⁊ generaf alia ps nō subintrās eā: ꝫ faciēs vnū cū illa sicut pars aq̄ cū aq̄. ⁊ illud sic plus occupat de loco q̄ prius ⁊ ℔ sufficit ad vitandū iuxta positōem. ⁊ p hoc ptz ꝙ duo corpora nō sunt sil̄ sicut nec in augmentatōe aq̄. ⁊ ꝙ q̄libz pars ſm spēm ē aucta vel q̄libet ps porēs agere actōe ꝓpria: qz sibi ē aliq̄d vnitū nō qđ prius nō fuit. Ad aliud ptz in rnsione questionis. Ad aliud dico ꝙ pbs intelligit ꝙ ptes materiales non materiā siue formā: ꝫ ꝙ ptes materiales intelligit ptes q̄b⁹ nō cōpetit agere. ꝙ partes ſm spēm intelligit partes q̄bus cōpetit agere. ꝓme ptes fluunt ⁊ refluūt. scđe nō. Et iō aliter dico ad q̄onem ⁊ p̄mo p̄mitto quādā distinctiōem de q̄ditate. nā q̄ditas vno mō accipiſ ꝙ oībus q̄ sunt de essentia rei q̄ faciunt vnū p se. ⁊ isto mō q̄ditas est vnū cōpositū precise ex materia ⁊ forma: ⁊ materia erit de q̄ditate ⁊ essentia compositi sicut forma: nec est aliq̄ differētia inter hāc būanitatē ⁊ būc boiem: vel būanitatem ⁊ boiem. ni si qz būanitas ꝛcludit aliq̄ō sincathegoꝛeuma ex vsu loquendi eq̄ualenf vel virtualiter: ꝓpter quā inclusionē p̄t aliq̄d predicari de boie qđ nō de būanitate. Alio mō accipitur q̄ditas ꝙ forma vltima q̄ aliq̄d differt ab alio. qđ nō est idē cū illo. ⁊ de q̄ditate sic accepta est verū ꝙ q̄ditas differt ab eo: cui⁹ est q̄ditas. ⁊ ꝙ i. separatis est idē q̄ditas cū eo:

D
Ad primū argu.

Ad scōm

Ad tertium

E

cuius est q̄ditas: qz illud est simplex non bñs aliquā distinctōem intrinsecā ex prib⁹ intrinsecis. Tertio mō accipiſ q̄ditas ꝙ diffinitōe cōposita ex diuersis ꝓceptib⁹ generis ⁊ differētie. ⁊ illa q̄ditas nō est idē realiſ cū eo cui⁹ est q̄ditas: qz illa bz solū esse obiectiuū in aia et nullo modo subiectiuū. Dis visis dico ad q̄stionē ꝙ materia est de eēntia ⁊ q̄ditate cōpositi vt dcm̄ est. ⁊ vbi est alia ⁊ alia materia i aliquo successiue est q̄dam distinctio realis inter idē ⁊ seip̄m vno tēpore ⁊ alio: quia aliquid est de eēntia vni⁹ qđ nō est de eēntia alteri⁹. ⁊ sil̄r vbi est aliq̄d idem simpl̄r in ꝓncipio ⁊ in fine trāsmutatiōis p̄t dici totū idē realiter, ꝓpter idētitatē illi⁹ dico. tūc ꝙ sic in augmētatōe nō est idē oīb⁹ modis idiuiduū aī augmentatōez ⁊ post: qz vbi est alia ⁊ alia materia q̄ est de q̄ditate ⁊ esse rei est quodāmodo distinctio realis: qz aliq̄d est de essentia vnius: qđ nō est de essentia alterius sicut supra dcm̄ est. ita i resurrectōe nō erit oībus modis idē homo ante resurrectōem ⁊ post: qz ſm oēs doctores non est simpliciter eadē materia numero in resurgēte q̄ fuit ante resurrectōem: nec est eadē forma sēsitiua si ponaf distincta ab intellectiua ⁊ extēsa: qz tunc dicendū est de ea sicut de materia i augmētatōe ꝙ oia. tm̄ bene dicit idē homo i numero: qz aīa itellectiua q̄ est forma simplex remaneret oīno eadez in toto ⁊ in q̄libet parte.

Scđo dico ꝙ nō obstāte illa diuersitate in resurgēte ꝙ maior est idētitas in boie aucto ⁊ resurgēte ad seip̄z ꝓus viuū ⁊ nō aucto q̄ sit vnitas cuiuscūq; aialis būti augmētabilis ad se post augmētatōem ⁊ ante: qz nō est aliq̄d idē oīno in aliquo aīali bruto post augmentatōez nec quo'ad totū nec quo ad aliquā partē essentialē illius totī⁹. Cū quo illud aduenies i augmentatōe faciat p se vnū: qz partes materiales fluunt ⁊ silr partes formales: qz oēs extēse sunt in brutis ꝫ in boie remanet intellectiua oīno eadē ſm se ⁊ ſm q̄libet sui aī augmētatiōem ⁊ post: ⁊ ante resurrectōnem ⁊ post. Et istis p̄t patere ꝙ nō obstātib⁹ dictis in precedēti q̄stione ꝙ ijdē sunt nūero electi q̄ fuissent si adā ꝑmansisset in statu innocētie, ꝓpter eas dē aias intellectiuas q̄ sunt eedē principales partes boim: qz nō obstāte ꝙ fuisset alia ⁊ alia materia. ⁊ aliud agens adhuc tū qz esset eadē aīa numero esset idē homo numero: sicut ponitur idē homo numero in resurrectiōe. ⁊ nō obstāte diuersitate partis essentialis puta materie. Ex istis etiā ptz ad istā difficultatē si aliq̄s eēt nutritus ex carnibus būanis toto tpe vite sue ꝙ resurget idē bō cū materia q̄tū decet eū creatoꝛe forte de nouo supplēte vicē alteri⁹ materie q̄ fuit sub forma carniū humanarū ⁊ cum forma itellectiua p̄eristēte nō variata aliquo mō. Nec videt ℔ icōueniēs isto casu posito: qz multi ꝓcedūt ꝙ aliq̄d de materia erit in resurgēte qđ nūq̄ aū resurrectiōez fuit i eo. Exēplū puulus mortu⁹ resurget in corpore cōperente boi. si aūt nō addaf sibi aliq̄ materia de nouo vltra materiā bitā tpe mort̄ nō p̄t bīe corp⁹ cōueniēs boi: nisi ptes illi⁹ pue mafie rarefierēt ad q̄titatē corpis bois q̄ rarefactio nō p̄t stare cū dēsitate corpis būani. igr̄ eodē mō p̄t ℔ dici ꝙ in nutrito ex carnib⁹ resurget alia materia q̄ ꝓus nō fuit i eo. ꝫ vtrū illa habeaf p creatōem aut p aliud nō curo ad ꝓns. Sed ꝛ p̄dicta sunt aliq̄ dubia. primū est: qz nō videt ꝙ in augmētatōe bruti forma acq̄sita depdaf: qz tūc sequeret ꝙ posset fieri totaliſ p augmētatōem ⁊ p diminutōem aliud bruti q̄ ꝓus fuit: si forma semp depdaf et noua forma cū materia adueniat p augmētatōem sicut antiq̄ depdif p diminutōem. Scđm dubiū est: qz nō videt ꝙ sit alius homo resurgens aliquo mō: q̄a hoc videt esse hereticū: qz ex quo homo meret in corpore ⁊ in pribus q̄buscūq; materialibus corporis debet homo ꝛ rectā iusticiā in eodē corpore numero in quo merebaf p̄miari: sed dato ꝙ p augmētatōem tā partes materiales q̄ formales forme extēse depderenf p diminutōem in boie sicut in bruto posset homo totaliter bīe in resurrectōe corpus acq̄situ p augmētatōem nouū ⁊ distinctū a corpore in quo merebatur ꝓ ꝓus argutū est de bruto. ⁊ p ꝑns nullo mō p̄miaret in corpore in quo merebatur. ⁊ maxime si mereret in corpore aucto per carnes humanas ſm casum p̄ius positū. qđ videtur hereticū. Tertiū dubiū est ꝙ nō videt ꝙ materia determinet sibi certā formā: qz tunc sicut ē ibi alia materia ⁊ alia ita erit alia ⁊ alia forma. ⁊ p ꝑns tunc cū sit alia materia in boie ante augmētatiōem ⁊ post erit alia aīa ⁊ alia. ⁊ sic alius homo oīno ante resurrectōez ⁊ post q̄tū ad formā sicut q̄tū ad materiā. Quartū est. qz videt ex predictis ꝙ vita aīalis p̄t ꝛtinuari: qz semp ē in augmētatōe ſm te aduenit noua forma ⁊ materia. Quintū est. vtrū aliq̄ portio materie q̄ fuit in p̄mo boie resurgat in quolibet boie descendēte ab eo p naturalē ꝓpagatōem. Sextū. vtrū aliq̄ pars vel portio q̄ fuit in boie p totam vitā suam resurget in eo

Septimū. vtrū aliqua pars materie sit de veritate nature būane: ita ꝙ sine ea nō possit talis forma eē. Octauū ē. vtrū ps matie vl̄ materia extīs p̄mo sub forma semis. resurgat i quolibet boie, ⁊ eadē dubitatio de forma sēsitiua puulinati ponēdo illā esse extēsā vtrū aliq̄ ps forme

Primū dubiū

Scōm

Tertiū

Quartū

Quintū

Sextū

Septimū

Octauū

Opinio scōa

Primū argumentum

Scōm

Tertiū

Cōtra opinionez scōam

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tionā.

C Ad primū dubiū

resurget in eo si viuat vsq; ad statū bois. Nonū est in quo materia carniū ex qb⁹ homo toto tpe vite sue nutrit resurget an in nutrito an i illis quoꝝ carnes ille fuerūt. Ad primū istoꝝ pōt dici q; forte est impossibile saltē de principalibus ⁊ spālib⁹ mēbris q; totū scz depdatur ⁊ totuz de nouo aduenīat. Et ꝓpter hoc in vita aialis semp remanet aliq̄d de ptibus spālib⁹ ⁊ p̄ncipalib⁹ saltē: ⁊ ꝓpter hoc nō dicit aliud aial saltē ptialiter: sicut ptz de corde q; totum vl'aliq̄ eius pars manet nō aucta nec diminuta. ⁊ cōiter dicit q; si cor tangeret statim aial moreret. ⁊ p ons in illa parte non posset diminui nec augeri aliquō. Eodē mō est dicendum de alijs partib⁹ ⁊ p̄ncipalioribus mēbris ⁊ specialioꝝ⁹. Ad scm dicendum est de corpore bois q̄tū ad partes materiales ⁊ formales: forme sensitiue si ertēdant in boie sicut de corpore bruti. q; q̄tūcunq; fieret nouū corp⁹ p augmentatōem ⁊ diminutōem: q; tn ptes spāles ⁊ p̄ncipales manēt eedem sicut cor ⁊c. ꝓpter idēritatē illarū partiū pōt dici idē corpus sic p̄us in bruto ⁊ aliter nō: nec est hoc hereticuz dicere sicut nō est hereticū dicere q; p augmētatōez bois aduenit noua pars materie: ⁊ sic forme peristentis. ⁊ qn dicit q; aīa p̄miat i eodez corpore in quo merebat: dico q; aīa p̄miat oīno eadē q̄ p̄ius fuit: q; ipa scz volūtas ē p̄ncipiū p̄ncipale operationū meritoriarū. corp⁹ aūt nec potētie sensitiue sunt p̄ncipiū talium operationū nisi q̄tenus cōformant in actibus suis: ⁊ regulant ab intellectu ⁊ volūtate: ⁊ iō de se nō faciūt ad meritū: ꝑ potius ad demeritū: q; caro cōcupiscit aduersus spm̄ ⁊ p̄miū est sensiale p̄mo ⁊ p̄ncipal⁹ est ipa sola fruitio dei cū delectatōe sequēte q̄ est in sola voluntate ⁊ visio dei ⁊ dotes aie ⁊ corporis sunt p̄mia ipi⁹ volūtatis: q; oīa ista dant toti cōposito tanq̄ p̄miū ꝓpter solū actū meritoriū ipius voluntatis ad modū quo rex dat alicui castrū ꝓpter aliquē actū militarē sibi acceptū. ⁊ tn castruz nō est in milite: nec semp secū: sed vbicūq; fuerit semp castrū dicit esse ei⁹ p̄miū. ⁊ nō alicui⁹ puta famuli custodientis castrū ad moduz quo altq̄d conferet filijs ꝓpter bonū opus patris. qō collatū nō dicit p̄miū filij ꝑ patris. eodē modo visio dei ⁊ dotes corporales ⁊ glificatō corporis nullo mō est nec debet dici p̄mium corporis ꝑ solius volūtatis: q; cōferunt sibi tā q̄ p̄mia ꝓ actu volūtatis q̄ solus est meritoriꝰ ⁊ tn visio dei pōt dici beatitudo essentialis q̄tenus est in eodē subiecto oīno indistincto cū fruitōe: q; in eadē aīa simplici ⁊ indistincta. ⁊ ideo illi q̄ ponūt intellectū ⁊ volūtatē potentias realiter distinctas habent dicere q; ita deꝑ pōt deus cōferre volūtati visionē dei i alio intellectu tanq̄ p̄miū sicut in intellectu ꝓprio. q; pōt separare intellectū absq; alio ⁊ ponere in isto: ⁊ ecōuerso. ⁊ sic ꝑm vnā viā pōt aīa intellectiua p̄miari in alio intellectu q̄ habuit ante resurrectionem. ⁊ iō dotes corporis sunt verissime p̄miū volūtatis ⁊ siue sint in eodez corpore siue in alio nihil refert. est tamē idē corpus ꝑm idēritatē p̄ncipaliū mēbroꝝ

D Ad tertium

Ad tertiū dico q; nō intelleri q; aīa intellectiua determinaret certā materiā: q; ipa creatur. ⁊ iō iformat quacūq; materiā ꝑz beneplacitū creantis: ꝑ de forma inducta in materia ꝓ agens naturale est bene verū q; determinat sibi certā materiā de alijs nō.

F Ad quartum

Ad q̄rtū dubiū dico q; cuilibet parti ꝑm spēm opz dare certā periodū in q̄ possit cōuertere in se ptē nutriti. ⁊ iō illa pars est impurioꝝ. qō ꝓbat: q; oē agēs pbīce in agendo patit. ⁊ sic tn in fine debilitatur q; nō poterit ꝓuertere nutrimentū. ⁊ sic tandē aīal corrūperet. nec pōt aīal semp cōtinuari. Cōfirmat: q; virtus ꝓuersiua nō pōt cōfortari ꝓ aliqd nisi cōuertat in ipm: ꝑ illud cōuersum nō pōt plus fortificare q̄ cōuertēs: qa ꝓductū nō est ꝓfectius ꝓducēte. igī ⁊c. Sed ista rnsio nō videt habere apparentiā nisi ꝓ q; caro nō pōt cōfortari nisi ꝓ ꝓuersionē alicuius in ipam. qd nō videt verū: q; virtus illa q̄ cōfortat est accidēs: q; cōfortari ⁊ silia nō cōpetūt forme substātiali q̄ nō suscipit magis et minus. igit illa cōfortatio videt posse esse per augmentatōem aliarū qualitatū: sed ille qualitates possunt confortari augeri ⁊ conseruari ꝓ qualitates extrinsecas absq; aliqua cōuersione ⁊ postea virtus cōuertēs remanebit ita pura post cōuersionē sicut ante. Eīn sensibilit videm⁹ q; ante oēm cōuersionē aliqs cōfortat ad faciēdū opa vite q̄ ꝓius facere nō poterat puta statiz post comestionē cibi. ⁊ sic nō oporet q; agens pbīcū semp in agendo patiat q̄n in multo excedit passum ⁊ per ꝓsequēs virtus pōt confortari absq; boc q; agens pbīcū semp ita repatiat q; in fine deficiat: q; semp potest aliquid habere confortans suā virtutē ⁊ aliqd coadiuuās. Exemplū. aliter sequeret q; ignis qō est agens naturale semper diminueret ꝑm substantiā suā. ⁊ sic semp esset minor. ⁊ ꝓ cōsequēs finaliter totaliter deficeret cū sit agens pbīcum quod in agendo patitur. Et preterea quāuis primū conuertens fiat debilius tamē totū resultans postea ex cōuertente ⁊ conuerso est fortius ⁊ perfectius. ⁊ sic postea facere carnē purioreꝝ poterit. Jdeo pōt dici q; nō potest probari sufficienter per ratiōem naturalē q̄n aial impetuū ꝓ causas naturales pt cōser-

nari sicut posuerūt aliq̄ doctores saltē in parte dicto: q; ꝑm ista posset dici q; mors accidit ꝓpter vehemētia agentia ꝓ q̄ agēs semp patit: quia agens pbīcū in agendo patit: tn ibi nō. Et ad rones de debilitate ptz q; sicut agens pbīcuz pōt debilitari: ita pōt augeri in virtute ⁊ non est incōueniēs q; in duplo augeat virtus eius ⁊ postea si cōfortet augebitur vel non destruetur virtus ei⁹. ⁊ sic semp durabit. Si dicas ꝑm pbm oē corruptibile de necessitate corrūpit. dico q; ꝑ est verū: q; q̄cunq; pars aucta corrūpitur exceptis p̄ncipalib⁹: tn pōt ꝓseruari sīle ⁊ consīle in ppetuū. Exemplū de igne ⁊ aere ⁊ alijs elemētis: q; si vna pars ignis qn agit in aquā corrūpat: tn alia pars ꝓsilis ⁊ eiusdē spēi ⁊ maioꝝ loco ei⁹ gnatur vel forte virtus cōuersiua quātis est parua ⁊ in parua pte. ⁊ iō ꝓpter sui paritatē tandē cōsumit: ⁊ iō nō in qualibet pte corporis est virtus cōuersiua quāuis caro q̄libet cōcurrat ad remouendū, ꝓhibens: puta q̄litates cōtrarias. Ad q̄ntū dico q; nō est verisīle q; ita parua materia existens sub illis seminibus ex q̄bus gnant filij ⁊ filie diuidat in tot partes quot sunt resurrecturi: q; oēs resurgentes descenderūt de illis octo q̄ fuerūt i archa noe ⁊ nō est rōnabile q; semina octo i tot portiones diuidant. Cōfirmat. q; materia seminis cedit in mēbra ⁊ ptes p̄ncipales aialis et semē decisum est ex pribus gnatis ex alimēto ꝑm pbos. sic igī ꝑ magnā multitudinē tandē deuenit ad aliquē i quo nihil est de illa materia q̄ fuit in illis octo. Si dicat ꝑ ꝑs dicit fuisse in lūbis abrahā ꝑm corpulentā substantiā nō ꝑm rōnez seminalē ꝑm Augustinū. Rndeo verū est q; beata virgo fuit in eius lūbis vtroq; mō: q; materia q̄ in beata virgine fuit: decisa fuit ab aliquo descēdēte ab eo ꝑ naturalem ꝓpagatōem ⁊ ꝑ decisionē nō q; aliqua portio materie q̄ fuit in btā virgine fuit in abrahā: ꝑ q; aliqd descēdens ex abrahā naturali ꝓpagatione generauit beatā virginē ꝑ decisionē seminis generati ex partib⁹ alimēti ab extra acepti. ꝑs aūt fuit in eo ꝑ corpulentā substātiā q; materia ꝑi ex q̄ formabat eius corpus saltē aliq̄ pars fuit ab aliquo descendēte ab abrahā naturali ꝓpagatōe pura a patre beate virginis. ⁊ nō fuit in eo ꝑm rōnem seminalē: quia ꝑs nō descendit ab eo ꝑm naturalē ꝓpagationē sicut mater eius fecit: ꝑ p ministeriū spūs sancti.

Z Ad sextum

Ad sextū dubiū ꝑz sic: q; illa pars q̄ est in mēbris p̄ncipalibus q̄ p totā vitam bois nō mutat manet in boie ⁊ p totā vitā suam: q; illa membra generant ꝓ maioꝝ parte ex materia seminis ex qua generat homo.

AD Ad septimū

Ad septimuz dico q; nulla pars materie est de veritate nature humane q̄n sine qualibet posset aīa intellectiua esse: q; ipa nullā materiā sibi ꝓdeterminat. aliqua tn sic est de veritate nature humane q; forma sensitiua bois q̄ distinguit ab intellectiua ⁊ extēdit sine illa nō pōt esse p naturā. ⁊ sic materia sub mēbris p̄ncipalibus ē de veritate nature humane ⁊ oēs ille partes materie: q; qualitercūq; depdat pars materie oz q; depdat pars forme extēse in illa materia q̄n tn pōt p potentiā diuinaz ista forma sensitiua ꝓficere aliā materiā nō video. ⁊ sic loqndo nulla materia est de veritate nature būane. q̄n tn ꝑ potētiā diuinā posset oēs forme bois tā substantiales q̄ accidētales fieri in alia materia nō video.

N Ad octauum

Ad octauū dico q; sic q̄tū ad vtrūq; q; ex maioꝝ parte seminis ꝓ maiore parte fiūt mēbra p̄ncipalia ⁊ spālia q; nō augent nec diminuunt ꝑ vitā bois saltē q̄tū ad aliquā ptē. ⁊ illa pars materie fuit sub forma bois: ⁊ illa materia resurget in boie. ⁊ sīle sensitiua ꝑficiens illā ⁊ alias ptes ꝓsīles: ꝑ nō q̄libet pars sensitiua aliarū partiū auctarū resurget sicut nō q̄libz pars materie. aliter homo resurgeret in magnitudine excedente magnitudinē oīm boim ⁊ aliarū bestiarū. saltē aliq̄s homo q̄ diu vixit ⁊ multū conuertit de alimento in sui naturā. q̄ pars materie ⁊ forme sensitiue q̄tū ad alias partes resurget ⁊ q̄ nō solus deus nouit

O Ad nonum

Ad aliud dicendū est q; si nutritus ex carnibus humanis generet alīū boiem materia illarū carniū resurget i illis quaruz fuerūt carnes ⁊ nō in nutrito. ⁊ maxime materia membroꝝ p̄ncipaliū si illa comendant: q; illa resurgent in quolibet boie sicut dcm̄ est: ⁊ tunc deus supplebit materiā istius nutriti vel ꝑ creatōnem noue materie vel ꝑ additiōem alterius materie q̄ fuit in aliquo alio boie q̄ sibi est superflua ⁊ in qua non est nutritus. si em̄ ille nutritus generet aliū boiem: ⁊ ille tertiū: ⁊ ille quartū. et sic deinceps poterit cōtingere per multiplicatōem generationis q; materia illarū carnium eadez numero sit sub partibus p̄ncipalibus multoꝝ hominū: ⁊ tunc non potest in quolibz resurgere. tunc esset dicendū q; deus distingueret sicut sibi placeret. ⁊ forte tunc illa materia resurgeret cū illo boie sub cui⁹ partibus ⁊ mēbris spālibus p̄mo fuit: ⁊ in nullo alio. ⁊ ꝓ ꝓsequens deus supplebit materiā partiū p̄ncipaliū alioꝝ boim de aliena materia sicut sibi placeret. ⁊ sic videt dicendus q; nulla materia q̄ fuit sic in tali scdo boie ꝑ totam vitam suam resurget in eo: quia nō materia partiū p̄ncipalium ꝑm casum positus: nec etiam materia aliarū partiū ꝓpter augmentatōem ⁊ diminutōem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Vero de statu a

q nime añ resurrectõem ⁊ post. vtrũ aia separata habeat memoriã tam actualẽ q̃ habitualẽ eox q̃ nouit ꝓiuncta. Arguit̃ ꝓmo q̃ nõ: q: intellectus possibilis nihil intelligit nisi p̃ q̃uersionẽ ad fantasmata: sed aia separata nõ hz fantasmata. igit̃ ⁊c. Scõo q: tũc aia beata haberet memoriã pcõx suox ⁊ p̃ ꝑs tristaret. Tertio. destructa cã destruitur effect?: ꝧ aliq̃d in nobis p̃ aiam intellectiuã est cã sufficiẽs intellectõem p̃ illã, ꝑpõex cã est ad cuius esse sequit̃ aliud: ꝧ illud nõ remanet i aia separata. igit̃ ⁊c. Cõfirmat: q: dctm̃ ẽ p̃us q̃ noticia intuitiua in aia nr̃a p̃supponit noticiã intuitiuã sensitiuã. igit̃ vbi deficit noticia sensitiua ⁊ intuitiua. Scõo, ꝑbo q̃ non hz noticiã bitualẽ: q: virtus corrũpit̃ p̃ obliuionẽ ⁊ p̃ infirmitatẽ grauẽ nõ inducentẽ mortẽ. igit̃ multo fortius p̃ mortẽ q̃ ẽ vltima penarũ. Preterea ꝓm pbm in de memoria ⁊ reminiscentia memoria soluz ẽ in pte sensitiua. igit̃ si ibi deficit sẽsus ibi deficit memoria. igit̃ ⁊c. Ad oppositũ Luce. xvi. Fili recordare q̃ recepisti bõa in vita tua. silr̃ ⁊ lazarus mala. Hic primo ẽ videndũ q̃ memoria triplicit̃ accipit̃. vno mõ ꝑ bitu inclinãte ad aliquẽ actũ intelligẽdi tã q̃ cã ptialis ⁊ effectiua cũ intellectu. Alio mõ ꝑ p̃ncipio sufficiẽti rectũ itellectõis siue se habeat a pte aie intellectiue siue obiecti siue alterius cuiuscunq; Tertio mõ accipit̃ ꝑ principio determinato respectu act? recordãdi q̃ est respectu ꝓteriti vt ꝓteritũ ẽ: vt cũ ꝺ fecisti ibi

B Notandũ primo

Circa q̃stionem quattuor: sunt

Circa istã q̃stionẽ sic ẽ ꝓcedendũ. ꝓmo videndũ ẽ vtrũ in aia remaneãt bitus ꝺ naturaliter acq̃si post separatõem suã a corpe. Scõo vtrũ aia separata virtute illius bitus possit in oẽm actũ intelligendi in quẽ potuit mediante illo bitu intelligẽdi q̃n erat cõiuncta. Tertio, vtrũ aia separata vel ꝺ̃ps vl̃ mediãte aliquo in ea recepto possit in actũ recordãdi ꝓpria dctm̃ q̃ est respectu ꝓteriti vt ꝓteritũ est. Quarto mouebunt̃ dubia ⁊ soluent̃. Circa primũ dicitur q̃ bitus scie acq̃situs manet in aia separata. qđ ꝑbat: q: nihil põt corrũpi nisi p̃ suum ꝓ̃ium vel p̃ corruptõem sui subiecti. ꝓmo mõ nõ est scia corruptibilis in aia separata: q: ibi nõ hz cõtrariũ nec opz q̃ ante separatõem habitus cõtrariũ inducat. igit̃ ⁊c. nec corruptibilis est scõo mõ: q: subiectũ suũ ẽ incorruptibile. q̃quid sit de q̃stione rõ ista nõ valet: q: ꝓm eũ esset tertius modus corruptõis effectus: scz p̃ substractõem cause cõseruantis vel efficientis quẽadmodũ lumẽ in luna ⁊ in medio deficit esse nõ p̃ corruptõem subiecti nec p̃ inducti

C Primus articul?

onẽ cõtrarij: ꝧ solũ p̃ substractiõem cause conseruãtis puta solis. nũc aũt ꝓm eũ aliq̃d i parte sensitiua est cã cõseruans bitum: q: aliquid in sensu ẽ cã mediata habitus quatenus ẽ cã actuũ q̃ fũt cause bitus: igit̃ illa destructa tã̃ cã cõseruante destruit̃ habitus. Scõo dico q̃ p̃ rõnem naturalẽ ꝑbari nõ põt q̃ habitus acquisiti remaneãt in aia separata. Cuius rõ est q: q̃n aliq̃d causat̃ mediãte cã aliqua ⁊ conseruat̃ mediãte eadẽ nõ põt euidenter ꝑbari nisi p̃ experientiã q̃ ille effectus maneat altero illo corrupto: ꝧ habitus acq̃siti in toto boie bitus dico intellectuales causant̃ mediante dispositiõe corporali sicut ⁊ actus: q: ad hoc q̃ aliq̃s scientifice cognoscat aliq̃d requirit̃ debita cõplexio ⁊ q̃litas in corpore: ⁊ ipa deficiẽte nõ põt bõ intelligere sicut ptz in fatuis ⁊ furiosis. Eodẽ mõ tã habitus illi q̃ actus mediante tali dispositiõe cõseruant̃: ⁊ ꝓpter eius defectũ corrũpunt̃: sicut ptz p̃ pbm in p̃dicamẽtis q̃ dicit q̃ p̃ longã infirmitatẽ põt scia p̃us acquisita diminui vel totaliter corrũpi. hoc docet experiẽtia manifeste. igit̃ corrupta tali dispositione nõ põt euidẽter ꝑbari nisi p̃ experientiã q̃ tales habitus remaneãt in aia. sed in separatõe aie a corpore corrũpit̃ illa dispositio. ⁊ p̃ isto statu nõ habem? experientiã an in aia separata maneãt habitus vel nõ. igit̃ nullo mõ põt esse in nobis certũ vtrũ maneãt in aia separata vel nõ. põt tñ dici ꝑbabiliter q̃ habitus acq̃situs in corpore manet in aia separata ⁊ ad hoc est cõgruentia: q: ex eisdẽ causis generant̃ actus ⁊ habitus ⁊ cõseruant̃: q: posita cã sufficiẽti generatiua ⁊ cõseruatiua habitus p̃ponit habitus circũscripto quocũq; alio: ꝧ circũscripta oi dispositõe corporali posito solo intellectu cũ obiecto ponit̃ cã generatiua sufficiẽs tã actus q̃ bitus. igit̃ circũscripta tali dispositiõe põt habitus p̃us acq̃situs cõseruari. hoc etiã videt̃ dicere Hieronim?. Discam? in terris illa quox nobis scia remanebit in celis Sancti etiã videnẽ dicere q̃ mortui recordantur eox q̃ fecerunt. Tunc ad rationẽ in contrariũ dico q̃ ex ordinatõe diuina ẽ q̃ habit? non cõseruat̃ in aia ꝑ statu isto sine tali qualitate corporali ⁊ ꝺ forte ꝓpter peccatũ primũ. ⁊ iõ deficiente illa qualitate nõ vult deus concurrere ad conseruatõem habitus intellectualis ⁊ voluntatis: sed tm̃ ipa posita licet separata aia a corpore ex eadem ordinatione concurrit deus cum aia ad conseruandũ habitus sine oi tali qualitate corporali quasi cm̃ supplẽs vicẽ illius qualitatis corporalis sic q̃ de? non plus agat q̃ prius: ꝧ quia ipe ordinauit se non conseruaturum illum habitũ in anima coniuncta

D ꝓcõs articulus

sine tali q̃litate: ꝧ in aia separata ordinauit talẽ bitũ se ꝓseruaturũ. ⁊ iõ nõ manet i aia separata. Quãtũ ad scõs articulũ dic̃ hẽric? quodl. vi. q. viij. q̃ nõ põr in oẽm actũ intelligẽdi mediãte illo bitu i quẽ potuit ꝓiuncta. Probat: q: bit? gñat ex actib?: ⁊ ex silib? actib? silẽs gñantur bitus. cuius igit̃ est actꝰ intelligẽdi eius est bitus ⁊ ẽ vsus: ꝧ actus itelligẽdi q̃n aia ẽ ꝓiuncta est tot? cõpositi ⁊ nõ ptis nisi p̃ tũc. sic q̃n aliq̃d ꝓuenit duobus vni p̃ se ⁊ alteri p̃ accns ꝓpossibile ẽ q̃ illud qđ cõuenit p̃ accns pfect? vel eq̃ pfecte vtaf illo q̃ illud cui ꝓuenit p̃ se: ꝧ vti bitu ꝓuenit p̃ se cõposito ⁊ aie p̃ accns: ꝺa pfectio: ẽ vn? bitus q̃n nõ solũ p̃ ipm inclinat potẽtia ad actũ: ꝧ etiã pñtaf obiectũ: ꝧ torus bõ vtif bitu obiecto sibi pñtato ⁊ fantasmate nec alit̃ põt vti cũ igit̃ aie separate nõ ꝓueniat vsus isti? bitus p̃ se: ꝧ accns nec pñtet sibi obiectũ in fãtasmate. sequit̃ q̃ aia separata nõ põt in oẽm actũ in quẽ põr ꝓiuncta. Sz ista rõ nõ videt̃ sufficiẽs: q: oẽs bitus eiusdẽ potẽtie eq̃ pfecti ⁊ intẽsi, ꝓportionabiliter ⁊ eq̃liter sufficiũt ⁊ inclinant ad actũ. ptz ꝺ, ꝓpositio inductiue tã in bitib? volũtaf̃ tã intellect? q̃ angelox q̃ hoim: ꝧ aia separata post eius separatõem ꝑ habere actus ⁊ bitus genitos ex illis actib? eiusdẽ rõnis cũ bitibus acq̃sit̃ in aia ꝓiuncta ⁊ eq̃ pfectos ⁊ intẽsos sic̃ctũ eiusdẽ cõplexi: cõigẽf, vl̃ nec̃rij. ⁊ p̃ idẽ mediũ ⁊ p̃ eũdẽ intellectũ põt aia ꝓiucta acq̃rere noticiã ⁊ separata: ⁊ illi sunt eiusdẽ rõnis ex quo bñt effect? eiusdẽ rõnis ⁊ obiectũ idẽ. igit̃ cũ bitus acq̃sit? post separatiõem sufficiat cũ intellectu ad actũ causandũ eadẽ rõne bitus acq̃situs in aia cõiuncta sine aliquo obiecto suffic̃. Si dicas q̃ aia separata req̃rit obiectũ in se vel in spẽ repñtãte. Cõtra. iste doctor alibi negat oẽm talẽ speciẽ quãuis p̃mo quodl. q. xvij. ponat eã. Preterea nõ videt̃ maior rõ q̃ angelo sufficiat bitus ad itelligẽdũ sine oi spẽ q̃ aie sepate: ꝧ p̃ma cõuenit angelo p eũ igit̃ ꝺ idem cõuenier aie sepate Preterea. si ponat̃ spẽs i aia separata eadẽ rõne posset poni in itellectu ꝓiucto. qđ tñ ipe negat Jõ dico q̃ aia separata põt noticiã bitualem mediãtib? actib? elicit̃ post ei? separatõem acq̃rere. Scõo q̃ ipa separata põt vti illo bitu sic acq̃sito p̃ tales act?. Tertio q̃ ipa separata põt vti bitu p̃us acq̃sito i corpore ⁊ remanẽte in aia separata. Primũ, ꝑbo: q: aia separata p̃t hẽ noticiã intuitiuã rerũ ⁊ mediãtib? illis noticiã abstractiuã q̃ ẽ gñatiua bitus. igit̃ põt noticiã taliũ bituũ bitualẽ mediãtib? talib? actib? acq̃rere ꝓ̃ manifesta ẽ. añs ꝑbat̃ in scõo de ãgelo. ⁊ eodẽ mõ ꝑbat̃ ẽ: q: posito actiuo sufficiẽter approximato ⁊ nõ impedito, ⁊ passiuo simi

E

liter: vel sequit̃ effectus: vel saltẽ nõ põt negari posse seq̃ nisi rõ euidẽs vel experiẽtia sit i oppositũ: ꝧ obiectũ extra, cũ intellectu est cã effectiua sufficiẽt approximata ⁊ nõ impedita noticie intuitiue ⁊ aia separata est receptiua sufficienẽ. igit̃ aia separata põt hãc noticiã intuitiuã de tali re. Si dicat̃ q̃ illud agẽs nõ est natũ agere in passum: q: vnũ est corp? aliud spũs Cõtra. q̃n aliq̃ sunt eiusdẽ rõnis in patiendo. videt̃ q̃ oẽ actiuũ respectu vnius est actiuũ respectu alteri?: ꝧ obiectũ extra est eiusdẽ rõnis i agẽdo in angelũ ⁊ in aiam separatã. ⁊ angelus ⁊ aia separata sunt eiusdẽ rõnis q̃tum ad actõem ⁊ passionẽ: sic videlz si vnũ põt agere ⁊ pati ⁊ aliud. igit̃ cũ obiectũ extra causet i angelo cognitõem intuitiuã vt ꝑbatũ est in scõo eadẽ rõne causabit in aia separata. Preterea. si obiectũ nõ põt agere in aiam ꝺ esset: q: corpus nõ põt agere in spm: aut q: aia separata ẽ a materia. ⁊ p̃ ꝑs nõ hz debitũ modũ existendi vt agat vel patiat: ꝧ qđliber istox videtur equaliter cõpetere angelo: ⁊ tñ nõ impediunt actõem eius. Si dicas q̃ aia separata non est receptiua noticie intuitiue. Cõtra nõ minus est receptiua noticie intuitiue aia separata q̃ cõiuncta: ꝧ aia ꝓiuncta intelligit ista obiecta extra intuitiue. igit̃ ⁊c. Ne aũt ista opinio noua videat̃ adduco verba subtilis doctoris ꝺ posita. dicit em̃ sic in quarta q̃stione cuz dico q̃ in intellectu est memoria ⁊ actus recordandi, ꝓprie dictus supposito em̃ q̃ intellectus nõ tantũ cognoscat vniuersalia. qđ q̃dẽ verũ est de intentiõe obiectiua: alꝭ de intẽtiõe abstractiua de qua loquit̃ ꝺs. ⁊ illa sola est sciẽtifica: sed etiã intantũ cognoscit illa q̃ sensus cognoscit q: pfectior: ⁊ superior cognitiua in eodẽ cognoscit illud qđ inferior: ⁊ etiã q̃ cognoscit sensatiões. ⁊ vtrũq; ꝓbatur p̃ ꝺ q̃ cognoscit ꝓpositiões contingẽt veras. ⁊ ex illis sillogisat. formare aũt ꝓpões ⁊ sillogisare ꝓpositũ est in intellectu: illarũ aũt veritas est de obiectis intuitiue cognitis sub rõne experiẽtie sub q̃ cognoscunt̃ a sensu. sequit̃ q̃ in itellectu possint iueniri oẽs ꝓditiões pinẽtes ad recordatiõez. Potest em̃ pcipere tẽpus ⁊ habere actũ post tps. ⁊ sic de aliis. ⁊ sic breuit̃ põt recordari cuiuscũq; obiecti cuius põt memoria sensitiua recordari: q: põt ipm̃ actũ q̃ est ꝓmũ obiectũ cog̃scere ituitiue q̃n ẽ: ⁊ ita recordari post̃q̃ fuit. ꝑtet̃ recordari mltox obiectox ꝓmox quox nõ ꝑt sensitiua recordari: vtpote ois itellectiõis ⁊ volitõis ꝑterite. ⁊ ꝑbat q̃ taliũ recordat̃ hõ Ex quo arguo ꝓm istũ doctorẽ. ois recordatio ẽ rectũ obiecti ꝑus ituitiue cogniti a potẽtia recordãte: q: dicit postea, nulla recordatiõ ꝓtinet

ad intellectū inquātū ꝑcise abstractiue intelligēs: ꝫ solū inquātū intuitiue intelligēs. igit̄ ꝓcedit in itellectu cognitōem ituitiuā rectū sēsibiliū. Et ꝫ etiā ꝑt b̄ii ab eo. libro ꝑmo in ꝓlogo ꝺone de subiecto: vbi dicit sic. videt aūt ꝑmū subiectū ꝑme veritat̄ ꝺtingent̄: q; vt tale visum natū ē videri ꝑmo ꝺiūgi cū ꝑdicato illius: q; ꝑmū notū in ꝺtingēt̄ nihil ē nisi ꝑ intuitōem extremoꝝ. igr̄ primū intuibile cui iest ꝑmū ꝑdicatū ꝑme veritat̄ ꝺtingēt̄ ē ꝑmū subiectū oim veritatū ꝺtingētiū ordinatarū. Ex istis ptz ꝙ exp̄sse ꝓcedit noticiā intuitiuā ⁊ in itellectu rectū coꝝ quoꝝ ē memoria. Si dicas ꝙ in ꝓbādo vniuocatōem entis ponit ꝺtium q; dicit ꝙ nullus ꝓceptus cātur in nobis naturaliter nisi ab his q̄ naturaliē sunt motiua intellect̄ nr̄i cuiusmōi sunt intellect̄ agēs ⁊ fātasma. Preterea q̄n aliq̄ vł intelligit̄ singulare illi⁹ fantasiat̄. igit̄ nō cognoscit̄ illud singulare intuitiue. Rnsionē q̄re. Qualit̄ mediāte cognitōe intuitiua pōt aīa separata b̄e noticiā abstractiuā sicut ꝺz ꝺiunctā. ꝓbat̄ sufficienē in scdo q̄re ibi. etiā ꝙ illa noticia abstractiua fuit gñatiua bitus in aīa separata. ptz ibi dē. scda ꝓclusio ⁊ tertia patēt: q; tā bitus acq̄situs in aīa separa post ei⁹ separatōem q̄ i coꝝpore cōposito sufficienē inclinat cū intellectu ad actū ꝓsilem illi ex quo gñabatur. igitur ⁊c.

Tertius articul⁹

Circa tertiū articulū ꝑncipalez de memoria dī ꝙ memoria ſm ꝙ de rōne ipius est ꝙ ei⁹ obiectū nō sit vt ꝑteritū: q; vt ē ꝑteritū nō ē i ꝑte intellectiua: ꝫ sensitiua tm̄ q̄ ē apprehēsiua ꝑticulariū. ⁊ ꝑteritū vt ꝑteritū ē bz esse ꝑticulare. Intellect⁹ aūt ē vniuersaliū nō ꝑticulariū. ⁊ ꝫ videt esse inter̄io phi de memoria ⁊ reminiscētia. vbi dicit ꝙ si intellectiuarū ꝑtiū esset nō vtiq; inesset multꝫ aliox aialiū. Itez postea cui⁹ q̄dem coꝝ q̄ sunt aie memoria sit manifestū est q̄rtū q̄dē ei⁹ ⁊ fantasia ē ⁊ memoria. hec q̄dē ꝑ se quoꝝ ē fantasia ſm accn̄s: aut q̄cunq; cū fātasia. sic igr̄ ista opinio ponit duo vnuz ꝙ memoria isto mō ē i ꝑte sensitiua. ⁊ aliud ꝙ nō est in ꝑte intellectiua. Cōtra istā opinionē: q; sicut spes ē rectū futuri vel opinio: sic memoria ē rectū ꝑteriti: ꝫ spes vel opinio sūt in intellectu igr̄ eodē mō memoria. Preterea itellect⁹ ꝑt cognoscere ꝑteritū sub rōne ꝑteriti: sic ꝑns sub rōne ꝑnt̄. cū igr̄ ad memoriā ꝑtinet ꝺgscere ꝑteritū i itellectu ē memoria. Preterea rō adducta nō ꝓcludit: q; nō tm̄ sensus ꝺgscit singulare: ꝫ itellect⁹. imo sic ꝑus dctm̄ fuit singulare ꝑmo itelligit̄. Jō ꝑmo videdū ē q̄d ē act⁹ recordandi. Dico ꝙ act⁹ iste recordandi ē rectū alicui⁹ act⁹ ꝑcedent̄ ⁊ ꝑteriti inquātū ꝑcedens ē. q; ꝙ act⁹ sit sic ꝑcedēs ꝙ iterrūpat̄ b̄ forte accidit: q; aliq̄s ꝑōt recordari se dilexisse heri quāuis bodie ꝺtinuat dilectōem. b̄ tm̄ nō ē multuz ad ꝓpositū: ꝫ q; actus q̄ ē obiectū act⁹ recordādi sit ꝑcedēs actū rcordādi tpe siue ꝺtinuet siue nō: ita q; ad recordatōem req̄runt̄ duo actus. ꝑm⁹ ē act⁹ recordandi ꝑcedēs q̄ ē obiectū ꝑtialis act⁹ recordatiui. scdus ē actus recordatiu⁹ q̄ apphendit̄ ꝑmus act⁹: siue ille ꝑm⁹ act⁹ manet siue nō: ita q; inf istos duos actus ē ꝑoritas ⁊ posterioritas ꝫz tps. Iō dico ꝙ ad actū recordādi req̄rit̄ sensualis experientia: puta q; b̄ vidi b̄ audiui: q; aliꝫ nō distingueret a spe ⁊ opinioe Jstis suppositis sunt b̄ tres difficultates. ꝑma est. An cā isti⁹ act⁹ recordādi sit aliq̄ res extra aīam vł roralit̄ sit aīa: vł aliq̄d in aīa. Scda ē an act⁹ recordatiu⁹ sit cōplexus vł incōplex⁹. Tertia ē a qua potētia elicit̄ actus recordādi.

Ptia difficultas

Quātū ad ꝑmū dico ꝙ formit̄ iuxta ꝓus dctā ꝙ nihil ex aīam ē cā rectū act⁹ recordādi. q̄ꝺ ꝓbat̄: q; illud quo posito vł nō posito nō minus pōt poni effect⁹ naturaliē. illud nō videt̄ eē cā illi⁹: ꝫ posit̄ reb⁹ ex̄ vel destruct̄ nihilomin⁹ ꝑt pōi act⁹ recordādi. igr̄ ⁊c. Jō dico ꝙ cā act⁹ recordādi ē aliq̄d existēs in aīa: q; bitus gñatus ex actib⁹ abstractiuis q̄ act⁹ sunt obiecta ꝑtialia bitus recordādi ⁊ intellectus ⁊ deus. ⁊ ista sufficiūt siue res sit siue nō sit. ꝙ aūt bitus concurrat ꝑz: q; sic ꝙ sepe dcm̄ ē nihil ē in aīa nisi act⁹ vł bit⁹ ⁊ passiones ꝓsequētes act⁹: puta delectatio vł tristicia. ꝫ nec act⁹ nec passio ꝑt eē cā recordādi. q; act⁹ recordādi bz eē q̄n neutrū est. ⁊ illud q̄ nō ē: cā esse non pōt. Si dicas ꝙ spes act⁹ vel alterius ē cā ꝓncipalis act⁹ recordādi. Cōtra. ois spes eq̄lit̄ respicit oēz differētiā tpis: ꝫ act⁹ recordādi determiate respicit ⁊ ꝓcernit ꝑteritū: ꝫz nō b̄ ꝑteritū vel illd. igr̄ ⁊c. Preterea illa spes possz fieri a deo in intellectu añ oēm actū: ꝫ b̄ posito nō causaret actū recordādi: q; ille ē respectu actus recordand̄ tā q̄ respectu obiecti ꝑtialis. igit̄ nō ē cā si naturaliē ꝑximat̄.

Scda difficultas

Quātū ad scdaz difficultatē dico ꝙ ꝫz actus recordādi sit i seyn⁹ ⁊ simplex: tm̄ dicit act⁹ cōplexus non incōplex⁹. q̄ꝺ ꝓbat̄: q; rectū eiusdē icōpleri nō ꝑt eē nisi duplex act⁹ in gñe scz ituitiū⁹ ⁊ abstractiu⁹. igr̄ respectu cuiuscū q; act⁹ recordand̄ ꝑt eē act⁹ intuitiu⁹ ⁊ abstractiu⁹ quoꝝ neuter ē actus recordādi. igr̄ cū nō sint plures act⁹ incōpleri in gñe. sequtur ꝙ act⁹ recordandi sit actus cōplexus. Preterea ille ē cōplexus q̄ termiat̄ ad cōplexū: ꝫ actus recordandi ē hmōi. igr̄ ⁊c. ꝓbatur: q; actus recordādi ē ꝓmo tanq̄ respectu obiecti imediati respectu actus ꝑteriti vt ꝑteritū ē. igr̄ rectū distinctoꝝ: ꝫ distincta nō ꝑnt cogsci nisi mediāte ꝯbo copulāte sibi actū cōplexū: q; cogsce b̄ eē

Tertia difficultas

Quæstio XII

ꝑteritū est cognoscere quoddā ꝯplexū. Confirmat̄. q; act⁹ recordādi est respectu hmōi obiecti ꝑmo boc vidi boc audiui b̄ itelleri. ꝫ ista sunt cōplexa. igr̄ ⁊c. Ad hm̄ dico ꝙ act⁹ recordādi bz duplex obiectuz. s. ꝑtiale ⁊ totale. ꝑtiale est act⁹ recordādi ꝑteriti⁹ ⁊ pōt eē intuitiu⁹ vel abstractiu⁹ in itellectu vel i potētia sensitiua vel in volūtate vel i appetitu sensitiuo: nō em̄ obiectū ꝑtiale imediatū est act⁹ alteri⁹ a recordāte. puta act⁹ loquēdi vel disputādi vel scribēdi alteri⁹ bois. q; de talib⁹ nō recordor: nisi q̄tenus me recordor audiuisse vel vidisse eū talia facere. ita ꝙ act⁹ me⁹ q̄ ꝯtuz recordās aliq̄n ēmisnabat̄ ad illos act⁹ disputādi legēdi ⁊c. obiectū ꝑmū totale respectu act⁹ recordādi ē q̄ꝺdā ꝯplexū: puta ꝓpō q̄dā cōposita ex actu recordātis tā q̄ ex obiecto ꝑtiali: ⁊ ex alio ēmino significāte: vel ꝓsignificāte tēpus ꝑteritū. puta ista b̄ vidi b̄ audiui: audiui iobez tali die legere: ⁊ act⁹ ēminat̄ ad istud cōplexū est actus recordandi. Si dicas. q; nō habeo tm̄ actū recordādi taliū ꝯplexoꝝ: vbi act⁹ recordandi est vnū extremū: ꝫ vbi act⁹ alteri⁹ est aliud extremuz. Exemplū. recordor tūc mgr̄m legisse i scolis ⁊ disputasse ⁊ silia. ita ꝙ respectu taliū cōplexoꝝ habeo notitiā euidēt̄. ꝫ illa nō videt̄ alia q̄ notitia recordatia. igr̄ ⁊c. Rndeo sicut habit⁹ generat⁹ ex actib⁹ incōplexis abstractiuis pōt inclinare euidēter itellectū ad actū recordādi respectu illi⁹ ꝑmi act⁹: ita pōt act⁹ recordādi ⁊ habit⁹ ex eo generat⁹ inclinare eūdē intellectū ad eliciendū actū euidēter respectu alteri⁹ cōplexi. in boc ponit̄ aliq̄ extremū maxime respectu illi⁹ cōpleri in quo ponit̄ aliq̄ extremū q̄ꝺ fuit ꝑs ꝑmi cōpleri q̄ꝺ est obiectū recordatiōis. ⁊ ille secūdus act⁹ ēminat⁹ ad illud cōplexū non dicet̄ actus recordādi: ꝫ notitia euidēs sequēs ex actu recordādi. Exemplū habeo vnū actū terminatū ad b̄ cōplexū audiui magistrū tūc disputare. aliū termiatū ad b̄ cōplexuz magister in disputādo clamauit ⁊ sedit in cathedra. ꝑma notitia est ꝯplexa recordatiua. Scda est notitia euidēs sequens ex notitia recordatia. q; nō cognoscit̄ euidēter q; magister clamauit: nisi q; tūc audiui disputare et clamare. ⁊ tūc vidi ⁊c. Sic g̃ pōt dici ad istud vel etiā si vtraq; notitia dicat̄ recordatio. tūc opz distinguere de duplici recordatione. vna est q̄ est respectu actus recordātis sicut respectu obiecti ꝑtialis: ⁊ illa est ꝯplexa recordatio. alia est respectu alteri⁹: ⁊ illa nō est ꝯplexa recordatio.

Tertia difficultas

Quātuz ad tertiā difficultatē. dico ꝙ memoria duplicit̄ accipitur. Uno mō ꝓ potētia habēte aliquē habitū vel qualitatē derelictā ex actu ꝑterito: virtute cui⁹ pōt talis potentia in aliquē actū consilem ⁊ eiusdē rōnis cū actu ꝑterito q̄uidez actus ꝑteritⁱ⁹ aliq̄d req̄rit ad suū esse qđ nō exigit̄ ad esse scdi act⁹ pura obiectū extra. Alio mō accipit̄ ꝑ potentia q̄ pōt in actū recordādi, ꝓprie dcm̄ median te bitu genito ex actib⁹ ꝑteritⁱ⁹ nō q̄dē incōplexis: sed complexis pura ex istis intelligo. me nunc audire boc vel videre b̄: q; in istis vł cōsilib⁹ gñatur bitus alius ab habitu genito ex actibus incōplexis intuitiuis vł abstractiuis ⁊ mediāte tali bitu cognosco postea euidēter ꝑ actū recordādi ꝙ boc vidi ⁊ ꝙ b̄ audiui. ⁊ ratio ē: q; habitus semꝑ inclinat ad actus incōplexos ꝓsilēs illis ex q̄bus generat̄. nūc autez actus incōplexus ⁊ actus cōplexus nō sunt similes: nec eiusdez rōnis. igit̄ bitus gñatus ex actu incōplexo nō inclinat ad actū cōplexum Primo mō accipiēdo memoriā dico ꝙ memoria reperit̄ in ꝑte sensitiua ⁊ itellectiua: q; certū est ꝙ in vtraq; derelinquit̄ aliq̄ qualitas mediāte q̄ pōt in aliquē actū i quē ꝑus nō potuit ⁊ i actū silez ꝑmo actui. sic alibi ꝓbatū est q̄stione de spēbus. Scdo mō loq̄ndo de memoria dico tanq̄ certū dico ꝙ est in parte intellectiua: ꝫ nō ē ita certū ꝙ ē in potētia sensitiua. primū ꝓbat̄: q; illa potētia q̄ ꝑt cognoscere actū suū esse ꝑteritū vel ꝑcessisse bz memoriā ꝓprie dictā: ꝫ intellect⁹ ē hmōi. ꝓbat̄: q; intuitiua videt actū suū: ⁊ pōt tūc cognoscere euidēter ꝙ actus su⁹ ē ⁊ ex illo actu cōplexo euidēti gñabitus inclinās ad cognoscēdū euidenē ꝙ ille actus fuit ⁊ ille ē actus recordādi. igit̄ ⁊c. Preterea sicut sensus dicit̄ esse ꝑntium ⁊ opinio ⁊ spes futuroꝝ. sic memoria ē ꝑteritoꝝ: ꝫ intellectus respicit ꝑsens vt ꝑsens: ⁊ futurū vt futurū: igit̄ ꝑteritū vt ꝑteritū. ꝫ nō nisi mediāte memoria ꝓprie dicta. Tertio cōfirmatur ꝑ b̄m de memoria ⁊ reminiscētia: vbi dicit. cuz aūt sine actib⁹ ⁊ scientiā ⁊ sensum habeamus tūc memoramur vt trianguli duobus rectis eq̄les sunt boc q̄ꝺ qđ didicit ⁊ speculatus fuit illud q̄rtū hmōi aliquid audiuit ⁊ vidit. Item cōsequēter tūc oportet cū ꝑm illā memoriā agat sic in aīa dicere ꝙ boc ꝓus audiuit aut sensit aut intellexit. Iteꝝ post. Memoria autē ⁊ q̄ est intelligibilū nō sine fantasmate est. Scdo dico ꝙ in parte sensitiua non ē memoria ꝓprie dicta. ꝓbatur: q; memoria respicit ꝑ obiecto partiali ꝓprio actū: sed nullus sensus percipit ꝓprium actū. igit̄ ⁊c. Preterea. nullus sensus respicit aliq̄d cōplexū ꝑ obiecto: sed act⁹ recordandi respicit aliq̄d cōplexū: sicut ꝓius ꝓbatū ē. igit̄ ⁊c. minor ꝓbat̄: q; q̄n aliq̄s act⁹ respicit aliq̄d obiectū habēs distinctōez naturaliē ⁊ i re nō ē talis distinctio inf ꝑtes obiecti

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſſle actus eſt cõpletus ⁊ eſt intellectus potentis fabricare aliq̃d in eſſe obiectiue: ꝑ illud qđ eſt preteritũ vt preteritum eſt bmõi obiectum recordatõis: q; inter ptes cõpleri iſti⁹ eſt aliq̃ diſtictio: lz nõ in re. igit̃ in ſtellecru fabricãre talẽ diſtinctõem. Preterea preteritio nihil dicit vltra illud qđ ꝓteritũ eſt: q; nec rem abſolutã nec reſpectiuã: ptz inductiue. Preterea. rẽpus dicit affirmatões ⁊ negatões q̃ nõ poſſũt apprehendi ab aliquo ſenſu: ꝑ tps apprehẽdit̃ ab intellectu recordãre. igit̃ actus recordãdi nõ eſt actus potẽtie ſenſitiue. Preterea iſte actus recordãdi nõ eſt actus ſenſus exteriorꝭ certũ eſt nec interiorꝭ: q; nõ põt eſſe niſi illi⁹ q̃ bz actũ intuitiuũ q̃ actus nõ videt̃ cõpetere ſenſui interiori. igit̃ ⁊c. Scõz iſtũ modũ ponẽdi põt ſaluari ꝙ ſenſus nõ eſt reflexiuus: q̃a ſi põt bre actũ recordatiuũ põt tũc ſe reflectere ſup actũ ſuũ. põt etiaz ſaluari ꝑm iſtã viã ꝙ nihil eſt obiectum ſenſus interiorꝭ niſi qđ eſt obiectũ ſenſus exteriorꝭ. cui⁹ oppoſitũ eſt verũ ſi ſenſitiua haberet noticiaz recordatiuam.

Sed ⁊ predicta ſunt aliq̃ dubia. Primũ ẽ de corruptibilitate bitus: q; videt̃ q⁹ alio mõ corrũpit̃ ꝙ ꝙ corruptõem ſui ſubiecti vel iductiõnẽ ⁊ vel ſubſtractõem cauſe cõſeruant̃: q; ꝑt corrũpi ꝑ ceſſatõem actuũ lõgo tpe ſicut aliqs obliuiſcit̃ demõſtratõez alicui⁹ ꝛcluſiõis quã ita prius ſciuit ꝓpter defectũ exercici. Scõz dubiũ eſt quoz cognitõnem põt aia ſeparata acq̃rere vtrũ oim naturaliũ materialiũ ⁊ imaterialiũ vel imaterialiũ tm̃. Tertiũ ẽ de b̃ qđ dr ꝙ de virtute noticie intuitine põt h̃i noticia abſtractiua. q; tunc ſequeret̃ ꝙ eſſent duo actus intelligẽdi in intellectu ſil̃. ⁊ñs eſt falſũ falſitas ⁊ñtis ptz: ꝑmo q; q̃cunq; ſub aliquo genere plures ſpecies ſunt incõpoſſibiles vel cõtrarie oẽs ſpẽs illius generis ſunt incõpoſſibiles. ſ opiniones ⁊dictoꝛoz continent̃ ſub genere noticie ⁊ ſunt cõtrarie ꝟz oẽs. igit̃ oẽs noticie diſtincte ſunt ⁊ñe. Preterea ſcõo thopicoꝝ. Cõtingit plura ſcire tm̃ vnũ intelligere. Si dicis ꝙ intelligit ꝙ poſſibile ẽ plura ſcire ⁊ tm̃ vnũ intelligere. Cõtra. intellectus eſt ſimpler. igit̃ vbi cõuertit̃ totaliter ⁊uertit̃. igit̃ ſi totaliter cõuertat̃ ad eliciendũ vnũ actũ nõ põt ſil̃ uerti ad eliciendũ aliũ. Preterea itellectio vni⁹ ipedit̃ ꝑ intellectõem alteri⁹. q̃ nõ pñt ſil̃ ſtare. Quartũ dubiũ eſt an act⁹ recordandi reſpectu alicui⁹ actus ꝓteriti poſſit ſimpliciter eſſe ꝑmus vel nccrio ꝓſupponat aliuz actũ. Quintũ dubiũ eſt nõ videt̃ ꝙ bitus genitus ex illo actu q̃ eſt obiectũ partiale actus recordãdi poſſit eſſe ꝓncipiũ elicitiuũ illi⁹ act⁹ recordãdi: q; ois bit⁹ gñatur ex actib⁹ illis ſili bus ad quos inclinat: ſ bitus gñatus ex actu recordãdi inclinat ad actũ cõpletũ. igit̃ nõ generat̃ ex bitu nec ex actu incõpleto. Preterea ꝑmus act⁹ recordãdi nõ gñatur ab bitu cõpleto: q; nullus eſt ꝑmus. nec ab bitu incõpleto q; bit⁹ incõplet⁹ nõ inclinat imediate in actũ cõpletũ. igit̃ a nullo gñat̃. Preterea oms rões ꝓbãtes ꝙ ſpẽs nõ põt eſſe cã act⁹ recordandi equalit̃ ꝓbãt de bitu: q; bitus equalit̃ reſpicit oẽm differẽtiã tpis ſicut ſpẽs. igit̃ ⁊c. Preterea iſtũ bitũ põt de⁹ cãre ante oẽm actũ intelligẽdi ſicut ſpẽm. igit̃ nõ inclinat ad aliquẽ actuz ꝓteritũ. Sertũ dubiũ eſt an actus recordãdi ſit intuitiu⁹ vel abſtractiu⁹. Septimũ dubiũ q; videt̃ ꝙ act⁹ recordãdi nõ ſit cõpletus: q; ſi ſic cũ act⁹ recordãdi ſit eiudẽs ſeq̃ret̃ ꝙ illud cõpletũ eſſz euidẽt̃ notũ. ſ euidẽs cõpletũ cauſat̃ ex noticia terminoꝝ intuitiua ſicut i ꝓpoſitõe cõtingẽti euidẽter nota: ſ obiectũ recordatõis nõ eſt euidẽter notum vno mõ vel alio mõ. igit̃ ⁊c. Preterea. preteritũ vt preteritum non eſt cõpletũ ſicut nec hõ inquãtũ aial. igit̃ ꝓpter tale obiectũ nõ dz actus dici cõpletus Octauũ dubiũ eſt. q; videt̃ ꝙ memoria ꝓprie dicta ſit i pte ſenſitiua ꝓbo ꝑ ꝑm ſcõo poſterioꝛz in fine. vbi dicit ꝙ in q̃buſdã aialib⁹ eſt memoria ⁊ in q̃buſdã nõ. ſ etiã dicit ꝑmo metaphiſice. q; cũ ſenſib⁹ q̃buſdã ipoꝛ memoria nõ inſit q̃buſdã vero inſit. ⁊ ꝓt ſ q̃dã aialia ꝓudẽtia ſunt alia vero indiſciplinabilia non potẽtia memorari. Itẽ de mẽoria ⁊ reminiſcẽtia eſt mãifeſtũ ꝙ in ꝑmo ſenſitiuo boꝛ cognitio ſit. Itẽ ꝑ experiẽtiã ptz de brutis q̃ habent actũ ꝓudẽtie: q; certo tpe operant̃ ⁊ certo loco vt formice. ſil̃ ptz de vidicta ⁊ ira ſicut ptz in ſymea vel cane. ſil̃ ptz de furioſis q̃ dicunt ſe audiuiſſe qđ mõ non audiũt: ⁊ tm̃ nõ habent vſuz rõnis. igit̃ habẽt memoriã ſenſitiuã. Preterea rões vident̃ ad oppoſitũ. Preterea. videt̃ ꝙ ſenſatio põt eſſe obiectũ ſenſus ꝑm ꝑbz ſcõo de aia. q; ſentimus: q; videmus ⁊ audim⁹ ſil̃ ſenſus bz iudiciũ quo differt ab actu apprehenſiuo. ſil̃ bz memoriã recipiẽdi indiuiſibilia. Preterea ſcõa rõ nõ valet: q; ſenſus põt cõprehẽdere aliqđ cõpletũ. videt̃ eñ canis ſillogiſare ⁊ diſcurrere ⁊c. ſil̃ põt apprehẽdere aliqđ cõpletũ qđ põt fingere mõre aureũ ptz de ymaginatiua. Preterea. accipit ꝙ nihil eſt ſẽſibile niſi res in actu vel in potẽtia. Cõtra. primo de aia rectuz eſt iudex ſui ⁊ obliqui. Et ſecũdo. viſu diſcernim⁹ lumẽ ⁊ tenebrã. Preterea qđ dicit ꝙ brutũ nõ põt apprehẽdere tps non videt̃ verũ: q; de memoria ⁊ reminiſcẽtia. q̃cũ q̃ aialiũ tps ſentiũt ⁊ in q̃. ſ ſola aialia memorant̃ ⁊ in quo ſentiũt. Itẽ poſt. oibus aialibus non eſt memoria. Ad primũ iſtoꝝ põt dici ꝙ deus nõ cõſeruat q̃n deficit exercitiũ act⁹ diu ⁊ tũc corrumpit̃. Aliter põt dici ꝙ ex actibus intellectus frequẽter elicitis cauſat̃ aliq̃ qualitas in corpore ⁊ volũtate. ſil̃ ſicut videmus ꝙ actus cõcupiſcẽtie ſiue paſſiones appetit⁹ ſenſitiui moderant̃ actus intelligẽdi ⁊ volẽdi ꝑ hoc ꝙ volũtas ſuſpendit actũ intellectus reſpectu taliũ: ⁊ cõuertit ſe ad alia ⁊ voluntas vult deũ vel aliq̃d tale: ita ꝙ ex frequẽti intellectõe ⁊ volitõe põt generari ⁊ augeri aliqua qualitas corporalis q̃ eſt cõſeruans habitũ in intellectu ⁊ volũtate ſiue q; frequẽter ꝑm alteratiõez aie ſequit̃ alteratio corporis. ⁊ ideo ad corruptõem illius qualitatis corporalis cõſeruantis ſequit̃ corruptio bitus in aia. Illa aũt qualitas corporalis corrũpit̃ ꝑ actõem extrinſecoꝝ agentiũ. q̃ cõtinue agũt in corpus alterando diuerſimode. cuiuſmõi ſunt elementa ⁊ alia corpora multa ꝓpter quoꝝ actõem corrũpit̃ qualitas illa corporalis q̃n nõ augeat̃ ꝑ frequẽtatõem actuũ intellect⁹ ⁊ voluntatis. ⁊ ſ videt̃ eſſe rõ quare corrũpit̃ habitus in intellectu ⁊ volũtate ꝑ ceſſatiõem actuũ: ⁊ dicit̃ eſſe corruptio ꝙ obliuionẽ. Ad ſcõm dubiũ dico ꝙ aia ſeparata põt acq̃rere tã notitiã materialiũ q̃ imaterialiũ. ⁊ ſ naturaliter ſicut ãgel⁹. ⁊ dicẽdũ eſt idẽ de aia ſeparata ꝙ oia: ſicut dictũ eſt de ãgelo. i ſcõo tm̃ cognitõez dei ſpticulari nõ põt naturaliter acq̃rere: q; illũ actũ videndi põt ſolus de⁹ cauſare. Si dicas ꝙ de⁹ ſe oſtẽdat tã ꝙ obiectũ itellectui ſeparo ſicut albedo mõ ſe oſtẽdit: rũc videt̃ ꝙ itellect⁹ talis poſſit acquirere aliquẽ actũ circa deũ ⁊ naturaliter elicere. Reſpõdeo ꝙ oino eodẽ mõ oñdit ſe de⁹ itellectui coniũcto ſicut ſeparato ꝑ ſui ſcz pñtiã: q; nõ aliẽ eſt pñs vni q̃ alteri. Tm̃ nõ eſt imaginãdũ de oſtẽſione dei ſicut de alijs obiectis: q; alia obtecta ſi fuerint preſentia potentie cognitiue ⁊ nõ ſit impedimentũ poſſunt naturaliter cognoſci: ſiue ſint materialia ſiue imaterialia: q̃a nõ eſt in pte eoꝝ cognoſci vel nõ cognoſci: ſed q̃tũcunq; de⁹ ſit pñs alicui potẽtie nõ ipedite nõ eſt i pte ſua videre ⁊ nõ videre: q̃a ſi vult videri videt̃: ⁊ ſi nõ vult videri nõ videt̃. ⁊ tota cauſa eſt: q; deũ oſtendi volũtati nõ eſt niſi deũ videri a volũtate ⁊ viſio dei totaliter cauſatur a deo. nec põt aliq̃ creatura in viſionẽ hãc naturaliter nec aliquo mõ. Ad tertiuz dico ꝙ duo act⁹ intelligẽdi pñt ſimul eſſe in intellectu. Et ad ꝓbationẽ dico ꝙ q̃n aliq̃ ſpẽs extreme ſunt incõpoſſibiles oẽs intermedie ꝓprie ſunt incõpoſſibiles ſicut ptz. q; oẽs ſpẽs inter albũ ⁊ nigrũ ſunt incõpoſſibiles: ſ notitia intuitiua ⁊ abſtractiua non ſunt ꝓprie ſpẽs me die inẽ notitias duarũ opinionũ cõtrariarũ. ⁊ iõ nõ eſt ad ꝓpoſitũ. Ad aliud ptz alibi ꝙ põs ponit diam iter actũ ſciẽdi ⁊ itelligẽdi: q; plura poſſuz ſcire ⁊ itelligere tm̃ vnũ. igit̃ ⁊c. Ad ꝓbationẽ dico ꝙ aſſumptũ eſt falſuz: ſ intellexit ꝙ hec ⁊ña bona eſt. poſſuz plura ſcire: ⁊ tm̃ vnũ itelligere. igit̃ intelligere ⁊ ſcire diſtinguntur: ⁊ ecõtra ꝓtingit plura itelligere ⁊ tm̃ vnũ ſcire. igit̃ diſtinguntur. Ad aliud dico ꝙ intellectũ totaliter cõuerti põt duplicit̃ intelligi. Eno mõ ꝙ totaliter cõuertit̃ ſic ꝙ nulla ps illi⁹ ſit nõ cõuerſa: ⁊ ſic eſt verus ꝙ ſimpler eſt nõ habẽs ptẽ. Alio mõ ꝙ cõuertit̃ eliciẽdo vnũ ꝙ nõ põt elicere aliũ: ⁊ ſic nõ totaliter cõuertit̃. q̃a ſi ſic ꝓcluderet ꝙ de⁹ nõ põt ſimul ꝓducere plures creaturas ⁊ ꝙ aia nõ põt ſimt̃ habere actũ volẽdi ⁊ itelligẽdi: qđ falſuz eſt. igit̃ ⁊c. Ad aliud dico ꝙ aliqn intellectio vni⁹ ipedit itellectionẽ alteri⁹ ſicut itellect⁹ vni⁹ diſparati impedit intellectionẽ alteri⁹. aliquando nõ: ſicut q̃n intellecta ordinãtur ⁊ itellectiões. ſicut intellectio incõpleti ordinat̃ ad cõpletũ. tunc põt ſimul eſſe: nec vna ipedit aliã. Ad quartũ dubiũ dico. ꝙ naturaliter loquẽdo actus recordãdi nccrio ꝓſupponit actũ recordãt̃ ꝓteriti: lz aliter fieri poſſit ꝑ potẽtiã diuinã: q; act⁹ recordãdi eſt reſpectu actus recordãtis ꝓteriti ſicut obiecti ptialis. ⁊ iõ actus recordãtis nõ põt eſſe naturaliter ſimpliciter ſine actu ꝓnio. Ad q̃ntũ dubiũ dico ꝙ bitus generat⁹ ex actu recordãt̃ ꝓterito cũ multis alijs bitib⁹ incõpletis inclinat ptialiter ad actũ recordãdi. ⁊ ꝓter ſ ſũt aliq̃ bitus cõpleri q̃ inclinãt ad illũ actũ recordãdi imediate: nec habẽt aliũ actũ: ſic̃ poſtea ꝓtebit. ſ bitus incõpleti nõ inclinãt ad actũ cõpletũ imediate: pura ad actũ recordandi: ſ tm̃ mediãte actu ꝓnio. Et q̃n dr ꝙ bitus inclinãt ad act⁹ ꝓſimes. igit̃ ⁊c. verũ eſt: ſ nõ tm̃ ad illos ſ etiã ad alios diſſimes maxime mediate: ſ fortẽ imediare nõ inclinãt niſi ad act⁹ ꝓſimes. ⁊ iõ bitus incõplet⁹ nõ inclinat ad actũ cõpletuz: ſ ad actũ incõpletũ imediate ⁊ ad aliũ cõpletũ mediate. Ad aliã rõnem ꝓ dubio dico ꝙ ꝑmus act⁹ recordãdi cauſat̃ ab bitu cõpleto imediate ⁊ ab bitu ꝛ bitib⁹ incõpletis mediate tm̃ q̃n act⁹ recordãt̃ q̃ eſt obiectũ ptiale act⁹ recordãtis. ſic nõ ſolũ habuit recordãs illũ actũ incõpletũ generatiuũ bitus incõpleti: ſ etiaz actũ cõpletũ duplicẽ. vnũ quo apprehẽdit illũ actũ eſſe: ⁊ aliũ quo cuidenter aſſentit huic cõpleto iſte actus eſt. ⁊ ex iſto actu generatur habitus incõpletus inclinans imediate ad actũ recordãdi ſilem ſibi in ſpecie ſaltem tanq̃ ad principale obiectũ qui eſt actus recordantis licet mutetur differẽtia rẽporis que nõ mu

Universidad de Deusto
Biblioteca

tat spēm habitus. Ad aliā rōnem dico q licet quilibet habitus incōplexus equaliter respiciat oēm differentiā tēporis sicut spēs: nō tamē habitus incōplexus q̄ cōcernit certā differentiā tēporis. Si dicas q actus ille inclinās ad actū recordatiuū cōcernit solus pñs tēpus: actus recordandi tēpus preteritū. ideo ist? actꝰ nō sunt sīles nec vnus habitus iclinat ad aliū actū sicut tu ponis. Rñdeo ad istā rōnem ⁊ dico q deus pōt causare habitū inclinantē immediate ad actū recordandi ante oēm actū intelligendi. ⁊ tunc inclinaret ad actū recordandi falsum: qz inclinaret ad actū respectu actus q̄ nō fuit preteritus: sed hoc non est naturaliter

Ad sextum

Ad septimū

Ad sextū dubiū dico q actus recordandi est abstractiuus: qz est actꝰ cōplexus q̄ est abstractiuus ⁊ nō intuitiuꝰ. Ad aliud dico q illud cōplexū est euidēter notum: ⁊ dico q illa notitia ē euidēs notitia qua intellectus euidēter assentit huic cōplexo. hoc vidi hoc audiui hoc intellexi: causat ex notitia intuitiua terminorū. sed intuitiua duplex est sicut alibi patuit q̄ dā pfecta q̄dam impfecta. pfecta est illa mediante qua intellectus iudicat euidenter q talis actus fuit ⁊ intuitiua impfecta generat ex intuitiua pfecta. Tunc dico q notitia euidēs predicti cōplexi causat ex notitia intuitiua impfecta terminoꝝ. ⁊ hec pſupponit naturaliter loq̄ndo intuitiuā pfectam.

R
Ad octauum

Ad aliud dico q boies sic vtunt sic loquēdo q preteritū est obiectū recordatiōis: tamē illō nō est eius obiectū: sed tale cōplexū talis actꝰ fuit. hoc vidi hoc audiui: ille fuit tūc ⁊c. Ad aliud dico q in brutis ⁊ in pte sensitiua bois et in hoibus furiosis est memoria p̄mo mō ⁊ non scdo modo superius dicto ꝑ̄m premissa in principio q̄stionis. sed nō est memoria ibi dicta tertio modo ꝓpter causas dictas. ⁊ p hoc ad oēs auctes pbi scdo posteriox. p̄mo metaphisice de memoria ⁊ reminiscētia ꝺr q intelligūt de memoria p̄mo ⁊ nō scdo mō dicta: qz ex talib? actibus taliū aialiū generat habitus incōplexus q̄ inclinat intellectū ad appēhendū eadē incōplexa q̄ prius sensibiliter ⁊ psentialiter appbendebāt: nō tn cognoscūt talia cōplexa q talis actus tūc fuerūt. Tūc p hoc patet ad experientias de prudentia ⁊ prouidentia formicet vindicta symee ⁊ canis: qz per habitus incompleros genitos ex actibus precedentibus inclinatur fantasia taliū aialium ad appbendendū talia incōplexa q̄ prius appbēdebāt pura formica ad appbendendū locū ⁊ canis

apprehendens ictū: generantur in eis diuersi habitus ad appbendendū inclinātes ad fantasiā talū aialiuꝫ ad appbendendū illa que prius appbendebant. ⁊ p multos tales conceptus appbēsiuos incōplexos possunt tantū facere sicut si haberēt habitus cōpleros. et ideo illi habitus eq̄lenter sunt cōplexi: quia tantū possunt facere mediantibus illis bitib? sicut mediantib? cōplexis. Ad aliud de furiosis dicendū est eodē modo. vnde licet ꝓferant tales ꝓpositōes. tamē nō habent aliquē actū cōplexū in parte sensitiua ⁊termiatū ad alia cōplexa: ꝑ tm̄ actus incōplexos causatos ex actibus incōplexis: ex q̄ prius audiuerūt vel viderunt. vnde talis ꝓpositio nō habet aliqō cē nisi tantū in voce. Exemplū pz in pica q̄ profert: ⁊ tamē nullū actū cōplexū habet. Ad aliud dico q sensatōes sensuū nō ꝓcipiunt ab ipsis sensibus quox sunt: sed a sensibus superioribus: puta sensu cōmuni. vel ab intellectu. et sic intelligit pbs. Ad aliud dico q sensitiua habet iudicium: pz in brutis pueris fatuis ⁊c. q̄ iudicant inter nociua ⁊ cōuenientia: ꝑ nō habet actū iudicādi distinctū ab actib? appbē siuis incōpleris sicut intellectus habet: qz talis actus appbendendi est cōplexus ⁊ pſupponit formaōem cōpleri qualis debet esse in parte sensitiua quare talis nō pōt esse in intellectu pz alibi: sed illi actus incōplexi equiualent eis: ac si haberēt noticiā cōplexā. ⁊ hoc q̄ tū ad opera exteriora. Ad aliud de sollogisare canis pz per idē: qz appbendit incōplexa q̄ equiualēt noticijs cōpleris q̄tū ad opus extra. sīlr ymaginatiua pōt mediantibus appbensiuis habitib? simul appbēdere partes mōtis aurei: pura p vnū montē ⁊ p aliū auruꝫ. ⁊ hoc est ymaginari montē aureū simul habere actū ymaginandi respectu montis ⁊ respectu auri siue hoc sit p vnū actuꝫ siue p plures. nā vtrūq̄ pōt ꝓbabiliter dici. Ad aliud dico q tā lumē q̄ rectum potest per se videri a sensu ⁊ ab intellectu tenebra ⁊ obliquū nō potest cognosci a sensu: ꝑ tantū ab intellectu. ⁊ ꝑ discursum. Ad aliud dico q talia animalia sola memorātur in quibus possunt generari tales habitus inclinantes fantasiā ad appbēdendū ea in absentia q̄ prius presentialiter appbendebant. ⁊ sic habent sensum tēporis alter nō. ⁊ ideo aialia q̄ non ymaginātur in presentia reruꝫ non habent memoriā: quia in eis non possunt tales habitus generari. Ad primū principale dico q licet p statu isto intellectus non intelligat nisi ꝓpter conuersionem ad fantasmata. ⁊ hoc forte propter peccatum: quia deus nō vult concurrere ad actum intel-

S
Ad p̄mum principale

ligendi nō concurrente actu fantasiandi: tamē in aia separata nō valet: qz tunc sunt oīa principia sufficientia ad actū: ⁊ deus vult concurrere sine tali actu. Ad aliud pōt dici q nō quia deus nō vult concurrere ad actū recordādi respectu peccatoꝝ vel dato q sic: tūc suspēdit actiuitatē actus respectu tristitie. sicut pz alibi. Ad aliud pz superius. Ad aliud dico q licet intuitiua intellectiua presupponat sensitiuā pro statu isto nō tamē tunc: cuius causa pz alibi. Ad aliud dico q ꝓsequentia nō valz quia deus nō vult cōseruare habitū in anima coniuncta sine qualitate corporali cōseruante q̄ corrumpitur p infirmitatē. sed post mortem conseruat talez habitū sine tali qualitate. nec corruptio corporis infert corruptōem alicuius in aia nisi qz aliqō corporale requiratur ad cōseruatōem illius. Ad aliud patet ex precedentibus ⁊c.

Ad scm

Ad tertium
Ad quartū

Declarabūt quidā articuli

Questio. xiij.

A
Questio XIII

Vero vtrū quilibet videns diuinā eentiā necessario cōprehendat eā ⁊ oīns creaturas. ꝓbat q sic, qz cōprehēdit diuinitatē qz. vij. methaphisice ait pbs q simplex aut totaliter cognoscitur aut totalr ignoratꝰ de? ē summe simplex. igit ⁊c. ꝑ qō totalr cognoscit totaliter apprehēditur. igit ⁊c. Scdo ꝓbat. q cōprehendit creaturas. qz gregoꝛ?. v. dialogoꝝ q̄d ē qō illi nesciūt q̄ scientem oia sciunt. igit nihil latet creaturas videntes essentiā diuinā. Ad oppositū q nō apprehēdat diuinitatē ꝓbat. qz cognitio cōprehēsiua rei ē pfectissima. ꝑ nulla intellectio intellect? creati de deo pōt ee pfectissima. qz talis sola ē diuina cognitio. igitur ⁊c. Scdo ꝓbat q nō. cōprehendat omēs creaturas qz āgeli multa ignorāt. igit ⁊c. Circa istā questionē sic. pcedā p̄mo videndū ē qualis sit ista visio. Et p̄mo videndū ē vtrū videt diuinā essentiā cōprehēdat eā. Scdo vtrū p eādē visionē videat eentiā diuinā ⁊ creaturas. Tertio vtrū vna creatura possit videri sine alia. Quarto vtrū sic videns diuinā essentiā cōphēdat creaturas. Quinto mouebūt dubia ⁊ solu-

B
Primus articul?

uentur. Circa p̄mū dico q cōprehendere accipit multipliciter vno mō q̄n aliq̄d videt sic q nihil ei? latet ⁊ sic cōphendere ē distincte videre. Scdo accipit q̄n aliqō totū distincte videt ⁊ pōt sine difficultate discerni inter ptes ei? Tertio mō q̄n aliq̄d cognoscit pfectissima cognitione qua cognosci pōt. Quarto q̄n cognoscit sub oīb? p̄dicatis cōuenientibus sibi Quinto q̄n talis ē ꝓportio intellectiōis rei ad alias intellectiones qualis ē illi? rei ad alias res Quātū ad p̄mū dico q videns essentiā diuinā

C
Scds articulus

cōprehendit eā p̄mo mō. qz videns videt distincte. qz nō habet ptes quarū vna pōt latere et alia patere. scdo mō nō cōphendit eā qz nō bz tales ptes inꝺ quas possit discerni. qz simplex est tō totū videt vel nihil. tertio mō nō pōt cōprehendi nisi a deo qz oīm cognitōne creata est dare pfectiorē scz increatā. quarto mō non pōt cōprehendi nisi a seipō. qz ipe solꝰ oia ꝑdicata sibi ꝓueniētia cognoscit. Quinto modo nō pōt cōphendi nisi a seipō. qz intellectio beati qua cognoscit deū excedit intellectionē q̄ cognoscit creaturā finite ⁊ i ꝓportōe finita. ꝑ cognitio dei q̄ cognoscit seipam excedit oēm cognitionē creature qua cognoscit creatura i infinitū sicut obiectū cognitiōis dei excedit obiectū cognitiōis creature in infinitū. ⁊ tō nō ē similis ꝓportio inter cognitionē dei qua cognoscit seipm ⁊ cognitionē creature sicut ē inter obiectū vni? ⁊ alteri?. Quātū ad scdm articulū. an scz intellectus videns diuinā eentiaz possit videre vnaz creaturā alia nō visa. Dico ad hoc breuit q sic. cui? ratio est: quia q̄cunq̄z sunt aliqua obiecta realiter distincta qōlibet illoꝝ potest videri sine alio ⁊ qōlibet secundū sine tertio: ⁊ qōlibet tertiū sine quarto. pz: quia nō minus repugnat separatiz aliq̄d intelligere intuitiue q̄ abstractiue: sed cognoscēs creaturas distinctas abstractiue vnaz pōt cognoscere sine alia abstractiue. igit eodez modo intuitiue: ꝑ creature distincta sunt obiecta realiter. igitur potest vna videri sine alia. Sed in isto articulo est difficultas. an scilz actus quo videtur deus et quo videt creatura sit simpliciter idē numero. quia si sit alius actus numero: tūc est magna difficultas. si aūt sit idē actꝰ numero est maioꝛ difficultas. Et q̄tuz ad istū articulū dicit Jobes q est vna et eadem visio ⁊ idē actus nūero. quia tn̄ iste actus terminat ad essentiā diuinā tanq̄ ad obiectū primariū ⁊ ad creaturā tanq̄ ad obiectū secundariū. iō potest manere idē actus terminatꝰ ad obiectū primariū: licet nō terminet ad obiectū secundariū: ꝑ nō ecouerso. Si aūt sit idē actus ꝓbāt aliqui p̄mo sic. actus intelligēdi nō mutatur nisi mutatione subiecti vel mēsure vel ratiōis cognoscēdi: ꝑ in ꝓposito subiectū est idē simlr mēsura ⁊ ratio cognoscēdi. q̄a obiectū primū actus est eius mēsura ⁊ ratio cognoscēdi. Preꝛea. pfectiones creaturarū simpliciori modo ꝓtinētur in deo q̄ in creatura. igit simpliciori modo cognoscūtur. igit licet cognoscātur in creaturis p plures actꝰ: tn̄ in deo cognoscūtur p vnū actū: ꝑ cognoscēs pfectionē creature cognoscit creaturā. igit ⁊c. Preꝛea. beatus videns deū nō plures habet actus beatifi-

Prima rō pro opinione

Secunda

Tertia

Universidad de Deusto
Biblioteca

cos: ꝟ act⁹ quo creatura vidēdo deū videt etiā alia est beatificus. ḡ est trū vnus talis actus.

Quarto

Preterea beat⁹ eodē actu quo videt eēntiā diuinā videt alia relucētia in ipsa. ꝓbatur: quia beatus vidēs diuinā essentiā videt ipam esse infinitā: q⁹ infinitas sibi cōperit vt naturalis pfectio: sed vidēdo eius infinitā pfectionē videt oīa relucētia tē. Cū igit creature oēs reluceant in essentia diuina sequit tē. Preterea videns deū vt representatiuū creature eodē actu videt creaturā: sed beatus videt deū ſm talē rationē formalē. ergo eodem modo videt creaturas.

Quinto

Preterea, aliter sequereť q videns creaturā aliquā in verbo nō esset beatus in illo actu: qđ videtur inconueniēs. igitur dicitur q de facto oīes creature relucent in essentia diuina sicut in speculo. et ita deus p vnā rationē infinitā representat offert et exprimit omia que naturaliter relucent in eo ranq⁹ speculus. sed intellectus creat⁹ beatus nō pōt oia sil cōprehēdere. et iō ſm sui finitatē intelligit finita sed ꝓpter suā libertatē in cōuertēdo se ad qđ cunq⁹ relucēs in essentia diuina pōt intelligere intellectus creat⁹ qđcūq⁹ sibi placuerit. ponit exemplū de speculo in quo relucent multe ymagines.

Sexta

Contra opinionez

Contra ista ꝓmo cōtra ꝓncipalem cōclusionē et modus ponēdi Jo. arguo ꝓmo sic Impossibile est trālire de ꝑdictorio in ꝑdictoriū, ceteris instantibꝫ seclusis sine muratōe aq̄sitiua vel depditiua alicuius absoluti vel respectiui: ꝟ itellect⁹ creat⁹ btūs vidēs ꝓmo eēntiā diuinā solū p istū respectū: et post videns p eundē actū creaturā ibi relucentē trālit de contradictorio in ꝑdictoriū: q⁹ de nōvisione creature in visionē eiusdē. igit aliqđ ḃ acquirit: q⁹ nihil depdit: aut igit aliqđ absolutū et tūc nō erit nisi nouus act⁹ vidēdi. ptz discurrēdo: aut erit nouus respect⁹. ꝟ hoc non pōt esse: q⁹ creatura visa nō est. ponam⁹ igit nō pōt terminare relatiōem realē ſm eundē doctorē. Preterea oīes respectus actus itellect⁹ ad obiecta sunt eiusdē generis. cū igit vn⁹ est intrisecus aduenies oēs erūt intrinsece aduenientes et nō extrisecus ꝟ nūq⁹ orit siue producit intrinsec⁹ aduenicns sine ꝓductōe absoluti: lz respectus extrinsec⁹ posset alicui aduenire de nouo sine ꝓductōe alicuius absoluti ſm eūdem doctorē in tertio. igit ꝓducit ḃ aliqđ absolutuz igit nou⁹ act⁹ sic prius. Itē act⁹ amoris semp est alius rectū obiecti ꝓmarij q̄ scōarij: ꝟ obiectū scōarij ē aliō igit eodē mō act⁹ intellect⁹. añs ptz: q⁹ act⁹ amoris rectū obiecti ꝓmarij pōt stare cū actu odiendi scōarij. si igit amet ꝓmū obiectū ḃ erit p aliū actū amoris. Scōo arguo ꝓtra positiōez et opinionē. q⁹ videť q eēntia diuina sic nō repreſnter sicut ponit opinio. q⁹ vna res nō dicit in notitiā incōplexā alterius rei: sicut alibi diffuse ptz ꝟ deus et creatura sunt res realiter distincte. Preterea, qđ dicit q intellect⁹ creatus beat⁹ pōt se cōuertere ad qđcunq⁹ sibi placet. Contra, illud ꝓuertere est aliquid: aut igit dā visio necessario aut nō. nō pōt dari primū: q⁹ illud cōuertere est aliud obiectuz nec ē motus localis nec mot⁹ ad formā: nec ad aliud ptz de se. Si dicas scōm: aut illa visio est distincta a ꝓma: et sic habeť ꝓpositū: aut est simpliciter eadē: tūc iā se cōuertit de nouo. Si dicas q ista visio est p imperiū volūtatis. Cōtra, imperiū volūtatis presupponit intellectōem: ergo si p imperium volūtatis intellectus cōuertat ad diligendū aliquā creaturā illa post est intellecta. quero a quo causať ista intellectio. ꝓpter qđ stat ꝓmū argumētū q nō pōt esse trālitus a nō cōuersione ad cōuersionē: vťa nō intelligēre ad intelligentē sine muratōe. Preterea exēplū suū ē ad oppositum. tū q: ad ḃ q aliqs videat aliqđ de nouo in speculo qđ prius nō vidit requirit⁹ motus localis videntis vel in ymagine visa vl in re: cuius est ymago. sic nō est in ꝓposito. Tum q: qñ aliquid videtur de nouo in speculo ibi ē nouus visio. igit sic erit in ꝓposito. Ideo sine preiudicio et assertōe pōt dici q qñ aliquis beatus primo videt deū et postea creaturā q est necessario alius actus. et hoc potest persuaderi: q: quādo duo sic se habent q vnū manet alio destructo: hoc erit propter aliquā distinctionē inter illa. sed actus videndi deū manet. et potest manere nō manēte actu videndi creaturā. igit tē. Si dicas q eodem mō pōt ꝓbari q similitudo q̄ ponit relatio realiter distinguit ab albedine. iō similitudo dicit destrui ad destructionē alterius albedinis: q⁹ talis cōcept⁹ significat talē albedinē coexistentē sicut alibi ptz. sed istud nihil valet in ꝓposito. Scōo dico q actus quo intellectus creatus videt creaturā differt spē ab intellectu quo videt essentiā ei⁹ ratio est: quia qñ aliqua sunt eiusdem rationis q̄cquid cōuenit vni cōsimili conuenit reliquo vel cōuenire pōt. sed ꝓmo actui nō pōt conuenire q ipo intelligať creatura: nec scōo q ipo intelligatur deus. igit. Tertio dico q pōt poni rationabiliter q deus causando actū videndi respectu essentie sue pōt causare actū respectu creature vnius vel multarū sicut placet. et sic possunt itelligi auctoritates sctōz q̄ dicūt q videntes verbū videt creaturas in verbo. illas scz quarum visionem deus causat: vt causa totalis et deus est speculum voluntarium et q aliqe creature possunt videri in eo sine aliis: ita q beatus non videat alios effectus:

D Tertius articul⁹

nec creaturas in deo nec sicut in causa nec sicut in speculo ꝓsentāte nec sicut in efficiēte. ꝟ si naturaliter representaret: tūc nō videtur ratio quare vna creatura essz magis visa q̄ alia et sic oīes vel nulle viderētur: ꝟ solū illas creaturas: quarū visionē deus causat in tali itellectu. et q: de cōi lege deus tales visiones creaturarū nō causat nisi videať ipa essentia. ideo talia dicūť videri in tali essentia diuina. q⁹ intellectus recipit visionē ab essentia diuina: sicut a causa efficiēte. nō aūt videt in eēntia diuina sicut in libro vel in speculo ſm imaginationē aliquoz. Quarto dico q act⁹ beatificus pōt esse idem respectu essentie diuine et respectu creaturarū: et nō primo respectu dei et post respectu creature ſm imaginationē Jobis. q⁹ impossibile est q sit idez actus ꝓpter rationē iā dictā: et si semel videātur illo actu semp videbūtur actu ipo stante. Cuius oppositū videtur Jobes dicere. et si ille actus semp cōtinuaretur ille actus nō esset brificus: quia esset pci se respectu creaturarū nisi soluz accidēaliter vel plures actus essent brificī simul. Quinto dico q pōt poni q iste actus sit interruptus et causet nouus actus respectu oium istoz prius visoz et respectu alioz obiectoz et creaturarū et tūc ſm istos duos modos ponēdi opz ponere q in eodē intellectu successiue pōt esse plures actus brificī: vel q simul sunt tales actus et hoc videtur rōnabile: qa nulla videtur repugnātia. Circa quartuz articulū dico. q⁹ ꝓposita precedēti distinctiōe de cōprehēsione. qa vna creatura pōt cōprehēdere aliā creaturā. primo sic q nihil eius lateat eidē. et sic scōo modo maxime qñ videtur aliqō totuz ſm oēs ptes suas. tertio modo pōt cōprehēdere: quia res pōt cognosci pfectioni cognitōe: q̄ sit creature cognitio: q⁹ cognitiōe diuina et etiā pōt deus causare pfectioē cognitionē creatā oīm nūc creata. quarto modo nō pōt apprehēdere creaturā: qa multa p̄dicata possunt cōuenire rei create que numq⁹ oīa scientur ab intellectu creato. quito modo pōt cōprehēdere creaturā quia pōt esse ꝓportio recta ita pfecta inter intellectiones sicut inter res. et ita erit aliqua intellectio ita pfecta intellectione inter intellectiōes: sicut est res pfecta inter alias res. Sz contra p̄dicta sunt aliqua dubia. Primū de visione diuine eēntie. vtrū sit actus cōplexus vel incōplexus. et ratio dubitatiōis est: q⁹ act⁹ cōplexus videtur pfectior incōplexo: ꝟ actus beatificus est pfectissimus. Scōm est. vtruz actus brificus sit actus rectus vel reflexus. q reflexus ꝓbatur. q⁹ nullus est pfecte beat⁹ nisi sciat se esse beatū. et p cōsequēs habeat securitatē de boc. Tertiū est. vtrū actus reflectus sit idē actus numero cū actu recto. Quartū vtrū intellectus beatus pōt simul videre infinita. Quintū est. an cognitio rerū in verbo et cognitio earundē in genere ꝓprio sint cognitiones distincte ſm speciē. Sextū a quo causantur actus videndi. Ad primū istoz dico q est actus incōplexus: quia intuitiuus. Ad probationē dico q notitia cōplexa est pfectior: in cōplexa quādo sunt eiusdē generis. Preterea vtraq⁹ existēre abstractiua: si tū vna notitia is cōplexa sit intuitiua et complexa abstractiua. tūc nō oportet sic est in ꝓposito. Ad scōm dico q est act⁹ rect⁹: q⁹ sine oi actu reflexo pt aliqs eēliter esse btūs et qñ dī q null⁹ est pfecte btūs tē. dico q aliqs pōt esse pfecte btūs britudine eēntiali: lz nesciat se esse btūm. et ḃ actu elicito. ꝟ sufficit q bēat ꝓncipiū sufficiens. vñ stat tm pōt scire se esse btūm nisi deus impediat. Ad aliud de securitate p̄z q ḃ pōt esse eēliter beatus sine illa securitate. et ḃ si sit aliqđ distinctuz a fruitōe: q⁹ securitas nihil aliud est q̄ cuidēs vel certa cognitio de diuina ordinatōe: q⁹ ordinauit actū beatificū sp esse ꝓtinuāduz: ꝟ si ille act⁹ idē esset cū visione dei: tūc nō posſz cē beatus sine securitate si ponať distinct⁹ act⁹ totalit cātus a deo. qđ videť esse verū: q⁹ visio dei ē notitia incōplexa. hec aūt notitia cōplexa: qa terminať ad istud cōplexū. de⁹ ordinauit istuz actū brificū sp ꝓtinuāduz: tūc differt realit a visiōe. et pt ee tā visio q̄ fruitio et⁹ sine tali actu creato: nisi ponať q idē act⁹ pt ee cēpler⁹ et incēpler⁹ rctū diversoz obiectoz. sic act⁹ ille q̄ formať ꝓpō pt dici icēpler⁹ q̄ten⁹ ipo appbēdit termin⁹, ꝓpōis. et pt ee ꝓpler⁹ q̄ten⁹ ipo apꝓbēdit tota ꝓpō. Ad tertiū p̄z q nō. sic alibi diffuse ptz. iō nūc ptraleo. Ad q̄rtū dico q nō. q: si sic: aut p vnū actū aut p ifinitos teriatos ad diuersa obiecta. siue sic siue sic sp argueret ifinitā pfectōez i actu teriato ad infinita obiecta vl in actib⁹: q⁹ q̄tūcūq⁹ multa pōt intelligi p vnū actū finitū et aliqn actus teriatus ad multa pt esse ipfectior et remissior q̄ act⁹ teriatus ad vnū solū tm actū terminari ad infinita semp arguit excessum vltra finitatē vel infinitatē. Ad quintū dico q si cognitio creature in verbo sit intuitiua et in genere ꝓprio sit abstractiua. tūc distinguit spē sicut alibi patet. si aūt vtraq⁹ sit intuitiua puta si deus causaret cognitōem intuitiuā alicuius albedinis in intellectu beatifico: et ipe brūs corpalit videret eandē albedinē: tūc cognitio albedinis i ꝟbo et in gñe ꝓprio nō sunt distincte cognitōes ꝟz spēm: nec etiā ſm numerū loquendo de intuitiua intellectiua. q⁹ nō ſm spēm: q⁹ habēt idez

Quart⁹ articul⁹

Quint⁹ articulus. Primū dubiū

Scōm

Tertiū

Quartū

Quintū

Sextum

Ad primū dubiū

Ad scōm

Ad tertium

Ad quartū

Ad quintū

Universidad de Deusto
Biblioteca

obiectū oīno ⁊ habēt effectus oīno eiusdē rōnis: nec fm numerū. q; pluralitas nō est ponēda sine necessitate: sed nulla necessitas est ad ponendū distinctionē: sed solū primus act⁹ est auctus. q; alia causa ptialis cōcurrēs augmētat actū. Ad sextū dico. q; tā visio q̄ fruitio causatur totaliter a deo. hoc tm̄ nō pōt euidēter pbari: ß hoc videtur rōnabilius q̄ eius oppositū. tū q; vterq; actus est premiū eēntiale ⁊ cōfertur a deo pro actibus meritoriis p̄cedētibus. q; magis est rōnabile q̄ q creatura agat premiū suū. Tū ḡa creatura nullū actū suū ita excellentē pōt causare: nec totaliter nec ptialiter respectu actus aliarū cognitionū creaturarū ⁊ volitionū: pōt intellectus ibi eē actus causa ⁊ volūtas silr: sicut in via. Si dicas q; ß est impossibile: quia tunc idem posset se reducere de potentia essentiali ad actū sine oīmi extrinseco. q̄d est cōtra pbm. vij. phisicoꝝ. Preterea. vij. phisicoꝝ. pbat pbs primū motorem esse imobilē p istud mediū. omne quod mouet ab alio mouetur: ⁊ nō est p̄cessus in infinitū. igitur primū est imobile: q̄d argumētū nō valeret si idē posset mouere se. posset eīm aliquis dicere q; primus motor nō mouetur ab alio: ß bene mouetur a se. sicut tu dicis de intellectu ⁊ voluntate. Ad primū istoꝝ dico. q; intentio pbi est in agētibus naturalib⁹ siue corpalib⁹ siue spiritualibus siue cōiunctis siue separatis q; agēs tale post q̄ est in potētia eēntiali p aliq̄d tēpus ad hoc q; eliciat actū: necesse est aliq̄d extrinsecū cōcurrere in aliquo genere cause ad hoc q; talis actus eliciatur ⁊ nunq̄ reperiretur instātia. ptꝫ in agēnte corporali: si nunc ignis nō agat ⁊ post agat. hoc erit vel q; passum nō erit approximatū q̄d debet cōcurrere ad recipiendū actionez ignis in genere cause materialis. vel si sit approximatū ⁊ de⁹ suspēdat actionē ignis fm cōem modū loquēdi cuius actionē eius suspēdere nō est nisi cū igne non cōcurrere vt causa ad hoc q; actus eliciat⁹ opꝫ deū qui est causa extrinseca ad istū actū p̄currere vel q̄dcunq; aliud impedimentū ponatur oporet illud p agēs extrinsecū remoueri. Eodem mō in spūalibus ptꝫ: q; q̄n intellectus de nō intelligente fit intelligēs. req̄rit⁹ q; obiectū p̄currat q̄d p̄us nō p̄currebat: vt si sic ⁊ act⁹ intellect⁹ suspendat⁹ vel simplr p deum: tūc opꝫ deū p̄currere ad ℔ q; intellectus intelligat vel respectu istī⁹ obiecti p volūtatem auertentez intellectū ab isto ⁊ p̄uertentem ad aliud obiectū: si post intellect⁹ eliciat actū circa p̄mū obiectū. ℔ erit p̄volūtatem. ⁊ tūc rectū illi⁹ volitio est vere cā efficiens: sic q; istud est gñaliter verum de agente naturali corporali ⁊ spūali: sed in agente libero est instantia manifesta: quia obiectū cognitū pōt esse p̄sens voluntati in rōne volibilis: ⁊ deus silr ad causandū ⁊ volūtas silr̄: ⁊ oīnia requisita ad actū volendi. ⁊ tamen nō oportet q; eliciatur actus volendi: quia hoc totū est in libertate voluntatis q̄ potest sibi libere elicere sicut sibi placet q̄ncunq; oīnia sufficientia ad actū volēdi sint p̄sentia ⁊ bene dispōsita: ita q; agens liberū existēs in potentia essentiali ad actuꝫ potest exire ad actū ex se solo sine aliquo extrinseco quocunq; aliter cōcurrente nūc q̄ p̄ius p casum positū. Ad aliud dico q; pbs. vij. phisicoꝝ intendit p̄bare q; primus motor est imobilis motu locali per argumētū predictum ⁊ supponit tanq̄ probatū in. vi. quia oīne q̄d mouetur localiter est q̄tuꝫ ⁊ diuisibile. ⁊ supponit q; est dare primū mouens. ⁊ supponit q; nihil potest moueri a se primo. ⁊ vocat moueri a seipso primo quādo aliquid conuenit toti: ita q; non parti. ⁊ sic nihil potest moueri a seipso primo. q̄d probatur sic: quia totuꝫ quiescit ad quietem partis. igitur mouetur ad motū partis: quia impossibile est fm cum q; totū moueatur ⁊ pars quiescat: ita q; vna pars mouet aliam ⁊ multe siue oīes mouent totū. ⁊ per ꝯsequens totū nō mouetur a seipso primo fm expositōem dictam de libro primo. Ex istis potest sic argui. oīne q̄d mouetur ab alio mouetur: quia oīne q̄d mouetur aut mouetur a principio extrinseco aut intrinseco. si ab extrinseco tunc manifestū est q; mouetur ab alio. si ab intrinseco: tunc mouetur a parte: pars est alia a toto. patet igitur p̄positio sumpta. sed fm suppositōem quādam primus dicta est dare primū motorē. si igitur mouetur localiter mouetur ab alio mouente p̄us et hoc siue moueat a principio intrinseco siue extrinseco. ⁊ p cōsequens primus motor nō esset primus: sed esset alius prior. igit̄ necessario sequit̄ q; primus sit imobilis motu locali: quia nec pōt moueri ab alio: nec a se. ⁊ sic ptꝫ ad secundū. Si dicas q; istud nō ꝓbat q̄n sit mobilis motu ad formā pura ad intellectōem ex se Rndeo q; sic: q; per argumentū. viij. phisicoꝝ. pōt probari ꝓpositio accepta p̄ius oē q̄d mouet⁹ ab alio mouet⁹ q̄ talis est q̄n aliquid est in potentia essentiali ad aliquā formā. ⁊ est agēs naturale ipossibile est q; reducat se de potētia ad actū sine mouēte extrinseco: q; agens naturale approximatū passo nēcrio agit nisi deficiat aliq̄d extrinsecū p̄currens ad talē actiōem. si igr̄ p̄im⁹ motor mouet⁹ ad formā puram intellectōez: tē aliq̄n erit i potētia eēntiali rectū forme ⁊ p ꝑns n̄ possꝫ se reducē ad actū nisi moueret⁹ ab alio. ⁊ sic p aliud argumentū ꝓbat⁹ q; nō

est mobilis ad formā motu naturali ⁊ naturaliter. Si dicas adhuc q; oīa ista nō ꝓbant q̄n sit mobilis ad formā libere pura ad volitōem. Rndeo. verū est: ß hec cōclusio ꝓbat⁹ p tertiū argumētū. viij. phisicoꝝ: ⁊ xij. metaphisice. ⁊ ē tale. oīs natura libere mota ad volitiones alias quā pōt esse misera si eius felicitas nō dependeat ab aliquo alio sicut a cā totali: q̄d dico. p̄ pter angelos ⁊ homies q̄ possunt libere multa velle in patria: ⁊ tm̄ non possunt esse miseri: q; eoꝝ felicitas dependet a deo sicut a cā totali. q̄d pꝫ silr̄ de visione: q; si intellect⁹ esset actiuus respectu visiōis posset voluntas vt videt auertere intellectū ab illa visione sic̄ ⁊ nūc pt nolle illā visionē eē ⁊ pt libē velle aliā visionē esse. ⁊ sic vt videt act⁹ intellectus eēt in ptāte volūtatis. silr̄ pꝫ de fruitiōe q; causat totalit̄ a deo: q; si volūtas eēt activa respectu illius actus eēt in ptāte volūtatis. ⁊ tunc posset fieri misera in patria sicut sibi placeret. q̄d videtur absurdū. ß p̄mus motor ex quo simplr p̄mus ē: nō sic depēdet ab aliquo alio. igr̄ si sic moueretur ad volitōem posset fieri miser. q̄d reputat pbs absurdū. Si dicas q; ad fruitiōem mouet naturaliter ⁊ ad alias volitōes libere. ⁊ sic ꝑcludit argumentū. Rndeo q; hoc est fm argumētū factū: q; tūc tanq̄ naturale mouet⁹ de potētia essentiali: q; eoipso quo aliq̄d mouet⁹ de potētia essentiali ad formā est in potētia ad eā. ⁊ tūc necessario moueret⁹ ab alio. ⁊ sic nō eēt p̄imus motor. sic igit̄ ptꝫ q; p tres rōnes ꝓbatur q; p̄mus motor est simplr imobilis tā motu locali q̄n motu ad formā. Si dicas q; ista nō probāt q̄n sit mobilis p accidēs. Rndeo. oē quod mouet⁹ p accidēs pōt moueri p se. ptꝫ de accidentib⁹ de q̄bus mīn⁹ videt⁹ q; si essent separata mouerent⁹ saltē localiter p se ß nō aliis motibus. Ad rōnes opinionis. Ad primā dico q; ille actus mutat⁹ ad mutatōem obiecti siue sit p̄mariū siue scōariū nihil refert. ⁊ iō dico q; ista est ifficiēs nisi p rōnem cognoscēdi intelligat obiectū sicut aūt est in ꝓposito q̄n p̄mo cognoscit⁹ essentia ⁊ post creatura. Ad aliud dico q; creaturas contineri in deo nō est nisi illas posse causari a deo. ⁊ ideo simpliciori modo ꝯtinent⁹: q; possunt causari a simplicissimo igit̄ cognitio illa qua cognoscit⁹ ipm continēs est simplicior ⁊ tantū vnus actus. ß illa cōtenta sub cōtinente nō possunt cognosci simpliciori modo p pauciores actus q̄ possunt cognosci in se ceteris paribus. potest tamen tā deus q̄ creatura cognosci per vnū actū si simul ⁊ eq̄ primo cognoscat⁹ vterq;. ita possunt due cause cognosci per vnū actū. sed si vnum prius cognoscat⁹ ⁊ posterius aliud: tūc nō potest esse tā tū vnus actus. Ad aliud dico q; vterq; pars pōt cōcedi prima: q; si habeat vnū actū terminatū solū ad essentiā diuinā ⁊ aliū terminatū ad essentiā ⁊ creaturā vterq; esset beatific⁹: q; haberet deū clare visum p obiecto. Silr̄ secūda pars: q; si haberet actū vnū terminatū ad deū precise ⁊ aliū ad creaturā terminatū p̄cise: primus eēt beatificus: q; haberet deū p obiecto scōs nō ꝓpter eām positā. Ad aliud dico q; implicat falsum: scz q; aliq̄ relucēt in essentia diuina tanq̄ in speculo. q̄d falsum est: q; creatura in deo nō bz nisi duplex esse fm istū cōem modū loquēdi vnū: sicut in cā virtualiter ℔ est in cā potēte talia causare. ⁊ aliud in cognitōe diuina: ⁊ in volitōe q̄ oīno sunt idē: nec habet aliud esse relucēs: nec representatiuū in essentia sicut i speculo: sicut aliq̄ ymaginant⁹ falsē. Et q̄n dicit⁹ vidēs deū videt infinitā pfectōez cōcedo. Et cū dicit⁹ talis videt oīa relucentia dico q; nihil tale est ibi. Ad aliud dico q; etiā implicat deū repñtare creaturā aliter q̄ cā q̄ncunq; representat suum effectū. q̄d falsum est. Ad aliud concedo cōclusionē q; videns creaturā in verbo nō est beatus in illo actu si terminet⁹ ad creaturā nisi forte beatitudine accñ tali q̄ nihil est ad ꝓpositū. Questio. xiiij.

Veritur vltimo

A Questio XIIII ⁊ vltima

q Vtrū voluntas beata necessario fruat⁹ deo. Probat⁹ q; nō: q; eadez potentia habet eundē modū faciendi circa oīa sua obiecta: ß voluntas est eadē potētia in via ⁊ in patria: ⁊ in via nō necessario fruitur deo: ergo nec i patria. Preterea potētia rōnalis valet ad opposita: volūtas ē hmōi: igr̄ pōt in fruitiōe ⁊ in eius oppositū. ergo nō necessario fruit⁹. Ad oppositum. Si nō: tūc voluntas beata posset peccare: q; pōt frui deo ⁊ nō frui deo q̄n tenet⁹. igr̄ ⁊c. Circa q̄stionem sic ꝓcedendū est. Primo videndū est q̄d sit fruitio ⁊ cuius est. Scōo vtrū posset ꝓbari p naturalē rōnem q; est possibile nostre nature. Tertio vtrū necessario eliciat⁹ a voluntate vel cōtingēter: sic q; sit in ptāte volūtat⁹. Quarto mouebunt⁹ dubia. Circa primū est difficultas ꝓpter cōueniētiā q̄ apparet inter dilectōnē ⁊ delectatōem: vtrū sint eadē vel distincta realiter. Et dicūt hic aliqui q; fruitio nō est nisi quedā delectatio: ita q; ponunt q; sunt eadem realiter ⁊ nō distingūtur. Hec ꝓbatur primo sic. Quia habito fine apprehēso per actū intellectus volūtas nō habet aliquē actū nisi tm̄ delectatōem. q̄ ⁊c. Preterea. silr̄ debet esse de appetitu sensitiuo ⁊ de intellectiuo: sed appetitus sensitiuus post actum desideri

Ad primā ratōez alteri⁹ opinionis

Ad scōam

Ad tertiā

Ad quartā

Ad quintā

Ad sextam

Circa q̄stionem quattuor articuli

Primus articul⁹

Opinio prima

Probatio prima

Secunda

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tertia
Quarta
Quinto

p̄sente delectabili: nō habet aliquē actū: ꝫ tm̄ delectationē. g̃ ꝛc. Preterea. appetitus se hz ad obiectū delectabile sicut grauc ad centrū. sed graue in cētro nullum actū habet sed solū quietē. igitur eodē modo appetitus p̄sente delectabili solū habet delectationē. Preterea. si distinguūtur: tūc potest esse fruitio sine delectatione: quod videtur absurdū. Preterea. si distinguātur realiter: tūc quero in quo est delectatio subiectiue: an in actu fruitōis: an in volūtate? Nō in actu fruitiōis: q: tūc posset fruitio stare cū tristitia: quia subiectū est in potētia neutra ad vtrūq̄. Nec in voluntate: q: q̄ quid est cōpossibile vni cōtrario: in eodē subiecto est cōpossibile reliquo. ꝛ per ꝓsequēs delectatio esset cōpossibilis actui odiēdi in volūtate: ꝛ fruitio esset ꝓpossibilis tristitie. vtrūq̄ Cōtra opiniones videtur falsum. g̃ ꝛc. Cōtra istā opinionē arguitur p̄mo sic. Amor: amicitie est pfectior q̄ amor: cōcupiscētie: sed amor: cōcupiscētie manebit in patria respectu beator: g̃ amor: amicitie manebit respectu dei. Preterea. odium et tristitia non sunt idē. g̃ nec amor: et delectatio sunt idē. Assumptum ꝓz. q̄a quādo aliquid est a me nolitū: puta nolo istū peccare: si non peccet delectabor: in nolēdo: et si eueniat oppositū illius quod est a me nolitū: tūc tristabor: in nolēdo. g̃ cū actu nolēdi stat delectatio et tristitia. ꝛ per cōsequēs nō sunt cadē. q̄a possunt separari. Similiter cū actu amandi stat delectatio: puta quādo aliquid est volitū a me: ꝛ illud cuenit sicut est volitū. et quādo oppositum cuenit: tūc est tristitia in volūtate sine oīi noua volitione. g̃ ista eodē modo distingūtur: q: possunt separari. Preterea. delectatio stat cū amore cōcupiscētie ꝛ cuz amore amicitie q̄ nō stant simul respectu eiusdē obiecti. g̃ nō est eadem cū altero illor̄. Preterea. non plus repugnāt dilectio ꝛ delectatio quādo obiectum est presens: q̄ desiderium ꝛ dilectio quādo obiectū est absens: sed dilectio est cum actu desiderij Sententia auct. in absentia obiecti. g̃ ꝛc. Ideo dico q̄ dilectio ꝛ delectatio distingūtur realiter: sed non dico hoc ꝓpter rationē quaz aliqui ponūt: scz q̄ actus volēdi se habet ad delectationē: sicut actus nolēdi ad tristitiā: sed actus nolēdi pōt esse sine tristitia: vt patet in beatis qui nolūt homines peccare: ꝛ tamē nō tristātur. Quia q̄ poneret predictā idētitatē diceret q̄ delectatio nō esset eadē cū quolibet actu diligēdi: sed solū q̄n aliq̄d diligitur ita q̄ euenit sicut talis vult ꝛ diligit. q: tūc vlter sequit delectatio. ꝛ est eadē cū dilectione. q̄n aūt oppositū cuenit tūc nō est idē cū dilectione. q: tūc sequit tristitia. Similiter diceret q̄ tristitia est eadem cū actu illo nolendi q̄n oppositum noliti accidit q: vlr est tristitia. q̄n aūt nō accidit oppositus tūc est delectatio. Et ita diceret: si angeli ꝛ beati nollent aliquid esse: ꝛ eius oppositū eueniret tristarent. Et per ꝓsequēs si nollent boies peccare ꝛ boies peccarent tristarent. Vel potest dici q̄ angeli boni nollent boies peccare ꝛ tm̄ accidit frequēter oppositū sine tristitia: et hoc miraculose: q: deus suspendit actiuitatez illius actus nolendi respectu tristitie in angelo bono. Sic aūt angelus malus vult boies peccare: ꝛ frequēter accidit q̄ boies peccāt: ꝛ tamē sine delectatōe eius: q: deus per miraculū suspendit actiuitatē actus volēdi respectu delectatōis. Et ideo pono distinctōem inter illa q: possunt separari. Patet in āgelo malo q̄ diligit se intēsiue: ꝛ tamē nullā delectatōem habet. De ꝫ q̄re alibi. Aliter pōt dici q̄ delectatio excellens excludit oēm tristitiā: ꝛ tristitia excellens excludit quācunq̄ delectatōem. Et q: angelus habet delectatōem excellentez: iō nō obstāte q̄ oppositum noliti accidat: nō tamē tristat. Sic aūt angelus malus habz tristitiā excellentē: ꝛ iō nō obstante q̄ volitus eueniat nō delectat. Et hec videt potissima ratio esse ad ꝓbandū distinctōem inter delectatōem ꝛ tristitiā: ꝛ actū nolendi ꝛ volēdi: q: possunt separari. vt ꝓz in angelo bono ꝛ malo. Ex ꝓma ratione est melior. Quantū ad scm̄. videt aliquibus q̄ pōt demōstrari. Primo q: oīi agenti ꝓpter finē necessaria ē cognitio finis. Secūdo q: cognita potētia pōt cognosci eius ordinabilitas ad finē. Tertio q: potētia habēs aliq̄ cōe ꝓ obiecto nō quietat nisi in pfectissimo cētro sub illo obiecto. Quarto q: potētia q̄ respicit multa obiecta nō q̄etat i aliquo nisi virtualit̄ includat oia alia obiecta. Quinto q: hō pōt naturalit̄ ꝓgnoscere q̄ ens ē eius obiectū naturale ꝛc. Istas rōnes q̄re in Jobēnone ꝓma ordinis. Ex q: nō concludūt rndeo ad eas. Ad primā dico quo ad maiorē q̄ q̄n finis nō sequit naturalit̄ ex eis q̄ sunt ad finē: ꝫ solū libere ꝓfert ex mera volūtate acceptātis talia tāq̄ ordinata ad finē: tūc nō est nēcria cognitio finis in pticulari: in vlī tm̄ pōt cognosci sic ē in ꝓposito. Nec aūt seq̄tur ex naturali necessitate: tūc ē nēcria cognitio ei? vl̄i agente vel in dirigēte agēs. Ad minorē dico q̄ hz bitudo sit finis nr̄: b̄ tm̄ nō pōt a nobis naturalit̄ cognosci q̄ fruitio est finis mediātē visiōe ceētie dīne clara ꝛ nuda: ꝫ nō pōt naturalit̄ cōgnosci a nobis q̄ illa visio sit possibilis. Ad scm̄ dico sicut ꝓz alibi q̄ nūq̄ notitia incōplexa vnius rei ducit nos ad noticiā ꝑmā incōplexā alterī. Et iō q̄tūcunq̄ cognoscerē q̄cunq̄ potentia ordinabilis ad beatitudinē q̄tum ad oīme positiuū in ea: nō tm̄, ꝓpter hoc cognoscit beatitudo in particulari. Ad tertiū et quartum Ad tertium et Ad quartum dico q̄ nō probat̄ naturalr ꝛ sufficienr q̄ q̄etatur in pfectissimo obiecto cōtento sub isto obiecto. Tū q: nō potest ꝓbari q̄ tale obiectū cognoscat a nobis in particulari ꝑ statu isto: et tm̄ requirit ad quietationez potētie: tū q̄a hoc dato q̄ sit a nobis naturalr cogñscibilis in particulari nō pōt sufficiēter ꝓbari q̄ potētia in illo quietat. q: tūc quietat q̄n bz delectatōem excludentē oēm tristitiā vndecunq̄ ꝓuenientē sed hoc nō pōt ꝓbari de delectatoe q̄ conseq̄t fruitōem. Probat assumptū. q: q̄tūcunq̄ talis delectat in deo: tm̄ pōt velle ꝛ nolle multa alia puta potest velle amicū bñfacere: et nolle eius peccare quor̄ opposita p̄nt accidere: ꝛ ꝑ ons potest de bis tristari. q: ꝑm Augustinū Tristitia est de bis q̄ nobis nolētibus contingunt. Si dicis q̄ de? pōt suspēdere actiuitatē actuum respectu delectatōis ꝛ tristitie sicut tu dixisti pus. Verū est: sed hoc nō pōt naturalr ꝓbari. Et hoc solus factibile est miraculose. Si dicis q̄ ꝑm p̄bm quarto etbicor̄: ꝛ ꝑm te delectatio excellēs excludit oēm tristitiaz. Rndeo q̄ de facto frequēter ita est: q̄n tamē possit cē tristitia nō video: q: hz possit excludere tristitiam ꝓuenientē ex duobus vel ex tribus actib? ꝛ causis tristitie: tm̄ tot cāe p̄nt ꝓcurrere ꝛ totiens q̄ non pōt oēm tristitiā excludere: pura si velleꝛ nollet multa quor̄ opposita accidūt.

Secundi articuli primū argumētū Scm̄

Tertiū

Quartū

Quintū

Ad primū pront habetur in scoto.

Ad scm̄

Ad quintū

Preterea nō pōt ꝓbari sufficiēter q̄ potētia nō potest quietari nisi in pfecto. Quia aut intelligis q̄ quietat̄ sic q̄ excludat oēm tristitiā actualē et de facto: vel de possibili. Si primo modo: sic cm̄ pōt appetit? sensitiuus quietari in aliquo ſmtro. ꝓz cm̄ q̄ appetitus sensitiu? potest sic q̄etari in aliquo actu venereo q̄ nullus dolor: tūc inest: et pōt volūtas sequi appetitum sensitiuū dimittēdo rōem. ꝛ ꝑ ꝓsequens potest volūtas sic quietari. volēdo illū actum q̄ tūc nulla sit tristitia in volūtate. Preterea intellectus errās pōt sic iudicare q̄ talis act? sit summe delectabilis: igit̄ volūtas pōt sequi intellectū. g̃ ꝛc. Si intelligis secūdo modo. sic q̄ in nullo delectat̄ nisi in pfectissimo. nō satisligt q̄ nō in alio. q: nō pōt ꝓbari q̄n talis act? possit corumpi ꝛ tristitia ex actu alio causari: et etiā stante p̄mo actu pōt velle et nolle multa quor̄ opposita p̄nt accidere. Ad q̄tū dico q̄ ens naturalr cognosci esse obiectū naturale et adequatū pōt duplr intelligi. Uno mō q: p̄dicat̄ in q̄d de omni obiecto naturali apprehensibili ab intellectu ꝑ statu isto. Et sic est b̄ vera: q̄ homo potest naturalr cognoscere ens

esse eius obiectū naturale ꝛ adequatū. q̄a pōt naturaliter abstrahere cōceptuz entis qui est predicabilis in quid de oīi naturaliter apprehensibili ab intellectu. Alio modo pōt intelligi q̄ naturaliter cognoscitur esse obiectū adequatū intellectus: sic q̄ naturaliter cognoscitur q̄ cōceptus entis predicat̄ in quid de oīi naturaliter apprehēsibili ab intellectu: et q̄ oē cōtentum sub eo siue de quo predicat̄ in quid sit naturaliter apprehēsibile ab intellectu ꝑ statu isto. ꝛ sic, ꝓpositio p̄dicta falsa est. q̄ ens naturaliter cognoscitur cē obiectū adequatū intellectus. quia multa sunt cōtenta sub ente de quibus predicat̄: que tamē in particulari ꝛ in se nō possunt naturaliter apprehēdi ab intellectu ꝑ statu isto. puta oīes substātie tā materiales q̄ imateriales: ꝛ multa accidētia. Et sub isto intellectu ꝓpositio dicta debet habere veritatē si argumentū valeat. Ideo dico Conclusio auctoris q̄ nō pōt sufficiēter ꝓbari ꝑ naturalē rationē q̄ beatitudo quā expectamus in patria sit natura nostre possibilis: sed solū fide tenendū est.

D

Quantū ad tertiū: quere de libertate ꝓtās Tertius articulus. gētia ꝛ necessitate in p̄mo distinctione prima Et quomō volūtas fruatur deo in via ꝛ in patria. Sed vltra dicta ibi dico q̄ volūtas ꝑ Dictū primū. statu isto pōt nolle vltimū finē siue ostendat i generali siue in pticulari. Quod probatur sic. Illud pōt esse volitū quod intellectus pōt dicrare esse nolendū. (Hoc ꝓz de se) sed intellectus pōt credere nullū esse finē vltimuz siue beatitudinē. ꝛ per ons dictare finē vltimū siue beatitudinē esse nolenduz. Secō sic. Quicūq̄ pōt nolle antecedēs pōt nolle ꝛ ꝓsequēs sed aliquis pōt velle non esse. igitur pōt beatitudinez nolle quā credit consequi ad suū esse.

Secō dico q̄ intellectu iudicāte hoc esse finē vltimū: pōt volūtas illū finē nolle: quod ꝓbatur. Quia potētia libera que est receptiua actuū cōtrarior̄: qua ratione pōt in vnū et in reliquū. sed voluntas tanq̄ potētia libera est receptiua nolle ꝛ velle respectu cuiuscūq̄ obiecti. Si igitur pōt in velle respectu dei: eadē ratione pōt in nolle dei. Item potētia obliquabilis que nō necessario ꝓformatur rationi recte: qua ratione pōt in obiectū vnius dictati: eadē ratiōe pōt in obiectū alterius dictati. sed voluntas creata est obliquabilis: ꝛ pōt in obiectum vnius dictati hic scz in via (patet ꝑ experientiaz) igitur nō obstāte q̄ intellect? dictet hoc esse finē vltimū: pōt volūtas nolle illū finē. Preꝛea. q̄cq̄d voluntas pōt nolle alicui indiuiduo alicui? spēi: hoc pōt nolle sibi: ꝫ volūtas pōt nolle bitudinē alteri indiuiduo. puta iobāni. igit̄ pt nolle bitudinē sibi. Tertio dico q̄ ostēso bono in vl̄i: puta i aliquo cō Dictū tertiū

nō est necessariū volūtarē velle illud bonum: sed potest illō nolle: q; nō nccrio illō appetit in quo nō credit se posse quietari. igit; ꝛc. Preterea idē est mot⁹ potētie rendēdi in supius ꝛ i infcrius: ꝑ volūtas nō nccrio vult bonū i particulari. sed pōt illud nolle. g̃ nō nccrio tendit in bonū in vli sed pōt illud nolle. Quarto dico ꝙ visio p̄ie pōt esse sine fruitione. Hoc ptz p illā regulā. q; ꝑus pōt separari a posteriori.

Dictum quartus

Dictū quintum

Quinto dico ꝙ volūtas elicita p charitatē vl habitū quēcūq; qui nō aufert vsum rōnis pōt btitudinē nolle sibi inesse. Ptz q; oē illud qō pōt esse obiectū nolitōis alicui⁹ ꝓ aliquo tpe: pt eē obiectū illi⁹ ꝓ oi tpe: ꝑ btitudo pt eē obiectū nolitōis in peccāte mortali⁹ tpe quo peccat. igit; oi tēpe ꝓ statu vie: et codē mō ꝓ statu p̄ie. Preꝛea ois volūtas pōt se ꝙformare p̄cepto dīno: ꝑ de⁹ pt p̄cipe ꝙ volūtas creata odiat eū. igit; volūtas creata pt b facere. Preꝛea oīe quod pōt esse actus rectus in via: ꝛ in patria: sed odire deū pōt esse actus rectus in via puta si p̄cipiat a deo: g̃ et in patria. Sexto pōt dici ꝙ vidēs clare deū hns actū btificum a deo totali⁹ creatū nō potest deū nolle: ꝓpter repugnantiā formalē inter illos actus diligēdi et odiendi. Si tñ actus btificus nō causaretur a deo totali⁹ et volūtas relinqueret totaliter nature sue ꝛ libertati: et fruitio btifica suspenderet ꝓ potentiā diuinā: tūc posset voluntas deū nolle: sed illa nō eēt btifica. Tum quia in p̄tāte volūtatis est: et ꝓ ons si eēt btificus poss set btūs libere fieri miser ꝛ beatus sicut placeret sibi: sed si deus suspēdat actiuitatē volūtatis respectu volitionis: tūc pōt volūtas nolle deum. hoc ꝓbat alibi. Et pōt adhuc cōfirmari. Quia ois potētia naturali⁹ inclinata ad aliquē actū violēter respicit cōtrariū actū. si igit voluntas natural⁹ inclinaret ad volendum deum respiceret violēter actū nolēdi qō falsum est.

Dictum sextum

Preterea si nō posset: b nō eēt nisi q; intellectus btūs iudicat deū esse volēdū ꝛ nullo mō nolendū. igit; volūtas nccrio velleret illud iudicatum ꝛ nullo mō posset illud nolle. Preterea qua rōne opꝫ volūtatē cōfirmari intellectui i illo actu: eadē rōne semp oporteret cōfirmari et respectu cuiuslibet: et ꝓ ons nullus act⁹ eēt meritorius nec demeritorius⁹. q; nullus eēt in p̄tāte volūtatis: quod falsū est. Preterea nō magis artat volūtas ad volēdū quodcūq; qō ad volendum impossibile: sed pōt velle impossibile: igit; eodē mō quodcūq; aliud. Si q̄ras vtrū btūs pōt pfecte velle aliq̄d nolitum a deo? Respōdeo ꝙ non: ꝓpter repugnātiam inter actus. Nam pfecte btūs vult deū ꝛ diligit oīe illud quod de⁹ vult et diligit. Si igi

Querit

Respondet

vellet aliquid nolitū a deo: aut nollet aliquid volitum a deo: tūc simul illud vellet et nollet quod falsum est. Sed cōtra p̄dicta sunt aliq̄ dubia. Primū est ꝙ nō videt de rōne libertat⁹ sit indifferētia sicut ꝺr in ꝓmo distinctōe ꝓma q; fm augustinū posse peccare nō est libertas nec pars libertatis. Cū igit homo peccat ē q; indifferēs est ad tales actus. igit; ꝛc. Secūdū dubiuꝫ est q; tūc volūtas moueret se quod est contra pbm. vij. phisicoꝝ. vbi dicit ꝛ ꝓbat. ꝙ omne quod mouet ab alio mouet. Preterea tunc nō possꝫ ꝓbari ꝙ est deuenire ad mouēs immobile. Tertiū dubiū est quō volūtas potest moueri contra iudiciū rōnis. q; fm Arist. ois malus est ignorās. Et. vij. etbi. Ebrius meretur duplicē increpatōem ꝛc. Preterea. ix. metaphisice. Potētia rōnalis valet ad opposita: sed volūtas nō est potētia rōnalis. igitur nō potest in opposita. q; licet deus possꝫ causare oīe positiuū in actu peccati: no tñ peccaret: q; nō obligat ad eius oppositū causandū sicut creatura. ideo non peccaret si causaret b vel eius oppositū. Ad ꝓmū istorum concedo ꝙ nō est libertas nec pars libertat⁹: quia si sic: tūc cuicūq; competeret libertas: ei cōpeteret posse peccare. et ꝓ ons deus posset peccare: et sic⁹ btūs quod est falsum. Dico igit ꝙ libertas et posse peccare se bñt sicut supius ꝛ inferius. ita ꝙ quicūq; potest peccare ꝺz libertatē et nō ecōtra. Et causa est: q; potēs peccare ꝺz libertatē et cōtingentiā respectu illoꝝ actuū in q̄bus cōsistit pctm̄: sed nec deus nec beat⁹ ꝺz libertatē respectu taliū: sed respectu aliorū in q̄bus nō est pctm̄. Ad scōꝫ dico ꝙ Aristo. ꝓsupponit aliqua ꝓncipia. Vnū ꝙ imptibile et indiuisibile nō pōt moueri. Oz omne quod mouet pōt ab aliquo alio nobiliori se: moueri. Et hoc pōt ꝓbari. q; oīe motū q̄tum est de se est in potētia eēntiali sed oīe qō est in potentia essentiali reducit ad actū p aliud. cuius rō est. q; oīe tale q̄tum est ex se: oīni alio circumscripto pōt causare effectū: sed passo existente dispositō ꝛ agēte naturali nō pōt stare nōesse effect⁹. Hoc ptz p Aristo. viij. phisicoꝝ. vbi dicit de potētia ꝙ sicut est duplex in rellectualib⁹ ita in naturalib⁹. vñ postea subdit. Sic⁹ aut̄ se ꝺz circa graue et leue. leue em̄ fit ex g̃ui. et ex aqua aer. b aut̄ est in potētia ꝓmū iam leue et opabile mox nisi aliud ꝓhibeat. Et postea subdit. Cū hic querit quare moueant in ipsorum loca grauia ꝛ leuia? Rō aut̄ est: q; apta nata sunt ibi esse: ꝛ b est graui et leui esse. b quidem deo: sum: illud aut̄ sursum dici. Et post. Si auferatur impedies agit ꝛ sursum fit ꝛc. Si dicq ꝙ post sequit. ꝙ ꝓncipiū habent nec mouendi

Quarti articuli Primū dubium

Secundū dubiū

Tertiū dubiū Primo

Secūdo

E

Ad ꝓmū dubiuꝫ

F

Ad scōm dubiū

nec faciendi sed patiēdi. Dicendū ꝙ post seqt Aut em̄ agente ꝛ faciēte leui aut ab impedientia ꝛ ꝓhibētia soluēte, ita est g̃alr q; qñ aliq̄d est in potētia in naturalib⁹ req̄rit alio mouēs vel p se vel p accns. vt supra dictū est. Hoc pz p cōmentatorē ibidē. Propriū int̄ est eēntiali potētie vt nō fiat in actu nisi ꝓpter motorē eēntialē. Et ꝙ nōvenit ad actū nisi qñ duo cō gregant⁹ scz recipiēs et agēs. Ecōtrario potētie accntali q̄ nō indiget ad b vt exeat in actū motore extrinseco nisi p accns ꝛ est recessus immediati. Item post. Nō indiget vt exeat in actū alio motore extrinseco cū sit potētia accidētalis. Ad aliud dubiū ꝺr ꝙ ois mal⁹ dicit ignorās: nō q̄n sciēter possꝫ homo facere ꝓtra iudiciū rōnis: ꝑ q; malus multas ignorātias i currit: q̄s nō incurreret si essꝫ bon⁹. q; ꝙ exercitiū ꝛ ꝙperientiā in bonis actibus possꝫ acq̄rere notitiā multoꝝ q̄ ignorat ꝓpter malitiā.

B

Ad ꝓmum tertij dubij

Ad scōm tertij dubij

Ad aliud dico ꝙ volūtas, p̄pe est potētia rōnalis q; valet ad opposita fm inētionem ꝓbi. Vt ipa ꝓpter libertatem suā posset indiscrēter agere in vnū oppositoꝝ vel in reliquū. ita ꝙ si essꝫ potētia passiua ꝛ nullo mō actiua nō videtur quō possit saluari eius libertas. Si dicis fm pbm ibidē ad b ꝙ potētia rōnalis de qua loquit pbs agat in vnū oppositoꝝ ꝛ nō i aliū: opꝫ ꝙ determinet⁹ p aliud. g̃ volūtas nō determinat seipam respectu taliū. Rndeo ꝙ dupler ē actio cōueniēs bōi: exterior ꝛ interior. Tūc ad hoc ꝙ volūtas agat actū exteriorē mediate vl immediate magis vnū ꝙ eius oppositū. puta ābulare ꝙ nō ābulare. cōedere ꝙ nō cōedere: opꝫ ꝙ determinet⁹ ad vnū illoꝝ p aliud a se. puta p electōem siue volitōem efficacē: q̄ vult vnū esse ꝛ nō aliud. Et sic intelligit pbs qñ dicit ꝙ determinet⁹ ad ꝓbereſim ꝛ electōem. Operatio interior duplex est. vna q̄ imediate ē in p̄tāte volūtatis sicut volitio. alia q̄ non est in p̄tāte volūtat⁹ nisi mediāte ꝓmo actu: ꝛ iō ꝓmo actu destructo ille act⁹ nō est in p̄tāte aie sic⁹ intelligere. Et iō vnū actū elicit ꝓtingēter ꝛ libere ꝛ aliū naturali⁹. Loquēdo ꝺ ꝓmo actu: posito oi sufficiēti ꝛ nccrio requisito ad talē actū. puta ad actū volūtatis: si obiectū cognoscat et de⁹ velit ꝙcurrere cū volūtate ad cāndū qñ placz volūtati: pōt volūtas ex sua libertate sine oi alia determinatōe actuali vel bituali actū illuꝫ ꝛ eius⁹ obiectū elicere vel nō elicere. Et iō respectu illius act⁹ nō opꝫ aliquo ꝙ determinet⁹ volūtas nisi a seipa. Sed loquendo de scōo actu puta de intellectōe vni⁹ obiecti magis ꝙ alterius. sic ꝙ vtrūq; sit eqlis ꝓns intellectui. Tunc dico ꝙ ad b ꝙ aia intelligat vnū plus ꝙ aliud opꝫ ipꝫ determinari p aliū actū q̄ imediate ē in

C

Ad primū tertij dubij

eius p̄tāte. puta ꝓ volitionē qua vult intelligere vnū ꝛ nō reliquū. Et hec est inētio pbi in p̄dicto loco. Ad rōnes alteri⁹ opinionis. Ad ꝓmā dico. ꝛ similit̄ ad secūdā ꝙ nō est simile de appetitu sensitiuo ꝛ rōnali. q; appetitus sensitiuus nō habet aliquē actū positiuū nisi actuꝫ desiderādi: ꝛ eius oppositū. puta actū fugiēdi ꝛ vindicādi. ꝑ appetit⁹ rōnalis habet duplicē actū amoris respectu obiecti absent̄. vnū quo diligit tale obiectū in se ꝛ ꝓpter se q̄ est amor amicitie: aliū quo cōcupiscit et desiderat tale obiectum vt bonum sibi vel alteri. Nūc autē in appetitu sensitiuo p̄sente obiecto delectabili cessat act⁹ desiderij: q; ille nō est nisi respectu absentis vt absens est. et iō tūc appetitus sensitiu⁹ nullū actū habet circa tale obiectū: ꝑ solū delectationē q̄ causat ab obiecto mediāte cognitiōe sensitiua sine oi act⁹ appetit⁹ medio. Volūtas aūt qñ obiectū pu⁹ desideratū ē p̄ns sibi vel alteri cui desiderauit: nō habꝫ tūc actuꝫ desiderij ꝓpter eandē rōem: ꝑ habet tūc actū amicitie quo diligit tale obiectū in se: q̄a ille act⁹ pōt indifferēter respectu p̄sentis ꝛ absentis. Et tūc mediāte actu illo causatur delectatio in volūtate. ꝛ forte illa delectatio augetur per apprehensionē p̄sentie talis obiecti: ꝛ post actū desiderij pt illa cognitio causare delectationē in volūtate imediate sicut in appetitu sensitiuo. Et iō vel est dupler delectatio vna sequēs actū ꝺsiderij qñ obiectū est p̄sens ꝛ ista tūc causat ab obiecto ꝛ cognitōe apprehensiua: sicut est in appetitu sensitiuo. Et alia causata ab actu amicitie: qō videtur supfluuꝫ Vel erit vna delectatio intēsior ꝙ si solū b̄et actū desiderādi vl amādi. ꝛ b videt verū. Cū si volūtas nullū actū b̄et respectu obiecti absentis nisi actū desiderādi: nec b̄e posset: tūc eēt ꝓnter diecēdū: ꝙ volūtas pōte tali obiecto solū b̄et delectatōez: ꝛ nullū aliū actū. licz respectu obiecti absen̄ nō b̄eat de fcō nisi actū desiderij: posset tñ aliū b̄e: ꝛ illū bz pōte obiecto: tūc pz distinctio inf actū talē ꝛ ꝺlectatōez.

Ad ꝓmā ꝛ scōm ꝓme opi.

Ad tertiū

Ad aliud de gravi pz ꝙ nō est sic̄: q; g̃ue nullū actū bz naturali⁹ nisi motū ad cētruꝫ qñ ē ex ipm. iō qñ est i cētro solū bz q̄tē oppositā illi motui: sic nō est i ꝓposito ꝓpe cās dicta. Et si q̄rat ꝑ q̄d mouet g̃ue effectiue qñ ē ex locū suū? Rndeā ꝙ mouet ꝑ gravitatē suā q̄ ē q̄litas distincta ab ei⁹ ba: ꝛ iō si separet⁹ potētia dei ad huc movebit se ad cētrū.

Ad quartū

Ad aliud dico ꝙ pñt separi mirackose tm̄: sic pz i āgel⁹ bōis ꝛ mal: sic supra dictū ē.

Ad quintū

Ad vltimū pz ex ꝓmo ꝙ ꝺlectatio ē i aia ꝺsectie. vbi bui⁹ facile rñsionē poteris iuēire. Ad argumēta aūt ꝓncipalia parēt solutiones ex dict̄. Et hec de qōib⁹ bui⁹ operis.

A Sequunt quedã dubitatões quas huic operi inuenimus annexas Prima est

Sunt autez quedam

dubitationes adhuc discutiẽde. quarum ꝑma est. Vtrũ charitas habeat aliquã causalitatez respectu actus meritorij. Videt ꝙ nõ. q: aliqs potest diligere deũ naturali dilectiõe sup oia et ita intẽse sicut possibile est ꝑ statu isto: sine omni charitate: et tũc si in tali dilectiõe infundat charitas: actus ille tũc ꝺ: meritorius: et tñ iste actus nullo modo causat a charitate: nec ꝙtum ad substantiã actus nec ꝙtum ad intẽsionẽ actus. q: ꝓpter infusionẽ charitatis nõ experit se habere intensiorẽ actũ ꝙ ꝑus: sicut patet cõsiderãti.

B S. ẽa dubitatio

Scẽa dubitatio est supposito ꝙ deus põt de potentia sua absoluta accipere aliquẽ tanꝙ dignũ vita eterna ꝓpt soluz actũ naturalẽ sine omni infusione charitat: vt cuiuscũq; alteri ꝑ positiui qui tñ nõ ẽt accept? de potẽtia sua ordinata: quõ bñs talez actũ ex puris naturalibus elicitũ nõ est accept? ꝑmo et postea est acceptus de potẽtia dei absoluta sine aliquo positiuo causato vel destructo. Videt ꝙ hoc nõ sit possibile: q: ibi est transit? de cõtradictorio in cõtradictoriũ: et ꝑ ꝑns opz ponere aliquã mutatiõem in tali accepto: qa ille transitus nõ põt saluari ꝑ solam transitionez rpis actualẽ vel potẽtialẽ q̃rũcũq; temp? habeat esse actualr vel potẽtialr nisi aliqd aliud cõcurrat nũq̃ dicere: actus iste succesiue meritorius. q: põt tempus transire et ipe act? sep esse nõ meritorius sicut ꝑz. igit illa positio nõ est possibilis q̃ ponit deuz sic posse acceptare.

Tertia

Quarta

Quinta

Sexta

C Ad ꝑmã dubitationem

Preterea sicut alibi latius habet dubitat in quo cõsistat pfecta delectatio et quietatio potentie beate. Item sicut etiã alibi disquisitũ est. dubitat an dilectio et delectatio distinguãtur. Et an ꝓter actũ cõcupiscẽtie oporteat ponere actuz amicitie distinctũ. Similr cui actui debeat ꝑmiũ. Item q̃ et cuius sit securitas. Ad ꝑmũ rñdeo ꝑmo ꝙ ad ponendum charitatẽ respectu cuiuscũq; actus quẽ in nobis expimit ꝑ statu isto nõ cogit rõ aliqua nec experientia aliqua sed hoc solũ lz ponat ꝓpter auctoritatẽ ecclesie determinãtis diuinã voluntatẽ esse talẽ et ordinatõez eius: ꝙ nullus act? sit meritorius ex cõdigno nisi elicit? mediante charitate. sic ꝑz per aplm ꝑme ad corinth. xiij. Secõ dico. q: põt poni rõnabilit ꝙ charitas nullã actiuitatẽ bz respectu act? meritorij. qa ad hoc nec est rõ naturalis nec experientia nec expssa auctas sacre scripture maxime biblie. q: lz ad ponendũ charitatẽ respectu act? meritorij sit auctas expssa: nõ tñ dicit auctas ꝙ caritas est causa actiua respectu actus meritorij Si dicit ꝙ ꝑm istã viam charitas solũ esset cãsine qua nõ: respectu actus meritorij qõ tamẽ alibi improbat ꝑ parte. Rñdeo sicut ꝑz supra lz in naturalibus nõ sit ponere respectu alicuius effect? cãm sine qua nõ. q: illa improbatur alibi ꝓpter cõem ꝓpõẽ effect? depẽdet et cẽ. tamen in volũtarijs bene est ponere cãm sine qua nõ respectu alicui? effectus: sicut sacramẽta sunt cãe sine qb? nõ respcũ gr̃e. ita põt dici in ꝓposito ꝙ caritas nõ necrio requirit sicut cã naturalis respectu actus meritorij sed requirit ꝑm voluntatẽ dei sic ordinantẽ scz actũ nõ esse acceptum deo nisi aie inexistat actu. sicut factis signis exterioribꝰ sacramẽti circa aliqꝺ de? libere infundit gr̃az sicut etiã si aliqs princeps ordinaret ꝙ quicũq; portaret tunicã suaz tali die esset sibi car? et accept? aliter nõ: tũc portare tunicã esset cã sine q̃ nõ illi? acceptationis. Sic caritas ꝑm istã viã possz dici causa sine q̃ nõ ꝓpter diuinã voluntatẽ libere sic ordinãte Sz lz ista via sit ꝓbabilis q: tñ auctes sctõrũ vident expsse dicere ꝙ volũtas est pedissequa respectu charitat? et charitas ꝙ charitas se bz respectũ volũtat sic equ? ad sessorẽ. Et mlta alia q̃ sonãt in actiuitatẽ charitat. Irrõnabile etiã videt negari a charitate qõ ꝓcedit de alio bitu nãli naturalr acq̃sito. nũc aũt ꝓcedit ꝙ bit? acq̃sit? naturalr ẽ actiu? respectũ act? eliciti ab eo: igit ẽ ꝓcedẽdũ de caritate alit vilipẽderet charitas pluscũq; q̃cũq; alibit? qõvr icõueniẽs. Rõnabiliter igit ẽ dicere ꝙ sit cã actiua respcũ act? meritorij sic q̃cũq; alibit? ẽ actiu? respcũ act? eliciti ab eo. Ad rõez ꝑt dupl'r rñderi. Uno mõ ꝙ si aliqs diligat deuz naturali dilectiõe ita intẽse sicut est possibile ꝑ statu isto sine charitate. et post infũdat charitas. q: lz charitas nõ sit actiua respcũ illius act? ꝙtũ ad ꝓductõez pura tñ est actiua q̃tuz ad ꝛseruatiõez: et cã ꝛseruatiua ita ꝛne est actiua sic cã ꝓductiua. sic si de? cãret cognitiõnem intuitiuã in aliquo brõ sine pñtia vel exꝑientia alicui? obiecti. et postea cãret obiectum et faceret pñs potẽtie cognitiue: lz nõ ꝓduceret illã visionẽ. tñ naturalr ꝛseruaret eãdẽ. etiã si de? nõ cõcurreret nisi ꝑm gñalẽ influẽtiã ad ꝛbutionẽ illi?. Similr si de? cãret lumen ita intẽsum in medio sine sole sicut cũ sole. et post causaret cõsilem solẽ sol bñ conseruaret illud lumẽ causatũ a deo solo lz non ꝓduceret. ita põt dici in ꝓposito ꝙ charitas ꝑm ordinatõem diuinam cõcurrit ad cõseruatiõem illius act? lz non ad ꝓductiõez. Sed hic est dubiũ q: iste act? naturalis põt equalr conseruari ꝑ naturales causas sine charitate sicut põt ꝓduci sine charitate ß nõ põt cognitio intuitiua naturalr ꝛseruari sine obiecto nec lumen in medio sine sole. et

D

E Dubitatur

iõ nõ est sile br ibi. Ad ß posset dici ꝙ ꝑz potentiã dei ordinatã nõ posset ille act? ꝑ aliqꝺ tps cõseruari sine caritate: q: de? sic ordinauit ꝙ q̃cũq; q̃ncũq; bret talẽ actũ stati ifũderet sibi caritatẽ: nec ꝑ potẽtiã dei ordinatã posset caritas substrahi manẽte tali actu. et iõ assum ptũ est falsuz. s. ꝙ ꝑ naturalit ꝛseruari sine caritate. et ꝑ ꝑns exẽpla adducta nõ sũt ad ꝓpositũ. Sed q̃cꝺ est de potẽtia dei ordinata certũ est ꝙ de potẽtia dei absoluta põt talis act? naturalit ꝓduci et in ꝓpetuũ ꝛseruari naturaliter sine caritate. et etiã infusa caritate. et põt ꝑ potẽtiã diuinã absolutam caritas ãnihilari manifeste eodẽ actu quo ꝓius naturaliter cõseruato. Ideo põt aliter rñderi ad rõnem posito casu ꝓdicto ꝙ caritas cũ volũtate diligere deũ tali actu naturali causat aliquẽ gradũ intensionẽ et eiusdẽ rõnis quẽ gradũ nõ põt volũtas cũ aliꝭ causis naturaliter causare. Et quãdo dicit ꝙ talẽ actũ nõ experimur in nobis. dico ꝙ caritas infusa ponẽda est in nobis nõ ꝑ prer exꝑientiã aliquã: q: ad ß nullã habem? experientiã: ß solũ est ponẽda ꝓpter auctoritatẽ ecclie hoc determinãtis sicut supra patuit. Et eadẽ auctoritate habem? rationabiliter ponere ꝙ caritas cõcurrit cũ volũtate ad causandũ aliquẽ gradũ intẽsum dilectiõis eiusdẽ rõnis q̃uis ad ß nullã habemus exꝑientiã. Ex istis ꝑz ꝙ actus naturalis et meritor? possit esse eiusdẽ spẽi: q: ille gradus intẽsus causat? mediante caritate est eiusdẽ spẽi cũ actu naturali ꝓcedẽte: q: distinctio specifica in cã nõ arguit distinctõez specificã in effectu. ꝑz de multis causis ꝑtialib? distinctis spẽ cõcurrentib? ad effectũ eundem. et iõ q̃uis caritas distinguatur spẽ ab aliꝭ causis ꝓducẽtib? actũ meritoriũ nõ opz tñ ꝓpter hoc ꝙ ille gradus causat? mediãte caritate distinguat spẽ ab alio gradu: imo ꝑm istã viã actus pure naturalis et actus meritor? faciũt vnũ actũ nũero sicut duo gradus albedinis faciũt vnã albedinem numero vñ q̃n actus naturales ꝓfecte meritorij habẽt idẽ obiectũ spẽ: tũc possunt esse vnus act? spẽ et numero mõ ꝓdicto. q̃n aũt nõ habẽt idem obiectũ spẽ: tũc necessario actus naturalis et meritor? distinguunt spẽ: sicut si aliqs diligeret deũ supra oia nõ ꝑm aliquã circũstantiã reqsitã et iste idẽ ꝓmus diligeret deuz sup oia ꝑm omnes circũstantias: puta ꝑm rectã rõnez q̃ est finis vltim? et sic de aliꝭ. ß act? pure naturalis et meritor? nccrio distinguunt nõ solũ nũero: ß et spẽ ꝓpt dictõem ꝓdictam circũstantiarũ q̃ sunt obiecta ꝑtialia act? meritorij. de ß q̃re in q̃one de ꝓnertiõe virtutũ moraliũ. Si dicas ꝙ illa q̃ nõ ꝓnt bñe effectũ eiusdẽ rõis nõ ꝓnt eẽ eiusdẽ rõnis: ß act? ille naturalis et gr̃atus cãtus mediante caritate nõ ꝓnt bñe effectũ eiusdẽ rõis: q: ille gr̃atus facit aliquẽ acceptũ deo act? naturalis nõ ꝓt ß facere q̃tũcũq; ꝑ cãs naturales intẽdat. igit et cẽ. Rñdeo et dico ꝙ q̃n effect? sequit cãm naturali nccte: tũc est ꝓpõ accepta ꝛa. q̃n aũt seq̃t ꝓrigent ex mera libertate et volũtate cãe extrinsece i cui? libitare et ptãte ẽ ꝙ talis effect? seq̃tur talẽ actũ vel nõ seq̃tur. silr ꝙ seq̃t vnũ actũ et nõ aliũ nõ oz ꝙ sit ꝛa. sic ẽ in ꝓposito: q: ꝙ act? cũ illo gr̃atus cãto mediãte caritate sit accept? a deo: et sine illo nõ sit accept?. ß solũ est ex mera libitate et volũtate dei sic ordinãte. Et iõ nõ seq̃tur q̃n illi gr̃atus sint eiusdẽ spẽi ß suppositio ꝙ caritas bẽat actiuitatez rctũ actus meritorij mõ ꝓdicto: adhuc ẽ dubiuz quõ ille auctes bẽant intelligi ꝙ volũtas est pedissequa caritat: et ꝙ caritas se bẽat ad volũtatem sic sessor ad equũ: q: ex istis videt seq̃ ꝙ caritas est cã ꝓncipalior ꝙ volũtas rctũ act? meritorij qõ nõ ẽ verũ. Rñdeo ꝙ itelligẽde sũt q̃tũ ad rõnes merẽdi. nõ q̃tũ ad ꝺbam act?: q: rctũ ibe act? volũtas ẽ cã ꝓncipalior. ß q̃tũ ad acceptatõem dinã sive rõnẽ merẽdi est volũtas q̃si pedissequa et famula et caritas q̃si dña: q: sic pedisse qua nõ est dño accepta ꝑ se ß mediãte dña cui famulat: ita volũtas cũ nullo actu mere naturali deo ẽ accepta sine caritate: ß ea mediãte ẽ volũtas deo accepta et cara. et silr act? nõ ẽ sine ea. et iõ dr pedisseq̃. Eodẽ mõ dr q̃si sessor eq̃: q: sic sessor regit et gubnat equũ: ita caritas volũtatẽ q̃tũ ad acceptatiõem dinã et vitã eternã: q: q̃ plus bz de caritate plus ẽ accept? deo et q̃ min? min?.

F Dubiũ

Rñsio

G Ad scõam dubitatõem

Ad scõam dubitatõem ibi facta sit possibilis sic credo ꝙ sit. dico tũc ꝙ talis trãsit? de ꝺdictorio i ꝺdictoriuz saluari bz ꝑ trãsitõem tpis et ordinatõem dinã eternã de nouo factã: q: ꝙ nõ bz saluari ꝑ solã trãsitõnem tpis nisi illud ꝛcurrat saltẽ efficacit ꝛcludit illa rõ ꝓus fcã. qõ etiã nõ ꝓt fieri ꝑ ordinatõem dei nouã. ptz: q: si de? nõ ordinaret de nouo ꝙ ille act? naturalis ẽt deo accept? q̃ tñ nõ eẽt accept? deo ꝑm potẽtiã ordinatam eternã: oz ß ncrio cẽ ꝙ nouũ velle: q: ß ẽ deuz ordiare deũ velle: ß ß nõ ꝓt aliquo mõ fieri sine mutatõe q̃ nõ ꝓt i deo cẽ. oz igit ncrio dicẽ ꝙ talẽ trãsit? saluat ꝑ trãsitõez tpis actualẽ vl potẽtialẽ et ꝑ ordiatõez dinã etnã. et ꝑ istũ modũ: q: de? ordiauit ab etno et forte ꝙ ille act? naturalis vno tpe nõ eẽt sibi accept? sine caritate. alio tpe esset talr accept? sine oi caritate si solũ tps trãsear ille act? eẽt ꝑmo nõ accept? sin oi ꝺstructõe vl positõe cuiuscũz ponendi. Exẽplũ si rex statueret ꝙ q̃cũq; in a die inueniret i aula sua esset ei inimicus: et quicunq; in b die esset ei

Universidad de Deusto
Biblioteca

amicus ⁊ accept⁹:si aliꝙs esset in aula ãte sta-
turũ suũ pleuereꝛ in eadẽ imobiliter ꝓ vtrũꝙ
dicẽ ⁊ a ⁊ b.talis essꝫ ꝑmo dic.ſ.a nõ accept⁹ re
gi:q; inimicus.ſcõdo dic .ſ.b esset accept⁹ quia
amicus.hic igr̃ est silis trãsitus sicut in alio ca
su:⁊ tñ ꝓ positũ nõ acr̃ir̃ hic aliꝙd vel depdir̃
ꝙ solũ saluar̃ ꝟ talis trãsitus ꝓ trãsitiones tpis
⁊ ordinatões regis. q; trãsitio sola sine ordina
tione regis nõ sufficeꝛet. Eodẽ mõ dictũ est ꝙ
oia in alio casu:nec est dfa nisi ꝙ i ꝟ exẽplo or-
dinatio est noua. ⁊ sic est mutatio i rege sic or-
dinãte.ordinatio aũ ⁊ ois diuia est etna. Ad
tertiũ dubiũ dico. ꝙ illa difficultas est magis
vocalis ꝙ realis.q; dubiũ est ꝗd bõ velit voca
re britudinẽ ꝑpr̃ diuersas auctoritates scrõꝝ
et diuersas coditiões attributas britudini. si
em̃ vocar̃ britudo illud quo attingit obiectuꝫ
brificũ vniẽs obiectũ cũ brõ fm cõem moduꝫ
loquẽdi aliquoꝝ ad qõ sequit̃ pfecta delecta-
tio ⁊ ꝯfectio in portia brã.sic videt ꝙ ꝓfitit
ẽntialiter ⁊ ꝑncipalr̃ in actu fruitiõis ⁊ dele
ctatiõe ꝯnter:⁊ nõ i cognitõe. q; tali attribuit̃
illud obiectũ modo ꝓdicto:⁊ ad talẽ actũ ꝓse-
quit̃ naturalr̃ talis delectatio sicut effect⁹ na-
turalis suã cãm. ⁊ iõ sic loquẽdo de britudine
sic circũscribẽdo illã cognitionẽ clarã: dñmõ
remaneat illa fruitio cũ delectatiõe erit pfectẽ
beat⁹.ꝟ si circũscribat̃ delectatio cũ cognitõe
⁊ maneat sol⁹ act⁹ fruitiõis nõ erit pfecte bea-
tus.Cui⁹ rõ est:q; sicut null⁹ est pfecte dãna-
tus vel cruciat⁹ꝙ ꝑ ẽ sine tristitia. iõ sine tri
stitia null⁹ est pfecte dãnatus.et iõ forte puuli
decedẽtes i originali non sunt pfecte dãnati,
q; nõ bñt talem penã nec talẽ tristitiã ꝙlẽ bñt
alij.ita sine dilectiõe null⁹ est nec esse ꝑt pfectẽ
beat⁹.⁊ ꝟ scot⁹ꝙ ponit pfectã britudinẽ esse si
ne delectatiõe.ꝗre eũ in materia de britudie,
si aũt britudo accipiat̃ ꝑ quodã statu oim bo-
noꝝ aggregatõe pfertõ sic̃ diffinit̃ felicitas sic
ẽcludit visionẽ illã clarã fruitionẽ ⁊ delectati
onẽ:licet forte vnũ ꝓncipali⁹:⁊ aliud min⁹ pri
cipalir̃:⁊ hec de isto articulo. Ad quartũ di-
co ꝙ licet scot⁹in materia de britudine videa
tur dicere ꝙ rõnabile sit dicere ꝙ volũtas re-
ſpectu pñtis boni habeat aliũ actũ distinctuꝫ
a cõcupiſcẽtia ⁊ delectatione ⁊ nõ necessariũ
tñ videt ꝙ possit ꝑbari ꝑ expientiã ⁊ rõem ꝑ
rõem sic.q; mal⁹ angel⁹ diligit se in tensiue fm
Augustinũ.xiiij.de ciuitate.capᷣ.vltimo. duo
amores fecerũt duas ciuitates.ciuitatem dia
boli fecit amor sui vsq; ad cõtẽptũ dei.igr̃ ma-
li ãgeli fabricãtes ciuitatẽ diaboli diligũt se,
ꝗro tũc an amor iste sit act⁹ cõcupiſcẽtie vl de
lectatio vel aliꝙs ali⁹ distinctus ab vtroq;.nõ
ꝓmo modo.q; actus desiderãdi ⁊ cõcupiſcẽdi

ſ
Ad tertiam dubitatiõem

est semp respectu rei nõ habite ꝓncipaliter ni
hil aũt est ira pñs angelo sicut est ipemet an-
gelus.igr̃ ⁊c. Nec scõdo mõ:q; in angelis malis
nulla ẽ delectatio sicut i bonis nõ est tristicia
q; tristicia vehemẽs excludit quãcũq; delecta
tionẽ nõ solũ ꝟiã ꝙ cõtingẽtẽ ex. vij. erbicoꝝ.
igr̃ est necesse dicere ꝙ ille actus est distinct⁹
quo diligit seipm ⁊ illũ vocam⁹ actũ amicicie
⁊ ista rõ est efficacio: ad ꝑbandũ duas ꝯclusi-
ones inter oẽs quas adducit scot⁹ in ꝑma di-
stinctiõe lecture parisiẽsis. ꝑma cõclusio ẽ ꝙ
delectato distiguit̃ a dilectione. Scõda est ꝙ
ꝓter actũ ꝯcupiſcẽtie est ponere actũ amici
cie distinctũ ab eo. ꝑt⁹ ꝑ experientiã.nã aliꝙs
diligit deũ intẽsius ordinate:⁊ tñ minꝰẽ dele
ctatiõez bz sicut aliꝙs fidelis ꝙ nõ est deuotus
⁊ ꝑ ꝓns nõ multũ delectat̃ in dilectiõne dei:tñ
feruẽtius diligit deũ ⁊ itẽtius ꝙ alius deuot⁹
q; citi⁹ se exponeret exilio ꝓ amore dei ꝙ ali⁹:
⁊ multũ doleꝛ ꝙ nõ ꝑt hẽ deuotiõem siue delcã
tiõez q; circa ꝟ labozat ꝙtũ põr:lz ꝓpositũ nõ
possit obtinẽ.ille igr̃ amoz ꝙ talis diligit deũ
in se nõ est amoz ꝯcupiſcẽtie:q; sic non esset a-
moz ordinatus nec delectatio: q; tũc haberet
maiorẽ delectatiõem ꝙ alius.sicut bz intẽsiorẽ
dilectiõem:q; maiorẽ dilectiõem nemo bz ꝙ vt
ajam suã ponat ꝓ amico suo.ad qõ est iste pa-
rat⁹ alius nõ igr̃ iste bz actũ amicicie. Alias
rõnes adducit scotus ꝙ nõ ꝯcludũt ad ꝓpoſi-
tũ ita efficaciter quarũ ꝑma est in virture: scz
odiũ ⁊ tristicia ꝙ opponũt̃ dilectiõi ⁊ delecta
tioni distiguñt realiter.igr̃ delectatio ⁊ dilectõ
ꝯna ꝑz.maioꝝ ꝑbat⁹:q; odire ẽ quoddã nolle a-
ct⁹ aũt nolẽdi nõ reqrit obiectũ apꝓhensũ exi
stere:q; volũtas põt nolle illud antecꝙ existat
tristicia nõ est nisi de obiecto actualr̃ existẽte
ꝟ Aug⁹.lib⁹.xiiij.de ciui.capᷣo. vij. Volũtas ꝑ
uersa malus est amor. Amoz igr̃ inhians habe
re qõ amat cupiditas est.id aũt bñs eoꝙ fru-
ens leticia.fugiẽs qõ ei aduersat timoz est:id
ꝙ si acciderit sentiens tristicia est. Et alibi,
Tristicia est de bis que nobis nolentibus ac-
cidũt. igr̃ cum tristicia ⁊ odiũ non sunt idẽ: q;
possunt separari vt ꝑt⁹ ex dictis dilectio ⁊ de
lectatio nõ erũt idẽ. Sed ista rõ nõ ꝯcludit:q;
aduersari⁹ diceret ꝙ nõ ꝙlibet act⁹ nolendi ẽ
idẽ cũ tristicia:ꝟ tm̃ ille quo nolo aliꝙd qõ tñ
accidit:q; illud odiũ siue nolle nõ põt esse sine
tristicia nisi per miraculũ. Eodẽ mõ diceret ꝙ
nõ ꝙlibet dilectio esset eadẽ cũ delectatõne: ⁊
ecõuerso:ꝟ solũ illa ꝙ volo aliꝙd qõ tñ volituꝫ
a me accidit sicut volo:q; illa dilectio nũꝙ põt
separi a delectatõe nisi ꝑ miraculũ.⁊ ista rõ be
ne ꝑbat ꝙ aliꝙ odiũ distinguit̃ ab aliꝙ tristi
cia ⁊ aliꝙ dilectio a delcatõe:q; illa põt separi

ſ
Prima cõclusio
Secunda

ſ
Impꝛobat̃

ſ
Impꝛobatur

ſ
Scda rõ scoti

Impꝛobat̃.

plicet.igr̃ ⁊c. Sed ista rõ nõ ꝯcludit.tũ q; lz
volũtas reflectẽs se sup actũ nolẽdi añ aduen
tũ sibi cõplacet i illo actu libere elicito: nõ tñ
volũtas libere rflectẽs se sup actũ nolẽdi post
aduentũ noliri cõplacet sibi i illo actu:ꝟ magꝭ
tristat̃. Istud ꝑz ꝑ expientiã. nã aliꝙs nolens
amicũ suũ peccare volẽdo illõ nolle ꝑt sibi cõ
placere ⁊ delectari.si post peccer ⁊ tũc i nolen
do eũ ꝑ peccare sibi displicer ⁊ tristar̃. Et silr̃ in
volẽdo eũ nolle:q; sibi displicet ꝙ voluit illud
nolle ad qõ sequit̃ naturalr̃ i eo tristitia ⁊ pẽa
Tũ q; dubiũ assumit ꝙ qõlibz nolle volũtatis
sit volũtarie ⁊ libere elicitũ:q; ꝑbatũ ẽ ꝑus ꝙ
aliꝙd ẽ libere elicitũ ⁊ aliꝙd naturaliter:⁊ ira lz
rõ ꝓdicta cõcludat ꝙ volũtas rflectẽs se sup
actũ suũ libere elicitũ ꝑt sibi cõplacere i illo a-
ctu cuiusmõi est nolle elicitũ an aduẽtũ nolliti
q; ille est libere elicit⁹ nõ tñ ꝯcludit ꝙ reflectẽ
do se sup actũ suũ naturalr̃ ⁊ necrio elicitũ cõ
placeat sibi i illo actu ꝟ magꝭ displicet.nũc au
tẽ sic̃ declaratũ ẽ ꝑus nolle alicui⁹ nolliti natu
ralr̃ cãt ꝙ aduẽtũ nolliti ⁊ ẽ aliud nolle a ꝓce-
dẽre euẽtũ nolliti.⁊ ꝓ ꝑns reflectẽdo se sup illõ
nolle magꝭ tristat̃ ⁊ displicet.⁊ sic vt videt ad
uersario illud nolle nõ distingueret a tristitia.

ſ
Tertia rõ scoti

Quinta rõ scoti

Impꝛobatur

Quita rõ est.q; in deo est act⁹ nolẽdi.naz sic̃
ꝙ velle suũ est cã eoꝝ q̃ eueniũt:ita ꝙ nolle suũ
est cã ipeditiua mulroꝝ q̃ nõ eueniũt:ꝟ de⁹ nõ
põt tristari.igr̃ tristitia ⁊ nolle nõ sũt idẽ. Sz
ista rõ nõ ꝯcludit:q; sic̃ ꝑus dcm̃ est fm aduer
sariũ nõ qõlibz nolle est idẽ cũ tristitia:ꝟ solũ
nolle rctũ nolliti cuius oppositũ euenit. ⁊ tale
nolle nõ ꝑt esse i deo:q; si deus bẽat nolle rctũ
alicui⁹ act⁹ nolliti:tũc obiectũ illi⁹ nolliti nullo
mõ põt euenire maxie obiectũ nolliti a deo, ef-
ficaciter.sed si obiectum nolliti posset euenire
et tamen deus nollet euenire illud tunc con-
cluderet rõ ꝙ illud nolle nõ eẽt idem cũ tristi-
tia:ꝟ sic nõ ꝑt esse.⁊ iõ rõ nõ ꝯcludit ꝓposituꝫ
suũ. Si tñ fieret rõ de ãgelo bono volẽte aliꝙd
volitũ:cui⁹ oppositũ euenit freqnr̃.exẽplũ.an-
gelus deputat⁹ ad custodiã hois hz nolle rctũ
ꝑti mortalis isti⁹?.si tñ peccat freqnr̃ mortalis
ter.tũc euenit oppositũ nolliti ab isto ãgelo.et
tñ nõ tristat̃ de ꝟ:q; sic̃ i ãgelo malo nulla ẽ de
lectatio:ita i ãgelo bono nulla ẽ tristitia:tunc
ꝯcluderet argumẽtũ forte gñalr̃ distictõez in-
ter nolle ⁊ tristitiã:q; sicut ꝑus ꝓbatũ est fere
ꝑ oẽs rõnes Job. nolle ꝑcedẽs euẽtũ nolliti nõ
ẽ idẽ cũ tristitia:q; pñr separi. nec nolle seqns
euẽtũ nolliti de quo nolle maxie videt ꝙ sit idẽ
cũ tristitia. ꝙ nullũ nolle est idẽ cũ tristitia. sic̃
ꝑz de ãgelo bono i exẽplo ꝑus posito. igr̃ gña
liter reqrit̃ ꝙ nullũ nolle est idẽ cũ tristitia:ꝟ ad
istud nõ ꝙuenit deductio Job. Sexta rõ:q;

ſ
Quarta rõ scoti

ſ
Sexta rõ scoti

delectatio pt esse p se obiectū alicui? dilectōis cui? ipa dilectio nō est p se oppositū. igr distinguit. ꝯa ptz: qr sic illi act? nō sūt idē realiter nec idē obiectū realr: ita nec illa sunt eiusdez rōnis q̄ nō sūt obiecta eiusdez act?. añs ꝓbat vlr sic q̄ q̄cq̄d est obiectū desiderādi sine aliq̄ reflexiōe i actū desiderādi sup ipz actū pt esse obiectū act? amoris: qr bō pōte obiecto sine alia reflexiōe i ipso actu amoris. qr fm Aug̃l. ix. de tri. ca. vltio. Apperit? inbiant? t desiderāt facit amor: fruent? delectabili voluntas sine oi reflexiōe. iō solū desiderat obiectū delectabile: ꝫ pōt desiderare delectari i ipō delectabili cū fuerit pñs delectabile. igr eodē mō pt volūtas diligere delectabile pñs actu amoris vt distinguit ꝺ actū desiderādi t delectari in eo sine oi reflexione: qr delectatio est obiectū. isto casu posito act? amoris t dilectio siue ipemet act? amoris nō eēt obiectū sui ipi?. igr tc. Sz ista rō nō ꝓcludit: qr lz ꝓna, sit bona: tn añs est falsum ꝫ aduersariū: qr ipse diceret q̄ licet delectatio de aliquo volito qd̄ euenit sic ē volitū nō pt eē obiectū alicui? ꝺlectatōis: nisi ꝺlectatio illa rctū voliti i effectu sit obiectū rctū ciusdē dilectōis: qr idē sūt ꝫ eū. t qn̄ ꝓbat p actū desiderādi tc. diceret aduersari? q̄ illa ꝓpō assūpta eēt mānifeste falsa: qr p actū desiderij sine oi reflexiōe possū desiderare actū amoris mihi inesse q̄ abns est. tn nō pt sine reflexiōe diligere actū amoris pñtē sic mānifeste ptz. igr eodē mō dicēdo ꝙnter biet dicere q̄ lz p actū desideradi sine aliquo actu reflexo possim ꝺsiderare delectatiōez. tn delectatōem pñtē t bitā nō possum diligere sine actu reflexo dilectiōis: qr fm eū dilectō illa t delectatio idē sunt. t p ꝙns sic dilectio bita nō pt diligi nisi p actū reflerū: ita nec delectatō pt diligi nisi p actū reflexū. t ex isto seq̄tur vlr q̄ nulli? act? nec desiderādi nec diligēdi pt delectatio eē obiectū nisi eiusdē actus sit dilectio illa obiectuz que ē rctū volitā positi i effcū: qr fm aduersariū si desidero illā dilectōez desidero illā ꝺlectatōez: t ecōuerso. Ad auctē Aug̃l. dico q̄ itelligit p illō appetit? tc. q̄ oē qd̄ ē obiectū desiderādi pt eē obiectū actiuū diligēdi siue fruēdi. Sz ex ꝺ nō seq̄tur. igr si aliq̄d pt eē obiectū act? desiderādi sine actu reflexo pt eodē mō eē obiectū ꝺilectionis sine actu reflexo. sic pz ex dict̄. Sic igr ptz q̄ Job. facit octo rōnes ad ꝓbādū distinctiōem inr dilectōez t delectatōez: q̄rū due ꝓcludūt: t alie sex nō concludunt vt ostensum est prius.

Improbatur

R Prima rō alteri? opinionis

Sz qr opposita opinio probatur ab aliꝭ per quattuor rationes. ideo respōdeo ad eas. quarum prima ē. fruitio t delectatio sunt eiusdez potētie t actus circa idez obiectū, igr sūt idē act?. Sz ista rō nō ꝓcludit: qr maior fālx

Improbat

pit: sez q̄ act? eiusdē obiecti: qr dilectio ē act? elicit?: ꝫ delectatio ē q̄dā passio cāta naturalr a dilectōe: t dato q̄ eēt act? adhuc fālx accipit q̄ sūt act?. rctū eiusdē obiecti: qr vl delectatio nō bz obiectū, ꝓpe loq̄ndo: qr solū ē q̄dā q̄litas absolura ꝙns naturalr actum diligēdi: vl si bz obiectū suū erit dilectio vl cognitio obiecti dilecti. t rō ē: qr delectatō ē sp de re bita formalr sic pz alibi. Nūc añt cognitio siue delectatio ꝓpe bz formalr t nō obiectū dilectū. igr ñ bñt idē obiectū. Silr adhuc dato q̄ eēnt act? rctū eiusdē obiecti. adhuc nō seq̄t q̄ sint idē actus qr sic alibi pz rctū eiusdē pt tā itellect? q̄ volūtas bie ꝓles act? alteri? rōis. pz de cognitōe intuitiua t abstractiua. pz etiā de actu nolēdi t volēdi.

S Secūda rō alioꝝ

Secda rō ē: qr imediate sequūt ad eūdē actū cogniscēdi t nō vnū mediāte alio. q̄ sūt idē. Sz ista rō non valet: qr fālx accipit. qr sic dicit Jo. t bñ lz delectatō sensibilis possit imediate seq̄ sensatōem. t illa ē sola ꝫ eū t ꝫ veritatē ita q̄ null? act? ē elicit? ab appetitu sēsitiuo q̄n cāt i eo delectatō: ꝫ imediate illa ꝺlectatio cāt ab apphēsiōe sensibili sic dic̄ scot? Jo. t pt erpresse i dubitatōib? ꝓdict. tn delectatō volūtat̄ cāt imediate a dilectōe: ita q̄ dilectō cāt a cognitiōe sic a cā ptialt. t delectatio cāt imediate a dilectōe.

Improbat

T Tertia rō alioꝝ

Tertia rō ē: qr odiū t tristitia q̄ sūt opposita dilectōis t ꝺlectatōis sūt eadē. igr tc. Sz ista rō assumit fālx: qr ꝓbat q̄ odiū t tristitia distigunt: qr si aliq̄ eēnt eadē materie nolle sive odiū q̄n euenit oppositū nolitio t tristitia eēnt eadē: ꝫ illa nō sūt eadē: qr separant i āgelis bonis q̄ nolūt aliq̄: quoꝝ tn opposita euenīūt sine oi tristitia. sic nolūt bomines peccare t tn peccāt.

Improbat

U Quarta rō alioꝝ

Quarta rō est: qr bñt eūdē effectū p se t imediate. f. pficere opatōem. igr sūt idē tc. Sz ista rō assumit fālx: qr dilectō ē ipa opatio: t nō pficit opatōem: ꝫ solū pficit aiaz. delectatio ē q̄dā q̄litas ꝙns dilectōez sic effect? cām nō tn pficit dilectōez: ꝫ ipsaz aiaz. Aliē arguit Pe. p tres rōes: q̄rū ꝓma est. q̄re alibi.

Improbat

X Ad q̄n am dubitatōem

Ad q̄ntū dubiū vr q̄ difficultas illi? dubij ꝙsistit i ꝺ. vtrū act? exterior bēat ꝓpriam bonitatē t distictā ab actu interiori. t ꝫ ista via vr q̄ dotes corpis sic aie nō sūt ꝓmiuz soli? act? volūtat̄: ꝫ alioꝝ actuū in corpe vel in alijs potētijs electoꝝ: qr iustuz ē q̄ vnusq̄sq̄ act? meritoꝝ? bēat suū ꝓmiū. t fm q̄ plus vl minus pticipat de merito fm ꝺ pl? vl min? bēat de ꝓmio. Et iō ex quo ꝫ ista via act? potētiaꝝ exercitiuarū t itellect?: t vlr oiz potētiarū q̄rū act? ipanē a volūtate sūt meritoꝝ, ꝓpo t distincto merito ab actu volūtat̄, vr q̄ dotes visio t talia q̄ nō sūt subiective i volūtate sunt ꝓmia

actionū corpaliū siue act? itellect?. Sz qr ista opinio aliter reprobata est. nā probatū est alibi q̄ solus act? volūtaris est meritorius t virtuosus intrinsece et nullius alterius potentie actus est meritorius nisi quadā denominatōe extrinseca: iō est dicendū q̄ obiecta primo dicta. scilz causa volitio t delectatio visio et dotes corporales sunt premiū solius actus volūtatis qui fuit meritorius t nullo modo alteri? actus a volūtate nisi quadā denominatiōe extrinseca. Et exemplū est ad hoc de principe qui dat militi castrū ꝓpter bonū et strēnuz actū in bello: ad quez actū exequendū iuuat equus suus t armiger. t tamē istud castrū nec est armigeri nec equi: sed solius ipsius militis causantis. t ideo absolute dicendū est q̄ predicta sunt ꝓmia solius actus volūtatis. sicut ex alia parte actio conueniēs gebēne est pena correspondens soli actui volūtatis dānati. licet ad exequendū illum actū demeritoriū cōcurrant actus corporales potētiarū executiuarū. Ad

Ad sextam dubitatōem

sextū dubiū dico. q̄ ꝓprie loquēdo de securitate. securitas est notitia certa qua aliquis scit certitudinaliter q̄ deus vult beatitudinē suā cōtinuari sine actu beatifico sine interruptione aliqua. t ideo securitas nō est visio dei nec dilectio. sed est ꝓprie loquēdo quidā actus reflexus habēs p obiecto rotali totū istud. deus vult tā visionē beatificā q̄ fruitionē in perpetuū conseruari. t p cōsequēs tā fruitio q̄ visio est obiectū partiale illius actus qui vocatur securitas. Si queras a quo causatur ille actus tanq̄ a causa totali. dico q̄ a solo deo: quia sicut cōtingenter tanq̄ causa totalis causat visionē beatificā t fruitionē: ita ꝙtingēter causat illā securitatē p quā contingēter in beato apparuit tales semper esse contingētes. Hoc supposito dico q̄ fm distinctionez prehabitā de beatitudine dico q̄ accipiēdo beatitudinē ꝓ illo actu quo imediate accipitur obiectuz beatificū. sic securitas nō est de essentia beatitudinis nec delectatio tc. sicut ꝓius dictū est accipiēdo tamē beatitudinē ꝓ quodā statu oim bonoꝝ aggregatione pfecto sicut loquūtur sancti. sic securitas ptinet ad essentiā beatitudinis: licet forte ꝓplete t essentialiter posset aliquis eē beatus sine tali securitate.

Alia dubia

Sz bie sunt aliqua parua dubia.

Primum

Primū est quo modo baber intelligi q̄ aliquis p actū beatificū t meritoriū dicitur conuerti a deo.

Scdm

Scdm est qualis est repugnātia inter actū beatificū t actū peccati et vnde oritur.

Tertiū

Tertiū vtrum idē actus beatificus nūero vel quicunq̄ alius actus idē existēs nūero potest primo esse vni? t postea alterius.

Y Ad primū dubiū

Ad primū istoꝝ dico q̄ nō oēs actus pcti t actus meritoriꝝ repugnāt formaliter q̄tū ad substātiā actus: t eodē mō de actu beatifico: ꝫ aliq̄ repugnāt t aliqui non. nā p cōuersionē ad deū vel actū meritoriū quo quis cōuertit ad deū nō pōt intelligi nisi act? volēdi quo aliq̄s diligit deū vel illud qd̄ vult deus eū diligere vel actus nolēdi quo nō vult illud qd̄ vult de? eū nolle. Per auersiōez a deo intelligit actus nolēdi deū vel actus volēdi illud qd̄ deus vult eū nolle vel aliq̄d tale. Ad videndū vtrū cōuersio t auersio in actu meritorio t actu pcti repugnāt. querendū est de q̄b? actib? loq̄mur hinc inde. nā si voces cōuersionē ad deū p actū meritoriū actū volendi deuz t auersionē actū nolendi deū certū est: tunc q̄ talis cōuersio ad deū t talis auersio a deo opponunt formaliter sicut act? nolendi t volendi eius obiecti. Sed talis ꝙuersio t auersio nō sunt in oi actu pcti: qr multi sunt act? pcti qui sunt actus volēdi creaturas. Si intelligas p cōuersionē actū quo aliq̄s vult illud qd̄ deus vult eū velle t auersionē actū nolēdi quo nolo illd̄ qd̄ deus vult me velle si fuerit rctū eiusdē obiecti: sic adhuc opponunt formaliter sic act? nolēdi t volēdi respectu eiusdē obiecti. Si au tē intelligas p ꝙuersionē actū volēdi: q̄ deus vult creaturā velle: t p auersionē actū nolēdi quo vult aliq̄s id qd̄ de? vult euz nolle si isti actus sint eiusdē obiecti si adhuc repugnant: t forte sic act? nolēdi t volēdi rctū eiusdē obiecti. Sz isti tres modi nō saluant in oib? actib? pcti: qr aliq̄s pōt deū velle meritorie t nolle aliquā creaturā: puta Jobem demeritorie q̄tuz ad primū modū. t p vnū actū cōuertit ad deū: t p alū auertit a deo. t in istis actib? conuersio t auersio nō repugnāt sicut nec isti actus velle deū t nolle creaturā nō repugnāt. silr pt aliquis velle aliq̄d meritorie qd̄ deus vult eū velle t nolle aliud obiectū: nō idē qd̄ de? vult eū velle t hoc velle t idez nolle rctū diuersoꝝ obiectoꝝ nō repugnant. t p ꝙns nec cōuersio nec auersio in istis actib?. silr pōt aliquis velle illud qd̄ deus vult eū nolle. t sic demerek et auertit a deo: et pōt nolle aliud qd̄ deus vult eū nolle. t sic merek t cōuertitur ad deū t isti actus nō opponunt formaliter. Si silr potest aliquis meritorie velle deū t meritorie velle creaturā. t isti duo actus nō opponuntur formaliter: quia vtrūq̄ est actus volendi t respectu diuersoꝝ obiectoꝝ. Et silr pōt aliquis nolle aliquā creaturā meritorie t nolle aliā creaturam demeritorie: ꝫ isti duo act? nolēdi rctū diuersorū obiectoꝝ nō opponunt. t p ꝙns nō ois conuersio ad deum p actū beatificū t meritoriū conuersio t auersio a deo per quēcunq̄ actum

Universidad de Diego Portales
Biblioteca

beatificū ⁊ meritoriū ⁊ auersio a deo per quē cunq; actū peccati opponunt formaliter: quia nō est repugnātia formalis inter substantiam actus beatifici siue meritorij ⁊ substantiā cuiuscūq; actus pcti mortalis. ⁊ sic illud dictum gnaliter nō videt verū q̄ cōuersio ⁊ auersio in oi pcto ⁊ actu opponunt: pōt tn illud dcm saluari fm bonū intellectū: sic videlz q̄ actum meritoriū aliqs est acceptus deo ⁊ carus sibi ⁊ quia est sic acceptus non potest dici conuersus ad deū p quēcunq; actū meritoriū. p actus aūt pcti nō est acceptatus sibi: ꝫ magis reprobatus a deo. ⁊ sic dicit auerti. tūc aūt videt ee repugnantia formalis inter duo cōplexa ista videlz a est acceptus deo a nō est acceptus sit ⁊ semel. ⁊ iō nō obstāte q̄ nō semp sit repugnātia inter substantias taliū actuū. nō tn sequit q̄ inter cōplexa sequentia expositōem talium actuū sit in effectu ⁊ ordinatōe dei q̄ sic ordinauit q̄ p vnū actū esset acceptus: ⁊ per aliū nō esset acceptatus est repugnātia: sed iter istos actus cōplexos nō est repugnātia formalis: ꝫ ista repugnātia magis videt reduci ad ordinatōem cause extrinsece sic statuētis q̄tū ad substantias actuū: sicut de boc alibi dcm est. Et si q̄ras si nō sit repugnātia formalis int substantias illoz actuū quare nō possunt isti actus sit esse. Rndeo q̄ pōt dici fm reiveritatē ad actū meritoriū eliciendū requirit caritas tanq; cā partialis illius act⁹: ꝫ p actū peccati corrūpit caritas nō ꝓpter repugnantiaz formalē inter illa ꝫ ꝓpter demeritū. q⁹ qn aliqs peccat mortaliter demeret conseruatōnem caritatis. ⁊ p cōsequēs nō pōt elici actus meritorius destructa caritate q̄tūcunq; substantia alicuius actus meritorij ⁊ actus peccati nō opponāt.

AA Ad scom

Ad aliud dubiū pōt cōsequēter dici q̄ inter actū beatificū ⁊ iter actū peccati alicuius nō est repugnātia formalis q̄tuz ad substantias actuū puta inter fruitōem respectu dei ⁊ velle occidere boīem: sed inter istos concept⁹ ⁊ act⁹ beatificos ⁊ actus peccati est repugnantia. ⁊ sic aliq̄n inter conceptus est repugnātia ⁊ nō inter cōtenta sub illis. ⁊ ponit exēplum. de cōceptu entis ⁊ nō entis: q⁹ nihil cōtinet sub nō ente qđ repugnat enti. Aliter pt dici ad istud dubiū ⁊ ad precedēs: q⁹ tā actus beatificus q̄ meritor⁹ repugnat oīi actui peccati. de ꝓmo ptz: q⁹ actus beatificus est quo aliquis diligit deū. sup oia actus pcti est quo aliqs diligit qđ est dei offensiuū: vel bz nolle sicut odit qđ de⁹ eū diligere vult vel diligit aliqđ contra preceptū suū. nūc aūt isti act⁹ formaliter repugnāt diligere deū sup oia ⁊ diligere aliqđ offensiuū dei: vel cōtra preceptū dei: q⁹ eoīpo quo diligo

illud qđ est dei offensiuū nō diligo deū sup oia Scōm patet: q⁹ actus meritorius est quo diligo deū ꝓpter se vel ꝓpter bonorē diuinū act⁹ aūt pcti cuiuscūq; mortalis est actus quo diligo aliqđ cōtra voluntatē diuinā vel preceptū diuinū: ⁊ ita semp actus pcti mortalis ē aliqđ obiectū partiale qđ repugnat obiecto partiali actus meritorij. ⁊ p ꝫns rōne illoz obiectoz repugnat actus meritorius cuilibet actui peccati. Exemplū. velle errare ꝓpter bonorē diuinū est actus absolutus: ꝫ velle absolute occidere nō est act⁹ pcti mortalis: q⁹ tale velle caret oi circūstantia tā bona q̄ mala. ⁊ p ꝫns pōt velle occidere sine oi pcto: ꝫ tm velle occidere cōtra preceptū diuinū vel ꝓtra honorē diuinū ⁊ p ꝫns cū oē pctm mortale bēat tale obiectū ptiale repugnās formalit obiecto ptiali tā actus beatifici q̄ meritorij. sequit q̄ vlr act⁹ beatificus ⁊ act⁹ meritor⁹ repugnant oi actui pcti mortalis formalit ⁊ intrisece q̄tū ad substātiā act⁹. Sz dubiū est ꝓpter aliq̄ ꝓdicta de caritate vtrū aliqs pōt vitare oē pctm mortale ex puris naturalib⁹ sine oi caritate. ⁊ videt q̄ nō: q⁹ tūc aliqs posset mereri vitā eternā ex puris naturalib⁹. tūc etiā sequeret error pelagij q̄ boc ponit. Rndeo q̄ sic respectu cuiuscūq; obiecti pōt volūtas elicere aliquē actū sine caritate ⁊ respectu eiusdē obiecti pōt elicere cū caritate q⁹ qlibet obiectū qđ pōt apprehēdi ab intellectu ⁊ dictari esse eligendū cū caritate existēte in aia pōt sic cōprehendi ⁊ dictari ipa non existente in aia: ꝫ caritate existēte pt aliqs vitare oē pctm tā omissionis q̄ cōmissionis. igitur ⁊c. Et cōfirmat: q⁹ oīs actus meritorius ⁊ pcti est in prāte volūtatis: q⁹ aliter nō eēt peccatū nec demeritoriū. igit pōt oēm actuz pcti suspendere ⁊ nō elicere. ⁊ sic pōt vitare pctm omissionis ⁊ ꝓmissionis p suspensiōez talis act⁹. sīr si teneat elicere actū positiuū certo die ⁊ certa determiata hora: sic si aliqs teneat sup oia diligere deū ꝓnico die ⁊ qlibz filis sit i prāte volūtatis pōt tūc ex puris naturalib⁹ ⁊ circa illa obiecta illū actū elicere. ⁊ p ꝫns pōt vitare pctm omissionis: q⁹ constat q̄ se ponēdo actū pcti nō peccat: ꝫ magis meret de cōgruo nec eliciēdo actū naturalē diligēdi vel aliquē cōsiliez circa oia illa obiecta circa q̄ pt elicē cū caritate peccet magis ⁊ de ꝓgruo meret. igit pt vitare ex puris naturalib⁹ oē pctm. Ad argumētū dico q̄ aliqs de ꝓgruo pt mereri gratiaz ex puris naturalib⁹ sic aliqs diligēs deū sup oia naturaliter fm rectā rōnem ⁊ alias circūstantias requisitas ad actuz meritorium meretur primā infusionē caritatis: sed de ꝓdigno non pōt aliquis mereri gratiam ⁊ gliam sine caritate

BB Ad tertiū

Ad errorem pelagij dico q̄ ipe posuit q̄ aliqs ex puris naturalibus potest vitare oēm peccatum actuale et originale et mereri vitam eternam de condigno et in boc errat. Ad tertiū dubium dico q̄ ides actus numero nō potest successiue terminari ad diuersa obiecta. ita q̄ primo terminet ad vnum ⁊ postea ad aliud vl post ad diuersa obiecta sicut ponit Jobānes in primo de fruitione et ꝓpter illam rationem de transitu contradictoriū in contradictoriuz quam fecimus contra Jobannem in materia de fruitiōe que cū ibi et alibi frequēter ⁊ diffuse ponant ideo nunc pertranseo.

Hec sunt que Jll. Guilbelmus de ockam super quattuor sententiarū libros scripta reliquit: inter que siqua offendant discrepantia: danda est venia auctori: qui (veluti ꝓfitet) in diuersis locis diuersas nūc recitat nunc insequit opiniones. Porro impressor etiam gre sunt referende qui ea tam fideliter et tam terse: ad optimi maximi saluatoris nostri laudem et studiosorum commoditatē multiplicauit.

Impressum est autem boc opus Lugduni p Jll Jobannē trechsel alemānum: virū bums artis solertissimum. Anno domni nostri. Jll. CCCC.xcv. Die vero decima mēsis nouēbris

Laus omnipotenti deo

Ad lectores eoz qui in ꝓmis versiculoz elementis notificātur cōmendatūcula.

Grandia cū multo magnarū pondere rerum
Verba: meduseis nō tamen hausta vadis.
Immo nec arguto que cōcrepitātia plectro
Letriā vacuis mentibus attulerint.
Vinc inquā fucus moroſioz exulat omnis:
Et clarent magne sensa profunda rei.
Lustrato: siquidē rerū pentissimus occam
Magno atq; audaci preditus ingenio:
Vnus doctoz subtili obsistere suetus:
Multoruꝫ votis sepe vocatus: adest.
Vic olim extoris: nunc o studiosa iuuētus
Vestro sese offert ⁊ sua iudicio.
Nesciuit viuēs cuiq; concedere: doctus
Contra precipuos arma mouere duces.
Digna inquā arma pijs ⁊ sane religiosis
Eloquij: ⁊ mentis dogma scientifice:
Omia Cquādoquidē supat moꝛs oīa) liquit
Contentus paruo funeris obsequio.
Clara tamen nobis q̄ plurima scripta reliqt
Auctoris rediment nomen ab interitu
Mille licet mundo det mūdi conditoꝛ ānos
Incolumem linquant tempora summa virū
Miraris forsan qui tanto munere donem
Preter pontificis iussa verenda hominem.
Reuera nibil buic mens est subscribere: verū
Eius scripta moꝛi non patientur eum.
Si tn ex multis placeant que plurib⁹: optes
Scire: buius titulum codicis inspicito.
Jnuenies etem sanctoꝛum sensa quaternis
Traducta: bic rotidem clarificata libris.
Talia sollicit⁹ potuit tibi munera Trebsel
Reddere Trittemio preditus auspicio.
Esse autem memorē studiosum cōdecet oēm
Cum nibil ingrato fedius esse queat.
Hoc siquidē pacto maioꝛa volumina quibit
Suscipere impensis multiplicanda suis:
Et studiosa coboꝛs doctoꝛum freta bonoꝛum
Lumine: sydereas discet adire vias.

Registrum

Huius operis. a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p. q.r.s.t.v.x.y.z. aa.bb.cc.dd.ee.ff.gg.hh. Jrem A.B.C.D.E.ff.G.H.K.L.M.N.O.P. R.S.T.er.V. sunt quaterna. J.er. O. rerna. er. X. ąternū. Cetilogij AA. et BB. ąterna.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Centilogiū theologicū

Centilogij theologici magistri Guilhelmi de ocklā oēm ferme theologiā speculatiuā sub certū oclusionib⁹ vñ nomē sumpſit: subtilissime cōplectēris: ꝓfatio icipit

Centilogij ꝓfatio.

Prima no

a bis innata eo ꝓti⁹ naturaliter appetit cognoscere suū finez: quo ꝓ cæteris appetēt⁹ oīm⁹ bus corruptibilib⁹ creatis: ratione ditata: ad ymaginē ⁊ similitudinē dei celsi⁹ eminētiusq; figurak. Præsertim cū ſz Aristotelē ꝓmo etbi corū. Omis ars ⁊ oīmis doctrina: similit aūt ⁊ actus ⁊ intellectio bonū quoddā appetere videntur. Hoc aūt bonū nobis manifestat diuina sapientia ꝑ directiones pulcherrimas humani finis q̄ deus ē. Cū ipe sit alpha ⁊ o: ꝓncipiū ⁊ finis. In cui⁹ laudē ⁊ gloriā centū cōclusiones theologicas vt breuissime ⁊ cōmodissime potero declarabo. Quarū ꝓma est talis.

A Prima conclusio.

Ens est. Cōclusio

b nem istaz tā theologi q̄ ꝑbi vnanimiter posuerūt. In theologia nāq; tanq̄ ꝓncipiū ꝓmū ab oīmibus ꝓsuppositū et aliorū omniū fundamētū esse cōprobak. In ꝑbia vero ſm plures nō solū opinabilit: verū etiā ꝑbilisce demōstratur. sicut pz ꝑ aristotelē viij. phi. vbi deducit ex ꝓncipijs naturalibus ad imobile penit⁹ ꝓmū mouēs: qđ ꝓma cā et de⁹ ab oīmibus vocak. Hoc idē. ij. metha. vbi declarat aristoteles q̄ i causis nō sit ꝓcessus in infinitū. et ꝑ oīs ad vnū ꝓmū deueniendū qđ est oībus summū bonū. Idē clari⁹ deducit xij. metha. vbi ꝓbat vnū ee ꝓncipiū omniū scz substantiā ꝓmā et pfectissimā quā nominant oīs deū. Istā g̃ cōclusionē tā a ꝑbis q̄ a theologis ꝓsuppositā atq; datā ꝓ fundamēto totius operis ꝓmit⁹ pono. Verūtñ de necessitate ponēdi an scz demōstrabile sit vel ꝓbabile deū ee vel ꝑ se notū nō videk eque planū Et iō circa istā materiā dignū duco aliqualit̄ disputādū. Præmissa tñ ista ꝓtestatione: q̄ si aliq̄d diterim i isto libello vel i aliquo alio qđ nō sit bene dictū nūc ꝓ tūc reuoco i bmōi scriptis| Deducit g̃ aristoteles. viij. phi. ꝓmū mouens imobile medio tali. Oīme qđ mouek ab alio mouek. ⁊ nō est ꝓcessus in infinitū in causis. g̃ ē vnū ꝓmū imobile in mouētib⁹. Prima ps antis scz q̄ oīme qđ mouek ab alio mouek. Ptz ex boc. q: aliē sequerek q̄ aliq̄d posset primo ⁊ ꝑ se seipm mouere: ⁊ tūc idē eēt i actu et in potētia respectu eiusdē. Scda ps antis scz q̄ nō sit ꝓcessus in infinitū in causis mouētibus, ptz ex boc q̄ si eēt ꝓcessus i infinitū nulla

B Ens deū ee sit demōstrabile ⁊ ꝑ se notū an ꝓbabile

C Rōnes ꝑbi

Primū argu.

Scdm argu.

M. Guilhemi de ocklā

esset cā media, q: vbi nō ē vltimū ibi nō ē mediū. ⁊ ista demōstratio videk a posteriori esse. q: ab effectu habuit originē, scz a motu. Sed ista rō q̄is sit aliquib⁹ ꝓbabilis tñ nō videk demōstratiua. Primo q: possum rōnabilit̄ dicere aliq̄d seipm mouere sicut aīa et āgelus q̄ ꝓducūt varios suos act⁹ ⁊ grauitas ipa q̄ mouēdo seipsam descendit. Et si dicak q̄ descendit descēsu subiecti ⁊ ita nō mouet seipaz. Cōtra. illud pot⁹ dī mouere qđ mouendo se mouet q̄ aliq̄d aliud cui inheret scz suū subiectū g̃ pcila cā mot⁹ ē descēsus naturalis. Itē circūscribak subiectū adhuc grauitas descendit Itē pzin sacramēto altaris vbi a plurib⁹ ponūtur accidentia sine subiecto. Aliquib⁹ g̃ videk nullū incōueniēs, aliq̄d posse seipm mouere. et ꝑ oīs ista ꝓpō oīme qđ mouek ab alio mouek nō est ꝑ se nota: nec ex ꝑ se notis deducta. ⁊ ꝑ oīs nō est ꝓncipiū demōstratiuū. Ad argumētū i oppositū qñ dī sequerek q̄ idē eēt in actu ⁊ in potētia simul. Dicik q̄ ista pōt habere duplicē sensum vnū scz talē, idē bz aliq̄d actu ⁊ nō habet illud actu ſ in potētia habendi ē. ⁊ iste sensus ē impossibilis tāq̄ includēs cōtradictionē manifeste. Aliū sensū talē pōt habere idē ē actu potēs ad causandū in seipo aliq̄d ad qđ ē in potētia ad recipiēdū ⁊ hoc videk multis satis possibile: qđ sufficit in ꝓposito ad impediendū vt ꝓdicta ꝓpō. scz oīme qđ mouek ab alio mouek sit primū ꝓncipiū. Alie vero rōnes aristotelis quib⁹ nitit̄ h̄ idē ꝓbare q̄is sint multis ꝓbabiles nō oīmib⁹ tñ videnē demōstratiue. Scdo instari pōt ꝓtra aliā ꝓpōnem assumptā. scz q̄ nō sit ꝓcessus i infinitū in mouētib⁹ q: clarū ē q̄ opz necessario ponere in aliq̄b⁹ causis mouētib⁹ ꝓcessuz in ifinitū. sicut pz si pcutiak aliq̄d cōtinuū lōgum ex percussiōe vni⁹ ptis scz finis ps pcussa mouet partē sibi cōtinuā ⁊ illa ps aliā ⁊ sic in infinitū ex quo sūt ibi ifinite ptes saltē ꝓportionabiles ſm lōgitudinē quarū q̄libet mouetur rōne talis pcussionis. et iō nō ē ipossibile ſ pot⁹ necessariū i mouētib⁹ ponere ꝓcessuz in infinitū. In discōtinuis vero ⁊ q̄ nō pñt sit cōtinuari ponere infinitū nō videk ipossibile ſ pot⁹ ex ꝓncipijs aristotelis planū sequit: sicut in aiab⁹ intellectiuis quas aristoteles ponit ꝓpetuas. ij. de aīa, ⁊ sic verisimilit̄ ifinitas ex quo infiniti bōes ꝓcesserunt si nō in pluribus bōibus fuerit vna eadē aīa sicut satis ꝓ tūc pōt poni. Ad scdm argumētū i oppositū qñ dī q̄ si sic sit nulla esset cā media respectu vltimoz intrinsecoz q̄is aliud posset ee mediū respectu alioz. Et tūc ad argumētum qđ aristoteles facit. viij. phi. qñ deducit q̄ infi

D Cōtra rōnes ꝑbi

E Ad primū argu.

Ut sit processus i infinitū

F Ad scdm argu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

A Cōclusio scōa q̄ ē tm̄ theologica q̄ ph̄. losophica

nicus mor⁹ cēt i tpe finito si i ifinitū eēt ꝓcessus i causis mouētib⁹? Dicit q̄ aliq̄b⁹ nōn⁹ inconueniēs tal⁹ mor⁹ ifinitor mouētiū q̄ debeat dici ifinit⁹? q: mouētia cē p̄nt i corporalia t q̄uis cēnt corporalia adhuc possz ꝓbabiliť sustineri tal⁹ cē ifinit⁹. Et q̄b⁹ oīb⁹ seq̄t vel seq̄ť aristotelē nō demonstrare vnū cē motorē immobilē q̄uis ꝑ ꝓbabili⁹ q̄ suū oppositū potuerit poni. q: oēs apparētie eq̄ euidēť vel euidēti⁹ p̄nt saluari ponēdo finitatē i mouētib⁹ t vnū p̄ncipiū sic ifinitatē ponēdo: iō poti⁹z poni

Alia cōclusio ē tal⁹ q̄ nō sunt plures diꝛ: accipiēdo deū ꝑ summo bono. Ista ꝯclusio ē tm̄ theologica q̄ phisica. Nā in theologia ē vnū ō decē ꝓceptis i mōre ſynai moysi datis ad q̄ ꝓcepta tm̄ antiqua q̄ nova lex cōiter omnē ligat moralē. sicut ptz i exodo t bxuit⁹ p totaz theologiā. Phs etiā ꝑ idē tenet. sicut ptz. vij. phi. vbi deducit ad vnū p̄ncipiū sic deductū ē i ꝓcessu p̄me cōclusionis. Et p̄mo celi vbi ꝓbat plures nō eē mūdos. Et. ij. metha. vbi determinat vnā eē summā cām sempiternā. Et ista cōclusio ab oīb⁹ ponit⁹ ꝓbabilis eē t ꝓbabilior sua opposita. ꝑ minime demōstrata. q: theologice loquēdo q̄uis in diuinis nō ponat⁹ pl̄alitas eēntial⁹. tm̄ ponit⁹ pl̄alitas ꝓsonalis: certe ab aliq̄b⁹ ponebat⁹ heretice pluralitas eēntialis. sicut ab abbate ioachim sic elicit⁹ eē de sūma trini. t fi. ca.

B Q: nō est demonstratiua

C

Jté nullū icōueniēs rōabiliter deducit⁹ ex pluralitate pluriū cārū. q: inē illas nō posset eē aliqua discordia. ex quo q̄liber illarū q̄ē optimū sp vellet. t p q̄ns vnanimi assensu oīa gubernarēt. Jté aliq̄b⁹ dubitabile vī satis: vtrū sit ali⁹ mūd⁹ ab isto. q̄a de⁹ ita facilit potuiſſz aliū vel alios creasse sic istū. q: isto creato nō fuit sua potentia tota exhausta sic oēs theologi tenēt firmit. Et si essz ali⁹ mūd⁹ q̄re nō ali⁹ ꝓnceps: vel p̄ma causa.

D

Nec argumenta arist. i. celi faciūt aliq̄b⁹ necessitatē. Nā ex ꝑ q̄ ipe dic̄ q elemēta illi⁹ mūdi niterenť moueri ad loca elemētor istī⁹ mūdi nō viuerū. q: nulla cōtēta i illo mūdo haberēt influentiā aliquā istius. cū penit⁹ ibidē nihil esset sursū vel deorsum vel mediū vel vltimū vel circūferentia vel centrū respectu istī⁹ sicut si ymaginarer terra pura extra istū mundū: vel in eadē grauitate sicut ista poneret⁹ in q̄rtū talis nullo mō moueret⁹ fm aliquā diam localē eo q̄ ibidē esset. Nō g̃ cōclusio tm̄ demōstrata. ꝑ bene tm̄ ꝓbabilior suo oppositō tenēda esset eo q̄ omes apparentie equalit apparent t faciliter p̄nt saluari tenendo vnitatē p̄me cāe. et per p̄ns talis pluralitas nō ē ponenda.

A Tertia cōclusio

Tertia cōclusio est. q̄ deus ē intensiue virturis infinite. ista firmit⁹ habet credi et teneri a theologis ex vocabuli significatione: sicut elicit⁹ a boctio. iiij. de cōsolatione phie. qō est illud quo maius excogitari nō p̄t. g̃ infinite virturis. q: quocūq̄ finito dato maius excogitari p̄t. Jté ꝑbs hoc idē deducit. viij. phisicox. ex eternitate p̄mi motus vbi videtur aristoteles velle primā cām nō posse ꝑpetuo mobile primū mouere: nisi esset infinite virtutis.

B Q: nō est demonstrata.

Jté quodāmodo potest elici ex aristotele. ij. metaphisice. Verūtn̄ ista ꝯclusio videť ab aliquib⁹ nō demōstrata: sed sicut ꝓcedēs ꝓbabiliter opinat⁹. p̄mo q: tale significatū vocabuli est ad placitū imponētis. Cū oē nomē sit vox significatiua ad placitū. t p q̄ns nulla necessitatē inducit ista cōclusionez ponēdi. Secūdo q: rō aristotelis nō demōstrat: nec aliquā euidentiā inducit: q: angel⁹ posset primū mobile mouere ꝑpetuo. sic etiā aīa et quecūq̄ ꝑtia actiua q̄rūcūq̄ parua. q̄a in illo motu nō est aliqua resistētia intrinseca vel extrinseca. nō intrinseca: q: primū mobile nō est mixtuz. nec extrinseca: q: ibi mediū nō est obstaculū: t ibi nulla est resistētia vbi nō est mediū: q̄uis posita requirūtur ad mouēdū. Jté aristoteles. xij. metaphisice ponit alios motores ozbiū potentes mouere suis virtutib⁹?: non tm̄ sunt potētie infinite intensiue. Nō est ergo cōclusio demōstrata: ꝑ tm̄ ꝓbabilit opinata. q: sat⁹ dignuz est deo nostro exhibere t attribuere oēm excellētiā t bonoꝛ quo maior⁹ nō poterit excogitari.

A Quarta ꝯclusio.

Quarta cōclusio est. q̄ deus est oīpotens. Jstā cōclusionē tenēt catholici tm̄ ex ꝓria sequētē. q: ex quo est virtutis infinite intēsiue videť sequi ipm esse oīpotentē. Verūtn̄ imaginat⁹ ab aliquib⁹? aliq̄d posse esse infinite virtutis intēsiue respectu vni⁹? actiōis: qō nō respectu cuiuscūq̄. vt si ignis poneret⁹ infinite ꝑfectionis respectu calefactiōis: ex hoc tm̄ non sequit⁹ q̄ esset oīpotēs. Silr nō sequit⁹ q̄ si deus sit infinite virtutis intēsiue. g̃ de⁹ est oīpotēs. Sed bene ex significatione vocabuli ꝑfectionis data plenius sequit⁹ ex ista scz significatiōe. q̄ deus est illud quo meli⁹ vel maius excogitari non p̄t.

B Hic arguit⁹ q̄ de⁹ nō sit oīpotens

Sed cōtra hoc arguit⁹ t ꝓbatur q̄ de⁹ non sit oīpotēs. Sortes p̄t aliq̄d facere qō deus nō p̄t facere. g̃ de⁹ nō est oīpotēs. ꝓna est clara t añs multiplicit declarat⁹. Primo q: sortes p̄t interficere seipsum: t de⁹ nō p̄t interficere seipm. g̃ nō p̄t de⁹ qō p̄t sortes: t sortes p̄t qō non p̄t de⁹. Secdo sortes p̄t sibi ꝑ malū facere. de⁹ aūt nō p̄t. g̃ sortes p̄t quod de⁹ nō p̄t. Tertio sortes p̄t sedere iuxta meliores t de⁹ non p̄t. g̃ t̄c. Quarto sortes p̄t generare filiū a se distinctū essentialit qō de⁹

Primo

Secundo.

Tertio

Quarto

Quinto
Sexto
Septimo

nō p̄t. g̃ t̄c. Quito sortes p̄t peccare. de⁹ aūt nō. g̃ t̄c. Sexto sortes p̄t irasci. deus aūt nō. g̃ t̄c. Septimo sortes p̄t informari t aliq̄d accidēs recipere q̄ oīa de⁹ nō p̄t facere. g̃ sortes p̄t facere quod deus non p̄t.

Octauo

Octauo sortes p̄t loq̄ comedere cātare mutare nutrimētū in substātiā suā crescere t augmētari fm suā essentiā: qō de⁹ nō p̄t fz suā essentiā. g̃ t̄c. t alia multa istis similia p̄nt cōtra istā conclusionē adduci q̄ istis. solutis p̄nt faciliter solui.

C Respōdetur ad primū

Ad ꝓmū istoꝛ dr cōcedēdo ꝓnam t negādo añs. t ad p̄mā ꝓbationē dicitur negādo istā ꝓnam sortes p̄t seipm interficere t de⁹ nō p̄t. g̃ t̄c. Et hoc duplici de cā Primo. q: cōmittit fallacia equiuocationis i isto termino seipm. nā in ꝓma supponit ꝑ sorte t in scda supponit ꝑ deo. t sic equocat⁹. Secūdo q: cōmittit fallacia figure dictionis cōmutādo quale qd in hoc aliq̄d. hoc ē arguēdo a terminis accidētalib⁹? ad terminū absolutū t substātialē q̄sti termini q̄ accipiunt⁹ i añte sez interficere seipm sūt termini accidētales t isti termini q̄ ponūtur in ꝓnte sunt termini essentiales t substātiales. t iō nō opz istā cōsequentiā valere sicut ista non valet sortes nō cōedit carnes crudas vel. sortes nō p̄t comedere carnes crudas. g̃ sortes nō p̄t comedere qō beri emit. ꝑ bene sequit⁹ sortes p̄t interficere seipm t de⁹ nō p̄t interficere sorte. g̃ sortes p̄t aliq̄d facere qō de⁹ non p̄t facere. et tūc scda ps añtis ē falsa.

Ad secundum

Ad scdm dr ꝓsimilit negādo ꝓnaz. q: hoc relatiuū se ibi mutat. q: in ꝓma ꝓpone refert ad sortē. t in scda ad deū. t iō ꝓna nō valz

Ad tertium

Ad tertiū dr vniformit negādo ꝓnaz. q: hoc relatiuū se ibi mutat. q: in ꝓma ꝓpone refert ad sortē. t in scda ad deū. t iō ꝓna nō valz

Ad quartū

Ad quartū dr negādo añs. q: in generatione de⁹ p̄t⁹? operat⁹ q̄ sortes. q: sortes nihil p̄t nisi deo coopante fz q̄ elicit⁹ plane. vij. t. viij. phi. t in illo euāgelio sine me nihil potestis facere. vnde de⁹ potius ē p̄r filij sortis q̄ ipe sortes sicut cā ꝓncipalis magis ē cā q̄ cā instrumēralis q̄ nō agit nisi ꝑ virtute cāe instrumētal⁹.

Ad quintū

Ad quintū dico negādo ꝓnam. q: cōmittitur fallacia figure dictionis cōmutando quale qd in hoc aliq̄d q: fm doctores posse peccare pot⁹? significat defectū potētie q̄ potētiā q: tales ꝓpōes sortes p̄t deficere a bono sortes nō bz tātā potētiā q̄ sp possit virtuose agere sortes p̄t vinci sortes nō bz tātā potētiā q̄ sp possit resistere nocumento significāt defectū tal⁹ potētie

Ad sextum

Ad sextū pz ꝑ iā dicta q: potētia illa pot⁹? denotat defectū potētie q̄ pfectionē ipsius t illa forma nō valet. q: cōtinue

Ad septimū.

Ad septimū p idē negat⁹ ꝓna. nā in oībus silibus accidētibus de⁹ pot⁹? operatur vt dictuz est q̄ sortes. q̄a sub loquēte deo sortes loquit⁹ magis: t ipo magis comedēte magis comedit: t ipo concārante magis cārat tanq̄ principalis causa cui⁹ est talis effect⁹. Ptz g̃ q̄liter cōsilia sunt intelligēda q̄ idiotis nō intelligentib⁹? satis videtur ligare: sicut dictuz est. Paret ergo conclusio.

Ad consimilia

A Quinta conclusio

Quinta cōclusio est ista. q̄ de⁹ p̄t facere oē qō nō includit ꝯdictionē. Jsta cōclusio sequit⁹ ex ꝓxia ꝓcedēte. q̄a oē possibile oīpotēs p̄t facere: ꝑ omne qō nō includit ꝯdictionē possibile est fieri. g̃ oē qō nō includit ꝯdictionē de⁹ p̄t facere. Sz cōtra istā cōclusionē instat⁹ sic. oē qō nō includit ꝯdictionē de⁹ p̄t facere: ꝑ facere pctm̄ nō includit ꝯdictionē. g̃ de⁹ p̄t facere pctm̄. Ad istud dicit⁹ distinguēdo ꝓns penes ꝓphibitionē. nā vn⁹? sensus est iste. de⁹ p̄t facere illā rē seu illū actū q̄ est pctm̄. Jste sensus est verus t ꝓpri⁹?: q: q̄ aliq̄ res posset fieri sine hoc q̄ de⁹ ꝓncipalr causa existeret i ꝓbia esset erroneū t in theologia hereticū. Alij⁹ sensus est iste. de⁹ p̄t facere pctm̄. i. de⁹ peccare p̄t t male facere: t iste sensus est ip⁹ pri⁹? t falsus t ex hoc nō sequit⁹ vt dictuz est q̄ aliq̄d p̄t facere sortes qō de⁹ nō p̄t facere: q: faciēdo peccatū de⁹ nō peccat: t isto mō nō sequit⁹ de⁹ facit pctm̄. g̃ de⁹ peccat. Debet aūt dicta ꝓpositio sane intelligi in isto sensu. oīe illud de⁹ p̄t facere. ad cui⁹ ꝓpositionē significatē illud esse t fieri nō sequit⁹ ꝯdictio t ꝑdicata sibi inuicē cōtradictia vni⁹? t eiusdē significati. q: que sic sibi ꝓpis ꝓtradicūt esse simul vera non possunt.

Sexta conclusio.

A Sexta cōclusio est ista. q̄ de⁹ p̄t assumere oēm creaturā siue oīe aliud a deo in vnitate suppositi. Jsta cōclusio sic ꝓbat⁹. deus assumpsit aliquā creaturā siue naturā i vnitate suppositi. g̃ de⁹ p̄t assumere oēm. Jsta ꝓna pz. nō gra forme: ꝑ gra materie. q: nō videť maior rō q̄re potuit vnā assumere meli⁹? q̄ alia: et oīes sunt cōpossibiles. g̃ potuit assumere oēm. ꝓna ista est sat⁹ cōis t ꝓbabilis in theologia: t añs ꝑdicte ꝓne. s. q̄ de⁹ assumpsit vnā naturā ē articul⁹? fidei. q: est articul⁹ fidei q̄ de⁹ assumpsit naturā humanā. Jté nō icludit ꝯdictionē deū assumere naturā asininā. g̃ de⁹ p̄t facere. ꝓna ista pz ꝑ conclusionē proxime precedētē ꝓpatri ratione potest assumere lapidē t lignuz t̄c.

Septima ꝯclusio

A Septima ꝯclusio est ista q̄ videť ex istis seq̄ q̄ ois ꝓpō mere affirmatia ex termis vlib⁹? cōposita in q̄ nulla ponit⁹ negatio cui⁹? t̄mini supponūt pro aliquo q̄ nō fallificat⁹ ꝑ suppositis diuinis sine noua ipositiōe t̄mioꝛ est possibil⁹.

Cōclusio ista declarat⁹ sic. de⁹ assumpsit t po

Universidad de Deusto
Biblioteca

tuit assumere quālibet creaturaz vel pōt. igit̄ omīs ꝓpō talis ē possibil̄. Ista ꝓna ē bona ⁊ añs ē possibile. Et q̄ ista ꝓna sit bona p3 ex b̄ q: facta assumptione alicui⁹ creature in vnitate suppositi diuini: statiz fit cōicatio ydiomatū siue dictionū. scz dei ⁊ creature illi⁹ assumpte: sicut q̄n fuit facta assumptio nature hūane in vnitate suppositi diuini statim fuit cōmunicatio ydiomatū facta: ⁊ statim fuerūt tales ꝓpones vere de⁹ ē hō. homo ē de⁹. de⁹ ē mortalis. homo ē eter⁹. de⁹ est genit⁹. de⁹ fuit cōcept⁹ in vtero beate marie ẽginis. de⁹ incepit esse hō. homo fuit ab eterno. hō creauit mūdū ⁊c. ita q̄ omnia vlia alias verificabilia q̄ fuerūt et sunt termini cōicabiles de deo fuerunt vl̄ sunt verificabilia de hōie ⁊ ecōuerso. ⁊ hoc rōne terminoz assumptoz. talis assumptiōis g̃ pari rōe si de⁹ nūc assumeret aliquā creaturā in vnitate suppositi cōsilis fieret inf deū et illā creaturā cōicatio dictionū g̃ cū ipe possit omnē creaturā assumere in vnitate suppositi i rer ipm et omnē creaturā pōt ee cōicatio oim ydiomatū ⁊ p ōns oētales ꝓpōes sūt possibiles. de⁹ est asin⁹. deus est lapis. lapis ē asinus. ⁊ sic de alijs ꝓpōnib⁹ mere affirmatiuis. quarū termini ꝑ aliquo supponūt. ⁊ ꝓbāt oēs tales expositorie sic posito q̄ fili⁹ dei assumeret lapidē ⁊ asinū in vnitate suppositi: tūc posset expositorie sic argui. iste filius dei ē asin⁹. iste filius dei ē lapis. g̃ lapis ē asinus. Et arū ē q̄ discursus ē expositorius ⁊ p̄misse patēt rōe assūptionis q̄ inducit ydiomatū cōicationē. Cōsimiliter quelibet ꝓpō mere affirmatiua ē possibilis cui⁹ termin⁹ ꝑ aliquo supponit i q̄ nulla ponit negatio. q: ista ꝓpō de⁹ est nōens sine noua impositione terminoz p nullā assumptionē poterit verificari Et ista oia sequūt ex istā cōclusione scz q̄ de⁹ pōt oīe qđ fieri nō icludit ꝺictionē. Sz ꝺ istas tres cōclusiones instat. Primo si de⁹ posset facere oīe qđ fieri nō icludit ꝺictionē: seq̄t q̄ de⁹ possz dānare beatā virginē ⁊ omnē multitudinē āgeloz seu beatoz. qđ nōvī bene sonare q: ex b̄ sequitur vt vī q̄ de⁹ nō eēt iustus et q̄ ipe iuste iudicaret. q: iustū ē dare ꝑmiū nō merenti et nō dare merēti. vñ sequit̄ vel q̄ ipe mētiretur q: ipe dicit bonos eē babituros vitā eternā sine beatitudinē ⁊ malos penā pati eternā fm illud euāgelij. Ibunt hij in vitā eternā illi aut ē in ignē eternū. Et q̄ ista sequeret p3. q: nullū istoz videret includere cōtradictionez. Et q̄ ista sit falsa patz ex opinione tā theologoz q̄ ꝓphetū qui ōnes ponūt sine hesitatione aliquali q̄ de⁹ nō pōt peccare. Propt̄ qđ venerabilis anselm⁹ in libro de libero arbitrio ait: si

B
Obijcitur contra quintā sextā et septimā conclusiones

Prima

deus mētiretur: tūc sequeret q̄ mendaciuz nō esset pctm̄: vel q̄ de⁹ nō esset. Itē si sic: seq̄retur q̄ aliq̄s possz deū odire meritorie. ista ꝓna ꝓbatur sic. deus pōt facere oē qđ fieri nō icludit ꝺictionē. g̃ de⁹ pōt ꝓcipere sorti q̄ sortes odiat deū. tūc arguit̄ sic. Quicūq; implet diuinuz ꝓceptū meret̄. g̃ sortes odiēdo deū meret̄. ⁊ quicūq; faciēdo aliq̄d meret̄ b facit ꝑ amore dei. g̃ sortes odiēdo deū meret̄ ꝑ amore dei. igr̄ sortes odit deū pro amore dei: qđ videt̄ includere ꝺictionē. q: q̄us essz possibile q̄ aliquis posset simul idē diligere ⁊ odire: nō tñ viderur possibile. q̄ aliq̄s odiat idē et videatur illud odire ꝓpt̄ b q̄ illud diligit. Et illud assūptū. s. q̄cq̄d meritorie facit aliq̄s: hoc facit pro amore dei. est principiū in theologia: qđ ponit q̄ sine charitate nemo pōt mereri: sicut plane videt̄ innuere illa auctoritas apl̄i. Si linguis hoim loquar ⁊ āgeloz. ⁊ i me charitatē nō habeā nihil mihi ꝓdest. Cōtra aliā istaruz triū cōclusionū. s. q̄ de⁹ posset assumere oēm naturaz in vnitate suppositi instat: q: vel talis assumptio est vnio creature ad deum: vel cū tali vnione spālis acceptatio: q: de⁹ spāliter ⁊ gratiose illā acceptat. vñ gratiosius acceptat illā talē creaturā sic assumptā q̄ aliquā aliā. Primuz nō pōt dici. q: tūc sequeret q̄ ois creatura tūc de facto esset assumpta. q: ois creatura est deo vnita. ex quo scm̄ theologos deus est vbiq; eētialr̄ ⁊ pntialr̄. Et si scm̄ dicat̄. tūc nō pōt assumere lapidē. q: lapis nō esset receptibilis alicui⁹ gr̃e: qua mediāte deus lapidez talit̄ assumere posset. Itez deus nō pōt plus diligere lapidē vt vī q̄ hoiem. q̄a deus nō pt aliq̄s creaturas diligere inordinate. ꝑ si deus plus diligeret creaturā mīn⁹ diligibilē ⁊ mīn⁹ magis diligibilē: ipe inordinate diligeret creaturas qđ deus facere nō pōt. g̃ nec naturā lapidis assumere pōt. Itē si deus possz assumere oēm creaturā in vnitate suppositi ⁊ pari rōne assumptā dimittere. Ista ꝓna videtur eidēs ⁊ falsitas ꝓntis sequit̄. q: ex hoc sequeret q̄ iste termin⁹ bō esset termin⁹ accidētalis. q̄a pōt adesse et abesse ꝑter subiecti corruptōez. ⁊ possz vere affirmari: et posset vere negari de eodē ꝑter b q̄ aliq̄d corrūpat̄: ⁊ falsitas ꝓntis satis reputat̄ nota in logica ⁊ pōt plane elici a porphirio q̄ ponit dr̃am int̄ sbam ⁊ accidēs. ⁊ ꝑcipue int̄ spēm spālissimā ⁊ accidēs: qđ est vle Scda declarat̄. q: si de⁹ posset dimittere naturā būanā assumptā. ponat̄ g̃ in eē ⁊ vocetur fili⁹ a. ⁊ ista natura sit b. tūc sic a fuit bō. et nūc nō est bō. g̃ iste termin⁹ bō ꝓnoīficat ō a ⁊ postea vere negat̄ ab a. ⁊ clarū est q̄ nō est i aliquo corrupt⁹. Et cōsilr̄ pōt argui de b. quia

C
Cōtra sextā cōclusionem primo

D
Obijcitur ꝺ septimā cōclusionem primo

Secundo

Tertio

nūc b est bō ⁊ ꝓus nō fuit bō. q̄n scz b fuit assūpta: ⁊ b nō est corrupta: vel nouit̄ gñata. g̃ iste rminus bō pōt adesse ⁊ abesse ꝑter subiecti corruptionē. g̃ est accidēs. Item istū filiū de mōstrādo b genuit btā virgo. istū filiū demōstrādo a genuit btā virgo. ⁊ nullū istoz est reliquū. g̃ genauit duos filios. qđ ꝺr esse hereticū in theologia. Itē sequit̄ q̄ btā virgo posset nouū filiū hīe sine noua gñatiōe. q̄ns dicit̄ esse falsuz. ⁊ q̄a ptz. q: ista natura dimissa statim post dimissionē icepit eē fili⁹ virginis. q̄a ista natura icepit eē bō: si iste bō nō fuit creatus: ꝑ naturalr̄ gñatus. i vtero btē ẽginis marie ꝓceptus ⁊ nutrit⁹: ⁊ āte dimissionē nō fuit fili⁹. q: si sic btā virgo habuisset duos filios. s. ipm b. ⁊ ipm a. g̃ nūc icepit eē fili⁹. g̃ btā ẽgo habz nouū filiū sine noua gñatione. Et cōsilr̄ posset ꝓbari q̄ btā virgo desinit hīe istū filiuz demōstrādo a sine alicui⁹ corruptiōe: ⁊ q̄ aliq̄ duo ꝓmo pñt eē mat̄ ⁊ filius: ⁊ postea in nulla linea cōsanguineitatis sibi iuicē attinere sine aliq̄ mutatiōe alicui⁹ illoz: qđ nō videt̄ bñ sonare. q̄a facilr̄ ptz et tā dictis. q: dimissa natura būana: tūc a desinit eē filius btē ẽginis. ⁊ tūc a in nullo est mutat⁹. nec oz q̄ btā virgo sit in aliquo mutata. Cōtra tertiā cōclusionē scz q̄ ois affirmatiua ⁊c. Instat q̄ sic sequeretur q̄ ista ꝓpositio bō est asin⁹ esset possibilis q̄a pōt esse vera sine noua ipositiōe t̄minoz: ꝑ falsitas ꝓntis declarat̄. ois ꝓpositio est ipossibilis q̄ significat sic esse: sicut ipossibile est eē ira est b. g̃ ista ē ipossibilis. Maioz videt̄ euidēs ꝑ diffinitionē ꝓpositiōis ipossibilis. Minoz est nota. s. q̄ ista ꝓpō bō est asinus significat sicut ipossibile est esse. q: significat vnā rē esse aliā rem̄a tali re distinctā: vt sortē esse asinuz a sorte distinctū: qđ est ipossibile. q: includit ꝺictiōez. s. q̄ idē naturalr̄ sit idē alicui ab alio distincto. q: significat q̄ sortes sit tali rei idē: ⁊ q̄ sortes nō sit tali rei idē: q̄ manifeste sibi iuicē ꝺicūt. Itē de⁹ nō pōt facere sortē eē platonē. g̃ a multo fortiori deus nō pōt facere sortē esse asinū. Ista ꝓna videt̄ euidēs ⁊ ātecedēs. clarū est ⁊ ab oībus tenet̄. Itē si sic seq̄retur q̄ oēs ꝓpositiōes essent possibiles: saltē ad istū intellectū q̄ pñt esse vere sine noua impositione terminoz. sicut ista oīe ens est fili⁹ beate virginis. oīs lapis est filius beate virginis ⁊c. que sunt ꝓpositiones mere affirmatiue i q̄b⁹ nulla ponit̄ noua ipositio nec negatio. quarū termini stāt pro aliquib⁹. ꝓns videt̄ satis sinistre sonare. Ad primū istoz ab aliq̄bus ꝓceditur. q̄ deus de sua potētia absolura pōt dānare innocētē ⁊ beatificare nocentē. ꝑ tamē nō posset de sua potētia ordinata. Sed

Secundo

Tertio.

E
Ad istū ad ꝓmuz ' ōtra quintā cōclusionem

cōtra. potētia dei absoluta dicit̄ eē potētia ordinata dei. g̃ q̄cunq; posset ꝑ potentiā absolutā: posset ꝑ potentiā ordinatā. Propt̄ qđ aliq̄ volētes corrigere modū loquēdi mutār locutionē noīalē in aduerbialē. dicētes q̄ deus pōt facere p̄dicta absolute: ꝑ nō pōt illa ordinate facere. i. tenēdo suā ordinationē. q̄a ab eterno ordinauit beatos esse p̄miādos: ⁊ malos dānandos. Sed cōtra. creatura vt ptz. scz malus iudex dānat rpaliter innocentez ⁊ liberat pessimū pctōrez. g̃ deus b facit: vel saltē pt̄ facere. ⁊ ista ꝓna ptz ꝑ quartā conclusionē. Ad istud dicit̄ q̄ de⁹ facit hoc ex cōi influētia cooperatiue seu pmissiue: nō tñ facit hoc beneplacite. Alij vero dicūt similr̄ negādo deū posse talr̄ facere beneplacite. Et vlterius dicit negādo q̄ nullū istoz icludit ꝺictionē. Primo dicūt q̄ satis expresse includit ꝺictionē. deū dānare beatos: et btificare malos. q: ex b̄ seq̄tur q̄ deus nō eēt bon⁹: et q̄ deus nō est. scm̄ q̄ tāgebat ꝑ auctoritatē anselmi. ⁊ istud videtur multis satis sic ꝑ istis rel̄sionib⁹ dirisse.

Replicatio

Rūsio

F
Ad secūdum

Ad scm̄ dicit̄ ab aliquib⁹ cōcedēdo cclusionē. scz q̄ aliq̄s ꝓt odire deū meritorie ⁊ hoc ꝑ pter argumētū factū ⁊ vlteri⁹ in tali casu q̄ q̄cūq; merendo aliq̄d facit: fac b amore dei nec hoc eēt ꝓncipiū in theologia illo casu posito. Et vlteri⁹ dicūt ad auctoritatē apl̄i q̄ intelligitur fm legē statutā de facto nō fm casū positū. i. fm potētiā dei absolutā. Alij vero facilr̄ cōcedunt q̄ aliq̄s pōt odire deū ꝑ amore dei. tñ negāt hoc includere cōtradictionē. Tertio dicūt simulr̄ negādo hoc deū ꝓcipere posse beneplacite ⁊ assertiue ꝑ tm̄ de cōi influentia coopatiue seu pmissiue rōne cuius ꝓcepti null⁹ aliquid facere tenet̄ nisi illud qđ ē euangelicū. Et cū hoc cōcordat sentētia apl̄i q̄ dicē si āgel⁹ dei euāgelizauerit vobis aliq̄d ꝓtr̄ illud quod euangelizatū ē nō credatis ei. Et vlterius qn̄ dī sortes pōt ꝓcipere dr̃ q̄ tales ꝓne breuiter vel vniuersalr̄ nō valēt sicut nō sequitur sortes pōt peccare. g̃ deus pōt peccare. et tñ cū hoc stat q̄ sortes nō pōt facere quin de⁹ hoc idē pōt facere. sicut ptz in declaratiōe tertie cōclusionis.

G
Ad primū cōtra sextā cōclusionē

Ad primū cōtra sextā cōclusionē dicit̄ q̄ ista assumptio qua de⁹ assumpsit creaturā in vnitate suppositi ē vnio ipsi⁹ creature ad deū siue ad suppositū diuinū ꝑ nō naturalis vnio ꝑ ypostatica ⁊ quasi ineffabilr̄ excedēs omnē vnionē naturalē accidentales ⁊ essentialē. q: rōne taliū vnionū naturaliū nō fit cōicatio ydiomatū substantialiū ⁊ consubstantialiū. q: quis materie vnīat forma ꝑ pter hoc nō concedit̄ q̄ materia sit forma nec forma materia, ꝑ rōe vnionis nature humane

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad suppositū diuinū cōcedit ꝙ homo ē deꝰ et deꝰ est hō. Et vlteriꝰ negat ꝓña qua iferturꝫ ois creatura de facto ē assumpta. qꝫ quis ois creatura quodāmō sit deo vnita. qꝫ deꝰ vbicꝫ ē nō tñ ita intēse siue ypostatice qꝫ nō i vnitate suppositi assumpta rōe cuiꝰ cōicatio ydiomatū sustineꝫ. Et vlteriꝰ dī ab aliq̄b ꝙ quis cōcederet ꝙ talis vnio seu assumptio eēt specialissima acceptatio: ꝑ tñ nō obstāte deꝰ posset assumere lapidē in vnitate suppositi. Et vlterius dī ꝙ deꝰ pōt absolute plꝰ acceptare lapidē ꝙ beatā virginē ꝫ ꝙ quācūꝫ aliā creaturā nō assumptā nō tñ hoc pōt ordinate. Et cōsimiliꝫ cōcedit ꝙ deꝰ pōt absolute plꝰ diligere lapidē ꝙ beatā virginē ꝫ quis nō ordinate. Sꝫ aliq̄ magis acceptāt ꝓmā solutōnē dicēres ꝓtradictionē icludere illud qō scḋa respōsio dicit qꝫ cōtra bonitatē dei eēt deū plꝰ lapidē diligere ꝙ bonā creaturā rōnalē. Ad secūdū ptz ꝑ tā dicta ꝙ quis deꝰ assumeret lapidē i vnitate suppositi nō tñ ꝓpt hoc sequit ꝙ deꝰ diligeret lapidē plꝰ ꝙ aliā creaturā nō assumptā ꝫ hoc dici pōt ꝑcise tenēdo ꝙ talis assumptio nō sit specialio: acceptatioꝝ gratioꝫ ꝑ ꝙ sit intēsio: vnio oēm vnitatē naturalē excedēs sicut ꝓdictū ē. Et cōsiliꝫ concedit ꝙ deꝰ absolute pōt aliquā creaturā q̄ ē minꝰ diligibilis magꝫ diligere ꝫ ecōuerso. nō tñ hoc ipe ordinate pōt. Ad tertiū dī ꝙ ꝓbabiliꝫ pōt cōcedi ꝙ ois res alia a deo respectu eēntie diuine ē accidēs seu termnꝰ accidētalis. Vtrūtñ aliter possꝫ difficultas euadi negādo cōsequētiā. qꝫ nō oīe illud qō pōt adeē et abeē ꝓpt subiecti corruptionē est accidēs. ꝑ qō ꝓpt sic naturaliꝫ adeē et abeē per operationē naturalē alicuiꝰ cāe scḋe naturaliꝫ operātis subiectū transmutabileꝫ de tali loq̄t porphirius

Ad quartū dī ꝓcedēdo tā ꝙ possibile absolute q̄ quis nō ordinate qꝫ scꝫ duos filios genauit beata virgo. Et vlteriꝰ cōcedit ꝙ bereticū ē in theologia dicere istā ꝓclusionē eē verā beata virgo generauit duos filios. ꝑ nō est bereticū dicere istā cōclusionē eē possibilē absolute. Ad quintū dico ꝙ beata virgo pōt bē nouit filiū sine noua generatiōe et aliquē filiū quē nūc habet desinere habere i filiū sine alicuiꝰ corruptione. Et finaliꝫ vlteriꝰ cōcedit ꝙ aliqua duo q̄ nūc sic se habēt tā ꝙ matꝫ filius pōt sibijnuicē nō attinere i aliqua linea ꝓsanguineitatis sicut ꝓbat argumētū nec boc ē icōueniēs respectu diuine potētie scꝫ ꝙ ꝑ pōt facere absolute q̄ quis esset ipossibile respectu alicuiꝰ cāe scḋe. Ad ꝓmū cōtra cōclusionē tertiā dī cōcedēdo hāc bō ē asin? eē possibilē et vlteriꝰ negat ꝙ ista bō est asinꝰ in oīi sensu

significet sic eē sicut ipossibile ē eē qꝫ ꝑz theologos saltē theologice loquēdo precise significat ꝙ homo q̄ est habēs naturā asininā sibi suppositaliꝫ vnitā est et hūs naturā humanā sibi suppositaliꝫ vnitā qō nō est ipossibile ꝑ satis possibile absolute q̄ quis forte nō ordinate siue de potētia dei ordinata. Ad scḋm dī ꝙ deꝰ nō pōt facere sortē eē platonē ad istū itellectū s. ꝙ deꝰ nō pōt facere naturā sortis esse naturā platonis. Et cōsiliꝫ diceret ꝙ deꝰ non pōt facere naturā asininā eē naturā humanā. Cū hoc tñ bene stat ꝙ ipse sine noua ipositōe terminoꝝ pōt hāc facere eē verā homo est istinus. Ad tertiū dī ꝓcedēdo ꝓñam nec tales ꝓpones sinistre sonāt respectu diuine potentie ad itellectū supius datū.

Octaua cōclusio ē ꝙ hec deꝰ patꝫ ē filiꝰ beate virginis ē possibilis sine noua ipositione terminoꝝ. Ista cōclusio seq̄t er imediate ꝑcedēre. Et vlteriꝰ ꝓbat sic. deꝰ pōt assumere naturā humanā assumptā a suo filio. g̃ hec est possibilis deꝰ pōt esse filiꝰ beate ṽginis. Ista cōclusio vī euidēs qꝫ ꝑcisa cā quare deꝰ ē filiꝰ beate virginis est. qꝫ ipe assumpsit naturā humanā in vtero virginis. g̃ pari rōe si deꝰ pōt assumeret eandē naturā in vnitate suppositi i vtero virginis vere diceret btē virginis filiꝰ. ꝯa posita causa ponit effectꝰ eius. Ans ptz ꝑ quitā cōclusionē. Item patꝫ est eq̄lis potētie filio vel eiusdē potētie. g̃ pari rōne q̄ filiꝰ assumpsit istā naturā: pōt assumere pōt. Sed cōtra istaz cōclusionē instat. qꝫ si sic sequeret ꝙ hec esset possibilis. Pī in diuinis est filiꝰ i diuinis. ꝓñs est bereticū et ꝓña declarat sic. qꝫ facta tali assumptiōe a ꝑe iste hō est patꝫ demōstrato hoie assumpto iste est filiꝰ. g̃ filiꝰ est pī. Itez sequeretur ꝙ oēs iste ꝓpositiones essent possibiles pī generauit seipsuz: pī moriebatꝫ in cruce: patꝫ etiā resurrexit a mortuis. et sic de silibus. Ad ꝓmū dicit negādo ꝓñaz: et vlteriꝰ ad ꝓbationē dicit negādo istā maiorē. iste homo ē pī demōstrato hoie assumpto: qꝫ nullꝰ hō est assumptus: qꝫ natura assumpta nō est hō: ꝑ suppositū assumēs talē naturā est homo. vñ ꝙ quis vna eadē albedo esset in sorte et in platone: nūq̄ posset ꝓbari ꝙ sortes esset plato. Sꝫ si i maiori demōstrat pī qui assumpsit istā naturā tunc esset vera illa iste homo est pī. sed tunc si idē demonstretur in minori. minor esset falsa.

Ad scḋm dicit cōcedēdo ꝙ ista est possibilis pater generauit seipsuz. q̄a pī posset assumere beatā virginē in vnitate suppositi. quo facto posset argui facilit. Ista btā virgo generauit istū patrē demōstrādo idē. et ꝓñs generauit seipm. Et vlterius dicit cōcedēdo ꝙ iste sunt

possibiles pater moriebatur in cruce etc.

Nona cōclusio est ista. ꝙ hec est possibilis spūssanctus est homo qui est filiꝰ predicte virginis: et probatur sicut precedens totaliter

Decima cōclusio est ista. ꝙ pater qui nūq̄ moriebatur pōt esse mortuꝰ. Ista ꝓclusio declarat sic. patꝫ pōt assumere naturā assumptā a filio q̄ in cruce moriebat rōne nature assumpte et patꝫ nūq̄ moriebat. g̃ patꝫ q̄ nunq̄ moriebat pōt fuisse mortuꝰ. Prima ptcula patz et octaua cōclusione. Et scḋa ptcula scꝫ ꝙ patꝫ nūq̄ moriebat est satis nota in theologia. Et ꝓña patz ex hoc qꝫ sicut filius dei nūc dī fuisse mortuꝰ in cruce rōne hūanitatis assumpte q̄ i cruce moriebat: pari rōe si pater assumeret eā dē naturā posset dici fuisse mortuꝰ in cruce rōne eiusdē nature ab eo assumpte q̄ i cruce moriebat. Nec forte q̄s dicat ꝙ ad veritatē illius patꝫ moriebatꝫ in cruce nō sufficit ꝙ natura ab eo assumpta moriebatꝫ in cruce. ꝑ req̄rit sil cū hoc ꝙ ista natura assumpta q̄n moriebatur in cruce a patre fuerit assumpta. Sꝫ ꝑ nō vī oportere. qꝫ si sic pari rōne si patꝫ illā eādez assumeret naturā et filiꝰ dimitteret tūc pater nō eēt filiꝰ beate virginis. qꝫ nec fuit natus a virgine maria nec fuit cōceptꝰ a beata ꝙgine qꝫ ista natura nō fuit assumpta a ꝑe q̄n erat i vtero materno ꝙ ꝓñs vlteriꝰ sequit ꝙ tali casu posito iste hō nulliꝰ eēt filiꝰ: et ꝙ iste hō nūq̄ redemit genꝰ hūanū. q̄ nō vī. qꝫ si ista natura dimitteret sibi ꝑ et tūc nō assumeret ab aliqua ꝑsona diuina adhuc cōcedēdū eēt ꝙ ista natura eēt homo scꝫ hoc cōpositū et eēt filius beate virginis q̄ moriebatꝫ i cruce. g̃ si assumeret a patre essent hec cōcedēda de patre rōne talis assumptiōis cū cōicatiōe ydiomatū idu cētis. Sꝫ ꝓtra instat sic. qꝫ si sic tūc quedā ꝓpositio vera de ꝓterito sine aliqua noua ipositione terminoꝝ posset falsificari scꝫ ista patꝫ nō moriebatꝫ i cruce. Ad istud bꝫeuit respōdeꝝ cōcedēdo ꝓñam. qꝫ ista ꝓpō de ꝓterito ē ira cōtingēs sicut ē ista de futuro pī assumet in vnitatē suppositi naturā hūanā q̄ in cruce moriebatꝫ et adveritatē istiꝰ assumptiōis depēdet veritas istiꝰ ꝓpōnis de futuro et falsitas alterius de ꝓterito.

Undecima cōclusio est ista. ꝙ filiꝰ q̄ moriebatur pōt nūq̄ fuisse mortuꝰ. Que declarat sic. iste filiꝰ demōstrato filio diuino q̄ assūpsit naturā hūanā moriebatꝫ in cruce iste filiꝰ pōt dimittere naturā hūanā rōe cuiꝰ dī ꝑcise fuisse mortuꝰ in cruce. g̃ filiꝰ q̄ moriebatꝫ pōt nūq̄ fuisse mortuꝰ. Prima ptcula ānt is ē articulꝰ fidei. et scḋa ptcula p aliā cōclusionē ptz. et p demōstrationē tertie cōclusionis. Et ꝓña declaratur. qꝫ sicut pī qui nunq̄ moriebatur pōt fuisse mortuus rōne assumptiōis nature hūane q̄ moriebatur: ita filius pōt dici nunq̄ fuisse mortuus rōne dimissionis nature hūane: rōne cuiꝰ ꝑcise filiꝰ dī esse mortuus. Hec cōclusio probatur tanq̄ ꝓpositio q̄ pōt ꝓbabiliter teneri q̄uis forte aliqui vellent dicere oppositum. scilicet ꝙ ista opposita sit magis probabilis etc.

Duodecima cōclusio est ista. ꝙ deꝰ est immutabilis. Ista cōclusio tā in theologia q̄ i ꝑhia ab oibus affirmatur. Nā sicut ptz in decisione cōclusionis ꝓme Aristoteles inuestigabat vnū primū principiū p hoc ꝙ oīe qd̄ mouet ab alio mouet: et non est ꝓcessus in infinitū in causis mouētibus. g̃ tandē deueniendū est ad vnū ꝓmum principiū imobile. Itez. xij. metha. declarat aristoteles ꝙ pria causa est ꝓmus actꝰ: nec existēs in potētia ad aliq̄d aliud. ꝑ si ꝓma causa esset mutabilis: tūc essꝫ in potētia ad aliter vel aliter se habendū: sicut ptz ꝑ diffinitionez motus. ij. phisicoꝝ. ab aristotele declaratuz: q̄ dī ꝙ motus est actus entis in potētia etc. Itē in theologia tenet tanq̄ principiū firmissimū ꝙ deꝰ nullo mō pōt mutari. q̄ deus scḋm apl̄z est i quo nō est trāsmutatio nec vicissitudinis obūbratio. Itez ipe dicit de se Malachie. iij. Ego deꝰ et nō mutoꝝ. et i plurib? locis sacre scripture firmissime asserit ꝙ deꝰ nullaten? pt mutari. Sed cōtra istā ꝓclusionē instat sic. oīe illud pōt mutari cui ꝓpt ꝓmo aliq̄d aduenire et postea separi ab eodē: ꝑ deꝰ hmōi. g̃ etc. Ilda. ioꝝ videtur eundē de se. q̄ iō dī ꝥba mutabilis q̄ pōt sibi accidēs aduenire et postea separari ab eadē. Et cōsimiliter materia ꝓma vere dī generari sicut ptz ꝑ aristotelē et cōmentatorem. v. phisicoꝝ. Ubi volunt ꝙ materia est q̄ vere est subiectū generatiōis. g̃ motu generatiōis mutatur. et boc nō est alia de cā: nisi qꝫ sibi ꝓpt euenire noua forma et antiq̄ forma ꝓbabitra ab eadez materia separi. Itē boc ꝓz de aīa q̄ ꝑcise dicit ꝓpter boc mutabilis: qꝫ sibi ꝓñt euenire diuerse passiones et diuersi actꝰ quos ꝓius non habuit et etiā postea ab eadē absunt. Nec pōt dici ꝙ in istis. scꝫ materia prima et aīa ꝑ tales motꝰ aliq̄d de substātijs earū depdatur. qꝫ oēs phi tenēt ꝙ tā materia ꝓma q̄ aīa itellectiua est ꝓpetua tanq̄ illud qō nullo modo pōt corrūpi. Et minoꝝ pdicte rōnis. scꝫ ꝙ deꝰ sit hmōi declarat. qꝫ pōt aliq̄d aduenire deo in vnitate suppositi: et postea ab eodē separi siue dimitti sicut plane ptz ꝑ sertā cōclusionē. Ulꝫ dicēdū videt ꝙ sicut albedo aduenit suo ſbiecto et ab eodē sustētatur et postea ab eodē separat. et iō tale subiectū dicit altrerari. pari rōe videt ꝙ q̄ cūq̄ alia creatura pōt deo aduenire i vnitate

Universidad de Navarra
Biblioteca

Tertia.

ſuppoſiti ⁊ in tali ſuppoſitiõe ab eodẽ ſubſtẽtari:⁊ poſtea põ dimitti.⁊ ſic põ de⁹ mutari.

Itẽ de⁹ generabaſ:moriebatur:reſurrexit:deſcẽdit ad inferos:aſcendit ad celos.g̃ de⁹ mutabaſ. Añs eſt articul⁹ fidei:⁊ ꝓña eſt nota de ſe. Itẽ de⁹ mouebaſ oi ſpecie mot⁹.q: ipe gñabatur:ipe corrũpebatur:ipe augmentabaſ.q: ꝑmo ipe fuit puus puer ⁊ poſtea creuit in magnũ virũ:⁊ ipe diminuebaſ:ſicut patuit in cruce in morte q̃ totus ſanguineꝰ fudit.altrabaſ q̃a ipe ſudauit guttis ſanguineis ⁊ eſuriit ⁊ ſitiuit ⁊ calefiebat ⁊ frigefiebat: ⁊ ipe loquebatur:mouebaſ.q: de vno loco ad aliũ locũ g̃ eſt mutabilis. Itẽ de⁹ põ eſſe diuerſarũ volũtatũ:ita q̃ ꝑmo põ eſſe vn⁹ volũtatis ⁊ poſtea alteri⁹ ſine mutatiõe alicui⁹ alteri⁹ rei.g̃ de⁹ põt mutari. Iſta ꝓña videẽ euidẽs. Et añs declaratur ⁊ ponaſ q̃ a ſit rẽpus futurũ:⁊ poſtea capiãtur iſte due ꝓpoſitiones.de⁹ dãnabit ſortẽ vel antichriſtũ vel vnũ aliũ:ita tñ q̃ null⁹ eoꝝ ſit in rerũ natura:vt poſſibile eſt in a inſtãti:⁊ de⁹ nõ dãnabit illũ eundẽ ſortẽ: vel ãtichriſtuꝫ nõ exiſtẽtẽ in rerũ natura in a inſtãti:⁊ poſtea ille ſit in a inſtãti: vel añ a inſtãs:q̃ neccrio oꝫ ſi habeat dãnari. Tũc ſic vtraq; iſtaruꝫ põt eẽ vera añ a inſtãs. ꝓꝫ q: q̃libet iſtarũ eſt cõtingẽs:⁊ b̃ ſine mutatiõe alicui⁹ rei.vt ꝓꝫ p caſuꝫ g̃ de⁹ põt eſſe.ꝑmo vn⁹ volũtatis:⁊ poſtea alteri⁹ volũtatis. Itẽ ſi dicaſ q̃ nõ põt eſſe mutatio añ a.inſtãs capiaſ tertia ꝓpõ gña exemꝑli ⁊ ſit iſta de⁹ dãnauit ſortẽ in a inſtãti. Tũc ſic.ſortes põt finaliter peccare mortaliter añ a inſtãs:⁊ de b̃ nunq̃ cõteri.g̃ ſortẽ de⁹ põt dãnare in a inſtãti. Iſta ꝓña videẽ euidẽs.q: cã efficiẽs ipius dãnatiõis põt eẽ pctm̃ mortale.⁊ p ꝓña b̃ põt eẽ vera añ a inſtãs.de⁹ dãnauit ſortẽ.⁊ ſiliꝫ põt argui de ſua oppoſita. Et ſi dicaſ q̃ ſua oppoſita.ſ. negatiua nõ poſſet eſſe vera añ a inſtãs nõ põt negari.q: clarũ eſt q̃ añ a inſtãs ſortes põt eẽ viatoꝛ liberi arbitrij ⁊ poterit flecti ad vtrũlibꝫ. Cõſequẽtia eſt ſatis manifeſta in theologia. ⁊ añs eſt verũ ⁊ de ſe notũ:⁊ põt elici ex ꝓdictis. ꝓꝫ g̃ q̃ vtraq; iſtarũ põt eẽ ꝑa añ a inſtãs ſine mutatõe alicui⁹ alterius rei a deo.⁊ ſic pricipalis ꝓña pꝫ. q: q̃n b̃ eẽ ꝑa de⁹ dãnauit ſortẽ in a inſtãti.tũc de⁹ bꝫ volũtatẽ dãnãdi:⁊ tñ poſſibile eſt q̃ de⁹ nõ dãnabit ſortẽ in a inſtãti.⁊ ſic bẽbit volũtatẽ nõ dãnãdi. Itẽ ſi q̃libꝫ iſtarũ põt eẽ ꝑa añ a inſtãs ſcz de⁹ dãnabit ſortẽ ⁊ nõ dãnabit ſine mutatiõe alicui⁹ alteri⁹ rei a deo.ſeq̃ q̃ de⁹ erit mutabilis:vl̃ q̃ vtrũq; ꝯdictoriorũ põt eẽ verũ ſine aliq̃ mutatiõe q̃ videẽ ipoſſibile.q: in q̃libet ꝓpõe affirmatiua q̃ nũc eſt ꝑa ſi debeat eẽ fla qꝫ q̃ fiat aliq̃ mutatio, q̃a aliꝫ ſequereẽ erroꝛ

Quarta

Quinta

Setta

pariſius cõdẽnat⁹ nec aliter eẽt rõ aliqua aſſignãda quare pot⁹ oporteret nũc eẽ falſam q̃ verã. Itẽ iſtud cõfirmaſ p diuerſas auctoritates ſacre ſcripture p illũ gen̄. vi.c. qũ de⁹ dicit peniteꝛ me feciſe hõiem. ⁊ ſic ꝑmo q̃n fecit placuit ⁊ poſtea diſplicuit.g̃ de⁹ a placentia i diſplicẽtiã mutaſ. Itẽ p illud ione. iiij. ca. qñ dicit ionas p preceptũ diuinũ niniuitis adhuc quadraginta dies ⁊ niniue ſubuerteẽ ⁊ hoc nõ fuit factũ q: fecerũt penitẽtiã qua de⁹ pacificaſ.g̃ de⁹ ꝑmo fuit in volũtate ſubuertẽ di niniuẽ ⁊ poſtea nõ fuit illi⁹ volũtaris.g̃ de⁹ mutabaſ. Itẽ de ezechia rege cui de⁹ iſinuauit p ꝓphetã ipm̃ foze de illa infirmitate in qua tũc iacuerat moriturũ ⁊ ſtatim p ꝓphetã dixit ipz victurũ.g̃ de⁹ ꝑmo habuit vnã volũtatẽ ⁊ poſtea aliã. Itẽ p illud euãgeliũ vbi de⁹ dicit diſcipulis ſuis aſcendite vos ad diẽ feſtũ hunc ego aũt nõ aſcẽdã.et tñ poſtea aſcendit de quo rñ apli eⁱ q̃ſiuerunt quõ illõ fuit q̃ ipe aſcẽdit cũ ꝓus negauerat aſcẽſurũ. Reſpõdit.nõne duodecim⁹ ſũt hore dici:quaſi dicat i vna hora ſum i volũtate aſcẽdẽdi ⁊ in alia nõ aſcẽdẽdi.g̃ de⁹ mutabaſ. Et ſi dicaſ q̃ ipe mutabaſ ſm volũtatẽ humanã ⁊ nõ ſz volũtatẽ diuinã. Cõtra. volũtas ſua bũana fuit cõcors ⁊ obediẽs volũtati diuine. g̃ ꝑmo ſm volũtatẽ diuinã voluit ⁊ poſtea noluit. g̃ mutabaſ ſm volũtatẽ diuinã. Itẽ infinite auctoritates pñt adduci q̃ p iſtoꝝ ſolutiões pñt ſolui. Ad ꝑmũ iſtoꝝ dico negãdo maioꝛẽ niſi addaſ p träſmutationẽ eiuſdẽ Clerũ aliq̃ ſũt q̃b⁹ nõ ſufficit iſta reſpõſio q̃ dicũt deũ nõ eẽ incõueniẽs mutari mutatiõe nõ includẽte aliquã iperfectionẽ.nã cõcedũt mutationẽ aſſumptionis alicui⁹ nature i vnitatẽ ſuppoſiti vel dimiſſionẽ.⁊ tõ deũ poſſe mutari. Et ſi dicaſ eis q̃ tũc eẽt in potẽtia ad aliq̃d babẽdũ q̃ nõ habet reſpõdẽt q̃ hoc nõ tm̃ ẽ poſſibile ẽ neceſſariũ.q: de⁹ añ creationẽ mũdi fuit in potẽtia ad babẽdũ ſeruũ. q: tũc nullũ habuit q̃ poſt creationẽ mũdi poſſedit.⁊ pari rõne poterat de⁹ illa q̃ nõ bꝫ poſt hãe. Nec iſta rõ vꝫ multis poſſe reprobari. Et tõ iſti ſimiliꝫ cõcedũt tali mutatione deũ mutari ſicut argumẽtũ ſatis ꝓbabiliꝫ ꝯcludebat Clerũ ꝑmi vlterius dicunt q̃ erẽplũ de albedine ⁊ de natura humana i vnitatẽ ſuppoſiti aſſumpta nõ ẽ ſufficiẽs ꝓ cõcluſione,pbãda.q: albedo aduenit illi cui aduenit ſubiectiue q̃ nõ facit natura bũana Cled q̃uis iſta ſint bñ dicta.tñ ſcõa reſpõſio vꝫ meli⁹ intellectũ q̃etare. Ad ſcõm dicũt cõcedẽdo deũ poſſe mutari ſm naturã aſſũptã ſicut ꝓbat argumẽtũ. Ad tertiũ p idez q̃ hoc totũ cõcediẽ ⁊ intelligiẽ q̃ verificaſ ſm

Confirmaſ ꝑma auctoritate

Secunda

Tertia

Quarta

C
Riſio ad ꝑmaꝫ obiectionẽ

D
Ad ſecundã

Ad tertiã

naturam humanã ⁊ non ſm diuinam ꝓ quo tamen ſicut ipſi dicunt cõcluſio iſta ponebaſ

E
Ad quartã

Ad quartum dicitur concedendo propue loquendo ſcilicet q̃ non põt eſſe diuerſarum voluntatum. quia ſua de ineſſe impoſſibilis iſta ſcilicet deus eſt diuerſarum voluntatum. ⁊ hoc ad iſtũ intellectuꝫ ſm q̃ loquiẽ i ꝓpoſito de⁹ habet diuerſas volũtates intrinſece ſz naturã diuinã. Et vlteri⁹ cõcediẽ q̃ vtraq; iſtarũ ẽ cõtingẽs ſcz de⁹ dãnabit ſortẽ i a iſtãti. ⁊ de⁹ nõ dãnabit ſortẽ in a inſtãti. ⁊ ſic cõcediẽ q̃ vtraq; põt eẽ vera in a iſtãti . ⁊ cõcediẽ iſta copulatiua de⁹ põt bẽ volũtatẽ dãnandi ſortẽ in a inſtãti. ⁊ nõ dãnãdi in a iſtãti. ⁊ vlteri⁹ negaẽ ꝓña. g̃ de⁹ põt habere diuerſas volũtates ſ bene cõcediẽ q̃ diuerſa ⁊ oppoſita deus põt velle. Et ſi dicaſ ponaſ g̃ in eẽ ſcz q̃ diuerſa ⁊ oppoſita de⁹ velit. Dico q̃ hoc nõ opꝫ ſcz q̃ aliqua ꝓ poſſibilis poſſit poni in eſſe cũ nota pluralitatis ⁊ diſtinctiõis ſicut aduenitatẽ iſti⁹. Jn diuerſis locis ſortes põt eẽ nõ req̃riẽ q̃ ſic ponaſ in eẽ. Jn diuerſis locis ſortes ẽ.ſ ſufficit q̃ iſte ſint poſſibiles q̃uis non cõpoſſibiles i iſto loco ſortes ẽ (a loco demõſtrato) ⁊ in iſto alio loco ab a ſortes eſt. Et cõ ſimiliẽ dico i ꝓpoſito q̃ ad veritatẽ iſti⁹ diuerſarũ volũtatũ de⁹ põt eẽ ſufficit q̃ iſte ſint poſſibiles q̃uis ĩcõpoſſibiles de⁹ ẽ i volũtate dãnãdi ſortez in a inſtãti: deus ẽ in volũtate nõ dãnãdi ſortẽ in a iſtãti Et ſi dicaſ ponaſ in eẽ q̃ de⁹ ſit in volũtate dãnandi ſortẽ in a inſtãti ⁊ tũc q̃ro cũ boc vtrũ deus poſſit eẽ in voluntate nõ dãnãdi ſortẽ in a inſtãti. Ad iſtud dr cõcedẽdo q̃ ſic.q: iſta copulatiua ẽ poſſibilis de⁹ ẽ in volũtate dãnandi ſortẽ in a inſtãti. et de⁹ põt nõ eẽ illi⁹ volũtatis.ſ eſſe in volũtate nõ dãnãdi ſortẽ in a inſtãti.Et ſi dicaſ :g̃ põt mutari ab vna volũtate in aliã negaẽ ꝓña.q̃a q̃uis iſta ꝓpõ ſortes dãnabiſ in a inſtanti ſit vera ⁊ poterit eẽ falſa. nõ tm̃ põt mutari a veritate in falſitatẽ poſtq̃ fuit vera añ a inſtans nõ põt incipere eẽ falſa añ a inſtãs. q: ſi ponatur ſcz q̃ de⁹ nõ dãnauit ſortẽ in a inſtãti. tũc nõ eſt dicendũ q̃ ſit alteri⁹ volũtatis q̃ prius fuerit.ſ ꝓpt nouũ caſum poſitũ incõpoſſibilẽ ꝓcedenti caſui negãdũ eſt nõ eẽ repugnãs priori caſui q̃uis ſequaẽ ex caſu ſcz q̃ fuit ſemp i volũtate dãnandi ſortẽ in a inſtanti. ⁊ nõ dãnãdi in a inſtanti poſtea p caſum dãnatur vel ſaluatur tũc iſte caſus repugnat primo caſui. q: ſi ſaluetur ſemper fuit illius voluntatis . ſi damnetur etiã fuit. q: in iſta materia cõcedẽdum eſt q̃ iſtius volũtatis cui⁹ eſt nunc deus et prius fuit põt nũq̃ fuiſſe ſicut cõcedenduꝫ eſt q̃ iſtam propoſitionẽ quã deus nunc ſcit ⁊

quã prius ſciuit põt nunq̃ ſciuiſſe. Et totum iſtud dicit ſm opinionem illoꝝ qui ponunt q̃ in futuris contingentibus non eſt aliqua veritas determinata. vel in aliqua ꝓpoſitione de preſenti vel de preterito cuius veritas dependet a veritate propoſitionis de futuro contingenti. Ad quintũ dicitur q̃ vtrunq; contradictoriorũ de futuro contingenti: vel illoꝝ quorũ veritas dependet a veritate futuroꝝ contingentiũ põt eſſe ſine aliqua mutatione ſicut dictum eſt prius. quia taliter ſe habet res ſicut prius ſine aliqua mutatiõe ratio quare eſt boc.quia ſi talis ꝓpoſitio eſt nunc falſa ſemper fuit falſa.ſi vera ſemper fuit vera.⁊ ſic nõ põt mutari a veritate in falſitatẽ vel econuerſo. Et ad argumentum concedo q̃ ꝓpoſitio vera nunc ⁊ que prius fuit vera põt nunq̃ fuiſſe vera ⁊ econuerſo.ſcz ſi fuit falſa nũq̃ poterit eſſe vera.⁊ ideo põt eſſe falſa ſine aliqua mutatione. Et vlterius eſt concedendũ q̃ cõtradictoria poſſunt eẽ vera ſine aliqua mutatione ad iſtũ intellectum q̃ vtrũq; contradictoriorũ põt eſſe verũ ſine aliqua mutatiõe nec eſt boc inconueniens in iſta materia taliter opinari. Sed ſecus eſſet ſm opinionem illoꝝ qui ponunt veritatem determinatam et neceſſitatem ſaltẽ aliqualem in futuro contingenti. Ad ſertum dicitur q̃ iſta auctoritas gen̄.non debet accipi ſicut iacet de virtute ſermonis q: tales paſſiones ſcilicet diſplicentie placentie ira furoꝛ et cõſimiles nõ poſſunt eſſe in deo ſm naturam diuinaꝫ. Et ideo iſta auctoritas a doctoribus ſic gloſatur. Pemiter me feciſſe hominem.ideſt faciam hominẽ ſenſum vel ſpiritum penitendo ſeu ac ſi peniteret me feciſſe hominẽ.et ex hoc non ſequitur q̃ habet diuerſas voluntates et ſi habeat obiectiue non tamen ſubiectiue Secunda auctoritas de niniuitis adhuc quadraginta dies ſunt et niniue ſubuerteꝛ ſupple ſi non egerit penitentiaꝫ ſufficientem q̃uis prophẽta dixerit abſolute ſine aliqua conditione tamen in ſua reuelatione conditio ſubintelligebatur. Et per hoc ad tertiam auctoritatem dicitur q̃ ſic intelligitur de ezechia rege q̃ ꝓphẽta dixerat ipſum eſſe moriturum ſupple ſi non peniteret et cõſimiliter gloſande ſunt cõſimiles auctoritates ſacre ſcripture que videtur abſolute aliquid ſignificare que tñ oñes condionaliter intelliguntur. Ad quartam auctoritatẽ que ſic intelligitur faciliter.q: ad iſtũ ſenſum dicebat vos aſcendite ad diem feſtum ego aũt non aſcendam ſupple vobiſcum ſed in alia hora,quia diuerſe ſũt hore dici. Et ex hoc vlteri⁹ nõ ſequiẽ q̃ volũtas ſua diuina

F
Ad quintam.

B
Ad ꝑmã auctoritatem

Ad ſecũdam

Ad tertiã

Ad quartã.

Universidad de Deusto
Biblioteca

mutabaf.q; possibile est duas volūtates conuenire ita q; q̄cq̄d vna volūtas vult ⁊ reliqua illarū velit; ⁊ cū vna illarū mutaf sine mutatione alteri⁹ mutaf; sic vna ⁊ eadē imutata volūtate vult aliquē ieiunare feria sexta ⁊ nō ieiunare die dñica cui volūtas sacerdotis ē obediēs. hoc idē velle diuersoꝝ actuū volūtatis q; act⁹ quo sacerdos vult aliquē ieiunare feria sexta ⁊ act⁹ quo nō vult ieiunare die dñica sūt diuersi. nō g̃ sequif volūtas diuina filij dei in oīb⁹ fuit cōcors ⁊ obediēs volūtati sue dine ⁊ ipe mutabaf fm volūtatē humanā. g̃ ⁊ diuinā. q; hoc idē qđ debilis homo facit duobus actibus: fortis vnico actu facere pōt.

A Decimatertia cōclusio

Decimatertia cōclusio est ista q̄ ponif tā q̄ ꝑbabilis semp cū suppositione ⁊ declaratione ꝓme cōclusionis posita: q; ptes xp̄i cōitant ydiomata sic videlꝫ q; tales ꝓpones sūt vere. caput xp̄i ē pes xp̄i. ocul⁹ xp̄i ē man⁹ xp̄i. ⁊ sic de cōsimilib⁹ alijs. Ista cōclusio faf declaraf. filius dei assumpsit naturā humanā. g̃ assumpsit qualibet partē talis nature. g̃ assūpsit caput pedē ⁊ manū ⁊ sic de singulis ptib⁹ Pari g̃ rōne qua fit cōicatio ydiomatū inf filiū dei ⁊ naturā hūanā pari mō rōe assumptionis nature hūane fiet etiā cōicatio ydiomatū inter filiū ⁊ tales ptes nature assumpte q̄ cōsimiliter assumūf. g̃ sicut est hec vera de⁹ ē hō rōe assūptiōis nature sic hec ē ꝝa de⁹ ē caput rōe cōsimilis assumptiōis. Et cōsimiliꝫ pōt ꝓbari q; hec ē vera etiā scz q; de⁹ ē pes. Tūc sic. iste de⁹ ē pes xp̄i. iste de⁹ ē caput xp̄i. g̃ caput xp̄i ē pes xp̄i. ⁊ cōsilr. de alijs ptib⁹ pōt argui.

Itē posito q; de⁹ dimitteret qualibet partē nature assumpte q̄ nō ē caput vl̄ pars capitis ⁊ retineat caput assumptū tunc q̄ro vtrū fiat cōicatio ydiomatū inter deū ⁊ caput assūptū vl̄ nō. si sic videref ꝓpositū cōcedi. Si nō. tūc sequif q; cū caput ita bene fuerit assumptū et ita intrēse cū reliquis ptib⁹ q; sicut etiā fiebat cōicatio cū oīb⁹ ptib⁹ q; nūc nō fieret inter deū ⁊ caput reliquis dimissis qđ nō vr verum

B Obiectio prima.

Sed ꝓtra istā cōclusionē instaf sic. si talis assumptio esset semp sufficiēs cā cōicationis ydiomatū inf deū ⁊ naturā hūanā assumpta; sequeref q; tales ꝓpones essent vere de⁹ ē ista natura assumpta natura diuina ē natura hūana deitas ē humanitas. ista natura diuina demōstrata ē ista demonstrata natura humana.

Secunda

Itē sequeref q; in triduo mortis xp̄i iste ꝓpositiones vere fuisset de⁹ ē corp⁹ mortuū. de⁹ ē aia separata a corpore. corp⁹ xp̄i mortuū ē; separatū a corpore mortuo xp̄i. ⁊ p ōīa idē est separatū a seipo ⁊ nō trīn sequeref ista ꝝ infinita alia q̄ istis solutis faciliter pñt solui.

C Rūsio ad ꝓmā

mū istoꝝ facilif dī cōcedēdo aīs ⁊ negādo cōsequētiā. q; q̄uis assūptio alicui⁹ nature i vnitatē suppositi diuini sit cā sufficiēs cōicatōis ydiomatū vl̄ aliquarū dictionū nō trīn oīz. Nā quedā sunt dictiōes cōicabiles ⁊ q̄dā nō. que vero non sunt cōicabiles sunt iste q; ita distincte significant earū significata ⁊ ita determinare q; nūq; accipiūf ꝑ aliquo alio vel aliquibus alijs ⁊ hoc ex natura ipositionis talis dictionis vel ex cōi vsu oīm vtētiū talib⁹ signis ⁊ taliū quedā sūt ꝓꝑa ⁊ q̄dā abstractiua Propria sicut signa demōstratiua vl̄ cū demōstratiōib⁹ accepta cuiusmōi sūt ille iste ꝟ mortuū hec aia ⁊c. q; nūq; virtute ist⁹ assumptōnis ē ista possibilis ista (demōstrata natura humana) est ista (demōstrata natura diuina) nec sil⁹ ista. ꝓpō ista natura vel hec res est ista res demōstrādo ꝑ ꝓmū demōstratiuū naturā hūanā ⁊ per scm̄ naturā diuinā. Signa vero abstractiua sunt ista natura hūana humanitas natura assumpta ⁊c. ⁊ iō talia abstracta sic accepta cū ꝓpoie demōstratiuo vel sine ꝓpoie demōstratiuo ꝑ nullā assumptōnē tale assumptum verificef de eis ⁊ iō tales nō sūt possibiles ꝑ aliquā assumptionē diuinitas ē humanitas de⁹ ē natura assumpta deitas ē natura humana assumpta ⁊ sic de alijs cōpositis ex fmis nō cōicabilib⁹. ⁊ iō q; sint cōicabiles opz fm cōclusionē illā vbi dicebaf q; omnis ꝓpō mere affirmatiua cōposita ex terminis coicabilib⁹ ⁊c. Ptz g̃ q; assumptio est cā sufficiens cōicationis ydiomatū aliquoꝝ terminoꝝ vt pote terminoꝝ cōicabiliū ꝑ nō aliorū. ⁊ ita nō sequif q; rōe assumptiōis crit hec vera deitas ē humanitas. nec etiā alie ꝓpōes q̄ in aīre superius adducebāt.

D Ad scdam

Ad scām dī cōcedendo ōīam ⁊ q̄tū ad illas ꝓpōnes scz q̄ cōponūtur ex terminis cōicabilib⁹ q̄ sunt iste deus est corpus mortuū. q; nō magis inconueniēs ē cōcedere q; de⁹ fuerit corp⁹ mortuū q̄ q; de⁹ morieraf in cruce. Itē de⁹ ē aia. q; in illo triduo deus nō deseruit corpus nec etiā dimisit aiaz post assumptionē humanitaf accipiēdo būanitatē ꝑ natura humana ex corpore ⁊ aīa intellectiua cōposita nō erat in triduo cū corpore aia ⁊ tñ deus nō dimisit in illo triduo quod assumpserat q; deus erat in sepulchro cū corpore ⁊ in inferno cū aia ⁊ in triduo cōcedif q; hec fuit vera aia est corpus q; taliter exposito rie pōt argui seu ꝓbari. iste dei filius est corp⁹ et iste filius est aia. g̃ aia est corpus. Et vlteri⁹ cuz dicitur q; in triduo corpus erat mortuum separatum a corpore mortuo concedo ad bonum intellectum. sed iste qui est corpus mortuum ratione communicationis ydiomatum fm suā naturā est separatū a corpore mortuo. Sed vlteri⁹ negaf q; iste idē separaf a seipso. q; ista ꝓpō quodāmō cōponif ex terminis nō cōicabilib⁹ scz ex terminis relatiuis aliqualē demōstrationē importātib⁹ sicut nō sequitur de⁹ hō assumpsit n aturā būanā ⁊ homo assumpsit naturā būanā. g̃ idē assūpsit seipm. et ꝓpter hoc negaf q; idē separaf a seipo. qđ nō sequif ex ꝓdictis. Verūtn ꝓdictis nō obstātibus aliq̄ dicere volūt q; termini siue dictiōes significātes ptes xp̄i nō sunt termini cōicabiles quapropf rōe assumptōis talis ipris nō fit cōicatio ydiomatū. Primū tñ ꝑbabili⁹ videf ⁊ iō q̄libet eligat quod meli⁹ sibi placebit.

A Decimaquarta cōclusio

Decimaquarta cōclusio ē q; hō assumpsit naturā humanā i vnitatē suppositi diuini. cōclusio stat⁹ ꝑz sic arguēdo. iste filius dei assūpsit humanitatē in vnitatē suppositi diuini ⁊ iste filius dei est hō: tā maior q; minor patēt. ⁊ ē artículus fidei. Sz ꝫ istā ꝯclusionē instaf si hō assumpsit naturā humanā ⁊c. cū ista humanitas assumpta sit hō. g̃ homo assumpsit hominē. vel g̃ seipm vel aliū. Primū nō pōt. q; ipossibile ē q; aliqs assumeret seipm. Nec scm̄. q; si sic sequeref q; ibi eēnt duo hōies. s. assumēs ⁊ assumptꝰ. ⁊ p ōīa beata virgo habuit duos filios scz hōiem assumētē et hōiem assumptū

B Obiectio

Ad istud dī negando q; natura hūana sit hō Nō. q; nō ē suppositū per se subsistens vel eristēs. q; supposital⁹ ꝑ suppositū diuinū. nec ē filius virginis. q; nō habuit nisi vnicū filiū. ⁊ ille ē filius⁹ dei ⁊ clarū est q; illa natura assumpta siue illa būanitas nō ē filius⁹ dei sicut ꝓz ꝑ decisionē cōclusionis ꝓxime ꝓcedētis. ⁊ sic ꝓz q; non sunt ibi duo homines.

C Rūsio auctoris

A Decimaquinta cōclusio

Decimaquinta cōclusio ē ista q; nō omne aial rōale mortale ē hō. Ista cōclusio declaraf sic. natura assumpta ē substātia aiata sensibilis. Primo q; sit ſba satis clarū ē. q; ē ens ⁊ nō accidēs. g̃ ſba. Scōo q; sit aiata ꝓz. q; ē cōposita ex corpore ⁊ aīa. Tertio q; sit sensibilis ꝓz. q; sentit multas penas et passiones sic de se notū ē ⁊ ab oīb⁹ cōcedit. g̃ ē aial ⁊ clarū ē q; nō ē aial irrōnale. g̃ ē aial rōnale. Et q; sit mortale vr q; pōt vel saltē potuit mori. g̃ natura ista assumpta ē aial rōnale mortale. et tñ nō ē hō sic ꝑdictū ē. g̃ nō oīe aial rōnale mortale ē hō. Sz ꝫ istā cōclusionē istaf. Oīnis ꝓpō ē falsa i qua diffinitū negaf ꝺ sua diffinitiōe. ꝟ ꝺ ē hmōi. g̃ ⁊c. Rōne isti⁹ argumēti. volūt aliq̄ negare naturā assumptā ee aial. q; nō ē ſba p se eristēs qđ requireref ad hoc q; essz aial. Et vlteri⁹ dicūt cōcedēdo q; ꝓpe loquēdo aliqđ e qđ nec ē ſba nec accidēs. q; ista natura assumpta nō ē ꝓpe loquēdo ⁊ stricte accepta ſba. q; nō ē ꝑ se existēs suppositaliꝫ nec est accidēs. q; ꝺ null⁹ ponit q̄uis habeat alis qualē similitudinē cū accidente. q; sustentaf ab alio sicut accidēs sustentaf a subiecto suo nō trīn. ꝓpt hoc sequif q; sit accidēs. q; pōt naturaliter adesse sine tali sustentatiōe. ⁊ sil⁹ forma ſbalis sustentaf a materia ⁊ ē in materia subiectiue ⁊ hz magnā similitudinē cū accidēte. ⁊ trīn nō ē accidēs. Sz ex istis seqf ista mirabilis ꝓpō sicut ꝓcedēs. scz q; aliqđ ens ē p se vnū qđ nec ē ſba nec accidēs. Et iō vr in ista materia ꝑbabilior ee cōclusio supradicta. s. q; nō oīe aial rōale mortale ē hō. Et si dicaf q; q̄uis ista natura assumpta sit aial rōale nō trīn est mortale q; ē corpus glorificatū. ⁊ p ōīs induit imortalitatē ꝓpt qđ dixit apl⁹. xp̄us resurgēs ex mortuis iaz nō morif mors illi vltra nō dñabif. Sz nō vr illud argui imo q̄si cauillatorie dictū ē. q; aīa morte xp̄i clarū est q; ista natura fuit mortalis et tūc saltē fuit cōclusio vera. Itē ex ꝺ sequeref q; null⁹ hō post diē iudicij eēt aial rōnale mortale. q; q̄libz hō saltē saluaf erit glorificat⁹. ⁊ iō vr ꝑbabili⁹ dici q; illud sit mortale. q; ex ꝓncipijs suis naturalibus naturaliꝫ pōt mori vel aliqn̄ potuit mori q̄uis p aliqđ extrinsecum ab ista mortalitate penitus ꝑseruet. Aliter g̃ respondeť ad argumētum q; theologice loquēdo ꝺ nō aial rōale mortale nō ē diffinitio cōuertibilis cū hōie. ꝟ opz addi ista diam supponibile vel p se exns. ⁊ ista diffinitio rōne die vltime non vr dici de natura assumpta. ⁊ p ꝺ ꝓz responsio a rgumēti

A Decimasexta cōclusio

Decimasexta cōclusio ē ista ⁊ sequif q̄si immediate ex iā dictis. scz q; aliqđ p se vnū nō ē suppositū alicui⁹ spēilspālissime. Ista cōclusio declaraf sic natura assumpta ē aial sicut iā dictū ē ⁊ ē p se vnū sicut de se notū ē. q; ē cōposita ex materia ⁊ forma q̄ faciūt eēntialiter vnū ⁊ trīn ista natura assumpta nō ē spēilspālissime seu būane nec alicui⁹ alteri⁹ sicut ꝓbari pōt i ductiue. Itē aggregatū ex natura assumpta ⁊ natura diuina ē aliqđ p se vnū. ⁊ trīn nō ē suppositū alicui⁹ spēi būane nec alicui⁹ alteri⁹ sicut ꝓz iductiue. Et q; nō sit suppositū būane spēi declaraf. q; si eēt suppositū būane spēi esset homo qđ falsum ē. Falsitas ꝓnis ꝓz. q; nō ē hō xp̄s. Nā q̄cq̄d ē homo xp̄s fuit ab eterno. ꝟ aggregatū ex natura būana ⁊ natura diuina nō fuit ab eterno g̃ hoc aggregatū nō ē homo xp̄s nec aliqs ali⁹ hō. q; sic eēnt ibi duo hōies qđ oēs theologi negāt. ⁊ pari rōne nōn vr magis cōueniēs ponere aliqđ aial p se vnū qđ nō sit suppositū alicuius speciei specialissime. g̃ ⁊c.

A Decimaseptima cōclusio

Decimaseptima ꝯclusio ē ista. q; aliquod ens p se vnū nō ē suppositū alicui⁹ spēilspālis⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

sime Et ptz conclusio ex natura būana assūpta sicut iam supra dictū est et ex aggregato. Et q̄ istud aggregatum ex natura humana ⁊ natura diuina non sit suppositū alicuius spēi spēalissime. ptz in declaratiōe p̄cedētis cōclusionis. Et q̄ sit p̄ se vnū declarat sic. q̄cūq; intrēsius vniūtur q̄ materia et forma: illa faciūt p se vnū eēntialr. ℔ natura diuina ⁊ natura humana assumpta in vnitate suppositi diuini intrēsius vniūtur q̄ materia ⁊ forma. g̃ faciūt essentialiē vnū p se. maioꝛ hui⁹ rōnis vī euidēs. q̄ ex quo materia ⁊ forma rōe earū intrēse vnionis cōstituūt eēntialr p se vnū: a multo forti oꝛi illa q̄ intrēsius vniunt q̄ materia ⁊ forma debēt vnū cōstituere p se. Et minoꝛ etiā declaratur. q̄ vniforme cū materia licet sit magne intensionis nō ē tn̄ tāte q̄ sit cā faciēdi cōicationē ydiomatū vt de se ptz. q̄ hoc nō possumus vere dicere q̄ materia sit forma vel q̄ informatū sit forma vel subiectuz materiale sit forma vel aggregatū. nec cōsilia vocabula ipsi⁹ materie verificāt de vocabulis spēaliū ipsi⁹ forme. ℔ vnio nature būane ad natūrā humanā ē tāte intēsionis q̄ ipa ē sufficiēs cā cōicatiōis ydiomatū in̄t naturā diuinā ⁊ humanā sic ptz ex p̄dictis. g̃ vī plane q̄ ista vnio sit intensioꝛ valde q̄ vnio materie ⁊ forme. Sz̄ cōclusionē instat. q̄ si sic sequerēt q̄ ps alicui⁹ toti⁹ eēt equalis vel saltez nō minoꝛ suo toto: qō vī cō pmū p̄ncipiū. scz omne totū ē maiꝰ sua pte. ona ptz q̄ natura diuina ē infinite virtut⁹ intensiue. g̃ nō minoꝛ q̄ totū aggregatuz ex natura diuina ⁊ būana. Ad istud dico q̄ nullū ē inconueniēs ptē eē equalē suo toti vl nō eē minoꝛē. q̄ hoc iuenit: nō tm̄ velut extensiue ℔ etiā intēsiue sic ptz i p̄positiō bicunq; altera ps ē infinite virtutis intēsiue. vnde aggregatū ex deo ⁊ natura būana nō ē maioꝛ⁹ fortis q̄ deꝰ solus: cū ipe sit absolute infinite virtutis intēsiue. Extēsiue vero p̄z q̄ aliqua ps sit equalē suo toti sicut materia ignis ē eq̄ lōga eq̄ lata ⁊ eq̄ p̄funda sicut totꝰ ignis cui⁹ ē materia ⁊ p̄similiē sua forma. Hoc etiā idē iuenit i quātitate discreta vel saltē i aliqua multitudine in cui⁹ aliqua ptes nō sunt paucioꝛes vnitates q̄ in tota multitudine q̄ i totovniuerso nō sunt plēs ptes q̄ ivna faba et q̄ i faba sūt infinite partes. ℔ illud p̄ncipiū. Oē totū ē maiꝰ sua pte dz sic itelligi q̄ oē totū extēsiuū cōpositū ex ptib⁹ finitis itegrātib⁹ ē maiꝰ aliqua sua pte integrali. ⁊ etiā q̄ oē totū virtutis cōpositū ex aliq̄b⁹ virtutib⁹ finitis ē maiꝰ virtualiē sua pte ptiali finita. Et p̄ista ptz respōsio ad q̄stionē istā laycoꝛ q̄s portauit meli⁹ bonū q̄ vnq̄ portabat. q̄b⁹ si respondeat q̄ beata virgo

B Obiectio

C Rūsio

D Questio

Rūsio

portauit melius bonū et p̄ciosius q̄n portauit xp̃m. Obiciūt ꝯ hoc aliq̄ q̄ asinus portauit tā xp̃m q̄ matrē ⁊ iō portauit melius bonū q̄ mater q̄ portauit xp̃m tm̄. Sz̄ hoc nō valet q̄ clarū ē q̄ xp̃s et mat̄ nō sunt aliq̄d meli⁹ q̄ xp̃s solus. q̄ xp̃s ē infinitū bonū ⁊ nullū infinitū p̄pe loquēdo respectu cuiuscūq; opatiōis p̄t extēdi aliquo mō vl itēdi. ⁊ sic p̄z solutio rōis.

Obiectio laycoꝛ

Solutio

A Decimaoctaua cōclusio

Decimaoctaua cōclusio ē ista. q̄ aliquod aial rōnale p se vnū ⁊ p se existēs nō est suppositū alicui⁹ spēi humane. Ista cōclusio statim declarat. q̄ aggregatū ex vtraq; natura diuina ⁊ humana ē aial rōnale rōne alteri⁹ sue p̄tis q̄ natura būana assumpta ē aial ⁊ nō irrōnale. g̃ aggregatū ex vtraq; natura ē aial rōnale alteri⁹ ptis. Et q̄ sit p se vnū p̄z p̄ primā cōclusionē p̄cedentē ⁊ q̄ sit p̄ se existēs p̄z. q̄ nō ē accidēs nec ē materia nec forma nec p̄s alicui⁹ substātie nec est assumptū in vnitate alicui⁹ suppositi. g̃ ē p se existēs. ⁊ q̄ nō sit suppositū alicui⁹ speciei spēalissime ptz inductiue. g̃ ptz cōclusio Sz̄ ꝯ cōclusionē istā instat. q̄c q̄d est xp̃s est homo ℔ aggregatū ex natura diuina ⁊ humana ē xp̃s. g̃ aggregatū ex natura diuina ⁊ būana ē hō. Ans est articul⁹ fidei. et minoꝛ ptz p illud q̄ dī in symbolo fidei. Nazarenus sicut aīa rōnalis ⁊ caro vn⁹ ē hō. ita deꝰ et hō vnus ē xp̃s. Ex qua auctoritate vī plane q̄ sit cōpositū ex hōie ⁊ deo sine ex natura diuina ⁊ natura būana ipe xp̃s. Ad illud breuiter dī p̄cedēdo auctoritatē ad intellectū eccliē. q̄ p ipsaz nō vult itelligere nisi q̄ sicut ad ℔ q̄ aliq̄d sit homo requirit cōpositio aie ⁊ corporis: ita ad hoc q̄ aliq̄d sit xp̃s requirit vnio nature diuine ⁊ nature būane. ℔ ex hac vlterius nō sequitur q̄ sicut ex vna pte cōpositū ē homo: ita ex alia parte cōpositū sive aggregatū ē xp̃s q̄ in hoc nō attēdit similitudo. ℔ sicut iā dictū ē ad hoc tm̄ q̄ sicut aīa ⁊ corpus sive vnio ex corpoꝛe ⁊ aīa requirit ad hoc q̄ aliquid sit hō ita vnio nature diuine ⁊ nature humane requiritur ad hoc q̄ natura diuina sit xp̃s. q̄ alr̄ eēnt ibi tres hōies si auctoritas itelligeret sicut videtur sonare. scz illa natura assumpta quā videt auctoritas hominē vocare ⁊ natura diuina. q̄ fm fidē est homo ⁊ aggregatū ex vtraq; quod videt auctoritas vocare xp̃m. Sed clarū ē q̄ nō sunt tres homines. ideo auctoritas debet exponi fm q̄ expōsita fuit.

B Obiectio

C Rūsio

A Decimanona

Decimanona cōclusio ē ista que videt sequi ex p̄dictis q̄ ex aggregatione sive ex assumptione būane nature in vnitatē suppositi diuini aialia tria resultant quoꝝ vnū est tm̄ suppositū alicui⁹ simplicis spēi specialissime.

Ista cōclusio declarat sic. q̄ i tali vnione na-

tura humana assumpta ē aial sicut in .xv. conclusione dictū ē. ⁊ aggregatū ex vtraq; natura ē aial sicut p̄z p decimā cōclusionē ⁊ natura diuina ē aial. q̄ ē hō ⁊ nullū istoꝝ aialiū est aliud sicut ptz de se. ⁊ tm̄ illud aial de numero istoꝝ triū aialiū q̄d ē natura diuina ē homo sicut iā declaratū ē in cōclusione p̄ima. g̃ conclusio iā dicta ē vera. Et si q̄rat quare ē icōuenīēns ponere tres hōies q̄ tria aialia. Ad istud b̄ dicit⁹ dī q̄ p̄fecti⁹ ē eē hōiem q̄ esse aial tō q̄uis cōcederet aliq̄d eē aial nō supponibile nō tm̄ cōcedit. p̄pē hoc aliq̄d esse hoiem nō supponibile. q̄ repugnat p̄fectioni hōis fm ymaginē ipz p̄fectissimū nō eē. Verūtn̄ nō reputo tāta eē necessitatē i iā dictis cōclusionibus de ista materia q̄uis sint p̄babiles q̄n si alicui placeret posset negare ibi esse tria aialia sicut negaret tres eē hōies. Sz̄ cōsequēter deberet dici q̄ nō oīs ista aiata sensibilis esset aial ℔ oīs ista aiata sensibilis supponibile sicut superi⁹ dictū ē: q̄ nō oīne aial rōnale mortale ē hō: ℔ oē aial rōale mortale supponibile ē hō.

A Vigesima cōclusio

Vigesima cōclusio ē ista. q̄ vnū ⁊ idē corpus nūero ē ivno loco extēsiue ⁊ i alio loco nō extēsiue ꝑ illi extēsione. Ista cōclusio declaratur sic. d̄ corpe xp̃i qō i celo ē extēsiue ⁊ i sacramēto altaris idē corp⁹ nūero ē nō extēsiue. p̄z q̄ totū corp⁹ xp̃i ē sub hostie q̄libet pte sicut plane ptz p determinatiōes catholicas ⁊ p eccliā. q̄ frangēdo hostiā cōsecratā pōt totū corpus xp̃i esse sub qualibet pte. g̃ sub tali hostia vbicūq; erit caput ibi erit pes xp̃i. et vbicūq; erit ps capitis ibi ē totū caput ⁊ vbicūq; ē aliqua ps corpoꝛis xp̃i sub hostia vel accidētib⁹ ibi ē totū corp⁹ xp̃i ⁊ totalr̄. g̃ corp⁹ xp̃i est vbi nō ē extēsiue. q̄ oēs sue ptes sibi mutuo coexistūt ⁊ nō habēt ibi ptē aliquā extra aliā partē Et ꝯ ē ibi sacramētalr̄ solūmō. et hoc idē accidit corpoꝛi xp̃i q̄n corp⁹ xp̃i sedebat in cena extēsiue ⁊ illud idē corpus nūero nō extēsiue existebat ℔ sacramētalr̄ vt dictū ē sub specie panis q̄ cōsecrabat et discipulis exhibebat. ⁊ totū illud ptz p fidē catholicā.

A Vigesima prima cōclusio

Vigesima prima cōclusio est ista. q̄ aliq̄ corp⁹ replet aliquē locū extēsiue q̄ tm̄ nō ē in loco extēsiue. ℔ talr̄ pōt p̄suaderi: oīe corp⁹ replet suū locū corp⁹ xp̃i ē corp⁹. g̃ ⁊c.

A Vigesima scḋa conclusio

Vigesima scḋa cōclusio ē ista. q̄ nō ē dare maximū locū quē corp⁹ xp̃i nō posset implere Et ista cōclusio declarat. q̄ pari rōne qua totū corp⁹ xp̃i coexistit cuilibet p̄ti hostie parue consecrate ita pōt cuilibet magne ⁊ maxime. ista ꝑa nūc cuilibet clara ē. Et si dicat q̄ ista adimpletio seu repletio localis fit p accidentia q̄ sūt ibi sine subiecto Cōtra. ponat q̄ deꝰ

illa accidentia anihilet ipo corpoꝛe existente ⁊ remanēte in eodē loco sacramētaliē sic ē pus erat talis locus est replet⁹. q̄a nulla pars loci est sine corpoꝛe. g̃ talis loc⁹ ē plen⁹ ⁊ nō p illa accidētia sicut p̄z per casum.

A Vigesimatertia conclusio

Vigesimatertia ꝯclusio ē ista. q̄ aliquod corp⁹ extensum pōt moueri in aliquo loco pleno aliquo corpe sine aliqua resistētia illi⁹ corporis. Ista declarat sic. posito q̄ totus locus aeris repleat⁹ corp⁹ xp̃i sacramētaliē ⁊ q̄ aer ānihilet ⁊ q̄ lapis incipiat descendere a sphera ignis ad sperā aq̄ tūc clarū ē q̄ iste lapis mouet in isto loco repleto corpoꝛe xp̃i sine aliqua resistētia corpis xp̃i. ⁊ q̄ iste casus sit possibilis p̄z p vigesimā secūdā cōclusionē ⁊ q̄ corp⁹ xp̃i nō resistit motui lapidis vī q̄ talē motuz lapidis corp⁹ xp̃i nō diuidit nec patit ab aliquo sicē i fractiōe hostie corp⁹ xp̃i nō frāgit. g̃ corp⁹ xp̃i tali motui lapidis non resistit.

Ista ꝯclusio ponit q̄ si aer nō diuideret nec i aliquo cederet ab aliquo q̄ moueret i aere: aer nō resisteret tali motui et pari rōe corpus xp̃i replēs locū aeris ex quo nō diuidit nec patitur a lapide nō resistit motui lapidis. Et q̄ lapis descēderet p locū repletū corpe xp̃i p̄z. q̄ q̄uis lapis nullā resistētia habeat extrinsecā sicut iā declaratū ē tn̄ bz resistentiā intrinsecā successioni mor⁹ suff. ciēt.

A Vigesimaquarta conclusio

Vigesimaquarta cōclusio ē ista. q̄ idē corpus nūero cū eadē resistentia intrinseca eq̄ve locit moueri pōt in loco pleno sicē pōt moueri in loco vacuo. Et p̄z ista cōclusio ex immediate p̄cedēti. q̄ lapis nō velocius descēderet i loco vacuo q̄ in loco repleto aliquo corpoꝛe sacramētaliē ex quo tale corp⁹ p̄mbil penit⁹ resistit. Sz̄ ℥ istā cōclusionē vī q̄ sit aristotel. iij. phi. c. de vacuo vbi deducit ad istā cōclusionē tāq̄ ad ipossibile volens p hoc p̄bare non posse vacuū esse. Ad istud dī q̄ arist. nō ponit repletionē loci sacramētalr̄ ⁊ iō intelligit ibi de medio replēte locū resistēti quod medium p talē motū diuidit ⁊ patit q̄ nō ē ad p̄positum

B Obiectio

Rēsponsio

A Vigesimaquinta conclusio

Vigesimaquinta cōclusio ē ista. q̄ corpus xp̃i pōt ee vbicūq; sicut deus est vbiq;. Ista conclusio p̄z p. xxij. cōclusionē. q̄a nō ē maioꝛ rō q̄ corp⁹ xp̃i totū pōt eē in qualibet pte vni⁹ pui loci q̄ in qualibet pte vni⁹ magni loci. Tm̄ si eēt aliqua magna hostia replens totū mūdum eque faciliter posset totū corpus xp̃i coexistere cuilibet parti hostie cōsecrate.

A Vigesimasexta conclusio

Vigesimasexta cōclusio ē ista. q̄ corpus xp̃i ē i plurib⁹ locis discōtinuis. Ista cōclusio statim p̄z. q̄ est in pluribus ecclesijs.

A Vigesimaseptima cōclusio

Vigesimaseptima cōclusio est ista. q̄ corp⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

B Obiectio per auctoritatē

xpi pōt moueri motiᵇ? cōtrariꝫ⁊ de facto frequēter mouet motiᵇ? cōtrariꝫ sicut pz qū ab vno sacerdote elevat⁊ ab alio depmit Sz ꝓ ista cōclusione instat tā auctoritate q̄ rōne auctoritate sic. qz vī expresse ℔ aris. iij. phi. vbi vult q̄ nihil idez fm idē pōt dealbari simul et denigrari. augeri⁊ diminui⁊ sic ꝺ aliꝫ speciebus motᵇ?. Rōne sic. qz si aliqꝺ corpus posset moueri motiᵇ? contrariꝫ fm idē pcise localiᵉ ponat in eē. scz q̄ aliqꝺ corpꝰ moueat ab a termino a quo. ad. b terminū ad quē. Tūc sic. q̄to plꝰ corpꝰ appropinquat ad terminū ad quē tāto plꝰ distat a termino a quo. g̃ si hoc corpꝰ cōtinue moueat versus b cōtinue plꝰ appropinquat ipi. b. ⁊ p ℔ plꝰ cōtinue distat ab a. g̃ nō moueᵗ versus a cōtinue et plus⁊ plꝰ appropinquat ipi a. Et quo sequit q̄ idē corpus nūero fm idē cōtinue ab illo plꝰ distat cui cōtinue plꝰ appropinquat qꝺ vī includere ꝺictionē.

C Rīsio ad auctoritatē

Ad pmū istoꝝ ꝺr q̄ aris. tāq̄ artifex naturalis loquebat̄ de motiᵇ? cārū fm cōem influentiā naturalē⁊ fm veritatē illarū cārū sensu apparentiū vel ex sensiᵇ? cōsplataruꝫ. Verūtn in istis iferioribꝰ nō vī posse dari maximū effectū siue difficiliorē effectū nō icludē tē ꝺictionē q̄ nō posset ab aliqua potētia finita cōpleri. Sz ꝺe isto alibi videbit. ℔ q̄tum est ad pns pz auctoritate aris. ꝺr q̄ i dictis suis nō intendebat nisi pure naturaliᵗ loq̄ fm quē modū ꝓclusio pdicta nō ponebat. Ad aliꝺ ꝺr negādo istā. q̄to magis hoc corpꝰ appropiquat ipi. b. tāto magis distat ab a. qz fm istum modū loquēꝺi possibile e aliqꝺ corpꝰ moueri versus. b. ⁊ nō relinquere ipm a. imo q̄escere i ipo sicut iferiꝰ plꝰ patebit.

D Ad rōnē

A Vigesimaoctava cōclusio

Vigesimaoctaua cōclusio e ista. q̄ idē corpus nūero extēsum pōt extendi siue eē i plurib? locis sil. Ista cōclusio declarat sic. nō manifestius includit ꝺictionē q̄ idē corpꝰ extēsum sit in plurib? locis sil extēsiue q̄ idē corpꝰ nūero extēsū sit i plurib? sil nō extēsiue. g̃ pari rōe qua idē corpꝰ numero extēsum pōt eē i plurib? locis sil nō extēsiue. idē corpꝰ nūero pōt eē in plurib? locis sil extēsiue. Primū assumptū videt euidēs satis qz clarū e q̄ ꝺe? posset illud corpꝰ qꝺ e sub vna hostia ñ extēsiue: sine hoc q̄ idē corpꝰ sub alia hostia siue ab aliꝫ accidētib? hostie in aliquo mutaret. et pari rōe posset extēdere idē corpꝰ sub duab? hostiꝫs sine hoc q̄ idē corpꝰ mutaretur i loco tertie hostie siue sub accidētib? tertie hostie. sicut ipe pōt facere q̄ corpꝰ suū i celo mutaret localiter q̄uis nullo mō mutaret sub hostia in altari. Et q̄ nō icludat ꝺictionē idez corpꝰ nūero extēsuꝫ eē i plurib? locis sil nō extēsiue pz p cōclusionē. xx. ⁊ vigesimāntā.

A Vigesimanona cōclusio

Vigesimanōa ꝓclusio e ista. q̄ idē corpꝰ nūero extēsū pt eē vbiq̄ extēsiue. qz pari rōe q̄ pōt eē sil i duob? locis extēsiue ⁊ i quatuor. ⁊ sic in infinitū. ⁊ sic pōt eē vbiq̄ extēsiue. Vn q̄uis forte ista iductio ex pte pdicati nō sit formal i ꝓposito. tn necessaria vī qz oēs singulares sūt possibiles ⁊ cōpossibiles.

A Trigesima cōclusio

Trigesima ꝓclusio e ista. q̄ vnū⁊ idē corpꝰ nūero pōt eē i vno loco algidū vel calidū dulce vel amarū humidū vel siccū. ⁊ sic de aliꝫ qualitatib?. et i alio loco i quo idē corpꝰ existit nō. Ista cōclusio declarat sic. idē corpꝰ nūero pōt eē i vno loco extēsuꝫ⁊ nō eē extēsū i alio loco i quo tn loco existit. g̃ pari rōe idē corpꝰ nūero pōt eē i vno loco albū⁊ nō eē albū i alio loco i quo tn existit. Aīs pt⁊ p. xx. cōclusionē. ⁊ ꝓna tenet.

A Trigesimaprima conclusio

Trigesimaprima cōclusio e ista. q̄ idē corpꝰ nūero exns extēsiue i plurib? loḡ sil pt eē albū in vno illoꝝ locoꝝ⁊ nigrū in alioꝝ illoꝝ locoꝝ. Ista ꝓclusio declarat sic. idē corpꝰ nūero pōt eē extēsiue i plurib? locis sil discōtinuātib? q̄uis nullū aliud corpꝰ vel nullū aliud extēsum qꝺ nō sit ipm vel sua ps. ⁊ sic i plurib? locis sil pōt eē albū i vno scz illoꝝ locoꝝ⁊ in alio illoꝝ nigrū. g̃ idē corpꝰ existēs i plurib? locis extēsiue sil pōt eē albū i vno illoꝝ locoꝝ⁊ nō albū in alio illoꝝ locoꝝ. aīs isti? ꝓne vī satis euidēs. qz nō opz q̄ si pmū faciat vnū corpus siue vnū extēsum eē i plurib? locis sil q̄ pter hoc faciat aliud extēsuꝫ ab alio totaliᵗ distinctū eē in plurib? locis simul. Et ꝓna declarat. posito q̄ a corpꝰ sit i b loco albū. ⁊ idē corpus sit in c loco: tūc clarū e q̄ a posset eē i c loco sine hoc q̄ sua albedo sic extēsa sit in c loco quo posito a corpus nō erit albuꝫ. i. nō erit albū in c loco. ⁊ per ꝓns pōtesse nigrū in c loco.

A Trigesimasecunda cōclusio

Trigesimasecunda cōclusio est ista. q̄ aliqꝺ corpꝰ p finitā albedinē intēsiue pōt esse albuꝫ in infinitū. Ista cōclusio declarat oēs partes alicuiꝰ corporis vniformiter albi p totū pūt si bijnuicē inexistere ita q̄ qlibꝫ pars illius corporis inexistat cuilibet pti eiusdē. g̃ aliqꝺ corpus p finitā albedinē intensiue pōt eē albū i infinitū extensiue. Aīs istius ꝓne elicit ex. xx. cōclusione. qz pari rōne qua prima causa pōt oīs partes vniꝰ corporis facere sibi mutuo inexistere. ⁊ p ℔ pōt facere oēs ptes corporis vniformit albi inexistere sibijnuicē. Et ꝓna declarat. qz posito q̄ cā pma b faciat tūc ifinite albedines eꝰ ifinite pūt eē sil. g̃ albedo resultās eēt ifinita intēsiue. g̃ faceret vnū subiectū i finitum intensiue.

A Trigesimatertia conclusio

Trigesimatertia ꝓclusio e ista. q̄ idē corpꝰ nūero pt eē i ifinitū albū itēsiue i vno loco⁊ i tēsiue i ifinitū nigrū i alio loco. Et sequit ista

A Trigesimaquarta conclusio

cōclusio ꝓbata ex duab? pcedētib? imediate

Trigesimaquarta cōclusio est ista. q̄ aliqꝺ pōt eē albū qꝺ nō pōt ab aliqua visione finite virtutis videri. Ista cōclusio declarat sic. aliqꝺ pōt eē albū i ifinitū intēsiue. g̃ pōt esse aliqꝺ albū qꝺ nō pōt ab aliqua visiōe finite virtutis videri. Aīs isti? ꝓne pz p cōclusionē pcedētez. Et ꝓna declarat. Primo qz tale albū pōt eē nō extensum. et p ꝓns per carētiā ptiū extensarū indivisibile q̄uis nō simpliᵗ p carētiā ptiū aliquarū⁊ oīe tale fm aris. in de sensu⁊ sensato. e insensibile. Itē p experientiā pz q̄ nō tm nō extēsuꝫ sit insensibile. ℔ etiā aliqꝺ extēsum pōt eē ita paruū q̄ nō pōt videri nec etiā tāgi nec ab aliquo humano sensu sentiri.

Itē sensibile finitū successiue excedēs sensibile infinitus subito corūpit sensum. ⁊ p ℔ns tale nō pōt sensu sentiri. Primū aīs pz p pari. in terrio de aia. ⁊ ꝓna silr pt. qz aliter ceteris paribꝰ in aliquo tpe agereᵗ vlteriꝰ? qꝺ e ꝺ aris. viij. phi. Ultra q̄ ℔ sequat pz. qz sensibile tale infinitū nō subito corūpit sensuꝫ ℔ successiue capiat tūc tēpus successionis et sit gra exēpli vna dies⁊ capiat aliud sensibile finitū qꝺ tm excedit sensibile finitū qꝺ corūpit sensum in vna die tūc dies excedit horā⁊ vocat illꝺ sensibile finitū qꝺ tm alīꝺ excedit a. Tūc sic. a corūpit sensum in vna hora⁊ pcise i equali tpe sensibile infinitū corūpit sensum. g̃ inequale tps finitū⁊ infinitū pz corꝰ posse vlteriꝰ agere. Et cōsimiliter pōt ꝓbari q̄ aliqꝺ posset eē calidū qꝺ nō pōt calefacere. qz nō pōt magis calidū calefacere⁊ multa similia q̄ ex ista cōclusione extrahi pñt. Et istud ꝺr cōditionaliᵗ scz si aliqꝺ tale infinite virtutis posset agere de quo alibi diffuse patebit.

B Obiectio prima.

Sz cōtra cōclusionē istā instat. qz si tale albū nō poterit videri vel boc eēt qz nō pōt spēm cāre in organo visus vel qz si ipsū posset causare talē spēm. tn visus nō posset eā recipere.

Secunda

Primū vt vī nō pōt ꝺari qz minor potētia siue albedo vi virtutis pōt suā speciē causare in medio. g̃ a multo fortiori albedo maioris virtutis

Tertia

Itē i summo est dispositū ad recipiēdū cuiuscunq̄ coloris spēm. g̃ istius coloris infiniti.

Quarta

Itē bodie ea ꝺez albedo pōt in alio loco extensi? cāre spēm suā in medio

Quinta

Itē si sic scz q̄ talis albedo taliter infinita nō pōt cāre suā spēm i medio pari rōne aliqꝺ lumē taliᵗ infinitū scz p extensionē oīm partiū nō posset causare aliqꝺ lumē in medio. Et quo sequit q̄ aliqꝺ lumē intensiue infinitū posset eē in aliquo medio sine illo q̄ tale mediū illuminaret qꝺ verisimile nō vī

Itē sequeret q̄ agēs sufficiens ad agendū approximaret ꝺebito mō passo sine hoc q̄ i ta

li passo ageret oīm impedimēto remoto. ꝓns est falsuꝫ. g̃ tc. Falsitas ꝓntis elicit ab aristotele ꝓmo de generatōe. Et ꝓna pz. qz hec albedo e sufficiēs ad agendū⁊ sufficienter approximat passo scz medio siue organo vt suppono⁊ nullū est impedimētū. Et si ꝺicat q̄ impedimētū e. qz obiectū nō e extensum in illo loco. ⁊ iō nō pōt agere in extēsum rōne talis modi diuersitatis. Cōtra. aīa itellectiua e indimēsionalis. ⁊ tn agit in corpꝰ ipm mouēꝺo: calorē suū cōseruādo⁊ opationes alias naturales pfectᵗ extrēdēdo. g̃ idimēsitas nō ipedit actionē corporalē Nec scōm pōt ꝺari scz q̄ organū nō sit susceptibile talis spēi. qz superi? ꝺictuꝫ e q̄ tale excellēs sensibile et infinitū corūpit sensū. ⁊ nō nisi causando spēz in organo talis sensus. g̃ organū est susceptibile talis speciei.

Sexta

Itē tal albedo nō eē taliter infinita. g̃ conclusio falsa e. Aīs declarat qz pari rōne q̄ ꝺeᵗ posset facere oēs ptes talis albedis sil iexistere posset cōdēsare aliqꝺ q̄tū siue extēsū ad nō extēsionē siue ad nō extēsum⁊ condensare aliqꝺ in ifinitū⁊ cōsimili rōne aliqꝺ rarefacere in ifinitū: motū velocitare in ifinitū⁊ tarditatē augere in ifinitū. ⁊ sic de cōsimilib? aliꝫ in finitis.

C Rīsio ad pmā

Ad pmū istoꝝ ꝺr q̄ talis albedo q̄ pz oēs suas ptes sibi nuicē iexistētes nō pōt suaz spēm cāre in medio nec in organo. qz sequeretur q̄ exīsteret sine subiecto. qz pviā nature sē cūdū nō pōt fieri. ⁊ ꝓpē eāꝺē rōnē organū nō pōt talē spēm recipere. Sz si ponat q̄ talis albedo cū ℔ q pz oīs suas ptes etiā sibijnuicē iexistēres replear locū sic videlz q̄ ipa tota ex quelibet sua ps sit in qualibet parte talis loci sicut nūc de facto corpꝰ xpi totū e sub qualibet pte talis. loci qz sub qualibet pte hostie.

Tūc querit vtrū talis albedo posset suā speciē cāre aut nō. Ad q̄ respōꝺet ꝺupliᵗ. Primo tenēꝺo q̄ nō: ꝓpē ꝺispositionē talis albedinis mediꝰ⁊ organi. qz albedo e infinite ꝛtutis intēsiue⁊ mediū⁊ organū finite virtutis. ⁊ ideo improportionabiliᵗ sūt ibi opatio siue actio talis albedinis infinite Et radix illi? ꝺicitur ab aris. viij. phi. vbi vult: q̄ potētia ifinita nō libera siue rōnalis nō pōt eē imagnitudine finita effectiue agēꝺo⁊ mouēꝺo talē magnitudinē. qz ex quo talis potētia e nō libera nō moderat suā operationē ℔ agereᵗ⁊ moueret q̄tūcūq̄ posset agere⁊ mouere⁊ p ℔ns moueret in non tpe cū sit infinite virtutis: qꝺ pz aristotelē in. viij. phi. includit ꝺictionē. Secūdo ꝺr q̄ albedinē talē nō cāre spēm erit. ꝺa nō corrūderet organū obiecto. qz eēt i ifinitū extēsū. Pria rīsio e melior. qz si fieret argumētū ꝺe tali colore q̄ talᵗ bit suas ptes sibiinuicē

Universidad de Buenos Aires
Biblioteca

Ad secundā

Ad tertiam

Ad quartā.

Ad quintā

D
Ad vltimā

inexistētes cū boc q repleret locus. videl plane q calefaceret: q sustētaret calorē infinitus

Ad scdm pt3 pdicta. q negat q mediū sit dispositū ad recipiendū coloris speciē posito isto cosu. Ad tertiū dicit negādo ꝟn3q ista eadē albedo q est infinita i alio loco est infinita in isto loco. ⁊ tō q̄uis sit defmiata ꝓportio int ipam in alio loco ⁊ mediū reqsitū int agēs ⁊ patiēs: i isto tn loco tal ꝓportio desinit

Ad quartū dicit toraliter cōcedēdo cōclusionē tā q̄ possibilē ⁊ ꝑpe dispositoēs talis luminis ⁊ medij ꝓpe q̄ se deberet multiplicare.

Ad quintū dicit negādo ꝟnam. q ipedimētū sufficies est q: patiēs nō est aptū natū agētis recipere actionē. ⁊ boc nō tm ꝓpter indiuersitatē ⁊ carentiā ꝓtiū extēsarū: ꝑ ꝑpe infinitatē. q agēs infinitū nō potēs se moderare sine moderatione p liberū arbitriū disꝓportionat passo finito: q̄ nō est verū de aīa intellectiua. q: q̄uis sit indiuisibilis: est tn forma corporis ⁊ sibi iuicē finita bene ꝓportionata.

D
Ad vltimū

Ad vltimū dicitur negādo ꝟnam. cōsequēs em includit cōtradictionē q aliq̄d esset densum infinitū ⁊ q nō haberet extēsionē ptiū. q: ad densitatē req̄rit q ptes sibi iuicē iaceāt ꝓpinque: q̄ nō ꝑt fieri sine aliquali distātia. ⁊ p ꝟns nō sine extēsione sumit q aliq̄d sic sit rarū infinitū. Nā includit cōtradictionē. q: ex boc sequerel q due ptes talis rari plus distarēt a se iuicē q̄ ꝑus q̄tale rarū nō fuit rarū in infinitū. ⁊ p ꝟns seq̄t q quelibz ps talis rari in infinitū ab alia pre etiusdē rari ab ipa distātis distaret in infinitū. g̃ nulla esset ibi cōtinuitas. g̃ nō esset rarū: sed ista sunt cōtradictoria. ſ. q aliq̄d sit rarū in infinitū ⁊ q illud rarū nō sit. Sil̄r includit ꝛtradictionē infinitā velocitatē esse. q: ex boc seq̄tur q successio cēt in nō tpe. g̃ subito. g̃ nō essz successio. g̃ aliq̄s mot⁹ essz successiu⁹: ⁊ ille idē nō cēt successiu⁹: ⁊ q: ista manifeste includit cōtradictionē. īō ista de⁹ nō pōt facere.

E

Et si dicat q de⁹ pōt i ꝟma pte ꝓportionabili vni⁹ hore aliq̄d cōdensare ad subduplū. ⁊ sic in infinitū. ⁊ simil̄r rarefacere ⁊ motū velocitare et retardare.

Ad istud dicit q in infinitū de⁹ ꝑ pōt. q: nō est dāda ps ꝓportionabilis i q̄ de⁹ hoc nō pōt: ꝑ de⁹ nō pōt boc in infinitū. ⁊ ꝑ ꝓpter ꝛtradictionē manifeste inclusaz: sicut superi⁹ respōsuz est.

F

Et si dicat q nō pōt cē motus velocior q̄ motus ꝟmi mobilis. dicit ad ꝑ negādo. q: motor ꝟmi mobilis in infinitū velocius posset ipm mouere. nec est boc ꝛtra aristotelē qui dicit scdo celi. q mot⁹ ꝟmi mobilis est velocissimus. q: intelligit de facto ⁊ nō de posse. vel si intelligat de posse intelligit scdm eōem influentiā ꝟmi motoris vt iste sit sensus motus ꝟmi mobilis nō pōt esse velocior p illā influentiā pcise ꝑ si dz cē velocior opz q̄ influētia sit spāliora ⁊ maior.

F

Et si dicat q i ꝑpetuis nō dicunt cē ⁊ posse. Ad ꝑ dr q ista ꝓpō intelligit q̄tū ad existētiā. q̄a i ꝑpetuis posse cē nō precedit esse.

A
Trigesimaquinta conclusio

Trigesimaquinta cōclusio ē ista. q aliq̄s bō fuit ab ēterno cui⁹ būanitas incepit cē. Ista cōclusio ꝓbat sic. iste filius dei fuit ab ēterno cui⁹ humanitas incepit cē: iste fili⁹ dei ē aliq̄s bō. g̃ aliq̄s bō fuit ab ēterno cui⁹ humanitas icepit cē.

B
Obiectio

Sz ꝯ istā cōclusionē istat. q: si humanitas bōis q̄ ē fili⁹ dei icepit cē cū ipa būanitas sit bō q̄ ē fili⁹ dei. g̃ bō q̄ est fili⁹ dei incepit cē ⁊ vltra. g̃ bō q̄ ē fili⁹ dei nō fuit ab ēterno.

C
Rūsio

Ad istud nego istā maiorez ista būanitas ē bō q̄ ē fili⁹ dei. q: sicut ptz p. xiiij. cōclusionē humanitas assumpta nō ē bō. ſ fili⁹ dei assumens illā būanitatē rōne illi⁹ assumptionis ē bō.

B
Trigesimasexta conclusio

Trigesimasexta cōclusio ē ista. q aliq̄d totū fuit ab ēterno cuius quelibet pars incepit cē

Que ꝓbat sic. iste demōstrando filiū dei fuit ab eterno cui⁹ q̄libet ps incepit cē. g̃ aliq̄d totū fuit ab ēterno cui⁹ ⁊c. Maior declarat. q: ꝑma pticula ab oīb⁹ cōcedit. scz q iste bō demōstrādo filiū dei fuit ab ēterno. Et scda pticula scz q̄libet ps isti⁹ bōis incepit cē declaratur. Nā q̄libet ps ēntialis isti⁹ bōis icepit cē ⁊ q̄libet ps integralis isti⁹ bōis icepit cē. g̃ ⁊c. Ista ꝟna ē de se nota. Et ꝑma ps añtis declarat sic. scz q̄libet ps ēntialis isti⁹ bōis ⁊c. q: aīa isti⁹ bōis icepit cē ⁊ corꝑ⁹ ⁊ materia ſm theologos saltē q̄ ponūt mūdū icepisse ⁊ non bz plures ptes ēntiales. q: natura diuina scz deitas nō ē ps ēntialis isti⁹: ꝑ ē iste bō. Et scda ps añtis declarat scz q q̄libet ps integralis isti⁹ bōis icepit cē. q: caput isti⁹ bōis icepit cē. ⁊ sic de singulis ptib⁹. ꝑz q: añ cōceptionē ipsius i vtero btē ṽginis nō fuerunt. g̃ aliq̄d totū fuit ab ēterno cui⁹ q̄libet ps icepit cē.

B
Obiectio

Sz ꝯ cōclusionē istat sic. ex ista cōclusiōe ⁊ ei⁹ decisione vi seq̄ q aīa ⁊ corꝑ⁹ sūt ptes filij dei et cū fili⁹ dei sit diuinitas seq̄ret vlteri⁹ q sūt ptes deitatis. g̃ deitas cōponit ex corꝑe ⁊ aīa. g̃ deitas nō ē idiuisibil̄. ꝑ ē lōga lata et ꝓfunda

C
Rēsponsio

sicut cōpositū ex aīa ⁊ corꝑe.

Ad istud dr ꝛcedēdo saltē i aliquo casu vl̄ sensu q fili⁹ dei ē cōpositū ex aīa ⁊ corꝑe. Verūtn aliq̄d cōponi ex aīa ⁊ corꝑe pōt itelligi dupl̄r. vel ꝑz se vl̄ ꝑz aliq̄d sibi assumptū i vnitatē suppositi. ꝑ se em deitas nō ē cōposita ex aīa ⁊ corꝑe scz ꝟm se intrisece oī extrinseco remoto. ꝑ scdo mō deitas ē cōposita ex aīa ⁊ corꝑe. scz ꝑz naturā humanā assumptā i vnitatē suppositi sibi assumptā. ⁊ i eodē sensu ꝛcedit q deitas nō sit idiuisibilis ꝑ ē lōga lata ⁊ ꝓfunda ⁊ q̄ bz ptes essentiales ⁊ etiā integrales ⁊ nō i ꝑmo sensu ꝑz se oī extrinseco remoto. ꝑ bn scdo vt dictū ē ꝓus.

A
Trigesimaseptima conclusio

Trigesimaseptima cōclusio ē ista q aliq̄d totū i aliquo istāti fuit: i quo nulla ei⁹ ps fuit q̄ declarat ⁊ic. ⁊ vocet aliq̄d istās q̄ fuit añq̄ beata virgo fuit a. Tūc sic. aliq̄d totū fuit i a i istāti. g̃ ⁊c. ꝟna ē nota. Et ꝑz. q: tot⁹ xp̄s fuit in a istāti. q: fuit ab ēterno ⁊ i a istāti nulla ps xp̄i fuit. q: nō aīa xp̄i nec corꝑus xp̄i q: iā non fuit nec diu postea añq̄ cōcipiat i vtero beate virginis Et si cauillet dicēdo q: materia xp̄i fuit ab ēterno vl̄ ab initio mūdi ab aliquo istāti tūc signet aliq̄d istās ymaginarie añ ꝓncipiū mūdi vel aliq̄d istās añ creationē materie ꝓme ⁊ ꝓbet cōclusio sic ꝑus.

B
Obiectio.

Cōtra istā cōclusionē instat. q: seq̄ret q loc⁹ a pte itegrali negatiue arguēdo nō valeret. q: tal ꝟna ꝑm istā cōclusionē nō valz nulla ps domus fuit. g̃ dom⁹ nō fuit sic nō seq̄t nulla ps xp̄i fuit i a istāti. g̃ xp̄s nō fuit i a istāti.

C
Rēsponsio

Ad istud dr q nō oz locū a pte itegrali respectu cuiuscūq; vbi sp valere: �

oporteat respectu ꝟbi pūtis rpis i ꝟna existēdi siue subsistēdi sp valere sic optime sequit nulla ps xp̄i ē. ⁊ xp̄s si eēt ꝟponeret ex ptib⁹. g̃ xp̄s nō ē. ꝑ sine tali additiōe i añte nō oz ꝟnam valere sic nō seq̄t nulla ps spūssancti ē g̃ spūssanct⁹ nō ē. q: añs ē verū eo q nullas ptes bz. ⁊ ꝟns ē falsum sic de se ꝑz.

A
Trigesimaoctaua conclusio

Trigesimaoctaua cōclusio ē ista. q bō xp̄s fuit aliq̄d qū nūbit fuit bō xp̄s Ista cōclusio statim ꝑz ex imediate ꝓcedente q: bō xp̄s fuit aliq̄d i a istāti. Nā bō xp̄s fuit aliq̄d ab ēterno. g̃ bō xp̄s fuit i a istāti. ⁊ tn i a istāti nō fuit bō xp̄s. q: i a istāti fili⁹ dei nō fuit bō xp̄s. q: tunc nō erat cōpositus nec aliq̄d aliō a filio dei fuit i a istāti bō xp̄s. g̃ nihil in a istāti fuit bō xp̄us

B
Obiectio

Sz ꝯ. q: tūc seq̄ret q ꝑticularis affirmatiua siue idefinita nō cōuerteret simpl̄r. q: ista bō xp̄s i a istāti fuit aliq̄d ſm istā cōclusionē non posset cōuerti. q: bec ē falsa aliq̄d fuit bō xp̄s i a istāti.

C
Rūsio

Ad istud dr cōcedēdo q nō sp pōt ꝑticularis affirmatiua vl̄ idefinita affirmatiua cōuerti formal̄r ⁊ directe ꝑ sufficit q aliq̄n cōuertat idirecte siue cū circūlocutiōe ⁊ sic ē i ꝓposito. Nā ista ꝓpō bō xp̄s fuit aliq̄d i a istāti dz sic cōuerti i a istāti fuit aliq̄d demōstrādo illō q̄ nunc ē bō xp̄s si ē posito casu q sortes q̄ p. xx. borās fuit bō nunc sit alb⁹ ita q nūq̄ ꝓus fuit alb⁹ tūc ꝑ ē ꝟa. ꝑ albū ꝓus fuit sortes. Nō ꝓbat sic. iste sortes ꝓus fuit sortes iste sortes ē boc albū. g̃ boc albū ꝓus fuit sortes. ⁊ tn bec ē falsa sortes fuit ꝓus boc albū q: p casuz sortes nūq̄ ꝓus fuit alb⁹ ⁊ iō ista ꝓpō boc albū ꝓus fuit sortes dz sic conuerti sortes fuit ꝓus boc demōstrādo illud q̄ nūc ē albū. Et boc sufficit ad ꝛitatē ⁊ cōuersionē raliū. ꝓ positionū vel ſm aliquos dz sic cōuerti sortes ꝓus fuit ꝑ q̄ nūc ē albū de cui⁹ diuersitate ñ curo multū quo ad ꝓsens.

A
Trigesimanona conclusio

Trigesimanona cōclusio ē ista q ex nō substātijs pōt fieri ſba. Que declarat sic. ex accidētib⁹ pōt fieri ſba. g̃ ex nō substātijs pōt fieri ſba. ꝟna ē de se nota et añs declarat sic. Nā si q̄s cōederet hostias cōsecratas ⁊ biberet vinū cōsecratū q̄uiēt nutriret. ⁊ p ꝟns ex tali nutrimēto generaret sanguis ⁊ ex sāguine caro ⁊ alia mēbra ſm exigētiā rei nutrite. ⁊ cōis opinio tenet q i hostia ꝓsecrata nihil ē aliud nisi corꝑ⁹ xp̄i ⁊ ipemet xp̄s ⁊ aīa xp̄i ⁊ accētia ⁊ q̄tas albedo siue rubedo sapor odor⁹ ceta accidētia q̄ p̄nt ibidē existere sine subiecto. ꝑ clarū ē q corꝑ⁹ xp̄i nō cōuertit i ſbam rei alēde. q: corꝑ⁹ xp̄i nō corrūpit Et ꝑ ē q̄ exp̄sse dicit aug⁹. illa cōi ꝓpōe. Nō mutabis me sic cibū carnis tue. ꝑ tu mutaberis i me. ⁊ loq̄t⁹ i ꝓsona xp̄i Nā aīa xp̄i etiā nec ipemet xp̄s trāsit i ſbaz rei alēde sic de se notū ē. relinq̄t g̃ q ista accidētia nutriūt. Itē ex nihilo pōt fieri ſba g̃ a fortiori pōt fieri ab accidētib⁹. Ista ꝟna vi euidēs. ⁊ añs ē fidei q̄ ponit ex nihilo deuz creasse mūdū.

B
Obiectio prima

Sz ꝯ istā ꝛclusionē istat. q: op positū dicē exp̄sse pbs ꝑmo pbi. vbi dicit q ex nō ſba non fit ſba.

Secunda

Itē arguit p illud ꝑmi de gñatiōe. vbi dicit q ex eisdē sum⁹ ⁊ nutrimur ꝑ nos nō sum⁹ ꝓpositi ex accidētib⁹ q̄tū ad corꝑus: ꝑ ex elemētis ⁊ elemētatis. g̃ ex accidētibus nō nutrimur: ꝑ elemētatis.

Tertia

Itē si ex accidētib⁹ ꝑt fieri ſba: sequit q gñatio posset fieri sine subiecto. ꝑ ꝟns est flm. g̃ ⁊c. ſfalsitas ꝟnis sufficiēter ꝑz. i. phisi. ⁊. ij. de gñatoe. vbi aristoteles rōe gñationis q̄ nō ꝑt fieri sine subiecto sic nec aliq̄s mot⁹ necessitat ponere materiaz ꝑmā. ꝟna ꝑz. q: in tali gñatiōe. q̄ ſba generat ex accidēte: accidēs nō ē subiectū. q: illud corrūpit nec ſba generāda est subiectū. q: illa motio ē p totā gñatoez: nec est ibi aliq̄d aliud q̄ posset poni subiectū sic ꝑz. reliquit g̃ q tal⁹ generatio est sine subiecto.

C
Pro tribus triplex opinio.

Pro istis ꝛclusionib⁹ q̄ aliis argumētis ē sciēdū q i materia ista ē triplex opinio.

Prima

Quarū ꝑma est ꝑ q̄ ponit. q i cōsecratoe hostie panis. q̄ ſbiectū est accidētiuz isti⁹ hostie trāssubstātiat⁹ i corꝑ⁹ xp̄i ad istū itellectū. q̄ tal⁹ trāssubstātiatio ē quodāmō trāsitus ꝑ cōuersio panis i corꝑ⁹ xp̄i. g̃ trāssubstātioe facta nō ē ibi panis: ꝑ accētia g̃ ꝑ⁹ fuerit i pane tā q̄ i subiecto: postea existūt sine subiecto.

Secunda

Scda opinio pōit ꝛclusionē cōsecratioe hostie panis trāssubstātiat⁹ i corꝑ⁹ xp̄i: nō vt ipe panis aliquo mō ꝛuertat⁹ in corꝑ⁹ xp̄i ex quo ꝑ⁹ fuit

Tertia

ſm ſe ⁊ ſm quālibet'ei⁹ prē. ſ ad iſtū itellectū q̄ tal' trāſbatō nihil aliō ē q̄ pane deſinere cē ⁊ uerū corp⁹ xp̄i ſub accidētib⁹ boſtie exiſtere vel cōſiſtere ⁊ ſic adhuc illa opinio ponit q̄ illa accidētia boſtie cōſecrate fūt ſine ſubiecto

Tertiā opinio ē q̄ adhuc ponit q̄ panis boſtie trāſſubſtātiat i corp⁹ xp̄i nō q̄ aliquo mō mutet vl cōuertat i corp⁹ xp̄i: ſic opinio ꝑma ponit nec ertiā q̄ panis deſinat cē ſic ſcōa ponit. Sz ad iſtū itellectū q̄ iſta tranſſubſtātiatio i corp⁹ xp̄i nihil aliud ē q̄ corp⁹ xp̄i ꝓ⁹ truet ꝙbor. ſacramēt aliū ſm ſe totū ⁊ qualibz ſui ptē coexiſtit cuilibet ſui parti panis ⁊ tūc ſm iſtaz opinionē accidētia boſtie nō exiſtūt ſine ſubiecto poſt cōſecratione. ſ fūt i pane ſicut i ſubiecto ſic ꝓ⁹. Et dicūt ſic opinātes q̄ nō ē articul⁹ fidei credere panē ꝓ tranſſubſtātionē deſinere cē. ſ credere verū corp⁹ xp̄i ꝓ trāſſubſtationē i alia boſtia cōſecrata exiſtere Et iſtā opinionē rāgit mgr i quarto nec iſtā multū reꝓbat. Et ſm opinionē iſtā oēs apparē tie faciliꝰ ſoluerēt. ſ. nutritio ex boſtijs ꝙſecratis et corruptio boſtie ex diuturnitate tꝑis et ſic de multis alijs. Sz q̄ iſta opinio nō cōit tenet. iō ponebat ꝙclusio ſm opinionē ſcōaz q̄ alijs ꝛria reputat ꝑcipue a modernis Ad

D
Ad primoz obic.

ꝑmū argumētū i oppoſitū dī q̄ ariſ. ꝓmo phi. ⁊ i alijs locis ꝓbic naturalis logbat de factione ſiue gñatiōe q̄ fit ſm cōem iſluentiā naturalē. ſ tal' factio nō ē illa qua ex nō ſubſtātijs fit ſba ⁊ iō auctoritas ari. i ꝓpoſito nihil ꝓbat

E
Ad ſecūdam

Ad ſcām p idē q̄ ſm cōem iſluētiā naturalē nō nutrimur niſi ex elemētis. ⁊ b̄ē q̄ dicit ariſ. ij. de gñatiōe. poſſibile tñ ē p iſluētiā ſpālē q̄ i accidētib⁹ iſluat p ſe ſubſiſtere. ⁊ p ꝛns ſine ſubiecto aliquo mō tencre nutritionē ipſi⁹ ſbe fieri ex nō elemētis vel elemētatis. Ad

F
Ad tertiā

tertiū dī q̄ nullū vī icōueniēs gñatione poſſe fieri ſine ſubiecto p ſpālē cōſikz iſluētiā ꝑmecāe qualit' facē exiſtere accidētia ſine ſubiecto ⁊ iō p eādē rōnē qua vnū cōcedit pōt concedi ⁊ reliquū ꝑcipue tñ ſm opinionē quozūdā vo lētiū nullā cē ponēdā materiā ꝑmā ,ppt gñationē naturaliū rerū ſaluādā. q⁹ dixerūt q̄ ad gñationē ignis ex aere nō req̄rit pl⁹ niſi actio ignis i aere: ipm acrē corrūpēdo. ſ de iſta materia ceſſat ꝑmo q⁹ forte diffuſe tāgek i ſcōa pte iſtius tractat⁹. ⁊ p iſtas ſolutiōes alia argumēta ſic de gñatiōe vermis ex boſtia cōſecrata ⁊ cōſikia ꝙſikr pñt ſolui ⁊ vniuerſalr deſigri.

A
Quadrageſima

Quadrageſima cōclusio ē iſta. q⁹ de⁹ bz duas volūtates ⁊ duos itellect⁹ ⁊ duas ſciētias.

Iſta cōclusio declarat ſic. q⁹ de⁹ bz volūtatē q̄ nō diſtiguit̄ ēntialr vt pote volūtatē q̄ ē ipſemet de⁹ ⁊ bz volūtatē būanā q̄ ē aia. ⁊ ꝙſikr

baber itellectū q̄ eſt de⁹: ⁊ itellectū q̄ ē aia xp̄i ⁊ ſcientiā q̄ eſt ipemet xp̄s ⁊ ſciam que eſt aia xp̄i. ⁊ quia iſta oia ſunt pncipia in theologia ideo vlterius non ꝓbatur quia plana ſunt.

A
Quadrageſima prima concluſio.

Quadrageſima ꝓma ꝙclo ē iſta q̄ ſeq̄t ex tā dict⁹. ſ. q⁹ de⁹ vult aliq̄d q̄ de⁹ nō vult. de⁹ itelligit aliq̄d q̄ de⁹ nō itelligit. de⁹ ſcit aliq̄ q̄ de⁹ nō ſcit. vl de⁹ ignorat aliq̄d q̄ de⁹ nō ignorat. Pria pricka iſti⁹ cōcloīs pz. q⁹ de⁹ ſcm volūtatē q̄ ē ipemet de⁹ vult aliq̄d circa q̄ nō bz aliquē actū ſcōz volūtatē q̄ ē ipa aia xp̄i: ⁊ vocet illud q̄ de⁹ tal' vult a. tūc de⁹ vult a. ⁊ p volūtatē q̄ ē aia xp̄i nō vult a. q̄a ſcōz illā volūtatē nullū actū circa a bz vt ſuppono. Et ſi dicat

Obiectionē Prima.

circa oē illud q̄ de⁹ vult p volūtatē q̄ ē de⁹: ēt vult p volūtatē q̄ ē aia xp̄i. Scōo ſuppoſito

Secunda

q̄ aliq̄d tale veller de⁹ p vnā volūtatē: ⁊ nō ſe cūdū aliā. iſta ꝑa ñ valz. de⁹ nō vult a ſm volūtatē q̄ ē aia xp̄i. g̃ de⁹ nō vult a. q⁹ ſic ſeq̄rent duo ꝛdictoria. iſte de⁹ vult a. ⁊ iſte de⁹ nō vult a. Ad ꝑmū iſtoꝝ dz⁹ q⁹ ꝙclo ē itelligēda de voli

E
Riſio ad primā

tiōe diſticta. ⁊ tali volitōe de⁹ p volūtatē q̄ ē ipemet de⁹ vult ifinita. quoꝝ qōlibz ē diſtincte volitū a deo: ſ certe nō qōlibz ē diſtincte volitū ab aia xp̄i. q⁹ ſic ſeq̄rek q⁹ aia xp̄i ſil' vellet infinitas diſticras volitōes et ſic cēt ifinite ꝑfect⁹ qō null⁹ pōit. g̃ ponēdū ē deū aliq̄d velle p volūtatē q̄ ē de⁹. qō ñ vult p volūtatē q̄ ē aia xp̄i.

D
Ad ſecundā

Ad ſcōz dz⁹ q⁹ q̄uis nō ſeq̄tur de⁹ nō vult a ſecūdū volūtatē q̄ ē aia xp̄i. g̃ de⁹ nō vult a. tñ ad bonū itellectū theologice loquētiū pōit ꝙclo i eē q̄ dicūt deū ſcepiſſe ⁊ deū fuiſſe mortalē. ⁊ ſic de conſikib⁹ locutiōib⁹. q̄ oēs ꝛnē logice loquēdo nō ſūt ve. Ad itellectū tñ ſcm q̄ dicunt ſūt ꝛriſſime. q⁹ ab oīb⁹ ſic itelligunt. de⁹ ſcepit eē ſcōz naturā būanā q̄ tñ ſp fuit ſcōz dītatē. de⁹ fuit mortal' ſcōz naturā būanā q̄ ſcōz deitatē exiſtit imortal'. Et ad cōſikz itellectus pōit ꝓria pricka ꝙclois. ſ. q⁹ de⁹ vult aliq̄d ſcōz volūtatē q̄ ē de⁹: qō nō vult ſcōz volūtatē q̄ ē ania xp̄i. relique vero pricule dicte concluſionis cōſimilimodo faciliter poſſunt ꝓbari.

A
Quadrageſima ſecūda concluſio.

Quadrageſima ſcōa ꝙclo ē iſta. q⁹ vnica volitiōe de⁹ vult oē qō vult ⁊ itelligit. oē qō itelligit ⁊ ſcit oē qō ſcit. Iſta ꝙclo ſtati pz. q⁹ volitiōe q̄ ē ipemet de⁹ vult ⁊ itelligit ⁊ ſcit oē qō ſcit. q⁹ volūtas ⁊ itellect⁹ i natura diuia ñ diſtiguūt eo q⁹ nulla ē diſtictō ꝓſonal'. ⁊ iō vbicūq; ñ obuiat oppō relatia oia cōſikia de deo expoſitorie pñt ꝓbari ſic arguēdo. Iſte de⁹ ē volūtas diua: iſte de⁹ ē itellect⁹ diuin⁹. g̃ itellect⁹ din⁹ ē volūtas diua. Iſte deus ē volūtas diua: iſte de⁹ ē ſcia diua. g̃ ſcia diua ē volūtas diua. ⁊ ſic ꝑ argui de oīb⁹ alijs attribuūt diuinis ſp ꝙcludēdo vnū de alio expoſitorie: niſi in ipa ſit op

poſitio aliqua relatiua q̄ ꝑt diſcurſū expoſitoriū ipedire. ſ ſec⁹ ē de plonis diuis. q⁹ ſi ſic argueret iſta ēntia diuina ē ꝑ. iſta ēntia diua ē filia? nō tñ ſeq̄t iſte filia? ē ꝑ. q⁹ ꝛ iſtū diſcurſū obuiat oppoſitio relatiua q̄ ſpēalik i iſta materia cā ſufficiēs ē ad talē diſcurſū ipediendū

A
Quadrageſima tertia concluſio

Quadrageſima tertia cōclusio ē iſta. q⁹ vnico actu ſiue vna et eadē volūtate de⁹ vult oīe qō vult. ⁊ itelligit oīe qō itelligit ⁊ ſcit oīe qō ſcit. Iſta cōclusio ſic ꝓcedēs declarat. q⁹ volitio diua ⁊ itellectio diua ⁊ ſcia diua ſunt vna res ſimpliciſſima q̄ ē ipemet de⁹. q⁹ ſi eſſz vn⁹ act⁹ ſupaddit⁹ ſeq̄t q⁹ i deo ſm naturā diuinā eſſet accūs aliq̄ adueniēs ⁊ aliq̄ recedēs ſi volitio diua nō eēt ipemet de⁹. ⁊ p ꝛns

B
Notandum

ipemet de⁹ mutaret q̄ ab oīb⁹ raz theologis q̄ ꝓbis reꝓbatur. Verūtñ ſi fas eſſet dicere q̄buſdā non vī q⁹ aliq̄ rō ſit neceſſitās ponere deū nō poſſe mutari ꝑcipue cū oēs theologi ponāt q⁹ de⁹ poſſet recipere aliō a ſe i vnitatē ſuppoſiti ⁊ illō ſuſtētare ⁊ poſtea ad plenū dimittere ſiue ſit ſba ſiue accūs ſal' diffuſe pz i q̄buſdā ꝙclonib⁹ ſupi⁹ declarat. nec ꝓceſſus ari. vij. phi. vbi accipit q⁹ oē q̄ mouet ab alio mouet ſufficiēs eſt ad b̄ neceſſitādū ſic ſuperi⁹ fuit tactū ꝓpt q̄ volūt opinātes dicere q⁹ nō argueret maiorē ipfectionē i deo diuerſitas actuū ꝑfectoꝝ vt pote volitionū itellectionū ſciarū q̄ i āgel' vl i aiab⁹. ſ q⁹ iſta opinio ē ꝛ theologos ad pñs aſſerere nolo ⁊c.

A
Quadrageſima quarta cōclusio

Quadrageſima q̄rta ꝙclo ē iſta. q⁹ iuſticia diua ē mia diua. q̄ ꝓbat ſic. iſte de⁹ ē mia diua iſte deus eſt iuſticia diuina. g̃ iuſticia diuina ē miſericordia diuina.

A
Quadrageſima quinta cōclusio

Quadrageſima q̄nta ꝙclo ē iſta q̄ ſeq̄t ex tā dictis ⁊ pon⁹ tal' q̄cq̄d de⁹ facē p iuſticiā diuā facē p mia⁹ diuā ⁊ ecouerſo. Iſta ꝙclo ꝓbat ſta

B
Obiectio prima.

ti. q⁹ idē ē iuſticia diua ⁊ mia diua. Sz ꝛ iſtā ꝙclōem iſtat. de⁹ vocauit petrū ⁊ ꝙuertit pau lū p miam diuā ⁊ ñ p iuſticiā fecit. g̃ ñ facē vl fecit p iuſticiā q̄ fecē p miam. ꝓña vī cuidēs. Et añs q̄tū ad ꝑmā ptē ꝓbat ſic. de⁹ ꝙuertit paulū p miam ꝓ⁹ de ſe ⁊ q⁹ ñ ꝙuertebat paulū p iuſticiā ſuā: q⁹ bz iuſticiā diuā paul⁹ meruit dā

Secunda

natione q⁹ totis viribꝰ nitebat fidē xp̄ianā deſtruere. g̃ nō ſm iuſticiā meruit ad fidē ꝙuerti ſeu vocari. Ite dauid i pſalmis. mia ei⁹ ſup oia opa ei⁹. vñ ſeq̄t q⁹ opa mie dine ſūt pfa q̄

C
Ad primā

opa iuſticie. g̃ ñ oē illō q̄ de⁹ facē p mia⁹ facē p iuſticiā Ad ꝑmū iſtoꝝ dī ꝛcedēdo q⁹ de⁹ petrū ꝙuertit ⁊ vocauit paulū p miam diuā. ⁊ nego q⁹ b̄ ñ feē p iuſticiā ſuā. Et vlteri⁹ dī ꝛcedēdo ad ꝓbationē q⁹ paul⁹ ſm iuſticiā diuā meruit dānationē ⁊ bz mia⁹ ſilr ⁊ illō totū ꝑt ꝓbari ſp expoſitorie ſic arguēdo ſm iſtā iuſticiā

paul⁹ meruit dānationē: iſta iuſticia ē iſta mia g̃ ſcm miam meruit dānationē. Ite ſcōz iſtā miam de⁹ ꝙuertit paulū: iſta mia ē iſta iuſticia g̃ ſcōz iſtā iuſticiā de⁹ cōuertit paulū. Verūtñ

Nota bene

ſic ē magna dīa inf iſtas duas ꝓpōes. de⁹ fecit malū ⁊ de⁹ fecē male. ita ē magna dīa inf iſtas duas ꝓpōes. de⁹ p ſuā miam ꝙuertebat paulū ⁊ de⁹ miſicordiē cōuertebat paulū. Et ſilr iter iſtas duas ꝓpōes. de⁹ p iuſticiā ſuā ꝙuertebat paulū ⁊ de⁹ iuſte cōuertebat paulū: ⁊ de⁹ p ſuā miam dānauit iudā ⁊ de⁹ miſicordiē dānauit iudā. q⁹ p iſtā ꝓpōem. de⁹ p ſuā iuſticiā ꝙuertebat paulū: nō pl⁹ ſignificat niſi q⁹ de⁹ p ſeipſum q̄ ē ſua iuſticia cōuertebat paulū. ⁊ b̄ē verū. ſ p iſtā ꝓpōem. de⁹ iuſte ꝙuertebat paulū: nō pl⁹ ſignificat niſi q⁹ de⁹ ex debito cōuertebat paulū: q̄ dī ē fl̄a. Et cōſilr p iſtā ꝓpōem. de⁹ miſicordiē dānauit iudā ſignificat q⁹ nō ex debito vel ex demerit⁹ iude dānauit iudā. ⁊ p iſtā ꝓpōnē de⁹ iuſte dānauit iudā ſignificat q⁹ deus ex debito vl ꝓpt demerita ipius iude dānauit iudā. quarū ꝓma ē fl̄a: ⁊ ſcōa ē ꝑa. Verūtñ in aliquo ſenſu ꝑt ꝓma cē ꝑa. ſ. q⁹ de⁹ dānauit iudaz nō tñ ita grauit ſic ipe demerit. Ad ſcōz dz⁹

D
Ad ſecundā

q⁹ iſta ꝓpō mia ei⁹ ſup oia opa ei⁹ dz ſic itelligi q⁹ de⁹ frequēti⁹ agit miſicordiē cū peōrib⁹ q⁹ iuſte. vel ſic q⁹ i oīb⁹ opib⁹ dīnis q̄ exercet circa boies agit miſicordiē. q⁹ ſi dat eis ꝑmiū: magi dat q̄ merenē. ⁊ ſi eos punit min⁹ punit q̄ demereē: ita ſp miſicordiē agit cū eis. Et ex bijs dicē poterit ingenioſus elicere. de alijs attribuūtis diuinis qualiter de ſe mutuo verificantur.

A
Quadrageſima ſexta concluſio

Quadrageſima ſexta ꝙclo eſt iſta. q⁹ de⁹ nō fuit miſicors ab eēno. ⁊ b̄ ſupponēdo: ſic theologi ponūt. q⁹ de⁹ ex nihilo nūduz creauit: ⁊ q⁹ miſicors cognoret aliq̄d extrinſecū a deo: cui de⁹ ſit miſicors atq; clemēs. Que ꝙclo ſtatur pz. q⁹ añq̄ mūdus fuerit null⁹ fuit cui de⁹ miſicors fuerit. g̃ de⁹ fuit q̄n aliq̄s ñ fuit miſicors.

B
Obiectio prima.

Sz ꝛ iſtā ꝙclōem iſtat ſic. q̄d q̄d ē nūc de⁹ ab eēno fuit de⁹: ſ miſicors nūc ē de⁹. g̃ miſicors ab eēno fuit de⁹. Ite ita diu ſic mūd⁹ fuit de⁹ fuit miſicors: ſ oī tpe ꝓterito mūdus fuit. g̃ oī tpe ꝓtito de⁹ fuit miſicors. g̃ de⁹ ab eēno fuit miſicors. Maiō elici vī ex ſignificatōe ēmioruz ꝙclois. q⁹ ita diu ſic aliq̄d aliud a deo fuit cui de⁹ potuit oīdere miam ſuā de⁹ fuit miſicors: ⁊ clarū ē q⁹ b̄ fuit ita diu ſic mūd⁹ fuit. Et mio⁹ declarat. ſ. q⁹ oī tpe mūdus fuit. q⁹ añ mūdū nullū tps fuit ⁊ a creatōe mūdi ſiue ab iſtio mūdi cōtinue fuit tps. g̃ oī tpe ꝓterito mūdus fuit. Ite ſi aliquo tpe mūdus nō fuit: vl g̃ aliquo tpe ꝓterito p⁹ creationē mūdi: vel aliquo tpe ꝓterito añ creationē mūdi. ſcōz nō ꝑt dici ſic iā dcm̄ ē. q⁹ añ creatōez mūdi nullū fuit tps

Tertia

Quarta

C Rñsio ad primā

Ad secundā

Ad tertiā

Ad quartā

B Quadragesima septima cōclusio.

B Obiectio prima.

ḡ añ creatōnē ñ aliquo tpe mūdus fuit. fuit ꝟ ꝟa. Nā mūd⁹ nō fuit. nec pmū pōt dici q⁹ clarū ē ꝙ ñ aliquo tpe ꝓterito post creationē mūdi mūd⁹ nō fuit. q⁹ oi tpe ꝓterito post creationē mūdi mūd⁹ fuit. Itē de⁹ est ſūme misericors ꝙ ſtū. q⁹ q̄cq̄d ē de⁹ etiā ſumme misericors ē. ⁊ ſic⁹ tales vificāt de ſe ꝙſum i ꝑpetū de ꝓterito q̄ d futo. ḡ ſimplr⁹ ⁊ absolute cōuertūt. ꝟ de⁹ ab eꝛno fuit de⁹. ḡ de⁹ ab eterno mificors fuit Ad pmū ſtoꝛ dr̄ ꝓcedēdo iſtā cōcloem quē admodū argumētū ꝓbat. ſ. q⁹ misericors de⁹ fuit ab eꝛno. ꝟ ex ꝟ nō ſeq̄t q⁹ de⁹ ab eꝛno fuit mificors. q⁹ ad vitatē ꝓme nō pl⁹ req̄rit q̄ q⁹ aliq̄d nūc ē mificors q̄ fuit ab eꝛno de⁹. ꝟ ad vitatez ſcde req̄rit q⁹ ab eꝛno fuit aliud a deo circa qđ exercuit ſuā miam vl cui de⁹ fuit mificors. Ad ſcm dr̄ ꝓcedendo q⁹ omi tpe ꝓterito de⁹ fuit mificors. et nego iſtā ꝙnam. ḡ de⁹ ab eꝛno fuit misericors. q̄añs nihil aliud significat nisi q⁹ q̄ñcūq; aliq̄ tps fuit vl cui moueba ☞ cui⁹ motu oēs alij mot⁹ mouēt vl fuit vl fuerūt mēſurabiles) de⁹ fuit misericors. ꝟ ꝙns significat q⁹ añ initiū mūdi aliq̄d aliū a deo fuit cui mificors de⁹ fuit q̄d ſuppositionē ſupi⁹ positā pz cē ſm. Ad tertiū pz p iā dicta q⁹ ꝓcedit q⁹ oi tpe ꝓterito de⁹ fuit mificors. Ad quartū dr̄ negādo q⁹ de⁹ ⁊ mificors ſimplr et absolute ꝙuertāt. Et ad ꝓbationē dico q⁹ ñ ē cā ſufficies tāq̄ cā q̄uis appareat eē. q⁹ ꝟm poꝛpbiriū ad ꝟ q⁹ aliq̄d vel aliq̄ ꝙuertāt ſimplr et absolute oz q⁹ añs nō ē nec fuit nec ꝓt eē ſine ꝙnte Exēplū bñ ſeq̄t q̄c q̄d ē bō ē riſibile et ecōuerſo. Et q̄cq̄d fuit bō fuit riſibile. ⁊ q̄cq̄d erit bō erit riſibile ⁊ econuerſo. ḡ bō ⁊ riſibile ſimplr⁹ ⁊ absolute ꝙuertūtur. ⁊ iſta ē ītertio poꝛpbirij Sz̄ ſic nō ē de iſtis duob⁹ de⁹ ⁊ mificors. q⁹ de⁹ fuit vl potuit fuiſſe q̄uis nō fuiſſet mificors ⁊ clemēs.

Quadragesimaſeptima ꝓcl̄o ē iſta. q⁹ i aliquo iſtāti de⁹ nō fuit. i. de⁹ i nō iſtāti fuit. Iſta ꝓcl̄o ꝺclarat ſic de⁹ i iſtāti creatōis mūdi fuit añ illd nō fuit. ḡ i aliquo iſtāti de⁹ fuit añ q⁹ i iſtās de⁹ nō fuit. Iſta ꝙna ē de ſe nō. Et ꝓma pticula añtis pz de ſe. ſ. q⁹ i iſtāti creatōis mūdi de⁹ fuit. Et ſcda pticla. ſ. q⁹ añ illd iſtās de⁹ nō fuit declarat. q̄a p nullū iſtās añ illd iſtās de⁹ fuit nec p aliq̄d tps añ illd iſtās fuit. ḡ añ illd iſtās de⁹ nō fuit. Iſta ꝙna pz. q⁹ ſuppoſito ad ꝑns ſic grāmatica tradit q⁹ añ tunc olim q̄ñ diu diuti⁹ ⁊ ꝙſtia ſūt aduerbia tpis. et per ꝙns ſi de⁹ añ illd iſtās fuit: aliquo tpe vl aliq̄ iſtāti fuiſſet. ḡ ex oppoſito ſi nullo tpe nec aliquo iſtāti añ illd iſtās de⁹ fuit añ illd iſtās de⁹ nō fuit. Sz̄ ꝟ iſtā ꝓcl̄oez iſtak de⁹ eſt nak⁹ fuit ḡ de⁹ añ mūdi creatōez fuit. ḡ añ iſtās creatio

nis mūdi de⁹ fuit. Itē ꝟ ē ꝟa de⁹ ab eꝛno fuit tūc q̄ro q̄d ſit illud eꝛnū p q⁹ de⁹ fuit: vel ſcl⁹ vtrū ſit de⁹ vel aliq̄d a deo nō vr. q⁹ ſit deus. q⁹ tūc dicēdo ſic. de⁹ ab eꝛno fuit vel de⁹ p eꝛnuz fuit idē eſſz: ſic ſi diceret de⁹ a deo fuit vel de⁹ p deū fuit: q⁹ nō vr veruz. q⁹ p iſtas ꝓpōes nō denorat aliq̄ mēſura ſiue aliq̄ duratio exīdt: ꝟ poti⁹ q̄dā creatio vel ꝓceſſio vl gñatio. Sz̄ clarū eſt q̄uis de⁹ pi cōcedat gñaſſe deū filiū. ⁊ p ꝙns fuiſſe quodāmō cā filij. a nullo tñ cōcedit de⁹ vel fuit cā de⁹: q⁹ nulla penit⁹ cām bz. Reſtat ḡ q⁹ illud eꝛnū ſit aliq̄d aliud a deo: q̄d eſt mēſura exīntie dine. ⁊ cū i oi mēſura nō idiuiſibili ſit pri⁹ ⁊ poſteri⁹. vr q⁹ in eꝛnitate ſit pri⁹ ⁊ poſteri⁹. ⁊ p ꝙns añ ē. Ptz ḡ ſi de⁹ ab eꝛno fuit quō pt dici ꝙnter q⁹ de⁹ añ iſtās creatōis mūdi fuit: q̄uis añ iſtās creatōis mūdi nullū fuit tps. Ad pmū ſtoꝛ dr̄ negādo iſtā ꝙnam. de⁹ eꝛnak⁹ fuit ⁊ mūdus ñ eꝛnak⁹ fuit. ḡ de⁹ añ mūdū fuit. ⁊ ꝟ ſp ꝓpoſita grāmatica: ſic dcīm̄ q⁹ añ: poſt: ⁊ ſilia ſūt aduerbia tpis. Ad ſcm dr̄ theologice loquēdo. q⁹ nihil aliud a dō fuit eꝛnak⁹. q⁹ fides tenet q⁹ oē q̄ ē vel fuit: aut eſt creato⁹ vl creatura: ⁊ q⁹ nulla creatura fuit eꝛnak⁹. ⁊ p ꝙns eꝛnalitas nō eſt aliud a deo. Nec etiā cōcedēdū ē ꝓpe loquēdo q⁹ ſit ipe de⁹ nec ē mēſura nec mēſuratū: q⁹ ē ⁊ fuit ēs ifinitū. et iō oēs iſte ꝓpōes de⁹ ab eꝛno fuit: de⁹ increnuz ē: de⁹ eꝛnak⁹ erit: ſtāt loco iſtarū de⁹ fuit ⁊ ñ habuit cām ſue exīntie vel initij: de⁹ erit ⁊ ñ hēbit cām vel finē ſue exīntie. ⁊ ita ꝓpe loquēdo i eē nitate nō ē pri⁹ nec poſteri⁹: añ: p⁹: vel retro. et iō q̄uis ꝓcedat ſcm irellecrū iā poſitū q⁹ de⁹ fuit eꝛnak⁹: nō tñ ꝓpe ꝟ oz ꝓcedere de vrute ꝟ mōis q⁹ de⁹ añ creatōez mūdi vl añ mūdū fuit

Quadragesimaoctaua cōcl̄o ē iſta q̄ ſequit ex ꝑmiſſis q⁹ de⁹ i aliquo iſtāti icepit eē: ⁊ ꝟ ꝓ ſupponēdo aliōs expōes iſtoꝝ vboꝝ icipit et deſinit et ſuoꝝ oppoſitoꝝ: ū iā cōtr vſitatas. Et declarat ſic. de⁹ i iſtāti creatōis mūdi fuit. ⁊ añ illud inſtās nō fuit vl nō fuit añ illud iſtās ḡ i illo inſtāti icepit eē. Iſta ꝙna pz. q⁹ arguit ab oib⁹ exponēt⁹ ad ſuā expoſitū. ⁊ ꝙns ptz p primā ꝓcl̄oem. Sz̄ ꝟ iſtā cōcl̄oez iſtak: de⁹ i aliquo iſtāti icepit eē. ḡ de⁹ habuit cāz ſui eē. vel q⁹ ſi nō: tūc nō maioꝛi rōe i illo iſtāti icepit eē q⁹ i alio iſtāti. ḡ de⁹ habuit cāz: q̄ ē flm ⁊ ſuperi⁹ negatū. Ad illud dr̄ negādo iſtā ꝙnam. de⁹ i aliquo inſtāti icepit eē. ḡ de⁹ habuit cām ſui eſſe. Et vlteri⁹ ad ꝓbationez dr̄ negādo. q⁹ tūc nō maioꝛi rōne i illo inſtāti icepit eē: q⁹ in alio. ⁊ cā ē q⁹ illud inſtās fuit ꝑmū inſtās. ⁊ añ illud inſtās nullū rēpus fuit vel inſtās in quo deus fuit. et ideo in illo inſtanti incepit eſſe.

Quadregeſimanona cōcl̄o eſt iſta, de⁹ deſi

Secunda

C Rñſio ad primā

D Ad ſecundā

B Obiectio prima.

Secunda

C Rñſio ad pmaz

Ad ſecūdam

A Quinquageſima concluſio.

B Obiectio

C Rñſio

B Obiectio

C Reſponſio

A Quadrageſima octaua concluſio

A Quadrageſima nona concluſio.

nec eē ⁊ ꝟ ſupponēdo cū theologis qui ponūt q⁹ aliq̄n celū nō mouebit. ſ. poſt die iudicij ⁊ q⁹ vltra⁹ nō erit gñatio ⁊ corruptio tūc iſtās terminās motū celi vocē a tūc ſic ſ a iſtāti de⁹ erit ⁊ imediate poſt a iſtās de⁹ nō erit. ḡ i a inſtāti de⁹ deſinet eē Iſta ꝙna pz. q⁹ arguit ab oibus exponēt⁹ ad ſuā expoſitā. Et ſcda etiā pticula añtis pz. q⁹ ſic ꝑpus ꝑſuppoſitū fuit q⁹ añ ſit aduerbiū tpis ita nūc ſuppono vniformiter loquēdo q⁹ poſt ſit aduerbiū tpis. Tūc iſta quertūt iſte bō erit poſt hoc iſtās ⁊ homo erit i aliquo iſtāti vel tpe poſt ꝟ iſtās Sz̄ iſtā cōcluſionē iſtak de⁹ deſinet eē. ḡ corrūpet Itē a erit poſt die iudicij ⁊ poſtq̄ mot⁹ celi deſinet eē. ḡ de⁹ erit poſtq̄ mot⁹ celi deſinet eſſe ḡ i a nō deſinet eē. ꝙna vr euidēs Et añs declarat ſic. ꝟ celū erit poſtq̄ mot⁹ celi ceſſauerit ꝟ celū eſt a. ḡ a erit poſtq̄ motus celi ceſſauerit Iſte diſcurſus ē bon⁹ i a vr ſuppono ⁊ ꝑmiſſe eruṁ vē i a. ḡ cluſio erit vā i a. Ad pmū iſtoꝛ dr̄ negādo ꝙnam. q⁹ ad ꝟ q⁹ de⁹ deſinat eē i a ſufficit q⁹ nullū tps aut iſtās erit poſt ꝟ. ⁊ q⁹ erit i a ⁊ ꝟ nō pōt mēſurari ꝑpt ꝟ q⁹ nullū tps vl iſtās erit poſt a. A ſcdz dr̄ negādo q⁹ de⁹ erit poſtq̄ celi mot⁹ ceſſauerit eē ſicut ſupi⁹ dicebat. q⁹ poſt motū celi nullū tps vl iſtās erit

Quinquageſima cōcluſio ē iſta. q⁹ i a iſtāti erit ꝟ vā. ſi tūc fuerit. de⁹ non erit. Que. ꝓbat ſic ⁊ ponat gra exēpli q⁹ nūc ſit a iſtās tūc ſic. de⁹ nō erit i tpe ꝓterito nec etiā de⁹ erit i iſtāti ꝓnti ſic de ſe notū ē nec de⁹ erit i tpe vl iſtāti futuro. ḡ de⁹ nō erit. Tertia pticula iſti⁹ añt⁹ ptz. q⁹ poſt ꝟ iſtās ꝙns nullū erit iſtās vl tps vt ſuppono. Itē ꝟ verbū erit ēt ꝟbū futuri tpis ḡ ſi nullū tps futurū erit de nullo verificabit

Sz̄ ꝟ iſtā cluſionē iſtak. de⁹ ē ꝑpetuus. ḡ de⁹ poſt ꝟ iſtās pōt eē. ḡ de⁹ poſt ꝟ iſtās erit. Prima ꝙna vr euidens. ⁊ ſcda elicit ex ariſ. ij. piarmenias et ſcdo⁹ celi vbi vult q⁹ ꝑpetuis nō dīnt eē ⁊ poſſe. Ad iſtō breuit dr̄ ꝓcedēdo q⁹ de⁹ ē ꝑpetu⁹ q⁹ ad vitatē iſti⁹ nō pl⁹ req̄rit niſi q⁹ de⁹ ſit ⁊ nūq̄ bēat cauſaz ſue exiſtentie nec vnq̄ hēbit cauſā ſue corruptiōis. q⁹ nūq̄ corrūpet ⁊ vlteri⁹ ꝓcedit q⁹ de⁹ pōt eē poſt a iſtās q⁹ de⁹ poſſet facere celū vlteri⁹ moueri ⁊ ſic pōt eē poſt a iſtās vlterius negat ꝙna. ḡ de⁹ erit ꝑpetuus poſt a iſtās. Et ad illā ꝓnē ariſtotelis i ꝑpetuis ⁊c. dr̄ dupl̄r. Primo q⁹ ariſ. ꝓſupponit motū celi nō poſſe ceſſare cui⁹ oppoſitū ꝑſupponit i ꝓnti. Et ſcdo dr̄ ⁊ melius. ſ. q⁹ ari. vult irelligere q⁹ ſi aliqua ſūt q̄ ꝑpetue fuerūt ⁊ ꝑpetue erūt nō ꝓpus fuit ṽiſimile de eis eē q⁹ poſſe eē nec ecōuerſo. Et iō q⁹ de⁹ ē ꝑpetu⁹ nō ꝓpus fuit veriſimile de eo vl ſuo noie i ꝓpōe de actu exercito poſſe eē q⁹ eē ⁊ nō fuit ꝓpus vera

A Quinquageſima ꝓma concluſio.

A Quinquageſima ſecunda cōcluſio.

A Quinquageſima tertia concluſio

Obiectio

Reſponſio

A Quinquageſima quarta concluſio

B Nota q⁹ octo concluſiones ārepoſite non ſunt aſſerende.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quēter accipiūtur a doctorib⁹ i auctoritatib⁹ theologicis precise applicatiue. et ita q̄ non significet vel connoter p̄teritū vel futurū: sed io dicūtur aduerbia t ꝟba p̄teriti rep̄onis: vel q̄ si aliq̄ō rp̄s p̄teriti fuisset p̄teritū: p̄teritū esset, vel q̄ si aliq̄ō rep̄us futurū essz ipm stati sine noua ipositoe significaret: vel connotaret. Et iō ad veritatē isti⁹ de⁹ suit: nō requirit q̄ aliq̄ō rp̄s fuit vel aliq̄ō instās: ꝫ sufficit q̄ aliq̄ō instans vel rep̄us potuisset fuisse vel suffic si aliq̄ō rep̄us vel instās fuisset. ꝫ aduerbiū añ: t ꝟbuz fuit sine noua ipositiōe stati significaret vl cō notaret. t silr ꝓportiōabilit dicēdū est de ista ꝓpositione de futuro deus erit post ꝫ instans

A Quinquagesima quīta in materia de trinitate.

Quiquagesima quīta cōclusio ē ista. q̄ vna

B Obiectiones Prima.

ēntia simplicissima t penit⁹ indistinguibilis est tres ꝓsone realit distincte. Ista g̃ nulla rōne naturali aliquomō p̄t ꝓsuaderi: ꝫ sola catholica fide tenet tang̃ illa q̄ excuperat oēm sensuz oēm intellectuz b̃anū t oēm rōem penit⁹. sola g̃ fide infusa renet sic satis manifeste elicit ex de summa tri. t fi. catho. Sz ꝯ istā cōclusionē m⁹ kiplicit instat. Et p̄mo sic. ista ēntia dina ē filiꝰ i dinis. ista ēntia dina ē p̄r i dinis. g̃ pat in dinis ē filiꝰ in dinis. Iste discursus p3. q̄ est expositor⁹. t p ꝯs manifestus tang̃ nō indiges aliquo ipm pro maiori apparētia t euidētia regulāre. q̄ medio existēte ꝫ aliq̄d necesse est extrema ꝓiūgi. Itez ex opposito cōclonis cū minore q̄ ꝑus ponebat sequit oppositū matoris sic arguēdo. null⁹ p̄r est filiꝰ i dinis. ꝫ ēntia dina ē p̄r i dinis. g̃ ꝫ ēntia nō ē filiꝰ i dinis Iste discursus i q̄rto mō p̄ie figure ponit. Verūtn iste scōs discursus adducit ex supabūdāti gr̃a exemplī: nō tang̃ ꝓbatiu⁹ p̄mi: q̄ ꝑmus p nullū discursum euidētioꝛ vel magis apparē rē pōt, ꝓbari: q̄ null⁹ est eo apparētioꝛ t verioꝛ Predicer⁹ discursus elicit ex cōcloe q̄ ponit q ēntia dina sit tā ꝯiuncti q̄ diuisiz tres ꝓsone i dinis. Itē sic seqret q ꝟna t eadē res nūero gñaret seipam. ꝯs ē flm. g̃ tc. Falsitas ꝯntis p3 tā p oēs pbos q̄ theologos. Cū ꝛcordāt in ꝫ q̄ ipossibile ē aliquā rē gñare seipam. Et cō sequētia declarat sic. iste p̄r i dinis gñat filiuz in dinis. iste p̄r i dinis ē ista ēntia dina. g̃ ista ēntia dina generat filiū i diuinis. Tūc vltra iste filiꝰ i dinis gñat. iste filiꝰ i dinis ē ꝫ ēntia dina. g̃ ꝫ ēntia dina gñat t non ab alio gñat q̄ a seipa. g̃ ipemet generās generat seipsum.

Tertia.

Itē iste tres ꝓsone sunt tres res: iste tres ꝓsone sunt ista ēntia. g̃ ista ēntia ē tres res. t vltra. g̃ ista ēntia ē tria ētia. q̄ ēs t res ꝟtūtur tang̃ trāscēdētia: et vltra. g̃ ista ēntia est tres ēntie: q̄ sic ens ē trāscēdēs ita ēntia. q̄

Quarta

oīne ens ē ēntia t ois ēntia ē ēs. Itē si sic.

tūc seqt q ēntia i dinis esset filiꝰ btē ꝙginis ēt km. g̃ tc. Falsitas p̄mi ꝯntis p3 p theologos q̄ ponūt q ēntia dina n gñat nec vnq̄ gñabat Et falsitas scōi ꝯntis p3 p theologos q̄ ponūt q sol⁹ filiꝰ i dinis assūpsit sibi naturā būanā ex ꝙgie maria t n̄ p̄ vl ipsāct⁹ incarnabat. t ꝯna declaratur. q̄ iste filiꝰ i dinis ē ꝫ essentia dina. g̃ ēntia/dina ē filiꝰ btē ꝙginis ꝫ essentia dina ē p̄r i dinis. g̃ p̄r in dinis ē filiꝰ btē ꝙginis. Itē si sic, seqret q ēnt ꝓles dij q̄ ē ꝯ

Quinta

pmū p̄ncipiū t scōa ꝛcloem. ꝫ ꝯna declarat q̄ ꝫ ꝟba de⁹ ē filiꝰ btē ꝙginis t ꝫ silr ē ꝟba. de⁹ n ē filiꝰ btē ꝙginis. q̄ pari rōe q̄ ꝑma ēꝟba. p filio i dinis scōa ēꝟba p̄ie i dinis t spūsct⁹ t clarū ē q̄ n ꝑt ꝟnificari. p ꝟno t eodē. g̃ ꝟnificat. p diuersis dijs. g̃ ꝓles sūt dij t q̄ n possint ꝟnificari p ꝟno t eodē. p3 q̄ stari seqt ꝯdictio. s. q̄ iste de⁹ sit filiꝰ btē ꝙginis t q̄ iste de⁹ n sit filiꝰ btē ꝙginis demōstrādo cūdē deū Itē si sic. seqret

Sexta

q̄ ꝯdictoria sibi iuicē ꝯdicētia respectu ciusdē significati ēnt silr ꝟa. Falsitas ꝯntis p3 tā i theologia q̄ i ꝓbia t poes. ꝯna ꝺclarat q̄ capio istas duas ꝓpones ꝫ ē p̄r t ꝫ n ē p̄r q̄rū p̄ma vocet a. scōa b. t p subiectū ipi⁹ a demōstrādo ēntiā dinā t p subiectū ipi⁹ b filiū i dinis cūc a t b sūt duo ꝯdictoria sibi iuicē ꝯdicētia q̄ duo ꝯdictoria sibiꝝ iuicē ꝯdicētia sūt silr ꝟa. Maioꝛ isti⁹ p3. nā a ē verū q̄ ēntia dina ē p̄r t b ē verū q̄ filiꝰ n ē p̄r Et mino⁹ p3 q̄ a t b sūt due ꝓpones singulares q̄rū subiecta ꝑcise idez ꝺmōstrāt t vna ē mere affirmatia t alia mere negatia. g̃ sūt ꝯdictoria sibi iuicē ꝯdicētia. g̃ tc. Cōꝛ ista ꝛcloez p̄nt alia q̄li infinita adduci q̄b⁹ vnifoꝛmit sic istis poterit rnderi. Ad p̄mū g̃ istoꝝ dr negādo discursuz. q̄ q̄uis mult⁹ apareat i maria creata t nafali. n tn̄ t3 i maria icreata t ꝑcise i ꝓpīb⁹ siue termis dine trinitat. Cū q̄ aril. n iuenit alios termios vl alia materia i q̄b⁹ n̄ tenuerit iste discursus. nec ad ista materia trinitat potuit ꝺuenire. iō gñalit posuit sine aliq̄ exceptōe ꝑdictū discursū valē ꝫ p⁹ ēps ari. i ista dina trinitate dinit⁹ reuelata a sūmis doctoꝛib⁹ theologis iuētū ē ꝑdictū discursū istātia pati. q̄ iueniūt ēmini i q̄b⁹ nō t3 vt pote i dina ēntia t trinitate. Ulteri⁹

Pro scōo

ꝺ negādo scōz discursū sic ꝑmū q̄ꝓpoꝑt theologi coꝛrigētes ari. resoluūt ꝛcloem sic arguēdo. ꝫ ēntia dina ē p̄r i dinis ꝫ ēntia dina ē filiꝰ i dinis. g̃ aliq̄d q̄ ē p̄r i dinis ē filiꝰ i dinis tunc si arguat ex opposito ꝛclonis erit maioꝛ fla. s. ista nibil q̄ ē filiꝰ i dinis ē p̄r i dinis. Ad

D Ad secundā

scōm dr dupliꝛ vno mō distinguēdo illꝺ q̄ idē gñat seipz. q̄ idē gñare seipz ꝑt itelligi vl ꝑm idē suppositū vl ꝛz diuersa supposita. Primo mō ē ipossibile t negāt theologi t phi. ꝫ scōo mō ꝑt aliquo mō sustineri q̄ idē ꝛz vnū suppo

sitū gñat t scōm aliud gñat sic ēntia dina secūdū ꝑcm gñat t scōm filiū gñat t scōm spm scm spirat et abvtroq̄ ꝓcedit. t tunc nibil aliud resultat nisi q̄ p̄r q̄ ē gñat t filiꝰ q̄ ē ēntia gñat. t sic itelligūt auctoꝛes q̄ ponūt q ess sentia gñat vel gñarur Scōo mō ꝺ negando ꝯnaz. silr t ad ꝓbatōez ꝺ negādo discursuz: sicut p3. ꝫ si discursus debeat valere o3 ꝛcloez resolui p istū modū. iste p̄r i dinis gñat filiū in dinis. t iste p̄r ē ꝫ ēntia. g̃ aliq̄s q̄ ē ēntia dina gñat filiū i dinis. Pro quo signāter notādū ē q̄ subiectū ꝛclois qñ ē ꝛmin⁹ ꝓsonal⁹ o3 resolui i gñe masculio. t qñ ē ēntial i gñe neutro: sic p3 i resolutiōib⁹ tā dict. q̄rū p̄ia ficbat i gñe neutro: t scōa i gñe masculino. Ad ētiū ꝺ q̄ ꝓpe loquēdo sic ad istā materiā ptinz negat ista. s. iste tres ꝓsone sūt tres res: q̄ sic iste tres ꝓsōe sūr vna ēntia t n̄ tres ēntie: ita sūt vna res n̄ tres res t vnū ēs t n̄ tria ētia. Verū tn̄ ip: ꝛpe loquēdo ad sanū irellectū posz ꝛce di i isto sēsu. iste tres ꝓsone sūt tres. q̄rū q̄libet ē res. t iō si i aliq̄ auctoꝛitate iueniat ꝓsike pie talit accipi o3.

Ad quartā

Ad ētiū ꝺ q̄ ꝓpe loquēdo si cut ista negat ēntia gñat. ita ista negat. iste ē filiꝰ btē ꝙginis. de⁹ ē filiꝰ btē ꝙginis. btā ꝙgo gñauit deū. t sic de ꝓsikb⁹. ꝫ debēt ꝛcloes sillogismoꝛ expositoꝛioꝛ resolui. t p ꝫ p3 ꝺ sit dicē dū ad totū residuū arguēti. Ad q̄ntū ꝛcedit p idē. q̄ cōcedit q̄ aliq̄s q̄ ē de⁹ ē filiꝰ btē ꝙginis ꝫ ex ꝫ n̄ seqt q̄ ꝓles sint dij: ꝫ q̄ plures sūt ꝓsone. Ad sextū ꝺ cōcedēdo ista rali casu posito ꝫ ē p̄r t negat ista. ꝫ n̄ ē p̄r: q̄a sic plane babet

Ad quintā

Ad sextā

ex de sum. tri. t fi. ca. Dānam⁹ fi. vbi vult q̄ p̄r ē aliꝰ a filio: n̄ tn̄ aliud. Ex quo seqt q̄ neutraliꝛ n̄ ꝑt exꝑmi distinctio ꝓsonarū: ꝫ tm̄ masculie vl feme. t iō negat ista mioꝛ i q̄ subiectū neutraliꝛ ꝺmōstrat filiū i dinis. Itē q̄n sic ꝺ: ꝫ n̄ ē p̄r ꝺmōstrādo filiū i dinis q̄ro q̄d sit adiectiuū buiꝰ ꝫ stātiui ꝫ. n̄ ꝑt dici q̄ filiꝰ vl q̄ ꝓsona q̄ ē filiꝰ. q̄ sic cēr icōgrua oino. et p ꝯs nec seqz aliquos ꝟa nec fla. Si ꝟo sit suū substātiuū iste ꝛmin⁹ ēs vl iste ꝛmin⁹ aliq̄d vl q̄cūq̄ aliud q̄ posit imagiari genꝰ neutri. tūc clarū ē q̄ ꝓpe ē fla sic ē fla. si demōstret ēntia p ꝫ ēs. ꝫ ēs n̄ ē pat q̄ sic ꝫ ē ꝟa ois ēntia dina ē p̄r: t ista ꝓsikr q̄ q̄d ē ēntia dina ē p̄r. ita ꝫ ē vera oē ēs i dinis ē p̄r. silr ꝫ q̄q̄d ē ens i dinis ē p̄r. Tn̄ q̄uis ista solutio seqz p̄ncipia fidei aliq̄ ꝟa cōtineat: nō tn̄ vt vī difficilr rē cuadit. q̄d p3 faciēdo argumētū siue demōstratōez p gen⁹ femineū: sic arguēdo. ꝫ ē p̄r demōstrādo ēntiā dinā. ꝫ n̄ ē p̄r demōstrādo ꝓsonā dinā q̄ ē filiꝰ clarū ē q̄ vtroq̄ idē silr demōstrat. g̃ ista sūt duo ꝯdictoria sibi iuicē ꝯdicētia. t ista sūt silr ꝟa: sic⁹ notuz ē. g̃ stabit difficultas n̄ soluta. Itē optie p̄r dici q̄ ꝫbstātiuū buiꝰ adiectiui. ꝫ. ē iste ꝛmin⁹ suppoſit

tū sic q̄ i mioꝛi demōstret suppositū dinū q̄d ē filiꝰ sic p3 ꝺ ia dicta. g̃ solutio n̄ valet. Propt q̄d alr dr ad argumētū q̄uis i istis duab⁹ ꝓpōnib⁹ idē nūero demōstret n tn̄ cōuertibilr idē q̄uis ēntia dina sit eadē filio dei. tn̄ ē alicui alteri a filio eadē ꝫ reqreret q̄ nulli alteri ꝓsone cēt eadē ꝫ q̄ ēntia dina cēt eadē ꝟtūtibilr filio i dinis t ꝫ ē i ista matia singulare. t iō negat q̄uis vtrobiq̄ idē demōstret q̄ sūt ꝯdictoria sibi iuicē ꝯdicētia. q̄ n̄ idē ꝟtūtibilr ꝺmōstrat q̄d reqrit adverā ꝯdictionē.

A Quiquagesima sexta cōclusio

Quiq̄gesima sexta ꝛclo ē ista. q̄ null⁹ discursus q̄ē aril. vl aliq̄s ꝓbor posuit ē formal. pbat q̄: vbicūq̄ poterūt ēmini iueniri in q̄b⁹ ꝓmisse ꝛmises sūt ꝟe t ꝛclo fla: n̄ ē discursus formal. Sz ois discursus ab ari. posit⁹ ē hmōi. g̃ null⁹ discursus ab ari. posit⁹ ē formal. Maioꝛ isti⁹ elicit ab ari. ꝓmo ꝓor. t minoꝛ p3 ꝺcta ꝓme ꝛcloīs ꝓcedēt vbi mānifeste ex ꝓncipijs fidei ꝺclarat discursū expositoꝛiū i aliq̄b⁹ terminis n̄ valere. q̄ n̄ seqt ꝫ essentia dina ē p̄r ꝫ ēntia ē filiꝰ. g̃ filiꝰ ē p̄r. Itē n̄ seqt ois ēntia dina ē p̄r ois filiꝰ i dinis ē ēntia dina. g̃ ois filius i dinis ē p̄r. q̄a istoꝝ discursuū ꝓmisse ꝛm catholicā fidē sunt ꝟe t ꝛclo penit⁹ fla t tā ꝙ beretica ab oīb⁹ fidelib⁹ refutāda. t tn̄ ꝓmus discursus sic ꝺ se p3 ē expositoꝛ⁹ t scōs i ꝓmo mō ꝓme figure manifestissime regulat q̄ ab ari t ab oīb⁹ ꝓbis ponūt formalissimi t simplr ꝓmi nec possent p aliquē discursū cuidēter alio quo modo ꝓbari.

A Quinquagesima septima cōclusio

Quinq̄gesima septima ꝛclo ē ista q̄ aliq̄ꝺ suppositū dinū ē aliꝺ suppositū a filio i dinis t tn̄ n ē aliꝺ a filio i dinis. Que ꝺclarat sic. p̄r i dinis ē aliꝺ suppositū a filio i dinis. t p̄r i dinis n̄ ē aliꝺ a filio i dinis. g̃ aliq̄ꝺ suppositū ꝺ uinū ē aliꝺ suppositū a filio i dinis q̄ꝺ tn̄ nō ē aliꝺ a filio i dinis. Ista ꝯna vī cuidēs. et ꝓma ptīcla añt p3 ꝺ se. s. q̄ p̄r i dinis ē aliꝺ suppositū a filio i dinis. q̄ p̄r i dinis filiꝰ i dinis. s. i. ꝺ uinis sūt tria suppolita realr distincta. Et scōa ptīcula añt. s. q̄ p̄r i dinis n̄ ē aliꝺ a filio. p3 ꝙ decretalē supi⁹ allegatā i q̄ dr q̄ pater est aliꝰ a filio. sed nō aliud a filio.

A Quinquagesima octaua cōclusio

Quinq̄gesimaoctaua ꝛclo ē ista q̄ si cor relatiue seqt ex ia dict. q̄ aliq̄b⁹ ēmis ab iferioꝛi ad suū supi⁹ affirmatiue sine distributōe suoꝛis respectu ciusdē vbi t respectu ciusdē ꝓdicati. ꝯna penit⁹ nibil valz sic ex ia dict p3 q̄ sic ꝫ ē ꝟa p̄r ē aliꝺ suppositū a filio n̄ tn̄ seqt. g̃ p̄r ē aliꝺ a filio t añs ē verū. ꝯs ē flz. t tn̄ arguit ab iferioꝛi ad suū supi⁹. Itē n̄ seqt p̄r i dinis gñat. g̃ de⁹ gñat filiꝰ in dinis gñat. g̃ ēntia dina gñat. s. a p̄re t filio ꝓcedit siue spiratur. g̃ de⁹ spirat vl a p̄re t filio ꝓcedit. t tn̄ in oīb⁹ arguit ab inferioꝛi ad supi⁹ affirmatiue

Universidad de Diego Portales
Biblioteca

A Quinquagesima nona cōclusio

sine distributōe Lir. ꝛclo ē ista q ī oi makia valet aliqs discursus forak q ab aliq̄ pbor ārī quor ponebak vt pote discursus expositor? ⁊ discursus ī mō et ī figura regular? quor ꝛclones vl ꝯne masculine vl neutre resoluūt cuius mōi sūt rales discursus iste pr ī dinis gnāt iste pr ī dinis ē entia dina. g aliqs q ē entia diuina gnāt. ꝟ nō seq̄t. g aliq̄d qđ ē entia dr: ⁊ generat. q illđ aliq̄d vl ē fili? l aliđ a filio neutrū pt dari sic et ꝑdicī plani? pz. Et ꝟsilr seqūt. ois entia dina ē pr. Ḃ entia dina ē fili?. g aliq̄d qđ ē fili? ē pr ⁊ nō seq̄t. g aliqs q ē fili? ē pr. Notādū ē spāle sic supi? trāgebak q q̄cūq; subiectū ꝛclonis ꝟz discursū naturalē. s. natural? a phis ārīqs iuētū ē ēmin? entiak siue trib? plois cois tūc dz resolui ī gne masculino vl feminino tūc sic arguēdo. iste pr ī dinis generat iste pr ī dinis ē entia dina ꝟz discursus naturalr iuētū subiectū ꝛclonis dēret eē ēmin? entiak q ē ēmin? cois trib? plonis sic cōcludēdo. g entia dina gnāt qđ nullo mō seq̄t sic supi? ꝺclarabak. ꝟ optie seq̄t resoluēdo cōclꝺem masculine sic ꝛcludēdo. g aliqs q ē entia dina gnāt. Pz g quō sit resoluto q̄n subiectū ꝛclōis ꝟz discursū nakalē dz eē ēmin? cōis Jtē pt argui. Ḃ entia dina ē pr ī diuis. Ḃ entia dina ē fili? ī dinis clarū ē q ad istas ꝑmissas ꝟz discursū naturalē seq̄t ista ꝛclo. g fili? ī dinis ē pr ī dinis. cū g subiectū ꝛclōis dz eē ēmin? plōak ꝟz discursū nakalē fiat resoluto neutral ⁊ optim? fiet discursus sic arguendo. ista entia dina ē pr ī dinis. ista entia dina ē fili? ī dinis. g aliq̄d qđ ē fili? ī dinis ē pr ī dinis. et seq̄t plāe ex istis q null? discursus iuēr? nakalik ē formal ꝟ aliqs discursus supnaturalr iuētus ē forak. Lr. ꝛclo ē ista. q q̄libz catholic? ⁊ fidel xpian? facilr pt credere alicui cui nullo mō pt er pur nālib? assentire. Que ꝺclarak sic. q̄libz fidel xpian? saltē bitualr iplicite vel explicite credit q pr ī dinis ñ ē fili? ī dinis. et q illđ qđ ē pr ī dinis ē fili? ī dinis. ⁊ isti copularie nullo mō assētire pt ex pur nālib?. g ⁊c. ꝯna hec ē plana ⁊ añs ꝟz sua ꝑmā pticulā itelligēti ēmios ē mā ifestū. s. q q̄libz fidel xpian? credit q pr ī dinis ñ ē fili? ī dinis. Et scḋa pticula añs. s. q null? pt isti copularie assētire ex pur nālib? Ptz q null? alicui assentire pt qđ ipe ex pur nālib? iudicat icludere ꝺdictionē. ꝟ ista copularia ē bmōi. g isti copularie null? ex pur nālib? pt assētire. maior expik q q̄libet expik q q̄cq̄d dicat ore ñ pt ꝺdictoris sibiipsi cē ꝺdicētib? respectu pcise eiusdē significati ex pur nālib? assētire sic null? pt nālr assētire isti copularie ꝟ res ē ⁊ illđ qđ ē ꝟ ñ ē ꝺmōstrata eadē re. Ḃ er elicik ab art. iiij. metha. vbi vult q null? pt ꝺdictoris assētire. Et mino: ꝑ

B Notandum.

A Seragesima con clusio

dicte rōis sak ꝑz. q: ari. ⁊ oēs phi ārīq; moderni oi fide circūscripta iudicauerūt ꝑdictā copulatiuā icludere ꝺdictoēz sic adbuc q̄libz expik ⁊ possz facilr expiri si a phis ñ credētib? siue ifidelib? q̄reret q̄re ari. nālr posuit nccrē in discursib? q ꝟz theologos forālr mime valerēt sic ex. lvi. ꝛclōe plani? ꝑz. Sz ꝺ istā ꝛclōez istak q̄libz bō ex pur nālib? bz liberū arbitriū. g q̄libet bō ex pur nālib? pt velle assentire cuicūq; ꝛcplexo siue possibili siue ipossibili. g isti copularie siue icludat ꝺdictionē siue ñ. Jsta ꝯna ē euidēs ⁊ añs ē ꝺ se notū. Et ꝟfirmak ꝯna q beatū aug. ī lib. ꝺ libero arbitrio vbi dic q volēti ē credere ⁊ ꝟ idē ꝺz ī suo lib. ꝓfessionū ⁊ p ꝟ rennés q null? bz excusationē q̄n sit fidel ad credēdū ex q̄ bz liberā volūtatē. q: pt credere q̄c q̄d vult. Jtē si ñ. seq̄rek q ifidelitas ñ ē pct catū bōis. ꝟ port? dei. q: q̄libz credit cui dat fidē. ⁊ cui ñ dat fidē ñ pt ex suis nālib? credere. g vt vi ñ ē culpa credēt q: ipe ñ credit ꝟ port? di ñ dāt sibi bitū fidei q̄ mediate credere posset. Jtē seq̄t q q̄libz dānat? iniuste ⁊ nequit dānarek ꝛclo ē fla. g. ꝟfalsitas ꝯnt ꝺ se ꝑz. Et ꝯna ꝺclarat. q: q̄sq; dānat ꝓpt defectū fidei dānat ꝟz illđ cuāgeliū q ñ credit dānabit ꝟ ñ ē ī prāte bōis bne fidē cū totalr supnālr dek. g ñ vituperabik si ñ bz fidē. q: null? ē vituperabil ꝓ illo qđ ñ ē ī sua prāte ꝟz ari. ij. ethi. ⁊ ꝓ ꝯns si ꝓ illo dānek iuste dānek. Jtē vlteri? seq̄t q q̄libet bō q̄ salvabik vl q salvak iniuste salvak q: sine suis merik. nā sic null? ē vituperabil ꝓ illo qđ ī sua prāte ñ ē. sic etiā nec laudabil ē ⁊ ꝓ ꝯns nec ꝓmiabil. g si ꝓmiek immerito ꝓmiabik. g iniuste. Jtē si sic. seq̄rek q eēt possibile aliquē bōiez ec q ꝟz nullā legē datā saluare tur vl dānarek posito q aliqs puer nutriret ī deserto vbi nūq̄ audiret aliquē loq̄ qđ eēt credēdū vl discredēdū ꝟ ꝺmmō ex pur nālib? ꝺmrectā viā rōis q̄tū possz viuere nutriret tūc ñ posset saluari. q: ñ pt fidē ipaz bne ex pur nālibus nec dānabik q: nūq̄ peccauit ⁊ sp fec̄ verā viā rōnis melī? quo pot. it. g ꝓ isto icōuenientib? ⁊ q̄ plurib? alijs ꝟsilib? vitādis vī q ex pur nālib? aliqs pt cuilib: t articulo fidei assentire. Sz istis ⁊ aljs plīb? ñ obstāntib? ꝓdicta ꝛclo ē tenēda. Quapropt ad ꝓmū ī oppositū dr ꝛcedēdo q q̄libet bō ex pur nālib? q̄buscūq; aljs sic circūscriptis nālib? il'i determinata dispositiōe manēt ib? pt cuilibz cōplexo velle assētire. Sz vlteri? negak ꝯna. g q̄libz ex pur nālib? cuilibz cōplexo pt assētire. Experiētia nāq; regit nos q stati multa possem? velle facere q ñ possum? facere sic multi sūt q vellēt se diligere deū sup oia qđ tn ꝓpt malitiā vl malū bitū ipedientē quē ñ pnt stati depotenere: nō pnt illi tot? vib? adherere. Et ad argu

B Obiectio prima.

Secunda.

Tertia

Quarta

Quinta

C Rūsio ad ꝓmam

D Ad secundā

mētū dr ꝛcedēdo q volenti ē credere q: q̄cūq; vult credere pt ex pur nālib? se disponere ad credēdū ñ ponēdo aliqđ obstaculū per malā ꝑtinaciā spiritui sancto et q̄cūq; fac qđ in se ē de? ex sua gra ifundit sibi habitū quo mediāte cuilibz articlo fidei pt assentire nec aliđ vult aug. ī relligere. Ad scḋz dr negādo q nō credere nō ē culpa bois ꝟ dei. ⁊ vltra? negak ista ꝯna cuicūq; de? dat bitū fidei ille credit nec ex pur naturalib? pt bñ facere vl credere. g ñ credere nō ē culpa bois nō credēt ꝟ dei nō dātis ⁊ cā ē q: bō ñ facit qđ ex pur naturalib? pt bñ facere ad ℞ q de? det sibi fidē. ⁊ iō si ꝯna debe at valere opz pl? addere añti. s. q bō faciat q̄c q̄d pt facere ex pur naturalib? ad disponēdū se vt bēat fidei bitū. Vlt ℞ ꝯna ē bōa bō facit q̄cq̄d ex pur naturalib? pt ad babēdū fidē ⁊ ñ pt bne fidē ex pur naturalib? et de? nō dat sibi fidē. g nō ē culpa bois nō credēt q nō bēat fidē. ꝟ tūc añs ē falsū. s. q cuilibz facienti qđ in se ē ⁊ disponēti se ad fidē ꝛcipiēdā de? patissime dabit sibi fidē. vñ null? ē dispositus ad credēdū q̄tū ex pur nālib? pt dispōi q ñ bēat fidē vl citi? ñ bēat fidē q ipe ē sic dispositus ad bñdū ñ pertinacik opponēdo ꝟ articulo fidei adherendo.

E Ad tertiā

Ad tertiū dr negādo ꝯnaz ⁊ vltra? dr q uis ñ sit ī ptāte bōis imediate ad fidē bñdā mediate tn ē ī ptāte bōis q: ī sua prāte ē bne dispositōnē q̄ mediate stati bēbit fidē. ⁊ ℞ sufficit ad ℞ q bō sit virtuosus nālr si ñ bēat fidē ⁊ laudabil si bēat q: clax. ē q null? ex seipo pcise pt aliqđ meritorie ꝑficere ꝟ bñ pt ex suis pur nālib? cū cōi dīna ī fluctia se disponere ad qualibz vtutē theologicā vt pote ad fidē spē ⁊ caritatē q̄b? mediantibus pt aīa meritorie facere siue vigilz siue dormiat siue qcūq; aliđ agat. q: ꝟz aplz diligēti b? deū oia cooperāt ī bonū. Ad q̄tū sak pz ex dictis. Ad vltimū dr q tli cāu posito si tal bō ñ possz venire ad locū aliquē vbi possz istrui qđ eēt faciēdū vl dimittēdū credēdū vl discredēdū ⁊ faceret q̄tū ex nālib? possz ad bñ vtutēdū de? ex sua bonitate baptismo flamis ipz baptizaret ⁊ bis theologicis saltē nccriis ipm sufficiēt istrueret. ⁊ sic finalr ꝑ dei grāz saluaret.

E Ad vltimū

E Septagesima ꝑtima cōclusio

Septagesima ꝓma ꝛclo ē ista q null? ēmin? signis distincte aliquā opatōez ī divis est ꝺnificabil de aliq̄ ēmio cōi trib? plonis. Nec ꝺclarat sic Jllđ nam signis distinctas opatōes distinctarū plonarū siue ꝓpas eerē plōis ī dinis. sic sūt bmōi gnans gnarū spirās spiratū ab vtro q: ꝓcedēs assumēs sibi naturā bnānā ī vnitate suppositi. ⁊ sic de ꝟsilib? signis b? aliās opatōes nomialiter vel aduerbialiē actiue siue passiue q nō pnt cōpetere plonis oib? in divis ꝓiūctis illđ ñ ē trib? plōis cōe sic sūt tales ēmini cōes. de? eēntia dina creatō actia pria cā. ⁊ ꝟsiles si

C Obiectio prima.

Secunda

Tertia.

C Ad primā

D Ad secūdam

Ad tertiā

A Seragesimasecunda conclusio

gnificātes plonas dinas divisiz ⁊ coniūctim. q: q̄libz plona dina ē de? ꝛcōes tres plone dine sūt de? ꝑmi. g termi ñ sunt ꝟsimiles de ꝑdicī q: oēs ille ꝓpōes sūt fle. de? gnāt de? ꝓcedit a pīe et filio. ⁊ sic de ꝟsilib?. q: pari rōe. q ista ꝓpō de? ē generās ī dinis eēt va ꝓ pīe eadē rōe eēt ꝓ filio. ⁊ sic eēnt duo silij. quor vn? eēt generās ⁊ ali? genit?: ita q rales ꝓpōes sunt fle. Pz exposse ex ꝺ sū. tri. ⁊ fi. ca. sic ex supi? dicī pz

Sz ꝺ istā cōcloez instak generās filiū ī dinis ē de?. g de? ē gnans filiuz ī dinis. Añs ist? ꝯne ab oīb? cōcedīt: q: ē articul? fidei. Nā pr: generās ē de?. g generās ē de?. ⁊ ꝯna vr cuidēs. q: particular affirmatia ⁊ idefinita affirmatia quer tunt simplr. Jtē ꝺ ē ꝟa. de? moriebat ī cruce de? resurgebat a mortuis. ⁊ sic de ꝟsilib? ī q̄b? termi significāt distincte opatiōes distinctas ꝓsonarū. ⁊ illud ñ ē cōpetēs cuilibz ꝓsonarū ī dinis. ⁊ tn ꝺnificat de termis cōib? trib? plonis.

Jtē iste sūt ve. de? ē pr: de? ē fili? de? ē spūscūs et ꝑdicata sūt termini significātes opationes distinctas ꝓsonaruz. q: pat significat gnationē actiuā ī dinis: q: q̄cq̄d ē pr: ē gnatio activa ī dinis. ⁊ q̄cq̄d ē gnatio activa ī dinis ē pr:. g significat gnatōez activā: ⁊ pari rōe fili? gnationez passiuā: ⁊ spūscūs ꝓcessionē. Ad ꝑmū istor dr negādo ꝯnaz. Ad ꝓbatōez ꝺr q sic in multis termis dinis ñ tenet sillogism?. ita etiā ī multis termis ī dinis ñ tenet discursus enthimematicus. sic ꝑz ꝑ cōcloem. lviij. ꝟ si tal discursus debeat valere opz ꝯns resolui scḋz modū supius declaratū. ⁊ ī declaratiōe cōcłonis. liī. ꝺr ꝓpt qđ ista ꝯna negak. generās filiū ī dinis est de? g de? ē gnans filiuz ī dinis. ꝟ bñ seq̄t g aliqs q ē de? ē generās filiū ī dinis. Ad scḋz dr negādo istas ꝓpōes q̄tū ē de ꝟtute ꝛmōis. de? moriebak ī cruce: de? resurrexit a mortuis. ⁊ sic de cōsilib?. ⁊ si ī aliquo loco tales ꝓpōes sueniāt debēt exponi scḋm sanū itellectū: dicēdo q ꝓ tales ꝓpōes ⁊ alias cōsiles itelligit fili? q̄ est de? moriebat ī cruce. filius q ē de? resurrexit a mortuis. ⁊ sic de cōsilib? aljs. Ad tertiū ꝺr q q̄uis tales ēmini significēt distinctas oparōes distinctiuas ꝓsonarū: nō tn imediate correspōdēt cōceptib? q̄b? tales ēmini gnatio ꝓcessio ⁊c. Jmponebātur ad significandū: sic albū significat agnū: nō tn imediate correspōdet cōceptui quo iste termin? agnus fuit ipositus ad significandū ⁊ de terminis significantibus ī mediate distincte distinctiuas operationes ꝓsonarum. intelligitur iam dicta conclusio.

Seragesima scḋa ꝛclo ē ista. q ꝓs ꝟz existē tiā dinā ñ ē fili? dei q uis ꝟz suā naturā bnānā sibi ivnitatē suppositi assūptā sit fili? dei Jsta ꝛclo ꝺclarat sic. de? nūq̄ gnabit nec gnāt nec gnauit ynq̄ filiū ī dinis. g de? ñ bz filiū ī dinis

Universidad de Navarra
Biblioteca

B Obiectio Ⅽ Rñsio

Jsta ꝛclo vī euidēs ⁊ añs pz ex pria ꝛclōe. ſ. q̄ de⁹ ñ ē generās. Sz ꝯ iſtā ꝛcloez iſtaſ p illō euāgelū q̄ cēturio dicebat. ṽe fili⁹ dei erat iſte

Ad illō dr illō dictū cēturionis dz expōi talr iſte demōſtrādo ieſuz erat ṽe fili⁹ ꝓpr dini q̄ ē de⁹. Alr ſēſ ē iſte ieſus rōe ſue nature būane erat fili⁹ dei adoptiu⁹ ſic ē q̄libz bon⁹ xp̄ian⁹ ꝫ iſte ſpāl̄r. ꝫ ex iſtis ñ ſeq̄ꝫ q̄ rps ꝼm ſuā naturā dinā ſit gñar⁹ a deo ſiue fili⁹ dei q̄ ē idem.

A Seragesimatertia conclusio

Seragesimatrtia ꝛclo ē iſta. q̄ mltra ſūr vlia q̄ non ſūt ṽificabilia de aliquo ꝓtickari. q̄ declarat ſic. nā oēs iſte ꝓpões ſūt ṽe de⁹ ē trinitas de⁹ ē nūer⁹. de⁹ ē cōis trib⁹ ꝑſōis dinis. ⁊ ſic ꝑſlib⁹ iſte tñ ſūt fle. pr ē trinitas. pr ē nūer⁹ pr ē ſt cōis trib⁹ ſeu pluribus ꝑſonis.

A Seragesimaq̄rta ꝛclo ē iſta de⁹ ē q̄tas. q̄ ꝓbat ſic. oīs nūer⁹ ē q̄tas. de⁹ ē nūer⁹. ḡ de⁹ ē q̄tas. maioꝛ ꝓz p ari. c. ꝫ q̄tate. minoꝛ ꝓz. q⁹ de⁹ ē trinitas ꝑſonarū ſine ternari⁹ nūer⁹ q̄ ē tres ꝑſone i dinis. Sz ꝯ iſtā ꝛcloez iſtaſ. nullū accns ē de⁹. oīs nūer⁹ ē accns. ḡ null⁹ nūer⁹ ē de⁹. maioꝛ ⁊ minoꝛ apparēt. q⁹ oīs nūer⁹ ponīt in gñe accnl̄. ſ. i gñe q̄titat. q⁹ q̄tas ē accidēs. Jtē ſi ſic ſeq̄rek q⁹ eēnt q̄tuoꝛ res i dinis ſcz tres ꝑſone et trinitas q̄ ñ eēt aliq̄ ꝑſonarū.

B Obiectio prima

Secunda

Ⅽ Rñsio ad primā

Ad p̄mū iſtoꝛ dr ꝛcedēdo maioꝛē ⁊ negādo minoꝛē. Et vlteri⁹ ad ꝓbationē dr ꝛcedēdo q⁹ oīs nūer⁹ ponīt i ꝑdicamēto q̄titat⁹ et ꝓinet tā ꝓ res illi⁹ ꝑdicamēti q̄ q̄dē ꝑdicamētū dr ꝑdicamētū accnl̄. Dico ṽ q⁹ q̄libz ꝓtētū i illo ꝑnto tā ꝓ res illi⁹ ꝑnti ē ſic accns. ꝫ q⁹ oē cōtētū i illo ꝑnto tā ꝓ ſignū ē accns illd ē ṽmin⁹ accidēt̄ak. vl̄ꝫ ſe vl̄ꝫ ſuū ꝛcteti. Ad ſcd̄z dr q⁹ illd argumētū ñ poti⁹ cōcludit i dinis q̄ in creatur⁹. q⁹ poſito q⁹ a ſit vna aia idiuidual̄ ⁊ b alia ⁊ c tertia ⁊ d ſit iſte tres aie ſiue iſte nūer⁹ ēnari⁹ iſtarū triū aiarū tūc arguiſ ſic. ſ. q⁹ ḃ ſūt q̄tuoꝛ res q⁹ clar⁹ ē q⁹ a ē vna res ⁊ b alia ⁊ c tertia ⁊ d vt vī q̄rta. q⁹ ē res ⁊ ñ aliq̄ triū. ḡ ē aliq̄ res diſticta ſic vt vī ꝑt fieri ꝓceſſus in ifinitū poſito q⁹ e ſit nūer⁹ q̄nari⁹ iſtarū q̄tuoꝛ rerū q̄ q̄dē nūer⁹ ē res diſtincta a reb⁹ ꝑcedentib⁹. ḡ erūt ibi q̄nq; res diſticte. ſ. a b c d e. ⁊ ſic vlteri⁹ ꝑt pōi q⁹ f ſit iſte nūer⁹ q̄nari⁹ ⁊ ſic vlteri⁹ i ifinitū. Et q̄ ſeq̄ꝫ q⁹ vbicūq; ſūt due res q̄uis idiuiduales ibi ſūt ifinite res ⁊ iſtō argumētū fort̄ ꝛcludit ꝫ illos q̄ ponūt rorū ꝓpoſitū aliō a ſuis trib⁹ ſil̄ ſūpt̄. Et iō breuit̄ dr q⁹ nūer⁹ ēnari⁹ ñ ē res diſticta a trib⁹ vnitatib⁹ q̄uis a q̄libet vnitate illi⁹ ēnari⁹ rōe alteri⁹ vnitat̄ diſtinguat̄. ⁊ iō negat̄ iſta ꝑa d ē ⁊ ñ ē aliq̄ res illarū ꝑcedētiū. ſ. ñ ē a nec b nec c ḡ ē q̄dā res ꝫ oz addere adb̄ ſic. d ē res. ḡ d ē q̄dā res. Et ſi dicat̄ q⁹ ſeq̄rek q⁹ ſba ꝓpoſita ex maīa ⁊ forma ñ eēt diſticta a materia ⁊ forma. Ad illō ꝛcedo bñer ˣ ꝑnſq; totū ñ fac̄ nūerū diſtictū ab oīb⁹ ptib⁹ ſil̄ ſūptis. ꝫ iſta maīa alibi ē declarāda

Sufficiat ḡ ad ꝓns q⁹ trinitas ꝑſonarū ñ ē q̄dra res i dinis ꝑcise q⁹ q̄libz illarū ꝑſonar⁹ ē ali q̄d q⁹ ē ṽmtas. ſ. eēntia dina q̄ ē ṽmtas i dinis

A Seragesimaquinta conclusio

Seragesimaq̄nta ꝛclo ē iſta. q⁹ vnitas idiuiſibil̄ ē nūer⁹ ēnari⁹. Jſta ꝛclo ꝓz ex ſtari dict⁹. q⁹ iſta eēntia dina ē nūer⁹ ternar⁹ q⁹ ē trinitas triū ꝑſonarū iſta eēntia dina ē vnitas idiuiſibil̄. ḡ vnitas idiuiſibil̄ ē nūer⁹ ternari⁹.

A Seragesimasexta cōclusio

Seragesimaſexta ꝛclo ē iſta. q⁹ vnitas idiuiſibil̄ ē q̄tuoꝛ nūeri diſticti. Que ꝛclo declarat̄ ſic voceꝫ nūer⁹ ēnari⁹ triū ꝑſonarū a ⁊ nūerus binari⁹ ꝓns ⁊ filij b. ⁊ nūer⁹ binari⁹ filij ⁊ ſpūſſācti c. ⁊ binari⁹ nūer⁹ ſpūſſācti et ꝓis d. tūc clarū ē q⁹ ibi ſūt q̄tuoꝛ nūeri. ſ. a b c d. ⁊ a ñ ē b. q⁹ nūer⁹ triū ꝑſonar⁹ ñ ē nūer⁹ binari⁹ ꝓis et filij. nec b ē c. q⁹ nūer⁹ binari⁹ ꝓis ⁊ filij ñ ē nūer⁹ binari⁹ filij ⁊ ſpūſſācti. nec etiā c ē d. q̄a nūer⁹ binari⁹ filij ⁊ ſpūſſācti ñ ē nūer⁹ binari⁹ ꝓis et ſpūſſācti. ḡ b ſūt q̄tuoꝛ nūeri diſtincti. Tūc ſic ḃ eēntia dina ē iſti q̄tuoꝛ nūeri tā ꝓiū ctim q̄ diuiſim ⁊ ḃ eēntia dina ē vnitas idiuiſibil̄. ḡ vnitas idiuiſibil̄ ē q̄tuoꝛ nūeri diſticti

B Obiectio prima

Sz ꝯ iſtā ꝛcloez iſtaſ. q⁹ ſi ſic tūc ſeq̄rek q⁹ eſſet q̄tinitas dinis. ꝙns eſt flm ⁊ bereticū. ḡ ⁊c. ſfalſitas ꝙnſ ꝓz elicit̄ ex decretali ex ō ſūma tri. ⁊ fi. ca. Et ꝙna ō declarat̄. q⁹ i dinis ſūt q̄tuoꝛ nūeri diſticti. ḡ i dinis ſūt q̄tuoꝛ res diſtincte. Jſta ꝙna vī euidēs ab iferiori ad ſupi⁹ affirmatiue ſine diſtributiōe. Scd̄o q⁹ in creaturis eēntia ꝼm aliquos in terminis naturalib⁹ nō opz ꝙnam talē valere niſi addat̄ in añte q⁹ ſunt nō cōicātes ⁊ q⁹ null⁹ coꝛ recipiat ꝑdicationē alioꝛ cōiūctim vel diuiſim quoꝛ vtrūq; i ꝓpoſito falſificat̄. ꝓmo q⁹ iſti quatuoꝛ numeri ſūt cōicātes. q⁹ aliq̄d q̄ ē ps vni⁹ nūeri ē ps alteri⁹ nūeri. Scd̄o q⁹ nūerus ternari⁹ q̄

Secunda

Ⅽ Ad primā

Ad rationes]

A Seragesimaſexta cōclusio

Seragesimaſexta ꝛclo ē iſta. q⁹ vnitas idiuiſibil̄ ē q̄tuoꝛ nūeri diſticti. Que ꝛclo declarat̄ ſic voceꝫ nūer⁹ ēnari⁹ triū ꝑſonarū a ⁊ nūerus binari⁹ ꝓns ⁊ filij b. ⁊ nūer⁹ binari⁹ filij ⁊ ſpūſſācti c. ⁊ binari⁹ nūer⁹ ſpūſſācti et ꝓis d. tūc clarū ē q⁹ ibi ſūt q̄tuoꝛ nūeri. ſ. a b c d. ⁊ a ñ ē b. q⁹ nūer⁹ triū ꝑſonar⁹ ñ ē nūer⁹ binari⁹ ꝓis et filij. nec b ē c. q⁹ nūer⁹ binari⁹ ꝓis ⁊ filij ñ ē nūer⁹ binari⁹ filij ⁊ ſpūſſācti. nec etiā c ē d. q̄a nūer⁹ binari⁹ filij ⁊ ſpūſſācti ñ ē nūer⁹ binari⁹ ꝓis et ſpūſſācti. ḡ b ſūt q̄tuoꝛ nūeri diſtincti. Tūc ſic ḃ eēntia dina ē iſti q̄tuoꝛ nūeri tā ꝓiū ctim q̄ diuiſim ⁊ ḃ eēntia dina ē vnitas idiuiſibil̄. ḡ vnitas idiuiſibil̄ ē q̄tuoꝛ nūeri diſticti

A Seragesimaoctaua cōclusio

Seragesimaoctaua cōclusio ē iſta. q⁹ aliq̄s ē nūerus cui⁹ vnitas ē equalis toti. Jſta cōclusio ꝓz. q⁹ ꝓ i diuinis q̄ ē vnitas trinitatis diuine eſt equalis toti trinitati.

A Seragesimanona cōclusio

Seragesimanona ꝛclo ē iſta. q⁹ aliq̄s nūerus ē ꝑ q̄ nō ꝑt diuidi i duo equalia. Que declarat̄ ſic. iſta dualitas demōſtratis ꝓie ⁊ filio i diuinis nō ꝑt diuidi in duo equalia iſta dualitas ē nūerus par. ḡ aliq̄s nūerus par nō ꝑt diuidi i duo equalia. Maioꝛ ꝓz. q⁹ ꝓ ⁊ filius nō ſūt duo equalia ſic elicit̄ plane ex illo ſymbolo. Eternꝰ ꝓ eternꝰ filiꝰ eternꝰ ſpūſſanctus nō tñ tres eterni nec tres immēſi nec tres oīnipotentes ⁊ ita nec tres eq̄les. Jllud minoꝛ etiā ꝓz. q⁹ oīs nūerus ē ꝑ vel ipar. iſta dualitas nō ē nūerus impar. ḡ ē nūerus par.

A Septuagesima conclusio

Septuagesima cōclo ē iſta. q⁹ aliq̄ due ꝑſone ſic ſe habēt q⁹ vna ē equalis alteri ⁊ ecōuerſo. et tñ nō ſūt plures equales. Jſta cōclusio ſine maioꝛi declaratōe ꝑt elici ex ꝑcedenti.

A Septuagesima prima cōclusio

Septuagesima ꝑma ꝛclo ē iſta. q⁹ ꝑſone diuine nō ſūt eēne. Que declarat̄ ſic. ꝑſone diuine nō ſūt plures eēne. ḡ ꝑſone diuine nō ſūt eēne. ꝙna ꝓz. q⁹ arguiſ a cōuertibili ad cōuertibile. nā eēne et ꝑles eēne cōuertūt̄ ſic bōies ⁊ plures bōies. Añs ꝓz ꝑ illud ſimboli nō ſūt ꝑles eēni ꝫ vn⁹ eēnus. Et ex eadē ꝛclone ſeq̄ꝫ q⁹ ꝑſone diuine nō ſūt oīpotēres. ⁊ q⁹ aliq̄ ꝑſone ſūt quarū q̄libet ē oīpotēs. ⁊ tñ nō ſūt oīpotēres ꝫ vn⁹ oīpotēs ſic clare ſeq̄ꝫ ꝑ illud ſimboli oꝝ ꝑ oꝝ filiꝰ ⁊c. ꝫ tñ nō tres oīpotēres ꝫ vn⁹ oꝝ. ḡ nō ſūt tres ꝑſone oīpotēres. ḡ ⁊c.

A Septuagesimaſcda cōclusio

Septuagesimaſcda ꝛclo ē iſta. q⁹ aliq̄ ꝑſone ſūt q̄ ab eēno fuerūt ⁊ q̄nūq̄ iceperūt eē et tñ nō ſūt eēne. Jſta cōclusio ſatis ꝓz. q⁹ ꝑſone diuine ſp fuerūt ab eēno et nūq̄ inceperūt eē. ⁊ tñ nō ſūt eēne ſic iā ꝓz ꝑ ꝓmā ꝛclusionē ꝑcedētē. Et ꝙnter ſeq̄ꝫ q⁹ ꝑſone diuine oīa poſ

sibilia ꝑnt ⁊ tñ nō ſūt oīpotēres ꝫ ſufficit ad ꝫ q⁹ oīa poſſibilia poſſint q⁹ q̄libz iſtarū ſit oꝑs ſeq̄ꝫ ⁊ciaz q⁹ iſta trinitas ſit oꝑs iſte tñ tres nō ſūt oīpotēres ⁊ totū ſeq̄ꝫ ex vna radice. ſ. q⁹ nō ſūt ꝑles oīpotēres q⁹ ſi nō ſūt ꝑles nō ſunt due res vel tres oīpotēres. Sz hic forte dicerek ab aliq̄b⁹ q⁹ non ſeq̄ꝫ ꝑles ſūt oīpotēres. ḡ duo ſūt oīpotētes. ḡ due ſūt oīpotētie. Sz ꝫ n rotalr vī ꝛcordare cū ſentētia ſimboli. q⁹ pari rōe poſſēt dici i diuinis duo dñi. q⁹ due ꝑſone vl̄tres ſūt dñs i dinis. ⁊ p ꝙns ꝑles eēnt ꝑſōe tñ exꝑſſe i ſimbolo ṽificat̄ oppoſitū cū dr ⁊ tñ nō tres ſūt dñi ꝫ vn⁹ ē dñs.

A Septuagesima tertia cōclusio

Septuagesimatrtia ꝛclo ē iſta. q⁹ ꝑles ſunt relatōes i dinis. Jſta ꝛclo declarat̄ qm ſi relatio ſumit̄ ꝑ ṽmino relativo ſignificāte tūc clarū ē ꝑles i dinis eē relatiōes. q⁹ ꝑles ſūt ṽmini relatiꝫ ſignificātes vt pote iſti ṽmini ꝑ ⁊ fili⁹ ⁊. ſ. ⁊ nō iſti ṽmi ꝫmo coꝛ abſtracta eriā ſic ꝑnitas ⁊ filiatio ⁊ ſpiratio ſiue ꝓceſſio. ⁊ ꝼz iſtū modū loquēdi vlteri⁹ ſeq̄ꝫ q⁹ ꝑles ſūt relationes i dinis q̄ tres. ſic ꝓz tā dictis. Sic̄o relatōes ſumat̄ ꝑ re q̄ ꝑ ſignū ⁊ ṽminū ſignificat̄ ſic oēs theologi q̄ſi tenēt. tūc adhuc ꝑ fidē oz tenere ꝑles relatiōes eē i dinis vt pote ꝑnitatē realē filiatōnē realē ⁊ ſpiratione realē ad q̄s relationes reales ponēdas iudicio eccl̄ie. ſp ſaluo nulla vī rō cogēs. q⁹ ſic i creatur⁹ a multis modernis ponīt relatione nihil aliō eē q̄ ṽminū relatiue ſignificārē ſic eriā a modernis fide ſp ſalua ꝓbabilr ponī ꝑt. Et ſi dicat̄ q⁹ ſi nō relatio realr firmit̄ poneret i dinis n haberet q̄lr vna ꝑs diſtingueret ab alia. q⁹ ꝑ ſolā ꝓpetarez relatiuā ſiue ꝑ relatōez i dinis ꝑſone ponīt diſtingui. Sz ad iſtō facilr dicerek q⁹ er q̄ ab oīb⁹ theologis bēt̄ ꝙ eodē relatō i dinis ⁊ relatiuū ⁊ ꝑnitatē ⁊ patrē ſimplr idē eē q⁹ ꝑ differret a filio ſe ipo q̄uis nulla talr relatō poneret.

Justantia

Responſio

A Septuagesima quarta cōclusio

Septuagesimaq̄rta ꝛclo ē iſta q⁹ ñ oīs relatio i dinis ē ꝑſonal ad iſtū ſanū itellectū q⁹ aliqua ē relatio i dinis cōis trib⁹ ⁊ ñ tñ ꝓpa vni Jſta facilr declarat̄ q⁹ ſic ꝑ ⁊ filiꝰ ſūt relatia ſcia ſcitū ⁊ ſcibile itellectio ⁊ itellectū volitio ⁊ volitū dilectio ⁊ dilectū ⁊ oēs iſte relatiōes ꝑſonis oīb⁹ ſūt cōes. q⁹ oēs ꝑſone i dinis ſunt ſcia diuina ⁊ intellectio diuina ⁊ volitio diuina. ⁊ ſic de cōſimilib⁹ quibuſcūq;.

A Septuagesima quinta cōclusio

Septuagesima q̄nta ꝛclo ē iſta. q⁹ aliq̄ relatio i dinis ē q̄ ñ fac̄ diſtictōnē. Jſta ſtari ꝓz ex dictis. q⁹ relatō ſcie ad ſcitū i dinis ſūt ſimplr idē ⁊ nullā penit⁹ fac̄ diſtictionē ⁊ cōſlr dilectio ⁊ dilectū ⁊c. Et quo ſeq̄ꝫ correlarie q⁹ nō omnis relatio in diuinis ponīt ꝓpter aliquā diſtinctionē faciendā.

A Septuagesima ſexta cōclusio

Septuagesimaſexta cōclusio ē iſta. q⁹ q̄dā relatio in diuinis ē ꝓpa vni ꝑſone tñ ⁊ q̄daz

Universidad de Navarra
Biblioteca

duab⁹ ⁊ q̄dā oīb⁹ trib⁹. Ista cōclusio declarat sic. p̄nitas ē ꝑpa psone p̄is ⁊ filiatio filio ⁊ spiratio passiua spūsācto ⁊ spiratio q̄ p̄ ⁊ filius spirant spūsancū ē cōis duabus psonis tm̄. s. p̄ ⁊ filio ⁊ scia siue dilectio siue cognitō ē cōis oīb⁹ psonis. ⁊ nō pl⁹ de ista.

A Septuagesima septima cōclusio.

Septuagesimaseptima conclusio ē ista. q̄ nō sūt plures relatōes i diuinis q̄ tres. s. p̄nitas filiatio ⁊ spiratio passiua. Pr̄z q⁊ in diuinis nulla ē penit⁹ distinctio inf psonas ⁊ ꝑpetrates psonales q̄ psimiliter ⁊ codē mō sicut psone totaliter distinguunt. Et si dicat q̄ in diuinis sūt tres relationes psonales vt pote p̄nitas filiatio ⁊ spiratio passiua et alie relatiōes q̄ sūt cōes plurib⁹ psonis vt pote spiratio actiua ⁊ relatio scie ⁊ dilectōis ⁊ cognitōis ⁊ cetera q̄ sūt plures. g̃ sūt relatiōes in diuinis ꝓles q̄ tres. Sz ad istud breuit̄ dr̄ negādo ꝓnaz q⁊ spiratio actiua q̄ ē p̄ ⁊ fili⁹ ⁊ q̄ ē paternitas ⁊ filiatio ⁊ relatio scie ⁊c. iste oīs relatiōes nō faciūt pluralitatē vltra tres relatiōes ꝑpas q⁊ spiratio actiua nō distinguit̄ a p̄re ⁊ filio. ⁊ p ꝓns nec a paternitate ⁊ filiatiōe. ⁊ p ꝓns dicēdū ē a multo fortiori de scia ⁊ dilectione ⁊ cognitiōe q⁊ sūt oēs iste relatōes ꝑfectrim ⁊ diuinū. Et si dicat ista scia ē filiatio ista scia ē p̄nitas. g̃ paternitas est filiatio. Hic dicēdū negādo discursum sicut visum ē i ꝓcōmb⁹ supi⁹ positis vbi plani⁹ declarat q⁊ tales discursus in aliquib⁹ terminis diuinis minime valent.

A Septuagesima octaua cōclusio

Septuagesimaoctaua cōclusio ē ista. q⁊ aliq̄d naturaliter relatiuū ē naturaliter ⁊ ꝑpe absolutū. Que declarat sic. p̄nitas in diuinis q̄ ē naturaliter relatiua ē eēntia diuina siue de⁹. q̄ ē naturaliter p se absolutū. vñ etiaz absolutissimū vt pote q⁊a nullo aliquo mō dep̄ēder vel poterit dep̄ēdere. g̃ naturaliter relatiuū ē aliq̄d q̄ ē naturaliter absolutū p se. Et q⁊ paternitas sit naturaliter relatiua pz q⁊ sp fuit relatia ⁊ sp erit relatiua ⁊ nō pōt eē nisi sit relatiua. g̃ ē naturaliter relatiua. Sz ꝯ ista ꝓclusione istat. nullū nō relatiuū ē relatiuū. cm̄e absolutū ē nō relatiuū. g̃ nullū absolutū ē relatiuū. Maior est de se nota. q⁊ vnū ꝯdictoriū negat ab alio. minor etiā pz. q⁊ iō dr̄ aliq̄d absolutū q⁊ nō ē relatiuū. Ad istud dr̄ distinguēdo maiorē eo q⁊ non relatiuū accipit dupliciter. vno mō ꝓ illo q̄ sub nulla rōe ē relatiuū. ⁊ in isto sensu ē maior ꝓna. Alio mō accipit nō relatiuū ꝓ illo q̄ aliq̄ aliq̄n accipit absolute q̄uis aliq̄n accipit relatiue et in isto sensu maior ē falsa. Et vlteri⁹ dr̄ negādo minorē accipiēdo nō relatiuū primo mō. ⁊ ad ꝓbationē dr̄ negādo q⁊ illa sit cā q⁊re aliq̄d dr̄ absolutū. s. q⁊ ē nō relatiuū ⁊ B sp accipiēdo nō relatiuū ꝓmo mō. Sed cā quare aliq̄d ē absolutū ē. q⁊ aliq̄n accipit absolute ⁊ nō relatiue siue sub rōe absoluta ⁊ nō sb rōe relatia

B Obiectio

C Rūsio

B Obiectio.

C Rūsio

A Septuagesima nona conclusio

Septuagesimanona ꝯclusio ē ista. q⁊ multe relatiōes verificāt nūc de deo q̄ nō ꝓverificabāt de deo. Ista ꝯclusio declarat sic. relatio creatōis ad creatū ⁊ relatio dñatōis ad seruū ⁊ relatio cāe ad effectū ⁊c. nūc ꝓificāt de deo q⁊ ipe ē nūc creator ⁊ dñs. ⁊ tm̄ iste relatiōes nō ꝓificabāt de deo q⁊ aliq̄n creauit nō fuit creator ⁊ aliq̄n habuit seruum nec fuit dñs. g̃ aliq̄ relatiōes nūc verificant de deo q̄ nō semp verificabantur de deo.

A Octogesima cōclusio

Octogesima conclusio ē ista. q⁊ aliq̄s creator fuit ab eterno q̄ incepit eē creator ⁊ aliq̄s dñs. ⁊ sic de cōsimlib⁹ relatiuis q̄ aliq̄n incep̄unt de deo verificari. Ista ꝯclusio declarat sic. iste de⁹ fuit ab eterno. iste de⁹ ē creator. g̃ iste creator fuit ab eterno. et iste creator nūc ē creator ⁊ ꝑus non fuit creator. g̃ aliq̄n incepit esse creator. g̃ aliquis creator fuit ab eterno q̄ incepit esse creator. Sed cōtra istā cōclusionē instat. iste creator fuit ab eterno iste creator est deus. g̃ deus fuit ab eterno iste creator Ista ꝓna pz ꝓ ꝯclusionē q⁊ singularis affirmatiua cōuertit̄ simpliciter ⁊ per accidēs. Itez deus incepit esse iste creator. iste creator est deus. g̃ deus incepit esse deus Itē quicquid ē nūc in deo ab eterno fuit in deo. relatio creatiōis ab eterno fuit in deo. g̃ relatio creationis ab eterno fuit de⁹ creator. Ad ꝓmū istor⁹ dicit negādo ꝓnam. et vlteri⁹ ad ꝓbationē dicit q⁊ nō opz omnē cōuersionē ee directā. ß aliq̄n sufficit ipsam esse indirectaz siue circūlocutiuā. et videt q⁊ ista in ꝓposito debet sic cōuerti. iste creator fuit ab eterno. g̃ aliquid q̄ fuit ab eterno deus est vel fuit iste creator. Ad scōz dr̄ negādo ꝓnam. q⁊ cōmittit fallacia figure dictionis q⁊ q̄uis tal⁹ mod⁹ arguēdi valeat i terminis ſbalibus ⁊ absolutis nō tn̄ oz q⁊ teneat i t̄minis connotatiuis. Ad tertiū dr̄ negādo discursū ꝓpt̄ eādē cāz. q⁊ cōmittit fallacia figure dictiōis mutādo B aliq̄d i quale q̄d.

B Obiectio

A Octogesimaprima conclusio

Octogesimaꝑma ꝯclo ē ista. q⁊ de⁹ est scia cuiuslibet scibilis q̄ ē. Que declarat sic. de⁹ scit oē scibile q̄ ē ⁊ de⁹ ē scia q̄ ipe scit aliq̄d. g̃ de⁹ ē scia cuiuscūq⁹ scibil⁹ q̄ ē. Sz ꝯ istaz ꝯclocm̄ istat. de⁹ ē scia cuiuscūq⁹ scibil⁹ q̄ ē. g̃ de⁹ ē scia isti⁹ scibilis q̄ ē demōstrato aliquo scibili q̄ aliq̄n nō erit ⁊ vocet a. Tūc sic a scibile nō ē. g̃ nulla scia a scibil⁹ ē. Ista ꝓna pz ꝑ aristi. i ꝑdicamētis. ca. de relatiuo. ⁊ aīs ē possibile. g̃ et ꝓns ex cōclone. g̃ seq̄t q⁊ possibile est deū nō eē. ß B ē possibile. g̃ ꝯclo ē ipossibilis.

Ad istud breuit̄ dr̄ cōcedēdo q⁊ de⁹ est scia

B Obiectio

C Rūsio

a scibilis ⁊ vlteri⁹ ꝓcedit ista ꝓna a scibile nō ē. g̃ nulla scia a scibil⁹ ē. ⁊ cōcedit q⁊ aīs ē possibile. ß vlteri⁹ negat ꝓna ista. nulla scia a scibilis ē. g̃ de⁹ nō ē. ⁊ si tūc arguitur. nulla scia a scibilis ē. de⁹ ē scia a scibil⁹. g̃ de⁹ nō ē. cōcedit discursus ⁊ negat aīs. s. cōpositus ex ꝑmissis tang̃ cōpositū ex impossibilibus.

A Octogesimasecūda ꝯclusio

Octogesimasecūda ꝯclusio ē ista. q⁊ scia a scibilis q̄ ip fuit incepit eē scia a scibilis posito q⁊ de⁹ nūc ꝓmo sciat a scibile qđ satis ē possibile. q⁊ suppono tang̃ possibile q⁊ scibile incepit eē. ita q⁊ nūc ⁊ nō ꝑus fuit. Et ꝺclarat sic ista cōclusio. ista scia a scibil⁹ ꝑus nō fuit scia a scibil⁹ g̃ aliqua scia a scibil⁹ q̄ sp fuit incepit esse scia a scibilis. ⁊ psimiliter ꝓpt̄ ꝑbari q⁊ aliqua scia a scibilis q̄ semp erit desinet esse.

A Octogesimatertia ꝯclusio

Octogesimatertia ꝯclusio ē ista. q⁊ de⁹ aliq̄d qđ nūc nō scit nec vnq̄ sciuit pōt scire sine mutatiōe aliq̄ sui vl⁹ alicuius alteri⁹ a se. Que ꝺclarat sic. creat et de⁹ a ī istāti b. ita q⁊ ip̄s a nec aliq̄d ip̄ius a nūq̄ ꝑus sciuerit et sit b futurū cras. Tūc sic. de⁹ nūq̄ sciuit a nec scit a. q⁊ nō ē nec vnq̄ fuit ⁊ de⁹ sciet a ī b. q⁊ a ī b instāti erit ⁊ de⁹ nō mutabit sic de se manifestū ē nec a mutabit ī b istāti. q⁊ a ī b istāti creabit ꝑ casuz. g̃ a ī b istāti nō se habebit alr q̄ habuit ꝑus g̃ ī b istāti nō mutabit. g̃ ꝯclo sequit. s. q⁊ de⁹ aliq̄d qđ nō scit nūc nec vnq̄ sciuit pōt scire aliq̄n sine mutatiōe aliq̄ sillis alicui⁹ alteri⁹ a se. Sz ꝯ istā ꝯclusionē istat de⁹ scit oia ꝑterita ⁊ oia futura aīq̄ sint vl⁹ fiant. g̃ deus nūc scit a. ꝓna ista ē plana. ⁊ aīs pz tang̃ ꝓncipiū i theologia. q⁊ i ꝺuentū q̄si oēs doctores aucteritici theologie q⁊ de⁹ eq̄ clare cognoscit p̄ita p̄ntia ⁊ futura. Et ꝑfirmat p illū euāgeliū qđ ipemet xp̄us dicit discipulo aīq̄ esses sub ficu noui re p qđoat itelligi q⁊ aīq̄ res fiāt futura vl⁹ eristāt de⁹ ip̄as cognoscit. Itē si sic seq̄r q⁊ dei scia possz augeri sic scia būana q⁊ aliq̄ alia q̄ nō sciuit pt scire ⁊ plura alia q̄ sciuit pōt scire. Ad ꝓmū istor⁹ dr̄ negādo aīs q̄rū ē de ꝑtute ꝓmonis. ß ob reuerētiā sanctorū doctor⁹. Illud aīs asserētiū distinguit̄ penes aphibologiā eo q⁊ pōt accipi i sensu ꝓpo vel trāsumptiuo. ꝓcedit vt sit sensus de⁹ scit ꝑterita ⁊ futura. i. de⁹ ē scia q̄ fuit scia ꝑteritorū ⁊ qua erit scia futuror⁹ vl⁹ de⁹ ē ille actus q̄ fuit cognitio ꝑteritor⁹ et q̄ erit cognitio futuroū. vel ꝓpt̄ cauillatores: qui futuror⁹ erit cognitio ⁊ ꝓpt̄ b exponit illa auctoritas euāgeliste aīq̄ esses sub ficu noui re. i. aīq̄ tu esses ego fui. ille act⁹ vl⁹ illa eadē cognitō q̄ re nūc cognosco. Ad aliū dr̄ negādo ꝓnam. q⁊ de⁹ pōt aliq̄ desinere scire ⁊ aliqua icipere scire ⁊ alia q̄ scit scire ⁊ plura scire q̄ scit sine augmē

Secunda

C Rūsio ad ꝓmā

D Ad scām

A Octogesima quarta cōclusio

Octogesimaquarta ꝯclo ē ista q⁊ aliq̄d qđ de⁹ scit ⁊ ꝑus sciuit pōt nūq̄ sciuisse ⁊ nūc nō scire. Que ꝓbat sic ⁊ accipiat cōtingēs futurū ideterminate sūptū ⁊ vocet a tūc sic. a de⁹ nūc scit ⁊ ꝑus sciuit vt suppono ⁊ a de⁹ pt nūc sciuisse et etiā nū nō scire ad istū itellectū. s. q⁊ b ē possibil⁹ de⁹ nūq̄ sciuit a et de⁹ nūc nō scit a. g̃ aliq̄d qđ de⁹ scit ⁊ ꝑus sciuit pōt nūq̄ sciuisse ⁊ nūc nō scire. Ista ꝯclo ē de se nota. Et aīs declarat. a pōt nūq̄ fuisse verū ⁊ nō eē verū nūc i isto istāti. g̃ a pōt deus nūq̄ sciuisse ⁊ nūc ñ scire Ista ꝓna vr euidēs q⁊ ꝑpe loquēdo nihil scit⁹ vl⁹ sciebat nisi qđ ē vel fuit verū. Et aīs adhuc declarat q⁊ a ē de futuro cōtingēti g̃ pt nō eē verū i isto istāti. ⁊ p ꝓns fuisse verū

B Obiectio ē Rēsponsio

Et si dicat q⁊ ista ꝓpo a fuit verū. ē de ꝑteritoꝝ a. g̃ ē neccria. Ad istd dr̄ negādo ꝓnaz q⁊ ꝓpo de futuro ⁊ etiā de ꝑterito cui⁹ vitas depēdet a futuro ꝓringēti ē ita ꝓtingēs ⁊ ita idekmiateꝝ a sic ipa ꝺ fuko ꝓtigēti a q̄ depēdz

A Octogesima quinta cōclusio

Octogesimaq̄nta ꝯclo ē ista aliq̄d qđ deus nūq̄ sciuit ⁊ qđ nō scit i istāti pñti: pt ꝑus sciuisse ⁊ i istāti pñti scire. Que ꝓbat sic. capiat aliq̄d ꝓtigēs qđ nūc ē flm ⁊ vocet a tunc sic a nūc ē flm et nūq̄ fuit verū. g̃ a nūq̄ fuit a deo scitū. nec i istāti pñti scit ⁊ a pt a deo fuisse scitū ⁊ i isto istāti pñti sciri. Ista ꝯclo ē plana et aīs declarat. q⁊a ē flm ꝓtingēs ⁊ ideterminate falsuz. g̃ pōt eē verū i istāti pñti. ⁊ p ꝓns pt fuisse verū ꝑus. g̃ a pōt ꝑus fuisse scitū a deo ⁊ ab eodē in isto instanti fieri sciri.

A! Octogesimasexta cōclusio

Octogesimasexta ꝯclusio ē ista. q⁊ aliq̄d qđ de⁹ asseruit cū iuramēto etiā sensibiliter. i. in p̄ntia aliquoꝝ audientiū pōt ipm nō asseruisse. Que declarat sic ⁊ capiat aliq̄d verū de futuro ꝓtingēti qđ ꝑus fuit verū ⁊ vocet a ⁊ vlterius ponat q⁊ de⁹ asseruit a sensibiliter qđ satis ē possibile ex quo a est verū ⁊ fuit verū. q⁊ fuit quondā de facto. Exēplū q̄n xp̄us asseruit petrū ipm fore negaturū tūc sic. a ē falsuz ⁊ nūq̄ fuit verū g̃ de⁹ nūq̄ asseruit. Ista cōclusio est cuidēs. q⁊ aliter sequeret q⁊ de⁹ asseruit falsum. ⁊ p ꝓns mēriebat qđ ab oīb⁹ ustā theologis q⁊ ꝑbis abnegatur. Tūc vltra. ista ꝓna est bona ⁊ aīs ē possibile. g̃ ⁊ ꝓns. g̃ deus aliq̄d asseruit qđ pōt nūq̄ asseruisse. Contra istā cōclusionē arguit sic. nihil qđ de⁹ fecit pōt nūq̄ fuisse. ß istā assertionē de⁹ fecit. g̃ istā assertionē deus non pōt nunq̄ feciſſe. Ista maior est de se nota. quia isti⁹ opposite intellectus pōt minime assentire. ꝺa hoc solo priuatur deus.

B Obiectio prima.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tertia

C Ad primā

D Ad reliquas

B Octogesimaseptima cōclusio

B Obiectio

C Responsio

scz facere qđ ē ꝓteritū n̄ fuisse ꝓteritū ℳinor ꝓz ꝙ casū. Jtē nihil qđ fuit sensibiliť auditū ꝛ dictū pōt nūq̄ fuisse nō auditū vl̄ nō dictū. ꝫ ista assertio fuit dicta ꝛ audita. ḡ ista assertō nō pōt n̄ fuisse nō dicta ꝛ audita. ℳaior ꝛ minor patēt vt ꝓus. Jtē deꝰ asseruit a cē futurū ꝛ pōt nunq̄ fuisse futurū ꝛ non esse futurū. ḡ deus pōt fuisse mentitus quod est absurdum

Ad primū istoꝝ dī negādo discursū. qđdi cōmittiť fallacia figure dicciōis qr ibi cōmutaťꝫ aliq̄d i q̄leq̄d. Sed do dī q̄si ad idē et meliꝰ ꝙ satis ꝓbabiliť pōt ꝓcedi cōclusio scz ista assertione nō ꝓt deꝰ vnq̄ fecisse ꝛ vlteriꝰ negať ista ꝓna. ḡ deꝰ n̄ ꝓt ꝫ asseruisse. Ad scām p idez

Ad tertiū dī negādo ꝓnaz ꝫ bn̄ seq̄ť si sic arguaťꝫ deꝰ asseruit a futurū fore ꝛ a nūq̄ fuit futurū. ḡ deꝰ mēticbať. ꝫ trūe añs ē iposibile tāq̄ cōpositus ex impossibilibꝫ. Sed tn̄ boc mō nūq̄ valet ꝓna de forma.

Octogesimaseptima ꝓclo ē ista . ꝙ deꝰ aliq̄d qđ revelavit ꝓt nūq̄ revelasse. ꝛ ista ꝓclo sicut imediate ꝓcedēs i oiꝫ declaraťꝫ qr totaliꝫ ex eadē radice ꝓcedit. Et si dicaťꝫ aliq̄d qđ deꝰ fecit ꝓt nūq̄ fecisse ꝛ aliq̄d qđ dixit nūq̄ dixisse. Ad ꝫ dī negādo ꝓnam ꝓpť causas dictas. qr fecit et factio se bn̄ idifferēť ad verū et falsū ꝛ nō revelatio. qr si deꝰ revelet aliq̄d aliq̄d fore futurū seq̄ť ꝙ verū ē illꝫ futurū fore futurū. l. ꝓditionaliꝫ iplicite ꝛ nō assertie sic ꝓ illud ione quo ionas dīc ab ore dei adhuc tres dies sunt ꝛ ninive subvertēť. Et ꝓ illud dictū qđ ꝓphā dixit ezechie regi dispōe domui tue qr morieris. nō tn̄ sic accidit sic ꝓphē dixerūt Et si dicaťꝫ ḡ deꝰ mētit? ē. dī negādo ꝓnam. qr mētiri ē ꝫ mētē ire. dicere illꝫ qđ ꝗs credit eē flm qđ mēs iudicat nō eē dicēdū. Un̄ ꝫz oēs doctores licitū ē aliq̄n flm asserere qđ ꝗs credit eē flm sine mēdaciū faciēdo vt pote ad saluādū vitā inocētū qr mēs iudicat i tali illꝫ falsum eē dicēdū nō mentitur.

Octogesimaoctaua ꝓclo ē ista. ꝙ bntudo sive gaudiū celeste nō ē vltim? finis. Que declaraťꝫ sic. nullū accn̄s ē vltim? finis ꝫ aliq̄ bntudo ē accn̄s. ḡ aliq̄ bntudo nō ē vltim? finis ℳaior ē nō ꝺ se. qr n̄ oia cit deū ordinaťꝫ ad aliqđ accn̄s vltiate. ℳinor etiā ꝓz. qr bntudo sive gaudiū celeste qđ ē subiective i aia beata ē accidens sicut de se norū est.

Octogesimanōa ꝓclo ē ista. ꝙ ad bntudinē tāq̄ ad vltimū finē nulla ōr? ē ordinata. Ista ꝓclo staťi ꝓz ex ꝓcedētibꝫ qr ad nullū accn̄s ordinaťꝫ aliq̄ ōr? vltimate ꝛ aliq̄ bntudo ē accn̄s. ḡ ad aliquā bntudinē nō ordinaťꝫ aliq̄ ōr? vltimate. Et ꝓtz totū boc sicut ꝓcedens.

Nonagesima ꝓclo est ista. ꝙ possibile ē aliquē ꝓtinue opari ꝓpť bntudinē babēdā ꝛ ipz dānari ita ꝙ ꝓpť aliꝺ nō opeť vltimate. Que ꝓbaťꝫ sic. q̄cūq̄ opaťꝫ ꝛ q̄diū opabiť ꝓcise ꝓpť aliq̄d aliud a deo dānabiť. ꝫ aliꝰ opans er q̄ opaťꝫ et q̄diū viuet opabiť cōtinue ꝓpť aliq̄d aliꝺ a deo. ḡ aliq̄s q̄ opaťꝫ q̄diū viuet opabiť ꝓpť bntudinē dānabiť. Sz ꝺ istā ꝓclusionē istať. null? finaliꝫ opās virtuose dānabiť. ꝫ aliq̄s q̄ sp opabiť ꝓpť bntudinē ꝛtuose opabiť. ḡ null? q̄ sp opabiť ꝓpť bntudinē dānabiť. Dic breviť ꝺr ꝓcedēdo maiorē ꝛ negādo minorē in casu qn̄ q̄s opabiť vltimate ꝓpť aliq̄d aliud a deo. qr taliꝫ nullo mō opaťꝫ ꝛtuose sive meritorie qđ idē ē i ꝓposito. Et si dicaťꝫ ꝙ ꝛt? ordinaťꝫ ad bntudinē. ḡ q̄ opaťꝫ ꝓpť bntudinē opaťꝫ ꝛtuose. Ad istꝺ breviť ꝺr negādo ꝓnam. qr ꝛt? ordinaťꝫ vltimate ad bntudinē q̄ deꝰ ē ꝛ n̄ ad bntudinē q̄ ē gaudiū existēs subiective i aia Et nō ꝺz si aliq̄s opeť vltimate ꝓpter bntudinez ꝙ opereť virtuose ꝓpter beatitudinē q̄ deus est.

Nonagesimaꝓma ꝓclo ē ista ꝙ oīs merces vltimata alicui? ꝛtuose operātis ē ifinita. nō tn̄ duratiue ꝫ etiā intēsiue ℳue ꝓbaťꝫ sic. q̄cūq̄ ē deꝰ ē ifinitū duratiue ꝛ intēsiue. ꝫ oīs vltimata mercesalicui? ꝛtuose operātis ē ipemet deꝰ ḡ oīs vltiata merces alicui? ꝛtuose operātis tā duratiue ꝙ intēsiue ē ifinita. maiꝛ ē ꝺ se. nō. minor etiā ꝓtz. qr oīs operaꝛ opaťꝫ ꝓpť mercedē. vl̄ ḡ. ꝓpť mercedē q̄ ē alia a deo vl̄ ꝓpť mercedē q̄ ē ipemet deꝰ. li agat ꝓpť mercedē aliā a deo vltimatā peccat mortaliť. qr diligit aliq̄d aliud a deo pluſq̄ deū qđ ē ꝺ ꝓceptū dīnū. ꝛ p ꝺns nō opaťꝫ ꝛtuose. si ꝺ opeť vltimate. ꝓpter mercedē q̄ ē deꝰ sic ꝺz sic opabiť ꝛtuose ꝛ bꝰ ꝓpositū videlz ꝙ cuiuscūq̄ opatiōis ꝛtuose finalis ꝛ vltima merces ē infinita.

Nonagesimasexta ꝓclo est ista. qꝫ i decuplo sanctior ꝛ melior nō babebit maiorē mercedē Jsta declaraťꝫ sic. cuiuslibet saluādi merces ē ifinita vel erit ifinita tali ifinitate ꝙ nō ꝓt ab aliquo excedi. ḡ i decuplo sāctior nō babebit maiorē mercedē. Jsta ꝓclo ē de se nō. Et añs etiā ꝓz. qr sol? deꝰ ē finaliꝫ merces ꝛ ꝓmiū cuiuslibet. Sz ꝺ istā ꝓclusionē istať. qr si sic seq̄reť ꝙ deꝰ iuste ꝓmiaret qr. nō fm exigētiā meriti qr clarū ē vt vī ꝙ duplū meritū exigit duplū ꝓmiū Jtē si sic. tūc nō eēt magis meritorium i duplo melius agere. Jsta ꝓna ꝓz er ℬ. qr oī merito debeť eqle ꝓmiū. ḡ vnū meritū altero nō ē magis meritorium qđ totū vī absurdū ꝛ ꝺ determinationē theologicā q̄ dī ꝙ deꝰ redder vnicuiq̄ fm opa sua cui? expositio ē plana vt pote q̄ melius opabiť melius ꝓmiabiť q̄ min? min? ꝛ ℬ ptz manifeste regla iusticie nccrio req̄rit

B Obiectio

C Rñsio

D Replica

C Rñsio

A Nonagesimaprima cōclusio

A Nonagesimasecūda cōclusio

B Obiectio

A Nonagesimatertia conclusio

C Rñsio

A Nonagesimaquarta conclusio

A Nonagesimaquinta conclusio

A Nonagesimasexta conclusio

A Nonagesimaseptima conclusio.

Ad ꝓmū istoꝝ dī negādo ꝓnam. ꝛ ad prōbationē dico ꝙ q̄uis ipm ꝓmiū sit equale nō tn̄ equaliť tali ꝓmio oīs fruiť sive fruēť. Nā q̄ i duplo meliꝰ opabiť beatiꝰ ꝓmio suo fr̄ꝫ et duplo. Et ℬ sufficit ad iuste ꝓmiandū. Ad se cūdū dī negādo ꝓnam qr magis meritoriū nō dī ꝓpť ℬ ꝙ sibi correspōdebit ꝓmiū maiꝰ vel qr ꝓmiū maiꝰ meretur ꝫ qr meretur ꝓmio suo beatius frui ꝛ iō i duplo magis meret. t. q̄ in duplo magis meritorie operaťꝫ i duplo beatiꝰ ꝓmio suo fruetur.

Nonagesimatertia cōclusio ē ista ꝙ null? pōt ꝑ aliqua opera sua meritoria ꝓmiū maius mereri. Jsta cōclusio ē correlaria ꝓcedēti. qr null? pōt ꝓmiū maius mereri ꝙ sit ifinitū nec etiā min? si ꝺz etiā saluari. ḡ null? pōt ꝓmiū maiꝰ vl̄ min? mereri. Sz ꝺ istā cōclusionē ꝓt silr obiici sicut ꝺ ꝓcedentē ꝛ cōsilr respōderi.

Nonagesimaquarta ꝓclusio ē ista. ꝓpter ꝛtutē nō ē finaliꝫ bn̄ operādū. Probaťꝫ sic. ꝓpter multū accidēs ē finaliꝫ bn̄ operādū. ḡ ꝓpter nullā ꝛtutē ē finaliꝫ bn̄ operādū. ℳaior ē de se nota. ꝛ minor ꝓz vocādo ꝛtutē habitū aie quo mediāte ꝛtuose ꝗs opaťꝫ fm qđ dicit Aristoteles. ij. etbi.

Nonagesimaquinta cōclusio ē ista. ꝙ ꝓpť virtutē nō ē finaliꝫ moriēdū. Que ꝓbaťꝫ sic. ꝓpter nullū accidēs ē finaliꝫ moriēdū ois virt? ē accidēs. ḡ ꝛc. maiꝛ vī euidēs. qr meliꝰ nō est dādū ꝙ min? bono. ꝫ vita ē melior ꝙ aliq̄ꝺ accidēs. ḡ vita nō ē dāda ꝓpť aliquā ꝛtutē.

Nonagesimasexta cōclusio ē ista. ꝙ nullus gaudiū celeste ē subiective i aia beati nec est totū vl̄ ꝑs vltimate mercedis. Que ꝓbaťꝫ sic nullū tale gaudiuz ē tota merces ꝓpť quā ꝗs opaťꝫ vel opabaťꝫ vel opabiť ꝛtuose. qr sic seq̄reť ꝙ finis vltim? nō ē optimū qđ ꝓz eē falsū qr aliꝫ seq̄reť ꝙ aliqua melioꝛa ordinareť vltimate ad min? bonū. nec etiā ē ꝑs vltiate mercedis. qr deꝰ ē vltima merces. et sic seq̄ť ꝙ nō ē ꝑs vltimate mercedis. qr deꝰ fm deitatē nō hꝫ ꝓtes vel aliq̄d aliud a deo qđ possz poni. qr si sic nō eēt deꝰ sume diligēd? qđ ē ꝺ ꝓncipiuz theologicū ab illa auctē euāgelij supra. diliges dn̄z deū tuū ex tota aia tua ꝛ ex tota ꝛtute

Nonagesimaseptima ꝓclusio ē ista ꝙ q̄libz saluaꝛ? sive beaꝛ? eq̄liť renet diligere deū. ad istū intellectū ꝙ beatioꝛ nō ꝑ renet diligere deū ꝙ min? beaꝛ?. Jsta cōclusio declaraťꝫ sic qr q̄libet istoꝝ ex tota mēte ꝛ ex tota aia renetur diligere deū. ḡ nō ꝑ renet vn? istoꝝ ꝙ reliquꝰ. ꝫna vī euidēs. ꝛ añs ꝓz ex euāgelij textu supra allegato. Jtē si ñ beatioꝛ ꝑ renet diligere deū ꝑ tūc ꝛ ℬ rōe meritorie. ꝫ ℬ ē falsū sic ꝓz ꝑ. xciij. ꝓclusionē. ꝓz ḡ ꝛc. Jtē cuiuslibz bea

B Obiectio

C Rñsio

A Nonagesimaoctaua conclusio

A Nonagesimanona conclusio

A Centesima cōclusio

ti obiectū btitudis ē eq̄ diligibile. qr ē ipemet deꝰ. ḡ q̄libet renet eq̄liť diligere deū. Sz ꝺ istā ꝓclusionē istať sic. qr q̄ ꝑ? a deo recipit ꝛ ꝑ quo deꝰ magis facit ꝑ? renet diligere. ꝫ hmōi ē beatior. ḡ beatioꝛ ꝑ? renet diligere deū. Ad istꝺ dī breviť negādo maiorē qr null? ꝑ? renetur diligere ꝙ ex tota mēte et ex tota aia ꝛ q̄libet tn̄ renet sic dictū ē. vn̄ totaliť cā ꝗre deꝰ renet diligi sup omia ꝑcise dī qr ē ipe deus et qr ipe plus vni ꝙ alteri ꝑtur vult facit.

Nonagesimaoctaua ꝓclusio ē ista ꝙ nō tn̄ bri eq̄liť renet deū diligere imo eq̄liť q̄libz viatoꝛ etiā renet deū diligere ꝛ ꝓbatur totaliť sicut precedens.

Nonagesimanona ꝓclusio ē ista. ꝙ dānatꝰ renetur tn̄ deū diligere sicut saluatus. Quia dānatus tenetur deuz diligere ex tota mente ꝛ ex tota aia ꝛ nō ꝑ? beaꝛ?. ḡ dānatꝰ renet tn̄ deū diligere sic beaꝛ?. Jsta ꝓna vī euidēs. Et scda ꝑticula añtis. Ptz. ſ. ꝙ nō ꝑ? beaꝛ? renetur deū diligere ꝙ ex tota mēte ꝛc. Et ꝓma ꝑticula añtis. ſ. ꝙ dānatꝰ deū diligere tn̄ renet scz ex tota mēte ꝛc. Probaťꝫ sic. dānatus añq̄ fuit dānatꝰ renebať diligere ex tota mēte ꝛc. ꝛ nō minꝰ post dānationē. ḡ ꝛc. Jsta ꝓna vī ee bona. Et ꝓma ꝑs buiꝰ añtis ē ꝑncipiū i theologia. ſ. ꝙ q̄libet viatoꝛ renet diligere deuz ex tota mēte ꝛc. sic plane ꝓz ex euāgelij textu Et ꝙ dānatꝰ nō mꝰ? renet post dānationē ꝙ añ ꝓtz qr dānatū deꝰ iuste dānauit ꝛ ꝓpť iustū factū ꝛ bonū ꝛ bn̄ factū a nullo renet deꝰ minꝰ diligi. ḡ equaliť ē deꝰ diligibiliť añ dānationē ꝛ post. ḡ añ dānationē ꝛ ꝙ eq̄liť deꝰ diligi renet

Centesima ꝓclusio ē ista. ꝙ dānatꝰ tn̄ renetur diligere deū. qr ipm dānauit sicut beaꝛ qr ipm btificauit. Que ꝓbaťꝫ sic. ꝓpť eq̄ iustū factū vl̄ ꝓpter magis iustū factū tenet faciēs tale factū eq̄liť diligi vel saltē nō min? diligi. ꝫ deꝰ dānatis eq̄ iuste vel iustiꝰ facit sicut saluādo beatū. ḡ dānatꝰ diligere tn̄ tenet qr ipz iuste dānauit sicut beaꝛ?. qr ipz iuste ꝛ mīficordiť saluauit. Jtē vltimatꝰ finis oīm ab oīb? eiusdē spēi spāliſſime eq̄liť renet diligi sup appetitū. ḡ dānatꝰ ꝛ beaꝛ? cū sint eiusdē spēi spāliſſime naturaliť ordiati ad diligēdū deū ex tota ꝛtute seq̄ť ꝙ dānatꝰ nō minꝰ renet diligere deū. qr ipz dānauit ꝙ beaꝛ? qr ipz saluauit qr ꝛz illud apoc. Ipse deꝰ ē alpha ꝛ o ꝓncipiū oiz ꝛ finis i quē oīs creatura vltimate tendere renet. Que nobis ꝓcedere dignet bn̄dict? dei fili?. Amē.

¶ Finis centilogij theologici. ℳ. Guilhelmi de ockam diligenter impressi per. ℳ. Johannem Trechsel alemanū. Lugduni. Anno dñi. ℳ. cccc. xcv. die vero nono nouembris.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Vita S. Semas

Universidad de Deusto
Biblioteca